



BIBLE

Ыдыктыг Библия

Tuvan Language

Tuvan - All Bible

Old Testament			
Эге дeс	3	Наум	2.310
Хосталыышкын	143	Аввакум	2.316
Левит	266	Софония	2.322
Саннар	356	Аггей	2.329
Ы. х. к.	481	Захария	2.334
Иисус	585	Малахия	2.358
		New Testament	
Баштыңчылар	653	Матфей	2.366
Руф	721	Марк	2.469
1 Хааннар	731	Лука	2.536
2 Хааннар	821	Иоанн	2.648
3 Хааннар	896	Ажыл-чорудулга	2.734
4 Хааннар	987	Иаков	2.837
1 Чылдар	1.073	1 Пётр	2.849
2 Чылдар	1.156	2 Пётр	2.862
Эзра	1.257	1 Иоанн	2.870
Неемия	1.286	2 Иоанн	2.882
Эсфир	1.329	3 Иоанн	2.884
Иов	1.349	Иуда	2.886
Ырлар	1.430	Римчилерге	2.890
Чугаалар	1.639	1 Коринфичилерге	2.937
Экклесиаст	1.709	2 Коринфичилерге	2.982
Ыры	1.732	Галатчыларга	3.012
Исайя	1.744	Эфесчилерге	3.028
Иеремия	1.884	Филипчилерге	3.044
Ыы-сыы	2.039	Колосчуларга	3.056
Иезекиил	2.057	1 Фессалоникчилерге	3.067
Даниил	2.201	2 Фессалоникчилерге	3.077
Осия	2.241	1 Тимофейге	3.082
Иоил	2.263	2 Тимофейге	3.094
Амос	2.271	Титке	3.103
Авдий	2.288	Филимонга	3.109
Иона	2.291	Еврейлерге	3.112
Михей	2.297	Ажыдыышкын	3.145

Tuvan - All Bible

Эге дөс

Эге дөс 1

Өртемчейни чаяганы

- ¹Эң эгезинде Бурган дээр биле черни чаяап каан.
- ²Черниң ужу-бажы билдинмес, ээн турган. Дүп чок далай кырынга дүмбей турупкан; а сугнуң кырында Бурганның Сүлдези ужуп турган.
- ³«Чырык чырып келзин» – деп, Бурган чугаалаан. Ынчан чырык көстүп келген.
- ⁴Бурган чырыкты экизинип көрген. Оон чырыкты дүмбейден аңгылап каапкаш,
- ⁵дүмбейни «дүн» деп, а чырыкты «хүн» деп адап каан. Кежээ дүшкен, даң аткан: бирги хүн ол болган.
- ⁶Оон Бурган мынча дээн: «Суг ортузунга бопурук дээвиир тывылзын, ынчангаш ол сугну сугдан аңгылазын».
- ⁷Бурган бопурук дээвиирни чаяап кааш, ооң адаанда турар сугну ооң кырында турар сугдан аңгылаан. Шак-ла ындыг апарган.
- ⁸Бопурук дээвиирни Бурган «дээр» деп адап каан. Кежээ дүшкен, даң аткан: ийиги хүн ол болган.
- ⁹Оон Бурган мынча дээн: «Дээрниң адаанда суглар чаңгыс черге чыгып келзин, оон кургаг чер тывылзын». Шак-ла ындыг апарган.
- ¹⁰Бурган кургаг черни «чер» деп, а чыылган сугларны «далайлар» деп адап каан. Ол бүгүнү Бурган экизинип көрген.
- ¹¹Оон Бурган мынча дээн: «Чер кырынга үрезинниг үнүштерниң база чимистиг ыяштарның бүгү хевирлери өзүп үнзүн, оларның шупту янзылары таразын». Шак-ла ындыг апарган.

¹²Чер үрезинниг үнүштерни база чимистиг ыяштарны өстүрген, оларның янзылары тарап эгелээн. Ол бүгүнү Бурган экизинип көрген.

¹³Кежээ дүшкен, даң аткан: үшкү хүн ол болган.

¹⁴Оон Бурган мынча дээн: «Дүннү хүнден аңгылаар база үелер, хүннер, чылдар демдеглээр чырымалдар дээрге турзун;

¹⁵олар черни дээрден чырыдар чырыткылар болзун». Шак-ла ындыг апарган.

¹⁶Бурган ийи дээди чырымалды – хүндүскү үени башкарары-биле улуг чырымалды, дүнеки үени башкарары-биле биче чырымалды – чаяап каан. Сылдыстарны база немей чаяган.

¹⁷⁻¹⁸Бурган оларны черни чырытсын дээш, дүн биле хүннү башкарбышаан, чырык биле дүмбейни аңгылазын дээш, дээрге салып каан. Ол бүгүнү Бурган экизинип көрген.

¹⁹Кежээ дүшкен, даң аткан: дөрткү хүн ол болган.

²⁰Оон Бурган мынча дээн: «Сугга эңмежок дириг амытаннар тывылзын, черниң кырында бопурук дээрге куштар ушсун».

²¹Бурган далайга улуг амытаннарны, сугга янзы-бүрү дириг амытаннарны база аңгы-аңгы чалгынныг куштарны чаяган. Ол бүгүнү Бурган экизинип көрген.

²²«Далай-сугга өзүп-көвүдеңер-ле, а куштар черге өзүп-көвүдезиннер» – деп, Бурган йөрээген.

²³Кежээ дүшкен, даң аткан: бешки хүн ол болган.

²⁴Оон Бурган мынча дээн: «Янзы-бүрү дириг амытаннар: мал-маганның, аң-меңниң, соястаарларның аңгы-аңгы уксаалары чер кырынга тывылзын». Шак-ла ындыг апарган.

²⁵Янзы-бүрү дириг амытаннар: мал-маганның, аң-меңниң, соястаарларның уксааларын Бурган чаяган. Ол бүгүнү Бурган экизинип көрген.

²⁶Ооң соонда Бурган мынча дээн: «Бистиң омур-хевири-биле, Биске дөмейлештир кижини амытанны чаяап каалы; ол далай-сугнуң амытаннарын, дээрниң куштарын, мал-маганны, соястаарларны – черниң бүгү дириг амытаннарын чагырып, бүгү бөмбүрзекке тергиидеп чорзун».

²⁷Бурган Бодунуң омур-хевири-биле, Бодунга дөмейлештир кижини амытанны – эр биле кыс кижини чаяап каан.

²⁸Алгап-йөрээвишаан, Бурган оларга мынча дээн: «Өзүп-көвүдеңер, черниң кырын ээлеңер, далай-сугнуң амытаннарын, дээрниң куштарын, соястаарларны болгаш черниң бүгү-ле дириг амытаннарын чагырып тергиидеңер».

²⁹«Бо-дур, силерге Мен бүгү үрезинниг үнүштерни, үрезинин тарыыр чимистиг ыяштарны бердим: олар силерге чем болур – деп, Бурган чугаалаан. –

³⁰А черниң бүгү дириг амытаннарынга база дээрниң куштарынга, чер кырында аң-меңге Мен бүгү-ле ногаан үнүштерни чем кылдыр бердим». Шак-ла ындыг апарган.

³¹Ынчан Бурган Бодунуң чаяап кааны бүгү чүвезин көөрге, шуптузу аажок таарымчалыг болган. Кежээ дүшкен, даң аткан: алдыгы хүн ол болган.

Эге дөс 2

¹Шак ынчалдыр дээр биле черни база оларда бүгү чүвөлөрни аайлаштыр боттандырып төндүргөн.

²⁻³Чедиги хүнге чедир Бурган Бодунуң ажил-херээн дооскан. Ынчан Ол чедиги хүннү алгап-йөрээп, «ыдыктыг» деп чарлаан, чүге дээрге ол хүн Бурган Бодунуң бүгү ажил-херээн дооскаш, дыштанган.

Кижини амытанны чаяап кааны

⁴Дээр биле черниң дугайында, Дээрги-Бурган-Чаяакчының оларны чаяап бүдүргениниң дугайында чугаа бо-дур.

⁵Кажан Дээрги-Бурган-Чаяакчы черни болгаш дээрни чаяап турда, чер кырынга оът-сиген-даа, ыяш-даш-даа чок турган. Дээрги-Бурган-Чаяакчы черже ам-даа чаъс чагдырбаан турган, оон аңгыда черни болбаазырадыр кижилер база чок турган.

⁶Чүгле харын черден көдүрүлген бус-туман бүгү черниң кырын шыгыдып турган чүве-дир.

⁷Ынчан Дээрги-Бурган-Чаяакчы черниң довураандан кижини чаяагаш, ооң думчуунче амыдыралдың тыныжын киир үрүптерге, кижини амылыг апарган.

⁸Чөөн чүкте Эдем деп черге Дээрги-Бурган-Чаяакчы сесерлик тарып өстүргөш, чаяап каан кижизин аңаа чурттадып каан.

⁹Дээрги-Бурган-Чаяакчы ол сесерликке аянын чараш, чиксенчиг чимистерлиг ыяштарны тарып өстүргөн, а сесерликтин ортузунга амыдыралдың ыяжын болгаш эки-бакты угаап билириниң ыяжын олуртуп каан.

¹⁰(Эдемден үндүр аккан хем сесерликти сугтарып турган, а ооң соонда ол дөрт адырга чарлы берген.

¹¹Оларның бирээзиниң ады – Фисон: ол алдын шыгжамырлыг Хавила деп чуртту таварып аккан.

¹²Ол чурттуң алдыны эки, ында бдолах деп чаагай чыттыг чүүл болгаш үнелиг оникс даштар бар.

¹³Ийиги хемни Гихон дээр: ол Хуш деп чуртту таварып аккан.

¹⁴Үшкү хемниң ады – Хиддекел. Ол Ассур хоорайдан чөөн чүкче агып чыткан. Дөрткү хем – Евфрат.)

¹⁵Дээрги-Бурган-Чаяакчы кижини Эдемниң сесерлиинге ону болбаазыратсын база камгалап-карактазын дээш чурттадып каан.

¹⁶⁻¹⁷Дээрги-Бурган-Чаяакчы кижиге мынча деп чагаан: «Бо сесерликте эки-бакты билириниң ыяжындан аңгыда, өске бүгү ыяштарның чимизин чип болур сен. Ол ыяштың чимизин чиве: бир эвес ону амзаптар болзуңза, ол-ла хүн өлүр сен».

¹⁸Дээрги-Бурган-Чаяакчы: «Кижиге чааскаан боорга, багай-дыр. Аңаа боду-биле дөмей дузалакчыдан чаяап берейн» – дээн.

¹⁹Дээрги-Бурган-Чаяакчы довурактан янзы-бүрү дириг амытаннарны, дээрниң куштарын чаягаш, оларны кижиге канчаар адаарын көөр дээш, аңаа эккеп берген. Шак ынчалдыр кижиге бүгү дириг амытаннарга аттарны берген.

²⁰Кижиге бүгү-ле азырал болгаш черлик дириг амытаннарга база дээрниң куштарыга аттарны берген, ынчалза-даа оларның аразындан бодунга дөмей дузалакчы тыппаан.

²¹Ынчан Дээрги-Бурган-Чаяакчы кижини ханы уйгуже киирипкеш, ооң бир ээгизин ап алгаш, орнун эът-биле дуглап каан.

²²Дээрги-Бурган-Чаяакчы адырып алган ээгизинден кыс кижини чаягаш, ону эр кижиге эккелген.

²³Кижиге мынча дээн: «Ол-дур харын! Бо дээрге мээң сөөгүмден үнген сөөк, эът-бодумдан үнген эът-бот-тур. Эр кижиден ол алдынган болганда, кыс деп адаттырзын».

²⁴(Эр кижиге ада-иезин каапкаш, кадайы-биле катчып, чаңгыс мага-бот апаарының чылдагааны мында-дыр.)

²⁵Олар – эр кижиге-даа, ооң кадайы-даа – эвеген чанагаш болганнар, ынчалза-даа эгенишпээннер.

Эге дөс 3

Баштайгы бачыт болгаш яла

¹Дээрги-Бурган-Чаяакчының бүдүрүп чаяап кааны дириг амытаннарының аразындан эң-не кажары чылан болган. Ол

херээженден айтырган: «Сесерликте кандыг-даа ыяштан чимистерни чиирин Бурган силерге хоруп каан дээр, ол ылап-ла шын бе?»

²«Бис кандыг-даа ыяштан чимистерни чип болур бис – деп, херээжен харыылаан. –

³Чүгле сесерликтин ортузунда турар ыяштын чимизин чип болбас дээрзин Бурган биске чугаалаан. Аңаа дээп безин болбас, оон башка өлүр бис».

⁴«Чок, өлбес силер – деп, чылан чугаалаан. –

⁵Бир эвес ол ыяштан чимистерни чиптер болзуңарза, бурганнар дег, эки-бакты угааптар, караңар ажык апаарыңарны Бурган билгеш, хоруп турар-дыр».

⁶Ол ыяштын чимистери чиксенчиг, аянныг, кижини угаанныг кылыптар кылдыр херээжен көрүп каан. Оон херээжен бир чимисти үзе тыртып алгаш, чипкен. Ашаанга база чимисти ап бээрге, ол база чип алган.

⁷Оларның иелдирзинин карактары ажыттынып, боттарының эвегинин көрүп кааннар, бел кежиин чажыра баглап аар чүвени бүрүлөрдөн кылып алганнар.

⁸Кежээки сериин өйдө сесерликте Дээрги-Бурган-Чаяакчының кылаштап турарын дыңнап кааш, кижини кадайы-биле ыяштар аразыңа чашты берген.

⁹«Кайда сен?» – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы кижини кыйгырган.

¹⁰«Сээң үнүңнү дыңнап кааш, эвегинимден эпчоксунгаш, чашты бердим» – деп, ол харыылаан.

¹¹«Чанагаш сен деп сеңээ кым ынча дидир? – деп, Бурган айтырган. – Мээң хоруп турганым ыяштан чимис ап чиппээн сен бе?»

¹²«Меңээ эккеп бергениң херээжен ол ыяштан чимисти ап бээрге, чиптим» – деп, кижини харыылаан.

¹³«Чүнү канчап алганың ол?» – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы херээженден айтырган. «Чылан мени мегелепти, ынчангаш чидим» – дээн.

¹⁴Ынчан Дээрги-Бурган-Чаяакчы чыланга мынча дээн: «Ол үүлгеткениң чүүл дээш бүгү азырал болгаш черлик дириг амытаннардан артык каргаттырар сен! Бүгү назыныңда иштиң-биле сояр сен, доурак-доозун-биле чемненир сен.

¹⁵Херээжен биле сени дайзыннар кылып каар мен, сээң биле ооң ажы-төлү бот-боттарыңга дайзыннар болурлар: ооң оглу сээң бажыңны буза шавар, а сен ооң тавангайын шагар сен».

¹⁶Дээрги-Бурган-Чаяакчы херээженге мынча дээн: «Сээң иштиг-сааттыг үеңни аажок хилинчектиг кылып каар мен, ажы-төлүңнү хилинчектенип чыткаш божуур сен. Ашааңны аажок күзеп, аңаа хандыкшыыр сен, ынчалза-даа ол сени чагырар».

¹⁷Дээрги-Бурган-Чаяакчы эр кижиге мынча дээн: «Херээженниң сөзүн тооп дыңнааш, мээң чиирин хоруп турганым чимисти чиген сен. Сээң хайың-биле чер каргаттырар! Бүгү назыныңда чилчиң үзүлдүр ажылдап чорууруң черден аыш-чем, кат-чимис тып чип чурттаар сен.

¹⁸Чер сеңээ тенниг чадаң ыяштар өстүрүп бээр, а сен ховунуң сигени-биле чемненир сен.

¹⁹Ынчангаш дериң төп чорааш, чем тып чиир сен. Сөөлүңде барып бодуңнуң-на келген чериңче эглип чоруй баар сен; доурак-доозундан тывылган сен, доурак-доозунче катап-ла шилчий бээр сен».

²⁰Кижиге (Адам) кадайыңга Ева деп атты берген, чүге дээрге ол бүгү-ле кижилерниң иези болган.

²¹Дээрги-Бурган-Чаяакчы Адамга болгаш ооң кадайыңга хөмден кылган хептер кедирип каан.

²²Оон Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Кижиге эки-бакты угаап билир Бистиң бирээвис ышкаш апарды. Чиирге, өлүм чок апаар амыдыралдың ыяжының чимизин моон соңгаар кижиге үзүп чивес болзун».

²³Ынчангаш Дээрги-Бурган-Чаяакчы кижини бодунуң-на үнген черин болбаазырадып чурттазын дээш, Эдемниң сесерлиинден үндүр ойладыпкан.

²⁴Адамны үндүр ойладыпкаш, Бурган Эдемниң сесерлииниң чөөн талазынга херувимнерни база бүгү талазынче долганып турар чалбыыш-оттуг хылышты тургузуп каан. Олар амыдыралдың ыяжынче баар орукту камгалап-карактап турган.

Эге дөс 4

Каинниң Авелди өлүргени

¹Адам бодунуң кадайы Ева-биле чоокшулашкан соонда, ол иштелип-саатталы берген. Ол оглу Каинни божупкаш: «Дээрги-Чаяакчыдан төлдү алдым» – дээн.

²Ооң соонда ол Каинниң дуңмазы Авелди божаан. Авел шээр мал кадарып турган, а Каин чер болбаазырадып турган.

³Элээн үе эрткенде, Каин черниң сөңү чимистерни Дээрги-Чаяакчыга өргүл кылдыр эккеп берген.

⁴Авел база Бурганга өргүл кылдыр эң баштай төрүттүнген хураганнарның чагларын эккеп сөңнээн. Бурганга Авел болгаш ооң эккелген өргүлү онза таарышкан.

⁵А Каинни база ооң өргүлүн Ол херекке албаан. Каин дыка хорадаан, ооң арны хөлүе берген.

⁶«Чүге ажына бердиң? Арның канчап хөлүйүп калды? – деп, Дээрги-Чаяакчы Каинден айтырган. –

⁷Бир эвес эки чүве кылып турар болзунза, бажың көдүр. А бир эвес эки чүве кылбайн турар болзунза, эргин аксында бачыт кедеп чыдар. Ол

сени бодунуң аайынче киириксеп турар-дыр, ынчалза-даа сен ону чагырар ужурлуг сен».

⁸Каин дуңмазы Авелди: «Ховуже бараалам» – дээн. Ховуга баргаш, Каин дуңмазы Авелче халдай бергеш, ону өлүрүп каан.

⁹«Дуңмаң Авел кайыл?» – деп, Дээрги-Чаяакчы Каинден айтырган. «Билбес мен. Дуңмамны мен кадарып турар эвес мен» – деп, ол харыылаан.

¹⁰«Чүнү кылып алганың ол? Сээң дуңмаңның черде төктүп калган ханы Мени кый деп тур – деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалаан. –

¹¹Сен каргыш алыр сен: дуңмаңның ханы-биле суггарганың чер сенден хая көрнү бээр.

¹²Черни чеже-даа болбаазырадырыңга, ол сеңээ моон соңгаар дүжүт бербес. Чер кырынга кагдырган тоянчы бооп чурттаар сен».

¹³Каин Дээрги-Чаяакчыга мынча дээн: «Ол яла аар-дыр. Мен ону угбас мен.

¹⁴Сен мени черден сывырыптар сен. Сен менден хая көрнү бээр сен. Кагдырган тоянчы мени душкан-на кижини өлүрүп каар ыйнаан».

¹⁵Дээрги-Чаяакчы: «Ындыг болза, Каинни кым өлүрер болдур, аңаа чеди дакпыр яла онаажыр» – дээш, таварышкан улус ону өлүреринче семевес кылдыр, Каинни онзагай демдек-биле демдеглек каан.

¹⁶Каин Дээрги-Чаяакчыдан чоруткаш, Эдемниң чөөн талазында Нод деп чуртка турумчуп алган.

Каинниң үре-салгалы

¹⁷Каин кадайы-биле чоокшулашканының түңнелинде, кадайы иштелип-саатталгаш, аңаа Энох деп оол уруг божуп берген. Каин ол үеде хоорай тудуп турган; ол хоорайны Энох деп оглунуң ады-биле дөмей кылдыр адап алган.

¹⁸Энохтан Ирад деп оол төрүттүнген; Ирадтан – Мехиаел, Мехиаелден – Мафушаел, Мафушаелден – Ламех төрүттүнген.

¹⁹Ламех ийи кадай алган: бирээзин – Адда, өскезин Цилла дээр.

²⁰Адда Явал деп оол божаан. Майгыннарда чурттап, мал-маган кадарып, көжүп чоруур улустуң ажылының эгезин Явал салган.

²¹А хөгжүмчү улустуң салым-чаяанының эгезин Явалдың дуңмазы Ювал салган.

²²Цилла Тувал-Каин деп оол божаан. Тувал-Каин хүлерден болгаш демирден ок-чепсек согар дарган болган. Тувал-Каинниң Наама деп кыс дуңмазы турган.

²³Ламех бодунуң кадайларынга мынча дээн: «Адда биле Цилла! Мени дыңнаңар. Чүнү чугаалаарымны дыңнаңар, кадайларым! Бир эвес мени эр кижини балыглапса – өлүрүп каар мен! Бир эвес бичии оол-даа мени шанчыпса – өлүрүп каар мен!

²⁴Бир эвес Каин дээш яла чеди дакпыр аар болза, Ламех мен дээш – чеден чеди дакпыр аар болур!»

²⁵Адам база катап кадайы-биле чоокшулашкан. Кадайы аңаа оол божуп бергеш, ону Сиф деп адап каан. Ева: «Каинге өлүрткен Авелдин орнунга Бурган меңээ чаа төл берген» – дээн.

²⁶Сифтен база оол төрүттүнген, ону Энос деп адап каан. Оон бээр кижилер Дээрги-Чаяакчыны мактап, Ооң адын адап кыйгырар апарганнар.

Эге дөс 5

Сифтин үре-салгалы

¹Адамның үре-салгалының дугайында чугаа бо-дур. Кижини амытанны чаяап тура, Бурган ону Бодунуң омур-хевири-биле кылган.

²Эр биле херээжен кижини чаяагаш, йөрээп каан. Оларны чаяагаш, оларга «кижини» деп атты берген.

³Адам 130 харлыг турда, ооң омур-хевирин дөзөп-салгаан оглу төрүттүнген. Адам оглун Сиф деп адап алган.

⁴Сиф төрүттүнген соонда, Адам 800 чыл иштинде чурттаарга, ооң өске-даа оолдары, уруглары төрүттүнген.

⁵Адам 930 чыл чурттааш, өлүп калган.

⁶Сиф 105 харлыг турда, ооң оглу Энос төрүттүнген.

⁷Энос төрүттүнген соонда, Сиф 807 чыл чурттаарга, ооң өске-даа оолдары, уруглары төрүттүнген.

⁸Сиф 912 чыл чурттааш, өлүп калган.

⁹Энос 90 харлыг турда, ооң оглу Кайнан төрүттүнген.

¹⁰Кайнан төрүттүнген соонда, Энос 815 чыл иштинде чурттаарга, ооң өске-даа оолдары, уруглары төрүттүнген.

¹¹Энос 905 чыл чурттааш, өлүп калган.

¹²Кайнан 70 харлыг турда, ооң оглу Малелеил төрүттүнген.

¹³Малелеил төрүттүнген соонда, Кайнан 840 чыл иштинде чурттаарга, ооң өске-даа оолдары, уруглары төрүттүнген.

¹⁴Кайнан 910 чыл чурттааш, өлүп калган.

¹⁵Малелеил 65 харлыг турда, ооң оглу Яред төрүттүнген.

¹⁶Яред төрүттүнген соонда, Малелеил 830 чыл иштинде чурттаарга, ооң өске-даа оолдары, уруглары төрүттүнген.

¹⁷Малелеил 895 чыл чурттааш, өлүп калган.

¹⁸Яред 162 харлыг турда, ооң оглу Энох төрүттүнген.

¹⁹Энох төрүттүнген соонда, Яред 800 чыл иштинде чурттаарга, ооң өске-даа оолдары, уруглары төрүттүнген.

²⁰Яред 962 чыл чурттааш, өлүп калган.

²¹Энох 65 харлыг турда, ооң оглу Мафусал төрүттүнген.

²²Мафусал төрүттүнгөн соонда, Энох 300 чыл дургузунда Бурганга бүзүрелдиг, дыңнангыр чурттаарга, ооң өске-даа оолдары, уруглары төрүттүнгөн.

²³Энох 365 хар чурттаан. Ооң назыны ол хире болган-дыр.

²⁴Энох Бурганга бүзүрелдиг, дыңнангыр чурттап чораан боорга, Бурган ону черден Бодунуң чанынче көжүрүп алган.

²⁵Мафусал 187 харлыг турда, ооң оглу Ламех төрүттүнгөн.

²⁶Ламех төрүттүнгөн соонда, Мафусал 782 чыл иштинде чурттаарга, ооң өске-даа оолдары, уруглары төрүттүнгөн.

²⁷Мафусал 969 чыл чурттааш, өлүп калган.

²⁸Ламех 182 харлыында оолдуг болган.

²⁹Ону Ной деп адап кааш: «Дээрги-Чаяакчыга каргаттырган чер кырынга бистиң кадыг ажыл-агыйлыг амыдыралывысты ол чиигедир» – дээн.

³⁰Ной төрүттүнгөн соонда, Ламех 595 чыл иштинде чурттаарга, ооң өске-даа оолдары, уруглары төрүттүнгөн.

³¹Ламех 777 харлыында өлүп калган.

³²Ной 500 харлыг турда, ооң Сим, Хаам база Иафет деп оолдары төрүттүнгөн.

Эге дөс 6

Кижиге төрелгетенниң хай-бачыды

¹Кижилер чер кырынга көвүдеп, олардан кыс уруглар төрүттүнүп турган.

²Кижилерниң кыстарының чаражын көргөш, Бурганның оолдары кымга кандызы тааржырыл, оларны боттарынга кадайлар кылдыр шилип ап турганнар.

³Ынчан Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Мээң тынгарган Сүлдем кижиге кезээде турбас; кижии анаа-ла эът-бот-тур. Ынчангаш ооң амыдыралының хуусаазы 120 чыл болзун».

⁴Бурганның оолдары кижилерниң кыстарын кадайланып аарга, олардан ажы-төл төрүттүнүп турар апарган үеден бээр, чер кырынга кончуг улуг-шыырак кижилер турган. Олар бурунгу дүп шагның күштүг болгаш алдарлыг кижилери турган чүве-дир.

⁵Кижилерден үнүп турар каржы-бак чүүлдүң чер кырында хөйүн Дээрги-Чаяакчы көрүп каан. Оларның бүгү бодалдары үргүлчү-ле каржы-бак чүүлче угланган болган.

⁶Дээрги-Чаяакчы чер кырынга кижини чаяап каанынга хараадап, сеткилиниң ханызындан хомудаан.

⁷Дээрги-Чаяакчы: «Чер кырында чаяап кааным кижилерниң шуптузун, олар-биле кады мал-маганны, аң-меңни, дээрниң куштарын узуткап каар мен; оларны бодарадып каанымга хараадап тур мен» – дээн.

⁸А Нойже Дээрги-Чаяакчы ээ көрнүр болган.

Бурганның Нойга айтыышкыны

⁹Нойнуң болгаш ооң үре-салгалының дугайында чугаа бо-дур. Ной ол үениң салгалында актыг, чөптүг-шынныг кижии болгаш, Бурганга бүзүрелдиг, дыңнангыр чораан.

¹⁰Ной Сим, Хаам база Иафет деп үш оолдуг болган.

¹¹А ол үеде чер кыры каржы-бак чоруктар-биле долган дээрзин Бурган эскерип каан чүве-дир.

¹²Чер кырының бужартаанын, шупту улустуң бузуттуг оруктар-биле чоруп оарын Бурган көрүп каан.

¹³Ынчангаш Бурган Нойга чугаалаан: «Черде чурттап турар кижилерниң амыдыралын үзүп каар мен, чүге дээрге оларның каржы-бак

үүлгедиглери чер кырын долган-дыр. Оларны узуткап каар мен, олар-биле кады – бүгү черни база.

¹⁴А сен быжыг кипарис ыяш-биле бажың-хемеден кылып ал. Аңаа аңгы-аңгы кезектерден үзүктөп кылгаш, ишти-даштын чук-биле чаап аар сен.

¹⁵Ол бажың-хемениң узуну – үш чүс, дооразы – бежен, а бедии – үжен кыры дурту хемчээлдиг болзун.

¹⁶Сери биле хана аразынга кыры дурту хире хос чер турар кылдыр кылып аар сен. Эжиин кыдыынга кылып ал. Бажың-хемерге адаккы, ийиги база үшкү каыттардан кылып ал.

¹⁷А Мен черже суг халавын чорудупкаш, дээр адаанда бүгү-ле тынныг чүвени узуткап каар мен. Чырык черде чурттап турар амылыг чүвешуптузу өлүп каар.

¹⁸Сээң биле Мээң аравыста дугуржулга чарып тур мен. Сен бажың-хемерге оолдарың, кадайың база кенээттериң-биле кады олуруптар сен.

¹⁹Бодуңга бүгү-ле дириг амытаннарны эр-кыс эжеш кылдыр алгылап алыр сен. Олар сээң-биле кады дириг артар ужурлуг.

²⁰Эжеш янзы-бүрү куштар, мал-маган болгаш өске-даа дириг амытаннар дириг артары-биле бажың-хемерге кирзиннер.

²¹Хөй янзы чемден ап ал – бодуңга болгаш оларга курлавырлап ал».

²²Бурган канчаар айытканыл, Ной шуптузун шак-ла ынчаар күүсеткен.

Эге дөс 7

Суг халавы

¹Дээрги-Чаяакчы Нойга мынча дээн: «Өг-бүлеңни эдертип алгаш, бажың-хемерге олурувут. Бо-ла бүгү кижилерниң аразында Мээң мурнумга чөптүг-шынныг кижичаңгыс сен деп көрүп тур мен.

²Арыг дириг амытаннарның чеди-чеди эжеш эр-кыс бүгү хевирлеринден алгылап ал. Оон ыңай арыг эвес дириг амытаннарның бир эжеш эр-кыс хевиринден,

³янзы-бүрү дээрниң куштарының база чеди-чеди эжеш эр-кыс хевирлеринден ап ал. Оларның уксаалары чер кырынга артып калзыннар.

⁴Чеди хонгаш, Мен черже чаъс чагдырар мен, ол дөртен дүн-хүннүң дургузунда кудуп кээр, ынчалдыр Мен чер кырында чаяп каан бүгү чүвелеримни узуткап каар мен».

⁵Дээрги-Чаяакчы канчаар айытканыл, Ной дөгerezин ынчаар күүсеткен.

⁶Ной 600 харлыг турда, чер кырынга суг халавы эгелээн.

⁷Суг халавындан Ной оолдары, кадайы база кенээттери-биле кады бажың-хемерге олурупкаш, камгаланган.

⁸⁻⁹Арыг болгаш арыг эвес дириг амытаннарның бүгү хевирлерин, куштарны база черниң янзы-бүрү амытаннарын эр-кыс эжеш кылдыр Бурганның айыткалын ёзугаар Нойнуң бажың-хемезинче кирип алганнар.

¹⁰Чеди хонук эрткенде, чер кырынга суг халавы эгелээн.

¹¹Нойнуң амыдыралының 600 дугаар чылында, чылдың ийиги айында, айның он чеди дугаар хүнүнде чер адаандан дүп чок ээрем суглар хөме агып кээп, дээрниң эжиктери ажыттына берген.

¹²Дөртен дүн-хүннүң дургузунда черже чаъс-чайык кудуп келген.

¹³Ол хүн Ной оолдары – Сим, Хаам база Иафет-биле, кадайы болгаш кенээттери-биле кады бажың-хемерге кирип келген.

¹⁴Олар-биле кады янзы-бүрү аң-мең, мал-маган, чалгынныг куштар база соястаарлар шупту кирип келгеннер.

¹⁵Амылыг чүве бүрүзү эжеш болуп алгаш, Нойнуң бажың-хемезинче кирип келгеннер.

¹⁶Бурганның айыткалы ёзугаар Ной амытаннар бүрүзүндөн эр-кыс эжеш кылдыр ап алган. Ынчан Дээрги-Чаяакчы Нойнуң соондан бажың-хемениң эжиин хаапкан.

¹⁷Суг халавы дөртен хүн дургузунда чер кырынга уламчылап келген. Суг чыгылып, улгаткаш, бажың-хемени көдүрүп келген. Ынчан бажың-хеме черден көдүрүлгөш, сугга салдап чорупкан.

¹⁸Суг немежип-ле, черни шып-ла турган. Бажың-хеме сугга салдап чораан.

¹⁹Дээр адаанда турар эң-не бедик дагларны безин шыпкыже, суг көдүрлүп-ле орган.

²⁰Суг оларның кырынга он беш кыры дурту көдүрлүп кээрге, даглар суг адаанче кирип, көзүлбейн барган.

²¹Ынчалдыр черге чурттап чораан дириг чүвөлөр шупту өлгүлөп калган: куштар-даа, мал-маган-даа, аң-мең-даа, соястаарлар-даа, кижилер-даа.

²²Тынып чораан амытан бүрүзү, кургаг черниң чурттакчылары шупту кырлып калган.

²³Чер кырынга бар турган чүве шупту – кижилер-даа, мал-маган-даа, соястаарлар-даа, дээрниң куштары-даа – узуткаттырган. Чүгле Ной болгаш ооң-биле бажың-хемене кады чораан амытаннар дириг артканнар.

²⁴Суг 150 хүн дургузунда чер кырынга тергийдээн.

Эге дөс 8

Суг халавының соксааны

¹Бурган Нойже болгаш ооң-биле кады бажың-хемене чоруур азырал база черлик дириг амытаннарже кичээнгей салып, черже хат чорудуптарга, суг халавы оожургай берген.

²Дүп чок ээрем сугларның үттери дуглалып, дээрниң эжиктери хагдына бээрге, чаъс соксай берген.

- ³Суг чоорту сыыгап, 150 дугаар хүнде тырттынып эгелээн.
- ⁴Чедиги айның он чедиги хүнүнде бажың-хеме Арарат дагларынга доктаай берген.
- ⁵Чылдың онгу айынга чедир суг чоорту эвээжеп-ле орган. Он дугаар айның бирги хүнүнде даглар баштары көстүп келген.
- ⁶Дөртен хонук эрткенде, Ной бажың-хемеде кылып алган соңгазын ажыдыпкаш,
- ⁷оон кускунну салып үндүрүпкен. Чер кургап калгыжеге чедир, ол кускун аай-дедир ужуп-ла турган.
- ⁸Ооң соондан Ной, суг халавының соксаанын билип алыры-биле, көге-буга салып чорудупкан.
- ⁹А көге-буга ужуп баргаш, хонуптар чер тышпайн, дедир ээп келген, чүге дээрге черниң кыры ам-даа суг-биле шыптынган хевээр болган. Ной холун сунгаш, көге-буганы туткаш, бажың-хемене катап кирип алган.
- ¹⁰База бир чеди хонук манааш, ол көге-буганы катап база бажың-хемеден салып үндүрүпкен.
- ¹¹Кежээ апарганда, көге-буга чаа үнген олива бүрүзү ызырып алган ужуп чедип келген. Ынчан суг халавының соксаанын Ной билип каан.
- ¹²Ол база бир чеди хонук ишти манааш, көге-буганы катап салып үндүрүпкен. Ооң соонда көге-буга бажың-хемене ээп келбээн.
- ¹³Нойнуң амыдыралының 601 дугаар чылында, чылдың бир дугаар айының бирги хүнүнде суг халавы шуут төнгөн. Ной бажың-хемениң серизин ап каапкаш, черде суг чок дээрзин көрүп каан.
- ¹⁴Ийи дугаар айның чээрби чединиң хүнүнде, кажан чер шуут кургап калганда,
- ¹⁵Бурган Нойга мынча деп чугаалаан:

¹⁶«Кадайың, оолдарың база кенээттериң-биле кады бажың-хемен үнүп кел.

¹⁷Дириг амытаннарның шуптузун – куштарны, мал-маганны, соястаарларны, өскелерни-даа база үндүрүп кел: олар чер кырын ээлезин, өзүп-көвүдезин».

¹⁸Ынчан Ной оолдары, кадайы база кенээттери-биле кады бажың-хемен үнүп келгеннер.

¹⁹Оларның соондан аң-мең, соястаарлар, куштар – черниң бүгү чурттакчылары – хевирлер аайы-биле бажың-хемен база үнүп келгеннер.

²⁰Ной Дээрги-Чаяакчыга өргүл салыр бедигээш кылган, бүрүн өрттедир өргүлге арыг дириг амытаннарның база куштарның хевир бүрүзүнден бир-бирни бедигээшке эккелген.

²¹Өргүткеннерниң чаагай чыдын тынып ора, Дээрги-Чаяакчы мынча деп шиитпирлээн: «Моон соңгаар кижилерниң хайының ужун черже каргыш салбас мен. Оларның бодалдары аныяандан тура каржы-бак чүүлдерже угланган-даа болза, Мен, суг халавы чорудуп турганым дег, моон соңгаар амылыг чүвелер кырбас мен.

²²Чер турар-ла болза, тарылга болгаш дүжүт ажаалдазы, изиг болгаш соок, чай болгаш кыш, дүн болгаш хүн төнчү чок болур».

Эге дөс 9

Бурганның Ной-биле чагыг-керээзи

¹Бурган Нойну болгаш ооң оолдарын алгап-йөрээп турган: «Черни ээлеп чурттаңар, өзүп-төрүп, саныңар көвүдедиңер-ле.

²Черниң бүгү аңнары, дээрниң бүгү куштары, далайның бүгү балыктары, соястаарлар силерден сестип, силерниң мурнуңарга коргуп-сүрээдээр болзуннар: олар силерниң эргеңерде.

³Мооң мурнунда силерге ногаан үнүштерни берип турганым ышкаш, бүгү дириг амытаннарны Мен силерге чем кылдыр берип тур мен.

⁴Ынчалза-даа ханныг эът чивеңер; хан дээрге дириг чүвениң амызы-дыр.

⁵Төккен ханыңар дээш, ара үстүнген чуртталга дээш, кым ол ханны төгерил, араатан аң-даа, кижиде-даа болза, Мен аңаа кеземчени онаар мен.

⁶Бир эвес кым-бир кижиде өске кижиниң ханын төгер болза, өлүрүкчүнүң ханы база төктүр. Чүге дээрге кижиде Бурганның омур-хевири-биле чаяттыңан болгай!

⁷А силер өзүп-төрүп, саныңар көвүдеңер-ле, черни ээлеп, ооң кырынга тараңар-ла».

⁸Нойга болгаш ооң оолдарыңа Бурган чугаалаан:

⁹⁻¹⁰«Мен силер-биле болгаш силерниң салгалдарыңар-биле, бажың-хемеден дүжүп келген куштар, аңнар, мал-маган – черле черниң бүгү амылыг амытаннары-биле керээ кылып тур мен.

¹¹Мен силер-биле мындыг керээ чарып тур мен: моон соңгаар суг халавы бүгү амылыг чүвелерни узуткавас, чер кырын хоозуратпас».

¹²Ооң соонда Бурган мынча дээн: «Силер-биле болгаш бүгү амылыг чүвелер-биле Мээң мөңгө шагда чарган керээмниң бадыткалы бо-дур:

¹³Мен Бодумнуң ча-челээжимни черниң чурттакчылары-биле Мээң керээмниң демдээ кылдыр булуттарда азып кагдым.

¹⁴Кажан Мен дээрге булуттарны чыыптарымга, орта челээш көстүп кээр.

¹⁵Ынчан Мен Бодумнуң силер-биле болгаш бүгү-ле амылыг амытаннар-биле чарган керээмни бодап келгеш, силерни узуткаар суг халавы черле болдурбас мен.

¹⁶Булуттарда челээш көстүп кээрге, ону көрүп кааш, Мен черниң чурттакчылары-биле Бодумнуң мөңгеде чарган керээмни бодап кээр мен.

¹⁷Ол дээрге черде чурттап турарлар-биле Мээң кылган керээмниң демдээ-дир».

Хаамның бачыды база Ханаанның каргаттырганы

¹⁸Нойнуң бажың-хемеден үнүп келген оолдары – Сим, Хаам база Иафет. (Хаам дээрге Ханаанның ачазы-дыр.)

¹⁹Олар үжелээн Нойнуң оолдары, а олардан чер кырында бүгү чоннар тывылган.

²⁰Ной чер болбаазырадып эгелээн. Ол виноград тарып алгаш,

²¹ооң арагазын ижипкеш, эзирип калган. Ынчан ол идик-хевин ужулгаш, бодунуң майгынынга эвеген удуп чыткан.

²²Ооң эвегенин Хаам (Ханаанның ачазы) көрүп кааш, ол дугайын даштында турар ийи акызынга чугаалаан.

²³Ынчан Сим биле Иафет идик-хеп ап алгаш, майгынче дедирленип алгаш киргеш, ачазын шып кааннар. Ачазының эвегенин олар көрбээннер.

²⁴⁻²⁵Ной сергей берген оттуп келгеш, эң биче оглунуң ону көргенин билип кааш, мынча дээн: «Ханаанны каргап тур мен! Акыларының эң чөгенчиг кулу болзун!»

²⁶Оон ыңай мынча дээн: «Симниң Бурганы, Дээрги-Чаяакчыга алдар! А Ханаан Симниң кулу болзун!»

²⁷Иафеттиң девискээрин Бурган делгемчидер болзун. Иафеттиң салгалы Симниң майгыннарынга чурттаар болзун. А Ханаан Иафеттиң кулу болзун!»

²⁸Суг халавы болганының соонда Ной 350 чыл чурттаан.

²⁹Ной 950 харлыында мөчээн.

Эге дөс 10

Чоннарның чизези

¹Нойнуң оолдары – Сим, Хаам, Иафет болгаш оларның салгалдарының дугайында чугаа бо-дур. Суг халавының соонда Симниң, Хаамның, Иафеттиң уруг-дарыы төрүттүнген.

²Иафеттиң оолдары: Гомер, Магог, Мадай, Иаван, Тувал, Мешех база Тирас.

³Гомерниң оолдары: Аскеназ, Рифат база Тогарма.

⁴Иаванның оолдары: Элиса биле Фарсис, ол ышкаш китт чон биле додан чон.

⁵Олар өзүп-көвүдээш, ортулуктарны, далай чоогунуң чурттарын ээлеп, төрел бөлүк, аймактар бооп чурттай бергеннер; оларның аймак бүрүзү бодунуң дылынга чугаалажыр турган.

⁶Хаамның оолдары: Хуш, Египет, Фут база Ханаан.

⁷Хуштуң оолдары: Сева, Хавила, Савта, Раама база Савтеха. Рааманың оолдары: Шева биле Дедан.

⁸Хуштуң бир салгакчызы Нимрод деп аттыг кижиге турган. Ол чырык чер кырында күштүг маадыр –

⁹Дээрги-Чаяакчының ачызы-биле күчүлүг аңчы бооп турган. «Дээрги-Чаяакчының ачызы-биле Нимрод дег күчүлүг аңчы» деп чечен сөстөр оон тывылган.

¹⁰Ооң баштайгы чагырар девискээри Вавилон, Эрех, Аккад болгаш Халне деп черлер турган. Ол черлер Сеннаар деп чуртка кирип турган.

¹¹⁻¹²Ол чурттан Нимрод Ассурже чорупкан. Аңаа ол Ниневия, Реховот-Ир, Калах база Ресен деп хоорайлар тудуп алган. (Ресен Ниневия биле улуг хоорай Калахтың ортузунда турган.)

¹³Египеттиң үре-салгалы: лидий чон, анам чон, легав чон, нафтух чон,

¹⁴патрус чон, каслух чон (а олардан филистим чон тывылган) болгаш кафтор чон.

- ¹⁵Ханаанның үре-салгалы: ооң дун оглу Сидон, Хет,
- ¹⁶иевус чон, амор чон, гергес чон,
- ¹⁷хиввей чон, арак чон, син чон,
- ¹⁸арвад чон, цемар чон болгаш хамат чон. Сөөлзүредир Ханаанның төрел бөлүктери тарай бергеннер.
- ¹⁹Хананей чоннуң девискээри соңгу чүкте Сидон хоорайдан мурнуу чүкте Герар чоогунда Газа хоорайга чедир шөйүлгөн, а оон чөөн чүкте Содом, Гоморра, Адма база Лаша чоогунда Цевоим хоорайларга чедир шөйүлгөн.
- ²⁰Ол болза Хаамның үре-салгалының төрел аймактары, дылдары, черлери, чоннары-дыр.
- ²¹Симниң база ажы-төлү бар турган. Ол Иафеттиң улуг акызы, Еверниң оолдарының өгбези болур.
- ²²Симниң оолдары: Элам, Ассур, Арфаксад, Луд, Арам.
- ²³Арамның оолдары: Уц, Хул, Гефер база Маш.
- ²⁴Арфаксадтан Сала төрүттүнгөн, а Саладан Евер төрүттүнгөн.
- ²⁵Еверден ийи оол төрүттүнгөн: бирээзиниң ады – Фалек, чүге дээрге ооң үезинде делегейниң чурттакчылары бот-боттарындан аңгыланып чарлы берген; ооң дуңмазының ады – Иоктан.
- ²⁶Иоктанның үре-салгалы: Алмодад, Шалеф, Хацармавет, Иерах,
- ²⁷Гадорам, Узал, Дикла,
- ²⁸Овал, Авимаил, Шева,
- ²⁹Офир, Хавила база Иовав. Олар шупту Иоктанның үре-салгалдары-дыр.
- ³⁰Оларның черлериниң девискээрлери Мешадан чөөн чүкче Сефар дагларынга чедир шөйүлгөн.

³¹Ол болза Симниң үре-салгалының төрел аймактары, дылдары, черлери, чоннары-дыр.

³²Нойнуң оолдарындан үнген төрел аймактар база чоннарның төөгүзү бо-дур. Суг халавының соонда чер кырынга чоннар олардан тарап көвүдээн чүве-дир.

Эге дөс 11

Вавилон суургазы

¹Ол үеде бүгү черниң кырынга чаңгыс дыл, ооң чаңгыс хевири турган.

²Чөөн чүк углай көшкеш, кижилер Сеннаар деп черде оргулааш тып алгаш, аңаа турумчуп алганнар.

³Олар: «Дойдан тууйбуларны кылгаш, отка өрттедип алыылыңар» – деп сүмелешкеннер. Даш орнунга тууйбуларны, оларны быжыктыр тудуштуларынга малгашты ажыглааннар.

⁴«Хоорайдан тудуп алыылыңар, бедии дээрге чедип турар суургадан база. Чырык черге ис чок тарай бербези-биле, бис адывысты ынчаар алдаржыдып аар бис» – дээннер.

⁵Кижилерниң тудуп турар хоорайын база суургазын көөр дээш, Дээрги-Чаяакчы черже дүжүп келген.

⁶Ынчан Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Шупту чаңгыс дылдыг, чаңгыс аай чон-дур. Бо дээрге оларның ажил-херектериниң чүгле эгези-дир. Олар чүнү кылыр деп бодап алырыл, ооң шуптузун ыяап-ла чедип алырлар-дыр.

⁷Бо дораан черже дүшкеш, бот-боттарын билчип шыдавас кылдыр оларның дылдарын холуп кааптаалы».

⁸Дээрги-Чаяакчы оон оларны бүгү черниң кырынга тарадыпкан; ынчалдыр олар хоорай тударын ара соксап кааннар.

⁹Ынчангаш ол хоорайга Вавилон деп атты тывыскан, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы аңаа черниң чурттакчыларының чугаа-домаан холуп каапкан, оон кижилерни чер кырынга тараткан.

Симниң үре-салгалы

¹⁰Симниң үре-салгалының дугайында чугаа бо-дур. Суг халавының соонда ийи чыл эрткенде, Сим 100 харлыг турда, ооң оглу Арфаксад төрүттүнген.

¹¹Арфаксад төрүттүнген соонда, Сим 500 чыл иштинде чурттаарга, ооң өске-даа оолдары, уруглары төрүттүнген.

¹²Арфаксад 35 харлыг турда, ооң оглу Сала төрүттүнген.

¹³Сала төрүттүнген соонда, Арфаксад 403 чыл иштинде чурттаарга, ооң өске-даа оолдары, уруглары төрүттүнген.

¹⁴Сала 30 харлыг турда, ооң оглу Евер төрүттүнген.

¹⁵Евер төрүттүнген соонда, Сала 403 чыл иштинде чурттаарга, ооң өске-даа оолдары, уруглары төрүттүнген.

¹⁶Евер 34 харлыг турда, ооң оглу Фалек төрүттүнген.

¹⁷Фалек төрүттүнген соонда, Евер 430 чыл иштинде чурттаарга, ооң өске-даа оолдары, уруглары төрүттүнген.

¹⁸Фалек 30 харлыг турда, ооң оглу Рагав төрүттүнген.

¹⁹Рагав төрүттүнген соонда, Фалек 209 чыл иштинде чурттаарга, ооң өске-даа оолдары, уруглары төрүттүнген.

²⁰Рагав 32 харлыг турда, ооң оглу Серух төрүттүнген.

²¹Серух төрүттүнген соонда, Рагав 207 чыл иштинде чурттаарга, ооң өске-даа оолдары, уруглары төрүттүнген.

²²Серух 30 харлыг турда, ооң оглу Нахор төрүттүнген.

²³Нахор төрүттүнген соонда, Серух 200 чыл иштинде чурттаарга, ооң өске-даа оолдары, уруглары төрүттүнген.

²⁴Нахор 29 харлыг турда, ооң оглу Фарра төрүттүнген.

²⁵Фарра төрүттүнген соонда, Нахор 119 чыл иштинде чурттаарга, ооң өске-даа оолдары, уруглары төрүттүнген.

²⁶Фарра 70 харлыг турда, ооң Аврам, Нахор база Аран деп оолдары төрүттүнген.

Фарраның үре-салгалы

²⁷Фарраның үре-салгалының дугайында чугаа бо-дур. Фаррадан Аврам, Нахор база Аран төрүттүнген. Арандан Лот деп оол төрүттүнген.

²⁸Аран бодунуң ачазы Фарра дириг турда-ла, төрөөн черинге, халдей чурттуң Ур деп хоорайынга чок болган.

²⁹Аврам биле Нахор кадайлар ап алганнар; Аврамның кадайының ады Сара; а Нахорнуң кадайының ады – Милка. Ол Аранның уруу турган. (Милка Иска деп кыс дуңмалыг турган.)

³⁰А Сара ажы-төл төрүүр салым чок болган чүве-дир.

³¹Фарра оглу Аврамны, кенни Сараны, Аран деп оглунуң оглу Лотту эдертип алгаш, халдей чурттуң Ур хоорайындан ханаан черже баар дээш чорупкан, ынчалза-даа Харран хоорайга четкеш, олар аңаа турумчуп алганнар.

³²Харранга чурттап тургаш, Фарра 205 харлыында өлүп калган.

Эге дөс 12

Бурганның Аврамны кыйгырганы

¹Дээрги-Чаяакчы Аврамга чугаалаан: «Бодунуң чуртуң, аймааң биле чоок төрелдериңни каапкаш, Мээң айтып бээрим черже чорувут.

²Ынчан Мен сенден өндүр улуг чонну бүдүрүп каар мен. Сеңээ ачы-буян хайырлааш, сээң адыңны алдаржыдып каар мен; сенден кезээде ачы-буян тараар.

³Сени алгаар улуска Мен ачы-буян хайырлаар мен, а сени бак сөглээннерге – каргыш салыр мен; чер кырында хамык аймактар сени дамчыштыр ачы-буян алыр».

⁴Дээрги-Чаяакчының чагааны ёзугаар Аврам орукче үнүпкен; ооң-биле кады Лот чорупкан. Харран хоорайдан чоруп турда, Аврам чеден беш харлыг турган.

⁵Ол бодунуң кадайы Сараны, дуңмазы Лотту, бар-ла турган эт-хөреңгизин база Харранга турда, оларга хамааржып турган шупту улусту эдерттип алган. Олар ханаан черге чедип келгеннер.

⁶Аврам ол чуртта Сихем хоорайның чоогунда Морэ деп дуб ыяштыг черге чеде берген. Ол үеде аңаа хананей чон чурттап турган.

⁷Дээрги-Чаяакчы Аврамга көстүп келгеш: «Бо черни Мен сээң үре-салгалыңга бээр мен» – дээн. Ынчан Аврам Дээрги-Чаяакчының көстүп келген черинге Аңаа өргүл салыр бедигээш тудуп каан.

⁸Ооң соонда ол Вефил хоорайдан чөөн талада даглыг черже углай чорупкан; ол бодунуң майгынын Вефил – барыын талада, а Гай хоорай чөөн талада турар кылдыр тип алган; Дээрги-Чаяакчыга өргүл салыр бедигээш туткаш, Дээрги-Чаяакчының адын мактап кыйгырган.

⁹Оон Аврам мурнуу чүкте ээн кургаг Негев ховузунче оруун уламчылап көжүп чорупкан.

Аврам биле Сара Египетте

¹⁰Ооң чурттап турар черинге коргунчуг аш-чут эгелээрге, Аврам түр када чурттаары-биле Египетче чорупкан.

¹¹Египетке чоокшулап келгеш, ол кадайы Сарага мынча дээн: «Сени дыка чараш херээжен деп билир мен.

¹²Египетчилер сени көрүп кааш: „Бо ооң кадайы-дыр“ – дээш, мени өлүрүп каарлар, а сени дириг арттырып аарлар.

¹³Оларга сен: „Ооң дуңмазы-дыр мен“ – деп чугаала. Ынчан шупту чүве эки болур, сен мээң амы-тыным алыр сен».

¹⁴Кажан Аврам Египетке чедип кээрге, шак-ла ынчаар болган. Египетчилер Сараның онза чаражын эскерип кааннар.

¹⁵Фараоннуң нояннары ону көрүп кааш, фараонга мактап четкеннер; Сараны фараоннуң ордузунче алгаш барганнар.

¹⁶Сараның ачызы-биле Аврамның ажыл-херээ эки чогул турган; ооң эр, кыс кулдары, шээр малы, бода малы, элчигеннери, тевелери бар апарган.

¹⁷Ынчалза-даа Аврамның кадайы Сараны ап алганы дээш, фараонга болгаш ооң чоок кижилеринге Дээрги-Чаяакчы аар айыыл-халап таварыштырып туруп берген.

¹⁸Фараон Аврамны келдиртип алгаш: «Чүнү кылып алганың ол? Чүге ону кадайым-дыр деп чугаалавааның ол?

¹⁹Чүге ону дуңмам-дыр дидиң? Мен ол дугайын билбейн, ону кадай кылдыр ап алган-дыр мен. Кадайыңны дедир ап алгаш, ыңай чору» – дээн.

²⁰Фараон чалчаларыңга Аврамны кадайы-биле база бүгү-ле өнчү-хөреңгизи-биле ыңай үдеп чорудуптарың дужааган.

Эге дөс 13

Лоттуң Аврамдан аңгыланганы

¹Ынчан Аврам кадайы-биле кады бүгү өнчү-хөреңгизин ап алгаш, Египеттен Негевче чорупкан. Оларның-биле кады Лот база чорупкан.

²Ол өйде Аврам мал-маган, алдын-мөңгүн-биле дыка бай апарган турган.

³Ол Негевтен көжүп чорупкаш, мооң мурнунда Вефил биле Гайның аразыңга майгынын тип алгаш чурттап турган черинге чедип келген.

⁴Мооң мурнунда-ла өргүл салыр бедигээш тудуп каан черинге ол чедип келген; аңаа Аврам Дээрги-Чаяакчыны мактап, Ооң адын адап кыйгырган.

⁵Аврам-биле кады көжүп чораан Лоттуң бодунга хамааржыр шээр болгаш бода малы, майгыннары база бар турган.

⁶Оларның кады чаңгыс черге чурттаары дакпыш апарган, чүге дээрге мал-маганы, эт-хөреңгизи көвүдээш, ол кавыга сыңышпастап эгелээн.

⁷Ынчангаш Аврамның болгаш Лоттуң кадарчыларының аразынга маргылдаа үнген. (Ол өйде хананей чон болгаш фerez чон база ол черге чурттап турганнар.)

⁸Аврам Лотка: «Бистиң аравыска база сээң кадарчыларың биле мээң кадарчыларым аразынга алгыш-кырыш турбас ужурлуг, чүге дээрге бистер төрөл улус-тур бис – деп чугаалаан. –

⁹Сээң мурнуңда чер чок эвес. Менден аңгыланып алзыңза кандыгыл? Бир эвес сен солагай талазынче баар болзуңза, мен оң талазынче барайн; а бир эвес сен оң талазынче баар болзуңза, мен солагай талазынче барайн».

¹⁰Лот топтап көргөш, Иордан хемниң чоок-кавызында Төгери́к шынааны көрүп каан. Ол чер Сигор хоорайга чедир, Дээрги-Чаяакчының сесерлии дег, египет чер дег, суггаттыг болган. (Ук чер Дээрги-Чаяакчы Содом биле Гоморра хоорайларны узуткап каарынга чедир ындыг турган.)

¹¹Лот чурттаар кылдыр Иордан хемниң Төгери́к шынаазын бодунга шилип алган; ынчангаш Лот чөөн чүкче чорупкан. Ынчалдыр олар бот-боттарындан аңгыланып алганнар.

¹²Аврам ханаан черге чурттай берген, а Лот Төгери́к шынааның хоорайларынга чурттай берген, ынчангаш майгыннарын Содомга чедир тип алган.

¹³А Содомнуң чурттакчылары каржы база Дээрги-Чаяакчының мурнунга дыка бачыттыг улус турган.

¹⁴Лот аңгыланып алганының соонда, Аврамга Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Долгандыр көрүп көрөм. Ам бо турган чериден соңгу, мурнуу, чөөн, барыын чүктерже көр.

¹⁵Көрүп турар черлериңни Мен сеңээ болгаш сээң салгалыңга мөңгеде бээр мен.

¹⁶Сээң салгалыңны черниң элезин-довураа дег хөй санныг кылып каар мен; черниң элезининиң санаттынмазы дег, сээң салгалың база санаттынмас хөй болур.

¹⁷Черни узун дургаар база доора дургаар эргий кези, чүге дээрге Мен ону сеңээ бээр болгай мен».

¹⁸Аврам бир черден бир черже көжүп чорааш, Хевроннуң чоогунда Мамре деп дуб ыяштыг чер чанынга турумчуп чурттай берген. Аңаа ол Дээрги-Чаяакчыга өргүл салыр бедигээш тудуп алган.

Эге дөс 14

Аврамның Лотту камгалап алганы

¹Дараазында болуушкун сеннаар черниң хааны Амрафелдиң, элласар черниң хааны Ариохтуң, элам черниң хааны Кедорлаомерниң, гоим черниң хааны Тидалдың үезинде болган.

²Олар Содомнуң хааны Берага удур, Гоморраның хааны Биршиге удур, Адманың хааны Шинавка удур, Цевоимниң хааны Шемеверге удур база Беланың (азы Сигорнуң) хаанынга удур дайын кылып үнүпкеннер.

³Ол беш хаан шупту Сиддим шынаазынга (Дус далайның чоогунга) каттыжып алганнар.

⁴Олар Кедорлаомер хаанның дарлалының адаанга он ийи чыл болганнар, а он үш дугаар чылында удурланып үнгеннер.

⁵⁻⁶Он дөрт дугаар чылында Кедорлаомер болгаш ооң-биле кады өске хааннар келгеш, Аштерот-Карнаимде рефа чонну, Гамда зуз чонну, Шаве-Кириатаимде эмим чонну база Сеир дагларындан кургаг ховулуг Эл-Фаранга чедир чурттаан хоррей чонну чылча шаап каапканнар.

⁷Оон ээп келгеш, олар Мишпат деп черде суг бажынга (ол черни Кадес деп база адаар) амалик чоннуң бүгү чуртун хоозурадып, Хацацон-Фамарда чурттап турар амор чонну база чылча шаап кааннар.

⁸Ынчан Содомнуң, Гоморраның, Адманың, Цевоимниң база Беланың (азы Сигорнуң) хааннары демги дөрт хаанга уткуштур үнүп келгеш, олар-биле Сиддим шынаазынга тулчуп эгелээннер.

⁹Эламның хааны Кедорлаомер, Гоимниң хааны Тидал, Сennaарның хааны Амрафел, Элласарның хааны Ариох – дөрт хаан беш хаанга удур тулушканнар.

¹⁰Сиддим шынаазында малгаштыг оңгарлар кончуг хөй турган чүведир. Содомнуң болгаш Гоморраның хааннары дезип бар чыткаш, ынаар дүшкүлей берген, а арткан улузу дагларже дезе бергеннер.

¹¹Тиилекчилер Содом биле Гоморраның эт-хөреңгизин, бүгү курлавырын олчалап алгаш, чоруй барганнар.

¹²Олар Аврамның Содомга чурттап турган дуңмазы Лотту эт-хөреңгизибиле катый тудуп аппаратаннар.

¹³Аврам ол үеде Мамре деп амор кижиге хамааржыр дуб ыяштыг черге чурттап турган. (Мамре болгаш ооң дуңмалары Эшкол биле Анер Аврамның талалакчылары турган.) Тулчуушкунга дириг арткан бир кижии Аврамга келгеш, чүү болганын дыңнадыпкан.

¹⁴Дуңмазы Лот туттурган деп дыңнап кааш, Аврам бодунуң аалынга төрүттүнген бүзүрелдиг кулдарын – 318 кижини чыгаш, сүргүнче үнүпкен. Ол дайзыннарын Дан хоорайга чедир истеп-сүрген.

¹⁵Аңгы-аңгы кезектерге үстүп алгаш, дүне бодунуң улузу-биле халдааш, дайзыннарны чылча шаап каан. Оон оларны Дамаск хоорайның соңгу чүгүндө Хова деп черге чедир истеп-сүрген.

¹⁶Аврам ынчалдыр дайзыннарның чаалап алган бүгү олчазын: дуңмазы Лотту, ооң эт-хөреңгизин, туттурган херээженнерни база өске-даа улусту катап эгидип эккелген.

Мелхиседектиң Аврамны алгап-йөрээгени

¹⁷Аврам Кедорлаомерни болгаш ооң эвилелчи хааннарын тиилээш, чанып олурда, аңаа уткуштур Шаве шынаазыңга Содомнуң хааны үнүп келген. (Амгы үеде ол шынааны Хааннар шынаазы деп адап турар.)

¹⁸Ынчан өске хаан – Салим хоорайның хааны Мелхиседек Аврамга хлеб биле арага үндүрүп эккелген. Ол Дээди Өрүкү Бурганның бараалгакчызы турган.

¹⁹Аврамны алгап-йөрээгеш, ол мынча дээн: «Дээрниң болгаш черниң Чагырыкчызы Дээди Өрүкү Бурган Аврамга ачы-буян хайырлазын!

²⁰Дайзыннарыңны тиилээринге сеңээ дузалашкан Дээди Өрүкү Бурганга алдар!» Аврам ынчан олча-ажыының оннуң бир кезиин Мелхиседекке берипкен.

²¹Оон Содомнуң хааны Аврамга: «Мээң улузумну эгидип бергеш, олча-ажыыңны бодуңга арттырып ал» – дээн.

²²Аврам: «Дээрниң болгаш черниң Чагырыкчызы Дээрги-Бурган-Чаяакчының мурнундан силерге даңгыраглаайн,

²³силерниң эт-хөреңгиңерден дыргак каразы дег-даа чүве албас мен. Ооң соонда „Аврамны мен байыдып кагдым“ дээриңерни күзевес мен.

²⁴Чүгле мээң улузумнуң аыш-чем курлавырларының орнун меңээ эгидип берип көрүңер. Ол ышкаш мээң-биле кады дайылдажып чораан Анер, Эшкол база Мамре олар боттарының үлүүн алгылап алзыннар» – деп харыылаан.

Эге дөс 15

Бурганның Аврам-биле чагыг-керээзи

¹Ол болуушкуннар соонда элээн болганда, Дээрги-Чаяакчы Аврамга көстүүшкүннү чорудуп: «Кортпа, Аврам. Мен – сээң дозуг-камгалалыңдыр мен. Сээң шаңналың дыка улуг болур-дур» – деп сөзүн ажыткан.

²⁻³Аврам Аңаа: «Дээрги-Чаяакчы, Дээргим! Мен ажы-төл, үре-салгал чок болганымда, меңээ чүнү-даа бээриңге, канчаар деп мен? Мээң салгакчым болур кижиге Дамаскыдан келген Элиезер ол-дур. Сен меңээ ажы-төл хайырлаваан болганыңда, аалымда кул кижиге мээң салгакчым болур-ла ыйнаан» – дээн.

⁴Ынчан Дээрги-Чаяакчы Аврамга: «Чок, ол кул кижиге сээң салгакчың болбас; сээң салгакчың бодуңнуң үренден тыптып бодараар» – дээн.

⁵Дээрги-Чаяакчы Аврамны майгындан үндүрүп эккелгеш, чугаалаан: «Өрү дээрже көр! Шыдаар болзуңза, сылдыстарны сана. Ол хире эмгетикчок хөй салгалдыг болур сен!»

⁶Аврам Дээрги-Чаяакчыга бүзүрөй бээрге, Ол ону актыг-шынныг деп санаан.

⁷«Бо черни ээлеп чурттазын дээш, халдей чурттуң Ур хоорайындан сени бээр эккелген Дээрги-Чаяакчы-дыр мен» – деп, Бурган Аврамга чугаалаан.

⁸Аврам: «Дээрги-Чаяакчы, Дээргим! Бо черни ээлеп чурттап болурунуң демдээн кайыын билип аар мен?» – деп айтырган.

⁹Дээрги-Чаяакчы аңаа: «Меңээ хунан инектен, хунан өшкүден, хунан кошкардан, көге-бугадан база көгээзинден эккеп бер» – дээн.

¹⁰Аврам ол амытаннарның шуптузун эккелгеш, мөчүлерин ийи үзе шапкаш, бот-боттарынга удурланыштыр салгылап каан; чүгле куштарны ол үзе шаппаан.

11 Ынчан ол мөчүлөргө араатан куштар кээп хонгулапкан, ынчалза-даа Аврам оларны хоюскулапкан.

12 Кызыл-хүнней бергенде, Аврам ханы уйгуже дүлнү берген; ол өйде ону коргунчуг дүмбей аспактапкан.

13 Дээрги-Чаяакчы ынчан мынча дээн: «Сээң үре-салгалың 400 чыл иштинде хары чуртка кулданыгың болгаш дарлалдың адаанга чурттап кээр деп чүвени ыяк сактып ал.

14 Ынчалза-даа Мен оларны дарлаан чонну шиидер мен. Ооң соонда сээң салгалың ол черден бай-шыдалдыг кижилер бооп үнерлер.

15 А сен сагыш амыр, буурул баштыг кырган бооп, өгбелериңче аьттаныр сен.

16 Сээң ажы-төлүңнүң дөрткү салгалы бо черже ээп кээр; ам-даа амор чоннуң бачыттыг үүлгедиглери аян долбаан-дыр».

17 Хүн ажа бээрге, дүмбей дүшкен. Ынчан үзе шаап каан мөчүлөрниң аразы-биле ышталып турар сава база чалбырааштыг оттуг кезек эрте бергенин Аврам көрүп каан.

18 Дээрги-Чаяакчы ол хүн Аврам-биле керээ кылып алган: «Сээң салгалыңга Египеттиң хеминден улуг Евфрат хемге чедир бо черни бээр мен:

19-21 кен, кенез, кедмон, хет, ферез, рефа, амор, хананей, гергес база иевус чоннарның черлерин бээр мен».

Эге дөс 16

Агар биле Измаил

1 Аврамның кадайы Сара төл төрүүр салым чок болган. Ооң Агар деп Египеттен келген кул кызы турган.

2 Сара Аврамга мынча дээн: «Дээрги-Чаяакчы меңээ ажы-төл бербээндир. Мээң кулум-биле чоокшулажып көрем. Агар меңээ төлден төрүп

бээр болза, ону дамчыштыр мен ажы-төлдүг болур чадавас мен». Аврам Сараның сөзүн тооп дыңнаан.

³Ынчангаш Сара бодунуң египет кулу Агарны ашаанга кулкадай кылдыр берипкен. Ол бүгү Аврамның ханаан черге кээп чурттай бергенинден бээр он чыл эрткенде болган.

⁴Аврам-биле чоокшулашканының соонда, Агар саатталы берген. Иштиг апаргаш, ол бодунуң ээзи болур Сараны куду көрүп эгелээн.

⁵Ынчан Сара Аврамга мынча дээн: «Мээң хомудалым дээш харыылаар апаар сен! Мен бодумнуң кулумну кадай кылдыр сеңээ бердим, а ол сенден иштелип алгаш, мени куду көрүп эгеледи. Мен дээш Дээрги-Чаяакчы сеңээ шииткекчи болгай аан».

⁶Аврам Сарага: «Агар сээң эргенде болзун: ооң-биле чүнү канчаарын бодуң бил» – дээрге, Сара бодунуң кулун кызып-кыйып эгелээн. Агар ол бүгүнү угбайн, оон дезип чорупкан.

⁷Ээн кургаг ховуда Сур деп черже баар орук чоогунда суг бажынга Дээрги-Чаяакчының төлээзи Агарга ужуражы берген.

⁸Дээрги-Чаяакчының төлээзи оон айтырган: «Сараның кулу Агар, кайыын келдин, кайнаар бар чыдыр сен?» «Мен бодумнуң ээм Сарадан дезип чор мен» – деп, ол харыылаан.

⁹Дээрги-Чаяакчының төлээзи Агарга: «Бодуңнуң ээңче дедир чорупкаш, ооң кандыг-даа кызып-кыйышкынын шыдаш» – дээн.

¹⁰⁻¹¹Оон Дээрги-Чаяакчының төлээзи мынча дээн: «Көвүдеткенней, сээң үре-салгалыңны санаттынмас хөй кылып каар мен. Сен ам иштиг-сааттыг-дыр сен. Оолдуг болур сен. Ону Измаил деп адап ал, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы сээң хилинчээңни дыңнап каан-дыр.

¹²Сээң оглуң улус аразыңга черлик элчиген дег болур-дур: ол – хамык улуска удур, а хамык улус – аңаа удур. Ол дуңмалары-биле безин өжээннежип чурттаар-дыр».

¹³Чугаалашканы Дээрги-Чаяакчыны Агар мынча деп адаан: «Сен – мени көрүп каан Бурган сен». Чүге дизе Агар: «Маңаа мени көрүп каан Бурганны ылап-ла көргөн кижиге мен бе!» – дээн.

¹⁴(Ынчангаш ол кудукту Беэр-Лахай-Роиде деп адаар. Ол Кадес биле Баредтиң аразында турар.)

¹⁵⁻¹⁶Агар оол божуп бээрге, Аврам оглун Измаил деп адап алган. Ол үеде Аврам сезен алды харлыг турган.

Эге дөс 17

Чагыг-керээниң демдээ

¹Аврам тозан тос харлыг турда, Дээрги-Чаяакчы аңаа көстүп келгеш, мынча дээн: «Мен Күчүлүг Бурган-дыр мен. Мээң мурнумга актыг-шынчы болуп, дыңнангыр чурттап чор.

²Мен сээң-биле чагыг-керээ кылып алгаш, сеңээ хөй-ле салгакчыларны хайырлаар мен».

³Аврам черге чедир мөгейген, а Бурган мынча дээн:

⁴«Бөгүн Мен сээң-биле чагыг-керээ кылып тур мен: сен дыка хөй чоннарның адазы болур сен.

⁵Сээң адың ам Аврам эвес, а Авраам болур, чүге дээрге Мен сени хөй чоннарның адазы кылып каар мен.

⁶Мен сээң салгакчыларыңны хөй санныг кылып каар мен: сенден хөй чоннар бодарап тыптыр, сээң үре-салгалыңдан хааннар үнер!

⁷Мен сээң-биле болгаш сээң үре-салгалың-биле керээ чарып тур мен. Ол керээ салгалдан салгал дамчып, мөңгө шагда күштүг болур. Мен сээң болгаш сээң үре-салгалыңның Бурганы болур мен.

⁸Мен сеңээ болгаш сээң үре-салгалыңга көжүп чедип келгениң бо черни – ханаан черниң шуптузун мөңгеде ээлээри-биле бээр мен; сээң үре-салгалыңның Бурганы болур мен».

⁹Ооң соонда Бурган Авраамга мынча дээн: «Сен Мээң берген чагыымны сагыыр ужурлуг сен, сээң үре-салгалың база салгалдан салгалче дамчып ону сагыыр ужурлуг.

¹⁰Мээң чагыым ёзугаар сээң үре-салгалың мону сагызын: силерниң эр улузуңар шуптузу кыртыжап демдектеткен турар ужурлуг.

¹¹Мээң-биле керээң демдээ кылдыр бодуңарның дотааңарның кыдыкы кежин кыртыжап демдектээр силер.

¹²⁻¹³Чаа төрүттүнген оол уруг бүрүзү сес дугаар хүнүнде кыртыжадып демдектеткен турар ужурлуг – салгалдан салгалче шак-ла ынчаар кылып чоруңар. Сээң аалыңга төрүттүнгеннер-даа, сээң үреңден бодараваан, өске аймак-сөөк улустан садып алган кулдар-даа болза – кандыызы-даа ыяап-ла кыртыжадып демдектеткен турар ужурлуг. Мээң-биле мөңгө шагда чарган дугуржулгаңар шак ынчалдыр силерниң мага-бодуңарга демдеглеттинген турар ужурлуг.

¹⁴А кыртыжадып демдектетпээн кижини – кымның дотааның кыдыкы кежин кыртыжап демдектевээн болдур – Мээң-биле чарганыңар чагыг-керээни үрээни дээш, чонунуң аразыңга амылыг артпас ужурлуг».

¹⁵Оон ыңай Бурган Авраамга мынча дээн: «Моон соңгаар сээң кадайыңны Сара эвес, а Сарра деп адаар.

¹⁶Ол сеңээ оол божуп бээр кылдыр, Мен аңаа ачы-буян хайырлаар мен. Мээң хайырлаан ачы-буянымдан хөй-ле чоннарны ол бодарадыр. Ооң үре-салгалыңдан хааннар үнер».

¹⁷Авраам черге чедир мөгөйип каан. Ынчалза-даа ол каттырып боданган: «Чүс харлыг менден уруг төрүттүнер бе ынчаш? Тозан харлыг Сарра божуп шыдаар деп бе?»

¹⁸Авраам Бурганга: «Сээң авыралыңда оода Измаил чурттап чорзун!» – дээн.

¹⁹Бурган мынча деп харыылаан: «Сээң кадайың Сарра боду оол уруг божуур. Ону сен Исаак деп адап аар сен. Мен ооң-биле база ооң үре-салгалы-биле мөңге шагда чагыг-керээден чарып аар мен.

²⁰Измаилдин дугайында сээң дилээңни база дыңнадым. Мен ону үре-салгалы хөй болур кылдыр алгап-йөрээп, ооң салгалын көвүдедир мен. Измаилден он ийи баштың кижини төрүттүнер: ол улуг чоннуң адазы болур.

²¹Ынчалза-даа чагыг-керээмни Мен Сарраның келир чылдың бо-ла үезинде сеңээ божуп бээр оглу Исаак-биле кылыр мен».

²²Авраамга бо бүгүнү чугаалап кааш, Бурган чоруй барган.

²³Бурган чугаалаан соонда, ол-ла дораан Авраам оглу Измаилди, бодунуң аалынга төрүттүнгеннерни база өске аймак-сөөк улустан садып алган кулдарын – бүгү-ле эр улусту кыртыжап демдектеп каан. Ол Бурганның чагып каан чүвезин шуптузун ол-ла олчаан күүсеткен.

²⁴Авраам тозан тос харлыг тургаш, кыртыжадып демдектедип алган.

²⁵А ооң оглу Измаил он үш харлыг турган.

²⁶Авраам-даа, оглу Измаил-даа чаңгыс ол-ла хүн кыртыжадып демдектеткеннер.

²⁷Авраамның аалынга төрүттүнгеннер-даа, өске аймак-сөөк улустан садып алганы-даа кул эр кижилер база ол-ла хүнде кыртыжадып демдектеткеннер.

Эге дөс 18

Үш онзагай аалчының Авраамга келгени

¹Изиг-ышкам дүш үези турда, Мамре деп дуб ыаштыг чер чанынга, Авраам майгынче кирер эжик аксынга олурда, Дээрги-Чаяакчы аңаа көстүп келген:

²Авраам көрүптерге, мурнунда үш эр кижини турган. Оларны көрүп кааш, уткуштур маңнап чеде бергеш, черге чедир мөгейген.

³Ол мынча дээн: «Дээргим! Кулуңар мени эскерип, ээ көрүнген болганыңарда, мени ойбайн көрүңер.

⁴Силерге мээң улузум бут чуур суг эккеп бээр. Бо ыяш хөлегезинге дыштанып аар силер.

⁵А мен силерге, орукче үнериниң мурнунда күш кирип аар кылдыр, чем эккеп берейн. Орук аайы-биле болганда, кулуңар мээң аалымга доктаап көрүңер». «Ындыг-дыр, шак-ла ынчаар кыл» – деп, олар харыылаан.

⁶Авраам майгынынче далаш-биле кирип келгеш, Саррага: «Дүрген үш са эң-не ак далгандан ажыдып хөөткеш, боовадан быжырывыт» – дээн.

⁷Ооң соонда Авраам одарда малынга халып чеде бергеш, оон эң-не семис бугажыкты сүрүп алгаш, дүрген чем белеткептер кылдыр, чалчазынга аппарып берген.

⁸Авраам аалчыларга өреме, сүт болгаш бугажыктың эъдин аппарып, хүндүлээн. Олар ыяш хөлегезинге чемненип олурда, Авраам оларның чанынга турган.

⁹Олар: «Кадайың Сарра кайыл?» – деп айтырганнар. «Мында, майгында» – деп, Авраам харыылаан.

¹⁰Аалчыларның бирээзи: «Мен келир чылын бо-ла үеде сеңээ катап чедип кээр мен. Сээң кадайың Сарра ынчан оолдуг болур» – дээн. А Сарра ооң артында майгын эжииниң аксынга дыңнап турган.

¹¹Авраам биле Сарраның назы-хары улуг турган чүве-дир. Херээженнерниң көөр ай демдээ Саррада болбайн турган.

¹²Сарра иштинде каттырып: «Кыраан меңээ күзенчиг өөрүшкү болур деп бе? Дээрги ашаам база кырган болгай» деп боданган.

¹³Ынчан Дээрги-Чаяакчы Авраамга: «„Кырып калган мен, уруг божуп кайын шыдаар мен“ деп Сарраның чоп каттырып турары ол?

¹⁴Дээрги-Чаяакчының шыдавас чүвези бар деп бе? Келир чылын бо-ла үеде Мен сеңээ чедип кээр мен, ынчан Сарра оолдуг болур» – дээн.

¹⁵Сарра корга бергеш: «Чок, мен каттырбадым» – деп мегелепкен. «Чок, сен каттырдың» – деп, Ол чугаалаан.

Содом биле Гоморра хоорайларны буруудатканы

¹⁶Аалчылар Содомче углай чоруур дээш туруп келгеннер. Авраам оларны үдеп каар дээш кады чорупкан.

¹⁷Дээрги-Чаяакчы мынча деп-тир: «Авраамдан бодалдарымны чажырайн бе?

¹⁸Улуг болгаш күштүг чон оон укталып үнер болгай. Ынчангаш чер кырында бүгү чоннар Авраамны дамчыштыр ачы-буянны алыр.

¹⁹Бодунуң бүгү үре-салгалынга Мээң өөредимни суртаалдазын дээш, олар чөптүг-шынныг чорук кылзын дээш, Мен Авраамны шилип алган мен. Ынчан Мен, Дээрги-Чаяакчы, чүнү аңаа аазаан мен, шуптузун күүседир мен».

²⁰Ооң соонда Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Содом биле Гоморраның бужар үүлгедиглеринден ыы-сыы дыңналып тур. Оларның бачыды кончуг улуг-дур.

²¹Баргаш, көрүп көрейн. Меңээ билдинип турары дег, ында шупту чүве шынап-ла багай бе? Азы ындыг эвес бе? Барып хынаптайн».

²²Орук кижилери Содомче чорупканнар, а Авраам ам-даа Дээрги-Чаяакчының мурнунда турбушаан.

²³Авраам чоокшулап чеде бергеш, Дээрги-Чаяакчыдан айтырган: «Таанда-ла буруулулар-биле кады буруу чок улусту база узуткап каар сен бе?

²⁴Бо хоорайда, канчап билир, бежен хире актыг кижиге бар чадавас. Таанда ол бежен кижиге чурттаар чер арттырбайн, хоорайны өршээвейн, узуткап каар сен бе?

²⁵Ындыг болбас ужурлуг! Сен ынчаар аажылап шыдавас сен. Буруулуг кижиг биле актыг кижини Сен деңге шаажылап шыдавас сен. Бүгү черниң Шииткекчизи шын эвес шииткел кылып болур бе?»

²⁶Дээрги-Чаяакчы: «Бир эвес Мен Содом хоорайдан бежен актыг кижиг тып алзымза, чүгле олар дээш бүдүн хоорайны өршээп арттырып каар мен» – деп харыылаан.

²⁷Авраам тургаш: «Мен дээрге, доурак-доозун дег, чүү-даа эвес-тир мен. Ынчалза-даа мен Дээргимден мынча деп диттигип айтырып тур мен:

²⁸бир эвес актыг улустуң санынга беш кижиг четпес болза, таанда беш сан четпес дээш, бүдүн хоорайны узуткап каар сен бе?» – дээн. Дээрги-Чаяакчы: «Чок, дөргөн беш актыг кижиг тыпты берзе, хоорайны база өршээп арттырып каар мен» – дээн.

²⁹Авраам уламчылаан: «Бир эвес актыг улустуң саны дөргөн болур болза?» Дээрги-Чаяакчы: «Дөргөн кижиг дээш база өршээр мен» – дээн.

³⁰Авраам: «Мээң сөстөрүм дээш Дээргим ажынмазын. А бир эвес ында үжен актыг кижиг бар болза?» – деп айтырган. «Үжен-даа актыг кижиг бар болза, өршээр мен» – деп, Ол харыылаан.

³¹Авраам мынча дээн: «Дээргимден айтырып диттигиптейн: а бир эвес олар ында чүгле чээрби болза?» Дээрги-Чаяакчы: «Чээрби-даа кижиг дээш болза, өршээр мен» – дээн.

³²Авраам: «Дээргим меңээ ажынмайн көрзүн. Бо мээң сөөлгү айтырымдыр: а бир эвес олар чүгле он кижиг болза?» – дээн. Дээрги-Чаяакчы: «Он-даа кижиг болза, өршээр мен» – деп харыылаан.

³³Чугаазын дооскаш, Дээрги-Чаяакчы чоруй барган, а Авраам чанып келген.

Эге дөс 19

Содомчуларның бужар үүлгедиглери

¹Кежээликтей Бурганның ийи төлээзи Содом хоорайга чедип келген. Лот ол үеде хоорайже кирер улуг хаалга аксынга олурган. Лот оларны көрүп кааш, уткуй туруп келген. Черге чедир мөгөйгөш,

²Лот мынча дээн: «Дээргилерим! Кулуңар мээң бажыңымче кирип көрүңерем, будуңар чуп, дыштанып хонуп алыңарам, эртен орукче үнүптер силер». Олары: «Чок, бис даштыгаа хонар бис» – дээннер.

³Лот дилеп туруп бээрге, олар ооң бажыңыңга чедип келгеннер. Лот дой белеткээш, далган хааргаш, Бурганның төлээлерин хүндүлөп чемгерген.

⁴Олар удуп чыдып четтикпээнде-ле, Содом хоорайның бүгү эр чурттакчылары, улуг-аныяа чок, Лоттуң бажыңын бүзээлеп келгеннер.

⁵Лотту кыйгырып алгаш: «Сээң бажыңыңга хонар дээш келген улус кайыл? Оларны үндүрүп бер, бис оларны күштеп, дора көрээли» – деп турганнар.

⁶Лот боду үнүп келгөш, эжиин хаап каан.

⁷Ол мынча дээн: «Ха-дуңма, багай чүве кылбайн көрүңер.

⁸Мээң эр кижидегбээн ийи уруум бар. Силерге мен аалчыларымның орнунга уругларымны үндүрүп берейн. Олар-биле чүнү күзей-дир силер, ону кылыңар. Чүгле келген улуска дегбейн көрүңер, чүге дээрге олар мээң бажыңымда келген болгай, оларны камгалаары – мээң хүлээлгем-дир».

⁹Содомчулар: «Ыңай тур сен! Өске черден келген хиренде, хамык чүвени сен шиитпирлээр сен бе? Сени олардан артык таптыг аажылаптар бис!» – дээннер. Ынча дээш, олар Лотту иткилеп, эжиин үрээр дей бергеннер.

¹⁰Ынчан Бурганның төлээлери Лотту бажыңче киир тыртып алгаш, эжиин дээктеп алганнар.

¹¹Оон Бурганның төлээлери бажың эжиинде чыгып келген улустуң карактарын, улуг-аныяа дивейн, согурартыпканнар. Ынчангаш олар канчаар-даа кызыткаш, бажыңче кирер эжикти тыппааннар.

¹²Бурганның төлээлери Лотка мынча дээннер: «Бо хоорайда чоок кижилериңден кымнар барыл? Оолдарың, кыстарың, күдээлериң – кым-даа бар болза, моон үндүрүп апар.

¹³Бо хоорайны бис узуткап кааптар бис, чүге дээрге ооң чурттакчыларының бужар үүлгедиглери Дээрги-Чаяакчыга билдингир апарган. Дээрги-Чаяакчы бисти бо хоорайны узуткап кагзын дээш чоруткан чүве».

¹⁴Лот бодунуң уругларының душтуктарыңга баргаш: «Дүрген моон чоруптуңар, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы бо хоорайны ам узуткаар деп турар-дыр» – дээн. Ынчалза-даа душтук оолдар ону баштактанып турар деп бодааннар.

Содом биле Гоморраны узуткааны

¹⁵Даң хаяазы дээп келгенде, Бурганның төлээлери Лотту далаштырып: «Сээң-биле кады турар кадайыңны болгаш ийи урууңну эдертип алгаш, дүрген чорувут. Оон башка бо хоорайның чурттакчыларының буруулуг үүлгедиглериңиң ужун сен база өлүп каар сен» – дээннер.

¹⁶Ынчалза-даа Лот чоруурунче далашпайн турган. Лотту Дээрги-Чаяакчы кээргээр деп билир болгаш, Бурганның төлээлери ону, ооң кадайын база уругларын чедип алгаш, хоорайдан албадап үндүрүп кааннар.

¹⁷Хоорайдан үндүрүп кааш, Бурганның төлээзи Лотка: «Дүрген камгалан! Хая көрүнме, бо Төгерик шынаага черле доктаавайн, дагже үне бер, оон башка өлгениң ол» – дээн.

¹⁸Лот мынча деп дилээн: «Чок, дээргим!

¹⁹Чалчаң менче ээ көрнүп, энерелдиг бооп, мээң амы-тынымны камгалап турдуң. Ынчалза-даа мен дагга четпейн чорумда, мени ол айыыл-халап тегерип келгеш, өлүрүп каарындан коргар-дыр мен.

²⁰Көр даан, дуу хоорайжыгаш чоок-тур, бичии-дир. Мен ол аргажок бичии хоорайжыгашче чорупкаш, оон хоргадаар чер тып алың, мен аңаа дириг артар боор мен».

²¹Бурганның төлээзи: «Ындыг-дыр. Сээң ол күзелиңни база боттандырайн. Айтып турарың хоорайжыгашты узуткавайн, арттырып каар мен.

²²Дүрген ынаар маңнап чорувут. Сен аңаа четпээн шаанда, мен ажил-херээмни эгелевес мен» – деп чугаалаан. (Ынчангаш ол хоорайны Сигор деп адаар.)

²³Хүн үнүп, чер кырын чырыда бергенде, Лот Сигор хоорайга чедип келген.

²⁴Дээрги-Чаяакчы Содом биле Гоморраже дээрлерден оттуг күгүрнү чаъс дег дүжүрүпкен.

²⁵Ол хоорайларны, бүгү Төгери́к шынааны, ооң бүгү чурттакчыларын база ол чер кырында бүгү ногаан үнүштерни узуткап каапкан.

²⁶(А Лоттуң кадайы хая көрнүпкеш, дус көжээ бооп хуула берген.)

²⁷Авраам эртен эрте тургаш, Дээрги-Чаяакчыга ужуражып турган черинге чеде берген.

²⁸Ол Содом болгаш Гоморраже углай көөрге, бүгү Төгери́к шынааның чер кыры өртең-хуюк, ону суугудан үнген дег ыш-бус бүргей алы берген болган.

²⁹Төгери́к шынаада Лоттуң чурттап турганы хоорайларны узуткап тура, Бурган Авраамның дугайын бодап келгеш, ооң дуңмазын өлүмден чайладып апарган.

Моав болгаш аммон чоннарның тывылганы

³⁰Лот Сигорга чурттаарындан корткаш, ийи уруу-биле кады дагларже чоруй барган. Олар куйга турумчуп алганнар.

³¹Уругларының улуу дуңмазынга мынча дээн: «Бистиң ачавыс кырып бар чыдар-дыр. Бистиң-биле кады чурттаар ужурлуг оон өске эр кижиге бо чер кырында чок-тур.

³²Ачавыска эиртир арагадан ижиртип алгаш, ооң-биле эр-херээжен чоруктан кылыр болган-дыр бис. Ам канчаар, бодувустуң ачавыстан-даа болза, ажы-төлдүг болур бис».

³³Ачазынга ол дүне эиртир арага ижиртип алганнар. Улуг уруу чедип келгеш, ооң-биле удуп чыдып алган, а ачазы чүү болуп турарын – уруунуң ооң-биле чыдып алганын-даа, туруп чоруй барганын-даа – медереп билир харык чок болган.

³⁴Эртенинде ол дуңмазынга мынча дээн: «Эрткен дүне ачам-биле мен удудум. Бо дүне база аңаа арагадан эиртир ижиртип аалы. Сен келгеш, ооң-биле удуп чыдып аар сен. Ам канчаар, бодувустуң ачавыстан-даа болза, ажы-төлдүг болур бис».

³⁵Ол дүне база ачазынга араганы эиртир ижиртип алганнар. Бичии уруу чедип келгеш, ооң-биле удуп чыдып алган. Ачазы чүнү-даа билбес болган: уруунуң кажан кээп чыдып алганын-даа, кажан туруп чоруй барганын-даа.

³⁶Шак ынчалдыр Лоттуң ийи уруу боттарының-на ачазындан иштелип алганнар.

³⁷Улуг уруу оол божуп алгаш, ону Моав деп адап алган. Ол амгы моав чоннуң эгезин салган кижиге болур.

³⁸Бичии уруу база оол божуп алгаш, Бен-Амми деп адап алган. Ол амгы аммон чоннуң эгезин салган кижиге болур.

Эге дөс 20

Авраамның бодунуң кадайының дугайында база катап мегелээни

¹Авраам ол черлерден мурнуу чүкче көжүп чоруткаш, Кадес биле Сурнуң аразына турумчуп чурттап берген. Ооң соонда Герарга чурттап турганының үезинде

²бодунуң кадайы Сарраны «Дуңмам-дыр» деп турган. Ынчангаш Герарның хааны Авимелех Сарраны кыйгыртыпкаш, бодунуң бажыңынче ап алган.

³Дүне када Авимелехтиң дүжүнде аңаа Бурган чедип келгеш: «Сен бо ап алганың херээжен дээш өлүр сен. Ол ашактыг кижидир» – дээн.

⁴А Авимелех Саррага дээп безин четтикпээн турган. Ол: «Дээргим! Таанда-ла Сен буруу чок-даа чонну узуткап каар сен бе?»

⁵Ол кижиде херээженни „Дуңмам-дыр“ деп боду чугаалады. А бо херээжен боду база ону „Акым-дыр“ диди. Ону мен багай сеткил чок, кара чүве бодавайн, эккеп алган-дыр мен» – дээн.

⁶Дүжүнде Авимелехке Бурган мынча дээн: «Сени Мен багай сеткил чок деп билдир мен. Ынчангаш Мээң мурнумга бачыт кылбазын дээш, сеңээ Саррага дээр үе бербедим.

⁷Ам ону ашаанче дедир чорудувут. Ооң ашаа – Бурганның медээчизидир. Ол сени дириг артсын дээш мөргүүр. А бир эвес Сарраны чорутпас болзуңза, бодуң база сеңээ хамааржыр улус шуптузу чайлаш чок өлүр».

⁸Эртенинде Авимелех бодунуң дүжүметтерин чыып алгаш, дүжүн чугаалап берген. Олар шупту дыка кортканнар.

⁹Авимелех Авраамны кыйгыртып алгаш: «Бистиң-биле чүнү канчап турарың ол? Сеңээ багай чүнү кылып каан мен? Чүге мени болгаш мээң чонумну улуг бачыт кылырынче албадап турарың ол? Ынчаарга кайын боор!» – дээн.

¹⁰Оон: «Чүнү канчапкан дээш ынчаарың ол?» – деп айтырган.

¹¹Авраам мынча дээн: «Бо черниң улузу Бургандан көңгүс кортпас улус деп бодадым. Ынчангаш мээң кадайым дээш мени өлүрүп каарлар ирги бе деп бодаан мен.

¹²Ол, шынап-ла, мээң дуңмам база болур кижини: ачамның өске херээженден уруу-дур. Ынчангаш ону кадай кылдыр ап алган мен.

¹³Кажан Бурган мени төрөөн черимден орукче аъткарып турда, Саррага: „Меңээ энерелдиг бооп, барган черивиске-ле мени акым-дыр деп чоруур сен“ – дээн мен».

¹⁴Авимелех Авраамга шээр болгаш бода малды, эр, кыс кулдарны белекке бергеш, ооң кадайы Сарраны база эгидип берген.

¹⁵«Мээң черим бо-дур. Каяа күзээр сен, аңаа чуртта» – деп, Авимелех чугаалаан.

¹⁶А Саррага ол мынча дээн: «Сээң акыңга мен муң шекел мөңгүннү берип тур мен. Сээң болгаш чоок кижилериңниң хомудалының садызы дээш база сээң арыг адың катап тургустунзун дээш ынчалдым».

¹⁷Авраам Бурганга мөргүүрге, Ол Авимелехти экиртип каан. Ооң кадайы болгаш кыс кулдары катап ажы-төл божуп эгелээн.

¹⁸(Ол үеге чедир Авраамның кадайы Сарра дээш Дээрги-Чаяакчы Авимелехтин черинде бүгү херээженнерни төл чаявас кылып каан турган.)

Эге дөс 21

Исаактың төрүттүнгени

¹Дээрги-Чаяакчы Саррага чүнү чугаалаанын утпаан: аазаанын ёзугаар шуптузун күүсеткен.

²Сарра иштели бергеш, Бурганның айтып каан үезинде чөнүп калган Авраамга оол уруг божуп берген.

³Авраам Сарраның божуп берген оглун Исаак деп адап алган.

⁴Төрүттүнгениниң сески хүнүндө, Бурганның чагыын сагып, Авраам Исаакты кыртыжап демдектеп каан.

⁵Исаак төрүттүнгенде, Авраам чүс харлыг турган.

⁶А Сарра: «Бурган меңээ каткыны шаңнады. Мени дыңнаан кижиле элдепсинип каттырар боор оң.

⁷Сарра чаш төл эмзирер деп, Авраамга кым чугаалап турган боор? Бола-дыр, кыраан назынында мен аңаа төл божуп бердим» – деп чугаалаан.

Агар биле Измаилди үндүр ойлатканы

⁸Оол өзүп кээрге, эмигден үндүрер апарган. Исаакты авазының эмиинден үндүрген хүнде Авраам улуг дой кылган.

⁹Египет кул Агарның Авраамдан божаан оглунуң Исаакты кочулап каттырып турарын Сарра көрүп каан.

¹⁰Ынчан ол Авраамга: «Бо кул херээженни оглу-биле кады үндүр ойладыгыт. Ооң оглу мээң оглум Исаак-биле дең эргелиг сээң салгакчың болбазын!» – деп чугаалаан.

¹¹Бодунуң оглунуң дугайында ындыг сөстөр дыңнаары Авраамга дыка анчыг болган.

¹²Ынчалза-даа Бурган аңаа мынча дээн: «Оол дээш-даа, Агар дээш-даа, сагыш аарып, муңгарава. Сарраның чугаалааны хевээр күүсет, чүге дээрге сээң салгалың Исаакты дамчыштыр уламчылаар-дыр.

¹³Ынчалза-даа Агарның оглундан база бир чон нептерээр кылдыр чаяап каар мен. Чүге дээрге ол база сээң оглуң болгай».

¹⁴Эртенинде Авраам Агарга чемни тудускаш, суглуг саваны ооң эктинге салып бергеш, оглу-биле кады чорупсун дээн. Агар оон чорупкаш, Беэр-Шеваның ээн кургаг ховузунга аза берген.

¹⁵Савазында суу төнүп каарга, Агар оглун бир чадаң ыяш хөлегезинге каапкан.

¹⁶Ол ча адым хире хемчээлдиг черже ырадыр чоруй баргаш: «Оглумнуң канчаар хинчектенип өлүрүн көөр хөңнүм чогул» – дээш, ыглап-сыктап эгелээн.

¹⁷Бурган оолдуң үнүн дыңнап каан. Бурганның төлээзи дээрден Агарны кыйгырыпкаш: «Канчап бардың, Агар? Кортпа, Бурган чадаң ыяш чанында чыдар сээң оглуңнуң үнүн дыңнап каан-дыр.

¹⁸Тургаш, барып оглуңну көдүрүп ал. Мен оглуңдан улуг чон чаяп каар мен» – дээн.

¹⁹Бурган Агарның караан ажыдыптарга, ол кудук көрүп каан. Оон савазын суг-биле долдургаш, оглуңга сугну ижиртип алган.

²⁰Бурган оолду черле утпайн чораан. Ээн кургаг ховуга чурттап тургаш, оол өзүп келген, ча-биле адар адыгжы апарган.

²¹Ол Фаран ховузунга чурттап турган. Авазы аңаа Египеттен кадай тып эккеп берген.

Авраамның Авимелех хаан-биле дугуржулга кылганы

²²Ол үеде Авимелех бодунуң шериг баштыңчызы Фихол-биле Авраамга келгеш, мынча дээн: «Сен чүнү-даа кылып туруңда, Бурган сээң-биле кады-дыр.

²³Ам Бурганның ады-биле меңээ даңгыраглап көрем: мени-даа, мээң оолдарымны-даа, мээң салгалымны-даа мегелеп, хомудатпас сен. Сеңээ кандыг энерел көргүскен-дир мен, сен база меңээ болгаш сени чурттадып алганы черниң чонунга багай чүве кылбас сен».

²⁴«Даңгыраглап тур мен» – деп, Авраам чугаалаан.

²⁵Ынчан Авимелехтиң улузу ооң казып каан кудуун эжелеп алганын Авраам чемелеп чугаалаан.

²⁶Авимелех: «Ону кым ынчанганын билбес мен. Мооң мурнунда сен меңээ ындыг чүве чугаалаваан сен. Ол дугайын чаа дыңнап тур мен» – дээн.

²⁷Авраам Авимелехке шээр болгаш бода малды белекке бээрге, олар дугуржулга кылып алганнар.

²⁸Оон Авраам чеди хойну аңгылап берген.

²⁹«А бо чеди хойну чүге аңгылап бердиң?» – деп, Авимелех айтырган.

³⁰«Чеди хойну мээң өмүнээмден ап көр. Бо белек кудукту мээң казып алганымның бадыткалы болгай аан» – деп, Авраам харыылаан.

³¹(Оон эгелээш, оларның даңгырак беришкен черин Беэр-Шева деп адай берген.)

³²Беэр-Шевага дугуржуп алганының соонда, Авимелех бодунуң шериг баштыңчызы Фихол-биле кады филистим черже чана бергеннер.

³³А Авраам Беэр-Шевага тамариск деп ыяш олуртуп каан, ол аңаа Дээрги-Чаяакчының – мөңге Бурганның адын мактап кыйгырган.

³⁴Авраам филистим черге үр үеде чурттаан даштыкы кижиге турган.

Эге дөс 22

Бурганның Исаакты өргүлгө салырын дужааганы

¹Ол болуушкуннар соонда элээн үе эрткенде, Бурган Авраамны шенеп, хынаар деп шиитпирлээн. Бурган: «Авраам!» – деп кыйгырарга, ол: «Мында мен» – деп харыылаан.

²Бурган мынча дээн: «Эр чаңгыс ынак оглуң Исаакты алгаш, Мориа деп черже аппарат. Ону ында дагларның кайы-бирээзинге Меңээ өргүл кылдыр сал. Каяа дээрзин Мен айтыптар мен».

³Авраам эртен эрте тургаш, өргүлгө хереглээр ыяжын чаргаш, элчигенге чүдүргөш, бодунуң ийи чалказы биле оглу Исаакты эдерткеш, Бурганның айыткан черинче чорупкан.

⁴Авраам орукка чораанының үшкү хүнүндө ырактан ол черни көрүп каан.

⁵Авраам чалчаларыңга мынча дээн: «Силер элчиген-биле кады маңаа артып калыңар. Оглум-биле ынаар чедип мөгөйип кааш, дедир чедип кээр бис».

⁶Авраам оглу Исаакка өргүлгө кыпсыр ыяшты чүктөткөш, боду изиг көс биле бижекти алгаш, иелээ чорупканнар.

⁷Исаак: «Ачай!» – дээрге, Авраам: «Дыңнап тур мен, оглум» – дээн. «Өргүлгө хереглээр от биле ыяшты көрүп тур мен. А өргүп өрттедир мал кайыл?» – деп, Исаак ачазындан айтырган.

⁸Авраам: «Өргүп өрттедир малды Бурган Боду билип хайырлаар, оглум» – дээн. Оон улаштыр чорупканнар.

⁹Бурганның айыткан черинге чедип келгөш, Авраам өргүл салыр бедигээш кылгаш, аңаа ыяжын өрттедиринге белеткеп алган. Оон оглу Исаакты бедигээште ыяштың кырыңга хүлүп салып алгаш,

¹⁰ону өлүрери-биле бижээн тудуп алган.

¹¹Ол өйдө Дээрги-Чаяакчының төлээзи: «Авраам! Авраам!» – деп дээрден кыйгыра берген. Авраам: «Дыңнап тур мен» – деп харыылаан.

¹²Дээрниң төлээзи мынча дээн: «Оглуңче холуң көдүрбейн көр, аңаа кандыг-даа хора чедирбе. Чүгө дээрге сээң Бургандан коргарыңны, Мен дээш чаңгыс оглуңну безин хараадавааныңны ам билир мен».

¹³Авраам артынче көрүптөргө, мыйыстары-биле шырышта орааштына берген кошкар турган. Ол кошкарны Авраам оглуңуң орнунга өргүп өрттедипкен.

¹⁴Авраам ол черни «Дээрги-Чаяакчы билип хайырлаар» деп адап каан. Бо хүнге чедир «Дээрги-Чаяакчы Бодуңуң даанга бүгү чүвени билип хайырлаар» деп чугаа бар.

¹⁵Дээрги-Чаяакчының төлээзи дээрден Авраамны база катап кыйгырган.

¹⁶Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Бодумнуң адым-биле даңгыраглап тур мен: ол херекке бодуңуң эр чаңгыс оглуңну безин хараадавааның дээш,

¹⁷сеңээ ачы-буянны бажын ажыр хайырлаар мен. Сээң үре-салгалыңның саны дээрниң сылдыстары дег, далай эрииниң элезининиң саны дег хөй болзун. Сээң үре-салгалың дайзыннарыңның чер-чуртун өнчү кылдыр алыр болзун.

¹⁸Мээң сөзүмнү тооп дыңнааның дээш, сээң үре-салгалың дамчыштыр чырык черде бар-ла чоннар ачы-буян алыр».

¹⁹Авраам чалчаларыңга чедип кээрге, олар шупту кады Беэр-Шеваже чорупканнар. Авраам Беэр-Шевага чурттап турган.

Нахорнуң ажы-төлү

²⁰Ол болуушкуннар соонда элээн үе эрткенде, ооң дуңмазы Нахорнуң кадайы Милка ашаанга оолдар божуп бергениниң дугайында Авраамга дыңнатканнар:

²¹дун оглу Уц, Уцтуң дуңмалары Буз, Кемуил (Арамның ачазы),

²²Кесед, Хазо, Пилдаш, Идлаф база Батуил төрүттүнген болган.

²³(А Батуилден Ревекка деп кыс уруг төрүттүнген.) Авраамның дуңмазы Нахорга сес оолду Милка ынчаар божуп берген.

²⁴Реума дээр кул-кадайы Нахорга Тевахты, Гахамны, Тахашты база Мааханы божуп берген.

Эге дөс 23

Сарраның өлгени болгаш ону орнукшутканы

¹Сарра 127 чыл чурттаан. Ооң назыны ол хире болган-дыр.

²Сарра ханаан черде Кириат-Арбага (амгы үеде Хеврон деп адаар черге) чок апаарга, Авраам келгеш, Сарраның ажыын ажып, ыглап-сыктап турган.

³Чок апарган кадайын чыттырып кааш, ол хет чондан:

⁴«Мен өскээртен келген даштыкы кижиде болзумза, меңээ кадайымны ажаап каар черден айтып берип көрүңерем» – деп дилээн.

⁵⁻⁶Хет чон Авраамга: «Дыңнап көрүңерем, дээргивис. Бистиң аравыста өндүр улуг ноян силер. Бистиң эң-не дээре дээн черлеривистиң бирээзинге кадайыңарны орнукшудуп калыңар. Силерге бодувустуң орнукшудулга черивисти бээринден бистиң аравыста кым-даа ойталавас» – деп харыылаан.

⁷Авраам тус черниң чурттакчылары хет чонга мөгейип кааш,

⁸мынча дээн: «Бир эвес силер арыг сеткилицерден мээң чок апарган кадайымны орнукшударын чөпшээреп турар болзуңарза, мени дыңнап көрүңерем. Мээң адымдан Цохарның оглу Эфрондан дилеп көрүңер,

⁹ол бодунуң чериниң кыдыында турар Махпела деп куйну орнукшудулга чери кылдыр долу өртээнге меңээ сатсын. Ол чер силерниң араңарда мээң хууда орнукшудулга черим болгай аан».

¹⁰Эфрон хет чоннуң аразыңа тургаш, хоорайның төп шөлүнде турар бүгү чон дыңнап турда, Авраамга чугаалаан:

¹¹«Дээргим, мени дыңнаңарам. Чонум көрүп турда, ол куйну-даа, бүгү шөлдү-даа кадайыңарны орнукшудар кылдыр силерге берип тур мен».

¹²Авраам тус черниң чонунга мөгейип кааш,

¹³чыылган чон дыңнап турда, Эфронга: «Мени шын билип көрүңерем, орнукшудулга чериниң өртээ кылдыр мөңгүннү ап аар болзуңарза, калган кижимни аңаа орнукшудуп каар мен» – дээн.

¹⁴Авраамга харыы кылдыр Эфрон:

¹⁵«Дыңнап көрүңерем, дээрги! Ол черниң үнези 400 шекел мөңгүн чүве болгай. Бис ийиге ол чүү боор ийик? Кадайыңарны аңаа орнукшудуп калыңар» – дээн.

¹⁶Авраам Эфронну дыңнааш, аңаа ооң чонунуң мурнунга адааны 400 шекел мөңгүннү санап берген. (Шекелдиң деңзизин тус черниң садыгжыларының үнелээриниң аайы-биле тодараткан.)

¹⁷Мамрениң дужунда Махпелада Эфроннуң шөлү, ында куй, ында ыяш-даш – ол бүгү чер

¹⁸чыылган хет чон көрүп турда-ла, Авраамның өнчүзү апарган.

¹⁹Шак ынчалдыр Авраам бодунуң кадайы Сарраны ханаан черде, Мамрениң дужунда Махпела шөлүндө куйга орнукшудуп каан. (Амгы үеде ол черни Хеврон дээр.)

²⁰Ындыг янзылыг Авраамга орнукшудулга чери болур шөл биле куй өнчү кылдыр хет чондан дамчып келген чүве-дир.

Эге дөс 24

Исаакка кадай болур кысты дилеп турганы

¹Авраамның хар-назыны улгадып, чөнүп калган, а Дээрги-Чаяакчы аңаа ачы-буянын үргүлчү чедирип турган.

²Аалында шупту чүвени удуртуп турган улуг кулунга Авраам мынча дээн: «Мээң дөңмээмге дээп, даңгырак бергеш,

³дээр биле черниң Дээрги-Бурган-Чаяакчызының ады-биле мээң оглумга кадай кылдыр бо мээң аразында чурттап чоруурум хананей чоннуң иштинден уруг ап бербезиңни аазап көр.

⁴Мээң чуртумче бар, оглум Исаакка кадайны төрөл чонум аразындан тып эккеп бер».

⁵Кулу Авраамдан: «Бир эвес ол уруг мээң-биле бо чуртче келиксевес болза, канчаар мен? Оглуңарны силерниң келген чериңерже дедир аппаар мен бе?» – деп айтырган.

⁶«Мээң оглумну ынаар аппаарындан оваарын!

⁷Дээрниң Дээрги-Бурган-Чаяакчызы мени төрээн черимден хары черже эккелген, мээң-биле чугаалашкаш: „Бо черни сээң үре-салгалыңга бээр мен“ – деп даңгырак берген болгай. – Ол Бодунуң төлээзин сенче чорудуптар, ынчан сен мээң оглумга кадай тып эккеп бээр сен.

⁸А бир эвес уруг сээң-биле кады чоруурундан ойталаар-даа болза, даңгыраанны күүсеткениң ол болур, чүгле мээң оглумну ынаар эгитпейн көр» – деп, Авраам харыылаан.

⁹Кул Авраамның дөңмээнге холун дегзип алгаш, даңгыраан берген.

¹⁰Ол бодунуң дээргизиниң тевелериниң онун, ооң хөй үнелиг эртинелерин ап алгаш, Арам-Нахараимде Нахорнуң чурттап турар хоорайынче чорупкан.

¹¹Авраамның кулу тевелерин кежээ апарганда, херээженнер суглаар өйде, хоорай кыдыында кудук чанынга доктаадыпкаш,

¹²мынча дээн: «Дээрги-Чаяакчы, мээң дээргим Авраамның Бурганы! Авраамга энерелден хайырлап, мээң чоруум чогуур кылдыр кылып көр.

¹³Бо-дур, мен хоорайның уругларының суг узуп аар кудуунуң чанында тур мен.

¹⁴Мен оларның бирээзинге: „Сээң доңгаңдан суг ижип аарын чөпшээреп көр“ – дээр мен. Бир эвес ол: „Ижип алыңар. Силерниң тевелериңерни база суггарып каайн“ – деп харыылаар болза, Бодунуң чалчаң Исаакка кадай кылдыр шилип бергениң уруг ол болур. Мээң дээргим Авраамга энерел көргүскениңниң демдээ ол болгай аан».

¹⁵Ол мөргүлүн төндүрбейн чыдырда-ла, Авраамның дуңмазы Нахор биле Милканың оглу Батуилдиң уруу Ревекка экинде доңгазын салып алган бо чедип кээп-тир.

¹⁶Ревекка дыка чараш турган, кижиге баар үези келген-даа болза, аңаа эр кижин безин дээп көрбээн чүве-дир. Кудукка келгеш, ол доңгазынга сугну долдур узуп алгаш, дедир чорупкан.

¹⁷Авраамның кулу аңаа халып чеде бергеш: «Доңгаңда сууңдан меңээ берем» – деп дилээн.

¹⁸Ревекка экинде доңгазын дораан-на дүжүргеш: «Ижип алыңар, дээрги» – дээш, аңаа суун берген.

¹⁹Ол кижиге сугну ижип аарга, Ревекка: «Мен ам силерниң тевелериңерге сугдан узуп берейн, олар база суксунун хандыр ижип алзыннар» – дээн.

²⁰Ол доңгада суун оңгачаже кудупкаш, катап-ла суг узар дээш кудукче маңнап чорупкан. Шак ынчалдыр ол шупту тевелерни суггарып каан.

²¹«Дээрги-Чаяакчы мээң чоруум чогударыңга дузалаан ирги бе» деп бодап, Авраамның кулу ыыт чокка Ревекканы хайгаарап көрүп турган.

²²Тевелер сугну ижип аарга, ол Ревеккага чартык шекел деңзилиг думчукка сугар алдын сырғаны, он шекел деңзилиг ийи алдын билектээшти берген.

²³Ооң соонда ол: «Чугаалап көрөм, сен кымның уруу сен? Сээң ачаңның бажыңында биске хонуп аар хостуг чер тыптыр бе?» – деп айтырган.

²⁴«Мен Нахор биле Милканың оглу Батуилдин уруу-дур мен» – деп, ол харыылаан.

²⁵«Бисте мал чеми болгаш сизген хөй. Хонуп аар чер база тыпты бээр» – деп, ол немеп каан.

²⁶Авраамның кулу Дээрги-Чаяакчыга мөгейип сөгүрбүшаан чугаалаан:

²⁷«Мээң дээргим Авраамның Бурганы аңаа шынчы болуп, энерел көргүзүп чоруурун утпаан-дыр, Дээрги-Чаяакчыга алдар! Дээрги-Чаяакчы мени дорт-ла мээң дээргимниң төрелдериниң бажыңыңга эккелди».

²⁸Ревекка бажыңынче маңнап чоруткаш, авазының төрелдеринге ол бүгүнүң дугайында чугаалаан.

²⁹⁻³⁰Ревекканың акызы Лаван дуңмазының сыргазын болгаш билектээштерин көрүп кааш, келген кижиге дуңмазы-биле чүнүң дугайын чугаалашканын билип кааш, ол кудук чанында тевелери-биле кады турган Авраамның кулунга халып чедип келген.

³¹Ол мынча дээн: «Дээрги-Чаяакчыга алгаттырган кижиге, кирип моорлаңар! Чүгө даштын турар силер? Мен силерге бажыңны база тевелериңерге турар черни белеткеп кагдым».

³²Авраамның кулу бажыңче кире бээрге, Лаван тевелерниң чүүгүн дүжүргөш, сиген-биле чемгерип каан. А аалчыга база ооң кады чораан кижилеринге, буттарын чуп алзын дээш, суг эккеп берген.

³³Авраамның кулунга чем салып бээрге, ол: «Мени чүү дээш бээр чорутканын чугаалап бербээн шаамда, чем чивес мен» – дээн. «Чугаалаңар че» – деп, Лаван чөпшээрешкен.

³⁴Ол чугаалап эгелээн: «Мен Авраамның кулу-дур мен.

³⁵Дээрги-Чаяакчы мээң ээмге хөй ачы-буян хайырлап, ону улуг кижиге кылып каан. Ол аңаа эр, кыс кулдарны, шээр болгаш бода малды, тевелерни, элчигеннерни, алдын-мөңгүннү берген.

³⁶Мээң ээмниң кадайы Сарра назылап кырый берген үезинде ашаанга оол божуп берген. Мээң дээргим бодунда чүү-ле барыл – дөгөрезин оглунга өнчү кылдыр арттырып берген.

³⁷Мээң дээргим менден оглунга кадай кылдыр мээң чурттап чоруурум ханаан черден уруг тып бербес деп даңгырак ап алган.

³⁸Ооң төрөөн черинден, төрөл чонундан оглунга кадай тып эккеп бээримни дилээн.

³⁹Мен дээргимден: „А бир эвес уруг мээң-биле чорувас болза?“ – деп айтырган мен.

⁴⁰Меңээ ол: „Мээң бараан болуп чоруурум Дээрги-Чаяакчы мээң төрөөн чуртумдан, төрөл чонумдан мээң оглумга кадай тып эккелзин дээш, сени алгап-йөрээвишаан, Бодунуң төлээзин сээң-биле кады орукче чорудуптар.

⁴¹Мээң төрөл чонумга чедер болзуңза, ынчан даңгырааңны күүсеткениң ол болур. Бир эвес олар сеңээ уругну бербес-даа болза, даңгырааңны күүсеткениң ол болур“ – дээн чүве.

⁴²Бөгүн мен суглаар кудукка келгеш, мынча дидим: „Дээрги-Чаяакчы, мээң дээргим Авраамның Бурганы! Сен мээң чоруум чогузун деп бодаан болзуңза!

⁴³Көр даан, мен кудук чанында тур мен. Кажан моон кандыг-бир уруг суг узуп кээрге, аңаа: ‘Доңгаңда суундан меңээ берем’ – дээр мен.

⁴⁴Бир эвес ол: ‘Ижип алыңар. Силерниң тевелериңерге база сугдан узуп берейн’ – дээр болза, Дээрги-Чаяакчының мээң ээмниң оглунга шилип берген кызы ол болур“.

⁴⁵Ол дугайын бодап безин четтикпээнимде, эктинде доңгазын салып алган Ревекка кудуктан суглап чедип келген. Мен оон суг ижип аарын дилээримге,

⁴⁶ол дораан-на доңгазын бергеш, мынча дээн: „Ижип алыңар. Тевелериңерни база суггарып каайн“. Мен сугну ижип аарымга, тевелерге база сугну эккеп берди.

⁴⁷Мен: „Кымның уруу сен?“ – деп айтырдым. „Нахор биле Милканың оглу Батуилдин уруу-дур мен“ – деп, ол харыылады. Ынчан мен аңаа думчукка азар сырғаны база билектээштерни бердим.

⁴⁸А мен бодум Дээрги-Чаяакчыга мөгейип сөгүрдүм. Мээң дээргим Авраамның Бурганы Дээрги-Чаяакчыны Ол мени ээмниң оглунга төрөл чонундан кадай тып бээри-биле дорт-ла маңаа чедирип келгени дээш алгап-йөрээдим.

⁴⁹Ам силер меңээ чугаалап көрүңерем, мээң дээргимге бүзүрел, энерел көргүзүп шыдаар силер бе? Мен ам чүнү кылыр ужурлуг мен, чугаалап көрүңерем».

⁵⁰Лаван биле Батуил мынча деп харыылааннар: «Бо бүгү Дээрги-Чаяакчыдан болуп турар-дыр. Бис силерниң сөзүңерге удур чүнү-даа чугаалап шыдавас-тыр бис.

⁵¹Ревекка силерниң мурнуңарда бо-дур, ону алгаш чоруптуңар. Дээрги-Чаяакчының күзели-биле силерниң дээргиңерниң оглу ону кадай кылып алгай аан».

⁵²Ону дыңнааш, Авраамның кулу Дээрги-Чаяакчының мурнунга база катап черге чедир мөгейген.

⁵³Ооң соонда ол Ревеккага каас идик-хепти, алдын, мөңгүн каасталгаларны берген, ооң акызынга болгаш авазынга үнелиг белектерни берген.

⁵⁴Оон Авраамның кулу болгаш кады келген улузу аштанып-чемненгеш, удуп чыдып алганнар. Эртен эрте тургаш, Авраамның кулу: «Ээмче ээп чанарын меңээ чөпшээреп көрүңер» – дээн.

⁵⁵Ревекканың акызы биле авазы: «Бистиң чанывыска Ревекка ам-даа он хонук чурттазын, ооң соонда чоруптар силер» – деп харыылааннар.

⁵⁶Авраамның кулу: «Дээрги-Чаяакчы мээң чоруумну чогутчуп берген соонда, мени саадатпайн көрүңер, ээмче ээп чанарын меңээ чөпшээреп көрүңер» – дээн.

⁵⁷Демгилери: «Ревекканы кыйгырыптаалы, ол боду шиитпирлээй аан» – дээннер.

⁵⁸Олар Ревекканы кыйгырыпкаш: «Бо кижиле биле чоруур сен бе?» – деп айтырганнар. Ол: «Чоруур мен» – деп харыылаан.

⁵⁹Дуңмазы Ревекканы ооң азыракчызы-биле, Авраамның кулун кады чораан кижилери-биле үдеп тура,

⁶⁰төрелдери мындыг сөстөр-биле ону алгап-йөрээп турганнар: «Сээң үре-салгалың дүк-түмен санныг болзун, күжүр дуңмавыс! Сээң ажы-төлүң дайзыннарның чер-чуртун өнчү кылдыр алыр болзун!»

⁶¹Ревекка болгаш ооң кыс чалчалары тевелерин мунгулапкаш, Авраамның кулун эдерип чорупканнар. Шак ынчалдыр Авраамның кулу Ревекканы чонундан апарган.

⁶²Исаак Беэр-Лахай-Роиден чедип келгеш, ол өйде Негевке чурттап турган чүве-дир.

⁶³Кежээ дүжүп келгенде, Исаак ховуже агаарлап үнүп келгеш, чоокшулап кел чоруур тевелерни көрүп каан.

⁶⁴Ревекка Исаакты көрүп кааш, теведен дүже халып келген.

⁶⁵Ол Авраамның кулундан: «Ховулап биске уткуштур кел чыдар чүү кижил ол?» – деп айтырган. «Ол дээрге мээң дээргим-дир» – деп, кул харыылаан. Ынчан Ревекка пөстен думаалай кылгаш, кедип алган.

⁶⁶Кул Исаакка чүнү кылганын шуптузун чугаалап бээрге,

⁶⁷Исаак Ревекканы авазы Сарраның майгынынче кирип апарган. Ынчалдыр Ревекка ооң кадайы апарган. Исаак Ревеккага ынакшый берген, ооң соонда чок апарган авазы дээш кажыыдалы оожургаан.

Эге дөс 25

Авраамның амыдыралының төнчүзү

¹Авраам катап база кадайланып алган. Ооң Хеттура деп чаа кадайы аңаа

²Зимран, Иокшан, Медан, Мадан, Ишбак болгаш Шуах деп оолдарны божуп берген.

³Иокшандан Шева биле Дедан төрүттүнген. Деданның үре-салгалы ашшур, летуш база леюм аймактар чүве-дир.

⁴Маданнның оолдары: Эфа, Эфер, Энох, Авида база Элдага. Олар шупту Хеттураның үре-салгалы чүве-дир.

⁵Авраам Исаакка бодунуң шупту өнчү-хөреңгизин берипкен.

⁶А кул-кадайларындан төрүттүнген оолдарыңга Авраам белек-селекти бергеш, боду дириг тургаш-ла, оларны чөөн чүкче – чөөн талакы черлерже Исаактан аңгылап чорудупкан.

⁷Авраам 175 чыл чурттаан. Ооң назыны ол хире болган.

⁸Амыдыралды мага хандыр чурттап алгаш, кыраан назынында ол өлүп калган, өгбелериниң соондан өске оранче чоруй барган.

⁹Оолдары Исаак биле Измаил ону Мамрениң чанында Цохарның оглу хет Эфроннуң шөлүндө турар Махпела куюнга орнукшудуп кааннар.

¹⁰Авраамны хет чондан садып алган шөлге, ооң кадайы Сарраның чанынга ажаап кааннар.

¹¹Авраамның өлгениниң соонда, Бурган Исаакка ачы-буян хайырлаан. Ол өйде Исаак Беэр-Лахай-Рои чанынга чурттап турган.

Измаилдиң үре-салгалы

¹²Авраамның оглу Измаилдиң болгаш ооң үре-салгалының дугайында чугаа бо-дур. Сарраның египет кулу Агар Авраамга Измаилди божуп берген.

¹³А Измаилдиң оолдарының улуундан бичезинге чедир аттары: дун оглу Навайот, Кедар, Адбеел, Мивсам,

¹⁴Мишма, Дума, Масса,

¹⁵Хадад, Фема, Иетур, Нафиш болгаш Кедма.

¹⁶Измаилдиң он ийи оглунуң аттары-биле суурлар, черлер адаттыңан – олар он ийи аймактың он ийи баштыңы болганнар.

¹⁷Измаил 137 чыл чурттааш, өлүп калган, өгбелериниң соондан өске оранче чоруй барган.

¹⁸Ооң үре-салгалы ха-дуңма аймактарыңга удурланып, Хавиладан Сурга чедир, Египеттен Ассирияже углай девискээрге чурттап чорааннар.

Исав биле Иаков ийистерниң төрүттүнгени

¹⁹Авраамның оглу Исаактың болгаш ооң үре-салгалының дугайында чугаа бо-дур. Авраамдан Исаак деп оол төрүттүнген.

²⁰Паддан-Арам чурттуг арамей Батуилдин уруу Ревекканы кадай кылып алганда, Исаак дөртен харлыг турган. Ревекка арамей Лаванның дуңмазы турган чүве-дир.

²¹Кадайы дээш Исаак Дээрги-Чаяакчыга мөргээн, чүге дээрге ол саатталбайн турган чүве-дир. Дээрги-Чаяакчы ооң дилээн дыңнап каан, ынчангаш кадайы Ревекка иштели берген.

²²Ооң хырнының иштинде оолдары бот-боттарын тепкилежип эгелээрге, Ревекка: «Бир эвес олар ынчаар болза, мен канчаар мен ам?» деп бодааш, Дээрги-Чаяакчыдан айтырар дээш чорупкан.

²³Дээрги-Чаяакчы аңаа мынча деп харыылаан: «Сээң хырнында ийи төрөл бөлүктүң төлээлери бар-дыр. Олардан ийи аңгы чон бодарап тыптыр-дыр. Бирээзи өскезиден артык күштүг болур, улуу бичезинге чагыртыр-дыр».

²⁴Ревекканың божуур үези чедип кээрге, ийистер төрүттүнген.

²⁵Баштайгызы бүгү боду алгы дег кызыл-сарыг дүктүг болган. Ону Исав деп адап кааннар.

²⁶Ооң соонда Исавтың ээжээнден холу-биле туттунуп алган оол үнүп келген, ону Иаков деп адап кааннар. Оолдары төрүттүнүп турда, Исаак алдан харлыг турган.

Исавтың бодунуң улуу болур эргезин садыпканы

²⁷Исаактың оолдары өзүп келген. Исав хову кезиир аңчы болган, а Иаков өгден үнмес оожум кижиге болган.

²⁸Исаак оглу Исавка ынак турган, чүге дээрге ооң эккелгени аң эъдин чииринге ол ынак. А Ревекка Иаковка ынак болган.

²⁹Иаков быдаа хайындырып алган турда, Исав ховудан пат турупкан чедип келген.

³⁰Исав Иаковка мынча дээн: «Меңээ бо хайындырып алган кызыл чүвеңни берем, ижиптейн. Мен туруптум». (Ынчангаш ону Эдом деп шолалап каан.)

³¹Иаков: «Мурнай төрүттүнгөш, улуу болган эргеңни ам дораан меңээ садывыт» – дээн.

³²Исав: «Улуу болурга, меңээ ооң херээ чүү боор? Мен аштааш, өлүр деп бардым, ол эргем меңээ дуза кадар бе ынчаш?» – деп харыылаан.

³³«Баштай меңээ даңгырагла» – деп, Иаков негээн. Исав даңгыраан бергөш, улуу болур эргезин Иаковка садыпкан.

³⁴Иаков Исавка хлеб база чочак-тараадан хайындырган быдаазын берген. Исав ижип-чип алгаш, туруп чорупкан. Ынчалдыр ол улуу болур эргезин херекке албайн барган.

Эге дөс 26

Исаактың кадайының дугайында мегелээни

¹Ол чуртка, биеэде Авраамның үелеринде дег, аш-чут эгелээн, ынчангаш Исаак Герарда филистим хаан Авимелехче чоруй барган.

²Дээрги-Чаяакчы Исаакка көстүп келгөш, мынча дээн: «Египетче барба. Мээң айтып бээр черимге чурттаар сен.

³Амдызында бо черге чурттап чор. Мен сеңээ ачы-буян хайырлап, сээң биле кады чоруур мен. Сээң ачаң Авраамга берген даңгыраамны күүседир мен: бо черлерниң шуптузун сеңээ болгаш сээң үре-салгалыңга бээр мен.

⁴Сээң үре-салгалыңны дээрниң сылдыстары дег көвүдөдир мен. Оларга бо черлерниң шуптузун бээр мен. Сээң үре-салгалың дамчыштыр чер кырында бүгү чоннар ачы-буян алыр.

⁵Чүге дээрге Авраам Мени дыңнап, Мээң сагызын деп дужааган бүгү-ле айтышкыннарым, дүрүмнерим болгаш хоойлуларымны сагып, күүседип чораан».

⁶Исаак Герарга турумчуп чурттай берген.

⁷Тус черниң чурттакчылары оон Ревекканың дугайын айтырарга, ол: «Дуңмам-дыр» – дээр турган. Ревекка чараш боорга, улус мени кадайым дээш өлүрүп кааптар ирги бе деп сезингеш, «кадайым-дыр» дээринден ол корткан.

⁸Элээн үе эрткенде, филистим хаан Авимелех соңгадан Исаактын бодунуң кадайы Ревекканы чассыдып турарын көрүп каан.

⁹Авимелех Исаакты кыйгырыпкаш: «Бо дээрге сээң кадайың ышкажыл! Чүге „дуңмам-дыр“ деп мегелеп турган сен?» – деп айтырган. Исаак: «Кадайым дээш улус мени өлүрүп кааптарындан коргуп турдум» – дээн.

¹⁰Авимелех аңаа: «Чүнү кылып кааның ол? Бистиң аравыстан кым-бир кижиге сээң кадайың-биле удупкан болза, чүү болгу дег-дир? Бисти бурууга онаар часкан-дыр сен!» – дээн.

¹¹Ынчангаш Авимелех бүгү чонунга: «Бо кижиге азы ооң кадайыңга дегген кижиге – өлүр» – деп чарлап каан.

Филистимнерниң Исаак-биле маргышканы

¹²Исаак ол черге тараа тарып алгаш, ол чылын дүжүттү чүс дакпыр хөйүнү алган. Дээрги-Чаяакчы аңаа ынчалдыр ачы-буян хайырлаан.

¹³Исаак байып-ла, байып-ла олурган. Ынчалдыр ол дыка бай кижиге апарган.

¹⁴Ооң кулдары, шээр болгаш бода малы бажын ажа бээрге, филистимнер аңаа адааргаар апарганнар.

¹⁵Исаактын ачазы Авраамның үезинде-ле ооң кулдарының казып кааны кудуктарже олар долдур довурак уруп, дуглап каапканнар.

¹⁶Ынчан Авимелех Исаакка: «Моон чорувут. Чүге дээрге сен бистен артык бай-шыырак апарган-дыр сен» – дээн.

¹⁷Исаак оон көжүп чоруткаш, Герар шынаазыңга турлагжып чурттай берген.

¹⁸Ачазы Авраамның үезинде казып каан, ооң соонда филистимнерниң довурак долдур уруп, дуглап каапканы кудуктарны Исаак катап казып алгаш, ачазының адап турган аттары-биле оларны адагылап каан.

¹⁹Бир катап Исаактың кулдары шынаага кудук казып тургаш, агым сут тып алганнар.

²⁰Герар чурттуг кадарчылар Исаактың кадарчылары-биле маргыжып, «Бо бистиң суувус-тур» дижи бергеннер. Ынчан ол кудукту Эсек деп адап каан. Чүге дээрге орта маргыжып турганнар.

²¹Өске кудук казып аарга, ол дээш база маргылдаа үнген. Ол кудукту Ситна деп адап каан.

²²Исаак оон-даа ырадыр чоруткаш, база бир кудук казып алган. Аңаа хамаарыштыр ам-на маргылдаа үнмээн. Исаак: «Дээрги-Чаяакчы бисти өзүп-көвүдезин дээш, биске хостуг-шөлээн черни берген-дир» – дээш, ол кудукту Реховот деп адап каан.

Исаактың Авимелех хаан-биле дугуржулга кылганы

²³Исаак оон Беэр-Шеваже чоруй барган.

²⁴Ол-ла дүне аңаа Дээрги-Чаяакчы көстүп келгеш: «Мен сээң ачаң Авраамның Бурганы-дыр мен. Сен кортпа, Мен сээң-биле мен. Мээң чалчам Авраам дээш сээң үре-салгалыңны көвүдедип, сеңээ ачы-буян хайырлаар мен» – дээн.

²⁵Исаак аңаа өргүл салыр бедигээш тудуп кылгаш, Дээрги-Чаяакчының адын мактап кыйгырган. Исаак майгынын ол черге тип алган, а ооң кулдары орта кудук казып кааннар.

²⁶Ол үеде Исаакка Герардан Авимелех бодунуң чөвүлекчизи Ахузат болгаш шериг баштыңы Фихол-биле кады чедип келген.

²⁷Исаак оларга: «Силер чүге меңээ чедип келдиңер? Мени көөр хөңнүңер чок апаргаш, үндүр ойладыптыңар чоп?» – дээн.

²⁸Олар мынча деп харыы бергеннер: «Бис Дээрги-Чаяакчы сээң-биле кады дээрзин тода көрүп кагдывыс, ынчангаш сээң-биле аравыста

даңгырак беришкеш, дугуржулга кылып, эвилелдежип аар-дыр деп шиитпирледивис.

²⁹Бистиң сеңээ дегбейн, эки чүве күзеп, тайбың салып чорудупканывыс дег, сен база биске багай чүве кылбазыңны даңгырагла. Дээрги-Чаяакчыга йөрээттирген кижиге болгай сен!»

³⁰Исаак хүндүлөп дой кылырга, олар аштанып-чемненгеннер.

³¹Эртенинде олар удур-дедир даңгыраглашканнар. Исаак аалчылары-биле байырлажып алган, олар амыр-тайбың дедир чана бергеннер.

³²Ол-ла хүн Исаактың кудук казып турган кулдары келгеш: «Суг тып алдывыс» – дээннер.

³³Исаак ол кудукту Шива деп адап каан. Ынчангаш бо хүннерге чедир ол хоорайны Беэр-Шева деп адаар апарган.

Исавтың кадайлары

³⁴Исав дөртен харлыг тургаш, хет Беэриниң уруу Иегудитти база хет Элоннуң уруу Васематты бодунга кадай кылдыр ап алган.

³⁵Ол ийи херээжен Исаак биле Ревеккага аартык, берге апарганнар.

Эге дөс 27

Иаковтуң ачазының алгап-йөрээшкинин алганы

¹Исаак кырып калгаш, карактары көрбестей бергенде, улуг оглу Исавты: «Оглум!» – деп кыйгырган. Оозу: «Дыңнап тур мен» – дээн.

²Исаак: «Мен ам кырып калдым, кайы хире үр чурттаарымны безин билбес-тир мен.

³Ча, согунуң алгаш, меңээ ховудан аңнап эккелем.

⁴Ынак чемимни амданныг кылдыр белеткеп эккелгеш, мени чемгерип каг. Ынчан өлбейн чыткаш, сени алгап-йөрээп каар мен» – дээн.

⁵Исав ховуже аңнап чоруй барып-тыр. Оглу Исавка чугаалаан Исаактың сөстөрүн Ревекка дыңнаан чүве-дир.

⁶Ревекка оглу Иаковка мынча дээн: «Мен ачаңның акың Исавка чугаалаан чугаазын дыңнадым:

⁷„Аңнап эккелгеш, меңээ амданныг чемден кылып бер. Мен ону чип алгаш, өлүрүмнүң мурнунда Дээрги-Чаяакчының мурнунга сени алгап-йөрээп каайн“ – диди.

⁸Ам, оглум, мени таптыг дыңна, дужаалымны күүсет!

⁹Одарда малче баргаш, оон ийи семис-чаагай анайдан эккел. Мен оон ачаңның ынак чеминден белеткеп берейн.

¹⁰Сен ачаңга ону эккеп бээриңге, ол чемненип алгаш, өлүрүңүң мурнунда сени алгап-йөрээр».

¹¹Иаков авазы Ревеккага мынча дээн: «Мээң акым Исав дүктүг кижидир, а мен тас кижидир мен.

¹²Бир эвес ачам мени суйбапкаш, билип каар болза? Ынчан ачам оглум мени шоодуп, куду көрүп тур деп бодай берзе канчаар? Мен алгап-йөрээшкин эвес, каргаашкын хүлээп аар апаар мен».

¹³Авазы аңаа: «Сенче салган каргыш меңээ четкей аан, оглум. Чүгле мени таптыг дыңна. Барып, мээң айыткан чүвелеримни эккел» – дээн.

¹⁴Иаков чоруткаш, анайларны авазыңга эккеп бээрге, Ревекка Исаактың ынак чемин амданныг кылдыр белеткеп берген.

¹⁵Ооң соонда Ревекка улуг оглу Исавтың майгында бар турган эң-не эки хептерин бичии оглу Иаковка кедирип алгаш,

¹⁶Иаковтуң холдарын болгаш тас мойнун анай кештери-биле ораап кааш,

¹⁷белеткеп алганы чемин болгаш хлебти оглунга тутсуп берген.

¹⁸Иаков ачазыңга чеде бергеш: «Ачай!» – деп кыйгырган. Оозу: «Оог! Кым сен, оглум?» – дээн.

¹⁹Иаков ачазыңга мынча дээн: «Мен улуг оглуңар Исав-тыр мен. Силерниң чугаалааныңар ёзугаар хамык чүвени кылдым, ачай. Ковайып

олуруп алгаш, мээң эккелгеним аң эьдин чип, мени алгап-йөрээп каап көрүңерем».

²⁰Исаак оглундан: «Канчап ындыг дүрген аң адып алдың, оглум?» – деп айтырган. Оглу: «Чүге дээрге силерниң Бурганыңар Дээрги-Чаяакчы ону менче чорудупканы ол-дур» – дээн.

²¹Исаак Иаковка мынча дээн: «Менче чоокшулап чедип келем, оглум. Мен суйбап көрейн, ылап-ла мээң оглум Исав сен бе азы чок бе?»

²²Иаков ачазынга чеде бээрге, ол ону суйбап көргөш: «Үнү, үнү Иаковтуу, а холдары, холдары Исавтыы» – дээн.

²³Ачазы Иаковту танываан, чүге дээрге ооң холдары акызы Исавтыы-биле дөмей дүктүг болган. Ынчангаш ачазы ону алгап-йөрээп каан.

²⁴«Сен ылап-ла мээң оглум Исав сен бе?» – деп, Исаак катап айтырган. Иаков: «Ийе, мен-дир мен» – деп харыылаан.

²⁵Исаак: «Чемиңни бээр эккел, оглум. Сээң аңың эьдин чип алгаш, алгап-йөрээп каайн» – дээн. Иаков чемни эккеп бээрге, Исаак ону чип алган. Арага эккеп бээрге, ону база ишкен.

²⁶Исаак оглунга: «Бээр чедип келгеш, мени ошкап каг, оглум» – дээн.

²⁷Ол ачазын ошкап каан. Исаак оглунуң хевиниң чыдын билип кааш, ону алгап-йөрээп мынча дээн: «Бо-дур, мээң оглумнуң чыды – Дээрги-Чаяакчының алгап кааны ховуларның чыды.

²⁸Дээрден дүшкен чаьс-шалың-биле, черниң дүжүдү-биле, элбек тараа, арага-дары-биле Бурган сени шаңнаар болзун!

²⁹Чоннар сеңээ чагыртыр болзун, аймактар сеңээ мөгееер болзун! Төрел ха-дуңмаңның чагырыкчызы болур сен: аваңның салгалы сеңээ мөгейзин! Сеңээ каргыш салган кижини – каргаттырар, Сени йөрээген кижини – алгаттырар болзун!»

Исавтың дуңмазының мегезин билип кааны

³⁰Ачазы Иаковту алгап-йөрээп доозуптарга, Иаков үнүп чоруптары билек, Исав аңнаашкындан эеп келген.

³¹Исав база амданныг чемин белеткээш, ачазынга эккелгеш: «Ковайып тургаш, оглуңар мээң эккелгеним аң эьдин чигеш, мени алгап-йөрээп каап көрүңер, ачай» – дээн.

³²Ачазы Исаак оон: «Кым сен?» – деп айтырган. Ол: «Мен-дир мен, дун оглуңар Исав» – деп харыылаан.

³³Исаак элдепсинип-кайгаанындан сириңейнип чугаалаан: «А сээң кээриңниң мурнунда кым меңээ аң эьди эккеп бергени ол? Ону дөгөрезин чигеш, кымны алгап-йөрээп кааным ол? Ол кижии ам алгаттырган кижии болган-дыр».

³⁴Ачазының ол сөстөрүн дыңнааш, Исав ыткыр болгаш муңгаранчыг кылдыр алгырыпкаш, ачазындан: «Мени база алгап-йөрээп каап көрүңер, ачай!» – деп дилей берген.

³⁵«Ол сээң дуңмаң кээп чораан-дыр, кажар оп-биле сээң алыр турган йөрээшкиниңни алгаш барган-дыр» – деп, ачазы чугаалаан.

³⁶Исав мынча дээн: «Ону Иаков деп адааны анаа эвес-тир! Мени ол ам ийи дугаар ажып тур. Баштай мээң улуу боор эргемни алгаш барды, ам – мээң алгап-йөрээттиришишимни аппараттары ол-дур».

³⁷Исаак Исавка: «Бо-дур, Иаковту мен сээң чагырыкчың кылып кагдым. Шупту төрөл ха-дуңмаларын аңаа чагыртып чурттаар кылдыр чугаалаптым. Тарааны, арага-дарыны аңаа элбээ-биле хайырлаптым. Сен дээш чүнү кылып шыдаар мен ам, оглум?» – деп харыылаан.

³⁸Исав ачазындан: «Таанда-ла, силерде чүгле чаңгыс алгап-йөрээшкин бар чүве бе кай, ачай? Мени база алгап-йөрээп каап көрүңер!» – деп дилээш, мөөредир ыглай берген.

³⁹Ачазы Исаак аңаа мынча дээн: «Сээң аал-ораның чери дүжүткүр эвес, дээрниң чаъс-шалыңы ховар дүжер черге турар.

⁴⁰Сен хылыш-селемең-биле чүнү тывар сен, ооң-биле амыдыраар сен база дуңмаңга чагыртып чурттаар сен. Ынчалза-даа үези кээрге, сен удурланып үнгеш, ооң кулданыын мойнуңдан адырып октаптар сен».

Ада-иезиниң Иаковту өске черже чорудупканы

⁴¹Ынчалдыр Исав ачазындан алып турганы алгап-йөрээшкин ужун Иаковту бодап кээрге-ле, сеткили карарар апарган. «Ачам өске оранче чоруй баарга, дуңмам Иаковту өлүрүп каар мен» деп, Исав бодап алган.

⁴²Улуг оглу Исавтың бодалдарын Ревекка билип кааш, бодунуң бичии оглу Иаковту кыйгырып, келдиртип алгаш, мынча дээн: «Акың Исав сени өлүрер мен деп кыжанып турар-дыр.

⁴³Оглум, ам мээң чугаамны дыңна. Дораан мээң Харранда чурттап турар акым Лаван сугже дезип чорувут.

⁴⁴Акыңның кылыы чазылгыже, аңаа кезек када чурттап турар сен.

⁴⁵Кажан акыңның кылыы часты бээрге, ол сээң аңаа удур кылган бурууңну уттуптар. Ынчан мен сенче сөгледирикеш, сени оон ап аар мен. Оон башка силерниң ийилдириңерни деңге чидириптер чыгыы кижидир мен».

⁴⁶Ревекка оон: «Бо ийи хет келин ужун меңээ амыдыраары дыка бергедир. Бир эвес Иаков база болар дег тус черниң уруун кадайланып аар болза, мээң чурттаан-даа ажыым чок-тур» – деп Исаакка чугаалаан.

Эге дөс 28

¹Исаак Иаковту келдирип алгаш, ону алгап-йөрээп кааш, мону чагаан: «Хананей чондан кадай албас сен.

²Паддан-Арамче чорувут. Аваңның ачазы Батуилдиң аал-оранынга баргаш, даайың Лаванның уругларының аразындан кадайдан тып ал.

³Күчүлүг Бурган сеңээ ачы-буян хайырлап, сээң үре-салгалыңның санын хөй кылып каар, сенден хөй-хөй чоннар тыптып тараар.

⁴Сеңээ болгаш сээң үре-салгалыңга Авраамга бергени дег ачы-буянны Ол дамчыдып берзин. Ынчан сен өскээртен келген кижини бооп чурттап турган чериңни, Бурганның Авраамга берген черин, өнчү кылдыр алыр сен».

⁵Исаак Иаковту салып чорудуптарга, ол Паддан-Арам чурттуг арамей Батуилдин оғлу, Иаков биле Исавтың авазы Ревекканың акызы Лаванче чорупкан.

Исавтың Измаилдин уруун кадай кылдыр ап алганы

⁶Исаак Иаковту алгап-йөрээгеш, хананей чоннуң уругларындан кадай албазын чагааш, кадай тып алзын дээш, Паддан-Арамче чорудупканын Исав билип каан.

⁷Иаков бодунуң ада-иезиниң сөзүн дыңнааш, Паддан-Арамче чорупканын база билген.

⁸Хананей чоннуң уругларын кадайланьп алганы ачазыңга таарышпас-тыр деп чүвени Исав база билип каан.

⁹Ынчангаш өске кадайларыңга немештир Исав Измаил сугга баргаш, Авраамның оғлу Измаилдин уруу, Навайоттуң дуңмазы Махалатты база кадай кылдыр ап алган.

Иаковтуң дүжү болгаш даңгыраа

¹⁰Иаков Беэр-Шевадан Харранче чорупкан.

¹¹Ол бир-ле черге чедип келгенде, караңгылап каарга, аңаа хонар апарган. Ында даштарның бирээзин алгаш, сыртангаш, чыдып алган.

¹²Дүжүнде ол чер биле дээрни тудуштуруп турар чада көргөн. Бурганның төлээлери ол чадалап үнүп, дүжүп турар бооп-тур.

¹³Ол чадада Дээрги-Чаяакчы туруп алган чугаалап турган: «Мен Дээрги-Чаяакчы, сээң өгбең Авраамның база ачаң Исаактың Бурганы-дыр мен. Сээң чыдар чериңни Мен сеңээ болгаш сээң үре-салгалыңга өнчү кылдыр берип тур мен.

¹⁴Сээң үре-салгалың черниң элезин-довураа дег хөй болур, олар чөөн чүктен барыын чүкке чедир, соңгу чүктен мурнуу чүкке чедир нептереп чурттаарлар; чер кырында бүгү аймактар сени дамчыштыр болгаш сээң үре-салгалың дамчыштыр ачы-буян алырлар.

¹⁵Каяа-даа чорзуңза, Мен сээң-биле кады мен. Сени Мен камгалаар мен – бо чуртче сени дедир эгидиптер мен. Сени Мен кагбас мен: азаан чүвемни шуптузун күүседир мен».

¹⁶Иаков уйгузундан оттуп келгеш: «Дээрги-Чаяакчы ылап-ла бо черде бар-дыр, а мен ону билбейн чораан-дыр мен!» – дээн.

¹⁷Ооң соонда ол коргуп: «Бо черниң коргунчуун аа! Бо дээрге дээрлерже эжик, Бурганның бажыңы-дыр!» – деп чугаалаан.

¹⁸Иаков эртен эрте тургаш, сыртанып хонган дажын тураскаал кылдыр тургускаш, ону ыдыктап, кырынче олива үзү кудуп каан.

¹⁹Ол черни Вефил деп адап каан, а хоорайның эрги ады Луз чүве-дир.

²⁰Ынчан Иаков мындыг даңгыракты берген: «Бир эвес Бурган мээң-биле кады болза, каяа-даа чорумда, мени камгалап, аыш-чем база хеп хайырлап чоруур болза,

²¹база мен адамның аалынче тайбың ээп кээр болзумза, ынчан Дээрги-Чаяакчы мээң база Бурганым болур.

²²Тураскаал кылдыр салып каан мээң бо дажым Бурганның ыдыктыг чери болур. Меңээ хайырлааның өнчүнүң онгу кезээн Сеңээ берип өргүүр мен, Бурган».

Эге дөс 29

Иаковтуң Рахил болгаш Лаван-биле ужуражылгазы

¹Иаков оруун уламчылап чорупкан. Ханаандан чөөн чүк талазында бир чуртка чеде бергеш,

²ол ховуда мал суггарар кудук көрүп каан, а ооң чоогунда үш кодан шээр мал чыткан. Ол кудуктуң аксында улуг даш бар болган.

³Кажан шупту кодан чыгып кээрге, кадарчылар ол дашты чайладыр идипкеш, малын суггарып аар турганнар. Малын суггарып алгаш, дажыбиле катап-ла кудукту дуй салып каар турганнар.

⁴Иаков олардан: «Ха-дуңма! Кайыын келдиңер?» – деп айтырган. Олары: «Бис Харрандан бис» – деп харыылааннар.

⁵«Нахорнуң оглунуң оглу Лаванны билир силер бе?» – деп олардан айтырган. «Билир бис» – деп, демгилери харыылааннар.

⁶«Ол эки тур бе?» – деп айтырган. Кадарчылар: «Эки-ле. А ооң уруу Рахил мал кадарып бо кел чор» – деп чугаалааннар.

⁷Иаков кадарчыларга: «Кежээге чедир элек-тир, мал бөлөр хире эвес. Малыңар суггарып алгаш, одарже үндүрүңер че» – дээн.

⁸Кадарчылар: «Шупту кодан мал бөлдүнмээн шаанда, шыдавас бис. Кудуктуң кырында дашты чайладыр идиптерге, бис малывыс суггарып аар бис» – деп харыылааннар.

⁹Улус чугаалажып турар аразында, Рахил ачазының кодан малын сүрүп алган чедип келген. Ол кадарчы кыс турган.

¹⁰Иаков бодунуң даайы Лаванның уруу Рахилди база ооң ачазының малын көрүп кааш, кудукка келгеш, дашты чайладыр идипкеш, малды суггаржып берген.

¹¹Ооң соонда Иаков Рахилди ошкап кааш, ыткыр ыглапкаш,

¹²аңаа: «Сээң ачаңның төрели болур мен, Ревекканың оглу-дур мен» – дээн. А Рахил маңнап чоруткаш, ол бүгүнү ачазыңга барып чугаалапкан.

¹³Лаван бодунуң чээни Иаковтуң дугайын дыңнааш, аңаа уткуштур үне халып келгеш, ону куспактааш, ошкап-чыттап, бажыңынче киире берген. Иаков чүү болганын шуптузун чугаалап берген.

¹⁴Лаван аңаа: «Сен, шынап-ла, мээң хан төрелим кижидир сен» – дээн.

Иаковтуң Лаванның уругларын кадай кылдыр ап алганы

Иаков ооң бажыңыңга бир ай чурттаарга,

- ¹⁵Лаван чээнинден мынча деп айтырган: «Мээң төрелим-дир сен, меңээ анаа-ла халас ажылдап бээр кижиге сен бе? Чугаалап көрөм, канчаар төлөп бээйн?»
- ¹⁶Лаван ийи кыстыг турган: улуун Лия дээр, а бичезиниң ады Рахил.
- ¹⁷Лияның караа четпес турган, а Рахилдиң арын-шырайы-даа, дурт-сыны-даа дыка чараш турган.
- ¹⁸Иаков Рахилге ынакшый бергеш, Лаванга: «Сээң бичии урууң Рахил дээш, сеңээ мен чеди чыл ажылдап бээр мен» – дээн.
- ¹⁹Лаван: «Кым-бир өске кижиге бээриниң орнунга, ону сеңээ бергени дээре. Бистиинге артып кал» – дээн.
- ²⁰Рахил дээш, Иаков чеди чыл аңаа ажылдаан. Ол үе аңаа каш хонук эрткени-биле дөмей болган, чүге дээрге ол Рахилге ынак турган.
- ²¹Иаков Лаванга: «Айыткан үем чедип келди. Кадайым кайыл, ону мен ам алың» – дээн.
- ²²Лаван чонун чыггаш, дой кылган.
- ²³Кежээ апарганда, Лаван аңаа уруу Лияны аппарып бээрге, Иаков ооң-биле удаан.
- ²⁴(Лаван Лияга чалча кылдыр бодунуң кулу Зелфаны берген.)
- ²⁵Даң адып келгенде, Иаков көөрге, Лия-биле чыдар болган! Лаванга ол: «Мээң-биле чүнү канчап кааның ол? Мен Рахил дээш сеңээ ажылдап турган кижиге эвес мен бе? Мени чүге мегелээриң ол?» – дээн.
- ²⁶Лаван: «Бистиң черниң чаңчылы-биле уругларның улуун мурнай бичези ашакка барып болбас.
- ²⁷Бо куданың чеди хонуу эртерге, сеңээ бичезин база бээр бис. Рахил дээш, сен меңээ ам база чеди чыл ажылдаар апаар сен» – деп харыылаан.
- ²⁸Иаков чөпшээрешкен. Куданың чеди хонуу эрте бээрге, Лаван аңаа кадай кылдыр бичии уруу Рахилди база берипкен.

²⁹(А Рахилге чалча кылдыр бодунуң кулу Валланы берген.)

³⁰Иаков Рахил-биле база удаан. Ол аңаа Лиядан артык ынак болгаш, Лаванга ол дээш, база чеди чыл иштинде ажылдаан.

Лия биле Рахилдин адааннажылгазы

³¹Дээрги-Чаяакчы Лияга ашаа ынак эвес деп чүвени көрүп каан, ынчангаш ону ажы-төлдүг болур кылып каан. А Рахил ажы-төлденир салым чок болган.

³²Лия иштели бергеш, оол божуп алган. Оглун ол Рувим деп адап алган. Лия: «Дээрги-Чаяакчы мээң муңгаралымны көрүп каан-дыр. Ам-на ашаам меңээ ынак апаар боор» деп бодаан.

³³Ол база катап иштели бергеш, оол божуп алган. «Дээрги-Чаяакчы ашаам меңээ ынак эвес деп дыңнап кааш, бо оглумну база берди» – деп чугаалааш, Лия оглун Симеон* деп адап алган.

³⁴Ол оон база катап иштели бергеш, оол божуп алгаш: «Ашаам ам-на мээң сеткилимге каттыжар боор, чүге дээрге мен аңаа үш оолду төрүп бердим ышкажыл» – деп чугаалаан. Ынчангаш Лия оглун Левий* деп адап алган.

³⁵Ооң соонда Лия база катап иштели бергеш, ам база оол божуп алгаш: «Мен ам Дээрги-Чаяакчыны алдаржыдып алгаар мен!» – деп чугаалаан. Ол оглун Иуда* деп адап алган. Ооң соонда ол божуурун соксаткан.

Эге дөс 30

¹А Рахил Иаковка уруг божуп берип шыдавас болганын билип кааш, угбазынга дыка адааргап турган. Рахил Иаковка: «Меңээ ажы-төлден бер! А бир эвес хоржок болза, мен өлүп каайн» – дээн.

²Иаков ажына бергеш: «Сеңээ ажы-төл бербейн турар Бурган мен-дир мен бе?» – дээн.

³Рахил: «Мээң чалчам Валла бар-дыр. Ооң-биле удуп көрем, ол меңээ төлден төрүп берзин. Ону дамчыштыр-даа болза мен ажы-төлдүг болуйн» – деп дилээн.

⁴Ынчангаш бодунуң чалказы Валланы Иаковка кадай кылдыр берипкен. Иаков Валла-биле удуурга,

⁵Валла иштели бергеш, Иаковка оол божуп берген.

⁶Рахил: «Бурган шын шииткен-дир. Ол мээң дилээмни дыңнааш, меңээ оолду берди» – деп чугаалаан. Ынчангаш оолду Дан деп адап алган.

⁷Рахилдин чалказы Валла база катап иштели бергеш, Иаковка база бир оол божуп берген.

⁸Рахил мынча дээн: «Бурганның дуказы-биле мен угбам-биле адааннаштым – ону ажып алдым!» Оолду Неффалим* деп адап алган.

⁹Ол үеде Лия моон соңгаар божувас-тыр мен деп бодааш, бодунуң чалказы Зелфаны Иаковка кадай кылдыр берипкен.

¹⁰Зелфа Иаковка оол божуп бээрге,

¹¹Лия: «Чедимчелиг болган-дыр» – дээн. Оолду Гад* деп адап каан.

¹²Зелфа Иаковка ийи дугаар оглун божуп бээрге,

¹³Лия: «Амыр-чыргалдыын! Мени херээженнер амыр-чыргалдыг дээрлер боор!» – дээн. Оолду Асир* деп адап каан.

¹⁴Кызыл-тас кезилдезиниң үезинде Рувим ховуже чорупкаш, оон мандрагор деп дазыл-чемиштер тып алгаш, оларын авазы Лияга эккеп берген чүве-дир. Рахил Лиядан: «Оглуңнуң эккеп бергени мандрагорундан меңээ берем» – деп дилээн.

¹⁵Лия аңаа: «Мээң ашаамны былаап алганың сеңээ эвээш-тир бе? Ам кээп мээң оглумнуң эккелген мандрагорларын база алыксай бердиң бе?» – дээн. Рахил аңаа мынча деп саналдаан: «Бо дүне Иаков сээң-биле удузун, ол мандрагорларның орну болур ыйнаан».

¹⁶Кежээ Иаков ховудан аалынче чанып орда, аңаа уткуй Лия үнүп келгеш, мынча дээн: «Бо дүне мээң-биле хонар сен. Мен оглумнуң тып эккелгени мандрагорлары-биле дуңмамдан сени орнап алдым». Ол дүне Иаков Лия-биле удаан.

¹⁷Бурган Лияны кээргээн, ынчангаш ол иштели берген. Лия Иаковка беш дугаар оглун божуп бергеш:

¹⁸«Мен бодумнуң чалчамны ашаамга бериптеримге, Бурган ооң орнунга бо төлдү меңээ берген-дир» – дээн. Ол оглун Иссахар деп адап алган.

¹⁹Лия база катап иштелип алгаш, Иаковка алды дугаар оглун божуп берген.

²⁰Лия мынча дээн: «Бурган меңээ эки белек хайырлады. Ашаам ам мени үнелээр боор. Чүге дээрге мен аңаа алды оолду божуп бердим». Ынчангаш оглун Завулон деп адап алган.

²¹Ооң соонда Лия кыс божуп алгаш, уруун Дина деп адап алган.

²²Бурган Рахилдин дугайын база бодап келгеш, ооң чаннып дилээнин дыңнап кааш, ону ажы-төлдүг болур кылып каан.

²³Ол иштели бергеш, оол божуп алгаш: «Бурган мени бужар-бак аттан адырып кагды» – дээн.

²⁴Оглун ол Иосиф деп адап алгаш: «Дээрги-Чаяакчы меңээ ам база оолдан берзин» – дээн.

Иаковтуң мал бажын көвүдеткени

²⁵Рахилдин Иосифти божаанының соонда, Иаков Лавандан дилээн: «Мени салывыт, чуртумче дедир чанарын чөпшээреп көр.

²⁶Кадайларым болгаш уругларым-биле кады чоруптайн – олар дээш сеңээ ажылдап берип турган мен. Кайы хире сеңээ ажылдаанымны бодуң билир-ле болгай сен».

²⁷⁻²⁸Лаван аңаа мынча дээн: «Менче ээ көрнүп, дузалажып көрген болзуңза! Сээң ачында Дээрги-Чаяакчы меңээ ачы-буян хайырлаан деп

чүвени төлге салгаш, билип кагдым. Төлөвир кылдыр чүнү күзээр сен? Чугаала, мен шуптузун күүседир мен».

²⁹Иаков аңаа: «Мээң канчаар ажылдап чораанымны бодуң билир-ле болгай сен. Мен кээримге, мал-маганың кандыг апаржык?

³⁰Ооң мурнунда мал-маганың эвээш турду. Мен сеңээ ажылдай бээримге, көвүдеп келди. Мээң келгеним-биле кады Дээрги-Чаяакчы сеңээ ачы-буянны хайырлааны ол-дур. А мен бодумнуң өг-бүлөм дээш кажан ажылдаар ужурлуг кижиге мен?» – деп харыылаан.

³¹Лаван: «Сеңээ кандыг төлевир херегил?» – деп айтырган. Иаков: «Меңээ чүнү-даа төлөве. Чүгле мээң дилээмни күүседир болзуңза, мен база катап сээң малыңны кадарып, кадагалаар мен.

³²Дилээм мындыг: мен бөгүнден эгелеп, сээң шээр малыңны одуртур көрейин – хойларың аразындан шокар, ала болгаш караларын, а өшкүлериң аразындан шокар болгаш алааларын аңгылап бер. Шак ындыг мал меңээ шаңнал болзун.

³³Сеңээ мээң шынчымны хынаарыңга эптиг болур. Бир эвес моон соңгаар сен мээң шаңналга алган малымны көрүптериңге, малымның аразында ала, шокардан өске чүзүннүг хой-өшкү турар болза, ол оор малдар-дыр деп билип ап болур» – деп харыылаан.

³⁴«Ындыг-дыр, сээң чугаалааның ёзугаар болзун» – деп, Лаван чөпшээрешкен.

³⁵Ол-ла хүн Лаван бүгү-ле шокар болгаш ала өшкү-хуназын, бүгү-ле кара хойларын оолдарыңга үзүп берген.

³⁶Олар Иаковтан үш хүннүк черже аңгыланып чорупканнар. А Иаков Лаванның арткан малын кадарып артып калган.

³⁷Ол терек, миндаль, платан деп ыяштарның өл будуктарын алгаш, оларның карттарын союптарга, ыяштың ак өзээнде шыйыглар көстүп келген.

³⁸Ала дилиндектерлиг ыяш будуктарын өшкүнүң суг ижер деспилериниң чанынга салгылап каан. Суг ижип келген малдар ол черге эдержир турган.

³⁹Шокарлап каан будуктар чанынга эдеришкен малдардан шокар, ала анай төрүттүнер болган чүве-дир.

⁴⁰Оон аңгыда Иаков хураганнарны ылгааш, оларны Лаванның коданында шокар болгаш кара хойларже көрүндүр тургузуп ап турган. Иаков бодунуң малын Лаванны-биле холувайн, онзагай тудуп турган.

⁴¹Кажан кадык-шыырак малдың эдержилгези эгелей бээрге, оларның мурнунга белеткеп алганы будуктарын салып каар турган.

⁴²Кажан аарыг, кошкак малдың эдержилгези болурга, ол будуктарын салбас турган. Ынчангаш ала-шокар кадык-шыырак мал Иаковка хамааржыр, а кошкактары Лаванга баар турган.

⁴³Ооң түңнелинде Иаков ёзулуг-ла бай кижип апарган. Ооң эр, кыс кулдары, шээр малы, тевелери болгаш элчигеннери дыка хөй турган.

Эге дөс 31

Иаковтуң Лавандан аңгыланганы

¹Лаванның оолдары: «Иаков бистиң ачавыстың бүгү өнчү-хөреңгизин холга кирип алгаш, ол бүгүден бодунуң бо бай амыдыралын тургузуп алган-дыр» – дижип турганнар. Иаков ону дыңнап каан соонда,

²Лаванның аңаа хамаарылгазы мооң мурнундагы дег эвес апарганын эскерип каан.

³Дээрги-Чаяакчы ынчан Иаковка: «Бодунуң төрөөн чериңче, өгбелериң чуртунче чана бер. Мен сээң-биле кады боор мен» – дээн.

⁴Иаков Рахил биле Лияны шээр мал оъттаар хову же кыйгыртып алгаш, оларга мынча дээн:

⁵«Силерниң ачаңарның меңээ хамаарылгазы мооң мурнундагызы дег эвес апарганын эскерип кагдым. Ынчалза-даа ачамның Бурганы мээң-биле кады-дыр.

⁶Бүгү күжүм үндүрүп, силерниң ачаңарга бараан болуп чораанымны боттарыңар билир силер.

⁷А силерниң ачаңар мени мегелеп, меңээ азаан хөлезинин он катап өскерткен болгай. Чүгле Бурган мени ооң багай аажылаашкынындан камгалады.

⁸Кажан ачаңар меңээ хөлезин кылдыр ала мал азаарга, ала мал төрүттүнүп турду. А кажан хөлезинге шокар мал азаарга, шокар мал төрүттүнүп турган болгай.

⁹Ынчалдыр Бурган силерниң ачаңарның малын хавыргаш, меңээ дамчыдып берген-дир.

¹⁰Бир катап малдың эдержилгезиниң үезинде, дүжүмде көөрүмге, өшкүлери эдерип турар шупту хуналар шокар болгаш ала болган.

¹¹Бурганның төлээзи дүжүмде мени: „Иаков!“ – деп кыйгырды. Мен: „Дыңнап тур мен!“ – дидим.

¹²Ол меңээ: „Көрем, бо эдержилгеде хуналар шуптузу ала азы шокар-дыр. Лаванның сеңээ багай чүве кылып турарын көрүп тур мен.

¹³Мен дээрге Вефилге дашче үс кудуп, ыдыктааш, тураскаал тургузуп кааның, даңгырак бергениң Бурган-дыр мен. Ам бо черден чорупкаш, бодунуң төрөөн чериңче чана бер“ – дээн чүве».

¹⁴Рахил биле Лия Иаковка: «Ачавыстың өнчүзүнде ам бистиң үлүүвүс бар ирги бе?

¹⁵Ол бисти хары улус деп санаар эвес деп бе? Бисти ол садыпкаш, бис дээш алганы шупту акша-мөңгүннү боду шиңгээдип алган болгай!

¹⁶Ындыг болганда, Бурганның бистиң ачавыстан хавырган бүгү өнчү-хөреңгизи биске болгаш бистиң ажы-төлүвүске база хамааржыр.

Ынчангаш Бурган сеңээ чүү дээр-дир, ол олчаан кылыр сен» – деп харыылааннар.

¹⁷Иаков бодунуң ажы-төлүн болгаш кадайларын тевелерге олурткаш,

¹⁸Паддан-Арамга чурттап турган үезинде өстүрүп алган хуу мал-маганын, чыып алган өнчү-хөреңгизин ап алгаш, ханаан черже, бодунуң ачазы Исаакче чорупкан.

¹⁹(Лаван хойларын кыргып чорупкан өйде, Рахил ачазының дүрзү-бурганнарын оорлап алган.)

²⁰Иаков көжүп чоруурун чугаалавайн-даа, арамей Лаванны сотка олуртуп каан.

²¹Бар-ла чүвезин ап алгаш, ынчалдыр дезип чорупкан: Евфрат хемни кешкеш, Галаад деп даглыг черже углапкан.

²²Ийи хонук эрткенде, Иаковтуң дезип чоруй барганы Лаванга дыңналы берген.

²³Ынчан Лаван бодунуң төрелдерин чыггаш, Иаковтуң соондан чеди хүн иштинде сүргеш, Галаад даанга чеде берген.

²⁴Дүне када арамей Лаванның дүжүнде Бурган аңаа көстүп келгеш: «Иаковту ындыг-мындыг дээринден оваарын» – дээн.

²⁵Иаков бодунуң майгынын дагда тип алган турда, Лаван ону сүрүп чеде бергеш, бодунуң улузу-биле кады Галаад даанга доктаай берген.

²⁶Лаван Иаковка мынча дээн: «Чүнү кылып алганың ол? Чүге мени сотка олуртуп кааш, мээң уругларымны дайын-чаага туттурган улусту-даа дег алгаш бардың?

²⁷Чүге меңээ чугаалавайн, чажыды-биле дезип чоруптуң? Мен сени хөглүг хөгжүмнүг, ыр-шоорлуг үдеп каай эртик мен.

²⁸Меңээ сен уругларымны болгаш оларның ажы-төлүн чыттап каар безин арга бербедиң; сен угаан чок кылдың!

²⁹Силерге багай чүве кылып болур күш мээң холдарымда бар. Ынчалза-даа силерниң ачаңарның Бурганы дүүн меңээ: „Иаковту ындыг-мындыг дээринден оваарын“ – диди.

³⁰Ачаңның чуртунче барыксааш, четтикпейн турар кижинана чоруй барзыңза – чүге мээң бурганнарымны оорлап алдың?»

³¹Иаков Лаванга мынча деп харыылаан: «Сени бодунуң уругларын меңээ бербейн баар ирги бе дээш, кортум.

³²А бурганнарыңны кымдан тып алыр-дыр сен, ол кижинана дириг артпас болзун. Төрелдеривис херечи бооп көрүп турда, дилеп көр даан. Сеңээ хамааржыр чүве тывылза, ап аар сен». (Бурганнары Рахил оорлап алган дээрзин Иаков билбейн турган.)

³³Лаван Иаковтуң, Лияның база ийи кул-кадайның майгыннарын үжээш, чүнү-даа тыппаан. Ол Лияның майгынындан үнгеш, Рахилдин майгынынга кирип келген.

³⁴А Рахил бурганнары алгаш, тевеге чүдүрүп чораан барбазынче супкаш, ооң кырынга олуруп алган. Лаван майгынны үжээш, чүнү-даа тыппаан.

³⁵Уруу ачазынга: «Ай демдээ көрүп турар болгаш, силерниң мурнуңарга туруп шыдавас-тыр мен, меңээ ажынмайн көрүңер, мээң дээргим» – дептир. Лаван дилээш-даа, дүрзү-бурганнары тыппаан.

³⁶Иаков хорадай бергеш, Лаванны буруудадып, аңаа мынча дээн: «Кандыг буруу, кандыг бачыт кылып каан дээш, мени истеп-сүрүп турар сен?»

³⁷Сен мээң эт-севимни шуптузун үжедиң, ооң иштинден бодуңга хамааржыр чүнү тып алдың? Маңаа мээң төрелдеримниң болгаш бодуңнуң төрелдериңниң мурнунга көргүс. Олар бистиң чаргывысты үссүннер.

³⁸Мен сеңээ чээрби чыл дургузунда ажилдап кээримге, шээр малың чаңгыс-даа ара салбады. Сээң малыңның эьдин-даа мен чиведим.

³⁹Малыңны араатан аң-даа тудуп каарга, ону сеңээ көргүспейн, бодум төлеп турдум. Дүне-даа, хүндүс-даа оорлаткан малды меңээ төлеттирип чордуң.

⁴⁰Хүндүс изигге, дүне соокка хилинчектенип чордум; уйгумну безин орта удувайн чораан мен.

⁴¹Сээң аалыңга чээрби чылды ынчаар эрттирдим. Сээң ийи урууң дээш он дөрт чыл база малың дээш алды чыл иштинде сеңээ бараан болдум. А сен меңээ бээр хөлезиниңни он катап өскерттип келген сен!

⁴²Бир эвес мээң ачамның Бурганы – Авраамның Бурганы, Исаактың сүртенчиг Бурганы – мээң-биле кады турбаан болза, сен мени чүү-даа чокка чорудуптар турган ийик сен. Мээң берге байдалымны база мээң күш-ажылымны көргөш, Бурган дүүн сени чемелээн-дир».

Лаванның Иаков-биле дугуржулгазы

⁴³Лаван Иаковка: «Кадайларың – мээң уругларым-дыр, уругларымның ажы-төлү – база мээң салгалым-дыр, мал – мээң малым-дыр. Сээң көрүп турар чүвेलериң шуптузу мээңии-дир. Уругларымга болгаш оларның төрүп каан ажы-төлүңге багай чүве кылып шыдаар деп мен бе?

⁴⁴Ам бис ийи аравыста дугуржулгадан кылып аалы, ол дугуржулга биске херечилел болзун» – деп харыылаан.

⁴⁵Иаков даш алгаш, ону тураскаал кылдыр тургузуп каан.

⁴⁶Оон бодунуң төрелдеринге: «Даштардан чыңар» – дээн. Олар даштарны хорум кылдыр чыып алгаш, ооң чанынга аштанып-чемненгеннер.

⁴⁷Лаван ол хорумну Иегар-Сагадута деп, а Иаков – Галаад деп адап каан.

⁴⁸Лаван: «Бөгүн бо хорум мээң биле сээң аравыста дугуржулга кылганывыстың херечилели болду» – дээн. Ынчангаш ону Галаад деп адаан,

⁴⁹оон аңгыда Мицпа деп база адап каан. Чүге дээрге Лаван: «Бис ийи бот-боттарывысты хайгааражып шыдавайн-даа барзывысса, Дээрги-Чаяакчы бисти хайгаарап чорзун – дээн. –

⁵⁰Бир эвес сен мээң уругларымны хомудадыр болзуңза азы олардан аңгы кадай алыр болзуңза, сактып чор: бистиң аравыста херечи кижичок-даа болза, Бурган херечи болур болдур ийин».

⁵¹Лаван Иаковка мынча дээн: «Хорум бо-дур, а бистиң аравыста тургузуп кааным тураскаал бо-дур.

⁵²Бо хорум-даа, бо тураскаал-даа херечилел болур. Ынчангаш мен-даа сеңээ багай сеткил-биле бо хорумну, бо тураскаалды таварып эртпес мен, сен-даа база меңээ багай сеткил-биле бо хорумну, бо тураскаалды таварып эртпе.

⁵³Бистиң өгбелеривистиң бурганнары – Авраамның Бурганы база Нахорнуң бурганы бисти шиидер болзуннар. Олар бистиң адаларывыстың бурганнары болгай». Иаков бодунуң ачазы Исаактың сүртенчиг Бурганының ады-биле даңгыраглаан.

⁵⁴Оон Иаков дагга өргүл кылгаш, бодунуң төрелдерин чем чииринче чалаан. Олар аштанып-чемненип, дагга хонганнар.

⁵⁵Лаван эртен эрте тургаш, уругларын база оларның ажы-төлүн ошкап-чыттап, оларны алгап-йөрээп кааш, чанып чорупкан.

Эге дөс 32

Иаковтуң Исав-биле ужуражырынга белеткели

¹Иаков оруун уламчылап бар чыдырда, Бурганның төлээлери аңаа уткужуп келген.

²Оларны көрүп кааш, Иаков: «Бо дээрге Бурганның турлаа-дыр» – дээн. Ынчангаш ол черни Маханаим деп адап каан.

³Иаков бодунуң медээчилерин Эдом (азы Сеир) деп черде акызы Исавче чорудупкан.

⁴Иаков мынча дээн: «Мээң дээргим Исавка мону дамчыдыңар: силерниң чалчаңар Иаков чоокка чедир хары черге, Лаванның чанынга чурттап чораан.

⁵Мээң шээр болгаш бода малым-даа, элчигеннерим-даа, эр, кыс кулдарым-даа бар. Мен бодумнуң дугайымда медээни силерниң ээ көрнүрүңерге идегеп, дамчыдып тур мен».

⁶Медээчилер Иаковка эеп чедип келгеш: «Бис силерниң акыңар Исавка барып чордувус; ол силерге уткуштур 400 кижии эдертип алган кел чыдыр» – дээн.

⁷Иаков аажок коргуп, девидей берген. Ол кады чораан кижилерин ийи үскеш, шээр болгаш бода малын, тевелерин ийи турлагга аңгылап алган.

⁸«Бир эвес Исав халдап келгеш, бир турлагны узуткап-даа каар болза, арткан турлагда улус камгаланып үне бээр аргалыг боор» деп, ол бодаан.

⁹Ынчан Иаков мынча деп мөргүп турган: «Мээң кырган-ачам Авраамның база мээң адам Исаактың Бурганы, меңээ „Төрээн чуртуңда төрелдериңче чана бер, Мен сенче ээ көрнүр мен“ дээн Дээрги-Чаяакчы!

¹⁰Чалчаң меңээ үргүлчү көргүзүп чоруур энерелиңге мен төлөп чок-тур мен. Мен чүгле чаңгыс даянгыштыг бо Иордан хемден чорупкан болзумза-даа, ам Сээң ачында мээң өнчү-хөреңгим ийи турлаг чеде берген-дир.

¹¹Мени акым Исавтан камгалап көр, чүгө дээрге ол келгеш, мени, мээң кадайларымны ажы-төлүвүс-биле кады өлүрүп кааптар ирги бе дээш, коргуп тур мен.

¹²Сен меңээ: „Ачы-буянны сеңээ хайырлаар мен. Сээң үре-салгалыңны далайның элезини дег санаттынмас хөй кылып каар мен“ – деп турган болгай сен».

¹³Иаков ол черге хонган. Эртенинде бодунуң өнчүзүндөн акызы Исавка белек кылдыр

¹⁴200 өшкү, 20 хуна, 200 хой, 20 кошкар,

¹⁵30 саар тевени бодаганнары-биле, 40 инекти, 10 буганы, 20 кыс элчигенни, 10 эр элчигенни аңгылап алган.

¹⁶Кодан бүрүзүн кулдарыңга онзалап хүлээдип кааш: «Кодан бүрүзүңүң аразының хемчээлин сагып, мээң мурнумга чоруп оруңар» – дээн.

¹⁷Иаков бирги сүрүкчүгө мынча деп дужааган: «Сеңээ мээң акым Исав уткужуп келгеш: „Кымның кулу сен? Кайнаар бар чыдыр сен? Кымның малын сүрүп бар чыдыр сен?“ – деп айтырарга:

¹⁸„Бо мал-маган силерниң чалчаңар Иаковтуң дээрги Исав силерже чоруткан белээ-дир. Ол боду бистиң соовуста чоруп олур“ – деп харыылаар сен».

¹⁹Шак-ла ыңдыг дужаалдарны ийиги, үшкү база өске-даа бүгү сүрүкчүлерге Иаков берип каан турган: «Исавка ужуражы бергеш-ле:

²⁰„Силерниң чалчаңар Иаков база бистиң соовуста чоруп олур“ – дээр силер». Мурнунда чоруп олар белектер-биле Исавтың килеңин чавырылдырып алгаш, ооң-биле ужуражы бээрин Иаков бодап чораан. «Канчап билир, ол мени эки хүлээп алыр чадавас» деп бодаан.

²¹Белектер мурнап чорупкан, а Иаков ол дүне турлагга хонар дээш артып калган.

Иаковтуң Бурган-биле хүрешкени

²²Иаков дүне када тургаш, бодунуң ийи кадайын, ийи кул-кадайын база он бир оглун эдерттип алгаш, Явок хемни кежип алган.

²³Оларның хем кежеринге Иаков дузалааш, бар-ла турган шупту өнчүзүн база хемни кежирип алган.

²⁴Чүгле Иаков боду чааскаан артып калган. Ынчан ооң-биле бир Кижидең хаязынга чедир хүрежип келген.

²⁵Иаковка күш четпезин билип кааш, Ол ооң дөңмээнге дээптерге, сөөгү чүзүнден уштуна берген.

²⁶Оон: «Мени салывыт. Даң адып келген-дир» – дээн. Иаков: «Мени алгап-йөрээвээн шааңда, Сени салбас мен» – дээн.

²⁷«Адың кымыл?» – деп, Ол айтырган. «Иаков» – деп, ол харыылаан.

²⁸«Моон соңгаар сээң адың Иаков эвес, а Израиль болур. Чүге дээрге сен Бурган-биле-даа, кижилер-биле-даа тутчуп тургаш, тиилээн-дир сен» – деп, Ол чугаалаан.

²⁹Иаков: «Адыңны адап берем» – дээн. А Ол: «Мээң адымны айтыргаш канчаар сен?» – дээш, орта ону алгап-йөрээп каан.

³⁰Иаков ол черни Пенуэл деп адап каан. Чүге дээрге ол: «Бурганның арнын ийи караам-биле көрдүм, харын-даа дириг арттым» – деп чугаалаан.

³¹Пенуэлди эртип чорда, хүн үнүп келген. Иаков аскап чораан.

³²(Бурган хүрежип тургаш, Иаковтуң дөңмээниң сииринге дээпкен боорга, израиль чон бо хүннерге чедир дөңмек эъдиниң сиирин чивес апарган чүве-дир.)

Эге дөс 33

Иаковтуң Исав-биле ужуражылгазы

¹Иаков харап көргөш, Исав болгаш ооң-биле кады 400 кижиге кел чыдарын көрүп каан. Ол Лияны, Рахилди база ийи кул-кадайын ажы-төлү-биле кады аңгылап тургузуп алган.

²Кул-кадайларын уруглары-биле эң мурнунга, Лияны уруглары-биле ооң соонга, а Рахил биле Иосифти артынга тургузуп алган.

³А Иаков боду оларның мурнунга чоруп орган. Акызынга чоокшулаажеге чедир, ол чеди катап черге чедир мөгейген.

⁴Исав дуңмазынга уткуштур маңнап келгеш, ооң мойнундан куспактаныпкаш, ону ошкап турган, олар ыглажыпканнар.

⁵Исав Иаковтуң кадайларын болгаш ажы-төлүн көрүп кааш: «Кымнарыл бо?» – деп оон айтырган. Иаков: «Бурганның силерниң чалчаңар меңээ хайырлааны ажы-төлүм-дүр» – дээн.

⁶Ооң кул-кадайлары уруглары-биле кады чоокшулап чедип келгеш, Исавка мөгейип кааннар.

⁷Лия уруглары-биле кады чоокшулап келгеш, база Исавка мөгейип кааннар. Ооң соонда Иосиф биле Рахил база Исавка мөгейип кааннар.

⁸Исав: «Орукка мээң таварышканым чүү ындыг хөй сүрүг чүвөл?» – деп айтырарга, Иаков: «Силерниң ээ көрүүшкүнүңерни чаалап алыр дээш, силерге белээм-дир, дээргим» – дээн.

⁹Исав аңаа: «Мээң бодумнуң мал-маганым эңдерик-ле болгай, дуңмам. Сээңи бодуңга арткай аан» – деп-тир.

¹⁰Иаков: «Чок, бир эвес менче ээ көрнүп турар болзуңарза, мээң белээмни хүлээп ап көрүңер. Силерниң-биле көржүрү меңээ Бурганның арнын көөрү-биле дөмей-дир, мени эки хүлээп ап турар-дыр силер.

¹¹Мээң силерге эккелген белээмни хүлээп ап көрүңер, чүге дээрге Бурган менче ээ көрнүп, меңээ шупту чүвени берген-дир» – дээн. Иаков чанннырга, Исав белекти хүлээп алган.

¹²Исав Иаковка: «Че, чоруп олураалыңар. Мен орукту баштаайн» – дээн.

¹³Иаков: «Уруглар кошкак деп билир болгай силер, мээң дээргим. А шээр болгаш бода малым саар мал-дыр, олар чаа төрээн, оолдары чаш. Чаңгыс хүн иштинде безин оларны сывыртаар болзувусса, шупту кырлып каар болгай.

¹⁴Мээң дээргим, мурнап чоруптуңар, а мен мал-маганның аайы-биле, ажы-төлдүң шаа-биле сооңардан Сеирге оожум көжүп чеде бээр мен» – деп харыылаан.

¹⁵Исав: «Бодумнуң элээн каш кижимни сээң-биле кады арттырып каайн» – дээрге, Иаков: «Ооң херээ чүл? Меңээ силерниң ээ көрнүрүңер-ле чедер ийин, дээргим» – деп харыылаан.

¹⁶Исав ол-ла хүн Сеирже ээп чана берген.

¹⁷А Иаков Сокхотче углай чорупкаш, аңаа бодунга бажың, а малынга серилер кылып алган. Ынчангаш Иаков ол черни Сокхот деп адап каан.

Иаковтуң Сихем хоорайга чедип келгени

¹⁸Иаков Паддан-Арамдан ханаан черже ээп чоруткаш, Сихем хоорайга менди чедип келгеш, ооң чоогунга турумчуп алган.

¹⁹Иаковтуң майгынын тип алган чери Эмморнуң салгалынга хамааржыр турган. (Эмморнуң бир оглун Сихем дээр чүве-дир.) Иаков олардан ол черни чүс кесита-биле садып алган.

²⁰Иаков аңаа өргүл кылыр бедигээш тургузуп алгаш, ону Эл-Элохе-Израиль деп адап каан.

Эге дөс 34

Иаковтуң ийи оглунуң кыс дуңмазы дээш өжээн негээни

¹Бир катап Лияның Иаковтан божаан уруу Дина тус черниң кыстарынга ужуражыр дээш чорупкан.

²Тус черниң нояны хиввей сөөктүг Эмморнуң оглу Сихем Динаны көрүп кааш, тудуп алгаш, күштеп каан.

³Ол Динага сеткилиниң ханызындан ынакшый бергеш, аңаа чараш сөстөр чугаалап турган.

⁴Сихем ачазы Эмморга келгеш: «Меңээ бо уругну кадай кылдыр ап бериңер» – дээн.

⁵Уруу Динаны Эмморнуң оглу күштеп каанының дугайын Иаков дыңнаан, ынчалза-даа оолдары ховуга мал-маганын кадарып турган боорга, олар келгиже чедир, ол кандыг-даа хемчег албаан.

⁶Сихемниң адазы Эммор Иаков-биле чугаалажыр дээш чорупкан.

⁷А Иаковтуң оолдары ховудан келгеш, болган чүүлдүң дугайын дыңнааш, дыка хомудап, хорадааннар. Чүге дээрге Иаковтуң уруун күштээни болза израиль чонга удур бужар кем-херек үүлгеткени ол-дур: ынчап черле болбас!

⁸Эммор чедип келгеш, оларга мынча дээн: «Мээң оглум Сихем силерниң урууңарга сеткил-сагыжындан хандыкшаан кижидир. Урууңарны аңаа кадай кылдыр берип көрүңер.

⁹Бистиң-биле төрелдежип ап көрүңер: биске силер уругларыңарны келин кылдыр бериңер, а бис силерге база уругларывысты келин кылдыр берээли.

¹⁰Бистиң-биле кады чурттаңар. Бистиң черивис силерниң мурнуңарда бо-дур, аңаа көжүп-дүжүп, ону ээлеп чурттаңар».

¹¹А Сихем Динаның ачазыңа болгаш акыларыңа: «Менче чүгле ээ көрнүр-ле болзуңарза, чүнү негээр силер, ону бээр мен.

¹²Эң-не аар өртектиг суй белектен негеңер: чүү-даа дээр болзуңарза, бээр мен. Меңээ чүгле урууңарны кадай кылдыр бериңер» – дээн.

¹³Иаковтуң оолдары дунмазы Динаны Сихем бужартаткан боорга, аңаа болгаш ооң ачазы Эмморга кажарлап мынча деп харыылааннар:

¹⁴«Бис ол санал-биле чөпшээрежип шыдавас бис. Дуңмавысты кыртыжадып демдектетпээн кижиге кадай кылдыр бербес бис. Ол чорук бистиң ат-алдарывысты баксырадып каар.

¹⁵Чаңгыс негелде мындыг: силерниң эр улузуңар шуптузу бис ышкаш кыртыжадып демдектеттирип алзыннар.

¹⁶Ооң соонда бис кыстарывысты силерге келин кылдыр-даа бээр бис, силерниң кыстарыңарны кадай кылдыр-даа алыр бис. Ынчан силер-биле чаңгыс чон бооп, кады чурттаар бис.

¹⁷А бир эвес кыртыжадып демдектеттирериниң дугайында бистиң негелдевишти тооп дыңнаvas болзуңарза, бис дуңмавысты алгаш чоруй баар бис».

¹⁸Ол чугаа Эмморга болгаш ооң оглу Сихемге тааржыр болган.

¹⁹Иаковтуң уруунга хандыкшаан болгаш, Сихем ол бүгүнү чылдырбайн күүсеткен. А ол адазының өг-бүлезинде өскелерден артык хүндүткелдиг турган.

²⁰Эммор оглу-биле хоорайның төп шөлүнге келгеш, ооң чурттакчыларынга:

²¹«Бо улус биске тайбың сеткилдиг келген. Олар бистиң чуртувуска турумчуп, көжүп-дүжүп, хостуг чурттазыннар. Чер четчир-дир. Оларның уругларын кадай кылдыр алыр бис, боттарывыстың уругларывысты оларга кадай кылдыр база бээр бис.

²²Бо улус бистиң-биле чаңгыс чон бооп, кады чурттаар деп чөпшээрежип турар-дыр, чаңгыс негелдези мындыг: бистиң эр улузувус шуптузу оларны дег кыртыжадып демдектеттирип алыр ужурлуг.

²³Бис чөпшээрежипкеш, кады чурттап эгелээривиске-ле, оларның бүгү өнчү-хөреңгизи, мал-маганы бистии болбас деп бе?» – деп чугаалааннар.

²⁴Хоорайның бүгү чурттакчылары Эммор биле ооң оглу Сихемниң сөзүн тооп дыңнааннар, ынчангаш хоорайның эр улузу шуптузу кыртыжадып демдектеткеннер.

²⁵Кыртыжадып демдектеткениниң соонда үшкү хүнде, эр улус шупту ам-даа аарып чыдырда, Иаковтуң ийи оглу, Динаның акылары Симеон биле Левий, боттарының хылыштарын алгаш, хоорайже хостуг халдааш, эр улусту шуптузун өлүрүп каапканнар.

²⁶Эмморну оглу Сихем-биле кады база өлүрүп каапкаш, ооң бажыңындан Динаны алгаш чорупканнар.

²⁷Иаковтуң оолдары чурттакчылары өлүртүп каан хоорайга келгеш, дуңмазын бужартатканының орнун негеп, ону үптеп каапканнар.

²⁸Олар шээр болгаш бода малды, элчигеннерни сүрүп алгаш, хоорайда база ол чоок-кавыда чүү-ле барыл, дөгerezин аппаратаннар.

²⁹Өлүрткеннерниң ажы-төлүн, кадайларын тудуп алгаш, бүгү-ле бар өнчү-байлаан, бажың-балгадында чүү-ле барыл – шуптузун үптеп аппаратаннар.

³⁰Ынчан Иаков оолдары Симеон биле Левийге мынча дээн: «Силер мени аажок берге байдалда тургузуп кагдыңар: бо черниң чурттакчыларын – хананей болгаш фerez чоннарны – мени көөр хөңнү чок кылып кагдыңар. Мээң улузум эвээш болгай: ол чоннар меңээ удур каттыжып халдааш, мени-даа, аалымны-даа чылча шаап каарлары ол-дур».

³¹«А бистиң дуңмавысты самыын-садар херээжен ышкаш кылдыр аажылап болур бе ынчаш?!» – деп, олар харыылааннар.

Эге дөс 35

Иаковтуң Вефилче эеп келгени

¹Бурган Иаковка: «Ам Вефилче чорупкаш, аңаа барып чуртта. Акың Исавтан дезипкен үеңде, ол черге сеңээ көстүп келген мен. Ынчангаш орта баргаш, Меңээ өргүл салыр бедигээштен тудуп каг» – дээн.

²Ынчан Иаков өг-бүлезинге болгаш бодунга хамааржыр улузунуң шуптузунга мынча деп чагаан: «Бодуңарда бар хары бурганнарны октапкаш, арыгланып чунуп алыңар. Идик-хевиңерни база солуп алыңар.

³Вефилче чоруур бис. Берге үемде мени деткип, мээң-биле каяа-даа кады чораан Бурганга өргүл салыр бедигээшти ол черге тудуп каар мен».

⁴Ынчан Иаковтуң улuzu боттарында бар турган хары бурганнарын база кулактарында сагызын-сыргаларын шуптузун аңаа уштуп бергеннер. Иаков оларны Сихемде турар дуб ыяштың адаанга хөөп каапкан.

⁵Оон олар орукче үнүпкеннер. Бургандан коргуушкун ол кавының хоорайларын бүргеп келген болгаш, Иаковтуң оолдарын кым-даа сүрбейн барган.

⁶Иаков бодунуң кады чораан улuzu-биле ханаан черде Луз (азы Вефил) деп хоорайга чедип келгеш,

⁷аңаа өргүл салыр бедигээш тудуп кааш, ол черни Эл-Вефил деп адап каан, чүге дээрге акызындан дезип турар үезинде, орта Бурган аңаа ажыдышкын кылган чүве-дир.

⁸Ол үеде Ревекканың азыракчызы Девора өлүп калган. Ону Вефилдиң чоогунда дуб ыяш чанынга ажаап кааннар. Ынчангаш ол дубту «Ысыының ыяжы» деп адап каан чүве-дир.

⁹Иаков Паддан-Арамдан ээп чанып келген соонда, аңаа Бурган катап көстүп келгеш, ону алгап-йөрээп:

¹⁰«Сээң адың Иаков болгай. Ынчалза-даа моон соңгаар сээң адың Иаков эвес, а Израиль болур» – дээн. Ынчалдыр ону Израиль деп адап каан.

¹¹Бурган аңаа мынча дээн: «Мен Күчүлүг Бурган-дыр мен. Өзүп-төрүп, салгалыңны көвүдет-ле, сенден чон тыптыр, хөй чоннар тыптыр, сээң үре-салгалыңдан хааннар база үнер.

¹²Авраам биле Исаакка берген черимни сеңээ бээр мен, сээң үре-салгалыңга база бо черни бээр мен».

¹³Ынча дээш, Бурган Иаковка чүве чугаалап турган черинден чорупкан.

¹⁴Иаков Бурганның турган черинге даш тураскаал тургузуп кааш, аңаа өргүл кылдыр арага төп, олива үзү кудуп, ону ыдыктаан.

¹⁵Бурганның аңаа чүве чугаалап турган черин Иаков Вефил деп адап каан.

Вениаминниң төрүттүнгени болгаш Рахилдиң өлгени

¹⁶Ооң соонда олар Вефилден чорупканнар. Эфратага бичии-ле четпээнде, Рахилдиң эъди аарый бергеш, бергедеп божаан.

¹⁷Рахил бергедеп божуп турда, тудугжу кадай аңаа: «Кортпа, ам база оолдуг болган-дыр сен» – дээн.

¹⁸Рахил сөөлгү күжү төнүп, өлүп чыда, оглун Бен-они деп адап каан. Ынчалза-даа ачазы ону Вениамин деп адап алган.

¹⁹Рахил өлүп калган, ону Эфрата (азы Вифлеем) баар орук ара ажаап кааннар.

²⁰Иаков ооң хөөрүнге тураскаал тургузуп каан. Ол тураскаал ам-даа ында турар.

²¹Оон чоруткаш, Израиль бодунуң майгынын Гадер суургазының чанынга тип алган.

²²Израильдиң бир доктаап турупкан черинге Рувим ачазының кул-кадайы Валла-биле хонупкан. Израиль ол дугайын дыңнап каан. Иаков он ийи оолдуг турган.

²³Лияның божаан оолдары: Рувим (Иаковтуң дун оглу), ооң адаа Симеон, Левий, Иуда, Иссахар база Завулон.

²⁴Рахилдиң божаан оолдары: Иосиф биле Вениамин.

²⁵Рахилдиң чалчазы Валланың божаан оолдары: Дан биле Неффалим.

²⁶Лияның чалказы Зелфаның божаан оолдары: Гад биле Асир. Иаковтуң Паддан-Арамга төрүттүнген оолдары бо-дур.

Исаактың өлгени

²⁷Ынчалдыр Иаков Мамреде (азы Кириат-Арбада, азы Хевронда) бодунуң адазы Исаакка чедип келген. Авраам биле Исаактың турумчуп алганы хоорай ол чүве-дир.

²⁸Исаак 180 чыл чурттаан.

²⁹Исаак мага хандыр чурттааш, кыраан назынында өлүп калган, өгбелериниң соондан өске оранче чоруй барган. Ону оолдары Исав биле Иаков ажаап кааннар.

Эге дөс 36

Исавтың үре-салгалы

(1 Чыл. 1:35-37)

¹Исавтың үре-салгалының дугайында чугаа бо-дур. (Исавты Эдом деп база адаар.)

²Исав хананей чоннуң уругларын: хет Элоннуң уруу Адданы база хиввей Цивеоннуң оглу Ананың уруу Оливеманы бодунга кадай кылдыр ап алган.

³Измаилдин уруу, Навайттуң дуңмазы Васематты база ап алган.

⁴Исавка Адда – Элифаз, а Васемат – Рагуил деп оолдарны божуп берген.

⁵Оливема аңаа Иеуш, Иеглом болгаш Корах деп оолдарны божуп берген. Исавтың ханаан черге төрүттүнген оолдары бо-дур.

⁶Исав бодунуң кадайларын, оолдарын, кыстарын база аалында кулдарын эдертип алгаш, мал-маганын, ханаан черге келгеш чыып алган өнчүзүнүң шуптузун ап алгаш, дуңмазы Иаковтан аңгыланып, өске черже чоруй барган.

⁷Чүге дээрге алышкыларның өнчү-хөреңгизи чаңгыс черге кады турар хире эвес хөй апарган, мал-маганы көжүп келген черинге сыңышпастай берген чүве-дир.

⁸Исав Сеир дагларынга турумчуп алган. Исав дээрге-ле Эдом ол-дур.

⁹Сеир дагларында чурттап чоруур эдом чоннуң өгбези болур Исавтың үре-салгалы бо-дур.

¹⁰Исавтың оолдарының аттары мындыг: Адда деп кадайындан оглу Элифаз, Васемат деп кадайындан оглу Рагуил.

¹¹Элифазтың Теман, Омар, Цефо, Гатам база Кеназ деп оолдары бар турган.

¹²(Исавтың оглу Элифазтың Тимна дээр кул-кадайы база бар турган. Ол Элифазка Амалик деп оолду божуп берген.) Исавтың кадайы Адданың талазындан салгалы бо-дур.

¹³А Рагуилдиң Нахат, Зерах, Шамма болгаш Миза деп оолдары бар турган. Исавтың кадайы Васематтың талазындан салгалы бо-дур.

¹⁴Цивеоннуң оглу Ананың уруу, Исавтың база бир кадайы Оливеманың оолдары бо-дур: Иеуш, Иеглом болгаш Корах.

¹⁵Исавтың үре-салгалының баштың кижилери бо-дур. Исавтың дун оглу Элифаз дараазында баштыңнарның өгбези боор: Теман, Омар, Цефо, Кеназ,

¹⁶Корах, Гатам, Амалик. Эдом черде Элифазтың талазындан баштыңнар ол-дур. Олар Исавтың кадайы Адданың салгалы чүве-дир.

¹⁷Исавтың оглу Рагуилдиң оолдары бо-дур: Нахат, Зерах, Шамма, Миза. Эдом черде Рагуилдиң талазындан баштыңнар ол-дур. Олар Исавтың кадайы Васематтың салгалы чүве-дир.

¹⁸Исавтың кадайы Оливеманың оолдары бо-дур: Иеуш, Иеглом, Корах. Олар Исавтың кадайы Оливеманың талазындан баштыңнар болган чүве-дир.

¹⁹Исавтың салгалы бо-дур, оларның аразындан баштыңнар болганнары ол-дур. Ол дээрге Эдом-дур.

Эдом черниң үндезин чурттакчылары

(1 Чыл. 1:38-42)

²⁰Сеир деп хоррей сөөктүг кижиниң ол черге чурттап чораан оолдары бо-дур: Лотан, Шовал, Цивеон, Ана,

²¹Дишон, Эцер база Дишан. Олар дээрге Сеирниң оолдары – эдом черге чурттаан хоррейлерниң баштыңнары-дыр.

²²Лотанның оолдары: Хори биле Гемам. (А Лотанның кыс дуңмазын Тимна дээр чүве-дир.)

²³Шовалдың оолдары: Алван, Манахат, Эвал, Шефо база Онам.

²⁴Цивеоннуң оолдары: Айа биле Ана. (Ачазы Цивеоннуң элчигеннерин кадарып чорааш, кургаг ховудан аржаан тып алган Ана ол чүве-дир.)

²⁵Ананың ажы-төлү бо-дур: оглу Дишон база уруу Оливема.

²⁶Дишоннуң оолдары: Хемдан, Эшбан, Итран база Херан.

²⁷Эцерниң оолдары: Билган, Зааван база Акан.

²⁸Дишанның оолдары бо-дур: Уц биле Аран.

²⁹Хоррей чоннуң баштыңнары бо-дур: Лотан, Шовал, Цивеон, Ана,

³⁰Дишон, Эцер, Дишан. Сеир черде чурттаан хоррей чоннуң баштыңнарының даңзызы ол-дур.

Эдомнуң хааннары

(1 Чыл. 1:43-51)

³¹Израиль чоннуң хааннары тыптырының-даа мурнунда эдом черге башкарып чораан хааннар бо-дур.

³²Эдом черге Беорнуң оглу Бела хааннап турган. А ооң хоорайының ады Дингава чүве-дир.

³³Бела өлүп каарга, ооң орнунга Восорадан келген Зерахтың оглу Иовав хааннай берген.

- ³⁴Иовав өлүп каарга, теман черден келген Хушам хааннай берген.
- ³⁵Хушам өлүп каарга, мадиан чонну Моавтың оргулаажынга чылча шаап каан Бедадтың оглу Гадад хааннай берген. Ооң хоорайының адын Авит дээр.
- ³⁶Гадад өлүп каарга, Масрекадан келген Самла хааннай берген.
- ³⁷Самла өлүп каарга, хем чоогунда Реховоттан келген Саул хааннай берген.
- ³⁸Саул өлүп каарга, Ахборнуң оглу Баал-Ханан хааннай берген.
- ³⁹Ахборнуң оглу Баал-Ханан өлүп каарга, Гадар хааннай берген. Ооң хоорайының ады – Пау. Ооң кадайы – Мезагавтың оглу Матредтиң уруу Мегетавеел чүве-дир.
- ⁴⁰Исавтан тывылган аймактар, оларның төрөл бөлүктериниң аайы-биле, чурттап чораан черлериниң аайы-биле, аттарының аайы-биле бо-дур: Тимна, Алва, Иетет,
- ⁴¹Оливема, Эла, Пинон,
- ⁴²Кеназ, Теман, Мивцар,
- ⁴³Магдиил, Ирам. Ээлеп чурттап чораан черлериниң аайы-биле эдом чоннуң аймактары ол-дур. Эдом чоннуң өгбези – Исав.

Эге дөс 37

Иосифтиң дүштери

- ¹Иаков ачазының турумчуп алган чери – ханаан черге чурттай берген.
- ²Иаков биле ооң үре-салгалының дугайында чугаа бо-дур. Он чеди харлыг элээди оол Иосиф ачазының кадайлары Валла биле Зелфаның оолдарынга дузалажып, олар-биле кады мал кадарып турган. Иосиф акыларының четпес талаларының дугайында ачазынга чугаалап турган.

³Израиль кырый бергенде, Иосиф төрүттүнген боорга, ачазы аңаа өске оолдарындан артык ынак турган. Ынчангаш аңаа онзагай чараш хепти белекке берген чүве-дир.

⁴Акылары Иосифке ачазы олардан артык ынак деп чүвени көрүп кааш, ону көрбестей бергеннер. Ынчангаш ооң-биле чымчак чугаалажып шыдавас апарганнар.

⁵Бир катап Иосиф дүш дүжээш, акыларынга чугаалаарга, олары ону оон-даа артык көрбестей бергеннер.

⁶Ол акыларынга мынча дээн: «Мээң дүжүмнү дыңнап көрүңер даан.

⁷Бир-ле шөлге бис моожалар баглап турар бис. Хенертен мээң баглаан моожам туруп келгеш, дорт туруп аарга, силерниң моожаларыңар долгандыр тургулапкаш, мээң моожамга мөгейип турар чорду».

⁸Акылары аңаа: «Сен бисти хааннап, бисти чагырар деп бодап турар кижиге сен бе?» – деп харыылааннар. Ынчангаш Иосифти ол дүжү дээш база ооң сөстери дээш оон-даа артык көөр хөңнү чок апарганнар.

⁹Иосиф база бир дүш дүжээш, ону акыларынга чугаалаан: «Мен ам база дүш дүжедим. Ында хүн, ай база он бир сылдыс меңээ мөгейип турдулар».

¹⁰Ол дүжүн ачазынга база акыларынга чугаалап бээрге, ачазы ону: «Ол чүү ындыг дүштер дүжеп турар кижиге сен? Бис шупту: мен, аваң база сээң акы-дуңмаларың сеңээ барып, черге чедир мөгеер улус бис бе?» – деп кончаан.

¹¹Акылары аңаа ажынып-хорадаан, а ачазы ол бүгүнү сактып алган.

Иосифтен акыларының өжээн негээни

¹²Акылары ачазының малын кадарып, Сихемче чорупкан соонда,

¹³Иаков оглу Иосифке: «Сээң акыларың Сихемде мал кадарып турар болгай. Сени база оларже чорудуптайн, ынаар бар» – деп чугаалаан. Ол: «Чаа» – дээн.

- ¹⁴Ачазы: «Акыларың кадык-чаагай-дыр бе, мал-маган онча-менди-дир бе – барып көргөш, харыызын меңээ дыңнадыр сен» – деп чагааш, Хеврон шынаазындан чорудупкан. Иосиф Сихемге чедип келгөш,
- ¹⁵ховуга азып чорда, аңаа бир-ле кижиге таваржы бергөш: «Чүнү дилеп чор сен?» – деп айтырган.
- ¹⁶«Акыларымны дилеп чор мен. Олар кайда мал кадарып турар ирги? Айтып берип көрүңерем» – деп, ол дилээн.
- ¹⁷«Олар моон чоруй барганнар. „Дотанче чоруур бис“ дишип турганын дыңнаан мен» – деп, ол кижиге харыылаан. Иосиф акыларын дилеп чорааш, Дотандан тып алган.
- ¹⁸Акылары Иосифти ырактан-на эскерип кааш, ол чоокшулап олурда, ону өлүрерин дугуржуп эгелээннер.
- ¹⁹⁻²⁰«Дүш көөр киживис бо кел чор. Ону өлүрүп кааш, оңгарже кирип октапкаш, „Араатан аңнар үзе-чаза соп каан“ дээр бис. Ооң дүштери канчаар бүдерин ынчан таптыг көөр бис» – деп дугурушканнар.
- ²¹Ол бүгүнү Рувим дыңнап кааш: «Ону өлүрбээлиңер» – дээн сөстерибиле Иосифти камгалап каан.
- ²²Рувим оларга: «Аңаа хол чедип, ооң ханын төкпөңер. Ооң орнунга ону ээн кургаг ховуда бо оңгарже кирип октаптыңар» – дээн. (Шынында Рувим ону камгалап кааш, ачазынга эгидип бээр деп бодаан.)
- ²³Иосиф акыларыңга чедип кээрге, олар ооң кедип чорааны онзагай чараш хевин уштуп алгаш,
- ²⁴ону туткаш, суг шыгжаар оңгарже кирип октапканнар. Ол үеде оңгар кургаг, ында суг-даа чок чүве-дир.
- ²⁵Алышкылар чемненер дээш олуруп алгаш, измаил сөөктүг садыгжыларның Галаадтан чиң сөөрткен тевелерин көрүп каан. Тевелерде чаагай чыттыг янзы-бүрү чуктар чүдүрүп каан, оларны Египетче чедирерибиле аппарат чыткан болган.

²⁶Иуда акы-дуңмаларыңга: «Дуңмавысты өлүрүп алгаш, ооң өлүмүн чажыраывыска-даа, ооң биске ажыы чүү деп?

²⁷Ону өлүрбээлиңер, ол бистиң хан төрөөн дуңмавыс болгай. Ооң орнунга ону измаилчилерге садыптаалыңар» – дээн. Олар Иуда-биле чөпшээрешкеннер.

²⁸Кажан Мадиян чурттуг садыгжылар оларның чаны-биле эртип чыдырда, алышкылар Иосифти оңгардан ужулгаш, чээрби шекел мөңгүңге садыпканнар. Оон садыгжылар Иосифти Египетче аппаратаннар.

²⁹Рувим катап оңгарга чедип кээрге, ында Иосиф чок болган. Качыгдалдан ол идик-хевин ора соп каапкан.

³⁰Ол дуңмаларыңга чедип келгеш: «Иосиф чок-тур! А мен, мен ам канчаар мен?» – деп айтырган.

³¹Серге өзээш, ооң ханын дуңмазы Иосифтиң чараш хевинге борап алгаш,

³²ол хепти ачазыңга эккеп бергеш: «Бис бо хепти тып алдывыс. Танып көрүңерем, силерниң оглуңарның хеви-дир бе азы өске-дир бе?» – деп айтырганнар.

³³Ачазы оглунуң хевин танып кааш: «Мээң оглумнуң хеви-дир! Араатан аң ону тудуп чипкени ол-дур! Оглумну үзе-чаза соп чипкени ол-дур!» – деп ыглаан.

³⁴Иаков бодунуң идик-хевин ора соп каапкаш, качыгдал хевин белинге ораап алгаш, оглу дээш хөй-ле хүннер иштинде ыглап-сыктап келген.

³⁵Уруглары болгаш оолдары ону аргалаар дээш чыгып келгеннер. Ынчалза-даа ол аргаланыр хөңнү чок болуп: «Муңгаралым-биле кады оглумнуң соондан алдыы оранче чоруй баар мен» – дээр болган. Оглу дээш ачазы ынчаар кажыыдап ыглаан.

³⁶Ол үеде Мадиян чурттуг садыгжылар Иосифти Египетке эккелгеш, Потифар деп кижиге садыпкан. А Потифар дээрге фараоннуң камгалакчыларының даргазы чүве-дир.

Эге дөс 38

Иуда биле Фамар

¹Ол үеде Иуда акы-дуңмаларындан аңгыланып чоруткаш, Одоллам хоорай чурттуг Хира деп кижиниң чоогунга турумчуп чурттай берген.

²Иуда аңаа Шуа деп хананей кижиниң уруун сонuurгай берген. Ол ону кадай кылдыр ап алгаш, кады чурттап эгелээн.

³Кадайы иштелип-саатталгаш, оол божаан. Иуда оглун Ир деп адап алган.

⁴Кадайы база катап иштелип-саатталгаш, оол божааш, оглун Онан деп адап алган.

⁵Оон база бир оол божуп алгаш, оглун Шела деп адап алган. (Ол оглу төрүттүнүп турда, Иуда Хезивке турган.)

⁶Дун оглу Ир өзүп кээрге, Иуда аңаа Фамар деп кысты кадай кылдыр ап берген.

⁷Иуданың дун оглу Ир Дээрги-Чаяакчының мурнунга кем-буруулуг болган, ынчангаш Ол ону чок кылып каан.

⁸Иуда Онанга: «Бистиң чаңчылывыс ёзугаар, өлген акыңның кадайы-биле чоокшулажып, ону кадай кылып ал, акыңның салгалын уламчыла» – дээн.

⁹Ынчалза-даа Фамардан төрүттүнер ажы-төл бодунуң уруглары деп санаттынмас дээрзин Онан билип турган. Ынчангаш Фамар-биле кады удуп, ооң-биле чоокшулашкан санында-ла, акызының салгалын арттырбас дээш, үрезин черже төп кааптар турган.

¹⁰Дээрги-Чаяакчыга Онанның ол чоруу кем-буруу болган. Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы ону база чок кылып каан.

11Иуда кенни Фамарга: «Мээң оглум Шела өзүп келгиже чедир, бодуңнуң ада-иеңниң чанынга дулгуяк бооп чурттап чоруп көрем» – дээн. (Бичии оглу база акылары дег чок апаар ирги бе деп сезингеш, ол ынча дээн.) Фамар ада-иезиниң чанынга барып чурттай берген.

12Элээн хөй үе эрткенде, Шуаның уруу, Иуданың кадайы өлүп калган. Кажыыдалы чүгээртей бээрге, Иуда Одоллам чурттуг кожазы Хира-биле кады Тимнаже, бодунуң хоюн кыргып турган черже чорупкан.

13Фамарга ооң бээзи Иуда Тимнаже хоюн кыргып чорупканының дугайында дыңналы берген.

14Ол бодунуң дулгуяк хевин ужулгаш, тускай шывыг-биле шыптынып алгаш, Тимнаже баар орукта Энаим суурнуң хаалгазының чанынга олуруп алган. Чүге дээрге Шела өзүп кээрге-даа, бодун аңаа кадай кылдыр ап бербейн турарын Фамар билип турган.

15Иуда ону көрүп кааш, самыын-садар херээжен деп бодаан, чүге дээрге ол бодунуң арнын чажырып алган болган.

16Иуда аңаа чеде бергеш: «Мен сээң-биле удууйн» – дээн, чүге дээрге ол бодунуң кенни деп билбээн. Ол херээжен: «Бир эвес мээң-биле удуур болзуңза, меңээ чүнү бээр сен ынчаш?» – деп айтырган.

17Иуда: «Мен сеңээ малымдан анай чорудуп бээр мен» – дээн. Херээжен: «Анайың чоруткужеңче, долаа кылдыр чүве арттырып каар сен бе?» – деп айтырган.

18«Сеңээ кандыг долаа херегил?» – деп, Иуда айтырган. «Бодуңнуң таңмаңны, ону астып алган хендирчигежиңни база холуңда туткан даянгыыжыңны арттырып каг» – деп, херээжен чугаалаан. Ол бүгүнү бергеш, Иуда демги херээжен-биле чоокшулашкан. Фамар оон иштели берген.

19Фамар оон чоруткаш, шыптынып алган пөзүн ап каапкаш, бодунуң дулгуяк хевин кедип алган.

²⁰Долаага арттырып каан чүвелерин ол херээженден алдырып аар дээш, Иуда бодунуң Одоллам чурттуг өңнүүн дамчыштыр анайын чорудупкан. Ынчалза-даа өңнүү ол херээженни тыппаан.

²¹Иуданың өңнүү ол черниң чурттакчыларындан: «Орук аксында Энаимге турган самыын-садар херээжен канчалды?» – деп айтырарга, олары: «Маңаа самыын-садар херээжен турбаан» – деп харыылааннар.

²²Өңнүү Иудага келгеш: «Мен ол херээженни тыппадым. Ол черниң чурттакчылары „Маңаа самыын-садар херээжен турбаан“ дээр чүве-дир» – дээн.

²³Ынчан Иуда: «Мээң хамык эдилелдерим ол херээженге артып калгай аан, бодувусту багай атка чедирбээли. Мен олче анайны чорудуптарымга, сен ону тыппас-ла кижидир сен!» – дээн.

²⁴Үш ай хире үе эрткенде, Иудага: «Сээң кенниң Фамар самыын-садар херээжен дег халып тургаш, ооң хайы-биле иштели берген-дир» – деп дыңнадыг келген. Иуда: «Ону тудуп эккелгеш, өрттедиптиңер!» – деп чарлык үндүрген.

²⁵Кажан Фамарны шииткелче эккел чыдырда, ол бээзинче сөс дамчыдарын дилээн: «Мен бо эдилелдерниң ээзинден иштелген мен. Танып көрүңерем, кымның таңмазы, хендиржигежи база даянгыжы-дыр?»

²⁶Иуда бодунуң эдилелдерин танып кааш: «Ол, меңээ бодаарга, шынныг-дыр, чүге дээрге мен ону оглум Шелага кадай кылдыр ап бербээн-дир мен» – дээн. Ол ооң соонда Фамар-биле чоокшулашпаан.

²⁷Фамарның божуур өйү чедип кээрге, ол ийистер божуп ап-тыр.

²⁸Фамарның эди аарып эгелей бергенде, холчугаш көстүп келген. Тудугжу кадай ол холчугашка кызыл удазын баглап кааш: «Моозу мурнай үнген» – дээн.

²⁹Ынчалза-даа ол төл холчугажын дедир киир тыртып аппаарга, оон өскези мурнай үнүп келген. Тудугжу кадай: «Канчап чаза булгап эртип келдиң?» – дээн. Ону Фарес деп адап каан.

³⁰Ооң соондан холунда кызыл удазын шараан оол үнүп келген. Ону Зерах деп адап каан.

Эге дөс 39

Иосиф биле Потифарның кадайы

¹А Иосифти Египетке измаил садгжыларның холундан фараоннун камгалакчыларының даргазы Потифар дээр египет кижии садып алган.

²Дээрги-Чаяакчы Иосифти кагбайн, кады чораан: ооң ажыл-херээ чогумчалыг бооп, бодунуң египет ээзиниң бажыңында чурттап турган.

³Дээрги-Чаяакчы Иосиф-биле кады дээрзин, ол чүнү-даа кылырга, чоруу чогуңгур, херээ бүдүңгүр болур кылдыр Дээрги-Чаяакчы чогудуп турар дээрзин ээзи билип каан.

⁴Иосиф ээзиниң ээ көрнүүшкүнүн чаалап алгаш, аңаа бараан болуп турган. Потифар Иосифке бажыңының ажыл-херээн башкарар долу эргени берип каан.

⁵Бажыңының ажыл-херээн башкарар кылып каан үеден эгелеп, Дээрги-Чаяакчы Иосифти бодааш, ол египет кижиниң бажыңыга ачы-буянны хайырлап, ооң бажыңында-даа, хову-шөлүнде-даа шупту өнчүзүн карактап турган.

⁶Чүзү барыл, шуптузун Потифар Иосифке хүлээдип каан. Ооң ам сагыш човаар чаңгыс-ла чүвези – аштанып-чемненири болу берген. Иосифтин арын-шырайы-даа, дурт-сыны-даа дыка көрүштүг турган.

⁷Элээн үе эрткенде, ээзиниң кадайы ол бүгүнү эскерип кааш: «Мээң-биле удуп көрем» – дээн.

⁸Иосиф оон ойталааш, ээзиниң кадайынга: «Мээң дээргим бодунга хамааржыр бүгү-ле чүвезин меңээ дагзып кааш, бажыңында чүү дээш-даа боду сагыш човавайн турар-дыр.

⁹Бо бажыңда мен ооң-биле дең эргелиг чоруп турар-дыр мен. Чүгле силерге – мээң ээмниң кадайынга – дээринден аңгыда, мында меңээ чүнү-даа кылырын хоруваан-дыр. Мен ындыг улуг бачытты Бурганга удур канчап кылыр мен?» – дээн.

¹⁰Хүннүң-не демги херээжен Иосифти ынчаар көгүдүп-ле турган, ынчалза-даа Иосиф ооң-биле кожа турарындан, ооң-биле холбажырындан ойталап турган.

¹¹Бир хүн Иосиф ажыл-херек аайы-биле бажыңче кирип келген. Ол өйде бажыңга чалчалардан кым-даа чок турган чүве-дир.

¹²Ээзиниң кадайы Иосифтиң хевинден туттунупкаш: «Мээң-биле уду» – деп туруп берген. А Иосиф хевин ооң холунга арттырып каапкаш, үне халып чоруй барган.

¹³Иосиф хевин безин ооң холунда каапкаш, үне маңнап чоруй барганын көргөш,

¹⁴ээзиниң кадайы бажыңче улусту кыйгырыпкаш: «Көрүңер бо, бисти куду көрзүн дээш, Потифар бо еврей кижини бажыңывыста эккелген-дир. Ол чедип келгеш, меңээ „Чоокшулажыылы“ деп турду. Ынчангаш мен силерни алгырып кыйгырыптым.

¹⁵Мээң алгымны дыңнааш, ол бодунуң хевин мээң чанымга каапкаш, үне халып чорупту!» – дээн.

¹⁶Ашаа келгижеге чедир, ол Иосифтиң хевин бодунга арттырып алган.

¹⁷Ашаа чедип кээрге, демги-ле сөстөрүн катаптаан: «Сээң биске эккелгениң еврей кул мени куду көөр деп турду.

¹⁸Кажан мен алгырып эгелээримге, ол хевин мээң чанымга каапкаш, үне халып чоруй барды».

¹⁹«Сээң кулуң мени ынчалды» дээн кадайының сөстөрүн дыңнааш, ээзи кедергей хорадаан.

²⁰Иосифти ээзи туткаш, хаанның хоругдаттырганнарын сугар кара-бажыңче киир октапкан. Шак ынчалдыр Иосиф кара-бажыңче кире берген.

²¹Дээрги-Чаяакчы Иосиф-биле кады бооп, энерелин көргүзүп, кара-бажыңның даргазы олче ээ көрнүр кылдыр кылыпкан.

²²Кара-бажыңның даргазы хоругдаттырганнарны Иосифтиң холунга берипкен. Олар чүнү-ле кылырыл, дөгerezин Иосиф башкарып турган.

²³Кара-бажыңның даргазы чүү дээш-даа сагыш човавас болу берген: Дээрги-Чаяакчы Иосиф-биле кады болгаш, ол чүнү-даа кылырга, шупту чүве чогул бүдүп турган.

Эге дөс 40

Хоругдаттырганнарның дүштерин Иосифтиң тайылбырлааны

¹⁻²Элээн үе эрткенде, египет хаанның кол кундага тудукчузу болгаш ооң кол чем салыкчызы боттарының дээргизиниң мурнунга буруу кылып алганнар. Фараон бодунуң бо дүжүметтеринге дыка ажынгаш,

³оларны камгалакчыларның даргазының бажыңынче чорудупкан. Ол болза Иосифтиң турган кара-бажыңы болур.

⁴Камгалакчыларның даргазы ол ийи дүжүметке бараан болур кылдыр Иосифти томуйлап каан. Олар элээн үени аңаа эрттиргеннер.

⁵Бир катап Египеттиң хаанының хоругдаттырган кундага тудукчузу биле чем салыкчызы олар чаңгыс дүне кайызы-даа онзагай уткалыг дүштер дүжээннер.

⁶Эртен эрте Иосиф оларга чедип келгеш көөрге, олары дүвүрээн шинчилиг болганнар.

⁷Ооң-биле кады хоругдал черинде турар бо дүжүметтерден ол: «Чүге бөгүн арыннарыңар муңгаргайыл?» – деп айтырган.

⁸Олар: «Бис дүштер дүжедивис, а оларның утказын тайылбырлап бээр кижичок-тур» – дээннер. Иосиф оларга: «Дүштүң тайылбыры Бургандан кээр эвес бе? Меңээ дүштериңерни чугаалап берип көрүңерем» – дээн.

⁹Кол кундага тудукчuzu Иосифке бодунуң дүжүн чугаалап берген: «Дүжүмде мээң мурнумда виноград сывы тур-ла.

¹⁰Ол сып үш адырлыг. Ол часты берген, өң кирип келген, каттары улгадып, быжа берген болду.

¹¹Холумда фараоннуң кундагазын тудуп алган турар мен. Мен каттарны алгаш, фараоннуң кундагазынче сы тудупкаш, ону фараонга берип турар-дыр мен».

¹²Иосиф аңаа мынча дээн: «Ол дүштүң утказы бо-дур: үш адыр дээрге үш хүн-дүр.

¹³Үшкү хүнде фараон сени өрү көдүрер – сени албан-хүлээлгеңче эгидер. Сен фараоннуң кундагазын, мооң мурнунда дег, ооң холунга тутсур сен.

¹⁴Кажан сеңээ шупту чүве таарымчалыг апаарга, мени сактып кел. Меңээ энерелден көргүзүп, фараонга мээң адымны сагындырып, мени моон үндүрүп аарын бодап көрөм.

¹⁵Чүге дээрге еврейлерниң чуртундан мени оорлап эккелген болгай. А маңаа мени бажыңнаар хире кандыг-даа буруулуг чүве кылбаан мен».

¹⁶Кол чем салыкчызы көөрге, дүштү тайылбырлааны эки болган. Ынчангаш ол база Иосифке дүжүн чугаалап берген: «Мен мындыг дүш көрдүм. Бажымда быжырган далганныг үш тавак салып алган мен.

¹⁷Эң үстүкү тавакта фараоннуң янзы-бүрү быжырып каан чемин салып каан. А куштар мээң бажымда тавактан чем соктап чип турар болду».

¹⁸Иосиф аңаа мынча дээн: «Ооң утказы мындыг-дыр. Үш тавак дээрге үш хүн-дүр.

¹⁹Үшкү хүнде фараон сени „өрү көдүрер“ – сени шаажылал ыяжыңга азып каар. А куштар сени соктап чиир-дир».

²⁰Ийи хүн эрткенде, фараоннуң төрүттүнген хүнү болган. Ол бодунуң бүгү дүжүметтеринге дой кылгаш, олар көрүп турда, кол кундага тудукчузун болгаш кол чем салыкчызын кара-бажыңдан үндүрүп эккээр деп шиитпирлээн.

²¹Кол кундага тудукчузун фараон эрги албан-хүлээлгезинче эгидип эккээрге, ол фараоннуң холунга кундагазын тудускан.

²²А кол чем салыкчызын Иосифтиң тайылбырлааны дег кылдыр азып каан.

²³Кол кундага тудукчuzu Иосифтиң дугайын сагынмаан-даа, ооң дилээн-даа уттупкан.

Эге дөс 41

Фараоннуң дүштери

¹Ийи чыл эрткенде, фараон дүш дүжээн: ол хем эриинге турда,

²чараш, семис-чаагай чеди инек хемден үнүп келгеш, эрик дургаар оьттап чорааннар.

³А оларның соондан чудаңгы, арган-дорган өске чеди инек база үнүп келгеш, демги инектерниң чанынга хем эриинге чедип келген.

⁴Бир көөрге, чудаңгы, арган-дорган чеди инек чараш, семис-чаагай чеди инекти чипкеннер. Ынчан фараон оттуп келген.

⁵Ол катап удуй бергеш, өске дүш база көрген: чаңгыс сыпта чеди кончуг чаагай тараа бажы үнүп келген турган.

⁶А оларның соонда өске сыпта изиг хатка кургап калган, чеми бичии чеди тараа бажы үнүп келген турган.

⁷Кадып кургап калган, чеми бичии тараалар кончуг чаагай тарааларны чиптер болган. Фараон оттуп келгеш, дүш-түр деп билип каан.

⁸Эртенинде ол дүжүнден сестип, дүвүрээш, Египеттиң бүгү-ле илбишидилиг болгаш мерген угаанныг кижилерин кыйгыртып, чыып алгаш, оларга дүжүн чугаалап берген. Ынчалза-даа оларның аразындан ол дүштерниң утказын тайылбырлаптар чаңгыс-даа кижитывылбаан.

Фараоннуң дүштерин Иосифтиң тайылбырлааны

⁹Ынчан кол кундага тудукчузу фараонга мынча деп чугаалан: «Мен ам бодумнуң бачыдымны сактып бодап тур мен.

¹⁰Фараон бодунуң дүжүметтеринге ажынгаш, мени база кол чем салыкчызын камгалакчыларның даргазының бажыңыга хоругдап каан соонда,

¹¹бир дүне бис иелээн онзагай уткаларлыг дүштер дүжээн бис.

¹²Кара-бажыңга бистиң-биле кады камгалакчылар даргазының кулу болур аныяк еврей кижитурган. Бис аңаа дүштеривисти чугаалап бээривиске, ол кижитүрүзүңгө көргөн дүжүнүң утказын тайылбырлап берген.

¹³Ол канчаар тайылбырлааныл, шак-ла ынчаар болган: мен эрги албан-хүлээлгемче ээп келген мен, а чем салыкчызы астырып өлүрткен».

¹⁴Фараон Иосифти кыйгыртыптарга, ону кара-бажыңдан далаш-биле үндүрүп эккелгеннер. Ооң бажының дүгүн тааргаш, идик-хевин солааш, фараонга эккелгеннер.

¹⁵Фараон Иосифке: «Мен дүш дүжөдим, а ону тайылбырлаптар кижитывылбады. Дүштерниң утказын сени эки билир деп дыңнадым» – дээн.

¹⁶Иосиф: «Ол дээрге мен эвес-тир мен. Фараоннуң ачы-буянынга чедирер харыыны Бурган бээр» – деп харыылаан.

¹⁷Фараон Иосифке чугаалап берген: «Дүжүмде хем эриинде турар-дыр мен.

¹⁸Чеди чараш, семис-чаагай инек хемден үнүп келгеш, эрикти дургаар оъттап чоруур болду.

¹⁹Оларның соондан өске чеди чудаңгы, арган-дорган инек үнүп келди. Бо египет черге ындыг чудаңгы инектер черле көрүп көрбээн мен.

²⁰Ол арган-дорган, чудаңгы инектер семис-чаагай инектерни чиптилер.

²¹Семис инектерни чиптерге-даа, оларның иштинче киргени эскертинмес. Олар арган-дорган боттары ол-ла хевээр боор чорду. Оон мен оттуп келдим.

²²Ооң соонда мындыг дүш дүжедим: чаңгыс сыпта чеди кончуг чаагай тараа бажы үнүп келген.

²³А оларның соонда изиг хатка кадып, кургап калган, чеми бичии чеди тараа бажы үнүп келген турар.

²⁴Чеми бичии тараа баштары кончуг чаагай тараа баштарын чип кааптар болду. Бо дүштеримни илби-шидилиг улуска чугаалап бээримге, кым-даа тайылбырлап бербеди».

²⁵Иосиф фараонга мынча дээн: «Фараоннуң ийи дүжү чаңгыс уткалыг-дыр. Чүнү кылыр дээнин Бурган фараонга сагындырып турар-дыр.

²⁶Чеди семис инек дээрге чеди чыл-дыр, чеди чаагай тараа бажы дээрге база чеди чыл-дыр. Оларның уткалары чаңгыс-тыр.

²⁷Оларның соондан келген чеди арган, чудаңгы инек дээрге база чеди чыл-дыр. Бичии чемниг, кургап-кадып калган чеди тараа бажы дээрге аш-чуттуг чеди чыл-дыр.

²⁸„Чүнү кылыр дээнин Бурган фараонга сагындырып турар-дыр“ дээнимниң ужуру ол-дур.

²⁹Бүгү египет черге магалыг чаагай дүжүттүг чеди чыл дүжер дээн-дир.

³⁰Ооң соонда аш-чуттуң чеди чылы келир. Египет черге мооң мурнунда турган магалыг дүжүткүр бай үе уттундурар, черни аш-чут хоозурадып каар-дыр.

³¹Аш-чуттуң хайындан черниң бар турган байлаа билдинмейн баар, чүге дээрге ол үе кончуг аар-берге болур.

³²Фараоннуң ийи катап дүжээни дээрге Бурганның ыяк шиитпирлээниниң бадыткалы-дыр. Удавас Бурган сөзүн күүседир.

³³Ынчангаш фараон угаанныг болгаш чүвени эки билир кижиден шилээш, амдыгааштан Египетти башкарар кылдыр салып кагзын.

³⁴Ол ышкаш египет черге дүжүткүр чеди чылдың дургузунда чондан дүжүттүң бешки кезээн чыыр кылдыр үндүрүг хавырар кижилерден фараон соңгуп кагзын.

³⁵Эки чылдарның дүжүдүн олар чыып алгаш, фараоннуң хоорайларда аңмаарларынга бөлүп, камнап, курлавырлап турзуннар.

³⁶Ол бүгү египет черге аш-чуттуң чеди чылының дургузунда курлавыр болур, ынчан чурт аш-чуттан хоозуравас».

Иосифтиң эрге-дужаалының бедээни

³⁷Иосифтиң сөстери фараонга болгаш ооң дүжүметтеринге таарымчалыг болган.

³⁸Фараон дүжүметтеринге: «Бо кижидеги Бурганның сүлдезин эдилээн өске кижидеги тыптыр деп бе?» – дээн.

³⁹Оон Иосифке: «Бурган сеңээ бо бүгүнү ажыдып берген болганда, сенден угаан-сарыылдыг болгаш мерген кижидеги чок-тур.

⁴⁰Сен мээң ордумга эң-не кол кижидеги боор сен, мээң бүгү чонум сээң сөзүңнү дыңнаар. Хаан болгаш, чүгле мен сенден улуг эргелиг боор мен» – деп, фараон чугаалаан.

⁴¹Ооң соонда фараон Иосифке: «Сени мен бүгү Египеттиң башкарыкчызы кылдыр томуйлап тур мен» – дээн.

⁴²Фараон холундан таңмалыг билзээн ужулгап, Иосифтиң салаазынга суп берген. Аңаа каас-коя хепти кедиргеш, мойнунга алдын каасталга азындырып берген.

⁴³Иосифти фараондан адаанда эргелиг кижиге хамааржыр чуузага олуртуп алгаш, аңаа сөгүрүүрүн шупту улуска

дужааган. Ынчалдыр фараон Иосифти египет чурттуң башкарыкчызы кылып каан.

⁴⁴Фараон Иосифке: «Фараон мээң күзелим бо-дур: сээң чөпшээрелиң чокка бүгү египет черге кым-даа холун шимчетпес, базым кылбас ужурлуг» – дээн.

⁴⁵Фараон Иосифке Цафнат-Панеах деп чаа ат тыпсып берген. Аңаа кадай кылдыр египет бурганнарның Илиополь хоорайда бараалгакчызы Потифераның уруу Асенетти ап берген. Иосиф египет черни башкарып эгелээн.

⁴⁶Египеттиң хааны фараонга бараан болуп эгелээнде, Иосиф үжен харлыг турган. Иосиф фараондан чоруткаш, бүгү египет черни эргиир дээш чорупкан.

⁴⁷Магалыг эки чеди чылдың дургузунда чер кончуг чаагай дүжүттү берген.

⁴⁸Чеди чыл дургузунда ажаап ап турган чаагай дүжүттү Иосиф хоорайларда шыгжамырже суп аарын чедип ап келген; ол тарааны хоорайны долгандыр турар шөлдерден ажаап ап турган.

⁴⁹Ынчалдыр Иосиф далайның элезини дег хөй тарааны курлавырлап алган. Кайы хирени шыгжап алганын санавастап-даа калган, ол хире хөй болган.

⁵⁰Аш-чуттуг чылдар эгелээр мурнунда Илиопольда бараалгакчы Потифераның уруу Асенет Иосифке ийи оол божуп берген чүве-дир.

⁵¹Дун оглун Иосиф Манассия деп адап алган, чүге дээрге ол «Бурган меңээ бүгү муңгаралдарымны болгаш адамның аалын уттуптар арганы берген» дээр турган.

⁵²Ийи дугаар оглун Эфрем деп адап алган. Чүге дээрге ол «Бурган мээң хилинчек көргөн черимге мени салгалдыг кылып каан» дээр турган.

⁵³Египет черге магалыг дүжүткүр чеди чыл эрте берген,

⁵⁴Иосифтиң баш удур чугаалааны аш-чуттуң чеди чылы дүжүп келген. Аш-чут бүгү чурттарга болуп турган, а бүгү египет черге тараа бар турган.

⁵⁵Кажан Египетке база аш-чут эгелей бээрге, чон фараондан чем дилеп чедип келген. А фараон египет чонга: «Иосифке барыңар, ол чүү дээрил, ооңуу-биле кылыңар» – дээн.

⁵⁶Бүгү делегейге аш-чут болуп турган. Иосиф тараа курлавырларын ажыдыпкаш, египет чонга тараазын садып эгелээн. Египет черге база аш-чут күштелип турган.

⁵⁷Янзы-бүрү чурттардан чон Египетче кээп, Иосифтен тараа садып ап турган, чүге дээрге аш-чут бүгү делегейге кедерей берген чүве-дир.

Эге дөс 42

Бодунуң акылары-биле Иосифтиң ужурашканы

¹Ол өйде Иаков Египетте тараа барын дыңнап каан. Ол оолдарыңга: «Чүге бот-боттарыңарже көрүп алган оорар силер?

²Египетте тараа бар деп дыңнадым. Дириг артар деп бодаар болзуңарза, барыңар, оон тараадан садып эккелиңер. Оон башка аштап өлүр бис» – деп чугаалаан.

³Иосифтиң он акызы Египеттен тараа садып аар дээш чорупканнар.

⁴Чүгле Иосифтиң Вениамин деп дунмазын, ооң-биле кандыг-бир багай чүве болза канчаар дээш, Иаков олар-биле кады чорутпаан.

⁵Израильдиң оолдары, өске черлерден келген улус-биле бир дөмей, тараа садып аар дээш келгеннер, чүге дээрге ханаан черде база аш-чут болуп турган.

⁶Иосиф египет черниң чагырыкчызы турган, ынчангаш келген чонга тарааны ол садып турган. Иосифтиң акылары чедип келгеш, аңаа черге чедир мөгейгеннер.

⁷Иосиф акыларын көрүп кааш, танып каапкан. Ынчалза-даа олардан танывазы кижиге дег: «Кайыын келдиңер?» – деп шыңгыгы айтырган. Олары: «Ханаан черден тараа садып аар дээш келдивис» – деп харыылааннар.

⁸Иосиф акыларын танып каан, а олар дуңмазын танывааннар.

⁹Иосиф оларның дугайында дүжөп турган дүштерин сактып келген. Ол акыларынга: «Силер шивишкиннер-дир силер. Бо чурттуң кошкак талаларын көрүп аар дээш келгениңер ол-дур» – дээн.

¹⁰Олар аңаа: «Чок, бистиң дээргивис, силерниң чалчаларыңар бис тараа садып аар дээш келген бис.

¹¹Бис чаңгыс аданың төлдери-дир бис. Багай сеткил бисте чок. Бис шивишкиннер эвес, силерниң чалчаларыңар бис» – дээннер.

¹²Иосиф оларга: «Чок, силер бо чурттуң кошкак талаларын көрүп аар дээш келген силер» – дээн.

¹³Олар Иосифке: «Бистер, силерниң чалчаларыңар, он ийи алышкы бис. Бис ханаан черде чурттап чоруур чаңгыс ададан төрүттүнген оолдардыр бис. Чүгле хеймеривис ачавыс-биле кады аалывыста артып калды. А бирээвис чок апарган» – дээннер.

¹⁴Иосиф оларга: «Ол-дур харың, мен силерни „Шивишкиннер-дир силер“ деп чугааладым чоп – дээн. –

¹⁵Мен силерни хынаптар мен. Фараоннуң ады-биле даңгыраглап тур мен: силерниң хеймериңер маңаа чедип келбээн шаанда, силерни моон кым-даа чорутпас.

¹⁶Кайы-бирээңер дуңмаңарны барып эккелзин, артканнарыңар маңаа хоругдал адаанга турар силер. Ынчан силерниң чугааңарның шын-мегезин хынаптар мен. Бир эвес дуңмаңар эккелбес болзуңарза, силер ылап-ла шивишкиннер-дир силер. Фараоннуң амы-тыны-биле даңгыраглап тур мен!»

- ¹⁷Ооң соонда Иосиф оларны үш хонук иштинде хоругдап каан.
- ¹⁸Үшкү хүнде Иосиф оларга: «Мээң чугаам ёзугаар кылыр болзуңарза, дириг артар силер, чүге дээрге мен Бургандан коргар кижин мен.
- ¹⁹Бир эвес силер шынчы улус болзуңарза, силерниң бирээңер кара-бажыңга артып калзын. А артканнарыңар аштап турар өг-бүлелериңерге тарааны чедирип бергеш,
- ²⁰бодуңарның сөзүңерниң бадыткалы кылдыр хеймериңерни меңээ эккелиңер. Ынчан силерниң чугааңар бадыткаттына бээр – дириг артар силер» – дээн. Алышкылар ооң-биле чөпшээрешкеннер.
- ²¹Алышкылар аразында: «Дуңмавыска удур кылган бачыдывыс ужун бис мындыг хинчекке таварышкан-дыр бис. Ооң сагыш-сеткилиниң муңгаралын көрүп турган хиревисте-ле, канчаар-даа чаннырга, ону кээргеведивис чоп» – дижип чугаалажып турганнар.
- ²²Рувим дуңмаларыңга: «„Ол оолга удур бачыт үүлгетпеңер“ деп мен силерге чугаалап турбажык мен бе? Силер мени дыңнавадыңар. Ооң ялазы ам биске онаажып турары ол-дур» – деп чугаалаан.
- ²³Алышкылар Иосиф оларның чугаазын билип турар деп билбээннер, чүге дээрге олар очулдурукчу дамчыштыр чугаалажып турганнар.
- ²⁴Иосиф хажызынче чоруй баргаш, ыглапкан. Оон катап чедип келгеш, олар-биле чугаалашкаш, оларның аразындан Симеонну шилип алган. Алышкылар көрүп турда, ону хүлүдүп каан.
- ²⁵Иосиф оларның шоодайларыңга тарааны долдур ургаш, кижин бүрүзүнүң мөңгүннерин дедир эгидип бээрин дужааган. Орукка оларга хүнезин бээрин база айыткан. Ол бүгүнү шак-ла ынчаар күүсеткен чүведир.

Алышкыларның ханаан черже ээп чанганы

- ²⁶Алышкылар элчигеннеринге тараазын чүдүргеш, чанып чорупканнар.

²⁷Хонары-биле доктааган черинге элчигенин чемгерип аар дээш, оларның бирээзи тараалыг шоодайын ажыдыпкаш, ында мөңгүнүн көрүп каан!

²⁸Улузунга ол: «Мээң мөңгүнүмнү эгидип берген-дир, ол мээң бо шоодайымның иштинде чыдыр» – дээн. Олар кортканындан чүректери уштуна бээр часкаш: «Бурган бистиң-биле чүнү канчап турары ол?!» – деп бот-боттарындан айтыржып турганнар.

²⁹Алышкылар ханаан черде адазы Иаковка чедип келгеш, чүү болганын шуптузун чугаалап бергеннер:

³⁰«Ол чурттуң башкарыкчызы кижини бистиң-биле дыка шыңгы чугаалашкаш: „Чуртувуста келген шивишкиннер-дир силер“ – диди.

³¹А бис аңаа: „Бис шивишкин бооп чорбаан бис, шынчы улус бис.

³²Бис чаңгыс ададан төрүттүнген он ийи алышкы бис. Бирээвис чок апарган, а хеймеривис ханаан черде ачавыс-биле кады артып калган“ – деп харыыладывыс.

³³Оон ол чурттуң башкарыкчызы биске: „Силерниң шын-мегеңерни хынаар мен: бирээңер маңаа артып калзын, а өскелериңер чангаш, аштап турар өг-бүлелериңерге тарааңарны чедирип бергеш,

³⁴бодуңарның хеймериңерни меңээ эдерттип эккелиңер. Ынчан мен силерни шивишкиннер эвес, шынчы улус-тур дээр мен. Силерниң акыңарны салыптарымга, бо чуртка хостуг чоруп болур силер“ – диди».

³⁵Кажан олар тараалыг шоодайларын божудуптарга, кижини бүрүзүнүн шоодайында акша-мөңгүн суп каан хапчыгаш бар болган. Ол бүгүнү көргеш, ачазы-даа, оолдары-даа кайгап, корга-ла бергеннер.

³⁶Ачазы Иаков оларга: «Мээң оолдарымны чаңгыстап ап-ла тур силер аа. Иосиф чок-тур, Симеон база чок. Ам Вениаминни алыр деп тур силер. Шупту халапты меңээ онаап тур силер!» – дээн.

³⁷Рувим ынчан ачазынга: «Бир эвес Вениаминни дедир эккелбес болзумза, мээң ийи оглумну өлүрүп каап болур силер. Ооң бажы дээш харыылаар кылдыр меңээ дагзып калыңар, мен ыяап-ла эгидип эркээр мен» – деп-тир.

³⁸Иаков: «Чок! Мээң оглум силер-биле чорбас. Ооң акызы өлген-дир, ол чааскаан арткан болгай. Орук ара ооң-биле багай чүве болза канчаарыл? Көк баштыг адаңар мени муңгаралдан алды оранче чоруй барзын деп турарыңар ол-дур» – деп харыылаан.

Эге дөс 43

Алышкыларның Вениамин-биле кады Египетче ээп келгени

¹Чуртта аш-чут кедерей берген.

²Оолдарының Египеттен эккелген тараазы төне бээрге, ачазы оларга: «Ам база ынаар баргаш, тараадан садып эккелиңер» – дээн.

³Ынчан Иуда ачазынга мынча деп чугаалаан: «Ол черниң башкарыкчызы кижини „Дуңмаңар чокка меңээ келбес силер“ деп биске шыңгыызы-биле сагындырып каан болгай.

⁴Бир эвес дуңмавысты бистиң-биле кады чорудар болзуңарза, барып, силерге тараадан садып эккеп бээр бис.

⁵А бир эвес ону бистиң-биле кады чорутпас болзуңарза, ынаар барбас бис. Чүге дээрге ол кижини „Дуңмаңар чокка меңээ келбеңер“ дээн болгай».

⁶Ачазы Израиль: «Мээң бажымче суг кудуп, база бир дуңмаңар барын ол кижиге чүге чугаалай берген силер?» – деп айтырган.

⁷Оолдары ачазынга: «Ол кижини боду бистиң дугайывыста, бистиң төрелдеривистиң дугайында „Ачаңар ам-даа дириг бе? Силерниң дуңмаңар бар бе?“ деп сонургай берди. Бис ол айтырыгларга харыылаан улус-тур бис. Ооң „Дуңмаңар эдертип эккелиңер“ дей бээрин кым билген боор» – дээннер.

⁸Иуда ачазы Израильге: «Оглуңарны бистиң-биле чорудуп көрүңерем. Бис чоруптаалы. Ынчан бис шупту аш-чутту шыдажып эртип, дириг артар бис – силер-даа, бис-даа, бистиң ажы-төлүвүс-даа.

⁹Дуңмамны мен бажым-биле харыылаар мен. Бир эвес ону мен дедир эдертип эккелбес болзумза, силерниң мурнуңарга бүгү назынымда буруулуг боор мен.

¹⁰Бир эвес мынчаар шөйүп турбаан болзувусса, ынаар ийи катап-даа баргаш келгиже болдувус» – дээн.

¹¹Израиль оолдарыңга мынча дээн: «Ындыг-дыр. Ынчаарга силер мынчалыңар: бистиң черивистиң байлаандан – чаагай чыттыг янзы-бүрү чуктар, ары чигири, фисташка болгаш миндаль тооруктардан – ап алгаш, ону ол кижиге белек кылдыр аппарып бериңер.

¹²Мөңгүннү ийи катап хөй кылдыр ап алыңар – шоодайларыңардан тып алганыңар мөңгүннерни эгидип бээр силер. Канчап билир, олар соора супкан чадавас.

¹³Дуңмаңарны база эдертип алгаш, ол кижиге катап чоруптуңар че.

¹⁴Күчүлүг Бурган ол кижини силерге ээ көрүндүрүп, Вениаминни-даа, ол черде артып калган Симеонну-даа силер-биле кады салып чорудуптар кылдыр энерелден көргүзөр болзун. А мен-даа канчаар, ажы-төл чок артсымза, ынчаар артар-ла ыйнаан мен».

¹⁵Алышкылар белек-селээн белеткээш, мөңгүннү ооң мурнундагызыңдан ийи катап хөйнү ап алгаш, Египетте Иосифке Вениаминни эдертип алгаш, чедип келгеннер.

¹⁶Иосиф алышкылар-биле кады Вениаминниң чедип келгенин көрүп кааш, бажыңының ажыл-агый эргелекчизинге: «Бо келген улусту мээң бажыңымга кирип каг. Эъттен белеткеп, аш-чемден кыл, чүге дээрге дүъште мен олар-биле кады чемненир мен» – дээн.

¹⁷Ажыл-агый эргелекчизи Иосиф чүү дээнил, шак-ла ынчалдыр күүсеткеш, алышкыларны бажыңга чедирип каан.

¹⁸Иосифтиң бажыңынче баар дээрге, алышкылар корга бергеш: «Бисти бо бажыңче ынчангы бистиң шоодайларывыс-биле кады келген мөңгүннер ужун аппарат чыдар-дыр! Ол дээш бисче чөңгээлээр, халдаар, бисти кулдар кылып алгаш, бистиң элчигеннеривисти олчалап аар дээн эвес бе?» – дижип чугаалажып чорааннар.

¹⁹Иосифтиң бажыңының эргин аксынга келгеш, алышкылар ажыл-агый эргелекчизинге:

²⁰«Хүндүлүг дээрги, бисти дыңнап көрүңерем. Бис мооң мурнунда база маңаа тараа садып ап кээп чораан бис.

²¹Чанып бар чыда, орук ара хонар черге шоодайларывысты көрүптөривиске, кижини бүрүзүнүң шоодайында тараа дээш төлөөн мөңгүннери ол-ла хевээр чедип келген болган! Бис бо удаада ол мөңгүннерни дедир эгидип бээр дээш эккелдивис.

²²А тараа садып аар мөңгүннеривис база аңгы бар. Ынчан бистиң шоодайларывысче мөңгүннү кым суп каанын бис билбес-тир бис» – дээннер.

²³Ажыл-агый эргелекчизи: «Оожургаңар, кортпаңар. Силерниң биле ачаңарның Бурганы силерге ол мөңгүннү белек кылдыр берген-дир. Силерниң мөңгүнүңерни мен ынчан шуптузун алган мен» – дээш, Симеонну алышкыларга үндүрүп эккеп берген.

²⁴Оон алышкыларны Иосифтиң бажыңынче киригеш, буттарын чуур суг эккеп бергеш, оларның элчигеннерин база чемгерип каан.

²⁵Алышкылар Иосифтиң дүшпте кээринге чедир белектерин аайлап алганнар, чүге дээрге бо бажыңга чемненир силер деп оларга дыңнадып каан турган.

²⁶Иосиф чанып кээрге, аңаа эккелген белектерин сунуп, черге чедир мөгейип бараалгааннар.

²⁷Иосиф олар-биле мендилешкеш: «Меңээ чугаалап турганыңар кырган адаңар эки тур бе? Ол ам-даа дириг бе?» – деп айтырган.

²⁸«Бистиң ачавыс, силерниң чалчаңар, ам-даа дириг, эки тур» – деп харыылааш, олар күдүк базып мөгейгеннер.

²⁹Иосиф бодунуң чаңгыс иеден төрүттүнген дуңмазы Вениаминче көргөш: «Меңээ чугаалап турганыңар хеймериңер бо бе? – деп айтыргаш, – Бурган сеңээ энерелдиг болзун, оглум!» – дээн.

³⁰Иосифтиң хөрек-чүрээ дуңмазынга ынакшылдыг эргелелден долуп кээрге, ол ыглаптар часкаш, бичии-ле туттунган. Ол дүрген-не өске өрээлче чоруй баргаш, аңаа барып ыглапкан.

³¹Арнын чуп, быжыгланып-кадыгланып алгаш, үнүп келгеш, аыш-чемни салырын дужааган.

³²Чемни Иосифке аңгы, алышкыларга аңгы, Иосиф-биле чемненип турган египетчилерге база аңгы салганнар. (Египетчилер еврейлер-биле кады чемнениринден ческинер турганнар.)

³³Алышкыларны Иосифтиң мурнунга улуундан бичезинге чедир чыскаалдыр олуртуп каарга, олар бот-боттарынче удур-дедир көржүп, кайгап-харап органнар.

³⁴Иосиф бодунуң столундан чемни оларже чорудуп-ла олурган. А Вениаминге өскелеринден беш катап хөй чем чорудуп берип орган. Шак ынчалдыр олар Иосиф-биле кады аштанып-чемненип, арага ижип дойлап органнар чүве-дир.

Эге дөс 44

Акыларын Иосифтиң шенеп турганы

¹Бодунуң бажыңының ажыл-агый эргелекчизинге Иосиф мынча деп дужааган: «Бо улустуң шоодайларыңга тарааны сыңар шаа-биле уруп бергеш, кижини бүрүзүнүң шоодайыңга ооң мөңгүнүн дедир суп каар сен.

²А мээң мөңгүн аямны хеймериниң шоодайыңга ооң тараа саткан мөңгүнү-биле кады суп каар сен». Ажыл-агый эргелекчизи бүгү чүвени Иосифтиң дужааганын ёзугаар күүсеткен.

³Даң адары билек, алышкыларны элчигеннери-биле салып чорудупканнар.

⁴Алышкылар чорупкаш, хоорайдан дыка ыраваанда, Иосиф ажыл-агый эргелекчизинге мынча дээн: «Дүрген оларның соондан сүрүп чет! Оларга чеде бергеш: „Чүге экиге багай-биле харыылап турар силер? Чүге мээң мөңгүн аямны оорлапканыңар ол?

⁵Мээң дээргим ол аяктан суксун ижип, аңаа төлгелээр кижини болгай. Багай чүве кылган-дыр силер“ – деп оларга чугаала».

⁶Ажыл-агый эргелекчизи оларны сүрүп четкеш, Иосифтиң дужааганы ёзугаар чугаалаан.

⁷Алышкылар: «Чүге ындыг чүве чугаалап турарыңар ол, дээргивис? Бис, силерниң чалчаларыңар, ындыг багай чүве кылбас-тыр бис ийин.

⁸Бистиң шоодайларывыстан тывылган мөңгүннерни безин Ханаандан силерге дедир эккеп бердивис чоп. Силерниң дээргиңерниң алдын-мөңгүнүн канчап оорлай бээр улус бис?

⁹Бистиң кайы-бирээвистен ол читкен аякты тып аар болза, ону өлүр шаажылазын, а бис шупту дээргивистиң кулдары болур бис» – деп харыылааннар.

¹⁰«Силерниң чугаалааныңар-биле болгай аан – деп ажыл-агый эргелекчизи чөпшээрешкен. – Чүгле читкен чүүл кымдан тыптырыл, ол кижини дээргимге кул болуп артар, а артканнарыңар буруу чок болур».

- ¹¹Алышкылар дүрген-не шоодайларын дүжүргөш, оларның аастарын ажыдыпканнар.
- ¹²Иосифтиң чалказы улуундан эгелээш, бичезинге чедир үжөп кээрге, мөңгүн аяк Вениаминниң шоодайындан тыптып келген.
- ¹³Алышкылар идик-хевин качыгдалдан ора соккулап алгаш, элчигеннеринге катап чүьгүн чүдүргөш, хоорайга чедип келгеннер.
- ¹⁴Иуда акылары, дуңмалары-биле кээрге, Иосиф ам-даа бажыңында болган. Олар Иосифтиң мурнунга сөгүрүп кээп дүшкеннер.
- ¹⁵Иосиф оларга: «Ол канчаарыңар ол? Мен ышкаш улус төлге-биле чүнү-даа билип каар деп чүвени билбес силер бе?» – дээн.
- ¹⁶«Дээргивис силерге чүнү чугаалаар деп бис – деп, Иуда чугаалаан. – Канчаар хөрлээр бис? Канчаар агартынар бис? Бурган бистиң буруувусту сойгалап тур ышказыл. Амдан эгелеп, бис силерниң кулдарыңар-дыр бис – аякты оорлаан-даа кижини, өске артканнарывыс-даа».
- ¹⁷Ынчалза-даа Иосиф оларга: «Чок, мен ындыг чүве кылып шыдавас мен. Чүгле аякты оорлаан кижини мээң кулум бооп артсын, а артканнарыңар ачаңарже амыр-тайбың чана бээр силер» – дээн.
- ¹⁸Иуда Иосифке чоокшулап чеде бергеш: «Дээргим! Силер-биле чугаалажырын чалчаңар меңээ чөпшээрөп көрүңер – дээн. – Меңээ ажынмайн көрүңерем, дээргим. Силер фараон-биле дөмей эргелиг-дир силер.
- ¹⁹Силер, хүндүлүг дээрги, бистен ачавыс бар бе, дуңмаларывыс бар бе дээрзин айтырган болгай силер.
- ²⁰Дээргивис силерге кырган адавыс барын, оон ыңай ооң назы-хары улгады бергенде, төрүттүнген оглу барын чугаалаан болгай бис. Ачавыстың бодунуң кадайындан арткан чаңгыс оглу ол-дур, а ооң кады

төрээни чок апарган. Ынчангаш ачавыс аңаа дыка ынак. Бис мону силерге чугаалаан бис.

²¹А силер чалчаларыңар биске: „Дуңмаңарны эдерттип эккелиңер, ону көрейң“ – деп дужааган болгай силер.

²²Ынчан бис силерге: „Дуңмавыс ачавысты каап шыдавас, ачавыс ол чарлыышкынны ууп шыдавайң, өлүп каар“ – деп чугаалаан болгай бис.

²³Ынчалза-даа силер биске: „Бир эвес хеймер дуңмаңарны эккелбес болзуңарза, меңээ көзүлбеңер“ – дидиңер.

²⁴Аалывыста силерниң чалчаңар болур ачавыска чеде бергеш, дээргивис силерниң сөстериңерни ол хевээр дамчыткан бис.

²⁵Ачавыс бисти: „Ам база катап барып, тараадан садып эккелиңер“ – дээрге,

²⁶бис аңаа: „Хеймеривис чокта, бис ынаар барып, ол кижиниң мурнунга көстүп шыдавас бис“ – деп чугааладывыс.

²⁷Силерниң чалчаңар болур ачавыс биске: „Силер билир силер: мээң кадайым меңээ ийи оол божуп берген.

²⁸Бирээзи ис чок чиде берди. Ону араатан аңнар үзе-чаза соп чип каан деп бодаар мен. Ону ол хевээр көрбедим.

²⁹Ам силер арткан оглумну база аппаарыңар ол-дур. Ооң-биле багай чүве болур болза, көк баштыг мени алдыы оранче чорутканыңар ол-дур“ – диди.

³⁰Бир эвес силерниң чалчаңар болур ачавыска боду-биле тыны тудуш, ынак оглу чокка чеде бээр болзумза,

³¹оглу бистиң-биле кады келбээнин көөр болза, ол өлүп каар! Силерниң чалчаңар, көк баштыг ачавыс, муңгаралдан бистиң хайывыс-биле алдыы оранче чорутканы ол.

³²Ооң кадында силерниң чалчаңар мен „Дуңмавыстың чанып кээрин бажым-биле харыылаар мен“ деп ачавыска аашкынган кижини мен. Бир

эвес дуңмамны эккелбес болзумза, бүгү назынымда ачамның мурнунга буруумну чүктээр болган мен.

³³Ынчангаш силерниң чалчаңар мен дуңмамның орнунга маңаа кул бооп артып каайн, а бо оол акылары-биле кады чана бергей аан.

³⁴Бир эвес мен дуңмам чокка чана берзимзе, ачамның кажыдалын канчап көрүп шыдаар мен?!»

Эге дөс 45

Акыларынга Иосифтиң ажиттынганы

¹Иосиф оон ыңай өске улус аразынга туттунуп шыдавайн барган. «Моон шупту үнүп чоргулаңар!» – деп, ол чалчаларынче алгырган. Ынчангаш ол акыларының мурнунга ажиттынып турда, оларның чанынга өске улус артпаан турган.

²Иосиф мөөредир ыглап турган, ынчангаш ону египет улус дыңнап каан. Ооң дугайында чугаа фараоннуң ордузунга безин чеде берген.

³«Мен Иосиф-тир мен! – деп, ол акыларынга чугаалаан. – Ачам ам-даа дириг бе?» Ынчалза-даа кайгаанындан акыларының үнү безин үнмейн барган.

⁴Иосиф акыларынга: «Бээр чедип келиңер» – дээн. Олары чоокшулап чедип кээрге: «Мен силерниң Египетче садып чорудупкан дуңмаңар Иосиф-тир мен.

⁵Ынчалза-даа силер ам муңгараваңар, мени бээр садыпканыңар дээш боттарыңарны чектевеңер. Чүге дээрге Бурган мени силерниң амытыныңарны камгалазын дээш бээр чорудупканы ол-дур.

⁶Ийи чыл дургузунда чуртта аш-чут чоруп турар-дыр. Ам-даа беш чыл иштинде үнүш-дүжүт чок чылдар болур.

⁷Силерниң салгалыңар чер кырынга онча-менди артсын дээш, силерге өндүр улуг камгалал турзун дээш, Бурган мени бо черже силерни мурнай чорудупканы ол-дур.

⁸Силер эвес, а Бурган мени бээр эккелгеш, мени фараоннуң бажын билир кижизи – ооң бүгү ордузунуң эргелекчизи, бүгү египет черниң чагырыкчызы кылып кааны ол-дур.

⁹Дүрген барып ачамга: „Силерниң оглуңар Иосиф мынча дидир: ‘Мени Бурган бүгү египет черниң чагырыкчызы кылып кагды. Саадавайн, дүрген меңээ чедип келиңер.

¹⁰Мээң чанымга, Гесем деп девискээрге чурттаар силер. Бүгү-ле эт-хөреңгиңер, шээр база бода мал-маганыңар ап алгаш, силер, оолдарыңар, оолдарыңарның ажы-төлү – шупту кады чедип келиңер.

¹¹Силерге бүгү-ле чүве таарымчалыг болур. Ам-даа беш чыл иштинде аш-чут уламчылаар болгай; силерниң аал-ораныңар ядарай бээрин күзевейн тур мен” – деп чугаалаңар.

¹²Бо-дур, силер-даа, дуңмам Вениамин-даа мени карактарыңар-биле көрүп тур силер. Силер-биле мен – Иосиф – чугаалажып тур ышказыл мен!

¹³Ачамга баргаш, бүгү Египетте мээң ат-алдарлыымның дугайын, караңар-биле чүнү көргениңерни чугаалап бергеш, ону дүрген эдертип эккелиңер!» – деп чугаалаан.

¹⁴Иосиф дуңмазы Вениаминни куспактапкаш, ыглап бадырыпкан. Вениамин база акызындан куспактаныпкаш, ыглапкан.

¹⁵Оон Иосиф ыглап-сыктавышаан, шупту акыларын ошкап турган. Ооң соонда алышкылар Иосиф-биле чугаалажып эгелээннер.

Иаковтуң өг-бүлезин Египетче чалааны

¹⁶Иосифтиң акылары чедип келген деп медээ фараоннуң кулаанга чеде бээрге, фараон болгаш ооң дүжүметтери өөрүп турганнар.

¹⁷Фараон Иосифке мынча дээн: «„Элчигеннериңерге чүьгүңер чүдүрүп алгаш, ханаан черже чоруптуңар“ деп акыларыңга чугаала.

¹⁸Ачазын болгаш боттарының өг-бүлелерин бээр эккелзиннер. Мен оларга Египеттиң эң-не эки черлерин бээр мен. Бистиң чуртувустуң дээжи байлаан четтирзиннер.

¹⁹Оон ыңай оларга мону чугаала: кадайларын болгаш ажы-төлүн сөөртүрү-биле египет черден тергелерден ап алзыннар. Ачазын база эдертип эккелзиннер.

²⁰Черинде каапкан эт-хөреңгизи дээш дыка сагыш човавазыннар, чүге дээрге Египетте бар бүгү-ле эки чүүлдерни оларга бээр мен».

²¹Израильдин оолдары шак-ла ынчаар күүсеткеннер. Фараоннуң дужаалы-биле Иосиф оларга тергелерни, орукка чиир хүнезинни берген.

²²Кижини бүрүзүнге солуп кедер чаа хепти берген, а Вениаминге ол зоо шекел мөңгүннү база беш чаа тонну берген.

²³Бодунуң ачазынче Иосиф египет черниң ховар белектерин он эр элчигенге чүдүргөш чорудупкан, а он кыс элчигенге тараа, аыш-чем курлавырларын база чүдүрүп берген.

²⁴«Орукка алгышпаңар» – деп чагааш, Иосиф акыларын үдеп чорудупкан.

²⁵Алышкылар Египеттен чоруткаш, ханаан черде ачазы Иаковка чедип келгеннер.

²⁶Ачазынга келгеш: «Иосиф дириг! Бүгү Египетти чагырып турар кижини ол-дур!» – деп чугаалааннар. Иаковтуң чүрээ шимирт дээн, ол бүзүревейн барган.

²⁷Иосифтиң сөстөрүн оолдарындан дыңнааш, ооң чорудупкан белек-селээн база ону эккелзин дээн тергелерни көргөш, Иаковтуң сеткили сергеп, дирли берген.

²⁸Израиль: «Ындыг-дыр, оглум Иосиф дириг-дир! Өлбейн чыда, оглумну барып көрүп аар мен» – дээн.

Эге дөс 46

Иаковтуң Египетче аян-чоруун Бурганның деткээни

- ¹Израиль бар-ла өнчүзүн ап алгаш, орукче үнүпкен. Беэр-Шевага келгеш, ачазы Исаактың Бурганынга өргүлдер салган.
- ²Дүне дүжүнде Бурган ону: «Иаков! Иаков!» – деп кыйгырарга, ол: «Дыңнап тур мен» – дээн.
- ³Бурган аңаа: «Мен сээң ачаңның Бурганы-дыр мен. Кортпа, Египетче чорувут. Ол черге сенден улуг чонну чаяап каар мен.
- ⁴Мен сээң-биле кады Египетче чоруптар мен. Оон дедир база үндүрүп каар мен. Өлүп каарыңга, Иосиф бодунуң холу-биле сээң карактарыңны шимдиндир суйбап каар» – деп чугаалаарга,
- ⁵Иаков Беэр-Шевадан чорупкан. Оолдары ачазы Иаковту, боттарының кадайларын, ажы-төлүн фараоннуң бергени тергелеринге олурткаш, чорупканнар.
- ⁶Ханаан черге азырап чорааны мал-маганын, эдилеп чорааны эт-хөреңгизин ап алгаш, Иаков бодунуң бүгү төрөл аймаа-биле Египетке чедип келген.
- ⁷Оолдарын, уругларын база оларның ажы-төлүн – бодунуң бүгү-ле төрөл аймаан Египетке эккелген.

Иаковтуң үре-салгалының даңзызы

(1 Чыл. 2:1-5)

- ⁸Египетке чедип келген израиль чоннуң даңзызы бо-дур. Иаков болгаш ооң оолдары. Иаковтуң дун оглу: Рувим.
- ⁹Рувимниң оолдары: Энох, Фаллу, Хецрон болгаш Харми.
- ¹⁰Симеоннуң оолдары: Иемуил, Ямин, Огад, Яхин, Цохар база хананей херээженден төрүттүнген Саул.
- ¹¹Левийниң оолдары: Гирсон, Кохат болгаш Мерари.

- ¹²Иуданың оолдары: Ир, Онан, Шела, Фарес, Зерах. А Ир биле Онан ханаан черге-ле чок апарганнар. Фарестинң Хецрон биле Хамул деп оолдары турган.
- ¹³Иссахарның оолдары: Тола, Фува, Яшув болгаш Шимрон.
- ¹⁴Завулоннуң оолдары: Серед, Элон, Яхлеил.
- ¹⁵Оон аңгыда Иаков Дина деп кыстыг турган. Бо оолдар, кыстар – үжен үш кижии – Лия биле Иаковтуң Паддан-Арамга чурттап турган үезинде өзүп-көвүдээн үре-салгалы чүве-дир.
- ¹⁶Гадтың оолдары: Цифион, Хагги, Шуни, Эцбон, Эри, Ароди, Арели.
- ¹⁷Асирниң оолдары: Имна, Ишва, Ишви, Брия база кыс уруу Серах. Брияның оолдары: Хевер биле Малхиил.
- ¹⁸Бо уруг-дарыг – он алды кижии – Лаванның уруу Лияга чалча кылдыр берип кааны Зелфа биле Иаковтуң үре-салгалы чүве-дир.
- ¹⁹Иаковтуң кадайы Рахилдинң оолдары: Иосиф биле Вениамин.
- ²⁰Илиопольда бараалгакчы Потти-Фераның уруу Асенет Иосифке Манассия биле Эфремни египет черге божуп берген.
- ²¹Вениаминниң үре-салгалы: Бела, Бехер, Ашбел, Гера, Нааман, Эхи, Рош, Мупшим, Хупшим, Ард.
- ²²Бо оолдар – он дөрт кижии – Рахил биле Иаковтуң үре-салгалы чүве-дир.
- ²³Данның оглу: Хушим.
- ²⁴Неффалимниң оолдары: Яхцеил, Гуни, Иецер, Шиллем.
- ²⁵Бо оолдар – чеди кижии – Лаванның уруу Рахилге чалча кылдыр бергени Валла биле Иаковтуң үре-салгалы чүве-дир.
- ²⁶Иаков-биле кады Египетке чедип келген ооң дорт салгакчылары, келиннерин санавакса, шупту алдан алды кижии чүве-дир.

²⁷А Иосифтин ийи оглу Египетке төрүттүнгөн турган. Ынчангаш Иаковтуң Египетче көжүп келген төрөл бөлүүнүң саны чеден кижитурган.

Иаковтуң өг-бүлезиниң Египетке чедип келгени

²⁸Гесемче баар орукту айтып берзин дээш, Иуданы Иаков эртежик-ле Иосифче чорудупкан турган. Олар Гесемге чедип кээрге,

²⁹Иосиф бодунуң чууказын белеткээш, ачазы Израильди уткуп, Гесемче чорупкан. Ачазын көрүп кааш, Иосиф оон куспактаныпкаш, дыка үр ыглап келген.

³⁰Израиль Иосифке: «Оглум, сени көрүп алганымда, ам өлүп калзымзадаа, ажырбас!» – дээн.

³¹Иосиф бодунуң акыларынга болгаш төрелдеринге: «Фараонга барып: „Ханаандан мээң акыларым болгаш төрелдерим чедип келди.

³²Олар малчыннар болгаш, мал-маганын ап алгаш келген“ – деп чугаалаайн.

³³Фараон силерден: „Кандыг ажыл-агыйлыг силер?“ – деп айтырарга,

³⁴„Бис, силерниң чалчаларыңар, өгбелеривис дег, бичиивистен тура кадарчылар улус бис“ – дээр силер. Ынчан силерни Гесемге чурттадып арттырып каар. Чүге дээрге хой кадарчыларын египетчилер ческинчиг деп санаар улус-тур» – дээн.

Эге дөс 47

¹Иосиф фараонга чедип келгеш: «Ханаандан мээң ачам, акыларым шээр база бода мал-маганын, эт-хөрөңгизин ап алгаш чедип келдилер. Олар ам мында, Гесемде ап четтилер» – деп чугаалаан.

²Иосиф акыларының бежин эдертип алгаш, оларны фараонга бараалгадып чедип келген.

³Фараон алышкылардан: «Кандыг ажыл-агыйлыг силер?» – деп айтырган. Олары: «Бис, силерниң чалчаларыңар, өгбелеривис дег, кадарчылар бис – деп харыылааннар. –

⁴Бис бо черге чурттаар дээш келдивис, чүге дээрге ханаан черде мал кадарар чер безин чок-тур. Ында улуг аш-чут чоруп турар болгай. Ынчангаш чалчаларыңар биске Гесемге чурттаарын чөпшээреп көрүңерем».

⁵Фараон Иосифке мынча дээн: «Ачаң болгаш акыларың сеңээ чедип келгеннер-дир.

⁶Бүгү Египеттиң чери сээң мурнунда-дыр. Ооң эң-не эки булуңунга ачаңны болгаш акыларыңны чурттадып каг. Гесемге олар чурттаайлар аан. Бир эвес оларның аразында төлептиг улус бар болза, мээң хуу малым кадарар кылдыр томуйлап каг».

⁷Иосиф ачазы Иаковту фараонга эдерттип эккээрге, Иаков фараонну алгап-йөрээп каан.

⁸Фараон Иаковтан: «Каш харлыг силер?» – деп айтырган.

⁹Иаков фараонга: «Мен 130 чыл ишти көжүп-дүжүп чурттап келдим. Ол дээрге хөй эвес болгаш берге чылдар болду. Мээң өгбелеримниң көжүп-дүжүп чурттап чорааны чылдар-биле оларны деңнээр-даа ужур чок» – деп харыылаан.

¹⁰Иаков фараонну алгап-йөрээп кааш, үнүп чорупкан.

¹¹Фараоннуң дужаалы-биле Иосиф ачазын болгаш акыларын Египеттиң эң-не эки булуңу болур Раамсеске чурттадып каан.

¹²Ачазыңга, акыларыңга, төрөл бөлүүнүң өг-бүле бүрүзүңге оларның санын барымдаалап, тарааны үндүрүп берип, оларны хандырып турган.

Аш-чут үезинде Иосифтиң чуртту башкарып турганы

¹³Аш-чут кедереп, бүгү чер-делегейде тараа шуут чок калган. Египет болгаш ханаан черлер аштан хоозурап калган.

¹⁴Египеттиң болгаш Ханаанның чонунга тараа садып тургаш, Иосиф ол черлерниң бар-ла турган акша-мөңгүнүн фараоннуң хөреңгизинче кирип турган.

¹⁵Египетте-даа, Ханаанда-даа акша-мөңгүн шуут эвээжеп каарга, Египеттиң бүгү чурттакчылары Иосифке келгеш: «Биске тараадан бериңер! Акша-мөңгүнүвүс төнүп калды, силер көрүп туруңарда-ла, өлүр эвес бис» – дээннер.

¹⁶Иосиф оларга: «Бир эвес акша-мөңгүнүңер төнүп калган болза, малыңарны эккелиңер, тарааны аңаа орнап садар мен» – дээн.

¹⁷Олар Иосифке малдарын ойладып эккеп берип турганнар. Иосиф тараазын аъттарга, шээр болгаш бода малдарга, элчигеннерге орнап, ол чылын чонну тараа-биле хандырып келген.

¹⁸Ол чыл ынчаар эрткен. Дараазында чылын Египеттиң чурттакчылары база катап Иосифке чедип келгеш, мынча дээннер: «Силерден чажырбас бис, хүндүлүг дээргивис: акша-мөңгүнүвүс төнгөн, малывыс база силерде барган болгай. Ам чүгле боттарывыстан база черлеривистен аңгыда, силерге бээр чүвүс-даа артпады.

¹⁹Силер көрүп туруңарда-ла, боттарывыс өлгүлөп, черлеривис хоозурап каарга, эки деп бе? Бисти база бистиң черлеривисти тараага орнап садып алыңар. Бис фараоннуң кулдары болур бис, черлеривис ооңуу болур, чүгле биске өлбөс кылдыр, чер кыры куруг калбас кылдыр тараадан бериңер».

²⁰Күштөлип орган аш-чуттан өлбөс дээш, Египеттиң чурттакчылары – кижини бүрүзү бодунуң черин тараага орнаптарга, Иосиф бүгү египет черини фараонга садып берген. Ынчалдыр ол черлер фараоннуң өнчүзү болу берген.

²¹А Египеттиң чурттакчыларын Иосиф чурттуң бир ужундан өске ужунга чедир фараоннуң кулдары кылып каан.

²²Ол чүгле египет бурганнарның бараалгакчыларының черлерин садып албаан, чүге дээрге оларны фараон боду хайгааралга ап, ашкарып-чемгерип турган. Ынчангаш олар боттарының черлерин сатпааннар.

²³Иосиф Египеттиң чурттакчыларынга: «Мен силерни болгаш силерниң черлериңерни бөгүн фараонга садып бериптим. Тараадан ап алгаш, тарып алгылаңар че.

²⁴Тарааңарны ажаар өй кээрге, дүжүдүңерниң бештиң бир кезиин фараонга бээр силер. А артканын өг-бүлелериңерни чемгереринге болгаш тарыыр үрезинге арттырып аар силер» – дээн.

²⁵Олары: «Силер бистиң амы-тынывысты камгалап алдыңар. Бисче ээ көрүндүңер, дээрги хайыраатывыс. Амдан эгелеп фараоннуң кулдары болур бис» – деп харыылааннар.

²⁶«Дүжүдүнүң бештиң бир кезиин фараонга бээр» деп Египетте бо хүннерге чедир күштүг дүрүмнү Иосиф ынчалдыр доктаадып каан. Чүгле бараалгакчыларның черлери фараонга хамаарышпас турган.

²⁷А израиль чон Египеттиң Гесем девискээринге турумчуп, күш кирип, ажы-төлү көвүдеп чурттап чораан-дыр.

Иаковтуң сөөлгү чагыы

²⁸Египет черге Иаков он чеди чыл чурттаан. Ооң назыны 147 чыл болган.

²⁹Өлүр үези чоокшулап кээрге, ол оглу Иосифти кыйгырып алгаш, мынча дээн: «Бир эвес менче ээ көрнүр болзуңза, меңээ бердингениңни көргүс: мээң дөңмээмге дээп, египет черге мени хөөржүтпезиңни даңгырагла!

³⁰Кажан мен өгбелерим соондан чоруй баарымга, мээң мөчүмнү Египеттен аппарат, өгбелеримниң сөөк салган черинге ажаап каар сен». Иосиф ачазынга: «Силерниң чагыыңарны күүседир мен» – дээн.

³¹Иаков: «Меңээ даңгырагла!» – дээн. Иосиф даңгыраан берген соонда, Израиль орунга чыда, Бурганга мөгейген.

Эге дөс 48

Иаковтуң Эфрем биле Манассияны йөрээгени

¹Элээн үе эрткенде, Иосифке ооң ачазы аарып турар дээрзин дыңнаткан. Иосиф бодунуң Манассия биле Эфрем деп ийи оглун эдерттип алгаш, ачазыңга чедип келген.

²Иаковка ооң оглу Иосифтиң кел чыдарын дыңнадыптарга, ол бүгү күжүн чыггаш, орунунга олуруп алган.

³Иаков Иосифке мынча деп чугаалаан: «Күчүлүг Бурган ханаан черде Луз хоорайга меңээ көстүп келгеш, меңээ ачы-буян хайырлап:

⁴„Сээң үре-салгалың өзүп-көвүдээр, сенден хөй-ле чоннар тыптыр, бо черни сээң салгалыңга кезээ мөңгедө ээлээр кылдыр берип каар мен“ – дээн чүвө.

⁵Ынчангаш ам Египетке мээң кээримге чедир төрүттүнген ийи оглуң – Эфрем биле Манассия – Рувим болгаш Симеон-биле дең эргелиг мээң оолдарым болзун.

⁶А оларның соонда төрүттүнер оолдарың сээңи болур. Ынчалза-даа олар акыларының төрөл аймаанга каттыжып, оларның салгал дамчаан өнчүзүн үлежирлер.

⁷Ынчаар шиитпирлээним чылдагааны болза, мен Паддан-Арамдан кел чыдырымда, ханаан черге, орукка, Эфратага бичии-ле четпейн чорумда, мээң Рахилим өлүп калды. Ону мен ында, Эфратада (азы Вифлеемде) орук кыдыында, ажаап каан мен».

⁸Израиль Иосифтиң оолдарын көрүп кааш: «Кымнарыл бо?» – деп айтырган.

⁹«Бо дээрге маңаа кээримге, Бурганның бергени мээң оолдарым-дыр» – деп, Иосиф харыылаан. Ачазы: «Оолдарыңны бээр чоокшуладып эккел, мен оларны алгап-йөрээп каайн» – дээн.

¹⁰Кыраанындан Израильдин караа четпестеп калган, ол чүнү-даа тода көрүп шыдавас апарган. Иосиф оолдарын ачазынга эккээрге, ол оларны куспактааш, ошкап каан.

¹¹Израиль Иосифке: «Сени көөр боор мен деп черле идегевейн турдум, ам бо-дур, Бурган меңээ сээң оолдарыңны безин көргүстү» – дээн.

¹²Кырган-ачазының хойнунга олурган оолдарын тургузуп алгаш, Иосиф ачазынга черге чедир мөгейип каан.

¹³Иосиф Израильге оолдарын чедип эккелгенде, Эфрем ооң оң талазынга (Израильдин солагай талазынга) турган, а Манассия – солагай талазынга (Израильдин оң талазынга) турган.

¹⁴А Израиль ынчан холдарын карыштыр: оң холун оолдарның бичези Эфремниң бажынга, а солагай холун оолдарның улуу Манассияның бажынга салып алган.

¹⁵Израиль Иосифти мындыг сөстөр-биле алгап-йөрээп каан: «Мээң адаларым Авраам биле Исаактың бараан болуп чорууру Бурган! Төрүттүнгенимден эгелээш, бо хүннерге чедир мени хайгаарап чоруур Бурган!

¹⁶Бүгү-ле айыыл-халаптан мени чайладып чоруур дээрниң Төлээзи бо оолдарны алгап-йөрээзин! Олар мээң адаларым Авраам биле Исаактың база мээң – бис үштүң ук-салгалывыска хамааржыр. Оларның салгалдары чер кырынга хөй-ле болзунам!»

¹⁷Ачазы оң холун Эфремниң бажында салып алганын көөрге, Иосифке ол шын эвес кылдыр сагындырган. Иосиф ачазының холун Манассияның бажынче салыр дээш тудуп алгаш,

¹⁸ачазынга: «Соора салып алган-дыр силер, ачай. Улуу бо-дур, оң холуңарны ооң бажынга салып алыңар» – дээн.

¹⁹Израиль ооң-биле чөпшээрешпейн, аңаа: «Билир мен, билир мен, оглум. Манассия база улуг болур, оон улуг чон тыптыр. Ынчалза-даа

бичези акызындан артык кижиге болур – Эфремден хөй-хөй чоннар укталыр» – дээн.

²⁰Ол хүн Израиль оларны мындыг сөстөр-биле алгап-йөрээп каан: «Израиль чон силерден ачы-буян алыр. Олар бот-боттарын алгап-йөрээп тура: „Бурган сени Эфрем биле Манассияга дөмей кылып каар болзун!“ – дижирлер». Ынчалдыр Израиль Эфремни Манассиядан бедик эргелиг кылып каан.

²¹Ооң соонда Израиль Иосифке: «Удавас мен өлүп каар мен. Бурган силер-биле кады болур. Силерни Ол ада-өгбөңерниң чуртунче ээлдирип, чандырыптар.

²²А сеңээ, акыларыңдан артыкка, амор чондан хылыш, ча, согунумнуң ачызында чаалап алганым черни өнчү кылдыр бээр мен» – дээн.

Эге дөс 49

Иаковтуң бодунуң оолдарын алгап-йөрээгени

(Ы. х. к. 33:1-24)

¹Иаков оолдарын кыйгырып алгаш, мынча дээн: «Чыгып келиңер, келир үеде силерни чүү манап турарын чугаалап берейн.

²Бээр четкилеп келгеш, ачаңар мени – Израильди дыңнаңар, оолдарым!

³Дун оглум Рувим! Мээң шыдалым, мээң үре-салгалымның баштайгызы, эң-не тергийн болгаш күчүлүг сен.

⁴Үер суу дег хөделип чордуң, ынчангаш сен тергиидевес сен. Чүге дээрге сен адаң мээң орун-дөжээмче үнүп, чыдынымны бужартаткан сен.

⁵Симеон биле Левий алышкыларның хылыш-чепсээ каржы чорукту кылган-дыр!

⁶Оларның сүлчээзиниң деткикчизи эвес мен, мээң ат-алдарым оларнынга каттышпас. Олар ажынып-хорадааш, кижилер өлүрүп каандыр; туразы улгадып, мал-маган кемдеткен-дир.

⁷Оларның каржы-дошкун кылыы, араатанзыг килени каргаттырар! Иаковтуң салгалының аразынга оларның үре-салгалын тарадып, израиль чоннуң аразынга үлеп чорудуптар мен!

⁸Иуда! Сени ха-дуңмаң алгап-мактаар. Дайзыннарыңны доңгайтыр базар сен, кады төрөөннериң сээң мурнуңга мөгеерлер.

⁹Сен олча тыпкан аныяк арзылаң дег-дир сен, оглум Иуда! Халдаарынга белеткенген араатан дег-дир сен. А ону кым дүвүредип диттир боор!

¹⁰Иуда эрге-дужаал даянгыжын холдан салбас, чагырыкчының эргези оон кажан-даа адырылбас; үези кээрге, албан-үндүт төлеп, чоннар аңаа чагыртыр.

¹¹Ооң элчигеннерин чимистиг ыяшка безин баглап болур, виноградының ханды-арагазы, идик-хеп чуп болгу дег, хөй болур.

¹²Арага-хымыстың хөйүнден оларның карактары кылаң, сүттүң хөйүнден диштери ак болур.

¹³Завулон корабльдар эжиндирип кээп турар далай эриинге чурттаар. Ооң ээлээн чериниң кызыгаары Сидон хоорайга чедир.

¹⁴Иссахар – чүък аразында чыдыпкан шыырак элчиген дег.

¹⁵Дыштанган чери эки, беримчелиг деп чүвени ол көрүп кааш, чүүктү эктинге каап алгаш, албадал адаандан ажылдап эгелээн.

¹⁶Израильдиң бир аймаа болгаш, Дан бодунуң чонун шын шиидер.

¹⁷Дан орукка чылан болзун, шагар чылан дег, орук дозар болзун! Аъттың будунче шаптарга, ооң мунукчузу ойда кээп дүжер болзун!

¹⁸Сээң камгалалыңга идегеп тур мен, Дээрги-Чаяакчы!

¹⁹Гадче дээрбечилер халдай берзе, оларның боттарын ызыртыр сүргеш, үптээр.

²⁰Асирниң аш-чеми элбек, ол хааннарны хандырар.

²¹Неффалим – хостуг чээрен-дир, ол чараш ажы-төл төрүүр.

²²Иосиф – суг кыдыында аныяк элчиген дег, даг эдээнде оыттап турар чаваа дег.

²³Ча адыгжылары олче халдап-даа, аткылажып-даа, ооң-биле өжээннежип-даа турганнар.

²⁴Ынчалза-даа Иосифтиң чазы кадыг, холдарының шыңганнары дыңзыг болуп арткан. Ооң күжү Иаковтуң күштүг Бурганының холдарындан келген. Израильдин Кадарчызы болгаш Хаязы ону деткээн!

²⁵Сээң адаңның Бурганы сеңээ дузалаар, Күчүлүг Бурган сеңээ ачы-буян хайырлаар: деңгер-дээрлерниң, чер адаанда сугларның, ава амытанның ачы-буяны сеңээ чедер.

²⁶Сээң адаңның хайырлаан йөрээлдери үе-дүптүң дагларының ачы-буянындан, эрте-бурунгу тейлерниң хайыразындан артык үнелиг. Ол бүгү йөрээшकिनер Иосифтиң бажынче бадып келзин, алышкыларның аразында онзагай кижиниң тейинче бадып келзин.

²⁷Вениамин дээрге араатан бөрү-дүр ол. Эртен эрте ол бодунуң олчазын хемирип оар, кежээ тывыжын үсперлеп турар».

²⁸Израильдин он ийи аймаа ол-дур. Оларның адазының оларга берген алгыш-йөрээли ындыг болган. Аймак бүрүзүнге – тускай алгыш-йөрээл.

Иаковтуң өлгени

²⁹Иаков оолдарынга мынча дээн: «Удавас мен өгбелерим соондан чоруптар мен. Мени хет Эфроннуң шөлүнде турар куйда адаларымның чанынга ажаап каар силер.

³⁰Авраамның хууда орнукшудулга чери кылдыр хет Эфрондан садып алганы, ханаан черде Мамре чоогунда Махпела шөлүнде турар куй ол-дур.

³¹Ында Авраам болгаш ооң кадайы Сарраны, Исаак болгаш ооң кадайы Ревекканы ажааган болгай. Ында мен Лияны база ажаап каан мен.

³²Ол шөлдү болгаш ында куйну хет чондан садып алган болгай».

³³Оолдарыңга шак ындыг чагыгны берип кааш, орунунга чыдып алгаш, Иаков өлүп калган, өгбелериниң соондан өске оранче чоруй барган.

Эге дөс 50

Иаковту орнукшутканы

¹Иосиф ыглап-сыктап, ачазын куспактааш, ошкап-чыттап турган.

²Иосиф бодунуң чалча эмчилеринге ооң ачазының мага-бодун орнукшударыңга онзагай арга-биле белеткеп каарын дужаарга, олар күүсеткеннер.

³Израильдиң чок апарганындан бээр дөртен хонук эрткен. (Ынча хонук иштинде орнукшударыңга белеткээр ужурлуг турган чүве-дир.) Египетчилер чеден хонук иштинде Израиль дээш кажыыдап ыглажып келгеннер.

⁴Кажыыдаашкын хүннери эрте бээрге, Иосиф фараоннуң чоок кижилеринге мынча деп чугаалаан: «Бир эвес силер менче ээ көрнүр болзуңарза, фараонга барып, мынча деп дамчыдыңар:

⁵„Ачам: ‘Мен өлүп каарымга, мени ханаан черде белеткеп кааным черге ажаап каар сен’ – деп чагааш, менден даңгырак алган чүве. Ам барып, ачамны ажаап каайн, оон мен дедир эеп кээр мен“».

⁶Фараон Иосифке: «Ачаңны барып ажаап кааш кел, даңгырааңны күүсет» – деп чөпшээрээн.

⁷Иосиф ачазын ажаап каар дээш чорупкан. Ооң-биле кады фараоннуң шупту дүжүметтери, ооң ордузунуң баштыңнары, египет черниң бүгү баштыңнары база чорупканнар.

⁸Иосифтиң өг-бүлези, ооң акылары, дуңмазы, шупту төрелдери база чорупкан. Гесем черге чүгле оларның ажы-төлү болгаш мал-маганы артып калган.

⁹Иосиф-биле кады аъттыг, чуузалыг улустар, дыка хөй чон база чорупкан.

¹⁰Иордан хемниң чөөн чүгүндө Горен-гаатадка чедип келгеш, олар ханы кажыыдап ыглашканнар. Иосиф ачазы дээш чеди хондур ыглап-сыктап келген.

¹¹Тус черниң чурттакчылары болур хананей чон ол ыы-сыыны дыңнааш: «Египетчилерниң ыы-сыызы, кажыыдалы улуг-дур» – деп турганнар. Ынчангаш Иорданның чөөн чүгүндө ол черни «Египетчилерниң ыы-сыызы» деп адап каан.

¹²Иаковтуң оолдары ооң чагаанын ёзугаар күүсеткеннер.

¹³Оолдары ачазының мөчүзүн ханаан черге эккелгеш, Авраамның хууда орнукшудулга шөлү кылдыр хет Эфрондан садып алганы, Мамре чоогунда Махпела шөлүндө турар куйга ажаап кааннар.

¹⁴Ачазын ажааган соонда, Иосиф, ооң акылары, дуңмазы база олар-биле кады чораан хамык улус Египетче ээп чанып келгеннер.

Иосифтиң бодунуң акыларын оожургатканы

¹⁵Ачазы өлгөн соонда, акылары коргуп: «Бир эвес Иосиф биске хорадап, аңаа чедирген хоравысты сактып келгеш, өжээнин негей берзе, канчаар бис?» – деп боданы бергеннер.

¹⁶⁻¹⁷Олар Иосифче сөс дамчыдыпканнар: «Чок апаарының мурнунда, ачаңар: „Акыларыңның сеңээ кылган буруузун болгаш бачыдын өршээп көрөм“ – деп чагып чыткан чүве. Ачаңарның Бурганының чалчалары бисти өршээп көрүңерем». Ол сөстөрни дыңнааш, Иосиф ыглап турган.

¹⁸Акылары боттары чедип келгеш, ооң мурнунга сөгүрүп кээп дүшкеш: «Силерниң кулдарыңар-дыр бис» – дээннер.

¹⁹Ынчан Иосиф: «Кортпаңар. Мен Бурган-дыр мен бе?

²⁰Силер меңээ удур багай чүвени бодап кылдыңар. Ынчалза-даа Бурганның бодалы-биле дыка хөй кижилер бо хүнде дириг артсын дээш, силерниң багай херээңер эки талаже угланы берген-дир.

²¹Ынчангаш кортпаңар. Мен силер дээш, силерниң ажы-төлүңер дээш сагыш човаар мен» – деп чугаалаан. Иосифтиң ол сөстери алышкыларның сеткил-сагыжын чымчадып, оожургадыпкан.

Иосифтиң өлгени

²²Иосиф бодунуң дөргүл-төрели-биле Египетке турумчуп чурттай берген. Ол 110 чыл дургузунда чурттаан.

²³Ынчалдыр Иосиф Эфремниң үш салгал чедир ук-салгалын-даа, Манассияның оглу Махирниң чаа төрүттүнген оолдарын-даа хоюнга олуртуп, хүлээп алган.

²⁴Иосиф ха-дуңмазынга: «Удавас мен өлүп каар мен. Ынчалза-даа Бурган силерге ыяап-ла дузалап чедип кээр. Авраамга, Исаакка болгаш Иаковка аазааны черинче силерни чорудуптар хүнү черле келир» – деп чугаалаан.

²⁵Иосиф израиль чонга: «Бурган силерге болчуп чедип кээрге, мээң мөчү-сөөгүмнү бо чурттан үндүрө бээр силер» – деп чагааш, олардан даңгырак ап алган.

²⁶Иосиф 110 харлыында өлүп калган. Ооң мөчүзүн орнукшударынга онзагай арга-биле белеткээш, Египетке ажаап кааннар.

Хосталыышкын

Хосталыышкын 1

Иаковтуң өг-бүлөзи – Египетте

¹Өг-бүлөзин эдэртип алгаш, Иаков-биле кады Египетче кирип келген израильчилерниң – Иаковтуң оолдарының – аттары бо-дур:

²Рувим, Симеон, Левий болгаш Иуда;

³Иссахар, Завулон болгаш Вениамин;

⁴Дан болгаш Неффалим, Гад болгаш Асир.

⁵Иаковтуң дорт салгакчылары болур улустуң саны чеден кижиге турган. (А Иосиф ынчан Египетке чурттап турган.)

⁶Ооң соонда Иосиф-даа, ооң акы-дуңмалары-даа база ол салгалдың бүгү улузу-даа өлгүлөп калган.

⁷А израиль чон аажок өзүп-көвүдөп, күш кирип, имилеме апаргаш, египет черни дола берген.

Израиль чоннуң дарлалга таварышканы

⁸А Египетти ол аразында Иосифти билбес чаа хаан чагыра берген.

⁹Ол бодунуң чонунга: «Дыңнаңар, израиль чон бистен хөй болгаш күштүг апарган-дыр!

¹⁰Олар моон ыңай өзүп-көвүдөвөс кылдыр, бир-ле кажар аргадан тып көрээли. Оон башка дайын үнөр болза, израильчилер дайзыннарывыска каттыжып, биске удур тура халышкаш, чуртувустан чоруй баарлар» – дээн.

¹¹Ынчангаш египетчилер аар-берге ажил-биле израильчилерниң чилчиин үзөр ажил башкарыкчыларын тургузуп кааннар. Израиль чон фараонга курлавырлар шыгжаар хоорайларны – Питом биле Раамсести тудуп берген.

¹²Израильчилерниң чилчин үскен тудум, олар улам өзүп-көвүдөп, тарап-нептерээр болган, ынчангаш египетчилерниң коргары база чииртимнеп көөрү дам барган.

¹³Оларның израильчилерни дарлаары дендеп, аар-берге ажилдарны албадап кылдыртып-ла турганнар.

¹⁴Египетчилер израильчилерге дой, тууйбу-биле аар-берге ажилдар база шөлдерге янзы-бүрү ажилдар кылдыртып, ол чоннуң амыдыралын ырма сынчыг кылыпканнар. Шак ынчаар олар израильчилерни янзы-бүрү аар-берге ажилдар кылырынче каржызы-биле албадап турганнар.

Бургандан коргар тудугжу херээженнер

¹⁵Еврей херээженнер божудар ийи кадай турган. Оларның бирээзин Шифра, өскезин Фуа деп адаар чүве-дир. Египеттиң хааны оларга:

¹⁶«Еврей херээженнерни божудуп тура, кандыг төл-дүр, көрүңер: оол уруг төрүттүнер болза, өлүрүп каар силер, а кыс уруг болза – дириг арткай аан» – деп айтышкын берген.

¹⁷Ынчалза-даа тудугжу кадайлар Бургандан коргар турган болгаш, Египеттиң хаанының дужааганын ёзугаар кылбайн, чаа төрүттүнген оолдарны диригге арттырып турганнар.

¹⁸Египеттиң хааны тудугжу кадайларны кый деп алгаш: «Чүге ынчап тур силер? Чүге чаа төрүттүнген еврей оолдарны диригге арттырып тур силер?» – деп айтырган.

¹⁹Кадайлар фараонга: «Еврей херээженнерниң кадыкшылы египетчилерге бодаарга, быжыг-дыр: божудар дээш чеде бээривис бетинде-ле, божуп-чиигеп алган боор-дур» – деп харыылаан.

²⁰Ол дээш Бурган тудугжу кадайларга буянын хайырлап турган, а чон өзүп-көвүдөп, күш кирип орган.

²¹Тудугжу кадайлар Бургандан коргар боорга, Ол оларга хөй үре-салгалды хайырлаан.

²²Фараон ынчан бодунуң бүгү чонунга мынча деп дужааган: «Еврейлерниң чаа төрүттүнген оол бүрүзүн хемче октап туруңар, а кыс уругларын диригге арттырыңар!»

Хосталышкын 2

Моисей деп чаш төл

¹Левийниң аймаандан бир кижин ол-ла аймактан бир кысты кадай кылдыр ап алган.

²Кадайы иштелгеш, оол уруг божуп алгаш, көөрге, чаш төлүнүң чаражы аажок боорга, ону үш ай дургузунда чажырып келген.

³Оон ыңай чажырар аргазы чок апаргаш, кулузундан хааржак аргып алгаш, сугга дүшпес кылдыр чук-биле чаап-чаап, чаш төлүн ынаар суккаш, хем эриинде кулузун аразыңга арттырып каан.

⁴Чаш төлдүң угбазы аңаа артып калгаш, дуңмазы-биле чүү болурун ырактан хайгаарап эгелээн.

⁵Ол өйдө фараоннуң уруу хемче чунуп чедип келген, ооң чалча кыстары эрикке кылаштажып турганнар. Фараоннуң уруу кулузун аразында аргаан хааржакты көрүп кааш, ону чалча кыска эккелдирип алган.

⁶Даңгына аргаан хааржакты ажыдыпкаш, көөрге, чаш төл ыглап чыдар боорга, ону кээргей бергеш: «Бо-даа еврейлерниң ажы-төлүнүң бирээзидир» – деп чугаалаан.

⁷Чаш төлдүң угбазы даңгынадан: «Барып, силерге чаш төлдү эмзирип өстүрүп бээр херээженден еврейлер аразыңдан тып эккэйн бе?» – деп айтырган.

⁸Даңгына аңаа: «Ынчал че» – деп харыылаан. Демги уруг чоруткаш, чаш төлдүң авазын эккелген.

⁹Даңгына ие херээженге: «Бо чаш төлдү ап алгаш, меңээ эмзирип өстүрүп бер, сеңээ төлөп бээр мен» – деп чугаалаан. Демги херээжен чаш төлүн ап алгаш, эмзирип өстүрүп эгелээн.

10Чаш төл өзүп кээрге, авазы ону фараоннун уруунга эккелген. Даңгына ону төрөөн оглу дег хүлээп алгаш: «Мен ону сугдан ушта тыртып алган болгай мен» – дээш, Моисей деп ат тывыскан.

Моисейниң Маданче дескени

11Моисей өзүп-доругуп, улуг эр апарган үезинде бодунуң чону – еврейлерже барып, оларның аар-берге ажылдар кылып турарын көрүп каан. Ол көөрге, ха-дуңмаларының бирээзи болур еврей кижини египет кижиге эттеп турар болган.

12Моисей ыңай-бээр көрдүнгөш, кым-даа олче кичээнгей салбайн турар боорга, египет кижини өлүргөш, элезинге хөөп каан.

13А даартазында хүндүс чедип кээрге, ийи еврей чокшуп-кыржып турган. Моисей эжин хомудадып турар кижиден: «Эжиңни чүге эттеп тур сен?» – деп айтырган.

14А демгизи: «Кым сени бистиң даргавыс болгаш шииткекчивис кылып каан чүвөл? Египет кижини өлүрүп кааның дег, мени база өлүрөр бодап тур сен бе?» – деп харыылаан. «Үүлгеткен херээмниң билдингир апарганы ылап-тыр» – дээш, Моисей корга берген.

15Фараон Моисейниң үүлгеткен херээниң дугайында дыңнап кааш, ону өлүрөр деп барган. А Моисей фараондан дезип чоруткаш, Мадан деп черге чедип, аңаа доктаагаш, кудук чанынга оруп алган.

16А Маданга Бурганның бир бараалгакчызы чурттап турган. Ол чеди кыстыг чүве-дир. Ооң уруглары ачазының шээр малын суггарары-биле чедип келгөш, сугну узуп, коошпа саваларын долдуруп алганнар.

17Ол өйдө кадарчылар келгөш, оларны сывырыпканнар. Ынчан Моисей туруп келгөш, уругларны камгалап, оларның малын суггарып берген.

18Кажан олар Рагуил деп аттыг ачазыңа чеде бээрге, ол: «Бөгүн чүү кончуг эрте чанып келдиңер?» – деп айтырган.

19Уруглары: «Бир египет кижиге бисти кадарчылардан камгалап кагды, харын-даа суг узуп берип, малывысты суггарып берди» – деп харыылаан.

²⁰Ачазы уругларынга: «Ол кижинер кайыл? Чүге каапкаш келдиңер? Кый деп эккелиңер, бистиң аъш-чемивисти үлежип чизин» – дээн.

²¹Моисей ол кижиниң аалынга чурттаар бооп чөпшээрешкен. Аалдың ээзи Моисейге Сепфора деп уруун кадай кылдыр берген.

²²Сепфора иштелгеш, оол уруг божуп аарга, Моисей аңаа Гирсам деп ат тывыскаш: «Мен хары черге өскээртен келген кижиле болгай мен» – деп турган.

Бурганның израильчилерге дузалажырын шиитпирлээни

²³Хөй-ле үе эрткен; Египеттиң хааны өлгөн, а израиль чон аар-берге ажылдан човууртап турган. Оларның дуза дилээн кыйгызы Бурганның кулаанга чеде берген.

²⁴Бурган оларның уё-човуурун дыңнап кааш, Авраам, Исаак болгаш Иаков-биле чарган чагыг-керээзин бодап келген.

²⁵Бурган израиль чоннуң хилинчээн көргөш, оларже сагыш салып турган.

Хосталышкын 3

Хып турар чадаң ыяш

¹Моисей Мадиянда Бурганның бараалгакчызы болур каты Иофорнуң бир кодан шээр малын кадарып турган. Бир катап ол малын ээн кургаг ховуну кежир сүргөш, Бурганның Хорив даанга чеде берген.

²Ынчан Дээрги-Чаяакчының төлээзи аңаа тенниг чадаң ыяш иштинде хып турар оттан көстүп келген. Моисей көөрге, чадаң ыяш чалбыышталдыр хып турар, ынчалза-даа өрттенмес бооп-тур.

³Моисей: «Бо чүү ындыг онза болуушкунул, чүге бо чадаң ыяш өрттенмейн турары ол, барып көөр-дүр» деп боданган.

⁴Дээрги-Чаяакчы көөрге, ол ынчаар бодап, чоокшулап кел чыткан. Бурган ынчан чадаң ыяш иштинден: «Моисей! Моисей!» – деп кыйгырган. А демгизи: «Дыңнап тур мен!» – деп харыылаан.

⁵Дээрги-Чаяакчы аңаа мынча дээн: «Бээр келбе. Будуңда кеткен идиин уштуп ал. Базып турар чериң ыдыктыг чер-дир.

⁶Мен дээрге сээң ада-өгбеңниң Бурганы-дыр мен – Авраамның Бурганы, Исаактың Бурганы болгаш Иаковтуң Бурганы-дыр мен». Моисей Бурганче көөрүндөн корткаш, арнын дуглапкан.

⁷Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча дээн: «Мээң чонумнуң Египетте кайы хире хинчектенип чоруурун көрдүм. Египетчилерниң дарлалындан ооң човууртап чоруурун дыңнадым. Мен ооң аарышкы-човалаңын билир мен.

⁸Чонумну египетчилерден камгалаар дээш, бо черден үндүрүп, сүт биле ары чигири агып чыдар үнүш-дүжүткүр, делгем черже – хананей, хет, амор, фerez, хиввей болгаш иевус чоннарның чурттап турар черинче – эдертип аппаар дээш бадып келдим.

⁹Израиль чоннуң уё-човууру Мээң кулаамга дыңналы берди база египетчилерниң оларны канчаар дарлап турарын көрдүм.

¹⁰Ынчангаш Мен сени фараонче айбылап чорудуп тур мен. Барып, Мээң израиль чонумну Египеттен үндүрө бер».

¹¹Моисей Бургандан: «Фараонга барып, израиль чонну Египеттен үндүрө бээр хире кым мен мен?» – деп айтырган.

¹²А Бурган: «Мен сээң-биле кады болур мен. Сени Мээң айбылап чорутканымның бадыткал демдээ бо-дур: Мээң чонумну Египеттен үндүрө бергениң соонда, шак бо дагга Бурганга мөгейип бараалгаар силер» – деп харыылаан.

¹³Моисей ынчан: «Ынчаарга мен ам израиль чонга баргаш: „Ада-өгбеңерниң Бурганы мени силерже айбылап чорудупту“ – дээр болзумза, улус менден: „Ооң ады кымыл?“ – деп айтырза, канчаар харыылаар мен?» – деп айтырган.

¹⁴Бурган Моисейге мынча деп харыылаан: «МЕН ДЭЭРГЕ МЕН-ДИР МЕН. Израиль чонга: „МЕН-ДИР МЕН силерже мени айбылап чорутту“ – деп чугаалаар сен».

¹⁵Бурган Моисейге оон ыңай мынча дээн: «Израиль чонга: „Дээрги-Чаяакчы, ада-өгбеңерниң Бурганы, Авраам, Исаак болгаш Иаков оларның Бурганы мени силерже айбылап чорутту“ – деп чугаала. Мээн кезээ мөңгеде артып каар адым ол-дур, бүгү салгалдар Мени ол ат-биле сактып алыр.

¹⁶Барып, израиль чоннуң баштыңнарын чыггаш, оларга мону чугаала: „Дээрги-Чаяакчы, ада-өгбеңерниң Бурганы, Авраам, Исаак болгаш Иаков оларның Бурганы меңээ көстүп келгеш, мээн-биле чугаалажып: ‘Мен силерни бодап турдум, Египетте силер-биле чүү болуп турарын көрүп кагдым.

¹⁷Ынчангаш дарлаттырып турарыңар Египеттен силерни үндүрүп, амгы үеде хананей, хет, амор, фerez, хиввей болгаш иевус чоннарга хамааржыр черже – сүт биле ары чигири агып чыдар байлак черже – эккээр мен’ – деп дамчыдарын дужааган чүве“.

¹⁸Баштыңнар сени тооп дыңнап, сээң-биле кады Египеттиң хаанынга чеде бээрлер. Ынчан силер хаанга: „Дээрги-Чаяакчы, еврейлерниң Бурганы бистиң-биле ужурашты. Ынчангаш ам ээн кургаг ховуга үш хүн дургузунда чоруур орукту эрткеш, Дээрги-Чаяакчы Бурганывыска өргүлдеривисти эккеп салган болзувусса“ – деп чугаалаар силер.

¹⁹Ынчалза-даа Египеттиң хааны силерге чоруй баарын чөпшээрeвeс, ону чүгле улуг күш-биле албадап болур дээрзин билир мен.

²⁰Мен Бодумнуң улуг күжүмнү ажыглап, ол черге боттандыраарым бүгү-ле кайгамчык чүүлдер-биле Египетти буурадыр мен: ооң соонда фараон силерни салыптар.

²¹Египетчилерниң израиль чонче ээ көрнүрүн чедип алыр мен: үнүп чоруп тура, холуңар куруг чорбас силер.

²²Израиль херээжен бүрүзү бодунуң кожазындан азы бажыңында чурттап турар өске херээженден алдын-мөңгүн каасталгалардан база каас-коя идик-хептен дилеп алзын. Чоруп тура, ол бүгү-биле ажы-төлүңерни каас-коя кылдыр кеттиндирип алыр силер: Египеттиң эртине-байлаан ынчалдыр олчалап аппаар силер».

Хосталышкын 4

Моисейге берген бадыткал демдектери

¹Моисей ынчан Бурганга харыылап: «Ынчалза-даа израильчилер меңээ бүзүревейн, мээң чугаамны тооп дыңнавайн: „Дээрги-Чаяакчы сеңээ кээп көзүлбээн“ – дээр болза, канчаар мен?» – деп айтырган.

²А Дээрги-Чаяакчы: «Холунда ол чүңүл?» – деп оон айтырган. Моисей: «Даянгыжым-дыр» – деп харыылаан.

³Дээрги-Чаяакчы ынчан: «Ооңну черже октавыт!» – дээн. Моисей даянгыжын черже октаптарга, оозу чылан бооп хуула бээрге, ол дезип ыңай болган.

⁴Дээрги-Чаяакчы Моисейге: «Холуң сунгаш, ооң кудуруундан тудуп ал» – дээн. Моисей холун сунгаш, чыланның кудуруундан тудуп аары билек, холунда чылан база катап даянгыш болу берген.

⁵Дээрги-Чаяакчы ынчан мынча дээн: «Оларның ада-өгбелериниң Бурганы, Авраам, Исаак болгаш Иаковтуң Бурганы – Дээрги-Чаяакчы мээң сеңээ кээп көзүлгенимге улус бүзүрей берзин дээш, ынчаар кылыр сен».

⁶Ол: «Холуңну хойнуңче сувудам» – деп немей чугаалаан. Моисей холун хойнуңче супкаш, оон ужулгаш, көөрге, ооң холу кеш аарыындан хар дег агара берген болган.

⁷Дээрги-Чаяакчы: «Холуңну ам база катап хойнуңче сувудам» – деп чугаалаарга, Моисей холун хойнуңче супкаш, оон дедир ужулгаш, көөрге, оозу, мага-бодунуң арткан кезээ дег, кадык апарган болган.

⁸А Дээрги-Чаяакчы улаштыр чугаалаан: «Бир эвес израильчилер сеңээ бүзүревейн, бирги бадыткал демдээн тоовайн-даа баар болза, ийиги бадыткал демдээн тооп дыңнаар боор;

⁹ынчаарга бо ийи бадыткал демдээн көргөш-даа, сеңээ бүзүревес, сээң сөзүңнү тооп дыңналас болза, хем суундан узуп алгаш, черже төвүт, ынчан ол суг хан кылдыр хуула бээр».

¹⁰Моисей Дээрги-Чаяакчыга: «О, Дээргим! Мен чевен, сөскүр эвес кижини мен. Мооң мурнунда-даа ындыг чордум, чалчаң болур мээң-биле чугаалашканың соонда-даа, чугаа-сөзүм чевен хевээр-дир» – деп харыылаан.

¹¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге: «Кижиниң аксы-дылын Кым чаяап бергенил? Улусту Кым үнү чок азы дүлей; караа көрүп турар азы согур кылып каарыл? Дээрги-Чаяакчыңар болур Мен эвес ийик мен бе?

¹²Ам бар че, чугаалап эгелээриңге-ле, Мен сээң-биле кады болуп, чүнү чугаалаарын айтып бээр мен» – дээн.

¹³А Моисей: «О, Дээргим! Чорудуп болуруң өске кижиден айбылап көрөм» – деп дилээн.

¹⁴Ынчан Дээрги-Чаяакчы Моисейге күштүү-биле килеңнеп, мынча дээн: «Сээң Аарон дээр левит акың бар эвес чүве бе? Мен ооң чеченин билир мен. Ол ам сенче уткуй кел чыдар-дыр, а сени көрүп кааш, сеткилинден өөрүүр-дүр.

¹⁵Мээң айтып берген сөстөрүмни акыңга дамчыдып чугаалаар сен; кайыңар-даа чугаалап эгелээрге, Мен силер-биле кады болуп, сеңээ-даа, акыңга-даа чүнү чугаалаарын айтып бээр мен база чүнү кылырын өөредир мен.

¹⁶Аарон сээң орнуңга чон-биле чугаалажыр кижини болур. Ынчангаш ол сээң аксың дег болур, а сен аңаа Бурган дег болур сен.

¹⁷Бо даянгышты база тудуп алгаш чор: ооң-биле улуска бадыткал демдектери көргүзөр сен».

Моисейниң Египетче ээп келгени

¹⁸Моисей оон каты Иофорга келгеш: «Мен ам чоруптайн аа, Египетте чурттап турар чоок улузумче дедир чанып, оларның бар-чогун көрүп көрейн» – деп чугаалаан. Иофор Моисейге: «Амыр-тайбың ээп чанывыт» – деп харыылаан.

¹⁹Моисей Мадиянга турда-ла, Дээрги-Чаяакчы аңаа: «Ам Египетче чана бер: сени өлүрер деп турган улус шуптузу өлүп калган-дыр» – деп чугаалаан чүве-дир.

²⁰Моисей-даа кадайын, ажы-төлүн элчигенге олурткаш, египет черже ээп чана берген. Ол Бурганның берген даянгыжын база ап алган.

²¹Дээрги-Чаяакчы ынчан Моисейге мынча дээн: «Моон чорупкаш, Египетке чеде бергеш, Мээң сени кылзын дээш хүлээткеним кайгамчык чүүлдерниң шуптузун фараоннуң мурнунга кылыр сен. А Мен фараонну чөрүү-дедир кылып каарымга, ол чонну салбайн баар.

²²Ынчан фараонга мынча дээр сен: „Дээрги-Чаяакчы сеңээ чугаалап тур: ‘Израиль дээрге Мээң дун оглум-дур.

²³Ынчангаш оглум Меңээ бараан болуп, мөгөйзин дээш, ону салып чорудуптарыңны дужаап тур мен. А бир эвес Израильди салырындан ойталаар болзуңза, көөр сен – Мен сээң дун оглуңну өлүрүп каар мен“».

²⁴Моисей орук ара хонуп чыдырда, Дээрги-Чаяакчы чедип келгеш, ону өлүрер деп барган.

²⁵Моисейниң кадайы Сепфора ынчан чидиг бижек ап алгаш, оглунуң дотааның кыдыкы кезин кыртыжап демдектеп алган. Оон ол кешти ашааның ийи бут аразынга дегзип: «Бо хан ачызында мээң-биле дүгдешкен сен» – дээн.

²⁶Дээрги-Чаяакчы ынчан Моисейни амылыг арттырып каан. (Сепфора кыртыжап демдектээшкинге хамаарыштыр: «Хан ачызында дүгдээшкин» – деп чугаалаан.)

Бурганның Ааронну Моисейге чорутканы

²⁷Дээрги-Чаяакчы Ааронга: «Моисейни уткуп, ээн кургаг ховуже чорувут» – дээрге, демгизи ынаар чорупкаш, Бурганның дааның чанынга дуңмазы Моисейни уткуп алгаш, ошкап каан.

²⁸Дээрги-Чаяакчыга айбылаткан Моисей Ооң бүгү сөстөрүн база кылзын деп айытканы бүгү бадыткал демдектерин Ааронга дамчыдып чугаалаан.

²⁹Моисей биле Аарон кады чорупкаш, израиль чоннуң шупту баштыңнарын чыып алганнар.

³⁰Аарон чонга Дээрги-Чаяакчының Моисейге чугаалаан бүгү сөстөрүн дамчыдып чугаалааш, чон мурнунга бадыткал демдектерин кылып көргүскен.

³¹Чон оларга бүзүрей берген. Дээрги-Чаяакчы израиль чонга чедип келген база ооң хилинчээн көрүп каан дээрзин дыңнааш, улус Бурганның мурнунга сөгүрүп, мөгөйген.

Хосталышкын 5

Моисей биле Аарон – фараоннуң мурнунда

¹Моисей биле Аарон чон-биле чугаалашкан соонда, фараонга чеде бергеш, мынча дээннер: «Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы: „Мээң чонумну – ээн кургаг ховуга Меңээ тураскааткан байыр-найыр кылып кылдыр – салып чорудувут“ – деп тур».

²А фараон: «Дээрги-Чаяакчы деп кымыл ол? Чүге мен Ону тооп дыңнаар, израиль чонну салып чорудар ужурлуг кижин мен? Дээрги-Чаяакчыны-даа билбес мен, Израильди-даа салбас мен» – деп харыылаан.

³Олар аңаа: «Еврейлерниң Бурганы бистиң-биле чугаалашты, ам Дээрги-Чаяакчы Бурганывыска өргүл салырывыс ол-дур, бисти ээн

кургаг хову же – үш хүн чоруур ырак чер же – салып көрөм, оон башка Ол бисти аарыг-аржык-биле азы айбыл-халап-биле узуткап каар» – деп чугаалааннар.

⁴Ынчалза-даа Египеттиң хааны: «Моисей биле Аарон, чүге чонну ажил-херектеринден чардыктырып тур силер? Дагдынган ажылыңар кылыңар» – деп харыылаан.

⁵Ол аңаа немей: «Бо черде ажилчы чон дыка көвүдээн-дир, а силер оларны ажил-херектеринден чардыктырып турар-дыр силер» – дээн.

Фараоннуң израиль чонну кызып-кыярын дендеткени

⁶Фараон ол-ла хүн израиль чонну хайгаарап турар египетчилерге база еврей харагалзакчыларга айтышкын берип, мынча дээн:

⁷«Мооң мурнунда берип турганыңар дег, израильчилерге тууйбу кылырда ажыглаар тараа саваңын моон соңгаар бербөңөр: олар саваңны боттары чыып алзыннар.

⁸А оларга кылыр кылдыр доктаадып каан тууйбулар санын эвээжетпөңөр, биеэги хемчээлге деңнеп онаңар. Олар чалгаарап турар болгаш: „Барып, Бурганывыска өргүл салыылы!“ – деп алгыржып турар-дыр.

⁹Улам хөй ажилдап, хоозун чугаа дыңнавазыннар дээш, оларга ажилдан чүдүрүп калыңар».

¹⁰Ынчан израиль чонну хайгаарап турган египетчилер болгаш харагалзакчы еврейлер чонга баргаш: «Фараон моон соңгаар силерге тараа саваңы бербезин дужаап тур.

¹¹Боттарыңар барып, кайыын-даа болза, саваңдан тып алыңар, а кылыр ажылыңарның хемчээлин эвээжетпес бис» – дээннер.

¹²Ынчангаш израиль чон бүгү Египетти эргий кезип, тараа саваңының орнунга ажыглаар, шөлде арткан тараа сыптары дилеп чорупканнар.

13 А дарлакчы-хайгааракчылар оларны албадап: «Ажылдың доктааткан үлүг-хемчээн, саваңны силерге берип турган үеде дег, хүннүң-не күүседидиңер» – деп турганнар.

14 Фараоннуң томуйлаан дарлакчылары израиль чонну баштаары-биле боттарының салып кааны еврей харагалзакчыларны эттеп-эриидеп: «Мооң мурнунда кылып турганыңарга деңнежир санныг тууйбуларны ам чүге кылбайн тур силер?!» – деп кончуп турганнар.

15 Израиль чоннуң харагалзакчылары фараонга чедип келгеш, мынча деп хомудап турганнар: «Кулдарыңар болур бисти ынчаар аажылап канчаарыңар ол?»

16 Тараа саваңын кулдарыңар болур биске бербес-тир, а тууйбуларны биеэгизинден эвээш эвести кылзын дээр-дир, ам мырыңай эттеп-эриидеп эгеледи. Силерниң чонуңар боду буруулуг-дур!»

17 А фараон: «Чалгаа-дыр силер, ажылдаар хөңнүңер чок-тур, ынчангаш: „Барып, Дээрги-Чаяакчыга өргүл салыылы“ – деп турар-дыр силер.

18 Ам барып ажылдаңар! Саваңны силерге кым-даа бербес, а тууйбуларның доктааткан санын бүдүрүп туруңар» – деп харыылаан.

19 Израиль чоннуң харагалзакчылары «Хүннүң-не кылырын доктааткан тууйбулар санын эвээжетпеңер» деп сөстөр дыңнааш, боттарынга айыыл кыжанып келгенин билип кааннар.

20 Харагалзакчылар фараондан үнүп чоруткаш, оларны манап турган Моисей биле Ааронга таваржы бергеннер.

21 «Силер бисти фараоннуң болгаш ооң дүжүметтериниң ийи караа-биле көрбес улузу кылып кагдыңар, бисти өлүрзүн дээш, хылышты оларның холдарыңга тутсуп бердиңер – деп, олар чугаалааннар. – Дээрги-Чаяакчы силерниң ооңарны көрзүн база ол дээш шиидип, кезетсин».

Моисейниң Бурганга хомудааны

²²Моисей Дээрги-Чаяакчыга база катап мөргүп: «Дээргим! Сен бо чонну чүү дээш айбыл-халапка таварыштырдың? Чүгө мени айбылап чоруттуң?

²³Мен фараонга чеде бергеш, Сээң өмүнээден ооң-биле чугаалашканым соонда, фараоннуң бо чонга хамаарылгазы улам баксырай берди. Сен Бодуннуң чонуну хостаар болгаш, хоставайн бардың» – дээн.

Хосталышкын 6

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге: «Фараонну ам канчаарымны көөр сен: улуг күжүмнү ажыглаптарымга, ол израиль чонну салып чорудуптар; харындаа ону бодунуң черинден үндүр сывырыптар» – деп чугаалаан.

Бурганның Бодунуң даалгазын Моисейге катаптааны

²Бурган Моисейге улаштыр мынча дээн: «Мен – Дээрги-Чаяакчы-дыр мен.

³Мен Авраамга, Исаакка болгаш Иаковка Күчүлүг Бурган деп ат-биле көстүп кээп турган мен, а Дээрги-Чаяакчы деп адымны оларга угаатпаан мен.

⁴Мен олар-биле чагыг-керээ чарган мен – оларның ынчан чурттап, көжүп чорааны ханаан черни оларга бээрин аазаан мен.

⁵Израиль чоннуң египетчилерге кулдаттыргаш, хомудаанын дыңнап кааш, ол чагыг-керээни бодап келдим.

⁶Ынчангаш израиль чонга мону чугаала: „Мен – Дээрги-Чаяакчы-дыр мен. Силерни египет дарлалдан хостап үндүрер мен, египетчилерге кулдар болбас силер. Өндүр улуг күчү-күжүм-биле база коргунчуг кеземчелерим-биле силерни камгалаар мен.

⁷Мен силерни Бодумнуң чонум кылдыр хүлээп алыр мен база силерге Бурган болур мен. Силерни египет дарлалдан хостап үндүрген Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар – Мен дээрзин билип аар силер.

⁸Авраамга, Исаакка болгаш Иаковка бээр бооп даңгыраглааным черже силерни чедире бээр мен. Ол черни силерге салгал дамчыыр өнчү кылдыр бээр мен. Мен – Дээрги-Чаяакчы-дыр мен!“»

⁹Моисей ол сөстөрни израиль чонга дамчыдып чугаалаан, ынчалза-даа олар сорук чогуңдан база аар-берге ажилдарга чилчии үзүлгенинден ону дыңнавайн барганнар.

¹⁰Дээрги-Чаяакчы ынчан Моисейге:

¹¹«Египеттиң хааны фараонга баргаш, ооң израиль чонну бодунуң чуртундан салып чорудар ужурлуун чугаала» – дээн.

¹²Моисей Дээрги-Чаяакчыга: «Израиль чон безин мени тооп дыңнавайн турда, фараон мени тооп дыңнаар деп бе? Мен дылым чечен эвес кижиге болгай мен» – деп харыылаан.

¹³Дээрги-Чаяакчы Моисей болгаш Аарон-биле ынчалдыр чугаалажып, израиль чонну египет черден үндүрери-биле, израиль чонга база фараонга барып, чугаалажыр айтышкынны берген.

Моисей биле Аароннуң ада-өгбе даңзызы

¹⁴Моисей биле Аароннуң ада-өгбелериниң өг-бүле баштыңнары бо-дур. Иаковтуң улуг оглу Рувимниң оолдары – Энох биле Фаллу, Хецрон биле Харми олар Рувимден укталган төрөл бөлүктөр баштыңнары-дыр.

¹⁵Симеоннуң оолдары – Иемуил, Ямин, Огад, Яхин, Цохар биле хананей авалыг Саул олар Симеондан укталган төрөл бөлүктөр баштыңнары-дыр.

¹⁶А Левий 137 чыл чурттаан, ооң соон салгаан оолдарын Гирсон, Кохат болгаш Мерари дээр турган.

¹⁷Гирсоннуң оолдары Ливни болгаш Шимей болур, олардан база төрөл бөлүктөр укталган.

¹⁸Кохат 133 чыл чурттаан. Ооң оолдары Амрам биле Ицгар, Хеврон биле Узиил олар болур.

¹⁹Мерариниң оолдары Махли болгаш Муши болур. Левийден укталган төрел бөлүктерниң баштыңнары ол-дур.

²⁰Амрам 137 чыл чурттаан. Ол ачазының дуңмазы Иохаведаны кадай кылып алган. Иохаведа Амрамга Аарон биле Моисейни божуп берген.

²¹Ицгарның оолдары Корах, Нефег болгаш Зихрий болур.

²²Узиилдин оолдары Мисаил, Элицафан болгаш Сифри болур.

²³Аарон бодунга кадай кылдыр Аминадавтың уруу, Наассоннуң дуңмазы Елисаветаны ап алган. Елисавета Ааронга Надав биле Авиудту, Элеазар биле Ифамарны божуп берген.

²⁴Корахтың оолдары Асир, Элкана болгаш Авиасаф олар Корахтан укталган төрел бөлүктерниң баштыңнары-дыр.

²⁵Аароннуң оглу Элеазар Футиилдин бир уруун кадай кылдыр ап алган. Кадайы Элеазарга Финеести божуп берген. Левийден укталган төрел бөлүктерниң улуг баштыңнары ол-дур.

²⁶Аарон биле Моисей дээрге Дээрги-Чаяакчының: «Израиль чонну египет черден чурум-чыскаалдыг бөлүктерге үскеш, үндүре бериңер» – деп турганы улус ол-дур.

²⁷Египеттиң хааны фараон-биле чугаалажып, ооң израиль чонну Египеттен салып чорударын негеп турган улус – Моисей биле Аарон ол-дур.

Бурганның Моисей биле Ааронну томуйлааны

²⁸Ол үеде Дээрги-Чаяакчы Египетке Моисей-биле чугаалашкан.

²⁹Дээрги-Чаяакчы Моисейге: «Мен – Дээрги-Чаяакчы-дыр мен! Египеттиң хааны фараонга Мээң сеңээ чугаалаан бүгү чүвемни дамчыт» – дээн.

³⁰А Моисей Дээрги-Чаяакчыга: «Мен чечен эвес кижиге болгай мен, фараон мени тооп дыңнаар бе?» – деп харыылаан.

Хосталыышкын 7

¹Ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча дээн: «Мени дыңна, Мен сени фараоннуң мурнунга Бурган дег кылып каан мен, а Аарон акың сээң медээчиң болур.

²Сен Мээң айтыышкыннарымның шуптузун Ааронга дамчыдып чугаалаар сен, а акың фараонга: „Израиль чонну бодуннуң чериңден салып чорудувут“ – деп чугаалаар.

³А мен фараонну чөрүү кылып каар мен база дыка хөй көскү демдектер болгаш кайгамчык чүүлдерни египет черге көргүзөр мен.

⁴Ынчалза-даа фараон силерни тооп дыңнавайн баар. Мен ынчан Египетке күчү-күжүмнү көргүзөр мен; коргунчуг кеземчелерни көргүзүп тургаш, Мээң аг-шериимни – Мээң израиль чонумну египет черден үндүрө бээр мен.

⁵Египетке күчү-күжүмнү көргүзөримге база израиль чонну оларның аразындан үндүрө бээримге, египет чон Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип алыр».

⁶Моисей биле Аарон Дээрги-Чаяакчыны тооп дыңнап, Ооң дужааганын ёзугаар кылганнар.

⁷Фараон-биле чугаалажып эгелээни үеде Моисей – сезен, а Аарон – сезен үш харлыг турган.

Даянгыыштың чылан бооп хуулганы

⁸Дээрги-Чаяакчы Моисей биле Ааронга мынча деп чугаалаан:

⁹«Фараон силерге: „Кайгамчык чүүл кылып, күчү-күжүңерни көргүзүңер“ – дээр болза, акың Ааронга: „Даянгыыжыңны фараоннуң мурнунче октавыт“ – дээр сен, Моисей. Даянгыыш ынчан чылан бооп хуула бээр».

¹⁰Моисей биле Аарон фараонга чедип келгеш, Дээрги-Чаяакчының дужааганын ёзугаар кылганнар. Аарон даянгыыжын фараоннуң база ооң

дүжүметтериниң мурнунче октаптарга, даянгыыш чылан бооп хуула берген.

11Фараон ынчан египет мерген угаанныглар болгаш караң көрнүрлерни кыйгыртып эккээрге, олар боттарының илби-шидизин ажыглап, база ынчаар кылыпканнар.

12Олар шупту даянгыыштарын черже октаарга, даянгыыштары база-ла чыланнар бооп хуула берген; ынчалза-даа Аароннуң даянгыыжы оларның даянгыыштарын сыырыпкан.

13А фараон чөрүүлөп, Дээрги-Чаяакчының чугаалап турганы дег, Моисей биле Ааронну тооп дыңнавайн барган.

Бирги кеземче: сугнуң хан бооп хуулганы

14Дээрги-Чаяакчы ынчан Моисейге мынча дээн: «Фараон чөрүү-дүр, ооң израиль чонну салып чорудар хөңнү чок-тур.

15Даарта эртен фараонга чеде бер, ол хем эриинче үнүп кээрге, ооң оруун доза турувут. Чылан бооп хуулуп турган даянгыыжыңны база тудуп аар сен.

16Фараонга мынча деп чугаалаар сен: „Еврейлерниң Бурганы Дээрги-Чаяакчы мени сенче Ооң чонун Аңаа ээн кургаг ховуга бараан болуру-биле салып чорудуптарын чугаалазын дээш айбылап чоруткан чүве. Ынчалза-даа сен амдыгаа чедир тооп дыңнаваан-дыр сен.

17Дээрги-Чаяакчы ам сеңээ ‘Дээрги-Чаяакчы-дыр мен’ дээрзин канчаар көргүзерин чугаалап тур: мен хемниң суун холумда даянгыыжым-биле соптарымга, суг хан бооп хуула бээр.

18Хемде балык кырлып каар, хем чыдый бээр, египетчилер ынчан ооң суун ижип шыдавас апаар“».

19Дээрги-Чаяакчы Моисейге орта немей: «Ааронга мону чугаала. Ол даянгыыш туткан холун египетчилерниң бүгү сугларынче: оларның хемнеринче, арыктарынче, хөлдөрүнче база суг шыгжаар черлеринче углай сунупсун – ынчан суглар хан бооп хуула бээр. Египеттиң бүгү

черинге хан ага бээр, ыяш болгаш даш саваларны безин хан иштээр» – дээн.

²⁰Моисей биле Аарон Дээрги-Чаяакчының дужааганын ёзугаар кылганнар. Аарон даянгыжын көдүргөш, фараон болгаш ооң дүжүметтери көрүп турда, хемниң суун соптарга, хемниң бүгү суу хан бооп хуула берген.

²¹Хемниң балыы кырлып калган, хем чыдый берген, египетчилер ынчан ооң суун ижип чадап каан; хан бүгү египет черге агып чыткан.

²²Египеттиң караң көрнүр улузу боттарының илби-шидизин ажыглап, база шак ынчаар кылганнар. Ынчан фараон чөрүүлей бергеш, Дээрги-Чаяакчының чугаалап турганы дег, Моисей биле Ааронну тооп дыңнавайн барган.

²³Фараон олардан хая көрнүп, ордузунче чана берген; ол кайгамчык чүүл безин ооң чүрээн чымчадып шыдавайн барган.

²⁴Шупту египетчилер хемниң суун ижип чадап кааш, ижер суг тып аары-биле хем кыдыын казып туруп бергеннер.

²⁵Дээрги-Чаяакчы хемни хан кылдыр хуулдурупкан соонда, чеди хүн эрткен.

Хосталышкын 8

Ийиги кеземче: бөзүр-пагалар

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча дээн: «Фараонга баргаш, Дээрги-Чаяакчының бо сөстөрүн дамчыт: „Меңээ бараан болзун дээш, Мээң чонумну салып чорудувут.

²А салып чорударын чөпшээревес болзунза, сээң бүгү чериңни бөзүр-пагалар-биле долдуруп каар мен.

³Хемге бөзүр-пагалар имиңейни бээр, олар хемден үнгөш, бажыңыңче кирип кээрлер: удуур өрээлиңче, орун-дөжөөңче, дүжүметтериңниң,

албаты чонуңнуң бажыңнарынче база одаар суугуларың болгаш саваларыңче кире халчырлар.

⁴Олар сени, албаты чонуңну, бүгү дүжүметтериңни кырлай база бээрлер“».

⁵Дээрги-Чаяакчы Моисейге: «Ааронга чугаала, ол даянгыш туткан холун хемнер, арыктар болгаш хөлдерже углай сунупсун. Ынчан бөзүр-пагалар египет черже үнүп кээр» – деп немей чугаалаан.

⁶Аарон холун Египеттиң сугларынче углай сунуптарга, бөзүр-пагалар үнүп келгеш, бүгү египет черни шыва апканнар.

⁷Караң көрнүрлер боттарының илби-шидизин ажыглап, база ынчаар кылгаш, бөзүр-пагаларны египет черже үндүрүп эккелгеннер.

⁸Фараон Моисей биле Ааронну кыйгыртып алгаш: «Дээрги-Чаяакчыга мөргүп көрүңер, Ол бөзүр-пагаларны менден база мээң албаты чонумдан ырадып аппараттын. Мен ынчан силерниң чонуңарны Дээрги-Чаяакчыга өргүл кылыры-биле салып чорудар мен» – деп чугаалаан.

⁹Моисей фараонга: «Сен дээш, сээң дүжүметтериң дээш, албаты чонуң дээш мөргүүр үемни бодуң доктаадырын болгаап көрөм. Мен мөргүүрүмге, бөзүр-пагалар сенден, сээң бажыңнарыңдан чоруй баргаш, чүгле хемге артып каар» – деп харыылаан.

¹⁰Фараон: «Даарта» – дээн. Моисей: «Сээң чугаалааның ёзугаар болзун. Ынчан бистиң Дээрги-Чаяакчы Бурганывыс-биле эннежир кым-даа чок дээрзин билип алыр сен.

¹¹Бөзүр-пагалар сенден, сээң бажыңнарыңдан, дүжүметтериңден болгаш албаты чонуңдан ырап чоруй баар; олар чүгле хемге артып каар» – деп харыылаан.

¹²Моисей биле Аарон фараондан чоруй барганнар. Моисей оон Дээрги-Чаяакчыга Ооң фараонче салыпканы бөзүр-пагалар дугайында мөргүл кылып, Ону кыйгырган.

¹³Дээрги-Чаяакчы Моисейниң дилээн күүсеткен: бөзүр-пагалар бажыңнарга, херимнер иштинге, шөлдерге кырлып калган.

¹⁴Оларны эндере оваалай чыып каарга, чер кыры чыдый берген.

¹⁵А фараон байдалдың экижээнин көрүп кааш, чөрүүлеп, Дээрги-Чаяакчының чугаалап турганы дег, Моисей биле Ааронну тооп дыңнавайн барган.

Үшкү кеземче: хүлчүктер

¹⁶Дээрги-Чаяакчы Моисейге: «Ааронга чугаала, ол даянгыыжын сунгаш, черниң доозунун сопсун. Ынчан бүгү египет черге доозун хүлчүктер бооп хуула бээр» – дээн.

¹⁷Олар шак ынчаар кылганнар. Аарон даянгыыш туткан холун сунгаш, черниң доозунун соптарга, улусту болгаш мал-маганны хүлчүктер үглей берген. Бүгү египет черде бар доозун шупту хүлчүктер бооп хуула берген.

¹⁸Египет караң-көрнүрлер база илби-шидизин ажыглап, хүлчүктер тывылдырар дээш ынчалдыр кылырын оралдашса-даа, чадап кааннар. Улусту-даа, мал-маганны-даа хүлчүктер үглеп артып калган.

¹⁹Караң көрнүрлер ынчан фараонга: «Бурганның холу ону кылган-дыр» – деп чугаалааннар. Ынчалза-даа фараон чөрүүлеп, Дээрги-Чаяакчының чугаалап турганы дег, оларны дыңнаар хөңнү чок болган.

Дөрткү кеземче: ызырар сээктер

²⁰Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча дээн: «Даарта эртежик тургаш, фараоннуң мурнунга барып турувут. Ол хемге чеде бээрге, сен аңаа Дээрги-Чаяакчының дараазында сөстөрүн дамчыт: „Мээң чонумну Меңээ бараан болур кылдыр салып чорудувут.

²¹А бир эвес чонумну салбас болзуңза, көөр сен, Мен сенче, сээң дүжүметтериңче, албаты чонуңче, бажыңнарыңче ызырар сээктерни салып үндүрүптер мен. Египетчилерниң бажыңнары-даа, оларның чурттап турар чери-даа имилеме ызырар сээктерге бүргедиптер.

²²Шак ол хүнде Мээң чонумнуң чурттап турары Гесем деп черге хамаарылгам тускай боор: аңаа ызырар сээктер турбас. Мени бүгү чер-делегейниң Дээрги-Чаяакчызы деп ынчан билип алып сен.

²³Мээң чонумну сээң чонундан ылгаар мен. Даарта дораан бо бадыткал демдээ боттаныр“».

²⁴Дээрги-Чаяакчы шак ынчаар кылган-даа: эмге-санчок ызырар сээктер фараоннуң бажыңынче, ооң дүжүметтериниң бажыңнарынче, бүгү египет черже хөме ужуп келген. Чер-чурт ызырар сээктерден харыксырап чыткан.

²⁵Фараон ынчан Моисей биле Ааронну кыйгыртып алгаш: «Барыңар, Бурганыңарга өргүлдү маңаа, бо черге кылыңар» – деп чугаалаан.

²⁶Ынчалза-даа Моисей: «Ынчаарга кайын боор. Дээрги-Чаяакчы Бурганывыска салырывыс өргүлдү египетчилер бужар чүүл деп санаар болгай. Ынчангаш шак ол өргүлдү олар көрүп турда салыр болзувусса, бисти даштар-биле соп кааптар эвес деп бе?

²⁷Бисти ээн кургаг ховуже, үш хүн чорааш чедер черже чорудувут. Дээрги-Чаяакчы Бурганывыстың биске чугаалаанын ёзугаар, ол черге Аңаа өргүлден кылыылы» – деп харыылаан.

²⁸Фараон: «Мен силерни ээн кургаг ховуга Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарга өргүл кылыр кылдыр салып чорудар мен, чүгле ыраваңар; мен дээш мөргүп көрүңер» – дээн.

²⁹Моисей: «Ындыг-дыр, мен ам ордундан үнгеш, Дээрги-Чаяакчыга мөргүүйн. Ызырар сээктер фараондан, ооң дүжүметтеринден база албаты чонундан даарта ырап чоруй баар. Чүгле фараон израиль чонну Дээрги-Чаяакчыга өргүл кылыры-биле салып чорударындан ойталавазын, мегелээрин соксатсын» – деп харыылаан.

³⁰Моисей фараондан чоруткаш, Дээрги-Чаяакчыга мөргүүрге,

³¹Ол Моисейниң дилээн күүседип, ызырар сээктерни фараондан, ооң дүжүметтеринден база чонундан ырадып каапкан: чаңгыс-даа ызырар сээк артпаан.

³²Ынчалза-даа фараон чөрүүлээш, чонну бо удаада база салбайн барган.

Хосталышкын 9

Бешки кеземче: мал-маган кырар хамчык аарыг

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге фараонга барып, мону дамчыдып чугаалаарын дужааган: «Еврейлерниң Бурганы Дээрги-Чаяакчы: „Меңэң бараан болзун дээш, Мэң чонумну салып чорудувут!“ – деп тур.

²Бир эвес салырындан ойталап, ам-даа тудуп туруп бээр болзунца,

³көөр сен, Дээрги-Чаяакчы Бодунуң күчү-күжүн шөлдерде оыттап турар мал-маганыңга удур углаптар. Ол кончуг аар хамчык аарыгны сээң аыттарыңче, элчигеннериңче, тевелериңче, бода болгаш шээр малыңче салыптар.

⁴Дээрги-Чаяакчы ол өйде Израильдиң мал-маганын Египеттиң мал-маганындан ылгап кааптарга, израиль чонга хамааржыр чаңгыс-даа мал өлбес.

⁵Дээрги-Чаяакчы үе-шак айтып: „Мен ол бүгүнү бо чуртка даарта кылыр мен“ – деп чугаалап каан».

⁶Даартазында хүндүс Египеттиң хамык малы кырлып калган, а израиль чонга хамааржыр чаңгыс-даа мал хораваан.

⁷Фараон улузун «Барып көрүңер» дээрге, израиль чоннуң чаңгыс-даа малы хораваан болган. Ынчалза-даа фараон чөрүүлөп, израиль чонну салбайн барган.

Алдыгы кеземче: ириңниг балыглар

⁸Дээрги-Чаяакчы Моисей биле Ааронга мынча дээн: «Суугунуң хүлүн адыш долдур ап алыңар. А Моисей ону фараон көрүп турда, дээрже чажыпсын.

⁹Ынчан хүл бүгү египет черни бүргээр доозунче шилчий бээр; кижилерге болгаш мал-маганга ириңниг балыглар тыптып кээр».

¹⁰Моисей биле Аарон суугудан хүл ап алгаш, фараоннуң мурнунга барып туруп алганнар. Моисей хүлдү дээрже чажыптарга, улус-даа, мал-маган-даа ириңниг балыгларлыг апарган.

¹¹Караң көрнүрлер боттары ириңниг балыгларлыг апаргаш, Моисейге удур туржур харык чок болганнар, бүгү египетчилер база ынчап барганнар.

¹²Ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчы фараонну чөрүү кылып каан болгаш, Дээрги-Чаяакчының Моисейге чугаалап турганы дег, ол Моисей биле Ааронну тооп дыңнаваан.

Чедиги кеземче: долу

¹³Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча дээн: «Даарта эртен эртежик тургаш, фараоннуң мурнунга чеде бергеш, аңаа чугаала: „Еврейлерниң Бурганы Дээрги-Чаяакчы мынча деп тур: ‘Меңээ бараан болур кылдыр, Мээң чонумну салып чорудувут!»

¹⁴Бо удаада Мээң бүгү кеземчемни сээң бодунче, сээң дүжүметтериңче, албаты чонуңче салыптар мен. Ынчан бүгү чер кырында Мээң-биле эннежир кым-даа чок дээрзин билип каар сен.

¹⁵Мен күчү-күжүмнү көргүзүп, сенче база албаты чонуңче хамчык аарыгны салыпкан болзумза, чырык чер кырынга амылыг артпас турган ийик сен.

¹⁶Ынчалза-даа Бодумнуң күчү-күжүмнү көргүзөр дээш сени кадагалап арттырган мен, ынчан бүгү чер кырында улус-чоннар Мээң адымны билип алыр!

¹⁷Сен Мээң чонумга ам-даа удурланып, ону салып чорутпайн тур сен,

¹⁸Ынчангаш Мен даарта, бо үеде, Египетти үндезилеп тургусканындан бээр бөгүнге чедир кажан-даа чаап көрбээн, аажок күштүг долуну чагдырар мен.

¹⁹Ындыг болганда, кодан сүрүглериңни болгаш шөлдерде сеңээ хамааржыр бүгү чүвени бөлдүрүп, улустан айбыла; шөлге артып каар, бажың-балгадынга чаглактанмас бүгү улусту болгаш мал-маганны долу өлүр соп каар”«».

²⁰Фараоннуң дүжүметтериниң аразында Дээрги-Чаяакчының сөзүндөн коргар улус кулдарын болгаш кодан малдарын бажың-балгадынче кирип алган.

²¹А Дээрги-Чаяакчының сөзүн херекке албаан улус кулдарын болгаш кодан малдарын шөлге арттырып каан.

²²Дээрги-Чаяакчы Моисейге: «Холуңну дээрже углай сунувут, ынчан бүгү египет черже: улусче, мал-маганче база шөлдерде оът-үнүштүң шуптузунче долу чаар» – деп чугаалаан.

²³Моисей даянгыжын дээрже углай сунуптарга, Дээрги-Чаяакчы диңмирээшкинни диңмиредип, долуну чагдырыпкан; кызаңнаашкын черге чаттылып турган. Дээрги-Чаяакчы долуну бүгү египет черже чагдырыпкан.

²⁴Долу чаарга, ооң аразында кызаңнаашкын кызаңнап турган. Египетти ооң чону ээлеп чурттаандан бээр кажан-даа чаап көрбээн, эң күштүг долу ол болган.

²⁵Долу бүгү Египетке ажык черлерге турган бүгү чүвени – кижиден эгелээш, мал-маганга чедир – узуткап каапкан; шөлдерде оът-үнүштүң база ыяштарның шуптузун долу соп, үрегдеп, сыйып каапкан.

²⁶Чүгле израиль чоннуң чурттап турганы Гесем дээр черге долу чагбаан.

²⁷Фараон Моисей биле Ааронну кыйгыртып алгаш, оларга: «Бо удаада бачыт үүлгеткенимни миннип тур мен. Дээрги-Чаяакчының сөзү чөптүг-дүр, а мен болгаш мээң чонум буруулуг-дур – деп чугаалаан. –

²⁸Дээрги-Чаяакчыга мөргүп көрүңер: Бурганның диңмирээшкиннери соксазын, долу чагбазын, мен ынчан силерни салып чорудуптар мен, моон соңгаар тутпас мен».

²⁹Моисей аңаа: «Хоорайдан үне бээрим билек, Дээрги-Чаяакчыдан дилег кылып, холдарым сунар мен: диңмирээшкиннер диңмиревейн баар, долу-даа чагбастаар, чер-делегей Дээрги-Чаяакчыга хамааржыр дээрзин билип каар сен.

³⁰Ынчалза-даа билир мен: сен-даа, сээң дүжүметтериң-даа Дээрги-Бурган-Чаяакчыдан ам-даа кортпайн турар-дыр силер» – деп харыылаан.

³¹(Арбай баш тырта берген, а лён сыптарда частып үнүп келген турган, ынчангаш оларны долу соп каапкан.

³²А кызыл-тас биле ак-тараа орай быжар болгаш, ажырбайн барган.)

³³Моисей фараондан чоруй баргаш, хоорайдан үнгеш-ле, Дээрги-Чаяакчыдан дилег кылып, холдарын сунарга, диңмирээшкин биле долу соксай берген, чаъс база чагбайн барган.

³⁴Чаъстың, долунуң база диңмирээшкинниң соксаанын көргөш, фараон бачыт үүлгедирин уламчылай берген: ооң боду-даа, дүжүметтери-даа чөрүүлени бергеннер.

³⁵Фараон чөрүүлээш, Дээрги-Чаяакчының Моисейниң аксы-биле чугаалап турганы дег, израильчилерни салып чорутпайн барган.

Хосталышкын 10

Сески кеземче: мөөң шартылаа

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге: «Фараонче бар. Бодумнуң демги бадыткал демдектеримни оларга көргүзер дээш фараонну болгаш ооң дүжүметтерин чөрүү кылып каан мен.

²Мээң Египетке кылган чүүлдерим болгаш аңаа көргүскен бадыткал демдектерим дугайында оглуңга, оглуңнуң оглуңга чугаалап чорууруң

дээш база силер Мени Дээрги-Чаяакчыңар-дыр деп билип алзыннар дээш, ынчалдыр кылган мен» – деп чугаалаан.

³Моисей биле Аарон фараонга чеде бергеш, мынча дээннер: «Еврейлерниң Бурганы Дээрги-Чаяакчы мынча деп тур: „Сен ам чежеге чедир Меңээ чагыртырындан ойталап кээр сен? Меңээ бараан болур кылдыр, Мээң чонумну салып чорудувут.

⁴А бир эвес Мээң чонумну салбас болзуңза, көөр сен, даарта сээң чуртуңче мөөң шартылааны ыдыптар мен.

⁵Ол чериң кырын шыва аптарга, чер көзүлбестей бээр. Шартылаа силерде долу соонда бүдүн арткан бүгү чүвени чиптер; шөлдерде үнген ыяштарның шуптузунуң бүрүлерин база чиптер.

⁶Ол сээң бажыңнарыңны, дүжүметтериңниң бажыңнарын, Египетте бүгү улустуң бажыңнарын дола бээр. Силерниң ада-өгбелериңер бо черге чурттап эгелээнинден бээр, бөгүнге чедир ынча хөй шартылаа көрбээннер“». Моисей хая көрүнгеш, фараоннуң ордузундан үнүп чоруй барган.

⁷Ынчан фараоннуң дүжүметтери аңаа: «Бо кижиге бисти чежеге дээр хилинчектээрил? Ол улусту салып чорудуптуңар, Дээрги-Чаяакчы Бурганынга бараан болгайлар аан, Египеттиң буураар деп барганын ам-даа билбейн турарыңар ол бе?» – дээннер.

⁸Фараон Моисей биле Ааронну дедир кыйгыртып алгаш: «Барып, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарга бараан болуңар, чүгле кымнар баарыл?» – деп айтырган.

⁹Моисей: «Бүгү чон – аныяктар-даа, кырганнар-даа, оолдарывыс-даа, кыстарывыс-даа кады чоруур бис; бода-даа, шээр-даа малывысты ап алыр бис, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчывыстың байырлалы боор-дур» – деп харыылаан.

- 10**Фараон: «Ындыг боор харын! Мен силерни ажы-төлүңер-биле кады салыптар болзумза, Дээрги-Чаяакчыңар силерниң талаңарда болур боор оң! Багай чүве бодап алган хире-дир силер.
- 11**Чок-чок! Чүгле эр улус барып, дилээңер аайы-биле Дээрги-Чаяакчыга бараан болзун» – деп чугаалаан. Оон оларны үндүр сывырыпкан.
- 12**Дээрги-Чаяакчы ынчан Моисейге: «Египет черниң кырынче углай холунну сунувут: мөөң шартылаа хөме ужуп келзин база долу соонда бүдүн арткан бүгү оът-үнүштү чип каапсын» – деп айыткан.
- 13**Моисей египет черниң кырынче углай даянгыжын сунарга, Дээрги-Чаяакчы ол черже чөөн чүктен хат чорудупкан. Хат хүннү бадыр, дүннү өттүр хадааш, даартазында эртен мөөң шартылаа эккелген.
- 14**Шартылаа бүгү египет черже хөме шургул келгеш, чуртка чаттылдыр хонупкан. Шартылаа эңдерик болган – ооң мурнунда ындыг шартылаа туруп-даа көрбээн, ооң соонда база кажан-даа турбас.
- 15**Ол черниң кырын шыва аптарга, чер кыры кара бизирт апарган. Шартылаа черниң бүгү оът-сигенин болгаш ыяштарның бүрүлериниң долу соонда бүдүн артканнарын чипкен: бүгү египет черге – ыяштарга-даа, оът-үнүшке-даа – ногаан бүрү артпаан.
- 16**Фараон Моисей биле Ааронну далаштыг кыйгырткаш: «Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарга база силерге удур бачытты үүлгеткен-дир мен.
- 17**Бачыдымны бо удаада өршээгеш, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарга мөргүп көрүңер: Ол менден бо өлүмнү чайлатсын» – дээн.
- 18**Моисей фараондан үнүп чоруткаш, Дээрги-Чаяакчыга мөргээн.
- 19**Дээрги-Чаяакчы ынчан барыын чүктен аажок күштүг хат көдүрерге, хамык шартылааны Кызыл далайже дүжүр хадып аппаратан – египет черге чаңгыс-даа шартылаа артпаан!
- 20**Ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчы фараонну чөрүү кылып каарга, ол израиль чонну салбайн барган.

Тоску кеземче: дүмбей караңгы

²¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге: «Холунну дээрже углай сунувут – ынчан египет черге суйбай тудупку дег дүмбей караңгы дүжер» – дээн.

²²Моисей холун дээрже углай сунуптарга, бүгү египет черни үш хүн дургузунда дүмбей караңгы бүргей апкан.

²³Улус бот-боттарын көрүп шыдавайн турган, үш хүн дургузунда кым-даа олурган черинден турбаан, а израильчилерниң шуптузунуң чурттап турар черлеринде чырык бар болган.

²⁴Фараон Моисейни кыйгыртып алгаш: «Барып, Дээрги-Чаяакчыга бараан болуңар, чүгле шээр болгаш бода малыңар арттырып калыңар, а ажы-төлүңер силер-биле кады чорзун» – дээн.

²⁵Ынчалза-даа Моисей: «Дээрги-Чаяакчы Бурганывыска бүрүн өрттедир-даа, өске-даа өргүлдеривисти эккеп салыр кылдыр, сен бистиң мал-маганывысты база салып чорудар ужурлуг сен.

²⁶Кодан сүрүглеривисти – өскүс анай-даа маңаа арттырбайн – ап алыр бис, чүге дээрге Дээрги-Бурган-Чаяакчыга салыр өргүлдерни ол малывыстан алыр ужурлуг бис: Дээрги-Чаяакчыга бараан болурувус черге четпээн шаавыста, Аңаа өргүл кылдыр чүнү салырывысты тода билбес-ле болгай бис» – деп харыылаан.

²⁷Дээрги-Чаяакчы ынчан фараонну чөрүү кылып каарга, ол израильчилерни салып чорударындан ойталаан.

²⁸Фараон Моисейге: «Менден ырап чор! Моон соңгаар мээң караамга көзүлбе! Мээң караамга ам бир көстүр хүнүңде өлүр сен» – дээн.

²⁹Моисей: «Сээң чугаалааның ёзугаар болзун: моон соңгаар сээң караңга көзүлбес мен» – деп харыылаан.

Хосталышкын 11

Онгу кеземчени баш бурунгаар чугаалааны

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча дээн: «Мен ам база бир кеземчени египетчилерге болгаш фараонга онааштырайн, ооң соонда ол силерни

бо чурттан салып чорудуптар; а салып тура, силерни далаштырып, үндүр сывыра бээр.

²Чонга чугаалап каг: эр-даа, херээжен-даа улузуңар – кижиги бүрүзү боттарының кожоларындан алдын, мөңгүн каасталгалардан дилеп алыр ужурлуг».

³Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чонунче египет чонну ээ көрүндүрүпкен; ол ышкаш Моисей египет черге, фараоннуң дүжүметтериниң болгаш албаты чонунуң мурнунга аажок ат-сураглыг кижиги турган.

⁴Моисей фараонга чугаалаан: «Дээрги-Чаяакчы мынча деп тур: „Дүн ортузунда бүгү Египетти өттүр таварып эртер мен.

⁵Фараоннуң дүжүлге салгаар дун оглундан эгелээш, тараа дээрбелээр кул херээженниң дун оглунга чедир – Египетте өг-бүлелерниң дун оолдарының шуптузу база мал-маганның дун төлдериниң дөгерези – өлүп кырлыр.

⁶Бүгү египет черге ооң мурнунда кажан-даа турбаан база моон соңгаар кажан-даа турбас ажыг-шүжүгнүң ыы-сыызы дыңналыр.

⁷А бүгү израиль чондан когараар кижиги-даа, мал-маган-даа турбас, ыт безин оларже ырланмас. Египетчилер биле израильчилер аразыңга Мээң кандыг ылгал кылып турарымны оортан билип алыр силер“.

⁸Ынчан сээң шупту дүжүметтериң меңээ чедип келгеш, мөгейип: „Баштап турар бүгү чонуң-биле чоруй бар“ – деп дилээрлер. Ооң соонда мен чоруй баар мен». Моисей оон фараондан килеңи кыптыгып үне берген.

⁹Дээрги-Чаяакчы Моисейге: «Фараон силерни тооп дыңнавайн турардыр – египет черге Мээң кайгамчык чүүлдерим көвүдезин дээш, ындыг боор ужурлуг-дур» – деп чугаалаан.

¹⁰Моисей биле Аарон ол бүгү кайгамчык чүүлдерни фараоннуң мурнунга кылганнар. Ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчы фараонну чөрүү

кылып каан болгаш, ол израиль чонну бодунуң чуртундан салбайн барган.

Хосталыышкын 12

Хосталыышкын болгаш Хаарган далганнар байырлалдары

(Лев. 23:5-8; Сан. 28:16-25; Ы. х. к. 16:1-8)

¹Дээрги-Чаяакчы египет черге Моисей биле Ааронга мынча деп чугаалаан:

²«Бо ай силерге өске айларның башкылыы, чылдың бирги айы болзун.

³Бүгү израиль ниитилелге мону чугаалаңар. Бо айның онгу хүнүнде кижиге бүрүзү бодунуң өг-бүлезинге бир анай-хурагандан шилип алзын.

⁴А өг-бүледе улус эвээш, бүдүн мал эъдин чаңгыс угда чип шыдавас болза, чоогунда чурттап турар кожазы-биле кады, эът чиир кижилерниң санын барымдаалап, шуптузунга четчир кылдыр анай-хураганны шилип алзын.

⁵Ол мал четпес-дудуу эвес, бир харлыг эр мал болур ужурлуг, хой-даа, өшкү-даа мал төлү болза ажырбас.

⁶Ол мал силерге бо айның он дөртке чедир кадагалаттынып турзун, а он дөртте кежээки имир дүжерге, израильчилерниң бүгү ниитилели анай-хураганнарын дөггерер ужурлуг.

⁷Оон оларның ханын узуп алгаш, ол эътти чири бажыңнар эжиктериниң ийи кастыын база кырыкы доора ыяжын ооң-биле чаап алзыннар.

⁸Ол дүне анай-хураганның эъдин отка хааргаш, ажыткы-биле хөөтпейн хаарган далганнар-биле болгаш ажыг оът холуу-биле кады чизиннер.

⁹Чедир хаарбаан азы сугга хайындырган мал эъди чивеңер, а отка бажы, хол-буттары база ишти-хырны-биле катай бүдүнге хаарып чиңер.

¹⁰Ол дүне-ле эъттиң дөггерезин чиптиңер, а эртенге чедир артып калган кезээн өрттедиптиңер.

¹¹Анай-хураганның эьдин чиирде, бүрүнү-биле кеттинип, куруңар куржанып, идиңер кедип алгаш, даянгыбыңар тудуп алгаш, чиңер – ол дээрге Дээрги-Чаяакчыга бараалгаткан Хосталышкын байырлалының аьш-чеми-дир.

¹²Мен бо дүне египет черни өттүр таварып эрткеш, Египетте бар кижилерниң-даа, мал-маганның-даа дун төлдериниң дөгerezин чок кылып каар мен база Египеттиң бүгү бурганнарын шиидип, кеземче көргүзөр мен. Мен – Дээрги-Чаяакчы-дыр мен!

¹³Силерниң чурттап турар бажыңнарыңар эжиинде чагган хан тускай демдек болур: ону көрүп кааш, силерни оюп эрте бээр мен, Египеттиң чонун чылча шаап турумда, ол өлүмнүг халап силерге хора чедирбес.

¹⁴Шак бо хүн силерге тураскаалдыг болзун, бүгү салгалдарыңарга ол хүннү Дээрги-Чаяакчы дээш байырлал кылдыр байырлазын. Силерге кезээ мөңгеде доктааткан кылдыр байырлаңар.

¹⁵Чеди хүн дургузунда ажыткы-биле хөөтпейн хаарган далгандан чиңер; бирги хүнде-ле бажыңнарыңарга турган ажыткының шуптузун үндүр октаптыңар, бирги хүнден чедиги хүнге чедир ажыткылыг аьш-чем чиир кижии израиль чоннуң аразынга амылыг артпас.

¹⁶Бирги база чедиги хүнде силерге ыдыктыг чыыштар болуп эртсин: ол хүннерде кандыг-даа ажил кылбаңар, чүгле кижии бүрүзүңге херек аьш-чемни белеткеп болур силер.

¹⁷Далганнар байырлалын утпайн сагыңар, Мен ол хүнде силерниң чурум-чыскаалдыг бөлүктериңерни египет черден үндүрүп эккелген турар мен. Шак ол хүннү силерниң бүгү салгалдарыңар утпайн чорзун, ол дээрге кезээ мөңгеде доктааткан дүрүм-дүр.

¹⁸Бирги айның он дөрткү хүнүнүң кежээзинден эгелээш, чээрби бирги хүнүнүң кежээзинге чедир ажыткы-биле хөөтпейн быжырган далган чиир силер.

¹⁹Чеди хүн дургузунда бажыңнарыңарга ажыткы турбас ужурлуг. Ажыткылыг аьш-чем чиир кым-даа кижиге, ол кижиге өскээртен келген-даа болза азы израиль черниң үндезин чурттакчызы-даа болза, израиль ниитилелдин аразыңга амылыг артпас.

²⁰Ажыткылыг аьш-чем чивеңер: бүгү аал-ораныңарга ажыткы-биле хөөтпейн быжырган далган чиңер».

²¹Моисей израиль чоннуң бүгү баштыңнарын чыып алгаш, мынча дээн: «Өг-бүлелериңерге анай-хурагандан шилип тудуп алгаш, Хосталышкын байырлалында чири-биле дөгериңер.

²²Иссоп деп чадаң үнүштү боодалдай тудуп алгаш, савада ханче суккаш, эжиктериңерниң доора ыяжы болгаш кастыктарын хан-биле чаап калыңар, а оон эртенге чедир бажыңнарыңардан үнмеңер.

²³Дээрги-Чаяакчы египетчилерни кезедип турар үезинде, доора ыяжында болгаш кастыктарында хан чаап каан эжик көрүп кааш, ол бажыңны оюп эрте бээр база узуткакчының бажыңыңарже кирип, хора чедирерин болдурбас.

²⁴Бо чагыгны силерге база салгалдарыңарга кезээ мөңгеде берген хоойлу дег кадагалаңар.

²⁵Дээрги-Чаяакчының Бодунуң азаанын ёзугаар силерге берип турары черге чеде бергеш-даа, бо ыдыктыг чаңчылды сагып чоруңар.

²⁶Кажан ажы-төлүңер силерден „Бо чүү ындыг чаңчылыл?“ деп айтырар болза:

²⁷„Бо дээрге Дээрги-Чаяакчыга бараалгаткан Хосталышкын өргүлүдүр. Дээрги-Чаяакчы египетчилерни узуткап тургаш, израильчилерниң чурттап турган бажыңнарын оюп эрткеш, бистиң өг-бүлелеривисти камгалап каан болгай“ – деп харыылаар силер». Израиль чон ынчан Дээрги-Чаяакчыга сөгүрүп, мөгейген.

²⁸Олар чанып келгеш, Дээрги-Чаяакчы Моисей биле Ааронга канчаар дужааганыл, шак ынчаар кылганнар.

²⁹Дүн ортузунда Дээрги-Чаяакчы фараоннуң дүжүлге салгаар дун оглундан эгелээш, хоругдаттырган кижиниң дун оглунга чедир – египет черде бүгү дун оолдарны база мал-маганның бүгү дун төлдерин – чок кылып каапкан.

³⁰Дүне када фараон боду, ооң хамык дүжүметтери база бүгү египет чон туруп келген, Египетке кыпсынчыг ыы-сыы эгелээн, чүге дээрге кижини өлбөөн бажың чок болган.

Израиль чоннуң Египеттен үнүп чорупканы

³¹Фараон ол-ла дүне Моисей биле Ааронну кыйгырткаш: «Че, силер-даа, израиль чон-даа мээң чонум аразындан үнүп чоруңар! Барып, меңээ чугаалап турганыңар дег, Дээрги-Чаяакчыга бараан болуңар!

³²Чугаалап турганыңар дег, шээр-даа, бода-даа малыңарны сүрүп алыңар. Баргылаңар! Ол ышкаш мени йөрээп калыңар» – дээн.

³³Египетчилер база израиль чонну дүрген-не чуртундан чорударын кызып: «Оон башка бис шуптувус өлүр бис!» – деп турганнар.

³⁴Израиль чон ажыткы-биле хөөдүп четтикпээни далганын ап алган. Олар далган суп каан саваларын хептеринге ораагаш, эгиннеринге салгаш, чорупканнар.

³⁵Израильчилер Моисейниң сөстөрүн ёзугаар, египетчилерден мөңгүн болгаш алдын каасталгаларны база хептерни дилеп алганнар.

³⁶А Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чонунче египетчилерни ээ көрүндүрүптөргө, олар израильчилерниң дилээн чүүлдерин берип турганнар. Израильчилер Египеттен олча-тывыштыг чоруй барганнар.

³⁷Израиль чон, херээженнер биле ажы-төлдү санапас болза, 600 000 хире эр кижини, Раамсес хоорайдан Сокхот дээр черже чорупкан.

³⁸Олар-биле кады янзы-бүрү аймак-сөөктүг хөй улус үнүп чорупкан. Шээр болгаш бода мал аажок улуг кодан-сүрүг бооп турган.

³⁹Олар Египеттен көдүрүп эккелгени ажытпаан далганын хаарып алганнар, чүге дээрге Египеттен үндүр сывыртадып тура, далаш кадында далганын ажыткы-биле хөөдүп четтикпээннер база орукка чиир аьш-чем безин белеткээр чай чок болганнар чүве-дир.

⁴⁰Израиль чоннуң Египетке чурттаан үези 430 чыл болган.

⁴¹430 чыл эрткенде, шак ол хүнде, Дээрги-Чаяакчының чурум-чыскаалдыг бөлүк чону египет черден көжүп үне берген.

⁴²Ол дүн дээрге Дээрги-Чаяакчының израиль чонну египет черден үндүр көжүрүп, сагыш салып хонган дүнү болур. Ол дүн дээрге израиль чоннуң бүгү салгалдарының Дээрги-Чаяакчыны бодап, удувас дүнү болур.

Хосталышкын байырлалының дугайында тодаргайлаан дүрүм-хоойлу

⁴³Дээрги-Чаяакчы Моисей биле Ааронга мынча дээн: «Хосталышкын байырлалын демдеглээриниң дүрүмнери бо-дур. Өске аймак-сөөктүг кым-даа ооң доюнга киржип болбас.

⁴⁴Бир кижини садып алган кулун кыртыжап демдектеп алыр болза, ол кул кижини дойга киржип болур.

⁴⁵Араңарда чурттап турар өскээртен келген кижини база хөлезилеттинген ажилчыныңар дойга киришпес ужурлуг.

⁴⁶Аьш-чемни чаңгыс бажыңга чиир ужурлуг силер, ону бажыңдан дашкаар үндүрбеңер база малдың сөөктерин сыкпаңар.

⁴⁷Бүгү израиль ниитилел ол чаңчылды сагыыр ужурлуг.

⁴⁸Силерниң араңарда чурттай берген даштыкы кижини Дээрги-Чаяакчының Хосталышкын байырлалының анай-хураганын дөгерип чииринге киржир күзелдиг болза, ооң өг-бүлезинде эр кижини бүрүзү кыртыжап демдектээр ёзулалды эртип алзын. Ынчан ол кижини байырлал доюнуң эъдин чип болур база израиль черниң үндезин

чурттакчызы дег апаар. А кыртыжап демдектеттирбээн кижиге Хосталышкын байырлалының анай-хураганын чип болбас.

⁴⁹Израильдин үндезин чурттакчызынга-даа, араңарда чурттап турар даштыкы кижиге-даа бо дүрүмнер бир дөмей болур ужурлуг».

⁵⁰Бүгү израиль чон, Дээрги-Чаяакчы Моисей биле Ааронга канчаар дужааганыл, шак ынчаар кылган.

⁵¹Ол-ла хүнде Дээрги-Чаяакчы израиль чонну египет черден чурумчыскаалдыг бөлүктөргө үскеш, үндүрө берген.

Хосталышкын 13

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²«Израиль чоннуң аразында баштай төрүттүнген эр хиндиктиг төл бүрүзүн Меңээ бараалгадып, ыдыктап бер. Кижиниң-даа, малмаганның-даа дун төлү Меңээ хамааржыр».

Хаарган далганнар байырлалын демдеглээри

³Моисей чонга мынча дээн: «Кулдар болуп чорааныңар Египеттен үнүп келгениңер бо хүннү сактып алыңар. Дээрги-Чаяакчы силерни оортан Бодунуң өндүр улуг күчү-күжү-биле үндүрген болгай; ажыткы-биле хөөткен далган-тараа чивейн көрүңер.

⁴Бөгүн, авив айда Египеттен үнүп турар-дыр силер.

⁵Дээрги-Чаяакчы силерниң ада-өгбеңерге сүт биле ары чигири агып чыдар байлак черни бээрин даңгыраглаан болгай. Кажан Ол силерни демги черже – хананей, хет, амор, хиввей, иевус чоннарның черинче эркээрге, шак ол айда мындыг чаңчылды сагыңар:

⁶чеди хүн дургузунда чүгле ажыткы-биле хөөтпээн далган чиңер, чедиги хүнде Дээрги-Чаяакчыга бараалгаткан байырлалды демдеглеңер.

⁷Ажыткы-биле хөөтпээн далган-тарааны чеди хүн дургузунда чиир силер, ээлеп чурттаан бүгү чериңерге ажыткылыг далган-тараа турбас ужурлуг.

⁸Шак ол хүнде бодуңнуң оглуңга: „Мени Египеттен үндүрүп тура, Дээрги-Чаяакчының меңээ кылган чүүлү дээш, бо байырлалды сагыыр ужурлуг бис“ – деп чагып чугаала.

⁹Дээрги-Чаяакчының өөредиин утпайн чорууруң дээш база Дээрги-Чаяакчы сени өндүр улуг күчү-күжү-биле Египеттен үндүрүп эккелгенин бодап чорууруң дээш, шак ол байырлал сээң холунда имдемдек болзун, хаваанда тураскаалдыг демдек болзун.

¹⁰Бо байырлал дугайында дүрүмнү чылдың-на, доктааткан үезинде, сагып чор.

Дун төлдерни Бурганга бараалгадыры

¹¹Сеңээ болгаш ада-өгбөңге даңгыраглааны ёзугаар, Дээрги-Чаяакчы сени ханаан черге эккелгеш, ону сеңээ бээрге,

¹²баштай төрүттүнген эр хиндиктиг төл бүрүзүн Дээрги-Чаяакчыга бараалгат, сенде бар мал-маганның эр дун төлдериниң шуптузун база Аңаа бараалгат.

¹³Элчигенниң дун төл бүрүзүн хураган азы анай-биле солуп, садып хостаар ужурлуг, а бир эвес элчигенни Дээрги-Чаяакчыдан садып хоставас болзуңза, ооң мойнун сый шаап, өлүрүп каавыт. Сээң ажы-төлүң аразында эр дун төлдү база садып хостап ал.

¹⁴Алызы барып, оглуң сенден: „Бо кандыг уткалыг чүвөл?“ – деп айтырар болза, аңаа мынча деп харыылаар сен: „Дээрги-Чаяакчы бисти өндүр улуг күчү-күжү-биле кулдар болуп чораанывыс Египеттен үндүрүп эккелген.

¹⁵Фараон бисти салып чорутпайн, чөрүүлөп туруп бээрге, Дээрги-Чаяакчы египет черге бүгү дун төлдерни: кижилерниң-даа, мал-маганның-даа дун төлдерин – чок кылып каапкан болгай. Ынчангаш бис

Дээрги-Чаяакчыга мал-маганның эр дун төл бүрүзүн өргүп турар бис, а боттарывыстың дун оолдарывысты садып хостап* ап турар бис“.

¹⁶Дээрги-Чаяакчының бисти өндүр улуг күчү-күжү-биле Египеттен үндүрүп эккелгенин утпас дээш, шак ол ёзулал сээң холуңга им-демдек болзун база карааңга көскү кертиг болзун».

Египеттен израильчилерниң көшкен оруунуң эгези

¹⁷Фараон чонну салып чорудуптарга, Бурган ону филистим чоннуң черинче баар орук-биле (ол эң кыска орук-даа турган болза) аппаратан. Дээрги-Чаяакчы: «Чон дайылдажыр апаарын билгеш, өскээр боданып, Египетче дедир ээп келзе канчаар» – деп боданган.

¹⁸Ынчангаш Ол чонну долгандыр эдерттип, ээн кургаг хову кежир Кызыл далайже баштап алгаш чорупкан. Израильчилер египет черден чурум-чыскаалдыг үнүп чорупканнар.

¹⁹А Моисей Иосифтиң мөчү-сөөгүн ап алган, чүге дээрге Иосиф шаанда израильчилерниң аксы-даңгыраан ап: «Бурган силерге болчуп чедип кээрге, мээң мөчү-сөөгүмнү бо чурттан үндүрө бээр силер» – деп чагаан турган чүве-дир.

²⁰Сокхоттан үнүп чоруткаш, израиль чон ээн кургаг ховунуң кыдыында Этам деп черге турлагжып алган.

²¹Дээрги-Чаяакчы хүндүс боорга, булут чагыдан улуска орук айтып, а дүн дүжерге, от чагыдан чырыдып, оларның мурнунга чоруп орган. Ооң ачызында олар дүне-даа, хүндүс-даа чоруп болур турган.

²²Хүндүс боорга – булут чагы, дүне боорга – от чагы чондан черле ыравас болган.

Хосталышкын 14

Египет аг-шеригни узуткааны

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²«Израиль чонга мону чугаала. Олар дедир эггеш, Пи-Гахироттуң баарынга, Мигдол биле Кызыл далайның аразынга, Ваал-Цефоннуң дужунга турлагжып алзын.

³Фараон „Израиль чон ол черге аза берген-дир, ээн кургаг ховуга баар чери чок апарган-дыр“ деп бодаар.

⁴А Мен фараонну чөрүү кылып каарымга, ол силерни сүрүп чоруптар. Мен фараонну болгаш ооң аг-шериин баскаш, алдаржыыр мен. Ынчан египетчилер Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип алырлар». Израильчилер шак ынчаар кылганнар.

⁵Египеттиң хаанынга израиль чоннуң дезип чоруй барганын дыңнадырга, фараоннуң болгаш ооң дүжүметтериниң сагыжы ол чонга удур апарган. Олар: «Бо чүнү кылып алганывыс ол? Израильчилерни чүге салып чорудуп алган бис? Олар ам биске ажылдап бербес-тир» – деп турганнар.

⁶Фараон чуузазын дериткеш, бодунуң улузун эдертип алган.

⁷Ол Египеттиң бүгү дайынчы тергелерин, ооң иштинде 600 шилиндек тергени, ап алган. Терге бүрүзүн тускай баштыңчы удуртуп чораан.

⁸Дээрги-Чаяакчы Египеттиң хааны фараонну чөрүү кылып каарга, ол израиль чонну сүрүп чорупкан, а израильчилер эрес-дидими-биле бар чытканнар.

⁹Египетчилер оларны тергелерде кошкан бүгү аъттары-биле, аъттыг шерии-биле база бүгү аг-шерии-биле сүрүп чоруткаш, израильчилер Ваал-Цефоннуң дужунда, Пи-Гахироттуң чанында далай чоогунга турлагжып алган турда, чыпшыр четкеннер.

¹⁰Фараон чоокшулап кээрге, израильчилер хая көрүнгеш, соонда кел чыдар египетчилерни көрүп кааш, аажок коргуп, Дээрги-Чаяакчыдан дилег кылып, алгыржы бергеннер.

11Олар Моисейге: «Египетте чевеглер чедишпес эвес, сен чүге бисти өлзүн дээш ээн кургаг ховуже эккелдиң? Египеттен үндүрүп алгаш, бисти канчап турарың ол?

12Египетке тургаш: „Бистен адырлып көр, египетчилерге ажилдап берээли“ – деп турдувус чоп. Ээн кургаг ховуга өлүрүнүң орнунга, Египетке кулдар бооп чурттаары биске дээре-ле болгай» – деп турганнар.

13Ынчалза-даа Моисей: «Кортпаңар, деспейн туруңар, ынчан Дээрги-Чаяакчының силерни бөгүн канчаар камгалаарын көөр силер, ам көрүп турарыңар египетчилерни моон соңгаар кажан-даа көрбөс силер.

14Дээрги-Чаяакчы силерниң талаңарга чаалажыр-дыр, ынчангаш оожургаңар» – деп харыылаан.

15Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча дээн: «Чүге Мени кыйгырып-ла тур сен? Израиль чонга: „Шимчеп үнүңер“ – деп чугаала,

16а бодуң даянгыгыжыңны көдүргөш, холунну далай кырынче углай сунуптарыңга, ол ийи чарлып, орук чайлаар. Израиль чон ынчан далайны ортузунда кургаг черлеп кеже бээр.

17А Мен египетчилерни чөрүү кылып каарымга, олар силерни сүрүп чоруптарлар. Фараонну, ооң хамык аг-шериин, дайынчы тергелерин база аъттыг шериин баскаш, алдаржыыр мен.

18Фараонну, ооң тергелерин, аъттыг шериин баскаш, алдаржый бээримге, египетчилер Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип каар».

19Израиль чоннуң мурнунга орук баштап бар чыткан Бурганның төлээзи ам оларның соондан чорупкан. Булут чагы база оларның мурнундан соонче көже берип,

20египетчилер биле израильчилерниң аразыңга турупкаш, биргилеринге – булут болгаш дүмбей караңгы болу берген, а

ийигилеринге – дүне чырыдар чырык болу берген. Ынчангаш олар дүннү өттүр бот-боттарынче чоокшулавааннар.

²¹Моисей холун далайже углай сунупкан; Дээрги-Чаяакчы чөөн чүктен күштүг шуурган-биле дүннү өттүр далайны ийи чара хадыдып кээрге, далай кургаг чер апарып, суг орук чайлап берген.

²²Израиль чон далайны кургаг черлеп кеже берген; суг оларның оң база солагай талазындан ханалаштыр камгалай турупкан.

²³Египетчилер сүрүүшкүнүн уламчылаан: фараоннуң хамык аъттары, дайынчы тергелери болгаш аъттыг шерии израильчилерниң соондан далайже кире берген.

²⁴Эртен эрте Дээрги-Чаяакчы египетчилерниң турлаанче от чагыдан база булут чагыдан ээгип көргөш, оларны аймаарадыпкан.

²⁵Ол египетчилерниң тергелериниң дугуйларын арай деп чуглур кылып каарга, олар тергелерин сөөртүп чадап турганнар. Египетчилер: «Израильчилерден дезээли! Дээрги-Чаяакчы олар дээш биске удур чаалажып тур!» – деп барганнар.

²⁶Дээрги-Чаяакчы Моисейге: «Холуңну далайже углай сунувут, суг дедир агып келгеш, египет тергелерни болгаш аъттыг шеригни хөме апсын» – дээн.

²⁷Моисей даң бажында холун далайже углай сунуптарга, суг бодунуң эрги туружунче дедир агып келген, а египетчилер сугга уткуй маңнажып органнар. Дээрги-Чаяакчы оларны шак ынчаар далайга дүжүрген.

²⁸Дедир агып келген суг фараоннуң израильчилерни сүрүп, далайже кирген бүгү аг-шерииниң тергелерин, аъттыг шериин хөме апкан: чаңгыс-даа кижидириг артпаан.

²⁹А израиль чон далайны кургаг черлеп кеже берген; суг оларның оң база солагай талазындан ханалаштыр камгалай турупкан.

³⁰Дээрги-Чаяакчы шак ол хүн израильчилерни египетчилерден камгалаан – далай эриинде египетчилерниң мөчү-сөөктерин израильчилер көргөннер.

³¹Израиль чон Дээрги-Чаяакчының өндүр улуг күчү-күжү египетчилерни басканын көргөш, Дээрги-Чаяакчыдан коргуп, Аңаа болгаш Ооң чалказы Моисейге бүзүрөй берген. Ынчан Моисей болгаш израиль чон Дээрги-Чаяакчыны алгап-йөрөөп, дараазында ырны ырлажы берген:

Хосталыышкын 15

Моисейниң болгаш Мариамның Кызыл далай чанынга ырлары

¹«Дээрги-Чаяакчыны алгап ырлаайн, Ол өндүр улуун көргүстү: аьтты-даа, ону мунган кижини-даа далайже киир октапты.

²Дээрги-Чаяакчы – мээң күчү-күжүм-дүр, Ону алгап ырлаар мен. Ол – мээң Камгалакчым болду. Ол – мээң Бурганым, Ону кымдан арттыр мактаар мен, Ол – мээң ачамның Бурганы, Ону кымдан арттыр мактаар мен.

³Дээрги-Чаяакчы – өндүр улуг дайынчы, Ооң ады – Дээрги-Чаяакчы!

⁴Ол фараоннуң аг-шерииин, дайынчы тергелерин далайга дүжүрүптү; фараоннуң шериг баштыңчылары Кызыл далайга дүжүп өлдү.

⁵Оларны далай ээреми ажырыпты, ханы дүпче даш дег дүжүп кире бердилер.

⁶Дээрги-Чаяакчы, Сээң холуң күчү-күжү-биле алдаржыды, ооң-биле дайзынны чылча шаптың.

⁷Алдарыңның өндүр бедии-биле Сеңээ удур тура халаан улусту базып кагдың, Сээң ыткан чалбыыштыг килеңиң оларны сиген-саваң дег өрттедипти.

⁸Сээң килеңниг тыныжың үрүптөргө, суг ийи чара чайлып, чалгыглар ханалаштыр турупту, далайның ханы ээремнери кадыг апарды.

⁹Дайзын: „Оларны ызыртыр сүрүп чедейн, олча-тывыштыг болуйн, мага хандыр үптөп алуйн, хылыжымны хынындан уштуйн, мээң холум оларны кыргып-хыдызын“ – деп турду.

¹⁰А Сен оларже тыныжың үрүптериңге, далай оларны ажырыпты, олар терең сугларже коргулчун дег дүжүп кире бердилер.

¹¹Дээрги-Чаяакчы, бурганнар аразында Сээң-биле эннежир кым барыл?! Сен дег ындыг – ыдыкты-биле өндүр бедик, макталга төлептиг база кайгамчык чүүлдер чаяап турар – өске кым барыл?!

¹²Сен холуңну сунуптарыңга, чер дайзыннарны хөөп алды.

¹³Бодуңнуң камгалап кааның чонну энерелдииң-биле эдерттип аппаратчыдыр сен – ыдыктыг чериңче Бодуңнуң күчү-күжүң-биле чедирип барчыдыр сен.

¹⁴Ону дыңнааш, өске чоннар сүрээдеп тур: филистим черниң чурттакчылары коргуушкунга алзыпты,

¹⁵Эдом черниң нояннары коргуп дүвүреди, моав черниң баштыңчылары сириледи, Ханаанның бүгү чурттакчылары корга берди.

¹⁶Олар аажок коргуп-сүртезин. Сээң өндүр улуг күчү-күжүңден олар көжээлештир көжүй берзиннер, Дээрги-Чаяакчының чону чаны-биле эртип турда, Сээң чаяап кааның чон чаны-биле эртип турда, ыт-шимээн чок барзыннар.

¹⁷Чонуңну эдерткеш, Сеңээ хамааржыр дагга тургузуп каар сен, ол дээрге Сээң өргээң турар кылдыр шилип алган чериң-дир, Дээрги-Чаяакчы; ол дээрге Сээң тургузуп каарың ыдыктыг чер-дир, Дээрги!

¹⁸Дээрги-Чаяакчы кезээ мөңгеде хааннаар!»

¹⁹Фараоннуң аъттары, дайынчы тергелери болгаш аъттыг шерии далайлап кежип бар чыдырда, Дээрги-Чаяакчы оларже далайның чалгыгларын хөме аксыпкан, а израиль чон далайны кургаг черлеп кеже берген.

²⁰Мариам – Аароннуң өттүр билип медеглээр угбазы тимпан тудуп алган, херээженнер шуптузу тимпаннар туткаш, ооң-биле кады самнап эгелээннер.

²¹Мариам израильчилерге ырлап эгелээн: «Дээрги-Чаяакчыны алгап ырлаңар, Ол өндүр улуун көргүстү: аьтты-даа, ону мунган кижини-даа далайже киир октапты».

Марада болгаш Элимде суг баштары

²²Моисей израильчилерни Кызыл далайдан эдерттип алгаш чорупкан. Олар Сур деп ээн кургаг ховуга келгеш, аңаа үш хонук дургузунда чоруп-чоруп, суг тыппааннар.

²³Марага чедип кээрге, ооң суу ажыг болган – ону ижип шыдавааннар, ынчангаш ол черни Мара деп адап каан турган.

²⁴Чон Моисейге хорадап: «Ам чүнү ижер улус бис?» – деп хыйланып турган.

²⁵Моисей Дээрги-Чаяакчыдан дуза дилеп кыйгырарга, Ол аңаа ыяш айтып берген. Моисей ол ыяштың будуун сугже киир октаптарга, сугну ижип болур апарган. Бурган шак ол черге чонга хоойлу биле дүрүмнү берген, оларның бүзүрелин шенээн.

²⁶Ол: «Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның сөзүңге чагыртып, Меңээ таарымчалыг чүүлдерни кылыр болзуңарза база Мээң айтышкыннарымны тооп дыңнап, бүгү дүрүмнеримни сагыыр болзуңарза, Египетче салган аарыгларымның чаңгызын-даа силерже салбас мен. Силерни экиртип турар Дээрги-Чаяакчы – Мен-дир мен!» – деп чонга чугаалаан.

²⁷Израильчилер оон Элим дээр черге келген. Ында он ийи суг бажы болгаш чеден пальма ыяш бар болган; олар суг чанынга турлагжып алганнар.

Хосталышкын 16

Дээрги-Чаяакчының дээрден аьш-чемни хайырлааны

¹Бүгү израиль ниитилел Элимден үнүп чоруткаш, Египеттен үнгенинден бээр санаарга, ийи айның он бешки хүнүнде Элим биле Синайның аразында чыдар Син деп ээн кургаг ховуга чедип келген.

²Олар шупту ээн кургаг ховуга Моисей биле Ааронга хомудап:

³«Дээрги-Чаяакчының холундан египет черге өлүрүвүс кай! Эът дүлген паштар чанынга ордувус чоп, далган-тарааны тоттур чип турдувус чоп. А ам силер бистиң шуптувусту бо ээн кургаг ховуже, аштап өлзүннер дээш, үндүрүп эккелдиңер» – деп хыйланып турганнар.

⁴Дээрги-Чаяакчы ынчан Моисейге: «Мен силерге дээрден аьш-чемни чагдырып берейн. Улус хүннүң-не үнүп, хүнде чеже херек-тир, ынчаны чыып ап турзун. Олар Мээң дүрүмүм ёзугаар кылыр бе азы кылбас бе дээрзин ынчаар шенеп көөр мен.

⁵А алдыгы хүнде чыып алган аьш-чемин белеткеп алгаш, көөрге, өске хүннерде чыып ап турганындан ийи катап хөй апарган болур» – деп чугаалаан.

⁶Моисей биле Аарон бүгү израиль чонга: «Силерни египет черден Дээрги-Чаяакчы үндүре берген дээрзин кежээ билип алыр силер,

⁷а эртен Ооң өндүр бедиин көөр силер. Чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы силерниң Аңаа хомудап, хыйланганыңарны дыңнап каан-дыр. А бисте чүү боор, биске хомудап, хыйланган херээңер чүл?» – деп чугаалааннар.

⁸Моисей: «Дээрги-Чаяакчы силерниң Олче хомудап, хыйланганыңарны дыңнап каан-дыр, ынчангаш Ол силерге аьш-чем кылдыр эътти кежээ бээр-дир, а эртен далган-тарааны тоттур бээр-дир. А бисте чүү боор, биске эвес, Дээрги-Чаяакчыга хомудап, хыйланганыңар ол-дур» – деп немей чугаалаан.

⁹Моисей Ааронга: «Бүгү израиль ниитилелге: „Дээрги-Чаяакчының мурнунче чоокшулап келиңер, Ол силерниң хомудап, хыйланганыңарны дыңнап каан болгай“ – деп дамчыт» – дээн.

¹⁰Аарон бүгү израиль ниитилелге ону чугаалап турда, улус ээн кургаг ховуже углай көрнүп кээрге, Дээрги-Чаяакчының чайынналчак чырыы булутта чырып келген.

¹¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге:

¹²«Мен израиль чоннуң хомудап, хыйланганын дыңнап кагдым, оларга: „Кежээки имиртинде эът чиир силер, а даарта эртен тоттур далган-тараа чиир силер, ынчан Мени силерниң Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар деп билип алыр силер“ – деп дамчыт» – дээн.

¹³Кежээликтей матпадактар ужуп келгеш, улустуң турлагжаан черин шыва апкан, а даарта эртен ол кезек черге шалың дүшкен чыткан.

¹⁴Шалың эсти бергенде, улус көөрге, ээн кургаг ховунуң кырынга хыраа ышкаш бир-ле эстиичел чүүл артып калган болган.

¹⁵Израильчилер ону көргеш, бот-боттарындан: «Бо чүү боор?» – деп айтыржып турганнар, чүге дээрге ол чүл дээрзин билбес болганнар. Моисей оларга: «Бо дээрге Дээрги-Чаяакчының силерге берген далган-тараазы-дыр.

¹⁶Ол силерге бо далган-тарааны кижиге бүрүзү хереглээн аайы-биле, бир кижиге-ле бир гомор иштин, өг-бүлезинде чеже кижиге барын барымдаалап, чыып алырын дужааган-дыр» – деп чугаалаан.

¹⁷Израиль чон шак ынчаар кылгаш, чамдыызы – хөй, чамдыызы – эвээш далган-тарааны чыып алганнар.

¹⁸Хөйнү чыып алган кижиге артыкшыл билбес болзун, а эвээшти чыып алган кижиге чедишпезин билбес болзун дээш, олар гомор-биле хемчээп турганнар. Кижиге бүрүзү бодунга чеже херек-тир, ынчаны чыып алган.

¹⁹Моисей улуска: «Кым-даа далган-тараазын эртенге чедир арттырбазын» – деп чугаалаан.

²⁰ Ынчалза-даа олар ону тооп дыңнавайн барган – чамдык улус далган-тараазын эртенге чедир арттырып аарга, оозу курттуп, чыдып эгелээн. Моисей ол улуска ажына берген.

²¹ Улус далган-тарааны хүннүң-не эртен эрте, хереглээн аайы-биле чыып ап турган, дүштеки изигде ол эрий бээр болган.

²² Алдыгы хүнде далган-тарааны ийи катап хөйнү, бир кижиге-ле ийи гомор иштин чыып алганнар. Ниитилелдиң баштыңнары шупту Моисейге кээп, ону дыңнатканнар.

²³ Моисей оларга мынча деп чугаалаан: «Дээрги-Чаяакчыны дыңнаңар, Ол: „Даарта амыр-дыш хүнү, Дээрги-Чаяакчыга бараалгаткан ыдыктыг хүн болур-дур, быжыар аьш-чемиңерни бөгүн быжырып, хайындырар аьш-чемиңерни бөгүн хайындырып алыңар, а артып калганын даартага чедир кадагалай салып алыңар“ – дээн болгай».

²⁴ Улус Моисейниң айтышкынын ёзугаар аьш-чемин эртенге чедир шыгжап каарга, оозу чыдываан-даа, курттуваан-даа.

²⁵ Моисей чонга: «Ол далган-тарааны бөгүн – Дээрги-Чаяакчыга бараалгаткан амыр-дыш хүнүнде чиңер. Бөгүн шөлден далган-тараа тыппас силер.

²⁶ Алды хүн дургузунда далган-тарааны чыңар, а чедиги – амыр-дыш хүнүнде – далган-тараа шөлге турбас» – деп чугаалаан.

²⁷ Ынчалза-даа чамдык улус чедиги хүнде чыып үнгеш, чүнү-даа тыппааннар.

²⁸ Дээрги-Чаяакчы ынчан Моисейни дамчыштыр чонга мынча дээн: «Мээң айтышкыннарым болгаш дүрүмнеримни күүседиринден чежеге дээр ойталап кээр силер?»

²⁹ Дыңнаңар, Дээрги-Чаяакчы силерге амыр-дыш хүнүн хайырлаан-дыр, ынчангаш Ол алдыгы хүнде ийи хүн дургузунда чиир далган-тарааны

берип турар-дыр: чедиги хүнде кижиги бүрүзү аалынга артып калзын, кым-даа турар черинден ырап чорбазын».

³⁰Чон ынчан чедиги хүнде дыштанып эгелээн.

³¹Израиль чон ол далган-тарааны манна деп адап алган. Манна дээрге кориандр үрезиннери дег ак өңнүг тараа болган, а ооң амданы ары чигири чаап каан боова ышкаш болган.

³²Моисей чонга: «Дээрги-Чаяакчы: „Силерни египет черден үндүрүп эккелгенимде, ээн кургаг ховуга чемгерип турганым далган-тарааны көрзүннер дээш, силерниң бүгү салгалдарыңарга бир гомор ишти маннаны кадагалап арттырып калыңар“ – деп айтышкын берди» – деп чугаалаан.

³³Моисей оон Ааронга: «Бир идиш-савадан ап алгаш, олче бир гомор маннаны ургаш, силерниң бүгү салгалдарыңарга кадагалаттынып артар кылдыр, Дээрги-Чаяакчының мурнунга салып каг» – дээн.

³⁴Аарон Дээрги-Чаяакчының Моисейге дужааганын ёзугаар манна куткан идиш-саваны ыдыктыг аптараның мурнунга салып каан.

³⁵Израиль чон маннаны дөртөн чыл дургузунда – чурттаар черинге, ханаан черниң кызыгаарыңа чеде бергижеге чедир чип келген.

³⁶(А гомор болза эфаның оннуң бир кезээ болур чүве-дир.)

Хосталышкын 17

Сугнуң хаядан агып үнгени

¹Бүгү израиль ниитилел ээн кургаг Син ховузундан Дээрги-Чаяакчының айыткан аайы-биле көжүп чоруткаш, Рефидим дээр черге турлагжып алган, а ында улус ижер суг чок болган.

²Чон ынчан Моисей-биле алгыжып: «Биске ижер сугдан бериңер!» – деп турган. Моисей: «Чүге мээң-биле алгыжып тур силер? Чүге Дээрги-Чаяакчыны шенеп тур силер?» – деп айтырган.

³Улус ол черге суг ижиксээш, Моисейже хорадап: «Сен бисти Египеттен чүге үндүрө бердиң? Бисти, ажы-төлүвүстү, мал-маганывысты суксадып өлүрөр дээш бе?» – деп хыйланып турган.

⁴Моисей Дээрги-Чаяакчыдан дуза дилеп: «Бо чонну канчаар мен? Ам бичии боор болза, мени даштар-биле соп каар деп бардылар» – деп кыйгырган.

⁵Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп харыылаан: «Чоннуң мурнунче эрте бер, Израильдиң чамдык баштыңнарын эдертип ал. Нил хемниң суун соп турган даянгыжыңны база тудуп алгаш, эрте бер.

⁶Оон Мен аңаа – Хорив дагда хая кырынга – сээң мурнуңга туруп алып мен. Сен ынчан ол хаяны кагарыңга, оортан суг ага бээр, чон ол сугну ижип алып». Израиль баштыңнар көрүп турда, Моисей ынчалдыр кылган.

⁷Ол демги черге «Масса-Мерива» деп атты тывыскан. Израиль чон алгыш-кырыш үндүрүп, Дээрги-Чаяакчыны шенеп: «Дээрги-Чаяакчы бистиң аравыста бар бе азы чок бе?» – деп турган боорга, ынчаар адааны ол.

Амалик чон-биле бирги тулчуушкун

⁸Амалик чон келгеш, Рефидимге израильчилер-биле чаалашкан.

⁹Моисей Иисуска: «Эрес эрлерден шилип алгаш, барып, амаликтер-биле чаалаш; мен даарта Бурганның даянгыжын тудуп алгаш, тей бажындан хайгаарап турар мен» – дээн.

¹⁰Иисус Моисейниң чугаалаанын ёзугаар амаликтер-биле чаалажып чорупкан, а Моисей, Аарон болгаш Хур олар тей бажынче үне бергеннер.

¹¹Моисей холун көдүрүптөргө, израиль чон тиилеп эгелээр, а бадырыптарга, амалик чон тиилеп эгелээр бооп-тур.

¹²Моисейниң холдары шылап эгелээн, а Аарон биле Хур ынчан даш эккелгеш, аңаа салып бергеннер. Моисей даш кырынга олуруп аарга,

Аарон – бир талазындан, Хур – өске талазындан ооң холдарын көдүрүп алганнар. Ооң холдары хүн ашкыжеге чедир көдүрлү берген турган.

¹³Иисус ол чаага амаликтерни чылча шаап каан.

¹⁴Дээрги-Чаяакчы Моисейге: «Бо бүгүнү улус сактып артар кылдыр номга бижип каг база чырык черге амаликтер шуут уттундура бээр кылып каарымны Иисуска чугаала» – дээн.

¹⁵Моисей Дээрги-Чаяакчыга өргүл салыр бедигээш туткаш, аңаа «Дээрги-Чаяакчы – мээң тугум» деп атты тывыскаш:

¹⁶«Холум Дээрги-Чаяакчының дүжүлгезинде салдыган-дыр. Ол амаликтер-биле кезээ мөңгеде дайылдажыр-дыр» – деп чугаалаан.

Хосталышкын 18

Моисейниң каты Иофорнуң чедип келгени

¹Иофор – Бурганның Мадиянда бараалгакчызы, Моисейниң каты – Бурганның Моисейге болгаш израиль чонунга чүнү кылганын, Дээрги-Чаяакчының израиль чонну Египеттен үндүрө бергенин дыңнап каан.

²Моисейниң каты Иофор ынчан Моисейниң ооң мурнунда бажыңынче чандырышкан кадайы Сепфораны болгаш

³⁻⁵ооң ийи оглун ап алгаш, Бурганның дааның чанында ээн кургаг ховуда турлагжып алган Моисейге чедип келген. (Моисейниң улуг оглу Гирсам деп аттыг турган, чүге дээрге оглу төрүттүнүп кээрге, ачазы: «Мен бо черге өскээртен келген кижиле болгай мен» – деп чугаалаан чүве-дир. А ийиги оглу Элиезер деп аттыг турган, чүге дээрге оглу төрүттүнүп кээрге, ачазы: «Ачамның Бурганы меңээ дузалап, фараон мени өлүрер деп турда, камгалаан болгай» – деп чугаалаан чүве-дир.)

⁶Иофор Моисейге: «Катың Иофор-дур мен. Кадайың болгаш ийи оглуң-биле кады сенче кел чыдыр мен» – деп сөс дамчыткан.

⁷Күдээзи катын уткуп үнүп келгеш, аңаа мөгейгеш, ошкап каан. Амырмендизин айтырышкаш, олар чадырже кире бергеннер.

⁸Моисей катынга Дээрги-Чаяакчының израиль чонга болчуп, фараон болгаш египет чон-биле чүнү кылганын, орук ара оларга таварышкан бүгү бергелерни база Дээрги-Чаяакчының оларны камгалап турганын чугаалап берген.

⁹Иофор Дээрги-Чаяакчының израиль чонну египетчилерниң холундан хостааш, аңаа кылып берген бүгү эки чүүлдери дээш өөрүп турган.

¹⁰Ол мынча дээн: «Силерни египетчилерниң болгаш фараоннуң холундан адырып каан база бо чонну египетчилерниң эрге-чагыргазындан хостап каан Дээрги-Чаяакчыга алдар!

¹¹Дээрги-Чаяакчы израильчилерден боттарын өрү көрдүнген бүгү бурганнарга бодаарга, өндүр бедик дээрзин ам билдим».

¹²Моисейниң каты Иофор Бурганга бүрүн өрттедир өргүлдү болгаш өске-даа өргүлдерни эккеп салган. Ооң соонда Аарон база Израильдиң бүгү баштыңнары Бурганның мурнунга Моисейниң каты-биле кады аыш-чем чиир дээш чедип келгеннер.

Израиль чоннуң даргаларын томуйлааны

¹³Даартазында хүндүс Моисей улустуң чаргызын үзе шиидери-биле олуруп алган, а чон ооң мурнунга эртенден кежээге чедир шииттирер ээлчээн манап турган.

¹⁴Ооң каты күдээзиниң чонга кылып турар бүгү чүүлүн көргөш: «Чонну ол канчап турарың ол? Чүге сен чааскаан олурап сен, а бүгү чон сээң мурнуңга эртенден кежээге чедир манап турар ужурлугул?» – деп айтырган.

¹⁵Моисей катынга: «Чон Бурганның шииткелин дыңнап аар дээш меңээ кээп турар-дыр.

¹⁶Оларның аразынга кандыг-бир чаргы үнерге, меңээ чедип кээрлер-дир. Мен ол улустуң маргылдаазын үзе шиидип, оларга Бурганның дүрүмнерин болгаш хоойлуларын өөредип турар-дыр мен» – деп харыылаан.

17 Ынчалза-даа Моисейниң каты аңаа мынча дээн: «Сээң ынчаар кылып турарың шын эвес-тир.

18 Сен бодуңну-даа, сээң-биле кады турар чонну-даа хинчектеп турардыр сен: бо үүле-херек сеңээ хөлүн эрттир аар-дыр, ону чааскаан кылып шыдавас сен.

19 Ынчангаш мени тооп дыңна, мен сеңээ сүме кадайн, Бурган ынчан сээң-биле кады болур: сен Бурганның мурнунга чонну төлээлеп көр, ооң херектери-биле Ону таныштырып көр.

20 Чонну Бурганның дүрүмнери болгаш хоойлуларынга өөредип каг, эдерер ужурлуг оруун база кылып ужурлуг херектерин айтып бер.

21 Чон аразындан мөзүлүг, Бургандан коргар, ак сеткилдиг болгаш ажык-кончаа сүрбес кижилерни көрүп, билип алгаш, оларны чонну баштаар улус кылдыр – муң, чүс, бежен болгаш он кижиге даргалар кылдыр томуйлап каг.

22 Олар чонну кандыг-даа үеде шиитсиннер: чугула херек бүрүзүн сеңээ дыңнатсыннар, а бүгү ындыг кончуг чугула эвес херектерни боттары шиитпирлезиннер, сеңээ ынчан чиик болур, олар сээң үүрге-чүьгүңнү көдүржүп бээрлер.

23 Ынчалдыр, Бурганның дужааганын ёзугаар кылып болзуңза, бодуң-даа шыдажып үнер сен, бо бүгү чон-даа аал-оранынче сагыш амыр чеде бээр».

24 Моисей катының сүмезин хүлээп алгаш, ооң чугаалаан бүгү чүвезин кылган.

25 Ол бүгү израильчилерниң аразындан мөзүлүг кижилерни шилип алгаш, чонну баштаар улус кылдыр – муң, чүс, бежен болгаш он кижиге даргалар кылдыр томуйлап каан.

²⁶Олар чонну кандыг-даа үеде шиидип: шиитпирлээри берге херектер дугайында Моисейге дыңнадып, бүгү ындыг кончуг чугула эвес херектерни боттары шиитпирлеп турганнар.

²⁷Моисей ооң соонда катын чандырып, ону чуртунче үдеп чорудупкан.

Хосталыышкын 19

Чагыг-керээни чарарынга белеткел

¹Израильчилер египет черден үнүп чоруткандан бээр үшкү айда, таптыг-ла ай чаазында Синай деп ээн кургаг ховуга чедип келгеннер.

²Олар Рефидимден көжүп үнгеш, Синай ховузунга чедип кээп, ында турар даг дужунга турлагжып алганнар.

³Моисей Бурганга ужуражыры-биле дагже үнүп бар чыткан. Дээрги-Чаяакчы ону дагдан кый деп, мынча дээн: «Иаковтуң үре-салгалы болур израиль чонга мону чугаала:

⁴„Египетчилер-биле чүнү кылганымны база силерни эзир чалгыннарынга дажыглап, Бодумче эккелгенимни көрген силер.

⁵Ынчангаш Мээң сөзүмнү тооп дыңнап, Мээң чагыг-керээмни сагыыр болзуңарза, бүгү чоннар аразындан Мээң улуг үнелиг өнчү-хөреңгим болур силер. Бүгү чер-делегей Меңээ хамааржыр болгай,

⁶а силер Мээң бараалгакчыларымдан тургустунган онзагай күрүне база ыдыктыг чон болу бээр силер“. Израиль чонга дамчыдып чугаалаар сөстериң ол-дур».

⁷Моисей дагдан дүжүп келгеш, чоннуң шупту баштыңнарын кыйгырып алгаш, Дээрги-Чаяакчының чагып чугаалаан сөстөрүн дөгerezин дамчыдып берген.

⁸Бүгү чон чаңгыс үн-биле: «Дээрги-Чаяакчының биске чагаан бүгү чүүлдерин күүседир бис!» – деп харыылаан.

⁹Дээрги-Чаяакчы Моисейге: «Мени дыңна, Мен сеңээ сырый булут иштинге чедип кээр мен, чон Мээң сээң-биле чугаалажып турарымны

дыңнааш, сеңээ кезээ мөңгеде бүзүрей бээр» – дээн. Моисей ынчан Дээрги-Чаяакчыга чоннуң сөстөрүн дамчыткан.

¹⁰Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча дээн: «Барып, чонну бөгүн болгаш даарта ыдыкта. Олар хептерин чуп алзыннар;

¹¹соңгузу хүн болур чүвеге белен болзуннар, чүге дээрге Мен ол хүн, бүгү чон көрүп турда, Синай дагже дүжүп кээр мен.

¹²А сен дагны долгандыр шыйыг шыйгаш, чонга: „Даг бажынче үнмеңер база ооң дөжөөнгө дегбеңер. Дагга дегген кижини өлүрүп каар ужурлуг“ – деп чугаала.

¹³Ол кижиге кым-даа холун дээспезин, ону даштар-биле соп каапсын азы согун-биле адып каапсын. Мыйыс эдиски эде бээрге, мал-маган-даа, кижиде дагга дээр азы ынаар үнер болза, дириг үнмезин».

¹⁴Моисей даг бажындан дүжүп, чонга келгеш, ыдыктаашкын ёзулалын кылырга, улус хептерин чуп алган.

¹⁵Моисей чонга: «Соңгузу хүнге белен болуңар, кадайларыңарга дегбеңер» – деп чугаалаан.

¹⁶Шак ол хүн дүжүп кээрге, эртен диңмирээшкин диңмиреп, кызаңнаашкын кызаңнаан; даг кырынга сырый булут турупкан база эдиски ыткыр эткен – турлаанга турган бүгү чон сүрээдей берген.

¹⁷Моисей чонну турлагжаан черинден Бурганга уткуштур үндүрө бээрге, улус даг эдөөнгө туруп алган.

¹⁸А Дээрги-Чаяакчы Синай дагже отка бүргедипкен дүжүп келген, ол даг бүрүнү-биле ышталып эгелээн: ооң бажындан ыш, суугудан үнген ыш дег, дүргектелдир көдүрлүп, бүгү даг дыка күштүг сирилеп турган.

¹⁹Эдиски үнү оон-даа дыңзыг апарган. Моисей чүве чугаалаарга, Бурганның үнү аңаа харыылап турган.

²⁰Дээрги-Чаяакчы Синай дагның бажынче дүжүп келгеш, Моисейни даг бажынче кый дээрге, ол ынаар үне берген.

²¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге: «Дүшкеш, чон аразындан хөй улус өлбес кылдыр, Мени көөрү-биле чүткүп болбазын сагындыр.

²²Менче чоокшулаар бараалгакчыларым безин боттарын ыдыктап алып ужурлуг, оон башка оларны узуткап каар мен» – дээн.

²³Моисей Дээрги-Чаяакчыга: «Сээң сагындырганың ёзугаар дагны долгандыр шыйыг шыйгаш, ону ыдыктап каан бис, ынчангаш чон Синай дагже үнүп шыдавас» – деп чугаалаан.

²⁴Дээрги-Чаяакчы аңаа: «Улусче дүже бер, оон Аарон-биле кады даг бажынче дедир үнүп кээр сен, а Бурганның бараалгакчылары болгаш чон Менче чүткүвезин, оон башка Меңээ узуткаттырып аарлар» – деп харыылаан.

²⁵Моисей чонче дүжүп келгеш, ол бүгүнү дамчыдып чугаалаан.

Хосталышкын 20

Бурганның берген он айтышкыны

(Ыл. х. к. 5:6-21)

¹Бурган чонга бо бүгүнү чугаалаан:

²«Мен дээрге сени кул болуп чорааның Египеттен үндүрө берген Бурганың Дээрги-Чаяакчы-дыр мен.

³Сеңээ Менден өске кандыг-даа бурганнар турбазын.

⁴Бодуңга дүрзү-бурган кылба; өрү дээрде, куду чер кырында болгаш чер адаа сугда чоруур чүвениң кандыг-даа чурук-дүрзүзүн кылба.

⁵Оларга мөгейбе база бараан болба, чүге дээрге сээң Дээрги-Чаяакчы Бурганың болур Мен – хүннээчел Бурган-дыр мен; Мени хүлээп көрбес улустуң ажы-төлүн, ада-өгбезиниң кем-буруузу дээш, үшкү болгаш дөрткү салгал чедир кезедир мен.

⁶А Меңээ ынак база Мээң айтышкыннарымны күүседир улуска муң салгал чедир энерелдиг болур мен.

⁷Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның адын хей черге адава; Дээрги-Чаяакчының адын хей черге адап турар кижини Ол кеземче чок арттырбас.

⁸Амыр-дыш хүнүн ыдыктап, утпайн чор.

⁹Алды хүн дургузунда ажылдап, янзы-бүрү ажыл-херектерин кыл.

¹⁰А чедиги хүн – Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга бараалгаткан амыр-дыш хүнү-дүр. Ол хүнде сен бодуң-даа, сээң оглуң-кызың-даа, сээң эр, херээжен кулдарың-даа, мал-маганың-даа, сээң аал-ораныңда турар даштыкы кижиде – дөгереңер кандыг-даа ажыл-херек кылбаңар.

¹¹Дээрги-Чаяакчы алды хүн дургузунда дээрни, черни, далайны база оларда бар бүгү чүвени чаяап келген, а чедиги хүнде дыштанган болгай, ынчангаш Ол амыр-дыш хүнүн алгап-йөрээп, ыдыктап каан-дыр.

¹²Ачаң биле аваңны хүндүлөп чор, ынчан Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ берип турары чер кырынга амыдыралың узаар.

¹³Кижиде өлүрбө.

¹⁴Кады чурттаан эжиңге өскерилбө.

¹⁵Оорлава.

¹⁶Өске кижиге удур меге херечилел кылба.

¹⁷Өске кижиниң аал-оранын алыксава; өске кижиниң кадайын, ооң эр, херээжен кулдарын, ооң бугазын, ооң элчигенин – өске кижиде бар чүү-даа чүвени алыксава».

¹⁸Бүгү чон диңмирээшкиннерни, эдиски эткенин дыңнап, кызаңнаашкыннарны, дагны бүргээн ышты көрүп турган. Ол бүгүнү көрүп, дыңнааш, чон коргуп-иргип, ырадыр туруп алган.

¹⁹Чон Моисейден: «Бистиң-биле сен чугаалажып көр, тооп дыңнаар бис, а Бурган Боду бистиң-биле чугаалашпазын, оон башка өлүп каар бис» – деп дилээн.

²⁰Моисей чонга: «Кортпаңар! Бурган силерни шенээр дээш, Оон кортсун дээш база бачыт үүлгетпезин дээш чедип келген-дир» – деп харыылаан.

²¹Чон ырадыр туруп алган, а Моисей Бурганның турганы сырый булутче кире берген.

Бурганга мөгеериниң дугайында дүрүм-хоойлу

²²Дээрги-Чаяакчы Моисейге израиль чонга мынча деп дамчыдарын айыткан: «Мээң силер-биле дээрден чугаалажып турганымны көргөн силер.

²³Мен бар-дыр мен – боттарыңарга мөңгүн, алдын бурганнар кылбаңар.

²⁴Довурактан Меңээ өргүл салыр бедигээш кылгаш, аңаа бүрүн өрттедир өргүлдериңни база эп-найырал өргүлдериңни – шээр болгаш бода малыңны эккеп сал. Мээң адымны алдаржытсын дээним чер бүрүзүңге ынчалдыр кыл – Мен ынчан сеңээ келгеш, ачы-буянымны хайырлаар мен.

²⁵Меңээ өргүл салыр бедигээшти даштардан кылыр болзунза, хоюглап дүрбүвээн даштар-биле тудуп үндүр. Ол даштарның кайы-бирээзинге сээң херекселиң дээр болза, өргүл бедигээжи бужартай бээр.

²⁶Меңээ өргүл салыр бедигээшче тепкииш кырлап үнме, оон башка ооң кырынга чанагажың көстү бээр».

Хосталышкын 21

Кулдар дугайында

¹«Сээң израильчилерге чарлап чугаалаар хоойлуларың бо-дур:

²бир эвес еврей эр кул садып алзыңза, ол кижини сеңээ алды чыл дургузунда ажилдап берзин, а чедиги чылда халаска хосталып чорутсун.

³Бир эвес ол кул чааскаан келген болза, чааскаан хосталып чорутсун, а кадайлыг турган болза, кадайы база чоруй барзын.

⁴А бир эвес ээ кижиге кулунга кадай ап бээрге, ол кадай оолдар азы кыстар божаан болза, кулдуң кадайы-даа, ажы-төлү-даа ээзинге хамаарышсын, а кул кижиге чааскаан хосталып чорутсун.

⁵Ынчалза-даа кул кижиге: „Бодумнуң ээмге, кадайымга болгаш ажы-төлүмге ынак болгаш, хосталгаже үнмес мен“ – дээр болза,

⁶ээзи ону Бурганның мурнунга эккелгеш, эжик аксынга азы кастык чанынга тургускаш, кулаан шивегей-биле үттезин, ынчан ол кул ээзинге бүгү назынында бараан болур.

⁷Бир эвес кандыг-бир кижиге уруун кул кылдыр садыптар болза, ооң хосталыры эр кулдарның хосталыры ышкаш эвес болур.

⁸Бир эвес ол кул кыстың ээзи ону бодунга кадай кылып алыр деп турган, ынчалза-даа аңаа хөңнү чок апарган болза, ону дедир садып хостаарын чөпшээрэзин; ээзи кулу кысты бак көргөн ужурунда, ону өске чоннар кижизинге садар эргези чок.

⁹Бир эвес ээ кижиге ол кысты оглу-биле дүгдөп каар болза, аңаа бодунуң уругларыңга дег хамаарылгадан көргүссүн.

¹⁰Бир эвес ээ кижиге өске херээжен-биле өгленип алыр болза, кул-кадайыңга аыш-чем, идик-хеп бээринден база ооң-биле чоок харылзаалыг боорундан ойталавас ужурлуг.

¹¹А бир эвес ээ кижиге ол үш чүүлдү демги кул херээженге кылбас болза, ол херээжен акша төлөвейн, халаска чоруй барзын».

Күш дөгээр кемниг херектер дугайында

¹²«Кандыг-бир кижиге өлүргөн кижиниң бодун өлүрер ужурлуг.

¹³Ынчалза-даа бир кижиге боду кемниг херек үүлгедирин бодаваан, харын ооң холундан өске кижиниң өлүрүн Мен чүүлдүг деп көргөн болзумза, сеңээ өжээн негекчизинден өлүрүкчүнүң дезип чоруй баары черни айтып бээр мен.

14 А бир эвес кандыг-бир кижини өске кижини кара сагыштыгы-биле, баш удур бодап алгаш, өлүрөр болза, ол кижини Меңээ өргүл салыр бедигээш чанындан безин ап алгаш, өлүрүп каар ужурлуг.

15 Ачазын азы авазын шанчар кижини өлүрүп каар ужурлуг.

16 Бир кижини оорлап алгаш, садыптар азы бодунга тудуп турар кижини өлүрүп каар ужурлуг.

17 Ачазын азы авазын бак сөглээр кижини өлүмгө онаар херек.

18 Ийи кижини бактажып турда, бирээзи өскезин даш-биле сопкан азы чудуруу-биле шанчыпкан, а соктуруп азы шаштырып алган кижини өлбөй, орун-дөжөөндө чыдып алган дижик.

19 Бир эвес ол кижини туруп келгеш, бажыңындан даянгыштангып үнүп, кылаштай бээр болза, ону сопкан азы шанчыпкан кижини кем-буруузу дээш өлүртпес, а чүглө демги кижиниң ажылдаваан үези дээш төлөп бээр база ооң эмнээшкинин бүрүнү-биле харыылаар ужурлуг.

20 Кандыг-бир кижини бодунуң эр азы херээжен кулун мерге-биле хапкан, а демгизи ооң холундан өлүп калган болза, ол кижиге кеземче онаар ужурлуг.

21 Ынчалза-даа кул кижини бир азы ийи хүн эрткенде, туруп кээр болза, ээ кижиге кеземче онааштырбас, чүгө дээрге ол ээ кижини кулу дээш акша-мөңгүн төлөөн-дир.

22 Чокшуп-кыржып турган улус иштиг-сааттыг херээжен кижини теп-шанчыптарга, ол херээжен уруун элекке божупкан, ынчалза-даа аңаа хора чедирбээн болза, буруулуг кижини демги херээженниң ашааның онааган торгаалын шииткекчилер көрүп турда, төлээр ужурлуг.

23 Бир эвес аңаа хора чедирген болза: амы-тын дээш – амы-тын алыр;

24 карак дээш – карак, диш дээш – диш, хол дээш – хол, бут дээш – бут алыр;

²⁵Өртең дээш – өртең, балыг дээш – балыг, кемдээшкин дээш – кемдээшкин кылыр болзун.

²⁶Кандыг-бир кижиге бодунуң эр азы херээжен кулунуң караанче хап-сопкаш, кемдедип каар болза, карак дээш кулун хосталгаже салзын.

²⁷Бир эвес ээ кижиге эр азы херээжен кулунуң дижин турулдур шанчыптар болза, диш дээш кулун хосталгаже салзын».

Мал-маган дугайында

²⁸«Бир эвес буга эр азы херээжен кижини өлүр үзүп каар болза, буганы даштар-биле соп каар ужурлуг, ынчаарга ооң ээдин чип болбас, а малдың ээзинде буруу чок болур.

²⁹Ынчалза-даа ол буга ооң мурнунда-даа улус үзүп турган, а ооң ээзи ол дугайында дыңнааш-даа, малын кадарып-хайгаараваска, буга эр азы херээжен кижини өлүр үзүп каан болза, буганы даштар-биле соп каапкаш, ооң ээзин өлүмгө онааштырар ужурлуг.

³⁰А бир эвес ол кижиге төлевир онаап каан болза, ол акшаның дөгөрезин бодунуң амы-тынының садызы кылдыр төлезин.

³¹Бир-ле кижиниң оглун азы кызын буга үзүп каар таварылгада база олла хоойлуну ажыглаар ужурлуг.

³²Бир эвес буга эр азы херээжен кулду үзүп каар болза, оларның ээзинге буганың ээзи үжен шекел мөңгүннү төлээр, а буганы даштар-биле соп каар ужурлуг.

³³Кандыг-бир кижиге кудук аксын ажык кааптарга азы кудук каскаш, ону дуглавайн баарга, олче буга азы элчиген кире берген болза,

³⁴кудуктуң ээзи өлгөн мал дээш ооң ээзинге акша-мөңгүн төлээр ужурлуг, а мал сеги кудук ээзини болур.

³⁵Кандыг-бир кижиниң бугазы кожа аалдың бугазын өлүр үзүп каар болза, кожалар дириг арткан буганы садыпкаш, өртөөн үлежип алзыннар; өлүг буганы база деңге үлежип алзыннар.

³⁶Демги буганың ооң мурнунда-даа мал үзүп турганы билдингир, а ээзи ону кадарып-хайгаараваан болза, ол ээ өлгөн буганың дуюун тургузуп, орнунга буга бээр ужурлуг, а өлүг буга ооңуу болур».

Хосталышкын 22

Эт-хөреңги дугайында

¹«Буга азы хой оорлааш, ону дөгөргөн азы садыпкан кижиге буга дээш – беш буганы, хой дээш – дөрт хойну төлезин.

²Бир кижиге ооң бажыңын оор кижиге дүне када үрөп кирип турарын эскерип кааш, согарга, ол ооржу өлүп калган болза, демги кижиге ооң өлүмү дээш буруудакас.

³Ынчалза-даа ол үеде хүн үнүп келген турган болза, өлүрүүшкүн дээш буруудаар. Ооржу кижиге каража дээш төлээр ужурлуг, а бир эвес төлээр эт-хөреңгизиге чок болза, оорлап алган чүвезиниң орнун тургузар дээш, ооржунуң бодун кул кылдыр садыптар ужурлуг.

⁴Бир эвес ооржу кижиге туттурган, а оорлап алган малы: буга, элчиген азы хой тыпты берген, дириг-менди болза, оларның баш бүрүзү дээш ийи баш малды төлезин.

⁵Кандыг-бир кижиге бодунуң шөлүн азы виноград тараан черин өрттедип аштап турда, от өске кижиниң шөлүнче тарай бээр болза, бодунуң шөлүнүң азы виноград тараан чериниң эң эки дүжүдү-биле төлезин.

⁶Бир эвес кандыг-бир кижиниң салган оду чадаң үнүштер таварты өөскээш, коязының хөпээннерин азы сыпта турар дүжүдүн, азы шөлүн өрттедип каар болза, өрттү өөскүткен кижиге каражаның өртээн төлээр ужурлуг.

⁷Кандыг-бир кижиге бодунуң коязынга акша-мөңгүн азы эт-сеп шыгжадып каарга, оозун коязының бажыңындан оорлап аппаратан дижик. Бир эвес ооржу кижиге тыпты берген болза, ол демги чүүлдерниң ийи дакпыр өртээн төлээр ужурлуг.

⁸А бир эвес оор тывылбайн барза, бажыңның ээзи Бурганның мурнунга чедип келгеш, кожазының өнчү-хөреңгизинге холун дээспээнин бадыткаар ужурлуг.

⁹Маргылдаалыг кандыг-даа чүүл: буга, элчиген, хой, хеп дугайында; кандыг-бир кижиниң „Мээңии-дир“ деп турары читкен эт-сеп дугайында чаргылдашкан ийи кижии боттарының херээн Бурганга* шиитпирледир ужурлуг. Оларның буруулуг деп санаан кижизи өске кижиге ийи дакпыр хөй өртекти төлезин.

¹⁰Кандыг-бир кижии кожазы кижиге азы элчигенин, азы бугазын, азы хоюн, азы өске-бир малын кадарып-хайгааразын дээш хүлээдип бээрге, ол мал азы өлү берген, азы кемдей берген, азы ону ооржулар сүрүп алгаш барган, а ол бүгүнү көрүп турган улус чок болган дижик.

¹¹Ынчан кожазы кижии: „Мал ээзиниң өнчү-хөреңгизинге холум дээспээн мен“ деп, Дээрги-Чаяакчының мурнунга даңгыраглазын: мал ээзи даңгыракты хүлээп аар ужурлуг, а кожазы мал дээш төлевес ужурлуг.

¹²Бир эвес ол малды кожазы оорлаттырыпкан болза, каражаның өртээн ээзинге төлээр ужурлуг.

¹³Бир эвес малды араатан аң тудуп чипкен болза, шынзыдары-биле сегин көргүссүн: туттуруп чирткен мал дээш, ол төлевес ужурлуг.

¹⁴Кандыг-бир кижии кожазындан мал ачылап аарга, ол мал кемдей берген азы өлүп калган, а ээзи ол өйде чанынга турбаан болза, кожазы мал дээш төлезин.

¹⁵Бир эвес мал ээзи ынчан чанынга турган болза, кожазы төлевес ужурлуг. Кожазы малды акша-биле хөлезилеп алган турган болза, мал ээзи хөлези кылдыр алган акшазынга немей акша албас ужурлуг.

¹⁶Кандыг-бир эр кижии арыг кысты дуурайлааш, ооң-биле хойгажыпкан болза, ол кыстың ачазынга төлевир акшазын бергеш, ону кадай кылдыр ап алзын.

¹⁷А бир эвес ол кыстың ачазы: „Уруум бербес мен“ – дээр болза, ол кижини арыг кыс дээш төлээр ужурлуг акша-мөңгүнү дөмей-ле бүрүнү-биле төлезин».

Чүдүлгө болгаш мөзү-бүдүш дугайында

¹⁸«Караң көрнүр херээженни амылыг арттырба.

¹⁹Мал-маган-биле холбажыр кандыг-даа кижини өлүрер ужурлуг.

²⁰Чүглө чаңгыс Дээрги-Чаяакчыдан өске бурганнарга өргүл салыр кижини бүрүнү-биле узуткаар ужурлуг.

²¹Өскээртен келген кижини кызып-кыйбаңар, дарлаваңар, боттарыңар база египет черге өскээртен келген улус бооп чорааныңарны утпаңар.

²²Дулгуяк херээженнерни-даа, өскүстөрни-даа кызып-кыйбаңар.

²³Оларны кызып-кыяр болзуңарза, Менден дуза дилеп кыйгырарга, оларның хилинчээн дыңнап каар мен.

²⁴Ынчан Мээң килеңим кыптыгып, силерни узуткап каар чаа-дайынны чорудуптар мен; силерниң кадайларыңар дулгуяктар апаар, ажы-төлүңер өскүссүрөй бээр.

²⁵Мээң чонумнуң иштинде яды кижиге акшаңны чээлиге берген болзуңза, ону кызып-кыйба, хөө хуузун негеве.

²⁶Өске-бир кижиниң тонун долаага арттырып алган болзуңза, хүн ажар бетинде эгидип бер:

²⁷ооң чаңгыс борбак шуглаа, мага-бодун шывар хеви ол-дур; оозу чок болза, чүнү шугланып удуурул? Ынчангаш ол кижини Менден дуза дилеп, кыйгырарга, ээ көрнүүчел болгаш, ону дыңнап каар мен.

²⁸Бурганны каргава, чонуңнуң удуртукчузун бак сөглөвө.

²⁹Сээң дүжүдүңнүң башкылыын: баштайгы тарааңны болгаш баштайгы чимизиңниң чулуун Меңээ бээрин саадатпа; дун оглуңну Меңээ бараалгадыры-биле бер.

³⁰Мал-маганыңның дун төлдерин база ынчалдыр бараалгат. Бода-даа, шээр-даа малдың дун төлдери чеди хүн дургузунда авазы-биле кады турзун, а сески хүнде оларны Меңээ эккеп бер.

³¹Силер Меңээ хамааржыр ыдыктыг улус болур силер; шөлге араатан аңнарга туттурган дириг амытан эьдин чивейн, ыттарга октап берип чоруңар.

Хосталышкын 23

¹Меге чугаа-соот таратпа; бак кижиге холуң сунуп, мегелеп херечилеве.

²Хөйнүң талазынче чайгылып, бузут үүлгетпе база чаргы үзе шиитпирлеп тура, хөйнүң талазынга турар дээш шындан ойталава.

³Бир кижиниң чаргызын үзе шиитпирлеп тура, ядыы-ла болганы дээш, ону амдажытпа.

⁴Дайзыныңның-даа бугазы азы элчигени аза бергенин көрүп кагзыңза, ээзинге эгидип бер.

⁵Өжээтениңниң элчигени чүьгүнүң аарындан кээп ушканын көрүп кагзыңза, ону чыттырзын каапкаш барба: дайзыныңга дузалап, чүьктү дүжүрүш.

⁶Түреңги кижиниң чаргызын үзе шиитпирлеп тура, ооң эргезин кызагдава.

⁷Шын эвес буруудадышкындан чайлап, буруу чок, актыг кижини өлүрер кылдыр шиитпе – Мен кем-буруулуг кижини агартпас болгай мен.

⁸Хээлилээн белектер алба, олар карактыг улусту согурартып каар база актыг улустуң чугаа-сөзүнүң утказын хажыдып каар болгай.

⁹Өскээртен келген кижини кызып-кыйба: силер база египет черге өскээртен келген улус бооп чурттап чораан болгаш, ындыг кижиниң сеткил-хөңнүн билир болгай силер».

Онзагай хүннер болгаш байырлалдар дугайында

10 «Бодуңнуң чериңни алды чыл дургузунда тарып, дүжүдүн ажаап ап кел.

11 А чедиги чылда аңаа дыштан берип, болбаазыратпа; чайгаар үнген дүжүттү сээң чонуңнуң түреңги улузу чыып чизин, ооң соонда артканын черлик аң-мең чемиш кылзын. Виноградың шөлү болгаш олива ыяштарың-биле база ынчалдыр кыл.

12 Алды хүн дургузунда ажил-херектерин кыл, а чедиги хүнде дыштанып ал, сээң бугаң биле элчигениң дыштанзын; эр, херээжен кулдарың биле өскээртен келген ажилчының дыштанзын.

13 Силерге Мээң чугаалаан бүгү чүвемни күүседиңер, өске бурганнар аттары безин адаваңар: аксы-дылыңардан ол аттар үнмезин.

14 Чылда үш катап Меңээ бараалгаткан байырлалды эрттирер сен.

15 Ажиткы-биле хөөтпээн далганнар байырлалын сагып чор: Мээң сеңээ дужааганым дег, Авив айның доктааткан үезинде, Египеттен хосталып үнүп келген үеңде, чеди хүн дургузунда ажиткы-биле хөөтпейн быжырган далган-тараа чиир сен. Ол ышкаш улус Мээң мурнумга хол куруг келбезин.

16 Бодуңнуң шөлүңде тарып алган үрезиниңниң болгаш күш-ажылыңның үре-түңнели – баштайгы дүжүдүңнүң байырлалын демдеглек чор. Чыл төнчүзүңде шөлүңден күш-ажылыңның үре-түңнелин ажаап аарың – дүжүт ажаалдазының байырлалын демдеглек чор.

17 Чылда үш катап сээң бүгү эр улузуң Дээрги-Бурган-Чаяакчының мурнунга бараалгап келзин.

18 Меңээ хан өргүп турар үеңде, ажиткылыг хлебти катый өргүвө; байырлалда Меңээ салган өргүлдүң чаан даартагы эртенге чедир арттырба.

¹⁹Сээң чериңниң дүжүдүнүң башкылыын Бурганың Дээрги-Чаяакчының өргээзинге эккеп бараалгат. Анайны ооң авазының сүдүнге хайындырба».

Бурганның ханаан черни Израильге чагыртыр бооп азааны

²⁰«Көр даан, Бодумнуң төлээмни, сени орукка кадагалазын дээш база Мээң белеткеп кааным черге чедирзин дээш, сени мурнай чорудуп тур мен.

²¹Ооң мурнунга бодуңну шын алдынып чор, ооң үнүн тооп дыңна, аңаа удурланма, чүге дээрге Мээң өмүнээмден айбылаткан болгаш, ол силерниң Меңээ удурланганыңарны өршээвес.

²²Бир эвес ооң сөзүн тооп дыңнап, сеңээ чугаалаан бүгү чүүлүмнү күүседир болзуңза, дайзыннарыңга дайзын апаар мен, сеңээ удур улуска удурланыр мен.

²³Мээң төлээм сээң мурнуңга орук баштап чоруткаш, сени амор, хет, ферез, хананей, хиввей болгаш иевус чоннарга чедире бээр, ынчан оларны узуткап каар мен.

²⁴Ол чоннарның бурганнарыңга мөгейбе, оларга бараан болба; ол чоннарның ажыл-херектерин өттүнме, харын оларның дүрзү-бурганнарын узуткааш, ыдыктыг көжээлерин чуура шаап каавыт.

²⁵Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга бараан бол, Мен ынчан сээң аыш-чемиңни болгаш сууңну элбек кылып каар мен, аарыг-аржыкты сенден чайладыр мен.

²⁶Сээң чер-чуртуңга уруг дүжүрер база үре-төл чок херээженнер турбас; сээң назыныңны узадыр мен.

²⁷Чаалажып чеде бээриң чоннарның шуптузун аймаарадып, сүртедир мен база сээң дайзыннарыңның шуптузун сенден десе бээр кылдыр кылып каар мен.

²⁸Улуг арыларны сенден мурнай чорудар мен, олар сээң мурнуңдан хиввейлерни, хананейлерни болгаш хеттерни сывырып чорудуптар.

²⁹Сээң мурнундан ол чоннарны чаңгыс эвес чыл дургузунда чоорту үндүр сывырар мен, оон башка чер ээнзиреп, шөлдерге черлик аң-мең өзүп-көвүдээш, сеңээ айбылдыг апаар.

³⁰Оларны сээң келген чериңден бичии-бичиилеп – сен өзүп-көвүдээш, бо черни ээлеп алгыжеңге чедир – үндүр сывырар мен.

³¹Кызыл далайдан Филистим далайга чедир, ээн кургаг ховудан Евфрат хемге чедир черни сеңээ ээлээр девискээр кылдыр бээр мен, ол черде чурттап турар улусту сеңээ аштырар кылдыр кылып каарымга, оларны сывырып чорудуптар сен.

³²Ол чоннар-биле-даа, оларның бурганнары-биле-даа керээ чарба.

³³Олар сээң чериңге чурттавас ужурлуг, оон башка сени Меңээ удур бачыт үүлгедир чорукче киире бээрлер; оларның бурганнарынга бараан болур болзуңза, бодуң дузакка туттуруп алганың ол-дур».

Хосталышкын 24

Чагыг-керээни хан-биле быжыглап доктаатканы

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча дээн: «Сен, Аарон, Надав болгаш Авиуд база Израильдиң баштыңнарындан чеден кижиге Мээң турар даамче үнүп келгеш, Меңээ ырактан мөгейиңер.

²Моисей чааскаан Менче чоокшулазын, а арткан улус чоокшулавазын; чон олар-биле кады дагже үнмезин».

³Моисей чонга келгеш, Дээрги-Чаяакчының хамык сөстөрүн болгаш дүрүм-хоойлуларын оларга дамчыдып чугаалаан. Бүгү чон чаңгыс үн-биле: «Дээрги-Чаяакчының чугаалаан бүгү чүвезин күүседир бис» – деп харыылаан.

⁴Моисей Дээрги-Чаяакчының хамык сөстөрүн бижип алган, а даартазында эртежик тургаш, даг эдээнге өргүл салыр бедигээшти база Израильдиң он ийи аймаан көргүскен он ийи даш көжээни тургузуп каан.

⁵Ооң соонда ол израиль чоннуң аныяк эрлерин чорудуптарга, олар бүрүн өрттедир өргүл малдарын эккелгеннер, а оон Дээрги-Чаяакчыга салыр эп-найырал өргүлүнүң бугажыктарын дөгөргеннер.

⁶Моисей малдың ханының чартыын тавактарга кудуп каан, а өске чартыын өргүл салыр бедигээшче төккен.

⁷Оон чагыг-керээни бижээн дүрүг-номну ап алгаш, чонга дыңналдыр номчуп бээрге, израильчилер: «Дээрги-Чаяакчының чугаалаан бүгү чүвезин күүседир бис, дыңнангыр болур бис» – дээннер.

⁸Моисей ынчан өргүл малының ханын узуп алгаш, чонче бызай чажып: «Бо бүгү сөстөргө хамаарыштыр Дээрги-Чаяакчының силер-биле чарган чагыг-керээзиниң ханы бо-дур» – деп турган.

⁹Ооң соонда Моисей, Аарон, Надав болгаш Авиуд олар база Израильдин чеден баштыңы дагже үне бергеннер.

¹⁰Олар аңаа Израильдин Бурганын көрүп кааннар. Ооң турар чери дээр ышкаш аяс, сапфир дашка дөмей болган.

¹¹Бурган израиль чоннуң шилиттинген бо улузун узуткаваан; олар Бурганны көргеннер база аштанып-чемненип дойлааннар.

Моисейниң даг кырынга дөртөн хонук турганы

¹²Дээрги-Чаяакчы Моисейге: «Менче, даг бажынче үнүп келгеш, орта тур; Мен сеңээ улусту өөредир кылдыр хоойлу болгаш айтышкынар бижип кааным калбак даштарны бээр мен» – деп чугаалаан.

¹³Моисей бодунуң дузалакчызы Иисусту эдертип алгаш, Бурганның даанче үне берген.

¹⁴А баштыңнарга ол: «Бис силерже эеп келгижевиске чедир маңаа туруңар; Аарон болгаш Хур силер-биле артып калзын – кандыг-бир кижиге херээн шиитпирледир дей берзе, оларга барып шиитпирлетсин» – деп чугаалаан.

¹⁵Моисей дагже үне бээрге, булут дагны бүргей апкан;

¹⁶Дээрги-Чаяакчының чайынналчак чыры Синай дагже дүжүп келген; булут дагны алды хүн дургузунда шыва ап келген, а чедиги хүнде Дээрги-Чаяакчы булут аразындан Моисейни кый дээн.

¹⁷Даг кырында Дээрги-Чаяакчының чайынналчак чыры израиль чоннуң карактарынга чалбырааштыг от дег көстүп турган.

¹⁸Моисей булуттуң ортузунче кирип, дагже улам бедидир үне берген; даг бажынга ол дөртен хүн, дөртен дүн дургузунда турган.

Хосталышкын 25

Ыдыктыг өргээ-майгынны тудары-биле салган өргүл белектери

(Хост. 35:4-9)

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²«Израиль чонга чугаала: олар Меңээ өргүл белектерин эккеп берзин. Эки туразы-биле салып турар кижини бүрүзүндөн өргүл белектерин хүлээп алыңар.

³Улустан хүлээп ап болуруңар өргүл белектери бо-дур: алдын, мөңгүн, хүлер;

⁴көк, кызыл-хүрең болгаш кызыл өңнүг пөстөр, ак лён, өшкү дүгү;

⁵кызыдыр будаан кошкар кежи, тахаш кежи; акация ыяжы;

⁶чырыткыже кудар олива үзү, бараалгакчыларны шилип чаар үс кылырынга база айдызаарынга ажыглаар чаагай чыттыг чүүлдер;

⁷оникс дээр үнелиг даштар болгаш эфод деп хепке база ыдыктыг хапчыгашка быжыглаар үнелиг даштар.

⁸Улус Меңээ ыдыктыг өргээ-майгынны тудуп берзин, ынчан оларның аразынга чурттаар мен.

⁹Өргээ-майгынның хевирин, ооң хамык херекселдериниң хевирин сеңээ канчаар көргүзүп турар-дыр мен, шуптузун шак ынчаар кылып калыңар».

Ыдыктыг аптара

(Хост. 37:1-9)

- ¹⁰«Акация ыяжындан ыдыктыг аптарадан кылып аар силер; ооң узуну ийи чартык кыры дурту, дооразы бүдүн чартык кыры дурту, а бедии бүдүн чартык кыры дурту болзун.
- ¹¹Арыг алдындан алгаш, аптараның иштин-даштын шап ал, ооң кырын дескиндир алдын хаажыдан кылып каг.
- ¹²Дөрт алдын дээрбектен шуткааш, аптараның дөрт адаккы азыынга: ийи дээрбекти – бир талазынга, ийизин – өске талазынга быжыглап каг.
- ¹³Ооң соонда акация ыяжындан көдүрткүүш-мергелер чазап кылгаш, оларны алдын-биле шап ал.
- ¹⁴Көдүрткүүш-мергелерни аптараның ийи талазында дээрбектерге кедиргеш, аптараны көдүрүп дажыглаарда ажыглаар силер.
- ¹⁵Аптараның дээрбектеринге мергелер үргүлчү турзун, оларны черле ушта тыртпаңар.
- ¹⁶Ыдыктыг аптараже Мээң сеңээ бээрим чагыг-керээни бадыткаан бижиктен суп каг.
- ¹⁷Арыг алдындан аптара дуй каар халыптан кылып аар сен; ооң узуну ийи чартык кыры дурту, а дооразы – бүдүн чартык кыры дурту болзун.
- ¹⁸Оон алдынны хевилей соктап тургаш, халыптың ийи талакы кыдыынга ийи херувим дүрзүзүндөн кылып аар сен.
- ¹⁹Оларны халыптың ийи талазы-биле тудуш чаңгыс кылдыр, бир херувим халыптың бир кыдыынга, а бирээзи – өске кыдыынга турар кылдыр кылып каг.
- ²⁰Херувимнер бот-боттарынче көрнүштүр турзуннар база халыпче углай көрүп, өрү алзы хере сунган чалгыннары-биле ону шыва апсыннар.
- ²¹Халыпты ыдыктыг аптараның кырынга салып каг. Ол аптараже Мээң сеңээ бээрим чагыг-керээни бадыткаан бижикти суп каг.

²²Мен ыдыктыг аптараның кырында турар ийи херувимниң аразынга сеңээ ажыттынып, сээң-биле чугаалажыр мен. А сен израиль чонга сеңээ чугаалап бээрим бүгү айтышкыннарны дамчыдар сен».

Ширээ

(Хост. 37:10-16)

²³«Акация ыяжындан ширээден кылып аар сен; ооң узуну ийи кыры дурту, дооразы бир кыры дурту, а бедии бүдүн чартык кыры дурту болзун.

²⁴Ону арыг алдын-биле шап ал, а кырын дескиндир алдын хаажыдан кылып аар сен.

²⁵Ширээни дескиндир дөрт илиг хире куржагдан кылгаш, ону долгандыр алдын хаажыдан кылып аар сен.

²⁶Оон ширээге дөрт алдын дээрбектен кылгаш, оларны ширээниң азыгларында турар дөрт бутка быжыглап каг.

²⁷Дээрбектер куржагның чанынга ширээни дажыглаар көдүрткүүш-мергелер кедиреринге херек болур ужурлуг.

²⁸Акация ыяжындан көдүрткүүш-мергелер кылгаш, алдын-биле шап ал, олар ширээни көдүрүп дажыглаарынга херек болур.

²⁹Ол ышкаш арыг алдындан ширээге ажыглаар херекселдерден: тавактар, хымыштар, арага кудуп чажар аяктар, дашкалардан кылып аар сен.

³⁰Ол ширээге Меңээ өргүүр ыдыктаан хлебти үргүлчү салып турар сен».

Миндаль ыяшка дөмей чырыткы

(Хост. 37:17-24)

³¹«Арыг алдынны хевилей соктап тургаш, чырыткыдан кылып аар сен; ооң дөжээ, сывы, адырлары, чечек баштары, бүүрекчигештери болгаш чечек бүрүлери шупту тудуш чаңгыс болур ужурлуг.

³²Чырыткының сывындан алды адыр үнер ужурлуг: үш адыр – бир талазындан, өске үш адыр – өске талазындан.

³³Бир адырга-ла миндаль ыяш чечээ ышкаш үш чечек бажы, бүүрекчигештер болгаш бүүрүлери кады турар – чырыткы-биле тудуш чаңгыс өске адырлар шуптузу ындыг тургузуглуг болур.

³⁴А чырыткының сывынга миндаль ыяш чечээ ышкаш дөрт чечек бажындан – оларның бүүрекчигештери болгаш чечек бүүрүлеринден – кылып каг.

³⁵Чырыткының сывындан үнген алды адыр бар – ийи адырның адаанда бир бүүрекчигеш турар, өске ийи-ийи адырның адаанда база бир-бир бүүрекчигеш бар.

³⁶Бүүрекчигештер-даа, адырлар-даа чырыткы-биле тудуш чаңгыс болзуннар; чырыткыны бүдүнү-биле арыг алдындан хевилей соктап туруп кылган болур ужурлуг.

³⁷Ооң соонда ол чырыткыга ажыглаар, үс кудар чеди деңден кылгаш, чырыткының мурнун чырыдар кылдыр, чеделдирзин ооң кырынга тургузуп каг.

³⁸Арыг алдындан дең өзээ үзе ызырар кыскаштар болгаш дең кыпсырда ажыглаар савалардан кылып аар сен.

³⁹Чырыткыны бо херекселдериниң шуптузу-биле катай бир талант арыг алдындан кылып кагзын.

⁴⁰Көрдүң бе, чырыткыны хевилей соктаарда, сеңээ даг бажынга көргүскен хевири олчаан кылдыр кылыр сен».

Хосталышкын 26

Ыдыктыг майгынның шывыглары

(Хост. 36:8-19)

¹«Ээрип каан ак лёндан база көк, кызыл-хүрең болгаш кызыл өңнүт пөстөрдөн өргээ-майгынны шывар он шывыгдан даарап кылгаш, оларга херувимнер дүрзүлерин уранчыды хээлеп аргыш каг.

²Шывыг бүрүзүнүң узуну чээрби сес кыры дурту, дооразы дөрт кыры дурту болзун: олар шуптузу дең хемчээлдиг болзун.

³Беш шывыгны тудуштур даарап каан болзун, өске беш шывыг база аразында тудушкак болзун.

⁴⁻⁵Баштайгы беш шывыгның сөөлгү шывыының кыдыынга көк өңнүт бежен илдиргеден кылып каг; дараазында беш шывыгның сөөлгү шывыының кыдыынга база ынчалдыр кыл – илдиргелер бот-боттарынга дүгжүп турар ужурлуг.

⁶Бежен алдын дээктен кылгаш, оларны илдиргелерге кедирип тургаш, баштайгы беш шывыгны өске беш шывыг-биле тудуштуруп каг, ынчан майгын чаңгыс тудуш майгын апаар.

⁷Ооң соонда өшкү дүгүнден майгынны шывар он бир шывыгдан кылып аар сен.

⁸Бир ындыг шывыгның узуну үжен кыры дурту, дооразы дөрт кыры дурту болзун: он бир шывыг шуптузу дең хемчээлдиг болзун.

⁹Беш шывыгны тудуштур даарааш, өске алды шывыгны база бир аңгы тудуштуруп каг; алдыгы шывыгны майгынның чөөн талазынга, ынаар кирер чер кырынче ийи каът кылдыр дүрүп каг.

¹⁰Баштайгы беш шывыгның кыдыында шывыгга бежен илдиргеден, өске алды шывыгның кыдыында шывыгга база бежен илдиргеден кылып каг.

¹¹Ооң соонда бежен хүлер дээк кылгаш, оларны илдиргелерге ызыртып, он бир шывыгны тудуштургаш, майгынны бүдүнге чыып каг.

¹²Майгынның даштыкы шывыгларының артынчызын – артык шывыгның чартыын майгынның артыкы, барыын талазынче арта каап каг.

¹³А майгынның даштыкы шывыгларының узунунуң артыкшылын майгынның соңгу, мурнуу чүктерже көрүнген талаларынче, кайы-даа талазынче бир-бир кыры дурту кылдыр, черге дөжелдир арта каап кагзын.

¹⁴Майгынны шывар өске ийи дээвиир-шывыгдан: бирээзин – кызыдыр будаан кошкар кештеринден, өскезин – тахаш кештеринден кылып аар сен».

Майгынны тудуп турар рамкалар

(Хост. 36:20-34)

¹⁵«Акация ыяжындан майгынны тудуп турар хана-каракталчак рамкалардан кылып аар сен.

¹⁶Бир рамканың узуну он кыры дурту, калбаа бүдүн чартык кыры дурту болзун;

¹⁷рамка бүрүзүнүң адаанга, ооң ийи кыдыынга тудуштуарар ийи шишти чазап кагзын: рамкаларның шуптузун дөмейлештир кылыр ужурлуг.

¹⁸Майгынның мурнуу чүкче көрүнген талазынга чээрби рамкадан кылгаш,

¹⁹оларның адаанга тургузар дөртен мөңгүн дөжектен кылып аар сен: ийи дөжек-ле бир рамканың ийи шижинге дүгжүр болзун – шупту рамкалар-биле ынчалдыр кылыр ужурлуг.

²⁰Майгынның соңгу чүкче көрүнген талазынга база чээрби рамкадан кылгаш,

²¹оларның адаанга дөртен мөңгүн дөжектен: ийи дөжек-ле бир рамка адаанга турар кылдыр кылып каг.

²²А ооң артыы, барыын талазынга алды рамкадан кылып аар сен.

²³Ол ышкаш майгынның артыы талазының азыгларынга ийи рамканы кылып аар сен.

²⁴Оларны адаандан тудуштургаш, үстүнден чаңгыс дээрбекке кожуп каар ужурлуг, азыгларда турар рамкалар дөмей болзун.

²⁵Артыы талага шупту сес рамка база оларны тургузар он алды мөңгүн дөжек – ийи дөжек-ле бир рамка адаанга – турар болзун.

²⁶Акация ыяжындан рамкалар тудуштурар доора оорга ыяштардан кылып аар сен: майгынның бир талазынга – беш ыяшты;

²⁷өске талазынга – бешти база майгынның арты, барыын талазынга – бешти.

²⁸А эң узун доора оорга ыяш рамкаларның ортаа деңнели-биле майгынның бир кыдыындан өске кыдыынга чедир эртер ужурлуг.

²⁹Рамкаларны алдын-биле шап ал, алдындан доора ыяштар сугар дээрбектерден кылгаш, ыяштарны база алдын-биле шап ал.

³⁰Майгынны сеңээ даг бажынга айтып, көргүскен хевир ёзугаар тургузуп аар сен».

Майгынның ишти

(Хост. 36:35-38)

³¹«Көк, кызыл-хүрең болгаш кызыл өңнүг пөстерден база ээрип каан ак лёндан көжегеден кылгаш, аңаа херувимнер дүрзүлерин уранчыды хээлеп аргып каг.

³²Акация ыяжындан көжеге азары-биле алдын аткактарлыг дөрт адагаштан кылып, алдын-биле шап кааш, оларны тургузар дөрт мөңгүн дөжектен кылып каг.

³³Көжегени шывыглар дээктериниң адаанга аскаш, ооң артынче ыдыктыг аптараны кирип каг. Көжеге ыдыктыг өрээлди эң ыдыктыг өрээлден аңгылап турзун.

³⁴Эң ыдыктыг өрээлде турар ыдыктыг аптараже халыптан салып каг.

³⁵Көжегениң даштынга, майгынның соңгу чүкче көрүнген талазынга ширээден салгаш, аңаа дужааштыр, майгынның мурнуу чүкче көрүнген талазынга чырыткыдан салып каг.

³⁶Көк, кызыл-хүрең болгаш кызыл өңнүг пөстерден база ээрип каан ак лёндан майгынче кирер черни дуглаар өске көжегеден кылгаш, угулзалар аргып, каастап каг.

³⁷Акация ыяжындан ол көжегени азары-биле алдын аткактарлыг беш адагаштан кылгаш, алдын-биле шап аар сен; ол ышкаш адагаштарны тургузар беш хүлер дөжектен шуткуп кудуп аар сен».

Хосталыышкын 27

Өргүл салыр бедигээш

(Хост. 38:1-7)

¹«Акация ыяжындан өргүл салыр бедигээштен кылып аар сен. Ол дөрбелчин болзун, узуну болгаш дооразы беш кыры дурту, а бедии үш кыры дурту болзун.

²Бедигээштиң дөрт азынга дөрт мыйыстан кылып аар сен; ол мыйыстар ооң-биле тудуш чаңгыс болзун; оон бедигээшти хүлер-биле шап ал.

³Бедигээшке ажыглаар херекселдерден: хүл урар савалар, хүл-узарлар, хан кудар аяктар, илбектер болгаш көс дажыглаар хүүрекчигештерден – шуптузун хүлерден кылып аар сен.

⁴Бедигээшке хүлер шишкииштен кылгаш, ооң дөрт азынга дөрт хүлер дээрбектен кылып каг.

⁵Шишкиишти өргүл салыр бедигээштиң хаажызының адаанга, шишкииш бедигээштиң ортузунга чедип турар кылдыр, быжыглап каг.

⁶Бедигээшке акация ыяжындан көдүрткүүш-мергелерден кылгаш, хүлер-биле шап ал.

⁷Көдүрткүүш-мергелерни бедигээштиң ийи кыдында дээрбектерге, ону көдүрүп дажыглаары-биле, кедирип каг.

⁸Өргүл салыр бедигээшти сеңээ даг бажынга көргүскени дег, иштинде хос черлиг кылдыр, манзалардан кылып аар сен».

Өргээ-майгынны долгандыр турар херим

(Хост. 38:9-20)

⁹«Майгынны долгандыр херимден кылып ал – майгынның мурнуу чүкче көрүнгөн талазынга узуну чүс кыры дурту ээрип каан ак лён шывыглардан азып каг.

¹⁰Шывыглар азар чээрби адагаштан, оларны тургузар чээрби хүлер дөжөктөн кылып аар сен. Адагаштарның дээктерин болгаш оларны тудуштурар тыртпаларны мөңгүнден кылыр.

¹¹Майгынның соңгу чүкче көрүнгөн талазынга, херимни дургаар узуну чүс кыры дурту шывыглардан азып каар ужурлуг. Оларны азарынга чээрби адагаш база чээрби хүлер дөжөк херек. Адагаштарның дээктерин болгаш оларны тудуштурар тыртпаларны мөңгүнден кылыр.

¹²Майгынның барыын талазынга, херимниң калбаанга деңнештир узуну бежен кыры дурту шывыглардан, оларны азар он адагаштан база он дөжөктөн кылып каг.

¹³Херимниң чөөн талакы калбаа бежен кыры дуртунга дең болур.

¹⁴Чөөн талада улус кирер черниң бир кыдыынга он беш кыры дурту шывыглардан, оларны азар үш адагаштан база үш дөжөктөн кылып каг;

¹⁵улус кирер черниң өске кыдыынга он беш кыры дурту шывыглар, үш адагаш база үш дөжөк турзун.

¹⁶А херимче кирер хаалга кылдыр көк, кызыл-хүрең болгаш кызыл өңнүг пөстерден база ээрип каан ак лёндан узуну чээрби кыры дурту шывыгдан угулзалар аргып, каастап кылып каг; ону азар дөрт адагаш база дөрт дөжөк турзун.

¹⁷Херимни дескиндир турар адагаштарның дөгerezин мөңгүн тыртпалар-биле тудуштурар ужурлуг, оларның дээктерин мөңгүнден, а дөжөктерин хүлерден кылыр ужурлуг.

¹⁸Херимниң узуну чүс кыры дурту, дооразы бежен кыры дурту, а бедии беш кыры дурту болзун; шывыгларны ээрип каан ак лёндан, адагаштарның дөжөктерин хүлерден кылып кагзын.

¹⁹Майгында бүгү талалыг ажыглап турар хамык херекселдерни, ооң хамык өргеннерин база херимниң өргеннерин дөгerezин хүлерден кылыр ужурлуг».

Чырыткы үзү

(Лев. 24:1-4)

²⁰«Оливадан сы бастырган, эң арыг үстү чырыткыга кудары-биле сеңээ эkkээрин израиль чонга дужаа. Ол үстү чырыткыны үргүлчү кыпсырынга ажыгла.

²¹Аарон болгаш ооң оолдары Ужуражылга майгынында ыдыктыг аптараның мурнунда турар көжегениң даштынга чырыткыны Дээрги-Чаяакчының мурнунга кезээден эртенге чедир кывыскан турарын хайгааразыннар. Бо дээрге израиль чонга салгалдан салгал дамчып, кезээ мөңгеде доктааткан дүрүм-дүр».

Хосталышкын 28

Бурганның дээди бараалгакчызының кедер хеви

¹«Акың болур Ааронну база ооң оолдары Надав, Авиуд, Элезар болгаш Ифамар оларны, Мээң бараалгакчыларым болур кылдыр, израиль чоннуң аразындан бодуңче чоокшуладып ал.

²Сээң акың Ааронга ыдыктыг хептерден кылып бер – ол хүндүлелге төлептиг, каас-коя хептерлиг кижиге болзун.

³Мээң арга-мергежил хайырлааным уран-шевер улуска чугаалап көр: олар Ааронну Мээң бараалгакчым кылдыр ыдыктаар хептерден аңаа белеткеп берзиннер.

⁴Оларның белеткээр ужурлуг хептери бо-дур: хөрөк баартыгы хевирлиг хап; эфод дээр хеп; тон; аргып каан чуга иштики узун хөйлең; тюрбан дээр бөрт болгаш кур. Аарон биле ооң оолдары Мээң бараалгакчыларым болур кылдыр, уран-шеверлер оларга ыдыктыг хептерден кылып берзиннер.

⁵Олар ол хептерни алдын удазыннардан, көк, кызыл-хүрең болгаш кызыл өңнүг пөстөрдөн база ак лёндан кылзыннар».

Эфод болгаш ооң куру

(Хост. 39:1-7)

⁶«Уран-шеверлер эфодту алдын удазыннардан, көк, кызыл-хүрең болгаш кызыл өңнүг пөстөрдөн база ээрип каан ак лёндан уранчыды аргып кылзыннар.

⁷Эфодтуң ийи ужунга ону быжыглай шарыыр, эгин ажа каар кожаалардан чыпшыр даарап каар ужурлуг.

⁸Эфодту куржаар курну, эфодтуң бодун дег, алдын удазыннардан, көк, кызыл-хүрең болгаш кызыл өңнүг пөстөрдөн база ээрип каан ак лёндан аргып кылыр ужурлуг.

⁹Оникс дээр ийи үнелиг даштан ап алгаш, Израильдиң аймактарының аттарын оларга сиилбип каг:

¹⁰бир дашка – алды, өскезинге база алды атты Израильдиң оолдарының баштай төрүттүнгенин барымдаалап сиилби.

¹¹Даштан таңма оя кезер кижиниң кылыры дег, ол ийи дашка Израильдиң оолдарының аттарын сиилбээш, даштарны алдын хоога суп, хоолап каг.

¹²Оон оларны эфодтуң эгин ажа каар кожааларыңа быжыглап каг. Ол даштар Бурганга израиль чонну сагындырып чорзун. Аарон аймактарның аттарын Дээрги-Чаяакчының мурнунга тураскаал кылдыр бодунуң ийи эктиңге ап чорзун.

¹³Алдындан даштар салыр хоолардан кылып каг;

¹⁴арыг алдындан долгактай өрүп тургаш, ийи илчирбежигештен кылгаш, ол өрүп каан илчирбежигештерни хооларга быжыглап каг».

Ыдыктыг хапчыгаш

(Хост. 39:8-21)

¹⁵«Дээрги-Чаяакчының күзел-соруун билип алырда ажыглаар хапчыгаштан даарап каг. Эфодту кылганы дег: алдын удазыннардан,

көк, кызыл-хүрең болгаш кызыл өңнүг пөстөрдөн база ээрип каан ак лөндан уранчыды кылып каг.

¹⁶Ол хапчыгаш дөрбелчин, ийи каытталдыр сыга салып каан болзун, ооң узуну болгаш дооразы бир карыш болур ужурлуг.

¹⁷Аңаа хоолап каан үнелиг даштардан дөрт одуруг кылдыр быжыглап каг: бирги одуругга рубин, топаз болгаш изумруд кожа турар;

¹⁸ийиги одуругга – бирюза, сапфир болгаш алмаз;

¹⁹үшкү одуругга – яхонт, агат болгаш аметист;

²⁰дөрткү одуругга – хризолит, оникс болгаш яшма турар.

²¹Ол даштарның ниити саны Израильдин оолдарының аттары-биле дең санныг болур; даш бүрүзүнге он ийи аймактың кайы-бирээзиниң адын, таңмага оя кескен дег, сиилбип каг.

²²Арыг алдындан долгактай өрүп тургаш, хапчыгашка азар илчирбежигештерден кылып каг.

²³Ол ышкаш ийи алдын дээрбектен кылгаш, оларны хапчыгаштың ийи үстүкү ужунга быжыглап каг.

²⁴Оон өрүп каан ийи алдын илчирбежигешти хаптың ол ийи дээрбээнге кедирип каг;

²⁵а ийи илчирбежигештиң уштарын эфодтуң мурнуу талазында, ооң эгин ажа каар ийи кожаазында турар хооларга быжыглап каг.

²⁶Оон өске ийи алдын дээрбектен кылгаш, оларны хапчыгаштың ийи адаккы ужунга, ооң эфодче көрүнген иштии талазынга быжыглап каг.

²⁷База ийи алдын дээрбектен кылгаш, оларны ийи кожааның эфодтуң мурнуу талакы адаанга коштунар черинге, эфодтуң курунуң үстүнге быжыглап каг.

²⁸Хапчыгаштың дээрбектерин эфодтуң дээрбектеринге, эфодтуң курунуң үстүнге, көк өңнүг шидиг-биле кожуп кагзыннар. Ынчан хапчыгаш эфодтан чылып кээп дүшпес.

²⁹Аарон ыдыктыг черже кирип тура, Израильдиң аймактарының аттарын чүрэениң дужунга – ыдыктыг хапта быжыглаан даштарга – Дээрги-Чаяакчының мурнунга тураскаал кылдыр үргүлчү ап чорзун.

³⁰Ыдыктыг хапчыгашче урим биле туммимни суп каг. Аарон Дээрги-Чаяакчының мурнунга көстүп кээп турда, ол чүүлдер ооң чүрэениң дужунда болзуннар, ынчан Аарон Дээрги-Чаяакчының мурнунга тургаш, израиль чонну чөптүү-биле шиидер органы чүрэениң дужунга үргүлчү ап чоруур».

Бараалгакчыларның өске хептери

(Хост. 39:22-31)

³¹«Эфодтуң адаанга кедер тондан бүрүнү-биле көк өңнүг пөстен даарап ал.

³²Ооң ортузунга баш сугар ойбак чер турзун; ол ойбакты долгандыр, куяк хептиң ойбаанга дег, быжыдыр аргып каан минчик турар ужурлуг, оон башка ойбактың кыдыглары орлу бээр.

³³Тоннуң эдээн дескиндир көк, кызыл-хүрең болгаш кызыл өңнүг удазыннардан кылган гранат чимистеринден аргып кылгаш, оларның аразынга алдын коңгулуурларны дескиндир азып каг.

³⁴Коңгулуурлар болгаш гранаттар тоннуң бүгү эдээн дескиндир аралаштыр турзуннар.

³⁵Бурганга бараалгаарда, Аарон ол тонну кедип ап турзун. Аарон ыдыктыг черже, Дээрги-Чаяакчының мурнунче кирип база оон үнүп турда, коңгулуурлар үнү дыңналып турзун, оон башка ол өлүп каар.

³⁶Арыг алдындан кылагар каасталгадан кылгаш, аңаа, таңмага оя кескени дег, „Дээрги-Чаяакчыга ыдыктаткан“ деп сиилбип каг.

³⁷Оон ону көк өңнүг шидиг-биле тюрбанның мурнунга быжыглап ал.

³⁸Ол каасталга Аароннуң хаваанга турзун. Аарон израиль чоннуң Бурганга бараалгадып турар ыдыктыг өргүлдериңиң – улустуң эккеп салып турар бүгү өргүлдериңиң четпес талалары дээш бурууну боду чүктээр. Дээрги-Чаяакчыга ол өргүлдер таарымчалыг болур кылдыр, ыдыктыг каасталга үргүлчү Аароннуң хаваанга чоруур ужурлуг.

³⁹Ааронга ак лёндан узун иштики хөйлеңден даарап бер; аңаа ак лёндан тюрбандан база угулзалай аргаан курдан кылып бер.

⁴⁰Аароннуң оолдарыңга база иштики хөйлеңнерден, курлардан болгаш тускай бөрттерден белеткеп бер – олар хүндүлелге төлептиг, каас-коя хептерлиг улус болзуннар.

⁴¹Шак ол хептерни акың Ааронга база ооң оолдарыңга кедиргеш, оларны олива үзү-биле шилип чаап, ыдыктап каг, ынчан олар Мээң бараалгакчыларым болу бээрлер.

⁴²Оларга чуга лёндан иштики чүвүрлерден кылып бер; ол хеп оларның чанагаш эът-бодун белинден дөңмээнге чедир шыпсын.

⁴³Аарон болгаш ооң оолдары Ужуражылга майгынынче кирерде азы ыдыктыг черге бараан болур дээш өргүл салыр бедигээшке чоокшулаарда, ол хептерни кедип алзыннар, оон башка буруудап, өлүп каарлар. Бо дээрге Ааронга болгаш ооң бүгү салгакчыларыңга кезээ мөңгеде доктааткан дүрүм-дүр».

Хосталышкын 29

Бурганның бараалгакчыларын ыдыктаары

(Лев. 8:1-36)

¹«Меңээ бараалгаар ыдыктыг улус кылып каар дээш, Бурганның бараалгакчылары-биле кылыр ужурлуг чүүлдериң бо-дур. Четпес-дудуу эвес бир бугажык биле ийи кошкардан шилип ал;

²эң эки шынарлыг кызыл-тас далганындан быжырган дараазында аъш-чемден: ажыткы-биле хөөтпейн быжырган хлебтен, олива үзү холаан,

ажыткы-биле хөөтпейн быжырган боовалардан болгаш олива үзү-биле кырын чаап каан хаарган далганнардан ап ал.

³Шак ол далган-тараа аймаан аргаан хааржакка суккаш, хааржаа-биле катай эккел, бугажык биле кошкардан база эккел.

⁴Аарон биле ооң оолдарын Ужуражылга майгынынче кирер черге эккелгеш, сугга чундуруп каавыт.

⁵Аароннуң кедер ыдыктыг хептерин алгаш, аңаа иштики хөйлеңни, тонну, эфодту, ыдыктыг хапчыгашты кедиргеш, эфодтуң тускай куру-биле куржап каг.

⁶Ооң бажынга тюрбанны кедиргеш, ыдыктыг каасталганы тюрбанга быжыглап каг.

⁷Шилип чаар олива үзүн алгаш, ооң бажынче кудуп, ону чаап каг.

⁸Аароннуң оолдарын база эккелдиргеш, иштики хөйлеңнерден кедирип каг.

⁹Оларга база Ааронга курлар куржааш, баштарынга тускай бөрттерден кедирип каг, ынчан оларның Бурганның бараалгакчылары болу бергени кезээ мөңгеде доктааттынар. Аарон биле ооң оолдарын бараалгакчылар кылдыр ыдыктаарда, мынчаар кылыр сен.

¹⁰Бугажыкты Ужуражылга майгынының мурнунче эккел; Аарон биле ооң оолдары холдарын бугажыктың бажынче салзыннар.

¹¹Оон бугажыкты Дээрги-Чаяакчының мурнунга, Ужуражылга майгынынче кирер чер чанынга дөгерип каг.

¹²Ооң ханын дозуп алгаш, салааңны ханче суккаш, өргүл бедигээжиниң мыйыстарын чаап каг, а арткан ханның шуптузун бедигээштиң дөжээнче төвүт.

¹³Бугажыктың хамык ижин-хырын чаан, баарының эът-чаглыг кезээн болгаш ийи бүүрээн чаа-биле катай ап алгаш, өргүл салыр бедигээшке өрттедивит.

- ¹⁴Ол дээрге бачыт дээш өргүл-дүр. А бугажыктың эьдин, кежин болгаш чинин чоннуң турлааның даштынга аппарып өрттедивит.
- ¹⁵Оон кошкарларның бирээзин тудуп ал. Аарон биле ооң оолдары кошкарның бажынче холдарын салзыннар.
- ¹⁶Кошкарны дөгергеш, ооң ханын дозуп алгаш, өргүл салыр бедигээштиң бүгү талаларынче төвүт.
- ¹⁷Кошкарны үзе-чаза кескеш, ишти-хырнын база чодаларын сугга чуп каапкаш, ол бүгүнү ооң үзе-чаза кезип каапкан кезектери болгаш бажы-биле кады салып каг.
- ¹⁸Ооң бүгү бодун өргүл салыр бедигээшке өрттедивит: Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыт, отка бүрүн өрттедир өргүл ол-дур
- ¹⁹Оон ийиги кошкарны база тудуп ал. Аарон болгаш ооң оолдары кошкарның бажынче холдарын салзыннар.
- ²⁰Кошкарны дөгергеш, ооң ханын дозуп алгаш, Аароннуң база ооң оолдарының оң талакы кулактарының халбаңнарын болгаш оң талакы хол-буттарының улуг салааларын чаап бер, а арткан ханны өргүл бедигээжиниң бүгү талаларынче төвүт.
- ²¹Өргүл салыр бедигээште турар өргүл ханын база шилип чаар олива үзүн кудуп алгаш, Ааронче, ооң хевинче бызай чаш; ооң оолдарынче, оларның хептеринче база бызай чаш. Ааронну, ооң хевин; ооң оолдарын, оларның хептерин ынчалдыр ыдыктап каар сен.
- ²²Ооң соонда кошкарның чаан, ужазын, ижин-хырын чаан, баарының эьт-чаглыг кезээн, ийи бүүрээн чаа-биле катай ап ал; Ааронну бараан болуушкунче киирерде, ол кошкарны өргүүр болганда, оң талакы дөңмээн база ап ал.
- ²³Ол ышкаш Дээрги-Чаяакчыга бараалгаткан, ажыткы-биле хөөтпейн хаарган далган-тараалыг аргаан хааржактан бир борбак хлеб, олива үзү холаан бир боова болгаш бир чуга хаарган далгандан ап ал.

²⁴Оон ол бүгүнү Аароннуң болгаш ооң оолдарының адыштарыңга салып каг; Дээрги-Чаяакчыга онза өргүл кылдыр бараалгат.

²⁵Ол бүгүнү олардан дедир ап алгаш, өргүл салыр бедигээшке бүрүн өрттедир өргүл-биле кады өрттедивит: Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыт, отка өрттедир өргүл ол-дур.

²⁶Ааронну Бурганның бараалгакчызы болдурарда, өргүүр ужурлуг кошкарның төжүн ап алгаш, Дээрги-Чаяакчыга онза өргүл кылдыр бараалгат – сээң алыр ужурлуг үлүүң ол-дур.

²⁷Аарон биле ооң оолдарын бараалгакчылар болдурарда, өргүүр ужурлуг кошкарның Дээрги-Чаяакчыга онза өргүл кылдыр бараалгаткан төжү биле дөңмээн ыдыктыг деп чарла.

²⁸Израиль чоннуң салган өргүлдеринден Аарон биле ооң оолдары алыр кылдыр кезээ мөңгеде доктаадып каан үлүг ол-дур. Боттарының эп-найырал өргүлдеринден израиль чоннуң Дээрги-Чаяакчыга салып турар онза белээ ол-дур.

²⁹Аароннуң ыдыктыг хептери алызы барып ооң салгакчыларынче шилчий бээр: олар ол хептерни кеткеш, шилип чаар ёзулалды эртип, бараалгакчылар болуру-биле ыдыктаттырар.

³⁰Аароннуң орнун солуп, Бурганның дээди бараалгакчызы болу берген ооң салгакчызы ыдыктыг черге бараан болуушкун кылып, Ужуражылга майгынынче кирип тура, ол хепти чеди хүн дургузунда кетсин.

³¹Бараалгакчыларны ыдыктап турда, өргүлге салган кошкарның эьдин ыдыктыг черге дүлүп ал.

³²Аарон оолдары-биле ол кошкарның эьдин база аргаан хааржакта далган-тарааны Ужуражылга майгынынче кирер чер чанынга чизиннер.

³³Оларны арыглап, Бурганның бараалгакчылары болур кылдыр ыдыктап турда эккеп салган өргүлдерни олар боттары чиир ужурлуг.

Өргүлдерни өске кижичип болбас, ол дээрге Дээрги-Чаяакчыга хамааржыр ыдык аьш-чем-дир.

³⁴Кошкар эьдиниң азы далган-тарааның кезик-чамдыызы эртенге чедир артып каар болза, отка өрттедивит. Ону чип болбас, ол дээрге Дээрги-Чаяакчыга хамааржыр ыдык аьш-чем-дир.

³⁵Мээң сеңээ дужааганым бүгү чүвени Аарон биле ооң оолдарыңга хамаарыштыр кылыр сен. Оларны Бурганның бараалгакчылары болдурар ёзулалды чеди хүн дургузунда кылып кел.

³⁶Бачыт дээш өргүлдүң бугажыын арыглаашкын кылыры-биле хүннүң-не эккеп дөгер. Өргүл бедигээжин арыглап, ол өргүлдү кыл база бедигээшти ыдыктап, ону олива үзү-биле чаап каг.

³⁷Өргүл бедигээжин чеди хүн дургузунда арыглап, ыдыкта, ол ынчан аажок ыдыктыг чүүл болу бээр: аңаа дегген бүгү чүве база ыдыктыг апаар».

Хүннүң-не салыр өргүлдер

(Сан. 28:1-8)

³⁸«Өргүл бедигээжинге үргүлчү эккеп салыр малың бо-дур: хүннүң-не бир харлыг ийи хураганны дөгерер сен.

³⁹Хураганнарның бирээзин эртен, өскезин имир дүшкенде эккеп өргү.

⁴⁰Бирги хураганны өргүп тура, бир гинниң дөрттүң бири ишти эң арыг олива үзү холаан бир эфаның оннуң бири ишти эң шынарлыг далгандан, ол ышкаш бир гинниң дөрттүң бири ишти арагадан эккеп өргү.

⁴¹Ийиги хураганны имир дүжерге, эртенгизин ышкаш, далган-тараа өргүлү болгаш арага өргүлү-биле кады Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыттыг өргүл кылдыр эккеп сал.

⁴²Ол бүрүн өрттедир өргүлдерни Ужуражылга майгынынче кирер чер чаныңга, Дээрги-Чаяакчының мурнунга салгалдан салгал дамчып

доктаамал салыр силер. А Мен аңаа силер-биле ужуражыр мен база сээң-биле чугаалажыр мен.

⁴³Мен аңаа израиль чон-биле ужуражыр мен – ол чер Мээң алдарымдан ыдыкталы бээр.

⁴⁴Ужуражылга майгыны биле өргүл салыр бедигээшти ыдыктаар мен; Мээң бараалгакчыларым болур кылдыр Ааронну болгаш ооң оолдарын ыдыктаар мен.

⁴⁵Израиль чоннуң аразынга чурттаар мен, оларның Бурганы болу бээр мен.

⁴⁶Улус ынчан Мени оларның Бурганы Дээрги-Чаяакчы деп; оларның аразынга чурттаар дээш оларны Египеттен үндүрүп эккелген деп билип алыр. Мен – оларның Бурганы Дээрги-Чаяакчы-дыр мен!»

Хосталышкын 30

Айдызаар өргүл бедигээжи

(Хост. 37:25-28)

¹«Акация ыяжындан айдызаар өргүл бедигээжинден кылып аар сен.

²Ону дөрбелчин кылдыр кылыр сен: узуну болгаш дооразы бир кыры дурту, а бедии ийи кыры дурту болзун; ооң азыгларынга боду-биле тудуш чаңгыс мыйыстар турзун.

³Бедигээштиң кырын, кыдыгларын болгаш мыйыстарын арыг алдын-биле шап ал, а дескиндир алдын хаажыны кылып каг.

⁴Бедигээштиң хаажызының адаанга, ийи кыдыынга ийи алдын дээрбектен кылып каг. Ол дээрбектерже көдүрткүүш-мергелер кедиргеш, айдызаар бедигээшти көдүрүп дажыглаар.

⁵Бедигээштиң көдүрткүүш-мергелерин акация ыяжындан кылгаш, алдын-биле шап ал.

⁶Оон бедигээшти ыдыктыг аптараның мурнунда азып каан көжеге баарынга салып каг – ол бедигээш Мээң сээң-биле ужуражып кээрим халыптың дужунга турзун.

⁷Аарон эртенниң-не, деңнерни белеткеп тура, айдызаар бедигээшке чаагай чыттыг чүүлдерден кыпсып, айдыказын.

⁸Имир дүшкенде деңнерни кыпсып кээп тургаш, ол база катап айдыказын – ол чаагай чыттыг чүүлдерни Дээрги-Чаяакчының мурнунга салгалдан салгал дамчып, доктаамал айдызаар ужурлуг.

⁹Айдызаар өргүл бедигээжинге ажыглаарын чөпшээревээн айдызаар чүүлдер кывыспаңар; бүрүн өрттедир өргүлдер-даа, далган-тараа өргүлү-даа, арага өргүлү-даа кылбаңар.

¹⁰Аарон чылда бир катап айдызаар бедигээштиң мыйыстары-биле арыглаашкын ёзулалын кылыр ужурлуг. Улустуң бачыттары дээш өргүлдүң ханы-биле ол бедигээштиң мыйыстарын чаап, ону чылда бир катап, салгалдан салгал дамчып арыглаар ужурлуг. Ол айдызаар өргүл бедигээжи дээрге Дээрги-Чаяакчыга хамааржыр аажок ыдыктыг чүүлдүр».

Ыдыктыг үндүрүг

¹¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

¹²«Израиль чоннуң чизе-даңзызын тургузуп, олар шупту чеже бооп турарын тодарадып, санаар үеде эр кижини бүрүзү Меңээ амы-тыны дээш төлевирден берзин. Оон башка санаашкын үезинде олар айыыл-халапка таваржыр.

¹³Чизелээшкинче кирип турар эр кижини бүрүзү ыдыктыг черге ажыглаар мөңгүн шекелдин чартынын төлезин. (А мөңгүн шекелдин деңзизи чээрби герага деңнежир турган.) Ол чартык шекел дээрге Дээрги-Чаяакчыга салган онза өргүл-дүр.

¹⁴Чизелээшкинче кирип турар чээрби хардан өрү назылыг эр кижини бүрүзү Дээрги-Чаяакчыга ол өргүлдү салыр ужурлуг.

¹⁵Бай-даа, яды-даа кижиге чартык шекелден хөй-даа, эвээш-даа эвес мөңгүнү Дээрги-Чаяакчыга өргүл кылдыр бээр ужурлуг, ол дээрге амытыныңар дээш төлевир-дир.

¹⁶Израильчилерниң шак ол төлевир акшазын чыып алгаш, ону Ужуражылга майгынынга хереглээри-биле ажыгла. Ол дээрге Дээрги-Чаяакчыга израиль чон дугайында сагындырыг-дыр, силер дээш долаа-дыр».

Хүлер чунар сава
(Хост. 40:30-32)

¹⁷Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

¹⁸«Хүлер чунар савадан база ооң адаанга салыр хүлер дөжектен кылып алгаш, ону Ужуражылга майгыны биле өргүл салыр бедигээштиң аразынга тургускаш, сугдан кудуп каг.

¹⁹Аарон биле ооң оолдары аңаа холдарын, буттарын чуп ап турзуннар.

²⁰Олар Ужуражылга майгынынче кирер апарганда азы өргүл салыр бедигээшке бараан болуру-биле чоокшулап, Дээрги-Чаяакчыга салган өргүлдү өрттедир деп барганда, суг-биле чунуп алзыннар, оон башка өлүп каарлар.

²¹Өлбес дээш, буттарының хол-буттарын чуп алзыннар. Ааронга болгаш ооң салгакчыларынга кезээ мөңгеде доктаадып каан дүрүм ол-дур».

Ыдыктыг олива үзү

²²Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²³«Эң-не эки дээн чаагай чыттыг чүүлдерден ап ал. Деңзизи 500 шекел мирра деп дамдылаачал чуктан; ооң чартыы азы 250 шекел деңзилиг чаагай чыттыг корицадан; база-ла 250 шекел деңзилиг чаагай чыттыг кулузундан;

²⁴деңзизи 500 шекел кассия деп чуктан (ол бүгүнү ыдыктыг черге ажыглаар шекелге* хемчээр сен) база бир гин ишти олива үзүндөн ап ал.

²⁵Ол бүгүден ыдыктыг шилип чаар олива үзүн – уран мергежилдиг кижиниң холуп кылыры дег үстү кылып каг.

²⁶Ындыг олива үзү-биле Ужуражылга майгынын, ыдыктыг аптараны;

²⁷ширээни болгаш ооң хамык херекселдерин, чырыткыны болгаш ооң хамык херекселдерин, айдызаар бедигээшти;

²⁸бүрүн өрттедир өргүл бедигээжин болгаш ооң хамык херекселдерин, чунар саваны болгаш ооң дөжээн чаап каг.

²⁹Ол бүгүнү ынчалдыр ыдыктап каг – олар ынчан аажок ыдыктыг чүүлдер болу бээр. Ол чүүлдерге дегген бүгү чүве ыдыктыг апаар.

³⁰Ааронну болгаш ооң оолдарын шилип чаап каг; олар Мээң бараалгакчыларым болур кылдыр ыдыктап каг.

³¹А израиль чонга: „Бо холуксаа дээрге Дээрги-Чаяакчыга хамааржыр ыдыктыг шилип чаар олива үзү-дүр, ону салгалдан салгал дамчып ажыглаар силер – деп чугаала. –

³²Өске улустуң мага-бодун ооң-биле чаап болбас, ооң-биле дөмей тургузуглуг холуксааны бодуңарга кылбас ужурлуг силер. Ол дээрге ыдыктыг чүүл-дүр – ону ыдыктыг чүүл кылдыр көөр ужурлуг силер.

³³Ооң-биле дөмей тургузуглуг холуксаа кылыр азы бараалгакчы эвес кижини ооң-биле чаап каар кым-даа турар болза, ону чонунуң аразынга амылыг арттырбас ужурлуг“».

Чаагай чыттыг чүүл-биле айдызаары

³⁴Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча дээн: «Чаагай чыттыг чүүлдерден: стакадан, онихадан, халван дээр чуктан ап ал. Чаагай чыттыг чүүлдер-биле дең хемчээлдиг кылдыр арыг ладан дээр чуктан ап ал.

³⁵Ол бүгүден чаагай чыттыг үс белеткээринге мергежээн кижиниң холдары-биле холаан дег, дус холумактыг, айдызаарынга херек арыг база ыдыктыг холуксаадан кылып алгаш,

³⁶ону үүредир соктап каавыт. Ол хоюг айдызаар чүүлдүң бир кезиин Ужуражылга майгынында ыдыктыг аптараның мурнунга салып каг, Мен шак аңаа сээң-биле ужуражып кээр мен. Ону аажок ыдыктыг чүүл кылдыр көөр ужурлуг силер.

³⁷Ол холуксааның тургузуун өттүндүр боттарыңарга айдызаар чүүлдер кылбаңар: силерге демги холуксаа Дээрги-Чаяакчыга хамааржыр ыдыктыг чүүл болзун.

³⁸Боду чыттаар дээш аңаа дөмей холуксаа кылып алыр кижини чонунуң аразынга амылыг арттырбас ужурлуг».

Хосталышкын 31

Бурганның ус-шевер улусту шилип алганы

(Хост. 35:30-35)

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²«Мени дыңна, Иуданың аймаанга хамааржыр Хурнуң оглунуң оглу, Урийниң оглу Веселиилди шилип алдым.

³Мен ону Бодумнуң Сүлдем-биле бүргедим – билди-билигни, янзы-бүрү арга-мергежилди аңаа бердим.

⁴Ынчангаш ол алдын, мөңгүн болгаш хүлер-биле чогаадыкчы, шевер ажылдар кылып шыдаар кижилер болур;

⁵ол үнелиг даштарны хоога сугары-биле кырлай кылыр; ыяшты оюп-хээлээр – кандыг-даа уран ажылды кылып билир болур.

⁶Данның аймаанга хамааржыр Ахисамахтың оглу Аголиавты Веселиилге дузалакчы кылдыр шилип бердим база өске-даа уран-шевер улуска билди-билигни бердим. Олар Мээң сеңээ айтып дужааганым бүгү чүүлдү кылып кагзыннар:

⁷Ужуражылга майгынын, ыдыктыг аптараны болгаш ооң халывын, майгынның хамык херекселдерин;

- ⁸ширээни болгаш ооң хамык херекселдерин; арыг алдын чырыткыны болгаш ооң хамык херекселдерин; айдызаар өргүл бедигээжин;
- ⁹бүрүн өрттедир өргүлдөр салыр бедигээшти болгаш ооң хамык херекселдерин; чунар саваны болгаш ооң дөжөөн;
- ¹⁰Бурганның бараалгакчызы Аароннуң бараан болурда кедер ыдыктыг каас-коя хептерин; ооң оолдарының бараан болурда кедер хептерин;
- ¹¹шилип чаар олива үзүн, ыдыктыг черге ажыглаар чаагай чыттыг чүүлдерни – бо бүгүнү олар Мээң сеңээ айтып дужааганым ёзугаар кылып кагзыннар».

Амыр-дыш хүнүнүң дугайында дүрүм-хоойлу
(Хост. 20:8-11)

- ¹²Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:
- ¹³«Израиль чонга мону дамчыдып чугаала. Мээң айытканым амыр-дыш хүннерин сагыңар. Ол хүннер дээрге Мени – силерни ыдыктап каан Дээрги-Чаяакчы деп билип алзыннар дээш, Мээң-биле силерниң бүгү салгалдарыңарның аразыңга тургускан тускай бадыткал демдээ болур.
- ¹⁴Амыр-дыш хүнүн сагыңар, ол силерге ыдыктыг хүн болзун. Ону херекке албаан кижини өлүрүп каар ужурлуг; ол хүнде ажыл кылыр кандыг-даа кижини чонунуң аразыңга амылыг арттырбас ужурлуг.
- ¹⁵Улус алды хүн дургузунда ажыл-херээн кылзын, а чедиги хүн – Дээрги-Чаяакчыга бараалгаткан онзагай амыр-дыш хүнү-дүр. Амыр-дыш хүнүнде ажыл-херээн кылыр кандыг-даа кижини өлүрүп каар ужурлуг.
- ¹⁶Израиль чон амыр-дыш хүнүн утпайн сагып, ону мөңгө чагыг кылдыр салгалдан салгал дамчып доктаадып алзын.
- ¹⁷Амыр-дыш хүнү Мээң-биле израиль чоннуң аразыңга кезээ мөңгөде тургускан бадыткал демдээ-дир, чүгө дээрге Дээрги-Чаяакчы алды хүн дургузунда чер биле дээрни чаяагаш, чедиги хүнде сагыш амыр дыштанган болгай».

¹⁸Дээрги-Чаяакчы Синай дагга Моисей-биле чугаазын төндүргөн соонда, Бодунуң холу-биле айтышкыннарны оюп бижээни, чагыг-керээни бадыткаан ийи калбак дашты Моисейге берип каан.

Хосталышкын 32

Алдын бугажык

(Ы. х. к. 9:11-19)

¹Чон Моисейниң дагдан дыка үр дүшпейн турарын көргөш, Ааронну долгандыр чыгып келгөш, аңаа: «Бисти баштаар бургандан кылып берче. Бисти Египеттен үндүрүп эккелген Моисей дээр кижиниң канчап барганын билбес-тир бис» – дээн.

²Аарон оларга: «Кадайларыңарның, оолдар-кыстарыңарның кулактарында алдын сыргаларны ужулгаш, меңээ эккеп бериңер» – деп чугаалаан.

³Бүгү улус кулактарында алдын сыргаларын уштуп, чыггаш, Ааронга эккеп берген.

⁴Аарон улустуң холдарындан сыргаларны ап алгаш, ол алдындан бугажык шуткааш, ону кески-биле аян киир хевирлеп алган. Израильчилер ынчан: «Израиль чон, сээң бурганың бо-дур! Сени египет черден үндүрүп эккелген бурган бо-дур!» – деп турганнар.

⁵Аарон ол бүгүнү көргөш, бугажыктың мурнунга өргүл салыр бедигээш тургускаш: «Даарта Дээрги-Чаяакчыга тураскааткан байырлал болур» – деп чарлаан.

⁶Израильчилер даартазында эртен эрте тургаш, бүрүн өрттедир өргүлдерни база эп-найырал өргүлдерин эккеп салганнар. Улус-чон ижип-чири-биле олуруп алган, а ооң соонда самнап-хөглөп эгелээн.

⁷Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан: «Дагдан дүргөн дүш, сээң египет черден үндүрө берген чонуң самырап ат болду.

⁸Олар Мээң айтып бергеним оруктан дүргени кончуг соора барганнардыр. Боттарыңа бугажык шуткуп алгаш, аңаа мөгейип, өргүлдер салып:

„Израиль чон, сээң бурганың бо-дур! Сени египет черден үндүрүп эккелген бурган бо-дур!“ – дижип турарлар-дыр».

⁹Оон Дээрги-Чаяакчы Моисейге улаштыр мынча дээн: «Мен бо чоннуң чөрүүзүн көрүп тур мен, дедири кончуг чон-дур.

¹⁰Ам Меңээ шаптыктава, Мээң килеңим оларга удур кыптыксын, оларны узуткап кааптайн, а оон-даа хөй санныг чон сенден укталыр кылып каайн».

¹¹Ынчалза-даа Моисей Дээрги-Чаяакчы Бурганындан ээрежип дилеп эгелээн: «Дээрги-Чаяакчы, Сээң килеңиң чонуңга удур кыптыкпазын! Сен бо чонну египет черден күштүг холуң-биле үндүрүп эккелдиң чоп.

¹²Египетчилер: „Ол израильчилерни Египеттен кара сагышты-биле, дагларга өлүрүп каар дээш база чырык чер кырынга амылыг арттырбас дээш үндүрүп эккелген-дир“ – деп хыы ханып чугаалавазын. Кыптыгып турар килеңиңни чайладып көрем, Бодуңнуң чонуңну узуткаарындан ойталап көрем.

¹³Авраам, Исаак болгаш Иаковту бодап келем. Олар Сээң чалчаларың чордулар, оларга Бодуңнуң амы-тының-биле: „Үре-салгалыңарны дээрниң сылдыстары дег кылдыр көвүдедир мен; аазап турганым черниң шуптузун оларга бээр мен, олар ону кезээ мөңгедэ ээлээр“ – деп даңгыраглап турдуң чоп».

¹⁴Дээрги-Чаяакчы ынчан Бодуңуң чонунга таварыштырар бооп аазааны айыыл-халаптан ойталап, ону узуткавайн барган.

Моисейниң килеңнээни база буруулугларны узуткааны

¹⁵А Моисей эргилгеш, дагдан дүжүп келген. Ол ийи талазында айтышкыннар бижээн чагыг-керээниң ийи калбак дажын ап алгаш чораан.

¹⁶Бурган Боду ол даштарны кылган, даштарда бижиктер база Бурганның оюп бижээни бижиктер турган.

¹⁷Ол өйде Иисус чоннуң шимээрге турарын дыңнааш, Моисейге: «Улустуң турлаанда дайын-чааның кышкызы дыңналып тур!» – дээн.

¹⁸А Моисей: «Бо дээрге тиилекчилерниң-даа алгы-кышкызы эвес-тир, тиилеттиргеннерниң-даа алгызы эвес-тир; ыры-хөгжүм үнүн дыңнап тур мен!» – деп харыылаан.

¹⁹Улустуң турлаанга чеде бергеш, Моисей бугажыкты база самнаан улусту көрүп каан. Ооң килеңи кыптыга бергеш, тудуп чораан калбак даштарын октап, дагның дөжээнге буза шаап каапкан.

²⁰Ол оон улустуң шуткуп алганы бугажыкты отка өрттедипкеш, алдынны хүлгүлештир чууруп, сугже тогладыр чажыпкаш, ол сугну израиль чонга албадап ижиртип турган.

²¹Моисей Аарондан: «Бо улус сээң чүңнү канчапты, чүге оларны ындыг улуг бачытче киирдиң?» – деп айтырган.

²²А Аарон аңаа мынча деп харыылаан: «Дээргимниң килеңи кыптыкпазын. Бо чоннуң бузутка сундулуун билир-ле болгай сен.

²³Олар меңээ: „Бисти баштап, эдерттип аппаар бургандан кылып бер. А Египеттен бисти үндүрүп эккелген Моисей дээр кижиниң канчап барганын билбес-тир бис“ – деп чугааладылар.

²⁴Мен оларга: „Кымнарда алдын каасталгалар барыл, уштуп бериңер“ – дээримге, ужулгаш, меңээ эккеп бердилер. А мен алдынны отче киир кааптарымга, оттан бо бугажык үнүп келди».

²⁵Моисей чоннуң калчаарап барганын, Аароннуң улусту сула салып, дайзыннарының мурнунга Израильдиң адын баксыратканын көрүп каан.

²⁶Ол ынчан чоннуң турлаанче кирер черге туруп алгаш: «Дээрги-Чаяакчының талазында кымнар барыл? Меңээ чедип келиңер!» – дээн. Левийниң салгакчылары шуптузу ооң чанынга чыгып келген.

²⁷Моисей оларга: «Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчы мынча деп тур: „Кижн бүрүзү хылыжын курунга астып алгаш, улустун турлаанга бир кыдыындан өске кыдыынга чедир кылаштап, кымны-даа болза – бодунун акы-дуңмазын, эжин, чоок кижизин безин – өлүрүп кагзын!“» – дээн.

²⁸Левийнин салгакчылары Моисейнин чугаазын ёзугаар кылганнар: ол хүн израиль чондан зооо хире кижн өлүртүп каан.

²⁹А Моисей левиттерге: «Бөгүн кайыңар-даа бодунун оглунга, акы-дуңмазынга удур үнүп, боттарыңарны Дээрги-Чаяакчыга бараалгаткан-дыр силер. Ол ам силерге ачы-буянын хайырлаар» – деп чугаалаан.

Моисейнин чонга база катап болушканы

³⁰Даартазында хүндүс Моисей чонга: «Аажок улуг бачытты үүлгеткен-дир силер. Ынчаарга мен ам Дээрги-Чаяакчыге үне берейн, бачыдыңарны арыглаарын чедип аарым чадавас» – деп чугаалаан.

³¹Моисей Дээрги-Чаяакчыга ээп келгеш: «О, бо чон аажок улуг бачытты үүлгетти; бодунга алдындан бурган кылып алды – деп чугаалаан. –

³²Оларнын бачыдын өршээп көрөм. Бир эвес өршээвес болзунза, Сээң бижээнин номдан мээң адымны база балап каавыт!»

³³Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп харыылаан: «Чүгле Меңээ удур бачыт үүлгеткен кижинин адын Бодумнун номумдан балаар мен.

³⁴Сен чоруй бар, Мээң сеңээ айыткан черимче бо чонну эдертип аппарат; Мээң төлээм сээң мурнуңга орук баштап чоруптар эвеспе. А демги улусту бачыды дээш кеземче хүнү кээрге, кезедир мен».

³⁵Аарон израиль чонга бугажык шуткуп берген өйде, оларнын кылып турган үүлгедиглери дээш, Дээрги-Чаяакчы оларге айыыл-халапты чоруткан.

Хосталыышкын 33

Бурганның чон аразынга чоруурундан ойталааны

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан: «Бар че. Египеттен эдэртип эккелгениң чон-биле моон чоруптуңар. Авраам, Исаак болгаш Иаковка: „Үре-салгалыңга ол черни бээр мен“ – деп даңгыраглааным черже чоруй барыңар.

²Бодумнуң төлээмни силерге орук баштаар кылдыр чоруткаш, хананей, амор, хет, ферез, хиввей болгаш иевус чоннарны сывырыптар мен.

³Сүт болгаш ары чигири аккан байлак черже чоруптуңар; а Мен Бодум силерниң араңарга чорбас мен, оон башка силерни орук ара узуткап каар мен, чөрүүңер кончуг чон-на болгай силер».

⁴Чон ол багай медээни дыңнааш, ыглап-сыктап эгелээн; кым-даа бодунуң каасталгаларын кетпейн барган.

⁵Чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы Моисейге: «Израиль чонга мону чугаала. Чөрүүңер кончуг чон-дур силер, Мен силерниң араңарга карак чивеш-даа хире үеде чоруур болзумза, силерни узуткап каар мен; ынчангаш астып алган каасталгаларыңар уштуп кааптыңар, а Мен силерни канчаарын көрүп көрейн» – дээн турган.

⁶Израиль чон ынчан бодунуң каасталгаларын Хорив дагның чанынга уштуп каапкаш барган чүве-дир.

Ужуражылганың түр майгыны

⁷А Моисей улустуң турлаандан ырадыр майгын тиккеш, ону Ужуражылга майгыны деп адап алган. Дээрги-Чаяакчыдан дилег кылыксаан кижини бүрүзү улустуң турлааның даштында ол майгынның чанынга чедип кээр турган.

⁸Моисей Ужуражылга майгынынче бар чыдырда, бүгү чон туруп кээр: кижини бүрүзү бодунуң чадырының эжииниң аксынга туруп алгаш, ол Ужуражылга майгынынче киргижегеге чедир, ооң соондан хайгаарап көөр турган.

⁹Кажан ол Ужуражылга майгынынче кире бээрге, өрүтен булут чагы ынаар бадып келгеш, майгынче кирер черге туруп алыр, а Дээрги-Чаяакчы Моисей-биле чугаалажыр болган.

¹⁰Бүгү чон Ужуражылга майгынынче кирер черде турар булут чагыны көрүп каан санында-ла туруп кээр – кижини бүрүзү чадырының эжииниң аксынга аңаа сөгүрүп мөгөөр турган.

¹¹Дээрги-Чаяакчы Моисей-биле, кандыг-бир кижиниң эжи-биле чугаалашканы дег, удур-дедир көржүп алгаш, чугаалажыр болган. Моисей оон улустуң турлаанче эеп кээр турган, а ооң аныяк дузалакчызы – Нуннуң оглу Иисус Ужуражылга майгынындан черле ырап көрбөөн.

Моисейниң Бурганны чон-биле кады чоруурун дилээни

¹²Моисей Дээрги-Чаяакчыга мынча дээн: «Сен меңээ: „Бо чонну эдиртип аппарат“ – деп турар-дыр сен, ынчалзажок мээң-биле кады кымны чорударыңны айтып бербедиң. А Сен меңээ: „Мээң чоок таныырым кижини-дир сен, Мээң ээ көрнүүшкүнүмнү чедип алдың“ – дээн болгай сен.

¹³А ам, бир эвес Сээң ээ көрнүүшкүнүңнү чедип алган болзумза, чалбарып дилеп тур мен: Сээң бодап алган оруктарыңны меңээ ажыдып берем – ээ көрнүүшкүнүңнү ам-даа чедип аар дээш, Сени билип ап көрейин; бо улус – Сээң чонуң дээрзин утпайн көрөм».

¹⁴Дээрги-Чаяакчы аңаа: «Мен Бодум сээң-биле кады чоруур мен, сеңээ амыр-дышты хайырлаар мен» – деп харыылаан.

¹⁵Моисей Аңаа: «Сен Бодуң бис-биле кады чорбас болзуңза, бисти моон чорутпайн көрөм – деп чугаалаан. –

¹⁶Мен болгаш Сээң чонуң Сээң ээ көрнүүшкүнүңнү чедип алганывысты улус канчап билип аарыл? Чүгле Сээң бис-биле кады чорупканыңдан эвес бе? Ынчан мен-даа, Сээң чонуң-даа чер кырында бар өске кандыг-даа чондан онзагай болур бис».

¹⁷Дээрги-Чаяакчы Моисейге: «Сээң бо дилеп турар чүвеңни база күүседир мен, чүге дээрге сен Мээң ээ көрнүүшкүнүмнү чедип алгандыр сен, Мээң чоок таныырым кижидир сен» – деп харыылаан.

¹⁸Моисей: «Өндүр чырыыңны меңээ көргүзүп көрөм» – дээн.

¹⁹Дээрги-Чаяакчы: «Мен сээң мурнуң-биле эртип, Бодумнуң өндүр-чаагайымны бүрүнү-биле делгеп көргүзүп, Дээрги-Чаяакчы деп адымны чарлаар мен; ээ көрнүр дээн кижимче ээ көрнүр мен, кээргээр дээн кижимни кээргээр мен» – деп аазаан.

²⁰Ооң соонда Ол: «Мээң арнымны көрбөс ужурлуг сен; Мени көргөн кижидир артып каап шыдавас» – дээн.

²¹Дээрги-Чаяакчы улаштыр: «Мээң чанымда черге – бо хаяга туруп ал.

²²Мээң өндүр чырым чайынналып бар чыдырда, Мен сени хаяның чарык черинге тургузуп кааш, эрте бербээн шаамда, сени холум-биле дуглай тудар мен.

²³Кажан холумну чайладыптарымга, сен Мени артымдан көрүп каар сен, а арным сеңээ көзүлбөс» – деп чугаалаан.

Хосталыышкын 34

Бурганның Израиль-биле чагыг-керээни чаартканы

(Ы. х. к. 10:1-4)

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча дээн: «Бодуңга мурнундагы калбак даштар ышкаш ийи калбак даштан чондуруп ал. Мен ол калбак даштарга сээң буза шаап каапканың даштарга турган сөстөрни оюп бижип каар мен.

²Даарта эртен белен бол; эртен Синай дагже үнүп келгеш, даг бажыңга Мээң мурнумга бараалгап туруптар сен.

³Кым-даа сээң-биле кады даг бажынче үнмезин, кым-даа ол дагга шуут көзүлбөс; шээр, бода малыңар безин ол даг чоогунга ойттавазын».

⁴Моисей биеэги даштар ышкаш ийи калбак даш чондуруп алгаш, эртен эрте тургаш, Дээрги-Чаяакчының дужааганын ёзугаар, Синай дагже үне берген. Ол ийи калбак дажын тудуп алгаш чораан.

⁵Дээрги-Чаяакчы булут аразынга дүжүп келгеш, Моисейниң чанынга туруп алгаш, Бодунуң адын чарлаан.

⁶Дээрги-Чаяакчы Моисейниң мурну-биле эрткеш, мынча деп чарлаан: «Дээрги-Чаяакчы мен – килеңнээчел эвес, кээргээчел, ээ көрнүүчел, өндүр улуг энерелдиг болгаш бүзүрелдиг Бурган мен!

⁷Мен Бодумнуң энерелимни муң-даа дугаар салгалга көргүзүп, улустуң кем-буруузун, кемниг херектерин, бачыттарын өршээп турар мен, ынчалза-даа буруулуларны кеземче чокка арттырбас мен база адаларның кем-буруузу дээш ажы-төлдү, ажы-төлдүң ажы-төлүн үшкү болгаш дөрткү салгал чедир кезедир мен».

⁸Моисей ол дораан доңгая кээп дүжүп, Бурганга мөгейгеш:

⁹«Дээргим, бир эвес мен Сээң ээ көрнүүшкүнүнү чедип алган болзумза, бистиң аравыска чоруп көрөм, Дээргим! Ийет, бо чоннуң чөрүүзү кончуг-дур, ындыг-даа болза, бистиң бузуттарывысты болгаш бачыттарывысты өршээп көрөм, бисти Бодунуң чонуң кылдыр хүлээп ап көрөм» – дээн.

¹⁰Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Мен Израиль-биле чагыг-керээни чарып тур мен. Сээң бүгү чонуңнуң мурнунга чер-делегейге – кандыг-даа чоннарга мооң мурнунда болуп көрбээн кайгамчык чүүлдерни чаяар мен. Ынчан сени хүрээлээн бүгү улус Дээрги-Чаяакчының ажил-херээн – Мээң сен дээш кайы хире кайгамчык херектер кылырымны көрүп каар.

¹¹Мээң бөгүн сеңээ дужаап турар чүүлдеримни күүсет. Мен ам сээң келген чериңден амор, хананей, хет, фerez, хиввей болгаш иевус чоннарны үндүр сывырар мен.

¹²Көрдүң бе, чеде бээриң черниң чурттакчылары-биле керээ чарып, эвилелдешпе, оон башка олар сеңээ салган дузак дег апаар.

13 Оларның өргүл салыр бедигээштерин үрегдеп бузуп, даш көжээлерин чуура шаап, Ашера бурганга тураскааткан адагаштарны кезип каавыт.

14 Сен Дээрги-Чаяакчыдан өске бурганга мөгейбес ужурлуг сен, Ооң адын „Хүннээчел“ дээр болдур ийин; хүннээчел Бурган-дыр ол.

15 Шак ол черниң чурттакчылары-биле керээ чарып, эвилелдешпе, оон башка олар боттарының бурганнарын эдерип самыырааш, оларынга өргүл салып тура, сени база чалаарга, оларның өргүлге салган аьш-чемин чип аар сен;

16 оон башка оларның кыстарын оолдарыңга кадай кылдыр ап бээр сен – ынчан оларның кыстары боттарының бурганнарын эдерип самыырааш, сээң оолдарыңны база бурганнарының аайы-биле самыыраашкынче кирип алыр.

17 Бодуңга шуткаан дүрзү-бурганнар кылба.

18 Ажыткы-биле хөөтпээн далганнар байырлалын сагы: Мээң дужааганым ёзугаар Авив айның доктааткан үезинде, чеди хүн дургузунда ажыткы-биле хөөтпейн быжырган далган-тараадан чи, чүге дээрге Авив айда Египеттен хосталып үнген болгай сен.

19 Баштай төрүттүнген эр хиндиктиг төл бүрүзү Мээңии болур, сенде бар бода-даа, шээр-даа малдың бүгү эр дун төлдери база Мээңии болур.

20 Элчигенниң дун төлүн хураган азы анай-биле солуп, садып хостаар ужурлуг, а бир эвес садып хоставас болзуңза, ооң мойнун сый шаап, өлүрүп каавыт. Силерниң дун оолдарыңарның шуптузун садып хостап алыңар. Кым-даа Мээң мурнумга хол куруг келбес ужурлуг!

21 Алды хүн дургузунда ажылда, а чедиги хүнде дыштан; тараа тарыыр, дүжүт ажаар үелерде безин чедиги хүнде дыштан.

22 Кызыл-тастың баштайгы дүжүдү быжа бээрге, Чеди неделя байырлалын демдеглед чор, а чыл төнүп турда, дүжүт ажаалдазының байырлалын демдеглед чор.

²³Чылда үш катап сээң бүгү эр улузуң Израильдин Бурганы, Дээрги-Чаяакчының мурнунга бараалгап келзин.

²⁴Мен чоннарны сээң келген черлериңден дезеринче албадап, кызыгаарларыңны алгыдар мен. Чылда үш катап Дээрги-Чаяакчының мурнунга бараалгап кээр болзуңза, ол өйде кым-даа сээң чериңни эжелеп алыксавас.

²⁵Меңээ хан өргүп турар үенде, ажыткылыг хлебти катый өргүве; Хосталышкын байырлалында салган өргүлдүң кандыг-даа кезиин даартагы эртенге чедир арттырба.

²⁶Сээң чериңниң дүжүдүнүң башкылыын Бурганың Дээрги-Чаяакчының өргээзинге эккеп бараалгат. Анайны ооң авазының сүдүңге хайындырба».

²⁷Дээрги-Чаяакчы Моисейге: «Бо сөстөрни бодуңга бижип ал. Мээң сээң-биле база Израиль-биле чарып турарым чагыг-керээ дээрге бо сөстөр ол-дур» – деп чугаалаан.

²⁸Моисей шак аңаа, Дээрги-Чаяакчының чанынга дөртен хүн-дүннү эрттирген; ол өйде аъш-чем-даа чивээн, суг-даа ишпээн. Ол калбак даштарга он айтышкынны – чагыг-керээниң бадыткал сөстөрүн бижип каан.

Моисейниң чырыткылыг арны

²⁹Моисей Синай дагдан чагыг-керээни бадыткаан ийи калбак дашты тудуп алгаш, бадып келген. Бурган-биле чугаалажып турган болгаш, арны херелдендир чырый бергенин ол боду билбээн.

³⁰Аарон болгаш бүгү израиль чон Моисейниң арны чырып турарын көргөш, олче чагдаарындан коргуп турганнар.

³¹А Моисей Ааронну болгаш ниитилелдин бүгү баштыңнарын кый дептерге, олар аңаа чедип келгеннер; ол ынчан олар-биле чугаалашкан.

³²Ооң соонда бүгү израиль чон Моисейже чоокшулап кээрге, ол Дээрги-Чаяакчының Синай дагга аңаа чугаалаан бүгү айтышкыннарын дамчыдып чугаалаан.

³³Моисей улус-биле чугаалашкан соонда, арнын шывыг-биле дуглап алган.

³⁴Ол Дээрги-Чаяакчы-биле чугаалажыр дээш Аңаа чеде берген санында-ла, Ужуражылга майгынындан үнмээн шаанда, шывыгны арнындан ап кааптар турган. Кажан Моисей Дээрги-Чаяакчының айтышкыннарын израильчилерге дамчыдар дээш үнүп кээрге,

³⁵израиль чон Моисейниң арны херелдендир чырый бергенин көрүп турган, ынчангаш ол Дээрги-Чаяакчы-биле дараазында чугаалажышкынынга чедир арнын база катап шывыг-биле шып ап турган.

Хосталышкын 35

Амыр-дыш хүнүнүң дугайында дүрүм-хоойлу

¹Моисей израиль чоннуң бүгү ниитилелин чыып алгаш, оларга мынча дээн: «Дээрги-Чаяакчының силерге күүсетсин дээш берген айтышкыннары бо-дур.

²Алды хүн дургузунда ажил-херектериңер кылыңар, а чедиги хүн силерге ыдыктыг, Дээрги-Чаяакчыга бараалгаткан онзагай амыр-дыш хүнү болзун; ол хүнде ажил-херээн кылыр кандыг-даа кижини өлүрүп каар ужурлуг.

³Бүгү оран-саваларыңарга амыр-дыш хүнүнде от безин кывыспаңар».

Ужуражылга майгынынга ажыглаар эргежок чугула чүүлдер

(Хост. 25:1-7)

⁴Моисей израиль чоннуң бүгү ниитилелинге мынча дээн: «Дээрги-Чаяакчының чугаалаан айтышкыннары бо-дур.

⁵Дээрги-Чаяакчыга бээр онза өргүл белектеринден чыып алыңар. Эки туразы-биле өргүл белээн салып турар кижиге бүрүзү Дээрги-Чаяакчыга дараазында белектерден: алдын, мөңгүн, хүлөр;

⁶көк, кызыл-хүрең болгаш кызыл өңнүг пөстөр, ак лён, өшкү дүгү,

⁷кызыдыр будаан кошкар кежи, тахаш кежи; акация ыяжы;

⁸чырыткыже кудар олива үзү, бараалгакчыларны шилип чаар үс кылырынга база айдызаарда ажыглаар чаагай чыттыг чүүлдер;

⁹оникс дээр үнелиг даштар болгаш эфодка база ыдыктыг хапчыгашка быжыглаар үнелиг даштардан эккеп берзин.

¹⁰Силерниң араңарда уран-шевер улус чедип келгеш, Дээрги-Чаяакчының дужааганы бүгү чүвени белеткеп кылзын:

¹¹ыдыктыг өргээ-майгынны, ооң дээвиир-шывыын болгаш шывыгларын; ооң дээктерин, хана-каракталчак рамкаларын болгаш доора оорга ыяштарын, адагаштарын болгаш дөжөктерин;

¹²ыдыктыг аптараны, ооң көдүрткүүш-мергелерин, халывын болгаш аптараның турар черин чажырап көжегени;

¹³ширээни, ооң көдүрткүүш-мергелерин, хамык херекселдерин база Дээрги-Чаяакчыга өргээн ыдыктыг хлебтерни;

¹⁴чырыдар чырыткыны, ооң херекселдерин, деңнерин болгаш чырыдып кыпсыр олива үзүн;

¹⁵айдызаар өргүл бедигээжин, ооң көдүрткүүш-мергелерин, шилип чаар олива үзүн, айдызап кыпсыр чаагай чыттыг чүүлдерни, майгынче кирер черни дуглаар көжегени;

¹⁶бүрүн өрттедир өргүлдер салыр бедигээшти, ооң хүлөр шишкиижин, көдүрткүүш-мергелерин болгаш хамык херекселдерин; чунар саваны, ооң дөжөөн;

¹⁷херимниң шывыгларын, адагаштарын, адагаштарның дөжөктерин болгаш майгынче кирер хаалга-шывыын;

¹⁸майгынның болгаш ооң хериминиң өргеннерин база оларга шарыыр хендирлерни;

¹⁹ыдыктыг черге бараан болурда кедер тускай хептерни – Бурганның бараалгакчызы Аароннуң ыдыктыг хептерин болгаш ооң оолдарының Бурганга бараалгаарда кедер хептерин».

²⁰Израиль чоннуң бүгү ниитилели Моисейни каапкаш, тарай берген.

²¹Дээрги-Чаяакчыга өргүл белектерин Ужуражылга майгынын тудуп тургузарынга, ооң хамык хереглелдеринге болгаш ыдыктыг хептерни даараарынга ажыглаар кылдыр эки туразы-биле эккеп бериксээн шупту улус ол бүгүнү эккеп берип турган.

²²Дузалаарын күзээн бүгү улус – эр-даа, херээжен-даа улус чедип кээп, Дээрги-Чаяакчыга өргүл белээ кылдыр алдынын: билзектерни, сыргаларны, ызырткыларны, билектээштерни болгаш өске-даа алдын каасталгаларны эккеп берген.

²³Бодунда көк, кызыл-хүрең болгаш кызыл өңнүг пөстөр, ак лён, өшкү дүгү, кызыдыр будаан кошкар кештери болгаш тахаш кештери бар улус ол чүүлдерин эккеп берип турган.

²⁴Мөңгүн азы хүлер бериксээн улус оозун Дээрги-Чаяакчыга өргүл белээ кылдыр эккеп берип турган. Бодунда акация ыяжы бар улус оозун майгынга чүнү-даа кылырынга ажыглазын дээш эккеп берип турган.

²⁵Бүгү уран-шевер херээженнер дүк ээрер ажыл кылып, көк, кызыл-хүрең болгаш кызыл өңнүг пөстөрни эккеп берип турган.

²⁶Сеткилиниң айбызын дыңнаан бүгү уран-шевер херээженнер өшкү дүгүн ээрип турган.

²⁷А төрел бөлүктер баштыңнары оникс дээр үнелиг даштарны, эфодка база хөрек баартыгы хевирлиг хапка быжыглаар үнелиг даштарны эккеп берип турган.

²⁸Баштыңнар ол ышкаш чаагай чыттыг чүүлдерни база чырыдарынга, шилип чаарынга болгаш чаагай чыттыг айдызаар холуксаалар кылырынга ажыглаар олива үзүн эккеп берип турган.

²⁹Израиль чондан сеткилиниң айбызын дыңнаан эр-даа, херээжен-даа улус Дээрги-Чаяакчының Моисейни дамчыштыр кылырын дужааганы кандыг-даа ажылды кылырынга херектиг өргүл белектерин Дээрги-Чаяакчыга эки туразы-биле эккеп берип турган.

Ус-шеверлерниң ажыл-ижиниң эгелээни

(Хост. 31:1-6)

³⁰Моисей ынчан израиль чонга мынча дээн: «Дыңнаңар, Дээрги-Чаяакчы Иуданың аймаанга хамааржыр Хурнуң оглунуң оглу, Урийниң оглу Веселиилди шилип алгаш,

³¹ону Бурганның Сүлдези-биле бүргеди – билди-билигни, янзы-бүрү арга-мергежилди аңаа берди.

³²Ол кижиге ам алдын, мөңгүн болгаш хүлөр-биле чогаадыкчы, шевер ажылдар кылып шыдаар;

³³үнелиг даштарны хоога сугары-биле кырлай кылыр; ыяшты оюп-хээлээр – кандыг-даа уран ажылды кылып шыдаар.

³⁴Дээрги-Чаяакчы өске уран-шевер улусту өөредир арга-мергежилди Веселиилге база Даның аймаанга хамааржыр Ахисамахтың оглу Аголиавка берген.

³⁵Дээрги-Чаяакчы оларның чүректерин мерген угаан-биле бүргээн, ынчангаш олар кандыг-даа уран ажылды кылып шыдаар: ыяш-даш чоңар; көк, кызыл-хүрең болгаш кызыл өңнүг удазыннардан база ак лёндан угулзалыг пөстөр аргып, даараар – уран-шевер улустуң бүгү арга-мергежилин билер улус турган.

Хосталыышкын 36

¹Ынчангаш Веселиил, Аголиав болгаш шупту уран-шевер улус бүгү ажыл-херекти Дээрги-Чаяакчы канчаар дужааганыл, ынчаар кылыр

ужурлуг. Дээрги-Чаяакчы оларга ыдыктыг черни тудары-биле кандыг-даа ажилды кылып шыдаар билди-билигни хайырлаан».

²Моисей Веселиилди, Аголиавты болгаш Дээрги-Чаяакчының арга-мергежил хайырлааны, ажилдаксап турар бүгү уран-шевер улусту ажилдап эгелээри-биле кыйгырып эккелген.

³Ол улус Моисейден израиль чоннуң ыдыктыг черниң тудуун кылыры-биле эккеп бергени бүгү өргүл белектерин ап алганнар. А ол аразында чон Моисейге эртенниң-не чаа-чаа белектерни эки туразы-биле эккелгеш туруп берген.

⁴Ынчан ыдыктыг черниң тудуунга ажилдап турган шупту уран-шевер улус ажылын ара каггаш,

⁵Моисейге чеде бергеш: «Чон хөлүн эрттир хөйнү эккеп тур! Дээрги-Чаяакчының кылырын дужааган ажылынга херегинден көвүдей берди» – деп чугаалаан.

⁶Моисейниң дужаалын ёзугаар улустуң турлаанга «Эр-даа, херээжен-даа улус ыдыктыг черге өргүүр дээш ам чүнү-даа эккелбезин» деп чарлаарга, чон өргүл белектери эккелбестей берген.

⁷Чыгдынган курлавырлар кандыг-даа ажилдар кылырынга четчир болган, харын-даа артып турган.

Ужуражылга майгынын кылганы

(Хост. 26:1-37)

⁸Ооң соонда уран-шевер бүгү улус майгынны тудуп эгелээш, дараазында чүүлдерни кылган. Олар ээрип каан ак лёндан база көк, кызыл-хүрең болгаш кызыл өңнүг пөстөрдөн он шывыгны даарааш, оларга херувимнер дүрзүлерин уранчыды хээлеп аргып кааннар.

⁹Шывыг бүрүзүнүң узуну чээрби сес кыры дурту, дооразы дөрт кыры дурту, а шывыглар шуптузу дең хемчээлдиг болган.

¹⁰Шеверлер беш шывыгны тудуштур даарап каан, өске беш шывыгны база тудуштуруп кааннар.

¹¹Баштайгы беш шывыгның сөөлгү шывыының кыдыынга көк өңнүг илдиргелер кылып кааннар; дараазында беш шывыгның сөөлгү шывыының кыдыынга база ынчалдыр кылганнар.

¹²Баштайгы беш шывыгның кыдыынга бежен илдиргени, дараазында беш шывыгның кыдыынга база ынчалдыр кылып кааннар – илдиргелер бот-боттарынга дүгжүп турган.

¹³Бежен алдын дээк кылгаш, оларны илдиргелерге кедирип тургаш, баштайгы беш шывыгны өске беш шывыг-биле тудуштуруп, майгынны бүдүн кылдыр кожуп кааннар.

¹⁴Ооң соонда өшкү дүгүнден майгынны шывары-биле он бир шывыг кылганнар.

¹⁵Бир ындыг шывыгның узуну үжен кыры дурту, дооразы дөрт кыры дурту, а он бир шывыг шуптузу дең хемчээлдиг болган.

¹⁶Шеверлер беш шывыгны бир аңгы тудуштур даарааш, өске алды шывыгны база тудуштуруп кааннар.

¹⁷Баштайгы беш шывыгның кыдыында шывыгга бежен илдиргени, өске алды шывыгның кыдыында шывыгга база бежен илдиргени кылып кааннар.

¹⁸Оон шывыгларны тудуш чаңгыс кылдыр тудуштурар бежен хүлер дээк кылып кааннар.

¹⁹Майгынны шывар ийи дээвиир-шывыгны: бирээзин – кызыдыр будаан кошкар кештеринден, өскезин – тахаш кештеринден кылып кааннар.

²⁰Майгынны тудуп турар хана-каракталчак рамкаларны акация ыяжындан кылып кааннар.

²¹Рамка бүрүзүнүң узуну он кыры дурту, дооразы бүдүн чартык кыры дурту болган;

²²бир рамкада-ла тудуштурар ийи шиш бар турган – рамкаларның шуптузун дөмейлештир кылып кааннар.

²³Майгынының мурнуу чүкче көрүнгөн талазынга чээрби рамканы кылгаш,

²⁴оларның адаанга тургузар дөртен мөңгүн дөжекти: ийи дөжек-ле бир рамканың ийи шижинге дүгжүр кылдыр кылып кааннар.

²⁵Майгынның соңгу чүкче көрүнгөн талазынга база чээрби рамканы кылгаш,

²⁶дөртен мөңгүн дөжекти – ийи дөжек-ле бир рамка адаанга турар кылдыр кылып кааннар.

²⁷А майгынның артыы, барыын талазынга алды рамканы кылып кааннар.

²⁸Ол ышкаш майгынның артыы талазының азыгларынга ийи рамканы кылып кааннар.

²⁹Оларны адаандан тудуштуруп кааш, үстүндөн чаңгыс дээрбекке кожуп каан; азыгларда турар рамкалар дөмей болган.

³⁰Артыы талага шупту сес рамка база оларны тургузар он алды мөңгүн дөжек кылып каан: бир рамка адаанга-ла ийи дөжек турган.

³¹Шеверлер ооң соонда акация ыяжындан майгынның бир талазының рамкаларын тудуштуруп беш доора оорга ыяшты;

³²майгынның өске талазынга беш ыяшты база артыы, барыын талазынга беш ыяшты кылып кааннар.

³³Майгынның бир кыдыындан өске кыдыынга чедир рамкаларның ортаа деңнели-биле эрткен эң узун доора оорга ыяшты база кылып кааннар.

³⁴Оон ол рамкаларны алдын-биле шап кааш, ыяштар сугар дээрбектерни алдындан кылгаш, ыяштарны база алдын-биле шап кааннар.

³⁵Көк, кызыл-хүрең болгаш кызыл өңнүг пөстерден база ээрип каан ак лёндан эң ыдыктыг өрээлди дуглаар көжеге кылгаш, аңаа херувимнер дүрзүлерин уранчыды хээлеп аргып кааннар.

³⁶Көжеге азар алдын аткактарлыг дөрт адагашты акация ыяжындан кылып, алдын-биле шаккаш, оларны тургузар дөрт мөңгүн дөжекти шуткуп кудуп кааннар.

³⁷Ооң соонда майгынче кирер черни дуглаар көжегени көк, кызыл-хүрең болгаш кызыл өңнүг пөстөрдөн база ээрип каан ак лёндан кылгаш, угулзалар аргып, каастап кааннар.

³⁸Көжеге азар аткактарлыг беш адагаш кылып, оларның баштарын болгаш тыртпаларын алдын-биле шап кааш, оларга беш хүлер дөжекти кылып кааннар.

Хосталышкын 37

Ыдыктыг аптараны кылганы

(Хост. 25:10-20)

¹Веселиил акация ыяжындан ыдыктыг аптараны кылып каан. Ооң узуну ийи чартык кыры дурту, дооразы бүдүн чартык кыры дурту, а бедии бүдүн чартык кыры дурту болган.

²Ол аптараның иштин-даштын арыг алдын-биле шап кааш, ооң кырын дескиндир алдын хаажы кылып каан.

³Дөрт алдын дээрбекти шуткуп кылгаш, аптараның дөрт адаккы азыынга: ийи дээрбек бир талазынга, база ийи дээрбек – өске талазынга турар кылдыр быжыглап каан.

⁴Ооң соонда ол акация ыяжындан көдүрткүүш-мергелер чазааш, оларны алдын-биле шап каан.

⁵Көдүрткүүш-мергелерни, аптараны көдүрүп дажыглаарда ажыглаар кылдыр, ооң ийи талазында дээрбектерге кедирип каан.

⁶Ол арыг алдындан аптараны дуй каар халыпты кылып каан: ооң узуну ийи чартык кыры дурту, дооразы бүдүн чартык кыры дурту болган.

⁷Халыптың ийи талакы кыдыынга ийи херувимни алдындан хевилей соктап кылып каан.

⁸Оларны халыптың ийи талазы-биле тудуш чаңгыс кылдыр, бир херувим халыптың бир кыдыында, а база бирээзи – өске кыдыында турар кылдыр кылып каан.

⁹Херувимнер бот-боттарынче көрнүштүр турганнар база халыпче углай көрүп, өрү алзы хере сунган чалгыннары-биле ону шыва апканнар.

Ширээни кылганы

(Хост. 25:23-29)

¹⁰Веселиил акация ыяжындан ширээни кылып каан: ооң узуну ийи кыры дурту, дооразы бир кыры дурту, а бедии бүдүн чартык кыры дурту болган.

¹¹Ширээни арыг алдын-биле шап каан, а кырын дескиндир алдын хаажыны кылып каан.

¹²Ону дескиндир дөрт илиг хире куржагны кылгаш, куржагны долгандыр алдын хаажыны кылып каан.

¹³Ол оон ширээге дөрт алдын дээрбекти шуткуп кылгаш, оларны ооң азыгларында турар дөрт будунга быжыглап каан.

¹⁴Дээрбектерни куржагның чанынга, ширээни дажыглаар көдүрткүүш-мергелерни кедирер кылдыр кылып каан.

¹⁵Ол акация ыяжындан ширээни көдүрүп дажыглаар көдүрткүүш-мергелер кылгаш, оларны алдын-биле шап каан.

¹⁶Оон арыг алдындан ширээге ажыглаар херекселдерни: тавактар, хымыштар, арага кудуп чажар дашкалар болгаш аяктарны кылып каан.

Чырыткыны кылганы

(Хост. 25:31-39)

¹⁷Веселиил ооң соонда арыг алдындан чырыткыны хевилей соктап кылып каан; ооң дөжээ, сывы, адырлары, чечек баштары, бүүрекчигештери болгаш чечек бүрүлери – шупту тудуш чаңгыс болган.

¹⁸Чырыткының сывындан алды адыр үнген: үш адыр бир талазындан, база бир үш адыр өске талазындан үнген турган.

¹⁹Бир адырга-ла миндаль ыяш чечээ ышкаш үш чечек бажын, бүүрекчигештерни болгаш бүрүлери катый кылып каан – чырыткы-биле тудуш чаңгыс өске адырлар шуптузу дөмей тургузуглуг болган.

²⁰А чырыткының сывынга миндаль ыяш чечээ ышкаш дөрт чечек бажын – оларның бүүрекчигештерин болгаш бүрүлерин кылып каан.

²¹Баштайгы ийи адырның адаанда бир бүүрекчигеш, өске ийи-ийи адырның адаанда база бир-бир бүүрекчигеш бар – чырыткының сывы-биле тудуш алды адыр шуптузу дөмей тургузуглуг турган.

²²Бүүрекчигештер-даа, адырлар-даа чырыткы-биле тудуш чаңгыс болган; ооң бүгү бодун арыг алдындан хевилей соктап кылып каан.

²³Веселиил чырыткыга тургузар чеди деңни, дең өзээ кезер ызырар кыскаштарны болгаш дең кыпсырда ажыглаар саваларны арыг алдындан кылып каан.

²⁴Ол чырыткыны ооң бүгү херекселдери-биле катый кылырынга бир талант арыг алдын чарыгдаан.

Айдызаар өргүл бедигээжин кылганы

(Хост. 30:1-5)

²⁵Веселиил акация ыяжындан айдызаар өргүл бедигээжин кылып каан. Ол ону дөрбелчин кылдыр кылган: узуну болгаш дооразы бир кыры дурту, а бедии ийи кыры дурту болган. Бедигээштиң азыгларында мыйыстары ооң-биле тудуш чаңгыс турган.

²⁶Ол бедигээштиң кырын, кыдыгларын болгаш мыйыстарын арыг алдын-биле шап кааш, дескиндир алдын хаажыны кылып каан.

²⁷Бедигээштиң хаажызының адаанга, ийи кыдыынга ийи алдын дээрбекти, ону дажыглаар көдүрткүүш-мергелерни кедирер дээш, кылып каан.

²⁸Ол көдүрткүүш-мергелерни акация ыяжындан кылгаш, алдын-биле шап каан.

²⁹Веселиил ооң соонда ыдыктыг шилип чаар олива үзүн база чаагай чыттыг үс белеткээр кижиниң уран мергежили-биле холаан дег чаагай чыттыг арыг айдызаар холуксааны белеткеп каан.

Хосталыышкын 38

Өргүл салыр бедигээшти болгаш чунар саваны кылганы

(Хост. 27:1-8)

¹Веселиил акация ыяжындан бүрүн өрттедир өргүл салыр бедигээшти кылып каан. Бедигээш дөрбелчин, ооң узуну болгаш дооразы беш кыры дурту, а бедии үш кыры дурту болган.

²Бедигээштиң дөрт азынга, ооң-биле тудуш чаңгыс кылдыр, дөрт мыйысты кылып каан. Оон бедигээшти хүлер-биле шап каан.

³Бедигээшке ажыглаар херекселдерни: хүл урар савалар, хүл-узарлар, хан кудар аяктар, илбектер болгаш көс дажыглаар хүүрекчигештерни – шуптузун хүлерден кылып каан.

⁴Бедигээшке хүлер шишкиишти кылгаш, ону бедигээштиң хаажызының адаанга, шишкииш бедигээштиң ортузунга чедип турар кылдыр быжыглап каан.

⁵Ол оон хүлер шишкииштиң дөрт азынга көдүрткүүш-мергелер кедирер дөрт дээрбекти шуткуп кылып каан.

⁶Көдүрткүүш-мергелерни акация ыяжындан кылгаш, оларны хүлер-биле шап каан.

⁷Көдүрткүүш-мергелерни бедигээштиң ийи кыдында дээрбектерге, ону көдүрүп дажыглаар дээш, кедирип каан. Өргүл салыр бедигээшти иштинде хос черлиг кылдыр, манзалардан кылып каан.

⁸Веселиил Ужуражылга майгынынче кирер чер чанынга бараан бооп турган херээженнерниң берген хүлер көрүнчүктерин алгаш, ол хүлерден чунар сава биле ооң дөжөөн кылып каан.

Ужуражылга майгынын долгандыр турар херимни кылганы

(Хост. 27:9-19)

⁹Веселиил оон майгынны долгандыр турар херим кылып каан. Ооң мурнуу чүкче көрүнген талазынга ээрип каан ак лёндан узуну чүс кыры дурту шывыгларны;

¹⁰шывыглар азар чээрби адагашты болгаш оларны тургузар чээрби хүлер дөжекти база адагаштарның мөңгүн дээктер болгаш тыртпаларын кылып каан.

¹¹А ооң соңгу чүкче көрүнген талазынга база узуну чүс кыры дурту шывыгларны, оларны азар чээрби хүлер адагашты болгаш чээрби хүлер дөжекти база адагаштарның мөңгүн дээктери болгаш тыртпаларын кылып каан.

¹²Ол херимниң барыын талакы дооразынга узуну бежен кыры дурту шывыгларны, оларны азар он адагашты болгаш он дөжекти база адагаштарның мөңгүн дээктери болгаш тыртпаларын кылып каан.

¹³Херимниң чөөн талакы дооразының узуну бежен кыры дуртунга дең кылдыр кылып каан.

¹⁴Ол улус кирер черниң бир талакы кыдыынга узуну он беш кыры дурту шывыгларны, оларны азар үш адагашты болгаш үш дөжекти кылып каан;

¹⁵улус кирер черниң өске талакы кыдыынга узуну он беш кыры дурту шывыгларны, оларны азар үш адагашты болгаш үш дөжекти кылып каан.

¹⁶Веселиил херимниң бүгү талаларында шывыгларның шуптузун ээрип каан ак лёндан кылган.

¹⁷А дөжектерни хүлерден; адагаштарның дээктери болгаш тыртпаларын мөңгүнден кылган; адагаштарның баштарын мөңгүн-биле шап каан, херимниң адагаштарын шуптузун мөңгүн тыртпалар-биле тудуштуруп каан.

¹⁸Херимче кирер хаалга-шывыгны көк, кызыл-хүрең болгаш кызыл өңнүг пөстөрдөн база ээрип каан ак лёндан угулзалар аргып каастап кылган. Хаалга-шывыгның узуну чээрби кыры дурту, а бедии, херимни долгандыр аскан шывыгларныы ышкаш, беш кыры дурту болган.

¹⁹Ол хаалга-шывыгны дөрт хүлер дөжекке тургускан дөрт адагашка азып каан. Адагаштарның дээктерин мөңгүнден кылгаш, баштарын мөңгүн-биле шап кааш, тудуштурар тыртпаларын мөңгүнден кылып каан.

²⁰Майгынның база херимни долгандыр турар шывыгларның өргеннерин шуптузун хүлерден кылып каан.

Майгынны тударынга ажыглаан металлдар даңзызы

²¹Ыдыктыг майгынны – чагыг-керээни херечилээн майгынны тударынга үндүрген чарыгдалдарны санап каан даңзы бо-дур. Ол санаашкынны Моисейниң айтышкынын ёзугаар, Бурганның бараалгакчызы Аароннуң оглу Ифамарның удуртулгазы-биле левиттер кылган.

²²(Дээрги-Чаяакчының Моисейни дамчыштыр кылзын деп дужааганы бүгү чүвени Иуданың аймаанга хамааржыр Хурнуң оглунуң оглу, Урийниң оглу Веселиил кылып каан.

²³А ооң-биле кады Данның аймаанга хамааржыр Ахисамахтың оглу Аголиав – уран-шевер чонукчу; көк, кызыл-хүрең болгаш кызыл өңнүг пөстөрдөн база ак лёндан угулзалыг пөстөрниң шевер аргыкчызы, даараныкчызы кижиге ажылдап турган.)

²⁴Ыдыктыг черни тударынга ажыглаан, өргүл белээ кылдыр эккеп салган алдынның деңзизи 29 талант база 730 шекел (ыдыктыг черге ажыглаар мөңгүн шекелдин деңзизин ёзугаар) болган.

²⁵Израиль ниитилелди чизелеп турда чыгдынган мөңгүн 100 талант база 1775 шекел (ыдыктыг черге ажыглаар мөңгүн шекелдин деңзизин ёзугаар) болган*:

²⁶чизелеткен, чээрби хардан улуг назылыг 603 550 эр кижиге бүрүзүндөн бир бека (ыдыктыг черге ажыглаар мөңгүн шекелдин чарты) мөңгүннү хүлээп алган.

²⁷Чүс талант мөңгүннү ыдыктыг черниң болгаш ооң көжегезиниң дөжектерин шуткуурунга ажыглаан: чүс дөжекке-ле чүс талант – бир дөжекке-ле бир талант мөңгүн үнген.

²⁸1775 шекел мөңгүннү адагаштарның дээктерин болгаш тыртпаларын кылырынга база адагаштарның баштарын мөңгүн-биле шап каарынга ажыглаан.

²⁹Өргүл белээ кылдыр салган хүлерниң деңзизи 70 талант база 2400 шекел болган.

³⁰Хүлерден Ужуражылга майгынынче кирер черде адагаштарның дөжектерин, өргүл салыр хүлер бедигээшти, ооң хүлер шишкижин болгаш хамык херекселдерин;

³¹херимни долгандыр турар адагаштарның болгаш херимниң хаалгазының адагаштарының дөжектерин; майгынның бүгү өргеннерин болгаш херимни долгандыр турар шывыгларның бүгү өргеннерин кылган.

Хосталышкын 39

Бурганның бараалгакчызының ыдыктыг хептерин белеткээни

(Хост. 28:6-43)

¹Уран-шевер улус Дээрги-Чаяакчының Моисейге дужааганын ёзугаар көк, кызыл-хүрең болгаш кызыл өңнүг пөстөрдөн ыдыктыг черге бараан болуп кедер дараазында каас-коя тускай хептерни – Аароннуң ыдыктыг хептерин даарап кааннар.

²Алдындан, көк, кызыл-хүрең болгаш кызыл өңнүг пөстөрдөн база ак лёндан эфодту даарап кааннар.

³Ону кылырда, алдынны амалай калбартыр бастыргаш, амаларны удазыннай диле кескеш, ол алдын удазыннарны көк, кызыл-хүрең

болгаш кызыл өңнүг пөстөр-биле база ак лён-биле холуштур угулзалай аргып, пөстү белеткеп кааннар.

⁴Эфодту быжыглай шарыыр, эгин ажа каар кожаалар кылгаш, ооң ийи ужунга чыпшыр даарап кааннар.

⁵Эфодту куржаар курну эфодтуң боду-биле дөмей кылдыр аргааш, эфод-биле тудуш кылып кааннар. Курну Дээрги-Чаяакчының Моисейге дужааганын ёзугаар алдын удазыннардан, көк, кызыл-хүрең болгаш кызыл өңнүг пөстөрдөн база ээрип каан ак лёндан аргып кылган.

⁶Оникс дээр үнелиг даштарны алдын хооларга суккаш, ол даштарга Израильдиң аймактарының аттарын, таңмага ойган дег, сиилбип кааннар.

⁷Ол даштар Бурганга израиль чонну сагындырып чорзун дээш, оларны Дээрги-Чаяакчының Моисейге дужааганын ёзугаар эфодтуң эгин ажа каар кожааларына быжыглап кааннар.

⁸Ыдыктыг хапчыгашты, эфодту кылганы дег, алдын удазыннардан, көк, кызыл-хүрең болгаш кызыл өңнүг пөстөрдөн база ээрип каан ак лёндан шевери-биле уранчыды даарап кылып кааннар.

⁹Ол хапты дөрбелчин, ийи каътталдыр сыга салган пөстен кылган, ооң узуну болгаш дооразы бир карыш болган.

¹⁰Олче дөрт одуруг үнелиг даштарны суп каан. Бирги одуругда – рубин, топаз болгаш изумруд;

¹¹ийиги одуругда – бирюза, сапфир болгаш алмаз;

¹²үшкү одуругда – яхонт, агат болгаш аметист;

¹³дөрткү одуругда – хризолит, оникс болгаш яшма деп даштарны суп каан. Оларның шуптузун алдын хооларга суп, хоолап кааннар.

¹⁴Ол даштарның ниити саны Израильдиң оолдарының аттары-биле дең санныг – он ийи болган: даш бүрүзүнде-ле он ийи аймактың кайы-бирээзиниң адын, таңмага ойган дег, оюп-сиилбип кааннар.

- ¹⁵Хапчыгашка азар илчирбежигештерни арыг алдындан долгактай өрүп кылып кааннар.
- ¹⁶Ийи алдын хоону база ийи алдын дээрбекти кылгаш, дээрбектерни хапчыгаштың ийи үстүкү ужунга быжыглап кааннар.
- ¹⁷Ийи алдын илчирбежигешти хапчыгаштың ийи ужунга дээрбектерже суккаш,
- ¹⁸илчирбежигештерниң өске уштарын эфодтуң мурнуу талазында, ооң эгин ажа каар ийи кожаазында турар хооларга быжыглап кааннар.
- ¹⁹Оон өске ийи алдын дээрбек кылгаш, оларны хапчыгаштың ийи адаккы ужунга, ооң эфодче көрүнгөн иштии талазынга быжыглап кааннар.
- ²⁰База ийи алдын дээрбек кылгаш, оларны ийи кожааның эфодтуң мурнуу талакы адаанга коштунар черинге, эфодтуң курунуң үстүнге быжыглап кааннар.
- ²¹Хапчыгаштың дээрбектерин эфодтуң дээрбектеринге, хапчыгаш эфодтуң курунуң үстүнге, эфодтан чылып кээп дүшпейн турар кылдыр, көк өңнүг шидиг-биле кожуп кааннар. Ол бүгүнү Дээрги-Чаяакчының Моисейге дужааганын ёзугаар кылган.
- ²²Эфодтуң адаанга кедер тонну бүрүнү-биле көк өңнүг пөстен даарап кааннар.
- ²³Ооң ортузунга баш сугар ойбак чер кылгаш, ол ойбакты долгандыр, ооң кыдыглары орулбазын дээш, куяк хептиң ойбаанга дег, быжыг минчик аргып кааннар.
- ²⁴Тоннуң эдээн дескиндир көк, кызыл-хүрең болгаш кызыл өңнүг ээрип каан удазыннардан болгаш ак лёндан гранат чимистерин аргып кылып кааннар.
- ²⁵Арыг алдындан коңгулуурлар кылгаш, тоннуң бүгү эдээн дескиндир гранаттар-биле аралаштыр халайтыр азып кааннар.

²⁶Коңгулуурлар болгаш гранаттар тоннуң бүгү эдээн дескиндир аралаштыр астынган турган. Дээрги-Чаяакчының Моисейге дужааганын ёзугаар ол тонну Бурганга бараан болурда кедер турган.

²⁷⁻²⁸Аарон биле ооң оолдарына ак лёндан иштики узун хөйлеңнерни; ол ышкаш ак лёндан тюрбанны, каас-коя тускай бөрттерни база ээрип каан чуга лёндан иштики чүвүрлерни кылып бергеннер.

²⁹Ээрип каан ак лёндан база көк, кызыл-хүрең болгаш кызыл өңнүг пөстөрдөн курну угулзалай аргып кылып бергеннер. Ол бүгүнү Дээрги-Чаяакчының Моисейге дужааганын ёзугаар кылып бергеннер.

³⁰Арыг алдындан ыдыктыг кылагар каасталганы кылгаш, аңаа «Дээрги-Чаяакчыга ыдыктаткан» деп бижикти, таңмага оя кескен дег, сиилбип кааннар.

³¹Аңаа көк өңнүг шидигни, ону тюрбанга чыпшыр баглаар дээш, Дээрги-Чаяакчының Моисейге дужааганын ёзугаар быжыглап кааннар.

Майгынның тудуун доосканы

³²Ужуражылга майгынын – ыдыктыг өргээни тударына херек бүгү ажилдар ооң-биле доозулган. Израиль чон бүгү ажилдарны Дээрги-Чаяакчының Моисейге дужааганы олчаан кылдыр кылган.

³³Израильчилерниң кылгаш, Моисейге эккеп көргүскени бүгү чүүлдер бо-дур: Ужуражылга майгыны, ооң даштыкы шывыы база хамык херекселдери: дээктер, хана-каракталчак рамкалар, доора оорга ыяштары, адагаштар болгаш дөжөктер;

³⁴кызыдыр будаан кошкар кештеринден дээвиир-шывыг болгаш тахаш кежинден дээвиир-шывыг, көжеге;

³⁵ыдыктыг аптара, ооң көдүрткүүш-мергелери, халывы;

³⁶ширээ, ооң хамык херекселдери, Бурганга өргээн ыдыктыг хлебтер;

³⁷арыг алдындан кылган чырыткы, ооң кырына тургузар деңнер болгаш ооң хамык херекселдери, ынаар кудар олива үзү;

³⁸айдызаар алдын бедигээш, шилип чаар олива үзү, айдызап кыпсыр чаагай чыттыг чүүлдер, Ужуражылга майгынынче кирер черни дуглаар көжеге;

³⁹өргүл салыр хүлер бедигээш, ооң хүлер шишкиижи, көдүрткүүш-мергелери болгаш хамык херекселдери, чунар сава, ооң дөжээ;

⁴⁰херимниң шывыглары, адагаштары болгаш дөжектери, ооң хаалгашывы, хендирлери болгаш өргеннери, Ужуражылга өргээ-майгынынга бараан болурда ажыглаар хамык херекселдер;

⁴¹ыдыктыг черге бараан болурда кедер тускай хептер – Бурганның бараалгакчызы Аароннуң ыдыктыг хептери болгаш ооң оолдарының Бурганга бараалгаарда кедер хептери.

⁴²Израиль чон ол бүгүнү Дээрги-Чаяакчы Моисейге канчаар дужааганыл, ол олчаан кылдыр кылып каан.

⁴³Моисей оларның кылган бүгү чүвезин топтап көөрге, Дээрги-Чаяакчы канчаар дужааганыл, ол олчаан кылдыр кылып каан болганнар. Моисей ынчан израильчилерни алгап-йөрээп каан.

Хосталышкын 40

Моисейниң Ужуражылга майгынын тургусканы

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²«Бирги айның бирги хүнүнде Ужуражылга майгыны – ыдыктыг өргээден тургузуп каг.

³Ынаар ыдыктыг аптараны кииргеш, оон ооң мурнунга көжегеден азып каг.

⁴Ынаар ширээни кииргеш, ооң кырынга турар ужурлуг хамык херекселдерден таарыштыр салып каг. Чырыткыны кииргеш, олче ооң деңнеринден таарыштыр салып каг.

⁵Ыдыктыг аптараның мурнунга айдызаар алдын бедигээштен тургузуп каг. Майгынче кирер черни дуглаар көжегеден азып каг.

⁶Ужуражылга өргээ-майгынынче кирер черниң мурнунга бүрүн өрттедир өргүл салыр бедигээштен тургузуп каг.

⁷Ужуражылга майгыны биле өргүл салыр бедигээштиң аразынга чунар савадан тургускаш, сугдан кудуп каг.

⁸Долгандыр турар херимден тургускаш, ооң хаалга-шывыын азып каг.

⁹Ооң соонда шилип чаар олива үзүнден ап алгаш, майгынны база ында бар бүгү чүвени чаап каг, майгын болгаш ооң хамык херекселдери ынчаар ыдыктыг болу бээрлер.

¹⁰Бүрүн өрттедир өргүл салыр бедигээшти болгаш ооң хамык херекселдерин база чаап каг – өргүл бедигээжи ынчан аажок ыдыктыг чүүл болу бээр.

¹¹Чунар саваны болгаш ооң дөжээн чаап ыдыктап каг.

¹²Ооң соонда Ааронну оолдары-биле кады Ужуражылга майгынынче кирер черге эккеп алгаш, оларны чундуруп каг.

¹³Ааронга ыдыктыг хептерни кедиргеш, шилип чаап каг: ол Мээң бараалгакчым болу бээр кылдыр, ону ыдыктап каг.

¹⁴Ооң оолдарын база эккеп алгаш, иштики узун хөйлеңнерден кедирип каг.

¹⁵Аароннуң оолдары Мээң бараалгакчыларым болур кылдыр, ачазын шилип чагганың дег, оларны база шилип чаап каг. Ынчаар шилип чаары Бурганның бараалгакчылары болур эргени оларга кезээ мөңгеде, салгалдан салгал дамчып быжыглаар».

¹⁶Моисей бүгү чүвени Дээрги-Чаяакчы аңаа канчаар дужааганыл, ол олчаан кылдыр кылып каан.

¹⁷Ийиги чылдың бирги айының бирги хүнүнде майгынны тургузуп каан.

¹⁸Моисей майгынны мынчаар тиккен: дөжектерни салгаш, оларның кырынче хана-каракталчак рамкаларны тургузуп, оларны доора оорга ыяштар-биле тудуштургаш, адагаштарны тургузуп каан.

¹⁹Оон майгынны даштыкы шывыг-биле шыпкаш, ооң кырынга дээвиир-шывыг салып каан – ол бүгүнү Дээрги-Чаяакчының аңаа дужааганын ёзугаар кылган.

²⁰Моисей чагыг-керээни бадыткаан калбак даштарны алгаш, ыдыктыг аптараже суп каан; ыдыктыг аптарага көдүрткүүш-мергелерни быжыглааш, ону халып-биле дуй салып каан.

²¹Ыдыктыг аптараны майгынче кииргеш, көжегени азып, ыдыктыг аптараны дуглап каан – ол бүгүнү Дээрги-Чаяакчының аңаа дужааганын ёзугаар кылган.

²²Моисей Ужуражылга өргээ-майгынының соңгу чүкче көрүнген талазынга, көжеге мурнунга ширээни тургускаш,

²³ооң кырынга хлебтерни чыскаай салып каан – ону Дээрги-Чаяакчының аңаа дужааганын ёзугаар кылган.

²⁴Ужуражылга майгынының мурнуу чүкче көрүнген талазынга, ширээге дужааштыр чырыткыны тургускаш,

²⁵Дээрги-Чаяакчының мурнунга деңнерни таарыштыр салып каан – ону Дээрги-Чаяакчының аңаа дужааганын ёзугаар кылган.

²⁶Моисей Ужуражылга майгынынга, көжеге мурнунга айдызаар алдын бедигээшти тургускаш,

²⁷чаагай чыттыг айдызаар чүүлдерни кыпсып каан – ону Дээрги-Чаяакчының аңаа дужааганын ёзугаар кылган.

²⁸Моисей майгынче кирер черни дуглаар көжегени азып каан.

²⁹Оон ол черниң мурнунга бүрүн өрттедир өргүл салыр бедигээшти тургускаш, бүрүн өрттедир өргүл биле далган-тараа өргүлүн бедигээшке салган – ону Дээрги-Чаяакчының аңаа дужааганын ёзугаар кылган.

³⁰Ол Ужуражылга майгыны биле өргүл салыр бедигээш аразынга чунар сава тургускаш, ынаар суг кудуп каан.

31-32 Моисей, Аарон болгаш ооң оолдары Ужуражылга майгынынче кирерде азы өргүл салыр бедигээшче чоокшулаарда, чунар савага холдары биле буттарын чуп ап турганнар – ону Дээрги-Чаяакчының Моисейге дужааганын ёзугаар кылып турганнар.

33 Моисей майгынны долгандыр херимни тургускаш, ооң хаалгашывын азып каан. Моисей бодунуң ажылын шак ынчаар дооскан.

Дээрги-Чаяакчының булуду майгынның кырында

34 Оон Ужуражылга майгынын булут шыва апкан, Дээрги-Чаяакчының өндүр чыры ыдыктыг өргээни бүргей апкан.

35 Моисей Ужуражылга майгынынче кирип шыдаваан, чүгө дээрге ол өргээни булут хөмө дуглапкан, Дээрги-Чаяакчының өндүр чыры бүргей апкан.

36 Оон ол булут майгынның кырындан өрү көдүрлүрге, израиль чон орукче үнүп, көжүн уламчылап турган.

37 А булут өрү көдүрүлбейн баарга, олар турар черинден шимчеп үнмейн, ооң кажан өрү көдүрлүрүн манаар турганнар.

38 Хүндүс майгынның кырынга Дээрги-Чаяакчының булуду турар, а дүне ол булут иштинге от кывар турган – ону израильчилерниң шуптузу бүгү көштериниң үезинде көрүп келген.

Левит

Левит 1

Бүрүн өрттедир өргүл

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейни кый депкеш, Ужуражылга майгынындан аңаа мынча деп чугаалаан:

²«Израиль чонга мону дамчыдып чугаала. Силерниң араңардан бир кижиге Дээрги-Чаяакчыга өргүл кылыксаар болза, азырал амытаннарны – бода азы шээр малды эккеп салзын.

³Бир эвес ол кижиниң өргүлү бүрүн өрттедир өргүл, а салыр малы – бода мал болур болза, четпес-дудуу эвес эр малын эккеп салзын. Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг болзун дээш, Ужуражылга майгынынче кирер черже малын сүрүп эккелзин.

⁴Оон демги кижиге холун өргүл малының бажынга салзын – Дээрги-Чаяакчы ооң өргүлүн хүлээп аарга, ол кижиге бодун арыглаар өршээлди чедип алыр.

⁵Демги кижиге Дээрги-Чаяакчының мурнунга бода малын дөгөрзин, а Аароннуң оолдары – Бурганның бараалгакчылары малдың ханын дозуп эккелгеш, Ужуражылга майгынынче кирер черде турар өргүл салыр бедигээштиң бүгү талаларынче төпсүн.

⁶Өргүлдү салган кижиге өргөөн малының кезин сойгаш, мага-бодун кезектей одура шаап каапсын.

⁷А Аароннуң оолдары – Бурганның бараалгакчылары өргүл салыр бедигээшке от кывыскаш, ынаар ыяштардан салып кагзыннар.

⁸Олар малдың демги одура шапкан кезектерин, бажын болгаш чаан өргүл бедигээжинде салган отта хып чыдар ыяштарга чада салып кагзын.

⁹Өргүл кылып турар кижиге бода малдың ишти-хырны болгаш чодаларын сугга чуп каапсын, а Бурганның бараалгакчызы ол бүгүнү өргүл салыр

бедигээшке өрттетсин: Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыт, отка бүрүн өрттедир өргүл ол-дур.

10А бир эвес ооң бүрүн өрттедир өргүлү шээр мал – хойлар азы өшкүлөр болза, четпес-дудуу эвес эр малын эккеп салзын.

11Ооң соонда өргөөн малын Дээрги-Чаяакчының мурнунга, өргүл бедигээжиниң соңгу талазынга дөгерзин, а Аароннуң оолдары – Бурганның бараалгакчылары ооң ханын өргүл салыр бедигээштиң бүгү талаларынче төпсүн.

12Өргүл салып турар кижини малын кезектей одура шаап каапсын база бажы биле чаан аңгылап кагзын, а Бурганның бараалгакчызы оларны өргүл бедигээжинде салган отта хып чыдар ыяштарга чада салып кагзын.

13Оон ол кижини малдың ишти-хырны болгаш чодаларын сугга чуп каапсын, а Бурганның бараалгакчызы ол бүгүнү өргүл бедигээжинге эккеп салгаш, өрттетсин: Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыт, отка бүрүн өрттедир өргүл ол-дур.

14А бир эвес ол кижиниң Дээрги-Чаяакчыга салган бүрүн өрттедир өргүлү куштардан болза, көгө-бугалардан азы көгээзиннерден эккеп өргүзүн.

15Бурганның бараалгакчызы кушту өргүл салыр бедигээшке эккелгеш, мойнун оора долгааш, бажын бедигээш кырынга өрттетсин, а ханын бедигээштиң ханазынче сыргадып аксып каапсын.

16Оон куштуң боостаазын чүглери-биле катай аңгылааш, өргүл бедигээжиниң чөөн талазында хул чыдар черже октапсын.

17Ол ооң соонда кушту ийи чалгынындан туткаш, чара тыртыпсын, ынчалза-даа шуут ийи чара үзе тыртпазын, оон өргүл бедигээжинде салган отта чыдар ыяштарга өрттетсин: Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыт, отка бүрүн өрттедир өргүл ол-дур».

Левит 2

Далган-тараа өргүлү

¹«Кандыг-бир кижиде далган-тараазын Дээрги-Чаяакчыга өргүл кылдыр салып турар болза, ооң өргүлү эң шынарлыг кызыл-тас далганындан болзун; ол кижиде далганынче олива үзүн кутсун база ладан дээр чаагай чыттыг чукту салзын.

²Оон өргүлгө салыр далган-тараазын Аароннуң оолдарынга – Бурганның бараалгакчыларынга аппарып берзин. Бурганның бараалгакчызы оортан бир адыш ишти далганны, олива үзүн болгаш ладанның шуптузун ап алзын – өргүлдүң сагындырыг болур кезээ ол-дур. Оон ону өргүл бедигээжинге өрттетсин: Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыт, отка өрттедир өргүл ол-дур.

³А далган-тараа өргүлүнүң арткан кезээ Аароннуу болгаш ооң оолдарыныны болур: Дээрги-Чаяакчыга өргөөн өргүлдөр аразында аажок ыдыктыг өргүл ол-дур.

⁴Суугуга хаарган далган-тараа өргүп турар болзуңза, ажыткы-биле хөөтпөөн далгандан хаарган, олива үзү холаан боованы азы олива үзү-биле кырын чаап каан чуга хаарган далганнарны өргү.

⁵А бир эвес өргүлүнү калбак тавак-пашка быжырган болзуңза, олива үзү холаан, ажыткы-биле хөөтпөөн далгандан быжырган далган-тараа болзун.

⁶Ону үүрмектей буза тырткаш, олива үзүндөн кудуп каг: далган-тараа өргүлү ол-дур.

⁷А бир эвес өргүп турар далган-тарааны борбак пашка быжырган болзуңза, олива үзү немеп каан далгандан быжырган өргүл болзун.

⁸Ынчалдыр белеткеп быжырган өргүлүнү Дээрги-Чаяакчыга эккелгеш, Бурганның бараалгакчызынга дамчыдып бер, а ол ону өргүл бедигээжинге салзын.

⁹Оон ооң сагындырыг болур кезээн аңгылааш, өргүл бедигээжинге өрттетсин: Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыт, отка өрттедир өргүл ол-дур.

¹⁰А далган-тараа өргүлүнүң арткан кезээ Аароннуу болгаш ооң оолдарыныы болур: Дээрги-Чаяакчыга өргээн өргүлдер аразында аажок ыдыктыг өргүл ол-дур.

¹¹Дээрги-Чаяакчыга эккеп салып турарыңар кандыг-даа далган-тараа өргүлүн ажыткы-биле хөөтпээн болзун, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчыга өргүл кылдыр кандыг-даа ажыткыны база ары чигирин отка өрттетпес ужурлуг силер.

¹²Оларны баштайгы дүжүттүң өргүлү кылдыр Дээрги-Чаяакчыга эккеп болур силер, ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыттыг ыш болзун дээш өргүл бедигээжинге өрттетпеңер.

¹³Далган-тарааңның кандыг-даа өргүлүн дузап ал, өргүлүңнү Бурганыңның чагыг-керээзин шынзыдып турар дус-биле дузаарын утпа: өргүлдериңниң шуптузун дузап каан болзун.

¹⁴А бир эвес Дээрги-Чаяакчыга чаа дүжүттүң баштайгы тараазындан далган-тараа өргүлү кылып турар болзуңза, баштай бышкан тараа баштарын отка хооргаш база үүредир соктааш, өргүлүң кылдыр эккел.

¹⁵Тарааңче олива үзү куткаш, ладанны база салып каг: далган-тараа өргүлү ол-дур.

¹⁶Бурганның бараалгакчызы үүредир соктаан тарааны, олива үзүн болгаш бүгү ладанны өрттетсин: Дээрги-Чаяакчыга салган отка өрттедир өргүл ол-дур».

Левит 3

Эп-найырал өргүлү

- ¹«Бир эвес кандыг-бир кижиге эп-найырал өргүлү салып, бода малын өргүп турар болза, четпес-дудуу эвес эр азы кыс бодазын Дээрги-Чаяакчыга эккелзин.
- ²Оон бодунуң холун өргүп турар малының бажынга салгаш, ону Ужуражылга майгынынче кирер чер чанынга дөгерзин, а Аароннуң оолдары – Бурганның бараалгакчылары малдың ханын өргүл салыр бедигээштиң бүгү талаларынче төпсүн.
- ³Ооң соонда ол кижиге эп-найырал өргүлүндөн ижин-хырын чаан, малдың иштинде хамык чагны отка өрттедири-биле салзын.
- ⁴Оон ыңай ийи бүүректи чаа-биле катай, оорга чаан база баарның эът-чаглыг кезээн – ол бүгүнү бүүректер-биле кады аңгылап ужулгап – өргүлгө салзын.
- ⁵А Аароннуң оолдары ол чагларны өргүл бедигээжинге, отта салган ыяштарда чыдар бүрүн өрттедир өргүл-биле кады өрттетсин: Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыт, отка өрттедир өргүл ол-дур.
- ⁶А бир эвес ол кижиге Дээрги-Чаяакчыга эп-найырал өргүлү кылдыр шээр мал салып турар болза, четпес-дудуу эвес эр азы кыс малды эккеп салзын.
- ⁷Ол кижиге өргүл кылдыр хой малды салып турар болза, оозун Дээрги-Чаяакчыга эккелгеш,
- ⁸холун өргүлүнүң бажынга салгаш, Ужуражылга майгынынчың мурнунга дөгерзин, а Аароннуң оолдары малдың ханын өргүл салыр бедигээштиң бүгү талаларынче төпсүн.
- ⁹Оон ол кижиге өргүл кылдыр салган малының чаан Дээрги-Чаяакчыга салган отка өрттедир өргүл кылдыр эккелзин: ужазын мырыңай көп-белдирден үзе кескеш, бүдүнү-биле, а ол ышкаш ижин-хырын чаан база малдың иштинде хамык чагны өргүлгө салзын.

¹⁰Оон ыңай ийи бүүректи чаа-биле катай болгаш оорга чаан база баарның эът-чаглыг кезээн – ол бүгүнү бүүректер-биле кады аңгылап ужулгаш, өргүлге салзын.

¹¹Бурганның бараалгакчызы ол чагларны өргүл салыр бедигээшке өрттетсин: Дээрги-Чаяакчыга салган отка өрттедир өргүл чеми ол-дур.

¹²А бир эвес ол кижини өргүл кылдыр өшкү малды салып турар болза, оозун Дээрги-Чаяакчыга эккелгеш,

¹³холун өргүлүнүң бажынга салзын база Ужуражылга майгынының мурнунга дөгерзин, а Аароннуң оолдары өшкүнүң ханын өргүл салыр бедигээштиң бүгү талаларынче төпсүн.

¹⁴Оон ол кижини эккелген малындан Дээрги-Чаяакчыга салган өргүл кылдыр ижин-хырын чаа болгаш малдың иштинде хамык чагны эккеп салзын.

¹⁵Оон ыңай ийи бүүректи чаа-биле катай болгаш оорга чаан база баарның эът-чаглыг кезээн – ол бүгүнү бүүректер-биле кады аңгылап ужулгаш – өргүлге салзын.

¹⁶Бурганның бараалгакчызы ол чагларны өргүл салыр бедигээшке өрттетсин: Дээрги-Чаяакчыга чаагай чыт, отка өрттедир өргүлдүң чеми ол-дур; чагның шуптузун Аңаа салыр херек.

¹⁷Силерниң бүгү салгалдарыңарга, каяа-даа чурттап чорзуңарза, кезээ мөңгедө доктааткан дүрүм бо-дур: кандыг-даа чаг биле ханны чивеңер».

Левит 4

Бурганның дээди бараалгакчызының бачыды дээш өргүл

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²«Израиль чонга мону чугаала. Дээрги-Чаяакчының бир-ле айтышкынынга удур кандыг-бир кижини частырыг кылып бачыт үүлгедип, айтышкыннарның бирээзинге удур бир-ле чүве кылган дижик.

³Бурганның дээди бараалгакчызы бачыт үүлгеткеш, оозу-биле чонну буруулуг кылып каан дижик. Ол үүлгеткен бачыды дээш өргүл кылдыр бода малындан четпес-дудуу эвес бугажыкты Дээрги-Чаяакчыга эккеп салзын.

⁴Бурганның дээди бараалгакчызы бугажыкты Ужуражылга майгынынче кирер черге, Дээрги-Чаяакчының мурнунга эккелзин, холун ооң бажынга салзын. Оон бугажыкты Дээрги-Чаяакчының мурнунга дөгерзин.

⁵Ооң соонда бугажыктың ханын дозуп алгаш, Ужуражылга майгынынче кирип келзин,

⁶оон Дээрги-Чаяакчының мурнунга, ыдыктыг черниң көжегезиниң мурнунга салаазын ханче суккаш, чеди катап бызай чашсын.

⁷Оон ол Ужуражылга майгынының иштинде турар, Дээрги-Чаяакчының мурнунда айдызаар өргүл бедигээжиниң дөрт мыйызын хан-биле чаап кагзын, а бугажыктың арткан ханының шуптузун Ужуражылга майгынынче кирер черде турар өргүл салыр бедигээштиң дөжөөнче төпсүн.

⁸Ооң соонда өргүлдүң бугажыындан хамык чагны: ижин-хырын чаа болгаш малдың иштинде хамык чагны уштуп каапсын.

⁹Оон ыңай ийи бүүректи чаа-биле катый болгаш оорга чаан база баарның эът-чаглыг кезээн – ол бүгүнү бүүректер-биле кады – аңгылап ужулзун.

¹⁰Эп-найырал өргүлүнге салган бугадан ол бүгүнү аңгылап уштуру ышкаш кылзын. Оон Бурганның бараалгакчызы ол чагларны өргүл салыр бедигээшке өрттетсин.

¹¹⁻¹²А бугажыктың арткан бүгү кезектерин: кезин, хамык эъдин, бажын болгаш чодаларын база ишти-хырнын чини-биле катый чоннуң турлааның даштында хүл төгер арыг черже үндүре берзин, оон

ыяштарга чада салгаш, өрттетсин. Бугажыкты хүл төгөр черге өрттедир болзун».

Бүгү чоннуң бачыды дээш өргүл

13«Израильдин бүгү чону частырыг кылып, бачыт үүлгеткен, а ол херек ниитилелдин көөр караандан чажыртына берген; улус Дээрги-Чаяакчының айтышкынарарыга удур кылып болбас ужурлуг бир-ле чүве кылгаш, буруудай берген дижик.

14Оларның үүлгеткен бачыды билдине бээрге, бүгү ниитилел бачыт дээш өргүл кылдыр кодан малдың аразындан бугажыкты үндүргөш, Ужуражылга майгынының мурнунга эккелзин.

15Оон ниитилелдин баштыңнары Дээрги-Чаяакчының мурнунга холдарын бугажыктың бажынга салзын база ону дөгерзин.

16Бурганның дээди бараалгакчызы бугажыктың ханын Ужуражылга майгынынга эккелгөш,

17Дээрги-Чаяакчының мурнунга, ыдыктыг черниң көжегезиниң мурнунга салаазын ханга суккаш, чеди катап бызай чашсын.

18Оон ол Ужуражылга майгынының иштинде турар, Дээрги-Чаяакчының мурнунда өргүл бедигээжиниң дөрт мыйызын хан-биле чаап кагзын, а арткан бүгү ханны Ужуражылга майгынынче кирер черде турар өргүл салыр бедигээштиң дөжөөнче төпсүн.

19Бугажыктың хамык чаан аңгылап ужулгаш, өргүл салыр бедигээшке өрттетсин

20база ооң мурнундагы бугажык-биле кылыр бүгү чүүлдү ооң-биле кылзын. Бурганның бараалгакчызы ынчалдыр кылып, чонну арыглаарга, олар Бурганның өршээлин алыр.

21Бурганның бараалгакчызы ол бугажыкты чоннуң турлааның даштынче үндүрө бергөш, ооң мурнундагы бугажыкты өрттеткени дег, база ынчаар өрттетсин: ниитилелдин салганы бачыт дээш өргүл ол-дур».

Баштың кижиниң бачыды дээш өргүл

²²«Баштың кижиге бачыт үүлгедип, Дээрги-Чаяакчы Бурганының айтышкыннарынга удур кылып болбас бир-ле чүвени частырыг бооп кылгаш, буруудай берген дижик.

²³Ол ынчан бодунуң үүлгеткен бачыдын билип кааш, четпес-дудуу эвес дүктүгүр хунаны өргүлгө салзын.

²⁴Оон хунаның бажынга холун салзын база ону бүрүн өрттедир өргүлдү дөгөрер черге, Дээрги-Чаяакчының мурнунга дөгөрсин: бачыт дээш өргүл ол-дур.

²⁵Бурганның бараалгакчызы өргүлдүң ханынче салаазын суккаш, өргүл салыр бедигээштиң мыйыстарын чаап кагзын, а арткан ханны өргүл бедигээжиниң дөжөөнчө төпсүн.

²⁶Ооң соонда хунаның хамык чаан, эп-найырал өргүлүнүң чаа дег, өргүл салыр бедигээшке өрттетсин. Бурганның бараалгакчызы баштың кижиниң бачыдын ынчалдыр арыглаарга, ол кижиге Бурганның өршээлин алыр».

Чоннуң бир төлээлекчизиниң бачыды дээш өргүл

²⁷«Чон аразындан кандыг-бир карачал кижиге частырыг кылып, бачыт үүлгеткеш, Дээрги-Чаяакчының айтышкыннарының бирээзинге удур кылып болбас ужурлуг бир чүве кылгаш, буруудай берген дижик.

²⁸Ол бодунуң үүлгеткен бачыдын билип кааш, бачыды дээш өргүл кылдыр четпес-дудуу эвес дүктүгүр кыс өшкүнү эккеп салзын.

²⁹Оон холун өргүлүнүң бажынга салзын база бүрүн өрттедир өргүлдү дөгөрер черге бачыт дээш өргүлдүң өшкүзүн дөгөрсин.

³⁰А Бурганның бараалгакчызы өргүлдүң өшкүзүнүң ханынче салаазын суккаш, бүрүн өрттедир өргүл салыр бедигээштиң мыйыстарын чаап кагзын, а арткан ханның шуптузун өргүл бедигээжиниң дөжөөнчө төпсүн.

³¹Оон Бурганның бараалгакчызы өшкүнүң хамык чаан, эп-найырал өргүлүнүң чаа дег, аңгылап ужулзун база Дээрги-Чаяакчыга

таарымчалыг чаагай чыт болзун дээш өргүл салыр бедигээшке өрттетсин; Бурганның бараалгакчызы демги кижини ынчалдыр арыглаарга, ол кижини Бурганның өршээлин алыр.

³²А бир эвес ол кижини бодунуң бачыды дээш өргүл кылдыр хой малды салырын күзээр болза, четпес-дудуу эвес кыс хойну эккеп салзын.

³³Ол кижини холун өргүлүнүң бажынга салзын база бүрүн өрттедир өргүлдү дөгөрер черге хоюн бачыт дээш өргүл болу бээр кылдыр дөгөрзин.

³⁴Бурганның бараалгакчызы өргүлдүң ханынче салаазын суккаш, бүрүн өрттедир өргүл салыр бедигээштиң мыйыстарын чаап кагзын, а арткан ханның шуптузун өргүл салыр бедигээштиң дөжөөнчө төпсүн.

³⁵Оон хойнуң хамык чаан, эп-найырал өргүлүнге салган хойнуң чаан дег, аңгылап ужулзун база Дээрги-Чаяакчыга салган өске өргүлдер-биле кады өрттетсин. Бурганның бараалгакчызы демги кижини үүлгеткен бачыдындан ынчалдыр арыглаарга, ол кижини Бурганның өршээлин алыр.

Левит 5

¹Шак мындыг бачыттар туруп болур. Кандыг-бир кижини бир-ле чүүлдү көрүп, билген тургаш, каргыш салган сөстү дыңнааш-даа азы херечи болу бергеш-даа, билир чүүлүн дыңнатпайн баар болза, буруузун боду чүктээр.

²Азы бир кижини кандыг-бир арыг эвес чүүлге: арыг эвес аңның сегинге, азы арыг эвес азырал малдың сегинге, азы арыг эвес үүрмек дириг амытанның сегинге дегген болза, боду ындыг деп билбезе-даа, база арыг эвес болгаш буруулуг болур.

³Азы бир кижини арыг эвес өске кижиге (оон кээп турар, бужартап боор янзы-бүрү арыг эвес чүүлдерниң кандыызы-даа хамаан чокка) деггеш, ону билип кааш, база буруулуг болур.

⁴Азы бир кижиге улустун черле даңгыраглап чаңчыккан чүүлүнгө хамаарыштыр бир-ле багай азы эки чүүл кылыр бооп, бодал чокка аксы-даңгыраан берген болза, ону билип кааш, база буруулуг болур.

⁵Шак ындыг кижиге ол таварылгаларнын кайызы-даа дээш буруулуг болза, кандыг бачыт үүлгеткенин ажы-биле билинсин.

⁶Ооң соонда үүлгеткен бачыды дээш Дээрги-Чаяакчыга буруузун билингениниң өргүлү кылдыр кыс шээр малды: хойну азы дүктүгүр өшкүнү эккеп салзын. Бурганның бараалгакчызы ынчан ону бачыдындан арыглап каар.

⁷А бир эвес ол кижиниң шээр мал эккеп салыр харык-шинээ чок болза, бачыды дээш буруузун билингениниң өргүлү кылдыр Дээрги-Чаяакчыга ийи көге-буганы азы ийи көгээзинни эккеп салзын: бирээзи бачыт дээш өргүл, а өскези – бүрүн өрттедир өргүл болзун.

⁸Ол кижиге куштарын Бурганның бараалгакчызынга чедире берзин, а Бурганның бараалгакчызы баштай бачыт дээш өргүлдүн кужун өргүп, ооң мойнун оора долгазын, чүгле бажын мага-бодундан аңгылавазын.

⁹Оон ол өргүлдүн ханындан өргүл салыр бедигээштиң ханазынче бызай чашсын, а арткан ханны өргүл бедигээжиниң дөжөөнчө төпсүн: бачыт дээш өргүл ол-дур.

¹⁰А өске кушту доктааткан чурум ёзугаар бүрүн өрттедир өргүл кылдыр салзын. Бурганның бараалгакчызы ол кижини үүлгеткен бачыдындан ынчалдыр арыглаарга, ол кижиге Бурганның өршээлин алыр.

¹¹Бир эвес ол кижиге ийи көге-буганы азы ийи көгээзинни эккеп салып шыдавас болза, үүлгеткен бачыды дээш бир эфа иштиниң оннун бир кезээ эң шынарлыг далганны эккеп салзын; ооң бачыт дээш өргүлү ол-дур. Ол кижиге өргүлүнүн далганынче олива үзү кутпазын база ладанны салбазын – ындыг чүүлдер өргүлгө турбас ужурлуг.

¹²Оон өргүлүн Бурганның бараалгакчызынга эккеп берзин. А Бурганның бараалгакчызы өргүлдүн сагындырыг боор кезээ кылдыр бир долу

адышты уруп алгаш, өргүл бедигээжинге Дээрги-Чаяакчыга салып, отка өрттетсин: бачыт дээш өргүл ол-дур.

13Бурганның бараалгакчызы демги кижини ол таварылгаларның кайы-бирээзинде үүлгеткен бачыдындан ынчалдыр арыглаарга, ол кижини Бурганның өршээлин алыр. Далган-тараа өргүлүн салып турда дег, артып калган далган Бурганның бараалгакчызыны болур».

Кем-буруу дээш өргүл

14Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

15«Кандыг-бир кижини частырыг кылып бачыт үүлгеткеш, Дээрги-Чаяакчыга бараалгадыр ужурлуг ыдыктыг чүүлдерин бараалгатпайн барган дижит. Ол кижини кем-буруузу дээш өргүл кылдыр шээр малындан четпес-дудуу эвес кошкарны Дээрги-Чаяакчыга эккеп салзын. Кошкарның өртөөн ыдыктыг черге ажыглаар мөңгүн шекелге тодаратсын.

16Ыдыктыг чүүлдерге чедирген когаралы дээш, демги кижини ооң өртөөн төлөөш, өртектиң бештиң бирин база немей бергеш, Бурганның бараалгакчызынга хүлээдир ужурлуг. А Бурганның бараалгакчызы кем-буруу дээш өргүлдүн кошкарын өргөөш, демги кижини арыглаарга, ол кижини Бурганның өршээлин алыр.

17А бир эвес кандыг-бир кижини бачыт үүлгедип, Дээрги-Чаяакчының айтышкыннарының бирээзинге удур кылып болбас чүве кылыр болза, боду-даа билбейн буруудай бергени ол-дур база буруузун ол боду чүктээр ужурлуг.

18Ол кижини кем-буруузу дээш өргүл кылдыр бодунуң шээр малындан четпес-дудуу эвес кошкарны доктаадып каан өртектиң аайы-биле Бурганның бараалгакчызынга эккелзин. Бурганның бараалгакчызы демги кижини боду-даа билбейн кылган частырындан арыглаарга, ол кижини Бурганның өршээлин алыр.

¹⁹Демги кижиниң Дээрги-Чаяакчының мурнунга буруудаан кем-буруузу дээш салыр өргүлү ол-дур».

Левит 6

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²⁻³«Кандыг-бир кижини Дээрги-Чаяакчының мурнунга бачыт үүлгедип, кемниг херек кылып, өске кижиниң бүзүрелин шын эвес ажыглап, аңаа шыгжадып каан азы түр када ажыглаары-биле берип каан чүвезин „албадым“ деп мегелээн, азы оорланган, азы өске кижиниң чүвезин хунаап алган, азы улустуң чидирген чүвезин тып алгаш, меге даңгырак берип, чугаалаваан дижик. Шак ындыг хевирлиг кемниг херектер кылып болза,

⁴ол кижини бачыт үүлгедип, буруудай берген-дир. Ындыг болганда, оорлап алган азы хунаап алган чүвезин база улустуң аңаа шыгжадып каан азы бодунуң тып алган чүвезин дедир эгидер ужурлуг.

⁵Черле ынчаш мегелеп даңгырак бергени бүгү таварылгаларда ол кижини кем-буруузу дээш өргүл салып турары хүнде эт-хөреңгини ёзулуг ээзинге бүрүнү-биле дедир эгидип бээр база ооң өртээниң бештиң бирин немей төлээр ужурлуг.

⁶Оон ол кижини Дээрги-Чаяакчыга кем-буруузу дээш өргүл кылдыр шээр малындан доктаадып каан өртект ёзугаар четпес-дудуу эвес кошкарны Бурганның бараалгакчызынга эккеп берзин.

⁷А Бурганның бараалгакчызы ону арыглаарга, демги кижини кылган бүгү-ле шак ол кем-буруулуг херектери дээш өршээлди алып».

Бүрүн өрттедир өргүл дугайында тодаргайлаан дүрүм-хоойлу

⁸Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

⁹«Ааронга болгаш ооң оолдарына айтышкынымны дамчыт: бүрүн өрттедир өргүл кылырының дүрүм-хоойлузу мындыг дээрзин чугаала.

Бүрүн өрттедир өргүл ону өрттеткен бедигээшке дүннү өттүр, эртенге чедир чытсын база өргүл бедигээжиниң оду өшпейн кыпсын.

10Бурганның бараалгакчызы бодунуң иштики чүвүрлерин болгаш даштыкы хевин кедип алзын база бедигээште салгаш, кывыскан бүрүн өрттедир өргүлдүң хүлүн узуп, дүжүргөш, өргүл бедигээжиниң чанынга салып кагзын.

11Оон кеткен хевин ужулгаш, өске хепти кеткеш, хүлдү чоннуң турлааның даштында арыг черже үндүргөш, төпсүн.

12Өргүл салыр бедигээште от черле өшпейн, үзүктел чок кыпсын, а Бурганның бараалгакчызы эртенниң-не бедигээште отка ыяштар салып, кывыссын база бүрүн өрттедир өргүлдү аңаа чада салзын, оон эп-найырал өргүлүнүң чаан өрттетсин.

13Өргүл салыр бедигээште от черле өшпейн, үргүлчү кыпсын».

Далган-тараа өргүлүнүң дугайында тодаргайлаан дүрүм-хоойлу

14«Далган-тараа өргүлүнүң дугайында дүрүм-хоойлу бо-дур. Аароннуң оолдары ону Дээрги-Чаяакчыга өргүл салыр бедигээштиң баарынга эккеп салыр ужурлуг.

15Бурганның бараалгакчызы далган-тараа өргүлүндөн олива үзү холаан далганны болгаш өргүлде бар бүгү-ле ладанны адыжын долдур ап алгаш, өргүлдүң сагындырыг болур шак бо кезээн Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыт кылдыр өргүл бедигээжинге өрттетсин.

16Далган-тараа өргүлүнүң арткан кезээн Аарон болгаш ооң оолдары чизин; ону ажыткы-биле хөөтпейн быжыргаш, ыдыктыг черге, Ужуражылга майгынының хериминиң иштинге чиир ужурлуг.

17Далган-тараа өргүлүн ажыткы-биле хөөтпейн быжырар херек; Мээң оларга отка өрттедир өргүлдерден аңгылап берген кезээм ол-дур. Бачыт дээш өргүл азы кем-буруу дээш өргүл ышкаш, аажок ыдыктыг өргүл ол-дур.

¹⁸Аароннуң салгалында эр хиндиктиг кижиге бүрүзү ону чип болур. Дээрги-Чаяакчыга салган отка өрттедир өргүлдерден ону силерниң бүгү салгалдарыңарга үргүлчү алыр үлүүңер кылдыр доктаадып каан. Аңаа дегген шупту улус ыдыктыг болу бээр».

¹⁹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²⁰«Аарон болгаш ооң оолдары Ааронну бараан болуушкунче шилип салган хүнден бээр Дээрги-Чаяакчыга хүннүң-не бир эфаның оннуң бири ишти эң шынарлыг далганны өргүл кылдыр эккеп салыр ужурлуг. Ооң бир чартыын – эртен, а ийиги чартыын – кежээ эккеп салыр ужурлуг.

²¹Далганны калбак тавак-пашка олива үзү-биле холааш, экидир быжыргаш, кезектей буза тырткаш, өргүлге сал: Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыт ол-дур.

²²Аароннуң орнун ээлезин дээш, ооң оолдарыңдан шилип каан дээди бараалгакчы шак ол далган-тараа өргүлүн кылыр ужурлуг – кезээ мөңгеде доктааткан дүрүм ол-дур; Дээрги-Чаяакчыга салыр ындыг өргүлдү бүрүнү-биле өрттедир херек.

²³Бурганның бараалгакчызының өмүнээзинден салган кандыг-даа далган-тараа өргүлүн бүрүнү-биле өрттедир ужурлуг, ону чип болбас».

Бачыт дээш өргүл дугайында тодаргайлаан дүрүм-хоойлу

²⁴Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²⁵«Ааронга болгаш ооң оолдарыңга мону чугаала. Бачыт дээш өргүл дугайында дүрүм-хоойлу мындыг болур: ону Дээрги-Чаяакчының мурнунга, бүрүн өрттедир өргүл дөгөрер черге дөгөрер херек; аажок ыдыктыг өргүл ол-дур.

²⁶Бурганның бараалгакчыларының аразыңдан бачыт дээш өргүлдү эккеп салып турар кижиге ону чип болур; ыдыктыг черге, Ужуражылга майгынының хериминиң иштинге чиир ужурлуг.

²⁷Ол өргүлдүң эьдинге дегген бүгү улус ыдыктыг болу бээр, а бир эвес ооң ханы хевиңче чаштай бээр болза, былчашкан ханны ыдыктыг черге чуп каавыт.

²⁸Өргүлдү дой савага хайындырып турган болза, ол саваны чуура шаап кааптар херек, а бир эвес ону чес савага хайындырган болза, ол саваны сивирип аштааш, суг-биле чайып төгер ужурлуг.

²⁹Бурганның бараалгакчызының үре-салгалындан үнген эр кижиге бүрүзү ону чип болур: аажок ыдыктыг өргүл ол-дур.

³⁰А улусту арыглаар дээш, Ужуражылганың ыдыктыг майгынынче ханын киирип эккээр өргүл бүрүзүн чири хоруглуг – ону отка өрттедир херек».

Левит 7

Кем-буруу дээш өргүл дугайында тодаргайлаан дүрүм-хоойлу

¹«Кем-буруу дээш өргүл дугайында дүрүм-хоойлу мындыг: ол дээрге аажок ыдыктыг өргүл болур.

²Ол өргүлдү бүрүн өрттедир өргүл дөггерер черге дөггерер херек. Бурганның бараалгакчызы ооң ханын өргүл салыр бедигээштиң бүгү талаларынче төпсүн.

³⁻⁴Ол өргүл малының хамык чаан: ужазын, ижин-хырын чаан, оон ыңай ийи бүүректи чаа-биле катай болгаш оорга чаан база баарның эът-чаглыг кезээн – ол бүгүнү аңгылап ужулгаш, өргүлге салзын.

⁵Бурганның бараалгакчызы ол чагларны өргүл бедигээжинге Дээрги-Чаяакчыга отка өрттедир өргүл кылдыр өрттетсин: кем-буруу дээш өргүл ол-дур.

⁶Бурганның бараалгакчызының үре-салгалындан үнген эр кижиге бүрүзү ону чип болур: аажок ыдыктыг өргүл ол-дур, ынчангаш ыдыктыг черге чиир ужурлуг.

⁷Бачыт дээш болгаш кем-буруу дээш ийи өргүл чаңгыс дүрүм-хоойлууг: Бурганның бараалгакчыларының аразындан өргүл дамчыштыр улусту арыглаар кижини ооң эьдин алыр.

⁸Бир эвес Бурганның бараалгакчызы кандыг-бир кижиниң бүрүн өрттедир өргүлүн эккеп салыр болза, шак ындыг өргүл болган малдың кежин база боду алыр.

⁹Ол ышкаш суугуга хаарган ийикпе, азы борбак пашка болгаш калбак тавак-пашка быжырган бүгү-ле далган-тараа өргүлдери оларны эккеп салып турар бараалгакчы алыр.

¹⁰А быжырбаан, олива үзү холаан азы кургаг далган-тараа өргүлдериңиң шуптузу Аароннуң бүгү оолдарыны болур; олар өргүлдери аразында үлежип алыр ужурлуг».

Эп-найырал өргүлүнүң дугайында тодаргайлаан дүрүм-хоойлу

¹¹«Дээрги-Чаяакчыга улустуң эккеп салып турары эп-найырал өргүлүнүң дугайында дүрүм-хоойлу мындыг.

¹²Бир эвес кандыг-бир кижини өөрүп четтиргенин илередип, ону эккеп салып турар болза, ол өргүлү-биле кады олива үзү холааш, ажыткы-биле хөтпейн быжырган хлебти, олива үзү-биле кырын чагган чуга хаарган далганнарны база олива үзүн экидир холуп каан эң шынарлыг далгандан быжырган бооваларны эккеп салзын.

¹³А оон ыңай өөрүп четтиришиңиң өргүлү-биле кады ажыткылыг хлебти база эккеп салыр ужурлуг.

¹⁴Ол кижини бодунуң эккеп турары бүгү өргүлүндөн Дээрги-Чаяакчыга өргүл кылдыр салзын дээш, далган-тарааның аймак бүрүзүндөн үзүп берзин: оларны эп-найырал өргүлүнүң ханын төпкөн бараалгакчы алыр.

¹⁵Өөрүп четтиришиңиң өргүлүнүң эьдин ону өргүлгө салган хүнде-ле чиир ужурлуг, даартагы эртенге чедир арттырып болбас.

¹⁶А бир эвес кандыг-бир кижиге малды бодунуң даңгыраан күүседир дээш азы эки туразы-биле эп-найырал өргүлү кылдыр эккеп салып турар болза, ооң эъдин ону өргөөн хүнде-даа, даартазында-даа чип болур.

¹⁷Ынчалза-даа өргүл эъди үшкү хүнде база артып каар болза, отка өрттедир ужурлуг.

¹⁸А бир эвес ол кижиге эп-найырал өргүлүнүң эъдин үшкү хүнде чиир болза, Бурганга таарымчалыг болбас, ону өргүл кылган деп санапас; ол эът бужартаан болур, а ону чигген кижиге буруузун боду чүктээр.

¹⁹Кандыг-бир арыг эвес чүүлге дегген өргүл эъдин база чип болбас – ону отка өрттедир ужурлуг. Арыг кижиге бүрүзү эъти чип болур,

²⁰а бир эвес кандыг-бир кижиге, арыг эвес апарган тургаш, Дээрги-Чаяакчыга салган эп-найырал өргүлүнүң эъдин чиир болза, ол кижини бодунуң чонунуң аразынга амы-тынныг арттырбас.

²¹Бир кижиге кандыг-даа арыг эвес чүвеге: азы арыг эвес кижиге, азы арыг эвес малга, азы бир-ле арыг эвес үүрмек дириг амытанга дегген соонда, Дээрги-Чаяакчыга салган эп-найырал өргүлүнүң эъдин чиир болза, ол кижини бодунуң чонунуң аразынга амы-тынныг арттырбас».

Өргүлдер дугайында өске дүрүм-хоойлу

²²Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²³«Израиль чонга дараазында чүүлдү дамчыдып чугаала. Кандыг-даа инек, хой, өшкү мал чаан чивеңер.

²⁴Бодунуң өлүмү-биле өлген азы араатан аңга өлүрткен малдың чаан кандыг-даа хереглелге ажыглап болур, чүгле чип болбас.

²⁵Дээрги-Чаяакчыга өргүл кылдыр салган малдың чаан чиир кандыг-бир кижиге турар болза, ол кижини бодунуң чонунуң аразынга амы-тынныг арттырбас.

²⁶Чурттап турар бүгү аал-ораныңарга кандыг-даа ханны: куштуң-даа, мал-маганның-даа ханын чивеңер.

²⁷А бир эвес кандыг-бир кижини хан чиир болза, ол кижини бодунуң чонунуң аразынга амы-тынныг арттырбас».

²⁸Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²⁹«Израиль чонга дараазында чүүлдү дамчыдып чугаала. Дээрги-Чаяакчыга бодунуң эп-найырал өргүлүн эккеп салып турар кижини ол өргүлүнүң кезээн Дээрги-Чаяакчыга тускай өргүл кылдыр эккеп салыр ужурлуг.

³⁰Ол кижини Дээрги-Чаяакчыга салыр өргүлдү бодунуң холу-биле эккеп салыр ужурлуг: өргүл чаа биле төштү салыр ужурлуг, төш дээрге Дээрги-Чаяакчыга онза өргүл-дүр.

³¹Ооң соонда Бурганның бараалгакчызы чагны өргүл бедигээжинге өрттетсин, а төш Аароннуу болгаш ооң оолдарыныны болур.

³²Эп-найырал өргүлү кылдыр салган малдың оң талакы дөңмээн база Бурганның бараалгакчызынга бериңер.

³³Аароннуң оолдарының аразындан эп-найырал өргүлүнүң ханы биле чаан өргүлге салып турган кижини оң талакы дөңмекти үлүг кылдыр алыр.

³⁴Чүгө дээрге израиль чоннуң эп-найырал өргүлдеринден Меңээ бараалгаткан онза өргүлдер болур төш биле дөңмекти алгаш, Бурганның бараалгакчызы Ааронга болгаш ооң оолдарынга берип турар мен. Ол дээрге израиль чоннуң салып турар өргүлдеринден Бурганның бараалгакчыларының үргүлчү алыр үлүү-дүр».

³⁵Ааронну болгаш ооң оолдарын Дээрги-Чаяакчыга ыдыктыг бараан болуру-биле эккелген хүнден бээр Дээрги-Чаяакчыга салган өргүлдерден оларның алыр үлүү шак ындыг боор-дур.

³⁶Дээрги-Чаяакчы оларны шилип алган хүнүнде ол үлүгнү оларга бээр кылдыр израиль чонга айтышкынын берген. Оларның үргүлчү алыр үлүү ол-дур.

³⁷Бүрүн өрттедир өргүл, далган-тараа өргүлү, бачыт дээш өргүл, кем-буруу дээш өргүл, Бурганның бараалгакчызын бараан болушкунче киирер өргүл болгаш эп-найырал өргүлүнүн дугайында дүрүм-хоойлушак ындыг боор-дур.

³⁸Ол дүрүм-хоойлуну Дээрги-Чаяакчы Моисейге Синай дагга дамчыткан. Дээрги-Чаяакчы Бодунга өргүлдөр эккеп салыр дугайында айтышкынны израиль чонга ээн кургаг Синай ховузунга берген үеде ол болган.

Левит 8

Ааронну болгаш ооң оолдарын бараан болушкунче кииргени

(Хост. 29:1-36)

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²«Ааронну оолдары-биле кады кый деп алгаш, ыдыктыг хептерни, шилип чаар олива үзүн, бачыт дээш өргүлдүн бугажыын, ийи кошкарны болгаш бир аргаан хааржак ишти ажыткы-биле хөөтпейн хаарган далганнарны база ап ал.

³Оон бүгү чонну Ужуражылга майгынынче кирер черге чыылдырывыт».

⁴Моисей Дээрги-Чаяакчының айтышкынын ёзугаар кылган. Чон Ужуражылга майгынынче кирер черге чыгып келген.

⁵Моисей ынчан чонга: «Дээрги-Чаяакчының айтышкынын ёзугаар кылыр ужурлуг чүүл бо-дур» – деп чугаалаан.

⁶Оон ол Ааронну оолдары-биле кады чанынга эккеп, сугга чундурган.

⁷Ооң соонда Ааронга чуга иштики узун хөйлең кедиргеш, кур-биле куржааш, даштыкы тон кедирип каан; хеп кырындан кедер эфодту база кедиргеш, ону быжыглап, эфодтуң тускай куру-биле куржап каан.

⁸Оон аңаа ыдыктыг хапчыгаш кедиргеш, аңаа урим биле туммимни суп каан.

⁹Моисей Аароннун бажынга тюрбан дээр бөрт кедиргеш, Дээрги-Чаяакчының айтышкынын ёзугаар бөрттүн мурнунга Ааронну Дээрги-

Чаяакчыга бараалгатканының демдээ болур алдын каасталганы кадап берген.

10Моисей оон шилип чаар олива үзүн алгаш, майгын биле ооң иштинде бүгү чүвени чаап, оларны ынчалдыр ыдыктап каан.

11Өргүл салыр бедигээшти чеди катап үс-биле бызай чашкаш, бедигээшти болгаш ооң бүгү херекселдерин, чунар саваны болгаш ооң таваан ыдыктап каан.

12Оон шилип чаар олива үзүн Аароннуң бажынче элээнни кудуп, ону ыдыктаанының демдээ кылдыр чаап каан.

13Ооң соонда Моисей Аароннуң оолдарын эккелдиргеш, Дээрги-Чаяакчының берген айтышкынын ёзугаар оларга иштики хөйлеңнер кедиргеш, кур-биле куржааш, тускай бөрттер кедирип берген.

14Моисей бачыт дээш өргүл болур бугажыкты эккелген, а Аарон болгаш ооң оолдары бугажыктың бажынче холдарын салган.

15Моисей ынчан бугажыкты дөгөргөш, ханын дозуп алгаш, салаазын ханче суккаш, өргүл бедигээжин арыглап, ооң мыйыстарын бүгү талаларындан чаап каан, а арткан ханның шуптузун өргүл бедигээжиниң дөжөөнчө төпкөш, ону арыглаары-биле ыдыктап каан.

16Оон ол бугажыктың иштинде хамык чаан, баарының эът-чаглыг кезээн болгаш ийи бүүрөөн чаа-биле катый ап алгаш, өргүл салыр бедигээшке өрттедипкен.

17А бугажыктың эъдин, кежин болгаш чинин чоннуң турлааның даштынга Дээрги-Чаяакчының Моисейге дужааганын ёзугаар аппарып өрттедипкен.

18Ооң соонда Моисей бүрүн өрттедир өргүлдүң кошкарын эккээрге, Аарон болгаш ооң оолдары кошкарның бажынче холдарын салганнар.

19Моисей кошкарны дөгөргөш, ооң ханын өргүл салыр бедигээштиң бүгү талаларынче төпкен.

²⁰Ооң соонда ол кошкарны үзе-чаза кескеш, бажын, мага-бодунуң кезектерин болгаш чаан өрттедипкен.

²¹А ишти-хырны болгаш чодаларын сугга чуп каапкаш, кошкарны өргүл салыр бедигээшке бүрүнү-биле өрттедипкен: Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыт, Ооң Моисейге берген айтышкынын ёзугаар салган отка бүрүн өрттедир өргүл ол болган.

²²Моисей оон Бурганның бараалгакчызын бараан болушкунче киирериниң өргүлү болур ийиги кошкарны эккээрге, Аарон болгаш ооң оолдары кошкарның бажынче холдарын салган.

²³А Моисей кошкарны дөгергеш, ханын дозуп алгаш, Аароннуң оң талакы кулааның халбаңын, оң талакы хол-будунуң улуг салааларын чаап берген.

²⁴Аароннуң оолдарын база чанынче кый деп алгаш, оң талакы кулактарының халбаңнарын, оң хол-буттарының улуг салааларын чаап берген, а ооң соонда арткан ханны өргүл салыр бедигээштиң бүгү талаларынче төпкен.

²⁵Моисей кошкарның чаан, ужазын, иштинде хамык чаан, баарның эът-чаглыг кезээн, ийи бүүректи чаа-биле катый база оң талакы дөңмекти ап алган.

²⁶Ол Дээрги-Чаяакчыга бараалгаткан, ажыткы-биле хөөтпейн хаарган далган-тараалыг аргаан хааржактан бир хлебти, олива үзү холаан бир боованы база бир чуга хаарган далганны ап алгаш, өргүл малының чааның база оң талакы дөңмээниң кырынга салып каан.

²⁷Оон ол бүгүнү Аароннуң болгаш ооң оолдарының адыштарынга салгаш, Дээрги-Чаяакчыга онза өргүл кылдыр бараалгаткан.

²⁸Моисей ол бүгүнү оларның адыштарындан ап алгаш, өргүл бедигээжинге бүрүн өрттедир өргүл-биле кады өрттедипкен: Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыттыг өргүл, Аңаа салган отка

өрттеткен өргүл ол болган. Шак ол өргүл-биле Бурганның бараалгакчыларын бараан болушкунче кииргени ол-дур.

²⁹Оон Моисей төштү ап алгаш, Дээрги-Чаяакчыга онза өргүл кылдыр бараалгаткан. Дээрги-Чаяакчының Моисейге берген айтышкынын ёзугаар өргүлдүң кошкарындан ооң алыр үлүү ол турган.

³⁰Ооң соонда ол шилип чаар олива үзү биле өргүл салыр бедигээшке турган ханны ап алгаш, Ааронче база ооң хевинче бызай чашкан, а ол ышкаш ооң оолдарынче, оларның хептеринче база. Моисей Ааронну, ооң хевин, а ол ышкаш ооң оолдарын, оларның хептерин шак ынчаар ыдыктап каан.

³¹Ооң соонда Моисей Ааронга болгаш ооң оолдарыңа мынча дээн: «Ужуражылга майгынынче кирер чер чанынга эътти дүлгеш, бараан болушкунче киирер өргүлдү салыр аргаан хааржакта далган-тараа-биле кады чиңер. Чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы меңээ: „Ону Аарон болгаш ооң оолдары чизин“ – деп айтышкын берген болгай.

³²А эът биле далган-тарааның артыын отка өрттедиптиңер.

³³Силерни бараан болушкунче киирериниң хүннери эртпээн шаанда – чеди хүн дургузунда – Ужуражылга майгынының хериминиң иштинге артып калыңар, чүге дээрге ол ёзулалдың үези ынча хүн үргүлчүлээр-дир.

³⁴Силерни арыглаар дээш бөгүн канчаар кылганы дег, ынчаар кылып чоруурун Дээрги-Чаяакчы дужааган.

³⁵Ужуражылга майгынының хериминиң иштинге чеди дүн-хүн дургузунда артып калыңар; өлбес дээш, Дээрги-Чаяакчының айтышкынын сагыңар. Ол меңээ ынчаар дужааган болгай».

³⁶Аарон болгаш ооң оолдары Дээрги-Чаяакчы Моисейниң аксы-биле чүнү дужааганыл, шуптузун күүсеткеннер.

Левит 9

Аароннуң болгаш ооң оолдарының баштайгы өргүлдери

¹Сески хүнде Моисей Ааронну болгаш ооң оолдарын база Израильдиң баштыңнарын кый деп алган.

²Ол Ааронга мынча дээн: «Бачыт дээш өргүл болур бугажык биле бүрүн өрттедир өргүл болур кошкарны – иелээ четпес-дудуу эвес малды ап алгаш, Дээрги-Чаяакчының мурнунга эккеп сал.

³Израиль чонга мону чугаала: „Бачыт дээш өргүл болур дүктүгүр хунаны, бүрүн өрттедир өргүл болур, четпес-дудуу эвес бир хар назылыг молдурга биле хураганны эккелиңер.

⁴Эп-найырал өргүлү болур буга биле кошкарны база үс-биле холаан далган-тараа өргүлүн эккелгеш, Дээрги-Чаяакчыга өргүңер, чүге дээрге Ол бөгүн силерге кээп көстүр-дүр“».

⁵Улус Моисейниң: «Эккелиңер!» – деп дужааган чүвезин Ужуражылга майгынының чанынга эккелген. Бүгү чон чедип келгеш, Дээрги-Чаяакчының мурнунга туруп алган.

⁶Моисей оларга: «Ол бүгүнү Дээрги-Чаяакчының айтышкынын ёзугаар кылыңар, ынчан Дээрги-Чаяакчының чайынналчак чыры силерге чырып кээр» – деп чугаалаан.

⁷Оон ол Ааронга мынча дээн: «Өргүл салыр бедигээшче чоокшулай бергеш, бодуңнуң бачыт дээш өргүлүң биле бүрүн өрттедир өргүлүңнү эккеп салгаш, бодуңну база чонну арыглап каг; чоннуң өргүлүн эккеп салгаш, Дээрги-Чаяакчының айтышкынын ёзугаар чонну арыглап каг».

⁸Аарон өргүл салыр бедигээшче чоокшулап келгеш, бугажыкты бачыт дээш өргүл кылдыр эккеп дөгөрген; ынчаарга ол өргүл ооң боду дээш болган.

⁹Аароннуң оолдары ачазынга ханны ап бээрге, ол салаазын ханга суккаш, өргүл салыр бедигээштиң мыйыстарын чаап каан, а арткан ханны өргүл бедигээжиниң дөжөөнче төпкен.

- 10** Аарон оон бачыт дээш өргүл болган малдың чаан, бүүректерин, баарының эът-чаглыг кезээн Дээрги-Чаяакчының Моисейге берген айтыышкынын ёзугаар өргүл салыр бедигээшке өрттедипкен.
- 11** А эът биле кежин чоннуң турлааның даштынга отка өрттедипкен.
- 12** Ооң соонда Аарон бүрүн өрттедир өргүлдү дөггерерге, оолдары ачазынга ханны ап бээрге, өргүл салыр бедигээштиң бүгү талаларынче төпкен.
- 13** Бүрүн өрттедир өргүлдүң мага-бодунуң кезектери болгаш бажын оолдары ап бээрге, Аарон ол бүгүнү өргүл салыр бедигээшке өрттедипкен.
- 14** Оон ыңай ол өргүл малының ишти-хырны биле чодаларын чуггаш, өргүл салыр бедигээшке өрттедипкен.
- 15** Аарон ооң соонда чоннуң өргүлүн эккеп салган: дүктүгүр хунаны чоннуң бачыт дээш өргүлү кылдыр ооң мурнундагы өргүлдүң бугажыын дег дөггерген.
- 16** Бүрүн өрттедир өргүлдү база эккелгеш, доктааткан чурум ёзугаар эккеп салган.
- 17** Далган-тараа өргүлүн эккелгеш, адыжын долдур уруп алгаш, эртенги бүрүн өрттедир өргүл-биле кады өргүл бедигээжинге өрттедипкен.
- 18** Аарон оон чоннуң эп-найырал өргүлү кылдыр буга биле кошкарны дөггергеш, оолдары ханны ап бээрге, өргүл салыр бедигээштиң бүгү талаларынче төпкен.
- 19** Оолдары ачазынга буганың чаан, кошкарның ужазын болгаш ижин-хырын чаан база баарының эът-чаглыг кезээн ап бергеннер.
- 20** Оолдары чагны өргүл малдарының төштеринче салып каарга, Аарон чагны өргүл бедигээжинге өрттедипкен.

²¹А өргүлдерниң төжү биле оң талакы дөңмээн Аарон Моисейниң дужааганын ёзугаар Дээрги-Чаяакчыга онза өргүл кылдыр бараалгаткан.

²²Аарон оон чонче эргилип келгеш, холдарын өрү көдүргеш, чонну алгап-йөрээп каан болгаш бачыт дээш өргүлдү, бүрүн өрттедир өргүлдү база эп-найырал өргүлүн салган соонда, өргүл бедигээжиниң турар черинден дүжүп келген.

²³Оон Моисей биле Аарон Ужуражылга майгынынче кире берген, а үнүп келгеш, чонну алгап-йөрээп каан. Ынчан Дээрги-Чаяакчының өндүр чырыы бүгү чонга чырып келген.

²⁴Дээрги-Чаяакчыдан өөскүп үнген от өргүл салыр бедигээште бүрүн өрттедир өргүл биле чагны өрттедипкен. Чон ону көрүп кааш, өөрээнинден алгырып, сөгүрүп кээп дүжүп турган.

Левит 10

Бараалгакчыларның боттарын алдынары

¹Аароннуң ийи оглу – Надав биле Авиуд – кайызы-даа бодунуң айдызаар саваларын алгаш, орта от салгаш, ол одунче айдызаар чүүлдер каап алганнар. Ынчалза-даа оларның Дээрги-Чаяакчыга эккеп салган оду Ооң оларга ажыглазын дээш бергени база таарымчалыг деп көргени от эвес болган.

²Ынчан Дээрги-Чаяакчыдан от өөскээш, Надав биле Авиудту өрттедиптерге, олар Ооң мурнунга өлүп калганнар.

³Моисей Ааронга: «Дээрги-Чаяакчының: „Менче чоокшулап кээп турар улус Мээң ыдыктымны хүндүлээр ужурлуг! Бүгү чоннуң мурнунга алдаржыыр мен!“ – дээш, чугаалаар бодаан чүвези бо ышкажыл» – дээрге, Аарон ыт чок барган.

⁴Моисей оон Аарон-биле алышкылар оолдары болур Мисаил биле Элицафанны (а олар Аароннуң ачазының дуңмазы Узиилдиң оолдары турган чүве-дир) кый деп алгаш: «Бээр келгеш, төрел дуңмаларыңарның

мага-бодун ыдыктыг черден үндүрүп, чоннуң турлааның даштынче аппарыңар» – дээн.

⁵Мисаил биле Элицафан чоокшулап келгеш, Надав биле Авиудтуң хөйлеңнеринден тудуп алгаш, оларның сөөктерин чоннуң турлааның даштынче үндүрө бергеннер.

⁶Оон Моисей Ааронга болгаш ооң оолдары Элеазар биле Ифамарга мынча деп чугаалаан: «Өлбес дээш база Дээрги-Чаяакчы бүгү чонга килеңневезин дээш, кажыыдалдан бажыңар дүгүн үвүрертирбеңер, хевиңер ора-чаза сокпаңар. Ынчалза-даа силерниң ха-дуңмаңар – бүгү израиль чон Дээрги-Чаяакчының өрттедипкени кижилерниң ажыын ажып, ыглап-сыктап болур;

⁷Ужуражылга майгынынче кирер черни каап чорбаңар, оон башка өлү бээр силер, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчының шилип чаар олива үзү-биле силерни чаап каан болгай». Аарон, Элеазар болгаш Ифамар олар Моисейниң сөзүн ёзугаар кылганнар.

⁸Дээрги-Чаяакчы Ааронга мынча деп чугаалаан:

⁹«Өлбес дээш, Ужуражылга майгынынче кирип тура, арага биле эзиртир суксун ишпе, сээң оолдарың база ишпезиннер: бүгү үре-салгалыңарга кезээ мөңгеде доктааткан дүрүм ол-дур.

¹⁰Силер ооң ачызында ыдыктыг болгаш ыдыктыг эвес чүүлдү, ол ышкаш арыг болгаш арыг эвес чүүлдү ылгап шыдаар силер

¹¹база израиль чонну Дээрги-Чаяакчының аңаа Моисейни дамчыштыр бергени бүгү дүрүм-хоойлуларыңа өөредип каар силер».

¹²Моисей Ааронга болгаш ооң дириг арткан оолдары Элеазар биле Ифамарга мынча дээн: «Дээрги-Чаяакчыга салган өргүлдерден артып калган далган-тараа өргүлүн алгаш, өргүл бедигээжиниң чанынга ажыткы-биле хөөтпейн хаарган хевээрзин чиңер: аажок ыдыктыг өргүл ол-дур.

13 Ону ыдыктыг черге тургаш, чиңер, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчыга салган өргүлдерден сээң база оолдарыңның алыр үлүүңер ол-дур: Дээрги-Чаяакчы меңээ ынчаар дужааган чүве.

14 Дээрги-Чаяакчыга онза өргүлдер кылдыр бараалгаткан төштү-даа, дөңмекти-даа сен бодуң, оолдарың база кыстарың арыг черге чиңер, чүге дээрге израиль чоннуң эккеп салганы эп-найырал өргүлдеринден сээң база оолдарыңның алыр үлүүңер ол-дур.

15 Израильчилер Дээрги-Чаяакчыга бараалгаткан дөңмек биле төштү өргүп турар малдың чаа-биле катый Дээрги-Чаяакчыга онза өргүл кылдыр эккеп салыр ужурлуг: Дээрги-Чаяакчының айтышкынын ёзугаар ол бүгү сээң база оолдарыңның үргүлчү алыр ужурлуг үлүүңер болур».

16 Моисей бачыт дээш өргүлдүң дүктүгүр хуназын тып чадап, дилеп туруп берген, а ону өрттедипкен бооп-тур. Ол ону билип кааш, Аароннуң дириг арткан оолдары Элеазар биле Ифамарга килеңнеп-хорадап, мынча деп турган:

17 «Чүге бачыт дээш өргүлдү ыдыктыг черге чивээн силер? Ол дээрге аажок ыдыктыг өргүл-дүр. Бүгү чоннуң кем-буруузун өршээп, Дээрги-Чаяакчының мурнунга арыглаар дээш ол өргүлдү силерге берген болгай.

18 Ол өргүлдүң ханын ыдыктыг черге кирибээн болгай, ынчангаш силер мээң дужааганым ёзугаар ооң эъдин ыдыктыг черге чиир ужурлуг турган силер».

19 А Аарон Моисейге: «Улус бөгүн бачыт дээш өргүл биле бүрүн өрттедир өргүлдү Дээрги-Чаяакчының мурнунга эккеп салган болгай, а мен ындыг эпчок байдалга таварыштым. Бир эвес мен бөгүн бачыт дээш өргүлдү чиген болзумза, Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг болур турган бе?!» – дээн.

20 Моисей ынчан акызының чугаазын чүүлдүг деп көргөн.

Левит 11

Арыг болгаш арыг эвес дириг амытаннар

(Ы. х. к. 14:3-20)

- ¹Дээрги-Чаяакчы Моисей биле Ааронга мынча деп чугаалаан:
- ²«Израиль чонга мону чугаалаңар. Чер кырында бар, силерге чиирин чөпшээрээн дириг амытаннар бо-дур.
- ³Кандыг-даа адыр дуюглуг, кегженир дириг амытанны чип болур силер.
- ⁴Адыр дуюглуг азы кегженир дириг амытаннардан чүгле дараазында дириг амытаннарны чип болбас силер: тевени, чүге дээрге ол кегженир-даа болза, адыр дуюу чок-тур, ынчангаш силерге арыг эвес боор-дур;
- ⁵сарлык-дегени база, чүге дээрге ол кегженир-даа болза, адыр дуюу чок-тур, ынчангаш силерге арыг эвес боор-дур;
- ⁶койгунну база, чүге дээрге ол кегженир-даа болза, адыр дуюу чок-тур, ынчангаш силерге арыг эвес боор-дур;
- ⁷хаванны база, чүге дээрге ол адыр дуюглуг-даа болза, кегженмес-тир, ынчангаш силерге арыг эвес боор-дур.
- ⁸Ындыг янзылыг дириг амытаннарның эъдин чивеңер, сегинге дегбеңер! Олар силерге арыг эвес боор-дур.
- ⁹Сугга чурттаар бүгү дириг амытаннардан далайга азы хемге чоруур чакпалыг база казырыктыг амытаннарны чип болур силер.
- ¹⁰А бүгү-ле үүрмек суг амытаннарындан, сугга чоруур бүгү дириг амытаннардан далайга азы хемге чоруур чакпазы азы казыры чок дириг амытаннарның шуптузу силерге бужар чүүл болур.
- ¹¹Олар силерге бужар чүүл болзун: оларның эъдин чивеңер, сектеринден ческиниңер.
- ¹²Сугга чоруур чакпазы азы казыры чок бүгү дириг амытаннар силерге бужар чүүл болур.

- ¹³А куштарның иштинден дараазында куштардан ческиниңер (чип болбас, бужар амытаннар-дыр ол): эзирден, дастан, кара-дастан;
- ¹⁴дээлдигенден, бичежек эзирлерниң бүгү хевирлеринден;
- ¹⁵кускуннуң бүгү хевирлеринден;
- ¹⁶страустан, үгүден, ак-кускундан, хартыганың бүгү хевирлеринден;
- ¹⁷кызыл-үгүден, балыкчы-үгүден, тулаа кужу ибистен;
- ¹⁸ак-үгүден, пеликандан, тогдуктан;
- ¹⁹шиленден, аистиң бүгү хевирлеринден, итпиктен болгаш часкыдан.
- ²⁰Дөрт-даяктап кылаштаар, ужар чалгынныг кандыг-даа курт-кымыскаяк силерге бужар чүүл болур.
- ²¹Ынчалза-даа дөрт-даяктап кылаштаар, ужар чалгынныг курт-кымыскаяк аразындан шураар буттарлыг курт-кымыскаякты чип болур силер.
- ²²Оларның иштинден саранчаның, шартылааның, шергиниң янзы-бүрү хевирлерин чип болур силер.
- ²³Өске кандыг-даа чалгынныг, дөрт даван-даяктыг курт-кымыскаяк силерге бужар чүүл болур.
- ²⁴Дараазында дириг амытаннар силерни арыг эвес кылып каар, оларның сегинге дегген кижиге бүрүзү кезжээге чедир арыг эвес болур.
- ²⁵Оларның кайы-бирээзиниң сегин көдүрүп турган кижиге бүрүзү хевин чуп аар ужурлуг база кезжээге чедир арыг эвес болур.
- ²⁶Адыр эвес дуюглуг азы кегженмес мал бүрүзү силерге арыг эвес боор-дур. Ындыг малдың сегинге дегген кижиге бүрүзү арыг эвес болур.
- ²⁷Бүгү дөрт даванныг дириг амытаннарның аразындан дуюг чок даванныг дириг амытан бүрүзү силерге арыг эвес боор-дур, оларның сегинге дегген кижиге кезжээге чедир арыг эвес болур.

²⁸Оларның сегин көдүрүп турган кижин хевин чуп аар ужурлуг база кезээге чедир арыг эвес болур – шак ол дириг амытаннар силерге арыг эвес боор-дур.

²⁹Чер кырында көжүп-шимчээн үүрмек дириг амытаннардан силерге арыг эвес амытаннар бо-дур: дедир-даван, күске, улуг селескениң янзы-бүрү хевирлери;

³⁰Гекко, хамелеон, летаа селеске, кох селеске болгаш тиншемет селеске.

³¹Бүгү-ле үүрмек дириг амытаннардан олар силерге арыг эвес боор-дур: оларның сегинге дегген кижин бүрүзү кезээге чедир арыг эвес болур.

³²Оларның сегиниң кандыг-бир кезээ дээпкен бүгү чүве: кандыг-даа ыяш аптара, азы хеп, азы хөм-кеш, азы шоодай база ажил-херек кылырда ажыглаар кандыг-даа херексел арыг эвес болур; оларны сугже суп каар херек. Олар кезээге чедир арыг эвес болур, а ооң соонда арыг апаар.

³³Оларның сегиниң кандыг-бир кезээ кире берген кандыг-даа дой сава иштинде турар бүгү чүве арыг эвес апаар, а саваны буза шаап каар ужурлуг силер.

³⁴Шак ындыг савага турган суг дегген кандыг-даа аыш-чем арыг эвес болур; ындыг савадан кудуп ижип турар кандыг-даа суксун база арыг эвес болур.

³⁵Оларның сектериниң кандыг-бир кезээ кире берген бүгү чүве арыг эвес болур; янзы-бүрү дой суугулар ынчап барза, оларны чуура шаап кааптар херек, чүге дээрге силерге арыг эвес боор-дур.

³⁶Чүгле суг бажы азы суглуг кудук арыг хевээр артар. А демги үүрмек дириг амытаннарның сегинге дээпкен кижин арыг эвес апаар.

³⁷Оларның сегиниң кандыг-бир кезээ бир-ле тарыыр деп турар үрезинге дээптер болза, ол үрезин арыг хевээр артар.

³⁸А бир эвес үрезинни суггарган соонда, оларның сегиниң кандыг-бир кезээ үрезинче кээп дүжер болза, ол силерге арыг эвес болур.

³⁹Аыш-чемге ажыглап турарыңар кандыг-бир малыңар бодунуң өлүмү-биле өлүр болза, ооң сегинге дегген кижиге кезээге чедир арыг эвес болур.

⁴⁰Ол сектиң эъдин ап чиир кижиге хевин чуп аар ужурлуг база кезээге чедир арыг эвес болур. Оларның сегин көдүрүп турган кижиге хевин чуп аар ужурлуг; ол кезээге чедир арыг эвес болур.

⁴¹Чер кырында көжүп-шимчээн үүрмек дириг амытан бүрүзү силерге бужар чүүл-дүр, ону чип болбас.

⁴²Хырнынга соястаар, дөрт-даяктап кылаштаар азы дөрттен хөй даванныг бүгү амытаннарны чивеңер – чер кырында көжүп-шимчээн үүрмек дириг амытан бүрүзү бужар чүүл болур.

⁴³Бодуңарны ындыг дириг амытаннар-биле бужартатпаңар база оларга деггеш, арыг эвес апарбаңар.

⁴⁴Чүге дээрге Мен – Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар-дыр мен! Мен ыдыктыг болганымда, силер база ыдыктыг болу бериңер. Бодуңарны чер кырында көжүп-шимчээн үүрмек дириг амытан-биле арыг эвес болдурбаңар.

⁴⁵Мен – Бурганыңар болур дээш силерни египет черден үндүрүп эккелген Дээрги-Чаяакчы-дыр мен. Ыдыктыг бооп көрүңер, чүге дээрге Мен ыдыктыг-дыр мен.

⁴⁶Мал-маган, куштар болгаш сугда азы чер кырында көжүп-шимчеп турар бүгү үүрмек дириг амытаннар дугайында дүрүм-хоойлу шак ындыг боор-дур.

⁴⁷Ону силерге арыг, чип болур база арыг эвес, чип болбас дириг амытанны аңгылазын дээш берген».

Левит 12

Чаш уруг төрүттүнерге, иезиниң арыгланыры

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²«Израиль чонга дараазында чүүлдү чугаала. Бир эвес херээжен кижини иштелгеш, оол уруг божуп аар болза, боду чеди хүн дургузунда арыг эвес болур; ай демдээ көрүп турар үезинде дег, арыг эвес болур.

³А сески хүнде чаа төрүттүнген оолдуң дотаан кыртыжап демдектээр ужурлуг.

⁴Оон демги херээжен төгүлген ханы дээш, үжен үш хүн дургузунда арыгланыр ужурлуг. Ол бодунуң арыгланып турар үезинде, кандыг-даа ыдыктыг чүүлге дегбезин база ыдыктыг черже кирбезин.

⁵Бир эвес херээжен кижини кыс уруг божуп аар болза, ай демдээ көрүп турар үезинде дег, арыг эвес болур, чүгле ийи чеди хонук хуусаада; а ооң соонда ол херээжен төгүлген ханы дээш, алдан алды хүн дургузунда арыгланыр ужурлуг.

⁶А бодунуң оглу азы кызы дээш арыгланыр хуусаазы эрте бээрге, демги херээжен бүрүн өрттедир өргүл кылдыр бир харлыг хураганны база бачыт дээш өргүл кылдыр көге-буганы азы көгээзинни Ужуражылга майгынынче кирер черге эккеп, Бурганның бараалгакчызынга бээр ужурлуг.

⁷А Бурганның бараалгакчызы ол өргүлдү Дээрги-Чаяакчының мурнунга эккеп салгаш, херээжен кижини арыглап каар. Оон ол херээжен төгүлген ханындан арыг апаар. Оол азы кыс божаан херээженге хамааржыр дүрүм-хоойлу шак ындыг боор-дур.

⁸А бир эвес херээжен кижиниң хураган өргүүр харыы чок болза, ийи көге-буганы азы ийи көгээзинни эккелгеш, бирээзин – бүрүн өрттедир, а өскезин – бачыт дээш өргүл кылдыр салзын. Ынчан Бурганның бараалгакчызы ону арыглап каарга, ол херээжен арыг апаар».

Левит 13

Улустуң кеш аарыгларының дугайында

¹Дээрги-Чаяакчы Моисей биле Ааронга мынча деп чугаалаан:

²«Мага-бодунуң кежинге ыжык, бузур азы кылагар сору тыпты берген кижиге турган дижит. Ол кижиниң оозу кеш аарыының балыынче шилчий берип болур, ынчангаш ону Бурганның бараалгакчызы Ааронга азы Аароннуң оолдарына – Бурганның бараалгакчыларының кайы-бирээзинге эккеер херек.

³Бурганның бараалгакчызы кеште балыгны шинчилеп көөр. Бир эвес балыг черде дүктер агара берген база балыг кешче ханылап кире берген болза, ол дээрге кеш аарыы-дыр. Бурганның бараалгакчызы ол кижини шинчилеп көргөш, ону арыг эвес деп чарлаар.

⁴А бир эвес ол кижиниң кежинде кылагар сору кешче ханылап кирбээн база ол соруда дүктер агара бербээн болза, Бурганның бараалгакчызы ындыг сорулуг кижини чеди хүн дургузунда улустан аңгылап каар ужурлуг.

⁵Бурганның бараалгакчызы чедиги хүнде ол кижини шинчилеп көргөш, балыг черниң хевири өскерилбээн база балыг кешке тарап үгдеревээн болза, ону база бир чеди хүн дургузунда улустан аңгылап каар ужурлуг.

⁶Чеди хүн эрткен соонда, Бурганның бараалгакчызы демги кижини база катап шинчилеп көрзүн. Бир эвес балыг шоолуг илдең эвес апарган база кешке тарап үгдеревээн болза, Бурганның бараалгакчызы ону арыг деп чарлаар ужурлуг: ол дээрге чүгле бузур-дур. А бузурлаан кижиге хевин чуп алзын, ынчан арыг болу бээр.

⁷А бир эвес арыгланыр дээш, Бурганның бараалгакчызына кээп чораанының соонда, ол кижиниң кежинде бузуру тарап үгдереп эгелээн болза, ол Бурганның бараалгакчызына база катап кээп көстүр ужурлуг.

⁸Бурганның бараалгакчызы ол кижиниң кежинде бузурнуң тарап үгдерээнин көрүп каар болза, ону арыг эвес деп чарлаар ужурлуг, чүге дээрге кеш аарыглыг кижиге-дир.

⁹Кандыг-бир кижиге кеш аарыглыг болза, ону Бурганның бараалгакчызынга ээкээр херек.

¹⁰Бурганның бараалгакчызы ону шинчилеп көөрге, кезинде ак ыжык бар, ол ыжыкта дүктер агара берген база ыжыкта достак ириңниг эът бар болза,

¹¹ооң кезинде хоочураан кеш аарыгы бар-дыр. Бурганның бараалгакчызы ол кижиниң арыг эвезин чарлазын, ону улустан түр када аңгылаан херээ чок, чүгө дээрге ооң арыг эвези илдең-дир.

¹²Чамдыкта кеш аарыгы кешти дургаар тарап үгдерээш, ооң балыгы кижиниң кезин Бурганның бараалгакчызының көрүп шыдаар шаа-биле тейинден таваңгайынга чедир шыва ап болур.

¹³Бурганның бараалгакчызы кеш аарыгы кижиниң бүгү мага-бодун шыва апканын көрүп кагза, ону арыг деп чарлаар ужурлуг, чүгө дээрге кижиниң мага-боду бүрүнү-биле холайтыр агара берген болза, ол аарыгы арыг болур.

¹⁴Ынчалза-даа ол кижиниң мага-бодунга ириңниг эът көстүп кээри билек, ол арыг эвес апаар.

¹⁵Бурганның бараалгакчызы ириңниг эътти көрүп кааш-ла, ол кижини арыг эвес деп чарлаар ужурлуг; ириңниг эът арыг эвес болур – ол дээрге кеш аарыгы-дыр.

¹⁶А бир эвес ириңниг эът катап база агара бээр болза, ол кижиге Бурганның бараалгакчызынга база катап чеде берзин.

¹⁷Бурганның бараалгакчызы ону шинчилеп көөр. Бир эвес балыгы чер агара берген болза, Бурганның бараалгакчызы аарыгы кижини арыг деп чарлазын, чүгө дээрге ол ам арыгы болу берген-дир.

¹⁸Кандыг-бир кижиниң кежи оюлганнааш, оон экирий берген,

¹⁹а оюлган орнунга ак ыжык азы кызылзымаар кылагар сору тыптып келген болза, ону Бурганның бараалгакчызы шинчилеп көөр ужурлуг.

²⁰Бурганның бараалгакчызы кылагар соруну даштындан көөрге, кешче ханылап кире берген база дүктери агара берген болза, ол кижини арыг эвес деп чарлаар ужурлуг: оюлганнап турган черге частып үнүп келген кеш аарыы ол-дур.

²¹А бир эвес Бурганның бараалгакчызы шинчилеп көөрге, ол кылагар соруда ак дүктер чок; боду кешче ханылап кирбээн база шоолуг илдең эвес болза, демги кижини чеди хүн дургузунда улустан аңгылап каапсын.

²²Ынчаарга кылагар сору кешке аажок тарап үгдерээр болза, Бурганның бараалгакчызы ол кижини арыг эвес деп чарлаар ужурлуг: ол дээрге аарыг-дыр.

²³А бир эвес кылагар сору кешке тарап үгдеревейн, ол-ла хевээр артар болза, чүгле оюлганның сорбуланы бергени ол-дур, ынчангаш Бурганның бараалгакчызы демги кижини арыг деп чарлаар.

²⁴Кандыг-бир кижиниң кезинге өртең турган, а оон ол өрттенген черниң орнунга ак азы кызылзымаар ак өңнүг кылагар сору тыптып келген дижик.

²⁵Бурганның бараалгакчызы ону шинчилеп көөрге, дүктери агара берген база кешче ханылап кире берген болза, ол дээрге өртеңге частып үнүп келген кеш аарыы-дыр. Бурганның бараалгакчызы ол кижини арыг эвес деп чарлаар ужурлуг: кеш аарыындан аараан кижини болган-дыр.

²⁶Ынчаарга Бурганның бараалгакчызы көөрге, кылагар соруда ак дүктер чок, ол боду кешче ханылап кирбээн база шоолуг илдең эвес болза, демги кижини чеди хүн дургузунда улустан аңгылап каапсын.

²⁷Бурганның бараалгакчызы ол кижини чедиги хүнде шинчилеп көрзүн: бир эвес кылагар сору кешке аажок тарап үгдерээн болза, ону арыг эвес деп чарлазын: кеш аарыындан аараан кижини болган-дыр.

²⁸А бир эвес кылагар сору туружунда хевээр артып, кешке тарап үгдеревээн база шоолуг илдең эвес болза, ол дээрге чүгле өртеңден

тывылган ыжык-тыр. Бурганның бараалгакчызы ол кижини арыг деп чарлазын, чүге дээрге өрттенген чер сорбуланган болган-дыр.

²⁹Эр азы херээжен кижиниң бажынга азы сегелинге балыг турган дижик.

³⁰Бурганның бараалгакчызы балыг черни шинчилеп көргөш, ол балыг кешче ханылап кире берген база ооң дүктери чиңгелеп, саргара берген болза, ол кижини арыг эвес деп чарлазын: кодур-бузур-дур, башта азы сегелде кеш аары-дыр.

³¹Бурганның бараалгакчызы кодур-бузурнуң балыын шинчилеп көрзүн: бир эвес ону даштындан көөрге, кешче ханылап кирбээн база ооң дүктери ам-даа карарбаан болза, кодур-бузурдан аараан кижини чеди хүн дургузунда улустан аңгылап кагзын.

³²Бурганның бараалгакчызы оон чедиги хүнде кодур-бузурнуң балыг черин шинчилеп көрзүн: бир эвес ол тарап үгдеревээн; ооң дүктери саргара бербээн база кодур-бузур кешче ханылап кирбээн болза,

³³аарыг кижини чүлүттүнүп алзын, ынчалза-даа кодурлап-бузурлаан черин чүлүвес ужурлуг. Бурганның бараалгакчызы ынчан ол кижини база бир чеди хүн дургузунда улустан аңгылап кагзын.

³⁴Бурганның бараалгакчызы оон кодур-бузурну чедиги хүнде шинчилеп көөрге, ол кешке тарап үгдеревээн база олче ханылап кирбээн болза, демги кижини арыг деп чарлазын. Ол кижини хевин чуп алзын, оон арыг болу бээр.

³⁵А бир эвес ону арыг деп хүлээп көргөн соонда, кодур-бузуру аажок тарап үгдерей бээр болза,

³⁶Бурганның бараалгакчызы ол кижини шинчилеп көргөш, кеште кодур-бузурнуң тарап үгдерээнин көрүп кагза, саргара берген дүктерни-даа дилээн херээ чок: аарыг кижини арыг эвес-тир.

³⁷А бир эвес кодур-бузурнуң даштыкы хевири өскерилбээн база ында кара дүктер үнүп келген болза, кодур-бузурнуң экирээни ол-дур, а

демги кижиге арыг болу берген-дир. Бурганның бараалгакчызы ону арыг деп чарлазын.

³⁸Эр азы херээжен кижиниң кезинге кылагар ак сорулар тыптып келген дижик.

³⁹Бурганның бараалгакчызы ол кижини шинчилеп көргөш, ооң кезинде кылагар сорулар бүлүргөй ак өңнүүн эскерип каар болза, кеште частып үнүп келген айыыл чок бузур-дур ол, а демги кижиге арыг-дыр.

⁴⁰Бир-ле кижиниң бажының дүгү дүже берген дижик: ол – тас баштыг-даа болза, арыг кижиге-дир.

⁴¹Ынчаарга ооң бажының мурнуу талазында дүктери дүже берген дижик: ол – калчан баштыг-даа болза, арыг кижиге-дир.

⁴²А бир эвес баштың калчанынга азы тазынга кызылзымаар ак балыг чер тыптып кээр болза, демги кижиниң бажынга частып үнүп келген кеш аары ол-дур.

⁴³Бурганның бараалгакчызы аарыг кижини шинчилеп көөрге, ооң бажының калчан азы тас черинде ыжы кызылзымаар ак өңнүт, а ол ыжыкты даштындан көөрге, улустуң кезинде кеш аары ышкаш көстүр болза,

⁴⁴ол дээрге кеш аарындан аараан, арыг эвес кижиге-дир. Ооң бажында балыг чер бар-дыр: Бурганның бараалгакчызы ону арыг эвес деп чарлаар ужурлуг.

⁴⁵Шак ындыг балыглыг, кеш аарындан аараан кижиге качыгдалдың самдар хевин кетсин; бажының дүгүн үвүргөй ап чорзун; арнын думчуунуң алдынга чедир дуй орааттынып алзын база: „Арыг эвес мен! Арыг эвес мен!“ – деп алгырып, улусту сагындырып чорзун.

⁴⁶Аарының бүгү хүннеринде ол кижиге арыг эвес деп санаттырар. Ол кижиге арыг эвес болгаш, аңгы черге, чоннуң турлааның даштынга чурттаар ужурлуг».

Дүдүктүг хеп дугайында

- ⁴⁷«Дүдүк чер хеп аймаанга: дүктен азы лёндан кылган хепке,
- ⁴⁸лён болгаш дүктен сырып азы ээрип туруп кылган пөске база алгы-хөмгө болгаш алгы-хөмден кылдынган кандыг-бир этке тыптып келген дижик.
- ⁴⁹Бир эвес хепте, алгы-хөмде азы сыраан, ээрген пөсте база алгы-хөмден кылдынган кандыг-бир этте дүдүк чер ногаанзымаар азы кызылзымаар өңнүг болза, ол дээрге дүдүк-түр, ону Бурганның бараалгакчызынга көргүзөр херек.
- ⁵⁰Бурганның бараалгакчызы дүдүктү шинчилеп көргөш, дүдүктүг хеп биле этти чеди хүн дургузунда аңгылап кагзын.
- ⁵¹Оон чедиги хүнде дүдүктү шинчилеп көөрге, хепке, сырып азы ээрип туруп кылган пөске база кандыг-даа этти кылырынга ажыглаан алгы-хөмгө тарап үгдерей берген болза, ол дээрге халдавырлыг, арыг эвес дүдүк-түр.
- ⁵²Бурганның бараалгакчызы хепти, дүктен азы лёндан сыраан азы ээрген пөстү база кандыг-даа алгы-хөмден кылдынган этти, шак ындыг дүдүктүг болза, өрттедир ужурлуг: ол дээрге халдавырлыг, арыг эвес дүдүк-түр.
- ⁵³А бир эвес Бурганның бараалгакчызы дүдүктүң хепке, сырып азы ээрип туруп кылган пөске база алгы-хөмден кылдынган кандыг-бир этке тарап үгдереvээнин көрүп каар болза,
- ⁵⁴дүдүк черлиг хеп биле этти чуурун дужаагаш, чеди хүн дургузунда база катап аңгылап кааптар ужурлуг.
- ⁵⁵Чугган соонда, Бурганның бараалгакчызы хеп биле этти шинчилеп көөрге, дүдүк тарап үгдереvезе-даа, ооң даштыкы хевири өскерилбээн болза, ол арыг эвес-тир. Ону өрттедир херек: хеп биле эттиң иштии азы мурнуу талазын деже чипкен дүдүк-түр ол.

⁵⁶А бир эвес Бурганның бараалгакчызы көөрге, хеп биле этти чуп каапкан соонда, дүдүк шоолуг илдең эвес апарган болза, ону хептен азы алгы-хөмден база сырып азы ээрип туруп кылган пөстен ора тыртып кааптар херек.

⁵⁷Ынчаарга дүдүк хепке, сырып азы ээрип туруп кылган пөске болгаш кандыг-бир алгы-хөмден кылдынган этке база катап тыптып кээр болза, ол частып үнүп олар дүдүк-түр: шак ындыг дүдүктүг хеп биле этти өрттедивит.

⁵⁸А бир эвес хепти, сырып азы ээрип туруп кылган пөстү база алгы-хөмден кылдынган кандыг-бир этти чуп каапкан соонда, дүдүк чиде бээр болза, ындыг хеп биле этти база катап чуур херек; ол ынчан арыг болу бээр».

⁵⁹Дүктен азы лёндан кылган хепте болгаш сырып азы ээрип туруп кылган пөсте база алгы-кештен кылдынган кандыг-бир этте тыптып келген дүдүк дугайында, оларны арыг азы арыг эвес деп чарлаарының дугайында дүрүм-хоойлу шак ындыг боор-дур.

Левит 14

Халдавырлыг кеш аарыындан аарып турган улусту арыглаары

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²«Халдавырлыг кеш аарыындан аараан кижини арыглаарда, ажыглаар ужурлуг дүрүм-хоойлу бо-дур. Бурганның бараалгакчызы ол кижиниң аараанының дугайында дыңнап кааш,

³чоннуң турлааның даштынче үне бээр ужурлуг. Ол бараалгакчы халдавырлыг кеш аарыындан аарып турган кижиниң аары экирий бергенин көрүп каан дижик.

⁴Бурганның бараалгакчызы ынчан арыгланып турар кижиге херек ийи арыг база дириг кушту, пөш ыяжының будуун, кызыл удазынны болгаш иссоп дээр үнүштү эккээрин улуска дужаазын.

⁵А оон куштарның бирээзин агым сугдан ускан суг куткан дой сава кырынга дөггерерин дужаазын.

⁶Бурганның бараалгакчызы дириг кушту пөш ыяжының будуу, кызыл удазын болгаш иссоп-биле кады ап алгаш, оларның шуптузун демги суг кырынга дөггерген куштуң ханынче супсун.

⁷Ооң соонда халдавырлыг кеш аарыындан арыгланып турар кижиге ол ханны чеди катап бызай чашкаш, ону арыг деп чарлазын, а кушту ажык шөлче ужудуп үндүрүпсүн.

⁸Арыгланып турар кижиге бодунуң хевин чуп алзын; бүгү-ле дүктерин чүлүп каапсын база мага-бодун сугга чуп алзын, ол ынчан арыг болу бээр. Ооң соонда аарып турган кижиге чоннуң турлаанче кирип келгеш, бодунуң чадырының даштынга чеди хонзун.

⁹А чедиги хүнде ол кижиге бодунуң дүктерин: бажының дүгүн, салын, хавааның кирбиин – бүгү-ле бар дүктерин чүлүп каапсын, оон хептерин чуп алзын база мага-бодун сугга чуп алзын, ол ынчан арыг болу бээр.

¹⁰А сески хүнде ол кижиге четпес-дудуу эвес ийи эр хураганны, бир харлыг кыс хураганны база далган-тараа өргүлү кылдыр олива үзү холаан, бир эфаның оннуң үш кезээ эң шынарлыг далганны болгаш бир лог олива үзүн ап алгаш келзин.

¹¹Ынчан арыглаашкынны кылыр бараалгакчы ол кижини ооң өргүлдери-биле кады Ужуражылга майгынынче кирер черге Дээрги-Чаяакчының мурнунга тургузуп кагзын.

¹²Ооң соонда эр хураганнарның бирээзин кем-буруу дээш өргүл кылдыр салзын база бир лог олива үзүн ап алгаш, оларны Дээрги-Чаяакчыга онза өргүлдер кылдыр бараалгатсын.

¹³Оон эр хураганны бачыт дээш өргүлдү база бүрүн өрттедир өргүлдү дөггерер ыдыктыг черге дөггерзин. Бачыт дээш өргүл ышкаш, кем-буруу дээш өргүл Бурганның бараалгакчызыны болур: аажок ыдыктыг өргүл ол-дур.

¹⁴Бурганның бараалгакчызы кем-буруу дээш өргүлдүн ханын дозуп алгаш, арыгланып турар кижиниң оң талакы кулааның халбаңын, оң холунуң улуг салаазы биле оң будунуң улуг эргээн чаап кагзын.

¹⁵А ооң соонда бичии олива үзү узуп алгаш, солагай талакы адыжынче куткаш,

¹⁶оң холунуң салаазын солагай талакы адыжында үсче суккаш, Дээрги-Чаяакчының мурнунга салаазы-биле чеди катап бызай чашсын.

¹⁷Бурганның бараалгакчызы адыжында арткан үзүн ап алгаш, арыгланып турар кижиниң оң талакы кулааның халбаңын, оң холунуң улуг салаазы биле оң будунуң улуг эргээн – кем-буруу дээш өргүлдүн ханының кырындан – чаап кагзын.

¹⁸Оон адыжында артып калган үзүн арыгланып турар кижиниң бажынче кудупкаш, ону Дээрги-Чаяакчының мурнунга арыглап кагзын.

¹⁹Бурганның бараалгакчызы бачыт дээш өргүлдү эккеп салзын, арыгланып турар кижини ооң арыг эвезинден арыглап кагзын. Оон бүрүн өрттедир өргүлдү дөгөрсин.

²⁰Бурганның бараалгакчызы бүрүн өрттедир өргүл биле далган-тараа өргүлүн өргүл бедигээжинге салып, демги кижини ынчалдыр арыглаарга, ол арыг болу бээр.

²¹А ол кижини яды бооп, долу үнелиг өргүлдер кылыр харыы чок болза, бодун арыглаар дээш, бир эр хураганны кем-буруу дээш онза өргүл кылдыр Дээрги-Чаяакчыга бараалгадып эккелзин. Оон ыңай далган-тараа өргүлү кылдыр эфаның оннуң бир кезээ олива үзү холаан, эң шынарлыг далганны; бир лог олива үзүн база

²²бодунуң тып шыдаптары ийи көгө-буганы азы ийи көгээзинни эккелзин. Бир куш бачыт дээш өргүл, а өскези – бүрүн өрттедир өргүл болур.

²³Арыгланып турарының сески хүнүнде демги кижин ол бүгүнү Бурганның бараалгакчызынга – Ужуражылга майгынынче кирер черге, Дээрги-Чаяакчының мурнунга – эккелзин.

²⁴Бурганның бараалгакчызы кем-буруу дээш өргүлдүң хураганы биле олива үзүн ап алгаш, оларны Дээрги-Чаяакчыга онза өргүлдер кылдыр бараалгатсын.

²⁵Оон кем-буруу дээш өргүлдүң хураганын дөгөрер. Бурганның бараалгакчызы кем-буруу дээш өргүлдүң ханын дозуп алгаш, арыгланып турар кижиниң оң талакы кулааның халбаңын, оң холунуң улуг салаазы биле оң будунуң улуг эргээн чаап кагзын.

²⁶Бурганның бараалгакчызы олива үзүнден элээни бодунуң солагай талакы адыжынче кудуп алзын.

²⁷Ооң соонда оң холунуң салаазы-биле солагай адыжында үстү Дээрги-Чаяакчының мурнунга чеди катап бызай чашсын.

²⁸А оон адыжында олива үзүнден алгаш, арыгланып турар кижиниң оң талакы кулааның халбаңын, оң холунуң улуг салаазы биле оң будунуң улуг эргээн – кем-буруу дээш өргүлдүң ханының кырындан – чаап кагзын.

²⁹Бурганның бараалгакчызы адыжында арткан үзүн арыгланып турар кижиниң бажынче кудуп, ону Дээрги-Чаяакчының мурнунга арыглап кагзын.

³⁰Оон арыгланып турар кижиниң эккеп шыдаары ийи көге-буганың азы ийи көгээзинниң бирээзин өргүлге салзын.

³¹Бурганның бараалгакчызы ол кижиниң эккеп шыдааны өргүлге салыр куштарның бирээзин – бачыт дээш өргүл кылдыр, а өскезин – бүрүн өрттедир өргүл кылдыр, далган-тараа өргүлү-биле кады салыр. Бурганның бараалгакчызы арыгланып турар кижини Дээрги-Чаяакчының мурнунга ынчалдыр арыглап каар».

³²Халдавырлыг кеш аарындан аараан база оозун арыглаар долу үнелиг өргүлдөр кылыр харыы чок кижидугайында дүрүм-хоойлу шак ындыг боор-дур.

Бажыңнар ханаларында дүдүк

³³Дээрги-Чаяакчы Моисей биле Ааронга мынча деп чугаалаан:

³⁴«Ээлезин дээш, силерге берип турарым ханаан черге чеде бээриңерге, ээлеп чурттай бээр чериңерде бажың-балгатче дүдүктү салыпкан дижик мен.

³⁵Ынчан ындыг бажың ээзи Бурганның бараалгакчызынга баргаш: „Мээң бажыңымда аарыг дег чүве тыптып келди“ – деп чугаалазын.

³⁶Бурганның бараалгакчызы дүдүктү шинчилеп көөрү-биле ол бажыңга чедип кээр бетинде, бажыңда бар бүгү чүве арыг эвес болу бербезин дээш, ол бүгүнү дашкаар үндүрүп кааптарын дужаазын. Ооң соонда Бурганның бараалгакчызы бажыңны шинчилеп көөрү-биле чедип кээр.

³⁷Ол дүдүктү шинчилеп көөргө, бажыңның ханаларында дүдүк ногаанзымаар азы кызылзымаар ыйылчак черлер дег база даштындан көөргө, ханаларже ханылап кире берген болган дижик.

³⁸Бурганның бараалгакчызы ынчан бажыңдан үнгеш, „Олче чеди хүн дургузунда кирип болбас“ дээр ужурлуг.

³⁹Оон ол чедиги хүнде бажыңга база катап келгеш, шинчилеп көрзүн. Бир эвес дүдүк бажыңның ханаларын дургаар тарап үгдерей берген болза,

⁴⁰дүдүй берген даштарны бузарын дужаагаш, оларны хоорай даштында арыг эвес черже үндүр октаттырыпсын.

⁴¹А оон бажың иштин улуска бүрүнү-биле сивиртип каапкаш, сивирген малгаштың шуптузун хоорай даштында арыг эвес черже аппарып төктүрзүн.

⁴²Улус биеэги даштарның орнунга өске даштарны салгаш, чаа малгаш-биле бажыңны чаап каар.

⁴³Ынчаарга даштарны бускаш, бажыңның эрги малгажын сивиргеш, чаа малгаш-биле чаап каан соонда, бажыңда дүдүк база катап частып үнүп кээр болза,

⁴⁴Бурганның бараалгакчызы чедип келгеш, шинчилеп көөр ужурлуг. Бир эвес дүдүк бажыңда тарап үгдерей берген болза, ол дүдүк халдавырлыгы-дыр, а бажың боду арыг эвес-тир.

⁴⁵Ук бажыңны: даштарын, ыяжын болгаш бүгү малгажын үрегдеп бускаш, хоорай даштында арыг эвес черже сөөртүп үндүрер херек.

⁴⁶Ол бажыңче кирип болбас дээн бүгү үениң дургузунда ынаар кирген кижиге кезээге чедир арыг эвес болур.

⁴⁷Аңаа удуп чыткан азы чемненген кижиге база хевин чуп алыр ужурлуг.

⁴⁸А бир эвес Бурганның бараалгакчызы чедип келгеш, ол бажыңны база катап малгаштап чаап каан соонда, ында дүдүк тарап үгдеревээнин көрүп каар болза, бажыңны арыг деп чарлаар ужурлуг, чүге дээрге дүдүк эттине берген-дир.

⁴⁹Бурганның бараалгакчызы бажыңны арыглаары-биле ийи кушту, пөш ыяжының будуун, кызыл удазынны база иссоп дээр үнүштү ап алзын

⁵⁰база куштарның бирээзин агым сугдан ускан суг куткан дой сава кырынга дөгерзин.

⁵¹Ол оон пөш ыяжының будуун, иссопту, кызыл удазынны база дириг арткан кушту алгаш, дөгерген куштуң ханын холаан демги сугже оларның шуптузун суккаш, бажыңны чеди катап бызай чашсын.

⁵²Бурганның бараалгакчызы бажыңны куштуң ханын холаан демги суг-биле; дириг куш, пөш ыяш будуу, иссоп болгаш кызыл удазын-биле ынчалдыр арыглап кагзын.

⁵³Ооң соонда дириг кушту хоорай даштындан ажык шөлче ужудуп үндүрзүн. Бурганның бараалгакчызы бажыңны ынчалдыр арыглаарга, ол арыг болу бээр».

⁵⁴⁻⁵⁶Кандыг-даа халдавырлыг кеш аарыы болгаш кодур-бузур дугайында; хепте азы бажыңда дүдүк дугайында база ыжык, бузур болгаш кылагар сору дугайында дүрүм-хоойлу шак ыңдыг боор-дур.

⁵⁷Ол бүгү дүрүм-хоойлу арыг азы арыг эвес болурун илередиринге керек.

Левит 15

Эр улуска хамааржыр дүрүм-хоойлу

¹Дээрги-Чаяакчы Моисей биле Ааронга мынча деп чугаалаан:

²«Израиль чонга мону чугаалаңар. Кандыг-бир эр кижиниң мага-бодундан сыстып турар суук чүүлдер бар болза, оозу дээш, ол арыг эвес болу бээр.

³Ол кижиниң мага-бодундан сыстып турар чүүл сыстып үнүп-даа турар азы мага-бодунга боглуп артып-даа каар болза, дөмей-ле ооң арыг эвезин көргүзөр.

⁴Ындыг арыг эвес кижиниң чыткан дөжээ база олуруп турган кандыг-даа эди арыг эвес болур.

⁵А ооң дөжээнге дегген өске кижини хевин чуп алыр, а боду сугга чунуп алыр ужурлуг; ол кижини кежээге чедир арыг эвес болур.

⁶Арыг эвес кижиниң олурган черинге олурупкан өске кижини хевин чуп алыр база сугга чунуп алыр ужурлуг; ол кижини кежээге чедир арыг эвес болур.

⁷Арыг эвес кижиниң мага-бодунга дегген өске кижини хевин чуп алыр база сугга чунуп алыр ужурлуг; ол кижини кежээге чедир арыг эвес болур.

⁸Сыстып турар суук чүүлдүг кижиге арыг кижиге дүкпүрүптөр болза, арыг кижиге хевин чуп алыр база сугга чунуп алыр ужурлуг; ол кижиге кезээге чедир арыг эвес болур.

⁹Арыг эвес кижинин омурган олут бүрүзү база арыг эвес болур.

¹⁰Шак ындыг кижинин адаанга салып турган кандыг-бир чүүлге дегген кижиге бүрүзү кезээге чедир арыг эвес болур. А ол чүүлдү көдүрүп аппаар кижиге хевин чуп алыр база сугга чунуп алыр ужурлуг; ол кижиге кезээге чедир арыг эвес болур.

¹¹Сыстып турар суук чүүлдүг кижиге холун чуп албайн, өске-бир кижиге дегген болза, өске кижиге бүрүзү хевин чуп алыр база сугга чунуп алыр ужурлуг; ол кижиге кезээге чедир арыг эвес болур.

¹²Арыг эвес кижиге дой савага дегген болза, ол саваны буза шаап каар керек. А бир эвес ыяш савага дегген болза, ону сугга чуур керек.

¹³Сыстып турар суук чүүлдүг кижиге оозундан адырлып-арыглангып алыр болза, арыгланганындан бээр чеди хүн эрткенин манааш, хевин чуп алыр база мага-бодун агым сугга чуп алыр ужурлуг; ол ынчан арыг болу бээр.

¹⁴Ол кижиге сески хүнде ийи көгө-буганы азы ийи көгээзинни ап алгаш, Дээрги-Чаякчының мурнунга, Ужуражылга майгынынче кирер черге чедип келзин база куштарны Бурганның бараалгакчызынга эккеп берзин.

¹⁵Бурганның бараалгакчызы куштарның бирээзин бачыт дээш өргүл кылдыр, а өскезин бүрүн өрттедир өргүл кылдыр салгаш, ол кижини сыстып турар суук чүүлүндөн Дээрги-Чаякчының мурнунга ынчалдыр арыглап каар.

¹⁶Бир-ле эр кижинин үрези төгүлген болза, ол бүгү бодун сугга чуп каапсын; ол кижиге кезээге чедир арыг эвес болур.

¹⁷Үре төктү берген хеп болгаш алгы-хөм бүрүзүн сугга чуп кааптар херек; ол чүүлдер кежээге чедир арыг эвес болур».

Херээжен улуска хамааржыр дүрүм-хоойлу

¹⁸«Эр кижиг херээжен кижиг-биле холбажырга, үрези төктү берген болза, иелээ сугга чунуп каапсыннар; олар кежээге чедир арыг эвес болурлар.

¹⁹Бир эвес херээжен кижиг ай демдээ көргөн үезинде мага-бодундан ханы төктүп турар болза, чеди хүн дургузунда арыг эвес болур. Аңаа дегген кижиг бүрүзү кежээге чедир арыг эвес болур.

²⁰Ай демдээ көргөн үезинде ханы төктүп турар херээжен кижиниң чыдып азы олуруп турганы бүгү чүүл арыг эвес болур.

²¹Демги херээженниң орун-дөжөөнгө дегген кижиг бүрүзү хевин чуп алыр база сугга чунуп алыр ужурлуг; ол кижиг кежээге чедир арыг эвес болур.

²²Демги херээженниң олурган чүүлүнгө дегген кижиг бүрүзү хевин чуп алыр база сугга чунуп алыр ужурлуг; ол кижиг кежээге чедир арыг эвес болур.

²³Демги херээженниң дөжөөнгө азы олурган черинге чыткан бир-ле чүүлгө дегген кижиг кежээге чедир арыг эвес болур.

²⁴А бир эвес эр кижиг ай демдээ көргөн херээжен-биле холбашкаш, ооң ханынга боражып алыр болза, ол эр кижиг чеди хүн дургузунда арыг эвес болур, а ооң чыдып аары орун-дөжөк бүрүзү база арыг эвес болур.

²⁵Херээжен кижиниң ханы ай демдээ көргөн үезинден аңгы үеде хөй хүннер дургузунда азы ай демдээ көргөн үезинден ажыр төктүп туруп бээр болза, ол херээжен, ай демдээ көргөн үезинде дег, арыг эвес болур.

²⁶Ол херээженниң ханы төктүп турар үезинде чыдары кандыг-даа орун-дөжөк, ооң ай демдээ көргөн үезинде чыткан орун-дөжөө дег, арыг эвес деп санаттырар. База ооң олуруп аары кандыг-даа эт, ай демдээ көргөн үезинде дег, арыг эвес болур.

²⁷Ол орун-дөжекке дегген кижиге бүрүзү арыг эвес болур болгаш хевин чуп алыр база сугга чунуп алыр ужурлуг; ол кижиге кежээге чедир арыг эвес болур.

²⁸А ол херээжен хан төктүүшкүнүнден адырлып-арыгланып алгаш, чеди хүн эртерин манап алыр ужурлуг, ооң соонда ол арыг болу бээр.

²⁹Сески хүнде ол херээжен ийи көгө-буганы азы ийи көгээзинни ап алгаш, Ужуражылга майгынынче кирер черге, Бурганның бараалгакчызынга эккеп берзин.

³⁰Бурганның бараалгакчызы куштарның бирээзин бачыт дээш өргүл кылдыр, а өскезин бүрүн өрттедир өргүл кылдыр салгаш, ол херээженни ооң арыг эвес хан төктүүшкүнүнден Дээрги-Чаяакчының мурнунга арыглап каар.

³¹Израиль чон ооң аразында турар Мээң ыдыктыг өргээмни бужартадып, бодунуң арыг эвезинден өлү бербес кылдыр, „Арыг эвес болбаңар!“ деп сагындырып көрүңер!»

³²⁻³³Сыстып турар суук чүүлдүг кижиге дугайында; үрези төгүлгөш, арыг эвес болу берген кижиге дугайында; ай демдээ көрүп турар херээжен кижиге дугайында; сыстып турар суук чүүлдүг эр, херээжен улус дугайында база арыг эвес херээжен-биле холбажыр эр кижиге дугайында дүрүм-хоойлу шак ындыг боор-дур.

Левит 16

Өндүр улуг арыглаашкын хүнү

¹Аароннуң ийи оглу Дээрги-Чаяакчыже чоокшулай бергеш, өлүп калган соонда, Дээрги-Чаяакчы Моисей-биле чугаалашкан.

²Ол Моисейге мынча дээн: «Аарон акыңга мону дамчыдып чугаала. Ол ыдыктыг черде аскан көжеге артынче кандыг-даа үеде туразында кирип турбазын. Шак ында ыдыктыг аптара болгаш ону дуй салыр халып бар, Мен ол халыптың кырынга булут аразындан көстүп кээп турар мен. Ынчангаш өлбөс дизе, Аарон ынаар кирбезин!»

³Аарон эң ыдыктыг черже чүгле бачыт дээш өргүл кылдыр бугажыкты база бүрүн өрттедир өргүл кылдыр кошкарны эккеп салгаш, кирип болур.

⁴Ол баштай мага-бодун чуп алгаш, мага-бодунга лён иштики чүвүрнү болгаш лёндан даараан ыдыктыг хөйлеңни кедип алзын, лён курну куржанзын база бажынга лён тюрбанны кетсин. Ол хептер дөгерези ыдыктыг хептер-дир.

⁵Аарон оон чыгып келген израиль чондан бачыт дээш өргүл кылдыр ийи дүктүгүр хунаны база бүрүн өрттедир өргүл кылдыр бир кошкарны ап алзын.

⁶А ооң соонда ол бодунуң өмүнээзинден бачыт дээш өргүл кылдыр бугажыкты эккеп салып, бодун база өг-бүлезин арыглап алзын.

⁷Ийи дүктүгүр хунаны база эккелгеш, Ужуражылга майгынынче кирер черге Дээрги-Чаяакчының мурнунга тургузуп кагзын.

⁸Аарон ооң соонда ол ийи хунага кандыг үүле-салым таваржырын шилип, үлүгден тыртсын: бирги үлүг – Дээрги-Чаяакчыга өргүл боору, а ийигизи – чорударының үлүү болур.

⁹Аарон Дээрги-Чаяакчыны деп үлүг онаашкан дүктүгүр хунаны эккелгеш, бачыт дээш өргүл кылдыр салзын.

¹⁰А чорударының үлүү онаашкан дүктүгүр хунаны Дээрги-Чаяакчының мурнунга дириг бодун эккеп тургузуп кагзын. Ол хунаны дамчыштыр чонну арыглаар дээш, ону ээн кургаг ховуже салып чорудуптар ужурлуг.

¹¹Аарон бодунуң өмүнээзинден салып турары, бачыт дээш өргүлдүң бугажыын эккелгеш, ону дөгерип, бодун база өг-бүлезин арыглап алзын.

¹²Оон ол Дээрги-Чаяакчының мурнунда турар айдызаар бедигээште оттуг көстерни хүүрекчигешти долдур узуп алгаш база айдызаар хоюдур соктап каан чаагай чыттыг чүүлдерни кош-адыжын долдур уруп алгаш, эң ыдыктыг черже киире берзин.

13Ооң соонда айдызаар чаагай чыттыг чүүлдерни Дээрги-Чаяакчының мурнунда отка салып кагзын, ынчан оларның булутталчак ыжы ыдыктыг аптараның халывын бүргей аптар. Оон башка Аарон өлүп каар.

14А оон ол бугажыктың ханындан алгаш, салаазын ынаар суп, халыптың кырын чөөн талазындан бызай чашсын; ол ышкаш халыптың мурнунга ханны салаазы-биле чеди катап бызай чашсын.

15Аарон ооң соонда чоннуң өмүнээзинден салып турар бачыт дээш өргүлдүң хуназын дөгергеш, ооң ханын көжеге артынче аппараттын база бугажыктың ханы-биле кылып турган бүгү чүвезин хунаның ханы-биле кылып, халыптың кырынче болгаш мурнунче бызай чашсын.

16Ол ынчаар кылып, израиль чоннуң бүгү бачыттарындан: оларның арыг эвезинден база кем-буруулуг үүлгедиглеринден эң ыдыктыг черни арыглап кагзын. Аарон оларда бар, оларның арыг эвес чоруунга боражып турар Ужуражылга майгыны-биле база ынчаар кылып ужурлуг.

17Аарон чонну арыглаар дээш эң ыдыктыг черже кирип турар өйдө, ол оортан дедир үнгүжеге чедир, өске кым-даа Ужуражылга майгынынга турбас ужурлуг. Ол бодун, өг-бүлезин болгаш бүгү израиль чонну шак ынчаар арыглап кагзын.

18Ооң соонда Дээрги-Чаяакчының мурнунда турар өргүл бедигээжинге чеде бергеш, ону арыглап, бугажык биле хунаның ханындан ап алгаш, бедигээштиң мыйыстарын бүгү талаларындан чаап кагзын.

19Аарон оон салаазында хан-биле өргүл салыр бедигээшти чеди катап бызай чашсын. Ол бедигээшти израиль чоннуң арыг эвезинден арыглап база ыдыктап кагзын.

20Аарон эң ыдыктыг черни, Ужуражылга майгынын болгаш өргүл салыр бедигээшти арыглап дооскаш, дириг хунаны эккелзин.

21Ол ооң соонда ийи холун хунаның бажынга салып, ооң кырынга израиль чоннуң бүгү кем-буруузун, бузуттарын болгаш бачыттарын

ажыы-биле миннип чугаалааш база хунаже чая каапкаш, ону айбычы кижиге сүрдүргөш, ээн кургаг ховуже чорудупсун.

²²Хуна чоннуң бүгү кем-буруузун бодунга ап алгаш, эрттинмес элдерлиг черже чоруй баар; ол хунаны ээн кургаг ховуже шак ынчаар чорудуптар.

²³Аарон Ужуражылга майгынынче кире берзин база эң ыдыктыг черже кирерде кедип турганы лён хептерин ужулгаш, оларын аңаа каапсын.

²⁴Ол ыдыктыг черге мага-бодун сугга чуп каапкаш, үргүлчү кедер хевин кедип алган үнүп келзин, оон бодунуң өмүнээзинден салыр бүрүн өрттедир өргүл биле чоннуң өмүнээзинден салыр бүрүн өрттедир өргүлдү салып, бодун база чонну арыглазын.

²⁵А бачыт дээш өргүлдүң чаан база өргүл салыр бедигээшке өрттетсин.

²⁶Хунаны чорударының үлүү кылдыр сүрүп аппаратан кижиге хевин чуп алып база мага-бодун сугга чунуп алып ужурлуг. Ооң соонда ол чоннуң турлаанче кирип кээп болур.

²⁷Ханын арыглаашкын кылыры-биле эң ыдыктыг черже кирире берген бачыт дээш өргүлдүң бугажы биле хуназын чоннуң турлааның даштынче үндүре бергеш, кезин, эьдин база чинин отка өрттетсин.

²⁸Ол бүгүнү өрттедир кижиге хевин база мага-бодун сугга чуп алып ужурлуг. Ооң соонда ол чоннуң турлаанче кирип кээп болур.

²⁹Силерге кезээ мөңгеде доктааткан дүрүм мындыг болзун: чеди айның онда боттарыңарны шеглээшкин-биле томаартыңар, кандыг-даа ажил кылбаңар. Үндезин чурттакчы-даа, араңарга чурттай берген даштыкы кижиге-даа ону сагып чорзун.

³⁰Чүге дээрге шак ол хүнде силерни бүгү-ле бачыттарыңардан арыглаар: ынчан Дээрги-Чаяакчының мурнунга арыг болу бээр силер.

³¹Ол хүн – силерге онзагай амыр-дыш хүнү-дүр, боттарыңарны шеглээшкин-биле томаартыңар: бо дээрге кезээ мөңгеде доктааткан дүрүм-дүр.

³²Шилип чаап каан, ачазының орнунга ыдыктыг бараан болушкун кылзын дээш төлээлеттирген бараалгакчы – арыглаашкынны чорудар кижил ол болур ужурлуг. Ол ыдыктыг лён хептерин кедип алгаш,

³³ыдыктыг черни, Ужуражылга майгынын, өргүл салыр бедигээшти; Бурганның бараалгакчыларын база бүгү чонну арыглазын.

³⁴Израиль чонну бүгү бачыттарындан чылда бир катап арыглаар дээш, шак ол дүрүм-хоойлуну силерге мөңгези-биле доктааткан болзун». Моисей бүгү чүүлдү Дээрги-Чаяакчының дужааганын ёзугаар кылган.

Левит 17

Ханга хамаарышкан дүрүм-хоойлу

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²«Ааронга болгаш ооң оолдарынга база бүгү израиль чонга мону чугаалап көр, Дээрги-Чаяакчының оларга чугаалазын дээн айтышкынын дамчыт.

³Израильчилер аразындан инек, хой, өшкү малын чоннуң турлаанга азы чоннуң турлааның даштынга дөгөргөн кижил бүрүзү

⁴малын Ужуражылга майгынынче кирер черге Дээрги-Чаяакчыга өргүлге эккеп салбас болза, хан төпкени дээш буруудаар: а хан төпкен болганда, ону бодунуң чонунуң аразынга амылыг арттырбас.

⁵Израиль чон шөлге дөгөрип турары өргүл малын Дээрги-Чаяакчыга – Ужуражылга майгынынче кирер черге, Бурганның бараалгакчызынга эккелзин база оларны Дээрги-Чаяакчыга салган эп-найырал өргүлү кылдыр дөгөрип салзын дээш, бо дүрүмнү берген.

⁶Бурганның бараалгакчызы Ужуражылга майгынынче кирер чер чанында Дээрги-Чаяакчыга өргүл салыр бедигээшче малдың ханын төпсүн база чагны Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыт кылдыр өрттетсин.

⁷Израиль чон самыралга алзып, сүрүп халып турары хуназыг дүрзү-бурганнарынга моон соңгаар өргүлдөр эккеп салбазын дээш, ындыг болзун. Бо дүрүм-хоойлуну оларның бүгү салгалдарынга кезээ мөңгеде доктаадып каан болзун!

⁸Чонга оон ыңай мону чугаала. Израильчи ийикпе, азы израиль чоннуң аразында чурттап турар даштыкы кижиге бүрүн өрттедир өргүлдү азы черле кандыг-бир өргүлдү кылгаш,

⁹Дээрги-Чаяакчыга өргүлге салыры-биле Ужуражылга майгынынче кирер черге эккелбес болза, ону чонунуң аразынга амылыг арттырбас.

¹⁰Израильчи ийикпе, азы израиль чоннуң аразында чурттап турар даштыкы кижиге кандыг-бир хан чиир болза, Мен ол кижиге удур боор мен база ону чонунуң аразынга амылыг арттырбас мен.

¹¹Мага-боттуң амы-тыны – ханында болгай, ынчангаш Мен силерни арыглаар дээш, өргүл салыр бедигээшке ханны ажыглаарын доктааткан мен, чүге дээрге шак ол хан кижини арыглап турар.

¹²Ынчангаш израиль чонга: „Силерниң кайыңар-даа хан чивезин, ол ышкаш араңарда чурттап турар даштыкы кижиге база хан чивезин“ – деп чугаалаан ужурум ол.

¹³Израильчи ийикпе, азы израиль чоннуң аразында чурттап турар даштыкы кижиге чиирин хоруваан черлик аң азы куш тудуп алза, ханын черже аксып каапкаш, доурак-биле хөөп каар ужурлуг.

¹⁴Чүге дээрге кандыг-даа дириг амытанның амы-тыны ханында болур. Ынчангаш израиль чонга: „Кандыг-даа эъттиң ханын чивеңер, чүге дээрге кандыг-даа эът-ботту хан амы-тынныг кылыр болгай. Хан чиир кижиге бүрүзү амылыг артпас ужурлуг“ – деп чугаалаан мен.

¹⁵Бодунуң өлүмү-биле өлген азы араатан аңга өлүрткен дириг амытанның эъдин чиир кижиге бүрүзү: үндезин чурттакчы-даа, араңарга чурттай берген даштыкы кижиге-даа хевин чуп алып база сугга чунуп

алыр ужурлуг, ол кижиге кежээге чедир арыг эвес болур, а оон арыг болу бээр.

¹⁶А бир эвес хевин чуп албас база мага-бодун чуп албас болза, буруузун боду чүктээр».

Левит 18

Эр-херээжен харылзааларны чурумчудар дүрүм-хоойлу

(Лев. 20:11-22)

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²«Израиль чонга мону чугаала. Мен дээрге Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар-дыр мен.

³Мооң мурнунда чурттап турганыңар Египеттиң чонунуң чаңчылдарын ёзугаар чурттаваңар база силерни эдертип аппаратчыдарым Ханаанның чоннарының чаңчылдарын ёзугаар чурттаваңар, оларның доктааткан дүрүмнериниң аайы-биле барбаңар.

⁴Мээң хоойлуларымны күүседиңер база Мээң дүрүмнеримни сагыңар, оларны чандыр баспайн эдериңер. Мен дээрге Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар-дыр мен.

⁵Мээң дүрүмнерим болгаш хоойлуларымны сагыңар. Оларны сагыыр кижиге оларның ачызында амылыг артар. Мен – Дээрги-Чаяакчы-дыр мен.

⁶Кым-даа бодунуң чоок төрели-биле холбажырын бодап, олче чоокшулавас ужурлуг. Мен – Дээрги-Чаяакчы-дыр мен.

⁷Ачаңның мага-бодунуң тудуш кезээ болур аваң-биле холбашпа. Ол херээжен – сээң аваң-дыр, ооң-биле холбашпа.

⁸Ачаңның өске кадайы – соңгу иең-биле холбашпа: ооң шалдаңы дээрге ачаңның база шалдаңы болгай.

⁹Ачаңның азы аваңның уруу болур угбаң азы дуңмаң-биле – ол аалыңарга-даа азы аалыңардан дашкаар-даа төрүттүнген болза – холбашпа.

- ¹⁰Оглу-кызыңның уруу-биле холбашпа. Ооң шалдаңы дээрге бодуңнуң база шалдаңың болгай.
- ¹¹Ачаңның кадайының уруу-биле холбашпа. Ол дээрге чаңгыс ададан төрүттүнген кыс дуңмаң-дыр, ооң-биле холбашпа.
- ¹²Ачаңның угба-дуңмазы-биле холбашпа. Ол дээрге ачаңның кады төрээни-дир.
- ¹³Аваңның угба-дуңмазы-биле холбашпа. Ол дээрге аваңның кады төрээни-дир.
- ¹⁴Ачаңның акы-дуңмазының кадайы-биле холбашпа. Ол дээрге сээң чааваң-дыр.
- ¹⁵Кенниң-биле холбашпа. Ол дээрге оглуңнуң кадайы-дыр, ооң-биле холбашпа.
- ¹⁶Акыңның азы дуңмаңның кадайы-биле холбашпа. Ооң шалдаңы дээрге акыңның азы дуңмаңның база шалдаңы болгай.
- ¹⁷Херээжен кижини-биле чоок харылзаалыг чурттап турган болзуңза, ооң уруу-биле азы ооң оглу-кызының уруу-биле холбашпа. Олар дээрге ооң төрөөн уруглары-дыр, ынчаар кылыры – самыыраашкын-дыр.
- ¹⁸Кадайың дириг чорда, ооң кады төрөөнин кадай кылдыр ап, холбашпа; угбашкыларны адааннаштырба.
- ¹⁹Кадайың ай демдээ көрүп турар өйде, холбажыр бодап, олче чоокшулава.
- ²⁰Өске кижиниң кадайы-биле хойгашпа, ол чорук сени арыг эвес кылып каар.
- ²¹Ажы-төлүңнүң кайы-бирээзин Молох бурганга өргүвө, Бурганыңның адын бужартатпа. Мен – Дээрги-Чаяакчы-дыр мен!
- ²²Херээжен кижини-биле дег, эр кижини-биле холбашпа. Ол дээрге бужар чүүл-дүр.

²³Кандыг-даа мал-биле холбашпа, ол чорук сени арыг эвес кылып каар. Херээжен кижиге база, мал-биле холбажыр дээш, ооң чанынга барбас ужурлуг. Ол дээрге орта эвес бужар чүүл-дүр.

²⁴Бо чүүлдерниң кайызы-биле-даа бодуңарны арыг эвес кылбаңар, чүгө дээрге силерниң чурттаар чериңерден үндүр сывырып турарым чоннар ол бүгү чүүлдерден бужартаан болгай.

²⁵Чер база арыг эвес апарган. Мен ону ооң чурттакчыларының кем-буруузу дээш кезеткен мен: чер ында чурттаан чоннарны боду-ла үндүр кызыпкан.

²⁶Мээң дүрүмнерим болгаш хоойлуларымны сагыңар, үндезин чурттакчы-даа, араңарда чурттап турар даштыкы кижиге-даа ол бужар чүүлдерниң кайызын-даа кылбазын.

²⁷Бүгү-ле ол бужар чүүлдерни бо черге кээр мурнуңарда аңаа чурттап турган улус үүлгедип турган, ынчангаш чер арыг эвес апарган болгай.

²⁸Силер черни бужартадып эгелээр болзуңарза, демги чоннарны үндүр кызыпканы дег, чер силерни база үндүр кызыптар.

²⁹Бир эвес кандыг-бир улус бо бүгү бужар чүүлдерни үүлгедир болза, оларны чонунуң аразыңа амылыг арттырбас.

³⁰Бо черге силерниң мурнуңарда турган чоннар орта эвес бужар чаңчылдар эдерип турганнар. Олар дег кылбас дээш база ындыг херектер ужун арыг эвес апарбас дээш, Мээң хоойлуларымны сагыңар. Мен – Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар-дыр мен!»

Левит 19

Бодун ыдыктыгы-биле алдынарының дүрүм-хоойлузу

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²«Израиль чоннуң бүгү ниитилелинге мону дамчыдып чугаала. Ыдыктыгы-биле чурттаңар, чүгө дээрге Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар болур Мен ыдыктыг-дыр мен.

³Кижиги бүрүзү бодунуң авазы биле ачазын хүндүлезин база Мээң доктаатканым амыр-дыш хүннерин сагызын. Мен – Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар-дыр мен.

⁴Хоозун дүрзү-бурганнарга мөгейбеңер база бодуңарга шуткаан бурганнар кылбаңар. Мен – Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар-дыр мен.

⁵Эп-найырал өргүлүнүн малын Дээрги-Чаяакчыга дөгериң тура, ол Аңаа таарымчалыг болур кылдыр дөгериңер:

⁶Өргүл кылган хүнүңерде азы дараазында хүнде ону чиир ужурлуг силер, а үшкү хүнде артып калган кезээн отка өрттедир херек.

⁷Өргүл малының үшкү хүнде арткан кезээн чиир болза, ол бужар чүүл болу бээр, ону чиيري Бурганга таарымчалыг болбас.

⁸Ону үшкү хүнде чиир кижиги бүрүзү буруузун боду чүктээр, чүге дээрге ол Дээрги-Чаяакчыга хамааржыр ыдык өргүлдү бужартадып турар-дыр, ыңдыг кижини чонунуң аразыңа амылыг арттырбас.

⁹Бодуңарның чериңерге дүжүт ажаап тура, шөлүңерниң кыдыын чедир ажаавайн, арттырып калыңар база ажаап турар тараңар черже кээп дүжер болза, чыгбаңар.

¹⁰Виноград шөлүңде тараан виноградыңны бүрүнү-биле ажаава. Черже кээп дүшкен каттарны-даа чыгба: ядыларга база өскээртен келген улуска арттырып каг. Мен – Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар-дыр мен.

¹¹Оорланмаңар, шын эвес чүүл чугаалаваңар база бот-боттарыңарны мегелевеңер.

¹²Мегелеп Мээң адым-биле даңгыраглаваңар: Бурганыңарның адын баксыратпаңар. Мен – Дээрги-Чаяакчы-дыр мен!

¹³Өске кижини кызып-кыйба, үптеп-тонава, хөлезилеттинген ажилчынга төлевир бээрин дүннү өттүр тудуп, эртенге чедир соңгаарлатпа.

¹⁴Дүлей кижини бак сөглөвө, согурнуң мурнунга тептиге бээр моондак салба. Бурганыңдан коргуп чор. Мен – Дээрги-Чаяакчы-дыр мен!

¹⁵Улусту чөптүг эвес шиитпе. Яды-ла кижидир дээш, аңаа чымчак болба, күш-шыдалдыг-ла кижидир дээш, ооң күзелин хандыраарын бодава. Өске кижини шынның туружундан шиидип чор.

¹⁶Улус аразыңга хоп-меге дажыглава. Буруу чок кижини шаажылап кагзын дээш, шииткел үндүрер үеде меге херечилел кылба. Мен – Дээрги-Чаяакчы-дыр мен!

¹⁷Чүрээңге ха-дуңмаңга көөр хөөн чок чорук шыгжава. Чоок кижини эдип-чазап сурга, ынчан ол кижиниң хайы-биле бачыттыг болбас сен.

¹⁸Өжээн негевө, чонуңнуң улузунга удур бак сагыш шыгжава, харын чаныңда кижиге бодуңга бодуң дег ынак бол. Мен – Дээрги-Чаяакчы-дыр мен!

¹⁹Мээң дүрүмнеримни сагыңар. Малыңны өске ук-уксаалыг мал-биле эдериштирбе. Чаңгыс шөлге ийи янзы үрезин тарыва. Янзы-бүрү пөстөр холуштур даараан хеп кетпе.

²⁰Эр кижидиле дүгдөп каан кул херээжен-биле хойгажыр өске кижидиле турган дижек. Бир эвес ол кул херээженни демгидиле кижидиле амдыгаа чедир садып албаан азы хоставаан болза, оларның иелдирзин кезедир, ынчалза-даа өлүмгө онааштырбас ужурлуг, чүгө дээрге ол херээжен хостуг эвес турган-дыр.

²¹Ол эр кижидиле кем-буруузу дээш өргүл кылдыр Ужуражылга майгынынче кирер черге Дээрги-Чаяакчыга кошкарны эккеп салзын.

²²Бурганның бараалгакчызы кошкарны Дээрги-Чаяакчының мурнунга кем-буруу дээш өргүл кылдыр салгаш, бачыт үүлгөткөн ол кижини арыглап каар. Ынчан демгидиле кижидиле үүлгөткөн бачыды дээш өршээл алыр.

²³Келир үеде ээлээр чуртуңарже кире бергеш, кандыг-бир кат-чимистиг ыяш тарып кагзыңарза, ооң чимистерин чири хоруглуг деп санаңар: оларны үш чыл дургузунда чивес ужурлуг.

²⁴А дөрткү чылда ол ыяштың хамык чимистери Дээрги-Чаяакчыны алгап-мактаарыңга херек ыдыктыг өргүл болур.

²⁵Бешки чылда ооң хамык чимистерин чип болур силер база ооң силерге бээр чимистери өзүп-көвүдээр. Мен – Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар-дыр мен!

²⁶Ханныг эът чивеңер; канчаар-даа болза илби кылып, төлгелевеңер.

²⁷Бажыңарның кыдыын долгандыр дөңгүретпеңер база салыңарның кыдыгларын таартпаңар.

²⁸Өлген улус дээш кажыыдап, мага-бодуңарны чара кеспеңер база шыйбактаваңар, эът-кежиңерге кадап будаан бижимелдер кылбаңар. Мен – Дээрги-Чаяакчы-дыр мен!

²⁹Бодуңнуң урууңну самыын-садарынче албадава, оон башка чурттуң чону самыралга алзып алып база чуртту бузут бүргей аптар.

³⁰Мээң доктаатканым амыр-дыш хүннерин сагыңар база Мээң ыдыктыг черимни хүндүлеңер. Мен – Дээрги-Чаяакчы-дыр мен!

³¹Өлүг улустуң сүнезиннерин кый дээр-даа, караң көрнүр-даа улуска барбаңар, арга-сүме айтырбаңар. Бодуңарны олардан бужартаарыңга чедирбеңер. Мен – Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар-дыр мен!

³²Буурул баштыг кижиниң мурнунга туруп кел, улуг назылыг улусту хүндүле. Бурганыңдан коргуп чор. Мен – Дээрги-Чаяакчы-дыр мен!

³³Силерниң чериңерге чурттай берген даштыкы кижини кызып-кыйба.

³⁴Араңарда чурттай берген өскээртен келген кижилерге үндезин чурттакчы ышкаш болзун: аңаа бодуңга дег ынак бол, чүге дээрге силер база египет черге өскээртен келген улус бооп чораан болгай силер. Мен – Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар-дыр мен!

³⁵Шииткел үндүрүп турда-даа, хемчээп болгаш деңзилеп тура-даа, шын эвес кылбаңар.

³⁶Силерниң деңзилээр деңзиңер, килдериңер, төктүүчел база суук чүүлдер хемчээр саваларыңар шын хемчээр болзун. Мен дээрге силерни египет черден үндүре берген Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар-дыр мен.

³⁷Мээң бүгү дүрүмнерим болгаш хоойлуларымны сагыңар база күүседиңер. Мен – Дээрги-Чаяакчы-дыр мен!»

Левит 20

Бачыт үүлгедишкиннери дээш кеземче

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²«Израиль чонга мону чугаала. Израильдиң чонундан ийикпе азы израильчилер аразында чурттап чоруур даштыкы улустан бодунуң ажы-төлүнүң кайы-бирээзин Молох бурганга бээр кижини өлүрүп каар херек: чурттуң чону ону даштар-биле соп каапсын.

³Мен Бодум ол кижиге удур боор мен. Мээң ыдыктыг черимни бужартадыры-биле база Мээң адымны дора көөрү-биле ажы-төлүнүң кайы-бирээзин Молохка бергени дээш, Мен ону чонунуң аразынга амылыг арттырбас мен.

⁴Бир эвес чурттуң чону ажы-төлүнүң кайы-бирээзин Молохка берген кижини өлүрбес дээш, ооң үүлгедиин тоомча чок арттырар болза,

⁵Мен Бодум ол кижиге база ооң өг-бүлезинге удур боор мен! Ооң бодун база Молохту эдерип, самыыраар кылдыр чонунуң аразындан дуурайлап алганы бүгү улузун амылыг арттырбас мен.

⁶Өлүг улустуң сүнезиннерин кый дээр база караң көрнүр улуска барып, арга-сүме айтырар болгаш оларны эдерип, самыыраар кижиге Мен Бодум удур боор мен база ону чонунуң аразынга амылыг арттырбас мен.

⁷Бодунарны ыдыктаңар база ыдыктыг болуңар, чүге дээрге Мен – Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар-дыр мен!

⁸Мээң дүрүмнеримни сагыңар база күүседиңер, чүге дээрге Мен – силерни ыдыктап турар Дээрги-Чаяакчы-дыр мен!

⁹Ачазы биле авазын бак сөглээр кижиги бүрүзүн өлүрүп каар херек. Ол кижиги ачазы биле авазын бак сөглөп турган-дыр: өлүмү дээш боду буруулуг-дур.

¹⁰Ашактыг херээжен-биле – өске кижиниң кадайы-биле самырап турар эр кижиги бар болза, ол эр кижини база ол херээженни өлүрүп каар херек.

¹¹Ачазының өске кадайы – соңгу иези-биле хойгажыр кижиги ачазының мага-бодунуң тудуш кезээ-биле холбашкан дег болган-дыр. Ол кижини-даа, соңгу иезин-даа өлүрүп каар херек: өлүмү дээш олар боттары буруулуг-дур.

¹²Оглунуң кадайы – кенни-биле хойгажыр кижиги бар болза, ооң бодун-даа, кеннин-даа өлүрүп каар херек: олар бужар чүүлдү үүлгеткен-дир, өлүмү дээш, боттары буруулуг-дур.

¹³Эр кижиги өске эр кижиги-биле, херээжен кижиги-биле дег, холбажыр болза, олар бужар чүүлдү үүлгеткен-дир. Оларның иелдирзин өлүрүп каар херек: өлүмү дээш, олар боттары буруулуг-дур.

¹⁴Эр кижиги херээжен кижини болгаш ооң авазын иелдирзин ап алгаш, кады чурттай бээр болза, бужар чүүл-дүр. Силерниң араңарга бужар чүүл турбазын дээш, ол кижини-даа, ийи херээженни-даа отка өрттедир херек.

¹⁵Эр кижиги мал-маган-биле холбажыр болза, ол кижини өлүрер, а малды согар херек.

¹⁶Херээжен кижиги мал-маган-биле холбажыр болза, ол херээженни-даа, малды-даа өлүрүп каг. Оларны өлүрер ужурлуг: өлүмү дээш олар боттары буруулуг-дур.

¹⁷Эр кижиги ачазының ийикпе, азы авазының уруу болур кыс угба-дуңмазын ап алгаш, холбажыр болза, бужар чүүл үүлгеттинген-дир.

Оларны боттарының чону көрүп турда, узуткап каар херек. Ол эр кижиге угба-дуңмазы-биле холбашкан-дыр: буруузун боду чүктээр-дир.

¹⁸Эр кижиге ай демдээ көрүп турар кадайы-биле холбажыр болза, херээжен кижиниң төктүп турар ханын ажытканы дээш, оларның иелдирзин чонунуң аразынга амылыг арттырбас херек.

¹⁹Аваңның угбазы азы дуңмазы – даай-аваң-биле, ачаңның угбазы азы дуңмазы – угбаң-биле холбашпа. Ынчап турар кижиге авазының азы ачазының кады төрээни-биле хойгажып турар-дыр, олар буруузун боттары чүктээр.

²⁰Бодунуң чеңгези-биле холбажыр кижиге төрел акызының мага-бодунуң тудуш кезээ-биле холбашкан дег болган-дыр. Олар бачыдын боттары чүктээрлер, ажы-төл чокка өлүп каарлар.

²¹Эр кижиге акызының азы дуңмазының кадайын ап алыр болза, бужар чүүл үүлгеттинген-дир, акызы азы дуңмазының мага-бодунуң тудуш кезээ-биле холбашкан дег болган-дыр. Олар ажы-төл чок болурлар.

²²Мээң бүгү дүрүмнерим болгаш хоойлуларымны сагыңар база күүседиңер. Оон башка Мээң аңаа чурттазыннар дээш аппарат чоруурум чурт силерни үндүр кыза бээр.

²³Силерниң мурнуңардан үндүр сывырып турарым чоннуң чаңчылдарын эдербеңер: олар бо бүгүнү үүлгедип турганнар, ынчангаш Мээң олардан ческингеним ол-дур.

²⁴Ынчан силерге аазаан мен: „Оларның черин ээлеп алыр силер. Мен силерге сүт болгаш ары чигири агып чыдар байлак черни өнчү кылдыр бээр мен“. Мен дээрге силерни бүгү чоннардан тускайлап ылгап каан Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар-дыр мен.

²⁵А силер база арыг мал-маган биле кушту арыг эвезинден ылгап чоруңар. Мээң арыг эвес деп тускайлап кааным мал-маган, куш болгаш чер кырында көжүп-шимчээн үүрмек дириг амытаннар-биле бодуңарны бужартатпаңар.

²⁶Меңээ хамааржыр дээш ыдыктыг болуңар, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы болур Мен ыдыктыг-дыр мен. Мен силерни Мээң улузум болзун дээш өске чоннардан тускайлап ылгап каан мен.

²⁷Бир эвес эр азы херээжен кижиге өлүг улустуң сүнезиннерин кый дээр азы караң көрнүр болза, оларны өлүрүп каар херек; ыңдыг улусту даштар-биле соп каапсын: өлүмү дээш олар боттары буруулуг-дур».

Левит 21

Бараалгакчыларның ыдыктыыга хамааржыр дүрүм-хоойлу

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча дээн: «Бурганның бараалгакчыларына – Аароннуң оолдарына мону дамчыдып чугаала. Оларның кайызы-даа бодунуң чонунуң өлүг кижизинге дегени-биле арыг эвес болу бербезин.

²Ол чүгле бодунуң эң чоок төрелдеринге: авазы биле ачазына, оглу биле уруунга, акы-дуңмазы биле

³бодунуң чанында чурттап турар, кижиге барбаан угба-дуңмазына дээп болур, олар дээш арыг эвес апарып болур.

⁴Бодунуң чонунуң баштыңы болганда, Бурганның бараалгакчызы арыг эвес апарганы-биле чонун бужартатпас ужурлуг.

⁵Бурганның бараалгакчылары кажыыдалын илередип, баштарын дөңгүрерти чүлүвес, салдарының кыдыгларын таартпас база мага-бодунга чара кескен черлер кылбас ужурлуг.

⁶Олар Бурганына хамааржыр дээш ыдыктыг болур база Бурганының адын дора көрбес ужурлуг; олар Дээрги-Чаяакчыга өргүлдү, Бурганына аъш-чемни эккеп салып турар болгаш, ыдыктыг болур ужурлуг.

⁷Бурганның бараалгакчылары самыын-садар азы бужар херээженни кадай кылдыр ап болбас; ашаанга кагдырган херээженни база ап болбас, чүге дээрге Бурганының мурнунга ыдыктыг болур ужурлуг улус-тур.

⁸Кижиги бүрүзү Бурганның бараалгакчызының ыдыктыын онзалап көрзүн, чүгө дээрге ол силерниң Бурганыңарга аьш-чемни өргүп турар болгай. Ол силерниң мурнуңарга ыдыктыг болур ужурлуг, чүгө дээрге Мен – силерни ыдыктап турар Дээрги-Чаяакчы – ыдыктыг болгай мен.

⁹Бурганның бараалгакчызының уруу самыын-садып, бодун бужартадыр болза, ачазын база бужартадып турары ол-дур: ындыг кысты отка өрттедир херек.

¹⁰Ха-дуңмазының аразындан шилиттинген дээди бараалгакчының бажынче шилип чаар олива үзүн куткан база бараан болуушкуннуң хевин кедери-биле ыдыктаан болгай. Ынчангаш ол бараалгакчы кажыыдалын илередип, бажының дүгүн үвүрерттирбезин, хевин ора-чаза сокпазын;

¹¹кандыг-даа өлгөн кижиги чанынче чагдавазын, өлүп калган ачазы биле авазынга безин дегбезин – боду ынчалдыр арыг эвес болу бербезин.

¹²Дээди бараалгакчы бодунуң Бурганының ыдыктыг черин бужартатпас дээш, ыдыктыг черден үнмес ужурлуг, чүгө дээрге ону Бурганның шилип чаар үзү-биле чаап, ыдыктап каан-дыр. Мен – Дээрги-Чаяакчы-дыр мен.

¹³Ол кадай кылдыр чүгле арыг кысты алыр ужурлуг.

¹⁴Бурганның дээди бараалгакчызы дулгуяк азы ашаанга кагдырган; бужар азы самыын-садар херээженни албас ужурлуг, а чүгле бодунуң чонунуң иштинден үнген арыг кыс-биле өгленчир ужурлуг.

¹⁵Ол бодунуң үре-салгалын бодунуң чонунуң аразынга бужартатпас ужурлуг, чүгө дээрге Дээрги-Чаяакчы болур Мен ону ыдыктап турар-дыр мен».

¹⁶Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

¹⁷«Ааронга мону чугаала: сээң бүгү үре-салгалыңдан кандыг-бир кижиге кемдээшकिनиг болза, Бурганынга аьш-чем салып келбес ужурлуг.

18-20 Кемдээшкинниг кижиги бүрүзү: согур-даа, аскак-даа, арнының хевири үрелген-даа, дудуу-даа, холу азы буду сынык-даа, күдүгүр-даа, ырбыска-чөлдүр-даа, караа аарыг-даа, кодур-бузур-даа, чуургалары чуурулган-даа кижиги өргүл салып келбезин.

21 Бурганның бараалгакчызы Аароннуң ук-ызыгуурундан үнген мага-бодунда кемдээшкинниг кым-даа Дээрги-Чаяакчыга отка өрттедир өргүл салып келбес ужурлуг. Ол кижиги кемдээшкинниг болганда, Бурганынга аыш-чем салып келбес ужурлуг.

22 Ол кижиги ыдыктыг өргүлдерден база аажок ыдыктыг өргүлдерден Бурганынга салган аыш-чемни чип болур.

23 Ынчалза-даа ооң ыдыктыг черни дуглаан көжегеже чоокшулаарын база өргүл салыр бедигээшке чоокшулаарын хоруп каан, чүге дээрге кемдээшкинниг болган-дыр. Ол кижиги Мээң ыдыктыг чүүлдеримни бужартатпас ужурлуг, чүге дээрге Мен – оларны ыдыктап турар Дээрги-Чаяакчы-дыр мен».

24 Моисей бо бүгүнү Ааронга болгаш ооң оолдарынга база бүгү израиль чонга чугаалаан.

Левит 22

Бурганга салган өргүлдерниң ыдыктыгы

1 Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

2 «Ааронга болгаш ооң оолдарынга мону чугаала. Мээң ыдыктыг адымны бужартатпас дээш, олар израиль чоннуң Меңээ бараалгадып салган ыдыктыг өргүлдери-биле оваарымчалыг бооп көрзүннер. Мен – Дээрги-Чаяакчы-дыр мен!

3 Оларга мынчаар чугаала. Силерниң бүгү үре-салгалыңардан арыг эвес тургаш, израиль чоннуң Меңээ бараалгадып салган ыдыктыг өргүлдеринге дегген кижини Бодумнуң мурнумга амылыг арттырбас мен. Мен – Дээрги-Чаяакчы-дыр мен!

⁴Аароннуң ук-ызыгуурундан үнген кеш аарыглыг азы мага-бодундан сыстып үнүп турар суук чүүлдүг кижиге бар болза, арыгланып албаан шаанда, ыдыктыг өргүлдерни чивес ужурлуг. Азы арыг эвес секке дегген, азы үрези төгүлгөн,

⁵азы кандыг-бир арыг эвес үүрмек дириг амытанга дегген, азы өске кижиниң кандыг-даа хевирлиг арыг эвес чүүлдеринге дегген бараалгакчы бар дижик.

⁶Шак ындыг арыг эвес чүүлдерге дегген кижиге кезээге чедир арыг эвес болур. Ол кижиге мага-бодун сугга чуп албаан шаанда, ыдыктыг өргүлдерни чип болбас ужурлуг.

⁷А хүн ашкан соонда, ол кижиге арыгланып каапкаш, ыдыктыг өргүлдерни чип болур, чүге дээрге ооң чиир ужурлуг аыш-чеми ол-дур.

⁸Бурганның бараалгакчызы арыг эвес апарбас дээш, бодунуң өлүмү-биле өлгөн азы араатан аңга өлүрткен дириг амытанны чивес ужурлуг. Мен – Дээрги-Чаяакчы-дыр мен!

⁹Бачыттарын боттары чүктевес дээш база айтышкынымны үрээниниң ужун өлүп калбас дизе, бараалгакчылар Мээң айтышкыннымны сагып чорзун. Мен дээрге оларны ыдыктап турар Дээрги-Чаяакчы-дыр мен!

¹⁰Бурганның бараалгакчызының өг-бүлезиниң кезигүнү эвес өске кым-даа: ооң аалчызы кижиге база хөлезилеттинген ажилчын ыдыктыг өргүлдерни чивес ужурлуг.

¹¹Бир эвес Бурганның бараалгакчызы хууда акша-мөңгүнү-биле кул кижиге садып алыр болза, ол кул кижиге ыдыктыг өргүлдерни чип болур. Бурганның бараалгакчызының аал-оранынга төрүттүнгөн кулдар база ооң аыш-чегин чип болур.

¹²Бурганның бараалгакчызының уруу бараалгакчы эвес кижиге өгленип алыр болза, ыдыктыг өргүлдү чивес ужурлуг.

¹³Ынчалза-даа ооң уруу дулгуяк апаргаш азы ашаандан чарлы бергеш, уруг-дарыг чогуңдан, чалыы үезинде дег, ачазының бажыңынче чанып келген болза, ачазының аьш-чемин чип болур. А өске кым-даа ону чип болбас.

¹⁴Бир эвес частырыг болуп, ыдыктыг өргүлдү чиптер кижиге турар болза, ыдыктыг өргүлге ооң бештиң бир кезээн немээш, Бурганның бараалгакчызынга бээр ужурлуг.

¹⁵Бурганның бараалгакчылары израиль чоннуң Дээрги-Чаяакчыга эккеп салып турары ыдыктыг өргүлдериң бужартатпазын.

¹⁶Бурганның бараалгакчылары эвес израильчилер ыдыктыг өргүлдерни чиир болза, олар бачыды дээш буруулуг болурлар, чүге дээрге ол өргүлдерни Дээрги-Чаяакчы болур Мен ыдыктап турар болгай мен».

¹⁷Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

¹⁸«Ааронга болгаш ооң оолдарыңга база бүгү израиль чонга мону чугаала. Үндезин израиль кижиге азы израиль чоннуң аразыңга чурттай берген даштыкы кижиге кандыг-бир даңгыраан күүсеткеш азы эки туразы-биле өргүл салгаш, оозун Дээрги-Чаяакчыга бүрүн өрттедир өргүл кылдыр эккеп салып турар дижик.

¹⁹Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг болзун дээш, ол өргүлүңер четпес-дудуу эвес, эр хиндиктиг бода мал азы хой-өшкү болзун.

²⁰Четпес-дудуулуг кандыг-даа малды эккеп өргүвөңер, чүге дээрге ооңарны Дээрги-Чаяакчы хүлээп албас.

²¹Бир эвес бир-ле кижиге онза даңгыраан күүседип азы эки туразы-биле өргүл салып, Дээрги-Чаяакчыга эп-найырал өргүлүн эккеп салып турар болза, ол өргүл четпес-дудуу эвес бода азы шээр мал болур ужурлуг: ынчан ону Дээрги-Чаяакчы хүлээп алыр; ол малга кандыг-даа четпес-дудуу чүвө турбас ужурлуг.

²²Согур азы аскак-дүскек; кезип каан черлиг азы берттинген; кодурлуг, оюлганныг азы божаалыг малды Дээрги-Чаяакчыга эккеп салбаңар, Дээрги-Чаяакчының өргүл бедигээжинге өргүл кылдыр салбаңар.

²³Хөлүн эрттир узун азы чолдак хол-буттуг бода азы шээр малды эки тураның өргүлү кылдыр салып болур, а даңгырак күүседип, өргүлге салыр болза, таарымчалыг эвес болур.

²⁴Чуургаларын бырыштыр азы чуура базып, үзе тыртып азы кезип каан малды Дээрги-Чаяакчыга эккеп салбаңар, бодуңарның чер-чуртуңарга ынчаар кылбаңар.

²⁵Өске чер чурттуг улустуң холундан шак ындыг малды Бурганыңарга өргүл кылдыр эккеп салбаңар: олар кемдээшкинниг-дир, четпес-дудуу-дур, ынчангаш Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг болбас-тыр».

²⁶Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²⁷«Бызаа, хураган азы анай төрүттүнер болза, чаш дириг амытан чеди хүн дургузунда иези-биле кады турзун, а сески хүнден ыңай Дээрги-Чаяакчыга өргүл кылдыр салырынга таарымчалыг болу бээр.

²⁸Ынчалза-даа инек болгаш шээр малдың төлүн төрөөн иези-биле кады чаңгыс хүнде дөгербеңер.

²⁹Дээрги-Чаяакчыга салыр өөрүп четтириишкин өргүлүн дөгерип турар болзуңарза, Дээрги-Чаяакчы ону силерден хүлээп алыр кылдыр өргүңер:

³⁰Өргүл малын даартагы хүнге чедир арттырбайн, ол-ла хүнде чиир херек. Мен – Дээрги-Чаяакчы-дыр мен!

³¹Мээң айтышкыннарымны сагыңар база күүсеңер. Мен – Дээрги-Чаяакчы-дыр мен!

³²Израиль чоннуң аразынга Мени ыдыктай көрзүн дээш, Мээң ыдыктыг адымны бужартатпаңар. Мен – силерни ыдыктап турар Дээрги-Чаяакчы-дыр мен!

³³Мен силерни египет черден Бурганыңар болур дээш үндүрүп эккелдим. Мен – Дээрги-Чаяакчы-дыр мен!»

Левит 23

Байырлалдарга хамаарышкан дүрүм-хоойлу

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²«Израиль чонга мону чугаала. Ыдыктыг чыыштар деп чарлаар ужурлууңар Дээрги-Чаяакчының байырлалдары бо-дур; Мээң байырлалдарым бо-дур.

³Алды хүн дургузунда ажылдаңар, а чедиги хүн – онзагай амыр-дыш хүнү, ыдыктыг чыыш хүнү-дүр. Ынчан кандыг-даа ажыл кылбаңар, ол хүн – чурттап турар бүгү аал-ораныңарга Дээрги-Чаяакчыга бараалгаткан амыр-дыш хүнү-дүр.

⁴Доктааткан үе кээрге, улусту чыылдырар ужурлууңар ыдыктыг чыыштар, Дээрги-Чаяакчының байырлалдары бо-дур.

⁵Бир айның он дөртте, имир дүшкенде, Дээрги-Чаяакчыга бараалгаткан Хосталышкын байырлалы болур.

⁶Ол-ла айның он бешки хүнүнде Дээрги-Чаяакчыга бараалгаткан база бир байырлал – Ажыткы-биле хөтпээн далганнар байырлалы болур. Чеди хүн иштинде ажыткы-биле хөтпейн хаарган далганнар чиир силер.

⁷Ол байырлалдың бирги хүнүнде ыдыктыг чыыштан кылыңар, хүннүң кылыр ажыл кылбаңар.

⁸Чеди хүн дургузунда Дээрги-Чаяакчыга өргүлдерни эккеп салып туруңар. А чедиги хүнде ыдыктыг чыыш болур, ынчан хүннүң кылыр ажыл кылбаңар».

⁹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

¹⁰«Израиль чонга мону чугаала. Мээң силерге берип турарым черге чеде бергеш, дүжүт ажаай берзиңерзе, баштайгы дүжүдүңерниң бирги моожазын Бурганның бараалгакчызынга эккеп бериңер.

¹¹Бурганның бараалгакчызы бирги моожаны амыр-дыш хүнүнүң даартазында Дээрги-Чаяакчыга онза өргүл кылдыр бараалгатсын. Ынчан ооңар Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг болур.

¹²Бирги моожаны Дээрги-Чаяакчыга бараалгадыр хүнде четпес-дудуу эвес бир харлыг эр хураганны Дээрги-Чаяакчыга бүрүн өрттедир өргүл кылдыр салыңар.

¹³А ооң-биле кады далган-тараа өргүлүн: олива үзү холаан, бир эфаның оннуң ийизи ишти эң шынарлыг далганны Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыттыг өргүл кылдыр салыңар, оон ыңай олче бир гинниң дөрттүң бири ишти арагадан кудуңар.

¹⁴Бурганыңарга өргүлдү эккеп салыр хүнүңерге чедир чаа дүжүттүң хлевин-даа, хоорган тараазын-даа, тараа баштарын-даа чивеңер: силерниң бүгү салгалдарыңарга, чурттап турар бүгү аал-ораныңарга кезээ мөңгеде доктаадып каан дүрүм ол-дур.

¹⁵Амыр-дыш хүнүнүң даартазында хүнден – өргүлге салыр моожаны эккеп салган хүнүңерден ыңай чеди катап чеди хонукту санап алыңар: ол үе бүрүнү-биле эртер ужурлуг.

¹⁶Чедиги чеди хонуктуң соонда үнер бирги хүнге чедир бежен хүннү санап алгаш, Дээрги-Чаяакчыга чаа далган-тараа өргүлүн салыңар.

¹⁷Чурттап турар аал-ораныңардан Дээрги-Чаяакчыга онза өргүл кылдыр ийи хлебти бараалгадып эккелиңер. Шак ол хлебти бир эфаның оннуң ийизи ишти далганны ажиткы-биле хөөткеш, быжырап ужурлуг силер. Ол дээрге Дээрги-Чаяакчыга салган баштайгы дүжүттүң өргүлү-дүр.

¹⁸Ооң соонда хлебтен аңгыда, чеди баш четпес-дудуу эвес бир харлыг эр хураганны, бир бугажыкты база ийи кошкарны эккелиңер. Олар Дээрги-Чаяакчыга салган бүрүн өрттедир өргүлдер болзун. А ол ышкаш далган-

тараа өргүлү болгаш арага өргүлүн Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыттыг өргүл кылдыр эккеп салыңар.

¹⁹Оон ыңай дүктүгүр хунаны бачыт дээш өргүл кылдыр база ийи баш бир харлыг эр хураганны эп-найырал өргүлү кылдыр салыңар.

²⁰Бурганның бараалгакчызы оларны Дээрги-Чаяакчыга онза өргүлдер кылдыр бараалгадып, баштайгы дүжүттүң далган-тараазы болгаш ийи хураган-биле кады өргүлге салыр: олар Дээрги-Чаяакчыга бараалгаткан ыдыктыг өргүл болур база Бурганның бараалгакчызынга хамааржыр.

²¹Шак ол хүнде ыдыктыг чыыш болурун чонга чарлап чугаалаңар, хүннүң кылыр ажыл кылбаңар: бо дээрге силерниң бүгү аал-ораныңарга, бүгү салгалдарыңарга кезээ мөңгеде доктаадып каан дүрүм-дүр.

²²Бодуңарның чериңерге дүжүт ажаап тура, шөлүңерниң кыдыын чедир ажаавайн, арттырып калыңар база ажаап турар тарааңар черже кээп дүжер болза, чыгбаңар: ону ядыыларга база өскээртен келген улуска арттырып калыңар. Мен – Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар-дыр мен!»

²³Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²⁴«Израиль чонга мону чугаала. Чедиги айның бирги хүнү силерге амыр-дыш хүнү, Трубалар байырлалы болгаш ыдыктыг чыыш болуп эртсин.

²⁵Хүннүң кылыр ажыл кылбаңар, Дээрги-Чаяакчыга отка өрттедир өргүлден салыңар».

²⁶Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²⁷«А ол-ла чедиги айның онгу хүнү – өндүр улуг арыглаашкын хүнү-дүр, ынчан силерге ыдыктыг чыыш болуп эртсин. Бодуңарны шеглээшкин-биле томаартыңар база Дээрги-Чаяакчыга отка өрттедир өргүлден салыңар.

28 Ол хүнде кандыг-даа ажыл кылбаңар, чүге дээрге силерни Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның мурнунга арыглаар хүн-дүр. Ол дээрге өндүр улуг арыглаашкын хүнү-дүр.

29 А ол хүнде бодун шеглээшкин-биле томаартпас кижини бүрүзүн чонунуң аразыңга амылыг арттырбас.

30 Шак ол хүнде кандыг-бир ажыл кылыр кижини турар болза, Мен ону чонунуң аразыңга узуткап каар мен.

31 Кандыг-даа ажыл кылбаңар: ол дээрге силерниң бүгү аал-ораныңарга, бүгү салгалдарыңарга кезээ мөңгеден доктаадып каан дүрүм-дүр.

32 Ол дээрге силерге онзагай амыр-дыш хүнү-дүр. Айның тоску хүнүнүң кежээзинде бодуңарны шеглеңер: ол кежээден эгелээш, онгу хүннүң кежээзинге чедир амыр-дыжыңарны сагыңар».

33 Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

34 «Израиль чонга мону чугаала. Чедиги айның он беште Чадырлар байырлалы эгелээр. Ол байырлал Дээрги-Чаяакчыга бараалгаткан чеди хүн дургузунда үргүлчүлээр.

35 Ооң бирги хүнүнде ыдыктыг чыыш болур, ынчан хүннүң кылыр ажыл кылбаңар.

36 Чеди хүн дургузунда Дээрги-Чаяакчыга отка өрттеткен өргүлдү эккеп салып туруңар. Сески хүнде силерге база бир ыдыктыг чыыш болур, ынчан Дээрги-Чаяакчыга отка өрттедир өргүлдү салыр силер. Онзагай чыыш болур үе ол-дур, ынчан хүннүң кылыр ажыл кылбаңар.

37 Дээрги-Чаяакчының байырлалдары шак ындыг боор-дур, ыдыктыг чыыштарны ол үеде эрттирер кылдыр доктаадып алыр силер. Ынчан Дээрги-Чаяакчыга дараазында өргүлдерни: бүрүн өрттедир өргүлдү, далган-тараа өргүлүн, эп-найырал өргүлдерин база арага өргүлдерин – өргүл бүрүзүн бодунуң өргүүр ужурлуг хүнүнде эккеп салыр силер.

³⁸Ол бүгүнү Дээрги-Чаяакчыга бараалгаткан амыр-дыш хүннерин утпайн, силерниң бүгү анаа өргүлдериңерден ажыр, хамык даңгырак күүсеткен өргүлдериңерден база Дээрги-Чаяакчыга эккеп салырыңар бүгү эки тура өргүлдериңерден ажыр эккеп салыңар.

³⁹А чедиги айның он беште, черниң беримчези болур дүжүттү ажаап каапкаш, Дээрги-Чаяакчының байырлалын чеди хүн дургузунда байырлаңар: бирги болгаш сөөлгү хүнде дыштаныр силер

⁴⁰Бирги хүнде бодуңарга каас-чараш ыяштың чимистерин, пальма ыяжының бүрүлүг будуктарын, сырый, калбак бүрүлүг ыяштың адырларын база хем эрииниң талдарын ап алгаш, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның мурнунга чеди хүн өөрүп-хөглеңер.

⁴¹Дээрги-Чаяакчыга бараалгаткан ол байырлалды чылдың-на чеди хүн байырлаңар: силерниң бүгү салгалдарыңарга кезээ мөңгеде доктаадып каан дүрүм ол-дур – ону чедиги айда байырлап чоруңар.

⁴²Чадырларга чеди хүн чурттаңар: Израильдиң үндезин чурттакчызы болур кижиги бүрүзү шак ол чадырларга чурттаар ужурлуг.

⁴³Силерниң хамык үре-салгалыңар Мээң израиль чонну Египеттен үндүрүп эккелгеш, чадырларга чурттадып каанымны билип алзын. Мен – Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар-дыр мен».

⁴⁴Моисей оон израиль чонга Дээрги-Чаяакчының байырлалдарының дугайында дамчыдып чугаалап берген.

Левит 24

Алдын колду болгаш ыдыктаан хлебтер

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²«Ыдыктыг черде турар чырыткы үргүлчү кыпсын дээш, чырыдарда ажыглаар, оливадан сы бастырган, эң арыг үстү сеңээ эккээрин израиль чонга дужаа.

³Аарон чырыткыны Ужуражылга майгынында ыдыктыг аптараның мурнунда турар көжегениң даштынга, Дээрги-Чаяакчының мурнунга кежээден эртенге чедир үргүлчү тургузар ужурлуг: силерниң салгалдарыңарга кезээ мөңгеде доктаадып каан дүрүм ол-дур.

⁴Аарон чырыткыларны Дээрги-Чаяакчының мурнунга арыг алдындан кылган колдуга үргүлчү кыпсыр ужурлуг.

⁵Эң шынарлыг далганны алгаш, он ийи хлебтен быжырып ал: хлеб бүрүзүн быжыраарыңа бир эфаның оннуң ийи кезээ далган үнер ужурлуг.

⁶Оларны Дээрги-Чаяакчының мурнунда арыг алдындан кылган ширээге*, бир одуругга алды хлеб чыдар кылдыр, ийи одуруглай салып каг.

⁷Одуруг бүрүзүңге кончуг эки ладанны салып каг. Ол ладанны хлебтер орнунга, өргүлдүң сагындырыг болур кезээ дег кылдыр өрттетсин.

⁸Ээлчеглиг амыр-дыш хүнү кээрге-ле, ол хлебтерни Дээрги-Чаяакчының мурнунга үргүлчү салып турар херек: израиль чоннуң мөңге хүлээлгези ол-дур.

⁹Шак ол хлеб Ааронга болгаш ооң оолдарыңа хамааржыр, олар ону ыдыктыг черге чиир ужурлуг, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчыга салган өргүлдерден оларга аажок ыдыктыг өргүл ол-дур: оларның үргүлчү алыр үлүү ол-дур».

Бурганны болгаш өске улусту хүндүлээри

¹⁰Бир израиль херээженниң египет ачалыг оглу турган. Ол кижини израиль чоннуң аразыңа тургаш, чоннуң турлаанга израиль кижини биле алгыш-кырыш үндүрген.

¹¹Израиль херээженниң оглу Дээрги-Чаяакчының адын бак сөглөп, кармаптарга, ону Моисейге эккелген. (Ооң авазы Даның төрөл бөлүүндөн үнген Даври дээр кижиниң уруу Саломит чүве-дир.)

¹²Ол оолду Дээрги-Чаяакчының күзел-соруу улуска ажыттыңгыжеге чедир хоругдап кааннар.

¹³Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

¹⁴«Мени бак сөглөп, каргап турган кижини чоннуң турлааның даштынче үндүрө бер, ооң каргыжын дыңнап турган хамык улус холдарын ооң бажынче салзын база чыгып келген бүгү улус ону даштар-биле соп каапсын.

¹⁵Израиль чонга мону чугаала. Бодунуң Бурганын бак сөглөп, каргаар кижини бүрүзү бачыдын боду чүктээр.

¹⁶Дээрги-Чаяакчының адын бак сөглөп, каргаар кижини өлүрүп каар керек, бүгү чон ону даштар-биле соп каапсын: Израильдин үндезин чурттакчызы-даа кижини, өскээртен келген-даа кижини, Дээрги-Чаяакчының адын бак сөглөп, каргаар-ла болза, өлүрүп каар керек.

¹⁷Бир кижини өске кижини өлүрер болза, ооң бодун өлүрүп каар керек.

¹⁸А өске кижиниң малын өлүрген кижини ол малдың орнун дириг мал-биле тургузуп, төлээр ужурлуг.

¹⁹Өске кижиге кемдээшкин чедирер кижини турар болза, ооң кылганы дег чүвени аңаа база кылзын.

²⁰Сыйык сөөк дээш – сыйык сөөк, карак дээш – карак, диш дээш – диш: ооң өске кижиге чедиргени дег кемдээшкинни аңаа база чедирер ужурлуг.

²¹Мал өлүрген кижини ооң орнун тургузуп, төлээр ужурлуг, а кижини өлүрген кижини өлүрүп каар керек.

²²Силерге чаңгыс дүрүм-хоойлу турзун: ол үндезин чурттакчы-даа кижиге, өскээртен келген-даа кижиге дөмей болзун. Мен – Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар-дыр мен!»

²³Моисей ол бүгүнү израиль чонга дамчыдып чугаалаарга, олар Дээрги-Чаяакчыны каргап турган кижини чоннуң турлааның даштынче үндүрө

бергеш, даштар-биле соп каапканнар. Олар Дээрги-Чаяакчының Моисейге берген айтышкынын ынчалдыр күүсеткеннер.

Левит 25

Амыр-дыш чылы

(Хост. 23:10-11)

- ¹Дээрги-Чаяакчы Синай дагга Моисейге мынча деп чугаалаан:
- ²«Израиль чонга мону чугаала. Мээң силерге берип турарым чуртка чеде бергениңерде, чер Дээрги-Чаяакчыга бараалгаткан амыр-дыш үезинде дыштаныр ужурлуг.
- ³Шөлүңерни алды чыл болбаазырадып тарыңар, виноградыңар шөлүн ажаап-карактаңар база чериңерниң дүжүдүн ажаап көрүңер.
- ⁴А чедиги чыл черниң онзагай амыр-дыш чылы, Дээрги-Чаяакчыга бараалгаткан амыр-дыш чылы болзун: ынчан шөлүңерни болбаазырадып тарываңар, виноградыңар шөлүн ажаап-карактаваңар.
- ⁵Боду чайгаар үнүп келген дүжүдүңерни ажааваңар база ажаап-карактаваан сыптарда виноград чимистерин чыгбаңар: черниң амыр-дыш чылы келгени ол-дур.
- ⁶Черниң амыр-дыш чылының үези силерни аьш-чем-биле хандырат: сеңээ, сээң эр, херээжен кулуңга, хөлезилеттинген ажилчыныңга болгаш аалыңда чурттап турар даштыкы кижиге;
- ⁷мал-маганыңга база чериңде турар аң-меңге чериңниң бүгү дүжүдү аьш-чем болур».

Беженги чыл – Хосталга чылы болур

- ⁸«Чеди катап чеди чылды санап алыңар, ынчан силерге чеди амыр-дыш чылын кириштир дөртен тос чыл хуусаалыг үе санаттынып кээр.
- ⁹Чедиги айның онгу хүнүнде мыйыс эдискини этсиңер. Өндүр улуг арыглаашкын хүнүнде силерниң бүгү чериңерге мыйыс эдискини этсиңер.

¹⁰Беженги чылды ыдыктай көргөш, чериңерде чурттаан бүгү улуска хосталышкынны чарлаңар: ол чыл силерге Хосталга чылы болзун. Хувааглыг черин садыпкан кижиге бүрүзү черин дедир эгидип алзын база кулданыгже саттырыпкан кижиге бүрүзү өг-бүлезинче ээп келзин.

¹¹Беженги чыл силерге Хосталга чылы болзун. Чүнү-даа тарываңар база черге боду чайгаар үнүп келген дүжүттү ажааваңар, ажаап-карактаваан сыптарда виноград чимистерин чыгбаңар.

¹²Ол дээрге Хосталга чылы-дыр. Ол силерге ыдыктыг болзун. Шөлде өзүп үнген ногаа-чимисти чиир силер.

¹³Шак ол Хосталга чылында хувааглыг черин садыпкан кижиге бүрүзү черин дедир эгидип алзын.

¹⁴Өске кижиге чериңер садып азы ооң черин садып ап тура, бот-боттарыңарны когаратпаңар.

¹⁵Дараазында Хосталга чылынга чедир арткан чылдарны санааш, ол чылдарның санын барымдаалап, черниң өртөөн доктааткаш, өске кижиден черни садып ал, а ол кижиге дүжүт чыып алганы чылдарның санын барымдаалап, черни сеңээ садар ужурлуг.

¹⁶Шак ындыг чылдар хөй болган тудум-на, өртекти өстүрер ужурлуг сен, а ол чылдар эвээш боор болза, өртекти бадырар ужурлуг сен, чүгө дээрге демги кижиге сеңээ дүжүт санын садып турар болгай.

¹⁷Бот-боттарыңарны когаратпаңар, Бурганыңардан коргуңар; Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар – Мен-не болгай мен.

¹⁸Мээң дүрүмнеримни күүседиңер, хоойлуларымны сагыңар база күүседиңер, ынчан чериңерге сагыш амыр чурттаар силер.

¹⁹Чер силерге элбек дүжүттү бээрге, аыш-чемиңер четчир боор, чериңер кырынга сагыш амыр чурттаар силер.

²⁰„Чедиги чылда тарывас база дүжүт ажаавас болзувусса, чүнү чиир бис?“ – деп айтыра бээриңер чадавас.

²¹Мен алдыгы чылда Бодумнуң ачы-буянымны силерже чорудуп бээр мен: ол чыл силерге үш чылда четчир дүжүттү хайырлаар.

²²Сески чылда тарааңар тарып тура, эрги дүжүдүңерни чиир силер. Чүгле тоску чылда, сески чылдың дүжүдү үнүп кээрге, чаа дүжүдүңерни чиир силер.

²³Чер Меңээ хамааржыр, ынчангаш ону кезээ мөңгеде садып болбас, а силер дээрге Мээң черимге түр када турумчуп алган көшкүн улус-тур силер.

²⁴Ээлеп турарыңар бүгү черге биеэги ээге хувааглыг черин дедир садып алырын чөпшээрер.

²⁵Бир эвес ха-дуңма чонундан бир кижиде ядарай бергеш, хувааглыг чериниң кезиин садып турар болза, ооң чоок төрели-камгалакчызы чедип келгеш, төрелиниң садыпкан черин дедир садып алзын.

²⁶А ядараан кижиниң орнунга черни дедир садып алып төрели тывылбаан дижек. Ынчан ол кижиде черин дедир садып алырыңа четчир акша-хөрөңги тып аар болза,

²⁷дараазында Хосталга чылынга чедир арткан чылдарны санааш, черин садыпкан кижизинге артыкшылдыг төлевирни эгидип бергеш, хувааглыг черин дедир эгидип алзын.

²⁸А бир эвес ол кижиде черни садып алган турган кижиге эгидип бээр акша-хөрөңги чок болза, ооң чери Хосталга чылынга чедир садып алган кижиниң ээлелинге артып каар. Хосталга чылында чер биеэги ээинче эглип кээр, ол кижиде база катап бодунуң чериниң ээзи болу бээр.

²⁹Ынчаарга кандыг-бир кижиде долгандыр ханалап каан хоорайда турар чуртталга бажыңын садыпкан болза, ону сатканындан бээр бүдүн чыл дургузунда дедир садып алырын чөпшээрээр.

³⁰Бир эвес ээ кижиде бүдүн чыл эрткижеге чедир бажыңын дедир садып албас болза, долгандыр ханалап каан хоорайда турар чуртталга бажыңы ону садып алган кижиге болгаш ооң бүгү салгакчыларыңа кажан

кезээде артып каар; ол бажыңны Хосталга чылында-даа ээзинге дедир эгитпес.

31А долгандыр ханалаваан суурларда турар бажыңнарны черде шөлдер-биле деңней көөр: оларны кажан-даа дедир садып ап болур, а Хосталга чылында олар биеэги ээлеринче дедир эглип кээр.

32А левиттерниң хоорайларынга хамаарыштыр алыр болза, левиттер боттарының ээлээн хоорайларында бажыңнарын кажан-даа дедир садып ап болур.

33Кандыг-бир кижини левиттерден бажың садып алыр болза, левиттерниң ээлээн хоорайында турар садыпкан бажың Хосталга чылында ээзинче дедир эглип кээр. Чүгө дээрге левиттерниң хоорайларында турар бажыңнар израиль чоннуң аразынга оларның ээлел чери болур.

34А левиттерниң хоорайларының чанында одар-белчиирлерни садып болбас, чүгө дээрге олар кезээ мөңгөде левиттерниң ээлел чери болур.

35Ха-дуңма чонундан бир кижини ядарай бергеш, бодун шуут азырап шыдавайн баар болза, өскээртен келген, чуртуңарга түр када чурттап турар кижини дег, ону деткип көр; ол силерниң араңарга амыдырап артсын.

36Аңаа акша чегдиргеш, хөө хуузун алба, бергениңден хөйүнү негеве. Бурганыңдан коргуп чор, демги кижини силерниң араңарга амыдырап артсын.

37Аңаа акша-мөңгүн бергеш, хөө хуузун алба, аыш-чемиң берип тура, бергениңден хөйүнү дедир негеве.

38Мен дээрге силерге ханаан черни бээр дээш база Бурганыңар болур дээш, силерни египет черден үндүрө берген Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар-дыр мен.

39А бир эвес ха-дуңма чонундан ядарай берген бир кижини сеңээ садыптар болза, аңаа кулдуң кылыр ажылын онаава.

⁴⁰Ол сээңиинге хөлезилеттинген ажилчын дег, түр када хөлечиин дег турзун; чүгле Хосталга чылынга чедир сеңээ ажилдап берзин.

⁴¹А ол чыл кээрге, ооң боду-даа, ажы-төлү-даа сээң аалындан өг-бүлезинче, ада-өгбезиниң ээлел черинче дедир ээп чана берзин.

⁴²Чүге дээрге израиль чон – египет черден Мээң үндүре берген кулдарым-дыр: оларны кулгулаштыр садып болбас.

⁴³Оларны каржы-дошкун чагырба, Бурганыңдан коргуп чор.

⁴⁴А силерге эр азы херээжен кул турзун деп бодаар болзуңарза, силерни хүрээлээн чоннардан эр азы херээжен кулду садып алыңар.

⁴⁵Силерниң араңарда чурттап турар даштыкы улустуң уруг-дарыын база садып ап болур силер. Оларның өг-бүлези силерниң чуртуңарга көжүп келгенде төрүттүнген ажы-төлүн база садып ап болур силер. Шак ындыг улус силерниң өнчүңер бооп болур.

⁴⁶Оларны ажы-төлүңерге өнчү кылдыр арттырып каап болур силер. Ажы-төлүңер кулдарыңарның ээлери болур дээш салгап алыр: оларны кажан кезээде кулданып ап болуруңар ол. А силерниң ха-дуңмаңарны – израиль чонну каржы-дошкуну-биле чагырбаңар.

⁴⁷Силерниң араңарда чурттап турар даштыкы кижини бай-шыдалдыг апарган, а ха-дуңма чонуңдан бир кижини ядарай бергеш, даштыкы кижиниң азы ооң өг-бүлезиниң кулу кылдыр саттырыпкан дижик

⁴⁸Ындыг таварылгада, ол кижини садыпкан соонда дедир садып ап болур. Ону ооң акы-дуңмаларының бирээзи дедир садып алзын.

⁴⁹Азы ооң төрөл акызы, азы ол акызының оглу, азы төрөл бөлүүндөн чоок төрөлдериңиң бирээзи ону дедир садып алзын. Азы ол боду бай-шыдалдыг апаар болза, бодун садып хостап алзын.

⁵⁰Ынчан ол кул кижини ону садыпканы чылдан бээр ээлчеглиг Хосталга чылынга чедир арткан үени санааш, ону садып алган кижини-биле санажып алзын. Ол кижини бодун садыпкан акша-мөңгүннү чылдар

санынга хуваагаш, төлээр акшаны берзин; ооң ээ кижиге турган үезин хөлезилеттинген ажилчын бооп турганы хуусаа кылдыр санаар херек.

⁵¹Хосталга чылынга чедир ам-даа хөй чылдар арткан болза, демги кижиге оларның санын барымдаалап, ону садыптарга, алган акша-мөңгүнүн бодун дедир садып хостап турары дээш эгидип бээр ужурлуг.

⁵²А Хосталга чылынга чедир эвээш чылдар арткан болза, демги кижиге оларны кириштир санааш, ол чылдарның санын барымдаалап, бодун дедир садып хостап турары дээш төлээр ужурлуг.

⁵³Саттырыпкан кижиге бүгү ол чылдарда ээзиниң хөлезилеттинген ажилчыны дег болзун: ээ кижиге демги кижини каржы-дошкуну-биле чагыра бээрин болдурбаңар.

⁵⁴Саттырыпкан кижиге шак ынчаар дедир саттынып хосталбас-даа болза, Хосталга чылында ол боду-даа, ажы-төлү-даа хосталып, ээп чана бээр ужурлуг.

⁵⁵Чүгө дээрге израиль чон – Мээң кулдарым-дыр. Мээң египет черден үндүрө берген кулдарым – олар-дыр. Мен – Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар-дыр мен!»

Левит 26

Дыңнангыр чорук дээш ачы-буян

(Ы. х. к. 11:13-15; 28:1-14)

¹«Боттарыңарга хоозун дүрзүлөр, кижиге холу-биле шуткуп-чазаан бурганнар, ыдыктыг адагаштар кылбаңар база чер-чуртуңарга даш көжээлер тургузуп, оларга мөгейбеңер; Мен – Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар болгай мен!

²Мээң доктаатканым амыр-дыш хүннерин сагыңар база Мээң ыдыктыг черимни хүндүлеңер. Мен – Дээрги-Чаяакчы-дыр мен!

³Мээң дүрүмнерим ёзугаар амыдыраар болгаш Мээң айтышкыннарымны сагыр база күүседир болзуңарза,

⁴Мен силерге чаъс-чаашкынны чогуур өйүндө бээр мен; ынчан чер бодунуң дүжүдүн, а шөлдерде ыяштар – чимизин бээр.

⁵Виноград чыылдазынга чедир элбек дүжүдүңер бастыраарын, а тарылга үезинге чедир элбек виноградаңар чыырын уламчылаар силер. Аыш-чемиңерни тоттур чип, чер-чуртуңарга сагыш амыр чурттаар силер.

⁶Мен силерниң чуртуңарга амыр-тайбыңны тургузар мен; удуп чыдып аарыңарга, силерни коргудуп-дүвүредир кым-даа турбас, айыылдыг аңнарны чер-чуртуңардан үндүр сывырар мен база дайзынның аг-шерии чуртуңар таварып эртпес.

⁷Дайзыннарыңарны үндүр сывырар силер; оларны хылыш-биле кыргып-хыдып узуткаар силер.

⁸Силерниң бежиңер чүс кижини, а чүзүңер – түмен шеригни үндүр сывырар, дайзыннарыңарны хылыш-биле кыргып-хыдып, узуткаар силер.

⁹Силерже ээ көрүңгеш, хөй ажы-төлдү хайырлап, өстүрүп-көвүдедир мен, силер-биле чагыг-керээмни быжыглаар мен.

¹⁰Ооң мурнунда курлавырлап алган дүжүдүңер аажок хөй болур. Чаа дүжүттү шыгжаар дээш, эрги дүжүттү үндүр безин эже бээр силер.

¹¹Чурттаар өргээмни араңарга тургузуп алып мен, силерден хая көрүнмес мен.

¹²Силерниң араңарга чоруп турар мен; силерге Бурган болур мен, а силер Мээң чонум болур силер.

¹³Мен – силерни, египетчилерге кулдар болбазыннар дээш, египет черден үндүре берген Бурганыңар Дээрги-Чаяакчы-дыр мен. Дөңгүңерни чуура шапкаш, оорга-мойнуңарны хөндүрткеш, силерни эдертип аппаратан мен».

Дыңнангыр эвес чорук дээш кеземче

(Ы. х. к. 28:15-68)

14«А бир эвес Мени тооп дыңнаvas, бо бүгү айтышкынарны күүсетпес болзуңарза;

15Мээң дүрүмнеримни тооп көрбес, хоойлуларымны херекке албас болзуңарза база ооңар ужун Мээң бүгү айтышкынарнымны күүсетпестээр болгаш Мээң чагыг-керээмни үрээр болзуңарза, чүү боорул?

16Ынчан Мен база силерни бак көөр мен. Силерже коргунчуг айбыл-халапты: харыксырадыр аарыгларны, халыынны салыр мен. Ол аарыглардан карактарыңар шылап баксыраар, сеткил-хөңнүңер хинчектенир. Ынчан үрезиниңерни хей черге тарыыр силер, ооңар дайзыннарыңарга чемиш болур.

17Мен силерге удур боор мен, дайзыннарыңарга аштырып алыр силер; көрүшпес улузуңар силерни чагырып алыр; силерни кым-даа сүрбейн турда безин, дезип маңажыр силер.

18Ол бүгү болуп турда-ла, Мени тооп дыңнаvas болзуңарза, бачыгтарыңар дээш кеземчени чеди катап көвүдедир мен.

19Күш-шыдалыңарның улуургак чоруун сый шавар мен. Дээрни демир дег, черни чес дег кылып каар мен.

20Ынчан силерниң күчү-күжүңер хей черге харыксырап төнер, чериңер дүжүдүн бербес, черде ыяштар чимизин бербес.

21А бир эвес Меңээ удур хөделиишкин кылып, Мени тооп дыңнаарын күзевес болзуңарза, бачыгтарыңар дээш кеземче согуг санын чеди катап көвүдедир мен.

22Ынчан силерже черлик аң-араатаннарны салыптар мен. Олар ажы-төлүңерни тудуп алгаш баар, мал-маганыңарны кырып чиптер, силерни эвээжедир узуткап кааптар, оруктарыңар ээнзирей бээр!

23А ол бүгүнүң соонда безин халдавырлыг болур болзуңарза, Меңээ удур хөделиишкин кылыр болзуңарза,

²⁴Мен база силерге удур апаар мен: бачыттарыңар дээш кеземче согут санын чеди катап көвүдедир мен.

²⁵Чагыг-керээмни үрээниңер дээш, өжээн негээр аг-шеригни силерже ыдар мен. Ынчан хоорайларыңарже чаштына бээр силер, ынчалза-даа силерниң араңарга аарыг-аржыкты нептередиптеримге, дайзынның холунче кире бээр силер.

²⁶Аьш-чемиңер курлавырын узуткап каар мен, ынчан он херээжен кижиниң шупту арткан далганын быжыраыңга чаңгыс-ла суугу четчир база хаарган далганыңарны бичиилеп чедиштирер силер. Ону чигеш, тотпас силер.

²⁷А бир эвес ооң соонда-даа Мени дыңналас болзуңарза база Меңээ удур хөделиишкин кылыр болзуңарза,

²⁸Мен килеңней берип, силерге удур апаар мен база бачыттарыңар дээш кеземче согут санын чеди катап көвүдедир мен.

²⁹Аштааныңардан оолдар-кыстарыңарның эът-бодун чиир силер.

³⁰Мөгейишкин кылыр бедик черлериңерни үрегдеп, мөгейип турар адагаштарыңарны бузуп кааптар мен; мөчү-сөөктериңерни дүрзү-бурганнарыңар бузундуларыңче октаптар мен. Мээң сеткилим силерден хөңнү кала бээр.

³¹Силерниң хоорайларыңарны ээнзиредир мен, ыдыктыг дээн черлериңерни хоосурадыр мен база өргүлдериңерниң чаагай чыдын таарымчалыг деп көрүп тынмас мен.

³²Чер-чуртуңарны хоосурадып каарымга, аңаа чурттай берген дайзыннарыңар безин кайгап-харай бээр.

³³А силерни өске чоннар аразыңга тарадыр мен. Хылыжымны ужулгаш, сооңарже анныр мен. Чер-чуртуңар ээнзирээр, хоорайларыңар үрелип бустур.

³⁴Дайзыннарыңар чуртунче силерни алгаш баар. Чер ынчан бодунуң ээнзиреп-хоозураарының бүгү үезинде дыштанмааны амыр-дыш чылдарының орнун тургузуп алыр. Чер амыр-тамчыын көре бээр, дыштанмааны бүгү амыр-дыш чылдарының орнун тургузуп алыр.

³⁵Силер аңаа чурттап туруңарда, чер амыр-дыш чылдарында чеже хире амыр-тамчыын көрбээнил, хоозуралының бүгү үезинде шак ол амыр-тамчыын көре бээр.

³⁶А силерден дириг арткан улус канчаарыл? Дайзыннарының чурттарыңа оларның чүректеринче коргуушкунну сиңирер мен: хатка чайганган бүрү шылыраарга, хылыш туткан кижии сывыртаан-даа дег, дезип ыңай боорлар. Сүрүп турар кижии чок-даа болза, пет кээп ужарлар.

³⁷Силерни сүрүп турар хылыш туткан кижии-даа бар дег, бот-бодуңарга тептигер силер. Дайзыннарыңарга удур туржур күжүңер чок болур.

³⁸Өске чоннар аразыңа кырлыр силер, дайзыннарыңар чурту силерни сыырыптар.

³⁹А силерден артып калган улус дайзыннарыңарның чурттарыңа боттарының-даа, ада-өгбелериниң-даа кем-буруузу дээш хилинчек көөрлер.

⁴⁰Ынчан олар боттарының болгаш ада-өгбезиниң кем-буруузун база Меңээ өскерлип, кемниг херектер үүлгеткеннерин, Меңээ удур болуп турганнарын миннирлер.

⁴¹Мээң база оларга удур апарганымны, оларны дайзыннарының чуртунче апарганымны миннирлер. Бир эвес оларның бачыттыг чүректери томаарый бээр; олар кем-буруузу дээш кеземчени хүлээп алыр болза,

⁴²Мен база Иаков, Исаак болгаш Авраам-биле чарган чагыг-керээлеримни бодап кээр мен; бо чер-чуртту база бодап кээр мен.

⁴³А ооң бетинде ол улус бо черни каггаш чоруптарга, олар чокта, ээнзиреп каар чер дыштанмааны амыр-дыш чылдарының орнун

тургузуп алып. А ол улус кем-буруузу дээш – Мээң хоойлуларымны тоовайн турганы база Мээң дүрүмнеримден хая көрнүп турганы дээш – кеземчени хүлээп алып.

⁴⁴Бо бүгү ындыг-даа бооп турза, Мен оларны, дайзыннарының чуртунга турда, тоовайн барбас мен, олардан хая көрүнмес мен. Оларны узуткавас мен база олар-биле чарган чагыг-керээмни үревес мен. Мен дээрге оларның Дээрги-Чаяакчы Бурганы-ла болгай мен!

⁴⁵Олар дээш, өгбелери-биле чарган чагыг-керээмни бодап кээр мен. Мен оларга Бурган болур дээш, бүгү өске чоннар көрүп турда, оларның өгбелерин египет черден үндүре берген мен. Мен – Дээрги-Чаяакчы-дыр мен!»

⁴⁶Дээрги-Чаяакчының Синай дагга Моисейни дамчыштыр израиль чонга доктаадып кааны дүрүм-хоойлулар, сургаалдар шак ындыг боор-дур.

Левит 27

Дээрги-Чаяакчыга даңгырактар болгаш ыдыктыг өргүлдөр

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²«Израиль чонга мону дамчыдып чугаала. Бир-ле кижини доктааткан өртек ёзугаар Дээрги-Чаяакчыга бараалгадып, ыдыктаар деп онза даңгырак берген дижик сен.

³⁻⁷Дээрги-Чаяакчыга бараалгадып, ыдыктаан кижини дедир хостаар дизиңзе, доктааткан өртекте: чээрбиден алдан хар чедир назылыг эр кижини дээш – бежен мөңгүн ыдыктыг шекелди; херээжен кижини дээш – үжен шекелди; бештен чээрби хар чедир назылыг улус болза, эр кижини дээш – чээрби шекелди, а кыс кижини дээш – он шекелди; бир айдан беш хар чедир назылыг улус болза, эр кижини дээш – беш шекелди, а кыс кижини дээш – үш шекелди; алдан хардан улуг назылыг улус болза, эр кижини дээш – он беш шекелди, а херээжен кижини дээш – он шекелди төлээр ужурлуг сен.

⁸А бир эвес доктааткан өртекти төлээр харыың чок болза, ыдыктаан кижини Бурганның бараалгакчызының мурнунга эккел. Бурганның бараалгакчызы ыдыктаан кижиниң өнчү-хөреңгизин үнелеп көргөш, ону барымдаалап, төлээр өртээни доктаатсын.

⁹А бир эвес Дээрги-Чаяакчыга эккеп салып болур малды өргүүрүн аазаан болзуңза, ол малың ыдыктыг болу бээр.

¹⁰Ол малды солуй салып, эки малды багайы-биле, багайын – экизи-биле орнаvas ужурлуг сен. А бир эвес малды өске мал-биле солуур болзуңза, баштай салган-даа, орнап турар-даа малың Дээрги-Чаяакчыга салган ыдыктыг өргүл болур.

¹¹Ынчаарга аазаан малың кандыг-ла-бир арыг эвес, Дээрги-Чаяакчыга өргүп болбас мал болза, ооңу Бурганның бараалгакчызынга эккеп көргүс.

¹²Бурганның бараалгакчызы ол малдың эки-багайын үнелеп көрзүн: өртөөн чеже кылдыр доктаадыр-дыр, ынчалдыр болзун.

¹³Бир эвес ол малыңны дедир садып алыр деп турар болзуңза, доктааткан өртекке немей өртектиң бештиң бирин бээр сен.

¹⁴Бир-ле кижиде бодунуң бажыңны Дээрги-Чаяакчыга бараалгадып, ыдыктап турар болза, Бурганның бараалгакчызы ол бажыңның эки-багайын үнелеп көрзүн: өртөөн чеже кылдыр доктаадыр-дыр, ынчалдыр болзун.

¹⁵Бир эвес бажыңны бараалгадыпкан кижиде оозун дедир садып алыр деп турар болза, доктааткан өртекке немей өртектиң бештиң бирин берзин, ынчан бажың ооңу болу бээр.

¹⁶Бир-ле кижиде бодунуң хувааглыг черинде шөлдү Дээрги-Чаяакчыга бараалгадып, ыдыктап турар болза, ол дээш доктааткан өртект тарыыр үрезин хемчээлинден хамаарышсын: бир хомер ишти арбай дээш, бежен мөңгүн шекелди төлезин.

¹⁷Кандыг-бир кижиге шөлүн Хосталга чылы эрткен соонда дораан-на Бурганга бараалгадып, ыдыктап турар болза, доктааткан өртектен өскерилге чокка артсын.

¹⁸А кандыг-бир кижиге шөлүн Хосталга чылы эрткен соонда, элээн болгаш, бараалгадып, ыдыктап турар болза, Бурганның бараалгакчызы дараазында Хосталга чылынга чедир арткан чылдарның санын барымдаалап, акша-мөңгүнү санааш, төлээр ужурлуг түңнү доктааткан өртектен казып каапсын.

¹⁹Шөлүн бараалгаткан кижиге оозун дедир садып алырын күзээр болза, доктааткан өртектен немей өртектин бештиң бир кезээ акша-мөңгүнү берзин, ынчан ол шөл база катап ооңуу болу бээр.

²⁰Ынчаарга ол кижиге шөлүн дедир садып албас болза азы ук шөлдү өске кижиге садыпкан болза, ону ам дедир садып аары болдунмас.

²¹Ынчан ол шөл Хосталга чылында Дээрги-Чаяакчыга ыдыктыг өргүл болу бээр; Бурганга кезээ мөңгеде тураскааткан шөлдү дег, ону Бурганның бараалгакчызы ээлээр.

²²А бир эвес кандыг-бир кижиге ооң хувааглыг черинге хамаарышпас шөлдү садып алгаш, Дээрги-Чаяакчыга бараалгадып, ыдыктап турар болза,

²³Бурганның бараалгакчызы Хосталга чылынга чедир арткан чылдарны санааш, өртекти доктаадыр ужурлуг. А демги кижиге доктаадып каан өртекти барымдаалап, акшаны ол-ла хүндүс Дээрги-Чаяакчыга ыдыктыг өргүл кылдыр бээр ужурлуг.

²⁴Ол шөл Хосталга чылында демги кижиниң садып алганы ээзинче – черни хуваалда ёзугаар ээлеп турар кижиге эглип кээр.

²⁵Доктааткан өртектен бүрүзүн ыдыктыг шекел-биле санашсын: бир шекелдин деңзиси чээрби герага дең болзун.

²⁶Мал-маганның эң баштай төрүттүнген бүгү төлдери Дээрги-Чаяакчыга хамааржыр, ынчангаш оларны кым-даа бараалгадып,

ыдыктап шыдавас. Бода-даа, шээр-даа мал болур болза, олар Дээрги-Чаяакчыга хамааржыр-ла болгай.

²⁷А бир эвес арыг эвес малды бараалгадып, ыдыктап турар болза, ону доктааткан өртекке немей өртектиң бештиң бирин бергеш, дедир садып ап болур. Ынчаарга малды дедир садып алыр кижичок болза, ону доктааткан өртеке-биле садар херек.

²⁸Кижиниң хуу өнчү-хөреңгизинден Дээрги-Чаяакчыга кезээ мөңгеде тураскаадып турары кандыг-даа чүүлдү: кижини-даа, малды-даа, хувааглыг черде шөлдү-даа садып азы дедир садып ап болбас. Кезээ мөңгеде Бурганга тураскааткан кандыг-даа чүүл Дээрги-Чаяакчыга аажок ыдыктыг өргүл болур.

²⁹Бир эвес шак ол кезээ мөңгеде тураскааткан чүүл кижичок болур болза, ону дедир садып ап болбас; ындыг кижини өлүмгө онаар херек

³⁰Черге өзүп үнер бүгү чүүлдүң оннуң бир кезии – шөлдерниң дүжүдү болгаш ыяштарның чимистери Дээрги-Чаяакчыга хамааржыр, ол дээрге Аңаа салган ыдыктыг өргүл-дүр.

³¹Бир эвес кандыг-бир кижичок бодунуң оннуң бир кезии үлүүн дедир садып алырын күзээр болза, ооң өртээн төлезин база өртектиң бештиң бир кезиин немей берзин.

³²Бода болгаш шээр малдың оннуң бир кезиин – демдектээн бүгү малды Дээрги-Чаяакчыга бараалгадып, ыдыктаар ужурлуг.

³³Онгу малдың ээзи кижичок оларны эки-багайлап ылгавазын база солувазын; а бир эвес ээ кижичок шак ындыг малды солуп алыр болза, ол мал-даа, солуй салган малы-даа ыдыктыг өргүл болур база ону дедир садып алыры болдунмас».

³⁴Дээрги-Чаяакчының израиль чонга Моисейни дамчыштыр Синай дагга берген айтышкыннары шак ындыг боор-дур.

Саннар

Саннар 1

Израиль чоннуң баштайгы чизе-бүрүткели

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге Синай ховузунга, Ужуражылга майгынынга, израильчилерниң Египеттен хосталып үнгениниң ийиги чылында, ийи айның бирээде мынча деп дужааган:

²⁻³«Сен Аарон-биле бүгү израиль ниитилелдиң санаашкынын төрөл бөлүктерин, ада-өгбезин барымдаалап кылып калыңар, шупту эр улусту санаашкынче кирип, кымны-даа арттырбайн даңзылаңар. Израиль шеригге албан-хүлээлге эрттирип шыдаар, чээрби хардан өрү назылыг шупту эр улусту чурум-чыскаалдыг бөлүктөр аайы-биле санап калыңар.

⁴Аймак бүрүзүнден-не бодунуң аймааның баштыңы болур кижини санаашкынны силер-биле кады чорутсун.

⁵Силерге дузалажыр эр кижилерниң аттары бо-дур: Рувимниң аймаандан – Шедеурнуң оглу Элицур;

⁶Симеоннуң аймаандан – Цури-Шаддайның оглу Шелумиил;

⁷Иуданың аймаандан – Аминадавтың оглу Наассон;

⁸Иссахарның аймаандан – Цуарның оглу Нафанаил;

⁹Завулоннуң аймаандан – Хелоннуң оглу Элиав;

¹⁰Иосифтиң оглу Эфремниң аймаандан – Аммиудтуң оглу Элишама; Иосифтиң оглу Манассияның аймаандан – Педацурнуң оглу Гамалиил;

¹¹Вениаминниң аймаандан – Гидеонийниң оглу Авидан;

¹²Данның аймаандан – Амми-Шаддайның оглу Ахизер;

¹³Асирниң аймаандан – Охранның оглу Пагиил;

¹⁴Гадтың аймаандан – Регуилдиң оглу Элиасаф;

¹⁵Неффалимниң аймаандан – Энанның оглу Ахира».

¹⁶Ол эр кижилер дээрге израиль ниитилелден шилиттинген, ада-өгбе төрөл бөлүктөрүнүн – Израильдин аймактарының баштыңнары улус турган.

¹⁷Моисей биле Аарон шак ол аттарын адаан улусту кыйгырып эккелгеш,

¹⁸ийи айның бирээде бүгү израиль ниитилелди чыып алганнар. Чээрби хардан өрү назылыг эр улус боттарының төрөл бөлүктөрүн, ада-өгбезин айыткаш, санаашкынче боттарын кирип, кижини арттырбайн даңзыладып алганнар.

¹⁹Моисей израильчилернин санаашкынын Синай ховузунга Дээрги-Чаяакчының дужааганын ёзугаар күүсеткен.

²⁰Израильдин дун оглу Рувимнин үре-салгалын – дөргүл-төрелин, төрөл бөлүктөрүн, ада-өгбезин барымдаалап, чээрби хардан өрү назылыг, шериг албаны эрттирип шыдаар шупту эр улусту санаашкынче кирип – кымны-даа арттырбайн санап кааннар.

²¹Рувимнин аймаанда эр улусту санаарга, 46 500 кижини болган.

²²Симеоннун үре-салгалын – дөргүл-төрелин, төрөл бөлүктөрүн, ада-өгбезин барымдаалап, чээрби хардан өрү назылыг, шериг албаны эрттирип шыдаар шупту эр улусту санаашкынче кирип – кымны-даа арттырбайн санап кааннар.

²³Симеоннун аймаанда эр улусту санаарга, 59 300 кижини болган.

²⁴Гадтын үре-салгалын – дөргүл-төрелин, төрөл бөлүктөрүн, ада-өгбезин барымдаалап, чээрби хардан өрү назылыг, шериг албаны эрттирип шыдаар шупту эр улусту санаашкынче кирип – санап кааннар.

²⁵Гадтын аймаанда эр улусту санаарга, 45 650 кижини болган.

²⁶Иуданын үре-салгалын – дөргүл-төрелин, төрөл бөлүктөрүн, ада-өгбезин барымдаалап, чээрби хардан өрү назылыг, шериг албаны

эрттирип шыдаар шупту эр улусту санаашкынче киирип – санап кааннар.

²⁷Иуданың аймаанда эр улусту санаарга, 74 600 кижиге болган.

²⁸Иссахарның үре-салгалын – дөргүл-төрелин, төрөл бөлүктөрүн, ада-өгбозин барымдаалап, чээрби хардан өрү назылыг, шериг албаны эрттирип шыдаар шупту эр улусту санаашкынче киирип – санап кааннар.

²⁹Иссахарның аймаанда эр улусту санаарга, 54 400 кижиге болган.

³⁰Завулоннуң үре-салгалын – дөргүл-төрелин, төрөл бөлүктөрүн, ада-өгбозин барымдаалап, чээрби хардан өрү назылыг, шериг албаны эрттирип шыдаар шупту эр улусту санаашкынче киирип – санап кааннар.

³¹Завулоннуң аймаанда эр улусту санаарга, 57 400 кижиге болган.

³²Иосифтиң оглу Эфремниң үре-салгалын – дөргүл-төрелин, төрөл бөлүктөрүн, ада-өгбозин барымдаалап, чээрби хардан өрү назылыг, шериг албаны эрттирип шыдаар шупту эр улусту санаашкынче киирип – санап кааннар.

³³Эфремниң аймаанда эр улусту санаарга, 40 500 кижиге болган.

³⁴Иосифтиң оглу Манассияның үре-салгалын – дөргүл-төрелин, төрөл бөлүктөрүн, ада-өгбозин барымдаалап, чээрби хардан өрү назылыг, шериг албаны эрттирип шыдаар шупту эр улусту санаашкынче киирип – санап кааннар.

³⁵Манассияның аймаанда эр улусту санаарга, 32 200 кижиге болган.

³⁶Вениаминниң үре-салгалын – дөргүл-төрелин, төрөл бөлүктөрүн, ада-өгбозин барымдаалап, чээрби хардан өрү назылыг, шериг албаны эрттирип шыдаар шупту эр улусту санаашкынче киирип – санап кааннар.

³⁷Вениаминниң аймаанда эр улусту санаарга, 35 400 кижиге болган.

³⁸Данның үре-салгалын – дөргүл-төрелин, төрөл бөлүктөрүн, ада-өгбезин барымдаалап, чээрби хардан өрү назылыг, шериг албаны эрттирип шыдаар шупту эр улусту санаашкынче киирип – санап кааннар.

³⁹Данның аймаанда эр улусту санаарга, 62 700 кижиге болган.

⁴⁰Асирниң үре-салгалын – дөргүл-төрелин, төрөл бөлүктөрүн, ада-өгбезин барымдаалап, чээрби хардан өрү назылыг, шериг албаны эрттирип шыдаар шупту эр улусту санаашкынче киирип – санап кааннар.

⁴¹Асирниң аймаанда эр улусту санаарга, 41 500 кижиге болган.

⁴²Неффалимниң үре-салгалын – дөргүл-төрелин, төрөл бөлүктөрүн, ада-өгбезин барымдаалап, чээрби хардан өрү назылыг, шериг албаны эрттирип шыдаар шупту эр улусту санаашкынче киирип – санап кааннар.

⁴³Неффалимниң аймаанда эр улусту санаарга, 53 400 кижиге болган.

⁴⁴Санаашкынны эрткен улус ол-дур. Моисей, Аарон болгаш Израильдиң он ийи баштыңының – бир аймактан-на бир кижиниң санап кааны улус ол-дур.

⁴⁵Шупту израильчилерни – чээрби хардан өрү назылыг, израиль шеригге албан эрттирип шыдаар бүгү улусту – төрөл бөлүктөр барымдаалап санап кааннар.

⁴⁶Санаашкынны эрткен шупту эр улус 603 550 кижиге болган.

⁴⁷А левиттерни санаашкын эрткен чон аразынче, ада-өгбезиниң аймаан барымдаалап, киир санавайн барган.

⁴⁸Дээрги-Чаякчы Моисейге мынча деп дужааган турган:

⁴⁹«Чүгле Левийниң аймаан чизе-даңзыже киирбе, оларны өске израильчилер-биле кады санава.

⁵⁰Сен левиттерге Ужуражылга майгынын, ооң хамык херекселдерин болгаш ооң иштинде турар бүгү чүүлдү хүлээндирип каг – олар майгынын болгаш ооң хамык херекселдерин дажыглазын, аңаа бараан болзун, ооң чанынга турлагжып алзын.

⁵¹Ужуражылга майгынын көжүрүп турда, ону левиттер дүрүп, буссун, а майгынын тигер апарганда, ону олар тиксин. Өске-бир кижини майгыныче чоокшулап кээр болза, ону өлүрүп каар ужурлуг.

⁵²Израильчилер боттарының туктарының чанынга чурум-чыскаалдыг бөлүктөр ёзугаар турлагжып алыр ужурлуг.

⁵³А левиттер израиль чоннуң ниитилелинче Бурган килеңневезин дээш, майгынын долгандыр турлагжып алгаш, ол дээш ээ-харыбысалгалыг болур ужурлуг».

⁵⁴Израиль чон бүгү чүвени Дээрги-Чаяакчы Моисейге канчаар дужаганыл, ынчаар күүсеткен.

Саннар 2

Турлагжыларының дүрүмнери

¹Дээрги-Чаяакчы Моисей биле Ааронга мынча деп чугаалаан:

²«Израиль кижини бүрүзү бодунуң аймааның сүлдө демдектериниң база тугунуң чанынга турлагжып ужурлуг; олар Ужуражылга майгынын долгандыр, бичии ырадыр турлагжып алзыннар.

³Майгынын мурнунга, ооң чөөн талазынга турлагжып улус бо-дур. Аңаа Иуданың аймаа чурум-чыскаалдыг бөлүктөр аайы-биле турлагжызын, оларның тугун аңаа ассын; ол аймактың баштыңы – Аминадавтың оглу Наассон.

⁴Ол аймакта санаашкынны эрткен аг-шериг – 74 600 эр кижини.

⁵Иуданың аймаа-биле кады Иссахарның аймаа турлагжып алзын, ол аймактың баштыңы – Цуарның оглу Нафанаил.

⁶Ол аймакта санаашкынны эрткен аг-шериг – 54 400 эр кижини.

⁷Завулоннуң аймаа база аңаа турлагжып алзын; ол аймактың баштыңы – Хелоннуң оглу Элиав.

⁸Ол аймакта санаашкынны эрткен аг-шериг – 57 400 эр киж.

⁹Иуданың аймаа баштаан турлагда санаашкынны эрткен, чурум-чыскаалдыг бөлүктерге үскен эр улустуң ниити саны – 186 400 киж. Олар көш үезинде бирги ээлчегде шимчеп үнер ужурлуг.

¹⁰Мурнуу чүкке Рувимниң аймаа чурум-чыскаалдыг бөлүктер аайы-биле турлагжызын, оларның тугун аңаа ассын; ол аймактың баштыңы – Шедеурнуң оглу Элицур.

¹¹Ол аймакта санаашкынны эрткен аг-шериг – 46 500 эр киж.

¹²Рувимниң аймаа-биле кады Симеоннуң аймаа турлагжып алзын; ол аймактың баштыңы – Цури-Шаддайның оглу Шелумиил.

¹³Ол аймакта санаашкынны эрткен аг-шериг – 59 300 эр киж.

¹⁴Гадтың аймаа база аңаа турлагжып алзын; ол аймактың баштыңы – Регуилдин оглу Элиасаф.

¹⁵Ол аймакта санаашкынны эрткен аг-шериг – 45 650 эр киж.

¹⁶Рувимниң аймаанга баштаткан турлагда санаашкынны эрткен, чурум-чыскаалдыг бөлүктерге үскен эр улустуң ниити саны – 151 450 киж. Олар ийиги ээлчегде шимчеп үнер ужурлуг.

¹⁷Ооң соонда Ужуражылга майгыны шимчеп үнүптер, левиттерниң турлаа өске турлагларның ортузунга чоруур. Олар турлагга канчаар турганыл, ол-ла туруштарын ёзугаар бар чыдар, киж бүүрүзү чыскаалды сагып, тугунуң чанындан ыравас ужурлуг.

¹⁸Барыын чүкке Эфремниң аймаа чурум-чыскаалдыг бөлүктер аайы-биле турлагжызын, оларның тугун аңаа ассын; ол аймактың баштыңы – Аммиудтуң оглу Элишама.

¹⁹Ол аймакта санаашкынны эрткен аг-шериг – 40 500 эр киж.

²⁰Эфремниң аймаа-биле кады Манассияның аймаа турлагжып алзын; ол аймактың баштыңы – Педацурнуң оглу Гамалиил.

²¹Ол аймакта санаашкынны эрткен аг-шериг – 32 200 эр киж.

²²Вениаминниң аймаа база аңаа турлагжып алзын; ол аймактың баштыңы – Гидеонийниң оглу Авидан.

²³Ол аймакта санаашкынны эрткен аг-шериг – 35 400 эр киж.

²⁴Эфремниң аймаа баштаан турлагда санаашкынны эрткен, чурум-чыскаалдыг бөлүктерге үскен эр улустуң ниити саны – 108 100 киж. Олар үшкү ээлчегде шимчеп үнер ужурлуг.

²⁵Соңгу чүкке Данның аймаа чурум-чыскаалдыг бөлүктер аайы-биле турлагжызын, оларның тугун аңаа асын; ол аймактың баштыңы – Амми-Шаддайның оглу Ахиезер.

²⁶Ол аймакта санаашкынны эрткен аг-шериг – 62 700 эр киж.

²⁷Данның аймаа-биле кады Асирниң аймаа турлагжып алзын; ол аймактың баштыңы – Охранның оглу Пагиил.

²⁸Ол аймакта санаашкынны эрткен аг-шериг – 41 500 эр киж.

²⁹Неффалимниң аймаа база аңаа турлагжып алзын; ол аймактың баштыңы – Энанның оглу Ахира.

³⁰Ол аймакта санаашкынны эрткен аг-шериг – 53 400 эр киж.

³¹Данның аймаа баштаан турлагда санаашкынны эрткен эр улустуң ниити саны – 157 600 киж. Олар боттарының туктарын көдүргөш, сөөлгү ээлчегде шимчеп үнер ужурлуг».

³²Төрөл бөлүктер барымдаалап санаашкынны эрткен израиль чон олдур. Турлагларда чурум-чыскаалдыг бөлүктер аайы-биле санаашкынны эрткен эр улустуң ниити саны – 603 550 киж.

³³А левиттер Дээрги-Чаяакчының Моисейге дужааганын ёзугаар израиль чон-биле кады санаашкынны эртпейн барган.

³⁴Израиль чон ол бүгүнү Дээрги-Чаяакчының Моисейге дужааганын ёзугаар күүседип, туктарының чанынга турлагжып, кижиге бүрүзү бодунуң төрөл бөлүү-биле, дөргүл-төрели-биле кады көжүп чоруп турган.

Саннар 3

Левиттерниң чизе-бүрүткели болгаш албан-хүлээлгелери

¹Аарон биле Моисейниң төрөл бөлүүндөн укталган улус бо-дур. Дээрги-Чаяакчы Моисей-биле Синай дагга чугаалажып турган үеде,

²⁻³Аарон дараазында оолдарлыг болган: дун оглу Надав, Авиуд, Элеазар болгаш Ифамар. Оларны Бурганга бараан боор кылдыр ыдыктап, шилип чаап каан турган.

⁴Ынчалза-даа Надав биле Авиуд ийи Синай ховузунга Дээрги-Чаяакчының таарымчалыг деп көрбээни отту Аңаа эккеп салгаш, Ооң мурнунга өлүп калган, а оларның соон салгаар оолдары турбаан. Чүгле Элеазар биле Ифамар ачазы Аарон-биле кады Дээрги-Чаяакчының бараалгакчылары бооп арткан.

⁵Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

⁶«Левийниң аймаан, Бурганның бараалгакчызы Ааронга дузалаар кылдыр, ооң мурнунга эккеп каг.

⁷Левиттер ыдыктыг черге кылып ужурлуг ажылдар кылып, Аароннуң база шупту чоннуң өмүнээзинден Ужуражылга майгынының мурнунга албан-хүлээлгени күүсетсиннер.

⁸Олар майгынның хамык эт-херекселдери дээш ээ-харысалгалыг болуп, ыдыктыг черге ажылдар кылып, израильчилерниң албан-хүлээлгелерин күүсетсиннер.

⁹Левиттерни Ааронга болгаш ооң оолдарына хүлээдип бер – израиль чоннуң аразындан Ааронга хүлээдип бээр ужурлуг улус ол-дур.

¹⁰А Ааронга болгаш ооң оолдарыңа боттарының бараалгакчы хүлээлгезин күүседир даалгадан берип каг – өске-бир кижин ол бараан болуушкунга киржи бээр болза, ону өлүрүп каар ужурлуг».

¹¹Оон Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп дужааган:

¹²«Мен левиттерни израиль чоннуң баштай төрүттүнген бүгү оолдарының орнунга ап алган мен, ынчангаш олар ам Меңээ хамааржыр.

¹³Дун төл бүрүзү-ле Мээңии болгай; шупту египет дун төлдерни узуткап каан хүнүмде израиль чонда кижиниң-даа, мал-маганның-даа дун төлдерин Бодумга аңгылап, ыдыктап алган мен – олар ам Меңээ хамааржыр. Мен – Дээрги-Чаяакчы-дыр мен».

¹⁴Дээрги-Чаяакчы Моисейге Синай ховузунга мынча деп чугаалаан:

¹⁵«Левийниң үре-салгалын оларның төрөл бөлүктөрүн, ада-өгбезин барымдаалап, чизелеп сана. Бир айдан өрү назылыг шупту эр улусту санап каг».

¹⁶Моисей оларны Дээрги-Чаяакчының дужаал берген сөзүнүң аайы-биле санап каан.

¹⁷Левийниң оолдарының аттары бо-дур: Гирсон, Кохат болгаш Мерари.

¹⁸Гирсоннуң оолдарының аттары: Ливни биле Шимей, олардан төрөл бөлүктөр укталган.

¹⁹Кохаттың оолдары Амрам, Ицгар, Хеврон болгаш Узиил олардан база төрөл бөлүктөр укталган.

²⁰Мерариниң оолдары Махли биле Мушиден база төрөл бөлүктөр укталган. Левийден укталган, ада-өгбе барымдаалап адаан төрөл бөлүктөр ол-дур.

²¹Гирсондан укталган төрөл бөлүктөр: ливни биле шимей; олар Гирсоннуң төрөл бөлүктөри-дир.

- ²²Оларны санаарга, бир айдан өрү назылыг эр улустуң ниити саны 7500 кижиге болган.
- ²³Гирсондан укталган төрөл бөлүктөр майгынның артынга, ооң барыын талазынга турлагжып аар турган.
- ²⁴Гирсоннуң үре-салгалының баштыңы – Лаелдин оғлу Элиасаф.
- ²⁵Ужуражылга майгынынга Гирсоннуң үре-салгалынга хайгаараар кылдыр дагзып турар чүүлдер бо-дур: майгынның боду, ооң шывыы, майгынче кирер черниң көжегези,
- ²⁶майгынны болгаш өргүл салыр бедигээшти долгандыр турар херимниң шывыглары, херимче кирер черниң хаалга-шывыы база майгынның шупту ажилдарын кылырынга херек хендирлер.
- ²⁷Кохаттан укталган төрөл бөлүктөр: амрам, ицгар, хеврон болгаш узиил; олар Кохаттың төрөл бөлүктери-дир.
- ²⁸Оларда бир айдан өрү назылыг эр улустуң ниити саны 8600 кижиге болган. Олар ыдыктыг чүүлдер дээш ээ-харыысалгалыг турган.
- ²⁹Кохаттан укталган төрөл бөлүктөр майгынның мурнуу чүкче көрүнгөн талазынга турлагжып аар турган.
- ³⁰Кохаттың үре-салгалының баштыңы – Узиилдин оғлу Элицафан.
- ³¹Оларга хайгаараар кылдыр дагзып турар чүүлдер бо-дур: ыдыктыг аптара, ширээ, чырыткы, өргүл салыр бедигээштер, Бурганга бараан болурда ажыглаар ыдыктыг савалар база көжеге. Оларның кылыр ажылы шак ол чүүлдер-биле холбаалыг.
- ³²А левиттерниң баштыңнарының даргазы – Аарон бараалгакчының оғлу Элеазар. Ыдыктыг чүүлдер дээш ээ-харыысалгалыг улус ооң хайгааралының адаанда турар.
- ³³Мерариден укталган төрөл бөлүктөр: махли биле муши; олар Мерариниң төрөл бөлүктери-дир.

³⁴Оларны санаарга, бир айдан өрү назылыг эр улустуң ниити саны 6200 кижиге болган.

³⁵Мерариниң үре-салгалының баштыңы – Авихаилдиң оглу Цириил. Ол төрөл бөлүктөр майгынның соңгу чүкче көрүнгөн талазынга турлагжып аар турган.

³⁶Мерариниң үре-салгалынга хайгаараар кылдыр дагзып турар чүүлдер бо-дур: майгынны тудуп турар рамкалар, доора оорга ыяштар, адагаштар, дөжектер болгаш майгынның эт-херекселдери; оларның кылыр ажылы ол чүүлдер-биле холбаалыг.

³⁷Ол ышкаш даштыкы херимниң бүгү талаларында адагаштарны, оларның дөжектерин, өргеннерин болгаш хендирлерин база хайгаарап турганнар.

³⁸А Ужуражылга майгынының мурнунга, ооң чөөн чүкче көрүнгөн талазынга Моисей база Аарон оолдары-биле турлагжып аар турган. Оларга израиль чоннуң өмүнээзинден ыдыктыг өргээге албан-хүлээлге күүседирин хүлээндирген; ыдыктыг черже чоокшулап келген өске кижини өлүрүп каар ужурлуг.

³⁹Моисей биле Аароннуң Дээрги-Чаяакчының дужааганын ёзугаар санап кааны, бир айдан өрү назылыг эр левиттерниң ниити саны 22 000 кижиге болган.

Дун оолдарны садып хостааны

⁴⁰Дээрги-Чаяакчы Моисейге: «Израиль чоннуң бир айдан өрү назылыг шупту дун оолдарын санаашкынче кирип, даңзылап каг.

⁴¹А левиттерни Меңээ аңгылап бараалгат, израиль чоннуң шупту дун оолдарының орнунга – левиттерни, израильчилерниң шупту дун бооп төрүттүнгөн мал-маганының орнунга – левиттерниң мал-маганын алып мен» – деп чугаалаан.

⁴²Моисей Дээрги-Чаяакчының дужааганын ёзугаар израиль чоннуң шупту дун оолдарын санап каан.

⁴³Санаашкын кылырга, бир айдан өрү назылыг дун оолдарның ниити саны 22 273 кижиге болган.

⁴⁴Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

⁴⁵«Израиль чоннуң шупту дун оолдарының орнунга левиттерни, а мал-маганының орнунга – левиттерниң мал-маганын аңгылап ал, левиттер Меңээ хамаарышсын. Мен – Дээрги-Чаяакчы-дыр мен.

⁴⁶А израиль чоннуң дун оолдары дээш алып, левиттерниң санындан артып турар 273 кижиге дээш садызы мындыг болур:

⁴⁷бир кижиге дээш-ле беш шекел мөңгүнден чыып аар сен – ыдыктыг черге ажыглаар шекелди ажыглап, деңзиге. (Бир шекелдиң деңзиге чээрби герага дең болур.)

⁴⁸Ол мөңгүнү Ааронга болгаш ооң оолдарыга израиль чонда артып турар улусту садып хостаар кылдыр бериптер сен».

⁴⁹Моисей левиттер-биле солуурга, саны артып турар дун оолдар дээш садызы кылдыр берген мөңгүнү ап алган.

⁵⁰Ол израильчилерниң дун оолдары дээш ыдыктыг черге ажыглаар 1365 шекел деңзиге мөңгүнү чыып алган.

⁵¹Моисей Дээрги-Чаяакчының аңаа дужаал берген сөзүнүң аайы-биле садызы болган мөңгүнү Ааронга болгаш ооң оолдарыга хүлээди берген.

Саннар 4

Кохаттың үре-салгалының ажил-үүлези

¹Дээрги-Чаяакчы Моисей биле Ааронга мынча дээн:

²«Левийниң аймааның аразындан Кохаттың үре-салгалын оларның төрөл бөлүктөрүн, ада-өгбегин барымдаалап санап каг –

³Үжен хардан бежен хар чедир назылыг, Ужуражылга майгынынга ажилдаар албан-хүлээлгезин күүседип шыдаар шупту эр улусту санап каг.

⁴Кохаттың үре-салгалының майгынга кылыр ажилдары аажок ыдыктыг чүүлдер-биле харылзаалыг болур.

⁵Турлагда чон көжүп үнер деп турда, Аарон оолдары-биле майгынче киргеш, көжегени дүжүргеш, ооң-биле ыдыктыг аптараны шып кагзын.

⁶Оон аптараны тахаш кештеринден даараан шывыг-биле шыпкаш, ооң кырынга көк өңнүг, бүдүн кезектен бүткен пөстү чаткаш, көдүрткүүш-мергелерни кедирип кагзын.

⁷Ыдыктаан хлебтер салыр ширээге көк өңнүг шывыг чаткаш, аңаа тавактар, хымыштар, арага кудуп, чажар аяктар болгаш дашкаларны салып кагзын; ширээ кырынга үргүлчү эккеп салыр ужурлуг өргүл хлебтерин салып каан турзун.

⁸А ол бүгүнү кызыл өңнүг шывыг-биле, оон тахаш шывыг-биле шыпкаш, көдүрткүүш-мергелерни кедирип кагзын.

⁹Көк өңнүг шывыгны ап алгаш, чырыткыны база ооң деңнерин, дең өзээ үзе ызырар кыскаштарны, дең кыпсырда ажыглаар саваларны, чырыткыга ажыглаар олива үзү кудар хамык саваларны шып кагзын.

¹⁰Оон чырыткыны база ооң хамык херекселдерин тахаш шывыг-биле ораай шыпкаш, көдүрткүүш-мергеге ааттындыр азып кагзын.

¹¹Айдызаар алдын бедигээшке көк өңнүг шывыгны чаткаш, ону тахаш шывыг-биле шыпкаш, бедигээштиң көдүрткүүш-мергелерин кедирип кагзын.

¹²Олар ыдыктыг майгынга ажыглаар хамык эт-херекселдерни ап алгаш, көк өңнүг шывыг-биле ораагаш, тахаш шывыг-биле шыпкаш, көдүрткүүш-мергеге азып кагзын.

13 Өргүл салыр бедигээштиң хүлүн аштап каапкаш, ону кызыл-хүрең өңнүг шывыг-биле шып кагзын.

14Өргүл бедигээжинге ажыглаар хамык эт-херекселдерни: көс дажыглаар хүүрекчигештерни, илбектерни, хүл-узарларны, хан кудар аяктарны бедигээш кырынче салып кааш, ону тахаш шывыг-биле шыпкаш, ооң көдүрткүүш-мергелерин кедирип кагзын.

15Турлагда чон көжүп үнер деп турда, Аарон оолдары-биле ыдыктыг майгынны база ооң хамык эт-херекселдерин шып каан соонда, Кохаттың үре-салгалы ол бүгүнү дажыглаар дээш чедип келзин, ынчалза-даа олар ыдыктыг чүүлдерге дегбезин – оон башка өлүп каарлар.

16Аарон бараалгакчының оглу Элеазарның хайгааралында турар чүүлдер бо-дур: чырыткыже кудар олива үзү, айдызаар чаагай чыттыг холуксаа, үргүлчү эккеп салыр ужурлуг далган-тараа өргүлү болгаш шилип чаар олива үзү. Элеазарның хайгааралынга бүгү ыдыктыг майгын болгаш ында бар хамык эт-херекселдер турар».

17Дээрги-Чаяакчы Моисей биле Ааронга мынча деп чугаалаан:

18«Кохаттың төрөл бөлүү левиттер аразынга узуткаттырып аар кылдыр кылбаңар.

19Харын улус аажок ыдыктыг чүүлдерже чоокшулап тура, дириг артып, өлбезин дээш, мынчалыңар: Аарон оолдары-биле майгынче киргеш, оларны кылыр ажылының база дажыглаар чүүгүнүң чанынга тургузуп кагзын.

20А ыдыктыг чүүлдерни шарып турда, Кохаттың үре-салгалы ынаар көрбезин – оон башка өлүп каарлар».

Гирсоннун үре-салгалының ажил-үүлези

21Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

22«Гирсоннун үре-салгалын оларның төрөл бөлүктерин, ада-өгбезин барымдаалап санап каг –

²³үжен хардан бежен хар чедир назылыг, Ужуражылга майгынынга ажилдап-даа, аңаа албан-хүлээлгезин күүседип-даа шыдаар эр улустуң шуптузун санап каг.

²⁴Гирсоннуң үре-салгалының чүък дажыглап ажилдап тургаш, кылыр чүүлдери бо-дур.

²⁵Олар майгынның бодун база шывыгларын, ооң дээвиир-шивыын, кырынга салыр тахаш шывыын, майгынче кирер черни дуглаар көжегени дажыглазын.

²⁶Майгынны база өргүл салыр бедигээшти долгандыр турар херимниң шывыгларын, ынаар кирер хаалга-шивыгны, шупту шывыгларның хендирлерин база оларга хамааржыр хамык эт-херекселди дажыглазын. Гирсоннуң төрел бөлүү ол бүгү чүүлдерге хамаарыштыр кылыр ужурлуг шупту ажилдарны кылзын.

²⁷Гирсоннуң үре-салгалы чүък дажыглаар база өске-даа хамык ажилдарны Аароннуң болгаш ооң оолдарының айытканын ёзугаар кылзын. Оларга дажыглап турар бүгү чүүлдери дээш ээ-харыысалганы хүлээндирип калыңар.

²⁸Гирсоннуң үре-салгалының төрел бөлүү Аарон бараалгакчының оглу Ифамарның хайгааралы-биле Ужуражылга майгынынга ол ажилдарны кылыр ужурлуг».

Мерариниң үре-салгалының ажил-үүлези

²⁹«Мерариниң үре-салгалын оларның төрел бөлүктерин, ада-өгбезин барымдаалап санап каг –

³⁰үжен хардан бежен хар чедир назылыг, Ужуражылга майгынынга ажилдап, албан-хүлээлгезин күүседип шыдаар шупту эр улусту санап каг.

³¹Оларның майгынга ажил-албан кылып, дажыглаар чүүлдери бо-дур. Олар майгынны тудуп турар рамкаларны болгаш доора оорга ыяштарны, адагаштарны болгаш дөжектерни дажыглазын.

³²Майгынны долгандыр турар херимниң бүгү талаларында адагаштарын, оларның дөжектерин, өргеннерин, хендирлерин, ол бүгүге ажыглаар хамык эт-херекселдерин база дажыглазын. Кижиге бүрүзүнге ооң дажыглаар ужурлуг эт-херекселин тодарадып бериңер.

³³Мерариниң үре-салгалының төрел бөлүү Ужуражылга майгынынга Аарон бараалгакчының оглу Ифамарның хайгааралы-биле ол бүгү ажилдарны кылыр ужурлуг».

Албан-хүлээлге күүседип шыдаар левиттерни санааны

³⁴Моисей, Аарон болгаш израиль ниитилелдиң баштыңнары Кохаттың үре-салгалын оларның төрел бөлүктөрүн, ада-өгбезин барымдаалап санааш,

³⁵үжен хардан бежен хар чедир назылыг, Ужуражылга майгынынга ажилдаар албан-хүлээлгезин күүседип шыдаар шупту эр улусту санап кааннар.

³⁶Оларның төрел бөлүүн санаарга, 2750 эр кижиге бар болган.

³⁷Кохаттың төрел бөлүүндөн санаттыңан, майгында бараан болуп турар улус шупту ол-дур; Моисей биле Аарон оларны Дээрги-Чаякчының Моисейни дамчыштыр берген айтышкынын ёзуугаар санап каан.

³⁸Гирсоннуң үре-салгалын оларның төрел бөлүктөрүн, ада-өгбезин барымдаалап санааш,

³⁹үжен хардан бежен хар чедир назылыг, Ужуражылга майгынынга ажилдаар албан-хүлээлгезин күүседип шыдаар шупту эр улусту санап кааннар.

⁴⁰Оларның төрел бөлүүн ада-өгбезин барымдаалап санаарга, 2630 эр кижиге бар болган.

⁴¹Гирсоннуң үре-салгалының төрел бөлүүнде санаттыңан, майгында бараан болуп турар улус шупту ол-дур; Моисей биле Аарон оларны Дээрги-Чаякчының айтышкынын ёзуугаар санап каан.

⁴²Мерариниң үре-салгалын оларның төрел бөлүктерин, ада-өгбезин барымдаалап санааш,

⁴³үжен хардан бежен хар чедир назылыг, Ужуражылга майгынынга ажилдаар албан-хүлээлгезин күүседип шыдаар шупту эр улусту санап кааннар.

⁴⁴Оларның төрел бөлүүн санаарга, 3200 эр кижиге бар болган.

⁴⁵Мерариниң үре-салгалының төрел бөлүүндө санаттырган улус ол-дур; Моисей биле Аарон оларны Дээрги-Чаяакчының Моисейни дамчыштыр берген айтышкынын ёзугаар санап каан.

⁴⁶Моисей, Аарон болгаш израиль чоннуң баштыңнары шупту левиттерни оларның төрел бөлүктерин, ада-өгбезин барымдаалап санап каан.

⁴⁷⁻⁴⁸үжен хардан бежен хар чедир назылыг, Ужуражылга майгынынга ажилдап-даа, аңаа албан-хүлээлгезин күүседип-даа шыдаар шупту эр улусту санаарга, 8580 кижиге бар болган.

⁴⁹Дээрги-Чаяакчының дужаалын ёзугаар, Моисейниң хайгааралының адаа-биле левит кижиге бүрүзүнүң кылыр ажилдарын, дажыглаар чүгүн тодараткаш, оларның шуптузун Дээрги-Чаяакчының Моисейге дужааганын ёзугаар санап каан.

Саннар 5

Арыг эвес улус дугайында дүрүм-хоойлу

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²«Кеш аарыглыг, мага-бодундан чүве сыстып турар база өлгөн кижиге деггеш, арыг эвес апарган улустуң шуптузун турлагдан шөлүптөрин израиль чонга дужаа.

³Эр-даа, херээжен-даа улус болза, турлагдан шөлүптүңөр – Мээң чон аразында чурттап турарым турлагны олар бужартатпазын».

⁴Израиль чон ынчалдыр кылып, шак ындыг улусту турлагдан шөлүпкен; израильчилер Дээрги-Чаяакчы Моисейге канчаар дужааганыл, ынчаар күүсеткен.

Кем-буруу дээш төлевир

⁵Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

⁶«Израиль чонга мону чугаала. Бир эр азы херээжен кижиге өске кижиге удур кандыг-бир бачыт үүлгеткени-биле Дээрги-Чаяакчыга удур кемниг херек кылыр болза, ол дээш буруулуг-дур.

⁷Ынчангаш ол эр азы херээжен кижиге үүлгеткен бачыдын миннип чугаалазын, чедирген когаралы дээш төлевирниң бүрүн өртээнге ол эт-хөреңгиниң өртээниң бештиң бирин немээш, когараан кижиге төлезин.

⁸Когараан кижиге боду өлүп калган, а ооң чоок төрелдери турбаан дижик. Чедирген когарал дээш төлевирни алыр кижиге чок болза, ол Дээрги-Чаяакчыга хамааржыр – ынчангаш бараалгакчының буруулуг кижини арыглап турары кем-буруу дээш өргүүр кошкарга немей ол төлевир бараалгакчыны болзун.

⁹Израиль чоннуң бараалгакчыга эккеп турар ыдыктыг онза өргүлдери шуптузу база бараалгакчыга хамааржыр.

¹⁰Кандыг-даа кижиниң ыдыктыг өргүлү бараалгакчыга хамааржыр; кандыг-даа кижиниң бараалгакчыга эккеп берип турар чүвези аңаа хамааржыр».

Хүннээшкин дугайында дүрүм-хоойлу

¹¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

¹²«Израиль чонга мону дыңнадып чугаала. Кандыг-бир эр кижиге кадайы өскерлип, ашаанга шынчы эвес апарган дижик.

¹³Өске эр кижиге ол кадай-биле хойгашкаш, үре төгерге, ол чорук херээженниң ашаанга билдинмейн барып, демги херээжен чажыды-биле бужар болу бээрге, аңаа херечи болур кижиге турбаан, херээженниң мегези туттурбаан дижик.

¹⁴Ашаа хүннээчел сагышка алзып, бодунуң арыг эвес кадайын хүнней берген азы арыг эвес апарбаан-даа кадайын хей черге хүнней берген дижик.

¹⁵Ашаа ынчан кадайын Бурганның бараалгакчызынга эккелгеш, ол дээш өргүл кылдыр бир эфа иштиниң оннуң бир кезээ арбай далганын салзын, ынчалза-даа далганче олива үзү кутпазын база ладан салбазын, чүге дээрге ол далган-тараа – хүннээшкин өргүлү-дүр, кем-буруу дугайында сагындырап турар сактыышкын өргүлү-дүр.

¹⁶А бараалгакчы ол херээженни Дээрги-Чаяакчының мурнунче чоокшулады берзин.

¹⁷Оон дой савага ыдыктыг суг куткаш, Ужуражылга майгынының иштинде черден довурактан ап алгаш, ол сугже урупсун.

¹⁸Бараалгакчы демги херээженни Дээрги-Чаяакчының мурнунга тургускаш, ооң бажының дүгүн часкаш, сактыышкын өргүлүн ооң холунга тутсуп берзин – ол дээрге хүннээшкин өргүлү-дүр, а бараалгакчының холунга херээжен кижиге каргыш халдадыр ажыг суг турар.

¹⁹Ооң соонда бараалгакчы демги херээженниң аксы-сөзүн алыр дээш: „Сээң-биле кым-даа хойгашпаан болза, сен арыг хевээр артып, ашааңга өскерилбээн болзуңза, каргыш халдадыр бо ажыг суг сеңээ хора чедирбес.

²⁰А бир эвес ашааңга өскерлип, бужар апарган болзуңза, ашааңдан өске эр кижиге биле хойгажыпкан болзуңза...“ – дээр.

²¹Бараалгакчы оон ол херээженге каргыш салып, мынча деп чугаалаар: „Дээрги-Чаяакчы сени бодунуң чонунга каргаттырып, бак сөглеттирген кижиге кылып кагзын – сээң урууң савазы кургап, хырның сиңе берзин.

²²Каргыш халдадыр бо суг ишти-хырныңче киир аксын – сээң урууң савазы кургап, хырның сиңе берзин“. А херээжен кижиге: „Аминь, ындыг-ла болзун“ – деп даңгыраглазын.

²³Бараалгакчы ол каргыш сөстөрүн дүрүг-номга бижээш, ажыг сугже балалдыр чуп каапсын,

²⁴оон каргыш халдадыр ажыг сугну демги херээженге ижиртир ужурлуг – аңаа ажыг-човалаң көргүзөр ол суг ооң иштинче кире берзин.

²⁵Бараалгакчы ол херээженниң холундан хүннээшкин өргүлүнүң далган-тараазын ап алгаш, ону онза өргүл кылдыр Дээрги-Чаяакчының өргүл бедигээжинче салып кагзын.

²⁶Бараалгакчы далган-тараа өргүлүндөн бир адыш ишти – сагындырыг болур кезээн ап алгаш, ону өргүл бедигээжинге өрттедипсин, а ооң соонда демги херээженге сугну ижиртсин.

²⁷Сугну херээженге ижирткен соонда, ол бужар бооп, ашаанга өскерилген болза, каргыш халдадыр суг ооң иштинче киргеш, ажыг-човалаң көргүзөр – ооң уруг савазы кургап, хырны сиңе бээр, ол херээжен чонунуң аразынга каргаттырар.

²⁸А бир эвес ол херээжен бужар чүве кылбаан, арыг хевээр болза, аңаа хора халдавас, харын ажы-төл божуп шыдаар аргалыг болур.

²⁹Хүннээшкин дугайында дүрүм-хоойлу бо-дур: кадайы ашаанга өскерилгеш, арыг эвес болу бергенде

³⁰азы ашаа кижини хүннээчел сагышка алыскаш, кадайын хүнней бергенде, ону ажыглаар. Ашаа ол таварылгада кадайын Дээрги-Чаяакчының мурнунга эккеп тургузуптарга, бараалгакчы ол бүгүнү бо дүрүм-хоойлу ёзугаар кадайынга хамаарыштыр күүседир.

³¹Ашаа кижини буруудан арыг болур, а кадайы буруузун боду чүктээр».

Саннар 6

Назорейлер дугайында дүрүм-хоойлу

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²«Израиль чонга мону дамчыдып чугаала. Бир эвес эр азы херээжен кижиназорей болурунун онза даңгыраан берип, бодун Дээрги-Чаяакчыга бараалгадыр деп турар болза,

³ол кижинарага болгаш өске-даа эзиртир суксун ижеринден ойталаар, виноградтан кылган ажыг хандыны азы кандыг-даа өске суксунну ишпес ужурлуг база чаа виноград каттарын-даа, кадырып каан үзүмнү-даа чивес ужурлуг.

⁴Назорей бооп аңгыланган хуусаазының дургузунда ол кижинавиноградтан кылган кандыг-даа аыш-чем чивес ужурлуг; виноград сөөкчүгештерин-даа, ооң картын-даа чивезин.

⁵Назорей бооп даңгыраглаан хуусаазының дургузунда ол кижинажының дүгүн шуут таарып, чүлүвес ужурлуг. Дээрги-Чаяакчыга бодун бараалгаткан хуусаазы эрткижеге чедир, ол кижиныдыктыг бооп артар, ажының дүгүн узадыр өстүрер ужурлуг.

⁶Дээрги-Чаяакчыга бодун бараалгаткан хуусаазының дургузунда ол кижисекче чоокшулавас ужурлуг.

⁷Бодунун ада-иези азы бодунун акы-дуңмазы, азы угба-дуңмазы өлү бээрге безин, ол кижиноларже чоокшулавазын – арыг эвес апарбазын – Бурганга бараалгаттырганының демдээ ооң бажында көскү болгай.

⁸Назорей бооп турары хуусааның дургузунда ол кижинДээрги-Чаяакчының мурнунга ыдыктыг болур ужурлуг.

⁹А назорейниң чанынга кандыг-бир кижиненертен өлүп каарга, ооң назорей болганын демдегледип турар бажы* бужартай берген дижик. Ол назорей кижинооң соонда чеди хүн эрткенде – бодун арыглаар ужурлуу хүнде – ажының дүгүн дөңгүрертир чүлүп алзын.

¹⁰Сески хүнде ол кижинийи көге-буганы азы ийи көгээзинни Бурганның бараалгакчызынга, Ужуражылга майгынынче кирер черге эккээр ужурлуг.

¹¹Бараалгакчы ол ийи куштуң бирээзин бачыт дээш өргүл кылдыр, а өскезин – бүрүн өрттедир өргүл кылдыр салгаш, өлүг кижиниң чанынга тургаш, арыг эвес апарган назорейни арыглап, ооң бажын ол-ла хүн ыдыктап кагзын.

¹²Демги кижини бодун Дээрги-Чаяакчыга бараалгадып, назорей болган хуусаазын катап эгелеп алгаш, кем-буруу дээш өргүл кылдыр бир харлыг эр хураганны эккеп салыр ужурлуг; а биеэги хуусаа хилис барган, чүге дээрге ооң баштай назорей бооп аңгыланганы бужар апарган-дыр.

¹³Назорей бооп турар хуусаазы төне берген назорей кижини дугайында дүрүм бо-дур. Ол кижини Ужуражылга майгынынче кирер черге эккээрге,

¹⁴Дээрги-Чаяакчыга дараазында өргүлдери: четпес-дудуу эвес бир харлыг эр хураганны бүрүн өрттедир өргүл кылдыр, четпес-дудуу эвес бир харлыг кыс хураганны бачыт дээш өргүл кылдыр, четпес-дудуу эвес бир кошкарны эп-найырал өргүлү кылдыр эккеп салыр ужурлуг.

¹⁵Бир аргаан хааржак ишти – кызыл-тас далганындан ажыткы-биле хөөтпейн быжырган, олива үзү холаан хлебтерни база олива үзү-биле кырын чаап каан чуга хаарган далганнарны эккеп салзын. Ол бүгү өргүлдер-биле кады далган-тараа база арага өргүлдерин салзын.

¹⁶Бурганның бараалгакчызы ол бүгүнү Дээрги-Чаяакчының мурнунга эккелгеш, назорейниң бачыт дээш өргүлүн база бүрүн өрттедир өргүлүн салзын.

¹⁷Бараалгакчы оон эп-найырал өргүлүнүң кошкарын бир аргаан хааржак ишти далганнар база хлебтер-биле кады Дээрги-Чаяакчыга өргүл кылдыр салзын. Оон далган-тараа өргүлүн болгаш арага өргүлүн база салзын.

¹⁸Назорей кижиге майгынче кирер черге ол назорей дээрзин демдеглек турган бажын дөңгүрертир чүлүп алзын база бажының дүгүн ап алгаш, эп-найырал өргүлүнүң адаанда отче каапсын.

¹⁹Бараалгакчы дүлүп каан кошкар өштүн база аргаан хааржактан бир хлебти, бир чуга хаарган далганны ап алгаш, бажын дөңгүрертир чүлүдүп алган назорейге тутсуп берзин.

²⁰Оон бараалгакчы ол бүгүнү Дээрги-Чаяакчыга онза өргүлдер кылдыр бараалгатсын. Шак ол ыдыктыг өргүлдер Дээрги-Чаяакчыга өргүп салган төш болгаш дөңмек-биле кады бараалгакчыга хамааржыр. Оон соонда назорей кижиге арага ижип болур.

²¹Назорей болурунун даңгыраан берген кижиге дугайында дүрүм ол-дур. Оон назорей болганы дээш Дээрги-Чаяакчыга салыр ужурлуг өргүлү ол-дур. Оон аңгыда ол кижиге бодунун шаа-биле өске өргүлдерни база салып болур. Ол кижиге назорей болурунун дугайында дүрүм ёзугаар канчаар даңгыраглааныл, ынчаар күүседир ужурлуг».

Бараалгакчыларның чонну алгап-йөрээгени

²²Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²³«Ааронга болгаш оон оолдарына монун дамчыдып чугаала. Олар израиль чонну йөрээп тура, мынча дизин:

²⁴„Дээрги-Чаяакчы сеңээ ачы-буян хайырлап, сени кадагалазын!

²⁵Дээрги-Чаяакчы Бодунун чырыткылыг арны-биле сени херелдендир чырытсын, сенче ээ көрүнзүн!

²⁶Дээрги-Чаяакчы көрүжүн сенче ээлдирзин, чагай чорукту сеңээ хайырлазын!“

²⁷Аарон болгаш оон оолдары Мээң адым-биле израильчилерни йөрээзин, Мен ынчан оларга ачы-буяным хайырлаар мен».

Саннар 7

Чоннун баштыңнарының өргүлдери

¹Моисей Ужуражылга майгынын тудуп дооскаш, ону, ооң хамык херекселдерин олива үзү-биле чаап, ыдыктап каан база өргүл салыр бедигээшти, ооң хамык херекселдерин чаап, ыдыктап каан.

²Ынчан Израильдин аймактарының баштыңнары аңаа чедип келгеннер. Төрел бөлүктөрнүн улуг кижилери, санаашкынны эргелеп-башкарып турган улус ол чүве-дир.

³Олар боттарының дараазында өргүлдерин Дээрги-Чаяакчының мурнунга эккелгеннер. Кыры шывыглыг алды терге биле он ийи буганы: ийи баштыңдан-на – бир терге база бир баштыңдан-на – бир буга кылдыр өргээ-майгынның мурнунга эккеп кааннар.

⁴Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

⁵«Баштыңнарның өргүп турар чүүлдерин хүлээп ал – ол бүгүнү майгынга ажылдар кылырда ажыглаар кылдыр левиттерге, кылып турар ажылын барымдаалап, бериптер сен».

⁶Моисей тергелер биле бугаларны хүлээп алгаш, левиттерге дамчыдып берген.

⁷Ийи терге биле дөрт буганы Гирсоннуң үре-салгалынга, оларның кылып турар ажылының хевирин барымдаалап, хүлээдип берген;

⁸дөрт терге биле сес буганы Мерариниң үре-салгалынга, кылып турар ажылын барымдаалап, хүлээдип берген; ол эт-херексел Аарон бараалгакчының оглу Ифамарның хайгааралында турган.

⁹А Кохаттың үре-салгалынга чүнү-даа бербээн, чүге дээрге оларның ажылы – ыдыктыг чүүлдерни боттарының эгиннеринге салгаш, дажыглаары турган.

¹⁰Чоннуң баштыңнары өргүл салыр бедигээшти олива үзү-биле чаап каан хүнде бедигээшти ыдыктаанынга бараалгаткан өргүлдерни ооң мурнунга эккеп салып кааннар.

¹¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге: «Бир хүнде-ле бир баштың кижиге бедигээшти ыдыктаанынга бараалгаткан өргүлүн эккеп турзун» – дээн.

¹²Бирги хүнде бодунуң өргүлүн эккелген кижиге – Аминадавтың оглу, Иуданың аймааның баштыңы Наассон болган.

¹³Ооң өргүлү бо-дур: 130 шекел деңзилиг бир мөңгүн тавак, 70 шекел деңзилиг бир мөңгүн хува аяк (оларның деңзизин ыдыктыг черге ажыглаар шекел ёзугаар тодараткан) – ол ийи саваны далган-тараа өргүлү болур, олива үзү холаан эң шынарлыг кызыл-тас далганы-биле долдуруп каан болган;

¹⁴айдызаар чүүлдер-биле долдуруп каан, 10 шекел деңзилиг бир алдын дагыл:

¹⁵бүрүн өрттедир өргүл кылдыр – бир бугажык, бир кошкар, бир харлыг эр хураган;

¹⁶бачыт дээш өргүл кылдыр – бир дүктүгүр хуна;

¹⁷эп-найырал өргүлү кылдыр – ийи буга, беш кошкар, беш хуна, бир харлыг беш эр хураган. Аминадавтың оглу Наассоннуң өргүлү ол-дур.

¹⁸Ийиги хүнде Цуарның оглу, Иссахарның аймааның баштыңы Нафанаил өргүлүн эккелген.

¹⁹Ол бодунуң өмүнээзинден дараазында өргүлдерни эккелген: 130 шекел деңзилиг бир мөңгүн тавак, 70 шекел деңзилиг бир мөңгүн хува аяк (оларның деңзизин ыдыктыг черге ажыглаар шекел ёзугаар тодараткан) – ол ийи саваны далган-тараа өргүлү болур, олива үзү холаан эң шынарлыг кызыл-тас далганы-биле долдуруп каан болган;

²⁰айдызаар чүүлдер-биле долдуруп каан, 10 шекел деңзилиг бир алдын дагыл;

²¹бүрүн өрттедир өргүл кылдыр – бир бугажык, бир кошкар болгаш бир харлыг эр хураганны;

²²бачыт дээш өргүл кылдыр – бир дүктүгүр хунаны;

²³эп-найырал өргүлү кылдыр – ийи буга, беш кошкар, беш хуна болгаш бир харлыг беш эр хураганны. Цуарның оглу Нафанаилдин өргүлү ол-дур.

²⁴Үшкү хүнде Хелоннуң оглу, Завулоннуң үре-салгалының баштыңы Элиав чедип келген.

²⁵Ооң өргүлү бо-дур: 130 шекел деңзилиг бир мөңгүн тавак, 70 шекел деңзилиг бир мөңгүн хува аяк (оларның деңзизин ыдыктыг черге ажыглаар шекел ёзугаар тодараткан) – ол ийи саваны далган-тараа өргүлү болур, олива үзү холаан эң шынарлыг кызыл-тас далганы-биле долдуруп каан болган;

²⁶айдызаар чүүлдер-биле долдуруп каан, 10 шекел деңзилиг бир алдын дагыл;

²⁷бүрүн өрттедир өргүл кылдыр – бир бугажык, бир кошкар, бир харлыг эр хураган;

²⁸бачыт дээш өргүл кылдыр – бир дүктүгүр хуна;

²⁹эп-найырал өргүлү кылдыр – ийи буга, беш кошкар, беш хуна, бир харлыг беш эр хураган. Хелоннуң оглу Элиавтың өргүлү ол-дур.

³⁰Дөрткү хүнде Шедеурнуң оглу, Рувимниң үре-салгалының баштыңы Элицур чедип келген.

³¹Ооң өргүлү бо-дур: 130 шекел деңзилиг бир мөңгүн тавак, 70 шекел деңзилиг бир мөңгүн хува аяк (оларның деңзизин ыдыктыг черге ажыглаар шекел ёзугаар тодараткан) – ол ийи саваны далган-тараа өргүлү болур, олива үзү холаан эң шынарлыг кызыл-тас далганы-биле долдуруп каан болган;

³²айдызаар чүүлдер-биле долдуруп каан, 10 шекел деңзилиг бир алдын дагыл;

³³бүрүн өрттедир өргүл кылдыр – бир бугажык, бир кошкар, бир харлыг эр хураган;

³⁴бачыт дээш өргүл кылдыр – бир дүктүгүр хуна;

³⁵эп-найырал өргүлү кылдыр – ийи буга, беш кошкар, беш хуна, бир харлыг беш эр хураган. Шедеурнуң оглу Элицурнуң өргүлү ол-дур.

³⁶Бешки хүнде Цури-Шаддайның оглу, Симеоннуң үре-салгалының баштыңы Шелумиил чедип келген.

³⁷Ооң өргүлү бо-дур: 130 шекел деңзилиг бир мөңгүн тавак, 70 шекел деңзилиг бир мөңгүн хува аяк (оларның деңзизин ыдыктыг черге ажыглаар шекел ёзугаар тодараткан) – ол ийи саваны далган-тараа өргүлү болур, олива үзү холаан эң шынарлыг кызыл-тас далганы-биле долдуруп каан болган;

³⁸айдызаар чүүлдер-биле долдуруп каан, 10 шекел деңзилиг бир алдын дагыл;

³⁹бүрүн өрттедир өргүл кылдыр – бир бугажык, бир кошкар, бир харлыг эр хураган;

⁴⁰бачыт дээш өргүл кылдыр – бир дүктүгүр хуна;

⁴¹эп-найырал өргүлү кылдыр – ийи буга, беш кошкар, беш хуна, бир харлыг беш эр хураган. Цури-Шаддайның оглу Шелумиилдин өргүлү ол-дур.

⁴²Алдыгы хүнде Регуилдин оглу, Гадтың үре-салгалының баштыңы Элиасаф чедип келген.

⁴³Ооң өргүлү бо-дур: 130 шекел деңзилиг бир мөңгүн тавак, 70 шекел деңзилиг бир мөңгүн хува аяк (оларның деңзизин ыдыктыг черге ажыглаар шекел ёзугаар тодараткан) – ол ийи саваны далган-тараа өргүлү болур, олива үзү холаан эң шынарлыг кызыл-тас далганы-биле долдуруп каан болган;

⁴⁴айдызаар чүүлдер-биле долдуруп каан, 10 шекел деңзилиг бир алдын дагыл;

⁴⁵бүрүн өрттедир өргүл кылдыр – бир бугажык, бир кошкар, бир харлыг эр хураган;

⁴⁶бачыт дээш өргүл кылдыр – бир дүктүгүр хуна;

⁴⁷эп-найырал өргүлү кылдыр – ийи буга, беш кошкар, беш хуна, бир харлыг беш эр хураган. Регуилдин огу Элиасафтың өргүлү ол-дур.

⁴⁸Чедиги хүнде Аммиудтуң огу, Эфремниң үре-салгалының баштыңы Элишама чедип келген.

⁴⁹Ооң өргүлү бо-дур: 130 шекел деңзилиг бир мөңгүн тавак, 70 шекел деңзилиг бир мөңгүн хува аяк (оларның деңзизин ыдыктыг черге ажыглаар шекел ёзугаар тодараткан) – ол ийи саваны далган-тараа өргүлү болур, олива үзү холаан эң шынарлыг кызыл-тас далганы-биле долдуруп каан болган;

⁵⁰айдызаар чүүлдер-биле долдуруп каан, 10 шекел деңзилиг бир алдын дагыл;

⁵¹бүрүн өрттедир өргүл кылдыр – бир бугажык, бир кошкар, бир харлыг эр хураган;

⁵²бачыт дээш өргүл кылдыр – бир дүктүгүр хуна;

⁵³эп-найырал өргүлү кылдыр – ийи буга, беш кошкар, беш хуна, бир харлыг беш эр хураган. Аммиудтуң огу Элишаманың өргүлү ол-дур.

⁵⁴Сески хүнде Педацурнуң огу, Манассияның үре-салгалының баштыңы Гамалиил чедип келген.

⁵⁵Ооң өргүлү бо-дур: 130 шекел деңзилиг бир мөңгүн тавак, 70 шекел деңзилиг бир мөңгүн хува аяк (оларның деңзизин ыдыктыг черге ажыглаар шекел ёзугаар тодараткан) – ол ийи саваны далган-тараа өргүлү болур, олива үзү холаан эң шынарлыг кызыл-тас далганы-биле долдуруп каан болган;

⁵⁶айдызаар чүүлдер-биле долдуруп каан, 10 шекел деңзилиг бир алдын дагыл;

⁵⁷бүрүн өрттедир өргүл кылдыр – бир бугажык, бир кошкар, бир харлыг эр хураган;

⁵⁸бачыт дээш өргүл кылдыр – бир дүктүгүр хуна;

⁵⁹эп-найырал өргүлү кылдыр – ийи буга, беш кошкар, беш хуна, бир харлыг беш эр хураган. Педацурнуң оглу Гамалиилдин өргүлү ол-дур.

⁶⁰Тоску хүнде Гидеонийниң оглу, Вениаминниң үре-салгалының баштыңы Авидан чедип келген.

⁶¹Ооң өргүлү бо-дур: 130 шекел деңзилиг бир мөңгүн тавак, 70 шекел деңзилиг бир мөңгүн хува аяк (оларның деңзизин ыдыктыг черге ажыглаар шекел ёзугаар тодараткан) – ол ийи саваны далган-тараа өргүлү болур, олива үзү холаан эң шынарлыг кызыл-тас далганы-биле долдуруп каан болган;

⁶²айдызаар чүүлдер-биле долдуруп каан, 10 шекел деңзилиг бир алдын дагыл;

⁶³бүрүн өрттедир өргүл кылдыр – бир бугажык, бир кошкар, бир харлыг эр хураган;

⁶⁴бачыт дээш өргүл кылдыр – бир дүктүгүр хуна;

⁶⁵эп-найырал өргүлү кылдыр – ийи буга, беш кошкар, беш хуна, бир харлыг беш эр хураган. Гидеонийниң оглу Авиданның өргүлү ол-дур.

⁶⁶Онгу хүнде Амми-Шаддайның оглу, Данның үре-салгалының баштыңы Ахиезер чедип келген.

⁶⁷Ооң өргүлү бо-дур: 130 шекел деңзилиг бир мөңгүн тавак, 70 шекел деңзилиг бир мөңгүн хува аяк (оларның деңзизин ыдыктыг черге ажыглаар шекел ёзугаар тодараткан) – ол ийи саваны далган-тараа өргүлү болур, олива үзү холаан эң шынарлыг кызыл-тас далганы-биле долдуруп каан болган;

⁶⁸айдызаар чүүлдер-биле долдуруп каан, 10 шекел деңзилиг бир алдын дагыл;

⁶⁹бүрүн өрттедир өргүл кылдыр – бир бугажык, бир кошкар, бир харлыг эр хураган;

⁷⁰бачыт дээш өргүл кылдыр – бир дүктүгүр хуна;

⁷¹эп-найырал өргүлү кылдыр – ийи буга, беш кошкар, беш хуна, бир харлыг беш эр хураган. Амми-Шаддайның оглу Ахиезерниң өргүлү ол-дур.

⁷²Он бирги хүнде Охранның оглу, Асирниң үре-салгалының баштыңы Пагиил чедип келген.

⁷³Ооң өргүлү бо-дур: 130 шекел деңзилиг бир мөңгүн тавак, 70 шекел деңзилиг бир мөңгүн хува аяк (оларның деңзизин ыдыктыг черге ажыглаар шекел ёзугаар тодараткан) – ол ийи саваны далган-тараа өргүлү болур, олива үзү холаан эң шынарлыг кызыл-тас далганы-биле долдуруп каан болган;

⁷⁴айдызаар чүүлдер-биле долдуруп каан, 10 шекел деңзилиг бир алдын дагыл;

⁷⁵бүрүн өрттедир өргүл кылдыр – бир бугажык, бир кошкар, бир харлыг эр хураган;

⁷⁶бачыт дээш өргүл кылдыр – бир дүктүгүр хуна;

⁷⁷эп-найырал өргүлү кылдыр – ийи буга, беш кошкар, беш хуна, бир харлыг беш эр хураган. Охранның оглу Пагиилдиң өргүлү ол-дур.

⁷⁸Он ийиги хүнде Энанның оглу, Неффалимниң үре-салгалының баштыңы Ахира чедип келген.

⁷⁹Ооң өргүлү бо-дур: 130 шекел деңзилиг бир мөңгүн тавак, 70 шекел деңзилиг бир мөңгүн хува аяк (оларның деңзизин ыдыктыг черге ажыглаар шекел ёзугаар тодараткан) – ол ийи саваны далган-тараа өргүлү болур, олива үзү холаан эң шынарлыг кызыл-тас далганы-биле долдуруп каан болган;

⁸⁰Айдызаар чүүлдер-биле долдуруп каан, 10 шекел деңзилиг бир алдын дагыл;

⁸¹Бүрүн өрттедир өргүл кылдыр – бир бугажык, бир кошкар, бир харлыг эр хураган;

⁸²Бачыт дээш өргүл кылдыр – бир дүктүгүр хуна;

⁸³Эп-найырал өргүлү кылдыр – ийи буга, беш кошкар, беш хуна, бир харлыг беш эр хураган. Энанның оглу Ахираның өргүлү ол-дур.

⁸⁴Өргүл салыр бедигээшти олива үзү-биле чаап турган хүнде, ону ыдыктаанынга бараалгадып, Израильдиң баштыңнарының салган өргүлдери бо-дур: он ийи мөңгүн тавак, он ийи мөңгүн хува аяк, он ийи алдын дагыл.

⁸⁵Бир мөңгүн тавак-ла 130 шекел деңзилиг, бир мөңгүн хува аяк-ла 70 шекел деңзилиг – ол мөңгүн савалар ниитизи-биле 2400 ыдыктыг шекел деңзилиг турган.

⁸⁶Айдызаар чүүл-биле долдуруп каан он ийи алдын дагылдың бирээзиле 10 ыдыктыг шекел деңзилиг, а оларның ниити деңзизи 120 шекел болган.

⁸⁷Бүрүн өрттеткен өргүл кылдыр салган мал шупту бо-дур: он ийи бугажык, он ийи кошкар, бир харлыг он ийи эр хураган. Олар-биле кады далган-тараа өргүлүн база бачыт дээш өргүл кылдыр он ийи дүктүгүр хунаны салган.

⁸⁸Эп-найырал өргүлү кылдыр салган мал шупту бо-дур: бода малдан – чээрби дөрт буга, алдан кошкар, алдан хуна, бир харлыг алдан эр хураган. Өргүл бедигээжин олива үзү-биле чаап каарга, ону ыдыктаанынга бараалгадып салган өргүлдер ол-дур.

⁸⁹Моисей Дээрги-Чаяакчы-биле чугаалажыр дээш Ужуражылга майгынынче кирип келгеш, ыдыктыг аптараның халывының кырында

турар ийи херувимниң аразындан ооң-биле чугаалашкан үннү дыңнап турган: Дээрги-Чаяакчы аңаа ынчалдыр чугаалап турган.

Саннар 8

Чырыткыны шын кыпсыры

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²«Ааронга дыңнадып: „Чырыткының деңнерин кыпсып каарыңга, чеди дең чырыткының мурнунда черни чырыдар ужурлуг“ – деп чугаалап каг».

³Аарон шак ынчаар кылып, Дээрги-Чаяакчының Моисейге дужааганын ёзугаар, деңнерни чырыткының мурнунче чырыдар кылдыр тургускаш, кыпсып каан.

⁴Чырыткының тургузуу бо-дур: ону сывындан эгелээш, чечек бүрүлеринге чедир, Дээрги-Чаяакчының Моисейге көргүскен хевири олчаан кылдыр, алдындан хевилей соктап кылып каан.

Левиттерни Дээрги-Чаяакчыга бараалгатканы

⁵Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

⁶«Израиль чоннуң аразындан левиттерни аңгылап алгаш, оларны арыглап каг.

⁷Левиттерни мынчалдыр арыглаар сен: оларже бачыт арыглаар сугну бызай чаш; олар мага-бодун бүрүнү-биле тазартыр чүлүп, хептерин чуп алзын. Ынчан левиттер арыгланы бээр.

⁸Олар бугажыкты база ооң-биле кады салыр далган-тараа өргүлүн – олива үзү холаан, эң шынарлыг кызыл-тас далганын ап алзын: бачыт дээш өргүл кылдыр өске бугажыктан база ап аар сен.

⁹Оон левиттерни Ужуражылга майгынының мурнунга эккелгеш, израиль чоннуң бүгү ниитилелин чыыптар сен.

¹⁰Левиттерни Дээрги-Чаяакчының мурнунга эккээриңге, израильчилер оларга холун дегзир ужурлуг.

11А Аарон левиттерни израиль чоннуң өмүнээзинден салган онза өргүл кылдыр Дээрги-Чаяакчыга бараалгатсын – олар ынчан Аңаа бараан болуушкунун күүседир.

12Левиттер холдарын бугажыктарның бажынга салзын; бир бугажык – Дээрги-Чаяакчыга салган бачыт дээш өргүл, өскези – бүрүн өрттедир өргүл болур. Ол өргүлдер левиттерни арыглап каар.

13Аароннуң болгаш ооң оолдарының мурнунга левиттерни тургускаш, оларны Дээрги-Чаяакчыга салган онза өргүл кылдыр бараалгат.

14Левиттер Мээңии болу берзин дээш, оларны израиль чоннуң аразындан аңгылап каг.

15Олар ооң соонда – сен оларны арыглааш, Меңээ онза өргүл кылдыр салганың соонда – Ужуражылга майгынынга ажылдар кылып дээш, ынаар кире бээрлер.

16Чүге дээрге оларны Меңээ израиль чоннуң аразындан бүрүнү-биле хүлээдип берген, оларны Мен израиль чоннуң кандыг-даа баштай төрүттүнген оолдарының орнунга Бодумга ап алган мен.

17Израильде кандыг-даа дун төл – кижиниң-даа, мал-маганың-даа дун төлү – Мээңии болур, египет черде бүгү дун төлдерни узуткап каан хүнүмде израиль чоннуң дун төлдерин Бодумга аңгылап ыдыктап алган мен.

18Мен израиль чоннуң бүгү дун төлдериниң орнунга левиттерни Бодумга ап алган мен.

19Левиттерни израиль чоннуң аразындан аңгылап алгаш, Ааронга болгаш ооң оолдарынга хүлээдип бердим – левиттер шупту израиль чоннуң өмүнээзинден Ужуражылга майгынынга ажылдар кылып, Мээң килеңимни чондан чайладып турзун. Ынчан ыдыктыг майгынче чоокшулап-даа турза, израильчилерже айыыл-халап салбас мен».

²⁰Моисей, Аарон база бүгү израиль чон левиттерге хамаарыштыр Дээрги-Чаяакчының Моисейге дужааганын ёзугаар кылган.

²¹Левиттер бачыттан арыгланып, хептерин чуп алган; Аарон оон оларны Дээрги-Чаяакчыга онза өргүл дег кылдыр бараалгаткан болгаш левиттерни арыг кылып каар дээш арыглаашкын ёзулалын күүсеткен.

²²Ооң соонда левиттер Аароннуң болгаш ооң оолдарының хайгааралы-биле ажилдар кылыр дээш Ужуражылга майгынынче кире бергеннер. Аарон оолдары-биле левиттерге хамаарыштыр Дээрги-Чаяакчының Моисейге дужааганын ёзугаар кылган.

²³Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²⁴«Левиттерге хамаарышкан дүрүм бо-дур: чээрби беш хардан өрү назылыг левит кижини бүрүзү майгынга ажилдаар албан-хүлээлгени күүседир ужурлуг:

²⁵а бежен харлаан соонда, албан-хүлээлгезин күүседиринден хосталып, оон ыңай ажилдавас ужурлуг.

²⁶Ол ынчан ха-дуңмазынга майгынга албан-хүлээлге күүседиринге дузалашсын, ынчалза-даа боду ажилдар кылбазын. Левиттерниң күүседир албан-хүлээлгезин тодарадып тура, ол дүрүмнү сагып чор».

Саннар 9

Хосталыышкын байырлалының дугайында дүрүмнөр

¹Дээрги-Чаяакчы израильчилерниң египет черден хосталып үнгениниң ийиги чылының бирги айында Синай ховузунга Моисей-биле чугаалашкаш:

²«Израиль чон Хосталыышкын байырлалын доктааткан үеде демдегледип эрттирзин.

³Бо айның он дөртте, имир дүшкенде, ону эрттирер кылдыр доктаадып каан үеде, ооң бүгү ёзулал-чаңчылдарын сагывышаан, демдегледип байырлаңар» – дээн.

⁴Моисей оон израиль чонга Хосталышкын байырлалы эрттирерин дужааган.

⁵Улус ону Синай ховузунга бир айның он дөртте, имир дүшкенде, демдеглек эрттирген. Израиль чон бүгү чүвени, Дээрги-Чаяакчы Моисейге канчаар дужааганыл, ынчаар күүсеткен.

⁶Чамдык улус өлүг кижилерниң мага-бодунче чоокшулааш, арыг эвес апарган болгаш, Хосталышкын байырлалын ол хүн демдеглек эрттирип шыдавайн барган. Олар Моисей биле Ааронга ол-ла хүн чедип келгеш,

⁷Моисейден: «Өлген кижилерниң мага-бодунче чоокшулааш, арыг эвес апардывыс; израиль чоннуң аразынга Дээрги-Чаяакчыга өргүлдү доктааткан үеде эккеп салыр аргавысты казаан херээ чүл?» – деп айтырганнар.

⁸Моисей оларга: «Манап туруңар, Дээрги-Чаяакчының силерге хамаарыштыр чүү деп дужаарын дыңнаптайн» – дээн.

⁹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

¹⁰«Израиль чонга мону чугаала. Силерниң кайы-бирээңер азы үресалгалыңар секче чоокшулааш, арыг эвес апарган азы ырак орукка чораан-даа болза, ол кижини база Дээрги-Чаяакчыга бараалгаткан Хосталышкын байырлалын демдеглек эрттирер ужурлуг.

¹¹Ийи айның он дөртте, имир дүшкенде, ол кижини ону демдеглек эрттирзин, байырлал малының эди-биле кады ажыткы-биле хөтпейн хаарган далганнар болгаш ажыг оът холуу чизин.

¹²Малдың эдин даартагы эртенге чедир арттырбазын база ооң сөөктерин сыкпазын; Хосталышкын байырлалын демдеглек эрттирерде, ооң шупту дүрүмнерин сагызын.

¹³А арыг болгаш орукка чорбаан кижини Хосталышкын байырлалын демдеглек эрттирбээн болза, ол кижини чонунуң аразынга амылыг

арттырбас, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчыга салыр өргүлүн доктааткан үеде эккелбээн-дир, ол кижиге бачыдын боду чүктээр.

¹⁴Дээрги-Чаяакчыга бараалгаткан Хосталышкын байырлалын демдегледип турар кижиге силерниң араңарда чурттай берген даштыгы кижиге болза, ол кижиге шупту ёзулал-чаңчылдарны барымдаалап, ону демдегледип эрттирер ужурлуг. Өскээртен келген кижиге-даа, үндезин чурттаакчыга-даа чаңгыс аай дүрүм турзун».

Майгын кырында булут биле от

¹⁵Ужуражылга майгынын – ыдыктыг өргээни тип каан хүнде ону булут шыва апкан. Кежээден эгелээш, эртенге чедир майгын кырынга от ышкаш чүве чырып хонар турган.

¹⁶Үргүлчү ындыг бооп келген: хүндүс майгынны булут бүргей дуглаар, а дүне ооң кырынга от ышкаш чүве чырып хонар.

¹⁷Кажан булут майгынның кырындан көдүрлү бээрге, израиль чон ооң соондан көжүп үнер, а булут каяа доктаар-дыр, олар база аңаа доктаар болу берген.

¹⁸Израиль чон шак ынчаар, Дээрги-Чаяакчының дужаалын ёзугаар, көжүп үнер база турлагжып доктаар турган; кажан булут майгынның кырынга шимчевейн турар үеде, олар база ол черге турар турган.

¹⁹Бир эвес булут майгынның кырынга үр үеде шимчевейн турар болза, израильчилер база Дээрги-Чаяакчының айтышкынын эдерип, көжүп үнмөс турганнар;

²⁰Чамдыкта булут майгынның кырынга каш хонук иштинде турар болган: олар ынчан Дээрги-Чаяакчының айтышкынын ёзугаар доктаап, база-ла Ооң айтышкынын ёзугаар көжүп үнүп турган.

²¹Чамдыкта булут чүгле дүңнү өттүр доктаап турупкаш, эртен көдүрлүрге, олар база көжүп үнүп турган, чамдыкта булут хондур-хүнзедир шимчевейн туруптар болган, а ол көдүрлүрге-ле, олар көжүп үнүп турган.

²²Бир эвес булут майгын кырынга ийи хонук азы бир ай дургузунда, азы оон үр үеде шимчевейн турар болза, израиль чон көжүп үнмейн, манап артар турган, а ол көдүрлүрү билек, шимчеп үнүптер турган.

²³Израильчилер Дээрги-Чаяакчының айтышкынын ёзугаар турлагжып доктаап, көжүп үнүп турганнар – олар Дээрги-Чаяакчының Моисейни дамчыштыр берген дужаалын ёзугаар Ооң айтышкынын сагып келгеннер.

Саннар 10

Мөңгүн трубалар

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²«Бодуңга ийи мөңгүн трубадан хевилей соктап кылып ал – оларны чонну чыылдырарда база турлагларны көдүрүп, медээлээрде ажыглаар сен.

³Оларны иелдирзин этси бээрге, бүгү чон Ужуражылга майгынынче кирер черге, сээң чаныңга чыгып кээр.

⁴Трубаларның чүгле бирээзин этсирге, Израильдиң аймактар баштыңнары сээң чаныңга чыгып кээр.

⁵А онза аялга ойнаарыңарга, чөөн чүкче көрүндүр тиктинген турлаглар көдүрлүп үнер;

⁶онза аялганы ийи дугаар ойнаарыңарга, мурнуу чүкче көрүндүр тиктинген турлаглар көдүрлүп үнер. Чоннуң көжүп үнерин онза аялга медээлезин.

⁷А чонну чыылдырарда база трубалар этсиңер, ынчалза-даа онза аялга ойнаваңар.

⁸Трубаларны этсир ужурлуг улус – Аароннуң оолдары, Бурганның бараалгакчылары-дыр: силерниң келир салгалдарыңарга кезээ мөңгеде доктаадып каан хоойлу ол-дур.

⁹Бодуңарның чериңерге силерже халдаан дайзын-биле чаалажып үнүп тура, трубаларны этсиңер, ол аялга Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарга силерни сагындырар – Ол силерни дайзыннарыңардан камгалап каар.

¹⁰Ол ышкаш өөрүп-хөглеп тура, байырлалдарыңар үезинде, ай чааларында база трубаларыңар этсиңер, бүрүн өрттедир өргүлдер биле эп-найырал өргүлдерин салып тура, этсиңер – ол дээрге Бурганыңарга боттарыңар дугайыңарда сагындырыг болур. Мен – Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар-дыр мен».

Израиль чоннуң Синайдан көжүп үнгени

¹¹Ийиги чылдың ийи айның чээрбиде булут ыдыктыг өргээден көдүрлү берген.

¹²Израиль чон Синай ховузундан көжүп чорупкан; булут оон ээн кургаг Фаран ховузунга доктаай берген.

¹³Дээрги-Чаяакчының Моисейни дамчыштыр берген айтышкынын ёзугаар оларның бир дугаар көжүп үнгени ол.

¹⁴Иуданың үре-салгалының тугу эң мурнунга, чурум-чыскаалдыг бөлүктөр аайы-биле көдүрлүп чорупкан; ол мөөң улусту Аминадавтың оглу Наассон баштап бар чыткан.

¹⁵Иссахарның аймааның бөлүүн Цуарның оглу Нафанаил баштап бар чыткан.

¹⁶Завулоннуң аймааның бөлүүн Хелоннуң оглу Элиав баштап бар чыткан.

¹⁷Оон өргээ-майгынны бузуп каапкан соонда, ону көдүрүп дажыглаар улус – Гирсон биле Мерариниң үре-салгалы шимчеп үнүпкен.

¹⁸Рувимниң үре-салгалының тугу чурум-чыскаалдыг бөлүктөр аайы-биле көдүрлүп чорупкан; ол мөөң улусту Шедеурнуң оглу Элицур баштап бар чыткан.

- ¹⁹Симеоннуң аймааның бөлүүн Цури-Шаддайның оглу Шелумиил баштап бар чыткан.
- ²⁰Гадтың аймааның бөлүүн Регуилдин оглу Элиасаф баштап бар чыткан.
- ²¹Ооң соо-биле ыдыктыг чүүлдерни дажыглаан Кохаттың үре-салгалы бар чыткан. (А өргээ-майгынны оларның чаа турлагга чеде бээриниң бетинде тургузуп каар ужурлуг турган.)
- ²²Эфремниң үре-салгалының тугу чурум-чыскаалдыг бөлүктер аайы-биле көдүрлүп чорупкан; ол мөөң улусту Аммиудтуң оглу Элишама баштап бар чыткан.
- ²³Манассияның аймааның бөлүүн Педацурнуң оглу Гамалиил баштап бар чыткан.
- ²⁴Вениаминниң аймааның бөлүүн Гидеонийниң оглу Авидан баштап бар чыткан.
- ²⁵Шупту ол бөлүктерниң эң соондан Данның үре-салгалының тугу чурум-чыскаалдыг бөлүктер аайы-биле көдүрлүп чорупкан; ол мөөң улусту Амми-Шаддайның оглу Ахиезер баштап бар чыткан.
- ²⁶Асирниң аймааның бөлүүн Охранның оглу Пагиил баштап бар чыткан.
- ²⁷Неффалимниң аймааның бөлүүн Энанның оглу Ахира баштап бар чыткан.
- ²⁸Израиль чоннуң бөлүктер аайы-биле көжүп үнүп турган чурум-чыскаалы ол-дур. Олар шак ынчаар көжүп чоруп турганнар.
- ²⁹Моисей Мадиянның чурттакчызы, бодунуң каты Рагуилдин оглу Ховавка: «Дээрги-Чаяакчының биске бээр бооп аазааны черже көжүп үнүп тур бис. Бистиң-биле кады чорувут, сеңээ эки хамаарылгалыг боор бис, Дээрги-Чаяакчы израиль чонга ачы-буянны аазаан-на болгай» – дээн.

³⁰Ынчалза-даа Ховав аңаа: «Чорбас мен, бодумнун черимче, төрел улузумче чанарым ол-дур» – деп харыылаан.

³¹А Моисей мынча дээн: «Бисти кагбайн көрөм, ээн кургаг ховуга турлагжыырывыска таарымчалыг черлерни билир-ле болгай сен, биске карак боор сен;

³²бистиң-биле кады баар болзуңза, Дээрги-Чаяакчының биске көргүзер ачы-буянындан сеңээ база көргүзер бис».

³³Израильчилер Дээрги-Чаяакчының даандан үш хүннүң оруунче үнүпкеннер; Дээрги-Чаяакчы оларның турлагжып доктаар черин көрүп берзин дээш, Ооң ыдыктыг аптаразы үш хүн дургузунда оларга орук баштап бар чыткан.

³⁴Олар хонган черинден көжүп үнерге, Дээрги-Чаяакчының булуду хүндүс оларны кырындан шыва ап чораан.

³⁵Ыдыктыг аптараны орукче үндүрүп турда, Моисей: «Туруп келем, Дээрги-Чаяакчы, Сээң дайзыннарың тарай маңнажы берзин, Сени көөр хөңнү чок улус Сенден дезип ыңай болзун!» – деп турган.

³⁶А ыдыктыг аптара доктаай бээрге, ол: «Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң муң-сая чонунче эеп кел!» – деп турган.

Саннар 11

Чоннун хыйланганы

¹Израиль чон түрегдели дээш Дээрги-Чаяакчыга дыңналдыр хыйланып эгелээн. Дээрги-Чаяакчы ону дыңнааш, килеңи кыптыга берген. Оларның аразынга Ооң оду чалбышталдыр хып, турлагның кыдыын өрттендир чипкен.

²Чон Моисейден дуза дилеп кыйгырарга, ол Дээрги-Чаяакчыга мөргүл кылган соонда, от өже берген.

³Ол черни Тавера деп адап каан, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчының оду оларның аразынга кыва берген.

⁴Израиль чоннуң аразынга өскээртен келген өөдежок улус бар турган. Олар алыксак-чиксек чоруун көргүзүп эгелээрге, израиль чон олар-биле кады база катап ыглап-сыктап: «Бисти эът-биле чемгерзин!

⁵Египетке халаска чип турган балывысты утпаан бис, а ол ышкаш огурецтер, дыняларны, кулча, согуна, чеснокку база;

⁶а бо чемден хөңнүвүс кала берди – маннадан өске, каракка илдигер чүү-даа чок-тур!» – дижи берген.

⁷(Манна дээрге кориандр үрезиннери дег, хевири бдолах деп ыяш чугу ышкаш тараа турган.

⁸⁻⁹Дүне турлагже шалың дүжерге, манна база ынаар дүжүп кээр турган. Чон ыңай-бээр кылаштап, маннаны чыып алгаш, азы дээрбеге дээрбелеп, азы согаашка соктап ап, оон пашка хайындыргаш, боовалар быжырып чип турган; ооң амданы олива үзү холаан боова ышкаш болган.)

¹⁰Чон өг-бүлелер аайы-биле, кижини бүрүзү чадырының мурнунда ыглажып орарын Моисей дыңнап каан; Дээрги-Чаяакчының килеңи күштүү-биле кыптыга берген, Моисейниң хөңнү база ол бүгүден баксырай берген.

¹¹Ол ынчан Дээрги-Чаяакчыга мынча деп чугаалаан: «Дээрги-Чаяакчы, чүге чалчаң мени мынчаар бак аажылаарың ол? Бүгү чонну менче чүдүрүп каан ужуруң чүл, Сээң карактарың чүге менче ээ көрүнмези ол?

¹²Мен бо бүгү чон-биле иштиг-сааттыг чораан эвес мен азы ону божуп алган эвес мен, ол хиреде-ле: „Чаш төлдү холунда көдүрүп алган бар чыдар уруг эмзирер херээжен дег, ол чоннуң ада-өгбезинге бээр бооп азааным черже ону холуңга көдүрүп алгаш, чедире бер“ – деп чооруң ол?

¹³Бо чоннуң шуптузунга бээр эътти кайыын эккээр мен?! Олар мээң мурнумда ыглап-сыктап: „Биске чиир эъттен бер!“ – дижип турлар.

¹⁴Мен чааскаан бо чон дээш сагыш човап шыдавас мен, ол чүьк меңээ хөлүн эрттир аар-дыр.

¹⁵Меңээ хамаарылгаң ындыг чүве болза, мени өлүрүп кааның дээре боор, а бир эвес Сээң карактарың менче ээ көрнүп турар болза, човалаңым менден адырылзын».

Бурганның харыызы

¹⁶Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча дээн:
«Израильдин баштыңнарының аразындан Меңээ чоннуң удуртукчулары дээрзин билириң чеден кижиден чыып бер. Оларны Ужуражылга майгынының чанынга эккел, аңаа сээң-биле кады турзуннар.

¹⁷Мен дүжүп келгеш, аңаа сээң-биле чугаалажыр мен; сени бүргээн Сүлдемден оларга база берип каар мен – олар чонну сээң-биле кады көдүржүр, сен ону чааскаан көдүрүп алгаш чорбас сен.

¹⁸А чонга мынча дээр сен: „Даартагы хүн дээш, ыдыктанып алыңар, ынчан эът чиир силер, чүге дээрге ‘Бисти эът-биле чемгерзин! Египетке эки-ле чурттап чордувус ийин’ дижип, Дээрги-Чаяакчыга дыңналдыр ыглап-сыктап турган-дыр силер; Ол ам эът бээрге, чиир силер.

¹⁹Чаңгыс хүн эвес, ийи, беш, он-даа хүн эвес, чээрби хүн безин эвес,

²⁰а бүдүн ай дургузунда ону чиир силер – араңарда турар Дээрги-Чаяакчыны тоовайн, Ооң мурнунга ыглап-сыктап, ‘Египеттен чүге үнүп чоруй барган бис?’ деп турганыңар ужун – ол эът аксы-думчууңардан дедир үнүп, кустуккуже, силерге ческинчиг болу бергиже, ону чиир силер“».

²¹Моисей Дээрги-Чаяакчыдан: «Мээң ам аразында турарым чон боо ооо чадаг эр кижилиг-дир, а Сен болза: „Мен эът бээримге, олар бүдүн ай дургузунда чиир“ – деп тур сен.

²²Шээр база бода малывысты кодан-коданы-биле дөгери-даа берзивиссе, оларга четчир деп бе? Далайның хамык балыын-даа оларга тудуп берзе, четчир деп бе?» – деп айтырган.

²³Дээрги-Чаяакчы Моисейге: «Дээрги-Чаяакчының холу чолдая берген деп бодадың бе? Сеңээ чугаалаан сөзүмнүң бүдер-бүтпезин ам көөр сен» – дээн.

²⁴Моисей баргаш, Дээрги-Чаяакчының сөстөрүн чонга дамчыткаш, ооң баштыңнарындан чеден кижини чыып алгаш, Ужуражылга майгынын дескиндир тургузуп каан.

²⁵Дээрги-Чаяакчы ынчан булут аразынга дүжүп келгеш, Моисей-биле чугаалашкан. Оон Моисейни бүргээн Сүлдеден чеден баштыңга база берип каан. Олар Сүлдеге бүргедипкен дораан-на өттүр билип медеглеп эгелээннер, а оон соксап кааннар.

²⁶Шилиттинген чеден баштыңның ийизи турлагга артып калган турган. Оларның аттары Элдад биле Модал чүве-дир. Олар майгын чанынче үнмээн-даа болза, Сүлде оларны база бүргей апкан. Ынчангаш олар турлагга өттүр билип медеглеп эгелээн.

²⁷Бир элээди оол маңнап келгеш, Моисейге сөс чедирип: «Элдад биле Модал турлагда өттүр билип медеглеп турлар» – дээн.

²⁸Нуннуң оглу Иисус – аныяандан бээр Моисейниң дузалакчызы: «Мээң дээргим Моисей! Оларны хоруп көрүңерем» – деп чугаалаан.

²⁹А Моисей аңаа: «Мени дээш хүннеп турарың ол бе? Дээрги-Чаяакчы бүгү чонга Бодунуң Сүлдезин чорудуп берген болза! Олар шупту Ооң медээчилери болу берген болза!» – дээн.

³⁰Моисей оон турлагже Израильдиң баштыңнары-биле ээп келген.

³¹Дээрги-Чаяакчының дужааганын ёзугаар далайдан хат көдүрүлгеш, ол черже матпадактарны хадып эккелгеш, турлаг чанынга тарадыр октап каапкан: матпадактар турлаг чанында черни бир талаже бир хүннүк чоруур хире ырадыр, өске талаже бир хүннүк чоруур хире ырадыр база кылыны ийи кыры дурту хире кылдыр шыва апкан.

³²Чон барып, ол хүннү бадыр, ол дүннү өттүр база дараазында хүннү бадыр матпадактарны чыып ап турган, эң эвээшти чыып алган кижини

безин он хомер иштин долдуруп алган! Израильчилер матпадактарны турлагны долгандыр чада салып алганнар.

³³Эът ам-даа оларның диштеринде хевээр артып, хырын иштинче кирип четтикпээнде, Дээрги-Чаяакчының килеңи чонче кыптыгып, Ол хөй улусту аажок күштүг айбыл-халап-биле чок кылып каан.

³⁴Шак ол черге Киброт-Гаттаава деп ат тывыскан, чүге дээрге аңаа алыксак-чиксек улусту ажаап каан чүве-дир.

³⁵Чон оон Киброт-Гаттаавадан көжүп үнгеш, Асиротка четкеш, доктаай берген.

Саннар 12

Мариам биле Аароннуң Моисейге удурланганы

¹Моисей кадай кылдыр эфиоп херээжен ап алган турган чүве-дир. Мариам биле Аарон аңаа удур чүве чугаалап: «Эфиоп кадай ап алган сен!» – деп турган.

²Олар оон ыңай: «Дээрги-Чаяакчы чаңгыс-ла Моисейни дамчыштыр чон-биле чугаалажып турган чүве бе? Ол бисти дамчыштыр база чон-биле чугаалажып турду чоп!» – дээннер. Дээрги-Чаяакчы ол бүгүнү дыңнап каан.

³А Моисей болза чер кырында кижини төрелгетенниң иштинде эң биче сеткилдиг кижини турган.

⁴Дээрги-Чаяакчы ынчан хенертен Моисей, Аарон болгаш Мариам оларга: «Силер үжелээ Ужуражылга майгынының чанынче үнүп келиңер» – деп чугаалаан. Олар ынчан үжелээ ынаар чеде берген.

⁵Дээрги-Чаяакчы булут чагы аразынга дүжүп кээп, майгынче кирер чер чанынга туруп алгаш, Аарон биле Мариамны кый дээрге, олар иелээ чоокшулап келген.

⁶Оларга Дээрги-Чаяакчы: «Мээң сөстөримиңи дыңнаңар: бир эвес силерниң араңарда медээчи кижини турар болза, Дээрги-Чаяакчы мен

онза көстүүшкүн кылып, аңаа ажыттынар мен; дүжүнге кирип, ооң-биле чугаалажыр мен.

⁷А Мээң чалчам Моисей-биле ындыг эвес – бүгү чонум аразында дыка бүзүрелдиг кижиге ол болгай.

⁸Мен ооң-биле удур-дедир көржүп алгаш, элдээртип чажырбаан, тодаргай уткалыг чугаа кылып турар мен, Дээрги-Чаяакчының овурун ол көрүп турар болгай. Ынчангаш Мээң чалчам Моисейге удур чүве чугаалаарын канчап диттир силер?!» – дээн.

⁹Дээрги-Чаяакчы Мариам биле Ааронга удур килеңи кыптыгып, оларны каапкаш барган.

¹⁰Булут майгын кырындан көдүрлү бээрге, Мариам кеш аарыы-биле – хар дег ак чүүл-биле – шыптына берген болган! Аарон кеш аарыглыг апарган Мариамче көргөш,

¹¹Моисейге: «Дээргим, бистиң мелегейзип, бачыт үүлгеткенивис дээш, буруувусту бисче чүдүрбейн көрөм.

¹²Иезиниң иштинден үнүп кээрге-ле, мага-бодунуң чартыгы ирип калган болур өлүг төрүттүнген чаш төлгө Мариам дөмейлешпезин!» – деп чугаалаан.

¹³Моисей Дээрги-Чаяакчыдан дуза дилеп: «Бурганым, ону экиртип көрөм!» – деп кыйгырган.

¹⁴Дээрги-Чаяакчы Моисейге: «Бир эвес ачазы ооң арнынче дүкпүрүпкөн болза, ооң ады чеди хүн дургузунда баксыравас чүве бе? Ындыг болганда, ону чеди хүн дургузунда турлагдан үндүрүп, улустан аңгылап каапсын, а ооң соонда ол эеп кээп болур» – деп харыылаан.

¹⁵Мариам чеди хүн дургузунда турлагның даштынга, улустан аңгы черге турган, а чон ол эеп келгиге чедир көжүп үнмээн.

Саннар 13

Хайгыылчыларның Ханаанче чорааш келгени

(Ы. х. к. 1:19-25)

¹Израиль чон ооң соонда Асироттан көжүп үнгөш, Фаран ховузунга турлагжып алган.

²Дээрги-Чаяакчы Моисейге:

³«Мээң израиль чонга берип турарым ханаан черни шинчип көрзүн дээш элээн каш кижиден айбылап чорудувут. Оларның ада-өгбезиниң аймак бүрүзүндөн-не бир кижиде кылдыр, баштың улустан чорудар силер» – деп чугаалаан.

⁴Моисей Дээрги-Чаяакчының дужаалын ёзугаар израиль чоннуң баштыңнарындан тургустунган бөлүк улусту Фаран ховузундан Ханаанче чорудупкан.

⁵Оларның аттары бо-дур: Рувимниң аймаандан – Заккурнуң оглу Шаммуи;

⁶Симеоннуң аймаандан – Хорийниң оглу Сафат;

⁷Иуданың аймаандан – Иефоннийниң оглу Халев;

⁸Иссахарның аймаандан – Иосифтиң оглу Игал;

⁹Эфремниң аймаандан – Нуннуң оглу Осия;

¹⁰Вениаминниң аймаандан – Рафунуң оглу Фалтий;

¹¹Завулоннуң аймаандан – Содийниң оглу Гаддиил;

¹²Иосифтиң оглу Манассияның аймаандан – Сусийниң оглу Гаддий;

¹³Данның аймаандан – Гемаллийниң оглу Аммиил;

¹⁴Асирниң аймаандан – Михаилдиң оглу Сефур;

¹⁵Неффалимниң аймаандан – Вофсийниң оглу Нахбий;

¹⁶Гадтың аймаандан – Махийниң оглу Геуил.

¹⁷Ханаан черни шинчип көрзүн дээш, Моисейниң айбылап чорудупкан улузу ол-дур. Моисей Нуннуң оглу Осияны Иисус деп адап алган.

- ¹⁸Моисей оларны Ханаанны шинчип көрзүн дээш чорудуп тура: «Негев деп ээн кургаг ховуну таварып эртиңер, дагларже үнүңер;
- ¹⁹ол черниң кандызын топтап көрүңер, ында кандыг чон чурттап турарын, ооң күштүүн азы кошкаан, эвээжин азы хөйүн көрүп билип алыңар;
- ²⁰ол улустуң чурттап турар чериниң кандызын: эки азы багайын, оларның чурттап турар хоорайларының кандызын: чоннуң быжыглаттынмаан турлагларда азы быжыглалдыг шивээлерде чурттап турарын көрүп билип алыңар;
- ²¹ол черниң дүжүткүрүн азы дүжүткүр эвезин, ында ыяштар бар азы чогуң көрүп билип алыңар. Дидим болуңар, ол черниң чимистерин бээр эккелиңер» – деп чагаан. (А ол үе дээрге виноградтың баштай бышкан чимистерин чыыр үе турган.)
- ²²Олар хайгыыл кылып чорупкаш, мурнуу чүкте ээн кургаг Цин ховузундан эгелээш, соңгу чүкте Лего-Хамат чоогунда Реховка чедир черлерни шинчип көргеннер.
- ²³Негевти таварып эрткеш, Хевронга чеде бергеннер. Ол хоорайга Энактың үре-салгалы: Ахиман, Шешай болгаш Талмай чурттап турган. (Хевронну Египетте Цоан хоорайдан чеди чыл мурнай туткан чүве-дир.)
- ²⁴Хайгыылчылар ооң соонда Эшкол деп шынаага чедип келгеш, бир салбак каттыг виноград будуун сыптан кезип алганнар – ону ийи кижиге мергеге аскаш, көдүрүп чораан, аңаа немей гранат биле фиго чимистери ап алганнар.
- ²⁵Ол черни израильчилер Эшкол деп адап алган, чүге дээрге оон виноград салбаа кезип алган чүве-дир.
- ²⁶Хайгыылчылар ол черни шинчип көрүп алгаш, дөртен хонук эрткенде, ээп келгеннер.

²⁷Олар Моисей биле Ааронга база бүгү израиль ниитилелге Фаран ховузунга, Кадес деп черге чедип келгеш, оларга харыы тудуп чугаалааш, чедип чорааны черниң чимистерин көргүскеннер.

²⁸Хайгыылчылар Моисейге мынча деп чугаалап турганнар: «Сээң бисти айбылап чорудупканың черге четкеш келдивис. Шынап-ла, сүт биле ары чигири агып чыдар байлак чер болду, ооң чимистери бо-дур.

²⁹Ынчалза-даа ол черде чурттап турар чон күштүг-дүр, ооң хоорайлары быжыглалдыг болгаш аажок улуг-дур; Энактың үре-салгалын база аңаа көрдүвүс.

³⁰Амалик чон ол черниң мурнуу талазында, хет, иевус болгаш амор чоннар – дагларда, а хананей чон далай чанында база Иордан хемниң кыдыын дургаар чурттап турар болду».

³¹А Халев Моисейниң мурнунга чонну оожургадып: «Баргаш, ол черни эжелеп аалы, оларны тиилеп шыдаар бис» – деп турган.

³²Ынчалзажок ооң-биле кады хайгыылдап чораан кижилер: «Ол улуска удур тулчуп шыдавас бис, олар бистен күштүг-дүр!» – дижир болган.

³³Олар израиль чоннуң аразынга шинчип көрүп чорааны чер дугайында бак чугаа-соот тарадып: «Топтап көөр дээш таварып эрткенивис чер дээрге ында чурттаан улустуң бажын чип турар чер-дир; аңаа көргенивис шупту улус бедик-чаагай чорду;

³⁴Энактың үре-салгалы болур, кончуг улуг-шыырак уктуг, боттары база кайгамчык улуг улусту аңаа көрдүвүс, оларның мурнунга бодувусту шартылаага деңней көөр чордувус, олар бисче база шартылааже дег кылдыр көрүп турду» – деп турганнар.

Саннар 14

Чоннуң Египетче ээп чоруксааны

(Ы. х. к. 1:26-32)

¹Ол дүне бүгү израиль ниитилел алгы-кышкы көдүрүп турган, чон ыглап-сыктап турган.

²Шупту израильчилер, бүгү ниитилел, Моисей биле Ааронга удур хыйланып, оларга: «Египет черге өлү бээривис кай азы бо ээн кургаг ховуга өлү бээривис кай!

³Дээрги-Чаяакчы бисти ханаан черже чүге эдертп бар чыдарыл – хылыштан кырлып калзын дээш бе? Кадайларывыс, ажы-төлүвүс дайзынның олчазы болу берзин дээш бе? Египетче ээп чорупканывыс дээре эвес бе?!» – деп турганнар.

⁴Улус бот-боттарынга: «Өске баштыңчыдан томуйлап алгаш, Египетче дедир чоруй бараалы» – дижип турган.

⁵Моисей биле Аарон бүгү израиль ниитилел көрүп турда, доңгая кээп дүшкеннер.

⁶А Нуннуң оглу Иисус биле Иефоннийниң оглу Халев – ханаан черни шинчип көрүп чораан улустуң ийизи – хептерин ора соп каапкаш,

⁷бүгү израиль ниитилелге мынча дээннер: «Бистиң топтап көрүп чораан черивис дыка эки чер чүве,

⁸бир эвес Дээрги-Чаяакчының сеткилинге кирер болзувусса, Ол бисти демги черже чедирип, сүт биле ары чигири агып чыдар байлак черни биске бээр-дир ийин.

⁹Чүгле Дээрги-Чаяакчыга удур үймээн үндүрбеңер база ол черниң чурттакчыларындан кортпаңар, чүге дээрге бис оларны аыш-чем дег сырыптар бис: оларда ам камгалал чок болгай, а Дээрги-Чаяакчы бистиң талавыста-дыр. Олардан кортпаңар!»

¹⁰Бүгү ниитилел: «Бо ийи кижини даштар-биле соп кааптар-дыр!» – дей берген. Ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчының өндүр чырыы израиль чонга Ужуражылга майгынының кырынга чырып көстүп келген.

¹¹Дээрги-Чаяакчы Моисей-биле чугаалажып: «Бо чон Мени кажанга дээр херекке албазыл? Оларның аразынга эңдерик көскү демдектер көргүзеримге-даа, олар Меңээ чежеге дээр бүзүревезил?

¹²Мен бо чонну, аарыг-хай халдаткаш, узуткап кааш, сенден оон-даа хөй санныг болгаш күштүг чон укталыр кылып каайн» – дээн.

¹³Моисей Дээрги-Чаяакчыга харыылаан: «Сен бо чонну египет чоннуң аразындан Бодуңнуң күчү-күжүң-биле үндүре бердиң чоп. Египетчилер ам боттандыра деп турар кеземчең дугайында дыңнап кааш,

¹⁴ол дугайында ханаан черниң чурттакчыларынга чугаалаптар. А ол улус Сээң израильчилер аразында турарыңны, олар-биле удур-дедир көржүп алгаш, Бодуңну көргүскениңни, Сээң булудуңнуң оларның кырында турарын, Сээң оларның мурнунда: хүндүс боорга – булут чагы, дүне боорга – от чагы аразында бар чыдарыңны дыңнаан болгай, Дээрги-Чаяакчы.

¹⁵Бир эвес Сен бо чонну, чаңгыс кижини дег, узуткап каар болзуңза, аталдарың дугайында дыңнаан чоннар:

¹⁶„Дээрги-Чаяакчы бээр бооп азап, даңгыраглаан черинче бо чонну чедирип шыдавады, ынчангаш ону ээн кургаг ховуга узуткап кагды“ – дижир.

¹⁷⁻¹⁸Ынчангаш Дээргиниң өндүр бедик күчү-күжү илерезин. Сээң: „Дээрги-Чаяакчы килеңнээчел эвес, элбек энерелдиг, улустуң кем-буруузун, кемниг херектерин өршээп турар, ынчалза-даа буруулугларны кеземче чокка арттырбас база адаларының кем-буруузу дээш үре-салгалын үшкү болгаш дөрткү салгал чедир кезедип турар“ – деп чугаалааның ёзугаар болзун.

¹⁹Өндүр улуг энерелдиң-биле бо чоннуң кем-буруузун, ону Египеттен эгелээш, маңаа чедир өршээп келгениң дег, өршээп көрөм».

Кеземчениң дөртен чылын доктаатканы

(Ы. х. к. 1:34-40)

²⁰Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча дээн: «Сээң сөзүң ёзугаар өршээп тур мен,

²¹ындыг-даа болза, Бодумнуң амы-тыным-биле база Бодумнуң чер-делегейни бүргээн алдарым-биле даңгыраглап тур мен:

²²Мээң өндүр чырыымны көргөн база Египетке болгаш ээн кургаг ховуга кылып турган көскү демдектеримни көргөн, Мени ам мырыңай он катап шенээн, сөзүмнү дыңнавайн турган бүгү улус

²³оларның ада-өгбезинге бээр бооп азап, даңгыраглаан черимни көрбөй баар. Мени херекке албайн турган бүгү улус ол черни көрбес.

²⁴А Мээң чалчам Халевти, ооң сеткил-сагыжы оларныындан аңгы болганы дээш база ооң Меңээ бүрүнү-биле чагыртканы дээш, шинчип көрүп чораан черинче ам бир катап чедирер мен; ооң үре-салгалы ол черни салгап алыр.

²⁵Амалик биле хананей чоннар шак ол шынаада чурттап турар, ынчангаш силер даарта дедир ээп, Кызыл далай баар орук-биле ээн кургаг ховуже чоруй барыңар».

²⁶Дээрги-Чаяакчы Моисей биле Ааронга мынча деп чугаалаан:

²⁷«Бо бузуттуг ниитилел чежеге дээр Менче хыйланып кээрил? Израиль чоннуң Менче хыйланган чугаа-соодун дыңнадым.

²⁸Оларга Дээрги-Чаяакчы мээң дараазында сөстөрүмни дамчыт. Бодумнуң амы-тыным-биле даңгыраглап тур мен: Мээң дугайымда дыңналдыр хомудап турганыңар дег, силер-биле база ылап-ла ынчаар кылыр мен;

²⁹бо ээн кургаг ховуга мөчү-сөөктериңер чыдып каар – силерниң араңарда чээрби хардан өрү назылыг, санаашкын эрткен улус шупту Менче хыйланып турганы дээш маңаа кырлып каар.

³⁰Иефоннийниң оглу Халев биле Нуннуң оглу Иисустан аңгыда, силерниң кайыңар-даа силерни чурттадып каар бооп даңгыраглап турган черимче кирбес.

³¹„Дайзыннарга олча-тывыш болу бээр улус-тур“ деп турган ажы-төлүңерни Мен ынаар киире бээр мен, олар силерниң тоовааныңар черге чурттай бээр.

³²Силерниң мөчү-сөөгүңер бо ээн кургаг ховуга чыдып каар,

³³а ажы-төлүңер ээн кургаг ховуга дөртөн чыл дургузунда көжүп тояап, силер шупту бо ээн кургаг ховуга сектер бооп чыдып калбаан шааңарда, силерниң Меңээ өскерилгениңер дээш кеземче көрүп кээр.

³⁴Бо черни шинчип көрүп турганыңар дөртөн хүннүң саны-биле бачыгтарыңар дээш дөртөн чыл дургузунда – бир хүн дээш-ле, бир чыл – кеземче көөр силер, Мээң силерге удур болу бергеним деп чүл ол дээрзин ынчан билип аар силер.

³⁵Дээрги-Чаяакчы мен чугаалап тур мен: Меңээ удур сүлчээ кылган бо бузуттуг ниитилелди шак ынчаар кезедир мен – олар шупту бо ээн кургаг ховуга амызы үстүп, өлүп каар».

³⁶⁻³⁷Ол черни шинчип көрзүн дээш Моисейниң айбылап чорудупкан улузу – оон эеп келгеш, демги чер дугайында бак чугаа-соот тарадып, бүгү ниитилелди Моисейге удур хыйланырынче албадапкан улус – Дээрги-Чаяакчының ыдыпканы айыыл-халапка алзып, өлүп калган.

³⁸Чүгле Нуннуң оглу Иисус биле Иефоннийниң оглу Халев ол черни шинчип көрүп чораан улус аразындан дириг арткан.

Израильчилерниң Ханаанче кирерин шенээни

(Ы. х. к. 1:40-46)

³⁹Моисей ол сөстөрни бүгү израиль чонга дамчыдып чугаалаарга, чон аажок муңгарай берген.

⁴⁰Даартазында эртен олар эртежик туруп келгеш: «Дээрги-Чаяакчының чугаалап турган черинче бараалы, бачыт үүлгеткенивис шын-дыр» – дижип, даглыг черже чоруур деп турган.

⁴¹Моисей ынчан мынча дээн: «Дээрги-Чаяакчының айтышкынын чүге тооп дыңнавайн тур силер? Ындыг чорууңар чедимче чок болур.

⁴²Дээрги-Чаяакчы силерниң араңарда эвес-тир, ынаар үнмеңер – оон башка дайзыннарыңар силерни чылча шаап кааптар.

⁴³Амалик биле хананей чоннар силерни ында манап турар болгай, хылыштан кырлып каар силер, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчыдан ойталаан-дыр силер, ынчангаш Ол силерниң талаңарга чаалашпас».

⁴⁴Ынчалза-даа израильчилер бардамнаны бергеш, даглыг черже чорупканнар; а Дээрги-Чаяакчының ыдыктыг аптаразы биле Моисей турлагга артып калган.

⁴⁵Ол дагларга чурттап турган амаликтер биле хананейлер дүжүп келгеш, израильчилерни чылча шапкаш, Хормага чедир сывыртаан.

Саннар 15

Өргүлдер дугайында немелде дүрүм-хоойлулар

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²«Израиль чонга мону дамчыдып чугаала. Мээң силерге берип турарым, ээлеп чурттаарыңар черже кире бергеш,

³Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыттыг өргүлдерден салыр силер. Бүрүн өрттедир өргүл база өске-даа: азы онза даңгырак күүседирде салыр, азы эки тура-биле салыр, азы байырлалдарыңарда салыр өргүлдер кылдыр бода-даа, шээр-даа малыңарны эккээр силер.

⁴⁻⁵Бир эвес өргүп турар малы хураган болза, Дээрги-Чаяакчыга ону салып турар кижини ооң-биле кады далган-тараа өргүлүн: бир гинниң дөрттүң бири хире олива үзү холаан, бир эфаның оннуң бири хире эң шынарлыг кызыл-тас далганын база өргүзүн. Бүрүн өрттедир өргүлдү азы өске-даа өргүлдү салып тура, хураган бүрүзү-биле кады бир гинниң дөрттүң бири хире арага өргүлүн база эккеп чаш.

⁶Бир эвес өргүп турар малы кошкар болза, ооң-биле кады далган-тараа өргүлүн: бир гинниң үштүң бири хире олива үзү холаан, бир эфаның оннуң ийизи хире эң шынарлыг кызыл-тас далганын база эккеп сал,

⁷ол ышкаш бир гинниң үштүң бири хире арага өргүлүн база эккеп чаш – Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыттыг өргүл ол-дур.

⁸Бир эвес азы бүрүн өрттедир, азы онза даңгырак күүседир, азы эпнайырал өргүлү кылдыр Дээрги-Чаяакчыга буга эккеп салып турар болзуңза,

⁹ооң-биле кады далган-тараа өргүлүн: чартык гин хире олива үзү холаан, бир эфаның оннуң үжү хире эң шынарлыг кызыл-тас далганын база эккеп сал,

¹⁰ол ышкаш чартык гин хире арага өргүлүн эккеп чаш – Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыттыг, отка өрттедир өргүл ол-дур.

¹¹Дээрги-Чаяакчыга буганы, кошкарны, хойну, өшкүнү өргүп турар саныңарда-ла, ынчалдыр кылыңар.

¹²Чеже малды эккеп өргүп турар-дыр силер, оларның баш бүрүзү-биле ынчалдыр кылыңар.

¹³Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыттыг, отка өрттедир өргүлдү эккеп салып тура, Израильдин үндезин чурттакчызы болур кижиге бүрүзү ынчалдыр кылыр ужурлуг.

¹⁴Бир эвес силерниң араңарда түр када чурттап чоруур даштыкы кижиге азы силерниң араңарда салгалдан салгал дамчып чурттап чоруур өске сөөк кижиге Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыттыг өргүл салып турар болза, силерниң кылып турарыңар дег, база ынчалдыр кылыр ужурлуг.

¹⁵Израиль чон, силерге-даа, араңарда чурттап чоруур даштыкы кижиге-даа чаңгыс-ла хоойлу – силерниң шупту салгалдарыңарга кезээ мөңгеден күштүг хоойлу турар ужурлуг: силер-даа, өскээртен келген кижиге-даа Дээрги-Чаяакчының мурнунга ылгал чок болур.

¹⁶Силерге-даа, араңарда чурттап турар даштыкы кижиге-даа чаңгыс-ла ол хоойлу, чаңгыс-ла ол дүрүм турзун».

¹⁷Дээрги-Чаяакчы оон Моисейге мынча деп чугаалаан:

¹⁸«Израиль чонга мону дамчыдып чугаала. Силерни эдерттип бар чыдарым черге чеде бергеш,

¹⁹ол черге үнген далган-тарааны чип тура, Дээрги-Чаяакчыга онза өргүлден салыңар:

²⁰тарааңарның баштайгы дүжүдүндөн хаарган чуга далганны өргүңер – ону тараа шаңындан өргүл кылдыр салыңар.

²¹Тарааңарның баштайгы дүжүдүндөн онза өргүлдү Дээрги-Чаяакчыга салгалдан салгал дамчып салыңар».

Частырыг болуп үүлгеттинген бачыттар дээш өргүл дугайында

²²«Бир эвес Дээрги-Чаяакчының Моисейге чугаалаан хамык айтышкыннарының кайы-бирээзин частырыг болуп күүсетпейн барзыңарза, чүү боорул?

²³А Дээрги-Чаяакчы ол айтышкыннарны Моисейни дамчыштыр силерге берген, олар Дээрги-Чаяакчының берген хүнүндөн эгелээш, салгалдан салгал дамчып күштүг болгай.

²⁴Кандыг-бир айтышкын ниитилелдиң чедир көрбээни-биле частырыг болуп күүсеттинмээн болза, бүгү ниитилел бир бугажыкты Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыттыг бүрүн өрттедир өргүл кылдыр эккеп салзын, ооң-биле кады далган-тараа өргүлүн болгаш арага өргүлүн салзын база бачыт дээш өргүл кылдыр бир дүктүгүр хунаны салзын.

²⁵Бурганның бараалгакчызы бүгү израиль ниитилелди арыглап каарга, олар өршээттирер, чүге дээрге частырыг болган-дыр, а олар Дээрги-Чаяакчыга өрттедир өргүлдү эккеп салган-дыр база боттарының частырыы дээш Дээрги-Чаяакчының мурнунга бачыт дээш өргүлдү эккеп салган-дыр.

²⁶Бүгү израиль ниитилел база оларның аразында чурттап турар даштыкы кижиге өршээттирер, чүге дээрге бүгү чон бачытты частырыг болуп үүлгеткен-дир.

²⁷А бир эвес чүгле чаңгыс кижиге частырыг болуп бачыт үүлгеткен болза, ол кижиге бир харлыг өшкүнү бачыт дээш өргүл кылдыр эккеп салзын.

²⁸Дээрги-Чаяакчының мурнунга частырыг болуп бачыт үүлгеткен кижини бараалгакчы арыглап каар – ол кижиге арыглаттына бээр база өршээттирер.

²⁹Кандыг-бир кижиге частырыг болуп бир чүве үүлгедир болза, израиль чоннуң аразына төрүттүнген кижиге-даа, силерниң араңарда чурттап турар даштыкы кижиге-даа хамаарыштыр силерге чаңгыс хоойлу турзун.

³⁰А бир эвес үндезин чурттакчылар аразындан азы өскээртен келген улус аразындан кандыг-бир кижиге кара өжегээр бачыт үүлгедир болза, ол кижиге Дээрги-Чаяакчыны дорамчылап турар-дыр, ону чонунуң аразына амылыг арттырбас ужурлуг.

³¹Ол кижиге Дээрги-Чаяакчының сөзүн тооваан-дыр база Ооң айтышкынын үрөөн-дир; ону амылыг арттырбас ужурлуг, ол кижиге буруузун боду чүктезин».

Амыр-дыш хүнүн сагываан кижиге дугайында

³²Израиль чон ээн кургаг ховуга турда, улус амыр-дыш хүнүнде ыяш чыып турган кижиге эскерип каан.

³³Ооң ыяш чыып турганын эскерип каан улус ону Моисей биле Ааронга база бүгү ниитилелге эккелген.

³⁴Ол кижиге-биле чүнү канчаары тодараттынмаан болгаш, ону хоругдап каан.

³⁵Дээрги-Чаяакчы Моисейге: «Ол кижиге өлүр ужурлуг, ону бүгү ниитилел турлаг даштынга даштар-биле соп каапсын» – дээн.

³⁶Бүгү чон демги кижини турлагдан ырады бергеш, даштар-биле соп каапкан; Дээрги-Чаяакчының Моисейге дужааганын ёзугаар ол өлүп калган.

Дүрүм-хоойлу дугайында сагындырыг

³⁷Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

³⁸«Израиль чонга мону дамчыдып чугаала. Олар салгалдан салгал дамчып боттарының хептериниң кыдыгларынга салбактардан кылып ап чорзун база ол салбактарже көк өңнүг удазыннардан киир өрүп ап чорзун.

³⁹Удазыннар салбактарга чорзун, а силер оларже көргеш, Дээрги-Чаяакчының шупту айтышкыннарын сактып, оларны күүседип чоруур силер база силерни самыралче киир тыртып турар чүрээңер биле карааңарны эдербейн баар силер.

⁴⁰Ынчан силер Мээң шупту айтышкыннарымны сактып, күүсеңер, Бурганыңар дээш ыдыктыг болуңар.

⁴¹Мен дээрге силерни египет черден силерге Бурган болур дээш үндүрө берген Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар-дыр мен. Мен – Бурганыңар Дээрги-Чаяакчы-дыр мен».

Саннар 16

Моисей биле Ааронга удур тура халыышкын

(Ыд. ыр. 105:16-18)

¹Левийниң аймаандан укталган Кохаттың үре-салгалы, Ицгарның оглу Корах база Рувимниң аймаандан укталган Элиавтың оолдары Дафан биле Авирон, Фалеттиң оглу Авнан олар

²Моисейге удур тура халаан; израиль чоннуң аразындан ниитилелдиң шилиттинген баштыңчылары болур, ат-сураглыг 250 кижини база оларга каттыжа берген.

³Олар шупту Моисей биле Ааронга удур чыгып алгаш: «Хөлүн эрттире берген-дир силер; бүгү израиль чон, кижини бүрүзү ыдыктыг болгай,

Дээрги-Чаяакчы оларның аразында чурттап турар-дыр! А силер чүгө бодуңарны Дээрги-Чаяакчының чонундан өрү көрүп турар силер?» – дээннер.

⁴Моисей ону дыңнап кааш, доңгая кээп дүшкен.

⁵Оон Корахка база ооң шупту талалакчыларынга: «Даарта эртен Дээрги-Чаяакчы кымның Аңаа хамааржырын база кымның ыдыктыын көргүзүптөр, ол кижини Бодунче чоокшуладып аар; Ол шилип алган кижизин Бодунче чоокшуладып аар.

⁶Мынчаар кылып көрүңер: Корах база ооң талалакчылары, силер айдызаар савалардан ап алгаш,

⁷даарта ол саваларга оттан салгаш, Дээрги-Чаяакчының мурнунга айдызаар чаагай чыттыг чүүлдерден ынаар каап алыңар; Дээрги-Чаяакчының шилип алыр кижизи ылап-ла ыдыктыг боор эвеспе. Хөлүн эрттире берген-дир силер, Левийниң үре-салгалы!» – дээн.

⁸Оон Моисей Корахка мынча дээн: «Левийниң үре-салгалы, дыңнап көрүңер!

⁹Израильдиң Бурганы силерни израиль ниитилелден аңгылааш, Дээрги-Чаяакчының майгынының чанынга албан-хүлээлге күүсетсин дээш база чоннуң орнунга албан-хүлээлге күүседип, аңаа бараан болзун дээш, Бодунче чоокшуладып алган болгай – ол безин силерге эвээш болду бе?

¹⁰Дээрги-Чаяакчы сени, сээң хамык ха-дуңмаңны – Левийниң үре-салгалын Бодунче чоокшуладып алган болгай, а силер Бурганның бараалгакчылары болур албан-хүлээлгени база алыксап турар-дыр силер.

¹¹Ынчангаш сен-даа, сээң хамык талалакчыларың-даа Дээрги-Чаяакчыга удур каттыжып алган-дыр силер. Аарон чүнү канчапкан кижил, чүгө олче хыйланып турарыңар ол?»

¹²Моисей Элиавтың оолдары Дафан биле Авиронну кыйгыртып, улус айбылапкан. А олар: «Барбас бис!

¹³Бисти сүт биле ары чигири агып чыдар байлак черден үндүрө бергеш, ээн кургаг ховуга чок кылыр деп турарың эвээш болду бе? Сен аңаа немей бисти чагырар бодап тур сен бе?!

¹⁴Бисти сүт биле ары чигири агып чыдар байлак черже эккелген эвес сен, шөлдер биле виноград тараан черлерни биске ээлээр кылдыр берген эвес сен. Бо чоннуң карактарын хаптап каан-дыр сен. Барбас бис!» – дээн.

¹⁵Моисей аажок хорадааш, Дээрги-Чаяакчыга: «Оларның өргүлдеринче кичээнгей салбайн көр. Оларның чаңгыс элчигенин-даа албаан мен, чаңгызынга-даа бак чүве кылбаан мен» – дээн.

Үймээнчилерни кезеткени

¹⁶Моисей Корахка мынча дээн: «Сен хамык талалакчыларың-биле даарта Дээрги-Чаяакчының мурнунга туруңар – сен, сээң талалакчыларың база Аарон.

¹⁷Кайыңар-даа бодунуң айдызаар савазын ап алгаш, ынаар чаагай чыттыг чүүлдерин ургаш, Дээрги-Чаяакчының мурнунга эккелзин. Кижини бүрүзү савазын эккелген соонда, 250 айдызаар сава база сээң биле Аароннуң савалары аңаа турзун».

¹⁸Кижини бүрүзү бодунуң айдызаар савазын ап алгаш, аңаа от салгаш, чаагай чыттыг чүүлдерин ургаш, Ужуражылга майгынынче кирер чер чанынга туруп алган, Моисей биле Аарон база аңаа турган.

¹⁹Корах бүгү израиль ниитилелди майгынче кирер чер чанынга оларга удур чыыпкан. Дээрги-Чаяакчының өндүр чырыы бүгү чонга көстүп келген.

²⁰Дээрги-Чаяакчы Моисей биле Ааронга:

²¹«Бо чондан аңгыланып алыңар, ынчан Мен оларны карак чивеш дээр аразында узуткап каайн» – дээн.

²²А Моисей биле Аарон доңгая кээп дүшкеш: «Бурганывыс, бүгү амылыг чүүлдү тынгарып турар Бурган! Чаңгыс кижиге бачыт үүлгедирге, бүгү чонга килеңнээриң ол бе?» – дээннер.

²³Дээрги-Чаяакчы Моисейге:

²⁴«Бо чонга мону дамчыт. Корах, Дафан болгаш Авироннуң оран-савазындан ырай бериңер де» – деп чугаалаан.

²⁵Моисей ол-ла дораан Дафан биле Авиронче чорупкан, Израильдин баштыңнары ооң соондан бар чыткан.

²⁶Ол ынчан чонга: «Бо бузуттуг улустуң чадырларындан ырай бериңер база оларга хамааржыр чүү-даа чүвеге дегбеңер, оон башка оларның бүгү бачыттарының уржуу-биле узуткаттырар силер» – дээн.

²⁷Чон ынчан Корах, Дафан болгаш Авирон оларның оран-савазындан бүгү талаларже ырай берген. А Дафан биле Авирон дашкаар үнүп келгеш, чадырларының эжиктериниң чанынга кадайлары болгаш улуг-биче ажы-төлү-биле кады турганнар.

²⁸Моисей мынча дээн: «Бо бүгү ажил-херектерни кылзын дээш мени Дээрги-Чаяакчының айбылап чорутканын, ол бүгүнү бодумнуң турам-биле кылбайн турарымны бадыткаар чүүл бо-дур:

²⁹бо улус, шупту өске улус ышкаш, анаа өлүм-биле өлүр болза, шупту улустуң чайлап шыдавазы төнчү оларга база таваржыр болза, мени Дээрги-Чаяакчы айбылап чорутпаан болур.

³⁰А бир эвес Дээрги-Чаяакчы анаа эвес кайгамчык чүүлдер көргүзөр болза – чер, аксын аазадыпкан дег, бо улусту база оларга хамааржыр бүгү чүвени ажырыптар болза, олар диригге-ле алды оранче кире бээр болза – олар Дээрги-Чаяакчыны дора көргөн дээрзин билип аар силер».

³¹Моисей ол сөстөрни чугаалап доозуптары билек, демги улустуң адаанда чер ойлуп кире берген.

³²Чер, аксын аазадыпкан дег, ол улусту, оларның өг-бүлелерин, Корахка хамааржыр шупту улусту база бүгү эт-хөреңгини ажырыпкан.

³³Олар диригге-ле алды оранче кире берген, оларга хамааржыр бүгү чүве база ээлери-биле кады чер адаанче ажытталы берген. Чер оларны хөөп алган; олар ниитилелде амылыг чон санындан казыттына берген.

³⁴Ол улусту долгандыр турган шупту израильчилер оларның алгы-кышкызын дыңнап кааш: «Чер бисти база ажырыптазын!» – джип, тарай маңнажы бергеннер.

³⁵Дээрги-Чаяакчыдан от өөскээш, айдызаар чүүлдер эккелген 250 кижини узуткап каан.

³⁶Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

³⁷⁻³⁸«Аароннуң оглу Элеазар бараалгакчыга мону чугаала. Ол өрттенип өлген улустуң айдызаар саваларын чыып алгаш, оларның одун ырадыр төксүн, чүге дээрге ол бачыттыг улус бодунуң амы-тыны-биле төлээш, саваларын ыдыктап алган болгай. Оларның айдызаар саваларындан өргүл бедигээжи шывар ама честерни калбартыр бастырып калыңар, чүге дээрге олар саваларын Дээрги-Чаяакчының мурнунга эккелген болгаш, савалар ыдыкталы берген-дир; олар ам израиль чонга сагындырыг болур».

³⁹Элеазар бараалгакчы өрттенип өлген улустуң эккелген хүлер айдызаар саваларын чыып алгаш, өргүл бедигээжин шывар кылдыр, калбак амалар кылдыр бастыртып каан.

⁴⁰Аароннуң үре-салгалындан укталбаан, кандыг-даа өске кижини Дээрги-Чаяакчының мурнунга айдызап келбес ужурлуун, оон башка Корах болгаш ооң талалакчылары-биле болган чүве ол кижини-биле база болурун израиль чонга сагындырганы ол. Элеазар ону Дээрги-Чаяакчының Моисейни дамчыштыр чугаалаанын ёзугаар кылган.

Аароннуң үймээн үндүрген чонну камгалааны

⁴¹Даартазында хүндүс бүгү израиль ниитилел Моисей биле Ааронче: «Силер Дээрги-Чаяакчының улузун өлүрдүңер!» – деп хыйланып турган.

⁴²Чон Моисей биле Ааронга удур чыгып келгеш, Ужуражылга майгынынче көөрге, булут ону бүргей апкан, Дээрги-Чаяакчының өндүр чырыы көстүп келген болган.

⁴³Моисей биле Аарон майгын чанынга чедип кээрге,

⁴⁴Дээрги-Чаяакчы Моисейге:

⁴⁵«Бо ниитилелден ырай бериңер, Мен оларны карак чивеш дээр аразында узуткап каайн» – дээн. Олар ынчан доңгая кээп дүшкеннер.

⁴⁶Моисей Ааронга: «Айдызаар саваны ап алгаш, өргүл бедигээжинде оттан ынаар салып каг база чаагай чыттыг чүүлден каап ал, оон чонче дүрген аппарат, Дээрги-Чаяакчының килеңин олардан чайладып каг, чүге дээрге Ооң килеңи улусту таварып, айыыл-халапты халдадып эгелээн-дир» – дээн.

⁴⁷Аарон Моисейниң чугаалаанын ёзугаар айдызаар саваны ап алгаш, чон аразынче маңнап чорупкан. Көөрге, чонче айыыл-халап халдап эгелээн болган. Аарон чаагай чыттыг чүүлдери каап алгаш, Бурганның килеңин чондан чайладып каан.

⁴⁸Ол өлүг база дириг улус аразынга туруп аарга, айыыл-халап улусче халдавайн барган.

⁴⁹Корахтың буруузу дээш өлгөн улустан аңгыда, ол айыыл-халаптан 14 700 кижиге өлгөн.

⁵⁰Айыыл-халап улусче халдавайн баарга, Аарон майгынче кирер черже, Моисейниң чанынче дедир чедип келген.

Саннар 17

Аарон – дээди бараалгакчы дээрзин Бурганның бадыткааны

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²«Израиль чон-биле чугаалаш. Оларның аймак бүрүзүндөн, аймактарның баштың бүрүзүндөн бир-бир – шупту он ийи даянгыыштан ап ал, баштың бүрүзүнүн адын ооң даянгыыжынга бижип каг;

³Аароннуң адын Левийниң аймааның даянгыыжынга бижип каг, баштың бүрүзү-ле бир даянгыыш берген турар ужурлуг.

⁴Даянгыыштарны Мээң силер-биле ужуражып кээп турарым черге – Ужуражылга майгынында ыдыктыг аптара мурнунга эккеп салып каг.

⁵Мээң шилип алыр баштыңымның даянгыыжы чечектели бээр. Ынчан израиль чоннуң силерже хыйланышкынындан кулаам дыштаныр».

⁶Моисей израиль чон-биле чугаалашкан соонда, оларның шупту баштыңнары аңаа даянгыыштарын берген. Бир баштың-на бир даянгыыш кылдыр, аймактарның санын ёзугаар он ийи даянгыышты эккелген, Аароннуң даянгыыжы оларның аразынга турган.

⁷Моисей даянгыыштарны ыдыктыг майгынче кирип, Дээрги-Чаяакчының мурнунга салып каан.

⁸Даартазында хүндүс Моисей майгынче кирип келгеш, көөрге, Левийниң аймаан төлээлээн Аароннуң эккелген даянгыыжының бүүрекчигештери үнүп, чечектери частып, миндаля тооруктарын берип эгелээн болган.

⁹Моисей шупту даянгыыштарны Дээрги-Чаяакчының мурнундан бүгү израиль чонче үндүрө бээрге, улус болган чүүлдү көргөш, боттарының эккеп берген даянгыыштарын ап алган.

¹⁰Дээрги-Чаяакчы Моисейге: «Аароннуң даянгыыжын база катап ыдыктыг аптараның мурнунга салып каг – даянгыыш үймээнчи улуска сагындырыг кылдыр кадагалаттынзын, оларның хыйланышкынындан Мээң кулаамга ынчалдыр дыш бээр сен, олар өлбейн баар» – дээн.

¹¹Моисей Дээрги-Чаяакчы аңаа канчаар дужааганыл, ынчаар кылган.

Бараалгакчылар биле левиттерниң бараан болуушкуну

¹²Израиль чон Моисейге: «Көр даан, өлүр деп бардывыс, узуткаттырып аарывыс ол-дур, шупту өлдүвүс-ле!

¹³Дээрги-Чаяакчының майгынынче чоокшулаан кандыг-даа кижиге өлүп каар болгай. Бис база шупту өлүр бис бе?!» – деп эгелээн.

Саннар 18

¹Дээрги-Чаяакчы Ааронга мынча дээн: «Сен, оолдарың база төрөл бөлүүң ыдыктыг майгыңга удур үүлгеткен кем-буруу бүрүзүн бодуңар чүктээр силер; сен оолдарың-биле Бурганга бараан болур албан-хүлээлгеңерге удур үүлгеткен кем-буруу бүрүзүн бодуңар чүктээр силер.

²А ол ышкаш бодуңуң ха-дуңмаңы – Левий өгбөңден укталган аймакты бодуңче чоокшуладып ал, олар сеңээ каттыжып, оолдарың-биле кады майгыңның мурнунга турар үеңде, силерге дузалашсын.

³Олар сээң даалгаларыңны база майгыңда шупту ажил-херектерни күүсетсин; чүгле ыдыктыг черниң эт-херекселинче болгаш өргүл салыр бедигээшче чоокшулавазын, оон башка олар-даа, силер-даа өлү бээр силер.

⁴Олар сеңээ каттышсын база майгыңга албан-хүлээлге күүседип, аңаа хамааржыр шупту ажилдарны кылзын, а өске кижиге силерге чоокшулавазын.

⁵А силер ыдыктыг майгың иштинде болгаш өргүл бедигээжинде албан-хүлээлгеңерни израиль чонче моон соңгаар килеңим көдүрүлбес кылдыр күүсеңер.

⁶Дыңнаңар даан, силерниң ха-дуңмаңар болур левиттерни Мен израиль чоннуң аразыңдан Бодумга ап алган болгай мен, ам оларны майгыңга албан-хүлээлге күүседир кылдыр силерге белекке бердим.

⁷Сен оолдарың-биле өргүл бедигээжинде база көжеге артыңда – эң ыдыктыг өрээлде турар бүгү чүвеге хамаарышкан бараалгакчы албан-

хүлээлгеңерни таптыг сагып, күүседиңер. Мен силерге бараалгакчы болур албан-хүлээлгени белек кылдыр берип тур мен, а ыдыктыг майгыңче чоокшулаар өске кижини өлүрүп каар ужурлуг».

Бараалгакчылар биле левиттерниң алыр ужурлуг үлүглери

⁸Дээрги-Чаяакчы Ааронга оон ыңай мынча дээн: «Дыңна даан, израиль чоннуң Меңээ бараалгадып турар бүгү ыдыктыг өргүлдерин хайгаараарын сеңээ дагзып тур мен. Өргүлдерни кезээ мөңгеде алыр үлүүңер кылдыр сеңээ болгаш сээң оолдарыңга берип тур мен.

⁹Аажок ыдыктыг өргүлдерден сээң алыр ужурлууң өрттетпес үлүг бодур: улустуң Меңээ эккеп салып турар кандыг-даа далган-тараа өргүлү, бачыг дээш өргүлү база кем-буруу дээш өргүлү; ол өргүлдер дээрге аажок ыдыктыг, сеңээ болгаш сээң оолдарыңга хамааржыр өргүлдердир.

¹⁰Ол бүгүнү аажок ыдыктыг черге чиир силер: үре-салгалыңның шупту эр улузу ону чип болур, ол өргүлдер сеңээ ыдыктыг болзун.

¹¹Израиль чоннуң онза өргүлдери шуптузу база сээңии болур. Мен оларны сеңээ, сээң оглу-кызыңга кезээ мөңгеде алыр үлүүңер кылдыр берип тур мен. Сээң өг-бүлөңде арыг кижини бүрүзү ол өргүлдерни чип болур.

¹²Сеңээ эң шынарлыг чаа олива үзү, эң эки чаа виноград арагазы болгаш далган-тарааны – улустуң Дээрги-Чаяакчыга өргүп турары баштайгы дүжүдүн берген мен.

¹³Чоннуң черинде үнген бүгү дүжүттүң башкылыгы – оларның Дээрги-Чаяакчыга эккээр өргүлдери – сээңии болзун. Сээң өг-бүлөңде арыг кижини бүрүзү ол өргүлдерни чип болур.

¹⁴Израиль чоннуң Дээрги-Чаяакчыга кезээ мөңгеде тураскааткан бүгү чүвези сээңии болзун.

¹⁵Кандыг-даа дириг амытанның Дээрги-Чаяакчыга эккеп өргүп турар баштай төрүттүңген эр төлү – кижини-даа, мал-маганны-даа болза –

сээний болзун. Чүгле кижиниң дун оглун садып хостап аар ужурлуг, арыг эвес малдың дун төлүн база садып хостаар ужурлуг.

16А олар дээш садыызы бо-дур: бир ай назылыг төл дээш доктааткан өртекти – ыдыктыг черге ажыглаар беш шекел мөңгүннү алыр сен. (Ыдыктыг шекелдиң деңзизи чээрби герага дең.)

17Ынчалза-даа баштай төрүттүнген буга, хой азы өшкү дээш садыызы кылдыр чүнү-даа алба: ол малдар дээрге ыдыктыг өргүлдер-дир, оларның ханын өргүл бедигээжинче төвүт, а чаан өрттедиптер сен – Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыттыг өргүл ол-дур.

18Онза өргүлдүң төжү биле оң талакы дөңмек эъдиниң сеңээ хамааржыры дег, оларның эъди база сеңээ хамааржыр.

19Израиль чоннуң Дээрги-Чаяакчыга эккеп салып турар ыдыктыг өргүлдериниң шуптузун сеңээ, сээң оглу-кызыңга кезээ мөңгеде алыр үлүүңер кылдыр берип тур мен; ол дээрге Дээрги-Чаяакчының мурнунга мөңге, дус-биле шынзыттынган чагыг-керээ-дир, ону сээң-биле болгаш сээң үре-салгалың-биле чарып тур мен».

20Дээрги-Чаяакчы Ааронга оон ыңай мынча дээн: «Израильчилерниң черинге сээң хувааглыг чериң, оларның аразыңга алыр үлүүң турбас. Израиль чоннуң аразыңга сээң үлүүң биле өнчүң – Мен-дир мен.

21А Левийниң үре-салгалыңга оларның Ужуражылга майгыныңга албан-хүлээлге күүседип, кылып турар ажил-херээ дээш, Мен Израильде бар бүгү чүвениң оннуң бир кезиин өнчү кылдыр берип тур мен.

22Израиль чон майгынче моон соңгаар чоокшулавазын, оон башка олар бачыдын чүктеп, өлүп каарлар.

23Левиттер майгыңга албан-хүлээлгезин эрттирзин, майгыңга удур кылган кандыг-даа кем-бурууну боттары чүктезин. Ол дүрүмнү силерге салгалдан салгал дамчып кезээ мөңгеде доктаадып каан. Левиттер израиль чоннуң аразыңга хувааглыг чер албас.

²⁴Израиль чоннуң Дээрги-Чаяакчыга салып турар өргүлдериниң оннуң бир кезиин левиттерге өнчү кылдыр берип тур мен. Ынчангаш: „Олар израиль чоннуң аразынга хувааглыг чер албас“ – деп, левиттерге хамаарыштыр чугаалаан мен».

²⁵Дээрги-Чаяакчы оон Моисейге мынча деп чугаалаан:

²⁶«Левиттерге мону дамчыдып чугаала. Мээң израильчилерден ап алгаш, силерге өнчү кылдыр берип турарым үлүүңерни – оларның эдилээн чүвезиниң оннуң бир кезиин хүлээп ап тура, Дээрги-Чаяакчыга демги оннуң бир кезииниң оннуң бир кезии болур өргүлдү салыр силер.

²⁷Ол өргүлүңер шаңыңарның тараазы, виноград сы базар оңгарыңарның арагазы деп санаттынар.

²⁸Силер база израиль чондан ап турарыңар оннуң бир кезиинден Дээрги-Чаяакчыга өргүлден салыңар, Дээрги-Чаяакчыга бараалгаткан ол өргүлдү Аарон бараалгакчыга бериңер.

²⁹Силерге берип турар шупту белектерден Дээрги-Чаяакчыга өргүлдү салыңар, эң эки, ыдыктап каан чүүлдү шилип, Аңаа өргүңер.

³⁰Левиттерге мону база чугаала. Өнчүңерниң эң эки кезиин Дээрги-Чаяакчыга өргүүр болзуңарза, ооңар шаңыңарның тараазы, сы бастырган виноградыңарның арагазы деп санаттынар.

³¹А силер: бодуңар-даа, өг-бүлеңер-даа алган үлүүңерни кандыг-даа черге чип болур силер – Ужуражылга майгынында кылып турар ажылыңар дээш төлевир ол-дур.

³²Үлүүңерниң эң эки кезиин Дээрги-Чаяакчыга өргүп турзуңарза, ооң арткан кезиин чигениңер дээш бачыт чүктевес силер, ынчалдыр кылып болзуңарза, израиль чоннуң Бурганга салган ыдыктыг өргүлдерин бужартатпас силер база өлбес силер».

Саннар 19

Арыглаашкын суу

¹Дээрги-Чаяакчы Моисей биле Ааронга мынча деп чугаалаан:

²«Дээрги-Чаяакчының израиль чонга чагып, доктаадып каан хоойлузу бо-дур. Израильчилер сеңээ четпес-дудуу эвес, кемниг эвес, мойнунга ыяш хомут кедип көрбээн шилги инектен эккелзин.

³Ол инекти Элеазар бараалгакчыга бериптиңер, бараалгакчы ону турлагның даштынче үндүрө бээрге, боду көрүп турда, улус инекти аңаа согар ужурлуг.

⁴Оон Элеазар бараалгакчы ооң ханынче салаазын суккаш, Ужуражылга майгынының мурнунче чеди удаа бызай чашсын.

⁵Элеазар көрүп турда, демги инекти өрттетсин: ооң кежин, эъдин болгаш ханын чини-биле кады өрттетсин.

⁶Бараалгакчы пөш будуун, иссоп дээр үнүштү, кызыл удазынны өрттедип турар инекче октапсын.

⁷Бараалгакчы хептерин чуп алзын база мага-бодун сугга чуп алзын, ооң соонда турлагже кирип болур; ол кежээге чедир арыг эвес болур.

⁸Инекти өрттедип турган кижини база хептери биле мага-бодун сугга чуп алзын; ол кижини кежээге чедир арыг эвес болур.

⁹Өске-бир арыг кижини инектин хүлүн чыггаш, турлагның даштында арыг черге салып кагзын – ол хүлдү арыглаашкын суунга ажыглаары-биле израиль чон кадагалазын. Бачыт дээш өргүл ол-дур.

¹⁰Инектин хүлүн чыгган кижини хептерин чуп алзын; ол кижини кежээге чедир арыг эвес болур. Ол дээрге израиль чонга база оларның аразында чурттап турар даштыкы улуска кезээ мөңгеде доктаадып каан дүрүм-дүр.

¹¹Кандыг-бир өлүг кижиниң мага-бодунга дегген кижини чеди хүн дургузунда арыг эвес болур.

¹²Ол кижиге бо арыглаашкын суу-биле үшкү база чедиги хүнде бачыттан арыгланып аар болза, арыг деп санаттырар; а үшкү база чедиги хүнде бодун арыгланып албас болза, арыг эвес артар.

¹³Өлүг кижиниң мага-бодунга деггеш, бодун арыгланып албаан кандыг-даа кижиге Дээрги-Чаяакчының өргээзин бужартадып турары ол-дур, ол кижиге израиль чоннуң аразынга амылыг артпас, чүгө дээрге арыглаашкын суун олче чашпаан-дыр, ол кижиге арыг эвес бооп артпышаан-дыр.

¹⁴Бир-ле кижиге оран-савазынга өлүп калган болза, мындыг дүрүмнү ажыглаар. Ооң чадырында турар бүгү улус база ынаар кирип кээр кандыг-даа кижиге чеди хүн дургузунда арыг эвес болур.

¹⁵Халывын быжыглай шарываан кандыг-даа ажык сава арыг эвес болур.

¹⁶Ажык черге тургаш, азы кижиге холундан өлгөн кижиге, азы бодунуң өлүмү-биле өлгөн кижиге, азы өлүг кижиниң сөөктеринге, азы өлүг кижиге хааржаанга дегген кижиге чеди хүн дургузунда арыг эвес болур.

¹⁷Арыг эвес кижини арыглаары-биле демги өрттеткен, бачыт дээш өргүл болган инектиң хүлүн узуп алгаш, саваже ургаш, ынаар агым сугдан кудуп кагзын.

¹⁸Оон кандыг-бир арыг кижиге иссоптан ап алгаш, ону сугже суккаш, чадырже болгаш ында турар шупту саваларже, кижилерже база азы өлүг кижиниң сөөктеринге, азы өлүрткен кижиге, азы боду өлгөн кижиге, азы өлүг кижиге хааржаанга дегген кижиге бызай чашсын.

¹⁹Арыг кижиге үшкү база чедиги хүнде арыг эвес кижиге сугну бызай чажарга, ол чедиги хүнде бачыттан арыг болу бээр. Арыг эвес турган кижиге хептерин база мага-бодун сугга чуп алзын, оон кежээликтей арыг болу бээр.

²⁰А арыг эвес болу бергеш, бачыттан арыгланып албаан кижини чон аразынга амылыг арттырбас ужурлуг, чүгө дээрге ол кижиге Дээрги-

Чаяакчының ыдыктыг өргээзин бужартаткан-дыр, арыглаашкын суун бодунче чаштыртпаан-дыр, арыг эвес бооп арткан-дыр.

²¹Израильчилерге ол дүрүмнү кезээ мөңгеде доктаадып каан болзун. Арыглаашкын суун бызай чажып турган кижини хептерин чуп алзын; арыглаашкын суунга дегген кижини кежээге чедир арыг эвес болур.

²²Арыг эвес кижинин дегген бүгү чүвези арыг эвес болу бээр; ол бүгүге дегген кижини база кежээге чедир арыг эвес болур».

Саннар 20

Мариамның мөчээни

¹Бүгү израиль ниитилел ээн кургаг Цин ховузунга дөртенги чылдың бир айда чедип келгеш, Кадеске доктааган. Мариам аңаа чок апаарга, ону ол черге ажаап каан.

Моисейниң частырыы

²Ижер суу чок боорга, чон Моисей биле Ааронга удур чыгып келген.

³Израиль чон Моисей-биле алгыжып: «Бистиң ха-дуңмавыс Дээрги-Чаяакчының мурнунга өлү берген өйде бис база өлү бээривис кай!

⁴Дээрги-Чаяакчының чонун чүге бо ээн кургаг ховуже эккелдиңер, бисти маңаа мал-маганывыс-биле кады өлзүн дээш бе?

⁵Бисти Египеттен чүге үндүрүп эккелдиңер, шак бо багай, тараа тарыттынмас, фи́га ыяштары-даа, виноград-даа, гранат чимистерин-даа чок, ижер суг безин тывылбас черже эккээр дээш бе?» – деп турганнар.

⁶Моисей биле Аарон чыылган чондан ырап, Ужуражылга майгынынче кирер черже чорупкаш, доңгая кээп дүжерге, Дээрги-Чаяакчының өндүр чырыы оларга көстүп келген.

⁷Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

⁸«Дуу ол даянгышты ап алгаш, Аарон акың-биле кады чонну чыггаш, олар көрүп турда, бо чалымга бодунуң иштинде суун бээрин чугаала.

Ынчалдыр оларга чалымдан сугну аксып үндүрүп бээр сен, чонга суг ижиртип, ооң мал-маганын суггарар сен».

⁹Моисей Дээрги-Чаяакчының мурнунда турган даянгышты Ооң дужаалын ёзугаар ап алган.

¹⁰Моисей биле Аарон чонну чалым чанынга чыып алган. Моисей оларга: «Үймээнчи улус, дыңнаңар, бо чалымдан силерге сугдан аксып берээли бе?» – дээн.

¹¹Ол холун көдүргөш, чалымны даянгышты-биле ийи катап кагарга, хөй суг аттыгып үнүп, чон-даа, ооң мал-маганы-даа ол сугну ижип алган.

¹²А Дээрги-Чаяакчы Моисей биле Ааронга: «Меңээ бүзүревейн барып, Мээң ыдыктымны израиль чон көрүп турда, хүндүлевээниңер дээш, бо чонну Мээң оларга берип турарым черже баштап алгаш, кирбес силер» – дээн.

¹³Ол дээрге Мериваның суу деп чер-дир. Ооң чанынга израиль чон Дээрги-Чаяакчы-биле алгышкан. Дээрги-Чаяакчы аңаа Бодунуң ыдыктыын көргүскен.

Эдомнуң Израильди эрттирбейн барганы

¹⁴Моисей Кадестен Эдомнуң хаанынче төлээлекчилерин чорудуп, сөс дамчыткан: «Силерниң ха-дуңмаңар болур израиль чон мону дамчыдып тур. Биске таварышкан хамык бергедээшкиннер дугайында билир болгай силер.

¹⁵Бистиң ада-өгбевис Египетче көжүп чоруй барган турган, ол черге үр чурттаан бис. Египетчилер бисти, ада-өгбевисти бак көрүп турган.

¹⁶А бис Дээрги-Чаяакчыдан дуза дилеп кыйгырарывыска, Ол бистиң үнүвүстү дыңнап кааш, Бодунуң төлээзин чорудуп, бисти Египеттен үндүрүп эккелген. Бис ам силерниң кызыгаарыңар кыдыында Кадес хоорайда чедип келдивис.

¹⁷Силерниң чериңер таварты эрте бээрин биске чөпшээреп көрүңер. Силерниң шөлдериңерни, виноград тараан черлериңерни базып эртпес

бис, кудуктарыңардан суг узуп ишпес бис, Хаан Оруу-биле чоруптар бис. Силерниң кызыгаарларыңарны эртпээн шаанда, оруктан оң-даа, солагай-даа талаже эгбес бис».

¹⁸Ынчалза-даа эдом чон аңаа: «Бистиң черивис дамчыштыр эртпеңер, оон башка хылыжывыс туткаш, силерге удур чаалажып үнер бис» – деп харыылаан.

¹⁹Израиль чон аңаа: «Чүгле улуг орук-биле эрте бериксеп тур бис. А бир эвес бис азы мал-маганывыс силерниң сууңарны ижер болзувусса, ол дээш төлээр бис, чүгле эрте кылаштай берээли, дилеп турар чүвевис чүгле ол-дур!» – деп дамчыткан.

²⁰А Эдом аңаа: «Эртпеңер!» – деп харыылааш, хөй санныг аг-шерии-биле база күчүлүг холу-биле Израильге удур тулчур дээш үнүп келген.

²¹Ынчангаш эдом бодунуң девискээрин таварты эртерин Израильге чөпшээревээн. Израиль ону кыдыы-биле оюп эрте берген.

Аароннуң мөчээни

²²Израиль чон Кадестен көжүп үнгеш, бүгү ниитилели-биле Ор деп дагга чеде берген.

²³Дээрги-Чаяакчы Моисей биле Ааронга Ор дагга, Эдомнуң кызыгаарының чанынга мынча деп чугаалаан:

²⁴«Аарон бодунуң өгбелериниң соондан өске оранче чоруй баар, Мериваның суунуң чанынга Мээң сөзүмге удурланып турганыңар дээш, израиль чонга берип турарым черже ол кирбес.

²⁵Ааронну база ооң оглу Элеазарны эдерткеш, оларны Ор дагже үндүрө бээр сен.

²⁶Аароннуң хептерин ужулгаш, ооң оглу Элеазарга кедирип каар сен. Аарон аңаа сөөлгү оруунга белеткенир, оон мөчүүр».

²⁷Моисей Дээрги-Чаяакчының дужааганын ёзугаар кылган. Олар үжелээ Ор дагже, бүгү чон көрүп турда, үне бергенер.

²⁸Моисей Аароннуң хептерин ужулгаш, ооң оглу Элеазарга кедирип каан. Аарон аңаа, даг бажынга мөчээн. А Моисей биле Элеазар дагдан дүжүп келген.

²⁹Бүгү чон Аароннуң мөчээнин билип каан. Шупту израильчилер үжен хүн дургузунда Аароннуң ажыын ажып, ыглажып турган.

Саннар 21

Хананей чон-биле тулчуушкун

¹Негевте Арадтың хананей хааны израиль чоннуң Афаримче баар орук-биле бар чыдарын дыңнап кааш, оларга удур тулчуп үнгеш, элээн каш кижини тудуп алгаш барган.

²Израиль чон Дээрги-Чаяакчыга: «Бо чонну бистиң холувуска хүлээдип бээр болзуңза, оларның хоорайларын Сеңээ тураскаадып, бүрүнү-биле узуткап каар бис» – деп даңгыраглаан.

³Дээрги-Чаяакчы израиль чонну дыңнап кааш, хананейлерни ооң холунга хүлээдип берген. Израильчилер оларны-даа, оларның хоорайларын-даа бүрүнү-биле узуткап кааш, ол черге Хорма деп ат тывыскан.

Чес чылан

⁴Израильчилер Ор дагдан Кызыл далайже баар орук-биле эдом черни оюп чорупканнар. Орук ара улустуң шыдамы чидип,

⁵Бурган биле Моисейже: «Бисти Египеттен чүге үндүрүп эккелдиңер, ээн кургаг ховуга өлзүн дээш бе? Мында аьш-чем-даа, суг-даа чок-тур, а бо ческинчиг аьш-чем хөңнүвүске дээпти» – деп хыйланып эгелээн.

⁶Дээрги-Чаяакчы ынчан чонче хоранныг чыланнар салыптарга, олар улусту шап туруп бээрге, хөй израильчилер өлүп хораан.

⁷Чон Моисейге чедип келгеш: «Дээрги-Чаяакчыга болгаш сеңээ удур чүве чугаалап, бачыт үүлгеттивис. Ол чыланнарны бистен ырадыр кылдыр Дээрги-Чаяакчыга мөргүп көрем» – дээн.

⁸Моисей чон дээш мөргүл кылырга, Дээрги-Чаяакчы аңаа: «Бодунга чылан дүрзүзүндөн кылып алгаш, ону тук сывынга бедидир быжыглап ал. Чыланга шактырган кижини бүрүзү ынаар көрүпкеш, амылыг артар» – дээн.

⁹Моисей чес чылан дүрзүзү кылып алгаш, ону тук сывынга бедидир быжыглап каан. Чылан кижини шапкан болза, ол кижини чес чыланче көрүпкеш, амылыг артып каап турган.

Моавче орук

¹⁰Израиль чон ол черден көжүп үнгеш, Овот деп черге доктааган.

¹¹Овоттан көжүп үнгеш, Ийе-Аварим деп черге – Моавтан чөөн чүкче углай чыдар ээн кургаг ховуга доктааган.

¹²Оортан көжүп үнгеш, Заред деп шынаага доктааган.

¹³А оортан көжүп үнгеш, ээн кургаг ховуга, амор черниң девискээринден үндүр агып чыдар Арнон хемниң эриинге доктааган, а Арнон Моавтың кызыгаары болур, ол хем моав биле амор черлерниң аразында чыдар чүве-дир.

¹⁴Ынчангаш «Дээрги-Чаяакчының дайын-чааларының номунда»

¹⁵Суфтуң девискээринде Вагеб хоорай, Арнон шынаалары болгаш Моавтың кызыгаарында Ар хоорайга чедир аккан суглар дугайында бижээн.

¹⁶Израиль чон оортан Беэрже көжүп үнген – ол чер дээрге Дээрги-Чаяакчының Моисейге: «Чонну чыывыт, оларга сугдан берейн» – деп турган кудуу болган.

¹⁷Израиль чон ынчан бо ырны ырлап берген: «Сууң долу-ла болзун, кудук! Кудукту алгап ырлаңар.

¹⁸Нояннарның казып кааны, чоннуң баштыңчыларының даянгыыштары болгаш мергелери-биле казып кааны кудук-тур сен!» Ээн кургаг ховудан олар Матаннаже чорупканнар.

19 Чон Матаннадан көжүп үнгөш, Нагалиилче, оон Нагалиилден Вамотче көжүп үнгөн.

20 А Вамоттан көжүп үнгөш, Моавтың оргулаажында турар, ээн кургаг ховуже көрүнгөн Фасги сынның эдээнде чаттылган шынааже чорупкан.

Сигон биле Ог хааннарның аштырганы

(Ы. х. к. 2:24—3:11; Башт. 11:19-22)

21 Израиль чон Сигон дээр амор хаанче төлээлекчилерин чорудуп, мындыг сөс дамчыткан:

22 «Силерниң чериңер таварты эрте бээрин биске чөпшээреп көрүңер. Силерниң шөлдериңер биле виноград тараан черлериңерни таварбас бис, кудуктарыңардан суг узуп ишпес бис, Хаан Оруу-биле чорупкаш, силерниң кызыгаарыңарны эртпээн шаавыста, ол оруктан үнмес бис».

23 Ынчалза-даа Сигон хаан израиль чонга бодунуң девискээрин дамчыштыр эртерин чөпшээревээн. Ол бодунуң шупту албаты чонун чыып алгаш, израиль чон-биле тулчур дээш ээн кургаг ховуже үнгөш, Иааца деп черге олар-биле чаалашкан.

24 Израиль Сигонну хылыш-биле тиилеп кааш, ооң черин Арнон хемден Иавок хемге чедир эжелеп алгаш, аммон чоннуң чериниң бетинге доктааган, чүге дээрге ол чоннуң кызыгаары быжыг камгалалдыг турган.

25 Израиль аморларның хамык хоорайларын эжелеп алгаш, оларны ээлеп чурттай берген. Израильчилер Эсевон деп найысылал хоорайны база ооң чоок-кавызында хоорайжыгаштарны эжелеп алган;

26 а Эсевон болза амор хаан Сигоннуң чурттап турган хоорайы-дыр. Сигон Моавтың биеэги хааны-биле чаалашкаш, ооң бо черин Арнонга чедир хунаап алган чүве-дир.

27 Ынчангаш чечен-мерген кижилерниң мынча дижир ужуру ол: «Эсевонга чедип келиңер, Сигоннуң хоорайы туттунуп, катап тургустуна берзин.

²⁸Эсевондан от, Сигоннуң хоорайындан чалбыыш өөскээш, Моавтың Ар хоорайын база Арнон кыдыында Вамоттуң ээлерин өрттендир чипти.

²⁹Моав, ат болган сен! Хамос бурганның чону, узуткаттырып алган сен! Хамостуң эр улузу десе берген, кыс улузу амор хаан Сигонга туттуруп алган.

³⁰А бис аморларны согуннар-биле адып, базып кагдывыс. Эсевондан Дивонга чедир хоорайларны бузуп кааптывыс, Медева чоогунда Нофа хоорайга чедир хоозураттывыс».

³¹Израиль чон ынчалдыр амор черни ээлеп чурттап берген.

³²Моисей Иазер хоорайны хайгылдап көрзүн дээш улус айбылап чоруткан соонда, израильчилер ол хоорайны, ооң чоок-кавызында хоорайжыгаштарны эжелеп алгаш, аңаа чурттап турган аморларны үндүр сывырыпкан.

³³Оон израиль чон өскээр эггеш, Васанче шиглей чорупкан. Васанның хааны Ог шупту албаты чону-биле израильчилерге удур тулчуп үнгеш, Эдрея чанынга олар-биле чаалашкан.

³⁴Дээрги-Чаяакчы Моисейге: «Ол хаандан кортпа, ону база ооң шупту албаты чону биле чуртун сээң холуңга хүлээдип бээр мен; сен ону Эсевонга чагырып турган амор хаан Сигонну ышкаш аажылаар сен» – дээн.

³⁵Израильчилер Ог хаанны, ооң оолдарын, шупту албаты чонун узуткап кааннар, чаңгыс-даа кижидириг арттырбааннар, а оон ооң черин эжелеп алганнар.

Саннар 22

Валаам биле моав хаан

¹Израиль чон көжүп үнгеш, Моавтың ховуларынга, Иордан хемниң чөөн талазынга, Иерихон хоорайның дужунга доктааган.

²⁻⁴Сепфорнуң оглу, Моавтың ол үдеги хааны Валак Израильдин амор чонну канчалганын шуптузун көргөн чүве-дир. Моав чоннуң израиль чондан коргары аажок болган, чүге дээрге израильчилер дыка хөй санныг турган. Моавчылар израиль чонче чииртимней көрүп, коргуп турган. Моав чон ынчан мадиан чоннуң баштыңчыларынга: «Шөлде оът-сиген чиген шары дег, бо чон бисти долгандыр турар бүгү чүвени чиир деп барды» – дээн.

⁵Ынчангаш Валак Беорнуң оглу Валаам деп кижини кыйгыртыр дээш бодунуң төлээлекчилерин айбылап чорудупкан. Валаам Евфрат хемниң кыдыында Петор деп черге, бодунуң төрөөн черинге, чурттап турган. Валак аңаа мынча деп сөглеткен: «Египеттен бир чон үнүп келгеш, чер кырын шыва апты, ол ам мээң чанымда туруп алды.

⁶Дүрген чедип кээп көр, меңээ дузалап, бо чонну каргап көр, чүге дээрге ол бистен күштүг-дүр. Канчап билир, ынчан ону тиилээр харыктыг бооп, черимден үндүр сывырыптарымны. Сээң йөрөөп каан кижинге йөрөөл доктаарын, каргап каан кижинге каргыш доктаарын билир-ле болгай мен».

⁷Моав биле Мадиянның баштыңчылары каргыш салганы дээш бээр төлевирин холдарынга тудуп алгаш, Валаамга чедип келгеш, Валактың сөстөрүн аңаа дамчытканнар.

⁸Валаам оларга: «Бо дүне маңаа хонуп алыңар, Дээрги-Чаяакчы меңээ чүү дээр болдур, силерге ынчаар харыылаар мен» – дээн. Моавтың нояннары Валаам сугга артып калганнар.

⁹Бурган Валаамга чедип келгеш: «Аалыңда кымнар келгени ол?» – деп айтырган.

¹⁰Валаам Аңаа мынча деп харыылаан: «Моавтың хааны, Сепфорнуң оглу Валак менче улузун чорудуп:

¹¹„Египеттен бир чон үнүп келгеш, чер кырын шыва апты. Дүрген чедип кээп көр, меңээ дузалап, бо чонга каргыштан салып көр. Канчап билир,

ооң-биле тулчур харыктыг бооп, черимден ону үндүр сывырыптарымны“ – деп сөглетти».

¹²Бурган Валаамга: «Оларны эдербе, ол чонга каргыш салба, чүге дээрге Меңээ йөрээткен чон-дур» – деп чугаалаан.

¹³Валаам даарта эртен туруп келгеш, Валактың нояннарынга: «Чуртуңарже чана бериңер, Дээрги-Чаяакчы мээң силер-биле чоруурумну чөпшээревейн тур» – дээн.

¹⁴Моав нояннар Валакче эеп келгеш: «Валаам бистиң-биле чоруурундан ойталады» – деп чугаалааннар.

¹⁵Валак ынчан Валаамче демги айбычыларындан хөй, олардан артык ат-сураглыг нояннарын чорудупкан.

¹⁶Ол нояннар Валаамга чеде бергеш: «Сепфорнуң оглу Валак сенден: „Меңээ чедип кээринден ойталавайн көр,

¹⁷мен сеңээ аажок улуг алдар-хүндү көргүзүп, дилээн чүвеңни-ле күүседир мен. Чүгле чедип келгеш, меңээ дузалап, бо чонга каргыштан салып көр“ – деп дилеп тур» – дээннер.

¹⁸Валаам Валактың дүжүметтеринге: «Валак хаан меңээ алдын, мөңгүн долу ордузун-даа бээр болза, Дээрги-Чаяакчы Бурганымның айтышкынын үреп, бодумнуң турам-биле чүү-даа чүве кылып шыдавас мен.

¹⁹Ындыг-даа болза, силер база бо дүне маңаа хонуңар, Дээрги-Чаяакчының меңээ ам чүү дээрин билип алың» – деп харыылаан.

²⁰Бурган Валаамга дүне чедип келгеш: «Бо улус сени чалап чедип келген болза, олар-биле кады чорувут. Ынчалза-даа чүгле Мээң сеңээ чугаалаан чүвемни кылыр сен» – дээн.

Валаамның элчигени

²¹Валаам даарта эртен тургаш, бодунуң кыс элчигенин мунгаш, моав нояннар-биле кады чорупкан.

²²Ол чоруптарга, Бурганның килеңи кыптыга берген, Дээрги-Чаяакчының төлээзи аңаа удур туржур дээш ооң оруунга туруп алган. А Валаам элчигенин мунгаш, ийи чалчазын эдертип алгаш, бар чыткан.

²³Холунда хылыш тудуп алган, орукта турар Дээрги-Чаяакчының төлээзин элчиген көрүп кааш, оруктан эггеш, шөлче чорупкан, а Валаам, орукче кирип аар дээш, ону хап-соп эгелээн.

²⁴Дээрги-Чаяакчының төлээзи ынчан виноград тараан шөлдер аразында оруктуң кызаалай берген, ийи талазындан херимнеп каан черинге туруп алган.

²⁵Элчиген Дээрги-Чаяакчының төлээзин көрүп кааш, херимге чыпшыр турупкаш, Валаамның будун кызыптарга, ээзи ону база катап хап-соп эгелээн.

²⁶Дээрги-Чаяакчының төлээзи мурнунче эрте бергеш, оң-даа, солагай-даа талаже эеп, ояр орук чок, кызаа черге туруп алган.

²⁷Элчиген Дээрги-Чаяакчының төлээзин көрүп кааш, Валаамның адаанга чыдып алган. Ээзиниң килеңи хайныгып, элчигенин холунда ыяжы-биле улдап эгелээн.

²⁸Ынчан Дээрги-Чаяакчы элчигенни чугаа-сөстүг кылып каан. Ол мал Валаамдан: «Мен сеңээ багай чүнү кылдым, чүү дээш мени үш катап хап-соктуң?» – деп айтырган.

²⁹Валаам элчигенге: «Сен мени дорамчылап куду көрдүң, холумга хылыш турган болза, сени ам бо дораан өлүрүп каар ийик мен!» – деп харыылаан.

³⁰А элчиген Валаамдан: «Шагдан бээр, бо хүнге чедир мунуп келген элчигениң эвес-тир мен бе? Сени ынчаар тооп дыңналас чан меңээ турган ийик бе?» – деп айтырган. Оозу: «Чок» – деп харыылаан.

³¹Дээрги-Чаяакчы ынчан Валаамның карактарын ажыдыптарга, орукта турар холунда хылыш туткан Дээрги-Чаяакчының төлээзин ол көрүп кааш, аңаа сөгүрүп, доңгая кээп дүшкен.

³²Дээрги-Чаяакчының төлээзи Валаамга: «Элчигениңни чүү дээш үш катап хап-соктуң? Мен сеңээ удур туржур дээш чедип келдим, чүге дээрге сээң бо орууң мээң мурнумга бак бооп турар-дыр.

³³Элчиген мени көрүп кааш, менден ам мырыңай үш катап өскээр ээп тур. Бир эвес ол менден өскээр эгбээн болза, сени өлүрүп каар турган мен, а ону дириг хевээр арттырып каар ийик мен» – деп чугаалаан.

³⁴Валаам Дээрги-Чаяакчының төлээзинге: «Бачыт үүлгеткеним шын-дыр, сээң мени доктаадып, орукта турарыңны билбээн-дир мен; бир эвес мээң бо чоруум сээң сеткилиңге таарышпас болза, чана берейн» – дээн.

³⁵Дээрги-Чаяакчының төлээзи Валаамга: «Бо улус-биле кады чорувут, чүгле мээң сеңээ чугаалаан сөстөрүмни чугаалаар сен» – дээн. Валаам оон Валактың нояннары-биле кады чорупкан.

Валактың Валаамны уткуп алганы

³⁶Валаамның кел чыдарын дыңнап кааш, Валак ону уткуп, шуут-ла чуртунуң кызыгаарынче, Моавтың Арнон хемниң кыдыында бир хоорайже чеде берген.

³⁷Валак Валаамга: «Сени кыйгыртып, улус чорудуп шаг болдум, чүге келбейн турдуң? Таанда-ла мен сеңээ хүндүткел көргүзүп шыдавас кижини мен бе?» – деп чугаалаан.

³⁸А Валаам Валакка: «Көр даан, мен чедип-ле келдим, ынчалза-даа бодумнуң турам-биле чүү-даа чүве чугаалап шыдаар мен бе? Бурган меңээ чүү деп чугаалаарымны айтыр-дыр, аксымдан чүгле ол сөстөр үнер» – дээн.

³⁹Валаам Валак-биле кады чорупкаш, Кириат-Хуцот хоорайга чедип келген.

⁴⁰Валак элээн каш буга, хойну өргүл кылдыр дөгөргөш, эьдинден Валаамче база ооң-биле кады турган нояннараже чорудуп берген.

Валаамның бирги йөрээшкини

⁴¹Даартазында эртен Валак Валаамны Вамот-Ваал деп бедик черже үндүрө берген. Валаам оортан израиль турлагның кезик-чамдыын көрүп каан.

Саннар 23

¹Валаам Валакка: «Меңээ борта өргүл салыр чеди бедигээштен тудуп бер база чеди бугажык биле чеди кошкардан эккеп сал» – дээн.

²Валак Валаамның сөзүн ёзугаар кылган. Олар иелээ бир өргүл бедигээжинге-ле бир бугажык биле бир кошкарны салып кааннар.

³Валаам ынчан Валакка: «Өргүлдериң чанынга артып кал, а мен өскээр баргаш кэйн, Дээрги-Чаяакчы меңээ уткуштур чедип келгеш, сеңээ медээлээр ужурлуг чүүлүмнү көргүзүп бээр чадавас» – дээш, өске бедик тас черже чорупкан.

⁴Бурган Валаамга ужуражып кээрге, Валаам Аңаа: «Өргүл салыр чеди бедигээш белеткедим, бир бедигээште-ле бир бугажык биле бир кошкарны салып кагдым» – дээн.

⁵Дээрги-Чаяакчы ынчан Валаамга чүнү чугаалаар ужурлуун айтып бергеш: «Валакче дедир баргаш, ынча деп чугаалаар сен» – дээн.

⁶Валаам Валакче ээп кээрге, оозу ам-даа Моавтың бүгү нояннары-биле кады өргүлдер чанында турар болган.

⁷Валаам чеченчидир медеглеп эгелээн: «Валак мени арамей чурттан, Моавтың хааны мени чөөн чүкте даглардан бээр эккеп: „Чедип кээп көр, меңээ дузалап, Иаковка каргыштан салып көр, чедип кээп көр, Израильди каргап көр“ – диди.

⁸Ынчалза-даа канчап каргыш салыр мен? Бурган ол чонну каргавас-тыр. Мен канчап каргаар мен? Дээрги-Чаяакчы аңаа каргыш салбас-тыр.

⁹Ол чонче хаяларлыг даг бажындан көрүп тур мен, ону тейлер кырындан хайгаарап тур мен; ол чон аңгы чурттап турар, өске чоннарны боду-биле дең кылдыр көрбес-тир.

¹⁰Иаковтуң элезин дег хөй чонун кым санап шыдаарыл, Израильдиң дөрттүң бир кезиин безин кым санап үндүрерил? Мээң чуртталгам мөзүзү эки улустуң чуртталгазы дег төнзүн, мээң сөөлгү шагым оларны ышкаш болзун!»

¹¹Валак тургаш: «Мени канчап турарың ол? Дайзыннарарымны каргазын дээш сени эккеп алдым чоп, а сен оларны йөрээп кагдың!» – дээн.

¹²А Валаам: «Дээрги-Чаяакчы меңээ чүү деп чугаалаарын айтыр болдур, ону ол олчаан чугаалаар ужурлуг мен» – деп харыылаан.

Валаамның ийиги йөрээшкини

¹³Валак аңаа: «Мээң-биле кады өске черже бараалы. Оортан ол чоннуң өске кезик-чамдызын көрүп каар сен, а шуптузун көрбес сен. Меңээ дузалап, оларны ол черден каргап көр!» – деп чугаалаан.

¹⁴Валак Валаамны Фасги сынның кырында Цофим оргулаажынче эккелгеш, аңаа өргүл салыр чеди бедигээш туткаш, бир бедигээшке-ле бир бугажык биле бир кошкарны салып каан.

¹⁵Валаам ынчан Валакка: «Маңаа, өргүлүң чанынга артып кал, а мен Бурган-биле ужурашкаш кээйн» – деп чугаалаан.

¹⁶Дээрги-Чаяакчы Валаам-биле ужуражып, ооң чүү деп чугаалаар ужурлуун айтып бергеш: «Валакка дедир баргаш, ынча деп чугаалаар сен» – дээн.

¹⁷Валаам Валакче эеп кээрге, оозу ам-даа Моавтың нояннары-биле кады өргүлдөр чанында турар болган. Валак демгизинден: «Дээрги-Чаяакчы чүү диди?» – деп айтырган.

¹⁸Валаам чеченчидир медеглээн: «Кичээнгейлиг дыңна, Валак, кулааң менче ээктир, Сепфорнуң оглу!»

¹⁹Бурган дээрге кижиге эвес-ле болгай, Ол чүү дээш мегелээрил? Бурган дээрге кижиге амытан эвес-ле болгай, Ол чүү дээш өскээр бодай бээрил? Ол эткен сөзүн ээлевейн барбас, аазаан соонда, күүсетпейн барбас.

²⁰Бо чонну йөрээп каар даалга алган мен. Бурган Боду бо чонну йөрээп каан-дыр, а мен ону өскерттип шыдавас мен.

²¹Иаков-биле айыыл-халап болбас-тыр, Израильде багай чүве чок бооп турар-дыр. Ооң Бурганы Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чону-биле-дир, чон Ооң дугайында „Хаанывыс!“ деп чарлап чугаалап турар-дыр.

²²Бурган оларны Египеттен үндүрүп эккелген, олар черлик буга дег күчү-күштүг улус-тур.

²³Иаковка удур илби-шиди кылган ажыгы чок, Израильге удур караң көрүнгөн ажыгы чок. Үези кээрге, улус Иаковтуң дугайында: „Бурганның Израильге кылган чүвези бо-дур!“ – деп чугаалажыр.

²⁴Ол чон – арзылаң ышкаш туруп кээр, араатан аң ышкаш көдүрлүп кээр, олчазын дойлап чивээнде база өлүрткеннерниң ханы-биле суксунун хандырбаанда, дыштанып чыдарын билбес чон-дур».

²⁵Валак ынчан Валаамга: «Ол чонга каргыш салып, каргавас болзуңза, оода йөрээл салып, оларны йөрээве!» – дээн.

²⁶Валаам тургаш: «Мен чүгле Дээрги-Чаяакчының меңээ чугаалаан бүгү чүвезин кылырымны сеңээ чугаалаважык мен бе?» – деп харыылаан.

Валаамның үшкү йөрээшкени

²⁷Валак ынчан Валаамга: «Өске черже кады барып көрээли, канчап билир, демги чонга ол черден каргыш салырың Бурганга эки бооп көстүр чадавас» – дээн.

²⁸Валак Валаамны Фегор дагның ээн кургаг ховуже көрүнгөн бажынче үндүрө берген.

²⁹Валаам: «Меңээ борта өргүл салыр чеди бедигээштен тудуп бер база чеди бугажык биле чеди кошкардан эккеп сал» – деп Валакка чугаалаан.

⁹Израиль дүрлүп чыдып алган арзылаң азы араатан аң дег – ону кым дүвүредип диттир боор! Израиль, сени йөрээген кижини йөрээттирер, сеңээ каргыш салган кижини каргаттырар».

¹⁰Валактын килеңи Валаамче хайныгып, холдарын час кылдыр часкапкаш, Валаамга: «Дайзыннарымче каргыш салзын дээш сени кыйгыртып алдым чоп, а сен оларны ам мырыңай үш катап йөрээп кагдың!»

¹¹Аал-ораныңче дүрген чана бер. Мен сеңээ хүндүткел көргүзөр бодадым, ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчы алдар-хүндүнү сенден чайладып тур» – дээн.

Валаамның сөөлгү өттүр билген медеглели

¹²Валаам ынчан Валакка мынча дээн: «Менче айбылап чорудуп турган улузуңга:

¹³„Валак хаан меңээ алдын, мөңгүн долу ордузун-даа бээр болза, Дээрги-Чаяакчының айтышкынын үреп, бодумнуң турам-биле эки-даа, багай-даа чүве кылып шыдавас мен, Дээрги-Чаяакчы чүү дээр болдур, ону чугаалаар мен“ – деп чугаалаважык мен бе?

¹⁴А ам бодумнуң чонумче чанарым ол-дур. Адыр, израиль чон сээң чонуңну келир үеде канчаптарын сагындырып чугаалап берейн».

¹⁵Валаам оон чеченчидир медеглээн: «Беорнуң оглу Валаам чугаалап тур, өттүр көөр кижини чугаалап тур;

¹⁶Бурганның сөстөрүн дыңнап турар, Дээди Өрүкүнүң бодалдарын билип турар, Күчүлүг Бурганның чорутканы көстүүшкүннү көрүп турар кижини чугаалап тур; ол кижини доңгая кээп дүшкеш, өттүр көрүп турар.

¹⁷Мону көрүп тур мен, ынчалза-даа амгы үеде болбайн турар-дыр, мону көрүп тур мен, ынчалза-даа ырак үеде боттаныр-дыр. Иаковтуң үре-салгалындан шолбан сылдыс чырып үнүп кээр, Израильден чагырыкчы көдүрлүп кээр; ол чагырыкчы Моавтың кастыын чылча базар, Сифтиң шупту үре-салгалын чылча шавар.

¹⁸Эдом эжеледип аар, Сеир бодунуң дайзыннарынга эжеледип аар, а Израиль күчү-күжүн көргүзөр.

¹⁹Иаковтуң салгакчызы чагырыкчы апаар, хоорайларга чаштыр дээш дезе берген улусту ол узуткап каар».

²⁰Валаам амалик чонну көрүп кааш: «Чоннар аразында бир дугаар чон – амалик-тир, ынчалза-даа ооң төнчүзү – бүрүнү-биле узуткаттырары-дыр» – деп чеченчидир медеглээн.

²¹Оон ол кен чонну көрүп кааш: «Сээң чурттап турар чериң айыыл чоктур, сээң уяңны хаяда туткан-дыр,

²²ынчалза-даа кен чонну хоозурадып кааптар, Ассирия сени тудуп алгаш баар үе чедип кээр» – деп чеченчидир медеглээн.

²³Валаам оон ыңай: «Аа халак, Бурган ол бүгүнү кылырга, кым амылыг артар боор!

²⁴Китт чон бодунуң черинден корабльдар-биле эжиндирип келгеш, Ассирияны-даа, Еверниң үре-салгалын-даа чагырып аар, ынчалза-даа олар боттары база бүрүнү-биле узуткаттырар!» – деп чеченчидир медеглээн.

²⁵Валаам аал-оранынче чанып чорупкан; а Валак база бодунуң оруу-биле чоруй барган.

Саннар 25

Израильдиң дүрзү-бурганнарга мөгейип турганы

¹Израиль чон Ситтимге турлагжып алган турда, израиль эр улус моав кыстар-биле самын харылзаа тудуп эгелээн.

²Моав кыстар боттарының бурганнарынга өргүл салып тура, израиль эр улусту чалап аарга, олар өргүл малының эъдин чип, моав бурганнарга мөгейип эгелээннер.

³Израиль чон Фегор дагның бурганы Ваалче чайгыла бээрге, Дээрги-Чаякчының килеңи Израильге удур кыптыга берген.

⁴Дээрги-Чаяакчы Моисейге: «Чоннуң шупту даргаларын эккеп алгаш, оларны чырыкта, хөйге көзүлдүр өлүргөш, мага-боттарын Дээрги-Чаяакчының мурнунга азып каг. Мээң килеңим ынчан Израильден чайлай бээр» – дээн.

⁵Моисей израиль баштыңчыларга: «Кижиге бүрүзү бодунуң аймаанда Фегорнуң бурганынче чайгыла берген улусту өлүрүп кагзын» – дээн.

⁶Моисей биле бүгү израиль чон Ужуражылга майгынынче кирер чер чанынга качыгдап ыглажып турган үеде, бир израиль кижиге чедип келгөш, Моисей биле бүгү израиль ниитилел көрүп турда, бодунуң дөргүл-төрели улуска мадиан херээжен кижини эккеп көргүскөн.

⁷Аарон бараалгакчының оглу Элеазарның оглу Финеес болган чүүлдү көрүп кааш, чон аразындан үнгөш, холунга чыдазын тудуп алгаш,

⁸демгиге израиль эр кижиниң соондан ооң майгынынче киргөш, эр-херээжен ийи кижини каытташтыр өттүр шанчып каан. Чыда херээжен кижиниң иштинче кадалы берип, олар иелээ өлүп калган. Ынчан израиль чонну кырып турган айыыл-халап соксай берген.

⁹А ол айыыл-халаптан шупту 24 000 кижиге өлгөн чүве-дир.

¹⁰Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

¹¹«Аарон бараалгакчының оглу Элеазарның оглу Финеес Мээң килеңимни израиль чондан чайладыпты; ол Мен дээш хүннээшкинин улус аразынга көргүстү, ынчангаш израиль чонну Бодумнуң хүннээшкиним дээш узуткавайн бардым;

¹²ынчангаш мону чугаала. Мен Финеес-биле эп-найыралдың дугуржулгазын чарып тур мен.

¹³Ол дугуржулга дээрге аңаа болгаш ооң үре-салгалынга кезээ мөңгедө Бурганның бараалгакчылары бооп артарының дугуржулгазы-дыр, чүгө дээрге ол бодунуң Бурганы дээш хүннээчел хамаарылга көргүзүп, израиль чондан Мээң килеңимни чайладып кагды».

¹⁴Мадиан херээжен-биле кады өлүрткен израиль эр кижиге Симеоннуң аймаанда бир төрөл бөлүктүң баштыңы турган, ооң ады – Салунуң оглу Зимри чүве-дир;

¹⁵а өлүртүп каан мадиан херээженниң ады – Хазва чүве-дир; ол херээжен мадиан аймактарның бирээзиниң баштыңы Цур деп кижиниң уруу турган.

¹⁶Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

¹⁷«Мадиан чон-биле өжээннежип, оларны узуткаңар,

¹⁸чүгө дээрге олар силерниң дайзыннарыңар болу берген, сагыжы кара болгаш, силерни Фегорнуң бурганы-биле база мадиан баштың кижиге уруу Хазва деп херээжен-биле дуурайлап алган улус-тур». Фегорнуң бурганынга мөгейген дээш, чонну айбыл-халап-биле кырып турган хүнде ол херээженни өлүрүп каан чүве-дир.

Саннар 26

Израиль чоннуң ийиги чизе-бүрүткели

¹Шак ол айбыл-халап эрте берген соонда, Дээрги-Чаяакчы Моисейге база Аароннуң оглу Элеазар бараалгакчыга:

²«Бүгү израиль ниитилелдин санаашкынын кылып калыңар, чээрби хардан өрү назылыг, Израильде шериг албаны эрттирип шыдаар шупту эр улусту төрөл бөлүктөр барымдаалап санаңар» – деп чугаалаан.

³Моисей биле Элеазар бараалгакчы ол үеде Моавтың ховуларынга, Иордан хемниң кыдыынга, Иерихоннуң джунга турлагжып турган израиль чонга:

⁴«Дээрги-Чаяакчының Моисейге дужааганын ёзугаар чээрби хардан өрү назылыг шупту эр улусту санаңар» – деп чугаалаан. Египет черден үнүп келген израиль чоннуң сан-даңзызы бо-дур.

⁵Израильдин улуг оглу Рувимниң үре-салгалы болгаш олардан укталган төрел бөлүктөр бо-дур: Энохтан – энох төрел бөлүк, Фаллудан – фаллу төрел бөлүк,

⁶Хецрондан – хецрон төрел бөлүк, Хармиден – харми төрел бөлүк.

⁷Рувимден укталган төрел бөлүктөр ол-дур. Оларның ниити саны 43 730 эр кижиге болган.

⁸Фаллунуң бир оглун Элиав дээр турган.

⁹А Немуил, Дафан болгаш Авирон олар Элиавтың оолдары турган. Дафан биле Авирон дээрге израиль ниитилелден шилиттинген, Моисей биле Ааронга удур үймээн үндүрүп, Дээрги-Чаякчыга удур тура халаан Корахка болгаш ооң талалакчыларына каттышкан улус ол чүве-дир.

¹⁰Ынчан чер, аксын аазадыпкан дег, оларны болгаш Корахты ажырыпкан, оларның хамык талалакчылары база өлүп калган, от 250 кижини чипкен; олар ынчан израиль чонга сагындырышыкын болу берген турган.

¹¹Ынчалза-даа Корахтың оолдары өлбейн барган чүве-дир.

¹²Симеоннуң үре-салгалы болгаш олардан укталган төрел бөлүктөр бо-дур: Немуилден – немуил төрел бөлүк, Яминден – ямин төрел бөлүк; Яхинден – яхин төрел бөлүк,

¹³Зерахтан – зерах төрел бөлүк, Саулдан – саул төрел бөлүк.

¹⁴Симеоннуң аймаанда төрел бөлүктөр ол-дур. Оларның ниити саны 22 200 эр кижиге болган.

¹⁵Гадтың үре-салгалы болгаш олардан укталган төрел бөлүктөр бо-дур: Цефондан – цефон төрел бөлүк, Хаггиден – хагги төрел бөлүк, Шуниден – шуни төрел бөлүк,

¹⁶Озниден – озни төрел бөлүк, Эриден – эри төрел бөлүк,

¹⁷Ародтан – арод төрел бөлүк, Арелиден – арели төрел бөлүк.

¹⁸Гадтың үре-салгалындан укталган төрел бөлүктөр ол-дур. Оларның ниити саны 40 500 эр кижиге болган.

¹⁹⁻²⁰Иуданың үре-салгалы болгаш олардан укталган төрел бөлүктөр бо-дур (ооң Ир биле Онан деп ийи оглу база турган, ынчалза-даа олар ханаан черге өлүп калганнар): Шеладан – шела төрел бөлүк, Фарестен – фарес төрел бөлүк, Зерахтан – зерах төрел бөлүк.

²¹Фарестиң төрел бөлүктери бо-дур: Хецрондан – хецрон төрел бөлүк, Хамулдан – хамул төрел бөлүк.

²²Иудадан укталган төрел бөлүктөр ол-дур. Оларның ниити саны 76 500 эр кижиге болган.

²³Иссахарның үре-салгалы болгаш олардан укталган төрел бөлүктөр бо-дур: Толадан – тола төрел бөлүк, Фувадан – фува төрел бөлүк,

²⁴Иашувтан – иашув төрел бөлүк, Шимрондан – шимрон төрел бөлүк.

²⁵Иссахардан укталган төрел бөлүктөр ол-дур. Оларның ниити саны 64 300 эр кижиге болган.

²⁶Завулоннуң үре-салгалы болгаш олардан укталган төрел бөлүктөр бо-дур: Середтен – серед төрел бөлүк, Элондан – элон төрел бөлүк, Яхлеилден – яхлеил төрел бөлүк.

²⁷Завулондан укталган төрел бөлүктөр ол-дур. Оларның ниити саны 60 500 эр кижиге болган.

²⁸Иосиф Манассия биле Эфрем деп ийи оолдуг турган, оларның үре-салгалы болгаш олардан укталган төрел бөлүктөр бо-дур.

²⁹Манассияның төрел бөлүктери бо-дур: Махирден – махир төрел бөлүк, Махирниң оглу Галаадтан – галаад төрел бөлүк.

³⁰Галаадтың үре-салгалындан укталган өске төрел бөлүктөр бо-дур: Иезерден – иезер төрел бөлүк, Хелектен – хелек төрел бөлүк,

³¹Асриилден – асриил төрел бөлүк, Шехемден – шехем төрел бөлүк,

- ³²Шемидадан – шемида төрел бөлүк, Хеферден – хефер төрел бөлүк.
- ³³Хеферниң оглу Салпаад оолдары чок, а чүгле кыстарлыг кижиге турган, ооң кыстарының аттары бо-дур: Махла, Ноа, Хогла, Милка болгаш Тирца.
- ³⁴Манассиядан укталган төрел бөлүктөр ол-дур. Оларның ниити саны 52 700 эр кижиге болган.
- ³⁵Эфремниң үре-салгалы болгаш олардан укталган төрел бөлүктөр бо-дур: Шутелахтан – шутелах төрел бөлүк, Бехерден – бехер төрел бөлүк, Тахандан – тахан төрел бөлүк.
- ³⁶А Шутелахтың оглу Арандан – аран төрел бөлүк.
- ³⁷Эфремниң үре-салгалындан укталган төрел бөлүктөр ол-дур. Оларның ниити саны 32 500 эр кижиге болган. Иосифтиң үре-салгалындан укталган төрел бөлүктөр ол-дур.
- ³⁸Вениаминниң үре-салгалы болгаш олардан укталган төрел бөлүктөр бо-дур: Беладан – бела төрел бөлүк, Ашбелден – ашбел төрел бөлүк, Ахирамдан – ахирам төрел бөлүк,
- ³⁹Шуфамдан – шуфам төрел бөлүк, Хуфамдан – хуфам төрел бөлүк.
- ⁴⁰Бела Ард биле Нееман деп ийи оолдуг турган; Ардтан – ард төрел бөлүк, Неемандан – нееман төрел бөлүк укталган.
- ⁴¹Вениаминниң үре-салгалы болгаш олардан укталган төрел бөлүктөр ол-дур. Оларның ниити саны 45 600 эр кижиге болган.
- ⁴²Данның үре-салгалы болгаш олардан укталган төрел бөлүктөр бо-дур: Шухамдан – шухам төрел бөлүк; Даның төрел бөлүк аайы-биле үре-салгалы ол-дур.
- ⁴³Шухамдан укталган төрел бөлүк ол-дур. Оларның ниити саны 64 400 эр кижиге болган.

⁴⁴Асирниң үре-салгалы болгаш олардан укталган төрел бөлүктөр бо-дур: Имнадан – имна төрел бөлүк, Ишвадан – ишва төрел бөлүк, Бриядан – брия төрел бөлүк.

⁴⁵Бриядан укталган өске төрел бөлүктөр бо-дур: Хеверден – хевер төрел бөлүк, Малхиилден – малхиил төрел бөлүк.

⁴⁶Асирниң Серах деп аттыг уруу база турган.

⁴⁷Асирниң үре-салгалындан укталган төрел бөлүктөр ол-дур. Оларның ниити саны 53 400 эр кижиге болган.

⁴⁸Неффалимниң үре-салгалы болгаш олардан укталган төрел бөлүктөр бо-дур: Яхцеилден – яхцеил төрел бөлүк, Гуниден – гуни төрел бөлүк,

⁴⁹Иецерден – иецер төрел бөлүк, Шиллемден – шиллем төрел бөлүк.

⁵⁰Неффалимниң үре-салгалындан укталган төрел бөлүктөр ол-дур. Оларның ниити саны 45 400 эр кижиге болган.

⁵¹Ынчалдыр түңнеп кээрге, израиль чоннуң ниити саны 601 730 эр кижиге болган.

⁵²Дээрги-Чаякчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

⁵³«Бо аймактарга черни, санаашкынны эрткен кижилер санын барымдаалап, үлүглей хуваар ужурлуг.

⁵⁴Хөй санныг аймак хувааглыг черниң улуг кезээн, а эвээш санныг аймак – эвээш кезээн алзын. Аймак бүрүзүнге хувааглыг черни, ооң санаашкынны эрткен улузунуң санын барымдаалап, бээр ужурлуг.

⁵⁵Төлге даштары октааш, кымның каяа чурттаарын тодарадыр ужурлуг, улус ада-өгбелеринден укталган аймактарының адын эдилээн хувааглыг черлерни алзын.

⁵⁶Хөй санныг-даа, эвээш санныг-даа аймакка черни төлге даштары октааш, үлүглей хуваар ужурлуг».

Левиттерниң санаашкыны

(Хост. 6:16-25; 1 Чыл. 6:1-3, 16-30)

⁵⁷Төрөл бөлүктөр аайы-биле левиттерде санаашкын эрткен улус бо-дур: Гирсондан – гирсон төрөл бөлүк, Кохаттан – кохат төрөл бөлүк, Мерариден – мерари төрөл бөлүк.

⁵⁸Левийден укталган өске төрөл бөлүктөр бо-дур: ливни төрөл бөлүк, хеврон төрөл бөлүк, махли төрөл бөлүк, муши төрөл бөлүк, корах төрөл бөлүк. А Амрам Кохаттан укталган турган.

⁵⁹Амрамның кадайының адын Иохаведа дээр чүве-дир, ол херээжен Левийниң уруу, Египетке Левийниң аймаанга төрүттүнген кижиге турган. Иохаведа бодунуң ашаа Амрамга Ааронну, Моисейни болгаш ол ийи оолдуң угбазы Мариамны божуп берген.

⁶⁰Аарон болза Надав, Авиуд, Элеазар болгаш Ифамар оларның ачазы турган.

⁶¹Надав биле Авиуд Дээрги-Чаяакчының мурнунга Ооң таарымчалыг деп көрбээни от салгаш, өлүп калган.

⁶²Левиттерниң ниити саны – бир айдан өрү назылыг – 23 000 эр кижиге болган. Оларны израиль чон-биле катый санаваан, чүге дээрге израиль чоннуң аразына оларга хуваагылыг чер бербээн турган.

⁶³Моисей биле Элеазар бараалгакчының санап каан улузу ол-дур. Израиль чон Моавтың ховуларына, Иордан хемниң кыдына, Иерихоннуң дужунга турлагжып турда, олар санаашкынны кылып чоруткан.

⁶⁴Ол улустуң аразында Моисей биле Аарон бараалгакчы израиль чонну Синай ховузунга санап турда, чизе-даңзыже кирген улустуң чаңгызы-даа чок болган.

⁶⁵Чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы ынчангы салгалдың улузу ээн кургаг ховуга өлүп каарын чугаалаан. Олардан чүгле Иефонниңниң оглу Халев биле Нуннуң оглу Иисус дириг арткан.

Саннар 27

Салпаадтың кыстарының алыр үлүү

(Сан. 36:1-12)

¹Салпаад деп кижиге (ол дээрге Хеферниң оглу, Хефер Махирниң оглу, Махир Манассияның оглу, Манассия Иосифтиң оглу чүве-дир) беш кыстыг турган. Оларның аттары: Махла, Ноа, Хогла, Милка болгаш Тирца.

²Ол беш кыс Ужуражылга майгынынга чедип келгеш, Моисей биле Элеазар бараалгакчының база баштыңнар биле бүгү израиль ниитилелдин мурнунга туруп алгаш:

³«Бистиң ачавыс ээн кургаг ховуга өлүп калган. Ол Дээрги-Чаяакчыга удур сүлчээ кылып чыгып келген улустуң – Корахтың талалакчыларының санынче кирбээн, а бодунуң бачыдының ужун өлү берген кижиге. А ол черле оолдуг бооп көрбээн.

⁴Оолдуг болбаан-на дээш ачавыстың ады чүге ооң төрөл бөлүүндөн казыттынып чиде бээр ужурулугул? Ооң ха-дуңмазының ээлээн черлериниң аразынга биске база хувааглыг черден бериңерем» – дээннер.

⁵Моисей оларның херээн Дээрги-Чаяакчыга дыңнадырга,

⁶Ол Моисейге мынча дээн:

⁷«Салпаадтың кыстары шынын чугаалап турлар, ачазының ха-дуңмазының ээлээн черлериниң аразынга база хувааглыг черден үзүп, ооң уругларынга ээлээр өнчү кылдыр дамчыдып бер.

⁸Израиль чонга мону чугаала. Бир эвес оолдуг болбаан кандыг-бир кижиге өлүп калган болза, ооң хувааглыг черин уруунга дамчыдып бериңер;

⁹а ол кижиниң уруу база чок болза, хувааглыг черин ооң кады төрээн ха-дуңмазынга дамчыдып бериңер;

¹⁰ооң кады төрээн ха-дуңмазы база чок болза, хувааглыг черин ооң ачазының ха-дуңмазынга дамчыдып бериңер;

11а бир эвес ол кижиниң ачазының ха-дуңмазы чок болза, хувааглыг черин ооң төрөл бөлүүндөн чоок төрели кижиге – ук черни салгап аар кылдыр – дамчыдып бериңер». Дээрги-Чаяакчының Моисейге дужааганын ёзугаар ол бүгү израиль чонга доктаадып каан дүрүм-хоойлу болган.

Моисейниң соон салгаан чаа баштыңчы

12Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча дээн: «Бо турар Аварим сынче үне бергеш, Мээң израиль чонга берип турарым черже көрүп көр.

13Ол черни көрүп алгаш, акың Аарон ышкаш, өгбелериңниң соондан өске оранче чоруй баар сен.

14Чүге дээрге силер Цин ховузунга израиль чон алгыш-кырыш үндүрүп турда, Мээң сөзүмге удурланып, суг чанынга чон мурнунга Мээң ыдыктымны хүндүлевээн болгай силер». (Ол дээрге Цин ховузунда Кадес деп черде Мериваның суу чүве-дир.)

15Моисей Дээрги-Чаяакчыга мынча деп чугаалаан:

16«Бүгү амылыг чүүлдү тынгарып турар Дээрги-Бурган-Чаяакчы, бо ниитилелдин бажынга бир кижиден шилип салып каап көрем.

17Ол баштыңчы кижилер оларны эдерттип чорзун, дайын-чаа үезинде оларны баштазын, ынчан Дээрги-Чаяакчының чону кадарчы чок хойлар ышкаш болбас».

18Дээрги-Чаяакчы Моисейге харыылаан: «Нуннуң оглу Иисусту – эрес-дидим кижини – кыйгыртып алгаш, бодуңнуң холуңну аңаа дегзип каг;

19ону Элеазар бараалгакчының база бүгү ниитилелдин мурнунга тургускаш, олар көрүп турда, аңаа чонну баштаар даалгадан бер;

20бүгү израиль ниитилел ону тооп дыңнаар кылдыр, бодуңнуң эрге-чагыргаңны ооң-биле үлеш.

21Иисус шиитпир үндүрерде, Элеазар бараалгакчының мурнунга туруп алзын, демгизи ынчан урим дузазы-биле Дээрги-Чаяакчының

шиитпирин айтырып, ажыдып берзин. Иисус болгаш бүгү израиль чон чүнү-даа кылырда, Элеазарның сөзүн ёзугаар кылзын».

²²Моисей Дээрги-Чаяакчының аңаа дужааганын ёзугаар кылып, Иисусту кыйгыртып алгаш, Элеазар бараалгакчы биле бүгү чоннуң мурнунга тургускаш,

²³бодунуң холдарын аңаа дээскеш, чонну баштаар даалганы берген. Бүгү чүве Дээрги-Чаяакчының Моисейни дамчыштыр чугаалаанын ёзугаар күүсеттинген.

Саннар 28

Хүннүң-не салыр өргүлдер

(Хост. 29:38-42)

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²«Израиль чонга мону дужаап чугаала. Меңээ салып турар өргүлүңерни, өргүл чемин – Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыттыг, отка өрттедир өргүлдерни, доктааткан үезинде эккеп салыңар.

³Оон өске оларга чугаалаар чүвең бо-дур. Дээрги-Чаяакчыга бүрүн өрттедир өргүл кылдыр бир харлыг, четпес-дудуу эвес ийи хураганны хүннүң-не доктаамал эккеп салзыннар.

⁴Хураганнарның бирээзин эртен, өскезин имир дүшкенде эккеп салзыннар.

⁵Далган-тараа өргүлү кылдыр бир эфаның оннуң бири хире эң шынарлыг далганга бир гинниң дөрттүң бири хире эң арыг олива үзү холааш, эккеп салзыннар.

⁶Ол дээрге Синай дагга доктаадып кааны ышкаш, хүннүң-не салыр, Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыттыг, отка өрттедир өргүл-дүр.

⁷Ооң-биле кады арага өргүлүн база эккелзиннер. Бир хураган-биле кады бир гинниң дөрттүң бири хире араганы Дээрги-Чаяакчыга өргүл кылдыр ыдыктыг черге чашсыннар.

⁸Ийиги хураганны имир дүжерже, эртенгизин ышкаш, далган-тараа база арага өргүлү-биле кады Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыттыг, отка өрттедир өргүл кылдыр салыңар».

Амыр-дыш хүнүнүң өргүлдери

⁹«Амыр-дыш хүнүнде-ле бир харлыг, четпес-дудуу эвес ийи хурагандан салыңар база далган-тараа өргүлү кылдыр олива үзү холаан, бир эфаның оннуң ийизи хире далгандан салыңар, арага өргүлүндөн база эккелиңер.

¹⁰Ол дээрге амыр-дыш хүнү кээрге-ле, доктаамал салып турар, хүннүң-не салып турар бүрүн өрттедир өргүлден база арага өргүлүндөн аңгы, тускай бүрүн өрттедир өргүл-дүр».

Ай чаазының өргүлдери

¹¹«Ай чаазында-ла Дээрги-Чаяакчыга бүрүн өрттедир өргүлдер кылдыр ийи бугажык, бир кошкар болгаш бир харлыг чеди хурагандан – шупту четпес-дудуу эвес малдан салыңар.

¹²Бугажык бүрүзү-биле кады далган-тараа өргүлү кылдыр бир эфаның оннуң үжү хире далганга олива үзү холааш, салыңар база кошкар-биле кады далган-тараа өргүлү кылдыр олива үзү холаан, бир эфаның оннуң ийизи хире далгандан салыңар;

¹³а хураган бүрүзү-биле кады олива үзү холаан, бир эфаның оннуң бири хире далгандан салыңар. Ол дээрге Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыттыг, бүрүн өрттедир өргүл-дүр.

¹⁴Аңаа немей бугажык бүрүзү-биле кады чартык гин хире арагадан, кошкар-биле кады – бир гинниң үштүң бири хире, хураган бүрүзү-биле кады – бир гинниң дөрттүң бири хире арагадан өргүңер. Ол дээрге чылдың шупту айларының чаазында салыр бүрүн өрттедир өргүл-дүр.

¹⁵Доктаамал салып турар бүрүн өрттедир өргүл биле арага өргүлүңге немей Дээрги-Чаяакчыга бачыг дээш өргүл кылдыр бир дүктүгүр хунадан өргүңер».

Хаарган далганнар байырлалының өргүлдери

(Хост. 13:3-7; Лев. 23:5-8; Ы. х. к. 16:1-8)

16«Бир айның он дөрткү хүнүнде Дээрги-Чаяакчыга бараалгаткан Хосталыышкын байырлалы болур.

17Ол-ла айның он беште – Ажыткы-биле хөөтпээн далганнар байырлалы эртер, улус чеди хүн дургузунда ажыткы-биле хөөтпейн хаарган далганнар чиир ужурлуг.

18Ол байырлалдың бирги хүнүнде ыдыктыг чыыштан кылыңар, хүннүң кылыр ажыл кылбаңар.

19Дээрги-Чаяакчыга бүрүн өрттедир өргүлдер кылдыр ийи бугажык, бир кошкар болгаш бир харлыг чеди хурагандан – шупту четпес-дудуу эвес малдан салыңар.

20Ол өргүлдер-биле кады далган-тараа өргүлү кылдыр олива үзү холаан далгандан: бир бугажык-биле кады бир эфаның оннуң үжү хире далгандан, кошкар-биле кады бир эфаның оннуң ийизи хире далгандан,

21chedи хураганның бирээзи-биле-ле кады бир эфаның оннуң бири хире далгандан салыңар.

22Силерни арыглаары-биле бачыт дээш өргүл кылдыр бир дүктүгүр хунадан база салыңар.

23Ол бүгү өргүлдерни хүннүң-не салып турар эртенги бүрүн өрттедир өргүлдерге немей салыңар.

24Чеди хүн дургузунда ол өргүлдерни хүннүң-не салып туруңар, ол дээрге Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыттыг өргүл чеми, отка өрттедир өргүл-дүр. Ону доктаамал салып турар бүрүн өрттедир өргүл-биле база арага өргүлү-биле кады салыңар.

25Оон чедиги хүнде база бир ыдыктыг чыыштан эрттириңер, ынчан хүннүң кылыр ажыл кылбаңар».

Беженги хүннүң байырлалының өргүлдери

(Ы. х. к. 16:9-12)

²⁶«Баштайгы дүжүт эккеп турар хүнде, Чеди неделя байырлалында Дээрги-Чаяакчыга чаа дүжүттүң далган-тараазын өргүп тура, ыдыктыг чыыштан эрттириңер, хүннүң кылыр ажыл кылбаңар;

²⁷Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыттыг, бүрүн өрттедир өргүлдер кылдыр ийи бугажык, бир кошкар болгаш бир харлыг чеди хурагандан салыңар.

²⁸Ол мал-биле кады далган-тараа өргүлү кылдыр олива үзү холаан далгандан: бугажык бүрүзү-биле кады бир эфаның оннуң үжү хире далгандан, кошкар-биле кады бир эфаның оннуң ийизи хире далгандан,

²⁹чеди хураганның бирээзи-биле-ле кады бир эфаның оннуң бири хире далгандан салыңар.

³⁰Ол ышкаш силерни бачыттан арыглаар кылдыр бир дүктүгүр хунадан база салыңар.

³¹Хүннүң-не салып турар бүрүн өрттедир өргүл болгаш ооң-биле кады салыр далган-тараа өргүлүңге немей ол малды салыңар, олар-биле кады арага өргүлүн база эккелиңер; салып турар малыңар четпес-дудуу эвес болзун».

Саннар 29

Трубалар байырлалының өргүлдери

¹«Чеди айның бирээде ыдыктыг чыыштан эрттириңер, хүннүң кылыр ажыл кылбаңар, ол силерге трубалар этсир хүн болзун.

²Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыттыг, бүрүн өрттедир өргүлдер кылдыр бир бугажык, бир кошкар болгаш бир харлыг чеди хурагандан – шупту четпес-дудуу эвес малдан салыңар.

³Олар-биле кады далган-тараа өргүлү кылдыр олива үзү холаан далгандан: бугажык-биле кады бир эфаның оннуң үжү хире далгандан, кошкар-биле кады бир эфаның оннуң ийизи хире далгандан,

⁴чеди хураганның бирээзи-биле-ле кады бир эфаның оннуң бири хире далгандан салыңар.

⁵Ол ышкаш силерни арыглаары-биле бачыт дээш өргүл кылдыр бир дүктүгүр хунадан база салыңар.

⁶Ол бүгү өргүлдерни ай чаазының бүрүн өрттедир өргүлүнге база далган-тараа өргүлүнге немей, хүннүң-не салыр бүрүн өрттедир өргүлге база ооң-биле кады салыр далган-тараа болгаш арага өргүлүнге немей салыңар. Оларны доктааткан дүрүм ёзугаар салыңар, Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыттыг, отка өрттедир өргүлдер ол-дур».

Өндүр улуг арыглаашкын хүнүнүң өргүлдери

⁷«Ол-ла чедиги айның онда ыдыктыг чыыштан эрттириңер: бодуңарны шеглээшкин-биле томаартыңар база кандыг-даа ажыл кылбаңар.

⁸Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыттыг, бүрүн өрттедир өргүлдер кылдыр бир бугажык, бир кошкар болгаш бир харлыг чеди хурагандан – шупту четпес-дудуу эвес малдан салыңар.

⁹Олар-биле кады далган-тараа өргүлү кылдыр олива үзү холаан далгандан: бугажык-биле кады бир эфаның оннуң үжү хире далгандан, кошкар-биле кады бир эфаның оннуң ийизи хире далгандан,

¹⁰чеди хураганның бирээзи-биле-ле кады бир эфаның оннуң бири хире далгандан салыңар.

¹¹Бачыт дээш өргүл кылдыр бир дүктүгүр хунадан база салыңар. Ол өргүлдер дээрге өндүр улуг арыглаашкын дээш онза өргүлге, хүннүң-не салып турар бүрүн өрттедир өргүлге база ооң-биле кады салыр далган-тараа болгаш арага өргүлдеринге немей салыр өргүлдер-дир».

Чадырлар байырлалының өргүлдери

(Лев. 23:33-43; Ыл. х. к. 16:13-15)

¹²«Чеди айның он беште база ыдыктыг чыыштан эрттириңер, хүннүң кылыр ажил кылбаңар, Дээрги-Чаяакчыга тураскааткан байырлалды чеди хүн дургузунда демдеглеңер.

¹³Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыттыг, бүрүн өрттедир өргүлдер кылдыр он үш бугажык, ийи кошкар болгаш бир харлыг он дөрт хурагандан – шупту четпес-дудуу эвес малдан салыңар.

¹⁴Олар-биле кады далган-тараа өргүлү кылдыр олива үзү холаан кызылтас далганындан: бугажык бүрүзү-биле кады бир эфаның оннуң үжү хире далгандан, кошкар бүрүзү-биле кады бир эфаның оннуң ийизи хире далгандан,

¹⁵он дөрт хураганның бирээзи-биле-ле кады бир эфаның оннуң бири хире далгандан салыңар.

¹⁶Бачыт дээш өргүл кылдыр бир дүктүгүр хунадан база салыңар. Шупту ол өргүлдер дээрге хүннүң-не салып турар бүрүн өрттедир өргүлге база ооң-биле кады салып турар далган-тараа болгаш арага өргүлүнге немей салыр өргүлдер-дир.

¹⁷Ийиги хүнде он ийи бугажык, ийи кошкар болгаш бир харлыг он дөрт хурагандан – шупту четпес-дудуу эвес малдан салыңар.

¹⁸Олар-биле кады далган-тараа болгаш арага өргүлүн бугажыктар, кошкарлар болгаш хураганнарның санын барымдаалап, аңгы-аңгы кылдыр, доктааткан чурум ёзугаар салыңар.

¹⁹Бачыт дээш өргүл кылдыр бир дүктүгүр хунадан база салыңар. Ол бүгү өргүлдер дээрге хүннүң-не салып турар бүрүн өрттедир өргүлге база ооң-биле кады салып турар далган-тараа болгаш арага өргүлүнге немей салыр өргүлдер-дир.

²⁰Үшкү хүнде он бир бугажык, ийи кошкар болгаш бир харлыг он дөрт хурагандан – шупту четпес-дудуу эвес малдан салыңар.

²¹Олар-биле кады далган-тараа болгаш арага өргүлүн, бугажыктар, кошкарлар болгаш хураганнарның санын барымдаалап, аңгы-аңгы кылдыр, доктааткан чурум ёзугаар салыңар.

²²Бачыт дээш өргүл кылдыр бир дүктүгүр хунадан база салыңар. Шупту ол өргүлдер дээрге хүннүң-не салып турар бүрүн өрттедир өргүлге база ооң-биле кады салып турар далган-тараа болгаш арага өргүлүнге немей салыр өргүлдер-дир.

²³Дөрткү хүнде он бугажык, ийи кошкар болгаш бир харлыг он дөрт хурагандан – шупту четпес-дудуу эвес малдан салыңар.

²⁴Олар-биле кады далган-тараа болгаш арага өргүлүн, бугажыктар, кошкарлар болгаш хураганнарның санын барымдаалап, аңгы-аңгы кылдыр, доктааткан чурум ёзугаар салыңар.

²⁵Бачыт дээш өргүл кылдыр бир дүктүгүр хунадан база салыңар. Ол бүгү өргүлдер дээрге хүннүң-не салып турар бүрүн өрттедир өргүлге база ооң-биле кады салып турар далган-тараа болгаш арага өргүлүнге немей салыр өргүлдер-дир.

²⁶Бешки хүнде тос бугажык, ийи кошкар болгаш бир харлыг он дөрт хурагандан – шупту четпес-дудуу эвес малдан салыңар.

²⁷Олар-биле кады далган-тараа болгаш арага өргүлүн, бугажыктар, кошкарлар болгаш хураганнарның санын барымдаалап, аңгы-аңгы кылдыр, доктааткан чурум ёзугаар салыңар.

²⁸Бачыт дээш өргүл кылдыр бир дүктүгүр хунадан база салыңар. Ол бүгү өргүлдер дээрге хүннүң-не салып турар бүрүн өрттедир өргүлге база ооң-биле кады салып турар далган-тараа болгаш арага өргүлүнге немей салыр өргүлдер-дир.

²⁹Алдыгы хүнде сес бугажык, ийи кошкар болгаш бир харлыг он дөрт хурагандан – шупту четпес-дудуу эвес малдан салыңар.

³⁰Олар-биле кады далган-тараа болгаш арага өргүлүн, бугажыктар, кошкарлар болгаш хураганнарның санын барымдаалап, аңгы-аңгы кылдыр, доктааткан чурум ёзугаар салыңар.

³¹Бачыт дээш өргүл кылдыр бир дүктүгүр хунадан база салыңар. Ол бүгү өргүлдер дээрге хүннүң-не салып турар бүрүн өрттедир өргүлге база ооң-биле кады салып турар далган-тараа болгаш арага өргүлүнге немей салыр өргүлдер-дир.

³²Чедиги хүнде чеди бугажык, ийи кошкар болгаш бир харлыг он дөрт хурагандан – шупту четпес-дудуу эвес малдан салыңар.

³³Олар-биле кады далган-тараа болгаш арага өргүлүн, бугажыктар, кошкарлар болгаш хураганнарның санын барымдаалап, аңгы-аңгы кылдыр, доктааткан чурум ёзугаар салыңар.

³⁴Бачыт дээш өргүл кылдыр бир дүктүгүр хунадан база салыңар. Ол бүгү өргүлдер дээрге хүннүң-не салып турар бүрүн өрттедир өргүлге база ооң-биле кады салып турар далган-тараа болгаш арага өргүлүнге немей салыр өргүлдер-дир.

³⁵Сески хүнде онзагай чыыштан эрттириңер, хүннүң кылыр ажыл кылбаңар.

³⁶Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чаагай чыттыг бүрүн өрттедир өргүл кылдыр бир бугажык, бир кошкар болгаш бир харлыг чеди хурагандан – шупту четпес-дудуу эвес малдан салыңар.

³⁷Олар-биле кады далган-тараа болгаш арага өргүлүн бугажыктар, кошкарлар болгаш хураганнарның санын барымдаалап, аңгы-аңгы кылдыр, доктааткан чурум ёзугаар салыңар.

³⁸Бачыт дээш өргүл кылдыр бир дүктүгүр хунадан база салыңар. Ол бүгү өргүлдер дээрге хүннүң-не салып турар бүрүн өрттедир өргүлге база ооң-биле кады салып турар далган-тараа болгаш арага өргүлүнге немей салыр өргүлдер-дир.

³⁹Ол малдың шуптузун доктааткан байырлалдарыңар үезинде Дээрги-Чаяакчыга салыр ужурлуг силер. Оларны даңгырак күүсеткеш азы эки тураңар-биле салып турарыңар бүрүн өрттедир, далган-тараа, арага база эп-найырал өргүлддеринге немей салыр ужурлуг силер».

Саннар 30

¹Моисей Дээрги-Чаяакчының аңаа дужааган бүгү чүвезин израиль чонга дамчыдып чугаалаан.

Херээжен улустуң берген даңгырактары

²Моисей израиль чоннуң аймактарының баштыңнарынга мынча деп чугаалаан: «Дээрги-Чаяакчының дужаалы бо-дур.

³Бир эвес кандыг-бир эр кижиге Дээрги-Чаяакчыга даңгырак берген азы бир-ле чүүлдү кылбазын аазаан болза, ол кижиге сөглээн сөзүңге ээ бооп, шупту чүвени чугаалаан аайы-биле күүседир ужурлуг.

⁴Бир эвес ачазының аал-оранында чурттап турар аныяк кыс кижиге Дээрги-Чаяакчыга аазаашкын азы даңгырак бээрге,

⁵ачазы уруунуң даңгыраан азы аазаашкынын дыңнап кааш, ол дугайында чүү-даа дивес болза, уруу шупту аазаашкыннары биле даңгырактарын күүседир ужурлуг.

⁶А бир эвес аныяк кыстың ачазы ол дугайында дыңнап кааш, күүседирин хоруур болза, уруунуң шупту аазаашкыннары биле даңгырактары күш чок апаар, Дээрги-Чаяакчы ону ол дээш өршээр, чүге дээрге ачазы аңаа хоруп каан-дыр.

⁷Бир эвес аазаашкын берген азы алызын бодавайн даңгырак берген турган кыс кижиге ашакка барып аарга,

⁸ооң ашаа ол дугайында дыңнап кааш, чүү-даа дивес болза, херээжен кижиге бодунуң аазаашкыннары биле даңгырактарын күүседир ужурлуг.

⁹А бир эвес ооң ашаа ол дугайында дыңнап кааш, ол-ла хүндүс күүседирин хоруур болза, ашаа кадайының берген аазаашкынын

болгаш алызын бодавайн даңгырак бергенин күш чок болдуруп каар, ынчан Дээрги-Чаяакчы ол херээженни өршээр.

¹⁰Дулгуяк азы ашаандан чарылган херээжен кижиниң кандыг-даа даңгыраа азы берген азаашкыны күүсеттинер ужурлуг.

¹¹Бир эвес ашактыг херээжен кижини азаашкын азы даңгырак берип, аашкынган болза,

¹²ашаа ол дугайында дыңнап кааш, чүү-даа дивээн база күүседирин хоруваан болза, ол херээжен бодунуң берген азаашкыннары биле даңгырактарын шуптузун күүседир ужурлуг.

¹³А бир эвес ооң ашаа азаашкыннар дугайында дыңнап кааш, оларны күш чок болдуруп каар болза, ол херээженниң аксындан үнген азаашкыннар биле даңгырактар күш чок болу бээр: оларны ашаа үреп каапкан ужурунда, Дээрги-Чаяакчы ооң кадайын өршээр.

¹⁴Кадайының кандыг-даа азаашкынын база бодун кызыгаарланыр дээш аашкынган кандыг-даа даңгыраан ашаа кижини чок-ла болза чүүлзүнүп, чок-ла болза күш чок болдуруп каап болур.

¹⁵Бир эвес ашаа кижини ол дугайында даартагы хүнге чедир чүү-даа дивес болза, ол ыт чогу-биле кадайының азаашкыннары биле даңгырактарын шуптузун чүүлзүнген-дир, чүге дээрге ол дугайында дыңнап кааш, чүү-даа дивээн-дир.

¹⁶А ашаа кижини ол дугайында дыңнап каан соонда, элээн үе эрткенде, кадайының азаашкыннары биле даңгырактарын күүсеттирбейн барган болза, кадайының буруузун боду чүктээр».

¹⁷Дээрги-Чаяакчының Моисейге дужааганы, ашак-кадай улус аразында база адазы биле ооң аал-оранында чурттап турар аныяк уруунуң аразында харылзаалар дугайында дүрүм-хоойлу ол-дур.

Саннар 31

Мадан чондан өжээн негээн дайын

- ¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:
- ²«Израиль чон дээш мадиан чондан өжээн неге, оон өгбелериңниң соондан өске оранче чоруй баар сен».
- ³Моисей чонга: «Бодуңарның араңарда эр улусту чепсеглеп, шеригден чыңар, олар мадианнарга удур чаалажып үнзүн, Дээрги-Чаяакчы ынчалдыр мадианнардан өжээн негээр.
- ⁴Бир израиль аймактан-на муң кижини шилип чыггаш, дайынче чорудуптуңар» – дээн.
- ⁵Шупту израиль аймактардан 12 000 чепсегленген дайынчыны, бир аймактан-на муң кижини кылдыр, үндүрүп берген.
- ⁶Моисей ол аг-шеригни – бир аймактан-на муң кижини дайынче чорудупкан, олар-биле кады Элеазар бараалгакчының оглу Финеести база чорудуп, ыдыктыг херекселдер биле эткир үннүг трубаларны аңаа тутсуп каан.
- ⁷Дээрги-Чаяакчының Моисейге дужааганын ёзугаар, израильчилер мадианнар-биле дайылдажып үнгеш, оларның шупту эр улусун узуткап кааннар.
- ⁸Израильчилерниң ынчан өлүрүп каан улусунуң аразында Эвий, Рекем, Цур, Хур болгаш Рева деп беш мадиан хаан бар болган. Беорнуң оглу Валаамны база хылыш-биле шанчып өлүрүп каан.
- ⁹Израиль чон мадианнарның херэеженнерин, ажы-төлүн тудуп аппараткаш, оларның хамык мал-маганын коданын карартыр сүрүп алгаш барган, бүгү эт-хөреңгизин олчалап алган.
- ¹⁰Оон оларның чурттап турган черинде хоорайларны база оларның турлагларын өрттедиккен.
- ¹¹Израиль шериглер тудуп база олчалап алган бүгү чүвезин, кижилерни-даа, мал-маганны-даа ап алгаш,

¹²шупту туттурганнарны, мал-маганны база олча-тывышты Моисейге, Элеазар бараалгакчыга болгаш бүгү израиль ниитилелге, кажан турлаг Моавтың ховуларынга, Иордан хемниң кыдыынга, Иерихоннуң дужунга турда, эккеп бергеннер.

¹³Моисей, Элеазар бараалгакчы болгаш чоннуң шупту баштыңнары оларга уткуштур турлагдан үнүп келгеннер.

¹⁴Моисей шериг баштыңнарынга, дайындан эеп келген муң болгаш чүс шериг баштыңнарынга хорадай бергеш,

¹⁵оларга мынча дээн: «Херээженнерниң дөгerezин амы-тынныг арттырып кааны ол бе?!

¹⁶Израиль чоннуң Фегорнуң бурганының аайынче кирип, Дээрги-Чаяакчыга өскерлиринге Валаамның сүмезин ёзугаар чылдак болган улус олар-ла болгай, ол дээш Дээрги-Чаяакчының чонун айыыл-халап кырып турду чоп.

¹⁷Ам дораан шупту мадиан оолдарны база эр кижибиле харылзаалыг турган херээженнерни өлүрүп кааптыңар.

¹⁸А эр кижибиле кажан-даа чоокшулажып көрбээн кыстарны өлүрбейн, бодуңарга арттырып алыңар.

¹⁹Турлагның даштынга чеди хүн дургузунда туруңар; кижибиле өлүрүп каан кым-даа кижибиле база өлүрткен кижиниң мага-бодунга дегген кым-даа кижибиле – силер-даа, тудуп алган улузуңар-даа үшкү болгаш чедиги хүнде арыгланып алзын.

²⁰Хамык идик-хевиңерни, алгы-хөмден, өшкү дүгүнден кылган эт-севиңерни, шупту ыяш эдилел-херекселиңерни арыглап алыр ужурлуг силер».

²¹Оон Элеазар бараалгакчы чаалажып чораан дайынчыларга мынча дээн: «Дээрги-Чаяакчының Моисейге айтып-чагаан дүрүм-хоойлузу бодур».

²²Алдынны, мөңгүннү, хүлерни, демирни, коргулчунну болгаш ак-коргулчунну –

²³отка салып болур бүгү чүвени от дамчыштыр эрттиргеш, ооң соонда арыглаашкын суу-биле чуп кааптыңар, олар ынчан арыг апаар. А отка салып болбас бүгү чүвени суг дамчыштыр эрттириңер.

²⁴Идик-хевиңерни чедиги хүнде чуп кааптыңар, ынчан арыг апаар силер. Ооң соонда турлагже кирип кээп болур силер».

Дайын олчазын үлешкени

²⁵Ооң соонда Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²⁶«Тудуп эккелген бүгү улусту, сүрүп эккелген хамык мал-маганны Элеазар болгаш чоннуң төрөл бөлүктериниң баштыңчылары-биле кады санап каг.

²⁷Ол бүгү олча-тывышты чаалажып чораан дайынчыларга база арткан бүгү чонга ийи чара үлөп бер.

²⁸Чаалажып чораан дайынчылардан Дээрги-Чаяакчыга бээр үндүрүгден ап ал; Ооң алыр үлүү – кижилерден-даа, бода малдан-даа, элчигеннерден-даа, шээр малдан-даа – 500-түң-не бирээзи болзун.

²⁹Ол үндүрүгнү олча-тывыштың дайынчыларга хамааржыр чартыындан алгаш, Дээрги-Чаяакчыга онза өргүл кылдыр Элеазар бараалгакчыга хүлээдип бер.

³⁰А израиль чоннуң алыр чартыындан: кижилерден-даа, бода малдан-даа, элчигеннерден-даа, шээр малдан-даа 50-ниң-не бирээзи болур үндүрүгнү ап алгаш, Дээрги-Чаяакчының өргээзинде албан-хүлээлге эрттирип турар левиттерге хүлээдип бер».

³¹Моисей биле Элеазар бараалгакчы Дээрги-Чаяакчының Моисейге дужааганын ёзугаар күүсеткеннер.

³²Чаалажып чораан улустуң эккелген олчазының арткан кезээ мындыг болган: шээр мал – 675 000 баш;

- ³³бода мал – 72 000 баш;
- ³⁴элчиген мал – 61 000 баш;
- ³⁵эр кижилер – 16 000 кижилер.
- ³⁶Чаалажып чораан дайынчыларның алган үлүү – шупту олчаның чарты – мындыг болган: шээр мал – 337 500 баш;
- ³⁷ол шээр малдан Дээрги-Чаяакчыга үндүрүг кылдыр бергени – 675 баш;
- ³⁸бода мал – 36 000 баш, ол бода малдан Дээрги-Чаяакчыга үндүрүг кылдыр бергени – 72 баш;
- ³⁹элчиген мал – 30 500 баш, ол элчиген малдан Дээрги-Чаяакчыга үндүрүг кылдыр бергени – 61 баш;
- ⁴⁰кижилер – 16 000 кижилер, ол улустан Дээрги-Чаяакчыга үндүрүг кылдыр бергени – 32 кижилер.
- ⁴¹Моисей Дээрги-Чаяакчының аңаа дужааганын ёзугаар Дээрги-Чаяакчыга өргүп турар үндүрүгнү Элеазар бараалгакчыга хүлээди берген.
- ⁴²Моисейниң чаалажып чораан улустуң олчазын ийи чара үлээш, арткан израиль чонга аңгылап берген кезии бо-дур.
- ⁴³Арткан израильчилерниң алган үлүү – олчаның чарты мындыг болган: шээр мал – 337 500 баш;
- ⁴⁴бода мал – 36 000 баш;
- ⁴⁵элчиген мал – 30 500 баш;
- ⁴⁶кижилер – 16 000 кижилер.
- ⁴⁷Моисей Дээрги-Чаяакчының аңаа дужааганын ёзугаар израиль чоннуң алган чартындан – кижилерден-даа, мал-магандан-даа – беженниң-не бирээзин ап алгаш, Дээрги-Чаяакчының өргээзинде албан-хүлээлге эрттирип турар левиттерге хүлээди берген.

Шериг баштыңнарының өргүлдери

⁴⁸Моисейге шериг баштыңнары – муң, чүс шериг баштыңнары – чедип келгеш:

⁴⁹«Силерниң чалчаларыңар бис баштап чораан дайынчыларывысты санап көөрүвүске, чаңгыс-даа кижилер өлүртпээн болду.

⁵⁰Ам бодувустуң олчалап алганывыс алдын кылыгларны: илчирбежигештерни, билектээштерни, билзектерни, сыргаларны болгаш өске-даа каасталгаларны Дээрги-Чаяакчыга амы-тынывыс дээш төлевир кылдыр өргүп тур бис» – дээннер.

⁵¹Моисей биле Элеазар бараалгакчы оларның шупту алдын кылыгларын хүлээп алган.

⁵²Дээрги-Чаяакчыга онза өргүл кылдыр муң болгаш чүс шериг баштыңнарының салган алдынының деңзизи 16 750 шекел болган.

⁵³(Дайынчы бүрүзү бодунга олча-тывышты үптөп алган турган.)

⁵⁴Моисей биле Элеазар бараалгакчы муң болгаш чүс шериг баштыңнарындан алдынны хүлээп алгаш, израиль чонга сагындырып кылдыр, Ужуражылга майгынынга – Дээрги-Чаяакчының мурнунга эккеп кааннар.

Саннар 32

Иорданның чөөн талазынга чурттай берген аймактар

¹Рувим биле Гадтың аймактарының өөр малы дыка хөй турган; ол улус Иазер биле Галаад деп черлерни көөрге, мал-маганга тааржыры аажок болган.

²Ынчангаш Гад биле Рувимниң аймактары Моисей биле Элеазар бараалгакчыга база ниитилелдин баштыңнарынга чедип келгеш:

³«Атарот, Дивон, Иазер, Нимра, Эсевон, Элеале, Севам, Нево болгаш Веон деп черлер –

⁴Дээрги-Чаяакчының израиль ниитилелдиң мурнунга чылча шаап кааны чоннарның черлери мал-маганга дыка тааржыр-дыр, а силерниң чалчаларыңар бис өөр малдыг улус бис.

⁵Бир эвес бисче ээ көрнүр болзуңарза, бо черни чалчаларыңар биске ээлээр кылдыр бериптиңер, бисти Иорданның ол чарыынче кежирбейн көрүңер» – дээннер.

⁶Моисей Гад биле Рувимниң аймактарыңа мынчаар харыылаан: «Ам чүл, ха-дуңмаңар дайылдажып чоруптар, а силер маңаа артып каар мындыг бе?

⁷Дээрги-Чаяакчының израиль чонга берип турар черинден ойталаар кылдыр оларны чүге ыдалап тур силер?

⁸Силерниң ада-өгбеңерни Кадес-Варниден ханаан черни шинчип көрзүн дээш айбылап чорудуптарымга, олар ынчап турган болгай.

⁹Олар Эшкол шынаага четкеш, ол черни көрүп кааш, израиль чонну Дээрги-Чаяакчының оларга берип турар черинче баарындан ойталадып каапкан болгай.

¹⁰Ынчан Дээрги-Чаяакчының килеңи чонче кыптыгып, Ол мынча деп даңгыраглаан:

¹¹„Египеттен үнүп келген, чээрби хардан өрү назылыг бо улустуң кайызы-даа Мээң Авраам, Исаак болгаш Иаков оларга аазаан черимни көрбес, чүге дээрге Меңээ бүрүнү-биле чагыртпааннар-дыр.

¹²Чүгле Нуннуң оглу Иисус биле кенез уктуг Иефоннийниң оглу Халев ол черже кирер, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчыга бүрүнү-биле чагыртканнар-дыр“.

¹³Дээрги-Чаяакчы Израильче килеңей бергеш, Ооң мурнунга бак чүве үүлгеткен шупту салгал кырлып калгыжеге чедир, оларны ээн кургаг ховуга дөртен чыл дургузунда тояап чоруур кылып каан.

¹⁴Ам силер – бачыттыг улустуң бөлүглели – Дээрги-Чаяакчы израиль чонче база катап килеңней берзин дээш, ада-өгбеңерниң орнун ээлеп алган-дыр силер.

¹⁵Бир эвес Дээрги-Чаяакчыдан ойталаар болзуңарза, Ол израиль чонну база катап ээн кургаг ховуга арттырып каар – бүгү чонну узуткаттыларыңар ол-дур».

¹⁶А демги улус Моисейге чеде бергеш, мынча дээннер: «Бис бо черге мал-маганывыска кажаалар база өг-бүлевиске хоорайлар тудуп аар бис.

¹⁷Бодувус кымны-даа мурнай чепсегленгеш, арткан израиль чонну турар черлеринче чедире бербээн шаавыста, оларның мурнунга чоруур бис. А өг-бүлевис, бо черниң чурттакчыларындан айыыл халдавас кылдыр, быжыглалдыг хоорайларга артып калзын.

¹⁸Израиль чондан кижини бүрүзү бодунуң хувааглыг черин албаан шаанда, аал-оранывысче чанмас бис.

¹⁹Бир эвес Иорданның чөөн талазынга ээлээр чер алыр болзувусса, өске аймактар-биле кады Иорданның барыын талазынга болгаш оон ырадыр хувааглыг черлер албас бис».

²⁰Моисей оларга: «Бир эвес ынчалдыр күүседип, чепсегленгеш, дайынчааже Дээрги-Чаяакчының дужаалын ёзугаар үнүптер болзуңарза,

²¹силерниң кайыңар-даа чепсегленгеш, Иорданның ол чарыынче кежип, Дээрги-Чаяакчы дайзыннарын Бодундан ырадыр сывырыпкыжеге чедир, Ооң дужаалын ёзугаар чоруптар болза база

²²ол чер эжелеттирип аар болза, ооң соонда чана бергеш, Дээрги-Чаяакчы биле израиль чоннуң мурнунга буруудаваас силер, а бо чер Дээрги-Чаяакчының чөпшээрели-биле силерниң ээлээр чериңер болур.

²³А бир эвес ынчалдыр кылбас болзуңарза, Дээрги-Чаяакчының мурнунга бачыт үүлгеткен бооп, ол бачыдыңар дээш силерге онаажыр кеземчени билип аар силер.

²⁴Өг-бүлеңерге хоорайлардан, мал-маганыңарга кажаалардан тудуп алыңар, эткен сөзүңерни ээлеңер» – дээн.

²⁵Гад биле Рувимниң аймактары Моисейге: «Силерниң чалчаларыңар бис дээргивис силерниң дужааганыңар ёзугаар күүседир бис.

²⁶Бистиң ажы-төлүвүс, кадайларывыс, өөр малывыс, шупту мал-маганывыс маңаа, Галаадтың хоорайларыңа артып каар,

²⁷а силерниң чалчаларыңар бис чепсегленип алгаш, дээргивис силерниң чугаалап турарыңар дег, Дээрги-Чаяакчының дужаалын ёзугаар дайылдажып үнүптер бис» – деп чугаалаан.

²⁸Моисей оларга хамаарыштыр Элеазар бараалгакчыга, Нуннуң оглу Иисуска болгаш израиль чоннуң аймактарының баштыңнарыңа айтышкын берип:

²⁹«Бир эвес Гад биле Рувимниң аймактары силер-биле кады Иорданның ол чарыынче кеже бээр болза база шупту чепсегленип алгаш, Дээрги-Чаяакчының дужаалын ёзугаар дайылдажыр болза, силер ол черни эжелеп алганыңар соонда, оларга Галаад деп черни ээлээр кылдыр бериптиңер.

³⁰А бир эвес олар чепсегленгеш, силер-биле кады барбас болза, ээлээр черин силер-биле кады Ханаанга алырлар» – дээн.

³¹Гад биле Рувимниң аймактары Моисейге: «Силерниң чалчаларыңар биске Дээрги-Чаяакчының чугаалаанын ёзугаар күүседир бис.

³²Чепсегленгеш, Дээрги-Чаяакчының дужаалын ёзугаар ханаан черже чоруптар бис, а ээлээр хувааглыг черивис Иорданның чөөн талазында болзун» – деп харыылаан.

³³Моисей ынчан Гад биле Рувимниң аймактарыңа база Иосифтиң оглу Манассияның аймааның чартыыңа амор хаан Сигоннуң күрүнезин, Васанның хааны Огтуң күрүнезин, ол девискээрде хоорайларны болгаш оларның чоок-кавызында бүгү черлерни айтып берген.

³⁴Гадтың аймаа Дивон, Атарот, Ароер,

³⁵Атарот-Шофан, Иазер, Иогбега,

³⁶Бет-Нимра, Бет-Гаран деп быжыглалдыг хоорайларны катап тудуп тургузуп, хой кажааларын тудуп алган.

³⁷Рувимниң аймаа Эсевон, Элеале, Кириатаим,

³⁸Нево, Ваал-Меон (ол ийи хоорайны өскээр адап каан), Сивма деп хоорайларны катап тудуп тургузуп алгаш, оларга чаа аттар тывыскан.

³⁹Манассияның оглу Махирниң төрөл бөлүү Галаадче чорупкаш, ол черни эжелеп алгаш, аңаа чурттап турган амор чонну үндүр сывырыпкан.

⁴⁰Моисей Галаадты Манассияның оглу Махирниң төрөл бөлүүнге үзүп бээрге, ол улус аңаа чурттай берген.

⁴¹Манассияның үре-салгалы Иаир дээрзи ол черде хоорай-суурларны эжелеп алгаш, оларны «Иаирниң хоорай-суурлары» деп адап каан.

⁴²А Новах деп кижиге Кенат хоорайны база ооң чоок-кавызында суурларны эжелеп алгаш, ол хоорайны бодунуң ады-биле «Новах» деп адап каан.

Саннар 33

Израиль чоннуң Египеттен көжүп үнгенин катап бижээни

¹Египет черден бодунуң чурум-чыскаалдыг бөлүктөрүн ёзугаар, Моисей биле Ааронга баштаткаш, үнүп келген израиль чоннуң көжүп эртип турган черлери бо-дур.

²Моисей Дээрги-Чаяакчының айтышкынын ёзугаар көжүп чораан үезинде чоннуң доктаап турган турлагларын тодарадып бижип каан. Оларның көш үезинде доктаап турган турлаглары бо-дур.

³Израиль чон бир айның он беште Раамсестен көжүп үнген; олар Хосталышкын байырлалы демдеглээн хүннүң даартазында, бүгү египет чон көрүп турда, эрес-дидими-биле бар чытканнар.

⁴А египетчилер ол үеде Дээрги-Чаяакчының чок кылып кааны дун оолдарын ажаап турган – оларның бурганнарын Дээрги-Чаяакчы шиидип каан болган.

⁵Израиль чон Раамсестен көжүп үнгеш, Сокхотка турлагжып алган.

⁶Олар Сокхоттан көжүп үнгеш, ээн кургаг ховунуң кыдыында турар Этамга турлагжып алганнар.

⁷Этамдан көжүп үнгеш, Ваал-Цефоннуң дужунда Пи-Гахиротче дедир ээпкеш, Мигдолдуң мурнунга турлагжып алганнар.

⁸Пи-Гахироттан көжүп үнгеш, далай ортузу-биле ээн кургаг ховуже эрте бергеш, Этам деп ээн кургаг ховуга үш хүн дургузунда чоруп-чоруп, Марага турлагжып алганнар.

⁹Марадан көжүп үнгеш, Элимге чедип келгеннер. А Элимде он ийи суг бажы биле чеден пальма ыяш бар болган, олар аңаа турлагжып алганнар.

¹⁰Израильчилер Элимден көжүп үнгеш, Кызыл далай чанынга турлагжып алганнар.

¹¹Кызыл далайдан көжүп үнгеш, ээн кургаг Син ховузунга турлагжып алганнар.

¹²Син ховузундан көжүп үнгеш, Дофкага турлагжып алганнар.

¹³Дофкадан көжүп үнгеш, Алушка турлагжып алганнар.

¹⁴Алуштан көжүп үнгеш, Рефидимге турлагжып алганнар. Ол черде ижер суг чок болган.

¹⁵Рефидимден көжүп үнгеш, Синай ховузунга турлагжып алганнар.

- ¹⁶Синай ховузундан көжүп үнгөш, Киброт-Гаттаавага турлагжып алганнар.
- ¹⁷Киброт-Гаттаавадан көжүп үнгөш, Асиротка турлагжып алганнар.
- ¹⁸Асироттан көжүп үнгөш, Ритмага турлагжып алганнар.
- ¹⁹Ритмадан көжүп үнгөш, Римнон-Фарецке турлагжып алганнар.
- ²⁰Римнон-Фарецтен көжүп үнгөш, Ливнага турлагжып алганнар.
- ²¹Ливнадан көжүп үнгөш, Риссага турлагжып алганнар.
- ²²Риссадан көжүп үнгөш, Кегелафага турлагжып алганнар.
- ²³Кегелафадан көжүп үнгөш, Шафер даг чанынга турлагжып алганнар.
- ²⁴Шафер дагдан көжүп үнгөш, Харадага турлагжып алганнар.
- ²⁵Харададан көжүп үнгөш, Макелотка турлагжып алганнар.
- ²⁶Макелоттан көжүп үнгөш, Тахатка турлагжып алганнар.
- ²⁷Тахаттан көжүп үнгөш, Тарахка турлагжып алганнар.
- ²⁸Тарахтан көжүп үнгөш, Мифкага турлагжып алганнар.
- ²⁹Мифкадан көжүп үнгөш, Хашмонага турлагжып алганнар.
- ³⁰Хашмонадан көжүп үнгөш, Мосеротка турлагжып алганнар.
- ³¹Мосероттан көжүп үнгөш, Бене-Яаканга турлагжып алганнар.
- ³²Бене-Яакандан көжүп үнгөш, Хор-Агидгадка турлагжып алганнар.
- ³³Хор-Агидгадтан көжүп үнгөш, Иотвафага турлагжып алганнар.
- ³⁴Иотвафадан көжүп үнгөш, Авронага турлагжып алганнар.
- ³⁵Авронадан көжүп үнгөш, Эцион-Гаверге турлагжып алганнар.
- ³⁶Эцион-Гаверден көжүп үнгөш, Цин ховузунда Кадеске турлагжып алганнар.
- ³⁷Кадестен көжүп үнгөш, Эдом чурттуң кызыгаарында Ор дагның чанынга турлагжып алганнар.

³⁸Аарон бараалгакчы Дээрги-Чаяакчының дужаалын ёзугаар Ор дагже үне бергеш, израиль чоннуң египет черден үнүп чорутканының дөртенги чылында, беш айның бирээде ол дагга мөчээн.

³⁹Ор дагга мөчүүрде, Аарон 123 харлыг турган.

⁴⁰Ол үеде ханаан черниң Негевте турар Арад хоорайының хананей хааны израиль чоннуң кел чыдарын дыңнап каан чүве-дир.

⁴¹Израильчилер Ор дагдан көжүп үнгеш, Салмонага турлагжып алганнар.

⁴²Салмонадан көжүп үнгеш, Пунонга турлагжып алганнар.

⁴³Пунондан көжүп үнгеш, Овотка турлагжып алганнар.

⁴⁴Овоттан көжүп үнгеш, Моавтың кызыгаарында чыдар Ийе-Аваримге турлагжып алганнар.

⁴⁵Ол черден көжүп үнгеш, Дивон-Гадка турлагжып алганнар.

⁴⁶Дивон-Гадтан көжүп үнгеш, Алмон-Дивлатаимге турлагжып алганнар.

⁴⁷Алмон-Дивлатаимден көжүп үнгеш, Аварим дагларынга, Нево дагның баарынга турлагжып алганнар.

⁴⁸Аварим дагларындан көжүп үнгеш, Моавтың ховуларынга, Иордан хемниң кыдыынга, Иерихоннуң дужунга турлагжып алганнар.

⁴⁹Олар Иорданның чөөн талакы кыдыынга, Моавтың ховуларынга Бет-Иешимоттан Авел-Ситтимге чедир девискээрге турлагжып алганнар.

⁵⁰Дээрги-Чаяакчы Моавтың ховуларынга, Иордан хемниң кыдыынга, Иерихоннуң дужунга Моисейге мынча деп чугаалаан:

⁵¹«Израиль чонга мону дамчыдып чугаала. Иордан хемни кежип, ханаан черге чеде бергеш,

⁵²ол черниң бүгү чурттакчыларын мурнуңардан сывырып чорудуптуңар, оларның чонуп, шуткуп кылган хамык дүрзү-

бурганнарын узуткап кааптыңар, мөгейишкин кылыр бедик черлерин үрегдеп кааптыңар.

⁵³Ол черни эжелеп алгаш, аңаа чурттай бериңер, чүге дээрге Мен ону ээлезин дээш силерге берип тур мен.

⁵⁴Черни үлээрге, төлге даштары октааш, төрөл бөлүк бүрүзүңге хувааглыг черден айтып бээр силер. Хөй санныг төрөл бөлүк – улуг хувааглыг чер, а эвээш санныг төрөл бөлүк – улуг эвес хувааглыг чер алзын; төлге даштары ол төрөл бөлүккө кайнаар айтып дүжер-дир, төрөл бөлүк хувааглыг черин аңаа алзын. Хувааглыг черлериңерни ада-өгбөңерден укталган аймактарыңар аайы-биле алып силер.

⁵⁵А бир эвес бо черниң чурттакчыларын мурнуңардан сывырып чорудуппас болзуңарза, оларның арткан улузу силерге карактарыңарже кадалган чартылар, быктыңарже кадалган теннер дег болу бээр база ээлеп чурттай бээр чериңерге силерни кызып-кыяр.

⁵⁶Мен ынчан силерни, оларны канчаар аажылаар деп турганым дег, ынчаар аажылаар мен».

Саннар 34

Ханаан черниң кызыгаарлары

(Иез. 47:13-21)

¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

²«Израиль чонга мону дужаап чугаала. Ханаан черже кире бээриңерге, силерге ээлээр кылдыр хувааттыңан черниң кызыгаарлары бо-дур.

³Ооң мурнуу талазы Цин ховузундан ыңай, Эдомнуң кызыгаарын дургаар шөйлүр, силерниң мурнуу кызыгаарыңар Дус далайның мурнуу кыдыындан эгелээш, барыын чүкче шөйлүр.

⁴Ол кызыгаар мурнуу чүккө Акравим деп бедик черже шиглей шөйлүгөш, Цин ховузун таварып эрткеш, Кадес-Варниге чедер, оортан Гацар-Аддарга четкеш, Ацмонну таварып эртер.

⁵Ацмондан ыңай кызыгаар Египет-биле кызыгаарда турар хемче шиглей шөйүлгөш, далайга чедер.

⁶Барыын талакы кызыгаарыңар Улуг далай эрии болур.

⁷Соңгу талакы кызыгаарыңарны Улуг далайдан Ор дагга чедир демдектеңер,

^{8a}Ор дагдан Лево-Хаматка чедир демдектеңер; кызыгаарның бурунгаар үне берген чери Цедадка чедер.

⁹Оортан кызыгаар Цифронче шөйүлгөш, Гацар-Энанга чедер. Силерниң соңгу кызыгаарыңар ол-дур.

¹⁰Чөөн кызыгаарыңарны Гацар-Энандан эгелеп алгаш, Шефамга чедир демдектеңер.

¹¹Чөөн кызыгаар Шефамдан Ривлаже Аинниң чөөн талазындан шөйүлгөш, Киннерет хөлдүң чөөн талакы эриктеринге чедер.

¹²Ооң соонда Иордан хемниң кыдыын дургаар баткаш, Дус далайга чедер. Силерниң чериңерниң бүгү талалардан кызыгаарлары ол-дур».

¹³Моисей израиль чонга: «Дээрги-Чаяакчының тос аймакка база Манассияның аймааның чартыынга бээр кылдыр дужаап каан чери бо-дур, силер ону төлгө даштары октааш, үлежип аар силер.

¹⁴Чүгө дээрге Рувимниң болгаш Гадтың аймактары төрөл бөлүктөр аайы-биле база Манассияның аймааның өске чарты хувааглыг черлерин ап алган-дыр.

¹⁵Ол ийи аймак база Манассияның аймааның ол чарты боттарының хувааглыг черлерин Иорданның чөөн талазынга, Иерихоннуң дужунга ап алган болгай» – деп айтып-чагаан.

Черни үлеп-хуваар улустуң аттары

¹⁶Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

¹⁷«Черни силерге үлеп-хуваар улус бо-дур: Элеазар бараалгакчы биле Нуннуң оглу Иисус.

- ¹⁸Олар-биле кады черни хуваар кылдыр бир аймактан-на бир баштың кижиден ап алыңар.
- ¹⁹Ол баштыңнарның аттары бо-дур: Иуданың аймаандан – Иефоннийниң оглу Халев;
- ²⁰Симеоннуң аймаандан – Аммиудтуң оглу Самуил;
- ²¹Вениаминниң аймаандан – Кислоннуң оглу Элидад;
- ²²Данның аймаандан – Иоглийниң оглу Буккий;
- ²³Иосифтиң оглу Манассияның аймаандан – Эфодтуң оглу Ханниил;
- ²⁴Иосифтиң оглу Эфремниң аймаандан – Шифтанның оглу Кемуил;
- ²⁵Завулонуң аймаандан – Фарнактың оглу Элицафан;
- ²⁶Иссахарның аймаандан – Азанның оглу Фалтиил;
- ²⁷Асирниң аймаандан – Шеломиниң оглу Ахиуд;
- ²⁸Неффалимниң аймаандан – Аммиудтуң оглу Педаил».
- ²⁹Ханаан черни израиль чонга үлеп-хуваар кылдыр Дээрги-Чаяакчының дужаал берген улузу ол-дур.

Саннар 35

Левиттерниң хоорайлары

(Иис. 21:1-42)

- ¹Дээрги-Чаяакчы Моисейге Моавтың ховуларынга, Иордан хемниң кыдыынга, Иерихоннуң дужунга мынча деп чугаалаан:
- ²«Израиль чонга мону дужаап чугаала. Олар боттарының ээлеп турар хувааглыг черлеринден левиттерге чурттаар хоорайлардан аңгылап берзин база хоорайларны долгандыр турар шөлдерни оларга үзүп берзин.
- ³Левиттер ол хоорайларга чурттазын, а шөлдер оларның шупту мал-маганынга, кодан сүрүглеринге одар-белчиир болзун.

⁴Оларга бээр хоорайларыңарны долгандыр турар шөлдер хоорай ханаларындан бүгү талаларже 1000 кыры дурту шөйлүр ужурлуг.

⁵Ортузунда турар хоорайның даштынга чөөн талаже углай 2000 кыры дуртун, мурнуу талаже – 2000 кыры дуртун, барыын талаже – 2000 кыры дуртун, соңгу талаже – 2000 кыры дуртун хемчээп алыңар. Левиттерниң хоорайлар чоогунга алып шөлдериниң хемчээли ол-дур.

⁶Левиттерге берип турарыңар хоорайларның алдызы хоргадал-хоорайлар болзун – өлүрүкчү кижиниң десе бээр чери кылдыр оларны тускайлап каар силер. Оларга немей левиттерге дөртөн ийи хоорайдан аңгылап бээр силер.

⁷Левиттерге бээр ужурлуг хоорайларыңарның ниити саны – дөртөн сес, оларны долгандыр турар шөлдерни база левиттерге бээр силер.

⁸Израиль чоннуң ээлел черинден хоорайлар аңгылап берип турда, хөй санныг аймак – хөй хоорайларны, эвээш санныг аймак – эвээш хоорайларны, бодунуң алып хувааглыг черинге дүүштүр, левиттерге аңгылап бээр ужурлуг».

Хоргадал-хоорайлар

(Ы. х. к. 4:41-43; 19:1-13; Ис. 20:1-9)

⁹Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча деп чугаалаан:

¹⁰«Израиль чонга мону дамчыдып чугаала. Иорданны кежиң, ханаан черже кире бергеш,

¹¹бодуңарга хоргадал-хоорайлардан тодарадып алыңар. Бир кижини эндеп каан кижини ол хоорайларже десе берип шыдаар болзун.

¹²Өлүрүкчү кижиге ол хоорайлар өлүрткен кижиниң өжээнин негээн төрелинден хоргадаар чер болур; өлүрүкчү кижиниң ниитилел мурнунга шииттирбээн шаанда, өлбөс ужурлуг.

¹³Силерниң аңгылап берип турарыңар хоргадал-хоорайларның саны алды болур ужурлуг.

¹⁴Иорданның чөөн талазынга үш хоорайдан, ханаан черге база үш хоорайдан аңгылап калыңар – хоргадал-хоорайларыңар ол болзун.

¹⁵Шак ол алды хоорай израильчилерге-даа, силерниң араңарда доктаамал азы түр када чурттап турар даштыкы кижиге-даа хоргадал-хоорайлар болзун, бир-ле кижини эндеп каан кижини ынаар дезе берзин.

¹⁶Бир эвес кандыг-бир кижини өске-бир кижини демир эт-херексел-биле согарга, демгизи өлүп калган болза, сопкан кижини – өлүрүкчү-дүр, ону өлүрүп каар ужурлуг.

¹⁷Кижини өлүр соп каап болур дашты кандыг-бир кижини холунга туткаш, өске-бир кижини согарга, демгизи өлүп калган болза, сопкан кижини – өлүрүкчү-дүр, ону өлүрүп каар ужурлуг.

¹⁸Кижини өлүр соп каап болур ыяш эт-херекселди кандыг-бир кижини холунга туткаш, өске-бир кижини согарга, демгизи өлүп калган болза, сопкан кижини – өлүрүкчү-дүр, ону өлүрүп каар ужурлуг.

¹⁹Өлүрткен кижини дээш өжээн негекчизини өлүрүкчүгө таваржы бергеш, ону өлүрүп каап болур.

²⁰Бир эвес кандыг-бир кижини өске-бир кижини көөр хөңнү чогуңдан идиптерге азы олче сагышты-биле бир чүвө октаптарга, демгизи өлүп калган болза,

²¹азы өжээргээш, өске-бир кижини холу-биле шанчыптарга, демгизи өлүп калган болза, халдаашкын кылган кижини – өлүрүкчү-дүр, ону өлүрүп каар ужурлуг. Өлүрткен кижини дээш өжээн негекчизини өлүрүкчүгө таваржы бергеш, ону өлүрүп каап болур.

²²А бир эвес кандыг-бир кижини өске-бир кижини душ бооп, өжээннешпейн идиптерге, азы олче эндег болуп бир чүвө октаптарга,

²³азы эскербээни өске-бир кижини өлүр соп каап болур даш октаптарга, демгизи өлүп калган дирик. А ол кижини өлгөн кижиниң дайзыны турбаан база аңаа бак чүвө күзевээн болза,

²⁴ниитилел өлүрүкчү кижиге биле өжөөн негекчизиниң аразында херекти бо дүрүмнөр ёзугаар үзе шиитпирлээр ужурлуг.

²⁵Ниитилел душ бооп кижиге өлүргөн кижини өжөөн негекчизиниң холундан камгалап, ооң мурнунда аңаа турганы хоргадал-хоорайже дедир чорудуптар ужурлуг. Ол кижиге ыдыктыг олива үзү-биле шилип чагган дээди бараалгакчының өлүмүнге чедир ол хоорайга артып калзын.

²⁶Бир эвес өлүрүкчү кижиге бодунуң чурттап турары хоргадал-хоорайның кызыгаарындан ооң бетинде үне бээрге,

²⁷өжөөн негекчизиге ол кижини хоргадал-хоорайның даштынга тудуп алгаш, өлүрүп каан болза, ону өлүргөн дээш буруудапас.

²⁸Чүгө дээрге өлүрүкчү дээди бараалгакчының өлүмүнге чедир бодунуң хоргадал-хоорайынга артып каар ужурлуг турган; а дээди бараалгакчы өлгөн соонда, ол кижиге бодунуң ээлел черинче эеп кээп болур.

²⁹Ол бүгү силерге салгалдан салгал дамчып, чурттап турар шупту черлериңерге доктаадып каан дүрүм-хоойлу болзун.

³⁰Кандыг-даа өлүрүкчү кижини элээн каш херечиниң сөзүн ёзугаар өлүрүп каар ужурлуг. А чүгле чаңгыс херечи бар болза, ол кижини өлүрүп шиидип болбас.

³¹Кижиге өлүргөн дээш буруулуг кижиниң амы-тынының садызы кылдыр төлевир албаңар, ол кижини өлүрүп каар ужурлуг.

³²Бир эвес хоргадал-хоорайже дезип чоруй барган кижиге бодунуң черинче чаныксай бээр болза, дээди бараалгакчы өлбөөнде, аңаа чөпшээрел бербөөңер, ол дээш төлевир албаңар.

³³Чурттап турар чериңерни ооң-биле бужартатпаңар; төгүлгөн хан черни бужартадып каар болгай, ол чер аңаа төгүлгөн хандан чүгле өлүрүкчү кижиниң ханы-биле арыглаттыңар.

³⁴Чурттап турарыңар, Мээң ында турарым черни арыг эвес кылбаңар: Мен – Дээрги-Чаяакчы, израиль чоннуң аразында чурттап турар мен!»

Саннар 36

Салпаадтың кыстарының хувааглыг чери

(Сан. 27:1-7; Иис. 17:3-6)

¹Галаадтың төрөл бөлүүнүң баштыңчылары (Галаад – Махирниң оглу, Махир – Манассияның оглу, а Манассия – Иосифтиң оглу) Моисейге база израиль чоннуң аймактарының баштыңнарынга чедип келгеш,

²мынча дээннер: «Дээрги-Чаяакчы бистиң дээргивиске черни израиль чонга төлге даштары октааш, үлеп-хуваарын дужааган болгай. Дээрги-Чаяакчы бистиң акывыс Салпаадтың хувааглыг черин ооң кыстарынга дамчыдып бээрин база дужааган болгай.

³А ол кыстар израиль чоннуң өске-бир аймаандан үнген эрлер-биле өгленчип алган дижик. Ынчан ол кыстарның хувааглыг чери ада-өгбевистен биске дамчып келген черден казыттынып, өске аймактың черинге каттыжа бээр-дир, биске айтып берген хувааглыг чер кызырлырдыр.

⁴Кажан израиль чонга Хосталга чылы кээрге, Салпаадтың кыстарының хувааглыг черин оларның ашакка барганы аймак шуут-ла ээлеп аардыр, ада-өгбевистен биске дамчып келген черден оларның чери казыттына бээр-дир».

⁵Моисей израиль чонга Дээрги-Чаяакчының берген айтышкынын дамчыдып чугаалаан: «Иосифтиң үре-салгалының аймаа шынын чугаалап тур.

⁶Салпаадтың кыстарынга хамаарыштыр Дээрги-Чаяакчының айтышкыны бо-дур. Олар боттарының эки деп көрген кижизи-биле өгленчип ап болур, ынчалза-даа чүгле ада-өгбезиниң аймаанга хамааржыр төрөл бөлүктүң эр улузу-биле өгленчип алзыннар.

⁷Израиль чонга хамааржыр хувааглыг чер бир аймактан өске аймакче шилчивезин, израиль кижн бүрүзү бодунуң ада-өгбезиниң аймаанга хамааржыр черни кадагалап арттырар ужурлуг.

⁸Израиль аймактарда бодунуң ачазының хувааглыг черин салгап алган кыс кижн бүрүзү ачазының аймаанда төрел бөлүккө хамааржыр эр кижн-биле өгленчип алыр ужурлуг, ынчан израиль кижн бүрүзү бодунуң ада-өгбезиниң хувааглыг черин салгап алыр

⁹база хувааглыг чер бир аймактан өске аймакче шилчивес. Израиль чоннуң аймак бүрүзү бодунуң хувааглыг черин кадагалап арттырар ужурлуг».

¹⁰Салпаадтың кыстары Дээрги-Чаяакчы Моисейге канчаар дужааганыл, ынчаар күүсеткен.

¹¹Салпаадтың кыстары: Махла, Тирца, Хогла, Милка болгаш Ноа олар ачазының ха-дуңмазының оолдары-биле өгленчип алган.

¹²Олар Иосифтиң оглу Манассияның аймаанда бир төрел бөлүктүң эр улузунга барып алган болгаш, оларның хувааглыг чери ачазының аймаанга хамааржып артып калган.

¹³Дээрги-Чаяакчының израиль чонга Моисейни дамчыштыр Моавтың ховуларынга, Иордан хемниң кыдыынга, Иерихон хоорайның дужунга берген айтышкыннары болгаш дүрүмнери ол-дур.

Ы. х. к.

Ы. х. к. 1

Ханаан черни ээлээр дугайында дужаал

¹Бо сөстөр дээрге Моисейниң бүгү израиль чонга Иордан хемниң чөөн талазында Арава шынаага база ээн кургаг ховуга, Суфтуң дужунга, Фаран, Тофел, Лаван, Асирот болгаш Дизагав хоорайларның аразынга чугаалаан сөстери-дир.

²(Сеир дагларынга чедер орук-биле Хорив дагдан Кадес-Варниге чедир он бир хүн дургузунда чоруур турган.)

³Египеттен хосталып үнген соонда, дөртенги чылдың он бир айның бирээде Моисей израильчилер-биле чугаалашкаш, оларга хамаарыштыр Дээрги-Чаяакчының айтып-чагаан бүгү чүвезин дамчытканы ол.

⁴Эсевон хоорайга чуртун чагырып турган амор хаан Сигонну база Аштерот болгаш Эдрея хоорайларга чуртун чагырып турган Васанның хааны Огту базып каан соонда,

⁵Моисей Иорданның чөөн талазынга, моав черге, бо хоойлуну тайылбырлап эгелээн:

⁶«Хорив даг эдээнге турувуста, бистиң Бурганывыс Дээрги-Чаяакчы биске: „Бо даг чанынга чежеге дээр турар силер.

⁷Барып көжүп үнүңер: амор чоннуң даглыг чуртунче, оларның шупту кожаларының чурттап турар черлеринче: Иордан хемниң шынаазынче, даглыг черже, шатче, Негевче болгаш далай эриинче чоруй барыңар; ханаан черни таварып эрткеш, Ливан дагларынга, улуг Евфрат хемге чеде бериңер.

⁸Көрүңер даан, Мен бо черни силерге берип тур мен, ам баргаш, Дээрги-Чаяакчының ада-өгбеңерге – Авраам, Исаак болгаш Иаков оларга база оларның үре-салгалынга бээр бооп даңгыраглааны бо черни өнчү кылдыр хүлээп алыңар“ – дээн болгай».

Израильдин баштыңчыларын томуйлааны

⁹«Мен ынчан силерге мынча деп турдум чоп: „Силерни чааскаан ууп чүктеп шыдавас-тыр мен.

¹⁰Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар силерни өстүрүп-көвүдедип кагды, ам дээрде сылдыстар дег хөй-дүр силер!

¹¹Ада-өгбеңерниң Бурганы Дээрги-Чаяакчы силерни амгы саныңардан муң катап көвүдетсин, силерге азап турганы дег, ачы-буянын хайырлазын!

¹²Мен канчап-ла чааскаан силерниң аар-бергеңерни ууп, үүрге-чүүгүңерни чүктеп шыдажыр база чаргыңарны чарар мен?!

¹³Бодуңарга аймактар аайы-биле угаан-сарыылдыг, шылгаттыңган улустан шилип алыңар, мен оларны силерге баштыңчылар кылып бээр мен“.

¹⁴Силер меңээ: „Сээң биске айыткан шиитпириң эки-дир“ – деп харыыладыңар.

¹⁵Мен ынчан силерниң аймактарыңардан кол кижилерни: угаан-сарыылдыг, шылгаттыңган улусту кыйгырткаш, силерге баштыңчылар кылып каан мен – олар муң, чүс, бежен болгаш он кижиге даргалар база аймак бүрүзүнде удуртукчулар апарган.

¹⁶Мен ынчан силерниң демги баштыңчыларыңарга мынча деп айтып-чагаан мен: „Ха-дуңма чонуңарның чаргы-чаалызын дыңнап, израиль кижии израиль кижии-биле-даа, даштыкы кижии-биле-даа чаргылдажып турар болза, шынны-биле шиидиңер.

¹⁷Шииткел үндүрүп тура, улусту ылгай көрбеңер, аргажок ынай-даа, өндүр улуг-даа кижини деңге дыңнаңар, кандыг-даа кижиден кортпаңар, чүге дээрге силер улусту Бурганның өмүнээзинден шиидип турар силер; а шиитпирлээри эмин эрттир берге херекти меңээ эккелиңер, ону дыңнап көргөш, бодум шиитпирлээр мен“.

¹⁸Оон мен силерниң кылыр ужурлуг шупту ажыл-херектериңерге хамаарыштыр айтышкыннарны база-ла ынчан берген мен».

Хайгыылдаашкын база чоннуң кортканы

(Сан. 13; 14)

¹⁹«Бис ынчан Хоривтен көжүп үнгеш, Дээрги-Чаяакчы Бурганывыстың дужааганын ёзугаар, амор чоннуң даглыг чуртунга чедер орук-биле чорупкаш, силерниң көргениңер аажок улуг коргунчуг ээн кургаг ховуну таварып эрткеш, Кадес-Варниге чеде берген бис.

²⁰Мен силерге: „Дээрги-Чаяакчы Бурганывыстың биске берип турары амор чоннуң даглыг чуртунда чедип келдиңер,

²¹көрүңер даан, бо черни Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар силерге берип турар-дыр, барып, ада-өгбеңерниң Бурганы Дээрги-Чаяакчының силерге чугаалап турганын ёзугаар, ону ээлеп алыңар, кортпаңар-даа, сүрээдевеңер-даа“ – дээн мен.

²²А силер ынчан шупту меңээ чедип келгеш: „Бо черни биске шинчип көрүп бээр улустан баштай чорудуптаалы, олар бистиң эртер ужурлуг оруувус база барып чедер хоорайларывыс дугайында медээден эккелзин“ – дээн силер.

²³Ол бодалды таарымчалыг деп көргеш, силерниң араңардан он ийи кижини – аймак бүрүзүнден-не бир кижини кылдыр – шилип алган мен.

²⁴Хайгыылчылар чорупкаш, даглыг черже үнгеш, Эшкол шынаага чеде бергеш, ону шинчип көрген.

²⁵Оон ол черниң чимистерин тудуп алгаш, биске эккелгеш, Дээрги-Чаяакчы Бурганывыстың биске берип турары чер дугайында медээлеп: „Эки чер-дир“ – деп чугаалаан.

²⁶А силер ынаар үнүксевейн, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның айтышкынынга удурланып,

²⁷чадырларыңарга: „Биске хөңнү чок болгаш база бисти амор чоннуң холунга хүлээдип берип, узуткап каар дээш, Дээрги-Чаяакчы бисти египет черден үндүрө берген-дир.

²⁸Ынаар чедер харыывыс кайда боор. Хайгыылчы ха-дуңмавыс ‘Ол чон бистен күчүлүг, улуг-шыырак-тыр, ооң хоорайлары улуг болгаш дээрге чедип турар быжыглалдарлыг-дыр, Энактың үре-салгалын безин аңаа көрдүвүс’ деп чугаалааш, сорук-күжүвүстү кошкадыпты“ – деп хыйланып турган силер.

²⁹А мен силерге: „Ол чондан кортпаңар-даа, сүрээдевеңер-даа.

³⁰Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар мурнуңарда бар чыдар болгай, Ол, Египетке, бодуңар көрүп туруңарда, силерге кылганы дег, силерниң талаңарга чаалажыр.

³¹Ээн кургаг ховуга Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар силерни бүгү эрткен орууңарга, бо черге чедип келгижеңерге чедир, ада кижиниң оглун чүктеп чорууру дег, чүктеп чораанын көргөн-не болгай силер“ – дээн болгай мен.

³²Ынчалза-даа ол таварылгада Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарга бүзүревейн бардыңар;

³³силерге турлагжып алыр чер көрүп бээр дээш мурнуңарга орук баштап бар чыткан Бурганга, силерге орук айтыр дээш дүне – от аразыңга, а хүндүс – булут аразыңга бар чыткан Бурганга бүзүревейн бардыңар».

Бурганның чонну кезеткени

(Сан. 14:20-45)

³⁴«Дээрги-Чаяакчы силерниң чугаа-сөзүңерни дыңнап кааш, килеңнеп:

³⁵„Бо улустаң, бо бузуттуг салгалдан кым-даа ада-өгбеңерге бээр бооп аазааным эки черни көрбес.

³⁶Чүгле Иефоннийниң оглу Халев ол черни көөр; Дээрги-Чаяакчыга бүрүнү-биле чагыртканы дээш, Мен аңаа болгаш ооң үре-салгалыңга таварып эрткен черин бээр мен“ – деп даңгыраглаан.

³⁷Силерниң хайыңар-биле Дээрги-Чаяакчы меңээ безин килеңнеп, мынча дээн: „Сен база ол черже кирбес сен;

³⁸Нуннуң оглу, сээң дузалакчың Иисус – ынаар кирер кижилер ол-дур, сен ону сорук кирип, быжыглап каг, чүге дээрге ол черни ээлээр кылдыр, израиль чонну баштап кирире бээр кижилер ол-дур.

³⁹‘Дайзыннарга олча-тывыш болу бээр улус-тур’ деп турган чаш ажы-төлүңер, амгы үеде эки-бакты ылгап билбес оолдарыңар демги черже кире бээр, оларга ол черни бээримге, ээлеп алыр.

⁴⁰А силер дедир эггеш, Кызыл далай чедер орук-биле ээн кургаг хову же чоруптуңар“.

⁴¹Ынчан силер меңээ: „Дээрги-Чаяакчының мурнунга бачыт үүлгеткендир бис, ам барып, Дээрги-Чаяакчы Бурганывыстың биске дужааганын ёзугаар чаалажылы“ – деп харыылаан силер. Ооң соонда кайыңар-даа дайылдажыр чепсээн астып алгаш, даглыг черже үне бээри шуут белен деп бодаан.

⁴²А Дээрги-Чаяакчы меңээ: „Оларга: ‘Ынаар үнмеңер база дайылдашпаңар, чүге дээрге араңарда Мен чок-тур мен. Оон башка дайзыннарыңарга чылча шаптырар силер’ – деп чугаала“ – дээн.

⁴³Мен силер-биле чугаалашкан мен, ынчалза-даа мени тоовайн, Дээрги-Чаяакчының айтышкынынга удурланып, тураңар улгадып, даглыг черже үне бердиңер.

⁴⁴Ол даглыг черниң чурттакчылары – амор чон силерге удур чаалажып үнгеш, силерни арылар ышкаш сывыртап, Сеирден эгелээш, мырыңай Хормага чедир чылча шаап турган.

⁴⁵Силер ынчан эеп келгеш, Дээрги-Чаяакчыдан дуза дилеп, ыглажып турдуңар, а Ол сөстериңерни дыңнавайн эрттирип, силерни тоовайн барган.

⁴⁶Ынчангаш силер Кадеске ол хире үр болган силер».

Ы. х. к. 2

Израиль чон Эдом, Моав болгаш Аммоннуң чоогунда

¹«Бис дедир ээпкеш, Дээрги-Чаяакчының меңээ чугаалаанын ёзугаар, Кызыл далай чедер орук-биле ээн кургаг ховуже чорупкаш, Сеир дагларын үр үе дургузунда оюп эртип келген бис.

²Ынчан Дээрги-Чаяакчы меңээ мынча деп чугаалаан:

³„Бо дагларны чежеге дээр оюп эртип кээр силер, соңгу чүкче ээптиңер.

⁴Чонга мону айтып-чагы. Силер чаңгыс сөөк ха-дуңмаңар – Исавтың үре-салгалының чурттап турары Сеирни таварып эртер силер. Олар силерден корга бээр,

⁵ындыг-даа болза, олар-биле дайылдажырындан кичээниңер, чүге дээрге Сеир дагларын ээлеп чурттаар кылдыр Исавка хүлээдип берген болгаш, оларның черинден силерге идик улдуңу хире-даа чер бербес мен.

⁶Аыш-чемни олардан акша-биле садып чиңер, сугну база акша-биле садып ижиңер“.

⁷Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар силерниң кылып турар бүгү чүүлдериңерге ачы-буянны хайырлаан, шак бо кончуг улуг ээн кургаг ховуда көжүп чоруп турарыңарны-даа билир болгай; Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар силер-биле дөртөн чыл кады чоруп тур, хереглээн бүгү чүвеңерни ап келдиңер.

⁸Оон Сеирде чурттап турар ха-дуңмавыс болур Исавтың үре-салгалының чаны-биле эрте берип, Арава шынаада Эйлат биле Эцион-Гаверни таварып эрткен оруктан эггеш, Моав ховузунче шиглей чорупкан бис.

⁹Дээрги-Чаяакчы меңээ мынча дээн: „Моав чонну кызып-кыйба, ооң-биле дайылдашпа, чүге дээрге Ар хоорайны Лоттуң үре-

салгалынга ээледип каан мен, ынчангаш ооң черинден сеңээ хензиг-даа чер бербес мен“.

¹⁰(Ооң мурнунда ол черге эмим чон – улуг-шыырак, хөй санныг, Энактың үре-салгалы ышкаш бедик-чаагай улус – чурттап турган.

¹¹Ол улусту, Энактың үре-салгалын дег, рефалар деп санап турган, а моавтар оларны эмимнер деп адап алган.

¹²А Сеирге ооң мурнунда хоррей чон чурттап турган, оон Исавтың үре-салгалы оларны чер-чуртундан үндүр сывырып, узуткап каапкаш, оларның черин ээлеп алган – израиль чон база Дээрги-Чаяакчының берген өнчүзү болур черни ынчалдыр ээлеп алган болгай.)

¹³Дээрги-Чаяакчы: „Ам көдүрлүп, Заред хемниң шынаазын жеже бериңер“ – дээрге, Заред шынааны таварып эрте берген бис.

¹⁴Кадес-Варниден көжүп үнгеш, Заредти жеже берген үевиске чедир үжен сес чыл шуужуп эрткен. Ол үе дургузунда бистиң турлаавыста дайылдажып шыдаар эр улустуң салгалы, Дээрги-Чаяакчының оларга хамаарыштыр даңгыраглап турганы дег, бүрүнү-биле кырлып калган.

¹⁵Дээрги-Чаяакчының холу оларны, когу үзүлгүжеге чедир, турлагда чон аразындан төндүр узуткап турган.

¹⁶Ол салгалдың дайылдажып шыдаар эр улузу шупту кырлып, чон аразынга артпаанда,

¹⁷Дээрги-Чаяакчы меңээ мынча дээн:

¹⁸„Сен ам Моавтың кызыгаарындан үнүп, Ар хоорайның чаны-биле эртип бар чыдыр сен.

¹⁹Аммон чонга чоокшулап келген-дир сен. Оларны кызып-кыйба, олар-биле дайылдашпа; аммон чоннуң черинден сеңээ хензиг-даа чер бербес мен, чүге дээрге ол черни Лоттуң үре-салгалынга* ээледип каан мен“».

²⁰(Ол чурт рефаларның чурту деп база санаттынып турар, ооң мурнунда аңаа рефалар чурттап турган, а аммоннар оларны замзумимнер деп адап алган.

²¹Олар улуг-шыырак, хөй санныг, Энактың үре-салгалы ышкаш бедик-чаагай чон болур; Дээрги-Чаяакчы оларны, аммоннар чедип кээрге, узуткап каан. Аммон чон замзумимнерниң черин эжелеп алгаш, аңаа чурттай берген.

²²Исавтың үре-салгалы Сеирге чедип кээрге, Бурган база ынчалдыр кылып, хоррей чонну узуткап каан болгай – олар хоррейлерниң черин эжелеп алгаш, амдыгаа чедир ында чурттап турар.

²³А Кафтордан чедип келген кафтор чон Газа хоорайга чедир суурларга чурттап турган аввей чонну узуткап кааш, оларның черинге чурттай берген.)

Сигон хаанның тиiletтиргени

(Сан. 21:21-26)

²⁴«Дээрги-Чаяакчы оон мынча дээн: „Көдүрлүп, көжүп үнгеш, Арнон хемниң шынаазын кеже бер; көр даан, сээң холуңга Эсевоннуң амор сөөктүг хааны Сигонну база ооң черин хүлээдип берип тур мен – ооң биле дайылдажып, ол черни эжелеп ап эгеле.

²⁵Бо хүнден эгелээш, бүгү чырык черде чоннар сенден коргуп, сүрээдээр кылдыр кылып каар мен; сээң дугайыңда дыңнап каан чоннар аажок коргуп, сүрээдээнинден сирилей бээр“.

²⁶Мен ынчан Кедемот ховузундан Эсевонда Сигон хаанче төлээлекчилерим чорудуптарымга, олар аңаа эп-найырал саналдап, сөс дамчыткан:

²⁷„Силерниң чериңер таварты эрте бээрин биске чөпшээреп көрүңер. Бис чүгле орук-биле чоруп, оң-даа, солагай-даа талаже эгбейн эрте бээр бис.

²⁸Аьш-чемиңерни акша-биле садып чиир бис, сууңарны база акша-биле садып ижер бис, чүгле кылаштап эрте берип көрээли.

²⁹Иорданны кежип, Дээрги-Чаяакчы Бурганывыстың биске берип турар черинге чеде бергижевиске чедир, чериңер таварып эртерин, Сеирде чурттап турар Исавтың үре-салгалы база Арда чурттап турар моавтар дег, биске чөпшээреп көрүңер“.

³⁰Ынчалзajok Эсевоннуң хааны Сигон биске бодунуң черин таварып эртерин чөпшээревээн, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар ону силерниң холуңарга хүлээдип бээр дээш, дошкуурадып база чөрүүледиң каан; ам ынчалдыр бүткен-даа-дыр!

³¹Дээрги-Чаяакчы меңээ: „Көр даан, Мен сеңээ Сигонну база ооң черин хүлээдип берип эгеледим, ооң черин эжелеп ап эгелей бер“ – дээн.

³²Сигон ынчан бодунуң шупту албаты чону-биле Иааца деп черге биске удур тулчуп үнүп келген.

³³А Дээрги-Чаяакчы Бурганывыс Сигонну биске хүлээдип бээрге, ону, ооң оолдарын база шупту албаты чонун басып каан бис.

³⁴Ол үеде бис Сигонга хамааржыр хамык хоорайларны эжелеп алгаш, оларның шуптузунуң чурттакчы чонун бүрүнү-биле узуткап каан бис – эр-даа, херээжен-даа улусту, ажы-төлдү-даа чок кылып, кымны-даа диригге арттырбаан бис.

³⁵Чүгле оларның мал-маганын база эжелеп алганывыс хоорайларда үнелиг чүүлдерни бодувуска олча-тывыш кылдыр ап алган бис.

³⁶Арнон хемниң эриинде турар Ароер хоорай биле шынаада турар өске-бир хоорайдан эгелээш, Галаадка чедир биске удур туржуп шыдаар хоорай турбаан, Дээрги-Чаяакчы Бурганывыс оларның шуптузун биске хүлээдип берген.

³⁷Чүгле аммоннарның черинче чоокшулаваан силер; Иавок хемниң кыдыында база дагларда турар хоорайларынче – Дээрги-Чаяакчы

Бурганывыстың оларга дээрин хоруп кааны шупту черлерже – чоокшулаваан силер».

Ы. х. к. 3

Ог хаанның тиилеттиргени

(Сан. 21:31-35)

¹«Оон өскээр эггеш, Васанче шиглей чорупкан бис. Васанның хааны Ог бодунуң шупту албаты чону-биле Эдрея чанынга биске удур тулчуп үнүп келген.

²Дээрги-Чаяакчы меңээ: „Ол хаандан кортпа, Мен ону, ооң шупту албаты чонун база чуртун сээң холуңга хүлээдип бээр мен; сен ону Эсевонга чуртун чагырып турган амор хаан Сигонну ышкаш аажылаар сен“ – дээн.

³Дээрги-Чаяакчы Бурганывыс Васанның хааны Огту, ооң бүгү албаты чонун бистиң холувуска хүлээдип берген; бис оларны кырып каарывыска, чаңгыс-даа дириг кижиге артпаан!

⁴Ынчан Огга хамааржып турган хамык хоорайларны эжелеп алган бис; чаңгыс-даа хоорай биске чагыртпайн барбаан: алдан хоорайны – шупту Аргов девискээрни, Ог хаанның күрүнези Васанны чагырып алган бис.

⁵Ол хоорайлар шупту бедик ханалар-биле, хаалгалар болгаш дээктер-биле быжыглаттырган турган. Дыка хөй быжыглал чок хоорайларны база эжелеп алган бис.

⁶Эсевоннуң хааны Сигоннуң хоорайларынга кылганывыс дег, хоорай бүрүзүнде чурттап турар эр-даа, херээжен-даа улусту, ажы-төлдү-даа кырып каапкан бис.

⁷А хамык мал-маганны база ол хоорайларның бүгү үнелиг чүүлдерин олча-тывыш кылдыр ап алган бис.

⁸Бис ол үеде ийи амор хаанның чагырганы Иорданның чөөн талазында черни – Арнон хемден Эрмон дагга чедир – хунаап алган бис.

⁹(Сидоннуң чурттакчылары Эрмон дагны Сирион деп адаар, а амор чон ону Сенир деп адаар болган.)

¹⁰Оргулааш черде турар хамык хоорайларны, бүгү Галаадты база бүгү Васанны – Ог хаанның күрүнезинде Салха биле Эдрея хоорайларга чедир эжелеп алган бис».

¹¹(Васанның хааны Ог дээрзи арткан сөөлгү рефаларның бирээзи турган чүве-дир. Ооң демир оруну аммоннарның Равва хоорайында ам-даа бар болдур ийин. Кыры дурту-биле хемчээрге, ол оруннуң узуну тос кыры, дооразы дөрт кыры болган.)

Иорданның чөөн талазында черни эжелеп алганы

¹²«Бистиң ынчан эжелеп алган черивисти: Арнон хемниң шынаазының чанында турар Ароер хоорайдан эгелээш, даглыг Галаадтың чартык кезиин – ында турар хамык хоорайлар-биле катай – Рувим биле Гадтың аймактарыңга хүлээдип берген мен.

¹³А Галаадтың арткан кезээ биле Огтуң күрүнези Васанны бүрүнү-биле Манассияның аймааның чартыыңга берип каан мен. (Бүгү Аргов девискээрни – бүгү Васанны „рефалар чурту“ деп адаар чүве.

¹⁴Манассияның үре-салгалы Иаир дээрзи бүгү Аргов девискээрни гессур биле мааха аймактарның кызыгаарыңга чедир эжелеп алгаш, Васанны бодунуң ады-биле „Иаирниң хоорай-суурлары“ деп адап алган, ол ат амдыгаа чедир арткан.)

¹⁵Махирниң төрөл бөлүүңге Галаадты хүлээдип берген мен.

¹⁶А Рувим биле Гадтың аймактарыңга Галаадтан Арнон хемге чедир черни хүлээдип берген мен; ол черниң бир талакы кызыгаары Арноннуң шынаазының ортузу-биле эрткен, а Иавоктуң шынаазы – аммон чон-биле кызыгаар бооп турган;

¹⁷ол ышкаш Иордан хемниң чөөн талазында шынааны база соңгу чүкте Киннерет хөлден мурнуу чүкте Дус далайның (азы Арава

далайының) чөөн талазында Фасги сынның эдээнге чедир черни хүлээдип берген мен.

18Ол үеде силерге мынча деп айтып-чагаан мен: „Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар силерге бо черни ээлээр кылдыр берген-дир. Дайылдажып шыдаар шупту эр улузуңар чепсегленгеш, ха-дуңмаңар – израиль чонну баштап алгаш, мурнап чорупсун;

19чүгле кадайларыңар, ажы-төлүңер база мал-маганыңар – а силерде мал-маган эңдерик дээрзин билир мен – силерге айтып бергеним хоорайларга артып калзын.

20Дээрги-Чаяакчы ха-дуңмаңарга база, силерге ышкаш, тайбың чуртталганы хайырлаарга, олар Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның Иорданның барыын талазынга берип турар черин ээлеп аарга, чүгле ынчан силерниң кайыңар-даа мээң хуваап бергеним чериңерже эеп кээп болур“.

21Иисуска база ол үеде: „Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның демги ийи хаанны канчанганын ийи караң-биле көргөн болгай сен; таварып эртериң бүгү күрүнелерни база Ол ынчаар аажылаар.

22Олардан кортпаңар, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар Боду силерниң талаңарда чаалажып турар болгай“ – деп чагып турган мен“.

Моисейниң Ханаанче кирип болбас ужурлуу

23«Мен ол үеде Дээрги-Чаяакчыга чаннып тейлеп:

24„Дээрги-Чаяакчы, Дээргим! Сен Бодуңуң чалчаңга өндүр бедииңни база күчү-күжүңнү көргүзүп эгелей бердиң. Сээңии дег ажил-херектерни кылып, Сээңии дег күчү-күштү көргүзүп шыдаар өске бурган дээрде-даа, черде-даа бар бе?

25Иорданның ындыы чарыынче жеже бергеш, ында чаттылып чыдар эки черни, чараш даглыг черни база Ливан дагларны көөрүн чөпшээреп көрөм!“ – деп турган мен.

²⁶Ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчы силерниң хайыңар-биле меңээ килеңней берген турган болгаш, мени тоовайн барган. Ол меңээ мынча дээн: „Болгаан! Меңээ моон соңгаар ынча диве;

²⁷Фасги сынның бажынче үне бергеш, барыын, соңгу, мурнуу болгаш чөөн чүкче көрүп көр. Карааң-биле көрүп ал, чүге дээрге бо Иордан хемни кешпес-тир сен.

²⁸Иисусту чагып-сурга, ону быжыктырып, сорук кирип каг, чүге дээрге бо чонну баштап чоруур база сээң ам көрүп каарың черни оларга ээлээр кылдыр бээр кижиги – ол-дур“.

²⁹Оон бис Бет-Фегорнуң дужунда шынаага доктаап туруп алган бис».

Ы. х. к. 4

Бурганның хоойлузунга чагыртсын дээн чагыг

¹«Ынчангаш, израиль чон, сагыыр кылдыр силерге өөредип турарым дүрүм, хоойлуларны дыңнаңар, оларны күүседир болзуңарза, амытынның артар силер база ада-өгбөңерниң Бурганы Дээрги-Чаяакчының силерге берип турар черин өнчү кылдыр алыр силер.

²Мээң силерге берип турар айтышкыннарымга чүнү-даа немеңер база оон чүнү-даа казываңар; силерге чагып турарым Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның айтышкыннарын сагыңар.

³Фегорда Ваал бурганның хайы дээш, Дээрги-Чаяакчының кылган чүвезин карааңар-биле көргөн болгай силер: Ваал бурганга мөгейген кижиги бүрүзүн Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар силерниң араңарга амылыг арттырбаан болгай,

⁴а силер, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарга бердинген улус, шуптуңар амдыгаа чедир дириг-дир силер.

⁵Көрүңер даан, Дээрги-Чаяакчы Бурганымының меңээ дужааганын ёзугаар, дүрүм, хоойлуларны силерге өөредип кагдым, эжелеп аар дээш кирип турарыңар черге оларны сагыңар.

⁶Оларны кадагалап, күүседир болзуңарза, өске чоннар мурнунга угаан-сарыылдыг улус бооп көстүр силер, ол чоннар демги бүгү дүрүмнер дугайында дыңнап кааш: „Шынап-ла, бо өндүр улуг чон угаан-сарыылдыг-дыр!“ – дээр.

⁷Дээрги-Чаяакчы Бурганывыстан кажан-даа дуза дилеп кыйгырарывыска, Ооң биске чоогу дег, ындыг чоок бурганнарлыг өске кандыг өндүр улуг чон барыл?

⁸Мээң бөгүн силерге берип турар бүгү өөредиим дег, ындыг чөптүг дүрүм, хоойлуларлыг өске кандыг өндүр улуг чон барыл?

⁹Чүгле сеткил-сагыжыңарны кадагалаңар, карааңар-биле көргениңер Бурганның ажыл-херектерин уттуңар халак, олар силерниң назыныңар дургузунда чүрээңерге шыгжаттынып артсын; шак ол ажыл-херектерни ажы-төлүңерге-даа, оларның ажы-төлүңге-даа чугаалап бериңер.

¹⁰Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның мурнунга Хорив даг чанынга турганыңарны база Дээрги-Чаяакчының меңээ ынчан: „Чонну Мээң чанымга чыывыт, оларга Бодумнуң сөстөрими дыңнадып берейн – олар дыңнап алгаш, чер кырынга чурттаар назынының дургузунда Менден коргуп өөренип алзын база ажы-төлүн ол бүгүгө өөредип кагзын“ – дээнин чугаалап бериңер.

¹¹Силер чоокшулай бергеш, даг эдээнге туруп алган силер, а даг дээрниң хиндиинге чедир өөскээн отка бүргедипкен, дүмбей караңгы дүжүп, ону сырый кара булут бүргей берген.

¹²Дээрги-Чаяакчы силерге от иштинден чүве чугаалаан, Ооң чүү дээнин дыңнап турган силер, а овур-дүрзүзүн көрбээн силер, чүгле үнүн дыңнаан силер.

¹³Ол Бодунуң чагыг-керээзин – он айтышкынны – силерге чарлааш, ону күүседирин дужаагаш, ийи калбак дашка бижип каан.

¹⁴Ол үеде Дээрги-Чаяакчы меңээ силерни, эжелеп аар дээш кирип турарыңар черге сагыыр кылдыр, дүрүм, хойлуларга өөредип каарын дужааган».

Дүрзү-бурганнарга мөгееринден кичээндириг

¹⁵«Сеткил-сагыжыңарны кадагалаңар, Дээрги-Чаяакчы Хорив дагга от иштинден силерге чүве чугаалап турган хүнде Ооң кандыг-даа омур-дүрзүзүн көрбээн болгай силер.

¹⁶Кичээниңер! Самырап, бодуңарга эр азы херээжен кижиге хевирлиг көргүскен кандыг-бир шуткаан азы чазаан дүрзү кылып алдыңар халак.

¹⁷Черде бар кандыг-бир мал-маганның, дээрде ужуп чоруур кандыг-бир чалгынныг куштуң дүрзүзүн кылып алдыңар халак;

¹⁸чер кырында соястап чоруур кандыг-бир амытанның, черден куду деңнелдиг сугларда кандыг-бир амытанның дүрзүзүн кылып алдыңар халак.

¹⁹Дээрже көргөш, ооң шупту аг-шерииң: хүннү, айны, сылдыстарны көрүп кааш, элзеттирип, оларга мөгейип, бараан болуп эгеледиңер халак, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар ол бүгүнү дээр адаанда шупту өске чоннарга, оларның үлүү кылдыр, хуваап берген болгай,

²⁰а силерни, Ооң хуу өнчүзү болзун дээш, хайылдырар суугудан ужулган дег, Египеттен үндүрүп эккелген болгай. Ам Бурганның ындыг чону болганыңар көскү-дүр.

²¹Силерниң хайыңар-биле Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар менче килеңнеп, мээң Иорданның ындыг чарыынче кешпезимни база Ооң силерге берип турары эки черге кирбезимни даңгыраглаан.

²²Ынчангаш Иорданны кешпейн, бо черге өлүр болган-дыр мен, а силер хемни кешкеш, дуу эки черни эжелеп аар силер.

²³Чүгүле кичээниңер: Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның силер-биле чарган чагыг-керээзин утпаңар база Ооң силерге хоруп дужааганын ёзугаар бодуңарга кандыг-даа хевирлиг дүрзүлөр кылып албаңар.

²⁴Чүгө дээрге Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар – өрттендир чиир от-тур, хүннээчел Бурган-дыр.

²⁵А ол черге ажы-төлүңер база оларның ажы-төлү төрүттүнүп келгенде, чүве тоовастап, самырап: кандыг-даа хевирлиг дүрзүлөр кылып алгаш, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар мурнунга бузут үүлгедип, Ону хорададып алган дижик силер.

²⁶Ынчаар болзуңарза, бөгүн дээр биле черни силерге удур херечилер кылдыр кыйгырып, сагындырып тур мен: ээлеп алыр дээш Иорданны кежип турарыңар черден доп-дораан ис чок чиде бээр силер, аңаа үр-даа чурттавайн, узуткаттырып аар силер!

²⁷Дээрги-Чаяакчы силерни өске чоннарже тоо быдарадып чорудуптар, Ооң силерни аппаары чоннар аразыңга эвээш санныг бооп артар силер.

²⁸Силер аңаа кижини холу-биле ыяштан азы даштан кылган, көрүп, дыңнап, чемненип, чыт билип шыдавас бурганнарга бараан болур силер.

²⁹Ынчалза-даа ол чурттарга Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарже чүткүп, Ону дилеп эгелээр силер; бир эвес Олче бүгү чүлдү-чүрээңер-биле, бүгү сеткил-сагыжыңар-биле чүткүүр болзуңарза, тып чеде бээр силер.

³⁰Айыыл-халапка алзып алган туруңарда, келир үеде ол бүгү силер-биле болу бергенде, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарже эглип, Ооң үнүн тооп дыңнаар силер.

³¹Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар – ээ-хайыралыг Бурган-дыр. Ол силерни каапкаш барбас, узуткап кагбас, силерниң ада-өгбеңер-биле чаргаш, даңгыраа-биле шынзыткан чагыг-керээзин утпас».

Дээрги-Чаяакчы – дың чаңгыс ёзулуг Бурган

³²«Бурганның чер кырыңга кижини чаяап каан хүнүнден эгелээш, сээң тыптып кээриң мурнунда-ла эрте берген үелерни шинчилеп көр даан: бүгү чырык чер кырыңга шак бо ышкаш өндүр улуг херек турган бе азы ол ышкаш чүве дыңналган бе?

33 Сен ышкаш, Бурганның от иштинден чугаалап турар үнүн дыңнааш безин, дириг арткан өске-бир чон бар бе?

34 Азы өске-бир бурган чедип келгеш, бодунга чонну өске чон аразындан ялалар, көскү демдектер, кайгамчык чүүлдер, чаа-дайын, быжыг хол, күчү-күш болгаш аажок коргунчуг байдалдар-биле ап алырын шенээн бе? Египетке, сен көрүп туруңда, Дээрги-Чаяакчы Бурганың ол бүгүнү сен дээш кылган болгай.

35 Дээрги-Чаяакчы Бурган дээрзин, Оон өске Бурган чок дээрзин билип алзын дээш, сеңээ ол бүгүнү көргүскен-дир.

36 Сеңээ сургаал бээр дээш, Ол Бодунуң үнүн дыңнаарын сеңээ дээрден хайырлап, чер кырынга Бодунуң өндүр улуг одун көргүскен, Ооң от иштинден дыңналган чугаа-сөзүн дыңнап турган сен.

37 Дээрги-Чаяакчы сээң ада-өгбеңге ынак болгаш, оларны салгап арткан үре-салгалын шилип алгаш, сени өндүр улуг күчү-күжү-биле Египеттен Боду үндүрүп эккелген.

38 Сенден улуг, күштүг чоннарны сээң мурнундан үндүр сывырыпкаш, оларның черинче сени киирип, черни сээң өнчүң кылдыр хуваап бээр дээш, ынчаар кылган-дыр. Ам ынчалдыр бүткен-даа-дыр.

39 Ынчангаш ам Дээрги-Чаяакчы – өрү дээрде, куду черде Бурган дээрзин, оон өске Бурган чок дээрзин билип ал, ону чүрээңге шыгжап ал.

40 Мээң бөгүн сеңээ айтып-чагып турарым Ооң дүрүм, хоойлуларын кадагала, ынчан сеңээ болгаш сени салгап аар үре-салгалыңга эки болур база Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ кезээ шагда берип турары черге үр чурттаар сен».

Үш хоргадал-хоорайны шилип кааны

(Сан. 35:9-34; Ы. х. к. 19:1-13; Иис. 20:1-9)

41 Моисей ынчан Иорданның чөөн талазынга үш хоорай аңгылап каан.

⁴²Ооң мурнунда өжээннешпейн турган кижизин сагышты-биле эвес, билбейн эндеп каан кижин ол хоорайларның кайы-бирээзинче десе бергеш, дириг артып каап болур турган.

⁴³Шилиттинген хоргада-хоорайлар бо-дур: ээн кургаг ховуда оргулааш черде турар, Рувимниң аймаанга хамааржыр Бецер хоорай, Галаадта турар, Гадтың аймаанга хамааржыр Рамот хоорай болгаш Васанда турар, Манассияның аймаанга хамааржыр Голан хоорай.

Моисейниң дүрүм-хоойлузунга кирилде

⁴⁴Моисейниң израиль чонга дамчыткан хоойлузу бо-дур.

⁴⁵Израиль чон Египеттен хосталып үнген соонда, Моисейниң оларга чугаалаан доктаалдары, дүрүмнери болгаш хоойлулары бо-дур.

⁴⁶Моисей оларны чонга Иорданның чөөн талазынга, Бет-Фегорнуң дужунда шынаага, Эсевонга чуртун чагырып турган амор хаан Сигоннуң черинге чугаалаан. Ооң мурнунда Моисей Египеттен хосталып үнген израиль чон-биле кады келгеш, Сигонну базып кааш,

⁴⁷ооң база Васанның хааны Огтуң черлерин – Иорданның чөөн талазынга чурттап чораан ийи амор хаанның черлерин эжелеп алган турган.

⁴⁸Арнон хемниң эриинде Ароерден эгелээш, Сийон (азы Эрмон) дагга четкен,

⁴⁹Иорданның чөөн талазында бүгү шынааны ээлээн, Фасги сынның эдээнде Дус далайга четкен черлер ол турган.

Ы. х. к. 5

Он айтышкын

(Хост. 20:1-17)

¹Моисей бүгү израиль чонну чыылдырып алгаш, чугаалаан: «Израиль, дыңна, бөгүн силерге дыңналдыр чугаалаарым дүрүм, хоойлуларны дыңнаңар; оларны өөренип алгаш, күүседирин кызыдыңар.

²Дээрги-Чаяакчы Бурганывыс Хорив дагга бистиң-биле чагыг-керээ чарган болгай.

³Бистиң ада-өгбевис-биле эвес, а бөгүн мында турар дириг улус – бис бүгүде-биле ол чагыг-керээни чарган болгай.

⁴Дээрги-Чаяакчы ол дагның бажынга силер-биле удур-дедир көржүп алгаш, от иштинден чугаалажып турган;

⁵а мен ол үеде, Дээрги-Чаяакчының сөстөрүн силерге дамчыдып чугаалаар дээш, Ооң биле силерниң араңарга турган мен, чүге дээрге оттан корткаш, даг бажынче үнмээн болгай силер. Ол ынчан мынча дээн:

⁶„Мен дээрге сени кул болуп чорааның Египеттен үндүрө берген Бурганың Дээрги-Чаяакчы-дыр мен.

⁷Сеңээ Менден өске кандыг-даа бурганнар турбазын.

⁸Бодуңга дүрзү-бурган кылба; өрү дээрде, куду чер кырында болгаш чер адаа сугда чоруур чүвениң кандыг-даа чурук-дүрзүзүн кылба.

⁹Оларга мөгейбе база бараан болба, чүге дээрге сээң Дээрги-Чаяакчы Бурганың болур Мен – хүннээчел Бурган-дыр мен; Мени хүлээп көрбөс улустуң ажы-төлүн, ада-өгбезиниң кем-буруузу дээш, үшкү болгаш дөрткү салгал чедир кезедир мен.

¹⁰А Меңээ ынак база Мээң айтышкыннарымны күүседир улуска муң салгал чедир энерелдиг болур мен.

¹¹Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның адын хей черге адава; Дээрги-Чаяакчының адын хей черге адап турар кижини Ол кеземче чокка арттырбас.

¹²Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның дужааганын ёзугаар амыр-дыш хүнүн ыдыктай көрүп, сагып чор.

¹³Алды хүн дургузунда ажылдап, янзы-бүрү ажыл-херектериң кыл.

¹⁴А чедиги хүн – Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга бараалгаткан амыр-дыш хүнү-дүр. Ол хүнде сен бодуң-даа, сээң оглу-кызың-даа, сээң эр, херээжен кулдарың-даа, сээң шары, элчигениң-даа, бүгү өске мал-маганың-даа, сээң аал-ораныңда турар даштыкы кижиде – дөгереңер кандыг-даа ажыл-херек кылбаңар, сээң эр, херээжен кулдарың база сен ышкаш дыштанып алзын.

¹⁵Египет черге кул болуп чорааныңны, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сени оортан быжыг холу-биле база күчү-күжү-биле үндүрө бергенин утпайн чор, ынчангаш Дээрги-Чаяакчы Бурганың сеңээ амыр-дыш хүнү доктаадырын дужааган болгай.

¹⁶Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ дужааганын ёзугаар ачаң биле аваңны хүндүлөп чор, ынчан сээң назының узаар база Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ берип турары черге буян-кежиктиг чурттаар сен.

¹⁷Кижиде өлүрбө.

¹⁸Кады чурттаан эжиңге өскерилбө.

¹⁹Оорлава.

²⁰Өске кижиге удур хоозун херечилел кылба.

²¹Өске кижиниң кадайынче туралава база өске кижиниң аал-оранын, ооң шөлүн, ооң эр, херээжен кулдарын, ооң буга, элчигенин – өске кижиде бар чүү-даа чүвени алыксава“».

Моисей – чон биле Бурганың аразында эптештирикчи

²²«Дээрги-Чаяакчы ол сөстөрни чыылган бүгү чонга даг кырынга от, булут болгаш дүмбей караңгы аразындан ыткыр медеглээш, оон өске чүве чугаалаваан. Оон Бодунуң сөстөрүн ийи калбак дашка бижээш, ол даштарны меңээ берип каан.

²³Дүмбей караңгыдан үн дыңнап кааныңда база даг чалбыышталдыр хып турда, сээң аймактарыңның шупту баштыңнары база удуртукчулары меңээ чедип келгеш,

²⁴мынча дээн болгай: „Дыңнап көрөм, Дээрги-Чаяакчы Бурганывыс Бодунуң өндүр чыры биле бедиин биске көргүстү, Ооң от иштинден дыңналган үнүн дыңнадывыс. Бурган кижиле биле чугаалашкан соонда, ол кижиле дириг артып каарын бөгүн көрдүвүс!

²⁵Ындыг-даа болза, ам өлгөн херээвис чүл? Дээрги-Чаяакчы Бурганывыстың үнүн ам бир дыңнап кагзывысса, өлүп каар болгай бис, ол кончуг улуг от бисти чиптер болгай.

²⁶Бис ышкаш, дириг Бурганның от иштинден чугаалап турар үнүн дыңнааш, дириг арткан улус бар бе?

²⁷Сен бодун Дээрги-Чаяакчы Бурганывысче чоокшулай бергеш, Ооң чугаалаар бүгү чүвезин дыңнап ал, ооң соонда Дээрги-Чаяакчы Бурганывыстың сеңээ чугаалаан бүгү чүвезин биске дамчыдар сен, а бис дыңнап алгаш, күүседир бис“.

²⁸Мээң-биле чугаалажып туруңарда, Дээрги-Чаяакчы дыңнап кааш, меңээ мынча дээн: „Бо чоннуң сеңээ чугаалап турган сөстөрүн дыңнадым. Оларның чугаалап турар бүгү чүвези шын-дыр;

²⁹оларның чүрөктөрү Менден коргуп, Мээң шупту айтышкындарымны бүгү назынында сагырынче туралыг боору кай! Ынчан оларга-даа, оларның үрө-салгалыңга-даа кезээ мөңгедө эки боор.

³⁰Сен барып, чадырларынче чана бээр кылдыр оларга чугаала,

³¹а бодун маңаа, Мээң-биле кады артып кал. Мен сеңээ оларга өөредип каарың ужурлуг шупту айтышкындар, дүрүмнөр болгаш хойлуларны чугаалап берейн. А бо улус Мээң оларга ээлээр кылдыр берип турарым черге чедө бергеш, ол бүгүнү күүсетсин“.

³²Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның силерге дужааганын ёзугаар кылырын кызыдыңар, оң-даа, солагай-даа талаже өскээр барбаңар;

³³Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның силерге эдерерин айыткан оруу-биле чоруңар, ынчан амы-тынныг артар силер, силерге эки-чаагай болур база ээлеп чурттаар чериңерге узун назы назылаар силер».

Ы. х. к. 6

Дээрги-Чаяакчы – дың чаңгыс Бурганывыс

¹«Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның силерге өөредип каарын дужааган айтышкыннары, дүрүмнери болгаш хоойлулары бо-дур. Ээлеп чурттаар дээш бар чыдарыңар черге ол бүгүнү күүседиңер.

²Ынчан Дээрги-Чаяакчы Бурганыңардан коргар силер, айтып-чагып турарым Ооң дүрүмнери биле айтышкыннарын боттарыңар, ажы-төлүңер болгаш ажы-төлүңерниң ажы-төлү амыдыралыңар дургузунда сагыыр силер; ынчан силерниң назыныңар узаар.

³Дыңна, израиль чон, сеңээ эки-чаагай болзун дээш база ада-өгбеңниң Бурганы Дээрги-Чаяакчының сеңээ чугаалап турганы дег, сүт биле ары чигири агып чыдар байлак черге эндере өзүп-көвүдээриң дээш, ол бүгүнү күүседирин кызыт.

⁴Дыңна, Израиль, Дээрги-Чаяакчы Бурганывыс – дың чаңгыс Дээрги-Чаяакчы-дыр!

⁵Бодуңнуң Бурганың Дээрги-Чаяакчыга бүгү-ле чүлдү-чүрээнден, бүгү-ле сеткил-сагыжыңдан, шыдаар-ла шааңдан ынак бол.

⁶Бөгүн сеңээ айтып-чагып турар сөстөрүмни сеткил-чүрээңге шыгжап ал.

⁷Оларны бодуңнуң ажы-төлүңге шиңгээттирип каг, бодуңнуң бажыңыңга олургаш-даа, орукка чорааш-даа, удуп чыдып аарда-даа, отгуп келгеш-даа, ол сөстөр дугайында чугаалап чор.

⁸Ол сөстөрүмни, сагындырыглыг демдек дег, холуңга баглап ал, олар сээң карактарыңга көскү кертиг дег болзун.

⁹Оларны бажыңыңның эжииниң кастыктарыңга база хаалгаңга бижип ал».

Дээрги-Чаяакчыны уттуп болбазын сагындырганы

¹⁰«Дээрги-Чаяакчы Бурганың сеңээ бээр бооп, Авраам, Исаак болгаш Иаков ада-өгбеңге даңгыраглааны черже – бодуңнуң тутпааның, чурттаарыңга таарымчалыг улуг хоорайларлыг черже сени киире бээр;

¹¹сээң чыып долдурбааның янзы-бүрү эт-хөреңги долган бажыңнарны, сээң казып кылбааның кудуктарны, сээң тарывааның виноград сыптары биле олива ыяштары үнген шөлдерни сеңээ бээр, аыш-чемни тоттур чиир сен.

¹²Ынчан кул болуп чорааның Египеттен сени үндүре берген Дээрги-Чаяакчыны уттуп алдың халак.

¹³Чүгле Дээрги-Чаяакчы Бурганыңдан корт, чүгле Аңаа бараан бол, чүгле Ооң ады-биле даңгырагла.

¹⁴Өске бурганнарны – сени долгандыр чурттап турар чоннарның бурганнарын эдербе.

¹⁵Чүге дээрге сээң Бурганың – чон аразында турар Дээрги-Чаяакчы – хүннээчел Бурган болгай; ынчаар болзуңза, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның килеңи сеңээ удур кыптыгып, Ол сени чырык чер кырыңга амылыг арттырбас.

¹⁶Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарны, Массага шенеп турганыңар дег, моон соңгаар шеневеңер.

¹⁷Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның силерге айтып-чагаан айтыышкыннарын, доктаалдарын болгаш дүрүмнерин ыяк сагыңар.

¹⁸Дээрги-Чаяакчының мурнунга чөптүг, эки чүведен кыл, ынчан сеңээ эки-чаагай болур, Дээрги-Чаяакчының ада-өгбеңге бээр бооп даңгыраглап турган черин ээлеп аар сен;

¹⁹ынчан, Дээрги-Чаяакчының чугаалап турганы дег, Ол сээң хамык дайзыннарыңны сээң мурнундан үндүр сывырыптар.

²⁰Келир үеде сээң оглуң: „Дээрги-Чаяакчы Бурганывыстың силерге айтып-чагып каан доктаалдары, дүрүмнери болгаш хоойлулары чүнү көргүзүп турарыл?“ – деп айтырар болза,

²¹оглуңга мынча деп харыылаар сен: „Египетке фараоннуң кулдары турган бис, а Дээрги-Чаяакчы бисти быжыг холу-биле Египеттен үндүре берген.

²²Дээрги-Чаяакчы фараонга удур, ооң шупту чоок улузунга, бүгү Египетке удур өндүр улуг коргунчуг бадыткал демдектерин база кайгамчык чүүлдерни, бис көрүп турувуста, кылган.

²³Ада-өгбевиске бээр бооп даңгыраглап турганы черже бисти кирип, ону биске ээледир дээш, Ол бисти Египеттен үндүре берген.

²⁴Дээрги-Чаяакчы Бурганывыстан кортсун дээш база бисти амы-тынныг арттырып каар дээш, Дээрги-Чаяакчы биске шупту бо дүрүмнерни күүседирин айтып-чагаан, ынчалзывысса, назынывыс дургузунда биске эки-чаагай болур. Ам ынчалдыр бүткен-даа-дыр.

²⁵Дээрги-Чаяакчы Бурганывыстың биске айтып-чагаан шупту айтышкыннарын Ооң мурнунга күүседирин кызыдар болзувусса, бис ылап-ла чөптүг-шынныг улус боор бис“».

Ы. х. к. 7

Израиль – Бурганның шилиттинген чону

¹«Дээрги-Чаяакчы Бурганың эжелеп аар дээш бар чыдарың черже сени кирире бээр база хөй чоннарны: хет, гергес, амор, хананей, ферез, хиввей болгаш иевус дээр, сенден хөй санныг, күштүг чеди чонну сээң мурнундан үндүр сывырыптар.

²Дээрги-Чаяакчы Бурганың ол чоннарны сээң эргенге хүлээдип бээр, сен оларны базып каар сен. Ынчан оларны бүрүнү-биле узуткап каг, олар-биле эвилелдешпе, оларга хайыра бербе.

³Ол чоннар-биле төрелдешпе: уругларыңны оларның оолдарыңга кадай кылдыр бербе база оларның кыстарын оолдарыңга ап бербе;

⁴чүге дээрге олар сээң үре-салгалыңны Дээрги-Чаяакчыдан ойталаарынче күткүдерге, үре-салгалың өске бурганнарга бараан болуп эгелээр, ынчан Ооң килеңи чонче кыптыгар, Ол сени удавайн узуткап кааптар.

⁵Ол чоннарны мынчаар аажылаар ужурлуг силер. Оларның өргүл салыр бедигээштерин үрегдеп бузуп, даш көжээлерин чуура шаап, Ашера бурганга тураскааткан ыяштарын кезип кааптыңар база дүрзү-бурганнарын өрттедиптиңер.

⁶Чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга хамааржыр ыдыктыг чон-дур сен, чер-делегейде бар бүгү чоннарның аразындан Бодунуң улуг үнелиг өнчү-хөрөңгизи болзун дээш, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар силерни шилип алган.

⁷Өске чоннардан хөй санныг дээш, Ол силерни шилип, хүлээп албаан-на болгай, бүгү чоннар аразында эң эвээш санныг-ла болгай силер.

⁸А Дээрги-Чаяакчы силерге ынак болгаш база ада-өгбеңерге берген даңгыраан күүседир дээш, силерни Египеттен быжыг холу-биле үндүрүп, кулданыышкындан база Египеттиң хааны фараоннуң холундан адырып хостаан болгай.

⁹Дээрги-Чаяакчы Бурганың – Ооң чагыг-керээзин сагыыр база Аңаа ынак, Ооң айтыышкыннарын сагып чоруур улустуң муң дугаар салгалыңга чедир энерелин хевээр арттырар Бурган, бүзүрелдиг Бурган дээрзин билип ал.

¹⁰А Ону көөр хөңнү чок улустуң боттарын Ол кезедип, узуткаар. Ону көөр хөңнү чок кижиниң бодун Ол саадатпайн кезедир.

11 Ынчангаш күүседир кылдыр мээң бөгүн сеңээ берип турарым айтышкыннар, дүрүмнер болгаш хоойлуларны сагы».

Дыңнангыр чорук дээш шаңнал

12 «Бир эвес шак ол дүрүмнерни тооп дыңнаар, сагыр база күүседир болзуңза, Дээрги-Чаяакчы Бурганың, ада-өгбөңге даңгыраглаанын ёзугаар, Бодунуң чагыг-керээзин болгаш энерелдин хевээр арттырар.

13 Дээрги-Чаяакчы сеңээ ынак болур, ачы-буянын хайырлаар: сени өстүрүп-көвүдөдип, хөй ажы-төлдүг кылып каар, Ооң сеңээ бээр бооп ада-өгбөңге даңгыраглааны черге элбек дүжүттү, хөй далган-тарааны, арага-суксунну, олива үзүн хайырлаар, бода база шээр малыңга хөй төлдерни хайырлаар.

14 Өске бүгү чоннарга бергенинден хөй ачы-буяны алыр сен; ажы-төл чок эр, херээжен улус турбас, мал-маганың база кызыравайн, чаш төлдүг болур.

15 Дээрги-Чаяакчы кандыг-даа аарыг-аржыкты сенден чайладып кааптар, Египетке көргениң, сээң билириң хоралыг аарыгларны сенче халдатпас, харын ол аарыгларны сени көөр хөңнү чок бүгү улуска чыпшырып каар.

16 Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сээң эргеңге хүлээдип бээри бүгү чоннарны сырыптар сен; оларга хайыра бербе, оларның бурганнарынга мөгейбе – ол дээрге сеңээ салган четки-дир.

17 Бир эвес ишти-хөңнүңде: „Ол чоннар менден хөй санныг-дыр, оларны канчап үндүр сывырып шыдаар мен“ дээр болзуңза, канчалза экил?

18 Олардан кортпа, Дээрги-Чаяакчы Бурганың фараонну база бүгү Египетти канчанганын сактып кел.

19 Карааң-биле көргениң өндүр улуг кеземчелерни, бадыткал демдектерин, кайгамчык чүүлдерни база Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сени Египеттен үндүрө берген быжыг холун, күчү-күжүн сактып кел. Дээрги-Чаяакчы Бурганың сээң коргуп турарың бүгү чоннарны база ынчаар аажылаар.

²⁰Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар улуг арыларын оларже ыдыптар. Силерден дезип, чаштына бергеш, дириг арткан шупту улус узуткаттырып каар.

²¹Ол чоннардан сүртеве, Дээрги-Чаяакчы Бурганың – сээң чонуңнуң аразында турар өндүр улуг болгаш сүртенчиг Бурган болгай.

²²Дээрги-Чаяакчы Бурганың ол чоннарны сээң мурнуңдан чоорту үндүр сывырар; оларны дораан-на узуткап каарың болдунмас, оон башка шөлдерге черлик аң-мең көвүдеп, сеңээ айбылдыг апаар.

²³Дээрги-Чаяакчы Бурганың ол чоннарны сээң эргеңге хүлээдип бээр, олар медээжок мөгүдеп, дүвүрээш, узуткаттырып аар.

²⁴Дээрги-Чаяакчы Бурганың ол чоннарның хааннарын сээң холуңга хүлээдип бээрге, оларның ады чырык чер кырынга уттундура бээр кылып каар сен; сеңээ удур кым-даа туржуп шыдавас, алызы барып, оларны узуткап каар сен.

²⁵Ол чоннарның бурганнарының дүрзүлерин отка өрттедивит, оларны каастап шыпкан алдын, мөңгүннү алыксава, оон башка ол каасталгалар сеңээ салган дузак апаар, ол дээрге Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга чүдек-бужар чүүлдер-дир.

²⁶Бажыңыңче ындыг чүдек-бужар чүүлдерни киирбе, оон башка, сени база, оларны ышкаш, узуткап каар ужурлуг – ол чүүлдерни чүдек-бужар деп санап, ческин – ол дээрге узуткаттырар ужурлуг чүүлдер-дир».

Ы. х. к. 8

Эки амыдырай бергеш, Бурганны уттуп болбазы

¹«Бөгүн силерге айтып-чагып турарым шупту айтыышкыннарны күүседирин кызыдыңар, ынчан амы-тынныг артып, өзүп-көвүдээр силер база Дээрги-Чаяакчының ада-өгбеңерге бээрин даңгыраглаан черинге чеде бергеш, ону эжелеп аар силер.

²Дээрги-Чаяакчы Бурганың сени ам дөртен чыл дургузунда ээн кургаг ховуда эдертип чоруп тур, ол орукту утпа; Ол сени томаартырын күзеп,

сени шенеп, сеткил-сагыжыңда чүнү шыгжап чорууруңну – Ооң айтышкыннарын сагыыр-сагывазыңны билип алыксаан-дыр.

³Ол сени томаартып, аштаткан соонда, сээң-даа, ада-өгбеңниң-даа билбези манна-биле ашкарып-чемгерип турган. Кижини амытан чүгле хлеб-биле эвес, а Дээрги-Чаяакчының чугаалаан бүгү чүвезиниң ачызында амыдыраар дээрзин Ооң сеңээ билиндириксээни ол.

⁴Ам дөргөн чыл дургузунда сээң кеткен хевиң элеп көрбеди, будуң черле ышпады.

⁵Ада кижиниң оглун сургаары дег, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сени сургап турарын медресеп билип аар сен.

⁶Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның айтышкыннарын сагы, Ооң оруун эдер, Оон коргуп чор.

⁷Дээрги-Чаяакчы Бурганың сени эки черже эдертип бар чыдар болгай. Ол дээрге хемнерлиг, кара сугларлыг, шынаалар биле дагларда суг баштары аттыгып үнүп чыдар чер-дир;

⁸кызыл-тастыг, арбайлыг, виноград сыптары, фи́га, гранат болгаш олива ыяштары үнген, ары чигирлиг чер-дир;

⁹аыш-чемни мага хандыр чириң, чединмес деп чүве билбес бооруң чер-дир; даштардан демирни, даглардан чести чона шаап ап болур чер-дир.

¹⁰Ол черге аыш-чемни тоттур чиир сен, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ берген эки чери дээш, Ону алгап-йөрээр сен.

¹¹Кичээн! Мээң бөгүн сеңээ айтып-чагып турарым Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның айтышкыннар, дүрүмнер болгаш хоойлуларын сагывайн баарыңдан база Ону уттуптарыңдан кичээн.

¹²Аыш-чемни тоттур чиир сен, эки бажыңнар тудуп алгаш, оларны ээлеп чурттай бээр сен.

¹³Бода-даа, шээр-даа малың дыка өзүп-көвүдээр, хөй алдын-мөңгүннүг апаар сен, бүгү эт-хөреңгиң аажок хөй болу бээр!

14 Ынчан кул болуп чорааның египет черден сени үндүрө берген Дээрги-Чаяакчы Бурганыңны уттуп, улуургай бердиң халак.

15 Ол сени хоранныг курт-чыланнарлыг, суг чок, кургап калган черлерлиг улуг, коргунчуг ээн кургаг хову таварты эрттире берген болгай; Ол сеңээ кадыг хаядан сугну үндүр аксып берген болгай.

16 Ол сени ээн кургаг ховуга ада-өгбеңниң билбези манна-биле чемгерип турган болгай. Сени томаартыр, шенээр дээш база соонда сеңээ ачы-буян көргүзер дээш, Ол ынчаар кылып турган.

17 Ишти-хөңнүнде: „Мээң күжүм, быжыг холум бо байлакты меңээ олчалап тып берди“ дей бердиң халак.

18 Дээрги-Чаяакчы Бурганыңны утпайн чор, чүге дээрге сээң ада-өгбеңге даңгыраглааны Бодунуң чагыг-керээзин шынзыдарын күзээш, Ол сеңээ байлак олчалап тывар күштү берип турар. Ам ынчалдыр бүткен-даадыр.

19 А бир эвес Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарны уттуп, өске бурганнар эдерип, оларга бараан болуп, мөгеер болзуңарза, бөгүн баш бурунгаар сагындырып тур мен: өлүрүңер чайлаш чок.

20 Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның үнүн тооп дыңналас болзуңарза, Ооң силерниң мурнуңарга узуткап турар чоннары дег, бодуңар база узуткаттырып аар силер!»

Ы. х. к. 9

Чоннуң дыңнангыр эвези

1 «Дыңна, израиль чон! Сен ам Иорданны кежип, сенден улуг болгаш күштүг, быжыглалдары дээрге чедип турар улуг хоорайларлыг чоннарның черин эжелеп аар деп турар-дыр сен.

2 Ында Энактың үре-салгалы: бедик-чаагай, улуг-шыырак улус чурттап турар, оларның дугайында билир сен база „Энактың үре-салгалыңга удур кым туржуп шыдаарыл?“ дээнин дыңнаан сен.

³Ам билип ал: Дээрги-Чаяакчы Бурганың, өрттендир чиир от дег, сээң мурнуңда бар чыдар. Дээрги-Чаяакчы ол чоннарны узуткаар база сээң мурнуңга сөгүртүр; Ооң сеңээ азап турганы дег, удатпайн оларны үндүр сывырып, узуткап каар сен.

⁴Дээрги-Чаяакчы Бурганың ол чоннарны сээң мурнуңдан үндүр сывырып эгелээрге, ишти-хөңнүңде: „Чөптүг-шынныг боорумга, Ол мени бо черни ээлеп чурттаар кылдыр эккелди“ дивейн көр. Чок! Дээрги-Чаяакчы ол чоннарны сээң мурнуңдан боттарының кем-буруузу дээш үндүр сывырып турар.

⁵Чөптүг-шынныг, мөзүң эки болгаш, ол черге чеде берип, ону өнчү кылдыр алыр деп турарың ол бе? Чок! Дээрги-Чаяакчы Бурганың ол чоннарны сээң мурнуңдан кем-буруузу дээш кезедири-биле, сээң ада-өгбөң: Авраам, Исаак болгаш Иаков оларга даңгыраглаан сөзүн күүседири-биле үндүр сывырып турар болгай.

⁶Ынчангаш билип ал: Дээрги-Чаяакчы Бурганың бо эки черни чөптүүң дээш ээлээр кылдыр бербейн турар, харын чөрүү чон-на болгай сен!

⁷Дээрги-Чаяакчы Бурганны ээн кургаг ховуга кайы хире хорададып келгениңерни утпайн сактып чоруңар: египет черден көжүп үңген хүнүңерден эгелээш, бо черге чедип келгениңерге чедир Дээрги-Чаяакчыга удурланып келген болгай силер.

⁸Хорив даг чанынга безин Дээрги-Чаяакчыны хорададып алган силер, Ол килеңнээш, силерни узуткап каарының кырында турду.

⁹Мен ол үеде Дээрги-Чаяакчының силер-биле чарган чагыг-керээзин бижээн ийи калбак дашты хүлээп аар дээш, даг бажынче үне бергеш, аңаа аыш-чем чивейн, суг ишпейн, дөртен дүн-хүннү эрттирген мен.

¹⁰Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң холу-биле айтышкыннар оюп бижээн ийи калбак дажын ап берген; чыгып келген хүнүңерде Дээрги-

Чаяакчының даг бажынга, от иштинге чугаалаан шупту сөстөрүн ол даштарда оюп бижип каан болган.

¹¹Дөртен дүн-хүн эрткен соонда, Дээрги-Чаяакчы меңээ чагыг-керээни бижээн ийи калбак дашты ап берген.

¹²Ол меңээ: „Туруп келгеш, доп-дораан моон дүже бер, чүге дээрге сээң Египеттен үндүре берген чонуң самырап ат болду: олар Мээң айтып бергеним оруктан дүргени кончуг өскээр барган-дыр, боттарынга дүрзү-бурган шуткуп алган-дыр“ – дээн.

¹³Оон Дээрги-Чаяакчы меңээ: „Бо чоннуң чөрүүзүн көрүп тур мен, дедири кончуг чон чүве.

¹⁴Мени соксатпа, Мен оларны узуткап кааптайн, оларның адын чырык чер кырындан балап кааптайн, а сени олардан күштүг болгаш хөй санныг чоннуң өгбези кылып каайн“ – деп чугаалаан.

¹⁵Мен эргилгеш, оду чалбыышталдыр кыпкан дагдан дүже берген мен, чагыг-керээни бижээн ийи калбак дашты ийи холумга тудуп алган мен.

¹⁶Көөрүмге, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарга удур бачыт үүлгедип, бодуңарга бугажык дүрзүзү шуткуп ап, Дээрги-Чаяакчының силерге айыткан оруундан дүргени кончуг өскээр барган болган силер.

¹⁷Ийи калбак дашты ийи холум-биле тудуп алгаш, оларны силер көрүп туруңарда, черже октап, буза шаап каапкан мен.

¹⁸Оон Дээрги-Чаяакчының мурнунга доңгая кээп дүшкеш, ооң мурнунда дег, дөртен дүн-хүн дургузунда ээрежип, аыш-чем-даа чивээн, суг-даа ишпээн мен. Дээрги-Чаяакчыны килеңнедип, Ооң мурнунга бузут үүлгедип турганыңар дээш – кылган шупту бачыдыңар дээш ээрежип турганым ол.

¹⁹Дээрги-Чаяакчының коргунчуг килеңинден коргуп, Ол хорадай бергеш, силерни чок кылып каар ирги бе деп сестип турган мен. Ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчы ол удаада база мени тоопкан.

²⁰Дээрги-Чаяакчы Ааронга база аажок килеңнээш, ону чок кылып каар деп бодаан, а мен ынчан Аарон дээш база мөргүп турган мен.

²¹Силерниң бачыт үүлгедип, шуткуп алган бугажыңарны алгаш, өрттедипкен мен; ону чуура шаап, доурак дег үүрмектеп каапкаш, ооң хүлүн дагдан агып баткан хемче киир чажыпкан мен.

²²Силер Тавера, Масса болгаш Киброт-Гаттаавага база Дээрги-Чаяакчыны хорадаткан силер.

²³Дээрги-Чаяакчы силерни Кадес-Варниден чорудуп: „Баргаш, Мээң силерге берип турарым черни эжелеп алыңар“ – дээрге, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның айтышкынынга удурланып, Аңаа бүзүревейн барган силер, Ону тооп дыңнаваан силер.

²⁴Силерни танып билип алган хүнүмден эгелээш, Дээрги-Чаяакчының аайыңга кирбес улус чордуңар.

²⁵Дээрги-Чаяакчының мурнунга доңгая кээп дүшкеш, дөртөн дүн-хүн дургузунда ээрежип дилеп келген мен, чүге дээрге Ол силерни узуткап каар деп турган.

²⁶Дээрги-Чаяакчыга мынча деп мөргүл кылган мен: „Дээрги-Чаяакчы, Дээргим! Бодуңнуң өнчүң болур чонну узуткавайн көр. Сен ону Бодуңнуң өндүр бедииң-биле хостааш, күштүг холуң-биле Египеттен үндүре берген болгай сен.

²⁷Бодуңнуң чалчаларың: Авраам, Исаак болгаш Иаков оларны бодап кел – бо чоннуң чөрүүзүнче, ооң кем-буруузунче база бачыттарынче көрбейн көр.

²⁸Бисти оон үндүре бергениң черниң чурттакчылары: ‘Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чонун оларга аазаан черинге чедирип шыдавайн барып, оларга хөңнү чок апаргаш, өлүрүп каары-биле ээн кургаг ховуже эдертип эккелди’ – деп чугаалавазын.

²⁹А израильчилер дээрге Сээң өндүр улуг күш-шыдалың-биле база күчүлүг холуң-биле Египеттен үндүре берген чонуң-дур, Бодуңнуң өнчүң-дүр“».

Ы. х. к. 10

Чагыг-керээни чаартканы

(Хост. 34:1-4)

¹«Дээрги-Чаяакчы ынчан меңээ: „Бодуңга мурнундагы калбак даштар ышкаш ийи калбак даштан чондуруп алгаш, Менче, даг бажынче үнүп кел, ыяш аптарадан база чазап ал.

²Мен ынчан ол калбак даштарга сээң буза шаап каапканың даштарга турган сөстөрни оюп бижип каар мен. Сен чаа даштарны ыдыктыг аптараже суп каар сен“ – дээн чүве.

³Мен акация ыяжындан аптара чазап алгаш, биеэги даштар ышкаш ийи калбак даш чондургаш, ол даштарны тудуп алгаш, дагже үне берген мен.

⁴Дээрги-Чаяакчы чыгып турган хүнүңерде силерге от иштинден чугаалааны он айтышкынын ол ийи калбак дашка, ооң мурнунда бижээни ышкаш, бижип каан болгаш ол даштарны меңээ ап берген.

⁵Мен эргилгеш, дагдан бада бергеш, Дээрги-Чаяакчының меңээ дужааганын ёзугаар, калбак даштарны чазап алган аптарамче суп каан мен, олар ында шыгжаттынган.

⁶(Израиль чон Беерот-Бене-Яакандан көжүп үнгеш, Мосера дээр черге чеде берген; Аарон аңаа мөчээн, ону ол-ла черге орнукшудуп каан. Ооң оглу Элеазар ачазының орнунга бараалгакчы апарган.

⁷Чон оортан Гудгодче, Гудгодтан – хемнерлиг Иотвафа дээр чуртче көжүп үнген.

⁸Ол үеде Дээрги-Чаяакчы Левийниң аймаан Ооң чагыг-керээзин шыгжаан аптараны көдүрүп дажыглаар, Аңаа бараан болуп, Ооң

мурнунга турар база Ооң ады-биле чонну йөрээр кылдыр өске аймактардан аңгылап каан – амдыгаа чедир ындыг бооп турар.

⁹Ынчангаш Левийниң аймаа өске ха-дуңма аймактар-биле кады хувааглыг чер, үлүг албаан, а Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның аңаа чугаалап турганы дег, Ол Боду ооң үлүү болур.)

¹⁰Мен даг бажынга, биеэги үеде дег, дөртен дүн-хүннү эрттирген мен; Дээрги-Чаяакчы ол удаада база мени тооп көрүп, сени узуткавас деп шиитпирлээн.

¹¹Оон Дээрги-Чаяакчы меңээ: „Баргаш, бо чонну баштап чорувут, оларга бээр бооп ол чоннуң ада-өгбезинге даңгыраглааным черни олар барып эжелеп алзын“ – деп чугаалаан».

Ыдыктыг хоойлунуң алыс ужур-утказы

¹²«Израиль чон, ам дыңна: Дээрги-Чаяакчы Бурганың сенден чүнү негеп турарыл? Ол чүгле Дээрги-Чаяакчы Бурганыңдан коргарыңны, Ооң шупту оруктарын эдерериңни, Аңаа ынак бооруңну, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга бүгү чүлдү-чүрээңден, бүгү сеткил-сагыжыңдан бараан бооруңну база

¹³бөгүн сеңээ айтып-чагып турарым Дээрги-Чаяакчының айтышкыннарын, дүрүмнерин сагырыңны күзеп турар. Ынчан сеңээ эки-чаагай болур.

¹⁴Дээр, эң бедик дээр, чер, ында бар бүгү чүве Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарга хамааржыр,

¹⁵ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчы чүгле силерниң ада-өгбеңерни чоок хүлээп көрүп, оларга ынак апарган, оларны салгап арткан үре-салгалы болур силерни өске шупту чоннар аразыңдан шилип алган – ам ынчалдыр бүткен-даа-дыр.

¹⁶Ынчангаш Дээрги-Чаяакчыга хамааржырыңарны демдектеп, чүректериңер арыглап алыңар, моон соңгаар чөрүү болбаңар.

¹⁷Чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар – бурганнарның Бурганы, дээргилерниң Дээргизи-дир, өндүр улуг, күчү-күштүг, сүртенчиг Бурган-дыр. Ол улусту ылгай көрбес база хээли албас;

¹⁸Ол өскүс кижиге, дулгуяк херээженге болчуп, чөптүг шиитпирни үндүрер; Ол өскээртен келген кижиге ынак, аңаа аьш-чем биле идик-хепти берип турар.

¹⁹Силер база өскээртен келген кижиге ынак болуңар, чүге дээрге бодуңар база египет черге өскээртен келген улус бооп чораан болгай силер.

²⁰Чүгле Дээрги-Чаяакчы Бурганыңдан коргуп чор, Аңаа бараан бол, Ооң-биле коштунчу бер, Ооң ады-биле даңгырагла.

²¹Ол – сээң макталыңга төлептиг, Ол – сээң Бурганың, Ол сен дээш, ийи караң-биле көрүп турунда, өндүр улуг, сүрээденчиг чүүлдерни кылган.

²²Ада-өгбең Египетке чедип кээрге, чеден борбак кижиге турган, а ам Дээрги-Чаяакчы Бурганың сени дээрде сылдыстар дег хөй санныг чон кылып каан».

Ы. х. к. 11

Дээрги-Чаяакчының өндүр улуг ажил-херектери

¹«Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарга ынак болуңар, Ооң сагызын деп дужааган бүгү чүвезин, Ооң дүрүмнерин, хоойлуларын болгаш айтышкыннарын кезээде сагып чоруңар.

²Бөгүн Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның сургаалын бодап келиңер. Бо бүгүнү билбес, көрбээн ажы-төлүңер-биле эвес, а силер-биле чугаалажып тур мен. Силер харын бо бүгүнү билир силер – Ооң өндүр бедиин, быжыг холун, күчү-күжүн,

³Ооң бадыткал демдектерин, Египеттиң хааны фараонну, фараоннуң бүгү чуртун канчанганын билир силер.

⁴Дээрги-Чаяакчының египет аг-шеригни, оларның дайынчы аъттарын, тергелерин канчанганын, олар силерни сүрүп бар чыдырда, Кызыл далайның суунга дүжүрүп, чылча шаап каанын, бөгүнге чедир-даа ол байдал өскерилбээнин билир силер;

⁵бо черге чедип келгижеңерге чедир, ээн кургаг ховуга Ооң силерни канчанганын билир силер;

⁶Рувимниң үре-салгалы болур Элиавтың оолдары Дафан биле Авиронну Ооң канчанганын: чер аксын аазадыпкан дег болуп, бүгү израиль чон көрүп турда, оларны, өг-бүлелерин, чадырларын – оларның аал-оранын бүрүнү-биле сыырыпканын билир силер.

⁷Дээрги-Чаяакчының кылып турган хамык өндүр улуг ажил-херектерин караңар-биле көргөн болгай силер».

Израильге аазаттынган чер дээш Бурганның сагыш човаашкыны

⁸«Мээң бөгүн силерге айтып-чагып турарым шупту айтыышкыннарны сагыңар, ынчан силер күш кире бээр силер база барып эжелеп аар дээш Иорданны кежип, кирер деп турарыңар черни эжелеп ап шыдаар силер;

⁹ынчан шак ол черге – Дээрги-Чаяакчының ада-өгбеңерге база оларның үре-салгалынга бээр бооп даңгыраглааны, сүт болгаш ары чигири агып чыдар байлак черге узун назы назылаар силер.

¹⁰Сээң эжелеп аар дээш бар чыдар чериң египет чер дег эвес болур. Оон үнүп келгениң египет черге болза, үрезиниң тарып алгаш, тарымал үнүштүг сесерликти дег, будуң күжү-биле суггарып аар турган болгай сен.

¹¹А сээң эжелеп аар дээш кежип бар чыдар чериң даглар болгаш шынааларлыг, дээрден чаъс чаарга, ооң суун ижип аар чер-дир;

¹²Дээрги-Чаяакчы Бурганың ол чер дээш сагыш салып турар, Ол бүдүн чыл дургузунда ону карактаар.

¹³Мээң бөгүн силерге айтып-чагып турар айтышкыннарымны тооп дыңнаар: Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарга ынак боор, Аңаа бүгү чүлдү-чүрээңерден, бүгү сеткил-сагыжыңардан бараан болур болзуңарза,

¹⁴Дээрги-Чаяакчы силерниң чериңерже күскү-даа, часкы-даа чаъсты чогуур үезинде чагдырар, ынчан тарааңарны ажаап, виноградаңар арагазын, оливаңар үзүн белеткеп аар силер.

¹⁵Ол силерниң шөлүңерге мал-маганыңар чиир оът-сигенни өстүрүп бээр, силер база тоттур чиир аъш-чемниг болур силер.

¹⁶Ынчалза-даа кичээниңер – чүрээңер дуурайлатпазын база чайгыла бергеш, өске бурганнарга бараан болуп, мөгейбеңер!

¹⁷Ынчаар болзуңарза, Дээрги-Чаяакчының килеңи силерже кыптыгып, Ол дээрни дуглап каарга, чаъс чагбастай бээр, чер дүжүдүн берип шыдавайн баар; Дээрги-Чаяакчының силерге берип турары эки черге удавайн өлүп чиде бээр силер».

Израильдиң шилилгези

¹⁸«Ынчангаш мээң ол сөстөримни чүрээңерге, сеткил-сагыжыңарга шыгжап алыңар, оларны, сагындырыглыг демдек дег, холуңарга баглап алыңар, олар силерниң карактарыңарга көскү кертиг дег болзун.

¹⁹Бажыңыңарга олургаш-даа, орукка чорааш-даа, удуп чыдып аарда-даа, оттуп келгеш-даа, ол сөстөрим дугайында чугаалап, оларны ажы-төлүңерге өөредип калыңар.

²⁰Оларны бажың эжииниң кастыктарыңга база хаалгаңарга бижип алыңар.

²¹Ынчан силер-даа, ажы-төлүңер-даа Дээрги-Чаяакчының ада-өгбеңерге бээр бооп даңгыраглаан черинге, дээрниң чер кырында кезээде турары дег, үр чурттаар силер.

²²Бир эвес силерге күүсетсин дээш айтып-чагып турарым шупту айтышкыннарны сагыыр: Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарга ынак болур, Ооң шупту оруктарын эдерер, Ооң-биле коштунчу бээр болзуңарза,

²³Дээрги-Чаяакчы силерниң мурнуңардан бүгү чоннарны сывырып чорудуптар, силерден улуг, күштүг чоннарның черин эжелеп аар силер;

²⁴будуңар баскан кандыг-даа чер силерни болур – чериңерниң кызыгаары ээн кургаг ховудан Ливан дагларынга чедир, Евфрат хемден Барыын далайга чедир шөйлүр.

²⁵Кым-даа силерге удур туржуп шыдавас: Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар, силерге аазап турганы дег, силерниң будуңар баскан чер бүрүзүнде улусту силерден коргуп, сүрээдээр кылып каар.

²⁶Көрүңер даан, мен силерге азы йөрээшкинни, азы каргышты шилип аарын саналдап тур мен.

²⁷Бир эвес Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның бөгүн силерге айтып-чагып турарым айтышкыннарын тооп дыңнаар болзуңарза, йөрээттирип, ачы-буян алыр силер,

²⁸а бир эвес Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның айтышкыннарын тооп дыңнавайн, бөгүн силерге айтып-чагып турарым оруктан өскээр барып, билбес чорааныңар бурганнар соо-биле чоруур болзуңарза, каргаттырар силер.

²⁹Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар эжелеп аар дээш кирип турар чериңерже силерни чедире бээрге, Гаризим дагга йөрээл сөзүңер чугаалаңар, а Гевал дагга каргыш сөзүңер чугаалаңар.

³⁰Ол даглар Иорданның барыын талазы-биле чоруткан оруктун ындында, хемниң шынаазында чурттаан хананейлерниң черинде, Галгал хоорайның дужунда, Морэ деп дуб ыяштыг черде турар-ла болгай.

³¹Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның силерге берип турар черинге чедип, ону эжелеп аар дээш, Иорданны кежип турар-дыр силер; ол черни эжелеп алгаш, аңаа чурттай бээр силер.

³²Ынчангаш мээң бөгүн силерге берип турарым шупту дүрүм, хоойлуларны сагыырын кызыдыңар».

Ы. х. к. 12

Бурганга мөгеер дың чаңгыс чер

¹«Ада-өгбеңерниң Бурганы Дээрги-Чаяакчының силерге ээлээр кылдыр берип турар черинге, аңаа чурттап кээр бүгү үеңерде күүседирин кызыдар ужурлууңар дүрүм, хоойлулар бо-дур.

²Силерниң үндүр сывырып турарыңар чоннарның боттарының бурганнарынга бараан болуп турар черлерин: олар бедик дагларга-даа, тейлерге-даа, хөлегелиг саглагар ыяштар адаанга-даа турар болза, чок кылып кааптыңар.

³Оларның өргүл салыр бедигээштерин бузуп, даш көжээлерин чуура шаап, Ашера бурганга тураскааткан ыяштарын өрттедип, бурганнарының дүрзүлерин чылча шаап кааптыңар; ол черге оларның аттарының дугайында безин сактыышкынны узуткап кааптыңар.

⁴Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарга ынчалдыр мөгейбес ужурлуг силер.

⁵Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар силерниң шупту аймактарыңарның ээлеп чурттаар черлеринден Бодунуң ат-алдарының турумчуур черин шилип алып. Бурганга мөгеер дээш, шак ол черге чедип кээп турар силер.

⁶Ынаар бүрүн өрттедир болгаш өске-даа өргүлдериңерни, дүжүдүңер биле малыңарның Бурганга хамааржыр оннуң бир кезиин, тускай хуу өргүлдериңерни, даңгырак күүседип база эки тура-биле салып турар өргүлдериңерни, бода-даа, шээр-даа малыңарның дун төлдерин эккээр силер.

⁷Ол черге өг-бүлелериңер-биле Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның мурнунга аштанып-чемненир силер, Ооң ачы-буянының ачызында чедип алган бүгү чүвеңер дээш өөрүп-хөглээр силер.

⁸Кижиге бүрүзү бодунуң шынныг деп санаар аайы-биле бөгүн мында кылып турары дег, ол черге ынчаар кылбас ужурлуг бис.

⁹Силер ам-даа амыр-дыш черинче – Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның силерге хуваап берип турар черинче кирбээн-дир силер.

¹⁰А Иорданны кешкеш, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның силерге хуваап берип турар черинге чурттай бээриңерге, Ол силерни бүзээлээн дайзыннарарның шуптузундан адырып, амыр-дышты хайырлаар, ынчан айыыл чок чурттай бээр силер.

¹¹Ынчан Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның Бодунуң ат-алдары аңаа турумчузун дээш шилип алып черинче мээң силерге айтып-чагып турар бүгү чүвемни: бүрүн өрттедир болгаш өске-даа өргүлдериңерни, дүжүдүңер биле малыңарның оннуң бир кезиин, тускай хуу өргүлдериңерни болгаш Дээрги-Чаяакчыга даңгырак бергеш, салып турар шупту шилиттинген өргүлдериңерни эккээр силер.

¹²Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның мурнунга шупту: боттарыңар, оглу-кызыңар, эр, херээжен кулдарыңар – өөрүп-хөглеңер. Силерниң хоорайларыңарда чурттап турар левиттерни база хөглээшкиниңерге кирип алыңар, чүге дээрге олар силер-биле кады үлүг-хуу – хувааглыг чер албаан болгай.

¹³Карааңарга көзүлген-не чер бүрүзүңге бүрүн өрттедир өргүлдер салырыңардан кичээниңер,

¹⁴а чүгле Дээрги-Чаяакчының силерниң бир аймааңарның черинден шилип алган черинге бүрүн өрттедир өргүлдериңер салып, силерге айтып-чагып турарым бүгү чүвени кылып силер».

Дөгөргөн малдың эът-ханын чиир-чивези

¹⁵«Ындыг-даа болза, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның ачы-буян хайырлап, сеңээ берген малының эъдин чурттап турарыңар кандыг-даа черлерге дөгөргөш, күзээниң ёзугаар чип болур сен; чээрен азы иви эъдин ышкаш, ол эътти арыг-даа, арыг эвес-даа кижиге чип болур;

- ¹⁶чүглe хан чиве, ону черже, суг ышкaш, аксып каавыт.
- ¹⁷А далган-тарааңның, виноградың арагазының болгаш оливаң үзүнүң Бурганга хамааржыр оннуң бир кезиин, бода болгаш шээр малыңның дун төлдерин, Бурганга аазааның шупту даңгырак өргүлдерин, эки тура-биле салып турар өргүлдериңни, тускай хуу өргүлдериңни чурттап турар чериңге чивес ужурлуг сен.
- ¹⁸А чүглe Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның мурнунга, Ооң шилип алыр черинге ол бүгүнү чиир ужурлуг сен – бодуң, оглу-кызың, эр, херээжен кулдарың чиңер база сээң хоорайларыңда чурттап турар левит кижибиле кады чи; Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның мурнунга бодуңнуң бүдүргениң бүгү чүве дээш өөрүп-хөглe.
- ¹⁹Левит кижини бодуңнуң чериңге чурттап турар бүгү назыныңда уттуп кагдың халак.
- ²⁰Дээрги-Чаяакчы Бурганың, сеңээ аазаанын ёзугаар, девискээриңни алгыдып бээрге, эът чиксей бергеш: „Эъттен чип көөр-дүр“ – дээр болзуңза, күзээниң ёзугаар эът чип болур сен.
- ²¹Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның Бодунуң ат-алдары аңаа турумчузун дээш шилип алыр чери сенден ырак болза, Дээрги-Чаяакчының сеңээ берген бода-даа, шээр-даа малыңдан кандыг-бир малды мээң дужааганым ёзугаар дөгөргеш, чурттап турар чериңге күзээниң ёзугаар чиир сен.
- ²²Ол малды, чээрен биле иви эъдин ышкaш, чиир сен, арыг-даа, арыг эвес-даа кижиле ол эътти чип болур.
- ²³Ынчалзаяк хан чииринден шыңгызы-биле ойтала, малдың амытыны ханыңда болгай, ооң эъди-биле кады амы-тынын чивейн көр.
- ²⁴Хан чиве, ону черже, суг ышкaш, аксып каавыт.
- ²⁵Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чүүл кылып, хан чивес болзуңза, сеңээ, сени салгаар үре-төлүңге эки-чаагай болур.

²⁶А Бурганга айтып, өргүүр дээн малдарыңны, даңгырак бергеш, салып турар өргүлдериңни Дээрги-Чаяакчының шилип алыр черинге эккеп сал;

²⁷ол черже эккелген малдарың бүрүн өрттедир өргүлдер болза, оларның эьдин-даа, ханын-даа Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның өргүл салыр бедигээжинче салып каг, ынчалзajok өске өргүлдериң ханын Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның өргүл бедигээжинче төвүт, а эьдин чип аар сен.

²⁸Сеңээ айтып-чагып турарым бо сөстөрниң шуптузун тооп дыңнап, күүсет; Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга эки, таарымчалыг бооп көстүр чүүлдер кылыр болзуңза, сээң бодуңга, сени салгаар үре-төлүңге кезээ мөңгеде эки-чаагай болур».

Ханаанның бурганнарынга мөгейбези

²⁹«Черин эжелеп алыр дээш бар чыдарың чоннарны Дээрги-Чаяакчы Бурганың үндүр сывырыпкаш, сээң мурнуңга узуткап каар, оларның черин ээлеп чурттай бээр сен.

³⁰Ынчан кичээн: сээң мурнуңга ол чоннарны узуткап каан соонда, оларның ёзу-чаңчылын эдергеш, дузакка туттурба, оларның бурганнарынче чүткүп: „Бо чоннарның бурганнарынга бараан болуп турганы дег, мен база ынчаар кылыр мен“ – диве.

³¹Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга ынчалдыр мөгейбе, чүге дээрге Ооң бужарзынары, көөр хөңнү чок чүүлдерни ол чоннар бодунуң бурганнарынга мөгейгеш, кылып турар болгай, бодунуң оолдар, кыстарын безин бурганнарынга өргүп, отка өрттедип турар болгай.

³²Силерге айтып-чагып турарым бүгү чүвени күүседирин кызыдыңар, чугаалаан чүвемге чүнү-даа немевеңер база оон чүнү-даа казываңар».

Ы. х. к. 13

Чонну дүрзү-бурганнарга мөгееринче күткүп турар улусту узуткаары

¹«Бир эвес чон аразынга ошчу кижиге азы дүш дүжээр кижиге илереп келгеш, силерге бадыткал демдээ азы кайгамчык чүүл көргүзөрин аазаарга,

²ооң чугаалап турганы бадыткал демдээ азы кайгамчык чүүл бүдө бээр болза, ол кижиге: „Силерниң билбес чорааныңар бурганнарны эдерээли, оларга бараан болуулу“ – дээн дижик.

³Ынчан ол ошчунуң азы дүшчүнүң сөстөрүн дыңнаваңар, чүгө дээрге Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар ону дамчыштыр силерни шенеп, Аңаа бүгү чүлдү-чүрээңерден, бүгү сеткил-сагыжыңардан ынааңарны билип алырын күзеп турар-дыр.

⁴Чүгле Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарны эдериңер, Оон коргуп чоруңар, Ооң айтышкыннарны сагыңар, сөзүн дыңнаңар, Аңаа бараан болуңар база Ооң-биле коштунчу бериңер.

⁵А ол ошчуну азы дүшчүнү өлүрүп каар ужурлуг. Чүгө дээрге ол кижиге кулдар болуп чорааныңар египет черден силерни үндүрө берген Дээрги-Чаяакчы Бурганыңардан ойталаар кылдыр силерни көгүдүп, Бурганның силерге эдерер кылдыр айтып-чагааны оруктан силерни чайладырын күзеп турар-дыр; чон аразында бужар-бакты ынчаар узуткап калыңар.

⁶Бир эвес сээң чоок улузуң: азы чаңгыс иеден төрүттүнген ха-дуңмаң, азы оглуң, азы урууң, азы эрге-чассыг кадайың, азы эң чоок эжиң сени бүдүү дуурайлап: „Сээң-даа, ада-өгбеңниң-даа билбес чорааны өске бурганнарны эдерип, оларга бараан болуулу“ – деп,

⁷сени долгандыр турар чоок-даа, ырак-даа черлерде, черниң бир кыдыындан өске кыдыыңа чедир чурттап турар чоннарның бурганнарны айтып, чугаалаан дижик.

⁸Ол кижиге-биле чөпшээрешпе, ону дыңнава база кээрге, аңаа хайыра бербө база болушпа.

⁹Харын ол кижини өлүрүп каг; сээң холуң ону өлүрери-биле кымныындан-даа мурнай көдүрүлзүн, а бүгү чоннуң холу ооң соонда көдүрүлзүн.

¹⁰Ону даштар-биле өлүр соп каг, чүге дээрге ол кижини кул болуп чорааның египет черден сени үндүрө берген Дээрги-Чаяакчы Бурганындан ойталаар кылдыр көгүдүп турган болгай.

¹¹Бүгү израиль чон ол дугайында дыңнап кааш, корга бээр база силерниң араңарга ооң соонда ындыг бузут үүлгетпестей бээр.

¹²Бир эвес Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ чурттазын дээш берип турар хоорайларының кайы-бирээзиниң дугайында багай медээ сеңээ чедип,

¹³чон аразындан үнген дүржөк улус ында илереп келгеш, хоорайының улузун дуурайлап: „Силерниң билбес чорааныңар өске бурганнарны эдерип, оларга бараан болуулу“ – дижип, оларны күткүдүп алганын дыңнап каан дижик сен.

¹⁴Ол чугааны истеп, шинчип, таптыг айтырып ап көр; бир эвес ол бүгү шын болуп, ук бужар чорук чон аразыңга ылап-ла болган болза,

¹⁵демги хоорайының чурттакчыларын хылыш-биле узуткап каг, ону база ында бар бүгү чүвени бүрүнү-биле үрегдеп бузуп, чурттакчыларының мал-маганын безин хылыш-биле өлүрүп каг.

¹⁶Ол хоорайдан олчалап алган эт-хөреңгини ооң төп шөлүңге оваалай чыггаш, хоорайны база шупту эт-хөреңгини Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга салган бүрүн өрттедир өргүл кылдыр өрттедивит; ол кезээ мөңгеде хорумналган бузундулар бооп артсын, ону кажан-даа катап тургуспазын.

¹⁷Бурганга тураскааткан узуткаар ужурлуг чүү-даа чүве сээң холуңче кирбезин, ынчан Дээрги-Чаяакчы кыптыккан килеңин чавырылдырар, сеңээ ээ-хайыралыг, өршээлдиг болур база ада-өгбөңге даңгыраглаанын ёзугаар сени өстүрүп-көвүдедир.

¹⁸Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сөзүн дыңнап, бөгүн сеңээ айтып-чагып турарым Ооң шупту айтышкыннарын күүседип, Аңаа таарымчалыг чүүлдү кылып чор».

Ы. х. к. 14

Кажыыдалдың хоруглуг ёзу-чаңчылы

¹«Силер – Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның ажы-төлү силер; өлү берген улус дээш кажыыдаарда, мага-бодуңарны чара кеспеңер, хавааңар үстүндө бажыңар дүгүн дөңгүрертир чүлүвеңер,

²чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга хамааржыр ыдыктыг чон-дур сен, чер-делегейде бар бүгү чоннарның аразындан Ол сени Бодунуң улуг үнелиг өнчү-хөреңгизи болзун дээш шилип алган болгай».

Израиль чоннуң чип болбас дириг амытаннары

(Лев. 11:1-47)

³«Бужар чүү-даа чүве чиве.

⁴Силерге чиирин чөпшээрээн дириг амытаннар бо-дур: инек, хой, өшкү мал,

⁵иви, чээрен, элик-хүлбүс, аргар, те-чуңма, сайгак

⁶база кандыг-даа адыр дуюглуг, кегженир дириг амытан.

⁷Адыр дуюглуг азы кегженир дириг амытаннардан чүгле дараазында дириг амытаннарны чип болбас силер: тевени, койгунну болгаш сарлык-дегени, чүге дээрге олар кегженир-даа болза, адыр дуюу чок дириг амытаннар-дыр, ынчангаш силерге арыг эвес боор-дур;

⁸хаванны база чивес ужурлуг силер, чүге дээрге ол адыр дуюглуг-даа болза, кегженмес-тир, ынчангаш силерге арыг эвес боор-дур. Ындыг янзылыг дириг амытаннарның эьдин чивеңер, сегинге дегбеңер!

⁹Сугга чурттаар бүгү дириг амытаннардан чакпалыг база казырыктыг амытаннарны чип болур силер.

- ¹⁰А чакпазы азы казыры чок шупту суг амытаннарын чип болбас силер, олар силерге арыг эвес болур.
- ¹¹Кандыг-даа арыг кушту чип болур силер;
- ¹²а дараазында куштарны чивес ужурлуг силер: эзирни, дасты, карадасты,
- ¹³дээлдигенни, бичежек эзирлерниң бүгү хевирлерин,
- ¹⁴кускуннуң бүгү хевирлерин,
- ¹⁵страусту, үгүнү, ак-кускунну, хартыганың бүгү хевирлерин,
- ¹⁶кызыл-үгүнү, тулаа кужу ибисти, ак-үгүнү,
- ¹⁷пеликанны, тогдукту, балыкчы-үгүнү,
- ¹⁸шиленни, аистиң бүгү хевирлерин, итпикти болгаш часкыны.
- ¹⁹Ужар чалгынныг кандыг-даа курт-кымыскайк силерге арыг эвес болур, оларны чивеңер.
- ²⁰А кандыг-даа ужар чалгынныг арыг амытанны чип болур силер.
- ²¹Бодунуң өлүмү-биле өлген дириг амытан чиве. Ооң сегин хоорайында чурттап турар даштыкы кижиге беривит, ол кижини ону чизин азы өске чер чурттуг кижиге садывыт; а сен дээрге Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга хамааржыр, ыдыктыг чон болгай сен. Анайны ооң авазының сүдүнге хайындырба».

Дүжүттүң Бурганга хамааржыр оннуң бир кезииниң дугайында

- ²²«Чылдың-на шөлүңден ажаап ап турар бүгү дүжүдүннүң оннуң бир кезиин аңгылааш,
- ²³Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның Бодунуң ат-алдары аңаа турумчузун дээш шилип алыр черинге, Ооң мурнунга чиир сен; далган-тарааңның, виноградың арагазының болгаш оливаң үзүнүң оннуң бир кезиин база бода-даа, шээр-даа малыңның дун төлдерин ынаар эккеп, чиир сен. Ооң ачызында Дээрги-Чаяакчы Бурганыңдан бүгү назыныңда коргарыңга өөренип алыр сен.

²⁴А бир эвес ол черже чедер орук узун болза, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның Бодунуң ат-алдарын аңаа көргүзөр дээш шилип алыр чери ырак болгаш, ол бүгү дүжүттү ынаар чедирип шыдавас болзуңза, Дээрги-Чаяакчы Бурганың сеңээ элбек дүжүттү хайырлаан соонда,

²⁵ол дүжүдүңнү акша-мөңгүнге орнапкаш, акша-мөңгүнүңнү холуңдан салбайн, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның шилип алыр черинче чорувут.

²⁶Ол акша-мөңгүн-биле күзээн бүгү чүвеңни: бода-даа, шээр-даа малды, виноград арагазын, өске эзиртир суксунну – алыксаан бүгү чүвеңни садып ал; Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның мурнунга ол бүгүнү өг-бүлең-биле кады чип, өөрүп-хөглээр сен.

²⁷Сээң хоорайыңда чурттап турар левит кижини база утгуп кагба, чүге дээрге ооң сээң-биле кады ээлеп алган үлүү – хувааглыг чери чок болгай.

²⁸Үш чыл эрткен санында-ла, үшкү чылда ажаап алган дүжүдүңнүң оннуң бир кезиин бүрүнү-биле аңгылай чыггаш, хоорайыңга курлавырлап шыгжап ал.

²⁹Ээлээр хувааглыг черни сээң-биле кады албаан левит кижини, сээң хоорайыңда чурттап турар даштыкы кижини, өскүс кижини болгаш дулгуяк кадай чедип келгеш, тоттур чемнензин, ынчан Дээрги-Чаяакчы Бурганың сээң кылып турар шупту ажыл-херектериңге ачы-буянны хайырлаар».

Ы. х. к. 15

Өрелерни өршээри

¹«Чеди чыл болгаш-ла, өрелерни өршээ.

²Ону мынчалдыр кылыр сен. Өске кижиге акшазын чээлиге берген кижини бүрүзү ооң өрезин өршээзин база ол кижиден (ха-дуңмазындан) өре төлээрин негевезин, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчыга тураскааткан „Өрелер өршээр үе“ чарлаттынган-дыр.

³Даштыкы кижиниң өрезин негеп боор сен, а чаңгыс аймак-сөөктүг ха-дуңмаңның сеңээ эгидер ужурлуг өрезин өршээ.

⁴Ынчаарга сээң чуртуңга түреңги кижиге турбас ужурлуг, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы Бурганың сеңээ өнчү кылдыр хуваап берип турар черинге ачы-буянын хайырлаар;

⁵чүгле Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сөзүн тооп дыңнаар болзуңза база мээң бөгүн сеңээ айтып-чагып турарым шупту айтышкыннарны күүседирин кызыдар болзуңза, ыңдыг болур.

⁶Дээрги-Чаяакчы Бурганың, чугаалап турганы дег, сеңээ ачы-буянын хайырлаарга, хөй чоннарга акша-хөреңгини чээлиге бээр сен, а бодуң чегдинмес сен; хөй чоннарны чагырар сен, а олар сени чагырбас.

⁷Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ берип турар черинде хоорайларыңның кайы-бирээзинге сээң ха-дуңмаңдан түреңги кижиге тыптып кээр болза, чүрээңни дашталдырба база ол кижиниң мурнунга холдарың адыштанмай,

⁸холуңну олче сунуп, ооң хереглеп турар чүвезин хандылары-биле чээлиден бер.

⁹„Чедиги чыл, өрелер өршээр чыл, чоокшулап олур“ деп бак сагыш угааныңга кирип кээринден кичээн, ынчан түреңги ха-дуңмаңче бак көрүп, аңаа дуза кадарыңдан ойталадың халак, ынчаар болзуңза, ол кижиге Дээрги-Чаяакчыга хомудаарга, бачыдың дээш буруудаар сен.

¹⁰Ол кижиге чээлиден бер, аңаа бергениң дээш сеткилиң хараадавазын, чүге дээрге ол чорууң дээш Дээрги-Чаяакчы Бурганың сээң шупту ажил-херектериңге база кылып турар бүгү чүүлдериңге ачы-буянын хайырлаар.

¹¹Чер кырынга түреңги улус кажан-даа үстүп-төнмес, ынчангаш сеңээ: „Бодуңнуң чериңде ха-дуңмаң болур яды-түреңги кижиге дузалап, холуңну олче сунуп бер“ – деп дужаап тур мен».

Кулдарны хостаары

¹²«Бир эвес еврей ха-дунмаңдан эр азы херээжен кижиге бодун сеңээ кул кылдыр садыпкан болза, ол кижиге алды чыл дургузунда кулуң болзун, а чедиги чылда ону аал-ораныңдан хосталгаже салывыт.

¹³Ол кижини аал-ораныңдан чорударда, хол куруг чорутпа,

¹⁴харын аңаа бодунуң мал-маганыңның, далган-тарааңның болгаш виноградың арагазының кезиин бер: Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ хайырлаан ачы-буяныңдан аңаа чүдүрүп бер.

¹⁵Египет черге кул болуп чорааныңны, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сени адырып хостап каанын утпайн чор, ынчангаш бөгүн сеңээ бо бүгүнү айтып-чагып тур мен.

¹⁶А бир эвес эр кул кижиге сеңээ болгаш сээң өг-бүлөңге ынак апарган болза база сээңиңге эки чурттап турар болгаш, „Моон чорбас мен“ дээн болза,

¹⁷ооң кулаан эжикке чыпшыр иткеш, шивегей-биле үттөп ал, ол кижиге ынчан кезээ шагда сээң кулуң апаар. Херээжен кулуңга хамаарыштыр база шак ындыг дүрүмнү сагыыр сен.

¹⁸Кул кижини аал-ораныңдан хостап салып турарың дээш сеткилиң карарказын, чүге дээрге ол кул алды чыл дургузунда хөлезилеттинген ажилчынның ажил төлевириңден ийи катап хөй орулганы киирип берген-дир; Дээрги-Чаяакчы Бурганың кылып турар бүгү чүвөңге ачы-буян хайырлаар».

Мал-маганың дун төлүн ыдыктаары

¹⁹«Бода-даа, шээр-даа малыңның эр дун төлдериң Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга бараалгадып, ыдыктап бер: баштай төрүттүңген бугаңны ажилдадып ажыглава, баштай төрүттүңген шээр малыңның дүгүн кыргыва.

²⁰Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның мурнунга ындыг малды чылдың-на эккеп, Дээрги-Чаяакчының шилип алыр чериңге өг-бүлөң-биле кады чиир сен.

²¹А бир эвес ол мал четпес-дудуу: азы аскак, азы согур, азы өске-бир четпес чүүлдүг болза, ону Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга өргүвө.

²²А бодуннуң чурттап турар чериңге ону чип болур сен; арыг-даа, арыг эвес-даа кижиге, чээрен азы иви эьдин ышкаш, чип болур.

²³Чүгле ол малдың ханын чиве: ону черже, суг ышкаш, аксып каавыт».

Ы. х. к. 16

Үш кол байырлал

(Хост. 12:1-39; 13:3-10; 23:14-17; Лев. 23:4-22, 33-43; Сан. 28:16-31; 29:12-39)

¹«Авив айны онзалап, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга бараалгаткан Хосталышкын байырлалын эрттирип чор, чүге дээрге авив айда Дээрги-Чаяакчы Бурганың сени Египеттен дүне када үндүрө берген болгай.

²Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга бараалгаткан Хосталышкын байырлалының өргүлүн – бода азы шээр малыңны Дээрги-Чаяакчының Бодунуң ат-алдары аңаа турумчузун дээш шилип алыр черинге дөгөрө сен.

³Ол өргүл-биле кады ажыткылыг аыш-чем чиве, а кады чеди хүн дургузунда ажыткы-биле хөтпейн хаарган далган-тарааны – түрегделиңни демдеглээн далган-тарааны чиир сен, чүге дээрге египет черден дүвү-далаш үнүп чоруткан болгай сен; бүгү назыныңда египет черден көжүп үнген хүнүңнү сактып чоруур дээш, ынчалдыр кыл.

⁴Сээң ээлээн бүгү чериңге чеди хонук дургузунда ажыткы турбас ужурлуг база байырлалдың бирги хүнүңүң кежээзинде дөгөргөн малыңның эьдин эртенге чедир арттырбас ужурлуг сен.

⁵Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ берип турары ээлел чери бүрүзүңге байырлалда өргүүр малды дөгөрип болбас,

⁶а ону Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның Бодунуң ат-алдары аңаа турумчузун дээш шилип алыр черинге, чүгле аңаа, кежээ, хүн ажар өйде, Египеттен үнүп турганың үеде, дөгөрө сен.

⁷Өргүл малын Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның шилип алыр черинге быжырып белеткээш, чиир сен, а даартазында эртен эеп чана бээр сен.

⁸Алды хүн дургузунда ажыткы-биле хөөтпейн хаарган далган чиир сен, чедиги хүнде Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга бараалгаткан онзагай чыыш болур, ол хүн ажил кылбас сен.

⁹Дүжүттү хол кадыры-биле ажаап эгелээр хүнден эгелээш, чеди неделяны санап алгаш,

¹⁰Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга бараалгаткан Чеди неделя байырлалын демдегледип эрттир, эки тура-биле өргүлден сал, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ хайырлаан ачы-буянының аайы-биле чежени салырын бодуң шиитпирле.

¹¹Сен бодуң, оглу-кызың, эр, херээжен кулдарың, сээң хоорайыңда чурттап турар левит кижиге, чон аразында турар даштыкы кижиге, өскүс кижиге болгаш дулгуяк херээжен кижиге – Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның мурнунга, Ооң Бодунуң ат-алдары аңаа турумчузун дээш шилип алыр черинге өөрүп-хөглөңөр.

¹²Египетке кул болуп чорааныңны утпа, бо дүрүмнерни сагып, күүседип чор.

¹³Тарааңны бастырып, виноградың хандызын сыскырып алгаш, чеди хүн дургузунда Чадырлар байырлалын демдегледип эрттирер сен;

¹⁴бодуң, оглу-кызың, эр, херээжен кулдарың, сээң хоорайыңда чурттап турар левит кижиге, даштыкы кижиге, өскүс кижиге болгаш дулгуяк херээжен кижиге ону байырлап, өөрүп-хөглөңөр.

¹⁵Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның шилип алыр черинге Аңаа бараалгаткан байырлалды демдегле. Дээрги-Чаяакчы Бурганың сеңээ – бүгү дүжүдүңге база кылып турар шупту ажил-херээңге ачы-буянын хайырлаар-дыр, ынчангаш чүгле өөрүп-хөглээр-дир сен.

¹⁶Шак ынчаар шупту эр улузуң чылда үш катап: Хаарган далганнар байырлалыңга, Чеди неделя байырлалыңга база Чадырлар

байырлалыңа Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның мурнунга, Ооң шилип алыр черинге чедип кээр ужурлуг; ол чедип кээрге, кым-даа болза, Дээрги-Чаяакчының мурнунга хол куруг келбезин.

¹⁷Кижиги бүрүзү Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның хайырлаан ачы-буянының аайы-биле өргүл белээн тудуп алгаш, чедип келзин».

Шииткекчилер биле удуртукчулар

¹⁸«Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ берип турары хоорай бүрүзүңге аймактар аайы-биле шииткекчилер биле удуртукчуларны томуйлап каг, олар чонну чөптүү-биле шиитсин.

¹⁹Хоойлуну хажытпа, улусту ылгай көрбе, хээли алба – хээли мерген угаанныг улусту согурартыр, актыг улустуң чугаа-сөзүн хажыдар.

²⁰Чөптүг-шынныг чорукче, чүгле чөп-шынче чүткү! Ынчан дириг артар сен база Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ берип турар черин ээлээр сен».

Дүрзү-бурганнарга мөгеерин хоругдааны

²¹«Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга тудуп алганың өргүл салыр бедигээш чаныңа Ашера бурганга тураскааткан ыяштар тургуспа.

²²Мөгеер дээш даш көжээ тургуспа, Дээрги-Чаяакчы Бурганың оларны көөр хөңнү чок болгай.

Ы. х. к. 17

¹Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга кандыг-бир четпес чүүлдүг бода азы шээр малды өргүл кылдыр эккеп салба, ол дээрге Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга чүдек-бужар өргүл-дүр.

²⁻³Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ берип турары хоорайларыңның кайы-бирээзинде чурттаан чон аразында Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның мурнунга бузут үүлгедир, Ооң чагыг-керээзин үрээр: барып, өске бурганнарга бараан болуп, хүнге, айга азы сылдыстарның шупту аг-

шеринге мөгеер эр азы херээжен кижини тыптып кээп болур. Мен ынчаар кылырын хоруп каан-на болгай мен.

⁴Сеңээ ону медээлээрге, дыңнап алгаш, эки истеп хына: бир эвес ол ылап шын бооп, Израильге шак ындыг чүдек-бужар чүве үүлгеттинген болза,

⁵ол бузутту үүлгеткен эр азы херээжен кижини хоорайыңның эжик-хаалгазынга эккелгеш, даш-биле өлүр соп каавыт.

⁶Чүгле ийи азы үш кижиниң херечилээн аксы-сөзү бар болза, ол кижини өлүмгө шиидип болур; чаңгыс херечиниң аксы-сөзүн ёзугаар кижини өлүрүп шиидип болбас.

⁷Херечилер ол кижини өлүрери-биле кымны-даа мурнай олче холун көдүрзүн, ооң соонда бүгү чон шаажылалга киржип, холун көдүрзүн, чон аразында бужар-бакты ынчаар узуткап калыңар».

Шиитпирлээри берге херектери

⁸«Бир эвес хоорайыңга кандыг-бир херекти: азы өлүрүүшкүннү, азы чаргы-чаалыны, азы кемдээшкинни үзе шиитпирлээри сеңээ берге болза, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның шилип алыр черинче чоруй бар.

⁹Аңаа левит бараалгакчыларга база ол үеде орта турар шииткекчиге чеде бергеш, олардан айтырып көр. Олар сеңээ херекти канчаар үзе шиитпирлээрин айтып бээр.

¹⁰Бараалгакчы биле шииткекчи сеңээ Дээрги-Чаяакчының шилип алыр черинге чүү дээр болдур, ол ёзугаар кылып, оларның сеңээ айтыры бүгү чүвени күүседирин кызыдар сен.

¹¹Оларның сеңээ айтыр хоойлузу биле шиитпирин ёзугаар кылыр сен; чугаалаар сөзүнден оң-даа, солагай-даа талаже чайгылбас сен.

¹²А Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга бараан болуп турар бараалгакчы биле шииткекчини тооп дыңнапас, туразы улуг кижини өлүрүп каар ужурлуг, Израильде бужар-бакты ынчаар узуткап каг.

¹³Бүгү чон ол дугайында дыңнап кааш, корга бээр база ооң соонда ынчаар туразы улгатпас».

Хаанны дүжүлгеге олуртуру

¹⁴«Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ берип турары черже чедип кээп, ону эжелеп, ээлеп чурттай бергеш, „Мени долгандыр чурттаан өске чоннар ышкаш, мени башкарар хаандан олуртуп аар-дыр“ деп барган дижик сен.

¹⁵Ынчан Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның шилип аар хаанын сени башкарар кылдыр дүжүлгеге олуртуп ал; шак ол хаанны ха-дуңмаң аразындан эккеп, дүжүлгеге олуртуп ап болур сен, ха-дуңмаң эвес, даштыкы кижини бодуңга хаан кылбас сен.

¹⁶Чүгле ол хаан кижини эңдерик аът эдилевезин база эңмежок аът эккеп аар дээш Египетче чонну эгитпезин; Дээрги-Чаяакчы силерге: „Ол орук-биле черле дедир эгбеңер“ – деп чугаалаан-на болгай.

¹⁷Сагыш-хөңнүн дуурайлатпас дизе, хаан кижини эңмежок кадай албазын база эңдерик мөңгүн, алдын чыып, бодун байытпазын.

¹⁸Хаан кижини дүжүлгеге саадапкаш, левит бараалгакчыларның шыгжап турары дүрүг-номдан ол хоойлуну бодунга чара бижидип алзын.

¹⁹Ук хоойлу хаанга турзун, ол ону бүгү назынында номчуп, Дээрги-Чаяакчы Бурганындан коргуп өөрөнзин база ол хоойлунуң бүгү айтышкын, дүрүмнерин күүседир дээш кызытсын.

²⁰Ынчан хаан кижини бодун ха-дуңма чонундан өрү көрдүнмес, ол хоойлудан оң-даа, солагай-даа талаже чайгылбас, шак ындыг хаан база ооң үре-салгалы үр үеде Израиль күрүнениң хааннары бооп, дүжүлгеге саадаар».

Ы. х. к. 18

Бурганның бараалгакчылары биле левиттерниң алыр үлүү

¹«Левит бараалгакчыларның, Левийниң бүгү аймааның өске израильчилер-биле кады алыр үлүү – хувааглыг чери чок, олар Дээрги-

Чаяакчыга өрттедип салган өргүлдөр-биле, Ооң үлүү-биле аштанып-чемненир ужурлуг.

²Левийниң аймаа ха-дуңма аймактар аразынга хувааглыг чер албас, Дээрги-Чаяакчының аңаа чугаалап турганы дег, Ол Боду левиттерниң үлүг-хуузу болур.

³Бурганның бараалгакчыларының чондан алыр ужурлуг чүүлдери бодур. Бода азы шээр мал өргүп турар кижиге бүрүзү бараалгакчыга малдың өштүн, чаактарын болгаш хырнын бээр ужурлуг.

⁴Ол ышкаш баштайгы далган-тарааңны, виноградың арагазын болгаш оливаң үзүн – дүжүдүңнүң башкылыын база хойларыңның баштай кыргаан дүгүн бараалгакчыга эккеп бер.

⁵Чүгө дээрге Дээрги-Чаяакчы Бурганың сээң шупту аймактарыңдан Левийниң аймаан болгаш ооң үре-салгалын кажанда-даа Дээрги-Чаяакчының адынга бараан болуп, Ооң мурнунга турзун дээш шилип алган болгай.

⁶Бир эвес левит кижиге бүгү Израильде турар хоорайларның кайы-бирээзинден – түр чурттап турган черинден бодунуң күзели-биле Дээрги-Чаяакчының шилип аары черге чеде бергеш,

⁷ол черде Дээрги-Чаяакчыга бараан болуп турар шупту левит ха-дуңмазы ышкаш, Дээрги-Чаяакчы Бурганының адынга бараан болуп эгелээр болза,

⁸ол левит кижиге ада-өгбезинден салгап алган эт-хөрөңгизин садыпкаш, алган орулгазынга немелде кылдыр өске левиттер-биле кады аъш-чем үлүүндөн ап турзун».

Караң көрнүр улусту эвес, а Бурганның медээчилерин дыңнаары

⁹«Дээрги-Чаяакчы Бурганының сеңээ берип турары черге кире бергеш, ында чурттап турар чоннарның үүлгедип турганы чүдөк-бужар чүүлдерин өөренип алба.

¹⁰Чон аразынга бодунуң оглун азы уруун от өттүр эрттирер кижиге турбас ужурулуг; төлгечи, караң көрнүр кижиге, илбилиг сөстөр чугаалаар кижиге, сымыраачы,

¹¹шишпикчи, илбичи, өлүг улустуң сүнезиннерин кыйгырар кижиге база турбазын.

¹²Чүгө дээрге ындыг чүүлдер кылып турар улус Дээрги-Чаяакчының мурнунга бужар болур, шак ол бужар-бак чоруу дээш, Дээрги-Чаяакчы Бурганың оларны сээң мурнуңдан үндүр сывырып турар.

¹³Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның мурнунга кем-буруу чок бол!

¹⁴Сээң үндүр сывырып турарың чоннар төлгелээр база караң көрнүр кижилерин дыңнаар болгай, а сеңээ Дээрги-Чаяакчы Бурганың ынчаар кылбазын айыткан болгай.

¹⁵Бурганың Дээрги-Чаяакчы сээң ха-дуңма чонуң аразындан мен ышкаш медээчи кижини илередип бээр, ону тооп дыңнаар сен.

¹⁶Чүгө дээрге Хорив дагга чыыш кылган хүнүнде Дээрги-Чаяакчы Бурганыңдан дилег кылып: „Моон соңгаар Дээрги-Чаяакчы Бурганымың үнүн дыңналас мен, өлү бербес дээш, шак ол өндүр улуг отту көрбес мен“ – деп турган сен.

¹⁷Ынчан Дээрги-Чаяакчы меңээ мынча дээн: „Улустуң чугаалап турары шын-дыр.

¹⁸Мен оларга ха-дуңмазының аразындан сен ышкаш медээчини илередип бергеш, Бодумнуң сөстөрүмни ооң аксындан үнер кылып каар мен. Ол медээчи оларга Мээң дужааган бүгү чүвемни чугаалаар;

¹⁹а ооң Мээң өмүнээмден чугаалаан сөстөрүмни тооп дыңналас кижиден хары негээр мен.

²⁰Ынчалза-даа Мээң аңаа чугаалазын дивээн чүвемни Мээң адымдан диттип чугаалаар медээчи база өске бурганнарның өмүнээзинден чугаалаар медээчи өлүп каар ужурулуг“.

²¹Сагыжыңга „Медээчинин сөзүн Дээрги-Чаяакчы чугаалаваанын канчап билип аар бис?“ деп бодап болур сен.

²²Бир эвес медээчи: „Дээрги-Чаяакчының өмүнээзинден чугаалап тур мен“ – дээрге, ооң сөзү боттанып бүтпес болза, Дээрги-Чаяакчы ол сөстү чугаалаваан-дыр, медээчи ону боду диттип чугаалаан-дыр, ынчангаш оон кортпа».

Ы. х. к. 19

Хоргадал-хоорайлар

(Сан. 35:9-34; Ы. х. к. 4:41-43; Иис. 20:1-9)

¹«Дээрги-Чаяакчы Бурганың Бодунуң сеңээ берип турар черин ээлээн чоннарны узуткап каарга, ол черни эжелеп ап, оларның хоорайларынга, бажыңнарынга чурттай бээр сен.

²Ынчан Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ ээлээр кылдыр берип турары черге үш хоорайдан бодуңга аңгылап ал.

³Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ хуваап берген черин үш кезекке үскеш, ол хоорайларже оруктардан кылып ал. Ол хоорайлар кандыг-даа өлүрүкчү кижиниң хоргадаар чери болур.

⁴Ынаар дезип чоруй баргаш, дириг артып каап шыдаар өлүрүкчү кижиге хамаарышкан дүрүм бо-дур. Ооң мурнунда өжээннешпейн турган кижизин сагышты-биле эвес, билбейн эндеп каан кижидугайында чугаалап турары ол.

⁵Ооң чижээ бо-дур. Бир кижиде өске кижиде кады арыгже ыяш кезип киргеш, балды туткан холун карбаш кылырга, балды сывындан уштунган демир бис эжинге дээптерге, оозу чок апарган болза, өлүрүкчү болган кижиде, дириг артар дээш, демги үш хоорайның кайы-бирээзинче десе берзин.

⁶Орук хөлүн эрттир ырак болур болза, өлүрткен кижиде дээш өжээн негээн төрелиниң сеткили хайнып-хөлзеп, өлүрүкчүнү сүрүп чорупкаш, чыпшыр четкеш, өлүрүп каап болур, а демги өлүрүкчү өлүмгө

шииттирбес ужурлуг, чүге дээрге өлүрүп каан кижизи-биле ооң мурнунда өжээннешпейн турган-дыр.

⁷Ынчангаш мен сеңээ „Бодуңга үш хоорайдан аңгылап ал“ деп айтып-чагааным ол.

⁸⁻⁹Бир эвес бөгүн сеңээ айтып-чагып турарым шупту айтышкыннарны күүседирин кызыдарыңга база Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга ынак бооп, бүгү назыныңда Ооң оруктарын эдерериңге, Дээрги-Чаяакчы Бурганың, ада-өгбөңге даңгыраглап турганы дег, девискээриңни делгемчидип, ада-өгбөңге бээр бооп аазааны бүгү черни сеңээ бээр болза, ол үш хоорайга немей өске үш хоорайны база аңгылап алып сен.

¹⁰Ынчан Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ хуваап берип турары черге кем-буруу чок кижиниң ханы төгүлбес, а сен ооң өлүмү дээш буруудапас сен.

¹¹Ынчалза-даа бир кижини өске кижини-биле өжээннешкеш, ону өлүрер дээш кедеп манап алгаш, олче халдап, өлүрүп кааш, ол хоорайларның кайы-бирээзинче дезе бээр болза,

¹²ооң чурттап турган хоорайының даргалары, ол кижини тудуп эккээр кылдыр, улус чорудупсун база ону өлүрүп каар кылдыр, өжээн негекчизиниң холунга хүлээдип берзин.

¹³Сен ол кижиге хайыра бербес; актыг кижиниң өлүмү дээш кем-бурууну Израильден чайладып каавыт, ынчан сеңээ эки-чаагай апаар».

Хувааглыг черниң кызыгаары

¹⁴«Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ ээлээр кылдыр берип турар черинге алырың хувааглыг черде кожаңның чериниң кызыгаарын демдеглээн, бурунгуларның тургузуп кааны дашты чылзы итпе».

Херечиниң өчүү

¹⁵«Кандыг-бир кемниг херек кылган, бачыт үүлгеткен дээш буруудап турар кижиниң буруузу чаңгыс кижиниң удур херечилээни-биле

бадыткаттынмас, ооң буруузун бадыткаар дизе, ийи азы үш херечиниң өчүү херек.

¹⁶Бир эвес кара сагыштыг херечи кандыг-бир кижини кемниг херек кылган дээш буруудадып, аңаа удур херечилээр болза,

¹⁷чаргылдашкан ийи кижини Дээрги-Чаяакчының мурнунга – ол үеде аңаа турар бараалгакчылар биле шииткекчилер мурнунга херээн сайгартсын.

¹⁸Шииткекчилер эки истеп-хынаар ужурлуг; бир эвес демги херечиниң мегелеп херечилеп, чаңгыс аймак-сөөктүг кижиге удур хоп медээ кылганы илереп келген болза,

¹⁹ол херечиниң ха-дуңмазы кижиге чедирер бодаан хоразын ооң бодунга чедириңер; чон аразында турар ындыг бужар-бакты узуткап каг.

²⁰Өске улус ол дугайында дыңнап кааш, корга бээр, чон аразында ындыг бужар-бакты оон соңгаар үүлгетпестей бээр.

²¹Буруулуг кижиге хайыра бербе: амы-тын дээш – амы-тын, карак дээш – карак, диш дээш – диш, бут дээш – бут деп кеземче доктааттынзын».

Ы. х. к. 20

Шериг хүлээлгези болгаш дайын чорудулгазы

¹«Дайзыныңга удур дайылдажып үнгеш, дайынчы аъттар биле тергелер база сенден хөй санныг аг-шериг көрүп кааш, кортпа, чүге дээрге сени египет черден үндүрө берген Бурганың Дээрги-Чаяакчы сээң-биле кады болгай.

²Тулчуушкунче бар чыдырыңарда, Бурганның бараалгакчызы чедип келгеш, чонга мынча дизин:

³„Израиль чон, дыңна, бөгүн дайзыннарыңар-биле тулчур деп тур силер, сорук-күжүңер кошкаш дивезин, коргуш чок болуңар, сүрээдеп хөлзевеңер;

⁴Бурганыңар Дээрги-Чаяакчы силер-биле кады бар чыдар болгай, дайзыннарыңар-биле тулчу бээриңерге, Ол силерге тиилелгени Боду хайырлаар!“

⁵Удуртукчулар ынчан чонга мынча деп чарлазын: „Чаа бажың тудуп алгаш, аңаа чурттап четтикпээн кижиге бар болза, чана берзин, оон башка ол кижиге дайыңга өлүртүп каар болза, өске кижиге ооң бажыңыңга чурттай бээр.

⁶Чимистиг үнүштер тарып алгаш, ооң дүжүдүн чыып чип четтикпээн кижиге бар болза, чана берзин, оон башка ол кижиге дайыңга өлүртүп каар болза, өске кижиге ооң дүжүдүн ажаап аар.

⁷Душтуу кыс-биле дүгдешкеш, ооң-биле кады чурттаваан кижиге бар болза, чана берзин, оон башка ол кижиге дайыңга өлүртүп каар болза, өске кижиге ол кысты кадай кылып аар“.

⁸Удуртукчулар чонга оон ыңай: „Кортук, сорук чок кижиге бар болза, чана берзин, оон башка ол кижиге ха-дуңмазын боду ышкаш чүрээ бош улус кылып каар“ – деп чарлазын.

⁹Удуртукчулар ол бүгүнү чонга чугаалап дооскаш, чонну башкарап шериг баштыңнарын томуйлап каар ужурлуг.

¹⁰Хоорайны эжелеп аар дээш чедер бергеш, аңаа тайбыңдан саналда.

¹¹Бир эвес ооң чурттакчылары сээң саналдаан тайбыңыңны хүлээп ап, эжик-хаалгазын ажыдып бээр болза, ында чурттап турар улус шупту сеңээ ажылдап берип, бараан болзун.

¹²А ол хоорай сээң саналдаан тайбыңыңдан ойталап, сээң-биле дайылдажы бээр болза, ону бүзээлеп ал.

¹³Кажан Дээрги-Чаяакчы Бурганың ону сээң холуңга хүлээдиң бээрге, ында чурттап турар шупту эр улусту хылыш-биле узуткап каг.

¹⁴Чүгле херээженнерни, ажы-төлдү, мал-маганны болгаш хоорайда артып калган бүгү чүвени – шупту олча-тывышты бодуңга ап алгаш,

Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ хүлээдип бергени дайзыннарыңдан алган олча-тывыжыңны ажыглап, эдиле.

¹⁵Ол дүрүм сенден дыка ыракта турар хоорайларга хамааржыр, а Ханаанда чурттап турар чоннарның хоорайларыңга хамаарышпас.

¹⁶А Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ оларның черин ээлеп аар кылдыр берип турары черде чоннарның хоорайларыңга чаңгыс-даа дириг кижиге арттырба,

¹⁷Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ дужааганын ёзугаар, хет, амор, хананей, ферез, хиввей, иевус чоннарны бүрүнү-биле узуткап каг;

¹⁸ынчан олар боттарының бурганнарыңга мөгеерде сагып турары чүдек-бужар ёзу-чаңчылдарыңга сени өөредип шыдавас, а сен Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның мурнунга бачыт үүлгетпес сен.

¹⁹Кандыг-бир хоорайга удур дайылдажып, эжелеп аар дээш, ону үр үеде бүзээлээр болзуңза, хоорайны долгандыр үнген ыяштарже балды аннып, үреве; оларның чимизин чип болур-ла болгай, ынчангаш ужурба! Шөлде үнген ыяш – кижиге эвес-ле болгай, ону бүзээлеп, ооң-биле дайылдашкан херээ чүү боор.

²⁰Чүгле чимистерин чемге хереглес деп билириң ыяштарны үреп, ужурга, сээң-биле дайын чорудуп турар хоорайга удур, ону чагырып алыры-биле, бүзээлел ажылдары кылып, ажыглап болур сен».

Ы. х. к. 21

Илереттинмээн өлүрүүшкүн

¹«Бир эвес Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ ээлезин дээш берип турар черинге шөлде чыдар өлүрткен кижиге тывылган, а ону кым өлүрүп кааны билдинмес болза,

²сээң баштыңнарың база шииткекчилериң ынаар баргаш, ооң чыдар чери биле долгандыр турар хоорайлар аразын хемчээзин.

³Өлүрткен кижиниң чыдар черинге эң чоок хоорайның даргалары ажылдадып чаажыктырбаан, мойнунга хомут черле кедирбээн инекти шилип алгаш,

⁴үргүлчү суг агып чыдар шынааже, кажан-даа болбаазырадып, үрезин чажып көрбээн черже эккелгеш, аңаа ооң мойнун сыйып кагзын.

⁵Бурганның бараалгакчылары – Левийниң үре-салгалы чедип келзин, чүге дээрге оларны Дээрги-Чаяакчы Бурганның Бодунга бараан болзун, Ооң өмүнээзинден чонну йөрээзин дээш шилип каан болгай, ынчангаш кандыг-даа маргылдаалыг херекти база кемдээшкин чедирген таварылганы оларның сөзүн ёзугаар шиитпирлээр ужурлуг.

⁶Өлүрткен кижиге эң чоок хоорайның шупту даргалары шынаага мойнун сыйып каан инектиң кырынга холдарын чуп алгаш:

⁷„Бо ханны бистиң холувус төкпээн, чүү болганын карактарывыс көрбээн.

⁸Дээрги-Чаяакчы, Бодуннуң хостап кааның израиль чонуңну арыглап каап көр, кем-буруу чок кижини өлүрген дээш, Бодуннуң израиль чонуңну буруудатпа“ – деп херечилезин. Олар ынчан ол кижиниң өлүмү дээш буруу чүктевес.

⁹Дээрги-Чаяакчының мурнунга шын бооп көстүр чүүлдү кылып тургаш, актыг кижини өлүрген дээш бурууну чон аразындан чайладыр сен».

Туттурган херээжен кижини биле өгленири

¹⁰«Кажан дайзыннарыңга удур чаалажып үнүп кээриңге, Дээрги-Чаяакчы Бурганың оларны сээң холуңга хүлээдип бээрге, оларны тудуп аппаратан дижик сен.

¹¹Туттурган улус аразында аянныг чараш херээжен кижини көрүп кааш, аңаа хандыкшый берип, кадай кылдыр ап алгаш,

¹²ону бажыңыңче эккеп алган дижик сен. Демги херээжен бажын дөңгүрертип, дыргаан кезип,

¹³туттуруп кээрге кедип чораан хевин солуй кеттинип алзын; сээң бажыңыңга артып калгаш, бир ай дургузунда ада-иезиниң ажыын ажып кажыыдазын. Чүгле ооң соонда ол херээжен-биле чоокшулажып, ооң ашаа апаар сен, а ол сээң кадайың апаар.

¹⁴А бир эвес ол херээжен сеткилиңге таарышпайн барза, ону күзээн-не черинче хостап салывыт, чүгле акша-мөңгүнге орнап, сатпа, кул кижин кылдыр хуулдурба, чүге дээрге ону сен бакка суп каан болгай сен».

Дун оолдуң эргези

¹⁵«Ийи кадайлыг бир эр кижин оларның бирээзинге ынак, а өскезинге ынак эвес турган дижит. Ынак-даа, ынак эвес-даа кадайы аңаа оол божуп бээрге, ынак эвес кадайының оглу баштай төрүттүнүп, дун оглу апарган болза,

¹⁶ол эр кижин оолдарыңга эт-хөреңгизин үлештирип тура, ынак эвес кадайыңдан баштай төрүттүнген оглуңга хамааржыр үлүгнү ынак кадайының оглуңга тывыспас ужурлуг.

¹⁷Харын ол кижин ынак эвес кадайыңдан оглуң дун оглу кылдыр хүлээп көргөш, аңаа өнчүзүңден ийи дакпыр үлүгнү үзүп бээр ужурлуг, чүге дээрге демги оол ооң ажы-төлүнүң баштайгызы болган-дыр, дун оолдуң өнчү салгаар эргези аңаа хамааржыр-дыр».

Хайжок оол

¹⁸«Бир эвес кандыг-бир кижин хайжок, сөс дыңнапас, ада-иезиниң чугаазын тоовас, кезедирге-даа, чагыртпас оолдуг болза,

¹⁹ада-иезин ону бодунуң хоорайының даргаларыңга, ол хоорайының шииткел черинге чедире берзин.

²⁰Олар хоорайының даргаларыңга: „Бистиң бо оглувус хайжок, сөс дыңнапас, бисти тоовас, чазый болгаш арагачы кижин-дир“ – деп чугаалазын.

²¹Ынчан оларның хоорайының шупту чурттакчылары ол оолду даш-биле өлүр соп каапсын; чон аразында бужар-бакты ынчаар узуткап каар сен, ону дыңнааш, шупту израильчилер корга бээр».

Ыяшка азып каан кижичи каргаттырар

²²«Бир эвес кандыг-бир кижичи өлүрүп шиидер кеземчеге дүүшкен бачыт үүлгедип аарга, ону өлүрүп каан соонда, ооң мага-бодун ыяшка азып каар болзуңза,

²³мага-бот ыяшка хондур турбазын, ону ол-ла хүн ажаап каг, чүге дээрге ыяшка азып каан кижичи Бурганга каргаттырган-дыр, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ хуваап берип турар черин ынчалдыр бужартатпас ужурлуг сен».

Ы. х. к. 22

Ачы-дуза болгаш каттыштырып болбас чүүлдер

¹«Ха-дуңма кижичиңниң бода азы шээр малы өөрүнден чыдып калганын көрүп кагзыңза, оларны көрбээчеңнеп эрте бербе, а ээзинге эгидип бер.

²Ээзи кижичи чоок-кавыда чурттавайн турар азы сен ол мал-маган кымныыл дээрзин билбес болзуңза, малды аалыңче аппарат. Ээзи кижичи дилеп чедип келгижеге чедир, ол малды тудуп тур, оон эгидип бээр сен.

³Ха-дуңма кижичиңниң элчигенин азы хевин база ынчаар сен. Ооң чидирипкени, а сээң тып алганың кандыг-даа чүвени ынчаар сен, ону көрбээчеңнеп эрте бербе.

⁴Бир эвес ха-дуңма кижичиңниң элчигени азы бугазы чүгүнүң аарындан орукта кээп ушкан чыдарын көрүп кагзыңза, көрбээчеңнеп эрте бербе, а демги кижиче дузалап, малды көдүржүп бер.

⁵Херээжен кижичи – эр кижичини болур чүү-даа чүвени, эр кижичи – херээжен кижичиңни хевин кетпезин, чүге дээрге ынчалдыр кылып турар кижичи бүрүзү Дээрги-Чаяакчының мурнунга чүдек-бужар болур.

⁶Бир эвес орук ара бир-ле ыяшта азы черде куш оолдары олулар азы чуургалар чыдар уяга таваржы бээриңге, ава куш оолдары азы

чуургалары-биле кады олулар болза, ол кушту ажы-төлү-биле кады алгаш барба.

⁷Куш оолдарын ап ап болур сен, а иезин салывыт, ынчан сеңээ эки-чаагай болур, сээң назының узаар.

⁸Чаа бажың тудуп тургаш, бажың кырында сери кыдыынга камгалал чаактардан кылып каг, ынчан кандыг-бир кижин оон аңдарлы бээр болза, сээң бажыңыңга кижин өлгени дээш буруудава сен.

⁹Виноград тарып алган шөлүңге өске янзы үрезин немей тарыва, оон башка тарып алган үрезиниң дүжүдүн-даа, виноградың чимизин-даа Дээрги-Чаяакчыга бээр ужурлуг сен база ону чип болбас сен.

¹⁰Буга биле элчигенни чаңгыс угда ажыглап, чер аңдарба.

¹¹Дүк биле лён холуштур даарап кылган хеп кетпе.

¹²Даштыкы хевиңниң дөрт кыдыынга салбактардан чыпшыр даарап ал».

Чаа өгленген херээженниң ары

¹³«Кандыг-бир кижин кадай ап алгаш, ооң-биле кады хонган соонда, ол херээжен аңаа таарышпас-тыр деп шиитпирлээш,

¹⁴ооң дугайында нүгүлдүг сөстөр тарадып, ону бак атка кирип: „Мен бо херээженни кадай кылдыр ап алгаш, ооң-биле кады хондум, а ол арыг кыс эвес болду“ – деп чугаалаар болза,

¹⁵аныяк херээженниң ада-иези ооң арыг кыс турганының бадыткал демдээн ап алгаш, хоорай даргаларынче, хоорайның шииткел черинче үндүрө берзин.

¹⁶Кыстың ачазы даргаларга: „Уруумну бо кижиге кадай кылдыр берген мен, күдээм ам аңаа таарышпас апарды,

¹⁷ынчангаш ол уруумнуң дугайында нүгүлдүг сөстөр тарадып, ‘Сээң урууң арыг кыс эвес болду’ деп тур, ынчалза-даа мээң уруумнуң арыг кыс турганының бадыткал демдээ бо-дур“ – деп чугаалаар ужурлуг. Оон

хоорай даргаларының мурнунга уруунуң иштики хевин чада салып кагзын.

18 Ынчан ол хоорайның даргалары демги эр кижини эккелгеш, кезедир ужурлуг.

19 Олар ону, израиль кысты бак атка кииргени дээш, чүс шекел деңзилиг мөңгүнге торгааш, ол акша-мөңгүннү кыстың адазынга берзин. А кыс боду демги кижиниң кадайы бооп артсын, ол эр кижини арткан бүгү чуртталгазында ооң-биле чарлыр эргези чок.

20 А бир эвес эр кижиниң чугаалаан чүвези шын болуп, аныяк кыстың арыг турганының бадыткал демдектери тывылбас болза,

21 даргалар ол кысты адазының бажыңының эжиинге эккелзин, хоорайжылар ону аңаа даш-биле өлүр соп каапсын, чүге дээрге ол кыс израиль чоннуң аразынга бужар чорук кылып, адазының бажыңыга чурттап тургаш-ла, самырап турган-дыр; чон аразында бужар-бакты ынчаар узуткап каар сен».

Эр, херээжен бачыттыг харылзаалар

22 «Ашактыг херээжен-биле хойгажып чыдар эр кижини илерээр болза, херээжен-даа кижини, ооң-биле хойгажып чыткан эр-даа кижини иелээн өлүр ужурлуг; Израильде ол бужар-бакты ынчаар узуткап каар сен.

23 Кандыг-бир эр кижини өске эр кижиниң дүгденишкен аныяк кызы-биле хоорайга ужуражы бергеш, ооң-биле хойгажыр болза,

24 оларның иелдирзин хоорай хаалгазының чанынга эккелгеш, даш-биле өлүр соп кааптыңар: аныяк кысты – хоорайга тургаш, дуза дилеп алгырбаан дээш, эр кижини – өске кижини душтуун бакка суп каан дээш; чон аразында ол бужар-бакты ынчаар узуткап каар сен.

25 Кандыг-бир эр кижини өске эр кижиниң дүгденишкен аныяк кызы-биле ажык шөлге ужуражы бергеш, аңаа күш дөгеп, хойгажыр болза, чүгле ол кыс-биле хойгажып чыткан эр кижини өлүрүп каар ужурлуг;

²⁶а кыстың бодун канчанма-даа – ону өлүрүп шиитки дег кем-бурууну ол үүлгетпээн-дир; кандыг-бир кижиниң өске кижиге халдап, өлүрүп кааны ышкаш таварылга болган-дыр.

²⁷Ол эр кижиге дүгденишкен эштиг аныяк кыс-биле ажык шөлгө ужуражы берген болгай, демги кыс дуза дилеп алгырарга-даа, аңаа болчуп кээр кижиге чок болган-дыр.

²⁸Кандыг-бир кижиге дүгденишкен эжиге чок аныяк кыс-биле ужуражы бергеш, ону күштеп, хойгажып чыдырда, кырынга улус келген болза,

²⁹ол кыс-биле хойгажып чыткан эр кижиге ооң адазынга бежен шекел мөңгүннү төлээр, а демги кысты кадай кылып алыр ужурлуг; ол кысты бакка суп каан болгаш, эр кижиге ам арткан бүгү чуртталгазында ооң-биле чарлыр эргези чок.

³⁰Кандыг-даа эр кижиге ачазының кадайы – соңгу иезин ап, ачазының хевиниң эдээн ажытпазын».

Ы. х. к. 23

Израиль ниитилелге каттыжып болбас улус

¹«Чуургаларын чуура бастырып алган азы эр сүрүзүн одура кестиртип алган кижиге Дээрги-Чаяакчыга мөгеер ниитилелге каттыжып болбас.

²Сурас бооп төрүттүнген кижиге Дээрги-Чаяакчыга мөгеер ниитилелге каттыжып болбас, ооң онгу салгал чедир үре-салгалы безин ол ниитилелге каттыжып болбас.

³Аммон азы моав аймак-сөөктүг кижиге Дээрги-Чаяакчыга мөгеер ниитилелге каттыжып болбас, оларның онгу салгал чедир үре-салгалы безин кажанда-даа ол ниитилелге каттыжып болбас,

⁴чүгө дээрге Египеттен үнгеш, бар чыдырыңарда, олар сеңээ аъш-чем биле суг бээринден ойталап, хүндүлевээн-дир база сенче каргыш салдырар дээш Арам-Нахараимде Петор чурттуг Беорнуң оглу Валаамны сеңээ удур хөлезилеп алган-дыр.

⁵Ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчы Бурганың Валаамның сөстөрүн хүлээвейн, ооң каргыжын сеңээ йөрээшкин кылдыр хуулдурупкан, чүгө дээрге Дээрги-Чаяакчы Бурганың сеңээ ынак болгай;

⁶чурттап чоруур бүгү үеңде, кезээ мөңгеде ол чоннар-биле эп-найыралдашпа, оларга чаагай чорук күзеве.

⁷А эдом чонну дора көрбө, ол сээң ха-дуңмаң болгай; египет чонну дора көрбө, сен ооң черинге өскээртен келгеш, чурттап чораан болгай сен.

⁸Сээң-биле аралаштыр чурттап турар эдом болгаш египет улустуң үшкү салгалында төрүттүнер ажы-төл Дээрги-Чаяакчыга мөгеер ниитилелге каттыжып болур».

Турлагның арыг-шевери

⁹«Дайзыннарыңга удур тулчуп үнгеш, кандыг-даа бак чүве кылырындан кичээнип чор.

¹⁰Бир эвес дүне када кандыг-бир кижиниң үрези төгүлгеш, арыг эвес апарган болза, ол кижини турлаг даштынче үне бергеш, дедир кирбес ужурлуг,

¹¹а кежээ дүжерже, сугга чунуп алзын, ынчан ол кижини хүн ажа бээрге, турлагже кирип кээп болур.

¹²Албаннаар чериң турлагның даштынга турар ужурлуг.

¹³Чепсээнден аңгыда, озук ап чоруур ужурлуг сен, турлаг даштынга албаннап олурап апаргаш, ооң-биле черге оңгар каскаш, кадыг албаныңны хөөп каар сен;

¹⁴чүгө дээрге Дээрги-Чаяакчы Бурганың сени камгалап, дайзыннарыңны сээң эргеңге хүлээдип бээр дээш, турлаанда чоруп турар болгай, ынчангаш турлааң ыдыктыг болур ужурлуг, оон башка Ол сенде ыянчыг чүүл барын көрүп кааш, сени каапкаш баар».

Дургуннаан кулдар

¹⁵«Бодунуң дээргизинден Израильче дургуннап келген кул кижини ооң дээргизинге эгитпе,

¹⁶ол кул кижини израиль чоннуң аразына, сээң хоорайларыңның кайы-бирээзинге – таарымчалыг деп көргөш, шилип алган черинге чурттазын, ону базынма».

Самыын-садар кижилер

¹⁷«Израиль херээжен-даа, эр-даа улус аразындан дүрзү-бурганнарның өргээлеринде самыын-садар кижини турбас болзун.

¹⁸Кандыг-даа даңгырааң күүседип тура, самыын-садар херээженниң азы чүдек-бужар эрниниң ажилдап алган төлевирин Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның өргээзинге өргүл кылдыр салба, ол ийи самыын-садар чорук Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга чүдек-бужар чүүл болур».

Хөө хуузу

¹⁹«Чаңгыс аймак-сөөк ха-дуңмаңга хөө хуузу алыр сорулга-биле акша-мөңгүн, аыш-чем азы өске-бир чүве чегдирбе.

²⁰Даштыкы кижиден хөө хуузу ап болур сен, а бодунуң ха-дуңма чонундан хөө хуузу алба, ынчан Дээрги-Чаяакчы Бурганың эжелеп аар дээш бар чыдарың черге кылыр бүгү чүвеңге ачы-буянын хайырлаар».

Даңгырактар

²¹«Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга даңгырак берип турар болзуңза, ону саадатпайн күүсет, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы Бурганың ол дээш сенден негеп аар, күүсетпээн дээш, бачыт чүктээр сен.

²²А бир эвес даңгырак бербээн болзуңза, бачыт чүктевес сен.

²³Аксыңдан үнген сөзүңнү сагып, күүсет. Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга эки тура-биле берген аксы-сөзүң ёзугаар күүседир ужурлуг сен».

Алык-сак-чиксек болбазы

²⁴«Өске кижиниң виноград шөлүнче кирип келгөш, ооң чимизин мага хандыр, тоттур чип болур сен, а барба-саваңга чыгба.

²⁵Өске кижиниң тараа тараан шөлүнче кирип келгеш, тараа баштарын холуң-биле чулуп чип болур сен, а дүжүдүн хол кадыыры-биле кеспе».

Ы. х. к. 24

Өгленчири болгаш чарлыры

¹«Бир эр кижини кыс кижини-биле өгленчип, ону кадай кылып алган соонда, ооң бир-ле бужар чүвезин билип каапкаш, кадайынга таарзынмайын барып, аңаа чарлыр дугайында бижик бижээш, холунга тудускаш, ону бажыңындан чорудупкан дижик.

²Демги херээжен кижини ашааның бажыңындан чоруй баргаш, өске эр кижини-биле өгленчип аарга,

³ооң ол ашаа база аңаа хөңнү чок апаргаш, чарлыр дугайында бижик бижээш, кадайының холунга тудускаш, ону бажыңындан чорудупкан дижик азы ону кадай кылдыр ап алган ийиги ашаа өлүп калган дижик.

⁴Ынчан ол херээженни чандырыпкан баштайгы ашаа ону катап кадай кылдыр ап ап шыдавас, чүге дээрге ол херээжен бужартай берген-дир – оларның катап чоокшулажыры Дээрги-Чаяакчының мурнунга чүдек-бужар чүве болур; Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ хуваап берип турар черин ынчалдыр бачыт-биле бужартатпа.

⁵Чоокта чаа кадайланып алган кижини шеригже албазын база аңаа кандыг-даа албан-хүлээлге дааспазын, ол эр кижини бажыңынга бир чыл дургузунда хостуг чурттап, алган кадайын хөглетсин».

Ачы-дуза болгаш чөптүг чорук дугайында дүрүмнөр

⁶«Кандыг-бир кижиге чээлиге акша берип тургаш, долаа кылдыр ол кижиниң тараа дээрбелээр даштарын алба – шак ол даштар ооң амыдыралы-дыр.

⁷Бодунуң ха-дуңма израиль чонунуң аразындан бир кижини оорлааш, ону кулу кылып алган кижини турар болза, ол ооржу кижини өлүрүп каар ужурлуг; чон аразында бужар-бакты ынчаар узуткап каг.

⁸Араңарга халдавырлыг кеш аарыы тыптып кээринден оваарныңар, левит бараалгакчыларның өөредип турар бүгү чүүлдерин шыңгы сагып, күүсеңер, мээң оларга айтып-чагааным ёзугаар хынамчалыг күүсеңер;

⁹Египеттен кел чыдырыңарда, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның Мариамны канчалганын утпа.

¹⁰Өске-бир кижиге чээлиге акша берип турар болзунза, долаа ап аар дээш ооң бажыңынче кирбейн,

¹¹даштыгаа манап тур, сенден чээли алган кижиге долаазын боду үндүрүп бээр.

¹²Бир эвес ол ядыы кижиге болза, ооң долаа кылдыр берген хевин дедир бербейн, удуп чыдып алба,

¹³харын ол кижиге хеви-биле шуглангаш, удуп чыдып алзын; сени алгап-йөрээп кагзын дээш, ооң берген долаазын хүн ажар өйде эгидип бер, ынчан Дээрги-Чаяакчы Бурганың сени чөптүг-шынныг кижиге кылдыр санаар.

¹⁴Хөлечиң болур ядыы-түрөңги кижиниң, ол кижиге сээң израиль хадуңмаңның бирээзи-даа азы сээң чериңде, хоорайларыңның кайы-бирээзинде чурттап турар даштыкы кижиге-даа болза, сеткилин хомудатпайн,

¹⁵аңаа ажыл төлевирин хүннүң-не, хүн ажар бетинде, төлеп берип тур, чүге дээрге ол кижиге ядыы болгаш, алыр төлевирин идегелдиг манап турар болгай, оон башка ол сеңээ хомудап, Дээрги-Чаяакчыны кыйгырарга, бачыт үүлгеткен деп санаттырар сен.

¹⁶Ада кижиге ажы-төлүнүң кем-буруузу дээш өлүмгө онаар кеземче албас ужурлуг, ажы-төл база адазы дээш өлүртпес ужурлуг; кижиге бүрүзү чүгле бодунуң кем-буруузу дээш өлүртүр ужурлуг.

¹⁷Даштыкы кижиниң база өскүс кижиниң эргезин кызагдава, дулгуяк херээженниң хевин долаа кылдыр алба.

¹⁸Египетке кул болуп чорааныңны, Дээрги-Чаяакчының сени оортан адырып хостаанын утпа, ынчангаш мен сеңээ ол бүгүнү кылырын айтып-чагып тур мен.

¹⁹Бодуннуң чериңге дүжүт ажаап тура, шөлге бир моожаны көрбейн эрттирипкеш, ону ап, дедир келбе; ол тараа даштыкы кижиге, өскүс кижиге болгаш дулгуяк херээженге артып калзын, ынчан Дээрги-Чаяакчы Бурганың кылып турарың кандыг-даа ажыл-херекке ачы-буянын хайырлаар.

²⁰Олива ыяштарының чимизин дүжүр шаап тура, будуктарда арткан чимистерни катап кээп, чыгба; олар сээң чуртуңда турар даштыкы кижиге, өскүс кижиге болгаш дулгуяк херээженге артып калзын.

²¹Виноградың шөлүндөн каттар ажаап ап тура, артып калган каттарны чедир чыгба; олар даштыкы кижиге, өскүс кижиге болгаш дулгуяк херээженге артып калзын.

²²Египет черге кул болуп чорааныңны утпа, ынчангаш мен сеңээ ол бүгүнү кылырын айтып-чагып тур мен».

Ы. х. к. 25

Чөптүг кеземче

¹«Ийи кижини аразыңга маргылдаалыг херек үнген болза, олар шииткел черинче барзын, аңаа шииткекчилер оларның чаргызын үзүп, буруу чок кижини агартсын, а буруулуг кижини шиидип кагзын.

²Бир эвес шииткекчи буруулуг кижини шыкпыыштаары чүүлдүг деп көөр болза, ону доңгайтыр чыттыргаш, кем-буруузун барымдаалап, чеже катап согарын тодараткаш, боду көрүп турда, шыкпыыштаарын дужаазын.

³Кижини дөртенден хөй катап шыкпыштап болбас, оон хөй катап шыкпыштаар болза, демги ха-дуңмаң кижиде сээң мурнуңга куду көрдүргени ол-дур».

Тараа бастырып турар шары

⁴«Тараа бастырып турар шарының аксынга хээрик кедирип, чемнениринге шаптыктава».

Үре-салгал дугайында

⁵«Кады чурттап турган ийи алышкының бирээзи өлүп каарга, ооң соон салгаар оглу чок болза, өлгөн кижиниң кадайы хары эр кижиге барбас ужурлуг. Ол херээженниң калган ашааның дуңмазы ооң-биле чоок харылзаа тудуп, кадай кылдыр ап алгаш, кады чурттазын.

⁶Ол херээженниң дун оглу калган баштайгы ашааның соон салгаар оглу деп санадыр ужурлуг, ынчан өлү берген кижиниң ады Израильге уттундуруп читпес.

⁷А бир эвес калган кижиниң дуңмазы чаавазын алыр хөңнү чок болза, ол херээжен кижиде хоорайның шииткел черинде даргаларга чеде бергеш: „Калган ашаамның дуңмазы акызының адын Израильге арттырып каарындан ойталап, мени кадай кылдыр ап алыр хөңнү чок-тур“ – деп чугаалазын.

⁸Ынчан ол хоорайның даргалары демги эр кижини кыйгыртып алгаш, ооң-биле чугаалажыр ужурлуг; бир эвес ол кижиде ойталап: „Ол херээженни алыр хөңнүм чогул“ – дээр болза,

⁹ооң чаавазы, даргалар көрүп турда, олче чоокшулай бергеш, ооң кеткен идиин уштуп, арнынче дүкпүрүпкеш: „Бодунуң акызының укызыгуурун тургуспас кижини ынчаар бак аажылаар ужурлуг!“ – деп чугаалазын.

¹⁰Оон Израильге ойталап каапкан эр кижиниң өг-бүлезинге „Кызыл-даван кижиниң өг-бүлези“ деп ат тыпсып каар.

¹¹Ийи эр кижичокшуп турда, оларның бирээзиниң кадайы ашаанга болчуп, ону эттеп турар кижиден адырып аар дээш, өске эр кижиниң ажы-төл төрүдөр сүрүзүнден сегирип аар болза,

¹²ол херээженниң холун одура шаап каг, аңаа хайыра бербе».

Садыг кылырда, ак сеткилдиг болуру

¹³«Сээң деңзи шою сугар хавыңга шын эвес деңзилээр: аар-даа, чиик-даа деңзилиг болза, чаңгыс хемчээл көргүзер шойлар турбас ужурлуг;

¹⁴сээң бажыңыңга тарааны шын эвес хемчээр: ишкири аңгы-даа болза, чаңгыс хемчээл көргүзер савалар турбас ужурлуг.

¹⁵Сээң деңзиң шою ылап шын деңзилиг, а хемчээр саваң ылап шын хемчээлдиг болур ужурлуг, ынчан Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ берип турар черинге назының узаар,

¹⁶чүге дээрге ындыг ак сеткилдиг эвес чүве кылып турар кижичи Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның мурнунга чүдек-бужар болур».

Амалик чонну узуткаары

¹⁷«Египеттен үнүп бар чыдырыңда, амалик чон сени канчанганын утпа:

¹⁸ол чон сенче орукка харыксырап, могай берген чоруңда халдап келген, кошкап-суларааш, сооңга чыдып калган бүгү улузуңну кыра шаап каапкан, Бургандан-даа кортпаан болгай.

¹⁹Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ эжелеп алгаш, ээлеп чурттаар кылдыр берип турар черинге Ол сени бүгү чүктен бүзээлээн шупту дайзыннарыңдан адырып, тайбың чуртталганы хайырлаарга, амалик чон дугайында сактыышкынны чырык чер кырыңдан балап каавыт, ооң аажылаашкынын черле утпа!»

Ы. х. к. 26

Баштайгы дүжүттүң оннуң бир кезиин өргүүрү

¹«Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ хуваап берип турар черинге чедип келгеш, ону эжелеп ап, аңаа чурттай бергеш,

²Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ берип турары черден ажаап аарың, черниң беримчези баштайгы дүжүттүң шуптузун чыып ап, аргаан хааржакче бир кезиин суккаш, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның Бодунуң ат-алдары аңаа турумчузун дээш шилип алыр черинче чорувут.

³Ол үеде ында турар бараалгакчыга чеде бергеш: „Дээрги-Чаяакчының биске бээр бооп ада-өгбевиске даңгыраглаан черинче кирип келгенимни бөгүн Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның мурнунга херечилеп тур мен“ – деп чугаала.

⁴Бараалгакчы аргаан хааржакты сээң холундан ап алгаш, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга өргүл салыр бедигээш мурнунга салып каар.

⁵А сен Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның мурнунга мынча деп херечилээр сен: „Мээң өгбем Арам чурттуг тоянчы кижиге турган. Ол Египетче чоруй баргаш, аңаа хөй эвес төрелдери-биле кады чурттай берген соонда, аңаа оон өндүр улуг, күштүг, хөй санныг чон укталган.

⁶А египет чон бисти бак аажылап, бастып, аар-берге ажил кылдыртып турган.

⁷Бис ынчан ада-өгбевистиң Дээрги-Чаяакчы Бурганыңдан дуза дилеп кыйгырарывыска, Дээрги-Чаяакчы үнүвүстү дыңнап, бистиң хилинчээвисти, аар-берге ажил кылып, дарладып турарывысты көрүп каан.

⁸Дээрги-Чаяакчы бисти Египеттен Бодунуң быжыг холу-биле, күчү-күжү-биле, кончуг улуг коргунчуг байдалдар-биле, өндүр улуг бадыткал демдектери болгаш кайгамчык чүүлдер-биле үндүре бергеш,

⁹бо черже эккеп, сүт биле ары чигири агып чыдар бо байлак черни биске берген болгай.

¹⁰Ынчангаш ам Сээң меңээ берген черинден ажаап алганым баштайгы дүжүттү эккелдим, Дээрги-Чаяакчы“. Ооң соонда ол өргүлүнү Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның мурнунга салып кааш, Аңаа сөгүрүп, мөгеер сен.

11 Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңэ база сээң өг-бүлеңге берген шупту ачы-буяны дээш өөрүп-хөгле – чон аразында турар левит кижиге болгаш даштыкы кижиге база сээң-биле кады өөрүп-хөглезин.

12 Оннуң бир кезээн чыыр хуусаа болур үшкү чыл санында-ла бүгү дүжүдүндөн – хевир бүрүзүндөн-не оннуң бир кезээн аңгылап алгаш, левит кижиге, даштыкы кижиге, өскүс кижиге болгаш дулгуяк херээженге бээр сен, олар ону сээң хоорайларыңга тоттур чип чурттазын.

13 Инчан Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның мурнунга мынча дээр сен: „Бодумнуң бажыңымдан ыдыктыг өргүлдү аппаргаш, левит кижиге, даштыкы кижиге, өскүс кижиге болгаш дулгуяк херээженге бериптим – меңээ чагып-сургаан шупту айтышкыннарың ёзугаар кылдым, оларны күүседиринден ойталап, утпадым.

14 Мен ол аыш-чемни кажыдап тургаш, чип көрбээн мен, арыг эвес тургаш, аңгылай салбаан мен, өлүг улустуң сүнезинин чемгерерин саналдаваан мен; Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сөзүн тооп дыңнап, Сээң меңээ айтып-чагааның бүгү чүвени күүсеткен мен.

15 Бодуннуң ыдыктыг оран-саваң – дээрлерден куду алзы көрем, Бодуннуң израиль чонуңга база Сээң биске бергениң черге ачы-буяндан хайырла – сүт биле ары чигири агып чыдар байлак черни биске бээрин ада-өгбевиске даңгыраглаан болгай сен“».

Израиль чон – Бурганга хамааржыр онзагай чон

16 «Бөгүн Дээрги-Чаяакчы Бурганың шак ол дүрүм, хоойлуларны күүседирин айтып-чагып тур: оларны бүгү чүлдү-чүрээндөн, бүгү сеткил-сагыжыңдан сагып, күүсет.

17 Сен бөгүн Дээрги-Чаяакчыга Ол – сээң Бурганың дээрзин, Ооң оруктары-биле чорууруңу, Ооң дүрүмнери, хоойлулары болгаш айтышкыннарын сагырыңны, Ооң сөзүн тооп дыңнаарыңны аазап чугаалаан сен.

¹⁸Дээрги-Чаяакчы база, сеңээ чугаалап турганы дег, Ооң улуг үнелиг өнчү-хөреңгизи чон болуруңну, Ооң шупту айтышкыннарын сагыыр ужурлууну бөгүн сеңээ азап, медеглээн.

¹⁹Ол сени Бодунуң чаяганы бүгү өске чоннардан өрү көдүрүп каарын, мактал-хүндүнү, алдар-атты, өндүр-чаагай чорукту сеңээ хайырлаарын, Ооң чугаалап турганы дег, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның ыдыктыг чону болуруңну азап, медеглээн».

Ы. х. к. 27

Гевал дагда даш тураскаалдар

¹Моисей болгаш израиль чоннуң баштыңнары чон-биле чугаалашкан. Моисей айтып-чагаан: «Бөгүн сеңээ айтып-чагып турарым шупту айтышкыннарны күүседир сен.

²Иорданның ындыы чарыынче, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ берип турары черже кеже бергеш, бодуңга улуг даштардан тургускаш, оларны чугайлап ал.

³Хемни кеже бергеш-ле, ол даштарга бо хоойлунуң шупту сөстөрүн бижип каг, ооң соонда ада-өгбеңниң Бурганы, Дээрги-Чаяакчының сеңээ азаанын ёзугаар, Ооң сеңээ берип турары, сүт биле ары чигири агып чыдар байлак черже кире берип болур сен.

⁴Иорданны кеже бергеш, бөгүн сеңээ айтып-чагааным ёзугаар, ол даштарны Гевал дагга тургускаш, чугайлап каг.

⁵Аңаа Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга өргүл салыр бедигээшти даштан, демир херексел ажыглавайн, тудуп каг:

⁶Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның өргүл бедигээжин хоюглап дүрбүвээн даштар-биле тудуп алгаш, аңаа Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга бүрүн өрттедир өргүлдерден эккеп сал;

⁷эп-найырал өргүлдерин база эккеп салгаш, аңаа чип, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның мурнунга өөрүп-хөгле.

⁸А демги даш тураскаалдарга бо хоойлунуң шупту сөстөрүн көскү тодаргай кылдыр бижип каг».

Он ийи каргыш

⁹Моисей болгаш левит бараалгакчылар бүгү израиль чон-биле чугаалашкан. Моисей чонга: «Израиль, топтап дыңна! Сен бөгүн Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга хамааржыр чон болу бердиң!

¹⁰Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сөзүн тооп дыңна, сеңээ бөгүн айтып-чагып турарым Ооң шупту айтыышкын, дүрүмнерин күүсет» – деп чугаалаан.

¹¹Моисей ол хүн чонга оон ыңай мону айтып-чагаан:

¹²«Иорданны кеже бергениңде, Симеоннуң, Левийниң, Иуданың, Иссахарның, Иосифтиң болгаш Вениаминниң аймактары чонну йөрээри-биле Гаризим дагга туруп алзын.

¹³А Рувимниң, Гадтың, Асирниң, Завулоннуң, Данның болгаш Неффалимниң аймактары чонга каргыш салыры-биле Гевал дагга туруп алзын.

¹⁴ Левиттер бүгү израильчилерге ыткыр чарлазын:

¹⁵„Бодунга дүрзү-бурган шуткуп азы чазап кылып алгаш, оозун чажырып алган кижини каргаттырар, кижини холу кылган дүрзү-бурган болза Дээрги-Чаяакчының мурнунга чүдек-бужар чүүл-дүр!“ Бүгү чон: „Аминь!“ – деп харыылаар.

¹⁶„Ада-иезин бак көөр кижини каргаттырар!“ Бүгү чон: „Аминь!“ – деп харыылаар.

¹⁷„Кожазы кижиниң чериниң кызыгаарын демдеглээн дашты чылзы идипкен кижини каргаттырар!“ Бүгү чон: „Аминь!“ – деп харыылаар.

¹⁸„Согур кижини оруундан астырган кижини каргаттырар!“ Бүгү чон: „Аминь!“ – деп харыылаар.

¹⁹ „Даштыкы кижиниң, өскүс кижиниң болгаш дулгуяк херээженниң эргезин кызагдаан кижини каргаттырар!“ Бүгү чон: „Аминь!“ – деп харыылаар.

²⁰ „Ачазының кадайы – соңгу иези-биле холбажыпкан кижини каргаттырар! Ол кижини ачазының хевиниң эдээн ажыткан-дыр“. Бүгү чон: „Аминь!“ – деп харыылаар.

²¹ „Кандыг-бир мал-маган-биле холбажыпкан кижини каргаттырар!“ Бүгү чон: „Аминь!“ – деп харыылаар.

²² „Ачазының азы авазының уруу-биле холбажыпкан кижини каргаттырар!“ Бүгү чон: „Аминь!“ – деп харыылаар.

²³ „Кат-иези-биле холбажыпкан кижини каргаттырар!“ Бүгү чон: „Аминь!“ – деп харыылаар.

²⁴ „Өске кижини бүдүү өлүрүп каан кижини каргаттырар!“ Бүгү чон: „Аминь!“ – деп харыылаар.

²⁵ „Буруу чок кижини өлүрүп шиитсин дээш хээли алган кижини каргаттырар!“ Бүгү чон: „Аминь!“ – деп харыылаар.

²⁶ „Бо хоойлунуң сөстөрүн деткивес база күүсетпес кижини каргаттырар!“ Бүгү чон: „Аминь!“ – деп харыылаар».

Ы. х. к. 28

Хоойлуну дыңнааны дээш, чонга йөрээшकिनер

(Лев. 26:1-13; Ы. х. к. 11:13-15)

¹ «Бир эвес Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сөзүн тооп дыңнаар база бөгүн сеңээ айтып-чагып турарым Ооң шупту айтышкыннарын күүседирин кызыдар болзуңза, Дээрги-Чаяакчы Бурганың сени чер-делегейниң шупту чоннарындан өрү көдүрүп каар.

² Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сөзүн тооп дыңнаар болзуңза, бо йөрээшкин бүрүнү-биле сеңээ доктаап, сеңээ хамаарыштыр чогул бүдөр.

- ³Хоорайга-даа, шөлге-даа ачы-буянны алыр сен.
- ⁴Сээң ажы-төлүң болгаш чериңден үнер дүжүт, бода база шээр малыңның төлү хөй болур.
- ⁵Дүжүт чыыр аргаан хааржактарың, барба-саваң долу болур.
- ⁶Кылып турар бүгү чүүлүңге, бүгү үелерде ачы-буянга бүргеттирер сен.
- ⁷Дээрги-Чаяакчы сенче халдап турар дайзыннарыңны сээң мурнунга чылча шаап каар: олар сеңээ удур чаңгыс орук-биле тулчуп үнүп келгеш, чеди аңгы орук-биле дезип ыңай болур.
- ⁸Дээрги-Чаяакчы сээң аңмаарларыңны долдуруп бээр, кылып турар кандыг-даа ажил-херээңге чедишкинниг болур сен; Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ берип турары черге ачы-буянны алыр сен.
- ⁹Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның айтышкыннарын сагып, Ооң оруктары-биле чоруур болзуңза, Дээрги-Чаяакчы, сеңээ даңгыраглааны дег, сени Бодунга хамааржыр ыдыктыг чон кылдыр тургузуп каар.
- ¹⁰Ынчан чер кырында шупту чоннар сээң Дээрги-Чаяакчыга хамааржырыңны дыңнап кааш, сенден корга бээр.
- ¹¹Дээрги-Чаяакчы сеңээ бээр бооп ада-өгбеңге даңгыраглаан черинге элбек-чаагай чорукту: бодунга эндерик үре-төлдү, мал-маганыңга эңмежок төлдү, чериңге элбек дүжүттү хайырлаар.
- ¹²Дээрги-Чаяакчы сеңээ дээрниң эжиктерин – Бодунуң ачылыг эртинешыгжамырын ажыдып, сээң чериңге чаъсты чогуур өйүңде чагдырып бээр база кылып турар шупту ажил-херээңге ачы-буянын хайырлаар; хөй чоннарга чээлиге акша-хөреңги бээр сен, а бодуң олардан чегдинмес сен.
- ¹³Бир эвес мээң бөгүн сеңээ сагып, күүседир кылдыр айтып-чагып турарым Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның айтышкыннарын тооп дыңнаар болзуңза, Дээрги-Чаяакчы сени кудурук эвес, баш кылып каар, адаанга эвес, кырынга турар сен.

14Чүглө мээң бөгүн сеңээ айтып-чагып турарым бүгү сөстөрдөн оң-даа, солагай-даа талаже чайлава, өске бурганнар эдербе, оларга бараан болба».

Хоойлуга чагыртпааны дээш, чонга каргыштар

(Лев. 26:14-45)

15«Ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сөзүн тооп дыңналас база мээң бөгүн сеңээ айтып-чагып турарым Ооң шупту айтышкынар, дүрүмнерин күүседирин кызытпас болзунза, шупту бо каргыштар сеңээ доктаап, сени хөме таварыыр.

16Хоорайга-даа, шөлге-даа каргаттырар сен.

17Дүжүт чыыр аргаан хааржактарың, барба-саван каргаттырар.

18Үре-төлүң, чериңден үнер дүжүдүң, бода база шээр малыңның төлү каргаттырар.

19Кылып турар бүгү чүүлүң бүгү үелерде каргаттырар.

20Дээрги-Чаяакчы сенче, узуткаттырып каггыжеңге чедир, кылып турар кандыг-даа ажил-херээңче каргышты, мөгүдээшкинни болгаш хайны салыр – Дээрги-Чаяакчыдан ойталааның дээш, бузуттуг херектериң уржуу-биле удавайн өлүп каар сен.

21Ээлеп чурттаар дээш кирип турарың черге Дээрги-Чаяакчы сенче, амы-тыныңны үзүп каггыжеге чедир, хамчык аарыгны салып кээр.

22Оон Дээрги-Чаяакчы сенче харыксырадыр аарыгны, халыынны, дегдирер аарыгны халдадыр; сээң дүжүдүңче кандаашкынны, өрттендир чип турар изиг хатты болгаш дүдүктү салыр – ол бүгү айыыл-халап өлгүжеңге чедир сени истеп-сүрер.

23Сээң бажың кырында дээр демир дег, будуң адаанда чер чес дег апаар.

24Дээрги-Чаяакчы сээң чериңче чаъс-чаашкын орнунга дээрдөн элезин-довурак бадырар – ол бүгү сенче амы-тының үзүлгүжеге чедир бадып кээр.

²⁵Дээрги-Чаяакчы сени дайзыннарыңга аштырып аар кылдыр хүлээдип бээр: оларга удур чаңгыс орук-биле тулчуп үнгеш, олардан чеди аңгы орук-биле дезип ыңай боор сен, бүгү чер-делегейниң күрүнелери сээң айыыл-халавыңны көргеш, „Дадайым!“ дээр.

²⁶Улузуңнуң мөчү-сөөгү дээрниң хамык куштарыңга, черниң аң-араатаныңга чемиш болур, оларны ойладып-хойзур кижиге тывылбас.

²⁷Дээрги-Чаяакчы сенче, египетчилерже дег, ириңниң балыгларны, оюлганнаар кеш аарыын база янзы-бүрү хевирлиг кодурларны халдадыр – ол дээрге эмнеттинмес аарыглар болур.

²⁸Дээрги-Чаяакчы сени солуудадыр, согурартың болгаш аңгададыр;

²⁹сен ынчан дал дүште, караңгыда согур кижиге дег, база суйбанып кылаштаар сен; бүгү оруктарыңга чедимче чок болур сен, дайзыннаар сени хүннүң-не кызып-кыйып, үптээр – сени кым-даа камгалавас.

³⁰Херээжен кижиге-биле дүгдөжип аарыңга, өске эр кижиге ооң-биле хойгажыр; бажың тудуп алгаш, аңаа чурттап шыдавас сен; виноград тарып алгаш, ону ажыглап шыдавас сен;

³¹сен көрүп туруңда, бугаңны соп каарга, ооң ээдин чивес сен; элчигениңни хунаап аппаргаш, сеңээ дедир эгитпес; шээр малыңны дайзыннарыңга хүлээдип бээр – сени кым-даа камгалавас.

³²Сээң оглу-кызыңны өске чоннар тудуп аппаар, карактарың хүннү бадыр оларны дилегзинип көрдүңгеш, турлур деп баар, холдарың сула салдына бээр.

³³Чериңге үнер дүжүттү, ажил-ижиңниң бүгү үре-түңнелин сээң билбезиң чон былаап чиир, үргүлчү кыстыртып, хилинчектенир сен.

³⁴Карааң-биле көрүп турарың бүгү чүведен угааның солуудай бээр.

³⁵Дээрги-Чаяакчы дискектериң биле чодаларыңче коргунчуг аарыг халдадыр – ол таваңгайыңдан тейиңге чедир бүгү бодуңну шыва аптар.

³⁶Дээрги-Чаяакчы сени база аңаа башкартыр дээш дүжүлгеге олуртуп алган хааныңны сээң-даа, ада-өгбеңниң-даа билбези черже аппаар, аңаа баргаш, ыяш биле даштан кылган хары бурганнарга бараан болур сен.

³⁷Дээрги-Чаяакчының сени аппарып кааны черде бүгү чоннар сээң байдалыңны көргөш, коргуп-сестир, адыңны бужар үлегер-чижек кылдыр ажыглап, кочулап-шоодар.

³⁸Шөлүңге хөй үрезин тарып аар сен, а дүжүдүң эвээш болур, чүге дээрге шартылаа чиптер.

³⁹Виноград шөлдеринге виноград тарып, болбаазырадыр сен, а арага ишпес сен, чимис чыып албас сен, чүге дээрге виноградты курт чиптер.

⁴⁰Олива ыяштары сээң чериңге каяа-даа үнер, а ооң үзүн ажыглап шыдавас сен, чүге дээрге чимизи тоглап дүже бээр.

⁴¹Оглу-кызың төрүттүнер, ынчалза-даа чаныңга арттырып ап шыдавас сен, чүге дээрге оларны тудуп аппаар.

⁴²Сээң хамык ыяштарың биле чериңде үнген бүгү дүжүдүңнү шерги узуткап каар.

⁴³Чон аразында чурттап турар даштыкы кижин сенден арттыр депшип, улам-на өрү көдүрлүр, а сен улам-на куду бадар сен.

⁴⁴Ол кижин сеңээ чээли бээр, а сен аңаа чээли бээр харык чок боор сен, ол – баш, а сен – кудурук болур сен.

⁴⁵Сени узуткап каггыжеге чедир, шупту ол каргыштар сеңээ доктаап, сени таварыыр база истеп-сүрер, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сөзүн тооп дыңнавайн, Ооң сеңээ айтып-чагаан айтышкын, дүрүмнерин сагывайн турган болгай сен.

⁴⁶Ол каргыштар сеңээ база сээң үре-салгалыңга кезээ мөңгеден бадыткал демдээ база барымдаа болур.

⁴⁷Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга, бүгү чүве элбекшилдиг турда, эки тура-биле бараан болбааның дээш,

⁴⁸Дээрги-Чаяакчының сеңээ удур салганы дайзыныңга бараан болуп, аштап-суксаар сен, кедер хеви чок, чүү-даа чүвези чок кижиге болур сен; Дээрги-Чаяакчы, сээң амы-тыныңны үзүп каггыжеге чедир, мойнунга демир хомут кедирип каар.

⁴⁹Дээрги-Чаяакчы ырактан – чер-делегейниң кыдыындан – сеңээ удур чон көдүрүп эккээр, дылын билбезиң чон сенче эзир ышкаш шүүргедеп ужуп кээр.

⁵⁰Олар дээрге кадыг-дошкун шырайлыг, кырганнарны хүндүлевес, аныяктарны өршээвес улус болур.

⁵¹Ол чон сени хоозурадып каггыжеге чедир, мал-маганыңның төлүн база чериңге үнер дүжүттү чип кээр; сеңээ далган-тараа, арага, олива үзүн база бода-даа, шээр-даа малыңның төлүн арттырбас, сээң амы-тыныңны үзүп каггыжеге чедир, былаап ап кээр.

⁵²Ол чон сээң идегеп турар бедик быжыг ханаларыңны бүгү чериңге үреп бузуп каггыжеге чедир, сени шупту хоорайларыңга кызып-кыйып, бүзээлеп кээр; Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ бергени бүгү черге, шупту хоорайларыңга дайзын сени кызып-кыйып, бүзээлээр.

⁵³Сен ынчан дайзыныңга бүзээледип, кыстыргаш, бодунуң үрө-төлүнү, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сеңээ бергени оглу-кызыңның эът-бодун чиир сен.

⁵⁴Чон аразыңга туразыңда, таалап чыргап чурттап чораан эр кижиге ха-дуңмазы кижиге, эргим ынак кадайынче, артып алган ажы-төлүнче кам-хайыра чок көөр;

⁵⁵Бодунуң чип турары ажы-төлүнүң эът-бодун чоок улузунуң кайызыңга-даа бербес, чүге дээрге дайзының сени шупту хоорайларыңга бүзээлеп, кызагдап кээрге, ол эр кижиниң чиир өске аыш-чеми чок болур.

⁵⁶Чон аразынга туразында, таалап-чыргап чурттап чораан болгаш, будун безин черге дээспейн чораан херээжен кижиге бодунуң эргим ынак ашаанче, оглу-кызынче кам-хайыра чок көөр;

⁵⁷дайзының сени шупту хоорайларыңга бүзээлеп, кызагдап кээрге, чиир өске аыш-чем чогуңдан ол херээжен божуп алган чаш төлүн уруг сырты-биле кады бүдүү чип амыдыраар.

⁵⁸Бо дүрүг номда бижиттинген бо хоойлунуң шупту сөстөрүн күүседирин кызытпас, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның алдарлыг болгаш сүрээденчиг адыңдан кортпас болзуңза,

⁵⁹Дээрги-Чаяакчы сени база үре-салгалыңны анаа эвес айыыл-халап-биле үскүлештирер; Ооң сеңээ таварыштырар айыыл-халавы доктаамал база күчүлүг, аарыглары – хоралыг база доктаамал болур.

⁶⁰Ол сенче Египетке көргениң, коргуп турарың шупту аарыг-аржыкты халдадыр, олар сеңээ чыпшына бээр.

⁶¹Дээрги-Чаяакчы сенче бо хоойлу номунда бижиттинмээн-даа янзы-бүрү аарыгларны, айыыл-халапты, амы-тыныңны үзүп каггыжеге чедир, халдадып кээр.

⁶²Дээрде сылдыстар ышкаш хөй-даа болзуңарза, дыка эвээжиңер дириг артып каар, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сөзүн дыңнавайн турган болгай силер.

⁶³Силерге буян көргүзүп, силерни өстүрүп-көвүдөдип тура, Дээрги-Чаяакчының өөрүп турганы дег, силерни узуткап, кырып тура, Ол база өөрүүр;

⁶⁴Дээрги-Чаяакчы сени бүгү чоннар аразынга, чер-делегейниң бир кыдыыңдан өске кыдыыңга чедир тарадып кааптар, аңаа бодунуң-даа, өгбөңниң-даа билбес чорааны, ыяш биле даштан кылган хары бурганнарга бараан болур сен.

⁶⁵Ол чоннар аразынга оожургал көрбес сен, будун дыштандырар чер тыппас сен. Дээрги-Чаяакчы аңаа чүрээңни хөлзедип, дүвүредир,

караанны шыладып, баксырадыр, сеткил-хөңнүңнү муңгарадып, хилинчектээр;

⁶⁶амы-тыныңга үргүлчү айыыл кыжаныр, дүне-даа, хүндүс-даа коргуп-дүвүрээр сен, „Амы-тынныг артар мен“ деп бүзүрел чок болур сен.

⁶⁷Коргуушкунга алыскаш, көрүп турар чүвеңден мөгүдээш, эртен: „Дүрген-не кежээ дүшкен болза!“, а кежээ: „Дүрген-не даң аткан болза!“ – дээр сен.

⁶⁸Мээң сеңээ: „Ону моон соңгаар көрбес сен“ – дээним орук-биле Дээрги-Чаяакчы сени Египетче, корабльдарга олурткаш, дедир эккээр, аңаа бодуңарны эр, херээжен кулдар кылдыр дайзыннарыңарга садар дээриңерге, садып алыкчы тывылбас».

Ы. х. к. 29

Моавка чагыг-керээни база катап чарганы

¹Дээрги-Чаяакчының Моисейге израиль чон-биле, Хорив дагга чарганы чагыг-керээзинден аңгыда, моав черге чарарын дужааган чагыг-керээзиниң сөстери бо-дур.

²Моисей бүгү израиль чонну чыылдырып алгаш, чугаалаан: «Дээрги-Чаяакчының египет черге, силер көрүп туруңарда, фараон-биле, ооң шупту дүжүметтери болгаш чурту-биле кылган бүгү чүүлүн көргөн болгай силер:

³ол өндүр улуг ялаларны, бадыткал демдектерин база кайгамчык чүүлдерни караңар-биле көргөн болгай силер;

⁴ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчы силерге бөгүнге чедир чүве билип алып кылдыр угаан бербээн-дир, көөр кылдыр карак бербээн-дир, дыңнап алып кылдыр кулак бербээн-дир.

⁵Ол: „Мен силерни дөртөн чыл дургузунда ээн кургаг ховуга эдертип кээримге безин, мага-бодуңарда хевиңер-даа, будуңарда идиңер-даа элевээн болгай;

⁶ол үе дургузунда анаа эвес аьш-чемни-даа чиген, анаа эвес суксунну-даа ишкен силер, ынчангаш Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар – Мен дээрзин билип алган силер“ – дээн болгай.

⁷Бо черге чедип кээриңерге, Эсевоннуң хааны Сигон биле Васанның хааны Ог биске удур тулчуп үнүп кээрге, оларны чылча шаап каан бис.

⁸Оларның черин эжелеп алгаш, Рувимниң, Гадтың аймактарыңа база Манассияның аймааның чартыңа хуваап берген бис.

⁹Ындыг болганда, бо чагыг-керээниң сөстөрүн сагып, күүседиңер, ынчан кылып турар бүгү чүүлдериңерге чедишкинниг болур силер.

¹⁰Силер шупту бөгүн мында Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның мурнунда тур силер: аймактарыңар баштыңары, даргаларыңар, удуртукчуларыңар, шупту эр израильчилер;

¹¹бичии ажы-төлүңер, алган кадайларыңар, турлааңарда силер-биле кады чурттап, ыяжыңар чарып, сууңар суглап берип турар даштыкы улус база мында тур.

¹²Израиль чон, сен мында Дээрги-Чаяакчы Бурганың-биле чагыг-керээ чарып, ону даңгырак-биле бадыткап турарың ол-дур. Дээрги-Чаяакчы Бурганың бөгүн сээң-биле керээ чарып,

¹³сени Бодунуң чону кылып ап турар-дыр, Ол ам сээң Бурганың апаар-дыр. Ол сеңээ ынчалдыр азап, ада-өгбең болур Авраам, Исаак болгаш Иаков оларга ынчалдыр даңгыраглап турган болгай.

¹⁴Даңгырак-биле бадыткаан шак бо чагыг-керээни чүгле силер-биле –

¹⁵бөгүн мында Дээрги-Чаяакчы Бурганывыстың мурнунда мээң-биле кады турар улус-биле эвес, а бөгүн бистиң аравыста ам-даа төрүттүнмээн улус-биле база чарып тур мен.

¹⁶Египет черге канчаар чурттап турганывысты, орук ара биске таварышкан чоннарның черин канчаар эрткенивисти билир болгай силер.

¹⁷Ол чоннарның чүдек-бужар чүүлдерин – ыяш, даш, мөңгүн болгаш алдындан кылган дүрзү-бурганнарын көргөн силер.

¹⁸Бөгүн силерниң араңарга ол чоннарның бурганнарын эдерип, бараан болур дээш, Дээрги-Чаяакчы Бурганывыстан ойталап турар эр, херээжен кижиде, төрөл бөлүк-даа, аймак-даа турбас болзун. Силерниң араңарга кандыг-даа оо-хоранныг, ажыг чашпан дазылданып үнмезин.

¹⁹Ындыг кижиде ол даңгырактың сөстөрүн дыңнап кааш, сеткил-хөңнүнге бодун алгап-йөрээп: „Бодум турам-биле-даа чурттап чорааш, амыр-чыргалдыг болур мен“ – дээр болза, ол бак кижиде бодун-даа, өске улусту-даа айыыл-халапче кирир.

²⁰Дээрги-Чаяакчы ындыг кижиге өршээл көргүспес, харын Ооң килеңи кыптыгып, аңаа дыка хорадаар база бо номда бижиттинген шупту каргыш ол кижиниң кырынга дүжер, Дээрги-Чаяакчы ооң адын чырык чер кырындан балап кааптар.

²¹Дээрги-Чаяакчы ол кижини шак бо хоойлу номунда бижиттинген чагыг-керээниң хамык каргыштарын ёзугаар Израильдиң шупту аймактарындан аңгылап, бак аажылаар.

²²Дараазында салгал, силерниң сооңарда чурттаар ажы-төлүңер база ырак чурттан чедип кээр даштыкы кижиде бо черниң айыыл-халавын, Дээрги-Чаяакчының аңаа халдаткан аарыгларын көргөш:

²³„Күгүр, дуска бүрүнү-биле чирткен, өрттенип калган чер-дир, тараа тарываастаан, дүжүт бербестээн, кандыг-даа оът-сиген өзүп үнмес апарган чер-дир; Дээрги-Чаяакчы килеңнеп хорадааш, таптай базып каапкан Содом, Гоморра, Адма болгаш Цевоим хоорайларның узуткаттырган үезинде дег хоозураан чер-дир“ – дээр.

²⁴Бүгү чоннар: „Дээрги-Чаяакчы бо черни чүү дээш ынчаар бак аажылааны ол? Чүү дээш ынчаар килеңнээни ол?“ – деп айтырар.

²⁵Оларга харыы бо-дур: „Чүге дээрге бо чон ада-өгбезиниң Бурганы Дээрги-Чаяакчының оларны Египеттен үндүре бергеш, олар-биле чарган чагыг-керээзинден ойталаан-дыр.

²⁶Олар барып, хары бурганнарга бараан болуп, ооң мурнунда билбес турганы, Дээрги-Чаяакчының оларга үлүг кылдыр бербээни бурганнарга мөгейип турганнар.

²⁷Ол бүгү дээш, Дээрги-Чаяакчының килеңи бо черже кыптыга берген. Ол ынаар бо номда бижиттинген хамык каргыштарны салыпкан.

²⁸Дээрги-Чаяакчы килеңнеп, кылыктанып, аажок хорадааш, оларны боттарының чуртунга дазылындан тура тырткаш, өске черже шөлүпкендир. Ам ынчалдыр бүткен-даа-дыр“.

²⁹Чажыт чүве Дээрги-Чаяакчы Бурганывыска хамааржыр, а Ооң ажыдып берген чүвезин биске болгаш үре-салгалывыска, ол хоойлунуң шупту сөстөрүн күүсетсин дээш, кезээ мөңгедө дамчыдып берген».

Ы. х. к. 30

Бурганче эглиишкин

¹«Кажан мээң шупту бо сөстөрүм – йөрээшкин-даа, каргыш салышкыны-даа – сээң-биле чогуп бүдө бээрге, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның сени оларже тарадып чорудупканы бүгү чоннар аразыңга ол дугайында боданы бергеш,

²бодуң-даа, үре-салгалың-даа Дээрги-Чаяакчы Бурганыңче эглип кээп, бөгүн сеңээ айтып-чагып турарым Ооң сөзүн бүгү чүлдү-чүрээнден, бүгү сеткил-сагыжыңдан тооп дыңнаар болзуңза,

³Дээрги-Чаяакчы Бурганың сеңээ эки чолду эгидер, Ол сеңээ ээ-хайыралыын көргүзүп, оларның аразыңга тоо быдарадып кааны бүгү чоннар иштинден сени катап чыып эккээр.

⁴Чер-делегейниң ужу-кыдыыңга чедир-даа тарай берген болзуңза, Дээрги-Чаяакчы Бурганың сени аңаа чыггаш, оортан дедир эккээр.

⁵Дээрги-Чаяакчы Бурганың сени ада-өгбеңниң ээлеп чорааны черже эккээрге, ол черни ээлеп чурттаар сен; Ол сеңээ буянын көргүзүп, ада-өгбеңден-даа хөй санныг кылдыр өстүрүп-көвүдедир.

⁶Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга бүгү чүлдү-чүрээң-биле, бүгү сеткил-сагыжың-биле ынак болзун дээш, сээң-даа, үре-салгалыңның-даа чүректерин Ол Бодунга бараалгадып, демдектээр, ынчан дириг артар сен.

⁷Ынчан Дээрги-Чаяакчы Бурганың шупту ол каргыштарын сени истеп-сүрүп турган дайзыннарыңче, сени көөр хөңнү чок улусче салыптар,

⁸а сен Олче эглип кээп, Дээрги-Чаяакчының сөзүн тооп дыңнап, Ооң айтышкыннарын, бөгүн сеңээ айтып-чагып турарым дег, шуптузун күүседир сен.

⁹Дээрги-Чаяакчы Бурганың кылып турар кандыг-даа ажил-херээңге чедишкинни элбээ-биле хайырлаар, сеңээ – хөй үре-төлдү, мал-маганыңга – хөй төлдү, чериңге – элбек дүжүттү хайырлаар. Дээрги-Чаяакчы сеңээ ачы-буян хайырлап тура, ада-өгбең дээш өөрүп турганы дег, сен дээш база өөрүүр,

¹⁰чүге дээрге сен Ооң сөзүн тооп дыңнап, бо хоойлу номунда бижиттинген Ооң айтышкын, дүрүмнерин сагыр сен база Дээрги-Чаяакчы Бурганыңче бүгү чүлдү-чүрээң-биле, бүгү сеткил-сагыжың-биле эглип кээр сен».

Амыдырал биле өлүмнүң кайы-бирээзин шилип алыры

¹¹«Бөгүн сеңээ айтып-чагып турар чагыымны билип аары сеңээ берге эвес, ол сенден ырак эвес болгай.

¹²Ол айтышкын дээрде эвес, ынчангаш: „Кым бис дээш дээрже үнүп, ону биске эккеп берип, дыңнадырыл? Ынчан ону күүседир ийик бис“ – дээн херээң чок.

¹³Ол айтышкын далай ындында база эвес, ынчангаш: „Кым бис дээш далай ындынче чоруп, ону биске эккеп берип, дыңнадырыл? Ынчан ону күүседир ийик бис“ – дээн херээң чок.

¹⁴Харын ол сөс сеңээ дыка чоок: ол сээң аксы-дылың биле чүрээңде, ынчангаш ону күүсет.

¹⁵Көр даан, бөгүн сеңээ амыдырал биле буянны азы өлүм биле айыыл-халапты шилип аарын саналдап тур мен;

¹⁶бөгүн сеңээ Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга ынакшыбырын, Ооң оруктары-биле чоруурун база Ооң айтышкыннарын, хоойлуларын болгаш дүрүмнерин күүседирин айтып-чагып тур мен, ынчан дириг артып, өзүп-көвүдээр сен, эжелеп аар дээш бар чыдар чериңге Дээрги-Чаяакчы Бурганың сеңээ ачы-буянын хайырлаар.

¹⁷А бир эвес сээң чүрээң Дээрги-Чаяакчыдан ойталап, Ону тооп дыңнапас болза, сен элзеттирип, өске бурганнарга мөгейип, бараан болур болзуңза,

¹⁸сеңээ бөгүн сагындырып тур мен: ээлеп чурттаар дээш Иорданны кежип турарың черге үр чурттавайн, өлүп каар сен.

¹⁹Дээр биле черни бөгүн сеңээ удур херечилер кылдыр кыйгырып тур мен: амыдыралды азы өлүмнү, йөрээшкинни азы каргышты шилип аарын сеңээ саналдап тур мен. Амыдыралды шилип ал, ынчан сен-даа, үре-салгалың-даа дириг артар;

²⁰Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга ынак бол, Ооң сөзүн дыңнап, Ооң-биле коштунчу берип көр, чүге дээрге ада-өгбең Авраам, Исаак болгаш Иаков оларга Дээрги-Чаяакчының бээр бооп даңгыраглааны черге дириг артып, үр чурттаарың оон хамааржыр».

Ы. х. к. 31

Нуннуң оглу Исусту Моисейниң томуйлааны

¹Моисей барып, бүгү израиль чонга бо сөстөрни чугаалаан:

²«Мээң назы-харым 120 чеде берди, мен ам сени эдерттип алгаш чоруп шыдавас апардым. Дээрги-Чаяакчы база меңээ: „Бо Иордан хемни кешпес сен“ – дээн болгай.

³Дээрги-Чаяакчы Бурганың сени Боду баштап алгаш, чоруптар. Ол демги чоннарны сээң мурнуңга узуткап каарга, оларның черин эжелеп аар сен; Дээрги-Чаяакчының чугаалаанын ёзугаар, Иисус сени баштап чоруптар.

⁴Дээрги-Чаяакчы амор хааннар Сигон биле Огту узуткап, оларның черин хунаап алганы дег, ол чоннарны база ынчалдыр бак аажылаар.

⁵Дээрги-Чаяакчы оларны силерниң эргеңерге хүлээдип бээрге, оларны мээң силерге айтып-чагаан шупту айтышкыннарым ёзугаар аажылаар силер.

⁶Кадыг-быжыг, эрес-дидим болунар, олардан коргуп-сүртевеңер, Дээрги-Чаяакчы Бурганың силер-биле кады Боду чоруптар, Ол силерден ойталавас, силерни кагбас».

⁷Моисей Иисусту кыйгыртып алгаш, бүгү израиль чон көрүп турда, аңаа: «Кадыг-быжыг, эрес-дидим бол, чүге дээрге бо чон-биле кады Дээрги-Чаяакчының оларның ада-өгбезинге бээр бооп даңгыраглаан черинче кирер-дир сен база ол черни чонга ээлээр кылдыр бээр-дир сен.

⁸Дээрги-Чаяакчы сээң мурнуңга орук баштап чоруптар, Боду сээң-биле кады чоруур, Ол сенден ойталавас, сени кагбас; кортпа-даа, сүрээдеве-даа» – деп чугаалаан.

Хоойлуну чеди чыл болгаш-ла, номчуур ужурлуг

⁹Моисей ол хоойлуну бижээш, Дээрги-Чаяакчының чагыг-керээзиниң аптаразын дажыглаар албан-хүлээлгелиг левит бараалгакчыларга база Израильдин шупту баштыңнарынга хүлээдип берген.

¹⁰Моисей оларга мынча деп чагып каан: «Чеди чыл эртерге-ле, Өрелер өршээр чылда, Чадырлар байырлалында,

¹¹кажан бүгү израиль чон Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның мурнунга, Ооң шилип аар черинге чедип кээрге, бо хоойлуну бүгү чон мурнунга дыңналдыр номчуп бээр силер.

¹²Чонну: эр-даа, херээжен-даа улусту, ажы-төлдү, силерниң хоорайларыңарда чурттап турар даштыкы улусту чыып аар силер – олар хоойлуну дыңназын, ону өөренип алзын база Дээрги-Чаяакчы Бурганыңардан кортсун, бо хоойлунуң бүгү сөстөрүн күүседирин кызытсын.

¹³Оларның бо хоойлуну билбес үре-салгалы база ону дыңнап кааш, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңардан коргуп өөренип аар. Иорданны кежип, эжелеп аар дээш бар чыдарыңар черге чурттаар бүгү үеңер дургузунда ынчалдыр кылыңар».

Дээрги-Чаяакчының Моисей биле Иисуска берген даалгазы

¹⁴Дээрги-Чаяакчы Моисейге: «Көрдүң бе, өлүр хүнүң чоокшулап келди. Иисусту кый деп алгаш, Ужуражылга майгынынга иелээ туруңар, Мен орта Иисуска даалга берейн» – дээн. Моисей биле Иисус чедип келгеш, майгын чанынга туруп алганнар.

¹⁵Булут чагы иштинде Дээрги-Чаяакчы майгын кырынга көстүп кээрге, ол булут чагы майгынче кирер чер чанынга туруп алган.

¹⁶Дээрги-Чаяакчы Моисейге мынча дээн: «Ада-өгбеңниң соондан аъттанып, улуг уйгуң удуур-дур сен. А бо чон кирип бар чыдар чериниң хары бурганнарын эдерип, самыраар-дыр база Менден ойталап, Мээң олар-биле чарган чагыг-керээмни үрээр-дир.

¹⁷Ынчан Мээң килеңим бо чонче кыптыга бээр; Мен оларны кааптар мен, олардан хая көрнү бээр мен. Бо чон дайзыннарга чемиш апаар, ону хөй айыыл-халап, түрегдел таварыыр, ынчан ол: „Бурганывыс бистиң-биле эвес боорга, шак ол айыыл-халап бисти хөме тавараан ирги бе?“ – дээр.

¹⁸А Мен ол үеде ооң өске бурганнарже чайгылгаш, үүлгедип аары хамык кем-буруузу дээш, оон хая көрнү бээр мен.

¹⁹Ынчангаш дараазында ырның сөстөрүн бижип алгаш, израиль чонга өөредип, ырлады туруңар, бо ыр израиль чонга удур Мээң херечилелим болзун.

²⁰Мен оларны, ада-өгбезинге даңгыраглап турганым ёзугаар, сүт болгаш ары чигири агып чыдар байлак черже кири бээр мен; олар аңаа тоттур чемненип, семис-шырак апаргаш, өске бурганнарже чайгылып, оларга бараан болур, а Мени херекке албайн баар, Мээң олар-биле чарган чагыг-керээмни үрээр.

²¹Оларны хөй айыыл-халап биле түрегдел таварыырга, бо ыр оларга удур херечилел болур, чүге дээрге оларның үре-салгалы бо ырны утпайн, ырлажыр. Мээң оларга бээр бооп даңгыраглап турганым черже оларны киририм бетинде, бөгүн-не, оларның чүнү кылыксап турарын, чүүже чүткүлдүүн билир мен».

²²Ол-ла хүнде Моисей бо ырны бижээш, израиль чонга өөредип каан.

²³Дээрги-Чаяакчы ынчан Нуннуң оглу Иисуска даалга берип: «Кадыг-быжыг, эрес-дидим бол, чүге дээрге израиль чонну Мээң оларга бээр бооп даңгыраглааным черже кирир кижин сен-дир сен, Мен сээң-биле кады болур мен» – деп чугаалаан.

Моисейниң израиль чонну кичээндиргени

²⁴Моисей бо хоойлунуң шупту сөстөрүн дүрүг номга төндүр бижээш,

²⁵Дээрги-Чаяакчының чагыг-керээзиниң аптаразын дажыглап турар левиттерге айтып-чагаан:

²⁶«Бо хоойлу номун ап алгаш, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның чагыг-керээзиниң аптаразының чанынга салып калыңар, бо ном аңаа чонга удур херечилел болур.

²⁷Чүге дээрге мен силерниң сөс дыңнавазыңарны, чөрүүңерни билир-ле болгай мен: ам – силерниң араңарга дириг турумда безин – Дээрги-Чаяакчының сөзүн дыңнава-тыр силер, а өлүп каарымга, мырыңай дедир апаар силер ыйнаан.

²⁸Аймактарыңарның шупту баштыңарын, шупту удуртукчуларыңарны мээң чанымга чыып эккелиңер, мен оларга бо сөстөрни дыңналдыр чугаалап, оларга удур херечи боор кылдыр дээр биле черни кыйгырар мен.

²⁹Өлү бээримге, бүрүнү-биле самырап, мээң айтып-чагаан оруумдан чайлай бээриңерни билир мен; келир үеде силерни айбыл-халаптар таварыыр, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедип, холуңарның кылып турар чүүлдери-биле Ону хорададып турар-дыр силер».

Моисейниң ыры

³⁰Моисей бүгү израиль чон чыгып кээрге, оларга бо ырның сөстөрүн төнчүзүңге чедир дыңналдыр чугаалап берген:

Ы. х. к. 32

¹«Дээр, мени дыңна, чугаалап көрейин; чер, аксымдан үнген сөс-домакты дыңна.

²Мээң өөредиим чаъс ышкаш чай каапсын, сөс-домаам шалың ышкаш дүже берзин; дымыргай чаъс ногаан үнүшче дег, чаъс-чайык оът-сигенче дег, чай каапсын.

³Дээрги-Чаяакчының адын алдаржыдар мен. Бурганывысты үнелеп, алдаржыдыңар!

⁴Ол – бистиң Хаявыс, Ооң ажил-херектери болбаазыраңгай, Ооң шупту оруктары дорт; Бурган сөзүңге шынчы, Ында меге чүү-даа чок, Ол чөптүг болгаш шынныг.

⁵А Ооң сөзүн дыңнаvas, Ону тоовас бо улус Ооң мурнунга самырай берген-дир, олар кем-буруулуг-дур, Ооң ажы-төлү эвес-тир.

⁶Дээрги-Чаяакчыга ындыг хамаарылга көргүзүп болур бе, о мелегей, бодал чок чон?! Ол – сээң Адаң, Чаяакчың эвес ийикпе?! Сени Ол чаяап, бут кырынга тургузуп каан болгай.

⁷Эрте-бурунгу үени сактып кел, биеэги салгалдарның чурттап чораан чылдарын бодап көр; адандан айтыр – ол сеңээ харыылап бээр, ирейлерден айтыр – олар сеңээ чугаалап бээр.

⁸Дээди Өрүкү Бурган чоннарга черни үлеп берип, кижини төрөлгөтөнни тарай көжүрүп тура, Бурганның оолдарының санын барымдаалап, чоннарның ээлээн черлерин кызыгаарлап каан.

⁹Дээрги-Чаяакчының үлүү – Ооң чону ол, Израиль – Ооң Бодунга хуваап алган өнчүзү-дүр.

¹⁰Дээрги-Чаяакчы Израильди ээн черден, хат сыгырган ээн кургаг ховудан тып алгаш, ону карактап-хайгаарап, ол дээш сагыш салып, карак огу дег камгалап-камнап турган.

¹¹Төлдерин уязындан ужуп үнеринче албадап, оларның кырынга хайгаарап ужуп, чалгыннарын чада салып, төлдерин шуптузун көдүрүп алгаш, чалгынынга олурткаш, дажыглап аппаар эзир дег,

¹²Дээрги-Чаяакчы Израильди чааскаан эдерттип чоруп турган, Ооң-биле кады өске бурган турбаан.

¹³Ол Израильди бедигээштерже көдүрүп аппарган; чон шөлдерниң дүжүдүн чип турган, Дээрги-Чаяакчы ону хаядан чыгган ары чигири, кадыг чалымдан үнген үс,

¹⁴инек сүдүнүң хойтпаа, хой сүдү, Васанның хураганнары, ирттериниң чаа база серге чаа болгаш эң шынарлыг кызыл-тас-биле чемгерип турган; виноград суксунун ол ижип турган.

¹⁵Ешурун тодуп семирээш, дедирленгеш туруп берген; ол шөртейтир семирп, чооннап калган, бодун чаяган Бурганны каапкан, бодун камгалаар Хаяны куду көргөн.

¹⁶Израильчилер өске бурганнарга мөгейгеш, Бурганны хорададып алган, чүдек-бужар чүүлдерге мөгейгеш, Ону килеңнедип алган.

¹⁷Олар Бурганга эвес, буктарга – боттарының биеэде билбес турганы, кожа чоннардан хүлээп алганы, чаа, ада-өгбезиниң сагыжынга кирбейн чорааны бурганнарга өргүл салып турган.

¹⁸Израиль, сени божуп-төрээн Хаяны уттупкан-дыр сен, сени эъди аарып божаан Бурганны сагынмас-тыр сен.

¹⁹Дээрги-Чаяакчы Бодунуң оглу-кызының бак херектерин көрүп кааш, хорадаанындан Бодунуң чонун херекке албас апарган.

²⁰Ол мынча дээн: „Олардан хая көрнү бээр мен, алызы барып, олар-биле чүү боорун көөр мен, чүге дээрге олар – самыыраан салгал-дыр, бүзүрел чок ажы-төл-дүр.

²¹Олар Бурган бооп шыдавас дүрзүлөр-биле Мээң хүннээчел сагыжымны оттуруп алды, хоозун дүрзү-бурганнары-биле анчыгзындырып алды; Мен чон дээр арга чок улус-биле оларның хүннээчел сагыжын оттурар мен, угаан-бодал чок чон-биле анчыгзындырар мен.

²²Чүге дээрге килеңим от дег кыптыга берди, ол алды оранның ханы дүвүнге чедир оя чип, черни база ооң дүжүдүн чип, дагларның дазыл-дөзүн өрттедип тур.

²³Израильчилерже эңдерик айыыл-халапты халдадыр мен, оларже согуннарымны төндүр адар мен;

²⁴олар арып-доруп, харыксырай бээр, халыын-биле база хамчык аарыг-биле узуткаттырып аар; оларже араатан аңнарны база черде соястаан хоранныг курт-чыланнарны салыр мен.

²⁵Даштыгаа ажы-төлдү хылыш кыргып-хыдып каар, бажыңнарга база аныяк оол-кысты-даа, чаш төлдү-даа, буурул баштыг ирейни-даа коргунчуг өлүм манап турар.

²⁶Мен ‘Оларны чок кылып, олар дугайында сактыышкынны улус аразынга уттундура бээр кылып каайн’ деп болур турдум,

²⁷ынчалза-даа израильчилерниң дайзыннары Мээң хөңнүмге дээптер ирги бе дээш, соксап кагдым. Соксаваан болзумза, ол дайзыннар болган чүүлдү шын эвес тайылбырлап: ‘Бистиң холувустуң күжү тииледи, ол бүгүнү Дээрги-Чаяакчы кылбады!’ – деп мактаны бээр болгай“.

²⁸Олар дээрге угаанын ышкыныпкан чон-дур, боданыр безин харык чок улус-тур.

²⁹Олар угаанныг улус турган болза, ол бүгүнүң дугайында боданып, алызы барып, олар-биле чүү боорун билип каар ийик.

³⁰Ол улусту Хаязы дайзынынга тудуп бербээн болза, оларны Дээрги-Чаяакчы хүлээдип бербээн болза, канчап чаңгыс кижини муң шеригни сывырып чорудуп, ийи кижини түмен шеригни ойладып чорудуп шыдаарыл?

³¹Дайзыннарның бурганы бистиң Хаявыс ышкаш эвес, дайзыннарывыс боттары безин ону билип турар.

³²Оларның сыптарын Содомга тарып каан, Гоморраның шөлдеринге олуртуп каан, оларның чимистери – хоранныг, ажыг салбактар-дыр;

³³оларның хандызы – чылан хораны-дыр, шагар чыланнарның кээргел чок хораны-дыр.

³⁴Бурган: „Ол бүгүнү утпаан мен, Мээң шыгжамырларымда шыгжаттынып чыдар эвес чүве бе?

³⁵Менде олардан өжээн негеп, кезедир арга бар, ынчан олар тайып кээп дүжер“ – дээн. Оларже айыыл-халап хүнү чоокшулап келген, оларга белеткеп каан кеземче удавас чедип кээр.

³⁶Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чонун шын шиидип, Бодунуң чалчаларынга ээ-хайыралыын көргүзөр, чүге дээрге оларның күчү-күжү харыксырап, кул-даа, хостуг-даа кижини барык артпаанын көрүп каар.

³⁷Ол ынчан мынча дээр: „Оларның бурганнары кайыл, хоргадап бээр хаязы кайыл?

³⁸Оларның өргүл малдарының чаан чип, өргүп куткан арагазын ижип турган бурганнары кайыл? Ол бурганнар туруп келгеш, силерге дузалажып, чаглактан хайырлазын!

³⁹Көрүңер даан: Мен дээрге Бурган-дыр мен; Менден өске Бурган чоктур; Мен өлүрүп база тынгарып турар мен, балыглап база экиртип турар мен, кым-даа Мээң холумдан кижини адырып шыдавас.

⁴⁰Дээрниң мурнунга Бодумнуң мөңгө амы-тыным-биле даңгыраглап тур мен:

⁴¹кылаш кыннып турар хылыжым чидидип алганымда, шииткелди холумга хүлээп алганымда, Мээң дайзыннарымдан өжээн негеп, Мени көөр хөңнү чок улусту кезедир мен.

⁴²Согуннарымга хан ижиртир мен, хылыжым өлүрткен база туттурган дайзынның эът-ханынга тодар, ооң баштыңнарының баштарын одура шавар“.

⁴³Өске чоннар улузу, Бурганның чону дээш өөрүп-байырлаңар! Чүгө дээрге Ол Бодунуң чалчаларының өлүмү дээш өжээн негээр, Бодунуң дайзыннарындан өжээн негээр, Бодунуң чери биле чонун арыглап каар болгай».

⁴⁴Моисей чонга чедип келгеш, ол ырның сөстөрүн Нуннуң оглу Иисус-биле кады чонга дыңналдыр чугаалап берген.

⁴⁵Моисей ол сөстөрниң шуптузун бүгү израиль чонга чугаалап дооскан соонда,

⁴⁶оларга мынча дээн: «Бөгүн силерге медээлеп турарым бүгү сөстөр дугайында хандыр боданып, оларны ажы-төлүңерге – ол хоойлунуң шупту сөстөрүн күүседирин кызыдар кылдыр – айтып-чагып калыңар.

⁴⁷Ол хоойлуу дээрге силерге хоозун сөстөр эвес-тир, ол – силерниң амыдыралыңар-дыр, Иорданны кежип, эжелеп аар дээш бар чыдарыңар черге ол хоойлуунуң ачызында үр чурттаар силер».

⁴⁸Ол-ла хүн Дээрги-Чаяакчы Моисей-биле чугаалашкан:

⁴⁹«Бо турар Аварим сынче чорупкаш, моав черде, Иерихоннуң дужунда турар Нево дагже үне бергеш, израиль чонга ээлеп чурттаар кылдыр берип турарым ханаан черже оортан көрүп көр.

⁵⁰Ол дагның бажынче үнгеш, Аарон акыңның Ор дагга өлү бергеш, өгбелериниң соондан өске оранче чоруй барганы дег, сен база мөчүүр сен.

⁵¹Чүге дээрге Кадесте Мериваның суунуң чанынга, Цин ховузунга израиль чоннуң аразынга Меңээ өскерлип, Мээң ыдыктыымны израиль чоннуң аразынга хүндүлевээн болгай силер.

⁵²Ам израиль чонга берип турарым черни ырактан көөр сен, ынчалза-даа ынаар кирбес сен!»

Ы. х. к. 33

Моисейниң чоннуң аймактарын йөрээгени

(Э. д. 49:1-28)

¹Бурганның кижизи Моисейниң өлүр бетинде израиль чонну йөрээп каан йөрээли бо-дур.

²Ол мынча дээн: «Дээрги-Чаяакчы Синайдан чедип келген, Сеирден чонга хүн дег көстүп келген, Фаран дагларындан чырып келген, Ол Бодунуң түмен-түмен ыдыктыг төлээлериниң аразындан чедип келген, Ооң холундан кызаңнаан от чонга чырып турган.

³Дээрги-Чаяакчы чоннарга шын сеткилинден ынак, ыдыктыг чоннуң улузу шупту Сээң холунда, олар Сээң сөзүң дыңнаар дээш, Сээң будунче доңгая кээп дүшкеннер.

⁴Моисей биске хоойлуну берген, ол хоойлуу дээрге израиль ниитилелдиң өнчүзү-дүр.

⁵Израиль чоннуң аймактары баштыңнары-биле кады чыгып кээрге, Дээрги-Чаяакчы Ешуруннуң хааны бооп турган.

⁶Рувим дириг артып, өлүп читпезин, ынчалза-даа ооң аймаа эвээш санныг болзун!»

⁷Моисей Иуданың аймааның дугайында мынча дээн: «Дээрги-Чаяакчы, Иуданың дилег-сөзүн дыңнап көрөм, ону бодунуң төрелдеринче эккеп калам; ооң бодунуң күчү-күжү четчир болзун, а Сен ону дайзыннарындан адырып, дузалап көрөм».

⁸Моисей Левийниң аймааның дугайында мынча дээн: «Сээң туммим биле уримиң Сеңээ бердинген улуста-дыр; Сен оларны Массага шенеп көргөн сен, олар-биле Мериваның суунуң чанынга маргыжып турган сен.

⁹⁻¹⁰Ол аймактың улузу ада-иезиниң дугайында: „Оларже көрүнмес мен“ – деп, ха-дуңмазын танывастап, ажы-төлүн тоовастай берип, Сээң сөзүңнү күүседип, чагыг-керээңни сагып турар болгай. Левиттер Иаковту Сээң хоойлуларыңга, Израильди Сээң дүрүмнериңге өөредип турар база Сеңээ чыттаар кылдыр айдызаар чүүлдер кыпсып, Сеңээ өргүл салыр бедигээшке бүрүн өрттедир өргүлдерни салып турар.

¹¹Дээрги-Чаяакчы, Левийниң күчү-күжүн йөрээп көр, ооң кылып турар ажыл-херээ Сеңээ таарымчалыг болзун; олче халдаан улусту чылча шаап көрөм, ону көөр хөңнү чок улус олче кажан-даа халдавазын».

¹²Моисей Вениаминниң аймааның дугайында мынча дээн: «Дээрги-Чаяакчының ынак улузу Ооң чанынга айыыл чок чурттазын, Бурган оларны хүннү бадыр чаглактазын база чүктеп алгаш чорзун».

¹³Моисей Иосифтиң аймактарының дугайында мынча дээн: «Дээрги-Чаяакчы ооң черинге ачы-буянын хайырлап, дээрниң чаъс-шалыңын бадырып берзин, чер адаанда сугларны аксып берзин.

14Хүн аңаа элбек дүжүттү эккелзин, айлар солчурга, чаагай дүжүт ажааттынзын.

15Үе-дүптүң даглары эң эки үнүштерин берзин, эрте-бурунгу тейлер элбек белээн хайырлазын.

16Чер база ону шыпкан бүгү үнүш элбек дүжүдүн хайырлазын. Хараган иштинден көстүп келген Бурганның энерели Иосифтин бажынче бадып келзин, ха-дуңмазының аразында онзагай кижиниң тейинче бадып келзин.

17Ооң күш-шыдалы баштай төрүттүнген буганыы дег, ооң ийи мыйызы шары мыйызы дег, олары-биле ол шупту чоннарны чер-делегейниң кыдыынга чедир үзүп, сывыртаар. Эфремниң түмен-түмен, Манассияның муң-муң үре-салгалы ындыг-дыр».

18Моисей Завулоннуң аймааның дугайында мынча дээн: «Завулон, ажыл-херектериң кылгаш, өөрүп-байырла; Иссахар, чадырларыңга тургаш, өөрүп-байырла.

19Ол ийи аймак өске чоннарны даанче чалап алгаш, аңаа шын өргүлдериң салыр, олар далайның байлаа-биле база элезинде чажыра хөмгөн эртине-байлак-биле амыдыраар».

20Моисей Гадтың аймааның дугайында мынча дээн: «Гадтың ээлээн девискээрин делгемчидип турар Бурганга алдар; Гад арзылаң дег амыдырап, олчазының холун база бажын үзерлеп кааптар.

21Ол эң эки черни бодунга шилип көрүп алыр, ук черни баштыңга хуваап бээрин доктаадыр. Гад чоннуң баштыңнары-биле кады келгеш, Дээрги-Чаяакчының айтышкынын шын сагып, израиль чон-биле кады Ооң дүрүмнерин күүседир».

22Моисей Даның аймааның дугайында мынча дээн: «Дан дээрге васан черден үне халып кээр аныяк арзылаң-дыр».

23Моисей Неффалимниң аймааның дугайында мынча дээн: «Неффалим Дээрги-Чаяакчының ээ көрнүүшкүнүңге сеткили ханган, Ооң ачы-

буянынга бүргеткен; далай кыдыы биле мурнуу чүк – ооң ээлеп чурттаар чери ол-дур».

²⁴Моисей Асирниң аймааның дугайында мынча дээн: «Иаковтуң оолдарының аразында Асир эң хөй ачы-буян алзын, ха-дуңмазы аңаа таарзынзын, ол олива үзү сүзүп кылаштазын.

²⁵Сээң шивээлериңни демир болгаш хүлер-биле быжыглазын, бүгү назыныңда шыырак болур сен».

²⁶«О, Ешурун, сеңээ дузалаар дээш, булуттарда саадапкаш, дээрде кел чыдар өндүр бедик Бурган ышкаш өске кым-даа чок.

²⁷Үе-дүптен бээр турган Бурган – хоргадагың-дыр, Ооң мөңгө холдары сени тудуп турар, Ол дайзыннарыңны сээң мурнуңдан сывыртап чорудуптар, сеңээ „Дайзынны узутка!“ дээр.

²⁸Израиль айыыл чок, тускайлаң чурттап турар, Иаковтуң үре-салгалы турар чер элбек далган-тараалыг база виноград арагалыг, ооң дээри чаьс-шалыңны бадырып бээр.

²⁹Израиль, амыр-чыргалдыг сен! Сен ышкаш, Дээрги-Чаяакчының камгалап турары өске чон бар бе?! Дээрги-Чаяакчы – сеңээ дузалап турар дозуг-камгалал-дыр, сени өрү депшидер хылыш-тыр! Дайзыннарың сенден корткаш, чашпаалаар апаар, оларның бедик черлерин таптай базып каар сен!»

Ы. х. к. 34

Моисейниң мөчээни

¹ Моавтың ховуларындан Моисей Нево дагже, Иерихон хоорайның дужунда турар Фасги сынның шыпшык бажынче үне берген. Дээрги-Чаяакчы аңаа бүгү чуртту: Галаадтан Дан хоорайга чедир черни;

²Неффалимниң бүгү черин, Эфрем биле Манассияның черлерин база Иуданың бүгү черин мырыңай Барыын далайга чедир;

³Оон Негев ховузу, Пальмалар хоорайы Иерихондан Сигор хоорайга чедир Төгерик шынааны көргүскен.

⁴Оон Дээрги-Чаяакчы Моисейге: «„Бо черни силерниң үре-салгалыңарга бээр мен“ – деп Авраам, Исаак болгаш Иаков оларга бээр бооп даңгыраглаан черим бо-дур. Мен сеңээ ону караң-биле көөр органы бердим, ынчалза-даа сээң будуң ынаар киир баспас» – дээн.

⁵Дээрги-Чаяакчының чалказы Моисей аңаа, моав черге, Дээрги-Чаяакчының чугаалаанын ёзугаар мөчээн.

⁶Ону Бет-Фегор хоорайның дужунда шынаада, моав черде хөөржүткен база ооң чевээ кайда дээрзин бөгүнге чедир кым-даа билбес.

⁷Моисей 120 харлыында мөчээн, өлүрүнге чедир ооң карааның шоозу баксыраваан, күш-шыдалы сулараваан.

⁸Израиль чон Моавтың ховуларынга Моисейниң ажыын ажып, үжен хүн ыглап-сыктап келген. Моисейниң ажыын ажыырының хүннери эрте бээрге,

⁹бодунуң соон салгаар кылдыр Моисейниң томуйлап кааны Нуннуң оглу Иисус мерген угаанга бүргедипкен. Израиль чон аңаа чагыртып эгелээш, Дээрги-Чаяакчы Моисейге канчаар дужааганыл, ынчаар кылып турган.

¹⁰⁻¹¹Оон бээр Израильге Моисей ышкаш Бурганның медээчизи кажандаа турбаан. Дээрги-Чаяакчы ооң-биле удур-дедир көржүп, таныжар турган. Ол ону египет черже – фараонга, ооң дүжүметтеринге база бүгү египет чуртка удур бадыткал демдектери биле кайгамчык чүүлдер кылзын дээш – чорудупкан.

¹²Чүгле Моисей ындыг быжыг холдуг турган, чүгле ол ындыг коргунчуг чүүлдерниң шуптузун бүгү израиль чон көрүп турда кылып шыдаан.

Иисус

Иисус 1

Иисус – израиль чоннуң чаа баштыңы

¹Дээрги-Чаяакчының чалказы Моисейниң өлгениниң соонда, ооң дузалакчызы – Нуннуң оглу Иисуска Дээрги-Чаяакчы мынча дээн:

²«Мээң чалчам Моисей өлүп калды. Ам сен бүгү израиль чон-биле кады бо Иордан хемни кеже бер – Мээң бо чонга берип турарым чуртче чоруптуңар.

³Силерниң буттарыңар базар кандыг-даа черлерни, Моисейге азааным ёзугаар, Мен силерге бериптер мен.

⁴Силерниң чериңер кызыгаары ээн кургаг ховудан эгелээш, дуу Ливан дагларынга, улуг Евфрат хемге база барыын чүкте Улуг далайга чедир шөйлүр – хет чоннуң бүгү чуртун ээлээр силер.

⁵Бүгү назыныңда сеңээ удур кым-даа туржуп шыдавас болур. Моисей-биле кады чорааным ышкаш, сээң-биле база кады болур мен. Мен сени кагбас мен, сенден ойталавас мен.

⁶Кадыг-быжыг болгаш эрес-дидим бол. Сен бодунуң чонуңга Мээң оларның ада-өгбезинге бээр бооп даңгыраглааным бо черни ээлээр кылдыр хүлээдиң бээр сен.

⁷Чүгле кадыг-быжыг болгаш кончуг эрес-дидим бол. Мээң чалчам Моисейниң сеңээ чагааны хоойлуну бүрүнү-биле сагырын утпа. Ол хоойлудан оң-даа, солагай-даа талаже чайгылбас болзунза, сээң орууң каяа-даа ак болур.

⁸Ол хоойлуда бижээн сөстөрни аксыңдан дүжүрбейн, үргүлчү чугаалап чор. Ону дүн-хүн дивейн бодап, сагырын утпа – ынчан сээң чорууң чогуур болгаш орууң ажык болур.

⁹Сеңээ дужаадым чоп: кадыг-быжыг болгаш эрес-дидим бол, коргуп-сүртеве! Дээрги-Чаяакчы Бурганың каяа-даа сээң-биле кады боор».

¹⁰Иисус чоннуң удуртукчуларынга:

¹¹«Турлагны эргип кезээш, чонга: „Орукка чиир кылдыр аьш-чемден белеткеңер. Үш хонгаш, бо Иордан хемни кешкеш, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның силерге өнчү кылдыр берип турары черже ону ээлеп аары-биле чоруптар силер“» – деп чарлаарын дужааган.

¹²А Рувимниң, Гадтың аймактарынга база Манассияның аймааның чартыынга Иисус мынча дээн:

¹³«Дээрги-Чаяакчының чалчазы Моисейниң силерге чүнү чугаалаанын утпайн көрүңер: „Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар силерге бо черни бергеш, аңаа тайбың чуртталганы хайырлаан-дыр“.

¹⁴Ам силерниң кадайларыңар, ажы-төлүңер, мал-маганыңар маңаа, Иорданның бо талазынга, Моисейниң силерге берген черлеринге, артып калзын. А силер, дайылдажып шыдаар улус, чепсегленип алгаш, хадуңмаңарның оруун баштап, оларга дузалажыңар.

¹⁵Амдызында Дээрги-Чаяакчы оларга, силерге дег, тайбың чуртталганы хайырлаваан-дыр. Кажан олар Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның берип турары чуртун эжелеп аарга, чүгле ынчан силер эеп чанып келгеш, Дээрги-Чаяакчының чалчазы Моисейниң силерге бергени, Иордан хемниң чөөн талазында чуртту ээлеп ап болур силер».

¹⁶Олар Иисуска: «Сен чүү деп чарлык болур сен, шуптузун күүседир бис. Кайнаар барыңар деп дужаай-дыр сен, ынаар баар бис.

¹⁷Моисейни дыңнап чораанывыс дег, сени дыңнаар бис – чүгле Дээрги-Чаяакчы Бурганың, Моисей-биле кады чорааны дег, сээң-биле кады чоруур болза.

¹⁸Сээң чугааңны тоовас болгаш сээң дужаалыңны күүсетпес кижги бүрүзү өлүртүр. Сен чүгле кадыг-быжыг болгаш эрес-дидим бол!» – деп харыылааннар.

Иисус 2

Хананей херээженниң хайгыылчыларга дузалааны

¹Нуннуң оглу Иисус ийи хайгыылчыга: «Ол черни база Иерихон хоорайны шинчилеп көрүп эккелиңер» – деп чугаалааш, оларны Ситтимден бүдүү чорудупкан. Ийи хайгыылчы Иерихонче чорупкаш, Раав деп самын-садар херээженниң бажыңыга чедип келгеш, аңаа хонуп артып калганнар.

²Иерихоннуң хаанынга: «Бо дүне бистиң черивисти көрүп аар дээш, израильчилер мында чедип келген-дир» – деп дыңнадыптарга,

³хаан улузун Раавче чорудупкаш: «Сенде келген улусту биске үндүрүп бер. Олар бистиң чуртувусту көрүп аар дээш келген хайгыылчылардыр» – деп дужааган.

⁴Ынчалза-даа Раав ийи хайгыылчыны чажырыпкаш, хаанның улузунга: «Ийе, танывазым эр улус меңээ келгеш чорутту. Оларның кайыын келгенин билбедим.

⁵Караңгылай бергенде, хоорайның улуг хаалгазын хаар өйде, олар чоруй барды. Кайнаар чорупканын мен билбес мен. Дүрген, оларны сүрүп чоруптуңар: силер оларны тудуп аар силер!» – деп харыылаан.

⁶(Шынында хайгыылчыларны Раав бажың кырынче үндүргеш, чыып каан лён сыптарының адаанга чажырып каан турган.)

⁷Хаанның улузу Иорданче углаан оруктап хайгыылчыларны сүрүп чорупкаш, кезиг аксынга чедип келгеннер. Олар хоорайдан үнери билек, улуг хаалганы хаапкан.

⁸А хайгыылчылар чаа-ла удуур деп турда, Раав бажың кырынче үнүп келгеш, оларга мынча дээн:

⁹«Дээрги-Чаяакчы бистиң чуртувусту силерге берипкен деп билир мен. Бис шупту силерден коргуп тур бис. Черивистиң чурттакчыларының сузу бастынып тур!

¹⁰Силер Египеттен чоруп туруңарда, Дээрги-Чаяакчы силерниң орууңарга турган Кызыл далайны кургадыпкан деп дыңнадывыс. Оон

ыңай Иорданның ындында черниң ийи амор хааны – Сигон биле Огту узуткап кааныңарны база билир бис.

11 Ону дыңнап кааш, бистиң сузувус бастынып калган. Силерге ам кымдаа удурланып дидинмес. Чүге дээрге силерниң Бурганыңар Дээрги-Чаяакчы өрү дээрде-даа, куду черде-даа тергийдеп турар-дыр!

12-13 Мээң силерге энерел көргүскеним дег, шак ынчалдыр силер мээң төрелдеримге энерелден көргүзериңерни Дээрги-Чаяакчының ады-биле меңээ даңгыраглаңар. Мээң ада-иемни, акыларымны, угбаларымны, дуңмаларымны, оларның өг-бүлелерин – бистиң шуптувусту өлүмден чайладырының бадыткалдыг демдээн меңээ арттырып бериңер!»

14 Ынчан хайгыылчылар Раавка: «Силерниң амы-гыныңар дээш бис амы-тынывыс-биле харыылаар бис! Бир эвес силер бистиң дугайывыста кымга-даа чугаалавас болзуңарза, Дээрги-Чаяакчы биске бо черни бериптерге, бис сеңээ шынчы бооп, энерелден көргүзөр бис» – деп харыылааннар.

15 Ооң соонда Раав оларга соңга дамчыштыр хендир-биле туттунуп дүжеринге дузалашкан. (Ооң бажыңы хоорайның ханазының бир кезии турган – хоорайның ханазы ооң чурттаар чери турган чүве-дир.)

16 «Силерни сүрүп чоруткан улуска таварышпазы-биле, дагларже чоруптуңар. Ол улус чанып келгиже, аңаа үш хондур чаштынып туруңар, а ооң соонда бодуңарның орууңар-биле чоруптар силер» – деп, Раав оларга чагаан.

17 Кандыг таварылгада оларның берген даңгыраа күштүг болурун хайгыылчылар Раав-биле дугуржуп алганнар:

18 «Кажан бис бо чуртка чедип кээривиске, сен бо кызыл хендирни бисти үндүрүпкениң соңгаңга баглап аар сен. Бодуң бажыңыңга ада-иеңни, акы-дуңмаң болгаш бүгү төрелдериңни чыып аар сен.

¹⁹Бир эвес оларның кайы-бирээзи бажыңыңдан кудумчуже үне бээр болза, өлүмү дээш ол боду буруулуг болур. А бир эвес сээң бажыңыңга турган улуска израильчилер дээр болза, ынчан бурууну бис чүктээр бис.

²⁰А кым-бир кижиге бистиң дугайывыста чугаалаптар болзуңза, ооң соонда бо даңгыраавыс күш чок болур эвеспе».

²¹«Силерниң сөзүңер-биле болзун» – деп, Раав чөпшээрешкеш, хайгыылчыларны чорудупкан. Олар чоруй баарга, Раав соңгазынга кызыл хендирик баглап алган.

²²Сүрүп чораан улус орук дургаар дилээш, кымны-даа тыппайн чанып келгиге чедир, хайгыылчылар дагларже чоруй баргаш, аңаа үш хондур чаштынып турганнар.

²³Ооң соонда ийи хайгыылчы дедир чорупкан. Олар даглардан бадып, хемни кешкеш, Нуннуң оглу Иисуска чедип келгеш, олар-биле чүү болганын шуптузун аңаа чугаалап бергеннер.

²⁴«Дээрги-Чаяакчы бо бүгү чуртту биске берипкен-дир. Ооң чурттакчылары бистен аажок коргуп-сүртеп турар-дыр» – деп, олар Иисуска чугаалааннар.

Иисус 3

Иордан хемни кешкени

¹Эртен эрте Иисус бүгү израильчилер-биле кады Ситтимден шимчеп үнгеш, Иорданга чедип келген. Хемни кешпейн чыда, олар аңаа хонуп аар дээш турумчуп алган.

²Үш хонук эрткенде, удуртукчулар турлагны эргип,

³чонга мындыг дужаал үндүрүп, чарлааннар:
«Левит бараалгакчылар Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның чагыг-керээзиниң аптаразын алгаш, шимчеп үнүптерин көрүп кааш-ла, силер база шимчеп үнгеш, оларның соондан чоруптар силер.

⁴(Чүгле эмин эрттир чоокшулаваңар. Силерниң-биле ыдыктыг аптараның аразы 2000 кыры дурту хире хемчээлдиг болзун.) Шак ынчалдыр кайнаар баарын билип аар силер, чүге дээрге ооң мурнунда силер ол оруктап чоруп көрбээн болгай силер».

⁵Иисус чонга: «Ыдыктанып-арыгланып алыңар, чүге дээрге даарта Дээрги-Чаяакчы силерниң араңарга кайгамчык чүүлдер кылыр болгай» – деп дужааган.

⁶Ооң соонда Иисус: «Ыдыктыг аптараны алгаш, чонну баштап чоруптуңар» – деп бараалгакчыларга дужаарга, олар аптараны алгаш, чорупканнар.

⁷Ынчан Дээрги-Чаяакчы Иисуска: «Бөгүн Мен сени бүгү израиль чоннун мурнунга алдаржыдып эгелээр мен. Моисей-биле кады чорааным дег, Мен сээң-биле кады-дыр мен дээрзин олар билип каар.

⁸Ыдыктыг аптараны көдүрүп чоруур бараалгакчылар Иордан хемниң суун сүзүп кирипкеш, доктааптар кылдыр дужаалдан беривит» – дээн.

⁹Иисус израильчилерге: «Бээр чоокшулап чедип келгеш, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның сөзүн дыңнаңар!» – деп дужааган.

¹⁰Оон мынча дээн: «Дириг Бурган силер-биле кады деп чүвени база хананей, хет, хиввей, ферез, гергес, амор, иевус чоннарны силерниң мурнуңардан үндүр ойладыптар деп чүвени мындыг янзылыг билип каар силер.

¹¹Бүгү чер-делегейниң Чагырыкчызының чагыг-керээзиниң аптаразын силерниң мурнуңарда улус Иордан хемче аппарат чорлар.

¹²А силер Израильдиң аймактарындан он ийи кижиден шилип алып ужурлуг силер, аймак бүрүзүнден-не бир кижиден.

¹³Кажан бүгү чер-делегейниң Чагырыкчызы болур Дээрги-Чаяакчының аптаразын көдүрүп чоруур бараалгакчыларның буттары Иорданның

суун сүзүп кирери билек, ооң суу агымын соксадыптар, хемниң бажындан агып келген суг ханалаштыр туруптар».

¹⁴Чон турлагдан шимчеп үнгеш, Иорданны кежер дээш углапкан. Мурнунда бараалгакчылар ыдыктыг аптараны көдүрүп алган бар чытканнар.

¹⁵Тараа кезилдезиниң үези турган. Иордан хем ол үеде эриктерин ажыр үерлей берген турган чүве-дир. Ыдыктыг аптараны көдүргөн бараалгакчылар Иорданның суун сүзүп кириптерге, оларның буттары сугга дээри билек,

¹⁶хемниң бажындан аккан суг элээн ырак черге, Царган чоогунда Адам хоорайга ханалаштыр турупкан. А хемниң адаанда суг Дус далайже (азы Арава далайынче) углай ага берген.

¹⁷Чон Иордан хемни Иерихоннуң дужундан кеже берген. Дээрги-Чаяакчының чагыг-керээзиниң аптаразын көдүргөн бараалгакчылар хемниң кургап калган дүвүндө чайгылыш чок турганнар. Израильчилер шупту өске талакы эрикче кеже бергиже дээр, хем кургаг чыткан.

Иисус 4

Тураскаал даштары

¹Бүгү чон Иордан хемни кежип келгенде, Дээрги-Чаяакчы Иисуска:

²«Аймак бүрүзүнден-не бир-бир кылдыр он ийи кижиден шилип алыңар.

³Оларга Иордан хемниң дүвүнден, бо бараалгакчыларның чайгылыш чок турар черинден, он ийи даш ап аарын дужааңар. Ол даштарны алгаш, хонар чериңерге аппарып алыңар» – дээн.

⁴Иисус израильчилерниң аразындан он ийи кижини (аймак бүрүзүнден-не бир-бир кылдыр) шилип алгаш,

⁵оларга мынча дээн: «Дээрги-Чаяакчы
Бурганыңарның аптарының мурнунче, хемниң ортузунче чеде

бериңер. Кижн бүрүзү оон бодунуң эктинге бир даштан салып алгаш, чорупсун – Израильде чеже аймак барыл, ынча дашты ап алыңар.

⁶Ол даштар силерге тураскаалдыг демдек болзун. Келир үеде ажы-төлүңер силерден: „Бо чүү даштарыңарыл?“ – деп айтырза,

⁷оларга Дээрги-Чаяакчының чагыг-керээзиниң аптаразын Иордан хемни кежирип чыдырда, ол хемниң агымы канчаар соксай бергениниң дугайында чугаалап бээр силер. Ынчангаш бо даштар израильчилерге ол болушкуннуң дугайында мөңге шагда тураскаал болур».

⁸Израильчилер Иисустуң дужааганын ёзугаар кылганнар: Иисуска Дээрги-Чаяакчының чугаалааны-биле, израильчилерниң аймак санынга дүүштүр Иордан хемниң дүвүнден он ийи дашты алгаш, хонар черге эккеп салып алганнар.

⁹Иисус өске он ийи дашты алгаш, ыдыктыг аптараны көдүрүп чораан бараалгакчыларның буттарының баскан черинге салып каан. Ол даштар бо хүннерде-даа ында чыдар.

¹⁰Дээрги-Чаяакчының Иисусту дамчыштыр чонга дужаалы (Моисейниң Иисуска чагаан бүгү чүүлү) күүсеттингиже чедир, ыдыктыг аптараны көдүрүп чораан бараалгакчылар Иордан хемниң ортузунга турганнар. А чон өске талакы эрикче дүрген кеже берген.

¹¹Шупту улус хемни кеже бээрге, Дээрги-Чаяакчының аптаразын көдүрген бараалгакчылар чонну катап баштап алгаш чорупкан.

¹²Рувимниң болгаш Гадтың аймактары база Манассияның аймааның чарты, Моисейниң оларга чугаалап турганы дег, чепсегленип алгаш, израильчилерни баштап чоруп органнар.

¹³Дайылдажырынга белен 40 000 хире аг-шериг Дээрги-Чаяакчының хайгааралы-биле Иерихон ховузунче чоруп орган.

¹⁴Дээрги-Чаяакчы ол хүн Иисусту израильчилерниң мурнунга алдаржыдып каан. Оон эгелээш, олар Моисейни ханы хүндүлээр турганы дег, Иисусту бүгү назынының иштинде хүндүлээр апарганнар.

¹⁵⁻¹⁶Дээрги-Чаяакчы Иисуска: «Чагыг-керээниң аптаразын көдүрүп чоруур бараалгакчыларга: „Хемден үнүп келиңер!“ – деп чугаала» – дээрге,

¹⁷Иисус бараалгакчыларга: «Хемден үнүп келиңер» – деп дужааган.

¹⁸Дээрги-Чаяакчының чагыг-керээзиниң аптаразын көдүрүп чораан бараалгакчылар хемден үнүп келгеш, кургаг черни базары билек, хемниң суу биеэги хевээр эриин ажыр агып эгелээн чүве-дир.

¹⁹Бир айның онгу хүнүндө израильчилер Иордан хемни кешкеш, Иерихоннуң чөөн талазында Галгалга турлагжып алганнар.

²⁰Иордан хемден ап алганы он ийи дажын Иисус Галгалга тургузуп кааш,

²¹израильчилерге мынча деп чугаалаан: «Келир үеде силерниң ажы-төлүңер: „Бо чүү даштарыл?“ – деп айтырза,

²²силер оларга бо Иордан хемни израиль чон кургаг черлеп канчаар кежип келгениниң дугайын чугаалап бээр силер.

²³Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар хемни кеже бергижеңерге чедир, силерниң орууңарда Иордан хемниң суун кургадыпкан болгай. Бурганның Кызыл далайның суун, бис кеже бергижевиске чедир, кургадыпканы дег, Ол силерге шак-ла ынчаар дузалады чоп.

²⁴Черниң бүгү чоннары Дээрги-Чаяакчының холунуң кайы хире күштүүн билзин дээш, ол бүгү чүүл болган-дыр. Ол ышкаш силерниң Бурганыңар Дээрги-Чаяакчы кажан кезээде Оон коргуп чорууруңарны күзеп турар».

Иисус 5

¹Иорданның барыын чүгүн чурттаан амор хааннар болгаш далай чоогу чурттуг хананей хааннар шупту Дээрги-Чаяакчы Иордан хемниң суун, израильчилер ону кеже бээр кылдыр, кургадып соолдурупканының дугайында медээни дыңнааш, кортканындан сузу бастынып калган. Израильчилер-биле олар ам туржуп диттикпээн.

**Галгалга кыртыжап демдектээшкин болгаш Хосталыышкын
байырлалын демдеглээни**

²Ол өйде Дээрги-Чаяакчы Иисуска: «Чидиг бижектерден кылып алгаш, израиль чоннуң аразында кыртыжадып демдектетпээн улус-биле ёзулалды кылып каг» – дээн.

³Иисус чидиг бижектер кылып алгаш, израильчилерниң эр улузун Аралот деп тейге кыртыжап демдектеп каан.

⁴Иисустуң кыртыжап демдектээшкин ёзулалын кылганының чылдагааны мындыг чүве-дир. Дайылдажып шыдаар эр улус шупту Египеттен үнгеш, ээн кургаг ховуга чорааш, орук ара өлгүлөп калган.

⁵Египеттен үнген бүгү эр улус кыртыжадып демдектедип алган турган, а ээн кургаг ховуга Египеттен көжүп турган үезинде төрүттүнген эрлер кыртыжадып демдектетпээн турган.

⁶Израильчилер ээн кургаг ховуга дөртөн чыл иштинде көжүп чоруп турган. Олар Дээрги-Чаяакчыны тооп дыңнаваан боорга, Ол: «Мээң силерниң ада-өгбеңерге бээр бооп даңгыраглааным чуртту – сүт биле ары чигири агып чыдар байлак черни – кажан-даа көрбес силер» – деп оларга даңгыраглаан. Ынчангаш Египеттен үнген соонда, дайылдажып шыдаар турган эр улус шупту ол үе дургузунда мөчээн.

⁷Өлгеннерниң орнунга Дээрги-Чаяакчы оларның оолдарын өстүрүп каарга, ам Иисус оларны кыртыжап демдектеп кааны ол-дур. Көжүп турган үезинде оларны кыртыжаваан болганда, олар шупту кыртыжап демдектеттинмээн болган-дыр.

⁸Шупту эр улусту кыртыжап демдектээн соонда, олар турлаанга экириирин манап турда,

⁹Дээрги-Чаяакчы Иисуска: «Бөгүн Мен силерден Египеттиң бужарын адырып кагдым!» – дээн. Ынчангаш ол черни бөгүнге чедир Галгал деп адаар чүве-дир.

¹⁰Израильчилер Галгалга турлагжып алгаш, айның он дөрт дугаар хүнүнде, кежээ, Иерихоннуң ховузунга Хосталышкын байырлалын демдеглээннер.

¹¹Олар байырлалдың дараазында хүнүнде ол черде өзүп үнүп турар чимис, ажыткы-биле хөөтпейн хаарган далган база хооруп каан тараа чип турганнар.

¹²Ол черде өзүп турар чимистерни чип эгелээн хүнден бээр манна көзүлбестей берген. Израильчилерге манна ооң соонда көзүлбестээн – ол чылын олар ханаан черниң дүжүдү-биле чемненип турганнар.

Иерихонну эжелеп алганы

¹³Иисус бир катап Иерихоннуң чоогунга тургаш, холунда хылыш тудуп алган кижичи көрүп кааш: «Бистиң киживис сен бе азы дайзынывыс сен бе?» – деп айтырган.

¹⁴«Чок, мен дээрге Дээрги-Чаяакчының аг-шерииниң баштыңчызы-дыр мен. Ынчангаш мен мында келдим» – деп, ол харыылаан. Иисус черге чедир мөгейгеш: «Мээң дээргим чалчазы меңээ чүнү чугаалаар ирги?» – деп айтырган.

¹⁵Дээрги-Чаяакчының шерииниң баштыңчызы: «Будуңда кеткен идиктериң уштуп ал. Сээң турар чериң ыдыктыг-дыр» – деп аңаа чугаалаан. Иисус ынчалдыр кылган.

¹⁶Иерихон хоорайның хаалгазы ол өйде хаашкынныг болгаш дүкчүглүт турган. Израильчилерден коргар болгаш, кым-даа хоорайдан үнмээн, хоорайже кирерин кымга-даа чөпшээревейн турган.

Иисус 6

¹Ынчан Дээрги-Чаяакчы Иисуска: «Иерихон хоорайны база ооң хаанын аг-шерии-биле кады сээң холуңга хүлээдип тур мен.

²Бүгү шериглериңер Иерихонну долгандыр алды хүн дургузунда хүнде-ле бир катап эргип турзун.

³Ол ышкаш ыдыктыг аптараның мурнунга чеди бараалгакчы мыйыс эдискилер тудуп алгаш кылашташсын. А чедиги хүнде хоорайны чеди катап долгандыр кылаштаңар, бараалгакчылар эдискилерни үрүп чорзуннар.

⁴Кажан мыйыс эдискилерни үрүп эгелээрге, бүгү чон ону дыңнап кааш, кончуг ыткыр кылдыр алгырышсын. Ынчан хоорайның ханазы буступ каар, силер турган черлериңерден-не хоорайже кире бээр силер» – деп чугаалаан.

⁵Нуннуң оглу Иисус Бурганның бараалгакчыларын кыйгырткаш: «Дээрги-Чаяакчының чагыг-керээзиниң аптаразын көдүрүп алыңар. Чеди бараалгакчы аптараның мурнунга мыйыс эдискилер тудуп алгаш кылашташсын» – дээн.

⁶А чонга Иисус: «Барып, хоорайны эргээш келиңер. Чепсектиг улус Дээрги-Чаяакчының аптаразының мурнунга чорзун» – дээн.

⁷Иисус чонга ындыг дужаалды бериптерге, чеди бараалгакчы эдискилерин тудуп алгаш, Дээрги-Чаяакчының хайгааралының адаанда кылаштажып, эдискилерин үрүп чорупкан. Оларның соондан Дээрги-Чаяакчының чагыг-керээзиниң аптаразын аппарат чыткан.

⁸Эдискилер үрген бараалгакчыларның мурнунда чепсектиг шериглер, а аптараның соо-биле чон чоруп орган. Олар чоруп олурда, эдискилерниң ыды дыңналып турган.

⁹Иисус чонга мынча деп айтышкын берген: «Мен силерге дужааваан шаамда, ытташпаңар, үн үндүрбеңер, силерниң аксыңардан чаңгыс-даа сөс үнмезин. „Алгыржыңар!“ дээримге, чүгле ынчан алгыржып эгелээр силер».

¹⁰Ындыг янзылыг Дээрги-Чаяакчының аптаязы хоорайны бир долгангаш, турлагже ээп келген. Чон турлагга бир хонган.

¹¹Дараазында хүн Иисус эрте туруп келгенде, бараалгакчылар Дээрги-Чаяакчының аптаязын алгаш чорупканнар.

¹²Чеди бараалгакчы Дээрги-Чаяакчының аптаязының мурнунда мыйыс эдискилерни үрүп бар чыткан. Оларның мурнунда – чепсектиг шериглер. Ыдыктыг аптараның соо-биле чон чоруп орган. Олар чоруп олурда, эдискилерниң ыды дыңналып турган.

¹³Ындыг янзылыг ийиги хүн база хоорайны бир катап долгангаш, турлагже ээп келгеннер. Алды хүн иштинде ынчалдыр кылганнар.

¹⁴Чедиги хүнде даң хаяазында тургаш, ол-ла чыскаал-биле хоорайны чеди катап долгандыр эргээннер. Чүгле ол хүн хоорайны чеди катап долганганнар.

¹⁵Бараалгакчылар чеди дугаарында эдискизин этсирге, Иисус чонга: «Алгыржыңар, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы хоорайны силерге хүлээдиң берген-дир! – дээн. –

¹⁶Бо хоорайны болгаш ында бар бүгү-ле чүвени Дээрги-Чаяакчыга кезээ мөңгеде тураскаадып, бүрүнү-биле узуткаар ужурлуг бис. Чүгле Раав деп аттыг самын-садар херээжен болгаш ооң бажыңында турар шупту улус дириг артсын. Чүге дээрге ол бистиң чорудупкан хайгыылчыларывысты чажырыпкаш, камгалап каан.

¹⁷Оваарымчалыг болуңар, Бурганга тураскаадыр ужурлуг чүвелерден чүнү-даа албаңар. Оон башка силер израиль турлагга хай-халап болгаш каргыш ээкээр силер.

¹⁸Бүгү алдын, мөңгүн база хүлер, демир эт-херекселдер – Дээрги-Чаяакчыга хамааржыр ыдыктыг чүүлдер-дир. Оларны Дээрги-Чаяакчының шыгжамырынче суп каар ужурлуг силер».

¹⁹Израиль чон ыткыр алгыржып, бараалгакчылар эдискилерин этсип эгелээн. Эдискилерниң үнүн дыңнап кааш, чон дыка ыткыр алгыржып

эгелээрге, хоорайның ханазы буступ кээп дүшкен. Ынчан израиль чон бүгү таладан шургууп киргеш, хоорайны эжелеп алган.

²⁰Хоорайда дириг чүү-ле бар болдур, шуптузун хылыш-биле кыргып-хыдып каапкан: эр-херээжен, кырган-чалыы кижилерни, бода, шээр малды, элчигеннерни...

²¹Ол черге хайгыыл кылып чораан ийи кижиге Иисус: «Демги самын-садар херээженниң бажыңыга баргаш, ону бүгү төрелдери-биле кады хоорайдан үндүрүп эккелиңер. Даңгырааңарны күүседиңер» – дээн.

²²Хайгыылчы оолдар Раавтың бажыңыга баргаш, ооң бодун, ада-иезин, акы-дуңмазын, бүгү төрелдерин израильчилерниң турлааның даштынче аппаратаннар.

²³А хоорайны болгаш ында бар чүвени дөгerezин өрттедипкеннер. Чүгле алдын, мөңгүн база хүлер, демир эт-херекселди Дээрги-Чаяакчының өргээзинче шыгжап суп кааннар.

²⁴А Раав деп самын-садар херээженни, ооң бүгү төрел-дөргүлүн Иисус диригге арттырып каан, чүге дээрге Раав Иисустуң Иерихонче чорудупканы хайгыылчыларын чажырыпкаш, камгалап каан. Раавтың салгалы бо хүннерде-даа израильчилерниң аразында чурттап чоруур.

²⁵Ол өйде Иисус мындыг каргыштыг сөстөрни чугаалаан: «Иерихон хоорайны катап тургузар кижини Дээрги-Чаяакчыга каргаттырар! Хоорайның таваан салгаш, дун оглун оскунар! Ооң хаалгазын тургузуп каггаш, хеймер оглун оскунар!»

²⁶Дээрги-Чаяакчы Иисус-биле кады турган. Иисустуң ат-алдары бүгү чуртта тарай берген.

Иисус 7

Аханның бачыды

¹Ынчалза-даа израильчилер Бурганга тураскааткан чүүлдерге удур кем-буруу үүлгеткен: Иуданың аймаандан Ахан деп кижини ол чүүлдерден бир-ле чүвени ап алган. (Ахан дээрге Харминиң оглу, Харми Завдийниң

оглу, Завдий Зерахтың оглу турган.) Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы израильчилерге килеңнеп ажынган.

²Иисус бодунуң улузун Иерихондан Вефилдиң чөөн талазында Бет-Авенниң чоогунда турар Гай деп хоорайже чорудупкан. «Барып, ол черни билип эккелиңер» – деп, улузунга ол дужааган. Олар баргаш, ол черни көрүп алгаш келгеш,

³Иисуска: «Бүгү чоннуң ынаар барган херээ чок-тур. Баштай чүгле ийи-үш муң хире кижиге баргаш, Гайны эжелеп алзын. Ында улус эвээш-тир. Бүгү чонувусту түрөткөн ажы чок боор» – дээннер.

⁴Гайже 3000 хире израильчи дайылдажып чорупкан, ынчалза-даа олар гайжылардан дезер ужурга таварышкан.

⁵Гайжылар израильчилерни хоорайның эжик-хаалгазындан Севаримге чедир сүрүп, дагның эдээнге оларны чылча шапкаш, үжен алды хире кижини өлүрүп кааннар. Ол болушкундан израильчилерниң сузу бастынып, холу салдына берген.

⁶Иисус муңгаралдан хевин ора соп каапкаш, Дээрги-Чаяакчының аптаразының мурнунга черже доңгайып кээп дүшкеш, кежээге чедир аңаа чыткан. Иисус-биле кады Израильдиң баштыңнары база ынчалганнар, баштарынче довурак бызап алганнар.

⁷Ынчан Иисус: «Аа халак, Дээрги-Бурган-Чаяакчы! Чүге Сен бо чонну Иордан хемни кежирдиң? Бисти амор чонга узуткадыр дээш бе? Ооң орнунга бис Иордан хемниң ындынга артып каар чүвевисти!»

⁸Дээргим! Израильчилер дайзыннарындан дезипкениниң соонда, мен ам чүнү чугаалаар мен?

⁹Хананей чон болгаш ол черниң өске-даа чурттакчылары ол дугайында дыңнааш, бисти бүзөөлөпкеш, чер кырындан адывысты чидир узуткап каары ол-дур! Ооң соонда Сээң улуг ат-алдарың канчаарыл?» – деп айтырган.

¹⁰Дээрги-Чаяакчы Иисуска мынча деп харыылаан: «Туруп кел, чүге мында доңгайып кээп дүшкен чыдарың ол?»

¹¹Израиль чон бачыт үүлгеткеш, Мээң олар-биле чарганым дугуржулганы үреп каан. Олар Меңээ тураскааткан чүвени оорлап алгаш, ооң дугайында ытташпайн, боттарының эт-севиниң аразында чажырып алган-дыр!

¹²Ынчангаш израильчилер боттарының дайзыннарынга удур туржуп шыдавайн, дезипкен. Чүге дээрге олар боттары каргышка таварышкан. Бир эвес силер Меңээ тураскааткан чүвени узуткап, бодуңардан ыратпас болзуңарза, моон соңгаар Мен силер-биле кады болбас мен.

¹³Туруп келгеш, чонну арыглап, ыдыкта. Оларга мону дамчыдып чугаала: даартагы хүнге белеткенип, ыдыктанып-арыгланып алыңар. Чүге дээрге Израильдиң Бурганы – Дээрги-Чаяакчы: „Израиль чон, силерде Меңээ тураскааткан чүве бар-дыр! Силер ол чүведен адырлып албаан шааңарда, дайзыныңарга удур туржуп шыдавас болур силер“ – деп чугаалаан.

¹⁴Даарта эртен маңаа аймактар аайы-биле шупту чедип келиңер. Дээрги-Чаяакчы кайы аймакче айтыптар болдур, олар төрел бөлүк аайы-биле чедип келзин. Дээрги-Чаяакчының айытканы төрел бөлүк аалдар аайы-биле чедип келзин. Дээрги-Чаяакчының айытканы аалдан эр улус шупту чедип келзин.

¹⁵Кымдан Дээрги-Чаяакчыга тураскааткан чүвелер тыптыр болдур, Дээрги-Чаяакчы-биле чарган керээни үреп, бужар херек кылганы дээш, ол кижини аңаа хамааржыр бүгү чүве-биле кады өрттеттирер ужурлуг!»

¹⁶Даартазында эртен эрте Иисус израильчилерни аймак аайы-биле аңаа чедип кээрин дужаарга, Бурган Иуданың аймаанче айыткан.

¹⁷Иуданың төрел бөлүктөринге чедип кээрин дужааган – олар чедип кээрге, Бурган Зерахтың төрел бөлүүнче айыткан. Иисус Зерахтың

төрөл бөлүүнден эр улуска чедип кээрин дужаарга, Бурган Завдийже айыткан.

¹⁸Завдийниң аалында эр улусту келдиртип аарга, Иуданың аймаандан Зерахтың үре-салгалы, Завдийниң оглу Хармийниң Ахан деп оглунче айыткан.

¹⁹Ынчан Иисус Аханга: «Оглум! Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчыны алдаржыдып, чүнү үүлгеткениңни менден чажырбайн, сөглөп бер» – дээн.

²⁰Ахан Иисуска: «Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчының мурнунга бачыт кылганым шын. Ол мынчаар болган чүве.

²¹Олчалап алганывыс чүүлдерниң аразындан Сеннаардан келген бир чараш хепти база 200 шекел мөңгүннү, 50 шекел деңзилиг алдынны көрүп кааш, алыксааш, ап алдым. Ол чүвелерни шуптузун майгын иштинде черде чажырып каан мен, мөңгүн эң-не адаанда чыдар чүве» – деп харыылаан.

²²Иисус бодунуң айбычыларын Аханның майгынынче чорудупкан. Олар ынаар далаш-биле маңажып чеде бергеш, чажырып каан чүвелерни майгындан тып алганнар; мөңгүн эң-не адаанда чыткан.

²³Майгындан ол бүгүнү алгаш, Иисуска болгаш израильчилерге эккеп, Дээрги-Чаяакчының мурнунга салып бергеннер.

²⁴Ооң соонда Иисус болгаш бүгү израильчилер Зерахтың үре-салгалы Аханны ап алганы мөңгүнү, хеви, алдыны-биле; оолдары, уруглары-биле; шээр болгаш бода малдары-биле, элчигеннери-биле; майгыны база бүгү-ле эт-севи-биле Ахор шынаазынче аппаратаннар.

²⁵«Чүге сен биске хай-халап эккелдиң? – деп, Иисус аңаа чугаалаан. – Бөгүн сеңээ Дээрги-Чаяакчы хай-халапты көргүзер!» Ынчан израильчилер шупту Аханны даш-биле өлүр соп каапканнар. Ол шынааже эккелген улузун болгаш мал-маганны израильчилер дөгerezин даш-биле өлүр соп каапкаш, өрттедипкеннер,

²⁶а оларның кырындан даштар хорумнап кааннар – ол улуг хорум бо хүннерде-даа ында бар. Ооң соонда Дээрги-Чаяакчының килеңи оожургаан. Ынчангаш ол черни бо хүннерге чедир Ахор шынаазы деп адаар чүве-дир.

Иисус 8

Гайны эжелеп алганы

¹Дээрги-Чаяакчы Иисуска: «Дайылдажып шыдаар бүгү чонну чыып алгаш, Гайже чорувут. Коргуп сүрээдеве! Сээң холуңга Мен Гайның хаанын, ооң чонун, ооң хоорайын болгаш бүгү черин хүлээдип берип тур мен.

²Иерихонну канчалган сен, Гайны болгаш ооң хаанын шак-ла ынчалдыр аажыла. Бо удаада Гайдан олчаны болгаш малды бодуңарга ап болур силер. Хоорайның артыгы талазынга кедегден тургузуп ал» – дээн.

³Иисус дайылдажып шыдаар бүгү чон-биле Гайже чорупкан. Ол 30 000 эрес-дидим дайынчыны шилээш, дүне оларны мурнай чорудуп,

⁴мынча деп дужааган: «Көрдүңер бе, хоорайның артыгы талазынга кедег тургузар силер. Хоорай чанындан ыраваңар, силер шупту белен туруңар!

⁵А мен арткан улузум-биле хоорайга чеде бээр мен. Ол хоорайның чурттакчылары, мооң мурнунда дег, биске удур тулчуп үнүп кээрге, олардан дезиптер бис.

⁶„Ынчан дег, болар бистен дезип турлар“ деп бодааш, олар бисти сүрүптер. Ынчалдыр хоорайдан оларны ырадып аппаар бис. Кажан бис дезиптеривиске,

⁷силер кедегден туруп келгеш, хоорайны эжелеп аар силер. Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар хоорайны силерниң холуңарга хүлээдип бээр.

⁸Хоорайны эжелеп алгаш, ону өрттедиптиңер, Дээрги-Чаяакчының сөзүн ёзугаар кылыңар. Көрдүңер бе, Мээң силерге дужаалым мындыгдыр».

⁹Иисустуң чагаанын ёзугаар олар кедег тургузуп алгаш, Вефил биле Гайның аразынга, Гайның барыын талазынга, доктаап алганнар. А Иисус ол дүне шериглерниң аразынга хонган.

¹⁰Эртен эрте Иисус чонну хынап көргөш, Израильдиң баштыңнары-биле кады оларны баштап алгаш, Гайже чорупкан.

¹¹Дайылдажып шыдаар бүгү улус Иисус-биле кады хоорайга чоокшулап чеде бергөш, ооң чоогунга, соңгу талазынга доктаап алган. Оларның турлаа биле Гай хоорайның аразында шынаа бар турган.

¹²А Иисус 5000 хире кижини шилип алгаш, оларны Вефил биле Гайның аразынга, хоорайның барыын талазынга кедегге тургузуп каан.

¹³Бүгү чон хоорайның соңгу талазынга туруп алган, а кедегге орган улус хоорайның барыын талазында турган. Ол дүне Иисус шынааның ортузунга чедип келген.

¹⁴Гайның хааны ону көрүп кааш, эртен эрте хоорайның чурттакчыларын Иордан шынаазының баарында тодаргай черже дүрген үндүрүпкөш, израильчилерге удур тулчуп кирипкен. Хоорайның арты талазында кедег тургузуп каанын Гайның хааны билбээн.

¹⁵Иисус болгаш бүгү израиль чон, аштырган улус дег, ээн кургаг ховуже аткаар дезип эгелээннер.

¹⁶Гайжылар хоорайның бүгү чонун дайзыннарны сүреринче кыйгырган. Иисусту сүрер дээш, олар хоорайдан ырап келгеннер.

¹⁷Гайда болгаш Вефилде чаңгыс-даа эр кижини артпаан, шупту израиль чонну сүрүп чорупкан. Ону сүрер дээш, хоорайның хаалгазын ажык каапканнар.

¹⁸Ынчан Дээрги-Чаяакчы: «Холунда чепсээңни Гайже угландыр айтывыт. Ол хоорайны сээң холуңга хүлээдип берип тур мен!» – дээрге, Иисус бодунуң холунда чепсээн ынаар угландыр айтыптары билек,

¹⁹кедегге турган дайынчылар халдап кирипкеннер. Олар хоорайже шургуп киргеш, эжелеп алган дораан-на ону өрттедипкеннер.

²⁰Гайның чурттакчылары хая көрнүп келгеш, хоорайының өрттенип турарын көрүп кааннар – ыш дээрже шөйлүп үнүп турган! Гайжыларның кайнаар-даа баар харыы чок апарган, чүгө дээрге ээн кургаг ховуже дезип бар чыткан израильчилер хая көрнүп келгеш, ам оларже удур халдап эгелээн.

²¹Иисус болгаш бүгү израиль чон кедегге турган улузунуң хоорайны эжелеп алганын билип кааш, хоорайның кырында ышты эскерип, ол-ла дораан дедир ээпкеш, гайжыларже удур халдап эгелээннер.

²²Кедегге турган дайынчылар оларга уткуштур хоорайдан үнүпкен. Ынчалдыр израильчилер боттарының дайзыннарын дезип-даа, дириг артып-даа шыдавас кылдыр бүзээлепкеш, чаңгыс-даа кижидиригге арттырбайн, чылча шаап кааннар.

²³А Гайның хаанын диригге тудуп алгаш, Иисуска эккелгеннер.

²⁴Оларны сүрүп чораан Гайның дайынчыларын ээн кургаг ховуга чаңгыс-даа кижидиригге арттырбайн чылча шапканының соонда, израильчилер хоорайга келгеш, ында арткан улустуң дөгөрезин хылыш-биле узуткап каапкан.

²⁵Ол хүн Гайның өлгөн эр, херээжен чурттакчыларының саны 12 000 кижидиригге болган.

²⁶Гайга чурттап чораан кижилерни шуптузун узуткаваан шаанда, Иисус холунда чепсээн черле салбаан.

²⁷Хоорайдан тыпкан олчазын болгаш мал-маганны Дээрги-Чаяакчының Иисуска дужааганын ёзугаар, израильчилер боттарынга ап алганнар.

²⁸Хоорайны Иисус өрттедипкен – ол мөңгеде хорум даштарже шилчий берген. Амгы үеде-даа ол ындыг хевээр чыдар.

²⁹Гайның хаанын Иисус ыяшка азып каан. Хаанның мөчү-сөөгүн кежээге дээр ыяшка азып каан турган, а хүн ажар өйде ону дүжүргеш, хоорайның хаалгазының аксынче октаптарын Иисус дужааган. Ооң кырынче эңмежок улуг даштарны хорумнап каапкан. Ол хорум бо хүннерде-даа ында турар чүве-дир.

Ыдыктыг хоойлуну номчааны

³⁰Ынчан Иисус Гевал даанга Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчыга өргүл салыр бедигээшти тудуп каан.

³¹Дээрги-Чаяакчының чалказы Моисейниң израильчилерге чагып кааны, Моисейниң хоойлу номунда бижиттинген – хоюглап дүрбүвээн (демир херексел аңаа дегбээн) даштардан кылган бедигээш ол чүве-дир. Ол бедигээшке Дээрги-Чаяакчыга бүрүн өрттедир өргүлдү база эп-найырал өргүлдөрин салып турган.

³²Ол черге, израильчилер көрүп турда, Иисус элээн каш даштарга Моисейниң бижээн хоойлу номунуң хоолгазын бижип каан.

³³Бүгү израильчилер – үндезин израиль чон база оларга катчып келген даштыкы улус – баштыңнар, удуртукчулар база шииткекчилер-биле кады Дээрги-Чаяакчының чагыг-керээзиниң аптаразының ийи талазынга туруп алганнар. Оларның бир чарты – Гаризим даг дужунда, өскелери – Гевал даг дужунда турганнар. Оларның ортузунда ыдыктыг аптараны көдүрер хүлээлгелиг левит бараалгакчылар турган. Бо бүгү Дээрги-Чаяакчының чалказы Моисейниң чонну алгап-йөрээр дээш мооң мурнунда үндүрген дужаалын ёзугаар болган чүве-дир.

³⁴Ооң соонда Иисус хоойлу номунда бижип каан бүгү чүвени – йөрээшкинни-даа, каргышты-даа – шуптузун номчаан.

³⁵Израильдин чыгып келген бүгү чонунга – херээженнерге, ажы-төлге, даштыкы улуска-даа – Моисейниң чагыгларының шуптузун, чаңгыс-даа сөс эрттирбейн, Иисус номчуп берген.

Иисус 9

Гаваончуларның кажарлааны

¹Иордан хемниң барыын талазында дагларда, шат черлерде база Ливанга чедир Улуг далайның эриин дургаар чурттаан бүгү хааннар ол болуушкуннарны дыңнап каарга, хет, амор, хананей, фerez, хиввей база иевус чоннар

²Иисус биле Израильге удур демниг чаалажыры-биле каттыжып алганнар.

³А Гаваон хоорайның чурттакчылары Иисустуң Иерихон биле Гайны канчапканын дыңнааш,

⁴аңаа удур кажар арга ажыглаар деп бодап алганнар. Олар орукче мынчалдыр үнүпкеннер: аъш-чем хүнезинненип алгаш, элчигеннеринге орбак-самдар шоодайлар дергилеп алгаш, орбак-самдар, чамашкылыг хөм көгээржиктерге арагалар куткаш, арттынып алганнар.

⁵Олар эрги, катап-катап уддургулап каан идиктер, элеп орлуп калган хептер кеткилеп алганнар. Хүнезинненип алган хлеви кургаг, тоглап турар болган.

⁶Ынчалдыр олар израильчилерниң Галгалда турлаанда Иисуска болгаш израиль чонга чедип келгеш: «Бис ырак черден келдивис. Бистиң-биле тайбың керээзин чарып алыңар» – дээн.

⁷Израильчилер хиввей уктуг гаваончуларга: «Силер-биле канчап керээ чарар улус бис? Силер та бистиң чоогувуста чурттап турар улус силер?» – деп харыылааннар.

⁸Олар Иисуска: «Бис сээң кулдарың-дыр бис» – дээннер. Иисус олардан: «Кымнар силер, кайыын келдиңер?» – деп айтырган.

⁹Гаваончулар: «Бис, сээң кулдарың, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның ат-алдарын дыңнааш, дыка ырак чурттан келдивис. Бис Ооң алдарының дугайында, Египетке кылган херектериниң дугайында шуптузун дыңнадывыс.

¹⁰Иорданның ындыы талазында амор чоннуң ийи хаанын – Эсевоннуң хааны Сигонну база Астаротка чурттап чораан Васанның хааны Огту – Дээрги-Чаяакчының канчапканын дөгerezин дыңнадывыс.

¹¹Ол бүгүнү дыңнааш, чуртувустуң баштыңнары болгаш чаңгыс чер чурттугларывыс биске мындыг даалга бердилер: „Аыш-чемден хүнезинненип алгаш, ол чонче чоруптуңар. ‘Бис силерниң кулдарыңардыр бис’ – деп оларга барып чугаалаңар. Ынчангаш бистиң-биле тайбың керээзин чарып алзыннар“.

¹²Силерже чоруур дээш, хүнезин белеткеп турувуста, бо хлевивис чылыг хевээр турду. Ам ол кургааш, тоглап турар апарган-дыр.

¹³Арагалыг көгээржиктер бо-дур. Кажан оларны долдуруп ап турувуста, чаа турдулар, а ам орлугулап калганы ол-дур. Бистиң идик-хевивис безин узун орукка элеп, самдарарып калды» – дээннер.

¹⁴Израильчилер оларның аыш-чемин амзап көргеннер, а Дээрги-Чаяакчыдан чөпшээрел айтырбааннар.

¹⁵Иисус олар-биле тайбың керээзин чарып алгаш, оларның амы-тынын кадагалаар бооп аазаан. Ниитилелдиң нояннары база ол керээни үревезин даңгыраглааннар.

¹⁶Керээ чарып алганындан бээр үш хүн эрткенде, израильчилер ол улусту боттарындан ырак эвесте чурттап турар кожалары деп билип кааннар.

¹⁷Израильчилер орукче үнүпкеш, үш дугаар хүнүнде оларның Гаваон, Кефира, Беерот база Кириат-Иарим деп хоорайларынга чедип келгеннер.

¹⁸Израильчилер ол хоорайларның чурттакчыларын узуткай бербээннер, чүге дээрге ниитилелдин нояннары оларга Израильдин Бурганы – Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглаан болгай. Ол дээш бүгү ниитилел нояннарынга удур хыйланып эгелээн.

¹⁹Израильдин нояннары бүгү ниитилелге: «Израильдин Бурганы – Дээрги-Чаяакчының ады-биле оларга дегбезин аазаан болгай бис. Ынчангаш ам бис оларга дээп шыдавас бис.

²⁰Оларны мынчаалыңарам: чарган керээвис ужун Бурганның килеңи биске дүшпези-биле оларны диригте арттырып каар бис.

²¹Дириг чурттап чораайлар аан. Моон соңгаар олар бүгү ниитилеливиске суг узуп, ыяш чарып бээр кижилер болзун» – дээннер. Ноябрьнар чүү дээнил, ынчалдыр болган.

²²Иисус гаваончуларны кыйгырыпкаш, оларга: «Бистиң чоогувуста хиреңерде „Силерден дыка ыракта чурттап турар бис“ деп чүге мегеледиңер?

²³Ол дээш каргаттырган силер! Чонуңар кажан кезээде кулдар болур: мээң Бурганымның өргээзинге суг узуп, ыяш чарып бээр кижилер болур силер!» – дээн.

²⁴Гаваончулар Иисуска: «Сээң Бурганың бо черни силерге бергеш, ооң бүгү чурттакчыларын силерниң мурнуңардан узуткап кааптарын бодунуң чалчазы Моисейге дужааган дээрзи биске, сээң кулдарыңга, дыңналып келген. Ынчангаш силерниң бисти өлүрүп кааптарыңардан аажок корткаш ынчалдывыс.

²⁵Ам бис сээң холунда-дыр бис. Биске хамаарыштыр чүнү канчаарыңны шын болгаш чөптүг деп санаар сен, шак ынчалдыр кыл» – деп харыылааннар.

²⁶Иисус ынчалдыр израильчилерге гаваончуларны өлүртпейн барган.

²⁷Ол хүнден эгелээш, Иисус гаваончуларны израиль ниитилелдин болгаш Дээрги-Чаяакчыга өргүл бедигээжиниң суун узуп, ыяжын чарып

бээр кижилери кылып каан. Бо хүннерде-даа олар ол хүлээлгезин Дээрги-Чаяакчының шилип алган черинде күүседип чоруурлар.

Иисус 10

Амор чон-биле тулчуушкун

¹Иерусалимниң хааны Адониседек «Иисус Гайны эжелеп алгаш, чылча шаап кааш, Гайның хаанын Иерихоннуң хаанын дег аажылаан» деп дыңнаан. Ол ышкаш «Гаваоннуң чурттакчылары Израиль-биле тайбың керээзин чарып алгаш, ам израильчилерниң аразында турар» деп дыңнааш,

²Адониседек болгаш ооң улузу аажок корга берген. Чүге дээрге Гаваон – найысылал хоорайлардан дорайтавас, Гайдан-даа улуг хоорай турган. Гаваоннуң чурттакчылары шупту эрес-дидим улус турган чүве-дир.

³Ынчангаш Иерусалимниң хааны Адониседек Хевроннуң хааны Гогамче, Иармуттуң хааны Фирамче, Лахистиң хааны Яфийже, Эглоннуң хааны Девирже:

⁴«Меңээ чедип келгеш, Гаваонну чылча шаварынга дузалажыңар, чүге дээрге ол Иисус болгаш израильчилер-биле тайбың керээзи чарып алган-дыр» деп сөс чедирери-биле шапкынчылар чорудупкан.

⁵Амор чоннуң беш хааны: Иерусалим, Хеврон, Иармут, Лахис, Эглон хоорайларның хааннары катчып, шериглерин чыып алгаш, Гаваоннуң чоогунга боттарының турлаан кылып алгаш, аңаа удур дайылдажып эгелээн.

⁶Гаваоннуң чурттакчылары израильчилерниң Галгалда турлаанда Иисусче: «Кулдарыңарны, бисти, кагбаңар! Биске дүрген дузалажып чедип келиңер, бисти камгалаңар! Дагларда чурттап чоруур амор чоннуң хааннары шупту катчып алгаш, бисче халдап келди» деп сөс чедирери-биле шапкынчылар чорудупкан.

⁷Иисус дайылдажып шыдаар бүгү чон-биле, бодунуң эрес-дидим дайынчылары-биле Галгалдан үнүпкен.

⁸Дээрги-Чаяакчы Иисуска: «Дайзыннардан кортпа, Мен оларны сээң холуңга берип каан мен: олардан сеңээ удур кым-даа туржуп шыдавас» – дээн.

⁹Иисус Галгалдан дүннү өттүр чоруп келгеш, дайзыннарга хенертен чедип келген.

¹⁰Дээрги-Чаяакчы удурланыкчыларны израильчилерниң мурнунга аймап-дүвүрей бээр кылыпкан болгаш, израильчилер Гаваон чоогунга оларны чылча шаап каапканнар. Ооң соонда оларны Бет-Орон бедигээжинче баар оруктап сүргеш, Азека болгаш Македага чедир кыргып-хыдып келгеннер.

¹¹Кажан удурланыкчылары израильчилерден Бет-Орон даан куду дезиптерге, Дээрги-Чаяакчы дээрден оларже улуг даштар октап эгелээн. Ол Азекага чедир даштар октап келген. Израильчилерниң хылыжындан өлгөн кижилерге бодаарга, даштыг долуга соктуруп өлгеннерниң саны дыка хөй болган.

¹²Ол хүн Иисус Дээрги-Чаяакчы-биле чугаалашкан. Дээрги-Чаяакчы израильчилерге амор чонну тиилээр органы берип турда, Иисус бүгү израиль чон дыңнап турда: «Гаваоннуң кырынга доктаап турувут, хүнүм! А сен, айым, Айалон шынаазының кырынга доктаап турувут!» – дээн.

¹³Чон дайзыннарындан өжээн негеп албаан шаанда, хүн-даа, ай-даа ашпайн, дээрге доктаай берген турган. Яшарның номунда: «Хүн дээрниң ортузунга доктаай бергеш, хүнзедир шимчеш дивейн турган» деп, шак ынчалдыр бижип кагбаан ийик бе?

¹⁴Дээрги-Чаяакчы кижии амытанның сөзүн ынчалдыр тооп күүседир таварылга ол хүнге чедир-даа, ооң соонда-даа туруп көрбээн. Ылап-ла Дээрги-Чаяакчы Израиль дээш Боду тулушкан!

¹⁵Ооң соонда Иисус биле бүгү израильчилер Галгалда турлаанче эеп келгеннер.

Беш амор хаанны өлүргени

- 16**А беш амор хаан дезипкеш, Македада куйга чашты бергеннер.
- 17**Македада куйга чаштына берген беш хаанның тыптып келгенин Иисуска дыңнадып кээрге,
- 18**Иисус: «Куйнуң аксын улуг даштар-биле дуглап кааш, ону улуска кадартып калыңар.
- 19**А боттарыңар дайзыннарны сүрерин ара соксатпайн, кудуруунда чыдып калганнарын кыргып-хыдыңар, оларның хоорайларынче чашты бээрин болдурбаңар – Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар оларны силерниң холуңарга хүлээдип берген-дир!» – дээн.
- 20**Иисус болгаш израильчилер дайзыннарны дөгerezин чылча шаап кааптарга, олардан чүгле каш-ла кижидескеш, быжыглалдыг хоорайларыңа чашты берген соонда,
- 21**бүгү чон Македада турлагда Иисусче тайбың ээп чедип келген. Ооң соонда кым-даа оларны бак сөглөп дидинмээн.
- 22**Ынчан Иисус: «Куйнуң аксын ажыткаш, ол беш хаанны меңээ үндүрүп эккеп бериңер» – дээн.
- 23**Ооң дужаалын ёзугаар куйдан Иерусалим, Хеврон, Иармут, Лахис, Эглон хоорайларның беш хаанын үндүрүп эккелгеннер.
- 24**Ол хааннарны эккээрге, Иисус бүгү израильчилерни кыйгырып алгаш, кады дайылдажып чорааны шериг баштыңчыларыңа: «Бо хааннарже чоокшулап келгеш, оларның моюннарыңа будуңарны салып алыңар» – дээрге, олары шак ынчалдыр кылганнар.
- 25**Иисус шериг баштыңчыларыңа: «Коргуп-сүртевеңер, кадыг-быжыг болгаш эрес-дидим болуңар! Силерниң дайзыннарыңарны, черле кым силерге удур дайылдажыр болдур, Дээрги-Чаяакчы оларны шак-ла ынчалдыр аажылаар!» – дээн.

²⁶Ооң соонда Иисус оларны өлүргөш, беш ыяшка мөчү-сөөгүн азып каан. Ынчалдыр оларны кежээге чедир азып каан турган.

²⁷Хүн ажар өйде Иисус ол мөчү-сөөктү дүжүргөш, ол хааннарның чаштып чытканы куйже киир октапкаш, ооң аксын улуг даштар-биле дуглап каарын дужааган. Ол даштар бо хүннерде-даа ында турар.

Мурнуу чүкте хоорайларны эжелеп алганы

²⁸Ол-ла хүн Иисус Македаны эжелеп алган. Ооң чурттакчыларын, чаңгыс-даа кижии арттырбайн, хылыш-биле кыргып-хыдып каапкан, а Македаның хаанын Иерихоннуң хаанын дег аажылаан.

²⁹Иисус болгаш бүгү израиль чон Македадан Ливнаже чорупкаш, ынаар халдаан.

³⁰Дээрги-Чаяакчы Ливнаны ооң чурттакчылары болгаш хааны-биле кады израильчилерниң холунга берипкен. Олар Ливнаның чурттакчыларын чаңгыс-даа кижии арттырбайн, хылыш-биле кыргып-хыдып каапкан, а хаанын Иерихоннуң хаанын дег аажылаан.

³¹Ливнадан Иисус бүгү израиль чон-биле кады Лахисче чорупкаш, бодунуң турлаан ооң чоогунга кылып алгаш, ынаар халдаан.

³²Дээрги-Чаяакчы Лахисти израильчилерниң холунга берипкен: даартазында-ла Иисус хоорайны эжелеп алгаш, бүгү чурттакчыларын хылыш-биле кыргып-хыдып каапкан. Лахисти база Ливнаны дег аажылааннар.

³³Гезерниң хааны Горам Лахиске дузалажыр дээш чедип кээрге, Иисус ооң чонун база чаңгыс-даа кижии арттырбайн, кырып-хыдып каапкан.

³⁴Иисус болгаш бүгү израиль чон Лахистен Эглонче чорупкаш, бодунуң турлаан ооң чоогунга кылып алгаш, ынаар халдааннар.

³⁵Ол-ла хүн ол хоорайны эжелеп алгаш, чурттакчыларын чаңгыс-даа кижии арттырбайн, хылыш-биле кыргып-хыдып, узуткап каапкан. Эглонну база Лахисти дег аажылааннар.

³⁶Иисус биле бүгү израиль чон Эглондан Хевронче чорупкаш, ынаар халдаан.

³⁷Олар хоорайны эжелеп алгаш, ооң чурттакчыларын чаңгыс-даа кижиге арттырбайн, хааны-биле кады база ол чоок-кавының хоорай-суурларының чурттакчыларын хылыш-биле кыргып-хыдып каапканнар. Иисус Хевронну база ооң бүгү чурттакчыларын, Эглонну дег, бүрүнү-биле узуткап каапкан.

³⁸Иисус болгаш бүгү израиль чон Давирже ээп чорупкаш, ынаар халдаан.

³⁹Олар хоорайны эжелеп алгаш, ооң чурттакчыларын хааны-биле кады база чоок-кавының хоорай-суурларының чурттакчыларын чаңгыс-даа кижиге арттырбайн, хылыш-биле кыргып-хыдып каапканнар. Хевронну, Ливнаны база Ливнаның хаанын Иисус канчанганыл, Давирни база ооң хаанын ынчалдыр аажылаан.

⁴⁰Ынчалдыр Иисус ол черниң бүгү чурттакчыларын чылча шаап каан. Дагларга, даглар эдээнге, шат черге, Негев ховузунга чурттаан хааннарны кыргып-хыдып, чаңгыс-даа амылыг чүве арттырбайн, Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчының дужаалы-биле узуткап каапкан.

⁴¹Кадес-Варниден Газага чедир, бүгү гошен чуртту Гаваонга чедир Иисус кыргып-хыдып каапкан.

⁴²Ол бүгү черлерни хааннары-биле кады Иисус хары угда эжелеп алган, чүге дээрге Израиль дээш ооң Бурганы – Дээрги-Чаяакчы Боду чаалажып турган чүве-дир.

⁴³Ооң соонда Иисус биле бүгү израиль чон Галгалда турлаанче ээп чанып келген.

Иисус 11

Соңу чүкте хоорайларны эжелеп алганы

- ¹Асорнуң хааны Иавин ол болуушкуннарның дугайында дыңнааш, Мадоннуң хааны Иовавче, Шимроннуң болгаш Ахсафтың хааннарынче,
- ²соңгу чүкте даглыг черлерде хааннарже, Киннерет хөлдүң мурнуу чүгүндө Иордан хемниң шынаазында хааннарже, барыын чүкте шатта база Нафот-Дорда хааннарже,
- ³чөөн чүктен далайга чедир чурттап турар хананей чонче, даглыг черлерде чурттап чоруур амор, хет, ферез, иевус чоннарже, Эрмон даг эдээнде Мицпа деп черде хиввей чонче шапкынчыларын чорудупкан.
- ⁴Ол бүгү хааннар далайның элезини дег хөй санныг аг-шерии-биле кады дайынче үнүпкеннер; оларның аъттары болгаш дайынчы тергелери эңмежок турган.
- ⁵Ол хааннар шупту катчып алгаш, Израиль-биле чаалажыр дээш, Мером сугларының чоогунга кады турлагжып алганнар.
- ⁶Дээрги-Чаяакчы Иисуска: «Олардан кортпа. Даарта, бо-ла үеде, Мен оларның шуптузун израильчилерге чылча шаптырар кылып каар мен. Сен оларның аъттарының балдырларының сиирлерин үзе кезип каг, а дайынчы тергелерин өрттедивит» – дээн.
- ⁷Иисус болгаш дайылдажып-ла шыдаар бүгү улус хенертен Мером сугларынче үнүп келгеш, дайзыннарынче халдай бергеннер.
- ⁸Дээрги-Чаяакчы ол хааннарның аг-шериин израильчилерниң холунга хүлээдип бээрге, оларны чылча шапкаш, артканнарын улуг Сидон хоорайга чедир, Мисрефот-Маимге чедир, чөөн чүкте Мицпа шынаазынга чедир сүргеш, дириг кижини арттырбайн, шуптузун кыргып-хыдып каапканнар.
- ⁹Иисус Дээрги-Чаяакчының чагааны дег, оларның аъттарын берттиндиргеш, тергелерин өрттедипкен.

¹⁰Дедир ээп ора, Иисус Асорну эжелеп алгаш, ооң хаанын хылыш-биле өлүрүп каапкан. (Ол үеге чедир Асор ол чоок-кавыда күрүнелерниң баштың хоорайы турган чүве-дир.)

¹¹Аңаа турган амылыг чүве бүрүзүн хылыш-биле кыргып-хыдып, чаңгыс-даа кижиге арттырбайн, узуткап каапкаш, Асорну хуюктапкан.

¹²Иисус ол хааннарны шуптузун тудуп ап, хоорайлары-биле кады эжелеп алгаш, оларны Дээрги-Чаяакчының чалказы Моисейниң дужааганын ёзугаар хылыш-биле кыргып-хыдып, бүрүнү-биле узуткап каапкан.

¹³Ындыг-даа болза, Иисустуң өрттедикени Асордан аңгыда, израильчилер дөңнерде турар хоорайларны өрттетпээннер.

¹⁴Эжелеп алганы хоорайлардан тыпкан олчазын болгаш мал-маганны израильчилер боттары үлежип алганнар, а хоорайларның чурттакчыларын чаңгыс-даа кижиге арттырбайн хылыш-биле кыргып-хыдып каапканнар.

¹⁵Ынчалдыр кылырын Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чалказы Моисейге дужааган, а Моисей ону Иисуска дужааган чүве-дир. Дээрги-Чаяакчы Моисейге чүнү чагааныл, Иисус чаңгыс-даа сөс хажытпайн, шак-ла ынчалдыр күүсеткен.

¹⁶Иисус ынчалдыр бүгү чуртту: дагларны, Негев ховуну шуптузун, Гошен деп черни шуптузун, шатты, Иордан хемниң шынаазын, Израильдин даглыг-даа, чавызааш-даа черлерин,

¹⁷Эдомнуң чоогунда турар Халлак дагдан Эрмон дааның эдээнде Ливан шынаазында турар Ваал-Гадка чедир эжелеп алгаш, шупту хааннарны туткаш, өлүрүп каапкан.

¹⁸Үр үениң дургузунда Иисус ол бүгү хааннар-биле дайылдажып келген.

¹⁹Гаваоннуң чурттакчылары хиввейлерден аңгыда, израильчилер-биле тайбың керээзи чарган хоорай чок болган: оларның шуптузун дайын-биле чаалап алган.

²⁰Дээрги-Чаяакчы ол чоннарны израильчилер-биле дайылдажыр кылдыр чөрүү-дедир кылып каан – израильчилер Дээрги-Чаяакчының Моисейге дужааганын ёзугаар оларны кыргып-хыдып, кам-хайыра чокка бүрүнү-биле узуткап каапсын дээш, Ол ынчаар кылган.

²¹Ол үеде Иисус Хевронда, Давирде, Анавта, Иудеяның болгаш Израильдин тейлеринде чурттап турар энак аймакче халдап келген. Иисус оларның хоорайларын эжелеп алгаш, боттарын бүрүнү-биле узуткап каапкан.

²²Израильчилерниң черинде энак аймактан чаңгыс-даа кижиге артпаан (олар чүгле Газада, Гефте база Азотта арткан).

²³Иисус ол бүгү чуртту эжелеп алгаш, Дээрги-Чаяакчының Моисейге чугаалаан бүгү сөстөрүн ёзугаар, ону израильчилерге аймак аайы-биле үлеп бергеш, оларга ээлээри-биле берипкен. Дайын төнгөн, ол чуртка тайбың үе доктааган.

Иисус 12

Моисейниң тиилээни хааннар

¹Иордан хемниң чөөн талазында израильчилер Арнон хемден Эрмон даанга чедир бүгү Иордан шынаазының черлерин эжелеп алгаш, оларның хааннарын кыргып-хыдып каапкан. Ол хааннарның даңзызы бо-дур:

²Эсевонга чурттап турган амор хаан Сигон. Ол хаан Арнон хемниң кыдыында Ароерни, Арнон шынаазын, Галаадтың чартыын база аммон чоннуң чуртунуң кызыгаары Иавок хемге чедир девискээрни чагырып турган.

³Оон аңгыда Иордан шынаазы – Киннерет хөлдүң чөөн талакы эриктеринден мурнуу чүкте Арава далайының (азы Дус далайның) чөөн

талакы эриинде Бет-Иешимотка чедир, Фасги сынның эдээнге чедир девискээрни чагырып турган.

⁴Дараазында Васанның хааны Огтуң девискээри турган. Ол – рефа уктуг сөөлгү артканнарның бирээзи чүве-дир. Ог Астаротка база Эдрейга чуртун чагырып турган.

⁵Аңаа Эрмон даг, салха чер, гессур база мааха чоннар-биле кызыгаарга чедир Васанның бүгү девискээри, Галаадтың чартыы, Эсевоннуң хааны Сигоннуң кызыгаарына чедир черлер хамааржыр.

⁶Дээрги-Чаяакчының чалчазы Моисей база израильчилер ол хааннарны чылча шаап каан; Моисей оларның черлерин Рувимниң, Гадтың аймактарына база Манассияның аймааның чартыына ээлээр кылдыр бергилепкен.

Иисустуң тиилээни хааннар

⁷⁻⁸Иордан хемниң барыын талазында Иисус биле израильчилер Ливан шынаазында турар Ваал-Гадтан Эдомнуң чоогунда турар Халлак даанга чедир чурттап чораан хааннарын чылча шаап каан. Хет, амор, хананей, ферез, хиввей база иевус чоннарның бүгү черлерин – дагларны, шатты, Иордан шынаазын, даглар эдектерин, ээн кургаг ховуну база Негевти – Иисус Израильдиң аймактарына ээлээри-биле үлөп берипкен. Ол чоннарның хааннары:

⁹Иерихоннуң хааны, Вефил чоогунда Гайның хааны,

¹⁰Иерусалимниң хааны, Хевроннуң хааны,

¹¹Иармуттуң хааны, Лахистиң хааны,

¹²Эглоннуң хааны, Гезерниң хааны,

¹³Давирниң хааны, Гадерниң хааны,

¹⁴Хорманың хааны, Арадтың хааны,

¹⁵Ливнаның хааны, Одолламның хааны,

¹⁶Македаның хааны, Вефилдиң хааны,

- ¹⁷Таппуахтың хааны, Хеферниң хааны,
¹⁸Афектиң хааны, Шароннуң хааны,
¹⁹Мадоннуң хааны, Асорнуң хааны,
²⁰Шимрон-Мероннуң хааны, Ахсафтың хааны,
²¹Таанахтың хааны, Мегиддоннуң хааны,
²²Кедестиң хааны, Кармил даанда Иокнеамның хааны,
²³Нафот-Дорда Дорнуң хааны, Галгалда Гоимниң хааны,
²⁴Тирцаның хааны – шупту үжен бир хаан.

Иисус 13

Эжелеттинмээн черлер

- ¹Иисус назыдап кырый бээрге, Дээрги-Чаяакчы аңаа мынча дээн: «Сен назыдап кырый бердиң, а эжелеп алыр ужурлуг черлер ам-даа дыка хөй болгай.
- ²Ол черлер бо-дур: филистим база гессур чоннарның бүгү девискээрлери
- ³(Египеттиң чөөн талазында Шихор хемден соңгу чүкте Экрон кызыгаарынга чедир Ханаанның девискээрлери деп санаттынар. Ында филистимнерниң беш күрүне-хоорайы бар: Газа, Азот, Аскалон, Геф база Экрон);
- ⁴аввей чоннуң мурнуу чүкте чери; Сидон хоорайга хамааржыр Меарадан Афекке чедир база амор чоннуң кызыгаарынга чедир бүгү ханаан чер;
- ⁵тевал чер; Эрмон дааның эдээнде Ваал-Гадтан чөөн чүкте Ливо-Хаматка чедир бүгү ливан чер.
- ⁶Ливандан Мисрефот-Маимге чедир даглыг черлерниң чурттакчылары – бүгү сидончуларны израиль чондан үндүр сывырыптар мен. Мээң сеңээ чагып кааным дег, ол черни израиль чонга өнчү кылдыр үлеп бер.

⁷Бо черни тос аймакка база Манассияның аймааның чартынга ээлеп чурттаары-биле бер».

Иорданның чөөн чүгүндө черни үлээни

⁸Дээрги-Чаяакчының чалчазы Моисейниң бергенин ёзугаар Рувимниң болгаш Гадтың аймактары база Манассияның аймааның өске чартыы Иордан хемниң чөөн талазында дараазында черлерни ээлеп чурттаары-биле алганнар:

⁹Арнон шынаазын дургаар чаттылган Ароерден болгаш шынаада турар хоорайдан эгелээш, Медевадан Дивонга чедир бүгү оргулааш –

¹⁰Эсевонну чагырган амор хаан Сигоннуң аммон чоннуң кызыгаарынга чедир шупту хоорайлары;

¹¹Гессур база мааха чоннарның девискээрлери, Галаад, бүгү Эрмон даг, Салхага чедир бүгү Васан –

¹²Астаротка болгаш Эдряга чуртун чагырган Васанның хааны Огтуң бүгү күрүнези. (Ог хаан дээрге рефа уктуг сөөлгү артканнарның бирээзи турган чүве-дир.) Моисей ол дайзыннарны чылча шапкаш, черлерин эжелеп алган.

¹³Ынчалза-даа израильчилер гессур база мааха чоннарны үндүр ойлатпаан. Олар бо хүннерде-даа израильчилерниң аразында чурттап чоруур.

¹⁴Моисей чүгле Левийниң аймаанга чер бербейн барган. «Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчыга өргүл салыры – оларның үүле-хуузу ол-дур» – деп, Дээрги-Чаяакчы оларга чугаалаан болгай.

Рувимниң девискээри

¹⁵Моисей Рувимниң аймаанга төрөл бөлүк аайы-биле дараазында черлерни үлөп берген:

¹⁶Арнон шынаазын дургаар чаттылган Ароерден болгаш шынаада турар хоорайдан эгелээш, Медевага чедир бүгү оргулааш;

¹⁷Эсевон болгаш ооң оргулаашта турар бүгү-ле суурлары – Дивон, Вамот-Ваал база Бет-Ваал-Меон,

¹⁸Иааца, Кедемот база Мефаат,

¹⁹Кириатаим, Сивма база шынаада турар тейде Цереф-Шахар,

²⁰Бет-Фегор, Фасги сынның эдектери база Бет-Иешимот –

²¹оргулаашта бүгү хоорайлар, Эсевонну чагырган амор хаан Сигоннуң күрүнези. Моисей Сигонну чылча шапкаш, хаанның томуйлааны чагырыкчыларны – Эвий, Рекем, Цур, Хур, Рева деп мадиан нояннары – база өлүрүп каан.

²²Беорнуң оглу төлгечи Валаамны база, өскелерни дег, израильчилер хылыш-биле өлүрүп кааннар.

²³Рувимниң аймааның черлериниң кызыгаары – Иордан хем. Оларның төрөл бөлүк аайы-биле ээлээр хоорай, суурлары ол чүве-дир.

Гадтың девискээри

²⁴Моисей Гадтың аймаанга төрөл бөлүк аайы-биле дараазында черлерни үлөп берген:

²⁵Иазер деп девискээр, Галаадтың бүгү хоорайлары, Равва хоорайның дужунда Ароерге чедир аммон чурттуң чартыгы;

²⁶Эсевондан Рамат-Мицпага болгаш Бетонимге чедир, Маханаимден Давир кызыгаарыга чедир черлер;

²⁷шынаада турар Бет-Гарам, Бет-Нимра, Сокхот болгаш Цафон – Эсевоннуң хааны Сигоннуң күрүнезиниң арткан чери. Ол девискээрниң кызыгаары – Иордан хемниң чөөн талазы биле Киннерет хөлдуң кыдыы.

²⁸Гадтың аймааның төрөл бөлүк аайы-биле ээлеп чурттаар хоорай, суурлары ол чүве-дир.

Манассияның чөөн чүкте девискээри

²⁹Моисей Манассияның аймааның чартыыга база төрөл бөлүк аайы-биле ээлеп чурттаар черлерни үлөп берген:

³⁰Маханаимден эгелээш, бүгү Васан күрүне (ооң хааны – Ог), Васанда Иаирниң бүгү хоорай-суурлары – алдан хоорай;

³¹Галаадтың чарты; Васанны чагырган Ог хаанның Астарот болгаш Эдрея деп найысылал хоорайлары. Манассияның оглу Махирниң үре-салгалының чартынга төрел бөлүктөр аайы-биле ол черлерни үлеп берген.

³²Моисей Моавтың ховуларынга, Иорданның чөөн талазынга, Иерихондан чөөн чүкке ол черлерни ээлеп чурттаары-биле үлеп берген чүве-дир.

³³А Левийниң аймаанга ол ээлээр чер бербээн. «Оларның үлүү – Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчы Боду ол-дур!» – деп, Дээрги-Чаяакчы оларга чугаалаан болгай.

Иисус 14

Ханаан черни үлээни

¹Бурганның бараалгакчызы Элеазар, Нуннуң оглу Иисус база аймактар баштыңнарының үлеп бергени-биле израиль чон ханаан черни ынчаар өнчү кылдыр алган.

²Дээрги-Чаяакчының Моисейни дамчыштыр чагааны-биле, ол черни төлге даштары октааш, израиль чоннуң тос болгаш чартык аймаанга үлеп бергеннер.

³Өске ийи болгаш чартык аймакка Моисей Иорданның чөөн талазында черни берген турган. А левиттерге оларның аразынга ээлээр чер бербээн.

⁴Иосифтиң салгалдарындан ийи аймак үнген: Манассия болгаш Эфрем. А левиттерге хувааглыг чер бербээн. Чүгле чурттаар хоорайлар болгаш мал-маганын кадарар чер берген.

⁵Дээрги-Чаяакчы Моисейге канчаар чагып кааныл, израильчилер ынчалдыр черни хуваалда ёзугаар үлежип алганнар.

Халевтиң элел чери

⁶Иуданың үре-салгалы Галгалда Иисуска чедип кээрге, кенез уктуг Иефоннийниң оглу Халев аңаа мынча дээн: «Кадес-Варниге тургаш, Дээрги-Чаяакчы Бодунуң кижизи Моисейге сээң болгаш мээң дугайымда чүү дээнин бодуң билир сен.

⁷Дээрги-Чаяакчының чалчазы Моисей мени Кадес-Варниден ханаан чер шинчилеп аары-биле чорудуп турда, дөртен харлыг турган мен. Оон ээп келгеш, чүнү бодап турарымны аңаа шыны-биле чугаалаан мен.

⁸Мээң кады чораан улзум чоннуң сузун бастындыр чугаалап каапкан. А мен Дээрги-Чаяакчы Бурганымга бүрүнү-биле чагыртып арткан мен.

⁹Ынчан Моисей меңээ: „Сээң хайгыыл кылып чорааның чер мөңгө шагда сээң болгаш сээң үре-салгалыңны болур! Чүге дээрге сен Дээрги-Чаяакчы Бурганымга бүрүнү-биле чагырттың“ – деп даңгыраглаан чүве.

¹⁰Бо-дур, Дээрги-Чаяакчы ону аазаанын ёзугаар бо хүнге чедир мээң амыдыралымны узадып чор. Моисейге Дээрги-Чаяакчы сөзүн бергенинден бээр дөртен беш чыл эрткени ол-дур – ол үеде израильчилер ээн кургаг ховулап чоруп орган. Ам мен сезен беш харлыг мен.

¹¹Мээң кадыкшылым, Моисейниң мени чорудуп турганы үеде дег, ам-даа быжыг-дыр. Ынчан кайы хире күштүг турган мен, ам-даа болза дайылдажырынга болгаш өске-даа ажил-херектер чорударынга шыдалым четчир-дир.

¹²Дээрги-Чаяакчының ынчан чугаалап турганы даглыг черни мээң холумга хүлээдип берип көр. Ында энак аймак чурттап турар, оларның хоорайлары улуг болгаш быжыг дээрзин бодуң база дыңнап турдуң. Дээрги-Чаяакчы мээң-биле кады болур болза, ол черни мен Дээрги-Чаяакчының сөзүн ёзугаар эжелеп алың!»

¹³Иисус Иефоннийниң оглу Халевти алгап-йөрээп кааш, Хевронну ээлеп аары-биле аңаа берипкен.

¹⁴Кенез уктуг Иефоннийниң оглу Халев бо хүннерде-даа Хевроннуң ээзи болуп арткан, чүге дээрге ол Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчыга бүрүнү-биле чагырткан.

¹⁵(Хевронну ооң мурнунда Кириат-Арба деп адап турган. Ону Арба деп энак аймактың ат-сураглыг кижизинге тураскаадып адап каан чүведир.) Дайын төнген, ол чуртка тайбың үе доктааган.

Иисус 15

Иуданың девискээри

¹Төлге даштары октаарга, Иуданың аймаанга оларның төрөл бөлүктер аайы-биле үлүү болур черлер мындыг болган: мурнуу чүкте Эдомнуң ужунда ээн кургаг Цин ховузу.

²Ооң мурнуу кызыгаары Дус далайның мурнуу талазында мугулдурдан эгелээр.

³Кызыгаары мурнуу чүкте Акравим артын эрткеш, Цинни таварааш, Кадес-Варниниң мурнуу талазынга четкен. Оон Хецрон таварып эрткеш, Аддарже үнгеш, Каркаже ээптер.

⁴Оон ыңай Ацмонну таварааш, Египеттиң кызыгаарында хемни дургаар чоруткаш, далайга четкен. Ол болза мурнуу кызыгаар болур.

⁵Чөөн талакы кызыгаары – Дус далайдан Иордан хемниң аксынга чедир. А соңгу кызыгаар – Дус далайның ол мугулдурундан эгелээш,

⁶моон ыңай черлерниң кызыгаары Бет-Хогланы эрткеш, соңгу таладан Бет-Араваны таварааш, Боганның Хаязынга четкен (Боган дээрге Рувимниң үре-салгалы турган).

⁷Оон ыңайлаарга, кызыгаар Ахор шынаазындан Давирге четкеш, соңгу талада шынааның мурнуу чүгүнде Адуммим бедигээжиниң дужунда чыдар Галгалче ээпкен. Моон эгелээш, кызыгаар Эн-Шемеш сугларның үнген бажындан Эн-Рогелге четкен.

⁸Оон ыңай кызыгаар Иевустуң – Иерусалимниң мурнуу талазында Бен-Энном шынаазын таварып эрткеш, ол шынааның барыын талазында база Рефаим шынаазының соңгу талазында турар дагже үнген.

⁹Ол дагның бажындан баткаш, кызыгаар Нефтоах сугларының үнген бажын таварып, Эфрон даанда хоорайларга четкеш, Ваал (азы Кириат-Иарим) деп хоорайже ээптер.

¹⁰Кызыгаар Ваалдан барыын чүкче, Сеир дагларынче углааш, Иарим (азы Кесалон) дааның соңгу талазы-биле эртер, оон Бет-Шемешче баткаш, Тимна таварып чоруур.

¹¹Кызыгаар Экроннуң соңгу талазы-биле Шикаронче ээпкеш, Ваал даан эрткеш, Иавнеилге чедер, далай чанынга төнер. Барыын талакы кызыгаарны Улуг далай ээлеп чыдар.

¹²Иуданың аймааның төрел бөлүктөр аайы-биле ээлээн черлериниң кызыгаарлары бо-дур.

¹³Иисус Дээрги-Чаяакчының чагыы-биле Иефоннийниң оглу Халевке Иуданың аймааның черлериниң аразынга чер берген: Кириат-Арба (азы Хеврон) деп хоорай. Арба дээрге энак аймактың өгбези чүведир.

¹⁴Халев ол хоорайдан үш энак кижиле: Шешай, Ахиман база Талмайны үндүр ойладыпкан чүведир.

¹⁵Кириат-Арбадан үнгеш, Халев Давирниң чурттакчыларынче дайынчаалыг чорупкан. (Давирниң ооң мурнунда ады Кириат-Сефер турган).

¹⁶Халев: «Кым Кириат-Сеферни чылча шапкаш, эжелеп аар болдур, аңаа бодумнуң уруум Ахсаны кадай кылдыр бээр мен» – деп аазаан.

¹⁷Ол хоорайны Халевтиң дуңмазы боор Кеназтың оглу Гофониил эжелеп алган. Ынчангаш Халев аңаа бодунуң уруу Ахсаны кадай кылдыр берген.

¹⁸Ахсаның чоруур өйү чедип кээрге: «Ачамдан өнчү кылдыр шөл дилеп аар болза эки» – деп Гофониилди сургап каан. Ахса ачазынга келгеш, элчигенинден дүжүп кээрге, Халев оон: «Чүнү хереглеп чор сен?» – деп айтырган.

¹⁹«Меңээ ачы-буяндан хайырлап көрүңерем. Силер меңээ ээн кургаг Негевте черни бердиңер, ам меңээ суглардан база бериңерем» – деп, Ахса ачазындан дилээн. Ынчангаш Халев уруунга Үстүкү болгаш Адаккы суг баштарын берген.

²⁰Иуданың аймааның төрөл бөлүктөр аайы-биле алган черлери бо-дур:

²¹Эдом-биле мурнуу талазында кызыгаарлажып турар хоорайлары – Кавцеил, Эдер, Иагур,

²²Кина, Димона, Адада,

²³Кедес, Асор, Ифнан,

²⁴Зиф, Телем, Валот,

²⁵Гацор-Хадафа, Кириат-Хецрон (азы Асор),

²⁶Амам, Шема, Молада,

²⁷Хацар-Гадда, Хешмон, Бет-Палет,

²⁸Хацар-Шуал, Беэр-Шева, Визиофея,

²⁹Ваала, Ийим, Эцем,

³⁰Элтолад, Кесил, Хорма,

³¹Циклаг, Мадмана, Сансана,

³²Леваот, Шелихим, Аин, Риммон – суурлары-биле кады чээрби тос хоорай.

³³Шефела деп шат черде – Эштаол, Цора, Ашна,

³⁴Заноах, Эн-Ганним, Таппуах, Гаенам,

³⁵Иармут, Одоллам, Сохо, Азека,

- ³⁶Шаараим, Адифаим, Гедера (азы Гедерофаим) – суурлары-биле кады он дөрт хоорай;
- ³⁷Ценан, Хадаша, Мигдал-Гад,
- ³⁸Дилеан, Мицфе, Иокфеил,
- ³⁹Лахис, Боцкат, Эглон,
- ⁴⁰Хаббон, Лахмас, Хифлис,
- ⁴¹Гедерот, Бет-Дагон, Наама, Македа – суурлары-биле кады он алды хоорай;
- ⁴²Ливна, Этер, Ашан,
- ⁴³Иффах, Ашна, Нецив,
- ⁴⁴Кеила, Ахзив, Мареша – суурлары-биле кады тос хоорай;
- ⁴⁵Экрон болгаш аңаа хамааржыр хоорай, суурлар;
- ⁴⁶Экрондан далайга чедир Азоттуң чоогунда хоорай, суурлар;
- ⁴⁷Азот болгаш аңаа хамааржыр хоорай, суурлар; Газа болгаш Египетти кызыгаарлап турар хемге база Улуг далайга чедир Газага хамааржыр шупту хоорай, суурлар.
- ⁴⁸Даглыг черде – Шамир, Иаттир, Сохо,
- ⁴⁹Данна, Кириат-Санна (азы Давир),
- ⁵⁰Анав, Эштемоа, Аним,
- ⁵¹Гошен, Холон, Гило – суурлары-биле кады он бир хоорай;
- ⁵²Арав, Дума, Эшан,
- ⁵³Ианум, Бет-Таппуах, Афека,
- ⁵⁴Хумта, Кириат-Арба (азы Хеврон), Цигор – суурлары-биле кады тос хоорай;
- ⁵⁵Маон, Кармил, Зиф, Юта,
- ⁵⁶Изреел, Иокдам, Заноах,

- ⁵⁷Каин, Гива, Тимна – суурлары-биле кады он хоорай;
- ⁵⁸Халхул, Бет-Цур, Гедор,
- ⁵⁹Маарат, Бет-Анот, Элтекон – суурлары-биле кады алды хоорай;
- ⁶⁰Кириат-Ваал (азы Кириат-Иарим) база Аравва – суурлары-биле кады ийи хоорай.
- ⁶¹Ээн кургаг ховуда – Бет-Арава, Миддин, Секаха,
- ⁶²Нившан, Ир-Мелах, Эн-Геди – суурлары-биле кады алды хоорай.
- ⁶³А Иерусалимге чурттап чораан иевус чонну чуртундан Иуданың аймаа үндүр сывырып шыдаваан. Амгы үеде-даа иевустар Иуданың үре-салгалы-биле кады Иерусалимде чурттап чоруурлар.

Иисус 16

Эфрем биле Манассияның девискээрлери

- ¹Ооң соонда төлге даштары октаарга, Иосифтиң салгалдарына мындыг үлүг онаашкан: оларның девискээриниң мурнуу кызыгаары Иерихон чоогунда (Иерихоннуң суг бажының чөөн талазында) Иордан хемден эгелээш, ээн кургаг ховуну таварааш, даглыг черде турар Вефил хоорайга четкен.
- ²Вефилден Лузка четкеш, архи төрөл бөлүктүң черинде Атарот хоорайже шилчий берген.
- ³Оон барыын чүкче даглардан бадып, иафлет төрөл бөлүктүң черин таварааш, Алдыы Бет-Оронга база Гезерге четкеш, далай кыдыынга төнгөн.
- ⁴Иосифтиң салгалдары болур Манассия болгаш Эфремниң аймактары база боттарының ээлээр черлерин алган чүве-дир.
- ⁵Эфремниң аймааның төрөл бөлүк аайы-биле алган черлери бо-дур: оларның мурнуу кызыгаары – чөөн чүкте Атарот-Адардан эгелээш, Үстүү Бет-Оронну таварааш,

⁶далай кыдыынга төнгөн. Чөөн кызыгаары – соңгу чүкте Михметаттан чөөн чүкче ээп, Таанат-Силомни таварааш, Ианохтуң чөөн талазы-биле эрткеш,

⁷Атарот биле Нааратче даглардан баткаш, Иерихонга үскеш, Иордан хемге четкен.

⁸Соңгу кызыгаары – Таппуахтан Кана хем-биле барыын чүкче эртип, далайга четкен. Эфремниң аймааның төрөл бөлүк аайы-биле алган черлери ол-дур.

⁹Ол аймакка хоорай, суурларны Манассияның аймааның черинден ылгап берген чүве-дир.

¹⁰Эфремниң аймаа Гезерге чурттап турган хананей чонну үндүр ойлатпаан болгаш, хананейлер ам-даа оларның аразында чурттап, оларның ажылын кылыр албатылары бооп чоруур чүве-дир.

Иисус 17

¹Төлге даштарын Манассияның аймаа дээш октаан. Манассия дээрге Иосифтиң дун оглу-дур. А Манассияның дун оглу Махир – галаадчыларның ада-өгбези. Галаадчылар ёзулуг дайынчылар турган, ынчангаш Махирниң төрөл бөлүүнге Галаад болгаш Васан деп черлер онаашкан.

²А Манассияның өске салгалдары – Авиезерниң, Хелектиң, Асриилдиң, Шехемниң, Хеферниң, Шемиданың үре-салгалы – төрөл бөлүк аайы-биле хувааглыг черлерни база алган. Иосифтиң оглу Манассияның эр хиндиктиг салгалдары болгаш олардан укталган төрөл бөлүктер мындыг чүве-дир:

³Салпаад деп кижиге (ол дээрге Хеферниң оглу, Хефер – Галаадтың оглу, Галаад – Махирниң оглу, Махир – Манассияның оглу турган) эр хиндиктиг ажы-төлү чок, чүгле кыстарлыг турган чүве-дир. Ооң уругларының аттары бо-дур: Махла, Ноа, Хогла, Милка база Тирца.

⁴Ол кыстар Бурганның бараалгакчызы Элеазарга, Нуннуң оглу Иисуска база чоннуң баштыңнарынга келгеш: «Дээрги-Чаяакчы бистиң төрел акыларывыстың аразынга биске хувааглыг чер бээр кылдыр Моисейге дужааган болгай» – дээрге, Дээрги-Чаяакчының дужаалы-биле оларга ада төрелиниң эр улузунуң аразынга хувааглыг черни берген.

⁵Ынчалдыр Манассияның аймаанга, Иордан хемниң ындында чыдар Галаад болгаш Васандан аңгыда, он девискээр онаашкан,

⁶чүге дээрге Манассияның кыс улузу эр улузунуң аразынга база хувааглыг черлерни алган. А Галаад деп черни Манассияның арткан үре-салгалынга берген.

⁷Манассияның аймааның чери Асирниң аймаандан Сихем дужунда Михметатка чедир чаттылган. Оон ыңайлааш, мурнуу чүкче – Эн-Таппуахче ээптер.

⁸Таппуахтың чоок-кавызы Манассияга хамааржыр, а Таппуах хоорай боду кызыгаар черде турар болгаш, Эфремниң аймаанга хамааржыр чүве-дир.

⁹Моон ыңай кызыгаар Кана хемче даглардан куду баткаш, далайга барып төнер. Хемниң мурнуу талазында турар хоорайлар Манассияга хамааржып турган-даа болза, оларны Эфремниң аймаанга ылгап берген. А хемниң соңгу талазында чер ам-даа Манассияга хамааржыр.

¹⁰Хемниң мурнуу талазында черлер – Эфремнии, а соңгу талазындалары – Манассияны. Манассияның барыын кызыгаары далай турган. Соңгу чүгүнден Асирниң аймаа-биле, а чөөн чүгүнден Иссахарның аймаа-биле кызыгаарлажып турган.

¹¹Иссахар биле Асирниң девискээрлеринден Манассияга Бет-Сан, Ивлеам, Дор, Эн-Дор, Таанах, Мегиддон боттарының чоок-кавызында суурлары, ында бар бүгү чурттакчылары-биле кады хамааржыр. (Ол хоорайларның үшкүзү – Нафат-Дор.)

¹²Манассияның аймаа ол хоорайларны эжелеп ап шыдаваан, ынчангаш хананей чон оларда чурттап артып калган чүве-дир.

¹³Израильчилер ооң соонда күштели бергеш, ол хананейлерни боттарының ажылын кылдыртыр албатылары кылып алганнар, ынчалза-даа хоорайларындан үндүр ойлатпааннар.

¹⁴Иосифтиң салгалдары Иисуска: «Чүге сен биске чурттуң чүгле чаңгыс бичии девискээрин үлүүвүс кылдыр берип кагдың? Бис дыка хөй улус ышкажыл бис, Дээрги-Чаяакчы биске ачы-буян хайырлаан болгай» – дээннер.

¹⁵Иисус оларга: «Бир эвес силер хөй улус болзуңарза, бир эвес силерге Эфрем даглары тар болза, фerez болгаш рефа чоннарның чавызааш черинге баргаш, ында арга-арыглыг черни аштап алыңар» – дээн.

¹⁶Иосифтиң салгалдары: «Ийе, биске бо даглыг черлер эвээш-тир. А чавызаашта чурттап турар бүгү хананейлер – Бет-Сан болгаш ол чоок-кавының-даа, Изреел шынаазының-даа чурттакчылары дайынчы демир тергелерлиг болгай» – деп харыылааннар.

¹⁷Иосифтиң салгалдары болур Эфремниң болгаш Манассияның аймактарынга Иисус мынча дээн: «Силер хөй болгаш күштүг-дүр силер. Силерниң үлүүңерге чаңгыс борбак девискээр онаажыр эвес.

¹⁸Даглар-даа, бо арга-арыг-даа силерни болур. Арга-арыгны аштап-арыглап алыңар, ынчан ооң девискээри бүрүнү-биле силерни болур. Хананей чон чеже-даа демир тергелерлиг болгаш күштүг болза, силер оларны үндүр ойладыштар силер!»

Иисус 18

Өске аймактарга черни үлээни

¹Бүгү израиль ниитилел Силом хоорайга чыгып келгеш, аңаа Ужуражылга майгынын тип алган. Бүгү чуртту эжелеп алган-даа болза,

²израильчилерниң чеди аймаа ам-даа үлелгеге хувааглыг чер албаан турган.

³Ынчан Иисус израильчилерге мынча дээн: «Силерниң ада-өгбеңерниң Бурганы Дээрги-Чаяакчының силерге бергени черни ээлеп аарда, ам чеже шүшпеңнеп кээр силер?

⁴Аймак бүрүзүнден үш-үш кижиден шилип бериңер. Оларны бо чуртту эргээш, черниң байдалын бижип демдеглек, аймактарга канчаар үлээрин билип алгаш, катап меңээ чедип кээр кылдыр чорудуптайн.

⁵Олар черни чеди кезекке чарып алзын. (Иуданың аймаа мурнуу чүкте хувааглыг черге турумчуп алзын, Иосифтиң салгалдары соңгу чүкте хувааглыг черге турумчуп алзын.)

⁶Черниң байдалын бижип демдеглек алгаш, чеди кезекке үлеп алгаш, меңээ борта эккеп көргүзүңер. Дээрги-Чаяакчы Бурганывыстың мурнунга төлге даштарын октааш, ол черни силерге тодарадып бээр мен.

⁷Чүгле левиттер силерниң араңарга хувааглыг чер албас, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчының бараалгакчылары болуру – оларның үлүг-хуузудур. А Гадтың, Рувимниң аймактары болгаш Манассияның аймааның чартыы Дээрги-Чаяакчының чалчазы Моисейниң бергенин ёзугаар Иордан хемниң чөөн талазында черлерни элээр кылдыр алганнар».

⁸Черниң байдалын бижиир ужурлуг улуска, чоруурунуң бетинде, Иисус мындыг чарлык үндүрген: «Бо чуртту эргип кезээш, байдалын бижип алгаш, катап меңээ чедип келиңер. А мен ынчан маңаа, Силомга, Дээрги-Чаяакчының мурнунга төлге даштарын октааш, черни силерге тодарадып бээр мен».

⁹Ол улус чоруткаш, чуртту эргип кезээш, бүгү хоорайларын дептерге демдеглек, чеди кезекке үлеп алгаш, Силомда турлагда Иисуска чедип келген.

¹⁰Иисус Силомга Дээрги-Чаяакчының мурнунга төлге даштарын октааш, израильчилерниң арткан аймактарына хувааглыг черлерни үлеп берген.

Вениаминниң девискээри

¹¹Баштай-ла Вениаминниң аймаа төрөл бөлүктөр аайы-биле дараазында хувааглыг черни алган. Оларның үлүү болур чери Иуданың болгаш Иосифтиң салгалдарының черлериниң аразында болган.

¹²Оларның соңгу кызыгаары – Иордан хемден эгелээш, Иерихоннуң соңгу талазы-биле эрткеш, барыын чүкте дагларны таварааш, Бет-Авенниң ээн кургаг ховузунга четкен.

¹³Оон кызыгаар Лузтуң (азы Вефилдин) мурнуу талазы-биле эрткеш, Алды Бет-Ороннуң мурнуу чүгүндө дагда турар Атарот-Адарже бадып четкен.

¹⁴Барыын кызыгаары – Бет-Орон дужунда (мурнуу чүгүндө) турар дагдан кызыгаар Иуданың аймааның Кириат-Ваал (азы Кириат-Иарим) деп хоорайына эрткен.

¹⁵Мурнуу кызыгаары – Кириат-Иаримден барыын чүкче чоруткаш, Нефтоах сугларының үнген бажына четкен.

¹⁶Оон кызыгаар Бен-Энном шынаазының баарында – Рефаим шынаазының соңгу талазында даглап баткаш, Бен-Энном шынаазын таварып, Иевус хоорайының мурнуу талазын эрткеш, Эн-Рогелче чорупкан.

¹⁷Оон соңгу чүкче ээпкеш, Эн-Шемешти эрткеш, Адуммим бедигээжиниң дужунда чыдар Гелилотче углапкаш, Боганның Хаязынче бадып келген (Боган дээрге Рувимниң үре-салгалы турган).

¹⁸Оон кызыгаар Иордан шынаазынче көрүнген дагның ийин соңгу тала-биле эрткеш, шынааже бадып келгеш,

¹⁹Бет-Хогланың соңгу талазы-биле чоруткаш, Иордан хемниң мурнуу аксына – Дус далайының соңгу мугулдурунга чедип төнгөн.

Вениаминниң девискээриниң мурнуу кызыгаары ол-дур. А чөөн кызыгаары – Иордан хем.

²⁰Вениаминниң аймааның төрел бөлүктөр аайы-биле алган черлериниң кызыгаары ындыг чүве-дир.

²¹Вениаминниң аймаанга төрел бөлүктөр аайы-биле хамааржыр хоорайлар бо-дур: Иерихон, Бет-Хогла, Эмек-Кециц,

²²Бет-Арава, Цемараим, Вефил,

²³Аввим, Фара, Офра,

²⁴Кефар-Аммонай, Афни база Гива – суурлары-биле кады он ийи хоорай;

²⁵Гаваон, Рама, Беерот,

²⁶Мицпа, Кефира, Моца,

²⁷Рекем, Ирфеил, Тарала,

²⁸Цела, Элеф, Иевус (азы Иерусалим), Гивеат база Кириат-Иарим – суурлары-биле кады он дөрт хоорай. Вениаминниң аймааның төрел бөлүктөр аайы-биле үлелгеге алган черлери ол-дур.

Иисус 19

Симеоннуң девискээри

¹Ийи дугаарында Симеоннуң аймаа төрел бөлүктөр аайы-биле хувааглыг черни алган. Оларның чери Иуданың аймааның чериниң аразында болган.

²Оларга хамааржыр хоорайлар бо-дур: Беэр-Шева (азы Шева), Молада,

³Хацар-Шуал, Вала, Эцем,

⁴Элтолад, Вефул, Хорма,

⁵Циклаг, Бет-Маркавот, Хацар-Суса,

⁶Бет-Леваот база Шарухен – суурлары-биле кады он үш хоорай;

⁷Аин, Риммон, Этер база Ашан – суурлары-биле кады дөрт хоорай.

⁸Ол хоорайларны долгандыр турар бүгү суурлар, Ваалат-Беэрге (азы Негевте Рамага) чедир безин суурлар Симеонга хамааржыр. Симеоннуң аймааның төрел бөлүк аайы-биле үлелгеге алган черлериндиг чүве-дир.

⁹Симеоннуң аймаанга черни Иуда аймааның черинден үзүп берген турган. Иуданың аймааның хувааглыг чериниң девискээри оларга улуг турган болгаш, Симеоннуң аймаанга черни ооң аразындан берген чүведир.

Завулоннуң девискээри

¹⁰Үш дугаарында Завулоннуң аймаа төрел бөлүктөр аайы-биле хувааглыг черни алган. Оларның чериниң кызыгаары Саридке чедир шөйлүп чоруткан.

¹¹Ооң кызыгаары барыын чүкте Маралага четкеш, Дабешетти таварааш, Иокнеамның баарында хемге четкен.

¹²Саридтен дедир чөөн талада хүн үнер чүкче углааш, Кислот-Фаворже эрткеш, Давратты таварааш, Иафияга четкен.

¹³Моон чөөн талада Гат-Хеферге, Итта-Кацинге четкеш, Риммонну таварааш, Неяже углаан.

¹⁴Оон кызыгаар Ханнатоннуң соңгу талазы-биле эрткеш, Ифтах-Эл шынаазынга төнген.

¹⁵Оон аңгыда Завулонга Каттат, Нагалал, Шимрон, Идеала база Вифлеем хоорайлар хамааржыр. Суурлары-биле кады шупту он ийи хоорай Завулонга хамааржыр.

¹⁶Завулоннуң аймааның төрел бөлүктөр аайы-биле үлелгеге алган черлери, оларның хоорай, суурлары ол-дур.

Иссахарның девискээри

¹⁷Дөрт дугаарында Иссахарның аймаа төрел бөлүктөр аайы-биле хувааглыг черни алган.

¹⁸Оларның девискээринге хамааржыр хоорайлар бо-дур: Изреел, Кесуллот, Сунем,

¹⁹Хафараим, Шион, Анахарат,

²⁰Раввит, Кишион, Авец,

²¹Ребет, Эн-Ганним, Эн-Хадда, Бет-Паец.

²²Оон ыңай кызыгаары Фавор, Шагацима база Бет-Шемеш деп хоорайларны таварааш, Иорданга чедип төнгөн – суурлары-биле кады он алды хоорай.

²³Иссахарның аймааның төрөл бөлүктөр аайы-биле үлелгеге алган черлери, оларның хоорай, суурлары ол-дур.

Асирниң девискээри

²⁴Беш дугаарында Асирниң аймаа төрөл бөлүктөр аайы-биле хувааглыг черни алган.

²⁵Оларның девискээринге хамааржыр хоорайлар бо-дур: Хелкат, Хали, Ветен, Ахсаф,

²⁶Аламелех, Амад база Мишал. Оларның кызыгаары барыын чүкте Кармил болгаш Шихор-Ливнафка четкен.

²⁷Оон дедир-ле хүн үнөр чүкче ээпкеш, Бет-Дагонда Завулоннуң черлери-биле кызыгаарлажы бээр, а соңгу талазында Ифтах-Эл шынаазы чыдар. Ол черниң кызыгаарынче Бет-Эмек болгаш Неиел база кирип турар. Оон кызыгаар соңгу талазында Кавулче чоруптар.

²⁸Оон ыңайлаарга Эврон, Рехов, Хаммон база Кана таварааш, Улут Сидонга четкен.

²⁹Кызыгаар Рамаже ээпкеш, шивээ-хоорай Тирге четкен, оон Хоссаже ээпкеш, далай кыдыында Ахзив деп черге төнгөн.

³⁰Оон аңгыда Умма, Афек база Рехов деп хоорайлар Асирге хамааржыр. Суурлары-биле кады шупту чээрби ийи хоорай Асирге хамааржыр.

³¹Асирниң аймааның төрел бөлүктөр аайы-биле үлелгеге алган черлери, оларның хоорай, суурлары мындыг-дыр.

Неффалимниң девискээри

³²Алды дугаарында Неффалимниң аймаа төрел бөлүктөр аайы-биле хувааглыг черни алган.

³³Оларның чериниң кызыгаары Хелефтен (Цананнимде аргадан) эгелээш, Адами-Некев, Иавнеил база Лаккумну таварааш, Иордан хемге барып төнгөн.

³⁴Оон кызыгаары барыын чүкче ээпкеш, Азнот-Фаворну таварааш, Хуккокка четкен. Девискээри мурнуу чүгүндө Завулоннуң черлери-биле, барыын чүгүндө Асирниң черлери-биле, чөөн чүгүндө Иордан хем-биле кызыгаарлажып чыдар.

³⁵Неффалим аймааның шивээ-хоорайлары: Циддим, Цер, Хамат, Раккат, Киннерет,

³⁶Адама, Рама, Асор,

³⁷Кедес, Эдрея, Эн-Гацор,

³⁸Иреон, Мигдал-Эл, Хорем, Бет-Анат база Бет-Шемеш. Суурлары-биле кады шупту он тос хоорай Неффалимге хамааржыр.

³⁹Неффалимниң аймааның төрел бөлүктөр аайы-биле үлелгеге алган черлери, оларның хоорай, суурлары ол чүве-дир.

Данның девискээри

⁴⁰Чеди дугаарында Даның аймаа төрел бөлүктөр аайы-биле хувааглыг черни алган.

⁴¹Оларның девискээринге хамааржыр хоорайлар бо-дур: Цора, Эштаол, Шемеш хоорай,

⁴²Шаалавин, Айалон, Ифла,

⁴³Элон, Тимна, Экрон,

⁴⁴Элтеке, Гивветон, Ваалат,

⁴⁵Игуд, Бене-Верак, Гат-Риммон,

⁴⁶Ме-Иаркон, Ракон, Иоппия хоорайның мурнунда чыдар чер база. (Данның аймаа бодунуң девискээринге эрге-чагыргазын чидирипкен соонда,

⁴⁷Ласем деп хоорайже халдааш, ону эжелеп алгаш, ооң чурттакчыларын хылыш-биле шанчып өлүргөш, ээлеп чурттай берген. Ол хоорайны бодунуң өгбезинге тураскаадып, Дан деп адап алган.)

⁴⁸Данның аймааның төрөл бөлүктөр аайы-биле үлелгеге алган черлери, оларның хоорай, суурлары ындыг чүве-дир.

Иисустуң ээлел чери

⁴⁹Хувааглыг черлерни үлежип дооскаш, израильчилер Нуннуң оглу Иисуска база боттарының аразындан хувааглыг черни бергеннер.

⁵⁰Дээрги-Чаяакчының айыткалы-биле аңаа ооң бодунуң дилээни, Эфрем дагларында турар Тимнат-Серах хоорайны бергеннер. Иисус ол хоорайны катап тургузуп алгаш, аңаа чурттай берген.

⁵¹Бурганның бараалгакчызы Элеазар, Нуннуң оглу Иисус база аймактарның баштыңнары төлге даштарын октааш, Силомда Ужуражылга майгынының кирер черинге Дээрги-Чаяакчының мурнунга израильчилерге шак ындыг хувааглыг черлерни үлеп бергеннер. Чер үлелгези ынчалдыр доозулган чүве-дир.

Иисус 20

Хоргадал-хоорайлар

(Сан. 35:6, 9-34; Ы. х. к. 4:41-43; 19:1-13)

¹⁻²Ынчан Дээрги-Чаяакчы Бодунуң сөстөрүн израильчилерге дамчыдары-биле Иисуска мынча дээн: «Моисейни дамчыштыр силерге чугаалап турганым дег, хоргадал-хоорайлардан кылып алыңар.

³Сагышты-биле эвес, билбейн бир-ле кижини эндеп каан кижини өжээн негекчизинден ынаар десе берип болур кылдыр, ындыг хоорайлар силерге хоргадал черлери болзун.

⁴Ол хоорайларның кайы-бирээзинче дезип чеде берген кижичи хоорайже кирер хаалга аксынга баргаш, хоорайның баштыңнарынга чүү болганын чажырбайн чугаалап берзин. Ынчан ол хоорайның улузу ону хүлээп алгаш, оларның аразынга чурттаар черден ылгап берзин.

⁵Кажан өжээн негекчизи сүрүп кээрге, дезипкен кижини аңаа тудуп бербезиннер, чүге дээрге өлүрүүшкүннү ол сагышты-биле кылбаан, өлүрткен кижичи-биле ооң мурнунда өжээннешпейн турган болгай.

⁶Өлүрүкчү кижичи ол хоорайга ниитилел ооң херээн сайгаргыже чедир чурттап турзун. Азы ол болушкун болуп турган үеде Бурганның дээди бараалгакчызы турган кижиниң өлүмүңге чедир аңаа чурттазын. Ооң соонда ол бодунуң дезипкени хоорайынче, аал-оранынче чана берзин».

⁷Ылгап ыдыктаан хоргадал-хоорайлар бо-дур: Неффалим дагларында турар Галилеяда – Кедес; Эфрем дагларында – Сихем; Иуда дагларында – Кириат-Арба (азы Хеврон)

⁸Иордан хемниң ындында, Иерихоннуң чөөн чүгүндө: Рувимниң черинде, оргулааш черде, ээн кургаг ховуда – Бецер; Гадтың черинде, Галаадта – Рамот; Манассияның черинде, Васанда – Голан.

⁹Сагышты-биле эвес өлүрүүшкүн кылган үндезин израильчилер-даа, Израильде чурттап турар даштыкы кижилер-даа өжээн негекчизинден дезип, ниитилелдиң шииткелиниң болурунга чедир хоргадалдан тып алзын дээш ылгап каан хоорайлар ол-дур.

Иисус 21

Левиттерге хамааржыр хоорайлар

(Сан. 35:1-8; 1 Чыл. 6:54-81)

¹⁻²Левийниң аймааның баштыңнары ханаан черниң Силом деп хоорайында Элеазар бараалгакчыга, Нуннуң оглу Иисуска база израильчилерниң өске аймактарының баштыңнарынга чедип келгеш: «Моисейни дамчыштыр Дээрги-Чаяакчы биске чурттаар хоорайлар

болгаш мал-маганывыска одар-белчиирлиг черлер бээрин дужааган болгай» – дээрге,

³израильчилер левиттерге Дээрги-Чаяакчының айтышкынын ёзугаар боттарының ээлээн черлеринден дараазында чурттаар хоорайларны база долгандыр турар одар-белчиирлиг черлерни бергеннер.

⁴Төлге даштарын октаарга, баштайгы онаг Кохаттың төрел бөлүүнге дүшкен. Левит уктуг Аарон бараалгакчының үре-салгалынга Иуданың, Симеоннуң база Вениаминниң аймактарының девискээрлеринден он үш хоорайны берген чүве-дир.

⁵А Кохаттың өске салгалдарынга Эфремниң, Данның аймактарының база Манассияның аймааның чартыының девискээрлеринден он хоорай онаашкан.

⁶Гирсоннуң төрел бөлүүнге – Иссахарның, Асирниң, Неффалимниң аймактарының база Васанда Манассияның аймааның чартыының девискээрлеринден он үш хоорай онаашкан.

⁷Мерариниң төрел бөлүүнге – Рувимниң, Гадтың база Завулоннуң аймактарының девискээрлеринден он ийи хоорай онаашкан.

⁸Төлге даштарын октааш, израильчилер Дээрги-Чаяакчының Моисейни дамчыштыр дужааганын ёзугаар ол хоорайларны одар-белчиирлиг черлери-биле кады левиттерге берипкеннер.

⁹Иуданың база Симеоннуң аймактары дараазында хоорайларны адап шилээш, левиттерге берген.

¹⁰Баштайгы төлге даштары Левийниң оглу Кохаттың төрел бөлүүнүң аразында Аароннуң үре-салгалынга дүшкен.

¹¹Оларга Иуданың даглыг черинде Кириат-Арбаны (азы Хевронну) ооң чоок-кавызында одар-белчиирлиг черлер-биле кады берген. (Арба дээрге энак аймактың өгбези турган чүве-дир.)

12А хоорайны долгандыр шөлдерни база суурларны Иефоннийниң оглу Халевке ээлээр чер кылдыр берипкен чүве-дир.

13-15Ол аймактарның Аарон бараалгакчының үре-салгалынга берген хоорайлары бо-дур: өлүрүкчүлерниң хоргадаар хоорайы Хеврон, Ливна, Иаттир, Эштемоа, Холон, Давир,

16Аин, Ютта база Бет-Шемеш – шуптузу одар-белчиирлиг черлери-биле кады ийи аймактың бергени тос хоорай.

17-18А Аароннуң үре-салгалынга Вениаминниң аймааның берген хоорайлары бо-дур: Гаваон, Гева, Анатот база Алмон – одар-белчиирлиг черлери-биле кады дөрт хоорай.

19Аароннуң үре-салгалынга – Бурганның бараалгакчыларынга ниитизи-биле он үш хоорайны оларның одар-белчиирлиг черлери-биле кады берген.

20Оон төлге даштарын октаарга, левит уктуг Кохаттың арткан салгалдарының хоорайлары Эфремниң аймааның девискээрлеринден келген.

21-22Эфремниң аймааның оларга берген хоорайлары бо-дур: өлүрүкчүлер хоргадаар хоорай, Эфрем дагларында турар Сихем, Гезер, Кивцаим база Бет-Орон – шуптузу одар-белчиирлиг черлери-биле кады дөрт хоорай.

23-24Данның аймааның оларга берген хоорайлары: Элтеке, Гивветон, Айалон база Гат-Риммон – шуптузу одар-белчиирлиг черлери-биле кады дөрт хоорай.

25Манассияның аймааның чартыының оларга берген хоорайлары: Таанах база Гат-Риммон – одар-белчиирлиг черлери-биле кады ийи хоорай.

26Кохаттың арткан салгалдарынга ниитизи-биле он хоорайны оларның одар-белчиирлиг черлери-биле кады берген.

²⁷Левит уктуг Гирсоннуң төрел бөлүүнге Манассияның аймааның чартыының берген хоорайлары: Васанда турар, өлүрүкчүлерниң хоргадаар хоорайы Голан база Беештера – одар-белчиирлиг черлери-биле кады ийи хоорай.

²⁸⁻²⁹Иссахарның аймааның оларга берген хоорайлары: Кишион, Даврат, Иармут база Эн-Ганним, шуптузу одар-белчиирлиг черлери-биле кады дөрт хоорай.

³⁰⁻³¹Асирниң аймааның оларга бергени хоорайлар: Мишал, Авдон, Хелкат база Рехов, шуптузу одар-белчиирлиг черлери-биле кады дөрт хоорай.

³²Неффалимниң аймааның оларга бергени хоорайлар: Галилеяда турар, өлүрүкчүлерниң хоргадаар хоорайы Кедес, Хамот-Дор база Карфан – одар-белчиирлиг черлери-биле кады үш хоорай.

³³Гирсоннуң төрел бөлүүнге ниитизи-биле он үш хоорайны, оларның одар-белчиирлиг черлери-биле кады берген.

³⁴⁻³⁵Арткан левиттер – Мерариниң төрел бөлүүнге Завулоннуң аймааның бергени хоорайлар: Иокнеам, Карфа, Димна база Нагалал – одар-белчиирлиг черлери-биле кады дөрт хоорай.

³⁶⁻³⁷Рувимниң аймааның оларга бергени хоорайлар: Бецер, Иааца, Кедемот база Мефаат – одар-белчиирлиг черлери-биле кады дөрт хоорай.

³⁸⁻³⁹Гадтың аймааның оларга бергени хоорайлар: Галаадта турар, өлүрүкчүнүң хоргадаар хоорайы Рамот, Манахаим, Эсевон база Иазер – одар-белчиирлиг черлери-биле кады дөрт хоорай.

⁴⁰Төлге даштарын октааш, левиттерниң арткан төрел бөлүүнге – Мерариниң салгалдарына шупту он ийи хоорайны берген.

⁴¹Израильчилерниң ээлеп чурттаар девискээрлеринден левиттер ниитизи-биле дөртен сес хоорайны оларның одар-белчиирлиг черлери-биле кады алганнар.

⁴²Хоорай бүрүзү-биле кады ону долгандыр одар-белчиирлиг черлерни алганнар.

⁴³Ынчалдыр Дээрги-Чаяакчы израильчилерниң ада-өгбезинге даңгыраглаанын ёзугаар, ол бүгү черни бериптерге, олар ону эжелеп алгаш, ээлеп чурттай бергеннер.

⁴⁴Дээрги-Чаяакчы израильчилерниң ада-өгбезинге даңгыраглааны дег, оларга амыр-тайбыңны бүгү талазындан магадылап берген. Кандыг-даа дайзын израильчилерге удур туржуп шыдаваан. Дээрги-Чаяакчы оларның холунга бүгү дайзыннарын хүлээдип берген чүве-дир.

⁴⁵Дээрги-Чаяакчының израильчилерге чугаалаан эки сөстериңиң чаңгызы-даа күүсеттинмейн барбаан – шуптузу бүткен.

Иисус 22

Ийи чартык аймактың чанып чорупканы

¹Иисус ооң соонда Рувимниң, Гадтың аймактарын база Манассияның аймааның чартыын кыйгырып алгаш, оларга мынча дээн:

²«Дээрги-Чаяакчының чалказы Моисей силерге чүнү дужааганыл, дөгerezин күүседип, мээң айтып-чагаан сөстериңи шуптузун тооп дыңнадыңар.

³Бо хүнге чедир үр үениң дургузунда силер ха-дуңма чонну кагбайн, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның дужаалын хажытпайн күүсеттиңер.

⁴Ам Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар силерниң акы-дуңмаларыңарга Бодунуң азааны тайбың чуртталганы берген-дир. Ынчангаш ам Дээрги-Чаяакчының чалказы Моисейниң силерге бергени ээлеп чурттаан чериңерже, Иордан хемниң ындынче, чана берип болур-дур силер.

⁵Чүгле Дээрги-Чаяакчының чалказы Моисейниң силерге бергени хоойлу, айтышкыннарын утпайн сагыңар: Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарга ынак болуңар, Ооң бүгү оруктарын эдериңер, Ооң айтышкыннарын сагыңар. Ооң-биле коштунчу бериңер, бүгү чүлдү-чүрээңерниң ханызындан бердинип, бүгү сагыш-сеткилиңерден Аңаа бараан болуңар».

⁶Иисус оларны алгап-йөрээп кааш, чандырып чорудупкан.

⁷(Манассияның аймааның бир чартыынга черни Моисей Васанга берген турган. А ооң өске чартыынга черни Иисус Иорданның барыын талазынга ха-дуңмазының аразынга берген.) Чанып чоруп турда, Иисус оларны алгап-йөрээп,

⁸мынча дээн: «Аалдарыңарже аажок бай-шыдалдыг чанып чоруп тур силер. Силерниң мал-маганыңар-даа, алдын-мөңгүнүңер-даа, демир-чезиңер-даа, идик-хевиңер-даа хөй-дүр. Дайзыныңардан тыпкан олчаңарны ха-дуңмаңар-биле үлежип алыңар».

⁹ Ханаан черниң Силом хоорайынга турган израильчилерни арттырып кааш, Рувимниң, Гадтың аймактары база Манассияның аймааның чартыы Дээрги-Чаяакчының Моисейни дамчыштыр оларны ээлеп чурттазын дээш айтып-чагааны галаад черже чорупканнар.

Иорданның эриинге өргүл бедигээжи

¹⁰Ханаан черде Иордан хемниң кыдыында Гелилот деп черге чедип келгеш, Рувимниң, Гадтың аймактары база Манассияның аймааның чартыы Иорданның эриинге өргүл салыр улуг бедигээш тудуп алган.

¹¹Рувимниң, Гадтың аймактары база Манассияның аймааның чартыы ханаан черде, Израильдиң талазында Иорданның кыдыында Гелилотка өргүл салыр бедигээш тудуп алганының дугайында медээ өске израильчилерге дыңналы бээрге,

¹²ону дыңнап кааш, бүгү израиль ниитилел Силомга чыгып, ол аймактарга удур дайын-чаалыг үнеринге белеткени берген.

13 Израильчилер баштай Галаадче Рувимниң, Гадтың аймактарынче база Манассияның аймааның чартыынче Элеазарның оглу Финеес бараалгакчыны чорудупканнар.

14 Ооң-биле кады он аймактан он баштыңны – аймак бүрүзүнден бир-бир кижини, Израильдиң төрел бөлүктөрүн баштаар улусту эдертип каан.

15 Олар Галаадка чедип келгеш, Рувимниң, Гадтың аймактарына база Манассияның аймааның чартыына мынча дээннер:

16 «Дээрги-Чаяакчыга хамааржыр бүгү ниитилел мынча деп чугаалады: „Израильдиң Бурганының мурнунга кандыг үүлгедиг кылып алганыңар ол? Дээрги-Чаяакчыдан чүге ам ойталап турарыңар ол? Бодуңарга өргүл салыр бедигээш тудуп алганыңар – Дээрги-Чаяакчыга удур үймээниңер ол-дур.

17 Фегорга үүлгеткен кем-буруувус биске эвээш деп бе? Ол дээш Дээрги-Чаяакчыга хамааржыр ниитилеливис айыыл-халапка онаашкан-дыр. Бо хүннерге-даа чедир ол бузудуван арыгланмаан бис!

18 А ам силер Дээрги-Чаяакчыдан ойталап турар-дыр силер! Бөгүн силер Дээрги-Чаяакчыга удур үймеп турар-дыр силер, а даарта Ол бүгү израиль ниитилелге килеңней берзе канчаарыл?

19 Бир эвес чурттап турар чериңерни арыг эвес деп бодап турар болзуңарза, Дээрги-Чаяакчының майгыны турар черже чедип келгеш, бистиң аравыстан черден ап алыңар. Чүгле Дээрги-Чаяакчыга удур база биске удур тура халышпаңар. Дээрги-Чаяакчы Бурганывыстыындан аңгы өргүл салыр бедигээш бодуңарга кылбаңар.

20 Бурганга тураскааткан чүве оорлап, кемниг херек үүлгеткеш, Зерахтың үре-салгалы Ахан чааскаан буруудажык бе? Кемниг үүлгедииниң ужун ол чааскаан өлбээн болдур ийин. Бурганның килеңи шупту израиль ниитилелге дүшкен болгай!“»

²¹Рувимниң, Гадтың аймактары база Манассияның аймааның чартыы өске израиль аймактарның баштыңнарынга мынча деп харыылаан:

²²«Бурганнарның Бурганы – Дээрги-Чаяакчы! Бурганнарның Бурганы – Дээрги-Чаяакчы! Ол шупту чүвени билир, израильчилер база билип алзыннар! Бир эвес бис Бурганга удурланып азы Оон ойталап турар болзувусса, бөгүн биске хайыра көргүспеңер!

²³Бир эвес бис Дээрги-Чаяакчыдан ойталаар дээш азы бүрүн өрттедир өргүлдү, далган-тараа өргүлдерин болгаш эп-найырал өргүлдерин салыр дээш бо бедигээшти тудуп алган болзувусса, Дээрги-Чаяакчы Боду бисти шиидип кагзын!

²⁴⁻²⁵Чок! Бис ону моон соңгааргы үеде силерниң салгалдарыңар бистиң салгалдарывыска: „Израильдиң Бурганы – Дээрги-Чаяакчыга хамаарылга чок улус силер. Рувимниң болгаш Гадтың аймактары, Дээрги-Чаяакчы бистиң аравыста Иорданны кызыгаар кылып каан-дыр. Дээрги-Чаяакчыга бичии-даа хамаарышпас-тыр силер!“ – дей бээринден сезингеш, кылган бис. Ынчап баар болза, силерниң салгалдарыңарның буруузу-биле бистиң салгалдарывыс Дээрги-Чаяакчыга сөгүрүп, Оон кортпайн баар болгай.

²⁶Ынчангаш бис бо бедигээшти бүрүн өрттедир азы өске өргүлдер салыр дээш эвес,

²⁷а бистиң болгаш силерниң моон соңгааргы салгалдарывыстың аразынга бистиң бүрүн өрттедир-даа, эп-найыралдың-даа, өске-даа өргүлдерни салып, Дээрги-Чаяакчыга бараан болур эргевисти бадыткаар херечилел болзун дээш кылган бис. Ынчан силерниң салгалдарыңар бистиң салгалдарывыска: „Дээрги-Чаяакчыга бичии-даа хамаарышпас-тыр силер!“ – деп шыдавастар ийик.

²⁸Бир эвес моон соңгаар биске азы бистиң салгалдарывыска ындыг сөстөр чугаалай бээр болза, бис мындыг харыыны берип болур бис: „Бистиң өгбелеривистиң тудуп кааны, Дээрги-Чаяакчыга өргүл салыр бедигээшке дөмей бо бедигээшти көрүп тур силер бе? Ол дээрге бүрүн

өрттедир азы өске өргүл салыр бедигээш эвес-тир. Бистиң болгаш силерниң аравыста херечилел ол-дур“.

²⁹Дээрги-Чаяакчы Бурганывыстың өргээзиниң мурнунда турар өргүл бедигээжинге немештир база бир бүрүн өрттедир-даа, далган-тараа-даа, азы өске-даа өргүл салыр бедигээш тудуп, Дээрги-Чаяакчыга удур үймеп, Оон ойталаар бодал бөгүн бисте чок!»

³⁰Финеес бараалгакчы болгаш ооң-биле кады чораан ниитилелдиң баштыңнары (Израильдиң төрөл бөлүктөрүн баштаар улус) Рувимниң, Гадтың база Манассияның аймактарының төлээлериниң чугаазын дыңнааш, олар-биле чөпшээрешкеннер.

³¹Ынчан Элеазарның оглу Финеес бараалгакчы Рувимниң, Гадтың база Манассияның аймактарына: «Дээрги-Чаяакчы бистиң аравыста дээрзин бөгүн көрүп тур бис. Дээрги-Чаяакчының мурнунга силер кемниг үүлгедиг кылбаан-дыр силер, харын-даа израиль чонну Дээрги-Чаяакчының килеңинден адырып каан-дыр силер» – дээн.

³²Рувимниң болгаш Гадтың аймактары-биле байырлашкаш, Элеазарның оглу Финеес бараалгакчы база баштыңнар Галаадтан Ханаанда израильчилерже эеп чанып келгеш, чүү болганын чугаалап бергеннер.

³³Ол медээге израильчилер таарзынып, Бурганны алгап-йөрээп турганнар. Рувимниң болгаш Гадтың аймактарының чурттап турар черин чылча шавары-биле дайын-чаалыг баарының дугайында оон ыңай чугаалашпайн барганнар.

³⁴Рувимниң болгаш Гадтың аймактары өргүл салыр бедигээшти «Херечилел» деп адап кааш: «Бо дээрге бистиң аравыска Дээрги-Чаяакчы – Бурган дээрзиниң херечилели-дир» – дээннер.

Иисус 23

Иисустуң чонну хей-аът кииргени

¹Дээрги-Чаяакчы израиль чонну бүгү-ле дайзыннардан камгалап, тайбың чуртталганы магадылап келгенинден бээр хөй үе эрткен. Назылап кырып калган Иисус

²бүгү израильчилерни – баштыңнарны, удуртукчуларны, шииткекчилерни, даргаларны кыйгырып алгаш, оларга мынча дээн: «Мен-даа назылап кырып бердим.

³Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар силер дээш бо шупту чоннарга чүнү кылганын бодуңар көрдүңер. Силерниң талаңарга Ол Боду дайылдажып турган болгай!

⁴Көрүңер даан, мен силерге Иордан хемден барыын чүкте Улуг далайга чедир чылча шапканым бүгү чоннарның база ам-даа ында артып калган чоннарның черлерин аймак аайы-биле үлеп бердим.

⁵Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар Боду оларны силерниң мурнуңардан үндүр ойладыпкаш, оларның черлерин силерге ээлеп чурттаар кылдыр эккеп бээр. Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар ынча деп аазаан болгай.

⁶Силер Моисейниң хоойлу номунда бижип каан дүрүмнерни, бичии-даа хажытпайн, шыңгыы сагып, оң-даа, солагай-даа талаже чайгылбайн, бүрүн күүседир ужурлуг силер.

⁷Бо чуртта артып калган чоннар-биле каттышпаңар. Оларның бурганнарының адын адап кыйгырбаңар, ол бурганнарның ады-биле даңгырак бербеңер. Ол бурганнарга мөгейип, бараан болбаңар.

⁸Бо хүннерге чедир Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар-биле коштунчуп келгениңер дег, Аңаа моон-даа соңгаар шынчы болуңар.

⁹Дээрги-Чаяакчы улуг болгаш күштүг чоннарны силерниң мурнуңардан ойладыпкан болгай. Амга чедир силерге удур кым-даа туржуп шыдавады.

¹⁰Силерниң кижги бүрүзү муң кижини ойладып турар, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар аазанын ёзугаар Боду силерниң талаңарда дайылдажып турар-дыр.

¹¹Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарга ынак болуңар – амы-тынныг артар силер.

¹²⁻¹³Мону билип алыңар: бир эвес силер Бургандан ойталап, араңарда артып калган өске чоннар-биле холбажып, төрел харылзаалар тудар болзуңарза, ынчан Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар ол чоннарны силерниң мурнуңардан үндүр ойлатпас апаар. Ол чоннар силерге дузак, четки, силерни согар кымчы база караңарже кадалыр тен болу бээр. Сөөлүнде барып Дээрги-Чаяакчының силерге бергени чаагай черден бодуңар чиде бээр силер.

¹⁴Ам мен кижги бүрүзүнүң баар сөөлгү оруунче чоруптар мен. Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның аазан эки чүүлдеринден күүсеттинмейн барган чүве чок дээрзин чүрээңерниң, сеткил-сагыжыңарның ханызындан шуптуңар эки билир силер. Олар шупту бүткен, чаңгызы-даа күүсеттинмейн барбаан болгай.

¹⁵Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар ол эки азаашкыннарын канчаар күүсеткенил, шак ынчалдыр Бодунуң чугаалаан кыжаныышкыннарын база күүседип, Бодунуң силерге берген бо чаагай черинге силерни узуткап шыдаар.

¹⁶Бир эвес Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның силер-биле чарганы чагыг-керээни үреп, өске бурганнарга мөгейип, бараан болуп эгелээр болзуңарза, ынчан Дээрги-Чаяакчының килеңи силерге дүжер – силер үр-даа болбайн, Ооң силерге берген чаагай черинден чиде бээр силер».

Иисус 24

Бурган-биле керээзин чоннуң чаартканы

¹Иисус Израильдиң бүгү аймактарын Сихемге чыып алгаш, оларның баштыңнарын, удуртукчуларын, шииткекчилерин база даргаларын кыйгыртып алган. Олар Бурганның мурнунга чедип кээрге,

²Иисус бүгү чонга Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчының дараазында сөстөрүн дамчыдып, мынча деп чугаалаан: «Шаг төөгүден бээр силерниң ада-өгбеңер, оларның иштинде Авраам биле Нахорнуң адазы Фарра, Евфрат хем ындынга чурттап, өске бурганнарга бараан болуп чораан.

³Силерниң өгбеңер Авраамны хем ындындан ханаан черже эккелгеш, бо черни шуптузун эргиткен мен. Мен ооң салгалдарын көвүдеткеш, аңаа Исаакты хайырлаан мен.

⁴Исаакка Иаков биле Исавты хайырлаан мен. Исавка ээлээр кылдыр даглыг Сеирни берген мен. А Иаков оолдары-биле Египетче чоруй барган.

⁵Моисей биле Ааронну ынаар чорудупкаш, Египетти Мээң чорутканым айыыл-халаптар-биле кезеткен мен. Оон силерни ол черден үндүрүп эккелген мен.

⁶Силерниң өгбелериңерни Египеттен үндүрүп эккээримге, силер Кызыл далайга чедип келген силер. Ынчан египетчилер силерниң өгбелериңерни далайга чедир аъттыг, дайынчы тергелерлиг сүргеннер.

⁷Силерниң өгбелериңер Дээрги-Чаяакчыдан дуза дилеп кыйгырарга, Ол израильчилер биле египетчилерниң аразынга дүмбей караңгы тургузупкан. Дээрги-Чаяакчы египетчилерге удур далай аксыптарга, олар аңаа дүлнүп калганнар. Египетчилер-биле чүнү кылыпканымны силер боттарыңар караңар-биле көргөн силер. Ооң соонда силер үр үениң дургузунда ээн кургаг ховуга чурттаан силер.

⁸Силерни Мен Иорданның барыын талада амор чоннуң чуртунче эккелген мен. Аморлар силер-биле дайылдажып эгелээрге, оларны Мен

силерниң холуңарга берип каан мен. Мен оларны кыргып-хыдып кааптарымга, силер оларның черлерин ээлээр кылдыр ап алган силер.

⁹Ынчан Сепфорнуң оглу, моав хаан Валак израильчилерге удур дайылдажып үнгеш, Беорнуң оглу Валаамны силерни каргаттырары-биле кыйгыртып алган турган.

¹⁰Ынчалза-даа Валаамны дыңнаар хөңнүм чок болган, ынчангаш ол силерни алгап-йөрээп каан. Силерни ооң холундан Мен адырып каан мен.

¹¹Оон Иорданны кешкеш, Иерихонга чедип келген силер. Силер-биле иерихончулар, амор, фerez, хананей, хет, гергес, хиввей база иевус чоннар дайылдажып эгелээрге, Мен оларны силерниң холуңарга берипкен мен.

¹²Силерниң хылыштарыңар-даа эвес, чаларыңар-даа эвес, а Мээң чорутканым улуг арылар ийи амор хаанны мурнуңардан үндүр ойладыпканы ол-дур.

¹³Силерге Мен бодуңар холуңар-биле болбаазыратпааныңар черни база тутпааныңар хоорайларны бердим. Ам силер ол хоорайларда чурттап, бодуңар холуңар-биле тарып өстүрбээниңер виноградтың, оливаның кат-чимизин чип чурттап чор силер».

¹⁴Оон Иисус мынча дээн: «Ынчангаш Дээрги-Чаяакчыдан коргуп чоруңар, Аңаа арыг-шынчы сеткилиңер ханызыңдан бараан болуңар. Ада-өгбеңерниң Евфрат хем ындынга болгаш Египетке чурттап турган үезинде бараан болуп чорааны бурганнарыңдан ойталаңар. Чүгле Дээрги-Чаяакчыга бараан болуңар.

¹⁵Бир эвес силер Дээрги-Чаяакчыга бараан болуруңа таарзынмас болзуңарза, кымга бараан болуруңарны бөгүн шилип алыңар: Евфрат хем ындынга чурттап чорааш, ада-өгбеңерниң чүдүп чорааны бурганнарыңа бе? Амгы үеде оларның черинде чурттап турарыңар

аморларның бурганнарынга бе? А мен болгаш мээң өг-бүлөм Дээрги-Чаяакчыга бараан болур бис!»

16Чон Иисуска: «Дээрги-Чаяакчыдан ойталааш, өске бурганнарга бараан болур деп чүве биске кажан-даа болбас!

17Дээрги-Чаяакчы Бурганывыс бисти-даа, өгбелеривисти-даа египет кулданыышкындан адырып каан. Бистиң мурнувуска кайгамчыктыг чүүлдерни Ол кылып чораан. Ол бисти хары чоннарның черлеринге бүгү эрткен оруувуста карактап, оларның шуптузундан камгалал-кадагалап чораан.

18Дээрги-Чаяакчы аморларны – бо черге чурттап чораан чоннарны бистиң мурнувустан үндүр ойладыпкан болгай. Ынчангаш бис Аңаа бараан болур бис, Ол бистиң Бурганывыс-тыр» – деп харыылаан.

19Оон Иисус чонга: «Дээрги-Чаяакчыга бараан болуп шыдавас силер. Ол – ыдыктыг Бурган-дыр! Ол – хүннээчел Бурган-дыр! Ол силерниң үймээнчи чорууңарны болгаш бачыттарыңарны шыдажып эртпес.

20Бир эвес силер Дээрги-Чаяакчыдан ойталап, хары бурганнарга бараан болур болзуңарза, Ол силерге хайырлаан бүгү ачы-буянының соонда хора чедирип, силерни узуткап кааптар» – дээн.

21«Чок, бис Дээрги-Чаяакчыга бараан болур бис» – деп, чон харыылаан.

22«Дээрги-Чаяакчыга бараан болур деп шилилгеңерниң херечилери боттарыңар болур силер» – деп, Иисус чугаалаарга: «Ийе, херечилер бис» – деп, чон бадыткаан.

23«Ынчаарга силерде кандыг хары бурганнар барыл, олардан ойталааш, чүрээңерни Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчыже угландырыңар» – деп, Иисус чугаалаан.

24Чон Иисуска: «Дээрги-Чаяакчы Бурганывыска бараан болур бис, Ону тооп дыңнаар бис» – дээн.

²⁵Иисус ол хүн Сихемге чоннуң өмүнээзинден Бурган-биле керээ кылып алгаш, оларга дүрүм-хоойлу үндүрүп каан,

²⁶Бурганның хоойлу номунга ол бүгүнү киир бижип каан. Ооң соонда ол улуг даш ап алгаш, ону Дээрги-Чаяакчының ыдыктыг черинде дуб ыяш адаанга салып кааш,

²⁷бүгү чонга: «Көрүңер, бо даш бистиң аравыска херечилел болур, чүгө дээрге ол Дээрги-Чаяакчының бистиң-биле чугаазын дөгerezин дыңнаан. Бир эвес силер Бурганыңарны мегелээн болзуңарза, ол силерге удур херечи болур» – дээн.

²⁸Ынчан Иисус чонну ээлеп чурттаан черлеринче тарадып чандырыпкан.

Иисустуң мөчээни

(Башт. 2:7-9)

²⁹Ооң соонда Нуннуң оглу, Дээрги-Чаяакчының чалчазы Иисус 110 харлыг тургаш, өлүп калган.

³⁰Иисусту бодунуң ээлээн черинге, Эфрем дагларында Гааш дагның соңгу талазында турар Тимнат-Серахка хөөржүдүп каан.

³¹Израильчилер Иисус дириг чорда-даа, Иисустуң соонда Дээрги-Чаяакчының Израиль дээш чүнү кылганын билир баштыңнарның үезинде-даа Дээрги-Чаяакчыга бараан болуп келгеннер.

³²А Иосифтиң мөчү-сөөгүн израильчилер Египеттен Сихемге эккелгеш, Иаковтуң Эмморнуң салгалындан (Эмморнуң бир оглун Сихем дээр турган) чүс кесита-биле садып алганы, Иосифтиң үре-салгалының ээлээн чери апарган шөлүнге ажаап кааннар.

³³Ооң соонда Аароннуң оглу Элеазар база өлүп калган. Ону Эфрем дагларында, оглу Финеестиң Гива деп хоорайынга ажаап каан чүве-дир.

Баштыңчылар

Баштыңчылар 1

Израиль аймактарның чедишкннери болгаш буураашкыннары

¹Иисустуң өлгениниң соонда, израиль чон Дээрги-Чаяакчыдан: «Бистиң кайывыс Ханаан чурттуглар-биле дайынче баштай чоруурул?» – деп айтырган.

²«Иуданың аймаа баар – деп, Дээрги-Чаяакчы харыылаан. – Мен бо чуртту ооң холунга хүлээдип бээр мен».

³Иуданың аймаа Симеоннуң аймаа-биле хан төрөл болгаш: «Силер бистиң үлүүвүске каттыжыңарам, ынчангаш хананейлер-биле дайылдажыылы, силерниң үлүүңерге бис база оон каттыжар бис» – деп аңаа саналдаан. Симеоннуң аймаа ооң-биле каттыжып алгаш чорупкан.

⁴Ынчалдыр Иуданың аймаа дайынче чорупканда, Дээрги-Чаяакчы хананей биле ферез чоннарны ооң шериглеринге аштырар кылдыр берипкен, ынчангаш олар Везек деп черге демгилерниң 10 000 кижизин чок кылып каапканнар.

⁵Везекке олар Адони-Везек деп хаан-биле уткужа бергеш, ооң-биле тулушкаш, хананейлер биле ферезтерни чылча шапканнар.

⁶Адони-Везек дезипкен, ынчалза-даа иудейлер ону сүрүп чорааш тудуп алгаш, ооң холдарының болгаш буттарының улуг-салааларын одура кезип каапканнар.

⁷Ынчан Адони-Везек: «Мен ооң мурнунда өске чеден хаанның холдарының болгаш буттарының улуг-салааларын одура кезип каарымга, олар мээң чиген чемимниң тогланчыларын чыып чип чораан чүве; мээң канчаар кылып турганым ышкаш, ам Бурган мени база ынчаар ялалады» – дээн. Ону Иерусалимге эккелгеннер, аңаа-ла ол өлүп калган.

⁸Иуданың аймаа Иерусалим хоорай-биле база дайылдашкаш, ону эжелээш, хылыш-мези-биле ооң чурттакчыларын кыргып-хыдып каан соонда, хоорайны өрттедипкеннер.

⁹Ооң соонда Иуданың аймаа дагларга, Негев ховузунга болгаш Шефела деп шат черге чурттап турган хананейлер-биле дайылдажып чорупкан.

¹⁰Ынчалдыр Иуданың аймаа Хевронга чурттап турган хананейлерже чорупкан (Хевроннуң ооң мурнунда ады Кириат-Арба турган), ооң шериглери аңаа Шешай, Ахиман болгаш Талмайны чылча шаап кааннар.

¹¹Оон үнгеш, иудейлер Давирниң чурттакчыларынче дайын-чаалыг чорупкан. (Давирниң ооң мурнунда ады Кириат-Сефер турган).

¹²Ынчан Халев: «Кым Кириат-Сеферни чылча шапкаш, эжелеп аар болдур, аңаа бодумнуң уруум Ахсаны кадай кылдыр бээр мен» – деп аазаан.

¹³Ол хоорайны Халевтиң дуңмазы боор Кеназтың оглу Гофониил эжелеп алган. Ынчангаш Халев аңаа бодунуң уруу Ахсаны кадай кылдыр берген.

¹⁴Ахсаның чоруур өйү чедип кээрге: «Ачамдан өнчү кылдыр шөл дилеп аар болза эки» – деп Гофониилди сургап каан. Ахса ачазынга келгеш, элчигенинден дүжүп кээрге, Халев оон: «Чүнү хереглеп чор сен?» – деп айтырган.

¹⁵«Меңээ ачы-буяндан хайырлап көрүңерем. Силер меңээ ээн кургаг Негевте черни бердиңер, ам меңээ суглардан база бериңерем» – деп, Ахса ачазындан дилээн. Ынчангаш Халев уруунга Үстүкү болгаш Адаккы суг баштарын берген.

¹⁶(Моисейниң кен аймак-сөөктүг катының ук-салгалы ынчан Иуданың аймаа-биле кады Пальмалар хоорайындан үнгеш, Арад хоорайның

чанында чыдар Иуданың аймаанга хамааржыр Негев ховузунче чорупканнар. Аңаа келгеш, чон аразынга турумчуп чурттай бергеннер.)

¹⁷Иуда биле Симеон деп хан төрөл аймактар ооң соонда чорупкаш, Цефафка чурттап турган хананейлерни чылча шаап, Цефафты бүрүнү-биле узуткап кааннар, ынчангаш ол хоорайның адын Хорма дээр апарган.

¹⁸Иуданың аймаа Газа, Аскалон болгаш Экрон хоорайларны чоок-кавы девискээрлери-биле база чаалап алган.

¹⁹Дээрги-Чаяакчы Иуданың аймаа-биле кады турган. Ол аймак даглыг девискээрни эжелеп алган, а чавызааш черниң чурттакчыларын ойлатпаан, чүге дээрге ол улустуң дайынчы демир тергелери бар болган.

²⁰Ынчан иудейлер Моисейниң сөзүнүң аайы-биле Халевке Хеврон хоорайны берипкеннер, а ол Хеврондан энак уктуг демги үш кижини үндүр сывыртапкан.

²¹А Вениаминниң аймаа Иерусалимге чурттап турган иевус чонну үндүр сывыртавайн барган, ынчангаш иевустар вениаминчилер-биле Иерусалимде амдыгаа чедир чурттап чоруурлар.

²²Иосифтен укталган аймактар шак-ла ынчаар Вефилче чорупканнар. Дээрги-Чаяакчы олар-биле кады турган.

²³Аңаа келгеш, олар Вефилди хайгаарап көрүп турганнар. (Ол хоорайның ооң мурнунда ады Луз турган.)

²⁴Хайгыылчылар хоорайдан үнген бир кижини көрүп кааш, аңаа: «Сен биске хоорайже кирер аргадан айтып бер, ынчан бис сеңээ энерелдиг боор бис» – дигеннер.

²⁵Ол кижини хоорайже кирер арганы айтып бээрге, олар хоорайның чурттакчыларын хылыш-мези-биле кыргып-хыдып кааннар, а амды кижини болгаш ооң бүгү-ле төрөл бөлүүн салып чорудупканнар.

²⁶(Ол кижиге хет чоннуң черинче көжүп чорупкаш, аңаа хоорай туткаш, ону Луз деп адап каан. Ооң ол ады амдыгаа чедир өскерилбээн.)

²⁷Ынчалза-даа Манассияның аймаа Бет-Сан, Таанах, Дор, Ивлеам, Мегиддон хоорайларның болгаш оларга чагырткан хоорай-суурларның чурттакчыларын үндүр сывыртавайн барган, ынчангаш хананейлер ол черге чурттап артып калганнар.

²⁸Израиль чон күш киргеш, хананейлерни бодунуң ажылын кылдыртып албатылары кылып алган, ынчалза-даа чурттан үндүр сывыртаваан.

²⁹Эфремниң аймаа Гезерде чурттап турар хананейлерни үндүр сывыртаваан, ынчангаш хананейлер ол аймактың аразынга чурттап артып калганнар.

³⁰Завулоннуң аймаа Китроннуң болгаш Наглолдуң чурттакчыларын үндүр сывыртаваан, ынчангаш хананейлер ол аймактың аразынга чурттап, оларның ажылын кылып албатылары бооп турганнар.

³¹Асирниң аймаа Акконуң болгаш Сидоннуң чурттакчыларын, Ахлавтың, Ахзивтиң, Хелваның, Афектиң болгаш Реховтуң чурттакчыларын үндүр сывыртаваан.

³²Ынчангаш Асирниң аймаа ол черниң чурттакчылары – хананейлерниң аразынга чурттап турган, чүге дээрге демгилерни үндүр сывыртавайн барган.

³³Неффалимниң аймаа Бет-Шемештиң болгаш Бет-Анаттың чурттакчыларын үндүр сывыртаваан, ынчангаш ол черниң хананей чурттакчыларының аразынга чурттап турган, а Бет-Шемештиң болгаш Бет-Анаттың чурттакчылары неффалимчилерниң ажылын кылып албатылары бооп турган.

³⁴Данның аймаан амор чон дагларже кызып үндүрүпкеш, чавызаашче эрттирбейн турган.

³⁵Ынчангаш аморлар Херес дагның кырынга, Айалонга база Шаалвимге чурттап артып калганнар, ынчалза-даа Иосифтен укталган аймактар

оларны базып каан болгаш боттарының ажылын кылдыртыр албатылары кылып алганнар.

³⁶Амор чоннуң девискээри Акравим артындан база Селадан ыңай оондаа ырадыр шөйлүп-чаттылган турган.

Баштыңчылар 2

Бурганның төлээзиниң чонну чемелээни

¹Ынчан Дээрги-Чаяакчының төлээзи Галгалдан Бохимче чедип келгеш, мынча дээн: «Мен силерни Египеттен хостап үндүрген мен база ада-өгбеңерге аазаным черже силерни эккелген мен. Ынчан Мен: „Силер-биле чарган чагыг-керээмни мөңгө шагда үревес мен – деп сөзүм бергеш, –

²а силер бо черниң чурттакчылары-биле керээ кылбаңар, оларның өргүл бедигээштерин үрегдеп кааптыңар“ – деп чагаан мен. Ынчалза-даа силер Мээң сөзүмнү дыңнавайн бардыңар. Чүнү үүлгедип алганыңар ол?

³Ынчангаш силерге чугаалап тур мен: ол чоннарны силерниң чериңерден ойлатпас мен, ынчан олар силерниң мойнуңарда дузак апаар, оларның бурганнары силерге четки апаар».

⁴Дээрги-Чаяакчының төлээзи бүгү израиль чонга бо сөстөрни чугаалаарга, шупту израильчилер кыпсынчыг алгы-кышкы көдүрүп, ыглай берген.

⁵Ынчангаш ол черниң адын Бохим деп адаар апарган. Аңаа израильчилер Дээрги-Чаяакчыга өргүл кылганнар.

Иисустуң мөчээни

(Иис. 24:28-31)

⁶Иисус чонну тарадыпкан турган үеде, израильчилер боттарының хувааглыг черлерин ээлээр дээш тус-тузунда чорупкан.

⁷Чон ынчан Иисустуң назынының дургузунда база Иисустуң соонда дириг чораан, Дээрги-Чаяакчының Израильге кылганы бүгү-ле өндүр

улуг ажил-херектерин көрүп чораан баштыңнарның назынының дургузунда Дээрги-Чаяакчыга бараан бооп чурттап чораан.

⁸Нуннуң оглу, Дээрги-Чаяакчының чалчазы Иисус 110 харлыг тургаш, өлүп калган.

⁹Иисусту бодунуң ээлээн черинге, Эфрем дагларында Гааш дагның соңгу талазында турар Тимнат-Хереске хөөржүдүп каан.

Чоннуң Дээрги-Чаяакчыдан ойталааны

¹⁰Ол үениң бүгү улузу өгбелериниң соондан өске оранче чоруй баарга, оларның орнунга Дээрги-Чаяакчыны болгаш Ооң израиль чонга кылганы ажил-херектерин билбес өске салгал келген.

¹¹Израиль чон Дээрги-Чаяакчының мурнунга бужар-бак херектер үүлгедип, Ваал бурганның дүрзүлеринге бараан бооп эгелээн.

¹²Олар боттарының адаларын Египеттен хостап үндүрген Бургандан, адаларының Бурганы Дээрги-Чаяакчыдан хая көрүнгөш, хары бурганнарже – израильчилерни долгандыр чурттап турар чоннарның бурганнарынче көрнүп, оларга мөгөйип эгелээн болгаш оозу-биле Дээрги-Чаяакчыны хорададып алганнар.

¹³Дээрги-Чаяакчыдан хая көрүнгөш, Ваал база Астарта бурганнарның дүрзүлеринге бараан бооп эгелээннер.

¹⁴Ынчан Дээрги-Чаяакчының израильчилерге килеңи кыптыккаш, оларны үптекчилерниң холунче кирип берипкен болгаш дээрбечилер оларны үптеп дээрбедеп турган; Дээрги-Чаяакчы оларны долгандыр чурттап турган дайзыннарның холунче кирип берипкен болгаш, олар дайзыннарга удур туржуп шыдавас апарганнар.

¹⁵Олар кайнаар-даа баарга, Дээрги-Чаяакчының оларга чугаалааны болгаш даңгыраглааны ёзугаар, Ооң холу оларны кадыг-дошкуну-биле кызып-кыйып турган.

¹⁶Дээрги-Чаяакчы оларга баштыңчыларны база тургузуп берип турган, а баштыңчылар оларны үптекчилерниң холундан камгалап турган.

17 Ынчалза-даа чон баштыңчыларын-даа дыңнавайн, самыырааш, хары бурганнарны эдерип, оларга мөгейип турган. Ынчангаш олар Дээрги-Чаяакчының айтышкыннарынга чагыртып чораан өгбелериниң оруундан соора барып, дүргени-биле өскээр чоруп, өгбелериниң изин истевейн турганнар.

18 Чонга баштыңчыны тургузуп берип тура, Дээрги-Чаяакчы Боду ол баштыңчы-биле кады турган болгаш ооң назынының дургузунда израильчилерни дайзыннардан камгалап турган; чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы оларның дарлакчыларга дарлаткаш, кыдыглакчыларга кыдыглаткаш, човууртаан уё-човуурун дыңнааш, кээргеп турган.

19 Ынчалза-даа баштыңчы чок апаарга-ла, израильчилер катап база адаларындан дора болуп, хары бурганнарже чайгылып, оларга бараан болуп, оларга мөгейип эгелээр турганнар. Ынчалдыр олар боттарының үүлгедиглеринден болгаш чөрүү-хедер оруундан ыравайн турганнар.

20 Ынчаарга Дээрги-Чаяакчының израильчилерге килеңи кыптыгып келгеш, мынча дээн: «Бо чон Мээң оларның адалары-биле тургусканым чагыг-керээмни үреп турары дээш база Мээң сөзүмнү дыңнавайн турары дээш,

21 Иисустуң өлүр мурнунда арттырып кааны чоннарның чаңгызын-даа израильчилерниң мурнундан үндүр сывыртавас мен.

22 Болар Дээрги-Чаяакчының оруундан, адаларының туттунуп чорааны дег, туттунар бе, ооң аайы-биле чоруур бе азы чок бе деп хынап, ол чоннар-биле Израильди шенээрим ол».

23 Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы ол чоннарны дораан үндүр сывыртавайн барган база Иисустуң холунга бербейн барган.

Баштыңчылар 3

Ханаанга чурттап арткан чоннар

1-2 Ханаан дайыннарын көрбээн болгаш билбес чаа салгалдың израильчилерин шенээр дээш, оларның дайын көрбээн салгалдары

дайынга өөрэнзин дээш, Дээрги-Чаяакчының арттырып каан чоннары бо-дур:

³беш күрүне-хоорайга чурттаан филистимнер; Ливан дагларынга – Ваал-Эрмон дагдан Лево-Хаматка чедир чурттаан шупту хананейлер, сидончулар база хиввейлер.

⁴Дээрги-Чаяакчы Моисейни дамчыштыр израильчилерниң адаларынга Бодунуң берген айтышкыннарынга чагыртып чоруур бе деп оларның амгы салгалын хынап шенээр дээш, ол чоннарны арттырып каан турган.

⁵Ынчангаш израильчилер хананей, хет, амор, ферез, хиввей болгаш иевус чоннарның аразынга чурттап турган,

⁶оларның уругларын кадай кылдыр ап, боттарының уругларын оларның оолдарынга кадай кылдыр берип база оларның бурганнарынга бараан болуп турган.

Гофониил

⁷Израильчилер Дээрги-Чаяакчының мурнунга бужар-бак херектер үүлгедип, боттарының Бурганы Дээрги-Чаяакчыны уткаш, Ваал болгаш Ашера бурганнарның дүрзүлеринге бараан болуп турган.

⁸Ынчангаш Дээрги-Чаяакчының Израильге килеңи кыптыгып, оларны Арам-Нахараимниң хааны Хусар-Сафемниң холунче кирип берипкен. Израильчилер Хусар-Сафемге чагыртып, аңаа сес чыл иштинде бараан бооп келгеннер.

⁹Ынчан израильчилер Дээрги-Чаяакчыны кыйгырып, дуза дилеп эгелээннер, а Дээрги-Чаяакчы оларга Халевтиң дуңмазы Кеназтың оглу Гофониилди камгалакчы кылдыр тургузуп бээрге, Гофониил оларны камгалап каан.

¹⁰Гофониилди Дээрги-Чаяакчының Сүлдези бүргээн, ынчангаш ол израиль чонну баштап, дайынче үнүпкен. Дээрги-Чаяакчы Арам-Нахараимниң хааны Хусар-Сафемни Гофониилдиң холунче кирип бериптерге, ооң холу Хусар-Сафемни ажып тиилеп каан.

11Ооң соонда израиль чер дөргөн чыл иштинде тайбыңчаан. Оон Кеназтың оглу Гофониил чок апарган.

Аод

12Израильчилер катап база-ла Дээрги-Чаяакчының мурнунга бужар-бак херектер үүлгедип эгелээн, ынчангаш Дээрги-Чаяакчы оларның оозу дээш моав хаан Эглонну оларга удур күштелдирип, тургузуп каан.

13Эглон бодунуң күжүнге немей аммон болгаш амалик шериглерни чыггаш, израильчилерни чылча шапкаш, Пальмалар хоорайын эжелеп алган.

14Израильчилер моав хаан Эглонга чагыртып, аңаа он сес чыл иштинде бараан бооп келген.

15Ынчан израильчилер Дээрги-Чаяакчыны кыйгырып, дуза дилеп эгелээн, а Дээрги-Чаяакчы оларга Вениаминниң аймаандан үнген Гераның оглу Аодту камгалакчы кылдыр тургузуп берген. Ол кижини солагай турган. Израильчилер моав хаан Эглонга оларның үндүрүүн чедирер кылдыр Аодту чорударга,

16ол бодунга узуну бир кыры дурттут, аажок чидиг хылыш кылып алгаш, оозун оң талакы быктынга аскаш, хевиниң адаанга чажыра суп алган.

17Оон чоруткаш, моав хаан Эглонга үндүрүүн сунуп четкен. А Эглон кончуг улуг семис кижини турган.

18-19Аод үндүрүүн сунгаш, ооң-биле үндүрүг эккелген улузун Галгалда көжээ-даштарга чедир үдээш, дедир келгеш, Эглонга: «Мээң силерге бүдүү чугаалаар чажыт чугаам бар, хаан» – дээн. Хаан бодунуң чанынга турган улуска: «Оожум!» – дээрге, олар үнгүлей берген.

20Хаан бодунуң аңгы сериин үстүкү өрээлинге олурган, Аод ынаар кире бергеш: «Силерге Бурганның медээзин дамчыдарым ол» – дээн. Эглон олудундан туруп кээрге,

21Аод солагай холу-биле оң талакы быктындан хылыжын ушта тырткаш, ооң иштинче киир шанчыпкан.

²²Хылыштың тудазы безин хаанның иштинче кире берген, ооң шиш бажы хаанның чаанче көзүлбес кылдыр кире берген; Аод хылышты ооң иштинден дедир ужулбайн барган, хылыштың бажы хаанның ийи будунуң аразындан үнүп келген.

²³Аод ол өрээлдин эжиин иштинден дээктеп кааш, өске эжик-биле үне берген.

²⁴Кажан ол чоруптарга, Эглоннуң чалчалары келгеш көөрге, үстүкү өрээлдин эжиин дуглап каан боорга: «Хаан албаннаар дээш сериин өрээлче кире берген-дир» – дишкеннер.

²⁵Оон элээн үр, эпчоксуна бергиге чедир манааннар, ынчалза-даа өрээлди кым-даа ажытпас боорга, дүлгүүр алгаш, ажыдыпкаш, көөрге, оларның хайыраатызы черде өлүг чыткан.

²⁶Олар ынчап үе чидирип турар аразында, Аод демги-ле көжээ-даштар чаны-биле эрткеш, Сеиратче чаштынып чоруй барган.

²⁷Аңаа келгеш, Аод Эфрем дагларының кырынга мыйыс эдиски этсипкен. Ынчангаш израильчилер ооң-биле кады даглардан куду бадыпканнар, а ол оларны баштап чораан.

²⁸Ынчан Аод оларга: «Мени эдерип чоруп оруңар: чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы силерниң дайзыннарыңар моавтарны силерниң холуңарже кирип берген-дир» – дээн. Олар ону эдерип чорупкаш, Иордан хемде Моавче эртер кежигни эжелеп алгаш, олап кымны-даа эрттирбейн турупканнар.

²⁹Ол үеде израильчилер 10 000 хире шупту күштүг-шыырак моавтарны кырып каапкан, кым-даа дезип шыдаваан.

³⁰Шак ынчаар ол хүн Моав Израильдин мурнунга томаарып сөгүрген, а израиль чер ооң соонда сезен чыл иштинде тайбыңчаан.

Самегар

³¹Аодтуң соонда Анаттың оглу Самегар баштыңчы турган; ол кижини 600 филистим кижини мал сүрер шиш баштыг ыяш-биле кыра шапкан. Ол база Израильди камгалаан.

Баштыңчылар 4

Девора биле Варак

¹Аод чок апарган соонда, израильчилер катап база-ла Дээрги-Чаяакчының мурнунга бужар-бак херектер үүлгедип эгелээн.

²Ынчан Дээрги-Чаяакчы оларны Асорнуң хананей хааны Иавинниң холунче кирип берипкен, а Иавинниң шериг баштыңчы Харошет-Гоимге чурттап турган Сисара дээрзи турган.

³Израильчилер ынчан Дээрги-Чаяакчыны кыйгырып, дуза дилеп эгелээн. Чүге дээрге Иавин 900 дайынчы демир тергелиг турган, израильчилерни ол чээрби чыл иштинде каржызы-биле дарлап келген.

⁴Ол үеде израиль чонну Лapidоттуң кадайы, өттүр билип медеглээр Девора дээр херээжен баштап турган.

⁵Ол Эфрем дагларында Рама биле Вефил аразында Девораның Пальмазының адаанга улус хүлээп саадап орган, а израильчилер аңаа шын шииткел дилеп кээп турганнар.

⁶Девора Авиноамның оглу, Неффалимниң Кедесте чурттап турар Варакты кый деп, келдиртип алгаш, аңаа: «Дээрги-Чаяакчы, Израильдин Бурганы сеңээ: „Неффалим болгаш Завулон аймактарындан 10 000 кижини алгаш, Фавор дагже чеде бер.

⁷Мен сеңээ ол черде Киссон хемге Иавинниң шериг баштыңчы Сисараны, ооң дайынчы тергелерин болгаш аг-шериин эккеп бергеш, сээң холунче кирип бээр мен“ деп айыткап тур» – деп чугаалаан.

⁸Варак аңаа: «Бир эвес силер мээң-биле кады баар болзуңарза, баар мен, барбас болзуңарза, барбас мен» – деп харыылаан.

⁹Девора аңаа: «Сээң-биле баарын баар мен, чүгле харын сээң ам чоруур орууңга алдар сээңии эвес апаар – Дээрги-Чаяакчы Сисараны херээжен кижиниң холунче кирип бериптер» – дээн. Ынчангаш Девора Варак-биле кады Кедесче чорупкан.

¹⁰Варак Завулон болгаш Неффалимниң аймактарын Кедесче кый деп, чыып алган, 10 000 кижини ону эдерип чорупкан, а Девора база ооң-биле кады чорупкан.

¹¹Ол үеде кен аймак-сөөктүг Хевер деп кижини Моисейниң катының оглу Ховавтың адыры кеннерден хоорлуп чорупкаш, Кедестиң чанында Цааннимде арга кыдыыңга бодунуң майгынын тип алган турган.

¹²Ынчан Сисарага Авиноамның оглу Варак Фавор даг кырынче үне берген деп дыңнадыг келген.

¹³Сисара 900 дайынчы демир тергелерин дөгerezин болгаш ооң-биле кады турган шерийн кый деп, чыып алгаш, Харошет-Гоимден Киссон хемге чедип келген.

¹⁴Ынчан Девора Варакка: «Че, Дээрги-Чаяакчы Сисараны сээң холунче бөгүн кирип бээр, Ол Боду сени баштап чоруур» – дээн. Варак 10 000 кижизин баштап алгаш, Фавор дагдан бадып келген.

¹⁵Ынчан Дээрги-Чаяакчы Сисараны, ооң дайынчы тергелерин болгаш шериглерин Варактың хылыжындан аймап девидей бээр кылдыр кылыпкан, а Сисара дайынчы тергезинден дүже халааш, чадаг дезипкен.

¹⁶Варак ооң дайынчы тергелерин болгаш бүгү-ле шерийн Харошет-Гоимге чедир сүрген. Сисараның бүгү-ле шерийн хылыштан кырлып калган, кым-даа дириг артпаан.

¹⁷А Сисара кен Хеверниң кадайы Иаилдиң майгынынче чадаг дезип чедип келген, чүге дээрге Асорнуң хааны Иавин биле кен Хеверниң өг-бүлезиниң аразында тайбың турган.

¹⁸Иаил Сисарага уткуй үнүп келгеш: «Кириңер, дээргим, бээр, мээң майгынымче кирип келиңер, кортпаңар» – дээн. Сисара ооң майгынынче кире бээрге, Иаил ону хевис-биле чажыра шуглап каан.

¹⁹Сисара аңаа: «Меңээ бичии сугдан берем, суксап тур мен» – дээн. Иаил сүттүг көгээржиин ажыткаш, Сисарага ижиртип кааш, катап база хевис-биле шуглап каан.

²⁰Сисара аңаа: «Майгыныңның эжииниң чанынга туруп ал, ынчангаш кандыг-бир кижиге келгеш, „Мында улус бар бе?“ деп айтырар болза, „Чок“ дээр сен» – дээн.

²¹Ынчан Хеверниң кадайы Иаил майгынынның өргени биле маска ап алгаш, Сисараның чанынга оожум чедип келгеш, өргени ооң чулчургайынче кирип шаапкаш, бажын черге чыпшыр кадап каан. А ол шылаанындан удуп чыткан болгаш, ол-ла хевээр өлүп калган.

²²Ол үеде Варак Сисараны истеп-сүрүп чедип келген. Иаил аңаа уткуй үнүп келгеш: «Бээр кириңер, мен силерге дилеп турар кижиниң көргүзейн» – дээн. Ол кире бергеш көөрге, Сисара чулчургайынче өрген кирип кадап каан, өлүг чыткан.

²³Шак ынчаар Бурган ол хүн хананей хаан Иавинни израильчилерниң мурнунга томаартып сөгүрткен.

²⁴Израильчилерниң холу, хананей хаан Иавинни когун үзе узуткаваан шаанга чедир, хүнден хүнге улам күштөлип турган.

Баштыңчылар 5

Девораның ырызы

¹Ол хүн Девора Авинаамның оглу Варак-биле кады мынчаар ырлаан:

²«Израиль чон дайынга белеткенгеш, бодунуң чүткүлүн көргүстү, ол дээш Дээрги-Чаякчыны алдаржыдыңар!

³Хааннар, дыңнаңар, чагырыкчылар, кулааңар ээктириңер: мен Дээрги-Чаяакчыга, Израильдиң Бурганынга ырлап тур мен, Дээрги-Чаяакчыга хөгжүмнү ойнап тур мен.

⁴Кажан Сен, Дээрги-Чаяакчы, Сеирден үнгеш, Эдом ховуларындан чоруп орунда, чер сириңейнип, дээрден дамдылап, булуттар суун төп турду.

⁵Дээрги-Чаяакчының мурнунга даглар сирлеңейнип эстип турду, Синай даг безин Израильдиң Бурганының мурнунга сириңейнип эрип турду.

⁶Анаттың оглу Самегарның үезинде, Иаилдиң хүннеринде чорук кылган улус долганыр оруктар-биле чоруп турган.

⁷Ынчан Израильге күштүг улус артпаан, мен, Девора – Израильдиң иези, көстүп келгижемге чедир ындыг турган.

⁸Чон чаа бурганнарны шилип алган турган, ынчангаш эжик-хаалга чанынга дайын бооп турган. Израильдиң 40 000 кижизиниң чыдазы болгаш дозуг-камгалалдары көстүр турган бе?

⁹Израильдиң шериг баштыңнары болгаш чон аразында эки турачылар, мээң чүрээм силерге кыйгы салып тур; Дээрги-Чаяакчыны алдаржыдыңар!

¹⁰Ак элчигеннер мунуп алган чоруурлар, хевистер кырында саадап олуларлар база оруктарда кылаштап чоруурлар, ырлаңар-ла!

¹¹Ыраажылар кудук, суглуг черлер аразынга Дээрги-Чаяакчыны Ооң тиилелгези дээш алдаржыдып ырлазыннар! Израильдиң күштүглерин* тиилелгези дээш мактап ырлазын! Ынчан Дээрги-Чаяакчының чону хоорай хаалгазының чанынга чедип келгеш:

¹²„Оттуп кел, Девора, оттуп кел! Оттуп келгеш, ырла-ла! Дүрген че, Варак! Туттурган дайзыннарны бээр эккел, Авиноамның оглу!“ – дээн.

¹³Ынчан ызыгууртаннарның артканнары меңээ чедип келген, Дээрги-Чаяакчының чону күштүглери-биле чедип келген.

¹⁴Амалик черде турумчуй берген эфрем аймактыг улус чедип келген, оларның соонда Вениаминниң улузу өске төрел аймактары-биле кады база махир төрел бөлүктүң баштыңнары база Завулоннуң дүжүметтери кээп турду.

¹⁵Иссахарның беглери база Девора-биле кады турду, Иссахарның аймаа Варақты эдерип, шынааже халдап батты. А Рувимниң аймаанда боттарының аразында улуг чөрүлдээ турду.

¹⁶Чүге хой кажааларының аразында кодан хойнуң алгызын дыңнап олур силер? Рувимниң аймаанда боттарының аразында чөрүлдээ улуг.

¹⁷Галаадчылар Иордан ындынга ол-ла хевээр артып калган, ол ышкаш Дан база бодунуң корабльдары-биле ол-ла хевээр артып калган. Асир база далай эриинде корабльдар доктаап турар черлериниң чанынга ол-ла хевээр артып калган.

¹⁸А Завулон – бодунуң амы-тынын-на камнап орбаан чон-дур, ол ышкаш даг шынаалары чурттуг Неффалим база.

¹⁹Хааннар келгеш, тулуштулар, хананей хааннар Мегиддоннуң хемнериниң чанында Таанахка тулуштулар, ынчалза-даа бичии-даа мөңгүн албайн бардылар.

²⁰Дээрде сылдыстар безин боттарының дээрде оруктарындан Сисарага удур тулуштулар.

²¹Киссон хем оларны ол-ла дораан чууй шаап бадырып турду, бурун шагдан аккан Киссон хем. Күчү-күштүг бурунгаарлап, чүткү-ле, сеткилим!

²²Ынчан аьттарның дуюглары кулак уюк дагжап турган, ооң чүгүрүктериниң күштүг маңындан.

²³„Мероз хоорайны каргаңар! – деп, Дээрги-Чаяакчының төлээзи чугаалаан. – Дээрги-Чаяакчыга дуза кадып келбээни дээш, ооң

чурттакчыларын каргаңар, Дээрги-Чаяакчыга болгаш чоннуң күштүглеринге дузалашпааны дээш, каргаңар“.

²⁴А кен Хеверниң кадайы Иаил херээженнер аразынга йөрээттирер болзун, майгыннарда чурттап чоруур херээженнер аразынга йөрээттирер болзун!

²⁵Сисара суг дилээрге, ол аңаа сүт кудуп берген, ызыгууртан аяанга сүттүң үстүн кудуп берген.

²⁶Оон ол солагай холун өргенче сунгаш, оң холун ажилчыннарның масказынче сунгаш, Сисараның бажын чара шаапкан, чулчургайын өттүр кадааш, чуура шаапкан.

²⁷Сисара ооң буттарынга чедир доңгайып кээп дүшкеш, аңаа чыткан, каяа доңгая дүжүп чытканыл, ол-ла черинге чыда өлүп калган.

²⁸А Сисараның иези соңгадан бакылап, көзенек өттүр: „Оглумнуң аъттыг шерии чүге дүрген келбейн турар чүвөл, ооң дайынчы тергелери чүге дагжавайн турар чүвөл?“ – деп кускуннап турган.

²⁹Ооң угаанныг агайлары болгаш ол боду база бодунуң сөстөринге:

³⁰„Билдингир-ле, олар тыпкан олчазын дайынчы бүрүзүнге бир-бир азы ийи-ийи кыс кылдыр үлежип турлар боор; а олчалап алганы чүзүн-баазын өңнүг хеп-сын Сисараны болур, угулзалап даараан хеп-сын, олча-тывыш кылдыр уштуп алганы хеп-сын Сисараның эгиннеринде болур“ – деп харыылап турган.

³¹Шак ынчалдыр Сээң дайзыннарың дөгережи кырлып турзун, Дээрги-Чаяакчы! А Сеңээ ынак улус бүгү-ле күчү-күжү-биле үнүп кел чыдар хүн дег болзуннар!» Израиль чер ооң соонда дөртөн чыл иштинде тайбыңчаан.

Баштыңчылар 6

Мадиан дарлал

¹Израильчилер катап база-ла Дээрги-Чаяакчының мурнунга бужар-бак херектер үүлгедип эгелээн, ынчангаш Дээрги-Чаяакчы оларны мадиан чоннуң холунче чеди чыл иштинде кирип берипкен.

²Мадианнарның израиль чонну чагырган холу аар-берге турган болгаш, израильчилер мадианнардан чаштынар черлер – дагларның чарык черлеринге, куйларга камгаланыр быжыглалдар кылып ап турган.

³Израиль чон тараазын тарып каарга-ла, мадианнар, амаликтер болгаш чөөн чүктүң өске-даа аймактары келгеш, оларның черинче халдаар турган.

⁴Израиль черге майгыннарын тип алгаш, оларның тараа-быдаазын мырыңай Газаның чоок-кавызынга чедир хоозурадып кааптар база Израильге азыраныпкы дег хой-даа, шары-даа, элчиген-даа арттырбас турган.

⁵Олар мал-маганы-биле, майгыннары-биле кээр боорда, оларның боттары болгаш тевелери саң-түң чок турганындан, шартылаа дег хөй санныг кээр турганнар, ынчангаш израиль черни хоозурадыр таптай базып турганнар.

⁶Израиль чон мадианнарның ындыг халдаашкыннарындан аргажок ядарап түрей бергеш, Дээрги-Чаяакчыны кыйгырып, дуза дилеп эгелээн.

⁷Кажан израильчилер Дээрги-Чаяакчыны кыйгырып, мадианнардан камгалал дилей бээрге,

⁸Дээрги-Чаяакчы оларга Бодунуң медээчи кижизин чорудуп берген. Медээчи Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыткан: «Мен силерни Египеттен үндүрүп, кулданыышкындан хостаан мен;

⁹силерни египетчилерниң болгаш бүгү өске дарлакчыларның холдарындан адыргаш, оларны силерниң мурнуңардан ойладып чорудупкаш, оларның черин силерге берген мен.

¹⁰Силерге: „Мен, Дээрги-Чаяакчы, силерниң Бурганыңар-дыр мен; оларның черинде чурттап турарыңар амор чоннуң бурганнарынга чүдүвеңер“ – дээн мен, ынчалза-даа силер Мээң сөзүмнү дыңнавайн бардыңар».

Бурганның Гедеонга даалга бергени

¹¹Ол үеде Дээрги-Чаяакчының төлээзи келгеш, Офрада турар дубтуң чанынга олуруп алган, а ол дуб Авиезерниң салгалы Иоастың ыяжы турган; Иоастың оглу Гедеон ынчан мадианнардан чаштына бергеш, виноград сы бызар оңгарга кызыл-тас соктап орган.

¹²Дээрги-Чаяакчының төлээзи Гедеоннуң мурнунга көстүп келгеш: «О, күштүг-шыырак кижии! Дээрги-Чаяакчы сээң-биле!» – диген.

¹³«О, мээң дээргим! – деп, Гедеон аңаа харыылаан. – Бир эвес Дээрги-Чаяакчы шынап-ла бис-биле болза, чүге биске бо бүгү бергедээшкиннер болуп турарыл? Бистиң адаларывыстың биске чугаалап турганы Бурганның кайгамчык ажил-херектери кайыл? Олар биске „Дээрги-Чаяакчы бисти Египеттен үндүрүп хостап каан“ деп чугаалап турган болгай. А ам Дээрги-Чаяакчы бисти каапкаш, мадианнарның холунче кирип берипкен-дир!»

¹⁴Дээрги-Чаяакчы олче көргеш: «Сен ам баргаш, бүгү күчү-күжүң-биле израиль чонну мадианнарның холундан адырып хостап каг! Сени айбылап чорудуп тур мен» – дээн.

¹⁵Гедеон Аңаа: «О, дээргим! Канчап мен израиль чонну камгалап шыдаар мен? Мээң төрөл бөлүүм Манассияның аймааның аразында эң чөгенчии-ле болгай, а мен бодум өг-бүлөмниң эң бичиизи-ле болгай мен» – деп харыылаан.

¹⁶Дээрги-Чаяакчы аңаа: «Мен сээң-биле болур мен, ынчангаш сен мадианнарны, чаңгыс кижини дег, чылча шаап каар сен!» – дээн.

¹⁷Гедеон Оон: «Бир эвес Сен менче ээ көрүп турар болзуңза, ылап-ла Сен мээң-биле чугаалажып турарыңның бадыткал демдээн көргүзүп көрөм.

¹⁸Мен бээр эглип келбээн шаамга чедир база Сеңээ өргүлүмнү эккеп сөңневээн шаамга чедир моон чорбайн көр» – деп дилээн. Ол Гедеонга: «Мен маңаа сени манап олурап мен» – дээн.

¹⁹Гедеон оон чорупкаш, бир анай эьдин хайындыргаш, бир эфа далган хаарып алган. Ол эьдин тавакка салгаш, мүнүн дой савага куткаш, дуб ыаштың чанынга орган аалчызынга эккеп берген.

²⁰Бурганның төлээзи: «Эьдиң биле хаарган далганыңны бо даш кырынга салгаш, мүнүңнү ооң кырынче кудувут» – деп айыткан. Гедеон ол-ла хевээр күүсеткен.

²¹Дээрги-Чаяакчының төлээзи холунда даянгыжының ужу-биле эьтке болгаш далганга дээптерге, даштан от хып үнүп келгеш, эьт биле далганны чипкен! Дээрги-Чаяакчының төлээзи ол дораан көзүлбейн барган.

²²Ынчан Гедеон ооң мурнунга шынап-ла Дээрги-Чаяакчының төлээзи турган-дыр деп билип каан. «О, Дээрги-Бурган-Чаяакчы! – деп, ол човууртай берген. – Ат-ла болдум, чүге дээрге Сээң төлээң-биле удур-дедир көржүп, ужураштым».

²³Ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчы аңаа: «Кортпа, шупту чүве амыр-чаагай болур! Сен дириг артар сен!» – дээн.

²⁴Гедеон ол черге Дээрги-Чаяакчыга өргүл бедигээжи кылгаш, ону «Яхве-Шалом» деп адап каан. (Ол өргүл бедигээжи авиезер төрөл бөлүктүң черинде Офрада бо хүнге чедир турар.)

²⁵Ол дүне Дээрги-Чаяакчы Гедеонга мынча дээн: «Ачаңның коданындан семиртир азырап каан чеди харлыг бугажыкты ап ал. Ачаңның Ваал бурганга өргүл кылыр бедигээжин үреп каавыт база ооң чанында турар Ашера бурганга тураскааткан адагашты одура шаап каавыт.

²⁶Оон бо хая-даштың кырынга Бурганың Дээрги-Чаяакчыга өргүл бедигээжинден чурум ёзугаар кылгаш, семис бугажыкты аңаа бүрүн

өрттедип өргүүр сен, а одура шаапканың Ашера адагажы от салыр ыяжың болур».

²⁷Гедеон бодунуң чалчаларының аразындан он кижиге шилип алгаш, Дээрги-Чаяакчының аңаа айытканы ёзугаар кылган. Ынчалза-даа ол бодунуң ада төрелдеринден болгаш хоорайның өске-даа чурттакчыларындан корткаш, бо бүгүнү хүндүс эвес, дүне кылган.

²⁸Эртенинде хоорайның чурттакчылары туруп келгеш, көөрге, Ваалга өргүл бедигээжин үрөп каапкан база ооң чанынга турган адагашты одура шаап каапкан, а чаа тургускан өргүл бедигээжинде семис бугажыкты өргүл кылдыр өрттедип каан болган.

²⁹Ынчан олар аразында: «Ону кым үүлгеткенил?» – дижип турганнар. Ынчаар айтырып, сураглап тургаш, ону Иоастың оглу Гедеон кылган деп билип алганнар.

³⁰Хоорайның чурттакчылары Иоаска: «Оглуңну бээр үндүр, ол Ваалдың өргүл бедигээжин үрээни болгаш ооң чанынга турган адагашты одура шапканы дээш, өлүр ужурлуг!» – дээннер.

³¹Иоас аңаа удур чедип келгеннерге шуптузунга мынча деп харыылаан: «Ваал дээш силер туржур, силер ону камгалаар силер бе? Ол дээш турушкан кижиге даарта эртенге чедир өлүртүп каар! Бир эвес Ваал Бурган болза, ооң өргүл бедигээжин үрөп каапканы дээш, ол боду боду дээш турушсун».

³²Ол хүнден эгелээш, улус: «Өргүл бедигээжин үрээни дээш, Ваал ооң биле боду турушсун» – дишкеш, Гедеонну Иероваал дээр апарган.

Гедеоннуң дайынга белеткели

³³Ол үеде мадианнар, амаликтер база өске чөөн аймактар шупту чыгылып алгаш келгеш, Иордан хемни кешкеш, Изреел шынаазынга турлагланып алганнар.

³⁴Ынчан Дээрги-Чаяакчының Сүлдези Гедеонну бүргеп алган. Гедеон мыйыс эдискизин этсиптерге, авиезер төрел бөлүк ооң соондан чорупкан.

³⁵Манассияның бүгү аймаанче медээчилерни ыдыптарга, ол аймак база ону эдерипкен. Асирниң, Завулоннуң, Неффалимниң аймактарынче медээчилерни чорудуптарга, олар база дайынга киржир болуп чедип келгеннер.

³⁶Ынчан Гедеон Бурганга мынча дээн: «Бир эвес Сен аазааның ёзугаар шынап-ла мээң холум-биле израиль чонну камгалаар деп турар болзуңза, ону бадыткап көрем:

³⁷мен бо шаңга хой дүгүн чадып каайн. Бир эвес шалың чүгле дүк кырынга дүжүпкен, а долгандыр чер кургаг чыдар болза, ынчан Сен аазааның ёзугаар Израильди мээң холум-биле камгалап каар сен деп шынзыгар мен».

³⁸Ол хевээр болган: Гедеон эртенинде туруп келгеш, дүктү сыза туткаш, бир аяк шалың суун сызып алган.

³⁹Ынчан Гедеон Бурганга мынча дээн: «Ам бир чүве чугаалаар болзумза, ам бир катап дүк-биле шенелде кылыр болзумза, менче килеңневейн көр. Ам дүк кургаг, а долгандыр бүгү чер шалыңныг чытсын».

⁴⁰Бурган ол дүне ол-ла хевээр кылган: чүгле дүк кыры кургаг, а бүгү чер шалыңныг чыткан.

Баштыңчылар 7

Гедеоннуң дайзыннарны чылча шапканы

¹Иероваал азы Гедеон база ооң-биле кады турган бүгү шериг эртен эрте туруп келгеш, Харод дээр суг бажының чанынга турлагланып алган; мадиан турлаг олардан соңгу чүкте Морэ деп тей чанында шынаага турган.

²Ынчан Дээрги-Чаяакчы Гедеонга мынча дээн: «Сээң эдерткен шерииң эмин эрттир хөй-дүр, оларның холунче мадианнарны кирип бербес

мен, оон башка израильчилер Мээң мурнумга чоргаарап, бодувусту бодувус камгалап алдывыс деп барып болур.

³Ынчангаш шериңге „Кым коргуп, сириңейнип турарыл, ол кижиге Галаад дагдан чоруп, дедир чана берзин“ деп чарла». 22 000 кижиге дедир чана берген, а 10 000 кижиге артып калган.

⁴Оон Дээрги-Чаяакчы Гедеонга мынча дээн: «Кижиге саны ам-даа хөй-дүр; оларны суг чанынга эккел, аңаа Мен сеңээ дайынчыларны шилип бээр мен. „Сээң-биле кады чорзун“ дээр улузум сээң-биле чорзун, а „Сээң-биле чорбас ужурлуг“ дээн улузум чорбазын».

⁵Гедеон улузун суг чанынга эккээрге, Дээрги-Чаяакчы аңаа: «Сугну ыт ышкаш чылгап ижерлерни аңгы чыскаап ал, а дискек кырынга олуруп, доңгайып алгаш ижерлерни бир аңгы чыскаап ал» – дээн.

⁶Сугну адыжынга узуп алгаш, ыт ышкаш чылгап ижер улустуң саны 300 кижиге болган, а өске арткан улус дискек кырынга олуруп, доңгайып алгаш, ижер болган.

⁷Ынчан Дээрги-Чаяакчы Гедеонга мынча дээн: «Сугну чылгап ижип турган 300 кижиниң күжү-биле мадианнарны сээң холуңче кирип, чонну камгалап каар мен, а өске арткан улус тарап чанзын».

⁸Чанып чорупкан улустан аыш-чем курлавырын болгаш мыйыс эдискелерни ап алгаш, Гедеон шупту израильчилерни майгыннарынче салып чорудупкан, а чанынга 300 кижини арттырып алган. Мадиян турлаг ооң дөвүн адаанда шынаага турган.

⁹Ол дүне Дээрги-Чаяакчы Гедеонга мынча дээн: «Тургаш, адаанда турлагже бадып халда, ону сээң холуңче кирип берип тур мен».

¹⁰А бир эвес халдаарындан коргар болзуңза, чалчаң Фура-биле кады баткаш кел,

¹¹аңаа дайынның чүнү чугаалажып турарын дыңнап аар сен, оон сен дидимненип, холдарың быжый бээр, ынчан ол турлагже халдаар сен».

Гедеон чалчазы Фура-биле кады баткаш, турлагда шериглерниң мырыңай чанынга чеде берген.

¹²Мадианнар, амаликтер база өске чөөн аймактар шынаа сыңмас шартылаалар дег хөй чыглы берген турган, а оларның тевелери далай эриинде элезин дег санап четпес болган.

¹³Гедеон чоокшулап чеде бергеш, дыңнаарга, оларның бирээзи өскезинге дүжүн мынча деп чугаалап турган: «Дүжүмде борбак арбай далганы мадиан турлаг иштинче чуглуп киргеш, майгынга үзерге, майгын барып дүшкеш, үрелип кагды».

¹⁴Өскези демгизинге мынча деп харыылаан: «Ол дээрге өске чүү-даа эвес, а израильчи Иоастың оглу Гедеоннуң хылыжы-дыр; Бурган мадианнарны болгаш бүгү турлагны ооң холунче кирип берип турары ол-дур».

¹⁵Гедеон дүштү болгаш ооң тайылбырын дыңнап алгаш, Дээрги-Чаяакчыга чалбарып тейлээн. Оон ол израиль турлагже эеп чедип келгеш: «Туруңар! Дээрги-Чаяакчы мадиан турлагны силерниң холуңарже кирип берип тур!» – деп кыйгырган.

¹⁶Гедеон зоо кижини үш бөлүкке үскеш, дайынчы бүрүзүнге мыйыс эдиски болгаш доңга тутсуп берген, а доңгалар иштинге оттуг кезектер кыпсып берген.

¹⁷«Менче көрүп тургаш, мен ышкаш кылыңар! – деп, ол дайынчыларга дужааган. – Мен оларның турлааның кыдыынга чеде бергеш, чүнү кылыр-дыр мен, ол хевээр кылыр силер:

¹⁸мен мээң-биле кады чоруур бөлүк-биле мыйыс эдискилерни этси бээривиске, силер база дайзынның турлаан бүзээлеп, мыйыс эдискилериңерни этсип: „Дээрги-Чаяакчы дээш база Гедеон дээш!“ – деп алгыржыр силер!»

¹⁹Гедеон болгаш ооң-биле кады чүс кижини турлаг кыдыынче дүн ортузунда, таңнылдар чаа солушканда чеде бергеш, мыйыс

эдискилерин этсип, холдарында тудуп чорааны доңгаларын буза шапкылапканнар.

²⁰Ол дораан үш бөлүк эдискилерин деңге этсипкеш, доңгаларын буза шапкылапкан соонда, солагай холдарында оттуг кезектерин, оң холдарында мыйыс эдискилерин тудуп алган, оларын эдиспишаан, «Дээрги-Чаяакчының база Гедеоннуң хылыжы!» деп алгыржып туруп бергеннер.

²¹Кижиги бүрүзү турлаг долгандыр бодунуң туружунга турган, а турлаг иштинде улус шупту аай-дедир маңнажып, алгыржып эгелээш, дезипкен.

²²Зоо кижиги мыйыс эдискилерин этсип турар аразында, Дээрги-Чаяакчы турлаг иштинде бүгү улустуң хылыштарын бот-боттарыныче угландыр халдадыпкан. Бүгү шериг Бетшитта-Царерага чедир, Табват чанында Авел-Мехоланың кызыгаарыныче десе берген.

²³Израильдинң Неффалим, Асир болгаш бүгү Манассия аймактарыныче кыйгы салырга, олар мадианнарны сүргеш чыдыпкан.

²⁴Гедеон Эфрем дагларының бүгү девискээринче медээчилер чорудупкаш, кыйгы салган: «Мадианнарга уткуштур баткаш, оларның хемче баар оруун дозуңар, Иорданның кежиглерин Бет-Варага чедир эжелеңер!» Эфремчилер шупту чыылгаш, Иорданның кежиглерин Бет-Вара чедир эжелеп алганнар.

²⁵Мадианнарның Орив болгаш Зив деп ийи баштыңчызы туттурган. Оривти Цур-Оривке, а Зивти Иекев-Зивке өлүрген. Израильчилер мадианнарны улаштыр сүрүпкеннер, а Орив биле Зивтиң баштарын Иордан ындында Гедеонга эккеп берген.

Баштыңчылар 8

¹Ынчан эфремчилер Гедеонга: «Чүге сен мадианнар-биле дайылдажырда, бисти кыйгырбадың, чүге ынчалдың?» – деп кедергей хорадап чедип келгеннер.

²Гедеон оларга мынча деп харыылаан: «Силерниң ам чаа кылганыңар хире мен чүнү кылдым? Авиезерниң чыгган хөй кат-чимизинге деңнээрге, Эфремниң чыып алганы арткан каттары дээрэ эвес бе?

³Бурган мадиан баштыңчылар Орив биле Зивти силерниң холуңарже киирип берген болгай, силерниң кылганыңар хире чүнү кылып шыдаан мен?» Кажан ол ындыг сөстөрни чугаалаарга, ынчан харын оларның сагыш-хөңнү оожургаан.

Гедеоннуң өжээн негээни

⁴Гедеон болгаш ооң зоо дайынчызы Иорданга келгеш, ол чарыкче кеже берген. Олар дайзыннарны сүрүп чорааш, могап шылай бергеннер.

⁵Сокхоттуң чурттакчыларыга келгеш, Гедеон: «Мээң улузумга каш борбак хлебтен берип көрүңер, олар могап шылай бердилер. Мен мадиан хааннар Зевей биле Салманның соондан сүрүп бар чор мен» – дээн.

⁶Сокхоттуң чагырыкчылары аңаа мынча деп харыылаан: «Зевей биле Салманны тудуп алган эвес сен, чүге бис сээң шерииңни чемгерер ужурлуг бис?»

⁷Гедеон оларга: «Ол дээш, Дээрги-Чаяакчы Зевей биле Салманны мээң холумче киирип бериптерге, силерниң мага-бодуңарны ховунуң теннери-биле болгаш хараган-биле хинчектеп кезедир мен» – дээн.

⁸Оон ол Пенуэлче чеде бергеш, ооң чурттакчыларыга база демги-ле дилеглиг сөстөрүн чугаалаан, ынчалза-даа Пенуэлдин чурттакчылары база сокхотчулар-биле дөмей харыылаан.

⁹Ынчаарга Гедеон пенуэлчилерге база: «Тиилелгелиг эглип келгеш, суургаңарны үреп бузуп кааптар мен» – дээн.

¹⁰Зевей биле Салман чөөн чүктүң аймактарының бүгү аг-шериинден арткан 15 000 хире дайынчызы-биле кады Каркорга турганнар, оларның хылыш тудуп шыдаар 120 000 шерии кырлып калган.

¹¹Гедеон Новах болгаш Иогбеганың чөөн чүгүндө көшкүн улустуң оруу-биле эрткеш, сезиг чок турган дайзыннарның турлаан чылча шапкан.

¹²Ийи мадиан хаан Зевей биле Салман дезипкеннер. Гедеон оларны сүрүп четкеш, тудуп алган, а оларның шериин тарадыр сывыртапкан.

¹³Иоастың оглу Гедеон дайындан Херес деп арт таварып ээп келгеш,

¹⁴Сокхоттуң чурттакчызы бир аныяк оолду тудуп алгаш, байысаарга, ол оол Гедеонга Сокхоттуң чеден чеди чагырыкчы болгаш баштыңының аттарын бижип берген.

¹⁵Оон Гедеон Сокхотка келгеш, ооң чурттакчыларынга мынча дээн: «„Зевей биле Салманны тудуп алган эвес сен, чүге бис сээң шылап турупкан улузуңну чемгерер ужурлуг бис?“ джип, мени кочулап турганыңар Зевей биле Салман бо-дур!»

¹⁶Гедеон Сокхоттуң баштыңнарын туткаш, оларны ховунуң теннери-биле болгаш хараган-биле* кезеткен.

¹⁷Оон ол Пенуэлдиң суургазын база үрегдеп бускаш, хоорайның эр улузун кыра шаап каан.

¹⁸Гедеон Зевей биле Салмандан: «Силерниң Фаворга өлүрүп каапканыңар улус кандыг турган ийик?» – деп айтырган. Демгилери аңаа: «Олар сээң-биле дөмей, кайызы-даа хаанның оолдары хевирлиг чорду» – деп харыылаан.

¹⁹Гедеон: «Олар мээң акыларым, мээң авамның оолдары турган чүве. Дириг Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглап тур мен: бир эвес силер оларны дириг арттырып каан болзуңарза, силерни өлүрбес ийик мен» – дээн.

²⁰Оон ол бодунуң улуг оглу Иетерге: «Тургаш, бо ийини өлүрүп каавыт!» – дээн. Ынчалза-даа оглу ам-даа бичии болгаш, хылыжын уштурундан корга берген.

²¹Ынчаарга Зевей биле Салман: «Ынчаарга сен бодуң бисти өлүрүп каавыт че. Сээң хире-шааң ол-ла ыйнаан» – дээннер. Гедеон Зевей биле Салманны өлүрүп каапкаш, оларның тевелериниң моюннарынга чораан чартык ай хевирлиг каасталгаларны ап алган.

Гедеоннуң өске ажил-херектери

²²Ынчан израильчилер Гедеонга мону чугаалааннар: «Сен бисти уштап-башкар, оон ук-салгалың бисти башкарзын, чүге дээрге сен бисти мадианнар холундан адырып каан сен».

²³Гедеон оларга: «Мен-даа силерни башкарбас мен, мээң оглум-даа башкарбас, силерни Дээрги-Чаяакчы башкарзын» – деп харыылаан.

²⁴Оон Гедеон: «Силерден чаңгыс дилег кылыйн. Дайзындан алган олчаңардан кижини бүрүзү меңээ бир-бир сыргадан бериңер» – дээн. (Дайзыннар измаилчилер болганда, оларга алдын сыргалар турган.)

²⁵Израильчилер: «Ийе, бээр бис» – дишкеннер. Оон шывыг-хепти черге чаткаш, ынаар кижини бүрүзү бодунуң олчазындан бир-бир сырганы каап бергеннер.

²⁶Чартык ай хевирлиг алдын каасталгаларны, өөктерни, мадиан хааннарның каас-коя хевин база оларның тевелеринге чораан алдын мончарларны санава ска безин, Гедеоннуң дилеп алганы чүгле алдын сыргаларның деңзизи 1700 шекел болган.

²⁷Гедеон ол алдындан эфод кылгаш, ону бодунуң хоорайы Офрага салып каан, а израильчилер ынаар барып, эфод-биле самырап эгелээн. Ынчалдыр ол эфод Гедеонга болгаш ооң үре-салгалыңга четки апарган.

²⁸Шак ынчаар мадианнар израильчилерге томаартып сөгүргөш, бажын ол-ла хевээр көдүрбейн барганнар, а Гедеоннуң назынының дургузунда дөртөн чыл иштинде израиль чер тайбыңчаан.

²⁹Иоастың оглу Иероваал-Гедеон чана бергеш, бодунуң бажыңыңга чурттап турган.

³⁰Ол бодунуң төрүдүп кааны чеден оолдуг турган, чүгө дээрге ооң алган кадайлары хөй турган.

³¹База Сихемге чурттап турган ооң кул-кадайы аңаа бир оолду божуп берген, Гедеон ону Авимелех деп адап каан.

³²Иоастың оглу Гедеон буурул баштыг кырган апаргаш өлгөн, ону Авиезерниң Офрада ачазы Иоастың чевег-куюнда орнукшудуп каан.

³³Гедеон өлүп каарга, израиль чон катап база самыырап, Ваалдың дүрзүлеринге мөгейип эгелээн болгаш Ваал-Веритти боттарыңга бурган кылдыр тургузуп алган.

³⁴Израильчилер оларны долгандыр турар дайзыннарыңдан камгалап адырып чорааны Дээрги-Чаяакчыны уттупканнар.

³⁵Ол ышкаш Иероваал-Гедеоннуң ук-салгалыңга ооң израиль чонга чедирген бүгү ачы-буяны дээш, энерел көргүспейн барганнар.

Баштыңчылар 9

Авимелехтиң хаан апарганы

¹Иероваалдың оглу Авимелех Сихем хоорайда авазының акы-дуңмазы база бүгү төрөл бөлүү-биле мындыг чугаа кылган:

²«Сихемниң бүгү чурттакчыларыңга: „Силерни Иероваалдың чеден оглу шупту башкарарга дээре бе азы чаңгыс кижини башкарарга дээре бе?“ – деп тургаш, ынчаар сургап калыңар. Ынчангаш мен силерниң хан төрелиңер болурумну утпаңар».

³Авимелехтиң даайлары ол сөстөрни Сихемниң бүгү чурттакчыларыңга чугаалап, оларны сургап каапкан, ынчангаш олар, «Ол бистиң төреливис-ле болгай» дишкеш, Авимелехтиң талазынче чайгыла бергеннер.

⁴Сихемчилер аңаа Ваал-Вериттиң өргээзинден чеден шекел мөңгүн берген, а Авимелех ооң-биле хоозун дүржөк улус хөлезилеп эдерттип алгаш, чорупкан.

⁵Авимелех Офрада ачазының бажыңынче чеде бергеш, бодунуң акы-дуңмаларын, Иероваалдың чеден оглун чаңгыс даш кырынга өлүрүп каапкан. Иероваалдың чүгле хеймер оглу Иофам чаштына бергеш, дириг арткан.

⁶Сихемниң база Бет-Миллонуң бүгү чурттакчылары ыдыктыг дубчанынга чыылгаш, Авимелехти боттарының хааны кылдыр чарлап алганнар.

⁷Кажан ол дугайында Иофамга чугаалаарга, ол Гаризим дагның бажынче үне бергеш, ооң кырындан мынчаар алгырып чугаалаан: «Мени дыңнаар, сихемчилер, ынчан силерни Бурган дыңнаар!

⁸Бир катап ыяштар боттарынга хаан шилип тургузуп аар дээш, олива ыяжынга: „Бистиң хаанывыс бооп көрөм!“ – дишкеннер.

⁹Олива ыяжы оларга: „А бодумнуң үзүмнү – бурганнарны-даа, кижилерни-даа хүндүлээр үзүмнү канчаар мен? Өске ыяштарның кырынга тергиидеп аар-ла дээш, үзүмнү моон соңгаар бербес мен бе?“ – деп харыылаан.

¹⁰Ынчан ыяштар фи́га ыяжынга: „Сен бистиң хаанывыс бооп көрөм!“ – дишкеннер.

¹¹Фи́га ыяжы оларга: „А мээң чаагай чигирзиг чимистерим? Өске ыяштарның кырынга тергиидеп аар-ла дээш, чимистеримни моон соңгаар бербес мен бе?“ – деп харыылаан.

¹²Оон ыяштар виноград сывынга: „Сен бистиң хаанывыс бооп көрөм!“ – дишкеннер.

¹³Виноград сывы оларга база-ла: „А мээң хандым, бурганнарны-даа, кижилерни-даа хөгледир хандым? Өске ыяштарның кырынга тергиидеп

аар-ла дээш, бодумнуң хандымны моон соңгаар бербес мен бе?“ – деп харыылаан.

¹⁴Адак соонда шупту ыяштар тенниг хараганга: „Сен бистиң хаанывыс бооп көрөм!“ – дишкеннер.

¹⁵Хараган оларга мынча деп харыылаан: „Бир эвес силер шынап-ла мени хааныңар кылып ап турар болзуңарза, бээр кээп, мээң хөлегемге хоргадап алыңар, а бир эвес хоргадавас болзуңарза, теннеримден от хып үнгеш, Ливанның пөштерин өрттедиптер!“

¹⁶Ынчангаш ам боданып көрүңер, Авимелехти хаан кылып алгаш, чөптүг болгаш шын кылган-дыр силер бе? Иероваалдың чедиргени ачы-буяны дээш, аңаа болгаш ооң үре-салгалыңга буян-биле харыыладыңар бе?

¹⁷Мээң ачам бодунуң амы-тынын харамнанмайн, силер дээш дайылдажып тургаш, силерни мадианнар холундан адырып кагды.

¹⁸А ам силер мээң ачамның үре-салгалыңга удур тура халып, ооң чеден оглун чаңгыс даш кырыңга өлүргеш, ооң кулу херээженниң оглу Авимелехти, бодуңарның төрелиңер боорга, хаан кылып алдыңар.

¹⁹Бир эвес силер Иероваал-биле болгаш ооң салгакчылары-биле шын болгаш чөптүг кылган болзуңарза, Авимелехке өөрүңер-ле, а Авимелех база силерге өөрзүн.

²⁰Бир эвес силерниң кылганыңар чөптүг, шынныг эвес болза, Авимелехтен от хып үнгеш, сихемчилерни болгаш Бет-Миллону өрттедипсин, база сихемчилерден болгаш Бет-Миллодан от хып үнгеш, Авимелехти өрттедипсин!»

²¹Ооң соонда Иофам Беэр деп черже десе бергеш, аңаа акызы Авимелехтен чаштынып чурттап турган.

Сихемниң болгаш Авимелехтиң буурааны

²²Авимелех израиль чонну үш чыл чагырып башкарган.

²³Ынчалза-даа Бурган Авимелех биле сихемчилерге адаанзырак хөөннү чорудупкан, ынчангаш сихемчилер Авимелехке өскерлип, чагыртпастай берген.

²⁴Иероваалдың чеден оглунуң төгүлген ханы дээш өжээн оларны өлүрген дуңмазы Авимелехтен-даа, Авимелехти бо өлүрүүшкүнге деткип, ооң холун быжыглап турган сихемчилерден-даа негеттинзин дээш, Бурган ынчаар кылган.

²⁵Сихемчилер даглар кырынга Авимелехке удур дозуг кедеглер тургускулап алгаш, оларның чаны-биле эрткен-дүшкен кижиге бүрүзүн үптөп турганнар. Бо дугайында Авимелехке дыңнаткан.

²⁶Сихемче Эведтиң оглу Гаал бодунуң акы-дуңмазы-биле база чедип келген, а сихемчилер аңаа ооргаланы бергеннер.

²⁷Олар виноград шөлдөринге барып, дүжүдүн ажаап, виноградын сызып, хөглөп-байырлап, боттарының бурганының өргээзинге баргаш, аңаа дойлап, Авимелехти бактап, кармап турганнар.

²⁸Эведтиң оглу Гаал мындыг сөстөр чугаалап турган: «Авимелех дээрге кымыл ол? А Сихем дээрге чүл ол? Чүге бис Авимелехке чагыртып ужурлуг бис? Ол дээрге Иероваалдың оглу-дур, а Зевул дээрге чүгле ооң томуйлап кааны дарга-дыр! Сихемниң үндезеликчизи Эмморнуң салгалдарыңа чагыртып, бараан болуңар! А Авимелехке чүү дээш бараан боор бис?»

²⁹Бо чонну мээң холум башкарып турган болза! Авимелехти моон ойладыптар ийик мен». Оон: «Авимелех, шерииң мөөңнээш, тулчуушкунче үн!» – деп алгырган.

³⁰Хоорайның чагырыкчызы Зевул Эведтиң оглу Гаалдың бо сөстөрүн дыңнааш, килеңнеп үнген.

³¹Ол кажар арга-биле Авимелехче медээчилер чорудупкаш, мындыг сөстөр дамчыткан: «Эведтиң оглу Гаал акы-дуңмазы-биле кады Сихемде чедип келген, ооң чонун сеңээ удур көдүрүп тур.

³²Ынчангаш сен бодуңнуң улузуң-биле кады дүне тургаш, хоорай чанынга ховуга дозуг кедегден тургузуп каг.

³³А эртен, хүн үнүп кээрге, хоорайже халдай бер. Ол үеде Гаал бодунуң улузу-биле хоорайдан сеңээ удур үнүп кээрге, олче холуңнуң шыдаар-ла шаа-биле халдаар сен».

³⁴Авимелех дүне бодунуң бүгү улузу-биле тургаш, Сихемниң чанынга дөрт бөлүк дозуг кедег тургузуп алган.

³⁵Эртенинде Эведтиң оглу Гаал хоорайдан үнгеш, ооң хаалгазының чанынга турган, ынчан Авимелех бодунуң улузу-биле кедегден үнүп келген.

³⁶Гаал ол улусту көрүп кааш, Зевулга: «Даг бажындан улус бадып кел чыдыр» – дээн. Зевул аңаа: «Дагларның хөлегези сеңээ кижилер кылдыр көзүлген-дир» – дээн.

³⁷Гаал катап база: «Көрөм, Табур-Эрецтен улус бадып кел чыдыр, а өске бир бөлүк Элон-Меоннимден кел чыдыр!» – дээн.

³⁸Зевул аңаа: «„Авимелех дээрге кымыл ол, чүге бис аңаа бараан боор ужурлуг бис?“ деп турган аксы-сөзүң кайыл? Сээң дорамчылап турганың улус ол-дур, ам барып олар-биле тулуш че!» – дээн.

³⁹Гаал ынчан сихемчилерни баштап алгаш, Авимелех-биле тулушкан.

⁴⁰Авимелех оларны ойтур шапкаш, хоорайның хаалгазынга чедир сүрүп, хөй кижини кырып каан.

⁴¹Ооң соонда Авимелех Арумага туруп алган, а Зевул Гаалды болгаш ооң акы-дуңмазын Сихемден үндүр сывыртапкан.

⁴²Даартазында сихемчилер хоорайдан шөлдеринче үнүп келген, ол дугайында Авимелехке дыңнадыг келген.

⁴³Ол бодунуң шериин үш бөлүккө үскеш, шөлдерге дозуг кедеглер тургузуп каан. Сихемчилерниң хоорайдан үнүп келгенин көрүп кааш, оларже халдааш, чылча шапкан.

⁴⁴Авимелех бодунуң бөлүү-биле хоорайның хаалгазынче халдап турда, өске ийи бөлүк шөлдерже үнүп келгеннерже халдап, оларны кыра шаап турган.

⁴⁵Авимелех хоорайга удур ол хүн хүнзедир тулушкаш, ону эжелеп алгаш, аңаа турган чонну кырып каапкан. Оон ол хоорайны үрегдеп бускаш, ол черге дус чажып каан.

⁴⁶Сихемниң суургазынга турган бүгү улус ол дугайында дыңнап кааш, Эл-Вериттиң өргээзиниң быжыглалдыг черинче чоруй барган.

⁴⁷Сихемниң суургазынга турган улус шупту ында чыглы берген деп Авимелехке дыңнадырга,

⁴⁸ол бодунуң улузун шуптузун эдерттип алгаш, Селмон дагның кырынче үнүп келген. Аңаа келгеш, Авимелех балды-биле ыяш будуктары одура шапкылап алгаш, эктинге салгаш, бодунуң улузунга: «Мээң чүнү кылып турарымны көрдүңер, ам силер база дүрген ынчаар кылыңар!» – дээн.

⁴⁹Ынчан оларның кижиге бүрүзү будуктар одура шапкылап алгаш, Авимелехтиң соондан баргаш, быжыглалдыг черниң чанынга от салгаш, ол черни өрттедипкен. Аңаа турган сихемчилер – муң хире эр болгаш херээжен улус дөгере өлүп калган.

⁵⁰Ооң соонда Авимелех Тевецке чеде бергеш, ол хоорайны бүзээлээш, эжелеп алган.

⁵¹Хоорайның ортузунга быжыг суурга турган, хоорайның бүгү эр, херээжен чурттакчылары шупту ынаар дезе бергеш, иштинден дугланып алгаш, суурганың кырынче үне бергеннер.

⁵²Авимелех ол суурганы бүзээлеп алгаш, өрттедиптер дээш, ооң эжииниң чанынче чеде берген.

⁵³Ынчан бир херээжен Авимелехтиң бажынче хол дээрбезиниң бузундузун октапкаш, ооң бажының сөөгүн оя шаапкан.

⁵⁴Авимелех дораан бодунуң чепсек дажыглакчызы оолду кыйгырыпкаш: «Улус мени херээженге өлүрткен дивес кылдыр, хылыжың ужулгаш, мени өлүрүп каг!» – деп дужааган. Ол оол Авимелехти хылыжы-биле өттүр шанчып өлүрүп каан.

⁵⁵Авимелехтиң өлүп калганын көргөш, израильчилер тарап чана берген.

⁵⁶Бодунуң чеден акы-дуңмазын өлүрүп, ачазынга удур кылган кем-херээ дээш, Авимелехти Бурган ынчаар шиидип каан.

⁵⁷Ол ышкаш сихемчилерниң кылган кемниг үүлгедиин Бурган оларның боттарының баштарынче кудупкан. Иероваалдың оглу Иофамның каргыжы оларга ынчаар четкен.

Баштыңчылар 10

Тола болгаш Иаир

¹Авимелехтиң соонда Иссахарның аймаандан Додонуң оглунуң оглу, Фуаның оглу Тола Израильдиң камгалакчызы апарган. Ол Эфрем дагларында Шамирге чурттап турган.

²Тола израиль чонну чээрби үш чыл иштинде баштап келген. Ол чок апаарга, ону Шамирге ажаап каан.

³Ооң соонда Галаад чурттуг Иаир израиль чонну чээрби ийи чыл дургузунда баштап келген.

⁴Иаир үжен оолдуг турган, а ол оолдары үжен элчигенниг база үжен хоорайлыг турган. Галаадта турар ол хоорайларны амдыгаа чедир «Иаирниң хоорай-суурлары» деп адаар.

⁵Иаир чок апаарга, ону Камонга орнукшудуп каан.

Аммон болгаш филистим дарлаашкынар

⁶Израильчилер Дээрги-Чаяакчының мурнунга бужар-бак херектер үүлгедирин уламчылап турган. Олар Ваал болгаш Астартаның дүрзүлеринге, арамейлерниң, сидончуларның, моавтарның, аммоннарның база филистимнерниң бурганнарынга чүдүп, оларга

бараан бооп турган, а Дээрги-Чаяакчыны каапкаш, Аңаа бараан болбайн турганнар.

⁷Дээрги-Чаяакчы израиль чонга килеңнээш, ону филистимнерниң болгаш аммоннарның холунче кирип берипкен.

⁸Ол чылын олар израильчилерни чылча шапкаш, Иорданның чөөн чарыында Галаадта амор черде чурттап чоруур бүгү израильчилерни он сес чыл дургузунда дарлап келгеннер.

⁹Ол ышкаш аммоннар Иуда, Вениамин болгаш Эфремниң аймактары-биле дайылдажыр дээш, Иорданны кеже бергеш, израильчилерни аажок кызагдап келген.

¹⁰Ынчан израильчилер Дээрги-Чаяакчыны кыйгырып: «Сээң мурнуңга бачытты үүлгеттивис! Бодувустуң Бурганывысты каггаш, Ваалдың дүрзүлеринге чүдүп, бараан бооп турдувус» – деп дуза дилээннер.

¹¹Дээрги-Чаяакчы израильчилерге мынча деп харыылаан: «Египет, амор, аммон, филистим чоннар,

¹²сидончулар, амаликтер база маоннар силерни дарлап чоржук чоп, а кажан силер Менден дуза дилеп, Мени кыйгырарыңарга, Мен силерни оларның холундан адырып чорбаан ийик мен бе?

¹³А силер Мени каггаш, хары бурганнарга чүдүп, бараан бооп эгеледиңер; ол дээш моон соңгаар силерни камгалавас мен.

¹⁴Баргаш, шилип алганыңар бурганнарны кыйгырыңар, бо кызагдал үезинде силерни олар камгалазын!»

¹⁵Израильчилер Дээрги-Чаяакчыга: «Бачытты кылдывыс, бисти канчаарыңны Бодуң бил, чүгле ам бисти камгалап каап көр!» – дишкеннер.

¹⁶Олар хары бурганнардан ойталааш, чүгле Дээрги-Чаяакчыга чүдүп, бараан бооп эгелээн. Ынчан Израильдиң хинчек-човулаңын көргөш, Дээрги-Чаяакчының сеткил-чүрээ чыырлыш кырган.

¹⁷Аммон чон чыылгаш, Галаадка турлагланып алган, а израильчилер база чыылгаш, Мицпага турлагланып алган.

¹⁸Галаадчылар болгаш оларның нояннары: «Аммоннарга удур дайынче бисти баштап киирер кижиге бүгү Галаадты чагырып башкара!» – дижиб турганнар.

Баштыңчылар 11

Иеффай

¹Галаадчы Иеффай күштүг-шыырак дайынчы турган. Ол самын-садар херээженниң Галаад деп кижиден божаан оглу чүве-дир.

²А Галаадтың бодунуң кадайы база аңаа оолдар божуп берген турган. Ол оолдар өзүп-доругуп келгеш, Иеффайга: «Сен бистиң ачавыстың салгакчызы эвес-тир сен, чүге дээрге сен өске херээженниң оглу-дур сен» – дээш, ону үндүр сывыртапканнар.

³Иеффай ол акы-дуңмаларындан дескеш, Тов деп черге чурттай берген; ону долгандыр дүржөк улус чыгып, аңаа баштадып алган.

⁴Элээн үе эрткенде, аммоннар израиль чон-биле дайылдажып эгелээн.

⁵Аммоннар биле израильчилерниң аразында дайын болуп турар үеде, Галаадтың баштыңнары Товтан Иеффайны ап аар дээш келгеннер.

⁶Олар Иеффайга: «Келгеш, бистиң шериивистиң баштыңы бол, ынчан бис аммоннар-биле дайылдажыр бис» – дигеннер.

⁷Иеффай Галаадтың баштыңнарынга: «Силер мени көөр хөңнүңер чок тургаш, ачамның бажыңындан үндүр сывыртаптыңар чоп. Ам кээп, кызагдалга таваржы бергеш, чүге меңээ чедип келдиңер?» – дээн.

⁸Галаадтың баштыңнары Иеффайга: «Сени аммоннарга удур дайынче бисти баштазын, бүгү галаадчыларның чагырыкчызы болзун дээш, келгенивис бо» – дигеннер.

⁹Иеффай олардан: «Бир эвес силер мени аммоннар-биле тулушсун дээш эгидип аарыңарга, Дээрги-Чаяакчы меңээ тиилелгени хайырлаар болза, силерниң чагырыкчыңар бооп артып каар мен бе?» – деп айтырган.

¹⁰Галаадтың баштыңнары Иеффайга: «Сээң чугаалааның ёзугаар кылыр бис дээрзинге Дээрги-Чаяакчы бистиң аравыска херечи болзун!» – деп аазааннар.

¹¹Иеффай Галаадтың баштыңнары-биле кады чорупкан, ынчан чон ону бодунуң чагырыкчызы болгаш шериг баштыңы кылып алган; ынчан Иеффай бодунуң негелдезин Мицпага Дээрги-Чаяакчының мурнунга катап база чугаалаан.

¹²Оон Иеффай аммон хаанче элчиннер чоруткаш: «Бистен чүнү күзеп тур сен, чүге бистиң черивисче дайын-чаалыг чедип келдиң?» – деп дамчыткан.

¹³Аммон хаан Иеффайның элчиннеринге: «Израильчилер Египеттен үнүп чоруп тура, бистиң черивисти – Арнон хемден тура, Иавок болгаш Иордан хемнерге чедир эжелеп алдылар. Ам черивисти эп-чөп-биле эгидип бериңер!» – деп дамчыткан.

¹⁴Иеффай бодунуң элчиннерин аммон хаанче катап база чоруткан.

¹⁵Олар аңаа баргаш, Иеффайның мындыг сөстөрүн дамчыткан: «Израиль чон моав-даа, аммон-даа черни хунаап эжелеп албаан.

¹⁶Израильчилер Египеттен үнгеш, ээн ховулап Кызыл далайже чорупкаш, Кадеске чеде бергеннер.

¹⁷Оон израильчилер Эдомнуң хаанынче элчиннер чоруткаш: „Биске силерниң чериңер таварыштыр эрте бээрин чөпшээреп көрүңер“ – деп дилээннер, ынчалза-даа Эдомнуң хааны чөпшээревээн; олар элчиннерин Моавтың хаанынче база чоруткан, ынчалза-даа ол база чөпшээревейн барган, ынчангаш израильчилер Кадеске артар ужурга таварышкан.

¹⁸Израильчилер оон шимчеп үнгеш, Эдомну болгаш Моавты ховулап оюп эрткеш, Моавтың чөөн талакы кыдыг-кызыгаарыга келгеш, Арнон хемниң ындынга турлагланып алганнар; олар Моавтың девискээринче кирбээннер, чүгө дээрге Арнон Моавтың кыдыг-кызыгаары-ла болгай.

¹⁹Оон израильчилер Эсевонга амор чонну чагырып турган Сигон хаанче элчиннер чоруткаш: „Биске силерниң чериңер таварыштыр бодувустуң чуртувусче эрте бээрин чөпшээреп көрүңер“ – деп дилээннер.

²⁰Ынчалза-даа Сигон израильчилерге бүзүревейн, ойталааш, бодунуң бүгү шериин чыггаш, Иаацага турлагланып туруп алгаш, израильчилер-биле тулушкан.

²¹Ынчан Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчы Сигонну болгаш ооң чонун израильчилерниң холунче кирип бериптерге, израильчилер оларны чылча шапкан; шак ынчаар израиль чон аңаа чурттап турган аморларның бүгү черин ээлеп алган.

²²Олар Арнондан тура, Иавокка чедир, ээн ховудан тура Иорданга чедир бүгү амор черни ээлеп алганнар.

²³Шак ынчаар Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчы аморларны сывыртапкаш, оларның черин Бодунуң израиль чонунга берген, ам силер ону хунаап аар деп тур силер бе?

²⁴Бодуңарның бурганыңар Хамостуң силерге берген черин ээлеп, эдилеп чоруур эвес силер бе? А бис база бодувустуң Бурганывыс Дээрги-Чаяакчының биске берген черин эдилеп, ээлеп чор бис.

²⁵Моавтың хааны Сепфорнуң оглу Валактан дээредээн чүң барыл? А ол израиль чон-биле бактажып, дайылдажып чоржук бе?

²⁶Израильчилер Эсевонда болгаш ооң чоок-кавызында хоорай, суурларда, Ароерде болгаш ооң чоок-кавызында хоорай, суурларда база Арноннуң эриин дургаар бүгү хоорайларда зоо чыл чурттап турар; чүгө ооң мурнунда бо черни эгидип аар дивейн турган силер?

²⁷Силерниң мурнуңарга бистиң буруувус чок, а силер бисче дайынчаалыг чедип кээп, биске багай чүве кылып тур силер. Ынчангаш ам Шииткекчи Дээрги-Чаяакчы израильчилер биле аммоннарның аразында маргылдааны шын шиидип кагзын!»

²⁸Ынчалза-даа аммон хаан Иеффайның дамчытканы бо сөстөрни тооп дыңнавайн барган.

Иеффайның даңгыраа

²⁹Ол үеде Иеффайны Дээрги-Чаяакчының Сүлдези бүргөп алган. Иеффай Галаадты болгаш Манассияның черин эрткеш, Галаадта Мицпаны таварааш, аммоннарже чеде берген.

³⁰Ынчан Иеффай Дээрги-Чаяакчыга даңгырак берип, мынча деп аазаан: «Бир эвес Сен аммоннарны мээң холумче кирип бериптер болзуңза,

³¹аммоннардан амыр-менди дедир чанып кел чыдырымда, бажыңымның хаалгазындан меңээ уткуй баштай үнүп келген амытанны Сеңээ бүрүн өрттедир өргүл кылдыр салыр мен».

³²Оон Иеффай аммоннарже халдааш, чаалашкан, а Дээрги-Чаяакчы оларны ооң холунче кирип берипкен.

³³Дээрги-Чаяакчы оларның Ароерден тура, Миннифке чедир чээрби хоорай-суурун, барык-ла Авел-Керамимге чедир чылча шаптыртып, дыка улуг аштырышкынга таварыштырган, ооң соонда аммон чон израильчилерниң мурнунга томаарып чагырткан.

³⁴Иеффай Мицпаже чанып кээрге, аңаа уткуй ооң уруу тимпан соктап, самнап хөглөп үнүп келген; ол ооң чаңгыс уруу турган, ооң оон өске оглу-даа, кызы-даа чок турган.

³⁵Уруун көрүп кааш, ол качыгдалдан хевин ора тырткаш: «Ох, мээң уруум, мени ат кылдың! Мени хай-халапче чыгадыптың! Мен Дээрги-Чаяакчыга аксы-сөзүм берген болгай мен, ам оон ойталап шыдавас мен!» – деп алгырып үнген.

³⁶Уруу аңаа мынча деп харыылаан: «Ачай, Дээрги-Чаяакчының мурнунга аксы-сөзүң берген болганыңда, Аңаа аазааның ёзугаар мээң-биле кыл: чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы аммон дайзыннарыңдан сээң өжээниң негеп берген-дир».

³⁷Оон ол адазынга: «Чүгле мындыг дилээм бар: ийи ай иштинде манап көр; мен өөрүм уруглар-биле дагларже баргаш, өгленмээн бооп артканымың ажыын ажып, олар-биле кады ыглап аайн» – дээн.

³⁸Иеффай уруунга: «Бар че» – дээш, ону ийи ай иштинде салыпкан. Уруу бодунуң өөрү уруглар-биле дагларже баргаш, өгленмээн бооп артканының ажыын ажып ыглап алган.

³⁹Ийи ай эрткенде, ол ачазынче эеп чедип келген, а ачазы аазааны ёзугаар ол-ла хевээр өг-бүлө тутпайн барган уруунга хамаарыштыр бодунуң даңгыраан күүсеткен. Оон эгелээш, Израильге мындыг чаңчыл тыптып келген:

⁴⁰Израильдин кыс уруглары чылдың-на дөрт хонук иштинде өскээр чоруй баргаш, галаадчы Иеффайның уруун сактып, ооң ажыын ажып ыглажыр апарган.

Баштыңчылар 12

Иеффайның эфремчилер-биле дайылдашканы

¹Эфремчилер чыгып алгаш, Цафонче чедип келгеш, Иеффайга: «Аммоннар-биле чаалажып чоруурда, бисти чүге кыйгырып албадың? Ол дээш сени болгаш сээң бажыңыңны өрттедиптер бис!» – дээннер.

²Иеффай оларга мынча деп харыылаан: «Мээң болгаш мээң чонум-биле аммоннарның аразынга улуг адаан үндү, мен силерни кыйгырып турдум, ынчалза-даа силер мени камгалавайн бардыңар.

³Силер мени камгалавас-тыр силер деп билгеш, бодумнуң амы-тынымны айыылга чыгадып, аммоннар-биле чаалажып чоруптум, а Дээрги-Чаяакчы оларны мээң холумче кирип берипти. Ам кээп, чүге менче дайын-чаалыг чедип келдиңер?»

⁴Оон Иеффай галаадчыларын шуптузун чыгаш, эфремчилер-биле чаалашкан. Галаадчылар ынчан эфремчилерниң шерин чылча шапкаш: «Силер эфремчилер – дезикчилер-дир силер, Галаад – Эфрем биле Манассияның аразында чүве-дир» – дижип турган.

⁵Галаадчылар эфремчилерниң оруун дозуп, Иорданның кежиглерин дуй туруп алган. Дезип үнген эфремчилерниң кайы-бирээзи аңаа келгеш: «Ол чарыкче кеже бээрин чөпшээреп көрүңер» – деп дилээрге, галаадчылар: «Сен эфремчи эвес сен бе?» – деп айтырып турган. Келген-не кижини: «Чок» – деп харыылап турган.

⁶Ынчаарга галаадчылар: «„Шибболет“ деп көрөм» – деп турганнар, а олар шын адап шыдавас болгаш, «Сибболет» деп турганнар. Галаадчылар ынча дээн кижини бүрүзүн туткаш, Иорданның кежииниң чанынга өлүрүп турган. Ынчаар ол үеде эфремчилерниң 42 000 кижизини кырылган.

⁷Галаадчы Иеффай израиль чонну алды чыл иштинде баштап келген. Кажан Иеффай чок апаарга, ону Галаадтың бир хоорайынга орнукшудуп каан.

Ибзон, Элон болгаш Авдон

⁸Ооң соонда Вифлеемден Ибзон израиль чонну баштап эгелээн.

⁹Ол үжен оолдуг, үжен кыстыг турган. Уругларын өске аймактарже ашакка берип, а үжен оглунга база өскээртен үжен уругну кадай кылдыр эккеп берип, өглөп-баштап каан. Ибзон израиль чонну чеди чыл дургузунда баштап келген.

¹⁰Ол чок апаарга, ону Вифлеемге орнукшудуп каан.

¹¹Ооң соонда завулончу Элон Израильдин баштыңчызы бооп, израиль чонну он чыл дургузунда баштап келген.

¹²Завулончу Элон чок апаарга, ону Завулоннуң черинде Айалонга орнукшудуп каан.

¹³Ооң соонда Гиллелдин огу, Пирафон чурттуг Авдон израиль чоннуң баштыңчызы апарган.

¹⁴Ол дөргөн оолдуг, а ол оолдары үжен оолдуг турган; олар шупту чеден элчиген мунуп алгаш чоруур турган. Израильди ол сес чыл баштаан.

¹⁵Гиллелдин огу, пирафончу Авдон чок апаарга, ону Эфремниң черинде амалик чоннуң чурттап чораан даглыг черинде Пирафонда орнукшудуп каан.

Баштыңчылар 13

Самсоннуң төрүттүнгени

¹Израильчилер Дээрги-Чаяакчының мурнунга бужар-бак херектер үүлгедирин уламчылап турганнар, ынчангаш Дээрги-Чаяакчы оларны филистим чоннуң холунче дөргөн чыл иштинде кирип берипкен.

²Ол үеде Дан аймактыг, Цора чурттуг Маной деп аттыг бир кижичурттап чораан, ооң кадайы ажы-төл төрүвес болган.

³Дээрги-Чаяакчының төлээзи ол херээженге көстүп келгеш, мынча деп чугаалаан: «Сен төл төрүүр салым чок болгай сен, ынчалза-даа ам иштелгеш, оол божуур сен.

⁴Көрдүң бе, мону сагы: арага-даа, өске-даа эзиртир суксун иште база кандыг-даа арыг эвес чем чиве.

⁵Иштелгеш, оол божуптарыңга, ол оол бажының дүгүн таарып, чүлүвес ужурлуг, ол чүл дээрге, огуң уруг савазынга тургаш-ла, Бурганга бараалгаткан назорей кижичи болур; ынчангаш ол израиль чонну филистимнерниң холундан адырып, камгалап эгелээр».

⁶Ол херээжен ашаанга келгеш, мынча дээн: «Меңээ Бурганның кижизи кээп чорду, ол дээрниң төлээзи дег аажок түрлүг хевир-шырайлыг болду. Мен ооң кайыын келгенин айтырбадым, а ол меңээ ат-сывын адап бербеди.

⁷Ол меңээ: „Иштелип-саатталгаш, оол божуур сен, ынчангаш арага-даа, өске-даа эзиртир суксун ишпе база кандыг-даа арыг эвес чем чиве, оглуң уруг савазынга турар үезинден эгелээш, өлгүжеге чедир Бурганның назорей кижизи болур“ – дидир».

⁸Маной Дээрги-Чаяакчыга мөргүп тейлээш: «О, Дээргим, Сээң чоруткан медээчиң биске катап база келгеш, ам төрүттүнер оолду канчаарывысты биске өөредип каап көрзүн» – деп дилээн.

⁹Бурган Манойнуң дилээн дыңнап каан, ынчангаш Бурганның төлээзи ооң кадайынга база катап чедип келген. Ынчан ол херээжен шөлге турган, а ашаа Маной ооң чанынга турбаан.

¹⁰Манойнуң кадайы ол-ла дораан ашаанга маңнап четкеш, аңаа дыңнадып: «Меңээ чоокта кээп чораан кижии катап база чедип келди» – дээн.

¹¹Маной кадайын эдерип, ол кижиге чеде бергеш: «Мээң кадайым-биле чугаалажып турган кижии сен сен бе?» – дээн. Ол: «Ийе, мен-дир мен» – дээн.

¹²Маной: «Сээң сөзүң бүде бээрге, оглувуска хамаарыштыр чүнү сагыыр ужурлуг бис?» – деп айтырган.

¹³Дээрги-Чаяакчының төлээзи мынча деп харыылаан: «Сээң кадайың аңаа чугаалааным бүгү чүүлдерден оваарнып чорзун.

¹⁴Виноград сывының бүдүрүп турары чүнү-даа чивезин, арага-даа, өске-даа эзиртир суксун ишпезин, кандыг-даа арыг эвес чем чивезин – сээң кадайыңга чагып кааным чүүлдерни дөгerezин сагып чорзун».

¹⁵Ынчан Маной Дээрги-Чаяакчының төлээзинге: «Маңаа бичии манап көр, бис сеңээ анай дөгерип, сөңнээли» – дээн.

¹⁶Дээрги-Чаяакчының төлээзи Манойга: «Мени манадып аарыңга-даа, сээң чемиңни чивес мен, а бир эвес сен Дээрги-Чаяакчыга бүрүн

өрттедир өргүл кылыксап турар болзуңза, кыл че» – дээн. А Маной бо дээрге Дээрги-Чаяакчының төлээзи-дир деп билбээн.

¹⁷Ынчангаш Маной Дээрги-Чаяакчының төлээзинден: «Сээң адың кымыл? – деп айтырган. – Кажан сээң сөзүң бүде бээрге, бис сээң адыңны алдаржыдар бис».

¹⁸Ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчының төлээзи: «Мээң адымны айтыргаш канчаар сен, ол кайгамчык ат-тыр» – дээн.

¹⁹Ынчан Маной анайын болгаш далган-тараа өргүлүн алгаш, даш кырынга бүрүнү-биле өрттедип, Дээрги-Чаяакчыга өргүлүн кылган, а Ол, Маной биле ооң кадайы көрүп турда, кайгамчык чүүлдү кылган:

²⁰кажан оттуң чалбыыжы өргүл дажындан дээрже өөскүп үнүп эгелээрге, Дээрги-Чаяакчының төлээзи ол чалбыыш-биле кады дээрже көдүрлүп үне берген. Маной биле ооң кадайы ону көргөш, черже доңгая кээп дүшкеннер.

²¹Дээрги-Чаяакчының төлээзи Маной биле ооң кадайынга ол-ла хевээр көзүлбестей берген, ынчан Маной ол дээрге Дээрги-Чаяакчының төлээзи-дир деп билип каан.

²²Маной кадайынга: «Ам өлгенивис ол-дур, чүге дээрге бис Бурганны көрдүвүс!» – дээн.

²³А кадайы аңаа: «Бир эвес Дээрги-Чаяакчы бисти өлүрүксээн болза, Ол бистиң холувустан демги өргүлдерни албас, бистиң көргөн чүүлдери-висти-даа көргүспес, ындыг чүүлдери бо үеде биске ажыдып бербес турган» – деп харыылаан.

²⁴Оон ол херээжен оол божааш, ону Самсон деп адап каан. Оол өзүп-доругуп орган, а Дээрги-Чаяакчы аңаа Бодунуң ачы-буянын хайырлап турган.

²⁵Дээрги-Чаяакчының Сүлдези Самсоннуң иштинге бир дугаарында, кажан ол Цора биле Эштаолдуң аразында Данның турлаанга турда, хөделип эгелээн.

Баштыңчылар 14

Самсоннуң кудазы болгаш тывызыы

¹Бир катап Самсон Тимна деп черже барып чорааш, аңаа бир филистим кыс көрүп каан.

²Оон чанып келгеш, ачазы биле авазынга: «Тимнаже барып чорааш, аңаа бир филистим кыс көрдүм, ону меңээ кадай кылдыр ап бериңер» – дээн.

³Авазы биле ачазы аңаа: «Сээң бодуң ха-дуңмаң аразында, бодуң чонуңда кыстар чок бе, чүге ол кыртыжап демдектетпээн филистимнерден кадай алып сен?» – дээннер. Самсон ачазынга: «Меңээ кадай кылдыр ол уругну ап бер, ол меңээ таарышты» – дээн.

⁴Ооң ава-ачазы бо бүгү Дээрги-Чаяакчының күзели-биле бооп турар дээрзин, Ол филистимнерни кезедир деп турар дээрзин билбээннер. Ол үеде филистимнер израиль чонну чагырып турган.

⁵Самсон ада-иези-биле кады Тимнаже чорупкан, а кажан олар Тимнаның виноград шөлдериниң чанынга чеде бээрге, Самсонга уткуй аныяк арзылаң ырланып кел чыткан.

⁶Самсонче Дээрги-Чаяакчының Сүлдези бадып кээп, ол чепсек чок хол даяң боду арзылаңны анай ышкаш үзе-чаза тыртып каапкан. Чүнү кылганын ол ачазынга-даа, авазынга-даа ыттаваан.

⁷Самсон Тимнага келгеш, демги херээжен-биле чугаалашкаш, аңаа таарзынган.

⁸Элээн каш хонганда, ол демги херээженни ап аар дээш катап база чорупкаш, орук ара мындаагы арзылаңның сегин көрүп көөр дээш чеде берген; арзылаңның сегинде арылар уязы болгаш ары чигири бар болган.

⁹Ол ары чигирин ап алгаш, орук ара чип чорааш, ада-иезинге келгеш, оларга бээрге, олар база чип турган, а Самсон оларга ары чигирин арзылаңның сегинден ап алганының дугайында ыттаваан.

¹⁰Шак ынчаар ооң ачазы демги аныяк кыстың бажыңыга чеде берген, Самсон аңаа душтук оолдарның чаңчылы ёзугаар дой кылган.

¹¹Самсонну көргеш, бажың ээлери аңаа кады дойлаар өңнүктер кылдыр үжен кижини чалап берген.

¹²Самсон демги өөрүнге мынча дээн: «Силерге тывызык салыйн, бир эвес силер дойнуң болуру чеди хонук иштинде ооң харызын тыптар болзуңарза, силерге үжен чуга хөйлең болгаш солуп кедер өске үжен хеп бээр мен.

¹³Бир эвес тыппас болзуңарза, силер меңээ үжен чуга хөйлең болгаш солуп кедер үжен хеп бээр силер». Олар аңаа: «Тывызыңны чугаала че, бис дыңнаалы» – дээн.

¹⁴Самсон мындыг тывызык салган: «Чип чораан чүведен чиир чүве үнген, чигирзиг чүүл күштүг чүүлден үнген». Демгилери үш хонук иштинде ол тывызыктың харызын тып чадап кааннар.

¹⁵Дойнуң дөрт дугаар хүнүнде олар Самсоннуң кадайыңа: «Тывызыктың харызын ашааңны көгүдүп тургаш, айтырып ал, оон башка бис сени ачаңның бажыңы-биле катай өрттедиптер бис! Силер бисти үптөп-тонаар дээш чалап алган эвес силер» – дээннер.

¹⁶Самсоннуң кадайы ооң мурнунга ыглап-сыктап тура: «Сен меңээ ынак эвес, мени көөр хөңнүң чок-тур, сен мээң чонумнуң оолдарыңга тывызык салгаш, ооң харызын меңээ айтып бербес-тир сен» – дээн. Самсон аңаа: «Ооң харызын ада-иемге безин чугаалаваан мен. Таанда-ла барып-барып сеңээ айтып бээр мен бе?» – деп харыылаан.

¹⁷Кадайы ооң мурнунга дойнуң чеди хонуунуң дургузунда ыглап-сыктап келген, а чеди дугаар хүнүнде Самсон, кадайының ээрежири кончут

боорга, тывызыктың харызын айтып берген. А кадайы ону бодунуң чонунуң оолдарыңга чугаалап берипкен.

¹⁸Ынчангаш чеди дугаар хүнде хүн ажар мурнунда хоорайжылар Самсонга: «Ары чигиринден артык чигирзиг чүү барыл, арзылаңдан артык күштүг чүү барыл» – деп харыылааннар. Самсон оларга: «Бир эвес силер мээң инээм-биле чер аңдарбаан болзуңарза, мээң тывызымның харызын тыппас турган силер» – дээн.

¹⁹Ол үеде Дээрги-Чаяакчының Сүлдези Самсоннуң кырынче бадып келген, ынчангаш ол Аскалонче баргаш, үжен филистимни өлүрүп үптээш, хеп-сынын тывызыкты тыпканнарга үлеп берипкен. Оон ооң килеңи кыптыгып келген болгаш ол ачазының бажыңынче чана берген.

²⁰А Самсоннуң кадайы ооң-биле кады дойлап турган өңүктериниң бирээзинге ашакка барып алган.

Баштыңчылар 15

Самсоннуң филистимнерден өжээн негээни

¹Элээн үе эрткенде, кызыл-тас ажаалдазының үезинде, Самсон анай ап алгаш, кадайыңга ужуражыр дээш чеде берген. Ол баргаш: «Кадайымның өрээлинче кирерим ол» – дээрге, кадайының ачазы ону киирбейн барган.

²Каты аңаа: «Мен сени ону көөр хөөн чок апарган деп бодадым, ынчангаш ону сээң өңнүүңге бериптим; ынчалза-даа ооң дуңмазы бар, ол оон-даа артык, ооң орнунга дуңмазын кадай кылдыр ап ап көрем» – дээн.

³Ынчалза-даа Самсон: «Бо удаада мен филистимнерге хора халдадыр болзумза, оларның мурнунга актыг мен» – дээн.

⁴Самсон оон чорааш, зоо дилги тудуп алгаш, оларны ийи-ийи кылдыр кудуруктарындан кожа шарааш, оларның аразыңга оттуг кезектер чыпшыр баглап каан.

⁵Оон ол дилгилерни филистимнерниң шөлдеринче салыпкаш, оларның хөпээннерин болгаш ажааттынмаан тараазын, виноград болгаш олива садтарын өрттедипкен.

⁶Филистимнер: «Ону кым үүлгетти?» – деп айтырарга, улус: «Тимна чурттуг кижиниң күдээзи Самсон ынчанган, чүге дээрге ол кижини Самсоннуң кадайын өске кижиге берипкен» – дишкеннер. Филистимнер баргаш, ол херээженни болгаш ооң ачазын өрттедипкен.

⁷Самсон оларга: «Силер ындыг болганыңарда, мен силерден өжээним негеп аар мен, чүгле ынчан оожургаар мен» – дээн.

⁸Самсон ол филистимнерни кыра шапкаш, Этам дээр туруг-хаяның кашпалынга барып туруп алган.

⁹Филистимнер Иудеяже чеде бергеш, Лехи деп черге турлагланып туруп алган.

¹⁰Ынчан иудейлер: «Чүү дээш биске удур дайын-чаалыг чедип келдиңер?» – деп айтырган. Филистимнер оларга: «Бис Самсонну тудуп хүлүп алгаш, ооң биске удур багай чүве кылганы дээш харыы негеп келдивис» – деп харыылаан.

¹¹Ону дыңнааш, зооо иудей Этам туругнуң кашпалынга чеде бергеш, Самсонга: «Филистимнер бисти чагырып турар деп билбес эвес сен, чүге бисти ынчап турарың ол?» – деп айтырганнар. Самсон оларга: «Олар меңээ багай чүве кылырга, шак-ла ынчаар харыылааным ол-дур» – дээн.

¹²Олар аңаа: «Бис сени тудуп хүлүп алгаш, филистимнерге дужаап бериптер дээш келдивис» – дээн. Самсон оларга: «„Сени боттарывыс өлүрбес бис!“ деп сөзүңер бериңер!» – дээн.

¹³Олар аңаа: «Чок, сени өлүрбес бис, чүгле хүлүп алгаш, филистимнер холунга хүлээдип бээр бис» – дээннер. Оон олар Самсонну ийи чаа хендир-биле хүлүп алгаш, ол туруг-хаядан алгаш барганнар.

¹⁴Кажан Самсон Лехиже чоокшулап кээрге, филистимнер олче алгыкышкылыг маңнажыпкан. Ынчан Дээрги-Чаяакчының Сүлдези ооң

кырынче бадып келген болгаш ооң холдарында хүлүглер өрттенген удазыннар ышкаш кээп дүшкен.

¹⁵Оон Самсон элчиген чаагының ам-даа кургаваан сөөгүн тып алгаш, ооң-биле муң филистимни кыра шаап каапкан.

¹⁶Оон Самсон: «Элчиген чаагының сөөгү-биле муң кижини ийи оваа кылдыр өлүрүп каапкан болдум!» – дээн.

¹⁷Ону чугаалаш, Самсон элчиген сөөгүн черже октапкаш, ол черни Рамат-Лехи деп адап каан.

¹⁸Оон ол кедергей суксай бергеш, Дээрги-Чаяакчыны кыйгыргаш: «Сен Бодуңнуң чалчаң меңээ мындыг улуг тиилелгени хайырладың, таанда-ла ам суксап өлүрүм ол бе, кыртыжап демдектетпээн хейлерге туттурарым ол бе?» – дээн.

¹⁹Бурган Лехиге бир оңгарны оя шааптарга, оон суг агып эгелээн. Самсон ол сугну ижип аарга, ооң күжү катап кирип, дирлип келген; ынчангаш Лехиде ол суг бажы бо хүннерге чедир Эн-Хакоре деп аттыг бооп арткан.

²⁰Филистимнерниң чагыргазының үезинде Самсон израиль чонну чээрби чыл дургузунда баштап келген.

Баштыңчылар 16

Самсон Газа хоорайда

¹Самсон бир катап Газага чеде бергеш, аңаа бир самыын-садар херээжен көрүп кааш, ооң бажыңынче кире берген.

²Газаның чурттакчылары хоорайда Самсон чедип келген деп билип кааш, ол черни бүзээлеп алгаш, ону хоорай хаалгазының чанынга хондур кедеп: «Даң адып кээрге, ону өлүрүп кааптар бис» деп шиитпирлээш, манап тура хонганнар.

³Самсон дүн ортузунга чедир удааш, туруп келгеш, хоорайның хаалгазын ийи кыдыында кастыктары-биле, дээктери-биле катай-хаара

тура тырткаш, көдүргөш, эгиннеринге салып алгаш, Хевроннун дужунда турар дагнын бажынче аппарып каапкан.

Самсон болгаш Далида

⁴Ооң соонда Самсон Сорек шынаазы чурттуг Далида деп херээженге ынакшый берген.

⁵Ол херээженге филистимнерниң чагырыкчылары чедип келгеш: «Самсонну көгүдүп тургаш, ооң улуг күжүнүң чажыдын болгаш ону ажып тиилээш, бектеп-хүлүп, томаартыр аргазын билип ал, ол дээш сеңээ кижиги бүрүзү 1100 шекел мөңгүн бээр бис» – дээннер.

⁶Далида Самсондан: «Меңээ чугаалап көрем: сээң улуг күжүң чүдө чүвел, сени томаартыр дизе, чүү-биле сени хүлүүр болза эки чүвел?» – деп айтырган.

⁷Самсон аңаа: «Мени ам-даа кургаваан, өл хевээр чеди сиир-кириш-биле хүлүп каар болза, ынчан мээң күжүм эвээжеп, анаа кижилер ышкаш апаар мен» – дээн.

⁸Филистимнерниң чагырыкчылары Далидага ам-даа кургаваан, өл хевээр чеди сиир-кириш эккеп берген, а ол ооң-биле Самсонну хүлүп каан.

⁹Ол үеде филистимнер Далиданың удуур өрээлинге чаштынып орган, а Далида: «Самсон! Филистимнер сеңээ удур келди-ле!» – дээн. Самсон ол сиир-кириштерни от дээпкен чиңге удазыннар ышкаш кылдыр үзе тыртып каапкан. Ооң күжүнүң чажыды билдинмес бооп артып калган.

¹⁰Далида Самсонга: «Сен мени кыжырып, мегелепкен-дир сен, ам шынын чугаалап көрем, чүү чүве-биле сени хүлүп ап болурул?» – дээн.

¹¹Самсон аңаа: «Мени ажилга ажыглаваан чаа хендирлер-биле хүлүп каар болза, ынчан мээң күжүм эвээжеп, анаа кижилер ышкаш апаар мен» – дээн.

¹²Далида чаа хендирлер алгаш, ооң-биле Самсонну хүлүп кааш: «Самсон! Филистимнер сеңээ удур келди-ле!» – дээн. (Ол үеде

филистимнер удуур өрээлге чаштынып орган.) Самсон ол хүлүглерни база удазыннар ышкаш үзе тыртып каапкан.

¹³Далида Самсонга: «Сен мени катап база кыжырып мегелеп-ле турардыр сен, ам черле шынын ажыдып көрөм, чүү чүве-биле сени хүлүп ап болурул?» – дээн. Самсон аңаа: «Мээң бажымның чеди тудум дүгүн аргыг херекселинде пөсче киир аргып каар херек» – дээн.

¹⁴Далида ооң бажының дүгүн аргыг херекселинге чыпшыр кадап кааш: «Самсон! Филистимнер сеңээ удур келди-ле!» – дээн. Самсон оттуп келгеш, ол кадагны бажының дүгүн киир аргып кааны пөс-биле катай-хаара тура тыртып каапкан.

¹⁵Оон Далида Самсонга: «Сен меңээ: „Ынак мен“ – деп турар хиреңде, шынында сээң чүрээң мээң-биле эвес-тир. Мени үш катап кыжырдың, а улуг күжүннүң чажыдын ажыдып бербедиң» – дээн.

¹⁶Оон эгелээш, Далида ону хүннүң-не чемелеп, ээрежип, ажыг сөстери-биле хинчектеп туруп бээрге, Самсон ооң оозундан аргажок шылай берген.

¹⁷Ынчангаш ол Далидага сеткил-чүрөөн ажыдып: «Мен бажым дүгүн чаңгыс-даа таарып чүлүвөөн кижин мен, чүге дээрге мен авамның иштинге тургаш-ла, Бурганга бараалгаткан назорей апарган кижин мен. Бир эвес мээң бажым дүгүн чүлүптөр болза, мээң күжүм мени кааптар. Ынчан анаа кижилер ышкаш апаар мен» – дээн.

¹⁸Самсон аңаа ам-на бүгү сеткил-чүрөөн ажыткан-дыр деп билип кааш, Далида филистим чагырыкчыларны кыйгырыпкаш: «Ам-на чедип келиңер, бо удаада Самсон меңээ бүгү сеткил-чүрөөн ажыдып берди» – деп дамчыткан. Филистим чагырыкчылар чедип келгеш, аңаа аазааны мөңгүнүн эккеп берген.

¹⁹Оон Далида Самсоннун бажын бодунун дөңмектериниң кырынга салгаш, ону удудуп кааш, филистимнерниң бирээзин кыйгыргаш, Самсоннун бажының чеди тудум дүгүн кестирип каапкан. Самсоннун

күжү ону каапкаш барган. Ынчалдыр Далида Самсонну томаартып базар чоруктуң эгезин салып каан.

²⁰Далида: «Самсон! Филистимнер сеңээ удур келди-ле!» – дээрге, ол оттуп келгеш, «Ажырбас, бо удаада база адырлып хосталып аар мен» деп бодаан. Дээрги-Чаяакчы ону каапкан деп ол билбээн.

²¹Филистимнер ону сегирип алгаш, ооң карактарын дежиپ каапкан, оон Газага эккелгеш, хүлер кинчи-биле бектээш, кара-бажыңга тараа дээрбедедип каан.

²²А ооң кестирип алган дүгү катап өзүп эгелээн.

Самсоннуң өлүмү

²³Филистимнерниң чагырыкчылары боттарының бурганы Дагонга улуг өргүл кылып байырлаар дээш чыгып алгаш: «Бистиң бурганывыс дайзынывыс Самсонну холувусче кирип берди» – деп турганнар.

²⁴Чон база Самсонну көргөш, бодунуң бурганын алдаржыдып: «Бистиң бурганывыс дайзынывысты – черивисти хоозурадып, хөй улузувусту кырып турган кижини бистиң холувусче кирип берди» – деп турган.

²⁵Олар сеткили өөрүп, хөглээш: «Самсонну бээр эккелиңер, ол бисти хөглетсин» – дишкеннер. Самсонну кара-бажыңдан эккелгеш, улусту хөгледири-биле бажыңның ийи адагажының аразыңга тургузуп каан.

²⁶Самсон ону чедип чораан оолга: «Бо бажыңның туттунуп турар адагаштарының чаныңга мени чедирип калам, мен аңаа чөленип айын» – дээн.

²⁷Бажың иштинде эр, херээжен улус долу турган, филистимнерниң чагырыкчылары шупту аңаа турган база зооо кижини Самсонну көрүп, шоодар дээш бажың кырынче үне берген турган.

²⁸Ынчан Самсон Дээрги-Чаяакчыны кыйгыргаш: «Дээрги-Бурган-Чаяакчы! Мени бодап келем, меңээ ам чаңгыс катап күштен берем, Бурганым. Ам чаңгыс угда ийи караам дээш филистимнерден өжээнимни негеп алың!» – деп дилээш,

²⁹ийи холу-биле ол бажыңның туттунуп турганы ийи адагажын идип эгелээн.

³⁰«Филистимнер-биле кады өлгей мен аан!» дээш, бар-ла бүгү күжү-биле адагаштарны идиптерге, бажың аңаа турган чагырыкчыларның болгаш бүгү улустуң кырынче буступ барып дүшкен. Ынчалдыр Самсон өлүп чыда, бодунуң дайзыннарын дириг чорааш кыра шаап чораанындан артык хөйну өлүрген.

³¹Оон ооң дуңмалары болгаш бүгү ада төрелдери келгеш, ону ап алгаш, Цора биле Эштаол аразында ооң ачазы Манойнуң чевег-куюнга орнукшудуп каан. Самсон израиль чонну чээрби чыл дургузунда баштап келген.

Баштыңчылар 17

Миханың дүрзү-бурганы биле Бурганга бараалгакчызы

¹Эфрем дагларынга Миха деп аттыг бир кижичурттап чораан.

²Ол бодунуң авазынга: «Сен 1100 шекел мөңгүнүң оорлаткаш, каргыш сөс эдериңге, мен дыңнап турдум. А ол мөңгүн менде, ону мен ап алдым» – дээн. Авазы ынчан: «Дээрги-Чаяакчы мээң оглумга ачы-буян хайырлазын!» – дээн.

³Миха авазынга ооң мөңгүнүн эгидип берген. Авазы: «Бо мөңгүннү мен Дээрги-Чаяакчыга өргүп бараалгаткаш, оглумнуң холунга берип тур мен! Бо мөңгүнден шуткаан дүрзү-бурган кылдырып алзын дээш, ону сеңээ эгидип турарым ол» – дээн.

⁴Миха авазынга мөңгүннү дедир бээрге, авазы оон 200 шекел мөңгүннү алгаш, эзилдирикчи шевер кижиге аппарып бээрге, ол оон дүрзү-бурган шуткуп берген. Оон эгелээш, ол дүрзү-бурган Миханың бажыңыга турган.

⁵Миха Бурганга чүдүүр тускай бажыңныг турган. Ол эфод болгаш дүрзү-бурганнар кылгаш, бодунуң оолдарының бирээзин Бурганның бараалгакчызы кылдыр томуйлап каан.

⁶Ол үеде Израильге хаан чок турган, кижн бүрүзү бүгү чүвени бодунуң шынныг деп санаар аайы-биле кылып чораан.

⁷Ынчан иуда аймактыг бир аныяк левит оол Иудеяның Вифлеем хоорайга чурттап турган.

⁸Ол оол Иудеяның Вифлеемден чорупкаш, турумчуп чурттаар чер дилеп чорааш, Эфрем дагларында Миханың бажыңыңга чедип келген.

⁹Миха оон: «Кайыын келдиң?» – деп айтырарга, ол: «Мен Иудеяның Вифлеемден келген кижн мен, ам турумчуп чурттаар чер дилеп чоруурум бо» – деп харыылаан.

¹⁰Миха аңаа: «Маңаа, мээң бажыңымга артып кал, ачам ышкаш хүндүлүг база мээң Бурганга бараалгакчым боор сен, а мен сеңээ чылда он шекел мөңгүн төлээр мен, аңаа немей идик-хеп болгаш аыш-чем-биле хандырар мен» – дээн.

¹¹Левит Миха-биле чурттаар бооп чөпшээрешкеш, ооң оолдарының бирээзи ышкаш апарган.

¹²Миха ону Бурганның бараалгакчызы кылдыр томуйлап каарга, ол левит Миханың бажыңыңга чурттай берген.

¹³Миха ынчан: «Дээрги-Чаяакчы ам менче ээ көрнүр деп билир мен, чүге дээрге мээң Бурганга бараалгакчым – левит-ле болгай» – деп турган.

Баштыңчылар 18

Данчыларның Лаисче көшкени

¹Ол үеде Израильге хаан чок турган. Ол хүннерде Данның аймаа чурттап туруп аар чер-девискээр дилеп чораан, чүге дээрге өске израиль аймактар чер-девискээрлиг бооп турда, Данның аймаа ол үеге чедир чер чок турган чүве-дир.

²Данның үре-салгалы боттарының бүгү төрел бөлүктеринден беш кижини – Цора болгаш Эштаол чурттуг беш күштүг-шыырак дайынчыны шилээш: «Чер-чуртту кезип шинчилеп көрүп эккелиңер» – дээш,

чорудупкан чүве-дир. Хайгыылчылар Эфрем дагларында Миханың бажыңыңга келгеш, аңаа хонуп алган.

³Олар Миханың бажыңыңга тургаш, аныяк левиттиң үнүн дыңнааш, ону танып кааннар, ынчангаш оон: «Кым сени бээр эккелди, чүге мында сен, мында чүнү канчап турарың ол?» – деп айтырганнар.

⁴Левит оларга: «Миха меңээ мындыг, мындыг чүве кылды – ол мени хөлезилеп алды, ынчангаш мен ам ооң Бурганга бараалгакчызы бооп тур мен» – дээн.

⁵Олар левитке: «Бистиң бо бар чыдар чорук-херээвис чедишкинниг болур бе дээрзин Бургандан айтырып көрем» – дээннер.

⁶Бурганның бараалгакчызы оларга: «Амыр-тайбың чоруптуңар, силерниң орууңарны Дээрги-Чаяакчы карактап турар» – дээн.

⁷Ол беш хайгыылчы улаштыр чорааш, Лаис хоорайга чеде берген. Олар аңаа хоорайның чурттакчылары сидончуларның чаңчылы-биле амыр-шөлээн, бичии-даа сезик чок чурттап турарын көрген. Лаисчилерге күш дөгеп, черинден сывыртап, дарлап турар улус-даа чок болган. Олар Сидон хоорайдан ыракта боорда, кым-биле-даа эвилелдешпес улус болган.

⁸Ол беш хайгыылчы Цора биле Эштаолче чанып кээрге, оларның аймак чону: «Чүнү билип эккелдиңер?» – деп айтырган.

⁹Олар мынча деп харыылаан: «Ам шимчеп үнгеш, ол хоорайже халдаалыңар! Оларның черин бис кончуг эки деп көрдүвүс. Чоп хөй боданып, шүшпеңнеп турар силер. Барып ол черни эжелеп аалыңар.

¹⁰Ол черниң чону амыр-шөлээн улус-тур, а чери дыка делгем. Бурган ол черни силерге берип турар-дыр, а ол кедергей бай-байлак чер-дир!»

¹¹Данның аймаандан 600 дайынчы чепсегленгеш, Цора болгаш Эштаолдан үнүпкен.

¹²Олар орук ара Иудеяның Кириат-Иарим чоогунга, барыын талазынга турлагланып турган. (Ынчангаш ол черни амдыгаа чедир Махане-Дан деп адаар).

¹³Олар оон үнгеш, Эфрем дагларынче углааш, Миханың аалынга келген.

¹⁴Ооң мурнунда Лаисче чер көрүп ап чораан беш хайгыылчы хадуңмазынга: «Бо аалда эфод, дүрзү-бурганнар болгаш шуткаан дүрзү барын билир силер бе? Ону канчаарын боданыңар че!» – дээннер.

¹⁵Оон олар Миханың аалында аныяк левиттиң бажыңынче киргеш, ооң биле мендилешкен.

¹⁶А 600 чепсегленген данчы хаалга чанынга турган.

¹⁷Демги-ле беш кижини бажыңче киргеш, шуткаан дүрзүнү, эфодту болгаш дүрзү-бурганнарны ап алган, а Бурганның бараалгакчызы ол үеде хаалга чанынга 600 чепсегленген дайынчы-биле кады турган.

¹⁸Демги улус Миханың аалынче киргеш, ол бүгү чүүлдерни ап аарга, Бурганның бараалгакчызы: «Ол канчап турарыңар ол?» – дээн.

¹⁹Олар аңаа: «Ыттава, артык сөс этпейн көр. Ооң орнунга бис-биле кады чорувут, бистиң ачавыс ышкаш ачавыс болгаш Бурганга бараалгакчывыс боор сен. Чаңгыс кижиниң бажыңынга бе азы бир бүдүн израиль аймакка бе, ол ийиниң кайызынга Бурганның бараалгакчызы болуру дээр-дир?» – дээннер.

²⁰Бурганның бараалгакчызы амырап-өөрээш, эфод, дүрзү-бурганнарны болгаш шуткаан дүрзүнү ап алгаш, данчылар-биле кады чорупкан.

²¹Олар оон чорааш, өг-бүлелерин, мал-маганы, эт-хөреңгизи-биле катай боттарын мурнадыр чорудупкан.

²²Олар Миханың аалындан ырай бергенде, Миханың кожолары чыгып алгаш, данчыларны сүрүп чеде берген.

²³Олар данчыларже кыйгы салырга, дайынчылар хая көрнүп келгеш, Михага: «Сеңээ чүү херегил, чүге улузуң чыып алдың?» – дээннер.

²⁴Миха оларга: «Силер мээң кылып алган бурганнарымны алгаш бардыңар, мээң Бурганга бараалгакчымны база алгаш бардыңар, оон артык чүве кайдал? Ол хиреңерде: „Сеңээ чүү херегил?“ деп канчап ынча дээр силер?!» – дээн.

²⁵Данчылар аңаа: «Ыттава сен, сээң үнүң биске шуут дыңналбазын, оон башка бистиң аравыста чамдык улус хорадааш, силерже халдап болур. Ынчан бодуңну-даа, өг-бүлеңни-даа өлүртүп аар сен» – дээннер.

²⁶Олар оруун уламчылап чоруй барган, а Миха оларның күжү хөй-дүр деп көргөш, дедир чана берген.

²⁷А данчылар Миханың кылганы дүрзүнү болгаш Бурганга бараалгакчызын алгаш, Лаиске чеде бергеш, ооң амыр-шөлээн болгаш сезик чок чонун хылыш-биле кыра шапкаш, хоорайны өрттедипкен.

²⁸Лаисчилерни камгалаптар улус тывылбаан, чүге дээрге олар Сидондан ырак боорда, кым-биле-даа эвилелдешпейн чораан. Ол хоорай Бет-Рехов чанында шынаага турган. Данчылар хоорайны катап туткаш, аңаа чурттай берген.

²⁹Олар чаа хоорайын боттарының өгбезиниң, Израильдиң оглу Даның ады-биле «Дан» деп адап алган. А биеэги ады Лаис чүве-дир.

³⁰Данчылар аңаа ол дүрзү-бурганны тургузуп алган, а Моисейниң оглу боор Гирсамның үре-салгалы Ионафан боду болгаш ооң оолдары Даның аймааның Бурганга бараалгакчылары бооп келген. Оларның туттуруушкунга кирер үезинге чедир ынчаар турган.

³¹Бурганның өргээзи Силомга турар бүгү үеде Миханың кылганы дүрзү-бурган оларның хоорайынга турган.

Баштыңчылар 19

Вениаминчилерниң кемниг херээ

¹Ол үеде, кажан Израильге хаан чок турда, Эфрем дагларның ырак булуңунга бир левит кижичурттап чораан. Ол бодунга Иудеяның Вифлеемден кул-кадай ап алган.

²Ол херээжен аңаа килеңнээш, Вифлеемде ачазының бажыңынче чана бергеш, аңаа дөрт ай болган.

³Өөнүң ээзи «Ооң-биле эвилең-ээлдек чугаалашкаш, дедир эгидип алың» деп бодааш, ооң соондан бир чалчалыг, ийи элчигенниг чорупкан. Амды херээжен ону бодунуң ачазының бажыңынга эккелген.

⁴Ол аныяк херээженниң ачазы күдээзин көрүп кааш, өөрүшкүлүг уткуп хулээп алгаш, ооң бажыңынга бичии када аалдап турар кылдыр күш-биле арттырып алган. Олар аңаа үш хондур аштанып-чемненип, хонуп-дүжүп келген.

⁵Дөрт дугаар хүнүнде олар эртен туруп кээрге, левит дедир чанар дей берген. Катывүдээзинге: «Узун орукче үнер бетинде, күш кирип, бичии чемден аас девит» – дээн.

⁶Олар ийилээ олуруп алгаш, аштанып-чемненген соонда, катывүдээзинге: «Сагыш-сеткилиң өөрүп-хөглөп, дыштанзын, маңаа ам бир хонуп ал» – дээн.

⁷Левит чанар дээш туруп келген, ынчалза-даа катывэрежип туруп бээрге, ол аңаа катап база хонган.

⁸Беш дугаар хүнүнде ол кижичанар дээш эртен туруп келген, ынчалза-даа катыва база: «Хүн дүъш ашкыже манап, күш кирип ал» – дээн. Олар ам база аштанып-чемненип эгелээн.

⁹Оон ол кижичул-кадайы болгаш чалчазы-биле кады чанар дээш туруп келген, а ооң катыв: «Ам кежээ дүжер деп барган-дыр, удавас имиртиңней бээр болгай, ынчангаш маңаа хонуп ал, сагыш-сеткилиң өөрүп-хөглезин, а даарта эртен тургаш, чанып чоруптар силер» – дээн.

¹⁰Ынчалза-даа левит чөпшээрешпейн, чанып чорупкаш, Иевус хоорайның (амгы Иерусалимниң) чанынга чедип келген. Ол чүьктүг ийи элчиген биле амдыы херээженни ап алгаш чораан.

¹¹Олар Иевустуң чанынга чедип кээрге, кызыл-хүнней берген турган. Чалказы дээргизинге: «Иевус чоннуң бо хоорайынче киргеш, аңаа хонуп аалы» – дээн.

¹²Ынчалза-даа дээргизи: «Чок, бис хары чоннуң хоорайынче кирбес бис, олар израильчилер эвес-ле болгай, бис Гиваже баар бис» – дээн.

¹³Левит бодунуң чалказынга: «Гивага азы Рамага чеде бергеш, аңаа хонуп аар бис» – дээн.

¹⁴Оон олар улаштыр чорааш, Вениаминниң черинде Гиваның чанынга чорда, хүн ажа берген.

¹⁵Олар Гивага хонуп аар дээш, ынаар ээпкеш, хоорайның төп шөлүнге олуруп алганнар. Ынчалза-даа оларны кым-даа бажыңыга хондурары-биле чалаваан.

¹⁶Ол кежээ бир ашак кижии шөлге ажылдап хүнзээш, чанып бар чыткан. Ол Гивада чурттап турар-даа болза, чогум боду Эфрем дагларындан келген кижии болган. А Гиваны Вениаминниң аймаа ээлеп турган.

¹⁷Ол ашак төп шөлде чорумал кижини көрүп кааш: «Кайыын үнгеш, кайнаар бар чыдыр сен?» – деп айтырган.

¹⁸Левит аңаа мынча деп харыылаан: «Бис Иудеяның Вифлеемден үнгеш, Эфрем дагларының ырак булуңунче бар чыдыр бис. Мен бодум ол чер чурттуг кижии мен, Иудеяның Вифлеемче баар ужурга таварыштым. Мен Дээрги-Чаяакчының өргээзинде Аңаа бараан болуп турзумза-даа, мында мени кым-даа бажыңынче чалавас чүве-дир.

¹⁹А бистиң элчигеннерге чиртир чемивис-даа, саваң-тараавыс-даа бар, аыш-чемивис-даа, арага-дарывыс-даа бар, чалчаларыңар биске чүү-даа херек чок».

²⁰Ашак аңаа: «Сагыш човава, сеңээ чүү четпес-тир, мен бодум шуптузун бээр мен, чүгле кудумчуга хонма» – дээн.

²¹Ашак ону бажыңынче чалап кииргеш, ооң элчигеннеринге чем каап берген, а чорумалдар буттарын чуп алгаш, аштанып-чемненип орган.

²²Олар ынчаар өөрүп-хөглөп дыштанып орда, хоорайның дүржок чурттакчылары ол бажыңны долгандыр туруп алгаш, ооң эжиин каңгырадыр соктап, бажың ээзи ашакка: «Сээң бажыңыңче кирген кижини үндүрүп бер, бис ону күштеп дора көрээли» – деп негээннер.

²³Бажың ээзи дашкаар үнгеш, мынчаар чөптөп чугаалаан: «Чок, хадуңма, багай чүве кылбаңар, ол кижини мээң аалчым ышкажыл, ооң-биле ындыг бужар чүве кылбаңар!

²⁴Мээң эр кижини дегбээн уруум-даа бар-дыр, ол кижиниң кул-кадайы-даа бар-дыр, аалчымның орнунга силерге оларны үндүрүп берейн, оларны дора көрүп, күзээн-не чүвеңерни кылыр силер, чүгле мээң аалчым-биле ындыг бужар чүве кылбаңар!»

²⁵Ынчалза-даа хоорайжылар ону дыңнаар-даа хире эвес болган. Ынчаарга левит бодунуң кул-кадайын туткаш, оларга үндүрүп берипкен. Олар ол херээженни дүннү өттүр даң аткыжеге чедир күштеп-күчүлөп, дошкун чазарлааш, чүгле даң хаязында салып чорудупкан.

²⁶Чер кыры чаа-ла агарып чырып турда, ол херээжен дээргизиниң хонганы бажыңның чанынга чедип келгеш, эжик чанынга барып дүшкеш, хүн үнгүжеге чедир аңаа чыткан.

²⁷Дээргизи эртенинде туруп келгеш, оруун уламчылап чоруур дээш, эжикти ажыдыптарга, эжик чанында ооң кул-кадайы эргинден туттунуп алган чыткан.

²⁸Ол аңаа: «Тур, чоруулу че!» – дээн. Ынчалза-даа харыы албаан. Левит ону элчигенге чүдүрүп алгаш, чанып чорупкан.

²⁹Ол чанып келгеш, бижек ап алгаш, амдыы херээженниң мага-бодун он ийи кезекке үзе кескеш, Израильдин булуң бүрүзүнче чорудупкан.

³⁰Ону көрген кижиги бүрүзү: «Израиль чон Египеттен үнүп чораан хүнден эгелээш, бо хүнге чедир болуп-даа көрбээн чүве-дир бо, таптыг бодангаш, чүнү канчаарын сүмележип тургаш, шиитпирлээли» – деп турган.

Баштыңчылар 20

Вениаминниң аймаанга удур дайын

¹Оон ам шупту израильчилер, Дан хоорайдан тура, Беэр-Шевага чедир база галаад черден бүгү ниитилел, чаңгыс кижиги дег демниг Мицпага Дээрги-Чаяакчының мурнунга чыгып келген.

²Бурганның бүгү чонунуң шупту баштыңнары, Израильдин шупту аймактары – 400 000 чепсегленген чадаг шериг чыгып келген.

³А Вениаминниң аймаа Израильдин шупту өске аймактары Мицпада чедип келген дээрзин дыңнап каан. Оон израильчилер: «Бо кем-херек канчаар болганын чугаалаңар!» – дээн.

⁴Өлүрткен херээженниң ашаа мынча деп харыылаан: «Мен кул-кадайым-биле Вениаминниң черинде Гиваже аңаа хонуп аар дээш чеде бердим.

⁵Дүне Гиваның чурттакчылары мээң хонуп чытканым бажыңны бүзээлеп алгаш, мени өлүрүп каар деп турдулар. Олар мээң кул-кадайымны өлүрүнгө чедир күштеп-күчүлөп кааптылар.

⁶Мен бодумнуң кул-кадайымны ап алгаш, ооң мага-бодун үзе кескилээш, Израильдин булуң бүрүзүнче чорудуптум. Чүгө дээрге олар израиль чонга удур чүдек-бужар кем-херек үүлгедип кагдылар.

⁷Бүгү израильчилер, ам бо херекти сайгарып көргеш, маңаа дораан шиитпирлеңер!»

⁸Бүгү чон чаңгыс кижидег бир демниг мындыг түңнел шиитпир үндүрген: «Бистиң кайывыс-даа ам аалдарже тарап чанмас.

⁹Төлге даштарын октааш, ооң аайы-биле Гиваже халдаар бис.

¹⁰Израильдин бүгү аймактарындан улус шилиир бис – чүстен он кижини, муңдан чүс кижини, түменден муң кижини – олар бүгү шеригге аыш-чем курлавыры чыып эккелзин. Бүгү шериг Вениаминниң черинде Гиваже халдааш, ооң чурттакчыларын Израильдин адын баксыраткан бужар кем-херээ дээш ялалап кезедир ужурлуг!»

¹¹Шупту израильчилер ол хоорайга удур чаңгыс кижидег бир демниг чыгып келген.

¹²Оон Израильдин аймактары Вениаминниң бүгү төрөл бөлүктөрүнче медээчилер чоруткаш, мындыг сөстөр дамчыткан: «Канчап силерниң араңарга ындыг бужар үүлгедиг болганы ол?

¹³Гиваның ол дүржөк улузун биске хүлээдип бериңер, бис оларны өлүргөш, израиль чон аразында ындыг бужар-бакты узуткап каалы». Ынчалза-даа вениаминчилер боттарының-на ха-дуңмазы израильчилерни дыңнаар-даа хире эвес болган.

¹⁴Вениаминниң аймаа израильчилер-биле дайылдажыр дээш, янзы-бүрү хоорай-суурлардан кээп, Гивага чыгып алган.

¹⁵Ынчан оон-моон чыылган вениаминчилерниң саны 26 000 чепсегленген кижиде болган, аңаа Гиваның чурттакчыларындан 700 шилиндек дайынчы немешкен.

¹⁶Ол бүгү шеригниң аразынга 700 тускай шилиндек дайынчы турган, олар шупту солагай боорда-боорда, даш шывадаар херекселди ажыглааш, хыл безин часпас улус турган.

¹⁷А израильчилерден Вениаминниң аймаан санавакса, 400 000 чепсегленген кижиде чыылган. Олар шупту тулчуушкунга белен дайынчылар турган.

¹⁸Израильчилер Вефилге келгеш, Бургандан: «Вениаминниң аймаанга удур дайынче кым бисти баштап киирерил?» – деп айтырган. Дээрги-Чаяакчы: «Силерни Иуданың аймаа баштаар» – деп харыылаан.

¹⁹Эртенинде израильчилер Гиваның чанынга турлагланып туруп алган.

²⁰Оон олар вениаминчилер-биле тулчуушкунга белеткенип, Гиваның мурнунга чыскаалып туруп алган.

²¹Вениаминчилер Гивадан үнгеш, израильчилерже халдааш, ол хүн 22 000 кижини кыра шаап каапкан.

²²Израильчилер күжүн чыггаш, баштайгы хүнде турган черинге катап база чыскаалып туруп алган.

²³А ооң мурнунда олар Дээрги-Чаяакчының мурнунга кежээге чедир ыглап-сыктап: «Боттарывыстың ха-дуңмаларывыс вениаминчилер-биле ам база тулчур бис бе?» – деп Оон айтырып турган. Дээрги-Чаяакчы оларга: «Тулчуңар!» – деп харыылаан.

²⁴Ынчалдыр ийиги хүнде израильчилер катап база Вениаминниң дайынчыларынче шимчеп үнүпкен.

²⁵Вениаминчилер ийи дугаар хүнүнде база Гивадан үнүп келгеш, тулушкаш, Израильдин 18 000 дайынчызын кыра шаап каапкан.

²⁶Оон шупту израиль чон Вефилге баргаш, Дээрги-Чаяакчының мурнунга ыглап-сыктап олуруп, ол хүннү бадыр шээрленип, бүрүн өрттедир өргүлдер болгаш эп-найырал өргүлдери кылып турган.

²⁷⁻²⁸(Ол үеде Бурганның ыдыктыг аптаразы аңаа турган. А Аароннуң оглунуң оглу, Элеазарның оглу Финеес ыдыктыг аптараның бараан болукчuzu турган.) Израильчилер Дээрги-Чаяакчыдан: «Боттарывыстың ха-дуңмаларывыс вениаминчилер-биле ам база тулчур бис бе азы соксадыр бис бе?» – деп айтырган. Дээрги-Чаяакчы оларга: «Тулчуңар! Даарта Мен оларны силерниң холуңарже киирип бээр мен» – деп харыылаан.

²⁹Ынчан израильчилер Гиваны долгандыр дозуг кедег тургузуп кааннар.

³⁰Үш дугаар хүнүнде израильчилер катап база Вениаминниң аймаа-биле тулчур дээш, Гиваның мурнунга биеэги хевээр чыскаалып туруп алган.

³¹Вениаминчилер израильчилерже уткуй үнгеш, хоорайындан ырай бергеннер. Олар израильчилерни ооң мурнунда дег өлүрбүшаан, бирээзи Вефилче баар, өскези Гиваже баар ийи орук дургаар сүрүп эгелээн. Олар ынчан үжен хире израильчини өлүрүп каан.

³²Вениаминниң шериглери «Бис оларны биеэги хевээр кыра шаап тур бис» деп бодааннар. А израильчилер «Олардан дескен бооп, хоорайындан ырадып алгаш, оруктарже үндүрүп аар-дыр» деп бодап алганнар.

³³Бүгү израильчилер турган черлеринден чорупкаш, Ваал-Фамарга чыскаалып алган, а Гиваның барыын талазынга дозуг кедегте турганнары Гиваже халдап кирипкен.

³⁴Бүгү Израильден чыып каан 10 000 шилиндек дайынчы Гиваже халдай бээрге, каржы-дошкун тулчуушкун эгелээн. Оларны хай-халап манап турар дээрзи Вениаминниң дайынчыларының сагыжынга безин кирбээн.

³⁵Дээрги-Чаяакчы Вениаминниң аймаан израильчилерниң мурнунга аштырышышкынга таварыштырган. Израильчилер ол хүн 25 100 чепсегленген вениаминчини кырып каапкан.

³⁶Вениаминниң дайынчылары аштырганын көрүп кааннар. А израильчилер Вениаминниң шерииниң мурнунга баштай аткаарлап эгелээннер, чүге дээрге олар Гиваның чанында дозуг кедегте тургузуп кааны дайынчыларынга идегеп турган.

³⁷Дозуг кедегте турган улус хоорайже халдап киргеш, хоорайжыларны дөгerezин кыра шаап каапкан.

³⁸Израильчилер кедегде шериглери-биле хоорайдан үнген ыш халдаашкынның демдээ боор кылдыр дугуржуп алган турган.

³⁹Шак ынчаар, кажан израильчилер тулчуушкун шөлүндөн аткаарлап эгелээрге, Вениаминниң шериглери оларны сүрүп, үжен хире кижини өлүрүп тура, «Бис оларны биеэги хевээр кыра шаап тур бис» деп бодап турган.

⁴⁰Ол үеде хоорайдан улуг ыш үнүп эгелээн. Вениаминчилер хая көрнүп кээрге, оларның хоорайы өрттенип, ыжы дээрге чедип турар болган.

⁴¹Аткаарлап турган израильчилер дедир көрнүп келген, а Вениаминниң шериглери хай-халап келгенин билип кааш, девидей бергеннер.

⁴²Олар ээн хову баар оруктап, израильчилерден дезипкеннер, ынчалза-даа израильчилерниң хылыжы оларны сүрүп тургаш, кырып эгелээн, а хоорайлардан уткуй үнген израильчилер оларның бажын дозуп, узуткап турган.

⁴³Вениаминчилерни бүзээлеп алгаш, амыр-дыш бербейн сүрүп, Гиваның чөөн талазынга чедир чылча шаап келгеннер.

⁴⁴Вениаминниң аймаандан 18 000 күштүг-шыырак кижини ынчаар өлүрткен.

⁴⁵Арткан вениаминчилер ээн ховуже, Риммон деп туруг-хаяже дезипкен, а израильчилер оруктар дургаар оларның беш муңун кырып каапкан; оон оларны Гидомга чедир сүрүп тура, база ийи муңу чок кылып каапкан.

⁴⁶Шупту каттышкаш, ол хүн Вениаминниң шеринден 25 000 кижини өлүрткен, олар дөгерези күштүг-шыырак дайынчылар турган.

⁴⁷Вениаминниң дириг арткан дайынчылары 600 кижини ээн ховуда Риммон дээр туруг-хаяже десе бергеш, аңаа дөрт ай турганнар.

⁴⁸А израильчилер Вениаминниң чер-девискээринче эеп келгеш, бүгү хоорай-суурларын өрттедип-хуюктап, кижилерни-даа, мал-маганны-даа – шупту чүвени узуткап каапкан.

Баштыңчылар 21

Дириг арткан вениаминчилерге кадайлар тып бергени

¹Мицпага чыылган үезинде израильчилер кайызы-даа кыс уругларын вениаминчилерге кадай кылдыр бербес бооп даңгыраглаан турган.

²Ам олар Вефилге чедип келгеш, Бурганның мурнунга кежээге чедир ыглап-сыктап хүнзээннер. Ыткыр ыглап тура, олар:

³«Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы, Израильдиң бир аймаа чиде бээр кылдыр чүге ындыг чүве болган чоор?» – дижип турганнар.

⁴Дараазында хүн чон эртен тургаш, өргүл бедигээжин туткаш, бүрүн өрттедир өргүлдер болгаш эп-найырал өргүлдери кылган.

⁵Ынчан израильчилер: «Дээрги-Чаяакчының мурнунга чыыш кылып турувуста, Израильдиң шупту аймактарындан кым келбейн барган ийик?» – дишкеннер. Олар Мицпага Дээрги-Чаяакчының мурнунга келбээннерни өлүрер деп шыңгыы даңгырак сөстөрни эткеннер-не болгай.

⁶Оон израильчилер ха-дуңмазы Вениаминниң аймаан кээргеп, мынча дижип турганнар: «Израиль бодунуң бир аймаан одура шаап, чидиргени ол-дур.

⁷Ам оларның дириг артканнарынга кадайларны кайыын тып бээр бис? Бис оларга уругларывысты бербес бооп, Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглаан болгай бис».

⁸Оон база катап: «Израильдиң аймактарында Мицпага Дээрги-Чаяакчының мурнунга келбээннер бар бе?» – деп айтырып турганнар. Ол чыышка Галаадтың Иавис хоорайдан кым-даа келбээн дээрзи билдине берген.

⁹Бүгү чонну хынап көөрге, оларның аразында Галаадтың Иавис хоорайдан чаңгыс-даа кижичок болган.

¹⁰Оон Израильдин ниити чыыжы ынаар 12 000 шеригни чорудупкаш, мынча деп дужааган: «Баргаш, Галаадта Иавистиң чурттакчыларын кадайлары болгаш ажы-төлү-биле катай чок кылып кааптыңар!

¹¹Шупту эр улусту болгаш эр кижичок холбажып каапкан херээжен улусту бүрүнү-биле узуткап кааптыңар!»

¹²Шериглер чорупкаш, Галаадта Иавистиң чурттакчыларының аразындан эр кижичок холбажып көрбөөн 400 арыг кысты тыпкаш, оларны ханаан черде Силомда турлагже эккелгеннер.

¹³Израильдин ниити чыыжы Риммон деп хая-туругда турар вениаминчилерге тайбың чарлаары-биле медээчилер чорудупкан.

¹⁴Оон вениаминчилер дедир чанып келген, а Галаадта Иавистиң дириг арткан кыстарын оларга кадайлар кылдыр бергеннер, ынчалза-даа кыстарның саны четпейн барган.

¹⁵Дээрги-Чаяакчы израиль аймактарның бүдүн-бүрүнүн камгалавайн барганындан чон Вениаминниң аймаан кээргеп турган.

¹⁶Израиль ниитилелдин баштыңнары: «Оларның артканнарынга кадайларны ам кайыын тып бээр бис? Вениамин аймактың бодунуң херээженнерин чок кылып каапкан-на болгай бис» – деп турган.

¹⁷Оон олар мынча дээннер: «Израильдин чаңгыс-даа аймаа читпес кылдыр, Вениаминниң аймааның чер-девискээри оларның дириг арткан оолдарынга артсын.

¹⁸Ынчалза-даа бис оларга уругларывысты кадай кылдыр берип шыдавас-тыр бис, чүге дээрге израильчилер ол дугайында „Вениаминчилерге уруун кадай кылдыр берген кижичок бүрүзү каргыш эдилээр болзун!“ деп даңгырак берген болгай».

¹⁹Оон: «Адырам, Силомга чылдың-на Дээрги-Чаяакчыга тураскааткан байырлал бооп турар болгай...» – дээннер. (Силом Вефилдин соңгу талазында, а Вефилден Сихем баар оруктуң чөөн талазында база Левонаның мурнуу талазында турар.)

²⁰Ынчангаш олар вениаминчилерге мынчаар сүмелээн: «Баргаш, виноград шөлдеринге чаштынып олуруп алыңар.

²¹Силомнуң аныяк кыстары байырлалда самнап эгелээр дээш үнүп кээрге, шөлдерден үне халчып келгеш, кижини бүрүзү бодунга кадай кылдыр ол кыстарны бир-бир кылдыр тудуп алгаш, Вениаминнин черинче алгаш барзын.

²²А кажан оларның ачалары азы акылары биске хомудалдыг чедип кээрге, бис оларга: „Уругларыңар дээш бисти өршээп көрүңер, чүгө дээрге бис вениаминчилернин кижини бүрүзүңгө дайын үезинде кадай тып берип шыдавадывыс. А силернин уругларыңарны оорлапкан болганда, силер база буруу чок силер!“ – деп харыылаар бис».

²³Вениаминчилер ол-ла хевээр кылган, самнап турган уругларның аразындан кижини бүрүзү бодунга кадай кылдыр бир-бирни оорлааш, чер-девискээринче чана бергеш, хоорай-суурлар катап тудуп, оларынга чурттап эгелээн.

²⁴Ол-ла үеде израильчилер база аймак-адыр аайы-биле тус-тузунда боттарының чер-девискээринче тарап чана берген.

²⁵Ол үеде Израильге хаан чок турган, кижини бүрүзү бүгү чүвени бодунуң шынныг деп санаар аайы-биле кылып чораан.

Руф

Руф 1

Хары черге өскүссүрел

¹Израильди баштыңчылар чагырып турган өйдө бо бүгү болган. Иудея черге аш-чут эгелей бээрге, Вифлеем хоорайдан бир кижича кадайы болгаш ийи оглу-биле моав черге чурттаар дээш чорупкан.

²Ол кижини Элимелех, кадайын – Ноемин, оолдарын – Махлон болгаш Хилеон деп адаар турган, олар Иудеяның Вифлеемден келген эфраттар чүве-дир. Олар моав черге чедип келгеш, аңаа турумчуп алганнар.

³Ноеминниң ашаа Элимелех ону ийи оглу-биле арттырып кааш, чок апарган.

⁴Ооң соонда Ноеминниң оолдары бирээзин Орфа, а өскезин Руф деп адаар ийи моав уругну кадай кылдыр ап алгаш, аңаа он чыл хире чурттааннар.

⁵Махлон болгаш Хилеон база чок апаарга, Ноемин ашаа-даа, оолдары-даа чок арткан.

⁶Ол төрөөн чуртунче чоруур деп шиитпирлеп алган, чүгө дээрге Моавка чурттап тура, Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чонун кээргеп, оларга ам-на дүжүт хайырлаанын дыңнап каан чүве-дир. А кенээттери база ону эдерип чорупканнар.

Руфтуң кунчуунга бердингени

⁷Ынчангаш Ноемин кенээттери-биле кады чурттап турган черинден орукче дөгөрингеш, Иудеяже дедир чорупкан.

⁸Ноемин кенээттеринге: «Ада-иеңер бажыңынче чанып чоруптуңар. Меңээ болгаш калган оолдарымга энерел көргүскен болгай силер. Дээрги-Чаяакчы силерге база шак ындыг энерелдиг болзун.

⁹Чер-чуртуңарга чаа ашактарга барып аар кылдыр, Ол силерге ээ көрүнзүн» – деп чугаалааш, оларны ошкап каан. А кенээттери:

¹⁰«Чок, бис силер-биле кады силерниң чонуңарже чоруур бис» – деп ысыылыг чугаалап туруп бергеннер.

¹¹А Ноемин мынча дээн: «Чанып чоруптуңар, кыстарым. Мээң-биле чораан ажыы бар бе? Силерге ашак болу бээр кылдыр оолдар божуур харыым ам бар бе?

¹²Чанып чоруптуңар, кыстарым, барыңар че. Ийи дугаар ашакка баар хире эвес кыраан-дыр мен. Бир эвес меңээ божуп аар идегел турган-даа болза база бо дүне-ле ашаам-биле хонгаш, оолдар божуп алган-даа болзумза,

¹³олар өзүп келгижеге чедир канчап манаар силер? Ашак чокка ындыг үр хинчектенип шыдаар силер бе? Чок, кыстарым, мээң салым-чолум силерниинден артык берге-дир. Дээрги-Чаяакчының холу меңээ удур-дур!».

¹⁴Олар катап-ла ыглап-сыктап эгелээннер. Орфа кунчуун ошкап кааш, чана берген, а Руф оон салдынмайын турупкан.

¹⁵«Орфа кенним бодунуң чонунче болгаш бурганнарынче чорупту. Сен база чанып чорувут» – деп, Ноемин чугаалаан.

¹⁶А Руф мынча деп харыылаан: «Мени ойлатпайн көрүңер, дедир ээп чанар кылдыр негевейн көрүңер. Кайнаар-даа баар болзуңарза, мен силерни эдерер мен, а каяа одагланып хонар-дыр силер, мен база аңаа одагланып хонар мен. Силерниң чонуңар – мээң чонум, силерниң Бурганыңар – мээң Бурганым.

¹⁷Силер каяа мөчүүр-дүр силер, мен база аңаа өлүр мен, ол черге мени база орнукшудуп кагзын. Өлүмден өске чүве бисти чарар болза, Дээрги-Чаяакчы мени канчаар-даа кезеткей аан».

¹⁸Ооң-биле кады чоруур кылдыр Руфтуң быжыы-биле шиитпирлеп алганын көргөш, Ноемин ону көгүдерин соксап каан.

¹⁹Олар оруун уламчылап чорупкаш, Вифлеемге чедип келгеннер.

Ажыг-човалаңныг ээп келиишкин

Хоорайга чедип кээрлери билек, ооң чурттакчылары хөлзеп эгелээннер, а хоорайда херээженнер: «Ойт, бо Ноемин-дир бе?!» – деп айтыржып турганнар.

²⁰А демгизи: «Мени Ноемин деп адаваңар, а Мара деп адаңар, Күчүлүг Бурган мээң салым-чолумну ажыг-човалаңныг, аар-берге кылдыр чаяган.

²¹Мен моон чоруурда, бай-шыдалдыг, чүм-даа бар турган болгай мен, а Ол мени яды-түреңги кылдыр дедир эккелди. Кажан Күчүлүг Дээрги-Чаяакчы меңээ кээргел көргүспээнде, Ол меңээ хора чедирип турда, мени Ноемин деп адаан херээ чүл?» – деп харыылаан.

²²Шак ынчаар Ноемин бодунуң моав кенни Руф-биле кады Моавтан төрөөн чуртунче Вифлеемге хову-шөлде арбай ажаап эгелей берген үеде эеп чедип келген.

Руф 2

Воозтуң Руфче ээ көрүнгени

¹⁻² Моав херээжен Руф Ноеминден чөпшээрел дилеп айтырган: «Мажак чыыры-биле шөлче барып болур мен бе? Менче ээ көрнүптер кижитаанда-ла тыпты бээр боор». А демгизи чөпшээрер: «Бар че, кызым» – дээн. Ноеминниң ашаа Элимелехтин бай-шыдалдыг төрели Вооз дээр кижитурган чүве-дир.

³Руф шөлче чорупкаш, тараа ажаакчыларының соондан мажак чыып эгелээн, а ол чер демги Воозтуң чери бооп таваржы берген.

⁴Вифлеемден Вооз чедип келгеш, тараа ажаакчылары-биле: «Дээрги-Чаяакчы силер-биле кады болзун!» – деп мендилешкен. Демгилери: «Дээрги-Чаяакчы силерге ачы-буянын хайырлазын!» – деп харыылааннар.

⁵Вооз тараа ажаакчыларының хайгааракчызындан: «Бо кым деп херээжен боор?» – деп айтырган.

⁶«Ол – моав черден Ноемин-биле кады чедип келген моав херээжен-дир – деп, демгизи тайылбырлап эгелээн. –

⁷Тараа ажаакчылары кескен тараазын чыыптарга, моожалар аразынга артып каар мажак чыыр чөпшээрел диледи. Мырыңай эртенден эгелеп, шөлде ажылдап турары ол-дур, барык-ла дыштанмас кижидир».

⁸Вооз ынчан Руфка мынча дээн: «Мени кичээнгейлиг дыңна, кызым. Өске шөлче чорба. Маңаа артып каг, мээң ажылчын кыстарымдан чыда калбайн, чоруп тур.

⁹Көрдүң бе, каяа тараа ажаар-дырлар, аңаа оларны эдер. Сеңээ дегбес кылдыр ажылчыннарымга чагып каан мен. Бир эвес суг ижиксей берзиңзе, ажылчыннарның суг ижер черинге чеде бергеш, оон ижип ап тур».

¹⁰Руф Воозка черге чедир мөгейгеш: «Даштыкы кижидир болзумза-даа, дээргим чүге меңээ ындыг эки хамаарылга көргүзүп, кичээнгей салып турары ол ирги?» – деп айтырган.

¹¹«Билир мен: ашааң өлгөн соонда, кунчуунга хөй-ле эки чүүлдү кылган чордуң, ону улус меңээ чугаалады. Сен аваң-ачаңны болгаш өгбелериң чуртун каггаш, билбезиң өске чонче чедип келген болгай сен – деп, Вооз харыылаан. –

¹²Ол дээш Дээрги-Чаяакчы сеңээ авыралын көргүссүн база Ооң чалгынының адаандан чаглак дилеп чорааның Израильдин Бурганындан алып шаңналың улуг-ла болзунам».

¹³А Руф: «Бодуңарның ээ көрнүрүңерни меңээ моон-даа соңгаар көргүзүңерем, дээрги. Мен силерниң ажылчыннарыңар-биле эннежир хире эвес-даа болзумза, мени оожургадып, деткидиңер» – деп чугаалаан.

¹⁴Дүштеки чем үезинде Вооз ону: «Бээр олурувут, хлеб биле амдан киирер холуксаадан ап ал» – деп кый дээн. Руф тараа ажаакчыларының чанынга олуруп аарга, Вооз ону хоорган тараа-биле хүндүлээн болгаш

ол ынчан чүгле тоттур чемненип алган эвес, харын-даа чеми артып калган.

¹⁵Руф ажылын уламчылаар дээш туруп келген, а Вооз бодунуң ажылчыннарынга: «Бир эвес ол моожалар аразындан тараа чыырын күзээр болза, аңаа моондак болбас силер.

¹⁶Харын-даа шарыгдан чамдык сыптарны, ол бөлүп алзын дээш, черже каап, арттырып туруңар, ону чемелевеңер» – деп дужааган.

¹⁷Ынчаар-ла Руф шөлге кежээге чедир ажылдаан, а кажан чыып алган мажаан бастыраарга, ооң дүжүдү бир эфа хире болган.

Руфтуң чугаазы болгаш Ноеминниң өөрүшкүзү

¹⁸Руф олчазын хоорайже чедирип эккелген, ооң чыып алган тараазы хөй дээрзин кунчуу көргөн. Оон аңгыда, ол дүштеки чемден арткан хоорган тараазын ужулгап, кунчуунга тутсуп берген.

¹⁹«Бөгүн каяа мажак чыгдың? – деп, кунчуу оон айтырган. – Сеңээ буян көргүскен кижини кижик-чолдуг-ла болзум!» Руф кымның черинге ажылдаар аргалыг болганын чугаалааш: «Ол кижиниң адын Вооз дээр болду» – деп немеп каан.

²⁰Ноемин кеннинге чугаалаан: «Дириг-даа, өлүг-даа улуска бүзүрелдиг, эңерелдиг Дээрги-Чаяакчы аңаа ачы-буянын көргүссүн». Оон немеп каан: «Ол кижини бистиң кончуг чоок төреливис-тир. Ол – бистиң камгалакчыларывыстың бирээзи-дир».

²¹Моав херээжен Руф кунчуунга: «Ооң ажылчыннары дүжүдүн төндүр ажаап албаан шаанда, оларның чанындан мажак чыырын ол меңээ чөпшээреди» – деп чугаалаан.

²²Ноемин кенни Руфка: «Кончуг эки-дир, кызым, ооң ажылчын кыстарының чанынга турганың дээр боор, чүге дээрге өске улустуң шөлүңге сени хомудадып болур болгай» – дээн.

²³Арбай биле кызыл-тас ажаалдазы төнмээн шаанда, Руф Воозтуң ажылчыннарының чанындан мажак чыып ап келген база ол үениң дургузунда кунчуу-биле кады чурттап турган.

Руф 3

Кунчуунуң күзээшкини

¹Бир катап Руфтуң кунчуу Ноемин кенninge мынча дээн: «Кызым, сен ам бодуңнуң чуртталгаң тудуп алырыңны күзээр кижидир мен.

²Ынчаарга ооң тараазының ажаакчылары-биле кады ажылдап турганың Вооз – бистиң өг-бүлевистиң чоок кижизи болгаш төреливис эвес-тир бе? Ол бо кежээ шаңга барып, арбайын арыглаар-дыр.

³Чунуп, арыгланып-шеверленип база аянныг хептен кедип алгаш, тараа шаңынче чорувут. Ынчангаш Вооз кежээки чемин чивээнде база ижер суксунун ишпээнде, ооң караанга көзүлбе.

⁴Кажан удуур дей бээрге, удуур черин демдектей көрүп ал. Оон ооң чанынга чеде бергеш, буттарының адаа талазындан чоорганын ажыткаш, чыдып аар сен. Оон ыңай чүнү канчаарыңны ол боду сеңээ чугаалап бээр».

⁵«Чугаалаан чүвеңерниң шуптузун күүседир мен» – деп, Руф харыылаан.

Шаңга болуушкун

⁶Руф тараа шаңынче чорупкаш, кунчуунуң чагаан бүгү чүвезин хажык чок күүседип каан.

⁷Вооз кежээки чемин чип база ижер суксунун ижип алгаш, сагыш-сеткили чазык апарып, бөлүп каан хөй тараа артынга удуп чыдыпкан. Ынчан Руф оожум чедип келгеш, ооң буттарының дужундан чоорганын ажыткаш, чыдып алган.

⁸Орай дүне Вооз сырбаш кылдыр оттуп келгеш, хенертен бодуңнуң буттарының адаанда чыдар херээжен кижини эскерип каан.

⁹«Кым сен?» – деп, ол айтырган. Демгизи: «Силерниң чалчаңар Руф-дур мен. Камгалакчым болгай силер. Чалгыныңар адаанга мени кызып ап көрүңер» – деп харыылаан.

¹⁰Вооз: «Дээрги-Чаяакчы сеңээ ачы-буянын көргүссүн, кызым. Бодуңга ядыы-даа, бай-шыдалдыг-даа үе-чергең дилеп чорбайн, улгады берген Воозту хүндүлөп көргениң Ноеминге көргүскен энерелиңден-даа артыктыр – деп чугаалаан. –

¹¹Дүвүреве, кызым, сээң дилээңни күүседир мен, сени бүдүштүг херээжен дээрзин бүгү хоорай билир болгай.

¹²Ынчалза-даа сээң камгалакчың болурум шын-даа болза, менден-даа чоок төрөл-камгалакчың бар болгай.

¹³Маңаа дүннү чарып ал, а эртен, бир эвес ол кижини сени камгалаарын – кадай кылып алырын күзээр болза, камгалап алгай аан. Бир эвес ол сени камгалап алырыңдан ойталаар чүве болза, дириг Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглаайн: мен сеңээ өгленип алыр мен. Ынчангаш эртенге чедир уду че».

¹⁴Руф бүгү дүннү ооң буттарының адаанга удуп эрттирген, а эртенде, кажан кижини кожазын танып шыдавас имиртиң турда, туруп келген. Вооз аңаа: «Шаңга херээжен кижини кээп чораан дээрзин кым-даа билбес болзун» – дээн.

¹⁵«Аржыылың уштуп, дыңзыг тут кай» – деп, ол улаштыр чугаалаан. Руф ынчаар кылырга, Вооз аңаа хөй-ле арбайны хемчээп, уруп бергеш, эгин ажыр чүктеп алырыңга дузалашкан. Вооз оон хоорайже чорупкан.

¹⁶Кажан Руф кунчуунга чедип кээрге, Ноемин: «Чүү болдуң, кызым?» – деп айтырган. Воозтуң аңаа чүү дээнин, болган чүүлдүң дөгөрезин Руф чугаалап берген.

¹⁷«„Кунчууңга хол куруг барба“ дээш, ол меңээ хөй-ле арбай уруп берди» – деп база немеп каан.

¹⁸Кунчуу аңаа: «Ам, кызым, бо херек чүнүң-биле төнери билдинмээнде, шыдамыккай мана. А Вооз бо херекти бөгүн-не албан чогулуптаан шаанда оожургавас боор» – деп чугаалаан.

Руф 4

Садып алышкын эргези Воозта

¹А Вооз хоорайже кирер хаалга чанынга чеде бергеш, аңаа олуруп алган. Ол өйде ооң дугайында чугаалап турган төрели бо эртип бар чыткан. Вооз ооң адын адап: «Бээр келем, тала, олурам!» – деп кый дээн. Демги кижиче келгеш, олуруп алган.

²Ынчан Вооз хоорайның улуг назылыгларындан он эр кижини кый деп алгаш: «Олуруп көрүңер» – деп оларга чугаалаан. Кырганнар олуруп алган.

³А Вооз төрелинге чугаалап-тыр: «Бистиң акывыс Элимелехтиң черин моав черден эеп чанып келген Ноемин садар деп барган-дыр.

⁴Ол дугайын хоорайның бо олар улуг назылыгларының мурнунга база мында олуруп херечилерниң мурнунга сеңээ дыңнадып тур мен. Бир эвес садып алырын күзезиңзе, садып ал, а бир эвес садып албас болзуңза, ойталааның дугайында чугаала, мен ону билип алың. Сенден аңгы кым-даа бир дугаарында садып албас ужурлуг, а дараазында ээлчегде мен бар-дыр мен». «Садып алыр мен» – деп, ол кижиче харыылаан.

⁵Ынчан Вооз: «Бир эвес сен Ноеминден черни садып алыр апарзыңза, калган төрелиңниң үре-салгалы үзүлбезин дээш, ооң моав кадайы Руфту база кадай кылып алыр апаар сен» – дээн.

⁶А демгизи: «Бодумнуң ажы-төлүмге өңчү чедишпейн баар ирги бе деп сезингеш, Руфту алырындан ойталап тур мен. Мээң бо эргемни сен-не харын ажыглап көр, чүге дээрге мен ону ажыглап шыдавас-тыр мен» – деп чугаалаан.

⁷(Ол үе-шагда израиль чонга садыглажышкын болгаш орнажышкынга хамаарышкан айтырыгны быжыглаарда, ооң киржикчилериниң бирээзи идиин ужулгаш, өскезинге тутсур ужурлуг турган. Дугуржулга күштүг деп Израильге шак ынчаар бадыткаттынар чүве-дир.)

⁸Ынчангаш Воозка садып алышкын эргезин дүжүп берип тура, ол кижин идиин уштуп сунган.

⁹А Вооз аңаа олурган улуг назылыгларга болгаш бүгү чонга чугаалаан: «Көрдүңер бе, силер ам Элимелехтин бүгү хуу өнчүзүн болгаш Хилеон биле Махлоннуң бүгү хуу өнчүзүн Ноеминден ап турарымның херечилери силер.

¹⁰Ол ышкаш, Махлоннуң ат-сывын дөргүл-төрелиниң, ха-дуңмазының аразынга уламчылаары-биле, ооң үре-салгалын болгаш ат-сывын бо черге арттырары-биле, ооң ээлел черин болгаш өнчү-хөреңгизин өске кижилер холунга киирбези-биле, моав херээжен Руфту кадай кылдыр ап тур мен. Силер ам ооң херечилери силер».

¹¹«Ийе, бис ам – херечилер бис. Израиль чоннуң чаяакчылары – Рахил болгаш Лия оларга ышкаш, бажының эргинин артап кирер кадайыңга Дээрги-Чаяакчы ачы-буянын хайырлазын, а сен Эфратка бай-шыырак чуртта, Вифлеемге ат-сураглыг бол – деп, аңаа турган чон болгаш улуг назылыглар харыылаан. –

¹²Аныяк кадайыңның сеңээ божуп бээри, Дээрги-Чаяакчының хайырлаары үре-салгал, Иуда биле Фамарның оглу Фарестин салгалы дег, өөр-өнер болзун».

Дээрги-Чаяакчының Ноеминге хайырлаан авыралы

¹³Ынчангаш Вооз Руфту бодунга кадай кылдыр ап алгаш, ооң-биле чоок холбажы берген. Дээрги-Чаяакчы Руфту иштелип-саатталы берген кылып каарга, ол оол уруг божуп алган.

¹⁴Ноеминге херээженнер мынча деп турган: «Дээрги-Чаяакчыга алдар! Ол сени ам камгалакчы салгал чок арттырбаан-дыр, Израильге бо чаш төл алдаржызын.

¹⁵Ол сээң амыдыралыңга өөрүшкү-маңнайны эгидип, кыраан назыныңда сеңээ өмек-дөмек болур. А ону божуп берген сеңээ ынак кенниң Руф чеди оолдан-даа артык эки болгай».

¹⁶А Ноемин ам хойнунга олуртур оолдуг болуп, ону ажаап-тежээп эгелээн болгаш бичии оолдуң кижизидикчизи апарган.

¹⁷Кожалары аңаа байыр чедирип, «Ноемин ам оолдуг болду» деп чугаалажып, бичии чашты Овид деп адап кааннар. Ол оол Иессейниң адазы болгаш Давидтиң кырган-ачазы болган.

Давид хаанның ук-ызыгууру

(1 Чыл. 2:4-15; Мф. 1:3-6)

¹⁸Фарестиң үре-салгалының даңзызы бо-дур: Фарестен Хецрон төрүттүнген.

¹⁹Хецрондан Рам, Рамдан Аминадав төрүттүнген.

²⁰Аминадавтан Наассон, Наассондан Салмон төрүттүнген.

²¹Салмондан Вооз, Воозтан Овид төрүттүнген.

²²Овидтен Иессей, Иессейден Давид төрүттүнген.

1 Хааннар

1 Хааннар 1

Аннаның мөргээни болгаш Самуилдиң төрүттүнгени

¹Эфрем дагларында Цуфтуң төрөл бөлүүнге хамааржыр Раматаим хоорайга Элкана деп кижичурттап чораан. (Элкананың адазы – Иерохам, Иерохамның адазы – Элиуй, Элиуйнуң адазы – Тоху, Тохунуң адазы – Цуф турган чүве-дир.) Элкана эфрат кижичурган.

²Ол ийикадайлыг турган: бирээзиниң ады Анна, өскезиниң – Феннана. Феннанада уруг-дарыг бар, а Аннаның ажы-төлү чок чүве-дир.

³Чылдың-на Элкана бодунуң чурттап турган хоорайындан Силом хоорайже барып, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчыга мөгейип, Аңаа өргүл салып турган чүве-дир. (Силомда Дээрги-Чаяакчының бараалгакчылары – Илийниң ийи оглу Офни биле Финеес чурттап турган.)

⁴Элкана өргүл кылып келген үезинде, кадайы Феннанага болгаш ооң бүгү оглу-кызынга өргүлгө салган эъттен үлүг бээр турган.

⁵А Аннага ийи дакпыр үлүгнү берип турган, чүгедээрге Дээрги-Чаяакчы ону ажы-төлдүг болурундан кызагдаан-даа болза, Анна ашааның ынак кадайы турган.

⁶Феннана Анна-биле адааннажып, «Дээрги-Чаяакчы сени ажы-төлдүг болурундан кызагдаан» деп чугаазы-биле дыка-ла хомудадып турган.

⁷Дээрги-Чаяакчының өргээзинге баарга, чылдың-на ындыг турган: Феннана ону хомудадыр, а Анна ыглап-сыктаар, аъш-чем-даа чивестээр.

⁸Ындыг өйде ашаа Элкана аңаа: «Анна, чүгедээрге аъш-чем чивейн, ыглап-сыктап тур сен? Чүгедээрге сеткилиң хомудап ыглап тур сен? Мен сээң он-даа оглундан дээре эвес-тир мен бе?» – дээр турган.

⁹Бир катап Силомга өг-бүлези дойлаан соонда, Анна туруп келген. Ол өйде Бурганның бараалгакчызы Илий Дээрги-Чаяакчының өргээзинче кирер эжик аксында турар сандайга олурган чүве-дир.

¹⁰Анна ынчан муңчулуп-муңгарааш, Дээрги-Чаяакчыга мөргүп, ыглап-сыктап турган.

¹¹Ол Аңаа тейлеп: «Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы! Бир эвес Сен чаржынчыг чалчаң менче ээ көрнүп кээр болзуңза, мени утпайн, меңээ эр хиндиктиг төлден хайырлаар болзуңза, ону мен Дээрги-Чаяакчыга бүгү назынында бериптер мен, ооң бажының дүгүнге бистиг чүве дегбес» – деп даңгырак берген.

¹²Анна Дээрги-Чаяакчыга үр мөргүп-чаннып келгениниң дургузунда Илий ооң аксынче көрүп турган.

¹³Анна чүрээнде мөргүп турда, ооң үнү дыңналбайн, чүгле аксы шимчеп турган, ынчангаш Илий ону эзирик кижиде деп бодаан чүве-дир.

¹⁴Илий аңаа: «Чежеге дээр эзирип кээр сен? Сергеп ал» – дээн.

¹⁵Анна мынча деп харыылаан: «Чок, дээргим! Мен дээрге сеткил-сагыжымда кажыыдалдыг херээжен кижидир мен. Арага-даа, өске эзиртир суксун-даа ишпээн мен. Харын Дээрги-Чаяакчыга сеткил-сагыжымны тө каап берип тур мен.

¹⁶Чалчаңар мени үен-даян кижиде деп бодаваңар. Мен чүгле ханы хомудалымдан болгаш муңгаралымдан ындыг үр мөргүп турдум».

¹⁷Илий Аннага: «Амыр-тайбың чорувут. Израильдиң Бурганы сээң дилээңни хандырзын» – дээн.

¹⁸Анна: «Чалчаңар менче ээ көрнүрүңерни моон-даа соңгаар дилеп тур мен!» – дээш, бодунуң оруу-биле чорупкан. Оон ол чазыга бергеш, аштанып-чемненип алган.

¹⁹Эртенинде тургаш, Дээрги-Чаяакчыга мөгейип кааш, Рамада бажыңынче ээп чанып келгеннер. Дээрги-Чаяакчы Аннаны утпаан. Элкана кадайы Анна-биле кады удуп, холбашкан соонда,

²⁰үези кээрге, Анна саатталы бергеш, оол уруг божуп алган. «Ону Дээрги-Чаяакчыдан дилеп алган мен» дээш, оглун Самуил деп адап алган.

²¹Элкана өг-бүлезин-биле кады Дээрги-Чаяакчыга ол чылдың өргүлүн кылыр дээш база даңгыраан күүседир дээш чорупкан.

²²Анна олар-биле кады чорбайн, ашаанга мынча дээн: «Оглум эмигден үнерге, ону Дээрги-Чаяакчының мурнунга эккелгеш, Аңаа хүлээдип бээр мен. Ынчан оглум аңаа кезээ мөңгеден артып каар».

²³Ашаа Элкана аңаа: «Сээңии-биле болзун, оглуң эмигден үнгүже, бажыңга артып кал. Дээрги-Чаяакчы Бодунуң сөзүн боттандыраар болзун» – дээн. Анна оглун өскүжеге чедир эмзирер дээш артып калган.

²⁴Оглу эмигден үнген соонда, Анна үш харлыг бугажык, бир эфа далган, бир көгээржик арага ап алгаш, Силомда Дээрги-Чаяакчының өргээзинге оглун эккелген. Оглу ынчан ам-даа чаш турган.

²⁵Элкана биле Анна бугажыкты өргүл кылдыр салгаш, бичии оолду Илийге эккелген.

²⁶Анна: «Дээргим! Адыңар-биле даңгыраглап тур мен: шагда-ла, силер көрүп туруңарда, маңаа туруп алгаш, Дээрги-Чаяакчыга мөргүп турган херээжен мен-дир мен ийин, дээргим.

²⁷Бо төлүмнү дээш мөргүп дилеп турган мен. Дээрги-Чаяакчы мээң дилээмни хандырып бергени ол-дур.

²⁸Ам мен ону Дээрги-Чаяакчыга тураскаадырым ол-дур. Дээрги-Чаяакчыга ол бүгү назынында бараан болзун» – дээн. Ынчан олар аңаа Дээрги-Чаяакчыга мөгейип каан.

1 Хааннар 2

Аннаның мактал ырызы

¹Анна мөргүвүшаан: «Дээрги-Чаяакчының ачызында чүрээм өөрүп тур, Ооң ачызында бажым көдүрлү берди. Мен ам дайзыннарым мурнунга мактанып болур мен, Сээң хайырлааның камгалалга өөрүп тур мен!

²Дээрги-Чаяакчы дег ыдыктыг кым-даа чок, Сенден өске Бурган чок, Бурганывыс дег өске Хая чок.

³Улуургак сөстөр көвүдетпеңер! Аксыңардан бардам сөстөр үндүрбеңер! Чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы – бүгү чүвени билир Бурган, Ол кижиниң ажыл-херээн сайгарып турар болгай.

⁴Күштүглерниң чалары сыйлыгылап каар, а кошкактарның күжү немежир.

⁵Тодуг-догаа чораан улус ам хырны дээш ажылдаар, а аш чораан улус ам аштавас апаар; үре-төл чок чораан херээжен чеди катап божуур, а хөй уругларлыг херээжен куруг артар.

⁶Дээрги-Чаяакчы өлүрүп-даа, диргизип-даа болур, алды оранче кирип-даа, оон уштуп-даа болур.

⁷Дээрги-Чаяакчы улусту ядарадып-даа, байыдып-даа, куду базып-даа, өрү депшидип-даа болур;

⁸доозундан яды кижини көдүрүп, түрөңги кижини боктан уштуп, ызыгууртаннар-биле кожа олуртуп, дүжүлгениң алдарын өнчү кылдыр аңаа берип шыдаар. Дээрги-Чаяакчы өртемчейниң таваан салгаш, аңаа чер-делегейни үндезилээн болгай.

⁹Аңаа бердинген улусту Дээрги-Чаяакчы кээп дүжеринден камгалап-кадагалап турар, а бузуттуглар караңгыда чиде бээрлер. Кижиде бодунуң күжү-биле чүнү-даа чедип албас болгай.

¹⁰Дээрги-Чаяакчы Боду-биле сөс карышкан улусту узуткап кааптар, оларже дээрден динмирээн килеңин ыдар. Дээрги-Чаяакчы чер-делегейни ужу-кыдыынга чедир шын шиидер, Бодунуң шилип алган хаанынга күчү-күштү бээр, ооң эрге-күжүн көдүрер» – деп чугаалаан.

¹¹Элкана Рамаже чана берген, а бичии оглун Илий бараалгакчының чанынга Дээрги-Чаяакчыга бараан болдурары-биле арттырып каан.

Илийниң оолдары

¹²Илийниң оолдары дүржок улус турган. Олар Дээрги-Чаяакчыны билбес турганнар.

¹³Бурганның бараалгакчыларының чонга хамаарыштыр чуруму мындыг турган: кажан өргүлге мал эккээрге, ооң эьдин хайындырып турар үеде, Бурганның бараалгакчызының чалчазы үш адыр серээ тудуп алган чедип кээр.

¹⁴Ол серээни пашче азы сакпыңче суккаш, аңаа чүү ылдыртынып кээр болдур, бараалгакчыга ап бээр турган. Силомга кээп турган бүгү израиль чон-биле олар ынчалдыр кылып турганнар.

¹⁵А Илийниң оолдарының чалчазы өргүлдүң чаан өрттедириниң мурнунда-ла өргүл салыкчызынга келгеш: «Бурганның бараалгакчызы сээң хайындырган эьдиңни албас-тыр, аңаа шиштеп чиир кылдыр чиг эьттен бер» – дээр турган.

¹⁶Бир эвес кандыг-бир кижии аңаа: «Баштай чагны чурум ёзугаар өрттедипсин, ооң соонда эьттиң кандызын күзээр сен, ону ап алгай сен аан» – дээн болза, ол: «Чок, ам бо дораан эккел. Бербес болзуңза, күш-биле хунаап аар мен» – дээр турган.

¹⁷Дээрги-Чаяакчының мурнунга ол аныяктарның бачыды дыка улуг болган. Чүге дээрге олар Дээрги-Чаяакчыга салган өргүлдү хүндүлөп көрбээннер

¹⁸А ам-даа бичии турган Самуил лён эфод кедип алгаш, Дээрги-Чаяакчыга бараан болуп турган.

¹⁹Авазы аңаа бичии шыва тоннар даарап алгаш, чылдың-на чогуур үезинде ачазы-биле кады өргүл кылып келгенде, оглунга хепти эккеп берип турган чүве-дир.

²⁰Илий Элкана биле ооң кадайын алгап-йөрээп: «Дээрги-Чаяакчыдан дилеп алгаш, Аңаа хүлээдип берипкениң оглуңнуң орнунга Ол сээң бо кадайыңга сеңээ ажы-төл божуп бээрин хайырлаар болзун!» – дээн. Ооң соонда олар чана берген.

²¹Дээрги-Чаяакчы Аннаже ээ көрүнген болгаш, ол ооң соонда үш оолду база ийи кысты божаан. А бичии Самуил Дээрги-Чаяакчының хайгааралының адаанда өзүп орган.

²²Илий назыдап кырып калган. Ол оолдарының израиль чонну канчаар аажылап турарын, оларның Ужуражылга майгынының кирер эжииниң аксында ажылдап турар херээженнер-биле холбажып турарын дыңнап турган.

²³Илий оолдарыңга: «Силер чүге бак үүлгедиглер кылып турар силер? Мен бүгү чондан силерниң дугайыңарда багай чүве дыңнап тур мен.

²⁴Соксаңар, оолдарым, мен эки эвес медээлер дыңнап тур мен. Силер Дээрги-Чаяакчының чонун будап турар-дыр силер.

²⁵Бир эвес бир кижиге өске кижиге удур бачыт кылган болза, ол кижиге дээш Бурганга мөргүп болур. А бир эвес бир кижиге Дээрги-Чаяакчыга удур бачыт үүлгеткен болза, ол кижиге болчуп, кым мөргүп шыдаарыл?» – деп чугаалап турган. Ынчалза-даа оолдары ачазын дыңнавайн турганнар, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы оларны узуткап кааптар деп шиитпирлеп алган чүве-дир.

²⁶А Самуил улам-на өзүп орган болгаш, Дээрги-Чаяакчының база чоннуң сеткилинге кирери дам барып турган.

Илийниң салгалдарыңга шииткелди чарлааны

²⁷Илийге Бурганның бир кижизи чедип келгеш, аңаа мынча дээн: «Дээрги-Чаяакчының сөзү бо-дур: „Мен сээң төрөл бөлүүңге олар Египетке, фараоннуң чуртунга чурттап чорда, Мени билир кылып кагбаан ийик мен бе?»

28Сээң төрөл бөлүүңнү израиль чоннуң бүгү аймактарының аразындан Бодумга бараалгакчылар кылдыр шилип алган мен. Мен силерни Мээң өргүл салыр бедигээжимче үнер, Мээң мурнумга айдызаар, эфод хепти* кедер кылдыр шилип алган мен. Мен израильчилерниң бүгү өргүлдерин Меңээ салырын сээң төрөл бөлүүңге дагзып каан мен.

29А силер чүге Мээң оран-савамга эккээрин дужааган янзы-бүрү өргүлдеримни таптап турар силер? Чүге сен оолдарыңны Менден артык хүндүлөп турар сен? Чүге Мээң израиль чонумнуң эккелген эң-не дээр дээн өргүлдерин сыырып, шартайтыр семирпип турар силер?“

30Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы мынча дээн: „Сээң салгалың болгаш сээң төрөл бөлүүң кезээ мөңгедэ Меңээ бараан болурун аазап чораан болгай мен. Ындыг-даа болза, моон соңгаар ыңдыг болбас. Мени алдаржыдып чоруур улусту алдаржыдар мен, а Мээң ат-алдарымны базар улус куду көрдүртүр!

31Көөр-даа сен, сени болгаш сээң төрөл бөлүүңнүң кижилерин күш чок кылып каарым үе кээр. Сээң салгалың аразындан кырыырынга чедир кым-даа чурттакас.

32Мээң оран-савамга кайы хире түрегдээрлерин көөр сен. Израиль чонга шупту чүве аайлажыр-даа болза, сээң салгалың аразындан кырыырынга чедир кым-даа, кажан-даа чурттакас.

33Ынчалза-даа Мен өргүл бедигээжинден сээң улузуңнуң шуптузун узуткакас мен. Ол бүгүнү көргөш, сээң карактарың оду өжүп, сагыш-сеткилиң хилинчектени бээр; сээң бүгү салгалың ортумак назынында-ла өлгүлөп каар.

34Сеңээ бадыткал демдээ бо-дур: ийи оглуң – Офни биле Финеес – чаңгыс хүнде өлүрлөр.

35Бодумга бердинген бараалгакчыдан томуйлап аар мен. Ол Мээң сагыш-сеткилимни билир болгаш, бүгү чүвени Мээң күзелим-биле

кылыр. Ооң салгалын быжыг кылып каар мен. Ол бараалгакчым бүгү назынында Мээң шилип алыр кижимге бараан болур.

³⁶Сээң салгалыңдан дириг артканнар шуптузу чаңгыс көпеек база кескинди хлеб дээш аңаа сөгүрүп: ‘Дайнам хлеб тып чири-биле Бурганның бараалгакчызының дузалакчызы болуп ажилдаарын чөпшээреп көрүңер’ – деп чаннып кээрлер“».

1 Хааннар 3

Дээрги-Чаяакчының Самуилди кыйгырганы

¹Бичии Самуил Илийниң чанынга тургаш, Дээрги-Чаяакчыга бараан болуп турган. Ол хүннерде Дээрги-Чаяакчының чоруткан ажыдышкыннары ховар болуп, Ооң сөзү хаая дыңналып турган.

²Бир катап Илий бодунуң орунунга чыткан. Ооң карактары четпестеп, көөрү багай апарган турган.

³Бурганның чырыткызы ам-даа өшпээн турда, Самуил Дээрги-Чаяакчының өргээзинге удуп чыткан. Ында Бурганның ыдыктыг аптаразы бар чүве-дир.

⁴Дээрги-Чаяакчы Самуилди кыйгырыпкан. Оол: «Дыңнап тур мен!» – деп харыылаан.

⁵Самуил Илийге маңнап чеде бергеш: «Мында мен. Силер кыйгырарыңарга, чедип келдим бо» – деп чугаалаан. Илий аңаа: «Мен сени кыйгырбадым. Дедир баргаш, удуп чыдып ал» – дээрге, ол барып чыдып алган.

⁶Дээрги-Чаяакчы база катап Самуилди кый дээн. Самуил тургаш, катап-ла Илийге чедип келгеш: «Мында мен. Силер кыйгырарыңарга, чедип келдим бо» – дээн. А Илий: «Сени кыйгырбадым, оглум. Барып удуп чыдып ал» – деп харыылаан.

⁷(Ол үеге чедир Самуил Дээрги-Чаяакчының үнүн билбес, аңаа Дээрги-Чаяакчының сөзү ам-даа ажыгтынмаан турган чүве-дир.)

⁸Дээрги-Чаяакчы Самуилди үш дугаар кыйгырган. Самуил тургаш, Илийге чедип келгеш: «Мында мен. Силер кыйгыларыңарга, чедип келдим бо» – дээн. Ынчан Илий оолду Дээрги-Чаяакчы кыйгырып турардыр деп билип каан.

⁹Илий Самуилге: «Дедир чоруткаш, барып удуп чыдып ал. Кыйгырган үн дыңнап кагзыңза: „Чугаалап көрөм, Дээрги-Чаяакчы, Сээң чалчаң дыңнап тур“ – деп харыылаар сен» – деп чагып каан. Самуил катап барып чыдып алган.

¹⁰Дээрги-Чаяакчы чедип келгеш: «Самуил, Самуил!» – деп, ооң мурнунда дег, кыйгыра берген. Ынчан Самуил: «Чугаалап көрөм, Дээрги-Чаяакчы, Сээң чалчаң дыңнап тур» – деп харыылаан.

¹¹Дээрги-Чаяакчы Самуилге мынча дээн: «Мен Израильге бир херекти чогудар деп бардым. Ону дыңнаан бүгү кижилерниң кулактары безин түүгейни бээр.

¹²Ол хүн Илийге база ооң салгалыңга удур чугаалап турганым бүгү чүүлүмнү күүседир мен. Мен ол бүгүнү дөгөрезин күүседир мен.

¹³Оолдарының каргышка төлептиг кылдыр боттарын алдынып турарын билгеш-даа, оларны чагырып соксатпаан кижини. Ол дээш, ооң салгалын кезедиримниң дугайын Илийге чугаалаан мен.

¹⁴Ынчангаш Илийниң салгалыңга даңгыраглап тур мен: оларны кандыг-даа өргүлдер буруузундан арыглап шыдавас».

¹⁵Самуил удуп хонгаш, эртенинде Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң эжиин ажыдыпкан. Самуил ол көстүүшкүннүң дугайында Илийге чугаалаарындан коргуп турган.

¹⁶Илий: «Оглум Самуил» – деп кый дээрге, Самуил: «Дыңнап тур мен» – дээш, чедип келген.

¹⁷Илий Самуилге: «Бурган сеңээ чүнү чугаалады? Менден чажырбайн чугаала. Сеңээ чугаалаан чүвениң чаңгыс-даа сөзүн менден чажырар болзуңза, Бурган сени канчаар-даа кезеткей аан» – дээн.

¹⁸Самуил Илийге чүнү-даа чажырбайн чугаалап берген. Ынчан Илий: «Ол дээрге Дээрги-Чаяакчы-дыр. Ол чүнү күзээрил, ону күүседир» – дээн.

¹⁹Самуил өзүп келген. Дээрги-Чаяакчы үргүлчү ооң-биле кады бооп келген. Дээрги-Чаяакчының Самуилди дамчыштыр чугаалаан сөстөриниң чаңгызы-даа күүсеттинмейн барбаан.

²⁰Дээрги-Чаяакчы Бодунуң медээчизи болурун Самуилге бүзүрөөн дээрзин Дан хоорайдан Беэр-Шевага чедир бүгү израиль чон билир апарган чүве-дир.

²¹Дээрги-Чаяакчы Силомга көстүп кээрин уламчылап, Бодунуң сөзүн Самуилге ажыдып турган,

1 Хааннар 4

^{1a} Самуил бүгү израильчилерге ол сөстү чугаалап турган.

Ыдыктыг аптараны израильчилерден апарганы

Израильчилер филистимнерге удур дайылдажып үнгеннер. Олар Авен-Эзерге турлагжып алган, а филистимнер Афекке турлагжып алган.

²Филистимнер израильчилерге удур турупканнар. Тулчуушкун үезинде израильчилер филистимнерге чылча шаптыртып алганнар. Дайын шөлүнгө 4000 хире израильчи өлгөн.

³Турлаанга чедип келгеш, израильчилерниң баштыңнары мынча дишкеннер: «Бөгүн Дээрги-Чаяакчы чүге бисти филистимнерге чылча шаптыртып кагды? Силомдан Дээрги-Чаяакчының аптаразын бодувусче ап алылыңар. Ол биске турар болза, дайыннарывыстан бисти камгалаар».

⁴Чон Силомче улус чорудуптарга, олар оон Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының аптаразын ап алгаш келгеннер. (Дээрги-Чаяакчының дүжүлгези ыдыктыг аптараның кырында, херувимнерниң ортузунда турган.) Бурганның аптаразының чанынга Илийниң Офни биле Финеес деп ийи оглу база чораан чүве-дир.

⁵Кажан Дээрги-Чаяакчының аптаразын турлагга эккээрге, израиль чон чер безин сириңейни бээр кылдыр күштүг алгырган.

⁶Филистимнер ол алгы-кышкыны дыңнааш: «Еврейлерниң турлаанда чүү ындыг алгы-кышкы болу берди?» – дижип тургаш, Дээрги-Чаяакчының аптаразын ында эккелгенин билип кааннар.

⁷Филистимнер корга бергеш: «Бурган ол турлагда чедип келген-дир – дээннер. – Ат болган-дыр бис! Мооң мурнунда кажан-даа ындыг чүве турбаан болгай.

⁸Ат болган-дыр бис! Ол күштүг бурганнарның холундан бисти кым адырарыл? Египетчилерни ээн кургаг ховуга шаажылап узуткап каапкан ынчангы бурганнар ол-дур.

⁹Филистимнер, кадыг-быжыг, эр сорукут болуңар. Бистиң оларны кулданып алганывыс дег, еврейлерге кулдандырбас дизе, олар-биле эрес-дидим тулчуңар».

¹⁰Филистимнер тулчуп кириптерге, израильчилер аштырып алган. Кончуг улуг аштырышышкыга таварышкаш, кижини бүрүзү бодунуң майгынынче дезип халчып турган. Ол дайынга 30 000 израиль чадаг шериг өлүрткен.

¹¹Бурганның аптаразын филистимнер ап алган, Илийниң ийи оглу Офни биле Финеес өлүртүп каан.

Илийниң өлгени

¹²Ол хүн Вениаминниң аймаандан бир кижини дайын шөлүндөн Силомга маңнап чедип келген. Качыгдал демдээ кылдыр ол идик-хевин ора соп алган, бажынче довурак-доозун чажып алган болган.

¹³Ол кижичедип келгенде, Илий орук кыдынга сандайга медээ манап олурган, чүгедээрге ол Бурганның аптаязы дээш аажок сагыш човап турган. Ол кижичоорайга келгеш, чүү болганын чугаалап бээрге, бүгү чурттакчы чон ыглап-сыктап эгелээн.

¹⁴Улустуң ыы-сызын дыңнааш, Илий: «Чүү мындыг шимээн болу берди?» – дээн. Келген кижичедип келгеш, чүү болганын чугаалапкан.

¹⁵(Илий ынчан тозан сес харлыг турган. Ооң карактары согурарып, көрбестей берген чүве-дир.)

¹⁶Ол кижичедип келгеш: «Мен дайын шөлүнден дем чаа маңнап келдим» – дээн. Илий: «Чүү болду, оглум?» – деп айтырган.

¹⁷Шапкынчы кижичедип келгеш: «Израиль чон филистимнерден дезип, улуг аштырышышкыга таварышты. Силерниң оолдарыңар Офни биле Финеес өлүртүп алдылар. Бурганның аптаязын база алзып алдывыс» – деп харыылаан.

¹⁸Бурганның аптаязының дугайында дыңнааш, Илий орган сандайындан аңдарылгаш, хаалга баарыңа ойда кээп дүшкен. Ол кырган болгаш аар болганындан молдуруу сыйылгаш, өлүп калган. Дөргөн чыл дургузунда Илий Израильдин баштыңчызы болуп келген.

¹⁹Илийниң кенни – Финеестин кадайы божуур чедер берген иштиг турган чүве-дир. Бурганның аптаязының дугайында, бээниң база ашааның өлгениниң дугайында дыңнап кааш, ооң эъди аарый бергеш, божупкан.

²⁰Ону божудуп турган херээженнер ооң өлүрүнүң мурнунда аңаа мынча дээннер: «Кортпа, сен оолдуг болган-дыр сен». Ынчалза-даа ол чүнү-даа харыылаваан, тоомча чок болган.

²¹Чаа төрүттүнген төлдү Ихавод деп адап алгаш: «Израильдин аталдары баткан-дыр» – деп, ол чугаалаан. Бурганның аптаязын база алзып алган, бээ биле ашаа база өлгөн боорга, ол ынча дээн.

²²«Израильдин ат-алдары баткан-дыр, чүге дээрге Бурганның аптаразын алзып алган-дыр» – деп, ол чугаалаан.

1 Хааннар 5

Ыдыктыг аптара – филистимнерде

¹Филистимнер Бурганның аптаразын ап алгаш, Авен-Эзерден Азотче эккелгеннер.

²Олар Бурганның аптаразын Дагон бурганның өргээзинче кииргеш, Дагоннуң дүрзүзүнүн чанынга салып кааннар.

³Даартазында азотчулар эртен эрте туруп келгеш көөрге, Дагоннуң дүрзүзү Дээрги-Чаяакчының аптаразының мурнунда доңгая кээп дүшкен чыткан. Олар Дагоннуң дүрзүзүн көдүрүшкеш, бодунуң туружунга салып кааннар.

⁴Ооң даартазында эртен эрте туруп кээрге, Дагоннуң дүрзүзү Дээрги-Чаяакчының аптаразының мурнунда база катап доңгая кээп дүшкен чыткан. Ооң одурлуп калган бажы база ийи холу эргин аксында чыткан. Дагоннуң чүгле мага-боду артып калган болган.

⁵Ынчангаш Дагоннуң бараалгакчылары база Азотта Дагонга кээп турар чон ол эргинни бо хүннерге чедир баспайн турар.

⁶Дээрги-Чаяакчы азотчуларны кадыг-дошкун аажылап, чылча шаап, оларны болгаш ол чоок-кавыда чонну ыжыктар-биле аартып турган.

⁷Ол бүгүнү көргеш, азотчулар: «Израильдин Бурганының аптаразы биске артпазын. Чүге дээрге Ооң холу биске болгаш бистиң бурганывыс Дагонга аар-дыр» – дижип турганнар.

⁸Азотчулар филистим чагырыкчыларның шуптузун кыйгырып чыып алгаш: «Израильдин Бурганының аптаразын канчаар бис?» – деп айтырганнар. Олары: «Израильдин Бурганының аптаразын Гефче чорудуптаалыңарам» – дээннер. Ынчангаш Израильдин Бурганының аптаразын Гефче чорудупканнар.

⁹Ыдыктыг аптараны чорудупкан соонда, Дээрги-Чаяакчы ол хоорайга дыка коргунчуг үүлени онааган. Хоорайның чурттакчылары, улуг-бичези чок, аарыгга туттурган, оларда ыжыктар көстүгүлөп келген чүведир.

¹⁰Ооң соонда Бурганның аптаязын Экронче чорудупканнар. Экроннун чурттакчылары Бурганның аптаязын көргөш: «Бистиң чонувусту узуткадыр дээш Израильдиң Бурганының аптаязын мында эккелген чүве бе» – деп алгыржып үнгеннер.

¹¹Экрончулар филистим чагырыкчыларның шуптузун кыйгырып бөлүп алгаш, оларга мынча дээннер: «Израильдиң Бурганының аптаязын дедир чорудуптуңар. Бистиң чонувусту кырып кааппазы-биле, ол бодунун черинче чоруй барзын». Чүге дээрге хоорайда коргунчуг өлүмчидимниг байдал тургустунуп келген, Бурганның холу оларны кадыгдошкун аажылаан.

¹²Өлбээн чурттакчыларны ыжыктар шыва алы берген, хоорайда ыы-сыы дээрлерге чедир дыңналып турган.

1 Хааннар 6

Ыдыктыг аптараны дедир эккелгени

¹Дээрги-Чаяакчының аптаязы филистим черге чеди ай иштинде турган чүве-дир.

²Филистимнер боттарының бурганнарының бараалгакчыларын болгаш төлгечилерни кыйгырып алгаш, олардан: «Дээрги-Чаяакчының аптаязын канчалзывысса экил? Ону турган черинге канчаар чедирип каарын биске айтып бериңерем» – деп айтырганнар.

³Олар: «Израильдиң Бурганының аптаязын дедир чорудар деп турар болзуңарза, ону анаа-ла чорудуппаңар. Аңаа кем-буруу дээш өргүлден кылыңар. Ынчан силерниң балыг-бышкыныңар экирип, Дээрги-Чаяакчы чүү дээш силерни кезедип турарын билип аар силер» – деп харыылааннар.

⁴«Кем-буруу дээш Дээрги-Чаяакчыга кандыг өргүл кылыр улус бис?» – деп, филистимнер айтырганнар. Демгилери: «Филистим чагырыкчыларның саны-биле ыжыктың беш алдын дүрзүзүнден база беш алдын күске хевиринден кылып алыңар, чүге дээрге кеземче силерниң шуптуңарга база силерниң чагырыкчыларыңарга дүжүп турар-дыр.

⁵Ынчалдыр ыжыктарыңарның болгаш черни хоозурадып турар күскелериңерниң дүрзүлерин кылып алгаш, Израильдиң Бурганын алдаржыдыңар. Канчап билир, Ол силерни, силерниң чериңерни база силерниң бурганнарыңарны кадыг-дошкун аажылаवास апаар чадавас.

⁶Бурганның мурнунга дедирленип, египетчилер болгаш фараон ышкаш, өжөш болган ажыы бар деп бе? Кажан Дээрги-Чаяакчы оларны кезедиптерге, олар израиль чонну салыпкан болгай.

⁷Ынчангаш бир чаа тергеден кылып алыңар. Мойнунга хомут черле кедирбээн, чаа төрөөн ийи инектен алгаш, оларны тергелеп алыңар, а бызааларын олардан аңгылааш, кажааже аппарыңар.

⁸Дээрги-Чаяакчының аптаразын алгаш, ол тергеге салып калыңар. А кем-буруу дээш өргүлге эккелген алдын дүрзүлерни хааржакка суккаш, ыдыктыг аптараның кыдыыңга салып алыңар. Ынчан тергелеп каан инектерни салып чорудуптуңар.

⁹Ооң соонда чүү болурун көрүңер. Бир эвес олар Дээрги-Чаяакчының девискээринче, Бет-Шемешче чоруптар болза, бо улуг хай-халапты Ол биске кылганы ол-дур. А бир эвес өскээр баар болза, биске Ол бак чаңнаваан-дыр, а шупту чүве таварылга бооп болганы ол-дур».

¹⁰Филистимнер шак ынчалдыр кылганнар. Чаа төрөөн ийи инекти эккелгеш, оларны тергелеп алганнар, а бызааларын кажаага арттырып кааннар.

¹¹Дээрги-Чаяакчының аптаразын болгаш алдын ыжыктарлыг база күскелерлиг хааржакты тергеге салып алганнар.

¹²Инектер дорт-ла Бет-Шемешче баар оруктап чорупканнар. Олар оң-даа, солагай-даа талазынче эгбейн, чаңгыс ол оруктап эдип чоруп органнар. Филистим чагырыкчылар ооң соо-биле Бет-Шемештиң кызыгаарынга чедир кылашташканнар.

¹³Бет-Шемештиң чурттакчылары ол үеде шынаазынга кызыл-тас ажаап ап турганнар. Дээрги-Чаяакчының ыдыктыг аптаразын көрүп кааш, олар өөрүп турганнар.

¹⁴Тергелеп каан инектер Бет-Шемеш чурттуг Иисустуң шөлүнге келгеш, улуг даш чанынга доктаай берген. Бет-Шемешчилер тергени одаар ыяш кылдыр үрей шаап алганнар, а инектерни Дээрги-Чаяакчыга бүрүн өрттедир өргүл кылдыр берипкеннер.

¹⁵Левиттер Дээрги-Чаяакчының аптаразын база ооң-биле кады чораан алдын дүрзүлөр суп каан хааржакты дүжүрүп алгаш, улуг даш кырынга салып алганнар. Бет-Шемештиң чурттакчылары ол хүн Дээрги-Чаяакчыга бүрүн өрттедир-даа, өске-даа өргүлдер салганнар.

¹⁶А беш филистим чагырыкчы ол бүгүнү көргеш, ол хүн Экронче ээп келгеннер.

¹⁷Филистимнерниң Дээрги-Чаяакчыга кем-буруу дээш өргүлге салган алдын ыжыктары мындыг: бирээзи Азот дээш, ийигизи Газа дээш, үшкүзү Аскалон дээш, дөрткүзү Геф дээш, бешкизи Экрон дээш чүведир.

¹⁸А алдын күскелери беш филистим чагырыкчыга хамааржыр шупту хоорайларның – быжыглалдыг хоорайларның-даа, ажык черде суурларның-даа – санынга дүгжүп турган. Дээрги-Чаяакчының аптаразын салып каан улуг даш – Бет-Шемеш чурттуг Иисустуң шөлүнде турар даш – бо хүннерге чедир ол бүгүге херечилел-дир.

¹⁹Дээрги-Чаяакчы Бет-Шемештиң чурттакчыларынга Ооң аптаразын бакылап көрүп турганы дээш кеземчени онааган. Ол 70 кижини өлүрүп

каан. Чон ыглап-сыктап турган, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы оларга коргунчуг кеземчени онааган.

²⁰Бет-Шемештиң чурттакчылары: «Бо ыдыктыг Бурганның, Дээрги-Чаяакчының мурнунга кым туруп шыдаарыл? Бистен чоруткаш, Ол ам кымнарже углаарыл?» – деп айтырып турганнар.

²¹Ооң соонда олар Кириат-Иаримниң чурттакчыларынга: «Филистимнер Дээрги-Чаяакчының аптаразын эгидип берип турлар. Келгеш, ону ап алыңар» деп дамчыдары-биле элчилер чорудупкан чүведир.

1 Хааннар 7

¹Кириат-Иаримниң чурттакчылары Дээрги-Чаяакчының аптаразын ап алгаш, тей кырында Авинадавтың бажыңыга эккелгеш, ооң оглу Элеазарны аңгылап ыдыктап, Дээрги-Чаяакчының аптаразын кадарып-кадагалаар кижиге кылып кааннар.

Самуилдиң Израильди башкарып турганы

²Ыдыктыг аптараны Кириат-Иаримге эккелгенинден бээр чээрби чыл эрте берген. Ынчан бүгү израиль чон муңгарап, Дээрги-Чаяакчыже дуза дилеп, көрнү берген.

³Ол өйдө Самуил бүгү израиль чонга чугаалаан: «Бир эвес силер сагыш-сеткилицер ханызындан Дээрги-Чаяакчыже эглип турар болзуңарза, бодуңарның араңардан хары бурганнарны, Астарта бурган дүрзүлерин ап кааптыңар. Сеткилицерниң ханызындан Дээрги-Чаяакчыга бердинип, чүгле Аңаа бараан болуңар. Ынчан Ол силерни филистимнерниң холундан адырар».

⁴Израильчилер Ваал биле Астарта дүрзүлерин боттарындан ырадып каапкаш, чүгле чаңгыс Дээрги-Чаяакчыга бараан болуп эгелээн.

⁵Самуил оларга: «Бүгү израильчилерни Мицпага чыып алыңар, мен Дээрги-Чаяакчыга силер дээш мөргүүр мен» – дээн.

⁶Олар Мицпага чыгып келгеш, суг узуп алгаш, Дээрги-Чаяакчының мурнунга төпкеннер. Ол хүн олар шээрленип: «Дээрги-Чаяакчының мурнунга бачыт үүлгеткен-дир бис» – деп турганнар. Мицпага Самуил израильчилерниң баштыңчызы апарган.

⁷Израильчилерниң Мицпага чыгып алганын дыңнааш, филистим чагырыкчылар оларже халдаар дээш чорупканнар. Израильчилер ону билип кааш, филистимнерден корткаш,

⁸Самуилден: «Бис дээш Дээрги-Чаяакчы Бурганывыска мөргүүрүн соксатпайн көр. Ол бисти филистимнерден камгалазын» – деп дилеп турганнар.

⁹Ынчан Самуил бир эмер хураганы ап алгаш, Дээрги-Чаяакчыга бүрүн өрттедир өргүл кылган. Ол Израиль дээш мөргүүрге, Дээрги-Чаяакчы аңаа харылаан.

¹⁰Самуил бүрүн өрттедир өргүлүн эккеп турда, филистимнер Израильче халдап келген чүве-дир. Ол хүн Дээрги-Чаяакчы филистимнерже күштүг диңмирээшкин ыдыпкаш, оларны аймаарадыпкан. Филистимнер израиль чонга чылча шаптырган.

¹¹Израильчилер Мицпадан үнгеш, филистимнерни Бетхор чоогунга чедир сүрүп, базып кааннар.

¹²Самуил бир даш алгаш, ону Мицпа биле Шенниң аразынга салып кааш: «Дээрги-Чаяакчы амдыгаа чедир биске дузалаан» – дээш, ол черни Авен-Эзер деп адап каан.

¹³Филистимнерни ынчалдыр тиилээниниң соонда, олар израильчилерниң кызыгаарынче кирбес апарган. Самуилдиң бүгү назынында Дээрги-Чаяакчының холу филистимнерге удурланып турган.

¹⁴Израильчилер мооң мурнунда филистимнерниң Экрондан Гефке чедир эжелеп алган хоорайларын эгидип алганнар. Израильчилер ол хоорайларның чоок-кавызында черлерни база филистимнер холундан

адырып алган. Израиль чон биле амор чоннуң аразында тайбың доктаай берген.

¹⁵Самуил бүгү назынында Израильдин баштыңчызы болуп чораан.

¹⁶Чылдың-на ол Вефилди, Галгалды, Мицпаны эргип чорааш, Израильди ол черлерниң шуптузундан баштап чораан.

¹⁷Ооң соонда ол Рамаже ээп кээп турган, чүге дээрге ооң бажыңы аңаа турган. Аңаа тургаш, база-ла баштыңчы ажылын чорудуп турган. Ук черге ол Дээрги-Чаяакчыга өргүл салыр бедигээш тудуп каан.

1 Хааннар 8

Израиль чоннуң боттары хаанныг болуксааны

¹Самуил назыдап кырааш, бодунуң оолдарын Израильдин баштыңчылары кылып каан.

²Ооң улуг оглунуң ады Иоил, ийи дугаар оглунуң ады Авия чүве-дир. Олар чонну Беэр-Шевадан баштап турган.

³Ынчалза-даа Самуилдин оолдары ачазының изин истевээн. Олар ажык-кончаа сүрер, хээли алып болгаш шын эвес шиидер болганнар.

⁴Израильдин баштыңнары шупту чыгып алгаш, Рамада Самуилдин бажыңыңга чедип келгеннер.

⁵Олар Самуилге келгеш: «Силер назыдап кырып калдыңар, а оолдарыңар силерниң изиңер истевээннер-дир. Өске бүгү чоннарда ышкаш, бисти башкарар хаандан томуйлап калыңар» – дээннер.

⁶Оларның «Бисти башкарар хаандан томуйлап калыңар» деп дилээнге Самуил таарзынмаан. Самуил Дээрги-Чаяакчыга мөргүүрге,

⁷Дээрги-Чаяакчы аңаа мынча дээн: «Чон сеңээ чүү дээрил, оларны дыңна. Олар сенден эвес, харын оларны чагырбазын дээш, Менден ойталап турар-дыр.

⁸Мен оларны Египеттен үндүрүп эккелгеним хүнден эгелээш, бо хүнге чедир олар Мени каапкаш, өске бурганнарга бараан болуп келгеннер. Ам олар сээң-биле база ынчаарлары ол-дур.

⁹Ынчангаш оларның чугаазын дыңна. Чүгле хаанның оларны канчаар аажылаарын шыңгыы сагындырып каг».

¹⁰Хаан томуйлап каарын дилеп турган чонга Самуил Дээрги-Чаяакчының бүгү сөстөрүн дамчыдып берген.

¹¹Ол мынча дээн: «Силерни башкарып чагырар хаанның силерни аажылаары мындыг болур: силерниң оолдарыңарны былаап алыр – чамдызын ол дайынчы тергелерге олуртуп каар, өскелеринге аът мундурар, бир чамдыктарын ооң чуузазын үдеп чоруур чалчалар кылып алыр;

¹²оларның чамдызын муң шериг баштыңнары кылгаш, өскелерин бежен шериг баштыңнары кылып каар; чамдыктары хаанның шөлдерин болбаазырадыр, тараазын ажаар, ок-чемзээн дарганнаар, чамдызын чуузалар херекселдери кылыр кижилери кылып каар.

¹³Хаан силерниң уругларыңарны былаап алыр, олар хаанның аш-чемин кылыр, далганын быжырар, чаагай чыттыг үстөрүн кылыр кижилери болур.

¹⁴Силерниң шөлдериңерни база эң-не эки виноградтыг, олива ыяштарлыг садтарыңарны алгаш, бодунуң дүжүметтеринге бериптер.

¹⁵Тарааңарның болгаш чимистериңерниң дүжүдүнүң онгу кезээн алгаш, бодунуң нояннарынга база дүжүметтеринге бериптер.

¹⁶Силерниң эр, херээжен кулдарыңарны, эң-не дээре дээн оолдарыңарны база элчигеннериңерни бодунга алгаш, оларны ажыктыг кылдыр албадап ажилдадыр.

¹⁷Шээр малыңарның онгу кезээн алгаш баар; боттарыңар аңаа кулдар болур силер.

¹⁸Ынчан силер хааныңар аажызындан уё-човууруңар төп, ыглажыр силер. А ол үеде Дээрги-Чаяакчы силерге харыылавас».

¹⁹Ынчалза-даа чон Самуилди тооп дыңнавайн: «Чок, биске хаан херек!

²⁰Ынчан бис өске бүгү чоннар ышкаш болур бис: бистиң хаанывыс бисти башкарар, дайын-чааже ол бисти баштаар» – дээн.

²¹Самуил чоннуң чугаазын шуптузун дыңнап алгаш, Дээрги-Чаяакчыга дамчыдып берген.

²²Дээрги-Чаяакчы Самуилге: «Оларны дыңнап, хаандан томуйлап каг» – дээн. Самуил ооң соонда израильчилерге: «Ындыг-дыр, ам шупту хоорайларыңарже чангылай бериңер» – дээш, оларны чорудупкан.

1 Хааннар 9

Саулдуң Самуил-биле ужурашканы

¹Вениаминниң аймаанга Кис деп бай-шыдалдыг кижичораан чүве-дир. (Кистиң адазы – Авиил турган. Авиилдиң адазы – Церон, Цероннуң адазы – Бехорат, Бехораттың адазы – Афия турган чүве-дир).

²Кистиң Саул дээр хып дээн чалыы болгаш чараш оглу турган. Израиль чонда аңаа чедер чараш эр кижичораан турбаан чүве-дир. Ол чон аразындан бир баш бедик турган.

³Бир катап Саулдуң ачазы Кистиң элчигеннери чиде берген. Кис оглу Саулга: «Бир чалчадан эдертип алгаш, барып элчигеннерни диле» – дээн.

⁴Олар Эфрем дагларындан, Шалиша деп черден дилээш, тыппааннар. Шаалим деп черде база чок болган. Вениаминниң черинден дилээш-даа, тыппааннар.

⁵Цуф деп черге чедип келгеш, Саул кады чораан чалчазынга чугаалаан: «Дедир чоруулу. Ачам элчигеннерин тоовайн каапкаш, бис дээш сагыш човай берзе канчаар».

⁶Чалчазы аңаа: «Бо хоорайда Бурганның алдарлыг бир кижизи бар-дыр ийин. Ооң чугаалаан чүвези албан бүде бээр кижидир. Ам аңаа бараалы. Канчап билир, ол бистиң кайнаар баарывысты айтып бээр чадавас» – дээн.

⁷Саул чалчазынга: «Ол кижиге барып болур-ла ыйнаан бис. А аңаа чүнү аппарып бээр бис? Бистиң хаптарывыста хүнезинивис төнгендир. Бурганның кижизинге белек кылдыр чүнү бээр улус бис ынчаш?» – деп айтырган.

⁸Чалчазы Саулга: «Менде дөрттүң бир кезии шекел мөңгүн бар, Бурганның кижизинге ону бериптер мен. Оон ол биске кайнаар баарывысты айтып бээр» – дээн.

⁹(Израильге шаандан тура, кым-бир кижиде Бургандан чүве айтырар дээн болза, «Өттүр көөр кижиге бараалы» дээр турган, чүге дээрге Бурганның медээчилерин шаанда «өттүр көөр кижилер» дээр турган-дыр.)

¹⁰Саул чалчазынга: «Дыка-ла эки чугаалаар-дыр сен. Че, бараалы» – дээрге, Бурганның кижизиниң чурттап турары хоорайже чорупканнар.

¹¹Олар хоорайже баар орукка суг узуп аар дээн кыстарга таваржы бергеш: «Мында өттүр көөр кижиде бар бе?» – деп айтырганнар.

¹²Кыстар: «Бар – деп харыылааннар. – Ол силерниң мурнуңарда хоорайда. Далажыңар, ол мында чаа чедип келген, чүге дээрге бөгүн бедик черге чон өргүл кылыр деп турар.

¹³Хоорайга баргаш, аңаа ужуражып четтиге бээр силер. Ол ам-даа өргүлден чем амзаар дээш бедик черге үнмээн. Ол кижиде келгеш, өргүлдү алгап-йөрээвээн шаанда, чон чемненип эгелевес ужурлуг. Чүгле ооң соонда чалаткан улус чемненип эгелээр. Барыңар, ам-даа аңаа ужуражып четтиге бээр силер».

¹⁴Саул чалчазы-биле хоорайже чорупкан. А кажан олар хоорайже ханылап кирип орда, Самуил бедикче үнер дээш оларга уткуштур үнүп келген.

¹⁵Дээрги-Чаяакчы Саулдуң кээриниң мурнунда хүн Самуилге мынча дээн чүве-дир:

¹⁶«Даарта бо үеде Мен сенче Вениаминниң черинден бир кижичорудуптар мен. Сен ону олива үзү-биле чаггаш, чагырыкчыңар бо деп, Мээң израиль чонумга айтып каг. Ол Мээң чонумну филистимнерниң холундан камгалап каар. Мен чонумну көрүп тур мен, ооң ыы-сыызы Меңээ дыңналып турар-дыр».

¹⁷Самуил Саулду көрүп каарга, Дээрги-Чаяакчы аңаа: «Сеңээ Мээң чугаалап турганым кижичорудур. Ол Мээң чонумнуң чагырыкчызы болур» – дээн.

¹⁸Саул хоорайның хаалгазынга турган Самуилге чоокшулап чедип келгеш, оон: «Өттүр көөр кижиниң бажыңы кайдал, меңээ айтып бериңерем» – деп айтырган.

¹⁹Самуил Саулга: «Өттүр көөр кижичорудур мен. Бедик черже мээң мурнумга кылаштап үн. Аңаа баргаш, бөгүн силер мээң-биле кады чемненер силер. Даарта эртен сени чорударда, сээң сагыш-сеткилинде чүү барыл, дөгөрезин чугаалап бээр мен.

²⁰А үш хүн бурунгаар чиде берген элчигеннерниң дээш сагыш човааш чор сен: олар тыптып келгеннер. Израильде эң-не күзенчиг чүвени кымга бээр ужурлуг чүвөл? Сеңээ база сээң адаңның төрөл бөлүүнге эвес бе?» – дээн.

²¹Саул оон: «Израильдиң аймактарының эң-не эвээш санныы болур Вениаминниң аймаандан укталган кижичорудур мен бе? Мээң төрөл бөлүүм Вениаминниң салгалдарының аразында эң-не чөгенчиг эвес чүве бе? Меңээ чүге ынчаар чугаалап турарыңар ол?» – деп айтырган.

²²Самуил Саул биле ооң чалчазын ыдыктыг бедик черже эккелгеш, кол өрөөлчө кирип келгеш, ында олурган үжен хире чалатканнарның аразында дөргө олуртуп каан.

²³Самуил чем кылыкчызынга: «Сеңээ „арттырып каг“ деп чугаалааным аңгылап алганың чемни бо кижиге ап бер» – дээн.

²⁴Чем кылыкчызы ужа, дөңмекти Саулдуң мурнунга салып берген. Самуил аңаа: «Бо эътти аалчылар чалаан үемде аңгылап, сеңээ арттырып каан чүве болгай. Мону чип көрем» – дээн. Ол хүн Саул Самуил-биле кады чемненген.

²⁵Дагдан хоорайже бадып келгеш, Самуил Саул-биле сери кырынга чугаалашкан.

²⁶Даң адып кээрге, Самуил сери кырында чыткан Саулду кыйгырып алгаш: «Тур че, сени үдеп каайн» – дээн. Саул туруп келгеш, Самуил-биле кады бажыңдан үнүп чорупкан.

²⁷Кажан олар хоорай кыдыынга чедип келгенде, Самуил: «Бисти мурнап бар чыдар кылдыр чалчаңга чугаала» – деп Саулга сүмелээн. Чалча мурнап чоруптарга, ол: «А сен ам доктаавыт, сеңээ Бурганның чугаалаан чүвезин дамчыдып берейн» – дээн.

1 Хааннар 10

Самуилдиң Саулду хаан болур кылдыр чаап кааны

¹Самуил олива үзү кудуп каан көгээржикти алгаш, үстү Саулдуң бажынче кудупкаш, ону ошкап кааш, мынча дээн: «Бо-дур, Дээрги-Чаяакчы сени шилип алгаш, Бодунуң ээлээн чериниң чагырыкчызы кылып кааны ол-дур.

²Менден чоруткаш, Вениаминниң чериниң кызыгаары Целцахта Рахилдиң хөөрүнүң чанынга чорунда, сеңээ ийи кижиге таваржып кээр. Олар сеңээ: „Дилеп чорааның элчигеннер тыптып келген. Ачаң элчигеннерин-даа уттупкаш, силер дээш сагыш човап, ‘Оглумну канчап тып аайн?’ деп туруп берген“ – дээрлер.

³Оон улаштыр чорупкаш, Фавор деп дуб ыяштыг черге чедип кээр сен. Аңаа Вефилде Бурганга мөгеер дээш бар чыдар үш кижиге ужуражы бээр

сен: бирээзи үш анай тудуп алган, өскези үш хлеб тудуп алган, а үшкүзү арагалыг көгээржик тудуп алган болур.

⁴Олар сээң-биле мендилешкеш, сеңээ ийи хлеб бээрлер. Ону оларның холундан ап алыр сен.

⁵Ооң соонда сен Гива-Элохимче үнүп кээр сен. Ында филистимнерниң доскуул шериглери турар. Хоорайже кирип келгеш, бедик черден бадып олар Бурганның медээчилериниң бөлүүнге таваржы бээр сен. Олар шупту Дээрги-Чаяакчыны алгап, өттүр көрүп медеглеп турарлар. А оларның мурнунда хылдыг болгаш үрер хөгжүм ойнаан, дамбыралар соктаан хөгжүмчүлөр чоруп олар.

⁶Сени Дээрги-Чаяакчының Сүлдези бүргөп алыр. Ынчан сен олар-биле деңге өттүр көрүп медеглеп эгелээр сен. Көңгүс өске кижии апаар сен.

⁷Кажан ол кайгамчык чүүлдер сээң-биле бүде бээрге, байдалды көрүп тургаш, хөделип эгеле, чүге дээрге Бурган сээң-биле болур.

⁸Сен Галгалче мени мурнай чорувут. Аңаа мен база бүрүн өрттедир болгаш эп-найырал өргүлдери кылып чеде бээр мен. Мен сеңээ келгижемге чедир чеди хонук мана. Ынчан мен сеңээ чүнү канчаарын айтып бээр мен».

⁹Саул Самуилден чоруптары билек, Бурган ооң сеткил-чүрөөн чаартып берген. Ынчангаш ол-ла хүн ооң хамык кайгамчык чүүлдери бүткен.

¹⁰Саул Гивага чедип кээрге, аңаа Бурганның медээчилериниң бөлүү уткужуп келген. Ол өйде Бурганның Сүлдези ону бүргөп аарга, ол база Бурганның медээчилери-биле кады өттүр көрүп медеглеп эгелээн.

¹¹Саулду мурнунда-ла билир турган улус ону Бурганның медээчилериниң аразынга көргөш: «Кистиң оглу канчап барганы ол? Таанда Саул база Бурганның медээчилериниң аразында бе?» – дижип, бот-боттарындан айтыржып турганнар.

¹²Аңаа турганнарның бирээзи: «А дуу улустуң адалары база анаа кижилер эвес бе?» – дээн. («Таанда Саул база Бурганның медээчилериниң аразында бе?» деп чугаа ол болуушкундан тывылган.)

¹³Ооң соонда Саул өттүр көрүп медеглээрин соксадып каапкаш, бедик черже үнүп чорупкан.

¹⁴Саулдуң төрөл акызы оон база ооң чалчазындан: «Каяа чордуңар?» – деп айтырган. Саул тургаш: «Элчигеннер дилеп чордувус. Оларны тыппайн, Самуилге бардывыс» – деп харыылаан.

¹⁵Акызы: «Самуил силерге чүнү чугаалады, меңээ чугаалап берем» – дээн.

¹⁶Саул акызынга: «Ол биске элчигеннерниң тыпты бергенин дыңнатты» – дээш, Самуилдиң аңаа эрге-чагырга берип каанының дугайында чүнү-даа чугаалаваан.

Саулду чонга хаан кылдыр таныштырганы

¹⁷Ынчан Самуил чонну Дээрги-Чаяакчыга мөгеери-биле Мицпаже кыйгырып эккелген.

¹⁸Ол израильчилерге мынча дээн: «Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчы мынча деп тур: „Мен израиль чонну Египеттен үндүрүп эккелдим, силерни египетчилерниң база өске-даа күрүнелерниң дарлалындан адырып каан болгай мен“.

¹⁹Ам кээп силер бодуңарны айыыл-халаптан, качыгдал-муңгаралдан камгалаар Бурганыңардан ойталап: „Бисти чагырар хаандан томуйлап каг“ – деп, Оон дилеп турар-дыр силер. Ынчангаш ам Дээрги-Чаяакчының мурнунга аймактар, төрөл бөлүктөр аайы-биле тургулап алыңар».

²⁰Самуил Израильдиң бүгү аймактарын аңаа чоокшулап кээрин дужааган. Төлге даштары оларның аразындан Вениаминниң аймаанга дүшкен.

²¹Вениаминниң салгалдарын төрел бөлүк аайы-биле чоокшулап кээрин дужааган. Төлге даштары олардан Матрийниң төрел бөлүүнге дүшкен. Матрийниң төрел бөлүүнүң улузу чоокшулап кээрге, төлге даштары оларның аразындан Кистиң оглу Саулга дүшкен. Ынчан Саулду дилээш, тыппааннар.

²²Дээрги-Чаяакчыдан: «Ол кижиге база катап маңаа кээр бе?» – деп айтырарга, Дээрги-Чаяакчы: «Саул мында чүөк аразында чаштып чыдыр» – дээн.

²³Улус халчып чоруткаш, Саулду чүөк аразындан тып эккелгеннер. Ол хөй улустан бир баш бедик көстүп турган.

²⁴Самуил чонга: «Көрдүңер бе, Дээрги-Чаяакчы кымны хаан кылдыр шилип каан-дыр? Чон аразында аңаа деңежир кижиге бар деп бе?» – дээн. Ынчан чон шупту: «Хаан делгерезин!» – деп алгыржып турган.

²⁵Самуил чонга хаанның күрүнениң чурумун чарлап бергеш, ону дүрүм-номче киир бижээш, Дээрги-Чаяакчының мурнунга салып каан. Ооң соонда чонну чандырып тарадыпкан.

²⁶Саул база Гивада бажыңынче чанып чорупкан. Сеткил-чүрөөн Бурганга оттуртуп алган дайынчылар ону эдерип чорупкан.

²⁷А чамдык дүржөк кижилер: «Ол бисти камгалап шыдаар бе?» – деп турганнар. Олар Саулду куду көрүп, белек-даа бербээннер. А Саул ону эскербээн кижиге дег алдынып турган.

1 Хааннар 11

Саулдуң аммон чонну тиилээни

¹Ооң соонда аммон хаан Наас чедип келгеш, Галаадта Иавис хоорайны бүзээлеп алган. Иавистиң бүгү чурттакчылары Нааска: «Бистиң-биле керээден чарып ал, ынчан бис сеңээ бараан болур бис» – дээннер.

²Аммон хаан Наас оларга: «Мен силер-биле керээни чарып алыр мен. Ынчалза-даа бүгү Израильдин ат-алдарын баксырадыр дээш, силерниң кижиги бүрүзүнүң оң талакы караан деже идип каар мен» – дээн.

³Иавистиң баштыңнары аңаа: «Израильдин ужу-кыдыгларынче элчилер чорудар кылдыр биске чеди хонук хуусаадан бер. Бир эвес кым-даа бисти камгалавас болза, бис сенче үнүп кээр бис» – дишкеннер.

⁴Элчилер Саулдуң хоорайы Гивага чедип келгеш, ол медээни чонга дыңналдыр тарадыпкан. Ынчан бүгү чон алгы-кышкы үндүрүп, ыглап-сыктап эгелээн.

⁵Саул ол өйде ховудан бода малдың соондан чедип келгеш: «Бо чоннуң чүзү канчап барганы ол, чүге ыглажып турары ол?» – деп айтырган. Саулга Иавистиң чурттакчыларының сөстөрүн дамчытканнар.

⁶Ынчан Бурганның Сүлдези Саулду бүргөп аарга, ол аажок килеңнеп хорадаан.

⁷Ол ийи инектиң мөчүлөрүн үзе-чаза шапкаш, Израильдин аңгы-аңгы чүктөрүнче демги-ле элчилерни дамчыштыр тарадыпкан. Ол: «Саул биле Самуилди эдербээн кижилерниң мал-маганын мындыг үүле манап турар» – деп чар тарадыпкан. Бүгү чон Дээрги-Чаяакчыдан корга бергеш, чаңгыс кижиге дег демниг үнүп келген.

⁸Саул оларны Везекке хынап көөрге, Израильдин шерии 300 000, Иуданың аймааның шерии 30 000 кижиге болган.

⁹Келген элчилерге олар мынча дээн: «Галаадта Иавистиң чурттакчыларыңа „Даарта дал дүш турда, силерни камгалап чедип кээр бис“ деп барып чугаалаңар». Элчилер Иавистиң чурттакчыларыңа ону чугаалаарга, олар дыка өөрэннер.

¹⁰Ынчан Иавистиң чурттакчылары Нааска: «Даарта бис силерге үнүп кээр бис. Канчалдыр күзээр силер, бисти ынчалдыр аажылаар силер» – деп чугаалааннар.

¹¹Дараазында хүн Саул шерийн үш бөлүкке үзүп алган. Даң бажында аммоннарның турлааның ортузунче шургуп киргеш, хүндүскү изиг дүшпээнде, оларны чылча шаап каапканнар. Арткан аммоннар тоо быдарадыр дезе бергеннер.

¹²Ынчан чон Самуилге мынча деп чугаалаан: «„Саул бисти хааннап шыдаар деп бе?“ деп турган улус кымнар ийик? Оларны бээр эккелиңер, бис өлүрүп каар бис».

¹³Ынчалза-даа Саул: «Бөгүн кымны-даа өлүрбес ужурлуг бис. Чүгө дээрге бөгүн Дээрги-Чаяакчы Израильди камгалаан-дыр» – дээн.

¹⁴Самуил чонга: «Галгалче бараалыңар, аңаа баргаш, Саулду база катап хаан кылдыр чарлап бадыткаалыңар» – дээн.

¹⁵Бүгү чон Галгалче чорупкаш, Саулду Дээрги-Чаяакчының мурнундан Израильдин хааны кылдыр катап бадыткап кааш, Дээрги-Чаяакчыга эпнайырал өргүлдөрүн кылган. Саул база бүгү израильчилер аңаа аажок хөглээн чүве-дир.

1 Хааннар 12

Самуилдин чонга сөөлгү чагыы

¹Самуил израиль чонга: «Мен силерниң сөстериңерни шуптузун дыңнааш, силерге хаанны томуйлап кагдым.

²Бо-дур, силерниң хааныңар ам силерни баштаар. Мен силерни аныяамдан ам бо хүнге чедир баштап келдим. А мээң назыным кырып, бажым дүгү агарып калды. Мээң оолдарым силер-биле кады-дыр.

³Дээрги-Чаяакчының болгаш ооң шилип каан хаанының мурнунга меңээ удур херечилер болуңар. Кымның шарызын, кымның элчигенин ап алган мен, кымны хомудадып азы кымны кызып-кыйган мен, кымдан карак көрбестедир хээли алган мен, кымның херээн шын эвес шииткен мен? Бир эвес ыңдыг чүүлдер турган болза, шуптуңарга алган чүвемни эгидейн» – дээн.

⁴Чон аңаа: «Силер бисти хомудатпаан-даа, кызып-кыйбаан-даа, кымның-даа чүзүн-даа албаан силер» – деп харыылаан.

⁵Самуил чонунга: «Меңээ удур чүнү-даа тыппааныңар дугайында силерге Дээрги-Чаяакчы болгаш Ооң шилип каан хааны бөгүн херечилер болур» – дээн. Чон ооң-биле чөпшээрешкен.

⁶Ынчан Самуил чонга мынча дээн: «Моисей биле Ааронну томуйлап каан база силерниң өгбелериңерни египет черден үндүрүп эккелген Дээрги-Чаяакчы херечи болур.

⁷Ам Дээрги-Чаяакчының өмүнээзинден мен силерге удур чугаалаар мен, силерге болгаш силерниң өгбелериңерге Дээрги-Чаяакчының көргүскен чөптүг чоруктарының дугайында чугаалаар мен.

⁸Кажан Иаков Египетке чедип келгенде, силерниң ада-өгбөңөр Дээрги-Чаяакчыдан ыы-сыылыг дилей бээрге, Ол Моисей биле Ааронну Египетче чорудуптарга, олар силерниң өгбелериңерни оон үндүргеш, бо черде эккеп чурттадып каан чүве болгай.

⁹Ынчалза-даа олар боттарының Бурганын, Дээрги-Чаяакчыны, утгупканнар. Ынчан Дээрги-Чаяакчы силерниң өгбелериңерни оларга удур дайылдажып келген Асор хоорайның шериг баштыңы Сисараның, филистимнерниң база моав хаанның холдарыңга хүлээткен.

¹⁰Олар катап-ла Дээрги-Чаяакчыга ыы-сыылыг: „Дээрги-Чаяакчыны тооп көрбейн, Ваал болгаш Астарта дүрзүлериңе бараан болуп, бачыттыг чүвени үүлгеткен-дир бис. Ам бисти дайзыннарның холундан адырып ап көр, бис чүгле Сеңээ бараан болур бис“ – деп чаннып келгеннер.

¹¹Ынчан Дээрги-Чаяакчы силерге Иероваалды, Беданны, Иеффайны база Самуилди чорудупкаш, силерни долгандыр турган дайзыннарыңардан адырып каарга, силер айыыл чок чурттап келдиңер.

¹²А кажан аммон чоннуң хааны Наас силерге удур үнүпкенин көрүп кааш, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар – силерниң хааныңар болур деп

чүвени билип тургаш-ла, силер меңээ: „Чок, бисти хаан чагырзын“ – дидиңер.

¹³Ам хааныңар бо-дур: бодуңарның шилип тургаш, негеп алган хааныңар бо-дур. Дээрги-Чаяакчы силерниң хааныңарны томуйлап каан-дыр.

¹⁴Дээрги-Чаяакчыдан коргар болзуңарза, Аңаа бараан болур болзуңарза, Ооң сөзүн дыңнаар болзуңарза, Ооң күзелинге удурланмас болзуңарза, силер болгаш силерни чагырып турар хааныңар Дээрги-Чаяакчыга бердингениңер ол болур.

¹⁵А бир эвес силер Дээрги-Чаяакчының сөзүн дыңналас, Ооң күзелинге удурланыр болзуңарза, силерниң өгбелериңерге удурланганы дег, Дээрги-Чаяакчы силерге удурланып үнер.

¹⁶Ам туруп келгеш, Дээрги-Чаяакчының силерниң мурнуңарга кылыр улуг херээн көрүңер.

¹⁷Ам тараа ажаар үе эвес чүве бе? Ам мен Дээрги-Чаяакчыже кыйгы салыптарымга, Ол диңмирээшкинниг чаъс чорудуптар. Ынчан силер бодуңарга хаан дилеп тургаш, кайы хире бузуттуг чорук кылып алганыңарны көрүп база билип каар силер».

¹⁸Самуил Дээрги-Чаяакчыже кыйгы салыптарга, Ол диңмирээшкинниг чаъсты ол хүн чорудупкан. Ынчан бүгү чон Дээрги-Чаяакчыдан болгаш Самуилден дыка корткан.

¹⁹Чон Самуилден: «Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның мурнунга чалчаларың бисти өлбезин дээш мөргүп көрүңерем. Бүгү-ле бачыттарывыстың кырынга, боттарывыска хаан дилеп тургаш, база бир бачыт немеп алганывысты миннип тур бис» – деп дилээн.

²⁰Самуил чонга: «Кортпаңар. Бачытты кылган-дыр силер, ам канчаар, Дээрги-Чаяакчыдан черле ойталаваңар, чүрээңер ханызындан Дээрги-Чаяакчыга бараан болуп чоруңар.

²¹Ажык-дуза чок база камгалап шыдавас хоозун бурганнарга чүдүвеңер, чүге дээрге олар чүү-даа эвес-тир.

²²А Дээрги-Чаяакчы Бодунуң өндүр улуг адын бодааш, Бодунуң чонун кагбас, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы силерни Бодунуң чону кылдыр шилип алган-дыр.

²³Мен база Дээрги-Чаяакчының мурнунга бачыт кылбазы-биле силер дээш мөргүүрүм соксатпас мен, силерге эки болгаш шын орукче баарын айтып бээр мен.

²⁴А силер Дээрги-Чаяакчыдан коргуңар, Аңаа бүгү чүрээңер-биле шынчы бараан болуңар, Ол кайы хире улуг херектерни силер-биле кылганын көрүңер.

²⁵Бир эвес багай чүве кылыр болзуңарза, силер база хааныңар узуткаттырар силер» – деп чугаалаан.

1 Хааннар 13

Филистимнерге удур дайынның эгелээни

¹Саул үжен харлыында Израильдиң хааны болу берген. Ол Израильди дөргөн ийи чыл башкарып келген. Саул 3 000 израильчини шилип алган:

²оларның ийи муңу Саул-биле кады Михмаска база Вефил даанга турган, а арткан муңу Ионафан-биле кады Вениаминниң черинде Гивага турган. Оон өске чонну Саул аал-оранынче чандырыпкан.

³Гивага турган филистим доскуул шерин Ионафан чылча шаап каарга, ооң дугайында филистимнер дыңнап кааннар. А Саул: «Еврейлер дыңназын!» – дээш, бүгү чуртка мыйыс эдиски этсип, кыйгы салыр элчилерни чорудупкан.

⁴Филистим доскуул шерин Саулдуң чылча шаап каанын бүгү израиль чон дыңнап кааш, филистимнерниң Израильди көөр хөңнү чок апарганын билип кааш, Галгалда турар Саулче баар деп барган.

⁵Филистимнер Израильге удур дайынга белеткени бергеннер: 3000 дайынчы терге, 6000 аъттыг шериг база далай эрииниң элезини дег хөй чадаг шериг чыгып алгаш, Бет-Авенниң чөөн талазында Михмаска турлагжып алганнар.

⁶Израильчилер нарын байдалдыг апарганын билген, чүге дээрге шерии дайзыннарга кыстырып эгелээн. Ынчангаш олар куйларга, шырыштарга, хая-даш аразынга, оңгарларга база чоогаларга чаштынып эгелээннер.

⁷А чамдык еврейлер Иордан хемниң ындында Гадтың база Галаадтың девискээринче жеке бергеннер. Саул ам-даа Галгалда артып калган, а ону эдерген бүгү шерии коргуп-сүртеп турган.

⁸Самуилдиң болчап кааны чеди хүн дургузунда Саул манап келген. Самуил Галгалга келбейн турган. Ынчан шерии Саулдан дезип чоруп эгелээн.

⁹Саул: «Бүрүн өрттедир өргүлдерни база эп-найырал өргүлдерин бээр эккелиңер» – дээн. Ынчалдыр ол бүрүн өрттедир өргүлдү кылган.

¹⁰Өргүлдүң сөөлгү ёзулалын кылып турда, Самуил чедип кээп-тир. Ынчан Саул ооң-биле мендилежир дээш, уткуштур үнүп келген.

¹¹Самуил: «Чүнү кылып алганың ол?» – деп айтырган. Саул аңаа мынча деп харыылаан: «Шериглер мени каапкаш, тарап чоруп эгеледи, а силер болчашкан үевисте келбейн бардыңар. А филистимнер Михмаска чыгып эгеледилер.

¹²Ынчан мен „Филистимнер Галгалда менче халдап кээр боор. А мен ам-даа Дээрги-Чаяакчыдан алгап-йөрээшкин айтырып албаан мен“ деп бодааш, бүрүн өрттедир өргүл кылыр ужурга таварыштым».

¹³Самуил Саулга мынча дээн: «Мугулай чүве кылган-дыр сен. Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның айтышкынын күүсетпээн-дир сен. Бир эвес Ооң айтышкынын күүсеткен болзуңза, Дээрги-Чаяакчы сээң Израильде чагыргаңны кезээ мөңгеде быжыглап каар ийик.

14А ам сээң чагыргаң быжыг бооп шыдавас. Дээрги-Чаяакчы Бодунга сеткилинге кирер кижини тып алгаш, ону Бодунуң чонунуң чагырыкчызы кылып каар. Чүге дээрге сен Дээрги-Чаяакчының айтышкынын күүсетпээн-дир сен».

15Ооң соонда Самуил Галгалдан Вениаминниң черинде Гиваже чорупкан. Саул кады чораан улузун санап көөрге, 600 хире кижилер болган чүве-дир.

16Саул оглу Ионафан-биле база олар-биле кады арткан улус-биле Вениаминниң черинде Гивага турумчуп алганнар. А филистимнер Михмаска турлаг кылып, турумчуп алганнар.

17Филистимнерниң турлаандан үш бөлүк шериг ол чуртту хоозурадыр сорулгалыг үнүпкен. Оларның бирээзи Офра баар оруктап Шуал девискээринче углапкан.

18Өске бөлүк Бет-Орон оруу-биле чорупкан. А үшкүзү ээн кургаг черде Цевоим шынаазында кызыгаарже углапкан.

19Ол үеде бүгү израиль черде дарганнар чок турган. Чүге дээрге еврейлерниң хылыш, чыда кылып аарындан филистимнер коргуп-сестип турганнар.

20-21Кажан андазыннарының бистери, демир-хүүректери, айыырлары, балдылары дөгейленип каарга, израильчилер филистимнерге баар ужурлуг турганнар. Боттарының андазыннарының бистерин, демир-хүүректерин чидидерде, үштүң ийизи шекел мөңгүн, а балдыларын, мал сүрүкчүзүнүң херекселдериниң баштарын чидидерде, үштүң бири шекел мөңгүн төлээр турган.

22Ынчангаш дайын үезинде Саул-биле арткан бүгү шериглерде хылыш-даа, чыда-даа чок болган. Хылыш болгаш чыда чүгле Саулда база ооң оглу Ионафанда бар болган чүве-дир.

Ионафанның эрес-дидим чоруу

23Филистим шериглерниң бир бөлүү Михмас кежиинге чедип келген.

1 Хааннар 14

¹Бир-ле хүн Саулдуң оглу Ионафан бодунуң чепсек тудукчузу чалчазынга: «Ол чарыкта филистим турлагже чоруптаалы че» – дээн. А ачазынга ооң дугайында чугаалаваан.

²Ол үеде Саул Гива хоорайның кыдыы Мигронда гранат ыяжының адаанга турган. Ооң-биле кады 600 хире кижиге турган.

³Оларның аразында Дээрги-Чаяакчының Силомдан келген эфодтуг бараалгакчызы Ахия турган. (Ахия дээрге Ихаводтуң акызы Ахитувтуң оглу турган. А Ахитувтуң адазы – Финеес, кырган-адазы – Илий турган.) Ионафанның чорупканын кым-даа билбээн.

⁴Ионафанның филистимнерже эртер кежииниң ийи талазында кадыр шиш хаялар бар турган: бирээзин Боцец, өскезин Сене дээр.

⁵Бир хая соңгу чүктен Михмасче көрүнген, өскези мурнуу чүктен Гиваже көрүнген.

⁶Ионафан чепсек тудар чалчазынга: «Чоруулу, кыртыжадып демдектетпээн бо хейлерниң турлаанга бараалы. Канчап билер, Дээрги-Чаяакчы биске дузалаптар чадавас. Дээрги-Чаяакчыга хөй-даа, эвээш-даа улусту дамчыштыр камгалал бээри берге эвес болур» – дээн.

⁷Чепсек тудукчузу аңаа: «Чүнү күзээр-дир сен, ону кыл. Кайнаар барыксаар-дыр сен, ынаар бар, мен сээң-биле кады мен» – деп харыылаан.

⁸Ионафан мынча дээн: «Бис ол улустуң талазынче эрте бергеш, көскү черге туруп аар бис.

⁹Бир эвес олар биске: „Бис силерге чеде бергижевиске чедир аңаа турунар“ – дээр болза, турган черивиске доктаай бергеш, оларже чоокшулавас бис.

¹⁰А бир эвес олар: „Бээр үнүп келиңер“ – дээр болза, ынчан бис оларга чеде бээр бис, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы оларны бистиң холдарывыска хүлээдип бергениниң демдээ ол болур».

¹¹Кажан олар иелээн көстүп үнүп кээрге, филистимнер: «Бо-дур, еврейлер чаштып чытканы кашпалдардан үнүп келдилер» – дээннер.

¹²Турлагда шериглер Ионафан биле ооң чепсек тудукчузун: «Бисче үнүп келиңер. Силерге бир чүве чугаалаар бис» – деп кыйгырганнар. Ынчан Ионафан бодунуң чепсек тудукчузунга: «Мээң соом-биле чоруп олур. Дээрги-Чаяакчы оларны Израильдин холунга хүлээткени ол-дур» – дээн.

¹³Ионафан холдары-биле туттунуп, буттары-биле иттинип чорааш, үнүп эгелээн. Ооң соондан чепсек тудукчузу база үнүп келген. Ионафан филистимнерни согарга, кээп дүжүп турганнар, а чепсек тудукчузу ооң соонда оларны өлүр соп чораан.

¹⁴Ионафан биле ооң чепсек тудукчузу баштайгы халдаашкын үезинде чээрби хире кижини улуг эвес шөлдүң девискээринге өлүрүп каапкан.

¹⁵Шөлде турлагда шериглер база бүгү доскуул шериглериниң аразында коргунчуг дүвүрээзин эгелээн. Чуртту хоозурадыр дайылдажып турган шериглер безин коргуп-сүртээн. Чер кыры сирлеш дээн, Дээрги-Чаяакчы филистимнерниң сеткил-чүректерин улуг коргуушкун-биле бүргепкен.

Израильчилерниң тиелелгеzi

¹⁶Ол үеде Вениаминниң черинде Гивада Саулдуң хайгыылчылары филистимнерниң турлаанда шериглер эвээжеп, ыңай-бээр маңажып эгелээнин көрүп кааннар.

¹⁷Саул кады турган шериглерге: «Бистиң аравыстан кым үнүп чорууй барган-дыр, хынап көрүңер» – дээн. Хынап көөрге, Ионафан биле ооң чепсек тудукчузу чок болган.

¹⁸Саул Ахияга: «Бурганның аптаразын эккел» – дээн. (Ынчан Бурганның аптаразы израильчилерге турган чүве-дир.)

¹⁹Саул Бурганның бараалгакчызы-биле чугаалажып турда, филистимнерниң турлаанда хөлзээзин улам күштелип эгелээн. Ынчан Саул бараалгакчыга: «Болзун че, чоор сен» – дээн.

²⁰Саул болгаш ооң улузу чыгып алгаш, тулчуушкун болган черге чедип келген. Аңаа коргунчуг улуг дүвүрээзин болган: филистим кижии бүрүзү хылыжын чоок кижизинче аннып, бот-боттарын өлүржүп турган.

²¹Ынчан филистимнер-биле ооң мурнунда кады чораан еврейлер Саул биле Ионафанның талазында израильчилерге каттыжа бергеннер.

²²Эфрем дагларынга чаштынып чыткан бүгү израильчилер филистимнерниң дезипкенин дыңнап кааш, кады дайылдажыр дээш бодунуң чонунга каттыжа берген.

²³Дээрги-Чаяакчы ол хүн ынчалдыр израиль чонну камгалап каан. А тулчуушкун Бет-Авенниң ындынче шилчий берген.

Саулдуң бодунуң шериин чем чивес кылдыр чагааны

²⁴Израильчилер ол хүн шагзырап турупканнар. А Саул улузунга: «Кежээ дүшпээнде, мен дайзыннарымдан өжээн негеп албаанымда, чем амзаар кижии каргаттырар» – дээш, оларның даңгыраан ап алган. Шериглерниң аразындан кым-даа чем амзаваан.

²⁵Ынчан бүгү шерии арыгже чорупкан. А ында алаакта ары чигири бар болган.

²⁶Арыг иштинче кирип келгеш, шериглер ары чигирин көрүп каан. Ынчалза-даа кым-даа ону амзаваан, чүге дээрге олар каргаттырарындан коргуп турган.

²⁷А Ионафан ачазының шериглерден даңгырак ап турганын дыңнаваан болган. Ол тудуп чораан ыяжының ужу-биле ары чигирин ускаш, чипкен. Ооң карактары безин чырып келген.

²⁸Шериглер аразындан бир кижии аңаа: «Сээң ачаң: „Бөгүн чем чиир кижии турар болза, каргаттырар“ – дээн, ынчангаш чон могап турупкан» – деп чугаалаан.

²⁹Ынчан Ионафан мынча дээн: «Мээң ачам бодунуң улузунга багай чүве кылган-дыр. Көрүңер даан, бо бичии ары чигирин чиптеримге, мээң карактарым чырып келди.

³⁰Бир эвес шериглер боттарының дайзыннарындан тыпкан олчазындан чип алган болза, филистимнерни оон-даа артык кыргып-хыдывас бе?»

³¹Филистимнерни ол хүн Михмастан Айалонга чедир кыргып-хыдып келгеш, израиль шериглер аажок могап турупкан.

³²Олар боттарының олча-тывыжынче халый бергеш, хойларны, шарыларны, бызааларны ол-ла черинге өзээш, оларның эьдин ханы-биле чип турганнар.

³³Саулга: «Чон Дээрги-Чаяакчының мурнунга бачыт кылып тур: олар эьтти ханы-биле чип тур» – деп дыңнадыпкан. Ынчан Саул: «Силер бачыт кылган-дыр силер. Ам меңээ улуг даштан чууп эккеп бериңер» – дээн.

³⁴Ооң соонда Саул мынча дээн: «Шериглерни эргий кезип чорааш, мынча деңер: кижиги бүрүзү меңээ бодунуң шарызын, бодунуң хоюн эккелзин. Маңаа өзээш, маңаа чиңер, Дээрги-Чаяакчының мурнунга бачыт кылбаңар, ханы-биле чивеңер». Шериглер ол дүне боттарының шарыларын чедип эккелгеш, аңаа соп турганнар.

³⁵Саул Дээрги-Чаяакчыга өргүл салыр бедигээш аңаа тудуп каан. Ол ооң Дээрги-Чаяакчыга тургусканы бир дугаар өргүл салыр бедигээжи болур.

³⁶Саул: «Дүне када филистимнерни сүрүп чорупкаш, даң бажынга чедир оларны чаңгыс-даа кижиги арттырбайн узуткап, үптөп алыылыңар» – дээн. «Чүнү кылыксай-дыр силер, ону кылыңар» – деп, шериглер чугаалаан. А Бурганның бараалгакчызы: «Бургандан айтырып көрээлиңер» – дээн.

³⁷Саул Бургандан айтырган: «Филистимнерни сүрүп чоруптайн бе? Оларны израиль чоннуң холунга хүлээдир сен бе?» Ынчалза-даа Бурган ынчан аңаа харыы бербээн.

³⁸Ынчан Саул: «Шериг баштыңчылары бээр чедип келзиннер, олар кым бөгүн бачыт кылганын тодарадып билип алзыннар.

³⁹Израильдин Камгалакчызы, дириг Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглап тур мен: мээң оглум Ионафан безин бачыт кылган болза, ол база дораан өлүр» – дээн. Ынчалза-даа шериглер аразындан аңаа кым-даа харыы бербээн.

⁴⁰Саул бүгү израильчилерге: «Силер шупту бир талазынга туруп алыңар, а мен оглум Ионафан-биле өске талазынга туруп алыылы» – дээн. Шериглер: «Чүнү кылыксай-дыр силер, ону кылыңар» – деп Саулга харыылаан.

⁴¹Ынчан Саул: «Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчы! Туммим-биле бадыткалдан берип көрем» – деп дилээн. Саул биле Ионафанны буруулуг деп тодараткан, а чон актыг болган чүве-дир.

⁴²Саул: «Мээң биле оглум Ионафанның аразынга төлге даштан октаптыңар» – деп дилээн. Төлге Ионафанга дүшкен.

⁴³Саул Ионафандан: «Сен чүнү канчаптың?» – деп айтырган. Ионафан ачазынга: «Мен тудуп чораан ыяжым ужу-биле бичии ары чигири ап чипкен кижидир мен. Бо-ла-дыр, ол дээш ам өлүрүм ол-дур» – деп харыылаан.

⁴⁴Саул: «Ионафан, бөгүн өлүр ужурлуг сен! Бир эвес ындыг эвес болза, Бурган мени канчаар-даа кезетсин!» – дээн.

⁴⁵Ынчалза-даа шериглер Саулга мынча дээн: «Израильди ол хире камгалап каан кижиде, Ионафан канчап өлүр чүвөл? Канчап-даа ындыг болбас ужурлуг! Дириг Дээрги-Чаяакчы херечи болзун: ооң бажындан чаңгыс дүк-даа черже кээп дүжүп читпес, чүге дээрге ол Бурганның ачы-дузазы-биле ол бүгүнү кылып турган болгай». Ынчалдыр чон Ионафанны хостап алган, ол дириг арткан.

Саулдун дайыннары болгаш өг-бүлөзи

⁴⁶Ооң соонда Саул филистимнерни сүрерин соксаткан. А филистимнер бодунуң черинче чоруй барганнар.

⁴⁷Саул Израильге чагыргазын ынчалдыр быжыглап алган. Бодун долгандыр бүгү дайзыннары-биле: моав, аммон, эдом чоннар-биле, Цованың хааннары-биле база филистимнер-биле дайылдажып турган. Каяа-даа дайылдажып тургаш, ол тиилеп аар турган.

⁴⁸Саул эрес-дидим дайылдажып тургаш, амалик чонну база чылча шапкаш, Израильди эжелекчилерден хостап алган.

⁴⁹Саул Ионафан, Иессуи база Малхисуа деп оолдарлыг турган. Ол ийи кыстыг чүве-дир: улуунуң ады – Мерова, а бичиизиниң – Мелхола.

⁵⁰Саулдуң кадайы – Ахимаастың уруу Ахиноам турган. Ооң шерииниң даргазы – бодунуң төрел акызы Нирниң оглу Авенир деп кижиге турган.

⁵¹(Саулдуң адазы Кис биле Авенирниң адазы Нир Авиилдин оолдары турган.)

⁵²Саул бодунуң чагыргазының үезинде филистимнер-биле доктаамал аар-берге дайынны чорудуп турган. Бир эвес Саул кандыг-бир дайылдажып шыдаар күштүг кижиге көрүп каар болза, ону бодунче ап аар турган чүве-дир.

1 Хааннар 15

Амалик чонга удур дайын

¹Самуил Саулга: «Дээрги-Чаяакчы сени олива үзү-биле чаггаш, Бодунуң израиль чонунуң хааны кылып кагзын дээш мени чорудупкан чүве – дээн. – Ам Дээрги-Чаяакчының чугаалаан сөзүн дыңна.

²Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы мынча дидир: „Израильчилер Египеттен чоруп олурда, амалик чон аңаа удур чүнү кылганын, ооң оруун дозуп турганын бодап келдим.

³Ам барып, амалик чонну чылча шаап, бүрүнү-биле узуткап каавыт. Аңаа черле өршээл көргүспе. Ооң чүзүн-даа алба. Эр, херээжен-даа

дивейн, элээди болгаш чаш-даа уруглар дивейн, инек-шары, өшкү-хой, тева, элчигенин-даа арттырбайн кыргып-хыдып кааптыңар“».

⁴Саул чонну Телаимге чыып эккелгеш көөрге, Израильден 200 000 база Иудеядан 10 000 чадаг шеригжи болган чүве-дир.

⁵Саул амалик найысылалдың чоогунга чеде бергеш, шынаага кедег кылып алган.

⁶Саул кен чонга: «Амалик улустуң аразындан аңгыланып чоруй барыңар. Оон башка силерни олар-биле кады узуткап каапсымза канчаар. Израильчилер Египеттен чоруп олурда, силер оларның шуптузунга энерел көргүскен болгай силер» – дээн. Кеннер амалик улустуң аразындан аңгыланып алганнар.

⁷Ынчан Саул амалик чонну Хавиладан Египеттиң чоогунда Сурнуң девискээрлеринге чедир чылча шаап каапкан.

⁸Амалик хаан Агагты диригге тудуп алгаш, ооң бүгү чонун хылыш-биле кыргып-хыдып каапкан.

⁹Ынчалза-даа Саул болгаш ооң шерии Агагты кээргээш, өршээп кааннар, эң эки шээр, бода малын, семис-шыырак хураганнарын база шупту эки малдарын кээргээш, өлүрбээннер. А чудаңгы, арган-дорган малды узуткап каапканнар.

Бурганның Саулдан хая көрнү бергени

¹⁰⁻¹¹Дээрги-Чаяакчы Бодунуң сөзүн Самуилге ажыдып: «Саулду хаан кылып каанымга Мен хараадап тур мен. Чүге дээрге ол Менден хая көрүнген, Мээң сөзүмнү дыңнаваан-дыр» – деп чугаалаан. Самуилдин хөңнү баксырааш, дүннү өттүр Дээрги-Чаяакчыга чаннып мөргүп келген.

¹²Самуил эртен эрте тургаш, Саулга ужуражыр дээш чорупкан. Саул Кармилге баргаш, аңаа бодунга тураскаал тудуп кааш, Галгалче чоруй барганының дугайында Самуилге дыңнатканнар.

¹³Самуил чедип кээрге, Саул аңаа: «Дээрги-Чаяакчы силерге ачы-буянын хайырлазын! Мен Дээрги-Чаяакчының чагыын күүсеттим» – дээн.

¹⁴Самуил: «Мээң кулаамда хойлар болгаш шарыларның эдери дыңналып турар кандаай чүвөл?» – деп айтырган.

¹⁵Саул: «Оларны амалик чондан эккелген. Чүге дээрге шериглер Дээрги-Бурган-Чаяакчыга өргүл кылыр дээш, деңгели эң-не эки шээр, бода малды арттырып алган. Оон өскелерин бис шуптузун кыргып-хыдып каапкан бис» – деп харыылаан.

¹⁶Самуил: «Болзун! Дүне када меңээ Дээрги-Чаяакчы чүү дээнин сеңээ чугаалап берейн» – дээрге, оозу: «Чугаалап көрүңерем» – дээн.

¹⁷Самуил Саулга мынча дээн: «Дээрги-Чаяакчы сени Израильдин хааны кылып турда, сен бодуң-на чөгенчиг кижин мен деп турдуң чоп. Ам Израильдин аймактарының кол кижизи апарган-дыр сен.

¹⁸Сени Дээрги-Чаяакчы орукче аъткарып тургаш: „Барып, бачыттыг амаликтерни бүрүнү-биле узуткап каг, шуптузун узуткап каггыжеңге чедир, олар-биле дайылдаш“ деп чугаалаважык бе?

¹⁹Чүге сен Дээрги-Чаяакчының сөзүн дыңнавайн, тыпкан олчаңче халый берген сен? Чүге Дээрги-Чаяакчының мурнунга багай чүве кылган сен?»

²⁰Саул мынчаар харыылаан: «Мен Дээрги-Чаяакчының сөзүн дыңнааш, Ооң чоруткан черинче баргаш, амалик хаан Агагты тудуп эккелдим, амалик улусту бүрүнү-биле узуткап кагдым.

²¹А шериглер шээр, бода малдың эң-не эки деңгелдиглерин силерниң Бурганыңар Дээрги-Чаяакчыга Галгалга өргүл кылыр дээш олчалап алган чүве болгай».

²²Самуил: «Дээрги-Чаяакчыга бүрүн өрттедир болгаш өске-даа өргүлдер Ооң сөзүн дыңнааны дег үнелиг деп бе? Дыңнангыр болуру өргүл салырындан дээре, чагыртыры семис хой өргүүрүнден дээре болгай.

²³А чагыртпас чорук дээрге илби-шиди ышкаш бачыт-тыр, удурланыр чорук дээрге дүрзү-бурганнарга чүдээни-биле дөмей-дир. Дээрги-Чаяакчының сөзүн дыңнаарындан ойталааның дээш, Ол сени хаан кылдыр арттырарындан ойталап каапкан-дыр» – деп чугаалаан.

²⁴Саул Самуилден: «Дээрги-Чаяакчының сөзүн күүсетпейн, бачыт кылган-дыр мен. Силерни база дыңнаваан-дыр мен. Мен улустан корткаш, оларның сөзүн дыңнааным ол-дур.

²⁵А ам менден мээң бачыдым адырып көр. Мээң-биле кады чоруулу. Мен Дээрги-Чаяакчыга барып мөгейип көрейн» – деп дилээн.

²⁶Ынчан Самуил Саулга: «Сээң-биле кады чорувас мен. Дээрги-Чаяакчының сөзүн дыңнаарындан ойталааның дээш, Ол сени Израильдин хааны кылдыр арттырарындан ойталап каапкан-дыр» – дээн.

²⁷Самуил чоруур дээш хая көрнү берген. Ынчалза-даа Саул ооң шыва тонунуң эдээнден туттунупкаш, ора тыртып алган.

²⁸Самуил аңаа мынча дээн: «Дээрги-Чаяакчы Израильде чагыргаңны сенден адыра тырткаш, сенден дээре өске кижиге берипкен-дир.

²⁹Израильдин мөңге Бурганы меге чүве чугаалавас болгаш кылган херээ дээш бодалын өскертпес. Кижилер ышкаш, кылган чүвезинге хараадаар хире эвес, Бурган-дыр ол».

³⁰Саул оон: «Мен бачытты кылган-дыр мен. Ынчалза-даа силер ам мени мээң чонумнуң баштыңнарының мурнунга, Израильдин мурнунга хүндүлөп, мээң-биле кады чоруптуңар. Мен Дээрги-Бурган-Чаяакчыга барып мөгейип көрейн» – деп дилээн.

³¹Самуил Саулду барып эдертип алган, Саул Дээрги-Чаяакчыга мөгейген.

³²Ооң соонда Самуил: «Амалик хаан Агагты меңээ эккелиңер» – дээн. Илчирбе-биле шарыттырган Агаг аңаа чоокшулап чедип келгеш: «Өлүмнүң айыылы менден чайлай берген бе?» – деп айтырган.

³³А Самуил: «Сээң хылыжың иелеринден уругларын чарып турганы дег, херээженнер аразындан сээң аваң ынчалдыр оглундан чарылзын» – дээш, Агагты Дээрги-Чаяакчының мурнунга Галгалга шанчып өлүрүп каапкан.

³⁴Оон Самуил Рамаже чоруй барган. А Саул Гивада бодунуң бажыңынче чана берген.

³⁵Ооң соонда, өлгүжеге чедир, Самуил Саул-биле ужурашпаан. Ынчалза-даа Самуил Саул дээш муңгарап чораан. А Дээрги-Чаяакчы Саулду Израильдин хааны кылып кааны дээш хараадаан.

1 Хааннар 16

Самуилдин Давидти хаан болур кылдыр чаап кааны

¹Дээрги-Чаяакчы Самуилге мынча дээн: «Израильдин хааны кылдыр Мээң хүлээп албааным Саул дээш кажанга чедир муңгарап кээр сен? Бодунуң мыйыс саваңны олива үзү-биле долдуруп алгаш, чорувут. Мен сени Вифлеем чурттуг Иессейже чорудуп тур мен, чүге дээрге ооң оолдарының аразындан Мен Бодумга хаанны көрүп алдым».

²Самуил: «Мен канчап чоруптар мен? Саул ону дыңнап кааш, мени өлүрүп кааптар болгай» – дээн. Дээрги-Чаяакчы: «Инектен ап алгаш: „Дээрги-Чаяакчыга өргүл кылыр дээш чедип келдим“ – деп чугаалааш,

³Иессейни өргүл ёзулалынче чалап ал. Чүнү кылырын айтып бээримге, сен Мээң айтып бергеним кижини чаап, демдектеп каар сен» – деп чугаалаан.

⁴Дээрги-Чаяакчы чүү дээнил, Самуил шак-ла ынчалдыр кылган. Кажан ол Вифлеемге чедип кээрге, хоорайның баштыңнары аңаа уткуштур девидеп үнүп келгеш: «Эп-найыралдыг келдиңер бе?» – деп айтырганнар.

⁵Ол: «Ийе, Дээрги-Чаяакчыга өргүл кылыр дээш эп-найыралдыг келдим. Ыдыктанып-арыгланып алыңар, мээң-биле кады өргүл ёзулалыңга киржиңер» – дээн. Иессейни база ооң оолдарын ыдыктап кааш, оларны өргүлчө чалаан.

⁶Олар чедип кээрге, Самуил Элиавты көрүп кааш, «Дээрги-Чаяакчының шилип алган кижизи бо болгай аан» деп бодаан.

⁷Ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчы Самуилге мынча дээн: «Ооң даштыкы хевиринче болгаш дурт-сынының узунунче көрбө. Ону Мен хүлээп албаан мен. Мен кижилер дег эвес мен. Кижилер улустуң арын-шырайынче көөр, а Дээрги-Чаяакчы улустуң чүрөөнчө көөр».

⁸Иессей Авинадавты Самуилге кыйгырып эккеп бээрге, оозу: «Дээрги-Чаяакчы бо кижини шилип албаан-дыр» – дээн.

⁹Иессей Самуилге Шамманы эккээрге: «Дээрги-Чаяакчы мону база шилип албаан-дыр» – дээн.

¹⁰Шак ынчалдыр бодунуң чеди оглун чедирерге, Самуил Иессейге: «Бо оолдардан Дээрги-Чаяакчы кымны-даа шилип албаан-дыр» – деп чугаалаан.

¹¹Ынчан Самуил Иессейден: «Оолдарыңар шуптузу мында бе?» – деп айтырган. Иессей: «Бичези база бар. Ол хой кадарып чоруй барган-дыр» – деп харыылаан. Самуил: «Ону сүрдүрүп эккелем. Ол бээр чедип келгиже, бис чемненмес бис» – дээн.

¹²Иессей биче оглун сүрдүрүп эккелген. Ол кызыл-сарыг баштыг, чараш карактарлыг, чараш шырайлыг оол болган. Дээрги-Чаяакчы Самуилге: «Ол-дур. Тургаш, ону чаап каг» – дээн.

¹³Самуил олива үстүг мыйысты алгаш, ону акылары көрүп турда, чаап каан. Ол хүнден эгелээш, Дээрги-Чаяакчының Сүлдези Давидти бүргөп алгаш, оон адырылбаан. А Самуил ооң соонда Рамаже чорупкан.

Давидтиң Саулга бараан болуп эгелээни

14А Саулдан Дээрги-Чаяакчының Сүлдези адырлы берген. Ону Дээрги-Чаяакчының ыдыпканы каржы сүнезин аажок дүвүреди берген.

15Саулдуң дүжүметтери аңаа мынча дээн: «Дээрги-Чаяакчыдан келген каржы сүнезин силерни аажок дүвүредип турар-дыр.

16Бистиң дээргивис, бодуңарның мурнуңарда турар чалчаларыңарга, бистерге, чадаганга тергиин ойнаар уран хөгжүмчү кижиден тып ээкээр кылдыр дужаалдан берип калыңар. Кажан каржы сүнезин Бургандан чедип кээрге, ол кижини хөгжүмгө ойнап тургаш, силерни оожургадыр».

17Саул дүжүметтеринге: «Тергиин ойнаар уран хөгжүмчү кижиден меңээ тып экеп бериңер» – деп чугаалаан.

18Ынчан ооң дүжүметтериниң бирээзи: «Мен Вифлеем чурттуг Иессейниң бир оглун көргөн мен. Ол хөгжүмгө ойнап билир, эрес-дидим болгаш дайылдажып билир, сөскүр-дылгыр, көрүштүг кижини; Дээрги-Чаяакчы ооң-биле кады чоруур» – дээн.

19Саул бодунуң төлээлерин дамчыштыр Иессейге: «Хой кадарып турар оглуң Давидти менче чорудувут» – деп сөгледипкен.

20Иессей хлебти, көгээржикке араганы элчигенге чүдүргөш, бир анай бергеш, оглу Давидти Саулче чорудупкан.

21Давид Саулга чедип келгеш, аңаа бараан болуп эгелээн. Ол Саулга дыка таарышкан болгаш, ооң чепсек тудукчузу болу берген.

22Саул Иессейге: «Давид меңээ бараан болуп тургай аан, чүге дээрге ол мээң ээ көрүүшкүнүмнү чедип алган-дыр» – деп сөгледипкен.

23Кажан Бурганның чорутканы сүнезин Саулду эргип кээрге, Давид хөгжүмгө ойнап эгелээр. Ынчан Саулга чиик болгаш эки апаар, каржы сүнезин оон ойлап чоруй баар болган.

1 Хааннар 17

Давидтиң Голиафты тиилээни

¹Филистимнер дайылдажыры-биле боттарының шериглерин бөлүп, Иуданың аймааның черинде Сохога чыгып келгеш, Сохо биле Азеканың аразында Эфес-Даммимге турлаг кылгаш, турумчуп алганнар.

²А Саул болгаш израильчилер чыгып алгаш, Эла шынаазынга турлаг кылгаш, филистимнерге удур дайынга белеткени бергеннер.

³Филистимнер бир талазында дагга, а израильчилер өске талазында дагга быжыгланып алганнар, оларның ортузунда шынаа бар чүве-дир.

⁴Филистимнерниң турлаандан Геф чурттуг Голиаф деп аттыг күчүтен чааскаан үнүп келген: ооң узуну алды кыры болгаш бир сөөм турган.

⁵Бажында хүлер куяк бөрттүг, куяк хеп кеткен, ооң хүлер куяк хевиниң деңзизи 5000 шекел,

⁶буттарында хүлерден кылган бут камгалаар хептиг, эгин артында хүлер дозуг-камгалалдыг.

⁷Ооң чыдазының чоону пөс-таавычыларның өзек ыяжы дег турган. А чыдазының демир бажының деңзизи 600 шекел чүве-дир. Ооң мурнунда дозуг-камгалал тудукчузу чоруп олурган.

⁸Голиаф үнүп келгеш, израиль шериглерже мынча деп алгырып чораан: «Чүү дээш дайылдажып үнүп келдиңер? Мен филистим кижин мен, а силер Саулдуң кулдары эвес-тир силер бе? Араңардан мээң-биле тутчур кижиден шилип алыңар, ол мээң чанымче чедип келзин.

⁹Бир эвес ол мээң-биле месилдешкеш, мени өлүрүп каар болза, бис силерниң кулдарыңар болур бис. Бир эвес мен тиилээш, ону өлүрүп каар болзумза, силер бистиң кулдарывыс болуп, биске бараан болур силер».

¹⁰Оон ыңай ол: «Бөгүн мен Израильдиң шерииниң адын баксырадып каар мен. Бир кижиден үндүрүңер, ооң-биле тутчуп көрейин» – дээн.

- 11** Филистим кижиниң ол чугаазын Саул болгаш бүгү израильчилер дыңнааш, шупту коргуп, аажок девидей бергеннер.
- 12** Давид дээрге Иуданың черинде Вифлеем чурттуг Иессей деп аттыг эфрат кижиниң сес оглунуң бирээзи турган. Иессей Саулдуң чагыргазының үезинде кырып калган турган.
- 13** Иессейниң үш улуг оглу Саул-биле кады дайынче чорупкан. Дайынче чорупкан үш оглунуң аттары бо-дур: улуу – Элиав, ийи дугаары – Авинадав, үшкүзү – Шамма.
- 14** Давид эң-не хеймери турган. Үш улуг акызы Саул-биле дайын чоруптарга,
- 15** Давид Саулдан чоруткаш, ачазының шээр малын кадарар дээш, Вифлеемче чанып келген чүве-дир.
- 16** Филистим Голиаф дөртен хүн иштинде эртен, кежээ бодун көөргедип келген.
- 17** Иессей бир катап оглу Давидке: «Бир эфа хооруп каан үрезиннерден база он хлебтен ап алгаш, турлагда акыларыңга дүрген аппарып бер.
- 18** А бо он быштакты муң шериг баштыңчызынга бергеш, акыларыңның амыр-кадыын айтыргаш, ону бадыткаар демдектен эккел.
- 19** Олар Саул болгаш бүгү израильчилер-биле Эла шынаазыңга филистимнер-биле тулчур-дур» – дээн.
- 20** Давид эртен эрте тургаш, таңныылга хойларын хүлээдип кааш, чүьгүн алгаш, ачазының дужааганын ёзугаар чорупкан. Ол израиль турлагга чедип келгенде, шериглер чыскаалыпкан, алгы-кышкылыг тулчуушкунче үнеринге белеткенип турган.
- 21** Израильчилер болгаш филистимнер бот-боттарыңга удурланыштыр чыскаалып алганнар.
- 22** Давид тудуп чораан чүьгүн таңныылга арттырып кааш, чыскаалганнарга чеде бергеш, акыларының амыр-кадыын айтырган.

²³ Давид акылары-биле чугаалажып турда, Геф чурттуг Голиаф деп аттыг филистим күчүтен бодунуң демги-ле сөстөрүн катап чугаалаан. Давид ону дыңнап каан.

²⁴ Израильчилер ол кижини көрүп кааш, шупту аажок коргуп, оон дезип халчып турганнар.

²⁵ Олар мынча дижип турганнар: «Дуу ол үнүп келген кижини көрүп тур силер бе? Ол Израильди кочулаар дээш үнүп келген кижидир. Ол кижини өлүрүп каар кижитурар болза, ону хаан хөй өнчүлүг аажок бай кылып каар ийик, аңаа уруун кадай кылдыр бергеш, ооң ада төрелин Израильге албан-хүлээлгезинден хостуг кылып каар ийик».

²⁶ Давид чанында турган улустан: «Бо филистим кижини өлүрүп кааш, Израильдин адын камгалап каар кижини канчаарыл? Дириг Бурганның аг-шериин базынчактаар хире кыртыжадып демдектетпээн филистим чүү апарганыл бо?» – деп айтырган.

²⁷ Чон аңаа ол кижини өлүрүп каар болза, кандыг болурунун дугайында демги-ле сөстөрүн катап чугаалаан.

²⁸ Давидтин улуг акызы Элиав ооң чон-биле чугаазын дыңнап кааш, дуңмазынга хорадап чугаалаан: «Бээр чүге чедип келген сен, каш хоюңну ховуда кымда арттырып кааның ол? Сээң бодуну өрү көрдүнериңни болгаш чүрээң хейлиин билир мен. Сен тулчуушкун көөр дээш келген-дир сен».

²⁹ Давид акызынга: «Чүнү канчапкан кижидир мен? Мээң чугаалаан сөстөрүм дээш ажынып тур сен бе?» – дээн.

³⁰ Давид акызындан хая көрнү бергеш, өске кижиге демги-ле сөстөрүн катаптаарга, чон база шак-ла ынчаар харыылаан.

³¹ Давидтин чугаалаан сөстөрүн дыңнаан улус Саулга дамчыдыптарга, ол ону кыйгырышкан.

³²Давид Саулга: «Ол филистим кижиге дээш кымның-даа хөңнү баксыравазын. Силерниң чалчаңар мен ооң-биле барып тутчуп көрейн» – дээн.

³³Саул Давидке: «Ол филистимге удур сен туржуп шыдавас сен, чүге дээрге сен ам-даа чаш оол-дур сен, а ол кижиге аныяк назынындан тура дайынчы кижиге-дир» – дээн.

³⁴Ынчан Давид Саулга мынча деп харыылаан: «Силерниң чалчаңар мен ачамның хоюн кадарып чорумда, одардан арзылаң азы адыг хой аптар таварылгалар турган.

³⁵Ындыг таварылгада мен араатанның соондан сүрүп маңнапкаш, олче халдай бергеш, ооң аспаандан хоюмну былаап ап турган мен. А бир эвес ол менче халып кээр болза, ооң селбегер дүгүнден туткаш, ойтур октааш, өлүрүп каар турган мен.

³⁶Силерниң чалчаңар мен арзылаңны-даа, адыгны-даа өлүрүп чораан мен. Ол кыртыжадып демдектетпээн филистим-биле база ынчаар аажылаар мен, чүге дээрге ол дириг Бурганның аг-шериин базынчактап турар-дыр».

³⁷Оон ыңай Давид: «Мени арзылаң болгаш адыгның аспаандан адырып ап чораан Дээрги-Чаяакчы ол филистимниң холундан база адырып аарла ыйнаан» – дээн. Саул Давидке: «Бар че, Дээрги-Чаяакчы сээң-биле кады-ла болзунам» – дээш,

³⁸аңаа бодунуң хөйлеңин, бажынга хүлер куяк бөргүн база куяк хевин кедирип каан.

³⁹Давид Саулдуң хевин кеткеш, хылыжын астып алгаш, кылаштап эгелээн, ынчалза-даа ындыг ок-чепсекке, хепке ол чаңчыкпаан турган. Оон Давид Саулга: «Ындыг хептиг кылаштап шыдавас, чаңчыкпаан-дыр мен» – дээш, ол бүгүнү уштуп каапкан.

⁴⁰Давид даянгыгын холунга тудуп алгаш, дамырак сугдан беш хоюг даш шилип алгаш, оларны ап чорааны кадарчылаарда тудар хавынга

суп алган. Давид филистим кижиге удур холунда хаптыг, даш октаар хөм баглыг үнүпкен.

⁴¹Филистим база удур үнүпкен. Ол Давидче чоокшулап кел-ле чыткан, а ооң мурнунда дозуг-камгалал тудукчузу чоруп орган.

⁴²Филистим Давидче кыжырыг-биле көргөн, чүге дээрге ол аныяк, аянныг болгаш чараш болган.

⁴³Филистим кижиге Давидке: «Менче чүге даянгыш тудуп алган кел чыдыр сен? Ыт-тыр мен бе мен?» – дээш, Давидти бодунуң бурганнарының аттары-биле каргаан.

⁴⁴Оон филистим кижиге Давидке: «Менче чоокшулап келем, сээң мөчү-сөөгүңнү мен дээрниң куштарынга база ховунуң аңнарынга каап берейн» – дээн.

⁴⁵А Давид филистимге: «Сен меңээ удур хылыштыг, чыдалыг, дозуг-камгалалдыг кел чор сен, а мен сеңээ удур сээң кыжырып турганың израиль шеригниң Бурганы, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының ады-биле бар чор мен.

⁴⁶Бөгүн Дээрги-Чаяакчы сени мээң холумга хүлээдип бээр. Мен сени өлүргөш, бажыңны ооруп каар мен. Оон филистим шериглерниң мөчү-сөөгүн дээрниң куштарынга база черниң аңнарынга каап бээр мен. Ынчан бүдүн делегей Израильде Бурган бар дээрзин билип алыр.

⁴⁷Мында чыгып келген бүгү кижилер Дээрги-Чаяакчының тиилеп аарынга хылыш болгаш чыда-даа херек чок деп билип алзын. Ол Бодула тиилеп аар, ынчангаш Ол силерни бистиң холдарывыска хүлээдип бээр» – деп харыылаан.

⁴⁸Кажан филистим туруп келгеш, Давидче чоокшулап олурда, Давид филистимге уткуштур чыскаалган шериглерниң талазынче дүрген маңнапкан.

⁴⁹Давид хавынче холун суккаш, оон даш ап алгаш, филистимче хөм баг-биле октаптарга, дажы ооң хаваанче кадалы бээрге, ол кижичерже доңгая барып дүшкен.

⁵⁰Ынчалдыр Давид филистимни даш октаар хөм баг болгаш даш-биле тиилеп алган. Ол холунга хылыш безин тутпайн, тиилээш, филистимни өлүрүп каан.

⁵¹Давид филистим кижиге халып чеде берип, филистим кижиниң кырынче үне халааш, ооң хылыжын хынындан ужулгаш, бажын одура шаап, өлүрүп каан. Филистимнер маадырының өлүп калганын көргөш, дезипкеннер.

⁵²Израиль болгаш Иудеяның улузу тура халчып келгеш, филистимнерни алгы-кышкы-биле Гефтиң ужунга база Экроннуң хаалгазының аксынга чедир сүргеннер. Аштырган филистимнер Шаарим оруунда Гефке база Экронга чедир кырылганнар.

⁵³Израильчилер филистимнерни сүрүп-сүрүп, ээп келгеш, оларның турлаан үптөп каапканнар.

⁵⁴Давид филистим кижиниң бажын Иерусалимче аппаратан, а ооң ок-чепсээн чадырынга салып алган.

⁵⁵Филистимге удур үнүп келген Давидти көргөш, Саул шериг даргазы Авенирден: «Авенир, бо оол кымның оглул?» – деп айтырган. Авенир: «Хааным узун назылазын, билбес мен» – деп харыылаан.

⁵⁶Хаан: «Бо оол кымның оглул деп барып айтырзыңза» – дээн.

⁵⁷Давид филистим кижини тиилеп кааш чоруп олурда, Авенир ону эдертип алгаш, Саулга эккелген. Ол филистимниң бажын тудуп алган чораан.

⁵⁸Саул оон: «Кымның оглу сен, оол?» – деп айтырган. Давид: «Силерниң чалчаңар Вифлеем чурттуг Иессейниң оглу мен» – деп харыылаан.

1 Хааннар 18

Ионафан биле Давидтиң найыралы

¹Давид Саул-биле чугаалажып доозупканда, Саулдуң оглу Ионафан Давидтиң сагыш-сеткилин бодунуу дег билип, аңаа ынак апарган.

²Ол хүн Саул Давидти бодунче ап алгаш, ачазының бажыңынче чандырбаан.

³А Ионафан Давид-биле эп-найыралдың дугуржулгазын кылып алган, чүге дээрге ол ооң сеткил-сагыжын бодунуу дег билип, аңаа ынак апарган.

⁴Ионафан бодунуң кедип чорааны даштыкы хевин ужулгаш, Давидке берипкен. Бодунуң хөйлеңин, хылыжын, чазын, курун база аңаа берипкен.

⁵Саул Давидти кайнаар-даа чорудуптарга, ол чүнү-даа угаан-сарыылдыг кылып турган. Ынчангаш Саул ону шериг улустуң даргазы кылып каан. Бүгү чонга болгаш Саулдуң дүжүметтеринге ол тааржыр болган.

Саулдуң Давидке адааргай бергени

⁶Давид филистим кижини тиилеп каанының соонда шериглер чанып олурда, Израильдиң бүгү хоорайларының херээженнери Саул хаанга уткуштур ыр-шоорлуг, хөглүг самнап, хөгжүм херекселдери-биле ойнап үнүп кээп турганнар.

⁷Ойнап-хөглээн херээженнер мынча деп ырлажып турганнар: «Саул муң-муң кижини, Давид түмен-түмен кижини тиилеп каан-дыр!»

⁸Саулга ындыг чугаа дыңнаары анчыг болган, ынчангаш ол аажок хорадааш: «Давидке түмен-түмен, а меңээ чүгле муң-муң кижилер онаап турар-дыр. Аңаа ам чүгле хааннаары четпейн турар-дыр» – дээн.

⁹Ол хүнден эгелээш, Саул Давидче каразып көөр апарган.

¹⁰Даартазында Саулду Бурганның чорутканы каржы сүнезин бүргеп алырга, ол бодунуң бажыңыга өттүр билип медеглеп чоруп турган. Ол

өйде Давид, ооң мурнунда хүннерде дег, хылдыг хөгжүмге ойнап орган. Ынчан Саулдуң холунга чыда туттунуп келген чүве-дир.

11Саул чыданы: «Давидти ханага чыпшыр кадаптайн адырам» деп бодааш, октапкан. Ынчалза-даа Давид ону ийи катап былдапкан.

12Саул Давидтен коргар апарган. Чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы Давид-биле кады болган, а Саулдан Ол ойталап каапкан.

13Ынчангаш Саул Давидти бодунуң чанындан ыраткаш, ону муң шериг баштыңчызы кылып каан. Давид шериглерниң дайынчы херектерин удуртуп турган.

14Давид чүнү-даа кылганда, чедимчелиг болуп келген. Дээрги-Чаяакчы ооң-биле кады болган.

15Саул ооң чедимчезин көргөш, оон дыка коргуп турган.

16А бүгү Израиль болгаш Иудея аңаа ынак апарган, чүге дээрге ол чоннуң дайынчы херектерин удуртуп турган.

Саулдуң уруун Давидтиң кадай кылдыр алганы

17Саул Давидке мынча дээн: «Бо мээң улуг уруум Мерова-дыр. Ону мен сеңээ кадай кылдыр бээр мен. Сен чүгле эрес-дидим болуп, Дээрги-Чаяакчының дайыннарын чорудуп көр». Шынында Саул: «Давидтиң амы-тынын мээң холум эвес, филистимнерниң холу үскей аан» деп бодап алган.

18Ынчалза-даа Давид Саулга: «Хаанның күдээзи болур хире кым-дыр мен мен? Мээң төрөл бөлүүм-даа, адамның ук-төөгүзү-даа Израильде билдингир деп бе?» – дээн.

19Давидке Саулдуң уруу Мерованы кадай кылдыр бээр дээрге, ону Мехола чурттуг Адриэлге шагда-ла кадай кылдыр берипкен болган.

20Ынчалза-даа Саулдуң өске уруу Мелхола Давидке ынакшый берген чүве-дир. Ол дугайын Саул дыңнап кааш, аңаа аажок таарзынган.

²¹Саул: «Мелхоланы Давидке кадай кылдыр бээримге, ол аңаа дузак апаар. Ынчан ол филистимнерниң холунче кире бээр» деп бодап алган. Ол Давидке: «Сен мээң-биле ам өске уруумну дамчыштыр төрелдежир сен» – дээн.

²²Саул бодунуң дүжүметтеринге: «Давидке: „Хаан сенче ээ көрнүп турар-дыр. Ооң дүжүметтери шупту сеңээ ынак-тыр. Хаан-биле төрелдежип көр“ – деп бүдүү чугаалаңар» – деп дужааган.

²³Саулдуң дүжүметтери ол сөстөрниң шуптузун Давидтиң кулаанга чедирерге, Давид оларга: «Хаанның күдээзи болуру белең херек деп бодаар силер бе? Мен дээрге яды болгаш көскү эвес кижидир мен» – дээн.

²⁴Дүжүметтер Саулга Давидтиң сөстөрүн дамчыдып чугаалааннар.

²⁵Саул: «Ынчаарга Давидке: „Хаан сенден уруу дээш суй белек негевес. Сен чүгле хаанның өжээнин негеп, чүс филистим кижини өлүргөш, бадыткалы кылдыр олардан үзе кезип алган кештерни эккеп көргүзөр ужурлуг сен“ – деп чугаалаңар» – дээн. Саул ынчалдыр Давидти филистимнерниң холу-биле чок кылып каар деп бодаан.

²⁶Дүжүметтер хаанның сөстөрүн Давидке чугаалаарга, Давид хаанның күдээзи болурунга таарзына берген.

²⁷Айтып каан хүннери төнмээнде-ле, Давид бодунуң шериглери-биле чоруткаш, 200 филистимни өлүргөш, олардан үзе кескен кештерни шуптузун хаанга, ооң күдээзи болур дээш, эккелген. Саул уруу Мелхоланы Давидке кадай кылдыр берипкен.

²⁸Саул Дээрги-Чаяакчы Давид-биле кады деп чүвени билген, көргөн. Оон аңгыда уруу Мелхола Давидке ынак дээрзин билген.

²⁹Саул Давидтен оон-даа артык коргар апарган болгаш ооң бүгү назынында дайзыны болу берген.

³⁰Кажан филистимнерниң баштыңчылары дайын чорудуп үнүп кээрге, эгезинден эгелээш, Давид Саулдуң өске дүжүметтеринден чедимчелиг болуп келген. Ынчангаш ооң ады аажок алдаржый берген.

1 Хааннар 19

Саулдуң Давидти истеп-сүрүп эгелээни

¹Саул бодунуң оглу Ионафанга болгаш дүжүметтеринге Давидти өлүрүп кааптарының дугайында чугаалап турган. Ынчалза-даа Давид Саулдуң оглу Ионафанның сеткилинге кирип турган.

²Ионафан Давидке: «Мээң ачам Саул сени өлүрер арга дилеп турар-дыр. Даарта оваарымчалыг бол, кандыг-бир черже чашты бер.

³А мен ачам-биле ховуже үне бергеш, ооң чанынга турар мен. Сээң чаштына берген чериңниң чоогунга ачам-биле сээң дугайында чугаалашкаш, ооң чүү дээнин сеңээ чугаалап бээр мен» – дээн.

⁴Ионафан ачазынга Давидтиң дугайында эки чүүлдерни чугаалаан. Ол ачазынга: «Хаан бодунуң чалказы Давидке удур бачыт кылбас-лайынаан, чүге дээрге ол силерге удур кандыг-даа багай чүве кылбаандыр. Ооң кылып турар херектери шупту силерге ажыктыг-дыр.

⁵Филистим күчүтенни өлүрер деп тура, ол бодунуң амы-гынын артынга каапкан-дыр. Ынчан Дээрги-Чаяакчы бүгү Израильге улуг тиилелге берди. Силер ол бүгүнү көргеш, өөрүп-амырап турдуңар. Ам чүү дээш буруу чок кижиге удур бачыт кылып, чылдагаан чок черге Давидти өлүрер деп турарыңар ол?» – дээн.

⁶Ионафанның сөзүн дыңнааш, Саул: «Дириг Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглап тур мен: Давид өлбес» – деп сөзүн берген.

⁷Ионафан Давидти кыйгыргаш, ол болган чугааны дамчыткаш, ону Саулга эккелген. Саул Давид-биле ооң мурнунда дег ээлдек чугаалашкан.

Мелхоланың Давидти камгалап кааны

⁸База катап дайын эгелээн. Давид филистимнерге удур тура халааш, оларны чылча шаап каапкан. Филистимнер оон дезип чорупканнар.

⁹Бурганның чорутканы каржы сүнезин Саулду эргип келгенде, ол бажыңыга олурган. Ол холунга чыда тудуп олурган, а Давид ол өйде хылдыг хөгжүмге ойнап олурган чүве-дир.

¹⁰Саул Давидти ханага чыпшыр кадаптар бодаан, ынчалза-даа демгизи былдаптарга, чыда ханаже кадалы берген. А Давид ол дүне дезипкеш, чаштына берген.

¹¹Саул айбычыларын Давидтиң бажыңынче чорудупкаш, ону кедеп тургаш, эртен өлүрүп кааптарын дужааган. Ынчан Давидтиң кадайы Мелхола: «Сен бо дүне амы-тының камгалап, чашты бербес болзуңза, эртен өлүртүп аар сен» – дээн.

¹²Мелхола Давидти соңгадан үндүрүптөргө, ол амы-тынын камгалап дезе берген.

¹³Мелхола дүрзү-бурганны алгаш, орунунга чыттыргаш, ооң бажыңга өшкү кежи салгаш, хеп-биле шуглап каан.

¹⁴Саул Давидти эккелзин дээш айбычыларын чорудуптарга, Мелхола: «Ол аарып турар» – дээн.

¹⁵Саул айбычыларын Давидти дилеп тывары-биле катап чорудупкаш: «Ону өлүрер кылдыр орун-дөжээ-биле кады эккелиңер» – дээн.

¹⁶Саулдуң айбычылары чедип келгеш көөргө, орунда дүрзү-бурган, а ооң бажында өшкү кежи чыткан.

¹⁷Саул Мелхоладан: «Чүге мээң дайзынымны дестирип чорудупкаш, мени мегелээниң ол?» – деп айтырган. А Мелхола ачазыңга: «Ол меңээ: „Мени салбас болзуңза, сени өлүрүп кааптар мен“ – диди» – дээн.

Давидтиң Самуилче дезипкени

¹⁸Давид ынчалдыр дезип камгалангаш, Рамада Самуилге чедип келгеш, Саулдуң ону канчанганын шуптузун чугаалап берген. Оон Самуил-биле чорупкаш, Наватка доктааган.

¹⁹«Давид Раманың Наватта барган» деп Саулга дыңнадыпканнар.

²⁰Саул айбычыларын Давидти эккээр кылдыр чорудупкан. Кажан олар өттүр билип медеглеп чыылган Бурганның медээчилерин болгаш оларны башкарып турган Самуилди көрүп каарга, Бурганның Сүлдези Саулдуң айбычыларын бүргей бээрге, олар өттүр билип медеглеп эгелээннер.

²¹Ол дугайын Саулга дыңнадыптарга, ол өске айбычыларын чорудуптарга, олары база өттүр билип медеглеп эгелээннер. Үш дугаарында айбычыларын чорудуптарга, олар база өттүр билип медеглеп турганнар.

²²Саул Рамаже боду чорупкан. Сефте улуг кудук чанынга чеде бергеш: «Самуил биле Давид кайдал?» – деп айтырарга, аңаа: «Раманың Наватта» – деп харыылааннар.

²³Саул Рамада Наватче чорупкан. Бурганның Сүлдези ону бүргей бээрге, ол чоруп ора, Рамада Наватка келгижеге чедир өттүр билип медеглеп турган.

²⁴Ол база идик-хевин уштуп каапкаш, Самуилдин мурнунга чүвени өттүр көрүп медеглеп турган. Ол хүнзедир база ол дүннү өттүр чанаш чыткан. («Таанда Саул база Бурганның медээчилериниң аразында бе?») дижир чугаа ол болуушкундан тывылган.)

1 Хааннар 20

Ионафанның Давидке дузалааны

¹Давид Раманың Наваттан дезипкеш, Ионафанга чедип келгеш: «Сээң ачаңның мурнунга бачыттыг чүнү кылыпкан кижин мен? Чүнү

канчапкан, чүнү үүлгедипкен мен? Чүү дээш ачаң мени өлүрер деп турар кижил?» – деп чугаалаан.

²Ионафан аңаа: «Чок, сен өлбес сен. Ачам меңээ чугаалавайн, кандыгдаа херек кылбас ужурлуг. Ачам менден ону чүү дээш чажырап деп? Ол ынчанмас» – дээн.

³Давид: «Сээң ээ көрүүшкүнүнү чедип алганымны ачаң эки билир, ынчангаш ол иштинде: „Ол дугайын Ионафан билбезин, оон башка хомудай бээр“ деп бодап алган боор. Дириг Дээрги-Чаяакчының-даа, сээң-даа адыңар-биле даңгыраглап тур мен: мээң өлүмүм мыяда-дыр» – деп чугаалаан.

⁴Ионафан Давидке: «Сен чүнү күзей-дир сен, ону сен дээш кылыр мен» – дээн.

⁵Давид Ионафандан: «Даарта ай чаазы-дыр. Мен хаан-биле кады чемненир ужурлуг мен. Сен мени салывыт, мен ховуга үш хондур, кежээге чедир чашты берейн.

⁶Бир эвес ачаң мени айтырза, сен: „Давид менден чөпшээредип алгаш, бодунуң хоорайы Вифлеемче чорупту. Чүге дээрге аңаа ооң төрөл бөлүүнүң бо чылгы өргүл салыр хүннери болур дээр-дир“ – деп чугаала.

⁷Бир эвес ол: „Ындыг-дыр“ – дээр болза, сээң чалчаң меңээ эки болур. А бир эвес ол ажынып эгелээр болза, каржы херекти ол шиитпирлээр дээрзин билип ал.

⁸Сен бодунуң чалчаңга энерелден көргүс, чүге дээрге сен чалчаң-биле Дээрги-Чаяакчының мурнунга дугуржулга кылган болгай сен. Бир эвес мен кандыг-бир буруу кылган болзумза, мени сен бодуң өлүрүп каавыт. Ачаңга мени чедирген херээң чүү боор?»

⁹Ионафан Давидке: «Ындыг чүве канчап-даа болбас! Бир эвес ачам сеңээ удур кандыг-бир каржы үүлгедиг бодап алганын билип алзымза, ол дугайында сеңээ канчап дамчытпас кижини мен» – дээн.

¹⁰Давид: «Бир эвес ачаң сеңээ каржы харыы бээр болза, ону меңээ кым дамчыдарыл?» – деп Ионафандан айтырган.

¹¹Ионафан: «Ховуже үнээлем» – деп Давидке чугаалаарга, олар иелээн ховуже чорупканнар.

¹²Ионафан Давидке мынча дээн: «Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглап тур мен: соңгузу хүн бо-ла үеде ачамның байдалын көөр мен. Бир эвес ооң сеңээ хамаарылгазы эки болза, мен сенче дыңнадыкчы чорудупкаш, ол дугайын чугаалаар мен.

¹³Бир эвес мээң ачам сеңээ хамаарыштыр багай чүве кылыр деп бодап алган болза, дыңнадыпкаш, сени салып чорудуптар мен. Ынчан сен тайбың чоруптар сен. Бир эвес ындыг эвес болза, Дээрги-Чаяакчы мени канчаар-даа кезеткей аан! Дээрги-Чаяакчы мээң ачам-биле кады чорааны дег, сээң-биле кады болзун.

¹⁴А сен база, мен дириг-ле артсымза, Дээрги-Чаяакчының энерелин меңээ көргүзүп көр.

¹⁵А бир эвес мен өлүп калзымза, мээң салгалымга энерелиң көргүзеринден ойталавайн көр. Дээрги-Чаяакчы Давидтиң дайзыннарын шуптузун чер кырынга узуткап кааптар үеде безин оон ойталавайн көр».

¹⁶Ионафан ынчалдыр Давид болгаш ооң салгалы-биле керээ чарып алгаш: «Дээрги-Чаяакчы Давидтиң дайзыннарындан өжээнин негеп аар болзун!» – дээн.

¹⁷Ионафан Давидке база катап ынакшылын бадыткап даңгыраглаан, чүге дээрге ол аңаа боду бодунга дег ынак турган.

¹⁸Оон Ионафан Давидке мынча дээн: «Даарта ай чаазы-дыр. Сени албан айтырарлар, чүге дээрге сээң олудуң куруг болур.

¹⁹Сен соңгузу хүн бадып келгеш, мооң мурнунда чаштып турганың черже дүрген чедип келгеш, Азел деп даштың чанынга олуруп аар сен.

20 А мен ол даштың чанынче кара аткан кижиге бооп, үш согундан адыптар мен.

21 Оон мен: „Барып согуннарны тып эккел“ – дээш, чалчамны чорудуптар мен. Бир эвес мен ол оолга: „Согуннар сээң артыңда чыдыр, ап ал“ – дээр болзумза, сен меңээ чедип кээр сен. Шупту чүве тайбың болганы ол, дириг Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглап тур мен: сеңээ багай чүве болбас.

22 А бир эвес мен ол оолга: „Согуннар сээң мурнуңда-дыр“ – дээр болзумза, ынчан сен чорувут. Сени Дээрги-Чаяакчы дестирип турары ол-дур.

23 А сээң биле мээң аравыста чугаавыстың кезээ мөңгеде херечизи Дээрги-Чаяакчы болур».

Саулдуң Ионафанга ажына бергени

24 Давид ховуже чаштып чоруй барган. Ай чаазы үнүп келгенде, хаан чемненир дээш олуруп алган.

25 Хаан бодунуң доктаамал саадаар олудунга, хана чанынга олуруп алган. Ионафан туруп алган, а Авенир Саулдуң чанынга олурган. Давидтиң олуду куруг артып калган.

26 Ол хүн Саул чүнү-даа ыттаван, «Давид бужартай бергеш, арыг эвезинден адырлып албааны ол-дур» деп бодаан.

27 Ай чаазының ийиги хүнү үнүп келген, а Давидтиң олуду ээн артып калган. Ынчан Саул оглу Ионафандан: «Чүге Иессейниң оглу дүүн-даа, бөгүн-даа чемненип келбеди?» – деп айтырган.

28 Ионафан Саулга: «Давид менден Вифлеем баарын чөпшээредип алды.

29 Ол меңээ: „Бистиң хоорайда төрөл бөлүүвүстүң өргүл кылыр хүнү болур. Мени салып көрөм. Акым меңээ чедип кээрин чагаан. Сен менче ээ көрнүр болзуңза, барып акыларымга ужурашкаш кэейн“ – диди. Ынчангаш Давид маңаа чемненип келбээни ол-дур» – деп харыылаан.

30 Ынчан Саул Ионафанга аажок хорадай бергеш, мынча дээн: «Өөдежок болгаш чагырга чок эшпиниң оглу! Бодуңну болгаш аваңны бак атка киирип, Иессейниң оглунуң талазында турарыңны мени билбес деп бодадың бе?

31 Иессейниң оглу чер кырынга дириг чоруур болза, сен хаан чагыргазын ап шыдавас сен. Ам бо дораан ону тыпкаш, меңээ эккеп бер. Ол өлүр ужурлуг!»

32 Ионафан ачазы Саулга: «Ону чүү дээш өлүрер чүвөл? Ол чүнү канчапканыл?» – дээн.

33 Ынчан Саул шанчып каар дээш оглунче чыда октапкан. Ионафан ол өйде ачазы Давидти ыяап-ла өлүрер дээн-дир деп билип каан.

34 Ионафан аажок хорадааш, столдан туруп чоруй баргаш, ай чаазының ийиги хүнүнде чемненмээн, чүге дээрге ол Давид дээш база ачазының ону куду көргени дээш качыгдап турган.

Давидтиң Ионафан-биле чарлып байырлашканы

35 Даартазында эртен Давидке айтып каан үезинде, Ионафан бичии оолду эдертип алгаш, ховуже чорупкан.

36 Бичии оолга ол: «Халы, мээң адыпкан согуннарымны диле» – дээн. Оол маңнап чорупкан, а ол согуннарын оолдуң мурнунче адып турган.

37 Бичии оол Ионафанның адыпкан согуннарын дилеп халып турган. А Ионафан оолга: «Көр даан, согун сээң мурнуңда чыдыр» – деп алгырган.

38 Ооң соонда Ионафан оолче база алгырган: «Дүрген маңна, доктаава!» Бичии оол дээргизиниң согуннарын чыып алгаш чедип келген.

39 Бичии оол чүнү-даа билбээн. Хамык херектиң ужурун чүгле Ионафан биле Давид билер турганнар.

40 Ионафан оолга ап чорааны ча, согунун берипкеш: «Хоорайже аппарат» – дээн.

⁴¹Оол чоруптарга, Давид даштың мурнуу талазындан чедип келгеш, үш катап черге чедир мөгейген. Олар куспактанчып, чыттажып, ыглап-сыктап турганнар. Давид Ионафандан артык ыглаан.

⁴²Ионафан Давидке: «Амыр-тайбың чорувут че. Дээрги-Чаяакчының адын адап: „Дээрги-Чаяакчы бистиң аравыста – сээң болгаш мээң үре-салгалывыстың аразында херечи болур“ дээнивис кезээ мөңгеде күштүт болзун».

⁴³Давид чорупкан, а Ионафан хоорайже ээп чанып келген чүве-дир.

1 Хааннар 21

Бурганның бараалгакчызының Давидке дузалааны

¹Оон чоруткаш, Давид Нов хоорайда Бурганның бараалгакчызы Ахимелехке чедип келген. Ахимелех Давидти дүвүрел-биле уткуп алгаш: «Чүге чааскаан сен? Чүге сээң-биле кым-даа келбеди?» – деп айтырган.

²Давид Бурганның бараалгакчызы Ахимелехке: «Хаан меңээ даалга бергеш: „Сени чүү дээш чорутканымны, кандыг даалга бергенимни кым-даа билбес болзун“ дээн, ынчангаш улузумну бир черде арттырып кагдым.

³Силерде кандыг чем барыл? Беш хлебтен берип көрүңерем азы оон аңгы кандыг-даа чемден болза» – дээн.

⁴Бурганның бараалгакчызы Давидке: «Менде анаа хлеб чок, чүгле ыдыктап каан хлеб бар. Бир эвес сээң улузуң херээженнер-биле холбашпаан болза, чиирлер-ле ыйнаан» – дээн.

⁵Давид Бурганның бараалгакчызынга: «Дүүн-даа, бурунгу хүн-даа бистиң-биле херээженнер турбаан. Мээң үнүпкеним хүнден бээр оолдарның савалары арыг. Бир эвес орук арыг эвес-даа болза, саваларда хлебтер арыг артып каар» – деп харыылаан.

⁶Бурганның бараалгакчызы аңаа Дээрги-Чаяакчының мурнундан ап каапкан ыдыктыг хлебтерни берген, чүге дээрге ында өргүл хлевинден

өске хлеб чок турган. Эрги хлебтерниң орнунга ыдыктыг черге чаа быжырган хлебтерни салыр турган.

⁷(Ол хүн аңаа Дээрги-Чаяакчының мурнунга Саулдуң дүжүметтериниң бирээзи, кадарчыларының даргазы эдом аймак-сөөктүг Доик деп кижини саадай берген турган чүве-дир.)

⁸Давид Ахимелехтен: «Силерде чыда азы хылыш бар бе? Мен бодум хылыш-даа, өске кандыг-даа чепсек ап албаан-дыр мен, чүге дээрге хаанның даалгазы кончуг далаштыг болган» – деп айтырган.

⁹Бурганның бараалгакчызы: «Эла шынаазыңга сээң тиилеп кааның филистим Голиафтың хылыжын хепте ораап каан чыдыр-ла, дуу эфод артында. Оон өске мында кандыг-даа чепсек чок» – дээн. Давид: «О, оон артык хылыш кайын тыптыр! Ону меңээ берип көрүңерем» – дээрге, ону ап берген.

Давидтиң филистим черге чаштынганы

¹⁰Давид барып, Саулдан ол-ла хүн дезип чоруткаш, Геф хоорайның хааны Анхуска чедип келген.

¹¹Дүжүметтери Анхуска: «Бо дээрге дуу чурттуң хааны Давид эвес-тир бе? „Саул муң-муң, Давид түмен-түмен кижини тиилеп каан“ деп ооң дугайында ырлажып, самнап турган эвес ийик бе?» – деп чугаалааннар.

¹²Ол сөстөр Давидтиң сагыш-сеткилин хөлзедипкен, Гефтиң хааны Анхустан ол дыка коргуп турган.

¹³Ынчангаш кажан ону тудуп аарга, ол улустуң мурнунга арыншырайын өскертип алгаш, солуу кижини өттүнүп, хоорайның хаалгазыңга чүве чуруп, салынче чараазын бадырып шаг болган.

¹⁴Анхус бодунуң дүжүметтеринге: «Көрзүңерзе, ол солуу кижини ышкажыл. Ону чүге бээр эккелдиңер?»

¹⁵Бистиң черивисте солуу улус чок деп боадыңар бе? Мээң мурнумга ол үеннезин дээш эккелдиңер бе? Таанда-ла ол мээң бажыңымче кирери ол бе?» – дээн.

1 Хааннар 22

Давидти долгандыр улустуң каттыжып эгелээни

¹Давид оон үнгеш, Одоллам куюнче дезип чоруй барган. Акылары болгаш төрел бөлүү шуптузу ону дыңнааш, ооң турган черинге чедип келгеннер.

²Аңаа кыстырып-кыйдырган, өре-ширелиг база сеткил-сагыжында хомудалдыг бүгү кижилер чыгып кээрге, Давид оларның баштыңы болу берген, оларның саны – 400 хире кижиге турган.

³Давид оон чоруткаш, Моавтың Мицпада моав хаанга чеде бергеш, аңаа: «Бурган мени канчаар болгаарын билип алгыжемге чедир, мээң авам биле ачам силерниинге чурттап турарын чөпшээреп көрүңерем» – деп дилээн.

⁴Давид ада-иезин моав хаанга эккеп каарга, олар оглунуң быжыглалдыг черге турар үезиниң дургузунда аңаа чурттап турганнар.

⁵Оон Бурганның медээчизи Гад дээрзи Давидке: «Сен маңаа турба, Иуданың аймааның чуртунче чорувут, бар че» – дээн. Ынча дээн соонда, Давид Херет деп арыгга чедип келген.

Саулдуң Бурганның бараалгакчыларындан өжээн негээни

⁶Саул ынчан Давид бодунуң улузу-биле чедип келген деп дыңнап каапкан. Ол өйде Саул Гивада тейде тамариск ыяш адаанга чыда тудуп алгаш, саадап орган, а ооң дүжүметтери ону долганып алгаш турган.

⁷Саул долгандыр турган бодунуң дүжүметтеринге: «Мени дыңнаңар, Вениаминниң үре-салгалы, Иессейниң оглу силерге дүжүттүг, чимистиг шөлдерни бергеш, силерниң шуптуңарны муң болгаш чүс шериг баштыңчылары кылып каар деп бодап тур силер бе?

⁸Чүге шуптуңар меңээ удур сүлчээлежип алганыңар ол? Мээң оглум Иессейниң оглу-биле дугуржулга кылып турда, мээң оглум меңээ удур мээң кулумну белеткеп, ам меңээ кедег тургузуп турда, силерниң чаңгызыңар-даа ол дугайында чоп меңээ чугаалаваан силер?» – дээн.

⁹Ынчан Саулдуң дүжүметтериниң аразынга турган эдом Доик: «Новта Ахитувтуң оглу Ахимелехке Иессейниң оглунуң кээп чораанын мен көрдүм.

¹⁰Ахимелех Давид дээш Дээрги-Чаяакчыдан айтыргаш, аңаа аьш-чем бергеш, филистим Голиафтың хылыжын база берди» – дээн.

¹¹Хаан Ахитувтуң оглу, Новта Бурганның бараалгакчызы Ахимелехти база ооң бүгү төрел бөлүүн, Бурганның бараалгакчыларын эккээр кылдыр улус чорудуптарга, олар шупту хаанга чедип келгеннер.

¹²Саул: «Мени дыңна, Ахитувтуң оглу» – дээн. Оозу: «Дыңнап тур мен, дээргим» – дээн.

¹³Саул оон: «Силер чүге меңээ удур сүлчээлежип турар силер, сен Иессейниң оглу-биле кады? Чүге сен аңаа аьш-чем база хылыш бергениң ол? Чүге сен Давид дээш Дээрги-Чаяакчыдан айтыртынып турганың ол? Давид, ам кылып турары дег, меңээ удурланзын база кедег тургуссун дээш бе?» – дээн.

¹⁴Ахимелех хаанга: «Силерниң чалчаларыңар аразында Давидтен өске кым силерге эң-не бердинген чүвел? Ол силерниң күдээңер-дир, силерниң чоок дүжүмедиңер-дир, силерниң ордуңарда хүндүткелдиг кижидир.

¹⁵Давид дээш мен Бургандан баштай чүве айтырар кижидир мен бе? Чок, ол бүгүге чалчаңар мени база мээң төрелдеримни буруудатпайн көрүңер, хаан. Чүге дээрге сүлчээниң дугайында силерниң чалчаңар мен чүнү-даа шуут билбес мен» – деп харыылаан.

¹⁶Ынчан хаан: «Сени болгаш сээң төрелдериңниң шуптузун өлүрер ужурлуг, Ахимелех» – дээн.

¹⁷Хаан бодунуң чанында камгалакчыларынга: «Барыңар, Дээрги-Чаяакчының бараалгакчыларын өлүрүп кааптыңар, чүге дээрге олар Давид-биле кады-дырлар, Давидтиң менден десе бергенин билип турган хирезинде меңээ чугаалавааннар-дыр» – дээн. Ынчалза-даа

хаанның чалчалары Дээрги-Чаяакчының бараалгакчыларынче хол көдүрерин күзевээннер.

¹⁸Ынчан хаан Доикке: «Сен бар, Бурганның бараалгакчыларын өлүрүп каавыт» – дээн. Эдом Доик чоруткаш, Бурганның бараалгакчыларынче халдааш, ол хүн лён эфод кедип чораан сезен беш кижини өлүрүп каан.

¹⁹Бурганның бараалгакчыларының хоорайы Новтың чурттакчыларын кыргып-хыдып каапкан, эр-херээжен, аныяк-чаш кижилерни, бода-шээр малды, элчигеннерни кыргып-хыдып каапкан.

²⁰Ахитувтуң оглу Ахимелехтиң Авиафар деп бир оглу дириг арткаш, Давидче дезе берген.

²¹Авиафар Давидке келгеш, Саулдуң Дээрги-Чаяакчының бараалгакчыларын узуткап каапканының дугайында чугаалап берген.

²²Давид Авиафарга: «Ол хүн эдом Доикти көргеш, ол ыяап-ла Саулга хоптаныптар деп билип турдум. Сээң төрөл бөлүүңнүң узуткаттырганы дээш мен буруулуг-дур мен.

²³Мээң-биле артып кал, кортпа. Мени өлүрүксеп турар кижини сени база өлүрүксеп тур, ынчалза-даа сен мээң камгалалым адаанда болур сен» – деп чугаалаан.

1 Хааннар 23

Давидтиң Кеиланың чурттакчыларын камгалап кааны

¹Давидке: «Филистимнер Кеила хоорайже халдааш, ында тараа шаңнарын үптөп туруп берген-дир» – деп дыңнадыпканнар.

²Давид Дээрги-Чаяакчыдан: «Баргаш, ол филистимнерни базып каайн бе?» – деп айтырган. Дээрги-Чаяакчы: «Бар, филистимнерни базып каапкаш, Кеиланы камгалап каг» – дээн.

³Ынчалза-даа Давид-биле кады чораан улус аңаа: «Бис мында, Иуданың черинде безин, коргуп тур бис. Кеилаже филистим шеригге удур канчап баар улус бис?» – дээн.

⁴Ынчан Давид Дээрги-Чаяакчыдан база катап айтырарга, Ол: «Бар, Кеилаже чорувут. Мен филистимнерни сээң холунга берип каар мен» – деп харыылаан.

⁵Давид бодунуң улузу-биле Кеилаже чорупкаш, филистимнер-биле дайылдашкан. Оларны кыргып-хыдып каапкаш, мал-маганын сүрүп аппаратан. Ынчалдыр Давид кеилажыларны камгалап каан.

⁶Ахимелехтиң оглу Авиафар Кеилада Давидче дезип чоруурда, эфодту база ап алган чүве-дир.

⁷Ол өйде Саулга Давидтиң Кеилада чедип келгенин дыңнадырга, ол: «Бурган ону ам-на мээң холумга кирип бергени ол-дур. Чүге дээрге ол хааглыг болгаш дүкчүглүг хоорайда бодун кажаалап алган-дыр» – дээн.

⁸Саул бодунуң бүгү шериин Кеилаже баргаш, Давидти база ооң улузун бүзээлээринче кыйгырган.

⁹Давид Саулдуң аңаа удур багай чүве бодап алганын билип кааш, Бурганның бараалгакчызы Авиафарга: «Эфодту бээр эккел» – дээн.

¹⁰Давид мынча дээн: «Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы! Сээң чалчаң мен Саул Кеилага удур келгеш, бо хоорайны мен дээш узуткаар деп турарын дыңнап кагдым.

¹¹Кеилажылар мени ооң холунга хүлээдир бе? Сээң чалчаңның дыңнааны дег, Саул бээр кээр-дир бе? Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы! Чалчаңга меңээ чугаалап берип көрөм». Дээрги-Чаяакчы: «Кээр» – деп харыылаан.

¹²Давид: «Кеиланың чурттакчылары мени болгаш мээң улузумну Саулдуң холунга бээрлер бе?» – деп айтырган. Дээрги-Чаяакчы: «Хүлээдир-дир» – дээн.

¹³Ынчан Давид болгаш ооң улузу, 600 хире кижиге, Кеиладан баш углаан черже үнүп чорупкан. Саулга Давид Кеиладан дезип чорупкан деп дыңнадыптарга, ол ынаар чорбайн барган.

Давид Зиф ховузунда

¹⁴Давид ээн кургаг Зиф ховузунда даглыг быжыглалдыг черлерге турумчуп алган. Саул ону хүннүң-не дилеп турган, ынчалза-даа Бурган Давидти ооң холунга хүлээтпээн.

¹⁵Давид Зиф ховузунда Хореш деп черге Саул ону дилеп турарын көрүп турган.

¹⁶А Саулдуң оглу Ионафан Хореште Давидке келгеш, ону деткип, Бурганга идегээринче хей-аът кирипкен.

¹⁷Ол Давидке мынча дээн: «Кортпа, мээң ачам Саулдуң холу сеңээ четпес. Сен Израильди чагырып хааннаар сен, а мен сээң адаанда ийи дугаар кижиге боор мен. Мээң ачам Саул ону билир».

¹⁸Олар Дээрги-Чаяакчының мурнунга боттарының аразында дугуржулга кылып алганнар. Давид Хорешке артып калган, а Ионафан чана берген.

¹⁹Зифтин чурттакчылары Гивада Саулга чедип келгеш: «Давид бистиң Хореш деп черивисте, Иесимоннуң мурнуу талазында Гахила бүүрелчининде быжыглалдыг черде чаштып турар.

²⁰Ынчангаш, хаан, келгеш, күзелиңерни боттандырып болур силер. А бистиң херээвис ону хаанның холунга хүлээди бээривис болур» – дээннер.

²¹Саул оларга: «Мени кээргээниңер дээш, Дээрги-Чаяакчы силерге ачы-буян хайырлазын.

²²Баргаш, ам база катап хынаңар, ооң барган черин, ону көргөн улусту билип алыңар. Оон башка ол кончуг кажар кижиге дээрзин меңээ улус чугаалап турар-дыр.

²³Ооң чаштып турар черлерин шуптузун билип алыңар. Ыяк билип алгаш кээриңерге, мен силер-биле кады чоруптар мен. Бир эвес ол ында

болза, мен ону Иуданың чериниң хөй муң улузунуң аразындан дилээр мен».

²⁴Олар тургаш, Саулду мурнай Зифче чорупканнар. А Давид ынчан бодунуң улузу-биле Иесимоннуң мурнуу талазында Аравада ээн кургаг Маон ховузунга турганнар.

²⁵Саул бодунуң шерии-биле ону дилеп чорупканнар. Давидке ооң дугайында дыңнадыптарга, ол хаялыг черже үне бергеш, Маон ховузунга артып калган. Саул ону дыңнап кааш, Давидти сүрүп, Маон ховузунче чорупкан.

²⁶Саул дагның бир талазынга чорда, Давид бодунуң улузу-биле өске талазынга турган. Давид Саулдан дүрген дезе бээр деп чорда, Саул шерии-биле ону тудуп аар дээш, оларны оюп чоруп орган.

²⁷Ынчан Саулга медээчи кижиге келгеш: «Дүрген дедир чедип келиңер. Черивисче филистимнер халдап келди» – дээн.

²⁸Саул Давидти сүрерин ара каапкаш, филистимнер-биле тулчур дээш дедир чедип келген. Ынчангаш ол черни Села-Гаммахлекот деп адап каан чүве-дир.

1 Хааннар 24

Давидтиң Саулду амы-тынныг арттырганы

(1 Хаан. 26:1-25)

¹Давид оон чоруткаш, Эн-Гедиде быжыглалдыг черлерге турумчуп алган.

²А Саул филистимнерге удур дайындан чедип кээрге, аңаа: «Давид Эн-Гединиң ээн кургаг ховузунда турар-дыр» – деп дыңнатканнар.

³Саул бүгү Израильден зооо шилиттинген эрни эдерттип алгаш, Давидти болгаш ооң улузун дилеп, Чуңмалыг туругже чорупкан.

⁴Ол чорааш, орук кыдыында хой кажааларыңга таваржы берген. Ында куй бар боорга, Саул чиигеп аар дээш ынаар кире берген. А ол куйнуң ханы иштинге Давид болгаш ооң улузу олурган чүве-дир.

⁵Давидке ооң улузу мынча деп турганнар: «Дээрги-Чаяакчының сеңээ: „Бо-дур, сээң дайзыныңны сээң холуңга берип тур мен“ – деп чугаалап турганы хүн бо-дур. Ооң-биле чүнү канчаарыңны бодуң билир сен». Давид туруп келгеш, Саулдуң тонунуң эдээнден билдиртпейн кезип алган.

⁶Ынчалза-даа ооң соонда Саулдуң тонунуң эдээн кезип алганы Давидтиң арын-нүүрүнге эпчок апарган.

⁷Ол бодунуң улузунга: «Мээң дээргимче ынчаар хол көдүрерин Дээрги-Чаяакчы меңээ чөпшээрээр бе ынчаш. Ол болза Дээрги-Чаяакчының шилип алганы кижизи ышкажыл» – дээн.

⁸Ол сөстери-биле Давид бодунуң улузун чемелеп, Саулче халдаарын хоруп каан. Саул куйдан орукче үнүп кээрге,

⁹Давид база үнүп келгеш, ооң соондан: «Мээң дээрги хааным!» – деп кыйгырган. Саул хая көрнүп кээрге, Давид аңаа черге чедир мөгейген.

¹⁰Давид Саулга мынча деп чугаалаан: «Чүге силер улустуң: „Давид Саулга удур багай чүве кылыр деп турар“ деп чугаазыңга бүзүрөп, оларны дыңнап турар силер?»

¹¹Бөгүн куй иштинге Дээрги-Чаяакчы силерни мээң холумга кирип турганын бодуңар караңар-биле көрдүңер ышкажыл. Силерни өлүрүп каарын меңээ сүмелеп турдулар. А мен силерни кээргээш: „Мээң дээргимче хол көдүрбес мен, чүге дээрге ол Дээрги-Чаяакчының шилип алган кижизи-дир“ – дидим.

¹²Мээң адам! Мээң холумда силерниң тонуңардан кезип алганым быжындыны көрүңер. Мен ону кезип алгаш, силерни өлүрбедим. Силерге удур менде кандыг-даа каржы-бак бодал чок дээрзин көрүп, билип алыңар. Мен силерге удур бачыт кылбадым. А силер мээң амытынымга чедер дээш мени сүрүп турар-дыр силер.

¹³Силер биле мээң аравыска Дээрги-Чаяакчы шииткекчи болур ыйнаан. Мээң өжээнимни силерден Дээрги-Чаяакчы негеп аар ыйнаан, а мен силерже хол көдүрбес мен.

¹⁴Бурунгу үлегер чугаада „Бак үүлгедиглер бак улустан үнер“ дээн болгай. А мен силерже хол көдүрбес мен.

¹⁵Израильдин хааны кымга удур үнүп келген чүвөл? Кымны истеп-сүрүп турар кижилер? Өлүг ытты азы чаңгыс бытты эвес бе?

¹⁶Дээрги-Чаяакчы шииткекчи болгай аан! Силер биле мээң аравыска Дээрги-Чаяакчы херечилээр ыйнаан. Ол мээң херээмни сайгарып көргөш, силерниң холуңардан мени адырып каар».

¹⁷Давид чугаазын төндүрүптөргө, Саул: «Сээң үнүң бе бо, оглум Давид?» – дээш, ыглапкан.

¹⁸Оон ол Давидке: «Сен меңээ бодаарга, чөптүг-шынныг-дыр сен, чүгө дээрге сен меңээ экини күзеп турар-дыр сен, а мен сеңээ хамаарыштыр багай чүвө бодап турган-дыр мен.

¹⁹Бөгүн сен меңээ кээргээчел сеткилиң көргүскөш, ону бадыткадың. Дээрги-Чаяакчы мени сээң холуңга хүлээдип турда, сен мени өлүрбедиң.

²⁰Бодунуң дайзынын тудуп алгаш, кым менди-чаагай салып чорудуптар боор? Бөгүн меңээ эки чүүл кылганың дээш, Дээрги-Чаяакчы сени ачы-буян-биле шаңнаар.

²¹Ам билир мен: сен ыяп-ла хаан болур сен, Израильди сен чагырар сен.

²²Ынчангаш мээң соомда мээң үре-салгалымны төндүрбезиңни база мээң адымны төрөл бөлүүмгө артпас кылдыр узуткавазыңны меңээ Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгырагла».

²³Давид Саулга даңгыраан берген. Оон Саул чана берген, а Давид бодунуң улузу-биле кады быжыгланып турумчуп алган черинче чорупкан.

1 Хааннар 25

Самуилдиң өлгени

¹Самуил өлүп калган. Бүгү израильчилер чыгып келгеш, ол дээш качыгдап ыглашканнар. Ону Рамага, бодунуң бажыңының чанынга ажаап кааннар. А Давид ээн кургаг Фаран ховузунче дүжүп бадып келген.

Навалдың харамы база Авигеяның мерген угаанныы

²Маон хоорайга хөлчок бай-шыдалдыг бир-ле кижичурттап чораан. Ооң ээлээн чери Кармил хоорайга турган. Ол 3000 хойлуг, 1000 өшкүлүг чүве-дир. Хой-өшкүзүн ол Кармилге кээп кыргып турган.

³Ол кижиниң ады – Навал, ол Халевтиң төрөл бөлүүнге хамааржыр. А кадайының адын Авигея дээр. Ол херээжен угаанныг болгаш чараш, а ашаа каржы-дошкун болгаш чаңы багай кижичурттап чораан.

⁴Давид ээн кургаг ховуга тургаш, Навал хоюн кыргып турар деп дыңнаан.

⁵Давид он кижини чорудуп, оларга мынча дээн: «Кармилче баргаш, Навалга барып, мээң адымдан байыр чедириңер.

⁶Аңаа: „Экии! Сеңээ, сээң өг-бүлөңге, бүгү-ле улузуңга менди-чаагай болурун күзедим.

⁷Бөгүн мен сээң малың кыргып турар деп дыңнадым. Силерниң кадарчыларыңар бистиң-биле кады чорда, оларны хомудатпаан бис. Кармилге турда, оларның чүзү-даа читпээн.

⁸Чалчаларыңдан айтырып көр даан, олар сеңээ чугаалап-ла бээрлер ыйнаан. Ынчангаш бо оолдарга энерелиң көргүзөр боор сен, чүге дээрге бис сеңээ эки хүнде чедип келген бис. Бодунуң чалчаларың биске,

оглуң Давидке чүнү берип шыдаар сен, шааң-биле берип көрем“ – дээр силер».

⁹Давидтиң улузу Навалга баргаш, ол сөстөрни чугаалааш, харызын ыт чокка манап турганнар.

¹⁰Навал Давидтиң чалчаларына: «Иессейниң оглу Давид деп кым чүвөл ол? Амгы үеде боттарының дээргилеринден дезип чоруп турар кулдар-ла хөй апарган-дыр.

¹¹Мен бодумнуң хоюм кыргып турар улузумга бээр дээн хлевимни, суумну база эдимни кайыын-даа келгенин билбезим, танывазым улуска бериптер кижини мен бе?» – деп харыылаан.

¹²Давидтиң чалчалары дедир чедип келгеш, Навалдың сөстөрүн дамчытканнар.

¹³Ынчан Давид: «Хылыштарыңарны астып белеткенип алыңар!» – деп бодунуң улузунга чугаалаан. Олары ок-чепсээн астып белеткенип алганнар. Давид база бодунуң хылыжын ап алган. Давид-биле кады 400 хире кижини чорупкан, 200 кижини турлаанга артып калган.

¹⁴Навалдың кадайы Авигеяга бир чалчазы: «Давид ээн кургаг ховудан бодунуң медээчилерин дамчыштыр бистиң дээргивиске байыр сөс дамчыдыптарга, ол олар-биле каржы-хажагай чугаалашкан-дыр.

¹⁵А ол улус бисти дыка эки аажылап турду. Бисти хомудатпаан-даа, бис олар-биле кады ховуга чорувуста, чүвүс-даа читпээн болгай.

¹⁶Бис оларның чоогунга мал кадарып чорувуста, олар биске дүне-хүндүс дивейн камгалакчыларывыс болуп турдулар.

¹⁷Ынчангаш сен чүнү канчалза эки болурун боданып көр. Оон башка бистиң дээргивиске болгаш ооң аал-оранынга айыыл болуру албан апарган-дыр. А ол дүржөк кижини-дир, ооң-биле чугаалажып болбас-тыр» – деп чугаалаан.

¹⁸Авигея далаш-биле 200 хлеб, ийи улуг хөм савада арага, өзөп белеткеп каан беш хой, беш са быжырган тараа, чүс шарыг үзүм, 200 шарыг фиго чимизи алгаш, элчигеннерге чүдүрүп алган.

¹⁹Ол бодунуң чалчаларыңа: «Мени мурнай чоруп олуруңар, мен силерниң соңардан чоруур мен» – дээн. А ашаанга чүнү-даа ыыттаваан.

²⁰Кажан Авигея элчигенин мунуп алгаш, дагның этпээнден хенертен үнүп кээрге, аңаа Давид болгаш ооң улузу уткужуп келген.

²¹Ол үеде Давид мынча деп чугааланып турган: «Ээн кургаг ховуга ол кижиниң эт-хөреңгизин хей-ле кадарып турган-дыр мен. Аңаа хамааржыр чүведен чүү-даа читпээн болгай. Мээң кылган эки херээмге ол багы-биле харыылады.

²²Бир эвес мен эртен даң бажыңа чедир Навалдың аал-оранында эрлерниң шуптузун кыра шаппас болзумза, Бурган мени канчаар-даа кезеткей аан!»

²³Авигея Давидти көрүп кааш, элчигенинден дүже халааш, ооң мурнунга доңгая кээп дүшкеш, черге чедир мөгөйген.

²⁴Ооң буттарыңа кээп дүшкеш, ол чугаалаан: «Мээң дээргим, бүгү буруу меңээ онаашкай аан. Шуптузун чугаалап бээрин чөпшээреп көрүңерем, мени дыңнап көрүңерем.

²⁵Мээң дээргим, ол дүржөк кижиге, Навалче, кичээнгей салбайн көрүңерем. Ооң ады кандыгыл, боду база ындыг кижидир ол. Ооң ады Навал, ооң угаан чогу адындан-на билдингир. А мен, силерниң чалчаңар, силерниң чорудупкан чалчаларыңарны көрбейн барган-дыр мен.

²⁶Дириг Дээрги-Чаяакчының ады-биле, силерниң адыңар-биле даңгыраглап тур мен, дээргим: бөгүн Дээрги-Чаяакчы силерни хан төгүүшкүнүнче чорутпады, силерниң холуңарны өжээн негээшкининче

углавады. Силерниң дайзыннарыңар база силерге каржы сеткилдиг улус Навал ышкаш апарзын.

²⁷Мен, силерниң чалчаңар, бо белектерни силерге, дээргимге, эккелдим. Бо белектерни мен силерни эдерип турар чалчаларыңарга бээр дээш эккелдим, дээргим.

²⁸Чалчаңар мээң буруумну өршээп көрүңерем. Дээрги-Чаяакчы силерниң салгалыңарны мөңге кылып каар. Чүге дээрге мээң дээргим Дээрги-Чаяакчының дайыннарын чорудуп турар-дыр. Бүгү чуртталгаңарда силерге багай чүве черле болбас.

²⁹Бир эвес силерниң амы-тыныңарга чедер дээш, силерни истеп-сүрер кижиге тыпты берзе, дээргим силерниң амы-тыныңарны Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар карактап камгалаар, а силерниң дайзыннарыңарның кут-сүнезинин Ол Боду-ла даш дег үндүр октаптар.

³⁰Дээрги-Чаяакчы мээң дээргимге чугаалап турганы эки чүвелерин шуптузун кылып бергеш, силерни Израильдиң чагырыкчызы кылып каар.

³¹Ынчан мээң дээргим хей черге хан төгүүшкүнү кылбайн, бодуңарның өжээниңер негээринден ойталаар болзуңарза, сеткил-чүрээңер оожум болур. Дээрги-Чаяакчы мээң дээргимге ачы-буянын чедирерге, силер чалчаңар мени сактып кээп көрүңерем».

³²Давид Авигеяга: «Сени бөгүн менче уткуй чорудупкан Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчыга алдар!

³³Бөгүн мени хан төгүүшкүнүнче болгаш өжөөн негээшкининче чорутпааның дээш, сээң угааныңны база бодуңу алгап-йөрөөп тур мен.

³⁴Дээрги-Чаяакчы мени сеңээ багай чүве кылырыңдан чайлаткан-дыр. Израильдиң дириг Бурганының ады-биле даңгыраглап тур мен: бир эвес сен меңээ уткуй далашпаан болзуңза, эртен даң бажыңга чедир Навалдың аал-оранында эрлерниң шуптузун кыра шавар турган мен!» – дээн.

³⁵ Давид Авигеяның эккелген белектерин ап алгаш: «Бажыңыңче амыр-тайбың чана бер. Мен сээң сөзүңнү дыңнадым, сенче ээ көрүндүм» – дээн.

³⁶ Авигея Навалга чедип кээрге, ол бажыңында хаанныы дег улуг дой кылып турар болган. Ол хөглүг болгаш аажок эзирик болган. Авигея аңаа эртенге чедир чүнү-даа чугаалаваан.

³⁷ Эртенинде Навал элээр апарганда, кадайы аңаа шуптузун чугаалап бээрге, ооң чүрээ чайлы бер часкаш, боду даш көжээ дег апарган.

³⁸ Он хире хонук эрткенде, Дээрги-Чаяакчы Навалга кеземче онааптарга, ол өлүп калган.

³⁹ Давид Навалдың өлүп калганын дыңнап кааш: «Навалдың мени куду көргениниң өжээнин негеп алган Дээрги-Чаяакчыга алдар! Навалдың каржы сеткилинге Дээрги-Чаяакчы кеземче онаан-дыр, а Бодунуң чалказы мени багай чүве кылырындан чайлаткан-дыр» – дээн. Оон соонда Давид Авигеяже ону кадай кылдыр алыр дугайында сөс дамчыдыпкан.

⁴⁰ Давидтиң чалчалары Кармилде Авигеяга чедип келгеш: «Бисти сенче Давид чорудупту. Ол сени кадай кылдыр алыксап турар-дыр» – дээннер.

⁴¹ Авигея дораан черге чедир мөгейгеш: «Көрүңер, дээргимниң чалчаларының буттарын чуур чалча болурунга безин белен мен» – дээн.

⁴² Авигея дүрген-не белеткенип алгаш, элчигенин мунупкаш, Давидтиң медээчилерин эдерип чорупкан. Ону беш чалча кыс үдеп чораан. Ол Давидтиң кадайы болу берген.

⁴³ Давид Изреелден Ахиноаманы база кадай кылдыр ап алган. Ынчалдыр Авигея биле Ахиноама ийи Давидтиң кадайлары апарган.

⁴⁴ А Саул Давидтиң кадайы турган бодунуң уруу Мелхоланы Галлим чурттуг Лаиштиң оглу Фалтийге берипкен.

1 Хааннар 26

Давидтиң Саулду база катап амы-тынныг арттырганы

(1 Хаан. 24:1-22)

- ¹Зифчилер Гивада Саулга чедип келгеш: «Давид бистиң черде Иесимоннуң дужунда Гахила бүүрелчининде чаштып турар-дыр» – деп чугаалааннар.
- ²Саул 3000 шилиттинген израильчини эдерттип алгаш, Давидти дилээри-биле ээн кургаг Зиф ховузунче чорупкан.
- ³Саул Иесимоннуң дужунда чыдар Гахила бүүрелчининге орук кыдыынга турумчуп алган. А Давид ээн кургаг ховуга тургаш, Саулдуң ооң соондан чедип келгенин көрүп турган.
- ⁴Давид хайгыылчылар чорудуптарга, олар Саулдуң шынап-ла чедип келгенин билип эккелгеннер.
- ⁵Давид тургаш, Саулдуң турлаанче чеде бергеш, Саул биле ооң шерииниң даргазы, Нирниң оглу Авенирниң удуп чыткан черин көрүп алган. Саул турлагның төвүнде, а шериглери ону долгандыр удуп чыткан.
- ⁶Давид хет аймак-сөөктүг Ахимелехтен база Саруйяның оглу, Иоавтың акызы Авессадан: «Саулдуң турлаанче мээң-биле кады кым баарыл?» – деп айтырган. Авесса: «Мен сээң-биле баар мен» – деп харыылаан.
- ⁷Давид Авесса-биле кады дүне када Саулдуң турлаанга чедип келген. Саул турлагның төвүнде удуп чыткан, а чыдазын ооң бажында черже киир шанчып каан турган. Авенир болгаш ооң шериглери ону долгандыр удуп чытканнар.
- ⁸Авесса Давидке: «Бөгүн Бурган дайзыныңны сээң холуңда тутсуп берген-дир. Ону чыда-биле черге чыпшыр чаңгыс шанчыптарын меңээ чөпшээрер көрем, аңаа чаңгыс шимчээшкин-не чедер» – деп чугаалаан.
- ⁹Ынчалза-даа Давид Авессага: «Ону өлүрбе. Дээрги-Чаяакчының шилип алган хаанынче хол көдүрген кижиге буруу чок болур деп бодаар сен бе?» – дээн.

¹⁰Давид оон мынча дээн: «Ону Дээрги-Чаяакчы Боду кезеткей аан. Азы хүнү кээрге, ол өлүп каар, азы дайын чорупкаш, өлүртүр. Дириг Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглап тур мен: Ооң шилип алган кижизинче бодумнуң холум көдүрбес мен.

¹¹Ооң бажында турар чыдазын база суглуг саваны ап ал, ынчангаш чанаалы».

¹²Давид Саулдуң бажында турган чыдазы биле суглуг саваны ап алган. Олар чанып чорупканнар. Оларны кым-даа көрбээн, кым-даа билбээн, кым-даа одунмаан, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы Саулдуң улузун ханы уйгуже кирип каан чүве-дир.

¹³Давид өске талаже эртип чоруй баргаш, ыракта даг бажынга барып туруп алган. Оларның аразы ырак турган.

¹⁴Давид шериглерни болгаш Нирниң оглу Авенирни: «Дыңнап тур сен бе? Харыылап көрем, Авенир!» – деп кыйгырган. Авенир аңаа: «Кым сен? Чүге хаанны кыйгырып тур сен?» – деп харыылаан.

¹⁵Давид Авенирге мынча дээн: «Сен ёзулуг эр кижини сен ыйнаан? Израильде сээң-биле кым быражыр чүвөл? Чүге сен бодуңнуң дээрги хааныңны камгалап-карактавайн турар кижини сен? Чон аразындан бир-ле кижини сээң дээрги хааныңны өлүрер дээш кээп чораан-дыр.

¹⁶Сен багай кылып турар-дыр сен. Дириг Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглап тур мен: өлүмге төлептиг-дир силер, чүге дээрге Бурганның шилип алган кижизин, бодуңарның дээрги хааныңарны камгалап-карактаваан силер. Көрүп көрем, хаанның бажынга турган чыдазы биле суглуг сава бар-дыр бе?»

¹⁷Ынчан Саул Давидтиң үнүн танып кааш: «Оглум Давид, сээң үнүң бе бо?» – деп айтырган. Давид: «Ийе, мээң үнүм-дүр, дээрги хааным» – дээн.

¹⁸Ооң соонда: «Мээң дээргим чүү дээш бодунуң чалчазын истеп-сүрүп турар ирги? Чүнү үүлгедип каан кижин мен? Багай чүве кылып каан мен бе?

¹⁹Мээң хааным, бөгүн бодуңарның чалчаңарның чугаазын дыңнап көрүңерем. Бир эвес силерни меңээ удур Дээрги-Чаяакчы чорудупкан болза, мээң амы-тыным Аңаа өргүл болзун! А бир эвес менче удур силерни кижилер чорудупкан болза, олар Дээрги-Чаяакчының мурнунга каргаттырар болзун! Чүге дээрге олар бөгүн мени Дээрги-Чаяакчының берген черинге арттырбазын бодап: „Бар, өске бурганнарга бараан бол“ дээш, үндүр ойладып турганнар болгай.

²⁰Мээң ханым Дээрги-Чаяакчының мурнунга төгүлбесин. Силер, Израильдин хааны, даглыг черге торлаа сүрери дег, чаңгыс быт дилеп чорупкан-дыр силер».

²¹Саул: «Мен бачыт кылган-дыр мен. Чанып кел, оглум Давид. Мен моон соңгаар сеңээ багай чүве черле кылбас мен, чүге дээрге сен мээң амы-тынымны үнелеп көргөн-дир сен. Мелегей чоруктар үүлгедип, улут частырыг кылып турган-дыр мен» – деп билинген.

²²Давид: «Хаанның чыдазы бо-дур. Оолдарның бирээзи келгеш, ап алзын.

²³Дээрги-Чаяакчы улустуң актыын-шынныын болгаш бердингенин көрүп, кижин бүрүзүн шаңнаар болзун. Дээрги-Чаяакчы силерни мээң холдарымга хүлээдип турда-даа, мен Дээрги-Чаяакчының шилип алган хаанынче хол көдүрбедим.

²⁴Бөгүн силерниң амы-тыныңар меңээ кайы хире үнелиг болганын, Дээрги-Чаяакчы мээң амы-тынымны база ынчаар үнелээй аан. Ол мени кандыг-даа хилинчек-човалаңдан камгалаар болзун!» – дээн.

²⁵Ынчан Саул Давидке мынча дээн: «Бурган сеңээ ачы-буян хайырлазын, оглум Давид. Ажыл-херекти-даа кылып, кадыг-бергени-даа эртип

чоруур-дур сен». Давид бодунуң оруун улап чорупкан, а Саул бодунуң черинче чанып келген.

1 Хааннар 27

Давидтиң филистим хаанга бараан болганы

¹Давид иштинде мынча деп боданган: «Кажан-бир мен дөмей-ле Саулдуң холунче кире бээр болгай мен. Филистим черже дезе бээринден дээре чүве чок боор. Ынчан Саул мени бүгү израиль черден дилээш, шаа төнүп каарга, мен ооң холундан камгаланыр мен».

²Давид тургаш, боду-биле кады чораан боо эр-биле кады Гефтиң хааны, Маохтуң оглу Анхусче чорупкан.

³Давид Гефке Анхустуң чанынга бодунуң улузу-биле кады чурттап турган. Кижини бүрүзү бодунуң өг-бүлөзи-биле. А Давид бодунуң ийи кадайы – изреелчи Ахиноама база Навалдың кадайы чораан кармилчи Авигея олар-биле.

⁴Саулга Давидтиң Гефче дезе бергенин дыңнадыптарга, ооң соонда ол ону дилевестей берген.

⁵Давид Анхуска: «Бир эвес мен силерниң сагыжыңарга кирер болзумза, меңээ ховуда хоорайларыңарның бирээзинге чурттаар черден берип көрүңерем, мен аңаа чурттай берейн. Силерниң чалчаңар мен хаанның чурттап турар хоорайыңа турган херээм чүү боор» – дээн.

⁶Ынчан Анхус Давидке Циклаг хоорайны берген. Ынчангаш бо хүннерге чедир Циклаг Иудеяның хааннарының хоорайы бооп артып калган.

⁷Давид филистим черге бир чыл дөрт ай чурттаан чүве-дир.

⁸Давид бодунуң улузу-биле Египеттиң кызыгаарында Сурга чедир черни үе-дүптөн бээр ээлеп чурттаан гессур, гарзей база амалик чоннарже халдап тургаш,

⁹оларны кыргып-хыдып каапкан. Эр-даа, херээжен-даа улусту дириг арттырбайн, шээр болгаш бода малдарын, элчигеннерин, тевелерин база идик-хевин былаап алгаш, Анхуска чедип кээп турган.

¹⁰Анхус Давидтен: «Ам кымче халдап турдуңар?» – деп айтырарга, Давид: «Негевте Иуданың аймааның чуртунче, иерахмеил аймактың чуртунче база кен аймактың чуртунче» – деп харыылаан.

¹¹Давид эр-даа, херээжен-даа кижилерни дириг арттырбайн турган, Гефче эккелбээн. «Олар бисти улуска: „Давид филистим черге турган үезиниң дургузунда ол кезээде ынчалдыр кылган“ – дей бээрлер чадавас» деп сезинген.

¹²Анхус Давидке бүзүрөп турган болгаш: «Израиль чон ам ону шуут көөр хөңнү чок-тур. Ынчангаш ол кезээ мөңгедө мээң чалчам болур» – деп бодап турган.

1 Хааннар 28

¹Ол үедө филистимнер Израиль-биле дайылдажыр дээш бодунуң шерин чыып турган. Анхус Давидке: «Билип тур сен бе? Сен бодуң улузуң-биле кады мээң шеримге катчып алгаш, чоруур сен» – деп чугаалаан.

²Давид Анхуска: «Силерниң чалчаңар чүнү канчап шыдаарын ам көөр силер» – дээрге, Анхус: «Ынчаарга мен сени кезээде мээң хууда камгалакчым болур кылдыр томуйлап каар мен» – деп чугаалаан.

Саулдуң караң көрнүр херээженге барганы

³Самуил өлүп калган турган. Бүгү израильчилер ол дээш качыгдап ыглашкаш, ону ооң хоорайы Рамага ажаап каан турган. А Саул караң көрнүр кижилер болгаш өлүглерниң сүнезиннерин кыйгырар кижилерни чуртундан үндүр ойладышкан чүве-дир.

⁴Филистимнер чыгып алгаш, Сунемге барып турлаг кылып алганнар. Саул база бүгү израиль чонну чыып алгаш, Гелвуйга турлагжып алган.

⁵Филистим шеригниң турлаан көрүп кааш, кортканындан Саулдуң чүрээ серт кылынган.

⁶Саул Дээрги-Чаяакчыдан айтырарга, Ол аңаа ооң дүжүнде-даа, урим дамчыштыр-даа, Бодунуң медээчилерин дамчыштыр-даа харыы бербээн.

⁷Ынчан Саул дүжүметтеринге: «Меңээ өлүглерниң сүнезинин кыйгырар херээженден тып бериңер, мен оон барып айтырайн» – деп дужаарга, олар аңаа: «Бо-дур, ындыг херээжен Эн-Дорда бар» – деп дыңнатканнар.

⁸Саул бодунуң хевин солуй кеттингеш, ийи кижиге эдертип алгаш, дүне ол херээженге чедип келген. Саул оон: «Меңээ төлгеден салып, мээң айтырган кижимниң сүнезинин кыйгырып берем» – деп дилээн.

⁹Ынчалза-даа ол херээжен аңаа: «Караң көрнүр болгаш төлгечи кижилерни Саул чуртта чок кылып каанын билир-ле болгай сен. Чүге меңээ четки салып, мени өлүрер деп турарың ол?» – дээн.

¹⁰Саул аңаа: «Дириг Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглап тур мен: ол чорук дээш сеңээ кандыг-даа багай чүве болбас» – деп аашкынган.

¹¹Ол херээжен: «Кымның сүнезинин кыйгырып бээр мен?» – деп айтырарга, Саул: «Самуилди кыйгырып берем» – дээн.

¹²Херээжен Самуилди көрүп кааш, Саулче: «Чүге мегеленип турганың ол? Саул ышкажыл сен!» – деп кышкырыпкан.

¹³Хаан: «Кортпа. Чүнү көрүп тур сен?» – деп айтырган. Херээжен: «Черден үнүп оор бурганнар көрүп тур мен!» – дээн.

¹⁴«Кандыг хевирлиг-дир?» – деп Саул айтырарга, төлгечи: «Назылай берген, шыва тоннуг эр кижиге черден үнүп кел чор» – деп харыылаан. Ынчан Саул ол дээрге Самуил-дир деп билип кааш, черге чедир доңгая дүжүп мөгөйген.

¹⁵Самуил: «Чүге мени дүвүредип, үндүр кыйгырдың?» – деп Саулдан айтырган. Саул мынча дээн: «Меңээ дыка берге-дир. Филистимнер

меңээ удур дайылдажып турар. Бурган мени каапкан болгаш, моон соңгаар Бодунуң медээчилерин дамчыштыр-даа, дүжүмде-даа меңээ харыы бербес-тир. Ынчангаш чүнү канчалзымза экил, мени өөредип кагзын дээш силерни кыйгырдым».

¹⁶Самуил аңаа мынчаар харыылаан: «Дээрги-Чаяакчы сенден хая көрнү бергеш, сээң дайзының апарганда, менден ону айтыргаш канчаар сен?

¹⁷Дээрги-Чаяакчы мени дамчыштыр чугаалаан сөзүн күүсеткен-дир. Ол сээң холундан чагырганы алгаш, өске кижиге, Давидке, дамчыдып берип турар-дыр.

¹⁸Чүге дээрге кажан Дээрги-Чаяакчы амаликтерже ажынып-хорадап, оларны узуткаар деп бодап турда, сен Ооң сөзүн тооп дыңнаваан-дыр сен. Ол дээш Дээрги-Чаяакчы ам сени ынчаар аажылап турар-дыр.

¹⁹Дээрги-Чаяакчы сени-даа, Израильди-даа филистимнерниң холунга хүлээдип бээр. Эртен сен база сээң оолдарың мээң-биле кады турар силер, а Израильдиң турлаан Дээрги-Чаяакчы филистимнерниң холунга хүлээдиптер».

²⁰Самуилдиң чугаазындан аажок корга бергеш, Саул черже калбак кеш дег барып дүшкен. Хондур, хүнзедир аыш-чем чивээнинден ооң күжү суларап калган чүве-дир.

²¹Төлгечи херээжен Саулга чедип келгеш, ооң аажок корга бергенин көрүп кааш, аңаа чугаалаан: «Силерниң чалчаңар мен дилээңерни тооп дыңнааш, бодумга айыылдыг турда-ла, силерниң дужаалыңарны күүсеттим.

²²Ам чалчаңарның сөзүн дыңнаарын силерден дилеп тур мен. Орукче үнүп чоруптарыңар мурнунда күш кирер кылдыр бичии хлебтен чип аарын сүмелеп тур мен».

²³Ынчалза-даа ол: «Чемненмес мен» – дээш, ойталап каапкан. Дүжүметтери база херээжен ону көгүдүп эгелээрге, оларның аайыңга кирип, черден тургаш, орунга олуруп алган.

²⁴Херээженниң аалынга семис бызаазы бар турган. Ол ону дүрген-не дөгергеш, далган быжырып, боовалар белеткеп кылган.

²⁵Саулга болгаш ооң дүжүметтеринге аыш-чемин бээрге, олар чемненип алгаш, ол-ла дүне чорупканнар.

1 Хааннар 29

Давид Израильге удур дайынче барбас ужурлуг

¹Филистимнер бүгү шерийн Афекке чыып алган, а израильчилер Изреелде кара суг чанынга турлаг кылып алганнар.

²Филистим чагырыкчылар чүс-чүс, муң-муң шериглери-биле чоруп органнар, а Давид бодунуң улузу-биле соондан, Анхусту эдерип, кел чораан.

³Филистим баштыңнар: «Бо чүү еврейлерил?» – деп айтырып эгелээн. Анхус оларга: «Бо дээрге Израильдин хааны Саулдуң дүжүмеди Давид-тир. Ол меңээ үр бараан болуп тур. Ол үениң дургузунда мен ооң багай талазын көрбедим» – деп харыылаан.

⁴Филистим баштыңнар аңаа аажок ажынып, мынча дээннер: «Бо кижини дедир чорудувут. Бистиң-биле дайынче чорупкаш, биске удур тулчу бербези-биле, ол сээң айтып берген чериңге олурзун. Бистиң шериглеривистиң баштарын азап тургаш, ол бодунуң дээргизиниң энерелин ээлдирип алыр эвес деп бе?»

⁵Чоннуң „Саул муң-муң кижини, Давид түмен-түмен кижини тиилеп каан“ деп ырлажып, самнап турганы Давид ол эвес бе?»

⁶Анхус Давидти кыйгырып алгаш, мынча дээн: «Дириг Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглап тур мен: сен шынчы сен. Сен мээң шериглерим-биле кады чораан болзуңза, меңээ дыка-ла эки турган ийик. Меңээ чедип келгениңден бо хүнге чедир сээң багай талаң черле эскербээн мен. Ынчалза-даа филистим чагырыкчыларга сен таарышпастыр сен.

⁷Ынчангаш сен ам оларны бужургандырбайн, дедир амыр-тайбың чорувут».

⁸Давид Анхуска: «Мен багай чүнү кылыпкан мен? Бо үениң дургузунда чалчаңар менден чүнү эскердиңер? Дээрги хаанымның дайзыннары-биле чүге барып дайылдажып болбас кижини мен?» – деп айтырган.

⁹Анхус Давидке: «Мен сени Бурганның төлээзи дег эки кижини деп билир мен. Ынчалза-даа филистим баштыңнар: „Ол бистиң-биле дайынче барбазын“ – дээр-дир.

¹⁰Ынчангаш эртен эрте тургаш, чырый бээрге, кады келген дээргиңниң чалчалары-биле чорувут» – дээн.

¹¹Давид бодунуң улузу-биле эртен эрте филистим черже эеп чоруур дээш туруп келген. А филистимнер Изреелче чорупканнар.

1 Хааннар 30

Давидтиң амалик чондан өжээн негээни

¹Үш хүн эрткенде, Давид болгаш ооң улузу Циклагка чедип келгеш көөрге, амаликтер Негевче база Циклагже халдааш, хоорайны эжелеп алгаш, өрттедипкен болган чүве-дир.

²А хоорайга турган херээженнерниң шуптузун улуг-бичези хамаан чокка өлүрбейн, тудуп алгаш, сүрүп аппаратан болган.

³Давид бодунуң улузу-биле хоорайга чедип кээрге, ону өрттедипкен, а оларның кадайларын болгаш ажы-төлүн тудуп аппаратан болган.

⁴Давид болгаш ооң улузу ал-шаан төндүр ыглажып-сыктажып алганнар.

⁵Давидтиң ийи кадайы – изреелчи Ахиноама база Навалдың кадайы чораан кармилчи Авигея – олар база туттуругга барган чүве-дир.

⁶Давид берге байдалга келген. Улузу ону даш-биле соп кааптар бодап турган, чүге дээрге кижини бүрүзү бодунуң ажы-төлү дээш сагыш аарып турган.

⁷Ынчалза-даа Давид Дээрги-Чаяакчы Бурганынга бүзүрели-биле быжыгланып турган. Ахимелехтиң оглу, Бурганның бараалгакчызы Авиафарга Давид: «Меңээ эфодту эккеп бер» – дээрге, ол ону эккеп берген.

⁸Давид Дээрги-Чаяакчыдан: «Ол дээрбечилерни сүрейн бе, оларга чедер мен бе?» – деп айтырган. Дээрги-Чаяакчы: «Сүрүп чорувут. Оларга четкеш, бодуңнуң улузуңну эгидип аар сен» – дээн.

⁹Давид боду база ооң-биле кады 600 кижиге Восор хемге шаг-шинээ төнүп калган чедип кээрге, оларның чамдыызы аңаа доктааган.

¹⁰Давид 400 кижини эдертип алгаш, улаштыр сүрүп чорупкан. А 200 кижизи Восор хемни кежер шаг-шинээ чок болгаш, артып калганнар.

¹¹Ховудан египет кижиге тып алгаш, Давидке эккелгеннер. Олар аңаа аыш-чем бергеш, суг ижиртип кааннар.

¹²Аңаа элээн хөй кургадып каан фи́га чимизи, ийи шарыг үзүм бергеннер. Ону чигеш, ол күш кирип келген. Ол кижиге үш дүн-хүн иштинде аыш-чем чивээн, суг ишпээн чүве-дир.

¹³Давид оон: «Сээң дээргиң кымыл? Кайыын келдиң?» – деп айтырган. Ол: «Мен египет кижиге мен. Бир амалик кижиниң кулу-дур мен. Аарый бээримге, мени дээргим октапкаш чоруй барды. Оон бээр ам үш хүн эртти.

¹⁴Бис Негевте керет аймактың чуртунче, Иуданың аймааның чуртунче база Халевтиң төрөл бөлүүнүң чуртунче халдадывыс, а Циклагты өрттедиптивис» – деп харыылаан.

¹⁵Давид оон: «Ол дээрбечилерге мени чедирип каар сен бе?» – деп айтырарга, египет оол: «Мени өлүрбес база мээң дээргимниң холунга тутсуп бербес мен деп Бурганның ады-биле даңгыраглаар болзуңарза, мен силерни ол дээрбечилерге чедирип каар мен» – дээш,

¹⁶ону эдерттип чорупкан. Көөрге, амаликтер бүгү чуртта тарай берген, филистим черден болгаш Иудеядан эккеп алган олчазын байырлап, аштанып-чемненип, дойлап турганнар.

¹⁷Давид оларже имиртинде шаап халдааш, даартагы хүннүң кежээзинге чедир кыргып-хыдып каапкан. Олардан кым-даа дириг артпаан. Чүгле 400 аныяк кижиге тевелер мунупкаш, дезе берген.

¹⁸Амаликтерниң үптөп апарган чүвезин Давид шуптузун ап алган, ийи кадайын база эгидип алган.

¹⁹Амаликтерниң үптөп алган чүүлдеринден улуг-даа, бичии-даа улузу, ажы-төлү-даа – чүү-даа читпээн, шуптузун Давид эгидип алган.

²⁰Давид амаликтерниң бүгү шээр болгаш бода малдарын олчалап, боттарының малдарының мурнунга сүрүп аарга: «Бо Давидтиң олчазы-дыр» – дижип чорааннар.

Давидтиң тыпкан олчаны чөптүү-биле үлээни

²¹Давид Восор хемниң кыдыынга шаг-шинээ төнгөш, артып калган 200 кижиге чедип келген. Олар ону көрүп кааш, аңаа болгаш ооң-биле кады чораан улузунга уткуштур үнүп келгеннер. Давид оларга чедип келгөш, мендилешкен.

²²Ынчан Давид-биле кады чораан улустуң аразында багай, дүржөк кижилер: «Маңаа артып калгаш, бистиң-биле чорбаан улуска олчавысты бербес бис. Олар чүгле кадайларын болгаш ажы-төлүн ап алгаш чоруй барзыннар» – дижи бергеннер.

²³Ынчалза-даа Давид мынча дээн: «Дээрги-Чаяакчы биске бо бүгүнү берген база бисти камгалап-карактап, биске удурланып келген дээрбечилерни холувуска хүлээдип берген соонда, ындыг чүве кылбайн көрүңер, ха-дуңма.

²⁴Силер-биле кым чөпшээрежир деп? Дайынче чораан улус база эт-хөрөңгивис кадагалаан улус олчаны деңге үлежир ужурлуг».

²⁵Ол хүнден эгелээш, ооң соонда-даа ол дүрүмнү сагыыр апарган. Ону хоойлуда бо хүннерге чедир Израильде сагып турар кылдыр кирип каан чүве-дир.

²⁶Давид Циклагка чедип келгеш, эккелген олчазын Иудеяның баштыңнарынга, бодунуң өңнүктеринге: «Дээрги-Чаяакчының дайзыннарындан келген олчадан силерге белек берип тур бис» – дээш чорудуп берип турган.

²⁷Ол белектерни Вефилче, Негевтиң Рамотче, Иаттирге,

²⁸Ароерже, Шитмотче, Эштеможе,

²⁹Рахалче, иерахмеил база кен аймактарның хоорайларынче,

³⁰Хормаже, Хорашанче, Атахче,

³¹Хевронче база өске-даа – бодунуң улузу-биле барып турган бүгү черлеринче чорудупкан чүве-дир.

1 Хааннар 31

Саулдуң болгаш ооң оолдарының өлүрткени

(1 Чыл. 10:1-12)

¹Филистимнер биле израильчилер аразынга тулчуушкун эгелээн. Израильчилер дайзыннардан Гелвуя даанга чедир дескеш, аңаа кыра шаптырып алган.

²Филистимнер Саулду болгаш ооң оолдарын сүрүп четкеш, Саулдуң оолдары Ионафанны, Аминадавты база Малхисуаны өлүрүп каапканнар.

³Саулче халдаашкын кадыг-дошкун болган. Ча-согун-биле хөй катап аттыргаш, Саул аар балыгланган.

⁴Саул бодунуң чепсек тудукчузундан: «Ол кыртыжадып демдектетпээн хейлер чедип келгеш, мени куду көрүп, өлүрбээнде, хылыжың ужулгаш, мени шанчып каавыт» – деп дилээн. Чепсек тудукчuzu аажок корга бергеш, ынаваан. Ынчан Саул хылышты алгаш, бодун шаштыныпкан.

⁵Чепсек тудукчuzu Саулдуң өлүп калганын көргөш, бодун база хылыш-биле шаштыныпкаш, Саул-биле кады өлүп калган чүве-дир.

⁶Ынчалдыр Саул, ооң үш оглу, ооң чепсек тудукчuzu база ооң шупту улузу өлгүлөп калган.

⁷Шынааның өске талазында база Иордан хемниң ында чурттап турар израильчилер израиль шеригниң дезип турарын, Саулдуң база ооң оолдарының өлүп калганын дыңнааш, боттарының хоорайларын ээн каггылапкаш чорупканнар. А филистимнер келгөш, хоорайларны ээлеп чурттай бергеннер.

⁸Даартазында филистимнер өлүрткөн улусту үптөп аар дээш чедип келгөш, Гелвуя даанга өлүрткөн Саулду база ооң үш оглун тып алганнар.

⁹Саулдуң бажын одура шапкаш, ок-чепсээн үптээш, бүгү филистим черге көргүзери-биле чорудупкан. Ынчалдыр олар чонга тиелелгезиниң дугайында боттарының дүрзү-бурганнарының өргээлеринге чарлапканнар.

¹⁰Саулдуң ок-чепсээн Астарта бурганның өргээзинге салып каан, а ооң мөчү-сөөгүн Бет-Сан хоорайның ханазынга азып кааннар.

¹¹Галаадта Иавистиң чурттакчылары филистимнерниң Саулду канчалганының дугайында дыңнап кааш,

¹²бүгү эрес-дидим улузу хондур кылашташкаш, Бет-Санның ханазындан Саулдуң база ооң оолдарының мөчү-сөөктерин дүжүрүп алган. Оларны Иависке эккелгөш, аңаа өрттедипкеннер.

¹³Ооң соонда сөөктерин ап алгаш, Иависте тамариск ыяш адаанга ажаап кааш, чеди хонук иштинде кажыдап, чем чивейн турган чүве-дир.

2 Хааннар

2 Хааннар 1

Саулдуң өлгениниң дугайында Давидтиң билип кааны

¹Саулдуң өлгениниң соонда, амалик чонну чылча шаап кааш, Давид Циклагче ээп чедип келген. Аңаа ол ийи хонган.

²Үшкү хонукта Саулдуң турлаандан качыгдал демдээ кылдыр хевин ора соп, бажында доурак-доозун чажып алган бир кижиде Давидке чедип келгеш, аңаа черге чедир мөгейген.

³Давид оон: «Кайыын келдиң?» – деп айтырган. «Израильдин турлаандан тынныг үндүм» – деп, ол харыылаан.

⁴Давид: «Чүү болган чүвөл? Меңээ чугаалап бер» – дээн. Ол кижиде тургаш: «Шериглер дайын шөлүндөн дезип эгелээн. Дыка хөй улус өлүртүп кагды. Саул биле ооң оглу Ионафан база өлүп калды» – дээн.

⁵«Саул биле ооң оглу Ионафан өлгөн деп канчап билип алдың?» – деп, Давид медээ эккелген оолдан айтырган.

⁶Оол мынча деп харыылаан: «Гелвуйа даанга таваржы бээримге, аңаа Саул бодунуң чыдазынга чөленип алган турду. А дайзынның дайынчы тергелери база аъттыг шериглери олче чоокшулап кел-ле чытты.

⁷Саул хая көрнүп келгеш, мени көрүп кааш, кыйгырыпты.

⁸Мен аңаа чеде бергеш: „Дыңнап тур мен“ – дидим. Ол: „Кым сен?“ – деп айтырарга, мен: „Амалик кижидир мен“ – деп харыыладым.

⁹Ынчан Саул менден: „Бээр чедип келгеш, мени өлүрүп каавыдам! Мен хинчектенип-бачыдап тур мен, а амы-тыным ам-даа үзүлбейн тур“ – деп диледи.

¹⁰Балыглаткаш, ол чурттап шыдавас деп чүвени билип кааш, мен аңаа чеде бергеш, ону өлүрүп кагдым. Мен ооң бажынга кедип чорааны оваадайын база холунга суп чорааны билектээжин ап алгаш, дээргим силерге эккелдим».

11 Ынчан Давид болгаш ооң кады чораан улузу качыгдап, хептерин ора соккулап алганнар.

12 Олар дайынга өлүртүп каан Саул база ооң оглу Ионафан дээш, Дээрги-Чаяакчының аг-шерии дээш, израиль чон дээш кежээге чедир ыглап-сыктап, чүнү-даа чивейн, кажыыдап турганнар.

13 Давид медээ эккелген оолдан: «Кайыын келген сен?» – деп айтырган. «Мен бо черже көшкен амалик кижиниң оглу-дур мен» – деп, оол харыылаан.

14 Давид оолга: «Дээрги-Чаяакчының шилип алган хаанынче хол көдүреринден канчап кортпааның ол?» – дээн.

15 Оон бодунуң бир кижизин кыйгырыпкаш: «Баргаш, ол чүвени өлүрүп каавыт» – дээрге, оозу амалик кижини шанчып өлүрүп каан.

16 Давид амалик кижиге: «Бодуңнуң бажыңче бодуң-на хан кудуп алдың. „Дээрги-Чаяакчының шилип алган хаанын өлүрүп кагдым“ дээн сөстериң-биле сен бодуң-на бодуңга удур херечилеп алдың» – дээн.

Давидтиң кажыыдал ырызы

17 Оон Давид Саул биле ооң оглу Ионафанга кажыыдалдың бо ырызын тураскааткан.

18 «Ча-согун» деп ырыны Давид иудей чонга өөредип каарын дужааган. (Ол ырыны Яшарның номунда бижип каан). Ооң сөзү бо-дур:

19 – Сээң алдарың, о Израиль, сээң бедиктеринде өлүртүп кагды! Күчүлүглер канчаар кырлып турбады дээр!

20 Ооң дугайында Геф хоорайга баргаш, чугаалашпаңар, ону черле Аскалоннуң кудумчуларынга чарлаваңар, оон башка филистимнер уруглары өөрүй бээр, кыртыжадып демдектетпээн хейлерниң ажы-төлү байырлай бээр.

21 О, Гелвуйа даглары! Силердиве шалың дүшпес, чаъс чагбас болзун! Чаагай дүжүттүг шөл-даа турбазын! Чүге дээрге аңаа күштүглерниң

дозуг-камгалалы бужартаан – Саулдуң дозуг-камгалалы – ам кажан-даа кылаңналас!

²²Күштүг дайзыннарның мага-бодунче кадалырындан, оларның ханынга боражырындан Ионафанның ча-согуну чалданмаан, Саулдуң хылыжы халас ээлбээн болгай.

²³Саул биле Ионафан – бот-боттарынга эргим, ынак чораан болгаш, өске оран чоруурда безин чарылбаан-дыр. Алыс боттары эзирден кашпагай, арзылаңдан күштүг чорааннар-дыр.

²⁴О Израильдиң уруглары! Силерге аажок чараш каасталгалыг хептер берип, алдын-биле шимеп даараан тон кедирип чораан Саул дээштиң кажыыдаңар.

²⁵Күчүлүглер канчаар дайылдажып, кырлып турбады дээр! Ионафан бедиктерге барып өлдү.

²⁶Мээң аажок эргим акым Ионафан, сен дээш кажыыдап тур мен. Мээң биле найыралың өндүр улуг, чараш турган – херээженнер ынакшылы ында-ла каар.

²⁷Күчүлүглер канчаар кырлып турбады дээр! Дайын-чааның чепсээ сыйлып, чиде берген!

2 Хааннар 2

Давидтиң Иуданың аймааның хааны апарганы

¹Элээн үе эрткенде, Давид Дээрги-Чаяакчыдан: «Иудеяның кайы-бир хоорайынче баар мен бе?» – деп айтырган. Дээрги-Чаяакчы: «Бар» – деп харыылаан. Давид: «Кайнаар баар мен?» – деп айтырарга, Ол: «Хевронче» – дээн.

²Давид ынаар чорупкан. Ооң-биле кады ийи кадайы – изреелчи Ахиноама база Навалдың кадайы чораан кармилчи Авигея – чорупкан чүве-дир.

³Ол бодунуң улузун өг-бүлелери-биле кады эдерттип алгаш, Хеврон хоорайга турумчуп алган.

⁴Иуданың аймааның төлээлекчилери Хевронга чедип келгеш, Давидти үс-биле чаап, боттарының аймааның хааны болур кылдыр шилип алган. Давидке Галаадта Иавистиң чурттакчылары Саулду орнукшудуп каанын дыңнадырга,

⁵ол Иавистиң чурттакчыларынче айбычыларын мындыг сөс чедирери-биле чорудупкан: «Дээргиңер Саулга энерелден көргүзүп, ону ажаап кааныңар дээш, Дээрги-Чаяакчы силерге ачы-буянын хайырлазын,

⁶Дээрги-Чаяакчы силерге энерелдиг, шынчы болзун. Ынчанганыңар дээш мен база силерге чаагай сеткилдиг болур мен.

⁷Күштүг болгаш эрес-дидим болуңар; силерниң дээргиңер Саул өлгөндир, ындыг-даа болза, Иуданың аймаа мени үс-биле чаап, бодунуң хааны кылдыр шилип алды».

Иевосфейниң Израильдиң хааны апарганы

⁸А Саулдуң шерииниң даргазы, Нирниң оглу Авенир Саулдуң оглу Иевосфейни Маханаим хоорайга эккелген.

⁹Ону Галаад девискээрниң, Ашурнуң, Изреелдиң, Эфрем биле Вениамин аймактарның – бүгү Израильдиң хааны кылып каан.

¹⁰Израильди чагырып эгелээн үезинде, Саулдуң оглу Иевосфей дөртен харлыг турган. Ол ийи чыл дургузунда хааннаан. А Иуданың аймаа дөмей-ле Давид-биле кады артып калган.

¹¹Давид Хевронга чурттап тургаш, Иуданың аймаан чагырып хааннаанының хуусаазы чеди чыл алды ай болган.

Израильчилер биле иудейлерниң аразында дайын

¹²Нирниң оглу Авенир база Саулдуң оглу Иевосфейниң улузу Маханаимден Гаваонче чорупкан.

¹³А Саруйяның оглу Иоав Давидтиң улузу-биле кады оларга удур туруп, Гаваон хөөлбээнге уткужа бергеннер. Давидтиң дайынчылары

хөөлбектиң бир талазынга, а Иевосфейниң дайынчылары – удур талазынга туруп алган.

¹⁴Авенир Иоавка: «Оолдарның чамдыызы бистиң мурнувуска үнүп келгеш, тулушсуннар» – дээн. Иоав: «Ынчалзыннар» – деп харыылаан.

¹⁵Саулдуң оглу Иевосфейниң талазындан он ийи вениаминчи, Давидтиң талазындан база он ийи кижиге үнүп келгеннер.

¹⁶Оларның кайызы-даа удурланыкчызының бажындан сегирип алгаш, ооң быктынче хылыжын кирип шанчыпкаш, деңге кээп ужуп турган. Ынчангаш Гаваонда ол черни Хелкат-Хаццурим деп адап каан.

¹⁷Ооң соонда эң-не каржы-дошкун тулчуушкун эгелээн, Авенир израильчилер-биле кады Давидтиң улузунга аштырып алган.

¹⁸Аңаа Саруйяның Иоав, Авесса база Асаил деп үш оглу турган. Асаил, хову черниң чээрени дег, кончуг кашпагай болган.

¹⁹Ол Авенирниң изин оң, солагай талазынче-даа чандыр баспайн, ызырты истеп чорупкан.

²⁰Авенир хая көрнүп келгеш: «Сен сен бе бо, Асаил?» – деп айтырган. Асаил: «Ийе, мен-дир мен» – дээн.

²¹Ынчан Авенир мынча дээн: «Оң азы солагай талаже ээпкеш, оолдарның бирээзин сегирип алгаш, ооң ок-чепсээн ап ал». Ынчалза-даа Асаил Авенирден чыдып каар хөңнү чок болган.

²²Авенир катап база Асаилге сагындырып чугаалаан: «Мени сүрерин соксадып көрөм. Сени өлүрөр хөңнүм чогул. Ооң соонда сээң акың Иоавтың арнынче канчап көөр мен?»

²³Ынчалза-даа Асаил чыдып каарын күзевээн. Ынчан Авенир чыдазының соңгу ужу-биле ооң иштинче шанчыптарга, ооргазындан үнүп келген. Асаил барып ушкаш, ол-ла черинге өлүп калган. Асаилдиң кээп дүшкеш, өлүп калган черин таварып эрткен кижиге бүрүзү аңаа доктаар турган.

²⁴Оон Иоав биле Авесса Авенирни сүрүп чорупкан. Гаваоннуң ээн кургаг ховузунче баар орукта Гиахтың дужунда турар Амма деп тейге олар чедип келгенде, хүн ажа берген.

²⁵Вениаминчилер Авенирни долгандыр чаңгыс шериг кылдыр бөлдүнчүп алгаш, бир тейниң бажынга турумчуп алган.

²⁶Авенир Иоавче мынча деп кыйгы салган: «Хылыш-мези мөңгеде улус хыдып кээр деп бе? Бо чүве качыгдалдыг төнер дээрзин билбейн турар кижиги сен бе? Бодунуң-на ха-дуңмазын истеп-сүрерин соксадырын шериглериңге кажан дужаар кижиги сен?»

²⁷Иоав: «Бурганның ады-биле даңгыраглап тур мен: бир эвес сен бо эртен өскээр чугаалаан болзуңза, мээң шериглерим ха-дуңмазын истеп-сүрерин ол-ла үеде соксап каан турар ийик» – дээн.

²⁸Иоав трубазын этсиптерге, ооң шериглери доктаай бергеш, израильчилерни сүрбейн барган. Тулчуушкун соксай берген.

²⁹Авенир бодунуң улузу-биле ол дүннү өттүр Иордан шынаазын таварып, хемни кешкеш, эртен дургу чорааш, Маханаимге чедип келген.

³⁰Иоав Авенирни сүрерин соксадып, ээп келгеш, шериглерин чыып алгаш көөрге, Асаилден аңгыда, Давидтиң улузу 19 кижиги четпес болган.

³¹Давидтиң улузу Авенирниң вениаминчи шериглерин чылча шаап каан; олардан 360 кижиги өлүрткен чүве-дир.

³²Давидтиң улузу Асаилдиң мөчү-сөөгүн ап алгаш, Вифлеемде ачазының чевег-куюнга ажаап каан. Иоав бодунуң шериглери-биле дүннү өттүр чорааш, даңгаар эртен Хевронга чедип келген.

2 Хааннар 3

Давидтиң Хевронга төрүттүнген оолдары

(1 Чыл. 3:1-4)

¹Саул биле Давидтиң талалакчыларының аразында дыка үр үениң дургузунда дайын чоруп келген. Давидтиң талазы хүн келген тудум күш кирип турган, а Саулдуң талазы – кошкап баксыраан.

²Хевронга Давидтиң оолдары төрүттүнген. Ооң дун оглу Амнонну изреелчи кадайы Ахиноама божаан чүве-дир.

³Ийи дугаар оглу Хилавты кармилчи Навалдың кадайы чораан Авигея божаан. Үшкү оглу Авессаломну гессур хаан Талмайның уруу Мааха божаан.

⁴Дөрткү оглу Адонияны – Аггит божаан; бешки оглу Шефатияны Авитал божаан.

⁵Алдыгы оглу Ифреамны Давидтиң кадайы Эгла божаан. Давидтиң ол оолдары Хевронга төрүттүнген чүве-дир.

Авенир биле Иевосфейниң маргышканы

⁶Саул биле Давидтиң талалакчыларының аразында дайын үезинде Саулдуң улузунуң аразыга Авенирниң салдары улгадып орган.

⁷Саулдуң Рицпа дээр кул-кадайы турган. (Ол Айяның уруу турган чүве-дир.) Бир катап Иевосфей ол херээжен дугайында Авенирден: «Чүге сен мээң ачамның кул-кадайы-биле удуп турар сен?» – деп айтырган.

⁸Авенир Иевосфейниң ол сөстери дээш дыка ажынган. Ол мынча дээн: «Иудейлерге бараан болуп турар саттыныкчы ыт-тыр мен бе? Мен сээң адаң Саулдуң салгалынга, дөргүл-төрелинге база өңнүктеринге шынчы бооп арткан мен. Сени мен Давидтиң холунга хүлээтпедим. А сен ам кээп ол херээжен дээш мени буруудадып тур сен!

⁹Дээрги-Чаяакчының Давидке даңгыраглаан сөзүн мен ам боттандырбас болзумза, Дээрги-Чаяакчы мени канчаар-даа кезеткей аан!

¹⁰Дээрги-Чаяакчы: „Саулдуң чагыргазын былаап алгаш, Дан хоорайдан Беэр-Шева хоорайга чедир бүгү Израильди болгаш Иудеяны чагырар хаан кылдыр Давидти дүжүлгеге олуртуп каар мен“ дээн болгай».

¹¹Иевосфей Авенирге удур чүве чугаалаваан, чүге дээрге ол оон коргар турган.

Авенирниң Давид-биле эптежип алганы

¹²Авенир бодунуң элчилерин Давидке мындыг сөс чедирери-биле ооң турган черинче чорудупкан: «Кымның чери чүвөл бо? Мээң-биле дугуржулгадан чарып алыңар. Ынчан бүгү израиль чон силерниң талаңарга апаар кылдыр силерни деткиир мен».

¹³Давид: «Ындыг-дыр, мен сээң-биле керээ-дугуржулгадан чарып аар мен. Сенден чүгле чаңгыс дилээм бар. Меңээ ужуражып кээринде, Саулдуң уруу Мелхоланы эдертип эккеп көрөм. Оон башка мээң арнымны көрбөс сен» – дээн.

¹⁴Оон Давид элчилерин Саулдуң оглу Иевосфейже: «Чүс филистим кижиниң өлүмүнүң өртээ-биле алган кадайым Мелхоланы бер» деп чугаалазын дээш чорудупкан.

¹⁵Иевосфейниң дужаалы-биле Мелхоланы ооң ашаандан – Лаиштиң оглу Фалтийден былаап алганнар.

¹⁶Ооң ашаа кады чорупкаш, Бахуримге чедир ыглап чорааш үдээн. Авенир аңаа: «Чана бер» – дээрге, ол чүгле ынчан чана берген.

¹⁷Авенир Израильдиң баштыңнары-биле сүмелешкеш, мынча дээн: «Силер Давидти үр үе иштинде бодуңарның хааныңар кылып алыксап чораан болгай силер.

¹⁸Ам хөделир үеңер келген-дир. Дээрги-Чаяакчы Давидтиң дугайында: „Мээң чалчам Давидтиң холу-биле Мен израиль чонумну филистимнер болгаш өске-даа дайзыннардан камгалаар мен“ деп чугаалаан болгай».

¹⁹Ол-ла чугаазын Авенир вениаминчилерге база чугаалаан. Ооң соонда Авенир вениаминчилер болгаш өске израильчилер чүнү күзеп турарын Давидке дыңнадыр дээш, Хевронче чорупкан.

²⁰Авенир база ооң-биле кады чээрби кижини Хевронда Давидке чедип кээрге, Давид оларга дой кылган.

²¹Оон Авенир Давидке: «Мен туруп чоруптайн. Мен дээрги хаанымга израиль чонну шуптузун чыып эккеп берейн. Олар силер-биле

дугуржулгадан чарып аарга, силер бодунар тураңар-биле оларны чагырып хааннаар силер» – дээн. Давид Авенирни амыр-тайбың салып чорудупкан.

Авенирниң өлүрткени

²²Ол үеде Иоав биле Давидтиң шериглери дайынчы аян-чоруктан хөй олчалыг ээп келген турган. Давид Авенирни амыр-тайбың салып чорудупкан, ынчангаш Авенир ол өйде Хевронга Давид-биле кады турбаан.

²³Кажан Иоав кады чораан шерии-биле чедип кээрге, аңаа мынча дээннер: «Нирниң оглу Авенир чедип кээрге, хаан ону амыр-тайбың салып чорудупкан».

²⁴Иоав хаанга чедип келгеш: «Ол канчаарың ол? Авенир чедип кээрге, чүге салып чорудупканың ол? Ол ам чоруй барган ышкажыл.

²⁵Нирниң оглу Авенирни билир болгай сен. Ол сени мегелээр сорулгалыг, сээң дайынчы херээңни, чүнү кылып турарыңны шуптузун билип алыр дээш кээп чорааны ол-дур» – дээн.

²⁶Давидтен үнгеш, Иоав шапкынчыларын Авенирни эккээр кылдыр чорудуптарга, олар ону Сира деп кудук чанындан тып эккелгеннер. А Давид ол дугайында чүнү-даа билбээн.

²⁷Авенир Хевронга чедип кээрге, Иоав ону бүдүү чугаалажыр дээн кижини бооп хоорайның хаалгазынче кири бергеш, ооң иштинче шанчыпкан. Иоав дуңмазы Асаил дээш өжээн негеп, Авенирни ынчалдыр өлүрүп каан.

²⁸Ооң соонда ол бүгүнү дыңнап кааш, Давид мынча дээн: «Мен база мээң чонум Дээрги-Чаяакчының мурнунга Нирниң оглу Авенирниң өлгени дээш бичии-даа буруулуг эвес бис.

²⁹Ол дээш Иоав болгаш ооң төрөл бөлүү бажы-биле харыылазын! Иоавтың салгалы кажан кезээде аштаңгы, шээр аарыглыг, кеш аарыглыг, аскак-бүскек, дайынга өлүртүр болзун!»

³⁰(Иоав биле ооң акызы Авесса Авенирни ынчалдыр өлүрүп каан, чүгө дээрге Авенир Гаваонга дайын үезинде оларның дуңмазы Асаилди өлүрүп каан.)

Авенирни хөөржүткени

³¹Давид Иоавка болгаш ооң кады чораан улузунга мынча дээн: «Хевиңерни ора соп, качыгдалдың самдар хевинден кедип алгаш, Авенир дээш кажыыдап ыглажыңар». Давид хаан ооң мөчүзүн салган хааржактың соондан чоруп орган.

³²Хевронга Авенирни ажаап турда, хаан Авенирниң хөөрүнүң чанынга ыткыр ыглап турган. Бүгү чон база ыглашкан.

³³Авенир дээш хаан мынча деп кажыыдал ырызын ырлап турган: «Таанда-ла Авенир бужар-бак кижиге дег өлүр ужурлуг турган бе?

³⁴Сээң холдарың хүлүглүг, буттарың шарыглыг турган эвес. Дээрбечилер мурнунга дег, барып ужуп канчаарың ол?» Бүгү чон база катап ол дээш ыглашкан.

³⁵Ооң соонда чон Давидке келгеш, аңаа хүн ашпайн чырык турда, чемненип аарын сүмелээн. Ынчалза-даа Давид мынча деп даңгырак берген: «Бир эвес мен хүн ашпаанда, хлеб азы өске-даа чем чиир болзумза, Бурган мени канчаар-даа кезеткей аан!»

³⁶Бүгү чон ону көргөн болгаш аңаа таарзынып турган. Черле хаанның кылып турар херектери оларга таарымчалыг бооп турган.

³⁷Ол хүн Давидтиң бүгү улузу болгаш бүгү израиль чон Нирниң оглу Авенирниң өлүмүңгө хаанның киржилгези чок дээрзин билип алган.

³⁸Хаан бодунуң улузунга: «Бөгүн Израильде улуг баштыңчы өлгөн-дир деп чүвени билип тур силер бе?

³⁹Бөгүн мен, шилиттирип алган хаан хиремде, ам-даа кошкак-тыр мен. Бо улус – Саруйяның оолдары менден дошкун-дур. Дээрги-Чаяакчы каржы кижиге ооң каржызының харызын бээр-ле болзунам!» – дээн.

2 Хааннар 4

Иевосфейниң өлүрткени

¹Саулдуң оглу Иевосфей Хевронга Авенирниң өлүп калганын дыңнап кааш, холу салдына берген, а бүгү израиль чон дүвүрелге алзыпкан.

²Иевосфейниң шериглерин баштаар ийи кижизи турган: бирээзиниң ады – Баана, өскезини – Рихав. Олар Беерот чурттуг вениаминчи Реммоннуң оолдары турган. (Беерот хоорай Вениаминниң аймаанга хамааржыр чүве-дир.

³Ооң үндезин чурттакчылары Гиффаимче дезе берген, бо хүннерге чедир ында чурттап чоруур.)

⁴А Саулдуң база бир салгакчызы – ооң оглу Ионафанның аскак оглу турган чүве-дир. Изреелден Саул биле Ионафанның өлүмүнүң дугайында медээ чедип келгенде, ол оол беш харлыг турган. Ажаакчызы ону алгаш, далажып дезип турган үезинде оол кээп ушкаш, аскак апарган. Ооң адын Мемфивосфей дээр.

⁵Бир катап бееротчу Реммоннуң оолдары Рихав биле Баана хүн хөөрей берген өйде, Иевосфейниң бажыңыга чеде бергеннер. Дүьш үезинде ол орунунда дыштанып чыткан.

⁶Рихав биле Баана алышкылар бажың иштинче тараа алыр дээн улус бооп кире бергеш, Иевосфейниң иштинче шанчып каапкаш, дезе бергеннер.

⁷(Олар бажыңче кирип кээрге, Иевосфей удуур өрээлинде орунунда дыштанып чыткан. Ооң иштинче шанчып өлүрүп кааш, бажын ооруп алгаш, Иордан шынаазында оруктап дүннү өттүр чоруп келгеннер.)

⁸Иевосфейниң бажын Хевронда Давидке эккеп бергеш, аңаа мынча дээннер: «Силерниң амы-тыныңарга чедиксеп турган дайзыныңар Саулдуң оглу Иевосфейниң бажы бо-дур. Бөгүн Дээрги-Чаяакчы бистиң дээрги хаанывыс дээш Саулдан болгаш ооң салгалдарындан өжээни негеп алды».

⁹Бееротчу Реммоннуң оолдары Рихав биле Баана алышкыларга Давид мынча деп харыылаан: «Мээң амы-тынымны кандыг-даа айбылдан адырып каан Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглап тур мен –

¹⁰кажан бир кижини меңээ эки медээ эккелдим деп бодап: „Саул өлгөн“ дээрге, ындыг „эки“ медээ дээш ону сегирип алгаш, Циклагка өлүрүп каан болгай мен.

¹¹Ам бак-бузуттуг улус буруу чок кижини бодунуң-на бажыңыга орунунга чыдырда, өлүрүп каарга, ооң төккөн ханы дээш оларны кезедип, чер кырын олардан арыглавас кижини мен бе?!»

¹²Ынча дээш, Давид бодунуң улузунга дужаал бээрге, олар Рихав биле Баана алышкыларны өлүргөш, оларның хол-буттарын одура шапкаш, мага-боттарын Хевронда хөөлбек суг чанынга азып каан. А Иевосфейниң бажын алгаш, Хевронда Авенирниң чевег-куюнга ажаап кааннар.

2 Хааннар 5

Давидтиң бүгү Израильдиң хааны апарганы

(1 Чыл. 11:1-3)

¹Израильдиң бүгү аймактары Хевронда Давидке чедип келгеш: «Бо-дур бис, силерниң хан төрелиңер улус-тур бис – дээннер. –

²Шагдан бээр-ле, Саул бистиң хаанывыс турар үелерде безин, израильчилерни дайын-чаага баштап турган кижини силер силер. Дээрги-Чаяакчы силерге: „Сен Мээң израиль чонумну кадарар сен. Израильдиң чагырыкчызы сен болур сен“ – деп чугаалап турду».

³Израильдиң бүгү баштыңнары Хевронда хаанга чедип кээрге, Давид хаан олар-биле Дээрги-Чаяакчының мурнунга керээ чарып алган. Олар Давидти Израильдиң хааны болур кылдыр чаап каан.

⁴Хааннап эгелеп турда, Давид үжен харлыг турган. Ол дөртен чыл иштинде хааннаан.

⁵Хевронга Иудеяны чеди чыл алды ай иштинде чагырып келген. А Иерусалимге үжен үш чыл иштинде бүгү Израильди болгаш Иудеяны чагырып хааннаан.

Давидтиң Иерусалимни эжелеп алганы

(1 Чыл. 11:4-9)

⁶Хаан шериглери-биле Иерусалимде чурттап турар иевус чонга удур дайынче үнүпкен. Иевустар Давидке: «Сен бээр кирбес сен. Сени согур, аскак улус безин сывырып чорудуп боор» – дээннер. Ол дээрге «Давид бээр кирип шыдавас» дээни ол чүве-дир.

⁷Ынчалза-даа Давид Сион шивээзин эжелеп алган. Ол болза Давидтиң Хоорайы-дыр.

⁸Ол хүн Давид мынча дээн: «Иевустарны өлүрер дээн кижини бүрүзү хоорайның суун таварып эрте бергеш, Давидти көөр хөңнү чок „ол согур, аскак“ улусту чыда-биле шанчып өлүрзүн!» (Ол үеден бээр «Согур-даа, аскак-даа кижини ордуже кирбес» деп чугаа тывылган чүве-дир.)

⁹Давид ол шивээге турумчуп алгаш, ону Давидтиң Хоорайы деп адап алган. Ол Милло шивээзинден эгелеп, хоорайны долгандыр быжыг камгалал кылып алган.

¹⁰Давид улам-на күштүг бооп кел чыткан, Аг-шериглиг Дээрги-Бурган-Чаяакчы ооң-биле кады болуп турган.

Давид өг-бүлези-биле Иерусалимде

(1 Чыл. 14:1-7)

¹¹Тирниң хааны Хирам Давидче бодунуң элчилери-биле бызаңчы, дашчы улузун чорудупкан. Олар пөш чудуктар эккелгеш, Давидке орду тудуп бергеннер.

¹²Ынчан Дээрги-Чаяакчы ону Израильдиң хааны кылдыр быжыглап, Бодунуң израиль чону дээш, ооң чагыргазын өрү көдүрүп каан-дыр деп Давид билип каапкан.

¹³Хеврондан чедип келгениниң соонда, Давид Иерусалимден база кадайлар, кул-кадайлар ап алган.

¹⁴Аңаа өске оолдар, кыстары төрүттүнген. Иерусалимге төрүттүнген ажы-төлүнүң аттары бо-дур: Шаммуь, Шовав, Нафан, Соломон,

¹⁵Ивхар, Элишуа, Нефег, Иафиа,

¹⁶Элишама, Элиада болгаш Элифелет.

Филистимнерни тиилээни

(1 Чыл. 14:8-17)

¹⁷Давидти Израильдиң хааны кылып каан деп дыңнааш, шупту филистимнер ону дилеп эгелээннер. Давид ону дыңнааш, шивээже кире берген.

¹⁸Филистимнер Рефаим шынаазынга чедип келгеш, аңаа турумчуп алган.

¹⁹Ынчан Давид Дээрги-Чаяакчыдан: «Филистимнер-биле тулчууйн бе? Оларны мээң холумга хүлээдип бээр сен бе?» – деп айтырган. Дээрги-Чаяакчы Давидке: «Бар. Филистимнерни сээң холуңга албан хүлээдип бээр мен» – деп чугаалаан.

²⁰Давид Ваал-Перацимче келгеш, филистимнерни аңаа чылча шаап каан. Давид ынчан: «Дээрги-Чаяакчы дайзыннарымны мээң мурнумга, сугнуң чууй шавары дег, ууй шаап кагды» – дээн. Ынчангаш ол черни Ваал-Перацим деп адап каан.

²¹Филистимнер ол черге боттарының дүрзү-бурганнарын каапкаш баарга, Давид бодунуң шериглери-биле оларны ап алган.

²²Филистимнер катап база чедип келгеш, Рефаим шынаазынга турумчуп алганнар.

²³Давид Дээрги-Чаяакчыдан сүме айтырарга, Ол: «Оларже уткуштур үнме. Оюп чоруткаш, оларның артындан – бальзам ыяштарлыг талазындан халда.

²⁴Бальзам ыяштарның кырынга кылаш даажын дыңнап кааш-ла, халдап кирер сен – ол дааш дээрге филистим шеригни чылча шавар дээш, Дээрги-Чаяакчы сээң мурнунда чоруп олары ол-дур» – дээн.

²⁵Давид Дээрги-Чаяакчының чугаалаанын ёзугаар кылгаш, филистимнерни Гевадан Гезерге чедир чылча шаап каан.

2 Хааннар 6

Ыдыктыг аптараны Иерусалимге эккелгени

(1 Чыл. 13:6-14; 15:25-29; 16:1-3)

¹Давид база катап Израильдин бүгү шилиттинген дайынчыларын – 30 000 кижини чыып алгаш,

²Иудеяда Ваал хоорайдан Бурганның аптаразын алыр дээш чорупкан. Ол дээрге Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы саадаан, Ооң ады-биле адаан, кырында херувимнер дүрзүлери турар ыдыктыг аптара-дыр.

³Бурганның аптаразын дугуйлуг чаа тергеге салгаш, тей кырында турар Авинадавтың бажыңындан үндүрүп эккелгеннер. Тергени сөөрткен шарыларны Авинадавтың оолдары Уза биле Ахио башкарып чорааннар.

⁴Бурганның аптаразын Авинадавтың тейде турар бажыңындан алгаш чорупканнар. Ахио аптараның мурнунга чоруп орган.

⁵А Давид болгаш бүгү израильчилер Дээрги-Чаяакчының мурнунга хөглөп, шиви ыяштан кылган янзы-бүрү хылдыг база кагар хөгжүм херекселдеринге ойнап чорааннар.

⁶Нахоннун тараа шаңынга чоокшулап келгенде, тергени сөөртүп чораан шарылар бүдүрүй бээрге, Бурганның аптаразы ийленип, аңдарлы бээр часкан. Уза холун сунупкаш, аптараны тудуп алган.

⁷Дээрги-Чаяакчы Узага ынчанганы дээш ажына берген. Ынчангаш Бурган ону ол-ла черинге – Бурганның аптаразының чанынга өлүрүп каан.

⁸Дээрги-Чаяакчы Узаже халдаарга, Давид хорадай берген. Ол черни бо хүннерде-даа Парец-Уза деп адаар.

- ⁹Ол хүн Давид Дээрги-Чаяакчыдан корга бергеш: «Дээрги-Чаяакчының аптаразын канчап бодумче аппаар мен?» – дээн.
- ¹⁰Давид Дээрги-Чаяакчының аптаразын бодунуң хоорайынче аппаарын күзевейн, ону Гефтен келген Овед-Эдом деп кижиниң бажыңынче чорудупкан.
- ¹¹Дээрги-Чаяакчының аптаразы гефчи Овед-Эдомнуң бажыңыңа үш ай иштинде турган. Дээрги-Чаяакчы Овед-Эдомга болгаш ооң бүгү өг-бүлезинге ачы-буян хайырлаан.
- ¹²Кажан Давидке: «Дээрги-Чаяакчы аптаразы дээш Овед-Эдомга база ооң бүгү улузунга ачы-буян хайырлаан-дыр» – деп дыңнадырга, ол Бурганның аптаразын Овед-Эдомнуң бажыңыңдан Давидтиң Хоорайынче байырымныг эккеп алган.
- ¹³Дээрги-Чаяакчының аптаразын көдүрген улус алды базым кылып чорда, Давид бугажык биле семис бызаа өргүп салган.
- ¹⁴Давид лён эфод кедип алгаш, Дээрги-Чаяакчының мурнунга чаза-ла самнап турган.
- ¹⁵Давид база бүгү израиль чон Дээрги-Чаяакчының аптаразын быт-шимээнниг, эдиски-труба этсип, эккел чораан.
- ¹⁶Дээрги-Чаяакчының аптаразы Давидтиң Хоорайынче кирип орда, Саулдуң уруу Мелхола соңгадан көрүп турган. Дээрги-Чаяакчының мурнунда самнап халып чораан Давидти көрүп кааш, Мелхола ону чөгенчиин деп бодаан.
- ¹⁷Дээрги-Чаяакчының аптаразын эккелгеш, Давидтиң аңаа белеткеп кааны бодунуң черинге – майгынының ортузунга салып кааннар. Давид Дээрги-Чаяакчыга бүрүн өрттедир болгаш эп-найырал өргүлдериң кылган.

¹⁸Бүрүн өрттедир болгаш эп-найырал өргүлдөрүн кылып дооскаш, Давид чонну Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының ады-биле алгап-йөрээп каан.

¹⁹Ооң соонда ол бүгү чонга, хөй-хөй израильчилерге – эр-даа, херээжен-даа улуска бир-бир хлеб, борбак эът база үзүмнүг боова үлөп берген. Бүгү чон бажыңнарынче тарап чана берген.

²⁰Бодунуң өг-бүлезин алгап-йөрээп каар дээш, Давид чанып кээрге, Саулдуң уруу Мелхола аңаа уткуштур үнүп келгеш, мынча дээн: «Израильдин хааны бөгүн бодун дыка-ла алдаржытты! Бодунуң албаты чонунуң кыс кулдарының мурнунга үен-даян кижиде даа ышкаш шалдаң көстүр чыгыгы самнап канчаары ол?»

²¹Давид Мелхолага мынчаар харыылаан: «Ол дээрге Дээрги-Чаяакчының мурнунга чүве ышказыл. Сээң ачаңның болгаш ооң салгалының орнунга Ол мени шилип алгаш, Бодунуң израиль чонунуң чагырыкчызы кылып каан-дыр. Мен Дээрги-Чаяакчының мурнунга самнап, хөглээн мен.

²²Мен оон-даа артык сандарап батсымза, оон-даа чөгенчиг апарзымза, сээң чугаалап турарың кул-кыстар дөмей-ле мени алдаржыдар».

²³Ынчангаш Саулдуң уруу Мелхола өлгүже чедир ажы-төл чок болган чүве-дир.

2 Хааннар 7

Нафанның өттүр билген медеглели

(1 Чыл. 17:1-15)

¹Хаан бодунуң ордузунче көжүп кире берген үеде, Дээрги-Чаяакчы ону долгандыр турар дайзыннарындан хостуг кылып каанда,

²ол Нафан медээчиге мынча дээн: «Көрөм, мен пөштен кылган ордуда чурттап турар-дыр мен, а Бурганның аптаразы анаа майгында турар-дыр».

³Нафан хаанга: «Чүнү кылырын күзей-дир сен, ону барып кыл. Дээрги-Чаяакчы сээң-биле кады болгай» – дээн.

⁴Ол-ла дүне Дээрги-Чаяакчы Бодунуң сөзүн Нафанга ажыдыпкан:

⁵«Мээң чалчам Давидке баргаш, Дээрги-Чаяакчының сөзүн дамчыт: Мээң чурттаар өргээмни сен тургузар сен бе?

⁶Израильчилерни Египеттен үндүрүп келгенимден бо хүнге чедир Мен өргээге чурттавадым. Бир черден өске черже көжүп чорааш, анаа майгынга чурттап чордум.

⁷Израильчилер-биле кады каяа-даа чорааш, Бодумнуң израиль чонумну чагырар кылдыр дужааганым аймактарның кайы-бирээзинге: „Чүге Меңээ пөштен өргээ тудуп бербээн силер?“ деп чугаалап көргөн мен бе?

⁸Ынчангаш Мээң чалчам Давидке Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының сөзүн дамчыт: Мен сени, хой кадарып чоруңда, Мээң израиль чонумнуң чагырыкчызы кылдыр томуйлаан мен

⁹Каяа-даа чоруңда, сээң-биле кады болуп, сээң мурнуңга дайзыннарыңны чылча шаап чордум. Сээң адыңны, чер кырының алдарлыг кижилерини дег, алдаржыдып каан мен.

¹⁰⁻¹¹Мен Бодумнуң израиль чонумга боду чурттуг болзун база ону кым-даа дүвүретпезин дээш, черни аңгылап бергеш, аңаа доктаап чурттаар кылып каан мен. Каржы-бак улус оларны мооң мурнунда дег, Мен Бодумнуң израиль чонумга баштыңчылар тургузуп каан үемде дег, кызып-кыйбас болур. Оон ыңай Мен сени бүгү дайзыннарыңдан адырып каар мен. Дээрги-Чаяакчы сээң ук-салгалыңны Боду доктаадып каарын аазап турар-дыр.

¹²Кажан сен назылап кырааш, ада-өгбең соондан өске оранче чоруй баарыңга, Мен сээң төрөөн үре-салгалыңны орнуңга хаан кылгаш, ооң чагыргазын быжыглап каар мен.

13 Ол салгакчың Мээң адымга тураскааткан өргээ тудуп каар, а Мен ооң хаан дүжүлгезин мөңгеде быжыглап каар мен.

14 Мен ооң Адазы болур мен, а ол Мээң оглум болур. Ол багай чүве үүлгедир болза, Мен ону кижилерни дамчыштыр – оларның кымчызы-биле кезедир мен.

15 Ындыг-даа болза, Мен сээң мурнунда хааннап турган Саулдан ойталааным дег, Бодумнун энерелимни салгакчыңдан кажан-даа ап кагбас мен.

16 Мээң мурнумга Сээң үре-салгалың болгаш чагыргаң кезээ мөңгеде чайгылыш чок болур, сээң дүжүлгең мөңгези-биле артар».

17 Нафан ол бүгү чугааны болгаш көстүүшкүннү Давидке дамчыдып берген.

Давидтиң Бурганга өөрүп четтиргени

(1 Чыл. 17:16-27)

18 Ынчан Давид хаан Дээрги-Чаяакчының мурнунга барып чугаалаан: «О, Дээргим, Дээрги-Чаяакчы! Кым мен мен? Мээң ук-салгалым кымыл? Мени ынчаар көдүрер хире чүү кылдым?»

19 Ол бүгү безин Сеңээ эвээш болган-дыр, о, Дээрги-Бурган-Чаяакчы! Мени алдаржыдарындан эрткеш, Сен Бодуңнун чалчаңның үре-салгалының келир үезин безин чугаалап бердиң. Сээң ол сөзүң улуска өөредиг болзун, Дээрги-Бурган-Чаяакчы!

20 Давид Сеңээ оон ыңай чүнү немей чугаалап шыдаар деп? Бодуңнун чалчаңны билир-ле болгай сен, Дээрги-Бурган-Чаяакчы!

21 Бодуңнун сөглээн сөзүң бодааш, Бодуңнун күзелиң-биле Сен өндүр улуг херекти кылып, Бодуңнун чалчаңга ол бүгүнү ажыдып бердиң.

22 Ынчангаш өндүр улуг-дур сен, Дээрги-Бурган-Чаяакчы! Сеңээ деңнежипки дег кым-даа чок-тур, Сенден өске Бурган-даа чок-тур, бис боттарывыстың кулаавыс-биле дыңнадывыс.

²³Кым Сээң израиль чонуңга деңнежирил? Бо чон дег чер кырында өске чон чок, чүге дээрге бисти Бодунуң чону кылып аар дээш, Бурган кээп, бисти кулданышышкындан адырып алган. Сээң кайгамчык, коргунчуг херектериң ужун Израильдиң ады чериңде билдингир апарган. Сен египетчилерден камгалаан Бодуңнуң чонуңнуң мурнундан өске чоннарны-даа, оларның бурганнарын-даа үндүр ойладыпкан эвес ийик сен бе?

²⁴Сен израиль чонуңну кезээ мөңгеде Бодуңнуу кылып алдың, а Бодуң, Дээрги-Чаяакчы, ооң Бурганы болдуң.

²⁵А ам, Дээрги-Бурган-Чаяакчы, Бодуңнуң чалчаңның болгаш ооң ук-салгалының дугайында берген сөзүңнү кезээ мөңгеде быжыглап каг, Бодуңнуң аазаашкыныңны күүседип көрөм.

²⁶Сээң адың кезээ мөңгеде алдаржып чорзун, кижилер: „Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы – Израильдиң Бурганы“ деп чугаалажып чорзун! Сээң чалчаң Давидтиң ук-салгалы Сээң мурнуңга быжыг болзун!

²⁷Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы – Израильдиң Бурганы, Сен Бодуңнуң чалчаңга: „Сээң ук-салгалыңны доктаадып бээр мен“ деп ажыдып берген болгай сен, ынчангаш Бодуңнуң чалчаң Сеңээ ынчалдыр мөргүп диттигипкен.

²⁸О, Дээрги-Бурган-Чаяакчы! Сен Бурган сен! Сээң сөстериң шынныг, Сен Бодуңнуң чалчаңга бо чаагай кежикти аазадың.

²⁹Амдан эгелеп, Бодуңнуң чалчаңның ук-салгалы мөңгеде Сээң хайгааралыңга чорзун дээш, аңаа ачы-буяның хайырлап көрөм. Сен, Дээрги-Бурган-Чаяакчы, ол бүгүнү Бодуң чугааладың. Сээң хайырлаан ачы-буяның-биле Сээң чалчаңның ук-салгалы кезээ мөңгеде сайзырап-ла турар болзун!»

2 Хааннар 8

Давидтиң дайынчы чедишкиннери
(1 Чыл. 18:1-13)

- ¹Элээн үе эрткенде, Давид филистимнерни чылча шаап, томаарткаш, оларның Метег-Гаамма деп хоорайын эжелеп алган.
- ²Оон ыңай Давид моавтарны база чылча шапкан. Оларны черге чыттыргаш, хендир-биле хемчээп турган. Хендирниң ийи катап узунунга дең болганнарны өлүрүп, а үш катап дең болганнарны амытынныг арттырып турган. Моавтар Давидтиң үндүт төлээр чалчалары апарган.
- ³Цованың хааны, Реховтуң оглу Адраазар Евфрат хемниң унунга бодунуң чагыргазын катап тургузуп аар дээш кел чорда, Давид ону база чылча шаап каан.
- ⁴Давид ол хаанның 1700 аъттыг база 20 000 чадаг шериглерин тудуп алган. Ол дайынчы тергелиг аъттарның балдырларының сиирлерин үзе кезип каапкан, олардан чүгле чүс аътты бодунга арттырып алган.
- ⁵Цованың хааны Адраазарга дузалажыр дээш Дамаскыда чурттап турар арамей чон чедип кээрге, Давид 22 000 арамейни чылча шаап каан.
- ⁶Давид арамей хоорай Дамаскыга камгалал шериин тургузуп каан, ынчалдыр арамейлер Давидтиң үндүт төлээр чалчалары апарган. Давид кайнаар-даа баарга, Дээрги-Чаяакчы аңаа тиилелге берип турган.
- ⁷Давид Адраазарның улузундан алдын дозуг-камгалалдарын ап алгаш, оларны Иерусалимге эккелген.
- ⁸Адраазарның Бетах база Беротай деп хоорайларындан Давид хаан дыка хөй хүлөр ап алган.
- ⁹Давид Адраазарның бүгү шериин чылча шаап каан деп, Хаматтың хааны Той дыңнап каапкан.
- ¹⁰Адраазар-биле дайылдашкаш, ону чылча шапканы дээш Давид хаанга байыр чедирип, ону алгап-йөрээри-биле Той хаан бодунуң оглу Иорамны олче чорудупкан, чүге дээрге Той Адраазар-биле дайылдажып

турган. Иорам белек кылдыр мөңгүн, алдын база хүлер савалар эккелген.

11-12 Давид хаан ол саваларны бүгү-ле чагырып алганы: арамей, моав, аммон, филистим, амалик чоннардан база Реховтуң оглу, Цованың хааны Адраазардан хавырып алганы алдын-мөңгүнү-биле кады Дээрги-Чаяакчыга тураскааткан.

13 Дус шынаазынга 18 000 эдом шеригни чылча шапкаш, ээп келгениниң соонда, Давид алдаржый берген.

14 Ол бүгү эдом черге камгалал шериин тургузуп каан, ынчалдыр эдом чурттуглар шуптузу Давидтиң чалчалары апарган. Давид кайнаар-даа баарга, Дээрги-Чаяакчы аңаа тиилелгени берген.

Давидтиң чоок дүжүметтери

(2 Хаан. 20:23-26; 1 Чыл. 18:14-17)

15 Давид хаан бодунуң чонун шын шиидип, олар дээш чөптүг чорукту тургузуп, бүгү Израильди чагырып-башкарып турган.

16 Саруйяның оглу Иоав шериглер даргазы турган. Ахилудтуң оглу Иосафат төөгү бижээчизи турган.

17 Ахитувтуң оглу Садок биле Авиафарның оглу Ахимелех – Бурганның бараалгакчылары, а Серайя – бижээчи турган.

18 Иодайның оглу Ванея керет, пелет уктуг шериглерниң баштыңчызы турган. А Давидтиң оолдары Бурганның бараалгакчылары турган.

2 Хааннар 9

Давид болгаш Мемфивосфей

1 Давид: «Саулдуң өг-бүлезинден арткан кижини ам бар бе? Мен аңаа Ионафан дээш энерел көргүскей эртик мен» – дээн.

2 Саулдуң өг-бүлезинге бараан болган Сива деп чалча кижини турган. Ону Давидче кыйгыртып эккээрге, хаан: «Сива деп кижини сен сен бе?» – деп айтырган. Оозу: «Силерниң чалчаңар мен-дир мен» – деп харыылаан.

³Хаан: «Саулдуң салгалдарындан чаңгыс-даа кижиге артпаан чүве бе? Мен аңаа Бурганны дег энерел көргүзүксеп тур мен» – дээн. Сива хаанга: «Ионафанның аскак оглу бар» – деп харыылаан.

⁴Хаан: «Кайдал ол?» – деп айтырган. Сива: «Ол Лодавар чурттуг Аммиилдин огулу Махирниң бажыңында турар» – деп харыылаан.

⁵Давид хаан ону Лодаварда Аммиилдин огулу Махирниң бажыңындан сүрдүрүпкен.

⁶Ионафанның огулу, Саулдуң огулунуң огулу Мемфивосфей Давидке чедип келгеш, хаанны хүндүлөп черге чедир мөгөйгөн. Давид: «Мемфивосфей сен сен бе?» деп айтырган. «Силерниң чалчаңар мен-дир мен» – деп ол харыылаан.

⁷Давид аңаа мынча дээн: «Кортпа. Сээң ачаң Ионафан дээш мен сеңээ энерелдиг болур мен. Сээң кырган-ачаң Саулдуң шөлдөрүн сеңээ эгидип бээр мен. Сен мээң-биле кады чемненир сен».

⁸Мемфивосфей мөгөйип кааш, чугаалаан: «Менче кичээнгей салыр хире кым мен мен? Мен дээрге өлгөн ыттан дээредевес кижиге ышкажыл мен».

⁹Хаан Саулдуң чалчазы чораан Сиваны кыйгырып алгаш, аңаа чугаалаан: «Саулга болгаш ооң өг-бүлезинге чүү хамааржырыл, шуптузун сээң дээргиниң огулунга берип тур мен».

¹⁰Ынчангаш сен, оолдарың база кулдарың ооң черин болбаазыраткаш, ону хандыраар кылдыр дүжүдүн эккеп туруңар. А сээң дээргиниң огулу Мемфивосфей үргүлчү мээң-биле кады чемненир». Сива он беш оолдуг, чээрби кулдуг турган чүве-дир.

¹¹«Мээң дээрги хааным чалчазы меңээ чүнү чугаалаар болдур, шуптузун күүседир мен» – деп, Сива харыылаан. Ынчалдыр Мемфивосфей, Давид хаанның оолдарының бирээзи дег, ооң-биле кады чемненир апарган.

¹²Мемфивосфейниң Миха деп бичии оглу бар турган. Сиваның бажыңында чурттап турар улус шупту Мемфивосфейге бараан болур апарган.

¹³Ийи буду аскак Мемфивосфей Иерусалимге чурттап турган, чүге дээрге ол хаан-биле кады үргүлчү чемненир турган.

2 Хааннар 10

Аммон болгаш арамей шериглерни Давидтиң тиилээни

(1 Чыл. 19:1-19)

¹Элээн үе эрткенде, аммон чоннуң хааны өлүп каарга, ооң орнунга оглу Аннон хааннай берген.

²Давид: «Наастың оглу Аннонга энерелден көргүзүп каайн. Ооң ачазы меңээ энерел көргүскен-не болгай» – деп чугаалааш, Аннонга ооң ачазы дээш кажыыдалын илередири-биле бодунуң улузун чорудупкан. Олары аммоннарның чуртунга чедип кээрге,

³аммон нояннар боттарының дээргизи Аннонга: «Давид бодунуң улузун сээң ачаңны хүндүлөп, кажыыдалын илеретсин дээш чорудупкан деп бодаар сен бе? Найысылалывысты хайгыылдап, шинчилеп көрүп алгаш, ооң соонда эжелээр сорулгалыг оларны Давид бээр чоруткан эвес деп бе?» – дээннер.

⁴Аннон Давидтиң улузун тудуп алгаш, кижини бүрүзүнүң салының чартыын чүлүп каапкаш, хептерин чаязынга чедир ора кезип каапкаш, дедир чандырыпкан.

⁵Давидке ол дугайында чугаалаптарга, аажок куду көрдүрген улуска уткуштур чалчаларын чорудупкан. Хаан оларга: «Салдарыңар үнүп келгижеге чедир, Иерихонга туруңар че, ооң соонда чанып кээр силер» – деп дамчыткан.

⁶Аммоннар Давид оларны көөр хөңнү чок апарган дээрзин билип кааш, Бет-Рехов база Цовадан 20 000 арамей чадаг шеригни, Мааханың

хаанындан 1000 шеригни база Товтан 12 000 шеригни хөлезилеп алган чүве-дир.

⁷Давид ону дыңнап кааш, Иоавты бүгү шыырак шериглери-биле кады ынаар чорудупкан.

⁸Аммоннар үнүп келгеш, хоорайже кирер эжик-хаалгазының аксынга дайынчы ёзу-биле туруп алганнар, а Цовадан, Бет-Реховтан арамейлер база Товтан, Маахадан шериглер ховуда аңгы туруп алганнар.

⁹Мурнунда-даа, артында-даа дайзыннары үнүп келгенин көрүп кааш, Иоав бүгү израиль шеригниң аразындан эң-не дээре дайынчыларны шилип алгаш, арамейлерге удур тургузупкан.

¹⁰А арткан шериглерни ол акызы Авессага дагзып, аммоннарга удур чыскаапкан.

¹¹Иоав акызынга мынчаар чагаан: «Бир эвес арамейлер мени ажып тиилээр деп барза, сен меңээ дузалажыр сен. А бир эвес аммоннар сени тиилээр деп барза, сеңээ мен барып дузалажыр мен.

¹²Эрес-дидим бол, чонувус дээш, Бурганывыстың хоорайлары дээш чалданыш чок туржур бис. Дээрги-Чаяакчы Боду канчаар күзээрил, ынчалдыр кылзын».

¹³Иоав бодунуң шерии-биле арамейлерге удур үнүптөргө, олары дезип чорупкан.

¹⁴А аммоннар арамейлерниң дезип турарын көргөш, боттары-ла Авессадан дескеш, хоорайынче кирип келгеннер. Оон Иоав аммон черден Иерусалимче ээп келген.

¹⁵Арамейлер израильчилерге аштырганын билип кааш, чаңгыс черге чыгып алганнар.

¹⁶Адраазар хаан Евфрат хемниң ындында чурттап турар арамей чонну кыйгыртыптарга, олар Хелам деп черге чедип келген. Оларны Адраазар хаанның шерииниң даргазы Совак баштап турган.

¹⁷Ол дугайында Давидке дыңнадыптарга, ол бүгү израиль шеригни чыып алгаш, Иордан хемни кешкеш, Хеламга чедип келген. Арамейлер Давидке удур чыскаалыпкаш, ооң-биле тулушканнар,

¹⁸ынчалза-даа израильчилерден дезипкеннер. Давид арамейлерниң 700 дайынчы тергезин, 40 000 аъттыг шериин узуткап каан. Давид шериг баштыңчызы Совакты база чылча шапкан, ону аңаа өлүрүп каан.

¹⁹Адраазарга чагыртып турган бүгү хааннар ооң израильчилерге аштырып алганын билип кааш, израильчилер-биле тайбың керээзин чарып алгаш, оларга чагырты бергеннер. А арамейлер ооң соонда аммоннарга дузалажырындан сестир апарган чүве-дир.

2 Хааннар 11

Давид биле Вирсавия

¹Дараазында чылдың эгезинде, хааннар дайылдажыр дээш үнер үеде, Давид Иоавты бодунуң улузу-биле кады – бүгү израиль шеригни чорудуптарга, аммоннарны чылча шаап кааш, оларның найысылалы Равваны бүзээлеп алганнар. А Давид Иерусалимге артып калган чүве-дир.

²Бир кежээ Давид орунундан тургаш, ордузунуң серизинге агаарлап кылаштап турган. Сери кырындан ол чунуп турар херээженни көрүп каан. Ол херээжен дыка чараш болган чүве-дир.

³Давид ол херээженниң дугайында билип эккээр кылдыр улузунга даалга берген. Аңаа мынча дээннер: «Ол дээрге Элиамның уруу, хет аймак-сөөктүг Урияның кадайы Вирсавия-дыр».

⁴Херээженни эккээри-биле бодунуң айбычыларын чорудуптарга, олар ону эккелген. Давид ооң-биле удуп чыдып алган. (Херээжен бодунуң арыг эвезинден чаа-ла адырлып алган турган чүве-дир.) Ооң соонда херээжен чана берген.

⁵Ол херээжен иштиг апаргаш, Давидче «Иштели бердим» деп сөгледишкен.

⁶Давид Иоавка: «Менче хет Урияны чорудувут» – деп сөс дамчыдарга, Иоав Урияны Давидче чорудупкан.

⁷Урия чедип кээрге, Давид оон Иоавтың база шеригниң амыр-кадыының дугайында, дайынның чоруп турарының дугайында айтырган.

⁸Оон Давид Урияга: «Чангаш, дыштан че» – дээн. Урия хаанның ордузундан үнүп кээрге, ооң соондан улус хаанның сөңнээн аьш-чемин чедирип чорупканнар.

⁹Ынчалза-даа Урия бажыңынче чанмайн, дээргизиниң чалчалары-биле кады хаанның ордузунуң эжииниң аксынга хонган чүве-дир.

¹⁰Давидке: «Урия бажыңынче чанмаан-дыр» – деп сөглөп кээрге, ол Уриядан: «Сен чер чорааш, оруктан келген кижини эвес сен бе? Бажыңынче чүге чанмадың?» – деп айтырган.

¹¹Урия Давидке: «Бурганның ыдыктыг аптаразы, израиль база иудей шериг – майгыннарда, мээң дээргим Иоав болгаш ооң бүгү кижилери база ажык ховуда турар-дыр. Ындыг таварылгада мен канчап дойлап, кадайым-биле удуур дээш бажыңымче барып шыдаар кижини мен? Хаан узун назылазын, адыңар-биле даңгыраглап тур мен: ындыг чүве кылбас мен!» – дээн.

¹²Ынчан Давид аңаа: «Бөгүн база маңаа артып кал, а даарта сени мен дедир чорудуптар мен» – дээн. Ынчалдыр Урия ол хүн Иерусалимге артып калган.

¹³Даартазында Давид Урияны кады дойлаарынче чалааш, аңаа эзиртир арага ижиртип каапкан. Ынчалза-даа кежээ апаарга, Урия дээргизиниң чалчалары-биле кады удуп чыдып алган, бажыңынче чанмаан.

¹⁴Эртенинде Давид Иоавче чагаа бижээш, ону Урияны дамчыштыр чорудупкан.

¹⁵Ол чагаада: «Урияны тулчуушкуннуң эң-не берге черинге тургузуп кааш, ол узуткаттырып аар кылдыр оон аткаарлаңар» деп бижип каан болган.

¹⁶Ынчангаш Иоав Равва хоорайны бүзээлеп турган үезинде дайзынның эң-не шыырак дайынчылары кайда турарын билип алгаш, Урияны ынаар чорудуп турган.

¹⁷Хоорайжылар үнүп кээрге, оларның Иоавка удур тулчуушкунунга Давидтиң шериглеринден чамдык дайынчылар өлүртүп алган. Оларның аразында хет Урия база бар болган.

¹⁸Тулчуушкуннуң канчаар чоруп турарының дугайында Иоав Давидке дыңнадыры-биле

¹⁹бодунуң айбычызынга мынча деп чагаан: «Кажан сен хаанга тулчуушкуннуң канчаар чоруп турарын чугаалап бээриңге,

²⁰хаан ажына бергеш: „Чүге тулчуушкун үезинде хоорайже ынчаар чоокшулай берген силер? Хоорайның ханаларындан силерже адып, соккулап эгелээрин билбес улус силер бе?

²¹Иероваалдың оглу Авимелехти канчап өлүрүп каан чүвөл? Бир херээжен ооң кырынче ханадан дээрбе дажының бузундузун дүжүр идиптерге, ол Тевецке өлүп калган эвес ийик бе? Чүге хоорайның ханазынче ынчаар чоокшулай берген улус силер?“ деп айтыра берзе, „Хет чалчаңар Урия база өлүрткен“ деп харыылаар сен».

²²Айбычы кижини Давидке келгеш, Иоавтың чагып кааны ёзугаар шупту чүвени чугаалап берген.

²³Айбычы Давидке мынча деп тайылбырлаан: «Ол улустуң күжү бистен артык болгаш, биске удур халдап, ажык шөлче үнүп келген. Ынчалза-даа бис оларны дедир хоорайның хаалгазынче ойладыпкан бис.

²⁴Дайзынның шериглери ча-биле хана кырындан адып эгелээрге, силерниң улузуңарның чамдыызы өлгүлөп калган. Хет чалчаңар Урия база өлүрткен».

²⁵Ынчан Давид элчиге: «Ол бүгү дээш муңгарааш чоор сен. Дайын үезинде хылыш кымга-даа дээптер чүве ышкажыл. Бүгү күжүңнү хоорайга удур чыып алгаш, ону узуткап каг» – деп Иоавты деткип чугаалаарын дааскан.

²⁶Урияның өлүп калганын дыңнааш, ооң кадайы ашаа дээш кажыыдап ыглаан.

²⁷Кажыыдал хүннери эрте бээрге, Давид Урияның кадайын бажыңыга эккеп, кадай кылып аарга, ол аңаа оол божуп берген. Дээрги-Чаяакчы Давидтиң ол чоруун каржы-бак үүлгедиг деп санаан.

2 Хааннар 12

Нафан медээчиниң Давидти сойгалап илереткени

¹Дээрги-Чаяакчы Давидче Нафанны чорудупкан. Нафан Давидке келгеш, мынча дээн: «Бир хоорайга бирээзи бай, өскези ядыы ийи кижичурттап чораан-дыр.

²Бай кижиниң шээр болгаш бода малы кончуг хөй турган.

³А ядыы кижиниң чаңгыс хоюндан өске чүзү-даа чок турган. Ону ол хураган турда садып алгаш, азырап өстүрүп алган. Хураганы ооң ажы-төлү-биле кады өскен чүве-дир. Ол ооң холундан чем чип, суг ижип, харын-даа ооң хойнунга удуп өскен болгаш, бодунуң уруу-биле дөмей турган.

⁴Бай кижиге чорумал чедип кээрге, ол бодунуң хоюн азы бода малын келген кижиге чем кылып бээри-биле өзээринден харамнанган. Ооң орнунга ядыы кижиниң чаңгыс хоюн өзээш, чорумалга чем кылып берген чүве-дир».

⁵Давид ындыг кижиге аажок хорадай бергеш, Нафанга: «Дириг Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглап тур мен: ындыг чүвени үүлгеткен кижиге өлүмгө төлөптүг!»

⁶Кээргээр сеткил чок болганы дээш, ындыг чүвени кылганы дээш, хой дээш ол дөрт дакпыр төлээр апаар» – дээн.

⁷Нафан Давидке мынча дээн: «Ол бай кижиге дээрге силер-дир силер! Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчы мынча диди: „Сени Мен Израильдиң хааны болур кылдыр шилип алган мен. Сени Мен Саулдуң холундан камгалап алган мен.

⁸Сеңээ Мен дээргиниң ордузун база ооң кадайларын хүлээдип берген мен. Сеңээ Мен Израиль биле Иудеяны берген мен. Бир эвес ол сеңээ эвээш болза, оон-даа хөйүнү немеп бергей эртик мен.

⁹Чүге сен Дээрги-Чаяакчының мурнунга каржы чорук кылып, Ооң сөзүн тооп көрбедиң? Хет Урияны сен күчүлөп өлүрүп кааш, ооң кадайын ап алдың. Урияны сен аммоннарның чепсээ-биле узуткап каан болгай сен.

¹⁰Ынчангаш сээң үре-салгалың үргүлчү күчүлөлгө таваржыр. Чүге дээрге сен Мени тооп көрбээн болгаш хет Урияның кадайын ап алган сен“».

¹¹Дээрги-Чаяакчы оон ыңай мынча дээн: «Мен сеңээ хай-халапты бодунуң үре-салгалыңның талазындан ыдар мен. Сен көрүп турунда-ла, сээң кадайларыңны алгаш, чоок кижиге бериптер мен, ол чырык хүндүс безин олар-биле удуур.

¹²Сен үүлгедиини бүдүү кылган сен, а Мен мону бүгү Израильдиң мурнунга чырык хүндүс көзүлдүр кылыр мен».

¹³Давид Нафанга: «Дээрги-Чаяакчыга удур бачыт үүлгеткеним шындыр» – дээн. Нафан Давидке: «Дээрги-Чаяакчы сээң бачыдыңны сенден чайладып каапкан, сен бодуң өлбөс сен – деп чугаалаан. –

¹⁴Ындыг-даа болза, сээң үүлгеткен бачыдың хайы-биле Дээрги-Чаяакчының дайзыннарынга Ону бак сөглээр арганы берген бооруңга, сээң чаа төрүттүнген оглуң чайлаш чок өлүр».

¹⁵Ынча дээш, Нафан чана берген.

Давидтиң чаш төлүнүң чок апарганы

Дээрги-Чаяакчы Урияның кадайының Давидке божуп берген оглунуң күжүн суларадыптарга, ол аарый берген.

¹⁶Давид Бурганга мөргүп, чем чивейн, чааскаан черге чыдып алгаш, дүн эрттирген.

¹⁷Ооң ордузунуң кол улузу аңаа чедип келгеш, ону черден тургузарга, ынаваан, олар-биле кады чем-даа чивээн.

¹⁸Чеди хонук эрткенде, чаш төл чок апарган. Давидтиң чалчалары аңаа чаш төлдүң өлгенин чугаалаарындан кортканнар. Чүге дээрге олар: «Чаш төл дириг турда безин, хаан бисти дыңнавайн турду. Ам канчап аңаа чаш кижиниң чок апарганын чугаалаар бис? Ол ат болза канчаар?» деп бодаан.

¹⁹Чалчаларының сымыранчып турарын көргеш, чаш кижичок апарганын Давид билип каан. Ол чалчаларындан: «Чаш кижичок апарды бе?» – деп айтырган. Олары: «Ийе» – деп харыылаан.

²⁰Ынчан Давид черден туруп келгеш, чунуп, үс-биле бажын чаап, эде кеттинип алгаш, Дээрги-Чаяакчының өргээзинге барып тейлеп алган. Ооң соонда ол бодунуң ордузунга баргаш, аңаа чем бээрин негээш, аштанып-чемненип алган.

²¹Чалчалары оон: «Силер чүге ынчаарыңар ол? Чаш кижичок дириг турда, силер чем чивейн, ыглап турдуңар. Ам ол чок апаарга, тургаш, чемненип турар-дыр силер?» – деп айтырган.

²²Давид мынча деп харыылаан: «Кажан чаш кижичок дириг турда, мен: „Канчап билир, Дээрги-Чаяакчы менче ээ көрнүр болза, чаш кижичок дириг артар чадавас“ деп бодааш, шээрленип, ыглап турдум.

²³Ам ол чок апарганда, чүү дээш шээрленир деп мен? Ону эгидип аар харыктыг мен бе? Мен аңаа чеде бээр мен, а ол менче эглип келбес».

²⁴Давид кадайы Вирсавияга баргаш, ону оожуктуруп, ооң-биле удуп, холбашкан. Кадайы иштели бергеш, аңаа оол уруг божуп берген. Оглун Соломон деп адап алган. Дээрги-Чаяакчы аңаа ынак болгаш,

²⁵Нафан медээчини чорудуптарга, ол аңаа Иедидиа деп атты берген, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы ынчаар күзээн чүве-дир.

Аммоннар-биле дайынның төнгени

(1 Чыл. 20:1-3)

²⁶Ол үеде Иоав аммон черниң найысылалы Раввага удур дайылдажып тургаш, хаанның шивээзин эжелеп алган.

²⁷Иоав айбычыларын Давидче чоруткаш: «Мен Равваже халдааш, хоорайның ижер суун эжелеп алдым.

²⁸Ынчангаш арткан шериглерни чыып алгаш, хоорайже халдап киргеш, эжелеп ал. Оон башка хоорайны бодум эжелеп аар болзумза, ол мээң адым-биле ададыр апаар» – деп сөгледипкен.

²⁹Давид бүгү шериглерин чыгаш, барып Раввага удур дайылдашкаш, ону эжелеп алган.

³⁰Давид аммон хаанның оваадайын ооң бажындан уштуп алгаш, боду кедип алган. Ол оваадай бир талант алдын деңзилиг болгаш үнелиг даш-биле каастап каан турган чүве-дир. Давид ол хоорайдан дыка хөй олчалыг болган.

³¹Чурттакчыларын Давид хоорайдан үндүргеш, оларны албадал-биле хирээлер, демир кускун-хаайлар, балдылар тудуп алгаш ажилдаар база тууйбу өрттедир изиг суугулар чанынга ажилдаар кижилер кылып алган. Давид бүгү аммон хоорайларны база ынчалдыр аажылаан. Ооң соонда Давид бодунуң бүгү шерии-биле Иерусалимче ээп келген.

2 Хааннар 13

Аммон биле Фамар

¹Элээн үе эрткенде, Давидтиң оглу Амнон Фамар деп чараш кыска хандыкшый берген. А Фамар дээрге Давидтиң өске оглу Авессаломнуң төрөөн дуңмазы чүве-дир.

²Бодунуң дуңмазы болур Фамарга хандыкшаанындан хилинчектенип, Амнон аарый берген. Амнон ооң-биле чүнү-даа канчап шыдавас болган, чүге дээрге Фамарга кым-даа дегбээн, арыг кыс турган.

³Давидтиң акызы Шиманың оглу Ионадав Амноннуң эжи турган. Ол кончуг кажар кижичүве-дир.

⁴Ионадав Амнондан: «Хаанның оглу, сен чүге хүн келген тудум-на арып турар апардың? Чылдагаанын меңээ чугаалап көрөм» – деп айтырган. Оозу: «Авессаломнуң дуңмазы Фамарга ынакшый бердим» – деп харыылаан.

⁵Ионадав аңаа: «Орунга чыдып алгаш, аарыычаңнай бер. Ачаң сени көөр дээш чедип кээрге: „Мээң дуңмам Фамар мен көрүп чыдырымда, чемден белеткээш, мени боду чемгерзин“ деп чугаала» – деп сүмелээн.

⁶Амнон орунга чыдып алгаш, аарыычаңнай берген. Хаан ону көөр дээш чедип кээрге, Амнон аңаа: «Мээң дуңмам Фамар чедип келгеш, меңээ чиир кылдыр, көрүп чыдырымда, бичии далгандан быжырып бергеш, мени боду чемгерзин» – дээн.

⁷Давид: «Акың Амноннуң бажыңыңа баргаш, аңаа чемден кылып берип көрөм» – деп Фамарже сөгледипкен.

⁸Фамар аарып чыдар акызы Амноннуң бажыңынче чорупкан. Ол далганны нугааш, акызы көрүп чыдырда, ону быжырыпкан.

⁹Паштан далганны ап бээрге, акызы чивес болган. Амнон: «Бажыңдан шупту улус үне берзин» дээрге, кым-даа артпайн үнүп чоруй барган.

¹⁰Ынчан Амнон Фамарга: «Чемиңни мээң удуур өрээлимче эккелгеш, мени чемгерип көрөм» – дээн. Фамар быжырып алган далганын акызының удуур өрээлинче эккелген.

- ¹¹Далганны чизин дээш чедире бээрге, Амнон Фамарны сегирип алгаш: «Дуңмам, бээр кел, мээң-биле чыдып алам» – дээн.
- ¹²Фамар: «Чок, акый. Мени албадавайн көр. Израиль чон аразынга ындыг чүве турбас ужурлуг. Ындыг сээдең үүлгедиг кылбайн көр.
- ¹³Бужартай бергеш, оон канчаар мен? А сен, сен Израильде сээдең-бак кижилерниң бирээзи деп санаттырар сен. Хаан-биле чугаалажып көр даан. Ол мени сеңээ бээринден ойталавас-тыр ийин» – деп дилээн.
- ¹⁴Ынчалза-даа Амнон ону дыңнаарын күзевээн. Ол оон күштүг болгаш, Фамарны күштеп-чазарлап каапкан.
- ¹⁵Ооң соонда Амнон ону кедергей көөр хөңнү чок апарган. Аңаа ынак турганындан-даа артык кылдыр көрбестей берген. Амнон аңаа: «Тур, моон ырап чор!» – дээн.
- ¹⁶Фамар: «Чок, мени ойладыры дээрге мээң-биле ам чаа-ла кылып каан үүлгедиинден-даа артык каржы чорук-тур ол» – деп аңаа чугаалаан. Ынчалза-даа Амнон ону тооваан.
- ¹⁷Ол бодунуң чалчазын кыйгырыпкаш: «Бо чүвени моон үндүр ойладыпкаш, ооң соондан эжикти эки дүкчүп каг» – дээн.
- ¹⁸Чалча оол Фамарны үндүр ойладыпкаш, ооң соондан эжикти хаап алган. Фамар онзагай чараш хептиг чораан. Ындыг хепти хаанның кыс уруглары кедер турган.
- ¹⁹Фамар качыгдалдан бажынче хүл чаштынып алгаш, бодунуң кедип чорааны чараш хевин ора соп алгаш, бажын туттунуп алган ыглап-сыктап чораан.
- ²⁰Акызы Авессалом: «Акың Амнон сээң-биле турду бе? Ам канчаар сен, дуңмам, ону ыттава. Ол дээрге сээң акың ышкажыл. Эмин эрттир муңгарааш канчаар сен» – деп Фамарга чугаалаан. Фамар акызы Авессаломнуң бажыңыга кагдырган херээжен бооп чурттап чораан.
- ²¹Давид хаан ол болуушкунну дыңнааш, аажок ажынып-хорадаан.

²²А Авессалом Амнонга эки-даа, багай-даа чүве чугаалаваан. Ооң дуңмазы Фамарны күштеп-чазарлап кааны дээш, ол Амнонну көөр хөңнү чок турган.

Авессаломнуң Амнондан өжээн негээни

²³Ийи чыл эрткен. Эфрем чериниң кызыгаарында Ваал-Гацорга Авессаломнуң хоюнуң кыргыздазы болган. Авессалом хаанның оолдарын шуптузун ынаар чалаан.

²⁴Авессалом хаанга келгеш: «Силерниң чалчаңар мен бөгүн хоюм кыргыдып тур мен. Дүжүметтериңер-биле кады ынаар барбас силер бе?» – деп айтырган.

²⁵«Чок, оглум, – деп, хаан чугаалаан. – Сеңээ берге болбазын дээш, бис шуптувус ынаар барбас бис». Авессалом дилээрге-даа, ол ынаар баарындан ойталаан. Ынчалза-даа ол оглун алгап-йөрээп каан.

²⁶Ынчан Авессалом: «Оода акым Амнон бистиң-биле кады барзын» – дээн. Хаан оон: «Ооң ынаар барган херээ чүл?» – деп айтырган.

²⁷Авессалом дилеп туруп бээрге, хаан Амнонну болгаш бүгү өске тажыларны чорудупкан.

²⁸Авессалом бодунуң чалчаларыңга мынча деп чагып каан: «Көрдүңер бе, Амноннуң эзирии улгаткаш, хөөрей бээрге, мен силерге „Амнонче халдаңар“ дээримге, ону өлүрүп каар силер. Кортпаңар. Мен силерге дужаап тур мен, эрес-дидим болуңар».

²⁹Авессалом канчаар дужааганыл, чалчалары ынчалдыр Амнонну аажылаан. Бүгү өске тажылар элчигеннерин мунупкаш, дезе берген.

³⁰Олар орукка чоруп олурда, тажыларны Авессалом шуптузун өлүрүп каапкан, олардан кым-даа дириг артпаан деп дамчыыр чугаа Давидтиң кулаанга чеде берген чүве-дир.

³¹Хаан туруп келгеш, качыгдалдан хевин ора соп каапкаш, черже барып ушкан. Ооң чанынга турган дүжүметтери база хептерин ора соккулап каапкан.

³²Давидтиң акызы Шиманың оглу Ионадав мынча дээн: «Мээң дээрги хааным бодунуң оолдарын шуптузун өлүрүп каан деп бодавазын. Чүгле чаңгыс Амнон өлүп калган. Чүге дээрге дуңмазы Фамарны күштеп каапкан хүнден эгелеп, Авессалом ону өлүрер деп бодап алган турган.

³³Ынчангаш мээң дээрги хааным хей черге дүвүрөп, оолдары шупту өлүп калган деп бодавазын. Чүгле чаңгыс Амнон өлүп калган».

³⁴А Авессалом ол үеде дезип чоруй барган. Хайгыылга турган оол көрүптөргө, барыын чүкте дагның ийинден дыка хөй чон чоруп орган.

³⁵Ионадав хаанга: «Хаанның оолдары чоруп олур. Шупту чүве силерниң чалчаңарның чугаалааны дег болган-дыр» – дээн.

³⁶Ол чугаалап доозары билек, тажылар ыы-сыылыг бо кирип келгеннер. Хаан болгаш ооң дүжүметтери база аажок качыгдап ыглашканнар.

³⁷Авессалом дезип чоруткаш, Аммиудтуң оглу, гессур хаан Талмайга чеде берген. А Давид оглу дээш хөй хүннер иштинде качыгдап ыглаан.

³⁸Авессалом дезипкени Гессурга үш чыл чурттаан.

³⁹Давид Амноннуң өлгениниң соонда оожургай бергеш, Авессаломну истеп-сүрерин соксаткан чүве-дир.

2 Хааннар 14

Иоавтың Авессаломну эгиткени

¹Хаан Авессаломну сактып, ону бодап турар дээрзин Саруйяның оглу Иоав эскерип турган.

²Иоав Текоя хоорайдан угаанныг херээжен келдиртип алгаш, аңаа мынча деп чугаалаан: «Кажыыдал хевинден кедип алгаш, ыглаачаңнаар сен. Олива үзү чагдынып шеверленме, элээн хөй хүннер дургузунда мөчээн кижиге дээш ыглап каапкан кажыыдалдыг кижиге ышкаш кылдыр алдынар сен.

³Хаанга чеде бергеш, мынча дээр сен...» – дээш, Иоав ол херээженге чүнү чугаалаарын айтып берген.

⁴Текоя чурттуг херээжен хаанга чедип келгеш, черге чедир мөгейгеш: «О, хаан, меңээ дузалап көрүңер!» – дээн.

⁵Хаан: «Чүге келдиң?» – деп айтырарга, ол херээжен мынча дээн: «Ашаам өлүп калган дулгуяк-тыр мен.

⁶Силерниң чалчаңар мен ийи оолдуг турган мен. Чарыпкы дег кым-даа чок ээн ховуга олар чокшу бергеш, бирээзи өскезин өлүрүп каан.

⁷Ам бо-дур, силерниң чалчаңарга удур бүгү төрөл аймак тура халаан: „Акызының тынынга четкен өлүрүкчүнү биске бер! Бис акызының өжээнин негеп, ону өлүрүп каар бис. Ооң салгакчы болганы кандыг хамаан чүвөл?“ – дээрлер-дир. Чер кырынга мээң ашаамның салгалының адын арттырбас дээш, шак ынчалдыр олар мээң сөөлгү көзүмнү өжүрүп каары ол-дур».

⁸Хаан аңаа: «Дүвүревейн бажыңыңче чана бер. Сээң айтырыыңга хамаарыштыр дужаалдан берип каар мен» – дээн.

⁹Текоя чурттуг херээжен хаанга: «Дээрги хааным, ол дээш шупту кем-буруу меңээ база мээң төрөл бөлүүмге онаашкай аан, а хаан болгаш ооң дүжүлгези буруу чок болур» – дээн.

¹⁰Хаан херээженге: «Бир эвес сеңээ удур чүве чугаалаар кижиге бар болза, ону меңээ эккелзин. Ооң соонда ол сеңээ дегбес апаар».

¹¹Херээжен: «Өжээн негекчилери мээң оглумну өлүрбезин дээш, Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглап көрүңерем, хааным» – дээн. Хаан аңаа: «Дириг Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглап тур мен: сээң оглуңнуң бажындан чаңгыс дүк безин кээп дүшпес» – деп харыылаан.

¹²«Дээрги хаанымга чаңгыс сөс чугаалаарын чалчаңар меңээ чөпшээреп көрүңер» – деп, херээжен дилээн. Хаан: «Чугаала че» – дээн.

¹³Херээжен: «Чүге силер Бурганның чонунга удур ындыг бодалдыг силер? Ынчаар чугаалап тура, хаан бодун буруудадып турар эвес деп

бе? Чүге дээрге хаан үндүр ойлаттырыпканы кижини эгидип албаан-на болгай.

¹⁴Бис шупту өлүп каар бис. Черже төпкеш, дедир чыып алыры болдунмас сугга дөмей-дир бис. Ынчалза-даа Бурган бистиң амытынывысты үспейн, кагдырган кижиден безин Боду ойталавазын күзеп турар-дыр.

¹⁵Мен хаанымга бо сөстөрни чугаалаар дээш келдим, чүге дээрге мен чондан корга бердим. Силерниң чалчаңар мен: „Хаан-биле чугаалажып көрейин адырам, канчап билир, мээң дилээмни ол күүседиптер чадавас.

¹⁶Хаан мени дыңнааш, оглум биле мени Дээрги-Чаяакчының берген черинге артпас кылдыр узуткаар дээн улустан адырып, камгалап каар чадавас боор“ деп бодадым.

¹⁷Ынчангаш силерниң чалчаңар чугаалап турары бо-дур: дээрги хаанымның сөзү меңээ оожургалды эккээр болзун, чүге дээрге мээң дээрги хааным, Бурганның төлээзи дег, эки-бакты ылгап билир болгай. Дээрги-Чаяакчы кезээде силерниң-биле кады болзун!»

¹⁸Хаан херээженге: «Мен сенден бир чүве айтыарымга, чажырбайн харыылаар сен» – дээн. Херээжен: «Мээң дээрги хааным, айтырыңар, ажырбас» – деп харыылаан.

¹⁹Хаан: «Бо бүгү чүүл Иоавтың киржилгези-биле болуп турар эвес бе?» – деп айтырган. Херээжен мынча деп харыылаан: «Узун назылыг болуңар, мээң дээрги хааным, силерниң чугааңардан кижини оң-даа, солагай-даа талазынче ойлап шыдавас-тыр. Ийе, силерниң чалчаңар Иоав чүнү чугаалаарын айтып бергеш, мени бээр чорудупту.

²⁰Силерниң чалчаңар Иоав амгы байдалды өскерттир сорулгалыг ону кылган. Чер кырында чүү болуп турарын шуптузун билириниң талазы-биле мээң дээргим, Бурганның төлээзи дег, угаанныг болгай».

²¹Ынчан хаан Иоавка: «Ындыг-дыр, сээң күзээниң ёзугаар кылыр мен. Барып, оолду – Авессаломну бээр эккел че» – деп чугаалаан.

²²Иоав черге чедир мөгейгеш, хаанны алгап-йөрээгеш, мынча дээн: «Дээрги хааным, бөгүн мен силерниң менче ээ көрүнгениңерге бүзүредим, чүге дээрге мээң дээрги хааным бодунуң чалчазының дилээн хандырган-дыр».

²³Иоав Гессурже чоруткаш, Авессаломну Иерусалимче эккелген.

²⁴А хаан: «Ол бажыңынче чоруй барзын, меңээ ол ужурашпазын» – дээн. Авессалом бажыңынче чоруй барган, хаанга ужурашпаан.

Авессаломнуң адазы-биле эптешкени

²⁵Бүгү Израильде Авессаломга чедер чараш эр кижичок турган. Оон артык чаражын мактаткан эр кижичо даа турбаан чүве-дир. Тейинден таваңгайыңга чедир ооң четпес чүвези черле чок турган.

²⁶Бажын чылдың-на таартып ап турган, чүге дээрге бажының дүгүнүң сырыйындан ол аартай бээр турган. Бажының дүгүн кыргыдыпкаш, деңзилээрге, ооң аары хаанның деңзилээр хемчээли-биле 200 шекел чеде бээр турган.

²⁷Авессаломдан үш оол, чаңгыс кыс төрүттүнген. Уруунуң адын Фамар дээр. Ол кончуг чараш херээжен турган чүве-дир.

²⁸Авессалом Иерусалимге ийи чыл чурттааш, хаанга ужурашпаан.

²⁹Авессалом Иоавты хаанче чорудар дээш, улус сүрдүрүпкен, ынчалза даа Иоав аңаа кээринден ойталаан. Авессалом катап улус чорудуптарга, база катап ойталап каапкан.

³⁰Ынчан Авессалом бодунуң чалчаларыңга: «Мээң шөлүмнүң чанында Иоавтың шөлүн көрүп тур силер бе? Ында ооң арбайы өзүп турар. Ону барып өрттедиптиңер» – дээн. Авессаломнуң чалчалары ол шөлдү барып өрттедипкен.

³¹Иоав тургаш, Авессаломнуң бажыңыңга чедип келгеш: «Сээң чалчаларың чүге мээң шөлүмнү өрттедипти?» – деп айтырган.

³²Авессалом Иоавка: «Сен хаанга баргаш, мынча деп айтырзын дээш сени сүрдүрүп турдум: „Мен Гессурдан чүге чедип келген кижичок мен?»

Мен аңаа артып калган болзумза, эки турган-дыр. Мен хаанның арнын көрүксеп тур мен. Бир эвес мен буруулуг кижиге болзумза, мени өлүрүп калыңар“» – деп чугаалаан.

³³Иоав хаанга Авессаломнун сөстөрүн дамчыткан. Хаан Авессаломну кыйгыртыпкан. Ол хаанга чедип келгеш, черге чедир мөгейген. Хаан Авессаломну ошкап каан.

2 Хааннар 15

Авессаломнун сүлчээзи

¹Элээн үе эрткенде, Авессалом айттарлыг, чуузалыг болгаш үдеп чоруур бежен камгалал шериглиг апарган.

²Ол эртенниң-не тургаш, хоорайже кирер хаалга аксында орук кыдыынга туруп аар турган. Кандыг-бир кижиге бодунун чаргызын хаанга дыңнадыр дээш кел чыдырда, Авессалом ону кыйгырып алгаш: «Кайы хоорайдан сен?» – деп айтырар турган. Келген кижиге: «Силерниң чалчаңар Израильдин ындыг-бир аймаандан» – деп харыылаар.

³Ынчан Авессалом: «Сээң чаргың шынныг болгаш чөптүг-дүр, ынчалза-даа хаанның улузунун сени дыңнаар чайы чок-тур» – дээр.

⁴Ол мынча деп уламчылаар: «О, бир эвес мени бо чурттуң баштыңчызы кылып каан болза! Ынчан хомудалдыг, чаргылыг кижиге бүрүзү меңээ кээрге, мен шыны-биле шиидип турбас мен бе».

⁵Кым-бир кижиге аңаа сөгүрүүр дээш чедип кээрге, Авессалом холдарын чада туткаш, ону куспактап, ошкап каар турган.

⁶Чаргызын шиитпирлезин дээш хаанга кээп турган бүгү израильчилерге хамаарыштыр Авессалом ынчаар алдынып турган. Ынчалдыр ол бүгү израильчилерниң чүрөөн тудуп эгелээн.

⁷Дөрт чыл эрткенде, Авессалом хаанга: «Дээрги-Чаяакчыга берген даңгыраамны күүседире-биле Хевронче баргаш кээрин меңээ чөпшээрер көрүңер.

⁸Силерниң чалчаңар мен арамей чоннуң Гессурга чурттап тургаш: „Бир эвес Дээрги-Чаяакчы мени Иерусалимче эгидиптер болза, Аңаа өргүл кылыр мен“ деп даңгырак берген мен болгай» – дээн.

⁹Хаан: «Амыр-тайбың чорувут» – деп чөпшээрээрге, Авессалом Хевронче дораан чорупкан.

¹⁰Авессалом Израильдиң бүгү аймактарынче бодунуң улузун бүдүү чорудуп тура: «Кажан силер мыйыс эдиски үнү дыңнап кааш-ла: „Авессалом Хевронга хаан апарган!“ деп чарлаар силер» – дээн.

¹¹(Авессалом-биле кады Иерусалимден 200 кижичорупкан. Чалаарга, олар чүнү-даа билбейн, ак сеткил-биле чорупкан чүве-дир.)

¹²Авессалом өргүлдер кылып тургаш, Давидтиң Гило чурттуг сүмелекчизи Ахитофелди ооң хоорайындан үндүр бодунче кыйгыртып алган. Сүлчээ ынчалдыр улам күштелип, Авессаломнуң талалакчылары улам-на көвүдеп орган.

Давидтиң Иерусалимден дезипкени

¹³Давидке бир медээчи чедип келгеш: «Израильчилер Авессаломнуң талазынче чайгылып турлар» – дээн.

¹⁴Давид Иерусалимге кады турган бүгү дүжүметтеринге: «Туруңар, дезип чоруптаалыңар! Оон башка Авессаломдан камгаланыр кандыг-даа аргавыс чок-тур. Далажыңар, маңаа турувуста, бисти тудуп алгаш, ат кылып, хоорайның чурттакчыларын өлүрүп каапса канчаар» – дээн.

¹⁵Давидтиң улузу: «Дээрги хаанывыс чүү деп шиитпирлээрил, чалчаларыңар бис ону күүседиринге белен бис» – дээн.

¹⁶Хаан бүгү өг-бүлезин эдерткеш, шимчеп үнүпкен. Чүгле он кулкадайын бодунуң ордузун ээлеп карактаары-биле каапкан.

¹⁷Бүгү чадаг улузунга үдеттирген хаан элээн черни эрткеш, хоорайның кыдыкы бажыңының чанынга доктаап турупкан.

¹⁸Хаанның бүгү дүжүметтери база керет, пелет уктуг камгалакчылары ооң чанынга чоруп орган. А Гефтен келген боо шериг шуптузу ооң мурнунга чоруп орган.

¹⁹Хаан Гефтен келген Иттайга: «Сен чүге бистиң-биле кады чорууруң ол? Дедир чорупкаш, демги хаан-биле артып кал, чүге дээрге сен төрөөн черинден үндүр ойлаттырган даштыкы кижиге ышкажыл сен.

²⁰Сен дүүн чаа-ла келдиң. А бөгүн сени мен бистиң-биле кады чор деп албадаар мен бе? Мен бодум баш углаан черже баар мен. Бодуңнуң чаңгыс чер чурттугларыңны алгаш, дедир чорувут. Дээрги-Чаяакчы сеңээ энерелдиг болгаш шынчы болзун» – дээн.

²¹Иттай хаанга мынча деп харыылаан: «Дириг Дээрги-Чаяакчының-даа, мээң дээрги хаанымның-даа ады-биле даңгыраглап тур мен: мээң хааным каяа-даа чорда, чалчаңар мен өлүр-даа болзумза, база кады чоруур мен».

²²Давид Иттайге: «Ындыг-дыр, чоруулу че» – дээн. Гефчи Иттай бодунуң бүгү улузу-биле, бүгү ажы-төлү-биле кады чорупкан.

²³Черниң бүгү чурттакчылары ыткыр ыглап турган. Бүгү шериг хаан-биле Кедрон хемни эрткеш, ээн кургаг ховуже углаан орукче үнүп келген.

Бүзүрелдиг дузалакчыларын Давидтиң Иерусалимче чорудупканы

²⁴Садок болгаш ооң-биле турган бүгү левиттер Бурганның ыдыктыг аптаразын көдүржүп эккелгеш, салып каарга, Авиафар бараалгакчы бүгү шериг хоорайдан төндүр үнгүже, өргүл салып турган.

²⁵Хаан Садокка: «Бурганның аптаразын хоорайже дедир аппарат. Бир эвес Дээрги-Чаяакчы менче ээ көрнүр болза, Ол мени катап эгидиптер. Ынчан мен ыдыктыг аптараны база ооң турар черин көөр мен.

²⁶А бир эвес Ол: „Сен Мээң сеткилимге таарышпаан сен“ дээр болза, ам канчаар, мени канчаарын Ол Боду билгей аан» – дээн.

²⁷Оон хаан Садок бараалгакчыга мынча деп чугаалаан: «Көр даан, оглуң Ахимаасты база Авиафарның оглу Ионафанны эдерттип алгаш, хоорайже амыр-тайбың чорувут. Оолдарыңарны ийилдирзин эдерткилеп ал.

²⁸Мен силерден медээни ээн кургаг ховуда хемниң кижиг аксынга манаар мен, көрдүңер бе».

²⁹Садок биле Авиафар Бурганның аптаразын Иерусалимче эккелгеш, аңаа артып калганнар.

³⁰Давид Елеон даанче үнүп бар чорааш, ыглап чораан. Ол качыгдалдан бажын шып алган болгаш кызыл-даван чораан. Ооң кады чораан улузу шуптузу база баштарын шыпкылап алган, ыглажып кылаштап чораан.

³¹Кажан Давидке: «Ахитофел Авессалом-биле сүлчээлешкен улус аразында-дыр» – деп дыңнадыптарга, ол: «Дээрги-Чаяакчы! Ахитофелдиң сүмезин будалдырып көрем!» – деп чалынган.

³²Давид даг кырында Бурганга мөгейишкин кылыр черге үнүп кээрге, аңаа уткуштур архи уктуг Хусий деп кижичоруп орган. Ол бодунуң хевин качыгдалдан ора сопкан, бажында доурак-доозун чажып алган болган.

³³Давид аңаа мынча дээн: «Бир эвес сен мээң-биле чоруур болзуңза, меңээ аартык апаар сен.

³⁴А бир эвес сен дедир хоорайже баргаш, Авессаломга: „Силерниң чалчаңар болуйн, хаан. Мооң мурнунда силерниң ачаңарның чалчазы чордум, а ам силерниң чалчаңар болуйн“ дээр болзуңза, Ахитофелдиң сүмезин будап каапкаш, меңээ дузалап болур сен.

³⁵Ында сээң-биле кады Бурганның бараалгакчылары Садок биле Авиафар база бар. Хаанның ордузунга чүнү дыңнаар-дыр сен, шуптузун оларга дамчыдып берип турар сен.

³⁶Ында Садоктуң оглу Ахимаас база Авиафарның оглу Ионафан бар. Оларны дамчыштыр дыңнаан бүгү медээлериңни менче дамчыдып турар сен».

³⁷Авессалом Иерусалимче кирип келгенде, Давидтиң өңнүү Хусий база хоорайже ээп келген чүве-дир.

2 Хааннар 16

Давид болгаш Сива

¹Давид даг бажындан элээн чавызап бадып келгенде, аңаа Мемфивосфейниң чалказы Сива уткужуп келген. Ол ийи элчигенде 200 хлеб, чүс шарыг үзүм, чүс шарыг фи́га база хөм савада арага чүдүрүп алган чораан.

²Хаан: «Ону канчаарың ол?» – деп айтырган. Сива тургаш: «Элчигеннерни хаанның өг-бүлезинге чорук кылып мунзун дээш, хлеб болгаш чимистерни чалчалары чизин дээш, а араганы ээн кургаг ховуда шылап турупкан улус ишсин дээш аппарат чыдыр мен» – деп харыылаан.

³Хаан: «А сээң дээрги хааныңның оглу кайыл?» – дээн. Сива хаанга: «Ол Иерусалимде артып калды. „Ам-на израильчилер мээң кырган-ачамның чагыргазын меңээ эгидип бээр боор“ деп ол бүзүрөп турар кижин» – деп чугаалаан.

⁴Ынчан хаан Сивага мынча дээн: «Дыңна. Мемфивосфейге хамааржыр чүү-ле бар-дыр, ол бүгү ам сээңи болзун». Сива черге чедир мөгейгеш: «Дээрги хааным, силерниң менче ээ көрүнгениңер моон соңгаар база уламчылаар болзун!» – деп четтиргенин илереткен.

Давид болгаш Шимей

⁵Давид хаан Бахуримге чедип келгенде, оон Саулдуң төрөл бөлүүнге хамааржыр бир кижин үнүп келген. Ооң ады Гераның оглу Шимей. Ол Давидти бак сөглөп чоруп орган.

⁶Давидти ооң шериглери долгандыр камгалап чорда-ла, ону база ооң дүжүметтерин Шимей даш-биле соккулап турган.

⁷Ол Давидти: «Моон ырап чор! Моон ыра, дүржок, ханга борашкан чүве! – деп сөглөп турган. –

⁸Дээрги-Чаяакчы дүжүлгезин ээлээниң Саулдуң өг-бүлезиниң төккен ханы дээш сени шиидип турары бо-дур. Ынчангаш эрге-чагырганы сээң оглуң Авессаломнуң холунга хүлээдипкени ол-дур. Ханга борашкандыр сен, ат болур сен!»

⁹Саруйяның оглу Авесса хаандан: «Бо кончуг өлген ыттың мээң дээрги хаанымны чүге бак сөглөп турары ол? – деп айтырган. – Мен баргаш, ооң бажын одура шааптайн, чөпшээреп көрүңер» – деп дилээн.

¹⁰Хаан: «Ол мээң-даа, силерниң-даа херээңер эвес-тир, Саруйяның оолдары. Бир эвес Дээрги-Чаяакчы „Барып, Давидти бак сөгле“ дээн болза, аңаа удур „Чүге сөглеттинип тур сен?“ деп шыдаар кижиг бар эвес» – дээн.

¹¹Авессага болгаш бодунуң чалчаларыңа Давид мынча дээн: «Бодумнуң-на төрүп каан оглум мээң амы-тынымга чедиксеп турар-дыр. Ындыг болганда, бо вениаминчиниң дугайында чүнү чугаалаар боор. Чоор силер ону! Дээрги-Чаяакчы дужааган болганда, сөглеттинип турар ыйнаан.

¹²Канчап билир, Дээрги-Чаяакчы мээң човалаңымны көрүп кааш, бөгүн ол кижиниң каргыжының орнунга меңээ ачы-буян бээр чадавас».

¹³Давид бодунуң улузу-биле оруун уламчылап чорупкан, а Шимей оларга чергелештир дагның эдээ-биле кылаштааш, Давидти бак сөглевишаан, даш-биле соккулап, олче довурак чажып чораан.

¹⁴Хаан болгаш ооң улузу шаг-шинээ төнүп, хемниң кижиг аксынга чедип келгеш, аңаа дыштаныры-биле доктаап алган.

Авессалом Иерусалимде

¹⁵Ол үеде Авессалом болгаш бүгү израильчилер Иерусалимче кирип келген, оларның аразында Ахитофел база чораан.

¹⁶Давидтиң өңнүү архи уктуг Хусий Авессаломга чедип келгеш: «Хаан делгерезин! Хаан делгерезин!» – дээн.

¹⁷Авессалом Хусийден: «Кончуг өңнүүңге бердингениң ол бе кай? Чүге ооң-биле кады чорбадың?» – деп айтырган.

¹⁸Хусий Авессаломга мынча деп харыылаан: «Чок, мен Дээрги-Чаяакчының болгаш бүгү израиль чоннуң шилип алган кижизиниң талазында мен. Мен силер-биле артар мен.

¹⁹Оон аңгыда мен кымга бараан боор мен? Ачаңарның оглунга эвес бе? Силерниң ачаңарга канчаар бараан бооп чораан мен, ынчалдыр силерге бараан боор мен».

²⁰Оон Авессалом Ахитофелден: «Биске сүмеден кадып көр. Ам чүнү канчалзывысса экил?» – деп айтырган.

²¹Ахитофел мынча деп сүмелээн: «Ачаңарның ордуну ээлеп карактаары-биле арттырып каан кул-кадайлары-биле холбажып удуңар. Ынчан бүгү Израиль силерни ачаңарның мурнунга бужар кижип апарган деп билип каар. Ынчангаш силерниң талаңарда турар хамык чоннуң холу дыңзый бээр».

²²Авессаломга ордунуң серизиниң кырынга майгын тип бергеннер. Ол бүгү израиль чон көрүп турда, ачазының кул-кадайлары-биле удуур дээш майгынче кирген.

²³Ол үеде Ахитофелдиң берип турган сүмелерин Бурганның Бодунуң сөглээн сөзүңге дең деп санап турган. Давид-даа, Авессалом-даа ооң сүмезин ынчалдыр үнелеп дыңнаар турган.

2 Хааннар 17

Хусийниң Авессаломну будулдурганы

¹Ахитофел Авессаломга мынча дээн: «12 000 шеригден шилип аарын меңээ чөпшээреп көрүңер. Бо дүне мен Давидти сүрүп чоруптайн.

²Амдыызында ол могап-турупкан болгаш кошкак турда, ону мен коргудуптарымга, ооң бүгү улузу тарады маңнажы бээр болдур ийин. Мен чүгле хаанны өлүрүп кааш,

³бүгү чонну силерже ээлдириптер мен. Олар ону эдергени дег, силерже база эглип кээр. Силер ол чаңгыс кижиниң өлүмүн күзеп туруңарда, өске улус бүрүн артсын».

⁴Ол сөстөр Авессаломга болгаш Израильдиң бүгү баштыңнарынга дыка таарышкан.

⁵Ынчалза-даа Авессалом: «Архи уктуг Хусийни кыйгырыптыңар, ол чүү дээр эвес, дыңнап көрээлиңер» – дээн.

⁶Хусий чедип кээрге, Авессалом: «Ахитофел ындыг сүме катты. Ооң чугаазын ёзугаар кылыр бис бе? Бир эвес хоржок деп бодаар болзунза, сүмең кадып көрем» – деп оон айтырган.

⁷Хусий Авессаломга: «Ахитофел бо удаада багай сүме берген-дир.

⁸Силер ачаңарны болгаш ооң улусун билир болгай силер. Олар күштүг дайынчылар болгай. Ам олар, ховуда оолдарын хунааткан кыс адыг дег, ажынып-хорадап турарлар. Ачаңар дээрге дуржулгалыг дайынчы болгай, ол шериглер-биле кады аңаа хонуп-даа чытпас-тыр ийин.

⁹Ам ол куйда азы кандыг-бир черде чашты берген чыдар. Кажан силерниң шериглериңерниң чамдыызы бир дугаар тулчуушкунда өлүр болза, ону дыңнаан улус: „Авессаломну эдерип чорутканнар чылча шаптырган-дыр“ дижир болгай.

¹⁰Ынчан арзылаң дег чүректиг эң-не эрес-дидим дайынчы безин корга бээр, чүге дээрге силерниң ачаңар күчүлүг дайынчы, а ооң шериглери эрес-дидим улус дээрзин бүгү Израиль билир болгай.

¹¹Ынчангаш мен силерге мону сүмелээр-дир мен: бүгү израиль черден – Дандан Беэр-Шевага чедир – далайның элезини дег, хөй санныг аг-

шериг силерге чыгып келзин. Оларны силер бодуңар тулчуушкунче баштап кириңер.

¹²Ынчан бис Давид каяа-даа чаштып чыдырда, аңаа удур үнүп, шалыңның черге дүжери дег бүзээлээш, халдаар бис. Ол боду-даа, ооң шериглериниң чаңгызы-даа дириг артпас.

¹³Бир эвес ол хоорайже кире бээр болза, бүгү Израиль ол хоорайже хендирлер эккээр. Ынчан бис ону үрээш, чаңгыс-даа даш артпас кылдыр хемче киир сөөртүр бис».

¹⁴Авессалом болгаш бүгү израильчилер: «Архи Хусийниң сүмези Ахитофелдинден эки-дир» – дишкеннер. Авессаломга хора чедирер дээш, Ахитофелдиң чөптүг сүмезин Дээрги-Чаяакчы ынчалдыр будап каан чүве-дир.

Хусийниң Давидче медээ чорутканы

¹⁵Бурганның бараалгакчылары Садок биле Авиафарга Хусий мынча дээн: «Ахитофел Авессаломга болгаш Израильдиң баштыңнарынга ынчал-мынчал деп сүмелээн, а мен аңаа ынчал-мынчал деп өскээр сүмеледим.

¹⁶Ынчангаш Давидче дүрген: „Эн кургаг ховуда хемниң кежиг аксынга бо дүне хонма. Канчап-даа тургаш, хемни кеже бер“ – деп дамчыдыңар. Оон башка хаан болгаш ооң хамык улузу узуткаттырар».

¹⁷Ионафан биле Ахимаас хоорайга көстүрүндөн сестир болгаш, Эн-Рогел деп кара суг кыдыынга турганнар. Бир чалча херээжен чүү болуп турарын дамчыдып чугаалаарга, олар Давидче дыңнадыр ужурлуг турганнар.

¹⁸Оларны бир оол көрүп кааш, Авессаломга чугаалапкан. Ынчалза-даа олар кончуг дүрген чорупкаш, Бахуримге чедип келгеш, бир кижиниң бажыңының чанында казып каан кудук иштинче кирип, чаштына берген.

¹⁹Бажыңның ээзи херээжен кудук кырынга шывыг хере чадыпкаш, ооң кырынга тараа чажып каан. Ынчангаш чүү-даа эскертинмес болган.

²⁰Авессаломнуң улузу ол бажыңга келгеш, херээженден: «Ахимаас биле Ионафан канчалды?» – деп айтырган. Херээжен оларга: «Олар хемни кеже бердилер» – дээн. Демгилери дилеп-дилеп, кымны-даа тыппайн, Иерусалимче дедир чана берген.

²¹Улус чоруй баарга, Ахимаас биле Ионафан кудуктан үнүп келгеш, Давид хаанга баргаш: «Дүрген тургаш, хемни кежип чоруптуңар. Ахитофел силерге удур ынчал-мынчал деп сүмелээн-дир» – деп чугаалаан.

²²Давид болгаш ооң бүгү улузу Иордан хемни кежип чорупкан. Даң бажыңга чедир чаңгыс-даа кижиге артпаан, шупту хемни кеже бергеннер.

²³Ахитофел бодунуң сүмези күүсеттинмээн боорга, элчигенин мунгаш, бодунуң хоорайында бажыңынче чана берген. Ол ажыл-херээн аайлап-башкарып кааш, моңнуп өлү берген. Ону адазының чевег-куюнга орнукшудуп каан чүве-дир.

²⁴Давид Маханаимге чедип келген. А Авессалом болгаш ооң-биле кады бүгү израиль шериг Иордан хемни кежип келген.

²⁵Авессалом шериг баштыңчызы кылдыр Иоавтың орнунга Амессай деп кижини салып алган. (Амессай дээрге измаилчи Иетер деп кижиниң оглу чүве-дир. Иетер Наастың уруу, Саруйяның дуңмазы Авигеяны кадай кылдыр алган. А Саруйя Иоавтың авазы чүве-дир.)

²⁶Авессаломга баштаткан израильчилер галаад черге турлагжып алган.

²⁷Давид Маханаимге чедип келгенде, аммоннарның найысылалы Равва чурттуг Наастың оглу Сови, Лодавар чурттуг Аммиилдиң оглу Махир база Галаадтың Роглим чурттуг Верзеллий олар

²⁸дөжек-кудус, аяк-шынак, дой савалар, кызыл-тас, арбай, далган, чочак-тараа, хооруп каан тараа,

²⁹ары чигири, ак чем, шээр мал, инек сүдүнден кылган быштак – эндерик аыш-чемни Давидке болгаш ооң улузунга чизин дээш

эккелгеннер. Олар: «Ээн кургаг ховуда улус турупкан, аштаан-суксаан болгай» – дээннер.

2 Хааннар 18

Авессаломнуң аштырганы болгаш өлүрткени

¹Давид бодунуң шериглерин хынап көргөш, чүс болгаш муң шериг баштыңчыларын томуйлап каан.

²Давид шериглериниң үштүң бир кезиин Иоавка баштаткаш, база бир ол хирезин Саруйяның оглу, Иоавтың акызы Авессага баштаткаш, үш дугаар ол хирезин Гефтен келген Иттайга баштаткаш дайынче чорудупкан. Хаан шериглеринге: «Мен бодум ыяп-ла силерниң-биле кады чоруур мен» – дээн.

³Шериглери аңаа: «Силер бистиң-биле барбаңар. Бир эвес бис дезер апарзывысса, дайын бисче кичээнгей салбас. Бир эвес бистиң чартывыс-даа өлүп каар болза, бисче кичээнгей салбас. А силер дээрге биске бодаарга, он муң катап үнелиг кижидир силер. Ынчангаш силер хоорайга артып, биске дузалаарыңга белен болзуңарза, эки боор» – деп чугаалааннар.

⁴Хаан: «Канчалдыр кылзымза, силерге эки-дир, ынчалдыр кылыр мен» – деп харыылаан. Хаан хоорайның эжииниң аксынга турда, шериглери чүстөп, муңнап чоруп турган.

⁵Хаан Иоавка, Авессага база Иттайга: «Мени бодааш, Авессаломга хайыралыг бооп көрүңер» – деп чагаан. Хаанның бүгү шериг баштыңчыларыңга Авессаломга хамаарыштыр чагаанын шупту шериглер дыңнаан турган.

⁶Давидтиң шериглери израильчилерге удур ховуже үнүпкен, тулчуушкун Эфрем арыңга болган.

⁷Израильчилер Давидтиң шерииңге бастыртып алган. Ол хүн оларның когаралы дыка улуг – 20 000 кижидир болган.

⁸Тулчуушкун ол чурттун бүгү булуңнарынга тарай берген. Ол хүн аргарыгга амы-тынындан чарылган улус хылыштан өлгеннерден хөй болган.

⁹Авессалом Давидтиң улузунга таваржы берген. Ол элчиген мунуп алган чораан. Элчигени будуктарлыг улуг ыяш адаанче кире халый бээрге, Авессаломнуң бажы ыяштың будуктарынга ызыртына берген. Ол аңаа астынып каарга, элчигени маңнап чоруй барган чүве-дир.

¹⁰Ону бир кижичи көрүп кааш: «Мен ыяшта астынып калган турган Авессаломну көрдүм» – деп Иоавка чугаалаан.

¹¹Иоав медээ эккелген кижиге: «Чүүже? Сен ону көрдүң бе? Чүге ону олла черинге өлүрүп кагдадың? Ол дээш мен сеңээ он шекел мөңгүн болгаш дайынчы курдан бээр ийик мен» – дээн.

¹²Ол кижичи Иоавка: «Меңээ муң шекел мөңгүн-даа берзинзе, мен хаанның оглунче хол көдүрбес ийик мен. Сеңээ, Авессага база Иттайга хаан: „Мени бодааш, Авессаломга хора чедирбеңер“ деп чагып турда, шупту дыңнаан болгай бис.

¹³Бир эвес мен ону кара сагыш-биле өлүрүп каан болзумза, хаан дөмейле билип каар турган. А сен меңээ болушпас турган ийик сен» – дээн.

¹⁴Иоав: «Сээң-биле үе чидирип турар харыым чогул» – дээн. Ол үш согун ап алгаш, ыяшта астынып калган-даа болза, ам-даа дириг турган Авессаломнуң чүрөөнче кадай идипкен.

¹⁵Иоавтың он чепсек тудукчuzu Авессаломну долгандыр турупкаш, өлүрүп каапканнар.

¹⁶Иоав шериглерин ара доктаадыр дээш трубаны этсиптерге, израильчилерни сүрүп чораан шериглер чедип келген.

¹⁷Олар Авессаломнуң мөчү-сөөгүн арыг иштинде улуг оңгарже киир октапкаш, ооң кырынга дыка хөй даштар хорумнап каан. Ол үеде бүгү израильчилер бажыңнарынче тарап чангылай берген турган.

¹⁸(Авессалом дириг тургаш-ла, Хааннар шынаазынга бодунга тураскаал кылып алган чүве-дир. Ол: «Мээң адым мөңгежидер салгалым боор оглум-даа чок-тур» деп бодап чорааш, ол тураскаалды бодунуң адыбиле адап каан. Бо хүннерге чедир ону «Авессаломга тураскаал» деп адап турар.)

Давидке Авессаломнуң өлгенин дыңнатканы

¹⁹Садоктуң оглу Ахимаас: «Мен хаанга дүрген баргаш, Дээрги-Чаяакчы ону дайзыннарының холундан камгалап каан дээрзин медээлээн» – дээн.

²⁰Ынчалза-даа Иоав аңаа: «Бөгүн сен эки медээчи бооп шыдавас сен, чүге дээрге хаанның оглу өлүп калган-дыр. Сен оон өске хүнде медээден чедиргей сен аан» – дээн.

²¹Иоав бир эфиоп кижиге: «Хаанга баргаш, чүнү көргениңни чугаала» – дээн. Ол кижиге Иоавка мөгейип кааш, маңнап чорупкан.

²²Ынчалза-даа Садоктуң оглу Ахимаас Иоавтан: «Чүү-даа болур болза, мен база ол кижиниң соондан маңнаптайн» – деп чаннып дилеп туруп берген. Иоав аңаа: «Ынаар баргаш канчаар сен аан, оглум? Сен эки медээ эккелбес болгай сен» – деп база катап чугаалаан.

²³Ахимаас: «Дөмей-ле барайн» – дээн. Иоав: «Бар че» – деп чөпшээрээн. Ахимаас Төгерик шынаа дамчыштыр оруктап халааш, бирги медээчини мурнай чеде берген.

²⁴Ол өйде Давид хоорайның иштики болгаш даштыкы хаалгаларының аразынга олурган, а доскуулчу хаалга кырында суургага турган. Ол көрүптерге, орукта бир кижиге чааскаан маңнап кел чораан.

²⁵Доскуулчу хаанны кыйгырыпкаш, ооң дугайын дыңнаткан. Хаан: «Бир эвес ол чаңгыс кижиге болза, медээ эккел чыдар болгай аан» – дээн. Ол кижиге чоокшулап-ла орган.

²⁶Доскуулчу база бир кижиге халып ораарын көрүп каан. Ол адаанга турган хаалгачыга: «Дуу ол база бир кижиге маңнап олур» – деп дыңнаткан. Хаан: «Ол база медээ эккел чыдыр боор» – дээн.

²⁷Доскуулчу: «Мурнунда халып ораар кижиге Садоктуң оглу Ахимаас-даа ышкаш чүве-дир» – дээн. «Ол эки кижиге болгай – деп, хаан чугаалаан. – Ол эки медээ эккел чыдыр боор».

²⁸Ахимаас чедип келгеш: «Амыр-менди! – дээш, хаанга черге чедир мөгөйгеш, чугаалаан. – Силерниң Бурганыңар Дээрги-Чаяакчыга алдар! Мээң дээрги хаанымче холун көдүрген улусту Ол шиидип каан-дыр».

²⁹Хаан: «Авессалом канчанганыл, бүдүн-бүрүн бе?» – деп айтырган. Ахимаас: «Иоав хаанның өске чалчазы биле мени бээр чорудар деп турда, шериглер аразында хөлзээшкин болуп турганын эскердим. Ынчалза-даа Авессалом-биле чүү болганын билбедим» – деп харыылаан.

³⁰Хаан аңаа: «Ыңай туруп алгаш, мана» – дээн. Ол кыдыынга барып туруп алган.

³¹Эфиоп кижиге база чедип келген. Ол мынча дээн: «Дээрги хаанымга эки медээ эккелдим! Дээрги-Чаяакчы бөгүн силерге удур халдап турган дайзыннарыңардан силерни адырып каан-дыр!»

³²Хаан оон: «Авессалом канчанганыл, бүдүн-бүрүн бе?» – деп айтырган. Медээчи: «Дээрги хаанымга удурланган дайзын бүрүзүңге ол оолга дег салым-хуу онаашкай аан» – деп харыылаан.

³³Хаан муңгарай берген. Ол хаалга кырында турар өрээлинче кире бергеш, ыглапкан. Кылаштап бар чыда, ол: «О, мээң оглум Авессалом! Мээң оглум Авессалом! Сээң орнуңга мен өлү бээр чүвемни! О, Авессалом, мээң оглум, мээң оглум!» – деп ыглап чораан.

2 Хааннар 19

Иоавтың Давидти чемелээни

- ¹«Хаан Авессалом дээш ыглап-сыктап тур» – деп Иоавка дамчытканнар.
- ²Ол хүннүн тиилелгези бүгү чоннуң ыы-сызынче шилчий берген. Чүгө дээрге ол хүн бүгү улус хаанының оглу дээш кажыыдап турарын дыңнап каапкан.
- ³Шериглер ол хүн, тулчуушкун үезинде дайын шөлүндөн дезипкеш, ады баксыраан шериглер дег, хоорайже чаштынып кирип турган.
- ⁴А хаан арнын дуглап алган: «Мээң оглум Авессалом! Авессалом, мээң оглум, мээң оглум!» – деп ыткыр ыглап-сыктап турган.
- ⁵Ынчан аңаа Иоав чедип келгеш, мынча дээн: «Сен бөгүн сээң амы-тыныңны, сээң ажы-төлүңнүн, кадайларыңның, кул-кадайларыңның амы-тынын мырыңай чаа-ла камгалап каан улузуңну бак атка кирип тур сен.
- ⁶Сен бодуңну көөр хөңнү чок улуска ынак, а сеңээ ынак улусту көөр хөңнүң чок кижидир сен. Сен бөгүн сээң шериг баштыңчыларың болгаш дүжүметтериң сеңээ кымнар-даа эвес-тир дээрзин кончуг эки бадыткадың. Бөгүн бис шупту өлүп калгаш, Авессалом дириг арткан болза, сен аажок өөрүүр турган-дыр сен деп билип тур мен.
- ⁷Бээр үнүп келгеш, улузуңну деткип, чугаалажып көр. Дээрги-Чаяакчының ады-биле ааш кыннып тур мен, бир эвес сен үнүп келбес болзуңза, бо дүне сээң-биле чаңгыс-даа кижидир артпас деп бил. Ол дээрге аныяаңдан тура, амдыгаа дээр көрүп келген човалаңыңдан-даа артык коргунчуг чүве-дир».
- ⁸Хаан туруп келгеш, хоорайның хаалгазының чанынга кээп олуруп алган. Бүгү шериглерге «Хаан хаалга чанында олур» деп дыңнадыптарга, олар аңаа чедип келген. А израильчилер шупту бажыңнарынче дезе берген чүве-дир.

Давидтиң Иерусалимче ээп келгени

- ⁹Израильдиң бүгү аймактарында чон маргыжып турган. Олар мынча дижип турганнар: «Хаан бисти дайзыннарның холундан адырып кагды,

бисти филистимнерниң холундан адырып кагды. Ам боду Авессаломнуң хайында бо чурттан дезе берген-дир.

10Бистиң хаанывыс болзун дээш шилип алганывыс Авессалом дайынга өлген-дир. Давид хаанны дедир эгидип аар дээш, чүге чүнү-даа кылбайн турар силер?»

11Давид хаан Бурганның бараалгакчылары Садок биле Авиафарже мынча деп сөгледиликен: «Иудеяның баштыңнарынга мынча деп дамчыдыңар: „Хаанны ордузунче дедир эгидип аар дээн херекке чүге силер сөөлүнде киржир ужурлуг улус силер? Ооң дугайында бүгү Израильдиң чугаалап турары хаанга дыңналып келди ышкажыл.

12Силер дээрге мээң хан төрелдерим болгай силер. Хаанны эгидип алып херекке чүге силер сөөлүнде киржир ужурлуг улус силер?»

13Амессайга база: „Мээң хан төрелим эвес сен бе? Сен бөгүнден эгелээш, кажан кезээде Иоавтың орнунга мээң шериим баштыңчызы болур сен. Мегелептер болзумза, Дээрги-Чаяакчы мени канчаар-даа кезеткей аан“ деп чугаалаңар».

14Давид бүгү иудейлерниң сеткил-сагыжын бодунче чаңгыс кижидег ээлдирип алган. Олар хаанче: «Бодуңар хамык улузуңар-биле эглип келиңер» – деп сөгледиликен.

15Хаан эеп келгеш, Иордан хемге чедип келген. Иудейлер хаанны уткуп алгаш, хемни кежирип аар дээш Галгалга чыгып келген.

16Бахурим чурттуг вениаминчи Гераның оглу Шимей иудейлер-биле кады Давид хаанны уткуп аар дээш чедип келген.

17Ооң-биле кады муң вениаминчи база Саулдуң өг-бүлезиниң чалчазы Сива он беш оглу болгаш чээрби чалчазы-биле кады чедип келген. Олар далаш-биле хаанның чедип келгениниң мурнунда Иорданче чорупкан.

¹⁸Олар хаанның өг-бүлезин кежирер дээш, аңаа таарымчалыг болзун дээш, хемниң ындынче кежип келген. Гераның оглу Шимей, хаан Иордан хемни кежип кээри билек, ооң мурнунга кээп мөгөйгөш,

¹⁹аңаа чугаалаан: «Дээрги хааным, силер Иерусалимден чоруп туруңарда, мээң кылган чүүлүмнү үүлгедиг деп санавайн көрүңер. Ону сеткилиңерге шыгжавайн көрүңер.

²⁰Чалчаңар мен бачыт үүлгеткенимни билир мен, ынчалза-даа дээрги хаанымны уткуур дээш, бөгүн мен Иосифтың салгалының аразындан бир дугаарында чедип келдим».

²¹Саруйяның оглу Авесса: «Дээрги-Чаяакчының чаап шилип кааны хаанны бак сөглээни дээш, Шимей өлүр ужурлуг кижиге эвес чүве бе?» – деп айтырган.

²²Давид мынча дээн: «Ол мээң-даа, силерниң-даа херээңер эвес-тир, Саруйяның оолдары. Бөгүн силер чүгө мээң удурланыкчыларым апардыңар? Бөгүн Израильге чаңгыс-даа кижини өлүрүп болур деп бе? Бөгүн мен Израильдиң хааны мен деп билбейн турар кижиге эвес мен?»

²³Хаан Шимейге: «Сен өлбөс сен» – дээш, аңаа даңгыраан берген.

²⁴Саулдуң оглу Мемфивосфей база хаанга уткуштур үнүп келген. Хаан чорупкаш, менди-чаагай эеп келгиге дээр, ол качыгдалдан будун чугбаан, салын чүлүвээн база хевин-даа чугбаан чүве-дир.

²⁵Кажан Иерусалимниң чурттакчылары хаанны уткуур дээш чедип кээрге, хаан оон: «Мемфивосфей, сен чүгө мээң-биле кады чорбадың?» – деп айтырган.

²⁶Ол мынчаар харыылаан: «Дээрги хааным! Чалчаңар мен аскак болгаш, „Элчигеним мунуп алгаш, хаан-биле кады чоруптар мен“ деп чугаалап турдум. Ынчалза-даа мээң чалчам мени мегелеп каан.

²⁷Ол мени, силерниң чалчаңарны, хаанымның мурнунга нүгүлдеп каандыр. Ындыг-даа болза, мээң дээрги хааным Бурганның төлээзи дег болгай. Мени канчаарыңарны бодуңар билиңер.

²⁸Мээң төрел бөлүүм өлүмден өске мээң дээрги хаанымдан чүнү-даа чаалап албаан-даа болза, силер чалчаңар меңээ хаан-биле кады чемненир чоок улустуң аразыңа олутту берген болгай силер. Мен хаанымга моон ыңай чарбыттыңар эргем чок».

²⁹Хаан аңаа: «Улаштыр чугаалаан херээң чок. Мен сеңээ Сива-биле кады шөлдерни үлежиң аарың дужаап тур мен» – дээн.

³⁰Мемфивосфей хаанга: «Дээрги хаанымның менди-чаагай эеп чанып келгени дээш, Сива шөлдерниң дөгerezин-даа болза ап алгай аан» – деп харыылаан.

³¹Хаанны Иордан хемни кежиришкеш, оон ыңай үдеп каар дээш, Галаад чурттуг Верзеллий база Роглимден чедип келген.

³²Верзеллий кырып назылаан, сезен харлыг турган. Ол дыка бай болгаш, хаан Манахаимге турда, ону бүгү талазы-биле хандырып турган чүведир.

³³Хаан Верзеллийге: «Мээң-биле кады чорувут, Иерусалимге чуртта, сени мен хандырап мен» – дээн.

³⁴Верзеллий мынча деп харыылаан: «Хаан-биле кады Иерусалимче чорааш канчаар мен. Мен ам кайы хире үр чурттаар деп мен?»

³⁵Ам сезен харлыг-дыр мен. Эки чүүлдү багайындан ылгап шыдаар мен бе? Ижип-чип орап чемимниң амданын ылгап билир мен бе? Эр, кыс ыраажыларның үнүн дыңнап шыдаар мен бе? Дээрги хаанымга аартык болган ажыым чүү боор?

³⁶Силерниң чалчаңар мен хааны-биле кады чүгле Иордан хемни кежер мен, ырадыр барбас мен. Хаанның мени ынчаар шаңнаан херээ чүү боор?

³⁷Чалчаңарга дедир хоорайынче чоруткаш, ында ада-иезиниң хөөржүдүлге чериниң чанынга өлүрүн чөпшээреп көрүңер. А бо дээрге силерниң чалчаңар Кимгам-дыр. Ол мээң дээрги хааным-биле кады чорупкай аан. Ооң-биле чүнү канчаарын бодуңар билиңер».

³⁸Хаан: «Кимгам мээң-биле кады чоруптарга, сен аңаа чүнү күзээр сен, ону кылыр мен. А сээң кандыг күзелиң бар болдур, шуптузун күүседип бээр мен» – деп чугаалаан.

³⁹Бүгү шериг Иордан хемни кеже бээрге, хаан база кежип келген. Хаан Верзеллийни ошкап кааш, ону алгап-йөрөөп каан. Ооң соонда Верзеллий чана берген.

Израильчилер болгаш иудейлер аразында маргыштың эгелээни

⁴⁰Хаан Галгалче чорупкан. Ооң-биле кады Кимгам база чорупкан. Иудеяның бүгү шериглери база Израильдиң шериглериниң чарты ооң-биле кады чорупкан.

⁴¹Удаваанда израильчилер хаанга чедип келгеш: «Чүге төрелдеривис болур иудейлер хаанны оорлапкаш, силерни, өг-бүлеңерни база бүгү улuzuңарны хемни кежирип кагдылар?» – деп айтырганнар.

⁴²Бүгү иудейлер израильчилерге: «Хаан бистиң чоок төреливис боорга, ынчалдывыс. Ол дээш чүге хорадаар силер? Бис хаанның чемин чип, оон белек-селек ап алган улус бис бе?» – деп харыылаан.

⁴³Израильчилер иудейлерге мынча дээн: «Хаанда бистиң он аймаавыс бар. Силерге көөрде, Давидке хамаарыштыр бистиң эргевис улуг болдур ийин. Бисти чүге куду көөр силер? Хаанны дедир эгидериниң дугайында чугааны баштай бис эгелээн улус эвес бис бе?» Ынчалза-даа иудейлерниң сөзү израильчилерге бодаарга, оон-даа кадыг, туруштуг болган.

2 Хааннар 20

Давидке удур Савейниң тура халааны болгаш Амессайның өлүрткени

¹Ол черге бир дүржок кижиге турган чүве-дир. Ол дээрге вениаминчи Бихриниң оглу Савей турган. Ол труба этсипкеш, мынча дээн: «Давид-биле бир баг болбаан бис! Иессейниң оглу-биле бир аай чүвүс барыл? Ынчангаш шупту аалдарыңарже ээп чангылаңар, израильчилер!»

²Бүгү израильчилер Давидти каапкаш, Бихриниң оглу Савейни эдерип чорупкан. А иудейлер бодунуң хаанынга шынчы болуп артып калгаш, ону эдерип, Иордандан Иерусалимче чорупкан.

³Давид Иерусалимге чедип келгеш, ордузун карактаары-биле арттырып каан турган он кул-кадайын таңныылдыг бажыңга чурттадып каан. Азырап турза-даа, олар-биле удувайн турган. Олар назынының төнчүзүңге чедир, дулгуяктар дег, ол бажыңга чурттап келген.

⁴Давид Амессайга: «Үш хүн дургузунда бүгү иудейлерни меңээ чыып эккеп бер. Бодуң база чедип кээр сен» – дээн.

⁵Амессай иудейлерни чыып эккээр дээш чорупкаш, адаан хуусаазын эрттирипкен.

⁶Ынчангаш Давид Авессага мынча дээн: «Бихриниң оглу Савей биске Авессаломдан-даа артык хора чедирер эвеспе. Иоавтың шериглерин эдертип алгаш, ону сүрүп чорувут. Оон башка ол быжыглалдыг хоорайларны тып алгаш, аңаа чашты берзе канчаар».

⁷Иоавтың шериглери, керет, пелет уктуг шериглер база бүгү күчүлүг дайынчылар Иерусалимден үнгеш, Бихриниң оглу Савейни сүрүп чорупканнар.

⁸Гаваонда улуг даш чоогунга чорда, оларга Амессай уткужуп келген. Иоав шериг хептиг чораан, курунда хынныг хылыш астып алган. Ол мурнунче үнүп кээрге, хылыжы хынындан уштунуп келген чүве-дир.

⁹Иоав Амессай-биле: «Амыр-ла бе, дуңмам?» – деп мендилешкеш, ону ошкап каар дээн кижиге бооп, оң холу-биле оң салындан сегирип алган.

¹⁰Амессай Иоавтың өске холунда тудуп алганы хылыжын херекке албаан. Иоав хылыжын ооң иштинче киир шанчыптарга, шөйүндүлери черже төктү берген. Амессай өлүп калган, ону база катап шанчары негеттинмээн. А Иоав биле акызы Авесса Бихриниң оглу Савейни сүрерин уламчылаан.

¹¹Иоавтың улузунуң бирээзи Амессайның мөчүзүнүң чанынга тургаш: «Иоавка бердинген болгаш Давид хаанны деткиир улус Иоавты эдерзин!» – деп алгырып турган.

¹²Демги кижиге, Амессай орук ортузунда хан-чин апарган чыдарга, эрткен шериглер аңаа доктаар, ону көөр болган. Хамык улус аңаа доктаар, ону көөр боорга, ол кижиге Амессайны орук кыдында ховуже сөөрткеш, ону хептер-биле шып каан.

¹³Амессайның мөчүзүн оруктан чайладып каан соонда, бүгү шериг Иоавты эдерип, Бихриниң оглу Савейни сүрүп чорупкан.

¹⁴А Савей Израильдиң аймактарын шуптузун Авел-Бет-Мааха деп хоорайга чедир таварып эрткен. Бер чурттуглар шупту база чыгып, ону эдерип чоруп турган.

¹⁵Иоавтың бүгү шериглери ону Авел-Бет-Маахага чедир сүрүп келгеш, хоорайны бүзээлеп алган. Олар хоорайның ханазын долгандыр бүзээлел чалы кылып алгаш, хананы үрээр деп баарга,

¹⁶бир угаанныг херээжен оларны кыйгырып эгелээн: «Дыңнап көрүңерем! Мени дыңнаңарам! Бээр чедип кээр кылдыр Иоавка чугаалаңарам. Мен ооң-биле чугаалажып көрейин».

¹⁷Иоав чедип кээрге: «Иоав силер бе?» – деп оон айтырган. Демгизи: «Ийе» – дээн. Херээжен: «Силерниң чалчаңарны сөзүн дыңнаңарам» – дээрге, Иоав: «Дыңнап тур мен» – дээн.

¹⁸Херээжен мынча дээн: «Шаандан тура мынча дижир болгай: „Шын харыны тывар дизиңзе, Авел хоорайдан айтыр“. Ажыл-херекти ынчаар шиитпирлээр турду.

¹⁹Мээң хоорайым Израильдин тайбың болгаш бүзүрелдиг хоорайларының бирээзи-дир. А силер бо кол хоорайны узуткаар деп бодап турар-дыр силер. Чүге Дээрги-Чаяакчының ээлел черин үрээр деп турарыңар ол?»

²⁰Иоав: «Чок, ол ыңдыг эвес. Мен кажан-даа ону үреп, хоозуратпас мен!

²¹Мында хоорай үрээриниң дугайында чугаа чорбайн турар. Эфрем дагларындан келген Бихриниң оглу Савей деп кижиде Давид хаанче холун көдүргөн. Чаңгыс ол кижини меңээ үндүрүп бериңер, ооң соонда мен бо хоорайдан чоруптар мен» – деп харыылаан. Херээжен Иоавка: «Ооң бажын бо ханадан силерге дүжүр октап бээр» – дээн.

²²Ол херээжен чонга бодунуң угаанныг сүмези-биле чеде берген. Бихриниң оглу Савейниң бажын кескеш, Иоавка октап бергеннер. Ынчан Иоав трубаны этсиптерге, ооң шериглери хоорайдан ырап, чангылай берген. А Иоав Иерусалимде хаанче чоруй барган.

Давидтиң чоок дүжүметтери

(2 Хаан. 8:15-18; 1 Чыл. 18:14-17)

²³Иоав бүгү израиль шериглерниң баштыңчызы турган, а Иодайның оглу Ванея – керет, пелет уктуг шериглерниң баштыңчызы турган.

²⁴Адоирам – ажылчы күш даргазы, а Ахилудтуң оглу Иосафат – төөгү бижикчизи турган.

²⁵Шева – бижээчи, Садок биле Авиафар – Бурганның бараалгакчылары турган.

²⁶Давидтиң үезинде Бурганның бараалгакчызы, Иаир чурттуг Гира Давидке база бараан болгуп турган чүве-дир.

2 Хааннар 21

Саулдуң үре-салгалын шаажылааны

¹Давидтиң хааннап турган үезинде үш чыл улаштыр аш-чут болган. Давид ооң дугайында Дээрги-Чаяакчыдан айтырарга, Дээрги-Чаяакчы: «Ол бүгү Саулдуң хан борашкан херээниң хайы-биле болуп турар. Саул

болгаш ооң салгалы буруузун чүктээр ужурлуг, чүге дээрге ол Гаваон чурттугларны кыргып-хыдып каапкан-дыр» – дээн.

²Хаан гаваончуларны кыйгырып алгаш, олар-биле чугаалашкан. (Гаваончулар израиль чонга хамаарышпас турган. Олар амор чоннуң артынчызы турган чүве-дир. Израильчилер оларга хол дегбезин азап каан турган. Ынчалза-даа Саул израиль болгаш иудей чон дээш гаваончуларның черин ээлээрин күзээш, оларны узуткап кааптарын оралдашкан.)

³Давид гаваончулардан мынча деп айтырган: «Силерге чүнү кылып берейн? Дээрги-Чаяакчының чонун алгап-йөрээп чоруур кылдыр, Саулдуң кем-буруузун арыглаар кылдыр чүнү кылып болур мен?»

⁴Гаваончулар аңаа: «Саулдан база ооң өг-бүлезинден биске алдын-даа, мөңгүн-даа херек чок. А Израильде кымны-даа өлүрер эргевис чок» – дээннер. Хаан: «Силерниң чугаалааныңар ёзугаар кылыр мен» – деп чугаалаан.

⁵Олар хаанга: «Израиль черге бисти чурттатпас дээш, бисти өлүрүп, шуптувусту узуткап каар деп турган кижини ам канчаар деп бис.

⁶Ооң салгалындан чеди кижиден биске бериңер, оларны Гивага – Дээрги-Чаяакчының шилип кааны Саулдуң хоорайынга Ооң мурнунга шаажылаар бис» – деп харыылаан. А хаан: «Бээр мен» – дээн.

⁷Давид хаан Саулдуң оглу Ионафан биле бодунуң аразында Дээрги-Чаяакчының ады-биле кылган даңгыраан бодааш, Ионафанның оглу, Саулдуң оглунуң оглу Мемфивосфейни кээргеп, гаваончуларга бербээн.

⁸Хаан Рицпаның Армон биле Мемфивосфей деп ийи оглун ап алган. (Рицпа дээрге Айяның уруу турган. Ол ийи оолду Саулга божуп берген чүве-дир.) Оон ыңай хаан Мерованың беш оглун база ап алган. (Мерова дээрге Саулдуң уруу турган. Ол оолдарын Мехола чурттуг Верзеллийниң оглу Адриэлге божуп берген.)

⁹Хаан ол чеди кижини гаваончуларның холунга хүлээдип берген. Гаваончулар оларны Дээрги-Чаяакчының мурнунга дагга шаажылап өлүрген. Олар шупту кады өлгеннер. Оларны дүжүт ажаалдазының эге хүннеринде, арбай кезилдези эгелеп турда, өлүрүп кааннар.

¹⁰Айяның уруу Рицпа качыгдал хевин ап алгаш, чыдар дөжек кылдыр ол хаяга чадып алган. Ол аңаа тараа кезилдези эгелээнинден тура, частыг үеге чедир тургаш, оолдарының мөчү-сөөгүн хүндүс дээрниң кужунга, дүне ховунуң аңынга дээспээн.

¹¹Саулдуң кул-кадайы, Айяның уруу Рицпаның чүнү канчап турарын Давидке дыңнадыпканнар.

¹²Давид чоруткаш, Саулдуң болгаш ооң оглу Ионафанның мөчү-сөөктерин Галаадта Иавистиң чурттакчыларындан ап алган. (Филистимнер Саулду Гелвуяга өлүрүп кааш, мөчү-сөөгүн Бет-Санның төп шөлүнге азып каан турган. А Иавистиң чурттакчылары оларның мөчү-сөөктерин бүдүү дүжүрүп апарган чүве-дир.)

¹³Давид Саулдуң болгаш ооң оглу Ионафанның сөөктерин оон апарган, шаажылаан чеди кижиниң сөөктерин база чыып алган.

¹⁴Саулдуң болгаш ооң оглу Ионафанның сөөктерин Вениаминниң черинде Целага Саулдуң адазы Кистиң чевег-куюнга ажаап кааннар. Хаан чүнү дужааганыл, ынчалдыр кылганнар. Ооң соонда Бурган ол израиль черге энерелдиг апарган чүве-дир.

Давидтиң шериглериниң маадырлыг чоруктары

¹⁵Филистимнер биле Израильдиң аразында дайын катап эгелээн. Давид шериглери-биле орукче үнүпкен. Олар филистимнер-биле дайылдажып турда, Давидтиң күжү суларап эгелээн.

¹⁶Ынчан рефа уктуг Иесвий деп кижини Давидти өлүрүп каар деп бодай берген. Ооң чыдазының хүлер бажының деңзизи 300 шекел, белинде чаа дайынчы курлуг кижини турган.

¹⁷Давидке Саруйяның оглу Авесса дузалажыпкан. Ол филистим кижиге халдай бергеш, ону өлүрүп каан. Ынчан Давидтиң шериглери аңаа даңгыраглап мынча дээннер: «Моон соңгаар силер бистиң-биле кады дайынче үнмес силер. Израильдиң чырыткызын өжүрүп болбас».

¹⁸Элээн үе эрткенде, Гов деп черге филистимнер-биле база катап тулчуушкун болган. Ол үеде Хуша чурттуг Сивхай деп кижиге рефа уктуг Сапты өлүрүп каан.

¹⁹Говка филистимнер-биле оон өске тулчуушкун база болган. Аңаа вифлеемчи Ягаре-Оргимниң оглу Элханан Геф чурттуг Голиафты өлүрүп каан. Голиафтың чыдазының чоону пөс-таавычыларның өзек ыяжы дег турган.

²⁰Гефке оон аңгы база тулчуушкун болган. Аңаа кончуг улуг-шыырак бир кижиге турган. Ооң хол-будунуң салаалары алды-алды – шупту чээрби дөрт турган. Ол база рефа уктуг кижиге чүве-дир.

²¹Ол кижиге израильчилерни бак сөглээр турган, ынчангаш ону Давидтиң акызы Шимайның оглу Ионафан өлүрүп каан.

²²Ол дөрт кижиге шупту Геф чурттуг рефа улустуң үре-салгалы турган. Олар Давидтиң болгаш ооң улузунуң холундан барган чүве-дир.

2 Хааннар 22

Давидтиң мактал ырын ырлааны

(Ыд. ыр. 17)

¹Дээрги-Чаяакчы Давидти ооң хамык дайзыннарының болгаш Саулдуң холундан адырып каарга, ооң Дээрги-Чаяакчыга ырлаан ырызының сөстери бо-дур.

²Ол мынча дээн: – Дээрги-Чаяакчы – мээң быжыг шивээм, хоргадалым, камгалалым.

³Мээң Бурганым – чалым-хаям. Ол – дозуг-камгалалым, мени камгалап турар күчү-күш, мээң чаглаам болгаш хоргадалым. Сен мени күчүлээшкинден камгалап кагдың.

⁴Макталга төлөптиг Дээрги-Чаяакчыдан дуза дилеп кый деп, дайзыннарымдан мени камгалаар идегелди Оон алыр мен.

⁵Өлүмнүң чалгыглары мени ораап алган, өлүмнүг айыыл эккээр суглар мени сүртеткен;

⁶алдыы оранның кинчилери мени бектеп алган, өлүмнүң дузаа мурнумда салдынган.

⁷Кызыышкынга алыскаш, Дээрги-Чаяакчыдан дуза дилеп кый дидим, мээң Бурганымдан дуза дилеп кышкырдым. Ол Бодунуң өргээзинден мээң үнүмнү дыңнап кагды, дилег-кыйгым Ооң кулаанга чеде берди.

⁸Чер шимчеп, сирилээн, дээрниң дөжээ божаңнаан – Дээрги-Чаяакчының килеңинден сирилеш дээн.

⁹Ол килеңнээрге, думчуундан – ыш, аксындан – өрттендир чиир чалынныг от аттыгып үнүп, изиг көстер кызаңайндыр хып турган.

¹⁰Ол кудай-дээрни чара тырткаш, дүжүп келген, кара булут кырынга буттарын салып алган.

¹¹Дээрги-Чаяакчы херувимни мунупкаш, чалгынныг хатты хөлге кылгаш, көстүп келген.

¹²Ол дүмбей караңгыже, дээрде чаъстыг, сырый булуттарже чаштып кире берген.

¹³Дээрги-Чаяакчының мурнунга чырык чайынналып, чаңныктар чырыткыланып турган.

¹⁴Дээрги-Чаяакчы кудай-дээрден диңмиттиг диңмирээн – Дээди Өрүкүнүң үнү чыжыраан.

¹⁵Ол согуннарны салып, дайзыннарын тарай сывырыпкан, чаңныктарын дүжүрүп, оларны девидедипкен.

- ¹⁶Дээрги-Чаяакчының түрлүг үнүнден, Ооң думчуундан аттыккан тыныштан далай сыыгап, дүвү көстүп, өртемчей өзөөнгө чедир ажыттынып келген.
- ¹⁷Бурган бедик дээрден ээкеш, мени сегирип алгаш, терең ээрем суглардан ушта тыртып каан;
- ¹⁸Ол мени күчү-күштүг дайзыннардан, күш-шыдалы менден ажыг өжөөтеннерден камгалап каан.
- ¹⁹Дайзыннарым менче айыыл-халапка алысканым хүнде халдап келген, а Дээрги-Чаяакчы меңээ чөленгииш болган.
- ²⁰Ол мени шөлөөн черже үндүрүп, камгалап каан – чүгө дээрге мен Ооң сеткилинге кирген болган мен.
- ²¹Дээрги-Чаяакчы чөптүүм дээш меңээ ачы-буян көргүскен, холдарым ары дээш мени шаңнаан.
- ²²Мен Дээрги-Чаяакчының оруктарындан соора барбаан мен, Бурганымның мурнунга бузутче чайгылбаан мен;
- ²³Ооң бүгү айтышкыннарын эдерип чоруур мен, Ооң дүрүм-хоойлуларындан ойталаваан мен.
- ²⁴Мен Ооң мурнунга кем-буруу чок мен, бачыг үүлгетпес дээш кичээнип чор мен;
- ²⁵Дээрги-Чаяакчы мээң чөптүүм, Ооң мурнунга арым көргөш, мени шаңнаан.
- ²⁶Сеңээ шынчы улуска Сен база шынчы сен, ак сеткилдиг кижиге ак сеткилдиг сен;
- ²⁷ арыг улуска арыг сен, а бузуттуг улуска хамаарылгаң багай;
- ²⁸биче сеткилдиг улусту камгалап турар сен, а адыргактарга удурланып, оларны куду көрүп турар сен.

- ²⁹Дээрги-Чаяакчы, мээң чырыткым сен, дүмбей өттүр меңээ чырыдып турар сен, Дээрги-Чаяакчы.
- ³⁰Сээң ачыңда аг-шеригни базып каар мен, Бурганым ачызында шивээлер ханаларын ажа халыыр мен.
- ³¹Бурган! – Ооң оруу болбаазыраңгай, Дээрги-Чаяакчының сөзү арыг шынчы; Оон хоргадал алган бүгү улуска Ол – дозуг-камгалал.
- ³²Дээрги-Чаяакчыдан өске, Бурган кымыл; Бурганывыстан өске, чалым-хая бар бе?
- ³³Бурган мээң быжыг хоргадалым-дыр, Бодунуң оруун актыг улуска айтып берип турар;
- ³⁴буттарымны сыын буду дег кылып, мени бедиктерже көдүрүп турар;
- ³⁵холдарымны чаа-дайынга өөредип турар, хүлер чаны хере тыртыптар күштүг мен.
- ³⁶Сен меңээ Бодуңнуң дозуг-камгалалыңны тутсуп берген сен, Сээң деткимчең мени өндүр улуг кижиге кылып турар.
- ³⁷Сен мээң оруумдан доктар-моондакты чайладып, балдырларымны сирилес быжыг кылып каан сен.
- ³⁸Дайзыннарарымны истеп-сүргеш, узуткап каар мен, оларны узуткап кагбаан шаамда, дедир эгбес мен.
- ³⁹Оларны соп, чыттыр шаварымга, олчаан туруп шыдавастар – буттарым адаанга калырлар.
- ⁴⁰Сен дайын чорудар күш-шыдалды шыңганнарарымга сиңирдиң, менче халдап келгеннерни мээң буттарым адаанга салып тур сен.
- ⁴¹Дайзыннарарымның ооргазын меңээ көргүзүп, дезеринче албадаптың, өжэтеннеримни узуткап кагдым.
- ⁴²Олар дуза манаарга, камгалакчызы чок-тур; Дээрги-Чаяакчыдан дуза дилээрге, оларга хары бербес-тир.

⁴³Оларны, доурак-доозун дег, тарадыр эстедиптер мен, кудумчуда малгаш дег, чуура таптай базып кааптар мен!

⁴⁴Сен мени бодумнуң чонумнуң үймээнинден камгаладың, аймак-чоннарның бажынга олулар кылдыр мени камгалап кагдың; безин билбес турганым чон ам меңээ бараан болуп турар;

⁴⁵Өске чер чурттуглар меңээ чашпаалап турар, мээң дугайымда дыңнап кааш, дораан-на чагыртып турду.

⁴⁶Өске черлер улузунуң сузу бастынып, шивээлеринден сириңейнип үнүп турду.

⁴⁷Дээрги-Чаяакчы дириг! Мээң чөленгиш-хаямга алдар! Мени камгалап турар Бурган кымдан-даа арттыр мактатсын!

⁴⁸Ол – мен дээш өжээн негээр, чоннарны меңээ башкартып турар,

⁴⁹дайзыннарарымдан мени адырып турар Бурган-дыр. Мени Сен меңээ удурланган улустан бедидир көдүрүп, күш дөгээр улустан камгалап турар сен.

⁵⁰Ол дээш, Сени өске чоннар мурнунга алдаржыдар мен, Дээрги-Чаяакчы, Сээң адыңны алгап ырлаар мен.

⁵¹Дээрги-Чаяакчы шилип алган хаанынга өндүр улуг тиилелгелерни шаңнап турар, Ол Давидке болгаш ооң үре-салгалынга кезээ мөңгеде энерелдиг!

2 Хааннар 23

Давидтиң сөөлгү сөстери

¹Давидтиң сөөлгү сөстери бо-дур: – Дээрги Өрүкүнүң көдүрүп кааны, Иаковтуң Бурганының чаап шилип каан кижизи, Израильдиң ындынныг үннүг ыраажызы – Иессейниң оглу Давид өттүр билип медеглеп тур:

²Дээрги-Чаяакчының Сүлдези мени дамчыштыр чугаалап тур, Ооң Сөзү мээң аксымдан үнүп тур.

³Израильдин Бурганы, Израильдин Хаязы меңээ чугаалаан: «Чонну чөптүг чагырар дээн кижин Бургандан коргуушкун-биле чагырар ужурлуг.

⁴Ол булут чок аяс дээрде үнүп орган хүн дег, эртенги хаяаның чыры дег, чаъс соонда оът-сиген өстүрер чырыткы дег».

⁵Бурганның мурнунда мээң ук-салгалдарым ындыг эвес ийик бе? Ол мээң-биле хажыдып болбас болгаш быжыг дугуржулганы чарган болгай. Мээң камгалалым болгаш күзелдерим Ооң ачызында бодарап турар.

⁶А дүржок улус хол-биле туттунмас тенниг үнүш дег үндүр октадыштар.

⁷Ындыг үнүштерге чүгле демир баштыг чыда-биле дээп болур, олар турар черинге бүрүнү-биле өрттеттирер.

Давидтин маадырлары

(1 Чыл. 11:11-41; 27:1-15)

⁸Давидтин дайынчыларының аттары бо-дур. Тахкамон уктуг Йошев-Башевет – алдарлыг үш маадырның аразында кол кижин. Ол 800 дайзынга удур чыдалыг дайылдашкаш, оларны чаңгыс тулчуушкун үезинде өлүрүп каан.

⁹Давид-биле чораан үш маадырның ийи дугаары – Ахохиниң Додо деп оглунуң оглу Элеазар турган. Израильчилер филистимнерни бак сөглээрге, демгилер тулчур дээш белеткенгенер.

¹⁰Израильчилер оларга удур үнүптерге, Элеазарның холу шылааргадаа, хылыжын салбайн филистимнерни соп келген. Ол хүн Дээрги-Чаяакчы улуг тиелелгени берген. Тулчуушкун соонда шериглер Элеазарга чедип келгеш, өлүрткеннерни үптээн.

¹¹Үш дугаар кижин Гарар чурттуг Агениң оглу Шамма турган. Филистимнер чочак-тараа тарып каан шөлдүг Лехи деп черже баар деп турда, израиль шериг олардан дезипкен.

¹²А Шамма шөлдүң ортузунга турупкаш, филистимнерни чылча шапкаш, шөлдү камгалап алган. Дээрги-Чаяакчы улуг тиилелгени берген.

¹³Бир катап, дүжүт ажаалдазының үезинде, үжен шериг баштыңчызының аразындан ол үш маадыр Одоллам куюнга Давидке чедип келген. Ол үеде филистимнерниң шериг бөлүү Рефаим шынаазынга турлагжып алган турган.

¹⁴(Давид быжыглалдыг шивээге, а филистимнерниң доскуул чери – Вифлеемге турган.)

¹⁵Давид суг ижиксей бергеш: «Вифлеемниң хаалга аксында кудуктуң суун меңээ кым-бир кижиге эккеп берген болза» – дээн.

¹⁶Ынчан ол үш маадыр филистимнерниң турлаан таварып эрткеш, Вифлеемниң хаалга аксында кудуктуң суун ускаш, Давидке эккеп берген. Ынчалза-даа сугну ижеринден ол ойталаан, ону Дээрги-Чаяакчыга өргүл кылдыр төпкеш,

¹⁷мынча дээн: «Чок, мен ону ижип болбас мен, Дээрги-Чаяакчы! Ол суг дээрге боттарының амы-тынын артынга каапкаш чораан улустуң төккен ханы эвес бе?» Ынча дээш, ол сугну ишпейн барган. Шак ындыг чоруктарны ол үш маадыр кылып чораан чүве-дир.

¹⁸Саруйяның оглу, Иоавтың акызы Авесса ол үш маадырның даргазы турган. Ол зоо дайзынны бодунуң чыдазы-биле узуткап кааш, демги үш маадыр-биле деңге алдаржый берген.

¹⁹Ол үш маадырдан-даа сураглыг апаргаш, оларның баштыңчызы апарган, ынчалза-даа үш маадырның санынче кирбээн.

²⁰Иодайның оглу, Кавцеилден келген эрес-дидими-биле сурагжаан Ванея турган. Ооң маадырлыг чоруктары хөй. Ванея арзылаң дег күштүг ийи моав кижини өлүрүп каан. Оон аңгыда хар чаап турган үеде, оңгарже киргеш, аңаа арзылаң база өлүрген.

²¹Оон ыңай Ванея кончуг улуг-чаагай египет кижини база өлүрүп каан. Египет кижини холунга чыда тудуп алган турда, Ванеяда чүгле даянгыш бар турган. Египет кижиниң чыдазын былаап алгаш, ол-ла чыдазы-биле ону өлүрүп каан.

²²Иодайның оглу Ванея ындыг чорук кылган кижини-дир. Ол база демги үш маадыр дег алдаржый берген.

²³Ванея үжен шериг баштыңчызының аразындан сураглыг турган, ынчалза-даа демги үш маадырның санынче кирбээн. Давид ону бодунга чоок дүжүмет кылып алган.

²⁴Үжен шериг баштыңчызының санында: Иоавтың дуңмазы Асаил, вифлеемчи Додонуң оглу Элханан,

²⁵Харод чурттуг Шамма биле Элика,

²⁶Палти чурттуг Хелец, Текоя чурттуг Иккештиң оглу Гира,

²⁷Анатот чурттуг Авиезер, Хуша чурттуг Мебуннай,

²⁸ахохи уктуг Селмон, Нетофа чурттуг Магарай,

²⁹Нетофа чурттуг Баананың оглу Хелев, Вениаминниң черинде Гива чурттуг Рибайның оглу Иттай,

³⁰Пирафон чурттуг Ванея, Нахле-Гааш чурттуг Иддай,

³¹Арава чурттуг Ави-Албон, Бархум чурттуг Азмавет,

³²Шаалбон чурттуг Элияхба, Яшенниң оолдары, Ионафан,

³³Гарар чурттуг Шамма, Арар чурттуг Шарарның оглу Ахиам,

³⁴Мааха чурттуг Ахасбайның оглу Элифелет, Гило чурттуг Ахитофелдиң оглу Элиам,

³⁵Кармил чурттуг Хецро, Арба чурттуг Паарай,

³⁶Цова чурттуг Нафанның оглу Игал, гад чер чурттуг Бани,

³⁷аммон аймак-сөөктүг Целек, Беерот чурттуг Нахарай (ол Саруйяның оглу Иоавтың ок-чепсек тудукчузу турган),

³⁸итра уктуг Гира биле Гарерб,

³⁹хет аймак-сөөктүг Урия. Шупту үжен чеди кижичүве-дир.

2 Хааннар 24

Израиль чоннуң чизезин кылганы

(1 Чыл. 21:1-6)

¹Дээрги-Чаяакчы катап база израильчилерге ажынып-хорадап эгелээш, Давидти көгүдүп: «Барып, Израильдин болгаш Иудеяның чонун санап эккел» – деп чугаалаан.

²Хаан бодунуң шерииниң баштыңчызы Иоавка мынча дээн: «Дан хоорайдан Беэр-Шева хоорайга чедир израиль чоннуң бүгү аймактарын эргип кезээш, меңээ чоннуң сан-түңүн тодарадып эккеп бериңер. Мен израильчилерниң санын билип алыксап тур мен».

³Иоав хаанга: «Силерниң Бурганыңар Дээрги-Чаяакчы кайы хире чон барыл, оларны чүс катап көвүдетсин, а мээң хааным ол бүгүнү караа-биле көрзүн. Чүге мээң дээрги хааным ындыг херек кылыксап турарыл?» – деп харыылаан.

⁴Ынчалза-даа Иоав биле шериг баштыңчыларынга хаанның сөзү күштүг болган. Олар хаанның күзели-биле израиль чоннуң чизезин кылыр дээш чорупкан.

⁵Иордан хемни кешкеш, Ароер хоорайның оң талазынга турумчуп алганнар. Ол хоорай Гадтың аймааның чурттап турары шынаада Иазерже баар орукта турар чүве-дир.

⁶Галаадты таварааш, Тахтим-Ходшиге баргаш, Дан-Яанга келгеннер. Оон Сидонче долганыр оруктап чорупканнар.

⁷Ооң соонда Тир шивээзинге келгеш, хиввейлерниң болгаш хананейлерниң бүгү хоорайларынче углапканнар. Адак соонда олар Иудеяның мурнуу чүгүнде Беэр-Шевага чедип келген.

⁸Олар бүгү чуртту эргээш, тос ай чээрби хонук эрткенде, Иерусалимге чедип келгеннер.

⁹Иоав хаанга чизениң түңнелин берген. Хылыш тудуп шыдаар израиль дайынчыларның саны 800 000, а иудей эр улус – 500 000 кижиге болган.

Бурганның Давидке кеземче онааганы

(1 Чыл. 21:7-17)

¹⁰Чонну санап түңнээниниң соонда, Давидтиң арын-нүүрү оттуп келген. Ол Дээрги-Чаяакчыга мынча дээн: «Ону кылгаш, улуг бачыт үүлгеткен-дир мен. О Дээрги-Чаяакчы, мен ам Сенден дилеп тур мен, Бодуңнуң чалчаңның буруузун адырып көр. Мен дыка-ла мугулай чүве кылган-дыр мен».

¹¹Даартазында эртен Давид туруп кээриниң мурнунда, Дээрги-Чаяакчы Бодуңуң өттүр көөр медээчизи Гадка сөзүн ажыдып:

¹²«Давидке баргаш, Дээрги-Чаяакчының бо сөзүн дамчыт: сеңээ Мен үш чүүл саналдап тур мен. Оларның кайы-бирээзин бодуңга шилип ал, ону кылыр мен» – дээн.

¹³Гад Давидке чедип келгеш чугаалаан: «Чеди чыл дургузунда сээң чуртуңга аш-чут болзун бе, үш ай иштинде дайзыннарыңга сүрдүргеш, дезип маңнаар сен бе азы үш хонук иштинде сээң чуртуңга хамчык аарыг болзун бе? Ам таптыг боданып алгаш, мени чорудупкан Бурганга чугаалаар кылдыр харызын бер».

¹⁴Давид Гадка мынча дээн: «Меңээ дыка берге-дир. Дээрги-Чаяакчының өршээли улуг болганда, бис шуптувус Ооң холунга кирээли. Чүгле кижилер холунга мен кирбээйн».

¹⁵Дээрги-Чаяакчы израильчилерге ол эртенден эгелээш, чогуур хуусаага чедир хамчык аарыгны чорудупкан. Дан хоорайдан Беэр-Шева хоорайга чедир чондан 70 000 кижиге өлген.

¹⁶Бурганның төлээзи Иерусалимни хоозурадып каар дээш холун сунарга, Дээрги-Чаяакчы чонга айыыл-халап болганын кээрге бергеш: «Болзун че! Ам холуң бадырып ал» – деп, чонну узуткап турар төлээзинге чугаалаан. Дээрги-Чаяакчының төлээзи ол өйде иевус аймак-сөөктүг Орнаның тараа шаңының чанынга турган чүве-дир.

17Чонну узуткап турган Бурганның төлээзин көрүп кааш, Давид Дээрги-Чаяакчыга: «Хоойлу-дүрүм үрөп, бачыт кылган кижини мен-дир мен. А хойлар дег бо хөөкүй чон чүнү канчапкан деп? Сээң холуң чүгле мени база мээң төрөл бөлүүмнү кезеткей аан» – деп чугаалаан.

Давидтиң Бурганга өргүл бедигээжин тутканы

(1 Чыл. 21:18-27)

18Ол хүн Гад медээчи Давидке келгеш, мынча дээн: «Иевус Орнаның тараа шаңыга барып, ол черге Дээрги-Чаяакчыга өргүл салыр бедигээштен тургузуп каг».

19Дээрги-Чаяакчының Гадты дамчыштыр берген дужаалын күүседир дээш, Давид чорупкан.

20Кел чыткан хаанны болгаш ооң чалчаларын көрүп кааш, Орна уткуштур үнүп келгеш, черге чедир мөгейген.

21Орна: «Дээрги хааным чалчазыңга канчап чедип келген ирги?» – деп айтырган. Давид: «Сээң тараа шаңыңны садып аар дээш келдим. Дээрги-Чаяакчыга өргүл салыр бедигээш тудуп каар мен, ынчан чоннуң хамчык аарыгдан өлүп-кырлыры соксаар» – деп харыылаан.

22Орна Давидке: «Дээрги хааным өргүл кылдыр күзээн чүвезин чүнү-даа болза ап алзың, өргүп салзың. Бүрүн өрттедир өргүлгө салыр малдар бо-дур, а хомуттарны база тараа бастырап херекселдерни от салырыңга ажыглап болур.

23Ол бүгүнү, хааным, Орна силерге халаска берип тур». Оон ыңай Орна мынча дээн: «Силерниң Бурганыңар Дээрги-Чаяакчы силерге ээ көрүнзүн!»

24Ынчалза-даа хаан Орнага: «Чок, мен бо хамык чүүлдүң өртээн төлеп бээр мен. Мен Бодумнуң Бурганың Дээрги-Чаяакчыга халас алган чүвө өргүвөс мен» – деп харыылааш, тараа шаңын болгаш малды бежен шекел мөңгүн-биле садып алган.

25Давид аңаа Дээрги-Чаяакчыга өргүл салыр бедигээшти туткаш, бүрүн өрттедир болгаш эп-найырал өргүлдерин кылган. Ынчан Дээрги-

Чаякчы чуртче ээ көрүнген, израильчилерниң өлүп-кырлыры соксай
берген чүве-дир.



3 Хааннар

3 Хааннар 1

Давидтиң чөнүй бергени

¹Давид хаан кырып чөнүй берген. Ону шуглак-биле базырарга-даа, чылыгып шыдавас апарган.

²Дүжүметтери аңаа: «Дээрги хаанывыска аныяк арыг кыстан тып берээли, ол кыс хаан дээш сагыш салып, бараан болзун. Ол кыс хаанывыс силерни куспактап алгаш чытсын – ынчан дээрги хаанывыс чылыга бээр» – дээннер.

³Олар бүгү израиль черден чараш кыс дилеп, Сунем чурттуг Ависаганы тып алгаш, хаанга эккелгеннер.

⁴Аныяк кыс кедергей чараш болган. Ол кыс хаанче сагыш салып, бараан болуп турган, ынчалза-даа хаан ооң-биле чоок харылзаа тудуп көрбээн.

Адонияның бодун боду хаан кылдыр чарлааны

⁵Ол үеде Адония – Давид биле Аггиттиң оглу: «Мен хаан болур мен!» – деп хоолургап турган. Ол тажы бодунга аъттарны, чуузаларны болгаш үдеп чоруур бежен камгалал шеригни тургузуп алган.

⁶А ачазы аңаа кажан-даа: «Сен чүге ынчап тур сен?» – деп айтырып салып, эпчоксундуруп көрбээн. Адония Авессаломнуң соонда төрүттүнген чүве-дир. Ол дыка чараш турган.

⁷Адония Саруйяның оглу, шериг баштыңчызы Иоав-биле база Бурганның бараалгакчызы Авиафар-биле дугуржурга, олар аңаа дузалажырын аазаан.

⁸Ындыг-даа болза, Бурганның бараалгакчызы Садок, Иодайның оглу Ванея, Бурганның медээчизи Нафан, Шимей, Рисий база Давидтиң маадырлары Адонияны деткивейин барганнар.

⁹Адония Эн-Рогел чоогунда Зохелет деп дашка хойлар, шарылар болгаш семис бызааларны өргүп, дөгерген. Ол бодунуң акы-дуңмалары болур

бүгү тажыларны болгаш хаанның Иудея чурттуг бүгү дүжүметтерин чалап алган.

10А Нафан медээчини, Ванеяны, Давидтиң маадырларын болгаш бодунуң дуңмазы Соломонну чалаваан.

11Ынчан Нафан Соломоннуң иези Вирсавияга: «Аггиттиң оглу Адонияның хаан апарганын, а бистиң дээргивис Давидтиң ону билбезин дыңнавааның ол бе, кай?»

12Ындыг болганда, бодунуң база оглуң Соломоннуң амы-тынын канчаар камгалап аарыңны сүмелеп көрейн.

13Ам дораан Давид хаанга баргаш, оон: „Дээрги хааным, мээң оглум Соломон силерниң сооңарда хаан болуп, дүжүлгеңерге саадаарын чалчаң меңээ даңгыраглаваан ийик силер бе? А Адония канчап хаан апарды?“ – деп айтыр.

14Сен хаан-биле чугаалажып туруңда, мен кырыңарже кире бергеш, сээң сөстериңни бадыткаар мен» – дээн.

15Вирсавия чөнүй берген хаанның удуур өрээлинче кире берген; ында Сунем чурттуг Ависага аңаа бараан болуп турган.

16Вирсавия хаанга мөгейип, сөгүрген. Хаан: «Сеңээ чүү херек ирги?» – деп айтырган.

17Вирсавия аңаа мынча дээн: «Дээрги хааным! Силер чалчаңар меңээ Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның ады-биле: „Сээң оглуң Соломон мээң соомда хаан болуп, дүжүлгемге саадаар“ – деп даңгыраглаан болгай силер.

18Ам көрүңер даан, Адония хаан апарган-дыр, а силер, дээрги хааным, ону билбес-даа-дыр силер.

19Ол оглуңар эңдерик бугалар, хойлар болгаш семис бызааларны өргүп, дөгөргеш, бүгү тажыларны, Бурганның бараалгакчызы Авиафарны

болгаш шериг баштыңчызы Иоавты чалап алган-дыр, а силерниң чалчаңар Соломонну чалаваан-дыр.

²⁰Дээрги хааным, бүгү израильчилер дээрги хааным силерниң сооңарда дүжүлгеңерге кым саадаарын чарлаарыңарны билип аар дээш силерже көрүп турлар.

²¹Оон башка дээрги хааным силер өгбелериңер соондан өске оранче чоруй баарыңарга, мени база оглум Соломонну өскерликчилер деп санаар болгай».

²²Вирсавия хаан-биле чугаалажып турда, Нафан медээчи чедип келген.

²³Хаанга: «Нафан медээчи келди» – деп дыңнадырга, Нафан хаанның өрээлинче кирип келгеш, аңаа сөгүрүп, хаваан черге дээскен.

²⁴Медээчи хаанга мынча дээн: «Дээрги хааным! Силер: „Адония мээн соомда хаан апарып, дүжүлгемге саадаар“ – деп чугаалаан ийик силер бе?

²⁵Бөгүн ол оглуңар шынааже баткаш, эндерик бугалар, хойлар болгаш семис бызаалар өргүп, дөгөргөш, бүгү тажыларны, шериг баштыңчыларын болгаш Бурганның бараалгакчызы Авиафарны чалап алган-дыр. Ам олар ооң-биле кады дойлап: „Адония хаан делгерезин!“ – дижип турар-дыр.

²⁶А силерниң чалчаңар болур мени, Бурганның бараалгакчызы Садокту, Иодайның оглу Ванеяны болгаш силерниң чалчаңар Соломонну чалаваан-дыр.

²⁷Ол бүгү чүве дээрги хааным силерниң күзел-сорууңар ёзугаар болганы ол бе? Чалчаңар меңээ дээрги хааным силерниң сооңарда дүжүлгеңерге кым саадаарын чүге чугаалавааныңар ол ирги?»

Давид хаанның дүжүлгени Соломонга дамчытканы

²⁸Давид хаан: «Вирсавияны менче кый деңер!» – дээн. Кадын кирип келгеш, хаанның мурнунга туруп алган.

²⁹Хаан ынчан: «Мени кандыг-даа айыылдан адырып каан дириг Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглап тур мен:

³⁰Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчының ады-биле сеңээ: „Сээң оглуң Соломон мээң соомда хаан апарып, мээң орнумга дүжүлгемге саадаар“ – деп аазаан сөзүмнү бөгүн-не күүседир мен».

³¹Вирсавия мөгейип, черге хаваан дегзи сөгүрээш: «Мээң дээрги хааным Давид узун назылазын!» – дээн.

³²Давид: «Бурганның бараалгакчызы Садокту, Нафан медээчини болгаш Иодайның оглу Ванеяны кыйгырып эккелиңер!» – дээн. Олар хаанга чедип келгеннер.

³³Хаан оларга: «Мээң чалчаларымны ап алгаш, оглум Соломонну элчигенимге мундургаш, Гихон суунче чедирип калыңар.

³⁴Аңаа Бурганның бараалгакчызы Садок биле Нафан медээчи ону Израильдиң хааны кылдыр томуйлап, үс-биле чаап кагзын. Силер мыйыс эдиски этсип, „Соломон хаан делгерезин!“ деп кыйгырыңар.

³⁵Ооң соонда ону дедир үдеп эккелиңер. Ол бээр кээп, мээң дүжүлгемге саадапкаш, мээң орнумга хаанназын. Мен ону Израиль биле Иудеяның чагырыкчызы кылдыр томуйлап каан болгай мен» – дээн.

³⁶Иодайның оглу Ванея хаанга: «Ындыг-ла болзунам! Мээң дээрги хаанымның Бурганы Дээрги-Чаяакчы силерниң шиитпириңерни боттандырзын!

³⁷Дээрги-Чаяакчының мээң дээрги хааным-биле кады болганы дег, Ол Соломон-биле база кады болуп, ооң дүжүлгезин мээң дээргим Давид хаанның дүжүлгезинден-даа өндүр бедик кылып кагзын!» – деп харыылаан.

³⁸Бурганның бараалгакчызы Садок, Нафан медээчи, Иодайның оглу Ванея база керет, пелет уктуг шериглер Соломонну Давид хаанның элчигенинге мундургаш, Гихонче чедире бергеннер.

³⁹Бурганның бараалгакчызы Садок ыдыктыг майгындан олива үзү куткан мыйыс алгаш, Соломонну чаап каан. Оон олар мыйыс эдиски эдискеннер; бүгү чон: «Соломон хаан делгерезин!» – деп кыйгырып турган.

⁴⁰Бүгү чон Соломонну эдерип, лимбилеп ойнап, оларның алгы-кышкызындан чер сириңейни бээр кылдыр кедергей өөрүп турган.

⁴¹Адония болгаш ооң бүгү чалап алган аалчылары доюн төндүрүп тура, дааш-шимээн дыңнап кааннар. Эдиски эткенин дыңнааш, Иоав: «Хоорайда чүү ындыг хөлзээзин болуп, шимээн үнүп турары ол?» – деп айтырган.

⁴²Ол төндүр чугаалап четтикпээнде-ле, Авиафар бараалгакчының оглу Ионафан чедип келген. Адония аңаа: «Бээр кел. Төлөптиг кижини болгай сен, чугаажок, эки медээ эккелдин ыйнаан» – дээн.

⁴³Ионафан Адонияга: «Чок – деп харыылаан. – Дээрги хаанывыс Давид Соломонну хаан кылып кагды.

⁴⁴Давид хаан ону Бурганның бараалгакчызы Садок, Нафан медээчи, Иодайның оглу Ванея база кереттер, пелеттер-биле кады чорудупту. Олар Соломонга хаанның элчигенин мундуруп кагды.

⁴⁵Садок бараалгакчы биле Нафан медээчи ону Гихонга хаан кылдыр үс-биле чаап кагды. Олар оортан өөрүшкүлүг чоруптулар, хоорай ынчангаш хөлзеп үндү. Шак ол шимээн-даашты дыңнап турарыңар олдур.

⁴⁶Соломон ам мырыңай хаанның дүжүлгезинде саадапты.

⁴⁷Хаанның бүгү дүжүметтери дээрги хаанывыс Давидке байыр чедирип келгеш: „Бурган Соломоннуң адын силерниң адыңардан арттыр алдаржытсын, ооң дүжүлгезин силерниң дүжүлгөңерден өндүр бедик кылып кагзын!“ – деп турду. А орунда чыткан хаан Бурганга мөгейип,

⁴⁸„Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчыга алдар! Ол бөгүн дүжүлгеде бодумнуң салгакчымның олуарын көөр арганы меңээ берди“ – диди».

⁴⁹Ынчан Адонияның аалчылары шупту корга бергеш, тура халчып, тарай бергеннер.

⁵⁰А Адония, Соломондан корткаш, Бурганның өргээзинде өргүл салыр бедигээштиң азыгларындан барып туттунупкан.

⁵¹Улус Соломонга: «Адония Соломон хаандан корткаш, өргүл бедигээжиниң азыгларындан туттунуп алган тур. Ол: „Соломон хаан бөгүн бодунуң чалказы мени хылыш-биле шанчып өлүрбес бооп даңгыраглазын“ – диди» – деп дыңнаткан.

⁵²Соломон: «Бир эвес ол төлептиг кижиге болур болза, ооң бажындан чаңгыс дүк-даа черже кээп дүжүп читпес, а бир эвес ол бузут-багын көргүзөр болза, өлүп каар» – деп харыылаан.

⁵³Соломон хаан улус айбылап чорудуптарга, олар Адонияны өргүл бедигээжинден эккелгеннер. Адония кирип келгеш, Соломон хаанга мөгейген. Соломон аңаа: «Бажыңчыче чана бер» – дээн.

3 Хааннар 2

Давидтиң Соломонга берген чагыглары

¹Давидтиң өлүр үези кээрге, ол бодунуң оглу Соломонга чагыын берип, чугаалаан:

²«Кижиге бүрүзүнүң баар сөөлгү оруунче чоруурум ол-дур. Кадыг-быжыг, эр сорукутук бооп көр.

³Моисейниң хоойлузунда бижип каанын ёзугаар Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның чагыг-керээзин кадагала. Ооң оруктарын эдерип, Ооң дүрүмнери болгаш айтышкындарын, Ооң доктаалдары болгаш шиитпирлерин күүсет. Ынчаар болзуңза, кылып турар бүгү чүүлдеринге, барган бүгү черинге чедишкениң болур сен.

⁴Ынчан Дээрги-Чаяакчы: „Бир эвес сээң салгакчыларың боттарының оруктарын хынамчалыг көрүп, Меңээ бүгү-ле чүлдү-чүрээнден, сеткилиниң ханызындан бердинип чоруур болза, сен кажан-даа Израильдиң дүжүлгезин ээлээр салгакчы чок артпас сен“ – деп меңээ чугаалаан сөзүн күүседир.

⁵Оон ыңай Саруйяның оглу Иоавтың мени канчанганын билир сен. Ол кижини израиль шеригниң ийи баштыңы: Нирниң оглу Авенир биле Иетерниң оглу Амессайны канчанган ийик? Иоав оларны, дайын үезинде төккөн хан дээш өжээн негеп, тайбың үеде өлүрүп кааш, белинде куру биле будунда идиин ол ханга борап алган болгай.

⁶Бодуңнуң мерген угааның ёзугаар кылып көр: Иоавтың буурул бажы өлүглер оранынче амыр-шөлээн кире бээрин болдурбас сен.

⁷А Галаад чурттуг Верзеллийниң оолдарыңа энэрелден көргүс. Олар сээң аыш-чем-биле хандырып турар улузуң санынче кирзин, чүге дээрге сээң акың Авессаломдан дезип чоруп турумда, мээң таламга арткан улус чүве.

⁸Оон ыңай сенде Бахурим чурттуг, Вениаминниң аймаанга хамааржыр Гераның оглу Шимей дээрзи бар-дыр. Маханаимче бар чыдырымда, ол кижини мени коргунчуг бак сөглөп, каргап турган. Ындыг-даа болза, кажан ол Иордан хемниң чанынга мени уткуп үнүп кээрге: „Сени хылыш-биле өлүрбес мен“ – деп Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглаан мен.

⁹А сен ону кеземче чок арттырба. Мерген угаанныг кижини-дир сен, Шимейниң буурул бажы өлүглер оранынче ханы төктүп кире берзин дээш, ону канчаптарын билир-ле боор сен».

¹⁰Давид оон ада-өгбезиниң соондан өске оранче чоруй барган. Ону Давидтиң Хоорайыңа хөөржүдүп каан.

¹¹Ол Израильди дөртен чыл иштинде: чеди чылды Хевронга, үжен үш чылды Иерусалимге чагырган.

¹²А ачазы Давидтиң дүжүлгезинге Соломон саадапкан, ооң чагыргазы кедергей күштели берген.

Соломоннуң эрге-чагырганы быжыглааны

¹³Аггиттиң оглу Адония Соломоннуң авазы Вирсавияга келген. Вирсавия оон: «Эп-найыралдыг келдиң бе?» – деп айтырган. Демгизи: «Эп-найыралдыг» – деп харыылаан.

¹⁴Адония оон: «Силер-биле чугаалажыр чүвем бар» – дээн. Вирсавия: «Чугаала че» – дээн.

¹⁵«Силер билир-ле болгай силер – деп, Адония чугаалаан. – Күрүне мээң эргемге турду, бүгү Израиль мээң дараазындагы хаан апаарымны манап турду. Ынчалза-даа бүгү чүве өскерлип, күрүне мээң дуңмамнын эргезинде барды, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы ону аңаа хайырлаан-дыр.

¹⁶Ам мен силерден чаңгыс-ла чүве дилеп тур мен, ойталавайн көрүңер». Хаанның авазы: «Чугаала че» – дээн.

¹⁷Адония: «Соломон хаан-биле чугаалажып көрүңерем, ол силерге ойталаар эвес. Хаан меңээ Сунем чурттуг Ависаганы кадай кылдыр берип көрзүн» – дээн.

¹⁸А Вирсавия: «Ындыг-дыр, хаан-биле сээң дугайында чугаалажып көрейин» – деп харыылаан.

¹⁹Вирсавия Адонияга хамаарыштыр чугаа кылып, Соломон хаанга кээрге, ол аңаа уткуй туруп кээп, мөгөйип кааш, дүжүлгезинге олуруп алган. Иезинге база дүжүлге эккеп бээрин ол дужааган. Авазы оглунуң оң талазынга олуруп алган.

²⁰«Менде сенден бичии дилег бар ийин – деп, ол чугаалаан. – Меңээ ойталавайн көрөм». Хаан: «Дилеп көр, авай, силерге ойталавас мен» – деп харыылаан.

²¹Вирсавия: «Сунем чурттуг Ависаганы сээң акың Адонияга кадай кылдыр берипсин» – дээн.

²²Соломон хаан авазынга: «Адонияга Сунем чурттуг Ависаганы бээрин чүге менден дилеп тур силер? Ындыг болза, аңаа күрүне чагырар эргеден база айтырып көр – ол мээң улуг акым-на болгай! Аңаа, Бурганның бараалгакчызы Авиафарга болгаш Саруйяның оглу Иоавка база айтыр!» – деп харыылаан.

²³Оон Соломон хаан Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглаан: «Бир эвес Адония ол дилээ дээш амы-тыны-биле төлевес болза, Бурган мени канчаар-даа кезеткей аан!

²⁴Мени быжыктырып, мээң ачам Давидтиң дүжүлгезинге олурткаш, аазаанын ёзугаар, мени болгаш үре-салгалымны күрүне бажынга доктааткан Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглап тур мен: Адония бөгүн дораан өлүп каар ужурлуг!»

²⁵Соломон хаан Иодайның оглу Ванеяга дужаал бээрге, ол Адонияны барып өлүрүп каан.

²⁶А Бурганның бараалгакчызы Авиафарга хаан: «Анатот хоорайда бодуңнуң чериңче чоруй бар. Сени өлүрүп каар ужурлуг-дур, ынчалза-даа мен сени ам өлүрбес мен, чүге дээрге Дээрги-Бурган-Чаяакчының ыдыктыг аптаразын мээң ачам Давидтиң мурнунга көдүрүп, ачамның шыдажып эрткен бүгү чүвезин ооң-биле үлежип чораан-дыр сен» – дээн.

²⁷Соломон Авиафарны Дээрги-Чаяакчыга бараан болур хүлээлгезинден чайладып каапкан. Силом хоорайга Дээрги-Чаяакчының Илий бараалгакчының үре-салгалынга хамаарыштыр чугаалаан сөзү ынчалдыр боттанган.

²⁸Иоавка ол медээлер чеде бээрге (а Иоав Авессаломну деткивээн-даа болза, Адонияны деткээн турган), ол Дээрги-Чаяакчының ыдыктыг майгынынче дезип кире халааш, өргүл салыр бедигээштиң азыгларындан туттунуп алган.

²⁹Соломон хаанга Иоавтың Дээрги-Чаяакчының майгынынче дезип кире халааш, өргүл бедигээжиниң азыгларындан туттунуп алганын дыңнадыптарга, Соломон Иодайның оглу Ванеяны ыдып, аңаа: «Ону барып өлүрүп каг!» – деп дужааган.

³⁰Ванея Дээрги-Чаяакчының ыдыктыг майгынынга чеде бергеш, Иоавка: «Хаан: „Үн!“ – деп дужаап тур» – дээн. А демгизи: «Чок! Мен маңаа өлүр кижиге мен» – дээн. Ванея хаанга Иоавтың харызын дыңнаткан.

³¹Хаан ынчан Ванеяга дужаал берген: «Ооң чугаалаанын ёзугаар кыл. Ону өлүргеш, хөөржүдүп каг. Иоавтың актыг улусту өлүргени дээш бурууну менден база мээң ачамның үре-салгалындан ынчалдыр адырып каг.

³²Дээрги-Чаяакчы Иоавка төккөн ханы дээш кеземче онаар, чүге дээрге ол мээң ачам Давидтиң чөпшээрели чокка ийи буруу чок кижиге халдап, оларны хылыш-биле шанчып өлүрүп каан. Ол ийи кижиге – Нирниң оглу, Израильдиң шериг баштыңы Авенир биле Иетерниң оглу, Иудеяның шериг баштыңы Амессай – Иоавтан төлептиг улус турган.

³³Оларның төгүлгөн ханы дээш буруу Иоавка база ооң салгалынга кезээ мөңгеден артсын. А Давидке, ооң дүжүлгезинге, өг-бүлезинге болгаш үре-салгалынга Дээрги-Чаяакчы амыр-тайбындан кезээ мөңгеден хайырлазын».

³⁴Иодайның оглу Ванея Иоавты барып өлүрүп каан. Иоавты ховуга, бодунуң бажыңының чанынга хөөржүткөн.

³⁵Хаан Иодайның оглу Ванеяны Иоавтың орнунга шериг баштыңчызы кылып каан, а Бурганның бараалгакчызы Садокту Авиафарның орнунга дээди бараалгакчы кылдыр томуйлаан.

³⁶Ооң соонда хаан Шимейни кыйгыртып алгаш, аңаа мынча дээн: «Бодуңга Иерусалимге бажыңдан тудуп алгаш, хоорайга чуртта, моон кайнаар-даа үнүп чорба.

³⁷Үнүп чорупкаш, Кедроннуң суун кеже бээриң хүнде ыяап-ла өлүп каарыңны билип ал. Өлүмүң дээш бодуң буруулуг болур сен».

³⁸Шимей хаанга: «Ындыг-дыр. Силерниң чалчаңар мен дээрги хаанымның чугаалаанын ёзугаар кылыр мен» – деп харыылаан. Шимей Иерусалимге үр үеде чурттап арткан.

³⁹А үш чыл болгаш, ооң ийи кулу Мааханың оглу, Геф хоорайның хааны Анхусче дезе берген. Шимейге ооң кулдары Гефте турары дыңналы берген.

⁴⁰Ынчан ол элчигенин эзертеп мунгаш, кулдарын дилеп, Гефте Анхусче чорупкан. Шимей кулдарын барып тып алгаш, оларны Гефтен дедир эккеп алган.

⁴¹Соломонга Шимейниң Иерусалимден үнгеш, Гефке четкеш, ээп келгенин дыңнадыпкан.

⁴²Хаан Шимейни кыйгырып алгаш: «Мен сенден Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгырак ап, „Моон кайнаар-даа болза үнүп чоруй баар хүнүңде ыяап-ла өлүп каар сен“ – деп сагындырбажык мен бе? Сен ынчан меңээ: „Ындыг-дыр. Дыңнангыр боор мен“ – дээн болгай сен.

⁴³А чүге сен Дээрги-Чаяакчыга берген даңгырааңны күүсетпейн, мээң дужаалымны тооп дыңнавайн барганың ол?» – дээн.

⁴⁴Хаан Шимейге оон ыңай: «Мээң ачам Давидче халдаткан бүгү бузудуңну бодуң билип, чүрээңде шыгжап чоруур-дур сен. Ам Дээрги-Чаяакчы сеңээ үүлгеткен бузудуң дээш кеземче онаар.

⁴⁵А Соломон хаан Бургандан кээр ачы-буянныг болур, Давидтиң дүжүлгези Дээрги-Чаяакчының мурнунга кезээ мөңгеде тендиш дивейн турар!» – деп чугаалаан.

⁴⁶Хаан оон Иодайның оглу Ванеяга дужаал бээрге, ол Шимейни барып өлүрүп каан. Чагырга ынчалдыр Соломоннуң холунга быжыга берген.

3 Хааннар 3

Соломон хаанның мерген угаан дилээн мөргүлү

(2 Чыл. 1:7-12)

- ¹Соломон Египеттиң хааны фараон-биле төрелдежип, ооң уруун кадай кылдыр ап алган. Хаан бодунуң ордузун, Дээрги-Чаяакчының өргээзин болгаш Иерусалимни долгандыр хананы тудар бетинде, кадынын Давидтиң Хоорайынга чурттадып каан.
- ²А чон биеэги хевээр мөгейишкин кылыр бедик черлерге өргүл салып турган, чүгө дээрге Дээрги-Чаяакчының адынга тураскааткан өргөө ам-даа туттунмаан турган чүве-дир.
- ³Соломон бодунуң ачазы Давидтиң изин истеп, Дээрги-Чаяакчыга ынак турган, ындыг-даа болза, ол база демги-ле бедик черлерге Аңаа өргүл салып, чаагай чыттыг чүүлдер кыпсып турган.
- ⁴Бир катап хаан өргүл салыр дээш Гаваон хоорайже чорупкан, чүгө дээрге кол бедик чер аңаа турган чүве-дир. Соломон ол бедигээшке бүрүн өрттедир муң өргүлдү салган.
- ⁵Гаваонга Дээрги-Чаяакчы дүне када Соломоннуң дүжүнге кирген. Бурган: «Сеңээ чүнү берейн, дилеп ал» – дээн.
- ⁶Соломон: «Сен Бодунуң чалчаң, мээң ачам Давидке, ооң Сеңээ бердингени дээш, Сээң мурнуңга чөптүг-шынныг болгаш ак сеткилдиг болганы дээш, өндүр улуг энерелиң көргүстүң. Сен аңаа өндүр улуг энерелиңни хевээр арттырып, ам ынчалдыр бүткени дег, ооң дүжүлгезинге саадапкан оолду аңаа хайырладың.
- ⁷Дээрги-Чаяакчы Бурганым, ам Сен Бодунуң чалчаң мени ачам Давидтиң орнунга хаан кылып кагдың. А мен болза бичии оол-дур мен, албан-хүлээлгемни канчаар күүседирин билбес-тир мен.
- ⁸Сээң чалчаң мен Сээң шилип алган чонуң аразында-дыр мен. Ол дээрге санаары-даа, эргий көөрү-даа болдунмас хөлүн эрттир хөй чон-дур.

⁹Ынчангаш Бодуңнуң чалчаңга Сээң чонуңну шын шиидер база экибакты ылгап шыдаар кылдыр угаанныг чүректен хайырлап көр. Чүгө дээрге Сээң бо хөй санныг чонуңну кым башкарып шыдаарыл?» – дээн.

¹⁰Дээргиге Соломондан ындыг дилег кирери таарымчалыг болган.

¹¹Бурган аңаа мынча дээн: «Сен ынча деп дилээш, бодуңга узун назынны-даа, байлакшылды-даа дилеведиң, дайзыннарың өлүмүн-даа дилеведиң, а шын шииткел кылып билир боору-биле угаан-сарыыл диледиң.

¹²Ындыг болганда, Мен сээң дилээңни хандырап мен. Сеңээ мерген угаанныг, сарыылдыг чүректи хайырлаар мен, сээң мурнуңда-даа сен ышкаш угаан-сарыылдыг кижиге турбаан, сээң сооңда-даа сеңээ дөмейлежир кижиге турбас.

¹³Оон туржук, Мен сеңээ дилевээн-даа чүвеңни: байлакшыл биле алдаратты бээр мен. Ынчангаш назының дургузунда хааннар аразында сээң биле эннежир хаан турбас.

¹⁴Бир эвес сен ачаң Давидтиң кылып турганы дег, Мээң оруктарым эдерип, Мээң дүрүмнерим, айтышкыннарымны күүседип, сагыыр болзуңза, Мен сеңээ узун назынны хайырлаар мен».

¹⁵Соломон ынчан оттуп келгеш, дүш көргенин билип каан. Ол Иерусалимче ээп келгеш, Дээргиниң ыдыктыг аптаразының мурнунга туруп алгаш, бүрүн өрттедир өргүлдерни база эп-найырал өргүлдерин эккеп салган. Оон ол бодунуң бүгү дүжүметтеринге дой кылган.

Соломон хаанның маргышты мерген угаанныг шиитпирлээни

¹⁶Бир катап хаанга ийи самыын-садар херээжен келгеш, ооң мурнунга туруп алган.

¹⁷Оларның бирээзи мынча дээн: «О, мээң дээргим! Бо херээжен-биле чаңгыс бажыңда чурттап тур мен. Ооң чанынга тургаш, божуп алдым,

¹⁸а ооң соонда соңгузу хүнде ол база божуп алган. Бис кады турдувус, бис ийиден аңгыда, бажыңга өске кым-даа турбаан.

¹⁹Дүне када бо херээженниң чаш оглу өлүп калган, чүге дээрге авазы удуп чыда, чаш оглун думчуктур базып алган.

²⁰Дүне када ол туруп келгеш, чалчаңар мен удуп чыдырымда, оглумну ап алгаш, хөрээнге чыпшыр чыттыргаш, бодунуң өлүг оглун мээң хөрээмге чыпшыр салып каан болду.

²¹Эртен оглумну эмзирер дээш оттуп кээримге, ол өлүг чыдыр. Топтап көргеш, мээң божаан оглум эвес деп билип кааптым».

²²Өске херээжен: «Чок! Дириг оол мээңии-дир, а өлүг оол – сээңии-дир!» – дээн. А бирги херээжен: «Чок! Өлүг оол сээңии-дир, а дириг оол – мээңии-дир!» – дээр болган. Олар хаанның мурнунга ынчаар маргыжып туруп берген.

²³Хаан: «Бирээңер: „Мээң оглум дириг, а сээңии өлүг“ – деп турар, а өскеңер: „Чок! Сээң оглуң өлүг, а мээңии дириг!“ – деп турар...» – дээн.

²⁴Ооң соонда хаан: «Хылыштан эккелиңер» – дээн. Хаанга хылышты эккеп берген.

²⁵Ынчан ол: «Дириг чаш оолду ийи чара одура шапкаш, бир чартыын бо херээженге, өске чартыын – дуу херээженге бериптиңер!» – деп дужааган.

²⁶Оглу дириг турган херээжен, бодунуң чаш төлүн аажок кээргей бергеш, хаанга: «О, дээргим! Бо чаш оолду дуу херээженге бериптиңер, ону өлүрбейн-не көрүңер!» – дээн. А өске херээжен: «Сээңии-даа эвес, мээңии-даа эвес болзун. Оолду одура шааптыңар!» – дээн.

²⁷Хаан ынчан: «Дириг чаш төлдү өлүрбейн, бирги херээженге бериптиңер, ооң авазы ол-дур» – деп доктааткан.

²⁸Хаанның үндүрген шииткелин дыңнааш, бүгү Израиль ону ханы хүндүлөп эгелээн, чүге дээрге аңаа шынныг шииткел үндүрерде хереглээр Бурганның мерген угаанын хайырлаан болган.

3 Хааннар 4

Соломоннуң дээди дүжүметтери болгаш тус чер чагырыкчылары

- ¹Соломон хаан бүгү Израильди чагырып турган.
- ²Ооң дээди дүжүметтери бо-дур: Садоктуң салгакчызы Азария – Бурганның бараалгакчызы;
- ³Шишаның оолдары Элихорев биле Ахия – бижээчилер; Ахилудтуң оглу Иосафат – төөгү бижикчизи;
- ⁴Иодайның оглу Ванея – шериг баштыңчызы; Садок биле Авиафар – Бурганның бараалгакчылары;
- ⁵Нафанның оглу Азария – тус чер чагырыкчыларының даргазы; Нафанның оглу Завуд – Бурганның бараалгакчызы, хаанның өңнүү;
- ⁶Ахисар – орду хайгааракчызы; Авданың оглу Адонирам – ажилчы күш даргазы.
- ⁷Соломон бүгү Израильди башкарып турар он ийи тус чер чагырыкчылыг турган. Олар хаанга болгаш ооң чоок улузунга аьш-чем чорудуп бээр хүлээлгелиг чүве-дир. Кайызы-даа курлавыр аьш-чем-биле чылдың бир айында хандырылганы харыылаар ужурлуг турган.
- ⁸Оларның аттары бо-дур: Бен-Хур – Эфрем дагларында;
- ⁹Бен-Декер – Макац, Шаалбим, Бет-Шемеш, Элон болгаш Бет-Ханан хоорайларда;
- ¹⁰Бен-Хесед – Арубот деп черде, аңаа Сохо биле бүгү хефер чер хамааржып турган;
- ¹¹Бен-Авинадав – бүгү Нафат-Дор деп черде (ооң кадайы Соломоннуң уруу Тафат турган);
- ¹²Ахилудтуң оглу Баана – Таанах, Мегиддон хоорайларда болгаш Изреел хоорайдан кудулдур, Цартанның чоогунда чыдар бүгү Бет-Санда база Бет-Сандан Авел-Мехола хоорайга чедир, Иокмеам хоорайның безин ындынга чедир;

¹³Бен-Гевер – Галаадтың Рамот хоорайда; Манассияның оглу Иаирниң Галаадта хоорай-суурлары, Васан деп черде Аргов девискээр – долгандыр ханаларлыг, ханаларында хүлер дээктерлиг алдан хоорай аңаа хамааржып турган;

¹⁴Гиддонунң оглу Ахинадав – Маханаим хоорайда;

¹⁵Ахимаас – Неффалимниң черинде (ол Соломоннунң уруу Васематты кадай кылдыр ап алган);

¹⁶Хушайның оглу Баана – Асирниң черинде болгаш Ваалотта;

¹⁷Паруахтың оглу Иосафат – Иссахарның черинде;

¹⁸Эланың оглу Шимей – Вениаминниң черинде;

¹⁹Урийниң оглу Гевер – галаад черде (амор чоннунң хааны Сигоннунң черинде база Васанның хааны Огтуң черинде) чагырыкчы турган. Ол черлерниң кайызы-даа чаңгыс чагырыкчылыг турган.

Соломоннунң байлак-чаагай күрүнези

²⁰Иудея биле Израильдиң чону далай эриинде элезин дег хөй бооп, дойлап, хөглөп чурттап турган.

²¹Соломон Евфрат хемден эгелээш, филистим черге чедир база Египет-биле кызыгаарга чедир бүгү күрүнелерни чагырып турган. Ол күрүнелер албан-үндүт төлөп, Соломонга ооң бүгү назынының дургузунда бараан бооп келгеннер.

²²Соломонга хүннүнң-не эккеп дужаар ужурлуг аъш-чем бо-дур: үжен кор ишти эң-не эки шынарлыг далган болгаш алдан кор ишти анаа далган;

²³тургузу семиртир азыраан он инек, одар-белчиирге оъттап турган чээрби инек, чүс хой; ол ышкаш ивилер, чээрреннер, сайгактар болгаш семиртир азыраан куштар.

24Чүгө дээрге Соломон Евфрат хемниң барыын талазында, Типсахтан Газа хоорайга чедир турар бүгү күрүнелерни чагырып, чоок-кавыда бүгү чурттар-биле тайбың харылзаазын тудуп алган турган.

25Ооң бүгү назынының дургузунда Иудея биле Израиль соңгу чүкте Дан хоорайдан эгелээш, мурнуу чүкте Беэр-Шева хоорайга чедир кижиге бүрүзү бодунуң виноградын, фи́га ыяжын болбаазырадып, айыыл чок, тайбың чурттап келген.

26Соломон дайынчы тергеге сугар аъттар баглап, тургузар 40 000 черлиг, 12 000 аъттыг шериглиг турган.

27Тус чер чагырыкчыларының кайызы-даа бодунуң харыылаар айында Соломон хаанга болгаш хаан-биле кады чемненип турар улуска херек бүгү аыш-чемни эккеп дужаап, чүү-даа чүве четчир болзун дээш, хайгаарап турган.

28Олар оон ыңай доктаадып каан черже дайынчы тергеге сугар болгаш өске-даа аъттар чиир арбай биле сигенни кайызы-даа бодунуң ээлчээнде чедирип берип турган.

Соломоннуң алдаржаан мерген угааны

29Бурган Соломонга мерген угаанны, чүве эндевес ханы угаанны болгаш далай эриинде элезин дег хемчээл чок улуг угаан-сарыылды хайырлаан.

30Соломоннуң мерген угааны Чөөн чүктүң база Египеттиң бүгү улузунуң мерген угаанын ажып турган.

31Ол бүгү улустан, ооң иштинде зерах уктуг Эфандан база Махолдуң Еман, Халкол, Дарда деп оолдарындан артык мерген угаанныг турган. Ооң алдар-ады бүгү чоок-кавы чоннарга тарай берген.

32Ол 3000 хире угаадыглыг чугаа чугаалаан, 1005 ыр чогааткан.

33Ол үнүштер дугайында, Ливан сынның пөштеринден эгелээш, ханаларда үнүп келген иссоп деп чадаң үнүшке чедир, чугаалап шыдаар чораан; дириг амытаннар, куштар, соястаарлар болгаш балыктар дугайында база чугаалап шыдаар чораан.

³⁴Соломоннуң мерген угаанын дыңнаар дээн улус бүгү чоннардан база чер-делегейде ооң дугайында дыңнаан бүгү күрүнелерден кээп турган.

3 Хааннар 5

Бурганның өргээзин тударыңга белеткел

(2 Чыл. 2:3-18)

¹Тирниң хааны Хирам Соломонну ачазының орнунга хаан кылдыр томуйлап каанын дыңнааш, олче бодунуң элчилерин чорудупкан, чүге дээрге Хирам үргүлчү Давидтиң өңнүү чораан чүве-дир.

²Соломон база Хирамга дараазында сөстөрни дамчытсын дээш улус чоруткан:

³«Мээң ачам Давид бодун бүгү таладан бүзээлээн чоннар-биле дайылдажып турган болгаш, Дээрги-Чаяакчы ооң бүгү дайзыннарын бодунуң адаанга салып бээрин манап турган болгаш, бодунуң Бурганы Дээрги-Чаяакчының адынга тураскааткан өргээни тудуп шыдаваан дээрзин билир болгай сен.

⁴А ам Дээрги-Чаяакчы Бурганым меңээ бүгү таладан амыр-дышты хайырлады: дайзыным-даа, айбыл-даа чок-тур.

⁵Ынчангаш Дээрги-Чаяакчының мээң ачам Давидке: „Сээң орнунга дүжүлгеге олуртуп каарым оглуң Мээң адымга тураскааткан өргээни тудуп каар“ – дээнин ёзугаар, мээң Бурганым Дээрги-Чаяакчының ат-алдарыңга тураскааткан өргээни тудар деп тур мен.

⁶Ливан сынының пөштерин меңээ кезип бээр кылдыр дужаап көр. Мээң албатыларым сээң албатыларың-биле кады ажылдазын, мен сеңээ улuzuң дээш доктаадып каан өртээң ёзугаар төлөп бээр мен. Сидончулар ышкаш ыяш-биле ажылдап билир улус бисте чогуң билир-ле болгай сен».

⁷Соломоннуң сөстөрүн дыңнап алгаш, Хирам аажок амырап: «Дээрги-Чаяакчыга алдар! Ол Давидке бо хөй санныг чонну чагырып шыдаар мерген угаанныг оолду берген-дир» – дээн.

⁸Хирам Соломонче улузун ыдып, сөс дамчыткан: «Менче ыткан улузунуң дамчыткан чүүлүн дыңнадым. Пөш, шиви ыяштарга хамаарыштыр сээң күзээн бүгү чүвеңни күүседир мен.

⁹Мээң албатыларым ол ыяштарны Ливан сындан далайже аппаарга, мен оларны сээң доктаадып каан чериңче далайлап салдады бээр мен. Аңаа ыяштарны адырып кааптарга, сен алгаш баар сен. А сен база мээң күзелимни боттандырып, мээң чоок улузумну аьш-чем-биле хандырып көр».

¹⁰Хирам шак ынчаар Соломонну пөш, шиви ыяш-биле ооң күзээнин ёзугаар хандырып турган,

¹¹а Соломон Хирамга ооң чоок улузун чемгерер 20 000 кор ишти кызыл-тасты база 20 кор ишти эң арыг олива үзүн чылдың-на берип турган.

¹²Дээрги-Чаяакчы Соломонга мерген угаанны азааны ышкаш хайырлаан. Соломон биле Хирам эп-найыралдыг чурттап, аразында эвилел тургузуп алганнар.

¹³Соломон хаан бүгү Израильге ажил албаны онаап, 30 000 ажилчынны ажилдадыры-биле чыып алган.

¹⁴Ажилчыннарны ол Ливанче ээлчештир – бир айда-ла 10 000 кижини чорудуп турган: ол 10 000 ажилчын бир ай дургузунда Ливанга турар, а ийи ай дургузунда аал-чуртунга турар. Ажилчын күш даргазы Адонирам турган.

¹⁵Соломон хаанда оон ыңай 70 000 аар чүък дажыкчызы, дагларда даш чоңар 80 000 ажилчын,

¹⁶тудуг ажылын хайгаарап көрүп, ажилчыннарны башкарап 3300 дарга бар турган.

¹⁷Өргээниң таваан чонуп каан даштардан салыр дээш, хаан улуг, эки шынарлыг даштардан тып, чоңарын дужааган.

¹⁸Соломоннуң база Хирамның ажилчыннары болгаш Гевалдан усчулар даштар чонуп, өргээни тудар ыяш, дашты белеткеп турганнар.

3 Хааннар 6

Соломоннуң Бурганның өргээзин тутканы

(2 Чыл. 3:1-17)

¹Соломон хаан израиль чоннуң Египеттен хосталып үнгениниң 480-ги чылында, бодунуң Израильди чагырып эгелээниниң дөрткү чылының Зиф деп ийиги айында Дээрги-Чаяакчының өргээзин тудуп эгелээн.

²Соломоннуң Дээрги-Чаяакчыга тудуп берген өргээзиниң узуну алдан кыры дурту, дооразы чээрби кыры дурту, бедии үжен кыры дурту болган.

³Өргээниң мурнунда серилиг чер турган. Ол черниң узуну өргээниң дооразыга деңнежип, чээрби кыры дурту болган, а өргээниң мурнунда ооң дооразы он кыры дурту болган.

⁴Өргээге хаан хана-каракталчак соңгалар кылып каан.

⁵Соломон өргээни долгандыр ыдыктыг болгаш эң ыдыктыг өрээлдерниң ханаларын дургаар өрээлдерлиг даштыкы тудугну улай тудуп каан.

⁶Ооң адаккы каъдының дооразы беш кыры дурту, ортаакы каъдының – алды кыры дурту, а үстүкү каъдының – чеди кыры дурту болган. Ол тудуг өргээниң ханазынга чөленмезин дээш, Соломон өргээни долгандыр ханадан кыдыынче үне берген чөленгиштер кылып каан.

⁷Бурганның өргээзин тударда, чүгле даш бузар черге чонуп каан даштар ажыглаан. Ынчангаш ону тудуп турган черге маска, кески база өске-даа демир чепсек-херексел даажы дыңналбаан.

⁸Даштыкы тудугнуң адаккы каъдында өрээлдерже кирер чер өргээниң оң талазында турган. Оортан чада ийиги каътче, а оон үшкү каътче үндүрө бээр.

⁹Бурганның өргээзин Соломон ынчалдыр тудуп дооскаш, ону пөш манзалар-биле шап каан.

¹⁰Бүгү өргээни долгандыр даштыкы тудугну бедии беш кыры дурту кылдыр тудуп каан. Ол тудугну өргээге пөш чудуктар дузазы-биле тудуштуруп, быжыглаан.

¹¹Дээрги-Чаяакчы Соломонга Бодунуң сөзүн ажыдып:

¹²«Сээң тудуп турарың өргээге хамаарыштыр. Бир эвес сен Мээң дүрүмнеримге чагыртыр, доктаалдарым ёзугаар кылыр, бүгү айтышкыннарымны күүседир болзуңза, Мен сээң ачаң Давидке азаан сөзүмнү сени дамчыштыр күүседип,

¹³израильчилерниң аразынга чурттаар мен, Бодумнуң израиль чонумну кагбас мен» – деп чугаалаан.

Бурганның өргээзиниң иштин тудуп каастааны

¹⁴Соломон Бурганның өргээзин тудуп дооскаш,

¹⁵өргээниң ханаларын иштики талазындан, шаладан дээвиирге чедир, пөш манзалар-биле шап каан, а шаланы шиви манзалар-биле шап каан.

¹⁶Өргээниң арты талазынга кыдыындан чээрби кыры дурту чер үзүктээш, шаладан дээвиирге чедир пөш манзалардан хана кылып, эң ыдыктыг өрээлди аңгылай тудуп каан.

¹⁷Ол өрээлдин мурнунда ыдыктыг өрээлдин узуну дөртен кыры дурту болган.

¹⁸Өргээниң иштин пөш-биле шап кааш, ында тыквалар болгаш частып келген чечектер дүрзүлери оюп каан. Бүгү чүвени пөш-биле шап каан, кайда-даа даш көзүлбес турган.

¹⁹Соломон өргээниң арты талазынга Дээрги-Чаяакчының чагыг-керээзиниң аптаразын тургузар иштики өрээл белеткеп каан.

²⁰Иштики өрээлдин узуну, дооразы болгаш бедии чээрби кыры дурту болган; ол ону арыг алдын-биле шап каан, өргүл салыр бедигээшти база.

²¹Соломон өргээни иштии талазындан арыг алдын-биле шап каан. Оон алдын-биле шап каан иштики өрээлдиң мурнунга алдын илчирбелер шөйүп каан.

²²Ол ынчалдыр өргээниң бүгү иштии талазын база иштики өрээлге хамааржыр өргүл салыр бедигээшти алдын-биле шап каан.

²³Иштики өрээлге ол олива ыяжындан бедии он кыры дурту ийи херувимни кылып каан.

²⁴Бирги херувимниң ийи чалгынының кайызының-даа узуну беш кыры дурту. Ооң бир чалгынының ужундан өске чалгынының ужунга чедир хемчээл он кыры дурту.

²⁵Ийиги херувимниң чалгыннарының ийи ужунуң аразы база он кыры дурту, чүге дээрге ийи херувимниң хемчээл, хевири дөмей турган.

²⁶Кайы-даа херувимниң бедии он кыры дурту.

²⁷Чалгыннарын хере сунган херувимнерни өргээниң иштики өрээлинге тургузуп каан. Бир херувимниң бир чалгыны бир ханага, өске херувимниң бир чалгыны өске ханага дээп турган, а оларның арткан ийи чалгыны өрээл ортузунга дегжип турган.

²⁸Херувимнерни база алдын-биле шап каан.

²⁹Соломон Бурганның өргээзиниң бүгү ханаларын долгандыр, иштики-даа, даштыкы-даа өрээлдерге херувимнер, пальмалар болгаш частып келген чечектер дүрзүлери оя кезип каан.

³⁰Өргээниң иштики-даа, даштыкы-даа өрээлдеринде шаланы ол алдын-биле шап каан.

³¹Эң ыдыктыг өрээлче кирер кылдыр, олива ыяжындан беш-булуңнуг кастыктарлыг эжик кылып каан.

³²Олива ыяжындан кылган эжиктиң ийи чартыынга ол херувимнер, пальмалар болгаш частып келген чечектер дүрзүлери оя кескеш, алдын-биле шап каан, херувимнер, пальмаларны алдыннап каан.

³³Өргээниң даштыкы өрээлинче кирер черге ол база шак ынчаар олива ыяжындан дөрт-булуңнуг кастыктар кылып каан.

³⁴Шивиден ийи эжик кылып каан, оларның кайызы-даа шимчеп турар ийи хаалгалыг турган.

³⁵Эжик-хаалгаларга ол херувимнер, пальмалар болгаш частып келген чечектер дүрзүлери оя кескеш, ол бүгүнү бир дески кылдыр алдын-биле шап каан.

³⁶Соломон өргээниң иштики шөлүн чонуп каан үш одуруг даштар-биле база чонуп каан бир одуруг пөш чудуктар-биле долгандыр херимнеп каан.

³⁷Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң таваан Соломоннуң хааннаашкынының дөрткү чылында, Зиф деп ийиги айда салган.

³⁸Ооң хааннаашкынының он бирги чылында, Бул деп сески айда Бурганның өргээзин канчаар бодап алганын ёзугаар тудуп дооскан. Соломон ону чеди чыл дургузунда тудуп келген.

3 Хааннар 7

Соломоннуң ордузу

¹А бодунуң ордузун Соломон он үш чыл болгаш, тудуп дооскан.

²Ол «Ливанның арга-эзими» дээр ордуну тудуп каан. Ооң узуну чүс кыры дурту, дооразы бежен кыры дурту, бедии үжен кыры дурту; ол орду дөрт одуруг пөш адагаштарлыг турган, а адагаштар кырында пөш чудуктар салып каан.

³Адагаштар кырында чыдар чудуктар кырынга ордунуң пөштен кылган сарапчазын салып каан. Бир одуруг адагаштарга-ла он беш чудук кылдыр, шупту дөртен беш чудук турган.

⁴Ордунуң соңгалары бот-боттарынга дужааштыр, үш одуруг кылдыр турган.

⁵Бүгү эжиктер болгаш эжик кастыктары дөрт-булуңнуг; үш одуруг соңга бүрүзү-ле дужунда ханада соңгаларга дужааштыр турган.

⁶Соломон узуну бежен кыры дурту, дооразы үжен кыры дурту адагаштарлыг бажың тудуп каан. Ооң мурнуу талазында адагаштарлыг серилиг чер, ооң мурнунда бедиктээш турган.

⁷Хаан улуска шииткел үндүрер дүжүлгелиг бажың азы Шиидилге бажыңы туткаш, ооң шалазын бүрүнү-биле пөш-биле шап каан.

⁸А ооң чурттаар ордузу өске шөлде, Шиидилге бажыңының артында турган; ооң тургузуу база ындыг турган. Оон ыңай Соломон кадай кылдыр ап алганы фараоннуң уруунга ол бажың ышкаш бажың тудуп берген.

⁹Ол тудугларны – таваандан үстүнге чедир – база улуг шөлдү хемчээл ёзугаар чонуп каан, хирээ-биле даштыкы база иштики талазындан кезип каан эки шынарлыг даштардан кылган турган.

¹⁰Тудугларның таваанга салып каан эки дээн улуг даштарның чамдыызы он кыры дурту, чамдыызы – сес кыры дурту хемчээлдиг турган.

¹¹Оларның тавааның кырындан хемчээл ёзугаар чонуп каан эки дээн өске даштар болгаш пөш чудуктар салып каан.

¹²Улуг шөлдү чонуп каан үш одуруг даштар-биле база бир одуруг пөш чудуктар-биле долгандыр херимнеп каан. Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң иштики шөлүн болгаш өргээниң серилиг черин база ынчалдыр долгандыр херимнеп каан.

Бурганның өргээзиниң адагаштары, херекселдери

(2 Чыл. 3:15-17; 4:2-5, 11-22)

¹³Соломон хаан Тир хоорайдан Хирам деп кижини чалаттырып эккелген.

¹⁴Ол болза Неффалимниң аймаанга хамааржыр дулгуяк херээженниң оглу чүве-дир. Ооң ачазы Тир чурттуг, хүлер-биле ажылдаар ус-шевер кижини турган. Хирам хүлерден янзы-бүрү кылыглар кылып шыдаар,

кедергей шевер, арга-мергежили бедик кижичүве-дир. Ол усчу Соломон хаанга келгеш, аңаа дааскан бүгү ажилды кылып берген.

¹⁵Хирам ийи хүлер адагашты шуткуп тудуп каан. Оларның кайызының-даа бедии он сес кыры дурту болган, а кайызын-даа долгандыр он ийи кыры дурту узун хендир орааттына бээр турган.

¹⁶Оон ол адагаштарның бажынга салыр кылдыр хүлерден ийи капитель шуткуп куткан. Оларның кайызының-даа бедии беш кыры дурту болган.

¹⁷Адагаштар бажында капительдерни өрүп каан илчирбежигештер болгаш улуг четкилер дүрзүлери каастап турган. Бир капительде-ле чеди четки бар турган.

¹⁸Адагаштарда капительдерниң кырын каастап шывар кылдыр четкилерни долгандыр ийи одуруг гранат чимистери шуткуп каан. Ол ийи адагаштың бажын дөмейлештир кылып каан.

¹⁹(А серилиг черде турар адагаштарның капительдерин дөрт кыры дурту бедик, лилия чечек хевирлиг кылдыр кылып каан.)

²⁰Адагаштар бажында ийи капительге, четки чанында дөстөк черлерниң кырынга ийи чүс-ийи чүс гранат чимизин одуруглай долгандыр тургузуп каан.

²¹Өргээниң серилиг черинге адагаштар тургузуп каан. Бирээзин оң талазынга тургускаш, Яхин деп адап каан, а өскезин солагай талазынга тургускаш, Вооз деп адап каан.

²²Адагаштарның бажынга лилия чечек хевирлиг каасталгалар салып каан. Адагаштар кылыр ажил ооң-биле доозулган.

²³Оон Хирам «далай» дээр борбак чунар сава шуткуп куткан. Ооң бир эриинден өске эриинге чедир хемчээли он кыры дурту, бедии беш кыры дурту. Үжен кыры дурту узун хемчээр хендир ону долгандыр куржап турган.

²⁴Далайның эрииниң адаан долгандыр ийи одуруг тыквалар дег дүрзүлер кылып каан. Бир кыры дурту хемчээлге-ле он тыква онаажыр болган. Тыкваларны далай-биле кады тудуш чаңгыс кылдыр шуткуп каан.

²⁵Далай он ийи буга кырында турган; оларның үжү соңгу чүкче, үжү – барыын чүкче, үжү – мурнуу чүкче, үжү – чөөн чүкче көрүнген турган. Далай оларның ооргазында чыткан, а бугаларның соо ооң ортузунче, төпче угланган турган.

²⁶Далайның кылыны дөрт илиг, а ооң эрии аяк эрии дег, лилия чечээ дег турган. Ооң ишкири 2000 бат.

²⁷Хирам оон ыңай он хүлер тергежигеш кылып каан. Тергежигеш бүрүзүнүң-не узуну дөрт кыры дурту, дооразы дөрт кыры дурту, бедии үш кыры дурту болган.

²⁸Тергежигештерниң тургузуу мындыг: олар рамкалар аразында турар ханажыгаштарлыг турган.

²⁹Ол ханажыгаштарда база рамкаларның боттарында арзылаңнар, бугалар болгаш херувимнерни дүрзүлөп көргүскен. Арзылаңнарның база бугаларның кыры биле адаанда хевилээн каасталгалар бар.

³⁰Бир тергежигеш-ле хүлер өзектиг дөрт хүлер дугуйлуг. Дөрт азыгда чунар саваны тудуп турар шуткуп куткан аскыштар бар. Бир аскыш дужунда-ла – хевилээн каасталгалар.

³¹Тергежигештиң бажында ханызы бир кыры дурту төгерик үт бар. Ооң таваа-биле кады дооразы бүдүн чартык кыры дурту. Үттү долгандыр оюп хээлээн дүрзүлер турган. (А тергежигештерниң ханажыгаштары борбак эвес, дөрбелчин болган.)

³²Ханажыгаштар адаанда дөрт дугуйну өзектерин дамчыштыр тергежигешке кожуп, быжыглаан. Бир дугуйнуң-на бедии – бүдүн чартык кыры дурту.

³³Дугуйларның тургузуу дайынчы тергениң дугуйларының тургузуу дег. Оларның өзектерин, куржагларын, салааларын болгаш өзектериниң иштин хүлерден шуткуп куткан.

³⁴Бир тергежигеш-ле дөрт азында бодундан бурунгаар үне берген дөрт аскыштыг.

³⁵Тергежигештиң бажында бедии чартык кыры дурту төгерик куржаг бар. Тергежигештиң тудалары болгаш ханажыгаштарын ооң бажы-биле тудуш чаңгыс кылдыр кылып каан.

³⁶Тергежигештиң ханажыгаштар, тудаларынга – кайда-ла хостуг чер бар болдур – херувимнер, арзылаңнар болгаш пальмалар дүрзүлери оюп-сиилбип каан, а долгандыр – хевилээн каасталгалар бар.

³⁷Ол ынчалдыр он тергежигеш кылып каан. Олар шупту бир аай шуткуттунган, бир дөмей хевир, хемчээлдиг турган.

³⁸Оон Хирам он хүлер чунар сава кылып каан. Оларның бирээзиниң-не ишкири дөртөн бат, диаметри дөрт кыры дурту. Бир чунар сава-ла он тергежигештиң бирээзиниң кырында турган.

³⁹Беш чунар саваны Бурганның өргээзиниң оң талазынга, база бежин – солагай талазынга, а далай дээр улуг саваны өргээниң оң талазынга, мурнуу-чөөн азыгга тургузуп каан.

⁴⁰Хирам оон ыңай савалар, хүл-узарлар болгаш аяктар кылып каан. Хирам Дээрги-Чаяакчының өргээзинге Соломон хаанның чагыын ёзугаар кылып турган бүгү ажылын ооң-биле дооскан. Ооң кылган чүүлдери бо-дур:

⁴¹ийи адагаш, оларның бажында паш хевирлиг ийи дөстек капитель, капительдерни каастап шып турар ийи четки;

⁴²ол ийи четкиге 400 гранат чимизи – ийи адагаш бажында капительдерни каастап шып турар ийи четкиниң кайызынга-даа ийи одуруг гранат чимизи онаажыр кылдыр;

- ⁴³он тергежигеш болгаш оларның кырында он чунар сава;
- ⁴⁴далай дээр бир улуг чунар сава болгаш ооң адаанда он ийи буга;
- ⁴⁵савалар, хүл-узарлар болгаш аяктар. Дээрги-Чаяакчының өргээзинге ажыглазын дээш, Хирам ол бүгү эт-херекселди Соломон хаанга кылайтыр хоюглап каан хүлерден кылып берген.
- ⁴⁶Хаан ол эт-херекселди Иордан шынаазынга, Сокхот биле Цартанның аразында дойдан кылган шуткуур хепке шуткуп кударын дужааган.
- ⁴⁷Соломон ол бүгү эт-херекселди деңзилевээн, чүге дээрге олар дыка хөй турган. Хүлерниң ниити деңзизи билдинмес бооп арткан.
- ⁴⁸Соломон оон ыңай Дээрги-Чаяакчының өргээзинге ажыглаар бүгү алдын эт-херекселди кылып каан: өргүл салыр алдын бедигээш, ыдыктаан хлебтер салыр алдын ширээ;
- ⁴⁹арыг алдындан кылган чырыткылар (эң ыдыктыг өрээлдин мурнунда, бежи – оң талазында, бежи – солагай талазында), чырыткының чечектери, деңнери, дең өзээ үзе кезер ызырар кыскаштары;
- ⁵⁰арыг алдындан кылган чунар савалар, бижектер, хымыштар, хүүрекчигештер, айдызаар савалар, өргээниң эң ыдыктыг иштики өрээлиниң база ыдыктыг өрээлиниң алдын шүнчүктери.
- ⁵¹Соломон хаанның Дээрги-Чаяакчының өргээзинге кылып турган бүгү ажылы ынчалдыр доозулган. Соломон бодунуң ачазы Давидтиң Дээрги-Чаяакчыга бараалгаткан чүүлдерин: алдын-мөңгүн биле эт-херекселди эккелгеш, Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң эртине шыгжамырынче суктуруп каан.

3 Хааннар 8

Ыдыктыг аптараны Бурганның өргээзинче көжүргени

(2 Чыл. 5:2-14)

- ¹Соломон оон Израильдин баштыңнарын, израиль аймактар, төрөл бөлүктерниң бүгү нояннарын Иерусалимде бодунче – Дээрги-

Чаяакчының чагыг-керээзиниң аптаразын Давидтиң
 Хоорайындан, Сион дагдан өскээр көжүрер дээш – кыйгырып алган.

²Бүгү израильчилер Соломон хаанның кыйгырганын ёзугаар байырлал үезинде, Атаним дээр чедиги айда чыгып келген.

³Израильдиң бүгү баштыңнары чедип кээрге, Бурганның бараалгакчылары ыдыктыг аптараны көдүргеш,

⁴ооң-биле кады Ужуражылга майгынын база аңаа турган бүгү ыдыктыг эт-херекселди алгаш чорупканнар. Бурганның бараалгакчылары болгаш левиттер ол бүгүнү көдүрүп аппарат чыткан,

⁵а Соломон хаан болгаш ооң кыйгыры-биле чыылган бүгү израиль ниитилел ыдыктыг аптараның мурнунда бар чораан; олар өргүл кылдыр эндерик шээр болгаш бода малды эккеп салып турган – ол малды санаары-даа, эргий көөрү-даа болдунмас, хөлүн эрттир хөй болган.

⁶Бурганның бараалгакчылары Дээрги-Чаяакчының чагыг-керээзиниң аптаразын Ооң өргээзиниң иштинде турар черинге, эң ыдыктыг өрээлге эккелгеш, херувимнер чалгыннарының адаанга тургузуп каан.

⁷Херувимнерниң чалгыннары аптараның турар чериниң кырынга херлип, ооң бодун база ону көжүрерде ажыглаар көдүрткүүш-мергелерни шыва апкан турган.

⁸Көдүрткүүш-мергелер дыка узун болгаш, оларның уштары эң ыдыктыг өрээлдиң мурнунда ыдыктыг өрээлден көстү бээр, ынчалза-даа өргээниң даштындан көөрге, көзүлбес турган. Олар ында амдыгаа чедир бар.

⁹Ыдыктыг аптарада ийи калбак даштан өске чүү-даа чок болган. Оларны ынаар Моисей Хорив дагның чанынга, кажан израильчилер египет черден үнүп келгенде, Дээрги-Чаяакчы ол дагга чон-биле чагыг-керээ чарып алган соонда, суп каан чүве-дир.

10Бурганның бараалгакчылары ыдыктыг черден үнүп кээрге, Дээрги-Чаяакчының өргээзин булут бүргей апкан.

11Ынчангаш олар булуттуң хараазы-биле бараан болур харык чок болганнар, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчының өндүр чырыы Ооң өргээзин бүргей апкан.

12Соломон ынчан: «Дээрги-Чаяакчы чажыт дүмбей черге чурттаарын чугаалаан болгай.

13Сеңээ мөңге шагда чурттаар чер кылдыр өндүр улуг өргээ тудуп бердим» – дээн.

Соломоннуң чонга чугаалаан чүвези

(2 Чыл. 6:3-11)

14Израильчилер шупту аңаа чыгып келген турда, хаан оларже эргилгеш, алгап-йөрээп каан.

15Оон ол мынча дээн: «Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчыга алдар! Ол мээң ачам Давидке Бодунуң аксы-сөзү-биле аазаан чүвезин Бодунуң холу-биле боттандырды. Дээрги-Чаяакчы:

16„Бодумнуң израиль чонумну Египеттен үндүре берген хүнүмден бээр Мен Израильдин кайы-даа аймаанга, Мээң адымга тураскааткан өргээни тургузар дээш, хоорай шилип албаан мен; ынчалза-даа Мээң израиль чонумну чагырар кылдыр ам Давидти шилип алган мен“ – деп чугаалаан болгай.

17Мээң ачам Давид Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчының адынга тураскааткан өргээ тударын күзээн-даа болза,

18Дээрги-Чаяакчы аңаа: „Сен Мээң адымга тураскааткан өргээ тударын бодап алган-дыр сен, ол бодалың эки-даа-дыр.

19Ынчалза-даа өргээни сен эвес, оглуң тудар. Сээң ботталдырган оглуң Мээң адымга тураскааткан өргээни тудуп каар-дыр“ – дээн.

20Дээрги-Чаяакчы Бодунуң аазаашкынын күүсетти. Мен ам Ооң аазаанын ёзугаар мээң ачам Давидтен салгап алганым Израильдин

дүжүлгезинде саадаптым база Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчының адынга тураскааткан өргээ тудуп кагдым.

21 Мен өргээде Дээрги-Чаяакчының бистиң ада-өгбевисти Египеттен үндүре бергеш, олар-биле чарган чагыг-керээзин суп каан аптараның турар черин белеткеп кагдым».

Бурганның өргээзин ыдыктап турда, Соломоннуң мөргүлү

(2 Чыл. 6:12-42)

22 Соломон бүгү израиль ниитилел көрүп турда, Дээрги-Чаяакчының өргүл салыр бедигээжиниң мурнунга туруп алгаш, холдарын дээрже сунгаш, мынча дээн:

23 «Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчы! Бедик дээрде-даа, чырык черде-даа Сеңээ дөмей Бурган чок. Бүгү чүлдү-чүрээ-биле Сээң оруктарыңны эдерип турар чалчаларыңга энерелиң көргүзүп, чагыг-керээңни сагып турар-дыр сен.

24 Бодуңнуң чалчаң, мээң ачам Давидке берген сөзүңнү эеледиң. Сен ол аазаашкынны Бодуңнуң аксы-сөзүң-биле чугааладың, а бөгүн ону Бодуңнуң холуң-биле боттандырдың.

25 А ам, Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчы, Бодуңнуң чалчаң, мээң ачам Давидке: „Бир эвес сээң оолдарың, бодуңнуң Мени дыңнап турганың дег, Мени тооп дыңнап, Мээң оруумдан өскээр барбас болза, Израильдин дүжүлгезинге Мээң мурнумга саадаар сээң салгакчың үстүп төнмес“ – дээн аазаашкыныңны утпайн көрем.

26 Израильдин Бурганы, Бодуңнуң чалчаң, мээң ачам Давидке Сээң берген сөзүң ам боттанзын!

27 Ынчаарга Бурган чер кырынга чурттаар деп бе? Дээр, эң бедик дээр безин Сени сыңырып шыдавас болганда, мээң тудуп кааным бо өргээ Сени канчап сыңыраарыл?!

28 Ындыг-даа болза, Бодуңнуң чалчаңның мөргүлүн, ооң чалынганын дыңнап көрем, Бурганым Дээрги-Чаяакчы! Бөгүн сээң мурнуңга

Бодуңнуң чалчаңның мөргүп турар чалынган дилээн база мөргүлүн дыңнап көрөм!

²⁹Сээң карааң дүне-хүндүс бо өргээже, аңаа хамаарыштыр: „Мээң ат-алдарым маңаа турар“ – дээн чериңче шимдинмейн көрзүн. Бодуңнуң чалчаңның бо черже шиглей көргөш, чаннып турар мөргүлүн дыңнап көрөм.

³⁰Сээң чалчаң, Сээң чонуң бо черже шиглей көргөш, мөргүп эгелээрге, бистиң чалынган дилээвисти дыңнап көрөм. Чурттап турар дээриңден дыңнап калам. А дыңнап кааш, өршээп көрөм.

³¹Бир кижиге өске кижиге удур бачыт үүлгөткөн дирик. Буруудаттыргандан ооң буруу чогуңуң дугайында даңгырак негээрге, ол кижиге бо өргээге келгөш, Сээң өргүл бедигээжиңниң мурнунга даңгырак бээр.

³²Ынчан Сен дээрден дыңнап кааш, хемчег ап көрөм. Бодуңнуң чалчаларыңның херээн шийдип, буруулуг кижиге кеземчеден онаап, ооң кылган үүлгөдиин бодуңуң бажынче халдадып көр, а буруу чок кижини агартып, ооң чөптүг-шыннын бадыткап көр.

³³Сээң израиль чонуң Сеңээ удур бачыт үүлгөткөш, дайзыннарга чылча шаптырып алган дирик. Чонуң Сенче эглип кээр, Сээң адыңны алгап-мактаар, бо өргээге Сеңээ мөргүүр база Сеңээ чаннып, дилег кылыр.

³⁴Ынчан Сен дээрден дыңнап кааш, Бодуңнуң израиль чонуңуң бачыдын өршээп, оларның ада-өгбезинге Сээң берген чериңче чандырып көрөм.

³⁵Дээр хагдына берип, Сээң чонуңуң Сеңээ удур бачыт үүлгөткени дээш, чаъс чагбайн барган дирик. Сен ону кезедириңге, чонуң оон бо черже шиглей көргөш, мөргүүр, Сээң адыңны алгап-мактаар база бодуңуң бачыдындан ойталаар.

³⁶Ынчан дээрден дыңнап кааш, Бодуңнуң чалчаларыңның, Бодуңнуң израиль чонуңуң бачыдын өршээп көрөм. Оларга олап чоруур ужурулуг

шынныг орукту айтып берип көрөм база Бодуңнуң чонуңга Сээң өнчү кылдыр берген чериңге чаъстан чагдырып көрөм.

³⁷Аш-чут, хамчык аарыг, хуюкталдыр чиир хат, дүжүт аарыы, шергилер, мөөң шартылаа черге халавын халдаткан дижик; азы дайзын израиль чонну бодуңуң-на черинге, хоорайларыңга кызагдап, бүзээлеп алган дижик; азы кандыг-бир айыыл-халап, аарыг-аржык келген дижик.

³⁸Бир кижини азы Сээң бүгү израиль чонуң кандыг-даа болза мөргүл кылып, чаннып дилээр болза, олар шупту боттарының чүрээнде качыгдалды ожаап билгеш, бо өргээже холдарын тейлеп сунар болза,

³⁹ынчан Бодуңнуң чурттап турар дээриңден дыңнап кааш, оларны өршээп, хөделип көрөм. Кижини бүрүзүн ооң ажил-херээн ёзугаар, ооң сеткил-чүрөөн билип, шын шиидип көрөм, чүгө дээрге чүглө Сен бүгү кижини амытанның сеткил-чүрөөн билер болгай сен.

⁴⁰Сээң оларның ада-өгбезинге бергениң чер кырыңга чурттап турар үезиниң дургузунда олар Сенден коргуп чорзун.

⁴¹А Сээң израиль чонуңнуң санынче кирбес, ынчалза-даа ырак черден Сээң алдар-адың дыңнааш, чедип келген даштыкы кижиге хамаарыштыр.

⁴²Улус Сээң өндүр улуг адың, Сээң күчүлүг холуң болгаш күш-шыдалың дугайында дыңнап каар болгай. Кажан даштыкы кижини чедип келгеш, бо өргээже шиглей көргөш, мөргүүрге,

⁴³Бодуңнуң чурттап турар дээриңден дыңнап каап көрөм, ооң Сенден дилээн бүгү чүвезин күүседип берип көрөм. Оон чер-делегейниң бүгү чоннары Сээң адыңны билип алзын, Сээң израиль чонуң ышкаш, Сенден кортсун база мээң тудуп кааным бо өргээни Сээң адың-биле адап каанын билип алзын.

⁴⁴Кажан Сээң чонуң бодуңуң дайзыны-биле дайылдажыр дээш Сээң айытканың орук-биле чорупкаш, Сээң шилип алганың бо хоорайже, Сээң

адыңга тураскааткан, мээң тудуп кааным өргээже көрүнгөш, Дээрги-Чаяакчы сеңээ мөргүүрге,

⁴⁵дээрден ооң мөргүлүн, чалынган дилээн дыңнап кааш, аңаа дузадан кадып көрөм.

⁴⁶Сээң чонуң Сеңээ удур бачыт үүлгедирге – а бачыт үүлгетпес кижичок-ла болгай – Сен аңаа килеңней бергеш, ону дайзыннарарыңга хүлээдип бээриңге, олар ону тудуп алгаш, ыракта азы чоокта турар бодунуң черинче аппаар дижик.

⁴⁷Сээң чонуң ол черге сеткил-чүрээ өскерилгеш, Сенче эглип, туттуруушкунда турар черинге Сеңээ: „Бис бачыт үүлгедип, бузут кылып алдывыс, буруудаан-дыр бис“ – деп мөргүүр болза;

⁴⁸бир эвес Сээң чонуң ону тудуп аппарган дайзыннарарың черинге бүгүчүлдү-чүрээнден, сеткилиниң ханызындан Сенче эглип, Сээң ооң ада-өгбезинге берген чериңче, Сээң шилип алганың хоорайже, Сээң адыңга тураскааткан, мээң тудуп кааным өргээже көрүнгөш, Сеңээ мөргүүр болза,

⁴⁹Бодунуң чурттап турар дээриңден ооң мөргүлүн болгаш чалынган дилээн дыңнап кааш, аңаа дузадан кадып көрөм,

⁵⁰Бодунуң чонуңну Сеңээ удур үүлгеткен бачыттары дээш өршээп көрөм. Ооң Сеңээ удур кылган бүгү кемниг херектерин өршээп, ону тиилеп алган дайзыннарарың аңаа ээ-хайыралыг боор сагыжын оттуруп көрөм.

⁵¹Чүгө дээрге ол Сээң чонуң-дур, Сээң Египеттен – шак ол хайылдырар суугудан үндүрө берген хуу өнчүң-дүр.

⁵²Сээң карактарың Бодунуң чалчаң биле Бодунуң израиль чонуңнуң мөргүлүнче кичээнгейден салзын – бис Сенден дуза дилеп кыйгырарывыска-ла, бисти үргүлчү дыңнап көрөм.

⁵³Чүгө дээрге Сен бистиң ада-өгбевисти Египеттен үндүрө бергеш, чалчаң Моисейни дамчыштыр медеглээниң ёзугаар, израиль чонну чер-

делегейниң бүгү өске чоннарындан Бодунга хуу өнчү кылдыр аңгылап алган болгай сен, Дээрги-Бурган-Чаяакчы!»

Соломоннуң израиль чонну алгап-йөрээгени

54-55 Бодунуң мөргүлүнүң үезинде Соломон холдарын хере сунуп алгаш, өргүл салыр бедигээш чанынга дискек кырынга олурган. Ол бүгү мөргүлүн болгаш чалынган дилээн чугаалап дооскаш, туруп келгеш, чыылган бүгү израиль ниитилелди алгап-йөрээгеш, дыңзыг үн-биле мынча дээн:

56 «Азаанын ёзугаар Бодунуң израиль чонунга амыр-дышты хайырлаан Дээрги-Чаяакчыга алдар! Бодунуң чалказы Моисейни дамчыштыр Ооң берген ачылыг азаашкыннарындан чаңгыс-даа сөс күүселде чок артпаан.

57 Бистиң Бурганывыс Дээрги-Чаяакчы, ада-өгбевис-биле кады чорааны дег, бистиң-биле кады болзун! Ол бисти кажанда-даа каапкаш барбазын!

58 Ол бистиң чүректеривисти Бодунче ээлдирип алзын! Ынчан Ооң оруктары-биле чоруур бис, ада-өгбевиске Ооң айыткап-чагаан айтышкыннарын, дүрүмнерин болгаш хоойлуларын сагып, күүседир бис.

59 Дээрги-Чаяакчының мурнунга мөргүп турган бо сөстөрүм Ооң чалказы меңээ база Ооң израиль чонунга хүннүң-не дуза катсын! Дүне-хүндүс-даа Ол мээң сөстөрүмни бодап чорзун, Бодунуң кичээнгейинден үндүрбезин.

60 Ынчан чер-делегейниң бүгү чоннары Дээрги-Чаяакчыны Бурган деп, Оон өске Бурган чок деп билип аар.

61 А силерниң чүректериңер Дээрги-Чаяакчы Бурганывыс-биле бүрүн эйнайыралдыг болзун, ынчан силер, амгы үеде ышкаш, Ооң дүрүмнерин ёзугаар чурттап, Ооң айтышкыннарын күүседир силер».

Өргээни Бурганга бараалгатканы

(2 Чыл. 7:4-10)

⁶²Хаан, ооң-биле кады бүгү израильчилер Дээрги-Чаяакчының мурнунга өргүл салып эгелээн.

⁶³Соломон Дээрги-Чаяакчыга эп-найырал өргүлү кылдыр 22 000 бода мал, 120 000 шээр мал эккеп салган. Хаан база бүгү израильчилер Дээрги-Чаяакчының өргээзин Аңаа ынчалдыр бараалгадып кааннар.

⁶⁴Ол-ла хүн хаан Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң мурнунда турар шөлдүң төп кезээн ыдыктап каан – хаан аңаа бүрүн өрттедир өргүлдер, далган-тараа өргүлдери болгаш эп-найырал өргүлдериниң үс-чаан эккеп салган. Чүгө дээрге Дээрги-Чаяакчының мурнунда турар хүлөр өргүл бедигээжи бүрүн өрттедир өргүлдер, далган-тараа өргүлдери болгаш эп-найырал өргүлдериниң үс-чаан сыңырап хире эвес болган.

⁶⁵Соломон, а ооң-биле кады бүгү израильчилер – соңгу чүкте Лего-Хаматтан эгелээш, мурнуу чүкте Египет-биле кызыгаарда хемге чедир черлерден чыылган мөөң чон – ол үеде байырлал кылган. Олар Дээрги-Чаяакчы Бурганывыстың мурнунга чеди хүн, оон база чеди хүн – каттышкаш, он дөрт хүн – байырлап келген.

⁶⁶Дараазында хүнде Соломон чонну чандырыпкан. Улус хаанны алгап-йөрээгеш, Дээрги-Чаяакчының Бодунуң чалчазы Давидке база Бодунуң израиль чонунга кылган бүгү буяны дээш сеткил-чүрээнде өөрүп-хөглөп, аалдарынче тарап чорупкан.

3 Хааннар 9

Дээрги-Чаяакчының Соломонга база катап көзүлгени

(2 Чыл. 7:11-22)

¹Кажан Соломон Дээрги-Чаяакчының өргээзин, хаанның ордузун база тудуксаан бүгү чүвезин тудуп доозуптарга,

²Дээрги-Чаяакчы аңаа, ооң мурнунда Гаваонга көзүлгени дег, база катап көстүп келген.

³Хаанга Ол мынча дээн: «Сээң мөргүлүң биле чалынган дилээңни дыңнап кагдым. Мен сээң тудуп кааның, Мээң адымга кезээ мөңгедэ

тураскааткан өргээни ыдыктап алдым. Мээң көрүжүм биле бодалдарым кезээде ынаар угланган болур.

⁴А сеңээ хамаарыштыр. Бир эвес сен Мээң мурнумга, бодуңнуң ачаң Давид ышкаш, арыг чүректиг, шынчы чурттаар болзуңза; Мээң бүгү айтышкыннарымны күүседип, Мээң дүрүм-хоойлуларымны сагыыр болзуңза,

⁵сээң ачаң Давидке: „Израильдин дүжүлгезин ээлээр салгакчы чок артпас сен“ – деп аазааным дег, сээң хаан дүжүлгөңни Израильге кезээ мөңгөде быжыглап каар мен.

⁶А бир эвес израильчилер силер азы силерниң үре-салгалыңар Менден хая көрнүп, силерге Мээң бергеним айтышкыннар, дүрүмнерни сагывас, күүсетпес болзуңарза, өске бурганнарга бараан болуп, мөгейип баар болзуңарза,

⁷Мен израиль чонну силерге берген Мээң черимге турбас кылдыр узуткап каар мен, Бодумнуң алдар-адымга дээш ыдыктап кааным бо өргээден ойталаар мен. Израиль ынчан бүгү чоннарга бужар үлегерчижек, кочу-шоот апаар.

⁸Бо өргээ ам бедик-тир, ындыг-даа болза, ол үеде ооң чаны-биле эрткен кижини бүрүзү элдепсинер, кочулап сыгырар база: „Дээрги-Чаяакчы бо чуртту, бо өргээни чүгө ынчаар аажылааны ол?“ – деп айтырар.

⁹А улус: „Олар ада-өгбезин египет черден үндүрө берген Бурганы Дээрги-Чаяакчыдан ойталааш, өске бурганнар эдерип, оларга бараан болуп, мөгейгени дээш, Дээрги-Чаяакчы ол улусче бо айыыл-халапты ыткан“ – деп харыылаар».

Соломоннуң өске ажил-херектери

(2 Чыл. 8:1-18)

¹⁰Соломон ол ийи тудугну – Дээрги-Чаяакчының өргээзи биле хаанның ордузун – чээрби чыл иштинде тудуп дооскан соонда,

11Тирниң хааны Хирамга Галилея деп девискээрде турар чээрби хоорай берген, чүге дээрге Хирам Соломонга пөш, шиви ыяшты болгаш алдынны ооң күзээнин ёзугаар берип турган.

12А Хирам Соломоннуң берген хоорайларын көөр дээш Тирден чедип кээрге, олар аңаа таарышпайн барган.

13Ол: «Меңээ бо чүү адам хоорайлар бергениң ол, дуңмам?» – деп айтырган чүве-дир. Ынчангаш оларның турар черин Кавул деп адап каан. Ол черниң ады амдыгаа чедир ындыг бооп арткан.

14Хирам оон хаанга 120 талант алдын чорудуп берген.

15Соломон албадалдыг ажилчын күш ажыглап тургаш, Дээрги-Чаяакчының өргээзин, бодунуң ордузун, Милло шивээни, Иерусалимниң ханазын база Асор, Мегиддон болгаш Гезер хоорайларны тудуп каан.

16(Египеттиң хааны фараон Гезерже халдааш, эжелеп алган чүве-дир. Фараон хоорайны өрттедипкеш, ооң хананей чурттакчыларын кыра шаап каапкан болгаш ону бодунуң уруунга, Соломоннуң кадайынга, өнчү кылдыр берипкен,

17а Соломон Гезерни катап тудуп каан.) Оон ыңай Алды Бет-Орон,

18Ваалат болгаш ээн кургаг ховуга Тадмор хоорайларны быжыглап тудуп каан.

19А ол ышкаш аьш-чем курлавыры шыгжаар бүгү хоорайларны база бодунуң дайынчы тергелерин болгаш аьттарын тургузар хоорайларны тудуп каан. Соломон Иерусалимге, Ливанга болгаш чагырып турганы бүгү черлерге тудар дээн бүгү чүвезин тудуп каан.

20Соломон амор, хет, фerez, хиввей болгаш иевус чоннарның артынчызын (олар шупту израиль уктуг эвес турган) –

²¹Оларның чуртка артып калган, израильчилерниң бүрүнү-биле узуткап шыдавааны үре-салгалын – кулдар ышкаш ажилдадып ажыглап турган, амдыгаа чедир ындыг бооп арткан.

²²А израильчилерни Соломон кул кылдыр ажыглаваан. Олар ооң шериглери, дүжүметтери, нояннары, шериг баштыңнары, ооң дайынчы тергелериниң башкарыкчылары, аъттыг шериниң удуртукчулары бооп турган.

²³Соломоннуң ажилдарының башкарыкчылары – ында ажилчын күштү хайгаарап турар 550 кижиге база турган.

²⁴Фараоннуң уруу Давидтиң Хоорайындан Соломоннуң аңаа тудуп берген ордузунче көже берген. Соломон ооң соонда Милло шивээзин быжыглап тудуп каан.

²⁵Соломон чылда үш катап Дээрги-Чаяакчыга тудуп бергени өргүл салыр бедигээшке бүрүн өрттедир болгаш эп-найырал өргүлдери эккеп салып, Дээрги-Чаяакчының мурнунга чаагай чыттыг чүүлдер кыпсып турган. Бурганның өргээзин ол ынчалдыр тудуп дооскан.

²⁶Соломон оон ыңай эдом черде Эйлат хоорайның чанында Эцион-Гавер өртээлге, Кызыл далайның эринге корабльдар тудуп турган.

²⁷А Хирам хаан бодунуң эжиндирип билир далайжыларын Соломоннуң улузу-биле кады корабльдарга албан эрттирзин дээш чорудупкан.

²⁸Олар Офирже эжиндирип чорупкаш, ол черден 420 талант алдын эккелгеш, Соломон хаанга чедире бергеннер.

3 Хааннар 10

Шеваның кадыны-биле ужуражышкын

(2 Чыл. 9:1-12)

¹Шеваның кадыны Соломоннуң Дээрги-Чаяакчының ачызында алдаржаанын дыңнап кааш, аңаа берге айтырыглар салып, шенээр дээш чедип келген.

²Ол кадын Иерусалимге хөй эдеринчилиг, чаагай чыттыг чүүлдер чүдүргөн коштаан тевелерлиг, дыка хөй алдынныг болгаш эртине даштарлыг келгеш, Соломонга барып ужурашкаш, ооң-биле угаан-сагыжынга кирген бүгү чүве дугайында чугаа кылган.

³Соломон ооң бүгү айтырыгларынга харыылап берген; хаанның аңаа тайылбырлап шыдавааны билдинмес чүү-даа чүве чок болган.

⁴Шеваның кадыны Соломоннуң бүгү мерген угаанын база ооң тудуп каан ордузун көргөн.

⁵Оон хаанның столунда аыш-чемни, ооң дүжүметтериниң оран-бажыңын, ооң чалчаларының бараан болуп турарын, оларның идик-хевин, хаанның дашка тудукчуларын, ооң Дээрги-Чаяакчының өргээзинге эккеп салып турар бүрүн өрттедир өргүлдерин база көргөш, кайгаанындан тыныжы бачымнай берген.

⁶Хаанга ол мынча дээн: «Бодумнуң чуртумга сээң херектериң болгаш мерген угааның дугайында дыңнаан мен, ол бүгү шын болду!»

⁷А мен маңаа кээп, ол бүгүнү бодум караам-биле көрбээн шаамда, чугааларга бүзүревейн турдум. Ам көөрүмге, улус меңээ чартыын безин чугаалаваан бооп-тур: сээң мерген угааның биле байлакшылың мээң дыңнаанымдан оранчок хөй-дүр.

⁸Сээң улузуң амыр-чыргалдыг-дыр. Үргүлчү сээң мурнуңга бараан болуп, мерген угааныңны дыңнап турар чалчаларың амыр-чыргалдыг-дыр.

⁹Сенче ээ көрнүп, сени Израильдиң дүжүлгезинге олуртуп каан Бурганың Дээрги-Чаяакчыга алдар! Дээрги-Чаяакчы Израильге Бодунуң мөңгө ынакшылы дээш сени хаан кылып каан-дыр – сен ам чөптүг чорук биле шынныг шииткел ёзугаар кылыр-дыр сен».

¹⁰Шеваның кадыны хаанга 120 талант алдын, эндерик чаагай чыттыг чүүлдер болгаш эртине даштарны белекке берген. Кадынның Соломон

хаанга бергени дег эмгежок хөй чаагай чыттыг чүүлдерни улус кажан-даа эккеп көрбээн турган.

11А Хирамның Офирден алдын сөөртүп эккеп турган корабльдары оортан дыка хөй сандал ыяш биле эртине даштар база сөөртүп эккелген.

12Хаан ол ыяштан Дээрги-Чаяакчының өргээзинге болгаш хаанның ордузунга чадалар чаактары база хөгжүмчүлерге чадаган, чанзылар кылып берген. Амгы үеге чедир ынча хөй сандал ыяшты кажан-даа чуртче киир сөөртпээн, ынча хөй ыяш көстүп көрбээн.

13Соломон хаан Шеваның кадынынга бодунуң черле берип чаңчыккан белектеринден аңгыда, ооң күзээн-не, дилээн-не бүгү чүвезин база хайырлаан. Ооң соонда кадын улузу-биле кады чуртунче чана берген.

Соломоннуң бай-байлаа болгаш өндүр-чаагайы

(2 Чыл. 9:12-28)

14Соломон чылдың-на 666 талант алдынны ап турган.

15Оон аңгыда садыгжылардан, даштыкы садыглажылгадан, бүгү араб хааннардан, израиль девискээрлерниң чагырыкчыларындан ажык-орулганы ап турган.

16Соломон хаан 200 улуг дозуг-камгалал кылып алгаш, алдын-биле шап каан. Бир дозуг-камгалалды-ла кылырынга 600 шекел алдын чарыгдаан.

17Ол ышкаш 300 бичежек дозуг-камгалал база кылып алгаш, алдын-биле шап каан. Оларның бирээзин-не кылырынга үш мина алдын чарыгдаан. Дозуг-камгалалдарны хаан «Ливанның арга-эзими» дээр ордуга тургузуп каан.

18Хаан оон ыңай чаан сөөгүнден улуг дүжүлге кылгаш, ону арыг алдын-биле шап каан.

19Дүжүлгеже үнер алды тепкииш турган, а ооң ооргазын үстүү талазынче төгерик кылдыр кылып каан. Дүжүлгениң олудунуң ийи талазынга хол салыр черлер кылгаш, оларның чанынга ийи арзылаң дүрзүзү тургузуп каан.

²⁰Оон ыңай алды тепкииште он ийи арзылаң – бир тепкииштиң-не ол-бо талазында ийи арзылаң кылдыр тургулаан. Өске кандыг-даа күрүнеге ол ышкаш коя каасталгалар кажан-даа туруп көрбээн.

²¹Соломон хаанның бүгү дашка-кундагазын алдындан кылган турган; «Ливанның арга-эзими» дээр ордуда бүгү эт-херекселди база арыг алдындан кылган. Мөңгүнден кылган чүү-даа чок болган, чүге дээрге Соломоннуң үезинде мөңгүн хөй боорга, ону үнелевейн турган.

²²Далайга хаан Хирамның корабльдары-биле кады Фарсисче эжиндирер корабльдарлыг турган. Үш чыл болгаш-ла, корабльдар эеп кээп, алдын-мөңгүн, чаан сөөгү, сарбашкыннар болгаш алдын-доос куштар сөөртүп эккеп турган.

²³Соломон хаан бай-байлаа болгаш мерген угааны-биле чер-делегейниң бүгү хааннарын ажып турган.

²⁴Чер-делегейде бүгү улус Соломоннуң угаан-чүрээнче Бурганның сиңниктиргени мерген угаанны дыңнаар дээш ооң-биле ужуражыксаар болган.

²⁵Келген кижини бүрүзү бодунуң белээн: алдын-мөңгүн эдилелдер, идик-хеп, ок-чепсек, чаагай чыттыг чүүлдер, аъттар болгаш элчигеннерни чылдың-на эккеп берип турган.

²⁶Соломон дайынчы тергелер, аъттыг шерииниң санын көвүдөдип алган. Ол 1400 дайынчы тергелиг, 12 000 аъттыг шериглиг турган. Хаан дайынчы тергелер биле аъттарны тускай хоорайларга, а чамдызын бодунуң чанынга, Иерусалимге, тудуп турган.

²⁷Соломоннуң чагырган үезинде Иерусалимде чеже даш барыл, мөңгүн база ынча апарган, а пөштен кылган тудуглар эңдерлип, пөш ыяжын Шефела девискээринде фи́га ыяжы дег анаа чүүл кылдыр санап турган.

²⁸Соломонга аъттарны Египеттен база Кувадан эккеп турган – хаанның садыгжылары аъттарны Кувадан садып ап турган чүве-дир.

²⁹Бир дайынчы тергени Египеттен эккеп, 600 шекел мөңгүн-биле садып ап, а бир аътты 150 шекел мөңгүн-биле садып ап турган чүве-дир. Ол бүгүнү шак ынчаар, Соломоннуң садыгжыларын дамчыштыр, бүгү хет болгаш арамей хааннарга база чедирип берип турган.

3 Хааннар 11

Соломоннуң өске бурганнарга мөгейгени

¹Соломон хаан фараоннуң уруундан аңгыда, хөй даштыкы херээженнерге – моав, аммон, эдом, сидон болгаш хет кыстарга ынак турган.

²Дээрги-Чаяакчы израильчилерни ол чоннарга хамаарыштыр: «Оларның кыстары-биле өг-бүле тутпаңар, чүге дээрге олар силерниң сеткил-чүрээнерни боттарының бурганнарын эдерер кылдыр албан дуурайлап аар» – деп сагындырып турган. А Соломоннуң ынак херээженнери ол чоннарга хамааржып турган-даа болза, хаан оларга хандыкшып, туралаар болган.

³Ол 700 даңгына кадайлыг база 300 кул-кадайлыг турган; кадайлары ону шын оруктан өскээр самыырадып каапкан.

⁴Соломон кырый бээрге, кадайлары ооң сеткил-чүрөөн хары бурганнар эдерер кылдыр дуурайлап алган, ооң сеткил-чүрөө Дээрги-Чаяакчы Бурганынга, ачазы Давидтиң сеткил-чүрөөниң бердингени дег, бүрүнү-биле бердинген эвес апарган.

⁵Ол сидончуларның кыс бурганы Астартага, аммоннарның чүдек-бужар бурганы Милхомга бараан болуп эгелээн.

⁶Соломон Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедип, Ону, бодунуң ачазы Давидтиң эдерип чорааны дег, бүрүнү-биле эдербейн барган.

⁷Оон Иерусалимниң дужунда дагга Соломон моавтарның чүдек-бужар бурганы Хамоска база аммоннарның чүдек-бужар бурганы Молохка мөгейишкин кылыр черлер тудуп каан.

⁸Боттарының бурганнарынга айдызап, өргүлдер салып турган бүгү даштыкы кадайларынга ынчалдыр кылып берген.

⁹Дээрги-Чаяакчы Соломонга килеңней берген, чүге дээрге Израильдин Бурганы аңаа ийи катап көзүлген-даа болза, ооң чүрээ Дээрги-Чаяакчыга шынчы артпаан.

¹⁰Дээрги-Чаяакчы Соломонга хары бурганнар эдерерин хоруп каан-даа болза, ол Ооң айтышкынын тооп дыңнаваан.

¹¹Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы Соломонга мынча дээн: «Бир-тээ, сен ынчаар кылып турар болганында, Мээң чагыг-керээмни база сеңээ сагырын айыткан Мээң дүрүмнеримни кадагалап албаан болганында, Израильде чагыргаңны сенден адыра тырткаш, сээң чалчаларыңның бирээзинге берип каар мен.

¹²Ынчалза-даа сээң ачаң Давидти бодааш, сээң назының дургузунда Мен ынчаар кылбас мен. Чагырганы Мен сээң оглуңнуң холундан ушта тыртып аар мен.

¹³Бүгү күрүнени хунаап албас мен. Бодумнуң чалчам Давидти бодааш, Мээң шилип алганым Иерусалимни бодааш, Мен сээң оглуңга бир аймактан арттырып бээр мен».

Соломоннуң дайзыннары

¹⁴Дээрги-Чаяакчы Эдомнуң хаанындан укталган Гадад деп кижини Соломоннуң удурланыкчызы кылып каан.

¹⁵Биеэде, кажан Давид Эдомга чаалажып чоруп турда, шериг баштыңы Иоав бодунуң өлгөн улузун ажаап келгеш, Эдомда бүгү эр улусту кыра шаап каапкан.

¹⁶Иоав болгаш бүгү израильчилер, Эдомда бүгү эр улусту кыргып-хыдып каггыжеге чедир, аңаа алды ай дургузунда турганнар.

¹⁷А Гадад, ынчан бичии оол, ооң ачазынга бараан болуп турган чамдык эдом дүжүметтер-биле кады Египетче дезе берген.

¹⁸Олар мадиан черден чорупкаш, Фаранга келгеннер. Оон Фарандан улус ап алгаш, Египеттиң хааны фараонга келгеннер. Фараон Гададка бажың-балгат, чер берип, аыш-чем-биле хандырган.

¹⁹Фараон Гададка аажок таарзынган, ынчангаш аңаа бодунуң кадайы Тахпенеса кадынның дуңмазын кадай кылдыр ап берген.

²⁰Тахпенесаның дуңмазы Гададка Генуват дээр оол божуп бээрге, Тахпенеса ону хаанның ордузунга доруктур азырап каан. Генуват ордуга фараоннуң ажы-төлү-биле кады чурттап турган.

²¹Египетке тургаш, Гадад Давид хаан өгбелериниң соондан өске оранче чоруй барган деп, шериг баштыңы Иоав база өлүп калган деп дыңнап кааш, фараонга: «Мени салып чорудуп көрүңерем, чуртумче чанайн» – дээн.

²²Фараон: «Чуртуңче чаныксааның ол хире күштүг, мээңиинде сеңээ чүү четпейн турар апарды?» – деп айтырган. Гадад: «Чүү-даа эвес, ындыг-даа болза, мени салып чорудуп көрүңерем!» – деп харыылаан.

²³Дээрги-Чаяакчы, Гададтан аңгыда, Элиаданың оглу Разонну – бодунуң дээргизи, Цованың хааны Адраазардан десе берген кижини – Соломоннуң база бир удурланыкчызы кылып каан.

²⁴Давид хаан Адразаарның шериин узуткап каан соонда, Разон бодунга шериглер чыып алгаш, дээрбечи бөлүктүң баштыңы апарган. Олар Дамаскыже чорупкаш, аңаа чурттай берип, Разонну Дамаскының хааны кылып алганнар.

²⁵Соломон дириг турда, Разон үргүлчү Израильдиң дайзыны бооп, Гададтың халдаткан бузут-багын көвүдедип турган. Разон арамей чоннуң хааны болуп, Израильди көөр хөңнү чок чораан.

Иеровоамның Соломонга удур үймээни

²⁶А Наваттың оглу Иеровоам Соломон хаанга удур үймээн үндүрген. Ол дээрге хаанның чалчаларының бирээзи, Цареда чурттуг, Эфремниң

аймаанга хамааржыр кижиг турган, а ооң авазы Церуа дээр дулгуяк херээжен чүве-дир.

²⁷Иеровоамның хаанга удур канчап үймээн үндүргениниң төөгүзү мындыг болган. Соломон Милло деп шивээни быжыглап тудуп, бодунуң ачазы Давидтиң Хоорайының ханазында үрелген черлерни септеп турган чүве-дир.

²⁸(А Иеровоам эрес-маадырлыг кижиг турган. Соломон ол аныяк эрниң ажылын кайы хире эки кылып турарын эскерип кааш, ону Иосифтен укталган аймактарга хамааржыр бүгү ажилчыннарның даргазы кылдыр томуйлап каан.)

²⁹Ол үеде Иеровоам Иерусалимден үнер апарган. Орук ара аңаа чаа хеп кеткен Силом чурттуг Ахия медээчи ужуражы берген. Олар шөлге чүгле ийилээ турганнар.

³⁰Ахия кедип чораан чаа хевин ужулгап, он ийи кезек кылдыр ора тыртып алган.

³¹Оон ол Иеровоамга мынча дээн: «Он кезекти бодунга ап ал, чүге дээрге Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаякчының чугаалаан чүвези бо-дур: „Көр даан, Мен чагырганы Соломоннуң холундан ушта тыртып, сеңээ он аймакты берип тур мен.

³²Ынчалза-даа Мээң чалчам Давидти бодааш база Израильдиң бүгү аймактарының аразындан Мээң шилип алганым Иерусалим хоорайны бодааш, аңаа бир аймактан арттырып бээр мен.

³³Мен ынчаар кылып мен, чүге дээрге Соломоннуң улузу Менден ойталап, сидончуларның бурганы Астартага, моавтарның бурганы Хамоска болгаш аммоннарның бурганы Милхомга мөгейип, Соломоннуң ачазы Давид ышкаш, Мээң оруктарым эдербээн-дир, Мээң тааржыр деп көөр чүвемни кылбайн турган-дыр, Мээң дүрүмнерим, айтышкыннарымны сагывайн барган-дыр.

³⁴Ынчалза-даа Мен Соломоннуң холундан бүгү чагырганы албас мен. Мээң шилип алган чалчам, Мээң айтышкыннар, дүрүмнеримни сагып чораан Давидти бодааш, Мен Соломонну ооң назынының дургузунда чагырыкчы кылдыр арттырып каар мен.

³⁵Ынчалза-даа Мен чагырганы ооң оглунуң холундан хунаап алгаш, сеңээ он аймактан бээр мен.

³⁶Иерусалимге – Мээң адымга тураскааткан, Бодумга шилип алганым хоорайга Мээң чалчам Давидтиң чырыткызы кажан-даа өшпезин дээш, Мен бир аймакты ооң оглу Соломонга арттырып бээр мен.

³⁷А сени Мен шилип ап тур мен, сеткил-чүрээң чүнү-ле күзээр болдур, шуптузун чагырар сен, Израильдиң хааны болур сен.

³⁸Бир эвес сен, Мээң чалчам Давидтиң кылып турганы дег, Мээң сеңээ дужааган бүгү чүвемни күүседип, Мээң оруктарымны эдерип, Мээң тааржыр деп көөрүм чүвени кылып база Мээң дүрүмнерим, айтышкыннарымны сагыр болзуңза, Мен сээң-биле кады боор мен. Ынчан Давидке кылып бергеним дег, сээң үре-салгалыңны быжыглаар мен, Израильди сеңээ бээр мен.

³⁹Мен Давидтиң үре-салгалын үүлгедиглери дээш кезедир мен, ынчалза-даа кезээ шагда эвес“».

⁴⁰Соломон Иеровоамны өлүрүп каарын оралдашкан, ынчалза-даа Иеровоам Египетче, ол чурттуң хааны Сусакимче дезе берген, Соломоннуң өлүмүңге чедир аңаа турган.

Соломоннуң өлүмү

(2 Чыл. 9:29-31)

⁴¹Соломоннуң өске ажыл-херектери, ооң кылып турган бүгү чүвези болгаш ооң мерген угааны «Соломоннуң ажыл-херектериниң номунда» тодараттынып бижиттинген.

⁴²Соломон Иерусалимге бүгү Израильди дөртен чыл дургузунда хааннаан.

⁴³Оон ол өгбелериниң соондан өске оранче чоруй баарга, ону ооң ачазы Давидтиң Хоорайында ажаап каан. Соломоннуң оглу Ровоам ачазының орнунга хаан апарган.

3 Хааннар 12

Израильчилерниң Ровоамга удур үймээни

(2 Чыл. 10:1—11:4)

¹Ровоам Сихем хоорайже чорупкан, чүге дээрге бүгү израильчилер ону хаан кылып аар дээш аңаа чыылган турган.

²Наваттың оглу Иеровоам Соломон хаандан дезип чорутканы Египетке тургаш, ол дугайында дыңнап каан болгаш Египеттен чанып келген.

³Израильчилер айбычылар чорудупкаш, Иеровоамны кыйгыртып аарга, ол бүгү израиль чон-биле кады Ровоамга чедип келген.

⁴Олар: «Сээң ачаң биске аар чүьк чүдүрүп каан-дыр, сен ам ачаңның биске албадап онааган күш четтинмес ажылын база биске чүдүрүп каан аар чүьгүн чиигедип бер. Бис ынчан сеңээ бараан болур бис» – дээннер.

⁵Ровоам: «Ам барыңар, үш хонгаш, катап чедип кээр силер» – деп харыылаан. Чон оон тарап чоруй барган.

⁶А Ровоам хаан ачазы Соломон дириг чорда, аңаа бараан болуп турган кырганнар-биле сүмележип эгелээн. Ол: «Бо чонга чүү деп харыылаайн, кандыг сүме кадар силер?» – деп айтырган.

⁷Кырганнар: «Бир эвес сен бөгүн бо чонга чалча апарып, оларга бараан болуп, ээлдек-эвилең чугаалашкаш, сеткилин хандырар харыы бээр болзуңза, олар кезээде сээң чалчаларың болур» – деп харыы бергеннер.

⁸Ынчалза-даа хаан кырганнарның берген сүмезин хүлээп албайн, ооң-биле кады өскен, аңаа бараан болуп турган аныяк оолдар-биле база сүмелешкен.

⁹Ровоам: «Кандыг сүме силер кадар силер? Меңээ: „Сээң ачаңның биске чүдүрүп каан чүьгүн чиигет“ – деп турар бо чонга канчаар харыылаалы?» – деп айтырган.

¹⁰Ооң-биле кады өскен аныяк оолдар: «Сеңээ: „Сээң ачаң биске аар чүък чүдүрүп каан-дыр, а сен ону чиигедип көр“ – деп турар бо чонга: „Мээң биче салаам ачамның белинден чоон.

¹¹Мээң ачам силерге аар чүък чүдүрүп каан, а мен ону оон-даа аар кылып каар мен. Ачам силерни кымчы-биле кезедип турган, а мээң кеземчем скорпионнуң шагар дылы дег болур“ – дээр сен» – деп харыылааннар.

¹²Үш хүн эрте бээрге, Иеровоам болгаш бүгү чон Ровоам хаанның: «Үш хонгаш, катап чедип кээр силер» – деп дужааганын ёзугаар олче эглип келген.

¹³Хаан чонга кадыг-дошкун харыы берген. Ирейлерниң каткан сүмезин херекке албайн,

¹⁴аныяк оолдарның сүмелээнин ёзугаар: «Мээң ачам силерге аар чүък чүдүрүп каан-дыр, а мен ону оон-даа аар кылып каар мен. Ачам силерни кымчы-биле кезедип турган-дыр, а мээң кеземчем скорпионнуң шагар дылы дег болур» – дээн.

¹⁵Хаан шак ынчаар чонну дыңнавайн барган. Силом чурттуг Ахияны дамчыштыр Наваттың оглу Иеровоамга Бодунуң чугаалаан сөзү боттанзын дээш, Дээрги-Чаяакчының ынчаар болур кылып кааны олдур.

¹⁶Бүгү израиль чон хаан оларны дыңнавайн барганын көргөш, аңаа: «Давид-биле бир баг болган бис бе, Иессейниң оглу-биле бир аай чүвүс барыл? Израильчилер, аалдарыңарже ээп чангылаңар! Давидтиң салгалы бодунуң төрөл бөлүүн чагырзын!» – деп харыылаан. Израильчилер оон аалдарынче тарай берген.

¹⁷А Ровоам чүгле Иудеяның хоорайларында чурттаан израильчилерни чагырып арткан.

¹⁸Ровоам хаан чонче ажылчын күш даргазы Адонирамны айбылап чорудупкан, ынчалза-даа бүгү израильчилер ону даш-биле өлүр соп

каапкан. А Ровоам дайынчы тергезинче дүвү-далаш үне халааш, Иерусалимче дезе берген.

¹⁹Израильчилер ынчалдыр Давидтиң салгакчыларынга удур амгы үеге чедир үймээн үндүрүп турар.

²⁰Бүгү израильчилер Иеровоамның ээп келгенин дыңнап кааш, ону хуралче кыйгырып алгаш, бүгү Израильдиң хааны кылып алганнар. Давидтиң салгалынга чүгле Иуданың аймаа шынчы бооп арткан.

²¹Соломоннуң оглу Ровоам Иерусалимге келгеш, Израильдиң чонунга удур дайылдажып, бодунга хаанның чагырганы эгидип аарын шиитпирлээш, Иудеяның бүгү чонундан база Вениаминниң аймаандан 180 000 шилиндек шеригни чыып алган.

²²Ынчалза-даа Бурган Бодунуң кижизи Шемайяга сөзүн ажыдып:

²³⁻²⁴«Соломоннуң оглу, Иудеяның хааны Ровоамга, Иуда биле Вениаминниң бүгү аймак-чонунга база арткан чонга Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыт: боттарыңарның ха-дуңмаңар израильчилер-биле чаалажып барбаңар. Шуптуңар бажыңнарыңарже чана бериңер, чүге дээрге ол бүгү Мээң күзел-соруум ёзугаар болгандыр» – дээн. Олар Дээрги-Чаяакчының сөзүн тооп дыңнааш, ооң аайы-биле чана бергеннер.

Иеровоамның чонну дүрзү-бурганнарга мөгееринче кииргени

²⁵Иеровоам Эфрем дагларында Сихем хоорайны быжыглай тудуп алгаш, аңаа чурттай берген. Ол оон чоруткаш, Пенуэл хоорайны быжыглай тудуп алган.

²⁶Иеровоам сеткил-сагыжында мынча деп бодаан: «Чагырга Давидтиң салгалынче катап база шилчий берип боор-дур.

²⁷Бир эвес бо чон Иерусалимде Дээрги-Чаяакчының өргээзинче өргүл салып баарын уламчылаар болза, ооң сеткил-чүрээ бодунуң дээргизи, Иудеяның хааны Ровоамче эгли бээр. Олар мени өлүрүп кааш, Иудеяның хааны Ровоамче эгли бээрлер».

²⁸Улузу-биле сүмелешкеш, хаан ийи алдын бугажык кылып алгаш, чонга: «Ам Иерусалимче барган херээңер чок-тур; израиль чон, сени египет черден үндүрө берген Бурганың бо-дур» – дээн.

²⁹Ынчангаш оларның бирээзин Вефил хоорайга, а өскезин – Дан хоорайга тургузуп каан.

³⁰Ол чорук бачытка чедирген. Чон бугажыкка мөгөөр дээш Данга чедир безин барып эгелээн.

³¹Иеровоам мөгөйишкин кылыр бедик черлер тудуп, чон аразындан Левийниң салгакчыларынга хамаарышпас улусту Бурганның бараалгакчылары кылдыр томуйлап каан.

³²Ол сес айның он беште Иудеяда демдеглек турар байырлал ышкаш байырлал доктааткаш, Вефилде өргүл салыр бедигээшке – кылып алган бугажыктарынга – өргүлдер салып турган. Ол Вефилге тудуп алганы бедик черлерге бараан болзун дээш, Бурганның бараалгакчыларын томуйлап каан.

³³Израильчилерге байырлал доктаадып берип, бодунуң туразы-биле шилип алган хүнү – сес айның он беште Иеровоам Вефилде тудуп алганы өргүл салыр бедигээшке чаагай чыттыг өргүл салыры-биле чоокшулап келген.

3 Хааннар 13

Медээчиниң Вефилге удур өттүр билген медеглели

¹Иеровоам чаагай чыттыг чүүлдер кыпсыр дээш өргүл бедигээжиниң чанынга турда, Дээрги-Чаяакчының сөзүн ёзугаар Иудеядан Вефилче Бурганның бир кижизи чедип келген.

²Ол кижини Дээрги-Чаяакчының сөзүн ёзугаар өргүл салыр бедигээшке алгырып эгелээн: «Өргүл бедигээжи! Өргүл бедигээжи! Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези бо-дур: Давидтиң салгалындан оол төрүттүнер. (Ооң ады Иосия.) Ол бедик черлерде база сенде чаагай

чыттыг чүүлдер кыпсып турар бараалгакчыларны өргүл кылдыр сээң кырыңга эккеп салыр. Кижиге сөөктөрүн сээң кырыңга өрттедир!»

³Ол-ла үеде Бурганның кижизи улуска бадыткал демдээ берип: «Ону Дээрги-Чаякчы медеглээн деп бадыткал демдээ бо-дур: бо өргүл салыр бедигээш буступ каар, а ооң хүлү тарай бээр» – дээн.

⁴Бурганның кижизиниң Вефилде өргүл бедигээжинге чүнү чугаалаанын дыңнап кааш, Иеровоам хаан өргүл бедигээжинден холу-биле олче айтып: «Ону тудуп алыңар!» – деп дужааган. Ынчалза-даа хаанның демги кижиге айыткан холу кадып калган, ол ону бодунче ээй тыртып шыдаваан.

⁵А өргүл бедигээжи Дээрги-Чаякчының сөзүн дамчыткан Бурганның кижизиниң бергени бадыткал демдээн ёзугаар буступ калган, ооң хүлү тарай берген.

⁶Хаан ынчан Бурганның кижизинге: «Бараан бооп турарың Дээрги-Чаякчыга мени өршээр кылдыр чаннып көр, мээң холум экирий берзин» – дээн. Бурганның кижизи Дээрги-Чаякчыдан өршээл дилеп, чаннырга, хаанның холу экирий берип, ооң мурнунда дег кадык апарган.

⁷Хаан Бурганның кижизинге: «Мээң ордумче кады бараалы, чемненип, күш кирип ал, мен сеңээ белек берейн» – дээн.

⁸А Бурганның кижизи хаанга: «Бир эвес сен меңээ байлааңның чартында берип турган болзуңза, мен сээң-биле кады барбас ийик мен, бо черге аьш-чем-даа чивес, суг-даа ишпес ийик мен.

⁹Чүге дээрге Дээрги-Чаякчы Бодунуң сөзү-биле меңээ: „Аьш-чем чиве, суг ишпе, келген орууң-биле эеп чанма“ – деп дужааган болгай» – деп харыылаан.

¹⁰Ынчангаш ол Вефилче келген оруу-биле эеп чанмас дээш, өске орук-биле чорупкан.

11 А Вефилге Бурганның бир кырган медээчизи чурттап турган чүве-дир. Ооң оолдары келгеш, Бурганның кижизиниң Вефилге ол хүн кылган бүгү чүвезин чугаалап бергеннер. Хаанга демги кижиниң чүү дээнин база дамчытканнар.

12 Ачазы оолдарындан: «Ол кижикандыг орук-биле чоруй барды?» – деп айтырган. Оолдары ачазынга Иудеядан келген Бурганның кижизиниң чоруй барган оруун айтып бергеннер.

13 Кырган медээчи оолдарынга: «Меңээ элчигенден эзертеп бериңер» – дээн. Олар аңаа элчиген эзертеп бээрге, ол ону мунуп алгаш,

14 Бурганның демги кижизин сүрүп чорупкан. Ону дуб ыяш адаанга тып чеде бергеш, кырган медээчи: «Иудеядан келген Бурганның кижизи сен сен бе?» – деп айтырган. Демгизи: «Ийе» – деп харыылаан.

15 Ынчан кырган медээчи аңаа: «Мээң бажыңымче киргеш, чемненип ап көрөм» – дээн.

16 А демгизи: «Мен сээң-биле кады дедир ээпкеш, бо черге аыш-чем-даа чип, суг-даа ижип шыдавас мен.

17 Дээрги-Чаяакчы Бодунуң сөзү-биле меңээ: „Аңаа аыш-чем-даа чиве, суг-даа ишпе база ынаар чеде берген орууң-биле ээп чанма“ – деп чугаалап каан болгай» – деп харыылаан.

18 Кырган медээчи: «Мен база, сен ышкаш, Бурганның медээчизи-дир мен. Дээрги-Чаяакчының төлээзи меңээ Ооң сөзү-биле: „Ону бажыңыңче дедир келдиртип ал – чемненип, сугдан ижип алзын“ – деп чугаалады» – дээн. Кырган медээчи өскезин мегелепкен болган.

19 Иудея чурттуг кижикандыг ооң-биле кады дедир ээп келгеш, ооң бажыңыңга чемненип, суг ижип алган.

20 Олар ам-даа чемненип олурда, демги кижини дедир келдиртип алган кырган медээчиге Дээрги-Чаяакчының сөзү ажыттыган.

²¹Ол медээчи Иудеядан келген Бурганның кижизинге Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвезин ыткыр үн-биле дамчыткан: «Сен Дээрги-Бурган-Чаяакчының сөзүн тооп дыңнавайн, Ооң сеңээ берген айтышкынын үрэн-дир сен.

²²Сен ээп келгеш, Ооң сеңээ чемненирин, суг ижерин хоруп каан черге аыш-чем чип, суг ишкен-дир сен. Ынчангаш сээң мөчү-сөөгүңнү ада-өгбөңниң чевег-куюнга хөөржүтпес».

²³Иудея чурттуг Бурганның кижизи чемненип, суксун ижип аарга, ону дедир эккелген медээчи аңаа элчиген эзертеп берген.

²⁴Ол кижини хоорайдан чорупкан, а орук ара аңаа арзылаң таварышкаш, үзерлеп каапкан. Ооң мөчү-сөөгү орукта октаттына берген чыткан, а элчиген биле арзылаң ооң чанынга турган.

²⁵Олап эртип чыткан улус черде чыдар мөчү-сөөк биле ооң чанында турар арзылаңны көрүп кааш, кырган медээчининиң чурттап турар хоорайынга ол дугайында барып чугаалааннар.

²⁶Демги кижини оруктан эгилдирипкен медээчи ол чугааны дыңнап кааш: «Ол болза Дээрги-Чаяакчының сөзүн тооп дыңнаваан Бурганның кижизи-дир. Дээрги-Чаяакчы ону Бодунуң аңаа медеглээн сөзүн ёзугаар арзылаңга каап бээрге, араатан ону үзерлеп, өлүрүп каан-дыр» – дээн.

²⁷Кырган медээчи оолдарынга: «Меңээ элчигенден эзертеп бериңер» – дээрге, олар эзертеп күүсеткеннер.

²⁸Медээчи чорупкаш, орукта чыдар мөчү-сөөктү тып алган; ооң чанында элчиген биле арзылаң турар болган. Арзылаң мөчү-сөөктү-даа чивээн, элчигенни-даа үзерлевээн бооп-тур.

²⁹Кырган медээчи Бурганның кижизининиң мөчү-сөөгүн көдүргеш, элчигенче салып алгаш, ажыын ажып ыглап, ажаап каар дээш бодунуң хоорайынче аппаратан.

³⁰Мөчү-сөөктү ол бодунуң ада-өгбезиниң чевег-куюнче салып кааш, ооң ажыын ажып ыглап: «Хөөкүй дуңмамны аар!» – деп турган.

³¹Орнукшудулга соонда, ол бодунуң оолдарыңга: «Мен өлүп каарымга, Бурганның кижизин ажааган чевег-куйга мени ажаап, ооң сөөгүнүң чаныңга мээң сөөгүмнү тудуп каар силер.

³²Чүге дээрге Дээрги-Чаяакчының айтышкынын ёзугаар ооң Вефилде өргүл салыр бедигээш дугайында база Самарияның хоорайларында мөгейишкин кылыр бүгү бедик черлер дугайында чугаалаан сөзү ыяап-ла бүдөр ужурлуг» – дээн.

³³Ол болуушкун соонда безин Иеровоам бодунуң бузут-бактыг оруундан өскээр эгбээн. Ол мөгейишкин кылыр бедик черлерге Бурганның бараалгакчылары кылдыр чон аразындан таварышкан-на кижилерни томуйлаарын уламчылап, бараан болурун күзээн кижини-ле бедик черлерде Бурганның бараалгакчызы кылып каап турган.

³⁴Ол бачыт Иеровоамның ук-салгалын буураашкыңга база чырык чер кырыңга турбас кылдыр узуткаттыраыңга чедирген.

3 Хааннар 14

Иеровоамның оглунуң өлгени

¹Ол үеде Иеровоамның оглу Авия аарый берген.

²Иеровоам кадайыңга мынча дээн: «Барып, улус сени Иеровоамның кадайы деп танывас кылдыр солуй кеттингеш, Силомче чорувут. Ында Бурганның медээчизи Ахия – мээң бо чоннуң хааны апаарымны баш бурунгаар чугаалаан кижиде бар.

³Чоруурда, хол куруг эвес, он хлеб, элээн каш боова болгаш доңгажыгаш ишти ары чигири ап алгаш, медээчиге баар сен. Ол сеңээ оглувустуң канчап баарын чугаалап бээр».

⁴Иеровоамның кадайы ашааның чугаалаанын ёзугаар кылып, Силомда Ахияның бажыңынче чорупкан. А Ахия кыраанындан согурарып, чүве көрбестей берген турган.

⁵Дээрги-Чаяакчы аңаа: «Дыңна даан, Иеровоамның кадайы аарый берген оглунуң дугайында сенден айтырар дээш кел чыдыр. Сен аңаа ынча деп база мынча деп харыылаар эвес сен бе. Келгеш, ооң кадайы өске херээжен бооп баажыланыр-дыр» – дээн.

⁶Ахия эжик аксында демги херээженниң базымнарының даажын дыңнап кааш: «Иеровоамның кадайы, кирип кел. Чүге солуй кеттинип алганың ол? Менде сеңээ багай медээлер бар-дыр.

⁷Иеровоамга Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвезин барып дамчыт: „Мен сени карачал чон аразындан депшидип, Мээң израиль чонумнуң чагырыкчызы кылып кагдым.

⁸Мен Давидтиң үре-салгалындан чагырганы хунаап алгаш, сеңээ берип кагдым, ынчалза-даа сен Мээң чалчам Давид ышкаш эвес-тир сен. А ол болза Мээң айтышкыннарымны күүседип, бүгү чүрээ-биле Мени эдерип, Мээң мурнумга чүгле эки чүвени кылып чораан болгай.

⁹Сээң мурнуңда турган бүгү хааннарга көөрде, хөй бузутту үүлгеттиң. Сен бодуңга өске бурганнар, шуткумал дүрзү-бурганнар кылып ап, Мээң килеңим кывыстың, а Мени артыңче октаптың.

¹⁰Ынчангаш Мен сээң үре-салгалыңче айбыл-халап ыдар мен. Иеровоамдан укталган эр кижини бүрүзүн – Израильде кул-даа, хостуг-даа кижини – кыра шаап каар мен. Сээң үре-салгалыңны, өдек-бокту когун үзе өрттедири дег, өрттедиптер мен.

¹¹Иеровоамга хамааржыр улустан хоорайга өлүп каар кижини ыттар чиптер, а хову-шөлге өлүп каар кижини дээрниң куштары соктап чиптер“. Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези ол-дур.

¹²А сен чана бер. Хоорайга будуң бастынары билек, оглуң өлүп каар.

¹³Бүгү Израиль ооң ажыын ажып ыглап, ажаап каар. Иеровоамның үре-салгалындан чүгле ону чевег-куйга хөөржүдөр, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы Иеровоамның улузундан чүгле ол оолда бир-ле эки чүүл көргөн-дир.

¹⁴Дээрги-Чаяакчы Бодунга Израильди чагырар өске хаанны депшидип аар. Ол хаан Иеровоамның ук-салгалын кыргып-хыдыыр; ол хүн бо келген-дир.

¹⁵Дээрги-Чаяакчы Израильди узуткап каар, чон ынчан шапкын агымда чайганган кулузун дег боор. Ол израиль чонну ооң ада-өгбезинге бергени эки черден тура тыртып, Евфрат хемниң ындынга тарадып кааптар, чүге дээрге олар Ашера бурганга адагаштар тураскааткаш, Дээрги-Чаяакчыны хорадаткан-дыр.

¹⁶Израильди Ол Иеровоамның бодунуң үүлгеткени база ооң израильчилерни үүлгедир кылдыр элзеткени бачыттары дээш садыштар».

¹⁷Иеровоамның кадайы туруп келгеш, Тирца хоорайже дедир чорупкан. Ол бодунуң ордузунуң эргинин артай базары билек, оглу өлүп калган.

¹⁸Бодунуң чалказы Ахия медээчини дамчыштыр Дээрги-Чаяакчының чугаалаан сөзүн ёзугаар бүгү израильчилер оолдуң ажыын ажып ыглажып, ажаап кааннар.

¹⁹Иеровоамның өске ажил-херектери, ооң чорудуп турган дайыннары болгаш канчаар чагырып турганы Израильдиң хааннарының чылдар бижилгезинде тодараттынып бижиттинген.

²⁰Ол чээрби ийи чыл хааннаш, өгбелериниң соондан өске оранче чоруй барган. Ооң оглу Надав аказының орнунга хаан апарган.

Ровоам – Иудеяның хааны

(2 Чыл. 12:1-2, 9-16)

²¹Соломоннуң оглу Ровоам Иудеяга хааннап турган. Ол дөртен бир харлыында хаан апаргаш, Дээрги-Чаяакчының Израильдиң бүгү аймактарындан Бодунуң алдар-адын аңаа тургузар дээш шилип алган

хоорайы Иерусалимге он чеди чыл дургузунда чагырган. Ооң авазы Наама дээр аммон херээжен турган чүве-дир.

²²Иудеяның чону Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедип турган. Олар үүлгеткен бачыттары-биле Дээрги-Чаяакчыны боттарының ада-өгбезинден арттыр хорададып алганнар.

²³Олар мөгейишкин кылыр бедик черлер, даш көжээлер база бедик тей бүрүзүнге-ле, саглагар ыяш адаанга-ла Ашера бурганга тураскааткан адагаштар тургузуп алганнар.

²⁴Ол чуртка дүрзү-бурганнар өргээлеринге самын-садар кижилер безин бар апарган. Улус-чон Дээрги-Чаяакчының израильчилерниң мурнундан үндүр сывырыпканы чоннарның бүгү чүдек-бужар чаңчылдарын үлегерлеп ап, ынчаар кылып турган.

²⁵Ровоамның чагыргазының бешки чылында Египеттиң хааны Сусаким Иерусалимче халдап келген.

²⁶Ол Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң база хаанның ордузунуң эртине-байлаан алгаш барган. Сусаким бүгү чүвени, ооң иштинде Соломоннуң кылып каан бүгү алдын дозуг-камгалалдарын ап алган.

²⁷Ровоам хаан оларның орнунга хүлер дозуг-камгалалдар кылгаш, хаанның ордузунче кирер черде турар камгалакчы шериглер баштыңнарынга хүлээдип берген.

²⁸Хаан Дээрги-Чаяакчының өргээзинче бар чыткан санында-ла, камгалакчы шериглер ол дозуг-камгалалдарны тудуп алган кады чоруур, а оон оларны таңныылдар өрээлинче дедир аппаар турган.

²⁹Ровоамның өске ажил-херектери болгаш ооң кылган бүгү чүвези Иудеяның хааннарының чылдар бижилгезинде тодараттынып бижиттинген.

³⁰Ровоам биле Иеровоамның аразынга үргүлчүлээшकिनниг дайын чоруп турган.

³¹Ровоам өгбелериниң соондан өске оранче чоруй баарга, ону Давидтиң Хоорайынга, ада-өгбезиниң чанынга ажаап каан. Ооң аммон сөөк авазын Наама дээр турган. Ровоамның оглу Авиям ачазының орнунга хаан апарган.

3 Хааннар 15

Авиям – Иудеяның хааны

(2 Чыл. 13:1—14:1)

¹Наваттың оглу Иеровоамның хааннаашкынының он сески чылында Авиям Иудеяның хааны апарган.

²Ол Иерусалимге үш чыл хааннаан. Ооң авазы Авессаломдан укталган Мааха турган.

³Авиям ачазының ооң мурнунда үүлгедип турган бүгү бачыттарын өттүнүп үүлгедип турган, ооң чүрээ, өгбези Давидтиң чүрээ дег, Бурганы Дээрги-Чаяакчыга бүрүнү-биле бердинмээн болган.

⁴Ындыг-даа болза, Давидтиң Бурганы Дээрги-Чаяакчы Давидти бодааш, Иерусалимге аңаа чырыткыны берген – ооң салгакчызын өрү көдүрүп, Иерусалимни быжыглап каан.

⁵Чүге дээрге Давид Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чүүлдү кылып, хет Урия-биле болган чүүлдү санакас болза, назынының дургузунда Ооң аңаа дужааган бүгү чүвезинден өскээр барып көрбээн.

⁶Авиямның назынының дургузунда Ровоам биле Иеровоам хааннарның аразынга эгелээн дайын уламчылап келген.

⁷Авиямның өске ажил-херектери, ооң кылган бүгү чүвези Иудеяның хааннарының чылдар бижилгезинде тодараттынып бижиттинген. Ооң биле Иеровоамның аразынга дайын чоруп турган.

⁸Авиям өгбелериниң соондан өске оранче чоруй баарга, ону Давидтиң Хоорайынга ажаап каан. Ооң оглу Аса ачазының орнунга хаан апарган.

Аса – Иудеяның хааны

(2 Чыл. 14:2-5; 15:16—16:14)

⁹Израильдин хааны Иеровоамның чагыргазының чээрбиги чылында Аса Иудеяның хааны апарган.

¹⁰Ол Иерусалимге дөртен бир чыл хааннаан. Ооң кырган-авазы Авессаломдан укталган Мааха турган.

¹¹Аса, өгбези Давид ышкаш, Дээрги-Чаяакчының мурнунга таарымчалыг чүүлдерни кылып турган.

¹²Ол дүрзү-бурганнар өргээлеринге самын-садар кижилерни чурттан үндүр сывырып, ада-өгбезиниң кылып кааны бүгү дүрзү-бурганнарны чайладып каапкан.

¹³Ол бодунуң кырган-авазы Мааханың кадын адын безин Ашера бурганга тураскааткан чүдек-бужар адагаш тургузуп алганы дээш казып каапкан. Аса ооң ол адагажын одуруп каапкаш, Кедрон шынаазынга өрттедипкен.

¹⁴Мөгейишкин кылыр бедик черлерни Аса узуткаваан-даа болза, ооң чүрээ бүгү назынында Дээрги-Чаяакчыга бүрүнү-биле бердинген турган.

¹⁵Ол Дээрги-Чаяакчының өргээзинче ачазының база бодунуң Аңаа бараалгаткан белектерин: алдын-мөңгүннү, эдилелдер, саваларны эккелген.

¹⁶Аса биле Израильдин хааны Ваасаның аразынга оларның хааннап келген бүгү үезинде дайын чоруп келген.

¹⁷Израильдин хааны Вааса Иудеяга удур тулчуп үнгеш, иудей хаан Асаның черинден кымның-даа үнерин база ынаар кымның-даа кирерин болдурбас дээш, Рама хоорайны быжыглап эгелээн.

¹⁸Аса ынчан Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң база хаанның ордузунуң эртине шыгжамырларында артып калган бүгү алдын-мөңгүннү ап алгаш, чалчаларынга хүлээдип бергеш, оларны Хезионнуң оглунуң

оглу, Тавримоннуң оглу, Дамаскыда дүжүлгеде саадаан арамей хаан Венададче чорудуп, сөс ыткан:

¹⁹«Бистиң адаларывыстың аразынга дег, бис ийиниң аравыска база эвилел турзун. Көр даан, мен сеңээ белек кылдыр алдын-мөңгүн чорудуп бердим. Израильдиң хааны Вааса мээң черимден ырап чоруй баар кылдыр, барып, ооң-биле эвилелиңни күш чок болдуруп көрем».

²⁰Венадад Аса хаанның саналы-биле чөпшээрешкеш, бодунуң шериг баштыңнарын Израильдиң хоорайларынга удур чорудупкан. Олар Ийон, Дан болгаш Авел-Бет-Мааха хоорайларны, Киннереттиң бүгү девискээрин база Неффалимниң бүгү черин хоозурадып каапкан.

²¹Вааса ол дугайында дыңнап кааш, Раманы быжыглап тударын соксаткаш, Тирца хоорайже эеп келген.

²²А Аса хаан бүгү иудейлерни, чаңгыс-даа кижиге уттуп кагбайн чыыптарга, олар Рамадан Ваасаның аңаа тудуг кылып турган ыяш-дажын алгаш барганнар. Аса ол ыяш-даш-биле Вениаминниң черинде турар Гива хоорайны болгаш Мицпа хоорайны быжыглап алган.

²³Асаның бүгү өске ажил-херектери, ооң бүгү өндүр улуг чоруктары, кылган бүгү чүвези болгаш тудуп каан хоорайлары Иудеяның хааннарының чылдар бижилгезинде тодараттынып бижиттинген. Чүгле кырый бээрге, ооң буттары аарып турган.

²⁴Аса өгбелериниң соондан өске оранче чоруй баарга, ону оларның чанынга, өгбези Давидтиң Хоорайында ажаап каан. Ооң оглу Иосафат ачазының орнунга хаан апарган.

Надав – Израильдиң хааны

²⁵Иероваамның оглу Надав Иудеяның хааны Асаның чагыргазының ийиги чылында Израильдиң хааны апаргаш, ону ийи чыл чагырган.

²⁶Ол Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедип, ачазының оруктарын эдерип, ооң Израиль үүлгетсин дээш, элзедип кирип каан бачыдын база өттүнүп кылып турган.

²⁷Иссахарның аймаандан үнген Ахияның оглу Вааса деп кижиде Надавкка удур сүлчээ кылгаш, ону Гивветон деп филистим хоорайга, кажан Надав база бүгү израильчилер ол хоорайны бүзээлеп турда, өлүрүп каан.

²⁸Иудеяның хааны Асаның чагыргазының үшкү чылында Вааса Надавты чок кылып кааш, ооң орнунга хаан апарган.

²⁹Чаа-ла чагырып эгелээш, Вааса Иеровоамның бүгү ук-салгалын кыра шаап каапкан. Ол Иеровоамның үре-салгалындан кымны-даа дириг арттырбайн, Бодунуң чалчазы, Силом чурттуг Ахияны дамчыштыр Дээрги-Чаяакчының чугаалаан сөзүн ёзугаар, шуптузун узуткап каапкан.

³⁰Ол бүгү узуткаашкын Иеровоамның бодунуң үүлгеткен бачыттары дээш, ооң Израиль үүлгетсин дээш элзедип кирип каан бачыттары дээш база ооң Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчыны килеңнеткени дээш болган.

³¹Надавтың өске ажил-херектери, ооң кылган бүгү чүвези Израильдин хааннарының чылдар бижилгезинде тодараттынып бижиттинген.

³²Аса биле Израильдин хааны Ваасаның аразынга оларның хааннап турган бүгү үезинде дайын чоруп келген.

Вааса – Израильдин хааны

³³Иудеяның хааны Асаның чагыргазының үшкү чылында Ахияның оглу Вааса Тирца хоорайга бүгү Израильдин хааны апаргаш, чээрби дөрт чыл чагырган.

³⁴Ол Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедип, Иеровоамның оруктарын эдерип, ооң Израиль үүлгетсин дээш, элзедип кирип каан бачыдын база өттүнүп кылып турган.

3 Хааннар 16

¹Ананийниң оглу Иеху деп кижиге Дээрги-Чаяакчы Ваасага хамаарышкан Бодунуң сөзүн ажыдып:

²«Мен сени доозун-довурактан алгаш, Мээң израиль чонумнуң чагырыкчызы кылдыр депшидип кагдым, а сен Иеровоамның оруун эдерип, Мээң израиль чонумну бачыт үүлгедиринче элзедип каарыңга, олар Мени боттарының бачыттары-биле килеңнедип турду.

³Вааса, Мен сени, сээң үре-салгалыңны өрттедиптер мен. Наваттың оглу Иеровоамның ук-салгалы-биле кылган чүвемни сээң ук-салгалың-биле база кылыр мен.

⁴Ваасаның салгалындан хоорайга өлүп каар кижини ыттар чиптер, а ооң улузундан хову-шөлге өлүп каар кижини куштар соктап чиптер» – деп чугаалаан.

⁵Ваасаның өске ажил-херектери, ооң кылган бүгү чүвези болгаш өндүр улуг чоруктары Израильдиң хааннарының чылдар бижилгезинде тодараттынып бижиттинген.

⁶Вааса өгбелериниң соондан өске оранче чоруй баарга, ону Тирцага ажаап каан. Ооң оглу Ила ачазының орнунга хаан апарган.

⁷Дээрги-Чаяакчы Ваасага база ооң үре-салгалыңга хамаарышкан Бодунуң сөзүн, ооң Дээрги-Чаяакчының мурнунга үүлгеткен бүгү бачыды дээш, Ананийниң оглу Иехуну дамчыштыр чугаалаан турган. Чүге дээрге Вааса Иеровоамның үре-салгалын өттүнүп кылып турган херектери-биле база ооң ук-салгалын узуткааны-биле Дээрги-Чаяакчыны хорададып алган чүве-дир.

Ила – Израильдиң хааны

⁸Иудеяның хааны Асаның чагыргазының чээрби алдыгы чылында Ваасаның оглу Ила Израильдиң хааны апаргаш, Тирцага ийи чыл чагырган.

⁹Иланың дүжүметтериниң бирээзи, дайынчы тергелерниң чартык кезээн башкарып турган Зимри дээрзи аңаа удур сүлчээ кылган. Кажан Ила Тирцага ордузунуң башкарыкчызы Арсаның бажыңыңга арагалап турда,

¹⁰Зимри кирип келгеш, ону өлүрүп каан. Ынчан Иудеяның хааны Асаның чагыргазының чээрби чедиги чылы турган. Зимри Иланың орнунга хаан апарган.

¹¹Чаа-ла чагырып эгелээш, Зимри Ваасаның бүгү өг-бүлезин кыра шаап каапкан, чаңгыс-даа эр кижини – ооң төрелдерин-даа, эштерин-даа – дириг арттырбаан.

¹²Зимри Ваасаның бүгү үре-салгалын Дээрги-Чаяакчының Ваасага хамаарыштыр Бодунуң чалчазы Иеху медээчини дамчыштыр чугаалаан сөзүн ёзугаар узуткап каапкан.

¹³Ол бүгү узуткаашкын Ваасаның, ооң оглу Иланың боттарының үүлгеткен бачыттары дээш, оларның Израиль үүлгетсин дээш, элзедип киирген бачыттары дээш база Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчыны хоозун дүрзү-бурганнары-биле килеңнеткени дээш болган.

¹⁴Иланың өске ажил-херектери, ооң кылган бүгү чүвези Израильдиң хааннарының чылдар бижилгезинде тодараттынып бижиттинген.

Зимри – Израильдиң хааны

¹⁵Иудеяның хааны Асаның чагыргазының чээрби чедиги чылында Зимри Тирцага хааннап эгелээш, чүгле чеди хүн чагырган. Израиль шериг ол үеде филистим хоорай Гивветонну бүзээлеп турган чүве-дир.

¹⁶Шериг турлаанда израильчилер Зимриниң сүлчээ кылгаш, хаанны өлүрүп каанын дыңнааш, ол-ла хүн шериг баштыңы Омрини Израильдиң хааны кылдыр чарлапканнар.

¹⁷Ооң соонда Омри болгаш ооң-биле кады бүгү израильчилер Гивветондан чоруй баргаш, Тирцаны бүзээлеп алганнар.

¹⁸Зимри хоорайның эжелеттиргенин көрүп кааш, хаанның ордузунуң иштики быжыглалдыг өрээлдеринче кире бергеш, ордуну өрттедикеш, өлүп калган.

¹⁹Ол Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгеткени дээш база Иеровоамның оруун эдерип – ооң Израиль үүлгетсин дээш, элзедип киирген бачыттарын өттүнүп кылып турганы дээш өлүп калган.

²⁰Зимриниң өске ажыл-херектери болгаш ооң кылган сүлчээзи Израильдиң хааннарының чылдар бижилгезинде тодараттынып бижиттинген.

Омри – Израильдиң хааны

²¹Ынчан Израильдиң чону ийи кезекке үстү берген: бир чарты Гинаттың оглу Тивнийни хаан кылып аар дээш деткип турган, а өске чарты Омрини деткээн.

²²Омриниң талазында чон Гинаттың оглу Тивнийниң талазында чондан күштүг болган. Тивний өлүп калган, а Омри хаан апарган.

²³Иудеяның хааны Асаның чагыргазының үжен бирги чылында Омри Израильдиң хааны апаргаш, он ийи чыл дургузунда, ооң иштинде Тирцага алды чыл, чагырган.

²⁴Омри Семир деп кижиден аңаа хамааржыр тейни ийи талант мөңгүнбиле садып алгаш, аңаа хоорай туткаш, ону ол тейниң ээзи турган Семирниң ады-биле Самария деп адап каан.

²⁵Омри Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедип, ооң мурнундагы бүгү хааннардан хөй бачытты кылып турган.

²⁶Ол Наваттың оглу Иеровоамның бүгү оруктарын эдерип, ооң Израиль үүлгетсин дээш, элзедип киирген бачыттарын өттүнүп кылып, хоозун дүрзү-бурганнары-биле Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчыны килеңнедип турган.

²⁷Омриниң кылган өске ажыл-херектери, ооң маадырлыг чоруктары Израильдиң хааннарының чылдар бижилгезинде тодараттынып бижиттинген.

²⁸Омри өгбелериниң соондан өске оранче чоруй баарга, ону Самарияга ажаап каан. Ооң оглу Ахав ачазының орнунга хаан апарган.

Ахав – Израильдин хааны

²⁹Иудеяның хааны Асаның чагыргазының үжен сески чылында Омриниң оглу Ахав Израильге хааннап эгелээш, Израильди ооң найысылалы Самарияга чээрби ийи чыл чагырган.

³⁰Омриниң оглу Ахав Дээрги-Чаяакчының мурнунга бачытты ооң мурнундагы бүгү хааннардан-даа арттыр үүлгеткен.

³¹Ахавка Наваттың оглу Иеровоамның кылып чораан бачыттарын өттүнүп үүлгедири четпес болган. Ол Сидоннуң хааны Этваалдың уруу Иезавелди кадай кылдыр ап алгаш, Ваал бурганга бараан болуп, мөгейип эгелээн.

³²Ахав Ваалдың өргээзин Самарияга тудуп бергеш, аңаа өргүл салыр бедигээш тургузуп каан.

³³Ол Ашера бурганга адагаштар тураскаадып каан база Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчыны Израильдин ооң мурнундагы бүгү хааннарындан арттыр хорададып турган.

³⁴Ахавтың чагырган үезинде Вефил чурттуг Ахиил деп кижии Иерихон хоорайны катап тудуп каан. Ол кижии хоорайның таваан салып каарга, ооң дун оглу Авирам чок апарган, а хаалгазын тургузуп каарга, хеймер оглу Сегув чок апарган. Нуннуң оглу Иисусту дамчыштыр Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүези ынчалдыр боттанган.

3 Хааннар 17

Илияның кандаашкын болурун баш бурунгаар медеглээни

¹Галаадта Тешви чурттуг Илия деп кижии Ахавка: «Бараан болуп турарым Израильдин дириг Бурганы Дээрги-Чаяакчының адындан чарлап тур мен: чүгле мээң сөзүм-биле болур дээрден башка, бо каш чылда маңаа шалың-даа дүшпес, чаъс-даа чагбас» – дээн.

²Оон Илияга Дээрги-Чаяакчы Бодунуң сөзүн ажыдып:

³«Моон чорупкаш, чөөн чүкче барып, Иордан хемниң ындында Хорат деп хемчигештиң чанынга чаштына бер.

⁴Сугну хемчигештен ижер сен, а сени чем-биле хандыраарын Мен кускуннарга дужаап каар мен» – деп чугаалаан.

⁵Илия Дээрги-Чаяакчының аңаа чугаалаанын ёзугаар кылган. Ол Иорданның ындында Хорат деп хемчигешче чоруй баргаш, аңаа артып калган.

⁶Кускуннар Илияга эртен, кежээ далган-тараа биле эът эккеп берип турган, а сугну ол хемден узуп ижип турган.

Сарепта чурттуг дулгуяк херээжен

⁷Элээн үе эрткен соонда, ол хемчигеш соглуп калган, чүге дээрге чуртка чаъс чагбастай берген.

⁸Ынчан медээчиге Дээрги-Чаяакчының сөзү ажыттынган:

⁹«Ам Сидон черде Сарепта хоорайже чорупкаш, аңаа чуртта. Мен бир дулгуяк херээженге сени чем-биле хандыраарын дужаап каан мен».

¹⁰Илия Сарептаже чорупкан. Ол хоорай хаалгазынга кээрге, ында бир дулгуяк херээжен ыяш чыып турган. Илия ону: «Хөй эвес сугдан аякка куткаш, меңээ эккеп берем» – деп кый депкен.

¹¹Херээжен кижиге суг ап бар чорда, медээчи ону катап база: «Меңээ кескинди хлебтен база эккеп берем» – деп кый дээн.

¹²«Дириг Дээрги-Бурган-Чаяакчының ады-биле даңгыраглап тур мен – деп, демги херээжен харыылаан, – Менде хлеб чогул, а чүгле ыяш деспиде кош адыш ишти далган биле доңгада хөй эвес олива үзү бардыр. Одаар ийи токпак ыяш ап алгаш, барып, ол далгандан оглумга база бодумга чем белеткеп чиир бис. Ол чем төнерге, өлүр бис ыйнаан».

¹³Илия аңаа: «Кортпа, бажыңыңче баргаш, чугаалааның ёзугаар кыл. А баштай ол-ла далгандан меңээ бичии боовадан быжыргаш, эккеп бер. Ооң соонда бодунга база оглунга чемден кылып аар сен.

14Чүгө дээрге Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчы: „Мээң черже чаъс чагдырар хүнүмге чедир деспиде далган төнмес, доңгада үс эвээжевес“ – деп тур» – дээн.

15Ол херээжен барып, Илияның чугаалаанын ёзугаар кылган. Хөй хүннер дургузунда ол боду-даа, ооң өг-бүлезиде-даа, Илия-даа чиир аъш-чемниг турган.

16Дээрги-Чаяакчының Илияны дамчыштыр чугаалаан сөзүн ёзугаар деспиде далган-даа төнмээн, доңгада үс-даа эвээжевээн.

17Элээн үе эрткенде, бажың ээзи херээженниң оглу аар аарааш, баксырап, шуут тынмайн барган.

18Ынчан дулгуяк херээжен Илияга: «Силерде меңээ удур чүү барыл, Бурганның кижизи? Силер мээң оглумну өлүрүп, бачыттарымны меңээ сагындырар дээш келгениңер ол бе?» – дээн.

19Илия аңаа: «Оглуңну меңээ эккел» – деп харыылаан. Оолду ол авазының холундан ап алгаш, бодунуң чурттап турганы үстүкү өрээлче көдүрүп үндүрө бергеш, орнунга чыттырып каан.

20Оон ол Дээрги-Чаяакчыны кыйгырып: «Дээрги-Чаяакчы Бурганым, таанда-ла Сен бажыңында чурттап турарым дулгуяк херээженниң оглун өлүрүп кааптып, аңаа безин айыыл таварыштыларың ол бе?» – деп мөргээн.

21Илия оолдуң кырынче үш катап чыдыптып, Дээрги-Чаяакчыны кыйгырып: «Дээрги-Чаяакчы Бурганым! Бо оолдуң амы-тыны мага-бодунче эеп келзин!» – деп мөргээн.

22Дээрги-Чаяакчы Илияның дилеглиг мөргүлүн дыңнап каан. Оолдуң амы-тыны ооң мага-бодунче эеп кээрге, ол дирли берген.

23Илия оолду көдүрүп алгаш, бодунуң үстүкү өрээлинден бадыра бергеш, ооң авазыңга хүлээдип: «Көр даан, оглуң дириг-дир!» – дээн.

²⁴Демги херээжен Илияга: «Ам ылап-ла билдим: силер Бурганның кижизи-дир силер, Дээрги-Чаяакчының силерни дамчыштыр чугаалаан сөзү шынныг-дыр!» – дээн.

3 Хааннар 18

Илия биле Авдий

¹Үр үе эрткенде, каңдаашкынның үшкү чылында, Дээрги-Чаяакчы Илияга Бодунуң сөзүн ажыдып: «Ахавка барып көстүп көр. Мен черже чаьстан чагдырыптар мен» – деп чугаалаан.

²Илия Ахав-биле ужуражыр дээш чорупкан. Ол үеде Самарияга коргунчуг аш болуп турган.

³Ахав бодунуң хаан ордузунуң башкарыкчызы Авдийни кыйгыртып алган. (Авдий болза Дээрги-Чаяакчыны ханы хүндүлээр, Аңаа мөгеер кижичүве-дир.

⁴Кажан Иезавел Дээрги-Чаяакчының медээчилерин узуткап турда, Авдий чүс медээчини ийи куй иштинге – бирээзинге-ле бежен кижини – чажырып алгаш, оларны аьш-чем, суг-биле хандырып турган.)

⁵Ахав Авдийге: «Чуртта бүгү суг баштарын, хем-сугларны барып эргип көр. Аьттарывыс, элчигеннеривис чемгерер оьт-сиген тып аар чадавас бис. Ынчан оларны сокпайн арттырып аар бис» – дээн.

⁶Олар эргип көөр дээн черин аразында үлежип алган. Ахав бир талазынче, Авдий – өске талазынче чорупкан.

⁷Авдий орукка чорда, аңаа Илия ужуражы берген. Авдий ону танып кааш, черге чедир мөгейип: «Мээң дээргим Илия боор силер аа?» – дээн.

⁸Демгизи аңаа харыылап: «Ийе, мен-дир мен. Ээңге: „Илия мында-дыр“ – деп барып чугаала» – дээн.

⁹Авдий мынча дээн: «Мен кандыг бачыт үүлгеттим? Чалчаңар мени өлүрүп каар кылдыр Ахавтың холунга чүге хүлээдириңер ол?

¹⁰Дириг Бурганыңар Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглап тур мен: ээмниң силерни диледип, улус ытпааны чон-даа чок, күрүне-даа чок. Бир күрүне азы чон силерни ында чок деп дыңнадырга, дээргим олардан силерни тып чадап каанының дугайында даңгырак ап турду.

¹¹А ам силер: „Ээңге: ‘Илия мында-дыр’ – деп барып чугаала“ – дээр-дир силер.

¹²Мен силерни каапкаш баарымга, Дээрги-Чаяакчының Сүлдези силерни мээң билбезим черже алгаш барза канчаар. Мен Ахавка барып дыңнадыптарымга, ол силерни тыппайн баар болза, мени өлүрүп-ле каай. А мен, силерниң чалчаңар, аныяамдан-на Дээрги-Чаяакчыга мөгеер кижини мен.

¹³Кажан Иезавел Дээрги-Чаяакчының медээчилерин өлүрүп турда, чүнү кылганымны улус мээң дээргим силерге чугаалавады бе? Мен чүс медээчини ийи куйга – бирээзинге-ле бежен кижини – чажырып алгаш, оларны аыш-чем, суг-биле хандырып турдум.

¹⁴А ам силер меңээ „Ээңге: ‘Илия мында-дыр’ – деп барып чугаала“ – дээр-дир силер. Ол мени өлүрүп каар деп билиңер!»

¹⁵Илия: «Бараан болуп турарым дириг, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглап тур мен: бөгүн Ахавтың мурнунга турар мен!» – дээн.

Илия болгаш Ваал бурганның медээчилери

¹⁶Авдий Ахавка барып ужурашкаш, Илияның дугайында чугаалаарга, Ахав Илияга уткуштур чорупкан.

¹⁷Ону көрүп кааш, хаан: «Сен сен бе? Израильче хай-халап халдаткан кижини сен сен бе?» – деп айтырган.

¹⁸Илия: «Израильче хай-халапты мен халдатпадым – деп харыылаан. – Дээрги-Чаяакчының айтышкыннарынга чагыртпастап, Ваалдың дүрзүлеринге мөгейип тургаш, сен база сээң төрөл бөлүүң халдаткан силер.

¹⁹Ам улустан айбылапкаш, бүгү израиль чонну Кармил дагга меңээ чыып бер. Иезавелдин чемгерип турар улусун – Ваал бурганның 450 медээчизин, Ашера бурганның 400 медээчизин ынаар эккел».

²⁰Ахав бүгү израильчилерге чыглыр дугайында сөс чедирер улус чорудуп, ол медээчилерни Кармил дагга чыыпкан.

²¹Илия чон мурнунче үнүп келгеш: «Чежеге чедир ийи чүдүлге аразынга чайгылып кээр силер? Бир эвес ёзулуг Бурган – Дээрги-Чаяакчы болза, Ону эдериңер, а бир эвес Ваал болза, Ваалды эдериңер» – дээн. Чон харыы кылдыр чүнү-даа ыыттаваан.

²²Илия ынчан оларга мынча дээн: «Дээрги-Чаяакчының медээчилеринден мен чааскаан арткан-дыр мен, а Ваалдың медээчилери 450 кижидир.

²³Биске ийи бугажыктан эккеп берзин. Оон олар бир бугажыктан шилип алгаш, кезектей одура шапкаш, ыяштарже салып алзын, ынчалза-даа от кывыспазын. Мен база өске бугажыкты өргүүрү-биле белеткеп, ыяштарже салып алыын, ынчалза-даа от кывыспас мен.

²⁴Силер ынчан боттарыңарның бурганыңар адын кыйгырар силер, а мен Дээрги-Чаяакчының адын кыйгырар мен. От кыпсып харыылаар Бурган – ёзулуг Бурган ол болур». Бүгү чон: «Ындыг-дыр!» – деп чүүлзүнген.

²⁵Илия Ваалдың медээчилеринге: «Ийи бугажыктың бирээзин шилип алгаш, ынча хөй болганыңарда, өргүүрү-биле баштай белеткеп алыңар. Бурганыңар адын кыйгырыңар, а от салбаңар» – дээн.

²⁶Медээчилер оларга берип каан бугажыкты ап алгаш, өргүүрү-биле белеткеп кааннар. Ынчангаш эртенден эгелээш, дүшкө чедир Ваалдың адын кыйгырып: «Ваал, биске харыылап көр!» – деп чеже-даа алгыржырга, кандыг-даа харыы чок болган. Олар кылып алган өргүл салыр бедигээжиниң чанынга самнап халчып-ла турганнар.

²⁷Дүшште Илия оларны кочулап: «Дыңзыдыр алгыржыңар-ла, Ваал бурган болбайн канчаар. Ол, чок болза боданы берген, чок болза ажыл-

херек кылган, чок болза аян-чорук кылып чоруур боор. Удуп-даа чыдары чадавас, оттурар болза эки-дир» – деп турган.

²⁸Медээчилер улам дыңзыдыр алгыржып, боттарының чаңчылын ёзугаар хылыштар, чыдалар-биле ханын төгүлдүр шаштынып турганнар.

²⁹Дүъш эрткен, а олар мырыңай кежээки өргүл салыр үеге чедир чеже-даа калчаарап алгыржырга, кандыг-даа харыы шуут чок болган, кым-даа харыылаваан.

³⁰Илия ынчан бүгү чонга: «Менче чоокшулап келиңер» – дээн. Улус олче чоокшулап кээрге, ол үреп бускан Дээрги-Чаяакчының өргүл салыр бедигээжин катап тургузуп каан.

³¹Илия он ийи дашты – Дээрги-Чаяакчының ону Израиль деп эде адап кааны Иаковтан укталган аймактарның санын ёзугаар – ап алган.

³²Он ийи даштан ол Дээрги-Чаяакчыга алдар болдурган өргүл салыр бедигээш туткаш, ону долгандыр ийи са хире тараа кире бээр ишкир оңгар казып алган.

³³Илия ыяштарны бедигээшче салгаш, бугажыкты кезектей одура шапкаш, ыяш кырынче салып алган.

³⁴Ооң соонда ол: «Дөрт улуг кочал долдур сугдан куткаш, өргүлче база ыяштарже кудуптуңар!» – дээн. Ол: «Катаптаңар» – деп чугаалаан. Улус катап база куткан. Ол: «Үшкү удаа база ынчаар кылыңар» – дээн. Улус сугну үшкү удаа куткан.

³⁵Суг өргүл бедигээжин долгандыр агып, оңгарны безин дола берген.

³⁶Кежээки өргүл салыр үе кээрге, Илия медээчи бедигээшче чоокшулап келгеш: «Авраамның, Исаактың болгаш Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчы, Сээң Израильде Бурган болуруң база чалчаң мен бо бүгүну Сээң сөзүң ёзугаар кылганым бөгүн улуска билдингир апарзын!

³⁷Меңээ харыылап көрөм, Дээрги-Чаяакчы, харыылап көрөм – бо чон Дээрги-Чаяакчы сени ёзулуг Бурган деп база Сээң оларның чүрөөн Бодуңче катап ээлдирип ап турарыңны билип алзын» – дээн.

³⁸Ынчан Дээрги-Чаяакчының оду бадып келгеш, өргүлдү, ыяштар, даштар болгаш довуракты өрттендир чипкен, оңгарда сугну кургадыр сыырыпкан.

³⁹Ону көргөш, бүгү чон хаваан черге дегзип, доңгая кээп дүшкөш: «Дээрги-Чаяакчы – Бурган-дыр! Дээрги-Бурган-Чаяакчы-дыр!» – деп алгыржы берген.

⁴⁰Илия оларга: «Ваалдың медээчилерин тудуп алыңар! Чаңгызы-даа десе бербезин!» – деп дужааган. Улус медээчилерни тудуп аарга, Илия оларны Киссон хемче аппараткаш, кыра шаап каапкан.

Чаъстың катап база чаап эгелээни

⁴¹Илия Ахавка: «Барып, аштанып-чемненип ал. Чаъс-чайык шимээргеп кел чыдыр» – дээн.

⁴²Ахав хаан аштанып-чемненип аар дээш чорупкан, а Илия Кармил дагның бажынче үне бергеш, черже доңгайып олуруп алгаш, бажын дискектериниң аразынче суп алган.

⁴³Оон ол чалчазынга: «Барып, далайны көрүпкөш кел» – дээн. Демгизи барып көргөш: «Чүү-даа көзүлбейн тур» – деп чедип келген. Илия аңаа: «Чеди катап барып көр» – дээн.

⁴⁴Чалказы чедиги удаада: «Далайдан адышка өй хемчээлдиг булут көдүрлүп ор» – деп келген. Илия чалчазынга: «Ахавка барып: „Чуузаңны белеткээш, чорувут, оон башка чаъс сеңээ шаптык боор-дур“ – деп дамчыт» – дээн.

⁴⁵Ол аразында булуттарга бүргедипкен дээр карарып, хат-шуурган көдүрлүп, күштүг чайык кудуп эгелээн. Ахав чууказынга орупкаш, Изреел хоорайже чорупкан.

⁴⁶Дээрги-Чаяакчының холу Илияны башкарып эгелээрге, ол тонун куржанып алгаш, мырыңай Изреелге чедир Ахавтың мурнунга маңнап чораан.

3 Хааннар 19

Илия Синай дагда

¹Ахав Иезавелге Илияның кылган бүгү чүвезин, ооң иштинде Ваалдың бүгү медээчилерин шанчып өлүрүп каанын чугаалаарга,

²Иезавел Илияже айбычызын ыдып, сөс дамчыткан: «Бир эвес ол медээчилерниң амы-тынын үскениң дег, даарта бо үеге чедир сээң амы-тыныңны база үспес болзумза, бурганнар мени канчаар-даа кезеткей аан!»

³Илия ону дыңнааш, корга берип, амы-тынын камгалап дезипкен. Иудеяда турар Беэр-Шева хоорайга четкеш, ол чалчазы оолду аңаа арттырып каан.

⁴А боду ээн кургаг ховуда бир хүн чоруур черже чоруй баргаш, хараган адаанга оруп алгаш, бодунга өлүм дилеп: «Мен-даа болдум, Дээрги-Чаяакчы. Амы-тынымны үзүп каап көрөм, чүгө дээрге ада-өгбөмден дээредээр чүвем чок-тур» – дээн.

⁵Оон ол хараган адаанга чыда удуп калган. Хенертен Дээрги-Чаяакчының төлээзи аңаа дээпкеш: «Туруп кел, чемнен!» – дээн.

⁶Илия долгандыр көөрге, бажының чанында отка хаарган далган биле суглуг доңга бар болган. Ол чемненип, суг ижип алгаш, катап база удуп калган.

⁷Дээрги-Чаяакчының төлээзи ийиги удаа келгеш, аңаа дээпкеш: «Туруп, чемненип ал, оон башка ырак орукка шыдашпас сен» – дээн.

⁸Илия туруп келгеш, чемненип, суг ижип алган. Салган аьш-чемни чип, күш кирип алгаш, ол дөртөн дүн-хүн чорааш, Бурганның Хорив деп даанга чеде берген.

⁹Дагга Илия куйже кире бергеш, хонуп алган. Оон Дээрги-Чаяакчы аңаа Бодунуң сөзүн ажыдып: «Илия, сен чүү дээш бээр келдиң?» – деп чугаалаан.

¹⁰Ол: «Мен Аг-шериглиг Бурган Дээрги-Чаяакчыга дыка чүткүлдүг бараан болуп чордум. А израильчилер Сээң чагыг-керээнден ойталап, өргүл салыр бедигээштериңни үрегдеп, медээчилериңни хылыш-биле шанчып өлүрүп кагды. Мен чааскаан арттым, олар ам мээң амы-тынымны база алыксап турлар» – деп харыылаан.

¹¹Дээрги-Чаяакчы: «Үнгеш, даг кырынга Мээң мурнумга туруп ал. Мен сээң чаның-биле эрте бээр мен!» – дээн. Оон коргунчуг хат-казыргы хадып келгеш, Дээрги-Чаяакчының мурнунга дагларны бузуп, хаяларны чуура шаап каапкан, ынчалза-даа ол хатта Дээрги-Чаяакчы көзүлбээн. Хаттың соонда чер шимчээшкини болган, ынчалза-даа аңаа Дээрги-Чаяакчы көзүлбээн.

¹²Чер шимчээшкининиң соонда от хып келген, ынчалза-даа ол отта Дээрги-Чаяакчы көзүлбээн. Оттуң соонда оожум үн дыңналган.

¹³Үннү дыңнап кааш, Илия арнын шыва тону-биле дуглааш, үнүп кээп, куй аксынга туруп алган. Үн оон: «Илия, сен чүү дээш бээр келдиң?» – деп айтырган.

¹⁴Илия: «Мен Аг-шериглиг Бурган Дээрги-Чаяакчыга дыка чүткүлдүг бараан болуп чордум. А израильчилер Сээң чагыг-керээнден ойталап, өргүл салыр бедигээштериңни үрегдеп, медээчилериңни хылыш-биле шанчып өлүрүп кагды. Мен чааскаан арттым, олар ам мени база өлүрүп каарын кызыдып тур» – деп харыылаан.

¹⁵Дээрги-Чаяакчы аңаа: «Келген орууң-биле дедир ээпкеш, Дамаскының ээн кургаг ховузунче чорувут. Ынаар чеде бергеш, Азаил деп кижини арамей чоннуң хааны кылдыр томуйлап чаап каг.

¹⁶Оон Намессийниң оглу Иехуну Израильдиң хааны кылдыр томуйлап каг. А Авел-Мехола чурттуг Шафаттың оглу Элисейни сээң сооң салгаар Бурганның медээчизи кылдыр томуйлап каг.

¹⁷Азаилдиң хылыжындан дириг арткан бүгү улусту Иеху өлүрүп каар. А Иехунуң хылыжындан дириг арткан бүгү улусту Элисей өлүрүп каар.

¹⁸А Мен Израильге Ваал бурганның мурнунга дискек кырынга сөгүрбээн, ооң дүрзүлерин ошкаваан 7000 кижини Бодумга кадагалап алган мен» – дээн.

Элисейниң Илияны эдергени

¹⁹Илия оортан чоруй баргаш, Шафаттың оглу Элисейни тып алган. Элисей ол үеде он ийи кош шары-биле чер чардырып турган, а боду он ийиги коштуң соо-биле бар чораан. Илия ооң чаны-биле эртип чыткаш, ону шыва тону-биле шуглап каан.

²⁰Элисей ынчан шарыларын каапкаш, Илияның соондан маңнап чорупкан. Ол: «Авам-ачам-биле байырлажып, ошкап каарын чөпшээреп көрүңер. Ооң соонда силерни эдерер мен» – дээн. Илия: «Дедир ээвит. Мен сеңээ чүнү кылып берген кижини мен?» – деп харыылаан.

²¹Элисей дедир ээп келгеш, коштаан ийи шарызын соп алган. Ол ыяш андазынын өрттеткеш, эътти отка быжыргаш, улуска үлеп бээрге, олар чип турган. Ооң соонда ол Илияны эдерип чорупкаш, ооң дузалакчызы апарган.

3 Хааннар 20

Венадад биле Ахавтың дайылдашканы

¹Арамей хаан Венадад хамык аг-шериин чыып алган. Ооң-биле кады үжен ийи өске хаан, аъттар болгаш дайынчы тергелер чораан. Ол барып, Самарияны бүзээлеп алгаш, аңаа удур дайылдажып эгелээн.

²Венадад хоорай иштинге турган Израильдин хааны Ахавче элчиннер ыдып,

³бодунуң сөзүн аңаа дамчыткан: «Сээң алдын-мөңгүнүң мээңии-дир, сээң кадайларыңның база ажы-төлүңнүң эң дээрелери – мээңии-дир».

⁴Израильдин хааны: «Дээрги хааным, силерниң чугаалап турарыңар ышкаш, мен бодум-даа, менде бар бүгү чүве-даа силерниини-дир» – деп харыылаан.

⁵Элчиннер оон катап база келгеш, Венададтың чугаалаан чүвезин дамчытканнар: «Сээң алдын-мөңгүнүңнү, кадайларыңны база ажы-төлүңнү меңээ бээрин негеп, улус чорудуп турган мен.

⁶Даарта бо үеде чалчаларымны сенче чорудуптар мен. Олар сээң ордуну, албаты чонуңнуң бажыңнарын чинчерлеп, үжээш, сээң үнелиг бүгү чүвеңни алгаш баар».

⁷Израильдин хааны чурттуң бүгү баштың кижилерин чыылдыргаш, оларга: «Көрүңер даан, бо кижини өш-өжээн өөскүдүп турар-дыр. Кажан ол мээң кадайларым биле ажы-төлүмнү, мээң алдын-мөңгүнүмнү эккелзин дээш улус чорудуптарга, ойталавадым чоп!» – дээн.

⁸Хамык баштың кижилер болгаш бүгү чон аңаа: «Ону дыңнаваңар, ооң аайыңга кирбеңер» – деп харыылаан.

⁹Ахав ынчан Венададтың элчиннеринге: «Мээң дээрги хаанымга дамчыдыңар: чалчаңар менден баштай негээн чүвеңерни күүседир мен, а бо удаадазын шыдавас мен» – деп харыы берген. Олар чоруй баргаш, ооң харыызын Венададка дамчыткан.

¹⁰Венадад ынчан Ахавче улус ыдып: «Мени эдерип келген кижини бүрүзүңге Самарияның бузундулары оода адыш ишти хире артып каар болза, бурганнар мени канчаар-даа кезеткей аан!» – деп сөс дамчыткан.

¹¹Израильдин хааны: «Аңаа: „Дайынчы дериг-херекселин кедип турар кижиге оозун тиелелге соонда уштуп турар кижиге дег мактанмазын“ – деп дамчыдыңар» – деп харыылаан.

¹²Венадад ол харыы сөстү майгыннарынга өске хааннар-биле кады арагалап оргаш, дыңнаан. Ол бодунуң улузунга: «Халдаашкынга белеткениңер!» – деп дужааган. Олар хоорайже халдаарынга белеткенип эгелээн.

Ахавтың Венададты чылча шапканы

¹³Ол аразында Израильдин хааны Ахавка Бурганның бир медээчизи келгеш, Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвезин аңаа медеглээн: «Бо эндерик аг-шеригни көрүп тур сен бе? Мен ону бөгүн сээң холуңга хүлээдип бээр мен, ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар сен».

¹⁴«А кымны дамчыштыр?» – деп, Ахав айтырган. Бурганның медээчизи Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыткан: «Тус чер чагырыкчыларының аныяк дайынчыларын дамчыштыр». «А тулчуушкунну кым эгелээрил?» – деп, хаан айтырган. Бурганның медээчизи: «Сен» – деп харыылаан.

¹⁵Ахав ынчан тус чер чагырыкчыларының дайынчыларын чыып алган – олар 232 кижиге болган. Ооң соонда бүгү израиль шеригни чыып аарга, ниити саны 7000 кижиге болган.

¹⁶Олар дүште тулчуп үнүпкеннер. А Венадад аңаа дузалап келген үжен ийи хаан-биле кады майгыннарынга эзиртир арагалап алган.

¹⁷Тус чер чагырыкчыларының дайынчылары мурнай үнүпкеннер. Венадад улузун ыдыптарга, олар «Самариядан улус үнүптү» деп медег дыйнап каан.

¹⁸Хаан: «Израильчилер тайбың дилеп үнген болза, оларны диригге тудуп алыңар. Дайылдажыр дээш-даа үнген болза... диригге тудуп алыңар» – дээн.

¹⁹Тус чер чагырыкчыларының дайынчылары база оларның соондан чоруп орган израиль шериг хоорайдан үнүп келгеш,

²⁰кижи бүрүзү бодунуң удурланыкчызын өлүрүп турган. Арамейлер дезиптерге, израильчилер оларны сүрүп чорупкан, а арамей хаан Венадад аьдын мунгаш, аьттыг шериглери-биле кады четтирбейн барган.

²¹Израильдинң хааны бурунгаарлааш, аьттар биле дайынчы тергелерни чылча шаап, арамейлерге аар аштырышкынны таварыштырган.

²²Израильдинң хааны Ахавка Бурганның медээчизи чоокшулап келгеш: «Барып, быжыгланып алгаш, чүнү канчаарын көрүп, боданып ал. Дараазында чылдың эгезинде арамей хаан сенче катап база халдаардыр» – дээн.

²³Ол аразында арамей хаанның дүжүметтери аңаа сүме каткан: «Израильчилерниң бурганнары – даглар бурганнары-дыр, ынчангаш олар бисти тиилеп алган-дыр. А бир эвес олар-биле оргулааш черге чаалажыр болзувусса, бис ыяап-ла тиилээр бис.

²⁴Силер мынчаар кылып көрүңер: бүгү хааннарны шеригде туружундан чайлаткаш, өске шериг баштыңнары-биле солуп каавыт.

²⁵Оон чидирип алган шериңер хире шеригден чыып алыңар: аьт орнунга аьт, дайынчы терге орнунга дайынчы терге турзун; ынчан израильчилер-биле оргулаашка дайылдашкаш, ыяап-ла тиилээр бис». Венадад оларның сүмези-биле чөпшээрежиц, ынчаар кылган.

²⁶Дараазында чылдың эгезинде Венадад хаан арамейлерни чыып алгаш, Израиль-биле дайылдажып, Афек хоорайже үнүпкен.

²⁷Израильчилер база чыгып, аьш-чем курлавырын ап алгаш, арамейлерге удур үнүп келген. Олар дайзынның мурнунга турлагланып аарга, ийи кодан өшкү ышкаш болган, а арамейлер чоок-кавы девискээрни дола берген.

²⁸Бурганның кижизи Израильдин хаанынга келгеш, Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыткан: «Бир-тээ, арамейлер Дээрги-Чаяакчы мени шынаа-шөлдер Бурганы эвес, а чүгле даглар Бурганы деп бодап турар болганда, Мен ол эңдерик аг-шеригни сээң холуңга хүлээдип берейн, силер ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар силер».

²⁹Удурланыкчылар чеди хонук дургузунда бот-боттарынга удур турлагжып алгаш турган. Чедиги хүнде тулчуушкун эгелээн. Израильчилер чаңгыс хүн дургузунда арамей шеригниң 100 000 кижизин узуткап каан.

³⁰Арамейлерниң артынчызы Афек хоорайже дезипкен. Аңаа шеригниң арткан 27 000 кижизиниң кырынче хана барып ушкан. Венадад база хоорайже дезипкеш, шивээниң иштики өрээлдериниң бирээзинге чаштына берген.

³¹Ооң чалчалары аңаа: «Израиль чоннуң хааннары өршээлдиг улус дээрзин дыңнаан бис. Томаараанывыстың демдээ кылдыр самдар хеп кеткеш, хендир-биле бажывысты ораап алгаш, Израильдин хаанынга бараалы, ынчан ол силерниң амы-тыныңарны хайыралаар чадавас» – дээннер.

³²Ынчангаш олар самдар хеп кеткеш, хендир-биле бажын ораап алгаш, Израильдин хаанынга кээп: «Силерниң чалчаңар Венадад: „Мээң амы-тынымны хайыралап көрүңерем“ – деп тур» – дээннер. Хаан: «Кай, ол ам-даа дириг бе? Ол мээң дуңмам кижиге болгай» – дээн.

³³Элчиннер ону эки демдек кылдыр хүлээп ап, далаш-биле ооң сөзүн деткип: «Ийе, Венадад силерниң дуңмаңар болгай!» – дээннер. Хаан: «Барып, ону бээр эккелиңер!» – дээн. Венадад чедип кээрге, Ахав ону бодунуң дайынчы тергезинче олуртуп алган.

³⁴Венадад аңаа: «Мээң ачамның силерниң ачаңардан хунаап алган хоорайларын эгидип бээр мен. Мээң ачамның Самарияга кылып турганы дег, силер база Дамаскыга садыглаар базаарлар ажыдып ап болур силер» – дээн. Ахав: «Ындыг керээ ёзугаар мен сени хостап салыр мен»

– деп харыылаан. Ийи хаан тайбың керээзи чарган соонда, Ахав Венададты хостап салыпкан.

Бурганның медээчизиниң Ахавты буруу шапканы

³⁵Бурганның бир медээчизи Дээрги-Чаяакчының сөзүн ёзугаар бир кижиге: «Мени эттеп көрөм!» – дээн. Демгизи ойталап каапкан.

³⁶Ынчан ол медээчи: «Дээрги-Чаяакчының сөзүн тооп дыңнаваан болганыңда, менден ырап чоруй баарың билек, сени арзылаң өлүрүп каар» – дээн. Демги кижичоруптарга, аңаа уткуштур арзылаң үнө халып келгеш, ону өлүрүп каан.

³⁷Бурганның медээчизи өске кижичы тып алгаш: «Мени эттеп көрөм» – дээн. Ол кижичы ону балыгландыр эттеп каан.

³⁸Ынчан Бурганның медээчизи барып, хаанны манап, орук чанынга туруп алган. Ол арнын шывыг-биле дуглап алган.

³⁹Кажан хаан чаны-биле эртип чыдырда, медээчи алгыра берген: «Силерниң чалчаңар мен тулчуушкунга киржип турумда, меңээ бир кижичы келгеш, туттурган дайынчы эккелгеш: „Бо кижичы таңнылда. Бир эвес ол десе бээр болза, ооң орнунга бодуңнуң амы-тыныңны бээр сен азы бир талант мөңгүн торгаал төлээр сен“ – дээн.

⁴⁰А силерниң чалчаңар мен өске херектер кылып, чай чок турумда, туттурган кижичы чиде берип-тир». Израильдиң хааны медээчиге: «Сээң шииткелиң ындыг-дыр. Сен бодуңга бодуң оңгар казып алдың» – дээн.

⁴¹Ынчан Бурганның медээчизи арнында шывыгны дораан ажыда тыртыптарга, Израильдиң хааны, бо дээрге Бурганның медээчилериниң бирээзи-дир деп, ону танып каан.

⁴²Медээчи хаанга Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыткан: «Мээң бүрүнү-биле узуткап каар дээн кижичы холуңдан хостап салыпкан-дыр сен. Ынчангаш ооң амы-тынының орнунга сээң амы-тыныңны алыр-дыр, а ооң чонунуң орнунга сээң чонуңну чок кылыр-дыр».

⁴³Израильдин хааны Самарияда ордузунче дүвүрелге алзып, хөңнү баксырап чанып келген.

3 Хааннар 21

Навуфейниң виноград шөлү

¹Элээн үе эрткенде, дараазында болушкуннар болган. Изреел хоорай чурттуг Навуфей деп кижини ол хоорайга, Самарияның хааны Ахавтың ордузунуң чанынга, виноград тараан шөлдүг турган.

²Ахав Навуфейге: «Виноградның шөлү мээң ордум чанында-дыр, ону меңээ берип көрөм – огород кылып аайн. Орнунга мен сеңээ оон-даа эки виноград шөлү бээр мен азы, күзээр болзуңза, өртээн мөңгүн-биле төлөп берейн» – дээн.

³А Навуфей: «Ада-өгбөмден дамчып келген өнчүмнү сеңээ бериптеримни Дээрги-Чаяакчы болдурбазын!» – деп харыылаан.

⁴Ахав ордузунче дүвүрелге алзып, хөңнү баксырап чана берген, чүге дээрге Изреел чурттуг Навуфей аңаа: «Ада-өгбөмден дамчып келген өнчүмнү сеңээ бербес мен» – дээн болган. Ол чем чииринден ойталап, орнунга хая көрнүп чыдып алган.

⁵Хаанның кадыны Иезавел ооң өрээлинче кирип келгеш: «Чүге мынчаар дүвүрөп турарың ол? Чүге чем чиведин?» – деп айтырган.

⁶Ахав аңаа: «Чүге дээрге мен Изреел чурттуг Навуфейге: „Виноградның шөлүн меңээ садып көрөм азы, күзээр болзуңза, ооң орнунга өске виноград шөлүндөн берейн“ – дидим. А ол: „Мен сеңээ виноградым шөлүн бербес мен“ – дээр-дир» – деп харыылаан.

⁷Иезавел кадын аңаа: «Ол канчап турарың ол, сени Израильдин хааны дээр-даа аргажок-тур! Туруп, чемненип ал, оожургап көр! Изреел чурттуг Навуфейниң виноград шөлүн мен сээң холуңга кирип бэейн» – дээн.

⁸Кадын Ахавтың адындан чагаалар бижээш, оларны ооң таңмазы-биле диизелээш, Навуфей-биле кады чаңгыс хоорайга чурттап турган чоннуң баштыңнарынче болгаш ызыгууртаннарже чорудупкан.

⁹Чагааларга ол мынча деп бижээн: «Шээрлээшкин хүнүнден чарлаңар, Навуфейни чон аразынга хүндүлүг черже олуртуп калыңар.

¹⁰А аңаа дужааштыр ийи дүржок кижиден олуртуп калыңар. Олар аңаа удур херечилеп, Навуфейниң Бурганны база хаанны бак сөглөп турганын чугаалазын. Ооң соонда ону хоорайдан үндүрө бергеш, даш-биле соп өлүрүп калыңар».

¹¹Навуфейниң хоорайынга чурттап турган чоннуң баштыңнары болгаш ызыгууртаннар Иезавелдиң бижип, чоруткан чагааларында оларга дужааганын ёзугаар кылып эгелээннер.

¹²Олар шээрлээшкин чарлааш, Навуфейни чон мурнунда хүндүлүг черге олуртуп кааннар.

¹³Оон ийи дүржок кижии кээп, аңаа дужааштыр олуруп алгаш, чон мурнунга ону буруудадып: «Навуфей Бурганны база хаанны бак сөглөп турду» – дээн. Улус ону хоорайдан үндүрө бергеш, даш-биле соп өлүрүп каан.

¹⁴Олар оон Иезавелге «Навуфейни даш-биле соп кааптарга, ол өлүп калды» деп медээ чедирер айбычылар чорудупкан.

¹⁵Навуфейни даш-биле соп өлүргенин дыңнап кааш, Иезавел Ахавка: «Барып, Изреел чурттуг Навуфейниң сеңээ садарындан ойталаан виноград шөлүн бодуңга ап ал. Ол кижии ам чок апарган, өлүг-дүр» – дээн.

¹⁶Ахав Навуфейниң өлгенин дыңнап кааш, ооң виноград шөлүн бодуңга барып ап аар дээш чорупкан.

¹⁷Дээрги-Чаяакчы Бодунуң сөзүн Тешви чурттуг Илияга ажыдып, мынча деп чугаалаан:

¹⁸«Израильдин хааны, Самарияда чагырып турар Ахавка уткуштур чорувут. Ол хаан ам Навуфейниң виноград шөлүн ээлеп аар дээш чеде берген турар-дыр.

¹⁹Аңаа Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүезин дамчыт: „Сен кижилер өлүрүп кагдың, а ам ооң өнчүзү болур черни база ээлеп ап тур сен бе?“ Ооң соонда Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүезин уламчылап дамчыт: „Ыттар Навуфейниң ханын чылгап турган черге сээң ханыңны база ыттар чылгаар!“»

²⁰Илия Ахавче чорупкан. Ахав Илияга: «Мээң дайзыным, сен мени тып алдың!» – дээн. «Тып алдым – деп, демгизи харыылаан, – чүге дээрге сен Дээрги-Чаяакчының мурнунга бодуну бузут-бактыг чүве кылыры-биле садыптың.

²¹Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: „Мен сенче айыыл-халап ыдар мен, сени өрттедиптер мен. Ахавтың үре-салгалында эр кижилер бүрүзүн – кул-даа, хостуг-даа кижини – кыра шаап каар мен.

²²Сээң ук-салгалыңны Наваттың оглу Иеровоамның салгалы-биле база Ахияның оглу Ваасаның салгалы-биле дөмейлештир аажылаар мен, чүге дээрге сен Мени килеңнеттиң, Израильди бачытче кирип кагдың“.

²³А Иезавелге хамаарыштыр Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: „Иезавелди ыттар Изреелдин ханазының баарыга чип кааптар.

²⁴Ахавка хамааржыр улустан хоорайга өлүп каар кижини ыттар чиптер, а хову-шөлге өлүп каар кижини дээрниң куштары соктап чиптер“».

²⁵(Кадайы Иезавелге күткүттүргеш, Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут-бактыг чүве кылыры-биле бодун садыпкан Ахав ышкаш кижилер туруп-даа көрбээн.

²⁶Ол хаан кедергей бужар чүүлдер кылып, Дээрги-Чаяакчының израильчилерниң мурнундан сывыртапканы амор чон ышкаш, дүрзү-бурганнарга мөгейип турган чүве-дир.)

²⁷Ахав ол сөстөрни дыңнап кааш, кедип чораан хевин ора тыртып каапкаш, качыгдалдың самдар хевин кедип алгаш, шээрленип эгелээн. Ол качыгдал хевин ужулбайн удуп, муңчулуп чоруп турган.

²⁸Дээрги-Чаяакчы Бодунуң сөзүн Тешви чурттуг Илияга ажыдып:

²⁹«Ахавтың Мээң мурнумга канчаар томаарый бергенин көрдүң бе? Мээң мурнумга томаарааны дээш, ол дириг чорда, Мен олче айбыл-халап ытпас мен, ынчалза-даа ооң оглунуң назынында Ахавтың үре-салгалынче айбыл-халап ыдар мен» – деп чугаалаан.

3 Хааннар 22

Михейниң Ахавты баш бурунгаар сагындырганы

(2 Чыл. 18:2-34)

¹Дараазында үш чыл дургузунда арамейлер биле израильчилер аразында дайылдашпаан.

²А үшкү чылдың төнчүзүндө Иудеяның хааны Иосафат Израильдин хааны-биле ужуражып чорупкан.

³Израильдин хааны бодунуң дүжүметтеринге: «Галаадта Рамот хоорай биске хамааржыр дээрзин билбес силер бе? А бис ону арамей хаандан эгидип аарын безин шеневес-тир бис» – дээн.

⁴Израильдин хааны Иосафатка: «Галаадта Рамотка удур мээң-биле кады дайылдажып үнер сен бе?» – деп айтырган. Иосафат Израильдин хаанынга: «Сен канчаар-дыр сен, мен база ынчаар мен; мээң чонум-даа, аъттарым-даа сээң чонуң, аъттарың ышкаш болур» – деп харыылаан.

⁵А оон ыңай Иосафат Израильдин хаанынга: «Баштай Дээрги-Чаяакчыдан сүмеден айтырып көр» – дээн.

⁶Израильдин хааны Бурганның 400 хире медээчизин чыып алгаш, олардан: «Галаадта Рамотка удур дайылдажып баар мен бе азы барбас бе?» – деп айтырган. Олар: «Барып көрүңер, Дээрги-Чаяакчы ол хоорайны хаанның холунга хүлээдиб бээр-дир» – деп харыылаан.

⁷А Иосафат: «Мында Дээрги-Чаяакчының оон өске медээчизи чок чүве бе? Оон база айтырып көрээли» – дээн.

⁸Израильдин хааны Иосафатка: «Дээрги-Чаяакчыдан ону дамчыштыр айтырып болурувус база бир кижиге бар чүве, ынчалза-даа ону көөр хөңнүм чок, чүгө дээрге ол меңээ хамаарыштыр эки эвес, чүгле багай чүве өттүр билип медеглээр-дир. Ол болза Имлайның оглу Михей-дир» – деп харыылаан. Иосафат: «Хаан кижиге ынча дээриңге, кайын боор» – деп харыылаан.

⁹Ынчан Израильдин хааны чалчаларының бирээзин кыйгыргаш: «Имлайның оглу Михейни доп-дораан бээр эккел!» – дээн.

¹⁰Израильдин хааны болгаш Иудеяның хааны Иосафат хаан хептерин кедип алгаш, кайызы-даа Самарияның хаалгазының баарында шаң черде бодунуң дүжүлгезинге саадап олурган, а бүгү медээчилер оларның мурнунга өттүр билип медеглеп турган.

¹¹Медээчилерниң бирээзи, Хенаананың оглу Седекия, бодунга демир мыйыстар кылып алгаш: «Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези бо-дур: „Арамейлерни кыргып-хыдываажеңге чедир, оларны мындыг мыйыстар-биле үзер сен“» – дээн.

¹²Бүгү өске медээчилер база-ла ол дугайында өттүр билип медеглеп: «Галаадта Рамотче барып көрүңер, тиилеп аар силер, Дээрги-Чаяакчы ону хаанның холунга хүлээдип бээр-дир» – дишкен.

¹³Михейни кыйгырып барган айбычы аңаа: «Дыңна даан, өске медээчилер, шупту чаңгыс кижиге дег, хаанга чедиишкинни баш бурунгаар медеглеп тур. Сээң сөзүң оларның кайызының-даа сөстери дег болзун – сен база эки чүведен чугаалап көр» – дээн.

¹⁴А Михей: «Дириг Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглап тур мен: хаанга чүгле Дээрги-Чаяакчының меңээ чугаалаан чүвезин дамчыдар мен» – дээн.

¹⁵Медээчи чедип кээрге, хаан оон: «Михей! Галаадта Рамотка удур дайылдажып баар бис бе азы барбас бис бе?» – деп айтырган. Михей: «Барып көрүңер, тиилеп аар силер, Дээрги-Чаяакчы ону хаанның холунга хүлээдип бээр-дир» – деп харыылаан.

¹⁶А хаан аңаа: «Дээрги-Чаяакчының өмүнээзинден алыс шындан өске чүнү-даа чугаалавазыңны сенден дилеп, чеже катап аксы-сөзүң алыр ужурлуг мен?» – дээн.

¹⁷Михей мынча деп харыылаан: «Мен бүгү израильчилерни дагларда кадарчызы чок хойлар ышкаш тоо быдарай берген чоруур кылдыр көрдүм. Дээрги-Чаяакчы: „Оларның ээзи чок-тур, кайызы-даа бажыңынче амыр-тайбың чана берзин“ – деп чугаалады».

¹⁸Израильдин хааны Иосафатка: «Ол медээчи меңээ хамаарыштыр кажан-даа эки эвес, чүгле багай чүве өттүр билип медеглээрин сеңээ чугаалаан ийик мен чоп» – дээн.

¹⁹А Михей уламчылап чугаалаан: «Ам Дээрги-Чаяакчының чугаалаан сөзүн дыңнап көр. Мен Дээрги-Чаяакчыны Ону долгандыр турар дээрниң аг-шерии-биле кады Бодунуң дүжүлгезинде саадап олулар кылдыр көрдүм.

²⁰Дээрги-Чаяакчы: „Ахав барып, Галаадтын Рамотка өлүп каар кылдыр, кым ону кажарлап үндүрерил?“ – деп айтырды. Ооң бир төлээзи бир янзы, өске төлээзи өске янзы саналдап турду.

²¹Ынчан база бир төлээ бурунгаар үнүп, Дээрги-Чаяакчының мурнунга туруп алгаш: „Мен ону кажарлап үндүрүптер мен“ – диди. Дээрги-Чаяакчы: „Канчаар?“ – деп айтырды.

²²Ол төлээ: „Мен моон чоруткаш, хаанның бүгү медээчилери мегелеп чугаалап турар кылып каар мен“ – деп харыылады. Дээрги-Чаяакчы: „Сен ону кажарлап үндүрүптер сен, чедишкинниг болур сен. Барып, ону кылып каг“ – диди.

²³Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы ам сээң бүгү медээчилериңни мегелеп чугаалаар кылып каан-дыр, а сээң-биле айыыл-халап боорун доктааткан-дыр».

²⁴Ынчан Хенаананың оглу Седекия Михейже чоокшулап келгеш, ооң чаагынче дажыпкаш: «Дээрги-Чаяакчының Сүлдези сени дамчыштыр чугаалаар дээш, канчап менден сенче шилчий бергени ол?» – деп айтырган.

²⁵Михей: «Сен ол дугайында шивээниң иштики өрээлдерниң бирээзинге чаштына бээриң хүнде билип аар сен» – деп харыылаан.

²⁶Ынчан Израильдиң хааны: «Михейни тудуп алгаш, ону хоорай даргазы Амонче база Иоас тажыже чорудупкаш,

²⁷хаанның чугаалаан чүвезин оларга дамчыдыңар: бо кижини кара-бажыңга олурткаш, мен амыр-менди ээп келбээн шаамда, аңаа эвээш хлеб, сугдан өске аыш-чем бербөңер» – деп дужааган.

²⁸Михей: «Бир эвес сен амыр-менди ээп кээр болзуңза, мени дамчыштыр Дээрги-Чаяакчы чугаалаваан боор эвеспе» – дээн. Оон ол: «Бүгү аймактар, дыңнаңар!» – деп немеп каан.

²⁹Израильдиң хааны биле Иудеяның хааны Иосафат Галаадта Рамотче чорупканнар.

³⁰Израильдиң хааны Иосафатка: «Мен таныттынмас кылдыр солуй кеттинип алгаш, тулчур мен, а сен хаан хевиң-биле артып каап көр» – дээн. Израильдиң хааны солуй кеттинип алгаш, тулчуп кирипкен.

³¹Арамей хаан дайынчы тергелериниң үжен ийи башкарыкчызынга: «Карачал-даа, ат-алдарлыг-даа улус-биле чаалашпаңар, чүгле Израильдиң хааны-биле чаалажыңар» – деп дужааган.

³²Дайынчы тергелер башкарыкчылары Иосафатты көрүп кааш, «Бо кижини Израильдиң хааны болбайн канчаар» деп бодааш, олче халдаар дээш ээпкеннер. Иосафат алгыра бээрге,

³³олар Израильдин хааны ол эвес-тир деп билип кааш, ону сүрбейн барганнар.

³⁴Ол аразында бир дайынчы чазын хере тырткаш, Израильдин хаанын куяк хевиниң тиин өттүр душ бооп балыглапкан. Хаан бодунуң дайынчы терге башкарыкчызынга: «Аъттарны ээй тырткаш, мени тулчуушкун шөлүндөн үндүр сөөртү бер, мен балыгладыптым» – дээн.

³⁵А тулчуушкун ол хүн улам киткээн, ынчангаш хаан дайынчы тергезинге арамейлерниң дужунга туруп алгаш, артып калган. Ооң балыындан хан тергеже төктүп турган, а кежээ ол өлүп калган.

³⁶Хүн ажып турда, бүгү израиль шериг: «Кижн бүрүзү бодунуң хоорайынче, бодунуң черинче ээп чанзын!» – деп дужаал алган.

³⁷Хаан өлүп каарга, израильчилер ону Самарияже сөөртүп эккелгеш, аңаа ажаап каан.

³⁸А дайынчы тергени Самарияда бир хөөлбекке чуп каапкан. Ыттар хаанның ханын чылгап каапкан, самыын-садар херээженнер ол сугга чунуп турган – бүгү чүве Дээрги-Чаяакчының чугаалаан сөзү-биле болган.

³⁹Ахавтың хааннап тургаш кылган өске бүгү ажил-херектериниң дугайында, ооң чаан сөөгү-биле шап каан ордузунуң дугайында, туттуруп кааны хоорайларының дугайында Израильдин хааннарының чылдар бижилгезинде тодарадып бижээн.

⁴⁰Ахав өгбелериниң соондан өске оранче чоруй барган. Ооң оглу Охозия ачазының орнунга хаан апарган.

Иосафат – Иудеяның хааны

(2 Чыл. 20:31—21:1)

⁴¹Асаның оглу Иосафат Израильдин хааны Ахавтың чагыргазының дөрткү чылында Иудеяның хааны апарган.

⁴²Иосафат үжен беш харлыында хаан апаргаш, чуртту Иерусалимге чээрби беш чыл хааннаан. Ооң авазының ады – Салаилдин уруу Азува чүве-дир.

⁴³Иосафат бодунуң ачазы Асаның бүгү оруктары-биле чоруп, оон өскээр барбайн, Дээрги-Чаякчының мурнунга таарымчалыг чүвени кылып турган. Ынчалза-даа мөгейишкин кылыр бедик черлер узуткаттынмаан, чон аңаа өргүлдер салырын база айдызаарын уламчылап турган.

⁴⁴Иосафат Израильдин хааны-биле тайбың керээзи чарып алган.

⁴⁵Иосафаттың өске ажил-херектери, ооң кылган өндүр улуг чоруктары, канчаар чаалажып чорааны Иудеяның хааннарының чылдар бижилгезинде тодарадып бижиттинген.

⁴⁶Ооң ачазы Асаның үезинде ам-даа арткан турган, дүрзү-бурганнар өргээлеринге самыын-садар кижилерни Иосафат чер кырынга артпас кылдыр узуткап каапкан.

⁴⁷Эдомга ынчан хаан турбаан, бир кижини ооң хүлээлгезин күүседип турган.

⁴⁸Иосафат Офирден алдын сөөртүп алыр дээш, ырадыр эжиндирер корабльдар тудуп алган, ынчалза-даа олар ынаар четпейн, Эцион-Гавер өртээлинге буза шаптырып алган.

⁴⁹Ынчан Ахавтың оглу Охозия Иосафатка: «Мээң улузум сээң улузуң-биле кады корабльдарга эжиндирип чорупсун» – дээн. Ынчалза-даа Иосафат ынавайн барган.

⁵⁰Иосафат өгбелериниң соондан өске оранче чоруй баарга, ону оларның чанынга, өгбези Давидтиң Хоорайынга ажаап каан. Ооң оглу Иорам ачазының орнунга хааннай берген.

Охозия – Израильдин хааны

⁵¹Ахавтың оглу Охозия Иудеяның хааны Иосафаттың чагырғазының он чедиги чылында Самарияга Израильдің хааны апарғаш, чуртту ийи чыл чагырган.

⁵²Ол Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут кылып, бодунуң ава-ачазының оруун база Наваттың оглу Иеровоамның – Израильди бачытче кирип каан хаанның оруун эдерип турган.

⁵³Охозия Ваалга бараан болуп, аңаа мөгейип, ачазының кылып турган бүгү чүезин өттүнүп, Израильдің Бурганы Дээрги-Чаяакчыны килеңнедип алган.

4 Хааннар

4 Хааннар 1

Илия биле Охозия

¹Израильдин хааны Ахав өлгөн соонда, Моав Израильге удур тура халаан.

²Охозия хаан Самарияда ордузунуң үстүкү өрээлиниң соңгазындан кээп дүшкеш, кемдей берген. Ол элчилеринге: «Бо кемдээшкинден экириир-экиривезимни Экрон хоорайның бурганы Веелзевулдан барып айтырыңар» – деп чагааш, айбылап чорудупкан.

³Ынчан Дээрги-Чаяакчының төлээзи Тешви чурттуг Илияга: «Самарияның хаанының айбылапкан улузунга уткуштур баргаш, оларга: „Израильде Бурган чок бе, чүге силер Экроннуң бурганы Веелзевулдан чүве айтырып бар чыдыр силер? – деп чугаалаар сен. –

⁴Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы хаанга: ‘Ам чыдар орун-дөжээнден турбас сен, өлүп каар сен’ – деп дамчытты“» – дээн. Илия чорупкаш, ынчалдыр дыңнаткан.

⁵Айбылаткан элчилер Охозияже дедир чедип кээрге, ол: «Чүге ээп келдиңер?» – деп айтырган.

⁶Олар: «Биске уткуштур бир кижини үнүп келди – деп харыылааннар. – Ол кижини биске: „Силерни айбылап чорудупкан хаанче ээп келгеш, Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвезин аңаа дамчыдыңар: Израильде Бурган чок бе, чүге сен Экроннуң бурганы Веелзевулдан чүве айтырып, улус айбыладың? Ынчангаш ам чыдар орун-дөжээнден турбас сен, өлүп каар сен“ – диди».

⁷Хаан олардан: «Силерге уткуштур үнүп келгеш, ол сөстөрни чугаалаан кижиниң хевирин кандыг-дыр?» – деп айтырган.

⁸Олар: «Селбегер, белинде хөм курлуг кижини болду» – деп харыылааннар. Хаан: «Ол болза Тешви чурттуг Илия-дыр» – дээн.

⁹Ынчангаш хаан Илияже шериг баштыңын бежен шерии-биле кады чорудупкан. Ол баштың даг бажында олурган Илияны көрүп кааш, олче үнүп келгеш: «Бурганның кижизи, хаан: „Дүжүп кел!“ – деп дужаап тур» – дээн.

¹⁰А Илия аңаа: «Бир эвес мен Бурганның кижизи болзумза, дээрден от дүжүп кээп, сени, сээң бежен шерииңни чипсин!» – деп харыылаан. Оон дээрден от дүжүп келгеш, баштыңны бежен шерии-биле кады чипкен.

¹¹Хаан ынчан Илияже өске шериг баштыңын бежен шерии-биле кады чорудупкан. Ол баштың Илияга: «Бурганның кижизи, хаан: „Доп-дораан дүжүп кел!“ – деп дужаап тур» – дээн.

¹²Илия аңаа: «Бир эвес мен Бурганның кижизи болзумза, дээрден от дүжүп кээп, сени, сээң бежен шерииңни чипсин!» – деп харыылаан. Оон Бурганның оду дээрден дүжүп келгеш, баштыңны бежен шерии-биле кады чипкен.

¹³Хаан ынчан үшкү шериг баштыңын бежен шерии-биле кады чорудупкан. Ол баштың дагже үнүп кээп, Илияның мурнунга дискектенип олура дүшкеш: «Бурганның кижизи! Мээң амы-тынымны, силерниң чалчаларыңар болур бо бежен кижиниң амы-тынын хайыраларыңарны дилеп тур мен!

¹⁴Дээрден дүжүп келген от биеэги ийи баштыңны бежен-бежен шерии-биле кады чипти чоп. А ам мээң амы-тынымны өршээп көрүңер!» – деп чаннып чугаалаан.

¹⁵Дээрги-Чаяакчының төлээзи Илияга: «Бо кижии-биле кады бар, оон кортпа» – дээн. Илия ынчан тургаш, баштың-биле кады хаанче бада берген.

¹⁶Хаанга ол: «Дээрги-Чаяакчы: „Сен Экроннуң бурганы Веелзевулдан чүве айтырып, элчилер ыдып турар-дыр сен. Израильде Бурган чок бе, Ооң сөзүн Бодундан айтырып болбас чүве бе? Ынчангаш ам чыдар орундөжээңден турбас сен, өлүп каар сен“ – деп тур» – дээн.

¹⁷Дээрги-Чаяакчының Илияны дамчыштыр чугаалаан сөзүн ёзугаар хаан өлүп калган. Охозия оолдуг болбаан чүве-дир, ынчангаш ооң дуңмазы Иехорам Охозияның орнунга хаан апарган. Ынчан Иудеяның хааны Иосафаттың оглу Иорамның чагыргаазының ийиги чылы турган.

¹⁸Охозияның кылган өске ажил-херектери Израильдиң хааннарының чылдар бижилгезинде тодараттынып бижиттинген.

4 Хааннар 2

Бурганның Илияны дээрже алгаш барганы

¹Дээрги-Чаяакчы Илияны казыргы иштинге дээрже көдүрө бээр деп барган үеде Илия биле Элисей Галгалдан кел чыткан.

²Илия Элисейге: «Маңаа артып каап көрөм, чүгө дээрге Дээрги-Чаяакчы мени Вефилче чорудуп тур» – дээн. А Элисей: «Дириг Дээрги-Чаяакчының ады-биле база силерниң адыңар-биле даңгыраглап тур мен: силерни черле кагбас мен!» – деп харыылаан. Олар ийилээ Вефилче чорупкан.

³Вефилге Бурганның медээчилериниң бөлүү Элисейге уткуй үнүп келгеш: «Дээрги-Чаяакчы бөгүн дээргиңни сенден чарып, алгаш баарын билир сен бе?» – деп айтырганнар. «Ийе, билир мен – деп, ол харыылаан. – Ол дугайында ыттаваңар».

⁴Илия: «Элисей, сен маңаа артып каап көрөм, чүгө дээрге Дээрги-Чаяакчы мени Иерихонче чорудуп тур» – дээн. «Дириг Дээрги-Чаяакчының ады-биле, силерниң адыңар-биле даңгыраглап тур мен: силерни черле кагбас мен!» – деп, Элисей харыылаан. Оон олар ийилээ Иерихонче чорупкан.

⁵Иерихонга Бурганның медээчилери Элисейге келгеш: «Дээрги-Чаяакчы бөгүн дээргиңни сенден* чарып, алгаш баарын билир сен бе?» – деп айтырганнар. «Ийе, билир мен – деп, ол харыылаан. – Ол дугайында ыттаваңар».

⁶Илия аңаа: «Маңаа артып каап көрөм, чүгө дээрге Дээрги-Чаяакчы мени Иордан хемче чорудуп тур» – дээн. Элисей: «Дириг Дээрги-Чаяакчының ады-биле база силерниң адыңар-биле даңгыраглап тур мен: силерни черле кагбас мен!» – деп харыылаан. Оон олар ийилээ чорупкан.

⁷Кажан олар Иорданның чанынга доктаай бээрге, Бурганның бежен медээчизи келгеш, олардан ырадыр дужааштыр туруп алган.

⁸Илия тонун уштуп, дүрүп алгаш, сугну ооң-биле сопкан. Суг оң, солагай талаже ийи чарлып, орук чайлай турупкан, олар хемни кургаг черлеп жеже бергеннер.

⁹Олар жеже бээрге, Илия Элисейден: «Мени сенден чарып, алгаш баар бетинде, сеңээ чүнү кылып берейн? Чүнү дилээр сен?» – деп айтырган. Элисей: «Бурганның силерде бар күжүнден ийи дакпыр үлүгнү салгап алган болзумза» – деп харыылаан.

¹⁰«Берге-ле чүве дилеп турар-дыр сен – деп, Илия харыылаан. – Бир эвес мени сенден канчаар алгаш баарын көөр болзуңза, сээңии-биле болур, а көрбөс болзуңза, ыңдыг чүве болбас».

¹¹Олар орукка чугаалажып бар чыдырда, хенертен оттуг дайынчы терге болгаш оттуг аъттар көстүп келгеш, оларны чарып каапкан. Илия казыргы иштинге дээрже көдүрлү берген.

¹²Элисей ону көрбүшаан: «Ачай! Ачай! Израильдин дайынчы тергелери, аъттыг шерии!» – деп алгырып турган. Элисей Илияны оон ыңай көрбөй баргаш, кеткен хевин качыгдалдан ийи чара ора соп каапкан.

¹³Илияның черже кээп дүшкен тонун Элисей ап алгаш, дедир чоруткаш, Иорданның эриинге туруп алган.

¹⁴Ол Илияның кээп дүшкен хевин тудуп алгаш, сугну ооң-биле сопкаш: «Илияның Бурганы Дээрги-Чаяакчы кайыл ынчаш?!» – дээн. Ол сугну соптарга, суг оң, солагай талаже ийи чарлып, орук чайлай турупкан, Элисей оон хемни жеже берген.

¹⁵Бурганның Иерихонда медээчилери Элисейни ырактан көрүп кааш: «Илияга турган күчү-күш Элисейже шилчий берген-дир» – дээннер. Олар аңаа уткуштур үнүп келгеш, черге чедир мөгейгеннер.

¹⁶Медээчилер: «Чалчаларыңар бисте бежен шыырак эр кижиге бар-дыр. Оларга силерниң дээргиңерни барып дилээрин чөпшээреп көрүңерем. Дээрги-Чаяакчының Сүлдези ону алгаш баргаш, кандыг-бир дагда азы шынаада октапкан чадавас» – дээннер. Элисей: «Чок, оларны чорутпаңар» – деп харыылаан.

¹⁷Ынчалза-даа олар аажок ээрешкеш туруп бээрге, ол чөпшээрежи: «Улузуңарны чорудуптуңар» – дээн. Бежен кижиге чорудуптарга, айбылаткан улус Илияны үш хүн дилээш, тыппаан.

¹⁸Олар Иерихонга артып калган турган Элисейге эеп кээрге, ол: «Силерге „Чорбаңар!“ деп чугааладым чоп» – дээн.

Элисейниң кылган кайгамчык чүүлдери

¹⁹Иерихон хоорайның чурттакчылары Элисейге: «Дээрги, көрүп турарыңар дег, бо хоорай эки черде турар-дыр, ынчалза-даа суу багай болгаш чери үнүш-дүжүт чок-тур» – дээннер.

²⁰Ол: «Меңээ чаа аяктан эккелгеш, ынаар дустан уруп калыңар» – дээн. Олар аякты эккелгеннер.

²¹Элисей суг бажынче барып, дусту ынаар урупкаш: «Дээрги-Чаяакчы: „Мен бо сугну экиртип кагдым. Моон соңгаар ооң уржуу-биле өлүм-даа болбас, чер-даа үнүш-дүжүт чок болбас“ – деп чугаалады» – дээн.

²²Амдыгаа чедир ол суг Элисейниң чугаалаан сөзүн ёзугаар эки-чаагай бооп арткан.

²³Элисей оортан Вефилче үнүпкен. Ол орукка чорда, хоорайдан бичии оолдар үнүп келгеш, ону кочулап: «Эй, тас-баштыг, моон чоруп чор! Эй, калчанмай, чоруп чор!» – деп алгыржып турган.

²⁴Ол эргилип келгеш, оларже көргеш, Дээрги-Чаяакчының ады-биле каргап каан. Арыгдан ийи кыс адыг үнүп келгеш, оолдарның аразындан дөргөн ийизин үзерлеп каапкан.

²⁵Оортан Элисей Кармил дагже чорупкан, а оон Самарияже ээп келген.

4 Хааннар 3

Моавтың аштырыышкыны

¹Иудеяның хааны Иосафаттың чагыргазының он сески чылында Ахавтың оглу Иехорам Самарияга Израильдиң хааны апаргаш, он ийи чыл чагырган.

²Ол Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедип турган. Чүгле ада-иези хире хөйнү үүлгетпээн, чүге дээрге ачазының тургузуп кааны Ваалга тураскааткан көжээни ол чайладып каапкан.

³Ындыг-даа болза, ол Наваттың оглу Иеровоамның – Израильди бачытче кирип каан хаанның бачыттарындан чайлаваан, олардан ойталаваан.

⁴Моавтың хааны Меша хөй малдыг турган чүве-дир. Ол Израильдиң хаанынга үндүрүг төлөп, 100 000 хойну база 100 000 кошкарның кыргаан дүгүн чорудуп берип турган.

⁵А кажан Ахав өлүп каарга, Моавтың хааны Израильдиң чаа хаанынга удур тура халаан.

⁶Ынчан Иехорам хаан Самариядан үнгеш, бүгү израиль аг-шеригни чыып алган.

⁷Ол оон ыңай Иудеяның хааны Иосафатка: «Моавтың хааны меңээ удур тура халыды. Сен мээң-биле кады Моавка удур дайылдажып үнер сен бе?» – деп сөс дамчыдып, элчилер ыткан. Иосафат: «Сен канчаар-дыр сен, мен база ынчаар мен; мээң чонум-даа, аъттарым-даа сээң чонуң, аъттарың ышкаш болур» – деп харыылаан.

⁸Оон ол: «Кандыг орук-биле чоруур бис?» – деп айтырган. Иехорам: «Эдомнуң ээн кургаг ховузун тавараан орук-биле» – деп харыылаан.

⁹Израильдин хааны, Иудеянын хааны болгаш Эдомнуң хааны орукче үнүпкенер. Дескинер орук-биле чеди хүн чораан соонда, аг-шеригге-даа, олар-биле кады чораан мал-маганга-даа ижер суг артпаан.

¹⁰«Аа халак! – деп, Израильдин хааны чугаалаан. – Дээрги-Чаяакчы бис үш хаанны Моавтын холунга хүлээдип бээри-биле чыып алган-дыр».

¹¹А Иосафат: «Мында Дээрги-Чаяакчының медээчизи канчап чок болду, ону дамчыштыр Дээрги-Чаяакчыдан айтырып көрзе чүл?» – деп айтырган. Израильдин хаанының бир дүжүмеди: «Мында Шафаттын оглу Элисей бар-дыр, ол Илиянын хол чуур суун кудуп берип, чалказы бооп турган кижини» – деп харыылаан.

¹²Иосафат: «Дээрги-Чаяакчынын сөзү Элисейде-дир» – дээн. Израильдин хааны, Иосафат хаан болгаш Эдомнуң хааны медээчиже чорупканнар.

¹³Элисей Израильдин хаанынга: «Чүге менден чүве айтырып тур сен? Ачаң биле аваңның бурганнарының медээчилеринче бар» – дээн. Израильдин хааны аңаа: «Чок, барбас мен, чүге дээрге бис үш хаанны Моавтын холунга хүлээдип бээри-биле Дээрги-Чаяакчы чыып алган болгай» – деп харыылаан.

¹⁴Элисей: «Аңаа бараан болуп турарым Аг-шериглиг дириг Дээрги-Чаяакчынын ады-биле даңгыраглап тур мен: Иудеянын хааны Иосафатты хүндүлээрим аажок болду, оон башка сенче көрүнмес-даа, сени эскербес-даа ийик мен.

¹⁵А ам менче хөгжүмчү кижиден эккелицер» – дээн. Хөгжүмчү ойнап турда, Дээрги-Чаяакчынын холу Элисейни башкарып эгелээрге,

¹⁶ол мынча дээн: «Дээрги-Чаяакчы: „Бо шынааны дургаар хөй-хөй оңгарлардан казыңар“ – деп тур.

¹⁷Чүге дээрге Ол: „Силер хат-даа, чаъс-даа көрбес силер, а бо шынааны суг дола бээр, силер боттарыңар-даа, мал-маганыңар-даа, бүгү дириг амытаннарыңар-даа ону ижер“ – деп чугаалаан болгай.

¹⁸Дээрги-Чаяакчыга ол болза чүү-даа эвес-тир; Ол Моавты база силерниң холуңарга хүлээдип бээр.

¹⁹Силер кандыг-даа быжыглалдыг хоорайны, кандыг-даа шилиндек хоорайны эжелеп аар силер. Бүгү чимистиг ыяштарны кезип, суг баштарын дуй базырып, дүжүткүр шөлдерни даштар-биле хөме октап кааптар силер».

²⁰Даартазында эртен, далган-тараа өргүлү кылыр үеде, хенертен Эдомнуң талазындан суг агып баткаш, чер кырын дола берген.

²¹А моавтар, үш хаанның олар-биле чаалажып кел чыдарын дыңнааш, дайынчы кур куржанып шыдаар бүгү улузун чыггаш, кызыгаарга туруп алганнар.

²²Олар эртен эрте туруп кээрге, хүн суг кырында чырып турган. Моавтарга мурнунда аккан кызылзымаар суг хан ышкаш кылдыр сагындырган.

²³«Хан-дыр! – деп, олар чугаалааннар. – Бо хааннар аразында чаалашкаш, бот-боттарын чок кылып алган-дыр. Моав ам оларны үптээр дээн-дир».

²⁴Оон моавтар израиль турлагга кээрге, израильчилер уткуй үнгеш, оларны чылча шаварга, олар дезипкеннер. Израильчилер моавтарны сүрүп, кыргып-хыдыырын соксатпаан.

²⁵Олар моав хоорайларны үрегдеп бузуп каапканнар, дүжүткүр шөлдерже дайынчы бүрүзү даш шывадап тургаш, хөме октап каапканнар. Олар бүгү суг баштарын дуй базырып, бүгү чимистиг ыяштарны кезип каапканнар. Чүгле Кир-Харешет хоорайга даш ханалар артып калган. Даш октаар чепсектиг дайынчылар ону база бүзээлепкеш, халдап келгеннер.

²⁶Моавтың хааны тулчуушкунга аштырып турарын көрүп кааш, хылыш-биле чепсегленген 700 кижиге эдерттип алгаш, Эдомнуң хаанынче чаза таварып эртерин шенээн. Ынчалза-даа шыдавайн барган.

²⁷Ынчан ол бодунуң соонда хааннаар ужурлуг турган дун оглун алгаш, ону хоорай ханазынга бүрүн өрттедир өргүл кылдыр өргүпкен. Ол чорук израильчилерге удур улуг килеңни хайныктырган. Израиль шериг хоорайдан аткаарлап, боттарының черинче эеп келген.

4 Хааннар 4

Кайгамчык олива үзү

¹Бурганның бир медээчизиниң кадайы ыглап-сыктап, Элисейден дуза дилээн: «Силерниң чалчаңар, мээң ашаам, өлүп калды. Силер билир-ле болгай силер: ол хөөкүй Дээрги-Чаяакчыдан коргар чораан кижии. А ам аңаа акша чегдирген кижии келгеш, мээң ийи оглумну кулданып аар деп тур».

²Элисей аңаа: «Сеңээ кандыг дуза көргүзейн? Бажыңыңда чүү барын чугаалап көрөм» – дээн. «Силерниң чалчаңар мээң бажыңымда чүү-даа чок – деп, херээжен харыылаан. – Чүгле доңгада бичии олива үзү бар».

³Элисей аңаа: «Бүгү кожоларыңның куруг саваларын барып дилеп эккел, көвүдедир чыып ал.

⁴Ооң соонда бажыңыңче киргеш, эжиң хаап ал, чүгле бодуң база оолдарың турар силер. Оон шупту саваларже доңгада үстен кудар сен. Бирээзин долдурга-ла, ыңай тургузуп каап турар сен» – дээн.

⁵Ол херээжен чоруткаш, эжиин хаап алган, бажыңга чүгле боду база оолдары турганнар. Оолдары саваларны ап бээрге-ле, авазы долдуруп турган.

⁶Кажан савалар шупту долдуртуна бээрге, херээжен кижии бир оглунга: «Ам бир савадан ап бер» – дээн. А оглу: «Ам чаңгыс-даа сава артпаандыр» – деп харыылаан. Үс ынчан төгүлбестей берген.

⁷Дулгуяк херээжен ол дугайында Бурганның кижизинге барып чугаалаарга, демгизи: «Үстү барып садыпкаш, өрең төлевит, а артып калган акша оолдарың-биле кады чурттаарыңарга четчир» – дээн.

Элисейниң Сунем чурттуг херээженниң оглун диргискени

⁸Бир катап Элисей Сунем хоорайга келген. Аңаа бир бай-шыдалдыг херээжен кижичурттап турган. Ол херээжен медээчини бодунуң бажыңыңга доктаап, чемненир кылдыр дилеп алган. Элисей Сунем хоорайны таварып эрткен санында-ла, аңаа доктаагаш, чемненип ап турган.

⁹Ол херээжен ашаанга: «Үргүлчү бажыңывыс чаны-биле эртип турар кижичурттап – Бурганның ыдыктыг кижизи деп билир мен.

¹⁰Бажың кырынга улуг эвес өрээлден кылгаш, ол кижиге орун-дөжек, стол-сандай салып, чырыткыдан тургузуп берээли. Биске кээп тура, ол аңаа доктаап турзун» – дээн.

¹¹Бир катап Элисей ынаар чедип келгеш, өрээлче үне бергеш, дыштанып чыдып алган.

¹²Оон ол бодунуң чалчазы Гиезийге: «Сунем чурттуг херээженни кыйгырывыт» – дээн. Чалча кыйгырыптарга, херээжен Элисейже чедип келген.

¹³Элисей чалчазыңга: «Ол херээженге мону дамчыт: бисче сагыш салып, бодунуң бергедедип тур сен. Бис сеңээ чүнү кылып берээли? Хаан-биле азы шериг баштыңы-биле сен дээш дилег кылып, чугаалажыылы бе?» – дээн. Херээжен: «Бодумнуң чонум аразында эки чурттап чор мен, ажырбас» – деп харыылаан.

¹⁴Элисей чалчазыңдан: «Аңаа чүнү кылып берзе экил?» – деп айтырган. Гиезий: «Харын, оглу чок кижичурттап бо, а ашаа кырып калган» – деп харыылаан.

¹⁵Элисей ынчан: «Ону кый девит» – дээн. Гиезий кый дептерге, демги херээжен эжик аксыңга туруп алган.

¹⁶Элисей: «Келир чылын, бо-ла үеде, холуңга оглуңну көдүрүп алган турар сен» – дээн. «Чок, дээргим – деп, херээжен удурланган. – Бурганның кижизи, чалчаңар мени мегелевейн көрүңерем!»

- ¹⁷Элисейниң аңаа чугаалаанын ёзугаар, дараазында чылын, ол-ла үеде, ол херээжен иштели бергеш, оол уруг божуп алган.
- ¹⁸Оол оон өзүп келген. Бир катап ол тараа кезикчилериниң аразында турган ачазынче чорупкан.
- ¹⁹Оглу ачазынга: «Бажым! Бажым аарып тур!» – дээн. Ачазы чалчазынга: «Бо оолду авазынче аппар» – дээн.
- ²⁰Чалча оолду көдүрүп алгаш, авазынга чедире берген. Оглу авазының хойнунга дүъшке чедир олургаш, өлүп калган.
- ²¹Авазы тургаш, оглун Бурганның кижизиниң орунунга барып салып кааш, эжиин хаггаш, үне берген.
- ²²Оон ол ашаан кыйгырып алгаш: «Чалчаларың бирээзин база бир элчигенден чорудуп берип көрем, мен Бурганның кижизинге дүрген чедипкеш, эеп кээйн» – дээн.
- ²³«Бөгүн ынаар барган херээң чүл? – деп, ашаа айтырган. – Ай чаазының байырлалы-даа эвес-тир, амыр-дыш хүнү-даа эвес-тир». Кадайы: «Бүгү чүве эки болур» – деп харыылаан.
- ²⁴Оолдуң авазы элчигенни эзертеп, мунгаш, чалчага: «Чедип алгаш, чорувут. Мени камнава, чугаалаваан шаамда, доктаавас сен» – дээн.
- ²⁵Херээжен кижичоруткаш, Кармил дагда Бурганның кижизинге чедип келген. Бурганның кижизи ону ырактан-на көрүп кааш, чалчазы Гиезийге: «Көр даан, Сунем чурттуг херээжен ышкажыл!
- ²⁶Аңаа уткуштур маңнап баргаш: „Амыр-менди-ле сен бе? Ашааң амыр-менди бе? Оглуң амыр-менди бе?“ – деп айтыр» – дээн. Ол херээжен: «Амыр-менди тур бис» – деп харыылаан.
- ²⁷А даг кырында Бурганның кижизинче үнүп келгеш, херээжен кижичоруткаш, буттарындан кужактаныпкан. Гиезий ону чайладыр идиптер дээш чеде бээрге, Бурганның кижизи: «Ону дүвүретпе! Ажыг-шүжүү аажок улуг

кижи-дир, а Дээрги-Чаяакчы ону менден чажырып, меңээ чугаалаваандыр» – дээн.

²⁸«Мен дээргим силерден оол дилээн ийик мен бе? – деп, херээжен чугаалаан. – „Идегелим хей оттурбайн көрүңерем“ – дивежик мен бе?»

²⁹Элисей ынчан Гиезийге: «Куржанып алгаш, холуңга мээң даянгыжымны тудуп алгаш, чорувут. Кандыг-бир кижибиле ужурашсыңза, мендилешпе; сээң-биле кандыг-бир кижимендилежир болза, харыылава. Мээң даянгыжымны оолдуң арнынче салып каг» – дээн.

³⁰А оолдуң авазы: «Дириг Дээрги-Чаяакчының ады-биле база силерниң адыңар-биле даңгыраглап тур мен: силерни черле кагбас мен!» – дээн. Ынчан Элисей туруп келгеш, ол херээженниң соондан чорупкан.

³¹Гиезий оларны мурнап бар чыткан болгаш, даянгышты оолдуң арнынче салып каан, ынчалза-даа кандыг-даа харыы шуут чок болган. Гиезий Элисейге уткуй үнүп келгеш: «Оол одунмады» – деп дыңнаткан.

³²Элисей бажыңче киргеш, көөрге, ооң орун-дөжөөндө өлүг оол чыткан.

³³Ол өрөөлчө кире бергеш, ийилээ артары-биле эжикти хаап, Дээрги-Чаяакчыга мөргүп эгелээн.

³⁴Оон ол орунчө үнө бергеш, оолдуң кырынга чыдып ап, бодунуң аксын – ооң аксынчө, карактарын – карактарынчө, холдарын – холдарынчө чыпшыр дегзип алган. Элисей оолдуң кырынга чаттылдыр чыдып аарга, ооң мага-боду чылый берген.

³⁵Элисей туруп келгеш, өрөөлгө аай-дедир кылаштапкаш, оон катап база орунчө үнө бергеш, оолдуң кырынга чыдып алган. Оол чеди катап азыргаш, карактарын ажыдыпкан.

³⁶Медээчи Гиезийни кый депкеш: «Сунем чурттуг херээженни кыйгырывыт» – дээрге, демгизи айбыны күүсеткен. Херээжен кижичедип кээрге, Элисей: «Оглуңну ап ал» – дээн.

³⁷Ава чоокшулап келгеш, медээчиниң будунуң баарынче кээп дүжүп, сөгүрген. Оон оглун ап алгаш, үне берген.

Пашта хораннап каан быдаа

³⁸Элисей Галгалче ээп келген. Ол черде аш болуп турган. Бурганның бөлүк медээчилери ооң мурнунга олурда, Элисей чалчазынга: «Улут паштан тиккеш, бо медээчилерге быдаадан хайындырып бер» – дээн.

³⁹Медээчилерниң бирээзи шөлче ногаа чыып үне бергеш, бир черлик үнүш тып алган. Ол ооң черлик чимистерин хойнунга эңдере чыып алган ээп келгеш, оларны доорааш, быдаалыг пашче киир каапкан. Оларның кайызы-даа ол үнүштү билбес болган.

⁴⁰Быдааны улуска кудуп берген. А олар чип эгелээш-ле: «Бурганның кижизи, пашта өлүм бар-дыр!» – деп алгыржып, чемни чип шыдавайн барганнар.

⁴¹Элисей: «Далгандан эккелиңер» – дээн. Ол далганны пашче урупкаш: «Улуска кудуп бериңер, чемнензиннер» – дээн. Быдаалыг пашта хоралыг чүү-даа артпаан болган.

Бурганның чүс медээчизин Элисейниң тоттурганы

⁴²Ваал-Шалиша хоорайдан бир кижини келгеш, Бурганның кижизинге баштайгы дүжүттөн быжырган чээрби арбай боовазы болгаш хавыы чазылбаан кызыл-тас баштары эккеп берген. Элисей: «Улуска беривит, чемнензиннер» – дээн.

⁴³Ооң чалчазы: «Чүс кижини мооң-биле канчап чемгерип шыдаар мен?» – деп айтырган. А Элисей: «Улуска беривит, чемнензиннер. Чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы: „Олар тоттур чемненип аар, харын-даа артып каар“ – деп чугаалады» – дээн.

⁴⁴Ынчан чалча аыш-чемни медээчилерге үлеп берген. Дээрги-Чаяакчының сөзүн ёзугаар олар тоттур чемненип алган, чем харын-даа артып калган.

4 Хааннар 5

Нееманның аарыын экирткени

¹Арамей хаанның шериг баштыңчызы Нееман деп кижиге турган. Дээргизи ону улуг кижиге санап, хүндүлээр турган, чүгө дээрге Дээрги-Чаяакчы ону дамчыштыр арамей черге тиилелгени хайырлап турган чүгө-дир. Нееман шылгараңгай дайынчы-даа болза, кеш аарыглыгы кижиге болган.

²Бир катап арамей дайынчы бөлүктөр Израильче халдаашкын кылгаш, бичии кыс уруг тудуп эккелген. Ол уруг Нееманның кадайынга бараан болуп эгелээн.

³Уруг бодунуң дээргизинге: «О, мээң дээргим Бурганның Самарияда медээчизинге баргаш келген болза! Медээчи ооң аарыын адырып кааптар-дыр ийин» – дээн.

⁴Нееман бодунуң дээргизинге баргаш, израиль черден келген уругнуң чүнү чугаалаанын дамчыткан.

⁵«Баргаш кел харын – деп, арамей хаан чугаалаан. – А мен Израильдин хаанынга чагаа бижип бээр мен». Нееман 10 талант мөңгүн, 6000 шекел алдын болгаш 10 солуп кедер хеп ап алгаш, чорупкан.

⁶Ол Израильдин хаанынга «Бо чагаа-биле кады сенче мээң дүжүмедим Нееманны чорудуп олур мен, ооң кеш аарыын адырып берем» деп бижээн чагаа эккелген.

⁷Израильдин хааны чагааны номчааш, кеткен хевин качыгдалдан ора тырткаш: «Өлүрүп-даа, тынгарып-даа шыдаар Бурган мен бе мен? Бо кижиниң кеш аарыын адырып каар кылдыр, арамей хаан ону менче чүгө чорутканы ол? Билдингир херек-тир, мээң-биле бактажыр чылдак дилеп турары ол-дур ооң» – дээн.

⁸Бурганның кижизиге Элисей Израильдин хаанының качыгдалдан хевин ора тыртып каапканын дыңнааш, аңаа: «Чүгө кеткен хевин ора тыртып алдың? Ол кижиге меңээ келгеш, Израильде Бурганның медээчизиге барын билип алзын» – деп сөс дамчыткан.

⁹Нееман аъттарлыг, чуузатарлыг халдып келгеш, Элисейниң бажыңынче кирер черге доктаай берген.

¹⁰Элисей олче бодунуң чалчазын айбылап: «Барып, Иордан хемге чеди катап чунуп каавыт – мага-бодуң экирип, арыгланы бээр сен» – деп сөглеткен.

¹¹Нееман килеңней бергеш, чоруй барган. Ол: «Мен израиль медээчи үнүп кээп, мурнумга туруп алгаш, бодунуң Бурганы Дээрги-Чаяакчының адын кыйгырып, холу-биле аарыг черимге деггеш, кеш аарыын менден адырып каар боор деп бодадым.

¹²Дамаскының хемнери Авана биле Фарфар Израильдиң бүгү сугларындан эки эвес чүве бе? Мен ол хемнерге чунуп алгаш, арыгланы берип болбас турган мен бе?» – дээн. Нееман эргилгеш, килеңи хайныгып, дедир чоруй барган.

¹³Ооң чалчалары чоокшулап кээп, аңаа: «Ачавыс, бир эвес медээчи силерге кандыг-бир берге чүүл чугаалаан болза, ону кылыр-ла турдуңар ыйнаан. Ол силерге чүгле: „Чунуп каавыт – арыгланы бээр сен“ – дээрге, чүге ынчап болбазыл?» – дээннер.

¹⁴Ынчан Нееман Бурганның кижизиниң чугаалаанын ёзугаар барып, Иорданның суунга чеди катап шымныптарга, ооң мага-боду экирип, чаш уругнуу дег арыг апарган.

¹⁵Нееман болгаш ону үдеп чораан бүгү улус Бурганның кижизинче эеп келген. Медээчиниң мурнунга туруп алгаш, ол: «Бүгү чер-делегейде Израильдиң Бурганындан өске Бурган чогуң мен ам билип алдым. Ынчангаш чалчаңар мээң белээмни хүлээп ап көрүңерем» – дээн.

¹⁶Бурганның кижизи: «Бараан болуп турарым дириг Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглап тур мен: белээңни хүлээп албас мен!» – дээн. Демгизи чеже-даа албадаарга, медээчи ойталап каапкан.

¹⁷Нееман ынчан: «Бир эвес алыр хөңнүңер чок болза, силерниң чалчаңар меңээ ийи элчиген сөөртүп аппаар хире довурактан берзин.

Чүге дээрге силерниң чалчаңар моон соңгаар Дээрги-Чаяакчыдан өске бурганга бүрүн өрттедир-даа, өске-даа өргүлдер эккеп салбас.

¹⁸Дээрги-Чаяакчы силерниң чалчаңар мени чүгле чаңгыс чүүл дээш өршээзин: мээң дээрги хааным Риммон бурганга мөгеер дээш ооң өргээзинче кирип тура, мээң холумга чөленип аар кижини, ынчан мен база мөгеер апаар мен. Риммоннуң өргээзинге ол мөгейишким дээш, Дээрги-Чаяакчы силерниң чалчаңарны өршээзинем» – дээн.

¹⁹Элисей: «Амыр-тайбың чоруй барып көр» – дээн.

Гиезийниң хоптак чоруу

Нееман дыка ыраваанда,

²⁰Бурганның кижизи Элисейниң чалчазы Гиезий «Мээң дээргим арамей Нееманның эккелген белээн албайн, салып чорудупту. Дириг Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглап тур мен: ооң соондан маңнап чоруткаш, кандыг-бир чүвезин ап аайн» деп бодаан.

²¹Гиезий Нееманның соондан маңнап чорупкан. Нееман соондан маңнап орар кижини көрүп кааш, аңаа уткуштур чууазындан дүжүп келгеш: «Менди-чаагай-ла бе?» – деп айтырган.

²²«Менди-чаагай бис – деп, Гиезий харыылаан. – Дээргим мени: „Эфрем дагларындан ийи аныяк медээчи чедип келди. Оларга бир талант мөңгүн биле ийи солуп кедер хептен берип көрөм“ – деп чугаалазын дээш чорутту» – дээн.

²³Нееман: «Ынчанмайн канчаар! Ийи-даа талантыдан ап ал» – деп харыылаан. Ол Гиезийни бүзүредип тургаш, ийи талант мөңгүн биле ийи солуп кедер хепти ийи шоодайга суп берген. Шоодайларны ийи чалчазынга ап бээрге, олар Гиезийниң мурнунга шоодайларны чүктеп алгаш чорупканнар.

²⁴Гиезий тейже үнүп келгеш, ол бүгүнү чалчалардан ап алгаш, бажыңыга чажырып каан. А чалчаларны чорудуптарга, олар чана бергеннер.

²⁵Ооң соонда ол бодунуң дээргизиниң мурнунга кээп туруп алган. Элисей: «Гиезий, сен каяа чордуң?» – деп айтырган. Демгизи: «Силерниң чалчаңар мен кайнаар-даа барбадым» – деп харыылаан.

²⁶А Элисей аңаа: «Кажан ол кижичуузазындан сеңээ уткуштур дүжүп кээп турда, мээң чүрээм сени үдеп турбажык бе? Акша-мөңгүн, идик-хеп, олива ыяштар, виноград шөлдери, сүрүг малдар, эр, кыс чалчалар алыр үе эвес-тир.

²⁷Нееманның кеш аарыы сеңээ база сээң үре-салгалыңга кезээ мөңгеде чыпшынып артсын» – дээн. Гиезий Элисейниң бажыңындан кеш аарыындан хар ышкаш агара берген үнүп келген.

4 Хааннар 6

Элисей болгаш балды

¹Бурганның медээчилери Элисейге: «Дыңнаңар даан, силерниң башкарылганаңар адаанда чурттап турарывыс бо чер биске дыкпыш-тыр.

²Биске Иордан хемче баарын чөпшээреп көрүңерем. Кайывыс-даа бир чудуктан ап алгаш, аңаа чурттаар бажың-савадан тудуп аалы» – дээннер. Ол: «Чаа, барыңар» – деп харыылаан.

³Оларның бирээзи: «Чалчаларыңар бис-биле кады барыксавайн-дыр силер бе?» – деп айтырган. Элисей: «Баргай-ла мен» – деп харыылааш,

⁴медээчилер-биле кады чорупкан. Олар Иордан хемге келгеш, ыяш кезип эгелээннер.

⁵Оларның бирээзи ыяш ужуруп турда, балдызының демир бизи сугже кээп дүшкен. «Аа халак, дээргим! – деп, ол алгыра берген. – Ачылап алган балдым чүве!»

⁶Бурганның кижизи: «Кайнаар кээп дүштү?» – деп айтырган. Кажан демгизи ол черни көргүзерге, Элисей будук одура шапкаш, ынаар октаптарга, балдызының бизи суг кырынга салдап үнүп келген.

⁷Элисей: «Ооңну ап ал» – дээн. Демги кижиге холун сунгаш, балдызының бизин ап алган.

Элисей болгаш согурарган арамейлер

⁸Арамей хаан Израильге удур чаалажып турган. Ол бодунуң дүжүметтери-биле сүмележип: «Турлаамны дуу орта база дуу орта тип аар мен» – деп шиитпирлеп турган.

⁹А Бурганның кижизи Израильдин хаанынче кижиге айбылап: «Ол черни таварып эртеринден кичээн! Ында арамейлер туруп алган-дыр» – деп сөгледипкен.

¹⁰Израильдин хааны Бурганның кижизиниң айыткан черин хынадып турган. Элисей хаанны хөй катап баш бурунгаар сагындырган; хаан ындыг черлерге сезиктиг болур турган.

¹¹Арамей хаан ол дээш аажок дүвүрээн. Ол бодунуң дүжүметтерин кыйгырып алгаш: «Меңээ чугаалаңар, бистиң улузувустан кым Израильдин хаанынга медээ чедирип турарыл?» – деп айтырган.

¹²«Кым-даа эвес, дээрги хааным – деп, дүжүметтерниң бирээзи харыылаан. – Израиль чурттуг Элисей медээчи удуур өрээлиңерге чугаалаан сөстериңерни безин Израильдин хаанынга катаптап чугаалап шыдаар кижиге-дир».

¹³«Ооң кайда турарын барып билип эккелиңер – деп, хаан дужааган, – мен ону тудуп эккээр кылдыр улус чорудуптайн». Хаанның улузу аңаа: «Ол Дотанда турар-дыр» – деп дыңнатканнар.

¹⁴Хаан ынаар аъттар, дайынчы тергелер болгаш хөй шериг чорудупкан. Олар дүне када келгеш, хоорайны бүзээлеп алганнар.

¹⁵Даартазында эртен медээчининиң чалказы эртежик тургаш, үнүп көөрге, хоорайны аъттарлыг, дайынчы тергелерлиг шериг бүзээлеп алган болган. Чалча: «Ах, дээргим, канчаар бис ам?» – деп айтырган.

¹⁶«Кортпа – деп, медээчи харыылаан. – Бистиң талавыста шериг оларның талазында шеригден хөй-дүр».

¹⁷Элисей оон: «О, Дээрги-Чаяакчы, көрүп шыдаар кылдыр, ооң караан ажыдып берем» – деп мөргээн. Дээрги-Чаяакчы чалчаның караан ажыдып берген. Ынчан ол топтап көөрге, дагны оттуг аьттар, дайынчы тергелер шыва апкан болган, олар Элисейни долгандыр турган.

¹⁸Кажан арамейлер Элисейже шимчеп үнүптерге, ол Дээрги-Чаяакчыга: «Бо чонну согурартып каап көрем» – деп мөргээн. Элисейниң дилээн ёзугаар Дээрги-Чаяакчы дайзыннарны согурартып каан.

¹⁹Элисей оларга: «Ол орук, ол хоорай бо эвес-тир. Мээң соомдан чоруптуңар. Мен силерни дилеп турар кижинерге чедирип каар мен» – дээн. Оон оларны Самарияга чедире берген.

²⁰Арамейлер хоорайже кирип кээрге, Элисей: «О, Дээрги-Чаяакчы, бо улус көөр кылдыр, оларның карактарын ажыдып берем» – деп дилээн. Дээрги-Чаяакчы оларның карактарын ажыдып бээрге, олар Самарияда турарын көрүп кааннар.

²¹Израильдинң хааны оларны көрүп кааш, Элисейден: «Ачай, бо улусту кыра шаап кааптайн бе?» – деп айтырган.

²²«Хоржок, өлүрбе – деп, медээчи харыылаан. – Бодуңнуң хылыжың база ча-согунуң дузазы-биле тудуп албаан улузуңну өлүрбес ужурлуг сен. Оларга аьш-чем биле сугдан бериңер, чемненип алгаш, боттарының дээргизинче чана берзиннер».

²³Хаан оларга улуг дой белеткеп бээрге, арамейлер ижип-чип шаг болган. Оон оларны салып чорудуптарга, олар дээргизинче ээп келгеннер. Арамей дээрбечи бөлүктөр ооң соонда израиль черже халдап көрбээн.

Бүзээлеттирген Самарияда коргунчуг аш

²⁴Элээн үе эрткенде, арамей хаан Венадад бүгү аг-шериин чыггаш, халдап үнгеш, Самарияны бүзээлеп алган.

²⁵Хоорайга коргунчуг аш эгелээн. Бүзээлээшкин аажок узамдыкканындан элчиген бажын сезен шекел мөңгүнге, а бичии көге-буга өдээн беш шекел мөңгүнге садып турган.

²⁶Израильдин хааны бир катап хоорай ханазының кыры-биле эртип бар чыдырда, бир херээжен кижиге аңаа: «Дээрги хааным, дузалап көрүңерем!» – деп алгырып, дилег кылган.

²⁷Хаан: «Бир эвес сеңээ Дээрги-Чаяакчы дузалавайн турар болза, мен сеңээ канчап дузалап шыдаар мен? Шаңдан бе, виноград сы базар оңгардан бе?» – деп харыылаан.

²⁸Хаан оон: «Чүү болганы ол?» – деп айтырган. Ол херээжен: «Дуу херээжен меңээ: „Оглуңну бер, бөгүн ону чиили, а даарта мээң оглумну чиир бис“ – диди.

²⁹Мээң оглумну хайындыргаш, чип алдывыс. Дараазында хүнде мен аңаа: „Оглуңну бер че, ам ону чиили“ – дидим. А ол оглун чажырыпты» – дээн.

³⁰Херээжен кижиниң сөстөрүн дыңнааш, хаан кеткен хевин качыгдалдан ора соп каапкан. Ол хана кырлап бар чыдырда, чон хаанның ора соп каапкан хевиниң адаанда качыгдалдың самдар хеви барын көрүп каан.

³¹Хаан: «Бир эвес Шафаттың оглу Элисейниң бажын бөгүн ооң эктинге арттырып каар болзумза, Бурган мени канчаар-даа кезеткей аан!» – дээн.

³²Ол бодунуң айбычызын медээчиже чорудупкан. Элисей бажыңыга чоннуң баштыңнары-биле кады олурган. Айбычы келбээнде, чоннуң баштыңнарынга ол: «Бо өлүрүкчү менче бажым алыр кижиге чорудупканын билир силер бе? Көрдүңер бе, айбычы чедип кээрге, эжикти хаап, ооң мурнунга дуглап алгаш, кирибеңер. Адыр, айбычының артында ооң дээргизиниң базымнары дагжап тур!» – дээн.

³³Элисей олар-биле чугаалашпышаан турда, айбычы аңаа чедип келгеш, хаанының сөстөрүн дамчыткан: «Бо айбыл-халап Дээрги-Чаяакчыдан келген-дир. Мен ам Дээрги-Чаяакчыга оон ыңай идегээш чоор мен?»

4 Хааннар 7

¹А Элисей: «Дээрги-Чаяакчының сөзүн дыңна. Ол: „Даарта бо үеде Самария хоорайның төп шөлүнгө бир хап ишти эки шынарлыг далганны-даа, ийи хап ишти арбайны-даа чаңгыс шекел мөңгүнгө садар“ – деп чугаалады» – дээн.

²Ынчан Израильдин хаанының чөленип алгаш турганы дүжүмет Бурганның кижизинге: «Бир эвес Дээрги-Чаяакчы дээрнин эжиктерин ажыдыпкан-даа болза, ындыг чүве канчап болурул?» – дээн. Элисей: «Сен ону караң-биле көөр сен, ынчалза-даа ол чемни чивес сен!» – деп харыылаан.

Бүзээлээшкинниң төнчүзү

³Хоорай хаалгазының чанынга кежи аарыг дөрт кижиге турган. Олар бот-боттарынга мынча дишкеннер: «Өлү бээриности манап, маңаа олурган херээвис чүл?»

⁴Бир эвес хоорайже баар деп шийтпирлээр болзувусса, ында аш болуп турар болгаш, аңаа өлүп каар бис. А бир эвес маңаа артып каар болзувусса, база өлүп каар бис. Арамейлерниң турлаанче баргаш, дүжүп берээли. Олар бисти диригге арттырып каар болза, амы-тынывыс үзүлбес, а тынывысты үзүп кагза, өлүп каар бис».

⁵Олар имиртинде тургаш, арамей турлагже чорупканнар. Турлагның кыдыынга чоокшулап кээрге, ында кым-даа чок болган!

⁶Чүге дээрге Дээрги арамей шеригге дайынчы тергелер, аъттар болгаш улуг аг-шериг даажы дыңналдырыпкан чүве-дир. Арамейлер ынчан бот-боттарынга: «Израильдин хааны бисче халдаар дээш, хет база египет хааннарны биске удур хөлезилеп алган-дыр!» – дишкеннер.

⁷Олар тургаш, чадырларын, аъттарын болгаш элчигеннерин каапкаш, имиртинде дезипкеннер. Турлаан турган хевээрзин каапкаш, амытынын камгалап дезипкеннер.

⁸Кеш аарыглыг улус турлагның кыдыынга чеде бергеш, бир чадырже кирип келген. Олар чемненип, суксун ижип алгаш, оортан алдын-мөңгүн, хептер ап алгаш, барып чажырып кааннар. Оон дедир ээп келгеш, өске чадырже киргеш, оон база чүү-хөө алгаш, барып чажырып кааннар.

⁹Ооң соонда бот-боттарынга: «Бис шын эвес кылып тур бис, бо дээрге эки медээлер хүнү-дүр, а бис оларны ыттавайн тур бис. Бир эвес даң адарын манаар болзувусса, кем-буруулуг апаар бис. Ам дораан барып, ол дугайында хаанның ордузунга дыңнадыылы» – дишкеннер.

¹⁰Олар барып, хоорайның хаалгачыларын кыйгырыпкаш: «Арамейлерниң турлаанга четкеш келдивис, а ында кижиде даа чогул, кижиде үнү-даа дыңналбас-тыр. Чүгле баглап каан аъттар, элчигеннер болгаш турган хевээр артып калган чадырлар бар болду» – деп чугаалааннар.

¹¹Хаалгачылар медээни чарлапкан, ол дугайында хаанның ордузунга айыткаан.

¹²Хаан дүне када туруп келгеш, бодунуң дүжүметтеринге: «Арамейлерниң бисти канчаар деп турарын силерге чугаалап берейн. Олар бистиң аштап турарывысты билир болгаш, „Израильчилер хоорайдан үнүп кээрге, диригге тудуп алгаш, хоорайынче халдап кире берээли“ деп бодап, шөлге чаштына бээр дээш, турлаан каапкан-дыр» – дээн.

¹³Ооң дүжүметтериниң бирээзи: «Хоорайда дириг арткан аъттарның бежин ап алгаш, чүү болганын билип эккээр кылдыр улустан чорудуптаалы. Олар, хоорайда ам-даа арткан мөөң израильчилер ышкаш, удавас дөмей-ле өлүп каар болгай» – дээн.

¹⁴Хайгыылчылар аъттарда кошкан ийи дайынчы терге ап алганнар. Хаан оларны арамей аг-шеригниң соондан чорудупкаш: «Чүү болганын барып көрүңер» – деп дужааган.

¹⁵Олар арамей аг-шеригни шуут-ла Иордан хемге чедир эдерип, бүгү орук далаштыг дескен арамейлерниң октапкан идик-хеви, шериг херексели-биле шыптынганын көрүп чорааннар. Айбылатканнар эеп келгеш, көргөн чүвезин хаанга айыткааннар.

¹⁶Чон хоорайдан үнгеш, арамей турлагны үптөп каапкан. Дээрги-Чаяакчының аазаан сөзүн ёзугаар бир хап ишти эки шынарлыг далганны-даа, ийи хап ишти арбайны-даа чүгле чаңгыс шекел мөңгүнге садып эгелээн.

¹⁷А хаан ооң холунга чөленип турганы дүжүметке хоорай хаалгазы кадартып каан. Чон ол дүжүметти хаалгага өлүр таптап каапкан. Дүжүметтиң өлүмү Бурганның кижизиниң, кажан хаан ооң бажыңыга кээп чорда, чугаалааны ёзугаар болган.

¹⁸Бурганның кижизи хаанга: «Даарта бо үеде Самарияның төп шөлүнге бир хап ишти эки шынарлыг далганны-даа, ийи хап ишти арбайны-даа чаңгыс шекел мөңгүнге садар» – дээн турган.

¹⁹Ол дүжүмет Бурганның кижизинге: «Бир эвес Дээрги-Чаяакчы дээрниң эжиктерин ажыдыпкан-даа болза, ындыг чүве канчап болурул?» – дээн турган. А Элисей: «Сен ону караң-биле көөр сен, ынчалза-даа ол чемни чивес сен!» – деп харыылаан турган.

²⁰Дүжүмет-биле ынчалдыр болган-даа: чон ону хаалгага таптап кааптарга, ол өлүп калган.

4 Хааннар 8

Сунем чурттуг херээженниң хувааглыг чери

¹Оглун диргизип кааны херээженге Элисей: «Өг-бүлең-биле кады чорупкаш, турумчуп шыдаптар чериңге чуртта, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы бо чуртче чеди чыл үргүлчүлээр аш ыдыпкан-дыр» – дээн.

²Херээжен кижидораан Бурганның кижизиниң сөзүн ёзугаар кылган. Ол өг-бүлеси-биле кады чоруй баргаш, филистим черге чеди чыл чурттаан.

³Чеди чыл болгаш, ол херээжен филистим черден эеп чанып келгеш, бодунуң бажыңы биле хувааглыг черин эгидип бээрин дилээр дээш, хаанче чорупкан.

⁴А хаан ол үеде Бурганның кижизиниң чалчазы Гиезий-биле чугаалажып турган. Ол: «Элисейниң кылган бүгү өндүр улуг херектериниң дугайында меңээ чугаалап бер» – дээн.

⁵Гиезий хаанга Элисейниң өлгөн кижини канчаар диргискенин чугаалап турар аразында, дирли берген оолдуң авазы хаандан бодунуң бажыңы биле черинге хамаарыштыр дилег кылып келген. Гиезий: «Дээрги хааным, ол херээжен бо-дур, а Элисейниң диргизип кааны ооң оглу – бо-дур!» – дээн.

⁶Хаан херээженден айтырарга, ол аңаа чугаалап берген. Ынчан хаан ооң херээн сайгарар кылдыр бир дүжүметти быжыглап бергеш: «Бо херээженге хамааржып турган бүгү чүвени эгидип бер, ооң чурттан чоруй барган хүнүнден эгелээш, бо хүнге чедир аңаа хамааржыр шөлден кирген ажык-орулганы база эгидип бер» – дээн.

Азаилдиң арамей хаан апарганы

⁷Элисей Дамаскыга арамей хаан Венадад аарып турда, чедип келген. Хаанга «Бурганның кижизи келген-дир» деп дыңнадыптарга,

⁸ол Азаил деп кижиге: «Белектен ап алгаш, Бурганның кижизин барып утку. Ону дамчыштыр Дээрги-Чаяакчыдан айтырып көр, мээң бо аарыгдан экириримни айтыр» – дээн.

⁹Азаил Дамаскының дөртен теве чүьгү эң эки барааннарын белек кылдыр ап алгаш, Элисейге уткуштур чорупкан. Ол Элисейниң мурнунга кээп турупкаш: «Оглуңар, арамей хаан Венадад, мени силерден: „Бо аарыымдан экириир мен бе?“ – деп айтырары-биле айбылап чорутту» – дээн.

¹⁰Элисей: «Хаанга: „Экирий бээр-дир сен“ – деп барып чугаала. Ынчалздаа Дээрги-Чаяакчының меңээ ажытканын ёзугаар ол ылап-ла өлүп каар кижидир» – дээн.

¹¹Ол ынчан демгизинче шиглей көргөш, үзе кайгап туруп бээрге, демгизи эгени берген. Бурганның кижизи ыглап бадырыпкан.

¹²«Мээң дээргим чүге ыглап турар чоор?» – деп, Азаил айтырган. «Чүге дээрге израильчилерге кандыг бак чүве кылырыңны билир-дир мен – деп, Элисей харыылаан. – Оларның шивээлерин өрттедип, аныяк оолдарын хылыш-биле шанчып өлүрүп, чаш төлдерин черже чылча октап, иштиг херээженнерин хылыш-биле одура шавар-дыр сен».

¹³Азаил: «Силерниң чалчаңар мен чүгле чөгенчиг ыт-тыр мен! Канчап мен ындыг улуг херектер үүлгедир мен?» – дээн. Элисей: «Дээрги-Чаяакчы меңээ сээң арамей чоннуң хааны апаарыңны ажытты» – деп харыылаан.

¹⁴Азаил ынчан Элисейден чоруй баргаш, дээргизинче дедир чедип келген. Венадад: «Элисей сеңээ чүү диди?» – деп айтырарга, Азаил: «Ол меңээ силерниң экирий бээриңерни чугаалады» – деп харыылаан.

¹⁵А дараазында хүнде ол чоорган алгаш, сугга өттүргөш, Венададтың арнын дуглай салып каарга, хаан өлүп калган. Азаил ооң орнунга хаан апарган.

Иорам – Иудеяның хааны

(2 Чыл. 21:4-20)

¹⁶Израильдинң хааны, Ахавтың оглу Иехорамның чагыргазының бешки чылында Иудеяның хааны Иосафаттың оглу Иорам Иудеяга хааннап эгелээн. (Иосафат ам-даа хаан бооп турган.)

¹⁷Ол үжен ийи харлыында хаан апаргаш, чуртту Иерусалимге сес чыл чагырган.

¹⁸Иорам Израильдин хааннарының оруун эдерип, Ахавтың өг-бүлезин өттүнүп чурттап турган, чүгө дээрге Ахавтың уруун кадай кылып алган чүве-дир. Ол Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедип турган.

¹⁹Ындыг-даа болза, Бодунуң чалчазы Давидти бодааш, Дээрги-Чаяакчы Иудеяны узуткаарын күзевээн. Ол Давидке ооң үре-салгалы, өшпес чырыткы дег, кажан кезээде хаан болуп чагырарын аазаан турган.

²⁰Иорамның үезинде эдом чон Иудеяның эрге-чагыргазына удур тура халааш, боттарына хаан олуртуп алган.

²¹Ынчангаш Иорам бүгү дайынчы тергелери-биле Цаир хоорайже чорупкан. Эдомнар ону бүзээлеп аарга, Иорам дүне када тургаш, эдомнарже, оларның дайынчы тергелериниң башкарыкчыларынче халдаан. Ынчалза-даа ооң шерии аалдарынче дезе берген.

²²Эдом ынчалдыр Иудеяның чагыргазының адаандан үнгеш, амдыгаа чедир аңаа чагыртпайн турар. Ол-ла үеде Ливна хоорай база ооң чагыргазының адаандан үне берген.

²³Иорамның өске ажыл-херектери, ооң кылган бүгү чүвези Иудеяның хааннарының чылдар бижилгезинде тодараттынып бижиттинген.

²⁴Иорам өгбелериниң соондан өске оранче чоруй баарга, ону ада-өгбезиниң чанынга, Давидтиң Хоорайына ажаап каан. Ооң оглу Охозия ачазының орнунга хаан апарган.

Охозия – Иудеяның хааны

(2 Чыл. 22:1-6)

²⁵Израильдин хааны, Ахавтың оглу Иехорамның чагыргазының он ийиги чылында Иудеяның хааны Иорамның оглу Охозия хааннап эгелээн.

²⁶Охозия чээрби ийи харлыында хаан апаргаш, чуртту Иерусалимге бир чыл чагырган. Ооң авазын Гофолия дээр турган, ол – Израильдин хааны Омриниң үре-салгалы чүве-дир.

²⁷Охозия Ахавтың өг-бүлезиниң оруун эдерип, Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедип турган, чүге дээрге Ахавтың өг-бүлези-биле төрелдежип алган чүве-дир.

²⁸Охозия Ахавтың оглу Иехорам-биле кады арамей хаан Азаилге удур дайылдажыры-биле Галаадта Рамот хоорайже үнүпкен. Арамейлер Иехорамны балыглап кааннар.

²⁹Иехорам хаан арамей хаан Азаил-биле Рамот чанынга тулчуп тургаш, арамейлерден алган балыгларын экиртири-биле Изреелче эеп келген. А Иудеяның хааны, Иорамның оглу Охозия Ахавтың оглу Иехорам-биле ужуражыр дээш Изреелче чорупкан, чүге дээрге демгизи балыгладыпкан болган.

4 Хааннар 9

Бурганның Иехуну хаан кылдыр томуйлааны

¹Элисей медээчи өске бир медээчини кыйгырып алгаш, мынча дээн: «Куржанып алгаш, олива үзү кудуп каан бо көгээржикти тудуп алгаш, Галаадта Рамотче чорувут.

²Ынаар чеде бергеш, Намессийниң оглунуң оглу, Иосафаттың оглу Иехуну тып ал. Иехуга баргаш, ону ха-дунмазының аразындан үндүргеш, иштики өрээлче аппарат.

³Бо көгээржикти алгаш, олива үзүн ооң бажынче кудупкаш, Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвезин аңаа дамчыт: „Мен сени Израильдиң хааны кылдыр томуйлап кагдым“. Оон эжикти ажыткаш, дораан дезивит!»

⁴Медээчи аныяк оол Галаадта Рамотче чорупкан.

⁵Ол ынаар чеде бергеш, кады олулар шериг баштыңнарын көрүп каан. Аныяк оол: «Шериг баштыңы, менде силерге дамчытсын дээн сөс бар» – дээн. Иеху: «Бистиң кайывыска?» – деп айтырган. «Силерге, шериг баштыңы» – деп, оол харыылаан.

⁶Иеху тургаш, бажыңче кире берген. Аныяк медээчи ооң бажынче олива үзүн кудупкаш: «Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези бо-дур: Мен сени Бодумнуң израиль чонумнуң хааны кылдыр томуйлап кагдым.

⁷Сен дээргиң Ахавтың өг-бүлезин кыргып-хыдып каар сен, Мен ынчан медээчилеримниң ханы дээш, Иезавелдин төккени Дээрги-Чаяакчының бүгү чалчаларының ханы дээш, өжээним негеп аар мен.

⁸Ахавтың бүгү үре-салгалы өлүп каар. Ахавтан укталган эр кижиги бүрүзүн – кул-даа, хостуг-даа кижини – кыра шаап каар мен.

⁹Мен Ахавтың үре-салгалын Наваттың оглу Иеровоамның үре-салгалы дег база Ахияның оглу Ваасаның үре-салгалы дег кылып каар мен.

¹⁰А Иезавелди Изреелдин мурнунга ыттар чип кааптар, ону кым-даа хөөржүтпес» – дээн. Оон медээчи эжикти ажыткаш, дезип чоруй барган.

¹¹Иеху бодунуң дээргизиниң дүжүметтеринге чедип кээрге, олар: «Шупту чүве эки-ле бе? Ол тенек аарыг кижиги чүге сеңээ кээп чорду?» – деп айтырганнар. Иеху: «Ындыг улустуң кайы хире хоозун чүве чулчуруп чоруурун боттарыңар билир-ле болгай силер» – деп харыылаан.

¹²Олар: «Билбес бис! Чугаалап берем» – дээннер. Иеху: «Ол меңээ Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыдып: „Мен сени Израильдин хааны кылдыр томуйлап кагдым“ – диди» – дээн.

¹³Олар далашты-биле тоннарын ужулгаш, чаданың тепкииштеринге-ле аңаа чада салып бергеннер. Оон мыйыс эдиси этсип: «Иеху хаан делгерезин!» – деп алгыржып турганнар.

Иехунуң Иехорам биле Охозияны өлүргени

¹⁴Намессийниң оглунуң оглу, Иосафаттың оглу Иеху Иехорам хаанга удур сүлчээ кылган. Иехорам ынчан бүгү израильчилер-биле кады Галаадта Рамот хоорайны арамей хаан Азаилден камгалап турган чүведир.

¹⁵Ындыг-даа болза, Иехорам хаан Азаил-биле дайылдажып тургаш, арамейлерден алган балыгларын эмнеп аар дээш, Изреелче эеп чанып келген турган. Иеху улузунга: «Бир эвес чүрээңер-биле мээң таламда болзуңарза, кымга-даа Рамот хоорайдан дезип үнгеш, Изреелге медээ чедирер арга бербеңер» – дээн.

¹⁶Ол дайынчы тергеге олурупкаш, Изреелче чорупкан, чүге дээрге Иехорам ында сегип чыткан, а Иудеяның хааны Охозия ооң-биле ужуражып чедип келген турган.

¹⁷Изреелдин суургазында турган таңныыл Иехунуң шериглериниң кел чыдарын көрүп кааш: «Шериглер көрүп кагдым!» – деп алгыра берген. «Оларга уткуштур аъттыг шеригжиден чорудувут – деп, Иехорам дужааган. – Ол „Шупту чүве эки бе?“ – деп айтырзын».

¹⁸Аъттыг шеригжи Иехуга уткуштур үнүп келгеш: «Хаан: „Шупту чүве эки бе?“ – деп айтырып тур» – дээн. Иеху: «Чүвениң эки боору сеңээ кандыг хамаанныг чүвел? Мени эдерип чорувут» – деп харыылаан. А таңныыл: «Элчи оларга чеде берди, ынчалза-даа эеп келбеди» – деп дыңнаткан.

¹⁹Хаан ынчан өске аъттыг шеригжини чорудупкан. Ол Иехунуң улузунга чеде бергеш: «Хаан: „Шупту чүве эки бе?“ – деп айтырып тур» – дээн. Иеху: «Чүвениң эки боору сеңээ кандыг хамаанныг чүвел? Мени эдерип чорувут» – деп харыылаан.

²⁰А таңныыл: «Элчи оларга чеде берди, ынчалза-даа эеп келбеди. Мурнунда кел чыдар кижиниң Намессийниң үре-салгалы Иехуга дөмейин – калчаа тенек кижини ышкаш халдып олур» – деп дыңнаткан.

²¹Иехорам: «Мээң чуузамны белеткеңер!» – деп дужааган. Чуузаны аъттарга кожупкан. Израильдин хааны Иехорам биле Иудеяның хааны Охозия олар, кайызы-даа бодунуң чууазынга, Иехуга уткуштур үнүпкеннер. Олар ооң-биле изреелчи Навуфейге хамааржып турган хувааглыг черге ужуражы бергеннер.

²²Иеху-биле ужуражы бергеш, Иехорам: «Иеху, шупту чүве эки бе?» – деп айтырган. Иеху: «Сээң аваң Иезавелдинң самыыраары база караң көрнүрү дендеп турда, кандыг эки чүве туруп боорул?» – деп харыылаан.

²³Иехорам дедир ээпкеш: «Охозия, өскерликчи чорук-тур!» – деп алгырбышаан, дезипкен.

²⁴Иеху чазын хере тырткаш, Иехорамның ийи чарын аразынче адыпкан. Сोगун хаанның чүрөөн өде бээрге, ол чуузазынга кээп дүшкен.

²⁵А Иеху бодунуң дүжүмеди Бидекарга: «Ооң мөчү-сөөгүн алгаш, изреелчи Навуфейниң хувааглыг черинче октавыт. Сакты-дыр сен бе, бис ийилээ ооң ачазы Ахавтың соондан аъттыг бар чыдырывыста, Дээрги-Чаяакчы аңаа хамаарыштыр мынча деп медеглээн ийик:

²⁶„Мен дүүн Навуфейниң ханын база ооң оолдарының ханын көрдүм. Олар дээш, шак ол черге сени албан кезедир мен“. Ынчангаш ооң мөчү-сөөгүн алгаш, Дээрги-Чаяакчының сөзүн ёзугаар ол черже октавыт» – дээн.

²⁷Болган чүүлдү көрүп кааш, Иудеяның хааны Охозия Бет-Хагганче баар орук-биле дезипкен. Иеху Охозияны сүрүп: «Ону база өлүрүп калыңар!» – деп алгырып чораан. Охозия Ивлеам чоогунда Гурже көдүрлүп орда, ону чуузазынга балыглапканнар. Ол Мегиддон хоорайже дезип киргеш, аңаа өлүп калган.

²⁸Чалчалары ону Иерусалимче чуузага сөөртүп эккелгеш, ооң чевег-куюнга, ада-өгбезиниң чанынга, Давидтиң Хоорайынга ажаап кааннар.

²⁹(Охозия Ахавтың оглу Иехорамның чагыргазының он бирги чылында Иудеяның хааны апарган турган чүве-дир.)

Иезавелдинң чүдек-бужар өлүмү

³⁰Иеху оон Изреелче чорупкан. Иезавел ол дугайында дыңнап кааш, карааның кирбиин будуп, бажының дүгүн аян киир дырап алгаш, соңгаже көрүп олурган.

³¹Кажан Иеху хоорай хаалгазынче кирип кээрге, Иезавел: «Шупту чүве эки бе, бодунуң дээргизин өлүрүп каан Зимри?» – дээн.

³²Иеху соңгаже өрү көргөш: «Кым мээң таламдал, кым барыл?» – дээн. Ийи азы үш чалча соңгадан олче бакылап келген.

³³Ол: «Ону дүжүр октаптыңар!» – дээн. Иезавелди дүжүр октапканнар. Ону аьттар таптай базып кааптарга, ооң ханы ханаже болгаш аьттарже чаштай берген.

³⁴Иеху ордуже кирип келгеш, ижип-чип алган. Оон ол: «Бо каргыштыг херээженче сагыш салып, хөөржүдүп калыңар, чүге дээрге ол болза хаанның уруу-дур!» – дээн.

³⁵Ону хөөржүдүп чорупкаш, баш сөөгү, буттар, холдарның адыштарындан өске чүнү-даа тыппааннар.

³⁶Улус ээп келгеш, Иехуга дыңнадырга, ол: «Дээрги-Чаяакчының Бодунуң чалказы, Тешви чурттуг Илияны дамчыштыр: „Изреел мурнунга ыттар Иезавелдинь мага-бодун чип кааптар.

³⁷Ооң мөчү-сөөгү Изреел мурнунга шөлде төккөн өдек дег болур, кым-даа: ‘Иезавел ол-дур’ – деп шыдавас“ – деп чугаалаан сөзү боттанганы ол-дур» – дээн.

4 Хааннар 10

Ахав хаанның үре-салгалының кырдырганы

¹Ахав Самарияга чеден үре-салгалдыг турган. Иеху чагаалар бижээш, Самарияда Изреелдинь чагырыкчыларынче, чоннуң баштыңнарынче, Ахавтың үре-салгалының кижизидикчилеринче чорудупкан. Чагааларның утказы мындыг:

²«Бо чагаа силерге чедери билек, бир-тээ силерде дээргиңерниң үре-салгалы, дайынчы тергелер, аьттар, быжыглалдыг хоорай болгаш ок-чепсек бар болганда,

³Дээргиңерниң эң эки, эң төлептиг салгакчызын шилип алгаш, ону Ахавтың дүжүлгезинге олуртуп калыңар. Ынчалза-даа силер дээргиңерниң үре-салгалын камгалап, чаалажыр апаар силер».

⁴А олар аажок корткаш: «Ийи хаан ооң-биле туржуп шыдаваанда, бис канчап шыдаар бис?!» – деп барганнар.

⁵Хаанның ордузунуң башкарыкчызы, хоорай чагырыкчызы, чоннуң баштыңнары болгаш тажыларның кижизидикчилери Иехуже: «Бис – силерниң чалчаларыңар-дыр бис, чугаалаан бүгү чүвеңерни күүседир бис. Кымны-даа хаан кылдыр олуртпас бис, күзээн-не чүвеңерни кылып көрүңер» – деп сөс дамчытканнар.

⁶Ынчан Иеху оларже мындыг уткалыг ийиги чагаа бижээн: «Бир эвес силер мээң таламда бооп, мээң сөзүмнү дыңнаар болзуңарза, дээргиңерниң үре-салгалы оолдарның баштарын кезип алгаш, даарта бо үеде менче, Изреелче чедип келиңер». А тажылар, шупту чеден кижини, оларны кижизидерин бүзүрөп дааскан хоорайның ызыгууртан улузунга турган чүве-дир.

⁷Чагаа алгаш, ол улус тажыларның шуптузун өлүрүп каапкан. Олар өлүрткеннерниң баштарын хааржактарже суккаш, Изреелде Иехуже чорудупканнар.

⁸Айбылаткан төлээ кижини келгеш, Иехуга: «Тажыларның баштарын эккелди» – деп айыткаан. Иеху: «Оларны хоорай хаалгазының чанынга эртенге чедир ийи оваа кылдыр чыйы салып калыңар» – деп дужааган.

⁹Даартазында эртен Иеху үнүп келгеш, чон мурнунга туруп алгаш: «Силерде буруу чок. Бо дээрге мен дээргимге удур сүлчээ кылгаш, ону өлүрүп кааным ол-дур, ынчаарга ол бүгү улусту кым өлүрүп кааныл?

¹⁰Дээрги-Чаяакчының Ахавтың үре-салгалыга удур чугаалаан чаңгыс-даа сөзү күүсеттинмейн барбазын билип алыңар. Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чалчазы Илияны дамчыштыр чугаалаан чүвезин кылган-дыр» – дээн.

11Иеху оон Изреелде Ахавтың үре-салгалындан артып калган бүгү улусту, ооң ызыгууртаннарын, чоок кижилерин, томуйлап кааны Бурганның бараалгакчыларын өлүрүп каапкан – Ахавтың улузундан чаңгыс-даа кижидириг артпаан.

Охозияның төрелдерин Иехунуң өлүргени

12Ооң соонда Иеху Изреелден үнгеш, Самарияже чорупкан. Ол Кадарчылар турлаа дээр черге тургаш,

13Иудеяның хааны Охозияның төрелдеринге ужуражы бергеш: «Кымнар силер?» – деп айтырган. Олар: «Бис – Охозияның төрелдери-дир бис. Тажылар болгаш хаан уктуг өске-даа оолдарның амыр-кадыын айтырып бар чыдыр бис» – деп харыылааннар.

14Иеху: «Оларны диригге тудуп алыңар!» – деп дужааган. Ол улусту диригге тудуп алганнар. Оон дөртөн ийи кижини Кадарчылар турлаанда кудук чанынга өлүрүп кааннар. Иеху оларның чаңгызын-даа диригге арттырбаан.

15Оортан чоруткаш, ол аңаа уткуштур кел чыткан Рехавтың оглу Ионадавты көрүп каан. Иеху ону мендилээш: «Мээң чүрээмниң сеңээ шынчызы дег, сээң чүрээң мээңиинге база шынчы бе?» – деп айтырган. Ионадав: «Ийе» – деп харыылаан. Иеху: «Ындыг болза, холуң бээр сун» – дээн. Демгизи холун сунуп бээрге, Иеху ону тергеже үндүр тыртып алган.

16Иеху: «Мээң-биле кады чорувут. Дээрги-Чаяакчы дээш хүннеп турарымны көөр сен» – дээш, ону бодунуң тергезинге олуртуп алгаш, чорупкан.

17Самарияга келгеш, Иеху Ахавтың ында артып калган бүгү улузун кыра шаап каапкан. Ол Дээрги-Чаяакчының Илияга чугаалаан сөзүн ёзугаар оларны узуткап каан.

Ваалдың бараалгакчыларын Иехунуң узуткап кааны

¹⁸Оон Иеху бүгү чонну чыып алгаш: «Ахавтың Ваалга бараан болуушкуну эвээш болуп турган-дыр, а мен аңаа оон артык бараан болур мен.

¹⁹Ваалдың бүгү медээчилерин, ооң бүгү мөгейикчилерин, бүгү бараалгакчыларын менче кыйгырып эккелиңер. Көрдүңөр бе, олар кижиге арттырбайн келген турзун, чүгө дээрге мен Ваалга өндүр улуг өргүл кылырым ол-дур. А келбээн кижиге бүрүзү амы-тынныг артпас» – дээн. Иеху кажар сагыш-биле ынчаар кылып, Ваалга мөгейип турар улусту кыргып-хыдыр деп бодап алган.

²⁰Ол: «Ваалга тураскааткан байырлалдыг чыыштан чарлаңар» – дээн. Улус чыыш боорун чарлапкан.

²¹Иеху бүгү Израильге медээ тараткан. Ваалдың бүгү бараан болукчулары чедип келген, чаңгыс-даа кижиге келбейн барбаан. Олар Ваалдың өргээзинге сыңмарлаштыр чыгып келген.

²²Иеху хеп кадагалакчызынга: «Ваалдың бүгү мөгейикчилеринге тускай хептен эккеп бер» – дээрге, демгизи оларга хеп эккеп берген.

²³Оон Иеху биле Рехавтың оглу Ионадав Ваалдың өргээзинче кире берген. Иеху Ваалдың мөгейикчилеринге: «Силерниң араңарда Дээрги-Чаяакчының мөгейикчилери чок, а чүгле Ваалдың мөгейикчилери бар дээрзин хынап көрүп, бүзүрөп алыңар» – дээн.

²⁴Демгилери бүрүн өрттедир болгаш өске-даа өргүлдер кылыры-биле өргээже кире бергеннер. Иеху сезен кижини даштыгаа тургузуп кааш: «Бир эвес силерниң холуңарга хүлээдип берип турарым улустуң кайы-бирээзин амы-тынныг үндүрер кижиге турар болза, ол кижиге бодунуң амы-тыны-биле харыылаар» – деп сагындырып каан.

²⁵Бүрүн өрттедир өргүлдү кылып дооскан дораан-на, Иеху таңныылдарга база шериг баштыңнарынга: «Киргеш, оларны кырып кааптыңар, чаңгызын-даа диригге арттырбаңар» – дээн. Таңныылдар биле шериг баштыңнары Ваалдың мөгейикчилерин хылыш-биле

шанчып каапканнар. Мөчү-сөөктерни дашкаар үндүр октапкаш, Ваалдың өргээзиниң иштики ыдыктыг өрээлинче кире бергеннер.

²⁶Олар Ваалдың өргээзинден ыдыктыг көжээни үндүргөш, өрттедипкеннер.

²⁷Оон Ваалдың көжээзин чуура шапкаш, ооң өргээзин үрөп бузуп каапкаш, аңаа албаннаар чер кылып алганнар. Амдыгаа чедир-даа ындыг хевээр.

²⁸Иеху израиль черге Ваалга мөгеер чорукту ынчалдыр узуткап каан.

²⁹Ынчалза-даа ол Наваттың оглу Иеровоамның – Израильди бачытче киирген хаанның бачыттарындан ойталаваан. Улус Вефил биле Дан хоорайларда алдын бугажыктарга мөгеерин уламчылап турган.

³⁰Дээрги-Чаяакчы Иехуга: «Меңээ таарымчалыг чүвени боттандырып, Мээң бодап алган бүгү чүвемни Ахавтың үре-салгалы-биле кылган-дыр сен. Ынчангаш сээң үре-салгалың дөрткү салгалга чедир Израильдиң дүжүлгезинге саадаар» – дээн.

³¹Ынчалза-даа Иехуда Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчының дүрүм-хоойлузун бүгү чүлдү-чүрээнден күүседир чүткүл чок болган. Ол Израильди бачытче киирген Иеровоамның бачыттарындан ойталаваан.

Иехунуң чагыргазының төнчүзү

³²Ол үеде Дээрги-Чаяакчы Израильди кезиктей чарып, бичииледип эгелээн. Азаил хаан израильчилерни оларның бүгү девискээринге чылча шаап,

³³Иорданның чөөн талазынга, бүгү галаад черге (Гад, Рувим болгаш Манассияның черлери-биле кады), Арнон хемниң шынаазында турар Ароер хоорайдан эгелээш, Галаадты таварааш, васан черге чедир аштырышкынга таварыштырган.

³⁴Иехунуң өске ажыл-херектери, ооң кылган бүгү чүвези, өндүр улут чоруктары Израильдиң хааннарының чылдар бижилгезинде тодараттынып бижиттинген.

³⁵Иеху өгбелериниң соондан өске оранче чоруй баарга, ону Самарияга ажаап каан. Ооң оглу Иоахаз ачазының орнунга хаан апарган.

³⁶Иеху Израильди ооң найысылалы Самарияга чээрби сес чыл чагырган.

4 Хааннар 11

Гофолия болгаш Иоас

(2 Чыл. 22:10—23:21)

¹Охозияның авазы Гофолия оглунуң өлүп калганын дыңнааш, ол дораан хаан уктуг бүгү улусту узуткап каапкан.

²Ынчалза-даа Иорам хаанның уруу, Охозияның дуңмазы Иосавет Охозияның оглу Иоасты өлүртүр ужурлуг турган тажылар аразындан бүдүү апарган. Иосавет оолду база ону эмзирип турган херээженни удуур өрээлге чажырып каан. Иоасты Гофолиядан ынчаар чажырып каарга, оол өлүртпейн барган.

³Гофолия чуртту чагырып турган үеде оол эмзирикчизи-биле кады Дээрги-Чаяакчының өргээзинге алды чыл чаштынып турган.

⁴Гофолияның чагыргазының чедиги чылында Иодай бараалгакчы кари уктуг таңнылдар биле камгалакчы шериглерниң чүс шериг баштыңнарынче улус айбылап чоруткаш, оларны бодунче, Дээрги-Чаяакчының өргээзинче чалап алган. Ол баштыңнар-биле дугуржулга кылып, Дээрги-Чаяакчының өргээзинге оларның даңгыраан алгаш, хаанның оглун оларга көргүскен.

⁵Иодай оларга дужаал берген: «Силер мынчаар кылыр ужурлуг силер. Үш кезекке үстүп алыңар – амыр-дыш хүнүнде албан-ажыл эрттирип турар силерниң үштүң бир кезиңер хаанның ордузунуң мурнунга таңнылдазын,

⁶өске үштүң бир кезиңер Сур хаалганың чанынга турзун, а арткан үштүң бир кезиңер Ахар-Харацим хаалгага турзун, ордуну ээлчеглежип камгалаңар.

⁷Ол ышкаш амыр-дыш хүнүндө албан-ажылындан халажыр ужурлуг ийи кезекке хамааржыр улус Дээрги-Чаяакчының өргээзин таңнылдап, хаанны камгалап артып калыңар.

⁸Хаанны долгандыр ок-чепсектиг туруп алгаш, өргээниң девискээринче чоокшулап келген кижиги бүрүзүн өлүрүп турар силер. Хаан кайнаар-даа баар болза, ооң чанынга чоруп туруңар».

⁹Чүс шериг баштыңнары Иодай бараалгакчының дужаалын күүсеткен. Баштың бүрүзү бодунуң улузун – амыр-дыш хүнүндө ажыл-албанынче үнүп турар-даа, ажыл-албанындан халажып чоруп турар-даа улусту – эдертип алгаш, Иодай бараалгакчыга чедип келген.

¹⁰Чүс шериг баштыңнарынга Иодай Давид хаанга хамааржыр, Дээрги-Чаяакчының өргээзинге шыгжаттынып турган чыдаларны, дозуг-камгалалдарны үлөп берген.

¹¹Камгалакчы шериглер ок-чепсээн холунга туткаш, хаанны долгандыр – Бурганның өргээзиниң оң талазындан солагай талазынга чедир, өргүл салыр бедигээш биле өргээни дескиндир туруп алганнар.

¹²Иодай Иоас тажыны үндүрө бергеш, аңаа оваадай кедирип, ыдыктыг хоойлунуң хоолгазын берип каан. Оон тажыны хаан кылдыр чарлап, олива үзү-биле чаап каарга, чыылган чон: «Хаан делгерезин!» – деп алгыржып, адыш часкап турган.

¹³Шериглер биле чоннуң алгы-кышкызын дыңнап кааш, Гофолия Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң мурнунда турар чонче чорупкан.

¹⁴Ол топтап көөрге, чаңчыл ёзугаар хаан турар черде – өргээниң адагажының чанында – хаан бо турган! Ооң чанында шериг баштыңнары, трубалар этсир улус бар болган, а чурттуң бүгү чону өөрүп-байырлап, трубалар этсип турган. Гофолия кеткен хевин качыгдалдан ора тыртып: «Сүлчээ! Сүлчээ!» – деп алгыра берген.

¹⁵Иодай бараалгакчы шеригни башкарып турган чүс шериг баштыңнарынга дужаал берип: «Ону өргээниң девискээринден үндүрө

бергеш, эдерип чорупкан кижиге бүрүзүн хылыш-биле шанчып өлүрүп калыңар. Чүглө Дээрги-Чаяакчының өргээзинге ону өлүрүп болбас» – дээн.

16Гофолияны сегирип алганнар; кадын хаанның ордузунче аъттар кирер черге чедип келгеш, аңаа өлүртүп алган.

17А Иодай Дээрги-Чаяакчы биле хаанның, чоннуң аразынга, ол чон Дээрги-Чаяакчыга хамааржыр чон боор дугайында, керээ чарган. Оон ыңай хаан биле чоннуң аразынга керээ чарган.

18Чурттуң бүгү чону Ваалдың өргээзинче баргаш, ону үрөп бузуп каапкан. Улус өргүл салыр бедигээштерни база Ваалдың дүрзүлөрүн бүрүнү-биле чуура шаап, өргүл бедигээжиниң мурнунга Ваалдың бараалгакчызы Маттанны өлүрүп каан. Оон Иодай бараалгакчы Дээрги-Чаяакчының өргээзи дээш сагыш салыр кылдыр улус тургузуп каан.

19Иодай чүс шериг баштыңнарын, кари уктуг таңныылдарны, камгалакчы шериглерни болгаш чурттуң бүгү чонун эдертип аарга, олар шупту хаанны Дээрги-Чаяакчының өргээзинден кады үндүрө бергеш, Харацым хаалгазын дамчыштыр ордуже кирип келген. Иоас дүжүлгеде бодунуң саадаар черин ээлепкен.

20Чурттуң бүгү чону өөрүп-хөглөп турган, а хоорайжылар, Гофолияны хаанның ордузунга хылыш-биле шанчып каан соонда, оожургай берген.

21Иоас хааннап эгелээрде, чеди харлыг турган.

4 Хааннар 12

Иоастың Бурганның өргээзин септеттиргени

(2 Чыл. 24:1-27)

1Иоас Иехунуң чагыргазының чедиги чылында хааннап эгелээш, Иерусалимге чуртту дөртөн чыл чагырган. Ооң авазын Цивия дээр турган, Беэр-Шева чурттуг херээжен чүве-дир.

²Ол назынының дургузунда Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чүве кылып келген, чүге дээрге Иодай бараалгакчы ону чагып-сургап турган чүведир.

³Чүгле мөгейишкин кылыр бедик черлер узуткаттынмаан, чон аңаа өргүл салырын, чаагай чыттыг чүүлдер кыпсырын соксатпаан.

⁴Бурганның бараалгакчыларынга Иоас: «Дээрги-Чаяакчының өргээзинче ыдыктыг өргүл кылдыр эккеп турар бүгү акша-мөңгүннү – үндүрүг төлээн-даа, улустуң эки туразы-биле бергени-даа акша-мөңгүнүн чыып калыңар.

⁵Бараалгакчылар өргүл кылып турар улустан акша-мөңгүннү алгаш, Бурганның өргээзинде септээр ужурлуг бүгү үрелик черлерни септээри-биле ажыглазын» – дээн.

⁶Ынчалза-даа Иоастың чагыргазының чээрби үшкү чылында-даа Бурганның өргээзинде үрелик черлерни бараалгакчылар септевээн болган.

⁷Ынчангаш Иоас хаан Иодай бараалгакчыны база өске бараалгакчыларны кыйгырткаш: «Бурганның өргээзин чүге септевейн тур силер? Өргүл кылып турар улустуң акша-мөңгүнүн боттарыңар хереглээр дээш алырын соксадыңар. Ол акша-мөңгүннү өргээни септээри-биле дамчыдып бериңер» – дээн.

⁸Бурганның бараалгакчылары ынчан боттары чондан оон ыңай акша-мөңгүн-даа албас, Бурганның өргээзин-даа боттары септевес бооп чөпшээрешкеннер.

⁹Иодай бараалгакчы хааржак ап алгаш, ооң кырын үттеп каан. Ол ону өргүл салыр бедигээш чанынга, Дээрги-Чаяакчының өргээзинче кирер черниң оң талазынга салып каан. Кирер черни таңныылдаан бараалгакчылар Дээрги-Чаяакчының өргээзинче эккеп турган бүгү акша-мөңгүннү хааржакче киир каап эгелээн.

¹⁰Бараалгакчылар хааржакта хөй акша-мөңгүн чыглы бергенин көрүп каан санында-ла, хаанның бижээчизи биле дээди бараалгакчы кээп, Дээрги-Чаяакчының өргээзинче эккелген акша-мөңгүннү ужулгаш, санап, шоодайларже суп турган.

¹¹⁻¹²Акша-мөңгүн катап санаттынарга, ону өргээде ажил башкарар улуска берип каарга, олар өргээде ажилдап турар чазаныкчылар биле тудугжуларга, хана салып, даш чонуп турар ажилчыннарга төлевир кылдыр бээр турган чүве-дир. Олар оон ыңай Дээрги-Чаяакчының өргээзинде үрелик черлер септээринге херек ыяш база чонуп каан даштар садып ап, өргээни септээринге үнген база өске-даа чарыгдалдарны төлеп турганнар.

¹³Ынчалза-даа мөңгүн тавактар, бижектер, аяктар, хөгжүм херекселдери, өске-даа алдын-мөңгүн савалар кылыры-биле Дээрги-Чаяакчының өргээзинге эккеп турган акша-мөңгүннү ажыглаваан.

¹⁴Ол акша-мөңгүннү өргээни септеп турган ажилчыннарга төлевир кылдыр берип турган.

¹⁵Ажилчыннарга төлээр акша-мөңгүн үлээрин дагзып каан улустан канчаар чарыгдаанын айтырбас турган, чүге дээрге оларга бүзүрөп болур улус чүве-дир.

¹⁶А кем-буруу дээш өргүл база бачыт дээш өргүл кылдыр эккелген акша-мөңгүннү Дээрги-Чаяакчының өргээзинче киирбес турган – ол акша-мөңгүн Бурганның бараалгакчыларынга хамааржыр чүве-дир.

¹⁷Ынчан арамей хаан Азаил Геф хоорайга удур дайылдажып үнгеш, ону эжелеп алган. Оон ол Иерусалимче халдаар деп шиитпирлээн.

¹⁸Ынчалза-даа Иудеяның хааны Иоас өгбелери болур Иудеяның хааннары Иосафат, Иорам болгаш Охозия оларның Дээрги-Чаяакчының өргээзинге эккеп салган бүгү ыдыктыг чүүлдерин, бодунуң өргээн ыдыктыг чүүлдерин база өргээниң болгаш хаанның ордузунуң эртине

шыгжамырларындан тывылган бүгү алдынны алгаш, арамей хаан Азаилче чорудупкан. Азаил ооң соонда Иерусалимче халдавайн барган.

¹⁹Иоастың өске ажил-херектери, ооң кылган бүгү чүези Иудеяның хааннарының чылдар бижилгезинде тодараттынып бижиттинген.

²⁰Ооң дүжүметтери аңаа удур сүлчээ кылгаш, ону Силла деп черже баар орукта Бет-Миллога өлүрүп каан.

²¹Иоасты ооң дүжүметтери: Шимеаттың оглу Иозавад биле Шомерниң оглу Иегозавад өлүрүп каан. Ол өлү бээрге, ону ада-өгбезиниң чанынга, Давидтиң Хоорайынга ажаап каан. Ооң оглу Амасия ачазының орнунга хаан апарган.

4 Хааннар 13

Иоахаз – Израильдиң хааны

¹Охозияның оглу, Иудеяның хааны Иоастың чагыргазының чээрби үшкү чылында Иехунуң оглу Иоахаз Израильдиң хааны апаргаш, чуртту ооң найысылалы Самарияга он чеди чыл чагырган.

²Ол Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедип, Наваттың оглу Иеровоамның – Израильди бачытче киирген хаанның бачыттарын өттүндүр кылып, олардан ойталаваан.

³Дээрги-Чаяакчының килеңи израильчилерге кыптыгып, оларны үргүлчү арамей хаан Азаилдиң, ооң оглу Венададтың холунга хүлээди берип турган.

⁴Иоахаз Дээрги-Чаяакчыдан дуза дилеп чаннырга, Ол ону дыңнап каан, чүге дээрге арамей хаанның Израильди кайы хире кызагдап турарын көрүп турган.

⁵Дээрги-Чаяакчы Израильге камгалакчы тургузуп бээрге, чурт арамейлерниң холундан адырлы берген. Израильчилер боттарының аалдарынга биеэде ышкаш амыр-тайбың чурттап эгелээн.

⁶Ындыг-даа болза, олар Израильди бачытче киирген Иеровоамның салгалдарының бүгү бачыттарындан ойталавайн, оларны үүлгедирин уламчылааннар. Самарияга Ашера бурганга тураскааткан адагаш хевээр турган.

⁷Иоахазтың аг-шеринден бежен аъттыг шеригжи, он дайынчы терге болгаш 10 000 чадаг шеригжиден аңгыда, кым-даа, чүү-даа артпаан, чүге дээрге арамей хаан ол аг-шеригни кыргып-хыдып, бастырган тараа дег кылып каан.

⁸Иоахазтың өске ажыл-херектери, ооң кылган бүгү чүвези, өндүр улут чоруктары Израильдиң хааннарының чылдар бижилгезинде тодараттынып бижиттинген.

⁹Иоахаз өгбелериниң соондан өске оранче чоруй баарга, ону Самарияга ажаап каан. Ооң оглу ачазының орнунга хаан апарган.

Иехоаш – Израильдиң хааны

¹⁰Иудеяның хааны Иоастың чагыргазының үжен чедиги чылында Иоахазтың оглу Иехоаш Израильдиң хааны апаргаш, чуртту ооң найысылалы Самарияга он алды чыл чагырган.

¹¹Ол Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедип, Наваттың оглу Иеровоамның – Израильди бачытче киирген хаанның бүгү бачыттарындан ойталавайн, оларны үүлгедирин уламчылаан.

¹²Иехоаштың өске ажыл-херектери, ооң кылган бүгү чүвези, өндүр улут чоруктары, Иудеяның хааны Амасия-биле канчаар чаалажып чорааны Израильдиң хааннарының чылдар бижилгезинде тодараттынып бижиттинген.

¹³Иехоаш өгбелериниң соондан өске оранче чоруй баарга, дүжүлгеге ону Иеровоам солаан. Иехоашты Самарияга, Израильдиң чок апарган хааннарының чанынга ажаап каан.

Элисейниң өлүмү

¹⁴Элисей аарый берген. (Медээчи сөөлүндө ол аарындан өлүп калган.) Израильдин хааны Иехоаш аңаа ужуражып келгеш, ол дээш ыглап: «Ачай! Ачай! Силер Израильдин дайынчы тергелерлиг, аьттарлыг аг-шерии дег турган силер!» – деп кыйгырып турган.

¹⁵Элисей: «Ча-согундан ап ал» – дээн. Иехоаш ча-согун эккелген.

¹⁶Медээчи хаанга: «Ча-согунну тудуп ал» – дээн. Демгизи ча-согунну тудуп аарга, Элисей холдарын хаанның холдарынга дегзип алган.

¹⁷Медээчи: «Чөөн чүкче көрүнген соңганы ажыдывыт!» – дээрге, хаан ажыдыпкан. Элисей: «Адывыт!» – дээн. Иехоаш адыптарга, медээчи: «Дээрги-Чаяакчының тиелелгезиниң согуну, арамей чонну тиелээр согун бо-дур! Арамейлерни сен Афекке бүрүнү-биле чылча шавар сен» – дээн.

¹⁸Оон Элисей: «Согуннарны ап ал» – дээн. Хаан согуннарны тудуп аарга, медээчи аңаа: «Олар-биле черни хап-соп көрөм» – дээн. Хаан үш катап хап-сопкаш, соксап каан.

¹⁹Бурганның кижизи аңаа килеңнеп: «Черни беш азы алды катап сопкан болзуңза, арамей күрүнени бүрүнү-биле узуткап каар ийик сен. Ам ону чүгле үш катап чылча шавар-дыр сен» – дээн.

²⁰Элисей өлүп каарга, ону ажаап каан. Чылдың-на чазын Моавтан дээрбечи бөлүктөр чуртче халдап чаңчыга берген чүведир.

²¹Бир катап мөчөөн кижии ажаап турган израильчилер дээрбечи бөлүк көрүп кааш, ол кижини Элисейниң чевег-куюнче далаштыг октапканнар. Мөчү-сөөк Элисейниң сөөгүнге дээптери билек, өлүг кижии дирилгеш, бут кырынга туруп келген.

Израильдин арамей күрүне-биле чаалашканы

²²Арамей хаан Азаил Иоахазтың чагырган бүгү үезинде Израильди кызып-кыйып турган.

²³Ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчы израиль чонга ээ-хайыралыг болуп, оларны кээргеп, Авраам, Исаак болгаш Иаков олар-биле чарган чагыг-керээзин бодааш, израильчилерже сагыш салып турган. Дээрги-Чаяакчы амдыгаа чедир оларны узуткап каарын, Бодунуң мурнундан сывырып чорудуптарын күзевейн турар.

²⁴Арамей хаан Азаил өлүп каарга, ооң оглу Венадад ачазының орнунга хаан апарган.

²⁵Иоахазтың оглу Иехоаш Азаилдинң оглу Венададтың бодунуң ачазындан чаалап алган хоорайларын дедир чаалап алган. Иехоаш Венададты үш катап чылча шаап, Израильдинң хоорайларын эгидип ап турган.

4 Хааннар 14

Амасия – Иудеяның хааны

(2 Чыл. 25:1-4, 17-24)

¹Израильдинң хааны, Иоахазтың оглу Иехоаштың чагыргазының ийиги чылында Иудеяның хааны Иоастың оглу Амасия хаан апарган.

²Ол чээрби беш харлыында хааннап эгелээш, чуртту Иерусалимге чээрби тос чыл чагырган. Ооң авазын Иегоаддин дээр турган, Иерусалим чурттуг херээжен чүве-дир.

³Амасия Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чүве кылып турган, ындыг-даа болза, ооң өгбези Давид ышкаш хире хөйнү кылбаан. Ол бүгү чүвени бодунуң ачазы Иоас ышкаш кылып турган.

⁴Чүгле мөгейишкин кылыр бедик черлер узуткаттынмаан. Чон аңаа өргүлдер салырын, чаагай чыттыг чүүлдер кыпсырын соксатпаан.

⁵Кажан Амасияның холунда эрге-чагырга быжыга бээрге, ол бодунуң хаан ачазын өлүрген дүжүметтерни шаажылап каан.

⁶Ынчалза-даа өлүрүкчүлерниң ажы-төлүн Амасия өлүрбээн. Чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы Моисейни дамчыштыр айтып-чагааны дүрүм-хоойлу номунда: *«Ада кижги ажы-төлүнүң кем-буруузу дээш өлүмге онаар*

кеземче албас ужурлуг, ажы-төл база адазы дээш өлүртпес ужурлуг; кижги бүрүзү чүгле бодунуң кем-буруузу дээш өлүр ужурлуг» – деп дужааган чүве-дир.

⁷Амасия Дус шынаазынга 10 000 эдом шеригни чылча шапкаш, Села хоорайны чаалап алгаш, аңаа Иокфеил деп ат тывыскан, ол черни амдыгаа чедир ынчаар адап турар.

⁸Амасия Иехунуң оглунуң оглу, Иоахазтың оглу, Израильдин хааны Иехоашче элчилер ыдып: «Арыннарывыс удур-дедир көржүп ужуражыылы!» – деп чөңгээлиг сөс дамчыткан.

⁹А Израильдин хааны Иехоаш Иудеяның хааны Амасияга мынча деп харыылаан: «Ливан сынында бир-ле тенниг үнүш пөш ыяшка: „Урууңну мээң оглумга кадай кылдыр бер“ – деп сөглеткен. А оон Ливан сынының черлик аң-меңи келгеш, тенниг үнүштү таптап каапкан.

¹⁰Ийе, сен Эдомну чылча шаап кагдың, ам ол дээш менээргенип турар-дыр сен. Тиилелгең дээш мактан, ынчалза-даа аал-чуртуңга артып кал! Бодуңга айыыл-халап дилеве, оон башка буураар сен, Иудея база сээң биле кады узуткаттырар!»

¹¹Ынчалза-даа Амасия сагындырыгны тоовайн баарга, Израильдин хааны Иехоаш аңаа удур үнүп келген. Иехоаш биле Иудеяның хааны Амасия Иудеяда Бет-Шемеш деп черге удур-дедир көржүп ужурашкан.

¹²Иудея Израильге чылча шаптырып алган, бүгү иудейлер аалдарынче тарай маңнажы берген.

¹³Израильдин хааны Иехоаш Иудеяның хааны, Охозияның оглунуң оглу, Иоастың оглу Амасияны Бет-Шемештин чанынга тудуп алган. Оон ол Иерусалимче чорупкаш, хоорайның ханазын – Эфрем хаалгазындан эгелээш, Азыгда хаалгага чедир – 400 кыры дурту черни үрегдеп каапкан.

¹⁴Иехоаш Дээрги-Чаяакчының өргээзинден база хаанның ордузунуң эртине шыгжамырларындан тывылган шупту алдын-мөңгүннү, шупту

саваларны алгаш барган. Оон ыңай ол долаа кылдыр улус тудуп алгаш, Самарияже ээп келген.

15Иехоаштың өске ажыл-херектери, ооң кылган чүвези, өндүр улуг чоруктары, Иудеяның хааны Амасия-биле ооң канчаар чаалажып турганы Израильдиң хааннарының чылдар бижилгезинде тодараттынып бижиттинген.

16Иехоаш өгбелериниң соондан өске оранче чоруй баарга, ону Самарияга, Израильдиң чок апарган хааннарының чанынга ажаап каан. Ооң оглу Иеровоам ачазының орнунга хаан апарган.

Амасияның өлгени

(2 Чыл. 25:25-28)

17Израильдиң хааны, Иоахазтың оглу Иехоаштың өлгениниң соонда, Иудеяның хааны, Иоастың оглу Амасия он беш чыл чурттаан.

18Амасияның өске ажыл-херектери Иудеяның хааннарының чылдар бижилгезинде тодараттынып бижиттинген.

19Иерусалимге аңаа удур сүлчээ кылырга, ол Лахис хоорайже дезе берген. Ынчалза-даа дайзыннары ооң соондан Лахисче улус ыдыпкаш, ону аңаа өлүрүп каан.

20Амасияның мөчү-сөөгүн Иерусалимче аъттарга дедир чүдүрүп эккелгеш, ооң ада-өгбезиниң чанынга, Давидтиң Хоорайынга ажаап каан.

21Оон Иудеяның бүгү чону Амасияның он алды харлыг оглу Азарияны ачазының орнунга хаан кылып алган.

22Амасия өгбелериниң соондан өске оранче чоруй барган соонда, Азария Эйлат өртээлди Иудеяга дедир эгидип алгаш, ону быжыглап тудуп каан.

Иеровоам II – Израильдиң хааны

²³Иудеяның хааны, Иоастың оглу Амасияның чагыргазының он бешки чылында Израильдин хааны Иехоаштың оглу Иеровоам хаан апаргаш, чуртту найысылалы Самарияга дөртөн бир чыл чагырган.

²⁴Ол Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедип, Наваттың оглу Иеровоамның – Израильди бачытче киирген хаанның бүгү бачыттарындан ойталаваан.

²⁵Иеровоам Израильдин кызыгаарын Лево-Хаматтан эгелээш, Дус далайга чедир катап тургускан. Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчы Бодунуң Гат-Хефер чурттуг чалчазы, Амиттайниң оглу Ионаны дамчыштыр чугаалаан сөзүн ынчалдыр күүсеткен.

²⁶Чүге дээрге Израильде бүгү улустуң – кул-даа, хостуг-даа улустуң улуг хилинчекке алысканын, оларга дузалаптар кижичогун Дээрги-Чаяакчы көрүп турган.

²⁷Ол Израильдин адын чырык черге турбас кылдыр балап каарын чугаалаваан болгаш, чонну Иехоаштың оглу Иеровоамның холу-биле камгалап каан.

²⁸Иеровоамның өске ажил-херектери, ооң кылган бүгү чүвези, өндүр улуг чоруктары, ооң канчаар чаалажып турганы, Иудеяга хамааржыр апарган турган Дамаск биле Хаматты Израильге канчаар эгиткени Израильдин хааннарының чылдар бижилгезинде тодараттынып бижиттинген.

²⁹Иеровоам өгбелериниң – Израильдин хааннарының соондан өске оранче чоруй барган. Ооң оглу Захария ачазының орнунга хаан апарган.

4 Хааннар 15

Азария – Иудеяның хааны

(2 Чыл. 26:1-4, 21-23)

¹Израильдин хааны Иеровоамның чагыргазының чээрби чедиги чылында Иудеяның хааны Амасияның оглу Азария хаан апарган.

²Ол он алды харлыында хааннап эгелээш, чуртту Иерусалимге бежен ийи чыл чагырган. Ооң авазын Иехолия дээр турган, Иерусалим чурттуг херээжен чүве-дир.

³Азария Дээрги-Чаяакчының мурнунга таарымчалыг чүүлдерни, ачазы Амасияның кылып турганы дег, кылып турган.

⁴Чүгле мөгейишкин кылыр бедик черлер узуткаттынмаан. Чон аңаа өргүл кылырын, чаагай чыттыг чүүлдер кыпсырын уламчылап турган.

⁵Дээрги-Чаяакчы Азарияны кеш аары-биле кезедип каан. Ол өлгүжеге чедир аарыын эдилеп, аңгы бажыңга чурттаар ужурга таварышкан. Хаанның оглу Иоафам ордуну башкарып, чонну чагырып турган.

⁶Азарияның өске ажил-херектери, ооң кылган бүгү чүвези Иудеяның хааннарының чылдар бижилгезинде тодараттынып бижиттинген.

⁷Азария өгбелериниң соондан өске оранче чоруй баарга, ону оларның чанынга, Давидтиң Хоорайынга ажаап каан. Ооң оглу Иоафам ачазының орнунга хаан апарган.

Захария – Израильдин хааны

⁸Иудеяның хааны Азарияның чагыргазының үжен сески чылында Иеровоамның оглу Захария Израильдин хааны апаргаш, чуртту найысылалы Самарияга алды ай чагырган.

⁹Ада-өгбези ышкаш, ол Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедип турган. Ол Наваттың оглу Иеровоамның – Израильди бачытче киирген хаанның бачыттарындан ойталаваан.

¹⁰Иавистиң оглу Шаллум Захарияга удур сүлчээ кылган. Ол ону чон мурнунга өлүрүп кааш, ооң орнунга хаан апарган.

¹¹Захарияның өске ажил-херектери Израильдин хааннарының чылдар бижилгезинде тодараттынып бижиттинген.

¹²Дээрги-Чаяакчының Иехуга: «Сээң үре-салгалың Израильдиң дүжүлгезинге дөрткү салгалга чедир саадаар» – дээн сөзү ынчаар боттанган.

Шаллум – Израильдиң хааны

¹³Иавистиң оглу Шаллум Иудеяның хааны Озияның чагыргазының үжен тоску чылында хаан апаргаш, чуртту Самарияга бир ай чагырган.

¹⁴Оон Гадийниң оглу Менаим Тирца хоорайдан Самарияга чедип келген. Иавистиң оглу Шаллумну ол Самарияга өлүрүп кааш, ооң орнунга хаан апарган.

¹⁵Шаллумнуң өске ажыл-херектери, ооң кылган сүлчээзи Израильдиң хааннарының чылдар бижилгезинде тодараттынып бижиттинген.

Менаим – Израильдиң хааны

¹⁶Менаим Тирцадан үнгеш, Типсах хоорайже халдааш, ында база ооң чоок-кавызында чурттап турар бүгү улусту кыра шаап каапкан, чүге дээрге чон хоорай хаалгазын аңаа ажытпаан. Менаим Типсахта бүгү иштиг херээженнерни безин одура шаап каапкан.

¹⁷Иудеяның хааны Азарияның чагыргазының үжен тоску чылында Гадийниң оглу Менаим Израильдиң хааны апаргаш, чуртту найысылалы Самарияга он чыл чагырган.

¹⁸Ол Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедип турган. Хааннаашкынының бүгү үезинде ол Наваттың оглу Иероваамның – Израильди бачытче киирген хаанның бачыттарындан ойталаваан.

¹⁹Ол үеде Ассирияның хааны Фул Израильче халдап келген. Менаим ооң деткимчезин чедип ап, күрүне башкарар эрге-чагыргазын быжыглаар дээш, аңаа муң талант мөңгүн берген.

²⁰Менаим ол акша-мөңгүннү израильчилерден төлеттирип алган. Бай кижини бүрүзү-ле Ассирияның хааныга бээр кылдыр бежен шекел мөңгүн дужаар ужурлуг турган. Ынчан Ассирияның хааны чуртту эжелевейн барып, эеп чана берген.

²¹Менаимниң өске ажил-херектери, ооң кылган бүгү чүвези Израильдиң хааннарының чылдар бижилгезинде тодараттынып бижиттинген.

²²Менаим өгбелериниң соондан өске оранче чоруй барган. Ооң оглу Факия ачазының орнунга хаан апарган.

Факия – Израильдиң хааны

²³Иудеяның хааны Азарияның чагыргазының беженги чылында Менаимниң оглу Факия Израильдиң хааны апаргаш, чуртту найысылалы Самарияга ийи чыл чагырган.

²⁴Факия Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедип турган. Ол Наваттың оглу Иеровоамның – Израильди бачытче киирген хаанның бачыттарындан ойталаваан.

²⁵Ремалияның оглу Факей, Факияның дүжүмеди, аңаа удур сүлчээ кылган. Факей Галаад чурттуг бежен кижии эдертип алгаш, Самарияда хаанның ордузунуң шивээзинге Факияже халдаан. Ол Аргов болгаш Арийе олар-биле Факияны өлүрүп кааш, ооң орнунга хаан апарган.

²⁶Факияның өске ажил-херектери, ооң кылган бүгү чүвези Израильдиң хааннарының чылдар бижилгезинде тодараттынып бижиттинген.

Факей – Израильдиң хааны

²⁷Иудеяның хааны Азарияның чагыргазының бежен ийиги чылында Ремалияның оглу Факей Израильдиң хааны апаргаш, чуртту найысылалы Самарияга чээрби чыл чагырган.

²⁸Ол Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедип турган. Факей Наваттың оглу Иеровоамның – Израильди бачытче киирген хаанның бачыттарындан ойталаваан.

²⁹Факейниң Израильди чагырып турган үезинде Ассирияның хааны Тиглат-Пилесер халдап келгеш, Ийон, Авел-Бет-Мааха, Ианох, Кедес болгаш Асор хоорайларны, Галаад биле Галилеяның девискээрлерин, Неффалимниң аймааның бүгү черин эжелеп алгаш, чонну Ассирияже тудуп алгаш барган.

³⁰Иланың оглу Осия Ремалияның оглу Факейге удур сүлчээ кылгаш, олче халдап, өлүрүп каан. Озияның оглу Иоафамның чагыргазының чээрбиги чылында Осия Факейниң орнунга хаан апарган.

³¹Факейниң өске ажыл-херектери, ооң кылган бүгү чүвези Израильдиң хааннарының чылдар бижилгезинде тодараттынып бижиттинген.

Иоафам – Иудеяның хааны

(2 Чыл. 27:1-9)

³²Ремалияның оглу, Израильдиң хааны Факейниң чагыргазының ийиги чылында Иудеяның хааны Озияның оглу Иоафам хаан апарган.

³³Ол чээрби беш харлыында хааннап эгелээш, чуртту Иерусалимге он алды чыл чагырган. Ооң авазы – Садоктуң уруу, Иеруша дээр херээжен турган чүве-дир.

³⁴Иоафам Дээрги-Чаяакчының мурнунга, ачазы Озияның кылып турганы дег, таарымчалыг чүүлдер кылып турган.

³⁵Чүгле мөгейишкин кылыр бедик черлер узуткаттынмаан: чон аңаа өргүлдер салып, чаагай чыттыг чүүлдер кыпсырын уламчылап турган. Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң Үстүкү хаалгазын быжыглай тудуп каан хаан Иоафам чүве-дир.

³⁶Иоафамның өске ажыл-херектери, ооң кылган бүгү чүвези Иудеяның хааннарының чылдар бижилгезинде тодараттынып бижиттинген.

³⁷(Ооң чагырган үезинде Дээрги-Чаяакчы Иудеяга удур арамей хаан Рецинни база Ремалияның оглу Факейни ыдып эгелээн.)

³⁸Иоафам өгбелериниң соондан өске оранче чоруй баарга, ону оларның чанынга, ооң өгбези Давидтиң Хоорайынга ажаап каан. Ооң оглу Ахаз ачазының орнунга хаан апарган.

4 Хааннар 16

Ахаз – Иудеяның хааны

(2 Чыл. 28:1-27)

¹Ремалияның оглу Факейниң чагырказының он чедиги чылында Иудеяның хааны Иоафамның оглу Ахаз хаан апарган.

²Ол чээрби харлыында хааннап эгелээш, чуртту Иерусалимге он алды чыл чагырган. Ахаз бодунуң Бурганы Дээрги-Чаяакчының мурнунга, бодунуң өгбези Давид-биле деңнээрге, таарымчалыг чүүлдер кылбайн турган.

³Ол Израильдиң хааннарының оруун эдерип, Дээрги-Чаяакчының израильчилерниң мурнундан үндүр сывырыпканы чоннарның чүдек-бужар чаңчылдарын өттүнүп, оглун безин от өттүр эрттирген.

⁴Ахаз мөгейишкин кылыр бедик черлерге, тейлер бажынга болгаш саглагар ыяштың-на адаанга өргүлдер салып, айдызап турган.

⁵Ынчан арамей хаан Рецин болгаш Ремалияның оглу, Израильдиң хааны Факей олар Иерусалимге удур чаалажып үнгеш, Ахазты бүзээлеп алганнар, ынчалза-даа тиилеп шыдавааннар.

⁶Ол үеде арамей хаан Рецин Эйлат өртээлди эгидип ап, иудейлерни оон үндүр сывырыпкан. Эйлатка арамей чон чурттай берген, олар ында амдыгаа чедир чурттап турар.

⁷Ахаз Ассирияның хааны Тиглат-Пилесерже элчиннер ыдып: «Мен – силерниң чалчаңар-дыр мен. Силерниң оглуңар дег-дир мен. Чедип келгеш, менче халдаан арамей болгаш израиль хааннардан мени камгалап көрүңерем» – деп сөглеткен.

⁸Ахаз Дээрги-Чаяакчының өргээзинден болгаш хаанның ордузунуң эртине шыгжамырындан тывылган алдын-мөңгүнү алгаш, Ассирияның хаанынче хээли белээ кылдыр чорудупкан.

⁹Ол хаан ооң дилээн күүседип, Дамаскыже халдааш, эжелеп алган. Хоорайның чурттакчыларын хаан Кир деп черже тудуп алгаш барган, а Рецинни өлүрүп каан.

10 Ынчан Ахаз хаан Ассирияның хааны Тиглат-Пилесер-биле ужуражыр дээш, Дамаскыже чорупкан. Дамаскыга ол өргүл салыр бедигээш көрүп кааш, Бурганның бараалгакчызы Урияже өргүл бедигээжиниң чуруун болгаш ооң тургузуунуң тодаргай шыйыын чорудупкан.

11 Урия бараалгакчы Ахаз хаанның Дамаскыдан чорудупкан үлегерин ёзугаар өргүл бедигээжин тудуп каан. Ол ону Ахаз хаанның Дамаскыдан эеп кээриниң бетинде тудуп четтигипкен.

12 Хаан Дамаскыдан эеп келгеш, өргүл бедигээжин топтап көргеш, чоокшулап кээп, өргүлүн эккеп салган.

13 Ол бүрүн өрттедир өргүлдерин, далган-тараа өргүлдерин өрттеткеш, арага өргүлүн чашкаш, бедигээшче эп-найырал өргүлүнүн малдарының ханын төккен.

14 Дээрги-Чаяакчының мурнунга турган өргүл салыр хүлер бедигээшти хаан Бурганның өргээзиниң мурнунда – чаа өргүл бедигээжи биле өргээниң аразында – туружундан көжүрүп, чаа бедигээштиң соңгу талазынга тургузуп каан.

15 Ахаз оон Бурганның бараалгакчызы Урияга: «Чаа улуг өргүл бедигээжинге эртенги бүрүн өрттедир өргүлдерни, кежээки далган-тараа өргүлдерин, хаанның бүрүн өрттедир болгаш далган-тараа өргүлдерин, чурттуң бүгү чонунуң бүрүн өрттедир болгаш далган-тараа өргүлдерин база арага өргүлдерин эккеп сал. Бо өргүл бедигээжинче бүрүн өрттедир өргүл малының база өске-даа өргүл малының ханын төндүр төвүт. А хүлер өргүл бедигээжин мен Бурганның күзел-соруун айтырары-биле ажыглаар мен» – деп дужааган.

16 Бурганның бараалгакчызы Урия бүгү чүвени Ахаз хаанның дужааганын ёзугаар кылган.

17 Ахаз хаан өргээде тергежигештерни адырып каапкан. Ол «далай» дээр чунар саваны ону тудуп турган хүлер бугалардан дүжүргеш, даш тавак кырынга салып каан.

¹⁸Өргээде тудуп каан амыр-дыш хүнүнде ажыглаар өдүгнү болгаш хаанга хамааржыр даштыкы кирер черни Ахаз Дээрги-Чаяакчының өргээзинден ап каапкан. Ол ону Ассирияның хааны дээш ынчаар кылган.

¹⁹Ахазтың өске ажил-херектери, ооң кылган чүвези Иудеяның хааннарының чылдар бижилгезинде тодараттынып бижиттинген.

²⁰Ахаз өгбелериниң соондан өске оранче чоруй баарга, ону оларның чанынга, Давидтиң Хоорайынга ажаап каан. Ооң оглу Эзекия ачазының орнунга хаан апарган.

4 Хааннар 17

Осия – Израильдин сөөлгү хааны

¹Иудеяның хааны Ахазтың чагыргазының он ийиги чылында Иланың оглу Осия Израильдин хааны апаргаш, чуртту найысылалы Самарияга тос чыл чагырган.

²Ол Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедип турган, ынчалза-даа Израильдин ооң мурнундагы хааннары ышкаш хөй бузут үүлгетпээн.

³⁻⁴Осия Ассирияның хааны Салманассарга чагыртып, аңаа чылдың-на албан-үндүт төлеп турган. Оон Салманассар Осияның өскерликчи чоруун эскерип каан – Осия Египеттиң хааны Соже элчилер ыдып, ооң мурнунда төлеп турган албан-үндүдүн төлөвестей берген. Ынчангаш Салманассар Израильге удур чаалажып үнүпкеш, Осия хаанны тудуп алгаш, кара-бажыңга суп каан.

⁵Ассирияның хааны бүгү чуртка удур чаалажып үнгеш, Самарияже халдааш, ону үш чыл бүзээлээн.

⁶Осияның чагыргазының тоску чылында Салманассар Самарияны эжелеп ап, израильчилерни Ассирияже тудуп апаргаш, оларны Халакка, Хавор хем чанында Гозанга болгаш Мидияның хоорайларынга чурттадып каан.

Израиль чүге туттуруушкунга таварышканыл

⁷Оларны Египеттен үндүрө берген, ук чурттуң хааны фараоннуң холундан адырып каан боттарының Бурганы Дээрги-Чаяакчыга удур израильчилер бачыт үүлгеткен. Олар өске бурганнарга мөгейип,

⁸бүгү чүвени Дээрги-Чаяакчының оларның мурнундан үндүр сывырыпканы чоннарның чаңчылдарын ёзугаар, Израильдин хааннарын өттүнүп кылып турган.

⁹Израильчилер боттарының Бурганы Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг эвес чүүлдерни чажыды-биле кылып турган. Олар бүгү хоорайсуурларынга – быжыглалдыг улуг хоорайларга-даа, ында чүгле чаңгыс таңнылдаар суурга турар черлерге-даа мөгейишкин кылыр бедик черлер тудуп алганнар.

¹⁰Бедик тей бүрүзүнге база саглагар ыяш адаанга-ла даш көжээлер болгаш Ашера бурганга тураскааткан адагаштар тургузуп алганнар.

¹¹Мөгейишкин кылыр бүгү бедик черлерге израильчилер, Дээрги-Чаяакчының оларның мурнундан үндүр сывырыпканы чоннар дег, чаагай чыттыг өргүлдер кылып турган. Олар бузут-бактыг херектер кылып, Дээрги-Чаяакчының килеңин кыптыктырып турган.

¹²Дээрги-Чаяакчы: «Ынчанмаңар!» – деп чугаалап турда-ла, олар дүрзү-бурганнарга мөгейип турган.

¹³Дээрги-Чаяакчы Израиль биле Иудеяны Бодунуң өттүр көөр бүгү медээчилерин дамчыштыр: «Бузуттуг оруктарыңардан чайлаңар; ада-өгбөңерге күүседирин дужааганым, Мээң чалча-медээчилеримни дамчыштыр силерже чорудуп бергеним бүгү хоойлум ёзугаар Мээң айтыышкын, дүрүмнеримни сагып, күүсединер» – деп сагындырып турган.

¹⁴Ынчалза-даа олар тооп дыңнавааннар, боттарының Бурганы Дээрги-Чаяакчыга бүзүревес ада-өгбөзиниң чөрүүзү дег чөрүү болганнар.

¹⁵Олар Дээрги-Чаяакчының дүрүмнерин, Ооң оларның ада-өгбөзи-биле чарган чагыг-керээзин, Ооң оларга ажыдып турган сагындырыгларын

тоовайн барганнар. Олар хоозун дүрзү-бурганнарны эдерип, боттары база хоозун куруг апарганнар. Дээрги-Чаяакчы израильчилерге оларны долгандыр чурттап турар чоннарның кылып турар чүүлдерин кылырын хоруп каан-даа болза, олар ол чоннарны өттүнүп чурттап турганнар.

¹⁶Олар боттарының Бурганы Дээрги-Чаяакчының бүгү айтышкыннарындан ойталап, боттарынга бугажык хевирлиг ийи дүрзү-бурган шуткуп алганнар болгаш Ашера бурганга адагаштар тураскаатканнар. Олар сылдыстарның бүгү аг-шериинге мөгейип, Ваал бурганга бараан болуп турганнар.

¹⁷Израильчилер оглу-кызын от өттүр эрттирип, төлгелеп, караң көрнүп, Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедири-биле боттарын садып, Ону килеңнедип турган.

¹⁸Дээрги-Чаяакчы Израильге күштүү-биле килеңней бергеш, ооң чонун бодунуң мурнундан сывырыпкан. Иуданың аймаандан аңгыда, өске кым-даа артпаан.

¹⁹Ынчалза-даа Иуданың аймаа безин бодунуң Бурганы Дээрги-Чаяакчының айтышкыннарын күүсетпейн, Израильдиң кирип каан чаңчылдарын эдерип чурттап турган.

²⁰Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы Иаковтуң бүгү үре-салгалындан ойталаан. Ол израильчилерни кезедип, оларны үптекчилерниң холунга хүлээдип турган, а адак сөөлүндө оларны Бодунуң мурнундан сывырыпкан.

²¹Кажан Дээрги-Чаяакчы Израильди Давидтиң салгалындан ушта тыртып кааптарга, израильчилер Наваттың оглу Иеровоамны хаан кылып алган. Иеровоам оларны Дээрги-Чаяакчыдан өскээр аппараткаш, улуг бачытче кирип каан.

²²Израильчилер Иеровоамның кылып турган бүгү бачыттарын өттүнүп, олардан ойталаваан.

²³Адак соонда Дээрги-Чаяакчы израиль чонну Бодунуң бүгү чалча-медээчилерин дамчыштыр сагындырып турганы дег, Бодунуң

мурнундан сывырып чорудупкан – израильчилерни боттарының чуртундан Ассирияже тудуп алгаш барган, олар амдыгаа чедир ында чурттап турар.

Самарияның чаа чурттакчылары

²⁴Ассирияның хааны Вавилон, Кута, Авва, Хамат болгаш Сепарваим деп черлерниң чурттакчыларын көжүрүп эккелгеш, Самарияга чагырткан хоорайларга израильчилерниң орнунга чурттадып каан. Олар Самарияны ээлеп алгаш, ооң хоорайларынга чурттай берген.

²⁵Олар аңаа чаа-ла чурттап эгелеп тура, Дээрги-Чаяакчыга мөгейбейн турганнар. Ынчангаш Ол оларже арзылаңнар ыдыптарга, араатаннар оларның чамдызын өлүрүп турган.

²⁶Ассирияның хаанынга ол дугайында: «Силерниң көжүрүп үндүрө бергеш, Самарияга чагырткан хоорайларга чурттадып каан чоннарыңар ол черниң бурганының дүрүмнерин билбес-тир. Ол бурган оларже арзылаңнар ыдыптарга, араатаннар оларны өлүрүп турар-дыр, чүге дээрге олар ук черниң бурганының дүрүмнерин билбес-тир» деп медээ чедирген.

²⁷Ынчан хаан: «Самариядан тудуп алгаш барганыңар бараалгакчыларның бирээзин ынаар чорудуптуңар. Ол аңаа чурттап, оларны ук черниң бурганының дүрүмнеринге өөредип кагзын» – деп дужааган.

²⁸Самариядан тудуп алгаш барган бараалгакчыларның бирээзи ээп чанып келгеш, Вефилге чурттап, Дээрги-Чаяакчыга канчаар мөгеерин улуска айтып берип эгелээн.

²⁹Ынчалза-даа аймак-чон бүрүзү чурттай берген хоорайларынга бодунуң дүрзү-бурганнарын база кылып ап, оларын Самарияның биеэги чурттакчыларының бедик черлерде тудуп кааны өргээлерге тургузуп алган.

³⁰Вавилоннуң чурттакчылары Сокхот-Бенот дээр, Кутаның чурттакчылары – Нергал дээр, Хаматтың чурттакчылары – Ашима дээр,

³¹а аввийлер Нивхаз биле Тартак дээр дүрзү-бурганнар кылып алган. Сепарваимниң чурттакчылары төрөөн чериниң бурганнары болур Адрамелех биле Анамелехке өргүл кылдыр боттарының оолдарын өрттедип турган.

³²Олар ол кадында Дээрги-Чаяакчыга база мөгейип, бедик черлерге бараан болуру-биле боттарының аразындан таварышкан-на улусту томуйлап каарга, ол бараалгакчылар бедик черлерде өргээлерге өргүл салып, бараан болуп турган.

³³Олар Дээрги-Чаяакчыга мөгейип турганнар, ынчалза-даа боттарын оортан көжүрүп үндүре берген черлерниң чаңчылдарын ёзугаар боттарының бурганнарынга база бараан болуп турганнар.

³⁴Амдыгаа чедир олар биеэги чаңчылдарын сагып турарлар. Олар Дээрги-Чаяакчыга шыны-биле мөгейбейн, Ооң Израиль деп ат тывысканы Иаковтың үре-салгалынга берген дүрүмнер, чаңчылдар, хоойлулар болгаш айтышкыннарны сагывайн база күүсетпейн турарлар.

³⁵А Дээрги-Чаяакчы израильчилер-биле чагыг-керээ чарып алгаш, оларга: «Өске бурганнарга чүдүвеңер, оларга мөгейип, бараан болбаңар база өргүлдер кылбаңар.

³⁶Силерни египет черден өндүр улуг күжү-биле, күштүг холу-биле үндүре берген Дээрги-Чаяакчыдан коргуп, чүгле Аңаа бараан болуп, өргүлдерден кылыңар.

³⁷Ооң силерге бижип берген дүрүмнер, чаңчылдар, хоойлулар болгаш айтышкыннарын кезээде сагып, күүседиңер. Өске бурганнарга мөгейбеңер.

³⁸Мээң силер-биле чарган чагыг-керээмни утпаңар, өске бурганнарга мөгейбеңер.

³⁹Чүгле силерниң Бурганыңар Дээрги-Чаяакчыдан коргуп чоруңар, Ол ынчан силерни бүгү дайзыннарыңарның холундан адырып, камгалаар» – деп дужааган турган болгай.

⁴⁰Ынчалза-даа олар Ону тооп дыңнавааннар, боттарының биеэги чаңчылдарын сагып артканнар.

⁴¹Дээрги-Чаяакчыдан коргуп тургаш безин, ол чоннар дүрзү-бурганнарга база бараан болуп турганнар. Оларның ажы-төлү, ажы-төлүнүң үре-салгалы ада-өгбезиниң кылып турган чүвезин амдыгаа чедир кылып турар.

4 Хааннар 18

Эзекия – Иудеяның хааны

(2 Чыл. 29:1-2)

¹Иланың оглу, Израильдиң хааны Осияның чагыргазының үшкү чылында Иудеяның хааны Ахазтың оглу Эзекия хаан апарган.

²Ол чээрби беш харлыында хааннап эгелээш, чуртту Иерусалимге чээрби тос чыл чагырган. Ооң авазын Ави дээр турган, ол – Захарияның уруу чүве-дир.

³Эзекия Дээрги-Чаяакчының мурнунга таарымчалыг чүүлдер, өгбези Давидтиң кылып турганы дег, кылып турган.

⁴Эзекия мөгейишкин кылыр бедик черлерни узуткап, ыдыктыг даш көжээлерни буза шаап, Ашера бурганга тураскааткан адагаштарны кезип каапкан. Ол Моисейниң кылып каан чес чыланын база чуура шаап каапкан, чүге дээрге шак ол үеге чедир израильчилер аңаа чаагай чыттыг чүүлдер кыпсып турган. Чыланни Нехуштан деп адап каан чүве-дир.

⁵Эзекия Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчыга ынаныр турган. Иудеяның бүгү хааннарының аразындан аңаа дөмей хаан ооң мурнунда-даа, ооң соонда-даа турбаан.

⁶Ол Дээрги-Чаяакчыга аажок бердинип, Ону салдыкпайн эдерип, Ооң Моисейни дамчыштыр айтып-чагаан айтышкыннарын күүседип чораан.

⁷Ынчаарга Дээрги-Чаяакчы ооң-биле кады болган: Эзекия кылган-на бүгү чүвезинге чедишкинниг бооп турган. Ол Ассирияның хаанынга чагыртпайн барган, аңаа бараан болбастай берген.

⁸Эзекия филистимнерни Газа хоорайга болгаш ооң чоок-кавызында черлерге чедир – быжыглалдыг улуг хоорайларга-даа, ында чүгле чаңгыс таңныыл суурга турар черлерге-даа – кыргып-хыдып, узуткап каапкан.

⁹Эзекия хаанның чагыргазының дөрткү чылында – Иланың оглу, Израильдин хааны Осияның чагыргазының чедиги чылында Ассирияның хааны Салманассар Самарияга удур чаалажып үнгеш, ону бүзээлеп алган.

¹⁰Үш чыл болгаш, ассирийлер хоорайны эжелеп алган. Самария Эзекияның чагыргазының алдыгы чылында – Израильдин хааны Осияның чагыргазының тоску чылында эжелеттирген.

¹¹Ассирияның хааны израильчилерни бодунуң күрүнезинче тудуп аппараткаш, оларны Халакка, Хавор хем чанында Гозанга болгаш Мидияның хоорайларынга чурттадып каан.

¹²Ол бүгү чүүл израильчилер-биле боттарының Бурганы Дээрги-Чаяакчыны тооп дыңнавайн, Ооң чагыг-керээзин үрээни дээш – Дээрги-Чаяакчының чалказы Моисейниң дужааган бүгү чүвезин дыңнавааны, күүсетпейн барганы дээш болган.

Ассирияның Иерусалимге кыжанганы

(2 Чыл. 32:1-19; Иса. 36:1-22)

¹³Эзекия хаанның чагыргазының он дөрткү чылында Ассирияның хааны Сеннахирим Иудеяның бүгү быжыглалдыг хоорайларынке халдааш, эжелеп алган.

¹⁴Иудеяның хааны Эзекия Лахис хоорайда Ассирияның хаанынче: «Буруулуг болган-дыр мен. Мени каапкаш барып көрүңерем, ынчан менден негээр-ле чүвеңерни силерге төлөп бээр мен» – дээн сөс дамчыдары-биле элчи ыткан. Ассирияның хааны Эзекия хаандан торгаал кылдыр 300 талант мөңгүн болгаш 30 талант алдын негээн.

¹⁵Эзекия аңаа Дээрги-Чаяакчының өргээзинден база хаанның ордузунун эргине шыгжамырындан тывылган шупту мөңгүннү берипкен.

¹⁶База-ла ол үеде Иудеяның хааны Эзекия Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң эжиктерин болгаш эжик чаактарын шап каан бүгү алдынны карттааш, Ассирияның хаанынга берипкен.

¹⁷Оон Ассирияның хааны Лахис хоорайдан Иерусалимде Эзекия хаанче кол шериг баштыңын, дүжүметтериниң даргазын болгаш кол дашка тудукчузун хөй санныг аг-шериг-биле кады чорудупкан. Олар Иерусалимге келгеш, Үстүкү хөөлбектиң суг дамчыдар хоорзаларының чанынга, Хеп чуур шөлче баар орукка туруп алганнар.

¹⁸Олар хаанны кыйгырарга, Хелкияның оглу, орду башкарыкчызы Элиаким, Севна бижээчи болгаш Асафтың оглу, чылдар бижикчизи Иоах олар үнүп келген.

¹⁹Кол дашка тудукчузу оларга мону чугаалаан: «Ассирияның өндүр улут хаанының бо сөстөрүн Эзекияга дамчыдыңар: Сээң идегелиң кайыын келгенил?

²⁰Сен чүгле хоозун сөстөр чугаалап турдуң, а дайын чорударда, мергежил база күш херек! Кымга идегээш, меңээ удур тура халыдың?

²¹Сен ам Египетке – кулузун дег чиңге, шала сыйылган даянгыышка идегээр-дир сен. А ындыг даянгыыш аңаа чөленген кижиниң адыжынче кадалып, өттүр идиптер. Египеттиң хааны фараон аңаа идегээн бүгү улуска база ындыг боор.

²²Азы силер меңээ: „Бистиң Бурганывыс Дээрги-Чаяакчыга идегээр бис“ – дээр чадавас силер. Ындыг-даа болза, Эзекия Ооң ыдыктыг бедик

черлерин база өргүл бедигээштерин узуткап каапкаш, Иудея биле Иерусалимниң чурттакчыларынга: „Чүгле маңаа, Иерусалимде турар бо өргүл салыр бедигээш чанынга Бурганга мөгейиңер“ – деп дужааган эвес чүве бе?

²³Ынчаарга мээң дээргим – Ассирияның хааны-биле мөөрейлежип көрөм: мен сеңээ 2000 аьттан берейн, оларны мунар улус тып шыдаар сен бе?

²⁴Египеттиң дайынчы тергелеринге, аьттыг шериинге идегеп тургаш безин, мээң дээргимниң нояннарының оода бирээзин, эң кошкаан-даа болза, ойтур шаап шыдаар сен бе?

²⁵Ооң кадында, бо черни хоозурадыр дээш Дээрги-Чаяакчының күзел-соруун ёзугаар бээр келген эвес мен бе? Ол Боду меңээ: „Ол чуртче баргаш, ону хоозурат!“ – деп чугаалаан болгай».

²⁶Ынчан Хелкияның оглу Элиаким, Севна болгаш Иоах олар кол дашка тудукчузундан: «Силерниң чалчаларыңар бис-биле арамейлеп чугаалажып көрүңерем – ол дылды билир бис. Хоорай ханазында турар чонувус дыңнап турда, бис-биле еврейлеп чугаалашпайн көрүңерем» – деп дилээн.

²⁷Кол дашка тудукчuzu оларга: «А мээң дээргим мени бо сөстөрни чүгле силерге база силерниң дээргиңерге дамчытсын дээш чоруткан деп бе? Чок! Ханада турар, силер-биле кады боттарының мыяан чииринге, сидиин ижеринге чыгаткан бүгү улуска база дамчытсын диди!» – деп харыылаан.

²⁸Кол дашка тудукчuzu туруп келгеш, еврейлеп дыңзыдыр чугаалап эгелээн: «Өндүр улуг хаанның, Ассирияның хаанының сөстөрин дыңнаңар!»

²⁹Хаан мынча деп тур: Эзекияга мегелетпеңер. Ол силерни мээң холумдан камгалап шыдавас!

³⁰Эзекия силерниң сагыжыңарже Дээрги-Чаяакчыга ынаныр дугайында бодал киирбезин, „Дээрги-Чаяакчы бисти камгалаар, бо хоорайны Ассирияның хаанының холунга хүлээтпес“ деп аазавазын.

³¹Эзекияны дыңнаваңар! Ханадан менче дүжүп келгеш, мээң мурнумга сөгүрүп олуруп, чагыртыңар – ынчан силерниң кайыңар-даа бодунуң тараан виноградын, фи́га чимизин чиир база бодунуң кудуунда суун ижер.

³²А оон мен эеп келгеш, силерни боттарыңарның чуртуңар ышкаш өске чуртче алгаш баар мен – ол чурт дээрге далган-тараа, арага, аьш-чем болгаш виноград шөлдери, олива үзү болгаш ары чигири-биле байлак чурт-тур. Ынчан дириг артар силер, өлбес силер. Эзекияны дыңнаваңар, чүге дээрге ол: „Дээрги-Чаяакчы бисти камгалаар“ – деп чугаазы-биле силерни дуурайлап турар-дыр.

³³Өске чоннарның бурганнары Ассирияның хаанының холундан боттарының чурттарын камгалаан бе кай?

³⁴Хамат биле Арпадтың бурганнары кайыл, Сепарваимниң, Енаның, Ивваның бурганнары кайыл? Самарияны олар мээң холумдан адырып шыдаан бе кай?

³⁵Ол чурттарның бурганнарының кайызы бодунуң черин мээң холумдан адырып алганыл? Таанда-ла Дээрги-Чаяакчы Иерусалимни мээң холумдан адырыптар деп бе?»

³⁶А олар ытташпаан, аңаа чаңгыс сөс-даа харыылаваан, чүге дээрге Эзекия хаан: «Аңаа харыы бербөңер» – деп дужааган турган.

³⁷Хелкияның оглу, орду башкарыкчызы Элиаким, Севна бижээчи болгаш Асафтың оглу, чылдар бижикчизи Иоах олар кеткен хевин качыгдалдан ора тыртып каапкаш, хаанга келгеш, кол дашка тудукчузунуң сөстөрүн аңаа дамчытканнар.

4 Хааннар 19

Эзекияның Бургандан дуза дилеп мөргээни

(2 Чыл. 32:20-22; Иса. 37:1-38)

¹Эзекия хаан ол бүгүнү дыңнааш, бодунуң хевин ора тыртып каапкаш, качыгдал хевин кеткеш, Дээрги-Чаяакчының өргээзинче чорупкан.

²Оон хаан орду башкарыкчызы Элиакимге, Севна бижээчиге болгаш Бурганның бараалгакчыларының баштыңнарынга качыгдал хевин кедиргеш, оларны Амоцтуң оглу Исаяя медээчиже чорудупкан.

³Олар Исаяяга Эзекия хаанның бо сөстөрүн дамчыткан: «Кызагдал, кеземче болгаш куду көрүүшкүннүң хүнү келген-дир – ажы-төл хырын иштинден үнериниң кырында келген, а иезиниң божуур шаг-шинээ чок!

⁴Ассирияның хааны бодунуң кол дашка тудукчузунга дириг Бурганны дорамчылаар даалга берген. Ооң бүгү сөстөрүн сээң Бурганың Дээрги-Чаяакчы дыңнап каан болза! Ол дыңнаан сөстери дээш ону кезеткен болза! Чоннуң артынчызы дээш дилеп, мөргүп көрөм».

⁵Эзекия хаанның дүжүметтери Исаяяга чедип кээрге,

⁶Исаяя оларга мынча дээн: «Боттарыңарның дээргиңерге Дээрги-Чаяакчының: „Дыңнаан сөстериңден – Ассирияның хаанының чалчаларының Мени дорамчылап турган сөстөрүңден кортпа.

⁷Мен ону сагыш алындырар мен – ол хаан бир медээ дыңнап кааш, бодунуң чуртунче дедир чоруй баар. Мен ону аңаа хылыш-биле шаштырып каар мен“ – деп чугаалаан чүвезин дамчыдып бериңер».

⁸Кол дашка тудукчuzu Ассирияның хаанының Лахистен чоруй барганын дыңнааш, Иерусалимден аткаарлап, Ливна хоорайны бүзээлеп алгаш турган хаанны тып чеде берген.

⁹⁻¹⁰Оон Сеннахирим хаан Эфиопияның хааны Тиргактың ооң-биле дайылдажып үнүпкенин дыңнап каан. Сеннахирим Иудеяның хааны Эзекияже элчиннерин катап база чорудуп, оларга мындыг сөстөр дамчыдарын дужааган: «Сээң идегеп турар Бурганың „Иерусалим

Ассирияның хаанының холунче кирбес“ деп аазаашкыны-биле сени мегелевезин.

11 Ассирияның хааннары бүгү чурттарны канчанганын билир-ле болгай сен – оларны бүрүнү-биле узуткап кагды чоп! А сен канчап камгалал алыр сен?

12 Мээң ада-өгбемниң кыргып-хыдып каан чоннарының бурганнары – Гозан, Харран, Рецеф хоорайларның база Фалассар хоорайга чурттап турган эден чоннуң бурганнары – ол бүгү улузун камгалап шыдаан бе?

13 Хамат биле Арпад хоорайларның хааннары, Сепарваим, Ена болгаш Ивва хоорайларның хааннары ам кайыл?»

14 Эзекия элчиннерден чагааны алгаш, номчуп көргөн. Ооң соонда ол Дээрги-Чаяакчының өргээзинге баргаш, дүрүгнү Дээрги-Чаяакчының мурнунга чада туткан.

15 Эзекия Дээрги-Чаяакчының мурнунга мөргүп эгелээн: «О, Дээрги-Чаяакчы, херувимнер кырында саадаан Израильдин Бурганы! Сен – чер-делегейниң бүгү күрүнелеринге дың чаңгыс Бурган сен, чер биле дээрни Сен чаяаган сен.

16 Дээрги-Чаяакчы, кулааң ээктиргеш, дыңнап көрем! Дээрги-Чаяакчы, карааң ажыткаш, көрүп көрем! Дириг Бурганны дорамчылазын дээш элчиннер чорудупкан Сеннахиримниң сөстөрүн дыңнап көрем.

17 О, Дээрги-Чаяакчы, шын-на болгай – Ассирияның хааннарының ол чоннарны чурттары-биле кады хоозураткаш,

18 оларның бурганнарын отче октап, узуткап кааны шын-на болгай. Чүге дээрге ол бурганнар болза Бурган эвес, а кижини холу кылган ыяш база даш ышказыл.

19 А ам, Дээрги-Чаяакчы, Бурганывыс, бисти дайзынның холундан адырып көрем! Чер-делегейниң бүгү күрүнелери Дээрги-Чаяакчы сени дың чаңгыс Бурган деп билип алзын!»

²⁰Амоцтуң оглу Исаяя Эзекияга мону дамчыдарын айыткан: «Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчы: „Сен Ассирияның хааны Сеннахиримге хомудап, Меңээ мөргүдүң, а Мен дыңнап кагдым“ – дээн.

²¹Ол хаанга хамаарыштыр Дээрги-Чаяакчының чугаалаан сөзү бо-дур: „Күжүр Сион-кыс сени куду көрүп, кочулаар. Иерусалим-кыс сени соондан көргөш, чүгле бажын чаяр.

²²Сен кымны дорамчылап, кымны бак сөглөп тур сен? Кымче хөрөктөнип, турамы-биле көрүп тур сен? Израильдиң ыдыктыг Бурганынче!

²³Бодуңнуң элчиннериң дамчыштыр Дээргини дорамчылап турдуң. Сен: ‘Эндерик дайынчы тергелерлиг мен, даглар баштарыңче, Ливан сынның ооргаларыңче көдүрлүп турдум! Ливанның бедик пөштерин, ооң эки дээн шивилерин ужурдум. Ооң эң ырак булуңнарыңга чедип, эң эки эзимге чеде бердим.

²⁴Мен хары черлерге кудуктар казып, оларның суун ижип турдум. Египеттиң хамык хем-сугларын бодумнуң будум-биле таптай базып, кургаттым’ – дээн сен.

²⁵Ол бүгүнү шаандан бээр Мээң белеткеп келгенимни дыңнавааның ол бе? Сен быжыглалдыг хоорайларны бузундулар оваазы кылып кагдың – ол дээрге шаг шаанда-ла бодап алган чүвемни ам сени дамчыштыр боттандырганым ол-дур.

²⁶Ол хоорайларның чурттакчылары күш чок апарган, коргушка алзып, ады баксыраан. Олар шөлде оът-сиген дег, чаш көк дег, бажың кырында үнген, өзүп үнер бетинде-ле өрттендир чирткен чаш сыптар дег.

²⁷А Мен сээң дугайыңда бүгү чүвени билир мен: кажан туруп кээп, олуруп аарыңны, үнүп, кирип турарыңны, Меңээ хорадай бергениңни.

²⁸Меңээ хорадап турарың дээш база Мээң кулаамга четкен турамыың дээш, Мен сээң думчууң үдүнче – дээрбек, аксыңче – суглук сугар мен, чедип келген орууң-биле сени дедир чорудуптар мен“.

²⁹Эзекия, сеңээ бадыткал демдээ бо-дур: бо чылын база келир чылын боду чайгаар үнген тараа чиир силер. А үшкү чылын – тараадан тарааш, ажаап алыңар, виноградтан тарып олурткаш, чимизин чиңер.

³⁰Ынчан иудей чоннуң артынчызы база катап черге хандыр дазылданыр, элбек-чаагай чимистелир.

³¹Чоннуң артынчызы Иерусалимден үнер, дириг арткан улус – Сион дагдан дүжүп кээр. Дээрги-Чаяакчының күштүг күзели ол бүгүну боттандырап!»

³²Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы Ассирияның хаанының дугайында мынча дээн: «Ол хаан бо хоорайже кирбес, согунун олче атпас, хоорайның мурнунга дозуг-камгалалдыг көстүп келбес, аңаа удур бүзээлел чалы оваалап тутпас.

³³Ол бодунуң келген оруу-биле дедир чоруй баар, бо хоорайже кирбес – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

³⁴Мен бо хоорайга болчуп, Бодумну бодааш, Бодумнуң чалчам Давидти бодааш, ону камгалаар мен!»

³⁵Ол дүне мындыг чүве болган. Дээрги-Чаяакчы Бодунуң төлээзин чорудупкаш, ассирий аг-шеригниң турлаанга 185 000 кижини узуткап каан. Эртенинде көөрге, долгандыр чүгле мөчү-сөөктер чыткылаан.

³⁶Ынчангаш Ассирияның хааны Сеннахирим аткаарлап чорупкаш, найысылал хоорай Ниневияже эеп чана берген.

³⁷Оон бир-ле ол бодунуң бурганы Нисрохтуң өргээзинге мөгейип турда, Адрамелех биле Сарецер олар ону хылыш-биле шанчып кааш, арарат черже дезе бергеннер. Хаанның оглу Асардан ачазын солуп, дүжүлгеге саадапкан.

4 Хааннар 20

Эзекияның аарааны
(2 Чыл. 32:24-26; Иса. 38:1-8)

¹Ол үеде Эзекия аарый берген, өлүрүнүн кырында келген. Амоцтуң оглу Исайя медээчи аңаа келгеш, Дээрги-Чаяакчының сөзүн дамчыдып: «Ажыл-херээңни аайлап-башкарып ал, ам өлүр-дүр сен, назының төнгөн-дир» – деп чугаалаан.

²Эзекия ханаже хая көрнүп алгаш, Дээрги-Чаяакчыга мөргүп эгелээн:

³«О, Дээрги-Чаяакчы, сактып кээп көрөм! Мен Сээң мурнуңга шынчы чурттап, сеткилимден бердинип келдим, Сеңээ таарымчалыг чүүлдү кылып чордум!» Оон Эзекия ишкирнип ыглай берген.

⁴Исайя ордунуң ортаакы шөлүндөн ам-даа үнмээн турда, Дээрги-Чаяакчы аңаа Бодунуң сөзүн ажыдып:

⁵«Ээп келгеш, Мээң чонумнуң чагырыкчызы Эзекияга ооң ада-өгбези Давидтиң Бурганы Дээрги-Чаяакчының бо сөстөрүн дамчыт: Мен сээң дилег-мөргүлүннү дыңнадым, карааң чажын көрдүм – ынчангаш Мен сени экиртип каар мен, соңгузу хүн Мээң өргээмче баар сен.

⁶Мен сээң назыныңга он беш чылды немеп берип тур мен, ол ышкаш Ассирияның хаанының холундан сени база бо хоорайны адырып каар мен – Бодум дээш, Мээң чалчам Давид дээш, бо хоорайга болчур мен» – деп чугаалаан.

⁷Исайя: «Фига чимизинден кылган эмден хаанга эккелзин» – дээн. Хаан экирий берзин дээш, ооң улузу эмни эккелгеш, ириңниг балыгга чыпшыр салыпкан.

⁸Эзекия ынчан Исайядан: «Дээрги-Чаяакчының мени экиртириниң база соңгузу хүн Ооң өргээзинче баарымның бадыткал демдээ кандыг боорул?» – деп айтырган.

⁹Исайя: «Дээрги-Чаяакчының азаашкынын күүседириниң бадыткал демдээ мындыг болзун: хөлеге чаданы куду он тепкииш бада берзин бе азы он тепкииш дедир чылып, көдүрлү берзин бе?»

¹⁰«Хөлегениң чаданы куду он тепкииш бада бээри белен-не болгай – деп, Эзекия харыылаан. – Чок, ол он тепкииш дедир чылып, көдүрлү берзин».

¹¹Исайя медээчи Дээрги-Чаяакчыны кыйгырыптарга, Ахазтын чадазының тепкииштерин куду бадып келген хөлегени Ол дедир, он тепкииш өрү, чылзыдыпкан.

Вавилоннуң элчиннери

(2 Чыл. 32:31; Иса. 39:1-8)

¹²Ол үеде Валаданның оглу, Вавилоннуң хааны Меродах-Валадан Эзекияның аарый бергенин дыңнап кааш, олче чагаа база белектер чорудупкан.

¹³Эзекия элчиннерни дыңнап алгаш, оларга эртине-байлак шыгжаар бүгү черлерин көргүскен: алдын-мөңгүннү, чагай чыттыг чүүлдер биле улуг үнелиг үстерни, ок-чепсек шыгжаар черни – бодунуң шыгжамырларында бар-ла бүгү чүвени көргүскен. Эзекияның ордузунда-даа, бүгү күрүнезинде-даа ооң оларга көргүспээн чүвези артпаан.

¹⁴Исайя медээчи Эзекия хаанга чедип келгеш: «Ол улус сеңээ чүнү чугаалады, олар кайыын келген-дир?» – деп айтырган. «Ырак чурттан – деп, Эзекия харыылаан. – Олар Вавилондан кээп чорду».

¹⁵Медээчи: «Олар сээң ордунда чүнү көрдү?» – деп айтырган. «Олар мээң ордумда бүгү чүвени көрдү! – деп, Эзекия харыылаан. – Мээң эртине-байлак шыгжаар черлеримде оларга көргүспээн чүвем артпады».

¹⁶Ынчан Исайя Эзекияга: «Дээрги-Чаяакчының сөзүн дыңна:

¹⁷„Сээң ордунда бар бүгү чүвени, сээң ада-өгбеңниң бөгүнге чедир чыып алган бүгү чүвезин Вавилонче алгаш баар хүннер кээр, маңаа чүү-даа артпас – деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалаан-дыр. –

¹⁸Сээң төрүткен, сээң ботталдырган үре-салгалыңның чамдызын тудуп алгаш баар, олар Вавилоннуң хаанының ордузунга акталаткан чалчалар апаар“» – дээн.

¹⁹А Эзекия Исаяга: «Сээң меңээ дамчытканың Дээрги-Чаяакчының сөзү эки-дир» – дээн. Чүге дээрге хаан «Мээң бодумнуң назынымда амыр-тайбың, айыыл чок чорук үргүлчүлээр боор» деп бодапкан чүве-дир.

²⁰Эзекияның өске ажыл-херектери, ооң кылган бүгү өндүр улут чоруктары, суг хөөлбээн база суг аксып киирер өдүгнү ооң канчаар кылып, сугну найысылалче кииргени Иудеяның хааннарының чылдар бижилгезинде тодараттынып бижиттинген.

²¹Эзекия өгбелериниң соондан өске оранче чоруй барган. Ооң оглу Манассия ачазының орнунга хаан апарган.

4 Хааннар 21

Манассия – Иудеяның хааны

(2 Чыл. 33:1-9)

¹Манассия он ийи харлыында хаан апаргаш, чуртту Иерусалимге бежен беш чыл чагырган. Ооң авазын Хефциба дээр турган чүве-дир.

²Манассия Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедип, Ооң израильчилерниң мурнундан үндүр сывырыпканы чоннарның чүдек-бужар чаңчылдарын өттүнүп турган.

³Ол бодунуң ачазы Эзекияның үреп бузуп каапканы бедик черлерни катап тудуп, Израильдиң хааны Ахавты өттүнүп, Ваал бурганга өргүл салыр бедигээштер, Ашера бурганга тураскааткан адагаш тургузуп каан. Манассия сылдыстарның бүгү аг-шериинге мөгейип, аңаа бараан болуп турган.

⁴Ол Дээрги-Чаяакчының аңаа хамаарыштыр: «Иерусалимге алдар-адымны тургузуп каар мен» – дээни өргээзинге өргүл салыр бедигээштер тудуп каан.

⁵Манассия Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң даштыкы, иштики шөлүнге сылдыстарның бүгү аг-шериинге өргүл салыр бедигээштер тудуп каан.

⁶Ол бодунуң оглун от өттүр эрттирипкен, төлгелеп, илби-шиди кылыр база өлүг улус сүнезини кыйгырар, караң-көрнүр улус-биле харылзажып турган. Ол Дээрги-Чаяакчының мурнунга хөй бузутту үүлгедип, Ооң килеңин кыптыктырып турган.

⁷Ол Ашера бурганның оюп хээлээн дүрзүзүн кылып алгаш, ону Бурганның өргээзинге тургузуп каан. А Дээрги-Чаяакчы ол өргээге хамаарыштыр Давид хаанга база ооң оглу Соломонга: «Мен бо өргээге база Израильдин бүгү аймактарының аразындан шилип алганым Иерусалимге Бодумнуң алдар-адымны мөңгези-биле тургузуп каар мен.

⁸Бир эвес израильчилер Мээң оларга дужааган бүгү чүвемни күүседип, оларга Мээң чалчам Моисейниң бергени бүгү дүрүм-хоойлуну сагып чурттаар болза, Мен оларны ада-өгбезинге берген черимден моон соңгаар улчуп чорбас кылып каар мен» – деп турган.

⁹Ынчалза-даа чон Бурганның сөзүн тооп дыңнавайн барган. Манассия чонну шын оруундан өскээр аппаарга, олар Дээрги-Чаяакчының израильчилерниң мурнундан кыргып-хыдып каапканы чоннардан-даа хөй бузут үүлгедип эгелээн.

¹⁰Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чалча-медээчилерин дамчыштыр мынча дээн турган:

¹¹«Иудеяның хааны Манассия ындыг чүдек-бужар бачыттар үүлгедип, ооң мурнунда турган амор чоннуң бүгү бузудундан хөй бузутту кылгандыр; ол бодунуң дүрзү-бурганнары-биле Иудеяны бачытче киирген-дир.

¹²Ол дээш Мен Иерусалимче база Иудеяже коргунчуг айбыл-халап ыдар деп тур мен – деп, Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчы чугаалаан. – Ол дугайында дыңнап каан кижиниң ийи кулаа кайгаанындан түүгейни бээр.

¹³Мен Иерусалимни хынап, аңаа кеземчени, Самарияга болгаш Ахавтың үре-салгалынга хемчээп бергеним дег, хемчээп бээр мен. Аякты чодары дег, Иерусалимни чодар мен – чоткаш, доңгайтыр салып каар мен.

¹⁴Мээң өнчүм боор чондан артып калган улусту каапкаш баар мен, оларны дайзыннарның холунга хүлээдип бээр мен. Оларны бүгү дайзыннары олча кылып, үптээр,

¹⁵чүге дээрге олар Мээң мурнумга бузут үүлгедип, оларның ада-өгбезиниң Египеттен үне берген хүнүнден эгелээш, амдыгаа чедир Мени килеңнедип келди».

¹⁶Манассия Иудеяны бачытче кирип, ооң чону Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедир кылып каан бачыдындан аңгыда, дыка хөй буруу чок ханны төп, Иерусалимни хан-биле бир кыдыындан эгелээш, өске кыдыынга чедир долдуруп каан.

¹⁷Манассияның өске ажыл-херектери, ооң кылган бүгү чүвези база ооң үүлгеткен бачыттары Иудеяның хааннарының чылдар бижилгезинде тодараттынып бижиттинген.

¹⁸Манассия өгбелериниң соондан өске оранче чоруй баарга, ону ооң ордузунуң сесерлиинге – Уза сесерлиинге ажаап каан. Ооң оглу Амон ачазының орнунга хаан апарган.

Амон – Иудеяның хааны

(2 Чыл. 33:21-25)

¹⁹Амон чээрби ийи харлыында хааннап эгелээш, чуртту Иерусалимге ийи чыл чагырган. Ооң авазын Мешуллемет дээр турган, ол – Ятба чурттуг Харуцтуң уруу чүве-дир.

²⁰Амон, ачазы Манассия ышкаш, Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедип турган.

²¹Ол ачазының чоруп турган оруктарын эдерип, ачазының бараан болуп турганы дүрзү-бурганнарга бараан болуп, оларга мөгейип турган.

²²Ол ада-өгбезиниң Бурганы Дээрги-Чаяакчыны каапкаш, Ооң оруун эдербейн турган.

²³Амоннуң дүжүметтери аңаа удур сүлчээ кылгаш, хаанны ооң ордузунга өлүрүп каан.

²⁴Ынчалза-даа чурттуң чону бүгү сүлчээчилерни кыра шаап каапкаш, Амоннуң оглу Иосияны ачазының орнунга хаан кылып алган.

²⁵Амоннуң кылган өске ажыл-херектери Иудеяның хааннарының чылдар бижилгезинде тодараттынып бижиттинген.

²⁶Ону Уза сесерлиинде ооң чевег-куюнга ажаап каан. Ооң оглу Иосия ачазының орнунга хаан апарган.

4 Хааннар 22

Иосияның Иудеяга хааннап эгелээни

(2 Чыл. 34:1-13)

¹Иосия сес харлыында хааннап эгелээш, чуртту Иерусалимге үжен бир чыл чагырган. Ооң авазын Иеида дээр турган, ол – Боцкат чурттуг Адайяның уруу чүве-дир.

²Иосия Дээрги-Чаяакчының мурнунга таарымчалыг чүүлдер кылып турган база бодунуң өгбези Давидтиң бүгү оруктарын эдерип, оң-даа, солагай-даа талаже барбаан.

³Чагыргазының он сески чылында Иосия хаан Мешулламның оглунуң оглу, Ацалияның оглу Шафан бижээчини Дээрги-Чаяакчының өргээзинче айбылап чорудупкан. Хаан мынча дээн:

⁴«Бурганның дээди бараалгакчызы Хелкияга четкеш кел, ол Дээрги-Чаяакчының өргээзинче эккелген, хаалгачыларның чондан чыгган акша-мөңгүнүн саназын.

⁵Ол акша-мөңгүннү Дээрги-Чаяакчының өргээзинде ажыл башкарып турар харагалзакчыларга берип кагзын, а олар өргээде септелге кылып турар ажылчыннар:

⁶бызаңчылар, тудугжулар, дашчыларга төлөп берзин. Олар оон ыңай өргээни септээринге херек ыяш болгаш чонуп каан даштардан садып каап турзун.

⁷Оларның холунче дамчыткан акшаны канчаар чарыгдаанын айтырган херээ чок, чүге дээрге оларга бүзүрөп болур улус-тур».

Ыдыктыг хоойлу номунуң тывылганы

(2 Чыл. 34:14-28)

⁸Дээди бараалгакчы Хелкия Шафан бижээчиге: «Мен Дээрги-Чаяакчының өргээзинден ыдыктыг хоойлунуң дүрүг номун тып алдым» – дээн. Хелкия номну Шафанга тутсуп бээрге, ол ону номчуп көргөн.

⁹Ооң соонда Шафан бижээчи хаанга келгеш: «Силерниң чалчаларыңар Дээрги-Чаяакчызының өргээде бар-ла акша-мөңгүннү чыып алгаш, өргээде ажыл башкарып турар харагалзакчыларга дамчыдып бердилер» – деп айыткаан.

¹⁰Оон Шафан бижээчи хаанга: «Хелкия бараалгакчы меңээ бир дүрүг ном берди» – деп дыңнаткаш, ону хаанның мурнунга номчуп берген.

¹¹Ыдыктыг хоойлунуң номунуң сөстөрүн дыңнааш, хаан кеткен хевин качыгдалдан ора тыртып каапкан.

¹²Ол Хелкия бараалгакчыга, Шафанның оглу Ахикамга, Михейниң оглу Ахборга, Шафан бижээчиге болгаш бодунуң чалказы Асайяга мынча дээн:

¹³«Барып, мээң өмүнээмден база бүгү иудей чоннуң өмүнээзинден бо номнуң сөстөрүниң дугайында Дээрги-Чаяакчыдан айтырып көрүңер. Ада-өгбевис бо номнуң сөстөрүн тооп дыңнавайн турган, биске хамаарыштыр бижээн бүгү чүүл ёзугаар кылбайн чораан боорга, Дээрги-Чаяакчының коргунчуг килеңи бисче кыптыккан-дыр».

¹⁴Хелкия бараалгакчы, Ахикам, Ахбор, Шафан болгаш Асайя олар Шаллумнуң өттүр билип медеглээр кадайы Олда-биле чугаалажыр дээш чорупканнар. (Шаллум болза хаанның хевиниң кадагалакчызы кижичүве-дир. Ол Тикваның оглу турган, а Тиква – Хархастың оглу турган чүве-дир.) Олда Иерусалимниң чаа кезээнге чурттап турган.

¹⁵Ол херээжен оларга мынча дээн: «Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчы: „Силерни Менче айбылап чорудупкан кижиге

¹⁶Мээң чугаалаан чүвемни дамчыдыңар: Мен бо черже база ооң чурттакчыларынче айыыл-халапты – Иудеяның хаанының номчааны номда бижээн бүгү чүүлдерни ыдарым ол-дур.

¹⁷Менден ойталааны дээш, хары бурганнарга айдызап, боттарының холу-биле кылган бүгү чүүлдери-биле Мени хорадатканы дээш, Мээң килеңим бо черже кыптыккан, ол ам өжүртүнмес“ – деп чугаалады.

¹⁸Дээрги-Чаяакчыдан чүве айтырары-биле силерни айбылап чорудупкан Иудеяның хаанынга мону дамчыдыңар: дыңнаан сөстериң дугайында Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчы мынча дээн-дир:

¹⁹„Сээң чүрээңниң чымчай бергени дээш, бо черге база ооң чурттакчыларыңа удур Дээрги-Чаяакчының чүве чугаалап, олар каргыштыг хоозуралга алзып аар дээнин дыңнааш, Мээң мурнумга бодунну томаартканың дээш, кеткен хевиңни ора тыртып, Мээң мурнумга ыглап турганың дээш, Мен сени дыңнап кагдым – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

²⁰Ынчангаш Мен сени ада-өгбөңге кадып каар мен, чевег-куйга амыр-тайбың ажааттырар сен. Мээң бо черже ыдарым айыыл-халапты сээң караң көрбес“». Айбычылар ол харыыны хаанга дамчыдып берген.

4 Хааннар 23

Иосияның Иудеяны дүрзү-бурганнарга чүдүүр чоруктан арыглааны
(2 Чыл. 34:29-32)

¹Хаан Иудея биле Иерусалимниң бүгү баштыңнарын кыйгыртып алган.

²Оон хаан Дээрги-Чаяакчының өргээзинче Иудеяның бүгү чону-биле, Иерусалимниң бүгү чурттакчылары-биле кады чорупкан. Бурганның бараалгакчылары болгаш медээчилери, бүгү чон – карачал-даа, ызыгууртан-даа улус ооң-биле кады чорупкан. Чонга ол Дээрги-Чаяакчының өргээзинден тывылган номда бижиттинген чагыг-керээниң бүгү сөстөрүн дыңналдыр номчуп берген.

³Хаан өргээнийң адагажының чанынга туруп алгаш, ол номда бижиттинген чагыг-керээниң сөстөрүн сагыры-биле Дээрги-Чаяакчының мурнунга Ооң айтышкыннарын, доктаалдарын, дүрүмнерин бүгү чүлдү-чүрээнден, бүгү сагыш-сеткилинден күүседип, Ону эдерер керээ чарып алган. Бүгү чон ол керээни хүлээп алган.

⁴Хаан Бурганның дээди бараалгакчызы Хелкияга, оон куду дужаалдыг бараалгакчыларга, өргээниң хаалгачыларынга Ваал, Ашера бурганнарга, сылдыстарның бүгү аг-шериинге мөгее-биле кылган бүгү чүүлдерни Дээрги-Чаяакчының өргээзинден үндүрерин дужаган. Хаан ол бүгүнү Иерусалимниң кызыгаарындан дашкаар, Кедрон шынаазынга өрттедипкеш, хүлүн Вефилче аппараттып каапкан.

⁵Иосия Иудеяның хааннарының мөгөйишкин кылыр бедик черлерге, чурттуң хоорайларынга база Иерусалимни долгандыр айдызаар өргүлдөр кывыссын дээш томуйлап кааны бараалгакчыларны дүжүрүп каапкан. Ол бараалгакчылар Ваалга, ай-хүнге, сылдыстарга – дээрниң бүгү аг-шериинге айдызаашкын кылып турган чүве-дир.

⁶Хаан Ашера бурганга тураскааткан адагашты Дээрги-Чаяакчының өргээзинден Иерусалимден дашкаар үндүргеш, Кедрон шынаазынга өрттедипкен. Ол ону хоюдур чуура дүрбээш, хүлүн карачал улустуң чевеглериниң кырынга тарадыр хадыдыпкан.

⁷Иосия оон Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң чанында туттунган, самыын-садар кижилер чурттап турган база херээженнерниң Ашера бурганга хеп аргып турган бажыңнарын үреп бузуп каапкан.

⁸Иосия бүгү бараалгакчыларны Иудеяның хоорайларындан үндүрүпкеш, Гивадан эгелээш, Беэр-Шевага чедир ол бараалгакчыларның айдызап турганы бедик черлерни бужартадып каапкан. Найысылалдың хаалгазының чанында – хоорай чагырыкчызы Исустуң хаалгазынче кирер чер чанында, кол хаалганың солагай

талазында турар мөгейишкин кылыр бедик черлерни база ол үрөп бузуп каапкан.

⁹Ол бедик черлерниң бараалгакчылары Дээрги-Чаяакчының Иерусалимде өргүл бедигээжинге өргүл салып, бараан болбайн тургандаа болза, ажыткы-биле хөтпейн быжырган бооваларны өске бараалгакчы ха-дуңмазы-биле кады чип турган.

¹⁰Иосия Бен-Энном шынаазында Тофетте өргүл бедигээжин, аңаа кымдаа оон ыңай оглу-кызын Молох бурганга от өттүр эрттирбезин дээш, бужартадып каапкан.

¹¹Ол Иудеяның хааннарының Дээрги-Чаяакчының өргээзинче кирер чер чанынга хүнге тураскаадып тургузуп турган аъттарын ап каапкан. Ол аъттар өргээниң даштыкы шөлүнге, Нафан-Мелех дүжүметтиң хуу өрээлиниң чанынга турган чүве-дир. Оон Иосия хүнге тураскааткан чуузаларны база өрттедипкен.

¹²Иосия Иудеяның хааннарының Ахазтың үстүкү өрээлиниң кырынга тургузуп кааны өргүл салыр бедигээштерни база Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң ийи шөлүнге Манассия хаанның тудуп кааны өргүл салыр бедигээштерни үрегдеп, буза шапкаш, бузундуларын Кедрон шынаазынче үндүр октапкан.

¹³Израильдиң хааны Соломон Иерусалимниң чөөн талазынга, Өлүмчидим дааның мурнуу талазынга сидончуларның чүдек-бужар бурганы Астартага, моав чоннуң бужар бурганы Хамоска, аммон чоннуң чүдек-бужар бурганы Молохка мөгейишкин кылыр бедик черлер тудуп каан турган. Иосия ол черлерни база бужартадып каапкан.

¹⁴Ол ыдыктыг көжээлерни чуура шаап, Ашера бурганга тураскааткан адагаштарны кезип каапкаш, оларның турган черинге кижини сөөктери салып каан.

¹⁵Вефилде өргүл салыр бедигээшти база Наваттың оглу Иеровоамның – Израильди бачытче киирген хаанның тудуп каан бедик черин безин

Иосия үрөп бузуп каапкан. Мөгейишкин кылыр бедик черни ол өрттедип, хоюдур чуура дүрбүп каапкан, Ашера бурганга тураскааткан адагашты база өрттедипкен.

¹⁶Иосия оон долгандыр көрдүнгөш, дагның ийинде чевеглерни көрүп кааш, улус айбылап, ында чыдар сөөктерни уштуп эккеп, өргүл бедигээжинге өрттедиптерин дужааган. Ол бүгү ону баш бурунгаар чугаалаан Бурганның кижизиниң дамчытканы Дээрги-Чаяакчының сөзүн ёзугаар болган.

¹⁷Хаан: «Дуу ол кымның тураскаал дажы боор?» – деп айтырган. Хоорайның чурттакчылары: «Бо дээрге Иудеядан келген, силерниң Вефилде өргүл бедигээжи-биле кылган чүвеңерни баш бурунгаар чугаалаан Бурганның кижизиниң чевээ-дир» – деп харыылааннар.

¹⁸Хаан: «Ооң дыжын үревеңер, кым-даа ооң сөөгүнге дегбезин» – дээн. Ынчангаш ол медээчиниң база Самариядан келген медээчиниң сөөктерин хевээр арттырып кааннар.

¹⁹Иосия оон ыңай Израильдиң хааннарының, Дээрги-Чаяакчыны килеңнедип, Самарияның хоорайларында бедик черлерге тудуп каан өргээлерин база үрөп каапкан. Вефилге кылган бүгү чүвезин хаан ол черлер-биле база кылган.

²⁰Иосия ол бедик черлерге турган бүгү бараалгакчыларны өргүл бедигээштеринге өлүрүп каапкаш, сөөктерин бедигээштерге өрттедипкен. Ооң соонда ол Иерусалимче эеп келген.

Чоннуң Хосталыышкын байырлалын демдеглээни

(2 Чыл. 35:1-19)

²¹Хаан бүгү чонга: «Чагыг-керээниң номунда бижээнин ёзугаар боттарыңарның Бурганыңар Дээрги-Чаяакчының мурнунга Хосталыышкын байырлалын демдеглеңер» – деп дужааган.

²²Израильди баштап турган баштыңчылар үезинден бээр, Израильдиң база Иудеяның хааннарының чагырып турган бүгү үезинде ол байырлал ышкаш байырлал бооп көрбээн чүве-дир.

²³А Иосия хаанның чагыргазының он сески чылында Иерусалимге Дээрги-Чаяакчыга бараалгаткан Хосталыышкын байырлалын демдегледеп эрттирген.

²⁴Иосия оон ыңай өлүг улус сүнезини кыйгырар, караң көрнүр кижилерни, Иудея биле Иерусалимден тывылган чүдек-бужар ээреннерни, дүрзү-бурганнарны узуткап каапкан. Ол ону Хелкия бараалгакчының Дээрги-Чаяакчының өргээзинден тып алганы дүрүг номда бижиттинген ыдыктыг хоойлунуң сөстөрүн күүседире-биле кылган.

²⁵Иосияның мурнунда-даа, ооң соонда-даа аңаа дөмей – бүгү чүлдү-чүрээ-биле, бүгү сеткил-сагыжы-биле, бүгү күчү-күжү-биле, Моисейниң бүгү хоойлузун ёзугаар Дээрги-Чаяакчыже ээлген хаан турбаан.

²⁶Ынчанмыже Дээрги-Чаяакчы Манассия хаанның Ону килеңнеткен бүгү бачыттары дээш Иудеяже кыптыккан коргунчуг килеңинден, хорадаан сагыжындан ойталаваан.

²⁷Дээрги-Чаяакчы: «Израильди Бодумдан чайладып каапканым дег, Иудеяны база Бодумдан чайладып кааптар мен, шилип алганым бо Иерусалим хоорайдан база „Мээң ат-алдарым маңаа турар“ дээним өргээден ойталаар мен» – дээн.

Иосияның өлүмү

(2 Чыл. 35:20-27)

²⁸Иосияның өске ажил-херектери, ооң кылган бүгү чүвези Иудеяның хааннарының чылдар бижилгезинде тодараттынып бижиттинген.

²⁹Иосияның чагыргазының үезинде Египеттиң хааны Нехао фараон Ассирияның хаанынга уткуй Евфрат хемче үнүп келген. Иосия хаан аңаа удур үнүп кээрге, фараон ону Мегиддонга көрүп кааш, өлүрүп каан.

³⁰Хаанның чалчалары ооң мөчү-сөөгүн Мегиддондан Иерусалимче сөөртүп эккелгеш, ооң чевег-куюнга ажаап каан. А чурттуң чону

Иосияның оглу Иоахазты олива үзү-биле чаап, ону ачазының орнунга хаан кылып алган.

Иоахаз – Иудеяның хааны

(2 Чыл. 36:1-4)

³¹Иоахаз чээрби үш харлыында хааннап эгелээш, чуртту Иерусалимге үш ай чагырган. Ооң авазын Хамутал дээр турган, ол – Ливна чурттуг Иеремияның уруу чүве-дир.

³²Иоахаз ада-өгбезиниң кылып турган бүгү чүвезин өттүнүп, Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедип турган.

³³Нехао фараон Иоахазты, ол Иерусалимге оон ыңай чагырбазын дээш, хамат черде Ривла хоорайга тудуп хоругдааш, Иудеяга чүс талант мөңгүн болгаш бир талант алдын төлээр торгаал онаап каан.

³⁴Нехао фараон Иосияның оглу Элиакимни ачазының орнунга хаан кылдыр салгаш, ооң адын Иоаким деп ат-биле солуп берген. А Иоахазты Египетче алгаш барган, ол аңаа өлүп калган.

³⁵Нехао фараонга ооң негээн алдын-мөңгүнүн төлөп бээри-биле Иоаким чурттуң чонунга үндүрүг онаап, кижин бүрүзүнүң шинээн доктааткаш, алдын-мөңгүннү төледип алган.

Иоаким – Иудеяның хааны

(2 Чыл. 36:5-8)

³⁶Иоаким чээрби беш харлыында хааннап эгелээш, Иерусалимге чуртту он бир чыл чагырган. Ооң авазын Зебудда дээр турган, ол – Рума чурттуг Федайяның уруу чүве-дир.

³⁷Иоаким ада-өгбезиниң кылып турган бүгү чүвезин өттүнүп, Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедип турган.

4 Хааннар 24

¹Иоакимниң чагырган үезинде Вавилоннуң хааны Навуходоносор чуртче халдап кирип келген. Иоаким Навуходоносорга үш чыл чагырткаш, оон хая көрнү берип, аңаа удур тура халаан.

²Дээрги-Чаяакчы Иоакимче халдей, арамей, моав болгаш аммон дээрбечи бөлүктөрү ыдып, Иудеяны узуткап кагзыннар деп турган. Дээрги-Чаяакчының Бодунуң чалча-медээчилерин дамчыштыр чугаалаан сөзүн ёзугаар ынчаар болганы ол.

³⁻⁴Ол бүгү Иудея-биле Дээрги-Чаяакчының күзел-соруун ёзугаар, иудейлерни Ооң мурнундан ырадып кааптар дээш болган. Чүгө дээрге Манассия хаанның бачыттары дээш, ооң үүлгеткен бүгү чүвези дээш, ооң буруу чок улустуң ханын төп, Иерусалимни оларның ханы-биле долдурганы дээш, Дээрги-Чаяакчы ону өршээр хөңнү чок болган.

⁵Иоакимниң өске ажил-херектери, ооң кылган бүгү чүвези Иудеяның хааннарының чылдар бижилгезинде тодараттынып бижиттинген.

⁶Иоаким өгбелериниң соондан өске оранче чоруй баарга, ооң оглу Иехония ачазының орнунга хаан апарган.

⁷А Египеттиң хааны бодунуң чуртундан оон ыңай үнмээн, чүгө дээрге Вавилоннуң хааны аңаа хамааржыр бүгү черни Египеттиң кызыгаарында хемден эгелээш, Евфрат хемге чедир эжелеп алган.

Иудеяның хааны Иехонияның туттуруп алганы

(2 Чыл. 36:9-10)

⁸Иехония он сес харлыында хааннап эгелээш, чуртту Иерусалимге үш ай чагырган. Ооң авазын Нехушта дээр турган, ол – Иерусалим чурттуг Элнафанның уруу чүве-дир.

⁹Иехония ачазының кылып турган бүгү чүвезин өттүнүп, Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедип турган.

¹⁰Ол үеде Вавилоннуң хааны Навуходонорнуң дүжүметтери Иерусалимге келгеш, ону бүзээлеп алганнар.

¹¹Навуходонор боду ооң улузунуң бүзээлеп алгаш турган хоорайынга чедип кээрге,

¹²Иудеяның хааны Иехония, ооң авазы, нояннары, шериг баштыңнары болгаш дүжүметтери аңаа дүжүп бергеннер.

Вавилоннуң хааны бодунуң чагыргазының сески чылында Иехонияны тудуп алган.

¹³Дээрги-Чаяакчының баш бурунгаар чугаалап турганы дег, Навуходоносор Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң база хаанның ордузунуң бүгү эртине-байлаан аппаратан – Израильдиң хааны Соломоннуң Дээрги-Чаяакчының өргээзинге кылып каан бүгү алдын саваларын кезе шаап каапкан.

¹⁴Ол Иерусалимниң бүгү чурттакчыларын: бүгү нояннарыны, күчү-күштүг дайынчыларны, бүгү ус-дарган, шевер улусту – шупту 10 000 кижини тудуп алгаш барган. Чурттуң чүгле яды карачал чону артып калган.

¹⁵Навуходоносор Иехонияны Иерусалимден Вавилонче тудуп алгаш барган, ооң-биле кады хаанның авазын, ооң кадыннарын, дүжүметтерин, чурттуң ат-алдарлыг улузун база аппаратан.

¹⁶Вавилоннуң хааны 7000 дайынчылыг бүгү шеригни, 1000 дарган, ус-шевер улусту, бүгү дайылдажып шыдаар күштүг улусту Вавилонче тудуп аппаратан.

¹⁷Навуходоносор Иехонияның орнунга ооң төрөл акызы Маттанияны хаан кылып кааш, Маттанияның адын Седекия кылдыр солуп берген.

Седекия хаан болгаш Иерусалимниң буурааны

(2 Чыл. 36:11-21; Иер. 39:1-10; 52:1-27)

¹⁸Седекия чээрби бир харлыында хааннап эгелээш, чуртту Иерусалимге он бир чыл чагырган. Ооң авазын Хамутал дээр турган, ол – Ливна чурттуг Иеремияның уруу чүве-дир.

¹⁹Седекия Иоакимниң кылып турган бүгү чүвезин өттүнүп, Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедип турган.

²⁰Ынчаарга Иерусалим биле Иудеяга болуп турган чүве Дээрги-Чаяакчыны килеңнедиптерге, Ол оларның чурттакчыларын Бодунуң

мурнундан сывырыпкан. Седекия Вавилоннуң хаанынга удур тура халаан.

4 Хааннар 25

¹Седекияның чагыргазының тоску чылында, он айның онда Вавилоннуң хааны Навуходоносор бодунуң бүгү аг-шерии-биле Иерусалимге чедип кээп, ону бүзээлеп, хоорайны долгандыр бүзээлел чалдары тудуп алган.

²Хоорайның бүзээлээшкини Седекия хаанның чагыргазының он бирги чылынга чедир үргүлчүлээн.

³Хоорайда аш кедереп, чурттакчы чон чиир аыш-чем чок арткан. Дөрт айның тоста

⁴халдейлер хоорайның ханазын деже шаапкан. Бүгү иудей дайынчылар дүне када хоорайдан ийи хана аразында, Хаан сесерлииниң чанында турар хаалга дамчыштыр үнгеш, Иордан шынаазынче баар орук-биле дезипкен. А халдейлер ол үеде хоорайны бүзээлеп алган турган.

⁵Халдей шериг иудей хаанны сүрүп чорупкаш, Иерихон ховуларынга чыпшыр четкен. Седекияның бүгү шерии ону каапкаш, тарадыр маңнажы берген.

⁶Хаанны тудуп алгаш, Ривла хоорайда Вавилоннуң хаанынче эккелгеш, шиидип каан.

⁷Седекия көрүп турда, ооң оолдарын өлүрүп каан, а оон ону согурарткаш, хүлер кинчи-биле бектээш, Вавилонче аппаратан.

⁸Беш айның чедиде (Вавилоннуң хааны Навуходоносорнуң чагыргазының он тоску чылында) Иерусалимче Вавилоннуң хаанының дүжүмеди, камгалакчы шериглер даргазы Навузардан чедип келген.

⁹Ол Дээрги-Чаяакчының өргээзин, хаанның ордузун, Иерусалимниң бүгү бажыңнарын – улуг дээн бажыңнарны шуптузун өрттедипкен.

¹⁰Камгалакчы шериглер даргазы-биле кады келген халдей шериг Иерусалимни долгандыр турган ханаларны үреп бузуп каапкан.

¹¹Камгалакчы шериглер даргазы Навузардан хоорайда дириг арткан улусту, а ол ышкаш Вавилоннуң хаанынга дүжүп берген улусту – бүгү арткан мөөң чонну тудуп алгаш барган.

¹²Чүгле карачал улустуң чамдызын камгалакчы шериглер даргазы виноград болгаш тараа шөлдерин ажаап болбаазырадыр кылдыр арттырып каан.

¹³Халдейлер Дээрги-Чаяакчының өргээзинге турган хүлер адагаштарны, тергежигештерни, «далай» дээр хүлер чунар саваны үрей соктап каапкаш, ол чүүлдерниң хүлерин Вавилонче аппаратаннар.

¹⁴Олар оон ыңай хүл урар савалар, хүл-узарлар, бижектер болгаш хымыштарны – Бурганга бараан болурда ажыглаар бүгү хүлер эт-херекселди алгаш барганнар.

¹⁵Камгалакчы шериглер даргазы алдын-мөңгүн хүүрекчигештер биле кыскаштарны база алгаш барган.

¹⁶Соломоннуң Дээрги-Чаяакчының өргээзинге кылып кааны ийи адагаш, «далай» дээр чунар сава болгаш тергежигештерге хамаарыштыр алырга, ол бүгү херекселдерни кылган хүлер деңзилеттинмес аар турган.

¹⁷Бир адагаш-ла он сес кыры дурту бедик, ооң кырында хүлер капительдиң бедии үш кыры дурту; капительдиң даштыы талазын четки хевирлиг, хүлерден кылган гранат чимистерлиг каасталга шыпкан турган (ийиги адагашта база-ла ыңдыг четки хевирлиг каасталга бар).

¹⁸Камгалакчы шериглер даргазы Бурганның дээди бараалгакчызы Серайяны, ийиги бараалгакчы Софонияны болгаш Бурганның өргээзинче кирер черниң үш таңнылын база тудуп алгаш барган.

¹⁹Оон ыңай хоорайдан ол дарга шериглер баштыңын, хаанның ам-даа хоорайга арткан турган беш чоок дүжүмедин, чурттуң чонун шериг хүрээлеңинче киир бижиир хүлээлгелиг шеригниң кол бижээчизин болгаш хоорайга турган алдан чурттакчыны тудуп алгаш барган.

²⁰Камгалакчы шериглер даргазы Навузардан оларны тудуп аппарат, Ривлада Вавилоннуң хаанынга чедире берген.

²¹Вавилоннуң хааны ол бүгү улусту хамат черде Ривла хоорайга шаажылап өлүрүп каан, а Иудеяның чонун бодунуң черинден көжүрүп үндүрген.

Годолияның Иудеяга чагырыкчы апарганы

(Иер. 40:7-9; 41:1-3)

²²Вавилоннуң хааны Навуходоносор ооң Иудеяга арттырып каан чонунуң чагырыкчызы кылдыр Шафанның оглунуң оглу, Ахикамның оглу Годолияны томуйлап каан.

²³Бүгү иудей шериг баштыңнары: Нафанияның оглу Измаил, Карейниң оглу Иоханан, Нетофа чурттуг Танхуметтиң оглу Серайя болгаш Мааха чурттуг Иазания олар Вавилоннуң хаанының Годолияны чагырыкчы кылдыр томуйлап каанын дыңнап кааш, боттарының улузу-биле кады Мицпа хоорайда Годолияже чедип келгеннер.

²⁴Годолия оларга база оларның улузунга: «Халдей дүжүметтерден кортпаңар, чуртка артып калгаш, Вавилоннуң хаанынга бараан болуңар. Ынчан менди-чаагай болур силер» – деп даңгыраглап чугаалаан.

²⁵Ынчалза-даа чеди айда Элишаманың оглунуң оглу, Нафанияның оглу, хаан уктуг Измаил он кижизи-биле кады келгеш, Годолияны база ооң-биле кады Мицпага турган иудейлер болгаш халдейлерни өлүрүп каан.

²⁶Ооң соонда бүгү чон, карачал-даа, ызыгууртан-даа улус база шериг баштыңнары, халдейлерден корткаш, Египетче дезе берген.

Иехонияны хостааны

(Иер. 52:31-34)

²⁷Иудеяның хааны Иехонияны тудуп аппарат соонда үжен чеди чыл эрткенде, Вавилоннуң хааны Эвил-Меродах бодунуң чагыргазының бирги чылында Иехония хаанга өршээл көргүскен. Эвил-Меродах Иехонияны он ийи айның чээрби чедиде кара-бажыңдан үндүргеш,

²⁸Ооң-биле эп-найыралдыг чугаалашкан база ол үеде Вавилонга турган бүгү өске хааннарга бодаарга, бедик, хүндүткелдиг черге олуртуп каан.

²⁹Иехония кара-бажыңга кедип турган хевин солуп каапкаш, амыдыралының төнчүзүңге чедир Эвил-Меродах-биле кады чемненип келген.

³⁰Ол Вавилоннуң хаанындан доктаамал хандырылганы хүннүң-не, арткан бүгү назынында ап келген.



1 Чылдар

1 Чылдар 1

Адамдан Авраамга чедир

(Э. д. 5:1-32; 10:1-32; 11:10-26)

- ¹Адам, Сиф, Энос,
- ²Кайнан, Малелеил, Иаред,
- ³Энох, Мафусал, Ламех,
- ⁴Ной. Нойнуң оолдары: Сим, Хаам база Иафет.
- ⁵Иафеттиң оолдары: Гомер, Магог, Мадай, Иаван, Тувал, Мешех база Тирас.
- ⁶Гомерниң оолдары: Аскеназ, Рифат болгаш Тогарма.
- ⁷Иаванның оолдары: Элиса биле Фарсис, китт чон биле родан чон.
- ⁸Хаамның оолдары: Хуш, Египет, Фут база Ханаан.
- ⁹Хуштуң оолдары: Сева, Хавила, Савта, Раама база Савтеха. Рааманың оолдары: Шева биле Дедан.
- ¹⁰Хуштуң бир салгакчызы Нимрод деп аттыг кижини база турган. Ол чырык чер кырынга дыка күштүг маадыр болган.
- ¹¹Египеттиң үре-салгалы: лидий чон, анам чон, легав чон, нафтух чон,
- ¹²патрус чон, каслух чон (а олардан филистим чон тывылган) болгаш кафтор чон.
- ¹³Ханаанның үре-салгалы: ооң дун оглу Сидон, Хет,
- ¹⁴иевус чон, амор чон, гергес чон,
- ¹⁵хиввей чон, арак чон, син чон,
- ¹⁶арвад чон, цемарей чон болгаш хамат чон.
- ¹⁷Симниң оолдары: Элам, Ассур, Арфаксад, Луд, Арам, Уц, Хул, Гефер база Мешех.

- ¹⁸Арфаксадтан Сала төрүттүнген, Саладан Евер төрүттүнген.
- ¹⁹Еверден ийи оол төрүттүнген: бирээзиниң ады – Фалек, чүгө дээрге ооң үезинде делегейниң чурттакчылары бот-боттарындан аңгыланып чарлы берген; ооң дуңмазының ады – Иоктан.
- ²⁰Иоктанның үре-салгалы: Алмодад, Шалеф, Хацармавет, Иерах,
- ²¹Гадорам, Узал, Дикла,
- ²²Эвал, Авимаил, Шева,
- ²³Офир, Хавила болгаш Иовав. Олар шупту Иоктанның үре-салгалы-дыр.
- ²⁴Сим, Арфаксад, Сала,
- ²⁵Евер, Фалек, Рагав,
- ²⁶Серух, Нахор, Фарра,
- ²⁷Аврам, ону Авраам база дээр.

Авраамдан укталган төрөл аймактар

(Э. д. 25:1-4, 12-16; 36:1-19)

- ²⁸Авраамның оолдары: Исаак биле Измаил.
- ²⁹Оларның салгалдары бо: Измаилдиң дун оглу Навайот, ооң соондалары Кедар, Адбеел, Мивсам,
- ³⁰Мишма, Дума, Масса, Хадад, Фема,
- ³¹Иетур, Нафиш база Кедма. Олар дээрге Измаилдиң оолдары-дыр.
- ³²Авраамның кул-кадайы Хеттураның божаан оолдары: Зимран, Иокшан, Медан, Мадан, Ишбак болгаш Шуах. Иокшанның оолдары: Шева биле Дедан.
- ³³Маданниң оолдары: Эфа, Эфер, Энох, Авида база Элдага. Олар шупту Хеттураның үре-салгалы чүве-дир.
- ³⁴Авраамдан Исаак төрүттүнген. Исаактың оолдары: Исав биле Израиль.
- ³⁵Исавтың оолдары: Элифаз, Рагуил, Иеуш, Иеглом болгаш Корак.

³⁶Элифазтың оолдары: Теман, Омар, Цефо, Гатам, Кеназ, Тимна, Амалик.

³⁷Рагуилдин оолдары: Нахат, Зерах, Шамма болгаш Миза.

Эдом черниң үндезин чурттакчылары

(Э. д. 36:20-30)

³⁸Сеирниң оолдары: Лотан, Шовал, Цивеон, Ана, Дишон, Эцер болгаш Дишан.

³⁹Лотанның оолдары: Хори биле Гомам. А Лотанның Тимна деп кыс дуңмазы бар турган.

⁴⁰Шовалдың оолдары: Алеан, Манахат, Эвал, Шефи база Онам. Цивеоннуң оолдары: Айа биле Ана.

⁴¹Ананың ажы-төлү: Дишон. Дишоннуң оолдары: Хамран, Эшбан, Итран болгаш Херан.

⁴²Эцерниң оолдары: Билган, Зааван болгаш Акан. Дишанның оолдары: Уц биле Аран.

Эдомнуң хааннары

(Э. д. 36:31-39)

⁴³Израиль чоннуң хааннары тыптырының-даа мурнунда эдом черге башкарып чораан хааннар бо-дур: Беорнуң оглу Бела, ооң хоорайының ады Дингава чүве-дир.

⁴⁴Бела өлүп каарга, ооң орнунга Восорадан келген Зерахтың оглу Иовав хааннай берген.

⁴⁵Иовав өлүп каарга, теман черден келген Хушам хааннай берген.

⁴⁶Хушам өлүп каарга, Моавтың оргулаажынга мадиан чонну чылча шаап каан Бедадтың оглу Гадад хааннай берген. Ооң хоорайының адын Авит дээр.

⁴⁷Гадад өлүп каарга, Масрекадан келген Самла хааннай берген.

⁴⁸Самла өлүп каарга, хем чоогунда Реховоттан келген Саул хааннай берген.

⁴⁹Саул өлүп каарга, Ахборнуң оглу Баал-Ханан хааннай берген.

⁵⁰Баал-Ханан өлүп каарга, Гадар хааннай берген. Ооң хоорайының ады Пау. Ооң кадайы Мезагавтың оглу Матредтиң уруу Мегетавеел чүведир.

⁵¹Гадар база өлүп калган. Эдомнуң аймактарының аттары бо-дур: Тимна, Алва, Иетет,

⁵²Оливема, Эла, Пинон,

⁵³Кеназ, Теман, Мивцар,

⁵⁴Магдиил, Ирам. Эдом чоннуң аймактары ол-дур.

1 Чылдар 2

Иуданың үре-салгалы

¹Израильдиң оолдары бо-дур: Рувим, Симеон, Левий, Иуда, Иссахар, Завулон,

²Дан, Иосиф, Вениамин, Неффалим, Гад болгаш Асир.

³Иуданың оолдары: Ир, Онан база Шела – олар үжелээн хананей Шуаның уруундан төрүттүнгеннер. Иуданың дун оглу Ир Дээрги-Чаяакчының мурнунга кем-буруулуг болган, ынчангаш Ол ону чок апаар кылдыр кылып каан.

⁴Кенни Фамар Иудага Фарес биле Зерахты божуп берген. Иуда беш оолдуг турган.

⁵Фарестиң оолдары: Хецрон биле Хамул.

⁶Зерахтың оолдары: Зимри, Эфан, Еман, Халкол база Дара. Олар шупту беш кижини.

⁷Харминиң оглу: Ахар. (Бурганга тураскааткан чүүлдерге удур кем-буруу үүлгеткеш, Израильге хай-халапты эккелген кижини ол-дур.)

⁸Эфанның оглу: Азария.

Давид хаанның ук-ызыгууру болгаш төрөл салгалы

(Руф 4:18-22; Мф. 1:3-6)

- ⁹Хецроннуң төрөөн оолдары: Иерахмеил, Рам болгаш Халев.
- ¹⁰Рам Аминадавты төрөөн, а Аминадав Иуданың аймааның баштыңы Наассонну төрөөн чүве-дир.
- ¹¹Наассоннуң оглу Салмон, Салмоннуң оглу Вооз.
- ¹²Воозтан Овид төрүттүнген, Овидтен Иессей төрүттүнген.
- ¹³Иессейниң дун оглу Элиав, ийи дугаары – Авинадав, үшкүзү – Шима,
- ¹⁴дөрткүзү – Нафанаил, беш дугаары – Раддай,
- ¹⁵алдыгызы – Оцем, чедигизи – Давид.
- ¹⁶Оларның кыс дуңмалары: Саруйя биле Авигея. Саруйя үш оолдуг: Авесса, Иоав база Асаил.
- ¹⁷Авигея Амессайны төрөөн. Амессайның адазы измаилчи Иетер чүве-дир.

Хецроннуң база Халевтиң үре-салгалы

- ¹⁸Хецроннуң оглу Халевтиң бодунуң кадайы Азувадан (Иериофадан база) оолдары бо-дур: Иешер, Шовав база Ардон.
- ¹⁹Азува өлүп каарга, Халев Эфратаны кадай кылдыр ап алган. Ол аңаа Хур деп оолду божуп берген.
- ²⁰Хурнуң оглу Урий, Урийниң оглу Веселиил болган.
- ²¹Оон Хецрон алдан харлыг тургаш, Галаадтың адазы Махирниң уруу-биле холбашкан. Ол Хецронга Сегув деп оол божуп берген.
- ²²Сегувтан Иаир төрүттүнген. Галаад черге ол чээрби үш хоорайлыг турган.
- ²³Ынчалза-даа гессурлар болгаш арамейлер ол черге алдан хоорайны эжелеп алган. Ол хоорайларның аразында Иаирниң хоорай-суурлары, Кенат хоорай болгаш аңаа хамааржыр хоорай-суурлар бар турган. Аңаа чурттап турган улус шуптузу Галаадтың адазы Махирден укталган.

²⁴Хецроннуң Халев-Эфрата деп черге өлгениниң соонда, ооң кадайы Авия Ашхурну божаан. Ашхур дээрге Текояның үндезилекчизи-дир.

Иерахмеилдин үре-салгалы

²⁵Хецроннуң дун оглу Иерахмеилдин оолдары: дун оглу Рам, ооң соонда Вуна, Орен, Оцем болгаш Ахия.

²⁶Иерахмеилдин Афара деп өске кадайы база турган. Ол Онам деп оолду божаан.

²⁷Иерахмеилдин дун оглу Рамның оолдары: Маац, Ямин болгаш Экер.

²⁸Онамның оолдары: Шаммай биле Иада. Шаммайның оолдары: Надав биле Авишур.

²⁹Авишурнуң кадайын Авихаил дээр. Ол аңаа Ахбан биле Молид деп оолдарны божуп берген.

³⁰Надавтың оолдары: Селед биле Афаим. А Селед ажы-төл чок бооп өлген.

³¹Афаимниң оглу: Иший. Ишийниң оглу: Шешан. Шешанның оглу: Ахлай.

³²Шаммайның дуңмазы Иаданың оолдары: Иетер биле Ионафан. Иетер ажы-төл чок бооп өлген.

³³Ионафанның оолдары: Пелет биле Заза. Олар шупту Иерахмеилдин салгалдары-дыр.

³⁴Шешан оолдар чок, чүгле кыстарлыг болган. Ооң Иарха деп египет кулу турган.

³⁵Шешан бодунуң бир уруун кулу Иархага кадай кылдыр берипкен. Уруу Иархага Аттай деп оол божуп берген.

³⁶Аттайдан Нафан төрүттүнген. Нафандан Завад төрүттүнген.

³⁷Завадтан Эфлал төрүттүнген. Эфлалдан Овид төрүттүнген.

³⁸Авидтен Иеху төрүттүнген. Иехудан Азария төрүттүнген.

³⁹Азариядан Хелец төрүттүнгөн. Хелецтен Элеаса төрүттүнгөн.

⁴⁰Элеасадан Сисмай төрүттүнгөн. Сисмайдан Шаллум төрүттүнгөн.

⁴¹Шаллумдан Иекамия төрүттүнгөн. Иекамиядан Элишама төрүттүнгөн.

Халевтиң өске үре-салгалы

⁴²Иерахмеилдиң дуңмазы Халевтиң оолдары: дун оглу Меша (ол Зифтиң үндезилекчизи болур) база өске оглу Мареша (ол Хевроннуң үндезилекчизи болур).

⁴³Хевроннуң оолдары: Корах, Таппуах, Рекем болгаш Шема.

⁴⁴Шема Рахамны (Иоркеамның үндезилекчизин) төрөөн. А Рекемден Шаммай төрүттүнгөн.

⁴⁵Шаммайның оглу Маон. А Маон дээрге Бет-Цурнуң үндезилекчизидир.

⁴⁶Халевтиң кул-кадайы Эфа Харран, Моца болгаш Газез деп оолдарны төрөөн. А Харрандан Газез төрүттүнгөн.

⁴⁷Иегдайның оолдары: Регем, Иофам, Гешан, Пелет, Эфа болгаш Шааф.

⁴⁸Халевтиң өске кул-кадайы Мааха Шевер биле Тирхана деп оолдарны божаан.

⁴⁹Оон аңгыда Шаафты (ол Мадманнаның үндезилекчизи болур) база Шеваны (Махбена биле Гивеяның үндезилекчизи болур) төрөөн. Халевтиң Ахса деп уруу база турган.

⁵⁰Болар база Халевтиң салгалдары-дыр, олар Эфратаның дун оглу Хурдан укталган: Кириат-Иаримниң үндезилекчизи Шовал,

⁵¹Вифлеемниң үндезилекчизи Салма, Бет-Гадерниң үндезилекчизи Хареф.

⁵²Кириат-Иаримниң үндезилекчизи Шовалдың үре-салгалы: Гарое чурттуглар, Менухот чурттугларның чартыы.

⁵³Кириат-Иаримниң төрел бөлүктери: итра, пут, шумат болгаш мишра. Олардан Цора болгаш Эштаол чурттуглар укталып тывылган.

⁵⁴Салманың үре-салгалы: вифлеемчилер, нетофажылар, Атарот-Бет-Иоав чурттуглар база цорит деп төрел бөлүк – Менухот чурттугларның өске чартыы.

⁵⁵Иависке чурттап чораан бижээчилерниң төрел бөлүктери: тира, шимеа, суха. Олар дээрге Хаматтан (рехав төрел бөлүктүң өгбезинден) укталган кен аймак-тыр.

1 Чылдар 3

Давид хаанның ажы-төлү

(2 Хаан. 3:1-5; 5:14-16)

¹Давидтиң Хевронга төрүттүнген оолдары бо-дур: дун оглу – изреелчи Ахиноаманың божааны Амнон. Ийигизи – кармилчи Авигеяның божааны Даниил.

²Үшкүзү – гессур хаан Талмайның уруу Мааханың оглу Авессалом. Дөрткүзү – Аггиттың оглу Адония.

³Бешкизи – Авиталдың божааны Шефатия. Алдыгызы – кадайы Эгланың божааны Ифреам.

⁴Хевронга Давидтиң алды оглу төрүттүнген. Аңаа Давид чеди чыл алды ай дургузунда хааннаан. Оон Иерусалимге Давид үжен үш чыл иштинде хааннаан.

⁵Давидтиң дараазында оолдары Иерусалимге төрүттүнген: Шима, Шовав, Нафан болгаш Соломон, дөртелдирзин Аммиилдиң уруу Вирсавия божаан.

⁶Ивхар, Элишама, Элифелет,

⁷Ногах, Нефег, Иафия,

⁸Элишама, Элиада болгаш Элифелет – тос кижии.

⁹Давидтиң кул-кадайларының божааны оолдарындан аңгыда, бодунуң оолдары ол-дур. Оларның кыс дуңмазы – Фамар.

Иудеяның хааннары

¹⁰Соломоннуң оглу Ровоам, ооң оглу Авия. Авияның оглу Аса, Асаның оглу Иосафат.

¹¹Иосафаттың оглу Иорам, ооң оглу Охозия. Охозияның оглу Иоас.

¹²Иоастың оглу Амасия. Амасияның оглу Азария, ооң оглу Иоафам.

¹³Иоафамның оглу Ахаз, ооң оглу Эзекия. Эзекияның оглу Манассия.

¹⁴Манассияның оглу Амон, ооң оглу Иосия.

¹⁵Иосияның оолдары: дун оглу Иоханан, ийи дугаар оглу Иоаким, үшкүзү Седекия, дөрт дугаары Шаллум.

¹⁶Иоакимниң оолдары: Иехония биле Седекия.

Иехония хаанның үре-салгалы

¹⁷Иехонияның оолдары: Асир, Салафиил,

¹⁸Малкирам, Федайя, Шенацар, Иекамия, Гошама болгаш Надавия.

¹⁹Федайяның оолдары: Зоровавел биле Шимей. Зоровавелдиң оолдары: Мешуллам биле Анания база оларның Шеломит деп кыс дуңмазы.

²⁰Оон аңгыда беш оглу: Хашува, Огел, Берехия, Хасадия болгаш Иушав-Хесед.

²¹Ананияның үре-салгалы: Фелатия биле Исайя, Рефайяның оолдары, Арнанның оолдары, Авдийниң оолдары, Шеханияның оолдары.

²²Шеханияның оглу: Шемайя. Шемайяның оолдары: Хаттуш, Игеал, Бариах, Неария болгаш Шафат. Шупту алды кижии.

²³Неарияның үш оглу: Элиоенай, Эзекия болгаш Азрикам.

²⁴Элиоенайның чеди оглу: Годавьягу, Элиашив, Фелайя, Аккув, Иоханан, Делайя болгаш Ананий.

1 Чылдар 4

Иуданың үре-салгалы

- ¹Иуданың үре-салгалы: Фарес, Хецрон, Харми, Хур болгаш Шовал.
- ²Шовалдың оглу Реайя Яхатты төрөөн. Яхаттан Ахумай биле Лагад төрүттүнгөн. Олардан Цора чурттугларның төрөл бөлүктери укталган.
- ³Этамның оолдары бо-дур: Изреел, Ишма болгаш Идбаш. Оларның кыс дуңмазы – Гацлелпони.
- ⁴Эфратаның дун оглу, Вифлеемниң үндезилекчизи Хурнуң оолдары бо-дур: Пенуэл (Гедорнуң үндезилекчизи) база Эзер (Хушаның үндезилекчизи).
- ⁵Текояның үндезилекчизи Ашхур ийи кадайлыг турган: Хела биле Наара.
- ⁶Наара Ашхурга Ахузам, Хефер, Тимни болгаш Ахашфари деп оолдарны божуп берген. Наараның оолдары ол-дур.
- ⁷Хеланың оолдары: Церет, Цохар болгаш Этнан.
- ⁸Коцтан Анув биле Цовева төрүттүнгөн база Гарумнуң оглу Ахархелдиң төрөл бөлүктери укталган.
- ⁹Иавис деп кижини бодунуң акы-дуңмаларындан артык алдарлыг апарган. (Авазы: «Мен ону хинчектенип тургаш божаан мен» – дээш, Иавис деп адап каан).
- ¹⁰Иавис Израильдиң Бурганынче кыйгы салгаш, мөргөөн: «Сен меңээ Бодунуң ачы-буяныңны хайырлап, мээң черимниң девискээрин делгемчидип каан болзуңза! Хилинчектенмес кылдыр, Сээң холуң мени айыыл-халаптан камгалап, деткөөн болза!» Ынчан Бурган ооң дилөөн хандырган.
- ¹¹Шуханың дуңмазы Хелув Махирни төрөөн. Махир дээрге Эштоннуң адазы-дыр.
- ¹²Эштоннуң оолдары: Бет-Рафа, Пасеах болгаш Техинна (Наас хоорайның үндезилекчизи). Олар Реханың чурттакчылары-дыр.

¹³Кеназтың оолдары: Гофониил биле Серайя. Гофониилдин оолдары: Хатат биле Меонатай.

¹⁴Меонатайның оглу Офра, а Серайяның оглу Иоав. Иоав – Харашим шынаазының үндезилекчизи. Ол шынааның чурттакчылары ус-дарган улус болган.

¹⁵Иефоннийның оглу Халевтиң оолдары: Ир, Ила болгаш Наам. Иланың оглу: Кеназ.

¹⁶Иегаллелелдин оолдары: Зиф, Зифа, Тирия болгаш Асареел.

¹⁷⁻¹⁸Эзраның оолдары: Иетер, Меред, Эфер болгаш Иалон. Мередтиң кадай кылдыр алганы фараоннуң уруу Битьяның оолдары бо-дур: Мириам, Шаммай болгаш Ишбах (Эштемоаның үндезилекчизи). Ооң иудей кадайы Иередти (Гедорнуң үндезилекчизин), Хеверни (Сохонунң үндезилекчизин) болгаш Иекутиилди (Заноахтың үндезилекчизин) төрээн.

¹⁹Годияның кадайы Нахамның кыс дуңмазы болур. Ооң үре-салгалы: Кеила чурттуг гарми төрел бөлүк база Эштемоа чурттуг мааха төрел бөлүк.

²⁰Шимоннуң оолдары: Амнон, Ринна, Бенханан болгаш Тилон. Ишийниң оолдары: Зохет биле Бен-Зохет.

²¹Иуданың оглу Шеланың үре-салгалы: Леханың үндезилекчизи Ир; Марешаның үндезилекчизи Лаеда; Бет-Ашбея чурттуг лён кылып турар төрел бөлүктөр;

²²Июким база Хозеваның чурттакчылары; Моавтың чагырыкчылары Иоас биле Сараф; Иашуви-Лехем база. (Ол шагда-ла болган болуушкуннар-дыр.)

²³Олар дээрге пор сава кылыкчызы улус-тур, олар Нетаим биле Гедерага чурттап, хаанга бараан болуп чораан.

Симеоннуң үре-салгалы

- ²⁴Симеоннуң оолдары: Немуил, Ямин, Ярив, Зерах болгаш Саул.
- ²⁵Саулдуң оглу Шаллум. Шаллумнуң оглу Мивсам. Мивсамның оглу Мишма.
- ²⁶Мишманың оглу Хаммуил. Хаммуилдиң оглу Заккур. Заккурнуң оглу Шимей.
- ²⁷Шимей он алды оолдуг, алды кыстыг турган. А ооң акыдуңмаларының ажы-төлү хөй эвес турган. Ынчангаш оларның төрөл бөлүктөрүниң саны Иуданың аймаанга бодаарга, шоолуг хөй эвес турган.
- ²⁸⁻³¹Давид хаанның үезинге чедир Симеоннуң үре-салгалы дараазында хоорайларга чурттап турган: Беэр-Шевага, Моладага, Хацар-Шуалга, Вилгага, Эцемге, Толадка, Вефуилге, Хормага, Циклагка, Бет-Маркавотка, Хацар-Сусимге, Бет-Бирейге база Шааримге.
- ³²Симеончулар чоок-кавы суурлары-биле кады Этам, Аин, Риммон, Токен болгаш Ашан деп беш хоорайлыг база турган.
- ³³Ол хоорайларны долгандыр Ваал хоорайга чедир суурлар оларны турган. Симеоннуң аймааның чурттап чораан девискээри ындыг тургандыр. Симеончулар ада-өгбелериниң даңзызын утпайн чораан.
- ³⁴Мешовав, Ямлех, Амасияның оглу Иоша,
- ³⁵Иоил, Иошиваның оглу Иеху (Иошиваның адазы – Серайя, Серайяның адазы – Асиил),
- ³⁶Элиоенай, Якова, Ишохайя, Асайя, Адиил, Ишимиил, Ванея,
- ³⁷Шифиниң оглу Зиза (Шифиниң адазы – Аллон, Аллоннуң адазы – Иедайя, Иедайяның адазы – Шимри, Шимриниң адазы – Шемайя) –
- ³⁸аттарын адаткан ол кижилер шупту төрөл бөлүктөрүниң баштыңнары чораан. Оларның төрөл бөлүктери өзүп-көвүдээн болгаш,

³⁹Олар мал-маганынга одар-белчиир дилеп, Гедор чанында шынааның чөөн талазынга чедир көжүп чораан.

⁴⁰Ынчалдыр олар чаагай одарларлыг, делгем, оожум болгаш айыыл чок черлерни тып алганнар. Олар келгижеге чедир, аңаа Хаамның чамдык үре-салгалы чурттап турган.

⁴¹Аттары бижиттинген улус иудей хаан Эзекияның үезинде чедип келгеш, Хаамның үре-салгалының майгыннарын болгаш Меун деп аймакты бүрүнү-биле узуткап каапкаш, оларның черинге бо хүннерге чедир турумчуп алганнар. Чүге дээрге ол черлер оларның мал-маганынга тааржыр одар-белчиирлиг болган.

⁴²Оон аңгыда Симеоннуң үре-салгалының аразындан 500 кижиге Сеир дагларынче чорупкан. Оларны Ишийниң оолдары – Фелатия, Неария, Рефайя болгаш Узиил баштап чораан.

⁴³Сеирге олар артып калган амаликтерни чылча шаап кааш, бо хүннерге чедир ында чурттап чоруурлар.

1 Чылдар 5

Рувимниң үре-салгалы

¹Израильдин дун оглу Рувимниң үре-салгалы бо-дур. Рувим – дун оглу. Ынчалза-даа кажан ол ачазының орун-дөжээн бужартатканының соонда, улуу болур эргезин Израильдин оглу Иосифтин оолдарынга берипкен. Ынчангаш Рувимниң ады төрөл аймактар даңзызында улуу кылдыр кирбейн турар.

²Иуда бодунуң акы-дуңмаларының аразында эң күш-шыдалдыг-даа болза, Израильдин чагырыкчызы оон үнген-даа болза, улуу болур эрге ооңуу болбайн, Иосифтин аймаанче шилчий берген.

³Израильдин дун оглу Рувимниң оолдары: Энох, Фаллу, Хецрон болгаш Харми.

⁴Иоилдин үре-салгалы: Шемайя, Шемайяның оглу Гог, Гогтуң оглу Шимей,

⁵Шимейниң оглу Миха, ооң оглу Реайя, ооң оглу Ваал,

⁶Ваалдың оглу Беэра. Беэра дээрге рувимчилерниң нояны турган. Ону ассирий хаан Тиглат-Пилесер тудуп аппаратан.

⁷⁻⁸Ооң төрелдери, төрел бөлүк аайы-биле, оларның ада-өгбелер даңзызы ёзугаар мындыг турган: кол кижии Иеиел, ооң соонда Захария база Бела. (Беланың адазы Азас, Азастың адазы Шема, Шеманың адазы Иоил). Беланың улузу Ароерден Невога база Ваал-Меонга чедир чурттап чораан.

⁹А чөөн талазынче олар ээн кургаг ховунуң Евфрат хемче шөйүлгөн эң-не ужунга чедир чурттап чорааннар. Чүге дээрге галаад черге оларның мал-маганы дыка хөй турган.

¹⁰Саул хаанның үезинде олар агар аймак-биле дайылдажып, ону тиилеп каан. Олар майгыннарынга Галаадтың чөөн талазында бүгү девискээрге чурттай бергеннер.

Гадтың үре-салгалы

¹¹Гадтың үре-салгалы рувимчилер-биле дужаштыр васан черге, Салхага чедир чурттап чораан.

¹²Васанда оларның кол кижизи Иоил турган, Шафан ийи дугаары, ооң соонда – Иаанай биле Шафат.

¹³Оларның чеди акы-дуңмазы төрел бөлүктөр аайы-биле мындыг аттарлыг: Михаил, Мешуллам, Шева, Иорай, Иаакан, Зия болгаш Евер.

¹⁴Олар шупту Хурийниң оглу Авихаилдин үре-салгалы-дыр. (Хурийниң адазы Яроах, Яроахтың адазы Галаад, Галаадтың адазы Михаил, Михаилдин адазы Иешишай, Иешишайның адазы Яхдо, Яхдонун адазы Буз.)

¹⁵Гуниниң оглу Авдиилдиң оглу Ахи бодунуң төрел бөлүүнде кол кижитурган.

¹⁶Гадчылар Галаадка, Васанга болгаш аңаа хамааржыр хоорай, суурларга база Шарон оргулаажының одар-белчиирлериниң эң-не кыдыг кызыгаарларынга чедир чурттап чорааннар.

¹⁷Олар шупту Иудеяның хааны Иоафамның үезинде база Израильдиң хааны Иеровоамның үезинде чизеледип чораан.

¹⁸Рувимчилер, гадчылар болгаш Манассияның аймааның чарты – хылыш, дозуг-камгалал тудуп, ча адып билир дуржулгалыг, эрес-дидим дайынчылар. Дайынче үнүп шыдаар 44 760 эр улус бар турган.

¹⁹Олар агар, иетур, нафиш болгаш надав аймактар-биле дайылдажып үнүпкеш,

²⁰дузаламчыны алганнар. Бурган агарлар болгаш оларның бүгү талалакчыларын израильчилерниң холунга хүлээдип берген, чүге дээрге израильчилер дайын үезинде Оон дуза дилеп чаннып турганнар. Олар Бурганга ынаныр боорга, Ол мөргүлүнге харыылаан.

²¹Израильчилер дайзыннарының мал-маганын эжелеп алган: 50 000 тевени, 250 000 шээр малды, 2000 элчигенни. 100 000 кижини база тудуп алган.

²²Өлүрткен дайзыннар дыка хөй болган, чүге дээрге ол дайын Бурганның күзели-биле болган. Израильчилер ол аймактарның черлеринге туттуруушкун үезинге чедир чурттааннар.

Иорданның ындында Манассияның аймааның чарты

²³Манассияның аймааның чарты ол черге Васандан Ваал-Эрмонга чедир, Сенирге база Эрмон дагга чедир чурттап чораан. Олар хөй турган.

²⁴Оларның төрел бөлүктериниң кол улузу бо-дур: Эфер, Иший, Элиил, Азриил, Иеремия, Годавия болгаш Иагдиил – күш-шыдалдыг, ат-алдарлыг, боттарының төрел бөлүктериниң баштыңнары.

²⁵Ынчалза-даа манассияжылар боттарының ада-өгбелериниң Бурганынга өскерлип, Ооң оларның мурнундан узуткап кааны ол черниң чоннарының бурганнары-биле самыырап эгелээн.

²⁶Ынчан Израильдиң Бурганы Ассирияның хааны Фулду (азы Тиглат-Пилесерни) оларга удурландыраарга, ол хаан рувимчилерни, гадчыларны болгаш манассияжыларның ол чартыын оларның черинден туттуруп алгаш барган. Оларны Халахче, Хаворже, Аруже база Гозан хемче көжүрүпкен – олар бо хүннерге чедир ында чурттап чоруур.

1 Чылдар 6

Дээди бараалгакчы болур левиттер

(Эзра 7:1-5)

- ¹Левийниң оолдары: Гирсон, Кохат болгаш Мерари.
- ²Кохаттың оолдары: Амрам, Ицгар, Хеврон болгаш Узиил.
- ³Амрамның ажы-төлү: Аарон, Моисей болгаш Мариам. Аароннуң оолдары: Надав, Авиуд, Элеазар болгаш Ифамар.
- ⁴Элеазар Финеести төрээн, Финеес Авишуйну төрээн.
- ⁵Авишуй Буккийни төрээн, Буккий Узийни төрээн.
- ⁶Узий Зерахияны төрээн, Зерахия Мерайотту төрээн.
- ⁷Мерайот Амарияны төрээн, Амария Ахитувту төрээн.
- ⁸Ахитув Садокту төрээн, Садок Ахимаасты төрээн.
- ⁹Ахимаас Азарияны төрээн, Азария Иохананны төрээн.
- ¹⁰Иоханан Азарияны төрээн. Азария дээрге Соломоннуң Иерусалимге тудуп кааны өргээзинге Бурганның бараалгакчызы болуп турган кижилер ол.
- ¹¹А Азария Амарияны төрээн, Амария Ахитувту төрээн.
- ¹²Ахитув Садокту төрээн, Садок Шаллумну төрээн.
- ¹³Шаллум Хелкияны төрээн, Хелкия Азарияны төрээн.

¹⁴Азария Серайяны төрээн, Серайя Иоседекти төрээн.

¹⁵Дээрги-Чаяакчы Иудея биле Иерусалим чурттугларны Навуходоносорнуң холу-биле өскээр көжүрүп турда, Иоседек база туттуругга барган.

Левийниң өске үре-салгалы

¹⁶Левийниң оолдары: Гирсон, Кохат болгаш Мерари.

¹⁷Гирсоннуң оолдары: Ливни болгаш Шимей.

¹⁸Кохаттың оолдары: Амрам, Ицгар, Хеврон болгаш Узиил.

¹⁹Мерариниң оолдары: Махли биле Муши. Өгбелериниң аайы-биле Левийден укталган төрел бөлүктөр бо-дур.

²⁰Гирсондан: ооң оглу Ливни, Ливниниң оглу Яхат, Яхаттың оглу Зимма,

²¹Зимманың оглу Иоах, Иоахтың оглу Иддо, Иддонуң оглу Зерах, Зерахтың оглу Иеафрай.

²²Кохаттың үре-салгалы: Аминадав, ооң оглу Корах, Корахтың оглу Асир,

²³Асирниң оглу Элкана, Элкананың оглу Авиасаф, Авиасафтың оглу Асир,

²⁴Асирниң оглу Тахат, Тахаттың оглу Уриил, Уриилдиң оглу Узия, Узияның оглу Саул.

²⁵Элкананың үре-салгалы: Амессай биле Ахимот,

²⁶Ахимоттуң оглу Элкана, Элкананың оглу Цофай, Цофайның оглу Нахат,

²⁷Нахаттың оглу Элиав, Элиавтың оглу Иерохам, Иерохамның оглу Элкана.

²⁸Самуилдиң оолдары: дун оглу Иоил, ийи дугаар оглу Авия.

²⁹Мерариниң үре-салгалы: Махли, ооң оглу Ливни, Ливниниң оглу Шимей, Шимейниң оглу Уза,

³⁰Узаның оглу Шима, Шиманың оглу Хаггия, Хаггияның оглу Асайя.

Бурганның өргээзинде хөгжүмчүлөр

³¹Ыдыктыг аптараны Дээрги-Чаяакчының өргээзинге аппарып каанының соонда, Давидтиң аңаа ыраажылар даргалары кылып каан улузунуң аттары бо-дур.

³²Соломоннуң Иерусалимге Дээрги-Чаяакчының өргээзин тудуп каарынга чедир, олар Ужуражылга майгынының мурнунга ырлап бараан бооп турганнар. Олар доктааткан дүрүм ёзугаар боттарының хүлээлгезин күүседип келген.

³³Оолдары-биле кады орта бараан болуп турган улус бо-дур: Кохаттың үре-салгалындан – ыраажы Еман. Ооң ада-өгбелери бо-дур: Иоил, Самуил,

³⁴Элкана, Иерохам, Элиил, Тоах,

³⁵Цуф, Элкана, Махат, Амессай,

³⁶Элкана, Иоил, Азария, Софония,

³⁷Тахат, Асир, Эвиасаф, Корах,

³⁸Ицгар, Кохат, Левий, Израиль.

³⁹Еманның оң талазынга ооң төрели Асаф туруп алгаш, ырлап чораан. Асафтың ада-өгбези бо-дур: Берехия, Шима,

⁴⁰Михаил, Ваасея, Малхия,

⁴¹Эфний, Зерах, Адайя,

⁴²Эфан, Зимма, Шимей,

⁴³Яхат, Гирсон, Левий.

⁴⁴А оларның ха-дуңмалары – Мерариниң үре-салгалының төлээлекчизи Эфан солагай талазынга турган. Эфанның ада-өгбези бо-дур: Киший, Авдий, Маллух,

⁴⁵Хашавия, Амасия, Хелкия,

⁴⁶Амций, Бани, Шемер,

⁴⁷Махли, Муши, Мерари, Левий.

Аароннуң үре-салгалы

⁴⁸Оларның өске ха-дуңмалары болур левиттерге Бурганның өргээ-бажыңында янзы-бүрү ажылдар онаажып турган.

⁴⁹А Аарон болгаш ооң үре-салгалы аажок ыдыктыг албан-хүлээлге кылып, бүрүн өрттедир өргүл бедигээжи база айдызаар өргүл бедигээжинге өргүлдер салып, израиль чонну хай-бачыдындан арыглап, Бурганның чалказы Моисейниң айытканы-биле бараан болуп турганнар.

⁵⁰Аароннуң үре-салгалы бо-дур: ооң оглу Элезар, Элезарның оглу Финеес, Финеестиң оглу Авишуй,

⁵¹Авишуйнуң оглу Буккий, Буккийниң оглу Узий, Узийниң оглу Зерахия,

⁵²Зерахияның оглу Мерайот, Мерайоттуң оглу Амария, Амарияның оглу Ахитув,

⁵³Ахитувтуң оглу Садок, Садоктуң оглу Ахимаас.

Левиттерниң чурттаан черлери

(Сан. 35:1-8; Ис. 21:1-42)

⁵⁴Левиттерниң хувааглыг девискээрлерге чурттаан черлери бо-дур. Баштайгы төлге даштары Кохаттың төрөл бөлүүнүң аразында Аароннуң үре-салгалынга дүшкен чүве-дир.

⁵⁵Оларга Иуданың черинде Хеврон хоорайны болгаш ооң чоок-кавызында одар-белчиирлиг черлерни берген.

⁵⁶(А хоорайны долгандыр турар шөлдерни болгаш суурларны Иефоннийниң оглу Халевке берген.)

⁵⁷Аароннуң салгалдарына дараазында хоргадал-хоорайларны: Хевронну, Ливнаны болгаш ооң одар-белчиирлиг черлерин, Иаттирни, Эштемоаны болгаш ооң одар-белчиирлиг черлерин,

⁵⁸Хилен биле Давирни оларның одар-белчиирлиг черлери-биле кады,

⁵⁹Ашан биле Бет-Шемешти оларның одар-белчиирлиг черлери-биле кады берген.

⁶⁰А Вениаминниң аймааның черинден Аароннуң салгалдары Геваны, Аллеметти, Анатотту оларның одар-белчиирлиг черлери-биле кады алганнар. Оларның төрөл бөлүктөр аайы-биле алган хоорайларының ниити саны – он үш.

⁶¹Кохаттың арткан салгалдары Манассияның аймааның чартыының черинден төлге даштар октааш, он хоорайны алган.

⁶²Гирсоннуң салгалдары төрөл бөлүк аайы-биле Иссахарның, Асирниң, Неффалимниң база Васанга чурттаан Манассияның аймактарының черлеринден он үш хоорайны алганнар.

⁶³Мерариниң салгалдары төрөл бөлүк аайы-биле Рувимниң, Гадтың, Завулоннуң аймактарының черлеринден он ийи хоорай алган.

⁶⁴Израильчилер левиттерге ынчалдыр хоорайларын болгаш одар-белчиирлиг черлерин бергеннер.

⁶⁵Төлге даштар октааш, олар левиттерге Иуданың, Симеоннуң база Вениаминниң аймактарындан хоорайларны адап шилээш бергеннер.

⁶⁶Кохаттың салгалдарының чамдык төрөл бөлүктөринге Эфремниң аймаа хоорайлар берген.

⁶⁷⁻⁶⁹Дараазында хоргадал-хоорайлар берген: Эфрем дагларында Сихемни, Гезерни, Иокмеамны, Бет-Оронну, Айалонну база Гат-Риммонну одар-белчиирлиг черлери-биле кады.

⁷⁰Кохаттың арткан салгалдары Анер биле Билеам хоорайларны одар-белчиирлиг черлери-биле Манассияның аймааның чартыындан алганнар.

⁷¹Гирсоннуң салгалдарына Манассияның аймааның чартыы Васанда Голанны база Аштаротту оларның одар-белчиирлиг черлери-биле кады бергеннер.

⁷²⁻⁷³Иссахарның аймаандан гирсончулар Кедести, Давратты, Рамотту база Анемни одар-белчиирлиг черлери-биле кады алганнар.

⁷⁴⁻⁷⁵Асирниң аймаандан Машалды, Авдонну, Хукокту база Реховту одар-белчиирлиг черлери-биле кады алганнар.

⁷⁶Неффалимниң аймаандан Галилеяда Кедести, Хаммонну база Кириатаимни одар-белчиирлиг черлери-биле кады алганнар.

⁷⁷Арткан левиттер – Мерариниң салгалдары Завулоннуң аймаандан Риммонну база Фаворну оларның одар-белчиирлиг черлери-биле кады алганнар.

⁷⁸⁻⁷⁹Рувимниң аймаандан Иерихондан чөөн талазында Иорданның ол чарыында Иаацаны, ээн кургаг ховуда Бецерни, Кедемотту база Мефаатты одар-белчиирлиг черлери-биле кады алганнар.

⁸⁰⁻⁸¹Гадтың аймаандан Галаадта Рамотту, Маханаимни, Эсевонну база Иазерни одар-белчиирлиг черлери-биле кады алганнар.

1 Чылдар 7

Иссахарның үре-салгалы

¹Иссахарның оолдары: Тола, Фуа, Иашув база Шимрон – дөрт кижии.

²Толаның оолдары: Узий, Рефайя, Иериил, Яхмай, Ивсам база Самуил. Олар Толадан укталган төрөл бөлүктерниң кол кижилери болур. Толаның үре-салгалы салгалдан салгал дамчып күштүг-шыырак улус турган. Давидтиң чагыргазының үезинде оларның саны 22 600 кижии турган.

³Узийниң оглу – Израхия. Израхияның оолдары: Михаил, Авдий, Иоил болгаш Ишшия – беш киж. Олар шупту баштыңнар чораан.

⁴Оларның төрел бөлүктеринден дайылдажып шыдаар 36 000 шериг турган. Чүге дээрге оларның кадайлары болгаш оолдары хөй турган.

⁵Оларның төрелдери – Иссахардан укталган бүгү улус күштүг-шыырак кижилер чораан. Төрел аймак даңзызынче киир бижиткен эр улустуң ниити саны 87 000 киж.

Вениаминниң үре-салгалы

⁶Вениаминниң оолдары: Бела, Бехер база Иедиаил – үш киж.

⁷Беланың оолдары: Эцбон, Узий, Узиил, Иеримот болгаш Ири – беш киж. Олар бөлүктериниң кол кижилери, күштүг-шыырак улус чораан. Төрел бөлүктер даңзызында эр улустуң саны 22 034 киж.

⁸Бехерниң оолдары: Земира, Иоас, Элиезер, Элиоенай, Омри, Иремот, Авия, Анатот болгаш Алемет – олар шупту Бехерниң оолдары-дыр.

⁹Төрел аймак даңзызынче салгалдар аайы-биле баштыңнар болгаш 20 200 күштүг-шыырак киж киир бижиттинген.

¹⁰Иедиаилдиң оглу: Билган. Билганның оолдары: Иеус, Вениамин, Аод, Хенаана, Зетан, Фарсис болгаш Ахишахар.

¹¹Иедиаилдиң ол оолдары шупту төрел бөлүктериниң баштыңнары, күштүг-шыырак улус турган. Дайылдажырынга белең шериглерниң саны 17 200 киж.

¹²Ирниң оолдары – Шуппим биле Хуппим. Ахерниң оглу – Хушим.

Неффалимниң үре-салгалы

¹³Неффалимниң оолдары: Яхцеил, Гуни, Иецер база Шаллум – олар Валланың үре-салгалы-дыр.

Манассияның үре-салгалы

¹⁴Манассияның оглу: Астриил. Ону Манассияның арамей кулкадайы божуп берген. Галаадтың адазы Махир ол кул-кадайындан укталган.

¹⁵Махир Хуппим биле Шуппим уктуг кыс-биле өгленип алган. (Махирниң кыс дуңмазының адын Мааха дээр). Ийи дугаар кижини Салпаад дээр. Салпаад чүгле кыстарлыг турган.

¹⁶Махирниң кадайы Мааха оол божааш, ону Переш деп адап алган. А ооң дуңмазының адын Шереш дээр. А ооң оолдары: Улам биле Рекем.

¹⁷Уламның оглу: Бедан. Манассияның оглу Махирниң оглу Галаадтың үре-салгалы ол-дур.

¹⁸Ооң кыс дуңмазы Молахет Ишгодту, Авиезерни база Махланы төрөөн.

¹⁹Шемиданың оолдары: Ахиан, Шехем, Ликхи болгаш Аниам.

Эфремниң үре-салгалы

²⁰Эфремниң үре-салгалдары бо-дур: Шутелах, ооң оглу Беред, Бередтиң оглу Тахат, Тахаттың оглу Элеада, Элеаданың оглу Тахат,

²¹Тахаттың оглу Завад, Завадтың оглу Шутелах. Эфремниң Эзер болгаш Элеад деп оолдары база турган. Эзер биле Элеад Гефтиң үндезин чурттакчыларының мал-маганын оорлап сүрүп аар дээш кээрге, оларны өлүрүп каан.

²²Адазы Эфрем олар дээш хөй хүннер иштинде кажыыдап ыглап келген. Төрелдери ону аргалап кээп турган.

²³Ооң соонда ол кадайы-биле чоокшулажып удуурга, кадайы саатталы бергеш, аңаа оол божуп берген. Ол ону Брия деп адап алган, чүге дээрге ооң бажыңыга качыгдал болган.

²⁴Брияның Шеера деп уруу турган. Ол Алдыы болгаш Үстүкү Бет-Оронну база Узен-Шеераны тудуп каан.

²⁵Брияның оглу – Рефай, Рефайның оглу – Решеф, Решефтиң оглу – Телах, Телахтың оглу – Тахан,

²⁶Таханның оглу – Лаедан, Лаеданның оглу – Аммиуд, Аммиудтуң оглу – Элишама,

²⁷Элишаманың оглу – Нун, Нуннуң оглу – Иисус.

²⁸Эфремниң аймааның ээлээн черлери бо-дур: Вефил болгаш аңаа хамааржыр хоорай, суурлар; чөөн талазында Нааран; барыын талада Гезер болгаш аңаа хамааржыр хоорай, суурлар; Сихем болгаш аңаа хамааржыр хоорай, суурлар; Гая болгаш аңаа хамааржыр хоорай, суурларга чедир.

²⁹А Манассияның аймааның чери-биле кызыгаарында: Бет-Сан, Таанах, Мегиддон, Дор болгаш оларга хамааржыр хоорай, суурлар. Израильдин оглу Иосифтин салгалдары ол черлерге чурттап турганнар.

Асирниң үре-салгалы

³⁰Асирниң оолдары: Имна, Ишва, Ишви база Брия, оларның кыс дуңмазы Серах.

³¹Брияның оолдары: Хевер биле Малхиил. Малхиил дээрге Бирзаиттин адазы-дыр.

³²Хевер Иафлетти, Шомерни, Хотамны база оларның кыс дуңмазы Шуяны төрөөн.

³³Иафлеттин оолдары: Пасах, Бимгал база Ашват. Иафлеттин оолдары ол-дур.

³⁴Шомерниң оолдары: Ахи, Рохга, Ихубба болгаш Арам.

³⁵Ооң дуңмазы Хотамның оолдары: Цофах, Имна, Шелеш болгаш Амал.

³⁶Цофахтын оолдары: Суах, Харнефер, Шуал, Бери, Имра,

³⁷Бецер, Год, Шамма, Шилша, Итран болгаш Беера.

³⁸Иетерниң оолдары: Иефонний, Фиспа база Ара.

³⁹Улланың оолдары: Арах, Ханниил база Риция.

⁴⁰Асирниң ол үре-салгалы шуптузу төрөл бөлүктериниң баштыңнары, шилиндек күштүг-шыырак дайынчылар, эң кол ноянналар турган. Төрөл

аймак даңзызынче киир бижиттинген шериглерниң саны 26 000 кижиге турган.

1 Чылдар 8

Вениаминниң өске үре-салгалы

¹Вениамин дун оглу Беланы, ийиги оглу Ашбелди, үшкү оглу Ахрайны,

²дөрткү оглу Ноханы база бешки оглу Рафаны төрөөн.

³Беланың оолдары: Аддар, Гера, Авиуд,

⁴Авишуа, Нееман, Ахоах,

⁵Гера, Шефуфан болгаш Хурам.

⁶Гевага чурттап чораан, оон Манахатче көжүрткен төрөл бөлүктөрниң баштыңнары чораан Эхудтуң оолдары бо-дур:

⁷Нееман, Ахия база оларны көжүрген Гера; Гера Уза биле Ахихудту төрөөн.

⁸⁻⁹Шегараим деп кижиге Хушим биле Баара деп кадайларын чандырыпкан соонда, оолдары Ходеш деп өске кадайындан моав черге төрүттүнген: Иовав, Цивия, Меша, Малхам,

¹⁰Иеуц, Шахия болгаш Мирма. Төрөл бөлүктөр баштыңнары чораан оолдары ол-дур.

¹¹А Хушимден Авитув биле Элпаал төрүттүнген.

¹²Элпаалдың оолдары: Евер, Мишам, Шемер (ол Оно биле Лод хоорайларны болгаш оларга хамааржыр суурларны тудуп каан),

¹³Брия болгаш Шема. Олар дээрге Гефтиң чурттакчыларын үндүр ойладыпкан, Айалонга чурттаан төрөл бөлүктөрниң баштыңнары чораан улус чүве-дир.

¹⁴Ахио, Шашак, Иремот,

¹⁵Зевадия, Арад, Эдер,

- ¹⁶Михаил, Ишфа болгаш Иоха – Брияның оолдары-дыр.
- ¹⁷Зевадия, Мешуллам, Хизкий, Хевер,
- ¹⁸Ишмерай, Излия база Иовав – Элпаалдың оолдары-дыр.
- ¹⁹Иаким, Зихрий, Завдий,
- ²⁰Элиенай, Цилфай, Элиил,
- ²¹Адайя, Берайя база Шимрат – Шимейниң оолдары-дыр.
- ²²Ишпан, Евер, Элиил,
- ²³Авдон, Зихрий, Ханан,
- ²⁴Анания, Элам, Антофия,
- ²⁵Ифдия болгаш Пенуэл – Шашактың оолдары-дыр.
- ²⁶Шамшерай, Шехария, Аталия,
- ²⁷Иаарешия, Элия болгаш Зихрий – Иерохамның оолдары-дыр.
- ²⁸Ол дээрге төрел бөлүктөрүниң баштыңнары-дыр. Олар Иерусалимге чурттап чорааннар.

Саул хаанның өгбелери, үре-салгалы

(1 Чыл. 9:35-44)

- ²⁹Гаваончуларның өгбези Иеиел Гаваонга чурттап турган. Ооң кадайының ады Мааха.
- ³⁰Ооң дун оглу Авдон, оон аңгы оолдары: Цур, Кис, Ваал, Нир, Надав,
- ³¹⁻³²Гедор, Ахио, Зехер болгаш Миклот (ол Шимейни төрөөн). Олар Иерусалимге дөргүл-төрелиниң аразынга ха-дуңмалары-биле кады чурттап чорааннар.
- ³³Нир Кисти төрөөн. Кис Саулду төрөөн. Саул Ионафан, Малхисуа, Авинадав база Эшбаалды төрөөн.
- ³⁴Ионафанның оглу – Мериббаал. А Мериббаалдың оглу Миха.
- ³⁵Миханың оолдары: Питон, Мелех, Тааря болгаш Ахаз.

³⁶Ахаз Иоиадданы төрээн. Иоиадда Алемет, Азмавет болгаш Зимрини төрээн. Зимри Моцаны төрээн.

³⁷Моца Биняны төрээн. Биняның оглу Рафа, Рафаның оглу Элеаса, Элеасаның оглу Ацел.

³⁸Ацел алды оолдуг турган, оларның аттары бо: Азрикам, Бохру, Измаил, Шеария, Авдий болгаш Ханан. Олар шупту Ацелдиң оолдары-дыр.

³⁹Ацелдиң дуңмазы Эшектиң оолдары: дун оглу Улам, ийи дугаары Иеуш, үшкүзү Элифелет.

⁴⁰Уламның оолдары ча адар күш-шыдалдыг дайынчылар чораан. Оларның оолдары болгаш оолдарының оолдары хөй турган: 150 кижиге. Ол улус шупту Вениаминниң салгалдары-дыр.

1 Чылдар 9

Туттуруушкундан Иерусалимче ээп келгеннер

(Неем. 11:1-22)

¹Ынчалдыр бүгү израильчилерниң төрел бөлүктөр аайы-биле чизе-даңзызын тургускан, Израильдиң хааннарының төөгү бижилгезинче кириген. Иудейлер ужур-дүрүм чок чоруктары дээш Вавилонче көжүртүпкен соонда,

²Израильдиң хоорай, суурларынга катап база чурттап эгелээн баштайгы улус израильчилер, Бурганның бараалгакчылары, левиттер болгаш Бурганның өргээзинде ажилчиннар болган.

³Иуданың, Вениаминниң, Эфремниң база Манассияның аймактарындан дараазында улус Иерусалимге турумчуп алган.

⁴⁻⁶Иуданың аймаандан: Фарестиң үре-салгалындан – Утай (ол дээрге Аммиудтуң оглу, Аммиуд Омриниң оглу, Омри Имрийниң оглу, Имрий Баниниң оглу); Шеланың үре-салгалындан – төрел бөлүүнүң баштыңы

Асайя болгаш ооң оолдары; Зерахтың үре-салгалындан – Иеуил болгаш ооң акы-дуңмалары. Шуптузу 690 кижги.

⁷Вениаминниң аймаандан: Саллу (ол дээрге Мешулламның оглу, Мешуллам Годавияның оглу, Годавия Гассенуаның оглу);

⁸Иерохамның оглу Ивний; Эла (ол Узийниң оглу, а Узий Михрийниң оглу); Мешуллам (ол Шефатияның оглу, Шефатия Регуилдиң оглу, Регуил Ивнийниң оглу);

⁹база салгалдар аайы-биле оларның акы-дуңмалары, шупту боттарының төрөл бөлүктөрүниң баштыңнары чүве-дир. Шуптузу 956 кижги.

Бараалгакчылар болгаш левиттер

¹⁰А Бурганның бараалгакчыларындан: Иедайя, Иегоиарив, Яхин,

¹¹Бурганның өргээзинде эргелекчи Азария (ооң ада-өгбелери – Хелкия, Мешуллам, Садок, Мерайот болгаш Ахитув),

¹²Адайя (ооң ада-өгбелери – Иерохам, Пашхур, Малхия, Маасай, Адиил, Яхзера, Мешуллам, Мешуллемит болгаш Иммер)

¹³болгаш оларның акы-дуңмалары – төрөл бөлүктөрүниң баштыңнары, Бурганның өргээзинге бараан болурунга шылгараан улус. Шуптузу 1760 кижги.

¹⁴Левиттерден: Мерариниң үре-салгалындан – Шемайя (ол дээрге Хашувтуң оглу, Хашув Азрикамның оглу, Азрикам Хашавияның оглу);

¹⁵оон ыңай Вакбакар, Хереш, Галал база Маттания (ол Миханың оглу, Миха Зихрийниң оглу, а Зихрий Асафтың оглу);

¹⁶оон ыңай Авдий (ол Шемайяның оглу, Шемайя Галалдың оглу, а Галал Идифуннуң оглу) база Нетофаның чоок-кавызы чурттуг Берехия (ол Асаның оглу, Аса Элкананың оглу).

¹⁷А хаалгачылардан: Шаллум, Аккув, Талмон, Ахиман база оларның акы-дуңмалары. Оларның кол кижизи Шаллум турган.

¹⁸Ол хаалгачылар бо үеге чедир чөөн талакы Хаан Хаалгазын кадарбышаан хевээр. Оларның төрөл бөлүү левиттерниң турлааның хаалгачылары турган.

¹⁹Шаллум (ол Корениң оглу, Коре Эвиасафтың оглу, Эвиасаф Корахтың оглу) база ооң төрөл ха-дуңмалары – корах төрөл бөлүк албан-хүлээлгезин ёзугаар ыдыктыг майгынның хаалгазын кадарар, оларның өгбелери база Дээрги-Чаяакчының турлаанга кирер черни кадарып чорааннар болгай.

²⁰Шаг шаанда Элеазарның оглу Финеес оларның даргазы турган, Дээрги-Чаяакчы ооң-биле кады турган.

²¹Мешелемияның оглу Захария Ужуражылга майгынының хаалгачызы турган.

²²Хаалгачылар кылдыр шилиттингеннерниң ниити саны 212 кижилер. Оларны чурттап турар черлериниң аайы-биле даңзыже кириген. Давид биле өттүр көөр Самуил хаалгачыларны оларның шынчы бердингени дээш томуйлап дагып каан.

²³Олар болгаш оларның үре-салгалы Дээрги-Чаяакчының өргээ-майгынының хаалгазын кадарар ужурлуг.

²⁴Хаалгачылар дөрт талада: чөөн, барыын, соңгу болгаш мурнуу талада турганнар.

²⁵А хаалгачыларның суурларга чурттаан төрөлдери оларга доктааткан үеде келгеш, чеди хонар турганнар.

²⁶Левит хаалгачыларның дөрт даргазынга Бурганның өргээзинде өрээлдерни база ында бар эртине-байлакты кадарарын бүзүрөп дааскан.

²⁷Бурганның өргээзин кадарар база эртенниң-не эжик ажыдар хүлээлгелиг болгаш, ол хаалгачылар ооң даштынга долгандыр хонуп турганнар.

²⁸Левиттерниң чамдызынга Бурганга бараан болурда ажыглаар эт-херекселди хүлээдип каар турган. Ол левиттер бо эт-херекселди улус ажыглаар дээш алырга база дедир эгидерге, санап аар турган.

²⁹А чамдыктары өске херекселдерни, ооң иштинде ыдыктыг эт-херекселди, кадагалаар хүлээлгелиг. Ол ышкаш далганны, араганы, олива үзүн, айдызаар чүүлдерни база чаагай чыттыг бүдүмелдерни.

³⁰А чаагай чыттыг бүдүмелдерни холуур харысалга Бурганның бараалгакчыларының чамдызынга онашкан.

³¹Левит Маттифияга (корах уктуг Шаллумнуң дун оглунга) далганнар хаарарын бүзүрөп дагзып каан.

³²А амыр-дыш хүн санында хереглээр ыдыктыг хлеб быжыар, одуруглай салыр хүлээлге кохат уктуг чамдык левиттерге онашкан.

³³Төрөл бөлүктөрүниң баштыңнары болур ыраажы левиттер өргээниң өрээлдеринде чурттап, өске ажылдардан хостуг турганнар, чүгө дээрге олар херек апарганда, дүн-хүн дивейн, ырлаар хүлээлгезин күүседир ужурлуг.

³⁴Олар дээрге левиттерниң төрөл бөлүктөрүниң баштыңнары-дыр. Олар Иерусалимге чурттап турганнар.

Саул хаанның өгбелери, үре-салгалы

(1 Чыл. 8:29-38)

³⁵Гаваончуларның өгбези Иеиел Гаваонга чурттап турган. Ооң кадайының ады Мааха.

³⁶Ооң дун оглу Авдон, оон аңгы оолдары Цур, Кис, Ваал, Нир, Надав,

³⁷Гедор, Ахио, Захария болгаш Миклот.

³⁸Миклот Шимамны төрөөн. Олар Иерусалимге дөргүл-төрелиниң аразынга ха-дуңмалары-биле кады чурттап чорааннар.

³⁹Нир Кисти төрөөн. Кис Саулду төрөөн. Саул Ионафан, Малхисуа, Авинадав болгаш Эшбаалды төрөөн.

⁴⁰Ионафанның оглу – Мериббаал. А Мериббаалдың оглу Миха.

⁴¹Миханың оолдары: Пион, Мелех, Тахрея болгаш Ахаз.

⁴²Ахаз Иараны төрөөн. Иара Алемет, Азмавет болгаш Зимрини төрөөн. Зимри Моцаны төрөөн.

⁴³Моца Биняны төрөөн. Биняның оглу Рефайя, Рефайяның оглу Элеаса, Элеасаның оглу Ацел.

⁴⁴Ацел алды оолдуг турган, оларның аттары бо: Азрикам, Бохру, Измаил, Шеария, Авдий болгаш Ханан. Олар дээрге Ацелдиң оолдары-дыр.

1 Чылдар 10

Саулдуң болгаш ооң оолдарының өлүрткени

(1 Хаан. 31:1-13)

¹Филистимнер биле израильчилер аразынга тулчуушкун үезинде, израильчилер дайзыннардан Гелвуя даанга чедир дескеш, аңаа кыра шаптырып алган.

²Филистимнер Саулду болгаш ооң оолдарын сүрүп четкеш, Саулдуң оолдары Ионафанны, Авинадавты база Малхисуаны өлүрүп каапканнар.

³Саулче халдаашкын кадыг-дошкун болган. Ча-согун-биле хөй катап аттыргаш, Саул балыгланган.

⁴Саул бодунуң чепсек тудукчузундан: «Ол кыртыжадып демдектетпээн хейлер чедип келгеш, мени куду көрбээнде, хылыжың ужулгаш, мени шанчып каавыт» – деп дилээн. Чепсек тудукчuzu аажок корга бергеш, ынаваан. Ынчан Саул хылышты алгаш, бодун шаштыныпкан.

⁵Чепсек тудукчuzu Саулдуң өлүп калганын көргеш, бодун база хылыш-биле шаштыныпкаш, өлүп калган чүве-дир.

⁶Ынчалдыр Саул болгаш ооң үш оглу өлүп калган, олар-биле кады ооң бүгү ук-салгалы кырлып төнгөн.

⁷Шынаада чурттап турар бүгү израильчилер оларның шериинің дезип турарын, Саулдуң база ооң оолдарының өлүп калганын дыңнааш, боттарының хоорайларын ээн каггылапкаш чорупканнар. А филистимнер келгеш, хоорайларны ээлеп чурттай бергеннер.

⁸Даартазында филистимнер өлүрткен улусту үптөп аар дээш чедип келгеш, Гелвуя даанга өлүрткен Саулду база ооң оолдарын тып алганнар.

⁹Саулдуң мөчү-сөөгүн үптээш, бажын база ок-чепсээн ап алгаш, бүгү филистим черге көргүзери-биле чорудупканнар. Ынчалдыр олар чонга тиилелгезиниң дугайында боттарының дүрзү-бурганнарының мурнунга чарлапканнар.

¹⁰Саулдуң ок-чепсээн боттарының бурганнарының өргээлеринге салып каан, а ооң бажын Дагон бурганның өргээзинге азып кааннар.

¹¹Галаадта Иавистиң бүгү чурттакчылары филистимнерниң Саулду канчалганының дугайында дыңнап кааш,

¹²бүгү эрес-дидим улузу чорупкаш, Саулдуң база ооң оолдарының мөчү-сөөгүн дүжүрүп алган. Оларны Иависке эккелгеш, дуб ыяш адаанга ажаап кааш, чеди хонук иштинде кажыдап, чем чивейн турган чүведир.

¹³⁻¹⁴Саул ынчалдыр өлгөн, чүге дээрге ол Дээрги-Чаяакчының сөзүн тооп көрбейн, Аңаа удур кем-буруу үүлгеткен база, айтырыг кылып, Дээрги-Чаяакчының орнунга караң көрнүр кижиге барган. Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы ону өлүрүп кааш, ооң хааннаар эргезин Иессейниң оглу Давидке берипкен.

1 Чылдар 11

Давидтиң бүгү Израильдиң хааны апарганы

(2 Хаан. 5:1-3, 6-10)

¹Бүгү израильчилер Хевронда Давидке чыгып келгеш: «Бо-дур, силерниң хан төрелиңер улус-тур бис – дээннер. –

²Шагдан бээр-ле, Саул хаан турар үелерде безин, израильчилерни дайын-чаага баштап турган кижилер силер силер. Дээрги-Чаяакчы Бурганыңар силерге: „Сен Мээң израиль чонумну кадарар сен. Израиль чонумнуң чагырыкчызы сен болур сен“ – деп чугаалап турду».

³Израильдин бүгү баштыңнары Хевронда хаанга чедип кээрге, Давид олар-биле Дээрги-Чаяакчының мурнунга керээ чарып алган. Олар Давидти Израильдин хааны болур кылдыр Дээрги-Чаяакчының Самуилди дамчыштыр чугаалаан сөзүн ёзугаар чаап кааннар.

⁴Давид болгаш бүгү израильчилер Иерусалимче (азы Иевусче) чорупкан. Ол хоорайга тус черниң чурттакчылары иевустар турган.

⁵Иевустуң чурттакчылары Давидке: «Сен бээр кирбес сен» – дээннер. Ынчалза-даа Давид Сион шивээзин эжелеп алган. Ол болза Давидтин Хоорайы-дыр.

⁶Давид мынча дээн: «Кым улусту мурнай иевустарны чылча шаап каарыл, ол кижилер шериг баштыңчызы болур». Саруйяның оглу Иоав кымны-даа мурнай Иевусче киргеш, шериг баштыңчызы апарган.

⁷Давид ол шивээге турумчуп алган, ынчангаш ону Давидтин Хоорайы деп адаан.

⁸Давид Милло шивээзинден эгелеп, хоорайны долгандыр быжыг камгалал кылып алган. А хоорайның арткан кезээн Иоав чаарткан.

⁹Давид улам-на күштүг бооп кел чыткан, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы ооң-биле кады болуп турган.

Давидтин маадырлары

(2 Хаан. 23:8-39; 1 Чыл. 27:1-15)

¹⁰Дээрги-Чаяакчының израиль чонга чугаалаанын ёзугаар Давидти хаан болдуруп, бүгү израильчилер-биле кады ооң хааннаашкынын деткип турган кол дайынчылары бо-дур.

¹¹Давидтин дайынчыларының даңзызы бо-дур: хакмон уктуг Яшавам, үжен шериг баштыңчызының аразында кол кижиге. Ол зоо дайзынче чыдазын көдүргөш, оларны чаңгыс тулчуушкун үезинде өлүрүп каан.

¹²Ооң соонда ахохи уктуг Додонуң оглу Элеазар турар, ол база үш маадырның аразында.

¹³Ол Давид-биле кады филистимнерниң тулчуушкунче чыгып турган чери Фас-Дамимге турган. Ол кезек черге арбай тарып каан турган чүведир. Израиль шериг филистимнерден дезип эгелээрге,

¹⁴олар шөлдүң ортузунга артып калгаш, ол кезек черни камгалап ап, филистимнерни чылча шаап кааннар. Ынчалдыр Дээрги-Чаяакчы улут тиилелгени берген.

¹⁵Бир катап үжен шериг баштыңчызының аразындан ол үш маадыр хаяда Одоллам куюнга Давидке чедип келген. Ол үеде филистимнерниң турлаа Рефаим шынаазынга турган.

¹⁶(Давид быжыглалдыг шивээге, а филистимнерниң доскуул чери – Вифлеемге турган).

¹⁷Давид суг ижиксей бергеш: «Вифлеемниң хаалга аксында кудуктуң суун меңээ кым-бир кижиге эккеп берген болза» – дээн.

¹⁸Ынчан ол үш маадыр филистимнерниң турлаан таварып эрткеш, Вифлеемниң хаалга аксында кудуктуң суун ускаш, Давидке эккеп бергеннер. Ынчалза-даа Давид сугну ижеринден ойталаан, ону Дээрги-Чаяакчыга өргүл кылдыр төпкеш,

¹⁹мынча дээн: «Чок, мен ону ижип болбас мен, Бурганым! Бо улустуң ханын мен ижип шыдаар деп мен бе? Олар боттарының амы-тынын харамнанмайын чорааш, ону эккелдилер ышкажыл». Ынча дээш, ол сугну ишпейн барган. Шак ындыг чоруктарны ол үш маадыр кылып чораан чүведир.

²⁰Иоавтың акызы Авесса ол үш маадырның даргазы турган. Ол зоо дайзынны бодунуң чыдазы-биле узуткап кааш, демги үш маадыр-биле деңге алдаржый берген.

²¹Авесса ол үш маадырдан ийи катап сураглыг апаргаш, оларның баштыңчызы болган, ынчалза-даа үш маадырның санынче кирбээн.

²²Иодайның оглу, Кавцеилден келген эрес-дидими-биле сурагжаан Ванея турган. Ол арзылаң дег күштүг ийи моав кижини өлүрүп каан. Оон аңгыда хар чаап турган үеде, оңгарже киргеш, аңаа арзылаң база өлүрген.

²³Оон ыңай Ванея узуну беш кыры египет кижини база өлүрүп каан. Египет кижиниң холунда чыданың чоону пөс-таавычыларның өзек ыяжы дег турган, ындыг-даа болза, Ванея анаа даянгыыш тудуп алган чеде бергеш, египет кижиниң чыдазын былаап алгаш, ол-ла чыдазы-биле ону өлүрүп каан.

²⁴Иодайның оглу Ванея ындыг чорук кылган кижидир. Ол база демги үш маадыр дег алдаржый берген.

²⁵Ванея үжен шериг баштыңчызының аразындан сураглыг турган, ынчалза-даа демги үш маадырның санынче кирбээн. Давид ону бодунга чоок дүжүмет кылып алган.

²⁶Өске эрес-дидим дайынчылар бо-дур: Иоавтың дуңмазы Асаил, вифлеемчи Додонуң оглу Элханан,

²⁷Гарод чурттуг Шаммот, Пелон чурттуг Хелец,

²⁸Текоя чурттуг Иккештиң оглу Гира, Анатот чурттуг Авиезер,

²⁹Хуша чурттуг Сивхай, Ахох чурттуг Илай,

³⁰Нетофа чурттуг Магарай, Нетофа чурттуг Баананың оглу Хелед,

³¹Вениаминниң черинде Гива чурттуг Рибайның оглу Иттай, Пирафон чурттуг Ванея,

³²Нахле-Гааш чурттуг Хурай, Арава чурттуг Авиел,

- ³³Бахарум чурттуг Азмавет, Шаалбон чурттуг Элияхба,
- ³⁴Гизон чурттуг Гашемниң оолдары, Гарар чурттуг Шагениң оглу Ионафан,
- ³⁵Гарар чурттуг Сахарның оглу Ахиам, Урнуң оглу Элифал,
- ³⁶Махера чурттуг Хефер, Пелон чурттуг Ахия,
- ³⁷Кармил чурттуг Хецро, Эзбайның оглу Наарай,
- ³⁸Нафанның дуңмазы Иоил, Гагрийниң оглу Мивхар,
- ³⁹аммон аймак-сөөктүг Целек, Беерот чурттуг Нахарай (ол Саруйяның оглу Иоавтың ок-чепсек тудукчuzu турган),
- ⁴⁰итра уктуг Гира биле Гареб,
- ⁴¹хет аймак-сөөктүг Урия, Ахлайның оглу Завад,
- ⁴²Шизаның оглу Адина (ол дээрге Рувимниң аймаанда баштың кижиге, ооң-биле кады үжен шериг турган),
- ⁴³Мааханың оглу Ханан, Мифан чурттуг Иосафат,
- ⁴⁴Аштерот чурттуг Озия, Ароер чурттуг Хотамның оолдары Шама биле Иеиел,
- ⁴⁵Шимриниң оглу Иедиаил база ооң Тиц чурттуг дуңмазы Иоха,
- ⁴⁶Махавим чурттуг Элиел, Элнаамның оолдары Иеривай биле Иошавия, Моав чурттуг Ифма,
- ⁴⁷Мецовая чурттуг Элиел, Овид болгаш Иаасиел.

1 Чылдар 12

Давидтиң баштайгы талалакчылары

¹Давид Кистиң оглу Саулдан чаштып турда, Циклагка келген, аңаа дайын чорударыңга дузалажыр дээн эрес-дидим дайынчыларның чамдыызы бо-дур.

²Олар – ча-биле чепсегленген, оң, солагай холдары-биле дажап, ча-согун-биле адып билир турган улус – Вениаминниң аймаандан Саулдуң төрелдери чүве-дир:

³Гива чурттуг Шемааның оолдары Ахиезер (баштыңчы) биле Иоас; Азмаветтиң оолдары Иезиел биле Пелет; Анатот чурттуг Бераха биле Иеху;

⁴Гаваон чурттуг Ишмайя (ол дээрге үжен шериг баштыңчызының бирээзи база оларның даргазы); Гедера чурттуг Иеремия, Яхазиил, Иоханан база Иегозавад;

⁵Хариф чурттуг Элузай, Иремот, Веалия, Шемария база Шефатия;

⁶корах төрел бөлүктен Элкана, Ишияху, Азариил, Иоезер база Иошавам;

⁷Гедор чурттуг Иерохамның оолдары Иоела биле Зевадия.

⁸Гадтың аймаандан база Давидтиң ээн кургаг ховуда шивээзинче эрес-дидим, чыда болгаш дозуг-камгалалдыг дайынчылар шилчип келген. Олар арзылаң дег шириин шырайлыг, дагларда те-чуңма дег кашпагай улус.

⁹Оларның баштыңчызы Эзер, ийи дугаарында Авдий, үшкүзү Элиав,

¹⁰дөрткүзү Мишманна, бешкизи Иеремия,

¹¹алдыгызы Аттай, чедигизи Элиел,

¹²сескизи Иоханан, тоскузу Элзавад,

¹³онгузу Иеремия, он биргизи Махбанай.

¹⁴Ол гадчылар шериг баштыңчылары бооп турган: эң бичези чүс шериг баштаан, а эң улуу муң шериг баштап турган чүве-дир.

¹⁵Олар Иордан хемни бир дугаар айда, ол эриин ажыр дажый бергенде, кежип алгаш, шынааның бүгү чурттакчыларын чөөн болгаш барыын чүктөрже тарадыр ойладыпканнар.

¹⁶Давидтиң шивээзинче Вениаминниң болгаш Иуданың аймактарындан чамдык улус чедип кээрге,

¹⁷Давид оларга уткуштур үнүп келгеш: «Бир эвес силер меңээ дузалажыр дээш келген болзуңарза, сеткил-чүрээм силер-биле тудуш чаңгыс болур. А бир эвес силер, кажан мээң холдарым күчүлээшкинден арыг турда, мени дайзыннарымга садар дээш келген болзуңарза, бистиң өгбелеривистиң Бурганы көргөш, шииткей аан» – дээн.

¹⁸Ынчан Бурганның Сүлдези үжен шеригниң баштыңчызы Амессайны бүргөп келген, ол мынча дээн: «Амыр-ла, Давид. Бис сээң-биле кады бис, Иессейниң оглу! Сеңээ болгаш сээң талалакчыларыңга чедишкинни күзөп тур бис, чүгө дээрге Бурганың сеңээ дузалажып турар болгай». Давид оларны хүлээп алгаш, бодунуң шериглериниң баштыңчылары кылып каан.

¹⁹Манассияның аймаандан база чамдык улус Давидтиң талазынче шилчип келген. Ол үеде Давид филистимнер-биле кады Саулга удур дайылдажыр дээш үнүпкөн турган чүве-дир. (Херек кырында Давид филистимнерге дузалашпаан, чүгө дээрге филистим чагырыкчылар «Ол дээргизи Саулдуң талазынче шилчий бергеш, боттарывыстың бажывысче суг кудар» деп сүмелешкеш, ону чорудупкан.)

²⁰Кажан Давид Циклагче эеп чанып орда, Манассияның аймаандан дараазында улус ооң талазынче шилчип келген: Аднах, Иозавад, Иедиаил, Михаил, Иегозавад, Элиуй болгаш Цилтай. Олар Манассияның муң шериг баштыңчылары,

²¹шупту эрес-дидим дайынчылар-дыр. Олар Давидке ооң шериин баштаарыңга дузалажып эгелээн, ооң шериг баштыңчылары апарган.

²²Ынчалдыр Давидке хүннүң-не дузалажыр улус кээп-ле турган, түңнелинде ооң шерии Бурганның аг-шерии дег хөй апарган.

Шериглериниң Давидти хаан кылып аары-биле чыылганы

- ²³Давид Хевронга турда, Дээрги-Чаяакчының сөзүн ёзугаар, Саулдуң эрге-чагыргазын хүлээдир дээш келген шериглерниң саны бо-дур:
- ²⁴Иуданың аймаандан – дайылдажырынга белен, чыдалыг болгаш дозуг-камгалалдыг 6800 кижиге.
- ²⁵Симеоннуң аймаандан – 7100 эрес-дидим дайынчы.
- ²⁶Левийниң аймаандан – 4600 кижиге.
- ²⁷Аароннуң төрөл бөлүүнүң баштыңы Иодай, ооң-биле кады 3700 кижиге.
- ²⁸Эрес-дидим аныяк Садок база ооң төрөл бөлүүнден 22 ноян.
- ²⁹Саулдуң төрөлдери болур Вениаминниң аймаандан – 3000 кижиге. Оларның хөй кезии ол үеге чедир Саулга болгаш ооң салгалдарынга шынчы арткан турган.
- ³⁰Эфремниң аймаандан – боттарының төрөл бөлүктеринде ат-сураглыг 20 800 эрес-дидим дайынчы.
- ³¹Манассияның аймааның чартыындан – 18 000 кижиге. Оларны Давидти хаан болдурарынга киришсин дээш, адап тургаш келдирткен.
- ³²Иссахарның аймаандан – 200 мерген угаанныг баштың кижиге келген. Олар дээрге Израиль кажан, чүнү кылза дээре дээрзин билир улус – а баштыңнарның бүгү ха-дуңмалары оларның сөзүн тооп дыңнаар турган.
- ³³Завулоннуң аймаандан – дайылдажырынга белен кылдыр бүгү тала-биле чепсегленген 50 000 шериг демнии-биле Давидке чедип келгеннер.
- ³⁴Неффалимниң аймаандан – 1000 баштыңчы; олар-биле кады чыдалыг болгаш дозуг-камгалалдыг 37 000 кижиге.
- ³⁵Данның аймаандан – дайылдажырынга белен 28 600 кижиге.
- ³⁶Асирниң аймаандан – дайылдажырынга белен 40 000 дайынчы.

³⁷Иордан хемниң ындыындан – Рувимниң, Гадтың аймактарындан база Манассияның аймааның чартыындан бүрүн чепсегленген 120 000 кижиге келген.

³⁸Ол шериглер шуптузу дайынчы ёзу-биле, Давидти бүгү Израильдиң хааны кылып каар дээш, изиг күзели-биле Хевронга чедип келгеннер. Өске-даа бүгү израильчилер чаңгыс үн-биле Давидти хаан болдуруксап турганнар.

³⁹Давидтиң чанынга ол дайынчылар үш хүн иштинде дойлап келгеннер, чүге дээрге ха-дуңмалары оларны аыш-чем-биле хандырган чүве-дир.

⁴⁰Иссахарның, Завулоннуң база Неффалимниң черлеринден безин оларның чоок улузу хөй аыш-чемни: далганны, фи́га чимизин, үзүмнү, араганы, олива үзүн элчигеннерге, тевелерге, мулдарга, шарыларга чүдүрүп эккелген, бода, шээр малды база сүрүп эккелген, чүге дээрге израиль чон өөрүп-байырлап турган.

1 Чылдар 13

Ыдыктыг аптараны Иерусалимге эkkээрин оралдашканы

(2 Хаан. 6:1-11)

¹Давид муң, чүс шериг баштыңчылары база бүгү өске-даа баштыңнар-биле сүмелешкеш,

²бүгү израиль ниитилелге мынча дээн: «Бир эвес силерге таарымчалыг болза, бир эвес бистиң Бурганывыс Дээрги-Чаяакчы күзээр болза, бүгү израиль девискээрлерде дөргүл-төреливиске, оларның иштинде одар-белчиирлиг хоорайларда чурттап турар бараалгакчыларга база левиттерге, шупту биске чыгып кээр кылдыр дыңнадыптаалыңарам.

³Ынчангаш Бурганывыстың аптаразын бодувусче ап алыылыңар, чүге дээрге Саулдуң үезинде Ооң күзел-соруун айтырар аргавыс чок тургандыр».

⁴Бүгү чон ооң-биле чөпшээрешкен, чүге дээрге ол херек шупту улуска чөптүг ышкаш болган.

⁵Ынчалдыр Давид Бурганның аптаразын Кириат-Иаримден эккеп аары-биле Египетти кызыгаарлап турар Шихор хемден Лево-Хаматка чедир бүгү израильчилерни чыып алган.

⁶Давид болгаш бүгү израиль чон Иудеяда Ваалче (азы Кириат-Иаримче) ында турар Бурганның аптаразын алыр дээш чорупкан. Ол дээрге Дээрги-Чаяакчы саадаан, Ооң ады-биле адаан, херувимнер дүрзүлери турар ыдыктыг аптара чүве-дир.

⁷Бурганның аптаразын дугуйлуг чаа тергеге салгаш, Авинадавтың бажыңындан үндүрүп эккелгеннер. Тергени сөөрткен шарыларны башкарып чорааннар – Уза биле Ахио.

⁸А Давид болгаш бүгү израиль чон Бурганның мурнунга бар шаа-биле хөглөп, ырлажып, янзы-бүрү хылдыг, кагар, база үрер хөгжүм херекселдеринге ойнап чорааннар.

⁹Хидоннуң тараа шаңынга чоокшулап келгенде, тергени сөөртүп чораан шарылар бүдүрүй бээрге, ыдыктыг аптара ийленип, аңдарлы бээр часкан. Ону тудар дээш, Уза холун сунупкан.

¹⁰Дээрги-Чаяакчы Узага ыдыктыг аптарага дээпкени дээш, ажына берген. Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы ону ол-ла черинге – Бодунуң мурнунга өлүрүп каан.

¹¹Дээрги-Чаяакчы Узаже халдаарга, Давид хорадай берген. Ол черни бо хүннерде-даа Парец-Уза деп адаар.

¹²Ол хүн Давид Бургандан корга бергеш, мынча дээн: «Бурганның аптаразын канчап бодумче аппаар мен?»

¹³Давид ыдыктыг аптаразын бодунуң хоорайынче аппаратбаан, ону Гефтен келген Овед-Эдом деп кижиниң бажыңынче чорудупкан.

¹⁴Бурганның аптарызы гефчи Овед-Эдомнуң бажыңыңга, өг-бүлезинге үш ай иштинде турган. Дээрги-Чаяакчы Овед-Эдомнуң өг-бүлезинге болгаш ооң шупту чүвезинге ачы-буян хайырлаан.

1 Чылдар 14

Давид өг-бүлези-биле Иерусалимде

(2 Хаан. 5:11-16)

¹Тирниң хааны Хирам Давидче бодунуң элчилери-биле, аңаа орду тудуп берзин дээш дашчылар, бызаңчылар чорудупкан, олар пөш чудуктар эккелген.

²Ынчан Дээрги-Чаяакчы ону Израильдиң хааны кылдыр быжыглап каан деп Давид билип каапкан, чүге дээрге ооң чагыргазы Бурганның израиль чону дээш өрү көдүрүлген.

³Давид Иерусалимге база кадайлар ап алган. Олардан Давидтиң өске оолдары, кыстары төрүттүнген.

⁴Иерусалимге төрүттүнген ажы-төлүнүң аттары бо-дур: Шаммууй, Шовав, Нафан, Соломон,

⁵Ивхар, Элишуа, Элфелет,

⁶Ногах, Нефег, Иафия,

⁷Элишама, Веелиада база Элифелет.

Филистимнерни тиилээни

(2 Хаан. 5:17-25)

⁸Давид бүгү Израильдиң хааны апарган деп дыңнааш, шупту филистимнер ону дилеп эгелээннер. Давид ону дыңнааш, оларга удур үнүпкен.

⁹Филистимнер Рефаим шынаазыңга кээп турумчуп алганнар.

¹⁰Ынчан Давид Бургандан: «Филистимнер-биле тулчууйн бе? Оларны мээң холумга хүлээдип бээр сен бе?» – деп айтырган. Дээрги-Чаяакчы аңаа: «Бар. Оларны сээң холуңга хүлээдип бээр мен» – дээн.

¹¹Олар Ваал-Перацимге кээрге, Давид оларны чылча шаап каапкан. Ол: «Бурган мээң холум-биле дайзыннарымны, сугнуң чууй шавары дег, ууй шаап кагды» – дээн. Ынчангаш ол черни Ваал-Перацим деп адап кааннар.

¹²Филистимнер ол черге боттарының бурганнарын каапкаш баарга, Давидтиң дужаалы-биле оларны өрттедипкеннер.

¹³Филистимнер катап база ол шынаага кээп турумчуп алганнар.

¹⁴Давид база катап Бургандан сүме айтырарга, Ол аңаа: «Оларже дорт үнме. Оюп чоруткаш, оларның артындан – бальзам ыяштарлыг талазындан халда.

¹⁵Бальзам ыяштарның кырынга кылаш даажын дыңнап кааш-ла, тулчуушкунну эгелээр сен – ол дааш дээрге филистим шеригни чылча шавар дээш, Бурган сээң мурнунда чоруп оары ол-дур» – дээн.

¹⁶Давид Бурганның чугаалааны ёзугаар кылган, ооң дайынчылары филистим шеригни Гаваондан Гезерге чедир чылча шаап каан.

¹⁷Давидтиң ат-алдары бүгү чурттарга тарай берген. Дээрги-Чаяакчы ону бүгү чоннарның аразынга коргунчуг кижиге кылып каан.

1 Чылдар 15

Ыдыктыг аптараны көдүреринге харыысалгалыг левиттер, бараалгакчылар

¹Давидтиң Хоорайынга хаан бажыңнар тудуп алган соонда, Бурганның аптарының турар черин белеткээш, аңаа майгын тип каан.

²Ынчан Давид: «Бурганның аптарынын левиттерден өске кым-даа көдүрүп болбас. Чүге дээрге оларны ыдыктыг аптараны көдүрзүн дээш база Аңаа мөңгө шагда бараан болзун дээш, Дээрги-Чаяакчы Боду шилип алган» – дээн.

³Белеткеп кааны черинче Дээрги-Чаяакчының аптарынын кирирер дээш, Давид бүгү израильчилерни Иерусалимче чыып эккелген.

⁴Ол ышкаш Давид Аароннуң салгалдарын база левиттерни чыып алган:

⁵Кохаттың үре-салгалындан – 120 кижини оларның баштыңы Уриил-биле;

⁶Мерариниң үре-салгалындан – 220 кижини оларның баштыңы Асайя-биле;

⁷Гирсоннуң үре-салгалындан – 130 кижини оларның баштыңы Иоил-биле;

⁸Элицафаннаң үре-салгалындан – 200 кижини оларның баштыңы Шемайя-биле;

⁹Хевроннуң үре-салгалындан – 80 кижини оларның баштыңы Элиел-биле;

¹⁰Узиилдин үре-салгалындан – 112 кижини оларның баштыңы Аминадав-биле.

¹¹Оон ыңай Давид Бурганның бараалгакчылары Садок биле Авиафарны болгаш левиттер Уриил, Асайя, Иоил, Шемайя, Элиел база Аминадавты кыйгыргаш,

¹²оларга: «Силер – левиттерниң төрел бөлүктериниң баштыңнары-дыр силер. Бодуңар болгаш ха-дуңмаңар ыдыктанып-арыглаттынып алгаш, Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчының аптаразын мээң белеткеп кааным черже эккелиңер.

¹³Мооң мурнунда Бурганывыс Дээрги-Чаяакчы ыдыктыг аптараны левиттер силер эвес, өске улустуң көдүргени дээш, бисче халдаан болгай. Ону канчаар кылыр ужурлуг турганын бис Дээрги-Чаяакчыдан айтырып албаан болган бис».

¹⁴Бурганның бараалгакчылары болгаш левиттер, Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчының аптаразын көдүрер дээш, ыдыктанып-арыглаттынып алганнар.

¹⁵Левиттер Бурганның аптаразын, Моисейниң чагып кааны Дээрги-Чаяакчының сөзүн ёзугаар, узун ыяш кырынга салгаш, эгиннеринге салып алган көдүрүп чорааннар.

Хөгжүмчү левиттер

¹⁶Давид левиттерниң баштыңнарынга аймааның аразындан ыраажыларын база чадаган, чанзы болгаш кимвалдарга ойнаар хөгжүмчүлерин өөрүшкүнүң ырын ыткыр ырлаары-биле томуйлап каарын дужааган.

¹⁷Левиттер Иоилдиң оглу Еманны, ооң төрелдеринден – Берехияның оглу Асафты база мерари төрел бөлүктен – Кушайяның оглу Эфанны шилип алганнар.

¹⁸Олар-биле кады олардан куду эргелиг: Захарияны, Азиилди, Шемирамотту, Иехиилди, Уннийни, Элиавты, Ванеяны, Маасеяны, Маттафияны, Элифлеуйну, Микнейни база Овед-Эдом биле Иеиел деп хаалгачыларны база томуйлап кааннар.

¹⁹Еман, Асаф болгаш Эфан хөгжүмчүлөр хүлөр кимвалдарга ыткыр ойнаар турган.

²⁰Захария, Азиил, Шемирамот, Иехиил, Унний, Элиав, Маасея база Ванея – чанзыга аламот деп аян-биле ойнаар.

²¹А Маттафия, Элифлеуй, Микней, Овед-Эдом, Иеиел болгаш Азия чадаганга ойнап, шеминит* деп аян-биле ырлаарын баштап турган.

²²Левиттерниң баштыңы Хенания ыры башкызы турган, чүге дээрге ооң мергежилдии кончуг.

²³Берехия биле Элкана – ыдыктыг аптара чанында хаалгачылар.

²⁴Бурганның бараалгакчылары Шевания, Иосафат, Нафанаил, Амессай, Захария, Ванея база Элиезер Бурганның аптаразының мурнунга труба этсир ужурлуг. Овед-Эдом биле Иехия – ыдыктыг аптара чанында хаалгачылар.

Ыдыктыг аптараны Иерусалимче эккелгени

(2 Хаан. 6:12-19)

²⁵Давид болгаш Израильдин баштыңнары база муң шериг баштыңчылары Дээрги-Чаяакчының чагыг-керээзиниң аптаразын Овед-Эдомнуң бажыңындан үндүрер дээш чорупканнар.

²⁶Дээрги-Чаяакчының аптаразын көдүрген левиттерге Бурган дузалажып каарга, чеди бугажыкты база чеди кошкарны өргүл кылдыр салганнар.

²⁷Давид, аптара көдүрүп чораан бүгү левиттер, ыраажылар болгаш оларның башкызы Хенания шуптузу ак лён тоннуг чораан. Давид оон аңгыда лён эфод кедип чораан.

²⁸Ынчалдыр бүгү Израиль Дээрги-Чаяакчының ыдыктыг аптаразын ыт-шимээнниг, эдиски-трубаларның, кимвалдарның, чадаган-чанзының үделгези-биле кирип эккелген.

²⁹Дээрги-Чаяакчының ыдыктыг аптаразын Давидтиң Хоорайынче кирип орда, Саулдуң уруу Мелхола соңгадан көрүп турган. Самнап хөглөп чораан Давид хаанны көргөш, Мелхола ону чөгенчиин деп бодаан.

1 Чылдар 16

¹Бурганның аптаразын эккелгеш, Давидтиң аңаа белеткеп кааны майгынының ортузунга салып кааш, Бурганга бүрүн өрттедир болгаш эп-найырал өргүлдерин кылганнар.

²Бүрүн өрттедир болгаш эп-найырал өргүлдерин кылып дооскаш, Давид чонну Дээрги-Чаяакчының ады-биле алгап-йөрээп каан.

³Ооң соонда ол бүгү израильчилерге – эр-даа, херээжен-даа кижилерге бүрүзүнге бир хлеб, бир борбак эът база бир үзүмнүг боова үлөп берген.

⁴Ыдыктыг аптараның мурнунга Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчыга алдаржыдып, четтиргенин илередип база Ону мактап бараан болур кылдыр Давид дараазында левиттер томуйлап каан:

⁵Асафты удуртукчузу кылгаш, ооң соонда Захарияны, Иеиелди, Шемирамотту, Иехиилди, Маттафияны, Элиавты, Ванеяны, Овед-Эдомну база Иеиелди. Олар чанзыга болгаш чадаганга ойнаар ужурлуг. А Асаф кимвалдарга ойнаар.

⁶Ванея биле Яхазиил бараалгакчылар Бурганның чагыг-керээзиниң аптаразының мурнунга доктаамал труба этсир.

Бурганны мактаан ыры

(Ыд. ыр. 104:1-15; 95:1-13; 105:1, 47-48)

⁷Ол хүн Давид Асафка болгаш ооң ха-дуңмазынга Дээрги-Чаяакчыны алдаржыдып ырлажыр даалга бир дугаар берип каан турган:

⁸Дээрги-Чаяакчыга өөрүп четтириңер, Ооң адын адап, мактаңар, өске чоннарга Ооң ажыл-херектерин медээлеңер;

⁹Ону алгап ырлаңар, Аңаа ырлап бериңер; Ооң кылган бүгү кайгамчык чүүлдерин чугаалап бериңер.

¹⁰Ооң ыдыктыг ады дээш чоргаараңар; Дээрги-Чаяакчыже чүткүп чоруур улустуң сеткил-сагыжы өөрүп-хөглезин.

¹¹Күчүлүг Дээрги-Чаяакчыны эдериңер, Ооң-биле үргүлчү кады турар дээш чүткүңер.

¹²⁻¹³Дээрги-Чаяакчының чалчазы Израильдиң үре-салгалы, Иаковтуң салгалы, Бурганның шилип алган улузу! Ооң кылган кайгамчык чүүлдерин, Ооң көскү демдектерин, Ооң аксындан үнген шын шииткелдерин сактып чоруңар.

¹⁴Ол дээрге бистиң Бурганывыс, Дээрги-Чаяакчы-дыр: бүгү чер-делегейде Ооң шын шииткелдери бар.

¹⁵Ооң берген чагыг-керээзин – чоннуң муңгу салгалынга чедир чагаан сөзүн кезээ мөңгеде сактып чоруңар.

¹⁶Ол ону Авраам-биле чаргаш, Исаакка Бодунуң даңгыраан берген.

¹⁷Ол ону Иаковка дүрүм-хоойлу кылдыр доктааткаш, Израильге мөңге чагыг-керээ кылдыр быжыглаан:

- ¹⁸«Сеңээ өнчү кылдыр ханаан черни бээр мен».
- ¹⁹Өгбелериңер аажок эвээш санныг, көңгүс хөй эвес турда, олар Ханаанга өскээртен келген улус турда,
- ²⁰олар бир чондан өске чонче, бир күрүнөден өске аймактың күрүнөсинче көжүп чоруп турда,
- ²¹Бурган оларны дарлаар арганы кандыг-даа кижиге бербейн, хааннарны олар дээш чемелеп:
- ²²«Мээң шилип алган улузумга дегбеңер, Мээң медээчилеримге багай чүве кылбаңар!» – деп турган.
- ²³Бүгү чер-делегей, Дээрги-Чаяакчыны алгап ырла, хүннүң-не Ооң камгалалын медээлеңер!
- ²⁴Шупту чоннарга – Ооң алдарын, бүгү аймактарга – Ооң кылган кайгамчык чүүлдерин чугаалап чедиңер.
- ²⁵Дээрги-Чаяакчы өндүр улуг база макталга төлептиг, өске бурганнардан артык коргунчуг болгай.
- ²⁶Өске чоннарның бурганнары шуптузу хоозун дүрзүлөр-дир, а Дээрги-Чаяакчы дээрлерни чаяаган болгай.
- ²⁷Чайынналчак мактал-хүндү – Ооң мурнунда, күчү-күш болгаш өөрүшкү – Ооң турар черинде.
- ²⁸Чоннарның аймактары, Дээрги-Чаяакчыны мактаңар, Ооң алдары биле күчү-күжүн мактаңар;
- ²⁹Дээрги-Чаяакчының алдарлыг адын алгаңар, өргүлдериңер ап алгаш, Ооң мурнунче кирип келиңер. Дээрги-Чаяакчы Бодунуң ыдыктыг өргээзинге турда, Аңаа мөгейиңер.
- ³⁰Бүгү чер-делегей, Ооң мурнунга коргуп сириле! Ол өртемчейни быжыг үндезинде тургузуп каан – тендиш дивес-тир.

³¹Дээрлер өөрүп-хөглезин, чер-делегей өөрүп-байырлазын. Чоннар аразынга: «Дээрги-Чаяакчы хааннап турар!» дишсиннер.

³²Далай болгаш ону долган бүгү чүве шимээргеп доюлзун, хову-шөлдер болгаш ында амыдыраан бүгү чүве өөрүзүн.

³³Арга-эзимде ыяштар Дээрги-Чаяакчының мурнунга өөрүп ырлашсын, Ол чер-делегейни шын шиидер дээш кел чыдар болгай.

³⁴Дээрги-Чаяакчыга өөрүп четтириңер; Ол ачылыг-дыр, Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир.

³⁵Мынча деп мөргүңер: «Камгалакчы Бурганывыс, бисти камгалап көр; Сээң ыдыктыг адыңны мактаар кылдыр, Сээң мактал-хүндүң-биле чоргаарланыр кылдыр, өске чоннар аразындан бисти бөлүп чыып, олардан камгалап көр».

³⁶Израильдиң Бурганынга – Дээрги-Чаяакчыга кажан-даа, кезээ мөңгеде алдар! Ынчан бүгү чон: «Ындыг-ла болзунам!» – деп чугаалааш, Дээрги-Чаяакчыны мактаан.

Бурганга доктаамал бараан болушкун

³⁷⁻³⁸Давид Дээрги-Чаяакчының чагыг-керээзиниң аптарызының мурнунга доктаамал, хүннүң-не бараан болур кылдыр Асафты болгаш ооң ха-дуңмаларын, Овед-Эдомну болгаш ооң төрөл бөлүүндөн алдан сес кижини аңаа арттырып каан. Идифуннуң оглу Овед-Эдом база Хоса хаалгачылар турган.

³⁹А Садок бараалгакчыны болгаш ооң төрөлдери – Бурганның бараалгакчыларын Гаваонда бедик черде турар Дээрги-Чаяакчының майгынынга тургузуп каан.

⁴⁰Олар Дээрги-Чаяакчыга, Ооң Израильге чагаан хоойлузунда бижип каанын ёзугаар, өргүл салыр бедигээшке эртен-кежээ бүрүн өрттедир өргүлдери доктаамал кылыр ужурлуг.

⁴¹Оон ыңай энерели кезээ шагда үстүп төнмес Дээрги-Чаяакчыны алдаржыдар кылдыр Еманны, Идифунну база адап шилиттинген өске-даа улусту томуйлап каан.

⁴²Еман биле Идифун трубаларга, кимвалдарга болгаш Бурганны алдаржыдар өске хөгжүм херекселдеринге ыткыр ойнап турган. А Идифуннуң оолдары хаалга кадарып турган.

Нафанның өттүр билген медеглели

(2 Хаан. 6:19—7:17)

⁴³Хамык улус бажыңнарынче тарап чана берген, Давид база өг-бүлезин алгап-йөрөөп каар дээш чанып келген чүве-дир.

1 Чылдар 17

¹Давид бодунуң ордузунче көжүп кире бергеш, Нафан медээчиге мынча дээн: «Көр даан, мен пөштен кылган ордуда чурттап турар-дыр мен, а Дээрги-Чаяакчының чагыг-керээзиниң аптаязы анаа майгында турар-дыр».

²Нафан Давидке: «Чүнү кылырын күзей-дир сен, ону кыл. Бурган сээң-биле кады болгай» – дээн.

³Ол-ла дүне Бурган Бодунуң сөзүн Нафанга ажыдыпкан:

⁴«Мээң чалчам Давидке баргаш, Дээрги-Чаяакчының сөзүн дамчыт: Меңээ чурттаар өргээни сен тургуспас сен.

⁵Израиль чонну Египеттен хостап үндүрүп келгенимден бо хүнге чедир Мен өргээге чурттавадым. Бир майгындан өске майгынче көжүп чорааш, чурттап чордум.

⁶Израиль чон-биле кады каяа-даа чорааш, Бодумнуң чонумну чагырар кылдыр дужааганым баштыңчыларның кайы-бирээзинге: „Чүге Меңээ пөштен өргээ тудуп бербээн силер?“ деп чугаалап көрген мен бе?

⁷Ынчангаш Мээң чалчам Давидке Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының сөзүн дамчыт: Мен сени, хой кадарып чоруңда, Мээң израиль чонумнуң чагырыкчызы кылдыр томуйлаан мен.

⁸Каяа-даа чоруңда, сээң-биле кады болуп, сээң мурнунга дайзыннарыңны чылча шаап чордум. Сээң адыңны, чер кырының алдарлыг кижилеринии дег, алдаржыдып каан мен.

⁹⁻¹⁰Мен Бодумнуң израиль чонумга боду чурттуг болзун база ону кым-даа дүвүретпезин дээш, черни аңгылап бергеш, аңаа доктаап чурттаар кылып каан мен. Каржы-бак улус оларны мооң мурнунда дег, Мен Бодумнуң израиль чонумга баштыңчылар тургузуп каан үемде дег, дарлаvas болур. Оон ыңай Мен сээң бүгү дайзыннарыңны томаартып каар мен. Дээрги-Чаяакчы Мен сээң ук-салгалыңны Бодум тургузуп каарымны азап тур мен.

¹¹Назылап кырааш, ада-өгбең соондан өске оранче чоруй баарыңга, Мен сээң төрөөн ук-салгалыңны орнуңга хаан кылгаш, ооң чагыргазын быжыглап каар мен.

¹²Ол салгакчың Меңээ өргээ тудуп каар, а Мен ооң дүжүлгезин кезээ мөңгеде быжыглап каар мен.

¹³Мен ооң Адазы болур мен, а ол Мээң оглум болур. Мен Бодумнуң енерелимни салгакчыңдан, сээң мурнунда хааннап турган кижиден ойталааным дег, кажан-даа ап кагбас мен.

¹⁴Ону Мен Бодумнуң өргээмниң болгаш күрүнемниң кырынга кезээ мөңгеде тургузуп каар мен, ооң дүжүлгези мөңгези-биле артар».

¹⁵Нафан ол бүгү чугааны болгаш көстүүшкүннү Давидке дамчыдып берген.

Давидтиң Бурганга өөрүп четтиргени

(2 Хаан. 7:18-29)

¹⁶Ынчан Давид хаан Дээрги-Чаяакчының мурнунга барып чугаалаан: «О, Дээрги-Бурган-Чаяакчы! Кым мен мен? Мээң ук-салгалым кымыл? Мени ынчаар көдүрер хире чүнү кылдым?

¹⁷Ол бүгү безин Сеңээ эвээш болган-дыр, о, Бурган! Мени алдаржыдарыңдан эрткеш, Сен Бодуңнуң чалчаңның үре-салгалыңның

келир үезин безин чугаалап бердиң. Сен мени кол кижидег көрдүң, Дээрги-Бурган-Чаяакчы.

18Бодуңнуң чалчаңны алдаржытканың дээш Давид Сеңээ оон ыңай чүнү немей чугаалап шыдаар деп? Бодуңнуң чалчаңны билир-ле болгай сен!

19О, Дээрги-Чаяакчы! Бодуңнуң чалчаңны бодааш, Бодуңнуң күзелиң-биле Сен өндүр улуг херекти кылып, ол бүгү чагай аазаашкыннарны ажыдып бердиң.

20Дээрги-Чаяакчы! Сеңээ деңнежир Бурган чок-тур, Сеңээ деңнежипки дег кым-даа чок-тур, Сенден өске Бурган-даа чок-тур, бис боттарывыстың кулаавыс-биле дыңнадывыс.

21Кым Сээң израиль чонуңга деңнежирил? Чер кырында бо чон дег өске чон чок, чүге дээрге бисти Бодуңнуң чону кылып аар дээш, Бурган кээп, бисти кулданышкындан адырып алган. Сээң кайгамчык, коргунчуг херектериң ужун Сээң адың билдингир апарган. Сен египетчилерден камгалаан чонуңнуң мурнундан өске чоннарны-даа үндүр ойладыпкан эвес ийик сен бе?

22Сен израиль чонуңну кезээ мөңгеде Бодуңнуу кылдыр ап алдың, а Бодуң, Дээрги-Чаяакчы, ооң Бурганы болдуң.

23А ам, Дээрги-Чаяакчы, Бодуңнуң чалчаңның болгаш ооң ук-салгалының дугайында берген сөзүңнү кезээ мөңгеде шынзыдып көрөм, Бодуңнуң аазаашкыныңны күүседип көрөм.

24Сээң адың кезээ мөңгеде артып, алдаржып чорзун, кижилер: „Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы – Израильдиң Бурганы! Израильде Бурган олдур!“ деп чугаалажып чорзун! Сээң чалчаң Давидтиң ук-салгалы Сээң мурнуңга быжыг болзун!

25Мээң Бурганым, Сен Бодуңнуң чалчаң меңээ ук-салгалымны доктаадып бээриңни ажыдып берген болгай сен, ынчангаш Бодуңнуң чалчаң Сээң мурнуңга мөргүүрүн шиитпирледи.

²⁶О, Дээрги-Чаяакчы! Сен – Бурган сен! Сен Бодуннун чалчаңга бо чаагай кежикти аазадың.

²⁷Бодуннун чалчаңның ук-салгалы мөңгеде Сээң хайгааралыңга чорзун дээш, аңаа ачы-буяның хайырлап эгеледиң. Дээрги-Чаяакчы, ачы-буянны Сен хайырлаар болзуңза, ол ачы-буян кезээ мөңгеде артып каар!»

1 Чылдар 18

Давидтиң дайынчы чедишкиннери

(2 Хаан. 8:1-14)

¹Элээн үе эрткенде, Давид филистимнерни чылча шаап, томаарткаш, Геф хоорайны болгаш аңаа хамааржыр хоорай, суурларны эжелеп алган.

²Оон ыңай Давид моавтарны база чылча шапкан. Моавтар Давидтиң үндүт төлээр чалчалары апарган.

³Цованың хааны Адраазар Евфрат хемниң унунга бодунун чагыргазын тургузуп аар дээш кел чорда, Давид ону Хамат хоорай чанынга чылча шаап каан.

⁴Давид ол хаанның 1000 дайынчы тергезин, 7000 аъттыг, 20 000 чадаг шерии тудуп алган. Ол дайынчы тергелиг аъттарның балдырларының сиирлерин үзе кезип каапкан, олардан чүгле чүс аътты бодунга арттырып алган.

⁵Цованың хааны Адраазарга дузалажыр дээш Дамаскыда чурттап турар арамей чон чедип кээрге, Давид 22 000 арамейни чылча шаап каан.

⁶Давид арамей хоорай Дамаскыга камгалал шерийин тургузуп каан, ынчалдыр арамейлер Давидтиң үндүт төлээр чалчалары апарган. Давид кайнаар-даа баарга, Дээрги-Чаяакчы аңаа тиилелге берип турган.

⁷Давид Адраазарның улузундан алдын дозуг-камгалалдарын ап алгаш, оларны Иерусалимге эккелген.

⁸Адраазарның Тивхат болгаш Кун деп хоорайларындан Давид дыка хөй хүлөр ап алган. (Ол хүлөрдөн Соломон «далай» дээр чунар

саваны, Бурганның өргээзиниң адагаштарын база хүлер эт-херекселди кылып каан.)

⁹Давид Цованың хааны Адраазарның бүгү шериин чылча шаап каан деп, Хаматтың хааны Тоу дыңнап каапкан.

¹⁰Адраазар-биле дайылдашкаш, ону чылча шапканы дээш Давид хаанга байыр чедирип, ону алгап-йөрээри-биле Тоу хаан бодунуң оглу Гадорамны олче чорудупкан, чүге дээрге Тоу Адраазар-биле дайылдажып турган. Гадорам белек кылдыр янзы-бүрү алдын, мөңгүн база хүлер савалар эккелген.

¹¹Давид хаан ол саваларны бүгү өске чоннардан – эдом, моав, аммон, филистим болгаш амалик чоннардан ап алганы алдын-мөңгүнү-биле кады Дээрги-Чаяакчыга тураскааткан.

¹²Саруйяның оглу Авесса Дус шынаазынга 18 000 эдом шеригни чылча шапкан.

¹³Ол эдом черге камгалал шериин тургузуп каан, ынчалдыр эдом чурттуглар шуптузу Давидтиң чалчалары апарган. Давид кайнаар-даа баарга, Дээрги-Чаяакчы аңаа тиилелге берген.

Давидтиң чоок дүжүметтери

(2 Хаан. 8:15-18; 20:23-26)

¹⁴Давид хаан бодунуң чонун шын шиидип, олар дээш чөптүг чорукту тургузуп, бүгү Израильди чагырып-башкарып турган.

¹⁵Саруйяның оглу Иоав шериглер даргазы турган. Ахилудтуң оглу Иосафат төөгү бижээчизи турган.

¹⁶Ахитувтуң оглу Садок база Авиафарның оглу Авимелех – Бурганның бараалгакчылары, а Шауша – бижээчи турган.

¹⁷Иодайның оглу Ванея керет, пелет уктуг шериглерниң баштыңчызы турган. А Давидтиң оолдары хаанның дужаалдарының күүселдезин хандырар кол кижилер турган.

1 Чылдар 19

Аммон болгаш арамей шериглерни Давидтиң тиилээни
(2 Хаан. 10:1-19)

- ¹Элээн үе эрткенде, аммон хаан Наас өлүп каарга, ооң орнунга оглу хааннай берген.
- ²Давид: «Наастың оглу Аннонга энерелден көргүзүп каайн. Чүге дээрге ооң ачазы меңээ энерел көргүскен чүве» – деп чугаалааш, бодунуң элчилерин Аннонга ооң ачазы дээш кажыыдалын илередири-биле чорудупкан. Олары аммоннарның чуртунга чедип кээрге,
- ³аммон нояннар Аннонга: «Давид бодунуң улузун сээң ачаңны хүндүлөп, кажыыдалын илеретсин дээш чорудупкан деп бодаар сен бе? Олар бистиң черивисти хайгыылдап, шинчилеп көрүп алгаш, ооң соонда эжелээр сорулгалыг келген эвес бе?» – дээннер.
- ⁴Аннон Давидтиң улузун тудуп алгаш, кижини бүрүзүнүң салын чүлүп каапкаш, хептерин чаязынга чедир ора кезип каапкаш, дедир чандырыпкан.
- ⁵Олар чанып турда, Давидке ол дугайында дыңнадыг кээрге, аажок куду көрдүрген улуска уткуштур чалчаларын чорудупкан. Хаан оларга: «Салдарыңар үнүп келгижеге чедир Иерихонга туруңар че, ооң соонда чанып кээр силер» – деп дамчыткан.
- ⁶Аммоннар Давид оларны көөр хөңнү чок апарган дээрзин билип кааннар. Ынчан Аннон болгаш аммон чон дайынчы тергелер болгаш аъттыг шериглер хөлезилеп аар дээш, Нахараим болгаш Мааха чурттуг арамейлерже, Цова күрүнеже муң талант мөңгүн чорудупкан.
- ⁷Аммоннар 32 000 дайынчы тергени база Мааханың хаанын шерии-биле кады хөлезилеп аарга, олар Медева хоорайның чанынга кээп турлагжып алган. Ынчан аммоннар боттарының хоорайларындан чыгып келгеш, дайылдажырынга белеткени берген.
- ⁸Давид ону дыңнап кааш, Иоавты бүгү шыырак шериглери-биле кады ынаар чорудупкан.

⁹Аммоннар үнүп келгеш, хоорайже кирер черниң аксынга дайынчы ёзу-биле туруп алган, а оларга дузалажып келген хааннар ховуда аңгы туруп алган.

¹⁰Мурнунда-даа, артында-даа дайзыннары үнүп келгенин көрүп кааш, Иоав бүгү израиль шеригниң аразындан эң-не дээре дайынчыларны шилип алгаш, арамейлерге удур тургузупкан.

¹¹А арткан шериглерни ол акызы Авессага дагзып каарга, олар аммоннарга удур чыскаалыпкан.

¹²Иоав акызынга мынчаар чагаан: «Бир эвес арамейлер мени ажып тиилээр деп барза, сен меңээ дузалажыр сен. А бир эвес аммоннар сени тиилээр деп барза, сеңээ мен дузалажыр мен.

¹³Эрес-дидим бол, чонувус дээш, Бурганывыстың хоорайлары дээш чалданыш чок туржур бис. Дээрги-Чаяакчы Боду канчаар күзээрил, ынчалдыр кылзын».

¹⁴Иоав бодунуң шерии-биле арамейлерге удур үнүптерге, олар дезип чорупкан.

¹⁵А аммоннар арамейлерниң дезип турарын көргеш, боттары-ла Иоавтың акызы Авессадан дескеш, хоорайынче кирип келген. Оон Иоав Иерусалимче чоруй барган.

¹⁶Арамейлер израильчилерге аштырганын билип кааш, Евфрат хемниң ындында чурттап турар арамей чонну кыйгырып эккээри-биле шапкынчылар чорудупкан. Ол арамейлерни Адраазар хаанның шерииниң даргазы Софак баштап турган.

¹⁷Ол дугайында Давидке дыңнадыптарга, ол бүгү израиль шеригни чыып алгаш, Иордан хемни кешкеш, арамейлерге удур шериин чыскаапкан. Арамейлер Давид-биле тулушканнар,

¹⁸Ынчалза-даа израильчилерден дезипкеннер. Давид арамейлерниң 7000 дайынчы тергезин, 40 000 чадаг шерийин узуткап каан, шериг баштыңчызы Софакты база өлүрүп каан.

¹⁹Адраазарга чагыртып турган улус израильчилерге аштырып алганын билип кааш, Давид-биле тайбың керээзин чарып алгаш, аңаа чагырты берген. А арамейлер ооң соонда аммоннарга дузалажыксавас апарган.

1 Чылдар 20

Давидтиң дайыннары

(2 Хаан. 11:1; 12:26-31; 21:18-22)

¹Дараазында чылдың эгезинде, хааннар дайылдажыр дээш үнер үеде, Иоав шериглери-биле аммоннарның чуртун үптөп каапкаш, ооң найысылалы Равваны бүзээлеп алган. А Давид Иерусалимге артып калган. Иоав Равваны эжелеп алгаш, үрегдеп каапкан.

²Давид келгеш, аммон хаанның оваадайын ооң бажындан уштуп алгаш, боду кедип алган. Ол оваадай бир талант алдын деңзилиг болгаш үнелиг даш-биле каастап каан турган чүве-дир. Давид ол хоорайдан дыка хөй олчалыг болган.

³Чурттакчыларын Давид хоорайдан үндүргеш, оларны албадал-биле хирээлер, демир кускун-хаайлар, балдылар тудуп алгаш ажылдаар улус кылып каан. Давид бүгү аммон хоорайларны база ынчалдыр аажылаан. Ооң соонда Давид бодунуң бүгү шерийи-биле Иерусалимче ээп келген.

⁴Элээн үе эрткенде, Гезер хоорай чанынга филистимнер-биле тулчуушкун болган. Ол үеде Хуша чурттуг Сивхай деп кижии рефа уктуг Сиппайны өлүрүп каан. Ынчалдыр филистимнер томаараан чүве-дир.

⁵Филистимнер-биле болган оон өске тулчуушкун үезинде, Ягирниң оглу Элханан Геф чурттуг Голиафтың дуңмазы Лахмини өлүрүп каан. Лахминиң чыдазының чоону пөс-таавычыларның өзек ыяжы дег турган.

⁶Гефке оон аңгы база тулчуушкун болган. Аңаа кончуг улуг-шыырак бир кижиге турган. Ооң хол-будунуң салаалары алды-алды – шупту чээрби дөрт турган. Ол база рефа уктуг кижиге чүве-дир.

⁷Ол кижиге израильчилерни бак сөглээр турган, ынчангаш ону Давидтиң акызы Шиманың оглу Ионафан өлүрүп каан.

⁸Ол кижилер шупту Геф чурттуг рефа улустуң үре-салгалы турган. Олар Давидтиң болгаш ооң улусунуң холундан барган чүве-дир.

1 Чылдар 21

Израиль чоннуң чизезин кылганы

(2 Хаан. 24:1-9)

¹Эрлик израиль чонга удурланып, Давидти израильчилерниң чизезин кылыры-биле көгүдүп каан.

²Давид Иоавка болгаш чоннуң баштыңчыларынга: «Баргаш, Дан хоорайдан Беэр-Шева хоорайга чедир израиль чонну санап эккеп бериңер. Мен чоннуң санын билип алыксап тур мен» – дээн.

³Иоав аңаа мынча деп харыылаан: «Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чонунуң санын чүс катап көвүдетсин. Олар шупту мээң дээрги хаанымның чалчалары эвес ийик бе? Мээң дээргим чүге ону ынчаар кылыксап турарыл? Хаанның Израильге кем-буруу халдаткан херээ чүл?»

⁴Ынчалза-даа хаанның сөзү Иоавка күштүг болган. Иоав бүгү Израильди эргип кезээш, Иерусалимче эеп келгеш,

⁵Давидке чизениң түннелин берген. Бүгү Израильде хылыш тудуп шыдаар эр улустуң саны 1 100 000 кижиге болган, а Иудеяда хылыш тудуп шыдаар эр улус – 470 000 кижиге болган.

⁶Ынчалза-даа Иоав ниити даңзыже Левий болгаш Вениаминниң аймактарын киирбээн, чүге дээрге хаанның дужаалынга ол шуут таарзынмаан.

Бурганның Давидке кеземче онаганы

(2 Хаан. 24:10-17)

⁷Давидтиң дужаалын Бурган бачыттыг деп санаан, ынчангаш Ол Израильди кезеткен.

⁸Ынчан Давид Бурганга: «Бо херекти кылгаш, улуг бачыт үүлгеткен-дир мен. Мен ам Сенден дилеп тур мен, Бодуңнуң чалчаңның буруузун адырып көр. Мен дыка-ла мугулай чүве кылган-дыр мен» – дээн.

⁹Дээрги-Чаяакчы Давидтиң өттүр көөр кижизи Гадка мынча дээн:

¹⁰«Давидке баргаш, Дээрги-Чаяакчының бо сөзүн дамчыт: Мен сеңээ үш чүүл саналдап тур мен. Оларның кайы-бирээзин бодуңга шилип ал, ону кылыр мен».

¹¹Гад Давидке чедип келгеш, Дээрги-Чаяакчының сөзүн дамчыткан: «Шилип ал:

¹²азы үш чыл иштинде аш-чут болур; азы үш ай иштинде сени көөр хөңнү чок дайзыннарыңның хылыжы сени сүрүп кээр; азы үш хонук иштинде бүгү израиль черге Дээрги-Чаяакчының төлээзи чонну хамчык аарыг-биле – Бурганның хылыжы-биле кырып кээр. Ам боданып алгаш, мени чорудупкан Бурганга чугаалаар кылдыр харызын бер».

¹³Давид Гадка: «Меңээ дыка берге-дир. Дээрги-Чаяакчының өршээли кончуг улуг болганда, мен Ооң холунга кирип берейн. Чүгле кижилер холунга мен кирбээйн» – деп харыылаан.

¹⁴Ынчан Дээрги-Чаяакчы израильчилерге хамчык аарыгны чорудупкан. Ол аарыгдан 70 000 кижичок апарган.

¹⁵Бурган Бодуңуң төлээзин Иерусалимни хоозурадыры-биле чорудупкан. Ынчалза-даа узуткакчы төлээ хоорайны хоозурадып эгелээрге, Дээрги-Чаяакчы чонга айыыл-халап болганын көрүп, кээргей бергеш: «Болзун че! Ам холуң бадырып ал» – дээн. Дээрги-Чаяакчының төлээзи ол өйде иевус аймак-сөөктүг Орнанның тараа шаңының чанынга турган чүве-дир.

¹⁶Давид топтап көргөш, холунда тудуп алган хылыжын Иерусалимче сунуп алган, чер биле дээрниң аразында турар Дээрги-Чаяакчының төлээзин эскерип каан. Качыгдал хеви кеткен Давид болгаш чоннуң баштыңнары черге чедир сөгүрүп кээп дүшкеннер.

¹⁷Давид Бурганга: «Чоннуң чизезин кылырын мен дужааган эвес ийик мен бе? Бачытты болгаш багай чүвени мен кылган-дыр мен. А хойлар дег бо хөөкүй чон кандыг буруулугул? Дээрги-Чаяакчы, мээң Бурганым! Сээң холуң чүгле мени база мээң төрөл бөлүүмнү кезеткей аан. А Бодуннуң чонунну өлүрбейн көрөм» – деп чугаалаан.

Давидтиң Бурганга өргүл бедигээжин тутканы

(2 Хаан. 24:18-25)

¹⁸Дээрги-Чаяакчының төлээзи Гадка: «Иевус Орнанның тараа шаңынга келгеш, ол черге Дээрги-Чаяакчыга өргүл салыр бедигээштен тургузуп кагзын деп Давидке барып чугаала» – дээн.

¹⁹Дээрги-Чаяакчының өмүнээзинден Гадтың чугаалаанын ёзугаар күүседир дээш, Давид чорупкан.

²⁰Ол үеде Орнан тараа бастырып тура, хая көрнүп келгеш, Бурганның төлээзин көрүп каан. Ооң дөрт оглу чаштына берген.

²¹Давид Орнанның тараа шаңынга чедип келген. Орнан Давидти көрүп кааш, шаңындан үнүп келгеш, аңаа черге чедир мөгейген.

²²Давид Орнанга: «Меңээ тарааң шаңын берип көрөм. Ол черге мен Дээрги-Чаяакчыга өргүл салыр бедигээш тудуп каайн, ынчан чоннуң хамчык аарыгдан өлүп-кырлыры соксаар. Долу өртекке ону меңээ садывыт» – деп чугаалаан.

²³Орнан Давидке: «Ап алыңар, ажырбас. Дээрги хааным күзээн-не чүвезин чүнү-даа болза кылзын. Бо малды бүрүн өрттедир өргүлге берип тур мен. Тараа бастыраар херекселдерни от салырынга, а кызыл-тасты – далган-тараа өргүлүн кылырынга ажыглап болур силер. Бо бүгүнү мен халаска берип тур мен» – дээн.

²⁴Ынчалза-даа Давид хаан Орнанга: «Чок, мен шуптузун долу өртээ-биле садып аар мен. Сеңээ хамааржыр чүвелерни халас алгаш, Дээрги-Чаяакчыга өргүвес мен» – деп харыылааш,

²⁵ол чер дээш Орнанга 600 шекел алдынны төлөп берген.

²⁶Давид аңаа Дээрги-Чаяакчыга өргүл салыр бедигээшти туткаш, бүрүн өрттедир болгаш эп-найырал өргүлдерин кылган. Давид Дээрги-Чаяакчыны дилеп кыйгырарга, Ол дыңнап кааш, дээрден бүрүн өрттедир өргүл бедигээжинче от чорудуп харыылаан.

²⁷Ынчан Дээрги-Чаяакчы Бодунуң төлээзинге: «Хылыжың хынынче суп ал» – деп чугаалаан.

Бурганның өргээзин тудар черни Давидтиң шилип кааны

²⁸Ол үеде Давид иевус Орнанның тараа шаңынга Дээрги-Чаяакчының аңаа харыылаанын билип кааш, ол черге өргүл салган.

²⁹(Моисейниң ээн кургаг ховуга кылып кааны Дээрги-Чаяакчының майгыны болгаш бүрүн өрттедир өргүл бедигээжи ол үеде Гаваонда ыдыктыг черге турган.

³⁰Давид Дээрги-Чаяакчының төлээзиниң хылыжындан коргар болгаш, Бурганның өршээлин дилээри-биле ынаар барып шыдаваан.)

1 Чылдар 22

¹Ынчан Давид: «Дээрги-Бурган-Чаяакчының өргээзи маңаа турар, израиль чоннуң бүрүн өрттедир өргүл бедигээжи база» – деп чугаалаан.

Бурганның өргээзин тударынга белеткел

²Давид Израильде чурттап турар даштыкы улусту чыып эккээрин дужаагаш, оларның иштинден даш чонар ажилчыннарны томуйлааш, Бурганга өргээ тудары-биле даштар хоюгладып чондуруп каан.

³Давид өргээниң хаалга-эжиктеринге кадаглар болгаш илдиргелер кылыр хөй демир база деңзилеттинмес хөй хүлер белеткеп каан.

⁴Сан-түң чок хөй пөш ыяш база белеткээн – Сидон болгаш Тир чурттуглар Давидке дыка хөй пөш ыяш эккеп берген чүве-дир.

⁵Давид: «Мээң оглум Соломон аныяк болгаш дуржулга чок болгай. А Дээрги-Чаяакчыга тудар өргээ каяа-даа туруп көрбээн кайгамчык улуг, алдарлыг болгаш өндүр-чаагай болур ужурлуг. Ынчангаш мен аңаа херек чүүлдерни белеткеп бээр мен» – дээш, өлүрүнүң мурнунда тудугга херек дыка хөй чүүлдерни белеткеп каан.

⁶Оон ол оглу Соломонну кыйгырып алгаш, Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчыга өргээни тудуп каарын чагып каан.

⁷Давид Соломонга мынча дээн: «Оглум! Мен Бурганым Дээрги-Чаяакчының адынга тураскааткан өргээ тудуп каарын күзеп чордум.

⁸Ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчы Бодунуң сөзүн меңээ ажыдып, мынча диди: „Сен улуг дайыннар чорудуп, хөй хан төккен сен. Мээң адымга тураскааткан өргээни сен тутпас сен, чүге дээрге чер кырынга хөй хан төккениңни билир мен.

⁹Ындыг-даа болза, сенден төрүттүнген оол тайбың кижилер болур, Мен долгандыр турар дайзыннардан ону адырып, аңаа амыр-дыш хайырлар мен. Ооң ады Соломон болур. Ооң хааннаашкынының үезинде Израильге тайбың болгаш оожургалды хайырлар мен.

¹⁰Мээң адымга тураскааткан өргээни тудар кижилер ол-дур. Ол Мээң оглум болур, а Мен ооң Адазы болур мен. Ооң Израильди чагырган хаан дүжүлгезин кезээ мөңгедэ быжыглап каар мен“.

¹¹Ынчангаш, оглум, Дээрги-Чаяакчы сээң-биле кады болзун! Сени чедииншиктер кагбас болзун, Бурганың Дээрги-Чаяакчының сээң дугайында чугаалаанын ёзугаар, сен Аңаа өргээден тудуп бер.

¹²Дээрги-Чаяакчы сеңээ угаан-сарыылды хайырлап, Израильди чагырар кылып каар болзун. Бурганың Дээрги-Чаяакчының хоойлузун сагып чор.

¹³Дээрги-Чаяакчының Моисейни дамчыштыр израиль чонга берген дүрүм-хоойлуларын шыңгы сагыр болзунза, ынчан сен

чедишкинниг болур сен. Кадыг-быжыг болгаш эрес-дидим бол, коргуп-сүртеве!

¹⁴Көр даан, Дээрги-Чаяакчының өргээзин тударынга хереглээр чүүлдерни белеткээринге дыка хөй күжүм үндүрген мен: 100 000 талант алдын, 1 000 000 талант мөңгүн, а демир болгаш хүлер деңзилеттинмес хөй. Ыяш болгаш дашты база белеткеп каан мен, а сен бодуң база аңаа немей тып аар сен.

¹⁵Сээң ажилчыннарың, даш чонукчуларың, кезикчилериң, бызаңчыларың болгаш янзы-бүрү ажил кылыр ус-шеверлериң эндерик.

¹⁶Алдын, мөңгүн, хүлер, демир сан-түң чок хөй-дүр – кылып эгелей бер. Дээрги-Чаяакчы сээң-биле кады болзун».

¹⁷Давид оглу Соломонга дузалажыр кылдыр Израильдин бүгү нояннарынга чагып каан:

¹⁸«Бурганыңар Дээрги-Чаяакчы силерниң-биле кады эвес ийик бе? Силерге Ол бүгү таладан амыр-тайбың хайырлап чораан эвес бе? Бо черниң чурттакчыларын Ол мээң холумга хүлээдип берген болгай, ынчангаш чер-чурт Дээрги-Чаяакчының болгаш Ооң чонунуң чагыргазында болган.

¹⁹Ынчангаш сеткил-чүрээңерни Бурганыңар Дээрги-Чаяакчының күзел-соруун күүседиринге тураскаадыңар; Дээрги-Чаяакчының чагыг-керээзиниң аптаразын база ыдыктыг эт-херекселдерин шыгжаар кылдыр Дээрги-Бурган-Чаяакчының адынга тураскааткан ыдыктыг өргээни тудуп эгелеңер».

1 Чылдар 23

Левиттерниң төрөл бөлүктери

¹Давид мага хандыр чурттап, назылап кырааш, оглу Соломонну Израильдин хааны кылып кааш,

²Израильдин бүгү баштыңчыларын, Бурганның бараалгакчыларын болгаш левиттерни чыып алган.

³Үжен хардан өрү назылыг левиттерни санап көөрге, оларның ниити саны 38 000 эр кижиге болган.

⁴Олардан Дээрги-Чаяакчының өргээзинге янзы-бүрү ажилдар чорудары-биле 24 000 кижиге томуйлап каан. Удуртукчу болгаш шииткекчилер – 6000 кижиге,

⁵хаалга кадарар 4000 кижиге база Дээрги-Чаяакчыга алдар-мактал тудуп, Давидтин кылганы хөгжүм херекселдеринге ойнаар – 4000 кижиге болган.

⁶Давид оларны Левийниң оолдары – Гирсон, Кохат база Мерариниң аайы-биле үш кол бөлүккө чарып каан чүве-дир.

⁷Гирсончулар – Лаедан биле Шимей.

⁸Лаеданның оолдары: кол кижиге Иехиил, Зетам база Иоил – үш кижиге.

⁹Шимейниң оолдары: Шеломит, Хазиил база Аран – үш кижиге. Олар Лаеданның салгалдарының баштыңнары чүве-дир.

¹⁰Шимейниң оолдары: Яхат, Зиза, Иеуш болгаш Брия. Олар дөртөлээ Шимейниң оолдары-дыр.

¹¹Яхат кол кижиге турган. Зиза – ийи дугаары. А Иеуш биле Брия хөй эвес ажы-төлдүг болгаш, чаңгыс төрөл бөлүк кылдыр санаттырар апарган.

¹²Кохаттың оолдары: Амрам, Ицгар, Хеврон база Узиил – дөрт кижиге.

¹³Амрамның оолдары: Аарон биле Моисей. Ааронну (бодун болгаш ооң оолдарын) Дээрги-Чаяакчыга бараан болзун дээш мөңгеден аңгылап каан турган. Олар аажок ыдыктыг херекселдерни кадарар, Дээрги-Чаяакчының мурнунга чаагай чыттыг чүүлдер кыпсыр, Ооң ады-биле чонну алгап-йөрээр ужурлуг турган.

¹⁴Моисей – Бурганның кижизи турган. Ооң үре-салгалы анаа левиттер деп санаттырар.

- ¹⁵Моисейниң оолдары: Гирсам биле Элиезер.
- ¹⁶Гирсамның оолдарындан: кол кижии Шевуил.
- ¹⁷Элиезерниң оолдарындан: кол кижии Рехавия. Элиезерниң оон өске оолдары турбаан-даа болза, Рехавияның оолдары дыка хөй болган чүведир.
- ¹⁸Ицгарның оолдарындан: кол кижии Шеломит.
- ¹⁹Хевроннуң оолдарындан: кол кижии Иерия, ийи дугаары Амария, үшкүзү Яхазиил, дөрткүзү Иекамам.
- ²⁰Узиилдин оолдары: кол кижии Миха, ийи дугаары Ишшия.
- ²¹Мерариниң оолдарындан: Махли биле Муши. Махлиниң оолдарындан: Элеазар биле Кис.
- ²²Элеазар оолдар чок тургаш, өлүп калган. Ол чүгле кыстарлыг турган. Кыстарын оларның төрелдери – Кистиң оолдары кадай кылдыр ап алган.
- ²³Мушиниң оолдарындан: Махли, Эдер база Иремот – үш кижии.
- ²⁴Левийниң төрел бөлүк аайы-биле салгалдары ол-дур. Левиттер деп санадып, баштыңнарының аайы-биле аттарын ададып, даңзыже киир бижиткен – чээрби хардан өрү назылыг, Дээрги-Чаяакчының өргээзинде ажыл-албан чорудуп турар улус ол чүведир.
- ²⁵Давид мынча дээн болгай: «Израильдин Бурганы, Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чонунга амыр-тайбың хайырлап, Иерусалимде мөңгези-биле чурттай берген.
- ²⁶Левиттер моон соңгаар Бурганга бараан болуру-биле ыдыктыг майгынны, аңаа хамааржыр эт-херекселди сөөртүп чорбас».
- ²⁷Давидтиң сөөлгү чагы-биле чээрби хардан өрү назылыг левиттерни ынчалдыр санаан чүведир.
- ²⁸Левиттер Дээрги-Чаяакчының өргээзинде Аароннуң үре-салгалының чорудуп турар албан-ажылынга дузалажыр: өргээниң шөлдерин,

шыгжаар өрээлдерин хайгаараар, бүгү ыдыктыг чүүлдерни арыг хевээр кылдыр кадагалаар база өске-даа ажилдарны кылчыр.

²⁹Олар Дээрги-Чаяакчыга салыр ыдыктыг хлеб дээш, далган-тараа өргүлү кылырда ажыглаар далган дээш, ажыткы чок боовалар дээш, быжырган, үс-биле холбашкан өргүлдер дээш база ол бүгүнүң хемчээли болгаш деңзизи дээш сагыш човаар.

³⁰Олар эртенниң-не Дээрги-Чаяакчыга четтиргенин илередип, Ону алгап-мактаар ужурлуг. Ол ёзулалды кежээ база катаптаар.

³¹Амыр-дыш хүнүнде, ай чаазында база байырлалдарда Дээрги-Чаяакчыга бүрүн өрттедир өргүл кылып турар. Олар чурум ёзугаар доктаадып каан саны-биле Дээрги-Чаяакчыга доктаамал бараан болур ужурлуг.

³²Олар Ужуражылга майгынын болгаш ыдыктыг чүүлдерни кадагалап, ха-дуңмазы болур Аароннуң үре-салгалынга дузалажып, Дээрги-Чаяакчының өргээзинге боттарының хүлээлгелерин күүседип турар чүве-дир.

1 Чылдар 24

Бурганның бараалгакчыларын чарып кааны

¹Аароннуң салгалдарының бөлүктери бо-дур. Аароннуң оолдары: Надав, Авиуд, Элеазар болгаш Ифамар.

²Надав биле Авиуд адазының-даа мурнунда өлүп калган, оларның ажы-төлү чок. Ынчангаш чүгле Элеазар биле Ифамар Бурганның бараалгакчылары бооп артканнар.

³Элеазарның салгакчызы Садок база Ифамарның салгакчызы Ахимелех оларның дузазы-биле Давид хаан бараалгакчыларны албан-хүлээлгелериниң аайы-биле бөлүктөргө чарып каан.

⁴Элеазардан укталган баштың улус Ифамардан укталганнарга бодаарга, хөй болган. Ынчангаш оларны мынчаар чарган: Элеазарның

салгалдары – он алды төрөл бөлүк, а Ифамарның салгалдары – сес төрөл бөлүк болган.

⁵Оларны кандыг-даа тала тыртпайн, төлге даштарының дүшкенин ёзугаар чарып каан, чүге дээрге Элеазарның-даа, Ифамарның-даа үре-салгалы Бурганның мурнунга – ыдыктыг черге бараан болур дең эргелиг турган чүве-дир.

⁶Давид хаан, чоннуң нояннары, Бурганның бараалгакчызы Садок, Авиафарның оглу Ахимелех болгаш бараалгакчыларның, левиттерниң төрөл салгалдарының баштыңнары көрүп турда, төрөл бөлүктерниң аттарын Нафанаилдиң оглу, левит бижээчи Шемайя бижип алган: бирээзин Элеазардан укталган төрөл бөлүк, өскезин – Ифамардан укталган төрөл бөлүк оочур ёзугаар алган чүве-дир.

⁷Баштайгы төлге Иегоиаривке дүшкен, ийигизи – Иедайяга,

⁸үшкүзү – Харимге, дөрткүзү – Сеоримге,

⁹бешкизи – Малхияга, алдыгызы – Мияминге,

¹⁰чедигизи – Гаккоцка, сескизи – Авияга,

¹¹тоскузу – Иисуска, онгузу – Шеханияга,

¹²он биргизи – Элиашивке, он ийигизи – Иакимге,

¹³он үшкүзү – Хуппага, он дөрткүзү – Иешевавка,

¹⁴он бешкизи – Вилгага, он алдыгызы – Иммерге,

¹⁵он чедигизи – Хезирге, он сескизи – Гапицецке,

¹⁶он тоскузу – Петахияга, чээрбигизи – Иезекиилге,

¹⁷чээрби биргизи – Яхинге, чээрби ийигизи – Гамулга,

¹⁸чээрби үшкүзү – Делайяга, чээрби дөрткүзү – Маазияга дүшкен чүве-дир.

¹⁹Дээрги-Чаяакчының өргээзинче бараалгап баарда, оларның өгбези Аароннуң Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчының чагыын ёзугаар тургузуп кааны ындыг чурум-биле кирер турган.

Өске левиттер

²⁰Левийниң оон өске салгалдарына хамааржыр улус. Амрамның оолдарындан: Шуваил. Шуваилдиң оолдарындан: Иехдия.

²¹Рехавияның оолдарындан: кол кижии Ишшия.

²²Ицгарның оолдарындан: Шеломот. Шеломоттуң оолдарындан: Яхат.

²³Хевроннуң оолдарындан: Иерия, ийи дугаары Амария, үшкүзү Яхазиил, дөрткүзү Иекамам.

²⁴Узиилдиң оолдарындан: Миха. Миханың оолдарындан: Шамир.

²⁵Миханың дуңмазы – Ишшия. Ишшияның оолдарындан: Захария.

²⁶Мерариниң оолдарындан: Махли, Муши болгаш ооң үре-салгалы Иаазияның оолдары.

²⁷Мерариниң Иаазиядан укталган үре-салгалы: Шогам, Заккур база Иври.

²⁸⁻²⁹Махлиден: Элеазар (ооң оолдары чок турган чүве-дир) биле Кис. Кистиң оолдарындан: Иерахмиил.

³⁰Мушиниң оолдарындан: Махли, Эдер база Иремот. Левиттерниң салгалдары оларның төрөл бөлүктериниң аайы-биле ол-дур.

³¹Давид хаан, Бурганның бараалгакчылары Садок, Ахимелех болгаш бараалгакчыларның, левиттерниң төрөл салгалдарының баштыңнары көрүп турда, ол левиттер база төлге даштарын ха-дуңмазы болур Аароннуң салгакчылары-биле деңге октааннар. Улуг акыларының болгаш бичии дуңмаларының өг-бүлелериниң эргелерин деңнеп каан чүве-дир.

1 Чылдар 25

Ыраажы хөгжүмчүлөр

¹Давид хаан левит баштыңчылар-биле кады Асафтың, Еманның база Идифуннуң оолдарын чадаган, чанзы база кимвалдарның үделгези-биле өттүр билип ырлаар кылдыр аңгылап алган. Ындыг албан-хүлээлгелиг улустуң даңзызы бо-дур.

²Асафтың оолдарындан: Заккур, Иосиф, Нафания болгаш Асарела. Асаф Давид хаанның айтышкынын ёзугаар өттүр билип ырлап, бодунуң оолдарын удуртуп турган.

³Идифуннуң оолдары: Гедалия, Цери, Исая, Шимей, Хашавия база Маттафия – шупту алды кижии. Чадаган үделгези-биле Дээрги-Чаяакчыга алдар болгаш мактал тудуп, өттүр билип ырлаар ачазы Идифун оларны удуртуп турган.

⁴Еманның оолдары: Буккия, Маттания, Узиил, Шевуил, Иремот, Анания, Ананий, Элиата, Гиддалти, Ромамти-Эзер, Иошбекаша, Маллоти, Готир база Махазиот.

⁵Олар шупту хаанның өттүр көөр кижизи Еманның оолдары-дыр. Бурган Бодунуң Еманны көдүрер деп аазаанын ёзугаар аңаа он дөрт оол, үш кысты хайырлаан.

⁶Олар шупту Дээрги-Бурган-Чаяакчының өргээзинге ачазының удуртулгазы-биле кимвалдар, чанзы болгаш чадаган үделгези-биле ырлап бараан болуп турган. Асаф, Идифун база Еман олар хаанга чагыртып турган чүве-дир.

⁷Олар ха-дуңмазы-биле кады Дээрги-Чаяакчыга ырлап бараалгаар талазы-биле дуржулгалыг турган. Оларның ниити саны 288 кижии чүве-дир.

⁸Олар боттарының күүседир хүлээлгелериниң чурумун тодарадыр дээш, аныяктар улуг улус-биле, өөреникчизи – башкызы-биле деңге, төлге даштары октаан:

- ⁹Баштайгы төлге Асафтың төрел бөлүүндөн Иосифке дүшкен. Ийигизи – Гедалияга (ооң-биле ха-дуңмазы болгаш оолдары – шупту он ийи кижиги турган);
- ¹⁰үшкүзү – Заккурга (ооң-биле ха-дуңмазы болгаш оолдары – шупту он ийи кижиги турган);
- ¹¹дөрткүзү – Ицриге (ооң-биле ха-дуңмазы болгаш оолдары – шупту он ийи кижиги турган);
- ¹²бешкизи – Нафанияга (ооң-биле ха-дуңмазы болгаш оолдары – шупту он ийи кижиги турган);
- ¹³алдыгызы – Буккияга (ооң-биле ха-дуңмазы болгаш оолдары – шупту он ийи кижиги турган);
- ¹⁴чедигизи – Иесарелага (ооң-биле ха-дуңмазы болгаш оолдары – шупту он ийи кижиги турган);
- ¹⁵сескизи – Исайяга (ооң-биле ха-дуңмазы болгаш оолдары – шупту он ийи кижиги турган);
- ¹⁶тоскузу – Маттанияга (ооң-биле ха-дуңмазы болгаш оолдары – шупту он ийи кижиги турган);
- ¹⁷онгузу – Шимейге (ооң-биле ха-дуңмазы болгаш оолдары – шупту он ийи кижиги турган);
- ¹⁸он биргизи – Азариилге (ооң-биле ха-дуңмазы болгаш оолдары – шупту он ийи кижиги турган);
- ¹⁹он ийигизи – Хашавияга (ооң-биле ха-дуңмазы болгаш оолдары – шупту он ийи кижиги турган);
- ²⁰он үшкүзү – Шуваилге (ооң-биле ха-дуңмазы болгаш оолдары – шупту он ийи кижиги турган);
- ²¹он дөрткүзү – Маттафияга (ооң-биле ха-дуңмазы болгаш оолдары – шупту он ийи кижиги турган);

²²он бешкизи – Иремотке (ооң-биле ха-дуңмазы болгаш оолдары – шупту он ийи кижиге турган);

²³он алдыгызы – Ананияга (ооң-биле ха-дуңмазы болгаш оолдары – шупту он ийи кижиге турган);

²⁴он чедигизи – Йошбекашага (ооң-биле ха-дуңмазы болгаш оолдары – шупту он ийи кижиге турган);

²⁵он сескизи – Ананийге (ооң-биле ха-дуңмазы болгаш оолдары – шупту он ийи кижиге турган);

²⁶он тоскузу – Маллотиге (ооң-биле ха-дуңмазы болгаш оолдары – шупту он ийи кижиге турган);

²⁷чээрбигизи – Элиатага (ооң-биле ха-дуңмазы болгаш оолдары – шупту он ийи кижиге турган);

²⁸чээрби биргизи – Готирге (ооң-биле ха-дуңмазы болгаш оолдары – шупту он ийи кижиге турган);

²⁹чээрби ийигизи – Гиддалтиге (ооң-биле ха-дуңмазы болгаш оолдары – шупту он ийи кижиге турган);

³⁰чээрби үшкүзү – Махазиотка (ооң-биле ха-дуңмазы болгаш оолдары – шупту он ийи кижиге турган);

³¹чээрби дөрткүзү – Ромамти-Эзерге (ооң-биле ха-дуңмазы болгаш оолдары – шупту он ийи кижиге турган) дүшкен.

1 Чылдар 26

Бурганның өргээзиниң хаалгачылары

¹Хаалгачыларның үлелгези бо-дур. Корахтың төрөл бөлүүндөн: Асафтың үре-салгалы, Корениң оглу Мешелемия.

²Мешелемияның оолдары: дун оглу Захария, ийигизи Иедиаил, үшкүзү Зевадия, дөрткүзү Иатниил,

³бешкизи Элам, алдыгызы Иегоханан, чедигизи Элиоенай.

⁴Овед-Эдомнуң оолдары: дун оглу Шемайя, ийигизи Иегозавад, үшкүзү Иоах, дөрткүзү Сахар, бешкизи Нафанаил,

⁵алдыгызы Аммиил, чедигизи Иссахар, сескизи Пеултай. (Дээрги-Чаяакчы Овед-Эдомга ачы-буянын хайырлап каан болгай.)

⁶Шемайя деп оглунуң оолдары шупту күштүг-шыырак улус болгаш, төрел бөлүүндө удуртукчулар турган.

⁷Шемайяның оолдары: Офни, Рефаил, Овид, Элзавад. Оларның төрелдери Элиуй биле Семахия база шыырак улус чораан.

⁸Олар шупту Овед-Эдомнуң үре-салгалы болган. Оларның боттары-даа, оолдары болгаш ха-дуңмазы-даа шупту ажилга кызымак, шыырак улус болган чүве-дир. Шупту алдан ийи кижиге.

⁹Мешелемияның оолдары болгаш ха-дуңмазы – он сес шыырак кижиге болган.

¹⁰Мерариниң төрел бөлүүндө Хосаның оолдары: Шимри – кол кижиге. (Шимри дун оглу эвес-даа болза, ачазы ону кол кижиге кылып каан.)

¹¹Ийигизи Хелкия, үшкүзү Тевалия, дөрткүзү Захария. Хосаның оолдары болгаш ха-дуңмазы шупту он үш кижиге турган.

¹²Бо хаалгачылар, боттарының ха-дуңмазы ышкаш, Дээрги-Чаяакчының өргээзинге бараан болур албан-хүлээлгелерин боттарының баштыңнарының аайы-биле алганнар.

¹³Кайы хаалгаларны кадарарын тодарадыр дээш, олар төрел аймак аайы-биле улуг-бичези деңге төлгө даштары октааннар.

¹⁴Чөөн талакы хаалганың төлгези Шелемияга дүшкен. Ооң оглу – угаанның сүмелекчи Захария дээш төлгө октаарга, аңаа Соңгу хаалга онаашкан.

¹⁵Мурнуу чүкте хаалганың төлгези Овед-Эдомга дүшкен, а курлавыр бажыңнарының төлгези ооң оолдарыңа таварышкан.

¹⁶Барыын талакы хаалганың база үстүү орукта Шаллехет хаалганың төлгелери Шуппим биле Хосага дүшкен. Таңныылдар душ-дужунда тургулап алган турар чүве-дир.

¹⁷Чөөн талада алды, соңгу болгаш мурнуу чүктеринде дөрт-дөрт, а курлавыр бажыңнарында ийи-ийи таңныыл левит турган.

¹⁸Барыын талада Парбар деп черге ийи, а оон үнген орукка дөрт кижиге турган.

¹⁹Корах болгаш Мерариниң үре-салгалдары боор хаалгачыларның үлелгези бо-дур.

Левиттерниң өске албан-хүлээлгелери

²⁰Оларның ха-дуңмазы левиттер Бурганның өргээзиниң үнелиг эртинелерин база ыдыктыг өргүл-белектерни кадарып турган.

²¹⁻²²Гирсондан укталган Лаеданның оолдары – төрөл бөлүүнүң баштыңнары гирсончулар: Иехиил болгаш ооң оолдары Зетам биле Иоил Дээрги-Чаяакчының өргээзинде эртинелерни кадарып турган.

²³Амрам, Ицгар, Хеврон болгаш Узиилден укталган левиттерге хамаарыштыр:

²⁴Моисейниң оглу Гирсамдан укталган Шевиул эртинелер шыгжамырларының кол таңныылы турган.

²⁵Гирсамның дуңмазы Элиезерниң оглу Рехавия, ооң оглу Исая. Исаяның оглу Иорам, ооң оглу Зихрий. Зихрийниң оглу Шеломит.

²⁶Шеломит бодунуң ха-дуңмазы-биле кады Давид хаанның, төрөл бөлүктөр баштыңнарының, муң, чүс шериг даргаларының Дээрги-Чаяакчыга тураскааткан өргүл-белектериниң шыгжамырларын кадарып турган.

²⁷Чаалап тыпкан олчаларының чамдыызы-биле ол дайынчылар Дээрги-Чаяакчының өргээзин хандырып турган.

²⁸Өттүр көөр Самуилдин-даа, Кистиң оглу Саулдуң-даа, Нирниң оглу Авенирниң-даа, Саруйяның оглу Иоавтың-даа – оларның тыпкан бүгү олча-кежи Шеломиттиң болгаш ооң ха-дуңмазының холунга баар турган.

²⁹Ицгарның төрөл бөлүүндөн: Хенания болгаш ооң оолдары Бурганның өргээзинден дашкаар ажылдар кылып турган, олар бижээчилер болгаш шииткекчилер турган.

³⁰Хевроннуң төрөл бөлүүндөн: Хашавия болгаш ооң ха-дуңмазы – 1700 шыырак улус – Иордан хемниң барыын талазында израиль черни хайгаарап, Дээрги-Чаяакчыга болгаш хаанга бараан болуп турган.

³¹Хеврончуларның кол кижизи Иерия турган. Давидтиң хааннаашкынының дөртен дугаар чылында хеврончуларның төрөл бөлүүн шинчилеп көөрге, Галаадтың Иазер хоорайда кончуг күштүг-шыырак улус бар болган.

³²Давид ынчангаш Иерияны болгаш ооң 2700 шыырак ха-дуңмазын (шуптузу төрөл бөлүктөр баштыңнары) Бурганның болгаш хаанның бүгү ажыл-херектерин күүседир кылдыр томуйлап, Рувимниң, Гадтың аймактарының база Манассияның аймааның чартыының даргалары кылып каан чүве-дир.

1 Чылдар 27

Израиль шеригниң салбырлары

(2 Хаан. 23:8-39; 1 Чыл. 11:10-47)

¹Шериглерниң салбырлар аайы-биле удуртукчуларының даңзызы – израиль төрөл бөлүктөрниң даргаларының, муң болгаш чүс шериг баштыңчыларының даңзызы бо-дур. Чылды өттүр ай санында-ла бир салбыр хаанга бараан болур ужурлуг турган. Салбыр бүрүзүнге 24 000 кижиге турган.

²Баштайгы айда бирги салбырны Завдиилдин оглу Яшавам удуртуп турган. Ооң салбырынга 24 000 кижиге турган.

³Ол Фарестиң үре-салгалы, бир дугаар айда шериг баштыңнарының даргазы турган.

⁴Ийиги айда шериг салбырының даргазы – ахохи уктуг Додай. Ооң кол дузалакчызын Миклот дээр. Ол салбырга база 24 000 кижиге турган.

⁵Үшкү айда кол шериг даргазы – Бурганның бараалгакчызы Иодайның оглу Ванея. Ооң салбырынга база 24 000 кижиге турган.

⁶Ванея дээрге алдаржаан үжен шериг баштыңчызының бирээзи, оларны баштаан кижиге турган. Ол салбырга ооң бодунуң оглу Аммизавад база турган.

⁷Дөрткү айда шериг даргазы – Иоавтың дуңмазы Асаил. Оглу Зевадия ооң салгакчызы болган. Ол салбырга 24 000 кижиге турган.

⁸Бешки айда шериг даргазы – израх уктуг Шамхут. Ооң салбырынга 24 000 кижиге турган.

⁹Алдыгы айда шериг даргазы – Текоя чурттуг Иккештиң оглу Гира. Ооң салбырынга база 24 000 кижиге турган.

¹⁰Чедиги айда шериг даргазы – Эфремниң үре-салгалы, Пелон чурттуг Хелец. Ооң салбырынга база 24 000 кижиге турган.

¹¹Сески айда шериг даргазы – Зерахтың үре-салгалы, Хуша чурттуг Сивхай. Ооң салбырынга база 24 000 кижиге турган.

¹²Тоску айда шериг даргазы – Вениаминниң үре-салгалы, Анатот чурттуг Авиезер. Ооң салбырынга база 24 000 кижиге турган.

¹³Онгу айда шериг даргазы – Зерахтың үре-салгалы, Нетофа чурттуг Магарай. Ооң салбырынга база 24 000 кижиге турган.

¹⁴Он бирги айда шериг даргазы – Эфремниң үре-салгалы, Пирафон чурттуг Ванея. Ооң салбырынга база 24 000 кижиге турган.

¹⁵Он ийиги айда шериг даргазы – Гофониилдиң үре-салгалы, Нетофа чурттуг Хелдай. Ооң салбырынга база 24 000 кижиге турган.

Аймактарның баштыңчылары

¹⁶Израиль аймактарның баштыңчылары бо-дур: Рувимниң аймааның даргазы – Зихрийниң оглу Элиезер; Симеоннуң – Мааханың оглу Шефатия;

¹⁷Левийниң – Кемуилдиң оглу Хашавия (а Аароннуң төрел бөлүүнүң – Садок);

¹⁸Иуданың – Давидтиң төрели Элиуй; Иссахарның – Михаилдиң оглу Омри;

¹⁹Завулоннуң – Авдийниң оглу Ишмайя; Неффалимниң – Азриилдиң оглу Иеримот;

²⁰Эфремниң аймааның – Азазияның оглу Осия; Манассияның аймааның чартыының – Федайяның оглу Иоил;

²¹Галаадта Манассияның аймааның өске чартыының – Захарияның оглу Иддо; Вениаминниң – Авенирниң оглу Иаасиил;

²²Данның – Иерохамның оглу Азариил. Израильчилерниң аймактарын баштаан улус ол-дур.

²³Давид хаан чизезин кылып тургаш, чээрби хардан куду назылыг улусту санаваан. Чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы израильчилерни дээрниң сылдызы дег хөй кылып каарын аазаан болгай.

²⁴Саруйяның оглу Иоав санаашкынны кылып эгелээш, төндүрбээн. Ол чизе дээш Бурганның килеңи Израильге дүшкен чүве-дир. Ынчангаш оларның санын Давид хаанның чылдар демдеглелиниң номунче кирбээн.

Хаанның өске дүжүметтери

²⁵Хаанның эртине шыгжамырларын Адиилдиң оглу Азмавет таңнылдап турган. Шөлде, хоорай-суурда болгаш суургада курлавырларны Озияниң оглу Ионафан хайгаарап турган.

²⁶Шөлде чер болбаазырадып ажылдап турар улус – Хелувтуң оглу Эзрийниң хайгааралының адаанда.

²⁷Рама чурттуг Шимей виноград шөлдерин, а виноградтан кылган арага шыгжамырларын Шефам чурттуг Завдий хайгаарап турган.

²⁸Шефела девискээринде олива болгаш фи́га ыяштарлыг черни – Гедер чурттуг Баал-Ханан; олива үзүнүң курлавырын – Иоас;

²⁹Шарон девискээринде турар бода малды – Шарон чурттуг Шитрай; шынааларда малды – Адлайның оглу Шафат;

³⁰тевелерни – измаил уктуг Овил; элчигеннерни – Меронот чурттуг Иехдия;

³¹шээр малды – агар уктуг Иазиз кадарып турган. Олар шупту Давид хаанның кошкул-хөреңгизиниң удуртукчулары турган.

³²Давидтиң төрөл акызы, угаанныг Ионафан бижээчи эки сүмелекчи турган. Хакмон уктуг Иехиил хаанның оолдарын кижизидип турган.

³³Ахитофел – хаанның сүмелекчизи турган. Архи уктуг Хусий – хаанның өңнүү турган.

³⁴Ахитофелдиң салгакчылары Ванеяның оглу Иодай биле Авиафар турган. Иоав – хаанның шериг даргазы турган.

1 Чылдар 28

Өргээ дугайында Давидтиң чагыы

¹Давид Израильдиң бүгү баштыңчыларын: аймактар баштыңчыларын, хаанга бараан болуп турар шериг салбырларының даргаларын, муң болгаш чүс шериг баштыңнарын, хаанның болгаш оолдарының кошкул-хөреңгизиниң удуртукчуларын, дүжүметтерин, дайынчыларын – бүгү күштүг-шыырак улусту Иерусалимге чыып алган.

²Давид хаан туруп келгеш, чугаалаан: «Мени дыңнаар, ха-дуңма чонум! Бурганывыстың будун салыр ширтээ – Дээрги-Чаяакчының ыдыктыг аптаразы турар өргээ тудуп кагзымза деп күзеп чордум, ону тударынга херектиг чүүлдерни белеткеп каан мен.

³Ынчалза-даа Бурган меңээ: „Мээң адымга тураскааткан өргээни сен тутпас сен. Чүге дээрге сен хөй чаалашкан, хөй хан төп чораан кижидир сен“ – диди.

⁴Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчы бүгү төрелдерим аразындан мени шилип алгаш, Израильдин мөңгеде хааны кылып каан болгай. Бурган Иуданың аймаан тергиидээр кылдыр, а ол аймак иштинден мээң төрел бөлүүмнү шилип алган. Оон Дээрги-Чаяакчы ачамның оолдарының аразындан бүгү израиль чонну чагырар кылдыр мени шилип алган.

⁵Дээрги-Чаяакчы меңээ хөй оолдарны берген. Оларның аразындан Ол мээң оглум Соломонну шилип алгаш, Бодунуң бергени хаанның дүжүлгезинге олуртуп, Израильди чагырзын деп турар-дыр.

⁶Меңээ Ол: „Мээң ордумну болгаш ооң шөлдерин сээң оглуң тудуп каар. Ону Мен Бодумга оол кылдыр шилип алдым, ынчангаш Мен ооң Адазы болур мен.

⁷Бир эвес ол Мээң айтышкыннарымны, дүрүмнеримни бо хүнге чедир сагып келгени дег күүседир болза, ооң хааннаашкынын мөңгеде быжыглап каар мен“ – диди.

⁸Бөгүн мен Дээрги-Чаяакчының бүгү израиль чону көрүп турда, Бурганывыс дыңнап турда, силерге чагыг берип тур мен: бодуңарның Бурганыңар Дээрги-Чаяакчының бүгү айтышкыннарын шыңгыы сагып чоруңар! Ынчан бо магалыг-чаагай черни ээлээрин уламчылап, ажы-төлүңерге ону өнчү кылдыр арттырып бээр силер.

⁹А сен, оглум Соломон, ачаңның Бурганын билип ал, Аңаа бүгү сеткил-сагыжындан, эки тураң-биле бараан бол, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы бүгү улустуң чүрөөн шылгап, оларның бодалдарының шимчээшкиннерин билир болгай. Бир эвес Олче чүткүүр болзуңза, Ол сеңээ тыптыр. А бир эвес Оон ойталаар болзуңза, Ол сенден кезээ мөңгеде хая көрнү бээр.

¹⁰Көр даан, сени Дээрги-Чаяакчы ыдыктыг өргээзин тудар кылдыр шилип алган. Кадыг-быжыг бол, хөделип эгеле».

¹¹Ынча дээш, Давид оглу Соломонга өргээниң хевир-чуруун берип каан. Ында ооң серилиг черин, янзы-бүрү тудугларын, эртинелиг шыгжамырларын, үстүкү өрээлдерин, иштики өрээлдерин, ыдыктыг аптара турар өрээлди – шуптузун көргүзүп каан болган.

¹²Дээрги-Чаяакчының өргээзин Давид канчаар кылыксап турганыл, ынчалдыр көргүзүп каан: ооң шөлдерин, долгандыр өрээлдерни, Бурганның өргээзиниң эртинелерин болгаш ыдыктыг өргүл-белектерин шыгжаар өрээлдерни – шупту чүвени ында көргүзүп каан чүве-дир.

¹³Бурганның бараалгакчыларының база левиттерниң салбырларының дугайында чагыгларын, Дээрги-Чаяакчының өргээзинге бараан болуушкуннуң бүгү ажилдарын, херекселдерин чагып каан.

¹⁴Янзы-бүрү бараан болуушкуннарда ажыглаар алдын-мөңгүн херекселдерниң деңзизин;

¹⁵бараан болуп турда ажыглаар янзы-бүрү алдын-мөңгүн чырыткыларның болгаш деңнерниң деңзизин;

¹⁶Дээрги-Чаяакчының мурнунга ыдыктыг хлеб салыр алдын ширээлерге алдынны, мөңгүн ширээлерге мөңгүннү;

¹⁷арыг алдындан кылган илбектер, аяктар болгаш дашкаларны; янзы-бүрү алдын-мөңгүн тавактарның деңзизин;

¹⁸айдызаар өргүл салыр бедигээшке деңзилеп каан арыг алдынны; херип алган чалгыннары-биле Дээрги-Чаяакчының ыдыктыг аптаразын шып алган, Ооң мунганы алдын херувимнерниң окур-хевирин база оглунга берген.

¹⁹Бо бүгү Дээрги-Чаяакчының Давидке айтып каанын ёзуугаар хевир-чурукче киир бижиттинген.

²⁰Оон ыңай Давид оглу Соломонга мынча дээн: «Кадыг-быжыг болгаш эрес-дидим бол, хөделип эгеле! Чүден-даа сестип кортпа, чүге дээрге Бурганым – Дээрги-Бурган-Чаяакчы – сээң-биле кады. Ол сени кагбас, сенден ойталавас, Ооң өргээзинде бараан болур ажылдарны албан доозар сен.

²¹Бурганның бараалгакчыларының, левиттерниң салбырлары Ооң өргээзинге кандыг-даа ажылды кылырынга белен. Ус-шевер ажылдың кайы-даа хевирин билир кижиге эки тура-биле сеңээ дузалажыр, ноянна болгаш бүгү чон сээң бүгү дужаалдарыңны күүседиринге белен».

1 Чылдар 29

Ыдыктыг өргээге өргүл-белектерни бергени

¹Давид хаан бүгү чонга мынча дээн: «Мээң оглум Соломон, Бурганның шилип алган кара чаңгыс кижизи, аныяк болгаш дуржулга чок-тур. Ажыл кончуг улуг, чүге дээрге бо өргээ анаа кижинии эвес, а Дээрги-Бурган-Чаяакчыны болгай.

²Мен Бурганымның өргээзинге херектиг чүүлдерни шыдаар шаам-биле белеткеп кагдым – алдын-мөңгүнү, хүлерни, демирни болгаш ыяшты, оон аңгыда оникс дашты, каасталгага херек оюу, маны база хөй янзы-бүрү өңнүг үнелиг даштарның бүгү хевирлерин белеткеп кагдым.

³Оон ыңай Бурганымның өргээзинге ынак болгаш, белеткеп кааным чүүлдерниң кырынга бодумнуң хууда алдын-мөңгүнүмнү ыдыктыг өргээге берип тур мен:

⁴Офирден эккелген 3000 талант алдынны, 7000 талант арыг мөңгүнү тудугларның ханаларын шыварынга,

⁵шупту алдын болгаш мөңгүн эдилелдерге база кандыг-даа ус-шеверлээр ажылдар кылырынга берип тур мен. Өске кым бөгүн Дээрги-Чаяакчыга эки тура-биле өргүл-белек кылырынга беленил?»

⁶Ынчан Израильдин төрөл бөлүк, аймактар баштыңчылары, муң болгаш чүс шериг баштыңнары, хаанның дагып каан ажилдарының удуртукчулары эки тура-биле өргүл-белектерин кылып эгелээн.

⁷Бурганның өргээзин тудар ажилга олар 5000 талант база 10 000 дарик алдынны, 10 000 талант мөңгүннү, 18 000 талант хүлерни база 100 000 талант демирни берген.

⁸Үнелиг даштары бар улус Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң шыгжамырынче, Гирсоннуң үре-салгалы Иехиилдин холунга хүлээди берип турган.

⁹Боттарының даргаларының Дээрги-Чаяакчыга эки тура-биле өргүлдер кылып турарынга чон аажок өөрүп турган. Чүге дээрге олар өргүлдү чүрээниң ханызындан кылып турган. Давид хаан база ол бүгү болуушкунга аажок өөрүп турган чүве-дир.

Давидтиң макталдыг мөргүлү

¹⁰Давид Дээрги-Чаяакчыны бүгү чоннуң мурнунга мынчаар алгап-йөрээп турган: «Дээрги-Чаяакчы, өгбевис Израильдин Бурганы, Сеңээ алдар-мактал!

¹¹Дээрги-Чаяакчы, өндүр улууң болгаш күжүң, өндүр-чаагайың, тиилелгең болгаш алдарың – Сээңии-дир. Дээрде-даа, черде-даа – бүгү чүве Сеңээ хамааржыр болгай. Чагырга – Сээңии-дир, Дээрги-Чаяакчы! Сен бүгү чүвениң кырында өндүр бедик Баштың сен.

¹²Байлакшыл болгаш ат-алдар Сенден бодараар, Сен бүгү чүвени чагырып турар сен. Сээң холунда – күш болгаш эрге-чагырга, Сээң холуң бүгү улусту көдүрер болгаш быжыглаар.

¹³А ам, бистиң Бурганывыс, Сеңээ четтиргенивис илередип, Сээң алдарлыг адыңны алгап-мактап тур бис.

¹⁴Шак бо өргүл-белекти кылыр хире мен база мээң чонум чүү бис? Бо бүгү Сээң ачында болуп турар-дыр. Бис Сээң холундан алган чүвевисти Сеңээ эгидип турарывыс ол-дур.

¹⁵Сээң мурнунда бис, шупту өгбелеривис ышкаш, чүгле түр када маңаа турумчуп алган көшкүн улус-тур бис. Бистиң чер кырында хүннеривис хөлеге-биле дөмей-дир – өлүмден дезип-ойлаар идегеливис чок.

¹⁶Дээрги-Чаяакчы, бистиң Бурганывыс, Сээң ыдыктыг адыңга тураскааткан өргээни тударыңга белеткеп каанывыс бо бүгү байлакшыл Сээң холундан келген болгаш, долузу-биле Сеңээ хамааржыр.

¹⁷Мен билип тур мен, мээң Бурганым, Сен улустуң чүрөөн хынап, оларның шынчы сеткилин билип алыксап турар болгай сен. Мен бо бүгүнү арыг сеткилимден берген мен. Ам Сээң мында турар чонуң эки тура-биле өргүл-белек берип турарын өөрүшкү-биле көрүп тур мен.

¹⁸Дээрги-Чаяакчы, өгбелеривис Авраам, Исаак болгаш Израильдиң Бурганы, Бодуңнуң чонуңнуң сеткил-хөңнүн быжыгла, оларны кезээ шагда Сеңээ ыңдыг шынчы бодалдыг болдуруп көр.

¹⁹А Мээң оглум Соломонну Сээң айтышкыннарыңны, дужаалдарыңны, дүрүмнериңни хажык чокка чүрөөниң ханызындан күүседир, мээң белеткеп кааным чүүлдер-биле ыдыктыг өргээни тудар болдуруп көр».

²⁰Ооң соонда Давид бүгү чонга мынча дээн: «Бурганыңар Дээрги-Чаяакчыны алгап-йөрөөңер!» Ынчан шупту боттарының өгбелериниң Бурганы Дээрги-Чаяакчыны алгап-йөрөөңер. Олар Дээрги-Чаяакчыга болгаш хаанга черге чедир мөгейип кээп дүшкеннер.

²¹Даартазында чон Дээрги-Чаяакчыга бүрүн өрттедир өргүл кылдыр муң бугажыкты, муң хойну, муң хураганны база арага өргүлдериң бүгү Израильдиң адындан кылган.

²²Ол хүн олар Дээрги-Чаяакчының мурнунга улуг өөрүшкү-биле дойлаан.

Чаа хаан Соломон

Ооң соонда чон Давидтиң оглу Соломонну Дээрги-Чаяакчының шилип алганы хаан кылдыр олива үзү-биле база катап чаап алган. А Садокту Бурганның бараалгакчызы кылдыр база чаап алган.

²³Соломон Дээрги-Чаяакчының берген дүжүлгезинге ачазы Давидтиң орнунга олурупкан. Ол чедииникиниң болуп турган, бүгү Израиль аңаа чагырты берген.

²⁴Шупту ноянна, күчүлүг дайынчылар болгаш Давид хаанның оолдары Соломон хаанны деткирин даңгыраглааннар.

²⁵Дээрги-Чаяакчы Соломонну бүгү Израильдиң мурнунга аажок өндүр улуг кылып, аңаа ооң мурнундагы Израильдиң хааннарының көрүп көрбээни өндүр бедик чагырганы хайырлаан чүве-дир.

²⁶Иессейниң оглу Давид бүгү Израильдиң хааны турган.

²⁷Ол Израильди дөртен чыл иштинде: чеди чылды Хевронга, үжен үш чылды Иерусалимге чагырган.

²⁸Ол бай-шыдалдыг болгаш алдар-аттыг амыдыралды мага хандыр чурттап эрткеш, кыраан назынында өлүп калган. Оглу Соломон ооң орнунга хаан болган.

²⁹Давид хаанның ажыл-чорудулгазының дугайында эгезинден төнчүзүңгө чедир Бурганның медээчилери – өттүр көөр Самуил, Нафан болгаш Гад бижээн.

³⁰Ол номнарда хаанның күчү-күштүүн, бүгү чагыргазының үезинде Давид-биле, Израиль болгаш өске-даа чурттар-биле чүү болуп турганын бижээн.



2 Чылдар

2 Чылдар 1

Соломоннуң Бургандан мерген угаан дилээни

(3 Хаан. 3:4-14)

¹Давидтиң оглу Соломон бодунуң күрүнезин быжыг тудуп, чагыра берген. Хаанның Бурганы Дээрги-Чаяакчы ооң-биле кады бооп, ону аажок өндүр улуг кижиге кылып каан.

²Соломон бүгү израиль чонну – муң болгаш чүс шериглер даргаларын, шииткекчилерни, бүгү Израильде нояннары, төрөл салгалдар баштыңнарын чыгдырып алган.

³Бүгү чыылган чон-биле кады Соломон Гаваон хоорайда бедик черге чорупкан, чүге дээрге аңаа Дээрги-Чаяакчының чалчазы Моисейниң ээн кургаг ховуда тип кааны Бурган-биле Ужуражылга майгыны турган.

⁴(Давид хаан Бурганның ыдыктыг аптаразын Кириат-Иарим хоорайдан аңаа белеткеп алган черинче – Иерусалимде тип каан өске майгыныче апарып каапкан турган.)

⁵А Хурнуң оглунуң оглу, Урийниң оглу Веселиилдин кылып кааны өргүл салыр хүлер бедигээш Гаваонда Дээрги-Чаяакчының майгынының мурнунга артып калган чүве-дир, ынчангаш Соломон бүгү чыыш-биле кады аңаа Дээрги-Чаяакчы-биле чугаалашкан.)

⁶Соломон Дээрги-Чаяакчының мурнунга Ужуражылга майгынының баарына турган өргүл салыр хүлер бедигээшче үне бергеш, аңаа бир муң бүрүн өрттедир өргүлдү кылган.

⁷Ол дүне Бурган Соломонга көстүп келгеш: «Сеңээ чүнү берейн, дилеп ал» – дээн.

⁸Соломон Бурганга мынча деп харыылаан: «Сен мээң ачам Давидке өндүр улуг энерелиң көргүзүп, ооң орнунга хаан кылдыр мени салып кагдың.

⁹А ам, Дээрги-Бурган-Чаяакчы, мээң ачам Давидке Сээң чугаалаан сөзүң боттанзын. Сен мени черниң элезин-довураа дег хөй санныг чоннуң хааны кылып каан-на болгай сен.

¹⁰Ам меңээ мерген угаан биле билигден хайырлап көр, Сээң дузаң чок болза, бо өндүр улуг чонуңну кым баштап шыдаарыл?»

¹¹Бурган Соломонга мынча дээн: «Сээң чүрээңге ындыг дилег турган болгаш, байлакшыл-элбекшил-даа, ат-алдар-даа, дайзыннарың өлүмүнд-даа база бодуңга узун назын-даа дилеведиң, а сени ооң хааны кылып кааным Мээң чонумну башкарар мерген угаан биле билигни бодуңга диледиң.

¹²Ындыг болганда, Мен сеңээ мерген угаан биле билигни хайырлаар мен. Оон туржук, сээң мурнуңда турган хааннарның кайызынга-даа турбаан, сээң сооңда чагырар хааннарга база турбас байлакшыл-элбекшил болгаш ат-алдарны база сеңээ хайырлаар мен».

¹³Соломон Гаваонда ыдыктыг бедик черден – Ужуражылга майгынындан Иерусалимче чедип келгеш, Израильди чагыра берген.

Соломоннуң аг-шериг болгаш байлакшылды чыып алганы

(3 Хаан. 10:26-29)

¹⁴Соломон дайынчы тергелериниң, аъттыг шерииниң санын көвүдөдип алган. Ол 1400 дайынчы тергелиг, 12 000 аъттыг шериглиг турган. Хаан дайынчы тергелер биле аъттарны тускай хоорайларга, а чамдызын бодунуң чанынга, Иерусалимге, тудуп турган.

¹⁵Соломоннуң чагырган үезинде Иерусалимде чеже даш барыл, алдын-мөңгүн база ынча апарган, а пөштен кылган тудуглар эндерлип, пөш ыяжын Шефела девискээринде фи́га ыяжы дег анаа чүүл кылдыр санаар апарган.

¹⁶Соломонга аъттарны Египеттен база Кувадан эккеп турган – хаанның садыгжылары аъттарны Кувадан садып ап турган чүве-дир.

¹⁷Бир дайынчы тергени Египеттен 600 шекел мөңгүн-биле садып эккеп, а бир аътты 150 шекел мөңгүн-биле садып ап турган чүве-дир. Ол бүгүну

шак ынчаар, Соломоннуң садыгжыларын дамчыштыр бүгү хет болгаш арамей хааннарга база чедирип берип турган.

2 Чылдар 2

Бурганның өргээзин тударынга белеткел

(3 Хаан. 5:1-18)

¹Соломон Дээрги-Чаяакчыга тураскааткан өргээ болгаш бодунга хаан ордузу тудар деп бодап алган.

²Ол 70 000 кижини дажыкчылар кылдыр, 80 000 кижини дагларга даш чонукчулары кылдыр, 3600 кижини – ажилчыннар башкарар даргалар кылдыр тургузуп каан.

³Соломон Тирниң хааны Хирамга дараазында сөстөрни дамчытсын дээш улус чоруткан: «Мээң ачам Давид бодунга чурттаар орду тудуп турда, аңаа пөштер чорудуп берип турганың дег, меңээ база чорудуп берип көрем.

⁴Мен бодумнуң Бурганым Дээрги-Чаяакчыга тураскааткан өргээ тудар деп тур мен. Ону Аңаа бараалгадып, Ооң мурнунга чаагай чыттыг чүүлдер кыпсыр мен, ыдыктаан хлебтерни үргүлчү салыр мен база амыр-дыш хүннеринде, Ай чаазының байырлалдарында болгаш Бурганывыс Дээрги-Чаяакчының доктаатканы өске байырлалдарда бүрүн өрттедир өргүлдерни эртен, кежээ кылыр мен. Израильге ындыг айтышкынны кезээ мөңгеде берген-дир.

⁵Мээң тудуп турар өргээм өндүр улуг болур, чүге дээрге бистиң Бурганывыс бүгү бурганнардан өндүр бедик болгай.

⁶Дээр, эң бедик дээр безин Ону сыңырып шыдавас болганда, кым Аңаа өргээ тудуп бээр харыктыгыл? Аңаа өргээ тудуп берипки дег кым мен мен? Ооң мурнунга чаагай чыттыг өргүлдер өрттедип шыдаарынга-ла өй болдум бе.

⁷Ынчангаш менче алдын-мөңгүн, хүлер болгаш демир-биле чогаадыкчы ажилдап билир, а ол ышкаш кызыл, кызыл-хүрең болгаш көк өңнүг

пөстөр-биле ажылдап билир база ыяш, дашты оюп хээлеп билир усчу кижиден чорудуп берип көрөм – ол кижини Иудея биле Иерусалимге мээң ачам Давидтинг томуйлап кааны уран-шевер улус-биле кады ажылдазын.

⁸Меңээ оон ыңай Ливандан пөш, шиви болгаш сандал ыяштан чорудуп берип көр, чүгө дээрге сээң ажылчыннарыңның ыяш кезеринге мергежээнин билир мен. Мээң чалчаларым сээң чалчаларың-биле кады ажылдап,

⁹меңээ хөй ыяштан белеткеп берзин, чүгө дээрге мээң тудуп турар өргээм өндүр улуг болгаш кайгамчык болур.

¹⁰Сээң ыяш кезип турар чалчаларыңга 20 000 кор ишти дээрбелеп каан кызыл-тасты база ол хире арбайны, 20 000 бат ишти араганы база ол хире олива үзүн бээр мен».

¹¹Тирниң хааны Хирам Соломонче чагаа бижип: «Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чонунга ынак-тыр, ынчангаш сени ооң хааны кылып каан-дыр» – деп харыылаан.

¹²Хирам оон ыңай: «Чер биле дээрни чаяп каан Израильдинг Бурганы Дээрги-Чаяакчыга алдар! Давид хаанга Ол мерген угаанныг, сарыылдыг болгаш чүве эндевес оолду хайырлаан-дыр. Ол оол Дээрги-Чаяакчының өргээзин база бодунуң ордузун тудар-дыр.

¹³Мен сенче Хирам-Авий дээр билди-билиглиг шевер кижини чорудуп берейн.

¹⁴Ооң авазы Данның аймаандан укталган, а аказы Тир хоорай чурттуг кижини. Хирам-Авий алдын-мөңгүн-биле, хүлөр болгаш демир-биле, даш болгаш ыяш-биле, а ол ышкаш кызыл, кызыл-хүрең, көк пөстөр-биле, чуга лён пөстөр-биле ажылдап билир, оюп хээлээр ажылдарга дуржулгалыг, аңаа дааскан кандыг-даа чагыгны күүседип шыдаар кижини. Ол сээң ус-шеверлериң-биле болгаш сээң ачаң, мээң дээргим Давидтинг ус-шеверлери-биле кады ажылдаар.

¹⁵Мээң дээргим, азап кааның кызыл-тас, арбай, олива үзү болгаш араганы бодуңнуң чалчаларыңга чорудуп берип көрөм.

¹⁶А бис сеңээ Ливанда ыяшты, чежени хереглээр-дир сен, ынчаны кезип бергеш, салдар даггаш, далайлап Иоппия хоорайже салдады бээр бис, а сен оортан Иерусалимче сөөртүп ап шыдаптар сен».

¹⁷Соломон ынчан израиль черде чурттап турар даштыкы улустуң чизезин, ооң ачазы Давидтиң кылган чизезиниң соонда кылырга, 153 600 кижиге бар болган.

¹⁸Хаан олардан дажыкчы бооп ажылдаар 70 000 кижини, дагларга даш чоңар 80 000 кижини база чоңну албадап ажылдадыр 3600 дарганы тургузуп каан.

2 Чылдар 3

Соломоннуң Бурганның өргээзин тутканы

(3 Хаан. 6:1-38; 7:15-21)

¹Соломон Дээрги-Чаяакчының өргээзин Иерусалимге, Мориа дагга – ооң ачазы Давидке Дээрги-Чаяакчының көзүлгөн черинге тудуп эгелээн. Давидтиң белеткеп каан ол чери иевус сөөктүг Орнанның тараа шаңыңга турган.

²Хаан өргээни ийи айның ийиде, бодунуң чагыргазының дөрткү чылында тудуп эгелээн.

³Бурганның өргээзин тударда, Соломоннуң салган тавааның хемчээли бо-дур: узуну алдан кыры дурту, а дооразы чээрби кыры дурту (кырының биеэги хемчээлин ёзугаар).

⁴Өргээниң мурнунда серилиг чер турган. Ооң узуну өргээниң дооразыңга дең – чээрби кыры дурту, а бедии чээрби кыры дурту. Хаан ону иштинден арыг алдын-биле шап каан.

⁵Өргээниң улуг өрээлин шиви шагыг-биле шыпкаш, ону арыг алдын-биле шап, аңаа пальмалар болгаш илчирбежигештер дүрзүлери оюп каан.

⁶Өргээни улуг үнелиг даштар-биле каастап каан; Соломоннуң ажыглаан алдыны Парваимден эккелген алдын турган.

⁷Өргээниң иштинде чудуктар, эргиннер, ханалар, эжиктерни алдын-биле шап кааш, ханаларга херувимнер дүрзүлери оя кезип каан.

⁸Оон Соломон эң ыдыктыг өрээлди кылып каан: ооң узуну, өргээниң дооразы дег, чээрби кыры дурту, дооразы база чээрби кыры дурту. Оон ону иштинден 600 талант деңзилиг эки шынарлыг алдын-биле шап каан.

⁹Алдын кадаглар 50 шекел деңзилиг турган. Үстүкү өрээлдерни база алдын-биле шап каан.

¹⁰Эң ыдыктыг өрээлге ийи херувим оя кезип кылгаш, алдын-биле шап каан.

¹¹Херувимнерниң чалгыннарының ниити узуну чээрби кыры дурту. Бирги херувимниң бир чалгыны (ооң узуну беш кыры дурту) өргээниң бир ханазынга дээп турган, а шак-ла ындыг хемчээлдиг өске чалгыны ийиги херувимниң чалгынынга дээп турган.

¹²База-ла шак ынчаар ийиги херувимниң беш кыры дурту узун бир чалгыны өргээниң өске ханазынга дээп турган, а шак-ла ындыг хемчээлдиг өске чалгыны бирги херувимниң чалгынынга дээп турган.

¹³Ол херувимнерниң хере сунган чалгыннарының узуну чээрби кыры дурту болган. Олар бут кырында, ыдыктыг өрээлче көрүндүр тургулаан.

¹⁴Соломон көк, кызыл-хүрең болгаш кызыл пөстөрдөн база чуга лёндан көжеге кылгаш, аңаа херувимнер дүрзүлерин хээлеп аргып каан.

¹⁵Өргээниң мурнунга ол бедии үжен беш кыры дурту ийи адагаш тургузуп каан. Оларның кайызының-даа бажынга бедии беш кыры дурту капитель кылып каан.

¹⁶Иштики өрээлге илчирбежигештер кылгаш, база-ла адагаштарның баштарынга салып каан. Оон ыңай чүс гранат чимизи кылгаш, илчирбежигештерже салып каан.

¹⁷Адагаштарны өргээниң мурнунга, бирээзин – оң, өскезин – солагай талазынга тургускаш, оң талазындазын Яхин деп, а солагай талазындазын Вооз деп адап каан.

2 Чылдар 4

Бурганның өргээзиниң эт-херексели

(3 Хаан. 7:23-51)

¹Соломон өргүл салыр хүлер бедигээш кылып каан. Ооң узуну чээрби кыры дурту, дооразы база чээрби кыры дурту, бедии он кыры дурту.

²Оон «далай» дээр борбак чунар сава шуткуп куткан. Ооң бир эриинден өске эриинге чедир хемчээли он кыры дурту, бедии беш кыры дурту. Үжен кыры дурту хемчээр хендир ону долгандыр куржап турган.

³Далайның адаан долгандыр бугаларга дөмей ийи одуруг дүрзүлөр турган. Бир кыры дурту хемчээлге-ле он буга онаажыр турган. Оларны далай-биле кады тудуш чаңгыс кылдыр шуткуп каан.

⁴Далай он ийи буга кырында турган; оларның үжү соңгу чүкче, үжү – барыын чүкче, үжү – мурнуу чүкче, үжү – чөөн чүкче көрүнген турган. Далай оларның ооргазында чыткан, а бугаларның соо ооң ортузунче, төпче угланган турган.

⁵Далайның кылыны дөрт илиг, а ооң эрии аяк эрии дег, лилия чечээ дег турган. Ооң ишкири – 3000 бат.

⁶Он чунар сава кылгаш, бежин Бурганның өргээзиниң оң талазынга, база бежин – солагай талазынга тургузуп каан. Оларга бүрүн өрттедир өргүлдерни чуп турган. А далайны Бурганның бараалгакчылары чунары-биле ажыглап турган.

⁷Он алдын чырыткыны дүрүмде доктаатканын ёзугаар кылгаш, Бурганның өргээзинге, бежин – оң талазынга, бежин – солагай талазынга, тургузуп каан.

⁸Он ширээ кылгаш, Бурганның өргээзинге, бежин – оң талазынга, бежин – солагай талазынга, тургузуп каан. Оон ыңай чүс алдын аяк кылып каан.

⁹Бурганның бараалгакчылары турар шөл, улуг шөл, шөлче үнер-кирер эжиктер кылгаш, эжиктерни хүлер-биле шап каан.

¹⁰«Далай» дээр улуг саваны өргээниң оң талазынга, мурнуу-чөөн азыгга тургузуп каан.

¹¹Хирам савалар, хүл-узарлар болгаш аяктар кылып каан. Ооң соонда Хирам Бурганның өргээзинге Соломон хаанның чагыын ёзугаар кылып турган ажылын дооскан. Ооң кылган чүүлдери бо-дур:

¹²ийи адагаш, оларның бажында паш хевирлиг ийи капитель, капительдерни каастап шып турар ийи четки;

¹³ол ийи четкиге 400 гранат чимизи – ийи адагаш бажында капительдерни каастап шып турар ийи четкиниң кайызынга-даа ийи одуруг гранат чимизи онаажыр кылдыр;

¹⁴тергежигештер болгаш оларның кырында чунар савалар;

¹⁵«далай» дээр бир улуг чунар сава болгаш ооң адаанда он ийи буга;

¹⁶савалар, хүл-узарлар болгаш серээлер. Дээрги-Чаяакчының өргээзинге ажыглазын дээш, Хирам-Авий Соломон хаанга ол бүгү эт-херекселди кылайтыр хоюглап каан хүлерден кылып берген.

¹⁷Хаан ол эт-херекселди Иордан шынаазынга, Сокхот биле Цареданың аразынга дойдан кылган шуткуур хепке шуткуп кударын дужаган.

¹⁸Соломон ол бүгү эт-херекселди эндере кылдыртып каан болгаш, хүлерниң ниити деңзизи билдинмес бооп арткан.

¹⁹Соломон оон ыңай Бурганның өргээзинге ажыглаар бүгү алдын эт-херекселди кылып каан: өргүл салыр алдын бедигээш, ыдыктаан хлебтер салыр ширээлер;

²⁰Эң ыдыктыг өрээл мурнунга дүрүм ёзугаар кыпсыр кылдыр арыг алдындан кылган чырыткылар болгаш оларның деңнери;

²¹чырыткының чечектери, деңнери, дең өзээ үзе кезер кыскаштары – оларны эң шынарлыг алдындан кылган;

²²арыг алдындан кылган бижектер, хымыштар, хүүрекчигештер, айдызаар савалар; өргээниң эжиктери – ооң эң ыдыктыг иштики өрээлиниң база ыдыктыг өрээлиниң алдын эжиктери.

2 Чылдар 5

¹Соломоннуң Дээрги-Чаяакчының өргээзинге кылып турган бүгү ажылы ынчалдыр доозулган. Соломон бодунуң ачазы Давидтиң Дээрги-Чаяакчыга бараалгаткан чүүлдерин: алдын-мөңгүн биле эт-херекселди эккелгеш, Бурганның өргээзиниң эртине шыгжамырынче суктуруп каан.

Ыдыктыг аптараны Бурганның өргээзинче көжүргени

(3 Хаан. 8:1-13)

²Соломон оон Израильдиң баштыңнарын, израиль аймактар, төрөл бөлүктөрнүң бүгү нояннарын Иерусалимче – Дээрги-Чаяакчының чагыг-керээзиниң аптаразын Давидтиң Хоорайындан, Сион дагдан өскээр көжүрер дээш – кыйгырып алган.

³Бүгү израильчилер хаанның кыйгырганын ёзугаар байырлал үезинде, чеди айда чыгып келген.

⁴Израильдиң бүгү баштыңнары чедип кээрге, левиттер ыдыктыг аптараны көдүргеш,

⁵ооң-биле кады Ужуражылга майгынын база аңаа турган бүгү ыдыктыг эт-херекселди алгаш чорупканнар. Бурганның бараалгакчылары болгаш левиттер ол бүгүнү көдүрүп аппарат чыткан.

⁶Соломон хаан болгаш ооң кыйгыры-биле чыылган бүгү израиль ниитилел ыдыктыг аптараның мурнунда турган; олар өргүл кылдыр эндерик шээр болгаш бода малды эккеп салып турган – ол малды санаары-даа, эргий көөрү-даа болдунмас, хөлүн эрттир хөй болган.

⁷Бурганның бараалгакчылары Дээрги-Чаяакчының чагыг-керээзиниң аптаразын Ооң өргээзиниң иштинде турар черинге, эң ыдыктыг өрээлге эккелгеш, херувимнер чалгыннарының адаанга тургузуп каан.

⁸Херувимнерниң чалгыннары ыдыктыг аптараның турар чериниң кырынга херлип, ооң бодун база ону көжүрерде ажыглаар көдүрткүүш-мергелерни шыва апкан турган.

⁹Аптараның көдүрткүүш-мергелери дыка узун болгаш, оларның уштары эң ыдыктыг өрээлдин мурнундан көстү бээр, ынчалза-даа өргээниң даштындан көөрге, көзүлбес турган. Олар ында амдыгаа чедир бар.

¹⁰Ыдыктыг аптарада ийи калбак даштан өске чүү-даа чок болган. Оларны ынаар Моисей Хорив дагның чанынга, кажан израильчилер Египеттен үнүп келгенде, Дээрги-Чаяакчы ол дагга чон-биле чагыг-керээ чарып алган соонда, суп каан чүве-дир.

¹¹Бурганның бараалгакчылары өргээниң ыдыктыг черинден үнүп келген. Аңаа турган бараалгакчылар, кандыг-даа салбырга хамааржып турган болза, шупту арыгланып-ыдыктаны берген чүве-дир.

¹²Бүгү левит ыраажылар – Асаф, Еман, Идифун болгаш оларның оолдары, ха-дуңмазы чуга лён хептер кедип алгаш, өргүл салыр бедигээштиң чөөн талазынга туруп алган, кимвалдар, чадаганнар, чанзыларга ойнап турганнар. Бурганның 120 бараалгакчызы трубалар тудуп алган, олар-биле кады ойнап турган.

¹³Труба эдискен-даа, ырлашкан-даа улус аяннашкак кылдыр ойнап, Дээрги-Чаяакчыны алгап-мактап, Аңаа өөрүп четтирип тура, чаңгыс үннүг дег болган. Трубалар этсип, кимвалдар болгаш өске-даа хөгжүм херекселдеринге ыткыр ойнавышаан, олар Дээрги-Чаяакчыны: «Ол

ачылыг-дыр, Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир» – деп алгап-мактап турганнар. Оон Дээрги-Чаяакчының өргээзин булут бүргей апкан.

¹⁴Ынчангаш Бурганның бараалгакчылары булуттуң хараазы-биле бараан болур харык чок апарган, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчының өндүр чыры Ооң өргээзин бүргей апкан.

2 Чылдар 6

¹Соломон ынчан: «Дээрги-Чаяакчы чажыт дүмбей черге чурттаарын чугаалаан болгай.

²Мен Сеңээ мөңге шагда чурттаар чер кылдыр өндүр улуг өргээ тудуп бердим» – дээн.

Соломоннуң чонга чугаалаан чүвези

(3 Хаан. 8:14-21)

³Израильчилер шупту аңаа чыгып келген турда, хаан оларже эргилгеш, алгап-йөрээп каан.

⁴Оон ол мынча дээн: «Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчыга алдар! Ол мээң ачам Давидке Бодунуң аксы-сөзү-биле аазаан чүвезин Бодунуң холу-биле боттандырды. Дээрги-Чаяакчы:

⁵„Бодумнуң израиль чонумну египет черден үндүре берген хүнүмден бээр, Мен Израильдин кайы-даа аймаанга, Мээң адымга тураскааткан өргээни тургузар хоорай шилип албаан мен база Мээң израиль чонумнуң чагырыкчызы болур кижиге шилип албаан мен.

⁶Ынчалза-даа ам Мээң адымга тураскааткан боору-биле Иерусалимни шилип алган мен база Мээң израиль чонумну чагырар кылдыр Давидти шилип алган мен“ – деп чугаалаан болгай.

⁷Мээң ачам Давид Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчының адынга тураскааткан өргээ тударын күзээн-даа болза,

⁸Дээрги-Чаяакчы аңаа: „Сен Мээң адымга тураскааткан өргээ тударын бодап алган-дыр сен, ол бодалың эки-даа-дыр.

⁹Ынчалза-даа өргээни сен эвес, оглуң тудар. Сээң ботталдырган оглуң Мээң адымга тураскааткан өргээни тудуп каар-дыр“ – дээн.

¹⁰Дээрги-Чаяакчы Бодунуң аазаашкынын күүсетти. Мен ам Ооң аазаанын ёзугаар мээң ачам Давидтен салгап алганым Израильдиң дүжүлгезинде саадаптым база Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчының адынга тураскааткан өргээ тудуп кагдым.

¹¹Мен өргээде Дээрги-Чаяакчының израильчилер-биле чарган чагыг-керээзин шыгжап каан ыдыктыг аптараны тургузуп кагдым».

Бурганның өргээзин ыдыктап турда, Соломоннуң мөргүлү

(3 Хаан. 8:22-53)

¹²Соломон бүгү израиль ниитилел көрүп турда, Дээрги-Чаяакчының өргүл салыр бедигээжиниң мурнунга туруп алгаш, холдарын өрү сунупкан.

¹³Хаан узуну болгаш дооразы беш кыры дурту, а бедии үш кыры дурту хүлөр бедиктээш кылгаш, ону даштыкы шөлдүң ортузунга тургузуп каан турган. Ол бедиктээш кырынга туруп алгаш, бүгү израиль ниитилелдиң мурнунга дискектерин черге дегзип, холдарын дээрже сунгаш, мынча дээн:

¹⁴«Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчы! Дээрде-даа, черде-даа Сеңээ дөмей Бурган чок. Бүгү чүлдү-чүрээ-биле Сээң оруктарыңны эдерип чоруур чалчаларыңга энерелиң көргүзүп, чагыг-керээңни сагып турар-дыр сен.

¹⁵Бодуңнуң чалчаң, мээң ачам Давидке берген сөзүңнү ээледидиң. Сен ол аазаашкынны Бодуңнуң аксы-сөзүң-биле чугааладың, а бөгүн ону Бодуңнуң холуң-биле боттандырдың.

¹⁶А ам, Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчы, Бодуңнуң чалчаң, мээң ачам Давидке: „Бир эвес сээң оолдарың, сээң Мени дыңнап турганың дег, Мени тооп дыңнап, Мээң хоойлумда айыткан оруктан өскээр барбас болза, Израильдиң дүжүлгезинге Мээң мурнумга саадаар сээң салгакчың үстүп төнмес“ – дээн аазаашкыныңны утпайн көрем.

¹⁷Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчы, Бодуңнуң чалчаң Давидке Сээң берген сөзүң ам боттанзын!

¹⁸Ынчаарга Бурган чер кырынга кижилер-биле кады чурттаар деп бе? Дээр, эң бедик дээр безин, Сени сыңырып шыдавас болганда, мээң тудуп кааным бо өргээ Сени канчап сыңыраарыл?!

¹⁹Ындыг-даа болза, Бодуңнуң чалчаңның мөргүлүн, ооң чалынганын дыңнап көрөм, Бурганым Дээрги-Чаяакчы! Сээң мурнуңга Бодуңнуң чалчаңның мөргүп турар чалынган дилээн база мөргүлүн дыңнап көрөм!

²⁰Сээң карааң дүне-хүндүс бо өргээже, ат-алдарың аңаа турарын аазаан чериңче шимдинмейн көрзүн. Бодуңнуң чалчаңның бо черже шиглей көргөш, чаннып турар мөргүлүн дыңнап көрөм.

²¹Сээң чалчаң, Сээң чонуң бо черже көрүп алгаш, мөргүп эгелээрге, оларның чалынган дилээн дыңнап көрөм. Чурттап турар дээриңден дыңнап каап көрөм. А дыңнап кааш, өршээп көрөм.

²²Бир кижини өске кижиге удур бачыт үүлгеткен дирик. Буруудаттыргандан ооң буруу чогуңуң дугайында даңгырак негээрге, ол кижини бо өргээге келгеш, Сээң өргүл салыр бедигээжиңниң мурнуңга даңгырак бээр.

²³Ынчан Сен дээрден дыңнап кааш, хемчегден ап көрөм. Бодуңнуң чалчаларыңның херээн шиидип, буруулуг кижини буруудадып, ооң кылган үүлгедиин бодуңуң бажынче халдадып көрөм, а буруу чок кижини агартып, ооң чөптүг-шынныын бадыткап көрөм.

²⁴Сээң израиль чонуң Сеңээ удур бачыт үүлгеткеш, дайзыннарга чылча шаптырып алган дирик. Чонуң Сенче эглип кээр, Сээң адыңны алгап-мактаар, бо өргээге Сеңээ мөргүүр база Сеңээ чаннып, дилег кылып.

²⁵Ынчан Сен дээрден дыңнап кааш, Бодуңнуң израиль чонуңнуң бачыдын өршээп, Сээң оларга база оларның ада-өгбезинге берген чериңче чандырып көрөм.

²⁶Дээр хагдына берип, Сээң чонуңнуң Сеңээ удур бачыт үүлгеткени дээш, чаъс чагбайн барган дижик. Сен ону кезедириңге, чонуң оон бо черже көрүп алгаш, мөргүүр, Сээң адыңны алгап-мактаар база бодунуң бачыдындан ойталаар.

²⁷Ынчан дээрден дыңнап кааш, Бодуңнуң чалчаларыңның, Бодуңнуң израиль чонуңнуң бачыдын өршээп көрөм. Оларга эдерип чоруур ужурлуг шынныг орукту айтып берип көрөм база Бодуңнуң чонуңга Сээң өнчү кылдыр берген чериңче чаъстан чагдырып көрөм.

²⁸Аш-чут, хамчык аарыг, хуюкталдыр чиир хат, дүжүт аарыы, шергилер, мөөң шартылаа черге халавын халдаткан дижик; азы дайзын израиль чонну бодунуң-на черинге, хоорайларыңга кызагдап, бүзээлеп алган дижик; азы кандыг-бир айыыл-халап, аарыг-аржык келген дижик.

²⁹Бир кижиге азы Сээң бүгү израиль чонуң кандыг-даа болза мөргүл кылып, чаннып дилээр болза, олар шупту качыгдал, муңгагдалды ожаап билгеш, бо өргээже холдарын тейлеп сунар болза,

³⁰ынчан Бодуңнуң чурттап турар дээриңден дыңнап кааш, оларны өршээп көрөм. Кижиге бүрүзүн ооң ажил-херээн ёзугаар, ооң сеткил-чүрөөн билип, шын шиидип көрөм, чүгө дээрге чүглө Сен кижиге амытанның сеткил-чүрөөн билир болгай сен.

³¹Сээң оларның ада-өгбезинге бергениң чер кырыңга чурттап турар үезиниң дургузунда олар Сенден коргуп, Сээң оруктарыңны эдерип чорзун.

³²А Сээң израиль чонуңнуң санынче кирбес, ынчалза-даа ырак черден Сээң алдар-адың дыңнааш, чедип келген даштыкы кижиге хамаарыштыр. Кажан ол даштыкы кижиге Сээң өндүр улуг адың, Сээң күчүлүг холуң болгаш күш-шыдалың дугайында дыңнааш, чедип кээп, бо өргээже көрүп алгаш, мөргүүрге,

³³Бодуңнуң чурттап турар дээриңден дыңнап каап көрөм, ооң Сенден дилээн бүгү чүвезин күүседип берип көрөм. Оон чер-делегейниң бүгү

чоннары Сээң адыңны билип алзын, Сээң израиль чонуң ышкаш, Сенден кортсун база мээң тудуп кааным бо өргээни Сээң адың-биле адап каанын билип алзын.

³⁴Кажан Сээң чонуң бодунуң дайзыннары-биле дайылдажыр дээш Сээң айыткан орууң-биле чорупкаш, Сээң шилип алганың бо хоорайже, Сээң адыңга тураскааткан, мээң тудуп кааным өргээже көрүнгөш, Сеңээ мөргүүрге,

³⁵дээрден ооң мөргүлүн, чалынган дилээн дыңнап кааш, аңаа дузадан кадып көрөм.

³⁶Сээң чонуң Сеңээ удур бачыт үүлгедирге – а бачыт үүлгетпес кижичок-ла болгай – Сен аңаа килеңней бергөш, ону дайзыннарынга хүлээдип бээринге, олар ону тудуп алгаш, ыракта азы чоокта турар черже аппаар дижик.

³⁷Сээң чонуң ол черге сеткил-чүрээ өскерилгөш, Сенче эглип, туттуруушкунда турар черинге Сеңээ: „Бис бачыт үүлгедип, бузут кылып алдывыс, буруудаан-дыр бис“ – деп мөргүүр болза;

³⁸бир эвес Сээң чонуң туттуруушкунда турар черинге бүгү чүлдү-чүрөөндөн, сеткилиниң ханызындан Сенче эглип, Сээң ооң ада-өгбезинге берген чериңче, Сээң шилип алганың хоорайже, Сээң адыңга тураскааткан, мээң тудуп кааным өргээже көрүнгөш, мөргүүр болза,

³⁹Бодуңнуң чурттап турар дээриңден ооң мөргүлүн болгаш чалынган дилээн дыңнап кааш, аңаа дузадан кадып көрөм. Бодуңнуң чонуңну Сеңээ удур үүлгеткен бачыттары дээш өршээп көрөм.

⁴⁰Ийе, мээң Бурганым, Сээң караң ажык болзун, Сээң кулааң бо черге чугаалаан мөргүл сөстөрүнче кичээнгейлиг болзун.

⁴¹А ам, Дээрги-Бурган-Чаяакчы, туруп келгөш, амыр-дыжың черинче чедип кел – Сен Бодуң, күчү-күжүңнү демдеглээн ыдыктыг аптара база. Сээң бараалгакчыларың, Дээрги-Бурган-Чаяакчы, камгалалың хеп дег

кедип алзын, Сеңээ бердинген улус Сээң ачы-буяның дээш өөрүп-хөглезин.

⁴²Дээрги-Бурган-Чаяакчы! Бодуңнуң шилип чагганың хаандан хая көрүнме. Сээң чалчаң Давидке азаан энерелиң дугайында бодап чор!»

2 Чылдар 7

Өргээни Бурганга бараалгатканы

(3 Хаан. 8:62-66)

¹Соломон мөргүлүн чугаалап доозуптарга, дээрден от бадып келгеш, бүрүн өрттедир болгаш өске-даа өргүлдерни чипкен, Дээрги-Чаяакчының өндүр чырыы Ооң өргээзин бүргей апкан.

²Бурганның бараалгакчылары өргээже кирер харык чок болган, чүгө дээрге Дээрги-Чаяакчының өндүр чырыы Ооң өргээзин бүргей апкан.

³Бүгү израильчилер оттуң бадып келгенин, Дээрги-Чаяакчының өндүр чырыы өргээ кырында турарын көргөш, бедиктээште черге хаваан дегзип мөгейгеш, Ону алдаржыдып: «Ол ачылыг-дыр, Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир» – дижип турган.

⁴Хаан, ооң-биле кады бүгү чон Дээрги-Чаяакчының мурнунга өргүл салып эгелээн.

⁵Соломон хаан өргүл кылдыр 22 000 бода мал, 120 000 шээр мал эккеп салган. Хаан база бүгү чон Бурганның өргээзин Аңаа ынчалдыр бараалгадып каан.

⁶Бурганның бараалгакчылары боттарының албан-хүлээлгезин күүседип эгелээн, олар-биле кады Дээрги-Чаяакчының хөгжүм херекселдерин туткан левиттер турган. Ол хөгжүм херекселдерин Давид хаан Дээрги-Чаяакчыны алдаржыдары-биле кылып каан, Ооң үстүп төнмес энерелин алгап-мактаарын левиттерге дагзып каан чүве-дир. Бурганның бараалгакчылары левиттерниң дужунга туруп алгаш, трубаларын этсип турган. Бүгү израильчилер бут кырынга турган.

⁷Соломон Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң мурнунда турар шөлдүң төп кезээн ыдыктап каан – хаан аңаа бүрүн өрттедир өргүлдерни база эп-найырал өргүлдериниң үс-чаан эккеп салган. Чүгө дээрге ооң кылып кааны хүлөр өргүл бедигээжи бүрүн өрттедир өргүлдерни, далган-тараа өргүлдерин болгаш өргүл малдарының чаан сыңырып шыдавас болган.

⁸Соломон, а ооң-биле кады бүгү израильчилер – соңгу чүкте Лехаматтан эгелээш, мурнуу чүкте Египет-биле кызыгаарда хемге чедир черлерден чыылган мөөң чон – ол үеде чеди хүн үргүлчүлээн байырлал кылган.

⁹А дараазында хүнде олар онзагай чыыш кылган. Өргүл салыр бедигээшти ыдыктаанын чеди хүн, байырлалды база чеди хүн демдеглээн.

¹⁰Чеди айның чээрби үште хаан чонну аалдарынче чандырыпкан. Улус Дээрги-Чаяакчының чалчазы Давидке, Соломонга база Бодунуң израиль чонунга кылган бүгү буяны дээш сеткил-чүрээнде өөрүп-хөглөп турган.

Дээрги-Чаяакчының Соломонга көзүлгени

(3 Хаан. 9:1-9)

¹¹Соломон Дээрги-Чаяакчының өргээзин база хаанның ордузун тудуп дооскан – Дээрги-Чаяакчының өргээзинге, бодунуң ордузунга кылып деп бодап алган бүгү чүвезин чеди ишкинниг кылып дооскан.

¹²Ынчан Дээрги-Чаяакчы Соломонга дүне када көстүп келгеш, мынча дээн: «Сээң мөргүлүңнү дыңнап кааш, бо черни Меңээ өргүл салыр өргээ кылдыр шилип алдым.

¹³Мен дээрни хаап каарымга, чаъс чагбайн баар дижик, азы мен шартылаага черни чип кааптарын дужаар, азы Бодумнуң чонумче хамчык аарыг ыдыптар дижик мен.

¹⁴Бир эвес Мээң адым-биле адаттынып турар Мээң чонум томаарый бергеш, мөргүп, Менче чүткүп эгелээр болза, бузуттуг-бак

оруктарындан өскээр чайлай бээр болза, Мен дээрден дыңнап кааш, ооң бачыттарын өршээр мен база ооң черин экиртип каар мен.

¹⁵Ийе, Мээң караам силерже көөр, Мээң кулаам бо черге чугаалаан мөргүлдерже кичээнгей салыр.

¹⁶Мен ам Мээң алдар-адым аңаа кезээ мөңгеде турзун дээш, бо өргээни шилип, ыдыктап алдым. Мээң караам биле бодал-чүрээм кезээ шагда аңаа турар.

¹⁷А сеңээ хамаарыштыр. Бир эвес сен Мээң мурнумга бодуңнуң ачаң Давид ышкаш чурттаар болзуңза; Мээң бүгү айтышкыннарымны күүседир, Мээң дүрүм-хоойлуларымны сагыыр болзуңза,

¹⁸сээң ачаң Давидке: „Израильди чагырар салгакчы чок артпас сен“ – деп ооң-биле керээ чарганым дег, сээң хаан дүжүлгөңни быжыглап каар мен.

¹⁹А бир эвес израильчилер силер Менден хая көрнүп, силерге Мээң берген айтышкын, дүрүмнеримге чагыртпас болзуңарза, өске бурганнарга бараан болуп, мөгейип баар болзуңарза,

²⁰Мен израиль чонну силерге берген Мээң черимден дазылы-биле тура тыртып каар мен, Бодумнуң алдар-адымга дээш ыдыктап кааным бо өргээден ойталаар мен. Израильди ынчан бүгү чоннарга бужар үлегерчижек, кочу-шоот кылып каар мен.

²¹Бедий берген бо өргээ бузундулар апаар, ооң чаны-биле эрткен кижилер бүрүзү элдепсинер база: „Дээрги-Чаяакчы бо чуртту, бо өргээни чүге ынчаар аажылааны ол?“ – деп айтырар.

²²А улус: „Олар ада-өгбезин египет черден үндүрө берген Дээрги-Чаяакчызы – адаларының Бурганындан ойталааш, өске бурганнар эдерип, оларга бараан болуп, мөгейгени дээш, Дээрги-Чаяакчы ол улусче бо айыыл-халапты ыткан“ – деп харыылаар».

2 Чылдар 8

Соломоннуң өске ажил-херектери

(3 Хаан. 9:10-28)

- ¹Соломон Дээрги-Чаяакчының өргээзи биле хаанның ордузун чээрби чыл иштинде тудуп дооскан соонда,
- ²Хирам хаанның аңаа берген хоорайларын база катап туткаш, ол хоорайларга израильчилерни чурттадып каан.
- ³Ооң соонда Соломон Хамат-Цоваже чорупкаш, ону эжелеп алган.
- ⁴Ол ээн кургаг ховуга Тадмор хоорайны база Хаматка таваан салганы аьш-чем курлавыры шыгжаар хоорайларның шуптузун тудуп каан.
- ⁵Соломон Үстүү Бет-Орон болгаш Алды Бет-Орон деп хоорайларны быжыглай тудуп, оларны ханаларлыг, дээктерлиг хаалгаларлыг шивээ-хоорайлар кылып каан.
- ⁶Ол Ваалат хоорайны, аьш-чем курлавыры шыгжаар бүгү хоорайларны база бодунуң дайынчы тергелерин болгаш аьттарын тургузар хоорайларны катап тудуп каан. Соломон Иерусалимге, Ливанга болгаш чагырып турганы бүгү черлерге тудар дээн бүгү чүвезин тудуп каан.
- ⁷Соломон хет, амор, фerez, хиввей болгаш иевус чоннарның (олар шупту израильчилер эвес турган) артынчызын –
- ⁸оларның чуртка артып калган, израильчилерниң узуткавааны үре-салгалын – кулдар ышкаш ажилдадып ажыглап турган, амдыгаа чедир ындыг бооп арткан.
- ⁹А израильчилерни Соломон бодунуң ажылын кылыр кулдар кылдыр ажыглаваан. Олар ооң шериглери, нояннары, шериг баштыңнары, ооң дайынчы тергелериниң башкарыкчылары, аьттыг шериг удуртукчулары бооп турган.
- ¹⁰Соломон хаанның ажилчын күжүн хайгаараар 260 кол башкарыкчы кижини база турган чүве-дир.
- ¹¹А фараоннуң уруун Соломон Давидтиң Хоорайындан аңаа тудуп бергени ордуже көжүрүпкен. Чүге дээрге ол: «Мээң кадайым Израильдин хааны Давидтиң ордузунга чурттакас ужурлуг – Дээрги-

Чаяакчының аптаразын киирип турган черлер ыдыктыг болур болгай» – деп чугаалаан чүве-дир.

¹²Ол үеде өргээниң серилиг чериниң дужунга тудуп кааны Дээрги-Чаяакчының өргүл бедигээжинге Соломон Аңаа бүрүн өрттедир өргүлдер кылып эгелээн.

¹³Хаан Моисейниң айтышкынын ёзугаар хүннүң-не доктааттынган өргүлдерни амыр-дыш хүннеринде, Ай чаазының байырлалдарында болгаш чылдың үш кол байырлалы: Хаарган далганнар, Чеди неделя, Чадырлар байырлалдарында кылып турган.

¹⁴Бодунуң ачазы Давидтиң дүрүмүндө доктаатканын ёзугаар, Соломон албан-хүлээлге кылыры-биле Бурганның бараалгакчыларының салбырларын томуйлап каан. Левиттерниң салбырларын база, олар Бурганны алгап-мактазын дээш, өргээге хүннүң-не кылыр ажылдар кылырынга Бурганның бараалгакчыларынга дузалашсын дээш, томуйлап каан. Оон ыңай ол хаалгачыларны бөлүктөр аайы-биле хаалга бүрүзүнге тургузуп каан, чүге дээрге Бурганның кижизи Давид ынчаар айтып чагаан турган.

¹⁵Хаанның бараалгакчылар биле левиттерге хамаарышкан айтышкыннарын, ооң иштинде эртине-байлак шыгжамырларының дугайында айтышкынын, израильчилер черле үреп көрбээн.

¹⁶Соломоннуң бүгү ажыл-херээ Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң таваан салган хүнден эгелээш, ону тудуп дооскан хүнге чедир күүсеттинген. Дээрги-Чаяакчының өргээзин бүрүнү-биле тудуп каан.

¹⁷Ынчан Соломон Кызыл далайның эриинде, эдом черде турар Эцион-Гавер болгаш Эйлатче чорупкан.

¹⁸Хирам хаан аңаа бодунуң эжиндирип билир далайжылары башкарган корабльдарын бодунуң дүжүметтериниң дузазы-биле чорудуп берген. Ол далайжылар Соломоннуң улузу-биле кады Офирже эжиндирип

чорупкаш, оортан 450 талант алдын эккелгеш, Соломон хаанга чедире бергеннер.

2 Чылдар 9

Шеваның кадыны-биле ужуражыышкын

(3 Хаан. 10:1-13)

¹Шеваның кадыны Соломоннуң алдаржаанын дыңнап кааш, аңаа берге айтырыглар салып, шенээр дээш Иерусалимге хөй эдеринчилиг, чаагай чыттыг чүүлдер чүдүрген коштаан тевелерлиг, дыка хөй алдынныг болгаш эртинне даштарлыг чедип келген. Ол кадын Соломонга барып ужурашкаш, ооң-биле угаан-сагыжынга кирген бүгү чүве дугайында чугаа кылган.

²Соломон ооң бүгү айтырыгларынга харыылап берген; Соломоннуң аңаа тайылбырлап шыдавааны билдинмес чүү-даа чүве чок болган.

³Шеваның кадыны Соломоннуң мерген угаанын база ооң тудуп каан ордузун көргөн.

⁴Оон хаанның столунда аш-чемни, ооң дүжүметтериниң оран-бажыңын, ооң чалчаларының бараан болуп турарын, оларның идик-хевин, хаанның дашка тудукчуларын, оларның идик-хевин, ооң Дээрги-Чаяакчының өргээзинге эккеп салып турар бүрүн өрттедир өргүлдериин база көргеш, кайгаанындан тыныжы бачымнай берген.

⁵Кадын ынчан Соломон хаанга мынча дээн: «Бодумнуң чуртумга сээң херектериң болгаш мерген угааның дугайында дыңнаан мен, ол бүгү шын болду!

⁶А мен маңаа кээп, ол бүгүнү бодум караам-биле көрбээн шаамда, ол чугааларга бүзүрөвейн турдум. Ам көөрүмге, улус меңээ сээң бодап четпес мерген угааның чартыының дугайында безин чугаалаваан бооптур: мээң дыңнааным дамчыыр чугааны оранчок ажып турар-дыр сен.

⁷Сээң улузуң амыр-чыргалдыг-дыр. Үргүлчү сээң мурнуңга бараан болуп, мерген угааныңны дыңнап турар чалчаларың амыр-чыргалдыг-дыр.

⁸Сенче ээ көрнүп, сени Бодунуң дүжүлгезинге хаан кылдыр Бодунуң адындан чагылары-биле олуртуп каан Бурганың Дээрги-Чаяакчыга алдар! Сээң Бурганың Израильге ынакшылы дээш база ону кезээ мөңгедө тургузуп каар дээш, сени ооң хааны кылып каан-дыр – сен ам чөптүг чорук биле шынныг шииткел ёзугаар кылыр-дыр сен».

⁹Шеваның кадыны хаанга 120 талант алдын, эндерик чаагай чыттыг чүүлдер болгаш эртинө даштарны белекке берген. Кадынның Соломон хаанга бергени дег эмгежок хөй чаагай чыттыг чүүлдер аңаа кажан-даа турбаан.

¹⁰Хирамның болгаш Соломоннуң Офирден алдын сөөртүп эккеп турган чалчалары оортан сандал ыяш биле эртинө даштар база сөөртүп эккелген.

¹¹Хаан ол ыяштан Дээрги-Чаяакчының өргээзинге болгаш хаанның ордузунга чадалар база хөгжүмчүлерге чадаган, чанзылар кылып берген. Аңаа дөмейлежир хире чүүлдерни улус Иудеяга ооң мурнунда көрүп көрбөөн.

¹²Соломон хаан Шеваның кадынынга ооң хаанга эккелген белектеринден-даа хөйнү, ооң күзөөн-не, дилээн-не бүгү чүвезин хайырлаан. Ооң соонда кадын улузу-биле кады чуртунче чана берген.

Соломоннуң бай-байлаа болгаш өндүрү

(3 Хаан. 10:14-29)

¹³Соломон чылдың-на 666 талант алдынны ап турган.

¹⁴Оон аңгыда садыгжылардан, даштыкы садыгжылардан ажык-орулга кирип турган. Бүгү араб хааннар, израиль девискээрлерниң чагырыкчылары Соломонга алдын-мөңгүнү база эккеп берип турган.

15Соломон хаан 200 улуг дозуг-камгалал кылып алгаш, алдын-биле шап каан. Бир дозуг-камгалалды кылырынга 600 шекел алдын чарыгдаан.

16Ол ышкаш 300 бичежек дозуг-камгалал база кылып алгаш, алдын-биле шап каан. Оларның бирээзин-не 300 шекел алдын-биле кылган. Дозуг-камгалалдарны хаан «Ливанның арга-эзими» дээр ордуга тургузуп каан.

17Хаан оон ыңай чаан сөөгүнден улуг дүжүлге кылгаш, ону арыг алдын-биле шап каан.

18Ынаар үнер алды тепкииш биле бут салыр алдын сандайны дүжүлгеге быжыглап каан турган. Дүжүлгениң олудунуң ийи талазынга хол салыр черлер кылгаш, оларның чанынга ийи арзылаң дүрзүзү тургузуп каан.

19Оон ыңай алды тепкииште он ийи арзылаң – бир тепкииштиң-не олбо талазында ийи арзылаң кылдыр тургулаан. Өске кандыг-даа күрүнеге ол ышкаш коя каасталгалар кажан-даа туруп көрбээн.

20Соломон хаанның бүгү дашка-кундагазын база алдындан кылган турган; «Ливанның арга-эзими» дээр ордуда бүгү эт-херекселди база арыг алдындан кылган. Мөңгүнден кылган чүү-даа чок болган, чүге дээрге Соломоннуң үезинде мөңгүн хөй боорга, ону үнелевейн турган.

21Хаан далайга Хирамның чалчалары-биле Фарсисче эжиндирер корабльдарлыг турган. Үш чыл болгаш-ла, корабльдар эеп кээп, алдын-мөңгүн, чаан сөөгү, сарбашкыннар болгаш алдын-доос куштар сөөртүп эккеп турган.

22Соломон хаан бай-байлаа болгаш мерген угааны-биле чер-делегейниң бүгү хааннарын ажып турган.

23Чер-делегейде бүгү хааннар Соломоннуң угаан-чүрээнче Бурганның сиңниктиргени мерген угаанны дыңнаар дээш ооң-биле ужуражыксаар болган.

²⁴Келген кижиге бүрүзү бодунуң белээн: алдын-мөңгүн эдилелдер, идик-хеп, ок-чепсек, чаагай чыттыг чүүлдер, аъттар болгаш элчигеннерни чылдың-на эккеп берип турган.

²⁵Соломон аът баглап тургузар болгаш дайынчы терге турар 4000 черлиг, 12 000 аъттыг шериглиг турган. Хаан дайынчы тергелер биле аъттарны тускай хоорайларга, а чамдызын бодунуң чанынга, Иерусалимге, тудуп турган.

²⁶Соломон Евфрат хемден эгелээш, филистим черге чедир база Египет-биле кызыгаарга чедир бүгү күрүнелерни чагырып турган.

²⁷Соломоннуң чагырган үезинде Иерусалимде чеже даш барыл, мөңгүн база ынча апарган, а пөштен кылган тудуглар эңдерлип, пөш ыяжын Шефела девискээринде фи́га ыяжы дег анаа чүүл кылдыр санаар апарган.

²⁸Соломонга аъттарны Египеттен база бүгү өске чурттардан эккеп турган.

Соломоннуң өлүмү

(3 Хаан. 11:41-43)

²⁹Соломоннуң өске ажил-херектери, эгезинден эгелээш, төнчүзүңгө чедир, Нафан медээчининиң бижилгелеринде, Силом чурттуг Ахияның өттүр билген медеглелинде болгаш өттүр көөр Аддонуң Наваттың оглу Иеровоам дугайында көстүүшкүнүндө тодараттынып бижиттинген.

³⁰Соломон Иерусалимге бүгү Израильди дөртен чыл дургузунда чагырган.

³¹Оон ол өгбелерининиң соондан өске оранче чоруй баарга, ону ооң ачазы Давидтиң Хоорайында ажаап каан. Соломоннуң оглу Ровоам ачазының орнунга хаан апарган.

2 Чылдар 10

Израильчилерниң Ровоамга удур үймээни

(3 Хаан. 12:1-23)

¹Ровоам Сихем хоорайже чорупкан, чүге дээрге бүгү израильчилер ону хаан кылып аар дээш аңаа чыгып алган турган.

²Наваттың оглу Иеровоам Соломон хаандан дезип чорутканы Египетке тургаш, ол дугайында дыңнап кааш, Египеттен чанып келген.

³Израильчилер айбычылар чорудупкаш, Иеровоамны кыйгыртып аарга, ол бүгү израильчилер-биле кады Ровоамга чедип келген.

⁴Олар: «Сээң ачаң биске аар чүък чүдүрүп каан-дыр, ам ачаңның биске албадап онааган күш четтинмес ажылын база биске чүдүрүп каан аар чүьгүн чиигедип бер. Бис ынчан сеңээ бараан болур бис» – дээннер.

⁵Ровоам: «Үш хонгаш, катап чедип кээр силер» – деп харыылаан. Чон оон тарап чоруй барган.

⁶А Ровоам хаан ачазы Соломон дириг чорда, аңаа бараан болуп турган кырганнар-биле сүмележип эгелээн. Ол: «Бо чонга чүү деп харыылаайн, кандыг сүме кадар силер?» – деп айтырган.

⁷Кырганнар: «Бир эвес сен бо чонга буяндан кылып, оларның күзелин хандырар харыы берип, ээлдек-эвилең чугаалажыр болзуңза, олар кезээде сээң чалчаларың болур» – деп харыы бергеннер.

⁸Ынчалза-даа хаан кырганнарның берген сүмезин хүлээп албайн, ооң-биле кады өскен, аңаа бараан болуп турган аныяк оолдар-биле база сүмелешкен.

⁹Ровоам: «Силер кандыг сүме кадар силер? Меңээ: „Сээң ачаңның биске чүдүрүп каан чүьгүн чиигет“ – деп турар бо чонга канчаар харыылаалы?» – деп айтырган.

¹⁰Ооң-биле кады өскен аныяк оолдар: «„Сээң ачаң биске аар чүък чүдүрүп каан-дыр, а сен ону чиигедип көр“ – деп турар чонга: „Мээң биче салаам ачамның белинден чоон.

¹¹Мээң ачам силерге аар чүък чүдүрүп каан, а мен ону оон-даа аар кылып каар мен. Ачам силерни кымчы-биле кезедип турган, а мээң

кеземчем скорпионнуң шагар дылы дег болур“ – дээр сен» – деп харыылаан.

¹²Үш хүн эрте бээрге, Иеровоам болгаш бүгү чон Ровоам хаанның «Үш хонгаш, катап чедип кээр силер» деп дужааганын ёзугаар олче чедип келген.

¹³Хаан оларга кадыг-дошкун харыы берген. Ирейлерниң сүмезин херекке албайн, аныяк оолдарның сүмелээнин ёзугаар:

¹⁴«Мээң ачам силерге аар чүк чүдүрүп каан-дыр, а мен ону оон-даа аар кылып каар мен. Ачам силерни кымчы-биле кезедип турган-дыр, а мээң кеземчем скорпионнуң шагар дылы дег болур» – дээн.

¹⁵Хаан шак ынчаар чонну дыңнавайн барган. Дээрги-Бурган-Чаяакчының Силом чурттуг Ахияны дамчыштыр Наваттың оглу Иеровоамга Бодунуң чугаалаан сөзү боттанзын дээш, ынчаар болур кылып кааны ол-дур.

¹⁶Бүгү израиль чон хаан оларны дыңнавайн барганын көргөш, аңаа: «Давид-биле бир баг болган бис бе, Иессейниң оглу-биле бир аай чүвүс барыл? Израильчилер, аалдарыңарже ээп чангылаңар! Давидтиң салгалы бодунуң төрөл бөлүүн чагырзын!» – деп харыылаан. Бүгү израильчилер оон аалдарынче тарай берген.

¹⁷А Ровоам чүгле Иудеяның хоорайларында чурттаан израильчилерни чагырып арткан.

¹⁸Ровоам хаан чонче ажилчы күш даргазы Адонирамны айбылап чорудупкан, ынчалза-даа израильчилер ону даш-биле өлүр соп каапкан. А Ровоам чууказынче дүвү-далаш үне халааш, Иерусалимче дезе берген.

¹⁹Израильчилер ынчалдыр Давидтиң салгакчыларынга удур амгы үеге чедир үймээн үндүрүп турар.

2 Чылдар 11

¹Ровоам Иерусалимге келгеш, Израильдин чонунга удур дайылдажып, бодунга хаанныг чагырганы эгидип аарын шиитпирлээш, Иудеяның чонундан база Вениаминниң аймаандан 180 000 шилиндек шеригни чыып алган.

²Ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчы Бодунуң кижизи Шемайяга сөзүн ажыткан:

³⁻⁴«Соломоннуң оглу, Иудеяның хааны Ровоамга, Иуда биле Вениаминниң аймактарында бүгү израильчилерге Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыт: боттарыңарның ха-дунмаңар-биле чаалажып барбаңар. Шуптуңар бажыңнарыңарже чана бериңер, чүге дээрге ол бүгү Мээң күзел-соруум ёзугаар болган-дыр». Олар Дээрги-Чаяакчының сөзүн тооп дыңнааш, Иеровоамга удур тулчуп үнмейн чана бергеннер.

Ровоамның Иудеяның хоорайларын быжыглааны

⁵Ровоам Иерусалимге чурттап турган. Ол Иудеяда хоорайларны халдаашкындан камгалаары-биле быжыглап каан.

⁶Ол хоорайлар бо-дур: Вифлеем, Этам, Текоя,

⁷Бет-Цур, Сохо, Одоллам,

⁸Геф, Мареша, Зиф,

⁹Адораим, Лахис, Азека,

¹⁰Цора, Айалон болгаш Хеврон. Иуда биле Вениаминниң аймактарының черлеринде турар ол хоорайлар быжыглаттынган.

¹¹Ровоам ол шивээлерни быжыглааш, оларга шериг баштыңнарын томуйлап, аьш-чем, олива үзү болгаш арага шыгжаар черлер кылып каан.

¹²Ол оон ыңай хоорай бүрүзүнге дозуг-камгалалдар, чыдалар бергеш, аажок күштүг кылдыр быжыглап каан. Иуда биле Вениаминниң аймактарының черлери ынчалдыр ооң холунга артып калган.

¹³Бүгү израиль черде бар шупту девискээрлерден Бурганның бараалгакчылары биле левиттер Ровоамга каттыжып келген.

¹⁴Левиттер боттарының одар-белчиирлерин, ээлээн черлерин каапкаш, Иудея биле Иерусалимче чедип келген, чүге дээрге Иеровоам оолдары-биле оларны Дээрги-Чаяакчының бараалгакчылары боор албан-ажылдан чайладып каапкан чүве-дир.

¹⁵Иеровоам мөгейишкин кылыр бедик черлерге өске бараалгакчылар томуйлап каан; ол аңаа бодунуң кылып алган дүрзү-бурганнарын – хуналар биле бугажыктарын тургузуп каан.

¹⁶Израильдин бүгү аймактарындан Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчыга мөгееринге чүрээ-биле бердинипкен улус ада-өгбезиниң Бурганынга өргүлдер кылыры-биле левиттерниң соондан Иерусалимге кээп турган.

¹⁷Олар Иудея күрүнени быжыглап, Соломоннуң оглу Ровоамны үш чыл деткип, ол үениң дургузунда Давид биле Соломон хааннарның оруун истеп келген.

Ровоамның өг-бүлези

¹⁸Ровоам хаан Давидтиң оглу Иеримоттуң уруу Махалатты кадай кылып алган. Махалаттың авазы Авихаил Иессейниң оглу Элиавтың уруу болур чүве-дир.

¹⁹Махалат хаанга Иеуш, Шемария болгаш Загам деп үш оол божуп берген.

²⁰Ровоам ооң соонда Авессаломдан укталган Мааханы кадай кылып алган. Мааха хаанга Авия, Аттай, Зиза болгаш Шеломитти божуп берген.

²¹Хаан Авессаломдан укталган Маахага бодунуң бүгү өске кадайларындан база кул-кадайларындан артык ынак турган. А ол ниитизи-биле он сес кадайлыг, алдан кул-кадайлыг, чээрби сес оолдуг, алдан кыстыг турган чүве-дир.

²²Ровоам Мааханың оглу Авияны хааннадыр дээш, ону ооң акы-дуңмаларының аразында кол кижиге кылып каан.

²³Ол угаан-сарыылдыын көргүзүп, шупту оолдарын Иудея биле Вениаминниң бүгү девискээринче, бүгү быжыглалдыг хоорайларже тарадып чорудупкаш, оларны азырап-хандырап эндерик чүүлдер бергеш, хөй кадайлар айтырып берген.

2 Чылдар 12

Египеттиң Иудеяже халдааны

(3 Хаан. 14:22-28)

¹Ровоамның хаан эрге-чагыргазы быжыгып, күш кирип алган соонда, ол бүгү израиль чон-биле кады Дээрги-Чаяакчының хоойлузундан ойталап каапкан.

²Ровоамның чагыргазының бешки чылында Египеттиң хааны Сусахим израильчилерге удур дайылдажыр дээш Иерусалимче чорупкан. Олар Дээрги-Чаяакчыга шынчы чоруун үрөөн болгай.

³Сусахим 1200 дайынчы тергелиг, 60 000 аъттыг шериглиг болгаш Египеттен ооң-биле кады келген ливий, сукхий болгаш эфиоп эмгесанчок чадаг шериглиг халдааш,

⁴Иудеяда быжыглалдыг хоорайларны эжелеп алгаш, Иерусалимге чоокшулап келген.

⁵Ынчан Иудеяның нояннары Сусахимден камгалал дилеп, Иерусалимге чыгып келген. Шемайя медээчи база келгеш, Ровоам биле ол нояннарга Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыткан: «Силер Менден ойталаан силер, ынчангаш Мен база силерден ойталап, Сусахимниң холунга хүлээдип тур мен».

⁶Израильдиң нояннары биле хаан томаарый бергеш: «Дээрги-Чаяакчы чөптүг-шынныг-дыр!» – дээннер.

⁷Дээрги-Чаяакчы оларның томаараанын көрүп кааш, Бодунуң сөзүн Шемайяга ажыткан: «Томаарааны дээш, Мен оларны хыдывайн, удавас

камгалаар мен. Мээң килеңим Иерусалимче кыптыкпас – Сусакиمنىң холу ону кезетпес.

⁸Ындыг-даа болза, Меңээ бараан болуру-биле хары күрүнелерге бараан болурунун аразында ылгалды билип алзыннар дээш, олар Сусакиمنىң чалчалары апаар».

⁹Египеттиң хааны Сусаким Иерусалимге удур келгеш, Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң база хаанның ордузунун эртине-байлаан алгаш барган. Ол бүгү чүвени, ооң иштинде Соломоннун кылып каан алдын дозуг-камгалалдарын ап алган.

¹⁰Ровоам хаан оларның орнунга хүлер дозуг-камгалалдар кылгаш, хаанның ордузунче кирер черде турар камгалакчы шериглер баштыңнарынга хүлээдип берген.

¹¹Хаан Дээрги-Чаяакчының өргээзинче бар чыдар санында-ла, камгалакчы шериглер ол дозуг-камгалалдарны тудуп алган кады чоруур, а оон таңныылдар өрээлинче дедир аппаар турган.

¹²Ровоам томаарый бээрге, Дээрги-Чаяакчының килеңи оон чайлап, ону бүрүнү-биле узуткавайн барган. Ооң кадында ол үеде Иудеяга эки чүүлдер бар турган.

Ровоамның өске ажил-херектери

(3 Хаан. 14:29-31)

¹³Ровоам Иерусалимге быжыг туруштуг хаан апарган. Ол дөртен бир харлыында хааннап эгелээш, Дээрги-Чаяакчының Израильдиң бүгү аймактарының аразындан Ооң алдар-адынга тураскааткан боор кылдыр шилип алган хоорайы Иерусалимге чуртту он чеди чыл чагырган. Ооң аммон сөөк авазын Наама дээр турган.

¹⁴Дээрги-Чаяакчыже бодунун чүрээниң ханызындан чүткүвээн болгаш, Ровоам бузут үүлгедип турган.

¹⁵Ооң ажил-херектери, эгезинден эгелээш, төнчүзүнге чедир, Шемайя медээчи биле өттүр көөр Аддонун бижилгелеринде, төөгү

бижимелдериниң аразында, тодараттынып бижиттинген. Ровоам биле Иеровоамның аразына үргүлчүлээшкинниг дайын чоруп турган.

¹⁶Ровоам өгбелериниң соондан өске оранче чоруй баарга, ону Давидтиң Хоорайына ажаап каан. Ооң оглу Авия ачазының орнунга хаан апарган.

2 Чылдар 13

Авия хаан (3 Хаан. 15:1-24)

¹Иеровоамның хааннаашкынының он сески чылында Авия Иудеяның хааны апарган.

²Ол Иерусалимге үш чыл хааннаан. Ооң авазы Гива чурттуг Уриилдиң уруу Михайя турган. Авия биле Иеровоамның аразына дайын чоруп турган.

³Авия дайынче 400 000 шилиндек, эрес-дидим дайынчылыг аг-шеригни үндүрүп келген, а Иеровоам аңаа удур 800 000 база-ла эрес-дидим, шилиндек дайынчылыг аг-шерии-биле үнүп келген.

⁴Авия Эфрем дагларында Цемараим дааның бажына туруп алгаш, мынча дээн: «Иеровоам болгаш бүгү израильчилер, мени дыңнаңар!

⁵Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчы Израильди хааннаар эргени Давидке болгаш ооң үре-салгалына шынзыттыган керээ ёзугаар кезээ мөңгеде бергенин билбес силер бе?

⁶Ынчалза-даа Наваттың оглу Иеровоам – Давидтиң оглу Соломоннуң чалказы бодунуң дээргизинге удур тура халаан-дыр.

⁷Хоозун, дүржөк улус ону долгандыр чыгып алгаш, Соломоннуң оглу Ровоамга удур үнүп келген-дир, а Ровоам аныяк, дуржулга чок болгаш, оларга удур туржур хары чок болган-дыр.

⁸Ам силер Давидтиң үре-салгалының холунда турар Дээрги-Чаяакчының күрүнезинге удурланыр бодап турар-дыр силер. Ийе, силер эндерик хөй санныг-дыр силер, Иеровоамның силерге бурганнар кылдыр кылып бергени алдын бугажыктарлыг-дыр силер.

⁹Силер Дээрги-Чаяакчының бараалгакчылары болур Аароннуң үре-салгалын болгаш левиттерни үндүр сывырыпкаш, кожа чоннарның үлегери-биле боттарыңарга өске бараалгакчылар томуйлап алган эвес силер бе? Бурган болбас дүрзүлерге бараалгаксаан кижилер бүрүзү бир бугажык болгаш чеди кошкарлыг чедип келгеш, оларның бараалгакчызы апаар-дыр!

¹⁰А биске хамаарыштыр. Дээрги-Чаяакчы – бистиң Бурганывыс-тыр, бис Оон ойталаваан бис. Аңаа Аароннуң үре-салгалы болур бараалгакчылар бараан болуп турар, левиттер база албан-хүлээлгезин күүседип турар.

¹¹Олар үргүлчү-ле эртен, кежээ Дээрги-Чаяакчыга бүрүн өрттедир өргүлдер кылып, чаагай чыттыг чүүлдер-биле айдызап, арыг ширээге ыдыктаан хлебтерни одуруглай салып, алдын чырыткыны болгаш ооң деңнерин кежээниң-не кыпсып турар. Бистиң Бурганывыс Дээрги-Чаяакчының дүрүмнерин сагып турар-дыр бис, а силер Ону каапкаш барган-дыр силер.

¹²Бурган бистиң-биле-дир, Ол – бистиң Баштыңчывыс-тыр. Ооң бараалгакчылары трубаларын дыңзыдыр этсип, силерге удур тулчуушкунче кыйгырып тур. Израильчилер, ада-өгбеңерниң Бурганы Дээрги-Чаяакчы-биле чаалашпаңар, чедишишкинниг болбас силер!»

¹³Иеровоам ол аразында Авияның шерииниң артынче бөлүк шериглерин чорудупкан, ынчангаш израильчилер Иудеяның аг-шерииниң мурнунга-даа, оларның артында кедегге-даа турган.

¹⁴Иудей дайынчылар хая көрнүп келгеш, дайзыннар оларже арты-мурнундан халдап турарын көрүп каан. Олар ынчан Дээрги-Чаяакчыдан дуза дилеп, кыйгырып эгелээн, Бурганның бараалгакчылары трубаларын этси берген.

¹⁵Иудеяның дайынчылары дыңзыдыр кыйгы салырга, Бурган Авияның база Иудеяның аг-шерииниң мурнунга Иеровоамны база бүгү израильчилерни чылча шаап каапкан.

¹⁶Израильчилер иудейлерден дезип маңнажып эгелээн, Бурган оларны иудей дайынчыларның холунче кирип берген.

¹⁷Авия болгаш ооң улузу израильчилерге аар чидириг таварыштырган, оларның аг-шериинден 500 000 шилиндек дайынчы өлүрткен.

¹⁸Израильчилер ынчан аштырып, томаараан, а Иудеяның чону тиилеп алган, чүге дээрге ада-өгбезиниң Бурганы Дээрги-Чаяакчыга ынанып турган.

¹⁹Авия Иероваамны сүрүп чоруткаш, ооң Вефил, Иешана болгаш Эфрон деп хоорайларын база оларның чоок-кавызында хоорай-суурларны эжелеп алган.

²⁰Авияның үезинде Иероваам оон ыңай күш кирип шыдаваан. Дээрги-Чаяакчы ону кезедирге, ол өлүп калган.

²¹А Авия күш кире берген. Ол бодунга он дөрт кадай ап алгаш, чээрбийи оолду, он алды кысты төрүдүп каан.

²²Авияның өске ажыл-херектери, ооң кылган болгаш чугаалаан чүвези Аддо медээчиниң төөгү тайылбырлыг дептеринде бижиттинген.

2 Чылдар 14

¹Авия өгбелериниң соондан өске оранче чоруй баарга, ону Давидтин Хоорайынга ажаап каан. Ооң оглу Аса ачазының орнунга хаан апарган. Ооң үезинде чер-чурт он чыл дургузунда тайбыңчаан.

Аса хаан
(3 Хаан. 15:9-12)

²Аса бодунуң Бурганы Дээрги-Чаяакчының мурнунга эки болгаш таарымчалыг чүүлдер кылып турган.

³Ол хары бурганнарга өргүл салыр бедигээштерни, мөгейишкин кылыр бедик черлерни чайладып каапкан, ыдыктыг көжээлерни чуура шапкаш, Ашера бурганга тураскааткан адагаштарны кезип каапкан.

⁴Аса иудейлерге ада-өгбезиниң Бурганы Дээрги-Чаяакчыже чүткүүрүн, Ооң хоойлузун база айтышкыннарын күүседирин дужааган.

⁵Ол Иудеяның бүгү хоорайларынга мөгейишкин кылыр бедик черлерни, ыдыктыг дээн адагаштарны чайладып каапкан. Күрүне ооң үезинде тайбың чурттап турган.

⁶Чуртка тайбың турда, Аса Иудеяга быжыглалдыг хоорайларны тудуп каан. Ол чылдарда кым-даа ооң-биле дайылдашпаан, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы аңаа амыр-тайбыңны хайырлаан.

⁷Аса иудейлерге: «Бо хоорайларны тудуп алгаш, оларны суургаларлыг, хаалгаларлыг болгаш дээктерлиг ханалар-биле быжыглап аалы. Чер амдыызында бистии-дир, чүге дээрге бистиң Бурганывыс Дээрги-Чаяакчыже чүткүп турар-дыр бис. Олче чүткүүрүвүске, Ол биске бүгү талалардан амыр-тайбыңны хайырлаан-дыр» – дээн. Олар хоорайлар тудуп эгелээш, чедиишкинниг болган.

Асаның эфиоптарны чылча шапканы

⁸Асаның аг-шерии Иуданың аймааның улуг дозуг-камгалал болгаш чыда-биле чепсегленген 300 000 кижизинден база Вениаминниң аймааның бичии дозуг-камгалал болгаш ча-согун-биле чепсегленген 280 000 кижизинден бүткен турган. Олар шупту күштүг-шыырак дайынчылар чүве-дир.

⁹Оларга удур эфиоп Зерах 1 000 000 дайынчылыг аг-шерии-биле, 300 дайынчы тергези-биле тулчуп үнгеш, Мареша хоорайга чеде берген.

¹⁰Аса аңаа удур үнүп келген. Олар тулчуру-биле Мареша чанында Цефата шынаазынга чыскаалып алган.

¹¹Аса бодунуң Бурганы Дээрги-Чаяакчыны кыйгырып: «Дээрги-Чаяакчы, күштүглерге удур туржуп турар кошкак улуска чүгле Сен дузалап шыдаар сен. Бурганывыс Дээрги-Чаяакчы, биске дузалап көрөм, чүге дээрге Сеңээ ынаныр-дыр бис, бо аг-шеригге удур Сээн адың дээш

тулчуп үнүп келген-дир бис. Дээрги-Чаяакчы, Сен – бистин Бурганывыс сен! Кижиде амытан Сени ажып тиилевезин!» – дээн.

¹²Дээрги-Чаяакчы эфиоптарны Асаның база иудейлерниң мурнунга чылча шаап каарга, олар дезипкен.

¹³Аса бодунуң аг-шерии-биле кады эфиоптарны Герар хоорайга чедир сүрүп келген. Эфиоптарның дыка хөй кижизи өлүрткен, олар аштырышкындан оон ыңай оңгарлып шыдаваан, олар Дээрги-Чаяакчыга болгаш Ооң аг-шериинге чылча шаптырган. Иудей дайынчылар эндерик хөй олча-тывыштыг болган.

¹⁴Асаның аг-шерии Герарның чоок-кавызында бүгү хоорай-суурларны үрегдеп каапкан, чүге дээрге ында чурттап турар улусче Дээрги-Чаяакчы коргуушкун ыдыпкан. Иудейлер бүгү хоорай-суурларны үптөп каапкаш, дыка хөй олча-тывышты алгаш барган.

¹⁵Кадарчыларның чадырларынче база халдааннар, хөй шээр мал, теке коданнарын сүрүп апарганнар. Оон олар Иерусалимче эеп келген.

2 Чылдар 15

Аса хаанның чаартылгалары

¹Одеттин огул Азарияны Бурганның Сүлдези бүргей апкан.

²Азария Асага уткуй үнүп келгеш, мынча дээн: «Аса база Иудея биле Вениаминниң бүгү аймак-чону, мени дыңнаңар! Дээрги-Чаяакчы-биле кады болзуңарза, Ол база силер-биле кады болур. Олче чүткүүр болзуңарза, Ол силерге тыптыр. А Ону каапкаш баар болзуңарза, Ол база силерни кааптар.

³Израиль чон үр үеде алыс шынныг Бурган чок, өөредиг бээр Бурганның бараалгакчызы чок болгаш ыдыктыг хоойлу чок чораан-дыр.

⁴Ынчалза-даа чон кызагдалга алыскаш, Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчыже эглип, Олче чүткүп эгелээрге, Ол оларга ажыттыган-дыр.

⁵Ол үеде чорумал улуска айыылдыг турган, чүге дээрге чер-девискээрлерниң бүгү чурттакчыларынга дүвүрээзинниг үе болган.

⁶Бир аймак-чон өске аймак-чонну, бир хоорай өске хоорайны базып турган, чүге дээрге Бурган оларны янзы-бүрү кызагдаашкыннар-биле хөлзедипкен болган.

⁷А силер кадыг-быжыг болуңар, холуңар суларавазын, чүге дээрге кылган ажил-херээңер дээш шаңнал алыр силер».

⁸Аса ол сөстөрни – Оded медээчиниң оглу Азарияның өттүр билген медеглелин – дыңнап кааш, сорук кирип, Иудея биле Вениаминниң черлеринден база Эфрем дагларынга эжелеп алган хоорайларындан чүдек-бужар дүрзү-бурганнарны ап каапкан. Ол Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң мурнунда турар Ооң өргүл бедигээжин септеп-чаартып каан.

⁹Оон Аса иудейлер биле вениаминчилерниң шуптузун база Эфрем, Манассия болгаш Симеоннуң черлеринден көжүп келгеш, олар-биле кады чурттай берген улусту чыып алган. Израильден дыка хөй улус Асаның Бурганы Дээрги-Чаяакчы ооң-биле кады дээрзин көргеш, ооң талазынче шилчип келген турган чүве-дир.

¹⁰Ол бүгү улус Асаның чагыргазының он бешки чылының үш айда Иерусалимге чыгып келген.

¹¹Ол хүн олар дайзыннардан үптеп алган олча-тывыжындан Дээрги-Чаяакчыга өргүл кылдыр 700 бода, 7000 шээр малды эккеп салган,

¹²а ада-өгбезиниң Бурганы Дээрги-Чаяакчыже боттарының бүгү-ле чүлдү-чүрээнден, бүгү-ле сеткил-сагыжындан чүткүүр дугайында керээ чарып алганнар.

¹³Ынчаарга Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчыже чүткүвес кижилер бүрүзү, улуг, бичези, эр, херээжени хамаан чокка, өлүртүп каар ужурлуг турган.

14Улус-чон Дээрги-Чаяакчыга дыңзыдыр даңгыраглап, өөрүшкүлүт алгырып, трубалар, мыйыс эдискилер этсип турган.

15Иудеяның бүгү чону даңгыраа дээш өөрүп турган, чүгө дээрге ону бүгү-ле чүлдү-чүрээнден берген чүве-дир. Олар Бурганче кызып чүткүп турган, ынчангаш Ол оларга ажыттырган. Дээрги-Чаяакчы оларга бүгү таладан амыр-тайбыңны хайырлаан.

16Ол бодунуң кырган-авазы Мааханың кадын адын безин казып каапкан, чүгө дээрге Мааха Ашера бурганга тураскааткан чүдек-бужар адагаш тургузуп алган болган. Аса ооң ол адагажын одуруп, кезектей кезип каапкаш, Кедрон шынаазынга өрттедипкен.

17Израильдин мөгөйишкин кылыр бедик черлерин Аса узуткаваан-даа болза, ооң чүрээ бүгү назынында Дээрги-Чаяакчыга бүрүнү-биле бердинген турган.

18Ол Бурганның өргээзинче ачазының база бодунуң Аңаа бараалгаткан белектерин: алдын-мөңгүнү, эдилел, саваларны эккелген.

19Асаның чагыргазының үжен бешки чылынга чедир дайын-чаа болуп көрбээн.

2 Чылдар 16

Асаның Израиль-биле дайылдашканы

(3 Хаан. 15:17-22)

1Асаның чагыргазының үжен алдыгы чылында Израильдин хааны Вааса Иудеяга удур тулчуп үнгеш, иудей хаан Асаның черинден кымның-даа үнерин база ынаар кымның-даа кирерин болдурбас дээш, Рама хоорайны быжыглап эгелээн.

2Аса ынчан Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң база хаанның ордузунуң эртине шыгжамырларындан алдын-мөңгүнү үндүргеш, Дамаскыга чагырып олурган арамей хаан Венададче чорудуп, сөс ыткан:

3«Бистиң адаларывыстың аразынга дег, бис ийиниң аравыска база эвилел турзун. Көр даан, мен сеңээ алдын-мөңгүн чорудуп бердим.

Израильдин хааны Вааса мээң черимден ырап чоруй баар кылдыр, барып, ооң-биле эвилелиңни күш чок болдуруп көрем».

⁴Венадад Аса хаанның саналы-биле чөпшээрешкеш, бодунуң шериг баштыңнарын Израильдин хоорайларынга удур чорудупкан. Олар Ийон, Дан болгаш Авел-Маим хоорайларны база Неффалимниң девискээринде курлавыр шыгжаар бүгү хоорайларны хоозурадып каапкан.

⁵Вааса ол дугайында дыңнап кааш, Раманы быжыглап тудар ажылын соксаткан.

⁶А Аса хаан бүгү иудейлерни чыыптарга, олар Рамадан Ваасаның аңаа тудуг кылып турган ыяш-дажын алгаш барганнар. Аса ол ыяш-даш-биле Гива болгаш Мицпа хоорайларны быжыглап алган.

⁷Ол үеде Иудеяның хааны Асага өттүр көөр Ананий чедип келгеш, мынча дээн: «Сен арамей хаанга идегеп, бодунуң Бурганың Дээрги-Чаяакчыга ынанмаан бооруңга, арамей хаанның аг-шерии сээң холундан камгаланып үнген-дир.

⁸Эфиоптар болгаш ливийлерге дыка хөй дайынчы тергелерлиг, аъттарлыг күчүлүг аг-шериг турбаан чүве бе? Ындыг-даа болза, сен Дээрги-Чаяакчыга ынанып турган бооруңга, Ол оларны сээң холуңга хүлээдип берген-дир.

⁹Дээрги-Чаяакчының карактары, Аңаа чүрээнден бүрүнү-биле бердинген улусту быжыглаар дээш, бүгү чер-делегейни эргий көрүп турар. Сен бодамча чок болган-дыр сен, ол дээш, амдыгааштан эгелеп, дайыннар чорудар-дыр сен».

¹⁰Аса хаан медээчиге килеңней берген. Ол ону кара-бажыңнап, холбудун доорбаш ыяшка кыстыртып каан, чүге дээрге аңаа аажок хорадаан чүве-дир. Аса оон ыңай ол үеде чон аразында чамдык улусту база кызып-кыйып турган.

¹¹Асаның ажыл-херектери, эгезинден эгелээш, төнчүзүнгө чедир, Иудеяның база Израильдин хааннарының номунда бижиттинген.

¹²Чагыргазының үжен тоску чылында Асаның буттары аарый берген. Аары аажок аар-даа турган болза, ол Дээрги-Чаяакчыдан дуза дилевейн, эмчилерге идегеп турган.

¹³Аса өгбелериниң соондан өске оранче чоруй барып, чагыргазының дөртен бирги чылында чок апарган.

¹⁴Ону Давидтиң Хоорайынга, бодунга белеткеп алганы чевег-куйга ажаап каан. Чон Асаны янзы-бүрү чаагай чыттыг чүүлдер-биле долдурган хааржакка салгаш, аңаа алдар-хүндү кылдыр улуг одаг кывыскан.

2 Чылдар 17

Иосафат хаан

¹Асаның оглу Иосафат ачазының орнунга хаан апаргаш, Израильге удур быжыгланып алган.

²Ол Иудеяның бүгү быжыглалдыг хоорайларынга шериг тургускаш, бүгү иудей черге база ооң ачазы Асаның эжелеп алганы Эфремниң хоорайларынга таңныыл шерии тургузуп каан.

³Дээрги-Чаяакчы Иосафат-биле кады болган, чүге дээрге ол өгбези Давидтиң баштайгы оруктарын эдерип турган. Иосафат Ваалдың дүрзүлеринге мөгейбейн,

⁴бодунуң ачазының Бурганынче чүткүп, Израильдин чаңчылдарын ёзугаар эвес, а Бурганның айтышкыннарын ёзугаар чурттап турган.

⁵Дээрги-Чаяакчы күрүнени Иосафаттың холунга быжыктырып каан, бүгү иудейлер аңаа белектер эккеп берген, ол хөй бай-байлактыг, алдар-хүндүлүг апарган.

⁶Ооң чүрээ Дээрги-Чаяакчының оруктары дээш чоргаарланып турган, ооң кадында ол Иудеяда мөгейишкин кылыр бедик черлерни база Ашера бурганга тураскааткан адагаштарны ап каапкан.

⁷Чагыргазының үшкү чылында ол бодунуң нояннары Бенхаил, Авдий, Захария, Нафанаил болгаш Михей оларны Иудеяның хоорайларынга чонну өөретсин дээш чорудупкан.

⁸Нояннар-биле кады левиттер Шемайя, Нафания, Зевадия, Асаил, Шемирамот, Ионафан, Адония, Товия болгаш Тов-Адонияны база Бурганның бараалгакчылары Элишама болгаш Иорамны чорудупкан.

⁹Олар Дээрги-Чаяакчының хоойлузунуң дүрүг-номун ап алгаш, Иудеяга улусту өөредип чоруп турган. Иудеяның бүгү хоорайларын эргий кезип, чонну өөредип чорааннар.

¹⁰Иудеяны долгандыр турар бүгү күрүнелерни Дээрги-Чаяакчының ыдыпкан коргуушкуну хөме апкан, олар Иосафат-биле чаалашпайн турган.

¹¹Чамдык филистимнер Иосафатка белектер эккеп берип, албан-үндүт кылдыр мөңгүн берип турган, а арабтар аңаа шээр мал: 7700 кошкар болгаш 7700 хуна сүрүп эккелген.

¹²Иосафат улам-на күчү-күштүг апар чыткан. Ол Иудеяга шивээлер болгаш аъш-чем курлавыры шыгжаар хоорайлар тудуп каан.

¹³Иудеяның хоорайларынга ол хөй курлавыр шыгжап турган, а Иерусалимге күштүг-шыырак дайынчыларлыг шериглиг турган.

¹⁴Ол шериглерниң төрөл салгалдар аайы-биле даңзызы бо-дур: Иуданың аймаандан үнген муң шериг баштыңнары: 300 000 күштүг-шыырак дайынчылыг шериг баштыңы Адна;

¹⁵ооң соонда 280 000 дайынчылыг шериг баштыңы Иоханан;

¹⁶ооң соонда 200 000 күштүг-шыырак дайынчылыг Зихрийниң оглу Амасия. Ол бодун Дээрги-Чаяакчыга эки туразы-биле бараалгаткан чүве-дир.

¹⁷Вениаминниң аймаандан: ча-согун болгаш дозуг-камгалал-биле чепсегленген 200 000 шериглиг күштүг-шыырак дайынчы Элиада;

¹⁸ооң соонда 180 000 чепсегленген дайынчылыг Иегозавад.

¹⁹Хаанның бүгү Иудеяга быжыглалдыг хоорайларга таарыштыр тургузуп каан дайынчыларындан аңгыда, аңаа бараан болуп турган дайынчылар ол-дур.

2 Чылдар 18

Иосафаттың Ахав-биле эвилели

(3 Хаан. 22:4-35)

¹Иосафат хөй бай-байлактыг, улуг алдар-хүндүлүг турган. Ол Ахав хаан-биле кудашкылар бооп төрелдежип алган.

²Элээн каш чыл эрткенде, ол Ахавче баар дээш Самарияже чорупкан. Ахав аңаа база ооң-биле кады чораан улуска дыка хөй шээр болгаш бода мал дөгерип бергеш, ону Галаадта Рамот хоорайже халдаар кылдыр көгүдүп турган.

³Израильдиң хааны Ахав Иудеяның хааны Иосафатка: «Галаадта Рамотка удур мээң-биле кады үнер сен бе?» – дээн. Демгизи аңаа: «Сен канчаар-дыр сен, мен база ынчаар мен; мээң чонум база сээң чонуң ышкаш болур: сээң-биле кады дайылдажып үнер мен!» – деп харыылаан.

⁴А оон ыңай Иосафат Израильдиң хаанынга: «Баштай Дээрги-Чаяакчыдан сүмеден айтырып көр» – дээн.

⁵Израильдиң хааны Бурганның 400 медээчизин чыып алгаш, олардан: «Галаадта Рамотка удур дайылдажып баар бис бе азы барбас бе?» – деп айтырган. Олар: «Барып көрүңер, Бурган ол хоорайны хаанның холунга хүлээдип бээр-дир» – деп харыылаан.

⁶А Иосафат: «Мында Дээрги-Чаяакчының оон өске медээчизи чок чүве бе? Оон база айтырып көрээли» – дээн.

⁷Израильдин хааны Иосафатка: «Дээрги-Чаяакчыдан ону дамчыштыр айтырып болурувус база бир кижиге бар чүве, ынчалза-даа ону көөр хөңнүм чок, чүге дээрге ол меңээ хамаарыштыр эки чүве чугаалавас, а үргүлчү багай чүве өттүр билип медеглээр-дир. Ол болза Имлайның оглу Михей-дир» – деп харыылаан. Иосафат: «Хаан кижиге ынча дээриңге, кайын боор» – деп харыылаан.

⁸Ынчан Израильдин хааны чалчаларының бирээзин кыйгыргаш: «Имлайның оглу Михейни доп-дораан бээр эккел!» – дээн.

⁹Израильдин хааны болгаш Иудеяның хааны Иосафат хаан хептерин кедип алгаш, кайызы-даа Самарияның хаалгазының баарында шаң черде бодунуң дүжүлгезинге саадап олурган, а бүгү медээчилер оларның мурнунга өттүр билип медеглеп турган.

¹⁰Медээчилерниң бирээзи, Хенаананың оглу Седекия, бодунга демир мыйыстар кылып алгаш: «Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези бо-дур: „Арамейлерни кыргып-хыдываажеңге чедир, оларны мындыг мыйыстар-биле үзер сен“» – дээн.

¹¹Бүгү өске медээчилер база-ла ол дугайында өттүр билип медеглеп: «Галаадта Рамотче барып көрүңер, тиилеп аар силер, Дээрги-Чаяакчы ону хаанның холунга хүлээдип бээр-дир» – дээннер.

¹²Михейни кыйгырып барган айбычы аңаа: «Дыңна даан, өске медээчилер, шупту чаңгыс кижиге дег, хаанга чедишкинни баш бурунгаар медеглеп тур. Сээң сөзүң оларның кайызының-даа сөстери дег болзун – сен база эки чүведен чугаалап көр» – дээн.

¹³А Михей: «Дириг Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглап тур мен: чүгле Бурганымның меңээ чугаалаан чүвезин хаанга дамчыдар мен» – дээн.

¹⁴Медээчи чедип кээрге, хаан оон: «Михей! Галаадта Рамотка удур дайылдажып баар бис бе азы барбас бе?» – деп айтырган. Михей: «Барып көрүңер, тиилеп аар силер. Оларны силерниң холуңарга хүлээдип бээрдир» – деп харыылаан.

¹⁵А хаан аңаа: «Дээрги-Чаяакчының өмүнээзинден алыс шындан өске чүнү-даа чугаалавазыңны сенден дилеп, чеже катап аксы-сөзүң алып ужурлуг кижинен?» – дээн.

¹⁶Михей ынчан: «Мен бүгү израильчилерни дагларда кадарчызы чок хойлар ышкаш тоо быдарай берген чоруур кылдыр көрдүм. Дээрги-Чаяакчы: „Оларның ээзи чок-тур, кайызы-даа бажыңынче амыр-тайбың чана берзин“ – деп чугаалады» – дээн.

¹⁷Израильдин хааны Иосафатка: «Ол медээчи меңээ хамаарыштыр кажан-даа эки эвес, чүгле багай чүве өттүр билип медеглээрин сеңээ чугаалаан ийик мен чоп» – дээн.

¹⁸А Михей уламчылап чугаалаан: «Ам Дээрги-Чаяакчының чугаалаан сөзүн дыңнаңар. Мен Дээрги-Чаяакчыны Ону долгандыр турар дээрниң аг-шерии-биле кады Бодунуң дүжүлгезинде саадап олурар кылдыр көрдүм.

¹⁹Дээрги-Чаяакчы: „Израильдин хааны Ахав барып, Галаадтын Рамотка өлүп каар кылдыр, кым ону кажарлап үндүрерил?“ – деп айтырды. Ооң бир төлээзи бир янзы, өске төлээзи өске янзы саналдап турду.

²⁰Ынчан база бир төлээ бурунгаар үнүп, Дээрги-Чаяакчының мурнунга туруп алгаш: „Мен ону кажарлап үндүрүптер мен“ – диди. Дээрги-Чаяакчы: „Канчаар?“ – деп айтырды.

²¹Ол төлээ: „Мен моон чоруткаш, хаанның бүгү медээчилери мегелеп чугаалап турар кылып каар мен“ – деп харыылады. Дээрги-Чаяакчы: „Сен ону кажарлап үндүрүптер сен, чедишкинниг болур сен. Барып, ону кылып каг“ – диди.

²²Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы ам сээң медээчилериңни мегелеп чугаалаар кылып каан-дыр, а сээң-биле айыыл-халап боорун доктааткан-дыр».

²³Ынчан Хенаананың оглу Седекия Михейже чоокшулап келгеш, ооң чаагынче дажыпкаш: «Дээрги-Чаяакчының Сүлдези сени дамчыштыр чугаалаар дээш, кандыг орук-биле менден сенче шилчий бергени ол?» – деп айтырган.

²⁴Михей: «Сен ол дугайында шивээниң иштики өрээлдериниң бирээзинге чаштына бээриң хүнде билип аар сен» – деп харыылаан.

²⁵Ынчан Израильдиң хааны: «Михейни тудуп алгаш, ону хоорай даргазы Амонче база Иоас тажыже чорудупкаш,

²⁶хаанның чугаалаан чүвезин оларга дамчыдыңар: „Бо кижини кара-бажыңга олурткаш, мен амыр-менди ээп келбээн шаамда, аңаа эвээш хлеб, сугдан өске аыш-чем бербөңер“» – деп дужааган.

²⁷Михей: «Бир эвес сен амыр-менди ээп кээр болзуңза, мени дамчыштыр Дээрги-Чаяакчы чугаалаваан боор эвеспе» – дээн. Оон ол: «Бүгү аймактар, дыңнаңар!» – деп немеп каан.

²⁸Израильдиң хааны биле Иудеяның хааны Иосафат Галаадта Рамотче чорупканнар.

²⁹Израильдиң хааны Иосафатка: «Мен таныттынмас кылдыр солуй кеттинип алгаш, тулчур мен, а сен хаан хевиң-биле артып каап көр» – дээн. Израильдиң хааны солуй кеттинип алган, оон тулчуп кирипкеннер.

³⁰Арамей хаан дайынчы тергелериниң башкарыкчыларыңга: «Карачал-даа, ат-алдарлыг-даа улус-биле чаалашпаңар, чүгле Израильдиң хааны-биле чаалажыңар» – деп дужааган.

³¹Дайынчы тергелер башкарыкчылары Иосафатты көрүп кааш, «Бо кижини Израильдиң хааны-дыр» деп бодааш, олче халдаар дээш бүзээлеп

алганнар. А Иосафат алгыра бээрге, Дээрги-Бурган-Чаяакчы аңаа дуза кадып, оларны оон чайладып каапкан.

³²Дайынчы тергелер башкарыкчылары Израильдиң хааны ол эвес-тир деп билип кааш, ону сүрбейн барганнар.

³³Ол аразында бир дайынчы чазын хере тырткаш, Израильдиң хаанын куяк хевиниң тиин өттүр душ бооп балыглапкан. Хаан бодунуң дайынчы терге башкарыкчызынга: «Аъттарны ээй тырткаш, мени тулчуушкун шөлүндөн үндүр сөөртү бер, мен балыгладыптым» – дээн.

³⁴А тулчуушкун ол хүн улам киткээн, ынчангаш Израильдиң хааны дайынчы тергезинге арамейлерниң дужунга кежээге чедир турган. Хүн ажар өйде ол өлүп калган.

2 Чылдар 19

Иосафатты Бурганның медээчизиниң чемелээни

¹Иудеяның хааны Иосафат Иерусалимде бодунуң ордузунче менди-чаагай чанып келген.

²Хаанга уткуй Ананийниң өттүр көөр оглу Иеху үнүп келгеш, аңаа мынча дээн: «Бузуттуг кижиге дузалап, Дээрги-Чаяакчыны көөр хөңнү чок улуска ынак апарып канчаарың ол? Дээрги-Чаяакчы ол дээш сеңээ килеңнеп тур.

³Ындыг-даа болза, сенде эки чүүлдер база бар-дыр – сен чер-чуртту Ашера бурганга тураскааткан адагаштардан арыглап каан-дыр сен база сеткил-чүрээңни Бурганны эдереринге бараалгаткан-дыр сен».

Иосафаттың шииткекчилерни томуйлааны

⁴Иосафат Иерусалимге чурттап турган. Ол катап база чон аразынга Беэр-Шевадан эгелээш, Эфрем дагларынга чедир чоруп, улусту оларның ада-өгбезиниң Бурганы Дээрги-Чаяакчыже ээлдирип турган.

⁵Чер-чуртка, Иудеяның бүгү быжыглалдыг хоорайларынга Иосафат шииткекчилер томуйлап каан.

⁶Хаан шииткекчилерге: «Кылып турар чүвеңерже кичээнгейлиг көрүңер, чүге дээрге силер улустуң адындан эвес, а Дээрги-Чаяакчының адындан шиидер болгай силер, шииткел үндүрген саныңарда-ла, Ол силер-биле кады болур.

⁷Ынчангаш Дээрги-Чаяакчыдан коргуп чоруңар. Оваарымчалыг шиидиңер, чүге дээрге бистиң Бурганывыс Дээрги-Чаяакчы чөптүг, Ол улусту ылгай көөрүн, хээли алырын чөпшээрес» – дээн.

⁸Иосафат Иерусалимге база чамдык левиттерни, Бурганның бараалгакчыларын болгаш израиль чоннуң төрөл салгалдар баштыңнарын Дээрги-Чаяакчының адындан шииткел үндүрер, чаргы-чаалы үзер улус кылдыр томуйлап каан. Олар Иерусалимге чурттап турган.

⁹Хаан оларга мынча деп чагаан: «Силер ак сеткилдий-биле, бүгү-ле чүлдү-чүрээңерден, Дээрги-Чаяакчыдан коргуп бараан болур ужурлуг силер.

¹⁰Боттарының хоорайларында чурттап турар ха-дуңмаңардан силерге кандыг-даа маргылдаалыг – өлүрүкчү чорук дугайында-даа, ыдыктыг хоойлу, айтышкыннар, дүрүмнер дугайында-даа херек кирер болза, ол улуска Дээрги-Чаяакчыга удур кем-буруу кылбазын сагындырар ужурлуг силер, оон башка Ооң килеңи силерже, ха-дуңмаңарже халдаар. Ынчаар кылыр болзуңарза, кем-буруу чок боор силер.

¹¹Дээрги-Чаяакчыга хамаарышкан бүгү херектерге силерни Бурганның дээди бараалгакчызы Амария башкарзын, а хаанга хамаарышкан бүгү херектерге силерни Измаилдиң оглу, Иуданың аймааның чагырыкчызы Зевадия башкарзын. Левиттер силерге бижээчилер болур. Кылып турар чүүлдериңерге быжыг болуңар. Дээрги-Чаяакчы эки чүүл кылып чоруур улус-биле кады болзун».

2 Чылдар 20

Моав, аммон чоннарның база Сеирниң чурттакчыларының аштырыышкыны

- ¹Ооң соонда моавтар, аммоннар болгаш чамдык меуннар Иосафат-биле чаалажыр дээш үнүпкен.
- ²Улус чедип келгеш, Иосафатка: «Эдомдан, Дус далайның ындындан сеңээ удур дүк-түмен аг-шериг кел чыдыр. Олар ам Хацацон-Фамарда (тодаргайлаарга, Эн-Гедиде) келди!» – деп дыңнаткан.
- ³Иосафат корга бергеш, Дээрги-Чаяакчыдан дуза дилээр деп шиитпирлээн. Ол бүгү Иудеяга шээрлээшкин чарлаан.
- ⁴Иудейлер Дээрги-Чаяакчыдан дуза дилээр дээш чыгып келген. Улус Иудеяның бүгү хоорайларындан Аңаа чаннып, дилег кылыр дээш чедип келген.
- ⁵Иосафат Дээрги-Чаяакчының өргээзинге, чаа шөл мурнунга иудейлер биле иерусалимчилерниң чыыжынга туруп келгеш,
- ⁶мынча дээн: «Ада-өгбевистиң Бурганы Дээрги-Чаяакчы! Дээрде саадаан Бурган Сен эвес сен бе? А бүгү чоннарның күрүнелерин Сен чагырып турар сен. Сээң холунда эрге-чагырга, күчү-күш бар, кым-даа Сеңээ удур туржуп шыдавас!
- ⁷Бурганывыс, бо черниң биеэги чурттакчыларын Сээң израиль чонуңнуң мурнундан Сен сывырып чорудуптуп, ону Бодуңнуң өңнүүң Авраамның үре-салгалынга кезээ мөңгеде берипкен эвес сен бе?
- ⁸Олар бо черге чурттап, аңаа Сээң адыңга тураскааткан өргээ тудуп кааннар. Олар мынча деп турган:
- ⁹„Бир эвес айбыл-халап: дайын-чаа, кеземче, хамчык аарыг азы аш-чут бисти таварыыр болза, бис Сээң адың-биле алдаржаан бо өргээниң баарынга Сээң мурнуңга туруп алгаш, кызагдатканывыстан Сени кыйгырар бис, а Сен бисти дыңнап кааш, камгалаар сен“.
- ¹⁰А ам көр даан, аммоннар, моавтар болгаш Сеир дагларының чурттакчылары чедип келди. Израильчилер египет черден үнүп бар

чыдырда, Сен оларга ук чоннарның черлеринче кирерин чөпшээрэвээн сен. Ынчангаш израиль чон оларның кыдыынче ээпкеш, оларны хыдывайн барган.

11 Ам олар Сээң биске өнчү кылдыр бергениң ээлел черинден бисти үндүр сывырар дээш чедип келген-дир. Оларның биске харызы ол-дур.

12 Бурганывыс! Сен оларны шиидип көрөм. Чүге дээрге бисче кел чыдар эндерик хөй аг-шеригге удур туржур күжүвүс чок-тур. Чүнү канчаптар аайын тыппас-тыр бис, карактарывыс чүгле Сенче көрүп тур!»

13 Бүгү иудейлер аңаа боттарының чаш ажы-төлү, кадайлары болгаш оолдары-биле кады Дээрги-Чаяакчының мурнунга турган.

14 Ынчан Дээрги-Чаяакчының Сүлдези Захарияның оглу Яхазиилди – Асафтан укталган левит кижини – чыылган чон аразынга бүргей апкан. (Захария Ванеяның оглу, Ванея – Иеиелдин оглу, Иеиел – Маттанияның оглу болур чүве-дир.)

15 Яхазиил мынча дээн: «Иудея биле Иерусалимниң бүгү чурттакчылары болгаш Иосафат хаан, мени дыңнаңар! Дээрги-Чаяакчының силерге чугаалаан чүвези бо-дур: шак ол эндерик хөй аг-шеригден коргуп-сүртевеңер, чүге дээрге силерниң эвес, а Бурганның дайыны-дыр.

16 Даарта оларга уткуй тулчуп үнүңер. Олар Циц деп артче үнүп кел чыдар болур. Силер оларны шынааның ужунга, ээн кургаг Иеруил ховунуң мурнунга тып аар силер.

17 Бо удаада тулушпас силер. Чүгле барып туруп алгаш, Дээрги-Чаяакчының силерге хайырлап турар камгалалынче көрүңер. Иудея биле Иерусалим, коргуп-сүртевеңер. Даарта оларга уткуштур үнүп келиңер, Дээрги-Чаяакчы силер-биле кады болур».

18 Иосафат черге хаваан дегзип мөгөйген, Иудеяның база Иерусалимниң бүгү чурттакчылары база Дээрги-Чаяакчыга мөгөйип, Ооң мурнунга кээп дүшкен.

¹⁹Ынчан Кохат биле Корахтан укталган левиттер Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчыны аажок дыңзыг үн-биле алгап-мактаар дээш туруп келген.

²⁰Иосафаттың шерии эртен эрте тургаш, Текоя чанында ээн кургаг ховуже үнүпкен. Олар үнүп чоруп турда, Иосафат туруп келгеш: «Иудея биле Иерусалимниң чурттакчылары, мени дыңнаңар! Силерниң Бурганыңар Дээрги-Чаяакчыга бүзүреңер, ынчан чайгылыш чок боор силер; Ооң медээчилеринге бүзүреңер, ынчан чедишкинниг боор силер» – дээн.

²¹Хаан чон-биле сүмелешкеш, Дээрги-Чаяакчыга ырлап бээр ужурлуг улусту база Ооң өндүр бедик ыдыктыын алдаржыдып: «Дээрги-Чаяакчыга өөрүп четтириңер, Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнместир!» – деп чоруур ужурлуг улусту томуйлааш, шериглер мурнунга тургузуп каан.

²²Олар ырлажып, алдаржыдып эгелээрге, Дээрги-Чаяакчы Иудеяже халдап кирип келген аммоннар, моавтар болгаш Сеирниң чурттакчыларының аразынга чөрүлдээ үндүрүптөргө, олар чылча шапчып алган:

²³аммоннар биле моавтар Сеирниң чурттакчыларын кыргып-хыдыры-биле халдай бергеш, оларны бүрүнү-биле узуткап каапкан, оон бот-боттарын өлүржүп эгелээн.

²⁴Иудейлер ээн кургаг хову мурнунда бедээн черге чедип келгеш, шак ол эндерик хөй аг-шеригже көөрге, чүгле черде чыдар мөчү-сөөктер көзүлгөн, кым-даа дириг артпаан болган.

²⁵Иосафат бодунуң чону-биле дайзыннардан олчазын ап аар дээш келгеш, дыка хөй эт-хөреңги, идик-хеп болгаш үнелиг эт-сеп тып ап, алгаш чоруй барып шыдаарындан хөйнү чыып алган. Олар үш хүн чыып келген – олчазы ындыг хөй болган!

²⁶А дөрткү хүнде олар Дээрги-Чаяакчыны алгап-йөрээп турганы Бераха шынаазынга чыгып келген. Ынчангаш ол черни амдыгаа чедир Бераха шынаазы деп адап турар.

²⁷Ооң соонда бүгү иудейлер биле иерусалимчилер Иосафатка баштадып алгаш, Иерусалимче өөрүшкүлүг чанып чорупкан, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы дайзыннарын ажып тиилээш, оларны өөртүп каан.

²⁸Иерусалимге келгеш, чадаганнар, чанзылар болгаш трубаларга ойнавышаан, Дээрги-Чаяакчының өргээзинче чорупканнар.

²⁹Дээрги-Чаяакчы Боду Израильдин дайзыннары-биле чаалажып турган деп дыңнап кааш, бүгү кожа күрүнелер Бургандан коргуушкунга алзыпкан.

³⁰А Иосафаттың күрүнези тайбыңчыраан, чүге дээрге ооң Бурганы аңаа чүк-чүгүнден амыр-дышты хайырлаан.

Иосафаттың сөөлгү чылдары

(3 Хаан. 22:41-50)

³¹Иосафат Иудеяны ынчалдыр чагырып турган. Ол үжен беш харлыында хаан апаргаш, чуртту Иерусалимге чээрби беш чыл хааннаан. Ооң авазының ады – Салаилдин уруу Азува чүве-дир.

³²Иосафат бодунуң ачазы Асаның оруктары-биле чоруп, оон өскээр барбайн, Дээрги-Чаяакчының мурнунга таарымчалыг чүүлдер кылып турган.

³³Ынчалза-даа мөгейишкин кылыр бедик черлер узуткаттынмаан, чон бодунуң бүгү сеткил-чүрээ-биле ада-өгбезиниң Бурганынче ам-даа ээлбээн турган.

³⁴Иосафаттың өске ажыл-херектери, эгезинден эгелээш, төнчүзүнге чедир, Ананийниң оглу Иехунуң Израильдин хааннарының номунче кирген бижилгелеринде бижиттинген.

³⁵Соонда барып, Иудеяның хааны Иосафат Израильдин бузут кылып турган хааны Охозия-биле дугуржулга кылгаш,

³⁶Фарсисче эжиндирер корабльдар тудуп аар дээш ооң-биле каттыжып алган. Олар корабльдарны Эцион-Гавер өртээлге тудуп алган.

³⁷Ынчан Мареша чурттуг Додаваның оглу Элиезер Иосафатка удур өттүр билген медеглел кылып: «Бир-тээ сен Охозия-биле каттыжып алган болганыңда, Дээрги-Чаяакчы сээң ажыл-херээңни буурадып каардыр» – дээн. Корабльдар буза шаптырган, Фарсисче эжиндирип шыдавайн барган.

2 Чылдар 21

¹Иосафат өгбелериниң соондан өске оранче чоруй баарга, ону оларның чанынга, Давидтиң Хоорайынга ажаап каан. Ооң оглу Иорам ачазының орнунга хааннай берген.

²Иорамның дуңмалары – Иосафаттың оолдары Азария, Иехиил, Захария, Азарияху, Михаил болгаш Шефатия олар турган. Олар шупту Израильдиң хааны Иосафаттың оолдары-дыр.

³Ачазы оларга Иудеяда быжыглалдыг хоорайлар-биле кады алдын-мөңгүн, улуг үнелиг чүүлдерни белекке берген, а күрүне башкарар эргени улуг оглу Иорамга берген.

Иорам хаан (4 Хаан. 8:16-24)

⁴Иорам ачазының күрүнезин хааннап эгелеп, быжыгып алгаш, бодунуң бүгү дуңмаларын база чамдык израиль нояннарны хылыш-биле шанчып өлүрүп каан.

⁵Ол үжен ийи харлыында хаан апаргаш, чуртту Иерусалимге сес чыл чагырган.

⁶Иорам Израильдиң хааннарының оруун эдерип, Ахавтың өг-бүлезин өттүнүп чурттап турган, чүге дээрге Ахавтың уруун кадай кылып алган чүве-дир. Ол Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедип турган.

⁷Ындыг-даа болза, Дээрги-Чаяакчы Давид-биле чарган керээзин бодааш, ооң үре-салгалын узуткаарын күзевээн. Ол Давидке база ооң үре-

салгалынга олар, өшпес чырыткы дег, кажан кезээде хаан болуп чагыраарын аазаан турган.

⁸Иорамның үезинде эдом чон Иудеяның эрге-чагыргазынга удур тура халааш, боттарынга хаан олуртуп алган.

⁹Ынчангаш Иорам шериг баштыңнары-биле, бүгү дайынчы тергелери-биле ынаар чорупкан. Эдомнар ону бүзээлеп аарга, Иорам дүне када тургаш, эдомнарже, оларның дайынчы тергелериниң башкарыкчыларынче халдаан.

¹⁰Ынчалза-даа Эдом Иудеяның чагыргазының адаандан үнгеш, амдыгаа чедир аңаа чагыртпайн турар. Ол-ла үеде Ливна хоорай база ооң чагыргазының адаандан үне берген, чүге дээрге ол ада-өгбезиниң Бурганы Дээрги-Чаяакчыдан ойталаан болган.

¹¹Иорам оон ыңай Иудеяның дагларынга мөгейишкин кылыр бедик черлер кылгаш, Иерусалимниң чурттакчыларын самырадып, Иудеяның чонун шын оруктан астыктырып каан.

¹²Иорамга Илия медээчиден чагаа келген. Ында мынча деп бижээн болган: «Сээң өгбең Давидтиң Бурганы Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези бо-дур: сээң ачаң Иосафаттың болгаш Иудеяның хааны Асаның оруктарын эдербээн-дир сен.

¹³Израильдиң хааннарының оруктарын эдерип, Ахавтың өг-бүлезиниң үлегери-биле Иудеяның чонун, Иерусалимниң чурттакчыларын самырадып каан-дыр сен. А сенден эки улус болур дуңмаларыңны – ачаңның үре-салгалын өлүрүп каан-дыр сен.

¹⁴Ол бүгү дээш, Дээрги-Чаяакчы сээң чонуңга, оолдарыңга, кадайларыңга, сенде бар бүгү чүвеге аар-берге кеземче онаар.

¹⁵А сен бодуң ишти-хырныңның коргунчуг аарыындан хинчектенир сен, адак соонда ишти-хырның хүн санында уштунуп эгелээр».

¹⁶Дээрги-Чаяакчы Иорамга удур филистимнер болгаш эфиоптарның кожалары арабтарның адаан-өжээнин хайындырыпкан.

¹⁷Олар Иудеяже халдап киргеш, хаанның ордузунга турган бүгү эт-хөрөңгини эжелеп ап, ооң оолдарын, кадайларын база тудуп алгаш барган. Охозия деп адаар хеймер оглундан аңгыда, кымны-даа арттырбааннар.

¹⁸Ол бүгүнүң соонда Дээрги-Чаяакчы хаанның ишти-хырнынга эмнеттинмес аарыг халдадып каан.

¹⁹Хүн санында ындыг бооп келгеш, ийиги чылды төнчүледир ооң ишти-хырны аарыындан уштунуп кээп дүшкен, ол кедергей хинчектенип өлүп калган. Чон аңаа алдар-хүндү кылдыр, ооң ада-өгбезинге дег, улуг одаг кывыспаан.

²⁰Иорам үжен ийи харлыында хаан апаргаш, чуртту Иерусалимге сес чыл чагырган. Ол чок апаарга, кым-даа ооң ажыын ажып ыглаваан, ону Давидтиң Хоорайынга ажаап каан, ынчалза-даа хааннар хөөржүдөр чевег-куйларга эвес.

2 Чылдар 22

Охозия хаан

(4 Хаан. 8:25—9:29)

¹Иерусалимниң чурттакчылары Иорамның биче оглу Охозияны ачазының орнунга хаан кылып алган, чүге дээрге арабтар-биле кады иудей турлагже чаза таварып кирип келген шериглер улуг тажыларны кыра шаап каапкан чүве-дир. Иудеяның хааны Иорамның оглу Охозия ынчалдыр хаан апарган.

²Ол чээрби ийи харлыында хаан апаргаш, чуртту Иерусалимге бир чыл чагырган. Ооң авазын Гофолия дээр турган, ол – Омриниң үре-салгалы чүве-дир.

³Охозия база Ахавтың өг-бүлезиниң оруун эдерип турган, чүге дээрге ооң авазы бузуттуг-бак херектер үүлгедирин оглунга сүмелеп турган.

⁴Ол Ахавтың өг-бүлезин өттүнүп, Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедип турган, чүгө дээрге ооң ачазы өлүп каарга, Ахавтың улузу Охозияның чөвүлекчилери апарып, ону өлүмгө чедирген.

⁵Охозия ол өг-бүлениң сүмезин ёзугаар Ахавтың оглу, Израильдиң хааны Иехорам-биле кады арамей хаан Азаилге удур дайылдажыры-биле Галаадта Рамот хоорайже үнүпкен. Арамейлер Иехорамны балыглап каан.

⁶Иехорам арамей хаан Азаил-биле Рамот чанынга тулчуп тургаш, алган балыгларын экиртири-биле Изреелче ээп келген. А Иудеяның хааны, Иорамның оглу Охозия Ахавтың оглу Иехорам-биле ужуражыр дээш Изреелче чорупкан, чүгө дээрге демгизи аарып чыткан.

⁷Бурганның күзел-соруун ёзугаар Охозия Иехорамга келгеш, өлүп калган. Ол мынчаар болган: Охозия Иехорамга келгеш, ооң-биле кады Намессийниң оглу Иехуга – Дээрги-Чаяакчының Ахавтың өг-бүлезин кыргып-хыдыр кылдыр шилип чаап каан кижизинге уткуй үнүп келген.

⁸А Иеху Ахавтың өг-бүлезинге шииткелди күүседип тура, Охозияга бараан болуп турган Иудеяның нояннарын, ооң төрелдериниң оолдарын тып алгаш, кыра шаап каапкан.

⁹Оон ол Охозияны дилеп чорупкан. Иехунуң улузу Охозияны, кажан ол Самарияга чаштып турда, тудуп алгаш, Иехуга эккелген. Охозияны шаажылап өлүргеш, ажаап кааш: «Ол дээрге бүгү-ле сеткил-чүрээ-биле Дээрги-Чаяакчыже чүткүп турган Иосафаттың оглу-дур» – дээннер. А Охозияның өг-бүлезинден хаан эрге-чагырганы ээлеп шыдаар кижиге артпаан.

Гофолия болгаш Иоас

(4 Хаан. 11:1-20)

¹⁰Охозияның авазы Гофолия оглунуң өлүп калганын дыңнааш, ол дораан Иудеяда хаан уктуг бүгү улусту узуткап каапкан.

¹¹Ынчалза-даа Иорам хаанның уруу Иосавет Охозияның оглу Иоасты өлүртүр ужурлуг турган тажылар аразындан бүдүү аппаратан. Иосавет

оолду база ону эмзирип турган херээженни удуур өрээлге чажырып каан. Иорам хаанның уруу, Иодай бараалгакчының кадайы, Охозия хаанның дуңмазы Иосавет Иоасты Гофолиядан ынчаар чажырыптарга, оол өлүртпейн барган.

¹²Гофолия чуртту чагырып турган үеде оолду улус Бурганның өргээзинге алды чыл чажырып келген.

2 Чылдар 23

¹Гофолияның чагыргазының чедиги чылында Иодай бараалгакчы шиитпирлии-биле хөделип берипкен. Ол дараазында чүс шериг баштыңнары-биле дугуржулга кылган: Иерохамның оглу Азария, Иегохананның оглу Измаил, Овидтиң оглу Азария, Адайяның оглу Маасея болгаш Зихрийниң оглу Элишафат.

²Чүс шериг баштыңнары Иудеяны эргип кезээш, чурттуң бүгү хоорайларындан левиттер биле израиль төрөл салгалдар баштыңнарын чыып алган. Олар Иерусалимге чедип кээрге,

³чыылган улус шупту Бурганның өргээзинге хаан-биле керээ чарып алган. Иодай оларга мынча дээн: «Дээрги-Чаяакчының Давидтиң үре-салгалынга хамаарыштыр аазааны дег, хаанның оглу чагырар ужурлуг.

⁴Силер мынчаар кылыр ужурлуг силер. Үш кезекке үстүп алыңар. Амырдыш хүнүнде ажил-албан эрттирип турар үштүң бир кезиңер – Бурганның бараалгакчылары биле левиттер – өргээниң эжик-хаалгазын таңныылдазын;

⁵өске үштүң бир кезиңер хаанның ордузунуң мурнунга таңныылдазын, арткан үштүң бир кезиңер Иесод хаалганы таңныылдазын, а арткан бүгү чон Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң шөлдеринге турзун.

⁶Бурганның бараалгакчылары биле бараан болукчу левиттерден аңгыда, кым-даа Дээрги-Чаяакчының өргээзинче кирбезин. Олар болза

ынаар кирип болур, чүге дээрге ыдыктанып алган-дыр. А чон Дээрги-Чаяакчының дужаалын ёзугаар таңныылдап турзун.

⁷Левиттер, хаанны долгандыр ок-чепсектиг туруп алгаш, өргээже чоокшулаан кижин бүрүзүн өлүрүп турар силер. Хаан кайнаар-даа баар болза, ооң чанынга чоруп туруңар».

⁸Левиттер биле бүгү иудейлер Иодай бараалгакчының дужаалын күүсеткен. Кижин бүрүзү бодунуң улузун – амыр-дыш хүнүндө ажил-албанынче үнүп турар-даа, ажил-албанындан халажып чоруп турар-даа улусту – эдертип алган, чүге дээрге Иодай бараалгакчы солчур ужурлуг бараалгакчылар бөлүктөрүн чорутпайн барган чүве-дир.

⁹Чүс шериг баштыңнарынга Иодай бараалгакчы Давид хаанга хамааржыр, Бурганның өргээзинге шыгжаттынып турган чыдаларны, улуг, биче дозуг-камгалалдарны үлеп берген.

¹⁰Оон Иодай бүгү чонну, кижин бүрүзүнүң чыдазын холунга тудускаш, хаанны долгандыр – Бурганның өргээзиниң оң талазындан солагай талазынга чедир, өргүл салыр бедигээш биле өргээни дескиндир тургузуп каан.

¹¹Оон Иоас тажыны үндүрө бергеш, аңаа оваадай кедирип, ыдыктыг хоойлунуң хоолгазын берип каан. Иодай биле ооң оолдары тажыны хаан кылдыр чарлап, олива үзү-биле чаап кааш: «Хаан делгерезин!» – деп алгыржып турган.

¹²Хаанга байыр чедирген чон биле шериглерниң алгы-кышкызын дыңнап кааш, Гофолия Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң мурнунда турар чонче чорупкан.

¹³Ол топтап көөрге, өргээниң хаан кижиге хамааржыр адагажының чанында, кирер чер чанында хаан бо турган! Ооң чанында шериг баштыңнары, трубалар этсир улус бар болган, а чурттуң бүгү чону өөрүп-байырлап, трубалар этсип, хөгжүм херекселдерлиг ыраажылар

мактал ырлары ырлап турган. Гофолия кеткен хевин качыгдалдан ора тыртып: «Сүлчээ! Сүлчээ!» – деп алгырган.

14Иодай бараалгакчы шеригни башкарып турган чүс шериг баштыңнарын кыйгырткаш: «Ону өргээниң девискээринден үндүрө бергеш, эдерип чорупкан кижини бүрүзүн хылыш-биле шанчып өлүрүп калыңар. Чүгле Дээрги-Чаяакчының өргээзинге ону өлүрбөңөр» – дээн.

15Гофолия кадын хаанның ордузунче аъттар кирер хаалгага чедип кээрге, ону аңаа сегирип алгаш, өлүрүп кааннар.

16А Иодай боду биле бүгү чоннуң база хаанның аразыңга, олар шупту Дээрги-Чаяакчыга хамааржыр чон боор дугайында, керээ чарган.

17Бүгү чон Ваалдың өргээзинче баргаш, ону үрөп бузуп каапкан. Улус өргүл салыр бедигээштерни база Ваалдың дүрзүлерин чуура шаап, өргүл бедигээжиниң мурнунга Ваалдың бараалгакчызы Маттанны өлүрүп каан.

18Оон Иодай Дээрги-Чаяакчының өргээзи дээш сагыш салыр кылдыр левит-бараалгакчылар тургузуп каан. Давид хаан Моисейниң хоойлузунда бижиттингенин ёзугаар Дээрги-Чаяакчының өргээзинге Аңаа бүрүн өрттедир өргүлдер салыр хүлээлгени оларга онааган турган болгай. Давидтиң доктаатканын ёзугаар, олар ону өөрүшкүлүг, ырлап-шоорлап күүседир ужурлуг турган.

19Оон ыңай Иодай Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң хаалгаларыңга, кандыг-бир-ле чылдагаан-биле арыг эвес апарган кижини ынаар кирип шыдавас кылдыр, хаалгачылар тургузуп каан.

20Иодай чүс шериг баштыңнарын, ызыгууртаннарны, чоннуң даргаларын болгаш чурттуң бүгү чонун эдертип алгаш, хаанны Дээрги-Чаяакчының өргээзинден үндүрө берген. Олар Үстүкү хаалга дамчыштыр ордуже кады кирип келгеш, Иоасты дүжүлгеде саадаар черинге олуртуп каан.

²¹Чурттуң бүгү чону өөрүп-хөглөп турган, а хоорайжылар, Гофолияны хылыш-биле шанчып каан соонда, оожургай берген.

2 Чылдар 24

Иоастың Бурганның өргээзин септеттиргени

(4 Хаан. 12:1-15)

¹Иоас хааннап эгелээрде, чеди харлыг турган. Ол чуртту Иерусалимге дөртөн чыл чагырган. Ооң авазын Цивия дээр турган, Беэр-Шева чурттуг херээжен чүве-дир.

²Иоас Иодай бараалгакчының назынының дургузунда Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чүүлдер кылып келген.

³Иодай аңаа ийи кадай ап берген. Хаан олардан оолдар, кыстарлыг болган.

⁴Элээн үе эрткен соонда, Иоас сеткил-чүрээнге Дээрги-Чаяакчының өргээзин чаартып каар деп шиитпирлээн.

⁵Ол Бурганның бараалгакчылары биле левиттерни чыып алгаш, оларга: «Иудеяның хоорайларын эргип кезип, бүгү израильчилерден чылдың-на Бурганыңарның өргээзин септээринге херек акша-мөңгүнден чыңар, ол ажылды дүрген чорудуңар!» – дээн. Ынчалза-даа левиттер далашпайн барган.

⁶Хаан ынчан оларның башкарыкчызы Иодайны кыйгырып алгаш, аңаа: «Сен чүге Ужуражылга майгынынга эккээр кылдыр Дээрги-Чаяакчының чалказы Моисей биле израильчилерниң чыыжының доктаадып кааны албан-үндүттү Иудеядан база Иерусалимден чыырын левиттерден негевейн тур сен?» – дээн.

⁷(Бузуттуг-бак Гофолия оолдары-биле Бурганның өргээзин үреп ажыткаш, Дээрги-Чаяакчының бүгү ыдыктыг эт-херекселин безин Ваалдың дүрзүлеринге бараан болурда ажыглап турган чүве-дир.)

⁸Хаанның дужаалын ёзугаар хааржак кылгаш, Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң хаалгазының чанынга, өргээниң даштынга салып кааннар.

⁹Иудея биле Иерусалимде улус-чонга Бурганның чалчазы Моисейниң ээн кургаг ховуга израильчилерге доктаадып каан албан-үндүдүн Дээрги-Чаяакчыга эккээрин чарлаан.

¹⁰Бүгү ноянна болгаш бүгү чон өөрүшкү-маңнайлыг акша-мөңгүннү эккеп, хааржак дола бергиге чедир салып турган.

¹¹Левиттер хааржакты хаанның дүжүметтеринге эккээрге, олар ында хөй акша-мөңгүн чыглы бергенин көрүп каан санында-ла, хаанның бижээчизи биле дээди бараалгакчының бүзүреттирген кижизи кээп, хааржакты божудуптар турган. Оон хааржакты катап база турган черинге салып каап турганнар. Олар үргүлчү ынчалдыр кылып тургаш, дыка хөй акша-мөңгүн чыып алган.

¹²Хаан биле Иодай акша-мөңгүннү Дээрги-Чаяакчының өргээзинде ажил башкарар улуска берип каарга, олар өргээни чаартыр, септээр ажилды кылыр кылдыр даш чонукчуларын, чазаныкчыларны болгаш демир база хүлер-биле дарганнаар шеверлерни хөлезилеп ап турган.

¹³Ажилчыннар кызымаккай ажилдап, Бурганның өргээзиниң баштайгы байдалын катап тургузуп, быжыглап кааннар.

¹⁴Бүгү ажилды дооскаш, олар хаан биле Иодайга акша-мөңгүннүн артыын эккелген. Ол акша-мөңгүнден Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң эт-херекселин: бараан болурда база бүрүн өрттедир өргүлдер салырда ажыглаар эт-херексел, аяктар болгаш өске-даа алдын-мөңгүн савалар кылып кааннар. Иодайның назынының дургузунда Дээрги-Чаяакчының өргээзинге бүрүн өрттедир өргүлдерни үргүлчү салып турган.

¹⁵Иодай чөнүй берип, чуртталгазынга пөккеш, өлүп калган. Ол чүс үжен харлыында чок апарган.

16 Ону Давидтиң Хоорайынга хааннар-биле кады ажаап каан, чүге дээрге ол Израильге Бурган дээш база Ооң өргээзи дээш эки чүүлдү кылып турган.

Иоастың Бургандан ойталааны

(4 Хаан. 12:17-21)

17 Иодай өлгөн соонда, Иудеяның нояннары Иоас хаанга мөгейип келген. Оон хаан оларны дыңнаар апарган.

18 Израильчилер боттарының ада-өгбезиниң Бурганы Дээрги-Чаяакчының өргээзин каапкаш, Ашера бурганга тураскааткан адагаштарга, дүрзү-бурганнарга бараан болуп эгелээн. Оларның ол кем-буруузу дээш, Иудея биле Иерусалимче Дээрги-Чаяакчының килеңи кыптыга берген.

19 Дээрги-Чаяакчы оларны Бодунче ээлдирер дээш медээчилерин чорудуп турган, ол медээчилер оларны чагып-сургап турган, ынчалза-даа олар тооп дыңнаvas болган.

20 Бурганның Сүлдези ынчан Иодай бараалгакчының оглу Захарияны бүргей аптарга, ол чоннуң мурнунда бедиктээшке туруп алгаш, Бурганның оларга чугаалаан чүвезин дамчыткан: «Силер чүге Дээрги-Чаяакчының айтышкыннарын үреп тур силер? Чедимчелиг болбас силер. Дээрги-Чаяакчыдан ойталааныңар дег, Ол база силерден ойталаар».

21 Улус-чон Захарияга удур сүлчээ кылгаш, ону Иоас хаанның дужаалын ёзугаар Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң шөлүнге даш-биле соп өлүрүп каан.

22 Оон Иоас хаан Захарияның ачазы Иодайның аңаа көргүскен энерелин сагынмайн, ооң оглун өлүрүп каан. Өлүп чыда, Захария: «Дээрги-Чаяакчы көрүп кааш, өжээн негезин!» – дээн.

23 Ол чылдың төнчүзүндө Иоаска удур арамей шериг үнүпкеш, Иудея биле Иерусалимче халдааш, чоннуң бүгү нояннарын кырып каапкан.

Арамейлер үптөп алган бүгү олчазын Дамаскыда боттарының хаанынче чорудупкан.

²⁴Арамей шериг эвээш санныг-даа турган болза, Дээрги-Чаяакчы оларның холунга дыка хөй санныг иудей аг-шеригни хүлээдип берген. Ада-өгбезиниң Бурганы Дээрги-Чаяакчыдан иудейлерниң ойталааны дээш, Иоаска онаашкан шииткел күүсеттинген.

²⁵Чоруп тура, арамейлер аар балыглаттырган Иоасты чыттырзын арттырып каан. Ынчан хаанның дүжүметтери Иодай бараалгакчының оглунуң өлүмү дээш аңаа удур сүлчээ кылгаш, орун-дөжээнге өлүрүп каан. Иоас өлү бээрге, ону Давидтиң Хоорайынга ажаап каан, ынчалза-даа хааннар чевээнге эвес.

²⁶Аңаа удур сүлчээ кылган улус болза аммон херээжен Шимеаттың оглу Завад биле моав херээжен Шимриттиң оглу Иегозавад болган.

²⁷Иоастың оолдарының дугайы, аңаа удур хөй өттүр билген медеглелдер дугайы болгаш Бурганның өргээзин катап тургусканының дугайы хааннарның төөгү номунда бижиттинген. Ооң оглу Амасия ачазының орнунга хаан апарган.

2 Чылдар 25

Амасия хаан

(4 Хаан. 14:1-22)

¹Амасия чээрби беш харлыында хааннап эгелээш, чуртту Иерусалимге чээрби тос чыл чагырган. Ооң авазын Иегоаддан дээр турган, Иерусалим чурттуг херээжен чүве-дир.

²Амасия Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чүүлдер кылып турган, ындыг-даа болза, хаанның чүрээ Аңаа бүрүнү-биле бердинмээн болган.

³Кажан Амасияның күрүне башкарар эрге-чагыргазы быжыга бээрге, ол бодунуң хаан ачазын өлүрген дүжүметтерни чок кылып каан.

⁴Ынчалза-даа оларның ажы-төлүн Амасия өлүрбээн. Чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы Моисейни дамчыштыр айтып-чагааны дүрүм-хоойлу

номунда: «Ада кижиге ажы-төлүнүң кем-буруузу дээш өлүмгө онаар кеземче албас ужурлуг, ажы-төл база адазы дээш өлбөс ужурлуг; кижиге бүрүзү чүгө бодунуң кем-буруузу дээш өлүртүр ужурлуг» – деп дужааган чүвө-дир.

⁵Амасия Иудеянын чонун чыып алгаш, оларны төрөл салгалдар аайы-биле бөлүктөргө үскөш, бүгү иудей болгаш вениаминчи дайынчыларны муң болгаш чүс шериг баштыңнарынга чагыртып каан. Хаан оларнын чээрби хардан өрү назылыг улузун санаарга, дайынче үнүп шыдаар, чыда, дозуг-камгалал тудуп билер 300 000 шилиндек дайынчы бар болган.

⁶Оон ыңай ол Израильден 100 000 күштүг-шыырак дайынчыны 100 талант мөңгүн-биле хөлезилеп алган.

⁷А Бурганның бир кижизи аңаа келгеш: «Хаан, израиль шериглер сээң-биле кады чорбазын, чүгө дээрге Дээрги-Чаяакчы израильчилер-биле – Эфремниң бүгү улузу-биле эвес-тир.

⁸А сен чааскаан барып, эки белеткенгеш, эрес-дидим чаалаш. Оон башка Бурган сени дайзының мурнунга буурадып каар, чүгө дээрге Бурганда деткиир-даа, буурадыр-даа күш бар» – дээн.

⁹Амасия Бурганның кижизинден: «Израиль шериглерге төлөп бергеним 100 талант мөңгүнү канчаарыл?» – деп айтырган. Бурганның кижизи: «Дээрги-Чаяакчы сеңээ оон хөйүнү берип шыдаар» – деп харыылаан.

¹⁰Амасия ынчан Эфремниң черинден аңаа чедип келген аг-шеригни тарадып, аал-оранынче чандырыпкан. Олар Иудеяга аажок хорадап, аал-оранынче килеңи кыптыгып чана берген.

¹¹А Амасия дидимнени бергеш, бодунуң аг-шериин Дус шынаазынче аппаратташ, аңаа Сеирниң 10 000 шериин өлүрүп каан.

¹²Иудейлер оон өске 10 000 кижини диригге тудуп алган. Ол улусту хая бажынче аппаратташ, оортан дүжүр октаптарга, шупту өлгүлөп калган.

13Ол аразында Амасияның кады чаалашпас дээш дедир чорудупканы израиль аг-шериг Самариядан эгелээш, Бет-Оронга чедир иудей хоорайларже халдап чоруп берген. Олар 3000 кижини өлүрүп кааш, эндерик хөй олча-тывышты үптөп алган.

14Сеирде эдом чонну чылча шапкан соонда эеп келгеш, Амасия оларның дүрзү-бурганнарын эккелгеш, бодунуң бурганнары кылдыр салып алгаш, оларга мөгөйип, айдызаашкын кылып турган.

15Дээрги-Чаяакчының килеңи Амасияже кыптыга берген. Ол медээчизин хаанче чорудуптарга, демгизи аңаа: «Сен чүгө бо чоннуң бурганнарынга мөгөйип тур сен? Олар боттарының чонун сээң холуңдан камгалап шыдаан эвес» – дээн.

16Медээчи ону айтырарга, хаан: «Бис сени хаанның чөвүлекчизи кылып каан бис бе? Соксап көр! Оон башка өлүртүп каар сен» – деп харыылаан. Ынчан медээчи ыттавайн барган, а оон: «Билип кагдым, Бурган сени узуткаар деп шиитпирлээн-дир, чүгө дээрге сен шак ынчаар кылып, мээң сүмем дыңнавайн барган-дыр сен» – дээн.

17Иудеяның хааны Амасия чөвүлекчилери-биле сүмелешкеш, Иехунуң оглунуң оглу, Иоахазтың оглу, Израильдиң хааны Иехоашче элчилер ыдып: «Арыннарывыс удур-дедир көржүп ужуражылы!» – деп чөңгээлиг сөс дамчыткан.

18А Израильдиң хааны Иехоаш Иудеяның хааны Амасияга мынча деп харыылаан: «Ливан сынында бир-ле тенниг үнүш пөш ыяшка Ливан сынының пөжүнге: „Урууңну мээң оглумга кадай кылдыр бер“ – деп сөглеткен. А оон Ливан сынының черлик аң-меңи келгеш, тенниг үнүштү таптап каапкан.

19„Эдомну чылча шаап кагдым!“ – деп мактанып, менээргенип турар-дыр сен. Ынчалза-даа аал-чуртуңга артыш кал! Бодуңга айыыл-халап дилеве, оон башка буураар сен, Иудея база сээң-биле кады узуткаттырар!»

²⁰Ынчалза-даа Амасия сагындырыгны тоовайн барган, чүге дээрге Эдомнуң бурганнарынга мөгейип турганы дээш, Иехоаштың холунга иудейлерни хүлээдип бээри-биле Бурган ынчаар доктааткан болган.

²¹Израильдинң хааны Иехоаш тулчуп үнүп келген. Иехоаш биле Иудеяның хааны Амасия Иудеяда Бет-Шемеш деп черге удур-дедир көржүп ужурашкан.

²²Иудея Израильге чылча шаптырып алган, бүгү иудейлер аалдарынче тарай маңнажы берген.

²³Израильдинң хааны Иехоаш Иудеяның хааны, Охозияның оглунуң оглу, Иоастың оглу Амасияны Бет-Шемештинң чанынга тудуп алгаш, Иерусалимге эккелген. Оон хоорайның ханазын – Эфремниң хаалгазындан эгелээш, Азыгда хаалгага чедир – 400 кыры дурту черни үрегдеп каапкан.

²⁴Иехоаш Бурганның өргээзинге Овед-Эдомнуң хайгааралынга турган шупту алдын-мөңгүннү, шупту саваларны база хаанның ордузунуң эртинелерин алгаш барган. Оон ыңай ол долаа кылдыр улус тудуп алгаш, Самарияже ээп келген.

²⁵Израильдинң хааны, Иоахазтың оглу Иехоаштың өлгениниң соонда, Иудеяның хааны, Иоастың оглу Амасия он беш чыл чурттаан.

²⁶Амасияның өске ажил-херектери, эгезинден эгелээш, төнчүзүнге чедир, Иудеяның болгаш Израильдинң хааннарының номунда тодараттынып бижиттинген.

²⁷Амасия Дээрги-Чаяакчыдан ойталаан соонда, аңаа удур Иерусалимге сүлчээ кылырга, ол Лахис хоорайже десе берген. Ынчалза-даа дайзыннары ооң соондан Лахисче улус ыдыпкаш, ону аңаа өлүрүп каан.

²⁸Амасияның мөчү-сөөгүн аъттарга дедир чүдүрүп эккелгеш, ада-өгбезиниң чанынга, Иудеяның найысылалынга ажаап каан.

2 Чылдар 26

Озия хаан

(4 Хаан. 15:1-7)

¹Оон Иудеяның бүгү чону Амасияның он алды харлыг оглу Озияны ачазының орнунга хаан кылып алган.

²Амасия өгбелериниң соондан өске оранче чоруй барган соонда, Озия Эйлат өртээлди Иудеяга дедир эгидип алгаш, ону быжыглап тудуп каан.

³Озия он алды харлыында хааннап эгелээш, чуртту Иерусалимге бежен ийи чыл чагырган. Ооң авазын Иехолия дээр турган, Иерусалим чурттуг херээжен чүве-дир.

⁴Озия Дээрги-Чаяакчының мурнунга таарымчалыг чүүлдерни, ачазы Амасияның кылып турганы дег, кылып турган.

⁵Захарияның назынының дургузунда Озия Бурганче чүткүп турган, чүге дээрге Захария ону Бургандан коргуп чоруур кылдыр чагып-сургап чораан чүве-дир. Озияның Дээрги-Чаяакчыже чүткүп турган үезинде Бурган аңаа чедишкинни хайырлап келген.

⁶Озия ооң соонда филистимнерге удур тулчуп үнгеш, Геф, Иавне болгаш Азот хоорайларның ханаларын үреп бузуп каапкан. Оон ол Азот хоорайның чанынга база филистимнерниң девискээринде өске-даа черлерге бодунуң хоорайларын тудуп каан.

⁷Бурган Озияга филистимнерге удур, Гур-Ваалга чурттап турган арабтарга болгаш меуннарга удур дайын-чаага дузалап турган.

⁸Аммоннар база Озияга албан-үндүт төлеп турган, ооң ады Египеттиң кызыгаарынга чедир алдаржый берген, чүге дээрге ол аажок күчү-күштүг апарган чүве-дир.

⁹Озия Иерусалимге Азыгда хаалганың кырынга, Шынаа хаалгазының кырынга болгаш хананың азыынга камгалал суургалар туткаш, оларны быжыглап каан.

¹⁰Ол ээн кургаг ховуга база камгалал суургалар тудуп, хөй кудуктар оюп кылып каан, чүге дээрге шат болгаш оргулааш черлерде хөй сүрүг малдыг турган. А дагларга болгаш дүжүткүр черлерге ооң

тараачыннары база виноград ажаакчылары ажилдап турган, чүгө дээрге Озия чер ажылынга ынак кижичүве-дир.

11Озия Иеиел бижээчинин болгаш Маасея харагалзакчынын даңзын ёзугаар тургускан база хаанның нояннарынын бирээзи Ананияга баштаткан, тулчушкунче салбырлар аайы-биле үнеринге белен аг-шериглиг турган.

12Күштүг-шыырак шериглернин төрөл салгалдар аайы-биле баштыңнарынын ниити саны 2600 кижичүве-дир.

13Оларга 307 500 өөредип каан дайынчы – хаанны деткип, дайзыннарга удур тулчур шериг күжү чагыртып турган.

14Озия бүгү аг-шериинге дозуг-камгалалдар, чыдалар, куяк бөрттер, хептер, ча-согуннар болгаш шывадаар даштар белеткеп берген.

15Иерусалимге ол шевер ус-дарганнарга согуннар адар, улуг даштар шывадаар чепсек-херекселдер чогааттырып кылгаш, оларны суургаларга база ханалар азыгларынга тургузуп каан. Озиянын аталдары талыйтыр нептерей берген, ол улуг деткимче ап, күчүлүг хаан апарган.

16Ынчалза-даа ол күчү-күштүг апаарга, сеткил-чүрээ улуургап, ону буураашкынга чедирген. Озия бодунун Бурганы Дээрги-Чаяакчыга шынчы чоруун үрөп, айдызаар бедигээшке чагай чыттыг чүүлдер кыпсыр дээш Ооң өргээзинче кире берген.

17Бурганның бараалгакчызы Азария болгаш ооң-биле кады сезен эрес-дидим бараалгакчы хаанның соо-биле кире берген.

18Олар Озия хаанга удурланып, аңаа: «Сен Дээрги-Чаяакчыга айдызаар өргүл кылбас ужурлуг сен, ол дээрге Аароннун үре-салгалынын, Бурганның бараалгакчыларынын херээ-дир, оларны айдызаар кылдыр ыдыктап каан-дыр. Ыдыктыг өргээден үне бер. Кем-буруулуг болгандыр сен, ол дээш, Дээрги-Бурган-Чаяакчы сеңээ алдар-хүндү көргүспес» – дээннер.

¹⁹Холунда айдызаар сава туткан Озия килеңней берген. Дээрги-Чаяакчының өргээзинде айдызаар өргүл бедигээжиниң мурнунга хаан Бурганның бараалгакчыларынга килеңнеп турар аразында, олар көрүп турда, ооң хаваанга кеш аары тыптып келген.

²⁰Бурганның дээди бараалгакчызы Азария база бүгү бараалгакчылар хаанче көөрге, ооң хаваанда кеш аары бар болган. Хаанны оон үне бээр кылдыр далаштырып турганнар, ол боду-даа дүрген үнүксей берген, чүге дээрге ону Дээрги-Чаяакчының кезеткени илдең болган.

²¹Озия хаан өлгүжеге чедир кеш аарыын эдилеп, аңгы бажыңга чурттаар, Дээрги-Чаяакчының өргээзинче кирбес салым-хуулуг болган. Ооң оглу Иоафам ордуну башкарып, чонну чагырып турган.

²²Озияның өске ажил-херектерин, эгезинден эгелээш, төнчүзүнге чедир, Амоцтуң оглу Исаяя медээчи бижип каан.

²³Озия өгбелериниң соондан өске оранче чоруй баарга, кеш аарыглыг кижидээш, ону оларның чоогунда хааннар чевээ турар шөлге ажаап каан. Ооң оглу Иоафам ачазының орнунга хаан апарган.

2 Чылдар 27

Иоафам хаан

(4 Хаан. 15:32-38)

¹Иоафам чээрби беш харлыында хааннап эгелээш, чуртту Иерусалимге он алды чыл чагырган. Ооң авазы – Садоктуң уруу, Иеруша дээр херээжен чүве-дир.

²Иоафам Дээрги-Чаяакчының мурнунга, ачазы Озияның кылып турганы дег, таарымчалыг чүүлдер кылып турган. Чүгле ол Дээрги-Чаяакчының өргээзинче чаза базып кирбээн. А чон бачыт үүлгедирин соксатпаан.

³Иоафам Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң Үстүкү хаалгазын база Иерусалимниң Офел тейде ханазын хөй черде быжыглап каан.

⁴Оон ыңай Иудеяның дагларынга хоорайларны, арга-эзимниг черлерге шивээлерни база камгалал суургаларны тудуп каан.

⁵Иоафам аммон хаан-биле дайылдашкаш, ону тиилеп алган. Аммоннар аңаа үш чыл дургузунда чылдың-на 100 талант мөңгүннү, 10 000 кор кызыл-тасты болгаш база ол хире арбайны эккеп берип турган.

⁶Иоафамның ындыг күчүлүг апарган чылдагааны ооң бодунуң Бурганы Дээрги-Чаяакчыга чагыртып чурттап чораанында болган.

⁷Иоафамның өске ажыл-херектери, ооң бүгү дайын-чаазы болгаш чуртталгазы Израиль биле Иудеяның хааннарының номунда тодараттынып бижиттинген.

⁸Ол чээрби беш харлыында хааннап эгелээш, чуртту Иерусалимге он алды чыл чагырган.

⁹Иоафам өгбелериниң соондан өске оранче чоруй баарга, ону Давидтиң Хоорайынга ажаап каан. Ооң оглу Ахаз ачазының орнунга хаан апарган.

2 Чылдар 28

Ахаз хаан (4 Хаан. 16:1-20)

¹Ахаз чээрби харлыында хааннап эгелээш, чуртту Иерусалимге он алды чыл чагырган. Ол Дээрги-Чаяакчының мурнунга, бодунуң өгбези Давид-биле деңнээрге, таарымчалыг чүүлдер кылбайн турган.

²Ол Израильдиң хааннарының оруун эдерип, Ваал бурганга мөгеер дээш, шуткуп куткан дүрзүлөр безин кылып алган.

³Ахаз Бен-Энном шынаазынга айдызаар өргүлдер кылып, Дээрги-Чаяакчының израильчилерниң мурнундан үндүр сывырыпканы чоннарның чүдек-бужар чаңчылдарын өттүнүп, бодунуң оолдарын от-биле өрттедип турган.

⁴Ол мөгейишкин кылыр бедик черлерге, тейлер бажынга болгаш саглагар ыяштың-на адаанга өргүлдер салып, айдызап турган.

⁵Ынчаарга Бурганы Дээрги-Чаяакчы Ахазты арамейлерниң хаанының холунга хүлээдип бээрге, олар ону чылча шапкаш, чонундан хөй улусту Дамаскыже тудуп аппаратан. Оон Ахазты Израильдиң хаанының холунга база хүлээдип бээрге, ол хаан аңаа аар аштырышышкын таварыштырган.

⁶Ремалияның оглу Факей Иудеяның 120 000 күштүг-шыырак дайынчызын чаңгыс хүн хыдып каапкан, чүге дээрге иудей чон ада-өгбезиниң Бурганы Дээрги-Чаяакчыны каапкан болган.

⁷Эфремчилерниң маадыры Зихрий дээрзи Ахаз хаанның оглу Маасеяны, орду башкарыкчызы Азрикамны болгаш хаанның соонда ийиги кижиге болур Элкананы өлүрүп каан.

⁸Израильчилер боттарының иудей ха-дуңмазының 200 000 кадайларын, оглу-кызын тудуп алган. А ол ышкаш эңдерик хөй олча-тывышты үптөп алгаш, Самарияже чорудупканнар.

⁹А аңаа Дээрги-Чаяакчының Овед дээр медээчизи турган чүве-дир. Медээчи Самарияже эеп кел чыткан аг-шеригниң мурнунче үнүп келгеш, мынча дээн: «Ада-өгбеңерниң Бурганы Дээрги-Чаяакчы Иудеяның чонунга килеңнээш, оларны силерниң холуңарга хүлээдип бергени шын-дыр. Ындыг-даа болза, силерниң оларны кыргып-хыдып турган килеңиңер эмин эрттип, ооң дугайында сураг дээрде чеде берген-дир.

¹⁰Ам силер Иудеяның база Иерусалимниң чурттакчы чонун эр-кыс кулдарыңар кылып аар деп тур силер. А силер база боттарыңарның Бурганыңар Дээрги-Чаяакчының мурнунга кем-буруулуг эвес силер бе?

¹¹Ынчаарга мени тооп дыңнап, тудуп алган ха-дуңмаңарны дедир салып чорудуптуңар, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчының килеңи силерже кыптыккан-дыр».

¹²Эфремчилерниң чамдык баштыңнары – Иегохананның оглу Азария, Мешиллемоттуң оглу Берехия, Шаллумнуң оглу Эзекия болгаш Хадлайның оглу Амаса – эеп кел чыткан шериглерни сагындырып:

¹³«Туттурган улусту бээр эккелбеңер, оон башка Дээрги-Чаяакчының мурнунга буруулуг апаар бис. Бачыттарывысты, кемниг херектеривисти улгаттырып аар дээн силер бе? Кем-буруувус ол чокка-ла кончуг улгудур, Ооң килеңи Израильче кыптыккан-дыр» – дээннер.

¹⁴Дайынчылар ынчан баштыңнарның база бүгү чыылган чоннуң мурнунга тудуп алган улузундан база олча-тывыжындан ойталаан.

¹⁵Аттары адаттынган кижилер туттурган иудейлерни хүлээп алгаш, ол чанагаш улустуң шуптузун олча-тывыштан хеп алгаш, хепкерип каан. Олар туттурганнарга идик-хеп кедиргеш, аыш-чем, суг бергеш, эм үсбиле чаап каан. Оон бүгү кошкак улуска элчигеннер мундургаш, Пальмалар хоорайы дээр Иерихонче, оларның ха-дуңмазынче чорудупкаш, боттары Самарияже эеп келгеннер.

¹⁶Ол үеде Ахаз хаан Ассирияның хаанындан дуза дилеп, элчилер ыдыпкан.

¹⁷Эдом чон база катап халдап келгеш, иудейлерни чылча шаап, чамдык улусту тудуп аппаратан чүве-дир.

¹⁸А филистимнер Иудеяның Шефела болгаш Негев девискээрлеринде хоорайларны хоозурадып туруп берген. Олар Бет-Шемеш, Айалон, Гедерот, а ол ышкаш Сохо, Тимна, Гимза хоорайларны база оларның чоок-кавызында хоорай-суурларны эжелеп алгаш, аңаа чурттай берген.

¹⁹Дээрги-Чаяакчы Иудеяны Ахаз хаан дээш шак ындыг дорамчылалга таварыштырган, чүге дээрге ол хаан Иудеяны самырадып, Дээрги-Чаяакчыга шынчы эвес болган чүве-дир.

²⁰Ахазка Ассирияның хааны Тиглат-Пилесер чедип келген, ынчалза-даа дуза кадар орнунга, кызагдап эгелээн.

²¹Ахаз Дээрги-Чаяакчының өргээзинден, хаанның ордузундан болгаш ноянна бажыңнарындан эртине-байлак чыып алгаш, Ассирияның хаанынга берипкен, ынчалза-даа ол чорук аңаа дузалаваан.

²²Кызагдаткан үезинде-даа Ахаз хаан Дээрги-Чаяакчыга шынчы чорукту улам күштүг үрөп турган.

²³Ол Дамаскының бурганнарынга, ону олар чылча шаап каан деп бодааш, өргүлдер салып: «Арамей хааннарның бурганнары оларга дузалап турар-дыр. Мен ол бурганнарга өргүлден салыйн, олар меңээ дузалазын» – деп турган. Ынчалза-даа олар ону база бүгү израиль чонну буураашкынга чедирип каан.

²⁴Ахаз Дээрги-Бурган-Чаяакчының өргээзиниң эт-херекселин чыып алгаш, буза шаап, чара кезип каапкан. Өргээниң эжиктерин хаггаш, Иерусалимниң янзы-бүрү булуңнарынга өргүл салыр бедигээштер тургузуп каан.

²⁵Иудеяның бүгү хоорайларынга хары бурганнарга айдызаар өргүл кылып бедик черлер тургускаш, ооң-биле ада-өгбезиниң Бурганы Дээрги-Чаяакчыны хорададып алган.

²⁶Ахазтың өске ажыл-херектери болгаш чуртталгазы эгезинден эгелээш, төнчүзүнге чедир Иудея биле Израильдиң хааннарының номунда тодараттынып бижиттинген.

²⁷Ахаз өгбелериниң соондан өске оранче чоруй баарга, ону Иерусалим хоорайга ажаап каан, ынчалза-даа ооң мөчү-сөөгүн Израильдиң хааннарының чевег-куюнга салбаан. Ооң оглу Эзекия ачазының орнунга хаан апарган.

2 Чылдар 29

Эзекия хаанның өргээни арыглап чаартканы

(4 Хаан. 18:1-3)

¹Эзекия чээрби беш харлыында хааннап эгелээш, чуртту Иерусалимге чээрби тос чыл чагырган. Ооң авазын Авия дээр турган, ол – Захарияның уруу чүве-дир.

²Эзекия Дээрги-Чаяакчының мурнунга, өгбези Давидтиң кылып турганы дег, таарымчалыг чүүлдер кылып турган.

³Бодунуң чагыргазының бирги чылының бирги айында-ла Эзекия Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң эжиктерин ажыткаш, септеп, быжыглап каан.

⁴Бурганның бараалгакчылары биле левиттерни өргээниң чөөн талазында шөлге чыгаш,

⁵мынча дээн: «Левиттер, мени дыңнаңар! Ам боттарыңар ыдыктанып-арыгланып алгаш, ада-өгбелериңерниң Бурганы Дээрги-Чаяакчының өргээзин ыдыктап калыңар, ыдыктыг черден чүдек-бужар чүвени үндүр октаптыңар.

⁶Ада-өгбевис Дээрги-Чаяакчыга шынчы чорукту үреп, бистиң Бурганывыстың мурнунга таарымчалыг эвес чүүлдер кылып, Ону каапкаш барып, Ооң өргээзинден көрүжүн чайладып, хая көрнү бергендир.

⁷Олар Израильдиң Бурганының ыдыктыг өргээзинде серилиг черниң эжиин хаап, чырыткыларны өжүрүп каапканнар, чаагай чыттыг чүүлдер кывыспайн, бүрүн өрттедир өргүлдер кылбайн турганнар.

⁸Ол дээш, Дээрги-Чаяакчы Иудея биле Иерусалимге килеңней берген. Ол оларны хоосураар болгаш кочуладыр кылдыр бериптерге, ам бодуңар көрүп турарыңар дег, коргунчуг апарганнар.

⁹Ынчангаш адаларывыс хылышка кырдырган-дыр, а оолдарывыс, кыстарывыс болгаш кадайларывыс туттуруушкунда турар-дыр.

¹⁰Ам мен Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчы-биле керээ чарып аарын күзеп тур мен – Ооң кыптыккан килеңи бистен чайлазын.

¹¹Ажы-төлүм! Сагыш амыр болбаңар, чүге дээрге силерни Дээрги-Чаяакчы Ооң мурнунга бараан болур база чаагай чыттыг чүүлдер кыпсыр кылдыр шилип алган болгай».

¹²Дараазында левиттер бараан болуушкунун эгелээн: Кохаттың үре-салгалындан – Амессайның оглу Махат, Азарияның оглу Иоил; Мерариниң үре-салгалындан – Авдийниң оглу Кис, Иегаллелелдиң оглу

Азария; Гирсоннуң үре-салгалындан – Зимманың оглу Иоах, Иоахтың оглу Эден;

¹³Элицафанның үре-салгалындан – Шимри биле Иеиел; Асафтың үре-салгалындан – Захария биле Маттания;

¹⁴Еманның үре-салгалындан – Иехиел биле Шимей; Идифуннуң үре-салгалындан – Шемайя биле Узиил.

¹⁵Олар боттарының ха-дуңмазын чыып, ыдыктанып алгаш, хаанның дужааганы-биле, Дээрги-Чаяакчының сөстөрүн ёзугаар, Ооң өргээзин арыглаар дээш чорупканнар.

¹⁶Бурганның бараалгакчылары Дээрги-Чаяакчының өргээзинче кире бергеш, оон тып алганы арыг эвес бүгү чүвени өргээниң шөлүнче үндүрүп каапканнар. Оон левиттер ол бүгүнү алгаш, Кедрон шынаазынче аппаратан.

¹⁷Олар бир айның бирээде арыглаашкынны кылып эгелээш, ол-ла айның сесте Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң серилиг черинге чеде бергеннер. Өргээни оон ыңай сес хүн ыдыктап-арыглап келгеш, бир айның он алдыда доозупканнар.

¹⁸Оон Эзекия хаанга келгеш: «Бис Дээрги-Чаяакчының өргээзин бүрүнү-биле арыглап кагдывыс: бүрүн өрттедир өргүл салыр бедигээшти ооң бүгү херексели-биле, ыдыктаан хлебтер салыр ширээни ооң бүгү херексели-биле;

¹⁹Ахаз хаанның чагырып тургаш, Бургандан ойталааш, бужартадып кааны бүгү эт-херекселди бис ажыглаары-биле ыдыктап каан бис. Олар ам Дээрги-Чаяакчының өргүл бедигээжиниң мурнунда бо-дур» – дээн.

²⁰Даартазында эртен Эзекия хаан тургаш, хоорайның даргаларын чыып алгаш, Дээрги-Чаяакчының өргээзинче чорупкан.

²¹Олар чеди бугажык, чеди кошкар болгаш чеди хураганны бүрүн өрттедир өргүл кылдыр, чеди хунаны бачыт дээш өргүл кылдыр күрүне, ыдыктыг өргээ болгаш иудей чон дээш эккелген. Хаан Бурганның

бараалгакчыларынга, Аароннуң үре-салгалынга бүрүн өрттедир өргүлдү Дээрги-Чаяакчының өргүл бедигээжинче салырын дужааган.

²²Бугажыктарны соккан соонда, Бурганның бараалгакчылары оларның ханын дозуп алгаш, өргүл бедигээжинче төпкен. Оон кошкарларны дөгергеш, ханын өргүл бедигээжинче төпкен. Оон хураганнарны дөгергеш, ханын өргүл бедигээжинче төпкен.

²³А бачыт дээш өргүл болур хуналарны хаанның база чыылган чоннуң мурнунга эккеп тургузуп каарга, олар холдарын малдарже салган.

²⁴Бурганның бараалгакчылары хуналарны дөгергеш, бүгү израиль чоннуң бачыттарын арыглаар кылдыр, оларның ханы-биле өргүл бедигээжин арыглап каан, чүге дээрге хаан бүрүн өрттедир өргүл биле бачыт дээш өргүлдү бүгү Израиль дээш кылырын дужааган турган.

²⁵Эзекия Давид хаанның, ооң өттүр көөр кижизи Гадтың болгаш Нафан медээчиниң доктаатканын ёзугаар кимвалдарлыг, чадаганнарлыг болгаш чанзыларлыг левиттерни Дээрги-Чаяакчының өргээзинге тургузуп каан. Ол доктаалды Дээрги-Чаяакчы медээчилерин дамчыштыр берген чүве-дир.

²⁶Левиттер Давид хаанның хөгжүм херекселдерин тудуп алгаш, Бурганның бараалгакчылары трубалар тудуп алгаш, белен турган.

²⁷Эзекия ынчан бүрүн өрттедир өргүлдү өргүл бедигээжинче салырын дужааган. Өргүл салышкыны эгелээрге, Израильдин хааны Давидтин хөгжүм херекселдери биле трубаларынга үдеткен Дээрги-Чаяакчыга йөрээл ырлары эгелээн.

²⁸Бүрүн өрттедир өргүл салышкыны доозулбаан шаанда, бүгү чыылган чон Бурганга мөгейип турган, ыраажылар ырлажып, трубаларны этсип турган.

²⁹Өргүл салышкыны доозулган соонда, хаан болгаш ооң-биле кады турган бүгү улус дискек кырынга олуруп, Дээрги-Чаяакчыга мөгейген.

³⁰Эзекия хаан болгаш ноянна левиттерге Дээрги-Чаяакчыны Давид хаанның болгаш өттүр көөр Асафтың сөстери-биле алдаржыдарын дужааган. Левиттер өөрүшкүлүг алдаржыдып, хаваан черге дегзип, мөгейип турган.

³¹Эзекия улаштыр: «Силер ам боттарыңарны Дээрги-Чаяакчыга бараалгаттыңар. Бээр чоокшулап, өөрүп четтириишкин өргүлдери биле өске-даа өргүлдерни Дээрги-Чаяакчының өргээзинче эккелиңер» – дээн. Бүгү чыылган чон өөрүп четтириишкин өргүлдери биле өске-даа өргүлдерни эккелген. Ынчаар кылыксаан кижини бүрүзү бүрүн өрттедир өргүлдерни эккеп турган.

³²Чоннуң эккелгени бүрүн өрттедир өргүл малы 70 буга, 100 кошкар, 200 хураган болган. Ол бүгү мал – Дээрги-Чаяакчыга бүрүн өрттедир өргүлдүр.

³³Өске ыдыктыг өргүл малы 600 бода, 3000 шээр мал болган.

³⁴А Бурганның бараалгакчылары эвээш болганындан, ол бүгү өргүл малының кежин союп күш четпейн барган. Ынчангаш оларга хадуңмазы левиттер ажил төнмээн шаанда база өске бараалгакчылар ыдыктанып-арыгланып албаан шаанда, дузалажып турган, чүге дээрге левиттер боттарын ыдыктаар талазы-биле, бараалгакчыларга көөрдө, кызымак улус чүве-дир.

³⁵Бүрүн өрттедир өргүлдер, эп-найырал өргүлдериниң үс-чаа болгаш бүрүн өрттедир өргүлдер-биле кады кудар арага өргүлдери дыка хөй болган. Дээрги-Чаяакчының өргээзинге бараан болуушкунну ынчаар катап тургускан.

³⁶Эзекия болгаш бүгү чон Бурганның чонну ынчаар таарыштыр белеткеп кааны дээш өөрүп турган, чүге дээрге ол ажил-херек дүрген кылдына берген чүве-дир.

2 Чылдар 30

Эзекияның Хосталышкын байырлалын демдеглээни

¹Эзекия бүгү Израильдин болгаш Иудеяның чонунче шапкынчылар чоруткан, а Эфрем биле Манассияның чонунга база чагаалар бижип, Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчыга тураскааткан Хосталышкын байырлалын демдеглээри-биле Иерусалимде Ооң өргээзинге чыгып кээрин чалаан.

²Хаан, ооң нояннары болгаш Иерусалимде бүгү ниитилел чөвүлешкеш, Хосталышкын байырлалын ийи айда эрттирер деп шиитпирлээн.

³Олар ону бир айда эрттирип шыдавайн барган, чүге дээрге ыдыктанып ап четтигипкен Бурганның бараалгакчылары чедишпейн турган, чон база Иерусалимге чыгып келбээн болган.

⁴Ол шиитпир хаанга-даа, бүгү ниитилелге-даа таарышкан.

⁵Ынчаарга олар бүгү израильчилерге, соңгу чүкте Дандан эгелээш, мурнуу чүкте Беэр-Шевага чедир, Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчыга тураскааткан Хосталышкын байырлалын демдеглээри-биле Иерусалимге келир кылдыр чарлаарын шиитпирлээн. Чүге дээрге ол байырлалды, ыдыктыг хоойлуда айытканы дег кылдыр, хөй санныг чон шагдан бээр демдеглеп көрбээн болган.

⁶Хаанның, ооң нояннарының чагааларын тарадып чедирген шапкынчылар бүгү Израиль биле Иудеяны эргип кезип, хаанның дужаалын ёзугаар медеглеп чораан: «Израиль чон! Авраамның, Исаактың болгаш Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчыже эглип келиңер, ынчан Ол база силерниң чонуңарның Ассирияның хааннарының холундан уштунуп дескен артынчызынче эглип келир.

⁷Боттарының ада-өгбезиниң Бурганы Дээрги-Чаяакчыга шынчы чоруун үрөөн адаларыңар болгаш ха-дуңмаңар дег болбаңар: Ол оларны хоозураашкынга таварыштырган дээрзин ам бодуңар көрүп тур силер.

⁸Силер ам ада-өгбеңер дег чөрүү болбаңар, Дээрги-Чаяакчыже холуңар сунуңар. Ооң кезээ мөңгеде ыдыктап каан өргээзинче чедип келиңер.

Силерниң Бурганыңар Дээрги-Чаяакчыга бараан болуңар, Ол ынчан кыптыккан килеңин силерден чайладыр.

⁹Дээрги-Чаяакчыже эглип кээр бооруңарга, силерниң ха-дуңмаңарны, ажы-төлүңерни тудуп алган ассирийлер оларны кээргей бээр, олар ынчан бо чуртче чанып кээр, чүге дээрге бистиң Бурганывыс Дээрги-Чаяакчы ачылыг болгаш кээргээчел. Силер Олче эглип кээр болзуңарза, Ол силерден хая көрүнмес».

¹⁰Шапкынчылар Эфремниң, Манассияның аймактарының черинге, мырыңай Завулоннуң аймааның черинге чедир хоорайлар кезип чоруп турган, а улус-чон оларны кыжырып, дорамчылап кочулаар болган.

¹¹Ындыг-даа болза, Асир, Манассия болгаш Завулоннуң аймактарындан чамдык улус томаарый берип, Иерусалимге чедип келген.

¹²А Иудеяга Бурганның холу чонга дузалап, хаанның база нояннарның Дээрги-Чаяакчының сөзүн ёзугаар дужааган чүвезин күүседир эп-сеткилди аңаа хайырлаан.

¹³Иерусалимге ийи айда эңдерик хөй чон Хаарган далганнар байырлалын демдеглээр дээш чыгып келген.

¹⁴Ол улус хөделип эгелээш, Иерусалимниң кудумчуларынга турган өргүл салыр бедигээштерни, айдызаашкын кылыр бедигээштерни ап каапкаш, оларны Кедрон шынаазынче октапкан.

¹⁵Ийи айның он дөртте олар Хосталыышкын байырлалының анай-хураганнарын дөгерген. Бурганның бараалгакчылары биле левиттер, ыяды бергеш, ыдыктанып ап, Дээрги-Чаяакчының өргээзинге бүрүн өрттедир өргүлдерни эккеп салган.

¹⁶Олар Бурганның кижизи Моисейниң хоойлузунда айтып каанын ёзугаар боттарының турар ужурлуг черлерин ээлепкен. Бурганның бараалгакчылары левиттерден өргүл малының ханын алгаш, өргүл бедигээжинче төп турган.

¹⁷Чыылган чон аразында ыдыктанып-арыгланыр ёзулал эртпээн улус хөй болганындан, Дээрги-Чаяакчыга бараалгадыр Хосталышкын байырлалының анай-хураганнарын бүгү арыг эвес улустуң адындан левиттер дөгерип, ол өргүлдерниң Дээрги-Чаяакчының мурнунга ыдыктыын хевээр арттырган.

¹⁸Чоннуң хөй кезии, колдуунда-ла Эфрем, Манассия, Иссахар болгаш Завулоннуң аймактарындан үнген улус, ыдыктанып-арыгланып албаан болган, ынчалза-даа олар ыдыктыг хоойлунуң айтышкынын үреп, өргүл эьдин чип турган.

¹⁹А Эзекия олар дээш мөргүп: «Ыдыктыг арыгланышкын ёзулалын эртпээн-даа болза, ада-өгбезиниң Бурганынче сеткил-чүрээнден чүткүп турар бүгү улусту ачы-буяанныг Дээрги-Чаяакчы өршээзин!» – дээн.

²⁰Дээрги-Чаяакчы Эзекияны дыңнап кааш, чонну өршээген.

²¹Иерусалимге турган израильчилер Хаарган далганнар байырлалын чеди хүн дургузунда аажок өөрүп-хөглөп байырлап келген. Левиттер биле Бурганның бараалгакчылары хөгжүм херекселдеринге үдедип, Дээрги-Чаяакчыны хүннүң-не ыткыр алдаржыдып ырлап турган.

²²Эзекия Дээрги-Чаяакчыга бараан болушкунну мергежилдиг кылып билир бүгү левиттерниң сеткилин өөртүп, чугаалашкан. Чеди хүн дургузунда улус байырлалдың аьш-чемин чип, эп-найырал өргүлдерин салып, ада-өгбезиниң Бурганы Дээрги-Чаяакчыны алдаржыдып турганнар.

²³Бүгү чыылган чон ам-даа чеди хүн байырлаар деп сүмележип шиитпирлээш, ол чеди хүнде база байырлалды демдеглек, хөглөп эрттиргеннер.

²⁴Иудеяның хааны Эзекия чыылган чонга 1000 бугажык, 7000 шээр мал берген, а ноянна чыылганнарга 1000 бугажык, 10 000 шээр мал берген. Хөй санныг Бурганның бараалгакчылары ам ыдыктанып алган турган.

²⁵Иудеядан чыгып келген бүгү улус, Бурганның бараалгакчылары биле левиттер, Израильден чыгып келген бүгү улус база ооң мурнунда Израильден көжүп келгеш, Иудеяга чурттай берген кижилер – олар шупту өөрүп-хөглөп турган.

²⁶Иерусалимге аажок улуг хөглээшкин болган, чүге дээрге Давидтиң оглу, Израильдиң хааны Соломоннуң үезинден бээр Иерусалимге ол ышкаш байырлал болуп көрбээн чүве-дир.

²⁷Бурганның бараалгакчылары биле левиттер туруп келгеш, чонну алгап-йөрээрге, Бурган оларны дыңнап каан, оларның мөргүлү Ооң дээрге ыдыктыг оран-савазынга чеде берген болган.

2 Чылдар 31

¹Ол бүгү доозулган соонда, аңаа турган бүгү израильчилер Иудеяның хоорайларынче чорупкаш, ыдыктыг көжээлерни буза шаап, Ашера бурганга тураскааткан адагаштарны ужуруп каапкан. Олар бүгү Иудеяга, Вениамин, Эфрем болгаш Манассияның аймактарының бүгү девискээрлеринге мөгейишкин кылыр бедик черлерни болгаш өргүл салыр бедигээштерни бүрүнү-биле үрегдеп каапкан. Оон бүгү израильчилер боттарының хувааглыг черлеринче, боттарының хоорайларынче ээп келген.

Бурганның бараалгакчыларының хандырылгазынга хамаарыштыр

²Эзекия Бурганның бараалгакчылары биле левиттерни салбырлар аайы-биле, оларның кайызы-даа бараалгакчы азы левит ажил-хүлээлгезин кылыр кылдыр таарыштыр тургузуп каан. Олар бүрүн өрттедир өргүлдер, эп-найырал өргүлдери эккеп салыр, бараан болур, Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң хаалгазының чанынга Ону алгап-мактап, алдаржыдар ужурлуг турган.

³Хаан бодунуң мал-маганының чамдызын Дээрги-Чаяакчының хоойлузунда бижиттингенин ёзугаар эртен, кежээ

база амыр-дыш хүнү, ай чаазында болгаш байырлалдарда бүрүн өрттедир өргүлдөр кылыры-биле берген.

⁴Хаан Иерусалимниң чурттакчы чонунга Бурганның бараалгакчылары биле левиттерге онаажыр үлүгнү, олар Дээрги-Чаяакчының хоойлузун күүседиринге боттарын бараалгатсын дээш, үндүрүп берип турарын дужааган.

⁵Ол айтышкынны чонга чарлаптарга, израильчилер тараазының, виноград арагазының, олива үзүнүң, ары чигириниң баштайгы дүжүдүнүң – шөлдөринге өстүрүп алган бүгү дүжүдүнүң башкылыын эккелген. Олар бүгү чүүлдүң оннуң бир кезиин хөйү-биле эккелген.

⁶Иудеяның хоорайларында чурттап турар израильчилер, иудейлер бода болгаш шээр малының оннуң бир кезиин болгаш боттарының Бурганы Дээрги-Чаяакчыга бараалгаткан өске ыдыктыг өргүлдөрни база эккелген – олар ол бүгүнү эңдере оваалай салып каан.

⁷Үш айда эңдере оваалай салып эгелээш, чеди айда доосканнар.

⁸Эзекия биле ызыгууртаннар чедип келгеш, овааларны көргөш, Дээрги-Чаяакчыны болгаш Ооң израиль чонун алгап-йөрээген.

⁹Эзекия Бурганның бараалгакчылары биле левиттерден ол оваалар дугайында айтырарга,

¹⁰Бурганның дээди бараалгакчызы, Садоктуң угундан Азария аңаа мынча деп харыылаан: «Бо өргүл белектерин чон Дээрги-Чаяакчының өргээзинче эккеп эгелээн үеден бээр, бис тоттур чемненип турар апардывыс, хөй аыш-чем-даа артып каап тур. Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чонунга ачы-буян хайырлаан болгаш, ындыг хөй аыш-чем артып каардыр».

¹¹Эзекия Дээрги-Чаяакчының өргээзинге шыгжамыр-өрээлдер белеткеп каарын дужаарга, улус ону күүсеткен.

¹²Оон ынаар өргүл белектериниң оннуң бир кезектерин болгаш ыдыктыг чүүлдерни ак сеткилдий-биле эккелген.

¹³Хонания деп кижини кол харагалзакчы турган, ооң дуңмазы Шимей ийи дугаар дарга турган. Эзекия хаан биле Бурганның өргээзиниң башкарыкчызы Азария оларга дузалаар кылдыр Иехиил, Азия, Нахат, Асаил, Иеримот, Иовад, Элиел, Исмахия, Махат болгаш Ваня оларны томуйлап каан.

¹⁴Левит Имнаның оглу Коре – өргээниң чөөн талазында хаалгачы – улустуң Бурганга эки тура-биле салган өргүлдери дээш харыылап, Дээрги-Чаякчыга эккелген өргүлдери, аажок ыдыктыг чүүлдерни үлөп берип турган.

¹⁵Бурганның бараалгакчылары чурттаар хоорайларга Эден, Миниамин, Иисус, Шемайя, Амария болгаш Шехания олар Кореге ак сеткилдиг дузалажып, боттарының бараалгакчы ха-дуңмазының аразына оларның бөлүктөрүнүн аайы-биле, ат-сураглыг, бөдүүн дивейн, деңге үлөп берип турган.

¹⁶Оон аңгыда олар аттары төрөл салгалдар даңзызынче кирген үш хардан өрү назылыг бүгү эр улус аразына үлөп турган. Ол бүгү эр улус дээрге Дээрги-Чаякчының өргээзинче хүннүң кылыр ажил-хүлээлгезин бүдүрер дээш база боттарының албан-дужаалы болгаш салбырларын ёзугаар бараан болушкунун боттандыраар дээш кирип турган улус-тур.

¹⁷Бурганның бараалгакчыларын даңзыже төрөл салгалдар аайы-биле кириген; чээрби хардан өрү назылыг левиттерни оларның албан-дужаалы болгаш салбырларын ёзугаар даңзыже кириген.

¹⁸Төрөл салгалдар даңзызынче оларның кадайларының, шупту огул-кызының аттарын база кириген турган, чүге дээрге олар боттарын бараан болушкунга ак сеткилдий-биле ыдыктанып белеткеп алган улус чүве-дир.

¹⁹Аароннуң үре-салгалы болур, боттарының хоорайларын долгандыр одар-белчиирлиг бараалгакчыларның өг-бүлелеринге хамаарыштыр алыр болза, хоорайларның шуптузунга бүгү эр улуска чогуур үлүгнү үлеп бээри-биле тускай томуйлаттырган улус турган. Олар төрөл салгалдар даңзызынче аттары кирген бүгү левиттерге үлүүн база үлеп турган.

²⁰Эзекия бүгү Иудеяга ынчалдыр кылган. Ол бодунуң Бурганы Дээрги-Чаяакчының мурнунга эки, таарымчалыг болгаш шынныг чүүлдер кылып турган.

²¹Бурганның өргээзинге бараан болуру-биле база ыдыктыг хоойлунуң айтышкыннарын сагып, күүседири-биле ол кылып турган бүгү чүвезинге бодунуң Бурганынче чүткүп, бүгү-ле сеткил-чүрээнден ажылдап келген. Ынчангаш ол чедиишкинниг болган-даа.

2 Чылдар 32

Ассирий хаанның Иерусалимге кыжанганы

(4 Хаан. 18:13—19:37; Иса. 36:1—37:38)

¹Эзекия шынчызы-биле ол бүгү ажыл-херектерин кылып каан соонда, Ассирияның хааны Сеннахирим Иудеяже халдап кирип келген. Ол быжыглалдыг хоорайларны бүзээлеп алгаш, оларны хунаап алыр деп бодаан.

²Эзекия Сеннахиримниң Иерусалимге удур чаалажыр дээш чедип келгенин көргөш,

³бодунуң нояннары болгаш шериг баштыңнары-биле сүмелешкеш, хоорайның даштында суг баштарын дуй базырыптарын шиитпирлээн, а олар ону деткээн.

⁴Эңдерик хөй чон чыгып келгеш: «Ассирияның хааннары бээр чедип кээрге, оларга суг чедишпезин!» – деп чугаалааш, бүгү суг баштарын база чуртту таварып агып чыткан хемни дуй базырып, хөөп каапкан.

⁵Эзекия сорук кирип, хоорай ханазының үрелген бүгү черлерин катап тургузуп, ооң кырынга суургалар тудуп үндүрүп каан. Ол биеэги хананың даштынга база бир хана туткаш, Давидтиң Хоорайында Милло шивээни быжыглап, хөй ок-чепсек болгаш дозуг-камгалалдар белеткеп каан.

⁶Эзекия чонну баштаар шериг баштыңнарын томуйлааш, оларны хоорай хаалгазының чанында төп шөлге чыып алгаш, сорук кирип, мынча дээн.

⁷«Кадыг-быжыг, эрес-дидим болуңар, Ассирияның хаанындан база ооң-биле кады келген эңдерик хөй аг-шеригден коргуп-сүртевеңер, чүгө дээрге бистиң-биле кады турар Күш ооң-биле кады турар күштен улуг-дур.

⁸Ооң-биле мага-бот күжү, а бистиң-биле Бурганывыс Дээрги-Чаяакчы кады-дыр, Ол биске дузалап, чаа-дайынывыска тулчур-дур». Чон Иудеяның хааны Эзекияның сөстөрүндөн сорук кире берген.

⁹Ассирияның хааны Сеннахирим бүгү аг-шерии-биле Лахис хоорайны бүзээлеп алгаш тура, бодунуң дүжүметтерин Иерусалимче айбылап чорудуп, аңаа турган Иудеяның хааны Эзекия биле бүгү иудейлерге мону дамчыткан:

¹⁰«Ассирияның хааны Сеннахиримниң чугаалаан чүвезин дыңнаңар: Иерусалимде бүзээлеттирип алган олургаш, чүү чүвеге идегеп тур силер?

¹¹Эзекия: „Бурганывыс Дээрги-Чаяакчы бисти Ассирияның хаанының холундан камгалаар“ – деп чугаалааш, аштап, суксап өлүп калзын дээш, силерни мегелеп турар-дыр.

¹²Эзекия боду Дээрги-Чаяакчының бедик черлерин, Ооң өргүл бедигээштерин узуткап каапкаш, Иудея биле Иерусалимниң чурттакчыларынга: „Чаңгыс өргүл бедигээжиниң мурнунга Бурганга

мөгейиңер, чүгле аңаа чаагай чыттыг чүүлдер кыпсыңар“ – деп дужааган эвес чүве бе?

13Таанда силер өске чурттарның бүгү чоннарын мээң база ада-өгбемниң канчанганын билбес силер бе? Ол чурттарның бурганнарының кайызы бодунуң черин мээң холумдан адырып алганыл?

14Мээң ада-өгбемниң бүрүнү-биле узуткап каан чоннарының бурганнарының кайызы бодунуң чонун мээң холумдан адырып шыдааныл? Бурганыңар силерни мээң холумдан канчап камгалап шыдаарыл?

15Ам Эзекияга мегелеттирбеңер, ооң аайы-биле будалбаңар. Аңаа бүзүревеңер, чүге дээрге чаңгыс-даа чоннуң база күрүнениң бурганы бодунуң чонун мээң холумдан азы ада-өгбемниң холундан адырып шыдаваан болгай. Силерниң Бурганыңар база силерни мээң холумдан камгалап шыдаар харыы чок!»

16Сеннахиримниң дүжүметтери Дээрги-Бурган-Чаяакчыга болгаш Ооң чалказы Эзекияга удур чүве чугаалап шаг болган.

17Сеннахирим Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчыны бак сөглээн чагаалар бижип, Аңаа удур: «Өске чурттарның бурганнарының боттарының чоннарын мээң холумдан адырып шыдавааны дег, Эзекияның Бурганы база Бодунуң чонун мээң холумдан адырып шыдавас» – деп турган.

18Ассирийлер хана кырында турган Иерусалимниң чурттакчыларынче, оларны коргудуп-сүртедипкеш, хоорайны эжелеп аар дээш, еврейлеп дыңзыдыр алгыржы берген.

19Олар Иерусалимниң Бурганының дугайында чер-делегейниң өске чоннарының бурганнары – кижини холу кылган дүрзүлөр дугайында дег чугаалаар болган.

20Ол дээш Эзекия хаан биле Амоцтуң оглу Исаяя медээчи мөргүл кылып, дээрже кыйгы салган.

²¹Дээрги-Чаяакчы төлээзин чорудуптарга, ол ассирий хаанның турлаанда бүгү күштүг-шыырак дайынчыларны, баштыңчыларны болгаш шериг баштыңнарын кыргып-хыдып кааптарга, Сеннахирим бодунуң чуртунче бак атка кирип, чана берген. Ол бир-ле бодунуң бурганының өргээзинче кире бээрге, ооң бодунуң оолдары ачазын хылыш-биле шанчып каан.

²²Дээрги-Чаяакчы Эзекияны болгаш Иерусалимниң чурттакчыларын Ассирияның хааны Сеннахиримниң холундан база өске бүгү дайзыннарның холундан ынчалдыр адырып кааш, оларга бүгү таладан амыр-тайбыңны хайырлаан.

²³Ынчан дыка хөй улус Иерусалимче Дээрги-Чаяакчыга өргүлдер биле Иудеяның хааны Эзекияга улуг үнелиг белектер эккелген. Ол үеден бээр Эзекия бүгү чоннарның мурнунга улуг алдар-хүндүлүг апарган.

Эзекияның томаараны, чаагай чоруу болгаш өлүмү

²⁴Ол хүннерде Эзекия аарый берген, өлүрүнүң кырында келген. Хаан Дээрги-Чаяакчыга мөргүүрге, Ол аңаа харыылап, бадыткал демдээ берген.

²⁵Ынчалза-даа Эзекия аңаа көргүскен ачы-буян дээш төлептиг харыы бербээн, харын ооң сеткил-чүрээ улуургай берген турган. Ол дээш хаанче, Иудеяже болгаш Иерусалимче Дээрги-Чаяакчының килеңи кыптыга берген.

²⁶Ынчан Эзекия-даа, Иерусалимниң чурттакчылары-даа сеткил-чүрээниң улуургаан томаартып алган. Ынчангаш Эзекияның чуртталгазының үезинде Дээрги-Чаяакчы оларны кезетпээн.

²⁷Эзекия аажок бай, улуг ат-алдарлыг кижичораан. Ол бодунуң алдын-мөңгүнү, эртине даштары, чаагай чыттыг чүүлдери, дозуг-камгалалдары болгаш янзы-бүрү улуг үнелиг эт-севинге шыгжамырлар кылып алган.

²⁸Оон ыңай черниң дүжүдү, виноград арагазы болгаш олива үзү шыгжаар аңмаарлар, сүрүг малдар турар черлер, кажаалар тудуп алган.

²⁹Бодунга ол хоорайлар тудуп алган. Шээр болгаш бода малының коданнары база дыка хөй турган, чүге дээрге Бурган аңаа байлакты бажын ажыр хайырлаан чүве-дир.

³⁰Гихоннуң суун бажындан дуй базыргаш, сугнуң агымын Давидтиң Хоорайының барыын талазынче аксыпкан кижини база Эзекия турган. Ол бодунуң бүгү ажил-херээнге чедимчелиг бооп келген.

³¹Бир катап Вавилоннуң чагырыкчылары Эзекияже ооң чуртунга болган Бурганның көскү демдээниң дугайында айтырып, элчиннер ыдыпкан. Ынчан Бурган ону хынаар дээш база ооң сеткил-чүрээниң кандызын билип аар дээш, чааскаандырзын каапкаш барган.

³²Эзекияның өске ажил-херектери, ооң Бурганга бердингени Амоцтуң оглу Исая медээчининиң Иудея биле Израильдиң хааннарының номунче кирген көстүүшкүнүндө бижиттинген.

³³Эзекия өгбелериниң соондан өске оранче чоруй барган, ону Давидтиң үре-салгалының чевег-куюнуң үстүү кезээнге ажаап каан. Иудеяның бүгү чону болгаш Иерусалимниң чурттакчылары Эзекия өлгөн соонда, аңаа хүндү көргүскен. Ооң оглу Манассия ачазының орнунга хаан апарган.

2 Чылдар 33

Манассия хаан

(4 Хаан. 21:1-9)

¹Манассия он ийи харлыында хаан апаргаш, чуртту Иерусалимге бежен беш чыл чагырган.

²Манассия Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедип, Ооң израильчилерниң мурнундан үндүр сывырыпканы чоннарның чүдек-бужар чаңчылдарын өттүнүп турган.

³Ол бодунуң ачазы Эзекияның узуткап каапканы бедик черлерни катап тудуп, Ваалдың дүрзүлеринге өргүл салыр бедигээштер, Ашера бурганга тураскааткан адагаштар тургузуп каан. Манассия сылдыстарның бүгү аг-шеринге мөгейип, аңаа бараан болуп турган.

⁴Ол Дээрги-Чаяакчының аңаа хамаарыштыр: «Иерусалимге Мээң алдар-адым кезээ мөңгеде турар» – дээни өргээзинге өргүл салыр бедигээштер тудуп каан.

⁵Манассия Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң даштыкы, иштики шөлүнге сылдыстарның бүгү аг-шеринге өргүл салыр бедигээштер тудуп каан.

⁶Ол бодунуң оолдарын Бен-Энном шынаазынга от өттүр эрттирип турган база төлгелээр, илби-шиди кылыр болгаш өлүг улус сүнезини кыйгырар, караң-көрнүр улус-биле харылзажып турган. Ол Дээрги-Чаяакчының мурнунга хөй бузутту үүлгедип, Ооң килеңин кыптыктырып турган.

⁷Манассия оюп хээлээн дүрзү-бурган кылып алгаш, ону Бурганның өргээзинге тургузуп каан. А Бурган ол өргээге хамаарыштыр Давид хаанга база ооң оглу Соломонга: «Мен бо өргээге база Израильдин бүгү аймактарының аразындан шилип алганым Иерусалимге Бодумнуң алдар-адымны мөңгези-биле тургузуп каар мен.

⁸Бир эвес израильчилер Мээң оларга дужааган бүгү чүвемни күүседип, оларга Моисейни дамчыштыр берген бүгү хоойлу, дүрүмнер болгаш айтышкыннарны сагып чурттаар болза, Мен оларны ада-өгбезинге үзүп берген черимден моон соңгаар улчуп чоруурунче албадавас мен» – деп турган.

⁹Ынчалза-даа Манассия Иудеяның болгаш Иерусалимниң чурттакчыларын шын оруундан өскээр аппаарга, олар Дээрги-

Чаяакчының израильчилерниң мурнундан кыргып-хыдып каапканы чоннардан-даа хөй бузут үүлгедип эгелээн.

Манассияның бодунуң бачыдын билингени

¹⁰Дээрги-Чаяакчы Манассияга база ооң чонунга сагындырып чугаалап турган, ынчалза-даа олар тооп дыңнавайн барган.

¹¹Дээрги-Чаяакчы оларга удур Ассирияның хаанының шериг баштыңнарын эккелген. Баштыңнар Манассияны тудуп алгаш, тыртпа-биле бурундуктааш, хүлер кинчи-биле бектээш, Вавилонче аппаратан.

¹²Кызагдалга таварышкаш, ол бодунуң Бурганы Дээрги-Чаяакчыдан өршээл дилеп, чаннып эгелээн, оон ада-өгбезиниң Бурганының мурнунга аажок томаараан.

¹³Манассия мөргүүрге, Бурган олче ээ көрнүп, ооң чалынган дилээн дыңнап кааш, ону Иерусалимче, дүжүлгезинче эгидип каан. Манассия Дээрги-Чаяакчы дээрге Бурган-дыр деп билип алган.

¹⁴Ооң соонда ол Давидтиң Хоорайының даштыкы ханазын быжыглап тудуп каан. Ол ону Гихон суунуң барыын талазында шынаадан эгелээш, Балык хаалгазынче кирер черге чедир болгаш Офел тейни долгандыр тудуп чоруткаш, мурнундагызындан бедидип каан. Ол Иудеяның бүгү быжыглалдыг хоорайларынга шериг баштыңнарын тургузуп каан.

¹⁵Манассия Дээрги-Чаяакчының өргээзинден өске бурганнарны болгаш оюп хээлээн дүрзүнү үндүргеш, өргээ турар тейде база Иерусалимде тудуп алганы өргүл салыр бедигээштерни ап каапкаш, ол бүгүнү хоорайдан үндүр октапкан.

¹⁶Ол Дээрги-Чаяакчының өргүл бедигээжин катап тургускаш, аңаа эп-найырал болгаш өөрүп четтириишкин өргүлдери эккеп салгаш, иудейлерге Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчыга бараан болурун дужааган.

¹⁷А чон мөгейишкин кылыр бедик черлерге өргүлдер салырын, ам чүгле бодунуң Бурганы Дээрги-Чаяакчыга-даа болза, уламчылавышаан турган.

¹⁸Манассияның өске ажил-херектери, ооң бодунуң Бурганынга мөргүлү болгаш өттүр көөр медээчилерниң Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчының адындан аңаа чугаалап турган сөстери Израильдин хааннарының бижилгелеринде бижиттинген.

¹⁹Ооң мөргүлү, Бурганның олче ээ көргени, ооң бүгү бачыттары болгаш шынчы эвес чоруу, бодун томаартып аар бетинде мөгейишкин кылыр бедик черлер тудуп кааны база Ашера бурганга тураскааткан адагаштар болгаш дүрзүлөр тургузуп каан черлери өттүр көөр медээчилерниң бижилгелеринде бижиттинген.

²⁰Манассия өгбелериниң соондан өске оранче чоруй баарга, ону ооң ордузунуң чанынга ажаап каан. Ооң оглу Амон ачазының орнунга хаан апарган.

Амон хаан

(4 Хаан. 21:19-26)

²¹Амон чээрби ийи харлыында хааннап эгелээш, чуртту Иерусалимге ийи чыл чагырган.

²²Амон, ачазы Манассия ышкаш, Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедип, ачазы Манассияның кылып кааны бүгү дүрзү-бурганнарга өргүлдер эккеп салып, оларга бараан болуп турган.

²³Амон, ачазы Манассия ышкаш, Дээрги-Чаяакчының мурнунга бодун томаартып албаан, харын-даа бачыттарын көвүдедип-ле турган.

²⁴Ооң дүжүметтери аңаа удур сүлчээ кылгаш, ону ордузунга өлүрүп каан.

²⁵Ынчалза-даа чурттуң чону бүгү сүлчээчилерни кыра шаап каапкаш, Амоннуң оглу Иосияны ачазының орнунга хаан кылып алган.

2 Чылдар 34

Иосия хаан
(4 Хаан. 22:1-7)

¹Иосия сес харлыында хааннап эгелээш, чуртту Иерусалимге үжен бир чыл чагырган.

²Ол Дээрги-Чаяакчының мурнунга таарымчалыг чүүлдер кылып турган база бодунуң өгбези Давидтиң оруктарын эдерип, оң-даа, солагай-даа талаже барбаан.

³Чагыргазының сески чылында, аныяк оол тургаш, Иосия бодунуң өгбези Давидтиң Бурганынче чүткүп эгелээн, а он ийиги чылында Иудея биле Иерусалимни мөгейишкин кылып бедик черлерден, Ашера бурганга тураскааткан адагаштардан, оюп хээлээн болгаш шуткуп кылган дүрзү-бурганнардан арыглап эгелээн.

⁴Иосияның улузу Ваалдың дүрзүлеринге өргүл салыр бедигээштерни үрегдеп, оларның кырында турган ыдыктыг адагаштарны буза шаап каапкан. Оон ол Ашера бурганга тураскааткан адагаштарны кезип, оюп хээлээн, шуткуп куткан дүрзүлерни үрегдеп, чуура соктап каапкаш, бир шагда оларга өргүл салып турган улустуң чевеглеринче чажыпкаш,

⁵ол бурганнарның бараалгакчыларының сөөктерин оларның өргүл бедигээштеринге өрттедипкен. Иудея биле Иерусалимни ынчалдыр арыглап каан.

⁶Манассия, Эфрем болгаш Симеоннуң аймактарының хоорайларынга, мырыңай Неффалимниң аймааның черинге чедир база оларның хоосураан чоок-кавызынга

⁷Иосия өргүл бедигээштери биле Ашера бурганның адагаштарын үрегдеп, дүрзү-бурганнарны хүл-далганналдыр чуура соктап, бүгү израиль черге ыдыктыг деп турган адагаштарны буза шаап каапкан. Оон ол Иерусалимче ээп келген.

⁸Чагыргазының он сески чылында Иосия, чуртту база Бурганның өргээзин арыглаан соонда, Мешулламның оглунуң оглу, Ацалияның

оглу Шафанны, хоорай чагырыкчызы Маасеяны болгаш Иоахазтың оглу, төөгү бижикчизи Иоахты бодунуң Бурганы Дээрги-Чаяакчының өргээзин септезин дээш чорудупкан.

⁹Олар Бурганның дээди бараалгакчызы Хелкияга келгеш, хаалга кадарып турар левиттерниң Манассия биле Эфремниң аймаандан, бүгү өске израильчилерден, бүгү Иудея биле Вениаминден, Иерусалимниң чурттакчыларындан чыып алган акша-мөңгүнүн Бурганның өргээзинге эккелгеш, аңаа хүлээди берген.

¹⁰Акша-мөңгүнү Дээрги-Чаяакчының өргээзинде ажил башкарып турар харагалзакчыларга берип каан, а олар ону өргээде септелге кылып турар ажилчыннарга төлөп берип турган.

¹¹Харагалзакчылар акша-мөңгүнү бызаңчылар биле тудугжуларга Иудеяның хааннарының элөп, хоозураарынга чедирип кааны өргээ бажыңнарын чаартып, шыварынга херек чонуп каан даштар биле илдиргелээр ыяш садып алзын дээш дамчыдып берген.

¹²Ол ажилчыннар ак сеткилдиг ажилдап турган. Оларның ажилын удуртуру-биле Мерариниң үре-салгалындан үнген Яхат биле Авдий, Кохаттың үре-салгалындан – Захария биле Мешуллам деп левиттерни томуйлап каан. Ол левиттер шупту хөгжүм херекселдеринге ойнап мергежээн улус чүве-дир.

¹³Олар аар чүък дажыкчыларын база харагалзап, кандыг-даа ажил кылып турар бүгү ажилчыннарны удуртуп турган. Левиттерниң чамдызы бижээчилер, харагалзакчылар, а өскелери – хаалгачылар бооп турган.

Ыдыктыг хоойлу номунуң тывылганы

(4 Хаан. 22:8-20)

¹⁴Кажан олар Дээрги-Чаяакчының өргээзинче эккелген акша-мөңгүнү уштуп турда, Бурганның бараалгакчызы Хелкия Моисейни дамчыштыр берген Дээрги-Чаяакчының хоойлузунуң номун тып алган.

¹⁵Хелкия Шафан бижээчиге: «Мен Дээрги-Чаяакчының өргээзинден ыдыктыг хоойлунуң дүрүг номун тып алдым» – дээш, номну аңаа тутсуп берген.

¹⁶Оон Шафан дүрүг номну хаанга эккелгеш, аңаа: «Силерниң чалчаларыңарга дааскан бүгү ажылды олар кылып тур – деп айыткаан.

–

¹⁷Дээрги-Чаяакчының өргээзинде бар-ла акша-мөңгүннү чыып алгаш, өргээде ажылдап турар улуска болгаш оларның харагалзакчыларыңа дамчыдып бердилер».

¹⁸Ооң соонда Шафан бижээчи хаанга: «Хелкия бараалгакчы меңээ бир дүрүг ном берди» – деп дыңнаткаш, ону хаанның мурнунга номчуп берген.

¹⁹Ыдыктыг хоойлунуң сөстөрүн дыңнааш, хаан кеткен хевин качыгдалдан ора тыртып каапкан.

²⁰Ол Хелкия бараалгакчыга, Шафанның оглу Ахикамга, Миханың оглу Авдонга, Шафан бижээчиге болгаш бодунуң чалчазы Асайяга мынча деп дужааган:

²¹«Барып, мээң өмүнээмден база Израильдин болгаш Иудеяның чонунуң артынчызының өмүнээзинден бо номнуң сөстөрүниң дугайында Дээрги-Чаяакчыдан айтырып көрүңер. Бистиң ада-өгбевис Дээрги-Чаяакчының сөстөрүн сагывайн келген, бо номда бижээн бүгү чүүл ёзугаар кылбайн чораан боорга, Ооң коргунчуг килеңи бисче кыптыккан-дыр».

²²Хелкия бараалгакчы болгаш хаанның айбылапкан улузу Шаллумнуң кадайы, өттүр билип медеглээр Олда деп херээжен-биле ол дугайында чугаалажыр дээш чорупкан. (Шаллум болза хаанның хевиниң кадагалакчызы кижичүве-дир. Ол Тавкегаттың оглу турган, а Тавкегат – Хасраның оглу турган чүве-дир.) Олда Иерусалимниң чаа кезээнге чурттап турган.

²³Ол херээжен оларга мынча дээн: «Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчы: „Силерни Менче айбылап чорудупкан кижиге

²⁴Мээң чугаалаан чүвемни дамчыдыңар: Мен бо черже база ооң чурттакчыларынче айыыл-халапты – Иудеяның хаанының мурнунга номчаан номда бижээн бүгү каргыштарны ыдарым ол-дур.

²⁵Менден ойталааны дээш, хары бурганнарга айдызаашкын кылып, боттарының холу-биле кылган бүгү чүүлдери-биле Мени хорадатканы дээш, Мээң килеңим бо черге удур кыптыгар, ол ам өжүртүнмес“ – деп чугаалады.

²⁶Дээрги-Чаяакчыдан чүве айтырары-биле силерни айбылап чорудупкан Иудеяның хаанынга мону дамчыдыңар: дыңнаан сөстериң дугайында Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчы мынча дээн-дир:

²⁷„Сээң чүрээңниң чымчай бергени дээш, Мээң мурнумга бодуну томаартканың дээш; бо черге база ооң чурттакчыларыңа удур Бурганның чугаалаан сөстериң дыңнааш, Мээң мурнумга бодуну томаартканың дээш, кеткен хевини ора тыртып, Мээң мурнумга ыглап турганың дээш, Мен сени дыңнап кагдым – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

²⁸Ынчангаш Мен сени ада-өгбөңге кадып каар мен, чевег-куйга амыр-тайбың ажааттырар сен. Мээң бо черже база ооң чурттакчыларынче ыдарым бүгү айыыл-халапты сээң карактарың көрбес“». Айбычылар ол харыыны хаанга дамчыдып берген.

Иосияның Иудеяны дүрзү-бурганнарга чүдүүр чоруктан арыглааны
(4 Хаан. 23:1-3)

²⁹Хаан Иудея биле Иерусалимниң бүгү баштыңнарын кыйгыртып алган.

³⁰Оон хаан Дээрги-Чаяакчының өргээзинче Иудеяның бүгү чону-биле, Иерусалимниң бүгү чурттакчылары-биле кады чорупкан. Бурганның бараалгакчылары болгаш левиттер, бүгү чон – карачал-даа, ызыгууртан-даа улус, ооң-биле кады чорупкан. Чонга ол Дээрги-Чаяакчының

өргээзинден тывылган номда бижиттинген чагыг-керээниң бүгү сөстөрүн дыңналдыр номчуп берген.

³¹Хаанның турар ужурлуг черинге туруп алгаш, Иосия ол номда бижиттинген чагыг-керээниң сөстөрүн сагыры-биле Дээрги-Чаяакчының мурнунга Ооң айтышкыннарын, доктаалдарын, дүрүмнерин бүгү чүлдү-чүрээнден, бүгү сагыш-сеткилинден күүседип, Ону эдерер дугайында керээ чарып алган.

³²Хаан Иерусалимде болгаш Вениаминниң черинде чурттап турар бүгү улуска ону бадыйткаарын дужааган. Иерусалимниң чурттакчылары боттарының ада-өгбезиниң Бурганының чагыг-керээзин сагып чурттап эгелээн.

³³Иосия израильчилерниң бүгү черлеринден чүдек-бужар чүүлдерни чайладып каапкаш, Израильде чурттап турар бүгү чонга боттарының Бурганы Дээрги-Чаяакчыга бараан болурун дужааган. Ооң чуртталгазының үезинде израильчилер боттарының ада-өгбезиниң Бурганы Дээрги-Чаяакчыдан ойталап көрбээн.

2 Чылдар 35

Иосияның Хосталышкын байырлалын демдеглээни

(4 Хаан. 23:21-23)

¹Иосия Иерусалимге Дээрги-Чаяакчыга бараалгаткан Хосталышкын байырлалын демдеглеп эрттирген. Хосталышкын байырлалында чиир анай-хураганнарны бир айның он дөртте дөгерген.

²Иосия Бурганның бараалгакчыларынга албан-хүлээлгезин айтып бергеш, Дээрги-Чаяакчының өргээзинге бараан болур кылдыр сеткилин өөртүп каан.

³Хаан левиттерге – бүгү Израильдиң башкыларынга, Дээрги-Чаяакчыга бараан болуп чурттаар улуска мынча дээн: «Ыдыктыг аптараны Израильдиң хааны Давидтиң оглу Соломоннуң тудуп каан өргээзинге тургузуп калыңар. Ам ону эктиңерге көдүрүп

чораан херээңер чок. Силер ам Бурганыңар Дээрги-Чаяакчыга, Ооң израиль чонунга бараан болуңар.

⁴Бараан болуушкун кылыры-биле төрел салгалдар, салбырларыңар аайы-биле, Израильдиң хааны Давидтиң, ооң оглу Соломоннуң айытканын ёзугаар белеткенип алыңар.

⁵Ыдыктыг өргээге левиттерниң төрел бөлүктөрүн ёзугаар туруп алгаш, ха-дуңма улус-чоннуң төрел салгал бүрүзүңге дузалаарыңга белен болуңар.

⁶Хосталышкын байырлалында чиир анай-хураганнарны дөгериңер, ыдыктанып алыңар, Дээрги-Чаяакчының Моисейни дамчыштыр берген дужаалын күүседип, анай-хураганнарны израиль ха-дуңмаңарга белеткеп бериңер».

⁷Иосия аңаа турган бүгү израильчилерге Хосталышкын байырлалында дөгөрер кылдыр ниитизи-биле 30 000 анай-хураган, 3000 бугажык берген. Ол мал-маганны хаанның кошкулундан алган чүве-дир.

⁸Ооң нояннары база эки туразы-биле чонга, Бурганның бараалгакчыларыңга болгаш левиттерге малын берип турган. Дээрги-Чаяакчының өргээзи дээш харыылаар Хелкия, Захария болгаш Иехиил Бурганның бараалгакчыларыңга Хосталышкын байырлалында дөгөрер кылдыр 2600 шээр мал биле 300 бугажык берген.

⁹Хонания болгаш ооң дуңмалары Шемайя биле Нафанаил, база ол ышкаш левиттер даргалары болур Хашавия, Иеиел болгаш Иовад олар левиттерге Хосталышкын байырлалында дөгөрер кылдыр 5000 шээр мал, 500 бугажык берген.

¹⁰Бараан болуушкунун ынчаар белеткеп каан соонда, Бурганның бараалгакчылары боттарының турар черлеринге, а левиттер хаанның дужаалын ёзугаар боттарының бөлүктөрүнүң аайы-биле туруп алган.

11 Байырлалдың хураганнарын дөгерип каан. Левиттер малдың кежин союп турган, а Бурганның бараалгакчылары оларның холундан малдың ханын алгаш, өргүл бедигээжинче төп турган.

12 Оон бүрүн өрттедир өргүл малын чоннуң төрел салгалдарының бөлүктөр аайы-биле үлеп бээр дээш аңгылап кааннар. Дээрги-Чаяакчыга өргүлдерни Моисейниң номунда бижиттингенин ёзугаар салган турзун дээш ынчаар кылганнары ол. Бугаларны база шак ынчаар соп, өргөөн.

13 Левиттер дөгерген хураганнарын дүрүм ёзугаар отка быжырып каан, а ыдыктыг өргүлдерни паштар, дой савалар болгаш сакпыңнарга дүлгөш, чонга дүргени-биле үлеп берген.

14 А ооң соонда боттарынга база Бурганның бараалгакчыларынга өргүл эьдин белеткеп алганнар, чүге дээрге Аароннуң үре-салгалы болур бараалгакчылар дүн дүшкүже, бүрүн өрттедир өргүлдер биле өргүл малының үс-чаан өрттедип, чай чок болган чүве-дир. Ынчангаш левиттер боттарынга-даа, Аароннуң үре-салгалы болур Бурганның бараалгакчыларынга-даа белеткеп каан.

15 Асафтан укталган ыраажылар база Давид хаанның, Асаф, Еман болгаш өттүр көөр Идифуннуң оларга доктаадып каан черлеринге турганнар. Хаалгачылар база хүлээлге күүседип турар хаалгаларын кагбайн турган, чүге дээрге оларга өргүл эьдин ха-дуңмазы левиттер белеткеп берген.

16 Иосия хаанның дужааганын ёзугаар Хосталышкын байырлалын демдеглээри-биле база Дээрги-Чаяакчының өргүл бедигээжинге бүрүн өрттедир өргүлдерни эккеп салыры-биле Дээрги-Чаяакчыга бүгү бараан болуушкунну ол хүн ынчаар күүсеткен.

17 Аңаа турган израильчилер ол үеде Хосталышкын байырлалын база Хаарган далганнар байырлалын чеди хүн дургузунда демдеглеп келген.

¹⁸Самуил медээчинин үезинден бээр Израильге ол ышкаш Хосталышкын байырлалы эртип көрбээн. Израильдиң өске чаңгыс-даа хааны Хосталышкын байырлалын Иосия хаанның ону Бурганның бараалгакчылары, левиттер-биле кады база аңаа турган бүгү иудейлер болгаш израильчилер-биле, Иерусалимниң чурттакчылары-биле кады демдеглээни дег кылдыр демдеглевээн.

¹⁹Ол Хосталышкын байырлалын Иосияның чагыргазының он сески чылында демдеглээн.

Иосияның өлүмү

(4 Хаан. 23:28-30)

²⁰Иосияның Бурганның өргээзин корум-чурум киирип, кылып каан бүгү чүүлдеринин соонда, Египеттиң хааны Нехао Евфрат хемде Кархемис хоорайже дайылдажыр дээш чорупкан. Иосия аңаа удур үнүп келген.

²¹А Нехао олче элчиннер чорудуп: «Иудеяның хааны, аравыста кандыг адаан-өжээн барыл? Мен бөгүн сеңээ удур келбедим, а дайзыннарым-биле чаалажыр дээш чоруурум ол. Бурган меңээ дүргедээрин дужаады. Мээң таламда турар Бурганга удурланыр болзуңза, Ол сени өлүрүп каар» – деп сөглеткен.

²²Ынчалзаяк Иосия орук чайлавайн, фараон-биле чаалажыр дээш таныттынмас кылдыр солуй кеттинип алган. Ол Нехаонуң Бурганның дужаалы-биле аңаа чугаалаан чүвезин тооп дыңнавайн, Мегиддо шынаазынче дайылдажып үнүп келген.

²³Ча адыгжылары Иосияже адыпкан. Хаан ынчан чалчаларыңга: «Мени алгаш барыңар, мен аар балыгладыптым» – дээн.

²⁴Чалчалары хаанны дайынчы тергезинден алгаш, ооң эккелгени өске тергеге чыттыргаш, Иерусалимче сөөртүп эккээрге, ол аңаа өлүп калган. Ону ооң ада-өгбезиниң чевег-куюнга ажаап каан. Бүгү Иудея болгаш Иерусалим Иосияның ажыын ажып ыглап турган.

²⁵Иеремиа Иосия дээш кажыыдал ыры чогаадып каан, амдыгаа чедир эр, херээжен ыраажылар боттарының кажыыдал ырларыңга хаанны сактып

турар. Ол ырлар Израильге ажыглалга кирип, оларны Кажыыдал ырларының номунче киир бижип каан.

²⁶⁻²⁷Иосияның Бурганга бердингени, Дээрги-Чаяакчының хоойлузунда бижээнин ёзугаар кылган бүгү ажил-херектери эгезинден эгелээш, төнчүзүнге чедир Израильдин база Иудеяның хааннарының номунда бижиттинген.

2 Чылдар 36

Иоахаз хаан

(4 Хаан. 23:30-35)

¹Чурттуң чону Иосияның оглу Иоахазты шилип алгаш, ону ачазының орнунга Иерусалимге хаан кылып алган.

²Иоахаз чээрби үш харлыында хааннап эгелээш, чуртту Иерусалимге үш ай чагырган.

³Египеттиң хааны ону Иерусалимге дүжүлгезинден дүжүргеш, Иудеяга 100 талант мөңгүн биле бир талант алдын төлээр торгаал онаап каан.

⁴Египет хаан Иудея биле Иерусалимни чагырар кылдыр Иоахазтың акызы Элиакимни олурткаш, ооң адын Иоаким деп ат-биле солуп берген, а ооң дуңмазы Иоахазты Египетче аппаратан.

Иоаким хаан

(4 Хаан. 23:36—24:7)

⁵Иоаким чээрби беш харлыында хааннап эгелээш, чуртту Иерусалимге он бир чыл чагырган. Ол бодунуң Бурганы Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедип турган.

⁶Вавилоннуң хааны Навуходоносор Иоакимче халдап келгеш, ону Вавилонче аппаар дээш, хүлер кинчи-биле бектеп каан.

⁷Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң эт-херекселиниң чамдыызын база Навуходоносор Вавилонче аппаратан, ында бодунуң ордузунга салып алган.

⁸Иоакимниң өске ажил-херектери, ооң кылып турган чүдек-бужар чүүлдери болгаш бүгү кем-буруузу Израиль биле Иудеяның хааннарының номунда бижиттинген. Ооң оглу Иехония аказының орнунга хаан апарган.

Иехония хаан

(4 Хаан. 24:8-17)

⁹Иехония он сес харлыында хааннап эгелээш, чуртту Иерусалимге үш ай, он хонук чагырган. Ол Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедип турган.

¹⁰Чылдың эгезинде Навуходоносор хаан улузун чорудуптарга, олар Иехонияны база Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң улуг үнелиг эт-херекселин Вавилонче эккелген. Навуходоносор Иудея биле Иерусалимниң хааны кылдыр Иехонияның төрели Седекияны олуртуп каан.

Седекия хаан

(4 Хаан. 24:18-20; Иер. 52:1-2)

¹¹Седекия чээрби бир харлыында хааннап эгелээш, чуртту Иерусалимге он бир чыл чагырган.

¹²Ол бодунуң Бурганы Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедип турган. Седекия Дээрги-Чаяакчының сөзүн медеглеп турган Иеремия медээчиниң мурнунга бодун томаартпаан.

¹³Ол Навуходоносор хаанга Бурганның ады-биле даңгырак берген-даа болза, аңаа удур тура халаан. Седекия аажок чөрүү, дедир апарып, Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчыже эглип келбээн.

¹⁴Бурганның бараалгакчыларының болгаш чоннуң бүгү баштыңнары база хөй бачыт үүлгедип, шынчы чоруун чидирип, өске чоннарның бүгү чүдек-бужар чаңчылдарын өттүнүп, Дээрги-Чаяакчының Иерусалимге ыдыктап каан өргээзин бужартадып турган.

Иерусалимниң буурааны

(4 Хаан. 25:1-21; Иер. 39:1-10; 52:1-30)

¹⁵Иудейлерниң ада-өгбезиниң Бурганы Дээрги-Чаяакчы оларже Бодунуң төлээлекчилерин катап-катап чорудуп шаг болган, чүге дээрге Бодунуң чонун база Бодунуң өргээзин кээргеп турган.

¹⁶Иудейлер Бурганның ыдып турган төлээлекчилерин дорамчылап кочулап, Ооң сөстөрүн тоовайн, Ооң медээчилерин бак сөглөп турган. Адак сөөлүндө Дээрги-Чаяакчының килеңи Ооң чонунче кыптыгып, ону кым-даа оожургадып шыдавас апарган.

¹⁷Бурган оларже халдей хаанны ыдыптарга, ол хаан аныяк оолдарны ыдыктыг өргээге хылыш-биле шанчып каапкан, аныяк оолдар, кыстарны-даа, кырган, чөнүк улусту-даа кээргевээн. Бурган оларның шуптузун Навуходоносор хаанга хүлээдип берген.

¹⁸Дээрги-Бурган-Чаяакчының өргээзиниң улуг-биче бүгү эт-херекселин, өргээниң база хаанның, ооң нояннарының эртине-байлааның шуптузун ол хаан Вавилонче апарган.

¹⁹Бурганның өргээзин өрттедипкен, Иерусалимниң ханазын үрегдеп каапкан, хоорайның ордуларын шуптузун өрттедипкен, бүгү үнелиг чүүлдерин узуткап каапкан.

²⁰Навуходоносор хылыштан дириг арткан чонну Вавилонче тудуп апарган, олар аңаа Персия күрүнези күш кирип келгижеге чедир, Вавилоннуң хаанының, ооң оолдарының кулдары бооп келген.

²¹А израиль чер Иеремия медээчиниң дамчытканы Дээрги-Чаяакчының сөстери күүсеттинер кылдыр, бодунуң хоозуралының бүгү үези – чеден чыл дургузунда – дыштанып, амыр-дыш чылдарының орнун тургузуп ап чыткан.

Кир хаанның иудейлерни чандырганы

(Эзра 1:1-4)

²²Дээрги-Чаяакчы Бодунуң Иеремияны дамчыштыр чугаалаан сөстери боттанзын дээш, Персияның хааны Кирниң чагыргазының бирги чылында ол хаанны сагыш алындырыпкан. Кир хаан ынчан бодунуң

бүгү күрүнезинге мындыг чарлык үндүргөш, ону бижидип, номчуткан база чарлаткан:

²³«Персияның хааны Кирниң чугаалаан чүвези бо-дур: Дээрде саадаан Дээрги-Бурган-Чаяакчы меңээ чер-делегейниң бүгү күрүнелерин хүлээдип бергеш, иудей черде Иерусалим хоорайга Аңаа өргээ тударын дааскан. Ооң чонунга хамааржыр кым-даа бар болза – Бурганы Дээрги-Чаяакчы ооң-биле кады болзун! – ынаар чоруй барзын».



Эзра

Эзра 1

Кир хаанның иудейлерни чандырганы

(2 Чыл. 36:22-23)

¹Дээрги-Чаяакчы Бодунуң Иеремияны дамчыштыр чугаалаан сөстери боттанзын дээш, Персияның хааны Кирниң чагыргазының бирги чылында ол хаанны сагыш алындырыпкан. Кир хаан ынчан бодунуң бүгү күрүнезинге мындыг чарлык үндүргөш, ону бижидип, номчуткан:

²«Персияның хааны Кирниң чугаалаан чүвези бо-дур: „Дээрде саадаан Дээрги-Бурган-Чаяакчы меңээ чер-делегейниң бүгү күрүнелерин хүлээдип бергеш, иудей черде Иерусалим хоорайга Аңаа өргээ тударын дааскан.

³Дээрги-Чаяакчының чонунга хамааржыр бүгү улус – Бурганы олар-биле кады болзун! – иудей черде Иерусалимче чоруй баргаш, Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчының Иерусалимде турар Бурганның өргээзин тутсун.

⁴Иудейлерниң артынчызынга оларның чурттап турар бүгү черлеринде кожалары дузалап, оларны алдын-мөңгүн, эт-хөрөңги, мал-маган болгаш Иерусалимде Бурганның өргээзинге эки тура-биле кылган өргүл белектери-биле хандырзын“».

⁵Иуда биле Вениаминниң аймактарының баштыңнары, Бурганның бараалгакчылары, левиттер – Бурганның сагыш алындырыпкан бүгү улузу – Иерусалимге Дээрги-Чаяакчының өргээзин барып тудар дээш көдүрлүп үнген.

⁶Оларның бүгү кожалары эки тура-биле эккелген шупту өргүл белектеринден аңгыда, алдын-мөңгүн эт-херексел, эт-хөрөңги, мал-маган болгаш улуг үнелиг эт-септи оларга берген.

⁷Навуходоносорнуң Иерусалимден ап алгаш, бодунуң бурганнарының өргээзинге салып алганы Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң эт-херекселин Кир хаан боду үндүрүп берген.

⁸Персияның хааны Кир ол эт-херекселди үндүрерин эртине-байлак шыгжамырының кадагалакчызы Митредатка дагзып каан. Митредат ол эт-херекселди санап-түңнээш, Иудеяның чагырыкчызы Шешбацарга хүлээдип берген.

⁹Оларның даңзызы бо-дур: алдын тавактар – 30; мөңгүн савалар – 1000; бижектер – 29;

¹⁰алдын аяктар – 30; эжеш мөңгүн аяктар – 410; өске савалар – 1000.

¹¹Шупту алдын-мөңгүн эт-херекселдин саны 5400 болган. Улус-чон Вавилондан Иерусалимче көжүп чанып турда, Шешбацар ол бүгүнү ап алгаш, эккелген.

Эзра 2

Туттуруушкундан ээп келген улустуң даңзызы

(Неем. 7:6-73)

¹Чурттуң туттуруушкундан ээп келген улузу бо-дур. Оларны Вавилоннуң хааны Навуходоносор бодунуң чуртунче тудуп аппаратан турган. Олар Иерусалим болгаш Иудеяже, кижини бүрүзү бодунуң хоорайынче,

²Зоровавел, Иисус, Неемия, Серайя, Раалия, Мардохей, Билшан, Мисфар, Бигвай, Рехум болгаш Баана оларны эдерип чедип келген. Израиль чоннуң сан-даңзызы бо-дур:

³Пароштуң үре-салгалы – 2172 кижини,

⁴Шефатияның үре-салгалы – 372,

⁵Арахтың үре-салгалы – 775,

⁶Пахат-Моавтың үре-салгалы (Иисус биле Иоавтың төрөл бөлүүндөн) – 2812,

- ⁷Эламның үре-салгалы – 1254,
⁸Заттунуң үре-салгалы – 945,
⁹Заккайның үре-салгалы – 760,
¹⁰Баниниң үре-салгалы – 642,
¹¹Бевайның үре-салгалы – 623,
¹²Азгадтың үре-салгалы – 1222,
¹³Адоникамның үре-салгалы – 666,
¹⁴Бигвайның үре-салгалы – 2056,
¹⁵Адинниң үре-салгалы – 454,
¹⁶Атерниң үре-салгалы (Эзекияның төрел бөлүүнден) – 98,
¹⁷Бецайның үре-салгалы – 323,
¹⁸Иораның үре-салгалы – 112,
¹⁹Хашумнуң үре-салгалы – 223,
²⁰Гиббарның үре-салгалы – 95.
²¹Вифлеемниң улузу – 123 кижиге,
²²Нетофань чурттакчылары – 56,
²³Анатоттуң чурттакчылары – 128,
²⁴Азмаветтиң улузу – 42,
²⁵Кириат-Иаримниң, Кефира биле Беероттуң улузу – 743,
²⁶Рама биле Геваның улузу – 621,
²⁷Михмастың чурттакчылары – 122,
²⁸Вефил биле Гайның чурттакчылары – 223,
²⁹Невонуң улузу – 52,
³⁰Магбиштиң улузу – 156,



- ³¹Элам-Ахерниң улузу – 1254,
- ³²Харимниң чурттакчылары – 320,
- ³³Лод, Хадид болгаш Ононуң улузу – 725,
- ³⁴Иерихоннуң улузу – 345,
- ³⁵Сенааның улузу – 3630.
- ³⁶Бурганның бараалгакчылары: Иедайяның үре-салгалы (Иисустуң төрөл салгалындан) – 973 кижиге,
- ³⁷Иммерниң үре-салгалы – 1052,
- ³⁸Пашхурнуң үре-салгалы – 1247,
- ³⁹Харимниң үре-салгалы – 1017.
- ⁴⁰Левиттер : Иисус биле Кадмиилдинң үре-салгалы (Годавияның төрөл салгалындан) – 74 кижиге.
- ⁴¹Ыраажылар: Асафтың үре-салгалы – 128 кижиге.
- ⁴²Хаалгачы улус: Шаллум, Атер, Талмон, Аккув, Хатита болгаш Шовайның үре-салгалы – 139 кижиге.
- ⁴³Бурганның өргээзиниң ажылчыннары: Циха, Хасуфа болгаш Таббаоттуң үре-салгалы,
- ⁴⁴Керос, Сиага болгаш Фадоннуң үре-салгалы,
- ⁴⁵Левана, Хагава болгаш Аккувтуң үре-салгалы,
- ⁴⁶Хагав, Шамлай болгаш Хананның үре-салгалы,
- ⁴⁷Гиддел, Гахар болгаш Реайяның үре-салгалы,
- ⁴⁸Рецин, Некода болгаш Газамның үре-салгалы,
- ⁴⁹Уза, Пасеах болгаш Бесайның үре-салгалы,
- ⁵⁰Асна, Меуним болгаш Нефисимниң үре-салгалы,
- ⁵¹Бакбук, Хакуфа болгаш Хархурнуң үре-салгалы,

- ⁵²Бацлут, Мехида болгаш Харшаның үре-салгалы,
- ⁵³Баркос, Сисара болгаш Фамахтың үре-салгалы,
- ⁵⁴Нециах биле Хатифаның үре-салгалы.
- ⁵⁵Соломоннуң чалчаларының үре-салгалы: Сотай, Гассоферет болгаш Феруданың үре-салгалы,
- ⁵⁶Иаала, Даркон болгаш Гидделдин үре-салгалы,
- ⁵⁷Шефатия, Хаттил, Похерет-Гаццевайим болгаш Амийниң үре-салгалы.
- ⁵⁸Бурганның өргээзиниң ажилчыннары биле Соломоннуң чалчаларының ук-салгалы шупту – 392 кижиге.
- ⁵⁹Израильче Тел-Мелах, Тел-Харша, Херув-Аддан, Иммер хоорайлардан чедип келген-даа болза, оларның төрөл бөлүктери израиль чондан укталган дээрзин шынзыдып шыдаваан улус:
- ⁶⁰Делайя, Товия болгаш Некоданың үре-салгалы – 652 кижиге.
- ⁶¹Бурганның бараалгакчыларындан укталган улус: Ховайя, Гаккоц болгаш Верзеллийниң үре-салгалы. (Ол Верзеллий дээрге Галаад чурттуг Верзеллийден укталган бир кысты кадай кылып алгаш, ол ат-биле адаттынып эгелээн кижиге турган.)
- ⁶²Ол улус боттарының төрөл угунуң бижилгезин дилеп турган, ынчалза-даа тыппайн баргаш, арыг эвес кылдыр санаттырып, Бурганның бараалгакчыларының даңзызынче киир бижиттирбээн.
- ⁶³Тус чер чагырыкчызы оларга, урим биле туммимни ажыглап шыдаптар бараалгакчы көстүп келгижеге чедир, аажок ыдыктыг өргүлдерниң эъдин чивезин дужаап каан.
- ⁶⁴Эглип келген бүгү ниитилел 42 360 кижилиг болган чүве-дир.
- ⁶⁵Оон аңгыда 7337 эр, херээжен кул кижиге турган, оон ыңай 200 эр, херээжен ыраажы база олар-биле кады турган.
- ⁶⁶Олар 736 аъттыг, 245 мулдуг,

⁶⁷435 те велиг болгаш 6720 элчигенниг турган.

⁶⁸Төрөл салгалдарның чамдык баштыңнары Иерусалимде Дээрги-Бурган-Чаяакчының өргээзинге келгеш, ону биеэде турган черинге катап тудар дээш, эки тура-биле өргүл кылган.

⁶⁹Олар боттарының шыдаар шаа-биле ол ажыл дээш акша-хөрөңги шыгжамырынче 61 000 драхма алдын, 5000 мина мөңгүн болгаш Бурганның бараалгакчылары кедер 100 хеп дужаап берген.

⁷⁰Ынчалдыр Бурганның бараалгакчылары, левиттер, карачалдар, ыраажылар, хаалгачылар болгаш Бурганның өргээзиниң ажылчыннары – бүгү израиль чон боттарының хоорайларынга чурттап эгелээн.

Эзра 3

Өргүл салыр бедигээшти катап тургусканы

¹Израильчилер боттарының хоорайларынга чурттай берген соонда, ол чылдың чеди айда бүгү чон, чаңгыс кижиге ышкаш, Иерусалимге чыгып келген.

²Иоседектин огул Иисус бодунуң ха-дуңмазы болур Бурганның бараалгакчылары-биле, Салафиилдин огул Зоровавел бодунуң акы-дуңмазы-биле Израильдин Бурганынга өргүл салыр бедигээш тудуп эгелээн. Олар ону Бурганның кижизи Моисейниң хоойлузунда бижип каанын ёзугаар аңаа бүрүн өрттедир өргүлдер кылыр дээш тудуп эгелээн.

³Олар кожа чоннардан коргуп турган-даа болза, өргүл салыр бедигээшти биеэги таваанга тудуп кааш, аңаа Дээрги-Чаяакчыга бүрүн өрттедир өргүлдерни эртен, кежээ эккеп салып турган.

⁴Оон олар ыдыктыг хоойлуда айтып каанын ёзугаар Чадырлар байырлалын демдегледип, ону эрттирер хүн бүрүзүнде бүрүн өрттедир өргүлдерни доктааткан сан-хемчээл ёзугаар салып турган.

⁵Ооң соонда олар хүннүң-не кылыр ужурлуг өргүлдерни, ай чаазының байырлалында болгаш Дээрги-Чаяакчыга тураскааткан бүгү ыдыктыг

хүннерде кылыр өргүлдерни, эки тура-биле кылып турар өргүлдерин эккеп салып эгелээн.

⁶Чеди айның бирээде, Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң таваа ам-даа салдынмаан-даа турган болза, олар Аңаа бүрүн өрттедир өргүлдерни эккеп салып эгелээн.

Бурганның өргээзин катап тудуп эгелээни

⁷Израильчилер даш чонукчуларынга, чазаныкчыларга акша-мөңгүннү, а Тир биле Сидоннуң чурттакчыларынга аыш-чем, арага-хымыс болгаш олива үзүн, олар Персияның хааны Кирниң чөпшээрели-биле пөш ыяшты Ливандан Иоппияже далайлап сөөртсүн дээш, берип эгелээн.

⁸Олар Иерусалимде Бурганның өргээзинче чедип келген соонда, ийиги чылдың ийи айда Салафиилдин оглу Зоровавел, Иоседектин оглу Иисус болгаш оларның өске ха-дуңмазы – Бурганның бараалгакчылары, левиттер болгаш Вавилонга туттуруушкундан Иерусалимче эеп келген бүгү улус ажылдап эгелээн. Олар чээрби хардан өрү назылыг левиттерни Дээрги-Чаяакчының өргээзин тудар ажылдар хайгаараары-биле томуйлап каан.

⁹Ынчангаш Иисус, ооң оолдары, акы-дуңмазы; Кадмиил, ооң оолдары база Иуданың аймаа Бурганның өргээзин тудар ажылдарны, чаңгыс кижиге дег, хайгаарап көрүп эгелээн. Хенададтың оолдары болгаш оларның левит ха-дуңмазы оларга дузалап турган.

¹⁰Тудугжулар Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң таваан салып каарга, боттарының тускай хептерин кеткеш, трубалар тудуп алган Бурганның бараалгакчылары биле кимвалдар тудуп алган левиттер (Асафтың үре-салгалы) Израильдин хааны Давидтин чагыын ёзугаар Дээрги-Чаяакчыны алдаржыдар дээш туруп алган.

¹¹Оон олар Дээрги-Чаяакчыны алгап-мактаан, алдаржыткан ырларны ырлажып эгелээн: *«Ол ачылыг-дыр, Ооң Израильге энерели кезээ шагда*

үстүп төнмөс-тир». Бүгү чон Дээрги-Чаяакчыны алдаржыдып, ыткыр ырлажып турган, чүгө дээрге Ооң өргээзиниң таваан салып каан болган.

¹²Ынчалза-даа дыка хөй улус – Бурганның биеэги өргээзин көргөн, назы-хары улгаткан бараалгакчылар, левиттер, төрөл салгалдар баштыңнары чаа өргээниң таваан салып турарын көргөш, ишкирнип ыглажып турган. А өске хөй улус өөрүшкүдөн ыткыр алгыржып турган.

¹³Чон ынчаар шимээрге, хөлзээрге, өөрүшкүнүң алгы-кышкызын ысыдан ылгаары болдунмас болган. Ыт-шимээн кайы ырактан дыңналып турган.

Эзра 4

Бурганның өргээзин база Иерусалимни катап тударынга удурланыышкыннар

¹Иуда биле Вениаминниң аймактарының дайзыннары туттуруушкундан ээп келген улустуң Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчыга өргээ тудуп турарын дыңнап кааш,

²Зоровавелге база төрөл салгалдар баштыңнарынга чедип келгөш: «Силер-биле кады тудалы. Бис база, силер ышкаш, Бурганыңарга мөгөйип, бисти бээр көжүрүп каан Ассирияның хааны Асарданның үезинден эгелээш, Аңаа өргүл салып турар болгай бис» – дээннер.

³А Зоровавел, Иисус база израиль чоннуң төрөл салгалдарының өске баштыңнары: «Чок, Бурганывыстың өргээзин бис-биле кады тутпас силер. Персияның хааны Кирниң биске дужааганын ёзугаар Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчының өргээзин чүгле боттарывыс тудар бис» – деп харыылаан.

⁴Ынчан ол черниң чурттакчылары иудей чон өргээни улаштыр тутпазын дээш, оларны коргудуп, холу салдына бээр кылдыр ундарадып турган.

⁵Олар иудейлерниң бодалдарынга шаптыктаар дээш, Персияның хааны Кирниң чагырган бүгү үезинде, оон Персияны Дарий хаан чагырып эгелегичеге чедир, чөвүлекчилер хээлилеп ап турган.

⁶Ахашверош хаанның чагыргазының эгезинде дайзыннар Иудея биле Иерусалимниң чурттакчыларына удур улуг буруудадыышкын бижээн.

⁷Оон Персияның хааны Артаксеркстиң үезинде Бишлам, Митредат, Табеел болгаш оларның өске-даа эш-өөрү ол хаанга чагаа бижээн. Олар чагааны арамей үжүктөр-биле арамей дылга бижээн.

⁸Тус чер чагырыкчызы Рехум биле Шимшай бижээчи Артаксеркс хаанга Иерусалимге хамаарыштыр мындыг чагаа бижээн:

⁹⁻¹⁰«Тус чер чагырыкчызы Рехум, Шимшай бижээчи болгаш оларның эш-өөрү – шииткекчилер, дүжүметтер, тарпелейлер, апарсалар, архилер, вавилончулар, сузыжылар (азы эламнар) болгаш өндүр улуг, хүндүткелдиг Аснафар хаанның тудуп алгаш, Самарияга чагырткан хоорайларже база Евфрат хемниң барыын талазында өске девискээрлерже көжүрүп каан улузу бо чагааны бижээн».

¹¹Оларның хаанче чорудупкан чагаазының хоолгазы мындыг болган: «Артаксеркс хаанга, Евфрат хемниң барыын талазында чурттап турар силерниң чалчаларыңардан.

¹²Хаан билип алзын дээш бижип тур бис. Силерниинден бистиң черже үнүпкен иудейлер Иерусалимге келгеш, шак ол үймээнчи, бузут-бактыг хоорайны катап тудуп эгеледи. Олар ханаларны катап тургузуп, оларның үндезинин эде салып тур.

¹³Хаан оон ыңай мону база билип алзын. Бир эвес бо хоорай катап туттунуп, ооң ханаларын чедир тудуп каар болза, албан-үндүт, үндүрүг, каайлы төлеттинмейн баар, хаанның орулгазы эвээжей бээр.

¹⁴Бис хаандан хамаарылгалыг болганывыста, хаанның адын баксырадып турарын анаа көрүп шыдавас болгаш, хаанга медээ чедирип, чагаа бижидивис.

¹⁵Силерниң мурнуңарда турган хааннарның төөгү бижилгелеринден дилеттирип көрүңер. Ол бижилгелерден бо хоорай – үймээнчи, хааннарга болгаш тус чер девискээрлеринге хоралыг, эрте шагдан-на тура халыышкын үндүрүп турган хоорай дээрзин тып номчуп, билип аар силер. Ынчангаш ону үреп бузуп каан чүве-дир.

¹⁶Хаанга дыңнадып тур бис: бир эвес бо хоорай катап туттуна берип, ооң ханаларын чедир тудуп каар болза, Евфрат хемниң барыын талазында силерниң ээлээн девискээриңерден чүү-даа артпас».

¹⁷Хаан оларга мындыг харыы берген: «Тус чер чагырыкчызы Рехум, Шимшай бижээчи болгаш силерниң Самарияда-даа, Евфрат хемниң барыын талазында өске черлерде-даа чурттап турар эш-өөрүңер, амырмендиңерни эредим.

¹⁸Силерниң биске чоруткан чагааңарны мээң мурнумга очулдуруп, дыңналдыр номчуп берди.

¹⁹Мен дужаал бээримге, дилеп номчааш, ол хоорайга эрте шагда-ла хааннарга удур тура халыышкыннар болуп, үймээннер, хөлзээшкиннер үнер чер турганы билдине берди.

²⁰Иерусалимге Евфраттың барыын талазында бүгү девискээрни чагырган күчүлүг хааннар турган, чон оларга албан-үндүт, үндүрүг, каайлы төлеп турган болду.

²¹Ынчаарга ол улуска ажылын доктаадырын дужааңар, мен айтыышкын бербээн шаамда, ук хоорайны катап тутпазын.

²²Көрдүңер бе, ол херекти эки хайгаараңар. Хаанга когарал чедирер хире апаар кылдыр, ол айыылды өстүрген херээ чүл?»

²³Артаксеркс хаанның чагаазының хоолгазын Рехумга, Шимшай бижээчиге болгаш оларның эш-өөрүңге номчуп бээри билек, олар доп-дораан Иерусалимде иудейлерже чорупкаш, ажылды доктаадырын күш-биле албадапкан.

Татнайның Дарий хаандан дилээ

²⁴Ынчалдыр Иерусалимде Бурганның өргээзин тудар ажил соксай берген болгаш Персияның хааны Дарийниң чагыргазының ийиги чылынга чедир катап эгелевээн.

Эзра 5

¹Ынчан Бурганның медээчилери: Аггей биле Аддонуң үре-салгалы Захария Иудеяда база Иерусалимде чурттап турар иудейлерге Израильдин Бурганының адын тудуп, өттүр билип медеглеп турган.

²Салафиилдин оглу Зоровавел биле Иоседектин оглу Иисус Иерусалимде Бурганның өргээзин тудуп эгелээн, а Бурганның медээчилери олар-биле кады болуп, деткип турган.

³Ол үеде Евфрат хемниң барыын талазында девискээрниң чагырыкчызы Татнай, Шефар-Бознай болгаш оларның эш-өөрү демги иудейлерге чедип келгеш: «Бо өргээни тударын, тудугну катап тургузарын кым силерге чөпшээреди?» – деп айтырган.

⁴Олар оон ыңай: «Бо тудугну кылып турар улустуң аттары кымыл?» – деп айтырган.

⁵Ынчалза-даа Иудеяның баштыңнарын Бурганы камгалап-карактап турган болгаш, Дарий хаанче чоруткан медээ четпээн шаанда, ол херекке хамаарыштыр хаанның шиитпири келбээн шаанда, оларның ажылын доктаатпаан.

⁶Евфраттың барыын талазында девискээрниң чагырыкчызы Татнай, Шефар-Бознай болгаш оларның демги девискээрге дүжүмет эш-өөрүнүн Дарий хаанга бижээн чагаазының хоолгазы бо-дур.

⁷Оларның хаанче чорудупкан дыңнадыында бижээни болза: «Дарий хаан, амыр-мендиңер эреп, мөгейдивис!

⁸Хаан мону билип алзын: бис Иудеяның девискээринче, өндүр улуг Бурганның өргээзинче барып чордувус. Чон ол өргээни чонган

даштардан тудуп, ооң ханаларында ыяш оорга чудуктар салып турар болду. Ажыл чүткүлдүү-биле, чедимчелиг кылдынып турар-дыр.

⁹Бис оларның баштыңнары-биле чугаалажып: „Бо өргээни тударын, тудугну катап тургузарын кым силерге чөпшээреди?“ – деп айтырдывыс.

¹⁰Оон аңгыда оларның аттарын база айтырдывыс, ынчангаш силерни билип аар кылдыр, оларның баштыңнарының аттарын бижип берип болур бис.

¹¹Иудейлер биске мынча деп харыылады: „Бис – дээр биле черниң Бурганының чалчалары – Ооң хөй-хөй чылдар мурнунда туттунган турган, Израильдиң өндүр улуг хаанының эгелээш, төндүр тудуп каан өргээзин катап тудуп тур бис.

¹²Бистиң ада-өгбевис дээрде саадаан Бурганны килеңнедип аарга, Ол оларны Вавилоннуң хааны, халдей аймак-сөөктүг Навуходонорнуң холунга хүлээдип берген. Навуходонор демги өргээни үрегдеп каапкаш, чонувусту Вавилонче тудуп аппаратан.

¹³Ынчалза-даа Вавилоннуң хааны Кирниң чагыргазының бирги чылында ол хаан Бурганның өргээзин катап тударын дужааган.

¹⁴Навуходонор хаанның Иерусалимде Бурганның өргээзинден ап алгаш, Вавилонда өргээже аппаратаны алдын-мөңгүн ыдыктыг эт-херекселди безин Кир хаан Вавилондан үндүрүп берген. Кир хаан ол эт-херекселди тус чер чагырыкчызы кылдыр томуйлап кааны Шешбацарга бергеш,

¹⁵аңаа: ‘Бо эт-херекселдерни Иерусалимде Бурганның өргээзинге аппарат салып каг. Ол өргээни ооң турган черинге катап тудуп кагзын’ – деп дужааган.

¹⁶Ол Шешбацар ынчан бээр келгеш, Иерусалимде Бурганның өргээзиниң таваан салып каан. Ол хүнден эгелээш, амгы хүнге чедир өргээни тудуп турар бис, ынчалза-даа ажыл ам-даа доозулбаан“.

¹⁷Бир эвес хаан күзээр болза, Вавилонда эртинe шыгжамырларында хаанның бижилгелеринден улуска дилеттирип көрзүн – Кир хаанның Иерусалимде Бурганның өргээзин катап тудар айтышкын бергени шын бе? Хаан бо херекке хамаарыштыр бодунуң шиитпирин бисче бижип чорудар болза, эки боор ийик».

Эзра 6

Дарий хаанның чарлыы

¹Дарий хаан ынчан дужаал бээрге, Вавилонда эртинe шыгжамырларында бижимелдер шыгжаар черден дилээшкин кылдырган.

²А херек бижимел Мидия девискээринде Экбатана хоорайның ордузундан тывылган. Шак ол сагындырыглыг албан бижинде мынча деп бижээн болган:

³Чагыргазының бирги чылында Кир хаан Иерусалимде Бурганның өргээзинге хамаарыштыр дужаал үндүрген: «Бо өргээ – өргүлдер эккеп салып турар чер-дир; ону катап тудуп, таваан салып кагзын. Өргээниң бедии алдан кыры дурту, дооразы база алдан кыры дурту болзун.

⁴Ооң ханаларын үш одуруг чонган даштардан, бир одуруг ыяштан салып кагзын. Чарыгдалдарны хаанның акша-хөреңгизинден төлөп берзин.

⁵А оон ыңай Навуходоносор хаанның Иерусалимде Бурганның өргээзинден ап алгаш, Вавилонче эккелгени алдын-мөңгүн эт-херексел Иерусалимде өргээже эглип келзин, оларны турган черлеринге салып кагзын».

⁶Ынчангаш Дарий хаан мындыг дужаал үндүрген: «Евфрат хемниң барыын талазында девискээрниң чагырыкчызы Татнай, Шефар-Бознай болгаш оларның эш-өөрү, шак ол девискээрниң дүжүметтери! Бурганның өргээзинден ыңай туруңар,

⁷ону тудар ажылга шаптык катпаңар. Иудеяда тус чер чагырыкчызы база чоннуң баштыңнары Бурганның ол өргээзин турган черинге катап тудуп кагзын.

⁸Оон ыңай Бурганның өргээзин тударыңга демги иудей баштыңнарга дуза кадарының талазы-биле мээң дужаалым бо-дур: тудуг ажылы доктаавазын дээш, оларның чарыгдалдарын хаанның акша-хөреңгизинден – Евфрат хемниң барыын талазында девискээрниң үндүрүг орулгазындан бүрүнү-биле төлөп бээр ужурлуг силер.

⁹Оларга херектиг бүгү чүвени: дээрде саадаан Бурганга өргүл кылыр бугажыктар, кошкарлар болгаш хураганнарны база кызыл-тас, дус, арага болгаш олива үзүн Иерусалимде Бурганның бараалгакчыларының айытканын ёзугаар хүннүң-не ыяап-ла берип туруңар.

¹⁰Олар ынчан дээрде саадаан Бурганга таарымчалыг өргүлдерни салып, хаанның болгаш ооң оолдарының менди-чаагай чоруу дээш мөргүп шыдаар.

¹¹Мындыг дужаал база берип тур мен: бир эвес кандыг-бир кижини бо чарлыкты үрээр болза, ооң бажыңындан чудук уштуп, сүүрткеш, ол кижиниң мага-бодун өттүр шанчып шаажылазын, а бажыңын кемниг херээниң ужун бузуп каапсын.

¹²Ол чарлыкты үреп, Иерусалимде Бурганның өргээзин үрегдээр дээш холун көдүрер кандыг-даа хаанны азы чонну Бодунуң ат-алдарын ында тургузуп каан Бурган узуткап кагзын. Мен, Дарий, ындыг дужаалды бердим. Ону ыяап-ла күүсетсин».

Бурганның өргээзин тудуп доосканы болгаш Бурганга бараалгатканы

¹³Ынчан Евфрат хемниң барыын талазында девискээрниң чагырыкчызы Татнай, Шефар-Бознай болгаш оларның эш-өөрү Дарий хаанның чорудупкан дужаалында ооң айыткан бүгү чүвезин ылаптыг күүсеткен.

¹⁴Иудей баштыңнар өргээниң тудуун Бурганның медээчилери Аггей биле Аддонуң үре-салгалы Захарияның өттүр билген медеглелдериниң деткимчези-биле чедишкинниг уламчылаан. Олар өргээни Израильдиң Бурганының айтышкынын ёзугаар база Персияның хааннары Кир, Дарий болгаш Артаксеркс оларның чарлыктарын ёзугаар тудуп дооскан.

¹⁵Бурганның өргээзиниң тудуун Адар деп айның үште, Дарий хаанның чагыргазының алдыгы чылында дооскан.

¹⁶Израиль чон – Бурганның бараалгакчылары, левиттер болгаш туттуруушкундан ээп келген бүгү арткан улус бо өргээни Бурганга бараалгадып, чаартканын өөрүшкүлүг байырлап демдеглээн.

¹⁷Бурганның өргээзин чаартып турар үеде израильчилер өргүл кылдыр чүс буганы, ийи чүс кошкарны, дөрт чүс хураганы база бүгү израиль чоннуң бачыды дээш өргүл кылдыр – Израильдиң аймактарының санын ёзугаар – он ийи хунаны эккеп салган.

¹⁸Израильчилер оон Моисейниң номунда бижээнин барымдаалап, Бурганның бараалгакчылары биле левиттерни оларның салбыр, бөлүктөрүн ёзугаар Бурганга Иерусалимге бараан боору-биле тургузуп каан.

Хосталышкын байырлалын демдеглээни

¹⁹Бир айның он дөртте туттуруушкундан ээп келген улус Хосталышкын байырлалын демдеглээн.

²⁰Бурганның бараалгакчылары биле левиттер ыдыктанып-арыгланып каапкан – олар шупту арыг апарган турган. Левиттер Хосталышкын байырлалында дөгөрер хураганнарны туттуруушкундан ээп келген бүгү улуска, ха-дунмазы бараалгакчыларга болгаш боттарынга белеткеп алган.

²¹Туттуруушкундан чанып келген израильчилер дөгөргөн хураганың эъдин чип турган, Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчыга мөгөөр дээш,

ол черде чурттап турар чоннарның арыг эвес чаңчылдарындан адырлып алган бүгү улус база байырлалга киришкен.

²²Оон олар чеди хүн дургузунда Хаарган далганнар байырлалын өөрүшкүлүг демдеглек келген, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы оларны өөрүшкү-биле бүргээн. Израильдиң Бурганы Ассирияның хаанын оларже ээ көрүндүрүптөргө, ол хаан израильчилерниң холун Дээрги-Чаяакчының өргээзин тудар кылдыр быжыглап каан болгай.

Эзра 7

Ном-хоойлу тайылбырлакчызы Эзра

¹Ол болушкуннарның соонда Персияның хааны Артаксеркстиң чагыргазының үезинде Серайяның үре-салгалы Эзра (Серайя – Азарияның оглу, Азария – Хелкияның оглу,

²Хелкия – Шаллумнуң оглу, Шаллум – Садоктуң оглу, Садок – Ахитувтуң оглу,

³Ахитув – Амарияның оглу, Амария – Азарияның оглу, Азария – Мерайоттуң оглу,

⁴Мерайот – Зерахияның оглу, Зерахия – Узийниң оглу, Узий – Буккийниң оглу,

⁵Буккий – Авишуйнуң оглу, Авишуй – Финеестиң оглу, Финеес – Элеазарның оглу, Элеазар – Бурганның дээди бараалгакчызы Аароннуң оглу болур чүве-дир) Вавилондан үнгеш, Иерусалимге чедип келген.

⁶Эзра болза Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчының израильчилерге Моисейни дамчыштыр берген ыдыктыг хоойлузун шыырак билир ном-хоойлу тайылбырлакчызы турган. Хаан Эзраң дилеглерин бүрүнү-биле хандырган, чүге дээрге Дээрги-Бурган-Чаяакчының холу ону камгалап турган.

⁷Чамдык израильчилер база Бурганның бараалгакчылары, левиттер, ыраажылар, хаалгачылар болгаш Бурганның

өргээзиниң ажилчыннарының чамдыызы Эзра-биле кады Артаксеркс хаанның чагыргазының чедиги чылында Иерусалимче чедип келген.

⁸Эзра Иерусалимге хаанның чедиги чылының беш айда келген турган.

⁹Ол Вавилондан бир айның бирээде чоруурун шиитпирлээш, Иерусалимге беш айның бирээде келген, чүге дээрге Бурганның буянның холу ону камгалап турган.

¹⁰Эзра бодунуң сеткил-чүрөөн Дээрги-Чаяакчының хоойлузун шинчилеп көөрүңге, ону күүседиринге база израиль чонну Ооң дүрүмнер, айтышкыннарынга өөредиринге бараан болдурган кижиге турган.

Артаксеркс хаанның Эзрага чагаазы

¹¹Артаксеркс хаан Бурганның бараалгакчызы Эзрага – Дээрги-Чаяакчының Израильге берген айтышкыннары болгаш хоойлуларын шинчилеп турган эртемденге мындыг чагаа бижээн:

¹²«Хааннарның хааны Артаксеркстен. Дээрде саадаан Бурганның хоойлузунуң тайылбырлакчызы, Ооң бараалгакчызы Эзра, амырмендиңни эредим.

¹³Мээң дужаалым бо-дур: күрүнемде израиль чонга хамааржыр кижиге бүрүзү, Бурганның бараалгакчызы азы левит кижиге бүрүзү сээң-биле кады Иерусалимче чоруур дизе, чорупсун, ажырбас.

¹⁴Сени хаан мен болгаш чеди чөвүлекчим Бурганыңның сенде бар хоойлузунга хамаарыштыр Иудея биле Иерусалимни хайгаарап көрзүн дээш чорудуп тур бис.

¹⁵Харын-даа хаан мээң болгаш чөвүлекчилеримниң Иерусалимде чурттап турар Израильдиң Бурганынга өргөөн алдын-мөңгүнүн чедирип бээр сен.

¹⁶Вавилоннуң бүгү девискээринден чыып шыдаарың алдын-мөңгүнүнү база чонуңнуң болгаш Бурганның бараалгакчыларының Ооң өргөөзинге өргүп турар өргүл-белектерин база Иерусалимче чедирип бээр сен.

¹⁷Ол акша-мөңгүн-биле ыяап-ла бугалар, кошкарлар, хурагаганнар, далган-тараа болгаш арага садып алгаш, ол бүгүнү силерниң Бурганыңарның Иерусалимде өргээзиниң өргүл салыр бедигээжинче эккеп салып каар сен.

¹⁸Сен база сээң ха-дуңмаң арткан алдын-мөңгүннү шиитпирлээн аайыңар-биле, Бурганыңарның күзел-соруун ёзугаар чарыгдап болур силер.

¹⁹Бурганыңның өргээзинге бараан болуру-биле сеңээ хүлээдип берген эт-херекселди Иерусалимде Бурганның мурнунга салып каг.

²⁰Бурганыңның өргээзинге херек апарган өске-даа чүүлдерни, олар херектиг деп көөр болзуңза, хаанның эртине шыгжамырларындан ап берип болур сен.

²¹Мен, Артаксеркс хаан, Евфрат хемниң барыын талазында девискээрде хаанның акша-хөреңги кадагалакчыларынга дужаал берип тур мен: дээрде саадаан Бурганның хоойлузунуң тайылбырлакчызы, Ооң бараалгакчызы Эзраның силерден айтырган бүгү чүвезин ыяап-ла хандырып бериңер.

²²Аңаа 100 талант чедир деңзилиг мөңгүннү, 100 кор ишти чедир кызыл-тасты, 100 бат чедир араганы, 100 бат чедир олива үзүн, а дусту, күзээнин ёзугаар, кызыгаарлаашкын чок бээр силер.

²³Дээрде саадаан Бурганның дужааган бүгү чүвезин Ооң өргээзи дээш чүткүлдүү-биле күүседир ужурлуг – Бурган хаанның болгаш ооң оолдарының күрүнезинче килеңневезин.

²⁴Силерге билдингир болзун: Бурганның бараалгакчызы, левит, ыраажы, хаалгачы, Бурганның өргээзиниң ажилчыны болгаш өске-даа бараан болукчу улустуң кайызындан-даа албан-үндүт, үндүрүт, каайлы хавыраар эргеңер чок.

²⁵А сен, Эзра, Бурганыңның сеңээ хайырлаан мерген угааны-биле чагырыкчылар, шииткекчилерден томуйлап каг. Олар Евфрат хемниң

барыын талазында девискээрниң бүгү чонунга – сээң Бурганыңның хоойлуларын билир бүгү улуска чөптүг шииткелден көргүссүн, а билбес улусту өөредип калыңар.

²⁶Сээң Бурганыңның хоойлузун база хаанның хоойлузун күүсетпес кижин бүрүзүн ыяап-ла шиидип кагзын: азы өлүрүп кагзын, азы чурттан үндүр шөлүпсүн, азы эт-хөреңгизин хавырзын, азы кара-бажыңнап кагзын».

Эзраның Бурганны алдаржытканы

²⁷Ада-өгбевистиң Бурганы Дээрги-Чаяакчыга алдар! Ол Иерусалимде Бодунуң өргээзинге демги дужаалы-биле алдар-хүндү көргүзеринче хаанны сагыш алындырыпкан болгай.

²⁸Дээрги-Чаяакчы Бодунуң энерелин меңээ хаанның, ооң чөвүлекчилериниң болгаш бүгү күчү-күштүг нояннарының мурнунга көргүскен болгай. Мээң Бурганым Дээрги-Чаяакчының холу мени кагбаан болгаш, мен дидимненип, мээң-биле кады чоруптар кылдыр израиль чоннуң төрөл салгалдар баштыңнарын чыып алган мен.

Эзра 8

Эзра-биле кады ээп келген эр улустуң даңзызы

¹Артаксеркс хаанның чагыргазының үезинде мээң-биле кады Вавилондан үнүп келген төрөл салгалдар баштыңнарының оларның ада-өгбезин ёзугаар даңзызы бо-дур:

²Финеестиң үре-салгалындан – Гирсам; Ифамарның үре-салгалындан – Даниил; Давидтиң үре-салгалындан – Хаттуш;

³Шеханияның үре-салгалындан чамдык улус; Пароштуң үре-салгалындан – Захария болгаш ооң-биле кады 150 эр кижин төрөл салгал даңзызынче кирген;

⁴Пахат-Моавтың үре-салгалындан – Зерахияның оглу Элиоенай болгаш ооң-биле кады 200 эр кижин;

- ⁵Заттунуң үре-салгалындан – Яхазиилдиң оглу Шехания болгаш ооң-биле кады 300 эр кижиге;
- ⁶Адинниң үре-салгалындан – Ионафанниң оглу Эвед болгаш ооң-биле кады 50 эр кижиге;
- ⁷Эламның үре-салгалындан – Аталияның оглу Исаяя болгаш ооң-биле кады 70 эр кижиге;
- ⁸Шефатияның үре-салгалындан – Михаилдиң оглу Зевадия болгаш ооң-биле кады 80 эр кижиге;
- ⁹Иоавтың үре-салгалындан – Иехиилдиң оглу Авдий болгаш ооң-биле кады 218 эр кижиге;
- ¹⁰Баниниң үре-салгалындан – Иосифияның оглу Шеломит болгаш ооң-биле кады 160 эр кижиге;
- ¹¹Бевайның үре-салгалындан – Бевайның оглу Захария болгаш ооң-биле кады 28 эр кижиге;
- ¹²Азгадтың үре-салгалындан – Гаккатанның оглу Иоханан болгаш ооң-биле кады 110 эр кижиге;
- ¹³Адоникамның үре-салгалындан – сөөлзүредир чедип келген Элифелет, Иеиел, Шемайя болгаш олар-биле кады 60 эр кижиге;
- ¹⁴Бигвайның үре-салгалындан – Утай, Заббуд болгаш олар-биле кады 70 эр кижиге төрөл салгал даңзызынче кирген.

Иерусалимче ээп келиишкин

- ¹⁵Мен ол бүгү улусту Агава хемче киир агып чыдар хемчигештиң чанынга чыып алган мен. Бис аңаа үш хондувус. Чонну база Бурганның бараалгакчыларын хынап көөрүмге, оларның аразында чаңгыс-даа левит кижиге чок болду.
- ¹⁶Мен ынчан баштыңнар болур Элиезер, Ариил, Шемайя, Элнафан, Иарив, Элнафан, Нафан, Захария болгаш Мешулламны база эртемденнер Иегоиарив биле Элнафанны кыйгыртып алгаш,

¹⁷оларны Касифия деп черниң даргазы Иддоже чорудупкан мен. Иддога база ооң Касифияда ха-дуңмазы – Бурганның өргээзиниң ажылчыннарынга Бурганывыстың өргээзинге бараан болур улустан чорудуп бээр кылдыр чүнү дамчыдарын оларга айтып берген мен.

¹⁸Бурганывыстың буянныг холу бисти кагбаан болгаш, олар биске бараан болукчу улусту: Махлиниң үре-салгалы, салым-чаяанныг Шеревияны база ооң оолдары биле акы-дуңмазы болур он сес кижини эккелген. (Махли Левийниң оглу, а Левий – Израильдиң оглу чүве-дир.)

¹⁹Хашавияны, ооң-биле кады Мерариниң үре-салгалы Исайяны болгаш ооң акы-дуңмазы, оолдары болур чээрби кижини база эккелген.

²⁰Олар оон ыңай Бурганның өргээзиниң ажылчыннары болур 220 кижини – левиттерге дузалажыр кылдыр Давид хаанның, ооң нояннарының томуйлап каан улузун эккелген. Оларның шуптузунуң аттарын даңзылап бижип каан.

²¹Аңаа, Агава хемниң чанынга, боттарывысты Бурганывыстың мурнунга томаартып, биске, ажы-төлүвүске база бүгү эт-хөрөңгивиске айбыл чок орук-суурну Оон дилеп аар дээш, шээрлээшкин кылырывысты чарлаан мен.

²²Хаандан орук-суурга дайзыннардан бисти камгалаар чадаг болгаш аъттыг шериглер дилээри меңээ ыядынчыг болган, чүге дээрге бис аңаа: «Бурганывыстың холу Олче чүткүп турар кижини бүрүзүнге буян көргүзөр, а Оон ойталаан бүгү улусче Ооң килеңи болгаш күчү-күжү угланыр» – дээн турган бис.

²³Ынчангаш бис шээрленип, Бурганывыстан ол дугайында дилээривиске, Ол бистиң мөргүлүвүске харыылаан.

²⁴Оон мен Бурганның кол бараалгакчыларындан он ийи кижини – Шеревия биле Хашавияны база оларның он акы-дуңмазын аңгылап кагдым.

25-27 Мен оларның мурнунга хаанның, ооң чөвүлекчилер, нояннарының болгаш Вавилонга турган бүгү израильчилерниң Бурганывыстың өргээзинге өргүл белээ кылдыр берген алдын-мөңгүнүн, эт-херекселин деңзилээш, оларның холунга 650 талант мөңгүннү, 100 талант мөңгүн эт-херекселди, 100 талант алдынны, 1000 драхма деңзилиг 20 алдын дашканы болгаш эки дээн кылагар хүлерден кылган, алдын ышкаш үнелелдиг ийи саваны берипкен мен.

28 Мен оон ыңай оларга: «Силер – Бурганга бараалгаткан улус-тур силер, бо эт-херексел база ыдыктыг. Бо алдын-мөңгүн дээрге ада-өгбеңерниң Бурганы Дээрги-Чаяакчыга эки тура-биле берген өргүл-дүр.

29 Ол бүгүнү Бурганның кол бараалгакчыларының, левиттерниң, Израильдиң төрөл салгалдар баштыңнарының мурнунга деңзилээш, Иерусалимде Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң шыгжамыр-өрээлдеринче дужаап бергижеңерге чедир серемчилелдиг кадагалаңар» – дээн мен.

30 Оон Бурганның демги бараалгакчылары биле левиттер Иерусалимде Бурганывыстың өргээзинче аппараттын дээш, оларның мурнунга деңзилеп каан алдын-мөңгүннү, ыдыктыг эт-херекселди хүлээп алган.

31 Иерусалимге чедер дээш, бир айның он ийиде Агава хемден үнүпкен бис. Бурганывыстың холу бисти кагбайн турган болгаш, Ол бисти орук-суурга дайзыннардан, дээрбечилерден камгалап турду.

32 Иерусалимге чедип келгеш, үш хүн дыштанган бис.

33 Дөрткү хүнде бис Бурганывыстың өргээзинге алдын-мөңгүннү, ыдыктыг эт-херекселди деңзилээш, Урияның оглу, Бурганның бараалгакчызы Меремотка хүлээдип бердивис. Ооң-биле кады Финеестиң оглу Элеазар, а ол ышкаш левиттер – Иисустуң оглу Иегозавад, Биннуйнуң оглу Ноадия олар турган.

34 Бүгү чүве санаттынып, деңзилеттинген, база ол-ла үеде ниити деңзи бижиттинген.

³⁵Ооң соонда туттуруушкундан ээп келген улус Израильдиң Бурганынга бүрүн өрттедир өргүлдер: бүгү израиль чон дээш он ийи бугажык, тозан алды кошкар, чеден чеди хураган болгаш бачыт дээш өргүл болур он ийи хунаны эккелген. Ол бүгү мал-маганны Дээрги-Чаякчыга бүрүн өрттедир өргүл кылдыр салган.

³⁶Ол улус оон ыңай хаанның дужаалдарын Евфрат хемниң барыын талазында девискээрниң чагырыкчыларынга база ооң томуйлааны өске эргелекчилерге эккеп берген. Ынчан ол даргалар израиль чонга база Бурганның өргээзинге деткимче көргүскен.

Эзра 9

Даштыкы херээженнер-биле өг-бүле тутканнарны илереткени

¹Ол бүгүнү кылган соонда, баштыңчылар меңээ чедип келгеш: «Израильдиң чону, Бурганның бараалгакчылары болгаш левиттер кожа чоннардан: хананей, хет, ферез, иевус, аммон, моав, египет, амор чоннардан, оларның чүдек-бужар чаңчылдарындан аңгыланмаан-дыр.

²Израильчилер ол чоннарның кыс уругларын боттарынга база оолдарынга кадай кылдыр ап турган болгаш, ыдыктыг чон кожа чоннар-биле холужа берген-дир, артында-ла баштыңчылар биле даргалар Бурганга ындыг шынчы эвес чоруктуң үлегерин бир дугаарында көргүскен-дир» – дээн.

³Ону дыңнап кааш, мен качыгдалдан бодумнуң тонум, хөйлеңимни ора тыртып каапкаш, бажым дүгүн, сегел салымны чула тыртып, муңгаралга алзыпкан олурган мен.

⁴Ынчан Израильдиң Бурганының сөстөрүндөн сүрээдеп турар бүгү улус туттуруушкундан ээп келгеннерниң ол кемниг херээ дээш, мени долгандыр чыгып келген. Мен аңаа кежээки өргүл салыр үеге чедир муңгаралга алзыпкан олурган мен.

Эзраның чоннуң бачыдын билинген мөргүлү

⁵Кежээки өргүл салыр үеде бодумну томаартып, олурган черимден оратытып каапкан хептиг туруп келгеш, дискек кырынга олура дүжүп, бодумнуң Бурганым Дээрги-Чаяакчыже холдарым сунуп,

⁶мөргүп эгеледим: «О, Бурганым! Меңээ аажок ыадынчыг-дыр, Сенче дорт көрүп шыдавас-тыр мен, чүге дээрге бистиң бачыттарывыс бажывысты ажа берген-дир, кем-буруувус дугайында сураг дээрде чеде берген-дир.

⁷Ада-өгбевистиң үезинден бээр амгы үеге чедир кем-буруувус кончуг улуг. Бачыттарывыс ужун боттарывыс, хааннарывыс, Бурганның бараалгакчылары өске чер чурттуг хааннар холунче, олар бисти кыргып-хыдызын, тудуп алзын, үптезин, бак атка кирип кагзын дээш, хүлээттирген бис, амгы үеде-даа ындыг хевээр-дир.

⁸А ам, хензиг үеде бистиң Бурганывыс Дээрги-Чаяакчы бисти кээргей берип, чамдывыска дириг артарын чөпшээреп, ыдыктыг черге тургустунуп аар органы биске хайырлады. Бурганывыс бистиң карактарывыска чырыкты хайырлап, кулданыгга турган биске бичии-даа болза дирлип кээр органы берди.

⁹Бис – кулдар бис, ынчалза-даа кулданышышкынгга турувуста безин, Бурганывыс бисти каапкаш барбаан. Персияның хааннарының мурнунга Ол биске энерелин илереткен: Бурганывыстың өргээзин тудуп үндүрүп, ону бузундулар аразындан катап тургузуп кагзын дээш, Ол бисти диргизипкен база Иудея биле Иерусалимге бисти камгалап, хана-биле херимнеп каан.

¹⁰Бурганывыс, бис ол бүгүнүң соонда ам чүү дээр бис? Сээң айтышышкыннарыңдан ойталаан-дыр бис.

¹¹Оларны Сен биске Бодуңнуң чалча-медээчилериң дамчыштыр берип: „Эжелеп аар дээш бар чыдарыңар чер дээрге ында чурттап турар чоннарның бужар-бак чоруундан арыг эвес апарган чер-дир. Олар

боттарының чүдек-бужар чаңчылдары-биле ол черни бүрүнү-биле долдуруп каапкан-дыр.

¹²Ынчангаш боттарыңарның кыс уругларыңарны оларның оолдарыңга кадай кылдыр бербөңөр, а оларның кыс уругларын оолдарыңарга кадай кылдыр албаңар. Олар-биле кажан-даа эп-найырал тутпаңар, оларның чаагай чоруун күзевөңөр. Ынчан силер күштүг боор силер, ук черниң кежиктерин чиир силер база ажы-төлүңерге мөңгө өнчү кылдыр арттырып каар силер“ – дээн сен.

¹³Бузут-бактыг үүлгедиглеривис дээш, өндүр улуг кем-буруувус дээш бисти тавараан бүгү айыыл-халаптың соонда, Сен – бистиң Бурганывыс, бачыттарывыс дээш алыр ужурлуг кеземчевисти чиигедип, биске дириг артар арганы бердиң.

¹⁴Таанда-ла бис Сээң айтышкыннарыңны ам база үреп, шак ол бужар-бак чоннар-биле төрелдежир бис бе? Сен ам бисти кыргып-хыдып каарыңга чедир килеңней бербес сен бе, таанда-ла чаңгыс-даа кижидириг артпайн барбас бе?!

¹⁵Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчы, Сээң чөптүүңнү билир бис, чүгө дээрге бөгүңгө чедир дириг арттывыс. Кем-буруувус Сеңээ илдең-дир. Ынчангаш бистиң чаңгызывыс-даа Сээң көрүжүңнү ууп шыдавас».

Эзра 10

Чоннуң даштыкы кадайларын, олардан ажы-төлүн чандырыпканы

¹Эзра мөргүп, ол бачытты ажыы-биле миннип, ыглап-сыктап, Бурганның өргээзиниң мурнунга доңгая кээп дүжүп турда, ону долгандыр мөөң израильчилер: эр, херээжен улус болгаш ажы-төл чыгып келген. Ол улус база ажыг-шүжүглүг ыглап турган.

²Ынчан Иехиилдиң оглу, Эламның үре-салгалының бирээзи Шехания Эзрага: «Бис Бурганывыска шынчы эвес болуп, долгандыр чурттап турар чоннар аразындан даштыкы кадайлар ап алган-дыр бис. Ындыг турбуже, израиль чонда идегел ам-даа бар.

³Ам мээң дээргимниң база Бурганывыстың айтышкыннарын хүлээп көөр улустуң сүмезин ёзугаар ол кадайларывыстың шуптузун база олардан төрүттүнген ажы-төлдү боттарывыстан чорудуптар бооп, бистиң Бурганывыс-биле керээден чарып аалы. Ыдыктыг хоойлу ёзугаар болур болзун.

⁴Туруп келиңер, бо дээрге силерниң херээңер-дир. Бис силерни деткиир бис, кадыг-быжыг болуп, хөделип кириптиңер!» – дээн.

⁵Эзра туруп келгеш, Бурганның кол бараалгакчылары, левиттер болгаш бүгү израиль чонну олар Шеханияның саналын ёзугаар кылыр бооп даңгыраглаарынче албадапкан. Олар шупту даңгыраан берген.

⁶Эзра Бурганның өргээзиниң мурнундан чорупкаш, Элиашивтиң оглу Иохананның өрээлинге чедип келгеш, аңаа хонуп алган. Ол аңаа аш-чем-даа чивээн, суг-даа ишпээн, чүге дээрге туттуруушкундан чанып келген улустуң кемниг херээ дээш качыгдап ыглап турган.

⁷Иудея биле Иерусалимге туттуруушкундан эеп келген бүгү улус Иерусалимге чыгыр ужурлуг деп чарлаан.

⁸Бир эвес үш хүн эрткенде, келбейн баар кижилер турар болза, дарга, баштыңнарның шиитпирин ёзугаар, ооң бүгү эт-хөреңгизин хавыраар, а ол боду туттуруушкундан чанып келген улус аразындан үндүр сывыртадып аар.

⁹Иуда болгаш Вениаминниң аймактарының бүгү чурттакчылары үш хүн дургузунда Иерусалимге чыгып келген. Тос айның чээрбиде бүгү чон Бурганның өргээзиниң мурнунда шөлге ол херек ужун база чаъс ужун сириңейнип олурган.

¹⁰Бурганның бараалгакчызы Эзра туруп келгеш, чонга: «Даштыкы кадайлар ап алгаш, Бурганга шынчы эвес бооп, Израильдиң кем-буруузун көвүдеткен-дир силер.

¹¹Ам силерниң ада-өгбеңерниң Бурганы Дээрги-Чаяакчыны алдаржыдып, Ооң күзел-соруун күүседиңер: кожа чоннардан – даштыкы кадайларыңардан аңгыланып алыңар» – дээн.

¹²Бүгү ниитилел дыңзыдыр харыылаан: «Силернии шын-дыр. Чугаалааныңар ёзугаар кылыр бис.

¹³Ынчалза-даа мында хөй чон бар-дыр, чаъстаан үе-дир, даштыгаа турар аргавыс чогул. Бо херек база ийи-бир хүннүң херээ эвес-тир, чүге дээрге ындыг янзылыг бачыт үүлгеткен улус хөй болгай.

¹⁴Бистиң даргаларывыс бүгү ниитилелди төлээлеп, хөделип кирипсин. Бистиң хоорайларывыста даштыкы кадайлар ап алган бүгү улус боттарының хоорайларының баштыңнары болгаш шииткекчилери-биле кады Иерусалимче доктааткан үеде чедип келзин. Бурганывыстың ол херек дээш бисче кыптыккан килеңи бистен чайлай бергижеге чедир, улус ынчаар кылзын».

¹⁵(Чүгле Асаилдиң оглу Ионафан биле Тикваның оглу Яхзейя база оларны деткээн Мешуллам болгаш левит Шавтай олар ук саналга удурланган.)

¹⁶Туттуруушкундан ээп келген улус-чон санал ёзугаар кылган. Бурганның бараалгакчызы Эзра төрөл салгалдар баштыңнарын, оларның төрөл бөлүктөрүн ёзугаар, аттарын адап, томуйлап каан. Он айның бирээде олар бо херекти сайгарары-биле хуралдап олуруп алгаш,

¹⁷бир айның бирээде даштыкы кадайлар-биле өгленчип алган бүгү улуска хамаарыштыр хыналданы кылып дооскан.

Даштыкы кадайларын чандырыпкан улустуң даңзызы

¹⁸Бурганның бараалгакчыларының аразында даштыкы кадайлар-биле чурттап турган улус бо-дур. Иоседектиң оглу Исустуң болгаш ооң хадуңмазының үре-салгалындан: Маасея, Элиезер, Иарив болгаш Гедалия.

¹⁹Олар боттарының кадайлары-биле чарлып аарын аазаан. Оон кем-буруузу дээш, кодан малында кошкарны өргүл кылдыр эккеп салган.

- ²⁰Иммерниң үре-салгалындан: Ананий биле Зевадия.
- ²¹Харимниң үре-салгалындан: Маасея, Илия, Шемайя, Иехиил болгаш Озия.
- ²²Пашхурнуң үре-салгалындан: Элиоенай, Маасея, Измаил, Нафанаил, Иегозавад болгаш Элеаса.
- ²³Левиттерден: Иегозавад, Шимей, Келайя (ооң Клита деп ады база бар турган), Петахия, Иуда болгаш Элиезер.
- ²⁴Ыраажылардан: Элиашив. Хаалгачылардан: Шаллум, Телем болгаш Урий.
- ²⁵Өске израильчилерниң аразындан даштыкы кадайлар-биле чурттап турган улус бо-дур. Пароштуң үре-салгалындан: Рамайя, Изия, Малхия, Миямин, Элеазар, Малхия болгаш Ванея.
- ²⁶Эламның үре-салгалындан: Маттания, Захария, Иехиил, Авдий, Иремот болгаш Илия.
- ²⁷Заттунуң үре-салгалындан: Элиоенай, Элиашив, Маттания, Иремот, Завад болгаш Азиза.
- ²⁸Бевайның үре-салгалындан: Иоханан, Анания, Заббай болгаш Афлай.
- ²⁹Баниниң үре-салгалындан: Мешуллам, Маллух, Адайя, Иашув, Шеал болгаш Иремот.
- ³⁰Пахат-Моавтың үре-салгалындан: Адна, Хелал, Ванея, Маасея, Маттания, Веселиил, Биннуй болгаш Манассия.
- ³¹Харимниң үре-салгалындан: Элиезер, Ишшия, Малхия, Шемайя, Симеон,
- ³²Вениамин, Маллух болгаш Шемария.
- ³³Хашумнуң үре-салгалындан: Мафнай, Мафафа, Завад, Элифелет, Иеремай, Манассия болгаш Шимей.
- ³⁴Баниниң үре-салгалындан: Маадай, Амрам, Уел,

³⁵Ванея, Бидья, Келуги,

³⁶Ванья, Меремот, Элиашив,

³⁷Маттания, Мафнай, Иаасай,

³⁸Бани, Биннуй, Шимей,

³⁹Шелемия, Нафан, Адайя,

⁴⁰Махнадбай, Шашай, Шарай,

⁴¹Азариил, Шелемиягу, Шемария,

⁴²Шаллум, Амария болгаш Иосиф.

⁴³Невонуң үре-салгалындан: Иеиел, Маттифия, Завад, Зевина, Иаддай, Иоил болгаш Ванея.

⁴⁴Ол улус шупту даштыкы кадайлар-биле чурттап турган. Оларның кадайларының чамдыызы ашактарынга ажы-төл божуп берген турган.



Неемия

Неемия 1

¹Гахалияның оглу Неемияның бижээн сөстери бо-дур.

Неемияның мөргүлү

Чээрбиги чылда Кислев деп айда мен Сузы хоорайның ордузунга турган мен.

²Ынчан мээң Ананий дээр бир дуңмам өске улус-биле кады Иудеядан чедип келген. Мен олардан туттуруушкундан ээп чана берген иудейлерниң дугайында база Иерусалимниң дугайында айтырган мен.

³Олар меңээ: «Туттуруушкун соонда Иудеяже дедир чана берген улус амында улуг бергедээшкин, базындырыышкынга таваржып тур. Дайзыннар Иерусалимниң ханазын үреп бускан, а хаалгаларын өрттедипкен-дир» – дээн.

⁴Ол бүгүнү дыңнап кааш, олуруп алгаш, ыглап бадырыпкан мен. Элээн каш хүн муңгарап, чем чивейн, дээрде саадаан Бурганның мурнунга мөргүп келдим.

⁵Мен мынча деп мөргүп турдум: «О, дээрде саадаан Дээрги-Бурган-Чаяакчы! Өндүр улуг, сүртенчиг, чагыг-керээзинге шынчы Бурган, Сеңээ ынак, Сээң айтышкыннарыңны тооп дыңнап турар улуска энерелдиг Бурган!

⁶Сээң кулааң кичээнгейлиг болуп, карааң ажык болуп, чалчаларың болур израиль чон дээш дүне-хүндүс Сээң мурнуңда мөргүп турар чалчаң мээң мөргүлүмнү дыңнап көрем. Мен израильчилерниң Сеңээ удур үүлгеткен бачыттарын, ооң иштинде бодумнуң болгаш төрөл бөлүүмнүң үүлгеткен бачыттарын миннип чугаалаайн.

⁷Бис Сээң мурнуңга улуг кем-буруулуг болган бис. Бодуңнуң чалчаң Моисейге берген айтышкыннар, дүрүмнер болгаш хоойлуларыңны тооп дыңнавайн турган бис.

⁸Бодуңнуң чалчаң Моисейге айтышкын берип, чугаалаан сөзүңнү бодап көрөм: „Бир эвес Меңээ өскерлир болзуңарза, Мен силерни өске чоннар аразыңга тарадып кааптар мен.

⁹А бир эвес Менче эглип кээп, Мээң айтышкыннарымны күүседип, тооп дыңнаар болзуңарза, силерниң тоо быдарадып каапкан улузуңар чер-делегейниң ужу-кыдыында-даа турар болза, Мен силерни оортан чыып алгаш, Бодумнуң ат-алдарым турар кылдыр шилип алган черимче эккээр мен“.

¹⁰Олар – Сээң чалчаларың-дыр, Сээң чонуң-дур. Сен оларны Бодуңнуң өндүр улуг күжүң-биле, күчүлүг холуң-биле адырып хостаан сен.

¹¹О, Дээрги, Сээң кулааң чалчаң мээң мөргүлүмге база Сээң адыңны өөрүшкүлүг хүндүлээр чалчаларыңның мөргүлүмге кичээнгейлиг бооп көрзүн. Ам меңээ бо кижиниң кээргээр сеткилин чедип аар аргадан берип, чедишкенден хайырлап көр». (Мен хаанның кундага тудукчuzu турган мен.)

Неемия 2

Хаанның Неемияны Иерусалимче салып чорутканы

¹Нисан деп айда, Артаксеркс хаанның чагыргазының чээрбиги чылында хаанга арага кудар үе кээрге, мен ону сөңнедим. Ооң мурнунда мен кажан-даа хаанның мурнунга муңгаргай туруп көрбээн мен.

²Ынчангаш хаан менден: «Аарыг эвес хиреңде, чүге муңгаргай сен? Сеткил-чүрээң сарынналга алзыпкан-дыр аа?» – деп айтырган. Мен аажок коргуп турзумза-даа,

³хаанга мынча деп харыыладым: «Хаан мөңге назылазын! Мээң ада-өгбемни хөөржүткен хоорай буступ калган чыдырда, ооң хаалгазын от-биле өрттедипкенде, арын-шырайым муңгаргай болбас харыым бар бе?»

⁴Хаан ынчан менден: «Чүнү күзеп тур сен?» – деп айтырды. Мен дээрде саадаан Бурганга мөргээш,

⁵Хаанга: «Бир эвес хаанымга таарымчалыг болза, бир эвес чалчаңарже ээ көрнүп турар болзуңарза, мени Иудеяже, мээң ада-өгбемни хөөржүткен хоорайже салып чорудуптуңар – мен ону катап тудуп каайн» – деп харыыладым.

⁶Хаан ынчан (а ооң кадыны чанынга олурган чүве) менден: «Сээң чорууң кайы хире үр боорул, кажан ээп кээр сен?» – деп айтырды. Хаанга мени салып чорудары таарымчалыг болган, мен ынчан ээп кээр хуусаамны айтып бердим.

⁷Мен хаанга оон ыңай: «Бир эвес хаанга таарымчалыг болза, Евфрат хемниң барыын талазында тус черлер чагырыкчыларынга чагаалардан бижээш, меңээ берип кагзын – мен Иудеяга чеде бергижемче, олар мени эрттирип турзун.

⁸Хаанның арга-эзиминиң кадагалакчызы Асафка бижээн чагаадан база берзин – ол дарга меңээ Бурганның өргээзиниң чанында шивээниң хаалгазын, хоорай ханазын болгаш мээң чурттаар бажыңымны тударынга херек ыяш бээрин чөпшээрезин» – дээн мен. Бурганымның буянныг холу мени кагбаан, хаан дилээн чүвемни берген.

⁹Мен Евфрат хемниң ындында черлерниң чагырыкчыларынга келгеш, хаанның чагааларын оларга берип кагдым. Хаан шериг баштыңнарын база аъттыг шериглерни мээң-биле кады чорудупкан турган.

¹⁰Хорондан келген Санаваллат биле аммон дүжүмет Товия олар ол дугайында дыңнап кааш, кандыг-бир кижин израиль чоннуң чагай чоруунче сагыш салып келген боорга, аажок хорадап турган.

Неемияның Иерусалимниң ханазын хынап көргени

¹¹Мен Иерусалимге келгеш, үш хонган мен.

¹²Оон дүне каш кижин эдерткеш, үнүпкен мен. Бурганымның мени Иерусалим дээш кылыр кылдыр сагыш алындырган чүвезин кымга-даа

чугаалавадым. Мунуп алгаш чораан элчигенимни санавас болза, менде кандыг-даа дириг амытан чок турган.

¹³Дүне када мен Шынаа хаалгазын дамчыштыр Улу деп суг бажының база Өдек хаалгазының чаны-биле эрте бердим. Иерусалимниң үрелген ханазын, өрттедипкен хаалгаларын көрүп чордум.

¹⁴Оон Суг бажы хаалгазынга, Хаан хөөлбээнге келдим, ынчалза-даа ында мээң мунуп алган элчигеним эрте бээр хире чер чок болду.

¹⁵Ол-ла дүне шынаалап өрү чоктааш, хананы улаштыр хынап көрүп чордум. Адак сөөлүнде дедир ээпкеш, Шынаа хаалгазын дамчыштыр хоорайже ээп келдим.

¹⁶Чоннуң даргалары мээң кайнаар барып чораанымны-даа, чүнү кылып турганымны-даа билбээн – чүге дээрге иудейлерге-даа, Бурганның бараалгакчыларынга-даа, ызыгууртаннарга-даа, даргаларга-даа, ол ажыл-херекти бүдүрер ужурлуг бүгү өске улуска-даа мен ам дээрезинде чүнү-даа чугаалаваан турган мен.

¹⁷Оон мен оларга: «Байдалывыстың бергезин көрүп тур силер: Иерусалим бузундулар апарган чыдыр, а ооң хаалгаларын өрттедипкендир. Барып, хоорайның ханазын катап тудуп каалы, моон соңгаар базындырбаалы» – дээн мен.

¹⁸Оларга оон ыңай Бурганымның меңээ ачы-буянныг болган холунуң дугайында, хаанның меңээ чүнү чугаалаанының дугайында чугаалап бердим. Олар: «Ындыг-дыр, тудаалы» – деп харыылааш, хей-аът кирип, буянныг үүле-херекти кылып эгелээн.

¹⁹А Хорондан келген Санаваллат, аммон дүжүмет Товия болгаш араб Гешем олар ону дыңнап кааш, бисти кочулап эгелээн. «Чүнү канчап турарыңар ол? Хаанга удур үймээн үндүрериңер ол бе?» – деп, олар бисти дорамчылап турган.

²⁰Мен оларга: «Дээрде саадаан Бурган – чүгле Ол биске чедишкин хайырлаар. Ооң чалчалары бис хоорайны катап тудуп эгелээр бис, а силерниң Иерусалимде хувааглыг чериңер-даа, ону ээлээр эргеңер-даа чок, аңаа силерниң адыңар-даа сагышка артпас!» – деп харыылаан мен.

Неемия 3

Хананың тудугжулары

¹Бурганның дээди бараалгакчызы Элиашив биле ооң ха-дуңмазы болур бараалгакчылар Хой хаалгазын катап тудуп эгелээн. Олар ук хаалганы ыдыктап кааш, ооң эжиин туружунга тургузуп каан. Олар хананы Меа суургазынга чедир база Хананел суургазынга чедир ыдыктап каан.

²Хананың чанында кезээн Иерихоннуң чурттакчылары тудуп турган, а оларның чанынга Имриниң оглу Заккур тудуп турган.

³Балык хаалгазын Сенааның чурттакчылары тудуп каан. Олар ооң оорга чудуктарын салгаш, эжиктерин тургузуп, шоочалар болгаш дээктерин кылып каан.

⁴Урияның оглу Меремот хананың дараазында кезээн катап тудуп каан. (Урия болза Гаккоцтуң оглу чүве-дир.) Ооң чанынга Берехияның оглу Мешуллам, а ооң чанынга Баананың оглу Садок хананы катап тудуп турган. Берехия болза Мешезавелдиң оглу болур чүве-дир.

⁵Хананың дараазында кезээн Текояның чурттакчылары катап тудуп каан, ынчалза-даа оларның ызыгууртан улузу боттарының Дээргизинге ажылдап бээри-биле оорга-мойнун ээктирбээн.

⁶Иешана хаалгазын Пасахтың оглу Иодай болгаш Бесодияның оглу Мешуллам олар катап тудуп каан. Олар ооң оорга чудуктарын салгаш, эжиктер, шоочалар болгаш дээктерин кылып каан.

⁷Оларның чанынга Гаваон чурттуг Мелатия, Меронот чурттуг Иадон – Гаваон биле Мицпаның чурттакчылары – Евфрат хемниң барыын талазында девискээрниң чагырыкчызының доктаар черинге чедир катап тудуп турган.

⁸Харгаяның оглу, эзилдирикчи-усчу Узиил хананың дараазында кезээн катап тудуп каан, а ооң чанынга чаагай чыттыг чүүлдер кылыкчызы Анания катап тудуп турган. Ол улус Иерусалимниң ханазын Делгем ханага чедир тургузуп каан.

⁹Хананың дараазында кезээн Хурнуң оглу Рефайя – Иерусалим девискээриниң бир чартыының даргазы катап тудуп турган.

¹⁰Ооң чанынга, бодунуң бажыңының дужунга Харумафтың оглу Иедайя, а ооң чанынга Хашавнияның оглу Хаттуш катап тудуп турган.

¹¹Хананың база бир кезээн Харимниң оглу Малхия болгаш Пахат-Моавтың оглу Хашув катап тудуп каан. Олар Суугу суургазын база катап тудуп каан.

¹²Оларның чанынга Галлохештиң оглу, Иерусалим девискээриниң өске бир чартыының даргазы Шаллум кыс уруглары-биле кады катап тудуп турган.

¹³Шынаа хаалгазын Ханун деп кижини база Заноахтың чурттакчылары катап тудуп каан. Олар ону тудуп дооскаш, ооң эжиктер, шоочалар болгаш дээктерин кылып каан. Олар оон ыңай хананың Өдек хаалгазынга чедир муң кыры дурту кезээн база катап тудуп каан.

¹⁴Өдек хаалгазын Рехавтың оглу, Бет-Карем девискээриниң чагырыкчызы Малхия катап тудуп каан. Ол ону тудуп дооскаш, ооң эжиктер, шоочалар болгаш дээктерин кылып каан.

¹⁵Суг бажы хаалгазын Колхозейниң оглу, Мицпа девискээриниң даргазы Шаллум катап тудуп каан. Ол ону тудуп дооскаш, ооң дээвиирин салгаш, эжиктер, шоочалар болгаш дээктерин кылып каан. Оон ыңай Хаан сесерлииниң чанында Селах деп хөөлбектиң дужунда хананы Давидтиң Хоорайындан тепкииштер бадып келген черге чедир катап тудуп каан.

¹⁶Хананың дараазында кезээн Азбуктуң оглу, Бет-Цур девискээриниң бир чартыының даргазы Неемия катап тудуп турган. Хананы ол Давид

хаанның чевег-куйларынга чедир, кылымал хөөлбек биле Маадырлар бажыңынга чедир катап тудуп каан.

¹⁷Ооң соо-биле левиттер катап тудуп чоруп олурган: Баниниң оглу Рехум, ооң чанынга Кеила девискээриниң бир чартыының даргазы Хашавия бодунуң девискээрин төлээлеп катап тудуп турган.

¹⁸Ооң чанынга оларның ха-дуңмазы Хенададтың оглу, Кеила девискээриниң өске чартыының даргазы Баввайның удуртулгазы-биле катап тудуп турган.

¹⁹А ооң чанынга, хананың ок-чепсек шыгжаар өрээлче көдүрүлгөн тепкииштериниң дужундан азыгга чедир база бир кезээн Иисустуң оглу, Мицпаның чагырыкчызы Эзер катап тудуп каан.

²⁰Хананың база бир кезээн – азыгдан эгелээш, Бурганның дээди бараалгакчызы Элиашивтиң бажыңының эжиинге чедир – Заббайның оглу Варух чүткүлдүү-биле катап тудуп турган.

²¹Ооң соо-биле хананың база бир кезээн – Элиашивтиң бажыңының эжиинден эгелээш, ооң бажыңының ужунга чедир – Гаккоцтуң оглунуң оглу, Урияның оглу Меремот катап тудуп каан.

²²Ооң соо-биле чоок-кавы черлер чурттуг Бурганның бараалгакчылары катап тудуп турган.

²³Оларның соо-биле Вениамин болгаш Хашув боттарының бажыңнарының дужунга катап тудуп турган, а оларның соо-биле Ананияның оглунуң оглу, Маасеяның оглу Азария бодунуң бажыңының чанынга катап тудуп турган.

²⁴Ооң чанынга, хананың база бир кезээн – Азарияның бажыңындан эгелээш, азыг биле ээр черге чедир – Хенададтың оглу Биннуй катап тудуп каан.

²⁵Узайның оглу Фалал хананың азыг дужунда кезээн катап тудуп каан база хаанның үстүкү ордузундан бедип үнген, Таңныылдар

шөлүнүң чанында суурганы катап тудуп турган. Ооң чанынга Пароштуң оглу Федайя катап тудуп турган.

²⁶Офел тейде чурттап турар Бурганның өргээзиниң ажылчыннары хананың дараазында кезээн – Суг хаалгазының чөөн талазында черге болгаш бедип үнген суургага чедир катап тудуп каан.

²⁷Оларның соо-биле Текоя чурттуглар бедип үнген улуг суургадан эгелээш, Офел ханазынга чедир база бир кезекти катап тудуп каан.

²⁸Хананың Аът хаалгазындан ыңай кезээн Бурганның бараалгакчылары – кижини бүрүзү бодунуң бажыңының дужунда хананы катап тудуп каан.

²⁹Оларның соо-биле Иммерниң оглу Садок бодунуң бажыңының дужунга, а ооң чанынга Шеханияның оглу, Чөөн хаалганың таңнылы Шемайя олар катап тудуп турган.

³⁰Ооң соо-биле хананың база бир кезээн Шелемияның оглу Анания, Цалафтың алдыгы оглу Ханун олар катап тудуп каан. Оларның чанынга Берехияның оглу Мешуллам бодунуң өрээлиниң дужунга катап тудуп турган.

³¹Ооң соондан эзилдирикчи-усчу Малхия хананың дараазында кезээн – Гаммифкад хаалгазының мурнунда турар Бурганның өргээзиниң ажылчыннарының болгаш садыгжыларның бажыңыга чедир база хананың азында өрээлге чедир катап тудуп каан.

³²А хананың азында өрээл биле Хой хаалгазының аразында кезээн эзилдирикчи-усчулар биле садыгжылар катап тудуп турган.

Неемия 4

Хананы катап тударыңга удур хөделиишкин

¹Хананы катап тудуп турарывысты Санаваллат дыңнап кааш, ажынып, аажок анчыгзынган. Ол кижини иудейлерни дорамчылап кочулап,

²бодунуң эвилелчилериниң болгаш Самарияның шерииниң мурнунга: «Чаржынчыг иудейлерниң бо чүнү канчап турары ол? Ханазын катап

тудуп аар деп турары ол бе кай? Өргүлдер кылыры ол бе кай? Таанда олар тудуун чаңгыс хүнде доозуптар деп бе? Таанда олар бо оваалап каан доурактан ам отка чиртип каапкан даштар диргизери ол бе?» – деп турган.

³Санаваллат-биле кады турган аммон Товия: «Олар тудуг кылып де! Дилги безин оларның даш ханазынче үне халааш, бузуп кааптар» – дээн.

⁴Бурганывыс, бисти тооп дыңнап көрем, бак көрдүрүп турарывыстың кончуун. Дайзыннарывыстың бисти дорамчылаан кочузун оларның-на бажынче халдадып көрем. Оларны өске черже тудуп аппаарга, олча апарзыннар!

⁵Оларның кем-буруузун базырбайн көрем, оларның бачыдын Бодуңнуң карактарыңдан чайлатпайн көрем, чүге дээрге тудугжуларны базымчалап турдулар.

⁶Бис хананы тударын уламчылаан бис, ол бедииниң чартыы чедир туттуна берген, чүге дээрге чон ажилга чүрээниң ханызындан бердинип турган.

⁷Ынчалза-даа Санаваллат, Товия, арабтар, аммоннар болгаш Азот хоорайның чурттакчылары Иерусалимниң ханазын катап тудар ажилдың шуудай бергенин, дежик черлер дуглаттынып турарын дыңнап кааш, аажок хорадай берген.

⁸Олар шупту Иерусалимге удур дайылдажып баргаш, ону мөгүдедирин дугуржуп алган.

⁹А бис Бурганывыска мөргүп, ол айыылды чайладыр дээш, оларга удур дүне-даа, хүндүс-даа таңныылдар тургузуп турган бис.

¹⁰А ол үеде иудейлер: «Дажыкчы ажилчыннарның шаг-шинээ төнүп тур, мында бок-сак дыка хөй-дүр, хана тудар харыывыс чок-тур» – дижип турган.

¹¹Ынчаарга бистиң дайзыннарывыс: «Олар чүү болуп турарын билип албаанда азы бисти көрүп кагбаанда, оларның ортузунче халдап

киргеш, кыра шаап кааптаалы, ажыл-херекти ынчаар соксадылы» – дишкен.

¹²Дайзыннарывыстың чанынга чурттап турган иудейлер биске келгеш: «Олар бисче чурттап турар бүгү черлеринден халдап кээр» – деп он-даа катап чугаалаан.

¹³Ынчан мен хоорай ханазын дургаар эң чавыс болгаш ажык черлерге улус тургузуп кагдым. Оларны төрөл салгалдар аайы-биле, хылыш, чыда болгаш ча-согуну-биле тургузуп кагдым.

¹⁴Бүгү байдалды хынап көргеш, ызыгууртаннар, даргалар болгаш арткан чонга: «Дайзыннардан кортпаңар; өндүр улуг, сүртенчиг Дээргини утпайн сактыңар, боттарыңарның ха-дуңмаңар дээш, оглу-кызыңар дээш, кадайларыңар дээш, бажың-балгадыңар дээш тулчуңар» – дээн мен.

¹⁵Дайзыннарывыс оларның сүлчээзин билип каапканывысты база Бурган оларның бодалын үрей шаапканын дыңнап каан соонда, бис шупту ханаже, кижини бүрүзү бодунуң ажылынче эеп келген бис.

¹⁶Ол хүнден эгелээш, мээң улузумнуң чартык кезии тудуг кылып ажылдап турган, а арткан чартык кезии чыда, дозуг-камгалал, ча-согун болгаш куяк хевин тудуп алгаш, белен турган. Шериг баштыңчылары бүгү иудей чоннуң артында турушту ээлеп алган.

¹⁷Чон хананы тудуп турда, аар чүък дажыглаан улус бир холу-биле ажылын кылып, өске холу-биле ок-чепсээн тудуп алгаш турган.

¹⁸Тудугжу бүрүзү хылыжын белинге астып алгаш, ажылдаан, а мээң чанымга медээ этсир кижини турган.

¹⁹Мен ынчан ызыгууртаннар, даргалар болгаш арткан чонга: «Ажыл кончуг улуг, аажок хөй-дүр, хананы дургаар тарамык, бот-бодувустан ырак турар-дыр бис.

²⁰Труба үнү дыңнап кагзыңарза, ооң дыңналган черинче маңнап келиңер. Бурганывыс бистиң талавыска дайылдажыр!» – дээн мен.

²¹Ажылды ынчаар уламчылаан бис. Улустуң чартык кезии чыдаларын даң хаязындан эгелээш, сылдыстар чырыгыжеге чедир холдан салбастаан.

²²Ол үеде мен чонга: «Тудугжу кижии бүрүзү, ооң чалчазы база, Иерусалимге хонуп ап турзун – олар дүне када бисти таңнылдазын, а хүндүс – ажылдазын» – дээн мен.

²³Мен-даа, мээң ха-дуңмам-даа, чалчаларым-даа, мээң-биле кады чоруур таңнылдар-даа хевивисти уштуп көрбээн бис; кижии бүрүзү окчепсээн холунга тудуп алган чоруур турган.

Неемия 5

Неемияның ядыыларга болушканы

¹Карачал чон аразында эр, херээжен улус боттарының ха-дуңмазы иудейлерге удур күштүг хомудаашкын көдүрген.

²Чамдык улус: «Бис боттарывыс оглу-кызывыс-биле хөй-дүр бис. Чемненир, амыдыраар дизе, биске далган-тараа херек-тир» – дишкен.

³Өске улус: «Аштааш, далган-тараа тып аары-биле шөлдеривис, виноград тарыыр черлеривис болгаш бажың-балгадывысты долаага салыр ужурга таваржып тур бис» – дишкен.

⁴Оон өскелери: «Бистиң шөлдеривис болгаш виноград тарыыр черлеривис дээш хаанга үндүрүг төлээри-биле акша-мөңгүн чээп аар ужурга таваржып тур бис – дишип турган. –

⁵Бис база ха-дуңмавыс-биле чаңгыс аймак-сөөктүг кижилер-дир бис, оолдарывыс-даа оларның оолдары дег-дир, ындыг-даа болза, бис оглу-кызывысты кулданышкынга хүлээдир ужурга таваржып тур бис, кыс уругларывыстың чамдызы дора көрдүрүп турар-дыр! А бистиң чүнү-

даа канчаптар харыывыс чок-тур, чүге дээрге бистиң шөлдеривис болгаш виноград тарыыр черлеривис өске улустуу апарган-дыр».

⁶Оларның хомудаан сөстөрүн дыңнааш, мен аажок хорадаан мен.

⁷Боданып көргөш, ызыгууртаннар болгаш даргалар-биле чаргы кылып: «Боттарыңарның ха-дуңмаңарга чээли кылгаш, хуу ап турар-дыр силер!» – дээн мен. Оон оларны сайгарып көөрү-биле улуг чыыш кылгаш,

⁸оларга: «Боттарывыстың иудей ха-дуңмавысты оларны садыпкан чоннардан шыдаар шаавыс-биле дедир садып хостап ап турдуvus. А ам боттарыңарның ха-дуңмаңарны садып тур силер, бис оларны катап база садып хостаар ужурга таваржып тур бис!» – дээн мен. Олар ытташпаан, чүге дээрге харыылаптар чүве тыппаан.

⁹Мен ынчан мынча дидим: «Багай чүве үүлгедип тур силер. Бистиң дайзыннарывыс болур өске чоннарга бактатпазы-биле Бурганывыстан коргуп чоруур ужурлуг эвес силер бе?

¹⁰Мен-даа, мээң акы-дуңмам-даа, улузум-даа – бис база чонга акша-мөңгүннү, далган-тарааны чээлиге бергенивис шын болгай. Ам черле чээли кылгаш, хуу алырын соксадыр-дыр!

¹¹Доп-дораан чоннуң шөлдерин, виноград база олива тараан сесерликтерин, бажың-балгадын эгидип бериңер, оларга чээли кылгаш, онаап каан хууңарны – акша-мөңгүн, далган-тараа, чаа арага болгаш олива үзүнүң хуузун база эгидип бериңер».

¹²«Бис эгидип бээр бис – деп, олар харыылады, – моон соңгаар олардан чүнү-даа негевес бис. Силерниң чугаалааныңар ёзугаар кылыр бис». Мен Бурганның бараалгакчыларын кыйгырткаш, ол улусту азаашкынын күүседир дугайында даңгырак бээринче албадаптым.

¹³Оон хевимни силгипкеш: «Бодунуң берген азаашкынын күүсетпес кижини бүрүзүн Бурган ооң бажың-балгадындан, эт-хөреңгизинден шак ынчаар ушта силгипсин. Ол кижини ушта силгидип алзын, куруглап калзын!» – дээн мен. Чыылган бүгү ниитилел ынчан: «Ындыг-ла

болзунам!» – дээш, Бурганны алдаржыткан. Улус боттарының азаан сөзүн ээлээн.

Неемияның экииргек чоруу

¹⁴Оон туржук, Артаксеркс хаанның чагыргазының чээрбиги чылында иудей черге чоннуң чагырыкчызы кылдыр томуйлатканымдан эгелээш, ооң чагыргазының үжен ийиги чылынга чедир – он ийи чыл дургузунда – мен-даа, мээң ха-дуңмам-даа чагырыкчы кижини хандыраар аьш-чем үндүдү негеп көрбээн бис.

¹⁵А мээң мурнумда турган биеэги чагырыкчылар чоннуң амыдыралын бергедедип, улустан дөртен шекел акша-мөңгүн үндүрүүндөн аңгыда, аьш-чем биле арага ап турган. Оларның чалчалары безин чоннуң кырынга тергийдеп турган. А мен Бургандан коргар болгаш, ынчап көрбээн мен.

¹⁶Харын-даа хананы катап тудар ажылды идепкейлиг кылып турдум. Мээң хамык чалчаларым аңаа ажылдаары-биле чыгып келген; бис боттарывыска шөлдер садып албайн турдуvus.

¹⁷Оон аңгыда, чоок-кавы чоннардан биске кээп турган аалчыларны санаваcка, чүс бежен иудейлер болгаш даргаларны чемгерип турдум.

¹⁸Хүннүң-не улус чемгерери-биле бир шарыны, алды семис хойну, куштарны белеткеп, хандырып турдум; а он хонгаш-ла, янзы-бүрү араганы хөйү-биле эккеп кудуп турган. Ол хирезинде-ле девискээр чагырыкчызын хандыраар аьш-чемни кажан-даа негеп көрбээн мен, чүге дээрге бо чоннуң үүрге-чүүгү аар-берге дээрзин билип турдум.

¹⁹Бурганым, бо чон дээш кылган бүгү чүвемни бодап келгеш, меңээ ачылыг бооп көрем!

Неемия 6

Чаа бергедээшкиннер

¹Санаваллат, Товия, араб Гешем болгаш бистиң өске-даа дайзыннарывыска мээң хананы катап тудуп кааным, ында чаңгыс-даа

үрелик чер артпааны дыңналы берген. (Ындыг-даа болза, мен хаалганың эжиктерин ам-даа тургуспаан турган мен.)

²Ынчан Санаваллат биле Гешем менче «Оно шынаазында суурларның кайы-бирээзинге ужуражыылы, чедип кел» деп сөс ыткан. Олар меңээ багай чүве кылыр бодап алган боорга,

³мен оларже элчилер аьткарып: «Чугула ажыл-херек бүдүрүп тур мен. Силерже барып, ужуражыр дээш, ажылды ара каап, соксадырга, кайын боор» – деп харыы берген мен.

⁴Олар менче дөрт катап ындыг чалалга чоруткан, а мен дөрт катап ол-ла харыым берген мен.

⁵Ынчан Санаваллат бешки удаа бодунуң чалчазын айбылапкан. Ол чалча холунда ажык чагаа тудуп алган болду.

⁶Ында бижээни болза: «Өске чоннар аразында дамчыыр чугаа тарап тур, Гешем база ону бадыткаар-дыр: сен база иудейлер тура халыышкын үндүрер деп барган-дыр силер, ынчангаш хананы катап тудуп эгелээндир сен. Ол-ла дамчыыр чугаа ёзугаар оларның хааны болуксап турар-дыр сен,

⁷харын-даа сээң дугайыңда Иерусалимге „Иудеяның хааны бо-дур!“ деп чарлаар ужурлуг Бурганның медээчилерин безин томуйлап каан-дыр сен. Ындыг чугаалар хаанга чеде бээр болдур ийин. Ынчангаш чедип кел, кады сүмележип көрээли».

⁸А мен олче мындыг харыы чоруттум: «Сээң ол чугаалап турар чүвең херек кырында болбайн тур, ол бүгүнү бодуң чогаадып алган-дыр сен».

⁹Дайзыннарывыс шупту бисти коргудуп аарын кызыдып, «Иудейлерниң холдары суларап, бо ажылды кылып шыдавас апаар, ынчангаш хана туттунмас» деп бодап турган. Ынчалза-даа мээң холдарым күш кире берген.

¹⁰Бир катап мен Мегетавелдиң оглунуң оглу, Делайяның оглу Шемайяның бажыңыңга келдим. (Ол бажыңыңда хагдынып алган

болду.) Шемайя: «Бурганның өргээзинге ужуражылы, ынаар киргеш, хаалгазын хаап аалы, чүге дээрге улус сени өлүрер дээш чедип кээр-дир. Сени өлүрер дээш, олар дүне када чедип кээр-дир!» – дээн.

11А мен аңаа: «Мен ышкаш кижидезе берип болур бе? Мен ышкаш кижиде амы-тынын камгалаар дээш, Бурганның өргээзинче дезип кирип болур бе? Чок, барбас мен!» – деп харыыладым.

12Ынчан Шемайяны Бурган чорутпаанын, ону Товия биле Санаваллат хөлезилеп аарга, ооң меңээ удур өттүр билип медеглеп турарын билип кагдым.

13Олар Шемайяны мени коргудары-биле хөлезилеп алган болган. Мен корга берип, бачыт үүлгедиптеримге, мээң адымны баксырадыр, чемелээр чылдактыг болур дээш ынчап турганнары ол.

14Бурганым, Товия биле Санаваллаттың үүлгеткен херектерин утпайн көрөм; Бурганның медээчизи херээжен Ноадияны база мени коргудар деп турган өске-даа медээчилерни утпайн көрөм.

Хананы тудуп доосканы

15Иерусалимниң ханазын Элул деп айның чээрби беште, бежен ийи хүн дургузунда тудуп дооскан.

16Ол дугайында бүгү дайзыннарывыс дыңнап каанда, чоок-кавыда чурттап турар бүгү чоннар корга берип, боттарынга бүзүрелин чидирипкен, чүге дээрге ол ажыл-херек Бурганывыстың дузазы-биле кылдынган дээрзин билип каан.

17Ол-ла үеде Иудеяның ызыгууртан улузу Товияже хөй-ле чагаалар бижээн, а Товияның чагаалары база оларга кээп турган.

18Иудеяда хөй-ле кижилер ооң-биле даңгырак солчуп, эвилелдежип алган чүве-дир, чүге дээрге Товия Арахтың оглу Шеханияның күдээзи турган, а ооң оглу Иоханан Берехияның оглу Мешулламның уруун кадай кылып алган турган.

¹⁹Олар меңээ Товияның буянның херектериниң дугайында безин чугаалап турду, а ооң соонда мээң чугаалаан чүвемни аңаа дамчыдып берип турду. Товия мени коргудары-биле чагаалар чорудуп туруп берген.

Неемия 7

¹Хананы тудуп доозуптарга, хаалганың эжиктерин тургузуп кааным соонда, хаалгачылар, ыраажылар болгаш левиттерни Бурганга бараан болуру-биле томуйлап каан.

²Мен ынчан бодумнуң дуңмам Ананий биле Иерусалимде шивээниң даргазы Ананияга – ак сеткилдиг база өске хөй улуска бодаарга, Бургандан коргар кижиге – хоорайны камгалап-кадагалаарын дагзып кагдым.

³Мен оларга: «Хүн караа изиде бербээн шаанда, Иерусалимниң хаалгазын ажытпас ужурлуг. Хаалгачылар албан-хүлээлгезин хүлээдир бетинде, эжиктерни хаап, дээктеп турзун. Оон ыңай Иерусалимниң чурттакчыларын таңныылдар кылдыр тургузуп калыңар: чамдыызын – таңныылдаар черлерге, а бир чамдыызын – боттарының бажыңнарының чанынга» – дээн мен.

Туттуруушкундан ээп келген улустуң даңзызы

(Эзра 2:1-70)

⁴Иерусалим хоорай улуг, делгем турган, а чурттакчы чон ында эвээш, бажыңнар ам-даа катап туттунмаан турган.

⁵Бурганым мээң сеткил-чүрээмге ызыгууртан, дарга улусту база карачал чонну чыггаш, чизе кылыр бодал киирип каан. Туттуруушкундан баштай ээп келген улустуң төрөл салгал аайы-биле чизе-даңзызын тып алган мен. Ында бижиттинген чүве бо-дур.

⁶Чурттуң туттуруушкундан ээп келген улузу бо-дур. Оларны Вавилоннуң хааны Навуходоносор тудуп аппаратан турган. Олар

Иерусалим болгаш Иудеяже, кижі бүрүзү бодунуң хоорайынче, ээп келген.

⁷Оларны Зоровавел, Иисус, Неемия, Азария, Раамия, Нахманий, Мардохей, Билшан, Мисферет, Бигвай, Наум болгаш Баана эдерип турган. Израиль чоннуң ээп келген төрөл бөлүктериниң даңзызы бо-дур:

⁸Пароштуң үре-салгалы – 2172 кижі,

⁹Шефатияның үре-салгалы – 372,

¹⁰Арахтың үре-салгалы – 652,

¹¹Пахат-Моавтың үре-салгалы (Иисус биле Иоавтың төрөл бөлүүндөн) – 2818,

¹²Эламның үре-салгалы – 1254,

¹³Заттунуң үре-салгалы – 845,

¹⁴Закхайның үре-салгалы – 760,

¹⁵Биннуйнуң үре-салгалы – 648,

¹⁶Бевайның үре-салгалы – 628,

¹⁷Азгадтың үре-салгалы – 2322,

¹⁸Адоникаминиң үре-салгалы – 667,

¹⁹Бигвайның үре-салгалы – 2067,

²⁰Адинниң үре-салгалы – 655,

²¹Атерниң үре-салгалы (Эзекияның төрөл бөлүүндөн) – 98,

²²Хашумнуң үре-салгалы – 328,

²³Бецайның үре-салгалы – 324,

²⁴Харифтиң үре-салгалы – 112,

²⁵Гаваоннуң үре-салгалы – 95.

²⁶Вифлеем биле Нетофаның чурттакчылары – 188 кижі,

- ²⁷Анатоттуң чурттакчылары – 128,
- ²⁸Бет-Азмаветтиң чурттакчылары – 42,
- ²⁹Кириат-Иарим, Кефира болгаш Беероттуң чурттакчылары – 743,
- ³⁰Рама биле Геваның чурттакчылары – 621,
- ³¹Михмастың чурттакчылары – 122,
- ³²Вефил биле Гайның чурттакчылары – 123,
- ³³Нево-Ахерниң чурттакчылары – 52,
- ³⁴Элам-Ахер чурттакчылары – 1254,
- ³⁵Харимниң чурттакчылары – 320,
- ³⁶Иерихоннуң чурттакчылары – 345,
- ³⁷Лод, Хадид болгаш Ононуң чурттакчылары – 721,
- ³⁸Сенааның чурттакчылары – 3930.
- ³⁹ Бурганның бараалгакчылары: Иедайяның үре-салгалы (Иисустуң төрел салгалындан) – 973 кижиге,
- ⁴⁰Иммерниң үре-салгалы – 1052,
- ⁴¹Пашхурнуң үре-салгалы – 1247,
- ⁴²Харимниң үре-салгалы – 1017.
- ⁴³Левиттер: Иисустуң үре-салгалы (Годеваның төрел салгалындан, Кадмиилди дамчыштыр) – 74 кижиге.
- ⁴⁴Ыраажылар: Асафтың үре-салгалы – 148 кижиге.
- ⁴⁵Хаалгачылар: Шаллум, Атер, Талмон, Аккув, Хатита болгаш Шовайның үре-салгалы – 138 кижиге.
- ⁴⁶ Бурганның өргээзиниң ажилчыннары: Циха, Хасуфа болгаш Таббаоттуң үре-салгалы,
- ⁴⁷Керос, Сиа болгаш Фадоннуң үре-салгалы,

- ⁴⁸Левана, Хагава болгаш Шалмайның үре-салгалы,
- ⁴⁹Ханан, Гиддел болгаш Гахарның үре-салгалы,
- ⁵⁰Реайя, Рецин болгаш Некоданың үре-салгалы,
- ⁵¹Газам, Уза болгаш Пасеахтың үре-салгалы,
- ⁵²Бесай, Меуним, Нефишсимниң үре-салгалы,
- ⁵³Бакбук, Хакуфа болгаш Хархурнуң үре-салгалы,
- ⁵⁴Бацлит, Мехида болгаш Харшаның үре-салгалы,
- ⁵⁵Баркос, Сисара болгаш Фамахтың үре-салгалы,
- ⁵⁶Нециах биле Хатифаның үре-салгалы.
- ⁵⁷Соломоннуң чалчаларының үре-салгалы: Сотай, Соферет болгаш Фериданың үре-салгалы,
- ⁵⁸Иаала, Даркон болгаш Гидделдиң үре-салгалы,
- ⁵⁹Шефатия, Хаттил, Похерет-Гаццевайим болгаш Амоннуң үре-салгалы.
- ⁶⁰Бурганның өргээзиниң ажилчыннары биле Соломоннуң чалчаларының ук-салгалы шупту – 392 кижиге.
- ⁶¹Израильче Тел-Мелах, Тел-Харша, Херув-Аддон болгаш Иммер хоорайлардан чедип келген-даа болза, оларның төрөл бөлүктери израиль чондан укталган дээрзин шынзыдып шыдаваан улус:
- ⁶²Делайя, Товия болгаш Некоданың үре-салгалы – 642 кижиге.
- ⁶³Бурганның бараалгакчыларындан укталган улус: Ховайя, Гаккоц болгаш Верзеллийниң оолдары. (Ол Верзеллий дээрге Галаад чурттуг Верзеллийден укталган бир кысты кадай кылып алгаш, ол ат-биле адаттынып эгелээн кижиге турган.)
- ⁶⁴Ол улус боттарының төрөл угунуң бижилгезин дилеп турган, ынчалза-даа тыппайн баргаш, арыг эвес кылдыр санаттырып, Бурганның бараалгакчыларының даңзызынче киир бижиттирбээн.

⁶⁵Тус чер чагырыкчызы оларга урим биле туммимни ажыглап шыдаптар бараалгакчы көстүп келгижеге чедир аажок ыдыктыг өргүлдерниң эъдин чивезин дужаап каан.

⁶⁶Эглип келген бүгү ниитилел 42 360 кижилиг болган чүве-дир.

⁶⁷⁻⁶⁹Оон аңгыда 7337 эр, херээжен кул кижилер турган, оон ыңай 245 эр, херээжен ыраажы база олар-биле кады турган. Олар 435 тебелиг болгаш 6720 элчигенниг турган чүве-дир.

⁷⁰Төрел салгалдарның чамдык баштыңнары Бурганның өргээзиниң тудуунга ажыглаары-биле акша-хөрөңги өргүлү кылган: тус чер чагырыкчызы акша-хөрөңги шыгжамырынче 1000 драхма алдын, хан кудар 50 аяк болгаш Бурганның бараалгакчылары кедер 530 хеп берген.

⁷¹Төрел салгалдар баштыңнары 20 000 драхма алдын, 2200 мина мөңгүн берген.

⁷²Чоннуң арткан бүгү улузу 20 000 драхма алдын, 2000 мина мөңгүн болгаш Бурганның бараалгакчылары кедер 67 хеп берген.

⁷³Ынчалдыр Бурганның бараалгакчылары, левиттер, хаалгачылар, ыраажылар, Бурганның өргээзиниң ажилчыннары база карачалдар – бүгү израиль чон боттарының хоорайларынга чурттап эгелээн.

Неемия 8

Эзраның ыдыктыг хоойлуну номчааны

¹Чеди айда, кажан израильчилер боттарының хоорайларынга чурттай берген соонда, бүгү чон, чаңгыс кижилер дег, Суг хаалгазының баарында шөлге чыгып келгеш, ном-хоойлу тайылбырлакчызы Эзрага: «Дээрги-Чаяакчының израиль чонга Моисейни дамчыштыр берген хоойлузунуң дүрүг-номун эккелем» – деп чугаалаан.

²Бурганның бараалгакчызы Эзра ыдыктыг хоойлуну чыылган бүгү эр, херээжен улустуң, дыңнаан чүүлүн билип шыдаптар бүгү улустуң мурнунга чеди айның бирээде эккелген.

³Хоойлуну ол Суг хаалганың баарында шөлге, ол бүгү улустуң мурнунга даң бажындан эгелээш, дүшке чедир номчуп келген. Бүгү чон ыдыктыг хоойлунуң номун аажок кичээнгейлиг дыңнап турган.

⁴Ном-хоойлу тайылбырлакчызы Эзра номчулга кылыр кылдыр тудуп каан ыяш бедиктээш кырынга турган, а ооң чанынга, оң талазынга Маттифия, Шема, Анайя, Урия, Хелкия болгаш Маасея олар, а солагай талазынга – Федайя, Мисаил, Малхия, Хашум, Хашбаддана, Захария болгаш Мешуллам олар турган.

⁵Эзра дүрүг номну ажыдыпкан. Ону бүгү чон көрүп шыдаар болган, чүге дээрге ол олардан бедик черге турган. Кажан ол дүрүгнү ажыдып турда, бүгү чон туруп келген.

⁶Эзра өндүр улуг Дээрги-Бурган-Чаяакчыны алгап-йөрээп каарга, бүгү чон холдарын өрү сунуп: «Аминь! Ындыг-ла болзунам!» – деп харыылаан. Ооң соонда улус-чон Дээрги-Чаяакчыга мөгейип, хаваан черге дегзиш, сөгүрген.

⁷Чон туруп кээрге, Иисус, Бани, Шеревия, Ямин, Аккув, Шавтай, Годия, Маасея, Клита, Азария, Иозавад, Ханан болгаш Фелайя деп левиттер улуска ыдыктыг хоойлуну тайылбырлап турган.

⁸Левиттер Бурганның хоойлузунуң номун номчуп, улус номчаан чүүлдү билип алзын дээш, билдингир кылдыр тайылбырлап турган.

⁹Тус чер чагырыкчызы Неемия, Бурганның бараалгакчызы болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчызы Эзра база чонга тайылбыр кылып турган левиттер чыылган бүгү чонга: «Бо хүн болза силерниң Бурганыңар Дээрги-Чаяакчыга ыдыктыг хүн-дүр. Муңгарап, ыглаваңар» – дээн. (Чүге дээрге ыдыктыг хоойлунуң сөстөрүн дыңнааш, бүгү чон ыглажып турган чүве-дир.)

¹⁰Неемия улуска: «Барып, чаагай аыш-чемден чиңер, амданныг суксундан ижиңер, чүнү-даа белеткеп албаан улуска база үлүгден чорудуп бериңер. Бо хүн болза бистиң Дээргивиске ыдыктыг хүн-дүр.

Муңгараваңар, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчының хайырлаан өөрүшкүзү силерни күш киириптер» – дээн.

11 Левиттер бүгү чонну оожургадып: «Соксап көрүңер, бо болза ыдыктыг хүн-дүр. Муңгараваңар» – деп турган.

12 Оон бүгү чон дойлаар, өске улуска белек кылдыр аыш-чем чорудар, аажок улуг өөрүшкүлүг байырлаар дээш тарап чоруй барган. Чүге дээрге оларга чугаалаан сөстөрниң утказын билип каапканнар.

Чадырлар байырлалын демдеглээни

13 Чеди айның ийиги хүнүнде бүгү чоннуң төрөл салгалдарының баштыңнары Бурганның бараалкакчылары-биле, левиттер-биле кады, ыдыктыг хоойлуну оон-даа хандыр билип аарын күзээш, ном-хоойлу тайылбырлакчызы Эзраның чанынга чыгып келген.

14 Олар Дээрги-Чаяакчының Моисейни дамчыштыр берген хоойлузундан израильчилер чеди айның байырлалының үезинде чадырларга чурттаар уjurлуун номчуп тып алган.

15 Ол ышкаш боттарының бүгү хоорайларынга база Иерусалимге мону чарлаар уjurлуун билип алганнар: улус даглыг черлерже барып, хоойлуда бижиттингенин ёзугаар ол чадырлар кылыры-биле черлик-даа, тарымал-даа олива ыяштарының будуктарын, мирт, пальма болгаш өске-даа калбак бүрүлүг ыяштарның будуктарын эккээр уjurлуг.

16 Улус-чон чоруткаш, будуктар эккеп, боттарынга чадырлар кылып алган. Кижини бүрүзү азы бодунуң бажыңының кырынга, азы херимнериниң иштинге, азы Бурганның өргээзиниң иштинде шөлдерге, азы Суг хаалгазының баарында шөлге база Эфрем хаалгазының баарында шөлге чадырлар тудуп алган.

17 Туттуруушкундан эеп келген бүгү улус-чон чадырлар кылып алгаш, аңаа кезек үеде чурттап турган. Нуннуң оглу Иисустуң үезинден бээр

ол хүнге чедир израильчилер ук байырлалды ынчаар демдегледеп көрбээн чүве-дир. Олар аажок өөрүп турган.

¹⁸Эзра Бурганның хоойлузунуң дүрүг-номун байырлалдың бирги хүнүнден сөөлгү хүнүнге чедир, хүннүң-не номчуп келген. Израильчилер чеди хүн байырлаан, а сески хүнде дүрүм ёзугаар онзагай чыыш болган.

Неемия 9

Чоннуң Бурганның мурнунга бодунуң бачыттарын билингени

¹Ол-ла айның чээрби дөртте бүгү израильчилер шээрленип, качыгдалдың самдар хевин кедип, баштарыңче довурак-доозун чажып алган чыгып келген.

²Израиль уктуг улус бүгү даштыкы улустан аңгыланы берген соонда, олар туруп алгаш, боттарының бачыттарын, ада-өгбезиниң кемниг херектерин ажыы-биле миннип турган.

³Улус аңаа турган черлеринге артып каап, үш шак дургузунда боттарының Бурганы Дээрги-Чаяакчының хоойлузунуң номун номчуп, дараазында үш шак дургузунда бачыттарын миннип, боттарының Бурганы Дээрги-Чаяакчыга мөгейип турган.

⁴Иисус, Бани, Кадмиил, Шевания, Вунний, Шеревия, Бани болгаш Хенани олар левиттерниң бедиктээжинче туруп алгаш, боттарының Бурганы Дээрги-Чаяакчыны дыңзыдыр кыйгырып эгелээн.

⁵Оон левиттер – Иисус, Кадмиил, Бани, Хашавния, Шеревия, Годия, Шевания болгаш Петахия: «Боттарыңарның Бурганыңар Дээрги-Чаяакчыны мөңгеде алдаржыдыңар-ла! – дээннер. – Улус сээң алдарлыг, кандыг-даа алгаг-макталдан, алгыш-йөрээлден өндүр бедик адыңны алдаржытсын!

⁶Дээрги-Чаяакчы, Сен чаңгыс сен! Кудай-дээрни, эң бедик дээрлерни, оларның бүгү аг-шерииң, черни болгаш ында бар бүгү чүвени, далайларны болгаш ында бар бүгү чүвени Сен чаяп каан сен! Бүгү

чүвеге амы-тынны хайырлап турар сен, дээрлерниң аг-шерии Сеңээ мөгейип турар.

⁷Сен, Дээрги-Бурган-Чаяакчы, Аврамны шилип алгаш, ону халдей черде Ур хоорайдан үндүре бергеш, Авраам деп адап каан сен.

⁸Ооң чүрээ Сеңээ шынчы дээрзин көргеш, ооң үре-салгалынга хананей, хет, амор, фerez, иевус, гергес чоннарның черин бериптер дээш, ооң биле керээ чарып алган сен. Ол сөзүңнү ээлээн-даа сен, чүге дээрге чөптүг-шынныг-дыр сен!

⁹Бистиң ада-өгбевистиң Египетке хилинчээн көрүп каан сен, оларның Кызыл далай чанынга дуза дилээн алгызын дыңнап каан сен.

¹⁰Сен фараонга удур, ооң бүгү дүжүметтеринге удур, ооң чуртунуң бүгү чонунга удур бадыткал демдектери биле кайгамчык чүүлдерни көргүскен сен, чүге дээрге египетчилерниң Сээң чонуңну туразында аажылап келгенин билир турдуң. Сен алдаржаан сен, алдарлыг адың бөгүнге чедир дириг.

¹¹Сен далайны чонуңнуң мурнунга ийи чарыптарыңга, олар далайны кургаг чер кыры-биле эрте берген, а оларны сүрүп чораан улусту, ээрем сугже даш октааны дег, терең далайже дүжүрүпкен сен.

¹²Хүндүс оларны булут чагыдан, а дүне – оларның чоруур ужурлуг оруун чырыдар дээш – от чагыдан эдертип аппарат чыткан сен.

¹³Сен дээрдэн Синай дагже дүжүп келгеш, чонуң-биле чугаалажып турган сен. Оларга чөптүг шииткелдер, шынныг хоойлулар берген сен, ачылыг дүрүмнер, айтышкындар берген сен.

¹⁴Оларга Сеңээ тураскааткан амыр-дыш хүнүн айтып берип, Бодуңнуң чалчаң Моисейни дамчыштыр айтышкындар, дүрүмнер, хоойлуңну берген сен.

15Олар аштап турда, Сен хлебти дээрден бадырып берген сен, суксап турда – сугну хаядан үндүр аксып берген сен. Чонга бээр бооп даңгыраглаан чериңче барып, ээлеп аарын оларга чугаалаан сен.

16Оон бистиң ада-өгбевис турамык, чөрүү апарып, Сээң айтышкыннарыңны тооп дыңнавайн турган.

17Олар Сени тооп дыңнаарындан ойталап, аразынга Сээң кылып турган кайгамчык чүүлдериңни сагынмайн барган. Олар чөрүүленип, Египетте кулданыынче эглирин күзээш, боттарынга баштыңчы олуртуп алган. Ынчалза-даа Сен – килеңнээчел эвес, өршээринге ынак, ээ көрнүүчел, кээргээчел, өндүр улуг энерелдиг Бурган-дыр сен. Оларны каапкаш барбаан сен!

18Олар бугажык дүрзүзү шуткуп алгаш: „Израиль чон, сени Египеттен үндүрө берген бурганың бо-дур“ – деп турда безин, Сеңээ удур коргунчуг дорамчылалдар кылып турда безин, оларны каапкаш барбаан сен.

19Сен оларны Бодуңнуң өндүр улуг кээргелиң-биле ээн кургаг ховуга каапкаш барбайн турдуң. Хүндүс булут чагы оларны эдертирин соксатпады, а дүне от чагы оларның чоруур ужурлуг оруун чырыдарын соксатпады.

20Сен Бодуңнуң ачылыг Сүлдеңни оларны өөредип каар кылдыр оларга берген сен. Манна деп чемиңни олардан хунаап албаан сен, олар суксап турда, сууң берип турган сен.

21Сен ээн кургаг ховуга дөртөн чыл дургузунда оларның хереглелин хандырып келдиң; оларның хереглээн бүгү чүвези бар турду, идик-хеви элеведи, буттары ышпады.

22Сен чонуңга күрүнелерни, чоннарны хүлээдип берип кагдың, кожа черлерни үлеп бердиң. Олар Эсевоннуң хааны Сигоннуң чери биле Васанның хааны Огтуң черин эжелеп алды.

²³Израильчилерниң ажы-төлүн дээрде сылдыстар дег хөй санныг кылып кааш, ада-өгбезинге: „Ынаар киргеш, ээлеп аар силер“ – деп турган чериңче эккелдиң.

²⁴Ол салгал чер-чуртче кирип келгеш, эжелеп алды. Сен оларга ук черге чурттап турган хананей чонну чагыртып кагдың, оларның холунга хананей хааннарны-даа, чурттуң өске чоннарын-даа кара туразында аажылаар кылдыр хүлээдип бердиң.

²⁵Израильчилер быжыглалдыг хоорайларны, дүжүткүр черлерни эжелеп алган. Янзы-бүрү эт-хөреңги долган бажыңнарны, хаяда оюп кылып каан кудуктарны, виноград шөлдериң, оливалыг сесерликтерни, эңдериң чимистиг ыяштарны олар эжелеп алган. Олар Сээң өндүр улуг буяның ачызында чемненип, тодуп, семирип, таалап-ханып турган.

²⁶Ындыг-даа болза, үймээнчилер апарып, Сеңээ удур тура халааннар, Сээң хоойлуңну артынче октапканнар. Сээң медээчилериң израильчилерни Сенче ээлдирер дээш сагындырып турган, а олар демги медээчилерни өлүрүп турду. Улус-чон Сеңээ удур коргунчуг дорамчылалдар кылып турган,

²⁷Ынчангаш Сен оларны дайзыннарының холунга хүлээдип бээриңге, олар кызагдадып турду. Ынчалза-даа кызагдаттырган үезинде Сенден дуза дилеп, кыйгырарга, оларны дээрден дыңнап, Бодуңнуң өндүр улуг кээргелиң-биле дайзыннарының холундан хостап турган камгалакчыларны оларга чорудуп берип турдуң.

²⁸Ынчалза-даа дыштанып алгаш-ла, олар катап база Сээң мурнуңга бузут үүлгедир болду. Ынчангаш Сен оларны дайзыннарының холунга хүлээдип бээриңге, дайзыннары оларны чагырып турду. А кажан олар катап база Сенден дуза дилеп, кыйгырарга, Сен дээрден дыңнап, Бодуңнуң өндүр улуг кээргелиң-биле оларны хөй катап камгалап турдуң.

²⁹Сээң хоойлуңче эглип кээр кылдыр оларны сагындырып турдуң, ынчалза-даа олар турамы-биле Сээң айтышкыннарыңны тооп

дыңнавайн турду, Сээң дүрүмнериңге удур бачыт үүлгедип турду, а ол дүрүмнерни күүседип турар кижини ооң ачызында амылыг артар турган ийик. Олар Сенден чөрүүзү-биле хая көрнүп, дедир чаңын көргүзүп, Сени тооп дыңнавайн турду.

³⁰Сен оларны хөй чыл шыдажып келдиң. Бодуңнуң медээчилериң дамчыштыр Бодуңнуң Сүлдең-биле оларны сагындырып турдуң, ынчалза-даа олар тооп дыңнавайн келди. Ынчангаш Сен оларны өске чер чурттуг чоннарның холунга хүлээдиң бердиң.

³¹Ындыг-даа болза, Бодуңнуң өндүр улуг кээргелиң-биле Сен оларны бүрүнү-биле узуткавадың, каапкаш барбадың, чүгө дээрге ээ көрнүүчел, кээргээчел Бурган-дыр сен.

³²Бистиң Бурганывыс – өндүр улуг, күчүлүг, сүртенчиг, чагыг-керээни үревес, кезээде энерелдиг Бурган! Бистиң ада-өгбевисти, хааннарывысты, нояннарывысты, Бурганның бараалгакчыларын, медээчилерин – бүгү чонувусту тавараан шупту түрегдел-хилинчек Сээң мурнуңга бичии бооп көзүлбезин. Ол бергедээшкиннер ассирий хааннарның үезинден эгелээш, амгы үеге чедир болуп келди.

³³Бистиң-биле болган бүгү чүве дээш, Сен чөптүг-шынныг сен, чүгө дээрге шынчыңны кадагалап келдиң, а бис кем-буруулуг болдувус.

³⁴Бистиң хааннарывыс, нояннарывыс, Бурганның бараалгакчылары болгаш ада-өгбевис Сээң хоойлуңну күүсетпейн турду. Сээң оларга чорудуп берип турган айтышкыннарыңны, баш бурунгаар сагындырыгыларыңны олар тооп дыңнавайн барды.

³⁵Боттарының күрүнезинге чурттап тургаш безин, Сээң оларга берген делгем, дүжүткүр чериңге өндүр улуг ачы-буянныңга таалап-ханып тура безин, олар Сеңээ бараан болбайн турду, боттарының бузуттуг херектеринден ойталавады.

³⁶Бо-дур, бис ам кулдар-дыр бис. Сээң бистиң ада-өгбевиске ооң чимизин, ачылыг беримчезин чип амыдыразын дээш берген черинде кулдар-дыр бис.

³⁷Чер ам элбек дүжүдүн Сээң бисти бачыттарывыс ужун чагыртып кааның хааннарга берип турар-дыр. Ол хааннар бистиң мага-бодувусту, мал-маганывысты кара туразында эдилеп тур. Бис улуг бергедээшкинге таварыштывыс».

Чоннуң Бурган-биле керээзин катаптааны

³⁸«Ол бүгүнүң ужурунда бис быжыг хүлээлге ап, ат салып кагдывыс. Бистиң нояннарывыс, левиттеривис болгаш Бурганның бараалгакчылары ону шынзыдып, таңмалап кагды.

Неемия 10

¹Таңмалар салып, шынзыткан улус бо-дур: Гахалияның оглу, тус чер чагырыкчызы Неемия; Седекия,

²Серайя, Азария, Иеремия,

³Пашхур, Амария, Малхия,

⁴Хаттуш, Шевания, Маллух,

⁵Харим, Меремот, Авдий,

⁶Даниил, Гиннетон, Варух,

⁷Мешуллам, Авия, Миямин,

⁸Маазия, Вилгай болгаш Шемайя – Бурганның бараалгакчылары.

⁹ Левиттер: Азанияның оглу Иисус, Хенададтың оолдарының бирээзи Биннуй, Кадмиил

¹⁰база оларның акы-дуңмазы – Шевания, Годия, Клита, Фелайя, Ханан,

¹¹Миха, Рехов, Хашавия,

¹²Заккур, Шеревия, Шевания,

¹³Годия, Бани, Венинуй.

¹⁴Чоннуң баштыңнары: Парош, Пахат-Моав, Элам, Затту, Бани,

¹⁵Вунний, Азгад, Бевай,

¹⁶Адония, Бигвай, Адин,

¹⁷Атер, Эзекия, Азур,

¹⁸Годия, Хашум, Бецай,

¹⁹Хариф, Анатот, Невай,

²⁰Магпиаш, Мешуллам, Хезир,

²¹Мешезавел, Садок, Иаддуй,

²²Фелатия, Ханан, Анайя,

²³Осия, Анания, Хашув,

²⁴Галлохеш, Пилха, Шовек,

²⁵Рехум, Хашавна, Маасея,

²⁶Ахия, Ханан, Анан,

²⁷Маллух, Харим, Баана.

²⁸Арткан чон база – Бурганның бараалгакчылары, левиттер, хаалгачылар, ыраажылар, Бурганның өргээзиниң ажилчыннары, Бурганның хоойлузу дээш өске чоннардан аңгыланып келген бүгү улус боттарының кадайлары база дыңнаан чүүлүн угаап шыдаптар ажы-төлү-биле кады –

²⁹олар шупту боттарының ха-дуңмазынга, аразында алдар-хүндүлүг улуска каттыжып, Бурганның Бодунуң чалчазы Моисейни дамчыштыр берген хоойлузун ёзугаар чурттаар, бистиң Чагырыкчывыс Дээрги-Чаяакчының бүгү айтышкын, дүрүм-хоойлуларын сагып, күүседир аазаашкынны берген. А күүсетпес болза, каргаттырар бооп даңгыраглааннар.

³⁰Боттарывыстың кыстарывысты кожа чоннарның оолдарынга кадай кылдыр бербес бис, оларның кыстарын боттарывыстың оолдарывыс-биле өглевес бис.

³¹Кожа чоннар амыр-дыш хүнүнде азы өске-бир ыдыктыг хүнде бараан-сараан азы тараа эккелгеш, садар болза, бис садып албас бис. Чедиги чыл санында-ла черни болбаазыратпас бис база биске өрелиг улустуң бүгү өрелерин өршээр бис.

³²Бис Бурганывыстың өргээзиниң хереглелдеринге чылдың-на бир шекелдиң үштүң бири мөңгүннү бээр деп хүлээлгени боттарывыска ап тур бис.

³³Ол үндүрүгнү ыдыктаан хлебтер быжыраарынга, хүннүң салыр далган-тараа болгаш бүрүн өрттедир өргүлдер салырынга, амыр-дыш хүнүнде, Ай чаазында база өске-даа доктааттырган байырлалдарда салыр ыдыктыг өргүлдер кылырынга, Израильди арыглаар ужурлуг бачыт дээш өргүлдер салырынга, бистиң Бурганывыстың өргээзинге кылып турар бүгү ажилдар бүдүреринге ажыглаар.

³⁴Бис, Бурганның бараалгакчылары, левиттер болгаш карачал чон, чылдың-на, доктааттырган үеде бистиң Бурганывыстың өргээзинче оттулар ыяшты кайы төрел бөлүк эккээрин билип аары-биле төлге даштары октаар бис. Ол ыяшты ыдыктыг хоойлуда бижээнин ёзугаар Бурганывыс Дээрги-Чаяакчыга өргүл салыр бедигээшке өрттедир ужурлуг бис.

³⁵Бис чылдың-на Дээрги-Чаяакчының өргээзинче черивистиң баштайгы дүжүдүн база бүгү ыяштарның баштайгы чимизин эккеп салыр хүлээлге алган бис.

³⁶Ыдыктыг хоойлуда бижээнин ёзугаар бистиң Бурганывыстың өргээзинче, ында бараан болуп турар Бурганның бараалгакчыларынга дун оолдарывысты эккеп-даа, бода болгаш шээр малывыстың дун төлдерин хүлээдип-даа турар болган бис.

³⁷Бурганның өргээзиниң шыгжамыр-өрээлдеринче, Бурганның бараалгакчыларынга баштай дээрбелээн далганны, баштайгы дүжүдүвүстен далган-тараа өргүлүн, бүгү ыяштарывыстың баштайгы чимизин, чаа арагавыс биле олива үзүвүстү эккээр бис. Черивистиң дүжүдүнүң оннуң бир кезээн левиттерге эккеп бээр бис. Чер ажылы кылып турар бүгү хоорай-суурларывыска левиттер дүжүдүвүстүң оннуң бир кезээн чыып аар ужурлуг болгай.

³⁸Левиттер ол оннуң бир кезээн чыып турда, олар-биле кады Аарондан укталган Бурганның бараалгакчызы кады чоруур ужурлуг, а левиттер дүжүттүң оннуң бир кезээниң онгу кезээн Бурганывыстың өргээзинче, шыгжамыр-өрээлдерге сөөртүп эккээр ужурлуг.

³⁹Израильдин чону, ооң иштинде левиттер база, шак ол өрээлдерге боттарының өргүл белектерин: далган-тараа, чаа арага болгаш олива үзүн эккээр ужурлуг, чүге дээрге Бурганның өргээзиниң ыдыктыг эт-херекселдери ол өрээлдерге кадагалаттынар, бараан болуп турар Бурганның бараалгакчылары, хаалгачылар, ыраажылар база ол өрээлдерни ажыглаар. Бурганывыстың өргээзинче сагыш салыр бис!»

Неемия 11

Иерусалимниң чаа чурттакчылары

(1 Чыл. 9:1-22)

¹Чоннуң баштыңнары Иерусалимге чурттай берген. Өске бүгү улус ыдыктыг хоорай Иерусалимге кым чурттаар эвес дээш, төлге даштары октап турган: он кижиниң бирээзи-ле аңаа чурттаары-биле чоруй баар, а арткан тос кижини боттарының хоорай-суурларынга артып каар турган.

²Иерусалимге чурттаар бооп, эки туразы-биле чөпшээрешкен бүгү улусту чон алгап-йөрээп каан.

³Иерусалимге чурттап турган чурттуң баштыңнары бо-дур. (Израильчилерниң хөй кезии, Бурганның бараалгакчылары, левиттер, Бурганның өргээзиниң ажылчыннары болгаш Соломоннуң чалчаларының үре-

салгалы Иудеяның хоорайларынга – кижы бүрүзү бодунуң хувааглыг черинге, янзы-бүрү хоорай-суурларга чурттап турган.

⁴А Иуда биле Вениаминниң аймактарынга хамааржыр чамдык улус Иерусалимге чурттап турган.) Иуданың аймаандан: Озияның оглу Атайя (Озия – Захарияның оглу, Захария – Амарияның оглу, Амария – Шефатияның оглу, Шефатия – Малелеилдиң оглу, Малелеил – Фарестинң үре-салгалы болур чүве-дир);

⁵Варухтуң оглу Маасея (Варух – Колхозейниң оглу, Колхозей – Хазайяның оглу, Хазайя – Адайяның оглу, Адайя – Иегоиаривтиң оглу, Иегоиарив – Захарияның оглу, Захария – Шеланың үре-салгалы болур чүве-дир).

⁶Фарестинң Иерусалимге чурттап турган үре-салгалы болур 468 кижы шупту күштүг-шыырак улус чүве-дир.

⁷Вениаминниң аймаандан: Мешулламның оглу Саллу (Мешуллам – Иоедтиң оглу, Иоед – Федайяның оглу, Федайя – Колайяның оглу, Колайя – Маасеяның оглу, Маасея – Ифиилдиң оглу, Ифиил – Исайяның оглу болур чүве-дир),

⁸ооң соондан Габбай биле Саллай. Вениаминчилер шупту 928 кижы.

⁹Оларның даргазы Зихрийниң оглу Иоил турган, а Гассенуаның оглу Иуда кол хоорайның оралакчы даргазы турган.

¹⁰Бурганның бараалгакчыларындан: Иегоиаривтиң оглу Иедайя, Яхин,

¹¹Хелкияның оглу Серайя (Хелкия – Мешулламның оглу, Мешуллам – Садоктуң оглу, Садок – Мерайоттуң оглу, Мерайот – Бурганның өргээзинде эргелекчи Ахитувтуң оглу болур чүве-дир),

¹²Бурганның өргээзинге бараан болуп турган оларның ха-дуңмазы – 822 кижы; Иерохамның оглу Адайя (Иерохам – Фелалияның оглу, Фелалия – Амцийниң оглу, Амций – Захарияның оглу, Захария – Пашхурнуң оглу, Пашхур – Малхияның оглу болур чүве-дир),

¹³ооң ха-дуңмазы, төрөл салгалдар баштыңнары болур 242 кижиге; Азариилдин оғлу Амашсай (Азариил – Ахзайның оғлу, Ахзай – Мешиллемоттуң оғлу, Мешиллемот – Иммерниң оғлу болур чүве-дир),

¹⁴оларның ха-дуңмазы болур 128 кижиге – күштүг-шыырак улус. Оларның даргазы Гагедолимниң оғлу Завдиил турган.

¹⁵Левиттерден: Хашувтуң оғлу Шемайя (Хашув – Азрикамның оғлу, Азрикам – Хашавияның оғлу, Хашавия – Вуннийниң оғлу болур чүве-дир),

¹⁶Шавтай биле Иегозавад – левиттернин баштыңнары, Бурганның өргээзиниң даштыкы ажилдарын харыылаар хулээлгелиг кижилер,

¹⁷Миханың оғлу Маттания (Миха – Завдийниң оғлу, Завдий – Асафтың үре-салгалы болур чүве-дир). Маттания мөргүл үезинде кол йөрээкчи кижиге турган. Бакбукия – ооң ха-дуңмазының аразында оралакчы болгаш Шаммуиниң оғлу Авда (Шаммуи – Галалдың оғлу, Идифунниң үре-салгалы болур чүве-дир).

¹⁸Ыдыктыг хоорайга шупту 284 левит кижиге турган.

¹⁹Хаалгачылар: Аккув, Талмон болгаш оларның хаалга кадарып турган ха-дуңмазы – 172 кижиге.

²⁰Арткан израильчилер, Бурганның бараалгакчылары болгаш левиттер Иудеяның бүгү хоорай-суурларына, кижиге бүрүзү бодунуң хувааглыг черинге чурттап турган.

²¹Бурганның өргээзиниң ажилчынары Офел тейге чурттап турган. Оларның даргалары – Циха биле Гишфа олар чүве-дир.

²²Иерусалимде левиттерниң удуртукчузу – Баниниң оғлу Узий турган. (Бани – Хашавияның оғлу, Хашавия – Маттанияның оғлу, Маттания – Миханың оғлу, Миха – Асафтың үре-салгалы болур чүве-дир.) Асафтың үре-салгалы Бурганның өргээзинге бараан болуушкун дээш харыылаар ыраажылар болур турган.

²³Ыраажыларга хамаарыштыр хаанның чарлыын үндүрүп, оларның хүн санындагы хүлээлгелерин ында айтып каан чүве-дир.

²⁴Мешезавелдиң оглу Петахия (Мешезавел Иуданың аймаандан, зерах төрөл бөлүктен укталган кижини чүве-дир) бүгү херектер талазы-биле хаанның мурнунга чоннуң төлээлекчизи турган.

Өске хоорай-суурларның чурттакчылары

²⁵Көдээ черлерге, боттарының шөлдеринге чурттап турган улуска хамаарыштыр алыр болза, иудейлер дараазында черлерге чурттап турган: Кириат-Арбага болгаш ооң чоок-кавызында суурларга, Дивонга болгаш ооң чоок-кавызында суурларга, Иекавцеилге болгаш ооң чоок-кавызында суурларга,

²⁶Иешуага, Моладага, Бет-Палетке,

²⁷Хацар-Шуалга, Беэр-Шевага болгаш ооң чоок-кавызында суурларга,

²⁸Циклагка, Мехонага болгаш ооң чоок-кавызында суурларга,

²⁹Аин-Риммонга, Цорага, Иармутка,

³⁰Заноахка, Одолламга болгаш оларның чоок-кавызында суурларга, Лахиске болгаш ооң шөлдеринге, Азекага болгаш ооң чоок-кавызында суурларга. Иудейлер Беэр-Шевадан эгелээш, Энном шынаазынга чедир турумчуп чурттай берген.

³¹Вениаминчилер Гевага, Михмаска, Гаяга, Вефилге болгаш ооң чоок-кавызында суурларга,

³²Анатотка, Новка, Ананияга,

³³Асорга, Рамага, Гиффаимге,

³⁴Хадидке, Цевоимге, Неваллатка,

³⁵Лодка, Онога болгаш Харашим шынаазынга чурттап турган.

³⁶Иуданың аймааның черинде чурттаан чамдык левит бөлүктөр Вениаминниң аймааның аразында Бурганга бараан болуп турган.

Неемия 12

Бурганның бараалгакчылары биле левиттер

¹Салафиилдин оғлу Зоровавел чагырыкчы-биле база дээди бараалгакчы Иисус-биле кады Иудеяже ээп келген Бурганның бараалгакчылары болгаш левиттер бо-дур. Серайя, Иеремия, Эзра,

²Амария, Маллух, Хаттуш,

³Шехания, Рехум, Меремот,

⁴Аддо, Гиннетой, Авия,

⁵Миямин, Маадия, Вилга,

⁶Шемайя, Иегоиарив, Иедайя,

⁷Саллу, Амок, Хелкия болгаш Иедайя. Олар болза Иисустуң үезинде Бурганның бараалгакчызы ха-дуңмазын баштап турган улус-тур.

⁸Левиттер бо-дур: Иисус, Биннуй, Кадмиил, Шеревия, Иуда, Маттания. Маттания бодунуң ха-дуңмазы-биле Бурганны алгап-йөрээп ырлаары дээш харыылаар турган.

⁹Бакбукия биле Унний – оларның ха-дуңмазы – бараан болуушкун үезинде олар-биле дужааштыр турар турган.

¹⁰Дээди бараалгакчы Иисус Иоакимниң аказы, Иоаким – Элиашивтиң аказы, Элиашив – Иодайның аказы,

¹¹Иодай – Ионафанның аказы, Ионафан – Иаддуйнуң аказы болур чүведир.

¹²Иоакимниң үезинде Бурганның бараалгакчыларының төрөл салгалдарының баштыңнары бо-дур: Серайяның төрөл салгалының баштыңы – Мерайя, Иеремияның төрөл салгалының баштыңы – Анания,

¹³Эзраның төрөл салгалының баштыңы – Мешуллам, Амарияның төрөл салгалының баштыңы – Иоханан,

- ¹⁴Мелихунуң төрел салгалының баштыңы – Ионафан, Шеванияның төрел салгалының баштыңы – Иосиф,
- ¹⁵Харимниң төрел салгалының баштыңы – Адна, Мерайоттуң төрел салгалының баштыңы – Хелкия,
- ¹⁶Аддонуң төрел салгалының баштыңы – Захария, Гиннетоннуң төрел салгалының баштыңы – Мешуллам,
- ¹⁷Авияның төрел салгалының баштыңы – Зихрий, Миниамин болгаш Моадияның төрел салгалының баштыңы – Пилтай,
- ¹⁸Вилганың төрел салгалының баштыңы – Шаммуй, Шемайяның төрел салгалының баштыңы – Ионафан,
- ¹⁹Иегоиаривтиң төрел салгалының баштыңы – Мафнай, Иедайяның төрел салгалының баштыңы – Узий,
- ²⁰Саллайның төрел салгалының баштыңы – Каллай, Амоктун төрел салгалының баштыңы – Евер,
- ²¹Хелкияның төрел салгалының баштыңы – Хашавия, Иедайяның төрел салгалының баштыңы – Нафанаил.
- ²²Левиттерниң төрел салгалдар баштыңнарын Элиашив, Иодай, Иоханан болгаш Иаддуй оларның үезинде даңзыже киир бижип каан. А Бурганның бараалгакчыларын – Персияның хааны Дарийниң чагырган үезинде бижип каан.
- ²³Левит төрел салгалдар баштыңнарын Элиашивтиң оглу Иохананның үезинге чедир чылдар бижилгезиниң номунче киир бижип каан.
- ²⁴Хашавия, Шеревия болгаш Кадмиилдиң оглу Иисус левиттерниң баштыңнары бооп турган. Оларның ха-дуңмазының бир бөлүү өске бөлүккө дужааштыр туруп алгаш, Бурганны алгап-йөрээп, алдаржыдып турган. Бурганның кижизи Давид хаан ынчаар доктааткан турган чүведир.

²⁵Маттания, Бакбукия, Авдий, Мешуллам, Талмон, Аккув – өргээниң хаалгаларының чанында шыгжамыр черлери кадарар хүлээлгелиг хаалгачылар турган.

²⁶Олар Иоседектиң оглунуң оглу, Исустуң оглу Иоакимниң үезинде база тус чер чагырыкчызы Неемия биле Бурганның бараалгакчызы, ном-хоойлу тайылбырлакчызы Эзраның үезинде чурттап турган.

Иерусалимниң ханазын Бурганга бараалгатканы

²⁷Иерусалимниң ханазын Бурганга бараалгадыр үе келгенде, хоорайже левиттерни оларның чурттап турган бүгү черлеринден кыйгыртып эккелген. Олар хананы Бурганга бараалгатканын өөрүшкүлүг байырлап, Ону алгап-мактаан, Аңаа өөрүп четтирген ырларны чадаган, чанзы болгаш кимвалдар-биле үдеп, күүседир ужурлуг турган.

²⁸Ыраажылар оон ыңай Иерусалимниң чоок-кавызындан, Нетофа чанында суурлардан,

²⁹Бет-Гаггилгалдан, Гева биле Азмаветтиң девискээрлеринден чедип келген. (Ыраажылар Иерусалимниң чоок-кавызынга суурлар тудуп алган турган чүве-дир.)

³⁰Бурганның бараалгакчылары биле левиттер ыдыктанып-арыгланып алгаш, улус-чонну, хаалгалар биле хананы арыглап каан.

³¹Мен Иудеяның нояннарын ханаже үндүре бердим. Бурганны алгап-мактаары-биле база чыскаалып кылаштаары-биле ыраажыларның ийи улуг бөлүүн база тургузуп кагдым. Оларның бирээзи хананың кыры-биле оң талаже, Өдек хаалгазынче чорупкан.

³²Ол ыраажыларның соо-биле Гошайя база Иудеяның нояннарының чартык кезии:

³³Азария, Эзра, Мешуллам,

³⁴Иуда, Вениамин, Шемайя болгаш Иеремия бар чыткан.

³⁵Оон ыңай трубалар туткан Бурганның элээн каш бараалгакчызы: Ионафанның оглу Захария (Ионафан – Шемайяның оглу, Шемайя –

Маттанияның оглу, Маттания – Михейнің оглу, Михей – Заккурнуң оглу, Заккур – Асафтың оглу болур чүве-дир)

³⁶База ооң ха-дуңмазы Шемайя, Азариил, Милалай, Гилалай, Маай, Нафанаил, Иуда болгаш Ананий бар чыткан. Олар Бурганның кижизи Давидтиң кылган хөгжүм херекселдерин тудуп алгаш чораан. Ном-хоойлу тайылбырлакчызы Эзра чыскаалды баштап чораан.

³⁷Суг бажы хаалгазының чанынга – ооң чиге дужунга олар Давидтиң Хоорайынче, хана кырынче тепкииштер дамчып көдүрлү бергеш, Давидтиң ордузунуң чаны-биле эрткеш, Суг хаалгазынче чорупкан.

³⁸Ыраажыларның ийиги бөлүү өске талаже бар чыткан, мен чоннуң чартык кезии-биле ол ыраажыларның соондан хана кырлап чоруптувус. Суугу суургазының чаны-биле Делгем ханаже шиглей,

³⁹Эфрем хаалгазының чаны-биле, Иешана хаалгазының, Балык хаалгазының, Хананел суургазының, Меа суургазының чаны-биле Хой хаалгазынга чедир кылаштааш, Таңныыл хаалгазының чанынга доктаай бердивис.

⁴⁰Ыраажыларның ийи бөлүү Бурганның өргээзиниң мурнунда турар черлерин ээлеп алган, мен биле даргаларның чартык кезии база.

⁴¹Бис-биле кады трубалар туткан бараалгакчылар Элиаким, Маасея, Миниамин, Михей, Элиоенай, Захария, Анания олар,

⁴²оон ыңай Маасея, Шемайя, Элеазар, Узий, Иоханан, Малхия, Элам болгаш Эзер турган. Израхия баштаан ыраажылар дыңзыдыр ырлажып эгелээн.

⁴³Ол хүн улус-чон эндерик хөй өргүлдер эккеп салып, өөрүп-хөглөп турган, чүге дээрге Бурган оларга өндүр улуг өөрүшкүнү хайырлаан болгай. Херээженнер, ажы-төл база өөрүп-хөглээн. Иерусалимде өөрүшкү-хөглелдин шимээн-даажы кайы ырактан дыңналып турган.

Левиттер биле Бурганның бараалгакчыларын хандырап үлүглөр

⁴⁴Ол хүн баштайгы чимистерниң, дүжүттүң оннуң бир кезээниң өргүлдерин Бурганның өргээзинге шыгжаар өрээлдерни харыылаар кижилерни томуйлап каан. Ол кижилер хоорайларны долгандыр турар шөлдерден ыдыктыг хоойлуда айытканын ёзугаар Бурганның бараалгакчылары биле левиттерге онаажыр үлүглерни шыгжамырларже чыыр ужурлуг турган, бараан болуушкун кылып турар Бурганның бараалгакчылары биле левиттер дээш, иудейлер өөрүп турган чүве-дир.

⁴⁵Бурганның бараалгакчылары биле левиттер боттарының Бурганынга бараан болуушкунун, арыглаашкын ёзулалын Давид хаанның, ооң оглу Соломоннуң айтышкыннарын ёзугаар кылып турган. Ыраажылар биле хаалгачылар база ынчаар кылып турган.

⁴⁶Шаг шаанда, Давид биле Асафтың үезинде, ыраажыларның башкарыкчылары-даа, Бурганны алгап-йөрээген, Аңаа өөрүп четтирген ырлар-даа бар турган болгай.

⁴⁷Зоровавелдиң-даа, Неемияның-даа үезинде бүгү израильчилер ыраажылар биле хаалгачыларны хандыраар үлүглерни оларга хүннүң-не берип турган. Ол ышкаш арткан левиттерге база ыдыктыг үлүглерни берип турган, а левиттер Аароннуң үре-салгалынга үлүглерни аңгылап берип турган.

Неемия 13

¹Ол хүн Моисейниң номун чонга дыңналдыр номчуурга, ында мынча деп бижээни билдинген: «Аммон азы моав аймак-сөөктүг кижилер Бурганга мөгеер ниитилелге кажан-даа каттыжып болбас,

²чүге дээрге олар израильчилерге аъш-чем, суг бээринден ойталаан, харын израиль чонга каргыш салзын дээш, Валаамны хөлезилеп алгандыр. Ынчалза-даа бистиң Бурганывыс ооң каргыжын йөрөөл кылдыр хуулдурупкан».

³Ол хоойлуну дыңнап кааш, израильчилер өске аймак-чоннардан укталган улусту боттарындан аңгылап каапкан.

⁴⁻⁵А ооң мурнунда Бурганның бараалгакчызы Элиашив Бурганывыстың өргээзинде шыгжамыр-өрээлдер дээш харыысалгалыг кижиге апарган. Товия-биле чоок эжишки турган болгаш, Элиашив аңаа улуг өрээл белеткеп берген. Ооң мурнунда ол өрээлге далган-тараа өргүлдери, чаагай чыттыг чүүлдер, өргээниң эт-херексели болгаш ыдыктыг хоойлуда айытканын ёзугаар левиттер, ыраажылар, хаалгачыларга бээри көрдүнгөн тараа, чаа арага биле олива үзүнүң оннуң бир кезээ база Бурганның бараалгакчыларынга өргүл белектери шыгжаттынып турган.

⁶Ол бүгү болуп турда, мен Иерусалимге турбаан мен, чүге дээрге Вавилоннуң хааны Артаксеркстиң чагыргазының үжен ийиги чылында мен хаанче чоруй барган турган мен. Элээн үе эрткенде, оон чөпшээрел дилеп алгаш,

⁷Иерусалимче эеп келген мен. Аңаа келгеш, Элиашивтиң бак үүлгедиг кылып, Бурганның өргээзиниң шөлүнге Товияга өрээл белеткеп бергенин дыңнап кагдым.

⁸Аажок килеңнээш, Товияның эт-хөреңгизин үндүр октапкан мен.

⁹Өрээлдерни арыглаарын дужаагаш, Бурганның өргээзиниң эт-херекселин, далган-тараа өргүлүн болгаш чаагай чыттыг чүүлдерни катап база ынаар киирдирип кагдым.

¹⁰Оон ыңай левиттерни хандылары-биле көрдүнгөн үлүглерни улус-чоннуң оларга бербейн турарын билип кагдым. Ынчангаш бараан болуушкун кылып турар левиттер биле ыраажылар боттарының шөлдеринче тарап чана берген болган.

¹¹Дарга улусту чемелеп, олардан: «Чүге Бурганның өргээзинче сагыш салбайн тур силер?» – деп айтырдым. Оон левиттерни чыып алгаш, ажил-албан кылыр черлеринге тургузуп кагдым.

¹²Ынчан Иудеяның бүгү чону шыгжамырларже далган-тараа, чаа арага биле олива үзүнүң оннуң бир кезээн эккелген.

¹³Шыгжамыр-өрээлдерни Бурганның бараалгакчызы Шелемияның, ном-хоойлу тайылбырлакчызы Садоктуң, левит Федайяның хайгааралынга дагзып, оларга дузалакчы кылдыр Маттанияның оглунуң оглу, Заккурнуң оглу Хананны томуйлап кагдым, чүге дээрге ол улус бүзүрелдиг деп санадып турган. Оларга ха-дуңмазы левиттерниң аразынга аьш-чем үлээр даалга берип каан мен.

¹⁴Бурганым, ол дээш мени бодап чоруп көрөм, Сээң өргээң дээш база аңаа бараан болуушкуннар дээш кылган буянныг херектеримни балавайн көрөм!

Неемияның өске чаартылгалары

¹⁵Ол үеде мен Иудеяга мындыг чүүл көрдүм: улус амыр-дыш хүнүнде оңгарларда виноград сыскырып турар, тараа моожаларын сөөртүп, элчигеннерге арага, виноград, фи́га болгаш өске-даа чүьк-биле кады чүдүргөш, ол бүгүнү ыдыктыг хүнде Иерусалимче сөөртүп аппарып турар болду. Амыр-дыш хүнүнде аьш-чем сатпазын оларга сагындырып каан мен.

¹⁶Иерусалимде турумчуп алган Тир чурттуг садыгжылар балык болгаш янзы-бүрү барааннар сөөртүп эккеп, амыр-дыш хүнүнде иудейлерге Иерусалимге садып турган.

¹⁷Мен Иудеяның ызыгууртан кижилерин чемелеп: «Чүге ындыг бузут үүлгедип, амыр-дыш хүнүн бужартадып турарыңар ол?»

¹⁸Силерниң ада-өгбеңер база ынчаар кылып турган эвес чүве бе – Бурганывыс ол дээш бисче, бо хоорайже ол бүгү айбыл-халапты ыдыпкан эвес чүве бе? А ам израиль чонга удур Ооң оон-даа улуг килеңин кыптыктырып, амыр-дыш хүнүн бужартадып тур силер» – дээн мен.

¹⁹Ооң соонда, амыр-дыш хүнүнүң бүдүүзүндө, Иерусалимниң хаалгазының чанынга имир дүжүп кел чыдырда, эжиктерни хаап кааш, амыр-дыш хүнү эрте бергижеге чедир ажытпазын дужааган мен. Ол хүн кандыг-даа чүьктү хоорайже эрттирбес кылдыр, хаалга аксынга элээн каш кижиге тургузуп каан мен.

²⁰Бир-ийи катап садыгжылар, янзы-бүрү бараан садып турар улус Иерусалимниң даштынга хонган.

²¹А мен оларны сагындырып: «Чүге хана баарында хонуп тур силер? Бир эвес ам бир катап ынчаар болзуңарза, силерге удур күш ажыглаар мен» – дидим. Оон соңгаар олар амыр-дыш хүнүндө келбес апарган.

²²Мен оон левиттерге ыдыктанып-арыгланып алгаш, амыр-дыш хүнүн ыдыктыг кылдыр арттыраары-биле хаалганы барып кадарарын дужааган мен. Бурганым, ол бүгү дээш, мени бодап чоруп көрөм, Бодуңнуң өндүр улуг энерелдиң-биле мени кээргеп көрөм!

²³Ол үеде мен азот, аммон болгаш моав херээженнер-биле кады чурттап турар иудейлер көрдүм.

²⁴Ынчангаш оларның ажы-төлүнүң чартык кезии азоттап азы өске чоннарның дылы-биле чугаалаар, еврейлеп чугаалап билбес болган.

²⁵Мен ол иудейлерни чемелеп, оларже каргыш салып турдум. Чамдык эр улусту эттеп, бажының дүгүн чулуп-даа турдум. Бурганның ады-биле даңгыраглаарын албадап, оларга: «Силер боттарыңарның кыс уругларыңарны өске чоннарның эрлери-биле өглөвөс база оларның кыс уругларын оолдарыңарга кадай кылдар албас ужурлуг силер!»

²⁶Шак ындыг чоруктар Израильдин хааны Соломонну бачытче кирип каан эвес чүве бе? Хөй-ле чоннарда ол ышкаш хаан турбаан. Бурганы Соломонга ынак болган, Ол ону бүгү израильчилерниң хааны кылып каан. Ынчалзаяк даштыкы кадайлары ону безин бачытче кирип каан болгай.

²⁷Бис ам силерге хамаарыштыр ол-ла бүгү коргунчуг бузутту үүлгедип, даштыкы херээженнерни кадай кылып ап, Бурганывыска шынчыңарны үреп турарыңарны дыңнаар апаар бис бе?» – дээн мен.

²⁸Бурганның дээди бараалгакчызы Элиашивтиң оглу Иодайның оолдарының бирээзи Хорон чурттуг Санаваллаттың күдээзи апарган. Ынчангаш мен ону бодумдан сывырып чорудупкан мен.

²⁹Бурганым, оларны бодап кээп, анаа эрттирбейн көрем, чүге дээрге Сеңээ бараан болушкунну болгаш Сээң бараалгакчылар, левиттерге чагыыңны бакка суккан улус-тур.

³⁰Мен улус-чонну ынчалдыр бүгү-ле даштыкы салдардан арыглап, Бурганның бараалгакчылары биле левиттерниң бараан болушкунун, кайыларының-даа ажил-албанын катап тургузуп каан мен.

³¹Оон ыңай доктааттыңган үеде өргүл бедигээжиниң оттулар ыяш-биле хандырылгазынче, улустуң баштайгы чимистерни эккеп турарынче сагыш салып турган мен. Бурганым, мени бодап, меңээ ачылыг бооп көрем!



Эсфир

Эсфир 1

Ахашверош хаанның дою

¹Ахашверош хаанның Индиядан Эфиопияга чедир 127 девискээрни башкарып турган үезинде бо бүгү болган.

²Ахашверош хаан эрге-чагырганы холга алганының үшкү чылында найысылал хоорай Сузының ордузунга

³бодунуң бүгү нояннарынга, девискээрлер чагырыкчыларынга, персидий шеригниң кол баштыңчыларынга база бүгү чалчаларынга дой эрттирген.

⁴Күрүнезиниң бай-шыдалдыын, күчү-күштүүн, бодунуң ылгалдыг өндүр бедиин көргүзүп, ол 180 хонук дургузунда дойлап келген.

⁵Ол хуусаа эрткенде, хаан Сузының ордузунуң улуг-биче чонунга база бир чеди хонуктуң доюн бодунуң ордузунуң хериминиң иштинде садынга эрттирген.

⁶Маңган ак болгаш көк өңнүг пөстөрни ак болгаш хүрең-кызыл хендирлерге быжыглааш, мөңгүн дээрбектерге, маны даш чагыларга аскылааш, херим иштин каастап каан.

⁷Маны даш-биле база ногаан, кара болгаш өске-даа янзы-бүрү өңнүг даштар-биле шыпкан черлерде алдын, мөңгүн олуттарны чалаттырганнарга белеткеп каан.

⁸Янзы-бүрү саваларга суксуннарны кудуп турган; хаанның холунуң элбээн херечилээн арага-дарызы-даа далай-ла. Ишкен улуска хаанның дужаалын ёзугаар хоругдал-даа, албадал-даа турбаан. Ол чалчаларынга арага-дарыны аалчыларның күзели-биле кударын дужааган.

⁹Астин кадын база аңгы дойну Ахашверош хаанның ордузунда херээжен чонга эрттирген.

Астин кадынны дүжүлгеден дүжүргени

¹⁰Дойлаашкынның чеди дугаар хүнүндө, арага хаанның хөрөк-чүрээн хөгледи эирти бергенде, ол бодунга хууда бараан болуп турар чеди бүзүрелдиг чалчазынга – Мегуманга, Бизтага, Харбонага, Бигтага, Авагтага, Зетарга база Каркаска

¹¹Астин кадынга дүжүлгө бөргүн кедиргеш, аңаа эkkээрин дужааган. Хаан Астинни чонга болгаш нояннарынга көргүзүксээн, чүгө дээрге ол тергийн чараш турган.

¹²Ынчалза-даа Астин хаанның чалчаларын дамчыштыр дыңнаткан дужаалын тоовайн, келбейн барган.

¹³Шак ынчан хаан аажок килеңнеп хорадаан. Кандыг-даа байдалдарны сайгарып шыдаар, эрге-хоойлуну эки билир чеди мерген угаанныг кижини хаан келдиртип алган, чүгө дээрге кандыг-даа берге айтырыгларны шиитпирлээрде, ол ынчаар кылыр турган.

¹⁴Хаанның арнын көөр, аралажыр эргелиг, аңаа чоок чеди перси-мидий ноян: Каршена, Шетар, Адмата, Тарсис, Мерес, Марсена, Мемухан олар хаан төрениң эң бедик эрге-дужаалдарын ээлеп турганнар.

¹⁵Ахашверош хаан: «Чалчаларым дамчыштыр сөглеткен сөзүмнү Астин кадын тооп көрбээн-дир. Хоойлу ёзугаар ону канчаар көөр ужурлугул?» – деп айтырган.

¹⁶Мемухан ноян хаанга болгаш ооң нояннарынга мынча дээн: «Астин кадын чүгле чаңгыс Ахашверош хаанның мурнунга эвес, а хаанның чагыргазының адаанда турар бүгү девискээрниң шупту чонунуң база нояннарының мурнунга буруулуг кижидир.

¹⁷Чүгө дизе Астин кадынның бо херээ бүгү херээженнерге үлегер болу берип, олар ашактарын тооп көрбөстөй берзе канчаарыл. Олар: „Ахашверош хаан Астин кадынга бараалгап кээрин дужаарга, ол тооваан“ – дижи бээр болгай.

¹⁸Ол дораан перси-мидий нояннарынң кадайлары кадынның дугайын дыңнааш, ашактарын база тоовастай бээрлер: хүндүлешпес чорук-даа, хомудал-даа көвүдээр.

¹⁹Бир эвес Ахашверош хаан күзээр болза, Астин кадынның ооң арнын көөр эргезин казып каапсын. Ол дугайында кажан-даа өскерттип болбас, перси-мидий хоойлуларже киир бижиир чарлыктан үндүрзүн. А ооң кадын дүжүлгезин өске, оон дээре, төлептиг херээженге хүлээдип берзин.

²⁰Хаанның ол чарлыы ооң аажок улуг күрүнезиниң бүгү булуңнарынга тарай бээрге, шупту херээженнер боттарының кандыг-даа байдалда турар ашактарын ханы хүндүлей бээрлер».

²¹Мемуханның ол сүмези хаанга болгаш нояннарга кончуг таарышкан. Хаан ол ёзугаар кылган.

²²Чурттуң булуң бүрүзүнде чоннарның төрөөн дылдарынга, оларның үжүк-бижиктеринге бижээн чагааларны хаан тараткан. Оларда: «Өг-бүлеге ашаа кол ээ болур дээрзин оларның төрөөн дылдарынга чарлаңар» деп дужааган.

Эсфир 2

Эсфирниң дүжүлгеге саадааны

¹Бо бүгү болуушкуннарның соонда Ахашверош хаан кылыы частып, оожургай бергеш, Астин кадынның болгаш ооң кылган херээниң дугайында, аңаа хамаарыштыр бодунуң үндүрген шиитпириниң дугайында сактып келген.

²Хаанның бараан болукчулары мынча дишкеннер: «Хаанга аныяк чараш кыстардан тып берзе эки боор,

³ол бодунуң күрүнезиниң девискээринге көрүштүг аныяк кыстар чыыр кижилерден томуйлап кагзын. Олар кыстарны Сузының ордузунга, хаанның кадайларының бажыңыга чыып эккелзин. Хаанның кадайларының хайгааракчызы, бүзүрелдиг чалча эр Гегайга ол

кыстарны кадартып кааш, оларга чараштанып чагдынар чүүлдерден үлеп бээр-дир.

⁴Хаанның таарзынганы кыс Астинниң орнунга кадын болгай-ла». Ол сөстөр хаанга кончуг таарышкан. Хаан шуптузун ынчаар күүсеткен.

⁵Сузының ордузунга бир еврей кижичурттап чораан. Ооң адын Мардохей дээр чүве-дир. Ол Вениаминниң үре-салгалындан Иаирниң оглу турган. А Иаир – Шимейниң оглу, Шимей – Кистиң оглу турган чүве-дир.

⁶(А Кисти Иерусалимден туттуруушкунче аппаратан улус-биле кады эккелген. Ол бүгү Вавилоннуң хааны Навуходоносорнуң Иудеяның хааны Иехонияны тудуп алгаш барганы үеде болган.)

⁷Мардохей бодунуң адазының дуңмазының уруу Гадассаны кижизидип өстүрүп каан. Ону Эсфир деп база адаар турган. Эсфирниң адазы-даа, иези-даа чок болуп, өскүс арткан. Ол дурт-сын-даа, арын-шырай-даа талазы-биле чараш кыс турган. Ада-иези өлгөн соонда, Мардохей ону уруг кылдыр азырап алган чүве-дир.

⁸Хаан чарлыгы тарай бергенде, Сузының ордузунда хаанның бажыңыга Гегайның хайгааралының адаанга дыка хөй кыстарны чыыпканда, Эсфирни база аңаа эккелген.

⁹Ол кыс Гегайга онзагай кылдыр көзүлген. Гегай олче ээ көрнүп, дораан-на өскелерден ылгап, каастанып чараштанып, мага-бодун чагдынар чүүлдерни бергеш, алыр ужурлуг чемин үндүрүп берген. Ону ажаап карактаар кылдыр хаанның бажыңындан шилиттинген чеди чалча кысты тускайлааш, херээженнер бажыңында дээр дээн өрээлдерни Эсфирге болгаш ол кыстарга аңгылап берген.

¹⁰Эсфир бодунуң ук-ызыгуурунуң-даа, төрелдериниң-даа дугайында чугаалаваан, чүге дээрге Мардохей ол дугайын чугаалавазын аңаа чагып каан.

11Мардохей Эсфирниң кадыкшыл байдалын, кандыг турарын айтырар дээш хүннүң-не херээженнер бажыңының хериминиң чанынга кээп турган.

12Он ийи ай дургузунда кыстар бүгү талалыг белеткелди эрткен турар ужурлуг: алды ай иштинде мирра деп чуксуг үс-биле чагдынар, база бир алды ай иштинде чаагай чыттыг үнүштер болгаш чүүлдер-биле чагдынар. Бо бүгү белеткел төнерге, кыс бүрүзүнүң Ахашверош хаанга көстүр өйү келген болур.

13Ынчан кыс хаанга мынчалдыр көстүп кирер турган: херээженнер бажыңындан ол чүнү-даа негээр болза, шуптузун күүседип бээр ужурлуг чүве-дир.

14Кежээ ол кыс хаанның бажыңынче киргеш, эртенинде херээженнерниң өске бажыңынче хаанның бүзүрелдиг чалказы эр Шаазгазтың хайгааралы-биле эеп кээр турган. (Шаазгаз хаанның күл-кадайларын кадарып турган.) Ооң соонда демги кыстарның хаанче катап кирер аргазы чок болур. Кандыг-бир кысты хаан онзазынып, адын адап, катап кыйгыртып аар болза, ол чүгле ынчан кээп болур.

15Мардохейниң төрөл акызы Авихаилдин уруу – Мардохейниң азыраан уруу Эсфирниң хаанга көстүр өйү кээрге, ол кыс хаанның херээженнериниң кадарчызы, бүзүрелдиг чалча Гегайның сүмелээнинден өске чүнү-даа дилевээн. Эсфир ону көргөн бүгү улустун сеткилинге кирген.

16Ахашверош хаанның дүжүлгеге саадаанының чедиги чылының Тевет деп онгу айында, Эсфирни ооң бажыңынче аңаа көстүр кылдыр кирипкеннер.

17Шак ынчан хаан Эсфирге кайы-даа кыстардан артык ээ көрнүп, кайы-даа кадайларындан артык ынакшый берген; ынчангаш хаан ооң бажынга дүжүлге бөргүн кедирип бергеш, Астинниң орнунга кадын кылып каан.

¹⁸Ынчан хаан Эсфирниң алдар-хүндүзү дээш бодунуң шупту нояннарынга, чалчаларынга улуг дой эрттирген. Ол чуртунуң девискээринде чонга янзы-бүрү чиигелделерни берген болгаш бодунуң белек-селээн харам чокка үлээн.

Мардохейниң хаанны камгалааны

¹⁹Кыстарны ийи дугаар чыып турда, Мардохей хаанның күрүнезинге бараан бооп турган.

²⁰(Эсфир Мардохейниң чагыын ёзугаар бодунуң ук-ызыгуурунуң, төрелдериниң дугайында чүнү-даа чугаалаваан. Мардохейниң сөзүн Эсфир, аңаа азырадып турган үезинде дег, ам-даа хажык чокка дыңнаар турган.)

²¹Мардохей хаанга бараан бооп турар өйде, эжик таңныылдаан ийи чалча: Бигтан биле Тереш Ахашверош хаанга хорадааш, ооң амытынынга чедерин дугуржуп ап турганнар.

²²Ол дугайын Мардохей билип кааш, Эсфир кадынга дыңнадыпкан. А Эсфир ону Мардохейниң адындан хаанга дамчыдыпкан.

²³Херекти истээрге, шуптузу шын болган, ынчангаш ол ийи чалчаны ыяшка азып шаажылаан. Мардохейниң кылган эки херээниң дугайын хаанның демдеглелдер дептеринче киир бижээн.

Эсфир 3

Аманның Мардохейге болгаш еврейлерге удур кара сагыжы

¹Ол бүгү болуушкуннарның соонда Ахашверош хаан Аман деп аттыг бир кижини канчаар-даа аажок алдаржыдып, бүгү нояннардан бедидир көдүрүп, оларның үстүнге салып каан. Аман дээрге Агагтың үресалгалы, Амадаттың оглу болган.

²Хаанның чоок дүжүметтери шуптузу хаанның дужаалын ёзугаар Аманга черге чедир мөгейип бараалгап турганнар. Чүгле Мардохей аңаа черге чедир мөгейип бараалгавайн барган.

³Шак ынчан хаанның чоок дүжүметтери Мардохейден: «Сен хаанның дужаалын чүге күүсетпейн тур сен?» – деп айтырганнар.

⁴Хүннүң-не аңаа чугаалаарга-даа, Мардохей оларны дыңналас болган, ынчангаш олар Аманга ооң дугайында, ол «Еврей кижини мен» деп турганының дугайында хоптаныпканнар. Хаанның чоок дүжүметтери Мардохей Аманның мурнунга бодун канчаар алдынар ирги дээрзин көрүксеп турганнар.

⁵Мардохей ооң мурнунга черге чедир мөгейип бараалгавас боорга, Аманның килеңи кыптыга берген.

⁶Чүгле Мардохейниң амызынга чедип, шаажылаары Аманның сагыжынга четпес болган; ынчангаш Мардохей еврей кижини болганда, Ахашверош хаанның чагырганының адаанда бүгү еврейлерни узуткаарын Аман бодап алган.

⁷Ахашверош хаанның чагыргага келгениниң он ийи дугаар чылының Нисан деп баштайгы айы турган. Ынчан Аманның мурнунга ай, хүн тодарадыр «пур» деп төлгө салганнар. Ол төлгө Адар деп он ийиги айга дүшкөн. Аман еврейлерни ол өйдө узуткап эгелээр деп шиитпирлээн.

⁸Аман Ахашверош хаанга мынча дээн: «Силерниң чагырган девискээриңерде аңгы чоннар аразында тарай берген бир чон бар-дыр; ол чоннун хоойлузу өскелерниинден ылгалдыг, хаанның дужаалдарын олар күүсетпейн турарлар-дыр; ынчангаш хаан кижини ону ынчаар арттырып болбас ужурлуг.

⁹Бир эвес хаан күзээр болза, оларны узуткаар деп дужаалдан үндүрзүн; ынчан хаанның күрүне хөрөңгизинче киирер дээш, хаанның дүжүметтеринге 10 000 талант хире деңзилик мөңгүннү бээр мен».

¹⁰Ынчан хаан бодунун холундан таңмалыг билзээн ужулгаш, Агагтын үре-салгалы, Амадаттын оглу, еврейлерниң дайзыны Аманга суп берипкен.

¹¹Хаан Аманга: «Бо мөңгүннү болгаш чонну сеңээ берип тур мен; оларны канчаарыңны бодуң бил» – дээн.

¹²Бирги айның он үште хаанның бижээчилерин келдирткеш, Аманның айтышкыны-биле күрүне эргелекчилеринге, девискээрлер чагырыкчыларынга, чон бүрүзүнүң нояннарынга оларның үжүк-бижиктери-биле оларның дылдарынга чагааларны бижиткен; ол бүгү Ахашверош хаанның адындан бижиттинген болгаш ооң билзээ-биле таңмалаттынып бадыткаттынган.

¹³Чагааларны шапкынчылар дамчыштыр хаанның чагыргазында бүгү девискээрлерже тарадыпкан. Ында бижээнин ёзугаар еврейлерниң шуптузун: аныяк-кырганны-даа, уруг-дарыгны-даа, херээженнерни-даа чаңгыс хүнде – Адар деп он ийи дугаар айның он үште кыргып-хыдыр, узуткаар, оран-савазын база акша-хөреңгизин үптээр ужурлуг.

¹⁴Дужаалдыг чагааның хоолгазын чурттуң булуң бүрүзүнче чорудары көрдүнген. Ол хоойлу дег бооп, бүгү чоннарга четкен турзун дээн, чүге дээрге олар демги хүнге белен турар ужурлуг.

¹⁵Шапкынчылар хаанның чарлыгы-биле кончуг дүрген чорупканнар. Чарлык Сузының ордузунга база тарай берген; хаан биле Аман дойлап найырлап органнар, а Сузы хоорай хөлзээзин-дүвүрелге алзыпкан.

Эсфир 4

Мардохейниң Эсфир кадындан дуза дилээни

¹Мардохей чүү болганын билип кааш, бодунуң идик-хевин ора соп каапкаш, качыгдалдың самдар хевин кеткеш, бодунче хүл чажып алган; оон хоорайның ортузунга үнүп келгеш, муңгаранчыг ыглап-сыктап, алгырып-кышкырып эгелээн.

²Ындыг янзылыг ол хаанның хериминиң чанынга чедип келгеш, кирбейн барган, чүге дээрге качыгдал хевин кеткен кижини хаанның хериминче кирип болбас турган.

³Хаанның чарлык-дужаалы четкен девискээр, булуң бүрүзүн еврейлерниң качыгдалы, ыы-сыызы долуп, олар шээрленип турган; качыгдал хеви болгаш хүл оларның орун-дөжээн солуй берген.

⁴Эсфирниң бүзүрелдиг чалчалары база чалча кыстары аңаа келгеш, Мардохейниң дугайын чугаалап бергеннер. Кадын дыка-ла хөлзеп, дүвүрээн. Мардохей качыгдал хевин ужулзун дээш, Эсфир олче идик-хеп чорудупкан, ынчалза-даа ол ону хүлээп албаан, качыгдал хевин ужулбаан.

⁵Ынчан Эсфир хаанның аңаа бараан болзун дээн бүзүрелдиг чалчазы Гатахты кыйгырыпкаш, ону Мардохейже: «Чүү деп чүвөл бо? Чүү болганыл?» деп билип эккээри-биле чорудупкан.

⁶Гатах хаанның бажыңының мурнунда хоорай шөлүндө турган Мардохейже чорупкан.

⁷Мардохей аңаа ооң-биле чүү болганын дөгөрезин чугаалап берген, еврейлерни узуткап каар болза, хаанның хөрөңгизинче Аманның кирирер болуп аазаан мөңгүнүнүн сан-түңүндөн бээр чугаалаан.

⁸Мардохей Гатахка еврейлерни узуткаар дугайында Сузыга чарлаттынган дужаалдың хоолгазын Эсфирге көргүзери-биле берип каан. Ол Эсфирниң шупту чүвени билип алырын күзээн. Хаандан еврей чонну өршээрин барып дилээрин ол Эсфирге чагаан.

⁹Гатах эеп келгеш, Эсфирге Мардохейниң сөстөрүн дамчыдып берген.

¹⁰Эсфир Гатахка Мардохейге барып, дараазында чүүлдү чугаалаарын айыткан:

¹¹«Хаанның чоок дүжүметтери болгаш ооң чагыргазының адаанда бүгү чон билир: хаан боду келдиртпээнде, ооң иштики хериминче кирер эр-даа, херээжен-даа кижилерге кеземче чаңгыс – өлүм; чүгле хаан кымче алдын даянгыжы-биле айтырыл – ол кижидириг артар. А мени хаанче үжен хүн иштинде келдиртпейн тур».

¹²Мардохейге Эсфирниң сөстөрүн дамчыдып бергеннер.

¹³Ол Эсфирге мынча деп харыылаан: «Бүгү еврейлерден кара чааскаан хаанның бажыңыңга камгаланып артып каар мен деп бодава.

¹⁴Бир эвес сен бөгүн ыттавайн эрттириптер болзуңза, еврейлерге хосталга болгаш камгалал өске черден чедип кээр, а сен база сээң адаңның төрелдери өлүп каар. Канчап билир, мындыг байдалда чонуңга дузалаар дээш сен кадын апарган эвес сен бе?»

¹⁵Эсфир Мардохейге мынча деп харыылаан:

¹⁶«Сузыда бар еврейлерниң шуптузун барып чыып ал, ынчангаш үш хүн иштинде дүне-хүндүс-даа чемненмейн, суг-даа ишпейн, мен дээш шээрлениңер, мен база чалча кыстарым-биле ол шээрленишишкини шак-ла ынчаар сагыыр мен, ооң соонда хоойлуга дүүшпес-даа болза, хаанга баар мен, а өлүр-даа болза, өлгей-ле мен».

¹⁷Мардохей чорупкаш, Эсфир канчаар дужааганыл, шак-ла ынчаар күүсеткен.

Эсфир 5

Эсфирниң хаанга дидими-биле чедип келгени

¹Үшкү хүнде Эсфир каас-коя кадын хевин кедип алгаш, хаанның ордузунуң иштики хериминче киргеш, ооң бажыңының мурнунга кээп туруп алган; ынчан хаан хүлээп алыышкын кылыр өрээлинде бодунуң дүжүлгезинге эжикче көрүндүр саадап олурган. Ол херим иштинде турган кадынны көрүп каан.

²Ынчан хаан Эсфирже ээ көрнүп, холунга тудуп органы алдын даянгыгы-биле олче айтыпкан. Эсфир чоокшулап келгеш, ооң ужунга дээпкен.

³Хаан аңаа мынча дээн: «Сеңээ чүү херегил, Эсфир кадын, кандыг дилеглиг сен? Күрүнениң чартыын-даа дилээр болзуңза, берип болур мен».

⁴Эсфир: «Бир эвес күзелдиг болза, хаан бөгүн Аман-биле кады мээң белеткеп кааным дойга келзин» – деп чалаан.

⁵Хаан: «Эсфирниң чалалгазынга баары-биле Аманны дүрген барып эккелиңер!» – деп чугаалаан. Хаан Аман-биле кады Эсфирниң белеткеп каан доюнга чедип келген.

⁶Арага-дарыны ижип, дойлап ора, хаан Эсфирге чугаалаан: «Күзелиң чүл? Ону хандыраар мен. Дилээң кандыгыл? Күрүнемниң чартыын-даа дилезиңзе, бээр мен».

⁷Эсфир мынча деп харыылаан: «Мээң күзелим болгаш дилээм бе?

⁸Хаан менче ээ көрнүп турар болза, мээң күзелимни хандырып, дилээмни күүседиксеп турар болза, ол даарта Аман-биле кады мээң белеткеп каар доюмче база катап чедип келзин, ынчан мен хаанның айтырыыңга харыылаар мен».

Аманның Мардохейни өлүрер деп бодап алганы

⁹Ол хүн Аман дойдан хөглүг болгаш чазык-чаагай, тайбың сеткилдиг чанып чорупкан. Оон Аман ордудан үнүп чыда, эжик-хаалга чанынга олурган Мардохейни көрүп каан, а демгизи турбаан, шимчеш-даа дивээн. Ынчан Аманның килеңи Мардохейже база катап кыптыга берген.

¹⁰Ынчалза-даа Аман кызып туттунупкан. Бажыңыңга чедип келгеш, бодунуң өңнүктөрүн болгаш кадайы Зерешти келдирткен.

¹¹Аман оларга бодунуң аажок бай-шыырааның дугайында, хөй оолдарлыының дугайында база хаанның ону канчаар алдаржыдып, нояннарының болгаш дүжүметтерниң эң-не үстүнче үндүрүп каанының дугайында мактанып олурган.

¹²Аман мынча дээн: «Эсфир кадын безин бодунуң белеткээн доюмче хаан-биле кады менден өске кымны-даа чалаваан; даарта база хаан-биле кады ынаар чалаттырдым.

¹³Ынчалза-даа еврей Мардохей хаанның күрүнезинге ам-даа бараан болбушаан хевээр-дир. Ону көрүптеримге-ле, бүгү чүве меңээ хоозун-дур!»

¹⁴Кадайы Зереш база шупту өңнүктери аңаа мынча дээннер: «Бежен кыры дурту хире бедик, кижии азар ыяштан белеткеп кагзыннар, эртен хаанга баргаш, Мардохейни аңаа азып кагзыннар деп чугаала, ооң соонда хаан-биле кады дойже хөглүг чоруптар сен». Ол сүме Аманга дыка таарышкан, ынчангаш ол ыяшты белеткедип каан.

Эсфир 6

Аманның Мардохейни хүндүлээр ужурга таварышканы

¹Ол дүне хаан удуп чадап каан, ынчан ол тураскаалдыг болуушкуннар бижиир демдеглелдер дептерин эккээрин дужааган; ону хаанның мурнунга номчуп берген.

²Ол дептерде мынча деп бижээн болган: «Хаанның эжик таңныылдаан чалчалары Бигтан биле Терештиң Ахашверош хаанның амы-тынынга чедер деп дугуржуп турганының дугайында медээни Мардохей берген».

³Хаан: «Ол дээш Мардохейге кандыг хүндүткел көргүскенил, кандыг шаңнал тывысканыл?» – деп айтырган. Хаанның хууда бараан болукчулары: «Аңаа эки чүнү-даа көргүспээн» – деп харыылааннар.

⁴Хаан: «Херим иштинде кым бар-дыр?» – деп айтырган. А ол өйде хаанның ордузунуң даштыкы хериминче Аман кирип орган. Ол белеткеп алганы ыяжынга Мардохейни азып өлүрериниң дугайында хаан-биле чугаалажыр дээш келген турган.

⁵Хаанның бараан болукчулары мынча дээннер: «Херим иштинде Аман турар чүве-дир». Хаан: «Кирип келзин» – дээн.

⁶Ынчан Аман кирип кээрге, хаан: «Хаанның хүндүткел көргүзүксээн кижизинге чүнү кылза экил?» – деп айтырган. Аман иштинде өөрүп боданган: «Менден өске кымга хаан хүндүткел көргүзүксээр деп?»

7-8 Аман хаанга мынча дээн: «Ол кижиге хаанның кедип чоруур идик-хевин эккеп берзин, хаанның аьдын мундургаш, аьттың бажынга хаанның онзагай каасталгазын кедирзиннер.

9 Ынчангаш ол хепти болгаш аьтты хаанның эң ат-сураглыг дээн нояннарының бирээзиниң холунга тутсуп берзиннер. Ындыг янзылыг хаанның хүндүткел көргүзөр дээн кижизин хепкергеш, хоорайның төп шөлүнче үндүргеш, ооң мурнунга мынча деп чугаалазыннар: „Хаанның хүндүткел көргүзүксээн кижизин мынчаар хүндүлээр ужурлуг!“»

10 Ынчан хаан Аманга чугаалаан: «Доп-дораан идик-хепти болгаш аьтты эккелгеш, бодуң чугаалааның ёзугаар, мээң күрүнемге бараан болуп чоруур еврей Мардохейге ол хүндүткелди көргүс; чугаалаан чүүлүңден чаңгыс-даа чүве эрттирбе».

11 Аман идик-хепти база аьтты эккелгеш, Мардохейни хепкергеш, аьтка мундургаш, хоорайның төп шөлүнче үндүре бергеш, ооң мурнунга: «Хаанның хүндүткел көргүзүксээн кижизин мынчаар хүндүлээр ужурлуг!» – деп чугаалаан.

12 Мардохей хаанның ордузунче эеп келген. А муңгаргай, бажын шып алган Аман бажыңынче далажыпкан.

13 Аман бодунуң кадайы Зерешке база бүгү өңнүктеринге чүү болганын шуптузун чугаалап берген. Ооң мерген угаанныг өңнүктери болгаш кадайы Зереш мынча дээннер: «Ооң мурнунга адың баксырап эгелээниң Мардохей еврей чоннуң төлээзи боор чүве болза, аңаа күш чедер харыың чок-тур, аштырар деп барганың ол-дур».

14 Олар ынчаар-ла чугаалажып олурда, хаанның чалчалары келгеш, Аманны Эсфирниң белеткеп кааны дойже баарын далаштырып туруп бергеннер.

Эсфир 7

Эсфирниң ийиги дою база Аманны шаажылааны

¹⁻²Хаан Аман-биле кады Эсфир кадынның ийи дугаар доюнга чедип келгеннер. Дой шуудай бергенде, арага-дарыны ижип турар өйде, хаан база катап Эсфир кадынга мынча дээн: «Күзелиң чүл, Эсфир кадын, ону хандырып бээр мен; дилээң чүл? Күрүнемниң чартыын-даа дилээр болзуңза, ону күүседир мен».

³Эсфир кадын мынча деп харыылаан: «Бир эвес хаан менче ээ көрнүп турар болза, хаан күзээр-ле болза, мээң күзелим-биле, мээң дилээм-биле меңээ болгаш мээң чонумга амыдыралдан хайырлазын!»

⁴Мен болгаш мээң чонум кыргып-хыдышкынга, өлүм-чидимге таваржыр кылдыр саттырыпкан-дыр бис. Бир эвес чүгле кулдар кылдыр саттырыпкан болзувусса, мен ыттавас ийик мен, чүге дээрге ол айыыл-халап хаанны дүвүредир хире эвес үүрмек чүүл болгу дег-дир».

⁵Ахашверош хаан Эсфир кадындан: «Ындыг багай чорукту кылырын семээн кижиге кайыл, кымыл ол?» – деп айтырган.

⁶Эсфир: «Шак ындыг дайзын – өштүг-өжээнниг Аман бо-дур!» – деп харыылаан. Ынчан Аман хаанның болгаш кадынның мурнунга девидеп, сириңейнип эгелээн.

⁷Хаан ажынып-хорадап, дойну каапкаш, ордунуң садынче чоруй барган. А Аман Эсфир кадындан бодунуң амы-тынын өршээрин дилеп, чаннып артып калган. Хаанның аажызындан коргунчуг яла аңаа онаажырын Аман билип турган.

⁸Кажан хаан ордунуң садындан дой болуп турган черже кирип кээрге, Аман Эсфир кадынның мурнунда орун-дөжээнде кээп дүшкен чыткан! Хаан мынча дээн: «Мен бажыңымга бодум турумда-ла, кадынны күштээр бодап турар де!» Хаан ынча дээри билек, Аманның арнын дуглааш, тудуп алганнар.

⁹Хаанның база бир бүзүрелдиг чалчазы Харбона мынча дээн: «Хаанга эки чүве кылган Мардохейни шаажылаар дээш Аманның белеткеп алган бежен кыры дурту хире бедик ыяжы бо-дур. Ол Аманның бажыңының

чанында тур ышкажыл». Ону дыңнааш, хаан дужааган: «Аманны аңаа азып өлүрүңер!»

¹⁰Мардохейге белеткеп каан турган ыяшка Аманны азып каан. Хаанның кылыы ам кээп чазылган.

Эсфир 8

Хаанның еврейлерге дайзыннардан өжээн негеп аарын чөпшээрээни

¹Ол хүн Ахашверош хаан Эсфир кадынга еврейлерниң дайзыны Аманның эт-хөреңгизин берипкен; а Мардохей хаанның чоок кижизи болу берген, чүге дээрге Эсфир кадын Мардохей аңаа төрөл боор дээрзин чарлапкан.

²Хаан Амандан дедир ап алган билзээн Мардохейге берипкен; Эсфир Мардохейни Аманның эт-хөреңгизиниң хайгааракчызы кылдыр томуйлап каан.

³Эсфир база катап хаан-биле чугаалажып, ооң мурнунга кээп дүшкеш, ыглап, чаннып турган. Ол Агагтың үре-салгалы Аманның еврейлерге удур өштүг-өжээнниг бодалын соксадырын дилеп турган.

⁴Хаан Эсфирже алдын даянгыжын айтыпкан; Эсфир ынчан хаанның мурнунга туруп келген.

⁵Ол мынча дээн: «Хаан күзээр болза, ол менче ээ көрнүр болза, мээң бо херээмни чөптүг деп бодаар болза база мен аңаа эргим болзумза, ол ынчан Агагтың үре-салгалы, Амадаттың оглу Аманның еврейлерни узуткаар дугайында бүгү девискээрлерже бижип чоруткан чагааларын дедир чыып эккелзин деп бижээн болза.

⁶Ынчанмас болза, мен чонумнуң хоозуралын, төрөл-дөргүлүмнүң өлүм-чидимин канчап көрүп шыдаар мен?»

⁷Ахашверош хаан Эсфир кадынга болгаш еврей Мардохейге мынча дээн: «Көрүңер даан, мен Аманның эт-хөреңгизин Эсфирге бериптим, еврейлерже хол көдүргени дээш ооң бодун ыяшка азып өлүрдүлөр;

⁸а силер еврейлерниң дугайында күзээн-не чүвеңерни мээң адымдан бижээш, мээң билзээм-биле таңмалап калыңар. Хаанның адындан бижээн болгаш хаанның билзээ-биле таңмалаан кандыг-даа чагааны кым-даа өскерттип шыдавас болгай».

⁹Шак ынчан, Сиван деп үш дугаар айның чээрби үште, хаанның бижээчилерин кыйгыртып эккелген. Олар Мардохейниң айтышкыны-биле Индиядан Эфиопияга чедир 127 девискээрде еврейлерге, девискээрлер эргелекчилеринге, чагырыкчыларга база нояннарга чагаалар бижээн. Ол чагааларны ында чурттап чоруур бүгү чоннарның (ооң иштинде еврейлерниң) үжүк-бижии-биле оларның дылдарынга бижип чорударын дужааган.

¹⁰Мардохей чагааларны хаанның адындан бижээш, ооң билзээ-биле таңмалааш, хаанның чүгүрүк аъттарын мунган шапкынчылар таварыштыр тарадыпкан.

¹¹Чагааларда бижээни болза: «Кайы-даа хоорайда чурттап турар еврейлерге, чыгып алгаш, боттарының чуртталгазын камгалаар дээш, оларга удурланыр кандыг-даа аймак-сөөктүг, кайыын-даа келген аг-шеригни, оларның кадайларын, ажы-төлүн өлүрүп, узуткап, эт-севин үптөп-дээрбедеп болурун хаан чөпшээрээн».

¹²Ахашверош хаанның чагыргазының адаанда турар девискээрлерге чаңгыс-ла хүнде, Адар деп он ийи дугаар айның он үште, бо дужаал күштүг болур турган.

¹³Ынчангаш үнген дужаалдан хоолганы девискээр бүрүзүнче чорудуп, хоойлу дег, шупту чоннарга билдинген турар кылдыр чарлазын дээн. Еврейлер дайзыннарындан ол хүнде өжээн негеп алырынга белен турар ужурлуг турган.

¹⁴Хаанның чүгүрүк аъттарын мунган шапкынчылар дужаалды тарадыры-биле кончуг шалыпкын үнүпкеннер. Сузының ордузунга база дужаалды чарлапкан.

¹⁵Ынчан Мардохей хаандан ооң ховар чараш, ак база көк өңнүг хептерин кеткен, каас-коя алдын бөрттүг, хүрең-кызыл шыва тоннуг үнүп келген. Сузы хоорай улуг өөрүшкүлүг хөглөп турган.

¹⁶А Сузыда чурттап турар еврейлерге ынчан чүден-даа чырыткылыг, өөрүнчүг үе дүжүп келген.

¹⁷Кайы-даа хоорайга, девискээрге хаанның чарлыы чеде бээрге-ле, еврейлерге өөрүшкү-хөглүг, найыр-дойлуг байырлал хүнү эгелеп турган. Чурттуң өске чоннарының хөй-ле улузу ынчан «еврейлер бис» деп эгелээн, чүге дээрге олар еврейлерден корга берген.

Эсфир 9

Еврейлерниң дайзыннарын тиилээни

¹Адар деп он ийи дугаар айның он үште хаанның чарлыын күүседир ужурлуг турган. Ол хүнде еврейлерниң удурланыкчылары оларны чагырып аар деп турган. Ынчалза-даа шупту чүве сыр дедир болуп, еврейлер боттары дайзыннарындан артык эрге-чагыргалыг апарганнар.

²Оларга багай чүве күзеп турган удурланыкчыларындан өжээн негеп алыр дээш, еврейлер Ахашверош хаанның чагырганы девискээрлерде боттарының хоорайларынга чыгып келгеннер; оларга удур кым-даа туржуп шыдаваан, чүге дээрге олардан өске чоннар шупту корга берген.

³Девискээрлерниң бүгү нояннары, чагырыкчылары, эргелекчилери, хаанның дүжүметтери еврейлерни деткип эгелээннер, чүге дээрге олар шупту Мардохейден коргуп турганнар.

⁴Мардохей хаанның ордузунда аажок улуг салдарлыг апарган, ооң аталдары бүгү девискээрлерде тарай берген, чүге дээрге Мардохей уламна күштүг бооп кел чыткан.

⁵Еврейлер хамык дайзыннарын өлүрүп, кыргып-хыдып, хылыш-биле шанчып узуткап турганнар, олар удурланыкчыларын хыын хандыр аажылап турганнар.

- ⁶Сузының ордузунга еврейлер 500 кижини өлүрүп узуткап кааннар.
- ⁷⁻¹⁰Еврейлер боттарының дайзыны Амадаттың оглу Аманның он оглун – Паршандатаны, Далфонну, Асфатты, Поратты, Адалияны, Аридатты, Пармаштаны, Арисайны, Аридайны, Ваиезатаны – өлүрүп кааннар, а үптээшкин кылбааннар.
- ¹¹Ол-ла хүн Сузының ордузунда өлүрткен кижилерниң санын хаанга илеткээннер.
- ¹²Хаан Эсфир кадынга чугаалаан: «Сузының ордузунда еврейлер 500 кижини болгаш Аманның он оглун өлүрген-дир; а хаанның оон өске девискээрлеринде олар чүнү канчап кааннар деп?! Сээң күзелиң кандыгыл? Шуптузун хандырап мен. Оон өске кандыг дилээң барыл? Ону база күүседир мен».
- ¹³Эсфир мынча дээн: «Бир эвес хаан күзээр болза, Сузыда еврейлерге даарта база бөгүн ышкаш аажылаарын чөпшээрезин, а Аманның он оглун ыяшка азып кагзын».
- ¹⁴Хаан ол ёзугаар кылырын дужааган; ол чарлыкты Сузыга үндүрген, Аманның он оглун азып каан.
- ¹⁵Адар айның он дөртте Сузының еврейлери чыгып алгаш, 300 кижини өлүрүп кааннар, а үптээшкин кылбааннар.
- ¹⁶Хаанның өске-даа девискээрлеринде еврейлер боттарының амытынын камгалап, дайзыннарындан адырлып аар дээш 75 000 кижини өлүрүп узуткааннар, а үптээшкин кылбааннар.
- ¹⁷Ол бүгү Адар айның он үшкү хүнүндө болуп турган; а он дөртте олар оожургап, ол хүннү байыр-дой база хөглээшкин хүнү кылып алганнар.
- ¹⁸А Сузыда чурттап турар еврейлер Адар айның он үш-он дөртте чыылгаш, он бештиң хүнүндө оожургап, ол хүннү байыр-дой база хөглээшкин хүнү кылып алганнар.

¹⁹Ынчангаш көдээ черлерде, суурларда чурттап чоруур еврейлер Адар айның он дөрткү хүнүн бот-боттарынга белек кылдыр аьш-чем сунчур байыр-дой база хөглээшкин хүнү кылдыр байырлап эрттирип турарлар.

Пурим байырлалын Мардохейниң доктаатканы

²⁰Мардохей ол болушкуннарның дугайында бижээш, Ахашверош хаанның ырак-чоок девискээрлеринде бүгү еврейлерже чагаалар чорудупкан.

²¹Чылдың-на Адар айның он дөрттү база он бешти байырлал кылдыр доктаадып аарын ында бижээн.

²²Чүге дизе ол хүннерде еврейлер боттарының дайзыннарындан адырылганнар, ол айда оларның муңгаралы – өөрүшкүже, дүвүрели – байырлалче шилчээн. Ынчангаш ол хүннерни байыр-дой база хөглээшкин байырлалы деп, бот-боттарынга белек кылдыр аьш-чем сунчур, ядыларга хайырлал бээр хүннер деп санаар.

²³Еврейлер ону ынчаар кылыр деп шиитпирлээннер, ынчангаш Мардохейниң оларга мынча деп бижээн чүүлүн хүлээп алганнар:

²⁴«Бүгү еврейлерниң дайзыны, Агагтың үре-салгалы, Амадаттың оглу Аман канчаар еврейлерни узуткаар дугайында пур деп төлге октааныл,

²⁵бо херек канчап хаанга чеде бергенил, хаан канчаар чагаа-биле дужаал үндүрүпкенил, еврейлерге удур Аманның каржы бодалы канчап ооң бодунуң бажынче суг кутканыл, ону база ооң оолдарын канчап ыяшка азып кааныл».

²⁶Ынчангаш ол хүннерни Пурим деп адап каан: ол ат «пур» деп сөстен укталган. Ол чагааның шупту сөстөринге дүүштүр, оон аңгыда боттарының чүнү көргенин база олар-биле чүү болганын ёзугаар,

²⁷еврейлер боттарынга, салгалдарынга болгаш оларга катчып турар бүгү улуска хамаарыштыр ол ийи хүннү чылдың-на байырлаар деп доктаадып алганнар. Ону кым-даа өскертип болбас турган.

²⁸Девискээр бүрүзүнге, хоорай бүрүзүнге, кайы-даа үениң төрөл бөлүк бүрүзүнге ол хүннер тураскаалдыг болгаш байырланчыг болур; Пурим хүннери еврейлерге үргүлчү турар, ол хүннерни үре-салгалы база үргүлчү утпайн сагып чоруур ужурлуг.

²⁹Авихаилдиң уруу Эсфир кадын бодунуң бүгү ат-алдары-биле еврей Мардохейниң Пурим байырлалының дугайында бижин бадыткаан.

³⁰Ахашверош хаанның чагырганы 127 девискээрлеринде бүгү еврейлерге амыр-тайбыңның, оожургалдың сөстөрүн бижээн чагааларны чоруткан.

³¹Ооң мурнунда оларның боттары дээш база салгалдары дээш шээрленишкинни доктаадып тургусканы дег, еврей Мардохейниң болгаш Эсфир кадынның доктаадып кааны Пурим байырлалының хүннерин шыңгы сагырын ында айыткан.

³²Эсфирниң чарлыгы Пурим дугайында сөстү бадыткаан, ынчангаш ону номче киир бижээн.

Эсфир 10

Ахашвероштуң болгаш Мардохейниң алдары

¹Ооң соонда Ахашверош хаан кургаг черде болгаш далайның ортулуктарында чурттап турар чонга албан-үндүт онаап эгелээн.

²Ахашверош хаанның бүгү алдарлыг херектерин мидий-перси хааннарның демдеглел дептерлеринче киир бижип каан. Ында ооң күштүүн болгаш өндүр улуун бижип демдеглээн. Оон аңгыда Ахашверош хаан Мардохейни өрү депшиткен деп база айыткан.

³Еврей Мардохей Ахашверош хаанның соонда ийи дугаар черни ээлеп, еврей чоннуң өндүр улуг, ынак кижизи апарган, чүге дээрге ол чонунга буян-кежик дилеп, салгалдарның чаагай чоруу дээш сагыш човап чораан.

Иов

Иов 1

Иов – Бургандан коргар, чөптүг киж

¹Уц деп черге Иов дээр киж чурттап чораан. Ол болза кем-буруу чок, чөптүг, Бургандан коргар болгаш бачыттан хая көрнүп чоруур киж турган.

²Иов чеди оол биле үш кыстың адазы турган.

³Ол 7000 өшкү-хой, 3000 тева, 500 эжеш шары болгаш 500 кыс элчиген кошкул малдыг, дыка хөй санныг чалча-хөделдиг киж чүве-дир. Чөөн чүктүң бүгү аймактарының аразында Иов эң ат-алдарлыг киж турган.

⁴Ооң оолдары ээлчег аайы-биле бот-боттарының бажыңнарынга найырлап-дойлаар дээш чыглыр, олар-биле кады дойлазын дээш кыс дуңмаларын база кыйгырып аар чаңчылдыг чүве-дир.

⁵Дойлаашкын үези эрте берген санында-ла, Иов оолдарын келдиртип алгаш, оларны ыдыктап-арыглап турган. «Мээң оолдарым бачыт үүлгедип, боттарының сеткил-чүрээнде Бурганны бак сөглөпкен бооп чадавас» деп бодап, Иов эртен эрте тургаш, оларның саны-биле бүрүн өрттедир өргүлдер салып турган. Ол ынчаар үргүлчү кылып келген.

Буруудадыкчының Иовту нүгүлдээни

⁶Бир-ле хүн Дээрги-Бурган-Чаяакчының оолдары Ооң мурнунга турар дээш чедип келген, оларның аразынга буруудадыкчы турган.

⁷Дээрги-Чаяакчы оон: «Сен кайыын келдиң?» – деп айтырган. Буруудадыкчы: «Мен чер-делегейни эргип кезип чордум» – деп харыылаан.

⁸Дээрги-Чаяакчы буруудадыкчыга: «Мээң чалчам Иовту эскердиң бе? Чер кырында өске ындыг киж чок – ол кем-буруу чок, чөптүг, Бургандан коргар болгаш бачыттан хая көрнүп чоруур киж чүве» – дээн.

⁹Буруудадыкчы Дээрги-Чаяакчыга: «Иов Бургандан хей черге коргар деп бе?

¹⁰Сен ооң бодун, өг-бүлезин база кошкул-хөреңгизин бүгү талазындан камгалап турбаан сен бе? Ооң холунуң ажыл-херээнге ачы-буян хайырлаан сен, ооң кодан-кодан малдары чер кырында өзүп-көвүдеп-ле турар-дыр.

¹¹Ынчалза-даа ооң бар-ла кошкул-хөреңгизинге Бодуңнуң холуң-биле дээптер болзуңза, ол Сени арныңга албан бак сөглээр» – дээн.

¹²Дээрги-Чаяакчы буруудадыкчыга: «Ындыг бе? Ооң бар-ла кошкул-хөреңгизи сээң холуңче кирзин. Чүгле ооң бодунга дегбе» – дээн. Буруудадыкчы Дээрги-Чаяакчыдан ыңай чорупкан.

¹³Бир-ле хүн, Иовтуң оолдар, кыстары улуг акызының бажыңыңга найырлап-дойлап, арага-дары чооглап турда,

¹⁴Иовка шапкынчы кижиге келгеш: «Шарылар чер аңдарып турду, а элчигеннер чаныңга оыттап турду.

¹⁵Хенертен Шева чурттуглар халдап келгеш, оларны сүрүп аппаратты, а силерниң ажылчыннарыңарны хылыш-биле кыра шанчып каапты. Силерге дыңнадып болур чаңгыс мен дириг арттым!» – дээн.

¹⁶Ол төндүр чугаалаваанда-ла, өске шапкынчы чедип келгеш: «Бурганның оду дээрден баткаш, өшкү-хой болгаш ажылчыннарыңарны өрттедип каапты. Силерге дыңнадып болур чаңгыс мен дириг арттым!» – дээн.

¹⁷Ол төндүр чугаалаваанда-ла, база бир кижиге чедип келгеш: «Халдей аймактан үш бөлүк халдап, тевелерже хөмө келгеш, оларны сүрүп аппаратты, а ажылчыннарыңарны хылыш-биле кыра шанчып каады. Силерге дыңнадып болур чаңгыс мен дириг арттым» – дээн.

¹⁸Ол төндүр чугаалаваанда-ла, оон өске кижичедип келгеш: «Силерниң оолдар, кыстарыңар улуг акызының бажыңга найырлап-дойлап, арага-дары чооглап турда,

¹⁹ээн кургаг ховудан коргунчуг шуурган хадып келгеш, ол бажыңның дөрт азын силгиптерге, бажың аныктар кырынче кээп дүштү, олар өлүп калды. Силерге дыңнадып болур чаңгыс мен дириг арттым» – дээн.

²⁰Иов ынчан туруп келгеш, качыгдалдан хевин ора тыртып, бажын чүлүп каапкаш, черже кээп дүжүп, Бурганга мөгейген.

²¹Ол мынча дээн: «Иемниң иштинден делегейже чанагаш үнүп келген мен, чер-иемче дедир чанагаш кире бээр мен. Дээрги-Чаяакчы бергендир, Дээрги-Чаяакчы дедир ап алган-дыр, Ооң ады алгаг-йөрээлдиг болзун!»

²²Ол бүгү болуп турза-даа, Иов черле бачыт үүлгетпээн, Бурган дугайында багай чүве чугаалаваан.

Иов 2

Буруудадыкчының Иовту катап база нүгүлдээни

¹Бир-ле хүн Дээрги-Бурган-Чаяакчының оолдары катап база Ооң мурнунга турар дээш чедип келген, оларның аразыңга буруудадыкчы турган. Буруудадыкчы база Дээрги-Чаяакчының мурнунга туруптарга,

²Ол оон: «Сен кайыын келдиң?» – деп айтырган. Буруудадыкчы Дээрги-Чаяакчыга: «Мен чер-делегейни эргип кезип чордум» – деп харыылаан.

³Дээрги-Чаяакчы аңаа: «Мээң чалчам Иовту эскердиң бе? Чер кырында өске ындыг кижиче бар бе – ол кем-буруу чок, чөптүг, Бургандан коргар болгаш бачыттан хая көрнүп чоруур кижиче чүве. Ол Меңээ шынчы чоруун быжыг кадагалап чоруур хевээр-дир, а сен Мени Иовту кем-буруу чокка-ла узуткап каар кылдыр күткүп турдуң чоп» – дээн.

⁴Буруудадыкчы Аңаа: «Кеш орнунга кеш! Амы-тыны дээш кижиче бодунда бар-ла чүвени бериптер.

⁵Ынчалза-даа Бодуңнуң холуң-биле ооң сөөк-даяанга, эът-бодунга дээптер болзуңза, ол Сени арныңга албан бак сөглээр!» – деп харыылаан.

⁶Дээрги-Чаяакчы буруудадыкчыга: «Ол боду ам сээң холуңда-дыр че, чүгле амызын үспе» – дээн.

⁷Буруудадыкчы Дээрги-Чаяакчыдан ыңай чорупкаш, Иовка тавангайындан эгелээш, тейинге чедир коргунчуг оюлганнар чыпшырып каан.

⁸А Иов качыгдалдан хүлге олуруп алгаш, ириңин сивирери-биле сава бузундузу тудуп алган.

⁹Кадайы аңаа: «Сен Бурганга шынчы чорууңга быжыг хевээр сен бе? Бурганны бак сөглөпкеш, өлү бер!» – дээн.

¹⁰Иов аңаа: «Сээң чугааң сээдең кадай чугаазы-дыр! Таанда-ла бис Бургандан чүгле эки чүве хүлээп аар, а багай чүве хүлээп албас улус бе?» – деп харыылаан. Ол бүгү болуп турза-даа, Иов бодунуң аксы-сөзү-биле бачыт үүлгөтпээн.

Иовтуң үш эжи

¹¹Иовту тавараан бүгү хай-халап дугайында ооң үш эжи дыңнап кааш, кижини бүрүзү бодунуң чуртундан: Элифаз – Темандан, Вилдад – Шуахтан болгаш Софар – Наамадан олче чорупкан. Олар Иовка кады барып, ооң-биле кады хараадап ыглажыр, ону аргалаар дээш ужуражып келген.

¹²Иовту ырактан көрүп кааш, танывайн барганнар. Олар ынчан качыгдалдан ишкирнип ыглажып, боттарының хевин ора соп, доозун-довуракты дээрже чажып, баштарынче уруп эгелээн.

¹³Чеди хүн, чеди дүн дургузунда эжи-биле кады черге олурганнар. Ооң кедергей хилинчектенип турарын көргөш, оларның кайызы-даа аңаа чаңгыс сөс-даа чугаалаваан.

Иов 3

Иовтуң бодунуң төрүттүнгөн хүнүн каргааны

¹Ооң соонда Иов чугааланып эгелээш, бодунуң төрүттүнгөн хүнүн каргап каапкан.

²Ол мынча дээн:

³«Мээң төрүттүнгөн хүнүм чиде берзин, „Оол ботталды!“ дээн дүн база читсин.

⁴Ол хүн дүмбей караңгы бооп хуулзун, дээрде Бурган ону сагынмазын, чырык ол хүн чырытпазын!

⁵Ол хүн дүмбейге алзып алзын, ону коргунчуг караңгы бүргей апсын, булут шыва апсын, хүн туттуруушкуну коргудупсун!

⁶Ботталганым дүннү дүмбей хөме апсын, чылдың бир хүнү кылдыр ол санаттынмазын, айлар санаашкынынче ол кирбезин!

⁷Ол дүне үре-төл ботталбас болзун, өөрүшкүнүң ыткыр алгызы аңаа дыңналбазын!

⁸Левиафанны оттуруп шыдаар илби-шидичилер, хүннерге каргыш салыр кижилер ол дүннү база каргап каапсын!

⁹Ол дүннүң эртенги сылдыстары өжүп калзын, даң адарын ол хей-ле маназын, эртенги хаяаның чырыш дээрин көрбезин!

¹⁰Чүге дээрге ол үе төрүттүнеримни болдурбайн барбаан-дыр, човалаңны менден чажырып кааппаан-дыр.

¹¹Чүге-ле мен төрүттүнеримде өлү бербээним ол, иемниң иштинге-ле өлүп калбааным ол?

¹²Чүге мени хойнунга олуртуп, эмиг сүдү-биле эмзирип турганыл?

¹³Ынчан бүрлүп калган болзумза, ам амыр-дыштыг чыдар ийик мен, чыргал көрүп, удуур ийик мен;

- ¹⁴чер-делегейниң хааннары, ызыгууртаннары-биле – ам буступ калган тудуглар кылып каан чагырыкчылар-биле кады;
- ¹⁵бажыңнарын мөңгүн-биле долдуруп, алдын чыып турган нояннары-биле кады удуур ийик мен.
- ¹⁶Дүжүрген уругну дег, чырык көрбээн чаш төлдү дег мени ажаап каары кай!
- ¹⁷Өлүглер ораныңа бузуттугларның чедирген дүвүрели оожургаар, могап-шылааннар дыжын көөр.
- ¹⁸Хоругдаттырганнар аңаа кады оожургап, дарлакчының үнүн дыңнавастар.
- ¹⁹Аңаа чөгенчиг-даа, өндүр улуг-даа кижидең болур, кул кижидээр-гизинден хостуг болур.
- ²⁰Чүгө-ле човалаң көргөн кижиге чырыкты бергенил, сеткили хинчектенген кижиге чуртталганы бергенил?
- ²¹Ындыглар өлүмнү четтикпейн манаарга-даа, келбес, ону үнелиг шыгжагдан кызып дилээрге-даа, тывылбас.
- ²²Чевегни тып алгаш, ол хөөкүй хөглөп, өөрүп-байырлап шаг боор.
- ²³Ындыг хөөкүйнүң оруу муңгаш, Бурган аңаа бүгү таладан шаптараазын тургузуп каан.
- ²⁴Ам мээң човуурум аыш-чемимни солуду, караам чажы суг дег агып тур.
- ²⁵Коргуп турган чүвем меңээ таварышты, сүртеп турган чүвем мени хөмө апты.
- ²⁶Меңээ оожургал-даа, амыр-дыш-даа, тайбың-даа чок – чүгле дүвүрээзин!»

Иов 4

Элифазтың чугаазы: бачыт чок кижидең турбас

- ¹Теман чурттуг Элифаз мынча деп харыылаан:
- ²«Чугаа-сөзүм сеңээ анчыг бооп чадавас, ындыг-даа болза, ыттавайн баар арга бар бе?!
- ³Сен бодуң хөй улусту билиндир сургап, суларап калган холдарны күш кирип турдуң.
- ⁴Илдигип кээп дүшкен улусту сээң сөстериң көдүрүп турду, тептиккен улусту быжыглап турдуң.
- ⁵А ам айбыл-халап сени таварыырга, харыксырап калдың, ол сеңээ дээптерге, сагыш-сеткилиң дүвүреди.
- ⁶Бургандан коргуушкун сеңээ чөленгишти, а оруктарың кем-буруу чогу – идегелди берип турар эвес бе?
- ⁷Сактып кел: буруу чок кижини өлүр ийик бе, чөптүглер узуткаткан бе?
- ⁸Мен көөрүмгө, хай-бачыт аңдарып, човалаң тарып турар улус оозун ажаап аар-дыр.
- ⁹Олар Бурганның тыныжындан өлүп каар-дыр, Ооң килеңиниң эзининден чиде бээр-дир.
- ¹⁰Арзылаңнар алгызы, ырланган үнү дыңналып турза-даа, оларның дигин тура тыртып кааптар;
- ¹¹араатан аң олча тыппаанындан өлүп каар, арзылаңчыгаштар тарай маңнажы бээр.
- ¹²Чажыт сөс меңээ билдингир апарды, мээң кулаам сымыранган сөс дыңнап кагды:
- ¹³дүвүрениң дүнеки көстүүшкүннөр аразында, улус улуг уйгузунче дүлүнгөн үеде,
- ¹⁴коргуушкун болгаш сирилээшкин мени хөмө ап, сөөктерим сириңейни берди.
- ¹⁵Бир сүлдө мурнум-биле эрте берди, бажым дүгү дораан адья берди.

¹⁶Ол кээп туруп алды, а кым боор деп танывадым – чүгле тода эвес хевир-дүрзү мурнумда турду. Ыржым өттүр бир-ле үн дыңнап кагдым:

¹⁷„Кижини амытан Бургандан шынныг боор бе, Чаяакчызындан арыг боор бе?

¹⁸Бурган Бодунуң чалчаларыңга безин бүзүрөвөс-тир, Бодунуң төлээлериниң безин четпестерин көрүп каар-дыр.

¹⁹А дойдан туткан, довурак-доозунда турар бажыңнарда чурттаан, үзүт-ховаган ышкаш чылча базып каап болур кижилер дугайында чугаалаанда аажы бар бе?

²⁰Олар эртен бар, а кежээ чок апаар – шуут чиде бээри эскертинмес.

²¹Оларның оран-савазын быжыглаан багларны үзе тыртып каапкан. Улус мерген угаан чедип албайн өлүп каар“».

Иов 5

Бурганның чемелеп турар кижини амыр-чыргалдыг

¹«Кый деп көр, кым сеңээ харыылаар-дыр? Дээрниң ыдыктыг төлээлериниң кайызын дуза дилеп кыйгырар сен?

²Мелегей кижини килеңнээчели өлүмгө чедирер, а кенен кижини изиглээшкини узуткап каар.

³Көргөн мен: мелегей кижини турумчуп чурттай берген болур, ынчалза-даа ооң бажыңын хенертен каргыш таварыыр.

⁴Ооң ажи-төлүнгө болчур кижини чок, оларны хоорайның төп шөлүнгө дарлап-бастыр, а камгалаптар кым-даа чок болур.

⁵Оларның дүжүдүн өске – аштаан кижини сырыштар, тенниг хараган аразында үнгенин безин арттырбас, а суксаан кижини оларның эт-хөреңгизин ажырыштар.

⁶Хай-халап черден үнүп келбес, човалаң хөрзүндөн өзүп келбес-ле болгай;

- ⁷а кижиге, чаштанчының өрү ужары дег, човалаңны боду төрүүр.
- ⁸А мен бодум Бургандан дуза дилеп кыйгырар мен, ажил-херээмни Аңаа бүзүрөп дагзыр мен.
- ⁹Ооң ажил-херээ өндүр улуг, билип аары болдунмас, Ооң кайгамчык чүүлдери эмге-тикчок.
- ¹⁰Бурган черже чаъс чагдырып, шөлдерни суггарып турар;
- ¹¹базындырганнарны бедикче үндүрүп, ыглап-сыктааннарны камгалалче өрү көдүрүп турар;
- ¹²кажарларның бодалдарын үрей шаап, оларның холунче чедимче кирбес кылып турар;
- ¹³мерген угаанныг дирткеннерни оларның-на кажары-биле тудуп, оптугларның сүмелерин будулдуруп турар:
- ¹⁴чырык хүндүс-ле оларны караңгы бүргей аптар, дал дүьште, дүне дег, суйбанып чоруурлар.
- ¹⁵Бурган ядыы күжүрнү хылыштан, дайзыннарның аксындан, күштүглерниң холундан камгалаар.
- ¹⁶Ынчаарга түрөңги кижиде идегел бар, а бузут-бак аксын хаап аар.
- ¹⁷Бурганның чемелеп турар кижизи амыр-чыргалдыг! Күчүлүг Бурганның эдип-чазаар сургаалын хүлээвейн барба:
- ¹⁸Ол сени балыглаза-даа, балыңны Боду шарып бээр, Ол сопса-даа, Ооң-на холдары экиртип каар.
- ¹⁹Алды айыыл-халаптан Ол сени камгалаар, чедиги-даа айыыл сеңээ дегбес;
- ²⁰аш-чут үезинде сени өлүмден, дайын үезинде – хылыштан адырып каар;
- ²¹нүгүлдүң кымчызындан чайлай бээр сен, хоозурал кээринден кортпас сен.

²²Хоозурал биле аш-чутту кочулаар сен, черлик аң-араатандан кортпас сен;

²³шөлде даштар-биле тайбың керээзи чарар сен, черлик аң-мең сээң-биле эп-найырал тудар.

²⁴Сээң аалыңга чаагай чорук келгенин билип аар сен, хой кажаазынче көөрүңге, четпес чүүл чок боор;

²⁵хөй санныг үре-салгалдыыңны көрүп каар сен, салгакчыларың чер кырында оът-сиген дег боор.

²⁶Четчип бышкан назыныңда чевегже кире бээр сен, үезинде ажааган тараа бажы дег боор сен.

²⁷Илередип билип алган чүүлүвүс ол-дур – ылап-ла ындыг! Дыңнап алгаш, бодуң шиңгээдип ал».

Иов 6

Иовтуң чугаазы: мээң хомудалым чөптүг

¹Иов ынчан мынча деп харыылаан:

²«Бир эвес мээң качыгдалымны деңзилеп, хилинчээмни деңзи таваанче салыр болза,

³ол далайлар элезининден-даа аар болур ийик! Ынчангаш мээң чугаа-соодум ындыг доңгун-дур.

⁴Күчүлүг Бурганның согуннары мага-бодумда, мээң сеткил-чүрээм оларның хоранын ижип турар, Бурганның ыдыпканы коргунчуг кеземчелер кырымда хөме келген.

⁵Черлик элчиген, оът-сигени бар болза, алгырар бе, шары, чиир чемниг болза, мөөрээр бе?

⁶Дус чок аыш-чем амданныг бе, чуурганың агында амдан бар бе?

⁷Ындыг аыш-чемге дээр хөңнүм чок, оон ам хөөн булганыр апардым!

⁸О, дилээм боттаны берген болза, Бурган мээң күзелимни күүсеткен болза –

⁹Ол мени узуткап каарын болгааган болза, холун сунгаш, чок кылып каан болза!

¹⁰Ындыг төнчү меңээ аргалал, кадыг-дошкун аарышкы аразында өөрүшкү болур ийик – Ыдыктыг Бурганның сөстөрүндөн ойталавааным ол-дур!

¹¹Идегеп, манаар хире кандыг күштүг мен, шыдажыр хире кандыг эчис сорулгалыг мен?

¹²Мээң быжыым – даштың быжыы бе? Мээң мага-бодум – хүлер бе?

¹³Кандыг-даа деткимчени менден хунаап турда, бодумга дузалаптар арга менде бар бе?

¹⁴Эжинге энерелдиг эвес кижиге Бургандан коргуушкунну уттупкан-дыр.

¹⁵А мээң ха-дуңмам, соглуучал дамырак дег, бүзүрел чок, савазыраан хем суу дег, доктаамал эвес:

¹⁶Эрип чыдар доштан бораңгай-даа апаар, хар эриирге, шапкын ага-даа бээр;

¹⁷а кааңнаашкын эгелээрге, оожургап, соглур, изип кааңнаарга, уну куруглап каар.

¹⁸Чиңнер аңаа суг дилээш, оруктарындан өскээр барып, ээн кургаг ховуже киргеш, өлүп чидер;

¹⁹Фемадан чиңчилер суг дилеп, харап көөр, Шевадан садыгжылар суг тып аарынга идегеп турар,

²⁰Ынчалза-даа оларның идегели меге болур: кургаг унга чедип келгеш, чөгели төнер.

²¹Силер меңээ база ындыг хем дег апардыңар! Мээң коргунчуг үүлечолум көргөш, корга бердиңер.

²²Мен силерден белек дилеп тур мен бе азы „Мен дээш байлааңардан хээли бериңер“ деп тур мен бе?

²³„Дайзынның холундан мени адырыңар, дарлакчылар холундан садып хостаңар“ дидим бе?

²⁴Мени сургаңар, ынчан ыттавайн баар мен, шын эвес чүүл кылганымны көргүзүңер.

²⁵Шынныг сөстөр күштүг-дүр, а силерниң чемеңер чүнү шынзыдып турарыл?

²⁶Мээң сөстөрими буруу шавар деп тур силер бе? Идегелин ышкыңган кижиниң чугаазы чүгле хоозун хат бе?

²⁷Силер өскүс кижиге-даа халдаар, эжиңерни-даа садыптар ийик силер чоп!

²⁸Ам-на менче көрүп келиңер: кызыл арныңарга-ла мегелээр деп мен бе?

²⁹Боданып көрүңер, бузут-бак үүлгетпеңер, боданып көрүңер, мен актыг мен.

³⁰Мээң чугаамда шын эвес чүүл бар-дыр бе, ажыг амданны ылгап шыдавас мен бе?»

Иов 7

Иовтуң хилинчээ хемчээл чок

¹«Чер кырынга кижиниң хуу-салымы – шыланчыг күш-ажыл албаны, ооң хүннери – хөлечиктээр хүннер эвес бе?

²Хөлегеге дыштаныксап турар кул кижиге дег, ажылы дээш төлевир манап турар хөлечикке дег,

³меңээ база хоозун куруг айлар онаашты, мээң үлүг-хуум – хилинчектиг дүннер болду.

- ⁴Удуп чыдыпкаш-ла, „Кажан турар мен“ деп бодаар-дыр мен, а дүн төнместеп, даң аткыже аңдарлып-дүңдерлип кээр-дир мен.
- ⁵Мага-бодумну курттар үглээн, доозун сиңген балыглар шыпкан, кежим кестип-чарлып, ириңнели берген.
- ⁶Мээң хүннерим аргыыр херексел хемези дег караңайнып, төнчүзүнче чоокшулап, идегелим үстүп тур.
- ⁷Бурганым, сактып келем: мээң чуртталгам – эзин-бус-тур, аас-кежикти катап база караам-биле көрбес мен.
- ⁸Мени ам көрүп турар карак удавайн көргөш, тыппас, Сен көрүп кээриңге, мен чок боор мен.
- ⁹Булуттуң шаарарып, чиде бээри дег, өлүглер оранынче бада берген кижиге эглип келбес;
- ¹⁰Бодунуң бажыңынче чанып келбес, ооң турган чери ону ам танывайн баар.
- ¹¹Ынчангаш мен аксы-сөзүм тыртпас мен, качыгдаан сеткилимден чугаалаар мен, хилинчектенген сагыжымдан хомудалым илередир мен.
- ¹²Мен далай мен бе азы далай моозу мен бе, чүге Сен мени таңныылдарга кадартып кагдың?
- ¹³„Уйгум мени аргалаар, дөжээмге сагыш аары оожургаар“ деп бодаар-дыр мен.
- ¹⁴А Сен мени дүштеримге коргудар-дыр сен, көстүүшкүннер-биле сүртедир-дир сен!
- ¹⁵Мындыг мага-боттуг чоруурунуң орнунга, тыныжым боглуп каары, өлү бээри дээре турган ийик.
- ¹⁶Чуртталга хөңнүмге дээпти – дөмей-ле мөңгө чурттаар эвес. Мени каапкаш барам! Мээң назыным чүгле хей-бус болгай.

¹⁷Кижидеп кымыл ол – Сен чүге ону өрү көдүрүп, ол дээш сагыш човаар сен?

¹⁸Чүге эртенниң-не аңаа кээп, ону үргүлчү шенеп турар сен?

¹⁹Таанда-ла көрүжүнү менден чайлатпас сен бе, хензиг-даа када болза мени салыптып, чараа ажырыптар чай бербес сен бе?

²⁰Бачыттыг дижик мен. Сээң Бодуңга багай чүнү кылдым, кижилер Харагалзакчызы? Чүге мени согуннарыңга кара кылып алдың? Канчап мен Сеңээ аартык болу бердим?

²¹Бир эвес кандыг-бир бачыт үүлгеткен болзумза, чүге мени өршээвес сен, кем-буруумну менден адырбас сен? Мен ам удавайн чер алдынче кире бээр мен, мени дилээриңге-даа, чок боор мен!»

Иов 8

Вилдадтың чугаазы: Бурган шынны хажытпас

¹Шуах чурттуг Вилдад мынча деп харыылаан:

²«Ындыг чугааны үр чугаалаар сен бе? Сээң сөстериң – чүгле күштүг хат-тыр.

³Таанда-ла Бурган чөптүг шииткелди хажыдар бе, Күчүлүг Бурган шынны хажыдар бе?

⁴Бир эвес ажы-төлүң Аңаа удур бачыт үүлгеткен болза, Ол оларның кем-буруузун боттарының баштарыңче халдаткан-дыр.

⁵А бир эвес сен Бурганче чүткүүр болзуңза, Күчүлүг Бурганга чанныр болзуңза,

⁶бир эвес арыг болгаш чөптүг-шынныг болзуңза, Ол ам дораан сен дээш хөделип, дузалаар, аал-ораныңны ачы-хавыяң ёзугаар катап база тургузуп каар.

⁷Сен эгезинде чөгенчиг ынай-даа турган болзуңза, адак сөөлүңде өндүр улуг апаар сен.

⁸Шаандагы салгалдардан айтырып көр, оларның ада-өгбезиниң билип алган чүүлүн хандыр көрүп көр;

⁹чүге дээрге бис дүүн чаа төрүттүнген бис, билир чүвевис чок, чер кырында хүннеривис хөлеге-биле дөмей-дир.

¹⁰Ынчангаш ол салгалдар сени өөредип, сургап кагзын, сеткил-чүрөөн чугаа-сөзүңге ажытсын.

¹¹Тулаа чок черге хыргыыш үнер бе? Суг чок болза, кулузун өзер бе?

¹²Олар ам-даа чечектелип, одура кестинмээн бол, кандыг-даа оът-сигенден дүрген кадып каар.

¹³Бурганны уттупкан бүгү улустуң хуу-салымы ол-дур, Оон ойталаан кижиниң идегели өлүп төнер.

¹⁴Ындыг кижиниң ынаныжы удазында астынган, ооң чөленгиижи – ээремчик дузаа-ла.

¹⁵Ээремчик дузаанга чөленирге, ол үстүп каар, оон халбактанырга, ууп шыдавайн баар.

¹⁶Ындыг улус хүн караанга өзүп үнген үнүшке дөмей, өзүмнери сесерликке чүк башка шөйлүр;

¹⁷дазылдары оваалап каан даштарже орааштынып кирип, хая-даш аразындан чаза булгап үнүп кээр.

¹⁸А оларны турган черинден тура тыртыптарга, ол чер боду-ла олардан ойталап: „Силерни кажан-даа көрбээн мен!“ – дээр.

¹⁹Ындыг улустуң оруунда үнген өөрүшкүзү ол-ла-дыр! А черден өскелери үнүп кээр.

²⁰Бурган буруу чок кижиден ойталавас, а бузуттуг кижини деткивес!

²¹Ол сээң аксыңны каткы-биле, боостааңны – өөрүшкүлүг алгы-биле катап база долдуруптар.

²²А сээң дайзыннарың бак адын хеп дег кедип алыр, бузуттугларның аалдары чиде бээр!»

Иов 9

Иовтуң чугаазы: Бурган-биле маргыжар арга чок

¹Иов мынча деп харыылаан:

²«Мен билир мен: ол бүгү ылап-ла ындыг. Ынчалза-даа кижиге амытан Бурганның мурнунга канчап агартынарыл?

³Кандыг-бир кижиге Ооң-биле чаргылдажыр дээр болза, Ооң салган муң айтырыының чаңгызынга-даа харыылап шыдаар эвес.

⁴Мерген угаанныг-даа, күчү-күштүг-даа кижиге Бурган-биле маргышкаш, менди арткан деп чүве турган бе?

⁵Ооң дагларны канчаар шимчедирин кым-даа билип шыдавас, килеңнээнде, оларны буза шаап кааптар.

⁶Бурган черни туружундан чылдырып, ону тургускан адагаштарны сириледип турар.

⁷Ол дужаарга, хүн үнмес, сылдыстарны таңмалап каарга, чырывас.

⁸Ол дээрлерни чааскаан чада салып, далайның бедик чалгыгларын базып турар.

⁹Ол Чеди-Хаан, Үш-Мыйгак, Үгер сылдыстарны, мурнуу чүктүң чырымалдарын чаяп каан.

¹⁰Ооң ажыл-херээ өндүр улуг, билип аары болдунмас, кайгамчык чүүлдери эмге-тикчок.

¹¹Ол мурнум-биле эртер болза, мен көрбес мен, чаным-биле эрте берзе, эскербес мен.

¹²Ол хунаап аарга, кым-даа эгидип шыдавас, кым-даа Аңаа: „Бо канчап бардың?!“ – дивес.

¹³Бурган Бодунуң килеңин соксатпас – Рахавтың бараан болукчулары безин Ооң мурнунга кээп дүшкен!

¹⁴Мен канчап Аңаа харыылаар мен? Ооң-биле маргыжар сөстөрни кайыын тывар мен?

¹⁵Актыг-даа болзумза, харыы тудуп шыдавас мен, Шииткекчимден өршээл дилеп, чанныр ужурлуг мен.

¹⁶Ол мээң кыйгымга харыылаар-даа болза, мени Ол дыңнаар деп бүзүревес мен.

¹⁷Ол менче казыргы дег хөме таварып келгеш, хей черге балыгларымны көвүдедир-дир;

¹⁸тыныш алыр арга бербес-тир, муңгагдал-биле мени долдурар-дыр.

¹⁹Хамык ужур күште болза, Ол – күчү-күштүг-дүр, а шынныг шииткелде болза, ону канчап чедип аар мен?

²⁰Актыг-даа болзумза, аксы-дылым бодумну буруудадыр, буруу чок-даа болзумза, Ол мени буруулуг деп көөр.

²¹Мээң буруум чок! Меңээ ам дөмей-ле, чуртталгамны херекке албас апардым, ол мээң хөңнүмге дээпти.

²²Бүгү чүве бир дөмей! Ынчангаш чугаалап тур мен: Бурган буруу чок-даа кижини, бузуттуг-даа кижини чок кылып турар.

²³Хенертен тавараан айыылга өлүртүп турар буруу чоктарның муңгагдалын Ол кыжырып каттырар.

²⁴Чер бузуттугларның эргезинге хүлээттинген, шииткекчилерниң караан Ол дуглап турар – а Ол эвес болза, өске кым деп?

²⁵Мээң хүннерим шапкынчыдан-даа дүрген маңнаар – эки чүүл көрбейн дезип чоруп турлар;

²⁶дүрген хемелер ышкаш, олчазынче шүүргедеп баткан эзир ышкаш, караш кыннырлар.

²⁷ „Хомудалым уттуптайн, хөлүгүр хевирим өскерттип, хүлүмзүрүүйн“ –
дизимзе-даа,

²⁸ чаа хилинчектен коргар-дыр мен. Мени агартпазыңны билир мен,

²⁹ буруудап артар мен, ындыг болганда, хей черге күженген херээм чүл?

³⁰ Хар суу-биле чунуп-даа алзымза, саваң-биле холум арыглап-даа
алзымза,

³¹ дөмей-ле Сен мени хир-бокче суптар сен – хевим безин менден
ческинер.

³² Бурган дээрге кижиге эвес-тир, канчап Ооң-биле маргыжар мен, канчап
Ооң-биле кады шииткел черинче баар мен.

³³ Бистиң аравыста эптештирикчи чок, холун ийилдиривисче салыптар
кижи чок;

³⁴ Бурган мени девидетпезин дээш, Ооң мергезин менден чайладыптар
кижи чок.

³⁵ Чүгле ынчан коргуп-сүртевейн чугаалап шыдаар ийик мен; бодум
буруулуг эвес мен дээрзин чугаалаар ийик мен».

Иов 10

Бурганның Иовка амыр-дыш көргүспестээни

¹ «Чуртталгам меңээ ческинчиг апарды, хомудалымны хосталгаже
салыптайн, качыгдаан сеткилимден ажыы-биле чугаалаайн.

² Бурганга чугаалаайн: мени буруулуг дивейн көр. Мээң-биле чүге
чаргылдажып турарыңны тайылбырлам.

³ Холуңнуң чаяалгазын кызагдап, бак көөрү, бузуттугларның
бодалдарын чүүлдүгзүнери Сеңээ тааржыр-дыр бе?

⁴ Сээң карактарың – өлүр салымныг кижилернии дег бе, оларның көөрү
дег кылдыр көөр-дүр сен бе?

- ⁵Сээң хүннериң кижии амытанның хүннери дег бе, Сээң чылдарың – бөдүүн кижинии дег бе?
- ⁶Чүге Сен мээң буруумну дилеп тып тур сен, бачыдымны илерекедип тур сен?
- ⁷Буруу чогуу Сеңээ билдингир болгай. Мени кым-даа Сээң холуңдан камгалап шыдаар эвес.
- ⁸Сээң холдарың мени хевирлеп, бүрүнү-биле кылып каан, а ам мени узуткаар деп тур сен бе?
- ⁹Сактып келем, Сен мени дойдан тудуп турдуң, а ам довурак-доозунче эгидериң ол бе?
- ¹⁰Сен мени иемниң иштинге ботталып турумда, сүт дег төпкеш, оон ээжегей ышкаш хоюдуп каан сен;
- ¹¹эът, кешти меңээ кедирип, сөөктер, сиирлер-биле тудуштуруп каан сен.
- ¹²Амыдырал биле энерелди меңээ хайырлааш, сагыш човаашкының-биле амы-тынымны камгалап келдиң.
- ¹³А Сээң чүрээңге өске чүүл чаштып турган, Сээң чүнү бодап турганыңны билир мен.
- ¹⁴Бачыт үүлгетсимзе, Сен мени истеп тывар сен, кем-буруум дээш кеземче чок арттырбас сен.
- ¹⁵Буруулуг болзумза, ат болур мен! Актыг-даа болзумза, бажым көдүрүп шыдавас мен: мээң адым шуут баксырап кагды, хилинчек менче сиңе берди.
- ¹⁶Бажым көдүрүп кээримге-ле, арзылаң дег халдап кээр-дир сен, коргунчуг күжүң-биле катап-катап мени согар-дыр сен.
- ¹⁷Меңээ удур херечилелди катап-катап кылып, килеңиңни меңээ удур улам-на күштелдирип, чаа-чаа аг-шеригни меңээ удур көдүрүп-ле тур сен.

¹⁸Сен мени чүгө иемниң иштинден ужулдуң? Ол үеде өлү бээрим кай, мени кым-даа көрбөс ийик;

¹⁹кажан-даа чурттаваан боорум кай, иемниң иштинден-не чевегже аппарып кааптары кай!

²⁰Мээң кыска назыным төнер четкен-дир. Мени каапкаш барам, сеткилим бичии-даа болза өөрүзүн –

²¹⁻²²караңгы кара, өлүмнүң хөлегези бүргээн, дүмбей караңгы оранче, аайлаттынмаан черже эглиш чок чоруур бетинде өөрүзүн».

Иов 11

Софарның чугаазы: Иов Бурганче холун сунар ужурлуг

¹Наама чурттуг Софар мынча деп харыылаан:

²«Хөй сөзүң харыы чок артар бе, чечээргээң-биле агартынар сен бе?

³Сен чулчурууруңга, өске улус ыгташпас бе, кочулал кылырыңга, ай дээр кижичок бе?

⁴„Мээң бодап турарым шын, Бурганның мурнунга арыг мен“ – дээр-дир сен.

⁵Таанда! Бурган сеңээ харыылап, аксы-сөзүн ажыткан болза!

⁶Ол сеңээ чажыт мерген угаанны ажыдарга, ооң аажок ханызын көрүп каар турган ийик сен. Билип ал: Бурган кем-бурууңнун чамдызын кеземче чок арттырган-дыр.

⁷Бурганның чажыттарын дилеп тып ап, Күчүлүг Бурганны бүрүнү-биле билип ап шыдаар сен бе?

⁸Ооң мерген угааны дээрден бедик – аңаа чедер харыың бар бе? Алды орандан-даа ханы – канчап билип аар сен?

⁹Ооң хемчээли черден узун, далайдан калбак.

¹⁰Бир эвес Ол келгеш, кижини кара-бажыңче октапса, шүүгү чыылдырыпса, кым Ону доктаадырыл?

¹¹Ол хоозун улусту билир, бузут-бакты көрүп турар – ону анаа эрттирбес-даа.

¹²Черлик элчиген кижиге төлү төрүвээн шаанда, хос баштыг кижиге угаан кирбес.

¹³Сеткил-чүрээңге шын угланышкын берип, Бурганче холуң сунар болзуңза;

¹⁴холуңда бачыдыңны ыңай октап, бузут-бакты аалыңдан сывырыптар болзуңза,

¹⁵бакка борашпаан арныңны көдүрүп, быжыг турар сен, коргуп-сүртевес сен.

¹⁶Ынчан биеэги човулаңыңны, шагда агып баткан суг дег, уттуптар сен.

¹⁷Сээң чуртталгаң дал дүштен-даа чырык апаар, караңгыны даң хаяазы солуптар.

¹⁸Оожургай бээр сен, чүге дээрге идегел турар; камгалалдыг бооп, тайбың удуп шыдаар сен.

¹⁹Дыштанып чыдар сен – кым-даа сеңээ кыжанмас; хөй-ле улус сээң ээ көрнүүшкүнүң дилээр.

²⁰А бузуттугларның карактары имистелип өжер, оларга хоргадаар чер турбас, оларның идегели – эстип-хайлы бээр».

Иов 12

Иовтуң чугаазы: мерген угаан биле күчү-күш – Бурганда

¹Иов мынча деп харыылаан:

²«Силер чок болзуңарза, мерген угаан турбас, ындыг кончуг кижилер-дир силер!

³А менде база, силерде дег, угаан бар, силерден чүм-биле-даа дорайтаваан мен. Силерниң чугаалап турар бүгү чүвеңерни кым билбезил!

⁴Ооң мурнунда Бурганны кыйгыарымга, Ол харыылап-даа турган болза, мен ам эш-өөрүмге кочу-шоот апардым, мен, актыг, кем-буруу чок кижиге, кочу-шоотка кирдим.

⁵Амыр-шөлээн улус айыылга таварышканнарны бодалында бак көөр, быжыг туруштуг улус тендиш дээннерни кыжырыыр.

⁶А дээрбечилерниң аалдары амыр-менди, Бурганны килеңнедип турарлар тайбың чуртталгалыг – Ооң холу оларны камгалап турар.

⁷Дириг амытаннардан айтыр – тайылбырлап бээрлер, дээрниң куштары сеңээ чугаалап бээр;

⁸черден билип ал – ол тайылбырлап бээр, далайның балыктары сеңээ медээлеп бээр.

⁹Дээрги-Чаяакчының холу ынчалдыр кылып каанын оларның кайызы билбезил?

¹⁰Ооң холунда – бүгү дириг амытанның тыны, кижиге бүрүзүнүң тыныжы.

¹¹Дылдың аыш-чем амданын шенээри дег, кулак сөстөрни ылгап дыңнап турар эвес бе?

¹²Мерген угаан – кырганнарда бе, узун назын угаан-сарыылга чедирер бе?

¹³Мерген угаан биле күчү-күш – Бурганда, арга-сүме биле угаан-сарыыл – Бурганда!

¹⁴Ооң үрөп каан чүвези катап тургустунмас. Ооң хоругдап каан кижизи хосталып шыдавас.

¹⁵Ол сугларны тырттылдырыптарга, соглуп каарлар, а аксыптарга, чер кырын хөме аптарлар.

¹⁶Күчү-күш, мерген угаан Ооң-биле кээр, мегечи-даа, мегелеттирген-даа кижиге Ооң эргезинде.

¹⁷Ол дээди дүжүметтерни бодал чок кылып, черниң шииткекчилерин – мелегей улус кылып каар;

¹⁸хааннарның эрге-дужаалын дүжүрүп, оларның белин чалчаның союндаа-биле шарып каар;

¹⁹Бурганның бараалгакчыларын бодал чок кылып*, шыдалдыг улусту чыттыр шааптар;

²⁰бүзүрелдиг улустуң чугаазы үнмес кылып, ирейлерниң угаанын ышкындырып каар;

²¹ызыгууртаннарны бак ат-биле бүргеп, күчүлүг улустуң курун чежип, кошкадып каар.

²²Бурган дүмбейниң ханызын ажыдып, караңгыны чырыкче үндүрүп турар;

²³чоннарны көвүдедип база чок кылып, аймактарны тарадыр көжүрүп база бөлүп турар;

²⁴чоннуң баштыңнарының угаанын баларадып, орук-чирик чок, ээн черге азып-тояарынче албадап турар.

²⁵Оларны караңгыда, чырык чокта суйбандырып чорудуп, эзирик улус дег, тендиңейндир кылаштадыр».

Иов 13

Иовтуң эштериниң чугаа-сооду хоозун

¹«Мен бодум база ол бүгүнү көргөн болгай мен, ол бүгүнү дыңнаан, билип алган болгай мен.

²Силерниң билир чүвеңерни мен база билир мен, силерден дорайтаар чүм-даа чок.

³Ынчалза-даа Күчүлүг Бурган-биле чугаалажыксадым, Ооң-биле мээң херээм дугайында маргыжыксадым.

⁴А силер мени меге-биле ораап-шарып тур силер, шуптуңар ажык чок эмчилер-дир силер.

⁵О, силер шупту ыттавайн барган болзуңарза! Силерниң мерген угаанныыңар ол боор ийик.

⁶Мээң барымдааларымны хандыр көрүңер, чемелелдиг чугаамны дыңнаңар.

⁷Бурганга силерниң мегеңер херек бе, Ол дээш мегелээр силер бе?

⁸Ооң талазында болуп, чаргы-чаалызынга Ону камгалаксап тур силер бе?

⁹Бурган силерни шенээр болза, та канчап баар силер. Кижини дег, Ону дуурайлаар силер бе?

¹⁰Бир эвес чажыды-биле чөптүг эвес көөр болзуңарза, Ол силерни албан чемелээр.

¹¹Ооң өндүр бедии силерни коргудуп, Ооң ыдыпканы коргуушкун силерни бүргей аптар-дыр.

¹²Силерниң чугаа-соодуңар – ыйба-хүл дег-дир, камгалалыңарны дойдан кылган-дыр.

¹³Ыттаваңар, ам мен чугаалаайн, а ооң соонда мээң-биле болур чүве болуп турзун!

¹⁴Бодумну кончуг улуг айыылга таварыштырып тур мен – амы-тынымны адыжымда салып алдым.

¹⁵Бурган мени өлүрүп каар-дыр, идегел чок-тур, чүгле оруумну Ооң мурнунга камгалап алың.

¹⁶Мээң камгалалым ол-дур, чүге дээрге Бургандан ойталаан кижини Ооң мурнунче чоокшулап диттикпес.

¹⁷Дыңнаңар, мээң сөстөрүмни дыңнаңар, мээң чугаамче кичээнгейден салыңар.

- ¹⁸Бодумнуң чаргымны эгелеп алдым, агарып үнеримни билир мен.
- ¹⁹Мени буруудадып шыдаар кым барыл? Буруум бар болза, ыдым чидип, өлүп каар мен.
- ²⁰Бурганым, Сенден чүгле ийи дилээм бар, ынчан Сенден оон ыңай чаштынмас мен:
- ²¹Бодуңнуң холуңну менден ырадып көрөм; Сээң ытканың коргуушкун мени сирилетпезин!
- ²²Ынчан мени кый девит – харыылаар мен; азы чугаалаарын чөпшээрээш, Бодуң харыыдан берип көрөм.
- ²³Мээң бачыттарым, бузут-багым кайы хире хөйүл? Багай үүлгедиглерим, бачыттарымны көргүзүп көрөм.
- ²⁴Чүге Сен менден арның чажырып, мени Бодуңнуң дайзының деп санаар сен?
- ²⁵Дүшкен бүрүнү коргудар сен бе, кургаг тараа саваңын истеп-сүрер сен бе?
- ²⁶Меңээ аар-берге салым-чолду бижип кагдың – аныяк шаамның бачыттары дээш кезедип тур сен бе?
- ²⁷Сен мээң буттарымны кинчилеп, мээң оруумну базым санай харагалзаар дээш, таваңгайларымны демдектеп кагдың.
- ²⁸Кижиге амытан ирик чүүл ышкаш, үзүт-ховаган чигген хеп ышкаш үстүп-ойлу бээр».

Иов 14

Өлүм бүгү улусту дүрген сүрүп чедер

- ¹«О, херээженден төрүттүнген кижиге! Ооң назыны кыска, качыгдал-биле пөккөн болур.
- ²Чечек ышкаш частып келгеш, оңуп каар, хөлеге ышкаш ыңай болгаш, чиде хона бээр.

³Сен ындыг кижиге топтап көрүп тур сен бе? Сен мээң-биле чаргылдажыр деп тур сен бе?!

⁴ Арыг эвес чүүлден арыг чүүлдү кым боттандыраарыл? Кым-даа эвес!

⁵Кижиниң назынын доктаадып каан-дыр, Сен ооң чурттаар айларын санап кааш, ооң ажа баспас кызыгаарын салып каан болганыңда,

⁶көрүжүңнү оон чайладып, аңаа дыштан хайырла, хөлечик дег, ол бодунуң ажыл хүнүн төндүрзүн.

⁷Ыяшка безин идегел турар болгай: ону ужуруп-даа каарга, ол дирлип кээр, чаш өзүмнер катап үнүп кээр.

⁸Чер иштинге ооң дазылдары кырып калган, төжээ довурак-биле шыптынып, өлү берген-даа болза,

⁹сугнуң амданын апкаш, ол ногаарарып, чаа тараан ыяш дег, будукталып эгелээр.

¹⁰А кижиге өлүп каарга, күжү ону кааптар, ооң тыны үстүп каарга, ол ам кайдал?

¹¹Хөлдүң суунуң тырттына бээри дег, хемниң соглуп, кургап каары дег,

¹²кижиге база чыдыпканда, туруп келбес, дээрлер чиде бербээн шаанда, одунмас – уйгузу сергеп, тура халывас.

¹³О, Сен мени өлүглер оранынче дүжүрүпкеш, Сээң килеңиң соксагыже, чажырып турган болзуңза! Оон мени сактып кээр хуусааңны доктаадып каан болзуңза!

¹⁴Өлгөн кижиге дирлип кээр бе? Күш-ажыл албанының бүгү хүннеринде дыштаныр үемни манаар ийик мен.

¹⁵Сен ынчан кыйгырар ийик сен, а мен харыылаар ийик мен, чүге дээрге Бодунуң чаялганчы чоктаар сен.

¹⁶Сен ынчан мээң базымнарымны санаар ийик сен, а бачыттарымны истеп тыварын соксадыр ийик сен.

¹⁷Мээң кем-буруумну дүрүп шыгжап, таңмалап, үүлгеткен херектеримни дуглай чугайлап каар ийик сен.

¹⁸Ынчалза-даа дагның үүрмектелип, бустуру дег, хаяның туружундан шимчеп-чылары дег,

¹⁹сугнуң даштарны чуй шаап, үрээри дег, үерлээш, хөрзүннү арыда шавары дег, кижини амытанның идегелин Сен ынчаар узуткаар-дыр сен.

²⁰Сен ону төнчүзүңгө чедир кызагдаар сен, ол чоруй баар; ооң арын-шырайын өскерткеш, ыңай чорудуптар сен.

²¹Ажы-төлүнүң хүндүледип чоруурун-даа ол кижини билбес, оларны хомудадып-даа турар болза, ол эскербес.

²²Чүгле ооң мага-бодун бодунуң аарышкызы хинчектээр, ооң сеткили боду дээш качыгдаар».

Иов 15

Элифазтың чугаазы: бачыттыглар чогуур кеземче алып

¹Теман чурттуг Элифаз мынча деп харыылаан:

²«Мерген угаанның кижини хей-хоозун сөстөр-биле харыылаар бе, бодунуң иштин изиг хат-биле долдурар бе?

³Ол утка чок сөстөр-биле, ажык чок чугаа-биле удурланыр бе?

⁴Бургандан коргуушкунну ыңай октапкан-дыр сен, Аңаа мөргүүрү чүү-даа эвес деп бодаар-дыр сен.

⁵Кем-бурууң сени ол чугааларга өөредип каан-дыр, авыяс-кажар сөстөрни шилип алган-дыр сен.

⁶Сени мен эвес, бодунуң аксы-сөзүң буруудатты, бодунуң-на чугааларың сеңээ удур херечилеп тур.

⁷Азы баштайгы кижини бооп төрүттүнген сен бе, тейлерни тургуспаан турда, чаяттыңан сен бе?

⁸Бурганның чөвүлелинге турган сен бе, Ооң мерген угаанын сиңирип алган сен бе?

⁹Бистиң билбезивис чүнү билип алган сен, угаап шыдавазывыс чүнү угаап билген сен?

¹⁰Бистиң аравыста буурул баштыг-даа, кырган-даа улус – сээң ачаңдан улуг назылыглар бар-дыр.

¹¹Сеңээ Бургандан келген аргалал, сеңээ чугаалаан чымчак сөстөр эвээш болду бе?

¹²Сеткил-чүрээң сени кайнаар тыртып тур, чүге сээң карактарың килеңден кыптыгып тур?

¹³Бурганга хорадаар-дыр сен, аксыңдан ындыг сөстөр үнүп турар-дыр.

¹⁴Кижини амытан деп кымыл, ол канчап арыг боорул, херээженден төрүттүнген кижини канчап актыг боорул?

¹⁵Бир эвес Бурган ыдыктыг төлээлеринге безин бүзүрөвес, Ооң караанга дээр безин арыг эвес көстүр болза,

¹⁶бузут-бакты суг ышкаш ижип турар, чүдек-бужар, шаарланчак кижини төрөлгөтенде чүү боор!

¹⁷Сеңээ тайылбырлап берейн, мени дыңна, бодумнуң көргенимни чугаалап берейн;

¹⁸мерген угаанныгларның медеглээни, ада-өгбезинден дыңнааш, чажырбаан чүвезин чугаалаайн.

¹⁹(Чер-чуртувусту чүгле оларга берген, оларга даштыкы кижини салдар халдатпаан.)

²⁰Бузуттуг кижини бүгү назынында хилинчек көөр, кызагдакчы санныг чылдарда чурттаар;

²¹ооң кулаанга коргуушкуннуң алгы-кышкызы дыңналыр, амыр-тайбың чурттап орда, узуткакчы аңаа чедип кээр;

²²дүмбей черден үнүп кээринге ол бүзүревес, хылыш ону манап турар.

²³Ол аьш-чем дилеп тояап, „Кайыын тып аарыл?“ деп бодап чоруур, дүмбей караңгы үе ам дораан кээрин ол билип каар.

²⁴Түрегдел биле кызагдал ону коргудуп, дайынга белен хаан ышкаш, ону ажып турар –

²⁵чүге дээрге ол Бурганга удур холун аннып, Күчүлүг Бурганга удурланып,

²⁶аар, быжыг дозуг-камгалал туткаш, Аңаа удур турамы-биле халдап үнген-дир.

²⁷Бузуттуг кижин бодунуң арнын, мага-бодун чагландырып алган-даа болза,

²⁸хоозураан хоорайларга, буступ кээп дүжер четкен, кагдынган бажыңнарга чурттай бээр.

²⁹Ооң эт-хөреңгизи, бай-байлаа бүдүн артпас, кошкулу чер кырынга өзүп-көвүдес.

³⁰Ол караңгыдан камгаланып шыдавас, будуктарын чалбыыш чиген ыяш дег апаар, Бурганның тыныжы ону хадып аппаар.

³¹Ынчаар будалган кижин хоозун чүүлге хей-ле идегээр, ооң шаңналы чүгле хоозун чүүл боор болгай.

³²Ол хуусаа бетинде кадып каар, ооң будуктары бүрүленмес –

³³ол, виноград сывы дег, бышпаан каттарын дүжүр октаар, олива ыяжы дег, ооң чечектери тоглап каар.

³⁴Бургандан ойталаан улустуң чыыжы үре-түңнел чок боор, хээли алып улустуң аалдарын от чиптер.

³⁵Хай-бачыт-биле иштелген улус бузут-бакты төрүп алып, оларның ишти кара сагышты быжыр бодап чоруур».

Иов 16

Иовтуң чугаазы: Бурган-даа, кижилер-даа менден хая көрнү берген

¹Иов мынча деп харыылаан:

²«Мен ол ышкаш чүүлдү хөйү-биле дыңнаан мен; силер шупту аргалал эвес, човалаң эккелдиңер!

³Хоозун чугааның төнчүзү бар бе? Ынчаар харыылаарынче сени чүү албадап тур?

⁴Силер мээң орнумга турган болзуңарза, мен база силер ышкаш чугаалаар ийик мен – силерге удур чалчырап, бажымны чемелелдиг чаяр ийик мен;

⁵силерни аксы-сөзүм-биле „быжыктырып“, эрним шимчеткеним-биле „аргалаар“ ийик мен.

⁶Чугааланырымга-даа, аарышкым намдавас, ыттавазымга-даа, оожургавас.

⁷Бурган мээң чилчиимни шуут үстү, чоок кижилеримни чок кылып каапты.

⁸Меңээ удур херечилел кылдыр Ооң холу мени тудуп алган, арып баксырааным база меңээ удур херечи бооп, мени арнымга чемелеп тур.

⁹Дайзыным менче кезе кайгап тур, Ол килеңнеп, өжээргээш, мени үзерлеп-чазарлап, диштерин менче кыжырадып тур.

¹⁰Улус мени чидиг дылы-биле дорамчылап тур, базымчалап, чаагымче дажып тур, меңээ удур шупту каттыжып алдылар.

¹¹Бурган мени бак улуска хүлээдип берген, бузуттугларның холунче киир октапкан.

¹²Мен дүвүрел чок турдум, а Ол мени чуура шаапкан, мойнумдан сегирип алгаш, буза шаап, Бодунуң согуннарынга кара кылдыр тургузуп алган.

¹³Ооң согуннары кайыын-даа ужуп кээп тур; Ол мээң бүүректеримни кээргел чок өттүр адып, өдүмнү черже төп тур;

¹⁴күштүг дайынчы дег, менче хөме халдап, улай-улай балыглап-ла тур.

¹⁵Мен качыгдалдың хевин кедип алдым, алдар-адым довуракка боражып чыдыр.

¹⁶Ыы-сыдан арным кыза берди, карактарымны дүмбей дуглап тур.

¹⁷А мээң холдарым шын эвес чорук кылбаан, мээң мөргүлүм арыг!

¹⁸О, чер, мээң ханымны чажырба, мээң алгы-кышкым уттундуруп, чиде бербезин!

¹⁹А ам безин дээрде мээң Херечим бар, Ол меңээ өрүтен болчуп кээр.

²⁰Эш-өөрүм мени кочулап тур, а караам чажы Бурганның мурнунда аккан.

²¹Ийи кижини аразында херекти дег, Бурган биле кижиниң аразында чаргыны чарып болур турган болза!

²²Санныг чылдарым эрте бээр болгай, эглип келбес орукче чоруй баар мен».

Иов 17

Иовтуң идегели буурап калган

¹«Мээң тыныжым үстүр четкен, назыным төнер деп барган, чевег мени манап чыдар.

²Долгандыр – чүгле кочуургактар, оларның дорамчылалындан карактарым шимдинмес-тир.

³Бурганым, меңээ Бодуң болчуп көрөм – мен дээш оон өске кым дагдынарыл?

⁴Бо улустуң чүрөөн чүве билип албас кылып каан-дыр сен, ынчангаш оларга ажып тиилээр арга бербес сен.

⁵Бодунуң ажык-кончаазы дээш эжин садыптарынга белен кижиниң ажы-төлүнүң карактары имистелип өжер.

⁶Бурган мени өскелерге кочу-шоот, улуска арнынче дүкпүртүр кижиге кылып кагды.

⁷Качыгдалдан карактарым шоозу өжүп калган, мага-бодум хөлеге деген апарган.

⁸Чөптүг улус ол бүгүнү көргөш, аңгадаар, буруу чоктар Бургандан ойталааннарга хорадаар.

⁹Чөптүг-шынныг кижиге оруундан өскээр барбас, холдары арыг кижиге улам-на быжыгар.

¹⁰Силер шупту бээр келиңер, араңардан мерген угаан тыппас-тыр мен!

¹¹Мээң чуртталгам эрте берген, идегелим буурап калган, чүрээмниң күзелдери өлүг.

¹²Бо улус дүннү „хүн-дүр“ деп мегелеп: „Чырык чоокта-дыр“ – деп тур, а долгандыр – дүмбей.

¹³Идегээр мен бе, мээң бажыңым өлүглер оранында-дыр, дөжээмни дүмбей караңгыда чадып аар мен;

¹⁴чевегге: „Ачам сен“, курттарга: „Авам сен, угбам сен“ – дээр мен.

¹⁵Идегелим черле бар бе? Мээң идегээн чүүлүмнү кым көрүп шыдаарыл?

¹⁶Ол өлүглер оранының хаалгазынче бада бээр, Мээң-биле кады черге чыдып аар».

Иов 18

Вилдадтың чугаазы: бузуттугларның чырыгы өжүп каар

¹Шуах чурттуг Вилдад мынча деп харыылаан:

²«Чугааларыңар кажан төнерил? Боданып көрүңер – оон чугаалажыылы.

³Мал-маган дег болуп, силерниң караңарга мелегейлер бооп көзүлген херээвис чүл?

- ⁴Сен килеңнээш, бодуңну хинчектеп тур сен. Сен дээш чер ээнзирээр бе азы хая-даш турган туружундан шимчээр бе?
- ⁵Бузуттуг-бак кижиниң чырыы өжүп каар, ооң одундан чаштанчы безин артпас;
- ⁶ооң аалында чырык дүмбей бооп хуулар, ооң чырыткызы өже бээр.
- ⁷Ооң базымнары күжүн чидириптер, бодунуң-на бодалдары ону ужур шааптар.
- ⁸Ооң буттары какпаже киир базар, четкиже хөме кылаштай бээр;
- ⁹дузак ооң ээжээнден тудуп аар, хендир ооң мага-бодун ораай шааптар;
- ¹⁰черде аңаа чажыт какпа салып каан, кокпада ону ая манап турар.
- ¹¹Ындыг кижини чер болгандан коргуушкун сүртедип, ыңай-бээр дезип маңнаарынче албадап турар.
- ¹²Аштан ооң күжү кошкай бээр, айыыл-халап ооң чанында манап турар.
- ¹³Өлүмнүң дун төлү ооң мага-бодун хемирер, кезин оюп-дежип, чиптер.
- ¹⁴Идегеп турган аалындан ону ушта тырткаш, Коргуушкуннар хаанынче аппаар.
- ¹⁵Хары улус ооң аалынга чурттай бээр, ооң чурттаан черинче изиг күгүр кудуптар.
- ¹⁶Бузуттуг-бак кижиниң адаанда дазылы кадып каар, үстүндө будуктары кургап каар.
- ¹⁷Ооң дугайында сактыышкын чер кырындан чиде бээр, кудумчуларга улус ооң адын утгуптар.
- ¹⁸Амылыглар оранынга ол артпас кылдыр, ону чырыктан дүмбейже сывырып чорудуптар.
- ¹⁹Чонунуң аразынга ооң ажы-төлү, үре-салгалы артпас, ооң чурттап турган черинге чоок кижилери артпас.

²⁰Ооң салым-хуузун дыңнааш, барыын чүкте улус коргар, чөөн чүкке база сүрээдеп сирилээр.

²¹Бузуттуг-бак улустуң оран-савазы, Бурганны билбес улустуң чурттаар чери ындыг үүлеге таваржыр».

Иов 19

Иовтуң чугаазы: Камгалакчым меңээ болчуп кээр

¹Иов мынча деп харыылаан:

²«Мени кайы хире үр хилинчектээр силер, сөстериңер-биле човалаңга таварыштырар силер?

³Он катап мээң сеткилимни хомудаттыңар, мени кызагдаарындан ыятпас-тыр силер.

⁴Бир эвес ылап-ла бачыт кылган болзумза, бачыдым мээң-биле артып каар ийик.

⁵Бир эвес ылап-ла мээң мурнумга өрү көрдүнүп, адым баксырааны дээш мени чемелеп турар болзуңарза,

⁶билип алыңар: мени Бурган бак аажылаан-дыр, Ооң четкизи мени ораап алган-дыр.

⁷„Ат кылып турлар!“ деп алгыраарымга, харыы чок-тур. дуза дилеп кыйгыраарымга, шынныг шииткел чок-тур.

⁸Бурган мээң оруумну боогдап алган – эрттинмес-тир, кокпаларымны дүмбей-биле шып каан.

⁹Алдар-хүндүнү менден дүжүр тырткаш, бажымдан одагамны ушта соп алган.

¹⁰Чер болгандан мени соп тур – өлдүм-не! Идегелимни, ыяш ышкаш, тура тыртып каапкан.

¹¹Ооң килеңи менче кыптыккан, Ол мени дайзыны кылдыр санап алган.

¹²Ооң шериглери чыгып алган, менче халдап кел чыдар, менче орук изеп, мээң аалымны бүзээлеп турар.

¹³Ха-дуңмамны Ол менден ырадып каапкан, таныш-көрүштерим мени өскелээр апарган;

¹⁴чоок кижилерим мени каапкаш барган, өөрлерим уттупкан.

¹⁵Бажыңымда шаандагы аалчыларым, кыс хөделдерим мени өске кижидеп санап, хары кижиде дег көрүп тур.

¹⁶Чалчамны кый дээримге, харыылавас-тыр, аңаа чанныр ужурга таваржыр-дыр мен.

¹⁷Мээң тыныжым кадайымның хөңнүнге дээпкен, кады төрөөннерим менден чүдексинер-дир;

¹⁸бичии уруг-дарыг безин мени тоовас-тыр, көстүп кээрим билек, дорамчылап кочулаар-дыр.

¹⁹Чоок эштерим менден ческинер-дир, ынак чораан улузум меңээ удур апарды.

²⁰Дөрт сөөк апардым, мээң амы-тыным үстүр четти.

²¹Кээргеңер! Мени кээргең көрүңер, эш-өөрүм. Бурганның холу меңээ удур-дур:

²²чүге мени, Бурган ышкаш, истеп-сүрүп тур силер, мага-бодумну хемдээш, тотпайн тур силер?

²³О, мээң сөстөрүмни бижип каан болза, оларны дүрүг-номга шыйып кагза;

²⁴демир кески-биле коргулчунга оя кезип, дашка мөңгези-биле оюп кагза!

²⁵А мен билир мен – Камгалакчым дириг, адак сөөлүндө Ол чер кырынга меңээ болчуп чедип кээр! Кожим сойлу бээрге безин,

²⁶мага-бодумдан чарлып тура, Бурганны көрүп каар мен.

²⁷Мен Ону бодум көрүп каар мен, өске кым-даа эвес, бодумнуң караам-биле көрүп каар мен. Хөрээмде чүрээм туруптарының кырында келди!

²⁸А силер мени истеп-сүрүксеп, айыыл-халавым дээш бодумну-ла буруудадып тур силер –

²⁹ындыг болганда, хылыштан коргуңар, килеңни хылыш-биле кезедир болгай; силерни шиидип каар деп билип алыңар».

Иов 20

Софарның чугаазы: бак кижиге Бургандан кандыг үүле-салым кээрил

¹Наама чурттуг Софар мынча деп харыылаан:

²«Дүвүренчиг бодалдарым харыыла деп албадап тур, хөлзээшкиним мени амыратпастады.

³Мени дора көргөн чемелелди дыңнап тур мен – угаан-сарыылым мени харыыла деп тур.

⁴Шаг шаандан бээр, Бурган чер кырынга кижини чурттадып каандан бээр кандыг турганын билбес эвес сен –

⁵бузуттуг-бак кижиниң хөглээшкини үр болбас, Бурганны тоовас кижиниң өөрүшкүзү бичии када болур.

⁶Ооң улуургаа кудай-дээрге чедер-даа болза, ол бажы-биле булуттарга үзер-даа болза,

⁷бодунуң мыяа ышкаш, кезээ мөңгеде чиде бээр, ооң мурнунда ону көргөн улус: „Ол кайыл?“ дижир.

⁸Дүш ышкаш, ол ужуп чоруй баргаш, тывылбас, дүнеки көстүүшкүн дег, чиде бээр;

⁹ону көрүп турган кижини оон ыңай көрбес, чурттаан чери база ону оон ыңай көрбес.

¹⁰Ооң ажы-төлү ядыылар мурнунга чашпаалаар, ол бодунуң холу-биле чыып алган байлаан эгидип бээр.

- ¹¹Мага-бодунда сиңген аныяк күш-шыдалы ооң-биле кады довуракче хөмдүне бээр.
- ¹²Бузут ындыг кижиниң аксынга амданныг, ол ону дылының адаанга чажырып аар,
- ¹³ону камнап, үндүр октавайн, аксының иштинге кадагалаар болза,
- ¹⁴ындыг аыш-чем ооң иштинге чылан хораны бооп хуула бээр.
- ¹⁵Ол сыырыпкан байлаан кузуптар – Бурган ону ооң иштинден ушта соп аар.
- ¹⁶Ол чылан хораны сорар, чыланның дылы ону өлүр шап каар.
- ¹⁷Ол эки чүүлдерни – агым сугларны, ары чигири биле сүт аккан хемнерни көрбес.
- ¹⁸Байып алган чүвезин ол амзавайн эгидип бээр, садыглаашкындан алган олча-ажыы ону өөртпес.
- ¹⁹Чүге дээрге ядамыктарны дарлаар, каапкаш баар, бодунуң тутпааны бажыңнарны ээлеп аар турган-дыр.
- ²⁰Бак кижиниң хырны тодарын билбес, алыксак-чиксээ кызыгаар билбес.
- ²¹Ооң чазый аксындан кым-даа камгаланып шыдаваан, ынчангаш ооң аас-кежи уламчылавас.
- ²²Бай-шыдалдыг чурттап олурда, ону айбыл-халап таварыыр, хомудалдыг бүгү улустуң холу олче көдүрлүр.
- ²³Ол хырнын долдур дыгып аарга, Бурган Бодунуң кыптыккан килеңин олче ыдар, ооң мага-бодунче согуушкунун чайык дег кудар.
- ²⁴Бир эвес ол демир хылыштан дезе бээр-даа болза, хүлер согун олче кадалыр;
- ²⁵согун ооң ооргазындан үнүп кээр, кылаңайнып, өдүнүң хавын өде бээр – ынчан ону коргуушкуннар хөме аптар!

²⁶Дүмбей караңгы чаштып алгаш, ону манап турар, ону кижиге холу кывыспаан от чиптер, ооң аалында арткан бүгү чүвени өрттедиптер.

²⁷Дээр ооң кем-буруузун ажыдыптар, чер аңаа удур херечилээр.

²⁸Ооң бажыңында бүгү байлаан хунаап аппаар, Бурганның килеңиниң хүнүнде ол байлак чиде бээр.

²⁹Бузуттуг-бак кижиге Бургандан келген үүле-салым, Ооң доктаатканы үлүг ол-дур!»

Иов 21

Иовтун чугаазы: Бурган бузуттугларны кезетпейн турар

¹Иов мынча деп харыылаан:

²«Мээң сөстөрүмни кичээнгейлиг дыңнаңар, оода ооң-биле хөңнүм чазаңар.

³Чугаалап турумда, шыдажып көрүңер, а ыттавайн баарымга, кочулап болур силер.

⁴Мен кижиге хомудап тур мен бе? Менде хорадаар чылдак чок бе?

⁵Менче көргөш, аңгадай бериңер, холуңар-биле аксыңар дуглап алыңар.

⁶Мону бодап келгеш-ле, сеткилим хөлзээр-дир, мага-бодум сириңейнип эгелээр-дир:

⁷бузуттуг-бак улус чүге үр чурттаарыл, кыраан тудум, оларның күш-шыдалы чүге улгадырыл?

⁸Ажы-төлү олардан чарылбас, үре-салгалын көрүп чоруурлар.

⁹Оларның аалдарынче коргунчуг айыыл халдавас, Бурган мергези-биле оларга кыжанмайн турар.

¹⁰Бугалары инектерни боозадыптарга, шупту чаш төлдүг болур, кайызы-даа ара салбас.

¹¹Бузуттугларның ажы-төлү, хураганнар дег, хөглүг чүгүржүп ойнаар, чаш уруглары самнап шурап турар;

¹²хөгжүм херекселдеринге үдеткеш, ырлажып, ойнап-хөглөп турарлар.

¹³Ол улус чуртталгазын аас-кежиктиг эрттирип, өлүглер оранынче сагыш амыр кирип турар.

¹⁴А Бурганга олар: „Ыңай бар! Сээң оруктарыңны билип аар хөңнүвүс чогул.

¹⁵Бурган деп кымыл ол, чүге Аңаа бараан болур бис, Аңаа мөргээн ажыы чүл?“ – дижир-дир.

¹⁶Олар боттары аас-кежиин эдилеп турар эвес бе? Бузуттугларның бодалдары менден ырап чорзун!

¹⁷Ындыгларның чырыткызы болганчок өжүп турар бе? Айбыл-халап оларны удаа-дараа таварыыр бе? Бурган килеңнээш, оларны хилинчекке чыгаар бе?

¹⁸Олар хатка сывыртаткан тараа саваны дег, казыргыга тарай шаптырган тараа дүгү дег бе?

¹⁹Бурган кеземчени оларның үре-салгалынга арттырып каан бе? Бузуттугнуң бодун Ол кезеткен болза! – демгизи ону билип алзын;

²⁰өлүмүн бодунуң караа-биле көрүп кагзын, Күчүлүг Бурганның килеңин аас дизин.

²¹Чүге дээрге кижиге өлгөн соонда, ооң чуртталгазының хуусаазы төнүп каарга, ук-салгалынче сагыш салыр эвес.

²²Бурганны канчап билигге өөредирил, Ол дээди күштерни-даа шиидер-дир.

²³Бир кижиге күш-шыдалы четчип-бышкан үезинде амыр-шөлээн, сеткили ханган өлүп каар;

²⁴ооң мага-боду улуг-чаагай, мөчү-сөөгүн чилиг долган.

²⁵А өске кижиге сагыш-сеткили качыгдап, аас-кежик амзап көрбейн өлүп каар.

²⁶Олар ийилээн черге чыдып аар, курттар ийилдирзинге чыпшына бээр.

²⁷Чүнү бодап турарыңарны-даа, меңээ удур оптуг аргаңарны-даа билир мен.

²⁸Силер: „Ноянның оран-савазы ам кайыл, бузуттуглар чурттап турган бажың кайыл?“ – дээр-дир силер.

²⁹Аян-чорукчулардан айтырбааныңар ол бе, оларның херечилээнин дыңнавааныңар ол бе:

³⁰бузуттуг кижиге айыыл-халап хүнүнде дириг-менди артар, Бурганның килеңиниң хүнү ону оюп эрте бээр!

³¹Кым ындыг кижиге шынны дорту-биле чугаалаарыл, ооң үүлгеткен херектери дээш кеземче онаарыл?

³²Ону хүндүткел-биле аппарып ажаагаш, чевээнге таңныыл тургузуп каар-дыр.

³³Хөөрнүң довураа аңаа чымчак кавай болур, мөөң чон ооң соондан эдерип чоруур, ооң мурнунда бар чыдарлар эмге-тикчок.

³⁴Ынчаарга хоозун аргалалыңарның меңээ херээ чүл? Харыы сөстериңер бүрүнү-биле меге-дир!»

Иов 22

Элифазтың чугаазы: Иовтуң буруузу аажок улуг

¹Теман чурттуг Элифаз мынча деп харыылаан:

²«Бурганга кижиниң ажыы бар бе? Эң угаанныг кижиге безин Аңаа кандыг дузалыгыл?

³Сээң чөптүг-шынныг чорууңдан Бурганга кандыг өөрүшкү турарыл? Оруктарың кем-буруу чогу Аңаа ажыктыг бе?

⁴Бурган сени Оон коргарың дээш чемелээр бе, сээң-биле ол дээш чаргылдажыр бе?

⁵Ындыг эвес! Сээң бузут-багың аажок улуг-дур, кемниг херектериң төнчү чогу ол-дур.

⁶Ха-дуңмандан долааны хереглевейн-даа тургаш, негеп, улустуң эң сөөлгү хевин уштуп ап турдуң;

⁷кагып-суксаан кижиге суг ижиртпедиң, аштаан кижиге аьш-чем бээринден ойталадың.

⁸Черни күш-шыдалдыг кижиге ээлеп алган-дыр! Ында хүндүткелдиг кижиге чурттап турар-дыр!

⁹Дулгуяк херээженнерни хол куруг чорудуп, өскүстерни дарлап турдуң.

¹⁰Ынчангаш Бурган сени долгандыр какпа-дузак салып каан, хенертен келген коргуушкун сени девидеткен;

¹¹карактарың караңгы дуглап, элбек суглар сени хөме апкан.

¹²Бурган бедик дээрде чурттап турар эвес бе? Сылдыстарже көрүп көр, оларның бединиин!

¹³А сен: „Бурган чүнү билирил? Дүмбей өттүр Ол улусту шиидип шыдаар бе?

¹⁴Булуттар Ону чажырып алган, Ол бисти көрбейн, чүгле дээрниң дээвиирин кырлап чоруп турар-дыр“ – дээр-дир сен.

¹⁵Таанда-ла сен бузуттуг-бак улустуң изеп кааны эрте-бурунгу орукту истевиишаан сен бе?

¹⁶Олар өйү келбээнде узуткаттырып алган, оларны шапкын агым аппарат болгай.

¹⁷Олар Бурганга: „Ыңай бар! Бурган бисти канчаптарыл?“ – деп турган.

¹⁸А Бурган оларның бажыңнарын эт-хөреңги-биле долдуруп турган. Бузуттугларның бодалдары менден ырап чорзун!

¹⁹Чөптүг-шынныг улус оларның буураанын көргөш, өөрүүр, кем-буруу чок кижиге оларны кыжырып:

²⁰ „Бистиң дайзыннарывыс кырдырып алды. От оларның эт-хөреңгизин артынчы чокка чипти!“ – дижир.

²¹Бурган-биле эптежип ал – тайбыңчыыр сен, ачы-буян сеңээ ынчан чедип кээр.

²²Ооң аксындан үнген сургаалды хүлээп ал, Ооң сөстөрүн чүрээңге кадагала.

²³Күчүлүг Бурганче эглип келзиңзе, чедишкинниг болур сен; чүгле аалыңдан бузут-бакты үндүр сывырывыт,

²⁴алдынны доурак деп сана, Офирниң арыг алдынын хем сайы деп сана;

²⁵Күчүлүг Бурган сээң алдының апарзын, Ол сеңээ кылаңнааш мөңгүн апарзын –

²⁶ынчан Күчүлүг Бурганга хамааржырың дээш таалал алыр сен, Ооң мурнунга арыг арын-нүүрлүг туруп шыдаар сен;

²⁷Сээң мөргүлүңнү Ол дыңнап каар, а сен даңгырактарың күүседир сен;

²⁸канчалдыр бодап алган сен, ынчалдыр боттаныр, сээң орууңга чырык чырып кээр.

²⁹Базындырган кижини турар болза, „Көдүрүп көрөм!“ дээриңге, куду көрдүргөн улусту Ол камгалаар.

³⁰Буруулуг кижини безин Бурган камгалаар, чүге дээрге сээң холуң арыг апарган-дыр».

Иов 23

Иовтуң чугаазы: Бурганны тып ап шыдавазым ол-дур

¹Иов мынча деп харыылаан:

²«Мээң хомудалдарым ам-даа ажыг хевээр-дир, Бурганның холунуң аарындан човууртап тур мен.

³О, Ону кайыын тып аарын билир турган болзумза, Ооң дүжүлгезиниң мурнунче чеде берген болзумза!

⁴Мен Ооң мурнунга херээмни илередип, хомудалдарымны бүрүнү-биле чугаалаар ийик мен.

⁵Ооң харызын дыңнап аар, Ооң чугаалаан чүвезин билип аар ийик мен.

⁶Ол Бодунуң бүгү күчү-күжү-биле меңээ удур чаргылдажыр бе? Чок! Ол мени дыңнаар ийик.

⁷Ынчан актыг кижиге Ооң-биле чаргылдажып шыдаар боор ийик, Шииткекчимден кезээ шагда адырлып аар ийик мен.

⁸Чөөн чүкче-даа чоруптарымга, Ол ында чок-тур, барыын чүкче-даа баргаш, Ону тыппас-тыр мен.

⁹соңгу чүкте бир үүле бүдүрүп турар бе – көрбес-тир мен, мурнуу чүкче ээпкен бе – эскербес-тир мен.

¹⁰А мээң оруум Аңаа билдингир; Ол мени шенеп эзилдирзин – алдын ышкаш арыг үнер мен.

¹¹Ооң изин истеп чораан мен, Ооң оруундан чайгылбайн, эдерип келген мен.

¹²Ооң айтышкыннарындан ойталаваан мен, Ооң сөстөрүн хөрек-чүрээмде шыгжап чоруур мен.

¹³Бурган шиитпирлеп каан-дыр – Ооң шиитпирин кым өскертирил? Ол күзөөн-не чүвезин кылып турар-дыр.

¹⁴Ол меңээ онааган шииткелин боттандыраар, ындыг чүүлдер Ооң угаан-сагыжында хөй.

¹⁵Ынчангаш мен Оон коргар-дыр мен, ол дугайында бодап келгеш-ле, сүрээдээр-дир мен.

¹⁶Бурган сеткил-чүрээмни дидим эвес кылыпкан, Күчүлүг Бурган мени коргуушкун-биле бүргепкен.

¹⁷Караңгыга чиде бээрим кай, дүмбей караңгы мээң караамны дуглап аары кай!»

Иов 24

Бурган бак улусту доктаатпайн турар

¹«Чүге Күчүлүг Бурган шииткел үелери доктаатпааныл? Чүге Ону билир улус Ооң хөделир хүннерин көрбезил?

²Бузуттуглар чер кызыгаары демдеглээн даштар чылдырып, оорлап алган кодан малын боттарынынга немеп ап турар-дыр;

³өскүстөрниң элчигенин сүрүп аппарып, дулгуяк херээженниң шарызын долаага ап аар-дыр;

⁴яды кижини оруктан дүжүр идиптер-дир, чер кырында бүгү түреңги улус чаштынар ужурга таваржыр-дыр.

⁵Ээн ховуда черлик элчигеннер ышкаш, ядылар ажык-тывышче үнүп, аыш-чем дилеп чоруп каар, хову оларны ажы-төлү-биле катай чемгерип турар;

⁶олар хары улустуң шөлүнден дүжүт мажактап ап, бузуттугларның виноградының артыын чыып ап турар;

⁷хеви чок болгаш, чанагаш удуп чыдып аарлар, соокта шугланыптар чүвези чок;

⁸дагларга чаыска өдүп турарлар, чаглак чогуңдан чалым-хаяже сыңнырлар.

⁹Бузуттуглар яды кижиниң төлүн өре дээш долаага ап, адазы чок төлдү эмзирип турар иезинден хунаап аппарып турар.

¹⁰Ядылар хеп чок болгаш, чанагаш чоруп турар, хары кижиниң тараа моожаларын дажып тургаш, боттары аш артар;

- ¹¹оливадан ханалар аразынга үс сыскырып, оңгарга виноград сыскырып тура, суксаарлар.
- ¹²Хоорайда өлүп чыдарлар човууртап, балыглатканнар дуза дилеп кыйгырып турар, а Бурган ону херекке албас-тыр.
- ¹³Чырыкка удур тура халаан, Ооң оруктарын билбес, Ооң кокпаларын истевес улус бар.
- ¹⁴Өлүрүкчү кижиги эртенги имиртинде туруп келгеш, түреңги күжүрнү, ядамыкты өлүрүп каар, а дүне када оорланыр.
- ¹⁵Самыын кижиги имир дүжерин манаар; ол „Мени кым-даа көрбес“ деп бодаар, арнын чажырып аар.
- ¹⁶Оорлар дүне када өске улус бажыңнарынче кирер, а хүндүс чаштына бээр. Ындыглар чырыкты биликсевес.
- ¹⁷Оларның шуптузунга дүмбей караңгы эртен дег, олар дүмбейниң коргуушкуннары-биле таныжар.
- ¹⁸Бузуттугларны агым суг чииги-биле аппаар, оларның хувааглыг чери каргаттырган, бүгү улус оларның виноградының шөлүнден хая көрнүр.
- ¹⁹Кааңнаашкында, изигде хар суу бусталып, чиде бээр – бачыттыгларны өлүглер ораны ынчалдыр сыырыптар.
- ²⁰Төрээн иези оларны уттуптар, курт оларны амданнанып чиир, олар дугайында сактышкын артпас – бузуттуг-бак чорук ыяш дег сыйлып каар.
- ²¹Бурган ажы-төл чок, төл төрүвес салымныг херээженни болгаш эки салым эдилевээн дулгуяк херээженни карактап чоруур.
- ²²А күштүглерни Бодунуң күжү-биле узуткаашкынче сөөртүр, олар туруп-даа келзе, дириг артар бүзүрели чок болур.
- ²³Бурган оларга айыыл чок чорукту, чөленгишти хайырлаза-даа, Ооң караа оларның оруктарынче көрүп турар.

²⁴Хензиг өйде көдүрлүрлер – бир көөрге, чок боорлар: кээп дүжерлер, бүгү улус дег өлүп каарлар, тараа баштары дег кестирип аарлар.

²⁵Ындыг эвес деп бе? Кым мээң мегем тударыл, кым мээң чугаамны чүү-даа эвес кылып каарыл?»

Иов 25

Вилдадтың чугаазы: кижиге Бурганның мурнунга чөгөнчиг

¹Шуах чурттуг Вилдад мынча деп харыылаан:

²«Эрге-чагырга биле коргуушкун оттурар күш – Бурганда; Ол Бодунуң бедик дээрлеринге амыр-тайбыңны доктаадып турар.

³Ооң аг-шерии эмге-тикчок! Ооң чырыгы кымның кырынга чырып үнмезил?

⁴Ынчан кижиге амытан канчап Бурганның мурнунга агартынарыл, херээженден төрүттүнген кижиге канчап арыг боорул?

⁵Көр даан, Ооң мурнунга бо ай безин чырык деп санаттынмас-тыр, сылдыстар база арыг эвес көстүр-дүр;

⁶а кижиге чүү боор, ол курт-тур, кижиге амытан – сирге-дир!»

Иов 26

Иовтуң чугаазы: Бурганның күчү-күжү кайгамчык

¹Иов мынча деп харыылаан:

²«Күш чок кижиге сен канчаар дузаладың? Шыдал чок холду быжыгладың бе?

³Мерген угаан чок кижиге кандыг сүме каттың, ажыктыг чүүлдү долузубиле илереттиң бе?

⁴Кым сени ындыг чугааларга өөредип кагды? Кандыг күш сени дамчыштыр чугаалап тур?

⁵Өлүг сүнезиннер Ооң мурнунда сириңейнип тур, алды оранның суглары, ында чурттааннар сирилеп тур.

⁶Өлүглер ораны Бурганның мурнунга ажык-көскү, тамыны Ооң караандан шыптар чүү-даа чок.

⁷Ол соңгу чүктүң дээрин делгем хос кырынга чадып каан, черни курут хоска азып каан;

⁸сугну Бодунуң булуттарынга чыып аарга, олар ооң аарындан орулбас;

⁹Ол Бодунуң дүжүлгезин дуглап, Бодунуң булуду-биле бүргей аптар;

¹⁰дески далай кырынга кызыгаар шыйып, чырык биле дүмбейни аңгылап турар.

¹¹Дээрниң баганалары сирилеп, Ооң чемелээн үнүнден аймап турар.

¹²Бурган Бодунуң күчү-күжү-биле далайны томаартып, Рахавты Бодунуң угаан-бодалы-биле чыттыр шаапкан.

¹³Ооң тыныжының эзининден дээр аязы бээр, Ооң холу дыйлаңнаан чыланни өттүр шанчыптар.

¹⁴Ол бүгү Ооң ажыл-херээниң чүгле кезик-чамдыбызы-дыр; Ооң дугайында чүгле чаржынчыг сымыраныг дыңнаан бис. А Ооң диңмирээн күчү-күжүн кым билип шыдаарыл?»

Иов 27

Иов буруу чогуңдан ойталавас

¹Иов бодунуң чугаазын уламчылаан:

²«Меңээ чөптүг шииткел көргүспээн Бурганның ады-биле, сеткилимни качыгдал-биле долдурган Күчүлүг Бурганның ады-биле даңгыраглап тур мен:

³мээң амы-тыным үзүлбээнде, Бурганның хайырлаан тыныжы думчуум үдүндөн үнмээнде,

⁴мээң аксымдан меге сөстөр черле үнмес, мээң дылым меге чүве чугаалавас.

- ⁵Силернии шынныг деп кажан-даа чугаалавас мен, дириг чорааш, буруу чогуудан ойталавас мен;
- ⁶бодумнуң актыымдан салдыкпайн туттунар мен, арын-нүүрүм мени чурттап эрткен үем дээш буруудатпас.
- ⁷Дайзыным бузуттуг кижиде деп, удурланыкчым – чөптүг эвес кижиде деп санаттырзын.
- ⁸Бурган Оон ойталаан кижиниң амы-тынын үзүп кааптарга, төнчүзү кээрге, ол кижиде чүү чүвөгө идегээрил?
- ⁹Аңаа кызагдал таваржырга, Бурган ооң алгы-кышкызын дыңнаар бе?
- ¹⁰Күчүлүг Бургандан ол таалал алыр бе, Ону үргүлчү кыйгырар бе?
- ¹¹Бурганның күштүг холунуң дугайында мен силерге чугаалап берейн, Күчүлүг Бурганның оруктарын чажырбаайн.
- ¹²Ооң кадында бо бүгүнү шуптуңар көрбейн тур силер бе? Ынчаарга чүгө хоозун чүвө чулчуруур силер?
- ¹³Бузуттуг кижиге Бурганның берген хуу-салымы бо-дур, кызагдакчының Күчүлүг Бургандан алыр чүвези бо-дур:
- ¹⁴ооң ажы-төлү өзүп-көвүдээн-даа болза, хылыш чемижи апаар, ооң үрө-салгалы тоттур чемненмес;
- ¹⁵а дириг артканнарының бажын хамчык аарыг чиптер, дулгуяк кадайлары оларның ажыын ажып ыглашпас.
- ¹⁶Ындыг кижиде доозун дег хөй мөңгүннү, дой-довурак дег эңмежок хепти чыып-даа алза,
- ¹⁷ооң чыып алган хевин чөптүг кижиде кедер, мөңгүнүн кем-буруу чок кижиде үлүг кылдыр алыр.
- ¹⁸Ооң бажыңы ээремчигей дузаа дег хээрек, таңныыл кижиниң шөлде чадыры дег быжыг эвес;

¹⁹ол бай кижиг бооп удуп чыдып аар, а оон ол-ла: эртен караан ажыдыптарга, куруг калган боор!

²⁰Коргуушкун ону үер суу дег хөмө аптар, шуурган ону дүне када хадып аппаар;

²¹казыргы-хат алгаш баар, ону турган черинден тура тыртып, хадып аппаар;

²²олче кээргел чок хөмө халдап келгеш, хая көрбейн дезеринче албадаптар.

²³Улус ону көргеш, адыш часкаар база ол каяа-даа турда, ону кыжырыыр».

Иов 28

Мерген угаан дилээшкини

¹«Ийет, мөңгүн казар уургай бар, алдын арыглап, эзилдирер суугу бар.

²Демирни черден казып тывар, чести даштан эзилдирер.

³Казыкчылар дүмбейни чырыдып тургаш, эртин даш дилеп, эң ханы караңгы черлерже кирип турар;

⁴кижи буду баспаан черге өдүглөр казып, ынаар ханылап киргеш, улустан ыракта хендирлерде чайганып турарлар.

⁵Черниң кырында тараа өзүп үнүп турар, а ооң адаан от-биле хайылдырып каапкан дег:

⁶ооң даштарында сапфирлер чыдымы бар, үүрелчек борбак алдын база ында чыдар.

⁷Ынаар чедер орукту эзир куш хайгыылдап билбээн, хартыганың караа көрүп билип албаан;

⁸чоргаар аң аңаа базып чорбаан, арзылаң аңаа кылаштаваан.

⁹А кижиг кадыг хая-дашче холун көдүрүп, дагларны дөзүнден тура тыртып турар;

10 чалым-хаяга өдүглер оя шаап аар, эртинге даштарны ооң караа көрүп каар.

11 Кижиге хемнерниң ханы дүвүн ажыдып турар, чажыт чүүлдү чырыкче үндүрүптөр.

12 А мерген угаанны кайыын тып аарыл, угаан-сарыыл кайда турарыл?

13 Кижиге амытан ооң үнезин билбес, дириглер оранынга кижиге ону тыппас.

14 Дүп чок ээрем: „Ол менде чок“ – дээр, далай: „Менде база чок“ – дээр.

15 Ону арыг алдын-биле-даа садып ап шыдавас сен, ооң өртээ кылдыр мөңгүн-даа деңзилеп берип шыдавас сен;

16 ону Офирден эккелген алдын-биле, эртинге даштар – оникс, сапфир-биле садып ап шыдавас сен;

17 ооң өртээ алдын болгаш шил-биле доктааттынмас, ону улуг үнелиг сава-биле орнап албас.

18 Кораллдар, эртинге-шуру дугайында чугаалап-даа канчаар, мерген угаанны тып аары рубиннер тыварындан-даа берге;

19 Ооң өртээ Эфиопияның топаз даштары-биле деңнеттинмес, ону арыг алдын-биле садып ап шыдавас сен.

20 Мерген угаан кайыын чедип кээрил? Угаан-сарыыл кайда турарыл?

21 Ол бүгү дириг амытаннар караандан чажыртынган, дээрниң куштарындан безин ол чажыртынган.

22 Тамы база Өлүм: „Ооң дугайында чүгле улус чугаазы дыңнаан бис“ – дээр.

23 Угаан-сарыылче чедер орук чүгле Бурганга билдингир, ооң кайда турарын чүгле Ол билер;

24 Бурган чер-делегейниң ужу-кыдыынга чедир көрүп турар, чырык черде бүгү чүве база Аңаа көскү.

- ²⁵Кажан Ол хатты күш кирип, сугларның кызыгаарын тургузуп тура,
- ²⁶кажан чаъстарга дүрүм доктаадып, чаңнык-диңмирээшкинге орук айтып тура –
- ²⁷ынчан Ол мерген угаанны көрүп кааш, ону үнелээн, ону доктааткаш, шенеп көргөн.
- ²⁸А кижиге төрөлгөтөнгө Бурган мынча дээн: „Дээргиден коргары – мерген угаан ылап ол-дур, бузуттан чайлаары – угаан-сарыыл ол-дур“».

Иов 29

Иовтуң түңнел чугаазы: ооң биеэги аас-кежи

- ¹Иов бодунуң чугаазын уламчылаан:
- ²«О, эрткен үемни эгидип алган болзумза, Бурганның мени камгалап чорааны хүннерни;
- ³ынчан Ооң чырыткызы мээң кырымга чырып турган, Ооң чыры мени дүмбей өттүр эдертип аппаар турган!
- ⁴О, биеэги четчип-бышкан хүннеримни! Ынчан Бурган-биле найыралым аалымны камгалап,
- ⁵Күчүлүг Бурган мени ынчан кагбаан турган, а ажы-төлүм мени хүрээлеп турган;
- ⁶ынчан оруумга сүт агып чыткан, хаялар меңээ олива үзүн аксып берип турган.
- ⁷Мен ынчан хоорай хаалгазынче баргаш, төп шөлде олудумга саадаптар турдум –
- ⁸мени көрүп кааш, аныяктар орук чайлап бээр, а кырганнар көдүрлүп келгеш, турар турган.
- ⁹Даргалар чүве чугаалаарындан тырттынып, аксын адыжы-биле дуглап аар турган;

¹⁰ат-сураглыгларның үнү үнместеп, дылы таалайынга чыпшына бээр турган.

¹¹Мени дыңнааннар „амыр-чыргалдыг сен“ дээр, мени көргеннер – мактаар турган чүве,

¹²чүге дээрге ыглап-сыктаан түреңги кижини, деткимче чок өскүстү камгалап турган мен.

¹³Өлүп чыткан кижини мени йөрээп турган, дулгуяк херээженниң чүрээ мээң ачымда өөрүп-байырлап турган;

¹⁴шынныг чорукту хеп дег, чөптүг чорукту тон биле бөрт дег кедип чораан мен.

¹⁵Согурларга карак бооп, аскак-бүскектерге буттар бооп турган мен;

¹⁶ядыларга ада бооп, танывазым-даа кижиниң чаргызын чаржып берип турган мен;

¹⁷бузуттуг-бак улустуң азыг-диштерин сый шанчып, оларның аксында олчазын ушта тыртып турган мен.

¹⁸Бодап кээримге, бодумнуң уямга мөчүүр ышкаш бооп, чуртталгам хүннери элезин дег эмге-тикчок кылдыр сагындырар турду;

¹⁹дазылдарым сугга чедип турар, будуктарымга шалың хонуп аар,

²⁰алдар-хүндүм элеп читпес, күш-шыдалым хере тыртып каан ча дег кылдыр сагындырар турду.

²¹Улус мени ыт чок дыңнап, арга-сүмемни манап аар турду;

²²мээң сөстөрүм оларны суггарар, чугаам төнерге, немээр чүвези чок боор турду.

²³Чаъсты ышкаш, мээң чугаамны манаар, часкы чайыкты дег, аксы-биле дозуп аар турдулар;

²⁴оларга хүлүмзүрүүрүмге, бүзүрөп чадап каар, арын-шырайым чырып кээрге, өөрүүр турдулар.

²⁵Мен оларга орук айтып, баштыңы бооп турдум, бодунуң шерииниң аразында хаан дег, качыгдааннарга аргалакчы дег чурттап чордум».

Иов 30

Иовтуң түңнел чугаазы: ооң амгы хилинчээ

¹«А ам менден аныяк улус мени шоодуп каттыржып тур, оларның адаларын кодан малдарым чанында ыттарже безин чоокшулатпайн турган болгай мен.

²Оларның күчү-күжү кошкаан болганда, холдарының күш-шыдалының меңээ херээ чүл?

³Түрегдел болгаш аштан чилчии үзүлгеш, олар хоозураан ээн кургаг ховуда, дүмбей черде кадып калган малгаш хемирип турарлар;

⁴шырыштардан ажыг оът-сиген чулуп чиирлер, хараган дазылдары – оларның аыш-чеми;

⁵улус аразындан үндүр сывыртадып алганнар, оларның соонче улус оорларже дег алгыржып турар.

⁶Олар кадып калган хем уннарынга, черде үңгүрлерге, чарыктарга чурттаар ужурлуг;

⁷шырыштар аразында мөөредир алгыржып, тенниг чадаң ыяштарда бөлдүнчүп турарлар –

⁸чуртундан үндүр сывырткан, ады чок шаарланчак бөлүк!

⁹Ындыглар ам мени кыжырып ырлажып, кочу-шоот кылып алган.

¹⁰Менден ческинип, дескелеп, мени көрүп кааш-ла, дүкпүртүнеринден ыятпастар.

¹¹Бурган мээң кирижимни кошкадып, мени чөгенчиг кылып каан болганда, олар калчаарап-ла тур.

¹²Саваажоктар оң таламдан халдап, мени ужур идип, меңээ удур өлүмнүг бүзээлел кылып тур.

¹³Мээң хамык оруктарымны муңгаштап алдылар, меңээ узуткаашкынны белеткеп турлар – кымның-даа дузазы чокка ону кылып турлар.

¹⁴Алгыг дежиктиг хана дамчыштыр халдаан дег, дааш-шимээн-биле чүткүп кирип турлар.

¹⁵Коргуушкун менче хөме халдаан, алдар-хүндүмнү хат-биле тарадыр шаапкан дег, камгалалым булут ышкаш чиде берген.

¹⁶Хөрээмде тыныжым үстүр деп барган, качыгдал хүннери мени сегирип алган;

¹⁷дүне када сөөктерим саргып аарыыр-дыр, аарышкы мени удутпайн хемдиир-дир.

¹⁸Бурган мээң хевимни күш-биле ушта силгиир-дир, хөйлеңимниң моюндуруундан сегирип аар-дыр,

¹⁹Ол мени малгашче октапкан, доозун-довурак дег, хүл дег апардым.

²⁰Сени кый деп тур мен, а Сен харыы бербес-тир сен, Сээң мурнуңда тур мен – а Сен менче кичээнгей салбас-тыр сен;

²¹Сен меңээ кадыг-дошкун апардың, Сээң күчүлүг холуң меңээ өжээргеп тур;

²²мени хаттарга бериптиң, казыргыга бөөлдеттирип тур сен.

²³Билир мен: Сен мени өлүмчө, бүгү амытаннарга белеткеп каан бажыңче аппарат чыдар сен.

²⁴Буураан күжүр дуза дилеп, айыыл-халапка алзып турда, кым олчө холун көдүрерил?

²⁵Мен бергедеп турар кижини кээргевээн мен бе, ядылар дээш сеткилим муңгараваан бе?

²⁶Буян кордап чордум, бузут чедип келди, чырык манап чордум, дүмбей караңгы дүжүп келди.

²⁷Ишти-хөңнүм хинчектенип, дыш көрбестеди, качыгдал хүннери меңээ уткуй келди.

²⁸Карара берген чоруп тур мен – хүн херелинден эвес, чыылган улус мурнунда дуза дилеп тур мен;

²⁹мен ам шөө-бөрүлөр дуңмазы мен, страус куштар өңнүү мен.

³⁰Кежим карарып, картталып тур, изиг-халыын сөөктеримни өрттедип тур;

³¹мээң чадаганымны ыы-сыы-биле хөөннеп каан, лимбим муңгаргай аялгалыг ойнап тур».

Иов 31

Иовтуң түңнел чугаазы: ооң кем-буруу чогу

¹«Аныяк кысче туралап көрбес бооп карактарым-биле дугуржуп алган мен.

²Кижиге өрү дээрде Бургандан кандыг үүле, бедик кудайда Күчүлүг Бургандан кандыг үлүг-хуу онааттынганыл?

³Бачыг үүлгедикчизинге өлүм-чидим, бузуттуг хейге – узуткаашкын онаап каан эвес чүве бе?

⁴Бурган мээң оруктарымны көрбейн турар бе, мээң шупту базымнарымны санавайн турар бе?

⁵Мен меге-биле чурттап чораан мен бе, авыяс-опче буттарым далажып турган бе?

⁶Мени чөптүг чоруктуң деңзизинче салып кагзын, Бурган мээң кем-буруу чогумну билип алзын!

⁷Бир эвес базымнарым шын оруктан өскээр барып, чүрээм көрүжүм аайы-биле барып, холум хирге боражып турган болза,

⁸тарып каан дүжүдүмнү өске улус ажаап чизин, өзүмнеримни дазылы-биле тура тыртып каапсын!

⁹Бир эвес чүрээм өске кижии кадайынга хандыкшып, туралааш, ооң бажыңының чанынга кедеп орган болзумза,

¹⁰мээң кадайым өске кижиниң тараазын дээрбелезин, ооң-биле өске эрлер хойгашсын.

¹¹Чүге дээрге ындыг чорук – бужар үүлгедиг-дир, шиидер ужурлуг кемниг херек-тир;

¹²ол дээрге Тамыже дүжүрүп, хүлдендир чиптер, бар-ла чүвемни чүү-даа арттырбайн өрттедиптер от-тур.

¹³Бир эвес меңээ хомудалдыг чалчаларымның чаргылдажыр эргезин кызагдаан болзумза,

¹⁴Бурган шииткел кылып туруп кээрге, канчаптар мен, менден харыы негээрге, чүү дээр мен?

¹⁵Мени ием иштинге чаяап каан Бурган оларны база чаяап каан эвес бе? Шуптувусту уруг савазынга чаңгыс Чаяакчы ботталдырып каан!

¹⁶Ядамыктың дилээн күүседиринден ойталаан мен бе, дулгуяк херээженниң карактарының одун өжүрүп каан мен бе?

¹⁷Хлевимни чааскаан чип олурган мен бе, өскүс кижии-биле үлешпээн мен бе?

¹⁸Чок, аныяамдан-на өскүс кижиге ада дег чордум, чажымдан-на дулгуяк херээженче сагыш салып келдим.

¹⁹Бир эвес чанаш доңуп өлүп чыдар кижииже азы хеп чок ядыы кижииже тоомча чок көргөн болзумза;

²⁰ону хоюм дүгү-биле чылыглаваан болзумза, ол мени йөрээвээн болза;

²¹шииткел черинге деткимче алыр мен деп билир болгаш, өскүс кижииже холум көдүргөн болзумза –

²²мээң эктим оорга сөөгүнден адырлып калзын, холум шенээнден сыйлып калзын!

²³Бургандан кээр кеземчеден коргуп турар мен, Ооң өндүр бединиң мурнунга ындыг чүүлдер кылып диттикпес мен.

²⁴Бир эвес мен алдынга ынанып, эртинеге: „Сен – мээң чөленгиижим сен“ – деп турган болзумза;

²⁵бир эвес байлаамның эгээртизмезинге, холум хөйнү чыып алганынга өөрүп турган болзумза;

²⁶чырык хүннү көргөш, чайынналып көжүп чоруур айны көргөш, мөгейип,

²⁷сеткил-чүрээмниң ханызында дуурайлаттырып, оларга хүндүлел көргүзүп турган болзумза –

²⁸шиидер ужурлуг кемниг херектер үүлгеткеним ол, Дээди Өрүкү Бургандан ойталааным ол болур ийик.

²⁹Дайзынымның буурааны дээш өөрүп, ооң айыыл-халавы дээш байырлап турган мен бе?

³⁰Чок, дайзыным өлүр кылдыр каргыш салып, аксым-биле бачыт үүлгетпээн мен.

³¹Мээң аалымның улузу кажан-даа: „Ооң эът-чемин тоттур чигген болза!“ – дишпээн.

³²Чорукчулар даштыгаа хонуп көрбээн, эжиим оларга үргүлчү ажык турган.

³³Өске улус дег, бачыдымны чажырыпкан мен бе, бузут-багымны чажырып, хойлап алган мен бе?

³⁴Мөөң чондан корткаш, чаңгыс чер чурттугларымның бак көөрүнден сезингеш, ыт чок барып, дашкаар үнмейн олурган мен бе?

³⁵О, мени оода кандыг-бир кижидыңнаан болза! Мээң адым салган хомудалым бо-дур – Күчүлүг Бурган харыылазын! Негекчим дүрүт саазынга буруудадышыкынын бижизин –

³⁶мен ол дүрүгнү эктимге салып аар ийик мен, алдар-хүндүнүн дээрбээ дег, бажымга кедип аар ийик мен.

³⁷Базымнарым санын Бурганга ажыдып берип, ызыгууртан кижидег бажым көдүрүп, Олче чоокшулаар ийик мен.

³⁸Бир эвес черим меңээ удур алгырып, шөлде андазын истери бачыгтарымдан ыглап-сыктап турар болза;

³⁹бир эвес мен ооң дүжүдүн халаска чип, тараачыннарны кызып-кыйып турган болзумза,

⁴⁰кызыл-тас орнунга тенниг оотпак, арбай орнунга – бок үнүш өзүп үнзүн!» Иовтуң чугаа сөзү мооң-биле төнгөн.

Иов 32

Элиуйнуң чугаазы: Иовтуң эштери аңаа төлөптиг харыы бербеди

¹Үш эжишки Иов-биле маргыжарын соксаткан, чүгө дээрге ол бодунуң шынныынга бүзүрээр болган.

²Ынчан Бузтуң үре-салгалы, Рам төрөл бөлүккө хамааржыр Варахиилдин оғлу Элиуй килеңней берген. Ооң килеңи Иовче – ол Бурганны эвес, а бодун шынныг деп санап турганы дээш – хайныккан.

³Элиуй Иовтуң үш эжинче база – олар эжинге таптыг харыылап шыдавай, Бурганны буруулуг кылдыр көргүзүп турганы дээш – хорадай берген.

⁴Ынчалза-даа Элиуй Иов-биле дораан чугаалажып эгелевээн, чүгө дээрге демги үш эжишки оон улуг назылыг турган.

⁵А оларда удур харыылаптар чүве чоғун көргөш, ооң килеңи хайныга берген.

⁶Ынчан Бузтуң үре-салгалы, Варахиилдин оғлу Элиуй мынча деп харыылаан: «Мен аныяк мен, а силер – улуг назылыг силер; ынчангаш коргуксап, билир чүүлүм чугаалаарындан тырттылып турдум.

⁷Мен „Кыраан назын чугаалазын, чөнээн назын мерген угаанга өөрөтсин“ деп бодадым.

⁸Ындыг-даа болза, кижиде бар сүлде – Күчүлүг Бурганның тыныжы кижиге угаанны берип турар.

⁹Мерген угаан албан-на кыраан назын-биле кады келбес, алыс шынны аныяанда-даа билип ап болур.

¹⁰Ынчангаш ам мен чугаалаайн, а силер дыңнаңар, билир чүвемни мен база силерге ажыдайн.

¹¹Мен силерни шыдамык дыңнап келдим, сөстериңерни топтап бодап ап туруңарда, бодалдарыңарже кичээнгей салып,

¹²силерже топтап көрүп турдум. Ынчалза-даа кайыңар-даа Иовтуң сөстөрүн буруу шаппады, ооң сөстөрүңе төлөптүг харыы бербеди.

¹³Ынчангаш: „Мерген угаан тып алдывыс – кижиде эвес, а Бурган ооң буруузун илеретсин“ – дивеңер.

¹⁴Ол меңээ чугаалаваан-дыр, мен болза аңаа силер ышкаш харыылаваас ийик мен.

¹⁵Бо улус аңгадай берди, харыылаптар чүвези чок-тур – сөстери артпаан-дыр.

¹⁶Ам чүнү манаар мен – олар ытташпас, чүнү-даа чугаалаваас ышказжыл?

¹⁷Мен база бодумнуң ээлчээмде чугаалаайн, мен база билир чүвемни ажыдайн.

¹⁸Сөстөр мени чык дола берген, ишти-хөңнүмде сагыжым мени амыратпайн тур.

¹⁹Сеткил-чүрээм ажып-хөөрөп турар арага дег, чарлыр четкен чаа көгээржик дег.

²⁰Чугаалапкаш, сагыжым оожургаар; аксым ажыдып, харыылаптайн!

²¹Мээң мурнумда кым-даа турза, тоовас мен, кымга-даа чашпаалавас мен.

²²Чашпаалап билбезим-не шын, оон башка Чаяакчым мени дораан узуткап каар ийик!»

Иов 33

Бурган кижги амытандан өндүр бедик

¹«Ындыг болганда, мээң чугааларымны дыңна, Иов, мээң бүгү сөстөрүмче кичээнгейден сал!

²Дыңна-ла, аксымны бөгүн ажыдып тур мен, өк-дылым чугаалап эгеледи.

³Мээң сөстөрүм ак сагыштан үнүп турар, аксым арыг билиг чугаалап турар.

⁴Бурганның Сүлдези мени чаяап каан, Күчүлүг Бурганның тыныжы мени тынгарып каан.

⁵А сен, шыдаар болзуңза, меңээ харыыла, белеткенип алгаш, меңээ удурлан.

⁶Бурганның мурнунга мен сен дег мен – ол-ла дойдан мени база кылып каан.

⁷Менден коргуушкунуң сени хөлзетпес, мээң холум сеңээ аар болбас.

⁸Сээң чугааңны мээң кулаам дыңнап каан, сээң үнүң меңээ дыңналып турду:

⁹„Мен арыг мен, бачыт үүлгетпээн мен, кем-буруу, бузут-багым чок!

¹⁰А Бурган меңээ удур бир-ле чылдак дилеп тып, мени Бодунуң дайзыны деп санаар-дыр.

¹¹Ол мээң будумну кинчилеп каан, мээң оруумну базым санай харагалзап турар“.

¹²А мээң сеңээ харыым бо-дур: сээңии шын эвес-тир, Бурган кижии амытандан өндүр бедик болгай!

¹³Сен Ооң-биле чүү дээш маргыжар сен, канчап: „Кижиге кандыг-даа харыы бербейн тур“ – дээр сен?

¹⁴Бурган катап-катап-даа чугаалаарга, кижии билип албас-тыр.

¹⁵Уйгу-дүште, дүнеки көстүүшкүннерде, улус ханы уйгуга алзыпканда, орун-дөжөөнгө удумзурап чыдырда –

¹⁶Бурган оларның кулаан ажыдып, сагындырыглар-биле коргудар.

¹⁷Кижини үүлгедиглеринден чайладыр дээш, улусту улуургаар чоруктан адырар дээш;

¹⁸ тамыже кээп дүжерин болдурбас дээш, хылыштан кырлып каарын болдурбас дээш, ынчаар кылып турар.

¹⁹Азы кижии дөжекке чыдырда, ону аарыг-биле, сөөктериниң соксаал чок аарышкызы-биле билиндирер;

²⁰ынчан ол кижии чемден хөңнү калыр, амданныг аыш-чем аңаа ческинчиг боор;

²¹ооң эът-боду каракка көзүлдүр эстип-шүглүр, мурнунда билдирбес турган сөөктери көстүп кээр;

²²ооң амы-тыны чевегже кирер деп баар, өлүглер оранынче чоокшулап-ла олулар.

²³Ынчалза-даа дээрниң төлээзи – кижилерге дорт орукту айтып берип турар болчукчу, муң төлээниң бирээзи – ол кижиниң талазында болза,

²⁴төлээ олче ээ көрнүп: „Ону хостап салывыт, ол чевегже кирбезин, мен ол дээш төлевир тып алдым“ – дээр;

²⁵ынчан ооң мага-боду аныяанда турганы дег апаар, ооң чалыы үези эглип кээр;

²⁶ынчан ооң мөргүлү Бурганга таарымчалыг болур, Бурганның шырай-арныңче көрүп алгаш, ол өөрүп-байырлаарга, Бурган ону чөптүг чоруу дээш шаңнаар.

²⁷Ынчан ол кижин улус мурнунга келгеш, мынча дээр: „Бачыт үүлгеттим, эки чүүлдү хажыттым, ынчалза-даа Ол мени үүлгедиглерим дээш кезетпеди;

²⁸Ол мээң амы-тынымны чевегже кирбес кылып, чуртталгамда чырыкка таалаар-дыр мен!“

²⁹Бурган ол бүгүнү кижин дээш кылып турар – ийи-даа катап, үш-даа катап,

³⁰ооң амы-тынын чевегден чайладып, амылыглар оранының чыры аңаа чырызын дээш, кылып турар.

³¹Кичээнгейиң менче угла, Иов, мени дыңна, чугаалап турумда, ыттава.

³²Бир эвес чугаалаар чүвең бар болза – харыыла, мен сээң шынныңны өөрүшкүлүг хүлээп көөр мен.

³³А чок болза – мени дыңна; ыттавайн көр, мен сеңээ мерген угаанны башкылаайн».

Иов 34

Бурганда чөптүг эвес шииткел чок

¹Элиуй чугаазын уламчылаан:

²«О, мерген угаанныглар, мээң чугаамны дыңнаңар, сарыылдыглар, кичээнгейден салыңар.

³Дылдың аьш-чемниң амданын шенеп чылгаары дег, кулак сөстөрнү ылгап дыңнап турар болгай.

⁴Чөптүг шилилгеден аравыска кылыылы, эки чүве деп чүл дээрзин шиитпирлээли.

⁵Иов мынча дээр-дир: „Мен шынныг мен, Бурган меңээ чөптүг шииткел үндүрбеди;

⁶мен шынныг-даа болзумза, мегечи кижидирттим, кем-буруу чок-даа болзумза, эмнеттинмес кылдыр балыглаттым“.

⁷Иов ышкаш өске ындыг кижидир бар бе? Ол дорамчылап кочулаан сөстөрни суг дег ижиптер-дир;

⁸хоойлу-дүрүм сагывас улус-биле катчып аар-дыр, бузуттуглар-биле кады чоруур-дур.

⁹Чүгө дээрге Иов: „Бир эвес кижидир Бурганга тааржыр болза, аңаа кандыг ажык турарыл?“ – дээр-дир.

¹⁰Ынчангаш мени дыңнаңар, угаанныг улус: Бурганда шынныг эвес чүвө турбас, Күчүлүг Бурганда чөптүг эвес шииткел чок.

¹¹Кижини Ол ажыл-херектерин ёзугаар аажылаар, аңаа кеземчени чогууру-биле онаар.

¹²Ылап шын бо-дур: Бурган бузут кылбас, Күчүлүг Бурган чөптүг шииткелди хажытпас.

¹³Кым Аңаа черни чагырар кылдыр хүлээдип бергенил, кым Ону бүгү делегейниң бажынга салып кааныл?

¹⁴Бир эвес Ооң сеткил-чүрээнге ындыг сагыш кирип, Ол Бодунуң Сүлдези, тыныжын дедир ап аар болза,

¹⁵кандыг-даа амытан өлүп каар ийик, кижидир доозун-довуракче эглип кээр ийик.

¹⁶Угаанныг болзуңза, мени дыңна, мээң чугаа-сөзүмче кичээнгейден сал.

¹⁷Бир эвес Бурган шынныг шииткелге хөңнү чок турган болза, Ол чагырып шыдаар бе? Чөптүг болгаш Күчү-күштүг Бурганны буруудадып болур бе?

¹⁸Хааннарны Ол: „Бак кулугурлар!“ – дээр, нояннарны Ол: „Бузуттуг хейлер!“ – дээр.

¹⁹Ол чагырыкчыларны тала-дугай тыртпас, ат-сураглыг кижини яды кижиден дээре деп санапас, олар шупту – Ооң холунуң чаялгазы-ла болгай.

²⁰Олар хенертен, дүне када өлүп каар; чон хөлзеп үнерге, олар чиде бээр. Күштүг-шыырак улус кижини холу дегбээнде-ле, узуткаттырып аар.

²¹Бурган кижиниң оруктарын хайгаарап, бүгү базымнарын көрүп турар.

²²Бузуттуг-бак улус чаштына бээр хире дүмбей, муңгаш караңгы чер чок.

²³Бурганның мурнунга кижиниң шииттирер дээш чедип кээри Аңаа херек чок –

²⁴Бурган күштүг-шыырак улусту истелге чокка чылча шапкаш, оларның орнунга өскелерни көдүрүп турар;

²⁵оларның ажил-херектерин Ол билир болгаш, чаңгыс дүне чылча базып каар.

²⁶Бурган оларны улуска көзүлдүр, херектеннерни дег согар –

²⁷Оон ойталааны дээш, Ооң бүгү оруктарын билип алыксавааны дээш кезедир.

²⁸Чүге дээрге ядыларның алгы-кышкызы Аңаа четкен-дир, дарлатканнарның уё-човуурун Ол дыңнап каан-дыр.

²⁹А бир эвес Ол ыт чок артар болза – кым Ону буруудадырыл? Бир эвес арнын чажырап болза – кым Ону көөрүл? Чон-биле-даа, чаңгыс кижини биле-даа ындыг болур –

³⁰Бургандан ойталаан кижини хааннавазын дээш, улусту какпа-дузакка туттурбазын дээш, ындыг болур.

³¹Бурганга мынча дээри эки эвес бе: „Мен кеземче алдым – моон соңгаар бачыг үүлгетпес мен;

³²көрбейн турар чүвемни меңээ көргүзүп көрөм, бак чүве кылган болзумза, моон соңгаар кылбас мен“.

³³Чүү деп бодаар сен, бурууң билинмес болзуңза, Ол сеңээ шаңнал бээр деп бе? Шилилгени мен эвес, сен кылыр ужурлуг сен, билир чүвең бар болза, чугаалап бер.

³⁴Сарыылдыг улус база мени дыңнап турар мерген угаанныг кижиге:

³⁵„Иов билбес чүвезин чугаалап тур, ооң сөстери шуут бодал чок-тур“ – дээр.

³⁶Бак хейлер дег харыылап турары дээш, Иов шылгалданы төнчүзүңге чедир эртсин:

³⁷бачыдынга ол үймээнни немеп алган-дыр, бисти кочулап, адыш часкап, Бурганга удур чугаа-сөзүн көвүдедип турар-дыр».

Иов 35

Иов Бургандан шынныг эвес

¹Элиуй чугаазын уламчылаан:

²«„Мен Бургандан шынныг мен“ – деп чугаалаары чөптүг чорук деп бодап тур сен бе?

³„Бачыг үүлгетпезимзе, меңээ ажыктыг бе, кандыг ажык-дузалыгыл?“ – дээр-дир сен.

⁴Мен сеңээ база сээң эш-өөрүңге харыылап көрейн:

⁵дээрже көр даан, булуттарже топтап көр даан – олар сенден бедик-тир!

⁶Бачыг үүлгеткен болзуңза, Бурганны канчанган деп сен? Кемниг херээң көвүдесе, Аңаа чүнү таварыштырар деп сен?

⁷Чөптүг-шынныг болганың-биле Аңаа чүнү бээр сен, сээң холуң Аңаа чүнү хайырлап шыдаарыл?

⁸Сээң бузуттуг-багың чүгле кижилерге хора чедирер, а чөптүг чорууң кижиге амытанга дузалаар.

⁹Улус кызагдакчыларга базындыргаш, човууртап, күштүглерниң холунуң адаандан алгырып турар.

¹⁰Оларның кайызы-даа: „Мээң Чаяакчым Бурган кайыл, дүне биске ырлар хайырлап турар,

¹¹бисти черниң аң-меңинден угаан-биле, дээрниң куштарындан – сарыыл-биле ылгай көргөн демги Бурган кайыл?“ – дивес-тир.

¹²Базындырган улус алгыржыр-даа болза, бузуттугларның улуургаа дээш, Ол харыы бербес.

¹³Бурган хоозун чугаа дыңналас, Күчүлүг Бурган ону эскербес.

¹⁴Сен канчап черле: „Ону көрбейн тур мен, мээң херээм Ооң мурнунда, шииткелди манап тур мен – дээр сен? –

¹⁵Ооң килеңи ам-даа кыптыкпаан, кем-бурууже Ол кичээнгей салбайн тур“ – дээр сен?

¹⁶Чок, Иов хоозун чүве чулчуруп, билиг чок сөстөрүн көвүдөдип-ле турар-дыр».

Иов 36

Бурган улусту кеземче дамчыштыр өөредип турар

¹Элиуй уламчылаан:

²«Бичии шыдажып мана – мен сеңээ Бурган дугайында өске чүүлдү ажыдар мен.

³Чаяакчының чөптүг-шынныын көргүзөр дээш, бодалдарымны ырактан шууштуруп эгелээр мен.

⁴Мээң сөстөрүмде меге ылап-ла чок, билии четче-долу кижиге сээң мурнунда тур.

⁵Бурган күчү-күштүг. Сүлде-сүзүү быжыг кижиден Ол ойталавас.

⁶Бузуттугларны Ол дириг арттырбас, дарлаттырганнарга эрге-шөлээни хайырлаар;

⁷чөптүг-шынныг улустан Ол көрүжүн чайлатпас, оларны хааннар саадаар дүжүлгеге олуртуп каар, кезээ мөңгедө өрү көдүрөр.

⁸А бир эвес олар бектеттирип, айбыл-халаптың кинчизинге туттуруп алган болза,

⁹Бурган оларның ажыл-херектеринче, бузут-багынче, улуургаанче айтып турар-дыр;

¹⁰оларның кулаан чемелээшкинни угаап билир кылдыр ажыдып, бачыттан адырлыр кылдыр дужаап турар-дыр.

¹¹Бир эвес тооп дыңнап, Аңаа бараан болур болза, оларның чуртталгазының төнчүзү менди-чаагай болур, чурттап артар чылдары өөрүнчүг болур;

¹²а бир эвес тооп дыңнапас болза, хылыштан кырлып каарлар, угаан кирбээн хевээр өлүп каарлар.

¹³Бургандан ойталаан улустуң чүрөөн килең долган, оларны Ол кинчилеп-бектээрге, чалынмастар;

¹⁴аныяанда-ла өлүп каарлар, самыын-садар бужар кижилер дег, амызы үстүрлер.

¹⁵А түреңги кижини Ол түрегделин дамчыштыр адырар, ооң кулаан дарлал дамчыштыр ажыдып бээр.

¹⁶Бурган сени база кызаа черден үндүрүп, моондак чок хостуг черже аппаар ийик; сээң столуңга чаагай аъш-чемни долдур салыр ийик.

¹⁷А сен ам бузуттугларга айыткан шииткелди долuzu-биле алыр сен, шүүгү биле шииткел сенче чоокшулаан-дыр.

¹⁸Бурганның килеңи сени кезедип согарындан, элбек хээли оруктан өскээр аппаарындан кичээн.

¹⁹Бурган сээң бай-байлааңга кандыг-бир өртек-үне бээр бе? Чок – алдынга-даа, эртинге-байлактың кандызынга-даа.

²⁰Чоннарны узуткап чок кылыр шииткел дүнүн хей-ле күзээр-дир сен.

²¹Бузуттуң аайынче киреринден кичээн, сени бо айыыл-халап-биле шенеп турар-дыр.

²²Бурганның күчү-күжү кайы хире өндүр бедик-тир! Ол ышкаш Башкы бар бе?

²³Кым Аңаа орук айтып бээрил, кым Аңаа: „Сен багай үүлгедиг кылдың“ – дээрил?

²⁴Ооң ажил-херектерин алгап-йөрээрин утпа – улус ол ажил-херектерни алгап ырлап,

²⁵көрүп, ырактан кайгап магадап турар болгай.

²⁶Бурганның өндүр улуу биске долuzu-биле билдинмес, Ооң назы-харын билип ап шыдавас сен.

²⁷Бурган сугнуң дамдыларын чыыштарга, олар чаъс-чаашкын бооп куттулар,

²⁸булуттардан төктүп бадар, кижилерни чайыктар-биле өттүрер.

²⁹Кым булуттарның көжүп турарын, Ооң чурттап турары дээрниц диңмирээрин билип ап шыдаарыл?

³⁰Бо-дур, Ол кудайны кызаңнааш-биле чырыдып, далайның дүвүн дүмбей-биле дуглап тур.

³¹Ынчалдыр Ол бүгү чоннарны чагырып турар, оларга аъш-чемни элбээ-биле хайырлап турар.

³²Ооң холундан чаңнык үнер – Ол кайнаар дужаай-дыр, ынаар соптар;

³³Ооң келгенин диңмирээшкин чарлаар, мал-маган безин Ооң келгенин билип каар».

Иов 37

Кижилер Бурганче чедип шыдавас

- ¹«Ол бүгүден мээң чүрээм согуу тиккиңейнип, хөрөктөн ушта халый бер чазып тур.
- ²Дыңнаңар, Ооң аажок дыңзыг үнүн дыңнаңар, Ооң аксындан диңмирээшкиннер киңгиреп тур!
- ³Бүгү дээр адаанда Ол чыжырадыр дагжап тур, чаңныктар чер-делегейниң ужу-кыдыында чедип тур.
- ⁴Ооң үнү чаңныктар соондан диңмиреп, өндүрү-биле чыжырт кыннып тур. Ол Бодунуң үнүн кошкатпас-тыр, бүгү улус ону дыңнап тур.
- ⁵Бурганның үнүнүң диңмирээри кайгамчык-тыр! Ооң ажил-херектери өндүр улуг – бис билип шыдавас бис.
- ⁶Харга Ол: „Черже бада бер“ – дээр, күштүг чаъс-чайыкка база дужаал бээр.
- ⁷Ол кижини бүрүзүнүң ажил-ижин соксадып каар, бүгү улус Ооң кылган үүле-херээн билип алзын.
- ⁸Ынчан аң-мең үңгүрлеринче кире бээр, ижээннеринче барып чыдып аар.
- ⁹Шуурган бодунуң чажыт ордузундан үнүп кээр, күштүг хаттар соокту эккээр;
- ¹⁰Бурганның тыныжы дошту тывылдырар, хостуг аккан суг доңа бээр.
- ¹¹Ол булуттарны суг-биле долдуруп, кызаңнааштарын булуттардан шывадаар.
- ¹²Булуттар Бурганның күзел-соруун боттандырып, ээргииштелип, көжүп-шимчеп турар, бүгү чер-делегейни эргилдир Ооң дужааган чүвезин күүседип турар;
- ¹³олар Бурганның чаяп каан черинче чедип кээп, бирде кеземчени, бирде энэрелди эккеп турар.

¹⁴Иов, бо бүгүнү дыңнап, доктаап көр, Бурганның кайгамчык херектериниң дугайында бодан!

¹⁵Бурганның булуттарны канчаар башкарып турарын, Бодунуң булудун чаңнык-биле канчаар чырыдарын билир сен бе?

¹⁶Булуттарның турум салдап чоруурун билир сен бе? Ооң билии четче-долу, ажыл-херектери кайгамчык!

¹⁷Изиг хат черни даамчырадыптарга, бодунуң хевинден изиргенип турар анаа кижидир сен –

¹⁸шуткуп каан хүлөр көрүнчүк дег кадыг-быжыг дээрлерни Бурганга дузалап, чада салган сен бе?

¹⁹Аңаа чүнү чугаалаарын биске өөредип каг, бүдүүлүк, караңгы-дыр бис, чаргывыс илередип шыдавас-тыр бис!

²⁰Бурган-биле чугаалажыр деп турарымны Аңаа дамчыдар бе? Кым бодунга өлүм күзээр боор?!

²¹Булуттарны хат тарадыр сывырыптарга, дээрге оларны өттүр чырып кээр хүнче кым удур көрүп шыдаарыл?

²²Соңгу чүктен алдынналчак чайын чырып кээр, Бурганның коргунчуг өндүр чыры ол-дур.

²³Күчүлүг Бурганче чедип шыдавас бис, Ооң күчү-күжү өндүр улуг, Ооң чөптүг шииткели долу, Ол кымны-даа дарлавас.

²⁴Ынчангаш улус Оон коргуп чорзун; Ол мерген угаанныг дирткеннерже сагыш салбас».

Иов 38

Бурганның бирги чугаазы: дириг бойдустан Чагырыкчызы кымыл?

¹Ынчан Дээрги-Чаяакчы Иовка шуурган иштинден мынча деп харыылаан:

²«Билиг чок сөстөр-биле Мээң бодалымны карартыр хире кым сен сен?

³Ёзулуг эр дег, куржанып белеткенип ал; Мен айтырайн, а сен Меңээ харыыла.

⁴Мен чер-делегейни үндезилеп турумда, сен каяа турдуң? Билир болзуңза, харыыла.

⁵Билир-ле боор сен аа: ооң хемчээлин кым айтып кагжык, хемчээр хендирни ооң кырынга кым хере тыртчык?

⁶Ооң үндезиннери чүү чүведе туттунуп турарыл, ооң тавааның дажын кым салганыл?

⁷Ол үеде эртенги сылдыстар өөрүп-байырлап, Бурганның бүгү оолдары өөрүшкүлүг алгыржып турган болгай.

⁸А далай төрүттүнгөш, аттыгып үнерге, кым ону хаалга-биле хаап кааныл?

⁹Мен ону булуттар-биле шуглап, дүмбей-биле ораап каан мен;

¹⁰ооң кызыгаарын доктаадып, дээктерлиг хаалганы тургузуп каан мен;

¹¹„Маңаа четкеш, оон ыңай барбас сен, сээң турамык чалгыгларың маңаа доктаар“ – дээн мен.

¹²Сен кажан-бир шагда эртенге дужаал берген сен бе, даңга турар чер айыткан сен бе?

¹³Даң черниң ужу-кыдыын хөме апкаш, бузуттугларны черден дүжүр силгипсин деп айыткан сен бе?

¹⁴Даң хаяазының ачызында черниң хевири таңмага бастырган дой дег өскерлип, шокар хеп дег апаар.

¹⁵А бузуттуглардан чырыкты хунаап аар, күчүлелдин холун сыйып каар.

¹⁶Далайның үнген дөстөринге четкен сен бе, аажок ханы ээремниң дүвүнге кылаштаан сен бе?

¹⁷Өлүглер оранының эжиктери сеңээ көскү апарган бе, дүмбей караңгының хаалгазын көргөн сен бе?

18Черниң делгемин эргий көрген сен бе? Ол бүгүнү билир болзуңза, меңээ чугаалап бер.

19Чырыктың чурттап турар черинче орук кайыл, караңгының турар чери кайдал?

20Сен оларның черинче барган сен бе, бажыңынче баар орукту билир сен бе?

21Билбейн канчаар сен! Оларның үе-чергези-дир сен – назының ындыг узун болгай!

22Харның дээрде шыгжамырынче кирген сен бе, долунуң шыгжамырларын көрген сен бе?

23Оларны дүвүрээзинниг үеге дээш, дайын-чаа, тулчуушкунга дээш курлавырлап каан мен.

24Кандыг орук-биле чырык аңгыланып тарап, чөөн чүктүң хады чер кырында тарап турарыл?

25Кым-на чайыктарга дээрге үттер дежип берип, чаңнык-диңмирээшкинге орук айтып берип турарыл?

26Кым чурттакчы чок черлерни, кижичок ээн кургаг ховуну суглуг болдуруп,

27черлик ховуну суггарып, ногаан оът-сигенни өстүрүп турарыл?

28Чаъстың адазы бар бе? Шалыңның дамдыларын кым төрүдүп турарыл?

29Кымның хырнындан дош үнүп турарыл, кым дээрниң хыраазын божуп турарыл?

30Ындыг өйде суглар дашталдыр доңуп, дүп чок ээремниң кыры көжүй бээр болгай.

31Сен Үгер сылдысты кожуп каан сен бе, Үш-Мыйгактың дужаан кошкадып шыдаар сен бе?

³²Өөр сылдыстарны үезинде чырыдып үндүрүп, Чеди-Хаанны кожа сылдыстары-биле углап башкарып шыдаар сен бе?

³³Дээрлерниң дүрүмнерин билир сен бе, черге оларның чагыргазын доктаадып шыдаар сен бе?

³⁴Булуттарга дыңналдыр алгырып шыдаар сен бе? Элбек суглар сени хөме алыр бе?

³⁵Чаңныктар сээң дужаалың ёзугаар ужуп чоруптар бе, сеңээ: „Белен бис!“ – дээр бе?

³⁶Кым чүректи мерген угаанныг кылып кааныл, кижини угаан-сарыылдыг кылып кааныл?

³⁷Булуттарны санаптар хире мерген угаанныг кым барыл, дээрниң хууңун кым дүжүр октаптарыл?

³⁸Доозун-довурак ынчан малгаш апаар, борбак малгаштар чыпшынчы бээр ийик.

³⁹Арзылаң төлдерин тоттуруп алзын дээш, аңаа олча тудуп берген сен бе?

⁴⁰Ооң төлдери үңгүрүнде чаштынып чыдар азы чокпак үнүш аразында кедеп чыдар болгай.

⁴¹Кускуннуң төлдери чиир чүве тыппайн, Бургандан дуза дилеп кыйгырып, ыңай-бээр ужуп чоруп турда, кым оларга аыш-чем чорудуп бээрил?»

Иов 39

¹«Хаяларга чуңмаларның төрүүр үезин билир сен бе, ивилерниң төрүп турарын көргөн сен бе?

²Оларның каш ай боос чоруурун санаан сен бе, кажан төрүүрүн билир сен бе?

³Олар ынчан олура аарак, чаш төлүн төрүп, боттарының хилинчээнден адырлып аар;

⁴оларның төлдери хову-шөлге күш кирип, өзүп-доругар, а оон аваларын кажан кезээде каапкаш баар.

⁵Черлик элчигенге кым хосталга бергенил, ооң дужаан кым чежип кааныл?

⁶Мен ону ховуга чурттадып каан мен, кужурлуг чурттаар чер кылып берген мен.

⁷Хоорайның хөлзээзинин ол кыжырыыр, сүрүкчүнүң алгы-кышкызын дыңнап көрбээн;

⁸ол дагларга оыттап чоруур, ногаан оыт-сиген дилеп тып алыксаар.

⁹Черлик буга сеңээ бараан болуксаар бе, сээң мал чемгерер чериңге хонар бе?

¹⁰Сээң шөлүңнү аңдарзын дээш, ону андазынга кожуп шыдаар сен бе?

¹¹Ооң аажок улуг күжүңге идегээр сен бе, бодуңнуң ажылыңны аңаа бүзүрээр сен бе?

¹²Ол эеп келгеш, сээң тарааңны шаңга чыып бээр деп ынаныр сен бе?

¹³Страус куш чалгыннарын өөрүшкүлүг часкап турар, ынчалза-даа ооң чалгыннары шиленниң чүглери-биле деңнешпес.

¹⁴Кыс страус чуургаларын элезинге чылыдыр салып кааш, оларын каапкаш баар;

¹⁵кандыг-бир кижиниң буду чуура базып, черлик аң-мең таптап кааптарын бодавас.

¹⁶Ол бодуңуң төлдеринге, өскениинге дег, каржы, ооң күженишикини хей боорундан сезинмес,

¹⁷чүге дээрге Бурган аңаа мерген угаан бербээн, угаанныг кылдыр чаяп кагбаан.

¹⁸Ынчалза-даа ол куш көдүрүлгөш, маңнап ыңай болза, аъттыг кижини белени-биле ажып каар.

¹⁹Аътка күштү сен берип, ооң мойнун чел-биле шып каан сен бе?

²⁰Ону шартылаа дег халып-шураар кылып каан сен бе? Ооң хаарыктаары коргунчуг.

²¹Аът өөрүп, черни дуюу-биле казып тур, бар шаа-биле тулчуушкунче чүткүп тур;

²²айбылды ол коргуш чогу-биле шоодар, хылыштан-даа дезип маңнапас;

²³ооң быктында саадак шыңгыраан, узун, кыска чыдалар кылаңнашкан.

²⁴Ол хөлзээн чүткүлүндөн довурак чип, труба этсирге, чаңгыс черге туруп шыдавас,

²⁵ооң үнүн дыңнааш-ла, киштептер, баштыңнарның алгы-кышкызын, аг-шеригниң кыйгызын, тулчуушкун даажын ырактан эндевес.

²⁶Хартыганың кылайтыр ужуп, чалгыннарын мурнуу чүкче хере салыры – сээң мерген угааның ачызында бе?

²⁷Эзирниң кылайтыр ужуп үнгөш, бедик черге уя тудуп аары – сээң сөзүң ёзугаар бе?

²⁸Ол куш хаяда чурттап, хонуп турар, ооң шивээзи – дагның чалымы;

²⁹оортан ол олчазын харап көөр, ооң карактары дыка ырадыр көрүп турар.

³⁰Эзир төлдеринге хан ижиртир, өлүрүп алган олчазынче ужар».

³¹Дээрги-Чаяакчы Иовка оон ыңай мынча дээн:

³²«Бо маргыжыкчы Күчүлүг Бурган-биле чөрүжүп турар де?! Бурганны чемелеп турар кижини Аңаа харыы тутсун!»

Иовтуң Бурганга бирги харыызы

³³Иов Дээрги-Чаяакчыга мынча деп харыылаан:

³⁴«Мен чөгенчиг-дир мен. Сеңээ чүү деп харыылаайн? Аксымны холум-биле дуглаайн.

³⁵Бир катап чугаалаан мен – ам харыылап шыдавас мен, оон база катап чугаалаан мен – ам ыттавас мен».

Иов 40

Бурганның ийиги чугаазы: өндүр улуг амытаннарның Дээргизи Мен-дир мен

¹Дээрги-Чаяакчы Иовка шуурган иштинден мынча деп харыылаан:

²«Ёзулуг эр дег, куржанып белеткенип ал; Мен айтырайн, а сен Меңээ харыыла.

³Таанда-ла Мээң шиитпиримни буруу шавар сен бе, бодуңну агартыр дээш, Мени буруудадыр сен бе?

⁴Бурган ышкаш күчү-күштүг сен бе, Ол ышкаш диңмиредир чугаалаар сен бе?

⁵Ындыг болза, бодуңну өндүр-чаагай чырык-биле каастап ал, чайынналчак мактал-хүндү кеткен хевиң дег болзун;

⁶бүгү турамык улусче көргөш, томаартывыт; килеңнеп, хорадааныңны туттунма,

⁷бүгү улуургактарже көрүнгөш, сөгүртүвүт, бузуттугларны турган черинге чылча базывыт!

⁸Оларның шуптузун чевегге хөөп каг, алдыы оранга хоругдап каг.

⁹Мен ынчан сени мактаар мен: тиилелгени сеңээ бодуң холуң шаңнаандыр.

¹⁰Бехемотче көр даан: ону база, сени ышкаш, чаяап каан мен; ол, шары ышкаш, оьттаар-дыр.

¹¹Ооң дөңмектериниң күчү-күштүүн, иштиниң шыңганнарының кадыг-быжыын көр даан!

¹²Ооң кудуруу пөш ышкаш дыңзыг-дыр, дөңмектериниң сиирлери дүргектели берген-дир.

¹³Буттары хүлер хоолайлар-ла, сөөктери демирлер дег-дир.

¹⁴Ол – Бурганның чаялгазының өндүр бедик эгези-дир! Олче хылыжын чүгле ооң Чаяакчызы аннып болур.

¹⁵Тейлер аңаа аыш-чемни бээр, ында бүгү черлик аң-мең ойнап-хөглөп турар.

¹⁶Ол шырыштарга дыштанып чыдар, тулаада кулузун аразыңга чаштына бээр;

¹⁷чокпак үнүштер ону хөлегези-биле шуглап аар, дамырак суг эриинде талдар ону хүрээлеп аар.

¹⁸Дажыг суг хөме апса-даа, ол кортпас, Иордан хем ооң аксынче куттулза-даа, ол тоовас.

¹⁹Ол көрүп турда, кым ону тудуп шыдаарыл? Кым ооң думчуундан тыртпа-биле илип аарыл?

²⁰А Левиафанны сырткыыш-биле тудуп аар сен бе? Ооң дылын хендир-биле кызып ап шыдаар сен бе?

²¹Ооң думчуун кулузун-биле өттүр идип, чаагын тыртпа-биле үттеп шыдаар сен бе?

²²Ол сенден катап-катап чаннып дилээр бе, сээң-биле ээлдек чугаалажыр бе?

²³Ол сээң-биле керээ чарар бе, кезээ шагда сээң кулуң боор бе?

²⁴Сен ооң-биле, кушкаш-биле дег, ойнаар сен бе, чалча кыстарыңга оюн-хөг кылдыр, ону баглап каар сен бе?

²⁵Балыкчылар ол дээш садыглажыр бе, садыгжылар ооң коң эьдин үлежир бе?

²⁶Ооң кежин чыдалар-биле, бажын – балык шанчар серээ-биле өттүр шанчар сен бе?

²⁷Холунну аңаа дегзип көр – катаптавайн баар сен: тулчуушкун уттундурбас!

Иов 41

¹Левиафанның мурнунга чөгелиң төнер; ооң чүгле хевирин көргөш, кээп дүжер сен.

²Ону хөлзедиптер болзуңза, ол каржы-дошкун-на! А кым Мээң мурнумга туруп шыдаарыл?

³Меңээ удур туржуптар кижиге бар бе, ону эки аажылаар мен. Чырык черде бүгү чүве – Мээңии-дир!

⁴Левиафанның мага-бодунуң кезектериниң, оларның күчү-күжүнүң, кайгамчык тургузуунуң дугайында ыттавайн барбас мен.

⁵Кым ооң хевин ушта тыртып шыдаарыл, ооң ийи каыт куяк шывыын өттүр шанчарыл?

⁶Кым ооң аксының хаалгазын ажыдып шыдаарыл? Ооң дээрбектелчек диштериниң коргунчуун!

⁷Ооң өндүр-чаагай одуругланчак дозуг-камгалалдарын, таңма-биле дег, адырлыр аргажок кылдыр кожуп каан;

⁸оларны сырый каттыштырган – аразындан агаар безин эртпес;

⁹бирээзин өскезинге чыпшыр идип каан – аңгылаары болдунмас кылдыр тудуштурган.

¹⁰Левиафан азырыптарга, чаңнык кызаш дээр, ооң карактары даң хаяазының херелдери дег;

¹¹ооң аксындан чаштанчы оттар кызаңнап, тарадыр ужуп турар.

¹²Ооң думчуунуң үттеринден ыш-бус, одаг кырында хайыңган паштан дег, бургураан;

¹³Ооң тыныжы көстөр одун өөскүткен, аксындан чалбыыш чалынналган.

¹⁴Ооң мойнунда күш чажыртынган, коргуушкун ооң мурнунда маңнап чоруур.

¹⁵Ооң эът-бодун быжыг кылдыр тудуштуруп каан – шуткуп каан дег, чайгылыш дивес;

¹⁶ооң чүрээ даш дег, дээрбе дажы дег кадыг.

¹⁷Ол туруп кээрге, күштүг-шыырактар безин корга бээр, ооң халдаашкынын дозуп шыдавайн аткаарлап эгелээр.

¹⁸Аңаа хылыш күш четпес, узун-чолдак чыдалар, согун-даа аңаа дыынмас;

¹⁹демирни ол сиген деп, хүлерни – ирик ыяш деп санаар.

²⁰Ча-согун ону дезеринче албадавас, шывадаан даштар аңаа тараа тогланчызы дег болур.

²¹Моңну ол тараа сывы деп санаар, чыданың сыгыды аңаа каттырынчыг.

²²Ооң хырны – чидиг бузундулар дег, ол малгашты кежи-биле илииртээр.

²³Левиафан далайны пашта суг дег бургурадып, хайынган үс дег мылдырадыптар.

²⁴Ооң соонга чырып турар ис артып каар, сактырга, суг кыры агара берген дег боор.

²⁵Чер кырында аңаа дөмей дириг амытан чок: ону коргуш чок кылдыр чаяп каан;

²⁶бүгү улуургак чүвеже ол тиилелгелиг көөр, ол – чоргаар бүгү дириг амытаннарның хааны».

Иов 42

Иовтуң Бурганга ийиги харыызы

¹Иов Дээрги-Чаяакчыга мынча деп харыылаан:

²«Мен билир мен: бүгү чүве Сээң эргенде, чүнү-даа бодап аарыңга, Сеңээ болдунмас чүве чок.

³Билиг чок сөстөр-биле Сээң бодалыңны баксырадыр хире кым мен? Ийе, мен билбес чүвем дугайында, меңээ билдинмес кайгамчык чүүлдер дугайында чугаалап турдум.

⁴Мени дыңнап көрөм, чугаалап көрейн; Мен айтырайн, а Сен меңээ харыылап көрөм.

⁵Сээң дугайында мооң мурнунда чүгле дыңнап турган мен, а ам карактарым Сени көрүп тур.

⁶Ынчангаш бүгү сөстөрүмден ойталап тур мен, доозун-довурак, хүлде олуруп алган, буруум миннип тур мен».

Түңнел сөс

⁷Дээрги-Чаяакчы Иовка чугаазын дооскаш, Теман чурттуг Элифазка мынча дээн: «Сеңээ база сээң ийи эжиңге Мээң дугайымда Иов чалчам ышкаш шынын чугаалавааныңар дээш килеңим кыптыгып тур.

⁸Ынчангаш чеди бугажык биле чеди кошкардан ап алгаш, Мээң чалчам Иовка баргаш, ол малды бодуңар дээш бүрүн өрттедир өргүл кылдыр салыңар, а Мээң чалчам Иов силер дээш мөргүзүн. Мен ооң мөргүлүн хүлээп алыр мен – оон башка силерни бужар сөстериңер дээш кезедир мен, чүге дээрге силер Мээң дугайымда Иов чалчам ышкаш шынын чугаалавадыңар».

⁹Ынчан Теман чурттуг Элифаз, Шуах чурттуг Вилдад болгаш Наама чурттуг Софар баргаш, Дээрги-Чаяакчының оларга дужааганын ёзугаар кылган. Дээрги-Чаяакчы Иовтуң мөргүлүн хүлээп алган.

¹⁰Иов эш-өөрү дээш мөргүп дооскан соонда, Дээрги-Чаяакчы аңаа эки чолду эгидип берген: ооң мурнунда турганындан ийи катап хөйнү хайырлаан.

¹¹Иовтуң бүгү эр, кыс ха-дуңмазы, бүгү биеэги таныш өөрү чедип келгеш, ооң бажыңыңга кады чемненип дойлаан. Олар Дээрги-

Чаяакчының олче ытканы бүгү хай-халап дээш ону кээргеп, аргалап турган. Кижн бүрүзү Иовка бир кесита биле бир алдын сырга берген.

¹²Дээрги-Чаяакчы Иовтуң чуртталгазының арткан чылдарында аңаа, биеэги чылдарынга бодаарга, оон-даа хөй ачы-буян хайырлаан. Ол ам 14 000 хой-өшкүлүг, 6000 тевелиг, 1000 эжеш шарылыг болгаш 1000 кыс элчигенниг апарган.

¹³Ол чеди оолдуг, үш кыстыг болган.

¹⁴Бирги уруун Эмима деп, ийигизин – Кассия деп, үшкүзүн – Керен-Гаппух деп адап алган.

¹⁵Бүгү чер-делегейде Иовтуң уруглары дег кайгамчык чараш кыстар турбаан. Ачазы оларга акылары-биле өнчү үзүп берген.

¹⁶Ол бүгүнүң соонда Иов 140 чыл чурттап, бодунуң ажы-төлүнүң ук-салгалын дөрткү салгалга чедир көргөн.

¹⁷Иов кыраан назынында, чуртталгазынга пөгүп, мөчээн.

Ырлар

Ырлар 1

¹Бузуттугларның сүмезин дыңнавайн чоруур, бачыттыгларның үлегерин эдербес, кочуургактар аразынче кирбес кижиге амыр-чыргалдыг!

²Ындыг кижиге Дээрги-Чаяакчының хоойлузун дүн-хүн дивейн бодап, аңаа хандыкшып, таалал алыр.

³Ындыг кижиге суг эриинге олурткан, чимизи үезинде быжар, бүрүлери катпас ыяш ышкаш болур; чүнү-даа кылганда, чедишкенини чедип алыр.

⁴Бузуттуг улус көңгүс ындыг эвес – хатка ширбиткен бок сизген дег.

⁵Бузуттуглар шииттирип тура, актыг үнмес, бачыттыглар чөптүг-шынның улус аразынга турар чер тыппас.

⁶Дээрги-Чаяакчы чөптүг-шынның улустуң оруун билер, а бузуттуг улустуң оруун узуткаар болгай.

Ырлар 2

¹Чоннар чүге килеңнеп хөлзеп турарыл, аймактар чүге хоозун чүүлдер бодап турарыл?

²Чер-делегейниң хааннары тура халчып, чагырыкчылар демнежип, Дээрги-Чаяакчы биле Ооң шилип алган хаанынга удур тулчуп үнер деп барган-дыр:

³«Оларның кинчи-бегин үзе соккаш, дарлалын дүжүр октаптаалы!»

⁴Дээрлерде саадаан Бурган оларны кочулап тур, Дээрги оларны кыжырып тур.

⁵Дээрги-Чаяакчы ынчан оларга ажынып, күштүг килеңи-биле коргудуп, мынча дээр:

⁶«Бодумнуң шилип алган хаанымны ыдыктыг Сион даамда дүжүлгеге олуртуп каан мен».

⁷Дээрги-Чаяакчының шиитпирин медээлэйн. Ол меңээ: «Сен – Мээң оглум сен, Мен бөгүн сээң Адаң апардым.

⁸Менден диле, ынчан бүгү чоннарны сеңээ өнчү кылдыр бээр мен; чер-делегейни, ээлээр чериң кылдыр, ужу-кыдыыңга чедир бээр мен.

⁹Сен оларны демир мерге-биле чылча шавар сен, дой сава дег чуура шавар сен» – дээн.

¹⁰Ындыг болганда, хааннар, угаан кирип көрүңер, чер-делегейниң чагырыкчылары, мээң чемелелимни хүлээп алыңар.

¹¹Дээрги-Чаяакчыга коргуушкун-биле бараан болуңар, коргуп-сүртеп-даа тура, өөрүп-байырлаңар.

¹²Ооң оглун хүндүлеңер, оон башка Ол килеңней бээр, а силер орууңарга өлүп каар силер – Ооң килеңи карак чивеш аразында кыптыгар болгай. Оон хоргада алыр бүгү улус амыр-чыргалдыг.

Ырлар 3

¹*Мизмор-ыр. Давидтиш. Давидтиң бодунуң оглу Авессаломдан дезип бар чыткан үезинге хамааржыр.*

²Дээрги-Чаяакчы, дайзыннарнымның көвүдээнин! Менче халдап турарларның хөйүн!

³Хөй-ле улус мээң салым-чолум дугайында: «Аңаа Бургандан камгалал келбес!» – дижип тур. *Сэла*

⁴А Сен, Дээрги-Чаяакчы, дозуг-камгалалым сен, алдарым сен, бажымны көдүрер сен.

⁵Дээрги-Чаяакчыны кыйгырып тур мен – Бодунуң ыдык даанда Ол мени дыңнап турар. *Сэла*

⁶Дээрги-Чаяакчы мени деткип турар, ынчангаш сагыш амыр чыдып аар мен, удуп-удуп, туруп кээр мен.

⁷Бүгү чүктерден менче халдап, бүзээлээн дүк-түмен дайзыннардан кортпас-даа мен.

⁸Дээрги-Чаяакчы, дүрген келем, Бурганым, мени камгала! Шупту дайзыннарымның чаактарынче дажып, бузуттугларның азыг-дижин турулдур шаап тур сен,

⁹Камгалал Дээрги-Чаяакчыдан кээр, Сээң чонуң ачы-буяныңны четтирер. *Сэла*

Ырлар 4

¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. Хылдыг хөгжүм үдээр. Мизмор-ыр. Давидтиш.*

²Мээң шыннымны көргүзүп турар Бурган, кыйгыарымга, мени дыңна; кызагдадып турумда, Сен мени адырып каар сен; менче ээ көрнүп, мөргүлүм дыңна даан.

³Кижиге амытан! Кажанга дээр мээң ат-алдарымны баксырадыр силер? Хоозун чугаага ынак бооп, мегеже чүткүүр-дүр силер. *Сэла*

⁴Дээрги-Чаяакчы Аңаа бердинген кижини аңгылап алганын билип алыңар; мен Дээрги-Чаяакчыны кыйгыарымга, Ол дыңнап турар.

⁵Сүртеп сирилеңер, бачыг үүлгетпеңер: орун-дөжээңерге чыткаш, сагыжыңар сайгара боданып, оожургап алыңар. *Сэла*

⁶Дээрги-Чаяакчыга шын өргүлдерден салыңар, Аңаа идегеңер.

⁷«Кым биске ачы-буян көргүзөрил? Дээрги-Чаяакчы, чырыткылыг арныңны бисче угландырып көр!» – деп турар улус-ла хөй.

⁸А Сен мээң чүрээмни ындыг улустуң аыш-чем, арага-дары көвүдээн дээш өөрүшкүзүндөн артык улуг өөрүшкү-биле бүргедиң.

⁹Тайбың удуп чыдып алгаш, амыр дораан удуп каар мен; Дээрги-Чаяакчы, айыыл чок амыдыраар органы чүгле Сен меңээ бээр-дир сен.

Ырлар 5

¹Хөгжүм башкарыкчызынга. Үрер хөгжүм үдээр. Мизмор-ыр. Давидтии.

²Дээрги-Чаяакчы, мээң сөстөрими дыңна, бодалдарымны билип ап көр.

³Алгы-кышкымны тооп дыңна, Хааным база Бурганым! Сеңээ мөргүп турарым бо.

⁴Дээрги-Чаяакчы, эртен эрте үнүмнү дыңна – даң хаязында Сеңээ кээп, манагзынып туруп аар мен.

⁵Бузутка хөңнүң чок Бурган болгай сен; бак кижини Сээң-биле чоок аралажып шыдаар эвес.

⁶Турамык улус Сенче удур көрүп шыдавас, бүгү бачыт үүлгедикчилерин көөр хөңнүң чок.

⁷Мегелеп чугаалаарлар Сеңээ узуткаттырар, өлүрүкчүлөрдөн, кара сагыштыг улустан Дээрги-Чаяакчының хөңнү калыр.

⁸А мен Сээң өндүр улуг энерелиң ачызында Сээң ордуңче кирип кээр мен, Сенден коргуп, ыдыктыг өргээңге мөгеер мен.

⁹Дээрги-Чаяакчы, дайзындан камгалап, чөптүүң-биле Бодуң мээң оруумну башта, Бодуңнуң айыткан орууңну мээң мурнумга дорттап бер.

¹⁰Дайзыннарымның чугаа-сөзүндө шынныг чүве чок-тур, оларның ишти-хөңнү – тамы-дыр, өгү – ажык чевег-дир, аксы-дылы-биле авыяастаар хейлер-дир.

¹¹Бурганым, олар кем-буруузун чүктээр кылып каг. Боттарының бодалдарындан буурап калзыннар, эмгежок кем-буруузу дээш, оларны хүлээп көрбө – Сеңээ удур үймээн үндүрген улус – олар болгай.

¹²А Сенден хоргадал алыр бүгү улус өөрүп-хөглээр, кезээ мөңгеде байырлаар, Сен оларга болчур сен. Сээң адыңга ынак улус Сеңээ чоргаарланыр.

¹³Дээрги-Чаяакчы, чөптүг-шынныг кижиге ачы-буянны хайырлаар-дыр сен, дозуг-камгалал-биле дег, ээ көрнүүшкүнүң-биле бүргээр-дир сен.

Ырлар 6

¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. Шеминит деп аян-биле үдээр. Мизмор-ыр. Давидтши.*

²Дээрги-Чаяакчы, килеңнээн хүнүңде мени сойгалава, кылыктанган хүнүңде мени кезетпе!

³Дээрги-Чаяакчы, харыксырай бердим, ынчангаш менче ээ көрүн; Дээрги-Чаяакчы, ишти-хөңнүм дойлуп тур, ынчангаш мени экиртип каг.

⁴Сеткилим аажок хөлзеп тур, чежеге дээр манадыр сен, Дээрги-Чаяакчы?!

⁵Дээрги-Чаяакчы, эглип келгеш, мени камгала. Энерелдиин-биле мени адырып хоста.

⁶Чевегге чыткаш, Сени бодаар кижиге турбас; өлүглер ораныңга Сени кым-даа мактавас.

⁷Ыглап-сыктааш, могай бердим: дүнениң-не орун-дөжээм өл-шык болур, караам чажыңдан чыдыным шыгый бээр.

⁸Шупту дайзыннарым балазыңдан карактарым шоозу өжүп, кударалдан карактарым соглуп тур.

⁹Бузут үүлгедикчилери, шупту менден ырай бериңер, Дээрги-Чаяакчы мээң ыы-сыымны дыңнап каан-дыр.

¹⁰Дээрги-Чаяакчы тейлээн сөзүм дыңнап каапкан – мөргүлүмнү Ол хүлээп алыр.

¹¹Дайзыннарым дөгерези аажок дүвүрөп, ады баксыразын, аткаарлап, кончуг дүрген бак атка кирзин.

Ырлар 7

¹Давидтиң Дээрги-Чаяакчыга ырлаан шиггайон-ыры. Вениаминниң аймаандан үнген Хустуң херээнге хамааржыр.

²Дээрги-Чаяакчы, Бурганым, Сенден хоргадалды ап чор мен, мени истеп-сүрген бүгү улустан адырып, камгалап көр,

³оон башка олар, арзылаң дег, амы-тынымны үзүп каар, камгалаптар кым-даа чок боорга, үзерлеп кааптар.

⁴Дээрги-Чаяакчы, Бурганым, үүлгеткен херээм бар болза, мээң холдарым кемниг херек кылган болза,

⁵мээң-биле эп-найырал сеткип чораан кижиге бузут-биле харыылаан болзумза, (а мен чылдагаан чокка кыстыртып келгеним кижини безин камгалап чораан болгай мен),

⁶дайзын мени истеп-сүргеш, чыпшыр четсин, амы-тынымны черже киир таптай бассын, ат-алдарымны довуракка борап каапсын. *Сэла*

⁷Дээрги-Чаяакчы, килеңнээштиң, дүрген келем, дайзыннарымның калчаалыг өжүнге удур туруш, Сээң айтып-чагааның шииткелди мен дээш көдүрүп көр.

⁸Чыылган чоннар Сени хүрээлеп кээр – оларның кырында бедикче көдүрүл.

⁹Дээрги-Чаяакчы аймактарны шиидип турар. Меңээ шын шииткелден үндүрүп көр, чөптүүмнү, кем-буруу чогумну көрүп көр, Дээрги-Чаяакчы.

¹⁰Бузуттугларның өжүнүң когу үзүлзүн, чөптүг-шынныг кижини быжыктыр – чөптүг Бурган болгай сен, улустуң чүректерин, ишти-хөңнүн шенээр-дир сен.

- ¹¹Мөзүзү эки улусту камгалаар Бурган – мээң дозуг-камгалалым-дыр.
- ¹²Бурган – чөптүг шииткекчи, Ол хүннүң-не бузуттуг улусче күштүү-биле килеңнээр.
- ¹³Кандыг-бир улус бачыттарындан ойталаваза, Бурган хылыжын чидидер, чазын хере тыртып, шыгаап кээр;
- ¹⁴өлүм тарыыр чепсектерин белеткеп, өрттендир чиир согуннарны кылып аар.
- ¹⁵Бузуду иштинде боттанган кижини өш-өжээн-биле иштелип, оп-меге божуп алган.
- ¹⁶Ол ханы оңгарны каскаш, оозунче боду-ла кээп ушкан;
- ¹⁷ооң өжү бодунуң бажынче кээп дүжер, ооң каржы-дошкуну бодунуң тейинче дедир бадып кээр.
- ¹⁸Чөптүү дээш, Дээрги-Чаяакчыга өөрүп четтирип тур мен, Дээди Өрүкү Дээрги-Чаяакчының адын алгап ырлап тур мен.

Ырлар 8

- ¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. Гиттит деп хөгжүм херексели үдээр. Мизмор-ыр. Давидтиш.*
- ²⁻³Дээрги-Чаяакчы! Бистин Дээргивис! Сээң адыңның бүгү чер кырында өндүр бедин! Сээң алдарың бичии уругларның, эмер чаштарның аксындан дээрлерден-даа бедидир көдүрлүп тур! Быжыг шивээ тудуп алдың – дайзыннарлыг болгаш, өжээтениң, адаанчың ыттавайн барзын дээш, ынчалдың.
- ⁴Сээң холдарыңның чаяап кааны дээрлерже, Сээң ында быжыглап кааның ай биле сылдыстарже көргөш, боданып тур мен:
- ⁵«Кижини деп кымыл ол, Сен ону чүгө бодап чоруур сен? Кижини амытан деп кымыл ол, Сен ол дээш чүгө сагыш човаар сен?»

⁶А Сен ону Бурганның деңнелинден хензиг-ле куду деңнелдиг кылып каан сен; ону ат-алдар болгаш мактал-хүндү-биле демдектедиң.

⁷Сен ону холдарыңның чаяап кааны бүгү чүүлдүң чагырыкчызы кылып, бүгү чүүлдү ооң буттарының адаанга салып кагдың;

⁸бүгү шээр болгаш бода малды, хову-шөлде аң-меңни,

⁹дээрниң куштарын, далайның балыктарын, далай оруктары-биле эштип чоруур бүгү чүвени ооң буттарының адаанга салып кагдың.

¹⁰Дээрги-Чаяакчы! Бистиң Дээргивис! Сээң адыңның бүгү чер кырында өндүр бедин!

Ырлар 9

¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. «Оглунуң өлүмү» деп аялга үдээр. Мизмор-ыр. Давидтиш.*

²Дээрги-Чаяакчы, бүгү-ле чүлдү-чүрээмден Сеңээ өөрүп четтирер мен, Сээң хамык кайгамчык чүүлдериңни медээлээр мен;

³Сен дээш өөрүп-хөглөп, байырлаар мен, Сээң ат-алдарыңны алгап ырлаар мен, Дээди Өрүкү Бурган!

⁴Мээң дайзыннарым дезип чорупкаш, тептигип кээп дүжерлер, Сээң мурнуңга өлүп каарлар.

⁵Сен меңээ чөптүг шииткелди көргүстүң, чаргы-чаалымны шын шиитпирлеп бердиң; дүжүлгеде чөптүг Шииткекчи бооп саадап орад-дыр сен.

⁶Өске чоннарга килеңней бердиң, бузуттуг хейлерни узуткап кагдың, оларның дугайында сактышкынны кезээ мөңгеде балап кааптың.

⁷Дайзыннар кезээ мөңгеде буурап калды, хоорайларын бузуп кааптың, оларны ам сактып кээр кижичогул.

⁸А Дээрги-Чаяакчы кезээ мөңгеде чагырып артар, Ол Бодунуң дүжүлгезин шииткел үндүрер дээш белеткеп алган;

⁹Ол өртемчейни чөптүү-биле шиидер, бүгү чоннарга шын шииткел онааштырар.

¹⁰Дээрги-Чаяакчы – дарлаткан кижиге хоргадал, айбыл-халап үезинде – шивээ.

¹¹Сээң адыңны хүндүлөп билир улус Сеңээ идегээр; Сенче сеткилинден чүткээн улусту кагбас болгай сен, Дээрги-Чаяакчы.

¹²Сион дагда чагырып турар Дээрги-Чаяакчыны алгап ырлаңар, өске чоннар аразыңга Ооң ажил-херектерин медээлеңер;

¹³хан төгүксээр улусту Ол сактып алган, дарлатканнарның алгы-кышкызын утпайн, оларны бодап чоруур.

¹⁴Дээрги-Чаяакчы, менче ээ көрнүп, мени көрбес улуска базындырып чоруурумну көр. Сен мени өлүмнүң эжик-хаалгазындан көдүрүп аппаар сен –

¹⁵Сион хоорайның эжик-хаалгазыңга Сеңээ хамык макталымны ырлаар арганы ынчаар хайырлаар сен; Сенден кээр камгалал дээш өөрүп-байырлаар мен.

¹⁶Өске чоннар боттарының казып алган оңгарынче чуглуп кирген, боттарының салып алган какпазыңга буттарын кактырып алган.

¹⁷Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чөптүг шииткели-биле билдингир – бузуттуглар боттарының кылган херектеринге туттуруп аар.
Үзүктелшишкин. Сэла

¹⁸Бузуттуглар – Бурганны уткан бүгү чоннар – өлүглер оранынче дүже берзин;

¹⁹түреңги кижиниң дилээнге харыы черле турар, дарлаткан улустуң идегели кезээ мөңгеде куруг калбас болгай.

²⁰Дээрги-Чаяакчы, дүрген келем! Кижини амытан бодун «Күштүг мен» деп санавазын, бүгү чоннар Сээң мурнуңга шииттирзин.

²¹Дээрги-Чаяакчы, чоннарны коргудувут: өлүр тынныг кижилер бис дээрзин олар билип алзын! *Сэла*

²²Дээрги-Чаяакчы, чүге ыракта турарың ол, айыыл-халап үезинде чаштып чүңүл?

²³Адыыргак, бузуттуг улус ядамыкты истеп-сүрүп чоруур – олар боттарының бодап алган кажар аргаларыңга туттуруп алзын.

²⁴Бузуттуг кижини самыраан күзээшкиннеринге чоргаарланыр, чөптүг эвес олча-ажыын эки деп йөрээр, Дээрги-Чаяакчыны тооп көрбес.

²⁵Бузуттуг кижини адыыргаандан: «Ол бисти кезетпес!» – дээр, Ооң шупту бодалдары: «Бурган чок!» – деп турар.

²⁶Ол бодунуң оруктарыңга кандыг-даа үеде чедишкинниг болур, Сээң шииткелдериң – оон талыгыр ыракта болуп турар, ол бодунуң шупту дайзыннарын куду көөр.

²⁷Ол бодунуң сагыжында: «Кажан кезээде тендиш дивес мен, салгалдан салгал дамчып меңээ бак чүү-даа болбас» – деп бодаар;

²⁸ооң аксы каргыш-чатка, авыяс сөс, оп-меге-биле долган; ооң дылының бажында – бузут биле кара сагыш бар.

²⁹Бузуттуг кижини быжыглал чок суурларга кедеп олурар, ооң карактары аас-кежик чок күжүрнү дилегзинип көрүп турар; ажытталчак черлерге кем-буруу чок кижини өлүрүп каар;

³⁰ажытталчак черге, шыргай иштинде арзылаң дег, аас-кежик чок күжүрнү сегирип аар дээш кедеп чыдар – ону бодунуң какпазыңга кактыргаш, тудуп аар;

³¹бузуттуг кижини ээгип, доңгайган соонда, түрөңги улус ооң күштүг аспактарыңче кире бээр.

³²Ол бузуттуг кижини бодунуң сагыжында: «Бурган үүлгедиглеривисти уттупкан-дыр, Ол хая көрнү берген-дир – ам кажан-даа көрбес дээн-дир» – деп бодаар.

³³Дээрги-Чаяакчы, дүрген келем, Бурганым, холуң көдүрлүп, базындырган улусту утпа!

³⁴Бузуттуг кижиге бодунуң сагыжында: «Бурган бисти кезетпес» – деп бодап, Сени тооп көрбөзүлүм?

³⁵Улустуң човалаңы биле айбыл-халавын көрүп тур сен – Бодунуң холуну ынаар сунар дээш, көрүп тур сен. Аас-кежик чок күжүр Сенээ идегеп тур, өскүс кижиге дузалаар сен.

³⁶Бузуттуг база бак кижиниң күчү-күжүн суларат – ооң бузуду шуут артпас кылдыр, ол кижини кезет.

³⁷Дээрги-Чаяакчы кезээ мөңгедө хааннап турар, өскө чоннар улузу Ооң чер-чуртундан арлып чиде бээр.

³⁸Дээрги-Чаяакчы, базындырган улустуң күзелдин дыңнап тур сен – оларның чүрөөн быжыктыр, кулааңны оларже ээктир.

³⁹Өскүс база базындырган кижиге чөптүг шииткелин хайырла; кым-даа болза чер кырынга улусту моон соңгаар коргутпазын.

Ырлар 10

Хөгжүм башкарыкчызынга. Давидтин.

¹Дээрги-Чаяакчыдан хоргадалды алыр мен. Силер меңээ: «Куш ышкаш, даглардыва ужувут» – деп чоондунар?

²Көрүңер даан: бузуттуглар чазын хере тыртып алган, согуннарын кирижепкен – мөзүзү эки улусче караңгыда адар деп турлар.

³Ниитилелдин үндезиннерин үрөп каапканда, чөптүг-шынныг кижиге чүнү кылып шыдаарыл?

⁴А Дээрги-Чаяакчы Бодунуң ыдыктыг өргээзинде, Ооң дүжүлгези – дээрлерде; Ооң карактары хайгаарап көрүп турар, Ооң көрүжү кижиге төрөлгөтөнни шенеп турар.

⁵Дээрги-Чаяакчы буянныг-даа, бузуттуг-даа кижини шенээр, күчүлелге ынак кижини көөр хөңнү чок.

⁶Ол оттуг көстерни, хып турар күгүрнү оларже чаъс дег чагдырар, өрттендир чиир изиг хат – оларның ижер дашказы болур.

⁷Дээрги-Чаяакчы – чөптүг-шынныг, Ол улустуң шынныг херектеринге ынак, мөзүзү эки улусче чүүлдүгзүнүп көөр.

Ырлар 11

¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. Сес хылдыг хөгжүм херексели үдээр. Мизмор-ыр. Давидтиш.*

²Дээрги-Чаяакчы, камгала! Сеңээ бердинген кижини артпаан-дыр, кижини төрелгетенниң иштинде бүзүрөп болгу дег улус чок-тур.

³Кижини бүрүзү өске кижиге мегелеп чугаалап турар, олар баажыланган чүрөөндөн авыяас дылдары-биле авыяастап чугаалажыр.

⁴Авыяас, турамык дылдарның шуптузун Дээрги-Чаяакчы тура соп каапсын.

⁵Ол улус: «Аксы-сөзүвүс-биле ажып тиилээр бис, дылдарывыс бисти деткип турда, кым биске дээрги боорул?» – дижип турар.

⁶А Дээрги-Чаяакчы: «Мен ам түрөңги улуска – човалаңы дээш, базындырган улуска – уё-човууру дээш болчур мен, Мээң камгалалым алыксаан кижиниң идегелин боттандырып бээр мен» – деп турар.

⁷Дээрги-Чаяакчының сөстери – арыг сөстер-дир; олар – чеди катап арыглаан, хайылдырар суугуга довурактан аңгылай эзилдирген мөңгүн дег-дир.

⁸Дээрги-Чаяакчы, Бодуңнуң улузуңну кадагалаар сен, оларны шак ындыг авыяас улустан кезээ мөңгеде камгалаар сен.

⁹Кижини төрелгетенниң иштинде эң бак чүүл үнеледи бээрге, бузуттуг хейлер кайда-даа чоруп турар апарды.

Ырлар 12

¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. Мизмор-ыр. Давидтиш.*

²Дээрги-Чаяакчы, кажанга дээр мени уттуң? Кезээ мөңгеде уттур сен бе? Кажанга дээр менден хая көрнүр сен?

³Кажанга дээр ындыг бодалдар мени хинчектээрил? Хүннү бадыр сеткил-чүрээм качыгдап тур. Кажанга дээр дайзыннарым өрү көрдүнерил?

⁴Дээрги-Чаяакчы, Бурганым, менче көрнүп, харыыдан бер! Карактарым чырыдып бер: өлүм мени удутпазын!

⁵«Ону базып кааптым!» – деп, дайзыным сөглөвезин. Тендиңейни бээримге, өжээтеним өөрүвезин.

⁶Энерелиңге идегедим, Дээрги-Чаяакчы. Камгалалың дээш сеткил-чүрээм байырлазын. Меңээ көргүскен буяны дээш Дээрги-Чаяакчыны алгап ырлаайн!

Ырлар 13

(Ыд. ыр. 52)

Хөгжүм башкарыкчызынга. Давидтиш.

¹Тенек кижини сеткил-хөңнүңге «Бурган чок» деп түңнел кылган. Ындыг улус самыыраан-дыр, чүдек-бужар херектерни үүлгеткен-дир; буян кылып турар кижини тывылбаан-дыр.

²Дээрги-Чаяакчы дээрден кижини төрөлгетенче, «Бурганче чүткүп турар сарыылдыг кижини бар бе?» дээш, куду алзы топтап көргөн.

³Шупту улус Бургандан ойталап, шупту бир аай будалган болган; буян кылып турар кижини тывылбаан – чаңгыс-даа кижини чок болган.

⁴Бузут үүлгедип турар бүгү улус черле угаан кирбези ол бе? Олар мээң чонумну аыш-чем ышкаш сыырып турар-дыр база Дээрги-Чаяакчыга мөргүвес-тир.

⁵Олар күштүг коргуушкунга алзып аар, Бурган чөптүг-шынныг улустуң талазында болгай.

⁶Ядыы кижиниң күзел-бодалын чүү деп-даа бодавас-тыр силер, а ооң хоргадалы – Дээрги-Чаяакчы!

⁷Сион дагдан Израильдиң камгалалы чедип келзин! Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чонунга эки чолду эгидерге, Иаков өөрүп-байырлаар, Израиль өөрүп-хөглээр.

Ырлар 14

Мизмор-ыр. Давидтиш.

¹Дээрги-Чаяакчы! Кым Сээң өргээ-майгыныңга чурттап шыдаарыл? Кым Сээң ыдыктыг дааңга турумчуп чурттаарыл?

²Чүгле арыг шынчы оруктар-биле чоруур, чөптүг чүүлдер кылыр кижиге;

³сеткилиниң ханызындан шынны чугаалаар, аксы-дылы-биле нүгүлдөвөс, өске кижиге бак чүвө кылбас, чанында кижини бак атка киирбес кижиге;

⁴Бурганның тооп көрбөөн улузун куду көөр, Дээрги-Чаяакчыдан коргар улусту мактаар, бодунга хора чедирги дег-даа даңгырак бергеш, аксы-сөзүн ээлээр кижиге;

⁵акша-мөңгүнүн чээлиге бергеш, ажык-кончаа дилевөс, буруу чок кижиге удурланыр дээш хээли албас кижиге. Ынчаар чурттап чоруур кижиге кезээ мөңгөде тендиш дивөс.

Ырлар 15

Миктам-ыр. Давидтиш.

¹Мени кадагалап көр, Бурганым, хоргадалды Сенден алыр болгай мен.

²Дээрги-Чаяакчыга: «Сен – мээң Дээргим сен, меңээ Сенден өске ачы-буян чок» – деп чугааладым.

³Ооң чер кырында ыдыктыг чонунче – ат-алдарлыг улузунче бүгү күзел-чүткүлүм угланды.

⁴Өске бурганче далашкан улустуң түрегдели көвүдезин; мен оларның хан төккөн өргүлддеринге киришпес мен, оларның бурганнарының аттарын безин адаар хөңнүм чок.

⁵Дээрги-Чаяакчы – мээң үлүүм сен, салым-чолум Сенден хамааржыр.

⁶Мээң хувааглыг черимниң кызыгаарын каас-чараш черлер таварты эрттирген сен, мээң Сенден алган өнчүм өндүр-чаагай-дыр.

⁷Мени угаан киир сургаан Дээрги-Чаяакчыны алгап-йөрээр мен, дүне безин ишти-хөңнүм мени сургап турар.

⁸Дээрги-Чаяакчыдан үргүлчү карак салбайн чордум, Ол мээң-биле-дир, ынчангаш тендиш дивес мен.

⁹Ынчангаш мээң чүрээм өөрүп-байырлаан, мээң сеткилим өөрүп-хөглээн, мага-бодумга кандыг-даа айбыл кыжанмас-тыр.

¹⁰Сен мээң амы-тынымны өлүглер оранынга калдырбас сен, Сеңээ бердинген чалчаңны тамыже киирбес сен.

¹¹Сен меңээ амыдыралче орукту айтып бээр сен; Сээң-биле кады турарымга, өөрүшкү мени бүргээр, Сээң холуңда аас-кежик кезээ мөңгеде бар.

Ырлар 16

Мөргүл. Давидтиш.

¹Дээрги-Чаяакчы, мээң актыымны дыңна, дуза дилээн алгы-кышкымче кичээнгейден сал, мегелевес аксы-дылымдан үнген мөргүлүмнү дыңна.

²Сен мени чөптүг шииткел-биле шиит, карактарың чөптүг шынны көрүп турзун.

³Сен мээң чүрээмни шенеп, дүне када кээп чордун; шенеп көргөш, бузуттуг бодал тышпайн бардың.

⁴Кижилерниң кылып чорууру ышкаш, аксы-дылымдан бачыттыг сөс үнмеди, Сээң сөстериңниң аайындан эртпейн, каржы-бак кижиниң оруун эдереринден кичээнип келдим.

⁵Сээң айтып бергениң оруктардан мээң буттарым өскээр барбас, чандыр баспас.

⁶Сени кыйгырып тур мен, дыңнап каарыңны билир мен, Бурганым: кулааң менче ээктирип, сөстериңни дыңнап көрем.

⁷Кайгамчык арга-биле энерелиң көргүзүп көр, Сен Бодуңнуң күчүлүг холуң-биле хоргадал дилээн улусту дайзыннардан камгалаар сен;

⁸Сен мени карак огу дег кадагала, чалгыннарың адаанга мени чажырып ал.

⁹Менче халдап турар бузуттуглардан, мени бүзээлеп алган, амы-тынымга кыжанган дайзыннардан кадагала.

¹⁰Олар дээрге чүректери доңгун, адыыргак сөстөр чугаалаар улус-тур.

¹¹Базым санай мени ам бүзээлеп турлар, черже чыттыр базып аарын күзеп, менче кезе кайгаарлар-дыр.

¹²Олар олча хайдынып, чимзенген арзылаң дег-дир, ажыт черлерде кеденип орар араатан аңга дөмей-дир.

¹³Дээрги-Чаяакчы, дүрген келем, оларже уткуй үнүп, дискек кырынга олуртувут. Бодуңнуң хылыжың-биле мээң амы-тынымны бузуттуг кижиден камгалап көр;

¹⁴өлүр тынныг улустан Бодуңнуң холуң-биле камгалап көр, Дээрги-Чаяакчы; олар дээрге дашказы бо чуртталганың хөреңги-байлаа-биле долдунган улус-тур, а Сен оларның хырнын Бодуңнуң шаңналың-биле долдурар сен; оларның ажы-төлү тоткаш, артыкшылын боттарының ажы-төлүңге арттырып каарлар.

¹⁵А мен актыг болуп, Сээң шырай-арныңче көөр мен, оттуп келгеш, Сээң арның көргеш, таалап ханар мен.

Ырлар 17

(2 Хаан. 22)

¹Хөгжүм башкарыкчызынга. Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чалчазы Давидти ооң хамык дайзыннарының болгаш Саулдуң холундан адырып каарга, Давидтиң Дээрги-Чаяакчыга ырлаан ырының сөстери бо-дур. Ол мынча дээн:

²Дээрги-Чаяакчы, мээң күчү-күжүм сен, Сеңээ ынак-тыр мен!

³Дээрги-Чаяакчы – мээң быжыг шивээм, хоргадалым, камгалалым. Мээң Бурганым – чалым-хаям. Ол – дозуг-камгалалым, мени камгалап турар күчү-күш, мээң чаглаам.

⁴Макталга төлөптиг Дээрги-Чаяакчыдан дуза дилеп кый деп, дайзыннарымдан камгалалды алыр мен.

⁵Өлүмнүң четкилери мени ораап алган, өлүмнүг айыыл эккээр суглар мени сүртеткен;

⁶алдыы оранның кинчилери мени бектеп алган, өлүмнүң дузаа мурнумда салдынган.

⁷Кызагдалга алыскаш, Дээрги-Чаяакчыдан дуза дилеп кый дидим, мээң Бурганымдан дуза дилеп алгырдым. Ол Бодунуң өргээзинден мээң үнүмнү дыңнап кагды, дилег-кыйгым Ооң мурнунга чеде берди.

⁸Чер шимчеп, сирилээн, даглар дөжөөнгө чедир божаңнаан – Дээрги-Чаяакчының килеңинден сирилеш дээн.

⁹Ол килеңнээрге, думчуундан – ыш, аксындан – өрттендир чиир чалынныг от аттыгып үнүп, изиг көстөр кызаңайндыр хып турган.

¹⁰Ол кудай-дээрни ээктир тырткаш, дүжүп келген, кара булут кырынга буттарын салып алган.

¹¹Дээрги-Чаяакчы херувимни мунупкаш, хатты чалгын кылгаш, кылайтыр ужуп чорупкан.

¹²Ол дүмбей караңгыны шугланып, дээрде чаъстыг кара булуттарже чаштып кире берген.

¹³Дээрги-Чаяакчының мурнунга чырык чайынналып, долу биле чаңныктарын чашкан булуттар көжүп турган.

¹⁴Дээрги-Чаяакчы кудай-дээрге диңмиттиг диңмирээн – Дээди Өрүкүнүң үнү, долу биле чаңныктар чажып, чыжыраан.

¹⁵Ол согуннарын салып, дайзыннарын тарай сывырыпкан, эмгежок чаңныктарын дүжүрүп, оларны девидедипкен.

¹⁶Дээрги-Чаяакчы, Сээң түрлүг үнүнден, Сээң эзиннээн тыныжыңдан далай-суглар дүвү көстүп, сыгап, өртемчей өзээнге чедир ажыттынып келген.

¹⁷Бурган бедик дээрден ээкекеш, мени сегирип алгаш, терең ээрем суглардан ушта тыртып каан;

¹⁸Ол мени күчү-күштүг дайзындан, күш-шыдалы менден ажыг өжээтеннерден камгалап каан.

¹⁹Дайзыннарым менче айыыл-халапка алысканым хүнде халдап келген, а Дээрги-Чаяакчы меңээ чөленгииш болган.

²⁰Ол мени шөлээн черже үндүрүп, камгалап каан – чүге дээрге мен Ооң сеткилинге кирген болган мен.

²¹Дээрги-Чаяакчы чөптүүм дээш меңээ ачы-буян көргүскен, холдарым арыы дээш мени шаңнаан.

²²Мен Дээрги-Чаяакчының оруктарындан соора барбаан мен, Бурганымның мурнунга бузутче чайгылбаан мен;

²³Ооң бүгү айтышкыннарын эдерип чоруур мен, Ооң дүрүм-хоойлуларындан ойталаваан мен.

²⁴Мен Ооң мурнунга кем-буруу чок мен, бачыт үүлгетпес дээш кичээнип чор мен;

²⁵Дээрги-Чаяакчы мээң чөптүүм көргөш, Ооң мурнунга холдарымның арыын көргөш, мени шаңнаан.

²⁶Сеңээ шынчы улуска Сен база шынчы сен, ак сеткилдиг кижиге ак сеткилдиг сен;

²⁷ арыг улуска арыг сен, а бузуттуг улуска хамаарылгаң багай;

²⁸биче сеткилдиг улусту камгалап турар сен, а адыыргак улусту куду көрүп турар сен.

²⁹Дээрги-Чаяакчы, чырыткымны кыпсып турар сен, дүмбей өттүр меңээ чырыдып турар сен, Бурганым Дээрги-Чаяакчы.

³⁰Сээң ачыңда аг-шеригни базып каар мен, Бурганым ачызында шивээлер ханаларын ажа халыыр мен.

³¹Бурган! – Ооң оруу болбаазыраңгай, Дээрги-Чаяакчының сөзү арыг шынчы; Оон хоргадал алган бүгү улуска Ол – дозуг-камгалал.

³²Дээрги-Чаяакчыдан өске, Бурган кымыл; Бурганывыстан өске, чалым-хая бар бе?

³³Бурган күш-шыдалды мээң шыңганнарымга сиңирип, ак орукту меңээ айтып берип турар;

³⁴буттарымны сыынны дег кылып, мени бедиктерже үндүрүп турар;

³⁵холдарымны чаа-дайынга өөредип турар, хүлер чаны хере тыртыптар күштүг мен.

³⁶Сен меңээ Бодуңнуң дозуг-камгалалыңны тутсуп берген сен, ушпазын дээш, мени холуң-биле туткан сен, Сээң деткимчең мени өндүр улуг кижиге кылып турар.

³⁷Сен мээң оруумдан доктар-моондакты чайладып, балдырларымны сирилевес быжыг кылып каан сен.

³⁸Дайзыннарымны истеп-сүргөш, чыпшыр чедер мен, оларны узуткап кагбаан шаамда, дедир эгбес мен.

³⁹Оларны чыттыр шаварымга, олчаан туруп шыдавастар – буттарым адаанга калырлар.

⁴⁰Сен дайын чорудар күш-шыдалды шыңганнарымга сиңирдиң, менче халдап келгеннерни мээң буттарым адаанга салып тур сен.

⁴¹Дайзыннарымның ооргазын меңээ көргүзүп, дезеринче албадаптың, өжэтеннеримни узуткап кагдым.

⁴²Олар алгырып турду, ынчалза-даа камгалакчызы чок-тур; Дээрги-Чаяакчыдан дуза дилээрге, оларга харыы бербес-тир.

⁴³Оларны, хатка бөөлдеткен довурак дег, тарадыр эстедиптер мен, кудумчуда малгаш дег, таптай базып кааптар мен!

⁴⁴Сен мени чонумнуң үймээнинден камгаладың, аймак-чоннарның бажынга олуртуп кагдың; безин билбес турганым чон ам меңээ бараан болуп турар;

⁴⁵олар мээң дугайымда дыңнап кааш, дораан-на чагыртты, өске чер чурттуглар меңээ чашпаалап турар.

⁴⁶Өске черлер улузунуң сузу бастынып, шивээлеринден сириңейнип үнүп турду.

⁴⁷Дээрги-Чаяакчы дириг! Мээң чөленгииш-хаямга алдар! Мени камгалап турар Бурган кымдан-даа арттыр мактатсын!

⁴⁸Ол – мен дээш өжээн негээр, чоннарны меңээ чагыртып турар,

⁴⁹дайзыннарымдан мени камгалап турар Бурган-дыр. Мени Сен меңээ удурланган улустан бедидир көдүрүп, каржы-дошкун кижиден камгалап турар сен.

⁵⁰Ол дээш, Сени өске чоннар мурнунга алдаржыдар мен, Дээрги-Чаяакчы, Сээң адыңны алгап ырлаар мен.

⁵¹Дээрги-Чаяакчы шилип алган хаанынга өндүр улуг тиилелгелерни шаңнап турар, Ол Давидке болгаш ооң үре-салгалынга кезээ мөңгедэ энерелдиг!

Ырлар 18

¹Хөгжүм башкарыкчызынга. Мизмор-ыр. Давидтиш.

²Дээрлер Бурганның алдарын медээлеп тур, бопурук кудай-дээр Ооң холдарының ажил-херектерин тоожуп тур.

³Хүн дараазында хүнге сөстү дамчыдар, дүн дараазында дүнге билигни ажыдар.

⁴Оларның үнү дыңналбас, сөзү, чугаазы чок-даа болза,

⁵үн-чугаазы бүгү чер-делегейге дыңналып эртер, а сөстери өртемчейниң кыдыгларынга чедер. Бурган дээрлерде хүннүң өргээзин тургузуп алган.

⁶А хүн, күдээ дег, куда соонда хонган өрээлинден үнүп кээр, эртер оруун төндүр маңнап бар чыда, мөге-шыырак кижиге дег өөрүүр.

⁷Ол дээрниң бир кыдыындан үнүп келгеш, өске кыдыынга чедир көжүп хүннээр, ооң изиинден чүү-даа чүве чаштынып шыдавас.

⁸Дээрги-Чаяакчының дүрүм-хоойлузу болбаазыраңгай, сеткил-сагышты тынгарар; Ооң чугаалаан сөстери шынныг, кенен улусту угаан киирер.

⁹Дээрги-Чаяакчының айтышкыннары чөптүг, чүректи өөртүр; Ооң чагыы чырыткылыг, карактарны чырыдар.

¹⁰Дээрги-Чаяакчыдан коргар чорук – арыг база кезээ мөңгеде артар. Дээрги-Чаяакчының шийтпирлери – алыс шынныг, шуптузу чөптүг;

¹¹олар алдындан – аажок хөй арыг алдындан күзенчиг, ары өөндөн алган ары чигиринден амданныг.

¹²Сээң чалчаң ол бүгүден өөредигни алыр, оларны сагыыры – өндүр улуг шаңналды эккээр.

¹³Частырыгларын эскерип шыдаар кижиге бар бе? Бодумнуң ожаап билбээним бачыттарымдан мени арыгла.

¹⁴Сагышты-биле үүлгеткен бачыттардан база Бодуңнуң чалчаңны чайладып көр – олар мени чагырбазын. Мен ынчан актыг апарып, аажок улуг кемниг херек дээш буруудаваас мен.

¹⁵Дээрги-Чаяакчы – чалым-хаям сен, Камгалакчым сен! Мээң аксымдан үнген сөстөр биле чүрээмниң бодалдары Сеңээ таарымчалыг болзун.

Ырлар 19

¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. Мизмор-ыр. Давидтиш.*

²Айыыл-халап хүнүнде Дээрги-Чаяакчы сени дыңнап кагзын – Израильдиң Бурганының ады сени кижичетпес бедикче көдүрзүн.

³Ол сенче ыдыктыг черден дузадан чорутсун, Сион дагдан сени деткизин.

⁴Сээң салганың бүгү өргүлдерни бодап келзин, бүрүн өрттеткен өргүлүңче сеткил ханыышкын-биле көрүп, хүлээп алзын. *Сэла*

⁵Дээрги-Чаяакчы сээң күзээн чүвеңни хайырлазын, сээң бодап алган бүгү чүүлдериңни боттандырып берзин.

⁶Сээң тиилелгең дээш өөрүп-байырлаар бис, Бурганывыстың ады дээш тугувус көдүрер бис. Дээрги-Чаяакчы шупту дилеглериңни күүсетсин.

⁷Мен ам билир мен – Дээрги-Чаяакчы Бодунуң шилип алган хаанын камгалап турар, Ооң күштүг холу ыдыктыг дээрлеринден аңаа харыылап, тиилелгени хайырлап турар.

⁸Чамдык улус дайынчы тергелери-биле, өске улус – аъттары-биле мактаныр, а бис Дээрги-Чаяакчының ады-биле – Бурганывыстың ады-биле мактанып турар бис!

⁹Ол улус чайгыла бергеш, буурап каар, а бис бут кырынга чайгылыш чок турар бис.

¹⁰Дээрги-Чаяакчы, хаанны камгала, дуза дилеп кый дээривиске, харыыла!

Ырлар 20

¹Хөгжүм башкарыкчызынга. Мизмор-ыр. Давидтиш.

²Дээрги-Чаяакчы! Сээң күчү-күжүң дээш, хаан өөрүшкү-маңнайлыг тур, Сенден келген камгалал дээш канчаар-даа аажок өөрүп-хөглөп тур!

³Сен ооң күзээн чүүлдерин күүседип бердиң, ооң аксындан үнген дилег-сөзүңден ойталавадың. *Сэла*

⁴Сен ону ачы-буян долган алгыш-йөрээл-биле уткудуң, ооң бажыңга алдын оваадайны кедирдиң.

⁵Хаан Сенден амыдыралдың тыныжын диледи, Сен аңаа кезээ мөңгедө узун назынны хайырладың.

⁶Сенден келген камгалал дээш, ол өндүр улуг алдарлыг апарды: Сен аңаа чайынналчак мактал-хүндүнү хайырладың.

⁷Сен аңаа ачы-буяныңны кезээ мөңгедө бердиң, Сээң чаныңга турарга тыптыр өөрүшкүнү шаңнап, ону хөглеттиң.

⁸Хаан Дээрги-Чаяакчыга идегээр, Дээди Өрүкүнүң энерелиниң ачызында тендиш дивес.

⁹Сээң холуң шупту дайзыннарыңны тудуп алыр, күштүг холуң шупту өжэатеннериңни тудуп алыр.

¹⁰Килеңнээн үенде оларга оттуг суугу дег сен; Дээрги-Чаяакчы аажок килеңнээш, оларның бажын чиир, олар отка чиртип аарлар.

¹¹Сен оларның үре-салгалын чырык чер кырынга, оларның салгакчыларын кижини төрөлгөтөн аразыңга амылыг арттырбас сен.

¹²Сеңээ удур кара сагыштап турган дайзыннар болгай, ынчалза-даа ол кара сагыжын боттандырап хары чок-тур!

¹³Сен чаларың согуннарын оларның арыннарынче шыгаагаш, оларны хая көрүндүрүп, дестирер сен.

¹⁴Дээрги-Чаяакчы, Бодуңнуң күжүң-биле кымдан-даа бедидир көдүрүл, Сээң күчү-күжүңнү алгап ырлап, алдаржыдаал!

Ырлар 21

¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. «Даң хаяазының ивизи» деп аялга үдээр. Мизмор-ыр. Давидтиш.*

²Мээң Бурганым! Мээң Бурганым! Чүү дээш мени кааптың? Сен мени камгалаарын көңгүс бодавайн тур сен, мээң дуза дилээн кыйгымдан ырак-тыр сен.

³Бурганым! Хүндүс Сени кыйгырып тур мен – а Сен харыы бербейн тур сен; дүне база оожургал чок болу бердим.

⁴А Сен – Ыдыктыг Чагырыкчы сен, израиль чон Сени мактап турар.

⁵Ада-өгбелеривис Сеңээ идегеп, ынанып чорааннар, а Сен оларны кадагалап келдиң.

⁶Олар Сени кыйгырып турганнар – камгалалды ап-даа келгеннер; Сеңээ ынанып чорааннар, идегели хоозун болбаан.

⁷А мен – кижиге эвес, курт-тур мен, улуска бак сөгледиң, чонга дора көрдүрүп чор мен.

⁸⁻⁹Көрүп турар бүгү улус мени аксы-биле дузап, баштарын чайып: «Ол кижиге Дээрги-Чаяакчыга ынанып турду. Ынчангаш ол Дээрги-Чаяакчыга эргим болза, Ол аңаа болчуп, камгалазын» – деп кочулап турду.

¹⁰А Сен – мени хырын иштинден ужулгап, меңээ айыыл чок болур кылдыр иемниң хоюнга салып каан Бурган сен.

¹¹Төрүттүнүп кээримге-ле, мени Сеңээ тураскаадып берипкен, иемден төрүттүнгенимден-не Сен – мээң Бурганым сен.

¹²Менден ыравайн көр – айыыл-халап чоокшулап кел чыдыр, а меңээ дуза кадар кижиге чок-тур.

¹³Хөй дайзыннар мени бүзээледи, Васанның күштүг бугалары дег, үглөп келди;

¹⁴олар менче, олчазын үзе-чаза соп, ырланган арзылаң дег, диштерин шаарартып тур.

¹⁵Сеткил-сагыжым суг дег ага берди, шупту сөөктерим кадырылды; чүрээм чук дег чымчай бергеш, иштимге кээп эсти берди.

¹⁶Өрттедип турар дой саваның суу дег, күш-шыдалым соглуп кагды, өгүмге дылым чыпшына берди, Сен мени, өлүп калзын дээш, довуракче октаптың.

¹⁷Бак хейлер мени ыттар дег бүзээлеп, мөөңү-биле үглөп келген, хол-будумну үзе-чаза соп каапкан.

¹⁸Дөрт сөөк кижини апардым, а дайзыннарым менче кайгап, топтап көрүп тур.

¹⁹Хептеримни аразында үлежип ап, хөйлеңим алыр дээш үлүг тыртып турлар.

²⁰А Сен, Дээрги-Чаяакчы, менден ыравайн көр, мээң күчүм-дүр сен, дузалаар дээш далажып көр!

²¹Амы-тынымны хылыштан камгала, дың чаңгыс тынымны ол ыттардан камгала;

²²арзылаң аксындан, үзер бугалар мыйыстарындан мени чайлат, меңээ харыылап көр.

²³Сээң адыңны ха-дуңма чонумга медээлээр мен, чыыш мурнунга Сени алгап-мактаар мен.

²⁴Дээрги-Чаяакчыдан коргар улус, Ону алгап-мактаңар! Иаковтуң бүгү салгалы, Ону алдаржыдыңар, Израильдин бүгү чону, Оон коргуңар!

²⁵Дээрги-Чаяакчы түрегдээн кижини тоовайн барбаан, ооң дилээн херексевичин барбаан, оон хая көрүмнээн, а кажан ол Бодун кый дээрге, дыңнап каан.

²⁶Эңмежок чоннуң чыыжынга Сени мактаан сөстөрүм Сенден кээр; Сенден коргар улус мурнунга Сеңээ берген даңгырактарым күүседир мен.

²⁷Түрегдээн күжүрлер аштанып-чемненип, тотсун, Дээрги-Чаяакчыже чүткээн улус Ону алгап-мактазын; силерниң чүректериңер турбайн, кезээ мөңгеде согар болзун!

²⁸Дээрги-Чаяакчыны сактып келгеш, чер-делегейниң кыдыгларында чурттаан улус Олче эглип кээр, Ооң мурнунга бүгү аймак-чоннар кээп, мөгеер;

²⁹чүге дээрге чагырга – Ооңуу-дур, чоннарның Чагырыкчызы – Ол-дур.

³⁰Чер-делегейде күш-шыдалдыг бүгү улус ылапты-биле Аңаа мөгеер; довурак-доозун бооп хуулуп бар чыдар, өлүр тынныг бүгү улус Ооң мурнунга сөгүрүүр.

³¹Келир салгалдар Дээргиге бараан болур, Ооң дугайында салгалдан салгал дамчып медээлээр.

³²Олар келир үеде төрүттүнер улуска Дээрги-Чаяакчының чөптүүн, Ооң кылган ажил-херектерин чугаалап бээр.

Ырлар 22

Мизмор-ыр. Давидтиш.

¹Дээрги-Чаяакчы – мээң Кадарчым. Мээң хереглээн бүгү чүвем бар.

²Ол мени оът-сигени хөлбең ногаан шынааларга одарладыр, оожум сугларга чедире бээр,

³сеткилимге чаа күштү хайырлаар. Ол мени Бодунуң ат-алдары дээш шынныг оруктар-биле эдертип бар чыдар.

⁴Дүмбей караңгы шынаа таварты эртип бар чытсымза-даа, айыыл-халаптан кортпас мен – Сен мээң-биле болгай сен, даянгыжың биле шыкпыжың мени камгалап, оожургадыр.

⁵Дайзыннарым көрүп турда, Сен меңээ дой кылдың, бажымны олива үзү-биле хүндүлөп чаап бердиң, мээң кежиим аяа чык долу-дур!

⁶Буян биле энерелиң бүгү чуртталгамда мени үдеп чоруур – Сээң өргээңге кезээде туруп аар мен, Дээрги-Чаяакчы.

Ырлар 23

Давидтиш. Мизмор-ыр.

¹Чер-делегей болгаш ону долган бүгү чүве, өртемчей болгаш ында чурттаан бүгү амытаннар Дээрги-Чаяакчыга хамааржыр;

²Ол чер-делегейниң үндезиннерин далай, сугларга быжыглап каан.

³Дээрги-Чаяакчының даанче кым үнүп болурул, Ооң ыдыктыг черинге кым туруп болурул?

⁴ Арыг холдарлыг, актыг чүректиг, хей черге даңгырак бербээн, меге аазаашкын кылбаан кижил ол-дур.

⁵Шак ол кижил Дээрги-Чаяакчының ачы-буянын алыр, бодунуң Камгалакчызы Бургандан чөптүг шаңналды алыр.

⁶Дээрги-Чаяакчыже чүткээн, Израильдиң Бурганы Сени эдериксээн улус ындыг боор-дур. *Сэла*

⁷Хаалгалар, бажыңар көдүрүңер, үе-дүптеги эжиктер, ажыттынып көдүрлүңер – алдарлыг Хаан кирип келзин!

⁸Ол алдарлыг Хаан кымыл? – Күчү-күштүг, мөге-шыырак Дээрги-Чаяакчы ол-дур, чаа-дайынга күжүн көргүзөр Дээрги-Чаяакчы ол-дур.

⁹Хаалгалар, бажыңар көдүрүңер, үе-дүптеги эжиктер, ажыттынып көдүрлүңер – алдарлыг Хаан кирип келзин!

¹⁰Шак ол алдарлыг Хаан кымыл? Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы – алдарлыг Хаан ол-дур! *Сэла*

Ырлар 24

Давидтиш.

א

(алеф)

¹Дээрги-Чаяакчы, сеткил-сагыжымдан Сеңээ мөргүп тур мен;

ב

(бет)

²Бурганым, Сеңээ ынанып тур мен. Адым баксыравазын, дайзыннарым мени ажып тиилевезин;

ג

(гимел)

³Сеңээ идегээр улустуң база ады баксыравазын, хей черге өскерлип турар улус харын бак атка кирзин.

ד

(далет)

⁴Дээрги-Чаяакчы, оруктарың меңээ айтып бер, эртер оруктарыңга мени өөрөт.

ה

(хе)

⁵Сээң шыныңче мени эдерттип, өөредип көр, мени камгалаар Бурганым болгай сен, хүннүң-не Сеңээ идегээр-дир мен.

ו

(зайин)

⁶Дээрги-Чаяакчы, ээ хайыралың, энерелиң бода, олар кезээ мөңгеде бар болгай.

ז

(хет)

⁷Аныяк шаамның бачыгтарын, кемниг херектерин сагынма, Дээрги-Чаяакчы, ачы-буяанның болгаш энерелдиин-биле мени бода!

ח

(тет)

⁸Дээрги-Чаяакчы ачылыг база чөптүг болгаш, бачыттыгларга орук айтыр;

‘
(йод)

⁹биче сеткилдиг улусту шын чурттаар кылдыр сургап, Бодунуң оруктарыңга өөредир.

⸁
(каф)

¹⁰Дээрги-Чаяакчының бүгү оруктары – Ооң чагыг-керээзи биле дүрүм-хоойлузун сагып чоруур улуска шынчы энерел ол-дур.

⸂
(ламед)

¹¹Дээрги-Чаяакчы, Бодунуң ат-алдарыңны бодааш, мээң бачыдымны өршээ – бачыдым аажок улуг болгай.

⸃
(мем)

¹²Дээрги-Чаяакчыдан коргар кижиге Ол кандыг орукту шилип алырын айтып бээр.

⸄
(нун)

¹³Шак ол кижиниң амыдыралы буян көрүп эртер, а үре-салгалы чер-чуртту салгап алыр.

⸅
(самех)

¹⁴Дээрги-Чаяакчыдан коргар улуска Ол арга-сүмезин бээр, оларга Бодунуң чагыг-керээзин ажыдар.

⸆
(айин)

15 Мээң карактарым кезээде Дээрги-Чаяакчыже көрүп турар, Ол мээң буттарымны какпа-дузактан адырып турар болгай.

д

(не)

16 Көрүжүннү менче углап, менче ээ көрнүп көр, чааскаанзырап, базындырып чор мен.

з

(цаде)

17 Чүрээмниң качыгдалы немежип тур, айбыл-халавымдан мени адырып көр;

18 хинчектенип, харыксыраанымны көрүп көр, бүгү бачыттарымны өршээ.

р

(реш)

19 Дайзыннарарымче көрүп көр – оларның көвүдээнин, мени көөр хөңнү чок улустуң каржы-дошкунун!

ш

(шин)

20 Амы-тынымны кадагалап, айбылдан адыр. Бак атка кирбес болуйн – хоргадалым Сенде болгай.

т

(тав)

21 Эки мөзүм биле чөптүүм мени кадагалазын – ынаныжым Сенде болгай.

22 Бурганым, шупту айбыл-халаптардан Израильди адырып хоста!

Ырлар 25

Давидтиш.

- ¹Дээрги-Чаяакчы, чөптүг шиитпириң үндүрүп көр – кем-буруу чок чурттап чордум, Сеңээ идегээш, тендиш дивес мен.
- ²Мени шылгап көр, Дээрги-Чаяакчы, мени шенеп, ишти-хөңнүм биле чүрээмни арыглап көр.
- ³Сээң энерелиң дугайында үргүлчү бодап чор мен, Сээң алыс шыныңны эдерип чор мен.
- ⁴Мегелеп чугаалаар улус-биле кады олурбадым, ийи арынныг улус-биле кады чорбас мен;
- ⁵кара сагыштыг улустуң бөлүглежилгезинге хөңнүм чок, бузуттуглар аразынче кирбес мен.
- ⁶Кем-буруу чок болгаш, холдарым чуп, Сеңээ өргүл салыр бедигээшти дескинер мен, Дээрги-Чаяакчы –
- ⁷Сени алгап-мактаан үнүм дыңналып, Сээң хамык ажыл-херектериңни медээлэйн.
- ⁸Дээрги-Чаяакчы, Сээң өргээңге – Сээң чурттап турар өндүр-чаагай оран-саваңга ынак мен.
- ⁹Мээң амы-тынымны бачыттыг улус-биле кады, мээң амыдыралымны өлүрүкчүлөр-биле кады узуткава;
- ¹⁰оларның холдары бузутка борашкан, оларның холдарын хээли долган.
- ¹¹А мен кем-буруу чок чурттап чор мен; мени камгалап, ээ көрнүп көр.
- ¹²Мээң будум дорт орукта турар, Дээрги-Чаяакчының улузунуң чыылган черинге Ону алгап-йөрээр мен.

Ырлар 26

Давидтиш.

- ¹Дээрги-Чаяакчы – меңээ чырык, меңээ камгалал – кымдан коргар деп мен? Дээрги-Чаяакчы – амыдыралым шивээзи – кымдан сүртээр деп мен?

²Өжэетеннерим, удурланыкчыларым, дайзыннарым бажым чиир дээш менче халдап келгеш, боттары-ла илдигип, калырлар.

³Эңмежок аг-шериг мени бүзээлеп кээр болза, мээң чүрээм коргуп-сүртевес; меңээ удур дайын-даа үнер болза, идегелим ышкынмас мен.

⁴Дээрги-Чаяакчыдан чаңгыс-ла дилеглиг мен, чүткүп чеде бериксээн чүвем чүгле бо: назынымның дургузунда Ооң бажыңыга туруп аары, Ооң өндүр чырыын хайгаарап көөрү, Ооң ыдыктыг өргээзинге кээри, Ооң күзел-соруун билип аары.

⁵Ол мени айбыл-халап хүнүнде Бодунуң майгынынга хоргададып аар, Бодунуң чадырының ажыт черинге чажырып каар, хая кырынче көдүрүп үндүрө бээр болгай.

⁶Ам мени бүзээлээн дайзыннарым кырынга мээң бажым көдүрлү бээрге, Ооң майгынынга өөрүшкүлүг үнүм-биле өргүлдерим эккеп салыр мен, ырлавышаан, Дээрги-Чаяакчыны алгап-мактаар мен.

⁷Дээрги-Чаяакчы, Сени кыйгырган үнүмнү дыңна, менче ээ көрнүп, харыылап көр.

⁸Мээң чүрээм Сээң өмүнээңден дег: «Менче чүткүп келиңер!» – деп тур. Дээрги-Чаяакчы, мен ам Сенче чүткүп чеде бээр мен.

⁹Бодунну менден чажырбайн көр, килеңнээштиң, Бодунуң чалчаңдан ойталава! Сен меңээ дузалап турдуң, ам мени тоовайн барба, Бурганым, мени кагба, Камгалакчым!

¹⁰Авам биле ачам-даа мени каапкаш баар болза, Дээрги-Чаяакчы мени хүлээп алыр.

¹¹Дээрги-Чаяакчы, мени Бодунуң орууңга өөредип каг, дайзындан камгалап, мени дорт оруктап эдерт.

¹²Мени туразында аажылаар кылдыр дайзыннарымга хүлээдип бербе – мегелеп херечилээр улус менче халдап, өжү ханмайн турар болгай.

¹³А мен дириглер ораныңа Дээрги-Чаяакчының ачы-буянын көрүп каарымга бүзүрээр мен.

¹⁴Дээрги-Чаяакчыга идеге – кадыг-быжыг бол, чүрээң эрес-дидим болзун – Дээрги-Чаяакчыга идеге!

Ырлар 27

Давидтиш.

¹Дээрги-Чаяакчы, Сенден дуза дилеп кый деп тур мен! Чөленгииш-хаям, харыы сөс чок артпайн көрем. Меңээ харыы бербезиңзе, хөөрже кирген кижилер дег болу бээр мен.

²Сенден бодум дилег кылып, Сээң өргээңде эң ыдыктыг черже холум сунуп, мөгөйдим: мөргүл кылган үнүм дыңнап көрем.

³Бузуттуг болгаш кара сагыштыг улус-биле кады; өскелер-биле эп-найыралдыг чугаалажып тура, чүректеринге бузут шыгжаар улус-биле кады мени кезетпейн көр.

⁴Ындыг улуска оларның кылган ажыл-херектерин, бузуттуг үүлгедиглерин ёзугаар кеземчеден онааштыр; оларны холу-биле кылган ажыл-херектери дээш чогууру-биле кезедип көр.

⁵Олар Дээрги-Чаяакчының ажыл-чорудулгазын, Ооң холу-биле кылган ажыл-херектерин билип албаан-дыр. Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы оларны үреп бускаш, катап тудуп тургуспас.

⁶Дээрги-Чаяакчыга алдар! Ол мээң мөргүл кылган үнүмнү дыңнап кагды!

⁷Дээрги-Чаяакчы – мээң күчү-күжүм-дүр, мээң дозуг-камгалалым-дыр, мээң чүрээм Аңаа идегеп чораан. Ол меңээ дузалады-даа – чүрээм ол дээш өөрүп-байырлап тур, мен Ону алгап ырлап алдаржыдар мен.

⁸Дээрги-Чаяакчы – Бодунуң чонунга күчү-күш-түр, Бодунуң шилип алган хааныңа – камгалалдың шивээзи-дир.

⁹Бодунуң чонуңну камгала, Сеңээ хамааржыр улуска ачы-буяныңны хайырла! Оларны кадарып эдертип база кезээ мөңгеде кужактап көдүрүп көрөм.

Ырлар 28

Мизмор-ыр. Давидтиш.

¹Бурганның оолдары, Дээрги-Чаяакчыны мактаңар, Ооң алдарын, Ооң күжүн мактаңар!

²Дээрги-Чаяакчының алдарлыг адын алгаңар; Бодунуң ыдыктыг өргээзинде турар Дээрги-Чаяакчыга мөгейиңер.

³Дээрги-Чаяакчының үнү – суглар кырында, алдарлыг Бурганның үнү диңмиреп тур, делгем ханы суглар кырында чаңгыланып тур.

⁴Дээрги-Чаяакчының үнү күчүлүг, Ооң үнү өндүр-чаагай.

⁵Дээрги-Чаяакчының үнү пөштерни одура шааптар, Ол Ливанның пөштерин одура шааптар.

⁶Ол Ливан дагларны – бугалар дег, Сирион дагны – молдурга дег шурап маңнаарынче албадаптар.

⁷Дээрги-Чаяакчының үнү чаңныкты кызаңнадыр.

⁸Ооң үнү кургаг ховуну сириледир, Ол ээн кургаг Кадес ховуну сириледир.

⁹Дээрги-Чаяакчының үнү дыттарны орааштыр шааптар, аргаларны шаарартыптар; Ооң өргээзинде бүгү-ле чүве Ооң алдарын медээлээр!

¹⁰Дээрги-Чаяакчы суг халавының кырында Бодунуң дүжүлгезинде саадаан, Ол Хаан болуп, кезээ мөңгеде саадап орат.

¹¹Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чонунга күчү-күштү хайырлазын, Ол Бодунуң чонунга амыр-тайбың хайырлап, алгап-йөрээзин.

Ырлар 29

- ¹ *Өргээни чаартып турда, ырлаан мизмор-ыр. Давидтши.*
- ² Дээрги-Чаяакчы, Сени кымдан арттыр алгап-мактаар мен – Сен мени көдүрүп аппаратта, дайзыннарарымга мээң айыыл-халавым дээш өөрүп-байырлаар арга бербедиң.
- ³ Дээрги-Чаяакчы, Бурганым! Сенден дуза дилеп турдум, мени ынчан сегиткен сен.
- ⁴ Дээрги-Чаяакчы! Сен мээң амы-тынымны өлүглер оранындан үндүр тыртып эккелдиң, хөөрже кире бербезин дээш, дириг арттырып кагдың.
- ⁵ Дээрги-Чаяакчыга бердинген улус, Ону алгап ырлаңар, Ооң ыдыктыг адын алдаржыдыңар.
- ⁶ Ооң килеңи хензиг өйде кыптыгар, а эки көөрү – амы-тынны хайырлаар: кежээ ыглап-сыктазымза-даа, даарта эртен өөрүп-байырлаар мен.
- ⁷ Сагыш човаар чүвем чок тургаш: «Кажан кезээде тендиш дивес мен» – деп чугаалап чордум.
- ⁸ Дээрги-Чаяакчы, Сен менче ээ көрнүп, мени быжыг даг дег кылып кагдың. А менден өскээр көрнү бээриңге, коргуп турдум.
- ⁹ Дээрги-Чаяакчы, ынчан Сенден диледим, Дээргим сеңээ мөргүдүм:
- ¹⁰ «Өлү бээримге, ажыы чүл? Хөөрже кире бээримге, эки чүү боор? Өлгөн сөөк Сени канчап алдаржыдарыл? Алыс шыныңны канчап херечилээрил?
- ¹¹ Дээрги-Чаяакчы, мени дыңнап, ээ көрүнөм! Дээрги-Чаяакчы, меңээ дузаң көргүзем!»
- ¹² Ыы-сыымны өөрүшкүже хуулдуруптуң, качыгдалым хевин уштуп, хөглээшкинниң хевин меңээ кедириптиң –
- ¹³ сеткил-чүрээм олчаан Сени алдаржыдып, черле ыт чок барбас болзун. Дээрги-Чаяакчы, Бурганым, Сени мөңгө шагда алдаржыдай!»

Ырлар 30

(Ыд. ыр. 70:1-3)

- ¹Хөгжүм башкарыкчызынга. Мизмор-ыр. Давидтиш.
- ²Дээрги-Чаяакчы, хоргадалым Сенде, адым кажан-даа баксыравазын, Бодуңнуң чөптүүң ёзугаар мени камгалап көр.
- ³Кулааңны менче ээктир, меңээ болчуп, дүрген чедип кел, быжыг чалым-хаям, хоргадаар шивээм бооп, мени камгала.
- ⁴Чалым-хаям, шивээм-дир сен, Бодуңнуң адың алдаржызын дээш мени эдертип, башкар.
- ⁵Мээң шивээм болгай сен – дайзыннарарымның меңээ бүдүү салып каан какпазындан мени чайлат.
- ⁶Амы-гынымны Сээң холуңга хүлээдип тур мен – Сен мени хостап турар болгай сен, алыс шынныг Дээрги-Бурган-Чаяакчы.
- ⁷Хоозун меге дүрзүлөргө мөгеер улуска хөңнүм чок, а бодум Дээрги-Чаяакчыга идегээр мен.
- ⁸Сээң энереңиң дээш өөрүп-хөглээр мен – Сен мээң айыыл-халавымны көрүп кагдың, аар-бергеге алысканымны билип кааптың,
- ⁹дайзынымның холунче мени киирбеңиң, буттарымны шөлээн черге тургузуп кагдың.
- ¹⁰Дээрги-Чаяакчы, менче ээ көрнүп көр – кызыышкыңга таварыштым, качыгдалдан карактарым, сеткилим, ишти-хөңнүм соглуп кагды.
- ¹¹Амыдыралым муңгаралдан, назыным уё-човуурдан үстүп төнер четти, кем-буруумдан күжүм төнүп, сөөктерим кургап кагды.
- ¹²Хамык дайзыннарарым мени дора көөрге, кожаларым безин мени бактап турлар, таныш өөрүмге-даа коргунчуг амытан апардым, кудумчуга мени көргөн улус дезип маңнажы бээр-дир.

¹³Улустуң чүрекеринде, өлген чүве дег, уттундура бердим, чарык сава дег апардым.

¹⁴Хөй улустуң бак сөглээрин дыңнап шаг болдум, долгандыр – коргушла, коргуш; дайзыннар меңээ удур бөлүглежип, амы-тыным үзүп каарын бодап тур.

¹⁵А мен Сеңээ идегээр мен, Дээрги-Чаяакчы, «Бурганым сен» деп чугаалап тур мен.

¹⁶Мээң назыным хуусаазы – Сээң холунда; дайзыннарым холундан, истеп-сүрген улустан мени камгала.

¹⁷Чырыткылыг арныңны Бодуңнуң чалчаңга көргүс: энерелдиин-биле мени камгала.

¹⁸Дээрги-Чаяакчы, Сени кыйгырдым, адым баксыравазын, бузуттуглар харын бак атка кирзин, өлүглер оранынче дүжүп, ыыт чок артсын.

¹⁹Чөптүг-шынныг кижиге удур туразы улгадып, ону куду көрүп, бак чүве мегелеп чугаалаар аастардан үн үнмес апарзын.

²⁰Сенден коргар улуска кадагалап турарың, кижиге амытандан дезип, Сеңээ хоргадап кээр улуска белеткеп алганың ачы-буяныңның арбын, хөйүн!

²¹Сен оларны Бодуңнуң шывыңның адаанга улустуң кара сагыжындан чажырап сен, Бодуңнуң оран-саваңга аас-дылдан хоргададыр сен.

²²Быжыглалдыг хоорай-шивээге Бодуңнуң энерелин кайгамчык арга-биле меңээ көргүскен Дээрги-Чаяакчыга алдар!

²³Хөлзеп дүвүрээш: «Сээң көрүжүңден шөлүттүрген-дир мен» деп бодап турдум, ынчалзажок Сенден дуза дилеп кыйгырарымга, мөргүл кылган үнүмнү дыңнап кагдың.

²⁴Дээрги-Чаяакчыга бердинген бүгү улус, Аңаа ынак болуңар, Дээрги-Чаяакчы Аңаа шынчы улусту кадагалаар, а туразы улуг улустуң кеземчези эриин ажар.

²⁵Дээрги-Чаяакчыга идегээр бүгү улус, кадыг-быжыг болуңар, чүрээңер эрес-дидим болзун.

Ырлар 31

Давидтин. Маскил-ыр.

¹Кем-буруузу өршээттинген, бачыттары арыглаттынган кижиге амыр-чыргалдыг!

²Дээрги-Чаяакчы ооң бачыдын кем-буруу кылдыр санаваан база сеткилинде авыяс-меге чок кижиге амыр-чыргалдыг.

³Бачыдымны чугаалавайн турумда, хүн бүрүдеги уё-човуурумдан ишти-хөңнүм ирип калды.

⁴Дүне-даа, хүндүс-даа Сээң холуң меңээ халалыг бооп келди; аяңныг чараш шырайым, чайгы изигде кагаанымда дег, чиде берди. *Сэла*

⁵А мен Сээң мурнуңга бачыттыымны миннип, кем-буруумну чажырбайн: «Дээрги-Чаяакчыга кемниг херектерим миннир мен» – деп чугааладым. Сен ынчан бачыдымның кем-буруузун өршээдиң. *Сэла*

⁶Ынчангаш Сеңээ бердинген кижиге бүрүзү бачыдын эскерип каан үеде, Сеңээ мөргүзүн – ынчан ол айыыл-халаптың үеринге алыспас.

⁷Сен – мээң чаштыр черим сен: мени айыыл-халаптан адырар сен; камгалалың өөрүшкүзү-биле бүргээр сен. *Сэла*

⁸Силерни угаан кирип сургап каар мен, эртер орууңарны айтып бээр мен; чагыг-сүмем силерге кадып, силерден карак салбас мен.

⁹Аът азы элчиген ышкаш мелегейзиг болбаңарам – аастарын чүген, суглук-биле аайыңга кирип тыртпас болза, олар чагыртпас-даа.

¹⁰Бузуттуг кижиниң човалаңы эңмежок, а Дээрги-Чаяакчыга идегээн кижини Ооң эңерели бүргээр.

¹¹Чөптүг-шынныг улус, Дээрги-Чаяакчы дээш өөрүп-хөглеңер! Бүгү мөзүзү эки улус, байырлаңар-ла!

Ырлар 32

- ¹Чөптүг-шынныг улус, Дээрги-Чаяакчы дээш өөрүп-байырлаңар!
Бурганны алгап-мактаан сөстөр ак сагыштыг улустуң аксы-дылынга эптежир.
- ²Дээрги-Чаяакчыны чадаган-биле үдеп, мактаңар, Аңаа эткир үннүг чанзы-биле үдеп, ырлап бериңер;
- ³Аңаа чаа ырдан ырлап бериңер, аянныг, ыткыр үдеп, ырлажыңар.
- ⁴Дээрги-Чаяакчының сөглээн сөзү арыг шын, Ооң кандыг-даа ажил-херээ ылап шынныг.
- ⁵Ол чөптүг чорук биле шын шииткелге ынак; Ооң энерели чер-делегейни бүргей алган.
- ⁶Дээрги-Чаяакчының сөзү-биле дээрлер, Ооң аксындан үнген тыныш-биле дээрлерде бар бүгү чүүлдер чаяаттыңан.
- ⁷Ол далайның сугларын чаңгыс черге бөле чыып каан, дүп чок ээремнерни шыгжамырларже дег кылдыр шыгжай суп каан.
- ⁸Дээрги-Чаяакчыдан бүгү чер-делегей сүртезин; Ооң мурнунга өртемчейниң бүгү чурттакчылары коргуп сирилезин.
- ⁹Ол чугаалаарга, бүгү чүве тывылган, Ол дужаарга, бүгү чүве тургустунган;
- ¹⁰Дээрги-Чаяакчы аймактарның бодал-сагыжын күш чок болдуруп, чоннарның бодалдарын буурадып турар.
- ¹¹А Дээрги-Чаяакчының шиитпири кезээ мөңгеде артар, Ооң чүрээнге тывылган бодалдар салгалдан салгал дамчып чурттаар.
- ¹²Дээрги-Чаяакчы оларның Бурганы болган чон, Ооң өнчү кылдыр шилип алганы аймак амыр-чыргалдыг.
- ¹³Дээрги-Чаяакчы дээрлерден ээккеш көрүп, кижиге төрелгетенни хайгаарап турар;

¹⁴Ол Бодунуң саадап ораp дүжүлгезинден черде чурттаан бүгү улусче көрүп ораp.

¹⁵Ол улустуң шуптузунуң чүректерин чаяп берген, оларның бүгү ажил-херектерин өттүр көрүп турар.

¹⁶Хаан кижиге аг-шерииниң хөйү камгалал болбас, тулган мөге кижини улуг күш-шыдалы камгалавас.

¹⁷Тиилелге чедип алыр дизе, дайынчы аътка кордаан херээ чок, ол бодунуң кончуг улуг күжү-биле ээзин камгалап шыдавас.

¹⁸Дээрги-Чаяакчыдан коргар, Ооң энерелинге идегээр улусту Ол карактап-кадагалаар.

¹⁹Ол улусту өлүмден камгалаар, аш үезинде оларны ашкарып-чемгерер.

²⁰Бис Дээрги-Чаяакчыга сеткиливис ханызындан идегээр бис; Ол – биске дузалаар, бистиң дозуг-камгалалывыс болур;

²¹Бурган дээш, чүрээвис өөрүүр, Ооң ыдыктыг адынга ынаныр болгай бис.

²²Дээрги-Чаяакчы, Сеңээ канчаар идегээривис дег, энерелиң бисти ынчаар кадагалазын!

Ырлар 33

¹*Давидтиш. Давид Авимелехтиң мурнунга угааны солтуу кижии бооп баажыланып, үндүр сывыртадып алгаш, чоруй барган үеге хамааржыр.*

⌘

(алеф)

²Кайы-даа үеде Дээрги-Чаяакчыны алгап-йөрээр мен, аксы-сөзүм ону үргүлчү алгап-мактаар.

⌘

(бет)

³Дээрги-Чаяакчы дээш, мактаныр мен, базындырган улус ону дыңнааш, өөрүп-хөглээр.

λ

(гимел)

⁴Дээрги-Чаяакчыны мээң-биле кады алдаржыдыңар, Ооң адын шупту чаңгыс аай кымдан арттыр мактаалы.

т

(далет)

⁵Дээрги-Чаяакчыны кыйгырган мен – Ол мени дыңнады, коргар бүгү чүүлдеримден камгалап кагды.

п

(хе)

⁶Олче көрүп турган бүгү улустуң шырайы чырый берген, оларның арыннары кыспас.

т

(зайин)

⁷Кээргенчиг кижиги кыйгырды – Дээрги-Чаяакчы дыңнап кааш, ону бүгү айыыл-халавындан камгалап кагды.

п

(хет)

⁸Дээрги-Чаяакчының төлээзи Бургандан коргар улустуң чанынга турлагжып туруп алгаш, оларны камгалаар.

т

(тет)

⁹Амзангырлап шенеп көрүңер, Дээрги-Чаяакчының кайы хире ачы-буяннын билип каар силер. Хоргадалды Оон алыр кижиги амыр-чыргалдыг.

,

(йод)

¹⁰Дээрги-Чаяакчының улузу, Оон коргуп чоруңар; Оон коргар улус түрегдел билбес.

д

(каф)

11Арзылаңнар безин түрегдеп, аштай бээр, а сеткили Дээрги-Чаяакчыже чүткээн улус кандыг-даа буянның четпезин эскербес.

↳

(ламед)

12Ажы-төлүм, мени дыңнаңарам: Дээрги-Чаяакчыдан коргарынга силерни өөредип каайн.

Ლ

(мем)

13Силерниң араңарда амыдыраарын күзээр, аас-кежиктиг хүннер көрүксээр кижиге бар бе?

Მ

(нун)

14Кара сагыштыг сөстөр эдеринден кичээн, мегечи сөстөр эдер дээш аксың ажытпа.

Პ

(самех)

15Бузуттан чайла, буян тары; амыр-тайбыңны диле, олче чүткү.

Რ

(айин)

16Дээрги-Чаяакчының карактары чөптүг-шынның улусче көрнүр, Ооң кулактары оларның дуза дилээн кышкызын дыңнаар.

Ს

(пе)

17А бузут үүлгедикчилеринче Ол сүртедир көрүп турар – оларның адычырык чер кырынга шуут артпас.

Ტ

(цаде)

¹⁸Дээрги-Чаяакчыны улус кый дээрге, Ол дыңнап турар, оларны бүгү айыыл-халаптардан адырып турар.

ᠮ

(коф)

¹⁹Дээрги-Чаяакчы аажок муңгараан улуска чоок; сагыш-сеткили бастырган улусту камгалап турар.

ᠨ

(реш)

²⁰Чөптүг-шынныг кижиниң таваржыр айыылы хөй-даа болза, Дээрги-Чаяакчы ону оларның шуптузундан камгалаар.

ᠯ

(шин)

²¹Дээрги-Чаяакчы ооң бүгү сөөктерин кадагалаар – оларның чаңгызы-даа сыйылбас.

ᠰ

(тав)

²²Бак кижини айыыл-халап сүрүп четкеш, өлүрүп каар; чөптүг-шынныг кижини көрбес улус кем-буруузу дээш кеземче алыр.

²³Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чалчаларының амы-тынын адырып хостаар, хоргадалды Оон алыр улустуң кайызын-даа кем-буруузу дээш кезетпес.

Ырлар 34

Давидтиш.

¹Дээрги-Чаяакчы, меңээ удурланган кижилерге удурланып, меңээ удур тулушкан улус-биле чаалаш;

²дайынчы дозуг-камгалалың ап алгаш, меңээ дузалап, туруш;

³хылыжың хындан уштуп, чыдаң аннып, мени сүрген улуска удур турувут, меңээ: «Камгалакчың-дыр мен!» – деп чугаала.

⁴Мээң амы-тынымны үзүксээн улус ыядып човазын, адын баксыратсын, меңээ бак чүве бодап алган улус дедирленип дессин, бак атка кирзин;

⁵олар хатка доюлган довурак-доозун дег болзун, Дээрги-Чаяакчының төлээзи оларны сывырыпсын;

⁶оларның оруу караңгы, тайгыр болзун, Дээрги-Чаяакчының төлээзи оларны истеп-сүрзүн.

⁷Олар чылдагаан чок черге меңээ четки салды, буруу чок черге меңээ оңгар казып алды.

⁸Манавааны өлүм оларны таварзын, меңээ чажыра салып каан какпазы частып, аңаа кактыргаш, өлүмүн тыпсыннар.

⁹А мээң сеткилим Дээрги-Чаяакчы дээш өөрүүр, Оон кээр камгалал дээш хөглээр.

¹⁰Мээң ишти-хөңнүм: «Дээрги-Чаяакчы, Сен ышкаш кым барыл? Кошкак кижини күштүг кижиден, яды-түреңгини – үптекчизинден камгалап турар сен!» – деп чугаалаар.

¹¹Кара сагыштыг херечилер меңээ удурланып тур: билбес чүвемни айтырып, мени байысаар-дыр,

¹²буяным дээш бузут-биле харыылап, сеткилимни өскүссүредип тур.

¹³А мен, олар аарып турда, качыгдал хевин кедип, мага-бодумну шеглээшкин-биле харыксыраттым; олар дээш мөргүлүм бодумга ачылыг болзун.

¹⁴Мен оларга бодумнуң эш-өөрүмге азы ха-дуңмамга дег хамаарылга көргүзүп: авазының ажыын ажаан кижиде дег муңгарап, бажым халайтыпкан чоруп турдум.

¹⁵А кажан мен илдигип кээп дүжеримге, олар аажок өөрээн – бужар хейлер меңээ удур чыгып турду, мен билбээнимде, мени бак сөглөп, соксаал чокка халдады;

¹⁶каржызы-биле мени кочулап, диштерин кыжырадып, кыжанып шаг болду.

¹⁷Дээрги-Чаяакчы, ол бүгүже чежеге дээр анаа көрүп кээр сен? Оларның бузуттуг үүлгедиглеринден амы-тынымны камгала, ол араатаннардыкың чаңгыс тынымны камгала.

¹⁸Мен улуг чыышка Сеңээ өөрүп четтирер мен, эңмежок чон аразыңга Сени алгап-мактаар мен.

¹⁹Мээң-биле хей черге өжээннежип турар, чылдагаан чок черге мени көрбес, карак басчып, дошкуураан улус, мени тиилээш, өөрүп-байырлавазын.

²⁰Оларның чугаазында эп-найырал сөзү дыңналбас, олар чер-делегейде тайбың улуска удур кара бодалдарлык болгай;

²¹менче аксын калбаңнадып: «Таптыын, таптыын! Караавыс-биле көрдүвүс!» – дижип турлар.

²²Дээрги-Чаяакчы, ол бүгүнү Сен көрдүң, ыт чок эрттирбе, Дээргим, ырап чорба, мени кагба!

²³Оттуп кел, мээң чаргымга шын шиитпир үндүрер дээш туруп кел, Дээрги Бурган!

²⁴Дээрги-Чаяакчы, меңээ шиитпириңни чөптүүң ёзугаар үндүрүп көр, Бурганым, дайзыннарым мени кочулап, өөрүвезин;

²⁵боттарының чүректеринге: «Таптыын, ол боор! Сеткиливис ханып тур!» – дишпезин. «Бис ону сыырыптывыс!» – дишпезин.

²⁶Мээң айыыл-халавым дээш өөрүп турар шупту улустуң ады баксырап, ыядып човазын; «Сенден артык бис» – дишкен шупту улус бак атка кирип, арны кыссын.

²⁷Мээң агартышкынымны күзээн улус өөрүп-байырлазын, олар үргүлчү: «Бодунуң чалчазыңга чаагай чорук күзээн Дээрги-Чаяакчы өндүр улуг!» – деп чугаалазын.

²⁸Мээң аксы-сөзүм база Сээң чөптүүңнү суртаалдаар, Сени хүннү бадыр алгап-мактаар!

Ырлар 35

¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. Дээрги-Чаяакчының чалчазы Давидтиш.*

²Бузуттуг кижичүрээниң ханызында бак чүве кылырын күзээн. Ол сеткилинде Бургандан шуут кортпас-тыр.

³Ол кижичүрээниң авыяастаныр дээш бодунуң бузудун эскербес-тир, оозун көрбестей бербес-тир;

⁴ооң аксы-сөзү авыяас-меге-биле долган-дыр, ол буян кылырын шуут бодавайн турар-дыр.

⁵Ол кижичүрээниң үүлгедир дээн кемниг херээн орун-дөжээнге чыткаш, бодап аар, бак орукче кире бээр база бузут үүлгедиринден чалданмас.

⁶Дээрги-Чаяакчы, Сээң энерелиң дээрге чедип турар, шынчы чорууң булуттарга үзүп турар!

⁷Сээң чөптүг-шынныг чорууң өндүр бедик даглар дег, Сээң шиитпирлериң дүп чок далай дег! Кижилерни, мал-маганны камгалап турар сен, Дээрги-Чаяакчы.

⁸Бурганым, Сээң энерелиңниң улуг үнелиин аа, кижичүрээниң төрөлгөтен Сээң чалгыннарың адаанга хоргадаар чер тып аар;

⁹улус Сээң өргээңде эът-чагны тоттур чиир, амданныг чаагай агым сууң-биле оларның суксунун хандыраар сен;

¹⁰амыдырал хайырлаар суг бажы Сенден агып үнер болгай, Сээң чырың караавысты чырыдарга, чырыкты көрүп турар бис.

¹¹Сени билир улуска – энерелиңни, мөзүзү эки улуска – шынныг чорууңну ам-даа хайырла.

¹²Мени турамык кижичүрээниң буду таптай баспазын, бузуттуг улустуң холдары сывыртавазын.

¹³Бузут үүлгедип турар улус ынчан тайып ушкаш, катап туруп шыдавайн баар.

Ырлар 36

Давидтии.

⌘

(алеф)

¹Бузуттуг улуска хорадап, хөлзеве, бак чүве үүлгедир улуска адааргава –

²олар удавайн оът-сиген дег оңуп каар, ногаан үнүш дег кадып каар.

⌚

(бет)

³Дээрги-Чаяакчыга идеге, буяндан тары, чериңге чурттап, мал-маганыңны доктаамал кадар.

⁴Дээрги-Чаяакчы-биле харылзааң дээш таала, Ол сээң чүрээңниң күзелдерин күүседип бээр;

⌛

(гимел)

⁵Дээрги-Чаяакчыга амыдыралың оруун хүлээдип, Аңаа идеге – Ол чогууру-биле кылып бээр;

⁶сээң актыыңны Ол чырык дег чайнадыптар, сээң чаргыңның шынныын Ол дал дүьш дег чырыдыптар.

⌜

(далет)

⁷Дээрги-Чаяакчының мурнунга хөлзеве, Аңаа ынан. Амыдыралының оруунга чедишкинниг болган, кара сагыштыг бодалдарын боттандырып чоруур кижиде дээш хорадава.

⌞

(хе)

⁸Килеңнээриң соксат, калчаарааже ажынма, бузут үүлгедиринге чедир хорадава;

⁹бузут үүлгедикчилери узуткадып каар болгай, а Дээрги-Чаяакчыга ынаныр улус чер-чуртту салгап алыр.

г

(вав)

¹⁰Ам бичии болгаш, бузуттуг кижичок апаар, ооң турган черин көөрге, ол чиде берген болур.

¹¹А биче сеткилдиг улус чер-чуртту салгап алгаш, чаагай чоруктуң элбээнге таалаар.

д

(зайин)

¹²Бузуттуг кижичөптүг-шынныг кижиге удур кара сагыш бодап, олче диштерин кыжырадыр,

¹³а Дээрги бузуттуг кижини кочулаар, чүге дээрге ооң буураар хүнү кээрин көрүп турар.

е

(хет)

¹⁴Бузуттуглар хылыжын хынындан уштуп, чаларын хере тыртып алганнар – яды-түрөңги кижини узуткаар, дорт орук-биле бар чыдар улусту чок кылыр деп турарлары ол.

¹⁵Оларның хылыштары боттарының-на чүректеринче кадалыр, чалары сыйлып каар.

ж

(тет)

¹⁶Чөптүг-шынныг кижиде бар бичии эт-хөрөңги эңмежок бузуттуг улустуң эгээртинемес эртине-байлаандан дээре;

¹⁷бузуттугларның күчү-күжү суларап каар, а чөптүг-шынныг улусту Дээрги-Чаяакчы деткиир болгай.

‘
(йод)

¹⁸Дээрги-Чаяакчы кем-буруу чок улустуң амыдыраар хүннерин билир, өнчүге алган чери оларга кезээ мөңгеде артып каар;

¹⁹айыыл-халап-даа үезинде оларның идегели хоозун болбас, олар аш-чут-даа хүннеринде тодар.

ɔ
(каф)

²⁰А бузуттуг улус узуткаттырып каар, Дээрги-Чаяакчының дайзыннары шөлдерде чечектер дег оңуп каарлар, ыш дег эстип чиде бээрлер.

ʝ
(ламед)

²¹Бузуттуг кижичээлиге акша алгаш, дедир эгитпес, а чөптүг-шынныг кижичөршээлдин көргүзүп, хайырлал бээр.

²²Дээрги-Чаяакчының йөрээген улузу чер-чуртту салгап аар, а Аңаа каргаткан улус кырдырып аар.

ʎ
(мем)

²³Дээрги-Чаяакчыга кижиниң оруу тааржыр болза, Ол ооң буттарын быжыглаар;

²⁴ол кижичужар деп баргаш, кээп дүшпес – Дээрги-Чаяакчы ооң холундан тудуп аар.

ɹ
(нун)

²⁵Мен аныяк турдум, ам кырый бердим, а чөптүг-шынныг кижиниң Бурганга кагдырыпканын, ооң ажы-төлүнүң аыш-чем диленип турганын черле көрбедим.

²⁶Шак ол кижичүннү бадыр улуска өршээлдин көргүзүп, чээли бээр; ооң салгалы алгадып-йөрээдир.

ɸ

(самех)

²⁷Бузуттан чайла, буяндан тары, ынчан чериңни кезээ мөңгеде ээлеп чурттаар сен;

²⁸Дээрги-Чаяакчы чөптүг чорукка ынак. Ол Бодунга бердинген улусту кагбас болгай, олар кезээ мөңгеде кадагалаттынып артар, а бузуттугларның салгалы узуткаттырар.

²⁹Чөптүг-шынныг улус чер-чуртту салгап алгаш, ону кезээ мөңгеде ээлеп чурттаар.

д

(пе)

³⁰Чөптүг-шынныг кижиниң аксындан үнген чугаа-сөс мерген угаанныг болур, ооң аксы-дылы шынны чугаалаар.

³¹Бурганның дүрүм-хоойлузу – ол кижиниң чүрээнде, ынчангаш ол тайып ушпас.

з

(цаде)

³²Бузуттуг кижичи чөптүг-шынныг кижини кедеп көөр, өлүрер дээш чүткүүр,

³³а Дээрги-Чаяакчы чөптүг-шынныг кижини бузуттугнуң холунга киирбес; ооң херээн сайгарып турда, ол буруулуг деп санатпас.

р

(коф)

³⁴Дээрги-Чаяакчыга идеге, Ооң оруун эдер, Ол ынчан сени чер-чуртту салгазын дээш өрү көдүрер: бузуттугларның узуткаттырып турарын көрүп каар сен.

г

(реш)

³⁵Быжыг дазылдыг, дөстелип чечектелген ыаш ышкаш түрлүг бузуттуг бир-ле кижини көрген мен.

³⁶А оон ооң үези эрте берген, ол ам чок – дилээримге-даа, тывылбайн барды.

ψ

(шин)

³⁷Кем-буруу чок кижини хайгаарап көр, ак сагыштыг кижиге топтап көр, шак ол кижиниң келир үези – амыр-чаагай.

³⁸А кем-буруулуг улустуң шуптузун узуткап каар, бузуттугларның келир үезин чок кылып каар.

л

(тав)

³⁹Чөптүг-шынныг улустуң камгалалы Дээрги-Чаяакчыдан кээр, айыыл-халап үезинде Дээрги-Чаяакчы оларның шивээзи болур;

⁴⁰Дээрги-Чаяакчы оларга дузалаар, оларны камгалаар – бузуттуглардан камгалап, карактап-кадагалаар, чүге дээрге олар Дээрги-Чаяакчыдан хоргадал дилеп келген.

Ырлар 37

¹*Мизмор-ыр. Давидтиш. Сагындырыг кылдыр күүседир.*

²Дээрги-Чаяакчы, килеңнээнинде, мени сойгалава, хорадааныңда, мени кезетпе.

³Сээң согуннарың менче кадалган, Сээң холуң меңээ аарышкындыр дегген болгай.

⁴Сээң килеңиңден мага-бодумда кадык чер артпаан, бачыттарым ужун ишти-хөңнүмде оожургал чок.

⁵Кем-буруум бажым ашкан, аар чүък дег, олар мени базып алган.

⁶Сээдеңимден балыгларым ирип-чыдып, ириңнелген.

⁷Бүшкүйүп, бүгү бодум халая бердим, хүннү бадыр хөлүе берген чоруп тур мен;

- ⁸ишти-хырным изип-кыпкан, мага-бодумда кадык чер чок.
- ⁹Харыксырап, кошкай бердим, ундаралым угдунмас-тыр, хөрек-чүрээм хилинчээнден алгы-кышкым кедереп тур.
- ¹⁰Дээрги, күзээн чүүлүм шуптузу Сеңээ билдингир-дир, уё-човуурум-даа Сеңээ чажыт эвес болгай.
- ¹¹Чүрээм согуу шапкыланган, күжүм мени каапкаш барган, карактарым оду өжүп калган.
- ¹²Айбылга таваржырымга, ынак өөрүм ырай берген – чоок улузум ырадыр туруп алган.
- ¹³Амы-тыным үзүксээннер какпа-дузаан меңээ салды; меңээ хора күзээн улус өлүм оштаан сөстөр сөглөп, хүннү бадыр нүгүлдөп тур.
- ¹⁴А мен хөөкүй, дүлейлээн дег – дыңнавайн, үнүм чок дег – аксым ашпайн турар-дыр мен.
- ¹⁵Дыңнавастаан, харыылаптар аксы-сөзү чок кижини ышкаш болу бердим;
- ¹⁶идегелим чүглө Сенде, Дээрги-Чаяакчы, Сен-не меңээ харыылаар сен, Дээрги Бурганым!
- ¹⁷«Дайзыннарым мени көргөш, өөрбезин, будум тая бээр орта, мени куду көрбезин» – деп чугааладым.
- ¹⁸Тайып ужал чедө бердим, аарышкым үргүлчү-лө бодалымда.
- ¹⁹Кем-буруумну миннип, бачыдым дээш муңгарап тур мен.
- ²⁰А амы-тынымны үзүксээр улус күш кирип, сегереп тур, мени чылдагаан чокка көрбөс улус өзүп-көвүдөп тур.
- ²¹Мээң буянымга бузут-биле харыылаар улус буянче чүткүлүм дээш меңээ өжээргеп тур.
- ²²Мени кагбайн көр, Дээрги-Чаяакчы, менден ыравайн көр, Бурганым.
- ²³Дүрген меңээ дузалап кел, Дээргим, Камгалакчым!

Ырлар 38

¹Хөгжүм башкарыкчызынга. Идифунга. Мизмор-ыр. Давидтши.

²«Оруктарымга оваарымчалыг болуйн: аксы-дылым-биле бачыт үүлгетпэйн, бузуттуг улус чанымга турда, дылым тыртып ап чорууйн» – деп чугааландым.

³Эки чүүл дугайында безин ыттавастай бердим, ындыг турбуже, аарышкым дендей берди.

⁴Иштимде сеткил-чүрээм кыптыкты, угаан-бодалымда от өөскүдү. Чугаа-сөзүм ам-на үнүп келди:

⁵Дээрги-Чаяакчы, төнчүм кээрин айтып берем, өлүр өйүм, өйлөп-хемчээн назынымны билип алың – амыдырап артар үем кайы хирел?

⁶Бо-дур, меңээ сөөм хире чурттаар өйнү хемчээп бердиң, Сээң мурнуңга назы-харым чүү-даа эвес-тир. Шынап-ла, чурттап чоруур кандыг-даа кижиге – хей-бус-тур! *Сэла*

⁷Шынап-ла, кижиге амытанның көжүп чорууру хөлегеге дег, хөлзөп чорууру хей-бус дег; эртине-байлакты чыып алыр, а кым ону олчалап аарын эки билбес.

⁸А ам кымга ынаныр мен, Дээргим? Идегелим – чүглө Сенде!

⁹Шупту кем-буруумдан мени адыр, сээдең кижиге, базындырзын дээш, хүлээдип бербес.

¹⁰Үнүм үнместеп, аксымны-даа ажытпайн чоруур-дур мен. Ол бүгүңү Сен ынчаар кылып кагдың.

¹¹Шаажылаан согугларың менден чайлат, күштүг холуң мени чидир согар четти.

¹²Сен кем-буруулуг кижини сойгалап, кезедир сен – ооң таалал алып чүүлү, үзүтке чирткен дег, тоглай бээр. Кандыг-даа кижиге – чүглө хей-бус-тур! *Сэла*

¹³Дээрги-Чаяакчы, мөргүлүмнү дыңна, дуза дилээн алгымче кичээнгейден сал, караам чажын көргөш, ыгыттавайн барба – бүгү ада-өгбөм дег, Сээң чериңге түр када турумчуп алган көшкүн кижиге мен.

¹⁴Килеңиң менден чайладып көр – өске оранче чоруп, чок апаарым бетинде, сеткилим өөрүзүн.

Ырлар 39

¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. Давидтин. Мизмор-ыр.*

²Дээрги-Чаяакчыга идегелим быжыг турду, Ол менче ээкеш, дуза дилээн кыйгымны дыңнап каан.

³Ол мени коргунчуг тамыдан, чиндинээштен ужулгаш, буттарымны быжыг үндезинге тургузуп, тавангайымны быжыктырып каан;

⁴Ол мээң аксымга чаа ырны – Бурганывысты мактаан йөрөөлди ырлаар органы берген. Хөй улус мени көргөш, Дээрги-Чаяакчыдан коргуп, Аңаа идегеп эгелээр.

⁵Туразы улуг, мегеже чайгылар улусче көрүнмес, Дээрги-Чаяакчыга ынаныр кижиге амыр-чыргалдыг.

⁶Дээрги-Чаяакчы, Бурганым, кайгамчык чүүлдерни хөйү-биле кылган сен! Бисти бодап кээр деп чүвеңни! Сээң-биле эннежир кым-даа чок. Ол бүгүнү медээлеп чугаалаар мен, кайгамчык ажыл-херектерин санап четпес хөй-дүр.

⁷Өргүлдерим биле белектеримни күзеведиң, бүрүн өрттедир өргүлдерни-даа, бачыт дээш өргүлдерни-даа негеведиң, а кулактарымны ажыдып бердиң.

⁸Ынчан мынча деп чугааладым: «Бо-дур мен, кел чыдыр мен, ыдыктыг дүрүг-номда чүнү кылырымны бижээн болгай.

⁹Бурганым, тура-сорууңну күүседир күзелдиг мен, Сээң ыдыктыг хоойлуң – мээң чүрээмде».

¹⁰Сээң чөптүүңнү аажок хөй улус чыылган черге медээлеп турдум, аксым черле хагбас дээн мен. А Сен ону билир сен, Дээрги-Чаяакчы.

¹¹Сээң чөптүүңнү чүрээмге чажырып чорбаан мен, Сээң шынныың биле камгалалыңны чугаалап турган мен, Сээң шынчың биле энерелиңни хөй чон мурнунга чажырбаан мен.

¹²Дээрги-Чаяакчы, ачы-дузаң мени черле кагбазын; Сээң шынчың биле энерелиң мени кезээде кадагалазын.

¹³Санап четпес айбыл-халап мени бүргей берди, бузуттарым мени сүрүп келди, ынчангаш ам көрүп безин шыдавастадым – олар мээң бажымда дүктөрдөн-даа хөй-дүр, эр соруум чидириптим.

¹⁴Дээрги-Чаяакчы, менче ээ көрүн, мени камгала; дүрген меңээ дузалап кел.

¹⁵Мени өлүрер чүткүлдүг бүгү улус бак атка кирип, ыядып човазын. Меңээ багай чүве күзээн улус дедир дезип, кочу-шоотка кирзин.

¹⁶Мени «Таптыын, ол боор!» деп турар улус бак атка киргеш, аймааразын.

¹⁷А Сенче чүткээн бүгү улус Сен дээш өөрүп-хөглезин; Сенден кээр камгалалга ынак улус: «Дээрги-Чаяакчы өндүр улуг!» – деп үргүлчү чугаалап чорзун.

¹⁸А мен чөгенчиг күжүр мен, Дээргим мен дээш сагыш човазын. Меңээ дузалап турар Камгалакчым – Сен-дир сен. Бурганым, саадавайн көр!

Ырлар 40

¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. Мизмор-ыр. Давидтиш.*

²Ядыы-түрөңги улусту бодап билир кижин амыр-чыргалдыг. Айбыл-халап хүнүнде Дээрги-Чаяакчы ону камгалаар.

³Дээрги-Чаяакчы ону кадагалаар база амы-тынныг арттырып каар; ол кижиге чер-делегейге амыр-чыргалдыг чурттаар. Сен ону ооң дайзыннарарының эргезинге хүлээтпес сен.

⁴Дээрги-Чаяакчы ол кижини, аарып чыдырда, быжыктырар. Сен аарып кижини бүрүнү-биле кадык кылып каар сен.

⁵«Дээрги-Чаяакчы! Мени өршээп, экиртип көр, Сээң мурнуңга бачыт үүлгеткеним шын» – деп чугааладым.

⁶Дайзыннарарым мени бак сөглөп: «Бо кижиге кажан өлүп каарыл, ооң ады кажан балалып чидерил?» – дижиб тур.

⁷Оларның бирээзи мени көрүп келгеш, мегелеп чугаалаар-дыр, ол кижиге чүрээнге кара сагышты чыып аар-дыр, а үнө бергеш, хоп-меге тарадыр-дыр.

⁸Мени көөр хөңнү чок бүгү улус меңээ удур аразында кара сагыш бодап алган:

⁹«Аарыг-хайга алыскаш, харыксыраан амытан-дыр, бир-ле чыдыпканда, ол ам катап туруп кээп шыдавас-даа» – деп сымыранчып тур.

¹⁰Мээң-биле эп-найыралдыг турган, идегеп чорааным, мээң хлевим чип турган кижиге безин менче таваңгайын карартты.

¹¹А Сен, Дээрги-Чаяакчы, мени өршээп, көдүрүп көр, дайзыннарарымны кезедиптейн.

¹²Сээң сеткилиңге киргенимни дайзынымның мээң айыыл-халавым дээш байырлаваанындан билип алыин.

¹³А мени, кем чок болганым дээш, деткип, Бодуң-биле кады кезээ мөңгедеге арттырып каар сен.

¹⁴Израильдиң Бурганынга – Дээрги-Чаяакчыга кезээ мөңгедеге алдар! Аминь, ындыг-ла болзунам!

Ырлар 41

- ¹Хөгжүм башкарыкчызынга. Маскил-ыр. Корахтың оолдарыныы.
- ²Иви аңның агым сугну күзээри дег, сеткил-хөңнүм Сени күзеп тур, Бурганым.
- ³Дириг Бурганче сеткил-хөңнүм чүткүп тур. Бурганымның мурнун орта кажан чедип, көстүр ирги мен?!
- ⁴Хүннүң-не улус: «Бурганың кайыл?» – дижип турда, дүне-хүндүс караам чажы аъш-чемим болуп турган.
- ⁵ Бурганның өргээзинче өөрүшкүлүг йөрээл салып шуужуп, байырлаан хөй чонну баштап чордум чоп. Ам ол бүгүнү сагынгаш, сеткил-чүрээм саргып чор.
- ⁶Сеткил-хөңнүм чүге ундарап турары ол? Чүге дүүреп-хөлзээри ол? Бурганга идегэйн, Камгалакчы Бурганымны ам-даа мактап чоруур дээн мен.
- ⁷⁻⁸Сеткил-хөңнүм ундарап, Сени сактып ор мен. Иордан черден, Эрмон сыннардан, Мицар даандан дүп чок суглар удур-дедир кыйгыржыр: шуралгактар кооладыр дагжаар. Сүртенчиг чалгыгларың дөгерези мени хөме таварыыр.
- ⁹Дээрги-Чаяакчы хүндүс меңээ энерел көргүзөр, дүне мен Аңаа аян тудуп, ырлап бээр мен – тынгарыкчы Бурганымга мөргүүрүм ол.
- ¹⁰Чалым-хаям болур Бурганымга: «Мени чүге уттуң? – дээр мен. – Дайзыннарга базындырып, хомудалдан човууртап чоруур ужурум чүл?»
- ¹¹«Бурганың кайыл?» – деп, дайзыннарым менден хүннүң-не айтырып, кочулаарга, сөөктерим углуп, сыйылган дег.
- ¹²Сеткил-хөңнүм чүге ундарап турары ол? Чүге дүүреп-хөлзээри ол? Бурганга идегэйн, Камгалакчы Бурганымны ам-даа мактап чоруур дээн мен.

Ырлар 42

¹Бурганым, меңээ чөптүг шиитпириң үндүрүп көр, Сеңээ шынчы эвес чон-биле чаргымга мээң таламда бол, нүгүлдүг, бак кижиден адырып көр.

²Күш-шыдалым Сенде болгай, Бурганым. Чүге менден ойталадың? Дайзыннарга базындырып, хомудалдан човууртап чоруур ужурум чүл?

³Бодуңнуң чырыың биле алыс шының чорудуп бер: олар меңээ орук айтып, Сээң ыдык дааңдыва, Сээң чурттап турар черлериңче чедирзиннер.

⁴Бурганга өргүл салыр бедигээшче, өөрүшкү-хөгнү меңээ берип чоруур Бурганче чеде берейн; чадаганга Сени алгап-мактаайн, о Бурган, мээң Бурганым!

⁵Сеткил-хөңнүм чүге ундарап турары ол? Чүге дүүреп-хөлзээри ол? Бурганга идегэейн, Камгалакчы Бурганымны ам-даа мактап чоруур дээн мен.

Ырлар 43

¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. Корахтың оолдарыныы. Маскил-ыр.*

²Бурганывыс, кулаавыс-биле дыңнадывыс: ада-өгбевистиң чурттап чорааны эрте-бурунгу үелерде Сээң кылган ажыл-херээң дугайында олар биске дамчыдып чугаалааннар.

³Бодуңнуң холуң-биле Сен бо черни чоннардан хунаагаш, ада-өгбевисти чурттадып каан сен; шак ол бүгү аймак-чоннарны чылча шапкаш, тарадыр сывыртапкан сен.

⁴Ада-өгбевис бо черни чаалап ап турда, оларның хылыжы-даа ону кылбаан, күжү-даа тиилелгени оларга эккеп бербээн, а олар Сээң сеткилиңге кирер боорга, Сээң күчү-күжүң биле арын-шырайың чырыы тиилелгени чаалап берген.

⁵Бурганым, Сен – Хааным сен! Израильге камгалалды хайырлаан сен!

⁶Сээң ачында дайзыннарны өлүр үзүп кааптар бис, бисче халдаан улусту Сээң адың-биле таптай базып кааптар бис.

⁷Ча-согунумга-даа идегевес мен, хылыжым-даа мени камгалавас.

⁸Сен-не харын дайзыннардан бисти камгалаар сен, адаан-өжээн харааннарның адын баксырадыр сен.

⁹Бурганны бис хүннү бадыр алгап-мактаар бис, Сээң адыңны кезээ мөңгедө алдаржыдар бис! *Сэла*

¹⁰Ынчалзаяк Сен ам бистен ойталадың, адывысты бакка суктуң, дайын-чааже аг-шериивис баштап үнместедиң.

¹¹Дайзыннардан бисти дестирдиң, бисти көөр хөңнү чок улус үптөп-тонап турду.

¹²Хойларны дег, бисти чишке каап бердиң, өске чоннар аразынга тарадыптың.

¹³Бодуңнуң чонуңну чиик өртекке садыптың, ону үнелиг деп санавадың.

¹⁴Кожя чоннарга бисти кочулаарын чөпшээредиң, дескиндир чурттап турар улуска, дорамчылап, бак сөглезин дээш, бисти тудуп бериптиң.

¹⁵Бисти өске чоннарга кочу-шоот кылып кагдың, өске аймактар улузу бисти көргөш, баштарын чайып, шоодуп тур.

¹⁶Хүннү бадыр дорамчылатканым караамга көстүп, ыятканымдан арным кызып тур.

¹⁷Дорамчылакчының, бастыкчының үнүнден, адаан негекчизиниң, дайзынның көрүжүнден арным кызып тур.

¹⁸Ол бүгү бисти хөмө алды. А бис Сени утпаан, Сээң берген чагыг-керээңге өскерилбээн ийик бис чоп!

¹⁹Чүрээвис-даа дедирленип, Сенден ойталаваан, буттарывыс Сээң орууңну чандыр баспаан.

²⁰А Сен бисти шөө-бөрүлөр турар черге чылча баскаш, дүмбей караңгы-биле шуглап кагдың.

²¹Бурганывыстан ойталааш, өске бурганга мөгейип, олче холдарывыс сунуп турган болзувусса,

²²Бурган чүге ону билип кагбас деп – чүректерниң чажыттары Аңаа ажык-ла болгай.

²³Сени дээш хүннүң-не өлүм-биле удур-дедир көржүп тур бис, улус бисче, дөгөрер дээн хойларже дег, көөр-дүр.

²⁴Оттуп келем, чүге удуп чыдарың ол, Дээрги?! Кезээ шагда бистен ойталавайн, оттуп келем!

²⁵Чүге бистен хая көрүндүң, түрегделге алыскан, базындырган бисти чүге уттуптуң?

²⁶Сеткиливис довракта таптай бастырган-дыр, ишти-хөңнүвүс черде соястаан-дыр.

²⁷Дүрген келем, дузадан кат, энерелдиин-биле бисти айыыл-халаптан хоста.

Ырлар 44

¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. «Лилия чечээ» деп аялга үдээр. Корактын оолдарыныы. Маскил-ыр. Ынакшыл ырызы.*

²Чүрээмейден ачылыг сөс куттулуп тур: хаанга тураскааткан чогаалымны чугаалаар мен, дыл-домаам – мергежилдиг бижээчиниң демир-үжүү дег.

³Кижиг амыганда эң чаражы сен, чугаа-сөзүң кайгамчык каас, чечен, ынчангаш Бурган сеңээ ачы-буянны кезээ мөңгедө берген.

⁴Мөге-шыырак хаан, хылыжыңны белиңге астып ал – ат-алдарың биле өндүр бедини көргүс.

⁵Өндүр бегиини көргүзүп, алыс шын, биче сеткил болгаш чөптүг чорукту камгалап, чуузага дүрген халдып олур – сээң холуң кайгамчык херектерни бүдүрзүн.

⁶Хаан, сээң согуннарың баштары чидиг – дайзыннарыңның чүректеринче кадалы бээр – өске чоннар сээң буттарың адаанче кээп дүжер.

⁷Бурган сени дүжүлгеге кезээ мөңгедө олуртуп каан, сээң чагыргаңның мергези – чөптүг чоруктуң демдээ-дир.

⁸Сен чөптүг чорукка ынак, а бузутту көөр хөңнүң чок сен, ынчангаш Бурган – сээң Бурганың эш-өөрүң аразындан сени шилип ап, өөрүшкү-биле чаап кагды.

⁹Сээң хептериң мирра, алоэ, кассия деп чаагай чыттыг чуктар-биле айдызаттыңган; чаан сөөгү-биле каастаан ордуларга хөгжүм ойнап, сени хөглөдип турар.

¹⁰Даңгыналар – сээң хүндүлүг аалчыларың, хевин Офирден эккелген алдын-биле каастап каан кадын сээң оң таланда турар.

¹¹Мени дыңна, кызым, бээр көрнүп кел, кулааң менче ээктир: бодуңнуң чонуңну, ачаңның өг-бүлезин уттувут.

¹²Хаан сээң чараш-каазыңга хандыкшып, күзээр; ол – сээң дээргин-дир, ынчангаш аңаа мөгей.

¹³Тирниң чону, ооң эң бай улузу белээн сунуп чедип кээр: ээ көрнүүшкүнүңнү күзей бээр.

¹⁴Даңгына душтуктуң бүгү чараш-каазы орду иштинче кире берген, ооң хевин алдын удазын-биле аргыш, даараан.

¹⁵Угулзалап каастаан хевин кедиргеш, ону хаанга чедире бээр, ооң соондан эштери кыстарны база эккээр.

¹⁶Оларны өөрүшкү-маңнайлыг байдалга эккээрге, хаанның ордузунче кире бээрлер.

¹⁷Хаан, ада-өгбеңниң орнунга дүжүлгеге оолдарың олуруп аар, оларны бүгү чер-делегейге чагырыкчылар кылдыр олуртуп каар сен.

¹⁸Сээң адыңны улуска салгалдан салгал дамчып тураскаалдыг кылдыр кылып каар мен, ынчангаш сени бүгү чоннар кажан шагда, кезээ мөңгеде мактаар.

Ырлар 45

¹Хөгжүм башкарыкчызынга. Корахтың оолдарыныы. Аламот деп аян-биле үдээр ыр.

²Бурган – бистиң хоргадамыс болгаш күчү-күжүвүс, айыыл-халаптар үезинде албан кээр дузавыс.

³Ынчангаш бис, чер-даа шимчээр болза азы даглар-даа далайларның ханызынче дүжүп бадар болза, кортпас бис.

⁴Далайлар-даа шимээргеп, чалгыыр болза; даглар-даа, суглар көдүрлүп турда, сирилээр болза, кортпас бис! *Сэла*

⁵Хемниң агымнары Бурганның хоорайын – Дээди Өрүкүнүң ыдыктыг оран-савазын хөгледип тур.

⁶Бурган Бодунуң хоорайының иштинде турар: хоорай ам тендиш дивес, Бурган аңаа даңгаар эртен дузалаар.

⁷Чоннар коргуп шимээргеп тур, күрүнелер тендиңейнип тур; Бурган алгырарга, чер кыры эстип каар.

⁸Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы бистиң-биле кады-дыр, Израильдин Бурганы – бистиң шивээвис-тир. *Сэла*

⁹Дээрги-Чаяакчының ажыл-херектерин көрүңерем – чер-делегейге кайы хире кайгамчык чүүлдерни кылган-дыр.

¹⁰Чер-делегейниң бүгү кыдыгларынга чаа-дайыннарны Ол соксадып: ча биле чыданы сый тыртып, дайынчы тергелерни от-биле өрттедип тур.

¹¹«Оожургап, соксаңар, Мени Бурган деп билип алыңар, Мен чоннар аразыңга, чер-делегей кырыңга кымдан арттыр мактадыр мен».

¹²Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы бистиң-биле кады-дыр, Израильдин Бурганы – бистиң шивээвис-тир. *Сэла*

Ырлар 46

¹*Хөгжүм башкарыкчызыңга. Корахтың оолдарыныы. Мизмор-ыр.*

²Бүгү чоннар, адыш часкап көрүңер-ле, өөрүшкүлүг өткүт үн-биле Бурганны алгап ырлаңар-ла!

³Дээди Өрүкү Дээрги-Чаяакчы сүрээденчиг, бүгү чер-делегейни чагырган өндүр улуг Хаан – Ол болгай.

⁴Ол өске аймактар болгаш чоннарны биске чагыртып, буттарывыс адаанга салып кагды.

⁵Ол бистиң ээлээривис хувааглыг черни – Бодунуң ынак Израилиниң чоргаараар черин шилип берди. *Сэла*

⁶Бодунуң чону алгап ырлап турда, Бурган бедидир көдүрүлдү; эдиски эдип турда, Дээрги-Чаяакчы бедидир көдүрүлдү.

⁷Бурганны мактап ырлаңар; бистиң Хаанывысты мактап ырлаңар, ырлап мактаңар!

⁸Бурган бүгү чер-делегейниң Хааны болгай, Аңаа чечен ырдан ырлаңар!

⁹Бурган бүгү чоннарны чагырып тур, Ол Бодунуң ыдыктыг дүжүлгезинге барып саадапты.

¹⁰Чоннарның баштыңнары Авраамның Бурганының чону-биле кады чыгып келди, чер-делегейге бүгү камгалал – Бургандан кээр, Ол бүгүдөден бедидир көдүрткен-дир.

Ырлар 47

¹*Мизмор-ыр. Корахтың оолдарыныы.*

²Дээрги-Чаяакчы өндүр улуг! Бурганывыстың хоорайыңга, Бодунуң ыдыктыг даанга Ол аажок мактадырыңга төлептиг.

³Сион даг – каас-чараш бедик чер, бүгү делегейниң таалалы бо-дур, Цафон дагның ийлеринде өндүр улуг Хаанның хоорайы бо-дур.

⁴Хоорайның шивээлеринде Бурган турар; хоорайны Ол кадагалап турарын улус база билир.

⁵Хааннар каттыжып алгаш, Сионга удур үнгеш,

⁶хоорайны көрүп кааштың, кайгап-харап, сүртей бергеш, дезипкен.

⁷Олар аңаа коргуушкунга бүргедипкен, эьди аараан херээжен дег, хилинчээн көре берген.

⁸Фарсис хоорайның корабльдарын чөөн чүктен хат-биле чуура шаап каапкан сен.

⁹Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының хоорайыңга – Бурганывыс хоорайыңга ол дугайында дыңнаан бис, ону көрүп база алдывыс; Бурган ол хоорайны кезээ мөңгедэ доктаадып тургузуп каан. *Сэла*

¹⁰Бурганывыс, энерелдиини Сээң өргээң иштинге угаап-бодап турдувус.

¹¹Сээң ат-алдарың-даа, макталың-даа чер-делегейниң кыдыгларында чеде берген; Сээң холуңну чөптүг чорук долуп турар.

¹²Сээң чөптүг шииткелиң дээш, Сион даг хөглөп турзун, Иудеяның хоорай-суурлары өөрүп турзун.

¹³Сионну дескиндир кылаштаңар, ооң суургаларын санаңар;

¹⁴ооң быжыглалдарынче сеткил-сагыжыңарны углаңар, ооң шивээлерин топтап көрүңер. Келир салгалга дамчыдыңар:

¹⁵шак ындыг Бурган – кезээ мөңгедэ бистиң Бурганывыс болгай, Ол бисти өлгүжевиске чедир башкаар.

Ырлар 48

- ¹Хөгжүм башкарыкчызынга. *Корахтың оолдарыныы. Мизмор-ыр.*
- ²Бүгү чоннар, мону дыңнаңар! Өртемчейде чурттаан бүгү улус, кулактарыңар ээктириңер!
- ³Кижиге төрөлгөтөн, бүгү улус, бай-даа, яды-даа кижилер, дыңнаңар!
- ⁴Мээң аксы-дылым мерген угаанныг чүүл чугаалаар, мээң бодалдарым – угаан-сарыылдыг.
- ⁵Кичээнгейимни угаадыглыг чугааже салыйн, чадаганга тывызыымны ажыдып ойнаайн.
- ⁶Айыыл-халап үезинде корткан херээм чүл? Мени бастып турар улустуң кем-буруузу мени үглөп тур.
- ⁷Ол улус боттарының күжүңгө идегээр, эртине-байлааның эмгежогу-биле мактаныр.
- ⁸Ынчалзаяк кижиге канчап-даа бодунуң ха-дуңмазын өлүмдөн садып хостап, ол дээш төлевирни Бурганга берип шыдавас.
- ⁹Улустуң амы-тынын садып хостаары угдунмас аар өртектиг, ындыг херек кажан-даа болдунмас:
- ¹⁰кым-даа мөңгези-биле амыдыравас, өлүглер оранын көрбөй барбас.
- ¹¹Билдингир болгай: мерген угаанныг-даа улус өлүп каар, олар-биле дөмей – мелегей улус база өлүп каар; кандыг-даа кижиге чок апаарга, эртине-байлаа өске улуска артып каар.
- ¹²Олар сагыжыңга: «Бажыңнарывыс мөңгедө турар, оран-саваларывыс салгалдан салгал дамчыыр» деп бодаарлар, чурттап турар черлерин боттарының аттары-биле адап аарлар.
- ¹³Ынчалзаяк кижиге алдар-хүндүнү үр эдилеп шыдавас – ол өлүр тынныг мал-маганга дөмей болу бээр.
- ¹⁴Мелегей улустуң эртер оруу база мактанырыңга ынак улустуң салым-чолу мындыг боор-дур: *Сэла*

¹⁵оларны өлүглер ораныга хой ышкаш кажаалап каар, өлүм оларны кадарар. Эки мөзүлүг улус эртен оларны чагырып эгелээр, алдыы оран оларга оран-сава болу бээр, оларның мага-боду өлүглер ораныга ирип каар.

¹⁶А Бурган мени хүлээп көрүп, амы-тынымны өлүглер оранының холундан адырып хостаар. *Сэла*

¹⁷Өске кижиги байый берген дээш, ооң бажың-балгадының каас-коязы дендеп турар дээш, кортпайн көр.

¹⁸Ол кижиги өлүп калгаш, бодунга чүнү-даа ап шыдавас, каас-коязын ол чевегже алгаш барбас;

¹⁹ол кижиги дириг чорааш, мага ханып, ажыл-херектери эки чоруп турган дээш, улуска мактадып турган-даа болза,

²⁰кезээ мөңгеде чырык көрбес оранче ада-өгбелериниң соондан чоруй баар.

²¹Алдар-хүндүлүг-даа болза, угаан чок кижиги өлүр тынныг мал-маганга дөмейлежир.

Ырлар 49

Мизмор-ыр. Асафтыы.

¹Дээрги-Чаяакчы – бурганнарның Бурганы чугаалап тур, чер-делегейниң чурттакчыларын хүн үнер чүктен хүн ажар чүкке чедир кыйгырып тур.

²Тергиин чараш-каас Сион дагда Бурган чырып турар.

³Бурганывыс чедип кээр, Ол ыт чок болбас, Ооң мурнунда – оя чиир от, Ону долгандыр – күштүг шуурган!

⁴Ол Бодунуң чонун шиидип тура, өрүтен дээрни база черни херечилер боор кылдыр кыйгырып турар:

⁵«Өргүл салып тура, Мээң-биле керээ чарган улузумну чыып бериңер».

- ⁶Дээрлер Ооң чөптүүн медээлээр, Бурган – шииткекчи ол болгай. *Сэла*
- ⁷«Мээң чонум, Мени дыңна, сөс алыр деп тур мен; Израиль, сеңээ удур херечилээр деп тур мен. Бурган-дыр мен, Сээң Бурганың-дыр мен!
- ⁸Чемелелим чылдагааны – өргүлдериң эвес, бүрүн өрттеткен өргүлдериң үргүлчү Мээң мурнумда чыдар.
- ⁹Сээң аалыңдан буга албас мен, кажааларыңдан хуналар албас мен;
- ¹⁰арга-арыгда бүгү аң-мең, муң-муң тейлерде мал-маган база Мээңи болгай,
- ¹¹дагларда хамык куштарны, хову-шөлдерде шупту дириг амытаннарны билип, чагырар мен.
- ¹²Аштай-даа берген болзумза, сеңээ чугаалааш чоор мен, өртемчей-даа, ону ээлеп долган бүгү чүве-даа Мээңи болгай.
- ¹³Бугалар эьдин чиир ийик мен бе? Хуналар ханын ижер ийик мен бе?
- ¹⁴Бурганга өргүл кылдыр мактал-хүндүден эккел, Дээди Өрүкүнүң мурнунга даңгырактарың күүсет.
- ¹⁵Айыыл-халавың хүнү кээрге, Мени кый де – Мен сени камгалаар мен, а сен Мени алдаржыдар сен».
- ¹⁶А бузуттуг-бак кижиге Бурган мынча деп турар: «Мээң дүрүм-хоойлумну чүге үргүлчү чугаалаар сен, Мээң чагыг-керээмни чүге аксыңдан дүжүрбес сен?
- ¹⁷А бодун Мээң өөредиимге хөңнүң чок-тур, Мээң сөстөрими херекчок дээш октапкан-дыр сен.
- ¹⁸Оор кижиге көргөш, ооң-биле чоокшулажы бээр-дир сен, самыыраан улус-биле бир аай хуу-салымныг-дыр сен.
- ¹⁹Улусту бак сөглээр дээш, аксыңны сула салыптар-дыр сен, аксы-дылың кара сагыш үүлгедир-дир.

²⁰Ха-дуңмаңны үргүлчү нүгүлдээр-дир сен, аваңның оглунга удур хоп дажыыр-дыр сен.

²¹Сен ол бүгүнү кылып турдуң, а Мен ыттавадым, сен ынчан Мени бодуңга дөмейлей бодапкан сен. Мен ам сени сойгалаар мен, бурууңну карактарыңга көргүзөр мен.

²²Бурганны уттуп аар улус, ол бүгүнү билип алыңар, ынчанмас болзуңарза, үзе-чаза соп кааптар мен – ынчан кым-даа силерни Менден камгалап шыдавас.

²³Өргүл кылдыр Меңээ мактал эккеп турар кижини Менден коргуп турары ол; дорт орук-биле бар чыдар кижиге Бургандан кээр камгалалды көргүзөр мен».

Ырлар 50

¹*Хөгжүм башкарыкчызыңга. Мизмор-ыр. Давидтин.*

²Давид Вирсавия-биле холбажыпкан соонда, Нафан медээчинин Давидке кээп чораан үезинге хамааржыр.

³Энерелдиниң-биле мени өршээ, Бурганым, эгээртиңмес ээ-хайыраң-биле кемниг херектерим балап каавыт.

⁴Кем-буруумдан мени шуут-ла чуп каавыт, бачыдымдан мени арыгла.

⁵Кемниг херектерим миннип тур мен, бачыттарым үргүлчү-ле бодалымдан үнмейн тур.

⁶Сеңээ, чүгле чаңгыс Сеңээ удур бачыт кылдым, Сээң бузуттуг деп көөр чүвеңни үүлгеттим. Буруудадып турган сөстериңни шынныг дээр мен, шииткелиңни үндүргөш-даа, шынныг боор сен.

⁷Боттанып келген үемден бээр бузуттуг мен, ием мени божуурда-ла, бачыттыг мен.

⁸Алыс шын ишти-хөңнүмнү бүргөп аарын күзөп тур сен, мерген угааныңны сеткилимге ажыдып тур сен.

⁹Иссоп-биле мени бызай чажам – бачыдымдан арыгланын; мени чуп каг – хардан аккыр болу берейн.

¹⁰Сеңээ чылча бастырган мага-бодум өөрүүр кылдыр, өөрүшкү-хөҗыдын дыңнаар аргадан бер.

¹¹Бачыттарымны тооп көрбө, бузуттарым дөгөрезин балап каавыт.

¹²Бурганым, арыг чүректен чаяап бер, ишти-хөңнүмнү туруштуг кылдыр чаартып каг.

¹³Мени Бодуңдан ыңайлатпа, Ыдыктыг Сүлдеңни менден дедир алба.

¹⁴Сээң берген камгалалың дээш өөрүшкүмнү эгит, меңээ арыг чаагай сеткилди хайырла.

¹⁵Бачыттыгларны Сээң изиң истээринге өөредир мен – удурланыкчыларың Сенче эглип кээрлер.

¹⁶Өлүрүүшкүн дээш буруудан мени адыр, Камгалакчы Бурганым, агартышыңны алгап ырлаар мен.

¹⁷Дээрги, аксымны ажыдып бер: дылым Сени алгап-мактазын.

¹⁸Өргүлүм Сеңээ таарымчалыг эвес болгай, оон башка ону Сеңээ салгай эртик мен – бүрүн өрттеткен өргүлдү күзевейн тур сен.

¹⁹Бурганга салган өргүлүм – багын миннип, муңгараан сеткилим – Сенне ону тооп көөр боор сен, Бурганым.

²⁰Сионче ээ көрнүп, ачы-буяның хайырла, Дээрги-Чаяакчы, Иерусалимниң ханаларын база катап тудуп үндүр.

²¹Ынчан шынныг, бүрүн өрттеткен өргүлдер Сеңээ таарымчалыг апаар; ынчан Сеңээ өргүл салыр бедигээшче бугажыктарны улус эккеп салыр.

Ырлар 51

¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. Маскил-ыр. Давидтиш.*

²Эдом чурттуг Доик Саулга чедип келгеш: «Давид Ахимелехтиң бажыңында турар» – деп медээлеп чугаалаан таварылгага хамаарылгалыг.

³Эй, сен, маадыр, бузудуң-биле мактанып чооруң ол? Бурган энерелин хүннүң-не көргүзер!

⁴Сээң аксы-дылың меңээ айыыл-халап белеткеп турар-дыр, сээң кара сагыштыг дылың чидиг хылыш дег-дир.

⁵Буянга көөрде, бузутка ынак апарган-дыр сен, шынын чугаалаарыңга көөрде, мегелеп чугаалаарыңга ынак апарган-дыр сен. *Сэла*

⁶Сээң нүгүлдүг аас-дылың өлүмнүг сөстөргө ынак апарган-дыр.

⁷Ол дээш Бурган сени кезээ мөңгеде узуткап каар, сегирип алгаш, оран-савандан үндүр октаптар, дазыл-дөзүңнү дириглер ораныңдан тура соп кааптар. *Сэла*

⁸Чөптүг-шынныг улус ол бүгүнү көргөш, Бургандан коргары дам барып, ол кижини кочулап:

⁹«Бурганны бодунуң камгалал-шивээзи кылып аарын күзевээн, а эңмежок эртине-байлаанга идегээн, бак күзээшкини-биле быжыгланган кижини бо-дур» – дээр.

¹⁰А мен Бурганның өргээзинде ногаарарган ыяш дег мен, Бурганның энерелинге кезээ мөңгеде идегээр мен.

¹¹Мени бодааш, кылган чүүлдериң дээш Сеңээ кезээ мөңгеде өөрүп четтирер мен, Сээң адыңга ынанмышаан, Сеңээ бердинген улус мурнунга ачы-буяныңны медээлээр мен.

Ырлар 52

(Ыд. ыр. 13)

¹*Хөгжүм башкарыкчызыңга. Үрер хөгжүм үдээр. Маскил-ыр. Давидтши.*

²Тенек кижиге сеткил-хөңнүңге «Бурган чок» деп түңнел кылган. Ындыг улус самыраан-дыр, бак херектерни үүлгеткен-дир; буян кылып турар кижиге тывылбаан-дыр.

³Бурган дээрден кижиге төрөлгөтөнче, «Бурганче чүткүп турар угаанныг кижиге бар бе?» дээш, куду алзы топтап көргөн.

⁴Шупту улус Бургандан хая көрнүп, шупту бир аай будалган болган; буян кылып турар кижиге тывылбаан – чаңгыс-даа кижиге чок болган.

⁵Бузут үүлгедип турар улус черле угаан кирбези ол бе? Олар мээң чонумну аыш-чем ышкаш сыырып турар-дыр база Бурганга мөргүвестир.

⁶Олар коргар хире эвес черге аажок коргуп-сүртээр, Бурган сенче халдаан улустуң сөөктерин чашканнап кааптар. Бурган ол улустан ойталаарга, сен оларны бак атка киирер сен.

⁷Сион дагдан Израильдиң камгалалы чедип келзин! Бурган Бодунуң чонунга эки чолду эгидерге, Иаков өөрүп-байырлаар, Израиль өөрүп-хөглээр.

Ырлар 53

¹⁻²*Хөгжүм башкарыкчызынга. Хылдыг хөгжүм херекселдери үдээр. Маскил-ыр. Давидтиң. Зифтиң чурттакчылары Саул хаанга келгеш: «Давид бистиң аравыста чаштынып турар болгай» – дээн таварылгага хамааржыр.*

³Бурганым! Бодунуң адың-биле мени камгала; Бодунуң күчүң-биле мени агарт!

⁴Бурганым! Мөргүлүмнү дыңнап, аксы-сөзүмнү кичээнгейге ал.

⁵Хары улус менче халдап келди; түрлүг улус амы-тынымны үзер деп тур – Бурганны тооп көрбес улус ол-дур. *Сэла*

⁶Дыңнаңар! Бурган меңээ дузалап тур, Дээрги мээң сеткилимни быжыктырды.

⁷Дайзыннарымны бузуду дээш кезедип көр, чөптүг болгаш, оларны Сен узуткап каг.

⁸Эки турам-биле Сеңээ өргүлүм салыр мен, Дээрги-Чаяакчы, Сээң адыңны, ачылыг боорга, алдаржыдар мен.

⁹Сен мени хамык айыыл-халавымдан адырган болгай сен, дайзыннарым буураанын-даа караам-биле көрүп тур мен.

Ырлар 54

¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. Хылдыг хөгжүм херекселдери үдээр. Маскил-ыр. Давидтиш.*

²Бурганым, мөргүлүмнү дыңна, чанньп дилээн үнүмден чашты бербе.

³⁻⁴Мени дыңнап, харыыдан бер. Дайзынның үнүн дыңнааш, бузуттут хейге кызагдаткаш, хей-аъдым кудулап, качыгдалдан уё-човуурум төп тур мен. Олар шупту меңээ хора чедирип, килеңнеп база өжээргеп турлар.

⁵Хөрээмейде чүрээм күжүр сарынай-дыр, өлүм-чидимден коргуушкун хөме ап тур;

⁶коргуп-сүртээн сеткилимге алзывыткаш, аймап калдым.

⁷Ынчангаш мен мынча дидим: «Көге-буга ышкаш чалгын-чүглүг болурум кай, ужуп үнгеш, оожум черге хонуп алза.

⁸Талыгырже ырай бергеш, ээн черге турумчуп алза. *Сэла*

⁹Шак-ла ынчан чайык-чаъстан, шуурган-хаттан шалып-дүрген чаштып-хоруй бээр ийик мен!»

¹⁰Дээрги-Чаяакчы, дайзыннарымны чок кылып, чугаа-дылын холуп-буда. Хоорайда мен чүгле алгыш-кырыш биле күчүлелди көрүп тур мен.

¹¹Хоорайның ханаларын дүне-хүндүс эргий кезип, хилинчекти, бузут-бакты нептереткеш туруптулар.

¹²Хоорайны хай-халап дола берген, кудумчулар, шөлдөринден оп-меге, кара сагыш ыравастаан.

¹³Мени бактап турар кижиги – дайзыным эвес-тир, ындыг болза, шыдашкый мен; мени куду көрүп турар кижиги – өжээтеним эвес-тир, ол турган болза, чашты бээр ийик мен.

¹⁴А ол дээрге сен-дир сен – сеткилимниң чамды болган, эргим, эң чоок эжим;

¹⁵аравыста ижин кара чок чугаалажып, мөөң чоннуң аразынга Бурганның өргээзинче кады барып турган эжим – сен-дир сен!

¹⁶Дээрги-Чаяакчы дайзыннаримче – аал-оранын-даа, сеткилин-даа кара сагыш ээлээн өжээтеннеримче өлүмнү салыпсын, оларны диригге-ле алды оранче киирипсин!

¹⁷Бурганымны кыйгырар мен – Дээрги-Чаяакчы мени камгалаар.

¹⁸Кежээликтей, эртен, дүште ыглап-сыктап, дилег кылып кыйгырар мен: үнүмнү Ол дыңнап кааптар;

¹⁹менче халдаан дайзыннарим дескиндир эңдерик-тир – Дээрги-Чаяакчы мени олардан адырып, сагыш амыр арттырып каар.

²⁰Дүжүлгеге үе-дүптен бээр саадаан Бурган мени дыңнап каапкаш, дайзыннарны бакка сугар. *Сэла* Олар – черле экижип өскерилбес, Бургандан кортпас,

²¹эптиг-демниг кады чораан улузунче халдай бээр, эвилел туткан аксы-сөзүн үрээр улус-тур.

²²Чугаа-сөзү үстен чымчак, чүректөрүн чаа-дайын ээлээн улус ол-дур; аксы-сөзү өремеден хоюг, алыс боттары хылыш ышкаш айыылдыг улус ол-дур.

²³Дээрги-Чаяакчыга үүрге-чүьгүн хүлээдип бер, Ол сени деткиир деп бил. Чөптүг-шынныг кижини Ол кажан-даа тайып ушпас кылып каар.

²⁴О Бурганым, дайзыннарымны өлүм-чидимниң тамызынче дүжүр окта: өлүрүкчү, сагыжы кара хейлер өйлүг назын чартыгы чедир чурттавазын. А мен Сеңээ идегээр мен!

Ырлар 55

¹Хөгжүм башкарыкчызынга. «Ырак черде ыт чок көге-буга» деп аялга үдээр. Давидтиши. Миктам-ыр. Филлистимнерниң Давидти Гефке тудуп алганы үеге хамааржыр.

²Бурганым, менче ээ көрүн! Кижини амытан багай мени чылча базар дээш хүннү бадыр халдап, кызагдап тур.

³Дайзыннарым мени чылча базар дээш хүннү бадыр дилеп тур, Дээди Өрүкү Бурган, менче халдаан адаанчыларның хөйүн канчаар!

⁴Корга берген хүнүмде Сеңээ идегээр мен.

⁵Бурганымның сөзүн алгап-мактаайн, Аңаа бодум идегээр мен – корткаш чоорул, кижилер мени канчаптарыл?!

⁶Хүннү бадыр дайзыннары мээң сөстөрүмни хажыдып тур, олар меңээ удур кара бодалдарлыг боор.

⁷Олар чыгып, чаштынып, кай баарымны кедеп көрүп, амы-тыным үзүп каарын күзеп тур!

⁸Таанда-ла олар кем-буруузу дээш кеземчеден чайлаар бе? Килеңней бергеш, чоннарны сотка олурт, Бурганым.

⁹Улчуп чоруур үемни Сен санап каан сен, караам чажын дозуп чыып алган сен – качыгдалым Сээң номуңда бижиттинген эвес ийикпе?

¹⁰Сени кыйгыраарымга, дайзыннарым дезиптер-дир. Бурган мээң таламда деп оон билип аар-дыр мен.

¹¹Бурганның сөзүн алгап-мактаар мен, Дээрги-Чаяакчының сөзүн алгап-мактаар мен.

¹²Бурганга идегээр мен – корткаш чоорул, кижиге амытан мени канчаптарыл?!

¹³Бурганым, Сеңээ берген даңгырактарым утпаан мен, Сеңээ өөрүп четтирген өргүлдөрдүм салыр мен.

¹⁴Сен мени өлүмдөн камгалап, буттарымны илдиктирбээн болгай сен, ынчангаш дириглер оранының чырыыңга чурттап, Бурганга дыңнангыр амыдыраар мен.

Ырлар 56

(Ыд. ыр. 107:2-6)

¹*Хөгжүм башкарыкчызыңга. «Узуткава» деп аялга үдээр. Давидтиш. Миктам-ыр. Давидтиң Саулдан куйже десе бергени үеге хамааржыр.*

²Менче ээ көрнүп көр, Бурганым, мени өршээп көр, сеткилим Сеңээ идегеп чор, айыыл-халап эрткижеге чедир, Сээң чалгыннарың адаанга хоргадаар мен.

³Дээди Өрүкү Бурганны кыйгырар мен, Ол мээң өжөөним негеп бээр;

⁴Ол менче дээрлерден дуза бадырып, камгалаар, мени чылча базар дээн кижини чемелеп кончуур. *Сэла* Бурган меңээ шынчы чоруу биле энерелин бадырып бээр.

⁵Мен – арзылаңнар аразында мен, кижиге ээди чиир араатаннар аразында чыдыр мен, оларның диштери чыдалар биле согуннар дег, а дылдары чидиг хылыш-ла.

⁶Бурганым, дээрлерден-даа бедидир көдүртүп, мактат, Сээң алдарың бүгү чер-делегей кырыңга чайынналзын!

⁷Дайзыннарым буттарымга какпа салып каан, ырмам сыккан; мээң оруумга оңгар каскаш, боттары ынаар караш дээн. *Сэла*

⁸Бурганым, мээң чүрээм быжыг соруктуг, чүрээм быжыг соруктуг: Сени алгап ырлап, алдаржыдар мен.

⁹Сеткилим оттуп келзин! Чанзы биле чадаган, одуңуңар! Эртеңги хаяаны оттурайн!

¹⁰Дээрги, мен Сени чоннар аразыңга мактаар мен, аймактар аразыңга алгап ырлаар мен.

¹¹Сээң эңерелиң дээрлерге чедип турар, Сээң шынчы чорууң булуттарга үзүп турар.

¹²Бурганым, дээрлерден-даа бедидир көдүртүп, мактат, Сээң алдарың бүгү чер-делегей кырыңга чайынналзын!

Ырлар 57

¹*Хөгжүм башкарыкчызыңга. «Узуткава» деп аялга үдээр. Давидтши. Миктам-ыр.*

²Кижиге амытаннар, силерниң сөстериңерде чөптүг чорук ылап-ла дыңналып турар бе? Өске улусту тала тыртпайн шиидип турар силер бе?

³Чүрээңерге-даа бузут-бакты шыгжап чоруур силер, чер кырыңга холдарыңарны кемниг үүлгедиглер дола берген.

⁴Бузуттуг улус төрүттүңгеш-ле, Бургандан ойталаан, хырын иштинден-не мегечилер бооп, соора барган.

⁵⁻⁶Оларның хораны чылан хораны дег. Олар – эң уран, илбилиг сөстери биле магададыр сымыраачының үнүн тооп дыңналас, кулаан кумнап алган дүлей кобра дег улус-тур.

⁷Бурганым, оларның аастарында диштерин сый шаавыт; Дээрги-Чаяакчы, арзылаңарның азыгларың тура шаавыт!

⁸Олар, агым суг дег, арлып бада берзин, а Ол согуннары-биле ада бээрге, олар узуткадып алзын.

⁹Чуура бастырган курт дег, олар кырлып калзын, херээжен кижиниң дүжүрген уруу дег, хүн чырыы көрбезин.

¹⁰Силерниң сывыңарга теннер үнмээнде-ле, ол чечектелип турда-ла, шуурган ону, кадып калган чүвени-даа ышкаш, хадып аппараттын.

¹¹Өжээн негээшкини көргөш, чөптүг-шынныг кижини өөрүүр: бодунуң буду-биле бузуттугунуң ханын сүзер.

¹²Улус ынчан: «Чөптүг-шынныг кижиниң алыр шаңналы бар-дыр, чер кырынга шииткел кылыр Бурган ылап бар-дыр» – деп чугаалаар.

Ырлар 58

¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. «Узуткава» деп аялга үдээр. Давидтиш. Миктам-ыр. Давидти өлүрүп каар дээш, Саул ооң бажыңын кедээр кылдыр улус чорудупкан үеге хамааржыр.*

²Бурганым, дайзыннарымдан мени адыр, менче халдаан кижилер четпес черже мени аппарат.

³Кем-буруу үүлгедир улустан адыр, ол өлүрүкчүлөрдөн камгала.

⁴Амы-тыным үзер дээш, олар мени кедээр-дир; күштүг улус меңээ удур эвилел кылып турар-дыр, а күжүр мээң бузудум-даа, бачыдым-даа чок ийин, Дээрги-Чаяакчы.

⁵Кем-буруу чок менче халдап, белеткел кылып турар-дыр – көрүп көрөм, Дээрги-Чаяакчы, оттуп келгөш, меңээ дузала.

⁶Бурганым, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдин Бурганы! Дүрген келгөш, бүгү чоннарны кезет. Сеңээ шынчы эвес, бузут кылып чоруур улуска өршээл бербе. *Сэла*

⁷Дайзыннарым кежээлерде ээп келгөш, ыттар ышкаш улуур-дур, хоорайны дескиндир кедөңгирлеп чоруур-дур.

⁸«Дыңнап турар кижини чок!» – деп бодап, чараазын сыырып, аастарында хылыш бар дег турарларын көр.

⁹А Сен оларны кочулап тур сен, Дээрги-Чаяакчы, ол чоннарның шуптузун сотка олуртуп тур сен.

¹⁰Күчү-күш – Сенде, Сээң дузаң манап тур мен – Бурганым мээң шивээм болгай.

¹¹Мээң энерелдиг Бурганым мени уткуп кээр, дайзыннарым буураарын көөр арганы бээр.

¹²Мээң чонум утпас кылдыр, дайзыннарны Сен өлүрбе; дозуг-камгалалывыс Дээрги, оларны Бодуңнуң күжүң-биле силгип, чыттыр шаавыт!

¹³Аксы-дылының бачыды дээш, аксындан үнген сөстери дээш, аксы-сөзүнүң каргыжы, оп-мегези дээш, дайзыннарым адыыргак чоруунуң дузаанга туттуруп алзын.

¹⁴Килеңнээштиң, оларны Сен буурат-ла, буурат, чок болуп, читсиннер-ле. Улус ынчан Бурганның чер-делегейни ооң кыдыгларынга чедир Израильден чагырып турарын билип алыр. *Сэла*

¹⁵Дайзыннарым кежээлерде ээп келгеш, ыттар ышкаш улуур-дур, хоорайны дескиндир кеденгирлеп чоруур-дур;

¹⁶аьш-чем дилеп, чимзенир-дир, аштап-суксааш, хыйланып улуур-дур.

¹⁷А мен Сээң күчү-күжүң алгап ырлаайн, эртен эрте энерелиң алгап-мактаайн – айыыл-халап мени тавараан хүнде камгалалым, хоргадалым Сенде болгай.

¹⁸О, мээң Күчүм! Сени алгап ырлап көрейн – шивээм болур Бурганым сен, энерелдиг Бурганым сен!

Ырлар 59

(Ыд. ыр. 107:7-14)

¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. «Шушан-Эдут» деп аялга үдээр. Миктам-ыр. Давидтиш. Өөредилгеге.*

²Иоавтың Нахараим биле Цовага чурттап турган арамей чон-биле дайылдашкаш, дедир ээп кел чыда, 12 000 эдом шеригни Дус шынаазынга базып кааны үеге хамааржыр.

³Бурганывыс! Сен бисти каапкаш бардың, килеңней бергеш, чылча шааптың – бисти катап тургузуп калам!

⁴Сен чер-делегейни шимчедип, тиглендир буза шааптың; ооң үрелип, бузулган черлерин экиртип каг, оон башка ол шимчеп тур.

⁵Сен Бодунуң чонуңну кадыг-дошкун чаңнадың, биске баш төөредир арага ижирттиң.

⁶Дайзынның чазындан дезе берзин дээш, Сенден коргар улуска демдекти бердиң. *Сэла*

⁷Бодунуң ынак улузуңну күчү-күжүң-биле камгалап, биске харыылап көр.

⁸Бурган Бодунуң ыдыктыг өргээзинге мынча дээн: «Сихем хоорайны өөрүшкүлүг үлөп-хуваар мен, Сокхот шынааны хемчээп-хуваар мен:

⁹Галаад биле Манассияның черлери – Мээңии; Эфремниң чери – Мээң бажымда куяк бөрт, Иуданың чери – Мээң даянгыжым болур;

¹⁰а Моавтың чери – Мээң бут чуур таваам болур, Эдомнуң черин сапыым таптай базар. Филистим чер, Мээң тиелелгем дээш өөрүп-байырла!»

¹¹Быжыглалдыг хоорайже кым мени киире бээрил? Эдомче кым мени чедирерил?

¹²Сен эвес сен бе, бисти каапкан Бурганывыс? Бистиң аг-шериивис-биле кады үнмезиң ол бе?

¹³Кызагаткан биске дузалап көр, кижии амытандан кээр дуза – хоозун идегел болгай.

¹⁴Бурганның ачызында күжүвүстү көргүзер бис: дайзыннарывысты Ол таптай базар.

Ырлар 60

¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. Хылдыг хөгжүм херексели үдээр. Давидтии.*

²Бурганым, алгы-кышкымны дыңна, мөргүлүмнү кичээнгейге ал.

³Чүрээм саргып аарыырга, чер-делегейниң ужу-кыдыындан Сени кый деп тур мен. Үнүп шыдавазым чалым-хая кырынче мени аппарат.

⁴Сен – хоргадалым сен, дайзынга удур быжыглалдыг камгалал-суургам сен.

⁵Сээң өргээ-майгыныңга кезээде аалчы боор дээн мен; Сээң чалгыннарың адаанга чаштыр дээн мен. *Сэла*

⁶Бурганым, мээң даңгыраглаан сөстөримиң дыңнадың. Сээң адыңга сөгүрүүр улустуң өнчүзүндөн меңээ база бердиң.

⁷Хаанның чурттаар хүннерин немеп бер, ооң назыны узазын.

⁸Бурганым, хаан Сээң мурнуңга кезээ мөңгедэ турзун. Ону кадагалаар кылдыр, шынчың биле энерелиңге чагып каг.

⁹Ынчангаш Сээң адыңны кезээ мөңгедэ алдаржыдып, даңгыраглаан сөстөримиң хүннүң-не күүседир мен.

Ырлар 61

¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. Идифунга. Мизмор-ыр. Давидтиш.*

²Сеткилимни чүгле Бурган оожургадыр, камгалалым чүгле Оон кээр.

³Чүгле Ол – мээң чалым-хаям, камгалалым, быжыг шивээм – кажан-даа тендиш дивес мен.

⁴Чежеге дээр силер шупту улусче, өлүрер дээш, халдаар силер? Бустур четкен хана азы ийлени берген херим дег-дир мен.

⁵Дайзыннар мени бедик черден дүжүр октаар бодап, мегезинге сеткили ханып турар – аксы-сөзү-биле алгап-йөрээр, а ишти-хөңнүнде – каргаар.

Сэла

⁶Сеткилим оожургалды чүгле Бургандан алзын, идегелим чүгле Оон кээр.

⁷Чүгле Ол – быжыг шивээм, камгалалым, чалым-хаям – черле тендиш дивес мен.

⁸Алдар-адым-даа, камгалалым-даа Бургандан кээр; Ол – меңээ күш хайырлаар хая, Ол – мээң хоргадалым!

⁹Улус-чон, кандыг-даа үеде Аңаа идегеңер, сеткил-чүрээңерни Аңаа ажыдып, мөргүңер – Бурган бистиң хоргадалывыс-тыр. *Сэла*

¹⁰Кижиге төрөлгөтөн – чүгле хей-бус-тур, бүгү улус – чүгле авыяс-мегедир; олар шупту деңзи караан чая баспас, агаар-хейден чиик болур.

¹¹Үптээшкинге идегевеңер, оор-суук кылып, дээрбедээш, идээргевеңер; байый берзиңерзе, сеткилиңер байлакшылга алыспас болзун.

¹²Бурган меңээ бир чүве чугаалаарга, оон ийи түңнел үндүрүп алган мен: күчү-күш – Бурганда,

¹³энерел – Сенде, Дээрги; Сен кижини кылган ажил-херээ дээш шаңнаар азы кезедир сен.

Ырлар 62

¹*Мизмор-ыр. Давидтиш. Ооң Иудеяның ээн ховузунга турган үезинге хамааржыр.*

²Бурган, Сен – мээң Бурганым сен, сыгыр даң бажындан-на Сенче чүткүп, мөргүл кылдым; ээн кургаг, суг чок черге сеткилим Сени күзеп, мага-бодум Сени хереглек тур.

³Ыдыктыг өргээңге Сени көөрүм кай, Сээң күчү-күжүң биле өндүр чырыңны көөрүм кай!

⁴Сээң энерелиң амыдыралдан-даа үнелиг-дир. Аксы-сөзүм Сени алгап-мактаар.

⁵Дириг чорааш, Сени ынчалдыр алгап-йөрээр мен, Сээң адың мактап, холдарым өрү сунар мен.

⁶Эът-чагга тотканы дег, сагыш-сеткилим тодуп тур, аксы-сөзүм Сени өөрүшкүлүг үн-биле алгап-мактап тур.

⁷Орун-дөжээмге чыткаш, Сени сактып, дүннү өттүр Сээң дугайыңда бодаар мен:

⁸Сен меңээ дузалап келдиң, Сээң чалгыннарың адаанга өөрүп-байырлаар мен.

⁹Сеткилим Сенден салдынмайн турупкан, Сээң холуң – мээң чөленгиижим.

¹⁰А мээң амы-тынымны үзүксээн улус чер алдында тамыже дүжүп кире бээр;

¹¹оларны хылыш-биле шанчып өлүрүп каарга, дилгилерге чемиш апаарлар.

¹²Хаан Бурган дээш өөрүп-хөглээр, Ооң ады-биле даңгырак берген бүгү улус чоргаарланыр, а мегелеп чугаалаар улустуң аксы хагдына бээр.

Ырлар 63

¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. Мизмор-ыр. Давидтиш.*

²Бурганым, хомудап мөргээн үнүмнү дыңна, коргунчуг дайзындан амы-тынымны кадагала.

³Кара сагыштыг улустуң сүлчээзинден, бузут үүлгедип турар мөөңнешкен улустан мени чажыр.

⁴Олар аксы-дылын хылыш ышкаш чидидип, хоралыг сөстөрүн – хоранныг согуннарын белеткеп алганнар.

⁵Кедеп чыткаш, кем-буруу чок улусче шыгаап, хенертен ада бээрлер – коргарын-даа билбестер.

⁶Бузуттуг сагыжыңга боттарын быжыктырып, какпа-дузаан чажыра салыр дээш сүлчээлежип: «Бисти кым көөр боор?» – деп турарлар-дыр.

⁷Бузут үүлгедирин бодап алганнар, хандыр бодап алган сагыжын чажырыпканнар – кижиге амытанның ишти-хөңүнүң кончуун, чүрээниң дүп чок каразын!

⁸Ынчалза-даа Бурган оларны согун-биле узуткап каар: хеп-хенертен аттырып аарлар.

⁹Боттарының-на эткен сөзү боттарының бажын алыр: олардан ам бүгү улус хая көрнүп, дезе бээр.

¹⁰Бүгү кижиге төрөлгөтөн коргуп-сүртеп, Бурганның ажил-херээн аразында медээлежир, Ооң кылган чүүлдерин угаап-бодай бээр.

¹¹А чөптүг-шынныг улус Дээрги-Чаяакчы дээш өөрүп-хөглээр, Аңаа хоргадаар; мөзүзү эки бүгү улус чоргаарланыр.

Ырлар 64

¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. Мизмор-ыр. Давидтиш.*

² Сион дагга Сени алгап ырлаарыңга төлептиг сен, Бурганывыс, Сеңээ берген даңгыракты күүседиил.

³ Мөргүлдү дыңнап турар Бурган, бүгү улус Сеңээ чедип кээр.

⁴Кемниг херектеривис биске алдыртпас-тыр; кем-бурууустан Сен бисти арыглап каар сен.

⁵Сээң шилип, чоокшуладып алган улузуң амыр-чыргалдыг! Ол улус Сээң өргээң чаныңга чурттаар; бисти Сээң бажыңыңның – ыдыктыг оран-саваңның ачы-буяны тоттурар.

⁶Камгалакчы Бурганывыс, сүртенчиг ажил-херектериң кылып, Бодуңнуң чөптүүңнү көргүзүп турар сен. Чер-делегейниң бүгү кыдыгларында, ырак далайлар ындында чурттаан улустуң идегели сен.

⁷Бодуңнуң күжүң-биле дагларны тургускан сен, күчү-күшке бүргедип алган сен;

⁸далайларның шимээн-даажын, чалгыгларның коолап мөөрээрин база чоннарның хөлзээзинин оожургадып турар сен.

⁹Чер-делегейниң кыдыгларында чурттаан улус Сээң кайгамчык демдектериң көргөш, Сенден коргар. Хүн үнер база ажар черлерде чурттаан улус Сени ырлап мактаар.

¹⁰Черни бодааш, ооң суксунун хандырып, элбээ-биле байыдып турар сен. Бурган, Сээң хемиң долу суглуг, үнүш-дүжүттү өзүп үнер кылдыр кылып турар сен;

¹¹андарган черни суггарып, хөрзүннү чаъс суу-биле чымчактап, өзүмнерни йөрээп турар сен.

¹²Чылды ачы-буяның-биле шаңнап турар сен, Сээң изээн оруунда эът-чаг элбек,

¹³ховуда одар-белчиирде оът-сиген элбек, тейлер өөрүшкүгө бүргедир;

¹⁴шынааларны сүрүг малдар шыва алыр, хову-шөлдер тараа-биле шугланыр – олар шупту өөрүп-байырлап, ырлажып турар.

Ырлар 65

¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. Мизмор-ыр. Бүгү чер-делегей, Дээрги-Чаяакчыны алгап ырла!*

²Ооң адын алдаржыдып ырлаңар, Ону алгап-мактаңар!

³Бурганга мынча деп чугаалаңар: «Сээң ажил-херектериңниң сүрээденчиин! Күчү-күжүң өндүр улуг боорга, дайзыннарың Сеңээ чашпаалаар апаар.

⁴Бүгү чер-делегей Сеңээ мөгейзин, Сени алгап ырлазын, Сээң адыңны алгап ырлазын!» *Сэла*

⁵Шупту чедип келиңер, Бурганның ажил-херектериниң кижиге төрөлгөтөнгө сүрээденчиин көрүңер.

⁶Дээрги-Чаяакчы далайны кургаг чер кылдыр хуулдурупту – Ооң улuzu хемни жеже кылаштай берди, аңаа Ол дээш өөрүп-хөглөп турган бис.

⁷Ол Бодунуң күчү-күжү-биле кезээ мөңгеде чагырар. Аңаа удур тура халаан улус көдүрүлбезин дээш, Ол бүгү чоннарны хайгаарап көрүп турар. *Сэла*

⁸Өске чоннар, бистиң Бурганывысты алгап-йөрээңер, алдар-макталды Аңаа ыыткыр чугаалаңар.

⁹Ол бистиң амы-тынывысты кадагалаан, будувусту тендиш диртпээн.

¹⁰Бурган, бисти шенеп көргөн сен, мөңгүннү арыглаар дээш эзилдирери дег, арыглап каан сен.

¹¹Сен бисти дузакка туттурдуң, оорга-мойнувуска аар-берге чүьктү чүктедип кагдың;

¹²бисти өске улуска бастырттың. Бис өрт биле үер өттүр эрттивис, а оон Сен бисти элбекшилче үндүрүп эккелдиң.

¹³Сээң өргөөңче өргүл белээн ап алгаш, кире бээр мен, Сеңээ даңгырактарымны күүседир мен.

¹⁴Айбыл-халапка алыскан турумда, ол аазаашкыннар мээң аксымдан үнген, оларны мээң дылым чугаалаан.

¹⁵Семис өргүлдерни Сеңээ эккеп, кошкарларны өрттедип өргүүр мен, оларның чыды Сеңээ чеде бээр; бугалар болгаш хуналарны эккеп өргүүр мен. *Сэла*

¹⁶Бургандан коргар бүгү улус, мени дыңнаңар – мени бодааш, Ооң чүнү кылганын чугаалап бээр мен.

¹⁷Мен Ону аксы-сөзүм-биле кыйгырып, аксы-дылым-биле Ону кымдан арттыр мактап турдум.

¹⁸Мээң чүрээмде бачыг артып калган болза, Дээрги-Чаяакчы мени дыңналас ийик.

¹⁹Ынчалза-даа Бурган мээң мөргүлүмнүң сөстөрүн тооп көрүп, мени дыңнап каан.

²⁰Мээң мөргүлүмнү тоовайн барбаан, Бодунуң энерелин менден чайлатпаан Бурганга алдар!

Ырлар 66

¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. Хылдыг хөгжүм херекселдери үдээр. Мизмор-ыр.*

²Бурганывыс, бисче ээ көрнүп, ачы-буяның хайырлап көр, Бодунуң чырыткылыг шырайыңны биске көргүс. *Сэла*

³Чер кырынга Сээң орууну, бүгү чоннар аразынга Сээң берген камгалалыңны улус ынчан билип алыр.

⁴Бурганывыс, бүгү чоннар Сени алгап-мактазын, аймактар шупту Сени алдаржытсын!

⁵Аймак-чоннар өөрүп-байырлазын – Сен чоннарны чөптүү-биле шиидип, чер кырында аймактарны башкарып турар болгай сен. *Сэла*

⁶Бурганывыс, бүгү чоннар Сени алгап-мактазын, аймактар шупту Сени алдаржытсын!

⁷Чер биске бодунуң дүжүдүн берзин, Бурганывыс биске ачы-буянын хайырлазын.

⁸Бурган биске ачы-буянын хайырлазын, черниң бүгү девискээрлеринде чурттаан улус Оон коргуп чорзун!

Ырлар 67

¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. Давидтиш. Мизмор-ыр.*

²Дээрги-Чаяакчы туруп кээр – Ооң дайзыннары тарадыр маңнажы бээр, Ону көөр хөңнү чок улус Оон дезип ыңай боор.

³Ыштың тарай бээри дег, оларны тарадыр сывырыптар сен; чуктуң отка эстири дег, бузуттуглар Бурганның мурнунга кырлып каар.

⁴А чөптүг-шынныг улус хөглээр, Бурганның мурнунга өөрүп-байырлаар, аас-кежиинге таалаар.

⁵Бурганывысты алгап ырлаңар, Ооң адын мактаңар. Ээн ховуда бар чыдар Бурганга оруктан белеткеңер; Ооң ады – Дээрги-Чаяакчы, Ооң мурнунга өөрүңер.

⁶Өскүстерге Ада болур, дулгуяк кадайларга болчуп, чөптүг шиитпир үндүрер Бурган Бодунуң ыдыктыг өргээзинде турар.

⁷Бурган чааскаанзыргай улуска өг-бүлени хайырлаар, хоругдаттырган улусту хостап, аас-кежикче үндүре бээр, а Аңаа удурланган улус дунааргай изиг ээн ховуга артып каар.

⁸Бурганывыс, Бодунуң чонуңну баштап алгаш, үнүп бар чыдырыңда, ээн кургаг ховулап эртип бар чыдырыңда, *Сэла*

⁹Сээң мурнуңга чер шимчеп, дээрден чаъс куттулуп турган ийик, Синай даг безин Израильдиң Бурганының мурнунга сирилеп турган ийик.

¹⁰Бодунуң өнчү-чериңче элбек чаъсты чагдырып турган сен, Бурганывыс, ол чер могап туруптарга, быжыктырып турган сен.

¹¹Бодунуң чонуңну ол черге чурттадып каан сен, Бурганывыс. Бодунуң ачы-буяанныың-биле түрегдээн улусту быжыктырып каан сен.

¹²Дээрги бо сөзүн чугаалап, буянныг медээлер чедирер улуг аг-шерииң айбылап чоруткан:

¹³«Өжээтен аг-шериглерниң хааннары дезип-ле, дезип-ле тур, а бажыңнарында кыс улус олча-тывышты үлежип тур.

¹⁴Аал-ораныңарга хой кадарып артып калгаш безин, чалгыннарын мөңгүн-биле, чүглерин арыг алдын-биле шап каан көге-бугалар дег болу бээр силер».

¹⁵Күчүлүг Бурган шак ол черниң хааннарын тарадыр сывырыптарга, чер боду Селмон дагның бажында хар дег агара берген.

¹⁶Аажок бедик Васан даг, хөй баштыг Васан даг!

¹⁷Хөй баштыг даглар, чүге Сион дагже адааргап көрүп тур силер? Ол даг дээрге Бурганга чурттаксанчыг чер-дир, Дээрги-Чаяакчы аңаа кезээ мөңгеде чурттаар.

¹⁸Бурганның дайынчы тергелери муң-муң, дүк-түмен, Дээрги оларның аразында, ыдыктыг чер Синайда.

¹⁹Сен бедидир өрү көдүрүлген сен, хөй улусту тудуп алгаш, кижилерден албан-үндүттү хүлээп алган сен; Дээрги-Бурган-Чаяакчы ам Аңаа удурланган улус аразынга безин чурттаар.

²⁰Дээргиге алдар! Бурган хүннүң-не бистиң үүрге-чүгүвүстү чүктээр, Боду бисти камгалаар. *Сэла*

²¹Бурган биске камгалал эккээр Бурган болур, өлүм Дээрги-Бурган-Чаяакчының эргезинде.

²²Бурган Бодунуң дайзыннарының бажын, буруузунга алзып алган улустуң дүктүг тейин буза шаап каар.

²³Дээрги мынча деп чугаалаан: «Дайзыннарыны Васан дагдан сүрүп эккээр мен, далай дүвүнден-даа сүрүп эккээр мен;

²⁴ынчан буттарың дайзыннарың ханын сүзер, ыттарың оларның мөчү-сөөгүн чылгаар».

²⁵Бурган, улус-чон Сээң бар чыдарыңны көрүп тур – мээң Бурганымның, Хаанымның ыдыктыг өргээже бар чыдарын көрүп тур.

²⁶Мурнунда – ырлашкан улус, ортузунда – тимпаннар соп ойнаан аныяк кыстар, а соонда – хөгжүмчүлөр шуужуп бар чыдыр.

²⁷Израильдинң үре-салгалындан укталган улус бодунуң чыыштарыңга Дээрги-Бурган-Чаяакчыны алгап-йөрээп тур.

²⁸Шуушкан чон аразында: хеймер Вениаминниң аймаа – оларны баштап бар чыдар аймак; Иуданың аймааның чагырыкчылары мөөңнежип алган бар чыдар; Завулон биле Неффалимниң аймактарының чагырыкчылары база.

²⁹⁻³⁰Бурганың күчү-күштү сеңээ сиңирип берген. Бурганывыс, Иерусалимде турар Бодуңнуң өргээнден биске бодарадып берген күчү-күжүңнү быжыглап көр! Хааннар Сеңээ албан-үндүдүн эккеп бээр.

³¹Кулузунда турар аңны чемеле – инек мал дег чоннар аразында мөңгүн былаажып үскүлешкен кодан баштыңы бугаларны сойгала; чаа-дайын күзээн чоннарны тарадыр сывырывыт.

³²Египеттен элчиннер чедип кээр, эфиоп чон Бурганче холдарын сунар.

³³Черниң күрүнелери, Бурганга ырлап бериңер, Дээргини алгап ырлаңар! *Сэла*

³⁴Дээрги эң бедик, эрте-бурунгу дээрде чоруп тур. Дыңнаңар – Ооң үнү чаңгыланып тур.

³⁵Бурганның күчү-күжүн хүлээп үнелеңер. Ооң өндүр бедии – Израильдиң кырында, Ооң күчү-күжү – булуттардан-даа бедикте.

³⁶Бурган, Бодуңнуң ыдыктыг өргээңге сүрээденчиг сен. Израильдиң Бурганы Бодуңнуң чонунга күчү-күштү хайырлап турар. Бурганга алдар!

Ырлар 68

¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. «Лилия чечээ» деп аялга үдээр. Давидтиш.*

²Бурганым, мени камгала – суг аксы-думчуум доллар четти.

³Ханы тулаага дүжүп өлдүм-не, тептиниптер хире чүү-даа чогул. Ханы сугже дүжүп кирдим-не, агым суг мени алгаш бадыпты.

⁴Дуза дилеп кыйгыргаш, туруптум – аксы-боскум кургай берди; Бурганымны манап чадааш, карактарым шылап кагды.

⁵Чылдагаан чок черге мени көөр хөңнү чок улус бажым дүгүнден-даа хөй. Мени хей черге чок кылыр дээн дайзыннарым күштели берди, үптөп-хунааваан-даа чүвемни эгидер ужурга таварыштым.

⁶Бурганым, угаан чогумну билир сен, бачыттарым Сеңээ ажык.

⁷Аг-шериглиг Дээрги-Бурган-Чаяакчы, Сеңээ ынанган улустуң ады мен дээш баксыравазын; Израильдиң Бурганы, Сенче чүткээн улус мен дээш бак атка кирбезин.

⁸А мен Сен дээш бак атка кирип чор мен; Сен дээш арнымны ыядыг шыва алды.

⁹Ха-дуңмам аразынга өске кижиге болу бердим; хан төрөл улузумга хары кижиге болу бердим.

¹⁰Сээң өргээңге дендиги күштүг ынакшылым сеткилимни оя чип чор, Сени бак көргөн улустуң дорамчылыгы мээң кырымга дүштү.

¹¹Ыглап-сыктап, шээрлээним дээш чемелел-ле дыңнаар-дыр мен.

¹²Качыгдал хевин кедип алгаш, кочу-шоотка кирер-дир мен.

¹³Хоорайның төп шөлүндө турар улустуң аксы-дылындан дүшпес-тир мен. Арагалап хөглээннер-даа аразында мени кочулап ырлажыр-дыр.

¹⁴А мен дөмей-ле Сеңээ мөргүүр мен, Дээрги-Чаяакчы. Ээ көрнүрүн күзээн үенде, элбек энерелдигиң көргүзүп, ынаныштыг камгалалың биле меңээ харыылап көр, Бурганым.

¹⁵Малгаш-балардан мени ушта тырт – дүжүп өлбээн. Мени көөр хөңү чок улустан, ханы суглардан адырлып аайн.

¹⁶Шапкын агым мени алгаш батпазын, ханы эерем мени киир тыртпазын, тамының аксынче кирип, ис чок чиде бербээн.

¹⁷Дээрги-Чаяакчы, мени дыңна, энерелиң ачылыг-дыр, эгээртинемес ээ хайыраң менче ээлдир.

¹⁸Чалчаң менден хая көрүнме – кызагдадып чоруур меңээ дүрген харыыла.

¹⁹Чоокшулап келгеш, мени камгала, дайзыннардымга чөрүштүр амытынымны адырып хоста.

- ²⁰Кайы хире дора көрдүргеним, ыятканым, бак атка киргеним Сеңээ эки билдингир: дайзыннарымның дөгerezин билир сен, Дээрги-Чаяакчы.
- ²¹Дора көрүүшкүн сузум базып, чилчиим үстү. Кээргээчел сеткил дилээш, куруг үндүм; аргалаптар кижин манааш, тыппайн бардым.
- ²²Дайзыннарым оо-хоранны аыш-чемимге холуп, суксаарымга, ажыг суксун берип турду.
- ²³Дайзыннарым найыр-дою боттарын дузактап алзын, кезедир какпа болу берзин.
- ²⁴Карактарының шоозу өжүп, согурарзын, ооргалары бүшкүйүп, кажан шагда суларазын.
- ²⁵Килеңиңни оларже тө чажывыдам – киткээн оду оларны хөме таварып, хуюктазын.
- ²⁶Аал-чурту-даа хоозуразын – оларның чадырларынга чурттаар улус артпазын!
- ²⁷Чүге дээрге олар Сээң кезеткен кижини истеп-сүрүп, Сээң балыглап каан кижини хилинчектээри дам барып тур.
- ²⁸Сен оларны кем-буруулуг херек бүрүзү дээш кезедип көр, Сээң агартышкыныңны олар албазын.
- ²⁹Амыдыралдың номунда бижиттинген аттарын балатсын, чөптүг-шынныг улус-биле кады ынаар киир бижиттирбезин.
- ³⁰А мен түрегдеп, качыгдап чор мен, камгалалың мени кижин четпес бедикче көдүрзүн, Бурганым!
- ³¹Бурганымның адын ырымга алдаржыдайн, Ооң өндүр улуун мактаайн.
- ³²Мыйыс-дуюглуг буганы өргүүрүңге көөрдө, шак ол макталым Дээрги-Чаяакчыга аажок тааржыр.
- ³³Ону көргөш, биче сеткилдиг улус өөрүп-байырлазын; Бурганче чүткээн улус, чүрээңер соп, дирлип үнзүн.

³⁴Дээрги-Чаяакчы ядыыларны дыңнап турар, Бодунуң хоругдаткан улузун тооп көөр.

³⁵Дээр-деңгер, чер, далай, ында чурттаан бүгү амытаннар Ону алгап-мактазын!

³⁶Бурган Сионну камгалаар, Иудеяның хоорай, суурларын катап тудар, улус ол черге чурттай берип, ээлеп алыр.

³⁷Бурганның чалчаларының салгалы ол черге кээп, турумчуур; Ооң адынга ынак улус орта чурттай бээр.

Ырлар 69

(Ыд. ыр. 39:13-17)

¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. Давидтиң. Сагындырыг кылдыр күүседир.*

²Бурганым, мени камгала; Дээрги-Чаяакчы, дүрген меңээ дузалап кел.

³Мени өлүрер дээн улус бак атка кирип, ыядып човазын, меңээ багай чүве күзээн улус дедир дезип, кочу-шоотка кирзин.

⁴Мени бактап: «Таптыын, ол боор!» – деп турар улус бак атка кирип, дессин.

⁵А Сенче чүткээн бүгү улус Сен дээш өөрүп-хөглезин; Сенден кээр камгалалга ынак улус: «Бурган өндүр улуг!» – деп үргүлчү чугаалап чорзун.

⁶А мен чөгенчиг күжүр мен: Бурганым, дүрген меңээ кел! Меңээ дузалап турар Камгалакчым – Сен-дир сен, Дээрги-Чаяакчы, саадавайн көр!

Ырлар 70

(Ыд. ыр. 30:1-4)

¹Дээрги-Чаяакчы, хоргадалым Сенде, адым кажан-даа баксыравазын.

²Чөптүүң ёзугаар мени хостап, камгала, кулааңны менче ээктирип, кадагала.

³Кажан-даа бол чашты бээрим хая бол; мени камгалаарын аазаан болгай сен, быжыг чалым-хаям, шивээм – Сен сен.

⁴Бурганым! Бузуттуглар, бак улус, кызагдакчылар холдарындан мени адыр.

⁵Аныямдан идегелим, ынаныжым – чүгле Сен сен, Дээрги-Бурган-Чаяакчы.

⁶Төрүттүнүп кээримден-не чөленгижим Сенде турду; төрөөн ием хырнындан Сен-не мени ужулдуң. Үргүлчү-ле Сени алгап-мактап чор мен.

⁷Хөй улуска элдептиг чүүл болу бердим, а Сен меңээ – ылап быжыг хоргадал сен.

⁸Аксы-дылым Сени алдаржыдар сөстөрдөн бүткен, хүннү бадыр Сени алгап-мактаар-дыр мен.

⁹Кырып-чөнүй бээримге, тоовайн барба; шыдал-күжүм суларай бээрге, мени кагба.

¹⁰Меңээ удур дайзыннарым сүлчээлешти; амы-тыным үзүксээн улус сүмележип:

¹¹«Бурган ону каапкан-дыр; истеп-сүрүп, тудуп алыылы, аңаа болчур кижичогул» – дижип тур.

¹²Бурган, менден ырап чорба; мээң Бурганым, дүрген дузалап кел.

¹³Меңээ удурланып турар улус бак атка кирип, читсин; меңээ бак чүве күзээн улус ыадып, дора көрүүшкүнге бүргетсин.

¹⁴А мен кезээде Сеңээ идегеп, Сени мактаан сөстөримни ам-даа немэйн.

¹⁵Аксы-сөзүм хүннү бадыр чөптүг чорууң биле камгалалыңны медээлезин – оларны көргүскен ажил-херектериң көвей, сан-түңүн-даа билбес мен.

¹⁶Дээрги-Бурган-Чаяакчы, өндүр улуг ажил-херээңниң ачызында Сеңээ чедип кээр мен, Сээң, чүгле Сээң чөптүүңнү медээлээр мен.

¹⁷Бурганым, чажымдан бээр сургап келдиң. Амдыгаа дээр кайгамчыктыг ажил-херээң чарлап чор мен.

¹⁸Буураып, кырыыжемче мени кагба, Бурганым – амгы база келир салгалдарга күчү-күжүң медээлеп четтигиптейн.

¹⁹Чөптүг чорууң дээрлерге четкен дег-дир, Бурганым. Өндүр бедик ажил-херек кылган Бурган, Сеңээ дөмей кым-даа чогул.

²⁰Эңмежок айыыл-халапты, аар-бергени менче салып-даа тургаш, кезээде мени катап тынгарып, черниң ханызындан катап үндүрүп кээп турдуң.

²¹Алдар-адымны улгаттырып, аргалалды база катап берип тур сен.

²²А мен Сени, Сээң шынныыңны чадаган-биле алдаржыдып ырлаар мен, Бурганым. Израильдиң ыдыктыг Бурганы, чанзы-биле Сени алгап ырлаар мен.

²³Сени мактап тура, аксы-сөзүм амырап ырлаар, Сээң адырып хостааның сеткил-сагыжым өөрүй бээр.

²⁴Чөптүг чорууңну хүннү бадыр медээлээш, аксы-дылым могап шылапас; меңээ хора чедирерин күзээн улус ыадып човап, бак атка кирген болгай.

Ырлар 71

Соломоннуу.

¹О, Бурган, хаанывыска – шынныг шииткелдериңни, хаанның оглунга – чөптүг чорууңну хайырлап көр.

²Ол Сээң чонуңну шынныы-биле, яды улузуңну чөптүү-биле шиитсин.

³Чон дээш дагларга – чаагай чорук, тейлерге – чөптүг чорук боттанзын.

⁴Хаан чон аразында ядыы улусту шын шиитсин, түреңги улусту камгалазын, дарлакчыны хай дизин.

⁵Салгалдан салгал дамчый, хүн биле ай чырыдып-ла турар болза, улус Сенден коргуп чорзун.

⁶Хаан, шөлче чагган чаъс дег, черни суггарган чаъс дамдылары дег, дүжүп келзин;

⁷ооң чагырар үезинде, ай чырытпас апаргыже, чөптүг-шынныг кижиниң амыдыралы чечектелзин, амыр-тайбың элбекшип, доктаазын.

⁸Ол ынчан бир далайдан өске далай чедир, Евфрат хемден чер-делегейниң ужу-кыдыынга чедир чагырзын;

⁹ооң мурнунга ээн ховуларның чурттакчылары сөгүрүп, бараалгазын, дайзыннары довурак пактазын.

¹⁰Фарсис деп чер биле ортулуктарның хааннары албан-үндүдүн аңаа эккелзин, Шева биле Севаның хааннары белектерин сунзун.

¹¹Шупту хааннар аңаа мөгейзин, бүгү чоннар – бараан болзун.

¹²Ону кыйгырган ядыы кижини, болчур чүвези чок түреңги кижини хаан камгалаар;

¹³ядыы-түреңги кижиге ээ-хайыралыг болур, эң түреңги улустуң амы-тынын камгалаар;

¹⁴оларның амы-тынын дарлал биле күчүлелден адырар; оларның төккен ханы дээш, ооң сеткил-сагыжы муңгараар болгай.

¹⁵Хаан үр чурттазын, улус аңаа Шевадан алдынны эккеп берзин, хаан дээш үргүлчү мөргүзүн, ону хүннүң-не алгап-йөрээзин;

¹⁶ооң чуртунга, даглар бажынга тараа элбек болзун, дүжүт, Ливанга үнер дүжүт дег, эгээртинемес хөй болзун; хоорайларынга чурттаар улус, черден үнген оът-сиген дег, өзүп-көвүдезин.

¹⁷Ооң ады, хүн-не хүннеп турар болза, кезээ мөңгеде артсын, ат-алдары салгалдан салгал дамчып артсын; ооң ачызында бүгү чоннар ачы-буянны алзын, олар ону амыр-чыргалдыг кижиде деп адазын.

¹⁸Дээрги-Чаяакчыга – Израильдин Бурганынга алдар! Ол чааскаан кайгамчык чүүлдерни бодарадып турар.

¹⁹Ооң алдарлыг ады кезээ мөңгеде алгадып-йөрээтсин, Ооң алдары бүгү чер-делегейни бүргезин. Аминь, ындыг-ла болзунам!

²⁰Иессейниң оглу Давидтиң мөргүлдери мооң-биле төнген-дир.

Ырлар 72

Мизмор-ыр. Асафтыы.

¹Бурганның израиль чонга, арыг чүректиг улуска ачы-буянныын!

²А мээң буттарым бичии-ле болза, тендирий бээр часты, тавангайларым бичии-ле болза, тая бээр часты.

³Чүге дээрге бузуттуг улустуң чаагай амыдыралын көргөш, шак ол турамык улуска адааргай берген мен.

⁴Олар өлүр үезинде хилинчек көрбөс, чүге дээрге кадык-шыыраа кончуг-дур.

⁵Бүгү улус ышкаш, чилчик үзер күш-ажыл кылбас-тыр, өскелер ышкаш хилинчек көрбөс-тир.

⁶Ынчангаш олар адыыргак чорукту, моюнга азар каасталга дег, азып алганнар, каржы-дошкун чорукту, хеп дег, кедип алганнар.

⁷Оларның семирээн чүректеринден бузут үндүр агып турар, олар бузуттуг бодалдарынга бүрүнү-биле алзып алганнар.

⁸Ындыг улус кочулажып чугаалап, нүгүлдү өш харап тарадып, улуургап турдулар.

⁹Дээрлерже өгү-дылын караңнаттылар, аксы-дылын чер кырынга кызаңнаттылар.

¹⁰Ынчангаш Бурганның чону база ол улусту эдерип, оларның сөстөрүн, аяк долдур суг кудуп ишкен дег, хүлээп ап турар.

¹¹Бузуттуглар: «Бурган канчап билип каарыл? Дээди Өрүкүнүүнде бүгү-ле чүвени билир деп бе?» – дижип турар.

¹²Шак мындыг – кезээ мөңгеде сагыш амыр, эртине-байлакты эңдере чыып ап чоруур бузуттуг улус турар боор-дур.

¹³Чүрээмни хей-ле арыглап ап, холдарымны кем-буруу чок чоруумга хей-ле чуп ап чораан мен бе?

¹⁴Хүннү бадыр хинчек көрүп, эртенниң-не кижизидилге ап келдим.

¹⁵Ынчалза-даа: «Бузуттуглар дег боданын» – деп чугаалаар болзумза, Сээң ажы-төлүң болур чоннуң мурнунга буруудаар ийик мен.

¹⁶Ол бүгүнү билип аар дээш, боданып турдум, ынчалзажок меңээ бергеzi кончуг болду –

¹⁷Бурганның ыдыктыг өргээзинче кире бергеш, бузуттугларның салым-чолунуң канчаар төнерин чүгле ынчан билип алдым.

¹⁸Шынап-ла, Сен оларны тайгыр орукка тургузуп, кооргалче киир идип турар-дыр сен.

¹⁹Карак чивеш аразында олар буурап дүжүп, чиде берди, коргунчуг айыыл-халаптардан кырлып калды.

²⁰Оттуп келген кижиниң уттуптары дүш дег, Сен оларның дүрзүлерин Бодуңнуң хоорайыңга херекке албас сен, Дээрги.

²¹Мээң чүрээм хөлзеп-дойлуп турда, ишти-хөңнүм ажып-саргып турда,

²²чүнү-даа билбес, мелегей кижини турган мен, Сээң мурнуңга мал-маган дег турган мен.

²³Ындыг-даа болза, мен кезээде Сээң-биле кады мен, Сен мээң холумдан чедип ап турар сен;

²⁴Бодуңнуң сүмең-биле меңээ орук айтып чор сен, алызы барып, мени алдаржыдып, хүлээп аар сен.

²⁵Дээрде меңээ Сенден өске кым барыл? Сээң-биле кады тургаш, чер-делегейниң чүзүн-даа күзевес мен.

²⁶Мага-бодум биле чүрээм харыксырап турду, а Сен – чүрээмниң быжыгланыр күжү сен, меңээ кезээ мөңгеде онаашкан үлүүм сен, Бурганым.

²⁷Сенден ырай берген улус өлүп каар, Сеңээ өскерилген кандыг-даа кижини узуткап турар болгай сен.

²⁸А меңээ – Бурганче чоокшулаары ачылыг. Дээрги-Бурган-Чаяакчыны хоргадалым кылып алдым – Сээң хамык ажил-херектериң дугайында медээлээр мен.

Ырлар 73

Маскил-ыр. Асафтыы.

¹Бурганывыс, чүге бистен кезээ шагда ойталадың, чүге Сээң килеңиң кодан хоюңче кыптыгып турарыл?

²Эрте шагда бистиң аймаавысты Бодуңга өнчү кылдыр садып хостап алгаш, Сион дагга чурттап туруп алган сен. Ам ол чонуң дугайында бодап көр.

³Бүрүнү-биле бузуп каапкан өргээңче базымнарың шиглеп, кылашта даан, ыдыктыг черге турган бүгү чүвени дайзын кайы хире үреп бузуп каапкан-дыр!

⁴Дайзыннарың Сээң тодарадып каан чериңге хөрөктенип турду, аңаа бодуңуң туктарың киискидип азып алды.

⁵Шыргай аргаже балды аннып, ыяш кезер диген кижилер-биле дөмей болуп,

⁶Сээң өргээңниң оюп сиилбээн каасталгазын маска болгаш балды-биле чуура шаап каапты.

⁷Ыдыктыг өргээңни өрттедипкеш, ат-алдарың ээлээн черни таваан карартыр бужартадып каапты.

⁸«Оларны шуут таптай базып кааптаал» – дээн соонда, дайзыннарың Сээң тодарадып каан шупту черлериңни бүгү чуртта өрттедипти.

⁹Бистиң туктарывыс ам киискип көзүлбестээн; Бурганның медээчизи ам чок, кажанга дээр ындыг боорун билир кижини база чок!

¹⁰Бурганывыс, дайзын Сени кажанга дээр бак сөглээрил? Өжээтен Сээң адыңны кезээ мөңгедэ дора көөр бе?

¹¹Холуңну чүгө бистен чайладыр сен? Күштүг холуңну хойнуңдан ужулгаш, дайзыннарны чок кылып каавыт!

¹²Бурганывыс, эрте-бурунгудан бээр Хаанывыс, Сен чер-делегейге камгалалды боттандырып турар сен.

¹³Далайны Сен күчү-күжүң-биле чылча шаптың, күчүтен моостарның баштарын сугга чуура шаптың.

¹⁴Сен Левиафанның баштарын ууй шапкаш, ээн ховунуң аң-меңинге чемиш кылдыр октап бердиң.

¹⁵Сен суг бажын, соглуучал хемнерни аксып бадырыптың, үргүлчү агып чыдар хемнерни кургадыптың.

¹⁶Дүн-даа Сээңни, хүн-даа Сээңни, ай биле хүннү дээрге быжыглап кагдың.

¹⁷Сен чер-делегейде шупту кызыгаарларны, хемчээлдерни тургускан сен; чай биле кышты бар кылып каан сен.

¹⁸Мону сактып келем, Дээрги-Чаякчы! Дайзыннар Сени бак сөглөп турду, угаан чок хейлер Сээң адыңны дора көрүп турду.

¹⁹Көге-бугаңның амы-тынын араатанга каап бербе, кээргенчиг улузуну долузу-биле утпайн көр.

²⁰ Чагыг-керээңни бода – черниң дүмбей булуңнарын күш дөгээр улус ээлээн болгай.

²¹Дарлаткан чоннуң ады баксырап артып калбазын, ядыы-түреңги чон Сээң адыңны алгап-мактазын.

²²Бурганым, дүрген келем, чаргыңны удуп ап көр, угаан чок хейниң хүннү бадыр Сени бак сөглөп турганын бода даан.

²³Дайзыннарыңның алгы-кышкызын, Сенче халдап турар улустуң үзүк-соксаал чок шимээн-даажын утпайн көрем.

Ырлар 74

¹Хөгжүм башкарыкчызынга. «Узуткава» деп аялга үдээр. Мизмор-ыр. Асафтыы.

²Сени алдаржыдып тур бис, Бурганывыс, алдаржыдып-ла тур бис, Сээң адың көңгүс чоокта дыңналып тур, Сээң кайгамчык чүүлдериңни улус медээлеп тур.

³«Доктааткан үемде чөптүг шииткел кылыр мен.

⁴Чер болгаш ында амыдыраан бүгү улус сириңейнип тур: Мен черни тургузар адагаштарны быжыг кылып каар мен. *Сэла*

⁵Турамык улуска: „Адыыргаваңар“ – деп, бузуттуг улуска: „Күжүңерге менээргенмеңер“ – деп чугааладым».

⁶Күжүңерге аажок менээргенмеңер, улуг туралап чүве чугаалаваңар –

⁷кижиге депшилге чөөн чүктен-даа, барыын чүктен-даа, мурнуу чүктен-даа келбес,

⁸улусту Бурган шын шиидип турар: бир кижини куду бадырар, а өске кижини өрү көдүрер.

⁹Килеңниң дашказы Дээрги-Чаяакчының холунда – ынаар куткан эзиртир арага хайнып шуурап тур, Ол дашказындан улуска кудуп бээр, чер-делегейниң бүгү бузуттуг улузу араганы сөөлгү дамдызынга чедир ижер апаар.

¹⁰А мен Израильдиң Бурганын алгап ырлаар мен, кезээ мөңгеде Ооң дугайында медээлээр мен.

¹¹Бузуттугларның күчү-күжүн буурадыр мен, чөптүг-шынныг улустуң күчү-күжү бедидир көдүртүр.

Ырлар 75

¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. Хылдыг хөгжүм херексели үдээр. Мизмор-ыр. Асафтыы.*

²Иудеяда Бурган билдингир, Израильде Ооң ады өндүр улуг.

³Салимде – Ооң чурттаар майгыны, Сион дагда – Ооң турар чери бар.

⁴Ол аңаа дайзыннарның ча биле согуннарын сый тыртып, дозуг-камгалал биле хылышты – дайын-чааның чепсээн узуткап каан. *Сэла*

⁵Дээрги-Чаяакчы, мөңге даглардан чырыткылыг-даа, өндүр улуг-даа сен!

⁶Эрес-дидим дайзыннар эт-хөрөңгизин олчалаткан, одунмас уйгузунга алыскан, дайынчылар холдарын көдүрер күш тыппаан.

⁷Израильдиң Бурганы, Сээң чемелелинден мунукчу-даа, аът-даа мөңге уйгу-биле удуп калган.

⁸Сээң коргунчууң кончуг-дур, килеңней бээриңге, Сеңээ удур туржуп шыдаар кым барыл?

⁹⁻¹⁰Дээрлерден шииткелиңни дыңнаткан сен – черниң бүгү томаанныг улун камгалаар бодааш, Бурган шииткел үндүрер дээш туруп келген – чер-делегей кортканындан шимээн чок барган. *Сэла*

¹¹Кижилерниң килеңи Сеңээ мактал бооп хуула бээр, Бодуңнуң килеңиңниң арткан кезээн чавырып аар сен.

¹²Дээрги-Чаяакчыга – Бурганыңарга берген даңгырааңарны күүседиңер! Ону хүрээлээн бүгү чоннар сүрээденчиг Бурганга албан-үндүдүн эккеп берзин.

¹³Ол чагырыкчыларның сузун базар, чер-делегейниң хааннарын коргудар.

Ырлар 76

¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. Идифунга. Асафтыы. Мизмор-ыр.*

²Бурганче үнүм чедирип, кыйгырар мен; Бурганга үнүм четсин, Ол мени дыңнап кагзын.

³Айыыл-халап келген хүнде Дээргиже чүткүп тур мен, дүннү өттүр холдарымны Олче сунгаш, бадырбас мен, сеткилим аргалалдан ойталап тур!

⁴Бурганны сактып ора, улуг тынып, човууртаар мен, бодап-бодап орарымга, сагыш-сеткил харыксыраар. *Сэла*

⁵Карактарым шийдирбейн тур сен, канчаар-даа аажок бергедээштиң, үнүм безин үнмейн тур.

⁶Эрте-бурунгу үелерни, эрткен-барган чылдарны-даа бодап ор мен,

⁷дүнелерде бадыра бээр ырларымны сактып тур мен, бодалдарым дойлуп, сеткилим хары дилеп, айтырып тур:

⁸«Таанда-ла Дээрги бистен кезээ мөңгедө ойталаан бе, моон соңгаар ээ көрүнмес бе?

⁹Таанда-ла Ооң энерели кажан-даа эглип келбес бе, Ооң сөзү салгалдан салгал дамчып дыңналбас бе?

¹⁰Таанда-ла Бурган ээ-хайыралдыын уттупкан бе, килеңнеп тура, өршээл көргүзерин соксаткан бе?» *Сэла*

¹¹«Дээди Өрүкүнүң холу ачы-дуза чедирбестээн-дир! – аарышкычовалаңым ында-дыр» деп бодандым.

¹²Дээрги-Чаяакчының ажыл-херектерин сактып кээр мен, үе-дүптен бээр кылып турар кайгамчык чүүлдерин сактып кээр мен.

¹³Сээң хамык ажыл-үүлеңни хандыр бодап, Сээң кылган ажыл-херектериң дугайында боданыр мен.

¹⁴Бурганым, Сээң орууң ыдыктыг-дыр! Бурганым ышкаш өндүр улуг бурган бар бе?

¹⁵Кайгамчык чүүлдер кылып турар Бурган-дыр сен, улус-чоннар аразыңга күчү-күжүң көргүскен сен;

¹⁶Иаков биле Иосифтиң салгалын – Бодуңнуң чонуңну күжүң-биле камгалаан сен. *Сэла*

¹⁷Суглар Сени көргөн болгай, Бурганым, олар Сени көргөш, девидей берген, дүп чок далайлар сирилей берген.

¹⁸Булуттардан чаъс суу куттулуп, дээрлерден дааш-шимээн дыңналып, Сээң согуннарың ужугуп турган.

¹⁹Сээң диңмирээшкиниң үнү дээрлерге дагжап, кызаңнааштар өртемчейни чырыдып, чер сирилеп, серт кыннып турган.

²⁰Сээң эрткен орууң – далайда, Сээң кокпаң – терең сугларда, Сээң истериңни кижиге көрбээн.

²¹Бодуңнуң чонуңну Моисейниң база Аароннуң холу-биле, кодан мал дег, сүрүп аппарат чыткан сен.

Ырлар 77

Маскил-ыр. Асафтыы.

¹Мээң чонум, өөредиимни тооп дыңна, чугаа-сөзүмче кулааң ээктир.

²Аксымны угаадыглыг чугаа-биле ажыдайн, эрте-бурунгу тывызык чугааларны медээлэйн.

³Ол чугааларны дыңнаан база билир бис – оларны биске өгбелеривис дамчыткан.

⁴Ол чугаалар бистиң ада-өгбевистиң ажы-төлүнгө чажыт чүүл эвес турган – а олар келир салгалга Дээрги-Чаяакчының алдары биле күчү-күжүнүң дугайында, Ооң кылганы кайгамчык чүүлдер дугайында дамчыдып чугаалаан.

⁵Дээрги-Чаяакчы Иаковка дүрүмнерни доктааткан, Израильге ыдыктыг хоойлуну тургускаш, «Ажы-төлүңерге дамчыдыңар» деп, ада-өгбелеривиске чагып каан.

⁶Келир салгал – алызы барып төрүттүнер ажы-төл ону билип алзын, боттарының ажы-төлүнгө база дамчыдып чугаалап,

⁷Бурганга идегезин, Ооң ажил-херектерин утпазын, айтышкыннарын сагызын.

⁸Олар боттарының ада-өгбелери – хай-чагырга чок, чөрүү, чүректери Бурганга бердинмээн, сеткил-сагыжы-биле Аңаа шынчы эвес салгалдың улузу дег болбазын.

⁹Эфремниң ук-салгалы дайын шөлүндөн чепсектиг, чаларын атпышаан, дезипкен.

¹⁰Олар Бурганның берген чагыг-керээзин кадагалап албааннар, Ооң дүрүм-хоойлузун эдерерин күзевээннер.

¹¹Ооң ажил-херектерин база оларга көргүскен кайгамчык чүүлдерин утгупканнар.

¹²Бурган Египетке, Цоан деп черге, оларның ада-өгбелериниң мурнунга кайгамчык чүүлдерни көргүскен:

¹³далайны ийи чарыпкаш, улусту кежире берген, сугну ханалаштыр тургузупкан;

¹⁴оларны хүндүс – булут-биле, а дүңнү өттүр – оттуң чырыы-биле эдертип бар чыткан;

¹⁵Ээн кургаг ховуга хаяны оя каккаш, оларны, дүп чок далайдан дег, суггарып каан;

¹⁶Ол хаядан сугну аксырга, суг хемнер бооп агып бада берген.

¹⁷Ынчалзajok олар Дээди Өрүкүнүң мурнунга бачыт үүлгедирин уламчылап, ээн кургаг ховуга Ооң сеткилин хомудадып турганнар.

¹⁸А олар боттарының чүрээнге Бурганны шенеп, күзелин хандыр чиир аьш-чем айтырып турганнар.

¹⁹Аңаа хамаарыштыр: «Бурган ээн кургаг ховуга аьш-чем-биле хандырып шыдаар бе?

²⁰Ол хаяны оя кагарга, суг аттыгып үнүп, агым суглар бадып эгелээни шын болгай, ынчалзajok Ол далган-тараа берип шыдаар бе, Бодунуң чонун эьт-биле чемгерип шыдаар бе?» – деп турганнар.

²¹⁻²²Дээрги-Чаяакчы ону дыңнааш, аажок килеңнээн: Бурганга бүзүревейн, Оон кээр камгалалга идегевейн барганы дээш, Иаковка удур от кыпкан, Израильге удур килең кыптыккан.

²³Ол өрү көшкен булуттарга дужаап, дээрниң эжиин ажыдыпкаш,

²⁴улуска аьш-чем кылдыр маннаны чагдырыпкан – оларга дээрден баткан тарааны берген.

²⁵Дээрниң төлээлериниң аьш-чемин кижини амытан чип турган, Дээрги-Чаяакчы кижилерге хүнезинни сагыш хандыр бадырып берген.

²⁶Ол чөөн чүктен хатты дээрге хадыдыпкаш, мурнуу чүктен хатты Бодунуң күжү-биле доюлдурупкан.

²⁷Оон оларже доозун дег хөй эьтти, далай элезини дег хөй чалгынныг куштарны чагдырыпкан.

²⁸Куштарны чоннуң турлааның ортузунче, чадырлар чанынче бадырып берген.

²⁹Улус куш эъдин пөккүже чип алган – Дээрги-Чаяакчы оларның күзээн чүвезин хайырлаан.

³⁰Инчалзажок олар күзээн эът-чемин дайнавышаан турда,

³¹Бурганның килеңи оларже көдүрүлгеш, эң семис-шыырак улузун өлүрүп, Израильдиң аныяк эрлерин чок кылып каан.

³²Ол хиреде-ле олар бачыт үүлгедирин уламчылап, Ооң кайгамчык чүүлдеринге бүзүревейн турганнар.

³³Дээрги-Чаяакчы оларның назынын хей-бус дег чок кылып, чуртталгазын айыыл-халап-биле үзүп каан.

³⁴Бурган израиль чонну узуткап эгелээрге, олар Оон дилег кылып, дедир эглип кээп, Олче чүткүп,

³⁵Бурган оларга чаштыр хая дээрзин, Дээди Өрүкү оларның Камгалакчызы дээрзин сактып кээп турганнар.

³⁶Олар Аңаа аксы-сөзү-биле авыяастап, Ооң мурнунга аксы-дылы-биле мегелеп турганнар,

³⁷оларның чүректери Бурганның мурнунга шынныг эвес бооп, Ооң-биле чарган чагыг-керээзинге шынчы эвес болганнар.

³⁸А Ол ээ-хайыралыг болгаш, улустуң бачыттарын өршээп, узуткавайн турган, Бодунуң килеңин хөй катап чайладып, күштүг килеңин бүрүнү-биле хайныктырбайн келген.

³⁹«Олар – анаа-ла эът-мага-бот-тур, үндүр үрүптерге, ээп келбес тыныш-тыр» деп, Ол бодап турган.

⁴⁰Олар Ону чеже катап ээн кургаг ховуга тооп дыңнаваан дээр, кижичок черге Ооң сеткилин чеже катап хомудаткан дээр?

⁴¹Оон база-ла Израильдиң ыдыктыг Бурганын шенеп, хорададып,

⁴²Ооң күштүг холун, дарлалдан оларны хостап каан хүнүн уттупканнар.

⁴³Дээрги-Чаяакчының Египетке, Цоан деп черге, оларга көргүскен кайгамчык демдектерин уттупканнар.

⁴⁴Ол үеде Ол, египетчилер суг ижип шыдавас кылдыр, оларның хемнерин ханче хуулдурупкан.

⁴⁵Оларны чиир кылдыр – ызырар сээктерни, узуткаар кылдыр – бөзүр-пагаларны оларже салыпкан.

⁴⁶Оларның үнүш-дүжүдүн – шергилерге, күш-ажылының үре-түңнелин – мөөң шартылаага дойлаттырып каапкан.

⁴⁷Дээрги-Чаяакчы оларның виноград шөлдерин – долу-биле, чимистиг ыяштарын – борбак доштар-биле соп каапкан.

⁴⁸Мал-маганынче долу чагдырыпкан, сүрүг малынче чаңныктар бадырыпкан.

⁴⁹Египетчилерже Бодунуң килеңиниң чалбыжын, кылыктанып хорадаан сагыжын, айыыл-халапты, дээрниң хора чедирер төлээлерин ыдыпкан.

⁵⁰Бодунуң килеңинге орук ажыдып, оларның амы-тынын өлүмден кадагалаваан, мал-маганын хамчык аарыгга хүлээдип берген.

⁵¹Египетке төрүттүнген дун төл бүрүзүн, Хаамның чадырларында баштай төрүттүнген оолдарны узуткап каан.

⁵²Оон Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чонун хойгулаштыр сүрүп алгаш, ээн кургаг ховуга, сүрүг мал дег, хай деп бар чыткан.

⁵³Ол чонунга айыыл халдатпайн эдертип бар чыткан, Ооң улузу коргуп-сүртевээн, а дайзыннарны далай хөме апкан.

⁵⁴Бурган Бодунуң чонун ыдыктыг девискээринче, Бодунуң холунуң ээлеп алганы ыдыктыг дагже эдертип эккелген.

⁵⁵Улузу чедип кээрге-ле, өске чоннарны үндүр сывырып, оларның ээлээн черин Бодунуң улузунга хувааглыг өнчү кылдыр үлеп бергеш, Израильдиң аймактарын ол чоннарның чадырларынга чурттадып каан.

⁵⁶Ынчалза-даа израильчилер Дээди Өрүкү Бурганны шенеп, хомудадырын уламчылап, Ооң хоойлуларын сагывайн турганнар.

⁵⁷Боттарының ада-өгбелери дег, Бургандан ойталап, Аңаа өскерлип, ыргак-дагыр согуннарга дөмейлежи бергеннер.

⁵⁸Бурганның хүннээшкинин дүрзү-бурганнары-биле оттуруп, оларга мөгеер бедигээштери-биле Ону хорададып турганнар.

⁵⁹Бурган ону дыңнап кааш, килеңнеп, Израильге дыка хөңнү чок болу берген.

⁶⁰Ол Силомга турган майгынын – кижилер аразынга чурттап турган өргээзин каапкаш барган;

⁶¹Бодунуң күчү-күжүн туттуруушкунга берипкен, Бодунуң алдарын дайзынның холунга хүлээдипкен.

⁶²Бодунуң чонун хылыш-биле узуткаар кылдыр берипкен, Бодунуң өнчүзү болур улузунче килеңней берген.

⁶³Ооң чонунуң аныяк эрлерин от чипкен – аныяк кыстарны мактап, куда ырлары куттулбастаан.

⁶⁴Бурганның бараалгакчыларын хылыш хыдып турган, а дулгуяк кадайлары оларның ажыын ажып ыглашпаан.

⁶⁵Ооң соонда Дээрги, уйгузу чаштай берген дег, оттуп келген, арагага эзирээш, сергей берген мөге кижидег, туруп келген.

⁶⁶Ол Бодунуң чонунуң дайзыннарын артындан кээп узуткап каан, оларның адын кезээ мөңгеде бакка суп каан.

⁶⁷Ол Иосифтин үре-салгалын хүлээп көрбээн, Эфремниң аймаан шилип албаан,

⁶⁸а Иуданың аймаан база ынак даа Сионну шилип алган.

⁶⁹Бодунуң ыдыктыг өргээзин Сионга, бедик дээрлерге дег, тудуп үндүргеш, чер дег быжыг кылдыр кезээ мөңгеде тургузуп каан.

⁷⁰Ол Давидти Бодунга чалча кылдыр шилип алгаш, ону хой кажаазындан эккелген;

⁷¹Давидти мал аразындан Бодунуң чону – Иаковту, Бодунуң өнчүзү – Израильди кадарар кылдыр ап алган.

⁷²Давид чонну арыг чүрээнден кадарып, мерген холдары-биле баштап чораан.

Ырлар 78

Мизмор-ыр. Асафты.

¹Бурганывыс, өнчүң болур черже өске чоннар улузу чедип келгеш, Сээң ыдыктыг өргээңни бужартатты, Иерусалим хоорайны үреп бусту.

²Сээң чалчаларың мөчү-сөөгүн дээрниң куштарынга хөндөп чиир кылдыр октап берген, Сеңээ бердинген улустуң мага-бодун черниң аң-араатаннарынга каап берген.

³Иерусалимни долгандыр улустуң ханы суг ышкаш агып чыдыр, оларны орнукшудар кижичогул.

⁴Кожа чоннарга кочуладып тур бис, дескиндир чурттап турар улуска дорамчыладып, бак сөглөдип тур бис.

⁵Дээрги-Чаяакчы, чежеге дээр килеңнээр сен? Кезээ мөңгеде бе? Хүннээн сеткилиң чежеге дээр от дег кыварыл?

⁶Сээң килеңиң Сени билбес чоннарже, Сээң адыңны мактавас күрүнелерже кыптыксын!

⁷Чүге дээрге олар израиль чонну сырыпкан, ооң чурттаан черин хоозурадып каан болгай.

⁸Бистиң ооң мурнунда кылган кем-буруувус дээш, бисти кезетпе; өршээлиң дүрген-не биске уткуй келзин – аажок базындырып чор бис.

⁹Бодуңнуң алдарлыг адыңны бодааш, дузалап көр, Камгалакчы Бурганывыс. Бодуңнуң адың дээш бисти камгалап, бачыттарывысты өршээп көр.

¹⁰Өске чоннар: «Боларның Бурганы кайыл?» – деп айтырбазын. Өске чоннар улузундан чалчаларыңның төгүлген ханы дээш өжээн негээн кеземчең биске билдингир апарзын.

¹¹Хоругдаттырган кижиниң човууру Сеңээ дыңналып четсин; өлүр четкен улусту өндүр улуг күжүң хостап кагзын.

¹²Дээрги, Сени дорамчылап турган кожа чоннарның дорамчылалын оларның боттарынга чеди катап хөй кылдыр ээлдирип бер.

¹³А бис – Сээң чонуң, коданыңда хой-сүрүүң Сеңээ кезээ мөңгеде өөрүп четтирип, Сени салгалдан салгал дамчып алгап-мактаар бис!

Ырлар 79

¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. «Шошанним-Эдуф» деп аялга үдээр. Асафтыы. Мизмор-ыр.*

²Израильдин Кадарчызы, дыңнап көрөм! Иосифтин салгалын хой дег сүрген Сүрүкчү, херувимнер кырында саадап олурар Бурган, чырып көстүп келем!

³Эфремниң, Вениаминниң, Манассияның аймактарының мурнунга күчү-күжүң көргүзүп, бисти камгалап чедип келем!

⁴Бурган, бисти база катап тургузуп калам! Арның чайынналдыр чырызын – камгалалды ынчан чедип аар бис.

⁵Аг-шериглиг Дээрги-Бурган-Чаяакчы! Чежеге дээр Бодуңнуң чонуң мөргүлүн хорадап дыңнапас сен?

⁶Чонуңну Сен карак чажы-биле чемгердин, эңмежок карак чажын аңаа пөктүр ижиртип кагдың.

⁷Сен бистиң черивисти кожа чоннарга маргыжар чылдак кылып каан сен, дайзыннарывыс бисти кочулап тур.

⁸Аг-шериглиг Бурган! Бисти база катап тургузуп калам! Арның чайынналдыр чырызын – камгалалды ынчан чедип аар бис.

⁹Сен Египеттен виноград сывы дег чонуңну көжүрүп эккелгеш, өске чоннарны черден үндүр сывырыпкаш, ону тарып каан сен;

¹⁰ооң өзер черин аштап-арыглап, дазылдарын быжыглаан сен – ол виноград чер кырын долдур үнүп келген.

¹¹Ооң хөлегези дагларны шыва апкан, ооң сыптары аажок бедик пөштер дег.

¹²Ол бодунуң сыптарын далайга чедир, өзүмнерин Евфрат хемге чедир дөстелдирипкен.

¹³Бодуңнуң виноградыңны долгандыр туткан херимнерни ам чүге үреп бустуң? – эрткен-дүшкен шупту улус ам ону үзе тыртып турар-дыр.

¹⁴Арганың черлик хаваны ону тура казып тур, шөлдерниң хээкчилери хемирип чип тур.

¹⁵Аг-шериглиг Бурган! Эглип кээп, өршээ, дээрден топтап көр, бо виноградты карактап көр.

¹⁶Бодуңнуң холуң олурткан дөстөрни, Бодуңга шилип алганың өзүмнерни кадагала.

¹⁷Оларны от-даа чигген, кезип-даа каапкан – Сээң килеңнээн алгыңдан олар өлүп каар-дыр.

¹⁸Бодуңнуң оң талаңга турар кижини, Бодуңга шилип алганың кижини Сээң күчү-күжүң карактазын.

¹⁹Бис база Сенден ойталавас бис. Бисти тынгарып каг – Сээң адыңны мактап кыйгырар бис.

²⁰Аг-шериглиг Дээрги-Бурган-Чаяакчы! Бисти база катап тургузуп калам! Арның чайынналдыр чырызын – камгалалды ынчан чедип аар бис.

Ырлар 80

¹Хөгжүм башкарыкчызынга. Гиттит деп хөгжүм херексели үдээр. Асафтыы.

²Бистиң күжүвүс болур Бурганга өөрүп ырлаңар, Израильдиң Бурганын кый деп ырлаңар!

³Өткүт ырдан бадырыңар, тимпандан соктаңар, эткир үннүг чадаган биле чанзыга ойнаңар.

⁴Ай чаазында, он бештиң айында, байырлалывыс хүннеринде эдискиден этсиңер.

⁵Иаковтуң Бурганы доктааткан, Израильге айыткан дүрүм-хоойлу ындыг болгай.

⁶Бурган ону Иосифтиң салгалынга, Египетке удур үнүп тура, бадыткал кылдыр берген. (Ол черниң дылын дыңнааш-даа, билбес турган бис.)

⁷«Мен чоннуң эгиннеринде чүьктү дүжүрдүм, ооң холдары аар ажылдан хосталы берди.

⁸Кыстырып-кыйдыргаш, Мени кый дидиң – ынчан сени камгалап кагдым; диңмирээшкин дагжап турар булуттан сеңээ харыыладым, Мериваның суунуң чанынга сени шенеп турдум. *Сэла*

⁹Мээң чонум, дыңна, Сеңээ удур херечилеп чугаалаар мен, о Израиль, Мени тооп дыңнаарың кай!

¹⁰Сеңээ өске бурган турбазын, хары бурганга мөгейбес сен.

¹¹Сени Египеттен үндүрүп эккелген Бурганың – Мен-дир мен, аксың ажыдывыт – Дээрги-Чаяакчы мен сени тоттуруп каайн.

¹²Ынчалзажок Мээң чонум Мээң үнүмнү тооп дыңнавады, Израиль Меңээ чагыртпады.

¹³Ынчангаш Мен оларга хамаарыштыр: „Чөрүү улус боттары-ла билзин“ дээн мен – бодалдарынга чагыртып чораайлар аан.

¹⁴О, чонум Мени тооп дыңнаан болза, Израиль Мээң оруумну истээн болза!

¹⁵Мен ынчан ооң дайзыннарын базып, ооң дарлакчыларынче холумну көдүрер ийик мен.

¹⁶Дээрги-Чаяакчыны көрбес улус Аңаа чашпаалаар апаар – кезээ мөңгеде ындыг болур.

¹⁷А Израильди Мен эң чаагай далган-тараа-биле чемгерип, эң амданныг ары-чигири-биле тоттурар ийик мен».

Ырлар 81

Мизмор-ыр. Асафтыы.

¹Бурган хуралынга Бурган туруп келгеш, бурганнар аразынга шииткелин үндүрген:

²«Чежеге дээр чөптүг эвес шииткел үндүрер силер, бузуттуглар дээре кылдыр, улусту чежеге дээр ылгай көөр силер? *Сэла*

³Ядыы, өскүс кижини шын шиидиңер, базындырган, түрөңги кижиге чөптүг болуңар.

⁴Ядыы-түрөңги кижини камгалаңар, ону бузуттуглар холундан адырыңар».

⁵Олар билбес-тир, угаап албаан-дыр, караңгыда чоруп турар-дыр; чер-делегейниң бүгү үндезиннери божаңайнып тур.

⁶Мен: «Силер бурганнар-дыр силер, дөгереңер Дээди Өрүкүнүң төлдери-дир силер» – деп чугааладым.

⁷Ындыг-даа болза, кижилер ышкаш өлүп каар силер, кандыг-даа ноян кижиге ышкаш буураар силер.

⁸Бурганым, чер-делегейни шын шиидип көрөм – бүгү чоннар Сээң өнчүң болгай.

Ырлар 82

¹*Мизмор-ыр. Асафтыы.*

²Бурганым! Хары-сөс чок олурба, ыт-шимээн, киржилге чок артпа, Бурганым.

³Дыңна даан – дайзыннарың шимээргеп тур, Сени көрбөс улус баштарын көдүрүп келди;

⁴олар Сээң чонуңга удур кара сагыштыг сүлчээ кылып, кадагалаан улузуңну канчаптарын сүмелешип тур.

⁵Дайзыннар: «Израиль деп ат моон соңгаар дыңналбас кылдыр, ол чонну барып узуткап кааптаалы» – дижир болду.

⁶Чаңгыс эп-биле дугурушкаш, Сеңээ удур эвилелдешип турар дайзыннарың бо-дур:

⁷эдом чон, измаилчилер, моав чон база агар аймак,

⁸гевал, аммон, амалик чоннар, филистимнер база Тирниң чурттакчылары.

⁹Ассирия база оларга каттыжып, Лоттуң салгалыңга дуза кадып тур. *Сэла*

¹⁰Мадиян чонну тиилээниң дег база Киссон хем эриинге Иавин биле Сисараны тиилээниң дег, дайзыннарыңны база шак ынчаар тиилеп көр;

¹¹демги улус Эн-Дор чаныңга узуткаттыргаш, черде өдек дег болу берген болгай.

¹²Дайзыннарыңның нояннарын – Орив биле Зивти дег, шупту баштыңнарын – Зевей биле Салманны дег аажылап көр.

¹³«Бурганга хамааржыр одар-белчиирлерни эжелеп аалы» – деп турган улус ол-ла болгай.

¹⁴Оларны каңмыыл сиген ышкаш аажыла, Бурганым, хатка эстээн тараа саваңы дег кылып каг.

¹⁵Оттуң арга-арыгны өрттедири дег, чалбыыштың дагларны хуюктаары дег,

¹⁶оларны Бодуңнуң шуурганың-биле сывыртавыт, казыргың-биле сүртедивит.

¹⁷Оларның ат-алдарын баксырадывыт – адың адап, Сенче чүткүзүннер, Дээрги-Чаяакчы!

¹⁸Кочу-шоотка кирип, кезээ мөңгеде коргуушкунга алыссыннар, бак атка кирип, узуткаттырып кагзыннар.

¹⁹Олар Сени дың чаңгыс, Дээрги-Чаяакчы деп аттыг, бүгү чер-делегейни чагырган Дээди Өрүкү Бурган деп билип алзын.

Ырлар 83

¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. Гиттит деп хөгжүм херексели үдээр. Корахтың оолдарыныы. Мизмор-ыр.*

²Аг-шериглиг Бурган, Сээң өргээ-майгыныңның сеткилге тааржырын!

³Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң мурнунче эрттиксээш, сеткилим хинчектени берди, бүгү бодум дириг Бурган дээш өөрүп, ырлап тур.

⁴Бора-хөкпеш безин бодунга хоргадаар черни, хараачыгай-даа төлдерин чыттырар уяны Сээң өргүл бедигээштериңниң чанындан тып аар, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, мээң Хааным болгаш Бурганым!

⁵Сээң өргээнде турумчуп алган улус амыр-чыргалдыг! Олар Сени үргүлчү алгап-мактаар. *Сэла*

⁶Сенден күш кирип ап турар, Сээң өргээңге чедер орук дугайында бодап турар улус амыр-чыргалдыг.

⁷Олар Ыы-сыы шынаазы-биле эртип бар чыткаш, аңаа суг бажын ажыдыптар, чаъс ону ачы-буян-биле хөме аптар.

⁸Олар улам-на күш кирер, Сионда бурганнарның Бурганы көстүп кээр.

⁹Аг-шериглиг Дээрги-Бурган-Чаяакчы, мөргүлүмнү дыңна! Израильдиң Бурганы, кичээнгейиң сал! *Сэла*

¹⁰О Бурган, дозуг-камгалалывыс, бээр көрнүп келем, Бодуңнуң шилип алган хааныңны деткип көрем!

¹¹Сээң өргээңниң мурнунга эрттирген чаңгыс-ла хүн безин өске муң-даа хүнден дээр-дир. Бурганымның бажыңының эргининиң чанынга турары – бузуттуг улустуң өргээлеринге чурттаарындан дээр.

¹²Дээрги-Бурган-Чаяакчы – хүн-дүр, дозуг-камгалал-дыр, Ол ээ көрнүүшкүн биле алдарны хайырлаар; кем-буруу кылбас улуска ачы-буянын хайырлаарындан ойталавас.

¹³Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Сеңээ идегээр улус амыр-чыргалдыг!

Ырлар 84

¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. Корактың оолдарыныы. Мизмор-ыр.*

²Дээрги-Чаяакчы, Бодуңнуң чер-чуртуңга ээ-хайыралыг болган сен, Израильге эки чолду эгиткен сен.

³Бодуңнуң чонуңнуң кем-буруузун өршээп, оларның шупту бачыттарын турбаан кылдыр санадың. *Сэла*

⁴Бодуңнуң бүгү хорадаан хөңнүннү оожургадып, кыптыккан килеңиңни өжүрүп, чайлаттың.

⁵Камгалакчывыс Бурган, бисти база катап тургузуп каг, биске удур көдүрүлгөн килеңиңни соксадып көр.

⁶Таанда-ла бисче кезээ мөңгеде килеңнээр сен бе, салгалдан салгал дамчып үзүк-соксаал чок хорадаар сен бе?!

⁷Сээң чонуң Сен дээш өөрүп-байырлаар кылдыр, бисти база катап тынгарар болгай сен.

⁸Дээрги-Чаяакчы, энерелиңни биске көргүс, камгалалыңны биске хайырла.

⁹Дээрги-Бурган-Чаяакчының чүнү чугаалаарын дыңнап алың – Ол Бодунуң чонунга, Аңаа бердинген улуска амыр-тайбыңны азап турар – чүгле олар боттарының угаан чогуң база катап көргүспезин.

¹⁰Шынап-ла, Оон коргар улуска Ооң хайырлаар камгалалы чоокшулап келген-дир, Ооң өндүр чырыы бистиң черивисти бүргөп аар-дыр!

¹¹Шынчы чорук биле энерел ынчан ужуражыр, чөптүг чорук биле амыр-тайбың уткушкаш, мендилежир.

¹²Алыс шын черден өзүп үнер, чөптүг чорук дээрден көстүп кээр.

¹³Дээрги-Чаяакчы ачы-буянны хайырлаар, бистиң черивис дүжүдүн бээр.

¹⁴Чөптүг чорук Ооң мурнунга чоруур, Ооң эртер оруун белеткеп бээр.

Ырлар 85

Мөргүл. Давидтиш.

¹Дээрги-Чаяакчы, кулааң менче ээктирип, харыылап көрөм – чөгенчиг күжүр-дүр мен.

²Мени каракта – Сеңээ бердинген мен, Бурганым, Бодунуң чалчаңны камгала – Сеңээ ынаныр мен.

³Дээрги, менче ээ көрнүп көр – Сени хүннү бадыр кыйгырып тур мен.

⁴Бодунуң чалчаңның сеткил-хөңнүн өөртүп көр – Дээрги, сеткилим ханызындан Сеңээ мөргүп тур мен.

⁵Дээрги, Сени кыйгырган шупту улуска ачы-буянныг, ээ-хайыралыг база элбек энерелдиг сен.

⁶Мээң мөргүлүмнү дыңна, тейлээн үнүмче кичээнгейден сал, Дээрги-Чаяакчы.

⁷Айыыл-халапка алыскан хүнүмде Сени кыйгырдым – меңээ харыылаарыңны билир мен.

⁸Дээрги, бурганнар аразында Сен дег кым-даа чок, Сээңии дег ажил-херектер база чок.

⁹Сээң чаяап кааның хамык чоннар чедип келгеш, мурнуңга мөгеер, адыңны алдаржыдар, Дээрги.

¹⁰Сен – өндүр улуг сен, кайгамчык чүүлдерни кылып турар сен, дың чаңгыс Бурган сен.

¹¹Дээрги-Чаяакчы, Сээң орууңну эдерер кылдыр мени өөредип каг, ынчан Сээң шының ёзугаар амыдыраар мен; бүгү-ле чүрээм-биле Сээң адыңга сөгүрүүйн.

¹²Дээрги Бурган, Сени бүгү чүлдү-чүрээмден алгап-мактаар мен, Сээң адыңны кезээ мөңгеде алдаржыдар мен;

¹³Сээң меңээ хайырлаан энерелиң өндүр улуг болгай: амы-тынымны өлүглер оранының тамызындан адырган сен.

¹⁴Бурганым, улуургак улус менче халдап келди, түрлүг улус амы-тынымны үзер деп тур – Сени тооп көрбес улус ол-дур.

¹⁵А Сен, Дээргим, килеңнээчел эвес, кээргээчел, ээ көрнүүчел, элбек энерелдиг база бүзүрелдиг Бурган сен.

¹⁶Көрүжүннү менче углап, ээ көрнүп көр, Бодуңнуң чалчаң болур меңээ күжүң хайырла – чалча херээжениңниң оглу мени камгала.

¹⁷Меңээ бүгү чүве эки боорунуң бадыткал демдээн көргүс – мени көөр хөңнү чок улус ону көрзүн, бак атка кирзин. Дээрги-Чаяакчы, Сен меңээ дузалап, аргалалды хайырлаан болгай сен.

Ырлар 86

¹*Корахтың оолдарыныы. Мизмор-ыр.*

²Дээрги-Чаяакчы Бодунуң хоорайының таваан ыдыктыг дагларда салган. Ол Сионнуң эжик-хаалгазынга Израильдиң шупту оран-саваларындан артык ынак.

³Бурганның хоорайы, сээң дугайында алдаржыдып чугаалап турар. *Сэла*

⁴Бурган: «Мени чоок таныыр улуска Рахав биле Вавилон чурттугларже айтыр мен. Бо – филистимнер-дир, бо – Тир биле Эфиопияның чурттакчылары-дыр. Ол кижии аңаа, бо кижии дуу аңаа төрүттүнген» – дээр.

⁵А Сион дугайында: «Ол-даа кижии, бо-даа кижии Сионга төрүттүнген. Дээди Өрүкү ол хоорайны Боду үндезилеп тургузуп турар» – деп чугаалажыр.

⁶Дээрги-Чаяакчы улустарны чизелеп: «Ол кижии аңаа, бо кижии дуу аңаа төрүттүнген» деп бижип каар. *Сэла*

⁷А ырлажып, самнап турар улус: «Сион, суум баштары шупту сенден аттыгып үнген» – дээр.

Ырлар 87

¹*Мизмор-ыр. Корахтың оолдарыныы. Хөгжүм башкарыкчызынга. Үрер хөгжүмге үдээр, ырлаарынга таарыштырган. Маскил-ыр. Зерах уктуг Еманныы.*

²Дээрги-Чаяакчы – мени камгалап турар Бурган, Сээң мурнунда хүндүс-даа, дүне-даа дуза дилеп кыйгырып тур мен.

³Сеңээ мээң мөргүлүм четсин, кыйгымче кулааңны ээктир!

⁴Айыыл-халап сеткилимниң эриин ажа берди, амы-тыным өлүглер оранынче кирер деп барды.

⁵Улус менче хөөрже кирип бар чыдар кижиге дег көрүп тур, күш-шыдал чок кижии дег болу бердим;

⁶мени өлүглер аразынга чорзун дээш салыпкан, чевегде чыдар өлүртүп каан улус дег мен – ындыг улусту Сен ам сагынмас-даа болу бердиң, оларже холуң сунмас-тыр сен.

⁷Сен мени алды оранче, дүмбей караңгы черже, ханы тамыже кириптиң.

⁸Сээң килеңиң мени хөме тавараан, бүгү чалгыгларың-биле мени бүргей ап, хинчектеп тур сен. *Сэла*

⁹Эш-өөрүмнү менден ырадып кааптың, мени оларның бужарзынар кижизи кылып кагдың, баш муңгаш байдалга таварышкаш, үнер арга тыппайн тур мен.

¹⁰Качыгдалдан карактарым аарып тур: хүннүң-не Сени кыйгырып, холдарымны Сенче сунуп тур мен, Дээрги-Чаяакчы.

¹¹Өлүг улуска кайгамчык чүүл кылып бээр деп сен бе? Өлүглер туруп келгеш, Сени алдаржыдар деп бе? *Сэла*

¹²Сээң энереңиңни чевегге, Сээң шынчыңны өлүм оранынга чугаалаар кижиге турар деп бе?

¹³Сээң кайгамчык ажил-херээңни дүмбей караңгыга, Сээң чөптүүңнү уттуушкун оранынга билип шыдаар улус турар деп бе?

¹⁴Дээрги-Чаяакчы, а мен Сени кыйгырып тур мен, эртен эрте мээң мөргүлүм Сеңээ дыңналып чеде бээр.

¹⁵Чүге менден ойталап тур сен, чүге менден хая көрнүп тур сен, Дээрги-Чаяакчы?

¹⁶Аныяамдан-на түрегдеп, өлүр чазып, Сээң чорудупкан коргунчуг байдалдарыңны шыдажып эртип, харыксырап чор мен.

¹⁷Сээң килеңиң мени таварып эрте берген, Сээң чорудупкан коргунчуг байдалдарың мени узуткап каапкан,

¹⁸олар мени хүннү бадыр суг ышкаш хөме ап, шупту каттыжып алгаш, бүзээлеп турар.

¹⁹Сен мээң эш-өөрүмнү, ынак улузумну ырадып кааптың, мени чоок кижилеримден чарып кагдың.

Ырлар 88

¹Маскил-ыр. *Зерах уктуг Эфанныы.*

²Дээрги-Чаяакчы, Сээң энерелиңни мөңгө шагда алгап ырлаар мен, Сээң шынчы чорууңну салгалдан салгал дамчып чугаа-сөзүм медээлээр.

³Бадыткаар мен: энерелиң мөңгези-биле тургустунган, шынчы чорууң дээрлерде доктааттыңан.

⁴«Шилип алганым хаан-биле керээ чардым, Мээң чалчам Давидке:

⁵„Үре-салгалыңны кезээ мөңгөде үстүп төнмес кылып каар мен, сээң дүжүлгөңни салгалдан салгал дамчып тургузар мен“ – деп даңгырагладым» – дээн сен. *Сэла*

⁶Дээрги-Чаяакчы, Сээң кайгамчык ажыл-херектериңни дээрлер алдаржытсын, Сээң шынчы чорууңну ыдыктыг төлээлериңниң чыыжыңга алгап-мактазын.

⁷Дээрлерде Дээрги-Чаяакчы-биле эннежир кым барыл? Бурганның оолдарының аразында Дээрги-Чаяакчы-биле дөмейлежир кым барыл?

⁸Бурганның ыдыктыг төлээлериңниң өндүр улуг чыыжыңга Ол аажок хүндүледир, Бурганны хүрээлээн бүгү амытаннар Оон коргар.

⁹Аг-шериглиг Дээрги-Бурган-Чаяакчы! Сен дег күчүлүг өске кым барыл? Сээң шынчы чорууң Сени бүргей апкан-дыр!

¹⁰Далайның калчаалыг килеңин чагырар сен: ооң чалгыглары көдүрлүрге, оожургадыр сен.

¹¹Сен Рахавты, секти дег, чылча базып турдуң; улуг күжүң-биле дайзыннарыңны тарадыр сывырыптың.

¹²Дээрлер – Сээңии, чер база – Сээңии; өртемчейни, ону долган бүгү чүвени Сен бодараттың.

¹³Сен соңгу болгаш мурнуу чүктү чаяадың; Фавор биле Эрмон даглар Сээң адың дээш өөрүшкүлүг ырлажып тур.

¹⁴Сээң күчү-күжүң улуг – холуң дыңзыг, күштүг холуң бедидир көдүрүлгөн.

¹⁵Чөптүг чорук биле шын шииткел – Сээң дүжүлгөң үндезини; шынчы чорук биле энерел Сени медээлеп бар чыдар.

¹⁶Бурганны өөрүшкүлүг алдаржыдып билир чон амыр-чыргалдыг. Дээрги-Чаяакчы, олар Сээң чырыткылыг шырай-арныңны көрүп чоруур.

¹⁷Хүннү бадыр Сээң адың дээш өөрүүрлер-дир, Сээң чөптүүң-биле бедидир көдүртүрлер-дир.

¹⁸Сен – улузунуң алдарлыг күжү сен; Сээң ээ көрнүүшкүнүң-биле күчү-күжүвүс бедидир көдүрткен-дир.

¹⁹Бистиң камгалалывыс Дээрги-Чаяакчыдан кээр, бистиң хаанывыс – Израильдиң ыдыктыг Бурганының төлээлекчизи.

²⁰⁻²¹Сеңээ бердинген кижиге ажыдышкын кылып тура, кажан-бир шагда мынча дээн сен: «Мээң чалчам Давидти тып алдым, ону ыдыктыг олива үзү-биле чаап кагдым; ол мөге-шыырак кижиге дуза көргүстүм, чон аразындан шилиттинген кижини бедидир көдүрдүм.

²²Мээң холум ону кадагалаар, Мээң күчү-күжүм ону быжыктырар.

²³Дайзын ону ажып-тиилеп шыдавас, кара сагыштыг кижини ону бастып шыдавас.

²⁴Ооң мурнунга дайзыннарын чылча шавар мен, ону көрбес улусту узуткаар мен.

²⁵Шынчым биле энерелим ооң-биле артып каар, Мээң адым ачызында ооң күчү-күжү немежир.

²⁶Ооң холун далайга чедир, күштүг холун хемнерге чедир сундулар мен.

²⁷Ол Мени: „Сен – мээң Ачам сен, Бурганым сен, мени камгалаар Хая сен“ – деп адаар.

²⁸Мен ону дун оглум кылып аар мен, чер-делегейниң хааннарындан бедидир олуртур мен;

²⁹Бодумнуң энерелимни аңаа кезээ мөңгеде көргүзөр мен, ооң-биле чарган керээмге шынчы боор мен.

³⁰Ооң үре-салгалы кезээ мөңгеде үстүп төнмес, ооң дүжүлгези, дээр туруп турда, тендиш дивес.

³¹А ооң үре-салгалы Мээң хоойлумну үрээр болза, дүрүмнеримни сагывас болза,

³²Мээң чагыгларымны тоовас болза, айтышкыннарымны күүсетпес болза,

³³Мен оларны кемниг херектери дээш – шыкпыыш-биле, бачыттары дээш – кымчы-биле кезедир мен.

³⁴Ынчалзажок энерелимни Давидтен дедир албас мен, шынчы чоруумну өскертпес мен.

³⁵Чарган керээмни үревес мен, аксымдан үнген сөстеримден ойталавас мен.

³⁶Мен Бодумнуң ыдыктым-биле чаңгыс катап даңгыраглаан мен – Давидти мегелеп каар ужурум чок.

³⁷Давидтиң үре-салгалы кезээ мөңгеде артар, ооң дүжүлгези, хүн дег, Мээң мурнумга чырыыр,

³⁸ай дег, кезээ мөңгеде турар, а шынчы херечи – дээрлерде». *Сэла*

³⁹А Сен ам Бодуңнуң шилип алган хааныңны кааптың, оон ойталадың, олче килеңней бердиң;

⁴⁰Бодуңнуң чалчаң-биле чарган керээңни тоовайн бардың, чалчаңның оваадайын черже дүжүр октаптың;

- ⁴¹Ооң чурттаан хамык ханаларын үрегдеп, шивээлерин бузуп кааптың.
- ⁴²Чаны-биле эрткен-дүшкен улус дөгерези ону үптөп-тонап тур, кожаларыңга ол кочу-шоот болду.
- ⁴³Сен ооң дарлакчыларының күчү-күжүн өстүрдүң, ооң хамык дайзыннарын амыраттың.
- ⁴⁴Ооң хылыжының чидиг бажын дайын-чаа үезинде дайзынга дыынмас кылып кагдың;
- ⁴⁵ооң өндүр чайынын хунаагаш, дүжүлгезин черже дүжүр октаптың;
- ⁴⁶ооң чалыы үезин кызыргаш, бак атка кирип кагдың. *Сэла*
- ⁴⁷Дээрги-Чаяакчы, чежеге дээр чаштынар сен? Кезээ мөңгеде бе? Сээң килеңиң, от дег, чежеге дээр кыптыгарыл?
- ⁴⁸Назыным аргажогун бодап көр. Кижин амытанны кандыг хоозун куруг чуртталга дээш чаяган сен?
- ⁴⁹Мөңгези-биле амыдырап, өлүм көрбес кижин бар бе? Алдыы орандан амы-тынын чайладып шыдаан кижин бар бе? *Сэла*
- ⁵⁰Биеэги энереңиң кайыл, Дээрги? Давидке шынчы чорууң-биле даңгыраглааның бода!
- ⁵¹Дээрги, Сээң чалчаларыңның бүгү күштүг чоннарга базындырып келгенин – ишти-хөңнүм саргыдып чоруур шак ол дарлаашкынны бодап келем;
- ⁵²Сээң дайзыннарыңның дора көрүүшкүнү кандыг ийик, Дээрги-Чаяакчы, Сээң шилип алган хааныңны кайы хире дорамчылаар ийик!
- ⁵³Дээрги-Чаяакчыга кезээ мөңгеде алдар! Аминь, ындыг-ла болзунам!

Ырлар 89

- ¹ *Мөргүл. Бурганның кижизи – Моисейши.*
- ² Дээрги, Сен биске салгалдан салгал дамчып хоргадал бооп чор сен.

³Даглар төрүттүннериниң-даа мурнунда, чер биле өртемчейни чаяп кааныңның-даа мурнунда, үе-дүптен бээр, кезээ мөңгеде Бурган-дыр сен!

⁴Сен кижини довракче хуулдуруп: «Кижини амытан, келген чериңче дедир эг!» – деп турар-дыр сен.

⁵Сээң мурнунга муң чыл, дүүнгү хүн дег, дүнеки каш шак дег, эскет чок эрте бээр.

⁶Сен кижилерни мөңге уйгуже, үер дег, арыда шаап аппаар сен; ол улус – эртен үнүп келгеш, бүрүленип, чечектелгеш, кежээ кадып, оңуп каар оът-сиген дег.

⁷Бис Сээң килеңиңге узуткаттыргаш, чиде бээр бис, Сээң хорадаарыңдан коргуп-сүртээр бис.

⁸Сен бистиң кем-буруувусту мурнуңга бөле салып аар сен, чажыт чүүлдеривис Сээң арын-шырайыңның чырыыңга өттүр көстүп кээр.

⁹Сен килеңнээриңге, бистиң бүгү назынывыс хей баар, чуртталгавыс чылдарын, үндүр тынган дег, дүрген төтчеглеп кааптар бис.

¹⁰Чурттап эртер хүннеривис чеден чылга деңнежир, а күштүг улус болза, сезен-даа хар чедир чурттаар, ол хуусааның дургузунда бисти муңгарал биле хилинчек тудуп чиир, чуртталгавыс караш дээр, өлүмчө ужуга бээр – ол-ла-дыр бис.

¹¹Сээң килеңиң күжүн эки билир кижини бар бе? Сенден коргарывыс Сээң килеңиңниң күжүңге дүгжүр.

¹²Назынывыс хүннерин шын үнелээринге өөредип көр – мерген угаанны чүрээвис-биле чедип аалы.

¹³Дээрги-Чаяакчы, килеңиң соксадып көр! Кажанга дээр килеңнээр сен?! Бодуңнуң чалчаларыңны өршээп көр.

¹⁴Эртен бисти энерелиң-биле тоттур, ынчан бүгү назынывыста өөрүп-хөглээр бис.

¹⁵Бисти хинчектеп келген хүннериң саны-биле, айыыл-халап көрүп келгенивис чылдарның хемчээли-биле биске өөрүшкү-хөгнү шаңна.

¹⁶Сээң ажыл-херээң Бодуңнуң чалчаларыңга, Сээң өндүр чырыың оларның үре-салгалыңга көзүлзүн.

¹⁷Дээрги Бурганывыстың чаагай сеткили биске илерезин. Холдарывыстың кылган ажыл-херектеринге чедиишкинден хайырла, Дээрги-Чаяакчы, холдарывыстың ажыл-херектеринге чедиишкинден хайырла.

Ырлар 90

¹Дээди Өрүкү Бурганның чаглааның адаанда чурттап турар болзуңза, Күчүлүг Бурганның хөлегезинде дыштанып турар болзуңза,

²Дээрги-Чаяакчыга: «Бурганым, Сен мээң хоргадалым сен, быжыг шивээм сен, мен Сеңээ идегээр мен» – деп чугаалаар сен.

³Ол сени аңчының дузаандан чайладып, өлүмнүг аарыгдан камгалаар,

⁴Бодунуң чалгыннары-биле шуглап аар, Ооң чүглериңиң адаанга чаштына бээр сен; Ооң шынчы чоруу сеңээ камгалалдың куяк хеви дег болур.

⁵Дүне – коргунчуг айыылдардан, хүндүс – ужуп чоруур согундан кортпас сен.

⁶Дүмбей караңгыда кеденгирлээн халдавырлыг аарыгдан, дал дүьште алгаш баар хамчык аарыгдан кортпас сен.

⁷Муң кижии сээң чаныңга, түмен кижии оң талаңга кырлып каар-даа болза, сенче ол бүгү аарыг-човалаң халдавас.

⁸Чүгле ийи карааң-биле көөр сен – бузуттугларның кеземче алганын көөр сен.

⁹«Дээрги-Чаяакчы – мээң хоргадалым» – деп чугаалаан болгай сен, Дээди Өрүкүнү бодуңга шивээ кылдыр шилип алган болгай сен.

¹⁰Бак чүве сеңээ хора чедирбес, айыыл-халап сээң аал-ораныңче чоокшулавас.

¹¹Ол сени шупту оруктарыңга камгалаар кылдыр Бодунуң төлээлеринге чагып каар,

¹²олар сени, будуң дашка тептикпезин дээш, холдары-биле көдүрүп аарлар.

¹³Араатан биле чыланны базар сен, арзылаң биле хоран дылдыг чыланны таптаар сен.

¹⁴Бурган мынча дээн: «Ол кижии меңээ ынак-тыр, ынчангаш ону кадагалаар мен; ол Мээң адымны хүндүлөп билип алган боорга, ону айыылдан адырар мен.

¹⁵Мени кый дээрге, аңаа харыылаар мен; ол айыыл-халапка алзып аарга, ооң чанынга турар мен, ону камгалап, алдаржыдар мен.

¹⁶Узун назынны аңаа пөктүр хайырлап, камгалалымны көргүзөр мен».

Ырлар 91

¹ *Амыр-дыш хүнүнде ырлаар мизмор-ыр.*

²Дээрги-Чаяакчыны алгап-мактаары ачылыг-дыр; Дээди Өрүкү, Сээң адыңны алгап ырлаары эки-дир;

³эрген – Сээң энерелиңни, кежээ – шынчы чорууңну медээлээри эки-дир;

⁴чанзыга, чадаганга үдеткеш, Сеңээ ырлаары эки-дир!

⁵Дээрги-Чаяакчы, Сээң ажил-херээң мени өөртүп тур, Сээң холуңнуң боттандырган чүүлдери дээш, өөрүп ырлап тур мен.

⁶Сээң ажил-херээң өндүр улуг-дур, Дээрги-Чаяакчы; Сээң бодалдарың кайгамчык ханы-дыр!

⁷Олар ындыг дээрзин чүгле мелегей кижии билбес, чүгле бүдүүлүк кижии угаазылап шыдавас.

⁸Бузуттуг улус оыт-сиген дег өзүп үнүп, бачыт үүлгедикчилери чечектелип турар-даа болза, кезээ мөңгеде узуткаттырар.

⁹А Сен, Дээрги-Чаяакчы, кезээ мөңгеде бедидир көдүрткен сен.

¹⁰Дайзыннарың бо-дур, Дээрги-Чаяакчы, олар кырлып тур, бачыт үүлгедикчилери шупту тарай шаптырып аар.

¹¹Сен мээң күчү-күжүмнү, мөге-шыырак шарыныы дег, өстүрүп бердиң, мени чаа олива үзү-биле хүндүлөп чаап кагдың;

¹²дайзыннарым буураашкынын караам-биле көрүп кагдым, халдап келген өжээтеннерим аштырышышкынын кулаам-биле дыңнап кагдым.

¹³Чөптүг-шынныг улус пальма ыяш дег чечектелир, Ливан сыннарында пөш дег бедип өзер.

¹⁴Оларны Дээрги-Чаяакчының өргээзинде тарып каан, олар Бурганывыстың бажыңының мурнунга чечектелир.

¹⁵Олар кырый бергеш-даа, чимизин бээр – быжыг, ногаан артып каар.

¹⁶Ынчангаш мээң чалым-хаям болур Дээрги-Чаяакчы чөптүг дээрзин, Ында шын эвес чүве чок дээрзин олар медээлээр.

Ырлар 92

¹Дээрги-Чаяакчы хааннап турар! Ол өндүр чырыкты хеп дег кедип алган, күчү-күштү кеткеш, куржанып алган, Дээрги-Чаяакчы өртемчейни божаңнапас кылдыр быжыг үндезинде тургузуп каан.

²Сээң дүжүлгөң шаг шаанда үндезилеттинип тургустунган, үе-дүптен бээр бар турган сен.

³Суглар шимээргеп турду, Дээрги-Чаяакчы, суглар ыт-шимээнин улгаттырып турду, агым суглар дагжап турду.

⁴Ынчалзажок бедидир көдүрткен Дээрги-Чаяакчы хөй сугларның ыт-шимээнинден-даа, далайның сүртенчиг чалгыгларындан-даа күчүлүг.

⁵Сээң хоойлуларың ылап шынныг, Сээң өргээңге кезээ мөңгеде ыдыктыг болуру чогуур.

Ырлар 93

¹Өжээн негекчизи Бурган, Дээрги-Чаяакчы, өжээн негекчизи Бурган, чырып көстүп келем!

²Чер-делегейниң Шииткекчизи, туруп келем, улуургак улуска чогуур кеземчени онааштырып көрем.

³Дээрги-Чаяакчы, чежеге дээр бузуттуг улус өөрүп-байырлаарыл, чежеге дээр?!

⁴Олар бардам сөстөр эдип, аажок турлар, бузут үүлгедикчилери шупту мактанып турлар;

⁵Сээң чонуңну бастып турлар, Дээрги-Чаяакчы, Сээң өнчүң болур улусту дарлап турлар.

⁶Дулгуяк херээженни база өскээртен келген кижини өлүрүп, өскүс-чавыс улусту чок кылып турлар.

⁷«Дээрги-Чаяакчы көрбес-тир ийин, Израильдиң Бурганы билбес-тир ийин» – дижирлер-дир.

⁸Чон аразында бүдүүлүк улус, угаан кириңер! Мелегей улус, кажан орталаныр силер?!

⁹Бисти кулактыг кылып каан Бурган дыңнанас деп бе, карак чаяап берген Бурган көрбес деп бе?

¹⁰⁻¹¹Чоннарны эдип-чазап турар Бурган оларга яла онааштырбас деп бе? Кижини амытанны билиглерге өөредип турар Дээрги-Чаяакчы улустуң бодалдарын билир, олар – хей-бус дээрзин билир!.

¹²Дээрги-Чаяакчы, Сээң эдип-чазап турарың, дүрүм-хоойлуңга өөредип турарың кижини амыр-чыргалдыг.

¹³Бузуттуг хейге оңгар кастынгыжеге чедир, Сен ол кижиге айбыл-халап үезинде сагыш амыр боорун хайырлаар деп турар-дыр сен.

¹⁴Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чонундан ойталавас, Бодунуң өнчүзү болур улусту каапкаш барбас!

¹⁵Шииткел база катап чөптүг чорукка үндезилеттинер, мөзүзү эки бүгү улус ону эдерер.

¹⁶Кым мен дээш бак сагыштыг улуска удур туржурул? Кым меңээ болчуп, бузут үүлгедикчилеринге удур туржурул?

¹⁷Дээрги-Чаяакчы меңээ дузалаваан болза, алды оранның шыпшыңынче бада бээр чыгы турган мен.

¹⁸«Будум тендиш деп тур!» – деп турган үемде, Сээң энерелиң меңээ чөленгиш бооп турду, Дээрги-Чаяакчы.

¹⁹Ишти-хөңнүмде дүвүрел көвүдээн тудум, Сээң аргалалың сеткилимни сергедип чор.

²⁰Дүрүм-хоойлуну ажыглап, улуска бак чүве кылып, оларны узуткап чоруур чагырыкчылар Сээң-биле чаңгыс эп-сеткилдиг болур бе?

²¹Олар бөлүглешкеш, чөптүг-шынныг кижиге халдап, кем-буруу чок улусту өлүрүп шиидип турар-дыр.

²²Ынчалзajok Дээрги-Чаяакчы – мээң быжыг шивээм, Бурганым – мээң хоргадаар хаям.

²³Ол бузуттугларга кем-буруузу дээш кеземче көргүзер, оларны багы дээш узуткап каар. Дээрги-Чаяакчы – Бурганывыс оларны чок кылып каар.

Ырлар 94

¹Барып, Дээрги-Чаяакчыга өөрүшкүлүг ырлап берээл, камгалал бээр Хаявысты ыткыр алгап ырлаал!

²Алдаржыдып ырлавышаан, Ооң мурнунга чеде берээл, ырларывыска Ону алгап ырлаал!

³Дээрги-Чаяакчы дээрге өндүр улуг Бурган, бүгү бурганнарны чагырар өндүр улуг Хаан болгай.

⁴Черниң ханызы-даа, дагларның баштары-даа Ооң холунда.

⁵Далай-даа Ооңуу болур, ону Ол чаяаган, кургаг черни-даа Ооң холдары бодараткан.

⁶Барып, Дээрги-Чаяакчының – бистиң Чаяакчывыстың мурнунга сөгүрүп, мөгейээли, дис кырынга олураалы.

⁷Ол – бистиң Бурганывыс-тыр, а бис – Ооң коданында чон бис база Ооң карактааны хойлар бис. Бөгүн Бурганның мынча дээн үнүн дыңнап каан болзуңарза:

⁸«Меривага дег, ол хүнде ээн кургаг ховуда Массага дег, чүректериңер дашталдырбаңар.

⁹Ынчан аңаа силерниң ада-өгбеңер Мээң кылган ажил-херектеримни көргөш-даа, Мени шенеп турган.

¹⁰Дөртен чыл дургузунда ол улус Мээң хөңнүмге дээп кээрге: „Бо дээрге чүректери будалып чоруур, Мээң оруктарымны билип албаан чон-дур“ – дээш,

¹¹килеңней берип: „Олар Мээң амыр-дыжым черинче кирбес“ – деп даңгыраглаан мен».

Ырлар 95

(1 Чыл. 16:23-33)

¹Дээрги-Чаяакчыга чаа ырдан ырлап бериңер; бүгү чер-делегей, Дээрги-Чаяакчыны алгап ырла!

²Дээрги-Чаяакчыга ырлап бериңер, Ооң адын алгап-йөрээңер, хүннүң-не Ооң камгалалын медээлеңер.

³Шупту чоннарга – Ооң алдарын, бүгү аймактарга – Ооң кылган кайгамчык чүүлдерин чугаалап чедиңер.

⁴Дээрги-Чаяакчы өндүр улуг база макталга төлептиг, өске бурганнардан артык коргунчуг болгай.

⁵Өске чоннарның бурганнары шуптузу хоозун дүрзүлөр-дир, а Дээрги-Чаяакчы дээрлерни чаяган болгай.

⁶Чайынналчак мактал-хүндү – Ооң мурнунда, күчү-күш болгаш каас-чараш чорук – Ооң ыдыктыг өргээзинде.

⁷Чоннарның аймактары, Дээрги-Чаяакчыны мактаңар, Ооң алдары биле күчү-күжүн мактаңар;

⁸Дээрги-Чаяакчының алдарлыг адын алгаңар, өргүлдериңер ап алгаш, Ооң өргээзиниң шөлүнче кирип келиңер.

⁹Дээрги-Чаяакчы Бодунуң ыдыктыг өргээзинге турда, Аңаа мөгейиңер. Бүгү чер-делегей, Ооң мурнунга коргуп сириле!

¹⁰Чоннарга дамчыдып чугаалаңар: Дээрги-Чаяакчы хааннап турар! Ол өртемчейни быжыг үндезинде тургузуп каан – тендиш дивес-тир. Чоннарны Ол чөптүү-биле шиидер-дир.

¹¹Дээрлер өөрүп-хөглезин, чер-делегей өөрүп-байырлазын; далай болгаш ону долган бүгү чүве шимээргеп доюлзун!

¹²Хову-шөлдер болгаш ында амыдыраан бүгү чүве өөрүзүн, арга-эзимде шупту ыяштар өөрүп ырлашсын!

¹³Дээрги-Чаяакчының мурнунга олар өөрүзүн, Ол чер-делегейни шын шиидер дээш кел чыдар болгай. Ол өртемчейни Бодунуң чөптүү-биле, бүгү чоннарны – алыс шынны-биле шиидер-дир.

Ырлар 96

¹Дээрги-Чаяакчы хааннап турар! Чер-делегей өөрүзүн, эндерик ортулуктар хөглезин!

²Дээрги-Чаяакчыны сырый кара булут хүрээлеп турар; чөптүг чорук биле шын шииткел – Ооң дүжүлгезиниң үндезини.

³Долгандыр турар дайзыннарны өрттендир чиртпишаан, Ооң мурнунда от хып бар чыдар.

⁴Ооң чаңныктары өртемчейни чырыдар, чер-делегей ону көргөш, сүрээдеп сирилээр.

⁵Даглар Дээрги-Чаяакчының мурнунга – бүгү чер-делегейниң Чагырыкчызының мурнунга – чук ышкаш эстип тур.

⁶Дээрлер Ооң чөптүүн медээлеп тур, бүгү чоннар Ооң өндүр чырын көрүп тур.

⁷Дүрзү-бурганнарга мөгейген, хоозун дүрзүлөр-биле мактанган бүгү улус бак атка кирер. Бүгү бурганнар, Аңаа мөгейиңер!

⁸Сээң шиитпирлериңни дыңнааш, Сион өөрүп-байырлап тур, Иудеяның хоорай-суурлары өөрүп-хөглөп тур, Дээрги-Чаяакчы.

⁹Сен бүгү чер-делегейниң кырында өрү көдүрткен-дир сен, бүгү бурганнардан бедий берген-дир сен, Дээрги-Чаяакчы.

¹⁰Дээрги-Чаяакчыга ынак улус, бузутка хөңнүңер чок болуңар! Ол Бодунга бердинген улустуң амы-тынын камгалаар, оларны бак улустуң холундан адырар.

¹¹Чөптүг-шынныг кижиге – чырык чырыыр, мөзүзү эки кижиге – өөрүп-хөглээр.

¹²Чөптүг-шынныг улус, Дээрги-Чаяакчы дээш өөрүңер, Ооң ыдыктыг адын алдаржыдыңар!

Ырлар 97

Мизмор-ыр.

¹Дээрги-Чаяакчыга чаа ырдан ырлап бериңер; Ол кайгамчык чүүлдерни боттандырган болгай, Ооң ыдыктыг күчү-күштүг холу Аңаа тиилелгени эккелди.

²Дээрги-Чаяакчы Бодунуң тиилелгезин көргүстү, Бодунуң чөптүүн, өске чоннар көрүп турда, ажытты.

³Ол Бодунуң израиль чонунга шынчызы биле энерелин бодап келди. Чер-делегейниң кайы-даа ужу-кыдыы Бурганывыстың тиилелгезин көрүп кагды.

⁴Бүгү чер-делегей, Дээрги-Чаяакчыны алгап ырла, өөрүп-хөглөп, байырлап ырла!

⁵Ырны чадаганга үдеп ойнавышаан, Дээрги-Чаяакчыны алгап ырлаңар!

⁶Хаанывыс болур Дээрги-Чаяакчының мурнунга трубалар биле эдискилер этсип, өөрүп-байырлаңар!

⁷Далай болгаш ону долган бүгү чүве, чер-делегей болгаш ында амыдыраан бүгү чүве шимээргеп доюлзун.

⁸Хемнер адыштарын часказын; даглар хары угда өөрүп-байырлазын!

⁹Олар Дээрги-Чаяакчының мурнунга өөрүп-байырлазын, чер-делегейни шиидер дээш, Ол кел чыдар болгай. Дээрги-Чаяакчы өртемчейни – чөптүү-биле, чоннарны – шынга дүүштүр шиидер.

Ырлар 98

¹Дээрги-Чаяакчы хааннап турар, бүгү чоннар сүрээдеп сирилезин! Ол херувимнер кырында саадаан-дыр; бүгү чер-делегей шимчеп сирилезин!

²Дээрги-Чаяакчы Сион дагга өндүр бедик, бүгү чоннарның кырында Ол өрү көдүрткен!

³Сээң өндүр улуг болгаш сүрээденчиг адыңны олар алдаржытсын; ол ат ыдыктыг болгай.

⁴Күчүлүг Хаан чөптүг чорукка ынак. Сен чөптүг чорукту доктаадып кагдың, шынчы чорукту Израильге эккеп бердиң.

⁵Дээрги-Чаяакчыны – Бурганывысты алгап-мактаңар; Ооң буттарын салыр черинге мөгейиңер, ол чер ыдыктыг болгай!

⁶Моисей биле Аарон Бурганның бараалгакчылары тургаш, Самуил Ооң адын кыйгырган улустуң бирээзи тургаш, Аңаа мөргүп, Ону кыйгырып турганнар, а Дээрги-Чаяакчы оларга харыылаан.

⁷Дээрги-Чаяакчы булут чагы аразындан олар-биле чугаалашкан, а олар Ооң чагыгларын болгаш Ооң берген дүрүм-хоойлузун сагып турганнар.

⁸Дээрги-Чаяакчы, Бурганывыс, Сен оларга харыыңны бердиң! Оларны өршээп шыдаар, үүлгедиглери дээш кезедир Бурган болдуң.

⁹Дээрги-Чаяакчыны – Бурганывысты кымдан арттыр мактаңар, Ооң ыдыктыг даанга мөгейиңер, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы Бурганывыс ыдыктыг болгай.

Ырлар 99

Өөрүп четтиришишкинниң мизмор-ыры.

¹Бүгү чер-делегей, Дээрги-Чаяакчыны алгап ырла!

²Дээрги-Чаяакчыга өөрүшкүлүг мөгейиңер, Ооң мурнунче Ону алгап ырлап барыңар!

³Дээрги-Чаяакчы – Бурган дээрзин билип алыңар, Ол бисти чаяап каан, Аңаа хамааржыр бис, Ооң чону болгаш Ооң коданының хойлары бис.

⁴Ооң эжик-хаалгазынче – өөрүп четтирип, Ооң өргээзинче – алгап-мактап кириңер. Ону мактаңар, Ооң адын алгап-йөрээңер!

⁵Дээрги-Чаяакчы ачылыг-дыр, Ооң энерели – кезээ шагда үстүп төнмес-тир; Ооң шынчы чоруу – салгалдан салгал дамчып артар.

Ырлар 100

Давидтии. Мизмор-ыр.

¹Энерел биле чөптүг шииткелди ырлаар мен, Дээрги-Чаяакчы, Сеңээ ырлап бээр мен.

²Кем-буруу чок орукту бодап чор мен: аңаа кажан чеде бээр мен? Оран-савамда бодумну арыг чүректиг алдынып чор мен.

³Кандыг-даа дүржок чорукту мен көрүп турумда кылырын чөпшээревес мен, кемниг херектерни көөр хөңнүм чок – олар меңээ чыпшынмас.

⁴Улуургак чүректи бодумдан ырадыр мен, кара сагыш ишти-хөңнүмге турбас.

⁵Өске кижини бүдүү нүгүлдээр хейни узуткап каар мен; турамык көрүштүг, улуургак кижиден хөңнүм калыр.

⁶Карактарым чер-делегейде бүзүрелдиг улусче көрүнген – олар мээң чанымга олулар эргелиг; кем-буруу чок орук-биле бар чыдар кижини меңээ бараан болур.

⁷Мээң оран-савамга кара сагыштыг кижини чурттап шыдавас, мээң мурнумга мегечи кижини артып каап шыдавас.

⁸Эртенниң-не чуртумнуң буруулуг улузун узуткап эгелээр мен – Дээрги-Чаяакчының хоорайында шупту бузут үүлгедикчилерин дазылындан тура тыртып, узуткаар мен.

Ырлар 101

¹*Харыксырай бергеш, Дээрги-Чаяакчының мурнунга бодунуң хомудалын чугаалап турар түрегдөөн кижиниң мөргүлү.*

²Дээрги-Чаяакчы, мөргүлүмнү дыңна, дуза дилээн кыйгым Сеңээ четсин.

³Айыыл-халап хүнүнде менден хая көрүнме, кулааңны менче ээктир, кыйгырган хүнүмде дүрген харыыла.

⁴Амыдыралым ыш дег эстип читти, сөөктерим одагда оттуг кезек дег өрттенип калды.

⁵Чүрээм оът-сиген дег саза бастырып, кадып калды, аьш-чем чиир безин хөңнүм чок апарды.

⁶Човууртап тур мен, сөөктерим эът-кежимге чыпшына берди.

⁷Ээн куруг черлерде куш-биле дөмей апардым, бузундуларда чурттаан үгү дег болу бердим.

⁸Уйгум келбестеп, сери кырында чааскаанзыргай бора-хөкпеш дег орардыр мен.

⁹Дайзыннарым хүннү бадыр мени бак сөглээр-дир, мени кочулаан улус мээң адым-биле карганыр-дыр.

¹⁰Хүлдү аьш-чем кылдыр чип, суксунумга карак чажын холуп келдим.

¹¹Сээң килеңнеп хорадааныңдан ынчалдыр болганы ол – Сен мени өрү көдүргеш, дүжүр октаптың.

¹²Назыным хөлеге дег чидип бар чыдыр, оът-сиген ышкаш када бердим.

¹³А Сен, Дээрги-Чаяакчы, дүжүлгеңге кезээ мөңгеде саадаар сен, улус Сени салгалдан салгал дамчып сактып чоруур.

¹⁴Сен туруп келгеш, Сионга ээ-хайыралың көргүзер сен – ону өршээр үе келген-дир, ындыг үе-шаг ол-дур.

¹⁵Сээң чалчаларыңга Сионнуң даштары эргим болгай, ооң довураа дээш безин хараадап турарлар болгай.

¹⁶Ол үеде бүгү чоннар Дээрги-Чаяакчының адын, чер-делегейниң шупту хааннары алдарлыг Сени аажок хүндүлээр-дир.

¹⁷Дээрги-Чаяакчы Сионну катап тургузар, Ооң өндүр чыры чайынналып көстүп кээр.

¹⁸Чаржынчыг түреңги улустуң мөргүлүн Ол хүлээп аар, оларның чалынганын тоовайн барбас.

¹⁹Ол бүгүнүң дугайында улус келир салгалга бижип, арттырып каар, ынчан Дээрги-Чаяакчының чаяап каар чону Ону алгап-мактаар.

²⁰Чүгө дээрге Дээрги-Чаяакчы Бодунуң ыдыктыг кудайындан черже көргөн, дээрлерден черже хайгаарап көргөн.

²¹Ол хоругдаткан кижиниң човуурун дыңнап каарын, өлүр четкен улусту хостаарын күзээн.

²²⁻²³Ынчан чоннар биле күрүнелер Дээрги-Чаяакчыга бараан болур дээш шупту чыгып кээп, Сионга Дээрги-Чаяакчының адын алгаар, Иерусалимге Ону мактаар.

²⁴Ол мээң күжүмнү орук ара төндүрдү, назынымны кыскалатты.

²⁵Мен ынчан: «Бурганым, назыным орту чедип чорда, мени алгаш барба» – дидим. А Сен мөңгө чурттаар сен.

²⁶Үе-дүпте чер-делегейни үндезилеп тургустуң, дээрлер база Сээң холуңнуң чаяалгазы.

²⁷Чер биле дээр чиде-даа бээрге, Сен артып каар сен, олар шупту хеп ышкаш элөп каар; оларны Сен тон ышкаш солуп кааптарыңга, солуттунуп, чиде бээрлер.

²⁸А Сен биеэги хевээр сен, Сээң назының төнчү чок.

²⁹Сээң чалчаларыңның ажы-төлү бо черге амыдырап артар, оларның үре-салгалы Сээң хайгааралың адаанга бут кырынга быжыг турар.

Ырлар 102

Давидтиш.

¹Сеткилим Дээрги-Чаяакчыны алгап-йөрээзин, бүгү ишти-хөңнүм Ооң ыдыктыг адын алгап-йөрээзин!

²Сеткилим Дээрги-Чаяакчыны алгап-йөрээзин, Ооң хайырлаан хамык ачы-буянын утпазын!

³Ол мээң шупту кем-буруумну өршээр, хамык аарыымны экиртир;

⁴амы-тынымны өлүмден адырар, энэрел болгаш ээ-хайыралы-биле мени бүргээр;

⁵амыдыралымны ачы-буян-биле долдурар; эзирнии дег, чалыы назыным чаартынып, эглип кээр.

⁶Дээрги-Чаяакчы бүгү базындырган улуска чөптүг чорук биле шын шииткелди көргүзөр.

⁷Ол Бодунуң оруктарын Моисейге, ажыл-херектерин – израиль чонга көргүскен.

⁸Дээрги-Чаяакчы килеңнээчел эвес, кээргээчел, ээ көрнүүчел база элбек энерелдиг;

⁹Ол бисти үзүк-соксаал чок буруудатпас, кезээ мөңгеде хорадавас.

¹⁰Ол биске кем-буруувус ёзугаар хамаарылга көргүспеди, бисти бачыттарывыс ёзугаар кезетпеди.

¹¹Чүге дээрге дээрниң черден бедии дег, Ооң энерели Оон коргар улуска өндүр бедик;

¹²чөөн чүктүң барыын чүктен ырак турары дег, бузуттарывысты Ол бистен ырадып каапты;

¹³ачазының оолдарынга ээ-хайыралы дег, Дээрги-Чаяакчы Оон коргар улуска ээ-хайыралыг.

¹⁴Ол бистиң чүден бүткенивисти билир, доврактан тывылганывысты бодап чоруур.

¹⁵Кижиниң назыны оът-сиген дег: шөлде чечек дег частып кээр,

¹⁶а салгын-хат эстедир хадып эртерге, ол чиде бээр, ооң турган чери ону ам танывайн баар.

¹⁷А Дээрги-Чаяакчының энерели Оон коргар улуска үе-дүптен эгелээш, кезээ мөңгеде артып каар;

¹⁸Ооң чагыг-керээзин сагып, айтышкыннарын күүседирин утпайн чоруур улустуң үре-салгалынга Ол чөптүүн көргүзөр.

¹⁹Дээрги-Чаяакчы Бодунуң дүжүлгезин дээрлерде тургузуп алган, Ооң чагыргазы бүгү чүүлдү башкарып турар.

²⁰Дээрги-Чаяакчының төлээлери – Ооң сөзүн сагып, айтышкынын тооп дыңнаар күш-шыдалдыг дайынчылар, Ону алгап-йөрээңер!

²¹Дээрги-Чаяакчының шупту аг-шерии – Ооң күзел-соруун күүседип турар чалчалар, Ону алгап-йөрээңер!

²²Дээрги-Чаяакчының хамык чаяалгазы Аңаа чагырткан бүгү черлерге Ону алгап-йөрээңер! Сеткилим Дээрги-Чаяакчыны алгап-йөрээзин!

Ырлар 103

¹Сеткилим Дээрги-Чаяакчыны алгап-йөрээзин! Дээрги-Чаяакчы, Бурганым, канчаар-даа аажок өндүр улуг сен, чайынналчак мактал-хүндү – кеткен хевиң ол-дур.

²Чырык-биле, тон-биле дег, шыптынып алган сен, дээрни, чадырның сери-шывыын дег, чада салган сен.

³Дээрниң сугларының кырынга үстүкү ордуңну тудуп алган сен, бодуңнуң чуузаңга дег, булуттарга олурупкаш, чалгынныг хатты хөлге кылгаш, халдып турар сен.

⁴Хаттардан – Бодуңнуң төлээлериңни, чалбыышталган оттан – Бодуңнуң бараан болукчуларыңны кылып аар сен.

⁵Сен чер-делегейни быжыг үндезинге тургузуп кагдың, ол кажан-даа божаңналас.

⁶Ону дүп чок далай-биле, тон-биле дег, шуглап каан турган сен, суг дагларны шыпкан турган.

⁷Суглар Сээң чемелээн сөзүңден дезип маңнап, Сээң диңмирээн үнүңден хоюп ыңай бооп турган.

⁸Дагларже үнүп, шынааларже бадып, Сээң оларга айтып бергениң черже агып турган.

⁹Сен сугларның ажыр акпас кызыгаарын тургузуп кагдың, олар ам черни хөме агар дээш дедир ээп шыдавас.

¹⁰Сен дамырактарны шынааларже аксып бадырыптың; суглар дагларның аразында агып бадып,

¹¹шөлдерде шупту аң-меңге суксун болду, черлик элчигеннер суксунун хандырып ап тур.

¹²Суг кыдыында дээрниң куштары чурттай берген, будук-бүрү аразында эдип олурлар.

¹³Үстүкү ордундан дагларны суггарып тур сен, Сээң ажил-херээңниң үре-түңнели-биле чер-делегей тодуп тур.

¹⁴Мал-маганга оът-сигенни, кижилерге болбаазырадыр үнүш-дүжүттү өстүрүп: оларның чиир аьш-чемин черден уштуп берип тур сен.

¹⁵Кижиниң сеткил-хөңнүн хөгледир араганы, арнын кылаңнадыптар олива үзүн, шаг-шинээн быжыглаар тарааны берип тур сен.

¹⁶Дээрги-Чаяакчының ыяштары – Ооң олуртуп кааны Ливан пөштериниң суксуну ханып тур,

¹⁷оларга кушкаштар уялар тудуп аар; шивилерге аист куштар уяланыр,

¹⁸бедик дагларга те-чуңма турумчуур, хая-даштарга сарлык-дегелер хоргадаар.

¹⁹Дээрги-Чаяакчы үени тодарадыр дээш айны чаяап каан, хүн бодунуң ажар өйүн билир кылып каан.

²⁰Сен дүмбей караңгыны чаттылдыр салыптарыңга, дүн дүжүп кээр – ол өйде арга-эзимниң аң-меңи чимзенип чоруур,

²¹арзылаңнар олча дилеп, ырланып, Бургандан аьш-чем дилээр.

²²Хүн үнүп кээрге, аң-мең ээп чанып, үңгүрлеринге, ижээннеринге чыткылап аар.

²³Кижиге амытан ынчан кезеңге чедир ажылдаар дээш үнүп келгеш, орайга чедир иженер.

²⁴Дээрги-Чаяакчы, Сээң ажыл-херектериниң хөй деп чүвезин! Бүгү чүүлдерни мерген угаанның-биле чаяап каан сен, олар чер-делегейни дола берген!

²⁵А бо болза өндүр делгем далай-дыр. Мында эмге-тикчок улуг-биче далай амытаннары бар,

²⁶корабльдар эжиндирип турар; мында аңаа эштип ойназын дээш чаяап кааның левиафан бар.

²⁷Ол амытаннар шупту «Аыш-чемни чогуур үезинде бээр боор» деп, Сеңээ идегеп турар.

²⁸Оларга бээринге, чыып аарлар, холуңну ажыда сунарыңга, ачы-буян-биле пөгүп тодарлар.

²⁹Олардан хая көрнүр болзуңза, корга бээрлер, амы-тынын үзүп каарыңга, чок апарып, тывылган довураанче дедир кире бээрлер.

³⁰Бодунуң тыныжыңны оларга тындырыптарыңга, чаяаттына бээрлер, Сен чер-делегейни ынчалдыр чаартып турар сен.

³¹Дээрги-Чаяакчының алдары кезээ мөңгедө турзун. Ол Бодунуң чаяалгалары дээш өөрүзүн.

³²Черже Ол көрүптөри билек, чер сирилей бээр, дагларга дээптөри билек, олар ышталы бээр.

³³Дириг чорааш, Дээрги-Чаяакчыны алгап ырлаайн, чурттап чорааш, Бурганымны мактап ырлаайн.

³⁴Мээң сөстөрүм Аңаа таарымчалыг болзун; Дээрги-Чаяакчы дээш өөрүп-хөглэйн.

³⁵А бачыттыг улус чырык чер кырындан арлып чиде берзин, бузуттуг улус моон соңгаар турбазын. Сеткилим Дээрги-Чаяакчыны алгап-йөрээзин! Аллилуйя!

Ырлар 104

(1 Чыл. 16:8-22)

- ¹Дээрги-Чаяакчыга өөрүп четтириңер, Ооң адын адап, мактаңар, өске чоннарга Ооң ажыл-херектерин медээлеңер;
- ²Ону алгап ырлаңар, Аңаа ырлап бериңер; Ооң кылган бүгү кайгамчык чүүлдерин чугаалап бериңер.
- ³Ооң ыдыктыг ады дээш чоргаараңар; Дээрги-Чаяакчыже чүткүп чоруур улустуң сеткил-сагыжы өөрүп-хөглезин.
- ⁴Күчүлүг Дээрги-Чаяакчыны эдериңер, Ооң-биле үргүлчү кады турар дээш чүткүңер.
- ⁵⁻⁶Дээрги-Чаяакчының чалчазы Авраамның үре-салгалы, Иаковтуң салгалы, Бурганның шилип алган улузу! Ооң кылган кайгамчык чүүлдерин, Ооң көскү демдектерин, Ооң аксындан үнген шын шииткелдерин сактып чоруңар.
- ⁷Ол дээрге бистиң Бурганывыс, Дээрги-Чаяакчы-дыр: бүгү чер-делегейде Ооң шын шииткелдери бар.
- ⁸Ол Бодунуң берген чагыг-керээзин – чоннуң муңгу салгалынга чедир чагаан сөзүн кезээ мөңгеден утпас.
- ⁹Ол ону Авраам-биле чаргаш, Исаакка Бодунуң даңгыраан берген.
- ¹⁰Ол ону Иаковка дүрүм-хоойлу кылдыр доктааткаш, Израильге мөңгө чагыг-керээ кылдыр быжыглаан:
- ¹¹«Сеңээ өнчү кылдыр ханаан черни бээр мен».
- ¹²Өгбелеривис аажок эвээш санныг, көңгүс хөй эвес турда, олар Ханаанга өскээртен келген улус турда,
- ¹³олар бир чондан өске чонче, бир күрүнөден өске аймактың күрүнөзунче көжүп чоруп турда,

¹⁴Бурган оларны дарлаар арганы кымга-даа бербейн, хааннарны олар дээш чемелеп:

¹⁵«Мээң шилип алган улзумга дегбеңер, Мээң медээчилеримге багай чүве кылбаңар!» – деп турган.

¹⁶Дээрги-Чаяакчы чер кырынче ашты бадырып, тараалыг бүгү үнүштү узуткап каан.

¹⁷Ол Египетче бир кижини өгбелеривисти мурнай чорудупкан: Иосифти кул кылдыр саттырыпкан.

¹⁸Иосифтиң буттарын кинчилер бектеп, демир дөңгү ооң мойнун боой кызып алган –

¹⁹Иосифтиң баш удур чугаалаан сөзү боттанмааже, ындыг турган. Дээрги-Чаяакчының сөзү Иосифти ынчалдыр шенээн.

²⁰Фараон Иосифти эккелдирип алган, чоннарның чагырыкчызы ооң кинчи-бегин адыртып, хостааш,

²¹бодунуң ордузунуң дээргизи кылдыр база бодунуң эдилээн бүгү байлаан аайлап-башкарар кижини кылдыр томуйлап каан.

²²Иосиф ынчан хаанның дүжүметтерин бодунуң туралааны-биле башкарып, баштыңнарны мерген угаанга өөредип турган.

²³Израиль ынчан Египетке чедип келген, Иаков Хаамның черинге көжүп келген турган.

²⁴Бурган Бодунуң чонун эндере өстүрүп-көвүдеткеш, ооң дайзыннарындан артык күштүг кылып каан.

²⁵Бурган ол дайзыннарның чүректерин Ооң чонун көөр хөңнү чок кылып каарга, олар Ооң чалчаларынга удур кара сагышты бодаар апарган.

²⁶Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чалказы Моисей биле шилип алган кижизи Ааронну айбылап чорудупкан.

²⁷Олар Хаамның* чериниң чурттакчыларының аразынга Ооң сөстөрүн ёзугаар көскү демдектер болгаш кайгамчык чүүлдерни көргүскен.

²⁸Ол дүмбей караңгыны чорудуп, чер кырын караңгыладыпкан, Ооң сөзүңге кым-даа удурланып шыдаваан.

²⁹Дээрги-Чаяакчы дайзыннарның суун ханче хуулдуруп, оларның балык-байлаңын кырып каапкан.

³⁰Оларның черинге, хааннарның ордузунга безин бөзүр-пагалар имиңейни берген.

³¹Ооң чугаалаан сөзү-биле оларның черин бир кылдыр ызырар сээктер, хулчүктер үглей ужуп келген.

³²Дээрги-Чаяакчы чаъс орнунга долуну чагдырып, оларның чуртунче кызаңнааштарын дүжүрген;

³³оларның виноградын, фи́га чимистерин дүжүр шаап, ээлээн девискээринде ыяштарның шуптузун сыйып каапкан.

³⁴Дээрги-Чаяакчының чугаалаан сөзү-биле сан-түң чок мөөң шартылаа болгаш шерги үглей ужуп келгеш,

³⁵оларның черинде бүгү оът-сигенни, шөлдеринде үнген дүжүттү сыырыпкан.

³⁶Дээрги-Чаяакчы оларның черинде дун төл бүрүзүн – оларның эң үнелиг эртине-байлаан – узуткап каан.

³⁷Бурган израильчилерни ук черден алдын-мөңгүннүг үндүре берген, оларның аймактарының аразында арай деп калгып чоруур кижичок болган.

³⁸Египет чон израильчилерден коргуп-сүртээн болгаш, оларның чоруй барганы дээш өөрээн.

³⁹Дээрги-Чаяакчы оларга шывыг кылдыр булутту чада салып берген; оруун дүне от-биле чырыдып берип чораан.

⁴⁰Оларның дилээ-биле Ол матпадактар чорудуп берип, дээрдэн баткан тараа-биле оларны тоттуруп турган.

⁴¹Хаяны хаптарга, суг аттыгып үнүп, ээн кургаг ховуга хем агып бадып эгелээн.

⁴²Бурган Бодунуң чалчазы Авраамга берген ыдыктыг аазаашкынын утпайн чораан болгай.

⁴³Ол Бодунуң чонун, шилип алган улузун Египеттен үндүрүп эккээрге, олар өөрүп-хөглөп турган.

⁴⁴Оларга өске чоннарның чурттаан черлерин берген, олар өске аймактарның өнчүзүн салгап алган.

⁴⁵Ынчангаш Дээрги-Чаяакчының чону Ооң айтышкыннарын сагызын, Ооң дүрүм-хоойлузун кадагалап арттырзын. Аллилуйя!

Ырлар 105

¹ Аллилуйя! Дээрги-Чаяакчыга өөрүп четтириңер; Ол ачылыг-дыр, Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир.

²Дээрги-Чаяакчының күчү-күжүн чугаалап шыдаар, Ооң макталга төлептиг шупту ажыл-херээн медээлеп шыдаар кижиге бар бе?

³Чөптүг чорукту сагып чоруур, үргүлчү шын чүве кылып чоруур улус амыр-чыргалдыг.

⁴Дээрги-Чаяакчы, Бодунуң чонуңче ээ көрнүп тура, мени бодап кел: Бодунуң камгалалыңдан меңээ хайырла –

⁵Сээң шилип алган улузуңуң аас-кежиин көрүп алың, Сээң чонуңуң өөрүшкүзү-биле өөрүп-хөглэң, Сээң өнчүң болур чон-биле кады чоргаарланып көрөң.

⁶Ада-өгбевис-даа, бис-даа бачытты үүлгеткен-дир бис, кем-бурууну, бузутту кылган-дыр бис.

⁷Ада-өгбевис Египетке Сээң кайгамчык чүүлдерини угаап билбээн, Сээң өндүр улуг энерелиңни уттупкан, Кызыл далай чанынга Сеңзэ удурланган.

⁸Ынчалза-даа Бурган Бодунуң ат-алдарын бодааш, Бодунуң күчү-күжүн көргүзөр дээш оларны камгалап каан.

⁹Дээрги-Чаяакчы Кызыл далайга дужаарга, далай кургап калган; Ол ада-өгбевисти терең ээремнер таварты, кургаг черлеп дег, эрттире берген;

¹⁰оларны көөр хөңнү чок улустуң холундан камгалап, дайзынның холундан адырып каан.

¹¹Оларның дайзыннарын суг хөме аптарга, чаңгызы-даа амылыг артпаан.

¹²Израильчилер Ооң сөстөринге бүзүрөп, Ону мактап ырлажы бергеннер.

¹³Олар үр болбайн, Ооң ажыл-херектерин уттуп, чагыгларын манап албайн барганнар;

¹⁴ээн кургаг ховуга аажок чем чиксей бергеннер, Бурганны аңаа шенеп турганнар.

¹⁵Ол ынчан оларның дилээн күүсеткен, ындыг-даа болза, оларже арып-дорар аарыг ыдыпкан.

¹⁶Олар турлаанга Моисейге база Дээрги-Чаяакчының ыдыктап кааны Ааронга адааргай бергеннер.

¹⁷Чер ойлуп кире бергеш, Дафанны ажырыпкан, Авиронну бүгү талалакчылары-биле кады хөөп алган.

¹⁸Оларның бөлүүнче от өөскүп кыпкаш, буруулуг улусту чалбыыш өрттендир чипкен.

¹⁹Израильчилер Хорив дагның чанынга бугажык дүрзүзү шуткуп кылып алгаш, аңаа мөгейип,

²⁰Боттарының алдарлыг Бурганын оът-сиген чиир мал дүрзүзүңге орнапканнар.

²¹Египетке өндүр улуг үүле-херек кылып турган Бурганны – боттарының Камгалакчызын уттупканнар.

²²Олар Хаамның черинге – кайгамчык чүүлдер, Кызыл далай чанынга – коргунчуг чүүлдер кылып турган Бурганны уттупканнар.

²³Дээрги-Чаяакчы израильчилерни узуткаар деп барган, ынчалза-даа Ооң шилип алганы Моисей чонга болчуп, оларны узуткавас кылдыр, Дээрги-Чаяакчының килеңин чайладыпкан.

²⁴Оон израильчилер Ооң сөзүңге бүзүрөвейн, күзенчиг черни тоовайн барганнар.

²⁵Олар боттарының чадырларынга Дээрги-Чаяакчының үнүн тооп дыңнавайн, хыйланып турганнар.

²⁶Ол ынчан даңгыраглап: «Оларны ээн кургаг ховуга чок кылып каар мен,

²⁷оларның үре-салгалын чоннар аразынга узуткап каар мен, өске черчурттарга тоо быдарадып каар мен» – деп турган.

²⁸Олар Фегор дагның бурганы Ваалга мөгөйип, амы-тыны чок дүрзүлөргө салган өргүл эъди чип,

²⁹ажыл-херектери-биле Дээрги-Чаяакчыны килеңнедип турганнар. Ынчан оларның аразынга айыыл-халап өөскүп үнген.

³⁰А Финеес киржи берип, шииткел үндүрерге, айыыл-халап соксай берген.

³¹Бурган ол дээш Финеести салгалдан салгал дамчып, кезээ мөңгеде чөптүг-шынныг кижип санаан.

³²Израильчилер Мериваның суунуң чанынга Бурганны хорададып алганнар, Моисей ынчан олар дээш айыылга таварышкан:

³³олар ооң сеткил-сагыжынга килеңни оттуруптарга, ол бодунуң аксы-сөзүн тудуп шыдавайн барган.

³⁴Олар Дээрги-Чаяакчының узутказын дээни чоннарны узуткавааннар,

³⁵харын өске чоннар улузу-биле холужуп, оларның ёзу-чаңчылдарынга өөренип,

³⁶оларның дүрзү-бурганнарынга мөгейгеш, дузакка туттурганнар.

³⁷Олар оолдар, кыстарын буктарга өргүл кылдыр салып турганнар.

³⁸Ханаанның дүрзү-бурганнарынга өргүл кылдыр салган оолдар, кыстарының кем чок ханын төп, ол черни бужартадып кааннар.

³⁹Кылган ажил-херектери-биле боттарын бужартадып, үүлгеткен херектери-биле самыралга алзып турганнар.

⁴⁰Дээрги-Чаяакчының килеңи Бодунуң чонунче кыптыгып, Бодунуң өнчүзү болур улустан хөңнү калып,

⁴¹израильчилерни өске чоннар улузунуң холунга хүлээдип берген, а демгилери оларны эдилеп эгелээн.

⁴²Дайзыннары дарлап-бастырга, израильчилер оларның кадыг холунга кыстыртып алганнар.

⁴³Дээрги-Чаяакчы оларны хөй катап камгалаан, а олар аңаа удур үймээн үндүрер чөрүү сагыштыг турганнар, Ол ынчан оларны бузуттары дээш берге байдалга кирип каан.

⁴⁴Ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчы израильчилерниң кыйгызын дыңнап, оларның кызагдадып алганын көрүп турган.

⁴⁵Олар-биле чарган чагыг-керээзин бодап, Бодунуң өндүр улуг энерелинден оларны кээргеп,

⁴⁶израильчилерни тудуп алгаш барган бүгү чоннарның оларга ээ-хайыралыг болур сагыжын оттурупкан.

⁴⁷Дээрги-Чаяакчы, Бурганывыс, бисти камгалап көр; Сээң ыдыктыг адыңны мактаар кылдыр, Сээң мактал-хүндүң-биле чоргаарланыр кылдыр, өске чоннар аразындан бисти бөлүп чыып көр.

⁴⁸Израильдин Бурганынга – Дээрги-Чаяакчыга кажан-даа, кезээ мөңгеден алдар! Бүгү чон: «Ындыг-ла болзунам!» деп чугаалазын. Аллилуйя!

Ырлар 106

¹Дээрги-Чаяакчыга өөрүп четтириңер; Ол ачылыг-дыр, Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир.

²⁻³Дээрги-Чаяакчының камгалап кааны, дайзынның холундан адырып кааны, өске чурттардан – чөөн болгаш барыын чүктерден, соңгу чүктен болгаш далайдан бээр – чыып эккелгени бүгү улус ынча деп чугаалазын.

⁴Израильчилер ээн кургаг ховуга улчуп-тояап, чурттакчылыг хоорайга таварышпайн чораан.

⁵Аштап-суксап, амы-тыны хылдың кырында чораан.

⁶Ынчан олар кызагдаткаш, Дээрги-Чаяакчыдан дуза дилеп кыйгырган – а Ол түрегделден оларны камгалап,

⁷чурттакчылыг хоорайга чеде берзиннер дээш, дорт орук-биле эдертип чорупкан.

⁸Олар Дээрги-Чаяакчыга Ооң энерелдии дээш, кижини төрөлгөтөнгө кылган кайгамчык чүүлдери дээш өөрүп четтирзин!

⁹Ол суксаан кижини хандырган, аштаан кижини буян-биле тоттурган болгай.

¹⁰Израильчилер демирге бектедип алгаш, дүмбей караңгыга качыгдап олурганнар.

¹¹Олар Бурганның сөстөрүн тооп дыңнавайн барган, Дээди Өрүкүнүң күзел-соруун хүлээп көрбээн.

¹²Дээрги-Чаяакчы оларның тура-хөөнүн албадалдыг ажил-биле чаажыктырарга, могап турупканнар, а оларга дузалажыр кижитывылбаан.

¹³Олар кызагдаткаш, Дээрги-Чаяакчыдан дуза дилеп алгырган, Ол ынчан оларны түрегделден адырып каан;

¹⁴оларны дүмбей караңгыдан үндүрө бергеш, кинчи-бегин үзе шаап каапкан.

¹⁵Олар Дээрги-Чаяакчыга Ооң энерелдии дээш, кижитөрелгетенге кылган кайгамчык чүүлдери дээш өөрүп четтирзин!

¹⁶Ол хүлер хаалгаларны буза шапкаш, демир дээктерни үреп каапкан болгай.

¹⁷Мелегей улус бачыттыг оруктары болгаш бузуттары дээш качыгдап турган.

¹⁸Олар кандыг-даа аыш-чемни чип албастап, өлүмнүн эжиин ажыдып киреринге чоокшулап келген.

¹⁹Олар кызагдаткаш, Дээрги-Чаяакчыдан дуза дилеп алгырган, Ол ынчан оларны түрегделден адырып каан.

²⁰Ол Бодунуң айтышкыны-биле оларны экиртип каан, чевегге чыдарындан камгалап каан.

²¹Олар Дээрги-Чаяакчыга Ооң энерелдии дээш, кижитөрелгетенге кылган кайгамчык чүүлдери дээш өөрүп четтирзин!

²²Олар өөрүп четтириишкин өргүлүн Аңаа эккеп салзын, Ооң ажил-херектериниң дугайында ырлашпышаан медээлезин.

²³Корабльдарга далайже эжиндирип үнген, сугларның делгемнеринге ажил-үүлезин кылып чоруткан далайжылар

²⁴Дээрги-Чаяакчының ажил-херектерин, кайгамчык чүүлдерин далайга чорааш, көрүп турган.

²⁵Ол дужаарга, күштүг шуурган хадып, далайның чалгыгларын бедидир диргелдирип турган.

²⁶Далайжылар дээрже өрү үнүп, далайның дүвүнче куду бадып турган, оларның тура-соруу айыыл-халаптардан эстип-хайлып калган;

²⁷эзирик улус ышкаш, ол-бо долганып, тендирээннер, оларның арга-мергежили херекчок чүве апарган.

²⁸Олар кызагдаткаш, Дээрги-Чаяакчыдан дуза дилеп кыйгырган, Ол ынчан оларны түрегделден адырып каан.

²⁹Ол дужаарга, шуурган шуут ыржымналдыр оожургап, чалгыглар ыт-шимээн чок барган.

³⁰Чалгыглар дагжаваска, далайжылар өөрүп-хөглөй берген, Дээрги-Чаяакчы оларны күзеп-чүткээн өртээлинге эккелген.

³¹Олар Дээрги-Чаяакчыга Ооң энерелдии дээш, кижини төрөлгетенге кылган кайгамчык чүүлдери дээш өөрүп четтирзин!

³²Олар Ону чоннуң чыыжынга кымдан арттыр мактазын, баштыңнарның чөвүлелинге алдаржытсын!

³³Дээрги-Чаяакчы хемнерни ээн кургаг хову кылдыр, суг баштарын – кургаг чер кылдыр хуулдуруп турар;

³⁴үнүш-дүжүткүр черни, ында чурттаан улустуң бачыды дээш, кужурлуг чер кылдыр хуулдуруп турар.

³⁵Ол ээн кургаг ховуну хөлче, кадып кургаан черни – суг бажынче хуулдуруп,

³⁶аштаан улусту аңаа чурттадып каар. Олар боттарының чурттаар хоорайын тудуп алгаш,

³⁷шөлдерге тараазын тарып, виноград сыптарын олуртуп, элбек дүжүттү, чимистерни ажаап, чыып алыр.

³⁸Дээрги-Чаяакчы улуска ачы-буянын хайырлап турар, олар аажок өзүп-көвүдээр, оларның мал-маганын Ол немеп бээр.

³⁹А олар дарлалга, айыыл-халапка, качыгдалга бастырткаш, эвээжей бээрге,

⁴⁰Дээрги-Чаяакчы ызыгууртаннарны бак ат-биле бүргээш, орук-чирик чок ээн черге азып-тояарынче албадаптар.

⁴¹А ядыы кижини түрегделден ушта тыртып, ооң өг-бүлезин, кодан хойну дег, өстүрүп-көвүдедип турар.

⁴²Ак сагыштыг улус ону көргөш, өөрүп турар, а бузуттуглар шупту аксын хаап алып.

⁴³Мерген угаанныг кижини бо чүүлдү чүрээнге кадагалап алзын, Дээрги-Чаяакчының энерелин бодап чорзун.

Ырлар 107

(Ыд. ыр. 56:8-12; 59:7-14)

¹*Мизмор-ыр. Давидтин.*

²Бурганым, мээң чүрээм быжыг сорукутук, сеткилимниң ханызындан Сени алгап ырлап, алдаржыдар мен!

³Чанзы биле чадаган, одунуңар! Эртеңги хаяаны оттурайн!

⁴Дээрги-Чаяакчы, мен Сени чоннар аразынга мактаар мен, аймактар аразынга алгап ырлаар мен.

⁵Сээң энерелиң дээрлерден бедик, Сээң шынчы чорууң булуттарга үзүп турар.

⁶Бурганым, дээрлерден-даа бедидир көдүртүп, мактат, Сээң алдарың бүгү чер-делегей кырынга чайынналзын!

⁷Бодунуң ынак улузуңну күчү-күжүң-биле камгалап, меңээ харыылап көр.

⁸Бурган Бодунуң ыдыктыг өргээзинге мынча дээн: «Сихем хоорайны өөрүшкүлүг үлөп-хуваар мен, Сокхот шынааны хемчээп-хуваар мен:

⁹Галаад биле Манассияның черлери – Мээнии, Эфремниң чери – Мээң бажымда куяк бөрт, Иуданың чери – Мээң даянгыжым болур;

¹⁰а Моавтың чери – Мээң бут чуур таваам болур, Эдомнуң черин сапыым таптай базар. Филистим черни тиилээним дээш өөрүп-байырлаар мен».

¹¹Быжыглаттынган хоорайже кым мени киире бээрил? Эдомче кым мени чедирерил?

¹²Сен эвес сен бе, бисти каапкан Бурганывыс? Бистиң аг-шеривис-биле кады үнмезиң ол бе?

¹³Кызагдаткан биске дузалап көр, кижги амыгандан кээр дуза – хоозун идегел болгай.

¹⁴Бурганның ачызында күжүвүстү көргүзер бис: дайзыннарывысты Ол таптай базып каар.

Ырлар 108

Хөгжүм башкарыкчызынга. Давидтиң. Мизмор-ыр.

¹Алгап мактап турар Бурганым, ыт чок барба!

²Бузуттуглар, нүгүлчүлөр аксы-дылын менче кызаңнадып, мээң-биле мегелеп чугаалажып турлар;

³көөр хөңнү чок сөстери-биле бүзээлеп, чылдагаан чок черге мээң-биле дайылдажып турлар.

⁴Оларга ынак-даа болзумза, меңээ удурланып турлар, а мен мөргүп тур мен.

⁵Буянымга бузут-биле, ынак сеткилимге – көөр хөөн чок чорук-биле харыылап турлар.

⁶Дайзынымны бузуду дээш кезедип көрөм, удурланыкчызы аңаа удур херечилезин.

⁷Шииткел черинге дайзыным буруудап үнзүн, ооң мөргүлүн безин бачыт кылдыр саназын.

⁸Ооң назы-хары кызырылзын, өске кижини ооң эрге-дужаалын эдилезин.

⁹Дайзынымның ажы-төлү адазы чок артсын, алган кадайы дулгуяк апарзын.

¹⁰Уруг-дарыы аал-оранының бузундуларын каггаш, диленип, улчузун.

¹¹Ооң бүгү өнчү-хөрөңгизин чээли кылган улус былаап алзын, ажил-ижиниң үре-түннелин өске улус үптөп алзын.

¹²Аңаа ээ-хайыралыг кижини тывылбазын, ажы-төлүн кээргеп көөр кижини турбазын.

¹³Үре-салгалының хуу-салымы – өлүм болзун; дараазында салгалга оларның ады шуут уттундура берзин.

¹⁴Дээрги-Чаяакчыга ооң ада-өгбезиниң кем-буруузу уттундурбазын, ооң авазының бачыт-багы өршээттирбезин.

¹⁵Дээрги-Чаяакчыга оларның бачыттары кезээде көскү болзун, чырык черден оларның дугайында сактыышкынны Ол балап каапсын.

¹⁶Чүгө дээрге мээң дайзыным улуска энерел көргүзерин уткан-дыр, яды-түрөңги, чүрээ ундараан кижини өлүрерин бодап, истеп-сүрүп турган-дыр.

¹⁷Дайзыным каргыш салырынга хандыкшаан турду – салган каргыжы дедир ээп келзин; улуска йөрээл салырын күзеведи – алгыш-йөрээл оон ырай берзин.

¹⁸Каргышты ол, хеп ышкаш, кедип алзын, каргыш, суг дег, иштинче сиңип кирзин, үс дег, эът-кежинче сиңип кирзин.

¹⁹Каргыш ооң мага-бодун шыпкан хеви дег, үргүлчү куржанып чоруур куру дег апарзын.

²⁰Ол бүгүнү Дээрги-Чаяакчы меңээ удур бак чүве чугаалап чоруур удурланыкчыларым-биле кылзын.

²¹А Сен Бодунуң адыңны бодап, меңээ буяндан көргүзем, Дээрги-Чаяакчы, Дээргим; Сээң энерелиң ачылыг-дыр. Мени камгала, чүге дээрге

²²чөгенчиг күжүр-дүр мен, чүреккейим качыгдап тур.

²³Хөлеге дег, чидип бар чыдыр мен, шартылаа-даа дег, сывыртадып чор мен.

²⁴Шээрленгеш, дискектерим суларады, арып-дорааш, дөрт сөөк болдум.

²⁵Дайзыннарым мурнунга адым баксырады, мени көргеш, олар баштарын чайып, шоодар-дыр.

²⁶Дээрги-Чаяакчы, Бурганым, дузалап көр, энерелдиң-биле камгалап көр.

²⁷Сээң холуң камгалаан деп, Дээрги-Чаяакчы ынчаар кылган-дыр деп, дайзыннарым билип алзын.

²⁸Олар мени каргап турлар, а Сен – алгап-йөрээп көрем; халдап келген улус бак атка кирзин, а Сээң чалчаң амыразын.

²⁹Меңээ удурланыр улус бак ат-биле шыптынзын, ыядыын хеп дег кедип алзын.

³⁰Хөй улус мурнунга Дээрги-Чаяакчыга өөрүп четтирейин, аксы-сөзүм Ону алгап-мактазын.

³¹Түреңги кижини шиидип турар улустан камгалаар дээш, Ол ооң-биле турар.

Ырлар 109

Давидтин. Мизмор-ыр.

¹Дээрги-Чаяакчы мээң дээргимге: «Дайзыннарыңны буттарың адаанга эккеп салбаан шаамда, Мээң оң таламга олур» – дээн.

²Сээң эрге-күжүң демдеглээн мергени Дээрги-Чаяакчы Сион дагдан сунар – сени бүзээлээн дайзыннарыңны чагырар сен.

³Аг-шерииңни ыдык дагларже эдерттип аппаарың хүнде чонуң сеңээ эки туразы-биле чедип кээр; даң хаяазы чырып орда, шалың дүшкен ышкаш, аныяк эрлериң сеңээ чедип кээр.

⁴Дээрги-Чаяакчы өскерлиш чок даңгыраан берип: «Мелхиседек ышкаш, сен кезээ мөңгеде Бурганның бараалгакчызы сен» – дээн.

⁵Дээрги сээң-биле кады-дыр. Ол Бодунуң килеңиниң хүнүнде хааннарны чылча шаап каар.

⁶Бүгү чоннарны Ол шиидерге, чер кырын мөчү-сөөктер доллар; чер болганга Ол дайзыннарының баштарын чара шавар.

⁷Хаан орук ара дамырак сугну ижер, ынчангаш бажын көдүрер.

Ырлар 110

¹ Аллилуйя!

к

Мөзүзү эки улустуң ниитилел-чыыжыңга

н

бүгү-ле чүлдү-чүрээм-биле Дээрги-Чаяакчыны алдаржыдып тур мен!

л

²Дээрги-Чаяакчының ажил-херектери өндүр улуг,

т

оларга ынак бүгү улуска билип алыксанчыг.

п

³Ооң ажил-херээ – чайынналчак алдар-макталдыг;

р

Ооң чөптүү кезээ мөңгеде артып каар.

г

⁴Дээрги-Чаяакчы Бодунуң кайгамчык чүүлдерин уттундурбас кылып кагды;

п

Ол кээргээчел болгаш ээ көрнүүчел-дир.

в

⁵Оон коргар улуска аьш-чемни Ол берип турар-дыр,

,

Бодунуң чагыг-керээзин кезээ мөңгеде утпас-тыр.

з

⁶Ол Бодунуң чонунга өске чоннарның ээлээн черин берип,

л

ажыл-херектериниң күчү-күштүүн ооң-биле көргүстү.

н

⁷Ооң холдарының ажил-херектери – алыс шынныг болгаш чөптүг;

и

Ооң бүгү чагыгларынга идегеп болур –

о

⁸олар кезээ мөңгеде доктааттырган,

у

алыс шын болгаш чөптүг чорук-биле тургустунган.

э

⁹Ол Бодунуң чонунга хосталышкынны хайырлаан,

ы

Бодунуң чагыг-керээзин кезээ мөңгеде берип каан;

р

Ооң ады ыдыктыг болгаш сүрээденчиг.

г

¹⁰Дээрги-Чаяакчыдан коргары – мерген угаанның үнер дөзү.

ш

Ооң чагыгларын күүседип турар бүгү улус чарт угаанныг.

л

Дээрги-Чаяакчыга мактал кезээ мөңгеде артар.

Ырлар 111

¹ Аллилуйя!

к

Дээрги-Чаяакчыдан коргар,

к

Ооң айтышкыннарынга аажок ынак кижиге амыр-чыргалдыг!

л

²Чер кырынга ол кижиниң үре-салгалы күш-шыдалдыг болур,

т

мөзүзү эки улустуң салгалы йөрээттирер.

п

³Элбекшил биле эртине-байлак ооң аал-оранында турар,

т

ооң чөптүү кезээ мөңгеде артып каар.

т

⁴Дүмбей караңгы турда, мөзүзү эки улуска чырык чырып кээр.

п

Ындыг улус кээргээчел, ээ көрнүүчел, чөптүг.

ш

⁵Буянын кижиге өршээлдиг, улуска чээли бээр,

,

бодунуң ажыл-херектерин чөптүү-биле чорудар.

к

⁶Ол кезээ мөңгеде тендиш дивес.

ל

Чөптүг-шынныг кижиге дугайында сактыышкын мөңге тураскаал бооп артып каар.

נ

⁷Ындыг кижиге бак медээлер дыңнаарындан кортпас,

ו

ооң чүрээ Дээрги-Чаяакчыга идегеп, чайгылыш чок болур.

ס

⁸Ооң чүрээ туруштуг, коргуш чок –

ע

ол алызы барып, дайзыннарының буураарын көөр.

פ

⁹Ол кижиге яды улуска ачы-дузаны элбээ-биле берип турар,

צ

ооң чөптүг-шынныг чоруу кезээ мөңгеде артып каар,

ק

күчү-күжү улгадып, алдаржыыр.

ר

¹⁰Бузуттуг кижиге ону көргөш, анчыгзынып,

ש

диштерин кыжырадыр база эстип чиде бээр.

ל

Бузуттугларның күзел-бодалы узуткаттырар.

Ырлар 112

¹ Аллилуйя! Дээрги-Чаяакчының чалчалары, Ону алгап-мактаңар, Ооң адын алгап-мактаңар!

²Дээрги-Чаяакчының ады амдыгааштан эгелээш, кезээ мөңгедө алгадып-йөрээттирзин.

³Хүн үнер черден хүн ажар черге чедир Дээрги-Чаяакчының ады алдаржызын.

⁴Дээрги-Чаяакчы бүгү чоннарның кырында өрү көдүрткен, Ооң алдары дээрлерден бедик.

⁵Дээрги-Чаяакчы Бурганывыс ышкаш кым барыл? Ол бедикте саадап олар,

⁶дээр биле черни көөр дээш, куду алзы ээгип турар.

⁷Ол довурактан яды кижини тургуза тыртып, боктан түрөңги кижини көдүрүп турар;

⁸ону баштыңнарның, Бодунуң чонунуң баштыңнарының чанынга олуртуп турар.

⁹Аал-оранында үре-төл чок херээженни Ол ажы-төлүңгө өөрөөн ава кижини кылдыр хуулдуруп турар. Аллилуйя!

Ырлар 113

¹Израильчилер Египеттен үне бээрге, Иаковтуң салгалы хары чондан чоруй баарга,

²Иудея – Бурганның ыдыктыг чери, Израиль – Бурганның ээлээн чери болу берген.

³Далай Ону көрүп кааш, Оон дезип маңнап турган, Иордан хем дедир ага берген;

⁴даглар ынчан кошкарлар дег халып, тейлер хураганнар дег шурап турган.

⁵Далай, сен канчап бардың, чүгө дезип маңнаарың ол? Иордан, чүгө дедир агарың ол?

⁶Даглар, силер чүге кошкарлар дег халыдыңар, тейлер, силер чүге хураганнар дег шурадыңар?

⁷Дээргиниң мурнунга коргуп сириле, чер-делегей, Израильдиң Бурганының мурнунга коргуп сириле.

⁸Дээрги хаяны – терең хөл кылдыр, дашты – суг бажы кылдыр хуулдурган.

⁹Бисти эвес, Дээрги-Чаяакчы, бисти эвес, а Бодуңнуң адыңны алдаржыт; энэрелдииниң-биле, шынчы чорууң-биле Бодуңну алдаржыт.

¹⁰Өске чоннар улузу: «Оларның Бурганы кайдал?» – деп айтырар чүзүл?

¹¹Бистиң Бурганывыс – дээрлерде; Ол күзээн-не чүүлүн боттандырып турар.

¹²А ол чоннарның дүрзү-бурганнары – алдын болгаш мөңгүнден бүткен, кижини холу шуткаан чүүлдер-дир.

¹³Ол чүүлдер аастарлыг-даа болза, чугаалавас; карактарлыг-даа болза, көрбөс;

¹⁴олар кулактарлыг-даа болза, дыңнавас; думчуктарлыг-даа болза, чыт тыртпас;

¹⁵олар холдарлыг-даа болза, суйбап билип албас; буттарлыг-даа болза, кылаштавас; оларның өктери үн үндүрбөс.

¹⁶Ындыг дүрзү-бурганнарны кылып турар, оларга идегээр бүгү улус шак ол дүрзүлеринге дөмейлежи берзин.

¹⁷А израильчилер Дээрги-Чаяакчыга идегээр: Ол – оларга дузалап чоруур дозуг-камгалал.

¹⁸Аароннуң салгалы Дээрги-Чаяакчыга идегээр: Ол – оларга дузалап чоруур дозуг-камгалал.

¹⁹Дээрги-Чаяакчыдан коргуп чоруурлар Аңаа идегээр: Ол – оларга дузалап чоруур дозуг-камгалал.

²⁰Дээрги-Чаяакчы бисти бодап, ачы-буянын хайырлазын: израиль чонга ачы-буянын хайырлазын, Аароннуң салгалынга ачы-буянын хайырлазын,

²¹Оон коргуп чоруур улуска ачы-буянын хайырлазын – улуг-биче дивейн, ачы-буянын хайырлазын.

²²Дээрги-Чаяакчы ачы-буянын силерге-даа, ажы-төлүңерге-даа немей берзин.

²³Дээрги-Чаяакчы – дээр биле черниң Чаяакчызы силерни алгап-йөрээндир.

²⁴Дээр – Дээрги-Чаяакчыны, а черни Ол кижиге төрөлгөтөнгө хайырлаан.

²⁵Алды оранның шыпшыңынче бада берген өлүг улус Дээрги-Чаяакчыны алгап-мактаар эвес,

²⁶Бис харын амдыгааштан эгелээш, кезээ мөңгөде Ону алгап-йөрээр бис. Аллилуйя!

Ырлар 114

¹Дээрги-Чаяакчыга ынак-тыр мен: Ол мээң мөргүл кылган үнүмнү дыңнап кагды,

²Бодунуң кулаан менче ээктирди; назыным дургузунда Ону кыйгырар мен.

³Өлүмнүң дузаа мени боой тудуп алды, өлүглер оранының какпазы мени хап алды, кызагдаашкын биле айыыл-халапка алыстым.

⁴Мен ынчан Дээрги-Чаяакчының адын адап, диледим: «О, Дээрги-Чаяакчы, мени адырып көр!»

⁵Дээрги-Чаяакчы ээ көрнүүчел, чөптүг, Бурганывыс ээ-хайыралдыг.

⁶Дээрги-Чаяакчы бөдүүн улусту кадагалаар – мен түрөй бээримге, Ол камгалады.

⁷Сеткил-сагыжым амыр-дышка бүргетсин, Дээрги-Чаяакчы меңээ буянын хайырлаан-дыр.

⁸Дээрги-Чаяакчы, Сен мени өлүмден, карактарымны – ыглаарындан, буттарымны – тептигип кээп дүжеринден чайлаткан сен.

⁹Дириглер ораныңа Дээрги-Чаяакчыга дыңнангыр амыдыраар мен.

Ырлар 115

¹«Базындырганым аажок» деп тура безин, бүзүрелим чидирбээн мен.

²Сеткил-хөңнүм доюлгаштың: «Мегелевес кижичок» – деп чугаалаан мен.

³Дээрги-Чаяакчының меңээ хайырлаан бүгү буяны дээш, чүнүң-биле харыылаар мен?

⁴Камгалалдың дашказын хүлээп аар мен, Дээрги-Чаяакчының адын мактап кыйгырар мен.

⁵Дээрги-Чаяакчыга берген даңгырактарымны Ооң бүгү чонунуң мурнунга күүседир мен.

⁶Дээрги-Чаяакчыга бердинген улустуң өлүмү дээш Ол муңгараар.

⁷О, Дээрги-Чаяакчы! Мен Сээң чалчаң мен, шын, Сээң чалча херээжениңниң оглу мен, Сен мени кинчи-бектен адырып кагдың.

⁸Өөрүп четтириишкин өргүлүн Сеңээ эккеп салыр мен; Дээрги-Чаяакчының адын кый деп, мактаар мен.

⁹Дээрги-Чаяакчыга берген даңгырактарымны Ооң бүгү чонунуң мурнунга күүседир мен;

¹⁰Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң мурнунга, Иерусалимге күүседир мен. Аллилуйя!

Ырлар 116

¹Бүгү чоннар, Дээрги-Чаяакчыны алгап-мактаңар; бүгү аймактар, Ону алдаржыдыңар.

²Ооң биске энерели өндүр улуг-дур, Дээрги-Чаяакчының шынчы чоруу кезээ мөңгеде артар-дыр. Аллилуйя!

Ырлар 117

¹Дээрги-Чаяакчыга өөрүп четтириңер; Ол ачылыг-дыр, Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир.

²Израиль чон: «Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир!» – деп чугаалазын.

³Аароннуң үре-салгалы: «Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир!» – деп чугаалазын.

⁴Дээрги-Чаяакчыдан коргар бүгү улус: «Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир!» – деп чугаалазын.

⁵Кызагдаашкынга таварышкаш, Дээрги-Чаяакчыны кыйгырдым – Ол мени дыңнап кааш, делгем шөлээн черже үндүрүп каан.

⁶Дээрги-Чаяакчы мээң таламда-дыр, корткан херээм чүл, кижиге амытан меңээ чүнү кылып шыдаарыл?

⁷Дээрги-Чаяакчы меңээ дузалаар: дайзыннарым буураашкынын көрүп каар мен.

⁸Дээрги-Чаяакчыдан хоргадал алыры кижиге амытанга ынанырындан канчап-даа дээре.

⁹Дээрги-Чаяакчыдан хоргадал алыры баштыңчыларга ынанырындан канчап-даа дээре.

¹⁰Бүгү чоннар мени бүзээлеп келгеннер, ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчының ады-биле оларны ойтур шаптым.

¹¹Олар мени бүгү чүктерден бүзээлеп келгеннер, ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчының ады-биле оларны ойтур шаптым.

¹²Олар мени арылар ышкаш үглөп келгеннер, ынчалза-даа, отка кыпкан тенниг хараган дег, дүрген хып, өже бергеннер, Дээрги-Чаяакчының ады-биле оларны ойтур шаптым.

¹³Кээп ушсун дээш, күш-биле иткеннер, ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчы меңээ дузалады.

¹⁴Дээрги-Чаяакчы – күчү-күжүм болгаш ырым; Ол мээң Камгалакчым болду.

¹⁵Чөптүг-шынныг улустуң оран-саваларында камгалал дээш өөрүшкүлүг ыт-шимээн дыңналган: «Дээрги-Чаяакчының холу күчү-күжүн көргүскен!»

¹⁶Дээрги-Чаяакчының холу бедидир көдүрүлгөн, Ооң холу күчү-күжүн көргүскен!»

¹⁷Өлбес мен, харын амыдырап, Дээрги-Чаяакчының ажил-херектерин медээлээр мен.

¹⁸Дээрги-Чаяакчы мени шыңгы кезеткен, ынчалза-даа өлүмге хүлээдип бербээн.

¹⁹Чөптүг-шынныг улустуң кирер эжик-хаалгазын меңээ ажыдып бериңер: ынаар кире бергеш, Дээрги-Чаяакчыны алдаржыдай.

²⁰Ол эжик – Дээрги-Чаяакчыны-дыр: чүгле чөптүг-шынныг улус ону ажыдып кире бээр.

²¹Дээрги-Чаяакчы, Сеңээ өөрүп четтирип тур мен – мени дыңнап кагдың, Камгалакчым болу бердиң.

²²Тудугжуларның херекчок дээш, октапкан дажы эң чугула даш апарган;

²³Дээрги-Чаяакчы ынчалдыр кылган, ону көөрү биске кайгамчык-тыр!

²⁴Бо хүн дээрге Дээрги-Чаяакчының биске өөрүп-хөглезин дээш берген хүнү-дүр.

²⁵О, Дээрги-Чаяакчы, бисти камгалап көрөм! О, Дээрги-Чаяакчы, үүлехерээвис чедимчелиг болзун!

²⁶Дээрги-Чаяакчының өмүнээзинден кел чыдар кижиге алгадып-йөрөөтсин! Силерни Дээрги-Чаяакчының өргээзинден алгап-йөрөөп тур бис.

²⁷Дээрги-Чаяакчы – Бурган-дыр. Ол биске чырыкты эккеп берген. Өргүл малын хүлүп-шарааш, өргүл бедигээжинче эккелиңер.

²⁸Сен – мээң Бурганым сен, Сеңээ өөрүп четтирер мен. Бурганым Сени кымдан арттыр мактаар мен.

²⁹Дээрги-Чаяакчыга өөрүп четтириңер; Ол ачылыг-дыр, Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмөс-тир.

Ырлар 118

⋈

(алеф)

¹Бодунуң эртер оруктарыңа кем-буруу үүлгөтпөс, Дээрги-Чаяакчының хоойлузун сагып чоруур улус амыр-чыргалдыг!

²Ооң доктаалдарыңа кадагалап, бүгү чүлдү-чүрээ-биле Олче чүткүп чоруур улус амыр-чыргалдыг!

³Ооң оруктары-биле чорааш, олар бузут үүлгөтпөс.

⁴Сээң чагыгларыңны быжыы-биле кадагалаарың дужааган сен.

⁵Мээң оруктарым Сээң дүрүмнериңни сагырыңче угланган болзун!

⁶Ынчан мен Сээң шупту айтышкыңнарыңче ылавылап көргөш, бак атка кирбес мен;

⁷Сээң чөптүг шиитпирлериңни шинчилеп, шынныг чүрээм-биле Сени мактаар мен;

⁸Сээң дүрүмнериңни кадагалаар мен – мени шуут кагбайн көр!

⋈

(бет)

⁹Аныяк оол бодунуң оруун бачыттан канчап арыглап аарыл? Сээң сөзүңнү кадагалап чорааш!

¹⁰Бүгү чүлдү-чүрээм-биле Сенче чүткүп чор мен, Сээң айтышкыннарыңны күүседиринден чайлаар арга меңээ бербе.

¹¹Сеңээ удур бачыт үүлгетпес дээш, Сээң сөзүңнү чүрээмде шыгжап чор мен.

¹²Дээрги-Чаяакчы, Сеңээ алдар! Бодунуң дүрүмнериңге мени өөредип каг,

¹³Сээң аксындан үнген шупту шиитпирлерни бодумнуң аксы-сөзүм-биле медээлээр мен.

¹⁴Сээң доктаалдарыңның айтып берген оруун эдерип, эртине-байлактың кандызынга-даа дег, өөрүп чор мен.

¹⁵Сээң чагыгларың дугайында бодап, оруктарыңче топтап көөр-дүр мен.

¹⁶Сээң дүрүмнериң дээш өөрүп-хөглөп чор мен, сөзүңнү утпас мен!

λ

(гимел)

¹⁷Бодунуң чалчаңга ачы-буяндан көргүс, ынчан дириг артып, сөзүңнү кадагалаар мен.

¹⁸Мээң карактарымны ажыдып бер – Сээң хоойлуңдан тыптыр кайгамчык чүүлдерни көрүп алайн.

¹⁹Чер-делегейде түр када турумчуп алган кижидир мен, Бодунуң айтышкыннарыңны менден чажырбайн көр.

²⁰Сеткил-сагыжым Сээң шиитпирлериңни үргүлчү күзеп, оларже доктаадыр аргажок чүткүп чоруур.

²¹Адыыргак улусту чемелээр сен, Сээң айтышкыннарыңдан өскээр барган улус каргаттырар.

²²Дора көрүүшкүн биле бак атты менден ап каавыт – Сээң доктаалдарыңны кадагалап чоруур болгай мен.

²³Чагырыкчылар меңээ удур сүлчээ кылып тур, а Сээң чалчаң мен дүрүмнериңни хандыр бодап олур мен.

²⁴Сээң доктаалдарың – өөрүшкүм-дүр, дүрүмнериң – сүмелекчилерим-дир.

7

(далет)

²⁵Довуракка хөмдүрүп каар деп бардым, Бодуңнуң сөзүң ёзугаар мени диргизип көр.

²⁶Мээң-биле чүү болганын Сеңээ чугааладым, а Сен меңээ харыыладың – ам меңээ дүрүмнериң өөредип каг.

²⁷Чагыгларың оруун угаап билип аар аргадан бер, ынчан Сээң кайгамчык чүүлдериң дугайында хандыр боданыр мен.

²⁸Сеткил-сагыжым ундаралдан эстип чидер деп тур, Бодуңнуң сөзүң ёзугаар мени быжыктыр.

²⁹Мегениң оруундан мени чайлат, хоойлуң-биле менче ээ көрүн.

³⁰Шынның оруун шилип алган мен, Сээң шиитпирлериң-биле чөпшээрежип чоруур мен.

³¹Дээрги-Чаяакчы, Сээң доктаалдарыңдан салдынмайн халбактаныр мен – адымны баксыратпайн көр!

³²Сен мээң чүрээмге делгемнерни ажыдып бээриңге, айтышкыннарың оруу-биле дүрген маңнаптар мен.

7

(хе)

³³Дээрги-Чаяакчы, дүрүмнериң оруун меңээ айтып бер, төнчүзүңге чедир оон өскээр барбас мен.

³⁴Мени угаан киир сурга, ынчан Сээң дүрүм-хоойлуңну сагып, ону бүгү чүлдү-чүрээм-биле кадагалаар мен.

³⁵Айтышкыннарың оруу-биле мени эдерт – күзээн чүвем ол-дур.

³⁶Мээң чүрээмни ажык-кончааже эвес, а Сээң доктаалдарыңче ээлдирип көр.

³⁷Хоозун чүүлдер көрбес кылдыр, карактарымны өскээр көрүндүрүп көр, Бодуңнуң орууңга мени амы-тынныг арттырып көр.

³⁸Чалчаң Сенден коргуп чорзун дээш, Бодуңнуң сөзүңнүң шыннын аңаа көргүс.

³⁹Сээң шиитпирлериң ачылыг болгай, ынчангаш бак атка киреринден мени чайлат – коргар чүвем ол-дур.

⁴⁰Сээң чагыгларыңны күүседирин күзеп тур мен, Бодуңнуң чөптүүң-биле мени тынгарып көр.

1

(вав)

⁴¹Сээң энерелиң мээң-биле кады болзун, Дээрги-Чаяакчы, Сээң сөзүң ёзугаар камгалалың меңээ келзин.

⁴²Ынчан мени дора көрген кижиге харыылаар аргалыг болур мен – чүге дээрге идегелим Сээң сөзүңде болгай.

⁴³Аксы-дылымдан чүгле шынныг сөстөр үнер кылдыр кылып каг – Сээң шиитпирлериңче идегеп турар болгай мен.

⁴⁴Сээң хоойлуңну кезээ шагда, кезээ мөңгеде кадагалаар мен;

⁴⁵Сээң чагыгларыңче чүткүп чораан болгаш, хостуг-шөлээн чоруур мен;

⁴⁶Сээң доктаалдарың дугайында хааннар мурнунга ыятпайн чугаалаар мен;

⁴⁷ынакшааным айтышкыннарың өөрүшкүнү хайырлаар;

⁴⁸ынакшааным айтышкыннарыңче холдарым сунар мен, дүрүмнериң дугайында хандыр боданыр мен.

†

(зайин)

⁴⁹Бодуңнуң чалчаңга чугаалааның, идегелди меңээ берип келген сөзүңнү бодап келем –

⁵⁰Сээң сөзүң мени тынгарар болду – түрегдээн үемде аргалалды ынчангаш ап турдум.

⁵¹Адыыргак улус мени аажок кочулап турган-даа болза, Сээң хоойлуңдан өскээр барбаан мен.

⁵²Шаг шаанда берген шиитпирлериңни бодап келгеш, аргалалды ап турдум, Дээрги-Чаяакчы.

⁵³Сээң хоойлуңга чагыртпайн турар бузуттуг улус көргеш, хөлзеп хорадаар-дыр мен.

⁵⁴Түр када турумчуп алганым чер-делегейге Сээң дүрүмнериң дугайында ырлап чордум.

⁵⁵Дээрги-Чаяакчы, дүне када Сээң адыңны бодап, хоойлуңну кадагалап келдим.

⁵⁶Сээң чагыгларыңны кадагалап чоруур боорумга, мээң салым-чолум ындыг болуп турар.

‡

(хет)

⁵⁷«Дээрги-Чаяакчы, мээң хуу-салымым Сээң сөстериңни сагыырында» – деп чугаалаан мен.

⁵⁸Бүгү чүлдү-чүрээм-биле Сенден ээрежип дилеп тур мен: Бодуңнуң сөзүң ёзугаар менче ээ көрнүп көр.

⁵⁹Бодумнуң оруктарым дугайында бодангаш, буттарымны Сээң доктаалдарыңче углап келдим.

⁶⁰Сээң айтышкыннарыңны сагыыр дээш далажып, бичии-даа саадавадым.

⁶¹Бузуттуг улустуң четки-дузаа мени ораап-баглап алза-даа, Сээң хоойлуңну утпаан мен.

⁶²Чөптүг шиитпирлериң дээш, дүн ортузунда Сеңээ өөрүп четтирип туруп кээр-дир мен.

⁶³Сенден коргуп, чагыгларыңны кадагалап чоруур кандыг-даа кижиге эш боор мен.

⁶⁴Сээң энерелиң чер-делегейни бүргей алган, мени дүрүмнериңге өөредип каап көр, Дээрги-Чаяакчы.

v

(тет)

⁶⁵Бодуңнуң сөзүң ёзугаар чалчаңга ачы-буянны көргүскен сен, Дээрги-Чаяакчы.

⁶⁶Сээң айтышкыннарыңга бүзүрээр болгай мен – шын билип алышкынга база билигге мени өөредип каг.

⁶⁷Базындырып аарым бетинде будалып чораан мен, а ам Сээң сөзүңнү кадагалап чор мен.

⁶⁸Буянынг-дыр сен, ажыл-херектериң-даа буянынг-дыр, Бодуңнуң дүрүмнериңге мени өөредип каг.

⁶⁹Адыыргак улус мени нүгүлдеп турар-даа болза, бүгү чүлдү-чүрээм-биле Сээң чагыгларыңны кадагалаар мен.

⁷⁰Ол улустуң чүректери чагланып, дөгейлени берген, а мен Сээң хоойлуң дээш өөрүп чор мен.

⁷¹Базындырганым меңээ буян болду, ооң ачызында Сээң дүрүмнериңни өөренип аар мен.

⁷²Сээң аксындан дыңнааным хоойлу меңээ муң-муң алдын, мөңгүн чоостардан дээре.

‘
(йод)

⁷³Сээң холдарың мени чаяап, боттандырып каан; ам мени угаан кирип каг – айтышкыннарыңга өөренип аайн.

⁷⁴Сенден коргар улус мени көрүп кааш, Сээң сөзүңге идегелим дээш өөрүп-байырлаар.

⁷⁵Дээрги-Чаяакчы, сээң шиитпирлериңниң чөптүүн, мени базынганыңның шынныын билир мен.

⁷⁶Сээң энерелиң Бодуңнуң сөзүң ёзугаар чалчаң меңээ аргалал болзун.

⁷⁷Мени тынгарып, өршээлиң меңээ чедип келзин, Сээң хоойлуң мени өөртүп чоруур болгай.

⁷⁸Адыргак улустуң ады баксыразын – оларның мени дарлап турары чөптүг эвес-тир, а мен Сээң чагыгларың дугайында хандыр бодап чор мен.

⁷⁹Сенден коргар, Сээң доктаалдарыңны хүлээп көөр улус менче эеп келзин.

⁸⁰Сээң дүрүмнериңге хамаарыштыр чүрээм буруу чок болзун, ынчан мээң адым баксыравас.

‘
(каф)

⁸¹Сээң хайырлаарың камгалалды манааш, сеткил-сагыжым ийлеп, Сээң сөзүңге идегеп чор мен.

⁸²Сээң сөзүңнүң боттанырын манааш, карактарым имистелип өштү, кажан мени аргалап кээр сен?

⁸³Отка дырыштыр каткан көгээржик дег апардым, ынчалзажок дүрүмнериң утпадым.

⁸⁴Чалчаң мээң манаар үем ам кайы хире артканыл? Мени истеп-сүрген улусту шиидер үең кажан кээрил?

⁸⁵Адыыргак улус Сээң хоойлуңга чөрүштүр меңээ оңгарлар казып кагды.

⁸⁶Сээң шупту айтышкынарның шынныг, а демги улустуң мени истеп-сүрүп турары чөптүг эвес-тир – меңээ дузала!

⁸⁷Мени чер кырынга узуткап каар частылар, ынчалзажок Сээң чагыгларыңны тоовайн барбаан мен.

⁸⁸Бодунуң энерелиң ёзугаар мени амы-тынныг арттырып көр, ынчан Сээң аксындан үнген доктаалдарны кадагалаар мен.

↳

(ламед)

⁸⁹Дээрги-Чаяакчы, Сээң сөзүң дээрлерде кезээ мөңгеде тургустунган.

⁹⁰Сээң шынчы чорууң салгалдан салгал дамчып артып каар. Сен чер-делегейниң үндезинин салып каарыңга, ол турбушаан хевээр-дир.

⁹¹Дээр биле чер Сээң шиитпириң ёзугаар амга чедир туруп турар, бүгү чүве Сеңээ бараан бооп турар болгай.

⁹²Сээң хоойлуң мени өөртүп чорбаан болза, базындырыышкындан өлүп каар турган мен.

⁹³Чагыгларыңны кажан-даа утпас мен – олар-биле мени тынгарып турар сен.

⁹⁴Сээңии мен, камгалап көр – Сээң чагыгларыңче чүткүп чоруур болгай мен.

⁹⁵Бузуттуг улус мени узуткаар дээш кедеп турду, а мен Сээң доктаалдарыңны топтап көрүп турдум.

⁹⁶Кандыг-даа болбаазыраңгай чүүл кызыгаарлыг дээрзин көрүп турдум, а Сээң айтышкының хемчээл билбес делгем-дир.

↯

(мем)

⁹⁷Сээң хоойлуңга ынаамны чүү дээр! Ооң дугайында хүнзедир хандыр боданыр-дыр мен.

⁹⁸Сээң айтышкының мени дайзыннарымдан мерген угаанныг кижикылып кагды – ол үргүлчү мээң-биле кады болгай.

⁹⁹Сээң доктаалдарың дугайында хандыр бодап чоруур болгаш, мен шупту башкыларымдан угаанныг болу бердим.

¹⁰⁰Сээң чагыгларыңны сагып чоруур болгаш, кырганнардан шыырак билиглиг мен.

¹⁰¹Сээң сөзүңнү кадагалаар дээш, кандыг-даа бак орукче буттарымны баспайн чоруур мен.

¹⁰²Сээң шиитпирлеринден өскээр барбас мен – Сен мени өөредип турар болгай сен.

¹⁰³Сээң сөстериңниң дылымга амданныын – олар аксымга ары чигиринден-даа чаагай-дыр.

¹⁰⁴Сээң чагыгларың ачызында угаан кирдим, ынчангаш мегениң кандыг-даа оруунга хөңнүм чок.

1

(нун)

¹⁰⁵Сээң сөзүң – мээң оруумга чырыткы-дыр, мээң кокпам чырыдар чырык-тыр.

¹⁰⁶Мен Сээң чөптүг шиитпирлериңни кадагалаар бооп даңгыраглаан мен – аазаан сөзүмнү күүседир мен.

¹⁰⁷Дыка-ла базындырып келдим, Дээрги-Чаяакчы, Бодуңнуң сөзүң ёзугаар мени тынгарып каг.

¹⁰⁸Мээң аксымдан үнген мөргүлдү хүлээп ап көр, Дээрги-Чаяакчы, Бодуңнуң шиитпирлериңге мени өөредип каг.

¹⁰⁹Амы-тыным үргүлчү айыыл адаанда, ынчалзajok Сээң хоойлуңну утпаан мен.

¹¹⁰Бузуттуг улус меңээ дузак салып каан, ынчалзajok Сээң чагыгларыңдан өскээр барбадым.

111 Сээң доктаалдарың кезээ мөңгеде мээң өнчүм болду, олар – мээң чүрээмниң өөрүшкүзү болгай.

112 Чүрээмни Сээң дүрүмнериңни күүседир кылдыр кезээ мөңгеде, бүрүнү-биле ээлдирип алдым.

д

(самех)

113 Сеңээ бүрүнү-биле бердинмээн улуска хөңнүм чок, а Сээң хоойлуңга ынак мен.

114 Сен – мээң чаштыр черим, дозуг-камгалалым сен; Сээң сөзүңге идегээр мен.

115 Менден ырап чоруңар, бак хейлер! Бурганымның айтышкыннарын кадагалаайн.

116 Тынгарлыр кылдыр, Бодуңнуң сөзүң ёзугаар мени детки, идегелим хоозун куруг болбазын;

117 камгалал алыр кылдыр, меңээ дузала, Сээң дүрүмнериң үргүлчү кичээнгейим төвүнде.

118 Сээң дүрүмнериңден ойталаар бүгү улусту херекке албас сен, чүге дээрге оларның оп-мегези – Сеңээ удур өскерликчи чорук-тур.

119 Чер-делегейниң бүгү бузуттуг улузун паштың кагы кылдыр санаар сен, ынчангаш Сээң доктаалдарыңга ынак мен.

120 Сенден сүртээш, мага-бодум сирилеп тур, шииткелдериңден база коргар-дыр мен.

у

(айин)

121 Мен шынчы база чөптүг чорукту боттандырып келдим, бастып чоруур улустуң холунга мени арттырбайн көр.

122 Чалчаң мен дээш дагдынып көр – бүгү чүве меңээ ачылыг болзун, адыркак улус мени базынмазын.

123 Сээң камгалалың биле чөптүг сөзүңнү манааш, карактарым имистелип өжер четти.

124 Чалчаң меңээ энерелдиг хамаарылгаң көргүзүп, дүрүмнериңге мени өөредип каг.

125 Чалчаң болур мени угаан киир сурга, Сээң доктаалдарыңны билип алыйн.

126 Дээрги-Чаяакчының хөделип үнер үези келген-дир – улус Сээң хоойлуңну үреп каан болгай.

127 А мен Сээң айтышкыннарыңга холумак чок арыг алдындан артык ынак мен.

128 Ынчангаш Сээң шупту чагыларыңны шынныг кылдыр хүлээп көөр мен, кандыг-даа меге орукка хөңнүм чок.

»

(пе)

129 Сээң доктаалдарың кайгамчык онза, ынчангаш оларны кадагалап чор мен.

130 Сээң сөстериңниң илерээшкини улусту чырыдар, кенен кижилерни угаан киирер.

131 Сээң айтышкыннарыңны манаарым аажок болгаш, аксым ажыдып, сөстериңни суг дег ижип тур мен.

132 Көрүжүңнү менче углап, ээ көрнүп көр – Сээң адыңга ынак улусче ынчаар ээ көрнүрүн шиитпирлээн болгай сен.

133 Мээң базымнарымны Бодуңнуң сөзүң-биле быжыктыр, кандыг-даа бузутка мени башкартпа.

134 Кижилерниң базымчазындан мени адыр – ынчан Сээң чагыларыңны кадагалаар мен;

135 Чырыткылыг арныңны Бодуңнуң чалчаңга көргүс, дүрүмнериңге мени өөредип каг.

136 Сээң хоойлуңну кадагалавас улус бар боорга, караам чажы суг дег агып тур.

з

(цаде)

137 Чөптүг сен, Дээрги-Чаяакчы, Сээң шиитпирлериң шынныг.

138 Сээң айтып-чагаан доктаалдарың шуут чөптүг, шуут шынныг.

139 Дайзыннарым Сээң сөстериңни уттупкан боорга, сеткилимде килеңим хайнып-хөлзеп тур.

140 Сээң сөзүң дыка арыг, чалчаң аңаа ынак.

141 Бичии ынай, куду көрдүрген кижини мен, ынчалзак чыгыңларың утпайн чор мен.

142 Сээң чөптүүң – мөңгө турар чөптүг чорук-тур, Сээң хоойлуң – шынныг-дыр.

143 Айыыл-халап биле түрегдел мени сүрүп келди, а Сээң айтышкыннарың – өөрүшкүм-дүр.

144 Сээң доктаалдарың кезээ мөңгөде чөптүг бооп артар, амы-тынныг артсын дээш, мени угаан киир сурга!

р

(коф)

145 Бүгү чүлдү-чүрээм-биле мөргүп, Сени кыйгырдым, харыылап көр, Дээрги-Чаяакчы, Сээң дүрүмнериңни сагып мен.

146 Сени кый деп тур мен, камгалап көр, ынчан Сээң доктаалдарыңны кадагалаар мен.

147 Даң атпаанда-ла тургаш, кыйгырып тур мен, Сээң сөстериңге идегедим.

148 Сээң сөзүңнү хандыр бодаар дээш, чер кыры чырываанда оттуп кээр мен.

149Энерелдиин-биле мээң үнүмнү дыңна, Дээрги-Чаяакчы, шиитпириң ёзугаар мени тынгар.

150Кара сагыштыг улус халдап келди; олар Сээң хоойлуңдан ырай бергеннер-дир.

151А Сен меңээ чоок-тур сен, Дээрги-Чаяакчы, Сээң шупту айтышкыннарың шынныг-дыр.

152Шагдан тура Сээң доктаалдарың дугайында, оларны кезээ мөңгеде күштүг кылып кааның дугайында билип алган мен.

г

(реш)

153Базындырган мени көргөш, камгалап көр, чүге дээрге Сээң хоойлуңну утпайн келдим.

154Мээң чаргымны шиитпирлежип, меңээ болуш, Бодуңнуң сөзүң ёзугаар мени амы-тынныг арттырып көр.

155Дүрүмнериңни күүседир чүткүл бузуттуг улуста чок болгаш, Сээң камгалалың олардан ыракта.

156Сээң өршээлиң өндүр улуг болгай, Дээрги-Чаяакчы, Бодуңнуң шиитпириң ёзугаар мени тынгар.

157Мени истеп-сүрген дайзыннар хөй-дүр, ынчалзажок Сээң доктаалдарыңдан ойталаваан мен.

158Сенден ойталаан улус көргөш, олар Сээң сөзүңнү кадагалавас боорга, бужарзынарым аажок.

159Сээң чагыгларыңга ынаамны көр даан, Дээрги-Чаяакчы, Бодуңнуң енерелдиин-биле мени тынгарып каг.

160Сээң сөзүңнүң алыс ужур-утказы шынныг-дыр, Сээң кандыг-даа чөптүг шиитпириң кезээде мөңгеде доктааттыңан.

ш

(шин)

161 Чагырыкчылар мени чылдагаан чок черге истеп-сүрүп тур, ынчалзажок мээң чүрээм чүгле Сээң сөзүңден сүрээдээр.

162 Аажок хөй олча-ажык алган кижиге дег, Сээң сөзүңге өөрүп тур мен.

163 Мегени көөр хөңнүм чок, оон ческинер мен, а Сээң хоойлуңга ынак мен.

164 Чөптүг шиитпирлериң дээш Сени хүнде чеди катап алгап-мактаар мен.

165 Сээң хоойлуңга ынак улуска өндүр улуг-чаагай чорук доктаар, оларга чүү-даа чүве моондак болбас.

166 Сээң хайырларың камгалалга идегеп турдум, Дээрги-Чаяакчы, айтышкыннарыңны күүседип келдим.

167 Сеткил-сагыжым Сээң доктаалдарыңны кадагалап келди, оларга аажок ынак мен.

168 Сээң чагыгларың биле доктаалдарыңны кадагалап келдим, мээң шупту оруктарым Сеңээ көскү болгай.

л

(тав)

169 Мээң кыйгым Сеңээ четсин, Бодуңнуң сөзүң ёзугаар мени угаан киирип көр, Дээрги-Чаяакчы.

170 Мээң чалынган үнүм Сеңээ дыңналзын, Бодуңнуң аазаашкының ёзугаар мени камгалап көр.

171 Бодуңнуң дүрүмнериңге мени өөреткениң дээш, аксы-дылым мактал сөзүң сөглээр.

172 Шупту айтышкыннарың чөптүг боорга, мээң дылым Сээң сөзүңнү алгап ырлаар.

173 Сээң холуң меңээ дузалазын – күүседир дээш, чагыгларыңны шилип алган болгай мен.

¹⁷⁴Сээң хайырлаар камгалалыңны күштүү-биле күзеп чор мен, Дээрги-Чаяакчы, Сээң хоойлуң – өөрүшкүм-дүр.

¹⁷⁵Сени алдаржытсын дээш, мени амы-тынныг арттырып каг, Сээң шын шиитпирлериң меңээ дузалазын.

¹⁷⁶Аза бергеш, читкен хой дег апардым, Бодуңнуң чалчаңны дилеп тып ал – айтышкыннарың утпаан болгай мен.

Ырлар 119

¹*Көдүрлүүшкүн ыры. Бергелерге кызагдаткаш, Дээрги-Чаяакчыны кыйгырар мен, а Ол меңээ харыылаар.*

²Дээрги-Чаяакчы, мени мегечи дылдыг, авыяс аас-дылдыг улустан адырып көр.

³Мегечи дыл, Ол сени канчаптар эвес, канчаар кезедир эвес!

⁴Сени дайынчының чидиг согуннары өттүр адар, үр өшпес көстөр өрттедир.

⁵Мешех черде чурттап турарым дээш, Кедарның чадырларының аразынга турумчуп алганым дээш, ат боорум ол-дур!

⁶Амыр-тайбыңга хөңнү чок улус-биле кады дыка-ла үр чурттап тур мен!

⁷Тайбыңзырак мен, а олар, чугаа-сөзүм дыңнап кааш-ла, дайылдажыр деп баар.

Ырлар 120

Көдүрлүүшкүн ыры.

¹Даглардыва шиглей көрдүм: «Дуза меңээ кайыын кээрил?!»

²Дээр биле черни чаяаган Дээрги-Чаяакчы – Ол меңээ дузалаар!

³Сээң будуңну Ол соора бастырбас, сени карактаар дээш, удуп дыштанмас.

⁴Көрүңер, Израильдинь Кадагалакчызы дыжын-даа харавас-тыр, уйгузун-даа удувас-тыр.

⁵Дээрги-Чаяакчы сени карактаар; Дээрги-Чаяакчы сеңээ дузалап, чаглактаар –

⁶хүндүс-даа, дүне-даа орук-чолуңга айбыл таварышпас.

⁷Кандыг-даа багай чүве сээң-биле болбас кылып, Дээрги-Чаяакчы сени тынныг арттырып каар.

⁸Ол сени чүнү-даа кылып туруңда, карактаар – ам болгаш кезээ мөңгеде карактаар.

Ырлар 121

Көдүрлүүшкүн ыры. Давидтинь.

¹Улус меңээ: «Дээрги-Чаяакчының өргээзинче бараалы» – дээрге, өөрүп-хөглөп турганым кай.

²Иерусалим, бистиң буттарывыс эжик-хаалгаң аксында тур.

³Иерусалим, бажыңнарын тудушкак кылдыр туткан хоорай сен.

⁴Израильдинь Дээргиге хамааржыр аймактары, Ооң адын мактаар дээш, Израильдинь хоойлузун ёзугаар Иерусалимче көдүрлүп үнүп турар.

⁵Ында Давидтинь салгакчылары дүжүлгелеринге олуруп алгаш, чөптүг шииткелди үндүрүп турар.

⁶Иерусалимни амыр-тайбың-биле алгап-йөрээңер: «Сеңээ ынак улус амыр-шөлээн чурттазын.

⁷Быжыг ханаларың иштинге тайбың догунназын, шивээлериңге амыр-дыш доктаазын».

⁸Мээң ха-дуңмам дээш, чоок кижилерим дээш: «Иерусалим, сеңээ амыр-тайбың!» – деп чугаалаайн.

⁹Дээрги-Чаяакчы Бурганывыстың өргээзи сенде боорга, сеңээ буян-кежик доктаазын дээш чүткүлүм көргүзер мен.

Ырлар 122

Көдүрлүүшкүн ыры.

- ¹Дээрлерде саадаан Бурган, карактарым Сенче шиглей көрүп тур мен.
- ²Кулдарның карактары дээргилеринче, кыс чалчаның карактары херээжен ээзинче идегеп көрүп турары дег, бистиң карактарывыс база Дээрги-Чаяакчыже – Бурганывысче, Ол бисче ээ көрүнмээн шаанда, көрүп-ле турар.
- ³Бисче ээ көрүн, Дээрги-Чаяакчы, бисче ээ көрүн – дорамчылалды кустуктур сыгап кагды.
- ⁴Турамык улустуң кочу-шооду-биле, улуургак улустуң куду көөрү-биле сагыш-сеткиливисти кустуктур сыгап кагды.

Ырлар 123

Көдүрлүүшкүн ыры. Давидши.

- ¹Израиль чугаалазын: Дээрги-Чаяакчы бистиң талавыста турбаан болза, чүү бооп болур турганыл?
- ²Дайзын бисче халдап кээрге, Дээрги-Чаяакчы бистиң талавыста турбаан болза, чүү бооп болур турганыл?!
- ³Дайзынның биске удур кыптыккан килеңи бисти диригге-ле сырыптар ийик.
- ⁴Сугларга дүжүп өлүр ийик бис, агым бисти чууй шаап аппаар ийик,
- ⁵шапкын суглар бисти чууй шаап аппаар ийик.
- ⁶Дээрги-Чаяакчыга алдар! Ол бисти дайзынның азыг-диджинге чемиш кылдыр бербээн.
- ⁷Куш тудукчуларының дузаандан адырылган куш дег, хосталы бердивис: дузак үстү берген, а бис – хосталдывыс.

⁸Дээр биле черни чаяган Дээрги-Чаяакчының адындан дуза биске кээп турар.

Ырлар 124

Көдүрлүүшкүн ыры.

¹Дээрги-Чаяакчыга идегээр улус Сион даг-биле дөмей – а ол даг шимчеш дивейн, кезээ мөңгеде турар.

²Даглар Иерусалимни дескиндир турар, а Дээрги-Чаяакчы амдыгааштан эгелээш, кезээ мөңгеде Бодунуң чонунуң чанынга турар.

³Бузуттуглар чөптүг-шынныг улустуң хувааглыг черин башкарып артпас – оон башка ол улус кем-буруулуг херектерже холдарын сугар болгай.

⁴Мөзүзү эки, буйанныг улуска ачылыг бол, Дээрги-Чаяакчы.

⁵А ыргак оруктар-биле будалып чоруй баар улусту Дээрги-Чаяакчы бузут үүлгедикчилери-биле кады сывырып чорудупсун. Израильге амыр-тайбың доктаазын!

Ырлар 125

Көдүрлүүшкүн ыры.

¹Дээрги-Чаяакчы Сионга эки чолду эгидип бээрге, уйгу-дүште дег болдувус.

²Ынчан бистиң аксывыстан каткы төктүп, өөрүшкүлүг ырлажып турдувус; а өске чоннар: «Дээрги-Чаяакчы оларга өндүр улуг чүүлдү кылды!» – деп аразында чугаалашты.

³Дээрги-Чаяакчы биске өндүр улуг чүүлдү кылган – өөрүп-хөглөп шаг болган бис.

⁴Кургап калган хем унун сугнуң катап долары дег, эки чолду биске дедир эгит, Дээрги-Чаяакчы.

⁵Ыглап-сыктавышаан үрезин тарып турган улус дүжүдүн өөрүшкүлүг ажаап аар.

⁶Карааның чажын төп, шоодайда үрезинин көдүрүп алгаш чоруй барган кижини дүжүдүнүн моожаларын тудуп алгаш, өөрүшкүлүг чанып кээр.

Ырлар 126

Көдүрлүүшкүн ыры. Соломоннуу.

¹Бажыңны Дээрги-Чаяакчы тудуп кагбас болза, ооң тудугжулары хей черге ажылдаар; хоорайны Ол кадагалавас болза, ооң таңныылдары хей черге уйгу чок хонар.

²Силер хей черге эртежик туруп, орайга чедир удувайн, чилчиңер үзүлдүр ажылдап, аыш-чем тып чиир силер; Бодунуң ынак кижизинге Дээрги-Чаяакчы чыргалдыг дүштү хайырлаар.

³Дыңнаңар даан! Ажы-төл – Дээрги-Чаяакчының берген өнчүзү-дүр, ижин-хырында үре-төл – Ооң хайырлаан шаңналы-дыр.

⁴Сээң чалыы назыныңда төрүттүнген оолдарың дайынчы кижиниң холунда согуннар ышкаш.

⁵Оолдары-биле бодунуң саадаан долдуруп алган кижини амыр-чыргалдыг! Ындыг улус эжик-хаалга чанынга дайзыннар-биле маргыжып тура, адын баксыратпас.

Ырлар 127

Көдүрлүүшкүн ыры.

¹Дээрги-Чаяакчыдан коргар, Ооң оруктарын эдерип чоруур кижини бүрүзү амыр-чыргалдыг

²Бодунуң холдарың-биле ажылдап, кылган аыш-чемиңни чиир сен: амыр-чыргалдыг, амыр-менди болур сен.

³Сээң бажыңыңда кадайың дүжүткүр тараа сывы дег болур, чемненир столуң долгандыр олулар оолдарың ногаан үнүштер дег болур.

⁴Дыңнаңар даан, Дээрги-Чаяакчыдан коргар кижини шак ындыг ачы-буян алыр.

⁵Дээрги-Чаяакчы сеңээ Сион дагдан ачы-буян хайырлаар, Иерусалимниң менди-чаагайын назының дургузунда көөр сен;

⁶ажы-төлүңнүң ажы-төлүн көөр сен. Израильге амыр-тайбың доктаазын!

Ырлар 128

Көдүрлүүшкүн ыры.

¹Израиль чугаалазын: аныямдан-на дайзыннарым мени аажок кызагдап келген.

²Аныямдан-на дайзыннарым мени аажок кызагдап келген, ынчалза-даа ажып-тиилеп шыдаваан.

³Дайзыннар – үрезин тарып, чер чарган чажыкчы дег, ооргамны балыглап, ханы истер арттырып каан.

⁴Ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчы чөптүг шиидип, бузуттугларның мени хүлээн кинчи-бегин үзе шаапты.

⁵Сион дагны көөр хөңнү чок бүгү улус кочу-шоотка кирип, дедир дессин.

⁶Олар – бажың кырындан үнүп келгеш, өзүп четтикпейн чыда-ла, кадып каар оът-сиген дег болзун.

⁷Шак ол оът-сиген тараа кезикчизиниң холунга туттунмас, моожа баглакчызының адыжын долбас;

⁸оларның чаны-биле эрткен-дүшкен улус-даа: «Дээрги-Чаяакчының ачы-буяны силерде-дир! Дээрги-Чаяакчының ады-биле силерни алгап-йөрээп тур бис!» – деп чугаалавас.

Ырлар 129

Көдүрлүүшкүн ыры.

¹Айыыл-халаптың ханы дүвүнден кыйгырып тур мен, Дээрги-Чаяакчы.

²Дээрги, үнүмнү дыңна, чаннып дилээн кыйгымны Сээң кулактарың кичээнгейлиг дыңназын.

³Кем-буруулуг херектеривисти сагыжыңга шыгжап алгаш, өршээвейн турган болзуңза, шыдажып үнер кижиге бар бе, Дээрги-Чаяакчы?

⁴Ынчалзажок Сен өршээлдиг сен, ынчангаш чон Сенден коргуп чорзун.

⁵Дээрги-Чаяакчыга идегеп тур мен, сеткил-сагыжым Аңаа идегеп тур, Ооң сөзү – ынаныжым ол-дур.

⁶Сеткил-сагыжым Дээргини таңныылдарның даң адып, чер чырыбырын манаанындан артык күштүг манап тур.

⁷Энерел биле өндүр улуг камгалал – Дээрги-Чаяакчыда, Израиль Аңаа идегезин.

⁸Чүгле Ол Израильди ооң бүгү кем-буруузундан адырып хостаар.

Ырлар 130

Көдүрлүүшкүн ыры. Давидтин.

¹Дээрги-Чаяакчы, мээң чүрээм улуургавады, карактарым өрү көрдүнмеди, чедип ап шыдавазым, өндүр улуг чүвеже чүткүп, идээргеведим.

²Харын сеткил-сагыжымны томаартып, оожургадып алган мен. Сеткил-сагыжым авазының куспаанда чыдар чаш төл дег.

³Израиль амдыгааштан эгелээш, кезээ мөңгедө Дээрги-Чаяакчыга идегезин!

Ырлар 131

Көдүрлүүшкүн ыры.

¹Давидти база ооң хамык човалаңын бодап кел, Дээрги-Чаяакчы.

²Ол Дээрги-Чаяакчыга даңгыраглап, Израильдин күштүг Бурганынга мынчаар азап туржук:

³⁻⁵«Дээрги-Чаяакчыга турар чер – Израильдин күштүг Бурганынга чурттаар өргээ тып бербээн шаамда, бодумнуң аал-оранымче кирбес мен, орун-дөжээмге чытпас мен; карактарым шийип, удумзуравас мен, карактарым хавыын хаап, удувас мен».

⁶Бис ыдыктыг аптара дугайында Эфрата деп черге дыңнаан бис, ону Иарим шөлдөрдөндөн ап алган бис.

⁷Бурганның чурттап турар өргээзинче бараалы, Ооң буттар салыр черинге мөгейээли.

⁸Дээрги-Чаяакчы, туруп келгеш, амыр-дыжың черинче чедип кел – Сен Бодуң, күчү-күжүнү демдеглээн ыдыктыг аптара база.

⁹Сээң бараалгакчыларың чөптүг чорукту хеп дег кедип алзын, Сеңээ бердинген улус өөрүп-байырлазын.

¹⁰Бодуңнуң чалчаң Давидти бода, Бодуңнуң шилип чагганың хаандан хая көрүнме.

¹¹Дээрги-Чаяакчы Давидке бүзүрелдии-биле даңгыраглап турган болгай, Ол мынча деп аазаан сөзүндөн ойталавас: «Сээң үре-салгалыңны дүжүлгөңгө олуртур мен.

¹²Сээң салгакчыларың Мээң оларга өөредип каарым чагыг-керээм биле дүрүм-хоойлумну сагыыр болза, оларның салгакчылары база кезээ мөңгөде дүжүлгөңни ээлээр».

¹³Дээрги-Чаяакчы Сион дагны шилип алгаш, ону Бодуңуң чурттаар чери кылып алыксай берген:

¹⁴«Бо дээрге кезээ мөңгөде Мээң амыр-дыжым чери-дир, маңаа чурттаар мен, бо чер Меңээ тааржыр-дыр.

¹⁵Сионну элбек аыш-чем курлавыры-биле хандыраар мен, ооң яды улузун тоттур чемгерер мен;

¹⁶мында турар бараалгакчыларымга камгалалды хеп дег кедирер мен, мында чурттап турар, Меңээ бердинген улус өөрүп-байырлаар.

¹⁷Давидке Сионга күчү-күштү өстүрер мен; Бодумнуң шилип чаап алганым хаанга өшпес чырыкты белеткеп каар мен.

¹⁸Ооң дайзыннарын бак ат-биле шывар мен, а ооң кеткен оваадайы чайынналдыр чырыыр».

Ырлар 132

Көдүрлүүшкүн ыры. Давидтиш.

¹Ха-дунма улус эп-сеткилдиг кады чурттаар болза, эки-даа, таарымчалыг-даа:

²башче кударга, салче агып баткан эки олива үзү дег, Аароннуң салынче, ооң моюндуруунче агып баткан олива үзү дег;

³ Сион дагларынче агып баткан Эрмон сынның шалың суу дег. Дээрги-Чаяакчы Сионга ачы-буян шаңнап, амыдырал кезээ мөңгеде бар болзун деп чагаан болгай.

Ырлар 133

Көдүрлүүшкүн ыры.

¹Дээрги-Чаяакчының өргээзинде дүне безин бараан бооп турар Ооң бүгү чалчалары, Ону алгап-йөрээңер!

²Холдарыңарны ыдыктыг черже сунуп, Дээрги-Чаяакчыны алгап-йөрээңер!

³Дээр биле черни чаяап каан Дээрги-Чаяакчы Сион дагдан ачы-буянын сеңээ хайырлазын!

Ырлар 134

¹ Аллилуйя! Дээрги-Чаяакчының адын алгап-мактаңар-ла! Дээрги-Чаяакчының чалчалары, Ону алгап-мактаңар!

²Дээрги-Чаяакчының өргээзинде, Бурганывыстың бажыңының мурнунда турар улус,

³Дээрги-Чаяакчыны буянны дээш алгап-мактаңар! Ооң тааланчыг адын алгап ырлаңар!

⁴Дээрги-Чаяакчы Иаковту Бодунга шилип алган, Израильди Бодунуң улуг үнелиг өнчү-хөреңгизи кылдыр шилип алган болгай.

⁵Дээрги-Чаяакчы өндүр улуг деп, Дээргивис бүгү бурганнардан бедип турар деп билир мен.

⁶Дээрги-Чаяакчы күзээн-не бүгү чүүлүн дээрлерге-даа, черге-даа, шупту дүп чок далайларга-даа кылып турар.

⁷Ол булуттарны черниң кыдыг-кызыгаарындан бөлүп эккеп, чаъс чаап турда, чаңныктарны чаяап, Бодунуң шыгжамырындан хатты үндүр хадыдып турар.

⁸Ол Египетке бүгү дун төлдерни – кижилерниин-даа, мал-маганныын-даа – узуткап каапкан;

⁹Египет чоннуң аразынга кайгамчык демдектерин көргүзүп, оларны фараон биле ооң бүгү дүжүметтеринге удурланыштыр кылган.

¹⁰Дээрги-Чаяакчы хөй чоннарны базып каан, күчүлүг хааннарны өлүрүп каан.

¹¹Амор хаан Сигонну, Васанның хааны Огту болгаш Ханаанның бүгү күрүнелерин узуткап кааш,

¹²оларның черлерин Бодунуң израиль чонунга өнчү кылдыр берипкен.

¹³Дээрги-Чаяакчы, Сээң адың кезээ мөңгеде артар! Дээрги-Чаяакчы, салгалдан салгал дамчып Сени кым-даа утпас!

¹⁴Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чонун чөптүү-биле шиидер база Бодунуң чалчаларынче ээ көрнүр.

¹⁵Өске чоннарның дүрзү-бурганнары – алдын биле мөңгүнден бүткен, кижини холу шуткаан чүүлдер-дир.

¹⁶Ол шуткумалдар аастарлыг-даа болза, чугаалавас; карактарлыг-даа болза, көрбес;

¹⁷олар кулактарлыг-даа болза, дыңнаvas; оларның аастарында амыдыралдың тыныжы чок.

¹⁸Ындыг дүрзү-бурганнарны кылып турар, оларынга идегээр бүгү улус шак ол дүрзүлеринге дөмейлежи берзин.

¹⁹Израиль чон, Дээрги-Чаяакчыны алгап-йөрээ! Аароннуң салгалы, Дээрги-Чаяакчыны алгап-йөрээ!

²⁰Левийниң аймаа, Дээрги-Чаяакчыны алгап-йөрээ! Дээрги-Чаяакчыдан коргар улус, Ону алгап-йөрээңер!

²¹Иерусалимде оран-савалыг Дээрги-Чаяакчы Сионга алгаттырып-йөрээттирзин! Аллилуйя!

Ырлар 135

¹Дээрги-Чаяакчыга өөрүп четтириңер; Ол ачылыг-дыр. Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир.

²Бурганнарның Бурганынга өөрүп четтириңер. Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир.

³Дээргилерниң Дээргизинге өөрүп четтириңер. Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир.

⁴Өндүр улуг кайгамчык чүүлдерни чүгле Бурган кылып турар. Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир.

⁵Дээрлерни мерген угаан-биле Ол чаяап каан. Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир.

⁶Кургаг черни суглар кырынга Ол чада салып каан. Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир.

⁷Дээди чырымалды Ол чаяап каан. Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир.

⁸Хүндүскү үени башкалары-биле хүннү Ол чаяап каан. Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир.

⁹Дүнеки үени башкалары-биле айны база сылдыстарны Ол чаяап каан. Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир.

¹⁰Бурган Египеттиң бүгү дун оолдарын узуткап, ону буурадып каан. Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир.

¹¹Израильди Египеттен Ол үндүрүп эккелген. Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир.

¹²Израильди сунган холунуң күчү-күжү-биле Ол үндүрүп эккелген. Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир.

¹³Кызыл далайны Ол ийи чара аксыпкан. Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир.

¹⁴Израильди Ол далай ортузу-биле эрттире берген. Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир.

¹⁵Фараонну база ооң аг-шериин Кызыл далайже Ол дүжүр октапкан. Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир.

¹⁶Бурган Бодунуң чонун ээн кургаг ховуга эдертип бар чыткан. Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир.

¹⁷Улуг хааннарны Ол узуткап каан. Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир.

¹⁸Ат-сураглыг хааннарны Ол өлүрүп каан. Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир.

¹⁹Амор хаан Сигонну Ол өлүрүп каан. Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир.

²⁰Васанның хааны Огту Ол өлүрүп каан. Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир.

²¹Оларның ээлээн черлерин Ол биске өнчү кылдыр берип каан. Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир.

²²Бодунуң чалчазы израиль чонга черни өнчү кылдыр Ол берип каан. Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир.

²³Базындырып чораан бисти Ол бодап келген. Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир.

²⁴Бисти дайзыннарывыстан Ол адырып хостап каан. Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир.

²⁵Шупту дириг амытаннарга аьш-чемни Ол берип турар. Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир.

²⁶Дээрде саадаан Бурганга өөрүп четтириңер. Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир.

Ырлар 136

¹Вавилоннуң хемнериниң кыдыынга Сионну сактып, ыглап-сыктап олулар турдуvus.

²Ол черде үнген талдарга чадаганнарывысты азып кааптып, ойнавастаан бис.

³Орта бисти тудуп аппаратан улус бистен ырлар негеп, бисти дарлап турган улус – хөглээшкин негеп: «Сионнуң ырлары-биле биске аян тудуңар!» – деп турган.

⁴Хары черге Дээрги-Чаяакчының ырларын канчап ырлажыр бис?!

⁵Иерусалим, сенден ойталаар болзумза, оң холум менден ойталазын;

⁶сени сагынмас болзумза, Иерусалимни өөрүшкүмнүң эң бедии кылып албас болзумза, дылым таалайымга чыпшына берзин.

⁷Дээрги-Чаяакчы, Иерусалимниң буураан хүнүнде: «Ону таваанга чедир үрегдеп бузуңар-ла!» – деп турган эдом чонну кеземче чок арттырба.

⁸Вавилон-кыс, хоозураар сен! Биске кылган үүлгедиин дээш сеңээ чөптүг кеземчени онааштырар кижиге амыр-чыргалдыг!

⁹Сээң чаш төлдеринни тудуп алгаш, хая-дашка чуура шааптар кижиге амыр-чыргалдыг!

Ырлар 137

Давидтин.

¹Бүгү чүлдү-чүрээм-биле Сени алгап-мактап, өске бурганнар мурнунга Сени алгап ырлап тур мен!

²Сээң ыдыктыг өргээңге сөгүрүп мөгеер мен, шынчың биле энерелиң дээш, адыңны алгап-мактап тур мен, Бодуңнуң сөзүңнү бүгү аттардан өндүр улууг кылып каан болгай сен.

³Сени кый дээн хүнүмде, ол дораан харыылап, сеткилимни күш киирер-дир сен.

⁴Сээң аксы-сөзүң дыңнап кааш, чер-делегейниң хааннары шупту Сени алгап-мактазын.

⁵Дээрги-Чаяакчының алдарының өндүр улуун көргөш, хааннар Ооң оруктарын алгап ырлазын.

⁶Дээрги-Чаяакчы эң өндүр бедик – томаарааннарны-даа көрүп турар, турамыкты-даа талыгырдан танып турар.

⁷Бергелерге кызагдады бергенимде, амы-тынныг арттырар сен, холуң менче сунуп, ооң күчүзү-биле дайзыннарым килеңинден мени камгалаар сен.

⁸Дээрги-Чаяакчы мээң өжээним негээр! Энерелиң кезээ шагда үстүп төнмөс, Бодуңнуң ажил-херээң ара кагбайн көр.

Ырлар 138

Хөгжүм башкарыкчызынга. Давидтин. Мизмор-ыр.

¹Дээрги-Чаяакчы, Сен мени шылгап көргөн сен, эки билер сен.

²Олуруп алганымны-даа, туруп келгенимни-даа билир сен, бодалдарымны ырактан-на билип каар сен.

³Орукка чорумда азы дыштанып чыдырымда, мени шылгаар сен, мээң баар оруктарым шуптузу Сеңээ билдингир.

⁴Сөзүмнү чугаалап четтикпээнимде-ле, Сен ону долузу-биле билир сен, Дээрги-Чаяакчы.

⁵Артымдан, мурнумдан мени бүзээледин, холуңну менче салып алдың.

⁶Сээң билииң меңээ кайгамчык онза, аажок бедик – ону билип аар харыым чок.

⁷Сээң Сүлденден ырап кай баар мен, Сенден дезип кай баар мен?

⁸Дээрже үне бээр-даа болзумза, Сен ында сен; алдыы оранга чыдып аар-даа болзумза, Сен база ында сен.

⁹Даң хаяазын чалгыннангаш, далай ындынче ужуп чеде берзимзе безин,

¹⁰Сээң холуң мени аңаа чедип аар, күштүг холуң мени орта тудуп аар.

¹¹«Дүмбей караңгы мени чажырып аар, хүн чырыы меңээ дүн бооп хуула бээр» деп бодаан дижик мен.

¹²Ынчалзajok дүмбей караңгы безин мени Сенден чажырып шыдавас, дүн безин хүн ышкаш чырыдар, дүмбей караңгы Сеңээ чырык дег болур.

¹³Мээң чүрээмни Сен чаяап каан сен, иемниң хырнының иштинге мени боттандырып тургускан сен.

¹⁴Ол хире кайгамчык тургузуум дээш Сени мактап тур мен, Сээң ажил-херектериң кайгамчыктыг деп сеткилим ылап-ла медереп билип тур.

¹⁵Кажан мени чажыт черге чаяап турда, черниң ханызынга чогаадып тургузуп турда, мээң бүгү эът-сөөгүм Сеңээ илдең турган.

¹⁶Сээң карактарың мээң боттанып орарымны көрген; меңээ доктааткан хуусаа, чаңгыс-даа хүнү үнмээнде-ле, бүрүнү-биле Сээң номунда бижиттинген.

¹⁷Сээң бодалдарыңны билип аарымның бергезин, Бурганым, оларның эмге-тикчогун!

¹⁸Оларны санап шенээр болзумза, черниң элезининден-даа хөй-дүр. Оттуп келгеш, Сээң-биле хевээр-дир мен.

¹⁹Бурганым, бузуттуг хейни өлүрүп каарың кай! А силер, өлүрүкчүлөр, менден ырап чоруңар!

²⁰Олар Сеңээ удур кара сагыштыг чугаалар чорудуп тур; дайзыннарың хоозун меге чүүлдер чугаалап тур.

²¹Сени көөр хөңнү чок улуска мээң база хөңнүм чок. Дээрги-Чаяакчы, Сеңээ удурланып турар улусту көөр хөңнүм чок.

²²Оларны шуут-ла көөр хөңнүм чок – олар мээң дайзыннарым апарды.

²³Мени шылгап көр, Бурганым, сеткил-чүрээмни билип ал, мени шенээш, дүвүрелимни билип ал.

²⁴Човалаңга чедирер орукта эвес-тир мен бе – көрүп көр, мөңге орук-биле мени эдертип көр.

Ырлар 139

¹*Хөгжүм башкарыкчызынга. Мизмор-ыр. Давидтиш.*

²Дээрги-Чаяакчы, бак кижиден мени камгала, күш дөгээр улустан мени кадагала.

³Олар – чүректеринде кара бодалдарлыг, хүннүң-не чаалажыр чүткүлдүг улус-тур;

⁴дылдарын, чылан ышкаш, шагарынга мергежидип турар улус-тур, оларның эриннеринде ок-чыланнны дег хоран бар. *Сэла*

⁵Дээрги-Чаяакчы, бузуттуг хейниң холун менден чайлат, буттарымны тендиңнедир сагыштыг күш дөгээр улустан мени кадагала.

⁶Адыыргак улус меңээ дузак чажыра салып каан, бак хейлер оруумга четки чада салып, буттарымга какпа салып каан. *Сэла*

⁷Дээрги-Чаяакчыга: «Сен – мээң Бурганым сен, чалынган үнүмнү дыңна» – деп чугааладым.

⁸Дээрги-Чаяакчы, күчү-күштүг Камгалакчым, Дээргим, тулчуушкун хүнүндө бажымны камгалап турар сен.

⁹Дээрги-Чаяакчы, бузуттуг улустуң күзээн чүвезин бербе, оларның кара сагыштыг бодалы боттанмазын – оон башка идээргей бээрлер. *Сэла*

¹⁰Мени бүзээлээн улустуң тейин оларның бак аксы-сөзү шыва алзын.

¹¹Оларже оттуг көстер кээп дүшсүн, олар ханы оңгарже киир октадыпкаш, оон үнүп шыдавазын.

¹²Бак аас эдер кижичер-чүртка быжыы-биле туруп шыдавас болзун, күш дөгээр кижини айыыл-халап аглап-сүрзүн.

¹³Билир мен: Дээрги-Чаяакчы базындырган улуска шын шииткелди, түрөңги улуска чөптүг шииткелди үндүрер.

¹⁴Ынчангаш чөптүг-шынныг улус Сээң адыңны мактаар, мөзүзү эки улус Сээң хайгааралың адаанга чурттаар.

Ырлар 140

Мизмор-ыр. Давидтши.

¹Дээрги-Чаяакчы, Сени кыйгырып тур мен: дүрген чедип кел, Сени кый дээн үнүмче кулааңны ээктир.

²Мээң мөргүлүмнү, Сээң мурнуңга айдызаар өргүл дег, хүлээп ал, холумну өрү сунганым – кежээки өргүл дег болзун.

³Дээрги-Чаяакчы, аксымга таңныылдан тургузуп, аксы-дылымның эжиин кадартып каг;

⁴мени бак сөстер эдеринче, бузут үүлгедикчилери-биле кады кем-буруулуг херектер кылырынче ээлдирбейн көр, оларның дойларынга киришпэйн.

⁵Ооң орнунга чөптүг-шынныг кижиге мени сопсун – энерел болур; чемелезин – бажымга хора чедирбес эки олива үзү дег болур. А мен бузуттуг улустуң үүлгедиглеринге удур үргүлчү мөргүп чоруур мен.

⁶Бузуттугларның баштыңчыларын хаядан дүжүр октаптар, бузуттуг улус ынчан мээң сөстөрүмни дыңнап, таарымчалыг сөстөр дээрзин билип каар.

⁷«Черни чарып, үүрмектеп турары дег, бистиң сөөктөрүмүсти өлүглер оранының аксынче киир тарадыр чажып турар» – дээрлер.

⁸А мээң карактарым Сенче углай көрүп турар, Дээрги-Чаяакчы, Сенден хоргадал алдым, амы-тынымны үспейн көр!

⁹Меңээ салган дузактан, бузут үүлгедир улустуң какпаларындан мени чайладып көр.

¹⁰Бузуттуглар шупту боттарының четкилеринге ораашсын, а мен кыды-биле эрте берейн.

Ырлар 141

*Маскил-ыр. Давидтин. Ооң куйга чаштып турган үезинге
хамааржыр мөргүл.*

¹Дээрги-Чаяакчыны ыткыр кыйгырдым, Дээрги-Чаяакчыга мөргүп, кый дидим;

²Ооң мурнунга хомудал-дилээмни ажыдып бердим, айбыл-халавымны чугаалап бердим.

³Эр соруум кошкай бээрге;, эртер оруумну Сен билир сен. Чоруп турган оруумга дузак салып каан болду.

⁴Бодумнуң чанымче көөрүмге, таныш эжим тывылбайн баар-дыр – хоргадаар черим чок апарган-дыр, мен дээш кым-даа сагыш човабайн турар-дыр.

⁵Дээрги-Чаяакчы, Сенден дуза дилеп алгырып: «Сен – мээң хоргадалым сен, дириглер ораныңга чурттаар үлүүм сен» – деп чугааладым.

⁶Чалынган кыйгымны кичээнгейге ал – аажок куду көрдүрүп чор мен; истеп-сүрген улустан мени камгала – олар менден күштүг-дүр.

⁷Сээң адыңны мактаар кылдыр, хоругдалдан мени хоста. Сен меңээ буян хайырлаарыңга, чөптүг-шынныг улус мени долгандыр чыгып кээр.

Ырлар 142

Мизмор-ыр. Давидтин.

¹Дээрги-Чаяакчы, мөргүлүмнү дыңна, чалынган үнүмнү кичээнгейге ал, шынчың база чөптүүң ёзугаар меңээ харыыла;

²мээң-биле чаргы-чаалы кылбайн көр – Сээң мурнуңга кандыг-даа кижиге актыг бооп шыдавас!

³Дайзын мени истеп-сүрүп, черге чыпшыр таптай базып, үе-дүпте өлгөн улус дег, караңгыга турарын албадап тур.

⁴Эр соруум кошкай берди, чүрээм көжүй берди.

⁵Шагда эрткен үелерни сактып ор мен, Сээң шупту ажил-херээңни, холдарың-биле кылган ажил-херээңни бодап ор мен.

⁶Холдарымны Сенче өрү сундум: кургаан чер сугже дег, сеткилим Сенче чүткүп тур. *Сэла*

⁷Дүрген меңээ харыылап көр, Дээрги-Чаяакчы, амы-тыным үстүр деп барды, менден хая көрүнмейн көр, оон башка хөөрже кире берген улуска дөмей апаар мен.

⁸Эртен эрте энерелдиг харыыңны дыңнаар аргадан бер – идегелим Сенде болгай. Эртер оруумну айтып берем – сеткилимниң ханызындан Сеңээ мөргүп тур мен.

⁹Дайзыннарымдан мени камгала, Дээрги-Чаяакчы, чаглактаныр черим Сенде болгай.

¹⁰Күзел-сорууну күүседиринге өөредип каг, чүге дээрге Бурганым-дыр сен. Ачылыг Сүлдең мени оргу-дески черлеп аппараттын.

¹¹Бодуннуң адыңны бодааш, мени амы-тынныг арттырып көр, Дээрги-Чаяакчы, чөптүүң-биле мени айыыл-халаптан адырып көр.

¹²Меңээ энерелдиин-биле дайзыннарымны узуткап каг, мени кызып-кыйган улустуң шуптузун кыргып-хыдып каг – чүге дээрге Сээң чалчаң-дыр мен.

Ырлар 143

Давидтин.

¹Дээрги-Чаяакчыга алдар! Ол – чалым-хаям; Ол мээң холдарымны дайылдажырынга, салааларымны – тулчурунга өөредип турар;

²Ол меңээ шынчы, Ол – мээң шивээм, хоргадалым, камгалакчым, дозуг-камгалалым; Оон хоргада алыр мен, Ол мээң чонумну меңээ чагыртып берип турар.

³Дээрги-Чаяакчы, кижиде кымыл ол, Сен ол дээш чүге сагыш човаар сен; кижиде амытан деп кымыл ол, Сен чүге ону бодап чоруур сен?

⁴Кижиде – хей-бус ышкаш, ооң назыны – чидип бар чыдар хөлегедег.

⁵Дээрги-Чаяакчы! Кудай-дээриңни ээктир тырткаш, дүжүп кел; дагларга дээвит – ышталы бээр;

⁶чаңныңны кызаңнадыпкаш, дайзыннарны тарадыр сывырывыт; Бодуннуң согуннарың адыпкаш, оларны девидедивит;

⁷Бодуннуң холуңну бедиктен сунгаш, мени терең сугдан ушта тырт, хары улустуң холундан камгала.

⁸Олар – мегечи, аксы-сөзү шынныг эвес улус-тур.

⁹Бурганым, Сеңээ чаа ырдан ырлап берейн, эткир үннүг чанзыга үдеткеш, Сени алгап ырлаайн –

¹⁰Сен хааннарга тиилелге шаңнап, Бодуңнуң чалчаң Давидти хайыра чок хылыштан чайладып турар сен.

¹¹Мени камгалап, хары улустуң холундан адыр – олар – мегечи, аксы-сөзү шынныг эвес улус-тур.

¹²Чалыы назынында оолдарывыс частып үнген үнүштер дег болзун, кыстарывыс – ордунуң уранчыды чазаан адагаштары дег болзун.

¹³Аңмаарларывыс эриин ажыр янзы-бүрү тараа аймаа долзун, одар-белчиирлеривиске кодан хоювус муң, түмен бооп өзүп-көвүдезин,

¹⁴инек малывыс семирзин; дайзыннарывыс бисти туттуруушкунче аппараттазын, кудумчуларывыска ыы-сыы дыңналтазын.

¹⁵Шак ындыг чол эдилээн чон амыр-чыргалдыг. Дээрги-Чаяакчы оларга Бурган болган чон амыр-чыргалдыг.

Ырлар 144

Макталдың ыры. Давидтии.

⌘

(алеф)

¹Бурганым болгаш Хааным, Сени кымдан арттыр мактаар мен, Сээң адыңны кезээ мөңгеде алгап-йөрээр мен.

⌘

(бет)

²Хүннүң-не Сени алгап-йөрээр мен, кезээ мөңгеде Сээң адыңны алгап-мактаар мен.

⌘

(гимел)

³Дээрги-Чаяакчы өндүр улуг, алдар-макталга дыка төлептиг. Ооң өндүр бедиин билип аары болдунмас.

⌘

(далет)

⁴Салгалдан салгал дамчый улус Сээң ажил-херектериңни алгап-мактаар база Сээң күчү-күжүңнү медээлээр.

п
(хе)

⁵Олар Сээң өндүр бедик ат-алдарыңны медээлээр, мен база Сээң кайгамчык ажил-херектериңни угаап бодаар мен.

г
(вав)

⁶Улус Сээң сүртенчиг ажил-херектериңниң күчү-күжүн чугаалажы бээр, мен база Сээң өндүр бедеиңни чарлап чугаалаар мен.

г
(зайин)

⁷Улус Сээң буянының элбээн үргүлчү алдаржыдып чугаалай бээр, Сээң чөптүүңнү алгап ырлай бээр.

п
(хет)

⁸Дээрги-Чаяакчы килеңнээчел эвес, кээргээчел, ээ көрнүүчел болгаш элбек энерелдиг.

в
(тет)

⁹Дээрги-Чаяакчы бүгү улуска буянын, Ооң чаяаганы бүгү чүүлдерге ээ-хайыралы илереп кээр.

г
(йод)

¹⁰Дээрги-Чаяакчы, чаяалгаң шуптузу Сени алдаржытсын, Сеңээ бердинген улус Сени алгап-йөрээзин,

з
(каф)

11 Сээң Чагыргаңның алдарын суртаалдазын, Сээң күчү-күжүннү дамчыдып чугаалазын.

﷧

(ламед)

12 Кижиги төрелгетен олардан Сээң күчү-күжүн дугайында база Сээң Чагыргаңның алдарлыг өндүр бедииниң дугайында билип алзын.

﷨

(мем)

13 Сээң Чагыргаң кезээ мөңгеде турар, кижиги төрелгетенниң бүгү салгалдарын хааннаар сен.

﷩

(нун)

Дээрги-Чаяакчының чугаалааны бүгү сөстөргө бүзүрөп боор, Ол Бодунуң чаяап кааны бүгү чүүлдеринге эңерелдиг.

﷪

(самех)

14 Кээп ужуп чыдар бүгү улуска Дээрги-Чаяакчы чөленгишиш болур, бүшкүйтүр бастырган бүгү улусту дорттай хөндүрөр.

﷫

(айин)

15 Бүгү улустуң карактары Сенче ынаныштыг көөр, Сен оларга аыш-чемни чогуур өйүндө бээр сен:

﷬

(пе)

16 холунну чада сунгаш, бүгү амылыгларның күзээн чүвезин хандырып, оларны тоттурар сен.

﷭

(цаде)

¹⁷Дээрги-Чаяакчы Бодунуң бүгү оруктарыңга чөптүг, Бодунуң бүгү ажил-херектеринге энерелдиг.

ᠮ

(коф)

¹⁸Дээрги-Чаяакчы Ону кый деп мөргүүр бүгү улуска – шынныы-биле Ону кый деп мөргүүрлерге – чоок.

ᠮ

(реш)

¹⁹Оон коргар улустуң күзээн чүүлүн Ол күүседип бээр, оларның дуза дилээн кыйгызын дыңнап кааш, камгалаар.

ᠮ

(шин)

²⁰Дээрги-Чаяакчы Аңаа ынак бүгү улусту карактап-кадагалаар, а бузуттуг шупту улусту узуткап каар.

ᠮ

(тав)

²¹Мээң аксы-сөзүм Дээрги-Чаяакчыны мактазын, бүгү амылыглар Ооң ыдыктыг адын кезээ мөңгеде алгап-йөрээзин.

Ырлар 145

¹ Аллилуйя! Сеткилим Дээрги-Чаяакчыны мактазын-на!

²Дириг чорааш, Дээрги-Чаяакчыны алгап-мактаайн; чурттап чорааш, Бурганымны алгап ырлаайн.

³Эрге-дужаалдыг улуска идегевеңер – камгалалыңар кижилерден кээр деп ынанмаңар.

⁴Кижиги хөөкүй амызы үстүп, кара черже кире бээр, боттандыраар дээн бодалдары ол-ла дораан чиде бээр.

⁵Израильдиң Бурганының дузазын көрүп турар кижиги амыр-чыргалдыг! Дээрги-Чаяакчыга – Бурганыңга идегээр кижиги амыр-чыргалдыг!

⁶Ол кижиниң Бурганы дээр, чер болгаш далайны оларда бар бүгү чүүл-биле кады чаяган; ооң Бурганы кезээ мөңгеде шынчы,

⁷базындырган улуска болчур, аштаан улуска аьш-чемни бээр. Дээрги-Чаяакчы туттурганнарны хостаар,

⁸Дээрги-Чаяакчы согурларның караан ажыдар, Дээрги-Чаяакчы бүшкүктерни дорттай хөндүрер. Дээрги-Чаяакчы чөптүг-шынныг улуска ынак.

⁹Дээрги-Чаяакчы өскээртен келген улусту кадагалаар, өскүс-чавысты, дулгуяк кадайны деткиир, а бузуттуг улусту оруундан астырар.

¹⁰Дээрги-Чаяакчы кезээ мөңгеде хааннаар! Сион, сээң Бурганың салгалдан салгал дамчып хааннаар! Аллилуйя!

Ырлар 146

¹ Аллилуйя! Бистиң Бурганывысты алгап ырлаары ачылыг-дыр, Ону алгап-мактаары эки болгаш тааланчыг-дыр!

²Дээрги-Чаяакчы Иерусалимни катап тудуп турар, Ол тудуп аппаратан израиль чонну чыып эккээр.

³Ол сеткил-хөңнү карарган улусту сегидип, оларның балыгларын шарып берип турар.

⁴Ол сылдыстарның санын билип, оларның шуптузун аттары-биле адап турар.

⁵Дээргивис өндүр улуг, кедергей күчү-күштүг, Ооң угааны хемчээл-кызыгаар билбес.

⁶Ол базындырган улусту өрү көдүрүп, бузуттуг улусту черге чедир куду базып турар.

⁷Дээрги-Чаяакчыга өөрүп четтирип ырлаңар, Бурганывыс мурнунга чадаганнап ырлап бериңер.

⁸Ол дээрни булут-шывыг-биле дуглап, черже чаьсты чагдырып, дагларны оьт-сиген-биле шып турар;

⁹мал-маганга база кыйгы салып алгырган кускун төлдөринге аьш-чемни берип турар.

¹⁰Дээрги-Чаяакчы аьттың күш-шыдалын херекке албас; кижиниң буттарының дүргени Аңаа хамаан чок;

¹¹а Оон коргар, Ооң энерелинге идегээр улус Ооң сеткилинге кирер.

Ырлар 147

¹Иерусалим хоорай, Дээрги-Чаяакчыны алдаржыт-ла; Сион даг, Бурганыңны алгап-макта!

²Дээрги-Чаяакчы сээң хаалгаларыңның дээктерин быжыглап, чурттакчы чонуңга ачы-буян хайырлап турар;

³сээң кызыгаарларың иштинге тайбыңны догуннадып, сени эң-не эки кызыл-тас-биле тоттуруп турар.

⁴Ол Бодунуң айтышкынын черже чорудуп бээрге, Ооң сөзү дүргени кончуг күүсеттинер.

⁵Ол ак дүк ышкаш харны чада салыр, хүл ышкаш хырааны черже тө чажар;

⁶дош-долузун черже даш ышкаш октап бадырар – Ооң соогун шыдажыр кижиге бар бе?

⁷А ынчан Ол Бодунуң сөзүн чорудупкаш, ол бүгүнү эргизиптер; хадын көдүрүлдүр үрүптерге, суглар ага бээр.

⁸Дээрги-Чаяакчы Бодунуң сөзүн Иаковка; Бодунуң дүрүм-хоойлузун – Израильге медээлээр.

⁹Өске кандыг-даа чонга Ол ынчаар кылбаан, Ооң дүрүмнерин өске чоннар билбес. Аллилуйя!

Ырлар 148

- ¹ Аллилуйя! Дээрги-Чаяакчыны кудайлардан алгап-мактаңар, Ону өрү дээрден алгап-мактаңар!
- ² Дээрги-Чаяакчының бүгү төлээлери, бүгү аг-шерии, Ону алгап-мактаңар!
- ³ Хүн биле ай, Ону алгап-мактаңар! Чайынналган хамык сылдыстар, Ону алгап-мактаңар!
- ⁴ Дээрлерниң эң бедии база дээрлерниң кырында суглар, Ону алгап-мактаңар!
- ⁵ Олар шупту Дээрги-Чаяакчының сөзүн ёзугаар чаяаттыңан болгай, ынчангаш Ооң адын алгап-мактазын;
- ⁶ Дээрги-Чаяакчы оларны кажан шагда, кезээ мөңгеде тургузуп каан, ажыр басып болбас дүрүмүн оларга берген.
- ⁷ Дээрги-Чаяакчыны чер кырындан алгап-мактаңар: далайның улуг амытаннары биле дүп чок бүгү ээремнер,
- ⁸ чаңнык биле долу, хар биле бус-туман, Ооң айтышкынын күүседип турар шуурган,
- ⁹ даглар биле бүгү тейлер, чимистиг ыяштар биле бүгү пөштер,
- ¹⁰ аң-мең биле бүгү мал-маган, соястаарлар биле чалгынныг куштар,
- ¹¹ черниң хааннары биле бүгү чоннар, чагырыкчылар биле черниң баштыңнары,
- ¹² аныяк оолдар-кыстар, кырган-чалыы – Ону алгап-мактаңар!
- ¹³ Олар шупту Дээрги-Чаяакчының адын алгап-мактазын. Чүгле чаңгыс Ооң адын кымдан-даа арттыр мактаан-дыр, Ооң чайынналчаа чер биле дээрден бедээн-дир.
- ¹⁴ Ол Бодунуң чонунуң күчү-күжүн көвүдеткен-дир, Аңаа бердинген бүгү улуска, Аңаа чоок израиль чонга макталды берген-дир! Аллилуйя!

Ырлар 149

¹ Аллилуйя! Дээрги-Чаяакчыга чаа ырдан ырлап бериңер, Аңаа бердинген улустуң чыыжыңга Ону алгап ырлаңар.

²Израиль чон бодунуң Чаяакчызы дээш өөрүп-хөглезин, Сионнуң улузу боттарының Хааны дээш өөрүп-байырлазын.

³Ооң адын самнавышаан алгап-мактазын, тимпан биле чадаганга үдеттирип, алгап ырлазын.

⁴Дээрги-Чаяакчының сеткили Бодунуң чону дээш ханган болгай, Ол томаараан улусту, тиилелге хайырлап, каастаар.

⁵Бурганга бердинген улус алдаржып, өөрүп-байырлазын, орун-дөжээнге-даа чыткаш, өөрүп ырлазын.

⁶Оларның аксы-сөзү Бурганны алгап-йөрээзин; а холдарыңга аажок чидиг хылыш туттунзун –

⁷олар өске чоннардан өжээн негезин, өске аймактарны кезетсин;

⁸оларның хааннарын хүлүп-бектезин, нояннарын демирлеп-кинчилезин –

⁹бижиттинген шииткелди оларга онааштырзын. Ынчаар кылыр болза, Аңаа бердинген улус алдаржыыр. Аллилуйя!

Ырлар 150

¹ Аллилуйя! Бурганны Ооң ыдыктыг өргээзинге мактаңар, Ооң шивээзи болур бопурук дээрге Ону мактаңар!

²Күчүлүг ажыл-херектери дээш, Ону мактаңар! Өндүр бедии дээш, Ону мактаңар!

³Эдиски үнү-биле үдеп, Ону мактаңар! Чадаган болгаш чанзы-биле үдеп, Ону мактаңар!

⁴Тимпан-биле үдеп, самнап тургаш, Ону мактаңар! Хылдыг хөгжүм-биле база лимби-биле үдеп, Ону мактаңар!

⁵Эткир үннүг кимвалдар-биле үдеп, Ону мактаңар! Ыткыр үннүг кимвалдар-биле үдеп, Ону мактаңар!

⁶Амы-тынныг бүгү чүве Дээрги-Чаяакчыны мактазын! Аллилуйя!



Чугаалар

Чугаалар 1

Угаадыглыг чугааларның ажык-дузазы

¹Давидтиң оглу, Израильдиң хааны Соломоннуң угаадыглыг чугаалары бо-дур.

²Ол чугаалар мерген угаан биле сургаалды билип аарын күзээн, угаанныг сөс-бодалдың утказын билип алыксаан улуска херек;

³олар бодамчалыг чорукту: чөптүг болгаш шынчы чорукту база эки мөзүлүг болурун шиңгээдип алыксаан улуска херек;

⁴олар кенен сеткилдиглерниң сагынгыр боорунга, аныяктарның билиглиг болгаш бодамчалыг боорунга херек;

⁵⁻⁶оларны дыңнааш, мерген угаанныг кижиге билиглерин көвүдөдип аар, а сарыылдыг кижиге – элдээртиглиг болгаш угаадыглыг чугааларны база мерген угаанныгларның сөс-бодал болгаш тывызыктарын билип аарынга херек арга-сүмени тывар.

⁷Дээрги-Чаяакчыдан коргары – билигниң үнер дөзү. Чүгле мелегей кижиге мерген угаанны болгаш суртаалды херекке албас.

Бачытка дуурайладып аарындан кичээндириг

⁸Оглум, ачаңның сургаалын дыңна, аваңның өөредиин сагы,

⁹ол сургаал биле өөредиг – сээң бөргүңге кадаар одага-дыр, мойнуңга азар каасталга-дыр.

¹⁰Оглум, бачыттыглар сени дуурайлай берзе, оларны эдербе.

¹¹Олар мынча дээрлер: «Кады чоруул че, кедеп чыткаш, кижиден өлүрээли, кем-буруу чок улусту кедеп, дозаалы!

¹²Өлүглер ораны дег, бис оларны диригге-ле сыырыптар бис олар – бүдүн-бүрүн боттары – тамыже кирген улус дег апаар.

¹³Үнези улуг чүүл-бүрү эт-хөреңгиден үптөп, оран-сававысты олчатывыш-биле долдуруп аар бис.

¹⁴Биске каттыжып, бистиң-биле бир баг боор сен, тыпкан олчавысты деңге үлежир бис».

¹⁵Оглум! Олар-биле орууң чаңгыс болбазын, оларны эдереринден кичээн,

¹⁶чүге дээрге олар бузутче маңнап, хан төгер дээш далажып бар чыдарлар-дыр.

¹⁷Куштар көрүп турда, четки салган ажыы чок –

¹⁸олар база улусту ынчалдыр кедээш, боттарын боттары-ла узуткап аарлар.

¹⁹Чазый-чилби үптекчиниң оруу муңгаш – былаап алган олчазы ооң бажын чиир.

Мерген угаанның улусту кый дээни

²⁰Мерген угаан кудумчуда кый деп турар, хоорайның шөлдеринде ооң үнү дыңзыг дыңналып турар;

²¹улус чыглыр хөлзээзинниг черлерде ыткыр суртаалдап турар, хоорай хаалгаларының чанында чугаалап турар:

²²«Кенен улус, чежеге дээр кенен сеткилдииңерге мага ханып кээр силер; кочуургактар, чежеге дээр ыят чогуңарга таалап кээр силер; мелегейлер, чежеге дээр билигни көөр хөңнүңер чок бооп кээр силер?

²³Мээң чемелээшкинимче эргилип, дыңнап көрүңер – сеткил-сагыжымны силерже сиңирип каар мен, сөзүмнү силерге медеглээр мен.

²⁴Мен кый деп турдум, а силер хая көрнү бердиңер; холумну сунуп турдум, ынчалза-даа тооп көөр кижичок болду.

²⁵Мээң хамык сүмелеримни хүлээп албайн бардыңар, чемелээшкинимни дыңнаар хөңнүңер чок болду.

²⁶Ындыг-дыр че, а мен база силер айыылга таваржырыңарга, шоодар мен, коргуушкунга алзыптарыңарга, дорамчылап кочулаар мен.

²⁷Кызаңнаашкынныг чаъс дег, айыылдыг байдал силерге чедип кээр, хат-казыргы дег, айыыл-халап силерни хөме таварыыр, дарлал силерни чыттыр базып аар.

²⁸Ынчан улус мени кый дээр, а мен харыылавас мен; мени дилеп эгелээр, ынчалза-даа тыппас.

²⁹Билигни көөр хөңнү чогу дээш, Дээрги-Чаяакчыдан коргарын хүлээп албааны дээш;

³⁰мээң арга-сүмемни дыңнаар хөңнү чогу дээш, хамык чемелээшкинимни херекке албааны дээш –

³¹олар боттарының херектериниң үре-түңнелин четтирерлер, бодал-сагыжынга хара бээрлер.

³²Чүге дээрге кенен улустуң дедир чаңы боттарының бажын чиир, мелегей улустуң сагыш амыры боттарын узуткап каар.

³³А мени тооп дыңнап турар кижикандыг-даа бузуттан кортпайн, айыылга таварышпайн, амыр-шөлээн амыдыраар».

Чугаалар 2

Ачазының оглунга чагыг-сургаалы

¹Оглум, мээң сөстөрүмни хүлээп ал база чагыгларымны чүрээңге шыгжап ал;

²мерген угаанны кичээнгейлиг дыңна база чүрээңни билиишкинче ээлдирип ал;

³билигни кый де база угаанны кыйгырып ал;

⁴угаанны, мөңгүнү дег, диле база эртине-байлак шыгжаан черни дег, истеп тып ал –

⁵ынчан Дээрги-Чаяакчыдан коргары деп чүл ол дээрзин билип каар сен база Бурган дугайында билигни тып аар сен.

⁶Чүге дээрге мерген угаанны Дээрги-Чаяакчы хайырлаар, билиг биле угаан Ооң аас-сөзүн дамчып кээр болгай.

⁷Бурган эки мөзүлүг улуска тиилелгени белеткеп берген. Ол – кем-буруу чок улустуң мурнунга турар камгалалы.

⁸Ол чөптүг чоруктуң оруктарын камгалап турар база Аңаа бердинген улустуң оруун кадагалап турар.

⁹Ынчан сен чөптүг болгаш шынчы чорукту, эки мөзүлүг боорун база бүгү-ле буянныг оруктарның дортун билип каар сен.

¹⁰Чүге дээрге сээң чүрээңче мерген угаан сиңе бээр, билиг – сеткилицге тааржы бээр.

¹¹Бодамчалыг чорук сени камгалаар; улуг угаан – кадагалаар.

¹²Мерген угаан сени бузуттугларның оруундан, шын сеткилинден чугаалавас улустан кадагалаар.

¹³Шак ындыг улус дүмбейниң оруктары-биле чоруур дээш, дорт оруктан чайлай бээр.

¹⁴Ол улус дээрге бузуттуг үүлгедиглер кылгаш, өөрүүр, бузут биле бачытка таалаар,

¹⁵ыргак оруктарда боттарының изин изеп, бузутту эдерип чоруур улустур.

¹⁶А оон ыңай мерген угаан өске кижини кадайындан – элзедип чугаалаар, ашактыг херээженден база кадагалаар.

¹⁷Ол дээрге аныяандан кады чурттаан эжин каапкан, Бурганының берген чагыын уттупкан херээжен-дир.

¹⁸Ол херээженниң бажыңы – өлүмнүң какпазы-дыр, ооң оруу – өлүглер оранынче орук-тур.

¹⁹Ооң бажыңынче кирген кижини дедир ээп келбес, амыдыралдың оруунче катап кирбес.

²⁰ Ынчангаш эки улустуң оруун эдер, чөптүг-шынныг улустуң изин исте.

²¹ Эки мөзүлүг улус чер-чуртка чурттаар, кем-буруу чок улус аңаа артып каар болгай.

²² А бузуттуг улусту чырык черге амылыг арттырбас, кара сагыштыг улусту ооң кырынга узуткап кааптар.

Чугаалар 3

¹ Оглум, мээң өөредиимни утпа, чагыг-сүмемни чүрээңге шыгжап ал.

² Чүге дээрге олар сээң чурттаар үеңни узадыр, назы-харыңны немээр база амыр-чыргалыңны көвүдедир.

³ Шынчы чорууң биле энереңни кагба: ону, каасталга ышкаш, мойнуңга астып ал база чүрээңге сиилбирлеп бижип ал –

⁴ Ынчан Бурган болгаш улус сенче ээ көрнүр база эки кижиде санаар.

⁵ Дээрги-Чаяакчыга чүрээңниң ханызындан идеге, а бодуңнуң угааныңга ынанма.

⁶ Кандыг-даа оруктап чоруп орзуңза, Дээрги-Чаяакчыны билип аарын кызыт, Ол ынчан сээң орууңну дорттап бээр.

⁷ «Мерген угаанныымны» деп бодава, Дээрги-Чаяакчыдан коргуп, бузуттан чайлап чор –

⁸ Ынчаар кылыр болзуңза, мага-бодуң бүрүнү-биле кадыкшып, күш кире бээр.

⁹ Бодуңнуң өнчү-хөреңгиден база кандыг-даа дүжүдүңнүң башкылыындан Дээрги-Чаяакчыга берип, Ону алдаржыт;

¹⁰ сээң тараа шыгжаар аңмаарларың сыңышпастап, дола бээр, көгээржиктеринде чаа арага эриин ажыр төктүп турар апаар.

¹¹ Оглум, Дээрги-Чаяакчының эдип-чазаар сургаалын хүлээвейн барба, Ооң чемелээшкинин халалыг диве.

¹²Дээрги-Чаяакчы Бодунуң ынак кижизин, ачазы эргим оглун дег, кеземчеге онаар болгай.

¹³Мерген угаанны чедип алган кижии база сарыылдыг апарган кижии амыр-чыргалдыг.

¹⁴Мерген угаанның ажыы мөңгүннүг болурундан канчап-даа дээре, ооң үре-түннели алдындан-даа үнелиг.

¹⁵Мерген угаан эртине даштардан-даа аар өртектиг, күзээн чүүлдериңниң кандыызы-даа ооң-биле деңнежип шыдавас.

¹⁶Ооң оң холунда – узун назын, а солагай холунда – байлакшыл биле алдар-хүндү бар.

¹⁷Ооң оруктары тааланчыг-дыр, ону олар шупту амыр-чыргалга чедире бээр-дир.

¹⁸Мерген угаан ону кагбас улуска амыдыралдың ыяжы-дыр, ооң-биле чарылбас улус амыр-чыргалдыг!

¹⁹Дээрги-Чаяакчы Бодунуң мерген угааны-биле черни үндезилеп тургускан, сарыылы-биле дээрни доктаадып тургускан.

²⁰Ооң билии башкарарга, дүп чок далайларның суу аттыгып үнүп, булуттар чаъс-шалыңны дүжүрүп турар.

²¹Оглум, быжырымчалыг бодаар болгаш бодамчалыг чорукту кадагалап ал, олар үргүлчү карааң мурнунга турзун.

²²Олар ынчан сээң сеткилиңге тынгарыышкын болгаш мойнуңга азар каасталгаң апаар.

²³Ынчан сээң орууңга айыыл таварышпас, а будуң чүге-даа илдикпес.

²⁴Чүден-даа кортпайн, удуп чыдып аар сен, а удаан уйгуң – тааланчыг боор.

²⁵Бузуттугларны манап турар, оларны хенертен таварыыр хай-халаптан база өлүрүнден кортпа.

²⁶Дээрги-Чаяакчы сээң талаңда болгай, Ол сээң будуңну какпадан чайладып чоруур.

²⁷Бир кижиге ачы-буян көргүзөр ужурлуг турган дижик сен. Шыдаар-ла болзуңза, аңаа ону көргүзеринден ойталава.

²⁸Өске кижиге бээр ужурлуг чүвең бодуңда бар болза: «Чоруй бар, катап чедип кээр сен, даарта бээр мен» – диве.

²⁹Сээң-биле каразышкын чок чурттап турар кижиге удур бак чүве бодава.

³⁰Сеңээ бак чүве кылбаан кижиге-биле чылдагаан чок черге чаргылдашпа.

³¹Күчүлел кылып турар кижиге адааргава, ооң оруун шилип алба.

³²Чүге дээрге кара сагыштыг кижиге Дээрги-Чаяакчыга бужар бооп көстүр, а чөптүг-шынныг улус Ооң сеткилинге кирер.

³³Бузуттуг кижиниң бажың-балгадынга Дээрги-Чаяакчының каргыжы чедер, а эки мөзүлүг улустуң оран-савазынга Ол ачы-буян хайырлаар.

³⁴Ол кочуургак улусту шоодар, а томаараан улуска ээ көрүүшкүнүн хайырлаар.

³⁵Мерген угаанныг улус алдарга чедер, а адыргак мелегей улус адын баксырадыр.

Чугаалар 4

¹Ажы-төлүм, ачаңарның сургаалын дыңнаңар, угаан кирер дээш, кичээнгейлиг дыңнаңар.

²Буян сиңген өөредигни силерге берип турар болгай мен, ол өөредиимни уттуп, кагбаңар.

³Мен база адалыг чораан мен, авамның эрге-чассыг оглу турган мен.

⁴Ачам мени мынча деп өөредип чораан: «Мээң сөстөрүмни чүрээңге кадагалап ал, чагыг-сүмемни сагып чор, ынчан амы-тынныг артар сен.

⁵Мерген угаан биле билип алышкынны чедип ал, сеңээ чугаалаан сөстөрими утпа, олардан соора барба.

⁶Мерген угаанны кагба, ол ынчан сени камгалаар, аңаа ынак апар – ол сени кадагалаар.

⁷Мерген угаан эң чугула болур. Мерген угаанны чедип ал. Кандыг-даа эт-хөрөңги чыып чорзуңза, угаанны база чыып ал.

⁸Мерген угаанны бедии-биле үнеле, ол сени өрү көдүрер, бир эвес оон салдынмайн баар болзуңза – сени алдаржыдар.

⁹Ол сээң бажыңга одагалыг бөрттү кедирер, онза чараш оваадайны сеңээ эккеп бээр».

¹⁰Мени дыңна, оглум, сөстөрими хүлээп ал, ынчан сээң чурттаар чылдарың немежир.

¹¹Мерген угаанның оруун сеңээ айтып берип тур мен, дорт орук-биле сени эдертип бар чыдыр мен.

¹²Бар чыдар болзуңза, кылажың кызагдавас, маңнаар болзуңза, илдикпес сен.

¹³Сургаалымның аайындан эртпе, оон ойталавайн, кадагала, чүге дээрге амыдыралың ында болгай.

¹⁴Бузуттуг улустуң оруун эдербе, бак улустуң изин истеве:

¹⁵оларның оруундан өскээр эеп чоруй баргаш, олап кылаштава, оон чайлай бергеш, чаны-биле эрте бер.

¹⁶Бузут үүлгетпээн болза, олар удуп шыдавас; бир-ле кижини буураашкынга чедирбээн болза, оларның уйгузу келбес.

¹⁷Олар кемниг херээниң хлевин чип, күчүлелдиң арагазын ижип турар болгай.

¹⁸Чөптүг-шынныг улустуң оруу – даңның чырык хаязы дег, хүн эң-не бедиинге четкиже, улам-на чырып, херелденир.

¹⁹А бузуттуг улустуң оруу – дүмбей караңгы дег, олар каяа тептиге бээрин билбес.

²⁰Оглум, мээң сөстөрими кичээнгейлиг дыңна, чугаамче кулааңны ээктир.

²¹Сөстөрим сеткилиңден арлып чиде бербезин, оларны чүрээңниң ханызынга кадагалап ал.

²²Чүге дээрге мээң сөстөрим оларны тып алган кижиге – амы-тынны, а ооң бүгү мага-бодунга – кадыкшылды берип турар.

²³Чүрээңни чүден артык камнап-кадагала, чүге дээрге ол – амыдыралдың үнер дөзү-дүр.

²⁴Меге сөстөрү бодундан чайлат, аас-сөзүңнүң авыязын бодундан ырат.

²⁵Сээң карактарың бурунгаар чиге көрзүн, көрүжүң чүгле мурнуңче шиглезин.

²⁶Сээң буттарың дорт оруктап чорзун, ынчан оруктарың шуптузу айыыл чок болур.

²⁷Оң-даа, солагай-даа талаже эгбе, будуңну бузуттан чайлат.

Чугаалар 5

Самыыраар чоруктан кичээндириг

¹Оглум, мерген угаанымны кичээнгейлиг дыңна, сарыылымче кулааңны ээктир –

²ынчан чүве эндевес чорукка бүргедир сен, угаан-билигни кадагалап аар сен.

³Өске кижии кадайының аксы ары чигири дег чытталыр, ооң чугаа-сөзү үстен чымчак.

⁴Ынчалза-даа ол херээжен алызы барып ажыг чашпан бооп база аажок чидиг хылыш бооп хуула бээр.

⁵Ооң буттары өлүмчө дүжүп бар чыдар, а базымнары өлүглер оранынче шиглээн.

⁶Ооң оруу ону амы-тынныг арттырбас, оруктары ол-бо чайгылып чоруурун ол боду-даа билбес.

⁷Ам мени дыңнап көрүңер, ажы-төлүм, мээң сөстөрими хүлээвейн барбаңар.

⁸Шак ындыг херээженче чагдаваңар, ооң бажыңының эргининче-даа чоокшулаваңар.

⁹Оон башка бодунуң күжүңнү – өске улус дээш; амыдыраар хуусааңны – кээргээр сеткил чок улус дээш төтчеглээр сен.

¹⁰Сээң күжүң хары улусту тоттурар, сээң күженишкиниң өске аалга баар.

¹¹Эът-бодуң соглуп, харыксыраар өйде – амыдыралыңның төнчүзүндө – халагың төп, ондап-остап:

¹²⁻¹⁴«Чагыг-сургаалды хей-ле херекке албайн чораан-дыр мен, чемелээшкинни мээң чүрээм хей-ле тоовайн чораан-дыр; башкыларны тооп дыңналас, чагыг-сүмө берген улусче кичээнгей салбас чораан кончуумну! Ам бичии-ле болза, улус мурнунга, хамык чон аразыңга бак атка кирерим ол-дур» – дээр сен.

¹⁵Бодунуң кудууңда сугну база бодунуң сууң бажында сугну дозуп иш.

¹⁶Сээң сугларыңның кудумчуларга, шөлдерге агып баткан херээ чүл?

¹⁷Сугларың чүгле сээңи болзун, оларны өске улус-биле үлешпе.

¹⁸Сээң сууң бажыңга йөрээл доктаазын, аныяаңда алган кадайың сеңээ өөрүшкүнү шаңназын.

¹⁹Ол – ынак мыйгааң, эргим элиң-дир, ооң эргеледии сени бүгү назыңыңда хандыраар, ынакшылы – үргүлчү эзиртир.

²⁰Чүү дээш өске кижиде кадайыңа хандыкшып, ашактыг херээженче сыңныр сен, оглум?

²¹Дээрги-Чаяакчыга кижиниң бүгү оруктары көскү болгай, кижиниң бүгү оруктарын Ол билир болгай.

²²Бузуттуг кижиде кем-буруузунуң дузаанга туттурар, бачыттарыңа ораажыр.

²³Эдип-чазаар сургаалдың чедишпези ону узуткаар, а мелегей чоруунуң көвүдээни – оруундан астырар.

Чугаалар 6

Ажыл-агыйга, амыдыралга херек сүмелер

¹Оглум! Өске кижиде дээш дагдынып, шак ол эжиң дээш хол тутчуп, хүлээнген болзуңза,

²бодуңнуң-на сөзүң дээш дузакка киргениң ол-дур, бодуңнуң-на аас-сөзүң-биле туттуруп алганың ол-дур.

³Өске кижиниң холунче кирген-дир сен, оглум. Оон адырлып алыр дизе, мону кыл: доп-дораан ол кижиниң мурнунче кээп дүжүп, ээрежип диле, чыда калба;

⁴уйгу-дыжың уттувут, ийи карааң шийбе;

⁵аңчыдан дескен элик дег, куш тудар кижиниң дузаандан ойлаан куш дег, тын менди үнерин бода.

⁶Чалгаапай! Кымыскаякка бар – чүнү кылып турарын көргеш, оон өөренип ал:

⁷даргазы-даа, чагырыкчызы-даа, хайгааракчызы-даа чок хирезинде,

⁸ол чиир аыш-чемин чайын-на белеткеп аар-дыр, дүжүт ажаар өйде курлавырлай чыып аар-дыр.

⁹Чежеге дээр чыргап чыдар сен, чалгаапай, оттур өй келбээн бе?

¹⁰Ам-даа удуп-ноюрзап чыдар болзуңза, ам-даа хөлестеп чыдар болзуңза,

¹¹тояанчы дег, ядарал сенче халдап кээр; үптекчи дег, түрегдел сенче халдап кээр.

¹²Дүржок, бузуттуг кижиниң аксындан меге черле дүшпес:

¹³ол караан-даа база кааптар, будун-даа тепсей кааптар азы холу-биле-даа имней кааптар.

¹⁴Ооң чүрээнде – кара сагыш, ооң бодалында – үргүлчү-ле бузут бар, ол каяа-даа алгыш-кырыш үндүрер.

¹⁵Ооң уржуунда айыыл-халап ону хенертен хөме таварааш, хензиг када шуут узуткап каар.

¹⁶Дээрги-Чаяакчы алды чүүлдү көөр хөңнү чок, чедиги чүүл база Аңаа чүдек-бужар болур.

¹⁷Олар бо-дур: адыыргак көрүш, мегечи дыл, актыг кижиниң ханын төгер холдар,

¹⁸кара сагыштыг бодалдар чажырап чүрек, бузутче маңнаан буттар,

¹⁹аксындан меге дүжүрбес, мегелеп херечилээр кижини база ха-дуңмашкы улус аразынга алгыш-кырыш үндүрер кижини.

Самыыраарындан кичээндиришкин

²⁰Оглум! Ачаңның чагыг-сүмезин утпа, аваңның өөредиин сагы.

²¹Оларны үргүлчү чүрээңге шыгжап чор, каасталга дег, мойнуңга азып алгаш чор.

²²Олар сени кылаштап чоруңда – эдертир, удуп чыдып аарыңга – кадагалаар, оттуп кээриңге – сеңээ сүме кадар.

²³Чагыг-сүме – чырыткы, өөредиг – чырык, а эдип-чазаан сургаал – амыдыралче орук болгай.

²⁴Олар сени бак херээженден, өске кижиде кадайының элзедиглиг сөсчугаазындан кичээндирер.

²⁵Ол херээженниң чараш-каазы-биле чүрээни хөлзетпе, ооң карактарының чивеңээринге дуурайлатпа.

²⁶Самыын-садар херээженниң өртээ – кескинди хлеб, а өске кижиде кадайы дээш, үнелиг амы-тының-биле төлээр сен.

²⁷От хойлап алгаш, хевин өрттетпес кижиде бар бе?

²⁸Изиг көс кырлап баскаш, будун өрттетпес кижиде бар бе?

²⁹Өске кижиде кадайы-биле холбажып турар кижиде база ындыг болур: ол херээженге дегген кижиде кеземче чок артпас.

³⁰Бир кижиде аштай бергеш, хырнын тоттурар дээш оорланган болза, улус ону дора көрбес.

³¹А ол кижиде туттуруп алза, чеди дакпыр кылдыр орнун тургузуп, бажыңында бүгү өнчү-хөрөңгизин ап бээр.

³²Ашактыг херээжен-биле самырап турар эрниң угааны четпес-тир – бодунуң өлүмүн белеткеп турар-дыр.

³³Ону манап турар чүве – эттедип-соктурары, бак атка кирери, ооң бужар-багы ам кажан-даа балалбас.

³⁴Демгиде херээженниң ашаа хүннээнинден кылыы хайныр, өжээн негээр хүнү кээрге, ол өршээл билбес,

³⁵кандыг-даа садды алырынга чөпшээрешпес база чеже-даа хөй белек тутсуруңга, хайыра бодавас.

Чугаалар 7

¹Оглум, мээң сөстөрүмни кадагала, чагыгларымны чүрээңге шыгжап ал.

²Мээң чагыгларымны сагып чор – ынчан амы-тынныг артар сен, өөредиимни караң огу дег кадагала.

³Оларны, билзек ышкаш, салааларыңга суп ал, чүрээңге сиилбирлеп бижип ал.

⁴Мерген угаанга: «Сен – мээң угбам сен» – деп, а сарыылга: «Чоок кыс төрелим сен» – деп чугаала.

⁵Өске кижии кадайындан – элзедип чугаалаар херээженден ынчалдыр камгаланыр сен.

⁶Бир-ле катап бажыңымның соңгазындан бакылап, ооң хана-карактарын өттүр көре берген мен.

⁷Ынчан бир-ле угааны четпес аныяк оолду кенен кижилер аразындан, аныяк-өскен аразындан эскерип каан мен.

⁸Ол бир херээженниң чурттап турар кудумчузун кежип, ооң бажыңынче бар чыткан.

⁹Хүн ажып, имиртинңей бергенде; дүн дүжүп, дүмбей караңгы апарып турда болган чүве.

¹⁰А демги херээжен аңаа уткуй үнүп келди – самыын-садар херээженниң хевин кеткен, оптуг-кажар,

¹¹шуугаазынныг, дөскел чок база бажыңыңга олулар хөңнү чок херээжен болду:

¹²ол бирде – кудумчуга, бирде – хоорай шөлдеринге, бир болза – азыг бүрүзүңге улус кедээр турган.

¹³Ол херээжен аныяк оолду сегирип алгаш, ошкап-чыттап, ыядыр арын чогу-биле мынча деп турду:

¹⁴«Мен бөгүн кылыр бооп аазааным эп-найырал өргүлүн боттандырдым.

¹⁵Ынчангаш сеңээ уткуй үнүп келдим, дилеп чорааш, сени тып алдым.

¹⁶Орун-дөжээмни хевис шывыглар болгаш Египеттен эккелген чараш пөстөр-биле шып алдым.

17Чыдар дөжээмни мирр, алоэ, корица дээр чаагай чыттыг үнүштер-биле айдызап алдым.

18Бээр кирип кел, эртенге чедир мага хандыр эргеленчип-чассытчыылы, ынакшылдан ханып-таалап чыдаалы.

19Ашаам бажыңда чок, ырак орукче үнүпкен-не болгай;

20ол акшалыг хавын ап алган, ай ортузунга чедир ээп келбес-даа».

21Ол херээжен хөй оптуг аргалар-биле дуурайлап, эптиг-ээлдек чугаазы-биле көгүдүп аарга,

22-23аныяк оол доп-дораан ону эдерип чорупкан. Ооң ынчаар кылганы – шарының соктурар черинче бар чыдары дег, хулбүстүң окка өкпе-баарын үзе аттырары аяже баары дег база куштуң амы-тынындан чарлырын билбейн, дузакче ужары дег болган.

24Ынчангаш, ажы-төлүм, ам мени дыңнаңар, сөстөрүмче кичээнгейден салыңар:

25силерниң чүрээңер ындыг херээженниң оруунче ээй тыртпазын, ооң оруктарын изеп, азып-тенивеңер!

26Хөй-ле улус ооң чижиг болуп, өлгөн болгай, дыка хөй улусту ол узуткаан болгай.

27Ооң бажыңы – өлүглер оранынче, өлүмнүң турар черинче аппаар орук-тур.

Чугаалар 8

Мерген угаанның өртемчейге ужур-утказы

1Мерген угаан кыйгырып турар эвес бе? Сарыылдың үнү дыңналып турар эвес бе?

2Мерген угаан орук чанында тей бажында – оруктарның белдиринде туруп алган-дыр.

3Ол хоорайже кирер эжик аксында, хаалга чанында кыйгырып тур:

⁴«Улус-чон, силерни кый деп тур мен, кижиге төрөлгөтөнни кыйгырып тур мен!

⁵Кенен улус, сагынгыр бооп көрүңөр, а мелегей улус – угаан кирип алыңар.

⁶Дыңнаңар, мээң чугаалаар чүвем чугула, аксымдан алыс шынныг чугаа үнер;

⁷мээң дылым алыс шынны сөглээр, а бузуттуг, бужар сөстү аксы-дылым кажан-даа этпес.

⁸Мээң шупту чугааларым чөптүг, оларда кара сагыштыг-даа, меге-даа чүвө чок;

⁹олар дөгере угаанныг кижиге тодаргай, билиг чедип алган улуска билдингир.

¹⁰Мээң сургаалымны – мөңгүнден, а билиимни – арыг алдындан бедик үнелеңер.

¹¹Мерген угаан эртинне даштардан каас-чараш болгай, күзеп чорууруңар бүгү чүвө ооң-биле деңнежип шыдавас.

¹²Мен дээрге Мерген угаан-дыр мен, кажараашкын-биле кады турар мен, билиг биле бодамчалыг чорукту чедип ап тур мен.

¹³Дээрги-Чаяакчыдан коргары – бузутту көөр хөңнү чогу-дур. Бодун өрү көрдүнер, адыыргаар чорукту, бузуттуг орукту база мегечи аас-сөстү көөр хөңнүм чок.

¹⁴Менде – арга-сүмө бар, менде – чедишкин бар, мен – угаан-дыр мен, күш база мээң таламда.

¹⁵Мээң ачымда хааннар хааннап, чагырыкчылар чөптүг чорукту доктаадып турар,

¹⁶мээң ачымда чагырыкчылар, нояннар болгаш черниң бүгү баштыңчылары чагырып турар.

¹⁷Меңээ ынак улуска мен база ынак мен, мени дилеп турар улус – тып алыр.

¹⁸Байлакшыл-даа, алдар-хүндү-даа мээң-биле кады, төнчү билбес эртине-байлак болгаш чөптүг чорук база.

¹⁹Мээң эккээр үре-түңнелим арыг алдындан дээре, мээң дүжүдүм – арыг мөңгүнден үнелиг.

²⁰Чөптүг чоруктуң оруу-биле, шынчы чоруктуң изи-биле бар чыдар мен:

²¹меңээ ынак улусту эктин ажыр шаңнаар мен, оран-савазын эртине-байлак-биле чык долдуар мен.

²²Дээрги-Чаяакчының чаяап кылган бүгү-ле чүүлдериниң мурнунда, үе-дүпте-ле Ооң оруунуң эң эгези бооп турган мен.

²³Мен хамык үе-шагның эгезинде, үе-дүпте-ле, чер-делегейниң боттанырының бетинде-ле тывылган мен.

²⁴Дүп чок далай болгаш элбек суглуг суг баштары чок турда-ла, төрүттүнген мен;

²⁵дагларны-даа, тейлерни-даа тургуспаан турда, төрүттүнген мен.

²⁶Дээрги-Чаяакчы ол өйде черниң делгемнерин-даа, черниң довурак-доозунунуң баштайгы доозунчугажын-даа чаяваан турган.

²⁷Кажан Ол дээрлерни тургузуп турда, мен аңаа турган мен; кажан далайның кырынга дээрлер биле черни аңгылаар төгерикти шыйып турда;

²⁸кажан дээрге булуттарны быжыглап турда, дүп чок далайның агып үнген дөстөрүн быжыглап турда;

²⁹кажан далайны суглар ашпас кылдыр, ооң хемчээлин доктаадып турда база черни тудуп турар үндезиннерни доктаадып турда –

³⁰мен Ооң чанынга тудугжу бооп турган мен, хүннүң-не өөрүшкү-маңнай бооп, Ооң мурнунга үргүлчү өөрүп-хөглеп турган мен –

³¹Ооң чер-делегейи дээш өөрүп-хөглөп, кижиге төрөлгөтөн дээш өөрүп-байырлап турган мен.

³²А ам мени дыңнаңар, ажы-төлүм: мээң изим базар улус амыр-чыргалдыг!

³³Сургаалымны дыңнаңар, ынчан мерген угаанныг апаар силер, ону хүлээвейн барбаңар.

³⁴Мени дыңнап турар, мээң эргиним чанынга үргүлчү манап турар, эжиимден караан салбас кижиге амыр-чыргалдыг!

³⁵Мени тып алган кижиге – амы-тынны тып алган-дыр база Дээрги-Чаяакчының ээ көрүүшкүнүн чедип алган-дыр.

³⁶А меңээ удурланыр кижиге бодун боду чок кылып турар: мени көөр хөңнү чок болуру дээрге-ле өлүмгө ынак болуру-дур».

Чугаалар 9

Мерген угаанның болгаш мелегей чоруктуң кыйгырыглары

¹Мерген угаан бажыңын туткаш, чеди адагашты тургузуп алган.

²Эът-чемин, чаагай амданныг арагазын белеткеп, столунга делгей салып алган.

³⁻⁴Бодунуң чалчаларын хоорайның улуска көскү черлеринден: «Кенен улус, меңээ кире дүжүңер!» – деп кыйгырзын дээш айбылап чорудупкан. Угаан кирбээн улуска ол мынча деп турар:

⁵«Бээр келиңер, мээң аыш-чемимни чооглаңар, чаагай амданныг арагамны ижиңер!

⁶Кенен чоруктан адырлыңар, ынчан амы-тынныг артар силер, угаанның оруу-биле чоруур силер.

⁷Кочуургак кижини эдип-чазаар болзуңза, сени бак сөглөп кааптар, бузуттуг кижини чемелээр болзуңза, сени бакка бораар.

⁸Кочуургак кижини чемелеве, оон башка сени көөр хөңнү чок апаар; харын мерген угаанныг кижини чемеле – ол сеңээ ынак апаар.

⁹Мерген угаанныг кижини чагып-сурга – ол оон-даа мерген угаанныг апаар, чөптүг-шынныг кижини өөрөт – ол оон-даа хөй билиглиг апаар.

¹⁰Дээрги-Чаяакчыдан коргары – мерген угаанның үнер дөзү ол-дур, ыдыктыг Бурганны билип аары – сарыыл ол-дур!

¹¹Мээң – Мерген угаанның – ачымда амыдыралың хуусаазы немежир, назының узаар.

¹²Мерген угаанныг болзуңза, бодуңга ажыктыг, а кочуургак болзуңза, бодуннуң шоруң-дур».

¹³Мелегей чорук – бардам, шуугаазынныг, билир чүвези чок херээжен дег.

¹⁴Ол бажыңының эжииниң чанында сандайга, бүгү хоорайга көскү кылдыр олуруп алгаш,

¹⁵⁻¹⁶чаны-биле эртип-дүшкен, бодунуң оруу-биле бар чыдар шупту улусту: «Кенен улус, меңээ кире дүжүңер!» – деп кыйгырып турар: Угаан кирбээн улуска ол мынча деп турар:

¹⁷«Оорлап алган сугну ижерге – амданныг, чажырып алган хлебти чиирге – таптыг!»

¹⁸А дыңнап турар улус ол херээжен оларны өлүг сүнезиннер аразынче кый деп турарын-даа, ооң аалчылары алдыы оранның ханызында барган дээрзин-даа билбес.

Чугаалар 10

Соломоннуң улуг чыындызы

¹Соломоннуң угаадыглыг чугаалары бо-дур. Мерген угаанныг оол ачазын өөртүр, а мелегей оол авазын муңгарадыр.

- ²Бузуттан келген байлакшылдың ажык-дүжүү чок, а чөптүг-шынныг чорук өлүмден камгалаар.
- ³Дээрги-Чаяакчы чөптүг-шынныг кижини аштатпас, а бузуттуг кижиниң күзээн чүүлүн таптай базып кааптар.
- ⁴Кылыр чүве чок холдар ядаралга чедирер, а кызымак холдар байыдар.
- ⁵Чайны өттүр ажылдаар кижини – угаанныг, а дүжүт ажаалдазын эрттир удуп каар кижиниң ады баксыраар.
- ⁶Чөптүг-шынныг кижиниң бажын алгыш-йөрээлдер каастаар, а бузуттуг улустуң аас-сөзү кара сагыжын чажыраар.
- ⁷Чөптүг-шынныг кижиниң ат-сураа алгыш-йөрээлдиг, а бузуттуг кижиниң ады чиде бээр.
- ⁸Мерген угаанныг кижини чагыгларны тооп дыңнаар, а мелегей чүве чугаалаар кижини буурап дүжер.
- ⁹Кем-буруу чок орук-биле бар чыдар кижиге айыыл халдавас, а бодунуң оруктарыңга будалып чоруур кижиниң херектери билдингир апаар.
- ¹⁰Карак базып, бузутче кыйгыраар кижини хилинчекти эккээр; мелегей чүве чугаалаар кижини буурап дүжер.
- ¹¹Чөптүг-шынныг кижиниң аас-сөзү – амыдырал хайырлаар суг бажы, а бузуттуг улустуң аас-сөзү кара сагыжын чажыраар.
- ¹²Кижилерге хөңнү чок чорук алгыш-кырышты өөскүдөр, а ынакшыл бар болза, бүгү хомудалдарны өршээп боор.
- ¹³Угаанныг улустуң аас-сөзүндөн мерген угаан бодараар, а угааны четпес улустуң ооргазыңга дүжер шыкпыыш тыпты бээр.
- ¹⁴Мерген угаанныг улус билиглиин чажыраар, а мелегей кижиниң аас-сөзү буураашкыңга чедирер.
- ¹⁵Бай-шыырак кижиниң өнчү-хөреңгизи – шивээ дег, а ядыларның түрегдели – бузундулар дег.

- 16** Чөптүг-шынныг кижиниң алыр төлевири ону амы-тынныг арттырар, а бузуттуг кижиниң ажык-кончаазы ону бачытче киирер.
- 17** Чагыг-сургаалды эдерери – амыдыралче орук-тур, а чемелээшкинни хүлээвес кижии аза бээр.
- 18** Өжээннежиини чажырар кижиниң аас-сөзү мегеден бүткен; хоп-чип тарадып чоруур кижии – мелегей.
- 19** Хөй сөстүгдө, бачыттан чайлаары болдунмас, а угаанныг кижии белен сөс ышкынмас.
- 20** Чөптүг-шынныг кижиниң дылы арыг мөңгүн дег үнелиг, а бузуттуг улустуң чүрөктери көңгүс өртек чок.
- 21** Чөптүг-шынныг кижиниң аас-сөзү хөй улусту кадагалаар, а мелегей улус угааны четпезинден узуткаттынып каар.
- 22** Дээрги-Чаяакчының ачы-буяны кижини байыдар, ооң-биле кады хилинчек келбес.
- 23** Мелегей кижии бак үүлгедиг кылырын оюн-хөг деп бодаар, а сарыылдыг кижии мерген угаанга өөрүүр.
- 24** Бузуттуг улуска коргуп чоруур чүвези чедер, а чөптүг-шынныг улустуң күзелдери чогуп бүдөр.
- 25** Хат-шуурган хөме таварырга, бузуттуг кижии чок апаар, а чөптүг-шынныг кижиниң үндезин-дөзү мөңгедө быжыг.
- 26** Чалгаа кижии ону айбылаан улуска – ааста ажыг амдан дег база карак өйгөн ыш дег.
- 27** Дээрги-Чаяакчыдан коргар кижии үр амыдыраар, а бузуттуг улустуң назыны кызырлыр.
- 28** Чөптүг-шынныг кижиниң манаашкын-идегели өөрүшкү-биле бүдөр, а бузуттуг улустуң идегели өлүп төнер.

²⁹Дээрги-Чаяакчы кем-буруу чок кижиге хоргадал болур, а бузут үүлгедир улусту Ол чок кылып каар.

³⁰Чөптүг-шынныг кижиге кезээ мөңгеден тендиш дивес, а бузуттуг улус чырык чер кырынга чурттап артып шыдавас.

³¹Чөптүг-шынныг кижиниң аас-сөзү мерген угаанны чугаалаар, а бузут чугаалаар кижиге узуткаттырар.

³²Чөптүг-шынныг улус таарыштыр чугаалап билер, а бузуттугларның аксы-дылы кара сагыштыг.

Чугаалар 11

¹Меге деңзи Дээрги-Чаяакчыга бужар бооп көстүр, а шын деңзи шойлары Аңаа таарымчалыг.

²Турамык чорукту бак атка кирери чыпшыр сүрүп чоруур, а томаарыыр чоруктуң эдеринчизи – мерген угаан.

³Эки мөзүлүг улусту оларның кем-буруу чогу баштап чоруур, а кара сагыштыг улусту оп-мегези узуткап каар.

⁴Дээрги-Чаяакчының килеңиниң хүнү кээрге, байлакшыл дузалап шыдавас, а чөптүг-шынныг чорук өлүмден камгалаар.

⁵Кем-буруу чок улустуң чөптүг-шынныг чоруу дорт оруктап эдертип аппаар, а бузуттуг кижиге бодунуң бачыдындан өлүп калыр.

⁶Эки мөзүлүг улусту чөптүг-шынныг чоруу камгалаар, а кара сагыштыг улус кем-буруулуг күзээшкиннериниң дузаанга туттурар.

⁷Бузуттуг кижиниң идегели ооң-биле кады өлүр; бак улустуң ынаныжы база кырлып калыр.

⁸Чөптүг-шынныг кижиге айыылдан чайлаар, а бузуттуг кижиге ол айыылга таваржыр.

⁹Бужар-бак кижиниң аас-сөзү чанында кижини узуткаар, а чөптүг-шынныг улус билии-биле камгаланыр.

- 10** Чөптүг-шынныг улус эки чурттаар болза, хоорайның чону өөрүп-хөглээр, а бузуттуг улус өлүп-чидер болза – өөрүшкүден алгыржыр.
- 11** Хоорай эки мөзүлүг улустуң алгыш-йөрээлдери-биле тургустунар, а бузуттуг улустуң аас-сөзү-биле буступ дүжер.
- 12** Угааны четпес кижин эжин бак сөглээр, а угаанныг кижин ыттавайн эрттириптер.
- 13** Шуугаар кижин өске улустуң чажыттарын ажыдар, а шынчы кижин чаңгыс-даа сөс ышкынмас.
- 14** Чагыг-сургаал чокта, чон кырлып каар, а чөвүлекчилерниң саны хөй болза, чон камгалал алыр.
- 15** Өске кижин дээш дагдынып турар кижин бодунче айыыл халдадыр, а дагдынары-биле далашпас кижин айыылдан чайлаар.
- 16** Бүдүштүг херээжен ат-алдарга чедер, а ажылгыр улус байлакшылды чедип алыр.
- 17** Энерелдиг кижин бодунга ажык-дуза чедирер, а каржы-хажагай кижин бодунга айыыл халдадыр.
- 18** Бузуттуг кижиниң шаңналы – хоозун, а чөптүг-шынныг чорук тарыыр кижин алыс шын шаңналды алыр.
- 19** Чөптүг-шынныг чорук амыдыралче орук изээр, а бузут сүрер кижин өлүмчө бар чыдар.
- 20** Кара сагыштыг улус Дээрги-Чаяакчыга бужар бооп көстүр, а кем-буруу чок улус Ооң сеткилинге кирер.
- 21** Кем-буруулуг кижиниң кеземче алыры чайлаш чок, а чөптүг-шынныг улустуң үре-салгалы айыылдан адырлыр.
- 22** Угаан чок херээженниң чараш-каазы хаван хаайында алдын сырга дег.
- 23** Чөптүг-шынныг улустуң күзел-бодалы буян бооп хуула бээр, а бузуттуг улустуң идегели Дээрги-Чаяакчының килеңинге чедирер.

²⁴Бир кижиге харам чогу-биле үлөп-даа бергеш, немелделиг болур, а өске кижиге хөлүн эрттир харамнангаш, камнап-даа алза, каражадап үнер.

²⁵Ачы-дузалыг кижиге чедимчелиг болур, өске улустуң суксунун хандырган кижиге боду база суксавас.

²⁶Тараазын шыгжап алгаш, сатпас кижиге чоннуң каргыжы чедер, а садып турар кижиге алгыш-йөрээлдиг болур.

²⁷Буян дилээр кижиге ээ көрүүшкүннү чедип алыр, а бузутче чүткүүр кижиге ону бодунче халдадыр.

²⁸Байлакшылынга идегээр кижиге – тайып уजार, а чөптүг-шынныг улус ногаан бүрү ышкаш частып үнер.

²⁹Бодунуң өг-бүлезинче айбыл халдаткан кижиниң алыр үлүү – хат дег хоозун; мелегей кижиге мерген угаанныг кижиниң кулу апаар.

³⁰Чөптүг-шынныг кижиниң үрезининден амыдыралдың ыяжы өзүп үнер, мерген угаанныг кижиге улустуң сеткил-чүрөөн бодунче хаара тудар.

³¹Чөптүг-шынныг кижиге шаңналын бо черге ап алыр болганда, бачыттыг, бузуттуг улус кеземчени албан алыр.

Чугаалар 12

¹Эртем-билигге ынак кижиге чагыг-сургаалга база ынак, а чемелээшкинни көөр хөңнү чок кижиге мириттели бээр.

²Буянын кижиге Дээрги-Чаяакчының сеткилинге кирер, а кара сагыштыг кижиге Аңаа буруу шаптырар.

³Кижиге бузуттуу-биле быжыг туруш чок, а чөптүг-шынныг кижиге чайгылыш чок дазыл-дөстүг.

⁴Бүдүштүг кадай – ашаанга ат-алдар дег, а бужар кадай – ооң сөөк-даяан ириддер аарыг дег.

- ⁵Чөптүг-шынныг кижиниң бодалында – чөптүг чорук, а бузуттуг кижиниң угаанында – кара сагыш.
- ⁶Бузуттуг улустуң чугаа-сөзүнүң артында хан төгүксээн күзел чаштырган, а чөптүг-шынныг улусту аас-сөзү камгалаар.
- ⁷Бузуттуг улус буураарга, олардан чүү-даа артпас, а чөптүг-шынныг улустуң оран-савазы быжыг туруштуг.
- ⁸Кижини угаанныг чугаа-сөзү алдаржыдар, а кем-буруулуг бодалдары – бужартадыр.
- ⁹Адыыргап чорааш, аьш-чем чок артарынга көөрде, ат-сураг чок чорааш, чалчалыг боору дээр.
- ¹⁰Чөптүг-шынныг кижини мал-маганынга-даа чүү херегин билир, а бузуттуг улустуң хайыралаан сагыжы безин каржы-дошкун.
- ¹¹Черин болбаазыраткан кижиниң хырны тодуг, а хоозун күзел-бодал сүрген кижиниң угааны четпес.
- ¹²Бузуттуг кижини улусту кара сагыжының какпазынга тудуп аарын бодаар, а чөптүг-шынныг улустуң дазылындан өзүмнер үнер.
- ¹³Бузуттуг кижини меге чүве чугаалааш, туттуруп аар, а чөптүг-шынныг кижини айыылдан чайлаар.
- ¹⁴Кижини бодунуң чугаа-сөзүнүң буянныг дүжүдүн ажаап аар, ооң кылган күш-ажылы шаңнал бооп, орнун эгидер.
- ¹⁵Тенек кижини бодунуң оруун шын деп бодаар, а мерген угаанныг кижини арга-сүмени дыңнаар.
- ¹⁶Тенек кижини бодунуң килеңин улус мурнунга доп-дораан көргүзөр, а кажараан кижини дорамчылалды дыңнаваан бооп, эрттирип каар.
- ¹⁷Шынны чугаалаан кижини – чөптүг херечи-дир, а мегелеп херечилээр кижини кара сагыжын чугаалаар.

¹⁸Хоозун чугаа хылыш ышкаш балыглап боор, а мерген угаанныг улустуң аас-сөзү – экиртир шынарлыг.

¹⁹Шынныг сөстөр – кезээ мөңгеде артар, а мегечи дыл – хензиг өйде артар.

²⁰Өзү кара улустуң чүрээнде – кара сагыш, а тайбың тарыкчыларының чүрээнде – өөрүшкү бар.

²¹Чөптүг-шынныг кижиг-биле кандыг-даа бак чүве болбас, а бузуттуг улусту бажын ажыр айыыл бүргээн болур.

²²Мегечи кижиниң аас-сөзү – Дээрги-Чаяакчыга бужар чүүл, а шынын чугаалаар улус Ооң сеткилинге кирер.

²³Кажараан кижиг бодунуң билиин чажыраар, а мелегей улус бодунуң мелегейин көзүлдүр делгээр.

²⁴Кызымак улустуң холу – улусту чагыраар, а чалгаа холду албадап ажылдадыр.

²⁵Сагышсырал кижиниң чүрөөн шагзырадыр, а эки сөс – хөгледир.

²⁶Чөптүг-шынныг кижиг эжинге шын орук айтыр, а бузуттуг улустуң оруктары оларны астыраар.

²⁷Чалгаа кижиг олча-тывыш чок артар, а кызымак кижиг бай-шыдалдыг чурттаар.

²⁸Кижини чөптүг оруу амыдыралче аппаар, ооң чедире бээр черинде өлүм турбас.

Чугаалар 13

¹Оглунуң мерген угааны ачазының эдип-чазаан сургаалындан тыптыр, а кочуургак кижиг чемелээшкин дыңнап шыдавас.

²Кижиг бодунуң чугаа-сөзүнүң буянныг үре-түңнелин четтирер, а кара сагыштыг улус күчүлел-биле амыдыраар.

³Аас-сөзүн оваарымчалыг ажыглаар кижиге амы-тынын кадагалап аар, а аас-сөзүн тыртып шыдапас кижиге бодун узуткап аар.

⁴Чалгаа кижиге чеже-даа күзеп-манаарга, чүү-даа чок боор, а кызымак улустуң хырны тодар.

⁵Чөптүг-шынныг кижиге мегени көөр хөңнү чок, а бузуттуг кижиге бужар-бак херектер кылыр.

⁶Актыг кижиниң оруун чөптүг-шынныг чоруу кадагалаар, а бачыттыг кижини кем-буруузу оруундан астырар.

⁷Бир кижиге, хол даяң боду, бай-шыдалдыг бооп, а өске кижиге, хөй байлакшылдыг боду, яды бооп баажыланыр.

⁸Бай кижиге бодунуң байлакшылы-биле амы-тынын садып хостаар, а яды кижиге кажан-даа кыжаныг дыңнапас.

⁹Чөптүг-шынныг улустуң чырыы өөрүшкүлүг хып турар, а бузуттуг улустуң чырыткызы өжүп каар.

¹⁰Хоозун кижиге турамык чоруу-биле чүгле алгыш-кырыш үндүрер, а арга-сүме дыңнаар улус мерген угаанны тып алыр.

¹¹Хей черден келген акша-хөреңги чиде бээр, а күш үндүрүп, бичиилеп чыгганы – немежир.

¹²Үр бүтпээн идегел чүректи хилинчектээр, а бүткен күзел – амыдыралдың ыяжы-дыр.

¹³Чугаалаан сөстү тооп көрбес кижиге бодун узуткап аар, а чагыгны хүндүлээр кижиге шаңнал алыр.

¹⁴Мерген угаанныг кижиниң өөредии – амыдырал хайырлаар суг бажы; өлүмнүң дузаандан адырлыр арга.

¹⁵Шынныг угаан кижиге ээ көрүүшкүннү шаңнаар, а кара сагыштыг кижиниң оруу өлүмге чедирер.

¹⁶Кажараан кижиге бүрүзү бодун угаанныг алдынар, а мелегей кижиге бодунуң сээдеңин нептередир.

¹⁷Бак элчи айбылга таваржыр, а шынчы айбычы экиртиишкин эккээр.

¹⁸Сургаалды хүлээвээн кижиге түрегдел көөр база бак атка кирер, а чемелээшкинни хүлээп алган кижиге алдар-хүндүге чедер.

¹⁹Күзелдин бүдери – сеткилди тааладыр; мелегей кижиге бузуттан адырлырын эң бак деп көөр.

²⁰Мерген угаанныг улус-биле эдеришкеш, мерген угаанныг апаар сен, а мелегейлер-биле эштешкеш, айбылдан чайлавас сен.

²¹Бачыттыг улусту бузут истеп-сүрер, а чөптүг-шынныг улустуң шаңналы буян болур.

²²Эки кижиниң өнчү-хөреңгизи үре-салгалынга артар, а бачыттыг кижиниң байлакшылы чөптүг-шынныг кижиниң холунга кирер.

²³Ядыы улустуң дүжүдү элбек-даа болза, ону хоойлу-дүрүм чок чорук оорлап аппаар.

²⁴Шыкпыжын камнаар кижиге оглунга бак чүве күзээни ол, а оглунга ынак кижиге ону угаан киир кезедир чүткүлдүг.

²⁵Чөптүг-шынныг кижиниң хырны тодуг, а бузуттуг улустуң хырны куруглаар.

Чугаалар 14

¹Мерген угаанныг херээжен аалын быжыглаар, а мелегей херээжен ону боду-ла үрегдеп бузар.

²Дээрги-Чаяакчыдан коргар кижиге – дорт оруктап, а Ону херекке албас кижиге – ыргак-дагыр оруктап чоруур.

³Мелегей кижини бодунуң аас-сөзү кымчылаар, а мерген угаанныг улусту чугаа-сөзү кадагалаар.

⁴Шарылар чок черде аңмаарлар куруг, а күш-шыдалдыг шарылар барда, дүжүт элбек.

⁵Шынчы херечи мегелеп чугаалавас, а мегелеп херечилээр кижиге аксындан меге дүжүрбес.

⁶Кочуургак кижиге мерген угаанны дилээш-даа, дөмей-ле тыппас, а угаангыр кижиге билигни белен шиңгээдип алыр.

⁷Мелегей кижиден ырадыр тур, оон угаанныг аас-сөс черле дыңнавас сен.

⁸Кажараан кижиниң мерген угааны – бодунуң оруун билиринде, а мелегей улустуң сээдени – оп-мегезинде.

⁹Мелегей улус кем-буруу дээш өргүлдерни шоодар, а эки мөзүлүг улус Дээрги-Чаяакчының сеткилинге кирер.

¹⁰Кижиниң муңгаралын чүгле чүрээ билер, оон өөрүшкүзүн-даа үлежип шыдаар өске улус тывылбас.

¹¹Бузуттуг улустуң оран-савазы хоозураар, а эки мөзүлүг улустуң аалы чечектелир.

¹²Бир-ле орук дорт ышкаш сагындырар-даа болза, адак соонда өлүмгө чедире бээр.

¹³Каттырып хөглөп-даа турунда, чүрээң саргып аарып боор, өөрүшкүнү муңгарал-даа солуп боор.

¹⁴Шынчы эвес кижиге үүлгедии-биле чүү чүвеже бар чытканыл – ону чедип алыр, а эки кижиге ажил-херектери дээш шаңнадыр.

¹⁵Кенен кижиге дыңнаан чүвезинге-ле бүзүрей бээр, а бодамчалыг кижиге базым бүрүзүн ыяк бодап алыр.

¹⁶Мерген угаанныг кижиге оваарымчалыг болгаш, бузуттан чайлай бээр, а мелегей кижиниң бардамы дам баар, туразы улам-на улгадыр.

- ¹⁷Ажынчак кижиге мелегей чоруктар кылып, кара сагыштыг кижини улус көөр хөңнү чок.
- ¹⁸Кенен улуска онаажыр үлүг – мелегей чорук, а бодамчалыг улус билии-биле алдаржыыр.
- ¹⁹Бак улус – буянныг улуска, бузуттуг улус – чөптүг-шынныг кижиниң хаалгазынга сөгүрүүр.
- ²⁰Яды кижини кожазы безин кижиге деп санава, а бай кижиге ынак улус эңмежок.
- ²¹Кожазын бак көөр кижиге – бачыг үүлгеткени ол, а яды улуска ачы-дузалыг кижиге амыр-чыргалдыг
- ²²Өзү кара улус оруундан азар, а буян тарыыр улуста шынчы эңерел бар.
- ²³Карак кызыл ажылдан кезээде орулга кээр, а хоозун чугаадан чүгле каража үнер.
- ²⁴Мерген угаанныг улустуң ат-алдары – байлакшылы ол, а мелегей улустуң каасталгазы – мелегей чоруу.
- ²⁵Шынчы херечи улустуң амы-тынын камгалаар, а кара сагыштыг кижиге аксындан меге дүжүрбес.
- ²⁶Дээрги-Чаяакчыдан коргары – быжыг чөленгиш; кижиниң бодунуң-даа, ажы-төлүнүң-даа хоргадалы ында болур.
- ²⁷Дээрги-Чаяакчыдан коргары – амыдырал хайырлаар суг бажы база өлүмнүң дузаандан адырлыр арга.
- ²⁸Албаты чону хөйде – хаан кижиге өндүр улуг, а чону эвээште – чагырыкчы буураар.
- ²⁹Белен-селен ажынмас кижиге улуг угаанныг, а хорадаачал кижиге мелегей чоруун көргүзер.
- ³⁰Сеткил дыштыгда, мага-бот кадык, а хүннээчел сагыш – сөөк-даякты иридиптер.

³¹Ядамыкты дарлаар кижии ооң Чаяакчызын бак сөглээни ол, а түремикке ачы-дуза көргүзөр кижии Ону алдаржыдар.

³²Бузуттуг улустуң багы оларны базар, а чөптүг-шынныг кижии өлү-даа бээрге, ооң хоргадалы бар.

³³Мерген угаан – сарыылдыг чүрекке чурттаар, мелегей-даа улустуң аразынга бодун көргүзөр.

³⁴Чөптүг-шынныг чорук чонну өрү көдүрер, а бачыт – аймакты бак атка киирер.

³⁵Хаан кижии угаанныг чалказы дээш сагыжы ханар, а бужар-бак херектер үүлгеткен кижииже килеңнээр.

Чугаалар 15

¹Эптиг-ээлдек хары килеңни чайладыр, а доңгун сөс – хайныктырар.

²Мерген угаанныгларның аксы-сөзү билигни экизинер, а мелегейлерниң аас-дылы чүгле мелегей чүүлдер чулчуруур.

³Дээрги-Чаяакчының караа көрбес чүве чок – бузуттуг-даа, буянныг-даа улусту көрүп турар.

⁴Буянныг чугаа – амыдыралдың ыяжы-дыр, а меге чугаа – сеткил-сагышты муңгарадыр.

⁵Мелегей кижии аказының эдип-чазаан сургаалын херекке албас, а чемелээшкинни тооп дыңнаар кижии угаан кирер.

⁶Чөптүг кижиниң бажыңында эртине-байлак хөй, а бузуттуг кижиниң ажык-кончаазы аңаа хора чедирер.

⁷Мерген угаанныгларның аксы-сөзү билиг нептередир, а мелегей улустуң чүрээ шынчы эвес болур.

⁸Бузуттуг улустуң өргүлдери Дээрги-Чаяакчыга бужар чүүл болур, а эки мөзүлүг улустуң мөргүлдери Аңаа таарымчалыг.

⁹Бузуттуг кижиниң оруу Дээрги-Чаяакчыга бужар чүүл болур, а чөптүг чорукту дилеп чоруур кижиге Ол ынак.

¹⁰Шын оруктан соора барган кижиде кадыг-дошкун кеземче алып, а чөмөлөөшкүндө көөр хөңнү чок кижиде өлүп каар.

¹¹Тамы биле Өлүм безин Дээрги-Чаяакчыга көскү, а кижилерниң чүрөктери оон-даа ажык!

¹²Кочуургак кижиде ону чөмөлөп турар кижиге хөңнү чок база мерген угаанныг улус аразынга туруксакас.

¹³Чүрөк өөрүп турда, арын-шырай чырый бээр, а муңгаргай чүрөк сагыш-хөөннү ундарадыр.

¹⁴Угаанныг кижиде билиг сүрер, а мугулай улустуң аыш-чеми – мелегей чүүлдер болур.

¹⁵Яды кижиде кезээде човалаңга туттурар, а аас-кежиктиг кижиде үргүлчү байырлаар.

¹⁶Эндерик эртине-байлак чыып алгаш, коргуп-дүвүрөп чурттаарынга көөрдө, хөй эвес олчалыг, Дээрги-Чаяакчыдан коргуп чурттааны дээр.

¹⁷Сени көрбөс улустуң белеткээни семис шары эьди чииринге көөрдө, сеңээ ынак улустуң белеткээни ногаа чигени дээр.

¹⁸Килеңнөөчел кижиде алгыш-кырыш өөскүдөр, а белен-селен ажынмас кижиде адааннажышкынның когун үзер.

¹⁹Чалгаа кижиниң оруунда тенниг-хараган үнген, а эки мөзүлүг улус дески оруктап бар чыдар.

²⁰Мерген угаанныг оол ачазын өөртүр, а мелегей кижиде авазын бак көөр.

²¹Угааны четпес кижини ооң мелегей чоруу өөртүр, а угаанныг кижиде дорт оруктап бар чыдар.

²²Арга-сүмө чок болза, кылыр дээн чүве чогувас, а сүмелекчилер көвей болза, боттаны бээр.

²³Харыылаптар аас-сөзүң бар болза, өөрүнчүг-ле, чогуур үезинде сөглээн сөс эки-ле!

²⁴Угаанныг кижиги алдыы орандан чайлаар дээш, амыдыралче аппаар орукка бедиктер тевер.

²⁵Дээрги-Чаяакчы адыыргак улустуң аалдарын аңдара соп кааптар, а дулгуяк херээженниң хувааглыг черин кадагалаар.

²⁶Дээрги-Чаяакчыга бузуттуг бодалдар бужар чүүл болур, а буянныг сөстөр Ооң мурнунга арыг.

²⁷Чазый-чилби кижиги бодунуң аалынга айыыл халдадыр, а хээлиге хөңнү чок кижиги амылыг артар.

²⁸Чөптүг-шынныг кижиниң чүрээ чүнү харыылаарын бодап алыр, а бузуттуг улустуң аас-дылы бачыт чулчуруур.

²⁹Дээрги-Чаяакчы бузуттуг улустан ыракта, а чөптүг-шынныг улустуң мөргүлүн дыңнап турар.

³⁰Чырык көрүш чүректи өөртүр, эки медээ кижиниң ишти-хөңнүн быжыглаар.

³¹Амыдыралга чедире бээр чемелээшкинни дыңнаар кижиги мерген угаанныглар аразындан үнмес.

³²Эдип-чазаан сургаалды хүлээвес кижиги бодунга хора халдадыр, а чемелээшкинни дыңнаар кижиги угаан кирер.

³³Дээрги-Чаяакчыдан коргары мерген угаанга өөрөдир; биче сеткил алдарны мурнап чоруур.

Чугаалар 16

¹Кижиниң чүрээнде янзы-бүрү бодалдар бар, а ооң аас-сөзүндөн үнер шиитпир Дээрги-Чаяакчыдан кээр.

²Кижиги бодунуң оруктарын дөгөрезин кем-буруу чок деп санаар, ынчалза-даа сеткилдерни Дээрги-Чаяакчы шенээр.

³Дээрги-Чаяакчыга ажил-херектериңни дагзып бер, ынчан сээң бодалдарың боттаны бээр.

⁴Дээрги-Чаяакчы бүгү чүүлдерни оларның боттарының салым-чолу дээш чаяаган; бузуттуг кижини безин айыыл-халап хүнү дээш чаяаттыңган.

⁵Адыыргак кижини Дээрги-Чаяакчыга бужар чүүл болур, ол кеземчеден канчап-даа чайлап шыдавас.

⁶Шынчы болгаш энерелдиг болуру – кижиниң бузудун арыглаар; Дээрги-Чаяакчыдан коргары – айыылды чайладыр.

⁷Дээрги-Чаяакчыга кижиниң оруктары тааржыр болза, ону дайзыннары-биле безин эптештирип каар.

⁸Чөптүг чорук чок чорааш, элбек орулгалыг боорунга көөрдө, чөптүг чорук-биле кады чорааш, хөй эвес олчалыг боору дээр.

⁹Кижиниң чүрээ оруун боду бодап алыр, ынчалза-даа ооң базымнарын Дээрги-Чаяакчы башкарар.

¹⁰Хаанның аксында – өттүр билир сөстөр; ооң үндүрген шииткелинде меге турбас.

¹¹Мегелевес деңзи тавактары Дээрги-Чаяакчыдан кээр, хапка суккан деңзи шойлары база Оон кээр.

¹²Бачыттыг үүлгедиглер хааннарга бужар чүүл болур, дүжүлге чөптүг чоруктуң ачызында тендиш дивес.

¹³Шынны сөглээр кижини хааннарга таарымчалыг, олар алыс шынны чугаалаар улуска ынак.

¹⁴Хаанның килеңи – өлүмнүң медээчизи дег; мерген угаанныг кижини ону чайладып шыдаар.

¹⁵Хаанның чырык көрүжүндө – амыдырал бар, ооң эки көөрү – кааң өйде чаъс эккелген булут-ла.

- ¹⁶Алдын эвес, мерген угаан чедип аары канчап-даа дээре, мөңгүн эвес, сарыыл чедип аарын шилири черле дээре.
- ¹⁷Эки мөзүлүг улустуң оруу – бузуттан чайлаары; шын оруундан соора барбас кижиге амы-тынын кадагалап алыр.
- ¹⁸Буураашкынны – адыргаары, а аштырышкынны – улуг тура мурнаар.
- ¹⁹Адыргак улус-биле олча үлежиринге көөрдө, яды улус-биле биче сеткилдиг чурттап чорааны дээре.
- ²⁰Бодамчалыг чурттап чоруур кижиге – чаагай чорукту чедип алыр; Дээрги-Чаякчыга идегээр кижиге – амыр-чыргалга чедер.
- ²¹Мерген угаанныг кижиге улуска сарыылдыг диртир, аас-сөстүң аянын бүзүрениг боорун күштелдирер.
- ²²Угаанныг боору – амыдырал хайырлаар суг бажы, а мелегей кижиниң кеземчези – сээдеңи.
- ²³Мерген угаанныг кижиниң угааны ооң сөзүн сарыыл кирир база чугаа-сөзүн бүзүрениг болдурар.
- ²⁴Буянын сөстөр – ары чигири дег: кижиниң сеткил-сагыжын тааладыр-даа, ишти-хөңнүн экиртир-даа.
- ²⁵Бир-ле орук улуска дорт ышкаш сагындырар-даа болза, адак соонда өлүмгө чедире бээр.
- ²⁶Ажылчын кижиниң аштааны ону ажылдадыр, ооң чем чиксээри аңаа дыш бербес.
- ²⁷Дүржок кижиге бузут бодап тып турда амыр-ла – ооң аас-сөзү өрттендир чиир от дег.
- ²⁸Кара сагыштыг кижиге алгыш-кырыш өөскүдөр, хопчу кижиге эжишкилерни чара кирер.
- ²⁹Күш дөгээр кижиге эжин дуурайлаар база бак орукче кирир тыртар.

³⁰Хыйыртап көөр кижиниң сагыжы кара; аксын тыртыйтыр кижиниң үүлгедип турар херектери бак.

³¹Буурул баш – алдарлыг оваадай, ону чөптүг-шынныг амыдырааш, чедип алыр.

³²Килеңнээчел эвес кижини күчүлүг маадырдан дээре, бодун туттунуп билир кижини хоорайлар эжелекчизинден дээре.

³³Шиитпир үндүрүксээр улус төлгө даштары-биле үлүг тыртар, ынчалза-даа шиитпир бүрүзү Дээрги-Чаяакчыдан кээр.

Чугаалар 17

¹Мага хандыр дойлап-даа тургаш, алгыжып-кыржыр аалга көөрдө, када берген хлеб карты-даа чип оргаш, амыр-тайбың чорааны дээре.

²Угаанныг чалча дээргизиниң ыят чок оглун чагырар база өнчүнү ол оолдуң акы-дуңмазы-биле үлежир.

³Мөңгүн биле алдын хайылдырар суугуга эстир, а улустуң чүректерин Дээрги-Чаяакчы шенээр.

⁴Бак кижини бузуттуг чугаалар дыңнаар, авыяс кижини хоралыг чугааларже кичээнгей салыр.

⁵Түремикти дорамчылап турар кижини ооң Чаяакчызын бак сөглээни ол, өске кижиниң түрегделин көргөш, амыраар кижини – кеземчеден чайлавас.

⁶Кырганнарның шаңналы – үре-салгалы, а ажы-төлдүң ат-алдары – ада-иези.

⁷Мелегей кижиниң аксынга төлептиг чугаа эптешпес, бүдүштүг кижиниң аксынга меге чугаа оон артык эптешпес.

⁸Хээли берип турар кижиге хээлизи – илбилиг даш дег: кайнаар-даа сунуп чедерге, чедишкинниг болур.

- ⁹Хомудалын утгуп аар кижин найыралче чүткээни ол, а бак чаңнатканын утпас кижин эжинден чарылганы ол.
- ¹⁰Мелегей кижини чүс катап шанчарынга көөрдө, угаанныг кижини чаңгыс катап чемелеп каары оранчок дээштиг.
- ¹¹Бузуттуг-бак кижини чүгле үймээн үндүреринче чүткүүр, ынчангаш Дээрги-Чаяакчы каржы-дошкун төлээзин олче чорудуптар.
- ¹²Сээдең чоруу кедерээн мелегей кижиге ужуражырынга көөрдө, ажы-төлүн чидирген кыс адыгга таварышканы дээре.
- ¹³Буянны бузут-биле харыылаар кижиниң аалындан бузут ыравас.
- ¹⁴Алгыш-кырыштың эгези сугнуң чалды деже шавары дег, ынчангаш өжээн өөскүвээнде, соксадып каг.
- ¹⁵Бузуттуг хейни агартыры, кем-буруу чок кижини шиидери – кайызы-даа Дээрги-Чаяакчыга бужар чүүлдер-дир.
- ¹⁶Мелегей кижиниң угаан садып алыр дээш, акша туткан херээ чүл? Ооң угаап билиптер харыы бар эвес.
- ¹⁷Эжиң сеңээ кандыг-даа үелерде ынак болур; ха-дуңмаң айыыл-халап үезинде дузалаар дээш төрүттүнер.
- ¹⁸Сарыыл чок кижини хол тутчуп, өске кижини дээш дагдынар.
- ¹⁹Алгыш-кырышка ынак кижини бачытка ынак; бодун өрү көрдүнер кижини буураашкынче чүткээни ол.
- ²⁰Мегечи чүрек буян көрбөс, авыяс дыл айыыл халдадыр.
- ²¹Мелегей ажы-төлдүг кижини муңгарал чедип алганы ол: оглу мелегей боорга, ачазы өөрүвөс-ле болгай.
- ²²Өөрүп чоруур чүрек – эки дээн эм, а ундаргай сеткил мага-ботту харыксырадыр.
- ²³Бузуттуг кижини чөптүг шииткелди хажыдар дээш улустан бүдүү хээли алыр.

²⁴Угаангыр көрүш – мерген угаанче, а мелегей кижиниң көрүжү – черниң бүгү кыдыгларынче шиглей көөр.

²⁵Мелегей оолдуг боору – ачазынга харааданчыг, авазынга хомуданчыг.

²⁶Актыг кижини кезедири-даа, бүдүштүг кижини чөптүг-шынныг чоруу дээш эриидээри-даа – бак херек-тир.

²⁷Билиг чедип алган кижини кевин-херекчок чүве чугаалавас; угаанныг кижини хорадаачал эвес болур.

²⁸Ыттавас-ла болза, мелегей кижини безин мерген угаанныг кылдыр көстүр; аксын хаап алып болза – сарыылдыг кылдыр сагындырар.

Чугаалар 18

¹Бодун бодаар кижини күзээн чүвезин кылырынче чүткүүр, угаанныг сүмелерге удурланыр.

²Мелегей кижини боданыр хөңнү чок, харын бодун бодамчалыг кылдыр көргүзүксээр.

³Бузут үүлгеткен кижини дора көрдүрер, а бак атка кирерге, дорамчылал сүрүп кээр.

⁴Кижиниң аксындан үнген сөстөр – терең ээрем дег; мерген угаанның үнер дөзү – агым суглар дег.

⁵Бузуттуг кижини чүүлдүг деп көөрү азы эки кижиге чөптүг шииткел үндүрбези – бак херек-тир.

⁶Мелегей кижиниң аас-дылы алгыш-кырыш үндүрер, аксындан үнген сөзү эттедип-соктурарынга чедирер.

⁷⁻⁸Мелегей кижиниң чугаа-сөзү буураашкынга чедирер, аксындан үнген сөзү – бодунуң туттунар дузаа.

⁹Хопчу кижиниң чугаа-сөзү амданныг чем дег – кижиниң ишти-хөңнүнүң эң ханызынче кире бээр.

¹⁰Ажылынга чалгаа кижини – үрегдекчининиң дуңмазы.

- ¹¹Дээрги-Чаяакчының ады – быжыг суурга: аңаа чаштыңан чөптүг-шынныг кижиге камгалалды алыр.
- ¹²Бай кижиге эт-хөрөңгизи – быжыг шивээ-даа дег, ол аңаа артап болбас хана дег сагындырар.
- ¹³Кижиге буураар бетинде туразы улгадыр, а биче сеткил алдарны мурнап чоруур.
- ¹⁴Чугааны чедир дыңнавайн, харыы бээри – мелегей чорук болгаш ыяттыр.
- ¹⁵Сеткили сорук кирген кижиге аарыг-аржыкты ажып шыдаар, ынчалза-даа сеткили ундаргай болза, ол канчаптарыл?
- ¹⁶Сарыылдыг кижиниң чүрээ билигже чүткүүр, мерген угаанныг улустуң кулаа билиг дилээр.
- ¹⁷Белек сөңнээшкини кижиге делгем орукту ажыдар, бедик ат-дужаалдыг улус аразынче кирире бээр.
- ¹⁸Удурланыкчызы чугаалап эгелевээнде, сактырга, баштай чаргылдажып эгелээн кижиниң сөстери шынныг-даа ышкаш болур.
- ¹⁹Күштүг удурланыкчыларның маргыжын чарар дээш үлүг тыртары алгыш-кырышты соксадыр.
- ²⁰Хомудаан ха-дуңмаң – быжыг шивээ-ле; алгыш-кырыш – шивээ хаалгазының дээктери-ле.
- ²¹Кижиге чугаа-сөзүнүң үре-түңнели-биле хырнын тоттурар: аксы-биле чедип алган чүвезин чигеш, тодар.
- ²²Амыдырал биле өлүм – чугаа-сөстүң эргезинде; чугаа-сөзү-биле эп-найбыралдыг кижиге ооң үре-түңнелин амзап көөр.
- ²³Кадай тып алган кижиге ачы-буян тып алган-дыр, Дээрги-Чаяакчының ээ көрнүүшкүнүн чедип алган-дыр.

²⁴Ядыы кижиниң сөстөринде – кызып дилээни, а бай кижиниң харызында – каржы-хажагайы бар.

²⁵Хөй таныш өөрлүг кижини бак чүведен чайлавас; сеңээ ха-дуңмаңдан артык ынак эжиң кижини база турар.

Чугаалар 19

¹Кем-буруу кылбайн амыдырап чоруур ядыы кижини мелегей мегечиден дээре.

²Билиг чокта, күзел-чүткүл эки болбас, далашкан буттар бачытче базар.

³Кижини оруундан бодунуң мелегей чоруу астырар, а ооң чүрээ Дээрги-Чаяакчыга хорадаар.

⁴Бай-шыдалдыг кижиге эш-өөр муңчок, а ядыы кижини эш-өөрү каапкаш баар.

⁵Мегелеп херечилээр кижини кеземчеден чайлап шыдавас; аксындан меге дүжүрбес кижини камгалал албас.

⁶Ызыгуурлуг кижилерге чашпаалаар улус-ла хөй, белек сунар кижини биле шупту улус найыралдажыр.

⁷Ядыы кижини ха-дуңмазы безин көөр хөңнү чок, оон туржук эш-өөрү дескелээр: ол чугаалажыр дээш далажып баарга, олар арлы берген боор.

⁸Бодунга ынак кижини угаан дилээр: сарыылдыг чурттап чорааш, ачылыг чүүлдү тып алыр.

⁹Мегелеп херечилээр кижини кеземчеден чайлап шыдавас, аксындан меге дүжүрбес кижини өлүп каар

¹⁰Мелегей кижиниң каас-коя чурттаары, кул кижиниң нояннары чагылары ужурга таарышпас.

¹¹Мерген угаанныг кижини белен-селен ажынмас; ат-алдар – буруулуг херектерни өршээринде.

- ¹²Хаанның килеңи – арзылаң ырланганы дег, а ээ көрүүшкүнү – оът-сигенде чабс-шалың дег.
- ¹³Мелегей оол – ачазынга буураашкын; хыйланчак кадай – дамдылаар ойбак-дыдык дээвиир дег.
- ¹⁴Бажың-балгат биле байлакшыл – адалардан келген өнчү, а угаангыр кадай – Дээрги-Чаяакчыдан келген белек.
- ¹⁵Чалгаа чорук кижини уйгу хавы кылып каар, а салгаа чорук – аштадыр.
- ¹⁶Чагыгны кадагалаар кижини амы-тынын кадагалап аар, а оруктарын ылгап шыдавас кижини өлүп каар.
- ¹⁷Ядамыкка хайырлал бээр кижини Дээрги-Чаяакчыга чээли кылганы ол; Дээрги-Чаяакчы аңаа ачы-дузазы дээш шаңналын бээр.
- ¹⁸Идегел бар турда, оглуңну кижизит; ону чок кылып алдың халак.
- ¹⁹Хорадаачал кижини торгаал төлезин, ону бир удаа амдажыдар болзуңза, ам-даа кезедир апаар сен.
- ²⁰Арга-сүмени дыңна, сургаалды хүлээп ал, ынчан алызы барып мерген угаанныг апаар сен.
- ²¹Кижиниң чүрээнде бодал-ла хөй, ынчалза-даа кайызының чогуу бүдери Дээрги-Чаяакчының шиитпиринден хамааржыр.
- ²²Улус аразында шынчы чорук үнеледир; яды кижини мегечи кижиден дээре.
- ²³Дээрги-Чаяакчыдан коргары амыдыралче орук изээр; ынчаар кылып турар кижини айыыл-халапка алыспайн, дыштыг удуур.
- ²⁴Чалгаа кижини холу-биле тавакта чемни ап алза-даа, аксынга чедирбес.
- ²⁵Кочуургак кижини кезедир болзуңза, кенен улус боданы бээр, а угаанныг кижини чемелээр болзуңза, ооң угааны улгадыр.
- ²⁶Оглу ачазын хоозурадыр болза, авазын үндүр сывырар болза, ыянчыг, бужар кижини болур.

²⁷Оглум! Сургаалды дыңнаvas болзуңза, угаангыр сөстөр чогуңдан сотка ораp сен.

²⁸Дүржок херечи шынныг шииткелди дорамчылап кочулаар; кем-буруу – бузуттуг улустуң сыыраp аыш-чеми дег.

²⁹Кочуургак кижиди – шииткелден, мелегей кижиниң ооргазы – шыкпыыштан чайлаvas.

Чугаалар 20

¹Арага биле эзиртир суксун кижини кочуургак болгаш үен-даян кылып каар, оларга алзыпкан кижиди угаанныг болбас.

²Хаанның коргунчуг килеңи – арзылаң ырланганы дег: ону хорададып алыр кижиди бодунга хора чедиргени ол.

³Алгыш-кырышка киришпес кижиди алдар-хүндүлүг, а мелегей кижиди бодун тудуп шыдаvas.

⁴Чалгаа кижиди чогуур үеде тараа тарывас, ынчангаш дүжүт ажаар үе кээрге, куруг калыр.

⁵Кижиниң чүрээнде бодал – терең ээрем дег, ынчалза-даа угаанныг кижиди оон безин узуп ап шыдаар.

⁶«Бүзүрелдиг, шынчы мен» деп чарлаттыңан улус-ла хөй, а ылап шынчы кижиди тыптыр деп бе?

⁷Чөптүг-шынныг кижиди кем-буруу чок чурттаар, ооң ажы-төлү амыр-чыргалдыг.

⁸Хаан кижиди шииткел үндүрүп оруп алгаш, көрүжү-биле кандыг-даа бузутту тарадыр сывырыптар.

⁹«Мээң чүрээмде кем-бак чок, бачыттарымдан арыгланып алдым» – деп шыдаар кижиди бар бе?

¹⁰Соора деңзилеп-даа бээри, соора хемчээп-даа бээри – Дээрги-Чаяакчының мурнунга бужар чүүл-дүр.

- ¹¹Кижини аныяандан-на ажил-херээндэн билип ап болур: кылган херектериниң арыг-шынчызы илдең болур.
- ¹²Дыңнаар кулак-даа, көөр карак-даа – Дээрги-Чаяакчының чаяап каан чүүлдери-дир.
- ¹³Уйгуга ынак болзуңза, түрегделге дүжер сен; карааң шийбес болзуңза, тоттур чемненир сен.
- ¹⁴Садып алыкчы: «Багай бараан-дыр!» – дээр, а бичии ырай бергеш, оозу-биле мактанып-ла эгелээр.
- ¹⁵Угаанныг сөс-домак алдынга, эртине дашка болгаш улуг үнелиг каасталгага дөмей.
- ¹⁶Хары кижиде дээш дагдынган кижиниң идик-хевин долаа кылдыр ап ал, өске улус дээш дагдынган кижиден долаадан ап ал.
- ¹⁷Меге-биле чедип алган хлеб амданныг-ла, ынчалза-даа алызы барып аксыңга сай-дашче хуула бээр.
- ¹⁸Сүмележип тургаш, бодалды быжыктырар: дайын чорударда, арга-сүмеден дыңнап ал.
- ¹⁹Шуугаар кижиде чажыттарны ажыдып бээр, ынчангаш аксы бош кижиде биле харылзашпа.
- ²⁰Ада-иезин бак сөглээр кижиниң чырыткызы дүмбей караңгыда өжүп каар.
- ²¹Харамдыгып сегирип алганың өнчү сөөлүндө кээп алгыш-йөрөөл албас.
- ²²«Бузут дээш өжөөн негээр мен!» – диве; Дээрги-Чаяакчыга идеге, Ол ынчан сени камгалаар.
- ²³Килдээр шойлары мегелээр деңзи – Дээрги-Чаяакчыга бужар чүүл-дүр, шын эвес деңзи – бак херек-тир.

²⁴Дээрги-Чаяакчы кижиниң оруун изеп бээр, а кижиге бодунуң оруун канчап билип аарыл?

²⁵Ыдыктыг даңгыраан далаш-биле бергеш, оон өскээр боданып эгелээри – кижиге дузак-тыр.

²⁶Мерген угаанныг хаан бузуттуг улусту тараа дег тарадыр челбипкеш, дээрбелеп кааптар.

²⁷Кижиниң сеткили – ооң бүгү бодун өттүр чырыдып турар Дээрги-Чаяакчының чырыткызы-дыр.

²⁸Шынчы чорук болгаш энэрел хаанны кадагалаар, ооң дүжүлгези энэрел быжыгып турар.

²⁹Аныяк-өскенниң алдары – күчү-күжүнде, а кырганнарның каасталгазы – буурул бажында.

³⁰Балыг-бышкын болгаш сорбулар кижини бузуттан арыглаар; эттеп-согары – кижиниң ишти-хөңүнү эдип-чазаар.

Чугаалар 21

¹Дээрги-Чаяакчының холунга хаанның чүрээ – агым суг дег: Ол ону күзээн-не уг-шиинче аксыптар.

²Кижиге бодунуң бодаарын ёзугаар кезээде шынныг болур, ынчалза-даа чүректерни Дээрги-Чаяакчы шенеп турар.

³Өргүл салыр кижиге көөрдө, бодун чөптүг болгаш шын ап чоруур кижиге Дээрги-Чаяакчының сеткилинге кирер.

⁴Бузуттуг улустуң ылгалып көстүрү турамык көрүш биле улуургак чүрек – бачыт-тыр.

⁵Кызымак кижиниң бодалдары ыяап-ла элбекшилге эжкээр, а далаш чорук чүгле түрегделге чедирер.

⁶Байлакшылды меге-биле чедип ап турар кижиге – хоозун чүүл сүрүп, өлүмчө чүткээн кижиге-дир.

⁷Бузуттуг улустуң каржы-бак үүлгедиглери боттарын-на узуткап каар, чүге дээрге олар чөптүг чорукту сагыбырындан ойталаан болгай.

⁸Бак кижиниң оруу – соора баар, а кем-буруу чок кижиниң ажил-херектери ак сеткилдиг.

⁹Хыйланчак кадай-биле чаңгыс черге чурттаарыңга көөрдө, оон озалааш үгекке чурттааны дээре.

¹⁰Бузуттуг кижини бачытты аажок күзээр: чанында эжин безин өршээвес.

¹¹Кочуургак кижини кезедир болзуңза, кенен кижини угаан кире бээр, мерген угаанныг кижини эдип-чазаар болзуңза, билини немежир.

¹²Чөптүг-шынныг кижини бузуттугларның аалын хайгаараар база оларга айбыл халдадып каар.

¹³Ядамыктың алгы-кышкызын дыңнааш, кулаан бөөшкүннеп аар кижини боду база кажан-бир алгыра бээрге, кым-даа харыылаас.

¹⁴Чажыт белек килеңни оожургадыр, бүдүү уштуп сунган хээли калчаалыг килеңни намдадыр.

¹⁵Шынныг шииткел чөптүг кижиге – өөрүшкү, бузут үүлгедикчилеринге – буураашкын.

¹⁶Угаанның оруундан аза берген кижини өлүглер ораныңга чеде бээр.

¹⁷Хөглээшкинге ынак кижини чединмес апаар, арага-дары биле үс-чагга ынак кижини черле байывас.

¹⁸Чөптүг-шынныг кижиден чайлаан багай чүве бузуттуг кижини таварыыр, эки мөзүлүг кижиден чайлаан багай чүве кара сагыштыг кижини таварыыр.

¹⁹Хыйланчак болгаш ажинчак кадай-биле чурттаарыңга көөрдө, ээн кургаг ховуга чурттааны дээре.

²⁰Мерген угаанныг кижиниң аалында үнелиг курлавырлар биле үс-чаг үзүлбес, а мелегей кижини төдүзүн төтчеглеп алыр.

²¹Чөптүг-шынныг чорук болгаш энерелче чүткээн кижини узун назынны, чөп-шынны, алдар-хүндүнү тып чеде бээр.

²²Мерген угаанныг кижини күш-шыдалдыг улустуң хоорайын эжелеп алып, оларның идегеп турганы шивээзин узуткап каар.

²³Аас-дылын тыртып чоруур кижини айбылдардан бодун камгалаар.

²⁴«Кочуургак» деп адаттырар адыыргак, турамык кижини улуургай бергенде, хай-чагырга билбес.

²⁵Чалгаа кижиниң алык-сак-чиксээ ону өлүмгө чедирер, чүгө дээрге ооң холдары ажыл кылыр хөңнү чок.

²⁶Чамдык улус үргүлчү «алыйн-чийин» дээр, а чөптүг-шынныг кижини хараадал чокка үлөп бээр.

²⁷Бузуттуг улустуң өргүлдери – ылаңгыя бузуттуг сагыш-биле салган өргүлдөр – бужар чүүл-дүр.

²⁸Мегечилерниң херечилели буурап каар, а сөөлгү сөс – шупту чүвени боду дыңнаан кижиге артар.

²⁹Бузуттуг кижиниң ыядыр арны чок болур, а эки мөзүлүг кижини бодунуң оруу-биле дорт бар чыдар.

³⁰Кижиниң мерген угааны-даа, угаан-сарылы-даа, арга-сүмези-даа Дээрги-Чаяакчының мурнунга хоозун чүүлдер-дир.

³¹Чаалажырда мунар дээш, аът-хөлдү белеткеп каар, а тиилелгени Дээрги-Чаяакчы хайырлаар.

Чугаалар 22

¹Эки ат-сураг байлакшылдан күзенчиг; улуска эки көрдүрери алдын биле мөңгүнден дээре.

²Бай болгаш яды кижини дөмей болдуруп турар чүүл бо-дур: оларның иелдирзин Дээрги-Чаяакчы чаяаган болгай.

³Угаанныг кижиге айыыл көргөш, чашты бээр, а кенен улус олчеге уткуштуу баргаш, кеземче алыр.

⁴Биче сеткилдиг болза база Дээрги-Чаяакчыдан коргуп чоруу болза, байлакшыл, алдар-хүндү база узун назын чедип кээр.

⁵Бак кижиниң оруунда – теннер биле дузактар бар, амы-тынын кадагалаар кижиге ынаар барбас.

⁶Аныяк оолду шын орукче эң эгезинде үндүрүп каг – кырый-даа бергеш, оон өскээр барбас.

⁷Бай кижиге ядыларны чагырар, а өрелиг кижиге чээли кылган кижиниң кулу апаар.

⁸Чөптүг эвес чорук тарыыр кижиге айыылды ажаап алыр, ооң дарлалының килеңи узуткаттырар.

⁹Экииргек кижиге алгыш-йөрөөл дыңнаар, чүгө дээрге яды кижиге-биле аыш-чемин үлежип турар-дыр.

¹⁰Кочуургак кижини сывырып чорудуптарга, алгыш-кырыш арлып чидер, чаргы-чаалы болгаш аас-дыл соксай бээр.

¹¹Чүректің арынга ынак база аас-сөзү чаагай кижиге хаанга чоок апаар.

¹²Дээрги-Чаяакчы билигни чүүлзүнүп, кадагалаар, кара сагыштыг кижиниң сөстөрүн буруу шавар.

¹³Чалгаа кижиге мынча дээр: «Даштын арзылаң тур, бажыңдан үнер-ле болзумза, өлгеним ол!»

¹⁴Өске кижиге кадайының аас-сөзү – ханы хооргал-ла, Дээрги-Чаяакчыга каргаттырган кижиге ынаар кээп дүжер.

¹⁵Аныяк оолдуң медреселин тенек чорук ээлээн болур, шыкпыш-биле кижизидилге ону үндүр сывырыптар.

¹⁶Ажык-кончаа сүргеш, ядамыкты дарлаары-даа, бай кижиге белек бээри-даа кижини каражага таварыштырар.

Үжен мерген бодал

¹⁷Кулааң ээктиргеш, мерген угаанныгларның сөстөрүн дыңна, мээң билир чүвемни тооп дыңна:

¹⁸бо сөстөрүни чүрээңге шыгжап чоруур болзуңза, сеңээ тааланчыг болур, олар кезээде сээң аксыңдан дүшпезин;

¹⁹Дээрги-Чаяакчыга идегеп чорзун дээш, мен бөгүн сени оларга өөредип турарым бо.

²⁰Мен сеңээ үжен мерген бодалды бижип бердим, арга-сүме биле билигни тып алыр сен.

²¹Олар сени алыс шынның сөстөрүңге өөредип каар, ынчан сени башкарып турар улуска харыы тудуп шыдаар сен.

²²Ядыы-ла кижидир дээш, ядамыкты үптөп-тонава, түрөңги диленчини шииткел черинге хомудатпа,

²³чүгө дээрге Дээрги-Чаяакчы оларның чаргызын үзер, оларны түрөткөн кижиниң амы-гынын алгаш баар.

²⁴Килеңнээчел кижидиле өңнүктөшпө, кылыктыг кижидиле эдеришпө,

²⁵оон башка оларның изин истээш, бодуңга-ла ая-дузак салып аар сен.

²⁶Өске кижиниң өрө-ширеси дээш дагдынып, улус-биле хол тудушпайн көр;

²⁷сээң төлөп бээр чүвөң чок апаар болза, чыдар дөжөөңни безин хунаап алыр болгай.

²⁸Ада-өгбелерниң шаг шаанда тургузуп кааны хуваагылыг чер демдеглээр чагыны шимчетпө.

²⁹Бодунуң ажыл-херээнге мергежээн кижини көргөн сен бе? Ол карачал улуска эвес, а хааннарга бараан болур.

Чугаалар 23

¹Чагырыкчы-биле кады чемненип олуруп алзыңза, сээң мурнуңда кым олураарын таптыг бодап көр;

²чем чигеш, чазыйланыр чаңныг болзуңза, боостааңны бижек дуй чыдыпкан дег болзун.

³Ооң амданныг чеминге элзеттирбе – ол аыш-чемде оп-меге холаан болдур ийин.

⁴Байлакшылды хөлүн эрттир сүрбе, доктаар өйнү билип чор;

⁵байлакшылче чүгле көрүп четтигип чыдырында, ол арлы бээр: эзир куштуң чалгыннарын чыпшырып алгаш, дээрже ужа берген болур.

⁶Чазый кижиде биле кады чемненме, амданныг чеминге элзеттирбе;

⁷ооң сеткили сенчилик деп бил. Ол: «Ижип-чип көр» – деп орза-даа, сагыжы сеңээ удур болур;

⁸ажырыпкан борбак чемиңни дедир кузар сен, буянныг сөстериңни хейле чарыгдаар сен.

⁹Мелегей кижиниң кулаанга чүнү-даа чугаалава, ол сээң угаанныг чугааңны шоодарыңга-ла өй боор.

¹⁰Хувааглыг чер демдеглээн эрги шагның чагызын шимчетпе, өскүстерниң черинче шургуп кирбе;

¹¹оларда күчүлүг Камгалакчы бар болгай, чаргы-чаалыңарны Ол шиитпирлээр.

¹²Сургаалче чүрээңни угландыр, билигниң сөстөринче кулааңны ээктир.

¹³Аныяк оолду кеземче чок арттырба, шыкпыштаар болзуңза, өлүп каар эвес:

¹⁴ону шыкпыш-биле кезеткеш, өлүмден камгалап аар сен.

¹⁵Оглум! Бир эвес чүрээңде мерген угаан бар болза, чүрээмни өөрүшкү ээлээр,

¹⁶аас-сөзүң шынны чугаалаар болза, ишти-хөңнүм чүмү-биле өөрүп-байырлаар.

- 17 Сээң чүрээң бачыттыг улуска адааргавазын, а Дээрги-Чаяакчыдан кезээде коргуп чорзун,
- 18 чүге дээрге келир үе дүжүп кээр, идегелиң черле өжүп төнмес.
- 19 Мени дыңна, оглум, мерген угаанныг бооп көр, чүрээңни шын орукче углап башкар.
- 20 Эзиртир арагалаар, идээледир эът сыырап улус аразынга турба,
- 21 чүге дээрге арагачы-даа, чазый-даа кижини ядарай бээр, эедередир уйгузу оларны элбер-самдар кылып каар.
- 22 Төрүдүп каан адаңны дыңна, иең кырый берзе-даа, ону тоовайн барба.
- 23 Алыс шынны чедип ал, мерген угаанны-даа, сургаалды-даа, угаан-сарыылды-даа төтчеглеве.
- 24 Чөптүг-шынныг кижиниң ачазы өөрүп-байырлаар, мерген угаанныг кижиниң адазы өөрүп ханмас.
- 25 Төрүп каан аваң амыразын, сээң ада-иең өөрүп-байырлазын!
- 26 Оглум! Чүрээңни менче угландыр, карактарың мээң оруктарымче шиглей көрзүн.
- 27 Самыын-садар херээжен-биле холбажыры – ханы хооргалче дүжери дег, өске кижини кадайы-биле харылзажыры – тар кудукче дүжери дег;
- 28 ындыг херээжен, кедегде орап дээрбечи дег, хөй-ле улусту бачыттыгларже хуулдураар.
- 29 «Ах!», «ох!» дээн, уёлап-човууртаан кижини кымыл? Алгыш-кырыш үндүрүп, хомудап турар кижини кымыл? Чылдагаан чок черге балыгланган кижини кымыл? Карактары кыза берген кижини кымыл?
- 30 Орайга дээр арагалап орап, арага-дары дилеп туруп бээр кижини ол-дур.
- 31 Арагаже көрбө – өңүнүң кызып турарынче, дашкада кылаңайнып чайнаарынче, боостааже боду-ла ажарынче көрбө.

³²Чүгө дээрге ол ооң соонда чылан дег шаптар, хоранныг чылан дег халдап кээр болгай.

³³Ынчан өске улус кадайларынче көрүп туруп бээр сен, а угааныңга соора барган бодалдар кирер;

³⁴далай ортузунда чайганган хеме кырында чыдар кижиге дег апаар сен.

³⁵«Улус мени эттээрге-даа, көңгүс тоовадым, хап-согарга-даа, медереп билбедим; а оттуп келгеш, катап-ла ижип эгелээр мен» – деп баар сен.

Чугаалар 24

¹Бузуттук улуска адааргава, олар-биле кады боорун күзеве.

²Оларның угаан-чүрээ күчүлел дугайында бодаар, а аас-сөзү улуска бак үүлгедигни чугаалап турар.

³Бажың-балгат мерген угаан-биле туттунар база угаан-сарыыл-биле быжыг апаар;

⁴билиг барда, бажың ишти күзенчиг болгаш үнези улуг хөрөңги-биле долдунар.

⁵Мерген угаанныг кижиге – күштүг болур, билиглиг кижиге – күжүн немеп алыр.

⁶Дайын чоруда бергеш, арга-сүмени дыңнап аар сен: чөвүлекчилеринг хөй болза, тиилелге сээңии боор.

⁷Мелегей кижиге мерген угаан чедип алдынмас бедикте турар, ол кижиге чугула херектер шиитпирлээр черге аксын ажар-даа харыы чок болур.

⁸Бузут үүлгедирин бодап турар кижини кара сагыштыг кижиге дээр.

⁹Мелегей кижиниң бодалдары бачыт болур, кочуургак кижиге улуска бужар бооп көстүр.

¹⁰Айыыл-халап хүнүнде кошкааң көргүзөр болзуңза, күжүңгө эвээжээни ол-дур.

11Өлүртүр деп турар улусту камгала! Өлүрү чайлаш чок улусту камгалаарындан дадагалзаар сен бе?

12«Ол дугайында билбээн бис!» – деп болур сен. Чүректерниң Шенекчизи Бурган билир, сеткилицниң Хайгааракчызы бүгү чүвени билир – кижини бүрүзүн, ажил-херектерин барымдаалап, Ол кезедир азы шаңнаар.

13Оглум, ары чигирин чиирге, кандыг ийик? Ооң чаагайы кончуг, ары өөнүң үттеринде чигир сээң өгүңге амданныг болур.

14Мерген угаанны чедип аары база сеткилицке шак ындыг салдарлыг: ону тып алган болзуңза, келир үең бар, идегелиң өжүп төнмес.

15Чөптүг-шынныг кижиниң бажыңының чанында кедеп турар бузуттуг хей дег болба, буянныг кижиниң бажың-балгадын хоозуратпа:

16чөптүг-шынныг кижини чеди-даа катап кээп ушса, дөмей-ле туруп кээр, а бузуттуглар кээп ужар болза, айыыл-халапка таваржыр.

17Дайзының кээп ужарга, өөрүве; ол моондакка тептигерге, чүрээң өөрүп-байырлавазын,

18оон башка Дээрги-Чаяакчы көрүп кааш, өөрүшкүңнү бак чүүл деп санааш, Бодунуң килеңин дайзыныңдан чайладып аппаар.

19Кара сагыштыг улус дээш хөлзеп, хорадава, бузуттуг улуска адааргава,

20чүге дээрге кара сагыштыгларның келир үези чок база бузуттуг улустуң чырыткызы өжүп каар.

21Дээрги-Чаяакчыдан коргуп чор, оглум, хаандан база коргуп чор, өскерликчилер-биле харылзашпа.

22Чүге дээрге олардан хенертен өлүм хөмө таварып кээр: Дээрги-Чаяакчы биле хаандан кандыг айыылдар кээрин билип-даа шыдавас сен.

Мерген угаанныгларның өске сестери

23Мерген угаанныгларның өске сестери бо-дур. Шииткел черинге улусту ылгай көөрү – бак херек;

²⁴буруулуг кижиге «Актыг сен» деп турар кижини чоннар каргаар, аймактар көрбестей бээр.

²⁵А сойгалап турар кижиге ээ көрүүшкүннү алыр, олче ачы-буян бадып кээр.

²⁶Шынныг харыы – эриннерже ошкаашкын дег.

²⁷Бажыңың даштында ажил-херээңни аайлап каавыт, шөлүңде ажилдарыңны доозуп ал, а ооң соонда бажыңыңны тудуп эгеле.

²⁸Өске кижиге удур хоозун херечилел кылба, аас-сөзүңден меге үнмезин.

²⁹«Ол кижиге меңээ кандыг хамаарылгалыг болчук, мен база аңаа шак ындыг хамаарылгалыг болуйн: кылган херектери дээш, кеземчеден көргүзейн!» – диве.

³⁰Бир катап чалгаа кижиниң шөлүнүң чаны-биле, угааны четпес ээ кижиниң виноград шөлүнүң чоогу-биле эртип бар чыткан мен.

³¹Көөрүмге, чер болганда тенниг чадаң ыяш өзүп үнген, бок үнүштер черни шыва апкан, даш херим буступ калган болду.

³²Ол бүгүнү көрүп, боданып тургаш, көргөн, билген чүүлүмден мындыг түңнел үндүрдүм:

³³ам-даа удуп-ноюрзап чыдар болзуңза, ам-даа хөлестеп чыдар болзуңза,

³⁴тояанчы дег, ядарал сенче халдап кээр, үптекчи дег, түрегдел сенче халдап кээр.

Чугаалар 25

Соломоннуң бичии чыындызы

¹Соломоннуң оон өске угаадыглыг чугаалары бо-дур. Оларны Иудеяның хааны Эзекияның бижээчилери чыып тургускан.

²Бурганның алдары – чажыт чүүлдү ажытпазында, хаанның алдары – чажыт чүүлдү билип аарында.

³Дээрниң бедин, черниң ханызын база хаанның чүрээн билип аары болдунмас.

⁴Мөңгүнден холуксааны аңгылап каавыт, ынчан ус-шевер кижии саваны кылыптар;

⁵хаандан бузуттуг кижини адырып каавыт, ынчан хаанның дүжүлгези чөптүг чоруу-биле быжыг апаар.

⁶Хаанның мурнунга көөргеттинме, ноянна-биле чаңгыс черге турба;

⁷хаанның сени ызыгуурлуг кижии мурнунга куду көөрүнүң орнунга, сеңээ: «Дөрже олуруп көр» – деп чугаалаары дээр. Карааң-биле көргөн чүвеңни

⁸чаргы чарар черге үндүреринче далашпа, оон башка алызында барып, бир-ле кижии адыңны баксырадыр болза, канчаар сен?

⁹Чаргылдажып тура, чүгле бодуңнуң херээңни чугаала, өске кижиниң чажыдын ажытпа.

¹⁰А чажытты чугаалапсыңза, дыңнаан кижии бодуңну чемелээр, ынчан бак атка кирериң чайлаш чок.

¹¹Чогуур үезинде сөглээн сөс – мөңгүн каасталгада алдын угулза дег.

¹²Дыжы кулакка мерген угаанныг чемелээшкин – алдын сырга болгаш арыг алдындан каасталга ышкаш.

¹³Айбылаан ээзинге шынчы айбычы, дүжүт ажаар үеде сериин салгын дег, ээзиниң күчү-күжүн немеп бээр.

¹⁴Хей черге белектер аазаар кижии – булуттар биле хат турда-ла, чабстың чагбайн барганы дег.

¹⁵Килеңнээчел эвес чоруктуң ачызында чагырыкчыны безин ээлдирип ап болур, чымчак чугаа-сөс сөөктү безин үреп бузар.

¹⁶Ары чигири тып алзыңза, чеже херегил, ынчаны чиир сен, оон башка пөктүр чипкеш, кузуп аар сен;

¹⁷эжиңниң бажыңынче үргүлчү маңнап, амыратпайн туруп бербе, оон башка ол сенден хөңнү калып, көрбестей бээр.

¹⁸Өске кижиге удур мегелеп херечилээр кижиге – моң, хылыш болгаш чидиг согун бажы ышкаш.

¹⁹Сөзүңге шынчы эвес кижиге айыыл хүнүнде идегээри – ирий берген диш азы аскак бут ышкаш.

²⁰Ажыг-шүжүглүг кижиге ыр ырлап бээри – соок хүндүс хевин уштуп октаары, балыг черже ажыг уксус кудары ышкаш.

²¹Дайзының аштаан болза – чемгерип каг; суксаан болза – сугдан ижиртип каг:

²²ынчаар кылгаш, оттуг көстөрни ооң бажыңга чыып бээр сен, а Дээрги-Чаякчы сени шаңнаар.

²³Соңгу чүктен хадаан хат – чаъс-чайыкты, а хопчу кижиниң аас-дылы – ажынган көрүштерни эккээр.

²⁴Хыйланчак кадай-биле чаңгыс черге чурттаарыңга көөрде, оон озалааш үгекке чурттааны дээр.

²⁵Ырак черден келген эки медээ – кагып-суксааш, харыксыраан кижиге соок суг ышкаш.

²⁶Бузуттуг кижиге дүжүп берген чөптүг-шынныг кижиге – хирленген булак, бужартаан суг бажы ышкаш.

²⁷Ары чигирин идээледир чири-даа, ат-алдарны хөлүн эрттир сүрери-даа – багай херек-тир.

²⁸Бодун туттунуп шыдавас кижиге – үрегдеп бузуп каан, ханазы чок хоорай ышкаш.

Чугаалар 26

¹Чайга – хар, а дүжүт ажаар үеге – чаъс ышкаш, мелегей кижиге алдар-хүндү таарышпас.

²Бора-хөкпештиң ыңай-бээр ужары база хараачыгайның шивеш кынныры ышкаш, хей черге келген каргыш боттанмас.

³Кымчы – аътка, чүген – элчигенге, а шыкпыш – мелегей кижиниң ооргазынга херек.

⁴Мелегей кижиге мелегей харыы бербе, оон башка ол кижиге ышкаш апаар сен.

⁵Мелегей кижиге мелегей харыыдан бер, оон башка бодун мерген угаанныг кылдыр бодай бээр.

⁶Мелегей кижиге сөс чедирткен кижиге боду-ла буттарын одура шапкан азы бактың дашказын ишкен кижиге дег.

⁷Мелегей кижиниң аксында угаадыглыг чугаа – аскак кижиниң буттарының кылажы дег.

⁸Мелегей кижиге алдар-хүндү көргүзери – дашты ону шывадаар чепсек-херекселге баглаары дег.

⁹Мелегей кижиниң аксында угаадыглыг чугаа – эзирик кижиниң тенниг чадаң ыяштан халбактанганы дег.

¹⁰Мелегей ийикпе, азы душкан-на кижини ажилга хөлезилеп алыр кижиге – шупту улусту балыглаар ча адыгжызы дег.

¹¹Мелегей кижиге бодунуң мелегей чоруун катаптаанда, кускузунче дедир ээп келгеш, чип аар ыт дег.

¹²Бодун мерген угаанныг кылдыр тогдунар кижини көргөн сен бе? Аңаа бодаарга, мелегей кижиге безин идегээри дээр болдур ийин.

¹³Чалгаа кижиге: «Орукта арзылаң тур! Кудумчуларда араатан аң димзенип чор!» – дээр.

¹⁴Чалгаа кижиниң дөжээнге аңдарлып-дүңдерлири – эжиктиң шүнчүктерге халаңнаары дег.

¹⁵Чалгаа кижиниң холу-биле тавакта чемни ап алза-даа, ону аксынга чедирип чадай бээр.

¹⁶Чалгаа кижиниң бодун сарыылдыг чүүлдер чугаалаан чеди кижиден мерген угаанныг деп бодаар.

¹⁷Чай кадында өске улустуң алгыш-кырыжынга киржири – черлик ыттың кулаан шеле тыртары дег.

¹⁸⁻¹⁹Өске кижини мегелепкеш: «Баштактандым ышкажыл!» – дээр кижиниң тенек аарыг кижиниң оттуг болгаш өлүмнүг согуннарны октап турары дег.

²⁰Ыяш төнерге, от өжүп каар, а хопчу кижиниң чокта, алгыш-кырыш соксай бээр.

²¹Хөмүрдөн – көс, ыяштан – от, а нүгүлчү кижиниң чугаа-сөзүндөн – адааннажышкын үнер.

²²Хопчу кижиниң чугаа-сөзү амданныг чем дег – кижиниң ишти-хөңнүнүң эң ханызынче кире бээр.

²³Кара сагыштыг кижиниң чымчак аас-сөзү – даштын холуксаалыг мөңгүн-биле чайырлап каан дой сава дег.

²⁴Дайзыныңның чугаазы авыяастыг, ооң сеткилинде кара сагыш шыгжаттынып чыдар;

²⁵үнү чымчак-даа болза, аңаа бүзүреве, ооң чүрөөн бужар чүүл долган болдур ийин;

²⁶ооң авыяас чоруу сени көрбезин чажырып турар, ынчалза-даа каржы-багы улус мурнунга ажыттынып кээр.

²⁷Оңгар каскан кижиниң боду ынаар кээп дүжер, кижиниң өрү октаан дажы тейинге кээп дүжер.

²⁸Мегечи кижиге хомудадып турар улузун көөр хөңнү чок база авыяс аас-дыл буураашкынны белеткеп турар.

Чугаалар 27

¹Даартагы хүнде болур чүве-биле мактанма – ол хүннүң чүнү эккеэрин билбес-ле болгай сен.

²Сени бодуң эвес, а өске кижиге; бодуңнуң эвес, а хары кижиниң аас-сөзү мактазын.

³Даш-даа аар, элезин-даа чиик эвес, ынчалза-даа мелегей кижиниң аажы-чаңы оон-даа аар.

⁴Килең – каржы, күштүг килең – үерлээн суг дег, ынчаарга хүннээчел кижиге удур туржуп шыдаар кижиге бар бе?

⁵Ажы-биле сойгалаар кижиге бүдүү ынак эжинден дээр.

⁶Ынак эжиң ак сеткилдиинден сени балыглаар, а сени көөр хөңнү чок кижиге мегелеп ошкаар.

⁷Эмин эрттир тоткан кижиге ары чигирин-даа херекке албас, а аштаан кижиге ажыг-даа чем амданныг болур.

⁸Төрөөн черин каапкан кижиге – уязын каапкаш барган куш дег.

⁹Чагдынар болгаш айдызаар чаагай чыттыг чүүлдер чүректи өөртүр, а эжиң чүрээниң ханызындан арга-сүме бээрге, база ындыг таптыг.

¹⁰Бодуңнуң-даа, ачаңның-даа эш-өөрүн кагба; айыыл таварыырга, төрелдериңче барба: ыракта акы-дуңмаңга көөрдө, чоокта кожаң дээр.

¹¹Оглум, мерген угаанныг бооп, мээң чүрээмни өөртүп көр, ынчан мени бак сөглээр улуска харыылаар сөстөр тыпты бээр.

¹²Угаанныг кижиге айыыл көргөш, чашты бээр, а кенен улус олче уткуштур баргаш, кеземче алыр.

¹³Хары кижиге дээш дагдырган кижиниң идик-хевин долаа кылдыр ап ал, өске кижиге кадайы дээш дагдырган кижиден долаадан ап ал.

- ¹⁴Эртен эрте эжин аажок ыткыр алгап-йөрээр кижиге – каргыш салып турар кижиге бооп санаттырар.
- ¹⁵Хыйланчак кадай – дамдылаар ойбак-дыдык дээвиир дег;
- ¹⁶ону соксадыры – хатты доктаадыры дег азы үстүң адышка туттунмазы дег.
- ¹⁷Демирни демир чидидер, а кижини өске кижиге кажарадыр.
- ¹⁸Чимистиг ыяшты ажаап турар кижиге ооң чимистерин чиир, а ээзи дээш сагыш човаар кижиге алдар-хүндүгеге чедер.
- ¹⁹Арын-шырайның сугга көрүнчүктелири дег, кижиге өске кижиниң чүрөөңгө көстүр.
- ²⁰Тамы биле Өлүм пөгерин билбес, кижиниң карактары тодарын билбес.
- ²¹Кижиге мактал сөстөриниң салдары – мөңгүн биле алдынга хайылдырар суугу дег.
- ²²Мелегей кижини тараа-биле кады согаашка суккаш, бала-биле соктаар-даа болзуңза, мелегей чоруун арыглап шыдавас сен.
- ²³Шээр малыңның шуптузун бирден бирээ чокка танып ал, кодан сүрүүңгө сагыштан сал:
- ²⁴кандыг-даа байлакшыл мөңгези-биле турбас, дүжүлгө безин үргүлчү салгал дамчывас болгай.
- ²⁵Оът-сиген оңар, оон чаа көк шымырарты үнүп кээр, дагларның ийлеринде оът-сигенни кезип, чыып алыр;
- ²⁶хураганнар сеңээ хеп болур, а анайлар – шөл садып алыр төлевир болур;
- ²⁷өшкү сүдү – сеңээ чем боорунга, өг-бүлөөңни ашкарып-чемгереринге болгаш чалча кыстарыңны тоттур азыраарыңга четчир.

Чугаалар 28

- ¹Бузуттуг кижини сүрүп турар кижичок-даа болза, ол дезип маңнаар, а чөптүг-шынныг кижичок, арзылаң дег, амыр-шөлээн.
- ²Чуртка хөлзээзин үнүп турда, чагырыкчылар көвүдээр, а угаанныг болгаш чүү шын боорун билир чагырыкчы барда, чурт үр туруп шыдаар.
- ³Түрөңги улусту кызып-кыйып турар яды кижичок тараан үрезинни чууй шаап аппаар чайык дег.
- ⁴Ыдыктыг хоойлудан ойталап турар кижичок бузуттуг улусту мактаар, а хоойлуну сагып турар улус олар-биле демисежир.
- ⁵Каржы-бак улус чөптүг чорукту билбес, а Дээрги-Чаяакчыже чүткүп чоруур улус чөптүг чорукту бүрүнү-биле билип алыр.
- ⁶Кем-буруу кылбайн амыдырап чоруур яды кижичок шын эвес оруктар-биле чораан бай кижиден дээр.
- ⁷Угаанныг оол ыдыктыг хоойлуну сагыр, а үен-даян улус-биле эдержир оол ачазының адын баксырадыр.
- ⁸Улуска акшаны чээлиге бергеш, хөөзүнден байып турар кижиниң хөрөңгизи ядыларга ачы-дуза көргүзөр кижиниң холунче кире бээр.
- ⁹Ыдыктыг хоойлунуң сөстөрүн дыңнаар хөңнү чок кижиниң мөргүлү безин бужар чүүл болур.
- ¹⁰Эки мөзүлүг улусту бузуттуг орукче дуурайлап кирип турар кижичок бодунуң-на дузаанга туттурар, а кем-буруу чок кижичок буянны салгап алыр.
- ¹¹Бай-шыдалдыг кижичок бодун мерген угаанныг кылдыр бодаар, ынчалза-даа угаанныг яды кижичок ооң кандызын эндевес.
- ¹²Чөптүг-шынныг кижилер тиилеп үнерге, ат-алдары алгыыр; бузуттуглар депшип үнерге, улус чаштына бээр.
- ¹³Бачыттыг үүлгедииниңи чажырап болзуңза, эки чүве көрбес сен, а ону ажы-биле миннип, ойталаар болзуңза, өршээл алыр сен.

- ¹⁴Бодун үргүлчү оваарымчалыг ап чоруур кижиге амыр-чыргалдыг. А чүрөөн чөрүүлөдип аар кижиге айыылга таваржыр.
- ¹⁵Каржы-бак чагырыкчы ядыгы албаты чонга ырланган арзылаң, чазыйлаан адыг дег.
- ¹⁶Чагырыкчы мелегей болган тудум-на, албан-үндүрүгнүң саны көвүдээр, а чөптүг эвес олча-ажыкты көөр хөңнү чок кижиниң назыны узаар.
- ¹⁷Кижиге өлүргөш, буруудаан кижиге өлгүжеге чедир дезип кээр, кым-даа аңаа деткимче бербес.
- ¹⁸Кем-буруу чок амыдырап чоруур кижиге камгалал алыр, а шын оруктан соора баар кижиге хенертен буурап дүжер.
- ¹⁹Черин болбаазыраткан кижиниң хырны тодуг, а хоозун күзел-бодал сүрген кижиге түрегделди мага хандыр көөр.
- ²⁰Шынчы кижиге хөй ачы-буянны алыр, а дүрген байып аарынче чүткөөн кижиге кеземчеден чайлап шыдавас.
- ²¹Улусту ылгай көөрү – бак херек: кижиге кескинди хлеб дээш безин бачыт үүлгедип болур болгай.
- ²²Чазый кижиге дүрген-не байып алыксаар, ынчалза-даа ядарал ону чыпшыр сүрүп кел чыдарын билбес.
- ²³Улус алызында барып чашпаа чугаалыг кижиге эвес, а чемелээшкин чугаалаар кижиге ээ көрнүр.
- ²⁴Ада-иезин үптөп-тонааш: «Ол дээрге бачыт эвес-тир» – деп турар кижиге үрегдекчи дег-дир.
- ²⁵«Алын-чийин» дээр кижиге алгыш-кырыш үндүрер, а Дээрги-Чаяакчыга идегээр кижиге чаагай амыдыралдыг болур.
- ²⁶Чүглө бодунуң угаанынга идегээр кижиге мелегей болур, а мерген угаанның оруктарын изээр кижиге камгалал алыр.

²⁷Ядыы кижиге дузалаар кижичединмес деп чүве билбес болур, а оон хая көрнүр кижиче бодунга хөй-ле каргышты чыып алыр.

²⁸Бузуттуглар өрү депшиирге, улус чаштына бээр, а олар чок апаарга, чөптүг-шынныг улус көвүдээр.

Чугаалар 29

¹Чемелеткеш, чөрүүлээр кижичеп-хенертен эглиш чок узуткаттырар.

²Чөптүг улус депшиирге, чон өөрүп-хөглээр, а бузуттуг кижиче тергиидээрге, чон хинчектенир.

³Мерген угаанга ынак кижичаказын өөртүп турар, а самыын-садар херээженнер-биле эдержир кижиче эт-хөреңгизин чарыгдап турар.

⁴Хаанның чөптүг шииткели чуртту быжыктырар, а ажык-кончаа сүрер чорук – хоозурадыр.

⁵Өске кижиге чашпаалап турар кижиче ооң буттарынга какпа салып турар.

⁶Бузуттуг кижичиниң бачыды – бодунга дузак, а чөптүг-шынныг кижиче өөрүп-байырлап чурттаар.

⁷Чөптүг кижиче ядамыктың эргелерин утпайн чоруур, а бузуттуг кижиче ол дугайында бодавас.

⁸Кочуургак улус хоорайга хөлзээзин үндүрер, а мерген угаанныг улус килеңни оожургадыр.

⁹Мерген угаанныг кижиче мелегей кижиче-биле чаргылдажып турда, каткы-шоот-даа, дорамчылаашкын-даа төнмес.

¹⁰Өлүрүкчүлөр кем-буруу чок кижичини көөр хөңнү чок, эки мөзүлүг кижичини база узуткаарын бодаар.

¹¹Мелегей кижиче килеңин белени кончуг сула салыштар, а мерген угаанныг кижиче – оожургадып аар.

¹²Бир эвес чагырыкчы кижиче меге чугаа-сөс тооп дыңнаар болза, ооң бүгү дүжүметтери бузуттуг болур.

- ¹³Ядыы кижиге биле ооң дарлакчызын дөмей болдуруп турар чүүл бо-дур: оларның иелдирзиниң карактарында чырык Дээрги-Чаяакчыдан келген.
- ¹⁴Бир эвес хаан кижиге ядыы улусту шын шиидип турар болза, ооң дүжүлгези кезээде тендиш дивейн турар.
- ¹⁵Шыкпыштап чемелээрге, мерген угаан кээр, а карактавайн каапкан оол авазын бак атка кириер.
- ¹⁶Бузуттуг улус депшиирге, бачыт база кедерей бээр, ынчалза-даа чөптүг-шынныг улус оларның буураарын көрүп каар.
- ¹⁷Оглуңну эдип-чаза, ынчан ол дээш сагыжың дыш болур, ол сээң сеткилиңге таалалды шаңнаар.
- ¹⁸Бургандан кээр ажыдышкыннар чок болза, чон калчаарап баар, а ыдыктыг хоойлуну сагып турар кижиге амыр-чыргалдыг!
- ¹⁹Кул кижини чүгле сөстөр-биле эдип-чазаары болдунмас, оларны билип-даа турар болза, оозун эскертпес.
- ²⁰Бодамча чок чүве чугаалаар кижиге көргөн сен бе? Аңаа бодаарга, мелегей кижиге безин идегээри дээр болдур ийин.
- ²¹Кул кижини чажындан-на туразында салыр болза, оон эки чүве үнмес.
- ²²Килеңнээчел кижиге алгыш-кырыш үндүрер, ажынчак кижиге хөй бачыт үүлгедир.
- ²³Улуг туралыг кижиге куду көрдүрер, а биче сеткилдиг кижиге алдар-хүндү чедип алыр.
- ²⁴Оор-биле эштежир кижиге бодунуң амы-тынын үнелевейн турары ол: оорга каргыш салганын дыңнап турза-даа, сөс оскунмас.
- ²⁵Улустан коргар кижиге дузакче кире бергени ол, а Дээрги-Чаяакчыга идегээр кижиге айыылдыг чүү-даа чок.
- ²⁶Хөй-ле улус чагырыкчыга чашпаалаар, ынчалза-даа чөптүг шииткел кижиге Дээрги-Чаяакчыдан кээр.

²⁷Чөптүг-шынныг улуска бак кижиге – бужар чүүл, а бузуттуг улуска эки мөзүлүг кижиге – бужар чүүл.

Чугаалар 30

Агурнуң мерген угаанныг медеглели

¹Иакейниң оглу, Масса чурттуг Агурнуң сөстери бо-дур. Ол кижиге Ифиилге, Ифиил биле Укалга мынча дээн:

²Мен дээрге улус аразында эң бүдүүлүк кижиге бооп турарым чөп боор, кижилерде бар угаан-даа менде кайда боор.

³Мерген угаанга өөренип албаан мен, ыдыктыг Бурган дугайында билиг менде бар бе?

⁴Кым дээрже көдүрлүп үнгеш, дедир бадып келгенил? Кым адыжынга хатты тудуп алганыл? Кым шывыгга сугну ораап алганыл? Кым черниң кыдыг-кызыгаарын өйлей хемчээп, доктаатканыл? Ындыг кижиниң ады кымыл? Ооң оглунуң ады кымыл? Билир боор сен аа?

⁵Бурганның чугаалаан сөс бүрүзү-ле – арыг-шын; Ол – Аңаа идегээр улустуң мурнунга турар камгалалы.

⁶Ооң сөстериңге чүнү-даа немеве, оон башка Ол сени сойгалаарга, мегең туттурар.

⁷Ийи-ле чүүлдү Сенден дилеп тур мен, дириг чорумда, оларны боттандырып бээринден ойталавайн көр:

⁸хоозун, меге сөстү менден ырадып каавыт; мени ядаратпа-даа, байытпа-даа, чүгле меңээ херек аъш-чемни берип чор.

⁹А оон башка эрттир тода бергеш, Сенден ойталап: «Дээрги-Чаяакчы дээрге кымыл ол?» – деп айтыра бээр мен азы ядарай бергеш, оорланып, Бурганны бак атка кирир мен.

¹⁰Чалча кижини дээргизиниң мурнунга нүгүлдеве, оон башка ооң каргыжы сеңээ дүжүп, буруудаар сен.

- ¹¹Ачазынга каргыш салыр, авазын алгап-йөрээвес улус турар;
- ¹²боттарын арыг деп бодаар хирезинде, мыяанга боражып алган улус турар;
- ¹³турамык көрүштүг, улуургак улус турар;
- ¹⁴диштери бижектер дег, азыглары хылыштар дег, ядыы улусту чер кырынга арттырбайн, эң түреңги улусту чон аразынга арттырбайн, узуткап-сыыраарын бодаар улус турар.
- ¹⁵Хан сорар курт ийи уруглуг, олар: «Эккел, эккел!» – дижир. Кажан-даа тотпас үш чүүл бар, дөрткү чүүл база «Болзун» дивес:
- ¹⁶өлүглер ораны, үре-төл чок хырын, суггарарга-даа, суксуну ханмас чер болгаш кажан-даа «Болзун» дивес от.
- ¹⁷Ачазын шоодар болгаш авазын дыңнаар хөңнү чок кижиниң карактарын кускун-сааскан соктап чиптер база сек чиир куштар дойлап кааптар.
- ¹⁸Меңээ билип алыры берге үш чүүл бар, дөрткү чүүлдү база билип шыдавас-тыр мен:
- ¹⁹дээрде ушкан эзирниң оруу, хаяда сойган чыланниң оруу, далайда эжиндирген корабльдың оруу, аныяк кысче эр кижиниң оруу.
- ²⁰Ашаанга өскерилген херээженниң оруу мындыг: чемненип алгаш, аксын чоткаш: «Багай чүү-даа чүве кылбаан мен» – дээр.
- ²¹Черни хөлзедип-шимчедип турар үш чүүл бар, дөрткү чүүлдүн аарын чер ууп шыдавас:
- ²²хаан апарган кул кижини, тоттур чемненип турар мелегей кижини,
- ²³ашакка барып алган бужар херээжен болгаш дээргизиниң кадайының орнун ээлээн чалча кыс.
- ²⁴Чер кырында бичии ынай, ынчалза-даа мерген угаанныглардан-даа артык угаанныг дөрт амытан бар:

²⁵кымыскаяктар – күш-шыдалы улуг эвес чон-даа болза, аьш-чемин чайын-на курлавырлап алыр;

²⁶сарлык-дегелер – кошкак чон-даа болза, чурттаар черлерин хаялар аразынга тудуп алыр;

²⁷шартылаада хаан чок, ынчалза-даа чаңгыс аай чыскаал-биле көжүп чоруур;

²⁸селескени хол-биле тудуп аар сен, ынчалза-даа ол хаанның ордузунга-даа турар.

²⁹Кылаштаар аяны түрлүг үш амытан бар, чоргаар кылаштыг дөрткү амытан база бар:

³⁰аң-меңниң эң күчүлүү арзылаң – кымга-даа орук чайлаवास;

³¹коданының баштыңнары болур аскыр-дагаа биле аргар-кошкар болгаш албаты чонун баштаан хаан кижини.

³²Мелегейиң-биле бодуңну өрү көргөн база бак чүве бодап алган болзуңза, аксыңны адыжың-биле дуй тудуп ал.

³³Чүге дээрге сүттү хайындырарга – өреме үнер; думчукче шанчарга – хан төктүр, а килең хайнырга – адааннажышкын үнер.

Чугаалар 31

Лемуил хаанның авазының чагыы

¹Масса чурттуг Лемуил хаанның сөстери. Бо сөстер-биле Лемуилдин авазы оглунга өөредиг берип турган:

²Оглум, мен чүү дэйн? Мээң божуп-төрээн оглум, канчаайн? Аксы-даңгыраам бээримге, төрүттүнген оглум, чүнү чагыыйн?

³Бодуңнуң күжүңнү херэеженнерже чарывайн көр, хааннарны буурадыр херэеженнер сээң оруктарыңны боттарыңче эй тыртпазыннар.

⁴Лемуил, арага ижери хааннарга шуут-ла таарышпас, чагырыкчылар-даа эзиртир суксун дилевезин.

⁵А оон башка эзиртир ижип алгаш, хоойлу-дүрүмнерни-даа уттуп аарлар, дарладып базындырган улуска-даа чөптүг шиитпир үндүрбестер.

⁶Эзиртир суксунну – өлүр четкен кижиге; араганы – сеткил-хөңнү ажып-саргаан кижиге кудуп бериңер:

⁷ол күжүр ижипкеш, бодунуң яды-түрөңгизин база хилинчектиг үүлезин уттупсун.

⁸А сен бодун камгалап шыдавас кижини, шыдал чок бүгү улусту камгалап чугаала.

⁹Чөптүг шииткел үндүрүп, яды болгаш түрөп баксыраан улусту камгалап чугаала.

Бүдүштүг херээженге йөрээл

א

(алеф)

¹⁰Бүдүштүг херээженни кым тып шыдаарыл? Ооң үнези эртине даштардан бедик болгай,

ב

(бет)

¹¹ашааның чүрээ аңаа бүзүрелдиг, ол кадайының ачызында ажык-орулга чок артпас.

ג

(гимел)

¹²Кадайы аңаа бүгү назынында бузутту эвес, буянны шаңнап кээр.

ד

(далет)

¹³Дүк азы лён пөс-даа белеткей берген дижик – кандыг-даа ажылды күзелдии-биле кылыр.

ה

(хе)

14Ол, садыглаар корабль дег, аьш-чемни ырак черден тып эккээр.

ᶃ

(вав)

15Ол даң атпаанда-ла тура халыыр, оон өг-бүлезин ашкарып-чемгергеш, чалча кыстарга кылыр ажылды хуваап бээр.

ᶆ

(зайин)

16Бир шөлдү шинчип көргөш, садып алыр; ишчи холдары-биле акша-хөрөңги ажылдап алгаш, виноград олуртуп алыр.

ᶇ

(хет)

17Ол ажылдап тура, могап-шылаарын билбес, ооң холдары ажылындан салдынмас.

ᶈ

(тет)

18Садыг-саарылгазы эки чоруп турарын билип кагза, орай дүне-даа чырыткызын өжүрбес;

ᶉ

(йод)

19ооң холдары даараныр херекселинче дап бээр, а салаалары ээргиижин салбас.

ᶊ

(каф)

20Ол адыжын яды кижиге чада салып бээр, а холун түрөп баксыраан кижиге сунар.

ᶋ

(ламед)

21Ооң өг-бүлезинге улуг хар-даа коргунчуг эвес, өг-бүлезиниң бүгү улузу каас-коя хептиг.

ᶌ

(мем)

22Ол бодунга база хевис шывыглар даарап аар, янзы-бүрү каас-коя хептер кедер.

1

(нун)

23Ооң ашааның ады хоорайның улус чыглыр черинде билдингир, ашаа чуртунуң баштыңнарының аразында орар.

д

(самех)

24Бүдүштүг херээжен хептер даарап садар база садыгжыларга курлар аппарып садар.

у

(айин)

25Күш-шыдал биле ат-алдар – ооң кеткен хеви дег; ол келир үени өөрүшкүлүг уткуур.

е

(пе)

26Ооң аксындан – мерген угаанныг сөстөр, а дылындан – энерелдиг өөредиг үнер.

з

(цаде)

27Ол бажыңында ажыл-агыйының чоруп турарын хайгаараар база аъш-чемин халаска чивес.

р

(коф)

28Ажы-төлү туруп келгеш, ону алгап-мактаар, ашаа база мактап ханмас:

р

(реш)

²⁹«Бүдүштүүн көргүскен херээженер-ле хөй, а сен оларның шуптузун ажып кааптың!»

ψ

(шин)

³⁰Кыс кижиниң аянныы – меге дуурай, чараш-каазы – оңуп каар, а Дээрги-Чаяакчыдан коргар херээжен макталга төлептиг.

л

(тав)

³¹Ону кылган ажил-үүлези дээш шаңнаңар, ол херээжен хоорайның улус чыглыр черинге ажил-херектери-биле алдаржызын!



Экклесиаст

Экклесиаст 1

¹Давидтиң оглу, Иерусалимге хааннаан Суртаалчының сөстери.

Бүгү чүве хоозун куруг

²– Хоозун куруг чүве-дир – деп, Суртаалчы чугаалап каан. – Хоозундан хоозун чүве-дир, бүгү чүве хей-бус ышкаш!

³Чырык черге кылып чораан бүгү-ле ажыл-ижинден кижикандыг ажык-дүжүк алырыл че?

⁴Салгалдар эртип-ле турар, салгалдар кээп-ле турар, а чер-делегей мөңгө шагда туруп-ла турар.

⁵Хүн үнүп-ле турар, хүн ажып-ла турар, оон база катап үнер черинче эгиштеп бар-ла чыдар.

⁶Хат мурнуу чүкче углай үнгеш, соңгу чүкче ээп – ол-ла хевээр дескинип-ле, дескинип-ле, бодунуң долганчак оруктарынче дедир эглип кээп-ле турар.

⁷Бүгү-ле хемнер далайже агып чыдар, ынчалза-даа далайның эриин ажыр долбас, а хемнер киир агып чыдар черинче агып-ла, агып-ла чыдар.

⁸Бүгү чүве ол хире шыланчыг, кижикону илередип-даа шыдавас; ынчалза-даа карак көргеш-даа, көрүп ханмас, кулак дыңнааш-даа, дыңнап пөкпес.

⁹Турган чүве туруп-ла турар, болуп турган чүүлдер болуп-ла турар, чырык черде чаа чүү-даа чок.

¹⁰Чамдыкта улус бир-ле чүве дугайында «Көрем, бо чаа чүүл-дүр» дизи бээрлер, ынчалза-даа ол чүүл бистиң мурнувуста эрткен эрте-бурунгу үелерде-ле турган база болуп каапкан боор.

¹¹Эрткен үеде болуп турган чүүлдерни кижилер уттупкан, а ам болур чүүлдерни ооң соонда чедип кээр улус база ол ышкаш уттуптар.

Мерген угаанның хоозуну

- 12** Мен, Суртаалчы, Иерусалимге Израильдиң хааны тургаш,
- 13** бо өртемчейде болуп турар бүгү-ле чүүлдерни мерген угаан-биле шинчилээринче болгаш шенеп көөрүнче чүрээмни угландырдым. Кижидунуң күжүн үндүрүп чорзун дээш, кайы хире берге үүлени Бурган кижиде төрөлгөтөнгө онаап каан-дыр!
- 14** Чырык черде дойлуп турар бүгү-ле ажил-херекти көрүп келдим: бүгү чүвө хоозун куруг чүвө-дир, түңнел чок күженишикин-дир.
- 15** Ыргак чүүл дорттаттынмас база чок чүүл санаттынмас.
- 16** Ынчан мен сагыш-чүрээмде: «Мээң мурнумда Иерусалимге хааннап чорааннарның аразындан тергиидеп, мерген угаан талазы-биле дөгөрезин аштым, мерген угаанны-даа, билиглерни-даа мээң чүрээм хөйүнү көргөн» дидим.
- 17** Мерген угаанны-даа, мугулай болгаш тенек угаанны-даа шинчилеп билип алырынче чүрээмни угландырып чорааш, ол бүгү база-ла түңнел чок күженишикин дээрзин билдим.
- 18** Чүгө дээрге улуг угаанда улуг муңгарал бар-дыр база угаан-билигни көвүдөдип чоруур кижиде ундаралды көвүдөдип чоруур-дур.

Экклесиаст 2

Чыргалдың хоозуну

- 1** Оон бодум сагыш-чүрээмге: «Каям, бодумну хөглээшкин-биле шенеп көрейин, чыргалды мага-хандыр чооглаайн» – дидим, а ол база хоозун куруг чүвө болду.
- 2** Каткы дугайында «Ол – тенек угаан-дыр», а хөглээшкин дугайында «Ол чүнү чедип ап турарыл?» дидим.
- 3** Мага-бодумну арага-биле тааладып шенээр деп бодап алдым. Кижиде амытан бо өртемчейде өйлүг назынында чүнү кылза дээре дээрзин

билип албаан шаамда, чүрээмни мерген угаанга башкартпышаан, мугулай кижиге ышкаш чурттап көөр деп шиитпирледим.

⁴Улуг ажыл-херектерни бүдүрдүм: бодумга бажыңнарны тудуп, виноград шөлдөрүн тарыдым-даа;

⁵садтарны болгаш сесерликтерни бодумга өстүрдүм, аңаа кандыг-даа кат-чимистиг ыяштарны тарыдым-даа;

⁶алаактарда ыяштарны суггарар дээш, хөлчүктерни кылдым-даа.

⁷Эр, херээжен кулдарны садып алдым-даа, мээң бажыңымга төрүттүнген чалчаларым база турган, а бода болгаш шээр малым саны Иерусалимге мээң мурнумда чурттап чораан улустуң кайызыныындан-даа хөй турган.

⁸Хааннардан болгаш күрүнелерден алдын-мөңгүнү-даа, эртинелерни-даа чыып алдым; эр, херээжен ыраажыларлыг-даа, эр улустуң таалалы – хөй-ле херээженнерлиг-даа апардым.

⁹Ынчангаш Иерусалимге мээң мурнумда чурттап чораан улустуң аразындан тергиидеп, дөгerezин аштым, а мерген угааным мээң-биле кады хевээр арткан.

¹⁰Карактарым чүнү-даа күзээрге, ойталавайн чордум; чүрээмге кандыг-даа хөглээшкинни хорувайн чордум; мээң чүрээм бүгү-ле ажыл-ижимден өөрүп турган, ол өөрүшкү дээрге мээң бүгү-ле ажыл-ижим дээш алып үлүүм болган.

¹¹Оон холдарымның кылып кааны бүгү-ле ажыл-херектерни болгаш иженип чорааным бүгү-ле ажыл-ижимни катап эргий көрдүм: ол бүгү хоозун куруг чүүл болгаш түңнел чок күженишкин-дир, чырык черге ол бүгүден кандыг-даа ажык-дүжүк чок-тур.

Мерген угаан биле мугулай угаанның ылгалы

¹²Мерген угаанны болгаш мугулай угаанны база эргий көрдүм. (Хаанның соонда келген кижиге аңаа немей чүнү кылып шыдаарыл? Хаанның кылып каан чүүлдерин чүгле катаптап турар эвес бе?)

13Чырыктын дүмбейден дээреси дег, мерген угаанның ажык-дүжүү мугулай угаанның ажык-дүжүүндөн улуг деп көрүп кагдым.

14Мерген угаанныг кижиниң карактары – ажык, а мугулай кижидүмбейде улчуп чоруур-дур, ынчалза-даа оларның кайызының-даа хуусалымы бир дөмей дээрзин билдим.

15Ынчан мен бодум сагыш-чүрээмде: «Мени база-ла мугулайныы ышкаш, шак-ла ындыг хуу-салым манап турар ышкакжыл: ынчаарга мээң кедергей улуг угаанныг апарганымның херээ чүл?» дидим. «Ол база-ла хоозун куруг чүве-дир» деп, бодум сеткил-чүрээмде чугааландым.

16Чүге дээрге мерген угаанныгны кым-даа мөңгө шагда сактып чорбас, мугулайдан ооң ылгалы-даа чок; келир үеде бүгү улус уттундуруп каар. Мерген угаанныг кижидүмбейден ылгал чок өлүп каар-дыр!

17Ынчан чуртталганы көөр хөңнүм чок апарган, чырык черде дойлуп турар бүгү-ле ажыл-херектен хөңнүм калган, чүге дээрге бүгү чүве хоозун куруг чүүл болгаш түңнел чок күженишкин-дир.

Ажыл-иштиң хоозуну

18Чырык черге иженип чорааным бүгү-ле ажыл-ижимни көөр хөңнүм чок апарган, чүге дээрге ооң дүжүдүн мээң соомда келген кижиге арттырып каар ужурлуг-дур мен.

19А ол кижидүмбейден угаанныг болур бе азы мугулай болур бе? – ону кым билир боор. Мээң чырык черге иженип чорааш, бодумнуң мерген угаанга башкарткаш, кылган ажыл-ижимниң дүжүдүнүң ээзи ол кижидүмбейден апаар-дыр. Ол база хоозун куруг чүүл-дүр.

20Ынчангаш чүрээмден муңгагдап кээп, чырык черге иженип чорааным бүгү-ле ажыл-ижимниң түңнел чогуңдан баш муңгаш апардым.

21Бир кижидүмбейден мерген угаанныг, билиг-мергежилдиг болгаш чедишкинниг иженип чоруур-дур, а бүгү-ле чүүлүн ол бүгү дээш ажылдап чорбаан кижиге бериптер ужурлуг боор-дур. Ол база-ла хоозун куруг чүүл болгаш улуг човулаң-дыр!

²²Чырык черге иженип чоруур бүгү-ле ажыл-ижинден болгаш сагыш-чүрээниң човаашкынындан кижиге бодунга чүнү арттырып алырыл?

²³Ооң бүгү-ле хүннери – муңгагдал-дыр, ооң ажыл-ижи – човулаң-дыр; дүне безин ооң чүрээ амыр-дыш көрбес-тир. Ол база-ла хоозун куруг чүве-дир!

²⁴Кижиге аштанып-чемнениринден болгаш бодунуң ажыл-ижинге сагыш ханып, сеткилин өөртүрүндөн дээрэ чүве чок-тур. Ол бүгү база-ла Бурганның холундан кээр-дир дээрзин көрдүм.

²⁵Чүгө дээрэ Ол чокка кым аштанып-чемненип, кым сагыш ханып шыдаарыл?

²⁶Бурган Бодунга таарымчалыг кижиге мерген угаанны, билиглерни болгаш өөрүшкүнү берип турар-дыр, а бачыгтыг кижиге берге үүлени онаап турар-дыр: ол кижиге бодунуң чыып үүжелээн чүүлүн Бурганга таарымчалыг кижиге бээр ужурлуг. Ол база-ла хоозун куруг чүүл-дүр, түңнел чок күженишикин-дир!

Экклесиаст 3

Өй-шак Бурганның холунда

¹Бүгү чүве өйлүг-шактыг база бо өртемчейде бүгү-ле чүүлге үе турар.

²Төрүүр-даа үе турар, өлүр-даа үе турар; тарыыр-даа үе турар, тарып каан чүүлдү тура тыртар-даа үе турар;

³өлүрер-даа үе турар, эмнээр-даа үе турар; бузуп үрегдээр-даа үе турар, тудуп кылыр-даа үе турар;

⁴ыглаар-даа үе турар, каттырар-даа үе турар; кажыыдаар-даа үе турар, хөглээр-даа үе турар;

⁵даштарны тарадыр октаар-даа үе турар, даштарны чыыр-даа үе турар; куспактаар-даа үе турар, куспактаашкындан ойлаар-даа үе турар;

⁶дилээр-даа үе турар, чидирер-даа үе турар; кадагалаар-даа үе турар, үндүр октаар-даа үе турар;

⁷ора тыртар-даа үе турар, тудуштур даараар-даа үе турар; ыттавас-даа үе турар, чугаалаар-даа үе турар;

⁸ынакшыыр-даа үе турар, көөр хөөн чок боор-даа үе турар; дайылдажыр-даа үе турар, тайбың чурттаар-даа үе турар.

⁹Ынчангаш иженип чоруур кижиге кылган чүүлүндөн кандыг ажык-дүжүк алырыл че?

¹⁰Кижиге күжүн үндүрзүн дээш Бурганның кижиге төрөлгөтөнгө онаап кааны берге үүлезин көрдүм:

¹¹Бурган бүгү чүвени чогуур үеде кайгамчык эки боор кылдыр кылып каан, кижиге амытанга мөңгө өй дугайында бодап чоруур чүректи берип каан. Ындыг-даа болза, кижилер Бурганның кылып турар ажил-херээн эгезинден төнчүзүңгө чедир билип шыдавас.

¹²Ынчангаш оларга өөрүп-хөглээринден болгаш чуртталгазында буян кылырындан дээрэ чүвө чок-тур дээрзин угаап билдим.

¹³База бир эвес кандыг-бир кижиге аштанып-чемненип-даа, бодунуң кандыг-даа ажил-ижинден таалал ап чоруур болза, ол дээрге Бурган хайыразы-дыр.

¹⁴Бурганның кылып турар бүгү-ле чүүлү мөңгөдө турар дээрзин угаап билдим; аңаа чүү-даа немээр аргажок база оон чүү-даа казыыр аргажок; улус Бургандан кортсун дээш, Ол ынчаар кылып турар.

¹⁵Ам бар чүүлдер мооң мурнунда-ла турган, моон соңгаар болур чүүлдер бо үеде болуп турар. Бурган эрткен үени ээлдириптер болгай.

Өлүм шупту чүвени деңнеп турар

¹⁶Чырык черде оон өске көргеним бо: шииткел черинде-даа бузут бар болду, чөптүг-шынныг чорук турар ужурлуг черде-даа бузут бар болду.

¹⁷Ынчан мен сагыш-чүрээмде: «Чөптүг-шынныг-даа кижини, бузуттуг-даа кижини Бурган сайгарып шиидер-дир, чүгө дээрге бүгү-ле чүүлге база кандыг-даа ажил-херекке үе Ооң холунда-дыр» деп чугааландым.

¹⁸Кижиге төрөлгөтөнниң дугайында сагыш-чүрээмде: «Олар боттары мал-маган бис дээрзин билзиннер дээш, Бурган оларны шылгап турар-дыр» деп чугааландым.

¹⁹Чүгө дээрге кижиге төрөлгөтөнниң хуу-салымы-даа, мал-маганның салым-хуузу-даа – чаңгыс салым-хуу-дур; оларның өлүрү ышкаш, демгилери база өлүп турар, шуптузунуң тыныжының дөзү чаңгыс-тыр. Кижиниң мал-магандан дээредээр чүзү-даа чок-тур; чүгө дээрге бүгү чүве – хоозун куруг чүве-дир!

²⁰Бүгү-ле дириг чүве чаңгыс черже чоруп турар, олар шуптузу довурак-доозундан тыптып келген база довурак-доозунче катап эгли бээр.

²¹Кижиге төрөлгөтөнниң сүлде-сүнезини өрү үнүп турар бе, дириг амытаннарның сүлде-сүнезини черже бадып турар бе? – ону кым билир боор.

²²Ынчангаш кижиге бодунуң ажил-ижи дээш өөрүп чыргаарындан дээре чүве тывылбас-тыр дээрзин көрдүм; кижиниң үлүг-хуузу ындыг-дыр, а ооң соонда чүү болурун көөр арганы аңаа кым бээр деп?

Экклесиаст 4

¹Эргий көргөш, чырык черде үүлгеттинип турар бүгү-ле базымчаны көрдүм: базындыртканнарның караа чаштыг, а оларны аргалаар кижиге чок; дарлакчыларның холунда эрге-күш бар-дыр, а дарлатканнарны аргалаар кижиге чок-тур.

²Ынчангаш мен чок апарган улусту ам чурттап чоруур улустан артык экизиндим, чүгө дээрге өлүглерниң чуртталгазы төнгөн-дир.

³А оларның кайызындан-даа дээре салым-хуу – ам-даа төрүттүнмээн, чырык черде дойлуп турар каржы-дошкун херектерни көрбээн кижиге боор чүве-дир.

⁴Оон аңгыда кандыг-даа ажыл-иш болгаш кандыг-даа чедишкин кижилер аразында адааргалдан үнүп турарын база көрдүм. Ол база-ла – хоозун куруг чүүл болгаш түңнел чок күженишкин-дир.

⁵Мугулай кижичудуруун чудук адаанче суп алгаш, бодунуң бажын чип чоруур-дур дээрзи шын.

⁶Ындыг-даа болза, ажыл-иш болгаш улуг күженишкин-биле чедип алган ийи адыш хиреден амыр-дыштыг оргаш алган чаңгыс адыш хирези дээре.

Чааскаан болуру – берге үүле

⁷Эргий көргөш, чырык черде оон-даа өске хоозун куруг чүүлдү көрдүм.

⁸Бир кижичааскаан, ооң чанында кым-даа чок, ооң оглу-даа, хадунмазы-даа чок дижик; а ооң бүгү-ле ажыл-ижи төнчү чок, бай-байлаанга ооң караа тотпайн чоруур. Ол кым дээш-ле иженип база сеткилинге чыргал көргүспейн чоруурул? Ол база-ла хоозун куруг чүүл болгаш берге үүле-дир.

⁹Чаңгыс боорундан эштиг болганы дээре, чүге дээрге ийи кижиниң ажыл-ижи эки түңнелдиг.

¹⁰Чүге дээрге олар барып дүжер болза, бот-боттарын көдүржүп аар. А чаңгыс кижичааскаан барып дүжер болза база ону көдүрүп каар эжи чок болза, ат болганы ол.

¹¹База ол ышкаш ийи кижикады чыдар болза, оларга чылыг; а чаңгыс кижичааскаан чылыгып аарыл?

¹²База ол ышкаш чаңгыс кижини ажып-тиилеп ап болур болза, ийи кижичааскаан алыспайн баар. База ол ышкаш үш каът кылдыр ээрип каан удазын белен үзүлбес.

¹³Арга-сүме хүлээп билбес, кырган-даа бол, угаан чок хаандан яды-даа бол, угаанныг аныяк оол дээре.

¹⁴Чүге дээрге ол хаанның үезинде демги оол яды бооп төрүттүнген-даа болза, кара-бажыңдан үнгеш, хааннай берген.

¹⁵Чырык черде кылаштап чоруур бүгү-ле дириг улус демги хаанның орнун ээлээр амды оолактың талазында дээрзин база көрдүм.

¹⁶Ындыг-даа болза, оларның мурнунда хааннап чораан улусту санап четпес, а келир салгалдар ол оолакты магадавас. Ол база-ла хоозун куруг чүүл болгаш түңнел чок күженишкин-дир.

Бурган мурнунга хей даңгырактың хоозуну

¹⁷ Бурганның өргээзинче кел чыда, базымыңны кичээп хына. Мугулайлар ышкаш, чүгле өргүл кылыр дээш эвес, а эки дыңнап аар дээш келгениң дээре. Чүге дээрге шын эвес кылып турарын олар боттары билбес-тир.

Экклесиаст 5

¹Аас-дылың далаштырба база чүрээң Бурганның мурнунга сөс чугаалаар деп эшкедевезин; Бурган дээрде болгай, а сен черде-дир сен; ынчангаш чугаа-домаан кыска болзун.

²Чүге дээрге хөй сагыш човаашкынындан дүш-дүл тыптыры дег, мугулайның чугаазы сөзүнүң хөйүнден билдинер.

³Бурганга даңгырак бергеш, ону саадатпайн күүсет, чүге дээрге Бурган мугулайларга таарзынмас; даңгыраглаан соонда – күүсет.

⁴Даңгыраглааш, күүсетпезиниң орнунга, даңгыраглавааның дээре.

⁵Бодуңнуң аас-дылың мага-бодуңну бачытче чыгаптарын болдурба, база Бурганның төлээзиниң мурнунга: «Чазыпкан-дыр мен!» – диве. Бурган сээң сөзүң дээш кылыктанып, сээң холдарыңның кылган ажил-херээн бузуп үрегдеп кааптарын чедип алган херээң чүл?

⁶Хөй дүш-дүлде дег, хөй сөс-домакта хоозун куруг чүүл хөй болур. А сен Бургандан коргуп чор.

Чөптүг эвес эрге-чагырга дугайында

⁷Кандыг-бир чуртта ядыларның базындырып чоруурун база чөптүг шынның хажыдышкынын көрзүңзе, аңаа элдепсинме, чүге дээрге дарга кижини ооң үстүндө дарга хайгаарап көрүп турар, а ону – оон-даа үстүндээзи.

⁸Черден ажык-дүжүктү шупту улус ап турар, шөлдер хаанга безин бараан болуп турар.

Алыксак-чиксек чоруктуң хоозуну

⁹Акша-мөңгүнге ынак кижини аңаа черле тотпас; бай-байлакка ынак кижини ону сагыжынга чедир чыып ап шыдавас. Ол база-ла хоозун куруг чүведир!

¹⁰Бай-байлак көвүдөөн тудум, ооң ажыын көөр улус база көвүдөп турар; байлактың ээзинге ону чүгле көөрдөн башка, ажык-дузазы чүл?

¹¹Эвээшти-даа чиген болза, хөйнү-даа чиген болза, ажылчынның уйгузу тамчыктыг; а байның тодуг-догаазы ооң бодунга уйгу-дыш бербес.

¹²Чырык черде көргеним хилинчектиг човулаң бар-дыр – ол дээрге ээзиниң бодунга хора боор кылдыр чыгдынып чоруур бай-байлак-тыр.

¹³Ол бай-байлаа кандыг-ла бир хорадан арлып чиде бээр, а оолдуг апаргаш, оозунга бээр хире чүзү-даа чок, хол куруг боор.

¹⁴Иезиниң иштинден үнүп келгени дег, шак-ла ындыг үпчүген чанаш хевээр чоруй баар база бодунуң ажыл-ижинден холунга тудуп алгаш баргы дег чүү-даа ап шыдавас.

¹⁵Ол шынап-ла хилинчектиг човулаң-дыр: кандыг келген-дир, шак-ла ындыг хевээр чоруй баар. Хат-салгынче иженип чораанындан аңаа кандыг ажык-дуза барыл?

¹⁶А ол кижини бүгү назынында караңгыда чемненип, кылыктанып, хомудап, анчыгзынып база аарып чоруур.

¹⁷А мээң магалыг болгаш таарымчалыг деп көргөн чүүлүм – Бурганның бергени өйлүг назынында кижиниң аштанып-чемненип, чырык черде

бодунуң иженип чоруур ажыл-ижинге өөрүп чыргап чорууру, кижиниң үүле-хуузу ындыг-дыр.

¹⁸Бурган кандыг-бир кижиге бай-байлакты, эт-хөреңгини бергеш, ооң ажыын көөр болгаш ажыл-ижинге өөрүүр арганы база берген болза, ол дээрге Бурган хайыразы-дыр.

¹⁹Бир эвес Бурган ооң чүрээн өөрүшкү-биле алаактырып турар болза, ол кижичуртталгазының узун-кысказының дугайында хөй боданмас апаар.

Экклесиаст 6

¹Чырык черде мындыг човулаң барын көрдүм, улуска ол бо-ла таваржыр-дыр.

²Бурган кижиге бай-байлакты-даа, эт-хөреңгини-даа, алдар-хүндүнү-даа берген дижик, ол кижиниң күзээн-не чүвези бар дижик. Ынчалза-даа Бурган аңаа ол бүгүнүң ажыын көөр арга бербес-тир, а ооң ажыын көңгүс өске кижичүрүп чоруур-дур. Ол база-ла хоозун куруг чүүл болгаш хилинчектиг човулаң-дыр.

³Кандыг-бир кижичүс ажы-төлдү төрүп, хөй чыл чурттаан база ооң назыны улам узаан дижик. Ынчалза-даа ол кижиниң сеткили бай-байлаанга өөрүп чыргаваан, а боду безин таптыг ажааттырып хөөржүттүрбээн болза, аңаа көөрдө, ара дүжүп, төрүттүнмейн барган төл аас-кежиктиг дээр ийик мен.

⁴Ол төл хей-бус ышкаш келгеш, караңгыже чорупкан база ооң адын дүмбей бүргээн.

⁵⁻⁶Ол төл чырык хүннү көрбээн-даа, билбес-даа болза, 2000-даа чыл чурттааш, чуртталгазынга өөрүп чыргаваан демги кижиге көөрдө, амырдыштыг. Бүгү-ле улус чаңгыс черже чоруур эвес ийик бе?

⁷Кижиниң бүгү-ле ажыл-ижи ооң хырны дээш чүве-дир, а ооң сеткили кажан-даа тодуп ханмайчоруур.

⁸Мугулайдан мерген угаанныг кижичүзү-биле дээре деп, чурттап билир-даа болза, яды кижичүзү-биле дээре деп?

⁹Сеткилиңниң күзеп чорууру четтинмес чүүлден мурнунда көстүп турар чүүл дээре. Ол база-ла хоозун куруг чүүл болгаш түңнел чок күженишкин-дир.

Кижиге чүү чүве дээрел

¹⁰Бар-ла чүве бүрүзү чүл ол дээрзин шагда-ла адап каан, кижидээрге чүл дээрзи база билдингир, ол оон артык күштүг Бурган-биле маргыжып шыдавас.

¹¹Сөс көвүдээн тудум, хоозун куруг чүве көвүдөп чоруур: кижиге ол бүгүнүң ажык-дүжүү чүл?

¹²Кижиниң хөлегеге дег чурттап эртип турар, хоозун куруг чүүл долган чуртталгазының өйлүг назынында аңаа чүү чүве эки дээрзин кым билир боор? База кижиге ооң соонда чырык черге чүү болурун кым чугаалаар боор?

Экклесиаст 7

¹Чаагай ат-алдар чаагай чыттыг үстен дээре база өлүм хүнү төрүттүнген хүнден дээре.

²Найыр-дой болуп турар черже баарының орнунга, качыгдалдың бысызы дыңналып турар черже барганы дээре, чүгедээрге кижичүрүзүнүң төнчүзү ындыг, дириг кижичүрүзүңгө шыгжап алзын.

³Каткыдан муңгарал дээре, чүгедээрге муңгаргай арындан угаан-чүрек экижиир.

⁴Мерген угаанныгларның чүрээ – качыгдалдың бажыңында, а мугулайларның чүрээ – хөглээшкин бажыңында.

⁵Мугулайларның ырын дыңнаарындан мерген угаанныгның чөмезин дыңнааны дээре.

⁶Чүге дээрге мугулайларның каткызы – паш адаанда отта хараган будуктарының дызыраажы-дыр. Ол база-ла хоозун куруг чүүл-дүр!

⁷Базымча мерген угаанныг кижини мугулай кылып каар база хээли сеткил-чүректи сандарадып үрээр.

⁸Ажыл-херектиң төнчүзү ооң эгезинден дээре; шыдамыккай сеткил улуургак сеткилден дээре.

⁹Сеткил-хөңнүң-биле кылыктанырынче далаш болба; чүге дээрге кылык мугулайларның хөрек-чүрээнде турумчуп чоруур.

¹⁰«Чүге эрткен үе амгы үеден дээре чүвөл?» диве; сен улуг угаанныг болзуңза, ындыг айтырыг салбас сен.

¹¹Чырык хүннү көрүп чоруурларга мерген угаан биле өнчү-хөреңги кады бар болза, эки; кайызы-даа ажык-дүжүктүг.

¹²Чүге дээрге мерген угаанның чаглааның адаанга турары акша-мөңгүннүң чаглааның адаанга турары-биле дөмей; ынчалза-даа угаан-билигниң дээрези – ооң эдилекчизиниң амы-тынын камгалаарында.

¹³Бурганның кылып турар ажыл-херээнче көрүп көр: Ооң ыргайтып каан чүүлүн кым дортайтып шыдаарыл?

¹⁴Менди-чаагай хүннерде аас-кежиктиг бол, а берге хүннерде мону бодан: кижини амытан бодунуң соонда чүү болурун билбес болзун дээш, Бурган оларның кайызын-даа тургузуп каан.

Мерген угаан, чөптүг-шынныг чорук болгаш бачыт

¹⁵Хоозун куруг чүүл долган назынымда чүнү-даа көрүп келдим: чамдык улус чөптүг-шынныг-даа болза, өлүп каар-дыр, чамдык улус бузуттуг-даа болза, үр чурттап чоруур-дур.

¹⁶Бодуну хөлүн эрттир чөптүг-шынныг кылдыр-даа, хөлүн эрттир мерген угаанныг кылдыр-даа алдынма; бодуну чок кылдырган херээн чүл?

17Хөлүн эрттир бузуттуг болба база мугулай болба: эрте дээре өлген херээң чүл?

18Бир эвес бирээзинден туттунгаш, өскезинден база холуң ыратпас болзуңза, ол эки; Бургандан коргар кижини оларның кайызынче-даа чайлы бербес.

19Угаанныг кижини мерген угааны хоорайның он чагырыкчызындан-даа күштүг кылыптар.

20Бачыт кылбайн, чүгле буян кылып чоруур чөптүг-шынныг кижини чер кырында чок.

21Улустуң чугаалап турары сөс бүрүзүн-не сүрүп коптарба, оон башка бодуңнуң чалчаң сени бактап турарын дыңнай бээр сен.

22Чүге дээрге сен бодуң улусту бактап турганың хөй таварылгаларны сээң чүрээң билир болгай.

23Ол-ла бүгүнү мерген угааным-биле шылгап хынаан мен, бодумга «Мерген угаанныг болуйн» дээн мен, ынчалза-даа мерген угаан менден ырак-тыр.

24Болуп турар бүгү чүвениң утказы ырак-ла-дыр база ханы-ла-дыр: кым ону тып, угаап билип шыдаарыл?

Херээжен кижини дугайында

25Мерген угаанны илередип тып, бодамчалыг чорукту шинчилеп билип аарынче, угаан-билиг чок мугулай болгаш бузуттуг чорукту угаап билип аарынче чүрээмни угландырдым.

26Түңнелинде илередип тыпканым бо-дур: херээжен кижини өлүмден дора айыыл-дыр, чүге дээрге ол – четки-дир, ооң чүрээ – дузак-тыр, холдары – кинчилер-дир; Бурганга таарымчалыг кижини оон ойлай бээр, а бачыгтыг – аңаа туттурар.

27-28Мээң илереткен чүүлүм бо-дур, көрүңер: бодамчалыг чорукту улаштыр дилевишаан, бүгү чүвени дес-дараалай шенеп шинчилээш, ону тыппадым – деп, Суртаалчы чугаалаан. – Муң кижиниң аразындан

бодамчалыг чаңгыс эр кижини тыптым, а ындыг херээжен кижини улус аразындан шуут тыппадым.

²⁹Бурган кижилерни чөптүг-шынныг кылдыр чаяап каан-дыр, а олар хөйнү күзеп, дилеп эгелээн-дир – шак-ла мону илередип тып, угаап билдим.

Экклесиаст 8

Эрге-күш дугайында

¹Мерген угаанныг кижиге кым деңнежирил база чүвениң алыс утказын кым билир боор. Кижиниң мерген угааны ооң арнын чырыдып, кадыг шырайын чымчадып турар.

²Бурганга берген даңгырааңны бодааш, «Хаан чарлыын сагып чор» деп чугаалап тур мен.

³Хаандан ыраар деп далашпа база багай херектерге болушпа; чүге дээрге ол чүнү күзээр-дир, дөгerezин кылып шыдаар.

⁴Хаанның сөзү эрге-күштүг; база аңаа «Ол чүнү канчап турарың ол?» деп кым чугаалаар боор.

⁵Айтышкынны сагып чоруур кижини кандыг-даа багай чүүлче чоокшулавас: мерген угаанныгның чүрээ шын үе-хуусааны-даа, шын арга-хорганы-даа билир.

⁶Чүге дээрге бүгү-ле чүүл үе-хуусаалыг база арга-хоргалыг, а кижиге ол улуг айыыл-дыр,

⁷ол оон чүү болурун билбес; база ону аңаа кым чугаалап бээрил?

⁸Кижиде хат-салгынны туткаш, салбайн баары дег, өлүр хүн-шагының бажын билир эрге-күш чок, демиселден ол хосталып-даа шыдавас, а бузуттуг кижини ооң бузуду камгалап-даа шыдавас.

⁹Кижини чагырып, аңаа хора чедирип чоруур шагда, чырык черде дойлуп турар бүгү-ле херектерни чүрээм-биле сайгарып бодап чорааш, бо бүгүнү көрдүм.

Салым-чолдуң тывызыы

10 Улус бузуттугларны хөөржүдүп кааш, ыдыктыг черден ырай бергеш, демгилерниң бак үүлгедиглер кылып чорааны хоорайынга оларны мактап турарын база көрдүм. Ол база-ла хоозун куруг чүүл-дүр.

11 Бак үүлгедиглерниң шииткели дүрген эвес күүсеттинип турарындан кижичүрээ бачыт кылып күзел-биле долуп чоруур.

12 Бачыттыг кижичүс-даа катап бачыт кылып чорааш, узун назы назылаарын-даа көрүп чордум. Ийе, билир мен: «Аас-кежик Бургандан коргар улуска кээр,

13 а бузуттуг кижиге эки болбас, Бургандан кортпас кижиниң назыны хөлегеге дөмей, ол оозун узадып шыдавас».

14 Ынчалза-даа чер кырында мындыг хоозун куруг чүүл база бар: чөптүг-шынныг улуска бузуттугларның үлүг-хуузу онаажып-даа, бузуттуг улустуң үлүг-хуузу чөптүг-шынныгларга онаажып-даа турар-дыр. Ол база-ла хоозун куруг чүүл-дүр деп билдим.

15 Ынчангаш өөрүшкүлүг хөглээшкинни экизиндим; чүге дээрге кижичүмытанга чырык черге аштанып-чемненип, хөглээринден дээре чүвечок-тур, ол бүгү кижини эдерип, Бурганның аңаа чырык черге чурттаар кылдыр берген назынында кылып чоруур ажил-ижи-биле кады чоруур-дур.

16 Кижиниң хүндүс-даа, дүне-даа уйгу-дыш көрбейн киржип чорууру ажил-херектерни – чер кырында дойлуп турар бүгү-ле ажил-херектерни – эргий көөр база мерген угаанны угаап билип аар дээш, чүрээмни угландырдым.

17 Бурган бүгү-ле чүүлдү тургузарда, кижичүчырык черде дойлуп турар чүүлдерни угаап билип ап шыдавас кылдыр кылган дээрзин ынчан көрдүм. Кижичүол бүгүнү шинчилээр дээш чеже-даа кызар болза, ол ону дөмей-ле билип ап шыдавас база кандыг-ла бир мерген угаанныг кижичү«Билир мен» дээр-даа болза, ол ону угаап билип ап шыдавас.

Экклесиаст 9

Өлбээн шаанда, чуртталгага таалааны дээрэ

¹Ол бүгүже угаан-чүрээмни угландыргаш, келген түңнелим бо: чөптүг-шынныглар, мерген угаанныглар болгаш оларның ажыл-херектери, харын-даа ынакшыл азы көөр хөөн чок чорук безин Бурганның холундадыр. Бодун чүү манап турарын билир кижичок.

²Бүгү-ле кижилерниң үүле-хуузу бир дөмей: чөптүг-шынныг кижиниң-даа, бузуттуг кижиниң-даа, буянныг кижиниң-даа; арыгланып чоруур кижиниң-даа, бужар кижиниң-даа; өргүл кылып чоруур кижиниң-даа, өргүл кылбайн чоруур кижиниң-даа; эки мөзүлүг кижиниң-даа, бачыттыг кижиниң-даа; даңгыраглап чоруур кижиниң-даа, даңгырак бээринден сестир кижиниң-даа үүле-хуузу бир дөмей.

³Чырык черде дойлуп турар бүгү чүүлдерниң багай талазы – шупту улустуң үүле-хуузу бир дөмей болганы-дыр! Ынчангаш дириг чорда, кижичок амытанның чүрөөн каржы сеткил болгаш мугулай чорук долуп чоруур-дур; а ооң соонда өлүглерже чоруй баар-дыр.

⁴Дириглер аразынга чоруур шаанда, кижиге идегел ам-даа бар, чүгедээрге дириг ыт өлүг арзылаңдан дээрэ!

⁵Дириглер өлү бээрин билир, а өлүглер чүнү-даа билбес. Оларга шаңнал турбас: олар уттундурган,

⁶оларның ынакшылы-даа, көөр хөөн чогу-даа, хүннээшкини-даа шагда-ла читкен, база чырык черде дойлуп турар бүгү ажыл-херектерге мөңгө шагда киржилге чок апарганнар.

⁷Ынчангаш бодуңнуң аъш-чемиңни өөрүшкүлүг чип, арага-хымызыңны хөглүг ижип чор, чүгедээрге Бурган сээң ажыл-херектериңге таарзынып турар-дыр.

⁸Кандыг-даа үеде кеткен хевиң ак болзун, база бажыңда чагган олива үзү эвээжевейн чорзун.

⁹Бурганның чырык черге сеңээ бергени, хоозун куруг чүүл долган бүгү-ле назыныңда ынак кадайың-биле кады чуртталгага таалап чор, сээң чырык черде иженип чоруур ажил-ижиңден болгаш чуртталгадан алып үлүүң ол-дур.

¹⁰Холуң кылып шыдаар бүгү-ле ажилды бар шааң-биле кылып чор; чүге дээрге чеде бээриң өлүглер оранында ажил-даа чок, бодал-даа чок, билиг-даа чок, мерген угаан-даа чок.

Мерген угаанның кезээде-ле күштүг болбазы

¹¹Эргий көргөш, чырык черде мындыг чүве көрдүм: чарышка чедишкин аваангыр дүргеннерде эвес, дайыңга тиилелге дидимнерде эвес, аыш-чем мерген угаанныгларда эвес, бай-байлак бодамчалыгларда эвес, ээ көрнүүшкүн билиглиглерде эвес-даа болгулаар-дыр, ол бүгү үе-хуусаа биле таварылгадан хамааржыр-дыр.

¹²Чүге дээрге кижини бодунуң үе-хуусаазын билбес-тир. Балыктарның айыылдыг четкиге туттуруп аары дег, куштарның дузакче кире бээри дег, кижини амытан база-ла ынчаар хенертен келген айыылдыг үе-шакка туттуруп чоруур-дур.

¹³Оон аңгыда чырык черде мындыг мерген угаанны көрдүм, база ону улуг деп санадым.

¹⁴Хөй эвес чурттакчылыг улуг эвес хоорай турган, аңаа удур бир улуг хаан келгеш, ону долгандыр улуг бүзээлелди тургускан.

¹⁵Ынчалза-даа ол хоорайда бир мерген угаанныг яды кижини илереп тыптып келген, мерген угааны-биле хоорайны камгалап каап болур турган кижини ол-дур. Ынчалза-даа ол яды кижини кым-даа сагынмаан.

¹⁶Ынчангаш мен «Мерген угаан күштен дээре-дир» дидим, ынчалза-даа улус яды кижиниң мерген угаанын куду көөр-дүр база ооң сөстөрүн тооп дыңналас-тыр.

¹⁷Мугулайларның аразынга чагырыкчының алгы-кышкызынга деңнээрге, мерген угаанныгларның оожум топтуг чугаазы дээре дыңналыр дээрзи шын.

¹⁸Мерген угаан дайын чепсээнден дээре дээрзи база шын; ынчалза-даа чаңгыс бачыттыг кижини хөй-ле эки-чаагай чүүлдү чок кылыр-дыр.

Экклесиаст 10

Өөредиглиг чугаалар

¹Өлүг сээктер чаагай чыттыг үстү чыдыдып үрөп турар, улуг мерген угаанны хензигийне мугулай чорук чая базап турар.

²Мерген угаанныгның чүрээ ону шын талаже углап чоруур, мугулайның чүрээ ону өске талаже углап чоруур.

³Мугулай кижини бодунуң оруу-биле чоруп чорааш, чүнү-даа чедир угаап билбейн чоруур, база кижини бүрүзүңге ол бодунуң мугулайын көргүзүп чоруур.

⁴Бир эвес чагырыкчы сенче кылыктаны бээр болза, турган чериңден ырава; серт-бурт эвес бүдүштүг болзуңза, улуг бачыттарың өршээттинер.

⁵Чагырыкчының частыры-биле болуп турар, чырык черде көргеним багай чүүл бар-дыр:

⁶мугулай улусту депшидип турар, а ызыгууртан-байларны адаанче бадырып турар-дыр;

⁷кулдар аъттыг шаап турарын, а беглер кулдар ышкаш чадаг кылаштажып турарын база көрдүм.

⁸Оңгар казып турар кижини боду ынаар барып дүжүп болур база херим-хананы үрегдеп турар кижини чылан шаптып болур.

⁹Даштарны казып ап турар кижини бодун кемдедип ап болур база ыяш чарып турар кижини ооң айыыл-халавынга таваржып болур.

¹⁰Бир эвес балды шаптылай бээр болза, ону чидидип албаан шаанда, кижини хөй күш үндүрер апаар; маңаа мерген угаан болгаш мергежил ажыктыг.

¹¹Бир эвес чылан илбичининиң шишпиирининиң мурнунда шапкан болза, ооң илби-шидизининиң ам ажыы чүү боор.

¹²Мерген угаанныг кижининиң аксындан үнген сөстөр буянныг чаагай, а мугулайның чугаа-сөзү ооң бажын чиир.

¹³Ооң аксындан үнген сөстүң эгези – мугулай, а ол сөстүң төнчүзү – хоралыг тенек аарыг;

¹⁴ол хиреде мелегейниң чугаазы хөй. Келир үеде чүү болурун кижини билбес база ол кижининиң соонда чүү болурун аңаа кым чугаалап бээр боор.

¹⁵Мугулай улустуң ажылы оларның боттарын могадып шыладыр, олар хоорайже чанар оруун безин билбес.

¹⁶Бир эвес чурттуң хааны чалча уктуг база бир эвес беглери эртен эрте-ле дойлап эгелеп турар болза, ындыг чурт ат болганы ол.

¹⁷Бир эвес чурттуң хааны бедик уктуг болза база беглери арагалап-дарылаар дээш эвес, а чогуур шагында күш кирип аар дээш чемненип турар болза, ындыг чурт амыр-чыргалдыг.

¹⁸Чалгаа чоруктан бажыңның дээвири сандарай бээр, база хол шимчевеске, сери өттүр чаъс дамдылай бээр.

¹⁹Аъш-чем кижини өөртүр, арага чуртталганы хөгледир, бүгү чүвеге акша-мөңгүн дузалаар.

²⁰Бодуңнуң бодалдарыңда безин хаанны бак сөглева база удуур өрээлиңге безин бай кижини дугайында багай сөс этпе, чүге дээрге дээрниниң куштары сээң сөзүңнү дамчыдыптып болур, база чалгынныглар сээң чугааңны тарадыптып болур.

Экклесиаст 11

¹Бодуннун хлеб-тараанны суг аайы-биле бадырып чорудуп тур, хөй хүннер эрткенде, ооңну катап тып аар сен.

²Өнчү-хөреңгиңниң кезиин чеди азы сес кижиге үлеп берип чор, чүге дээрге чер кырынга кандыг бергелер болу бээрин билир эвес сен.

³Буруттар долуп кээр болза, чаъсты черже төп бадырар дээни ол база ыяш мурнуу азы соңгу чүкче барып дүжер болза, барып дүшкен черингеле чыдары ол.

⁴Хатты хайгаарап чоруур кижиге үрезинин чажып тарывас база буруттарже көрүп чоруур кижиге дүжүт ажаавас.

⁵Хаттың оруктарын-даа, сааттыг кижиниң иштинде мага-боттуң канчаар тыптып турарын-даа билбезиң дег, бүгү-ле чүвени боттандырып турар Бурганның ажил-херектерин билип шыдаар эвес сен.

⁶Эртен үрезиниңни тарып чор, кежээ база холдарыңга амыр-дыш бербе, чүге дээрге оозу азы моозу чедимчелиг болур бе азы кайызы-даа деңге эки болур бе дээрзин билир эвес сен.

Кырываан шаанда, аныяк назынга таалааны дээре

⁷Чырык чаагай-ла база хүннү көөрү каракка тааланчыг.

⁸Бир эвес кижиге хөй-даа чыл чурттаар болза, хүн бүрүзүңге өөрүп чорзун, ынчалза-даа караңгы хүннер хөй болурун база утпайн чорзун: бүгү-ле болуп турар чүүлдер хоозун куруг-дур.

⁹Аныяк оол, аныяк шаанда хөглөп чор, база чүрээң чалыгы назыныңда өөрүшкүнү чооглап чорзун, база чүрээңниң кыйгырган оруктарынче карактарың кайнаар көөр-дүр, ынаар углап чор, чүгле мону бил: ол бүгү дээш Бурган сенден харыы негээр.

¹⁰Муңгаралды чүрээңден ойладып, мага-бодундан хилинчекти ырадып чор. Чаш назын болгаш чалыгы үе – хөй-бус-ла.

Экклесиаст 12

¹Аныяк-чалыы назыныңда Чаяакчыңны утпайн чор. Ооң соонда аар-берге хүннер база «Олардан меңээ таалал чок-тур» дээриң чылдар чедип кээр;

²ынчан хүн болгаш чырык, ай болгаш сылдыстар өже бээр, база чаъс соонда чаа булуттар диргелип кээр.

³Ынчан бажыңның таңныылдары сириңейни бээр, күштүглер күдүгүр апаар, дээрбениң ажилчыннары эвээш артканындан дээрбелевейн баар, а соңгаже көргөннерге караңгы апаар.

⁴Дашкаар үнер ийи эжиң хагдына бээр база дээрбе даажы дыңналбайн баар; куштуң бир дугаар алгызындан-на оттуп кээр апаар сен, ырлаар кыстар шупту ытташпайн баар.

⁵Бедик черлерден коргар апаар сен, а оруктарны айыыл долган ышкаш апаар, миндаль ыяжы чечектели бээр; шерги шимченгир эвес апаар база каперс дээштиг эвес апаар. Оон кижини ооң мөңгө бажыңынче апар чыдар, а ыглаан-сыктаан улус ону долганып, кудумчуда бар чыдар.

⁶Ынчан мөңгүн илчирбежигеш үстү бээр, база алдын аяк чарлы бээр, база суг бажының чанында доңга бусту бээр, кудуктуң кочал тыртып долгаар дугую үрели бээр;

⁷довурак-доозундан чаяаттыңан кижини черже катап эглип, биеэги хевээр довурак апаар, а амыдыралдың тыныжы ону берген Бурганче катап эгли бээр.

⁸Хоозундан хоозун чүве-дир – деп, Суртаалчы чугаалап каан. – Бүгү чүве хей-бус ышкаш!

Түңнел сөс

⁹Мерген угаанныг боорундан аңгыда, Суртаалчы чонну билигге өөредип чораан. Ол хөй-ле угаадыглыг чугааларны деңзигүүрлей хынап шинчилеп база чогаадып чораан.

¹⁰Суртаалчы чечен сөстөрүни дилеп тып чораан база шынның сөстөрүн чиге бижип каан.

¹¹Мерген угаанныгларның сөстери – мал сүрүкчүзүнүң шиш баштыгы ыяжы дег база чыып каан угаадыглыг чугаалары – чаңгыс Кадарчыдан келген кадап каан өргеннер дег.

¹²А оон аңгыда моон оваарнып чор, оглум: хөй номнар бижиирге, төнчү турбас, база хөлүн эрттир номнар шинчилээрге, мага-ботка шыланчыг.

¹³Бүгү чугаа төнген, түңнели бо-дур: Бургандан коргуп, Ооң айтышкыннарын сагып чор, чүге дээрге кижиге херек-ле чүве ол.

¹⁴Чүге дээрге бүгү-ле ажил-херектер дээш, бүгү-ле чажыртынган чүүлдер дээш – ол бүгүнүң экизин, багайын тодарадып – Бурган кижилерден харыы негээр.



Ыры

Ыры 1

¹Өндүр бедик ыры. Соломоннуу.

Ынакшааннарның чугаазы

Кыс

Эжимниң эриннери мени ошказын-на, ошказын! Ынакшылың арагадан тааланчыг-дыр.

²Айдызап кээр чаагай чыдың кайгамчык-тыр. Сээң адың – чаап куткан олива үзү-ле, сеңээ кыстар ынчангаштың ынак болгай.

³Мени чедип ал, кады маңажыптаал! Хаан мени удуур өрээлинче киире берзин. «Ынакшылың арагадан арттыр мактап, сээң-биле кады хөглөп, өөрүүлү» – деп турар кыстарның сеңээ ынакшааны ылап чөп-түр!

⁴Иерусалим кыстары, кечим карара берзе-даа, ал-бодум аажок чараш! Кедар аймактың чадырлары, Соломоннуң майгынының шывыглары ышкаш мен ийин.

⁵Хүн менден карак салбайн кайгаарга, хүрере бергеним дээш куду көрбейн көрүңерем. Акыларым меңээ ажынып-дарынгаш, виноград шөлдери кадартып каан, а бодумнуң шөлүм кадарбаан мен.

⁶Чүрээм-ынаам, чугаалап көр: сүрүүң каяа кадарар сен, кодан малың дүштедип аар чериң кайдал? Эштериңниң туруп алган черлеринге сени дилеп, улчуп чорбаайн.

Эр

⁷Херээженнерниң эң-не чаражы кыс, билбес болзуңза, хойлар изээн кокпа-биле базып үнгеш, анайларыңны кадарчылар чадырларының чанынга кадарып көр.

⁸Амыраам сени фараоннуң чуузларының аразында чоруур бе-биле дөмейлээр мен.

⁹Чаагыңны – астынчак каасталга шимээн, мойнуңну – кедирген каасталга шимээн.

¹⁰Бис сеңээ мөңгүн-биле шокарлап каан алдын каасталгалар шуткуп бээр бис.

Кыс

¹¹Хаан хөлестеп дойлап чыдырда, нард үзүнүң чаагай чыды менден тарап турган.

¹²Эргим эжим – чаагай чыттыг мирра сугар хапчыгаш дег, эмиглерим аразыңга дүннеп алыр;

¹³Эргим эжим – Эн-Гедиде чимистиг шөлдерде хна үнүш салбаа ышкаш.

Эр

¹⁴Кайгамчык-ла чараш-тыр сен, амыраам, чараш-тыр сен, карактарың – көгө-бугалар-ла!

Кыс

¹⁵Кайгамчык-ла чараш-тыр сен, эргимим, тааланчыың кедергей-дир, орун-дөжээвис – хөлөгелиг ногаан шыкта;

¹⁶Бажыңывыс серизи – шивилер, какпак дээвири – пөштер.

Ыры 2

Кыс

¹Шарон оргулаажында бөдүүн чечек мен, шынаа черде хөй лилиялар бирээзи мен.

Эр

²Чок, өөрү кыстар аразында амыраам кыс – хараганнар аразында лилия дег!

Кыс

³Өөрү оолдар аразында эргим эжим – аргада ыяш аразында яблок ыяжы дег! Ооң хөлөгезинге олуруп алгаш, таалал алыр-дыр мен, ооң чимистери меңээ амданныг.

⁴Ол мени араганың бажыңынче киире берген, ооң тугу – ынакшылы – кырымда киискээн.

⁵Ынакшылдың хилинчегин көре бердим, ынчангаш меңээ үзүм чигир чиртип, сергедиңер, яблок чиртип, күш киирип көрүңер.

⁶Ооң солагай холун сыртанып алдым, оң холу-биле ол мени куспактап чыдыр.

⁷Иерусалим кыстары, чээреннер-биле, хову-шөлде эликтер-биле даңгыраглап көрүңер: одунгалак ынакшылды доюлдуруп, оттурбаңар!

Кыш эрткен-дир

Кыс

⁸Эргимимниң үнү-ле-дир! Дагларга шурай аарак, тейлерге маңнай аарак, эжим бо келди!

⁹Эргим эжим чээрен азы хулбүс ышкаш. Олче көр даан: ханавыстың артында тур, соңгаларже, хана-карак көзенекче бакылап тур.

¹⁰Эргим эжим мынча деп тур: «Амыраам, туруп келем, чараш-карам, үнүп келем!

¹¹Көрем, сарыым, кыш эртип, чаъстар соксап, ырап читти.

¹²Черде чечек частып өстү, ыр-шоор өйү чедип келди, чуртувуста көге-буга мукулаары дыңналып тур.

¹³Фига ыяжы чимистелип эгеледи, виноград сывы чечектелип, чаагай чыдын тарадып тур. амыраам, туруп келем, чараш-карам, үнүп келем!

¹⁴Чалым-хаяда ажытталчак үттерде олулар мээң көге-бугам, арның меңээ көргүзүп көр, үнүң меңээ дыңнадып көр, чүге дээрге сээң үнүң тааланчыг, шырай-арның аажок чараш!»

Кыстың эш-өөрү

¹⁵Дилгилерни, чимистиг шөлдерни үреп турар дуу дилгижигештерни тудуп берип көрүңерем, каттарывыс ам чечектели берген болгай!

Кыс

¹⁶Эргимим – мээңи, а мен – ооңуу мен; малын ол лилиялар аразында кадарып турар.

¹⁷Эргим эжим, чарыктарлыг дагларда деге азы хүлбүс дег бол. Эртенги хүн сырыннаваанда, хөлөгелер көжүп чылбаанда, дедир ээп кел.

Ыры 3

Дүнеки дилээшкиннер

Кыс

¹Дүне када орнумга чыткаш, чүрээм-ынаам дилеп эгеледим. Дилээш-даа, тыппайн бардым.

²Туруп келгеш, хоорай кезип, кудумчулар, белдир черлер эргээш келийн, чүрээм-ынаам дилеп көрейн. Дилээш-даа, тыппайн бардым.

³Хоорай эргээн таңныылдарга таварыштым: «Чүрээм-ынаам көрдүңер бе?»

⁴Олар-биле карышкаш-ла, чүрээм-ынаамны тып алгаш, оон салдынмайн барып, авамның бажыңынче, мени божаан иемниң өрээлинче эккелбээн шаамда, салбадым.

⁵Иерусалим кыстары, чээреннер-биле, хову-шөлде эликтер-биле даңгыраглап көрүңер: одунгалак ынакшылды доюлдуруп, оттурбаңар!

Соломоннуң чедип келгени

⁶Ээн кургаг ховудан үнүп кел чыдар кымыл ол, садыгжылар эккелген айдызаар чүүлдер-биле, мирра болгаш ладан-биле айдызадып турар, өрү көдүрүлгөн ыш дег, кымыл ол?

⁷Соломоннуң паланкини бо-дур, израиль маадырлардан алдан дайынчы ону долгандыр турар.

⁸Олар шупту белинде хылыштарын азынган, чаалажып өөредип каан улус-тур; кайызының-даа хылыжы дүңнүң айыылынга удур белең чоруур улус-тур.

⁹Соломон хаан паланкинин* Ливанның ыяжындан кылып алган;

¹⁰ооң адагаштарын мөңгүнден, чөленир ооргазын алдындан кылгаш, олудун хүрең-кызыл пөс-биле шып алган, а ооң иштин Иерусалим кыстары ынакшылдыг шимеп каан.

¹¹ Сионнуң кыстары, үнүп келиңер, Соломон хаанны барып көрүңер – ооң куда дүжүргени, чүрээн өөрүшкү бүргээни хүнде авазының кедирип кааны оваадайын көрүңер.

Ыры 4

Эргим кыстың чараш-каазы

Эр

¹Кайгамчык-ла чараш-тыр сен, амыраам, кайгамчык-ла чараш-тыр сен. Баш шывар пөзүң адаанда карактарың көге-бугалар-ла, бажың дүгү – Галаад дагларындан халчып баткан кодан өшкү-ле.

²Сээң диштериң – чугган соонда чанып бар чыдар кыргып каапкан хойлар-ла: кайызы-даа ийистеп алган, аразында чааскаан чорууру чок.

³Эриннериң кызыл торгу кожаа ышкаш, чугаа-сөзүң ээлдек-хоюг; баш шывар пөзүң адаанда чаактарың – гранат чимизиниң ийи чарты-ла.

⁴Сээң мойнуң Давидтиң бедидир туткан суургазы-ла, муң-муң дозуг-камгалалды ында аскан – олар шупту дайынчылар чепсектери.

⁵Ийи эмииң – ийи элик дег, лилиялар аразында оъттап чоруур чээрен аңның ийистери дег.

⁶Эртенги хүн сырыннаваанда, хөлөгелер көжүп чылбаанда, мирралыг дагже, ладанныг тейже үне бергеш, аңаа турайн!

⁷Амыраам, бүгү бодуң кайгамчык-ла чараш-тыр сен, четпес чүве сенде чок-тур.

Ынакшылдың сесерлии

Эр

⁸Ливандан чедип келем, душтуум, Ливандан чедип келем! Амана дагның бажындан, Сенир биле Эрмоннуң баштарындан дүжүп келем! Арзылаңнар чыдынындан, ирбиштиг даглардан дүжүп келем!

⁹Чүгле чаңгыс-ла көрүжүң-биле, мойнунда каасталганда чаңгыс-ла илчирбежигеш-биле чүрээмни сен доңнап алдың, душтуум дуңмай!

¹⁰Ынакшылың тааланчыын, душтуум дуңмай, арагадан канчап-даа бол дээре-дир. Чагдынар үзүң чыды бүгү-ле чаагай чыттан эки-дир.

¹¹Эриннериң – амданныг ары чигири, аксында – ары чигири биле сүт, хевиңниң чыды Ливанның эзиминиң чаагай чыды-ла.

¹²Душтуум дуңмай – хааглыг сесерлик сен, хааглыг сесерлик, дуглаглыг суг бажы сен!

¹³Сээң сесерлиинде эң эки үнүш: гранат чимистери база хна биле нард үнүштер үнген.

¹⁴Нард биле шафран, чигир кулузуну биле корица, ладанның шупту хевирлери, мирра биле алоэ, бүгү-ле эң чаагай чыттыг үнүштер-дир.

¹⁵Сесерликте суг бажы сен, агым суглар сен, кудук сен, Ливандан агып баткан суглар сен.

Кыс

¹⁶Соңгу чүктүң хады, оттуп кел, мурнуу чүктүң хады, ужугуп кел! Хат, мээң сесерлиимче хады-ла – чаагай чыды тарай берзин. Эргим эжим бодунуң сесерлиинче киргеш, эң эки чимизин чип алзын.

Ыры 5

Эр

¹Сесерлиимче кирип келдим, душтуум дуңмай, мирра биле чаагай чыттыг үнүштерим чыып алдым. Ары өөнде ары чигирин чип алдым, сүт биле араганы ижип алдым.

Кыстың эш-өөрү

Эш-өөр, дойлаңар-ла, ынакшылды эзиртир ижиңер-ле!

Бүтпээн болчаг

Кыс

²Удуй бердим, а чүрээм одуг... Эргимимниң үнү-дүр! Эжиимни ол соктап тур: «Амыраам дуңмай, көге-бугам, тергийн дээн чарашпайым, ажыдып көр! Бажымда шалың дүшпээн кургаг чер чок, бажым дүгүн дүнеки туман өттүрүп каан».

³Хевим уштуп алдым, ону катап кедер мен бе? Буттарымны чуп алдым, катап хирлендирер мен бе?

⁴Эргим эжим эжик үдүнче холун супту, олче уткуй ишти-хөңнүм кыймыш кынды.

⁵Эргимимге эжиим ажып туруп келдим, холумдан мирра үзү дамдылады, салааларымдан дээк тудазынче мирра агып турду.

⁶Эргимимге эжиим ажыдып бердим, а эжим хая көрнүп, чоруй барган, чогул! Сеткил-сагыжым ону күзээш, сарыннаан. Дилеп-ле турдум – тыппайн бардым, кый дээримге, ол меңээ харыы бербээн!

⁷Хоорай эргип чоруп турар таңныылдарга таварыштым – олар мени балыгландыр эттеп кагды; хоорайның ханаларын таңныылдааннар эштип чораан шывыым ушта тыртып алды.

⁸Иерусалим кыстары, эргимимге ужурашкаш, чүү дээр силер? «Ынакшылдан хинчектенип-ле тур» дээрин даңгыраглап көрүңерем!

Кыстың эш-өөрү

⁹Херээженнерниң эң-не чаражы кыс, өскелерге деңней көрзе, эргим эжиң кандыг кижил? Бистен ындыг даңгыракты алыр хире, өскелерге деңней көрзе, эргим эжиң кандыг кижил?

Кыс

¹⁰Эргим эжим чырык шырайлыг, долбан чаактыг, түмен кижии аразында онзагай эр!

¹¹Ооң арны – арыг алдын, бажының дүгү дыдыраш боорда, каарган ышкаш кап-ла кара.

¹²Карактары – аккан сугда көге-бугалар дег, сүтте эштип, долу суглуг хөөлбек кыдыында олураар.

¹³Чаактары – чаагай чыдын айдызаан үнүштер тараан чалдар-ла. Эриннери – мирра үзү дамдылай аккан кызыл лилиялар.

¹⁴Холдары – эртине даштар дизе кадаан алдын будуктар, ишти – сапфир-биле хоолап каастаан чаан сөөгүнден кылган тураскаал-ла;

¹⁵Буттары – алдын дөжектерде тургускан маны даш чагылар-ла, хевир-шырайы – Ливан даг дег, пөштер ышкаш кайгамчыктыг.

¹⁶Ооң аксы – тааланчыг, бүгү боду – сеткил хандыраар! Иерусалим кыстары, эргимим эр ындыг кижиге, мээң эжим ындыг кижиге!

Ыры 6

Кайгамчык чараш душтук кыс

Кыстың эш-өөрү

¹Херээженнерниң эң-не чаражы кыс, эргим эжиң кайнаар барды, кайы угже чорувутту? Кады дилеп көрээлем че!

Кыс

²Эргим эжим сесерлиинче, чаагай чыттыг үнүштер тараан черже чоруй барган, ол аңаа кодан малын кадарар, лилияларны бодунга чыып аар.

³Мен – эргимимни мен, а эргимим – мээңи, лилиялар аразынга ол кодан малын кадарар.

Эр

⁴Амыраам, Тирца ышкаш чараш-тыр сен, Иерусалим дег күзенчиг сен, тугун көдүрген аг-шериг дег түрлүг сен!

⁵Мени девидедипкен карактарың чайладып көр. Бажың дүгү – Галаад даглардан халчып баткан кодан өшкү-ле.

⁶Сээң диштериң – чугган соонда чанып бар чыдар хойлар-ла: кайызы-даа ийистеп алган, аразында чааскаан чорууру чок.

⁷Баш шывар пөзүң адаанда чаактарың – гранат чимизиниң ийи чартыыла!

⁸Хаан алдан кадынныг, сезен кул-кадайлыг, сан-түң чок кыстарлыг.

⁹А мээң эжим – тергиин дээн чарашпай, көге-бугам – дың чаңгыс сен: төрээн иеңниң чаңгыс уруу, аваңның ынак кызы сен. Өөрү кыстар сени көргөш, аажок-ла алдаржыткан; хаанның кадыннары биле кул-кадайлары сени көргөш, амыр-чыргалдыг деп мактаан:

¹⁰«Хаяалаштыр чырып үнүп кел чыдар, ай ышкаш каас-чараш, хүн ышкаш аяс чырык, тугун көдүрген аг-шериг ышкаш түрлүг – кымыл ол?»

Кыс

¹¹Хем кыдыында ногаан шыкты көөр дээш, виноград сывы частып келгенин, гранат ыяжы чечектели бергенин көөр дээш, тооруктуг сесерликче дүжүп келдим.

¹²Бодум безин билбейн бардым – сеткилим мени ноян-биле кады чуузага олуртуп кагды.

Ыры 7

Кыстың эш-өөрү

¹Эглип келем, Суламита, сени топтап көрүп аалы, эглип келем.

Эр

Суламитаже, Маханаим самынче дег, чүү дээш топтап көөр силер?

²Ноян кызы, сандалиялыг буттарың кайгамчык-ла чараш-тыр! Эңмектелген дөңмектериң шевер кижичонуп кылган каасталга дег.

³Сээң хиниң – борбак хува: амданы чаагай арагазы төнмес болзун; сээң иштиң – лилиялар хаажылаан кызыл-тастың оваазы дег;

⁴Ийи эмииң – ийи элик, чээренниң ийистери дег;

⁵сээң мойнуң – чаан сөөгүнден чазаан суурга, карактарың – Эсевонда Бат-раббим хаалгазының чанында хөлдер, сээң думчууң – Дамаскыже көрүндүр турар Ливан сын дег;

⁶Сээң бажың – Кармил даг дег, бажың дүгү – чидиг хүрең торгу ышкаш – хаанның чүрээ туттуруп алган.

⁷Ынак сарыым, тааланчыг кыс, кайгамчык-ла чараш-тыр сен, магаданчыың аажок-тур!

⁸Сээң сының пальма ышкаш, эмиглериң ында үнген салбактар дег.

⁹Бодалымда ол пальмаже үне берип, финик чимис салбактарын суйбаксаар мен. Сээң эмиң – виноград салбаа дег, сээң тыныжың – яблоксуг.

¹⁰Сээң аксың – амданы чаагай арага дег.

Кыс

Ол арага эргим эжимче агып бар чыдар, удааннарның эриннеринче аяр агар.

¹¹Мен – эргимимнии мен, эжим меңээ хандыкшаан.

¹²Чоруулу че, эргим эжим, шөлдердиве үне берээл, хна үнүш аразынга хонуп аалы;

¹³Эртен эрте чимистиг шөлдерже үне бергеш, көрүп көрээл: ында сыптар ногаарара берген-дир бе, чечек бажы чазылган бе, гранат ыяжы чечектелип турар-дыр бе? Орта сеңээ ынакшылым хайырлаар мен.

¹⁴Мандрагорлар чаагай чыдын айдызап тур, эжиивис чанында хөй-ле чаагай чимистер бар: чаазын-даа, эргизин-даа сеңээ эккеп чыып бердим, эргим эжим.

Ыры 8

Ынакшыл өлүм ышкаш күштүг

Кыс

¹Авамны ээп өскен акым бооруң кай! Сени даштыгаа уткуп ап, улуска бактатпайн, ошкап каар ийик мен.

²Төрээн иемниң бажыңыңга сени эккээримге, мени өөредип каар ийик сен. Амданы чаагай арагам база гранат чимизим чулуун ижиртир ийик мен.

³Солагай холуңну сыртанып алдым, оң холуң-биле мени куспактап чыдыр сен.

⁴Иерусалим кыстары, даңгыраглап көрүңер: одунгалак ынакшылды доюлдуруп, оттурбаңар!

Кыстың эш-өөрү

⁵Эргим эжинге чөленип алгаш, ээн кургаг ховудан үнүп кел чыдар кыс кымыл?

Кыс

Яблок ыяжының адаанга сени оттурдум – аваң сени аңаа божаан, төрээн иең сени аңаа божуп-төрээн.

⁶Мени чүрээңге таңмалаштыр базып ап көр, салааңга база таңмалыг билзек дег суп ал. Ынакшыл өлүм ышкаш күштүг, хүннээшкин алды оран ышкаш каржы-дошкун; ынакшылдың оду өрттендир чиир – Дээрги-Чаяакчының чалбыыжы ол-дур;

⁷үерлээн суглар ынакшылды өжүрүп шыдавас, хемнер-даа ону хөме албас. Бодунуң бүгү-ле байлаа-биле ынакшылды садып алыксаан кижиге бак көрүүшкүн-биле харыылаар.

Кыстың акылары

⁸Эмиг-төжү ам-даа борбайбаан бичии кыс дуңмалыг бис. Улус ону кудалап кээрге, дуңмавысты канчаптар бис?

⁹Бир эвес ол хана турган болза, мөңгүн суургалардан аңаа бедидир тудуп бээр ийик бис; бир эвес ол эжик турган болза, ону пөш ыяш-биле шып каар ийик бис.

Кыс

¹⁰Мен – хана мен, эмиглерим – суургалар-ла. Эргимим менче көргөш, амыр-чыргалының үнер дөзүн көрүп кагды.

11 Ваал-Гамонга Соломоннуң виноград шөлү турган, шөлүн ол ажаакчыларга бүзүрөп дааскан: оон дүжүт алган кижиге бүрүзү муң мөңгүн чоосту аңаа төлээр турган.

12 А мээң виноград шөлүм бодумда бо-дур: муң мөңгүннү сен ап ал, Соломон, а бо ийи чүс чоосту – ооң дүжүдүн кадарган улуска берейн.

Эр

13 Сесерликтерде олулар кыс! Эш-өөрүң сээң үнүңнү дыңнаалап тур: меңээ база үнүңнү дыңнадып көр!

Кыс

14 Эргим эжим, дүрген келем! Чаагай чыттыг дагларда деге азы аныяк хулбүс ышкаш бооп көрөм!



Исайя

Исайя 1

¹Иудеяның хааннары Озия, Иоафам, Ахаз болгаш Эзекия оларның чагырып турган чылдарында Амоцтуң оглу Исайяга Бурганның чоротканы, Иудея биле Иерусалим дугайында ажыдышкын бо-дур.

Чоннуң бачыды

²Дээр, дыңна! Чер, кичээнгейге ал! Дээрги-Чаяакчы чугаалап тур: «Мен оолдарымны кижизидип, өстүрүп кагдым, а олар Меңээ удур тура халышты.

³Шары – бодунуң ээзин, элчиген – турар черин билер, а Израиль Мени билбес-тир, Мээң чонум чүнү-даа угаап билип шыдавас-тыр!

⁴О, бачыттыг аймак, кем-буруузу аартаан чон, о, бузуттуг үре-салгал, будулган оолдар! Олар Дээрги-Чаяакчыдан ойталаан, Израильдиң ыдыктыг Бурганын тооваан – Оон хая көрнү берген.

⁵Үргүлчү үймээн үндүрер улус, чүге силер ам база катап эттедип-соктуарын күзеп тур силер? Бажыңарда балыгланмаан чер чок, чүрээңер шуут харыксырап калган-дыр.

⁶Тавангайыңардан тейиңерге чедир кадык чер артпаан: кайнаар-даа көөрге, балыг-бышкын черлер, экирбээн оюлганнар – аштап-чугбаан, шарываан, эм үс чаап, чымчатпаан балыглар.

⁷Чуртуңар хоозураан, хоорайларыңар хуюкталдыр өрттенип калган, хары улус, силер көрүп туруңарда-ла, чериңерни үптөп-чип турар; хары улус эжелеп алган соонда дег, хамык чүве ээнзирээн!

⁸Сион-кыс, виноград шөлүндө майгын ышкаш, огородта чадыржыгаш ышкаш, бүзээлелде хоорай ышкаш, чааскаан арткан».

⁹Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы бистиң улуг эвес артынчывысты кадагалаваан болза, Содомга дөмейлежип, Гоморра ышкаш апаар турган бис.

10 Дээрги-Чаяакчының сөзүн дыңнаңар, Содомнуң чагырыкчылары! Бурганывыстың хоойлузун кичээнгейге ал, Гоморраның чону!

11 «Эндерик өргүлдериңерниң Меңээ херээ чүл? – деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалап тур. – Бүрүн өрттеткен кошкарлар өргүлдериңе, семис мал чаанга пөгө бердим; бугажыктар, хураганнар, хуналар ханы күзевейн тур мен.

12 Мээң мурнумга мөгейип кээп, Мээң өргээм иштин таптай базарын силерден кым негеп турар чүвөл?

13 Моон соңгаар хоозун өргүл белектери эккелбеңер. Айдызаар чүүлдериңер меңээ бужар-багай-дыр. Ай чаазының байырлалдары, амыр-дыш хүннери болгаш байырлыг чыштарыңар... Ол бүгү байырлалдарны кылбышаан, бузут үүлгедип турарыңар-биле эптежир аргам чогул.

14 Ай чаазында чыштарыңарны, байырлалдарыңарны көөр хөңнүм чок. Олар Меңээ үүрге-чүък апарган, ону чеже көдүрер мен – шаам төне берди.

15 Холуңарны мөргүл кылып өрү сунарыңарга, Мен силерже көрүнмес мен. Чеже-даа хөй катап мөргүүрүңерге, Мен силерни дыңнаvas мен. Холуңар ханда кончуу сүргей борашкан-дыр!

16 Чунуп, арыгланып алыңар. Бузуттуг ажыл-херээңерни Мээң көрүжүмден чайладыңар! Бузут үүлгедирин соксадып,

17 буян кылып өөренип алыңар. Чөптүг-шынныг чорукче чүткүп, дарлакчыларны сойгалап, өскүстерни камгалап, дулгуяк херээженнерге болчуңар.

18 Чедип келиңер, бо бүгүнү кады үзе шиитпирлеп көрээли – деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалап тур. – Силерниң бачыттарыңар кып-кызыл өңнүг-даа болза, хар ышкаш ак апаар; бачыттарыңар хүрең-кызыл будук дег-даа болза, ак хой дүгү дег апаар!

¹⁹Бир эвес эки тураңар-биле Мени тооп дыңнаар болзуңарза, черниң кежиктерин четтирер силер,

²⁰а бир эвес Менден ойталап, чөрүүленир болзуңарза, хылыш чемижи боор силер». Дээрги-Чаяакчының аксындан үнген сөстөр ол-дур.

Бурган Иерусалимни арыглаар

²¹Бурганга шынчы турган найысылал, сен канчап самыын-садар херээжен дег апардың?! Сен шын шииткелге бүргеттирген турдуң, чөптүг-шынныг чорук сеңээ чурттап турду, а ам сенде өлүрүкчүлөр чурттап турар-дыр.

²²Сээң мөңгүнүң багай холуксаалыг апарган, сээң арагаңда суг холуп каан.

²³Сээң нояннарың Менден ойталаан-дыр база оорлар-биле бир баг болган-дыр; олар шупту хээли чииринге ынак, белектер негеп ап турар, чаргы-чаалы үезинде өскүстөрни камгалавас, дулгуяк херээженниң херээн сайгарып көрбес улус-тур.

²⁴Ынчангаш Дээрги, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң күштүг Бурганы: «Өжэтеннеримни канчаар кезедир эвес мен! Дайзыннарымдан өжээним негеп аар мен!

²⁵Холумну сенче көдүрер мен; саваң-биле дег, холуксааңны арыглаар мен, сенден бүгү холуксааларны аңгылаар мен!

²⁶Биеэги үеде дег, сеңээ баштыңнарны, эгезинде турганы дег, сеңээ чөвүлекчилерни эгидер мен. Ынчан сени „Чөптүг-шынныг хоорай, шынчы найысылал“ деп адап каар» – деп медеглээн.

²⁷Сион чөптүг шииткел-биле, ооң Бурганче ээлген ажы-төлү – чөптүг чоруу-биле камгалал алып.

²⁸А Бурганга удур тура халаан улус бачыттыглар-биле кады узуткаттырар. Дээрги-Чаяакчыдан ойталаан улус өлүп каар.

²⁹Таалал алыр ыдыктыг ыяштарыңар дээш бак атка кирер силер, боттарыңарга шилип алган ыдыктыг дээн сесерликтериңер дээш адыңар баксыраар.

³⁰Бүрүзү оңган ыяш дег, суггат чок сесерлик дег апаар силер.

³¹Күштүглер – хендир дырандызы дег, а оларның үүлгедиглери – от чаштанчызы дег апаар: олар кады кыва бээрге, ол отту кым-даа өжүрүп шыдавас.

Исайя 2

Дээрги-Чаяакчының даа

(Мих. 4:1-3)

¹Амоцтуң оглу Исайяга Бурганның чорутканы, Иудея биле Иерусалим дугайында ажыдышкын бо-дур.

²Сөөлгү хүннер кээрге, Дээрги-Чаяакчының өргээзи турар дагны Ол өске бүгү тейлер, даглардан бедидир тургузуп каар. Бүгү чоннар ол дагга чедип кээр,

³эндерик аймактар аңаа чыгып кээр. Олар бот-боттарынга: «Барып, Дээрги-Чаяакчының даанче, Иаковтуң Бурганының өргээзинче үне берээли. Бурган бисти Бодунуң оруктары-биле чоруурунга өөредип каар, бис Ону эдерер бис» – дижир. Сиондан ыдыктыг хоойлу дүжүп кээр, Иерусалимден Дээрги-Чаяакчының сөзү тараар.

⁴Чоннарның херээн Ол шиитпирлээр, эндерик аймактарның чаргы-чаалызын Ол үзер. Олар боттарының хылыштарын андазыннарже, чыдаларын – хол кадыырларынче эде соп кылып аар. Бир чон өске чонга удур хылыш көдүрбес, олар моон соңгаар дайын чорударынга өөрөнмес.

⁵О, израиль чон, Дээрги-Чаяакчының чырыынга бүргедип чурттаалы че!

Израильдин турамыын буруу шапканы

⁶Сен Бодунуң израиль чонундан ойталаан сен. Чүге дээрге оларның хары чоннар-биле харылзаазы ханылап, Чөөн чүк улузундан өттүнүп

алган чаңчылдары эндерик-тир, филистим чонда дег, төлгечилери-даа бар-дыр.

⁷Оларның черин алдын, мөңгүн долган, эртине-байлаа эмге-тикчок. Оларның черин аъттар долган, дайынчы тергелери эмгежок!

⁸Оларның черин дүрзү-бурганнар долган. Олар холу-биле бүдүрген, салаалары-биле кылган чүүлдеринге мөгейип турар.

⁹Кижилер боттарын бакка суп, куду көрдүрген-дир. Сен оларны өршээвейн көр!

¹⁰Израиль чон, Дээрги-Чаяакчыдан корткаш, Ооң өндүр чырыының чайыннаажындан сүрээдээш, хаяларже ажитталы бер, куйларже чаштына бер!

¹¹Турамык кижини бажын халайтыптар, улустуң улуургак чоруу куду көрдүрер, ол хүн чүгле Дээрги-Чаяакчы өндүр бедик болур.

¹²Бүгү улуургаар, туразы улгадыр улусту, бодун өрү көрдүнер бүгү улусту Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының кезедир хүнү кээр, ол бүгү улус куду көрдүрер.

¹³Ливанның бедип үнген пөштери, Васанның улуг дубтары,

¹⁴бүгү бедик даглар, бүгү кадыр тейлер,

¹⁵бедик суурга бүрүзү, быжыглаттынган хана бүрүзү,

¹⁶Фарсистин бүгү улуг корабльдары, оларның бүгү күзенчиг каасталгалары кеземче хүнүн көөр.

¹⁷Кижиниң улуургак чоруу куду көрдүрер, турамык кижини бүрүзү томаарыыр, ол хүн чүгле Дээрги-Чаяакчы өндүр бедик болур,

¹⁸дүрзү-бурганнар шуут чиде бээр.

¹⁹Кажан Дээрги-Чаяакчы чер-делегейни сириледир силгиптерге, Оон корткаш, Ооң өндүр чырыының чайынындан сүрээдээш, улус хаялар чарыктарынче, черде хооргалдарже кире бээр.

²⁰Ол хүн улус мөгеер дээш кылып алганы алдын-мөңгүн дүрзү-бурганнарын дедир-даваннарга, часкыларга октап бериптер.

²¹Дээрги-Чаяакчы чер-делегейни сириледир силгиптерге, Оон корткаш база Ооң өндүр чырынының чайынындан сүрээдээш, олар хаялар чарыктарынче, даглар кызааларынче кире бээр.

²²Кижиге амытанны херекке алба, ол өлүр тынныг болгай. Ол чүзү-биле чугулал?

Исайя 3

Иерусалим биле Иудеяның буураар хүнү кээр

¹Аг-шериглиг Дээрги-Бурган-Чаяакчы Иерусалим биле Иудеядан аьш-чем биле ижер сугнуң бүгү курлавырын хунаап аппаар;

²дидим маадырлар база дайынчылар, шииткекчилер база Бурганның медээчилери, бүдүү билірлер база чагырыкчылар бо черге артпас;

³шериг баштыңнары база ызыгууртаннар; чөвүлекчилер, шевер усчулар болгаш билди-билиглиг илбичилер бо черге артпас.

⁴«Мен аныяк оолдарны оларга баштыңчылар кылып каар мен, чаш төлдер оларны чагырар!»

⁵Улус бот-боттарын – кижиге бүрүзү өске кижини дарлаар. Аныяктар – кырганнарга, карачалдар – ызыгууртаннарга турамык чаңын көргүзөр.

⁶Кым-бир кижиге ачазының аалынга бодунуң төрелинден салдынмай: «Сен тоннуг-дур сен, ынчангаш биске баштыңчы бооп көр, бо бузундуларны ээлеп чагырып көр!» – дээр.

⁷А демгизи: «Силерни экиртип шыдавас мен. Аалымда аьш-чем-даа, хеп-даа чок, мени чоннуң баштыңы кылбаңар» – деп харыылаар.

⁸Иерусалим буураар, Иудея кээп дүжер, чүге дээрге оларның сөстери биле ажил-херектери Дээрги-Чаяакчыга удурланышкак, өндүр бедик Ону дорамчылап турар болган.

⁹Оларның арыннарының аян-шинчизи боттарынга удур херечилеп турар; олар боттарының бачыдын Содомнуң чурттакчылары ышкаш чарлаттынып, чажырбайн турар. Олар ат болур – боттарын бакка суп алган улус-тур!

¹⁰Чөптүг-шынныг улуска: «Ачы-буян алыр силер» – деп чугаалаңар, чүге дээрге олар боттарының ажыл-херээниң үре-түңнелин четтирер.

¹¹Кем-буруулуг улус ат болур! Олар холу-биле кылган ажыл-херээ дээш кеземче көөр.

¹²Мээң чонумну бичии уруглар безин кызып-кыйып турар, херээженнер чагырып турар. Мээң чонум! Сени башкарыкчыларың өскээр эдертип, алыс шын оруктан астыктырып тур.

Дээрги-Чаяакчының Бодунуң чонун шииткени

¹³Дээрги-Чаяакчы шииткел үндүреринге белен, бүгү чоннарны шиидер дээш туруп келген.

¹⁴Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чонунуң баштыңнары болгаш нояннары-биле чаргызын чарып эгелээн: «Силер Мээң виноградым шөлүн хоозураткан силер, ядыы улустан үптөп алган эт-хөреңгиңер – бажыңнарыңарда.

¹⁵Чүү дээш Мээң чонумну кызып-кыйып, ядыы улусту дарлап турар силер?» Аг-шериглиг Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези олдур.

¹⁶Дээрги-Чаяакчы: «Сионнуң херээженнери турамык, мойну чооннаан, көрүжү-биле эрлер дуурайлаар, чаяңнадыр кылаштаар, кажыктарында каасталгалары дагжаар улус-тур» – дээн.

¹⁷Ынчангаш Дээрги Сионнуң херээженнериниң баштарын тазартып каар, Ол оларның тейин дөңгүрертир чүлүп каар!

¹⁸Ол хүн Дээрги оларның каасталгаларын хунаап аар: буттуң кажыктарынга кедер чараш илчирбежигештерин, хүн база чартык ай хевирлиг каасталгаларын,

¹⁹сыргаларын, билектээштерин, баш шывыгларын болгаш шарыгларын, илчирбежигештерин, курларын, чаагай чыттыг чүүлдерлиг саважыгаштарын, чавагаларын,

²⁰билзектерин, думчукка азар дээрбектерин,

²¹аянныг хевин, каыттангыларын, тоннарын, акша хаптарын,

²²көрүнчүктерин, каас-коя иштики хептерин, бөрттерин болгаш баш аржыылдарын хунаап аар.

²³Оларга чаагай чыттыг чүүл орнунга бак чыт турар, кур орнунга – хендир, каас-коя хеп орнунга – качыгдалдың самдар хеви, чараш арыншырай орнунга – дорамчылал демдээ турар.

²⁴Иерусалим, сээң эр улузуң хылышка шаштырып аар, эрес-маадыр улузуң дайын-чаага кырлып каар.

²⁵Хоорайның хаалгалары ыглап-сыктап, хомудаар, Иерусалим-кыс хоозурап, черге олуруп аар.

Исайя 4

¹Ол хүн чеди херээжен кижичаңгыс эр кижини сегирип алгаш: «Боттарывыстың аыш-чемивис чиир бис, боттарывыстың идик-хевивис кедер бис, чүгле сээң кадайларың деп адаттырарын чөпшээреп көр – ашак чок деп бак атты бистен чайлат!» – деп чугаалаар.

Келир үедеги алдар

²Ол хүн Дээрги-Чаяакчының Өзүмү кайгамчык чараш, өндүр бедик болур, черниң дүжүдү израиль чоннуң артынчызының чоргааралы болгаш алдары болур.

³Ынчан Сионда артып калган улус, хоорайның дириг арткан чурттакчылары – Иерусалимде дириглер санынче киир бижиттирген бүгү улус – Бурганның ыдыктыг улузу деп адаттырар.

⁴Дээрги-Чаяакчы Сионнуң херээженнериниң бужар-багын арыглап чуур; Ол Иерусалимни борашкан ханындан шииткел хады-биле, оттуг хат-биле арыглаар.

⁵Ынчан Дээрги-Чаяакчы Сион дагның кырынга база ында чыылган бүгү улустуң кырынга хүндүс булут чаяар, а дүне – ыш болгаш чалбыышталган чырык от чаяар. Ында бүгү чүвени Бурганның өндүр-чаагайы шып, чаглактаар.

⁶Ооң өндүр-чаагайы изиг хүнде чаглактаныр хөлеге, шуургандан, чаъс-чайыктан чаштынар чер болгаш хоргадал апаар.

Исайя 5

Виноград шөлүнүң дугайында ыр

¹Мен ынак Эжимге Ооң виноград шөлүнүң дугайында ырдан ырлап берейн. Мээң Эжим дүжүткүр тейге виноград тарыыр шөлдүг турган.

²Ол Бодунуң шөлүн коптарып каскаш, дажын аштааш, виноград сыптары олуртуп каан. Ол аңаа таңныылдар суургазы туткаш, чимистен чулук сыскырап оңгар кылып каан. Ол чаагай чимис манап турда, виноградады багай чимис берген.

³Эжим мынча дээн: «Иерусалимниң чурттакчылары, Иудеяның чону, силер ам виноградым шөлү-биле Мээң чаргымны чарып көрүңер.

⁴Виноград шөлүңге ам-даа чүнү кылып берип болур турган мен, чүнү чедир кылбаан мен? Чаагай чимис манап турумда, чүге ол багай чимис бергенил?

⁵Виноградым шөлүн канчаарымны силерге чугаалап берейн: ооң херимин бузуп кааптарымга, ол хоозурап каар, ооң ханазын үреп кааптарымга, ол таптай бастыраар.

⁶Мен ону ээн чер кылып каар мен, артык адырларын кеспес мен, хөрзүнүн коптарбас мен, ону тенниг бок үнүш дуй үнер. Ынаар чаъс чагдырбас кылдыр булуттарга дужаар мен».

⁷Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының виноград шөлү – израиль чон-дур, Иудеяның чону – Ооң ынак сесерлии-дир. Ол аңаа шынныг шииткел көрүксеп тургаш, хан төгүүшкүнү көрүп каан, чөптүг чорук көөрүнге идегеп тургаш, күчүлелдиң алгы-кышкызын дыңнап каан.

Дээрги-Чаяакчы бузуттугларны шиидип, ат кылып

⁸Чер кырында чааскаан чурттап турар чүве дег, өске улуска хостуг чер арттырбайн, бажыңга немей бажың, шөлге немей шөл ээлеп ап турар улус, ат болур силер!

⁹⁻¹⁰Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының: «Хөй санныг бажыңнар ээнзирээр, улуг каас-чараш бажыңнар чурттакчы чок артар. Виноград шөлүндө он гектар чер чүгле чаңгыс көгээржик ишти арага бээр, чашкан он шоодай ишти үрезин чаңгыс борбак хапчыгаш ишти дүжүт бээр» – деп даңгыраглаанын дыңнадым.

¹¹Эртен эрте туруп келгеш, эзиртир суксун дилээр, орай кежээ дүшкүже, арага куттунар улус ат болур!

¹²Олар дээрге чадаган, чанзы, дамбыра болгаш лимби үнү дыңнап, арага ижип, дойлаар, а Дээрги-Чаяакчының ажыл-херээн эскербес, Ооң холу-биле кылган херектерин кичээнгейге албас улус-тур.

¹³Ынчангаш мээң чонум билииниң четпезинден дайзынга туттуруп алгаш, хары черже чоруй баар, ооң алдар-аттыг улузу аштап өлүр, бай улузу кагып-суксаар.

¹⁴Өлүглер ораны алгып, аксын улгаттыр аазадыпкан: алдар-аттыг, бай улус*, хөглээн шуугакчылар ынаар кире бээр.

¹⁵Кижиге амытан куду көрдүртүр, кижилер томаарыыр, турамык улус бажын халайтыр.

¹⁶А Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы Бодунуң шынныг шииткели-биле өндүр бедиин көргүзер, ыдыктыг Бурган Бодунуң чөптүг чоруун дамчыштыр Бодунуң ыдыктыын илередир.

¹⁷Хойлар бо хоорайга одарга-даа дег оьтгаар, хураганнар бо хоорайның бузундуларының аразындан чем дилээр.

¹⁸Мегениң хендирлери-биле бузут-бакты сөөртүп чоруур, тергеге суктунуп алган дег, бачыт сөөртүр улус ат болур!

¹⁹«Бурган далажып, Бодунуң ажыл-херээн дүргедетсин – бис ону көрүксеп тур бис; Израильдин ыдыктыг Бурганының бодалы бисче чоокшулап, чогул бүтсүн – бис ону билип алыксап тур бис» – деп кыжырып чугаалаар улус ат болур!

²⁰Бузутту буян деп, буяны бузут деп адаар, дүмбейни чырык деп, чырыкты дүмбей деп санаар, ажыг чүүлдү амданныг деп, амданныг чүүлдү ажыг деп санаар улус ат болур!

²¹Боттарының караанга мерген угаанныг бооп, боттарының мурнунга угаан-сарыылдыг бооп көстүр улус ат болур!

²²Эрес-маадырлыгы чүгле эңдере арага ижери-биле илерээр, күш-шыдалы чүгле эзиртир суксун белеткээри-биле илерээр улус ат болур;

²³хээли алгаш, буруулуг кижини агартыр, а буруу чок кижиге шынныг шииткел үндүрбес кижиге ат болур!

²⁴Ол бүгү дээш, ол улус от чиген тараа саваны дег, чалбыштың хүл кылып кааны сиген дег болур, оларның дазылы ирип каар, чечээ доурак ышкаш эстеп тарай бээр. Чүге дээрге олар Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының хоойлузундан ойталап, Израильдин ыдыктыг Бурганының чугаазын тооваан-дыр.

²⁵Ол дээш, Дээрги-Чаяакчының килеңи Ооң чонунче кыптыгар; Ол Бодунуң холун оларже көдүрүп, эттеп-согар. Даглар сирилей бээр, улустуң мөчү-сөөктери кудумчуларда өдек-бок дег чыдып бээр. Ынчан безин Ооң килеңи чайлаттынмас, Ооң холу ам-даа улусту кезедип, көдүрлүр!

²⁶Дээрги-Чаяакчы ыракта чоннарны кыйгырып, тук көдүрер, чер-делегейниң кыдыында чурттап турар улуска демдек берип, сыгырар. Көрүңер, дайзын дүрген, божуу-шалып кел чыдыр!

²⁷Дайзыннарның кайызы-даа могаг билбес, бергедевес, кайызы-даа удумзурап, удуп калбас; оларның белинде куру чештинмес, идииниң шидии үзүлбес!

²⁸Оларның согуннары чидиг, чаларын хере тыртып каан; оларның дайынчы тергелериниң дугуйлары казыргы дег!

²⁹Оларның алгы-кышкызы арзылаң алгызы-ла, олар араатан аң дег ырланыр; олчазын сегирип алгаш, ырланып-ырланып, тудуп аппаар – кым-даа камгалап шыдавас!

³⁰Ол хүн кээрге, дайзыннар олчазын тудуп алгаш, олче далай чалгыы мөөрээн дег алгыржыр. Кандыг-бир кижичерже көргөш, дүмбей караңгы биле качыгдал көөр; булуттар дуглаптарга, чырык безин бүлүртүң апаар.

Исайя 6

Бурганның өргээзинге көстүүшкүн

¹Озия хаанның мөчээн чылында өрү көдүрүлгөн бедик дүжүлгеде саадаан Дээргини көргөн мен. Ооң хевиниң эдектери Бурганның өргээзин бүргей ап турган.

²Ону долгандыр серафимнер турду. Серафим бүрүзү алды чалгынныг: олар ийи чалгыны-биле арнын дуглаар, өске ийизи-биле буттарын шывар, арткан ийизи-биле уजार болду.

³Олар бот-боттарынга: «Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы ыдык, ыдык, ыдык! Бүгү чер-делегейни Ооң алдары бүргээн!» – деп ыткыр чугаалап турду.

⁴Оларның алгырган үнүнден хаалгаларның үндезиннери божаңайнып, Бурганның өргээзин ыш бүргөп алды.

⁵«Ат болдум! – дидим. – Арыг эвес аас-сөстүг боорда, арыг эвес аас-сөстүг чон аразында чурттап турар кижидир мен. А ам Хаанны, Агшериглиг Дээрги-Чаяакчыны караам-биле көрдүм! Өлдүм-не!»

⁶Ынчан серафимнерниң бирээзи менче ужуп келди, ооң холунда өргүл салыр бедигээштен кыскаш-биле кыстырып алганы оттуг кезек бар болду.

⁷Ол оозун мээң аксымга дээскеш: «Көрдүң бе, бо оттуг кезек аксынга деггеш, кем-бурууңну чайлатты, бачыдың ам арыглаттына берген» – деп чугаалады.

⁸Ооң соонда мен Дээргиниң: «Кымны айбылап чорудайн? Бистиң өмүнээвистен кым баарыл?» – дээн үнүн дыңнап кагдым. «Мен! Мени айбылап чорудуп көрөм!» – дидим.

⁹Ол ынчан мынча дээн: «Барып, бо чонга: „Дыңнааш-даа, угаап билбестир силер, көргөш-даа, билип албас-тыр силер“ – деп чугаала.

¹⁰Бо чоннуң чүрээ дашталып калган, кулаан кумнап, караан хаптап алган – оон башка олар караа-биле көрүп, кулаа-биле дыңнап, чүрээ-биле угаап билиптер турган ийик; оон башка олар Менче эглип кээп, экирий бээр турган ийик».

¹¹Мен ынчан: «Кажанга чедир ындыг болурул, Дээрги?» – деп айтырдым. Ол меңээ: «Хоорайлар ээнзиреп, чурттакчы чок арткыжеге чедир, бажыңнар октаттына бергижеге, шөлдер ээнзиреп, хоозурап калгыжеге чедир;

¹²Дээрги-Чаяакчы бүгү улусту үндүр сывырыптарга, бо чер шуут кагдына бергижеге чедир – деп харыылаан. –

¹³Чуртка чоннуң чүгле оннуң бир кезээ-даа артып каар болза, ол артынчыны база катап хоозурадыр! Ынчалза-даа быжыг ыяштарны кезип кааптарга, дазылы артып каары дег, ыдыктыг чон база дазылдыг болур».

Исайя 7

Чонга идегел бээр демдек

¹Озияның оглунуң оглу, Иоафамның оглу Ахаз Иудеяның хааны турган. Ол үеде арамей хаан Рецин база Ремалияның оглу, Израильдин хааны Факей олар Иерусалимге удур дайылдажып үнүпкен, ынчалза-даа ону эжелеп ап шыдаваан.

²Давидтин салгалынга – хаанның өг-бүлезинге «Арамей аг-шериг израиль черде турлагжып алган-дыр» деп дыңнадырга, Ахаз хаанның болгаш ооң албаты чонунуң чүректери, хат хадыырга, аргада ыяштарның чайганыры дег, бырыңайны берген.

³Дээрги-Чаяакчы Исайяга мынча дээн: «Оглуң Шеар-ясувту эдерттип алгаш, Ахаз хаанны уткуңар. Үстүкү хөөлбектин суг дамчыдар хоорзаларының ужунче, Хеп чуур шөлче баар орукче үнүп кээр силер.

⁴Ахазка мону чугаала: „Оваарымчалыг бол, ынчалза-даа дүвүрөп, кортпа. Бо оттуг кезектин имистелген ийи ужу дээш – арамей шериглиг Рецин биле Ремалияның оглу дээш сагыш-сеткилин ундаравазын.

⁵Арамей чон база Ремалияның оглунга чагырткан израиль күрүне сеңээ удур бак сагыштыг бооп:

⁶‘Иудеяны барып коргудуптаалы, ону эжелеп алгаш, ооң хааны кылдыр Тавеилдин оглун олуртуп каалы’ – деп турар-дыр.

⁷Ынчалза-даа Дээрги-Бурган-Чаяакчы ындыг чүве кажан-даа болбас деп, ындыг чүве боттанмас деп аазаан.

⁸⁻⁹Чүге дээрге Дамаск болза чүгле арамей черниң найысылалы, а Рецин болза чүгле Дамаскының баштыңы болгай; Самария хоорай чүгле Израильдин найысылалы, а Факей болза чүгле Самарияның баштыңы болгай. Алдан беш чыл болгаш, Израиль тоо быдарап, чон болбайн баар. Бүзүрелиңерни черле оскунмаңар, оон башка шуут шыдашпас силер“».

¹⁰Дээрги-Чаяакчы Ахазка оон ыңай:

¹¹«Дээрги-Чаяакчы Бурганың менден бадыткал демдээн дилеп ал: алды оранның ханызындан-даа, дээрниң бединден-даа болза» – деп дамчыткан.

¹²А Ахаз: «Мен дилевес мен, Дээрги-Чаяакчыны шеневес мен» – деп харыылаан.

¹³Исайя ынчан мынча дээн: «Давидтиң үре-салгалы, мени дыңнаңар! Кижиниң шыдамын шенээниңер силерге четпес болду бе? Бурганымның шыдамын база шенексеп тур силер бе?

¹⁴Ынчангаш Дээрги Боду силерге бадыткал демдээ хайырлаар: көрүңер даан, аныяк кыс иштелип, оол уруг божуп алгаш, ону Эммануил деп адап аар.

¹⁵Ол чаш төл эки-бакты ылгап билип шыдаптар назынныг апаргаш, ак чем биле ары чигири чиир.

¹⁶Чаш төл эки-бакты ылгап өөренириниң мурнунда, израиль биле арамей черлер – оларның ийи хаанындан коргуп турарың черлер ээнзиреп каар.

¹⁷А Дээрги-Чаяакчы сенче, сээң чонуңче, сээң ачаңның төрел бөлүүнче Израильдиң Иудеядан аңгыланганындан бээр болуп көрбээн коргунчуг хүннерни чорудуптар – Ассирияның хаанын ыдыптар!

¹⁸Ол үе кээрге, Дээрги-Чаяакчы Египетте Нил хемниң адырларында сээктерни, ассирий черде арыларны сыгырып кыйгырар.

¹⁹Олар ужуп келгеш, кадыр кашпалдарга, хаялар чарыктарыңга, бүгү тенниг чадаң үнүштерге, бүгү одар-белчиирлерге хонуп аар.

²⁰Ол үе кээрге, Дээрги Евфрат хемниң ындында Ассирияның хааны-биле – Бодунуң хөлезилеп алганы сал-чүлүүр-биле силерниң бажыңарда, будуңарда дүгүңерни чүлүп кааптар, сегел салыңарны үзе кезип кааптар.

²¹Ол үе кээрге, кижичүгүлө чаңгыс саар инек биле ийи өшкү тудуп, азырап шыдаар.

²²Ол малындан элбек сүт саап аар болгаш, ак чем чиир. Чер-чуртка арткан бүгү улус ак чем биле ары чигири чиир.

²³Ол үе кээрге, биеэде муң мөңгүн чоос өртектиг муң виноград сывы үнүп турган черге тенниг бок үнүш үнер.

²⁴Улус ол озалдыг черже баарда, ча-согун ап чоруур; бүгү чер кырын тенниг бок үнүш дуй үнер.

²⁵Кажан-бир шагда болбаазырадып турган тейлериңерниң кайызынче-даа ам, тенниг бок үнүштен корткаш, барбас силер. Орта чүгүлө мал-маган оыттап чоруур».

Исайя 8

Ассирия – Дээрги-Чаяакчының чепсээ

¹Дээрги-Чаяакчы меңээ: «Улуг самбырадан ап алгаш, улуска билдингир кылдыр аңаа: „Магер-шелал-хаш-баз“ – деп бижип каг.

²А Мен Бодумга Бурганның бараалгакчызы Урия биле Иверехияның оглу Захарияны бүзүрелдиг херечилер кылдыр кыйгырып аар мен» – дээн.

³Мен ынчан өттүр билир кадайым-биле чоокшулажырымга, ол иштели бергеш, оол уруг божуп берген. Дээрги-Чаяакчы меңээ: «Оглуңну Магер-шелал-хаш-баз* деп адап ал.

⁴Чүгү дээрге бо чаш төлдүң „ачай“ база „авай“ деп чугааланырының мурнунда-ла, Дамаскының эртине-байлаан болгаш Самариядан үптөп алган чүвезин Ассирияның хааны олчалап алгаш баар» – дээн.

⁵Дээрги-Чаяакчы меңээ катап база чугаалаан:

⁶«Бо чон оожум аккан Силоам суун херекке албайн, Рецин болгаш Факей-биле эвилелдежиринге идегеп, өөрүп турар-дыр.

⁷Ол дээш, Дээрги олче улуг, шапкын Евфрат хемниң суун – Ассирияның ат-алдарлыг хаанын ыдыптар. Ол хем бодунуң бүгү адырларындан көдүрүлгеш, эриин ажыр агып,

⁸Иудеяже үерлеп киргеш, ону хөме ап, моюнга чедир көдүрлү бээр; ооң хөме аккан чалгыглары сээң чериңни бүрүнү-биле шыва аптар, о Эммануил!»

⁹Бүгү чоннар, шимээргеп хөлзеңер, ынчалза-даа чылча шаптырар силер! Бүгү ырак чурттар, тооп дыңнаңар! Тулчуушкунга белеткенип-даа алзыңарза, чылча шаптырар силер; тулчуушкунга белеткениңер, ынчалза-даа чылча шаптырар силер!

¹⁰Бодалдарыңар бодап алыңар, ынчалза-даа олар болдунмайн баар; сөзүңер чугаалаңар, ынчалза-даа ол бүтпес, чүге дээрге Бурган бистиң-биле!

Дээрги-Чаяакчыдан коргары

¹¹Дээрги-Чаяакчы күштүг холун менче салгаш, мээң-биле чугаалажып, бо чоннуң оруун эдербезин сагындырып турду. Ол мынча дээн:

¹²«Бо чоннуң сүлчээ деп адаар бүгү чүвезин ынча деп санаваңар; ооң коргар чүвезинден коргуп-сүртевеңер.

¹³Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының ыдыктыын хүндүлеңер, Оон коргуңар, Оон сүрээдеңер!

¹⁴Дээрги-Чаяакчы Израиль биле Иудея ийиге чок-ла болза ыдыктыг чер болур, чок-ла болза моондак даш, тептигер хая болур. Ол Иерусалимниң чурттакчыларынга какпа-дузак болур.

¹⁵Олардан хөй улус тептиккеш, чылча кээп дүжер, дузакка киргеш, туттуруп аар».

¹⁶Мен херечилелимни шыгжап каайн,
Бурганның ажыдыышкынын өөреникчилерим көрүп турда, таңмалап каайн.

¹⁷Дээрги-Чаяакчы израиль чондан хая көрүнген-даа болза, Ону манаар мен, Аңаа идегээр мен.

¹⁸Мен база Дээрги-Чаяакчының меңээ бергени ажы-төл – бо-дур бис. Мээң ажы-төлүм – Сион дагда чурттап турар Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының Израильге берген, баш бурунгаар айыткан демдектери олдур.

¹⁹Бир эвес силерге: «Өлгөннерниң сүнезиннерин кыйгырып, сымыранып турар караң көрнүр улустан чүве айтырыңар» – дээр болза, «Чон бодунуң Бурганындан айтырар ужурлуг эвес чүве бе? Дириглер дугайында өлүглерден канчап айтырар чүвөл?» – деп харыыланар.

²⁰Бурганның хоойлузу база ажыдышкыны чүү деп турарын көрүңер! Бир эвес улус бо сөс ёзугаар чугаалавас болза, оларда хаяа чырыы чоктур.

²¹Ындыг улус чер кырынга муңгарап-деңгереп, аштап-суксай берген улчуп чоруп каар; аштаан үезинде хорадап, боттарының хаанын база Бурганын кармаар.

²²Олар өрү-даа көөрге, черже-даа көөрге, чүгле качыгдал, коргунчуг дүмбей караңгы көстүр, олар дүмбей караңгыже октаттырар. Ындыг-даа болза, караңгы биле баш муңгаш байдал кезээ мөңгедө турбас.

Исайя 9

Чөптүг-шынныг хаанның төрүттүнгени

¹Эрткен үеде Завулоннуң база Неффалимниң черин куду көрүп турган, а келир үеде өске чоннар чурттаан Галилеяны, далайже баар орукта черни болгаш Иордан хемниң ындында черлерни алдаржыдар.

²Караңгыга чурттап орган чон өндүр улуг чырык көрүп кагды, дүмбей бүргээн черге чурттаан улуска чырык чайыннап келди.

³Сен чонну көвүдедип, аңаа улуг өөрүшкүнү хайырладың. Ол Сээң мурнуңга, дүжүт ажаалдазының үезинде өөрүүрү дег, олча-тывыш үлежип тура, өөрүп-байырлаары дег, өөрүп-хөглээр.

⁴Мадиян чонну чылча шапкан хүнүңде дег, Сен Бодуңнуң чонунну хилинчектээн дөңгүнү, ооң эгиннеринде аар чүьктү уштуп, ооң кызагдакчызының мергезин сыйып кагдың.

⁵Тулчуушкунга киришкен дайынчыларның идиин, ханга борашкан хевин өрттедири-биле бериптер, олар отка чемиш болур.

⁶Чаш төл бис дээш төрүттүнген, оолду биске берген болгай! Эрге-чагырга демдээ ооң эгиннеринде, ол «Кайгамчык чөвүлекчи», «Мөгешыырак Бурган», «Мөңге ада», «Амыр-тайбың хайырлаар чагырыкчы» деп адаттырар.

⁷Ооң эрге-чагыргазы база хайырлаар амыр-тайбыңы кызыгаар чок көвүдээр. Ол Давид хаанның дүжүлгезинге саадап, ооң күрүнезин чагырып, ону шын шииткел болгаш чөптүг чорук-биле амдыгааштан эгелээш, кезээ мөңгеде доктаадып, быжыглаар. Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының күштүг күзели ол бүгүнү боттандырар!

Дээрги-Чаяакчының Израильге килеңнээни

⁸Дээрги Иаковка удур шииткел сөзү ыткан, ол сөс Израильдиң кырынга дүжер.

⁹⁻¹⁰Ол сөстү бүгү израиль чон биле Самарияның чурттакчылары билип алгаш-даа, улуургак, турамык сеткил-чүрээнден: «Тууйбу бажыңнарны бузуп кагза-даа, чонуп каан даштар-биле катап тудуп аар бис; ыяш тудугларны үреп кагза-даа, пөштен кылган тудуглар-биле солуп аар бис» – деп турар-дыр.

¹¹Дээрги-Чаяакчы оларга удур Рецинниң дайзыннарын көдүрер, оларның өжэтеннерин ыдалаар.

¹²Арамейлер чөөн чүктен, филистимнер – барыын чүктен халдап келгеш, Израильди чазыйланып, ажырыптар. Ынчан безин Дээрги-

Чаяакчының килеңи чайлаттынмас, Ооң холу ам-даа чонну кезедип, көдүрлүр.

¹³Ынчалза-даа чон ону ам-даа соп турар Бурганче ээлбейн баар, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчыже чүткүвейн баар.

¹⁴Дээрги-Чаяакчы чаңгыс хүнде Израильдин бажын-даа, кудуруун-даа одура шавар, бедик-чаагай будуктарны-даа, хыыргышты-даа кезе шавар.

¹⁵Баш дээрге баштыңнар болгаш ызыгууртаннар-дыр, кудурук дээрге меге чүвеге өөредир бүдүү билирлер-дир.

¹⁶Башкарыкчылары бо чонну өскээр эдерткен: оларга башкарткан улус оруундан аза берген.

¹⁷Ынчангаш Дээрги ол чоннуң аныяк оолдары дээш сеткили өөрүвес, өскүстерин, дулгуюк херээженнерин кээргевес, чүге дээрге олар шупту – бужартаан, бузут үүлгедир улус-тур, оларның аас-сөзү чүгле чүдек-бужар чүве чугаалаар. Ынчан безин Дээрги-Чаяакчының килеңи чайлаттынмас, Ооң холу ам-даа чонну кезедип, көдүрлүр.

¹⁸Оларның бузуду от ышкаш чалбыышталып, тенниг бок үнүштү чип, арга-арыгны өрттедип тур – ыш адагашталдыр көдүрлүп үнүп тур.

¹⁹А Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының килеңи черни өрттендир чиир, чон оттуң чемижи апаар. Кым-даа бодунуң ха-дуңмазын кээргевес;

²⁰оң талазындан үзе соп сыыргаш, аш артар; солагай талазындан чигеш, тотпайн баар. Кижин бүрүзү бодунуң холунуң эьдин чиир.

²¹Манассия Эфремни, Эфрем – Манассияны чиир, олар ийилээн Иудеяже халдаар! Ынчан безин Дээрги-Чаяакчының килеңи чайлаттынмас, Ооң холу ам-даа чонну кезедип, көдүрлүр.

Исайя 10

¹Чөптүг эвес хоойлулар үндүрүп, кээргел чок доктаалдар бижип турар улус ат болур!

²Силер мээң чонум иштинде ядыларның эргезин казып турар, түреңги улуска шын шииткел көргүспес база дулгуяк херээженнерниң кошкулун былаап аар, өскүстерни үптөп турар улус-тур силер.

³Кеземче хүнүнде, кажан ырактан келген айыыл-халап таварырга, канчаар силер? Дуза дилеп, кымче баар силер? Эртине-байлааңарны каяа арттырып каар силер?

⁴Силер туттурган улус аразынга харыксырап олура дүжер азы өлүрткен улус аразынга чыда дүжер силер. Ынчан безин Дээрги-Чаяакчының килеңи чайлаттынмас, Ооң холу ам-даа силерни кезедип, көдүрлүр.

Бурганның турамык Ассирияны шииткени

⁵«Ассирия ат болур! Ассирия дээрге Мээң килеңимниң шыкпыыжы-дыр, ооң холунда – Мээң хорадаан сагыжымның кымчызы!

⁶Мен Ассирияны Менден ойталаан чонга удур, Мээң килеңнеп турарым чонга удур ыдар мен – ону үптөп-тоназын, куругладыр олчалап алзын, кудумчуда бок-хир дег, таптай бассын».

⁷Ынчалза-даа Ассирияның хааны Бурганның ону ыдып турарын билбес, ол бодунуң сеткил-чүрээнге өске чүве бодаар – чер-делегейниң хөй күрүнелерин эжелеп, узуткаар деп бодаар.

⁸Ол хаан: «Бүгү хааннар чүгле мээң нояннарымга деңнежир эвес чүве бе?

⁹Калне хоорай – Кархемис ышкаш, Хамат – Арпад ышкаш, Самария – Дамаск ышкаш эжелеттирбээн чүве бе?

¹⁰Мен өске күрүнелерни – Иерусалим биле Самарияның дүрзү-бурганнарындан артык күштүг дүрзү-бурганнарлыг күрүнелерни эжелеп алган болганымда,

¹¹Самарияны база ооң дүрзү-бурганнарын базып кааным дег, Иерусалимни база ооң дүрзү-бурганнарын базып кагбас мен бе?» – деп бодап турар.

¹²Дээрги Сион даг биле Иерусалимге удур кылып турар херээн төндүргеш, Ассирияның хаанының улуургак, турамык сагыш-хөңнүн болгаш ооң туразы улуг, өрү көрдүнер чоруун кезедир.

¹³Ол хаан: «Мен ол бүгүнү күштүг холум-биле база мерген угааным-биле кылдым, билиим ол хире-дир! Чоннарның кызыгаарларын эде тургустум, оларның курлавырларын үптеп алдым; буга ышкаш, оларның хааннарын дүжүлгезинден дүжүр үстүм.

¹⁴Куш уязы тыпкан дег, Мээң холум чоннарның эртине-байлаан эжелеп алды; кагдынган чуургалар чыып аары дег, мен бүгү чурттарны чыып алдым. Кым-даа чалгынын далбаш кылбады, аксын ажыдып, сыйылавады» – дээн болгай.

¹⁵Ыяш кезип турар кижиден ооң балдызы өрү көрдүнер деп бе? Ыяш хирээлеп турар кижиниң хирээзи ооң мурнунга хоолуургаар деп бе? Мерге ону көдүрүп турар кижини көдүрүп шыдаар деп бе азы ыяштан чазаан моң ыяштан бүтпээн ээзи кижини чайып шыдаар деп бе?

¹⁶Ынчангаш Аг-шериглиг Дээрги-Бурган-Чаяакчы ол хаанның семисшыырак улузунче арып-дорар аарыг-човалаң ыдар, ооң ат-алдарлыг улузунуң аразынга чалбырааштыг от ышкаш чалбыыш өөскүдер.

¹⁷Израильдиң Чырыы ынчан от апаар, Ооң ыдыктыг Бурганы чалбыыш апаар: ол от чаңгыс хүн дургузунда тенниг бок үнүштү чиптер.

¹⁸Ассирияның алдарлыг арга-арыын, дүжүткүр шөлдерин ол от бүрүнү-биле узуткаар, олар шупту өлүг-диригниң аразында аарыг кижиде апаар.

¹⁹Ооң арга-арыының ыяжының артынчызы аажок эвээш санныг апаар, ону чаш уруг безин санап шыдаптар.

Израильдиң артынчызы Бурганче эглир

²⁰Ол хүн кээрге, Израильдиң артынчызы – Иаковтуң салгалындан артып калган улус боттарының дарлакчыларынга оон ыңай ынанмастай бээр,

а Дээрги-Чаяакчыга, Израильдиң ыдыктыг Бурганынга шыны-биле ынаныр.

²¹Израильдиң артынчызы мөге-шыырак Бурганче эглир.

²²Израиль, сээң чонуң далай элезини ышкаш хөй санныг-даа болза, чүгле артынчы чон эглип кээр. Бурган чөптүг узуткаашкын биле бажын ажыр кеземчени тодараткан.

²³Аг-шериглиг Дээрги-Бурган-Чаяакчы тодаратканын ёзугаар бүгү чуртка узуткаашкын чорудар.

²⁴Ынчангаш Аг-шериглиг Дээрги-Бурган-Чаяакчы: «Мээң Сионда чурттаан чонум, сени шыкпыыш-биле улдап, биеэде Египет ышкаш, моң арнып турар Ассириядан кортпа.

²⁵Удавас Мээң сеңээ хорадаан сагыжым часкарлы бээр, Мээң килеңим кыптыгып, ассирийлерни узуткаар» – дээн.

²⁶Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы Цур-Орив чанынга мадиан чонну чылча шапканы дег азы Египетке Бодунуң даянгыыжын далай суунче көдүргени дег, Ассирияже кымчызын көдүрер.

²⁷Ол хүн кээрге, Ассирияның чүдүрген чүбүгүн сээң оорга-мойнуңдан дүжүрер, хилинчектээн дөңгүзүн – мойнуңдан уштур, ол дөңгү, күжениптериңге, буступ дүжер.

²⁸Дайзыннар Айатта чедип келген, Мигронну таварып эрте берген, Михмаска кошта чүбүгүн арттырып каан.

²⁹Олар кежигни эрте берген, Гевада хонуп чыдар. Рама хоорай сирилээн, Саулдуң Гивазындан чурттакчылары дезипкен.

³⁰Галлим суур, өөлөдир ыгла! Лаис, ону дыңна, Анатот, аңаа харыыла!

³¹Мадмена чурттакчы чок арткан, Гевимниң чурттакчылары дезип, чаштына берген.

³²Ол-ла хүн дайзыннар Новка доктаагаш, Сион дагда турар Иерусалимче чудуруу-биле кыжанган.

³³Көрүңер! Аг-шериглиг Дээрги-Бурган-Чаяакчы коргунчуг күчү-күжү-биле ыяштарның будуктарын сыйып кааптар. Ыяштарның баштарын кезип кааптар, бедик черлерни чавызадып каар.

³⁴Дээрги-Чаяакчы шыргай арга-эзимни балды-биле кыргый кезер, өндүр улуг Бурганның мурнунга Ливанның арга-эзими калбаш кээп дүжер!

Исайя 11

Амыр-тайбың хайырлаар Хаан

¹Иессейниң төжээнден Будук өзер, ооң дазыл-дамырындан Өзүм үнер.

²Дээрги-Чаяакчының Сүлдези – мерген угаан биле угаан-сарыыл бээр Сүлде, арга-сүме биле күш-шыдал бээр Сүлде, билиг биле Дээрги-Чаяакчыдан коргуушкун бээр Сүлде – Ону бүргей аптар.

³Дээрги-Чаяакчыдан коргары Аңаа өөрүнчүг болур. Ол даштыкы хевир барымдаалап шиитпес, дамчыыр чугаа ёзугаар херектер шиитпирлевес.

⁴Ядыыларны Ол шынны-биле шиидер, черниң түреңги улузунуң чаргы-чаалызын чөптүү-биле шиитпирлээр. Ооң чугаалаан сөзү, мерге дег, чер-делегейни кезедип согар, Ол Бодунуң аксындан үнген тыныжы-биле бузуттуг улусту өлүрүп каар.

⁵Ол чөптүг чорукту куржанып аар, шынчы чорук Ооң белинде куру болур.

⁶Ынчан бөрү хураган-биле кады чурттаар, ирбиш анай-биле кады чыдар, бызаа, арзылаң болгаш бугажык кады оъттап-чемненир, бичии оол оларны одарже сүрүп аппаар.

⁷Инек адыг-биле кады оъттаар, оларның төлдери кады чыдар, арзылаң, буга ышкаш, сиген чиир.

⁸Чаш төл чылан үңгүрүнүң аксынга ойнап болур, бичии уруг шагар чылан чурттап турар үтче холун салып болур.

⁹Бурганның бүгү ыдыктыг даанга бузут үүлгедир, хора халдадыр чорук турбас апаар, чүге дээрге, далайны сугларның доллары дег, чер-делегей Дээрги-Чаяакчыны билип аары-биле долдунар.

Чоннарга тук

¹⁰Ол хүн кээрге, Иессейниң Дазылы бүгү чоннарга тук дег апаар, шупту аймактар Ооң чанынга чыгып кээр, Ооң чурттап турар чери алдаржыыр.

¹¹Ол хүн кээрге, Дээрги холун катап база сунгаш, Бодунуң чонунуң артынчызын Ассириядан, Египеттиң девискээрлеринден, Эфиопиядан, Эламдан, Сennaардан, Хамат хоорайдан болгаш далайда ортулуктардан дедир эгидип аар.

¹²Дээрги бүгү чоннарга тук көдүргеш, Израильдиң үндүр сывыртаткан улузун чыып эккээр, Иудеяның тоо быдараан чонун чер-делегейниң дөрт чүгүнден бөлүп эккээр.

¹³Израильдиң адааргалы соксаар, Иудея аңаа өжээргевейн баар; Израиль Иудеяга адааргавастай бээр, Иудея база Израиль-биле өжээннешпес.

¹⁴Олар барыын чүкке филистимнерниң черлеринче шүүргедей ужуп, халдаар, чөөн чүкте чурттаан аймактарны кады үптээр; Эдом биле Моавка удур холун көдүрер, аммон чон оларга чагыртыр.

¹⁵Дээрги-Чаяакчы Египеттиң далайының мугулдурун кургадып каар, күштүг хат хадыдып, Бодунуң холун Евфрат хемниң кырынче сунар. Ол хем чеди адырык кылдыр чарлы бээрге, улус ону идик ужулбайн кежиш шыдаар апаар.

¹⁶Ынчан Ооң чонунуң артынчызынга, израиль чон Египеттен үнүп турган үеде дег, Ассириядан үнер делгем орук ажыттынар.

Исайя 12

Мактал ырлары

¹Ол хүн кээрге: «Дээрги-Чаяакчы, Сеңээ өөрүп четтирип тур мен! Сен меңээ килеңнеп турган-даа болзуңза, Бодуңнуң килеңиңни чайладып, меңээ аргалалды хайырладың.

²Шынап-ла, мээң Камгалакчым – Бурган, Аңаа идегээр болгаш, чүден-даа кортпас мен. Дээрги-Бурган-Чаяакчы – мээң күчү-күжүм, ырым; Ол меңээ камгалал болду» – деп ырлаар сен,

³камгалалдың кудуктарындан сугну өөрүшкүлүг узуп аар силер.

⁴Ол хүн кээрге: «Дээрги-Чаяакчыга өөрүп четтириңер, Ооң адын кыйгырып, алгап-мактаңар; чоннар аразыңга Ооң ажил-херектерин медээлеңер, Ооң ады өндүр улуг дээрзин оларга сагындырыңар.

⁵Дээрги-Чаяакчыны алгап ырлаңар, Ол өндүр улуг үүле-херек кылган болгай, ооң дугайында бүгү чер-делегейге билдингир апарзын.

⁶Сионнуң чурттакчылары, өөрүп-хөглеңер, чүге дээрге Израильдиң ыдыктыг Бурганы силерниң араңарда өндүр улуг-дур!» – деп ырлаар силер.

Исайя 13

Вавилон дугайында өттүр билген медеглел

¹Амоцтуң оглу Исайяның дамчытканы Вавилон дугайында өттүр билген медеглел бо-дур.

²«Тас тей бажыңга туктан көдүргөш, дайынчыларны кыйгырып, оларже хол чайыңар; олар ызыгууртаннар хаалгазынче кире берзин.

³Мен Бодумга бараалгатканым шериглерге дужаал берген мен; Мээң өндүр улуум дээш өөрүп-байырлап турар дайынчыларымны кыйгырып алдым – Мээң килеңим ёзугаар хөделзиннер.

⁴Мөөң чон чыылганда дег, дагларда дааш-диңмит үнүп тур. Эвилелдежип чыылган күрүнелер, чоннарның дааш-шимээни ол-дур! Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы аг-шеригни тулчуушкунга белеткээн-дир.

⁵Ол аг-шериг ырак чурттан, чер-делегейниң ужу-кыдыындан кел чыдар: Дээрги-Чаяакчы болгаш Ооң килеңиниң чепсээ бүгү чер-делегейни хоозурадыр!

⁶Ыглап-сыктаңар, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчының шииткелиниң хүнү чоокшулаан-дыр – Күчүлүг Бурган бүрүн буураашкын чоруткан-дыр.

⁷Ынчангаш бүгү улустуң холдары салдына бээр, кижини бүрүзүнүң чүрээ серт кынныр.

⁸Улус аажок коргар, олар аарышкыга алзып, курлу бээр, божуп чыдар херээжен дег, хилинчек көөр, бот-боттарыңче кайгап-харап көржүр, арыннары агарып, девидей бээр.

⁹Көрүңер, Дээрги-Чаяакчының шииткелиниң хүнү кел чыдыр – Ооң аажок хорадап, килеңнээни, хайыра чок ол хүнде чер кыры ээнзиреп, ында чурттаан бачыттыг улус узуткаттырар.

¹⁰Дээрниң сылдыстары биле чырымалдары боттарының чырыын чашпас; үнүп орар хүн өжүп каар, ай чайынналдыр чырывас.

¹¹Мен бо делегейни бузуду дээш кезедир мен, бузуттугларны кем-буруузу дээш кезедир мен. Турамык улустуң улуургаан соксадыр мен, түрлүг улустуң туразының улуун таптай базар мен.

¹²Кижилер эвээжээш, арыг алдындан-даа, Офирден эккелген алдындан-даа ховар апаар кылып каар мен.

¹³Ынчаар дээш, Мен дээрни силгиир мен! Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы хорадаарга, Ооң килеңи кыптыккан хүнде чер-делегей бодунуң туружундан шимчей бээр.

¹⁴Ынчан кижини бүрүзү, сүрүүшкүнден дескен чээрен дег, кадарчы чок хойлар дег, бодунуң чонунче дедир чанар, бодунуң черинче дезип маңнаар.

¹⁵Туттурган-на кижини өттүр шаштырып аар, таварышкан-на кижини хылыштан өлүп калыр.

¹⁶Оларның чаш төлдерин, боттары көрүп турда, черже чылча октап каар; оларның бажыңнарын үптөп-тонаар, кадайларын чазарлаар.

¹⁷Көрүңер, Мен Вавилонга удур мөңгүннү үнелевес, алдынны тоомчага албас мидий чонну көдүрер мен.

¹⁸Мидийлерниң чалары аныяк оолдарны адып каар, олар чаш төлдерге хайыра көргүспес, бичии уругларже кээргел-биле көрүнмес.

¹⁹Вавилон – күрүнелерниң эң каазы, халдей чоннуң алдары база чоргааралы, Содом биле Гоморра ышкаш, Бурганга узуткаттырар.

²⁰Вавилонну улус кажан-даа ээлевес, салгалдан салгал дамчып чурттакчы чок болур. Араб кижии аңаа чадырын тикпес, кадарчы кижии сүрүг малы-биле дыштанмас.

²¹Аңаа чүгле черлик аң-мең турар, шөө-бөрүлөр ооң бажыңнарын доллар; аңаа страус куштар чурттаар база те-чуңма шурап маңнажыр.

²²Бөрүлөр ооң шивээлеринге, дилгилер – каас-коя ордуларынга улужар».

Исайя 14

Израильдин дедир чанып кээри

¹Вавилоннуң кеземче көөр үези чоокшулаан, ооң өлүр хүнү кээр четкен. А Иаковту Дээрги-Чаяакчы өршээр, Израильди база катап шилип аар – израильчилерни боттарының черинге чурттадып каар – даштыкы улус олар-биле каттыжып, Иаковтуң салгалы-биле тудуш апаар.

²Өске чоннар израиль чонну эдертип алгаш, ооң төрөөн черинче дедир эккээр. Израиль чон Дээрги-Чаяакчының черинге ол чоннарны бодунуң эр, кыс кулдары кылып аар база ону тудуп аппаратан улусту тудуп аар, ону кызып-кыйып турган улусту чагырар.

Вавилоннуң хаанын кочулаан ыр

³Ол хүн, кажан Дээрги-Чаяакчы сени качыгдал, хөлзээзин болгаш каржы-дошкун кулданыгдан адырып каарга,

⁴Вавилоннуң хаанын кочулаан бо ырны ырлаар сен: «Хилинчектекчи чок апарды, ооң кызагдалы төндү!

⁵Дээрги-Чаяакчы бузуттугларның мергезин, чагырыкчыларның кымчызын сыйып кагды.

⁶Хаан килеңней бергеш, чоннарны соксаал чок эттеп-соп, хорадай бергеш, кээргел чок кызагдал-биле истеп-сүрүп турду.

⁷Бүгү чер-делегей ам дыштанып, амыр-чыргал көрүп чыдыр, хөглүг ырлар дыңналып тур!

⁸Хадылар, Ливанның пөштери безин сээң бастырганың дээш байырлап: „Сен мөңге уйгуң удуй бээриңге, бисти кым-даа кезедип келбестеди“ – дижип тур.

⁹Өлүглер оранынче кирип турунда, сени уткуп аар дээш, ол оран хөлзеп эгелээн; сени уткузун дээш, ол оран өлүг улустуң сүнезиннерин – чер кырынга баштыңчылар бооп чораан бүгү улусту оттуруп, өске чоннарның өлгөн хааннарын дүжүлгелерден сеңээ алдар кылдыр тургузуп турар.

¹⁰Олар шупту сеңээ: „Сен база, бис ышкаш, кошкак апарып, биске дөмейлежи берген-дир сен“ – дээр.

¹¹Сээң өндүр-чаагайың, чадаганнарың үнү – ол бүгү өлүглер оранынче дүже берген. Сеңээ сээктер дөжек болур, курттар – шуглак болур.

¹²Шолбан сылдыс, даң хаязының төлү, канчап дээрден кээп дүштүң?! Чоннарның дарлакчызы, сени черже дүжүр октапкан-дыр!

¹³А сен бодуңнуң сеткил-чүрээнде: „Дээрже көдүрлү берейн, дүжүлгемни Бурганның сылдыстарындан өрү көдүрүп, бурганнарның чөвүлежип чыгыр чери – Цафон дагның ийлеринге саадаайн.

¹⁴Үстүкү булуттардан өрү көдүрлүп, Дээди Өрүкү Бурганга дөмейлежийн“ – деп бодадың.

¹⁵Ынчалза-даа тамыже, өлүглер оранының дүвүнче дүжүр октаткан сен!

¹⁶Сени эскерип каан улус топтап көрүп, салым-чолуңну кайгап-харап турар: „Черни шимчедир чайгап, күрүнелерни сириледип турган кижиге бо бе?

¹⁷Делегейни ээнзиреткен, бүгү хоорайларны үрөп бускан, тудуп аппараттан улузун бажыңынче чандырбайн турган кижиге бо бе?“

¹⁸Чоннарның хааннары шупту хүндүлүү-биле мөңгө уйгузун удуп, кижиге бүрүзү бодунуң чевег-куюнда чыдар.

¹⁹Чүгүле сени, чүдек-бужар сек дег, чевег-куйга ажаавайн, үндүр октапкан; хылышка шаштырткан, тамының даштарынче октаттырган өлүглер сени шып алган. Улус буду таптай баскан мөчү-сөөк дег,

²⁰сен ол хааннар-биле дөмей кылдыр хөөржүттүрбес сен, чүгө дээрге чуртуңну хоозурадып, чонуңну узуткап алган-дыр сен. Бузуттугларның үрө-салгалын улус мөңгө шагда адап сагынмас.

²¹Адазының кем-буруузу дээш, ооң оолдарын чок кылыры-биле белеткеңер. Олар чер-делегейни эжелеп аар дээш көдүрүлбезин база бүгү делегейни боттарының хоорайлары-биле дуглай тутпазын».

²²«Оларга удур көдүрлүр мен – деп, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Вавилоннуң адын, дириг арткан чонун, келир салгалын узуткап каар мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

²³Мен ону чараа-чеченнер девискээри, тулааланчак хөөлбектер кылып каар мен; узуткаашкын ширбиижи-биле ону үндүр ширбиир мен». Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Ассирия дугайында

²⁴Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы: «Мен канчаар бодап алган мен, ынчаар болур, Мен канчаар баш бурунгаар тодараткан мен, ынчаар боттаныр;

²⁵Бодумнуң черимге ассирий аг-шеригни чылча шавар мен, Бодумнуң дагларымга оларны таптай базар мен. Оларның дөңгүзү Мээң чонумдан уштунуп кээп дүжер, оларның дарлалы ооң оорга-мойнундан адырлы бээр.

²⁶Бүгү чер-делегейге хамаарыштыр бодалым бо-дур, бүгү чоннарны кезедир дээш көдүрүлгөн холум бо-дур.

²⁷Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы бодал бодап аарга, кым ону күш чок болдуруп шыдаарыл? Ооң холу көдүрлүрге, кым ону чайладып шыдаарыл?» – деп даңгыраглап чугаалаан.

Филистим чон дугайында

²⁸Ахаз хаанның өлгөн чылында мындыг өттүр билген медеглел болган:

²⁹«Филистимнер оларны чылча шаап турган шыкпыштың сыйылганы дээш өөрүвезин; чылан үре-салгалындан шагар чылан үнүп кээр, ооң үре-төлү ок-чылан апаар.

³⁰Ынчан эң ядыы улус тодар, түрөңги улус айыыл чок черге дыштаныр. Филистим чоннуң дазылын аш-биле узуткаар мен, артып калган улузу өлүртүп каар.

³¹Ыглаңар, хаалгалар! Алгырып ыгла, хоорай! Филистимнер, кортканыңардан дөгере көжүй бериңер! Чүге дээрге соңгу чүктен ыш диргелип кел чыдыр, ол аг-шеригде чыскаалдан чыдып калган кижичок-тур.

³²Ол чоннуң элчиннеринге чүү деп харыылаарыл? „Дээрги-Чаяакчы Сионну доктааткан, Ооң чонунуң түрөңги улузу аңаа хоргадал тып аар“ деп харыылаар ужурлуг».

Исайя 15

Моав дугайында

¹Моав дугайында өттүр билген медеглел бо-дур. Чаңгыс дүне Ар хоорайны хоозураткан – Моавты узуткап каан; чаңгыс дүне Кир хоорайны хоозураткан – Моавты узуткап каан.

²Ооң чурттакчылары бурганнарының өргээзинче чедип келген, Дивоннуң чурттакчылары ыдыктыг черже ыы-сыбылыг чедип келген. Моав чон Нево болгаш Медева хоорайлар дээш ыглап-сыктаар –

кажыыдал демдээ кылдыр бүгү улустуң бажын таарып, салын чүлүп каан.

³Моавтың кудумчуларында улус качыгдалдың самдар хевин кедип алган, бажыңнар кырында, шөлдерде бүгү улус доңгая кээп дүшкеш, ыглажып тур.

⁴Эсевон биле Элеале хоорайлар алгырып ыглап тур – оларның үнү мырыңай Иаацада дыңналып турар. Моавтың шериглери база ыглажып, сеткил-сагыжы сүрээдеп тур.

⁵Мээң чүрээм Моав дээш ыглап тур; ооң дескен улузу Сигорже, Эглат-Шелишияга чедир дезип тур; олар Лухитче ыы-сыылыг көдүрлүп, Хоронаим баар орукта боттарының аштырыышкыны дээш ыглажып тур.

⁶Нимрим хемниң суу соглуп калган, шыктар кургап, оът-сиген оңа берген – үнүш-дүжүт артпаан.

⁷Моавтар эртинге-байлааның камнап алган артынчызын Талдар шынаазы-биле аппарат чыдар.

⁸Моавтың бүгү кыдыг-кызыгаарында ыы-сыы чаңгыланып тур, улус Эглаимге чедир, Беэр-Элимге чедир ыглажып тур,

⁹чүге дээрге Димоннуң суун хан долган-дыр. А Мен Димонче оон-даа улуг айыыл-халап ыдар мен – Моавтан дескен улусче база чуртта артып калган улусче арзылаңнар халдаар.

Исайя 16

¹ Моавтың чагырыкчылары Села хоорайдан, ээн кургаг хову кежир, Сион дагже белек кылдыр хураганнар чорудуп берген.

²Арнон хемниң кежиглеринде моав херээженнер уязындан үндүр октаткаш, чалгыннарын далбаңнаткан куштар ышкаш апарган.

³Моавтар Иерусалимден: «Биске сүмеден берип, шиитпирден үндүр. Дал дүште бодуңнуң хөлеген-биле бисти, дүн дүшкен ышкаш, шуглап ал. Сывыртаткан улузувусту чажырывыт, дескен улусту айтып бербе.

⁴Моавтан сывыртаткан улузувус сээңиинге чурттап артсын, оларга узуткакчыдан хоргадал бооп көр» – деп дилээн. Кызагдакчы чок апаар, хоозураашкын соксап, чуртту базынган улус чиде бээр.

⁵Ынчан Давидтиң дүжүлгези шынчы чорук ачызы-биле доктаап, быжыгар – дүжүлгеге шынга бүргеткен чагырыкчы саадаар; ол чөптүг чорукче чүткүп, шынныг шииткел үндүрер дээш далажыр.

⁶«Бис Моавтың улуургааның, ооң аажок улуургаа биле турамының дугайында, ооң адыыргаа биле туразының улуунуң дугайында дыңнаан бис, а ооң көөргеттинер чоруу хоозун-меге-дир».

⁷Ынчангаш моав чон бодунуң чурту дээш качыгдап, шупту ишкирнип ыглап турар. Ажыг-шүжүгге алыскан улус, Кир-Харешет хоорайга эки-чаагай амыдыралыңарны сактып, ыглажыңар-ла!

⁸Эсевоннуң шөлдери болгаш Сивманың виноград шөлдери кургап калган. Чоннарның чагырыкчылары биеэде Иазер хоорайга чедир үнүп, ээн кургаг хову чедир чаттылып турган эң эки сыптарны таптай басып каапкан. Оларның адырлары өзүп тарап, далай ындынче эрттир үнүп турган.

⁹Мен Сивмада виноград шөлү дээш, Иазер дээш ыглааным дег, ыглап тур мен; Эсевон биле Элеале, силерни караам чажы-биле суггарар мен! Чүге дээрге улус сээң чайгы чимизиң чыгбастап, бышкан тарааң ажаавастады, өөрүшкүлүг дааш-шимээн дыңналбастады.

¹⁰Дүжүткүр черни хөглээшкин биле өөрүшкү каггаш барды, виноград шөлдеринде кым-даа ырлап, байырлавастады, виноград сы базар оңгарларда кым-даа виноград таптай баспайн турар, чүге дээрге Мен өөрүп-байырлаан алгы-кышкыны соксадып кагдым.

¹¹Ынчангаш ишти-хөңнүм Моав дээш, сеткил-чүрээм – Кир-Харешет дээш, чадаган ышкаш, ыглап тур.

¹²Моавтар ыдыктыг черлерге чедип келгеш, шылагыже чаннып, мөргүүрге-даа, ажык-дуза чок болур.

¹³Дээрги-Чаяакчының Моавка хамаарыштыр шаанда чугаалап каан сөзү ол-дур.

¹⁴А ам Дээрги-Чаяакчы: «Хөлечик кижиниң ажыл кылып эрттирер хуусаазы дег, дараазында үш чыл эрте бээрге, Моавтың алдар-ады баксыраар, ооң хөй санныг чону кырлып каар, көңгүс эвээш санныг, кошкак артынчы артар» – деп чугаалаан.

Исайя 17

Дамаск болгаш Израиль дугайында

¹Дамаск дугайында өттүр билген медеглел бо-дур. «Дыңнаңар, Дамаск моон соңгаар хоорайлар санындан казыттырар, бузундулар оваазы апаар.

²Ароерниң хоорайлары ээн кагдынып, чүгле мал сүрүг аңаа дыштанып чыдып, одарлаар, ол мал-маганны хойзур кижиге артпас.

³Израильге быжыглалдыг хоорай, Дамаскка – хаанныг чагырга турбас апаар; арамейлерниң артынчызынга израиль чоннуң алдар-адының салымы онаажыр». Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

⁴«Ол хүн кээрге, Израильдиң алдар-ады кудулаар, семис мага-боду арып-доруптар.

⁵Ол чүүл болза, кажан Рефаим шынаазында шөлден тараа кезикчизи дүжүт ажаап ап, ооң холу тараа бажын кезип, куругладыр чыып каапканда дег болур.

⁶Олива чимизин ажаап ап турда, ооң шыпшык бажыга ийи-үш оливканың, чимистелген будуктарга дөрт-беш каттың артып каары дег, чүгле каш израиль кижиге менди артар». Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

⁷Ол хүн улус боттарының Чаяакчынынче көөр, Израильдиң ыдыктыг Бурганынче көрүжүн шиглээр.

⁸Олар ооң соонда өргүл салыр черлерже, боттарының холу, салаалары-биле кылган чүүлүнче көрбес апаар, ыдыктыг ыяштар, адагаштарга идегевестей бээр.

⁹Израиль, ол хүн сээң быжыглалдыг хоорайларың – өске чоннарның израильчилерге арттырып кааны, кагдынган хоорайлар – дуй үнген ыяштар биле чадаң үнүштерге шыва алзыр. Ол чер ээнзиреп каар.

¹⁰Чүгө дээрге сен бодуңну камгалап турар Бурганны уттупкан-дыр сен, бодуңну хоргададып турар Хаяны сагынмаан-дыр сен. Каас сесерликтер тарып, өске бурганга тураскааткан сыптар олуртуп алган-дыр сен.

¹¹Оларны олурткан хүнүңде-ле өстүрүп ап шыдадың, тарып каарыңга, даартазында-ла чечектели бээр кылып алдың, ынчалза-даа дүжүт албас сен, ол хүн аарыг-човалаң биле улуг качыгдал ажаап аар сен.

¹²Аа халак, хөй чоннарның аг-шерии чалгып хөлзээн далай ышкаш шимээргеп тур! Аймак-чоннар шапкын агым суглар каалаан ышкаш алгы-кышкы үндүрүп тур!

¹³Чоннар шапкын агым суглар каалаан дег мөөредир алгыржып тур, ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчыга сойгалаткаш, олар ырадыр дезип маңнажы бээр; дагларда хат доюлдурган доозун дег, казыргыга бөөлдеткен довурак дег, сывыртадып чоруп бээр.

¹⁴Кежээ када көөрүңерге, коргунчуг дайзыннар бар болур, а эртен олар чиде бээр. Бисти үптөп, хоозурадып турган улустуң хуу-салымы, үлүг-хуузу ол-дур.

Исайя 18

Эфиопия дугайында

¹⁻²Чалгыннарның шартылаан даажы долган, Эфиопияның хемнериниң ындында чыдар, элчиннерин далай-биле, кулузундан кылган хемелерге олурткаш, суглар-биле эжиндирип чорудуп турар чурт ат болур! Шалыпкын элчилер, узун, сал чок чонга, ырак-чоокка-даа түрлүг көстүр чонга, улуг-шыырак, эжелекчи, черин хемнер үзүктээн чонга барыңар.

³Чер-делегейни ээлеп чурттаан бүгү улус, черниң чурттакчылары, даглар кырынга тук көдүрлүрге, көрүңер, труба этсирге, дыңнаңар!

⁴Чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы меңээ: «Хүн хүнней бергенде, изиг каанда чиргилчин бырлаңнап турда болгаш ажаалда үезинде дунааргай изигде туманналчак дүдүскек астына бергенде, Бодумнуң черимге артып калгаш, анаа көрүп турар мен.

⁵Виноград ажаалдазының бетинде-ле, кажан ооң чечээ дүжүп, салбакта кады быжып эгелеп турда, дайзын ол будук, өзүмнерни бижээ-биле одура кезип кааптар.

⁶Ол бүгүнү дагларда араатан куштар биле черлик аң-меңге арттырып каар; куштар чайны өттүр ону чиир, черлик аң-мең кыштадыр чиир» – дээн.

⁷Ол үеде Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчыга шак ол узун, сал чок чондан, ырак-чоокка-даа түрлүг көстүр чондан албан-үндүттү улуг-шыырак, эжелекчи чон Сион дагже – Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының адынга тураскааткан черже ээкээр.

Исайя 19

Египет дугайында

¹Египет дугайында өттүр билген медеглел бо-дур. Дыңнаңар, Дээрги-Чаяакчы чоруккур булутта саадапкан, Египетче кел чыдыр. Египеттиң дүрзү-бурганнары Ону көргөш, сириңейнип тур, египетчилерниң чүректери кортканындан шапкыланып тур.

²«Мен египетчилерни египетчилерге удур дайылдаштырар мен – хадуңмалышкы улус, эжишкилер, бир хоорай биле өске хоорай, бир девискээр биле өске девискээр бот-боттарынга удур чаалажыр.

³Египетчилерниң сузу бастынар, Мен оларның бодап алган чүүлдерин чүү-даа эвес кылып каар мен; олар дүрзү-бурганнардан, өлүг улус сүнезиннеринден, караң көрнүрлерден арга-сүме айтырар.

⁴Мен Египетти каржы-дошкун чагырыкчының холунга хүлээдип бээр мен, кээргел чок хаан оларны чагырар» – деп, Аг-шериглиг Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн.

⁵Далайның суу тырттына бээр, хем соглуп, кургап каар.

⁶Адырлар, бугалар чыдып эгелээр, Египеттиң хем-суглары сыыгап, соглуп каар. Кулузун, хыыргыыш оңа бээр.

⁷Хем эриинде шырыштар, Нилдин чанында тараан бүгү тараа кургап, тарадыр хадыткаш, чиде бээр.

⁸Балыкчылар муңгараар, Нил хемче сыырткыыжын октап турар бүгү улус ыглажыр, сугже четки октап турар улус ундараар.

⁹Лён дырап турар улус идегелин шуут ышкынар, пөс аргыкчыларының арны агара бээр.

¹⁰Хеп аргыкчылары муңгагдаар, хөлезилеттинген ажилчыннарның сагыш-сеткили качыгдалга алзыр.

¹¹Цоан хоорайның нояннары шуут угаан чок-тур! Фараоннуң мерген угаанныг чөвүлекчилери мелегей сүме кадып тур. Канчап силер фараонга: «Мерген угаанныгларның үре-салгалы бис, эрте-бурунгу хааннардан укталган бис!» – дээр силер?

¹²Египет, сээң мерген угаанныгларың ам кайыл? Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының Египетке удур бодалын олар ам сеңээ чугаалап, тайылбырлап берзин.

¹³Цоанның нояннарының угааны четпес-тир, Мемфис хоорайның нояннары дуурайлаттырган-дыр; Египетти ооң аймактарының баштыңнары оруундан астыктырган-дыр.

¹⁴Дээрги-Чаяакчы оларның угаан-сарыылын эедереткен-дир, ынчангаш олар Египеттиң бүгү ажил-херектерин будап каапкан-дыр: Египет ам, эзирик кижидег, бодунуң кускузун сүзүп, улчуп чоруп турар.

¹⁵Египетке ам кым-даа: ооң бажы-даа, кудуруу-даа, бедик-чаагай будуктары-даа, хыыргыжы-даа дузалап шыдавас.

¹⁶Ол хүн кээрге, египетчилер херээженнер дег апарып, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының оларга удур көдүрер холундан корткаш, сирилей бээр.

¹⁷Иудеяның чери дээш Египет коргуушкунга алзыптар. Иудеяның адын адаарга, дыңнаан кижиги бүрүзү Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының Египет дугайында бодалы дээш коргуп-сүртээр.

¹⁸Ол хүн беш египет хоорай Ханаанның дылы-биле чугаалап, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглап эгелээр. Ол хоорайларның бирээзи Үрегдээшкин хоорайы деп адаттырар.

¹⁹Ол хүн Дээрги-Чаяакчыга өргүл салыр бедик чер Египеттин ортузунга турар, а Дээрги-Чаяакчыга тураскаал ооң кызыгаарынга турар.

²⁰Ол дээрге египет черге Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы дугайында сагындырыг, херечилел болур. Кажан египетчилер боттарының кызагдакчыларындан адырлыр дээш Дээрги-Чаяакчыдан дуза дилеп кыйгырарга, Ол камгалакчы биле баштыңны оларга чорудуп берип, камгалаар.

²¹Дээрги-Чаяакчы Египетке ынчалдыр ажыттынар; ол хүн египетчилер Дээрги-Чаяакчыны билип алгаш, Аңаа мөгейип, өргүл малдары биле далган-тараа өргүлдери эккеп салыр база Дээрги-Чаяакчыга даңгырактар бергеш, күүседир.

²²Дээрги-Чаяакчы Египетти кезедир; кезеткеш, оон экиртип каар. Олар Дээрги-Чаяакчыже эглип, мөргүүрге, Ол оларның дилээнге харыылап, экиртип каар.

²³Ол хүн Египеттен Ассирияже улуг делгем орук шөйлүр. Ассирийлер Египетче, а египетчилер – Ассирияже аргыжып чоруур, египетчилер ассирийлер-биле кады Дээрги-Чаяакчыга бараан болур.

²⁴Ол хүн Израиль үш улуг күрүнениң бирээзи болуп, Египет болгаш Ассирия-биле деңнежи бээр; ол чер-делегейге ачы-буянны хайырлаар.

²⁵Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы оларны алгап-йөрээп: «Мээң египет чонум, Мээң холумнуң бүдүргени Ассирия, Мээң өнчүм Израиль – олар шупту Мээң ачы-буянымны алыр» – дээр.

Исайя 20

Египет биле Эфиопия дугайында

¹Ассирияның хааны Саргоннуң чорудупканы кол шериг баштыңы Азот хоорайга чедип келгеш, аңаа удур чаалажып, эжелеп алганы чылда –

²ол үеде Дээрги-Чаяакчы Амоцтуң оглу Исайяга: «Белинде ораап алганың качыгдал хевин база будунда идиини уштуп каавыт» – дээн. Исайя ынчаар кылгаш, чанагаш, кызыл-даван чоруп турган.

³Дээрги-Чаяакчы ынчан мынча дээн: «Мээң чалчам Исайяның Египет биле Эфиопияның келир үезинче айыткан демдек бооп, үш чыл дургузунда чанагаш, кызыл-даван чоруп турганы дег,

⁴Египеттиң база Эфиопияның туттурган улузун Ассирияның хааны кырган-чалыы дивейн, чанагаш, кызыл-даван, чаязы көстүп чоруур кылдыр, Египеттиң шалдаңын көргүзүп, тудуп алгаш баар.

⁵Эфиопияга идегеп, Египет-биле мактанып турган улус коргуп-сүртеп, бак атка кирер.

⁶Ол хүн кээрге, далай эрииниң чурттакчылары: „Көрүңер, бистиң идегеп турганывыс, олардан дуза дилеп, Ассирияның хаанындан адырлыш аар дээш, хоргадап барып турганывыс улус канчап барган-дыр! Бис ам канчап камгалал алыр улус боор бис?!“ – деп чугаалажыр».

Исайя 21

Вавилон дугайында

¹Далай чанында ээн кургаг хову дугайында өттүр билген медеглел бодур. Негевтиң кырында хадаан шуурганнар дег, дайзын ээн кургаг ховудан, коргунчуг черден кел чыдар.

²Түрлүг көстүүшкүннү Дээрги-Чаяакчы менче чоруткан чүве: «Өскерликчи өскерлип турар, хоозурадыкчы үптөп-хоозурадып турар. Элам, хоорайже халда! Мидия, хоорайны бүзээле! Мен ам бүгү уёчовуурну төндүрейн!»

³Ол дээш мээң мага-бодум аарышкыдан сыртылаан, божуп чыдар херээжен дег, хилинчекке алыскан мен. Дыңнаан чүвем дээш качыгдап тур мен, көргөн чүвем дээш дүвүрөп тур мен.

⁴Чүрээм согуу тиккиңейнип, кортканымдан сирилөп тур мен. Дыка күзенчиг турган келир үе меңээ коргуушкун бооп хуула берди.

⁵Шериг баштыңнары ширтектер чадып, стол-ширээге аыш-чем салып, ижип-чиген соонда, тура халчып келген, дозуг-камгалалдарын белеткеп алган!

⁶Дээрги меңээ: «Барып, доскуулчудан тургузуп каг. Ол көрүп турар чүвезин чугаалазын.

⁷Доскуулчу ийи аът коштаан дайынчы тергени база элчиген, теве мунган улусту көрүп каар. Ол кичээнгейлиг дыңнаалап турзун» – дээн.

⁸Доскуулчу: «Дээргим! Хүннүң-не мында доскуулдап тур мен, дүнениң-не база бо черде тур мен.

⁹Көөрүмге, ийи аът коштаан дайынчы терге кел чыдыр!» – деп дыңзыдыр чугаалаан. «Ооң: „Вавилон шуут буурады! Ооң бүгү дүрзү-бурганнары черде чуура шаптырып алган чыдыр!“ – деп кыйгырганын дыңнаан мен».

¹⁰О, тараа дег бастырткан мээң чонум, сеңээ ам Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганындан дыңнаан чүвемни чугаалап тур мен.

Эдом дугайында

¹¹Эдом дугайында өттүр билген медеглел бо-дур. Улус мени Сеирден: «Доскуулчу, дүн кажан төнерил? Доскуулчу, дүн кажан төнерил?» – деп айтырган.

¹²Доскуулчу: «Даң адып ор, ынчалза-даа дүн үргүлчүлевишаан-дыр. Билип алыксаар болзуңарза, катап база чедип кээп, айтырыңар» – деп харыылаан.

Аравия дугайында

¹³Аравия дугайында өттүр билген медеглел бо-дур. Деданнарның чиң сөөрткен тевелери, Аравияның шырыштарында хонуп ап тур силер.

¹⁴Теманың чурттакчылары, кагып-суксаан улуска сугдан бериңер; ойлап-дескен улуска аыш-чемден эккелиңер.

¹⁵Олар дээрге хынындан ужулган хылыштан, хере тырткан чадан, кадыг-дошкун дайын-чаадан дескен улус-тур.

¹⁶Дээрги меңээ: «Хөлечик кижиниң ажыл кылып эрттирер хуусаазы дег, дараазында чыл эрте бээрге, Кедарның бүгү алдар-ады чиде бээр.

¹⁷Кедарның ча адар дайынчыларындан чүгле каш кижидириг артар» – дээн. Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези олдур.

Исайя 22

Иерусалим дугайында

¹Көстүүшкүн шынаазының дугайында өттүр билген медеглел бо-дур. Сээң-биле чүү болуп тур? Чүге сээң чурттакчыларың шупту бажыңнарының кырында чыгып келди?

²Шимээргеп хөлзеп, өөрүп-байырлап турган хоорай, сээң кырлып калган улuzuң хылышка шаштырбаан-дыр, тулчуушкун үезинде өлбээн-дир.

³Сээң хамык баштыңнарың кады дезе берген, чаларын октапкаш, туттуруп алган. Хоорайга турган бүгү улус ырадыр дезип маңнааш-даа, туттуруп алган-дыр.

⁴Ынчангаш: «Менче көрбеңер, качыгдап, ыглап алың. Хөңнүм чазаарын оралдашпаңар, мээң күжүр чонум когаралды көргөн болгай» – деп чугаалаан мен.

⁵Аг-шериглиг Дээрги-Бурган-Чаяакчының кеземче хүнү – Көстүүшкүн шынаазында девидээшкин, чылча шавыышкын, мөгүдээшкин хүнү! Хананы үрей үстүрүп-ле тур – качыгдалдың кышкызы даг бажында дыңналы берди.

⁶Эламның шериглери саадактарын белеткеп алган, дайынчы тергелер, аъттыг шеригжилер дайылдажырынга белен; Кир чурттуг шериглер дозуг-камгалалдарын көдүрүп тур.

⁷Сээң кайгамчык эки шынааларыңны дайынчы тергелер долган, аъттыг шеригжилер хаалга чанында чыскаалыпкан.

⁸Иудеяның быжыглалдарын бузуп каапкан. Силер ол хүн Ыяш ордуда шыгжаан ок-чепсекче көрүжүңер шиглээн силер.

⁹Давидтиң Хоорайының ханазында дежик черлерниң хөйүн көрүп каан силер. Сугну Адаккы хөөлбекти долдур курлавырлап узуп алган силер.

¹⁰Иерусалимде бажыңнарны хынап көргөш, хананы быжыглаары-биле оларның чамдызын бузуп каапкан силер.

¹¹Ийи хана аразынга Эрги хөөлбектиң суун курлавырлаар суг шыгжамыры тудуп алган силер. Ынчалза-даа ол айыыл-халаптың боорун баш бурунгаар шиитпирлээн Бурганче көрүнмээн силер, ол бүгүнү шаг шаанда-ла бодап алган Бурганче кичээнгей салбаан силер.

¹²Аг-шериглиг Дээрги-Бурган-Чаяакчы силерге ол хүн ыглап-сыктаарын, качыгдалдан бажыңнарны дөңгүрертир чүлүп, самдар хепти кедерин сүмелээн.

¹³Ооң орнунга өөрүп-хөглөп, байырлап, шарылар соп, хойлар дөгерип, эът чип, арага ижип: «Даарта өлүп каар бис – ам дойлап, ижип-чип аалы!» – деп турар-дыр силер.

¹⁴Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы меңээ: «Ол бачыдыңар өршээттинмес, өлүп каар силер!» – деп дыңнаткан. Аг-шериглиг Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвези ол-дур.

Дээди дүжүмет дугайында

¹⁵Аг-шериглиг Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Барып, хаанның дүжүмеди, орду башкарыкчызы Севнага мону дамчыт:

¹⁶„Сен кым сен? Мында кандыг улузуң барыл? Канчап маңаа бодуңга чевег-куй оюп ап диттигиптиң? Чевег-куйну бедик черге оюп алган-дыр сен, чыдар чериңни хаяга кылып алган-дыр сен.

¹⁷Көөр сен, күш-шыдалдыг кижиге, Дээрги-Чаяакчы сени дыңзыг туткаш, дүжүр октаптар!

¹⁸Ол сени борбайтыр дүргеш, улуг делгем чуртче шывадаптар. Сен аңаа өлүп каар сен, каас-коя чуузаларың аңаа артып каар, о, сен хөөкүй, бодуңнуң дээргиниң ордузунуң бужар-багы!

¹⁹Мен сени эрге-дужаалыңдан халаар мен, ажил-албаныңдан дүжүртүр сен!“

²⁰Ол хүн кээрге, Мен Хелкияның оглу Элиакимни – Бодумнуң чалчамны кыйгырып аар мен.

²¹Аңаа сээң хевиңни кедиргеш, сээң куруң-биле куржаар мен, сээң эрге-чагыргаңны аңаа хүлээдип бээр мен. Ол Иерусалимниң чурттакчыларыңа, иудей чонга ада дег болур.

²²Мен ооң холунга Давидтиң ордузунуң дүлгүүрүн тутсуп каар мен, ооң ажыткан чүвезин кым-даа хаап шыдавас, ооң хаап каан чүвезин кым-даа ажыдып шыдавас.

²³Мен ону кадыг-быжыг черже, кадаг ышкаш, киир кагар мен; ол бодуңуң төрөл бөлүүңгө алдарлыг дүжүлгө апаар.

²⁴Ооң төрөл бөлүүнүң бүгү алдар-ады: бүгү салгакчылар, ажы-төл, кадагда азып каан аяк-сава дег, доңгалар дег, кадагдан хамаарылгалыг болур.

²⁵Ол хүн кээрге, демги кадаг, кадыг-быжыг черже кадап каан-даа болза, божаңнай бээр – деп, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Ол кадагны ушта шааптарга, кээп дүжер, аңаа азып каан турган бүгү чүьк чок апаар». Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези ол-дур.

Исайя 23

Финикия дугайында

¹Тир хоорай дугайында өттүр билген медеглел бо-дур. Ыглап-сыктаңар, Фарсистен эеп келген корабльдар! Тир хоорай үрелип бузулган-дыр, бүдүн бажың артпаан-дыр. Ол медээ оларга китт черден чеде берген.

²Ыгт чок барыңар, далай эрииниң чурттакчылары, Сидон хоорайның садыгжылары! Далайга эжиндирип, байып турган силер;

³Египеттен тарааны, Шихор болгаш Нилдиң эриктеринден дүжүттү улуг делгем суглар кыры-биле сөөртүп турган силер. Хоорайыңар хөй чоннарның садыг кылыр чери турган.

⁴Сидон, далай эриинде шивээ, ам бак атка кирген-дир сен! Далай: «Эдим аарып, божуп көрбедим. Оолдар өстүрүп, кыстар кижизитпедим!» – деп турар.

⁵Кажан Тир дугайында бо медээ Египетке чеде бээрге, египетчилер сириңейни бээр.

⁶Далай эрииниң чурттакчылары, Фарсисче көже бериңер, ыглап-сыктаңар!

⁷Тир хоорайның чурттакчыларының буттары оларны ырак черлерге турумчуп чурттаар кылдыр алгаш барып турган болгай. Шаандакы үеде үндезилеттинген, өөрүп-хөглээн хоорайыңар ам канчап барганы ол?

⁸Тирге – хааннарны дүжүлгеге олуртуп турган, садыгжылары чагырыкчылар бооп келген, садыг кылыр улузу чер-делегейде алдаржаан хоорайга – ындыг хуу-салымны кым онааганыл?

⁹Ону Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы онааган: турамык, хүндүткелге ынак бүгү улустуң адын баксырадыр дээш база чер кырында бүгү алдар-аттыг улусту куду көөр дээш Ол ынчанган.

¹⁰Фарсистиг чурттакчылары, чуртуңарже эжиндирип чоруй барыңар, силерге мында өртээл чок-тур!

¹¹Дээрги-Чаяакчы Бодунуң холун далай кырынче сунарга, күрүнелер сириңейни берген. Ол Ханаанның шивээлерин бузар деп дужаал үндүрген.

¹²Дээрги-Чаяакчы: «Чазарлаттырган уруг, күжүр Сидон-кыс, моон соңгаар өөрүшкү көрбес сен! Доп-дораан китт черже чоруй баар-даа болзуңза, аңаа безин амыр-дыш көрбес сен» – дээн.

¹³Халдейлер чуртунче көрүңер, ол чон ам чок-тур! Ассирия ооң черин черлик аң-меңге берипкен. Ассирийлер бүзээлел суургалары тудуп алгаш, халдейлерниң бүгү шивээлерин үрегдеп бузуп, бүгү чүвени бузундулар кылып каапкан.

¹⁴Ыглап-сыктаңар, Фарсистен эеп келген корабльдар! Силерниң шивээңер үрелип бузулган-дыр.

¹⁵Хүнү кээрге, Тир хоорай бир хаанның назыны хире хуусаада – чеден чыл дургузунда уттундура бээр. Ынчалза-даа ол чеден чыл эрте бээрге, бир ырда кирген самыын-садар херээжен-биле болган чүве Тир-биле болур:

¹⁶«Чадаганың туткаш, хоорайны эргий кези, хамык улуска кагдырган самыын-садар кыс! Кызып-кызып аянныг кылдыр ойна, хөй ырдан улай-улай ырла – улус сени сактып кээр чадавас».

¹⁷Чеден чыл эрте бээрге, Дээрги-Чаяакчы Тирже сагыш салыр. Тир база катап бодунуң садыг ажылын кылып, чер кырында бар бүгү күрүнелер-биле будалып эгелээр.

¹⁸Ындыг-даа болза, ооң орулгазы, ажык-кончаазын Дээрги-Чаяакчыга аңгылап каан болур – ону чыып, шыгжавас – ол орулганы Дээрги-Чаяакчының күзээн аайы-биле чурттап турар улусту тоттур чемгереринге база шынарлыг хепкереринге ажыглаар.

Исайя 24

Бурганның чер-делегейни кезедири

¹Дээрги-Чаяакчы чер-делегейни хоозурадып, куругладып каар – ооң хевир-дүрзүзүн үреп, ында чурттап турар улусту тарадыр сывыртаптар.

²Карачал улусту база Бурганның бараалгакчыларын, эр, херээжен чалчаларны база оларның дээргилерин, чегдинген кижини база чээли берикчизин, чиижең хөөчү кижини база өрелиг кижини – шуптузун чаңгыс салым-хуу манап турар.

³Чер шуут-ла хоозурап, үптеттирер. Дээрги-Чаяакчының чугаалаан сөзү ол-дур.

⁴Чер качыгдап, харыксыраар, бүгү делегей хилинчек көрүп, харыксыраар, бедик дээр биле чер харыксыраар!

⁵Черни ооң чурттакчылары бужартаткан: олар хоойлуларны херекке албаан, дүрүмнерни тооваан, мөңгө чагыг-керээни үрээн.

⁶Ынчангаш черни каргыш чиир – ооң чурттакчылары бачыт дээш кеземчеге онаашкан! Ынчангаш черниң чурттакчылары өрттенип каар, чүгле эвээш кижии артар.

⁷Виноград чулуу соглуп, сыптар кадып каар, сеткил-чүрээнден хөглөп турган улус аар тынар.

⁸Хөглүг дамбыралар ыт чок баар, өөрүп-байырлаан үннер дыңналбастаар, хөглүг чадаганнар ыды чидер.

⁹Улус арага ижип, ырлашпас апаар – эзиртир суксун ижерге, ажыы кончуг апаар.

¹⁰Ээнзирээн хоорайны үреп бузуп кааптар, хамык бажыңнар хааглыг боор – кирер арга чок.

¹¹Арага чок боорга, кудумчуларга алгы-кышкы дыңналыр. Хөглээшкин өжүп каар, өөрүшкү черни каапкаш баар.

¹²Хоорайга чүгле хоозурал артар, ооң хаалгаларын буза шаап кааптар.

¹³Чер кырынга, чоннар аразынга ындыг болур. Олива чимизи азы виноград чыып турда ышкаш, ажаалда адакталган үеде чүгле каш борбак кат артканда ышкаш болур.

¹⁴Дыңзыг үннер, өөрүшкүлүг алгы-кышкы дыңналыр – Дээрги-Чаяакчының өндүр бедиин барыын чүкке алгап ырлаар!

¹⁵Дээрги-Чаяакчыны чөөн чүкке база алгап-мактаңар! Дээрги-Чаяакчының, Израильдиң Бурганының адын далай эриин дургаар алдаржыдыңар!

¹⁶Чер-делегейниң ужу-кыдыындан: «Чөптүг Бурганга алдар!» – деп ырлажырын дыңнаар бис. А мен: «Өлдүм-читтим, өлдүм-читтим! Ат болдум! Өскерликчилер өскерлип тур! Олар өскерликчи ёзу-биле өскерлип тур!» – дидим.

¹⁷Черниң чурттакчылары, коргунчуг байдал, оңгар болгаш какпа-дузак силерни манап турар.

¹⁸Коргуушкуннуң алгы-кышкызын дыңнааш, дескен кижини оңгарже кээп дүжер; оңгардан үнүп келген кижини дузакка туттуна бээр. Дээрниң эжиктери ажыттынар, черниң үндезиннери сирилээр.

¹⁹Чер буступ каар, ол чайганып, сириңейни бээр.

²⁰Чер, эзирик кижини дег, тендириир, майгын дег, чайганыр; ооң бузут-багы, аар чүък бооп, ону базып аар, ол кээп дүшкеш, туруп чадап каар!

²¹Ол хүн кээрге, Дээрги-Чаяакчы дээрлерге – дээрниң аг-шериин, черге – чер-делегейниң хааннарын кезедир.

²²Оларны, хоругдаткан улусту дег, оңгарга чыып каар; оларны кара-бажыңнааш, элээн үе эртерге, оларга кеземче онаар.

²³Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы Сион дагда турар Иерусалимге хааннай бээрге база Бодунуң өндүр чырыын улустуң баштыңнарынга көргүзөргө, айның арны кызар, хүн ыяды бээр.

Исайя 25

Дайзыннардан камгалал дээш Бурганны алгап-мактааны

¹Дээрги-Чаяакчы, мээң Бурганым – Сен сен! Мен Сени алгап-мактаайн, Сээң адыңны алдаржыдайн! Сен туруп көрбээн чүвени кылып, Бодуңнуң шаандагы бодалыңны боттандырдың, сөзүңнү ээледидиң.

²Сен хоорайларны даш оваалар кылып кагдың, быжыглалдыг хоорайларны – бузундулар кылып кагдың. Даштыкы улустуң шивээ-хоорайлары ам чок – олар ам кажан кезээде катап туттунмас.

³Ынчангаш ам күчүлүг чоннар Сени алдаржыдар, түрлүг чоннарның хоорайлары Сенден коргар.

⁴Чүгө дээрге Сен – ядыы, түрегдээн улуска кызагдаткан үезинде шивээ сен; чайык-чаъстан чаглак-хоргадаал сен, дунааргай изигде чаштынар девээ сен. Түрлүг улустуң тыныжы үерледир чаъс дег,

⁵кадып калган черде дунааргай изиг дег болган. А Сен эжелекчилерниң дааш-шимээнин оожургаттың. Булут хөме аптарга, изигниң намдаары дег, сүрлүглерниң ыры дыңналбайн барды.

⁶Сион дагга Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы бүгү чоннарга үр хуусаада тургускан арага кудар бай дой кылыр. Ол дойга чаглыг, чилиглиг эът-чем салыр болгаш эң эки арага кудар.

⁷Шак бо дагга Дээрги-Чаяакчы бүгү чоннарны шыва апкан шывыгны, бүгү аймактарны базырган шуглакты узуткап каар –

⁸Өлүмнү Ол кезээ мөңгедө чок кылып каар! Ынчан Дээрги-Бурган-Чаяакчы бүгү улустуң чаактарында карак чажын чодар, бүгү чер кырынга Бодунуң чонундан бак атты ап кааптар. Дээрги-Чаяакчы ону азаан.

⁹Ол хүн улус: «Бистиң Бурганывыс ол-дур! Бис Аңаа идегээривиске, Ол бисти камгалап кагды. Ол – Дээрги-Чаяакчы-дыр, бис Аңаа идегеп турдувус; Ооң хайырлаан камгалалы дээш өөрүп-байырлап, хөглээли!» – дээр.

¹⁰Дээрги-Чаяакчы холун бо дагже салыр. А Моав бодунуң турар черинге, өдекче киир таптаан тараа саваны дег, таптай бастырап.

¹¹Моав өдек иштинге, эштип тура, холдары-биле карбанган кижидег, холдарын хере сунар. Ол чеже-даа карбанырга, Бурган ооң турамык чоруун базар.

¹²Моавтың бедик, быжыглалдыг ханалары үрелип каар, буступ дүжер, черниң довураанче барып ужар.

Исайя 26

Иудеяның мактал ырызы

¹Ол хүн иудей черге мындыг ыр ырлажыр: Бистиң хоорайывыс быжыглалдыг! Бурган биске камгалалды – ханалар биле камгаланыр чалды тургузуп турар.

²Эжик-хаалганы ажыдыңар, Бурганга шынчы, чөптүг-шынныг чон кирип келзин.

³Чайгылыш чок туруштуг кижиге чаагай чорукту чорудуп бээр сен, ол кижиде Сеңээ идегеп турган болгай.

⁴Дээрги-Чаяакчыга кезээ мөңгедө идегеңер, чүге дээрге Дээрги-Бурган-Чаяакчы – мөңгө Хая-дыр!

⁵Ол бедик черге чурттап турган улусту дүжүр октаан, оларның бедикте турар хоорайын үреп бускан – черже, довуракче дүжүр октаан.

⁶Ам ол хоорайны таптай базып турар – ядыларның буттары, түреңгилерниң таваңгайлары ону кырлап эртип турар.

⁷Чөптүг-шынныг кижиниң оруу дорт – Сен аңаа оргу-дески орукту ажыдып бээр сен.

⁸Бис Сээң айтышкыннарың оруу-биле чоруп ор бис, о, Дээрги-Чаяакчы, Сеңээ идегээр бис! Сээң адыңче, Сээң алдарыңче сеткил-сагыжывыс чүткүп турар.

⁹Дүне када мээң сеткил-сагыжым Сенче чүткүп турар, эртен мээң ишти-хөңнүм Сен дээш сагышсырап турар. Чер кырынга Сээң шынныг шииткелдериң илереп турда, чер-делегейниң чурттакчылары чөптүг-шынныг чорук деп чүл ол дээрзин билип аар.

¹⁰Бир эвес бузуттуг кижини өршээр болза, бодун шынны-биле алдынмайн баар – чөптүг улустуң чуртунга ол биеэги хевээр бузут үүлгедир, а Дээрги-Чаяакчының өндүр бедииңче көрүнмес-даа.

¹¹О, Дээрги-Чаяакчы! Сээң холуң өндүр бедик-тир, а бузуттуглар ону көрбейн тур. Сээң чонуңну көөр хөңнү чок улус ону көрүп кааш, ыядып човай бээр. Сээң дайзыннарыңга доктаадып кааның от оларны чиптер.

¹²О, Дээрги-Чаяакчы! Сен биске амыр-тайбыңны хайырлап тур сен! Чедип алган бүгү чүевести биске Сен кылып берген сен.

¹³О, Дээрги-Чаяакчы Бурганывыс! Сенден аңгы, өске дээргилер бисти башкарып турду, ынчалза-даа бис чүгле Сээң адыңны сактып, алгап-мактап турдувус.

¹⁴Ол дээргилер өлүп калган, ам дирилбес, өлүглер оранындан туруп келбес. Сен оларны кезедип, узуткап каан сен, олар дугайында сактышкын-даа турбас кылып каан сен.

¹⁵А чонувусту өстүрүп-көвүдеткен сен, о, Дээрги-Чаяакчы! Сен чонну көвүдеткен сен, Бодуңну алдаржыдып, чурттуң кызыгаарын делгемчиткен сен.

¹⁶О, Дээрги-Чаяакчы! Чонувус кызагдаткаш, холун Сенче сунуп турду. Сен ону кезедип турунда, арай деп-ле сымыранып мөргүп турду.

¹⁷Иштиг херээженниң божуур бетинде хилинчектенип, алгырып чыдары дег, бис база Сээң мурнуңга ындыг-дыр бис, Дээрги-Чаяакчы.

¹⁸Бис иштиг турган бис, хилинчектенип турган бис, ынчалза-даа чүгле хат божаан бис. Чер-делегей кырынга тиилелге чедип албаан бис, ооң чурттакчылары бистиң мурнувуска кээп дүшпээн.

¹⁹Сээң өлүг улузуң дирлип кээр, өлүглерниң мөчү-сөөгү амыдыралче эглип кээр! Довуракка хөмдүрген улус, оттуп келиңер, өөрүшкүлүг ырлажыңар! Сен оларны, эртенги шалың ышкаш, сериidedир сен. Өлүглер ораны бодунуң улузун үндүрүп салыр.

²⁰Мээң чонум, бар че, бажыңыңче кирип, эжиң хаап ал! Бурганниң килеңи чавырылгыжеге чедир, түр када чаштына бер.

²¹Чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы черниң чурттакчыларын кем-буруузу дээш кезедири-биле Бодунуң турар черинден үнүп кел чыдыр. Чер ооң кырынга төпкөн бүгү ханны көргүзүптер, өлүрткен улусту оон ыңай чажырбайн баар.

Исайя 27

Бурган-биле тайбың керээзи

¹Ол хүн Дээрги-Чаяакчы Бодунуң улуг, быжыг болгаш хайыра чок хылыжы-биле Левиафанны – чылбыраңнаан чыланны, дыйлаңнаан чыланны узуткап каар. Далайның моозун Ол өлүрүп каар!

²«Ол хүн кайгамчык эки виноград шөлүнүң дугайында ырлажыңар!

³Мен, Дээрги-Чаяакчы, ону кадарып, үргүлчү суггарып тур мен. Аңаа кым-даа хора чедирбезин дээш, дүне-даа, хүндүс-даа ону камгалап-кадарып тур мен.

⁴Сагыжымда килең чок. Бир эвес ол шөл Меңээ удур тенниг бок үнүш өстүрер болза, Мен аңаа удур дайылдажып үнгеш, хуюкталдыр өрттедиптер мен.

⁵Ол боду Менден камгалал дилеп чедип келзин, Мээң-биле тайбың керээзин чарып алзын, ийе, Мээң-биле тайбың керээзин чарып алзын».

⁶Келир үеде Иаков дазылданыр, Израиль чаш будуктарын сунуп, чечектели бээр, бүгү чер-делегейни чимизи-биле долдурар!

⁷Дээрги-Чаяакчы израильчилерни, оларны соп турган улусту дег, соп турган чүве бе? Ол израильчилерни, оларны өлүрүп турган улусту дег, өлүрүп турган чүве бе?

⁸Сен олар-биле дайылдашкаш, оларны чуртундан үндүр сывыртап, шиидип турдуң. Сен оларны Бодуңнуң өрттендир чиир хат дег күштүг тыныжың-биле үндүр үрүпкен сен.

⁹Израиль чон бодунуң кем-бурууздундан мынчаар адырлыр, ол бодунуң бачыдындан ойталаар болза, үре-түңнели мындыг болур: ол өргүл салыр бедик черлерниң дажын, чугай дажы дег, чуура шаап кааптар, ыдыктыг ыяштарны-даа, адагаштарны-даа тура тыртып кааптар.

¹⁰Быжыглалдыг хоорай ээнзирээн, чурттакчылыг черлерни улус каапкаш барган, олар ам ээн кургаг хову ышкаш. Ында ам бызаалар оъттап, дыштанып чыдып, будук-бүрү тыртпарлап чип турар.

¹¹Будуктар кургап каарга, сыйып кааптар, херээженнер келгеш, оларны өрттедиптер. Бо чон угаан чок-тур, ынчангаш Чаяакчызы ону кээргевес, хайыра көргүспес.

¹²Ол хүн Дээрги-Чаяакчы Евфрат хемден эгелээш, Египеттиң кызыгаарында хемге чедир бүгү тараа баштарын чыыр – израильчилерни чаңгыстап чыып аар.

¹³Ол хүн өндүр улуг трубаны этсир – Ассирияда чиде берген база Египетче сывыртадыпкан улус ында Иерусалимниң турары ыдыктыг дагга келгеш, Дээрги-Чаяакчыга мөгеер.

Исайя 28

Израильдин эзирик даргалары

¹Израиль күрүне ат болур! Ооң каас-чаражы, эзирик израильчилерниң бажында чечектен өрээн дээрбек дег, оңуп каар! Олар, турамык, улуг-чаагай улус, арагага чыттыр шаптырыпкан чыдар.

²⁻³А Дээрги быжыг, күчүлүг кижини оларга удур томуйлап каан. Ол долулуг чайык, өлүмнүг шуурган болгаш хайнып-мөөрээн үер суу дег. Эзирик израильчилерни ооң холу черже дүжүр октаптар,

⁴ооң буттары чечектен өрээн дээрбекти таптай базар. Турамык, улуг-чаагай улустуң бажында оңган чечек эрте бышкан чимис ышкаш болур – ону көрүп каан кижидораан үзе тырткаш, ажырыптар.

⁵Ол хүн Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чонунуң артынчызынга каас-чараш өрээн дээрбек азы өндүр чараш оваадай дег болур.

⁶Дээрги-Чаяакчы шүүгү черинде олулар кижиге чөптүг шииткел үндүрерин сагыш алындырар; дайзынны хаалга чанында ойтур шаап турар улуска Ол эрес-дидим чорукту хайырлаар.

⁷Арага ижип алгаш, тендирип, эзиртир суксун ижип алгаш, элеңейнип турар улустуң аразында Бурганның бараалгакчызы, медээчизи безин бар-дыр! Олар эзирээш, ол-бо тендиңнеп тур, арага оларның угаанын эедередириккен-дир! Эзиртир суксундан угааны албаарап, көстүүшкүннеринге соора билип, частырыглыг шиитпир үндүрүп тур.

⁸Бүгү столдарны ческинчиг куску шыпкан, арыг чер артпаан!

⁹Олар: «Исайя кымны угаан кириер деп турарыл? Кымга өөредиг тайылбырлап турарыл? Чоокта чаа-ла ээп турган, иезиниң эмиинден чаа адырган чаштарга бе?»

¹⁰Ооң сөстери чүгле мындыг-дыр: айтышкын-на, айтышкын, дүрүм-не, дүрүм, ында бичии, мында бичии» – деп турар.

¹¹Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы ам бо чон-биле чугаалажырда, билдинмес дыл, даштыкы улус чугаазы ажыглаар.

¹²Ол ооң мурнунда чонунга: «Бо черге амыр-дыш көөр силер, турупкан улус маңаа дыштанзын. Бо – оожургал чери-дир» – деп турган. А олар дыңнаар безин хөңнү чок болган.

¹³Ам оларга Дээрги-Чаяакчының сөзү мындыг: «Айтышкын-на, айтышкын, дүрүм-не, дүрүм, ында бичии, мында бичии». Ынчангаш олар чорупкаш, ойда кээп дүжүп, кемдедир ужуп аар база какпага кирип, туттуруп аар.

Иерусалимниң кочуургактары

¹⁴Дээрги-Чаяакчының сөзүн тооп дыңнаңар, кочуургактар, бо чоннуң Иерусалимде саадаан чагырыкчылары!

¹⁵Силер: «Өлүм-биле керээ чарып алган бис, өлүглер ораны-биле дугуржулга кылып алган бис. Коргунчуг үер хөме келгеш, чанывыс-биле эрте бээр; меге бистиң хоргадалывыс апарган, авыяас чүүл – чаштынар черивис» – деп турар-дыр силер.

¹⁶Ынчангаш Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Көрүңер даан, Сионга дашты салып тур мен – шилиттинген, улуг үнелиг, быжыг, бажың таваанга эң чугула дашты салыр мен. Аңаа бүзүрээн кижиге мөгүдес.

¹⁷Мен шынныг шииткелди – хемчээр хендир кылып каар мен, чөптүг чорукту – хынаар херексел кылып каар мен. Долу дүшкеш, силерниң хоргадалыңар болур мегени үрегдээр, чаштына берген чериңерни суглар хөме алыр.

¹⁸Силерниң өлүм-биле чарган керээңерни күш чок болдулар, силерниң өлүглер ораны-биле дугуржулганар буурап дүжер. Коргунчуг үер хөме келгеш, оруун силерни таварты изеп эрте бээр.

¹⁹Ол үер келген санында-ла, эртенниң-не, дүне-даа, хүндүс-даа, силерни хөме таварып, алгаш баар». Бо медээни дыңнап кааш, коргуп сирилээр силер.

²⁰Чүге дээрге орун-дөжек хөлүн эрттир кыска болур – херлип чыттынмас, чоорган хөлүн эрттир чиңге болур – шуглаттынмас.

²¹Дээрги-Чаяакчы, Перацим дагга дег, көдүрлүр, Гаваон шынаазынга дег, килецин көргүзөр – Ол туруп көрбээн ажил-херекти кылыр, көстүп көрбээн ажил-чорудулганы боттандырат.

²²Ынчангаш бак чүве чугаалап, кочу-шоот кылырын соксадыңар, оон башка кинчи-бегиңер оон-даа быжыг апаар! Бүгү черге узуткаашкын болурун тодарадатканын Аг-шериглиг Дээрги-Бурган-Чаяакчыдан дыңнаан мен.

Бурганның мерген чуруму

²³Кулааңар ээктирип, мени дыңнаңар, мээң чугаамны кичээнгейлиг дыңнаңар.

²⁴Тараачын кижини тарылга үези кээрге, чүгле черин чарып, илииртээри-биле кызыгаарланыр ийик бе?

²⁵Чок! Ол чер кырын дескилээш, ынаар койнут үрезинин чажып, тмин тарып каар. Ол одуруглар аайы-биле кызыл-тасты, чамдык черлерге – чиңге-тараа, арбайны, а шөл кыдыыңга – өске-даа үнүштерни тарып каар.

²⁶Бурганы ону сургап, ындыг чурумга өөредип турар.

²⁷Койнутту – бастырап херексел-биле, чиңге-тарааны – бастырап дугуйлар-биле бастырбас; койнутту-даа, чиңге тарааны-даа мерге-биле бастыра кагар.

²⁸А тараа баштарын бастырып тура, чуура бастырбас, бастырап терге сөөрткен аъттарны үр сүрбес, оон башка тараа чуурлуп каар.

²⁹Ол бүгү Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчидан кээр: Ооң угаан-сарылы кайгамчыктыг, мерген угааны – өндүр улуг!

Исайя 29

Иерусалим ат болур

¹Ариил, Ариил, Давид хаанның чурттап турган хоорайы, ат болур сен! Үе эртип, чылга чыл немежир, байырлалдарың боттарының эргилдезин ёзугаар катап-катап эртер.

²А Мен сени кызагдаар мен; хомудап, ыглап-сыктаар сен, Меңээ Ариил* ышкаш болур сен.

³Мен сени бүгү чүктен бүзээлээр мен, бүзээлел суургаларын сени долгандыр тургузуп аар мен, сеңээ удур бүзээлел быжыглалдары тудар мен.

⁴Черже дүжүр октаткаш, оортан чугаалаар сен, чугаа-сөзүң доурак иштинден дыңналыр. Сээң үнүң, өлген кижиниң сүнезининиң үнү дег, чер иштинден дыңналыр, доурак адаандан сымраныр сен.

⁵А сени долганган эңдерик дайзыннарың хоюг доурак дег апаар, кээргел чок эжелекчилер – хатка эстээн тараа саваңы дег апаар. Хенертен, карак чивеш дээр аразында

⁶Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы кеземче көргүзүп, диңмирээшкин, чер шимчээшкини, коргунчуг дааш-шимээн, кедергей хат-шуурган болгаш өрттендир чиир чалбыштыг оду-биле чедип кээр.

⁷Ариилге удур дайылдажып турар – ооң шивээзин бүзээлеп, ону кызып-кыйып турар бүгү чоннарның аг-шерии уйгу-дүш, дүнеки көстүүшкүн дег боор!

⁸Ынчан аштаан кижиде бодун чемненип турар кылдыр дүжээр, а оттуп кээрге, аш хевээр боор; суксаан кижиде бодун суг ижип турар кылдыр дүжээр, а оттуп кээрге, шаа төнүп, аксы-боску кургап калган боор. Сион дагга удур дайылдашкан эңдерик чоннар-биле ынчап баар.

Согуарган карактар, Бургандан ырак сеткил-чүрөктер

⁹Чожуй бериңер, кайгап-хараңар, бодуңарны согурарткаш, чүве көрбөс апарыңар! Силер эзириир силер, ынчалза-даа арагадан эвес, тендириир силер, ынчалза-даа эзиртир суксундан эвес.

¹⁰Дээрги-Чаяакчы силерни билинместедипкен-дир. Бурганның медээчилери, силерниң карактарыңарны Ол шимдирген-дир! Өттүр көөр улус, силерниң арыннарыңарны Ол дуглап каан-дыр.

¹¹Бурган силерге кандыг-даа көстүүшкүн чорударга, ол көстүүшкүн дүрүп, таңмалап каан дүрүг-номнуң сөстери дег боор. Бир эвес ындыг дүрүг-номну номчуп билир кижиге номчузун дээш тутсуп бээр болза, ол кижиге: «Шыдавас мен, ону таңмалап каан-дыр» – деп харыылаар.

¹²А бир эвес ындыг дүрүг-номну номчуп билбес кижиге номчузун дээш тутсуп бээр болза, ол кижиге: «Номчуп билбес мен» – деп харыылаар.

¹³Дээрги мынча дээн: «Бо чон Меңээ аксы-сөзү-биле чоок чон-дур, Мени сөс кырында хүндүлээр, а сеткил-чүрээ-биле Менден ырак чон-дур. Оларның Меңээ мөгейишикини – чүгле кижилерден шингээдип алганы сагылга-дүрүмнер-дир.

¹⁴Ынчангаш Мен туруп көрбээн, кайгамчык херектерни бо чон-биле ам-даа кылыр мен. Ооң мерген угаанныгларының мерген угааны чок апаар, сарыылдыгларының сарыылы чиде бээр».

¹⁵Дээрги-Чаяакчыдан бодунуң бодалын чажырып, ханы дүпче чаштынып кирер улус ат болур! Олар боттарының херектерин караңгыда кылып: «Бисти кым көрүп каарыл? Кым танып каарыл?» – деп турар.

¹⁶Бүгү чүвени кайы хире хажыдар-дыр силер! Таанда-ла дой сава кылыкчызынче дойже дег көрүп болур бе? Чаяап каан чүүл бодунуң чаяакчызының дугайында: «Ол мени чаяваан!» – деп болур бе? Уран кылыг ону чогааткан кижиниң дугайында: «Ол чүнү-даа угаап билбес!» – деп болур бе?

Келир үеге идегел

17Удавас шыргай эзим-арга дүжүткүр шөл апаар, а дүжүткүр шөл арга-эзим ышкаш көстүр.

18Ол хүн дүлей улус дыңналдыр номчаан сөстөрни дыңнап каар, согурларның дүмбей караңгы шыпкан карактары чүве көрүп турар апаар.

19Түрегдээннерге Дээрги-Чаяакчы чаа өөрүшкүнү хайырлаар, ядыылар Израильдиң ыдыктыг Бурганы дээш өөрүп-байырлаар.

20Оон бээр дарлакчылар турбас, дорамчылакчылар чиде бээр, бузут үүлгедиксээр бүгү улус узуткаттырар –

21улусту хей черге буруудадыр улус, шииткел черинге шын шиитпир негээн кижиге какпа салыр улус болгаш актыг кижиге чөптүг шииткел үндүртпес улус узуткаттырар.

22Ынчангаш Авраамны адырып хостаан Дээрги-Чаяакчы Иаковтуң салгалынга мынча дээн: «Израиль чон моон соңгаар бак атка кирбес, оларның арны ам агарбас.

23Мээң холумнуң чаяап кааны, боттарының аразында турар ажы-төлүн көрүп кааш, олар Мээң адымның ыдыктыын хүлээп көөр, Иаковтуң Бурганының ыдыктыын хүлээп көөр, Израильдиң Бурганының мурнунга сүрээдээр.

24Чүрээ-биле будулган улус угаап шыдаар апаар, хомудап, хыйланган улус суртаалды хүлээп өөренип аар».

Исайя 30

Израиль Египетке бүзүревес ужурлуг

1«Чөрүү ажы-төлүм ат болур! – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Олар Менден келбээн бодалдар күүседип, Мээң оларның сагыжынга киирбээним керээлер чарып, бачытка бачыт немеп турар-дыр.

²Олар Менден сүме айтырбайн, Египеттен барып дуза дилээр-дир; фараоннуң камгалалының адаанга чаштынарын, Египеттиң хөлегезинге чаглактанырын күзеп турар-дыр.

³Ынчалза-даа фараоннуң камгалалы оларның адын бакка сугар, Египеттиң хөлегези оларның ат-алдарын баксырадыр.

⁴Оларның нояннары Цоанда турумчуп алган, элчиннери Ханесте чедип келген.

⁵Дөмей-ле олар бак атка кирер, чүге дээрге египет чон оларга ажык-дуза чок бооп, дузалап-даа, деткип-даа шыдавас, олар чүгле адын баксырадып, эпчок байдалга таваржыр.

⁶Ээн кургаг Негев ховузунда малдар чүбк сөөртүп чоруур. Араатан аңнар, арзылаңнар, шагар чыланнар, ок-чыланнарлыг, кижиге чурттаары аар-берге черде элчиннер бай-байлаан элчигеннерде, эртин-байлаан – тевелер мөгеннеринде артып алган, бир-ле чонга белек кылдыр сөөртүп аппарат чыдар, ынчалза-даа ол чон оларга ажык-дуза катпас.

⁷Египеттиң дузазы чөгенчиг, аргажок болур. Ынчангаш Мен ону „Чаажыккан Рахав“ деп адап каан мен.

Чагырга билбес чонга кеземче

⁸Барып, чонга бо сөстөрни самбыражыгашка шыйып бер, дүрүг-номга бижип бер – олар келир үеде херечилел кылдыр кезээ мөңгеде кадагалаттынып артсын.

⁹Бо дээрге чагырга билбес чон-дур, мегечи ажы-төл-дүр. Дээрги-Чаяакчының хоойлузун дыңнаар хөңнү чок ажы-төл-дүр.

¹⁰Олар Бурганның медээчилеринге: „Өттүр көөрүн соксадыңар!“ – деп, өттүр көөр улуска: „Биске шынныг өттүр билген медеглелдер херек чок! Биске чүгле мактал чугаалап, меге көстүүшкүннер медеглеңер.

¹¹Оруктан чайлай бериңер, бо орук-чолдан өскээр ээптиңер, Израильдиң ыдыктыг Бурганының дугайында биске моон соңгаар сагындырбаңар!“ – деп турар».

¹²Ынчангаш Израильдиң ыдыктыг Бурганы: «Бир-тээ бо сөзүмнү хүлээвээн, күчүлел биле мегеге идегээн болганыңарда,

¹³бо бачыг силерге хенертен, карак чивеш дээр аразында буступ кээп дүжер бедик ханада тиг дег боор.

¹⁴Силер дой сава ышкаш буступ каар силер. Силерни кам-хайыра чогу- биле буза шаапкан болгаш, бузундулар аразында одагдан көс уштуп аар азы хөөлбектен суг узуп аар хире безин бузунду тывылбас» – деп чугаалаан.

¹⁵Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң ыдыктыг Дээргизи: «Силерниң камгалалыңар – Менче эглип келгеш, дүвүрел чок боорунда; силерниң күжүңер – сагыш амыр боорунда, Меңээ идегээринде» – дээн. Ынчалза- даа силер ындыг боорун күзевейн бардыңар.

¹⁶Силер: «Чок, аът мунуп алгаш, десе бээр бис!» – дээн силер. Ам канчаар, дезер болган-дыр силер. «Дүвү-далаш ыңай боор бис!» – дээн силер. Ам канчаар, дайзын силерни дыка дүрген сүрүп чедер болган- дыр!

¹⁷Силерге чаңгыс кижиге кыжанырга, муңуңар дезип ыңай боор, беш кижиге кыжанырга, шупту десе бээр силер, дириг арткан улузуңар даг кырында адагаш дег, тей кырында тук дег чааскаанзыргай болур.

Кемдээшкинни экиртир хүн келир

¹⁸А Дээрги-Чаяакчы элээн манааш, силерге өршээл көргүзөр, Ол туруп келгеш, силерге ээ көрнүр. Чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы – чөптүг Бурган-дыр. Аңаа идегээр бүгү улус амыр-чыргалдыг!

¹⁹О, Сионда, Иерусалимде чурттаан чон! Карааңар чажы акпастай бээр. Дээрги-Чаяакчыдан камгалал дилеп кыйгыларыңарга, Ол силерге ээ көрнүр. Силерни дыңнап кааш-ла, Ол харыылаар.

²⁰Дээрги силерни кызагдалдың хлеви-биле чемгерер, силерге айыыл-халаптың суун ижиртир, ындыг-даа болза, силерниң Башкыңар оон ыңай чаштынмас; силер Башкыңарны караңар-биле көрүп каар силер.

²¹Дорт оруктан кайнаар-даа өскээр ээпкеш, артыңарда: «Орук бо-дур – ону истеп чоруңар!» – дээн үннү дыңнап каар силер.

²²Ынчан силер мөңгүн-биле шап каан дүрзү-бурганнарыңарны, алдын-биле шап каан кылымал дүрзүлериңерни бужар чүвелер деп санаар силер; оларны арыг эвес чүүлдер дег үндүр октапкаш, «Ыңай чоруңар!» дээр силер.

²³Силерниң черже чашкан үрезиниңерже Бурган чаъс чагдырар. Черниң беримче-дүжүдү элбек, чаагай болур. Ол хүн силерниң мал-маганыңар делгем одар-белчиирге оъттаар.

²⁴Чер чарып турар буга, элчигеннерни хүүрек болгаш айыыр-биле аңдара каап, челбээн дустуг силос-биле чемгерер.

²⁵Бедик даг бүрүзүндөн, бүгү бедик тейлерден дамырактар, суглар агып бадар. (Ол хүн коргунчуг кыргып-хыдышкын база болур, суургалар буступ кээп дүжер.)

²⁶Айның чырыы хүннүү дег апаар, а хүн чеди катап чырык кылдыр, чеди хүннүң чырыы-биле чырыда бээр. Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чонунуң балыын шарып бээр, ооң кемдээшкиннерин экиртир хүнде ындыг болур.

Ассирия чылча шаптырар

²⁷Дыңнаңар, Дээрги-Чаяакчының өндүр чырыы ырактан чоокшулап кел чыдыр! Ооң килеңи кыптыгарга, чалбыыжы кижиге шыдажыр аргажоктур! Ооң аксын килең долган, Ооң дылы – хөме алыр от-ла!

²⁸Ооң тыныжы – моюнга чедир көдүрлүп кээр үер суу дег. Ол чоннарны өлүмнүң шишкижинге шишкиир – аймактарның аксынга оларны оруундан өскээр аппаар чүген суп каан боор.

²⁹Бурганның чону, силер ыдыктыг байырлал демдеглээн дүне дег, ырлажыр силер. Дээрги-Чаяакчының даанче, Израильдиң Хаязынче

лимби-биле ойнап бар чыдар улустуң чүрээ дег, силерниң чүрээңер өөрүп-байырлаар.

³⁰Дээрги-Чаяакчының түрлүг үнү дыңналыр, Ооң холу көстүп келгеш, согушкун кылыр. Ооң килеңи кедергей болур – чалбыыш өрү окталып, от хөме алыр, чайык куттулуп, шуурганнаар, долу дүжер.

³¹Дээрги-Чаяакчының үнү Ассирияны сүртедир; Ол ону Бодунуң мергези-биле согар.

³²Дээрги-Чаяакчы дамбыралар болгаш чадаганнар-биле үдедип, ону катап-катап кеземчениң мергези-биле согар. Ол ооң-биле дайылдажып, ону кезедип, холун көдүрер.

³³Мөчү-сөөктер өрттедир оңгар шагда-ла манай берген, Ассирияның хаанын хүлээп аарыңга белен. Ханы болгаш калбак оңгарда улуг одагны салып каан, ында от өөскээн, хөй ыяш чыгдыңган. Дээрги-Чаяакчының тыныжы ыяшты, чалбыышталган күгүр дег, кыпсыптар.

Исайя 31

Иерусалимни Египет эвес, Бурган камгалаар

¹Дуза дилеп, Египетче барып турар улус ат болур! Олар аъттарга ынанып, дайынчы тергелерниң хөйүңге, аъттыг шеригниң улуг күжүңге идегеп турар-дыр, а Израильдиң ыдыктыг Бурганынче көрүнмес-тир, Дээрги-Чаяакчыдан сүме айтырбас-тыр.

²А Ол мерген угаанныг – айыыл-халапты Ол ыдыпкан, Бодунуң аазаашкынын күш чок болдурбаан. Ол бузуттуг төрел бөлүккө удур, кем-буруулуг улустуң дузалакчыларыңга удур көдүрлүр.

³Египетчилер дээрге Бурган эвес, кижилер-дир, оларның аъттары – мөңгө сүлде эвес, өлүр тынныг амытаннар-дыр. Дээрги-Чаяакчы кезедир дээш холун сунарга, Израильге дуза көргүзүп келген египетчилер тептиге бээр, олардан дуза ап турганнар база кээп дүжер – олар шупту кады узуткаттырар.

⁴Дээрги-Чаяакчы меңээ мынча дээн: «Арзылаң дег, кажан ол бодунуң олча-тывыжының кырынга ырланып турда, аңаа удур чеже-даа хөй кадарчы чыгып кээрге, оларның алгы-кышкызы, шимээн-даажындан кортпазы дег, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы база бедик Сион даг дээш тулчуру-биле дүжүп кээр.

⁵Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, уязының кырында ушкан куш дег, Иерусалимге болчуп, ону карактаар – Ол ону кадагалап, адырып хостаар, ээ-хайыра көргүзүп, камгалаар.

⁶Израильчилер, кедергей кызып ойталааныңар Бурганче эглип келиңер!

⁷Ол хүн силер шупту кем-буруулуг холуңар-биле кылып алган алдын, мөңгүн дүрзү-бурганнарыңарны көөр хөңнүңер чок апаар силер.

⁸Ассирийлер хылыштан кырлып каар, ынчалза-даа кижиниң хылыжындан эвес! Оларны селеме өлүр шанчар, ынчалза-даа кижиде амытанның селемези эвес. Олар дайын-чаадан дезип маңажыр, оларның хып дээн чалыы оолдарын кул кылдыр тудуп алгаш баар.

⁹Коргуушкунга алыскаш, оларның чөленгиижи чиде бээр; оларның шериг баштыңнары боттарының тугун каапкаш, коргуп-сүртеп дезе бээр» – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. Ооң оду Сионда хып турар, Ооң одаа – Иерусалимде.

Исайя 32

Чөптүглерниң чагыргазы

¹Хаан шынныы-биле хааннай бээр, чагырыкчылар чөптүү-биле чагырар.

²Оларның кайызы-даа хаттан хоргадаар чер, шуургандан чаглак, суг чок черде аккан суг, кагып-суксаан черде улуг хая хөлегези дег болур.

³Карактыг улустуң карактары ам-на тода көре бээр, кулактыг улустуң кулактары ам-на дыңнап каар.

⁴Будулчак угаан орталаны бээр, келдир улус дүрген, тода чугаалап эгелээр.

⁵Ам мугулай кижини хүндүткелдиг кижидивес, дүржок кижини аталдарлыг кижидивес.

⁶Чүгедээрге мугулай кижидивес мелегей чүгедивес чугаалаар, ооң угааны бузуттуг үүлгедиг бодаар; ооң ажил-херээ чүдөк-бужар болур, Дээрги-Чаяакчының дугайында ол шын эвес чүгедивес чугаалаар. Аштаан кижиге ол аыш-чем бербес, суксаан кижиге суг ижиртпес.

⁷Дүржок кижидивес хоралыг үүлгедиглер кылыр, ооң бодалы кара сагыштыг – яды кижидивес шииткел черинге шынын чугаалап-даа турза, ону мегебиле чок кылып каар.

⁸А хүндүткелдиг кижиниң сагыжы ак, ол чаагай сеткилдиг херектер кылганда, туруштуг.

Иудей херээженнерге сагындырыг

⁹Сагыш амыр херээженнер, ам мени дыңнаңар! Тоор чүвези чок кыстар, чугаа-сөзүмче кичээнгейден салыңар!

¹⁰Тоор чүвези чок херээженнер, бир чыл бичии ажарга, сириңейни бээр силер, чүгедээрге виноград чимизи чыыр үе эрте бээр, а ажаар дүжүт чок боор.

¹¹Сагыш амыр херээженнер, сүрээдеңер, тоор чүвези чок кыстар, сирилеңер! Хевиңер уштуп октапкаш, качыгдал хевин орааттынып алыңар.

¹²Хөрээңер шаштынып, үнүш үнүүчел шөлдер дээш база элбек чимистиг виноград сыптары дээш кажыыдаңар;

¹³мээң чонумнуң чери дээш кажыыдаңар, аңаа ам чүгле тенниг бок үнүш өзер. Хөглүг чораан бүгү бажыңнар дээш, өөрүп-байырлап турган хоорай дээш кажыыдаңар.

¹⁴Чүгедээрге орду кагдынар, шимээнниг хоорай ээнзирээр; дагда шивээ биле доскуул турар суурга кезээ шагда ээн чер апаар – аңаа черлик элчигеннер амыр-шөлээн турар, сүрүг мал ону одар-белчиир кылып аар.

¹⁵Оон Бурганның Сүлдези чонувусту өрүтен бүргээр, ээн кургаг хову сесерлик апаар, а сесерлик арга-эзим ышкаш көстүр.

¹⁶Ээн кургаг ховуга шынныг шииткел турумчуур, чимистиг сесерликке чөптүг чорук туруп аар.

¹⁷Чөптүг чоруктуң үре-түңнели амыр-тайбың болур, шынныг чорук оожургал биле айыыл чок чорукту кезээ мөңгеде доктаадыр.

¹⁸Мээң чонум тайбың суурларга, айыыл чок оран-саваларга, дүвүрээзин чок черлерге чурттаар.

¹⁹(Арга-эзимни долу чылча согар, а хоорайны ол таваанга чедир буза шаап каар!)

²⁰Амыр-чыргалдыг боор силер: бүгү суглуг черлерге үрезин чажар силер, бода малыңарны база элчигеннериңерни каяа-даа кадарып болур силер.

Исайя 33

Узуткакчы боду узуткаттырар

¹Узуткаашкынга таварышпаан узуткакчы, ат болур сен! Өскерлиийшиңге таварышпаан өскерликчи, ат болур сен! Узуткаашкын кылганың соонда, сени база узуткап каар; өскерлиийшин кылганың соонда, улус сеңээ база өскерлир.

²О, Дээрги-Чаяакчы, бисче ээ көрнүп көрөм, Сеңээ идегээр болгай бис! Эртенниң-не бисти деткип көрөм, аар-берге үеде камгалап көрөм.

³Сээң түрлүг шимээниң дыңнааш, чоннар дезип тур; Сен көдүрлүп кээриңге, аймактар тарай маңажып тур.

⁴Чоннар, дайзын силерниң араңарга олча-тывышты шартылаа ышкаш чыыр, шерги ышкаш, олче хөме шурай бээр!

⁵Дээрги-Чаяакчы өрү көдүрткен, Ол дээрлерниң эң бедиинде чурттап турар. Ол шынныг шииткел биле чөптүг чорукту Сионга доктаадыр.

⁶Чонунуң назынының дургузунда Ол аңаа быжыг үндезин болур. Мерген угаан, билиг болгаш камгалалды Ол элбээ-биле хайырлап турар! Дээрги-Чаяакчыдан коргуушкун – чоннуң эртине-байлаа-дыр.

⁷Көр даан, эрес-маадыр улус кудумчуларда качыгдалдан алгыржып тур, тайбың дилеп чоруткан элчиннер ыглап-сыктап тур.

⁸Оруктар ээнзирээн, чорук кылган улус көзүлбестээн. Дугуржулгалар үреттинген, даңгырактар уттундурган, кижилер чүү-даа эвес апарган.

⁹Чер качыгдап, харыксырап чыдар, Ливан дагларының ады баксырап, кадып калган. Шарон оргулаажы ээн кургаг ховуга дөмейлежип, Васан биле Кармил девискээрлери сириңейнип турар.

¹⁰«Мен ам туруп кээр мен – деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалап тур, – ам көдүрлүр мен, өрү беდიир мен!

¹¹Чоннар, силер кургаг сиген-биле саатталгаш, тараа саваңы божуп тур силер. Боттарыңарның-на тыныжыңар боттарыңарны от дег чиптер!

¹²Чоннар хүлдендир өрттенип каар, одура кескеш, отта өрттеткен тенниг чадаң үнүш дег апаар.

¹³Ыракта улус, Мээң чүнү кылыр деп турарымны дыңнаңар, чоокта улус, силер база Мээң күчү-күжүмнү билип алыңар!»

¹⁴Сионда турар бачыттыглар корга берген, бужар-бак улус сүрээделге алзыпкан: «Хөме ап турар от чанынга бистиң кайывыс чурттап шыдаарыл? Өшпейн хып турар өрт чанынга бистиң кайывыс чурттап шыдаарыл?»

¹⁵Чүгле мындыг кижини: ажыл-херээнге чөптүг-шынныг база шынын чугаалаар; кызагдал-биле чедип алган ажык-кончаа алырындан ойталаар; хээли алыр дээш, холун сунмас; өлүрүүшкүнге киржилге дугайында чугаалар дыңнаваc дээш, кулаан бөөшкүннеп аар; бузут үүлгедишкенин көрбес дээш, караан шийип аар кижини ынчап шыдаар.

¹⁶Ындыг кижиге бедиктерге чурттаар: ооң хоргадагы – чагдаар аргажок хаялар; ол аш-чемниг боор, ооң суу база төнмөс.

¹⁷Сээң карактарың бодуңнуң хааныңны чайынналчак кылдыр көрүп каар, ыракта чаттылган черни база көрүп каар.

¹⁸Биеэги коргуушкунуңну сактып келгеш, кайгап-хараар сен: «Үндүрүг санап база деңзилеп турган дүжүметтер кайыл? Суургалар хынап көрүп турган шериглер кайыл?»

¹⁹Ол турамык, тода чугаалай албас, элдептиг база билдинмес дылдыг чонну оон ыңай көрбөс сен.

²⁰Бистиң байырлалдарывыс болуп турар Сион хоорайже көрүп көр, карактарыңны Иерусалимче шиглей көр! Оожум оран-сава, туружундан шимчевес майгын бо-дур; ооң өргөннери ушта тырттынмас быжыг, хендирлериниң чаңгызы-даа үстүр ужуру чок.

²¹Аңаа өндүр улуг Дээрги-Чаяакчы бис-биле кады болур – ол чер болза аккан суглар, калбак хемнерниң чурту болур, аңаа эшкииштиг чаңгыс-даа улуг хеме көзүлбөс, чаңгыс-даа улуг-чаагай корабль олап эжиндирип эртпес.

²²Дээрги-Чаяакчы – бистиң Баштыңчывыс, Дээрги-Чаяакчы – бистиң Чагырыкчывыс, Дээрги-Чаяакчы – бистиң Хаанывыс, Ол бисти камгалаар.

²³Корабльдарның хендирлери кошкай берген, мачтаны тудуп, парусту хере тыртып шыдавас апарган. Ынчан арбын олча-тывыш үлөшкө кирер, аскак кижилер безин үп сүрүп чоруптар.

²⁴Черивистиң чурттакчыларындан кым-даа: «Мен аарып тур мен» – дивес; ында чурттап турар чоннуң бачыттары өршээттинер.

Исайя 34

Бүгү чоннарга, ылаңгыя Эдомга, Бурганның килеңнээни

¹Чоннар, чоокшулап келгеш, дыңнаңар, аймактар, кичээнгейден салыңар! Чер-делегей болгаш ону долган бүгү чүве, өртемчей болгаш ында төрүттүнген бүгү чүве дыңназын!

²Дээрги-Чаяакчы бүгү чоннарже килеңнээн-дир, оларның бүгү аг-шериинче хорадаан-дыр. Дээрги-Чаяакчы оларны узуткаашкынга таварыштырып, кыргып-хыдыыр кылдыр хүлээди берген.

³Оларның мөчү-сөөктерин тарадыр октаптарга, өлүмнүң чыды үнер, а оларның ханындан даглар өл апаар.

⁴Сылдыстарның аг-шерии хүлденип каар, дээр боду дүрүг ышкаш дүрлү бээр, сылдыстарның бүгү аг-шерии, виноградтың оңуп калган бүрүзү дег, кадып калган чимис дег, кээп дүжер.

⁵Бурганның хылыжы бодунуң ажил-херээн дээрге күүсеткеш, Эдомче халдап бадар – Бурганның узуткаашкынга таварыштырганы чонга үндүрген шииткелди күүседир.

⁶Дээрги-Чаяакчының хылыжы өшкү-хой ханынга боражыр, кошкар бүүректериниң үс-чаанга былчажыр. Чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы Восора хоорайга өргүл кылзын деп, эдом черге – кыргып-хыдыышкын болзун деп чугаалаан.

⁷Черлик бугалар-биле кады бугажыктар болгаш күштүг-шыырак шарылар кырлып каар; оларның чери ханны пөктүр ижип аар, черниң довураанче үс-чаг сиңе бээр.

⁸Ийе, Дээрги-Чаяакчыда – өжээн негээшкининиң үези бар, Сионнуң хомудалы дээш кезедириниң чылы бар.

⁹Эдомнуң суглары чук бооп, а довураа – күгүр бооп хуула бээр; ооң чери хып турар чук апаргаш,

¹⁰дүне-даа, хүндүс-даа өшпес, ооң ыжы кезээ мөңгеде көдүрлүр. Салгалдан салгал дамчып, ол чер ээнзирээр, ону кезээ шагда кым-даа таварып эртпес.

¹¹Ону үгүлөр биле чараа-чеченнер эжелеп аар, кускун, каарган аңаа чурттаар. Ол чер ээнзиреп, хоозурап каар, ужу-бажы билдинмес апаар.

¹²Ооң ызыгууртаннары «Мында ам күрүне чок» деп чарлаар, бүгү нояннары кым-даа эвес апаар.

¹³Эдомнуң ордуларынга тенниг чадаң үнүш үнер, ооң шивээлеринге – шагар-оът биле оотпак өзер. Ол шөө-бөрүлөр аал-ораны, страус куштар чурттаар чер апаар.

¹⁴Аңаа черлик аң-мең ужуражып чыглыр, те-чуңма аразында кыйгыржыр; Лилит аңаа турумчуп, амыр-дыш көөр чер тып аар.

¹⁵Ок-чылан аңаа уя тудуп, чуургалааш, камгалал адаанга чазылгыжеге чедир базып, оларын доруктурар. Аңаа дээлдигеннер эжежип алгаш ужуп кээп, чыглыр.

¹⁶Дээрги-Чаяакчының дүрүг-номундан бо сөстөрни дилеп тыпкаш, номчуңар: ол амытаннар аңаа мырыңай шуптузу чедип кээр, шуптузу эжеш боор. Дээрги-Чаяакчы оларга ынчаар дужааган, Ооң Сүлдези оларны орта чыыптар.

¹⁷Ол Эдомну оларга үлеп бээр. Олар хувааглыг черлерин кезээ мөңгеде ээлээр база аңаа салгалдан салгал дамчып чурттаар.

Исайя 35

Ээн кургаг ховуда суглар

¹Ээн кургаг хову база кадып калган чер өөрүп-хөглээр, кагып-суксаан чер өөрүп-байырлаар, лилия ышкаш чечектелир.

²Ол чер чечектелир, өөрүп-байырлап, хөглээр. Аңаа Ливан дагларының каас-чаражын, Кармил биле Шарон девискээрлериниң магалыг чаражын берип каар. Ынчан улус-чон Дээрги-Чаяакчының өндүр бедин, Бурганывыстың өндүр чырыын көрүп каар.

³Кошкап калган холуңарны күш кирип алыңар, сирилээн дискектериңерни быжыктырып алыңар!

⁴Кортук улуска: «Быжыг болуңар, кортпаңар! Бурганыңар чедип кээр деп тур – өжээн негээшкини болур, Бурганның кеземчези боттаныр; Ол чедип келгеш, силерни камгалаар» – деп чугаалаңар.

⁵Ынчан согурларның караа көрүп, дүлейлерниң кулаа дыңнап эгелээр.

⁶Ынчан аскак кижии иви ышкаш шурап, үнү чок кижии өөрүшкүлүг ырлап эгелээр. Ээн кургаг ховуга суг баштары үндүр аттыгып, ховуга суглар агып эгелээр.

⁷Изиг элезин хөл бооп, кагып-суксаан чер булактар бооп хуулар. Шөө-бөрүлерниң чурттап турар үңгүрүн кулузун, хыыргыыш дуй үнер.

⁸Ол черлеп делгем орук шөйлүр, ону Ыдыктыг орук деп адаар. Арыг эвес улус ол оруктап чорбас. Бодал чок кижии безин ол оруктап чоруур болза, аспас.

⁹Аңаа арзылаң көзүлбес, араатан аң-мең олап чорбас – олар аңаа турбас! А хостаткан улус олап чоруур,

¹⁰Дээрги-Чаяакчының камгалап каан улузу Сион дагже өөрүп-байырлаан алгы-кышкы-биле үнүп кээр, оларның баштарын мөңгө өөрүшкү дээрбектей ораап, каастаар. Олар өөрүшкү-маңнайны чедип аар, а качыгдал биле хараадал ырап чидер.

Исайя 36

Ассирияның Иерусалимге кыжанганы

(4 Хаан. 18:13-37; 2 Чыл. 32:1-19)

¹Эзекия хаанның чагыргазының он дөрткү чылында Ассирияның хааны Сеннахирим Иудеяның бүгү быжыглалдыг хоорайларынче халдааш, эжелеп алган.

²Оон Ассирияның хааны Лахис хоорайдан Иерусалимде Эзекия хаанче кол дашка тудукчузун хөй санныг аг-шериг-биле кады чорудупкан. Аг-шериг Хеп чуур шөлче баар орукка, Үстүкү хөөлбектиң суг дамчыдар хоорзаларының чанынга доктаай берген.

³Аңаа уткуштур Хелкияның оглу, орду башкарыкчызы Элиаким, Севна бижээчи болгаш Асафтың оглу, чылдар бижикчизи Иоах олар үнүп келген.

⁴Кол дашка тудукчuzu оларга мону чугаалаан: «Ассирияның өндүр улут хаанының бо сөстөрүн Эзекияга дамчыдыңар: Сээң идегелиң кайыын келгенил?

⁵Мен бодаарымга, сен хоозун сөстөр чугаалап тур сен, а дайын чорударда, мергежил база күш херек! Кымга идегээш, меңээ удур тура халыдың?

⁶Көр даан, Египетке – кулузун дег чиңге шала сыйылган даянгышка идегээр-дир сен; а ындыг даянгыш аңаа чөленген кижиниң адыжынче кадалып, өттүр идиптер. Египеттиң хааны фараон аңаа идегээн бүгү улуска база ындыг болур.

⁷Азы сен меңээ: „Бистиң Бурганывыс Дээрги-Чаяакчыга идегээр бис“ – дээр чадавас сен. Ындыг-даа болза, Эзекия Ооң ыдыктыг бедик черлерин база өргүл бедигээштерин узуткап каапкаш, Иудея биле Иерусалимниң чурттакчыларынга: „Чүгле маңаа, бо өргүл салыр бедигээш чанынга Бурганга мөгөйиңер“ – деп дужааган эвес чүве бе?

⁸Ынчаарга мээң дээргим – Ассирияның хааны-биле мөөрейлежип көрөм: мен сеңээ 2000 аъттан берейн, оларны мунар улус тып шыдаар сен бе?

⁹Египеттиң дайынчы тергелеринге, аъттыг шериинге идегеп тургаш безин, мээң дээргимниң нояннарының оода бирээзин, эң кошкаан-даа болза, ойтур шаап шыдаар сен бе?

¹⁰Ооң кадында, бо чуртту хоозурадыр дээш Дээрги-Чаяакчының күзел-соруун ёзугаар бээр келген эвес мен бе? Ол Боду меңээ: „Ол чуртче баргаш, ону хоозурат!“ – деп чугаалаан болгай».

¹¹Элиаким, Севна болгаш Иоах олар кол дашка тудукчузундан: «Силерниң чалчаларыңар бис-биле арамейлеп чугаалажып көрүңерем –

ол дылды билир бис. Хоорай ханазында турар чонувус дыңнап турда, бис-биле еврейлеп чугаалашпайн көрүңерем» – деп дилээн.

¹²Кол дашка тудукчuzu: «А мээң дээргим мени бо сөстөрни чүгле силерге база силерниң дээргиңерге дамчытсын дээш чоруткан деп бе? Чок! Ханада турар, силер-биле кады боттарының мыяан чииринге, сидиин ижеринге чыгаткан бүгү улуска база дамчытсын диди!» – деп харыылаан.

¹³Кол дашка тудукчuzu туруп келгеш, еврейлеп дыңзыдыр чугаалап эгелээн: «Өндүр улуг хаанның, Ассирияның хаанының, сөстөрин дыңнаңар!

¹⁴Хаан мынча деп тур: „Эзекияга мегелетпеңер. Ол силерни камгалап шыдавас!

¹⁵Эзекия силерниң сагыжыңарга Дээрги-Чаяакчыга ынаныр дугайында бодал киирбезин, ‘Дээрги-Чаяакчы бисти камгалаар, бо хоорайны Ассирияның хаанының холунга хүлээтпес’ деп аазавазын.

¹⁶Эзекияны дыңнаваңар! Ханадан менче дүжүп келгеш, мээң мурнумга сөгүрүп олуруп, чагыртыңар – ынчан силерниң кайыңар-даа бодунуң тараан виноградын, фи́га чимизин чиир база бодунуң кудуунда суун ижер.

¹⁷А оон мен ээп келгеш, силерни боттарыңарның чуртуңар ышкаш өске чуртче алгаш баар мен – ол чурт дээрге далган-тараа, арага, аыш-чем болгаш виноград шөлдери-биле байлак чурт-тур.

¹⁸Эзекия силерни дуурайлавазын, ‘Дээрги-Чаяакчы бисти камгалаар’ деп бүзүретпезин. Өске чоннарның бурганнары Ассирияның хаанының холундан боттарының чурттарын камгалаан бе кай?

¹⁹Хамат биле Арпадтың бурганнары кайыл, Сепарваимниң бурганнары кайыл? Самарияны олар мээң холумдан адырып шыдаан бе кай?

²⁰Ол чурттарның бурганнарының кайызы бодунуң черин мээң холумдан адырып алганыл? Таанда-ла Дээрги-Чаяакчы Иерусалимни мээң холумдан адырыптар деп бе?“»

²¹Ынчалза-даа чон ытташпаан, аңаа чаңгыс сөс-даа харыылаваан, чүге дээрге Эзекия хаан: «Аңаа харыы бербөңер» – деп дужааган турган.

²²Хелкияның оглу, орду башкарыкчызы Элиаким, Севна бижээчи болгаш Асафтың оглу, чылдар бижикчизи Иоах олар кеткен хевин качыгдалдан ора тыртып алгаш, хаанга келгеш, кол дашка тудукчузунуң сөстөрүн аңаа дамчытканнар.

Исайя 37

Эзекияның Бургандан дуза дилеп мөргээни

(4 Хаан. 19:1-37; 2 Чыл. 32:20-22)

¹Эзекия хаан ол бүгүнү дыңнааш, бодунуң хевин ора тыртып каапкаш, качыгдал хевин кеткеш, Дээрги-Чаяакчының өргээзинче чорупкан.

²Оон хаан орду башкарыкчызы Элиакимге, Севна бижээчиге болгаш Бурганның бараалгакчыларының баштыңнарынга качыгдал хевин кедиргеш, оларны Амоцтуң оглу Исайя медээчиже чорудупкан.

³Олар Исайяга Эзекия хаанның бо сөстөрүн дамчыткан: «Кызагдал, кеземче болгаш куду көрүүшкүннүң хүнү келген-дир – ажы-төл хырын иштинден үнериниң кырында келген, а иезиниң божуур шаг-шинээ чок!

⁴Ассирияның хааны бодунуң кол дашка тудукчузунга дириг Бурганны дорамчылаар даалга берген. Ооң сөстөрүн сээң Бурганың Дээрги-Чаяакчы дыңнап каан болза! Ол дыңнаан сөстери дээш ону кезеткен болза! Чоннуң артынчызы дээш дилеп, мөргүп көрөм».

⁵Эзекия хаанның дүжүметтери Исайяга чедип кээрге,

⁶Исайя оларга мынча дээн: «Боттарыңарның дээргиңерге баргаш, Дээрги-Чаяакчының: „Дыңнаан сөстөриңден – Ассирияның хаанының чалчаларының Мени дорамчылап турган сөстөриңден кортпа.

⁷Мен ону сагыш алындырар мен – ол хаан бир медээ дыңнап кааш, бодунуң чуртунче дедир чоруй баар. Мен ону аңаа хылыш-биле шаштырып каар мен“ – деп чугаалаан чүвезин дамчыдып бериңер».

⁸Кол дашка тудукчузу Ассирияның хаанының Лахистен чоруй барганын дыңнааш, Иерусалимден аткаарлап, Ливна хоорайны бүзээлеп алгаш турган хаанны тып чеде берген.

⁹⁻¹⁰Оон Сеннахирим хаан Эфиопияның хааны Тиргактың ооң-биле дайылдажып үнүпкенин дыңнап каан. Сеннахирим ындыг медээ алгаш, Иудеяның хааны Эзекияже элчиннер чорудуп, оларга мындыг сөстөр дамчыдарын дужааган: «Сээң идегеп турар Бурганың „Иерусалим Ассирияның хаанының холунче кирбес“ деп аазаашкыны-биле сени мегелевезин.

¹¹Ассирияның хааннары бүгү чурттарны канчанганын билир-ле болгай сен – оларны бүрүнү-биле узуткап кагды чоп! А сен канчап камгалал алыр сен?

¹²Мээң ада-өгбемниң кыргып-хыдып каан чоннарының бурганнары – Гозан, Харран, Рецеф хоорайларның база Талассар хоорайга чурттап турган эден чоннуң бурганнары – ол бүгү улузун камгалап шыдаан бе?

¹³Хамат биле Арпад хоорайларның хааннары, Сепарваим, Ена болгаш Ивва хоорайларның хааннары ам кайыл?»

¹⁴Эзекия элчиннерден чагааны ап алгаш, номчуп көрген. Ооң соонда ол Дээрги-Чаяакчының өргээзинге баргаш, дүрүгнү Дээрги-Чаяакчының мурнунга чада туткан.

¹⁵Эзекия Дээрги-Чаяакчыга мөргүп эгелээн:

¹⁶«О, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, херувимнер кырында саадаан Израильдиң Бурганы! Сен – чер-делегейниң бүгү күрүнелеринге дың чаңгыс Бурган сен, чер биле дээрни Сен чаяаган сен.

¹⁷Дээрги-Чаяакчы, кулаан ээктиргеш, дыңнап көрөм! Дээрги-Чаяакчы, караан ажыткаш, көрүп көрөм! Дириг Бурганны дорамчылазын дээш элчиннер чорудупкан Сеннахириимниң бүгү сөстөрүн дыңнап көрөм.

¹⁸О, Дээрги-Чаяакчы, шын-на болгай – Ассирияның хааннарының бүгү чер-чурттарны хоозураткаш,

¹⁹оларның бурганнарын отче октап, узуткап кааны шын-на болгай. Чүгө дээрге ол бурганнар болза Бурган эвес, а кижини холу кылган ыяш база даш ышкажыл.

²⁰А ам, Дээрги-Чаяакчы, Бурганывыс, бисти дайзынның холундан адырып көрөм! Чер-делегейниң бүгү күрүнелери Дээрги-Чаяакчы сени дың чаңгыс деп билип алзын!»

²¹Амоцтуң оглу Исаяя Эзекияга мону дамчыдарын айыткан: «Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчы: „Сен Ассирияның хааны Сеннахириимге хомудап, Меңээ мөргүдүң“ – дээн.

²²Ол хаанга хамаарыштыр Дээрги-Чаяакчының чугаалаан сөзү бо-дур: „Күжүр Сион-кыс сени куду көрүп, кочулаар. Иерусалим-кыс сээң соондан көргөш, чүгле бажын чаяр.

²³Сен кымны дорамчылап, кымны бак сөглөп тур сен? Кымче хөрөктөнип, турамы-биле көрүп тур сен? Израильдин ыдыктыг Бурганынче!

²⁴Бодунуң чалчаларың дамчыштыр Дээргини дорамчылап турдуң. Сен: ‘Эндерик дайынчы тергелерлиг мен, олар-биле даглар баштарынче, Ливан сынның ооргаларынче көдүрлүп турдум! Ливанның бедик пөштерин, ооң эки дээн шивилерин ужурдум. Эң бедик дагның бажынче үнүп, эң эки эзимге чеде бердим.

²⁵Мен кудуктар казып, суг ижип турдум. Египеттин хамык хем-сугларын бодумнуң будум-биле таптай басып, кургаттым’ – дээн сен.

²⁶Ол бүгүнү шаандан бээр Мээң белеткеп келгенимни дыңнавааның ол бе? Сен быжыглалдыг хоорайларны бузундулар оваазы кылып кагдың –

ол дээрге шаг шаанда-ла бодап алган чүвемни ам сени дамчыштыр боттандырганым ол-дур.

²⁷Ол хоорайларның чурттакчылары күш чок апарган, коргушка алзып, ады баксыраан. Олар шөлде оът-сиген дег, чаш көк дег, бажың кырында үнген, өзүп үнер бетинде-ле өрттендир чирткен чаш сыптар дег.

²⁸А Мен сээң дугайыңда бүгү чүвени билир мен: кажан туруп кээп, олуруп аарыңны, үнүп, кирип турарыңны, Меңээ хорадай бергениңни.

²⁹Меңээ хорадап турарың дээш база Мээң кулаамга четкен турамыың дээш, Мен сээң думчууң үдүнче – дээрбек, аксыңче – суглук сугар мен, чедип келген орууң-биле сени дедир чорудуптар мен“.

³⁰Эзекия, сеңээ бадыткал демдээ бо-дур: бо чылын база келир чылын боду чайгаар үнген тараа чиир силер. А үшкү чылын – тараа тарааш, ажаап алыңар, виноград тарып олурткаш, чимизин чиңер.

³¹Ынчан иудей чоннуң артынчызы база катап черге хандыр дазылданыр, элбек-чаагай чимистелир.

³²Чоннуң артынчызы Иерусалимден үнер, дириг арткан улус – Сион дагдан дүжүп кээр. Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының күштүг күзели ол бүгүнү боттандырат!»

³³Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы Ассирияның хаанының дугайында мынча дээн: «Ол хаан бо хоорайже кирбес, согунун олче атпас, хоорайның мурнунга дозуг-камгалалдыг көстүп келбес, аңаа удур бүзээлел чалы оваалап тутпас.

³⁴Ол бодунуң келген оруу-биле дедир чоруй баар, бо хоорайже кирбес – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

³⁵Мен бо хоорайга болчуп, Бодумну бодааш, Бодумнуң чалчам Давидти бодааш, ону камгалаар мен!»

³⁶Дээрги-Чаяакчы Бодунуң төлээзин чорудупкаш, ассирий аг-шеригниң турлаанга 185 000 кижини узуткап каан. Эртенинде көөрге, долгандыр чүгле мөчү-сөөктер чыткылаан.

³⁷Ынчангаш Ассирияның хааны Сеннахирим аткаарлап чорупкаш, найысылал хоорай Ниневияже ээп чана берген.

³⁸Оон бир-ле ол бодунуң бурганы Нисрохтуң өргээзинге мөгейип турда, ооң оолдары Адрамелех биле Сарецер олар ону хылыш-биле шанчып кааш, арарат черже дезе бергеннер. Хаанның өске оглу Асардан ачазын солуп, дүжүлгеге саадапкан.

Исайя 38

Эзекияның аарааны база ооң мактал ыры

(4 Хаан. 20:1-11; 2 Чыл. 32:24-26)

¹Ол үеде Эзекия аарый берген, өлүрүнүң кырында келген. Амоцтуң оглу Исайя медээчи аңаа келгеш, Дээрги-Чаяакчының сөзүн дамчыдып: «Ажыл-херээңни аайлап-башкарып ал, ам өлүр-дүр сен, назының төнгөн-дир» – деп чугаалаан.

²Эзекия ханаже хая көрнүп алгаш, Дээрги-Чаяакчыга мөргүп эгелээн:

³«О, Дээрги-Чаяакчы, сактып кээп көрөм! Мен Сээң мурнуңга шынчы чурттап, сеткилимден бердинип келдим, Сеңээ таарымчалыг чүүлдү кылып чордум!» Оон Эзекия ишкирнип ыглай берген.

⁴Дээрги-Чаяакчы Исайяга Бодунуң сөзүн ажыдып, мынча деп чугаалаан:

⁵«Барып, Эзекияга ооң ада-өгбези Давидтиң Бурганы Дээрги-Чаяакчының бо сөстөрүн дамчыт: Мен сээң дилег-мөргүлүнү дыңнадым, караң чажын көрдүм – ынчангаш Мен сээң назыныңга он беш чылды немеп берип тур мен.

⁶Ол ышкаш Ассирияның хаанының холундан сени база бо хоорайны адырып каар мен – бо хоорайга болчур мен.

⁷Сеңээ Бодумнуң аазаан аксы-сөзүмнү күүседирим дугайында бадыткал демдээ бо-дур:

⁸Ахазтың чадазының тепкииштеринче бадып келген хөлегени дедир, он тепкииш өрү, чылзыдыптар мен». Хүн дедир чыла берген: хөлеге бадып келгени тепкииштерни өрү алзы көдүрлү берген.

⁹Аарааш, экирий берген соонда, Иудеяның хааны Эзекияның бижээн чүүлү бо-дур:

¹⁰«Мен „Назынымның ортузунда өлүглер оранының хаалгазын ажыдып кирерим ол-дур, назынымның арткан кезээн казыдып алган-дыр мен“ деп бодадым.

¹¹Мен „Дээрги-Чаяакчыны дириглер оранынга көрбезим ол-дур; өлүглер оранынга баргаш, моон соңгаар кижичи амытанны көрбезим ол-дур“ деп бодадым.

¹²Мээң оран-савамны, кадарчы кижиниң чадыры ышкаш, турган черинден дүжүргөш, аппаратан. Мен бодумнуң амы-тынымны, аргыкчы кижичи пөзүн дүрери дег, дүрүп ап тур мен. Дээрги-Чаяакчы мени, аргыыр херекселден пөстү кезери дег, үзе кезип кааптар. Дүне, хүндүс Сен мени өлүмчө аппарат чыдыр сен!

¹³Мен эртенге чедир томаанныг манап келдим, а Бурган, арзылаң ышкаш, мээң бүгү сөөк-даяамны сыйып турду. Дүне-даа, хүндүс-даа болза Сен мени өлүмчө аппарат-дыр сен.

¹⁴Мен хараачыгай азы дуруяа ышкаш эдер-дир мен, көге-буга ышкаш човууртаар-дыр мен. Үргүлчү өрү көөр дээш, карактарым шылап калды. Меңээ бергезин! Дээрги-Чаяакчы, меңээ дузалап көр!

¹⁵Мен бодум чүнү чугаалап шыдаар мен?! Ол меңээ чугаалады, Ол Бодула кылып кагды. Качыгдалга алыскан болгаш, назынымның шупту чылдарын оожум төндүр чурттаар мен.

¹⁶Мээң Дээргим, улус мынчаар чурттап турар-дыр! Бо бүгү дээрге мээң чуртталгам ышкажыл! Сен мени экиртип, амы-тынны хайырлап көр!

¹⁷Ийе, ындыг хилинчек меңээ ачылыг болган-дыр. А Сен мээң амы-тынымны чевег-хөөрден чайладып, мээң бүгү бачыттарымны Бодуңнуң ооргаң артынче октап көрөм.

¹⁸Өлүглер оранында Сени алдаржытпайн турар, өлүг улус Сени алгап-мактавайн турар болгай. Чевег-хөөрже кире берген улус Сээң шынчыңга идегеп шыдаар эвес.

¹⁹Дириг, чүгле дириг кижиг Сени бөгүн мен ышкаш алгап-мактаар. Адазы оолдарыңга Сээң шынчың дугайында чугаалаар.

²⁰Дээрги-Чаяакчы мени камгалаар! Бис Дээрги-Чаяакчының өргээзинге, мээң хылдыг хөгжүм херекселдеримге үдөдип, Ону амыдыралывыс дургузунда алгап ырлап кээр бис!»

²¹(Исайя: «Фига чимизинден кылган эмден эккелгеш, ириңниг балыгга чыпшыр салыпсын, ынчан хаан экирий бээр» – дээн.

²²А Эзекия: «Меңээ Дээрги-Чаяакчының өргээзинче ам-даа баарымның бадыткал демдээ кандыг боорул?» – деп айтырган.)

Исайя 39

Вавилоннуң элчиннери

(4 Хаан. 20:12-19; 2 Чыл. 32:31)

¹Ол үеде Валаданның оглу, Вавилоннуң хааны Меродах-Валадан Эзекияның аарааш, экирий бергенин дыңнап кааш, олче чагаа база белектер чорудупкан.

²Эзекия элчиннерни өөрүшкүлүг хүлээп алгаш, оларга эртине-байлак шыгжаар черин көргүскен: алдын-мөңгүннү, чаагай чыттыг чүүлдер биле улуг үнелиг үстерни, ок-чепсек шыгжаар бүгү черни – бодунуң шыгжамырларында бар-ла бүгү чүвени көргүскен. Эзекияның ордузунда-даа, бүгү күрүнезинде-даа ооң оларга көргүспээн чүвези артпаан.

³Исайя медээчи Эзекия хаанга чедип келгеш: «Ол улус сеңээ чүнү чугаалады, олар кайыын келген-дир?» – деп айтырган. «Ырак чурттан – деп, Эзекия харыылаан. – Олар меңээ Вавилондан кээп чорду».

⁴Медээчи: «Олар сээң ордуңда чүнү көрдү?» – деп айтырган. «Олар мээң ордумда бүгү чүвени көрдү! – деп, Эзекия харыылаан. – Мээң эртине-байлак шыгжаар черлеримде оларга көргүспээн чүвем артпады».

⁵Ынчан Исайя Эзекияга: «Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының сөзүн дыңна:

⁶„Сээң ордуңда бар бүгү чүвени, сээң ада-өгбеңниң бөгүнге чедир чыып алган бүгү чүвезин Вавилонче алгаш баар хүннер кээр, маңаа чүү-даа артпас – деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалаан. –

⁷Сээң төрүткен, сээң ботталдырган үре-салгалыңның чамдызын тудуп алгаш баар, олар Вавилоннуң хаанының ордузунга акталаткан чалчалар апаар“» – дээн.

⁸А Эзекия Исайяга: «Сээң меңээ дамчытканың Дээрги-Чаяакчының сөзү эки-дир» – дээн. Чүге дээрге хаан «Мээң бодумнуң назынымда амыр-тайбың, айыыл чок чорук үргүлчүлээр-дир» деп бодапкан чүве-дир.

Исайя 40

Израиль чонга аргалал сөстери

¹«Мээң чонумну аргалаңар-ла, аргалаңар! – деп, Бурганыңар чугаалап тур. –

²Иерусалим-биле эрге-чассыг чугаалажыңар, ооң аар-берге албан-ажылы төнгенин, кем-буруузу дээш кеземчези четчир болганын аңаа медеглеңер; ол бодунуң бүгү бачыды дээш Дээрги-Чаяакчының холундан ийи дакпыр кеземче алган-дыр».

³Бир-ле үн дыңналды: «Ээн кургаг ховуга Дээрги-Чаяакчыга оруктан белеткеңер! Бурганывыска делгем оруктан ховуга дорттап бериңер!

⁴Бүгү ыйгылааш черлер оргу апарзын, бүгү даглар, тейлер чавызай берзин. Дески эвес чер дескилежи берзин, дөңнелчек черлер оргу апарзын.

⁵Дээрги-Чаяакчының өндүр чырыы ажыттынып кээр, бүгү улус ону көрүп каар! Дээрги-Чаяакчы Боду ынча дээн болгай».

⁶Үн: «Медегле!» – диди. Мен: «Чүнү медеглээр мен?» – деп айтырдым. «Бүгү улус оът-сигенге дөмей, оларның чараш-каазы шөлде чечектер дег.

⁷Дээрги-Чаяакчының тыныжы үрерге, оът-сиген кургап каар, чечек оңа бээр. Шынап-ла, чон дээрге оът-сиген-дир.

⁸Оът-сиген кадып каар, чечек тоглай бээр, а Бурганывыстың аазаан сөзү кезээ мөңгеде турар!»

⁹ Буянныг медээлиг медээчи Сион, бедик даг кырынче үне бер! Буянныг медээлиг медээчи Иерусалим, дыңзыдыр алгырып чугаала! Иудеяның хоорайларынга: «Бурганыңар бо-дур!» – деп коргуш чок дыңзыдыр медегле.

¹⁰Көрүңер! Күчү-күштүг Дээрги-Бурган-Чаяакчы кел чыдыр. Чагырга Ооң холунда-дыр. Көрүңер, Ооң хайырлаар шаңналы Бодунда-дыр.

¹¹Ол Бодунуң сүрүг малын, кадарчы кижы ышкаш, кадарып турар: хураганнарны холунга тудуп, кужактап алгаш, төрүүр хойларны сүрүп бар чыдар.

Дээрги-Чаяакчы деңнээр чүве чок кайгамчык

¹²Кым адыжы-биле далайның суун узуп хемчээгенил азы холу-биле дээрни хемчээгенил? Кым черниң бүгү довураан чүве хемчээр саваже сыңырганыл азы даглар, тейлерни деңзи таваанга салып, деңзилээнил?

¹³Кым Дээрги-Чаяакчының угаанын билип ап, Аңаа арга-сүме берип шыдааныл?

14Кымдан Ол сүме айтырганыл, кым Аңаа угаан киир тайылбыр берип, шын орукче киирер сургаал кылганыл? Кым Ону билигге өөредип, чүве билип аарының оруун Аңаа айытканыл?

15Бүгү чоннар кочалда дамды дег, деңзи таваанда доозун ышкаш! Бурган далайның ортулуктарын безин, борбак элезин дег, чииги-биле көдүрүп турар.

16Аңаа Ливанның эзим-аргазы өргүл салыр от кыпсыр шаа четпес, а ында турар дириг амытаннар – бүрүн өрттедир өргүл кылыр шаа четпес.

17Бүгү чоннар Ооң мурнунга чүү-даа эвес, оларны Ол хоозун, чөгенчиг чүүл деп санаар.

18Ынчангаш Бурганга кымны дөмейлештирер силер? Аңаа дөмейлепки дег кандыг чүүл тып шыдаар силер?

19Дүрзү-бурган бе? А ону шевер кижиге шуткуп кылып каан, ус-шевер кижиге алдыннааш, мөңгүн илчирбелер-биле каастап каан болур.

20А ындыг аар өртектиг чүүлдер ажыглап шыдавас яды кижиге иривес ыяш шилип тыпкаш, кээп дүшпес дүрзү-бурган кылып бээр билдиге ус-шевер кижиге тып аар.

21Таанда-ла билбес силер бе? Дыңнаваан силер бе? Эң эгезинде-ле силерге чугаалап кагбаан чүве бе? Чер-делегейни канчаар чаяп каанын билип албааныңар ол бе?

22Дээрги-Чаяакчы чер-делегейниң дээрбээниң кырында саадап турар, а чер-делегейниң чурттакчылары имилеме шартылаа дег. Бурган дээрни, чуга пөс ышкаш, чада салгаш, чурттаар майгын дег, хере тыртып каан.

23Бурган черниң чагырыкчыларын чүү-даа эвес апаар кылып, баштыңчыларын бар-чогу дөмей кылып турар.

24Оларны чаа-ла олуртуп, тарып каары билек, олар чаа-ла черге дазылданы бээри билек, Ол оларже тыныштарга, кургап каарлар, казыргы оларны, тараа саваңы дег, хадып аппаар.

²⁵«Мени кымга дөмейлештирер силер? Мээң-биле кым деңнежирил?» – деп, ыдыктыг Бурган айтырып тур.

²⁶Карактарыңар дээрже шиглей көрүңер: ында бар бүгү чүвени кым чаяганыл? Ол – сылдыстарның аг-шериин санап, көскү кылып турар, оларның шуптузунга ат тыпсып турар Бурган-дыр. Ооң күчү-күжү кызыгаар чок, эрге-чагыргазы өндүр улуг болгаш, сылдыстарның чаңгызы-даа чыдып калбас.

²⁷Иаков, сен чүге: «Мээң орук-чолум Дээрги-Чаяакчыдан чажыртыңган, Бурганым мээң чаргымны уттупкан» – дээр сен, Израиль, сен чүге ындыг чүве чугаалаар сен?

²⁸Таанда-ла билбес сен бе? Таанда-ла дыңнаваан сен бе? Дээрги-Чаяакчы – чер-делегейниң бүгү кыдыгларын чаяган мөңгө Бурган-дыр. Ол могавас, шаа төнмес, Ооң угаан-бодалын билип аары болдунмас.

²⁹Ол могап турупкан улусту күштүг кылып каар, шаа төнгөн улусту быжыктырар.

³⁰Аныяк оолдар безин могай берип, шаа төне бээр, чалыылар шылаанындан кээп дүжер,

³¹а Дээрги-Чаяакчыга идегээр улус чаа күш кирип алыр: олар, эзир ышкаш, чалгынын херип-чайып, ужар; маңнашкаш, могавас, кылаштакш, шагзыравас.

Исайя 41

Дээрги-Чаяакчы – Израильдиң Дузалакчызы

¹«Ырак ортулуктарның чурттакчылары, Мээң мурнумга ыт чок барыңар! Бүгү чоннар чаа күштен немеп алзын; олар чоокшулап келгеш, бодунуң сөзүн чугаалазын. Чаргы үзер дээш кады чыглыылыңар.

²Кым чөөн чүктен тиилекчини үндүрүп эккелгеш, бодунга бараан боор кылдыр кыйгырып алганыл? Кым аңаа чоннарны хүлээдип берип, хааннарны чагыртканыл? Ол кижини бодунуң хылыжы-биле оларны

доозун-довуракче хуулдуруп, бодунуң ча-согуну-биле, тараа саваны дег, эстедир хадыдып турар.

³Ол кижини мурнунда кажан-даа чоруп көрбээни орук-биле айыыл чок чоруп, чоннарны истеп-сүрүп бар чыдар.

⁴Кым ол бүгүнү кылып, боттандырганыл? Эң эгезинден кижини төрөлгөтөнниң бүгү салгалдарын башкарып турар Бурган! Мен, Дээрги-Чаяакчы – эгезинде турган мен, сөөлгү салгал-биле база Мен – ол-ла Бодум кады турар мен!

⁵Ырак ортулуктарның чурттакчылары ол кижини көрүп кааш, коргуушкунга алзыпкан, чер-делегейниң ужу-кыды сүрээдей берген. Олар чоокшулажып, чыылганнар.

⁶Бот-боттарыңга дузалажып, бирээзи өскезинге: „О, эрес-дидим бол!“ – деп турганнар.

⁷Ус-шевер кижини эзилдирикчи шеверниң сеткилин сергедип турар, маска-биле хевилээр кижини дөжүдө дарганнаан кижиниң сеткилин сергедип, тудуштур каңнап каан черин „Эки-дир, быжыг-дыр!“ деп, дүрзү-бурган божаңнавазын дээш, өргөн-биле быжыглап турар.

⁸О, Мээң чалчам Израиль, Мээң шилип алганым Иаков, Мээң өңнүүм Авраамның салгалы!

⁹Мен сени чер-делегейниң ужу-кыдыындан эдерткеш, эң ырак черлерден үндүр кыйгырып алгаш: „Сен – Мээң чалчам сен“ – деп чугаалаан мен. Сени шилип алган мен, сенден ойталавас мен.

¹⁰Кортпа, чүге дээрге Мен – сээң Бурганың-дыр мен, сүрээдеве, чүге дээрге Мен сээң-биле кады мен. Сени быжыктырып, сеңээ дузалаар мен. Мээң тиилелгелиг холум сеңээ деткимче көргүзер.

¹¹Сеңээ килеңнээн бүгү улус бак атка кирип, бужартаар, сеңээ удурланган улус чүү-даа эвес апаар, өлүп чидер.

¹²Сээң-биле демисежип турган улусту дилээш, тыппас сен; сээң-биле дайылдажып турган улус чүү-даа эвес апаар, шуут чиде бээр.

¹³Мен – Дээрги-Чаяакчы, сээң Бурганың-дыр мен, холуңдан тудуп алгаш: „Кортпа, Мен сеңээ дузалаар мен“ – деп азап тур мен.

¹⁴Кортпа, курт ышкаш чөгенчиг Иаков, эвээш чоннуг Израиль, Мен сеңээ дузалаар мен! – деп, Дээрги-Чаяакчы, сээң Камгалакчың, Израильдиң ыдыктыг Бурганы медеглээн. –

¹⁵Мен сени чаа, чидиг диштерлиг тараа бастырап херексел кылып каар мен, сен дагларны бастырып, чуура дүрбүүр сен, тейлерни тараа тогланчызы дег кылып каар сен.

¹⁶Сен оларны челбириңге, хат хадып аппаар, шуурган тарадыр шаап кааптар. А сен бодуң Дээрги-Чаяакчы дээш өөрүүр сен, Израильдиң ыдыктыг Бурганы дээш мактаныр сен.

¹⁷Яды-түреңги улус суг дилээш, тыппайн турар, олар кагып-суксааш, аксы кургап калган. Мен, Дээрги-Чаяакчы, оларга харыы бээр мен; Мен, Израильдиң Бурганы, оларны кагбас мен!

¹⁸Тас тейлерден суглар агып бадар, оргу черлерге суг баштары аттыгып үнер. Ээн кургаг ховуну хөл кылып каар мен, кургап калган черни суг баштары шыва аптар.

¹⁹Мен ээн кургаг ховуга пөш, акация, мирт болгаш олива ыяштарын тарыыр мен; ыяш чок турган черге шиви, чойган болгаш хады кады өзүп үнер.

²⁰Улус ол бүгүнү көргөш, Дээрги-Чаяакчының холу ону кылган деп, Израильдиң ыдыктыг Бурганы ону чаяган деп билип каар, ол бүгүнү эскергөш, угаап билип каар.

Дүрзү-бурганнарның ажык чогу

²¹Дүрзү-бурганнар, боттарыңарның херээңерни илередип чугаалаңар – деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалап тур. – Боттарыңарның

барымдааларыңарны көргүзүңөр – деп, Израильдин Хааны чугаалап тур. –

²²Барымдаа кылдыр ам болур ужурлуг чүвени чугаалаңар. Азы эрткен үеде чүү болуп турганын чугаалаңар, а бис угаап бодап көргөш, ол бүгүнүң канчаар төнгенин билип аар бис. Азы келир үе дугайында биске боттарыңар чугаалап бериңер.

²³Келир үеде чүү болурун чугаалаңар, ынчан силерни бурганнар деп билип аар бис. Бир-ле чүведен – буян-даа болза, айбыл-халап-даа болза – кылыңар, ону көргөш, бис шупту коргуушкунга бүргедип аар бис.

²⁴Че чүл? Силер чүү-даа эвес-тир силер, чүнү-даа кылыр харыыңар чоктур. Силерни шилип алган кижичүдөк-бужар-дыр.

²⁵Мен демги тиилекчини соңгу чүктен кыйгырган мен, ол кел чыдар! Хүн үнер чүккө ол Мээң адымны адап, алдаржыдар. Ол чагырыкчыларны малгаш ышкаш базып кылаштаар – дой сава кылыкчызы дойну ынчаар таптай базар.

²⁶Бисти ол дугайында билип алзын дээш, кым баш бурунгаар чугаалааныл; бисти: „Оңуу шын болду“ – деп чугаалаар кылдыр, кым баштай дамчытканыл? Араңардан кым-даа чугаалаваан, кым-даа медээлевээн. Чугаа-сөзүңерни дыңнаан кижичок.

²⁷Мен ол дугайында Сионга эң баштай чугаалаан мен, Иерусалимче буянныг медээлиг медээчини чоруткан мен!

²⁸Мен көөрүмгө, кым-даа чок болду – өске бурганнарның аразында сүмелекчи чок болду. Мен олардан чүве айтырар болзумза, харыылап шыдавастар.

²⁹Олар шупту – меге-дир, оларның ажыл-херээ – чүү-даа эвес-тир, оларны көргүскен дүрзүлөр – хат дег хоозун чүүл-дүр».

Исайя 42

Дээрги-Чаяакчының шилип алган чалчазы

¹«Мээң шилип алган чалчам бо-дур, Мен ону быжыглап турар мен; сеткилимге кирер кижил ол-дур! Мен ону Бодумнуң Сүлдем-биле бүргээр мен – ол өске чоннарга чөптүг шииткел үндүрер.

²Ол алгырбас база кырышпас, дыңзыдыр чугаалавас, ооң үнү кудумчуларга дыңналбас.

³Ол шала сынган хыргышты сыйбас, имистелген чырыткыны өжүрбес; ёзулуг чөптүг шииткелди үндүрер.

⁴Черге шын шииткелди үндүрбээн шаанда, ол сыйылбас, өшпес; ырак ортулуктар ооң чагыг-суртаалын манап турар».

⁵Дээрни чаяап, чада салган, черни ында төрүттүнген бүгү чүве-биле кады боттандырган, чер кырында кижилерге амы-тынны хайырлаан – ында шимчеп чоруп турар бүгү улусту тынгарган Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн:

⁶«Мен, Дээрги-Чаяакчы, чөптүг-шынныг чорук боттандыра дээш чалчам сени кыйгырган мен, сени холундан чедип аар мен, кадагалаар мен. Сени дамчыштыр улус-чон-биле керээ чарар мен база бүгү чоннарга чырык эккээр мен.

⁷Согур улустуң карактарын ажыдар сен, хоругдаттырганнарны хоругдалдан үндүрер сен, дүмбей черде олура улусту кара-бажыңдан хостаар сен!

⁸Мен – Дээрги-Чаяакчы мен, Мээң адым ол-дур! Бодумнуң алдарымны өске кымга-даа бербес мен база Меңээ хамааржыр макталды дүрзү-бурганнар-биле үлешпес мен!

⁹Баш бурунгаар чугаалаан чүүлдерим бүде берген, Мен ам чаа чүүлдерни медеглеп тур мен, ам-даа боттанмаан чүүл дугайында силерге чугаалап тур мен».

Дээрги-Чаяакчыны алгап-мактаан ыры

¹⁰Дээрги-Чаяакчыга чаа ырдан ырлаңар, Ону чер-делегейниң ужу-кыдыындан алгап-мактаңар – далайжылар болгаш далайны долган бүгү дириг амытаннар, ортулуктар болгаш ында чурттап турар бүгү улус!

¹¹Ээн кургаг хову болгаш ооң хоорайлары, кедар аймак чурттаан бүгү суурлар өөрүшкүлүг кыйгы салзын. Хая-даштыг черде чурттаан улус өөрүп-байырлап, даглар баштарындан алгырышсын!

¹²Дээрги-Чаяакчыны алдаржытсын, Ону ырак ортулуктарга алгап-мактазын!

¹³Дээрги-Чаяакчы күчүлүг маадыр дег чедип кээр, дайынчы дег, килеңи кыптыгар, дайынчы кыйгы салып, алгырар, дайыннарынга күжүн көргүзөр:

¹⁴«Дыка үр ыыттавайн келдим, шыпшыңны кадагалап, туттунуп келдим; а ам, божаан херээжен дег, алгырар мен, тыныжым бачыдап, агаарны харамдыгып тынар мен.

¹⁵Тейлер, дагларны ээнзиредип, оларның хамык оът-сигенин кадырып каар мен, хемнерни кургаг ортулуктар кылдыр хуулдуруп, хөөлбектерни кургадып каар мен.

¹⁶Мен согурларны оларның билбези оруктар-биле эдертир мен, оларга билдинмес турган оруктар-биле эдертир мен. Оларның мурнунга дүмбей караңгыны чырык кылдыр хуулдуруптар мен, ээр-дагыр оруктарны дорттап каар мен. Чонум дээш, ол бүгүнү кылыр мен, оон ойталавас мен.

¹⁷А дүрзү-бурганнарга идегээр улус, шуткуп каан дүрзүлерге: „Силер – бистиң бурганнарывыс силер“ – дээр улус кончуг бак атка кирип, аткаарлаар».

Согур, дүлей израиль чон

¹⁸«Дүлейлер, дыңнаңар, согурлар, көрүп көрүңер!

¹⁹Мээң чалчам ышкаш согур кижиге бар бе? Мээң айбылап чоруткан айбычым ышкаш дүлей кижиге бар бе? Дээрги-Чаяакчыга бердинген чалча дег согур кижиге бар бе?

²⁰Сен хөйүнү көргөн сен, ынчалза-даа эскерген чүвең чок-тур; кулактарың дуглаглыг эвес, ынчалза-даа дыңнава-стыр сен».

²¹Дээрги-Чаяакчы чөптүг-шынныг болгаш, ыдыктыг хоойлуну алдаржыдып, алгап-мактаары Аңаа таарымчалыг болган.

²²А бо чон үптеттирип, когараан-дыр, оларның шуптузу оңгарларда суктурган азы кара-бажыңнарда чажыртынган. Олар дайзынга олчатывыш апарган, оларны кым-даа адырып хоставаан; оларны тудуп апарган, кым-даа оларга болчуп: «Оларны дедир эгит!» – дивээн.

²³Силерниң кайыңар ынаар кулаан ээктирерил, кичээнгейге ап, моондаа соңгаар дыңнаарыл?

²⁴Кым Иаковту тудуп аппаар кылдыр, Израильди – үптээр кылдыр берипкенил? Аңаа удур бачыт үүлгеткенивис Дээрги-Чаяакчы-дыр! Израильчилер Ооң оруун истевейн, Ооң хоойлузун тооп дыңнавайн турган болгай.

²⁵Ынчангаш Ол бисти кыптыккан килеңи-биле хөме ап, бисче камхайыра чок дайын ыткан! Шак ол дайын чалбыштыг от бооп, бисти бүгү чүктен бүзээлеп алган, а бис ону ожаап билбээн бис; от бисти чиирге, таптыг угаап билбээн бис.

Исайя 43

Дээрги-Чаяакчы – Израильдиң Камгалакчызы

¹Иаковту чаяп каан, Израильди тывылдырып каан Дээрги-Чаяакчы ам мынча деп тур: «Кортпа. Мен сени садып хостап кагдым; Мен сээң адың адап, Бодумче кыйгырдым, сен – Мээңи сен.

²Суглар кежип турунда, Мен сээң-биле боор мен, хемнер кежип турунда, суг сени хөме албас. От өттүр эртип тургаш, өрттенмес сен, чалбыш сени чивес.

³Мен – Дээрги-Чаяакчы, сээң Бурганың, Израильдиң ыдыктыг Камгалакчызы-дыр мен. Сени хостаар дээш, Мен Египет, Эфиопия болгаш Севаны сээң орнуңга берип тур мен.

⁴Сен Меңээ улуг үнелиг болгаш эргим болганыңда, сеңээ Мен ынак болганымда, сээң орнуңга өске улусту, сээң амы-тының дээш – өске чоннарны берип тур мен.

⁵Кортпа, Мен сээң-биле болгай мен; сээң үре-салгалыңны чөөн чүктен эккээр мен, барыын чүктен база сени чыыр мен.

⁶Соңгу чүкке: „Оларны дедир бер!“ – дээр мен, мурнуу чүкке: „Оларны салывыт! – дээр мен. – Мээң оолдарымны ырактан, Мээң кыстарымны – чер-делегейниң ужу-кыдыындан эдертип эккел –

⁷Мээң адым-биле адаткан, Бодумга алдар кылдыр чаяап кааным, Мээң боттандырып, хевирлээним бүгү улусту эдертип эккел“».

⁸Карактыг-даа болза, согур чонну, кулактыг-даа болза, дүлей улусту үндүрүп эккел.

⁹Бүгү чоннар кады чыгып келзин, аймактар бөлдүнчүп келзин. Оларның кайызы ол бүгүнү баш бурунгаар чугаалааныл, болуп эрткен чүүлдер дугайында биске медээлээнил? Боттарының шынныын көргүзери-биле херечилелден кылзыннар; оларны дыңнаан улус «Шын-дыр оо!» деп бадытказын.

¹⁰«А Мээң херечилерим – силер силер, чонум – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – Мээң чалчаларым база силер силер; чүвени билип алгаш, Меңээ бүзүрезин дээш база Мени Бурган-дыр деп угаап билзин дээш, Мен силерни шилип алган мен. Менден аңгы Бурган чок, кажан-даа турбаан, кажан-даа турбас.

¹¹Мен, чүгле Мен – Дээрги-Чаяакчы мен! Менден өске Камгалакчы чок!

¹²Өске кым-даа эвес, Мен баш бурунгаар чугаалап, медеглек база камгалап каан мен! Мээң херечилерим – силер силер – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Мен – Бурган мен.

¹³Шагдан бээр Мен ол-ла Бодум мен! Мээң холумдан улусту кым-даа адырып шыдавас. Мээң кылган чүвемни күш чок болдуруп шыдаар кижиге бар бе?!»

¹⁴Дээрги-Чаяакчы, силерниң Камгалакчыңар, Израильдин ыдыктыг Бурганы: «Мен силер дээш Вавилонга удур Бодумнун холумну сунар мен; халдейлерни чылча шаап, шуптузун дестириптер мен, оларның алгы-кышкызы корабльдарны дола бээр.

¹⁵Мен – Дээрги-Чаяакчы, ыдыктыг Бурганыңар мен, Израильдин Чаяакчызы, Хааныңар мен!» – дээн.

¹⁶⁻¹⁷Дээрги-Чаяакчы далай кежир орукту ажыткан, ханы сугларга орукту кылып каан, дайынчы тергелер биле аьттарны, аг-шериг биле күштүг дайынчыларны эдерттип аппарган. Олар шупту кады кээп дүшкеш, туруп шыдавастаан, чырыткы өзээ ышкаш өжүп калган. Ам Дээрги-Чаяакчы мынча дээн:

¹⁸«Биеэде болган чүвени уттуптуп, эрткен чүве дугайында бодавайн барып болур силер.

¹⁹Көрүңер, Мен чаа чүвени кылып тур мен! Ол ам көстүп кээр – таанда-ла ону билип ап шыдавас силер бе? Бо удаада Мен ээн кургаг ховуда орук кылып, ээн черже хемнер аксып тур мен.

²⁰Черлик аң-мең безин Мени алдаржыдар – шөө-бөрүлөр, страус куштар. Чүге дээрге Мен Бодумнун шилип алган чонумга ижиртир дээш, ээн кургаг ховуже суг, ээн черже – хемнер аксып тур мен.

²¹Ол чонну Мен Бодумга, Мени алгап-мактазын дээш, чаяп алган мен.

²²А сен, Иаков, Мени кыйгырбайн турдуң, Израиль, сен Мени аартыктап турдуң.

²³Сен Меңээ бүрүн өрттедир өргүл хойлары салбайн, Мени алдаржыткан өргүлдер кылбайн турдуң. Мен сени бергедетпедим – далган-тараа өргүлдери негеведим, сени шылатпадым – чаагай чыттыг чүүлдер айтырбадым.

²⁴Сен Меңээ чаагай чыттыг кулузун садып бербээн сен, өргүл малдарының чаа-биле Мээң сеткилимни хандырбаан сен. Харын Менче бодуңнуң бачыттарың чүдүрүп, кем-бурууң-биле Мени шыладып турган сен.

²⁵Мен, чүгле Мен, Бодумну бодааш, сээң кем-бурууңну балап каар мен; сээң бачыттарыңны оон ыңай сагынмас мен.

²⁶Мени буруудат, чаргылдажыыл; бодуңнуң херээнни чугаалап, актыыңны шынзыт.

²⁷Сээң баштайгы өгбөң бачыт үүлгеткен, сээң эптештирикчилериң Менче тура халаан.

²⁸Ынчангаш Мен ыдыктыг черде бараалгакчыларымны бужартаашкынче чыгадым, Иаковту бүрүнү-биле узуткаттырар кылдыр, Израильди – дорамчылаттырар кылдыр хүлээдип бердим».

Исайя 44

Дээрги-Чаяакчыдан өске Бурган чок

¹«А ам – Мени дыңна, Мээң чалчам Иаков, Мээң шилип алганым Израиль!

²Сени чаяп каан, төрүттүнүп келгениңден бээр сеңээ дузалап турар Дээрги-Чаяакчы мынча деп тур: Мээң чалчам Иаков, Мээң шилип алганым Ешурун, сен кортпа.

³Мен кагып-суксаан черже сугну, кургап калган черже – сугларны аксыр мен. Бодумнуң Сүлдем-биле сээң үре-салгалыңны, ачы-буяным-биле – ажы-төлүңнү бүргээр мен!

⁴Олар оът-сиген аразынга, суг эриинде чыраа-тал дег, өзер.

⁵Бир кижини: „Мен Дээрги-Чаяакчыга хамааржыр мен“ – дээр, өске кижини: „Мен база Иаковтан укталган мен“ – дээр. Улус боттарының холдарынга „Дээрги-Чаяакчыны мен“ деп бижип аар болгаш Израиль деп адаттырар».

⁶Дээрги-Чаяакчы, Израильдин Хааны, ооң Камгалакчызы, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Мен – эгезинде турган мен, Мен – төнчүзүнде турар мен; Менден өске Бурган чок.

⁷Мээң-биле дөмейлежир кижини бар бе? Харыыдан берзин! Эрте-бурунгу чонну чаяап каан үемден бээр болган бүгү чүвени меңээ чугаалап берзин. Келир үеде болур чүвени база чаа-ла кел чыдар чүвени чугаалап берзин.

⁸Мээң улузум, кортпаңар, сүрээдевеңер! Мен силерге эрте шагда-ла медеглевежик мен бе, баш бурунгаар чугаалаважык мен бе? Мээң херечилерим – силер болгай силер. Менден өске Бурган бар бе? Чок, өске кандыг-даа Хая билбес мен!»

Дүрзү-бурганга мөгеер чорук – мелегей будулушкун

⁹Дүрзү-бурганнар кылып турар бүгү улус чүү-даа эвес-тир, оларның аажок үнелээр дүрзүлери кандыг-даа ажык-дуза чок. Оларның ол херечилери чүнү-даа көрбес, чүнү-даа угаап билбес, ынчангаш бак атка кирер!

¹⁰Кымнар кандыг-даа ажык-дуза чок бурганнар кылып, дүрзүлөр шуткуп кудуп турарыл?

¹¹Ол ажыл-херекке бердинген бүгү улус бак атка кирер. Ус-шевер улус дээрге чүгле кижилер-дир. Олар шупту чыгып келгеш, кады туруп алзын – дөгерези аажок коргарлар, бак атка кирерлер!

¹²Дарган кижиге дүрзүнү хевирлээр херекселин туткаш, көс отчудуп, ажылдаар, маскалары-биле болбаазырадыр, бодунуң күштүг холу-биле дүрзүнү хевирлеп, иженир. Аштаанындан дарганның шаа төнер, суксаанындан чилчии үстүр.

¹³Азы бызаңчы кижиге дүрзүнү хемчээр хендирик шөөр, шиш херексел-биле шыйып демдектээш, кескизи-биле чоңа кезип, төгериктей хемчээр. Ол бызаңчы дүрзүнү, ыдыктыг черже салыр дээш, кижиниң омур-хевирин ёзугаар, кижиге ышкаш чараш-каас кылдыр кылып каар.

¹⁴Азы ол кижиге бодунга пөш, шиви азы дуб ыяш шилип алгаш, ону үезинге чедир арга-эзиминге арттырып каар; азы ол кижиге хады олуртуп каарга, чаас ону өстүрүп бээр. Оон ол кижиге ыяштарны кезип алгаш,

¹⁵оттулар чүүл кылып аар – ооң чартыын чынныр дээш ап алгаш, от салып, хлевин быжыраар. А оон аңгыда бурган кылып алгаш, ооң мурнунга доңгая кээп дүжер – дүрзү чазап алгаш, аңаа мөгөөр.

¹⁶Ыяштың чартыын ол өрттеткеш, аыш-чем белеткеп, эът быжыргаш, тоттур чемненип аар. Ол чылыккаш: «Чылыга бердим, от чырып тур» – дээр.

¹⁷А арткан ыяштан ол дүрзү-бурганны оя кезип аар; оон аңаа мөгөйип, ооң мурнунга доңгая кээп дүшкеш: «Мени камгала, сен дээрге мээң бурганым болгай сен!» – деп мөргүүр.

¹⁸Ындыг улус чүнү-даа билбес, чүнү-даа угаап шыдавас; олар дээрге карактарын шийдирип каан, көөр чүвези чок, угаанын дуглап каан улустур.

¹⁹Оларның кайызы-даа боданмас, кайызы-даа чүвени шын билип алыр харыы-даа, угаан-сарылы-даа чок болгаш, бодунга «Бо ыяштың чартык кезиин өрттеткеш, көзүңге хлеб быжырып, эът шиштеп чип алдым. А ооң артыындан чүдек-бужар дүрзү кылган херээм бар бе, токпар ыяшка мөгөйген ажыым бар бе?» деп шыдавас.

²⁰Ындыг кижиги анаа хүлдү сүрүп турар, ооң угаан-сарыылы мегелеткен болгаш, ол будулуп турар. Ол бодунуң амы-тынын камгалап шыдавас, бодунга «Мээң холумда чүгле меге бар-дыр!» дивес.

²¹«Иаков, ол бүгүнү утпа, чүге дээрге сен Мээң чалчам болгай сен, Израиль! Сени Мен чаяап каан мен, сен – Мээң чалчам сен, Мен сени утпас мен, Израиль.

²²Мен сээң кем-бурууңну туман дег, бачыттарыңны – булуттар дег тарадып каапкан мен. Сени садып хостап кагдым – Менче эглип кел!»

²³Дээрлер, Дээрги-Чаяакчының кылган чүвези дээш, өөрүп-байырлаңар, черниң ханы дүптери, өөрүшкүлүг алгыржыңар, даглар, арга-эзим болгаш бүгү ыяштар, шимээргеп байырлаңар! Дээрги-Чаяакчы Иаковту садып хостаан-дыр, Израильди хостап кааш, алдаржаан-дыр!

Кир хаан – Бурганның чепсээ

²⁴Сени ботталдырган Камгалакчың Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Мен – Дээрги-Чаяакчы, бүгүдениң Чаяакчызы мен, дээрни чааскаан хере чаткан мен, черни чаңгыс Бодум чада салган мен.

²⁵Меге медээчилерниң бадыткал демдектерин чүү-даа эвес кылып, төлгечилерни эпчок байдалга таварыштырып, мерген угаанныг деп санаттырар улустуң билиин утка чок чүве кылып турар мен.

²⁶А Бодумнуң чалчамның медээлээн чүвезин бадыткап, Бодумнуң айбычыларымның чугаалаан чүвезин боттандырып турар мен. Иерусалимниң дугайында: „Аңаа улус база катап чурттай бээр“ – деп, Иудеяның хоорайларының дугайында: „Оларны катап тудар! Ол бузундуларны Мен катап тургузар мен!“ – деп турар мен.

²⁷Ханы сугларга: „Када бериңер – Мен силерни соолдуарар мен!“ – деп турар мен.

²⁸Кир хаанның дугайында: „Ол – Мээң айбылап чоруткан кадарчым-дыр. Ол Мээң күзел-соруумну күүседип, Иерусалимниң дугайында: ‘Ону

катап тудар!’ – деп, Бурганның өргээзиниң дугайында: ‘Ону катап база үндезилеп тудар!’ – деп чугаалаар мен“».

Исайя 45

¹Дээрги-Чаяакчы Бодунуң шилип алганы Кирге мынча дээн: «Мен сени холундан чедип алгаш, чоннарны сеңээ чагыртып, хааннарның окчепсээн хунаап ап, сээң мурнуңга эжиктерни ажыдып чоруур мен – хаалгалар сени доктаадып шыдавас.

²Мен Бодум сээң орууң баштап, дагларны дескилээр мен; хүлер хаалгаларны буза шаап, демир дээктерни үрээр мен.

³Мен сеңээ дүмбей караңгыда шыгжаттынган, чажырып каан байбайлакты бээр мен. Ынчан Мен – Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы – сээң адың адап, сени кыйгырып турарымны билип аар сен.

⁴Мээң чалчам Иаков дээш, Мээң шилип алганым Израиль дээш, Мен сени, Мени билбес-даа болзуңза, адың адап кыйгырып, хүндүлелди сеңээ көргүзүп турар мен.

⁵Мен – Дээрги-Чаяакчы мен, өске кым-даа чок, Менден өске Бурган чок! Сен Мени билбес-даа болзуңза, сени күш киирер мен –

⁶ынчан хүн үнер чүкте-даа, хүн ажар чүкте-даа улус Менден өске кым-даа чогуң билип аар. Мен – Дээрги-Чаяакчы мен, өске кым-даа чок!

⁷Мен чырыкты бар болдуруп, дүмбей караңгыны чаяап турар мен, чаагай чорукту хайырлап, айыыл-халапты боттандырып турар мен. Ол бүгүнү Мен, Дээрги-Чаяакчы, кылып турар мен!

⁸Дээрлер, өрүтен чөптүг чорук төгүңер, ол шынныг чорук булуттардан төгүлзүн; чер кырынга камгалал үнүп келзин, чөптүг-шынныг чорук ооң-биле кады чечектелзин. Мен, Дээрги-Чаяакчы, ол бүгүнү бар кылдыр кылып турар мен.

⁹⁻¹⁰Дой сава ону кылып турар усчу кижиге: „Чүнү кылып тур сен?“ – дээр бе? Азы бүдүрүп каан чүүлүң сээң дугайында: „Бо кижиниң холу чок!“

– дээр бе? Ачазынга: „Мени чүгө ындыг кижиге кылдыр төрүдүп каан сен?“ – дээр азы авазынга: „Мени чүгө ындыг кижиге божуп каан сен?“ – дээр кижиге ат болур. Бузундунуң бузундузу боор, дойдан бүткен боду-ла, бодунуң Чаяакчызы-биле сөс каржып турар кижиге ат болур!»

11 Дээрги-Чаяакчы, Израильдин ыдыктыг Боттандырыкчызы мынча дээн: «Таанда-ла силер Менден келир үе дугайында айтырар силер бе? Мээң ажы-төлүмгө азы Мээң холум-биле кылган чүвемге хамаарыштыр Меңээ айтышкын бээр силер бе?

12 Мен черни бар болдуруп, ооң кырынга кижиге төрөлгөтөнни чаяап каан мен! Мен Бодумнуң холум-биле дээрни хере чаткаш, ооң бүгү аг-шеринге тыптып кээрин дужааган мен.

13 Мен чөптүг-шынныг чорук боттандырар дээш Кир хаанны тургузуп каан мен, ооң бүгү оруктарын ажык кылып бээр мен. Ол Мээң хоорайымны катап тудар, туттуруушкунче аппаратан Мээң чонумну кандыг-даа төлевир азы белек албайн хостаар». Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези ол-дур.

Дискөк бүрүзү сөгүрүп олурар

14 Дээрги-Чаяакчы: «Египеттин олча-ажыгы, Эфиопияның орулгазы болгаш узун, сөөккүр сева чон сенче шилчип, сээңии апаар, Израиль. Олар сени эдерер, кинчи-бектиг чедип кээр, сеңээ сөгүрүп: „Бурган чүгле сээң-биле кады-дыр, өске кым-даа чок-тур, оон өске Бурган чок-тур!“ – деп ээрежип чанныр» – дээн.

15 Сен, шынап-ла, ажыт-чажыт Бурган-дыр сен, Израильдин Бурганы, Камгалакчызы-дыр сен.

16 Дүрзүлөр кылып турар бүгү улус кады бак атка кирип, бужартаар – олар шупту алдар-адын баксырадып алган чоруур.

17 А Израильди Дээрги-Чаяакчы камгалаар, аңаа кезээ мөңгөде камгалалды хайырлаар! Силер моон соңгаар кезээ шагда бак атка кирбестеп, бужартавас силер.

¹⁸Дээрни чаяап каан Дээрги-Чаяакчы (Ол – черни овур-хевирлиг кылып, быжыктырып тургускан Бурган-дыр; чер ээн турбазын, аңаа кижилер чурттазын дээш, Ол ону чаяап каан) мынча дээн: «Мен – Дээрги-Чаяакчы мен, өске кым-даа чок!

¹⁹Мен чажыды-биле, дүмбей караңгы черге тургаш, чугаалаваан мен, Израильдин үре-салгалыңа: „Мени ээн черлерден дилеңер!“ – дивээн мен. Мен, Дээрги-Чаяакчы, шынныг сөс чугаалап, алыс шынны медеглеп турар мен.

²⁰Силер, чоннарның артынчылары, чыгып алгаш, чедип келиңер, бөлдүнчүп алгаш, чоокшулап келиңер. Ыяш дүрзүлөр эдилеп, камгалал бербес бурганнарга мөргүп турар улустуң билир чүвези чок-тур.

²¹Боттарыңарның херээңерни чугаалап, шынзыдыңар (боттарыңар араңарда сүмележип алыңар). Болган чүүл дугайында силерге кым баш бурунгаар чугаалааныл, кым эрте шагда-ла медеглээнил? Мен – Дээрги-Чаяакчы! Менден өске Бурган чок, Мен – чөптүг Бурган, Камгалакчы мен, Менден өске кым-даа чок.

²²Чер-делегейниң бүгү ужу-кыдыглары, Менче эглип келиңер, ынчан камгалалды алыр силер, чүге дээрге Мен – Бурган-дыр мен, өске кым-даа чок.

²³Мен Бодумнуң адым-биле даңгыраглаан мен, Мээң аксымдан чөптүг-шынныг, өскертип болбас сөс үнген: Мээң мурнумга дискек бүрүзү сөгүрүп олурар, Мээң адым-биле дыл бүрүзү даңгыраглаар.

²⁴Мээң дугайымда: „Чүгле Дээрги-Чаяакчыда чөптүг-шынныг чорук биле күчү-күш бар“ – деп, улус-чоннар чугаалаар». Аңаа хорадап турган бүгү улус Олче чедип кээп, ыядып човаар.

²⁵А Израильдин бүгү үре-салгалы Дээрги-Чаяакчының ачызында агартынып үнер база алдаржыыр.

Исайя 46

Вавилоннуң бурганнары ёзулуг Бурган-биле эннешпес

¹Вил бурган доңгая берген, Нево бурган ийлени берген; оларның дүрзүлерин чүьк чүдүрер малдарда чүдүрүп каан. Силерниң мөгеер дээш дажыглап чораан чүвеңер ам турупкан малдың чүьгү апарган.

²Ол бурганнар шупту кады ийленип, доңгая берген, боттарының дүрзүлерин камгалап аар харык чок болгаш, боттары туттуруушкунче бар чыдар.

³«Мени дыңнаңар, Иаковтуң салгалы, израиль чоннуң бүгү артынчызы, тыптып келген үеңерден бээр чүктеп чорааным, төрүттүнүп келгениңерден бээр холумга көдүрүп чорааным чон!

⁴Кырый бергижеңерге чедир, Мен Ол-ла Бодум боор мен, буурул-даа апаарыңарга, Мен-не силерни көдүрүп чоруур мен. Силерни Мен чаяп каан мен – ынчангаш чүктеп чоруур мен, деткип, камгалаар мен.

⁵Силер Мени кым-биле деңнээр силер, кым Мээң-биле дең деп санаар силер? Дөмей чүүл тып ап, кым-биле дөмейлээр силер?

⁶Чамдык улус акша хавындан алдын тө чажып, деңзиге мөңгүн деңзилээш, ус-шевер кижиге хөлезилеп аарга, ол кижиге оларга бурган шуткуп бээр. Олар ол дүрзүге мөгеер, ооң мурнунга доңгая кээп дүжер,

⁷ону көдүргеш, эктинге салып алгаш чоруур, оон тургузуп каарга, демгизи турган черинге шимчеш дивейн турар. Ол дүрзүнү дыңзыдыр кыйгырар-даа болза, харыылавас, айыыл-халаптан ол камгалавас.

⁸Үймээнчилер, ол бүгүнү сактып келгеш, соксап калыңар, боданып көрүңер,

⁹шаандагы шагда болуп турган чүвени сактып келиңер: Мен – Бурган мен, өске кым-даа чок, Мен – Бурган мен, Меңээ дөмей кым-даа чок.

¹⁰Төнчүзүнде чүү боорун эгезинде-ле, ам-даа болбаан чүве дугайында баш бурунгаар медеглеп турар Бурган мен. Мээң бодалым боттаныр, күзээн бүгү чүвемни күүседир мен!

¹¹Чөөн чүктен араатан кушту – Мээң бодалымны күүседир кижини ырак чурттан кыйгырып алдым. Мен чугаалап каан мен – күүседир мен, бодап алган мен – кылыр мен!

¹²Чөрүү, актыг-шынныг чоруктан ырак улус, Мени дыңнаңар!

¹³Мен агартышкыным чорудуп бердим, ол ырак эвесте, чоруткан камгалалым саадавас. Сионга камгалалды, Израильге – Бодумнуң чайынналчак чырымны хайырлаар мен».

Исайя 47

Турамык Вавилоннуң буурааны

¹«Күжүр Вавилон-кыс, дүжүлгеден дүшкеш, довуракка олуруп ал, черге олуруп ал – дүжүлгең ам чок-тур. Халдей чон, сээң дугайыңда моон соңгаар „Хоюг-чымчаан, шевергин чаражын!“ дивес.

²Дээрбе даштары долгап, далгандан дээрбеле; баш шывар пөзүң уштуп каавыт, хевиң эдээн өрү тыртып, буттарың чанагаштааш, хемнерни сүзүп кеш.

³Сээң шалдаңың ажыттынзын, бужарың көстүп келзин. Мен өжээн негээр мен – кымга-даа хайыра көргүспес мен».

⁴Бистиң Камгалакчывыс – Израильдин ыдыктыг Бурганы, Ооң ады – Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы!

⁵«Ыт чок олур, дүмбей караңгыже чоруй бар, халдей чон; сени моон соңгаар „Күрүнелерниң чагырыкчызы“ деп адавас.

⁶Мен Бодумнуң чонумга килеңней бердим, Бодумнуң өнчүмнүң адын бакка суп, сээң холуңга хүлээдип бердим. А сен оларга өршээл көргүспедиң, кырганнарга безин аар дөңгү кедирип кагдың.

⁷Сен: „Кезээ мөңгеде чагырыкчы боор мен!“ – дидиң. А ол бүгүнүң сөөлү кандыг боорун эргий бодавадың.

⁸А ам дыңнап көр, таалал сүрген, айыыл чок чурттап турар, „Мен кончуг мен, менден өске кым-даа чок. Дулгуяк апарбас мен, ажы-төлүм чидирбес мен!“ деп бодаар Вавилон-кыс!

⁹Ол-даа, өске-даа айыыл сени таварыыр – хенертен, чаңгыс хүн дургузунда, ажы-төлүң-даа чидирер сен, дулгуяк-даа апаар сен. Хөй санныг караң көрнүүшкүн кылып турзуңза-даа, илби-шидилиг сөстериң аажок күштүг-даа болза, ол бүгүнү бүрүнү-биле көрүп эртер сен.

¹⁰Сен коргуш чок бузут үүлгедип: „Мени кым-даа көрбейн турар“ – деп турдуң. Мерген угааның биле эртем-билииң сени орууңдан астыктыра бээрге, бодуңга: „Мен кончуг мен, менден өске кым-даа чок“ – деп турар-дыр сен.

¹¹Айыыл-халап сени таварыыр – ооң кайыын кээрин билип шыдавас сен; хай-халап кырыңга кээр – ону чайладыр аайын тыппас сен, хенертен ооң дугайында безин бодавааның буураашкын сени таварыыр.

¹²Ам канчаар, аныяандан мергежээниң илби-шидилиг аргаларың ажыгла, караң көрнүрүң улам көвүдет. Бир-ле чүвени чедип аарың-даа чадавас, чамдык кижилерни коргудуптарың-даа чадавас.

¹³Хөй санныг чөвүлелдер чыыр дээш, могай бердиң. Дээрни шинчилеп, сылдыстарны хайгаарап турар чурагачыларың база ай чаазында салым-чолуңну баш бурунгаар чугаалап бээр улузуң келгеш, болур ужурлуг чүведен сени камгалазын.

¹⁴Олар тараа саваңы дег апаар, от оларны чиптер, чалбыыштан боттарың безин камгалап ап шыдавас улус-тур. А ол от чыннып аар хире көстерлиг-даа эвес, чанынга олуруп болгу дег-даа эвес.

¹⁵Кады ажылдап турган, аныяандан-на садыглажып чораан улузуң ындыг апаар. Кайызы-даа бодунуң оруу-биле тарап чоруй баар, кым-даа сени камгалавас».

Исайя 48

Бурган шупту чүвени баш бурунгаар билир

¹⁻²«Дыңнаңар, Иаковтуң салгалы, Израильдиң ады-биле адаттырган, Иудеядан келген улус! Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглаар силер, Израильдиң Бурганын алгап-мактаар силер. Боттарыңарга хамаарыштыр „Ыдыктыг хоорайның чурттакчылары бис“ база „Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы деп аттыг Израильдиң Бурганынга идегээр бис“ дээр силер, ынчалза-даа Бурганга шынчы чоруктан, чөптүг-шынныг чоруктан ырак силер.

³Мен болган чүвени баш бурунгаар чугааладым, Мээң аксы-дылым ону чарлаан, Мен ону медеглээн мен, оон хенертен бүгү чүве боттаны бээр кылып каан мен.

⁴Силерниң чөрүүңерни – мойнуңарның сиирлери демирден, хавааңар хүлөрдөн бүткенин билир турган мен.

⁵Ынчангаш Мен силерге баш бурунгаар, бүгү чүве боттаныр бетинде, чугаалап каан мен, ооң соонда „Бистиң дүрзү-бурганывыс ынчаар кылган, бистиң бурганывыс, шуткумал дүрзүвүс ынчаар болур кылдыр дужааган“ – дивезиннер дээш, Мен силерге медеглеп каан мен.

⁶Силер ол бүгү дугайында дыңнадыңар, ам көрүңер, бо ышкажыл! Таанда-ла силер ону хүлээп көрбөс силер бе?! Амдан эгелээш, израиль чон, Мен сеңээ чаа чүве дугайында, чажыт, сеңээ билдинмес турган чүве дугайында, чугаалаар мен.

⁷Ол чүүл эрте шагда эвес, ам чаа болуп турар-дыр, амдыгаа чедир сен ол дугайында дыңнап көрбээн сен, „Мен ону билир турдум“ деп шыдавас сен.

⁸Ийе, сен дыңнаваан сен, билбес сен, сээң кулааң шаг шаандан бээр хааглыг турган. Кайы хире кара сагыштыыңны билир мен, төрүттүңгеш-ле, үймээнчи деп адаттырдың.

⁹Бодумнуң адымны бодааш, Мен килеңимни амдызында өйлеп көрейң, Бодумнуң алдарымны бодааш, туттунуп, сени узуткаваайн.

¹⁰Көрөм, Мен сени эзилдирип арыглап кагдым, ынчалза-даа мөңгүн ышкаш эвес кылдыр; сени хилинчек-човалаңның суугузунга шылгап көрдүм.

¹¹Мен Бодум дээш, Бодумну бодааш, ону кылып тур мен, чүге дээрге Мээң адым канчап баксыраарыл? Мен Бодумнуң алдарымны кымга-даа бербес мен.

¹²Иаков, Мени дыңна, Мээң кыйгырып алганым Израиль, дыңна! Бурган – Мен мен! Мен – эгезинде турган мен, Мен – төнчүзүндө турар мен.

¹³Мээң холум черни үндезилээн, дээрни база Мээң күштүг холум хере чаткан. Оларны кыйгырыптарымга, мурнумга кээп туруптарлар.

¹⁴Бүгү улус, силер шупту чыгып келгеш, дыңнаңар! Дүрзү-бурганнарыңарның кайызы ону баш бурунгаар чугаалааныл? Дээрги-Чаяакчының ынак кижизи Ооң Вавилонга хамаарышкан күзел-соруун күүседир, бодунуң күчү-күжүн халдейлерге удур угландыар.

¹⁵Мен, чүгле Мен ону медеглээн мен, ол кижини кыйгырган мен. Ону эккеп алдым, ол ам чедимчелиг болур.

¹⁶Менче чоокшулап келгеш, мону дыңнаңар! Эң эгезинден-не Мен силерге ажыы-биле чугаалап келдим; ол бүгү болуп эгелээн үеде-ле Мен бар турдум».

Израиль Вавилондан үнүп чоруй баар

Ам Аг-шериглиг Дээрги-Бурган-Чаяакчы мени Бодунуң Сүлдези-биле айбылап чорудупту!

¹⁷Сээң Камгалакчың, Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң ыдыктыг Бурганы мынча дээн: «Мен – Дээрги-Чаяакчы мен, сээң Бурганың мен, сеңээ ажыктыг болзун дээш сени сургап, сээң чоруур ужурлуг орууңче сени башкарып турар мен.

¹⁸О, Мээң айтышкыннарымны сен тооп дыңнаан болзуңза! Ынчан сээң чаагай чорууң хем ышкаш агар ийик, чедимче сени далай чалгыы дег хөме аптар ийик.

¹⁹Сээң үре-салгалың элезин дег хөй боор ийик, ажы-төлүң быйыргын элезин дег эндерик боор ийик! Оларның ады арлып читпейн, узуткаттынмайн, Мээң мурнумга артар ийик».

²⁰Вавилондан чоруңар, халдей черден дүрген дезиңер! Бо медээни өөрүшкүлүг алгы-биле медээлеңер, ол дугайында чарлаңар, чер-делегейниң ужу-кыдыыңга чедириңер: «Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чалказы Израильге хосталганы хайырлаан-дыр!»

²¹Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чонун ээн кургаг хову кежир эдертип бар чыдырда, олар кагып-суксаваан. Ол хаядан сугну оларга аксып берген: хаяны Ол оя кагарга, суг аттыгып үнген.

²²«А бузуттуг-бактарга чаагай чорук турбас!» – деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалаан.

Исайя 49

Дээрги-Чаяакчының Бодунуң чалказын кыйгырганы

¹Ортулуктарның чурттакчылары, мени дыңнаңар, ыракта чоннар, кичээнгейден салыңар! Дээрги-Чаяакчы мени төрүттүнүп кээрим мурнунда-ла кыйгырып алган. Ол мээң адымны иемниң иштинге турумда-ла, адап берген.

²Ол мээң аксы-дылымны чидиг хылыш ышкаш кылып каан, мени Бодунуң холу-биле чаглактап алган. Мени бажын чидидип каан согун кылдыр хуулдургащ, Бодунуң саадаанче чажырып алган.

³Ол меңээ: «Сен – Мээң чалчам Израиль сен, сени дамчыштыр алдаржыыр мен» – дээн.

⁴А мен «Хей-ле чилчиим үзүлдүр ажилдаан-дыр мен, күжүмнү хей черге, ажык чок чарыгдап каапкан-дыр мен» деп бодаан болгай мен. Шынап-ла, мээң чаргымны Дээрги-Чаяакчы шиитпирлээр, мээң шаңналым – Бурганымдан кээр!

⁵Дээрги-Чаяакчы мени иемниң иштинге – Бодунуң чалказы болзун дээш, Иаковту Олче эгитсин дээш база Израиль Ооң чоогунга чыгып келзин

дээш – чаяап каан. Мен Дээрги-Чаяакчының мурнунга алдар-аттыг мен, Бурганым меңээ күчү-күштү хайырлаан.

⁶Ам Дээрги-Чаяакчы: «Иаковтуң аймактарын катап тургузар болгаш Израильдиң артынчызын дедир эгидер чалчам бооруң эвээш-тир. Ооң кырынга, Мээң хайырлаан камгалалым чер-делегейниң ужу-кыдыынга четсин дээш, Мен сени бүгү чоннарга чырык кылып каар мен» – деп чугаалаан.

⁷Бүгү чоннарга бак көрдүрген, дорамчылаткан кижиге, чагырыкчыларының кулунга Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң ыдыктыг Камгалакчызы: «Хааннар сени көргөш, туруп кээр, нояннар сени көргөш, сөгүрүүр, чүге дээрге сөзүңге шынчы Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң ыдыктыг Бурганы сени шилип алган-дыр» – дээн.

Израильдиң катап тургустунары

⁸Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Таарымчалыг үеде сеңээ харыылаар мен, камгалал хүнүнде дузалаар мен. Сени камгалап-карактап турар мен, сени дамчыштыр улус-чон-биле керээ чарар мен: чуртту катап тургузар сен,

⁹туттурган улуска: „Үнүңер!“ – дээр сен, дүмбей караңгыда олулар улуска: „Хостуг силер!“ – дээр сен. Чонум оруктар кыйыынга оъттаар чер тып аар, бүгү тас тейлер безин оларга одар-белчиир апаар.

¹⁰Олар аштавас-даа, суксавас-даа, дендии изиг хүнден-даа качыгдавас. Кээргей көрген Бурган оларны эдертип аппараткаш, суг баштарынга чедире бээр.

¹¹Мээң бүгү дагларымны орук кылып каар мен, Мээң оруктарым бедиктерге шөйлүр».

¹²Көрүңер, ырактан улус кел чыдыр – бир чамдыызы соңгу чүктен, өскелери – барыын чүктен, база чамдыызы – Синим деп черден.

¹³Дээрлер, өөрүп-байырлаңар, чер-делегей, өөрүп-хөглө! Даглар хөглүү-биле кыйгы салзын! Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чонун аргалап каан-дыр, Бодунуң хилинчек көргөн улузунче кээргел-биле көргөн-дир.

¹⁴А Сион: «Дээрги-Чаяакчы мени каапкан-дыр. Дээрги мени уттупкан-дыр» – деп бодап турган.

¹⁵«Ие кижиге бодунуң чаш төлүн уттур бе, божуп алган төлүн кээргей бербес бе? Херээжен кижиге уттуптар болза безин, Мен сени утпас мен!

¹⁶Мен сени Бодумнуң адыштарымда шыйып, демдеглеп алдым, сээң ханаларың кезээде Мээң сагыжымда.

¹⁷Сээң ажы-төлүң бээр далаш-биле кел чыдар, а сени үрөп бузуп, хоозураткан улус моон чоруп тур.

¹⁸Долгандыр топтап көрүп көр: сээң хамык чурттакчыларың чыылгаш, сенче чедип кел чыдар-дыр. Дириг Бодумнуң адым-биле даңгыраглап тур мен: сен оларның шуптузун, каасталга-шимелде дег, аяннанып кедип аар сен, олар-биле, келин кыс дег, шиметтинип аар сен.

¹⁹Сээң чериң ээнзиреп, кижиге чок арткан, сээң чуртуң хоозурап калган турган, ынчалза-даа ам ол чер-чурт бодунуң чурттакчыларыңга дакпыш апаар, а сени сыырып турганнар чоруй баар.

²⁰Биеэги ажы-төлүңнү чидирген сен, ындыг-даа болза, ам-даа ажы-төлдүг болур сен. Ол ажы-төлүң сеңээ: „Бо чер биске дыка дакпыш-тыр. Чурттап болгу дег черден биске берип көр“ – дээр.

²¹Сен ынчан „Оларны меңээ кым божуп берген чүвөл? Мен ажы-төлүмнү чидирдим, төл төрүвес апардым, туттуруушкунга чурттап, аал-чурттан ыракка турдум. Оларны кым өстүрүп кааныл? Мен көңгүс чааскаан арткан болгай мен, а олар кайыын келгенил?“ деп боданыр сен».

²²Дээрги-Бурган-Чаяакчы: «Көр даан, Мен чоннарга холум-биле демдек көргүзейн, Бодумнуң тугумну аймактарга көдүрейн – олар сээң

оолдарыңны кужактап алгаш, эkkээр, сээң кыстарыңны эктинге чүктеп эkkээр.

²³Хааннар сээң азыраан адаларың, оларның кадыннары – азырадыкчыларың болур. Олар сээң мурнуңга черге чедир доңгайып, сөгүрүүр база сээң буттарың баарында довуракты пактаар! Сен ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы деп база Меңээ идегээр улустуң ады баксыравас деп билип каар сен» – дээн.

²⁴Күштүг дайынчының олча-тывыжын хунаап ап болур бе, түрлүг кижиниң тудуп алган улузун хостап ап болур бе?

²⁵Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Ийе, күштүг дайынчының тудуп алган улузун адырып болур, түрлүг кижиниң олча-тывыжы хосталыр. Сээң удурланыкчыларыңга Мен удурланыр мен, сээң ажы-төлүңнү Мен камгалаар мен!

²⁶Сени кызагдап турар улуска боттарының эът-бодун чиртир мен, олар боттарының ханын ишкеш, арагадан дег, эзирип каар. Бүгү улус Мени Дээрги-Чаяакчы деп, сээң Камгалакчың, Хостакчың болгаш Иаковтуң күштүг Бурганы деп билип аар».

Исайя 50

¹Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Мен силерниң иеңерге чарлыышкын чагаазы бижип бергеш, үндүр сывырыпкан мен бе? Мен силерни, өрем төлээр дээш, садыпкан мен бе? Чок, боттарыңарның-на бачыттарыңар дээш силерни садыпкан, боттарыңарның-на кем-бурууңар дээш иеңерни үндүр сывырыпкан!

²Мен силерге чедип кээримге, чүге кым-даа чогул? Мен кыйгырарымга, чүге кым-даа харыылавазыл? Таанда-ла Мээң холум чолдайып, силерни хостап шыдавас апарган мен бе? Азы Мээң күжүм четпестеп, силерни камгалап шыдавас бе? Чаңгыс чемелеп алгыргаш-ла, далайны кургадып, хемнер аккан черни ээн кургаг хову кылып шыдаар Бурган мен; балыктар суксаанындан өлүп, суг чогуңдан ирип турар апаар.

³Мен дээрни дүмбей караңгы-биле бүргөп турар мен, ол качыгдал хеви-биле шыптынган дег көстүр».

Бурганның чалчазының дыңнангыры

⁴Дээрги-Бурган-Чаяакчы меңээ чечен-мерген чугааны берген, ынчангаш шаа төнгөн кижини сөс-биле деткип билир мен. Эртенниң-не Ол мээң кулаамны, өөреникчилер дег дыңназын дээш, дыңнаарынче албадап турар.

⁵Дээрги-Бурган-Чаяакчы сөзүн мээң кулаамга чедирерге, удурланмаан мен, аткаар баспаан мен.

⁶Мен ооргамны соп турар улуска, чаагымны – салымны чула тырткан улуска дөгөп берген мен; дорамчылалдан, дүкпүден арным чажырбаан мен.

⁷Дээрги-Бурган-Чаяакчы меңээ дузалап турар, ынчангаш бак атка кирбес мен. Ынчангаш арнымны кадыг даш дег кылып алдым, адым баксыравазын билир мен.

⁸Мээң Агартыкчым чоокшулап келди! Кым меңээ удурланырын диттип тур? Шииткел черинге кады туруптаалы! Кым мээң-биле чаргылдажыр деп тур? Чанымга чедип келзин!

⁹Дээрги-Бурган-Чаяакчы меңээ дузалап турар. Кым мени буруудадып шыдаарыл? Олар шупту үзүт-ховаганга чирткен хеп дег чиде бээр.

¹⁰Силерниң араңарда кым Дээрги-Чаяакчыдан корткаш, Ооң чалчазын тооп дыңнап турарыл? Дүмбей караңгыда чоруп турар, чырыы чок кижини Дээрги-Чаяакчының адынга идегезин, бодунуң Бурганынга ынанзын.

¹¹А от кыпсып, чалбыштыг согуннар белеткеп турар улус – силер шупту кыпсып алган согуннарыңар тудуп алгаш, одуңарның чырыынче чоруңар! Бурганның холунуң силер-биле кылыр чүвези бо-дур: хилинчек көрүп өлүр силер!

Исайя 51

Дээрги-Чаяакчы – Израильдиң Аргалакчызы

¹«Чөптүг-шынны-биле чурттап, Дээрги-Чаяакчыже чүткүп турар улус, Мени дыңнаңар! Силерни чонуп кылган хаяже, силерни казып ужулган хөрзүнче көрүңер –

²силерниң адаңар Авраамче, силерниң иеңер Сарраже көрүңер. Кажан Авраамны кыйгырып алганымда, ол ажы-төл чок турган, а Мен аңаа ачы-буян хайырлап, хөй-ле үре-салгал берген мен.

³Дээрги-Чаяакчы Сионну ыяап-ла аргалаар, Ол ооң бүгү бузундуларын аргалаар, ээн кургаг ховуларын Эдем сесерлии ышкаш, ээн черлерин – Дээрги-Чаяакчының сесерлии ышкаш кылып каар; Сионну өөрүшкү биле хөглел доллар, алгаг-мактал ырлары дыңналыр.

⁴Мээң чонум, Мени дыңна, Мээң аймаам, Менче кулааң ээктир! Мээң аксымдан хоойлу үнер, Мээң чөптүг шииткелим бүгү чоннарга чырыткы апаар.

⁵Мээң хайырлаан агартышкыным кончуг дүрген чоокшулап кээр, Мээң камгалалым чедип кээр. Мээң холум чоннар аразынга чөптүг шииткелди боттандыар. Ырак ортулуктарның чурттакчылары Меңээ ынанып, Мээң күчү-күжүмге идегээр.

⁶Дээрже көрүжүңер көдүрүңер, ооң адаанда чаттылган черже көрүңер; дээрлер ыш дег эстип тарай бээр, а чер хеп дег элей бээр, ооң чурттакчылары хүлчүктер дег кырлып каар. А Мээң чоруткан камгалалым кезээ мөңгеде турар, Мээң хайырлаан агартышкыным чиде бербес.

⁷Чөптүг-шынныг чорук деп чүл ол дээрзин билир улус, Мээң хоойлумну чүрээнде сиңирген чон, Мени дыңнаңар! Улус силерни чемелээрге, кортпаңар, бак сөглээрге, сүрээдевеңер.

⁸Ол улус үзүт-ховаганга чирткен хеп ышкаш апаар; курт чипкен дүк дег, олар чиде бээр. А Мээң хайырлаан агартышкыным кезээ мөңгеде артар, Мээң чоруткан камгалалым салгалдан салгалче дамчыыр».

⁹Оттуп кел, Дээрги-Чаяакчының холу, күчү-күштүг апарып көр! Биеэги үеде дег, эрте-бурунгу салгалдар үезинде дег, оттуп кел. Рахавты Сен одура шапкан эвес сен бе, далайның моозун Сен өттүр шашкан эвес сен бе?

¹⁰Өндүр улуг дүп чок далайны Сен кургаткан эвес сен бе, хостаткан улус эртсин дээш, далайның ханы дүвүнге Сен орук ажыткан эвес сен бе?

¹¹Дээрги-Чаяакчының камгалап каан улузу Сион дагже өөрүп-байырлаан алгы-кышкы-биле үнүп кээр, оларның баштарынга мөңгө өөрүшкү дээрбектелдир ораажып, каастаар. Олар өөрүшкү биле хөглелди чедип алып, а качыгдал биле хараадал ырап чидер.

¹²«Мен, чүгле Мен – сээң Аргалакчың мен. Өлүр тынныг кижиден, оът-сиген ышкаш хуу-салымныг кижиге амытандан чүү дээш коргар сен?»

¹³Бодунуң Чаяакчыңны – дээрни хере чаткан, черни үндезилээн Дээрги-Чаяакчыны уттупкаш, сени узуткаар деп турар кызагдакчының килеңинден үргүлчү коргуп чурттап чоруур-дур сен. А ол килеңнээн кызагдакчы кайыл?

¹⁴Дарлаткан кижиге удавайн хостадыр, ол өлбөс, чевег-хөөрже кирбес база аыш-чемниг болур.

¹⁵Мен – далайны хөлзедип, чалгыгларны шимээргедип турар, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы деп аттыг Бурган-дыр мен!

¹⁶Бодумнуң сөстөрүмни сээң аксы-дылың-биле чугаалап турар мен, Бодумнуң холумнуң хөлегезинге сени хоргададып алган мен; дээрни хере чадып, черни үндезилээн мен, Сионга: „Сен – Мээң чонум сен!“ – деп чугаалаан мен».

Дээрги-Чаяакчының килеңи соксаан

¹⁷Оттуп кел, о Иерусалим, оттуп кел, туруп кел! Дээрги-Чаяакчының килеңин куткан дашканы Ооң холундан хүлээп алгаш, ижипкен сен, арагалыг кундаганы доңгайтыр пактапкан сен.

¹⁸Сээң божаан бүгү оолдарыңдан сени үдеп чедирер кижичок; сээң азыраан ажы-төлүңден сени холуңдан чедип аар кижичок.

¹⁹Ийи дакпыр айыыл-халап сени тавараан-дыр – сени кым кээргээрил? Хоозурал болгаш өлүм, аш-чут болгаш дайын-чаа! Сени кым аргалаарыл?

²⁰Сээң ажы-төлүң харыксырап калгаш, дузакка туттунган чээрэннер дег, бүгү кудумчулар белдирлеринде чыдарлар. Олар Дээрги-Чаяакчының килеңин бүрүнү-биле көрүп эрткен – сээң Бурганыңның чемелээшкини түрлүг!

²¹Дыңнап көр, арага ишпээн-даа болза, эзирик, хилинчек көргөн хоорай!

²²Дээрги-Бурган-Чаяакчы Бодунуң чонунга болчуп турар. Дээргиң: «Мен сээң холуңдан эзиртир ишкениң бо дашканы, Мээң килеңимни куткан кундаганы, ап алдым, сен ам оон ыңай ишпес сен!

²³Сээң хилинчектекчилериң сеңээ: „Доңгайып чыдывыт – сени кырлап эрте берээли!“ – дээш, кудумчуга кылаштап турган дег, сээң ооргаңны, чер ышкаш, кырлап чоруп турду! Ам дашканы оларга хүлээдип бээр мен» – дээн.

Исайя 52

Амыр-тайбың дугайында буянныг медээлер

¹Оттуп кел, о Сион, оттуп кел, күчү-күш кирип ал! Иерусалим, ыдыктыг хоорай, каас-коя хевиң кедип ал! Моон соңгаар чаңгыс-даа кыртыжадып демдектетпээн кижичок база арыг эвес кижичок сенче кирбес.

²Довурааң кактап каапкаш, көдүрлүп кел, туттуруп алган Иерусалим! Илчирбелерни мойнуңдан уштуп каавыт, туттуруп алган Сион-кыс!

³Дээрги-Чаяакчы: «Силерни төлевир албайн берипкен, ынчангаш акша-мөңгүн төлевейн хостаар» – дээн.

⁴Оон Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Баштай Мээң чонум хары черге чурттаар дээш Египетче чорупкан. Ооң соонда Ассирия ону көңгүс хей черге кызып-кыйып турган.

⁵А Мен ам чүнү канчаайн? – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Мээң чонумну төлевир бербейн тудуп алгаш барган, ооң чагырыкчылары ыглап-сыктап турар – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Мээң адым үргүлчү, хүннүң-не бак сөглеттирип турар!

⁶Ынчангаш Мээң чонум Мээң адымны билип алыр; оларга „Бо – Мен мен!“ деп чугаалап турган Бурган – Мен дээрзин, үези кээрге, билип алырлар».

⁷Даглар кезий буянныг медээ чедирип, амыр-тайбыңны, камгалалды медеглеп, ачылыг медеэлер дамчыдып чоруп турар кижиниң, Сионга: «Сээң Бурганың хааннап турар!» – деп турар кижиниң базымнарының даажы кайгамчык-тыр.

⁸Сээң доскуулчуларыңның үннери дыңналып тур. Олар шупту өөрүшкүлүг алгыржы берди: Дээрги-Чаяакчының Сионче эглип келгенин караа-биле көрүп кааннар-дыр.

⁹Иерусалимниң бузундулары, шупту кады ырлажып, өөрүп-байырлаңар, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чонун аргалап, Иерусалимни хостаар-дыр!

¹⁰Дээрги-Чаяакчы бүгү чоннар көрүп турда, Бодунуң ыдыктыг күчү-күжүн көргүзөр – чер-делегейниң бүгү ужу-кыдыы бистиң Бурганывыстың камгалалды канчаар хайырлаарын көрүп каар.

¹¹Чоруңар, чоруңар, Вавилондан үнүп чоруңар! Арыг эвес чүүлге дегбеңер! Оон үне бериңер, Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң саваларын ап чоруур улус, арыг болуңар!

¹²Ынчалза-даа далаш чок үнер, дезип маңнаvas силер: Дээрги-Чаяакчы силерниң мурнуңарга чоруур, Израильдиң Бурганы силерни сооңардан үдеп, камгалаар.

Бурганның чалчазының хилинчээ болгаш тиелелгези

¹³«Мээң чалчам чедишкинниг болур, ол өрү көдүрлүп, өндүр бедик болур!

¹⁴Ооң арны үрелип, дүрзү-хевири баксырааш, кижиде биле дөмейлешпес апарганда, ооң хевир-шырайы кижиде амытанны дег эвес апарганда, ону көргөн хөй улус кайгап-харап турган.

¹⁵Ол шак-ла ынчаар хөй чоннарны ам кайгадыр, хааннар безин ооң мурнунга аксын хаап аар. Чүге дээрге олар кымның-даа оларга медеглел кылбаан чүвезин көрүп каар, дыңнап көрбөөн чүвезин билип аар».

Исайя 53

¹Бистен дыңнаан медээзинге кым бүзүрээнил, Дээрги-Чаяакчының күчү-күжү кымга ажыттынганыл?

²Дээрги-Чаяакчының чалчазы Ооң мурнунга өзүм ышкаш, кургаг черден үнген дазыл ышкаш өзүп үнүп келген. Ол чараш-каас-даа, өндүр-чаагай-даа эвес болган – бис олче көрүнмээн-даа бис, ооң хевир-дүрзүзүндө бисти хандыкшыдар хире чүү-даа чок болган.

³Ону улус хүлээп албаан, бак көргөн, ол болза хилинчекти билген, човалаңга таварышкан кижиде болган. Ындыг кижини улус өскелээр – бис ону бак көрүп, чүү деп-даа санавайн турган бис.

⁴Харын ол бистиң човалаңывысты боду чүктөп, бистиң хилинчээвисти бодунуу кылдыр ап алды. А бис ооң кеземче, ялазын болгаш базындырганын көргөш, ол бүгү Бургандан келген деп бодаан бис.

⁵Ол бистиң бачыттарывыс дээш өттүр шаштырган, бистиң кем-буруувус дээш бастырып алган; аңаа онашкан кеземче биске амыр-тайбыңны эккелген, ооң балыгларының ачызында экирөөн бис.

⁶Бис шупту хойлар ышкаш азып, кижн бүрүзү бодунуң оруу-биле тоо быдарай берген турган бис, а Дээрги-Чаяакчы ону бистиң шуптувустуң бачыгтарывыс дээш кезеткен.

⁷Ол эттедип-соктуруп, дорамчылаткан, ынчалза-даа чүве ыттаваан, дөгери-биле аппарат чыдар дөтпе-хураган дег, дүгүн кыргыыр дээн хойнуң үн үндүрбези дег, ол аксын ажытпаан.

⁸Ону тудуп хоругдааш, шиидип каан. Ооң үре-салгалының дугайында кым чугаалап шыдаарыл? Дириглер ораныңа ону амылыг арттырбаан, мээң чонумнуң кем-буруузу дээш ол ялалаткан.

⁹Ол кемниг херек үүлгетпээн-даа болза, ооң аксы-сөзүңде меге чүве чок-даа болза, ону бузуттуглар-биле кады ажаап каан. Ооң чевег-кую бай кижинии-биле кожаланчак болган.

¹⁰Дээрги-Чаяакчының күзел-соруун ёзугаар ону човалаңче чыгап, хилинчекке таварыштырган. Бурган ооң амы-тынын өргүл кылып каан болгаш, ол бодунуң үре-салгалын көөр, назы-харын узадып аар база Дээрги-Чаяакчының күзел-соруун чедииникиниг күүседир.

¹¹Ол сагыш-сеткили шагзырадыр ажылдаан соонда, чырыкты көрүп каар, билип алган чүвези дээш сеткили ханар. «Мээң чөптүг-шынныг чалчам хөй улусту агартып, оларның бачыгтарын боду чүктээр.

¹²Ынчангаш Мен аңаа өндүр улуглар аразыңа үлүг бээр мен, ол күштүглер-биле олча-тывыш үлежир. Чүге дээрге ол бодун өлүмге боду хүлээдип, кем-херек үүлгедикчизи деп санаттырган болгаш, хөй улустуң бачыдын боду чүктөп, кем-херек үүлгедикчилери дээш ээрежип дилээн-дир».

Исайя 54

Израильди Өөнүң ээзи дедир хүлээп аар

¹«Үре-төл чок, божуп көрбээн херээжен, өөрүп-байырла! Дыңзыдыр ырла, өөрүшкүлүг алгыр, эъди аарып көрбээн херээжен! Ашактыг

херээженге көөрде, кагдырыпкан херээженниң ажы-төлү хөй боор-дур! – деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалаан. –

²Чадырыңның турар черин калбартып ал, чурттаар чериңниң шывыгларын херип ал; бодуңну кызагдава, хендирлерни узадыр шөйүп, өргеннерни быжыглап ал!

³Сээң ээлээн черлериң оң-даа, солагай-даа талаже шөйлүр, сээң үресалгалың өске чоннарның черлерин эжелеп ап, ээн кагдынган хоорайларыңга чурттай бээр.

⁴Кортпайн көр, бак атка кирбес сен; сүрээдевейн көр, дорамчылатпас сен! Аныяк шаанда адың баксырап турганын уттуптар сен, дулгуяк турунда, адың бужартаанын сагынмас сен!

⁵Чүге дээрге сээң Чаяакчың – сээң Өөң ээзи-дир, Ооң ады – Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы! Ол, Израильдиң ыдыктыг Бурганы – сээң Камгалакчыңдыр, Ооң ады – бүгү чер-делегейниң Бурганы.

⁶Дээрги-Чаяакчы сени, кагдырган, сагыш-сеткили муңгараан кадайын дег, аныяанда ап алгаш, оон каапкан кадайын дег, кыйгырып аар – деп, Бурганың чугаалаан. –

⁷Мен сени хензиг үеде каапкан мен, оон өндүр улуг кээргелим-биле дедир хүлээп аар мен.

⁸Килеңим кыптыгарга, Мен сенден хензиг када хая көрнү берген мен, ынчалза-даа мөңгө энерелим-биле өршээр мен – деп, Дээрги-Чаяакчы, сээң Камгалакчың чугаалаан. –

⁹Бо чүүл болза Нойнуң үезинде болганы дег чүүл-дүр: Нойнуң суг халавы чер-делегейже дедир келбес деп даңгыраглаан мен, а ам сенче моон соңгаар килеңневезимни, моон соңгаар сеңээ кыжанмазымны даңгыраглап тур мен.

¹⁰Даглар-даа туружундан шимчей бээр, тейлер-даа божаңнай бээр, а Мээң энерелим кажан-даа сенден адырылбас, Мээң сээң-биле чарганым

эп-найырал керээзи кажан-даа божаңнаvas – деп, сени кээргеп турар
Дээрги-Чаяакчы чугаалаан. –

11О, бастыртып алган, шуурганнарга силгиткен, аргалал чок хоорай!
Көр даан, Мен сээң даштарыңны бирюзага, сээң үндезиниңни –
сапфирлерге салыр мен.

12Сээң суургаларыңны рубиннерден, сээң хаалгаңны – бериллден, сээң
бүгү ханаларыңны – эртине даштардан кылыр мен.

13Сээң бүгү чурттакчыларың Дээрги-Чаяакчыдан өөредиг алыр, оларны
өндүр улуг-чаагай чорук манап турар.

14Сен чөптүг-шынныг чорукка үндезилеттинер сен; дарлал деп чүве
билбес боор сен – коргар чүвең чок боор. Коргуушкун көрбес сен – ол
сенче чагдаvas.

15Бир эвес кандыг-бир кижиге сенче халдаар болза, ол Мээң ыткан кижим
эвес боор; сенче халдаан кижиге сеңээ аштырып аар.

16Көстөрни чалбыышталдыр үрүп, бодунуң сорулгазын чедип аар дээш
ок-чепсек соп кылып турар дарганны Мен чаяап кагдым. Хоозурал
эккээр узуткакчыны база Мен чаяап кагдым.

17Ынчалза-даа сенче углаан кандыг-даа ок-чепсек тиилелгеге чедирбес,
шииткел черинге сени буруудаткан кижиге бүрүзүнүң шынныг эвезин
көргүзөр сен. Дээрги-Чаяакчының чалчаларының алыр үлүү ындыг
болур. Мен оларны Бодум агартыр мен!» Дээрги-Чаяакчының медеглээн
чүвези ол-дур.

Исайя 55

Кижиниң сеткил ханыышкыны – Бурганда

1«Кагып-суксаан бүгү улус, сугга чедип келиңер! Акша-мөңгүнүңер чок-
даа болза, чедип келгеш, тараадан ап алыңар, чиңер! Келгеш, арага
биле сүттен ап алыңар – акша-мөңгүн төлевейн, халаска алыңар!

²Аьш-чем боор харык чок чүве дээш чүге акша-мөңгүн төлөп турар силер? Кижиге тоттурбас чүве дээш чүге күш-ажылыңар төлөвирин берип турар силер? Мени топтап дыңнаңар, ынчан эки аьш-чем чиир силер, чаагай чемге сеткилиңер ханар.

³Кулааңар ээктирип, Меңээ чедип келиңер, амы-тынныг артар дээш дыңнаңар. Мен силер-биле мөңгө чагыг-керээ чарар мен, Давид хаанга аазаан Мээң ынаныштыг энерелимни силерге хайырлаар мен.

⁴Давидти чоннарга херечи база чоннарның баштыңы болгаш чагырыкчызы кылып кагдым.

⁵Билбезиң чоннарны сен бодуңга кыйгырып аар сен, сени билбес турган чоннар сенче далаш-биле чедип кээр. Олар Дээрги-Чаяакчы Бурганың дээш, Израильдиң ыдыктыг Бурганы дээш чедип кээр, чүге дээрге Ол сени алдаржыдар».

⁶Дээрги-Чаяакчыны амдызында дилеп тып ап болур турда, Олче чүткүңер! Ол амдызында чоок турда, Ону кыйгырып алыңар!

⁷Бузуттуг кижиге бодунуң оруундан, бачыттыг кижиге – бодунуң кара сагыжындан ойталазын; олар Дээрги-Чаяакчыже ээлзиннер – Ол оларны кээргээр, Бурганывысче ээлзиннер – Ооң өршээли элбек болгай.

⁸«Мээң бодалдарым – силерниң бодалдарыңар эвес, силерниң оруктарыңар – Мээң оруктарым эвес – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн.

–

⁹Дээрниң черден кайы хире бедии дег, Мээң оруктарым биле бодалдарым силерниң оруктарыңар биле бодалдарыңардан ол хире бедик.

¹⁰Дээрден баткан чаъс биле хар дедир ээлбейн, чажар үрезин, чиир далган-тараа берзин дээш, черни суггарып, ол чер үнүштү төрүп база өстүрүп шыдаар кылып каары дег,

¹¹Мээң аксымдан үнген сөс база күүсеттинмээн шаанда, Менче дедир ээлбес. Ол сөс Мээң күзел-соруумну күүседир, Мээң кылзын дээш айбылап чорудупканым бүгү чүүлдү боттандыраар.

¹²Мээң чонум, өөрүшкүлүг үнүп чоруптар силер, амыр-тайбың-биле силерни салып чорудуптар. Даглар, тейлер силерниң мурнуңарга ырлап хөглээр, хову-шөлде бүгү ыяштар силерге адыш часкаар.

¹³Тенниг чадаң үнүш орнунга чойганнар өзүп үнер, шагар-оът орнунга – шивилер өзүп үнер. Ол бүгү Дээрги-Чаяакчыны алдаржыдары-биле болур, мөңге, чиде бербес бадыткал демдээ апаар».

Исайя 56

Бүгү улус Дээрги-Чаяакчыга каттыжып ап болур

¹Дээрги-Чаяакчы: «Чөптүг болуңар, шынныг чүведен кылыңар! Мээң камгалалым удавайн чедип кээр, Мээң чорутканым агартышкын удавайн ажыттынар.

² Амыр-дыш хүнүн сагыңар, ону бужартатпаңар база бузут үүлгетпес дээш, холуңар тыртып чоруңар. Ынчаар кылып чоруур кижиге, ол бүгүнү шыңгыгы сагып чоруур кижиге амытан амыр-чыргалдыг болур» – дээн.

³Дээрги-Чаяакчыга каттыжып келген даштыкы кижиге: «Дээрги-Чаяакчы мени Бодунуң чонундан шуут аңгылап кааптар» – дивезин. База акталаткан кижиге: «Мен кургап калган ыяш мен» – дивезин.

⁴Чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Меңээ тураскааткан амыр-дыш хүннерин сагып чоруур, Меңээ тааржыр чүүлдү шилип алыр, Мээң чагыымны ыяк күүседир акталаткан кижилерге

⁵Мен Бодумнуң өргээмге, ооң ханаларының иштинге алдар-атты, турар черни бээр мен, ол болза оолдуг-кыстыг боорундан-даа эки болур; демги кижилерге чиде бербес мөңге ат-алдарны хайырлаар мен.

⁶Бир эвес Дээрги-Чаяакчыга каттыжып келген даштыкы улус Мээң чалчаларым апарган, Меңээ бараан бооп чоруур, Мээң адымга ынак,

амыр-дыш хүнүн сагып чоруур, ону бужартатпас болгаш Мээң чагыымны күүседип турар болза,

⁷Мен оларны Бодумнуң ыдыктыг даамче эккеп, Менче ыткан мөргүлдөр өргээзинге оларга өөрүшкүнү хайырлаар мен. Меңээ өргүл салыр бедигээшке оларның бүрүн өрттедир болгаш өске-даа өргүлдери Меңээ таарымчалыг болур. Мээң өргээм бүгү чоннарның мөргүл өргээзи деп адаттырар».

⁸Бодунуң черинден үндүр сывыртаткан израиль чонну чыып турар Дээрги-Бурган-Чаяакчы: «Мында чыып каан улуска немей, Мен бээр өскелерни-даа чыып эккээр мен» – деп медеглээн.

Бузуттуг улусту буруудатканы

⁹Черлик аң-мең, бээр келгеш, дойлап чиңер, эзим-арганың аң-меңи, бээр келиңер!

¹⁰Мында доскуулчулар – согур, угаан чок, олар шупту – үнү чок, ээрип шыдавас ыттар-дыр. Шөлээн удумзурап чыдар, удуурунга аажок ынак болгайлар.

¹¹Тодар деп чүве билбес, чазый ыттар-дыр. Олар – сарыыл чок чагырыкчылар-дыр, кайызы-даа бодунуң ажыын хараар-дыр.

¹²«Бээр келиңер – деп турлар, – арагадан кудуп берейн, эзиртир ижээли! Даартагы хүннү база бөгүнгү хүн дег эрттирээли, мага хандыр хөглөп аалы!»

Исайя 57

¹«Чөптүг-шынныг улус өлүп каарга, оларны кым-даа херекке албас. Бурганга бердинген улус амы-тынындан чарлырга, чөптүг-шынныг кижиге айыыл-халаптан адырлып турары ол дээрзин кым-даа билбес,

²ол кижиге амыр-дышты чедип алып! Дорт орук-биле бар чыткан улус хөөрже киргеш, дыштаныр.

³А силер – караң көрнүр кадайның ажы-төлү, самыыраан кижиге биле самыын-садар херээженниң үре-салгалы, чоокшулап келиңер!

⁴Кымны дорамчылап тур силер, кымны аас-дыл-биле нүгүлдөп тур силер? Силер бачыттың төлдери, мегениң үре-салгалы-дыр силер!

⁵Саглагар ыяш чанынга-ла, бурганнарыңар-биле самыыраашкыныңар хайныга бээр. Шынааларга, хаялар чарыктарыңа ажы-төлүңерни өргүлгө салып турар силер.

⁶Израиль чон, дамырактарның хоюг даштары – сээң үлүүң; олар, ылап-ла олар, сээң шилип алган дүрзү-бурганнарың апарган. Сен оларга арага өргүлү чажып, далган-тараа өргүлү кылып турар сен. Ынчап турганың соонда, Мээң сагыжым оожургаар бе?

⁷Бедик, улуг-чаагай дагларга сен самыырап дойлаар сен, ынаар үнгөш, өргүлдериң кылып турар сен.

⁸Эжиң артында, эргин ындында дүрзү тургузуп алдың. Меңээ өскерилгөш, чанаштанып, орун-дөжээңче үнүп, ону калбартыр дөжөп, аңаа кады чыдарыңа туралыг улузуң-биле дугурушкаш, оларның алды-үстүнчө харамдыгып көрүп турдуң.

⁹Молох бурганга кээп, аңаа олива үзү эккеп, чаагай чыттыг айдызаар чүүлдериң харам чокка чарыгдап келдиң. Бодуңнуң элчиннериңни ырадыр чорудуп, оларны өлүглер оранынче безин бадырып турдуң.

¹⁰Үр дилээшкиннериңден бодуң могап-шылааш-даа, „Хей чүве!“ дивээн сен, харын күзээшкиниң улам хайныгып, шыдал-күжүң немежип турду.

¹¹Сен кымдан коргуп, сүрээдей бердиң, чүгө Меңээ өскерилдиң? Сен Мени сагынмадың, Мээң дугайымда болададың. Мен үр-ле ыттавайн келдим, ынчангаш ам Менден кортпазың ол бе?

¹²Мен сээң чөптүг-шынныг дээр ажил-херектериңни сойгалаар мен, олар сеңээ ажык-дуза көргүспес.

¹³Дуза дилеп кышкыраыңга, имилээн хөй дүрзүлериң-не сени камгалазын! Оларның шуптузун хат алгаш баар, салгын тарадыр шааптар. А Менден хоргада алган улус чер-чуртту өнчү кылдыр алып база Мээң ыдыктыг даамны ээлээр».

Бачыдын билинген улустуң аргалалы

¹⁴Бурган: «Орукту кылып, белеткеңер, Мээң чонумнуң оруунда моондактарны ап кааптыңар!» – деп чугаалаан.

¹⁵Өндүр бедик, Дээди Өрүкү, Мөңге амыдыраан, Ады ыдыктыг Бурган мынча дээн: «Мен ыдыктыг бедикте турар мен, ындыг-даа болза, качыгдаан, сагыш-сеткили томаараан улус-биле кады мен: томаараан улустуң сагыш-сеткилин сергедир мен, качыгдааннарның чүректерин омакшыдар мен.

¹⁶Улус-биле кезээ мөңгеде чаргылдажып турбас мен, Мээң килеңим төнчү чок болбас, оон башка оларның сүлдези Мээң мурнумга харыксырап каар, Мээң чаяап кааным амылыглар харыксырап каар.

¹⁷Мен оларже бачыттыг ажык-кончаа сүргени дээш килеңнээн мен, оларны кезедип, хорадаанымдан хая көрнүп турдум, а олар боттарының оруунче катап база эглип турду.

¹⁸Мен оларның чүнү үүлгедип турарын көрүп тур мен, оларны дөмей-ле экиртир мен! Оларны Бодум эдертир мен, оларның качыгдап ыглашкан улузун аргалап,

¹⁹аксы-дылынче мактал сөзүн киирер мен. Ыракта-даа, чоокта-даа улуска – амыр-тайбың, амыр-тайбың! – деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалаан. – Мен оларны экиртир мен!»

²⁰Ынчалза-даа бузуттуглар оожургап шыдавас, чалгыглары хайнып-мөөрээн далай дег, эрикче малгаш-довураан үндүр чалгып чыдар.

²¹Бурганым: «Бак-бузуттугларга амыр-тайбың турбас!» – деп чугаалаан.

Исайя 58

Бурганның мурнунга шынны-биле томаарыры

¹«Үнүң шаа-биле кышкыр, алгы-кышкың тыртпа; труба эткен ышкашдыңзыдыр алгыр. Мээң чонумнуң кем-буруузун, Иаковтуң үресалгалының бачыдын сойгала!

²Олар Менче хүннүң-не чүткүп, Мээң оруктарымны билип алыксап тур – чөптүү-биле чурттап, бодунуң Бурганының дүрүм-хоойлузун кагбайн чоруур чон дег, олар Менден чөптүг шиитпирлер дилеп ап, Бурганче чоокшулаарын күзеп тур.

³„Чүге шээрлээшкининости көрбес сен? – деп, олар чугаалап тур. – Чүге боттарывысты шеглээшкин-биле томаартканывысты эскербес сен?!“ Силер шээрленир хүнүңерде-даа боттарыңарның күзел-сорууңарга башкартып, бүгү хөлечиктериңерни кызагдаар-дыр силер.

⁴Шээрленип турар үңерде алгыш-кырыш, адааннажышкын көвүдээрдир, улусту чудурук-биле хайыра чок эттеп-согар-дыр силер. Ынчаар шээрленип туруңарда, силерниң чалынган үнүңерни бедиктерге дыңналас-даа!

⁵Мээң күзеп турарым шээрлээшкин, кижиниң бодун томаартыр хүнүңдүг боор чүве бе? Силер хыргыгыш ышкаш, бажын доңгайтырын, хүл кырынга самдар хептиг чыдарын шээрлээшкин деп, Дээрги-Чаяакчының сеткилинге кирер хүн деп адаар силер бе?

⁶Мээң күзеп турарым шээрлээшкин мындыг: чөптүг эвес хоругдаттырган кижиден кинчини адырыңар, ооң мойнунда дөңгүнү уштуп кааптыңар! Дарлаткан улусту хостаңар, кандыг-даа дөңгүнү узуткаңар!

⁷Аштаан кижиде биле аыш-чемиң үлеш, улчуп чоруур ядамыктарны бажыңыңга тургузуп ал. Хеп чок кижиде көрзүңзе, хепкерип каг, хадуңмаңдан хагдынма.

⁸Ынчаар кылыр болзуңза, сеңээ чырык, хаяа ышкаш, чырып кээр, сен дүрген экириир сен. Сээң чөптүг-шынныг чорууң сээң мурнуңга чоруур, а Дээрги-Чаяакчының өндүр чырыы сээң сооңдан үдеп, камгалаар.

⁹Ынчаар кылыр болзуңза, сен Дээрги-Чаяакчыны кыйгыраыңга, Ол харыылаар, дуза дилеп кыйгы салырыңга, „Мында мен!“ деп харыылаар. Бодуңда бар кандыг-даа дөңгүнү узуткап кааптар болзуңза, салааң-биле айтырын база нүгүлдээрин соксадыр болзуңза,

¹⁰аштаан кижиге аьш-чемиң хайырлаар болзуңза, хилинчектенген кижиниң хереглээн чүвезин хандырып бээр болзуңза, сеңээ караңгыда чырык чырып кээр, сээң дүмбейиң дал дүьш дег апаар.

¹¹Дээрги-Чаяакчы сени кезээде эдерттип баштаар. Кургап калган черлерге безин хереглээн чүвең-биле Ол сени хандырат, мага-бодуңу быжыктырат. Сен суггарып каан сесерлик дег, суу төнмөс суг бажы дег апаар сен.

¹²Эрте-бурунгу бузундулар орнунга хоорайларны катап тудар сен, эрткен үениң тудугларын катап тургузар сен. Сеңээ „Бузулган ханаларның катап тургузукчузу, улус чурттаар кудумчуларның катап тудукчузу“ деп аттарны тыпсыр.

¹³Бир эвес сен амыр-дыш хүнүн будуң-биле таптай баспас болзуңза, Мээң ыдыктыг хүнүмде сагыжыңга кирген-не чүве кылып турбас болзуңза, бир эвес амыр-дыш хүнүн тааланчыг деп санаар, Дээрги-Чаяакчының ол ыдыктыг хүнүн „Хүндүткелдиг хүн“ деп адаар болзуңза база бодуңнуң хүннүң-не кылыр ажил-херээңден, сагыжыңга кирген-не чүведен, хоозун чугаадан ойталап, амыр-дыш хүнүн сагыыр болзуңза,

¹⁴Дээрги-Чаяакчы дээш өөрүп, таалаар сен! Мен сени черниң бедигээштеринче үндүрүп, Иаков өгбөңден салгап алган чериңге сени дойладыр мен». Дээрги-Чаяакчының аксындан үнгөн сөстөр ол-дур.

Исайя 59

Бачыттың Бурган биле чонну аңгылааны

¹Дээрги-Чаяакчының холу чолдая бербээн, ол камгалап шыдаар, Ооң кулаа кадый бербээн – дыңнап турар.

²Ынчалза-даа кем-бурууңар силерни Бурганыңардан аңгылады, бачыттарыңар дээш, Ол силерден хая көрнү берип, силерни дыңнавайн тур.

³Силерниң холуңар ханга борашкан, салааларыңар бачытка борашкан, аксыңар меге чүве чугаалаар, дылыңар бак чүве чулчуруур-дур.

⁴Кым-даа шииткел черинге чөптүг чорукче кыйгырбайн турар, кым-даа шынны-биле чаргылдашпайн турар: улус хоозун барымдааларга ынанып, меге чүве чугаалап, хай-бачыт ботталдырып, бузут-бак төрүп турар.

⁵Олар чуургаларын чазылгыже баскан чыланнар дег, дузаан аргаан ээремчиктер дег – ол чуургаларны чипкен кижини өлүп каар, а бир эвес чуура базыпкан болза – шагар чылан союп үнүп кээр.

⁶Оларның ээремчииниң дузаандан хеп аргыттынмас, олар кылып алган чүвези-биле бодун шып шыдавас. Оларның ажыл-херектери – кем-буруулуг, оларның холдары күчүлел кылып турар.

⁷Оларның буттары бузут үүлгедир дээнде – дүрген, буруу чок кижиниң ханын төгер дээнде – далаш; оларның сагыжы кара, оларның эрткен оруктарыңа хоозурал биле өлүм-чидим артып каар.

⁸Олар тайбың деп чүве билбес, оларның оруктарында чөптүг чорук чок; оларның оруу ыргак-дагыр, олап чоруп турар бүгү улус амыр-тайбың билбес.

⁹Ынчангаш шын шииткел бистен ырак-тыр, чөптүг чорук биске четпээндир. Чырып кээрин манап турдуvus, ынчалза-даа кайда-даа дүмбей караңгы-дыр, чырыкты манап турдуvus, ынчалза-даа караңгыда улчуп чор бис.

¹⁰Согурлар дег, хана суйбап чоруп тур бис, караа көрбес улус дег, суйбаттынып, орук дилеп чор бис. Дүшште, имиртинде дег, илдигер-дир бис, кадык-шыырак улус аразында өлүглер дег-дир бис.

11Бис шупту адыглар дег алгырар-дыр бис, көге-бугалар дег човууртаар-дыр бис. Чөптүг шииткелди манап турдувус, а ол чок-тур, камгалалды манап турдувус – а ол бистен ырак-тыр.

12Чүге дээрге Сээң мурнуңга кем-буруувус хөй санныг, бачыттарывыс бисти сойгалап турар. Кем-буруувус үргүлчү бис-биле кады, бузудувусту билир бис –

13Дээрги-Чаяакчыга өскерлип, Ооң мурнунга үймээн үндүрүп турдувус, Бурганывысты эдереринден ойталадывыс, дарлаашкын биле тура халыышкын кылып, меге чүве бодап ап база чугаалап турдувус.

14Шын шииткел үндүр кыстырткан, чөптүг чорук ыракта турар. Алыс шын төп шөлде тептиге берген, шынчы чорук чедип кээп шыдавас.

15Алыс шын бисте чок-тур, бузуттан чайлай берген кижичи үптеттирип аар-дыр. Дээрги-Чаяакчы чөптүг чорук чогуун көрүп кааш, таарзынмайын барган.

16Ол көөрге, ындыг байдалды өскертир дээн кым-даа чок боорга, кайгап-харай берген. Ындыг болганда, Ооң Бодунуң күчү-күжү Аңаа тиилелгени шаңнаар, Ооң чөптүг чоруу Аңаа деткимче болур.

17Ол чөптүг-шынныг чорукту, куяк хеп дег, кедип алыр, бажынга камгалалдың куяк бөргүн кедип алыр; Ол өжээн негээшкининиң хевин кедип, хорадаан сагыжы-биле, тон-биле дег, шугланып алыр.

18Улустуң ажыл-херектерин ёзугаар Ол кеземче онаар: дайзыннарарынче Ооң килеңи халдаар, өжэтеннерин Ооң өжээн негээшкини манап турар, ырак ортулуктарның чурттакчыларынга Ол чогуур кеземче онаар!

19Барыын чүкте улус Дээрги-Чаяакчының адындан коргар, чөөн чүкте улус алдарлыг Ону хүндүлээр. Бир эвес дайзын хем дег хөме кээр болза, Дээрги-Чаяакчының тыныжы ону сывырып чорудуптар.

20«Сионга, бачыдын билинген Иаковтуң салгалынга Камгалакчы чедип кээр – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

²¹Мээң силер-биле чарар чагыг-керээм бо-дур – деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалаан. – Мээң Сүлдем кезээде силерниң араңарга турар; силерни чугаалаар кылып кааным Мээң сөстөрүм амдыгааштан эгелээш, кезээ мөңгедө аксыңардан черле дүшпезин, силерниң ажы-төлүңерниң, оларның үре-салгалының аксыңдан база дүшпезин!» Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези ол-дур.

Исайя 60

Иерусалимниң келир үедеги алдары

¹«Көдүрлүп кел, чыры, чүгө дээрге сээң чырыың кыва берген, өндүр-чаагай Дээрги-Чаяакчы сээң кырыңда чайынналып тур!

²Чер-делегейни караңгы шыва ап, өске чоннарны дүмбей хөмө ап турар, а сээң кырыңда Дээрги-Чаяакчы көстүп келген, Ооң өндүр чырыы сээң кырыңда чырып үнүп келген.

³Сээң чырыыңче чоннар чыглыр, хааннар сээң чырыткылыг хаяаңче чедип кээр.

⁴Долгандыр топтап көрөм: олар шупту чыглып, сенче кел чыдыр. Сээң оолдарың ырактан сээң кыстарыңны холунда көдүрүп алган эеп кээр.

⁵Ынчан сен ол бүгүнү көргөш, өөрүп-байырлаар сен, чүрээң хөлзеп, тиккиледир согар, чүгө дээрге сеңээ далай ындындан эртинө-байлакты эккеп бээр, чоннарның байлаан сеңээ чедире бээр.

⁶Сээң чериңни эндерик төвелер, мадиан болгаш эфа аймактарның бодаганнары шыва аптар. Шеваның бүгү чурттакчылары сеңээ келгөш, алдынын, чаагай чыттыг чүүлдерин эккеп бээр база Дээрги-Чаяакчыны алгап-мактаар.

⁷Кедар аймактың бүгү сүрүг малын сеңээ бөлүп бээр, навайот черниң кошкарлары сеңээ бараан болур: олар Мээң өргүл салыр бедигээжимге Меңээ тааржыр өргүл болур. Мен Бодумнуң алдарлыг өргээмни алдаржыдар мен!

⁸Бо кымнарыл? Олар дээрге булуттар ышкаш ужуп чоруур, көге-бугалар ышкаш, уяларынче ужуп бар чыдар улус-тур.

⁹Ырак ортулуктарның чурттакчылары Меңээ идегеп турар, бир дугаарында Фарсистен корабльдар эжиндирип кел чыдыр, олар ырактан сээң ажы-төлүннү, оларның алдын-мөңгүнүн сөөртүп эккел чыдыр. Олар Дээрги-Чаяакчы Бурганың дээш, Израильдин ыдыктыг Бурганы дээш чедип кээр, чүге дээрге Ол сени алдаржыдар-дыр.

¹⁰Даштыкы улус сээң ханаларыңны катап тудар, оларның хааннары сеңээ бараан болур. Килеңнээш, сени чылча шаап-даа кагзымза, ээ көрүнгеш, сени кээргеп тур мен.

¹¹Сээң эжик-хаалгаң кезээде ажык турар, чоннарның эртине-байлаан, оларның хааннарын сеңээ эккелзин дээш, хаалгаңны дүне-даа, хүндүс-даа дүкчүп-хагбас.

¹²Сеңээ бараан боорун күзевээн чон азы күрүне узуткаттырар, ындыг чоннарның чер-чурту бүрүнү-биле ээнзиреп каар.

¹³Ливан дагларының каас-чаражы сээңии апаар: шиви, чойган, пөш болгаш хады! Мээң ыдыктыг черимни олар каастаар; Бодумнуң будум салыр черимни алдаржыдар мен.

¹⁴Сени дарлап турган улустуң үре-салгалы сээң мурнуңга дис кырынга мөгээр, сени бак көрүп турган бүгү улус буттарыңче сөгүрүп кээп дүжер; сени Дээрги-Чаяакчының хоорайы деп, Израильдин ыдыктыг Бурганының Сион хоорайы деп адаар.

¹⁵Улус сени каапкан, көөр хөңнү чок турду, олар шупту сени оюп эртип турду. Ам Мен сени кезээ мөңгеде өндүр-чаагай кылып каар мен, улус сен дээш салгалдан салгал дамчып өөрүүр.

¹⁶Сен бүгү чоннарның сүдүн ижер сен, хааннар сени эмзирип азыраар. Мени Дээрги-Чаяакчы, сээң Камгалакчың, Хостакчың болгаш Иаковтуң күштүг Бурганы деп билип аар сен.

¹⁷Чес орнунга Мен сеңээ алдын эккеп бээр мен, демир орнунга – мөңгүн, ыяш орнунга – хүлер, даш орнунга – демир эккеп бээр мен. Амыр-тайбыңны сээң башкарыкчың, чөптүг чорукту – чагырыкчың кылып каар мен.

¹⁸Ам сээң чериңге күчүлел дугайында, сээң чуртуң девискээринге – хоозурал болгаш өлүм-чидим дугайында дыңналбас апаар. Бодуңнуң ханаларыңны Камгалал деп, хаалгаңны Мактал деп адап аар сен.

¹⁹Ам сеңээ хүндүс хүн херели херек чок, дүне – ай чырыы херек чок; Дээрги-Чаяакчы Боду сеңээ мөңге чырык апаар, Бурганың сээң чайынналчак чырыың апаар.

²⁰Сээң хүнүң ам ашпас, сээң айың ам эргижиреп читпес – Дээрги-Чаяакчы сеңээ мөңге чырык апаар, сээң качыгдалың хүннери төнер.

²¹Сээң чонуң бүрүнү-биле чөптүг-шынныг улус апаар, чер-чуртту кезээ мөңгеде ээлеп чурттаар. Олар – Мээң олуртуп кааным өзүм-дүр, Мээң холумнуң Бодумну алдаржыдар чаяалгазы-дыр.

²²Оларның эң бичезинден муң кижиге укталыр, эң чөгенчиинден – эңдерик чон укталыр. Мен, Дээрги-Чаяакчы, үези кээрге, ону боттандырамынче далажыр мен».

Исайя 61

Хосталга дугайында буянныг медээ

¹Дээрги-Бурган-Чаяакчының Сүлдези мени бүргээн-дир – Ол мени түрегдээннерге буянныг медээни дыңнатсын дээш шилип чаап каан! Ол мени сеткил-чүрээ муңгараан улусту экиртсин дээш, туттурганнарга хосталганы, хоругдаттырганнарга адырлып хосталырын чарлазын дээш;

²Дээрги-Чаяакчының өршээлиниң чылы база Бурганывыстың өжээн негээр хүнү келгенин медээлеп, качыгдаан бүгү улусту аргалазын дээш;

³Сион дээш качыгдаан улусче сагыш салып, оларга хүл орнунга каас оваадайны, качыгдал орнунга – чаагай чыттыг үстү, муңгагдаан сагыш орнунга – макталдың хевин берзин дээш чоруткан. Улус Бурганның

чонунуң дугайында «Олар Дээрги-Чаяакчы Боду олурткан быжыг дөстүг ыяштар дег; олар чөптүг боорга, Дээрги-Чаяакчы оларны дамчыштыр алдаржып турар» деп чугаалажыр.

⁴Олар эрте-бурунгу бузундулар орнунга хоорайларны катап тудар, шаг шаанда хоозураан хоорайларны катап тургузар, эрткен салгалдар үезинден бээр хоозурап калган чыткан, үрелип бузулган хоорайларны чаартып тудар.

⁵Даштыкы улус силерниң мал-маганыңарны кадарар, өскээртен келген улус силерниң чериңерге тараачыннар болгаш виноград ажаакчылары бооп ажылдаар.

⁶А силер Дээрги-Чаяакчының бараалгакчылары деп адаттырар силер, Бурганывыска бараан болган улус деп силерни адаар. Өске чоннарның байлаа силерге ажык-кончаа бээр, оларның алдар-ады силерге шилчип кээр.

⁷Эрткен үеде бак атка киргениңер дээш, ийи дакпыр шаңнал алыр силер. Дорамчылалды көрүп эрткеш, боттарыңарның чериңер дээш өөрүп-байырлаар силер, боттарыңарның чуртуңарга ийи дакпыр хувааглыг чер алыр силер, мөңгө өөрүшкү силерни манап турар.

⁸«Чүгө дээрге Мен, Дээрги-Чаяакчы, чөптүг чорукка ынак мен, үптээшкинге база дерзии чорукка хөңнүм чок. Мен чонумну ак сеткилдий-биле шаңнаар мен, олар-биле мөңгө керээ чарар мен.

⁹Оларның үре-салгалы чоннар аразынга ат-сураглыг болур, оларның салгакчылары аймактар аразынга алдаржыыр. Ол чонну көргөн бүгү улус Дээрги-Чаяакчы оларга ачы-буян хайырлаан дээрзин билип алыр».

¹⁰Дээрги-Чаяакчы дээш аажок өөрүп тур мен, Бурганым дээш сеткилим байырлап тур, чүгө дээрге Ол меңээ камгалалды хеп дег база агартышкынны тон дег кедирип каан – ол хептер душтук оол биле душтук кыстың каасталгалары дег кайгамчык чараш.

11Чер – бодунуң өзүмнерин, сесерлик – тараан үрезиннерни өстүрүп үндүрери дег, Дээрги-Бурган-Чаяакчы агартышкын биле макталды бүгү чоннар мурнунга өстүрүп үндүрер.

Исайя 62

Иерусалимниң чаа ады

1«Сионну бодааш, ыттавайн барбас мен, Иерусалимни бодааш, оожургавас мен! Ооң алган агартышкыны хаяа ышкаш, ооң камгалалы – чырыткы ышкаш чырып келбээн шаанда, оожургавас мен!

2Бүгү чоннар сээң агартышкыныңны, хааннар шупту сээң каас-чаражыңны көрүп каар; сен чаа ат-биле адаттырар сен, Дээрги-Чаяакчы Боду сеңээ ол атты тыпсыр.

3Дээрги-Чаяакчының холунда каас-чараш одага, Бурганыңның холунда – хаанның оваадайы апаар сен.

4Улус ам сени „Кагдырган“ деп адавас, сээң чериңни „Ээнзирээн“ дивес. Харын сени „Тааланчыг“ дээр, а сээң чериңни „Ээленген“ дээр, чүге дээрге сен Дээрги-Чаяакчыга тааланчыг-дыр сен, сээң чериң ээ чок артпас-тыр.

5Аныяк оолдуң аныяк кыс-биле өгленчип, өгнүң ээзи апаары дег, сээң чонуң база сени ээлеп алыр. Душтук оолдуң душтуу кыс дээш өөрүүрү дег, сээң Бурганың сен дээш өөрүүр.

6Иерусалим, сээң ханаларыңга Мен таңныылдарны тургузуп каар мен, хүндүс-даа, дүне-даа оларның ыды дыңналыр». Дээрги-Чаяакчының адын кыйгырып турар улус, ыт чок барбаңар!

7Иерусалимни Ол катап үндезилеп тургузуп, ону чер-делегейге алдаржыдып кагбаан шаанда, Аңаа амыр-дыш бербеңер!

8Дээрги-Чаяакчы Бодунуң оң холун, Бодунуң күчүлүг холун көдүргөш: «Моон соңгаар сээң дайзыннарыңга далган-тараанчы чиртпес мен, даштыкы улус сээң бүдүрүп алган арагаңны ишпес!

⁹Дүжүт ажаап турган улус боттары оозун чип, Дээрги-Чаяакчыны алгап-мактаар, виноград ажаап турган улус арагазын боттары Мээң ыдыктыг өргээмниң мурнунга ижер» – деп даңгыраглаан.

¹⁰Хаалга таварып үнүңер-ле, үнүңер, чонга оруктан белеткеңер! Орукту дескилеп, ажыдыңар, даштарны чайладыңар, аймактарга туктан көдүрүңер!

¹¹Дыңнаңар, Дээрги-Чаяакчы чер-делегейниң ужу-кыдыыңга чедир: «Сион-кыска: „Камгалакчың кел чыдыр! Көр даан, Ооң хайырлаар шаңналы холунда-дыр!“ – деп чугаалаңар» – деп чарлап тур.

¹²Сээң улузуну «Ыдыктыг чон», «Дээрги-Чаяакчы хостаан улус» деп адаар. А сени «Күзенчиг» деп, «Кагдынмаан хоорай» деп адаар.

Исайя 63

Чоннардан өжээн негээшкининиң хүнү

¹Эдом черден кел чыдар, Восора хоорайдан кел чыдар кызыл хептиг кымыл ол? Каас-коя хеп кеткен, Бодунуң өндүр улуг күчү-күжү-биле кылаштап олурар кымыл ол? «Ол – Мен-дир мен – чөптүг-шынныг сөстөр медеглеп турар, камгалап шыдаар күчү-күштүг Мен-дир мен».

²Чүге Сээң кеткен хевин, оңгарда виноград сы баскан кижинии дег, кызыл өңнүгүл?

³«Мен оңгарга чааскаан чимис сы базап турдум, бүгү чоннардан кым-даа Меңээ дузалап, кады турбады. Мен оларны килеңнээш, сы базап, хорадааш, таптап турдум; оларның ханы Мээң хевимче чаштап турду, Бодумнуң кеткен хевимни ханга борап алдым.

⁴Дайзындан өжээн негээр хүнүм Мээң чүрээмде доктааттыңан, чонумну хостаар үе келген.

⁵Мен көөрүмге, дузалакчы чок болду! Кайгап калдым – Меңээ дөмөк болур кижичок болду! Ынчангаш Мээң Бодумнуң күчү-күжүм тиилелгени шаңнады, Мээң хорадаан сагыжым Мени деткиди!

⁶Килеңнээш, Мен чоннарны таптай базып турдум, хорадааш, оларны эзиртир ижиртип, ханын черже төп турдум».

Энерелдиг Адазынга чоннуң мөргүлү

⁷Дээрги-Чаяакчының енерелдиин, Ооң макталга төлептиин сактып кээр мен. Дээрги-Чаяакчы бис дээш өндүр улуг ачы-буян кылган, израиль чонувуска Бодунуң ээ-хайыразын, аажок улуг енерелин көргүскен.

⁸Ол: «Бо – Мээң чонум-дур, Мени мегелевес ажы-төлүм-дүр!» – дээн. Ол оларның Камгалакчызы апарган,

⁹оларның бүгү качыгдалын үлежип келген, Ооң төлээзи оларны камгалап турган. Бодунуң ынакшылы болгаш ээ-хайыразы-биле Ол оларны хостааш, бүгү эрте-бурунгу үеде холунга көдүрүп чораан.

¹⁰Ынчалза-даа олар тура халааш, Ооң ыдыктыг Сүлдезин хомудадыптарга, Ол оларның дайзыны апаргаш, олар-биле дайылдажып турган.

¹¹Ынчан Ооң чону эрте-бурунгу үени, Моисейниң үезин сактып келген – Бодунуң сүрүүн кадарчылары-биле кады далайдан үндүрө берген Бурган кайыл, чонунга Бодунуң ыдыктыг Сүлдезин хайырлаан Бурган кайыл,

¹²Бодунуң күчү-күштүг холу-биле Моисейни чедип алгаш чораан, Бодун кезээ мөңгеде алдаржыдып, чонунуң мурнунда сугну ийи чара аңгылапкан,

¹³ону далайның дүвү-биле кежире берген Бурган кайыл? Чон, ховуда аът ышкаш, тептикпейн барган,

¹⁴Дээрги-Чаяакчының Сүлдези чонну, шынааже бадып бар чыткан сүрүт малды дег, амыр-дыш черинге эккелген. Бодунуң адыңны алдаржыдар дээш, чонуңну ынчаар эдертип бар чыткан сен.

¹⁵Дээрден куду алзы көрөм, Бодунуң ыдыктыг болгаш алдарлыг чурттаар черинден көрүп көрөм! Сээң хүннээчел сагыжың болгаш күчү-

күжүң кайыл? Бодуңнуң улуг ээ-хайыраң биле кээргелиңни биске көргүспес апардың.

¹⁶Сен – бистиң Адавыс сен! Авраам бисти билир хөңнү чок-даа болгай-ла, Иаков бисти хүлээп көрүксевейн-даа баргай-ла, ынчалза-даа Сен, Дээрги-Чаяакчы – бистиң Адавыс сен; эрте шагдан бээр Сээң адың – «Камгалакчывыс» болгай.

¹⁷Чүге, о Дээрги-Чаяакчы, Бодуңнуң оруктарыңдан бисти астыктырып, Сенден кортпас кылдыр чүректеривисти чөрүүлөдип тур сен? Сээң чалчаларың дээш, Сээң үлүүң болур бо аймактар дээш, эглип кээп көрөм!

¹⁸Сээң ыдыктыг чонуң бодуңуң черин үр ээлеведи – ам ыдыктыг өргээңни дайзыннарывыс таптай басып тур.

¹⁹Бис ам Сээң кажан-даа чагырбайн чорааның чоннар дег, Сеңээ хамаарышпас улус дег апардывыс.

Исайя 64

¹О, бир эвес Сен дээрни чара тырткаш, дүжүп келген болзуңза! Ынчан даглар Сээң мурнуңга сирилеп, эстир ийик –

²от чээргенни ынчаар кыпсып, сугну хайындырыптар. Дайзыннарың Сээң адыңны билип алзын дээш, дүжүп кел! Бүгү чоннар Сээң мурнуңга сирилезин!

³Бистиң идегевээнивис түрлүг херектерни кылып турдуң. Сен дүжүп кээриңге, даглар Сээң мурнуңга сирилеп, эстип турду!

⁴Сенден өске кандыг-бир бурган аңаа идегеп турар улуска ындыг чүве кылганын эрте шагдан бээр кым-даа дыңнаваан, кым-даа көрбөөн.

⁵Чөптүг-шынныг чорукту өөрүшкүлүг кылып, Сээң оруктарың истеп, Сени сактып турар кижини Сен Бодуң уткуп үнүп кээп турар сен. Ынчалза-даа бис шагдан бээр бачыт үүлгедип туруп бээривиске, Сен килеңней бердиң. Камгалал ап шыдаар бис бе?!

⁶Бис шупту арыг эвес чүүлдер дег апардывыс, бистиң бүгү эки херектеривис хирленип, бужартаан хеп дег. Бис шупту бүрүлөр дег оңуп тур бис, бачыттарывыс бисти хат ышкаш хадып алгаш баар-дыр.

⁷Кым-даа Сээң адыңны адап, кыйгырбас-тыр, кым-даа Сени эдерерин кызытпас-тыр. Сен бистен хая көрнүп, бисти боттарывыстың бачыттарывыстың эргезинге хүлээдип бердиң.

⁸Ындыг турбуже, Дээрги-Чаяакчы, Сен – бистиң Адавыс сен, бис – дой бис, а Сен – дой сава кылыкчызы сен. Бис шупту – Сээң холуңнуң кылыглары бис.

⁹О, Дээрги-Чаяакчы, хөлүн эрттир килеңневейн көрем, бистиң бачыттарывысты кезээ мөңгеде сагынмам! Көрүп көр даан: бис шупту Сээң чонуң ышкажыл бис!

¹⁰Сээң ыдыктыг хоорайларың ээн кургаг хову апарган, Сион – ээн кургаг хову, Иерусалим – чурттакчы чок чер апарган.

¹¹Бистиң алдарлыг ыдыктыг өргээвис – ада-өгбевистиң Сени алгап-мактап турган чери – өрттенип калган. Үнелээривис бүгү чүве бузундулар бооп хуула берген.

¹²Таанда-ла Сен ооң соонда безин биске кээргелиң көргүспес сен бе, Дээрги-Чаяакчы? Таанда-ла ыттавайн эрттирип, бисти хөлүн эрттир кезедир сен бе?

Исайя 65

Бурганның эки, бак улусту ылгай көөрү

¹«Мени айтырбаан улуска ажыттыңан мен; Менче чүткүвээн улус Мени тып алган. Мээң адым адап, кыйгырбаан чонга: „Мында мен, мында!“ – деп чугааладым.

²Мен хүннү бадыр чагырга билбес чонче, боттарының бодал-сагыжын эдерип, бак оруктар-биле чоруп турар улусче холум сунуп турдум.

³Олар Мени үргүлчү арнымга-ла дорамчылап турар, дүрзү-бурганнарга ыдыктыг дээн сесерликтеринге өргүл салып, оларга тууйбудан кылган бедигээштерге артыш кыпсып турар,

⁴дүне чевег-куйларда, чажыт черлерде караң көрнүп турар, хаван эди чиир, савазынга арыг эвес быдаа хайындырып, кудуп ижер,

⁵өске улуска: „Менден ырадыр тур, оон башка мээң ыдыктым сенче шилчий бээр“ – дээр улус-тур. Олар, ыжы карак өер өшпестээн от дег, Мени хорададып турар.

⁶⁻⁷Оларның шииткелин Мээң мурнумда бижип каан. Ыттавайн барбас мен, оларның боттарының бачыттары дээш база ада-өгбезиниң бачыттары дээш, оларга кеземче онаар мен – деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалаан. – Олар дагларга айдызаар өргүл кылып, тейлерге Мени бужар байдалга таварыштырып турган болгай! Биеэги үүлгедиглери дээш, Мен оларга бүрүнү-биле кеземче хемчээп бээр мен!»

⁸Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Виноград салбаанда чулук артып калган болза, улус: „Аңаа хора чедирбе, ол ам-даа ачы-дузалыг-дыр“ – дээр. Мен база ынчаар кылыр мен: Бодумнуң чалчаларымны бодааш, чонумну бүрүнү-биле узуткавас мен.

⁹Мен Израильден үре-салгалды өстүрер мен, Иудеяны – Мээң даглыг чуртумну ээлээр салгакчылар артып каар; ону Мээң шилип алган улузум салгап алыр, аңаа Мээң чалчаларым чурттаар.

¹⁰Менче чүткүп турар чонумга Шарон оргулаажы – хойлар оыттаар одар-белчиир, Ахор шынаа – бода мал дыштанып чыдар чер болур.

¹¹А силерниң – Дээрги-Чаяакчыдан ойталаан, Мээң ыдыктыг даамны утгупкан, салым-чол бурганынга аыш-чем белеткеп салып, арагалыг дашка сунуп турар улустуң –

¹²салым-чолуңарны Мен тодарадып каан мен: хылыш силерни өлүрүп каар, силер шупту дискек кырынга олура, кыра шаштырып аар силер! Чүге дээрге Мен кыйгырып турдум, а силер харыылавадыңар, Мен

чугаалап турдум, а силер дыңнавадыңар. Мээң бузуттуг деп санаарым чүве үүлгедип, Мээң сеткилимге кирбес чүве шилип алдыңар».

13 Ынчангаш Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Мээң чалчаларым чемненир, а силер аштаар силер; Мээң чалчаларым ижер, а силер кагып-суксаар силер;

14 Мээң чалчаларым өөрүүр, а силер бак атка кирер силер! Мээң чалчаларым өөрүп-байырлаар, оларның чүректерин хөглээшкин бүргээр, а силер чүрээңерде качыгдалга алзып, човууртаар силер, аажок муңгарааш, ыглап-сыктаар силер.

15 Силерниң аттарыңар Мээң шилип алган улузумга каргыш бооп артар. Дээрги-Бурган-Чаяакчы силерни өлүмгө хүлээдир, а Бодунуң чалчаларыңга өске ат тыпсыр.

16 Ынчан чер кырында алгаг-йөрээшкин кылып турар кижини бүрүзү сөзүңгө шынчы Бурганның адын ажыглаар; чер кырында даңгырак берген кижини бүрүзү сөзүңгө шынчы Бурганның ады-биле даңгыраглаар. Чүгө дээрге биеэги качыгдалдар уттундурган, олар ам Мээң көрүжүм мурнунда артпаан-дыр.

Бурганның чаа чаялгазы

17 Көрүңер, Мен чаа дээр биле чаа черни чаяар деп тур мен, биеэде турган чүве моон соңгаар сагышка артпас, угаанга кирбес.

18 Мээң чаяар чүүлдерим дээш өөрүп-байырлаңар, кезээ мөңгөде хөглеңер! Мээң чаяарым Иерусалимни байырлал долар, ооң чонун – өөрүшкү бүргээр.

19 Мен Иерусалим дээш өөрүп-хөглээр мен, чонум дээш өөрүп-байырлаар мен; аңаа ам кажан-даа ыы-сыы, уё-човуур дыңналбас.

20 Аңаа моон соңгаар чаш ажы-төл өлүп кырылбас, бодунуң назынын бүрүнү-биле чурттаваан шаанда, чаңгыс-даа кырган кижини өлбөс. Кайы-бир кижини чүс харлыында өлүп калган болза, аныяанда калган деп

санаттырар, а чүс хар чедир чурттаваан кижини каргаттырган деп санаар.

²¹Улус-чон бажыңнар тудуп алгаш, аңаа боттары чурттаар. Олар тарып алган чимизин боттары чиир.

²²Оларның тудуп каан бажыңнарынга хары улус чурттаар деп чүве моон соңгаар турбас. Оларның тарып каан ыяштарының чимизин хары улус чиир деп чүве турбас. Мээң чонум ыяштар дег үр чурттаар. Мээң шилип алган улузум холу-биле кылган бүгү чүвезин боттары үр үеде ажыглаар.

²³Олар үре-түңнел чок ажылдавас, оларның ажы-төлү төрүттүнгеш, айыыл-халапка алыспас. Олар Дээрги-Чаяакчының ачы-буянын алган чон болур – олар боттары, оларның үре-салгалы-даа!

²⁴Олар Мени кыйгырар мурнунда-ла, Мен харыылаар мен; олар чугаазын төндүрбээнде-ле, Мен дыңнап кааптар мен.

²⁵Бөрү биле хураган кады оъттаар, арзылаң шары ышкаш сиген чиир, а чыланның чеми довурак-доозун бооп артар. Мээң бүгү ыдыктыг даамга кым-даа узуткаашкын кылбас, хора чедирбес апаар». Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези ол-дур.

Исайя 66

Шииткел болгаш идегел

¹Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Дээр – Мээң дүжүлгем, чер – бут салыр ширтээм! Меңээ кандыг өргээ тудуп берип шыдаар силер, Мээң дыштаныр черим каяа туруп боорул?

²Ол бүгүнү Мээң холум чаяап кылган, ол бүгү ынчаар тыптып келген – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Мээң ээ көрнүр улузум бо-дур: томаараан, сагыш-сеткили муңгагдаан болгаш Мээң сөзүмден сүрээдеп турар улус.

³А бузуттуг боду-ла, шары өргүп турар кижини – кижини өлүрүп турар кижиге дөмей, хураган дөгөргөш, өргүп турар кижини – ыт мойну сыйып турар кижиге дөмей, далган-тараа өргүлү кылып турар кижини – хаван

ханы өргүп турар кижиге дөмей, чаагай чыттыг чүүлдер кыпсып турар кижиге – дүрзү-бурганга мөргүп турар кижиге дөмей. Ындыглар – оруктарын боттары шилип алган, боттарының чүдек-бужар чүүлдеринге ынак улус-тур.

⁴Мен база Бодумнуң шилилгем кылыр мен: оларны хилинчекке таварыштырып, оларже коргар чүвезин ыдар мен. Чүге дээрге Мен кыйгырып турумда, кым-даа харыылавады, Мен чугаалап турумда, кым-даа дыңнавады. Олар Мээң бузуттуг деп санаарым чүве үүлгедип, Мээң сеткилимге кирбес чүве шилип алдылар».

⁵Дээрги-Чаяакчының сөзүнден сүрээдеп турар улус, Ооң сөзүн дыңнаңар: «Силерни көөр хөңнү чок база силерни Мээң адым ужун үндүр сывырып турар ха-дуңмаңар: „Дээрги-Чаяакчы Бодун алдаржытсын, Ол силерни өөртсүн, а бис көрээли!“ – дээн. Ынчалза-даа олар бак атка кирер.

⁶Дыңнаңар, хоорайда шимээн үнүп, Бурганның өргээзинде дааш-шимээн дыңналып тур! Дээрги-Чаяакчы Бодунуң дайзыннарынга чогуур кеземче онаап, шимээргеп тур.

⁷Божуушкун хилинчээ көрбейн чыткаш-ла, Иерусалим божуп алган, эъди аарываан хирезинде-ле, оол божуп алган.

⁸Кым ындыг чүве дугайында дыңнааныл, ындыг чүвени көргенил? Чурт чаңгыс хүн дургузунда төрүттүнер бе, чон хензиг үе иштинде чырык черге көстүп кээр бе? А Сион-кыс эъди аарып эгелээн дораан-на, оолдарын божуп алды!

⁹Божуурунга чедиргеш, божуттурбайн баар мен бе? – деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалап тур. – Таанда-ла Мен божуур күштү хайырлааш, херээжен кижиниң хырнын дуглап каар мен бе? – деп, Бурганың чугаалаан. –

¹⁰Иерусалимге ынак бүгү улус, ооң-биле кады хөглеңер, ол дээш өөрүп-байырлаңар! Ооң ажыын ажып ыглап турган бүгү улус, ам ооң-биле кады өөрүңер!

¹¹Силер ооң аргалал бээр эмиглериң ээп, тодар силер, ооң сүткүр эмиглериң таалал-биле ээп, чемненир силер».

¹²Дээрги-Чаяакчы: «Мен Иерусалимге чаагай чорукту хем ышкаш чорудуп бээр мен, өске чоннарның байлаа, терең суг дег, ону хөме алыр! Иерусалим ам силерни эмиглери-биле чемгерер, холунга көдүрүп чоруур, хойнунга олурткаш, чассыдар.

¹³Мен силерни, ие кижиниң чаш төлүн аргалааны дег, аргалаар мен, Иерусалимге аргалал алыр силер!» – дээн.

¹⁴Ону көрүп кааш, чүректериңер өөрүүр, чаа үнген оыт-сиген ышкаш чечектелир силер. Дээрги-Чаяакчының күчү-күжү Ооң чалчаларыңга ажыттыңар, а килеңи дайзыннарыңга удур кыптыңар.

¹⁵Дээрги-Чаяакчы отка бүргедипкен чедип кээр, Ооң дайынчы тергелери казыргы дег боор. Ооң өжээн негээшкини килеңниң, Ооң түрлүг кыйгызы оттуң чалбыжы-ла!

¹⁶Дээрги-Чаяакчы от-биле, Бодунуң хылыжы-биле бүгү кижини төрөлгөтенге шииткелин боттандыңар, Ооң кыргып-хыдаан улузу хөй болур.

¹⁷«Бодун ыдыктап, арыглап алгаш, ыдыктыг деп санаттыңар сесерликтерже соңнуг-мурнуг кирип турар улус, хаван эъди, күскелер болгаш өске-даа чүдек-бужар амытаннар чиир улус шупту өлүп каар – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

¹⁸Мен оларның ажил-херектерин, бодалдарын билир мен. Бүгү чоннарны, аймактарны чыыр дээш чоруптар мен. Олар чедип келгеш, Мээң өндүр чырыымны көрүп каар.

¹⁹Мен оларның аразыңга көскү демдек көргүзөр мен. Олардан дириг арткан улустуң чамдызын өске чоннарже: Фарсис, Ливия болгаш ча

адыгжылары чурттап турар Лидияже, Тувал болгаш Иаванче – Мээң дугайымда дыңнаваан, Мээң өндүр чырыымны көрбээн ырак черлерже чорудуптар мен. Олар ол чоннарга Мээң алдарымны медээлээр.

²⁰Ынчан олар бүгү чоннар аразындан силерниң бүгү ха-дуңмаңарны чуузатар, тергелерге олурткаш, аъттар, элчигеннер болгаш тевелерге мундургаш, Мээң ыдыктыг даамче, Иерусалимче, Дээрги-Чаяакчыга белек кылдыр эккээр – деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалаан. – Бүгү чоннар улузу израильчилерни, Дээрги-Чаяакчының өргээзинге израильчилерниң арыг саваларда далган-тараа өргүлүн эккээри дег, эккээр.

²¹Оларның чамдызын мен Бодумнуң бараалгакчыларым болгаш левиттер кылып аар мен». Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези ол-дур.

²²«Мээң чаяарым чаа дээр биле чаа черниң кезээде Мээң мурнумга турары дег, силерниң үре-салгалыңар болгаш адыңар кезээде артып каар – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

²³Ай чаазы кээрге-ле, амыр-дыш хүнү кээрге-ле, бүгү кижиге төрелгетен Меңээ мөгөөр дээш кээп турар апаар – деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалаан. –

²⁴А өргээмден үнүп тура, улус Меңээ удур үймээн үндүргеннерниң мөчү-сөөгүн көрүп каар; оларны куртттар-даа, өшпес от-даа кезээ шагда чиир, олар бүгү кижиге төрелгетенге ческинчиг болур».

Иеремия

Иеремия 1

¹Хелкияның оглу Иеремияның сөстери бо-дур. Иеремия болза Вениаминнің аймааның черинде турар Анатот хоорай чурттуг Бурганның бараалгакчыларының бирээзи турган.

²Дээрги-Чаяакчы аңаа Бодунуң сөзүн Амоннуң оглу иудей хаан Иосияның хааннаашкынының он үшкү чылында ажыдып эгелээн.

³Дээрги-Чаяакчы Иеремияга Иосияның оглу иудей хаан Иоакимнің чагырган үезинде база сөөлзүредир – Иосияның оглу иудей хаан Седекияның хааннаашкынының он бирги чылын төндүр чугаалап келген. Ол-ла чылдың бешки айында дайзыннар Иерусалимнің чурттакчыларын тудуп алгаш, сүрүп аппаратан.

Дээрги-Чаяакчының Иеремияны кыйгырганы

⁴⁻⁵Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып: «Хырын иштинге ботталдырып кааным мурнунда-ла сени билир турдум, иең иштинден үнүп кээриң мурнунда-ла сени ыдыктап аңгылап кагдым, делегейнің чоннарынга медээчи кылдыр салып кагдым» – деп чугаалаан.

⁶Мен: «О, Дээрги-Бурган-Чаяакчы! Ам-даа аныяам кончуг болгаш, чүве чугаалап билбес-тир мен» – деп харыыладым.

⁷А Дээрги-Чаяакчы меңээ: «„Аныяк мен“ диве, Мен сени кымче-даа чорудупсумза, баар сен, Мээң сеңээ дужааган бүгү чүвемни чугаалаар сен!

⁸Кымдан-даа кортпа, чүге дээрге Мен сээң-биле боор мен, сени камгалаар мен» – дээн.

⁹Дээрги-Чаяакчы холун сунуп, аксымга дээскеш, меңээ: «Бодумнуң сөстөримни ам сээң аксыңдан үнер кылып кагдым.

¹⁰Көрдүң бе, Мен бөгүн сени чоннар, күрүнелерни харагалзаар кижикылдыр томуйлап тур мен – дазылы-биле тура тыртар, үрегдээр, узуткаар, буурадыр, быжыглаар база тарып олуртур сен» – дээн.

Бурганның чорутканы ийи көстүүшкүн

¹¹Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып: «Иеремия, сен чүнү көрүп тур сен?» – деп чугаалады. Мен: «Миндаль ыяштың будуун көрүп тур мен» – деп харыыладым.

¹²Дээрги-Чаяакчы меңээ: «Шын көрүп турар-дыр сен, ол дээрге Мээн удумзуравайн турарым ол-дур, Бодумнуң сөзүмнү күүседирим ол-дур» – дээн.

¹³Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн база катап ажыдып: «Сен чүнү көрүп тур сен?» – деп чугаалады. Мен: «Хайынган пашче көрүп тур мен, ол паш соңгу чүкте турар-дыр» – деп харыыладым.

¹⁴Дээрги-Чаяакчы меңээ: «Бо черниң бүгү чурттакчыларын айыыл-халап соңгу чүктен хөме алыр-дыр» – дээн.

¹⁵«Мен ам соңгу күрүнелерниң бүгү аймактарын кыйгырар мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Олар чедип келгеш, Иерусалимниң ханаларын, Иудеяның бүгү хоорайларын дескиндир бүзээлээш, аймак бүрүзү бодунуң дүжүлгезин Иерусалимниң иштинге тургузуп аар.

¹⁶Мен Иудеяның үүлгеткен бүгү кем-буруузу дээш, ооң Менден ойталап, өске бурганнарга айдызаар өргүлдер кыпсып, холу-биле кылып алган дүрзүлериңге мөгейип турганы дээш, аңаа удур шииткелим үндүрер мен.

¹⁷А сен куруң куржанып белеткенип ал, баргаш, Мээн сеңээ дужааган чүвемниң шуптузун улуска чугаала, оларның мурнунга сирилеве, оон башка Мен сени, олар көрүп турда, сириледиптер мен!

¹⁸Бо черниң бүгү чурттакчылары – Иудеяның хааннары, нояннары, Бурганның бараалгакчылары болгаш карачал чону сеңээ удур болур, а

Мен ам сени шивээ, демир адагаш, хүлер хана дег быжыг кылдыр тургузуп кагдым.

¹⁹Олар сеңээ удур халдап үнер, ынчалза-даа күш четпестер, чүге дээрге Мен сээң-биле боор мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Мен сени камгалаар мен».

Иеремия 2

Иудеяның Бурганны каапканы

¹Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдыпкан:

²«Баргаш, Иерусалимниң чонунга Дээрги-Чаяакчының бо сөстөрүн чарлап чугаала: „Сактып тур мен, аныяаңда меңээ бердинген чордуң, душтук кыстың ынакшылы-биле меңээ ынак турдуң, ээн кургаг ховуга, үнүш-дүжүт чок черлерге Мени эдерип чордуң.

³Израиль – Дээрги-Чаяакчының ыдыктыг чону, Ооң дүжүдүнүн баштайгызы-дыр. Ону чип турган улус шупту буруудаар, айыыл-халап оларны хөме таварыыр“». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

⁴Иаковтуң салгалы, Израильдин бүгү аймактары, Дээрги-Чаяакчының сөзүн дыңнаңар!

⁵Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Таанда-ла ада-өгбеңер Мени кем-буруулуг деп көргөн бе? Чүге олар Менден ырай берди? Олар хоозун чүүл сүргеш, боттары хоозун куруг апардылар.

⁶Олар: „Дээрги-Чаяакчы бисти Египеттен үндүре берген, Ол бисти ээн кургаг ховуга, кооргалдарлыг, суг чок черге, дүмбей караңгы, кым-даа чорбайн турар, кижини ээлеп чурттавайн турар черге эдертип чораан болгай. Олче чүткүүлү“ – диведилер.

⁷Мен силерни дүжүткүр черже, ооң ачы-буянныг беримчези-биле чемнензин дээш, эккелдим. А силер чедип келгеш, канчалдыңар? Мээң чуртумну бужартадып, Мээң ээлээн черимни чүдек-бужар чүүл кылып кагдыңар!

⁸ Бурганның бараалгакчылары: „Дээрги-Чаяакчыже чүткүүлү!“ – деп кыйгырбады, ыдыктыг хоойлу башкылары Мени билбес-тир, силерниң чагырыкчыларыңар Менден ойталаан-дыр, медээчилер Ваал бурганның өмүнээзинден медеглеп, ажык-дуза чок дүрзү-бурганнарга мөгейип турар-дыр!

⁹Ол дээш Мен силер-биле чаргылдажыр мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Силерниң салгалыңар-биле база чаргылдажыр мен.

¹⁰Китт чоннуң ортулуктарыңче баргаш, көрүңер, кедар аймакче элчиннерден чоруткаш, хайгыылдап көрүңер. Орта шак мындыг чүве болган бе деп билип алыңар:

¹¹Бодунуң ёзулуг Бурган безин эвес бурганнарын солуп турар чон бар бе? А Мээң чонум бодунуң алдарлыг Бурганын ажык-дуза чок дүрзү-бурганнарга орнапкан-дыр.

¹²О дээрлер, ону кайгап-хараңар, коргуп-сүрээдеп, сирилеңер! – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

¹³Мээң чонум бузуттуг ийи херек үүлгеткен: ол Мени, амыдырал хайырлаар суг бажын, каапкаш, суг ызырынмас, үрелип бузулган доскаарлардан суг узуксап турар.

¹⁴Израиль чон – кул бе? Кулданыышкыңга төрүттүнген чалча бе? Ол чүге олча апарды,

¹⁵чүге арзылаңнар олче сүртенчиг ырланып, ооң черин хоозурадып кагды? Ооң хоорайлары өрттеттирген, чурттакчы чок арткан-дыр.

¹⁶Мемфис биле Тафнис хоорайларның чурттакчылары сээң бажыңны чара шаап кагды.

¹⁷Ол бүгү дээш, бодуң шоруң! Сеңээ орук баштап чораан Дээрги-Чаяакчы Бурганыңдан ойталаан болгай сен!

¹⁸А ам Египетче чүге баарың ол, Нил хемниң суун ижер дээш бе? Ассирияже чүге баарың ол, Евфраттың суун ижер дээш бе?

¹⁹Кем-бурууң дээш кеземче алыр сен, өскерлиишкиниң дээш сени кезедир; ынчангаш Дээрги-Чаяакчы Бурганыңдан ойталааның, Менден кортпас апарганың кайы хире айыыл-халап, ажыг-шүжүгте чедиргенин билип, көрүп ал». Аг-шериглиг Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

²⁰«Бурунгу шагда-ла Мен хомудуңну буза шаап, моожаңны үзе тыртып берген мен, а сен: „Бараан болбас мен!“ – дидиң, бүгү бедик тейлер бажыңга, таварышкан-на хөлегелиг саглагар ыяш адаанга самыырап турдуң!

²¹Мен сени тарып каарымга, эң эки виноград үнген шөл, шилиттинген чаш будуктар турдуң. Оон Меңээ хамаарыштыр канчап хары, черлик сып болу бердиң?!

²²Ынчангаш кандыг-даа саваң-биле арыдыр чунуп шыдавас сен – кем-бурууң Мээң мурнумда көскү! – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. –

²³Сен канчап: „Бужартаваан мен, Ваалдың дүрзүлериңге мөгейбээн мен“ – дээр сен? Шынаага кылып турган херектериңче көрүп көр, чүнү үүлгеткениңни медегеп билип ал! Эңгин тебе дег, оруктарга дөскелчок караңнадыр маңнап турдуң.

²⁴Ээн кургаг ховуга чаңчыккан черлик кыс элчиген дег, киргиннээш, агаарга харлыгып турдуң! Ол элчигенни кым доктаадып шыдаарыл? Эдержилге үезинде кым-даа, күзезе, ону чайлыг тып аар.

²⁵Ынчаар маңнап тургаш, идиң эледир кедип аарыңдан кичээн, суксааш, боостааң кургап калбазын халак! Ынчалза-даа: „Хей чүве! Өске бурганнарга ынак мен, оларның изин истээр мен“ – дээш турар болдуң.

²⁶Туттуруп алгаш, ады баксыраан оор кижиге дег, Израильдиң – чонунуң, хааннар, нояннар, бараалгакчылар болгаш медээчилериниң – ады баксырады.

²⁷Олар ыяшты „Ачам сен“ деп, дашты „Мени төрүп кагдың“ деп турар. Менче арнын эвес, ооргазын эргилдирип кээр-дир. Ол хирезинде-ле айбыл-халапка таварышканда, „Бисти камгалап көрөм!“ дижир-дир.

²⁸Иудея, сээң кандыг-даа хоорайың боду бурганныг болгай. Кылып алган бурганнарыңар кайыл? Айбыл-халап хөмө таварып кээрге, шыдаар болза, олар силерни камгалап чедип келзин.

²⁹Мээң-биле канчап чаргылдажыр силер? Мээң мурнумга шупту кем-буруулуг силер – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

³⁰Чонуңарны кезедиримге-даа, хей болду, чагыг-суртаалымны хүлээп албадыңар. Медээчилериңерни силерниң хылыжыңар, хайыра чок арзылаң ышкаш, чип төттү.

³¹О, амгы салгал, Дээрги-Чаяакчының сөзүн тооп билип ап көрүңер! Мен израиль чонга хамаарыштыр ээн кургаг хову, дүмбей караңгы бооп турдум бе? Ынчаарга чүге-ле Мээң чонум: „Бодувустуң барыксаан оруувус-биле чоруй баар бис, Сенче дедир эеп келбес бис!“ – дээрил?

³²Кыс кижичаас хептерин, душтук кыс – думаалайын уттуп шыдаар бе? А Мээң чонум Мени сагынмас-тыр, шагда-ла уттупкан-дыр.

³³Хандыкшааннарыңче чүткүүр дээнде, мергежээниң аажок-тур, орууңну бузутче шиглеп чаңчыккан-дыр сен.

³⁴Сээң хевиң эдээ актыг ядыларның ханынга борашкан-дыр. Олар кемниг херек үүлгөтпээн, буруу чок улус-тур. Ол хиреңде-ле:

³⁵„Мен актыг мен, Бурганның килеңи менден чайлаар боор“ – дээр-дир сен. Мен сени „Бачыг үүлгөтпедим“ дээн сөстериң дээш харыы тударынче кыйгырар мен!

³⁶Чүге алызын бодавайң, оруктарың солудуң? Ассириядан чөгелиң төнгени дег, Египеттен база чөгелиң төнер.

³⁷Египеттен база бажың халайтып алгаш үнер сен, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы сээң идегеп турган чоннарыңны хүлээп көрбээн-дир: олар-биле кады чорааш, чедимчелиг болбас сен!»

Иеремия 3

Өскерликчи Израиль биле Иудея Бурганче эглир ужурлуг

¹«Ашаа кадайын чандырыптарга, кадайы оон чоруй баргаш, өске ашакка барып аар болза, баштайгы ашаа олче эглип кээп болур бе? Ынчаар болза, ол чер бужартай бербес деп бе? А сен хөй таныштарың-биле самыырап турган хиреңде-ле, Менче эглип кээр деп тур сен бе? – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

²Тас тейлерже көрүжүң шигле, ында сээң самыырап турбааның чер бардыр бе? Ээн кургаг ховуда чорумалдар кеденген араб кижиге дег, таныштарыңны орук кыдыыңга манап турдуң. Бодуңнуң самыыраашкын болгаш бузудуң-биле черни бужартаттың.

³Ынчангаш чаъс чагбастаан, Мен часкы чаъс-чайыкты кутпайн турдум. Сээң арын-шырайың самыын-садар херээженни дег-дир, ыядыр арның чок-тур!

⁴А ам сен Меңээ: „Аныяамдан тура эргим эжим! Ачам сен!

⁵Таанда-ла кезээ мөңгеде килеңнээр сен бе, кезээде хорадаар сен бе?“ – деп турар-дыр сен. Ынча дээр хиреңде-ле, бар шааң-биле бузут үүлгедир-дир сен».

⁶Дээрги-Чаяакчы меңээ Иосияның хааннаан үезинде: «Өскерликчи херээжен дег Израильдин чүнү үүлгедип турганын көргөн-не болгай сен. Ол бедик даг бүрүзүнче барып, таварышкан-на хөлгелиг салбагар ыяш адаанче кирип, аңаа самыырап турду.

⁷Бүгү үүлгедиглериниң соонда, ол Менче эглип кээр боор деп бодадым, ынчалза-даа ол эглип келбеди. Ооң сөс ээлевес кыс дуңмазы Иудея ону көрүп турду.

⁸Израильдин Меңээ өскерлип турганы дээш, Мен аңаа чарлыышкын бижии бижээш, чандырыпкан мен. Оон көөрүмге, ооң сөс ээлевес кыс дуңмазы Иудея кортпайн, боду база самыырап чорупту.

⁹Ол бодунуң ыят чок самыыраашкыны-биле черни бужартадып, даш, ыяш дүрзүлөр-биле Меңээ өскерлип турду.

¹⁰Ынчап тургаш-ла, Израильдин сөс ээлевес кыс дуңмазы Иудея Менче шын сеткили-биле эвес, а кажарлап эглип келди» – деп чугаалаан.

¹¹Дээрги-Чаяакчы меңээ: «Өскерликчи Израиль, сөс ээлевес Иудеяга көөрде, ооң буруузу эвээш-тир.

¹²Баргаш, сонгу чүкке: „Эглип кел, өскерликчи Израиль!“ – деп сөстөрни чарлап чугаала» – дээн. Ол оон ыңай: «Мен сеңээ хорадап артпас мен, энерелдиг болгаш, кезээ мөңгеде килеңневес мен – деп медеглээн. –

¹³Чүгле бодуңнуң кем-бурууңну билин: Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга удур бачыт үүлгедип, таварышкан-на хөлегелиг салбагар ыяш адаанга өске бурганнарга хандыкшып шаг болдуң, Мээң сөзүмнү тооп дыңнавайн турдуң». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

¹⁴«Эглип келиңер, өскерликчи ажы-төл – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – чүге дээрге Мен – Эңер-дир мен, силерни, бир хоорайдан-на – бир кижини, бир аймактан-на – ийи кижини кылдыр эдертип алгаш, Сионче эккээр мен.

¹⁵Мээң сеткилимге тааржыр чагырыкчылардан силерге бээр мен, олар силерни угаан-медерелдии-биле чагырар.

¹⁶Бо черге өзүп-көвүдөп, эндерли бээр силер – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – ол хүннерде Дээрги-Чаяакчының чагыг-керээзин шыгжаан аптара дугайында улус чугаалашпас, ону бодавас база сагынмас, ону хереглевес, өске ыдыктыг аптара-даа кылып албас.

¹⁷Ол үеде Дээрги-Чаяакчының дүжүлгези деп атты Иерусалимге тыпсыр, бүгү чоннар Иерусалимге чыгып келгеш, Дээрги-Чаяакчының

адынга мөгеер, оон соңгаар боттарының чөрүүлөнгөн бузуттут чүректеринге чагыртып чурттавайн баар.

18Ол хүннерде Иудеяның чону Израильдиң чону-биле каттыжып алгаш, соңгу чүкте чурттан силерниң ада-өгбеңерге Мээң берген черимче чоруй баар.

19Мен сеңээ ажы-төлүмге дег хамаарылгалыг болуксадым, сеңээ күзенчиг черни, чоннарның эң кайгамчык үлүүн дыка берикседим. Сен Мени „Ачам“ деп адаар боор деп, Менден ойталавас боор деп бодадым.

20Ынчалза-даа ашаанга өскерилген кадай дег, израиль чон, сен база Меңээ өскерилдиң – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

21Тейлер баштарында алгы-кышкы, израиль чоннуң чалынган ыы-сызызы дыңналып турар, чүге дээрге олар оруундан өскээр ээп, Дээрги-Чаяакчы Бурганын уттупкан-дыр.

22Эглип келиңер, өскерликчи ажы-төлүм, Мен силерни шынчы эвес чорууңардан экиртип каар мен». Көрөм, Сенче бар чыдыр бис, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы Бурганывыс – Сен-дир сен!

23Тейлерде – чүгле меге, дагларда – чүгле шимээнниг чыыштар бар болгай. Израильдиң камгалалы чүгле Дээрги-Чаяакчы Бурганывыстан кээри шын-дыр!

24Бистиң аныяк шаавыстан-на бужар дүрзү-бурганнар ада-өгбевистиң эт-хөреңгизин, оларның шээр, бода малын, оглу-кызын сыырып турган.

25Бужар чүүлдеривис бисти бүргөп алган, бак адывыс бисти шып алган! Чүге дээрге бис-даа, ада-өгбевис-даа аныяк шаавыстан амдыгаа чедир Дээрги-Чаяакчы Бурганывыска удур бачыт үүлгедип, Ооң сөзүн тооп дыңнавайн турган-дыр бис.

Иеремия 4

¹«Израиль, бир эвес эглип келиксээр болзуңза, Менче эглип кел – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Чүдек-бужар дүрзүлериңни ап октапкаш, улчуп чорбастай берзиңзе база

²шынны-биле, ак сеткилдий-биле: „Дириг Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглап тур мен!“ – дээр болзуңза, өске чоннар Бургандан ачы-буян алып, Ол дээш чоргаарланыр».

³Дээрги-Чаяакчы Иудея биле Иерусалимде чурттаан улуска мынча деп турар-дыр: «Кур черден боттарыңарга аңдарып алыңар, тенниг үнүштер аразыңга үрезин тарываңар!

⁴Дээрги-Чаяакчыга хамааржырыңарны көргүзери-биле чүрээңерни демдектеп, арыглап алыңар, Иудеяның улузу, Иерусалимниң чурттакчылары, оон башка силерниң бузуттуг херектериңер дээш Мээң килеңим чалбыышталдыр хып, өжүртүнмес өрт ышкаш апаар».

Соңгу чүкте чурттан дайзын халдап кээр

⁵«Иудеяга чарлап көрүңер, Иерусалимге медеэлеп чугаалаңар, бүгү чуртка трубадан этсиңер, үнүңер шаа-биле: „Барып, быжыглаттынган хоорайларга чыглыылы!“ – деп алгырыңар.

⁶ Сионче дезер дээш ынаар углай туктан көдүрүңер, амы-тыныңар камгалаңар, черле доктааваңар, чүге дээрге Мен соңгу чүктен айыыл-халап, кончуу сүргей өлүм-чидим эккээр мен!

⁷Шырыштан үнүп келген арзылаң дег, чоннарны узуткаар хаан кел чыдар-дыр, ол силерниң чериңерни хоозурадыр дээш бодунуң чыдынындан туруп келген-дир. Узуткакчы хоорайларыңарны үреп бузуп кааптарга, оларга чурттакчылар артпас».

⁸Ынчангаш качыгдал хевинден кеткеш, ишкирнигип ыглажыңар, Дээрги-Чаяакчының килеңи бисти оюп эртер эвес.

⁹«Ол хүн хаан-даа, ноян-даа эр соруун чидириптер, Бурганның бараалгакчылары коргуп-сүртээр, медеэчилер аңгадай бээр» – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн.

¹⁰Мен: «Аа халак, Дээрги-Бурган-Чаяакчы! Сен бо чонга, Иерусалимниң чурттакчыларынга тайбың дүжерин аазааш, оларны ылап-ла мегелеп кагдың. Хылыш оларның боскун үзе кезер деп барды» – деп чугааладым.

¹¹Шак ол чонга, Иерусалимниң чурттакчыларынга: «Ол үеде Мээң күжүр чонумче ээн кургаг ховунуң тас тейлеринден изиңейндир чип турар хат хадып кээр! Ындыг хатка тараа арыглай челбиттинмес, үрезин савандан арыглаттынмас.

¹²Хат хөлүн эрттир дыңзыг боор! Мээң күзел-соруум ёзугаар ол хат хадып кээрге, Мен чонумга хамаарыштыр шииткелимни үндүрер мен!» – деп, Бурган чугаалаан.

¹³Булут ышкаш, дайзын көдүрлүп олур, ооң дайынчы тергелери казыргы дег, аьттары эзирлерден кашпагай! Ат болдувус-ла, өлүп читтивис-ле!

¹⁴«Иерусалим, бодуңнуң чүрээни бузуттан арыглап ал, ынчан камгалалды алыр сен! Чежеге дээр кара бодалдарың амдажыдар сен?

¹⁵Дан хоорайдан, Эфрем дагларындан өлүмнүң медээзи дыңналып тур.

¹⁶Чоннарга мону чарлаңар, Иерусалимге дамчыдыңар: ырак чурттан аг-шериг кел чыдыр, Иудеяның хоорайларында оларның алгы-кышкызы чаңгыланып тур.

¹⁷Шөлдү долганган таңныылдар дег, олар найысылалды бүзээлеп келди. Чүге дээрге Иудея Меңээ удур тура халаан-дыр! – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

¹⁸Бодуңнуң-на ажыл-херектериң, бак үүлгедиглериң бо бүгүнү сенче халдатты! Бузут-багыңдан тывылган ажыг-шүжүг сээң чүрээни кемдедип тур».

Иеремияның чону дээш кажыыдааны

¹⁹Ишти-хөңнүмнү! Ишти-хөңнүмнү! Чүрээм аарышкыдан харыксырап, чарлыр чыгыы соп тур, ыттавайн баар аргам чогул. Чүге дээрге трубалар эткенин – дайынчы медеэни дыңнап тур мен.

²⁰Халапты халап солаан, бүгү чурт хоозураан; чадырларывыс хенертен, оран-сававыс – карак чивеш дээр аразында буступ кээп дүшкен.

²¹Кажанга чедир дайынның туктарын көрүп, дайынчы трубалар этсирин дыңнаар мен?

²²«Мээң чонум мелегей-дир, Мени билбес-тир! Угаан кирбээн уруглар дег, сарыыл чок-тур; олар чүгле бузут үүлгедир талазы-биле мергежээн, а буян кылып билбес-тир».

²³Черже көрдүм – ол ужу-бажы билдинмес, ээн болду, дээрже көрдүм – ында чырык чок болду.

²⁴Дагларже көрдүм – олар сирилеп тур, тейлер шупту сүрээдеп тур.

²⁵Көөрүмге, чаңгыс-даа кижичок, дээрниң куштары тарадыр ужа берген болду.

²⁶Көөрүмге, чечектелген чер ээн кургаг хову апарган болду, ооң бүгү хоорайларын Дээрги-Чаяакчының күзел-соруун ёзугаар бузуп каапкан – Ооң килең-кылыы ол хире-дир!

²⁷Дээрги-Чаяакчы: «Бо бүгү чер хоозурап каар, ынчалза-даа ону бүрүнү-биле узуткавас мен!

²⁸Ынчангаш чер ыглап-сыктаар, бедик дээр карара бээр; шиитпиримни үндүрген мен, ам ону өскертпейн, күүседир мен» – деп чугаалаан болгай.

²⁹Аьттыг-шеригжилер биле ча адыгжыларының алгы-кышкызындан хоорай чурттакчылары тарадыр маңажып тур. Олар шыргай аргаларже дезип, кашпалдарже чаштып чоруп тур. Хоорайлар шупту ээнзирээн, оларда чаңгыс-даа чурттакчы артпаан.

³⁰А сен, куруглаан Иудея, ам канчаар сен? Каас-коя хептер кедип, алдын каасталгалар-биле шиметтинип, карактарың будуп чордуң. Хей-ле каастанып чораан болдуң! Сээң-биле самырап турган таныштарың сени тоовастап, амы-тыныңны үзүксеп тур.

³¹Алгы-кышкыны дыңнап тур мен – херээжен кижиге божуп чыткан-даа дег, ол дун төлүн божуп, човууртаан-даа ышкаш. Сион-кыс ыглап-сыктап, уё-човуур-биле холун өрү сунуп: «Ат болдум! Өлүрүкчүлөрдөн дезер дээш шаам төндү!» – деп тур.

Иеремия 5

Бүгү чон бачытка борашкан

¹«Иерусалимниң кудумчуларын эргий кылаштаңар. Көрүп чоруңар, сураглап билип алыңар, төп шөлдерден дилеңер: алыс шынче чүткээн, оода чаңгыс чөптүг кижиге бар-дыр бе, ындыг кижиге тып шыдаар силер бе? Тып алзыңарза, Мен найысылалды өршээр мен!

²Иерусалимниң чурттакчылары дириг Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглап турар, ынчалза-даа ол даңгырактары меге боор-дур».

³Дээрги-Чаяакчы, Сээң карааң алыс шынны көрүп кагбас деп бе? Чонуңну буурадып турдуң – а ол аарышкыны медегеп билбес-тир, ону узуткап турдуң – а ол угаан киреринден ойталаар-дыр. Оларның сеткил-чүрээ даштан кадыг апарып, Бурганче эглиринден ойталады.

⁴Мен ынчан: «Бо-даа карачал улус-тур, олар бүдүүлүк болгаш, Дээрги-Чаяакчының оруун, боттарының Бурганының дүрүмнерин билбес болгай.

⁵Ынчаарга ызыгууртан кижилерге барып, чугаалажып көрейн. Олар Дээрги-Чаяакчының оруун, Бурганының дүрүмүн билир болгай» – дээн мен. Ынчалза-даа олар база шупту Бурганның кедирген хомудун чуура шаап, моожазын үзе тыртып каапкан болду.

⁶«Ынчангаш оларже шыргай арыгдан арзылаң халдаар, оларны ховунуң бөрүзү үзерлеп кааптар, ирбиш хоорайлар чанынга кеденир: хоорайдан үнген кижиге бүрүзүн ол үсперлеп кааптар! Чүгө дээрге оларның бачыттары көвүдээн-дир, Меңээ өскерлири дам барган-дыр.

⁷Мен сени канчап өршээр мен? Сээң улузуң Менден ойталаан-дыр, Бурган болбас дүрзүлөр ады-биле даңгыраглаар-дыр. Мен тоттуруп

турумда-ла, олар самыралга алзып, самын херээженнер бажыңнарында тырлып турар-дыр.

⁸Семис киргин аскыр дег, кижини бүрүзү өске кижиниң кадайынче туралап, киштеп кыйгырар-дыр.

⁹Таанда-ла ол бүгү дээш оларны кезетпес мен бе? – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Таанда-ла ындыг чондан өжээн негевес мен бе?

¹⁰Дайзын чоннуң виноград шөлдөрүнче барып, үрегдесин, ынчалза-даа бүрүнү-биле узуткавазын. Виноград сыптарын үрегдесин, чүгө дээрге олар Дээрги-Чаяакчыга хамаарышпас-тыр.

¹¹Чүгө дээрге Израильдин-даа, Иудеянын-даа чону Меңээ шынчы эвес болган-дыр – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

¹²Олар Дээрги-Чаяакчы дугайында мегелеп чугаалажып: „Бурган бисти канчаптар деп. Бисти айыыл-халап-даа таварбас, дайын-чаа-даа, аш-чут-даа көрбөс бис!

¹³Ооң медээчилери хат ышкаш хоозун кижилер-дир; Дээрги-Чаяакчынын сөзү оларга ажыттынмаан. Оларнын оштаан бүгү бак чүвези боттары-биле боттанзын!“ – деп турганнар».

¹⁴Аг-шериглиг Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Иеремия, улустун ындыг чугаа-сөзү дээш, сээң аксындан үнер Мээң сөзүмнү от дег кылып каар мен, бо чон ыяш апаар – ону ол от чиптер.

¹⁵Көөр силер, израильчилер, Мен силерге ыракта чонну ыдыптар мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – күчүлүг, эрте-бурунгу чонну! Силер ооң дылын билбес боор силер, чугаа-сөзүн билип шыдавас силер.

¹⁶Ооң согун саадаа – ажык чевег дег, ооң дайынчылары шупту күш-шыдалдыг.

¹⁷Ол чон силерниң дүжүдүңерни, аш-чемиңерни сырыптар, оглу-кызыңарны база сырыптар, мал-маганыңарны чиптер,

виноградыңарны, фи́га чимизиңерни база чиптер. Ол силерниң идегеп турар быжыглалдыг хоорайларыңарны хылыш-биле чылча шаап каар.

18 Ынчалза-даа ынчан безин силерни төнчүзүңге чедир узуткавас мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

19 Улус: „Дээрги-Чаяакчы Бурганывыс бо бүгүнү бис-биле чүү дээш кылганы ол?“ – деп айтырарга, „Силер Оон ойталааш, бодуңарның чериңерге өске бурганнарга бараан болуп турдуңар, ынчангаш өске черге хары улуска бараан болур силер“ – деп харыылаар сен, Иеремия.

20 Иаковтуң салгалыңга медеэлеп, Иудеяга дыңнадып:

21 „Мону дыңнап ал, мелегей, угаан чок чон! Карактыг хиреңерде, көрбес-тир силер, кулактыг хиреңерде, дыңнавас-тыр силер!“ – деп чугаалаңар.

22 Менден коргар база сүрээдээр ужурлуг эвес ийик силер бе? – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Мен дээрге далайны кызыгаарлай элезин салып каан Бурган-дыр мен. Суг ажып шыдавас мөңгө кызыгаарны кылып каан Бурган мен. Далайның чалгыглары хөлзеп, часказа-даа, ону үреп күш четпес, шимээргеп, диргелзе-даа, ону ажа шурап шыдавас.

23 А бо чон чөрүү, чагырга билбес-тир: Менден хая көрүңгеш, чоруй барган-дыр.

24 Олар сеткил-чүрээнде: „Дээрги-Чаяакчы Бурганывыстан коргуп чоруулу, Ол биске чогуур хуусаада, күзүн-даа, чазын-даа чаъзын чагдырып, дүжүт ажаар үелерни тодарадып бээр болгай“ – дивээн-дир.

25 Оларның кем-буруузу ол бүгүнү оларга бербейн барды, бачыттары ачы-буянны олардан хунаап аппаратды.

26 Мээң чонумнуң аразында бузуттуг улус бар-дыр: олар кедегде олулар куш тудукчузу ышкаш, какпа-дузаан салып алгаш, кижилер тудар-дыр!

27 Куштар долган хааржак ышкаш, кара сагыш-биле тыпкан олча оларның бажыңнарын долган. Ынчангаш олар байып, депшээн-дир,

²⁸чооннап, чагландыр семирп калган-дыр. Кылбас-ла бузуттуг үүлгедии чок, өскүстер эки-чаагай чурттаар кылдыр, оларның херээн чөптүү-биле шиитпес, ядыыларның чаргызын шынны-биле шиитпес улус-тур.

²⁹Таанда-ла ол бүгү дээш оларны кезетпес мен бе? – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Таанда-ла ындыг чондан өжээн негевес мен бе?

³⁰Бо черде коргунчуг чүдек-бужар чүүлдер бооп турар-дыр:

³¹бүдүү билирлер мегелеп медеглээр-дир, Бурганның бараалгакчылары боттарының туразы-биле улусту чагырар-дыр, Мээң чонумга ол чорук таарымчалыг-дыр. Ол бүгүнүң хараазында силер-биле чүү боор деп?

Иеремия 6

Дайзын Иерусалимче халдаар

¹Вениаминниң аймаа, Иерусалимден дезиңер! Текояга трубадан этсиңер, Бет-Каремге сагындырыглыг демдектен бериңер, чүге дээрге соңгу чүктен айыыл-халап, аажок улуг өлүм-чидим кел чыдар-дыр.

²Эрге-чассыг, чараш Сион-кысты чок кылып каар мен!

³Сүрүг малын кадарып чоруур кадарчылар дег, дайзыннар аңаа чедип келгеш, чадырларын ону дескиндир тип алгаш, кижини бүрүзү Иерусалимниң кайы-бир талазын кадарып туруп аар.

⁴Олар: „Иерусалимге удур тулчуушкунну белеткеңер! Туруңар, дал дүъште үнүптээли! Харалаан, хүн ажар чедип, имиртиңней берди.

⁵Туруңар, дүне када үнүптээли, ооң быжыг ханаларын үреп бузуп кааптаалы!“ – деп тур».

⁶Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези бо-дур: «Ыяштардан кезиңер, Иерусалимге удур бүзээлел чалын тудуңар. Дарлал бо хоорайның эриин ажыр долган-дыр – ол кеземчем көрзүн.

⁷Суг бажындан бүлгүрлүп турар суг дег, найысылалда бузут хайныгып тур, үптээшкин биле күчүлел ында оожургавайн дыңналып тур, Мен көрүп кээримге-ле, кемдээшкин, балыг-бышкын көстүр-дүр!

⁸Иерусалим, миннип кел, оон башка сенден хөңнүм кала бээр, сени кижичурттап шыдавас, хоозураан чер кылып каар мен».

⁹Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы: «Израильчилерниң арткан кезээн, виноград шөлүндө чимисти дег, чыып кааптар. Виноград чыыкчызы дег, холуңну сыптарже сунувут!» – дээн.

¹⁰Кымга чугаалаайн, кымны сургаайн, кым мени дыңнаарыл? Улус-чон кулаан кумнап алган – дыңнап шыдавас-тыр. Дээрги-Чаяакчының сөзүн дора көрүп, аңаа хөңнү чок-тур.

¹¹Дээрги-Чаяакчының килеңин үлежип турар мен, ону доктаадып шыдавас мен! «Кудумчуда бичии уругларже, бөлүглежип чыылган аныяктарже Мээң килеңимни төвүт! Эр-даа, херээжен-даа улусту тудуп алгаш баар, назылап кыраан ирейни база.

¹²Израильчилерниң бажыңнары, шөлдери болгаш кадайлары хары улус холунче кире бээр, чүге дээрге Мен бо черниң чурттакчыларынче холум көдүрер мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

¹³Олар шупту, улуу-даа, бичези-даа, чүгле ажык-кончаа сүрүп, Бурганның медээчизинден эгелээш, Ооң бараалгакчызынга чедир меге чүүл кылып чоруур болгай.

¹⁴Олар „Амыр-тайбың, амыр-тайбың!“ деп хоозун чүве чугаалап, Мээң чонумнуң балыгларын чиик көрүп, экиртир деп бодап турар, а амыр-тайбың чок-тур!

¹⁵Олар чүдек-бужар чүүлдер кылып турар, ыядыр ужурлуг улус-тур, ынчалза-даа ыядыр арын, эгенир сагыш оларда чок-тур. Ынчангаш олар аштырганнар аразынга кырлып каар, Мээң кеземче көргүзүп кээр хүнүмде кээп дүжер». Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези ол-дур.

¹⁶Дээрги-Чаяакчы мынча деп чугаалаан: «Орук белдиринге доктаагаш, топтап көрүңер, эрте-бурунгу оруктар дугайында айтырыңар, буянның оруу кайда-дыр – олап чоруңар, ынчан сагыш-сеткилицер тамчык-дыштыг болур – деп чугааладым. А силер: „Олап чорбас бис!“ – деп харыыладыңар.

¹⁷Мен силерге доскуулчуларны тургускаш: „Труба этсирин дыңнаңар!“ – дидим. А силер: „Дыңналас бис!“ – деп харыыладыңар.

¹⁸Ынчангаш Мээң чонум-биле чүү боорун дыңнап алыңар, чоннар, билип алыңар, чыылган улус.

¹⁹Чер-делегей, дыңна! Мен бо чонче айыыл-халапты – ооң бодунуң-на бодалдарының үре-түңнелин ыдып тур мен, чүге дээрге Мээң чугаа-сөзүмнү тооп дыңнаваан, Мээң хоойлумну хүлээп көрбээн чон-дур.

²⁰Шевадан эккелген ладанның, ырак чурттан эккелген чаагай чыттыг кулузуннуң Меңээ херээ чүл? Бо чоннуң өргүлдери Мээң сеткилимге таарышпады, ооң бүрүн өрттедир өргүлдеринге хөңнүм чогул».

²¹Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы: «Бо чоннуң мурнунга моондактар салыр мен, аңаа адалары болгаш оолдары, эжишкилер болгаш кожалар тептигип, өлүп каар!» – дээн.

²²Дээрги-Чаяакчы: «Көрүңер! Соңгу чүкте чурттан бир чон кел чыдыр, күчүлүг аймак чер-делегейниң кыдыындан көдүрлүп олур!»

²³Ол дээрге холунда ча-согун, хылыш туткан, каржы-дошкун, кам-хайыра чок улус-тур, оларның алгы-кышкызы далайының дааш-шимээни дег. Аъттыг шаап кел чыдар, тулчурунга белен дайынчылар-дыр, олар сенче халдаары ол-дур, Сион-кыс!» – деп чугаалаан.

²⁴Оларның дугайында медээни дыңнадывыс, салдыныптывыс, аарышкы, хилинчек бисти, божаан херээженни дег, ат кылып тур.

²⁵Шөлче үнмеңер, оруктарга көзүлбеңер, чүге дээрге кайда-даа хылыш туткан дайзыннар бар-дыр, долгандыр коргуш бар-дыр.

²⁶Мээң күжүр чонум! Качыгдалдың самдар хевин кедип ал, хүлге боражып ал, эр чаңгыс оглуңнуң өлүмү дээш кажыыдаан дег, ыглап-сыкта, ондап-оста, чүге дээрге узуткакчы биске хенертен чедип кээр.

²⁷«Иеремия, Мен сени Бодумнуң чонумну шылгазын дээш, мөңгүннүң шынарын хынаан эзилдирикчи дег, чоруттум, сен ам шивээ боор сен, чоннуң кылган херектерин үнелээр сен.

²⁸Олар шупту чөрүү, чагырга билбес, хоп-чип дажып чурттап чоруур улус-тур. Олар дээрге чүректери чес-демирден бүткен улус-тур, олар шупту үүлгедикчилер-дир.

²⁹Хөрүктү үрүп турган, ынчалза-даа Эзилдирикчи бо чонну хей-ле эзилдирген, от ажык чок холуксааны ылгап шыдаваан: бузут-бактыг улус аңгыланмайн барган!

³⁰Ол улусту ажык чок мөңгүн деп адаар, Дээрги-Чаяакчы оларны хүлээп көрбээн-дир».

Иеремия 7

Бурганның өргээзинге суртаал

¹Дээрги-Чаяакчының Иеремияга ажыдып каан сөзү бо-дур:

²«Дээрги-Чаяакчының өргээзинде хаалга аксынга туруп алгаш, бо чугаа-сөстү медегле. „Бүгү Иудея, Дээрги-Чаяакчының сөзүн дыңна! Аңаа мөгеер дээш бо хаалга дамчыштыр кирип турар бүгү улус, дыңнаңар!“ – дээр сен».

³Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдин Бурганы мынча дээн: «Оруктарыңар биле ажыл-херектериңерни эдип-чазап, экижидип алыңар, Мен ынчан силерни бо черге чурттадып арттырар мен.

⁴„Дээрги-Чаяакчының өргээзи мында тур! Дээрги-Чаяакчының өргээзи тур! Дээрги-Чаяакчының өргээзи!“ дээн меге сөстөргө идегевеңер.

⁵Оруктарыңар биле ажыл-херектериңерни эдип-чазап, экижидип алыңар база кижилер аразында чаргыны чөптүү-биле чарыңар,

⁶араңарда чурттап турар даштыкы кижини, өскүстү, дулгуяк херээженни базынмаңар, бо черге буруу чок кижиниң ханын төкпеңер база боттарыңарга хора халдадыр өске бурганнарга мөгейбеңер.

⁷Ынчан Мен ада-өгбеңерге үе-дүпте кезээ мөңгеде ээлээр кылдыр берген черимге – шак бо черге силерни чурттадып арттырар мен.

⁸А силер боттарыңарга ажык-дуза чок меге сөстөргө идегээр-дир силер.

⁹Оорланыр, кижини өлүрөр, самыыраар, мегелеп даңгыраглаар, Ваал бурганга айдызаашкын кылыр, билбес чорааныңар өске бурганнарга мөгеер-дир силер,

¹⁰а оон Мээң мурнумга чедип келгеш, Мээң адым-биле адаан бо өргээге туруп алгаш: „Камгалал алдывыс!“ – деп чугаалааш, ол бүгү чүдек-бузар үүлгедиглериңерни улаштыр кылыр деп баар-дыр силер!

¹¹Мээң адым-биле адаан бо өргээни көөрүңерге, дээрбечилер уязы сагындырар-дыр бе? А Мен ол бүгүнү көрүп тур мен! – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

¹²Мээң ат-алдарым аңаа турар кылдыр эң баштай доктааткан чер болур Силомче баргаш, Мээң израиль чонумнуң бузут-багы дээш ону канчаар кезеткенимни көрүңер.

¹³⁻¹⁴А силер ол бүгүнү үүлгедип турдуңар. Мен силерге катап-катап сагындырып шаг болдум, а силер дыңнаваан болгай силер, кыйгырып шаг болдум, а силер харыылаваан болгай силер – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – ам ол бүгү дээш, Силом-биле кылган чүвемни Мээң адым-биле адаан өргээ-биле, силерниң идегээр өргээңер-биле, силерге болгаш ада-өгбеңерге берген черим-биле база кылыр мен!

¹⁵Эфремниң салгалы болур бүгү ха-дуңмаңарны Мээң мурнумдан үндүр сывырганым дег, силерни база үндүр сывырар мен.

Чоннуң Бурганга шын эвес мөгейишкини

¹⁶А сен, Иеремия, бо чон дээш мөргүве, ол дээш ыглап, чалбарба, Менден дилег кылба! Дөмей-ле сени дыңнаваас мен.

¹⁷Иудеяның хоорайларында, Иерусалимнің кудумчуларында оларның чүнү үүлгедип турарын көрбес-тир сен бе?

¹⁸Ажы-төл ыяш чыып тур, адалары от кыпсып тур, херээженнер дээрнің Кадынынга өргүүр боовалар быжыар дээш далган нугуп, Мени хомудадыр дээш өске бурганнарга арага чажып тур.

¹⁹Ынчалза-даа херек кырында кымны хомудадып турарларыл, Мени бе? – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Чок, боттарын хомудадып турарлар, боттары бак атка кирерлер».

²⁰Ынчангаш Дээрги-Бурган-Чаяакчы: «Мээң хорадаан килеңим бо черни, кижилер болгаш мал-маганны, шөлде ыяштарны, черниң үнүш-дүжүдүн хөме аптар. Килеңим өшпейн кыптыгар!» – дээн.

²¹Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы мынча дээн: «Өргүлдерден эккеп салыңар-ла, бүрүн өрттедир өргүлдерден кылыңар-ла, өргүл малының эьдин чиңер-ле!

²²А силерниң ада-өгбеңерни Египеттен үндүре берген үемде, ол дугайында чугаалаваан мен, бүрүн өрттедир болгаш өске өргүлдер дугайында айтышкыннар бербээн мен.

²³Оларга чүгле: „Мээң сөзүмнү дыңнаңар, Мен силерниң Бурганыңар болур мен, силер – Мээң чонум болур силер. Мээң айыткан кандыг-даа оруум-биле чоруңар, ынчан силерге эки-чаагай болур“ – деп айтышкын берген мен.

²⁴А олар тооп дыңнавады, кулаан Менче ээктирбеди, боттарының угаап билир аайы-биле, чөрүүлөнгөн бузуттуг чүректериниң аайы-биле чурттап чордулар – Менче көрүнмейн, хая көрнү бердилер.

²⁵Ада-өгбеңерниң египет черден үне берген хүнүнден эгелээш, бөгүнге чедир Мен силерже Бодумнуң чалча-медээчилеримни катап-катап чорудуп келдим.

²⁶Ынчалза-даа силер Мени тооп дыңнаваан силер, Менче кулааңар ээктирбээн силер, чөрүүңер дам барып, ада-өгбеңерден артык бак апарган силер.

²⁷Сен ол бүгүнү оларга чугаалаар сен, Иеремия, а олар сени тооп дыңнаваас; оларны кыйгырар сен, а олар сеңээ харыылаваас.

²⁸Ынчан оларга: „Боттарының Бурганы, Дээрги-Чаяакчызының сөзүн тооп дыңнаваас, чагыг-сургаалды хүлээп албас чон бо-дур! Алыс шын ам оларда чок-тур, оларның аксынга ол эптешпээн-дир!“ – деп чугаалаар сен.

²⁹Сион-кыс, чажың үзе кескеш, ыңай октавыт, тейлерге ыткыр кажыыдап ыгла, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы бо салгалга килеңнээш, ону хүлээп көрбейн, каапкаш барган-дыр.

³⁰Иудеяның чону Мээң мурнумга бузут үүлгедип тур – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Олар чүдек-бужар чүүлдерин Мээң адымга тураскааткан өргээде тургузуп алган-дыр, ол өргээ ам бужартаан-дыр.

³¹Олар Бен-Энном шынаазында Тофет деп черде өргүл салыр бедигээштер кылып алгаш, боттарының оглу-кызын отка өрттедип турар-дыр. Мен ыңдыг айтышкын бербээн мен, ыңдыг чүве Мээң сагыжымга-даа турбаан!

³²Ынчангаш үези кээрге, ук черни Тофет азы Бен-Энном шынаазы дивес, а Кыргып хыдышкын шынаазы деп адаар. Кижичааар чер чедишпес боорга, улусту Тофетке ажаап эгелээр – деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалаан.
–

³³Ол чоннуң улузунуң мөчү-сөөктери дээрниң куштарынга, черниң аң-араатанынга чемиш болур, аң-кушту ойладып-хойзур кижичааар тывылбас.

³⁴Иудеяның хоорайларынга, Иерусалимниң кудумчуларынга өөрүшкү биле хөглээшкин үнү, күдээ оол биле келин кыстың үнү дыңналбас кылдыр кылып каар мен, чүге дээрге бо черге бузундулар артар.

Иеремия 8

¹Ол үе кээрге, Иудеяның хааннарының, нояннарының сөөктерин, Бурганның бараалгакчылары биле медээчилериниң сөөктерин, Иерусалимниң чурттакчыларының сөөктерин бужартадып, чевеглерден үндүр октаптар – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

²Ол сөөктерни хүн биле айның адаанга, ол улустуң ынак чорааны, бараан болуп чорааны сылдыстарның бүгү аг-шерииниң мурнунга тарадыр октаптар. Олар ук чырымалдарга мөгейип, олардан айтыртынып, оларның мурнунга доңгая кээп дүжүп турган болгай! Ол сөөктерни кым-даа чыгбас, орнукшутпас – черге өдек ышкаш артып каар.

³Шак ол бузуттуг аймактың дириг арткан улузунга өлүм амыдыралдан күзенчиг апаар! Мээң оларны үндүр сывырыпканым чер бүрүзүнге, каяа-ла олар дириг артар болдур, ындыг болур» – деп, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы медеглээн.

Мерген угаан чок чон

⁴«Бо улус-чонга мону чугаала. Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези бодур. Кээп ушкан кижиге көдүрлүрүн оралдашпас деп бе? Аза берген кижиге дедир эглип келбес деп бе?

⁵А Иерусалимниң бо чону чүге үргүлчү соора баарыл? Ол мегеден так туттунгаш, Бурганче эглиринден ойталаар-дыр.

⁶Мен кичээнгейлиг, топтап дыңнап турдум, ынчалза-даа шынын чугаалавайн бардылар. Кым-даа бузут дээш буруузун билинмеди, „Чүнү үүлгедип алганым ол?“ диведи. Кижиге бүрүзү бодунуң оруу-биле, чаа-дайын шөлүнче кушталган аът ышкаш, маңнаар-дыр.

⁷Дээрде шилен безин ужуп чанып кээр үезин билир, көге-буга, хараачыгай, дуруяа-даа үезинде ужуп кээр. А Мээң чонум Дээрги-Чаяакчының дүрүмнерин билбес-тир.

⁸„Бис мерген угаанныг бис, Дээрги-Чаяакчының хоойлузу бисте бар“ деп канчап чугаалаар силер? Ном-хоойлу тайылбырлакчыларының мегечи демир-үжүү меге чүүл бижип турар.

⁹Мерген угаанныглар бак атка кирер, олар коргуушкунга алзып, какпадузакка туттурар. Дээрги-Чаяакчының сөзүн хүлээп көрбээн улус-тур, оларның мерген угааны кайыл ынчаш?

¹⁰Ынчангаш Мен оларның кадайларын өске кижилерге, оларның шөлдөрүн – өске ээлерге бериптер мен. Олар шупту, улуу-даа, бичези-даа, чүгле ажык-кончаа сүрүп, Бурганның медээчизинден эгелээш, Ооң бараалгакчызынга чедир меге чүүл кылып чоруур-дур.

¹¹Олар „Амыр-тайбың, амыр-тайбың!“ деп хоозун чүве чугаалап, Мээң күжүр чонумнуң балыгларын чиик көрүп, экиртир бодап турар, а амыр-тайбың чок-тур!

¹²Олар чүдек-бужар чүүлдер кылып турар, ыядыр ужурлуг улус-тур, ынчалза-даа ыядыр арын, эгенир сагыш оларда чок-тур. Ынчангаш олар аштырганнар аразынга кырлып каар, Мээң кеземче көргүзүп кээр хүнүмде олар кээп дүжер» – деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалаан.

¹³«Оларның дүжүдүн узуткаар мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Виноград сывынга кат артпас, фиға ыяжынга чимис турбас, бүрүлөр база кадып каар. Оларга берген бүгү чүвем куруглап каар».

¹⁴Саадап турган херээвис чүл? Барып, быжыглаттынган хоорайларга чыылгаш, аңаа өлүмден манаалы! Дээрги-Чаяакчы Бурганывыс бисти өлзүн дээн-дир, биске хораннап каан суг ижирткен-дир, бис Ооң мурнунга бачыт үүлгеткен болгай бис.

¹⁵Амыр-тайбың кээр боор деп идегеп турдувус, ынчалза-даа ачылыг чүү-даа чок-тур, экирииривисти манап турдувус, ынчалза-даа коргунчут хай-халаптар чедип келди.

¹⁶Дан хоорайдан аскырларның хөрээ киргирээни дыңналды, дайзынның аъттарының киштээринден чер сириңейни берди! Дайзыннар кел

чыдыр, олар черни, ында бар бүгү чүвени, хоорайларны, ында чурттаан улус-чонну сыырыптар.

¹⁷«Мен силерже хоранныг чыланнарны чорудуп тур мен. Оларны чагырар илбилиг сөстөр чок, олар силерни шагар эвеспе» – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн.

Иеремияның бодунуң чону дээш кажыыдааны

¹⁸Ажыг-шүжүүм аргалаттынмас, чүлдү-чүрээм саргып аарып турар.

¹⁹Чурттуң бүгү булуңнарындан мээң күжүр чонумнуң: «Таанда-ла Сионда Дээрги-Чаяакчы чок бе, таанда-ла ооң Хааны чок бе?» – дээн кыйгызы дыңналып тур. «Олар Мени чүге хары, чөгенчиг дүрзү-бурганнары-биле килеңнедип алганыл?»

²⁰Дүжүт ажаалдазы доозулган, чай эрткен, а биске камгалал келбеди.

²¹Мээң күжүр чонумнуң балыглары дээш хинчектенип чор мен! Дүмбей мени бүргеп алган, коргуушкун хөме апкан.

²²Таанда-ла Галаадта эм чок чүве бе? Таанда-ла ында эмчи кижичок чүве бе? Ынчаарга мээң күжүр чонум чүге экирбейн турарыл?

Иеремия 9

¹О, мээң бажым суг долган кудук апарган болза! Карактарымдан чаштар аттыгып үнүп турган болза! Күжүр чонумнуң өлүрткен улузунуң ажыын ажып, дүне-хүндүс ыглаар ийик мен.

²Ээн кургаг ховуга хоргадап, дүн чарар черлиг турган болзумза! Бодумнуң чонумну каапкаш, чоруй баар ийик мен. Чүге дээрге олар шупту самыраан улус-тур, өскерликчилер ниитилели-дир!

³Оларның мегечи дылы кирижээн ча дег-дир. Олар чер кырынга шын эвес чүүл-биле күш кирип, бир кемниг херекке улаштыр өскезин үүлгедип чоруур. «Олар Мени билбес – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн.

–

⁴Кижиг бүрүзү бодунуң кожазындан кичээнзин, ха-дуңмаңарга бүзүревеңер, чүгө дээрге ха-дуңма улус бот-боттарын кажарлаарын бодаар, кожа кижилер хоп-чип дажыыр.

⁵Кижиг бүрүзү бодунуң кожазын мегелээр, кым-даа шынны чугаалавас, аксы-дылын мегелеп чугаалаары-биле мергежидип алгаш, бүгү күжүн бузутка берип турар.

⁶Кара сагыш аразында чурттап турар кижиг-дир сен, Иеремия. Оларның сагыжы кара болгаш, Мени билип аарындан ойталаан» – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн.

⁷Ынчангаш Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы: «Оларны эзилдирер, шенээр мен! Мээң күжүр чонум-биле оон өскээр канчаар деп мен?

⁸Оларның дылы – өлүмнүг согун, оларның аксы-дылын кара сагыш долган. Кожазы кижиг-биле эп-найыралдыг чугаалажырлар, а чүрээнде аңаа какпа салып чыдарлар.

⁹Таанда-да ол бүгү дээш оларны кезетпес мен бе? Таанда-ла ындыг чондан өжээн негевес мен бе?» – деп медеглээн.

¹⁰Дагларның ажыын ажып ыглап-сыктаар мен, ховуларда одарлар дээш ишкирнигип ыглаар мен. Чүгө дээрге олар өрттенип калган-дыр, аңаа чорумалдар таварышпастаан-дыр, сүрүг хойлар эдери дыңналбастаан-дыр. Дээрниң куштары ужуп чоруй барган, хамык аң-мең тарадыр халчы берген.

¹¹«Мен Иерусалимни бузундулар оваазы, шөө-бөрүлөр чурттаар чер кылып каар мен, Иудеяның хоорайларын хоозурадыр мен, оларга чурттакчылар артпас».

¹²Чүгө бо чер өлүглени бергенил, чүгө ээн кургаг хову дег өрттенгенил, чүгө ында чорумалдар чогул? Бо бүгүнү билип шыдаар мерген угаанныг кижиг бар бе? Дээрги-Чаяакчының чугаалаан сөзүн дамчыдып шыдаар кижиг бар бе?

¹³Дээрги-Чаяакчы: «Мээң оларга доктаадып берген хоойлумну каапканы дээш, Мээң сөзүмнү тооп дыңнавааны, ооң аайынга кирбээни дээш, ол бүгү болган-дыр.

¹⁴Олар боттарының чөрүү чүректериниң аайынче кирип, Ваалдың дүрзүлеринге мөгейип турарлар, ол бүгүге ада-өгбезинден өөренип алганнар-дыр» – деп чугаалаан.

¹⁵Ынчангаш Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы: «Мен бо чонну ажыг чашпан-биле чемгерер мен, оларга хоранныг сут ижиртир мен!

¹⁶Оларны өске чоннар аразынга тоо быдарадыр мен, а олар-даа, оларның ада-өгбези-даа ол чоннарны билбес чораан болгай. Оларны хылыш-биле сүрүп, төнчүзүнге чедир узуткаар мен» – дээн.

¹⁷Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы: «Боданыңар! Ажыыңар ажып ыглажыр херээженнерни кыйгырар үе келди! Олар чедип келзин! Эң-не мергежээннерин эккелдирип алыңар, олар чедип келзин!» – деп чугаалаан.

¹⁸Олар дүрген чедип келзин, бистиң ажывыс ажып ыглашсын! Бистиң карактарывыс чажы төгүлзүн, караавыс суу аттыгып үнзүн!

¹⁹Сион тейден: «Ат болдувус! Аажок бак атка кирдивис! Черивисти каап чоруп тур бис, оран-сававыс бузулган-дыр» – дээн ыы-сыы дыңналып тур.

²⁰Дээрги-Чаяакчының сөзүн дыңнаңар, херээжен чон! Силерниң кулааңар Ооң сөзүн тооп дыңназын. Уругларыңарны ыглап-сыктап билир кылдыр өөредиңер, бирээңер өскеңерни кажыдап ыглаарыңга өөредиңер.

²¹Соңга өттүр шивээлеривисче өлүм шургуп кирип тур, ажы-төлдү кудумчуларга, аныяк оолдарны – шөлдерге кыргып-хыдып тур.

²²«Оларга мону чугаала. Дээрги-Чаяакчы: „Кижилер мөчү-сөөктери шөлде өдек дег, тараа кезикчизиниң соонда арткан моожалар дег чыдып каар, оларны ажаап чыыр кижичок“ – деп чугаалаан».

²³Дээрги-Чаяакчы: «Мерген угаанның кижичи мерген угааны-биле менээргенмезин, күш-шыдалдыг кижичи күчү-күжү-биле чоргаарланмазын! – деп медеглээн. –

²⁴Мактаныр бодаан кижичи чүгле Мени танып, билип алганы дээш мактанзын. Чүге дээрге Мен – энерелди боттандырып чоруур, чер кырынга шын шииткел биле чөптүг-шынныг чорукту боттандырып чоруур Дээрги-Чаяакчы-дыр мен, Меңээ таарымчалыг чүүл ол-дур».

²⁵«Үези кээрге, кыртыжадып демдектеттиргеш-даа, арыг эвес бооп арткан бүгү улусту Мен кезедир мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

²⁶Египет биле Иудеяның чоннарын, эдом, аммон, моав чоннарны, ээн кургаг ховуда чурттап чоруур, кастыының дүгүн чүлүүр ёзу-чаңчылдыг улусту кезедир мен. Чоннар шупту херек кырында кыртыжадып демдектеттирбээн-дир, бүгү израиль чоннуң чүрээ база бужар-багындан арыглаттынмаан-дыр».

Иеремия 10

Дээрги-Чаяакчы биле дүрзү-бурганнар аразында ылгал

¹Израиль чон! Дээрги-Чаяакчының сеңээ чугаалаан сөзүн дыңна!

²Дээрги-Чаяакчы: «Өске чоннарның оруун эдербөңөр, оларның коргары дээрде онзагай чүүлдерден кортпаңар! – деп чугаалаан. –

³Өске чоннарның ёзу-дүрүмнери хоозун болгай: олар аргадан ыяш кезип эккээрге, шевер кижичи ону балды-биле чазап кылгаш,

⁴алдын, мөңгүн-биле каастап каан база маска, кадаглар дузазы-биле тендиңневес кылдыр быжыглап каан дүрзү-бурганныг боор.

⁵Ногаа олурткан шөлде хоютку дег, ол дүрзү-бурганнар чугаа-сөс чок. Оларны улус көдүрүп, дажыглап чоруп турар, а боттары чаңгыс-даа базым кылып шыдавас. Олардан кортпаңар, олар хора халдадыр харыы-даа чок, ачы-дуза чедирер шаа-даа чок».

⁶Сеңээ дөмей кым-даа чок, Дээрги-Чаяакчы! Өндүр улуг-дур сен! Сээң адың өндүр бедик, күчү-күштүг!

⁷Сенден кортпас кижиге бар бе, чоннарның Хааны? Чаңгыс Сеңээ ол бүгү чогуур-дур. Аймак-чоннарның бүгү мерген угаанныгыларының аразында, бүгү күрүнелерде Сеңээ дөмей кым-даа чок!

⁸Ол улус мелегей болгаш бүдүүлүк. Оларның өөредии чөгенчиг – анаала ыяш.

⁹Олар Фарсистен калбартыр соктап каан мөңгүн, Уфазтан алдын эккеп турар. Чазаныкчы, эзилдирикчи усчулар ол бүгүден дүрзү-бурганнар кылгаш, каас-коя хеп кедирип турарлар.

¹⁰А Дээрги-Чаяакчы – алыс шын Бурган-дыр, Ол – дириг Бурган, мөңгө Хаан-дыр. Ооң килеңинден чер сирилээр, Ол хорадаарга, кандыг-даа чон шыдажыр харык чок боор.

¹¹Ол улуска: «Бурганнарыңар чер биле дээрни чаяваан, олар чырык чер кырынга, дээр адаанга узуткаттырар» – деп чугаалаңар.

¹²А Дээрги-Чаяакчы Бодунуң күчү-күжү-биле черни чаяп каан, Бодунуң мерген угааны-биле өртемчейни тудуп тургускан, Бодунуң угааны-биле дээрни хере азып каан.

¹³Ол үнүн дыңзыдарга, дээрде суглар шимээргей бээр; Ол булуттарны черниң кыдыг-кызыгаарындан бөлүп эккеп, чаъс чаап турда, чаңныктарны чаяп, Бодунуң шыгжамырындан хатты үндүр хадыдып турар.

¹⁴Билиг чок кижиг бүрүзү сээдең; шевер-даа эзилдирикчининг шуткуп алган дүрзү-бурганы ооң адын баксырадыр, чүге дээрге ооң шуткаан чүүлдери – меге-дир, оларда тын чок.

¹⁵Олар хоозун куруг, кочуланчыг кылыглар-дыр, кеземче үези кээрге, олар чиде бээр.

¹⁶А Иаковтуң Үлүү болур Бурган ындыг эвес: бүгү чүвени Ол чаяаган, Израиль – Ооң өнчү болур аймаа база ээлээн чери, Ооң ады – Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы!

Кел чыдар айыыл-халап

¹⁷Бүзээлелде чурттап турар чон, чуртуңну кааптарынга белеткенип, эт-севиң чыып ал.

¹⁸Чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы: «Мен бо удаада шак бо черниң чурттакчыларын үндүр сывырып, айыыл-халапка таварыштырар мен, оларны дайзыннары тудуп алзын» – дээн-дир.

¹⁹Ат болдувус! Хилинчээвис көрдүвүс, балыгларывыс саргып аарып тур. Бо аарышкыга төлептиг болган болгаш, шыдажып эртер апаар-дыр бис.

²⁰Бистиң оран-сававыс хоозураан-дыр, ооң хендирлерин үзе тыртып каан-дыр. Оолдарывыс бисти каапкаш, чиде берген. Оран-сававысты тургузуп бээр, шывыгларын кырынче салып бээр кижиг ам чок-тур.

²¹Чүге дээрге чагырыкчылар сээдеңнээн-дир, Дээрги-Чаяакчыже чүткүвестээн-дир. Ынчангаш олар ам чедимчелиг болбас, оларның албаты чону тоо быдарай берген.

²²Медээ чедип келди, соңгу чүкте чурттан улуг дааш-шимээн дыңналды! Иудеяның хоорайлары хоозурап, шөө-бөрүлөр чурттаар чер апаар-дыр.

²³Билир бис, Дээрги-Чаяакчы: кижиг бодунуң оруун чагырып шыдавас, баар уун башкарып шыдавас.

²⁴Бисти кезедип көрем, Дээрги-Чаяакчы, чүгле чөптүү-биле, килеңнээн үеңде эвес! Бисти чөгенчиг улус кылбайн көрем!

²⁵Сээң килеңиң Сени билбес чоннарже, Сээң адыңны мактавас аймактарже кыптыксын! Чүге дээрге олар израиль чонну сыырыпкан, ону чипкен, узуткап каан база ооң чурттаан черин хоозурадып каан болгай.

Иеремия 11

Чагыг-керээни чоннуң үрээни

¹Дээрги-Чаяакчының Иеремияга ажыдып каан сөзү бо-дур:

²«Шак бо чагыг-керээниң сөстөрүн дыңнаңар, оларны Иудеяның чонунга, Иерусалимниң чурттакчыларынга медээлеңер.

³Оларга Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганының сөстөрүн чугаала: бо чагыг-керээниң сөстөрүн тооп дыңнавас кижини каргаттырар.

⁴Чагыг-керээмни Мен силерниң ада-өгбеңерни, хайылдырар суугудан ужулган дег, Египеттен үндүрө бергеш, оларга: „Мээң сөзүмнү тооп дыңнаңар, Мээң силерге дужааганым бүгү чүвени кылыңар, ынчан силер Мээң чонум болур силер, а Мен силерниң Бурганыңар болур мен“ – деп чугаалап, айтып-чагаан мен.

⁵Ынчаар кылыр болзуңарза, силерниң ада-өгбеңерге сүт болгаш ары чигири агып чыдар байлак черни – ам силерниң ээлеп турарыңар черни бээр болган даңгыраамны күүседир мен». Мен: «Ылап-ла ындыг, о Дээрги-Чаяакчы!» – деп харыыладым.

⁶Дээрги-Чаяакчы меңээ: «Бүгү бо сөстөрүни Иудеяның хоорайларыңа, Иерусалимниң кудумчуларыңа чарлап, чугаала. Шак бо чагыг-керээниң сөстөрүн дыңнаңар база күүсединер!

⁷Мен силерниң ада-өгбеңерни Египеттен үндүрө берген хүнүмден эгелээш, сагындырып келген мен, оларга бөгүнге чедир катап-катап сагындырып шаг болдум. Оларга: „Мээң сөзүмге чагыртыңар!“ – деп турдум.

⁸Ынчалза-даа олар тооп дыңнавады, кулаан ээктирбеди, кижини бүрүзү бодунуң бузуттуг чүрээниң чөрүү чоруунуң аайы-биле чурттап турду.

Мен Бодумнун чагыг-керээмни оларга күүседир кылдыр айтып-чагаан мен, ынчалза-даа олар күүсетпейн турду. Ынчангаш бо чагыг-керээниң бүгү каргыштары олар-биле чогуп бүдер кылып каар мен» – деп чугаалаан.

⁹Дээрги-Чаяакчы меңээ: «Иудеяның улус-чонунуң, Иерусалимниң чурттакчыларының аразында сүлчээ бар-дыр.

¹⁰Олар боттарының ада-өгбезиниң кем-буруузунче эглип келген-дир. Олар Мээң сөстөрүмни тооп дыңнаарындан ойталап, өске бурганнарга мөгейип, бараан болуп турду. Израиль биле Иудеяның улузу Мээң оларның ада-өгбези-биле чарган чагыг-керээмни үреди» – деп чугаалаан.

¹¹Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы: «Мен ам оларже чайлап шыдавазы айыыл-халапты ыдар мен. Олар Мени кыйгырып эгелээр, а Мен оларны дыңнапас мен – дээн. –

¹²Иудеяның хоорайлары, Иерусалимниң чурттакчылары боттарының айдызап турган бурганнарын кыйгырар, ынчалза-даа айыыл-халап үезинде бурганнары оларны камгалап шыдапас.

¹³Иудея, сээң кандыг-даа хоорайың боду бурганныг болгай. Иерусалимниң кудумчу бүрүзүнде чүдек-бужар Ваал бурганга айдызаар өргүл бедигээжи тургузуп алган силер.

¹⁴А сен, Иеремия, бо чон дээш мөргүве, ол дээш ыглап чалбарба, Менден дилег кылып тейлеве! Олар айыыл-халапка алыскаш, Мени кыйгыра бээрге, Мен оларны дыңнапас мен.

¹⁵Мээң ынак чонум Мээң өргээмде чүнү кылып турарыл? Ол хөй бужар-бак үүлгедиглер кылып турар-дыр. Бузут үүлгеткеш, өөрүп турар болзунза, сээң өргүлүңнү хүлээп аар деп бе?

¹⁶Дээрги-Чаяакчы сеңээ „Каас-чараш кылдыр чечектелген, тааланчыг чимистерлиг олива ыяжы“ деп ат тывыскан. Ынчалза-даа күштүт

диңмит-кызаңнааштыг чаъс үезинде оливаже Ол чаңнык дүжүрерге, ооң будуктары сыйлып каар.

17 Израиль биле Иудеяның улузу, силерни тарып олуртуп каан Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы боттарыңарның араңарга кылып турган бузудуңар дээш силер-биле айбыл-халап боорун чугаалаан. Силер Ваал бурганга айдызаашкын кылып, Мени килеңнедип турган болгай силер».

Чуртташтарының Иеремияны кара сагыштааны

18 Дээрги-Чаяакчы, Сен меңээ ол улустуң бузуттуг үүлгедиглерин ажыттың, мен ам ону билир мен.

19 Мен бүзүрээчел хураган дег болдум, мени дөгөрер дээш аппарат чыткан; олар меңээ кара сагыштап: «Ону чечек-чимистиг ыяш дег кезип каалы, дириглер ораныңа ол артпазын, ооң ады уттундура берзин!» – деп турганын билбээн-дир мен.

20 Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, чөптүү-биле шиидип турар сен база кижиниң сеткил-чүрээ, ишти-хөңнүн шенеп турар болгай сен! Олардан өжээн негээриңни мен көрүп көрейин, бодумнуң чаргы-чаалымны шиитпирлээрин Сеңээ бүзүредим.

21-22 Ынчангаш Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Сеңээ өлүм күзеп: „Дээрги-Чаяакчының өмүнээзинден медеглеве, оон башка сени өлүрүп каар бис!“ – деп кыжанып турар Анатот хоорайның чурттакчыларын Мен ам кезедир мен! Оларның аныяк оолдары хылыштан кырлып каар, оолдар-кыстары аштап өлүр.

23 Оларның иштинден кым-даа амы-тынныг артпас, чүге дээрге кеземче чылы кээрге, Анатоттуң чурттакчыларынче айбыл-халапты ыдар мен».

Иеремия 12

Иеремияның Бурганга хомудалы

1 Сээң-биле чаргы-чаалы кылыр болзумза, Сен чөптүг-шынныг болур сен, Дээрги-Чаяакчы! Ындыг-даа болза, Сээң-биле чөптүг чорук дугайында

чугаалажып көрейн. Бузуттугларның оруу чүге чедимчелиг боорул, кара сагыштыглар чүге амырап чыргаарыл?

²Сен оларны тарып өстүрүп кагдың – олар дазылдангаш, улгадып өскеш, чимизин берип тур. Сээң адың оларның аксындан дүшпестээн-дир, а сеткил-чүрээнден ырак-тыр.

³Дээрги-Чаяакчы, Сен мени билир сен, көрүп турар сен, сеткил-чүрээмни шенеп көргөн сен – ол Сээң-биле болду. А бузуттуг улусту, хойлар дег, дөгери-биле сүрүп аппар, кырар хүнүн айтып каап көр.

⁴Чежеге чедир кырында чурттаан кижилерниң кем-буруузу дээш чер качыгдаарыл, хову-шөлде оът-сиген оңуп кадарыл? Аң-мең-даа, куштар-даа чиде берген, чүге дээрге ол кижилер: «Дээрги-Чаяакчы бистиң оруувусту көрбес-тир» – деп турар-дыр.

Дээрги-Чаяакчының Иеремияга харыызы

⁵«Чадаг кижилер-биле чарышкаш, шааң төне берген болза, аьттар-биле канчап быражыр сен? Оожум шөлээн черге айыыл чок чурттап турган болзунза, Иорданның эриинге канчап шыдажыр сен?

⁶Сээң ха-дуңмаң, төрел бөлүүң улузу безин сени садыпкан-дыр, олар сени истеп-сүрүп турар-дыр. Сеңээ эки сөс чугаалаарга безин, оларга бүзүреве.

⁷Мен Бодумнуң оран-савамны, Бодумнуң ээлээн черимни каапкан мен, сеткилимден ынак чонумну дайзыннар холунга хүлээдип берген мен.

⁸Мээң чонум шырыш иштинде арзылаң дег: ол Менче ырланып эгелээрге, ону көөр хөңнүм чок апарды.

⁹Мээң чонум шокар араатан куш дег, өске араатан куштар ону бүзээлеп, халдап келген. Барып, хову-шөлде бүгү аң-араатанны чыып эккелиңер! Чедип келгеш, Мээң чонумну дойлап сыырыпсыннар!

¹⁰Мөөң кадарчылар Мээң виноградым шөлүн үрегдеди, Мээң ээлээн черимни таптай басты. Мээң эргим черимни хоозурадып, ээнзиретти.

¹¹Ээлээн черимни ээн кургаг хову кылдыр хуулдурупту, ол ам Мээң мурнумда ээнзиреп калган ыглап тур, чер-чурт ээнзирээн-дир, ол дээш сагышсыраар кижичок-тур.

¹²Ээн кургаг ховуда бүгү тас тейлерни кырлай базып, узуткакчылар чедип келди; Дээрги-Чаяакчының хылыжы черниң чурттакчыларын бир кыдыындан өске кыдыынга чедир кыргып-хыдып каапты, кым-даа амыр-тайбың көрбестеди.

¹³Улус кызыл-тас тарааш, тенниг үнүш ажаап алды, чилчиин үзүлдүр ажылдаарга-даа, ажык-дуза чок болду. Ындыг дүжүдүңерден ыядыңар, Дээрги-Чаяакчының чалбыыштыг килеңи ол-дур!»

Иудеяның кожа чоннары

¹⁴Дээрги-Чаяакчы: «Израиль чонумга хайырлааным ээлээн черже семеп халдаан бузуттуг-бак кожа чоннарны Мен боттарының чер-чуртундан тура тыртар мен, Иудеяның чонун база оларның аразындан тура тыртып аар мен.

¹⁵Ынчалза-даа оларны тура тыртканым соонда, Мен оларга өршээл көргүзүп, кайызын-даа бодунуң ээлээн черинче эгидер мен.

¹⁶Бир эвес олар Мээң чонумнуң оруктарын истеп өөренип аар болза, боттары-ла Мээң чонумну Ваал бурганның ады-биле даңгыраглаарыңга өөреткени дег, Мээң адым-биле: „Дээрги-Чаяакчы дириг!“ – деп даңгыраглаар болза, олар база Мээң чонумнуң кезии апаар.

¹⁷А Мени тооп дыңналас чон турар болза, ону шуут узуткап, тура тыртып каар мен» – деп чугаалаан.

Иеремия 13

Лён кур болгаш арага кудар сава

¹Дээрги-Чаяакчы меңээ: «Барып, лён курдан садып алгаш, куржанып ал, чүгле ону сугга өттүрбө» – дээн.

²Мен Ооң дужааганын ёзугаар лён кур садып алгаш, куржанып алдым.

³⁻⁴Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн база катап ажыдып: «Садып алгаш, куржанып чоруур куруңну ап ал, бо дораан Евфрат хемче баргаш, курну аңаа хая чарыынга чажырып каг» – деп чугаалады.

⁵Мен Евфратче баргаш, Дээрги-Чаяакчының меңээ дужааганын ёзугаар курну чажырып кагдым.

⁶Элээн хөй хүн эрткенде, Дээрги-Чаяакчы меңээ: «Евфратче баргаш, Мээң аңаа чажырттып каан курумну ап ал» – деп чугаалады.

⁷Мен Евфратче катап база баргаш, курну чажырып каан черимден ушта казып алдым. Көөрүмге, кур ирип калган, канчаар-даа ажыглаттынмас апарган болду.

⁸Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып,

⁹мындыг чугаа дамчытты: «Иудеяның чоргаараар чүвезин, Иерусалимниң кончуг чоргааралын шак мынчаар ирииринче албадаар мен!

¹⁰Бо бузуттуг чон Мээң сөстөрүмни тооп дыңнаарындан ойталап, чөрүү чүрээниң аайынга кирип, өске бурганнарга мөгейип, оларга бараан болуп, сөгүрүп турар-дыр! Ол чон канчаар-даа ажыглаттынмас бо кур ышкаш апаар.

¹¹Кижиниң белин дескиндир чыыра тырткан кур дег, Мен Израиль биле Иудеяның бүгү чонун Бодумче чыыра тыртып алдым – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Олар Мээң чонум, Мээң алдар-адым, мактал-хүндүм, каасталгам апарзын дээш ынчаар кылган мен, ынчалза-даа олар Мени тооп дыңнавады.

¹²Улус-чонга мону чугаала. Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы: „Арага кудар сава бүрүзүн арага-биле долдурар“ – дээн. Олар сеңээ: „Таанда-ла бис сава бүрүзүн арага-биле долдурар уjurлуун билбезивис ол бе?“ – деп харыылаар.

¹³Ынчан оларга мону чугаала. Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: „Бо черниң бүгү чурттакчыларын – Давид хаанның дүжүлгезинде саадаан

хааннарны, Бурганның бараалгакчылары биле медээчилерин, Иерусалимде чурттаан бүгү улусту – оларның шуптузун ужур эзиртир арага-биле долдурар мен!

14Оон оларны савалар дег чуура шавар мен, бирээзин – өскезинге, адаларын – оолдарыңга чуура үстүрер мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Өршээвес, кээргевес, ээ-хайыра көргүспес мен, кыргып-хыдыыр мен!“»

Өскерлиичел, туразы улуг чонну үндүр сывырганы

15Тооп дыңнаңар, кичээнгейге алыңар, улуургаваңар, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы чүве чугаалаан-дыр.

16Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарны дүмбей караңгы дүшпээнде, алдаржыдыңар, караңгыга бүргеткен дагларга илдигип кээп ушпааныңарда, алдаржыдыңар! Ынчан чырып кээрин манаар силер, а Ол идегеп манааныңар чырыкты чүү-даа көзүлбес караңгы кылдыр хуулдуруптар.

17Бир эвес бо сөстөрни тооп дыңнавас болзуңарза, мээң сеткилим дуюкаа ыглап-сыктаар, силерниң улуургааңар дээш ажыг-шүжүглүг ыглаар. Караам суу эриин ажа бээр, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчының сүрүүн туттуруушкунче сүрүп аппаар-дыр!

18«Хаанга болгаш ооң иезинге: „Дүжүлгеңерден дүжүңер! Ат-алдарыңарның оваадайы бажыңардан кээп дүжер-дир.

19Негевте хоорайлар бүзээлеттирер-дир, оларны камгалаар кым-даа чок боор. Иудеяның чонун бүрүнү-биле тудуп алгаш баар-дыр“ – деп чугаала.

20Карааң хере көр, Сион-кыс, соңгу чүктен дайзын кел чыдыр! Сеңээ хүлээдип берген сүрүг мал кайыл, сээң кайгамчык чараш хойларың кайыл?

²¹Сени башкарар кылдыр бодуңнуң чаңчыктырып алган улузуңну Дээрги-Чаяакчы сээң бажыңга салып каарга, чүү дээр сен? Божаан херээжен дег, аарышкыга алзыр сен!

²²Сеткил-чүрээңге: „Ол бүгү чүге мени таварды?“ – деп айтыртынар сен. Эңдерик бачыттарың дээш сээң эдээңни өрү аңдарып, чазарлаан-дыр.

²³Эфиоп кижии кара-хүрең кежин, ирбиш – ала-шокар кежин солуп шыдаар бе? Чүгле бузут үүлгедип өөрөнгөн болгаш, буян кылып шыдаар силер бе?

²⁴Мен сээң чонуңну, ээн кургаг ховунуң хадынга доюлган тараа саваңы дег, тарадыр шааптар мен!

²⁵Ол дээрге сээң хуу-салымың, Мээң хемчээп бергеним үлүүң-дүр – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – чүге дээрге Мени утгупкаш, меге чүүлге ынанган-дыр сен.

²⁶Ол дээш эдээңни арныңче өрү көдүрер мен, бужарыңны улус көрзүн.

²⁷Сээң самыыраашкыннарыңны, туралаан киштээшкиниңни, шөлдер, тейлерге бужары-биле будулуп турганыңны көргөн мен. Ат болур сен, Иерусалим! Кажанга чедир арыг эвес болур сен?»

Иеремия 14

Каңдаашкын болгаш дайын-чаа

¹Дээрги-Чаяакчының Иеремияга кандаашкын дугайында ажыдып каан сөзү бо-дур.

²«Иудея ыглап турар, ооң хоорайлары харыксырап калгаш, черже кээп дүшкеш, кажыыдап турар, Иерусалимде ыы-сыы – кулак уюк.

³Ызыгууртаннар чалчаларын сугладып чорударга, демгилери кудуктарга келгеш, узар суг чок боорга, куруг саваларлыг чанып кээп, ыядып-човаанындан арнын чажырып турар.

⁴Чаъс чагбастаан болгаш, чер кыры чарлыгылап калган. Тараажылар бак атка кирип, арнын чажырып алган!

⁵Элик безин оът-сиген үнмээн боорга, чаа төрүттүнген төлүн ховуга каап турар.

⁶Черлик элчигеннер тас тейлерде туруп алган, шөө-бөрүлөр дег, чыт хап турар, оларның карактары соолбуарып калган, чүге дээрге оът-сиген үнмээн-дир».

⁷Кем-буруувус бисти сойгалап тур, ынчалза-даа Бодуңнуң адың бодааш, биске болчуп көрөм, о Дээрги-Чаяакчы. Ийе, бис Сеңээ дыка хөй катап өскерлип турдувус, Сээң мурнуңга бачыт үүлгедип шаг болдувус.

⁸Израильдин Идегели, айыыл-халап үезинде ооң Камгалакчызы! Чүге Сен ам бо черде хары кижидег, хонуп аар дээш түр доктааган аян-чорукчу дег апардың?

⁹Чүге Сен ам аймаарай берген кижидег, кымны-даа камгалаар күш чок дайынчы дег апардың? Дээрги-Чаяакчы, бистиң аравыста болгай сен, бис Сеңээ хамааржыр болгай бис. Бисти кагбайн көрөм!

¹⁰Дээрги-Чаяакчы бо чон дугайында: «Олар буттарын чагырбайн, улчуурунга ынак чорду, ол дээш Мен оларга таарзынмайн бардым. Мен ам оларның бузуттуг үүлгедиглерин бодап кээр мен, бачыттары дээш кезедир мен» – дээн.

¹¹Дээрги-Чаяакчы меңээ: «Бо чонга ачы-буян дилеп, мөргүвө!»

¹²Олар шээрленир-даа болза, ыы-сызын дыңналас мен, бүрүн өрттедир болгаш далган-тараа өргүлдери-даа кылыр болза, Меңээ таарышпас. Харын оларны дайын-чаа, аш-чут, хамчык аарыг-биле узуткаар мен!» – деп чугаалаан.

¹³Мен ынчан: «Аа халак, Дээрги-Бурган-Чаяакчы! Сээң медээчилериң улуска: „Дайын-чаа көрбөс силер, аш-чут-даа силерге болбас, чүге дээрге Бурган бо черге силерге быжыг тайбыңны хайырлаар“ – деп чугаалап тур» – дээн мен.

¹⁴Дээрги-Чаяакчы меңээ: «Ол медээчилер Мээң адым тудуп, мегелеп медеглеп турар-дыр! Мен оларны айбылап чорутпаан, оларга

айтышкыннар бербээн, олар-биле чугаалашпаан мен. Менден келбээн меге ажыдышкыннар, хоозун төлге, боттарының даап бодаан чүүлдерин өттүр билген медеглелдер кылдыр силерге чугаалап турар улус-тур» – дээн.

15 Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы: «Мээң айбылап чорутпааным, Мээң адым тудуп медеглеп турар медээчилер: „Бо черге дайын-чаа-даа, аш-чут-даа турбас“ – деп турар-дыр. Олар боттары дайын-чаа биле аш-чуттан өлүп каар.

16 Ол медээчилерни дыңнап турган улус аш-чут биле дайын-чаадан өлүп каарга, оларны Иерусалимниң кудумчуларынче үндүр октаптар, ол улусту, оларның кадайларын, оглу-кызын ажаар кижиге тывылбас. Мен оларже боттарының чедип алганы айыыл-халапты төптөр мен.

17 Ол сөстөрүни оларга дамчыт» – дээн. Мээң караамны чаштар долуп, дүне-даа, хүндүс-даа соксаал чок ага берзин, чүге дээрге мээң күжүр хайыралыг чонум коргунчуг балыглардан, аар кемдээшкиннерден харыксырап калган-дыр.

18 Шөлче үнүп келгеш, көөрүмге, хылыш-биле шанчып каан улус чыдыр, хоорайга чедип келгеш, көөрүмге, аштап, хилинчектенген улус тур. Бурганның медээчизи-даа, бараалгакчызы-даа чүнү-даа билбес апаргаш, чуртта улчуп чоруур-дур.

19 Таанда-ла Сен Иудеядан шуут ойталадың бе? Таанда-ла Сээң сеткил-сагыжың Сионну көөр хөңнү чок бе? Чүге Сен бисти экирип шыдавас кылдыр эттеп-соп тур сен? Амыр-тайбың кээр боор деп идегеп турдуvus, ынчалза-даа ачылыг чүү-даа чок-тур, экирииривисти манап турдуvus, ынчалза-даа коргунчуг хай-халаптар чедип келди.

20 Кем-буруувусту билир бис, Дээрги-Чаяакчы, ада-өгбевистиң бузут-багын база билир бис, Сээң мурнуңга бачыт үүлгеткен болгай бис.

²¹Ынчалза-даа Бодуңнуң адың бодааш, бистен ойталава, Бодуңнуң алдарлыг дүжүлгеңни куду көрдүреринче чыгава! Бис-биле чарган чагыг-керээңни сактып кээп, ону үревейн көрем.

²²Өске чоннарның хоозун дүрзү-бурганнары чаъс чагдырып шыдаар бе? Дээр чайыкты боду хайырлаар бе? Дээрги-Чаяакчы Бурганывыс, Сен хайырлаар эвес сен бе? Сеңээ идегеп тур бис, чүге дээрге ол бүгүнү Сен чаяап турар болгай сен.

Иеремия 15

Иудеяга кээргел чок кеземче

¹Дээрги-Чаяакчы меңээ мынча дээн: «Моисей биле Самуил-даа Мээң мурнумга чаннып көстүп келген болза, Мен бо чонну кээргевес ийик мен. Ол чонну Менден ырадыр сывырывыт, олар чоруй барзын!

²Кажан олар сенден: „Кайнаар баар улус бис?“ – деп айтырар болза, мынча деп харыылаар сен. Дээрги-Чаяакчы: „Өлүр хүнү келген кижини өлүмчө барзын, хылышка шаштырар кижини хылыштан калзын, ашка чыгаткан кижини аштазын, тудуп алгаш баары чайлаш чок кижини туттуруп алзын!“ – деп турар-дыр дээр сен.

³Мен оларны дөрт шаажы-биле кезедир мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Оларны хылыш өлүр шанчар, мөчү-сөөктерин ыттар үзе-чаза тыртар, дээрниң куштары биле черниң аң-араатаны сыыраар.

⁴Мен оларны Эзекияның оглу, Иудеяның хааны Манассияның Иерусалимге үүлгеткен чүвези дээш бүгү өске күрүнелерге коргунчуг үлегер-чижек кылып каар мен.

⁵Кым сени кээргээрил, Иерусалим? Кым сээң ажың ажып ыглаарыл? Кым сээң амыр-мендиң айтырарыл?

⁶Сен Мени каапкаш бардың – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – дедир чоруй бардың. Сеңээ удур Бодумнуң холумну көдүрдүм, узуткап кагдым – сени кээргээр күжүм-даа төндү.

⁷Мен черниң бүгү хоорайларында улусту айыыр-биле тарадыр октапкан мен. Бодумнуң чонумну узуткап каан мен, оларны ажы-төл чок арттырган мен, чүге дээрге боттарының оруундан өскээр эгбээн-дир!

⁸Мээң күзел-соруум ёзугаар оларның дулгуяк херээженнери далайның элезининден-даа хөй апарды. Аныяк оолдарның аваларынче чырык хүндүс-ле узуткакчыларны ыттым, оларга хенертен коргуушкун биле девидээшкинни таварыштырдым.

⁹Чеди-даа ажы-төлдүг турган иелер ам харыксырап, сагыш-сеткили куруглап калган, оларның хүнү дүште-ле ажа берген, олар, ады баксырап, дорамчылаткан. А чоннуң арткан улузун хылышка чиш кылдыр берип, дайзыннарынга хүлээдип бээр мен». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Иеремияның чаа хомудалынга Бурганның харыызы

¹⁰Күжүр ием, ат болдум! Сен мени чүге бүгү чер-делегей-биле чаргылдажып, маргыжып чоруур кылдыр төрүп кааның ол?! Хуузун алыр дээш акша чегдирбээн мен, бодум-даа чээли албаан мен, а бүгү улус мени каргаар-дыр.

¹¹Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Иеремия, Мен сени быжыглааш, ачы-буян хайырлаар мен! Айыыл-халап, кызып-кыйышкын үезинде дайзыннарыңны сеңээ чанныр кылдыр албадаар мен.

¹²Соңгу чүктен эккелген демир биле хүлерни кым сыйып шыдаарыл?

¹³Иудея, сээң бүгү девискээриңге үүлгеткен бачыттарың дээш эт-хөреңгиңни, эртине-байлааңны дайзыныңга белен олча-тывыш кылып каар мен.

¹⁴Бодуңнуң билбес чораан чериңче, дайзыннарыңче чоруур кылдыр сени албадаар мен, чүге дээрге Мээң килеңим от ышкаш кыптыгып, сени өрттедир деп тур!»

¹⁵О, Дээрги-Чаяакчы, бүгү чүвени билир сен! Мени утпа, менче сагыш салып көрөм, мени истеп-сүрген улустан өжээним негеп көрөм! Оларны

үр шыдажып келгеш, мени чок кылдыртпа, Сен дээш дорамчылал хүлээп чоруурумну билип ап көрөм.

¹⁶Сээң сөзүң мээң аыш-чемим апарып турду. Сээң сөстериң сеткил-чүрээмниң өөрүшкүзү, хөглээшкини апарды, чүге дээрге Сеңээ хамааржыр болгай мен, Дээрги-Чаяакчы, Аг-шериглиг Бурган!

¹⁷Каттыржып-хөглээн улус чыыжынга олурбадым, хөглеведим – Сээң холуң мени чааскаан олурарынче албадап тур, мени килең-биле бүргедиң.

¹⁸Чүге мээң аарышкым читпезил, балыым экирбезил, эмнеттинип шыдавазыл? Таанда-ла Сен мени мегелеп, соглуучал хем дег апардың бе?

¹⁹Ынчан Дээрги-Чаяакчы: «Менче эглип кээр болзуңза, Мээң мурнумга бараан болур кылдыр сени база катап тургузуп каар мен. Үнелиг сөстү хоозун сөстен аңгылап шыдаар болзуңза, Мээң аксы-сөзүм дег апаар сен. Улус боттары сээң аайыңче кирер, а сен оларның аайынче кирбес сен!

²⁰Мен сени бо чонга удур быжыг хүлер хана кылдыр тургузар мен. Олар сенче халдаар, ынчалза-даа сени ажып тиилээр харык чок болур, чүге дээрге Мен сээң-биле мен, сени камгалап, кадагалаар мен – деп медеглээн. –

²¹Мен сени каржы-бак улустан камгалап, түрлүг улустуң холундан адырар мен».

Иеремия 16

Хай-халап хүнү

¹Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып:

²«Бо черге кадай алба, оолдуг-кыстыг-даа болба» – деп чугаалаан.

³Чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы бо черге төрүттүнген оолдар, кыстар дугайында, оларны божаан иелер болгаш ботталдырган адалар дугайында:

⁴«Олар хилинчектиг өлүм-биле өлүр, улус олар дээш кажыыдавас, оларны орнукшутпас – черге өдек дег чыдып каарлар. Олар дайын-чаа биле аш-чутка узуткаттырып аар, оларның мөчү-сөөктери дээрниц куштарынга, черниц аң-араатанынга чемиш болур» – деп чугаалаан.

⁵Дээрги-Чаяакчы: «Мөчээн кижин биле байырлажышкын ёзулалы кылган бажыңче барба – деп медеглээн. – Ол кижиниң ажыын ажып, ыглап-сыктап, кажыыдал үлежип барба, чүге дээрге Мен бо чондан амыр-тайбыңымны, ээ-хайырамны болгаш энерелимни хунаап алган мен.

⁶Бо черге ат-сураглыг-даа, карачал-даа улус өлүп каар, оларны орнукшутпас, олар дээш кажыыдавас, кым-даа олар дээш качыгдал демдээ кылдыр мага-бодун балыглавас, бажын чүлүвес.

⁷Өлгөн кижин дээш кажыыдаан улусту аргалаары-биле кым-даа оларга аыш-чем бербес, мөчээн ада-иези дээш безин оларже аргалалдың дашказын сунмас.

⁸Дойлаашкын чоруп турар бажыңче база барба, ол улус-биле кады дойлап олурба».

⁹Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдин Бурганы: «Силерниц чуртталгаңар дургузунда, силерниц назыныңарда-ла, Мен бо черге өөрүшкү биле хөглээшкин үнү, күдээ оол биле келин кыстың үнү дыңналбас кылып каар мен – дээн. –

¹⁰Кажан сен бо чонга ол бүгү сөстөрниц дамчыдарыңга, олар сенден: „Чүү дээш Дээрги-Чаяакчы биске ындыг улуг айыыл-халап оштады? Кем-буруувус кандыг чүвөл? Дээрги-Чаяакчы Бурганывыстың мурнунга бачыдывыс кандыг чүвөл?“ – деп айтырар.

11 Ынчан оларга: „Силерниң ада-өгбеңерниң Менден ойталааны дээш!“ – дээр сен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Олар өске бурганнарга мөгейип, оларга бараан болуп, оларның мурнунга доңгая кээп дүжүп турган, а Менден ойталап, Мээң хоойлумну сагывайн барганнар.

12 Силерниң кылып турар үүлгедиглериңер ада-өгбеңерниинден-даа дора. Кайыңар-даа бузуттуг чүрэниң чөрүү чоруунуң аайы-биле чурттап, Мени тооп дыңнавайн турар.

13 Ынчангаш Мен силерни бо черден силерниң-даа, ада-өгбеңерниң-даа билбес чорааны чуртче үндүр сывырар мен; силер аңаа өске бурганнарга хүндүс-даа, дүне-даа бараан болур силер, чүге дээрге силерже ээ көрүнмес мен.

14 Ынчалза-даа үе кел чыдар – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – улус ынчан: „Израиль чонну Египеттен үндүре берген дириг Дээрги-Чаяакчының ады-биле!“ – деп даңгыраглавайн баар,

15 харын олар: „Израиль чонну соңгу чүкте черден, оларны ынаар үндүр сывырыпканы бүгү чурттардан үндүре берген дириг Дээрги-Чаяакчының ады-биле!“ – деп чугаалап эгелээр, чүге дээрге оларның ада-өгбезинге берген черимче оларны дедир эгидер мен.

16 Мен хөй санныг балыкчыларны чорудар мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – олар израильчилерни балык ышкаш тудар. Ооң соонда хөй санныг аңчыларны чорудар мен, олар израильчилерни даг, тей болгаш хаяларда чарык бүрүзүнден үндүр сывырар.

17 Чүге дээрге Мээң карактарым оларның бүгү оруктарын көрүп турар, олар Менден чаштып шыдавас – оларның кем-буруузу Мээң карактарымдан чажыртынмаан.

18 Мен оларны кем-буруузу, бачыттары дээш база Мээң черимни амытын чок чүдек дүрзүлери-биле бужартатканы, Мээң ээлээн черимни боттарының чүдек-бужар чүүлдери-биле долдурганы дээш ийи дакпыр кезедир мен».

¹⁹Дээрги-Чаяакчы – мээң күжүм, шивээм, хай-халап хүнүнде хоргадалым! Чер-делегейниң ужу-кыдыындан чоннар Сеңээ чедип келгеш: «Ада-өгбевис чүгле меге, ажык-дуза чок хоозун чүүл салгап алгаш, биске дамчыткан-дыр.

²⁰Кижиге бодунга бурганнар кылып ап шыдаар деп бе? Ол бурганнар дээр чүвелер – Бурган эвес-тир!» – дээр.

²¹«Ынчангаш Мен бо удаада оларга Бодумнуң күчүлүг холумну көргүзөр мен, Мээң адым Дээрги-Чаяакчы дээрзин олар билип аар.

Иеремия 17

¹Иудеяның бачыдын демир шиш-биле, алмаз кески-биле бижип каан, оларның чүректерин калбак даш кылгаш, аңаа шыйып каан, өргүл салыр бедигээштериниң мыйыстарында оюп каан.

²⁻³Олар өргүл салыр бедигээштеринче, Ашера бурганга тураскааткан ыяштарынче, саглагар ыяштарынче, бедик тейлеринче, ховуда дагларынче, боттарының оолдарынче дег, сагыш салып турар. Иудея, бүгү эт-хөрөңгиңни, эртине-байлаанчы өргүл салыр бедик черлериң дээш, бүгү девискээрлериңде үүлгедип турар бачыттарың дээш, өске улуска олча-тывыш кылдыр бериптер мен.

⁴Мээң сеңээ бергеним хувааглыг чериңни бодунуң бурууң-биле ышкынар сен. Мен сени билбезиң чуртче дайзыннарыңга кул кылдыр хүлээдир мен, чүге дээрге Мээң килеңим одун өөскүттүң, ол от мөңгө кывар!»

Кижиге күжүңгө азы Дээрги-Чаяакчыга идегел

⁵Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Кижиге идегээр, кижиге амытанны чөленгииш деп санаар, сеткил-чүрээ Дээрги-Чаяакчыдан ойталаан кижиге каргаттырар.

⁶Ол кижиге ээн кургаг ховуда чадаң үнүш дег, эки чүве көрбөс, сайдаштыг, изиг кургаг ховуга, кужурлуг, ээн черге чурттаар.

⁷Дээрги-Чаяакчыга идегээр, Аңаа ынаныр кижиге ачы-буян алыр!

⁸Ындыг кижиге суг чанынга тараан ыяш дег болур. Ол ыяш суг кыдыынга дазылданган болгаш, изиг-кааң үеден кортпас; ооң бүрүлери ногаан артар, кандаашкынныг чыл аңаа коргунчуг эвес, ол ынчан безин чимис бээрин соксатпас.

⁹Кижиниң сеткил-чүрээ оп-мегелиг, эдип аар арга чок; кым ону билип шыдаарыл?

¹⁰А Мен, Дээрги-Чаяакчы, кижиниң чүрөөнчө өттүр көрүп, сеткил-сагыжын шенеп турар мен, кижиге бүрүзүн ооң херектерин ёзугаар, ажил-херөөнниң үре-түңнелин барымдаалап, шаңнаар азы кезедир мен.

¹¹Шынчы эвези-биле баяан кижиге – чуургаларын базып олурар, ынчалза-даа төлдери чазылбас торлаа дег. Назын ортузу четкеш, ол кижиге бүгү чүвезин чидирип аар, өлүр үезинге чедир мелегей бооп артар».

¹²Ыдыктыг өргөөвис дээрге Бурганның эрте шагда көдүрлүп үнген алдарлыг дүжүлгези-дир!

¹³Дээрги-Чаяакчы – Израильдин идегели! Сени каапкаш барган кижиге адын бужартадыр! «Менден ойталаан улустуң алдар-адын черге таптай базар, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчыны – амыдырал хайырлаар суг бажын – каапкан-дыр».

Иеремияның Бургандан дуза дилээни

¹⁴Мени экиртип көрөм, Дээрги-Чаяакчы, ынчан экирий бээр мен, мени камгалап көрөм, ынчан камгалал алыр мен, чүге дээрге Сени алгап-мактап тур мен!

¹⁵Улус-чон меңээ: «Дээрги-Чаяакчының сөзү кайыл? Ол сөс боттанзын!» – деп тур.

¹⁶Мен Сээң адың тудуп, улус чагырарынче чүткүвээн мен, айыыл-халап хүнү кээрин күзевээн мен, Сен Бодуң ону билир сен. Мээң аксымдан үнген сөстөр үргүлчү Сээң мурнуңга ажык.

¹⁷Меңээ коргунчуг болбайн көрөм. Сен дээрге хай-халап хүнүндө хоргадалым болгай сен.

¹⁸Мени истеп-сүрген улустуң ады баксыразын, а мээң адым баксыравазын, олар коргуп-сүртезин, а мен коргуп-сүртевээйин! Оларже айбыл-халап хүнүн ыдывыт, аар согуушкун-биле оларны чылча шаап каг!

Амыр-дыш хүнүнүң дугайында

¹⁹Дээрги-Чаяакчы меңээ: «Иудеяның хааннарының үнүп-кирип турары Улус-чон хаалгазынче, Иерусалимниң өске бүгү хаалгаларынче баргаш:

²⁰„Бо хаалгалар дамчыштыр кирип турар Иудеяның хааннары база бүгү чону, Иерусалимниң бүгү чурттакчылары, Дээрги-Чаяакчының чугаа-сөзүн дыңнаңар!“ – деп чугаала» – дээн.

²¹Дээрги-Чаяакчының силерге дамчыткан чүүлү бо-дур: «Амы-тынныг артар дизе, амыр-дыш хүнүндө чүк дажыглап чорбаңар, ону Иерусалимниң хаалгаларын дамчыштыр киирбеңер.

²²Амыр-дыш хүнүндө бажыңардан чүк үндүрбеңер, кандыг-даа ажыл кылбаңар. Ада-өгбеңерге Мээң айытканым дег, амыр-дыш хүнүнүң ыдыктыын сагыңар.

²³⁻²⁴Ада-өгбеңер Мени тооп дыңнаваан, Менче кулаан ээктирбээн болгай. Олар чөрүү болгаш, тооп дыңнаваан, чагыг-суртаалды хүлээп албаан болгай – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Бир эвес Мени ылап-ла тооп дыңнаар болзуңарза, амыр-дыш хүнүндө бо хоорайның хаалгаларын дамчыштыр чүк дажыглап киирбес база амыр-дыш хүнүнүң ыдыктыын сагып, ол хүн кандыг-даа ажыл кылбас болзуңарза,

²⁵ынчан бо хоорайның хаалгаларын дамчыштыр Давидтиң дүжүлгезинде саадаан хааннар база нояннаар кирер. Олар чуузаларга олурупкаш, аът мунгаш, кирер: хааннар, оларның нояннары база Иудеяның улузу, Иерусалимниң чурттакчылары. Бо хоорай кезээ мөңгеде турар.

²⁶Иудеяның хоорайларындан, Иерусалимнің чоок-кавызындан, Вениаминнің ээлээн черинден, Шефеладан, даглардан, Негевтен улус чедип келгеш, Дээрги-Чаяакчының өргээзинге бүрүн өрттедир болгаш эп-найырал өргүлдери кылыр, далган-тараа өргүлдери, өөрүп четтиришкин өргүлдери болгаш айдызаар өргүлдер эккеп салыр.

²⁷А бир эвес Мени тооп дыңнаvas, амыр-дыш хүнүнүң ыдыктыын сагывас база амыр-дыш хүнүнде Иерусалимнің хаалгаларын дамчыштыр чүьк дажыглап эрттирер болзуңарза, Мен ынчан ол хаалгаларны хуюкталдыр өрттедир мен! Ол дээрге Иерусалимнің шивээлерин чиир өшпес от-тур!»

Иеремия 18

Дой сава кылыкчызы

¹⁻²Дээрги-Чаяакчы Иеремияга Бодунуң сөзүн ажыдып каан: «Дой сава кылыкчызының бажыңынче бар, Мен аңаа Бодумнуң сөзүмнү сеңээ чугаалаар мен».

³Мен дой сава кылыкчызының бажыңынче кирип келгеш, көөрүмге, ол дой сава кылыр херекселиниң артында ажылдап турар болду.

⁴Дойдан кылып турган савазының хевири үнмейн баарга-ла, ол ону бодунуң бодап алганын ёзугаар өске сава кылдыр эде кылып ап турду.

⁵Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып:

⁶«Израиль чон, бо дой сава кылыкчызының кылып турар чүвезин таанда-ла Мен сээң-биле боттандырып шыдавас мен бе? – деп медеглээн. – Ооң холунда дой дег, сен база Мээң холумда сен, израиль чон!

⁷Мен кажан-даа чон азы күрүне дугайында „Ону дазылы-биле тура тыртып, буурадып, узуткап каар мен“ деп шиитпир хүлээп ап боор мен.

⁸А бир эвес ону чугаалап каан чонум бодунуң бузудундан ойталаар болза, Мен база өскээр бодай берип, ол чонга таварыштырар дээн айбыл-халавым ытпас мен.

⁹Мен кажан-даа чон азы күрүне дугайында „Ону быжыглаар, тарып олуртур мен“ деп шиитпир хүлээп ап боор мен.

¹⁰А бир эвес ол чон Мээң мурнумга бузут үүлгедип, Мээң сөзүмнү тооп дыңнапас болза, Мен база өскээр боданып, аңаа көргүзөр дээн ачы-буянымны ытпас мен.

¹¹Ынчангаш ам Иудеяның чонунга, Иерусалимниң чурттакчыларынга мону чугаала. Дээрги-Чаяакчы: „Мен силерге айыыл-халап белеткеп тур мен, силерге удур сагыштыг мен! Кайыңар-даа бузуттуг оруктан чайлай берзин. Оруктарыңарны, ажыл-херектериңерни экижидип алыңар“ – деп чугаалады дээр сен.

¹²Ынчалза-даа олар: „Хей чүве! Күзээн чүвевис кылыр бис, кижичи бүрүзү бодунуң бузуттуг чүрэниң чөрүү чоруунуң аайы-биле кылыр“ – деп харыылаар».

¹³Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы: «Чоннардан айтырып көрүңер, кым ындыг чүве дыңнааныл? Израиль-кыс кончуг багай чүве үүлгетти!

¹⁴Ливан дагларында хар хаяларлыг ийлерден кажан-даа эрип чидер эвес. Өске черден аккан соок дамырак суглар кажан-даа соглуп төнер эвес.

¹⁵А Мээң чонум Мени уткан-дыр, чөгенчиг дүрзү-бурганнарга айдызаашкын кылып турар-дыр! Дүрзү-бурганнар чонну оруундан астырарга, ол эрте-бурунгу оруктан өскээр баргаш, ам кокпа орук-биле, оңгул-чиңгил орук-биле бар чыдар-дыр.

¹⁶Бо чон бодунуң черин хоозураашкынга, мөңгө кочулалга чыгаткандыр. Ооң чаны-биле эрткен кижичи бүрүзү элдепсинип, бажын чайар.

¹⁷Мен, күштүг хат дег, оларны дайзыннарының мурнунга тоо быдарадып каар мен, айыыл-халавының хүнү кээрге, оларга арным көргүспейн, хая көрнү бээр мен» – деп чугаалаан.

Иеремияга удур сүлчээ

¹⁸Ынчалза-даа улус-чон: «Барып, Иеремияга удур сүлчээ кылыылы. Дүрүм-хоойлу – Бурганның бараалгакчыларынга, арга-сүме – мерген угаанныгларга, Бурганның сөзү – Ооң медээчилеринге артып каар-ла болгай! Барып, ону нүгүлдээли, ооң чугаа-сөзүн дыңнаваалы» – деп турган.

¹⁹Дээрги-Чаяакчы, менче кулааң ээктирем, мээң дайзыннарымның чугаа-сөзүн база дыңнап көрем!

²⁰Таанда-ла буян дээш бузут-биле харыылаар ужурлуг бе? Мени өлзүн дээш, оңгар казып кагдылар. Сактып келем: мен Сээң өргээңге оларга ачылыг болзун дээш мөргүп, Сээң килеңиңни олардан чайладырын кызып турдум.

²¹Ынчангаш оларның ажы-төлүн аш-чутка чыгадып көрем, оларны хылышка шаштырып калам! Оларның кадайлары дулгуяк бооп артсын, ажы-төлүн чидирзин, ашактары өлүп калзын, аныяк оолдары дайынга хылыш-биле өлүртсүн!

²²Кажан оларже үптекчилерни хенертен эккээриңге, оларның бажыңнарындан уё-човуур дыңналзын, чүге дээрге олар мени тудуп аар дээш оңгар казып, мээң буттарымга дузак салып каан-дыр.

²³А Сен, Дээрги-Чаяакчы, оларның меңээ удур кара сагыштыын, мени өлүрер деп турарын билир сен. Оларның кемниг херектерин өршээвейн көрем, оларның бачыттарын эскербээн бооп эрттирбейн көрем! Олар Сээң мурнуңга кээп ушсун – Бодуңнуң килеңнээн үеңде оларны ынчаар аажылап көрем!

Иеремия 19

Бузулган дой доңга

¹Дээрги-Чаяакчы меңээ мынча дээн: «Барып, дой сава кылыкчызындан доңгадан садып ал. Чоннуң каш баштыңын база Бурганның каш улуг бараалгакчызын эдертип алгаш,

²Бузулган савалар хаалгазын дамчыштыр Бен-Энном шынаазынче үне бергеш, Мээң сеңээ чугаалаар сөстөрими аңаа чарла.

³Мынча дээр сен: „Иудеяның хааннары, Иерусалимниң чурттакчылары, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы – Израильдиң Бурганының чугаа-сөзүндүңнаңар! Мен бо черже айыыл-халап ыдарымга, ооң дугайында дыңнаан кижиге бүрүзүңүң кулаа түүгейни бээр.

⁴Чүге дээрге Иерусалимниң чурттакчылары Мени каапкаш, бо черни бужартаткан-дыр, маңаа боттарының-даа, ада-өгбезиниң-даа, Иудеяның хааннарының-даа билбес чорааны өске бурганнарга айдызаашкын кылып турар-дыр, олар бо черни буруу чок улустуң ханы-биле суггарган-дыр.

⁵Олар тейлерге Ваал бурганга өргүл салыр черлер тудуп, аңаа боттарының ажы-төлүн Ваалга бүрүн өрттедир өргүл кылдыр өрттедип турар-дыр. Мен ындыг айтышкын бербээн мен, ындыг чүве чугаалаваан мен, сагыжымга-даа турбаан чүүл-дүр ол!

⁶Ынчангаш үе кээрге, ол чер оон соңгаар Тофет азы Бен-Энном шынаазы эвес, а Кыргызп хыдышкын шынаазы деп адаттырар – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

⁷Шак ол черге Иудея биле Иерусалимниң бодап алган чүүлүн буурадыр мен, оларны дайзынның хылыжынга шаштыртып каар мен – оларның амы-тынын үзүксээн улустуң холундан кырлып каарлар. Оларның мөчү-сөөктерин Мен дээрниң куштарынга, черниң аң-араатанынга чемиш кылдыр бээр мен.

⁸Мен бо хоорайны хоозураашкын биле кочулалга чыгаар мен. Ооң чаны-биле эрткен кижиге бүрүзү ооң бузундуларын көргеш, элдепсинер база кочулап сыгырар.

⁹Мен бо хоорайның чурттакчыларын боттарының оглу-кызының эьдин чиир кылдыр албадаар мен. Оларның амы-тынын үзүксээн дайзыннар оларны бүзээлеп, кызып-кыярга, олар бот-боттарының эьдин чиир“.

¹⁰Иеремия, сээң-биле кады келген кижилер көрүп турда, доңганы буза шапкаш,

¹¹оларга мону чугаала: „Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези бо-дур. Мен бо чон биле бо хоорайны чуура шавар мен! Дой сава кылыкчылары доңганы ынчаар буза шавар, ол ооң соонда катап чыып эптеттинмес. Кижии ажаар чер чедишпес боорга, улусту Тофетке ажаап эгелээр.

¹²Бо чер-биле ынчаар кылыр мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – ооң чурттакчыларын ынчаар бак аажылаар мен, бо хоорайны Тофетке дөмей кылып каар мен.

¹³Иерусалимниң бажыңнары, Иудеяның хааннарының бажыңнары – улус оларның кырынга сылдыстарның аг-шериинге айдызаашкын кылып, өске бурганнарга арага чажып турган бүгү бажыңнар Тофет ышкаш арыг эвес апаар“».

Иеремия Бурганның өргээзинде

¹⁴Иеремия Дээрги-Чаяакчының ону ынаар өттүр билип медегледин дээш чорудупканы Тофеттен эглип келгеш, Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң шөлүнге туруп алгаш, бүгү чонга:

¹⁵«Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдин Бурганы: „Бо хоорайже, ооң чоок-кавызында хоорайжыгаштарже аңаа чугаалаан бүгү айыыл-халаптарымны ыдар мен, чүге дээрге оларның чурттакчылары чөрүү болгаш, Мээң сөстөрими тооп дыңнаvas-тыр“ – деп тур» – дээн.

Иеремия 20

¹Дээрги-Чаяакчының өргээзин харагалзаар албан-хүлээлгелиг бараалгакчы – Иммерниң оглу Пашхур Иеремияның ол сөстөрүн дыңнап каан.

²Пашхур Иеремия медээчини эттээш, ыдыктыг өргээниң соңгу чүгүндө турар Вениаминниң хаалгазының чоогунга доорбаш ыяшка хол-будун кыстыртып каан.

³Даартазында хүндүс Пашхур Иеремияны доорбаш ыяштан адырып каан. Иеремия аңаа: «Дээрги-Чаяакчы сеңээ Пашхур эвес, а „Долгандыр коргуш“ деп ат тывысты» – деп чугаалаан.

⁴Чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Мен сээң бодуңну болгаш сээң ынак бүгү улузуңну коргушка алзып аар кылып каар мен. Олар, сен көрүп туруңда, дайзыннарның хылыжыңга шаштырып аар! Иудеяның бүгү чурттакчыларын Вавилоннуң хаанының холунга хүлээдип бээр мен, ол хаан улустуң чамдыызын Вавилонче тудуп аппаар, а чамдыызын хылыш-биле шанчып каар.

⁵Мен бо хоорайның бүгү бай-байлаан, ооң өнчү-хөреңгизин, бүгү улуг үнелиг чүүлдерин, Иудеяның хааннарының эртинелерин – шуптузун дайзыннар холунга хүлээдип бээр мен. Олар бүгү чүвени үптөп-тонааш, хунаап алгаш, Вавилонче аппаар.

⁶Пашхур, сени өг-бүлең улузу-биле кады тудуп алгаш баар. Вавилонга чеде бергеш, өлүр сен, сени аңаа ажаап каар – бодуңну, сээң ынак чораан бүгү улузуңну, сээң мегелеп медеглеп чораан улузуңну аңаа ажаап каар».

Иеремияның муңгадалы

⁷Сен мени дуурайлап кааптың, Дээрги-Чаяакчы. Мен, шынап-ла, дуурайладып алдым. Меңээ күчүлел көргүскеш, мени ажып кагдың. Хүннү бадыр улус мени кочулаар-дыр, бүгү улус мени дорамчылаар-дыр.

⁸Чугаалап эгелээримге-ле, аксымдан күчүлел биле үптээшкин дугайында алгы үнер-дир; Дээрги-Чаяакчының сөзү дээш, мен хүннү бадыр куду көрүүшкүн, кочулал көөр-дүр мен.

⁹Мен ынчан: «Дээрги-Чаяакчы дугайында сагындырбаайн, Ооң өмүнээзинден моон соңгаар чүве чугаалаваайн!» – деп бодадым. Ынчалза-даа Ооң сөзү мээң чүрээмде кыпкан, мээң ишти-хөңнүмден

ушта чүткээн от дег апарды, ону тудар дээш могап туруптум, тудуп шыдавайн бардым.

10Хөй-ле улустуң хоп-кочузун дыңнап келдим, долгандыр – коргуш. «Хоп медээден чедирер-дир! Ол дугайында дыңнадылы!» – дижип турлар. Мээң-биле эп-найыралдыг чурттап чораан бүгү улус тайып ужарымны манап: «Ол дуурайладып аар чадавас, ынчан ону тиилеп, өжээнвис негеп аар бис!» – деп турар.

11Ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчы, коргунчуг дайынчы ышкаш, мээң-биле кады! Ынчангаш мени истеп-сүргеннер кошкаш кынныр, меңээ күш четпес, кончуг бак атка кирер болгаш, салган сорулгазын чедип албас. Оларның адының баксырааны кажан кезээде уттундурбас!

12Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы чөптүг-шынныг улусту шылгаар, Ол кижиниң сеткил-чүрээ биле ишти-хөңнүн өттүр көрүп турар. Мени истеп-сүргеннерден Сээң өжээн негээриңни көрейин, чүге дээрге бодумнуң чаргы-чаалымны шиитпирлээрин Сеңээ бүзүрөөн мен.

13Дээрги-Чаяакчыга ырлап бериңер, Ону алгап-мактаңар! Ол түремик кижиниң амы-гынын бузуттуглар холундан адырар болгай.

14Мээң төрүттүнген хүнүм каргаттырзын! Иемниң мени божаан хүнү йөрээтпезин!

15Ачамга «Оолдуг болган-дыр сен!» деп медээ эккелгеш, ону амыраткан кижини каргаттырзын!

16Шак ол кижини Дээрги-Чаяакчының кээргел чок узуткап каапкан хоорайлары дег болзун. Ол кижини эртен уё-човуур, дал дүьште – дайынчааның алгы-кышкызы дыңназын!

17Чүге дээрге ол кижини мени хырын иштинге, ием меңээ чевег болур кылдыр, авам кезээ мөңгеде божувайн артар кылдыр, чок кылбаан-дыр.

18Чүге-ле мен хырын иштинден үнүп келгеним ол – хилинчек-човалаң, ажыг-шүжүг көөр дээш бе, назыным төнчүзүндө бодумну бужартадыр дээш бе?!

Иеремия 21

Бурганның Седекияны камгалаарындан ойталааны

1Кажан Седекия хаан Иеремияже Малхияның оглу Пашхурну база Маасеяның оглу Софония бараалгакчыны айбылап чорудупканда, Дээрги-Чаяакчының Иеремияга ажыдып каан сөзү бо-дур. Пашхур биле Софония Иеремияга дараазында сөстөр дамчыткан:

2«Дээрги-Чаяакчыдан бис дээш дилеп көр, чүге дээрге Вавилоннуң хааны Навуходоносор биске удур дайылдажып тур! Дээрги-Чаяакчы Бодунуң кайгамчык чүүлдериниң бирээзин бис дээш кылыр чадавас, Навуходоносор ынчан бистен чоруй баар чадавас».

3-4Иеремия оларга мындыг харыы берген: «Седекияга Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчының бо сөстөрүн дамчыдыңар. Мен силерниң Вавилоннуң хааны-биле база хоорай ханаларының даштында силерни бүзээлээн халдей чон-биле чаалажып турар ок-чепсээңерни силерге удур углаар мен, оларны бо хоорайның төвүнге чыыр мен!

5Мен Бодум силерге удур – күчүлүг холум-биле, күш-шыдалым-биле килең-кылыктыг, аажок хорадап – чаалажыр мен!

6Бо хоорайда чурттаан амылыгларны – кижилерни-даа, дириг амытаннарны-даа – узуткаар мен. Олар коргунчуг хамчык аарыгдан өлүп-кырлып каар!

7А ооң соонда Иудеяның хааны Седекияны, ооң дүжүметтерин, бүгү албаты чонун, бо хоорайда хамчык аарыгдан, дайын-чаа биле аштан дириг арткан бүгү улусту Вавилоннуң хааны Навуходоносорнуң холунга, дайзыннар холунга, оларның өлүмүн күзээн улустуң холунга хүлээдир мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Хаан оларны хылыш-биле шанчып каар, кээргевес, оларга хайыра көргүспес, өршээл бербес!»

⁸«Иеремия, бо чонга Дээрги-Чаяакчы мээң сөстөрүмни чугаала. Мен силерге амыдыралдың оруун азы өлүмнүң оруун шилип аарын саналдап тур мен.

⁹Бо хоорайга арткан улус дайын-чаа, аш-чут болгаш хамчык аарыгдан өлүп каар. А ооң даштынче үне бергеш, силерни бүзээлээн халдейлерге дүжүп бээр улус дириг артар, оларның олча-кежии – амы-тынныг артары боор.

¹⁰Чүгө дээрге Мен арнымны бо хоорайга удур, аңаа ачылыг чүүл эвес, айбыл-халап таварышсын дээш, көрүндүм – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Ол хоорайны Вавилоннуң хаанының холунга хүлээдир, хаан ону хуюкталдыр өрттедир».

Давидтиң салгакчыларын шииткени

¹¹⁻¹²Иудеяның хаанының өг-бүлези, Давид хаанның салгалы, Дээрги-Чаяакчының сөзүн дыңнаңар! Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Эртенниң не шынныг шииткел үндүрүңер, базындырган кижини базынганның холундан адырыңар, оон башка Мээң килеңим силерниң бүгү бузуттут үүлгедиглериңер дээш өрт дег чалбыышталдыр кывар, ону кым-даа өжүрүп шыдавас.

¹³Мен ам сеңээ удур апардым, чавызаашта турар Иерусалим, оргулаашта хая! – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Силер: „Кым бистиинче эртип кээп шыдаарыл, кым бистиң оран-сававысче шургуп кирерил?“ – деп турар-дыр силер.

¹⁴Мен силерни үүлгедиглериңер ёзугаар кезедир мен! – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Силерниң эзим-аргаңарга от кыпсыр мен, ол от долгандыр турар бүгү чүвени чиптер!»

Иеремия 22

¹Дээрги-Чаяакчы меңээ мынча дээн: «Иудеяның хаанының ордузунче баргаш, аңаа Мээң сөзүмнү медегле.

²Мону чугаалаар сен: Давидтиң дүжүлгезинде саадаан Иудеяның хааны, Дээрги-Чаяакчының сөзүн дыңна – сен-даа, дүжүметтериң-даа, сээң чонуң-даа, бо хаалга дамчыштыр кирип турар бүгү улус база – дыңнаңар!

³Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: „Шынныг шииткел, чөптүг чорук кылыңар, базындырган кижини базынганның холундан адырыңар, даштыкы кижини, өскүс кижини, дулгуяк херээженни хомудатпаңар, оларны кызып-кыйбаңар, шак бо черге кем-буруу чок кижини ханы төкпеңер.

⁴Бир эвес ол айтышкынны күүседир болзуңарза, Давидтиң дүжүлгезинде саадаан хааннар чуузаларга олургаш-даа, аът мунгаш-даа – боттары, дүжүметтери, албаты чону – бо ордунуң хаалгаларын дамчыштыр кирер.

⁵А бир эвес ол сөстөрни тооп дыңналас болзуңарза, бо орду бузундулар оваазы апаар“. Ону Бодум-биле даңгыраглап тур мен!» Дээрги-Чаяакчының медеглээн сөзү ол-дур.

⁶Дээрги-Чаяакчы Иудеяның хаанының ордузунуң дугайында: «Сен Меңээ Галаад дег, Ливан сынның баштары дег өндүр-чаагай сен. Ынчалза-даа Мен сени ээнзиргей чер, чурттакчы чок хоорай кылып каар мен!

⁷Мен сеңээ удур узуткакчыларны томуйлап каар мен, кайызынга-даа чепсек берип каар мен. Сээң эки дээн пөштериңни олар кезип каапкаш, отче октаптар – деп чугаалаан. –

⁸Хөй чоннарның улузу бо хоорайның чаны-биле эртер, олар бот-боттарындан: „Дээрги-Чаяакчы чүү дээш бо өндүр улуг хоорайны ынчаар аажылааныл?“ – деп айтыржыр.

⁹„Чүге дээрге олар боттарының Бурганы, Дээрги-Чаяакчының чагыг-керээзинден ойталааш, өске бурганнарга мөгейип, оларга бараан бооп турган-дыр“ – деп харыы кээр».

10Өлген хаан дээш ыглашпаңар, ол дээш качыгдаваңар! Харын туттуруушкунда барган хаанның ажыын ажып ыглажыңар, чүге дээрге ол ам черле эеп келбес, төрөөн чуртун көрбес.

11Чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы Иосияның оглу, Иудеяның хааны, бо черден туттуруушкунда барган Шаллум дугайында: «Бодунуң ачазы Иосияның соонда хааннап эгелээн Шаллум ам черле бээр келбес-тир!

12Ону тудуп апарган черге ол өлүп каар, бо черни моон соңгаар көрбес – деп чугаалаан. –

13Бодунуң ордузун чөптүг-шынныг эвес, үстүкү өрээлдерин – хоойлудүрүм чок тудуп турар, өске кижини албадал-биле халаска ажылдадыр, күш-ажыл дээш төлевир бербес хаан ат болур!

14Ол „Бодумга улуг орду, делгем үстүкү өрээлдер тудуп алыын“ деп чугаалаан. Ол бодунга улуг соңгалар оюп кылып, пөш-биле каастай шап, кызыл будук-биле будуп турар.

15Таанда-ла сээң хаан чагыргаңның ужур-утказы пөштен хөй тудуглар тударында бе? Сээң ачаң дойлап-даа тургаш, шын шииткел биле чөптүг чорукту көргүзүп чорду. Ынчангаш чедимчелиг бооп келди.

16Яды-түрөңги улустуң херээн ол шын шиитпирлеп турду, ынчангаш чедимчелиг бооп келди. Мени билип аары ындыг боор эвес чүве бе? – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

17А сен карааңны-даа, чүрээңни-даа чүгле ажык-кончаа дилээринче, буруу чок улустуң ханын төгеринче, улусту бастып, кызып-кыярынче углап келдин».

18Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы Иосияның оглу, Иудеяның хааны Иоаким дугайында мынча дээн: «Улус ооң ажыын ажып, акы-угбаларыңга „Аа халак!“ дивес, „Дээргивис, хайыраатывыс чок апаргандыр!“ деп ажыын ажып ыглашпас.

¹⁹Ону элчиген ажааган ышкаш кылдыр ажаап каар, сөөртүп аппараттар, Иерусалимниң даштынче үндүр октаптар.

²⁰Сион-кыс, барып, Ливан сынга ыглап-сыкта, Васан дагга алгыр, Аварим сынга ишкирнигип ыгла, чүге дээрге сээң хандыкшааннарың шупту чылча шаптырган-дыр.

²¹Амыр-чаагай чурттап чорунда, Мен сээң-биле чугаалажып, сагындырып турдум, а сен „Дыңнаваас мен!“ дээн сен. Аныяандан-на ындыг чордуң, Мени тооп дыңнавайн келдиң!

²²Сээң бүгү чагырыкчыларыңны хат хадып алгаш баар, хандыкшааннарың* туттуруушкунга баар. Ынчан бүгү бузуттут үүлгедиглериң дээш адың баксыраар, куду көрдүрер сен.

²³Пөштерде уя тудуп алган, Ливанда чурттап турар улус! Эъди аараан херээженни аарышкы дег, силерни хилинчек бүргей аптарга, човууртаар силер!»

²⁴«Дириг Бодумнуң адым-биле даңгыраглап тур мен! – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Иоакимниң оглу, Иудеяның хааны Иехония, сен Мээң холумда үнелиг билзээм-даа турган болзуңза, Мен сени уштуп октаптар мен!

²⁵Мен сени сээң амы-тының үзүксээн, коргуп-сүртээр улузунуң – Вавилоннуң хааны Навуходоносор болгаш халдей чоннуң холунга хүлээдип бээр мен.

²⁶Мен сени төрөөн иең-биле кады хары чуртче үндүр сывырыптар мен – ол черге төрүттүнмээн силер, ынчалза-даа аңаа өлүр силер!

²⁷А аажок ээп келиксээриңер бо черже ам кажан-даа ээп келбес силер».

²⁸Таанда-ла ол кижини, Иехония, ажыы чок бузук дой доңга бе, херээ чок сава бе? Чүге ону ажы-төлү-биле кады оларның билбези чуртче сүрүп аппаратталган?

²⁹О чер, чер, чер! Дээрги-Чаяакчының сөстөрүн дыңна!

³⁰Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Ол кижини ажы-төл чок кижиге дег кылдыр бүрүткеп калыңар, ол кижиге бүгү назынында эки чол көрбөс. Ооң салгакчыларындан кым-даа чаагай чолдуг болуп, Иудеяны чагырбас, Давидтин дүжүлгезинге саадавас».

Иеремия 23

Давидтен укталган чөптүг-шынныг хаан

¹Дээрги-Чаяакчы: «Мээң коданымда хойларны чок кылып, тарадыр сывырып турар кадарчылар ат болур!» – деп медеглээн.

²Мээң чонумну кадарып турар чагырыкчыларга Дээрги-Чаяакчы, Израильдин Бурганы: «Мээң хойларымны тоо быдарадыр сывырыпкан, оларже сагыш салбаан силер. Мен ам бузуттуг үүлгедиглериңер дээш силерни кезедир мен – деп медеглээн. –

³Хойларымның артынчызын үндүр сывырыпкан бүгү чурттарымдан чыып алгаш, төрөөн аал-оранынче дедир чандыраар мен. Олар ынчан өзүп-көвүдээр.

⁴Чагырыкчылар кылдыр Мээң томуйлап каар улузум оларны кадарар. Хойларым оон ыңай коргуп-сүрээдевес, чиде бербес». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

⁵«Үези кээрге, Давидтин салгакчызын, чөптүг-шынныг Өзүмнү өрү көдүрер мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Ол хаан чагырып эгелээш, мерген угааннын көргүзүп, чер кырынга шын шииткел биле чөптүг чорукту доктаадыр.

⁶Ооң чагыраар үези кээрге, Иудея камгалал алыр, Израиль айыыл чок чурттаар. Ол хаанга „Яхве-Седкену“ деп ат тыпсыр.

⁷Улус: „Израиль чонну Египеттен үндүрө берген дириг Дээрги-Чаяакчының ады-биле!“ – деп даңгыраглавас апаар хүннер кээр – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

⁸Харын улус: „Израиль чонну соңгу чүкте черден үндүрө берген дириг Дээрги-Чаяакчының ады-биле!“ – деп бир өскээр чугаалааш, Мээң

оларны үндүр сывырыпканым бүгү чурттардан дедир чанып келгеш, боттарының черинге чурттаар».

Меге медээчилер дугайында

⁹Бурганның медээчилериниң дугайында. Чүрээм чарылгыже саргып, соп тур, бүгү сөөктерим мунчурады. Дээрги-Чаяакчының ыдыктыг сөстөриниң ужун Ооң мурнунга эзирик кижиге дег, арагага алыскан кижиге дег апардым.

¹⁰Чер кырын самыыраан улус долган, каргаттыргаш, чер ыглап турар – ховуда оът-сиген кадып калган. Ол улустуң сорулгазы – бузут, оларның күжү – чөптүг эвес чорук.

¹¹«Бурганның медээчизи-даа, бараалгакчызы-даа бужартаан-дыр. Оларның бузуттуг үүлгедиглерин Мээң өргээмде безин көрүп тур мен! – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

¹²Ол дээш, оларның оруу тайгыр апаар, караңгыже шымны бээр. Оларны идерге, кээп дүжерлер. Чүге дээрге кеземче үезинде оларже айыыл-халап ыдар мен! – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

¹³Самарияда медээчилеримниң шуут бодал чогуун көргөн мен; олар Ваал бурганның өмүнээзинден медеглеп турду, Мээң израиль чонумну оруундан астыктырып кагды.

¹⁴Мээң Иерусалимде медээчилерим коргунчуг чүүл үүлгедип турарын база көрүп тур мен; олар самыыраан, мегеге башкартып чурттап чоруур, бузуттуг хейлерниң холун быжыктырып, деткиир улус-тур, ооң түңнелинде бузуттуг хейлер бак херектерин кагбас-тыр. Мээң мурнумга олар шупту Содом дег, Иерусалимниң чурттакчылары – Гоморра дег!»

¹⁵Ынчангаш Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы ол медээчилер дугайында: «Оларны ажыг чашпан-биле чемгерер мен, оларга хоранныг суг ижиртир мен, чүге дээрге Иерусалимде Мээң медээчилерим дээш бүгү чер бужартаан-дыр!» – деп чугаалаан.

¹⁶Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Ол медээчилерниң сөстөрүн, силерге медеглээн чүвезин дыңнаваңар! Олар хоозун сөстөр медеглеп, Дээрги-Чаяакчының сөстөрүн эвес, а боттарының сеткилиниң күзелдерин чугаалап турар.

¹⁷Олар Мени бак көөр улуска: „Силерге амыр-тайбың турарын Дээрги-Чаяакчы чугаалаан!“ – деп катаптап чугаалаар-дыр. Чөрүү чүрээниң аайы-биле кылып турар бүгү улуска олар: „Айыылга таварышпас силер!“ – дээр-дир».

¹⁸Ындыг-даа болза, Дээрги-Чаяакчының чөвүлелинге турган, Ооң сөзүн дыңнаан, билип алган кижиге бар бе? Ооң сөзүнче кулаан ээктирип, дыңнаан кижиге кымыл?

¹⁹Дээрги-Чаяакчының шуурганы килеңнии-биле көдүрүлдү! Коргунчуг казыргы хөмө алгаш, бузуттугларның бажын алыр.

²⁰Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чүрээнде бодалдарын күүседип, боттандырбаан шаанда, Ооң килеңи оожургавас. Келир үеде силер ону кончуг тода билип аар силер.

²¹«Мен ол медээчилерни айбылап чорутпаан мен, олар боттары маңнажып келди. Мен оларга чүве чугаалаваан мен, харын олар Мээң адым тудуп медеглеп тур!»

²²Бир эвес олар Мээң чөвүлелимге турган болза, чонумга Мээң сөстөрүмни медеэлеп, ону бузуттуг оруктан база бак үүлгедигден чайладыр ийик.

²³Мен чүгле чоок тургаш, Бурган боор мен бе? – деп, Дээрги-Чаяакчы айтырган. – Ырак тургаш, Бурган эвес мен бе?

²⁴Кандыг-бир кижиге Менден чажыт черже чаштына берип шыдаар бе? Мен ону көрбейн баар мен бе? – деп, Дээрги-Чаяакчы айтырган. – Дээр биле черни Мен бүргей ап турар эвес мен бе?» Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

²⁵«Мээң адым тудуп, мегелеп өттүр билип медеглеп турар медээчилер чүү деп турарын дыңнаан мен. Олар: „Мен дүш көрдүм, дүш көрдүм!“ – дээр-дир.

²⁶Кажанга чедир ынчап кээр улузул? Ол медээчилер мегелеп өттүр билип медеглээр деп, бодунуң сагыжының даап бодаан чүвезин медеглээр деп бодап алган бе?

²⁷Мээң чонумнуң ада-өгбези Ваал бурганга мөгеер дээш, Мээң адымны утканы дег, ол медээчилер бот-боттарынга чугаалап турар дүштериниң дузасы-биле чонну Мээң адымны уттур кылдыр албадаар бис деп бодаар.

²⁸Дүш көрген медээчи оозун бодунуң дүжү кылдыр чугаалазын, а Мээң сөзүмнү ажыдып чугаалааным медээчи ол сөстү чонга шынныы-биле медегледин! Тарааның үрезини биле саванының аразында дөмей чүү барыл? – деп, Дээрги-Чаяакчы айтырган. –

²⁹Мээң сөзүм от ышкаш – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – Мээң сөзүм хая-даш чуура шапкан маска ышкаш!

³⁰Мен ол медээчилерге удур мен! – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Олар Мээң сөстөрими бот-боттарындан оорлап турар.

³¹Мен ол медээчилерге удур мен! – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Олар хей чүве чулчургаш: „Бурганның медеглээн чүвези-дир“ – деп турар.

³²Меге дүштерин чугаалаан медээчилерге удур мен! – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Олар дүштерин чугаалап, боттарының бардамы-биле, мегези-биле Мээң чонумну будулдуруп турар. Мен оларны айбылап чорутпаан мен, оларга айтыышкын бербээн мен. Олар бо чонга кандыг-даа ажык-дуза чедирбес». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Дээрги-Чаяакчының сөзү үүрге-чүък бе?

³³«Иеремия, кажан азы Иудеяның чону, азы Бурганның медээчизи, азы бараалгакчызы сенден: „Дээрги-Чаяакчы кандыг үүрге-чүьк чүдүрдү?“ – деп айтырар болза, „Дээрги-Чаяакчы: ‘Силер боттарыңар үүрге-чүьк боор силер, а Мен силерни дүжүр октаптар мен’ – деп медеглээн“ – деп харыылаар сен.

³⁴Бир эвес моон соңгаар азы медээчи, азы бараалгакчы, азы улус-чондан бир кижини „Дээрги-Чаяакчының чүдүрген үүрге-чүьгү“ деп сөстөр чугаалаар болза, Мен ол кижини, ооң өг-бүлезин кезедир мен».

³⁵Бот-боттарыңардан, ха-дуңмаңардан: «Дээрги-Чаяакчы чүү деп харыылады?» – деп азы «Дээрги-Чаяакчы чүү диди?» – деп айтырар ужурлуг силер.

³⁶«Дээрги-Чаяакчының чүдүрген үүрге-чүьгү» деп сөстөрни моон соңгаар сагынмаңар, чүге дээрге кижини бүрүзүнүң сөстери ооң бодунга үүрге-чүьк апаар болгай, а Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Дириг Бурганывыстың сөстөрүн хажыткан-дыр силер.

³⁷Медээчиден: «Дээрги-Чаяакчы чүү деп харыылады?» – деп азы «Дээрги-Чаяакчы чүү диди?» – деп айтырар ужурлуг силер.

³⁸Бир эвес силер «Дээрги-Чаяакчының чүдүрген үүрге-чүьгү» деп сөстөр чугаалаарын соксатпас болзуңарза, Дээрги-Чаяакчының чүнү чугаалаанын дыңнаңар: «Мен силерге „Дээрги-Чаяакчының чүдүрген үүрге-чүьгү“ деп сөстөрни чугаалап болбазын сагындырып турумда-ла, чугаалааныңар дээш,

³⁹Мен силерни база силерге, ада-өгбеңерге бергеним бо хоорайны уттуптар мен, Бодумдан ырадыр дүжүр октаптар мен!

⁴⁰Мен силерни кезээ мөңгеде кажан-даа уттундурбас бак атка кирирер мен, куду көрүүшкүнге чыгаар мен».

Иеремия 24

Эки болгаш багай фи́га чимизи

¹Дээрги-Чаяакчы меңээ көстүүшкүн чорудуп берди. Көөрүмге, Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң мурнунда фи́га чимистиг ийи хааржак салып каан болду. А ол болза Вавилоннуң хааны Навуходоносор Иерусалимден Иоакимниң оглу, Иудеяның хааны Иехонияны, Иудеяның нояннарын, усчу, дарган улузун үндүре бергеш, Вавилонче сүрүп аппаратан соонда болган чүве.

²Көөрүмге, бир хааржакта чаагайы кончуг, эрте бышкан фи́га чимизи, а өске хааржакта – кижичиир аргажок, ирик фи́га чимизи бар болду.

³Дээрги-Чаяакчы менден: «Иеремия, чүнү көрүп тур сен?» – деп айтырды. Мен: «Фи́га чимизин. Эки чимистер бо-дур – чаагайы кончуг, багайы бо-дур – кижичиир аргажок, ирик» – деп харыыладым.

⁴⁻⁵Дээрги-Чаяакчы, Израильдин Бурганы меңээ сөзүн айыткап, мынча дээн: «Моон халдей черже үндүр сывырыпканым, Иудеядан өскээр көжүрткен улусче, бо эки чимисче дег, эки көөр мен.

⁶Оларга ачы-буян чедирери-биле ээ көрнүп, бо черже дедир чандырап мен, оларны маңаа хоозуратпайн, быжыктырап мен, тура тыртпайн, тарып олуртур мен!

⁷Мени – Дээрги-Чаяакчыны билип алзын дээш, Мен оларга угаангыр чүректи бээр мен. Олар Мээң чонум болур, Мен оларның Бурганы болур мен, чүге дээрге олар Менче чүрээниң ханызындан эглип кээр».

⁸А кижичиир аргажок, ирик чимистер дугайында Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Иудеяның хааны Седекияны, ооң нояннарын, Иерусалимде база бо чуртта арткан бүгү өске улусту, Египетте чурттап турар бүгү израильчилерни ол багай фи́га чимизи ышкаш аажылаар мен.

⁹Мен оларны чер-делегейниң бүгү күрүнелеринге коргунчуг айыыл-халаптың бужар үлегер-чижээ кылып каар мен, оларны үндүр сывыраарым чер бүрүзүнге оларның адын баксырадыр мен, оларны дорамчылал, кочулал болгаш каргышка таварыштырап мен.

¹⁰Мээң оларга болгаш оларның ада-өгбезинге берген черимге олар шупту узуткаттырып, чиде бергиге чедир, Мен оларже чаа-дайын, ашчут болгаш хамчык аарыгны ыдар мен».

Иеремия 25

Вавилоннуң Иудеяны чагырар чеден чылы

¹Иосияның оглу, Иудеяның хааны Иоакимниң чагыргазының дөрткү чылында Дээрги-Чаяакчының Иеремияга Иудеяның бүгү чонунга хамаарыштыр ажыдып чугаалаан сөзү бо-дур. Ол чыл болза Вавилоннуң хааны Навуходоносорнуң чагыргазының бирги чылы чүве-дир.

²Иеремия медээчиниң Иудеяның бүгү чонунга, Иерусалимниң бүгү чурттакчыларынга медеглээн чүүлү бо-дур:

³«Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн чээрби үш чыл дургузунда – Амоннуң оглу, Иудеяның хааны Иосияның чагыргазының он үшкү чылындан эгелээш, амдыгаа чедир – ажыдып келди. Мен силерге катап-катап дамчыдып-ла турдум, а силер тооп дыңнавадыңар.

⁴Дээрги-Чаяакчы силерже Бодунуң чалча-медээчилерин катап-катап айбылап чорудуп-ла турду, а силер тооп дыңнавадыңар, оларның чугаазынче кулааңар ээктирбедиңер.

⁵Ол силерге: „Кайыңар-даа бодунуң бузуттуг оруундан, бачыттыг үүлгедиглеринден ойталазын, ынчан Дээрги-Чаяакчының силерге база ада-өгбеңерге шаг шаанда берген черинге кезээ мөңгеде чурттаар силер.

⁶Өске бурганнар эдербеңер, оларга бараан болуп, мөгейбеңер, холуңарның ажыл-херээ-биле Мени килеңнетпеңер, ынчан Мен силерже айбыл-халап ытпас мен“ – деп чугаалаан турган болгай».

⁷«Ынчалза-даа силер Мени тооп дыңнавадыңар! – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Бодуңарга хора чедирип, холуңарның кылган ажыл-херээ-биле Мени килеңнеттиңер».

⁸Ынчангаш Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Мээң сөстөрими тооп дыңнавааныңар дээш,

⁹Мен соңгу күрүнелерниң бүгү аймактарын кыйгыртып, чыыр мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – Мээң чалчам, Вавилоннуң хааны Навуходносорну кыйгырткаш, ону бо черге, ооң чурттакчыларынга, бүгү кожа чоннарга удур чаалаштырар мен. Ол чоннарны бүрүнү-биле узуткаар мен, оларны хоосураашкын биле кочулалга, мөңге буураашкынга чыгаар мен.

¹⁰Мен оларның аразынга өөрүшкү биле хөглээшкин үнү, күдээ оол биле келин кыстың үнү, дээрбе даштарының даажы дыңналбас кылып каар мен база чырыткының одун өжүрер мен.

¹¹Бүгү бо чер ээнзиреп хоосураар, бо чоннар чеден чыл дургузунда Вавилоннуң хаанынга кулдандырар.

¹²Чеден чыл эртерге, Вавилоннуң хаанын, ооң чонун кем-буруузу дээш кезедир мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Халдей черни кезээ мөңгеде хоосурадыр мен.

¹³Мен ол чер-биле Мээң аңаа удур чугаалаан бүгү чүвемни, бо номда бижиттинген чүвени, Иеремияның бүгү чоннар дугайында өттүр билип медеглээн чүвезин боттандырар мен.

¹⁴Халдей чон боду хөй чоннарның кулу апаар, өндүр улуг хааннар ону чагырып аар – Мен ону үүлгеткен херектери дээш кезедир мен».

Килеңниң дашказын делегейниң чоннарынче чажар

¹⁵Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы меңээ: «Мээң холумдан килеңимниң арагазын куткан бо дашканы алгаш, сени айбылап чорудуп турарым бүгү чоннарга ижиртип каг.

¹⁶Олар ижипкеш, тендирип, Мээң оларже ыдып турарым хылышты көрүп кааш, кортканындан угаанын ышкыныптар» – деп чугаалаан.

¹⁷Мен Дээрги-Чаяакчының холунда дашканы алгаш, Ооң мени айбылап чороткан бүгү чоннарынга араганы ижиртип кагдым:

¹⁸Иерусалимге, Иудеяның хоорайларыңга, ооң хааннары биле нояннарыңга – оларны хоозурадыр дээш, оларны ам хөме тавараан кочулал, куду көрүүшкүн болгаш каргаттырыышкынче чыгаар дээш – ижиртип кагдым;

¹⁹Египеттиң хааны фараонга, ооң дүжүметтери биле нояннарыңга, ооң бүгү албаты чонунга,

²⁰египетчилер аразында өске аймак-сөөктүг бүгү улуска; Уц деп черниң бүгү хааннарыңга; филистим черниң бүгү хааннарыңга – Аскалон, Газа, Экрон хоорайларның болгаш Азот хоорайның артынчызының хааннарыңга;

²¹эдом, моав болгаш аммон чоннарга;

²²Тир, Сидон хоорайларның хааннарыңга; далай ындында чурттарның хааннарыңга;

²³Дедан, Фема, Буз чурттакчыларыңга, кастыында дүгүн чүлүүр бүгү улуска;

²⁴Аравияның бүгү хааннарыңга, ээн кургаг ховуда чурттаан янзы-бүрү аймак-чоннарны чагырган бүгү хааннарга;

²⁵Зимриниң бүгү хааннарыңга, Эламның бүгү хааннарыңга, Мидияның бүгү хааннарыңга;

²⁶соңгу күрүнелерниң бүгү хааннарыңга, чоокта-даа, ыракта-даа турарларыңга, удаа-дараалаштыр ижиртип кагдым – чер-делегей кырында бар бүгү күрүнелерге ижиртип кагдым. А Сесахтың хааны эң сөөлүндө ижер.

²⁷«Ол улус-чоннарга мону чугаала. Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы мынча дээн: „Ижиңер, эзириңер, кузуңар! Кээп дүшкеш, Мээң силерже ыдарым хылышты көрүп кааш, турбас силер“.

²⁸Кажан олар сээң холуң сунган дашканы хүлээп аарындан ойталап, ижиксевес болза, оларга мону чугаала. Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: „Албан ижер ужурлуг силер!

²⁹Мээң адым-биле адаан бо хоорайже-даа Мен айыыл-халап ыдып турумда, силер канчап кеземчеден чайлаар силер? Чок, чайлап шыдавас силер, чүге дээрге Мен чер-делегейниң бүгү чурттакчыларынга удур дайылдажыр кылдыр хылышты кыйгырып тур мен“». Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

³⁰«Оларга бүгү бо сөстөрни чарлап, мону чугаала. Дээрги-Чаяакчы өрүтен диңмиреп кээр, Бодунуң ыдыктыг оран-савазындан дыңзыг үн-биле алгырар, Бодунуң чер-чуртунче хөрөктенир, виноград чулуу сы бастырган кижиниң дааш-шимээн үндүрери дег, черниң бүгү чурттакчыларынче кышкырар!

³¹Диңмирээшкин чер-делегейниң кыдыынга чедир дагжаар, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы чоннар-биле маргыжар, Ол бүгү улус-биле чаргылдажыр, кем-буруулугларны хылыш-биле шаштыртып каар». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

³²Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Айыыл-халап бир чондан өске чонче сүрүштүр кел чыдыр, чер-делегейниң кыдыындан кончуг улуг шуурган көдүрлүр!

³³Ол хүн Дээрги-Чаяакчыга өлүрткен улус чер-делегейниң бир кыдыындан өске кыдыынга чедир чыткылаар. Улус оларның ажыын ажып ыглашпас, мөчү-сөөгүн чыып, ажаавас, олар чер кырынга өдек дег чыдып каар.

³⁴Чагырыкчылар, ыглап-сыктаңар, човууртаңар, сүрүг баштыңнары, качыгдалдан довуракка боражыңар, чүге дээрге силерни дөгөрер дээш аппаар үе келген-дир. Силерни, үнелиг сава дег, буза шавар, тоо быдарадыр.

³⁵Чагырыкчылар хоргадаар чер тыппас, сүрүг баштыңнарынга камгалал турбас.

³⁶Чагырыкчыларның ыы-сызы, сүрүг баштыңнарының ишкиртинип ыглааны дыңналып тур. Дээрги-Чаяакчы оларның одар-белчиирин хоозураткан-дыр.

³⁷Дээрги-Чаяакчы күштүү-биле килеңнээрге, тайбың одарлар узуткаттынып тур.

³⁸Дээрги-Чаяакчы бодунуң чыдынындан үнүп келген арзылаң ышкаш! Улус-чоннарның чери Ооң кадыг-дошкун, кыптыккан килеңинден хоозурап калган».

Иеремия 26

Улус-чоннуң Иеремияны шииткени

¹Иосияның оглу, Иудеяның хааны Иоакимниң чагыргазының эгезинде Дээрги-Чаяакчы Бодунуң сөзүн ажыдып,

²Иеремияга мынча дээн: «Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң шөлүнге туруп алгаш, Иудеяның шупту хоорайларындан Дээрги-Чаяакчының өргээзинге мөгейип кээп турар бүгү чурттакчыларга сеңээ чугаалаарын дужааган бүгү сөстөримиң дамчыт, чаңгыс-даа сөс уттуп кагба!

³Олар тооп дыңнааш, кижини бүрүзү бодунуң бузуттуг оруундан ойталаар чадавас. Мен ынчан бодалым өскерттип, оларга үүлгедиглери дээш таварыштырар дээним айыыл-халап олар-биле болбас кылып каар мен.

⁴Оларга мону чугаала. Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: „Бир эвес Мени тооп дыңнаш, Мээң силерге берген хоойлум ёзугаар чуртташ болзуңарза,

⁵Мээң чалча-медээчилеримниң чугаазын тооп дыңнаш болзуңарза – а Мен силер Мээң медээчилеримни тооп дыңнаш туруңарда-ла, оларны силерже катап-катап айбылап чорудуп-ла турар-дыр мен –

⁶Силом-биле кылган чүвемни бо өргээ-биле кылыр мен, а бо хоорайны чер-делегейниң бүгү чоннарынга каргаттырарынче чыгаар мен“».

⁷Иеремия ол бүгү сөстөрни Дээрги-Чаяакчының өргээзинге чугаалаан, Бурганның бараалгакчылары, медээчилери база бүгү чон ону дыңнап турган.

⁸Дээрги-Чаяакчының бүгү чонга дамчыдарын айыткан шупту чүвезин Иеремия чугаалап доозарга, Бурганның бараалгакчылары, медээчилери база бүгү чон ону тудуп алгаш: «Сеңээ өлүм, өлүм!

⁹Дээрги-Чаяакчының адын тудуп өттүр билип медеглек тура, Силом-биле болган чүве бо өргээ-биле база болурун, бо хоорайның ээнзирээрин, аңаа чурттаар кижини артпазын чүге чугааладың?» – деп алгыржы бергеннер. Бүгү чон Иеремияны шиидер дээш Дээрги-Чаяакчының өргээзинге чыгып келген.

¹⁰Иудеяның нояннары ол дугайында дыңнап кааш, хаанның ордузундан Дээрги-Чаяакчының өргээзинге чедип келгеш, Чаа хаалга чанынга олуруп алганнар.

¹¹Бурганның бараалгакчылары биле медээчилери нояннарга база бүгү чонга: «Бо кижини өлүрүп шиидер ужурлуг! Хоорайывыс дугайында ооң чүү деп өттүр билип медеглээнин боттарыңар дыңнадыңар» – дээн.

¹²Иеремия нояннарга база бүгү чонга мынча дээн: «Дээрги-Чаяакчы мени бо өргээ болгаш бо хоорай дугайында силерниң дыңнааныңар өттүр билген медеглелди чугаалазын дээш айбылап чорутту.

¹³Оруктарыңар биле ажыл-херээңерни экижидип ап көрүңер, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның сөзүн дыңнаңар. Дээрги-Чаяакчы ынчан бодалын өскерттип, силерге азааны айыыл-халапты болдурбас.

¹⁴А мен – силерниң холуңарже кирдим, мээң-биле силерге шын болгаш чөптүг деп сагындырар чүведен кылыңар.

¹⁵Чүгле ыяк билип алыңар – мени өлүрер болзуңарза, кем-буруу чок кижиниң ханы дээш бодуңарга, бо хоорайга, ооң бүгү чурттакчыларыңа буруу чүктедир силер. Чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы

мени шынап-ла ол бүгү сөстөрни силерге дыңналдыр чарлазын дээш айбылап чоруткан болгай».

16Нояннар база бүгү чон Бурганның бараалгакчылары биле медээчилеринге: «Бо кижини өлүрүп шиитпес ужурлуг-дур! Ол биске Дээрги-Чаяакчы Бурганывыстың өмүнээзинден чугаалап турган-дыр» – дээннер.

17Чурттуң элээн каш баштыңнары туруп келгеш, чыылган бүгү чонга мынча дээннер:

18«Иудеяның хааны Эзекияның үезинде Морешет чурттуг Михей өттүр билип медеглек турду. Ол Иудеяның бүгү чонунга: *„Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы: ‘Сионну шөл ышкаш аңдарып каар, Иерусалим бузундулар оваазы апаар, а бо өргээни туткан даг арга-ыяш үнген чер апаар’ – дээн“* – деп чугаалаан болгай.

19Ындыг-даа болза, Иудеяның хааны Эзекия биле Иудеяның бүгү чону ол медээчини өлүрерин дидинген бе? Хаан Дээрги-Чаяакчыдан корга бергеш, Оон хайыра дилээрин оралдашпаан бе? Дээрги-Чаяакчы ынчан бодалын өскерттип, Бодунуң оларга аазааны айбыл-халап болбас кылып каан болгай. А бис боттарывыстың бажывысче хан кудуп тур бис!»

20(Өске бир кижини – Шемайяның оглу, Кириат-Иарим хоорай чурттуг Урия дээрзи база Дээрги-Чаяакчының өмүнээзинден өттүр билип медеглек турган чүве-дир. Ол кижини бо хоорай биле бо черге удур, Иеремия ышкаш, өттүр билип медеглек турган.

21Иоаким хаан, ооң шериглери болгаш нояннары медээчинин сөстөрн дыңнаан соонда, хаан ону өлүрер деп барган. Урия ол дугайында билип кааш, кортканындан Египетче десе берген.

22Иоаким хаан Египетче бодунуң улузун – Ахборнуң оглу Элнафанны өске кижилер-биле кады чорудупкан.

²³Олар Урияны Египеттен үндүргөш, Иоаким хаанга эккелгеннер. Хаан Урияны хылыш-биле өлүрткөш, мөчү-сөөгүн карачал улус ажаар чевегже октаптарын дужааган чүве-дир.)

²⁴Ынчангаш Шафанның оглу Ахикам Иеремияга болчуп, Иеремияны өлүрүп каар кылдыр чонга бербейн барган.

Иеремия 27

Хомут-биле бадыткал демдээ

¹Иосияның оглу, Иудеяның хааны Седекияның чагыргазының эгезинде Дээрги-Чаяакчы Иеремияга Бодунуң сөзүн ажыдыпкан.

²Дээрги-Чаяакчы меңээ мынча дээн: «Хомут биле моожадан кылгаш, мойнуңга кедип ал.

³Иерусалимче Иудеяның хааны Седекияга келген элчиннер дамчыштыр эдом, моав болгаш аммон чоннарның, Тир болгаш Сидоннуң хааннарынче хомут, моожадан чорудувут.

⁴Ол элчиннерге боттарының дээргилеринге Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдин Бурганының бо сөстөрүн дамчыдарын дужаа:

⁵Мен Бодумнуң өндүр улуг күжүм болгаш күчүлүг холум-биле делегейни база чер кырында чурттап турар кижилерни, дириг амытаннарны чаяап каан мен. Делегейни Мен бериксээн кижимге бээр мен.

⁶Мен ам ол бүгү черлерни Вавилоннуң хааны, Мээң чалчам Навуходносорга хүлээдип тур мен, черлик аң-меңни безин аңаа чагыртыр кылдыр берип тур мен.

⁷Аңаа, ооң оглунга, оглунуң оглунга бүгү чоннар бараан болур. Ооң соонда Навуходносорнуң чер-чуртунуң бастыраар ээлчээ кээр. Ынчан Вавилонну хөй чоннар, өндүр улуг хааннар чагырып аар.

⁸Ынчалза-даа ам кандыг-бир чон азы күрүне аңаа, Вавилоннуң хааны Навуходносорга, бараан болбас болза, Вавилоннуң хаанының

хомудунче мойнун сукпас болза, Мен ындыг чонну дайын-чаа, аш-чут болгаш хамчык аарыг-биле кезедир мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – ол чонну хаанның холу-биле төндүр кыргып-хыдыыр мен.

⁹Силерге: „Вавилоннуң хаанынга кул болбас силер“ – деп турар боттарыңарның бүдүү билир, төлгечи, дүшчү, караң көрнүр болгаш илби-шидичи улузуңарны дыңнаваңар.

¹⁰Силерни чериңерден ырадыр дээш, Мен силерни үндүр сывырыптарымга, өлүп калзын дээш, олар силерге меге чүве медеглээрдир.

¹¹А мойнун Вавилоннуң хаанының хомудунче сугар база аңаа бараан болур чонну Мен ооң бодунуң черинге арттырар мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Ол чон бодунуң черин болбаазырадып, аңаа чурттаар».

¹²Ол бүгү сөстөрү мен Иудеяның хааны Седекияга база медеглеп, мынча дээн мен: «Вавилоннуң хаанының кедирген хомудун мойнуңарга сугарындан ойталаваңар. Аңаа база ооң чонунга бараан болуңар, ынчан амы-тынныг артар силер!

¹³Чүге сен бодуң, сээң албаты чонуң дайын-чаа, аш-чут болгаш хамчык аарыгдан өлүр ужурлугул? Дээрги-Чаяакчы Вавилоннуң хаанынга бараан болбас чон-биле ынчаар кылырын аазаан болгай.

¹⁴Силерге: „Вавилоннуң хаанынга кул болбас силер“ – деп турар медээчилерни дыңнаваңар, чүге дээрге олар силерге меге чүве медеглеп турар-дыр».

¹⁵«Мен оларны айбылап чорутпаан мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Олар Мээң адым тудуп, мегелеп медеглеп турар-дыр. Ынчангаш Мен силерни үндүр сывырыптар мен – силер өлүп каар силер, силерге өттүр билип медеглеп турар медээчилер база!»

¹⁶Бурганның бараалгакчыларынга болгаш бүгү чонга мен Дээрги-Чаяакчының сөзүн дамчыдып чугааладым: «Силерге: „Удавайн Дээрги-

Чаяакчының өргээзиниң херекселдерин Вавилондан дедир эгидер!“ – деп өттүр билип медеглеп турар медээчилерни дыңнаваңар, чүге дээрге олар силерге меге чүве медеглеп турар-дыр.

¹⁷Оларны дыңнаваңар, Вавилоннуң хаанынга бараан болуңар, ынчан амы-тынныг артар силер! Чүге бо хоорайны үрегдеп бустураыңга чедирерил?

¹⁸Бир эвес олар Бурганның медээчилери болза база Дээрги-Чаяакчының сөзү оларга четкен болза, Дээрги-Чаяакчының өргээзинде база Иудеяның хаанының ордузунда, Иерусалимде ам-даа арткан херекселдерни Вавилонче аппараттын дээш, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчыдан дилеп, мөргүзүннер».

¹⁹⁻²¹(Вавилоннуң хааны Навуходоносор Иоакимниң оглу, Иудеяның хааны Иехонияны база Иудея биле Иерусалимниң бүгү ызыгууртаннарын Иерусалимден Вавилонче тудуп аппаарга, бо хоорайда Бурганның өргээзинге адагаштар, «далай» дээр чунар сава болгаш дөжектер арткан.) Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы Бодунуң өргээзинде база Иудеяның хаанының ордузунда, Иерусалимде арткан херекселдер дугайында мынча дээн:

²²«Ол херекселдерни Вавилонче аппаар; оларже сагыш салыр хүнүмге чедир олар аңаа артып каар. Оон ол херекселдерни үндүрө бергеш, бо черже дедир эгидер мен». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Иеремия 28

Меге медээчи Анания

¹Иудеяның хааны Седекияның чагыргазының эгезинде, ооң дөрткү чылының беш айда Азурнуң оглу Анания – Гаваон хоорай чурттуг Бурганның медээчизи – Дээрги-Чаяакчының өргээзинге, Бурганның бараалгакчылары база бүгү чон көрүп турда, меңээ мынча дээн:

²«Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы монун чугаалаан: „Мен Вавилоннуң хаанының кедирген хомудун чуура шаап каар мен.

³Ийи чыл болгаш, Мен Вавилоннуң хааны Навуходоносорнуң Дээрги-Чаяакчының өргээзинден ап алгаш, Вавилонче аппаратан бүгү херекселдерин бо черже дедир эгидер мен.

⁴Иоакимниң оглу, Иудеяның хааны Иехонияны база Иудеядан Вавилонче тудуп аппаратан бүгү улусту Мен бо черже дедир чандырап мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – чүге дээрге Вавилоннуң хаанының кедирген хомудун чуура шаап каар мен“».

⁵Иеремия медээчи Анания медээчиге Дээрги-Чаяакчының өргээзинге турган бараалгакчылар биле бүгү чон көрүп турда, харыы берген.

⁶Иеремия ынчан: «Дээрги-Чаяакчы ылап-ла ынчаар кылып каан болза! Ол сээң өттүр билген медеглелиңни күүседип, Бодунуң өргээзиниң херекселдерин Вавилондан бо черже дедир эгиткен база туттурган бүгү улусту дедир чандырган болза!

⁷Чүгле сеңээ болгаш бүгү чонга дыңналдыр чугаалаар чүвемни дыңнап ал.

⁸Шаг шаанда, сен-даа, мен-даа чок турган үеде, Бурганның медээчилери хөй чурттарга, өндүр улуг күрүнелерге дайын-чаа, айыыл-халап болгаш хамчык аарыг боорун баш бурунгаар чугаалап турган болгай.

⁹Бир эвес медээчи амыр-тайбың доктаарын баш бурунгаар чугаалаан болза, Дээрги-Чаяакчының ылап-ла айбылап чоруткан медээчизи ол-дур деп, чүгле кажан ооң медеглээн сөстери чогуп бүдөргө, хүлээп көөр турган» – дээн.

¹⁰Анания медээчи Иеремия медээчиниң мойнунда хомутту ужулгап, чуура шаап каапкаш,

¹¹бүгү чон мурнунга: «Дээрги-Чаяакчы: „Ийи чыл болгаш, Мен бүгү чоннарның мойнунда хомутту, Вавилоннуң хааны Навуходоносорнуң кедирген хомудун, шак ынчаар чуура шавар мен“ – деп чугаалады» – дээн. Иеремия медээчи ынчан бодунуң оруу-биле чорупкан.

¹²Иеремия медээчиниң мойнунда хомутту Анания медээчи чуура шаап каан соонда, Дээрги-Чаяакчы Иеремияга Бодунуң сөзүн ажыдыпкан:

¹³«Барып, Ананияга мону чугаала. Дээрги-Чаяакчы: „Сен ыяш хомутту чуура шаап кааш, ооң орнунга демир хомут кылып алдың!“ – дээн.

¹⁴Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы: „Бүгү бо чоннар Вавилоннуң хааны Навуходоносорга бараан болзун дээш, оларның мойнунга демир хомут кедирер мен! Олар ооң кулдары апаар, черлик аң-меңни безин аңаа хүлээдир мен“ – деп медеглээн болгай».

¹⁵Иеремия медээчи Анания медээчиге мынча дээн: «Анания, мени дыңна! Дээрги-Чаяакчы сени айбылап чорутпаан-дыр, сен бо чонну мегелеп, ынандырган-дыр сен.

¹⁶Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы: „Мен сени чырык чер кырынга амылыг арттырбас мен, бо чылын-на өлүп каар сен, чүге дээрге чугааң-биле Дээрги-Чаяакчыга удур үймээн үндүрген-дир сен“ – дээн болгай».

¹⁷Ол-ла чылын, чеди айда, Анания медээчи өлү берген.

Иеремия 29

Вавилонче тудуп аппаратан еврейлерге чагаа

¹Иеремия медээчиниң арткан баштыңнарже, Бурганның бараалгакчылары биле медээчилеринче болгаш Навуходоносорнуң Иерусалимден Вавилонче сүрүп аппаратан бүгү чонунче Иерусалимден чоруткан чагаазы бо-дур.

²Иехония хаанны, ооң авазын, Иудея болгаш Иерусалимниң дүжүметтери биле нояннарын, усчу, дарган улузун Иерусалимден тудуп аппаратан соонда,

³Иеремия ол чагааны Шафанның оглу Элеаса биле Хелкияның оглу Гемарияны дамчыштыр чоруткан турган. Ол ийи кижини Иудеяның хааны Седекия Вавилонче – ооң хааны Навуходоносорже айбылап чоруткан чүве-дир. Ол чагаада мынча деп бижээн:

⁴Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы мынча дээн: «Иерусалимден Вавилонче үндүр сывырыпканым бүгү туттурган улус, дыңнаңар.

⁵Бажыңардан тудуп алгаш, ээлеп чурттаңар, сесерликтерден тарып алгаш, оларның чимизин чиңер.

⁶Кадайдан ап алыңар, оол-кыстыг болуңар, оларны өглөп-баштаңар – олар база ажы-төлдүг болзун. Ол черге өзүп-көвүдеңер, эвээжевеңер!

⁷Силерни ынаар үндүр сывырыпканым хоорайга амыр-тайбыңдан күзеңер. Ол хоорай дээш дилеп, Дээрги-Чаяакчыга мөргүңер, бир эвес аңаа амыр-тайбың доктаар болза, силерге база амыр-тайбың доктаар».

⁸Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы: «Силерниң араңарда турар бүдүү билирлериңерге, төлгечилериңерге дуурайлатпаңар, дүжүн чугаалаар дүшчүлериңерни дыңнаваңар!

⁹Ол улус силерге Мээң адым тудуп мегелеп өттүр билип медеглээр-дир, Мен оларны айбылап чорутпаан мен» – деп медеглээн.

¹⁰Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Вавилонга берип каан чеден чыл эрте бээрге, Мен силерге сагыш салыр мен, Мээң ачы-буянныг сөзүмнү силер-биле күүседип, силерни бо черге дедир чандыраар мен.

¹¹Силерге хамаарыштыр чүнү баш бурунгаар бодап алганымны Мен билир болгай мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Силерге келир үени, идегелди хайырлаар дээш, Мен айыыл-халап эвес, амыр-тайбыңны бээр деп бодалдыг мен.

¹²Силер Мени кыйгыраар силер, баргаш, Меңээ мөргүүрүңерге, Мен силерге харыылаар мен.

¹³Менче чүткүп, дилеп эгелээш, тып аар силер. Бир эвес Менче бүгү чүлдү-чүрээңер-биле чүткүүр болзуңарза,

¹⁴Мени тып аар силер – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – Мен силерге эки чолду эгидер мен, силерни ынаар үндүр сывырыпканым бүгү чоннардан, бүгү черлерден чыып эккээр мен».

¹⁵Силер: «Дээрги-Чаяакчы биске Бодунуң медээчилерин Вавилонга турувуста, база чорудуп берди» – деп турдуңар.

¹⁶⁻¹⁷А Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы Давид хаанның дүжүлгезинде саадаан хаан дугайында, Иерусалим хоорайда бүгү чурттакчы чон – силерниң-биле кады тудуп аппарат баан ха-дуңмаңар дугайында мынча дээн: «Мен оларже дайын-чаа, аш-чут болгаш хамчык аарыг ыдып тур мен! Мен оларны кижичири чиир аргажок, ирик фиға чимизи ышкаш аажылаар мен.

¹⁸Мен оларны дайын-чаа, аш-чут болгаш хамчык аарыг-биле истеп-сүрер мен. Оларны чер-делегейниң бүгү күрүнелеринге коргунчут үлегер-чижек кылып каар мен, үндүр сывырарым чер бүрүзүңге оларны каргыш, хоозурал, кочулал болгаш дорамчылалга таварыштырар мен.

¹⁹Чүгө дээрге олар Мээң сөстөрүмни тооп дыңнавайн турган болгай – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Мен ол сөстөрүмни Бодумнуң чалча-медээчилеримни дамчыштыр оларже катап-катап чорудуп-ла турдум, а олар тооп дыңнавады – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

²⁰А силер, Мээң Иерусалимден үндүр сывырып, Вавилонче чорудупканым улус, Дээрги-Чаяакчының сөзүн тооп дыңнаңар!»

²¹Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы силерге Ооң адын тудуп, меге чүве медеглеп турар медээчилер – Колияның оглу Ахав биле Маасеяның оглу Седекия дугайында мынчаар чугаалаан: «Мен оларны Вавилоннуң хааны Навуходносорга хүлээдип бээримге, силер көрүп туруңарда, хаан оларны өлүрүп каар!»

²²Оларны сактып, Вавилонче көжүрткен иудейлер аразыңга: „Седекия болгаш Ахав-биле болган чүвени Дээрги-Чаяакчы сээң-биле база

кылзын!“ – деп каргыш тыптыр. (Вавилоннуң хааны оларны отка хаарган.)

23 Чүгө дээрге олар Израильге чүдек-бужар чүве үүлгедип: өске улустуң кадайлары-биле самыырап база оларга чугаалаарын дужаавааным меге чүвени Мээң адым тудуп чугаалап турганнар. Мен ону билир мен, аңаа херечи мен». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Шемайяга Дээрги-Чаяакчының медеглели

24-25 «Иеремия, Нехелам чурттуг Шемайя деп кижиге Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганының дараазында сөстөрүн дамчыт: „Иерусалимниң бүгү чурттакчы чонунга, Маасеяның оглу, Бурганның бараалгакчызы Софонияга болгаш бүгү бараалгакчыларга бодуң өмүнээнден чагаа бижээн кижин сен болгай сен“. Ол чагаада мынча деп бижээн турган:

26 Дээрги-Чаяакчы Софония сени Бурганның бараалгакчызы Иодайның орнунга бараалгакчы кылып каан болгай; Дээрги-Чаяакчының өргээзинге угаанын ышкынгаш, өттүр билип медеглеп эгелээр улусту хайгаараар база оларның буттарын доорбаш ыяшка демирлээр, мойнунга дөңгү кедирер ужурлуг турган сен.

27 А силерниң черде өттүр билип медеглеп турар Анатот чурттуг Иеремияны чүгө доктаатпас сен?

28 Ол Иеремия Вавилонда бисче: «Шөлүлгөңөр үр хуусаалыг боор. Бодуңарга бажыңардан тудуп алгаш, оларны ээлеп чурттаңар, сесерликтерден тарып алгаш, оларның чимизин чиңер» – деп бижээн чагаа чорутту.

29 Бурганның бараалгакчызы Софония ол чагааны Иеремия медээчиге номчуп берген.

30 Дээрги-Чаяакчы Иеремияга Бодунуң сөзүн ажыдыпкан:

31 «Өскээр көжүрткен бүгү улусче медээден чорудувут. Дээрги-Чаяакчы Нехелам чурттуг Шемайя дугайында: „Шемайяны Мен айбылап

чорутпаан мен, ындыг-даа болза, ол силерге өттүр билип медеглеп, меге идегел берген-дир!“ – деп чугаалаан.

³²Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: „Мен Нехелам чурттуг Шемайяны, ооң үре-салгалын кезедир мен! Ооң үре-салгалындан кым-даа бо чоннуң аразынга чурттавас, Бодумнуң чонумга Мээң хайырлаар ачы-буянымны көрбес, чүге дээрге Шемайя бодунуң чугаазы-биле Дээрги-Чаяакчыга удур үймээн үндүрген-дир“». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Иеремия 30

Дээрги-Чаяакчының идегелди аазааны

¹Дээрги-Чаяакчының Иеремияга ажыдып каан сөзү бо-дур.

²Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы мынча дээн: «Мээң сеңээ чугаалаан бүгү чүвемни дүрүг-номга бижип каг.

³Чүге дээрге үези кээрге, Мээң чонумга, Израиль биле Иудеяга, эки чолду эгидер мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – оларның ада-өгбезинге берген черимче оларны дедир чандырар мен, олар ынчан черин ээлеп чурттаар».

⁴Дээрги-Чаяакчының Израиль биле Иудея дугайында чугаалаан сөстери бо-дур.

⁵Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Коргуушкун биле девидээшкин кышкызы дыңналып тур – амыр-тайбың чок-тур!

⁶Айтырып, боданып көрүңер! Эр кижини божуп шыдаар бе? А чүге Мен көөрүмге, эр улус, божаан кадайлар дег, белинден туттунуп алганыл? Чүге оларның арыннары ак тос апарганыл?

⁷Аа халак! Ол өндүр улуг хүн-дүр, аңаа дөмейлежир хүн чок. Израильге айыыл-халап үези кээри ол-дур, ынчалза-даа ол тын-менди үнер.

⁸Ол хүн кээрге, Мен сээң мойнунда хомутту чуура шаап, моожаңны үзе тыртар мен – деп, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Ынчан Мээң улзум даштыкы улуска бараан болбайн баар,

⁹а боттарының Бурганы, Дээрги-Чаяакчыга база оларның бажынга Мээң салып каарым боттарының хааны – Давидтиң салгакчызынга бараан болуп эгелээр.

¹⁰А сен, Мээң чалчам Иаков, кортпа – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – Израиль, сүрээдеве! Мен сени камгалап, ырак чурттан дедир эркээр мен, үре-салгалыңны – туттуруушкунда турары чурттан дедир чандырап мен. Иаков эеп келгеш, хостуг-шөлээн, амыр-тайбың чурттаар, ону кым-даа коргудуп-дүвүретпес.

¹¹Чүге дээрге Мен сээң-биле кады мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – Мен сени камгалаар мен! Оларның аразынга сени тоо быдаратканым бүгү чоннарның когун үзер мен, а сени узуткавас мен. Ындыг-даа болза, сени чөптүү-биле кезедир мен, кеземче чок арттырбас мен!»

¹²Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Балыгларың эмнеттинмес-тир, кемдээшкиниң аар-дыр!

¹³Сээң херээң дээш кым-даа сагыш салбас-тыр, балыгларыңга эм-таң чок-тур, экиртир эмнеттинмес-тир сен.

¹⁴Хандыкшааннарың шупту сени уттупкан, сеңээ келиксевес апарган. Дайзыннарың согугларың сенче угландырдым, каржы-дошкуну-биле кезеттим, чүге дээрге кем-бурууң улуг-дур, бачыттарың эндерик-тир.

¹⁵Балыгларың дээш, аар кемдээшкиниң дээш чүге човууртап алгырап сен? Кем-бурууң улуг-дур, бачыттарың эндерик-тир, ынчангаш Мен сени ынчаар аажыладым.

¹⁶Ындыг-даа болза, сени сыырып турганнарың боттарың сыырап, сени кызып-кыйып турган улусту тудуп алгаш баар! Сени үптөп турганнар боттары үптөттирер, сенден олча-тывыш ап турган улус боттары олча-тывыш боор кылып каар мен!

¹⁷Сени улус кагдырган деп санап: „Сион бо-дур, ол ам кымга-даа херекчок апарды!“ – деп турза-даа, Мен сени экиртип, балыгларыңны эмнээр мен». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

¹⁸Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Мен Израильдиң чадырларын катап тигер мен, ооң бажың-балгадын кээргээр мен! Бузундулар шыпкан тейлер кырынга хоорайлар туттунар, ордулар биеэги туружунга туттунуп туруптар.

¹⁹Улус-чон мактал тудуп мөргүүр, өөрүп алгыржыр. Мен оларны өстүрүп-көвүдедир мен – олар моон соңгаар эвээжевес; оларны алдаржыдар мен – олар куду көрдүрбес.

²⁰Оларның оолдары шаандагы үеде дег чурттаар, оларның ниитилели Мээң мурнумга быжыгар, оларны кызып-кыйган улусту кезедир мен!

²¹Оларның баштыңы – боттарының бирээзи болур, чагырыкчызы – боттарының аразындан үнер. Мен ону чоокшуладып аар мен, ол Меңээ чоок апаар. Кижиде Менче чоокшулап диттикпес болгай – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

²²Силер Мээң чонум болур силер, Мен – силерниң Бурганыңар болур мен!»

²³Дээрги-Чаяакчының шуурганы килеңнии-биле көдүрүлдү! Коргунчуг казыргы бузуттугларны хөме ап, бажын алыр!

²⁴Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чүрээнде бодалдарын күүседип, боттандырбаан шаанда, Ооң өөскүп үнген килеңи оожургавас. Келир үеде силер ону билип аар силер.

Иеремия 31

¹«Ол үе кээрге, Мен Израильде төрөл бөлүк бүрүзүнүң Бурганы болур мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – а олар Мээң чонум болур».

Чаа израиль чон

²Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Дайын-чаадан дириг арткан чон ээн кургаг ховуга Мээң ээ көрнүүшкүнүмнү чедип алган. Мен Израильге оожургал-дышты хайырлаан мен!

³Мен аңаа ырактан көстүп келген мен. Мөңгө ынакшыл-биле сеңээ ынак болгаш, энерелим сеңээ көргүзөр мен!

⁴Сени база катап күш киирер мен; Израиль-кыс, күштүг апаар сен! Хөгжүм херексели тудуп алгаш, өөрүң-биле база катап өөрүшкүлүг самнап үнүп кээр сен;

⁵Самарияның дагларынга виноградың база катап тарып аар сен. Виноград тараан ажаакчылар ооң чимизин боттары чооглаар!

⁶Ийе, ол хүннү доктааткан, ынчан Эфрем дагларында доскуулчулар: „Тургулаңар, Сион дагже, Дээрги-Чаяакчы Бурганывысче үне берээли!“ – деп алгыржы бээр».

⁷Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Израильди өөрүшкүлүг алгап ырлаңар, чоннарның баштыңын мендилеңер! Чарлап, мактаңар база „Дээрги-Чаяакчы, Бодуңнуң чонуңну, Израильдиң арткан кезээн камгалап көр!“ – деп дилеңер.

⁸Мен израильчилерни соңгу чүкте чурттан, чер-делегейниң ужу-кыдыындан чыып эккээр мен. Согур, аскак-бүскек улус, иштиг-сааттыг, божуур четкен херээженнер база оларның аразынга турар, олар дыка хөй бооп мөөңежип алган чанып кээр.

⁹Израильчилер ол чурттан ыы-сыылыг чоруптар – мен ам оларны суглар кыдыы-биле оргу-дески оруктап эдертир мен, олар аңаа илдикпес. Мен – Израильдиң адазы-дыр мен, Эфрем – Мээң дун оглум-дур!

¹⁰Чоннар, Дээрги-Чаяакчының сөзүн дыңнаңар! Ырак чурттарга медээлеп: „Израильди Кым тоо быдаратканыл, Ол Боду ону чыып алгаш, кадарчы сүрүг малын дег, карактап-кадарар“ – деп чугаалаңар.

11 Дээрги-Чаяакчы Израильди садып хостаан, ооң күш четпези холдан адырган!

12 Израиль чон ээп келгеш, бедик Сионга өөрүп-хөглээр, Дээрги-Чаяакчының ачы-буян хайырлалы: кызыл-тас, виноград арагазы, олива үзү, аныяк бода болгаш шээр мал дээш өөрүп-байырлаар. Оларның сагыш-сеткили суггаттыг чечектелген сесерлик дег апаар, хилинчек көрбестей бээрлер.

13 Чалыы кыстар самнап хөглээр, аныяк оолдар, кырганнар база! Оларның кажыыдалын хөглээшкин-биле солуур мен, оларны аргалаар мен, муңгарал соонда, өөртүр мен.

14 Бурганның бараалгакчыларын элбек-чаагай аыш-чем-биле чемгерер мен, чонум Мээң ачы-буян хайырлалымны четтиргеш, тодар». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

15 Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Рамада алгы-кышкы, ажыг-шүжүгнүң ыы-сызы дыңналып тур. Рахил ажы-төлүнүң ажыын ажып ыглап, хөңнү чазалбайн тур, чүге дээрге ажы-төлүн ышкынган-дыр»

16 Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Ишкирнигип ыглавайн көр, карааң чажы төгүлбезин, чүге дээрге сээң күш-ажылың дээш шаңнал көрдүнген – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – ажы-төлүң дайзыннарының чуртундан дедир чанып кээр!

17 Сээң идегелиң – келир үеде – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – оолдарың боттарының ээлээн черинче эглип кээр!

18 Дыңнап кагдым – Израиль ыглап-сыктап: „Сен мени кезеттиң, чөрүү молдурга ышкаш, кеземче алдым. Эглип келзин дээш, мени ээлдирип алам, Дээрги-Чаяакчы, Сен – мээң Бурганым болгай сен!

19 Мен оруктан өскээр эггеш, хараададым, бачыдым билингеш, бажым шаштынып турдум! Адым баксырап, бодумну бужартаттым, аныяк шаамның багын чүктеп чор мен“ – деп тур.

²⁰А Эфрем – Мээң эргим оглум, ынак төлүм эвес чүве бе? Мен ону чаңгыс эвес катап чемелеп турдум, ынчалза-даа черле утпаан мен! Мээң сеткил-чүрээм ол дээш муңгарап чор, Мен ону кээргеп тур мен!» Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

²¹«Бодуңга орук демдеглээр даштардан салып ал, чагылардан тургузуп ал, сеткил-чүрээни биеэде чоруп турганың дорт орукче угландыр. О, Израиль-кыс, эглип кел, бодуңнуң хоорайларыңче эглип кел!

²²Кажанга чедир улчуп кээр сен, өскерликчи кыс? Дээрги-Чаяакчы чер кырынга туруп көрбээн чүүлдү кылды: кыс кижги бодунуң эр эжинче дедир эглип келди».

²³Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы: «Кажан мен израиль чонга эки чолду эгидеримге, Иудеяда, ооң хоорайларында улус: „Чөптүг-шынныг оран-сава, ыдыктыг даг! Дээрги-Чаяакчы сеңээ ачы-буяндан хайырлазын!“ – деп сөстөрни чугаалаар.

²⁴Шак бо черни Иудеяның чону, ооң бүгү хоорайларының чурттакчылары, чер ажылдыглар болгаш сүрүг малы-биле көжүп чоруур улус эп-найыралдыг ээлеп чурттаар.

²⁵Могоп-шылаан улуска суг ижиртир мен, шагзыраан улусту тоттурар мен» – дээн.

²⁶Ынчан мен одунгаш, карактарым көрүп келдим. Удуп чыткан үем тааланчыг болду.

Чаа чагыг-керээ

²⁷«Израиль биле Иудеяны чурттакчы чон болгаш мал-маган-биле долдурар үем кел чыдыр – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

²⁸Мурнунда Мен дазылы-биле тура тыртар, үрегдээр, буурадыр, узуткаар болгаш хора халдадыр дээш олардан карак салбайн турдум. Ам Мен быжыглаар база тарып олуртур дээш олардан карак салбас мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

²⁹Ол үеде улус: „Адалары шаңгыр кат чип турган, а ажы-төлдүн дижи кагжаан“ – деп чугаалавайн баар.

³⁰Чүге дээрге кижини чүгле бодунуң кем-буруузу дээш өлүр; шаңгыр катты кым чигенил – ооң дижи кагжаар.

³¹Израильдин чону-биле база Иудеянын чону-биле чаа чагыг-керээ чарар үем кел чыдыр – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

³²Оларнын ада-өгбезин холундан чедип алгаш, Египеттен үндүрө бергеш, олар-биле чарганым дег эвес, өске чагыг-керээ болур. Олар ук чагыг-керээни үрөөн болгай, а Мен оларнын Ээзи турган мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

³³Мен ол хүннерде израиль чон-биле мындыг чагыг-керээ чарар мен: Бодумнуң дүрүм-хоойлумну оларнын угаан-медерелинче кириер мен, оларнын чүректеринге бижип каар мен! Мен оларнын Бурганы болур мен, а олар Мээң чонум болур – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

³⁴Моон соңгаар кым-даа өске кижини, бодунуң ха-дуңмазын, сургап: „Дээрги-Чаяакчыны билип алыңар!“ – дивес, чүге дээрге олар шупту, улуг-бичези чокка, Мени билген турар – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Мен оларнын кем-буруузун өршээр мен, оларнын бачыттарынын дугайында оон ыңай сагынмас мен».

³⁵Хүндүскү үени чырытсын дээш хүннү хайырлаан, дүнеки үени чырытсын дээш ай биле сылдыстарга дүрүмнер доктааткан, далайны хөлзедип, чалгыларны шимээргедип турар Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы деп аттыг Бурган мынча дээн:

³⁶«Бо дүрүмнер Мээң мурнумга күжүн чидирбези дег, Израильдин салгалы Мээң мурнумга кезээ мөңгеде чон бооп артар».

³⁷Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Бедик дээр хемчээттинмес, черниң ханы үндезиннери шинчилеттинмес, Мен база Израильдин салгалындан, бак үүлгедиглер кылган-даа болза, ойталавас мен!» Дээрги-Чаяакчынын медеглээн чүвези ол-дур.

Чаа Иерусалим

³⁸«Бо хоорайны Дээрги-Чаяакчыга алдар кылдыр Хананел суургазындан Азыгда хаалгага чедир катап база тудар үе кээр – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

³⁹Чер хемчээр хендир оон Гарив тейге чедир шөйүлгөш, оортан Гоафче ээптер.

⁴⁰Ам мөчү-сөөк биле хүл шыпкан бүгү шынаага база Кедрон суунга чедир, чөөн чүкте Аьт хаалгазынга чедир бүгү шөлдер Дээрги-Чаяакчының ыдыктыг чери апаар, ол хоорайны кажан-даа үреп буспас, узуткавас».

Иеремия 32

Иеремияның шөл садып алганы

¹Иудеяның хааны Седекияның чагыргазының онгу чылында Дээрги-Чаяакчы Иеремияга Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан. Ол чыл болза Навуходносорнуң чагыргазының он сески чылы турган чүве-дир.

²Ынчан Вавилоннуң хаанының аг-шерии Иерусалимни бүзээлеп алган, а Иеремия медээчини Иудеяның хаанының ордузунда таңныылдар турар шөлдүң иштинге хоругдап каан турган.

³Иудеяның хааны Седекия Иеремияны ынаар хоругдааш, мынча дээн: «Чүге сен мындыг чүве өттүр билип медеглээр сен? Чүге Дээрги-Чаяакчы: „Мен бо хоорайны Вавилоннуң хаанының холунга хүлээдип бээр мен, ол хаан хоорайны эжелеп аар!

⁴Халдей чоннуң холундан Иудеяның хааны Седекия база адырлып шыдавас. Седекия Вавилоннуң хаанының холунче кире бергеш, ооң-биле арыннарын удур-дедир көржүп алгаш чугаалажыр, ону ийи караа-биле көөр.

⁵Ол хаан Седекияны Вавилонче аппаар. Мен Седекияга хамаарыштыр хемчег албаан шаамда, ол аңаа артар. Халдейлер-биле чаалашкаш, тиилеп шыдавас-тыр силер“ – деп чугаалааныл?»

⁶Иеремия Седекияга харыылаан: «Дээрги-Чаяакчы Бодунуң сөзүң меңээ ажыдып:

⁷„Шаллум акыңның оглу Анамеил сеңээ келгеш: ‘Анатот хоорайның чанында мээң шөлүмнү садып алам, мээң чоок төрелим болгаш, сен ону садып аар ужурлуг сен’ – дээр“ – деп чугаалаан.

⁸Оон, Дээрги-Чаяакчының чугаалааны дег, акымның оглу Анамеил таңныылдар шөлүндө меңээ чедип келгеш: „Анатоттуң чанында, Вениаминниң аймааның черинде мээң шөлүмнү садып алам, ону ээлээр эрге сенде бар болгай, сен ону садып аар ужурлуг сен. Садып ап көрөм!“ – дээн. Мен ынчан Дээрги-Чаяакчының күзел-соруу ол дээрзин билип кагдым.

⁹Мен Анатоттуң чанында шөлдү Анамеил шанымдан садып алгаш, аңаа он чеди шекел мөңгүн деңзилеп бердим.

¹⁰Мен садыглажылга бжиинге ат салгаш, таңмалааш, херечилер кыйгыргаш, мөңгүннү деңзилеп бердим.

¹¹Ол садыглажылга бжиин (дүрүм-хоойлу ёзугаар дүргеш, таңмалап каан бир хоолганы база дүрүп кагбаан өске хоолганы) ап алгаш,

¹²ону Маасеяның оглунуң оглу, Нирияның оглу Варухка, Анамеил шаным база ол бжикке ат салган херечилер көрүп турда, дамчыдып берген мен. Таңныылдар шөлүнге турган бүгү иудейлер база ону көргөн.

¹³Ол бүгү улус көрүп турда, мен Варухка мындыг айтышкын бердим:

¹⁴„Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы: ‘Бо садыглажылга бжиин – дүрүп каанын-даа, дүрүп кагбаанын-даа ап алгаш, ол үр үеде кадагалаттынар кылдыр, дой саваже суп каг’ – дээн.

¹⁵Чүге дээрге Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы: ‘Бо черге улус бажыңнар, шөлдер болгаш сесерликтерни ам-даа садып аардыр’ – деп чугаалаан болгай“.

¹⁶Мен садыглажылга бижин Нирияның оглу Варухка берип кааш, Дээрги-Чаяакчыга мөргээн мен:

¹⁷„О, Дээрги-Бурган-Чаяакчы! Сен чер биле дээрни Бодуннуң өндүр улуг күжүң болгаш күчүлүг холуң-биле чаяган сен. Сээң кылып шыдавас чүвең чок!

¹⁸Муң-муң кижилерге энерелиң көргүзер сен; ада-өгбезиниң кем-буруузу дээш салгакчыларын кезедир сен. О, өндүр улуг, күчү-күштүг Бурган, Сээң адың – Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы.

¹⁹Сээң угаан-сарылың өндүр улуг, ажыл-херээң сан-түң чок. Сээң караң кижин төрелгетенниң бүгү оруктарын көрүп турар, Сен кижин бүрүзүн, ооң оруктарын дээш, ажыл-херээниң үре-түңнелин барымдаалап, шаңнаар азы кезедир сен.

²⁰Сен Египетке кайгамчык демдектер көргүскен сен, оларны амдыгаа чедир Израильге-даа, бүгү улус аразынга-даа көргүзүп турар сен, ам эдилеп чоруур алдар-адыңны чедип алган сен!

²¹Сен Бодуннуң израиль чонунну Египеттен көскү демдектер болгаш кайгамчык чүүлдер-биле, күчү-күжүң болгаш күчүлүг холуң-биле, аажок коргунчуг байдалдар тургузуп тургаш, үндүрө берген сен.

²²Оларның ада-өгбезинге бээр бооп даңгыраглаан чериңни – сүт биле ары чигири аккан байлак черни оларга берген сен.

²³Олар чедип келгеш, ол черни ээлеп алган. Ынчалза-даа Сээң сөзүңнү тооп дыңнавайн барганнар, Сээң дүрүм-хоойлуң ёзугаар чурттавайн турганнар. Оларга кылзын деп айыткан чүвеңни кылбайн барганнар. Ол бүгү дээш, Сен оларже бо бүгү айыыл-халапты ыткан сен!

²⁴Бүзээлел чалдары хоорай ханалары-биле деңнежи берген-дир, дайзын хоорайны эжелеп аар, бо хоорайны бүзээлээн халдейлер ону холунга киирип аар. Хоорай дайын-чаа, аш-чут болгаш хамчык аарыгдан калыр. Сээң чугаалап турган чүвең боттанган-дыр, Сен ам ону көрүп тур сен.

²⁵А Сен, Дээрги-Бурган-Чаяакчы, бо хоорай халдейлерниң холунче кирип турда, чүге меңээ: ‘Бодунга мөңгүн-биле шөлден садып ал, херечилерден кыйгырып ал’ – деп чугаалап тур сен?“»

²⁶⁻²⁷Дээрги-Чаяакчы Иеремияга Бодунуң сөзүн ажыдып: «Мен – Дээрги-Чаяакчы, бүгү амылыг чүвениң Бурганы мен! Мээң кылып шыдавас чүвем бар бе?» – деп чугаалаан.

²⁸Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Мен бо хоорайны халдейлерниң холунга, Вавилоннуң хааны Навуходоносорнуң холунга хүлээдип бээр мен, ол хаан ону эжелеп аар. Бо хоорайны бүзээлеп алган турар

²⁹халдейлер ынаар киргеш, ону отка чиртир – хоорайны, ээлери оларның кырынга Ваал бурганга айдызаашкын кылып, хары бурганнарга арага чажып, Мени килеңнедип турган бажыңнарны өрттедиптер.

³⁰Чүге дээрге Израиль биле Иудеяның чону аныяандан-на Мээң мурнумга чүгле бузут үүлгедип турган; израиль чон бодунуң ажил-херектери-биле Мени чүгле килеңнедип турган – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

³¹Бо хоорай ону туткан хүнүнден эгелээш, амдыгаа чедир Мени килеңнедип, хорададып келген. Ынчангаш Мен ону караамдан чайладып кааптар мен.

³²Израиль биле Иудеяның чонунуң – оларның боттарының хааннарының, нояннарының, Бурганның бараалгакчылары биле медээчилериниң, Иудеяның улузунуң, Иерусалимниң чурттакчыларының Мени килеңнедир дээш кылып турган бүгү бузуду дээш ынчаар кылыр мен.

³³Олар Менден арыннарын чажырып, хая көрнү бердилер; оларны Мен катап-катап өөредип турдум, ынчалза-даа Мени тооп дыңнавадылар, суртаалымны хүлээп албадылар.

³⁴Мээң адымга тураскааткан өргээ иштингге чүдек-бужар чүүлддерин тургузуп алгаш, ол өргээни бужартаттылар.

³⁵Молох бурганга оглу-кызын өргүп, Бен-Энном шынаазынга Ваал бурганга өргүл салыр черлер тудуп алдылар. Мен оларга ынчаар кылырын дужааваан мен, ындыг чүдек-бужар чүүл Мээң сагыжымга-даа турбаан, Иудея ол дээш бачытка борашкан».

³⁶Улус ук хоорай дугайында: «Ол дайын-чаа, аш-чут болгаш хамчык аарыгга алзып, Вавилоннуң хаанының холунче кире бээр» – дээр-дир. Ындыг-даа болза, Дээрги-Чаяакчы, Израильдин Бурганы ооң дугайында мынча дээн:

³⁷«Мен кылыктанып килеңнээш, аажок хорадай бергеш, сывырып чорудупканым бүгү чурттардан бо улусту чыып алгаш, бо черже дедир чандырар мен, оларга айыыл чок амыдыралды хайырлаар мен.

³⁸Олар Мээң чонум болур, а Мен оларның Бурганы болур мен.

³⁹Мен оларга чаңгыс аай чүрек биле чаңгыс аай орукту бээр мен – олар бүгү назынында Менден коргар, ол чорук оларга база оларның үре-салгалынга ачылыг болур.

⁴⁰Мен олар-биле мөңгө чагыг-керээ чарып алгаш, олардан ойталавас мен, оларга ачы-буян кылырын соксатпас мен. Олар Менден ойталавазын дээш, чүректерин Менден коргар кылып каар мен.

⁴¹Бүгү-ле чүлдү-чүрээм-биле, бүгү-ле сеткил-сагыжым-биле олар дээш өөрүүр мен, оларга ачы-буян көргүзер мен, оларны бо черге быжыг дазыл-дөстүг кылдыр тарып олуртур мен».

⁴²Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Мен бо чонче кончуг улуг айыыл-халап ыткан мен, Мээң ам аазаан бүгү ачы-буянымны оларже база ынчалдыр ыдар мен.

⁴³Силерниң ол дугайында: „Бо дээрге хоозураан чер-дир, ында кижиде, дириг амытан-даа чок, халдейлер холунга хүлээдип берген чер-дир“ – дээр чериңерге шөлдер садып ап шыдаар силер.

⁴⁴Маңаа улус мөңгүн-биле шөлдер садып алгаш, садыглажылга бижиктери кылып, таңмалааш, херечилер кыйгырар – Вениаминниң черинге, Иерусалимниң чоок-кавызынга, Иудеяның бүгү хоорайларынга: дагларда-даа хоорайларга, Шефелада-даа хоорайларга база Негевте-даа хоорайларга ол бүгүнү кылыр, чүге дээрге Мен оларга эки чолду эгидер мен!» Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Иеремия 33

Кеземче соонда эмнээшкин

¹Дээрги-Чаяакчы Иеремияга, кажан ол таңныылдар шөлүнге хоругдал адаанга турда, Бодунуң сөзүн база катап ажыдып чугаалаан.

²Черни чаягаш, ону хевирлеп, быжыглаан Дээрги-Чаяакчы деп аттыг Бурган:

³«Мени кыйгыр, сеңээ харыылаар мен, сээң билбейн чорааның, өндүр улуг, билип аары берге чүүлдерни сеңээ ажыдар мен» – дээн.

⁴⁻⁵Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы бо хоорайны бүзээлээн дайзынның хылыжындан кээп дүжер бажыңнарның база Иудеяның хааннарының ордуларының дугайында мынча дээн: «Оларның чурттакчылары халдейлер-биле дайылдажып турар-дыр, ынчалза-даа ол бажыңнарны мөчү-сөөк долар! Мен килеңнеп, хорадааш, чурттакчыларны кыргып-хыдыр мен! Оларның бүгү кем-буруузу дээш, Мен бо хоорайдан хая көрүнген мен.

⁶Ындыг-даа болза, Мен бо хоорайга эмненип, сегиир арга берип, экиртир мен. Оларны эмнээш, элбек-чаагай амыр-тайбың биле алыс шынны оларга ажыдар мен.

⁷Мен Иудея биле Израильге эки чолду эгидер мен, биеэде турганы дег быжыглаар мен.

⁸Олар Меңээ удур бачыт үүлгедип турган – Мен оларны бүгү кем-буруузундан арыглаар мен. Олар Меңээ удур бачыт үүлгедип, Меңээ удур тура халып турган – Мен оларның бүгү бузут-багын өршээр мен.

⁹Иерусалим хоорай Меңээ өөрүшкүлүг ат апаар, чер-делегейниң бүгү чоннары ону алгап-мактап, алдаржыдар. Өске чоннар Мээң бо хоорайга хайырлаан ачы-буяным дугайында дыңнап каар; Мээң бо хоорайга хайырлаан ачы-буяным база чаагай чоруум дугайында билип кааш, олар сүрээдеп, сирилей бээр».

¹⁰Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Силер бо чер дугайында: „Бо дээрге ээнзирээн чер-дир, мында кижиде, мал-маган-даа чок!“ – дээр-дир силер. Ынчалза-даа маңаа – ам хоозураан, чаңгыс-даа чурттакчы артпаан, кижиде, дириг амытан-даа чок Иудеяның хоорайларын, Иерусалимниң кудумчуларын база катап ыт-шимээн дола бээр:

¹¹Өөрүшкү биле хөглээшкин үнү, күдээ оол биле келин кыстың үнү дыңналыр! Бо черге Дээрги-Чаяакчының өргээзинге өөрүп четтиришкин өргүлдери кылган улустуң: „*Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчыга өөрүп четтириңер, Ол ачылыг-дыр, Ооң энерели кезээ шагда үстүп төнмес-тир!*“ – деп алгырган үнү дыңналыр. Чүге дээрге Мен бо черниң чурттакчыларынга эки чолду эгидер мен, бүгү чүве биеэде турганы ышкаш апаар». Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези ол-дур.

¹²Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Шак бо ээнзирээн, кижиде, дириг амытан-даа чок черге – ооң бүгү хоорайларының чоогунга база катап кадарчыларның сүрүг малын дыштандырап одар-белчиирлери турар.

¹³Даглар, Шефела болгаш Негевте турар хоорайлар чоогунга, Вениаминниң черинде болгаш Иерусалимниң чоок-кавызында хоорайлар чоогунга, Иудеяның бүгү хоорайларының чоогунга сүрүг малдар боттарының ээзинге кадартып, база катап ойттай бээр». Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези ол-дур.

Чөптүг-шынныг Өзүм болгаш өскерлиш чок чагыг-керээ

14«Израиль биле Иудеяның чонунга азаан ачы-буянымны көргүзөр хүннерим кээр – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

15Ол хүннерде, ол үеде Давидтен укталган чөптүг-шынныг Өзүмнү өстүрер мен, чер кырынга шын шииткел биле чөптүг чорукту ол доктаадыр.

16Ол хүннерде Иудея камгалал алыр, Иерусалим айбыл чок чурттаар, Иерусалимге „Яхве-Седкену“ деп ат тыпсыр».

17Дээрги-Чаяакчы: «Израильдин дүжүлгезинге үргүлчү Давидтин үре-салгалындан үнген кижиге саадаар.

18Левит бараалгакчылар база бүрүн өрттедир өргүлдөр кылыр дээш, далган-тараа өргүлдери өрттедип, эп-найырал өргүлдери эккеп салыр дээш Мээң мурнумга үргүлчү турар» – деп чугаалаан.

19-20Иеремияга Дээрги-Чаяакчы Бодунуң сөзүн ажыдып, мынча деп чугаалаан: «Мен хүнге база дүнге, олар чогуур үезинде солчуп турар кылдыр, кажан-даа күш чок апарбас чагыг берген мен.

21Мээң чалчам Давид-биле чарган чагыг-керээм база күш чок апарбас – Давидтин салгакчылары ооң дүжүлгезинге саадап, чагырар; Мээң чалчаларым – левит бараалгакчылар-биле чарган чагыг-керээм база күштүг бооп артар.

22Сылдыстарның аг-шерии санаттынар бе, далайның элезининде хемчээл бар бе?! Мээң чалчам Давидтин болгаш Меңээ бараан болган левиттерниң үре-салгалын база ынчаар өстүрүп-көвүдедир мен».

23Дээрги-Чаяакчы Иеремияга Бодунуң сөзүн ажыдып:

24«Иеремия, көр даан. Бо улус: „Дээрги-Чаяакчы шаанда шилип алган ийи төрөл бөлүүнден ойталаан-дыр!“ – дижип тур. Олар Мээң чонумну куду көрүп, ону ам чон деп санавайн тур» – деп чугаалаан.

²⁵Дээрги-Чаяакчы: «Хүндүскү болгаш дүнеки үеге чагыг берип, дээр биле черниң өскерлиш чок дүрүм-хоойлузун доктаатканым дег,

²⁶Мен Иаковтуң салгалындан, Мээң чалчам Давидтиң салгалындан ойталавас мен: оларның аразындан Авраам, Исаак болгаш Иаковтуң салгалын чагырар кижилерни шилиир мен! Мен оларга эки чолду эгидер мен» – дээн.

Иеремия 34

Седекияга Бурганның сагындырыы

¹Дээрги-Чаяакчы Иеремияга Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан. Ол үеде Вавилоннуң хааны Навуходоносор, ооң бүгү аг-шерии, аңаа чагырткан чер-чурттуң бүгү күрүнелери, чоннары Иерусалимге база ооң чоок-кавызында хоорайларга удур дайылдажып турган.

²Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы: «Барып, Иудеяның хааны Седекияга мону чугаала» – дээн. Дээрги-Чаяакчы Седекияга дамчыдар кылдыр мынча дээн: «Мен бо хоорайны Вавилоннуң хаанының холунга хүлээдип тур мен. Ол хаан ону өрттедиптер.

³Сен бодуң база хаанның холундан адырлып шыдавас сен; дайзын сени тудуп аппаар, ооң холунче кире бээр сен. Вавилоннуң хаанын бодуңнуң ийи карааң-биле көөр сен, ол сээң-биле удур-дедир көржүп алгаш чугаалажыр. Сен Вавилонче чоруптар сен.

⁴Ындыг-даа болза, Дээрги-Чаяакчының сөзүн тооп дыңна, Иудеяның хааны Седекия! Дээрги-Чаяакчы сеңээ хамаарыштыр мынча дээн: хылыштан өлбес сен,

⁵амыр-тайбың өлүр сен. Сээң мурнунда чурттап чораан, ада-өгбең болур биеэги хааннарны ажаап турда, чаагай чыттыг чүүлдер өрттедип турганы дег, сени ажаап турда база улус чаагай чыттыг чүүлдер өрттедип, „Аа халак, чагырыкчы!“ деп кажыыдап ыглажыр. Мен ону аазап чугаалап тур мен». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

⁶Иеремия медээчи ол бүгү сөстөрни Иудеяның хааны Седекияга Иерусалимге медеглээн.

⁷Ол аразында Вавилоннуң хаанының аг-шерии Иерусалимни база Иудеяның эжелеттирбээн хоорайлары Лахис биле Азеканы (чурттуң бүгү хоорайларындан чүгле ол ийи быжыглалдыг хоорай арткан чүведир) бүзээлеп алган турган.

Иудей чоннуң бодунуң кулдарын бак аажылааны

⁸Седекия хаан Иерусалимниң чурттакчы чону-биле кулдарны хостаар дугайында дугуржулга чарган соонда, Дээрги-Чаяакчы Иеремияга Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан.

⁹Ол дугуржулга ёзугаар бүгү улус боттарының эр, кыс еврей кулдарын хостап салыр, иудей ха-дуңмазын кулданмас ужурлуг турган.

¹⁰Бүгү ноянна, бүгү чон ол дугуржулганы хүлээп алгаш, эр, кыс кулдарын хостап салгаш, оларны оон ыңай кулданмас болган. Ынчаар дугурушкаш, кулдарын салып чорудупканнар.

¹¹Ынчалза-даа ооң соонда өскээр бодай бергеш, хостап салган эр, кыс кулдарын дедир эгидип ап, оларны база катап кулданып алганнар.

¹²Израильдин Бурганы Дээрги-Чаяакчы Иеремияга Бодунуң сөзүн ажыдып, мынча деп чугаалаан:

¹³«Мен силерниң ада-өгбеңерни оларның кул болуп чорааны Египеттен үндүрө бергеш, олар-биле мындыг чагыг-керээ чарган мен:

¹⁴„Садып алганың еврей аймак-сөөк ха-дуңмаң кижини чедиги чылда хостап салыр сен; ол кижини алды чыл дургузунда сээң кулуң болзун, а ооң соонда ону аал-ораныңдан хосталгаже салывыт“. Ынчалза-даа силерниң ада-өгбеңер Мени тооп дыңнаваан, Менче кулаан ээктирбээн.

¹⁵А ам силер бачыдыңар миннип, Мээң мурнумга чөптүг-шынныг херек кылдыңар: чаңгыс аймак улузуңарга хосталга хайырладыңар. Мээң мурнумга, Мээң адымга тураскааткан өргээге ол дугайында дугуржулга чарган силер.

¹⁶Ынчалза-даа ооң соонда өскээр бодай бергеш, Мээң адымны бакка суктуңар – кайыңар-даа мурнунда оларның күзээн черинче хостап салыпкан эр, кыс кулдарын бодунга дедир эгидип алды. Оларны база катап албадал-биле кулданып алдыңар».

¹⁷Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Силер Мени тооп дыңнавадыңар – боттарыңарның ха-дуңмаңарга, чаңгыс аймак улузуңарга хосталга хайырлавадыңар. Ол дээш Мен ам силерге хосталга хайырлап тур мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Дайынчаа, аш-чут болгаш хамчык аарыгдан өлүр хосталганы! Мен силерни чер-делегейниң бүгү күрүнелеринге коргунчуг үлегер-чижек кылып каар мен.

¹⁸⁻¹⁹Иудеяның нояннары, Иерусалимниң нояннары, ызыгууртаннары, Бурганның бараалгакчылары, чурттуң бүгү чону бугажыкты ийи үзе шапкаш, ооң чара кескен кезектериниң аразы-биле эртип, Мээң-биле керээ чарып алганнар. Олар оон Мээң чагыг-керээмни үреп, Мээң мурнумга ооң сөстөрүн күүсетпээн, ынчангаш олар ол бугажыкты канчалчыктар, Мен база оларны ынчаар аажылаар мен.

²⁰Мен ол улусту дайзыннар холунче, оларны өлүрүксээн улустуң холунче хүлээдип бээр мен. Оларның мөчү-сөөктери дээрниң куштары биле черниң аң-араатанынга чемиш болур.

²¹Иудеяның хааны Седекияны, ооң нояннарын оларның дайзыннарының холунче, оларны өлүрүксээн улустуң, ам силерден аткаарлай берген Вавилоннуң хаанының шериглериниң холунче хүлээдир мен.

²²Мен ам дужаал бээр мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – дайзыннарны бо хоорайже ээлдирер мен, олар ооң-биле чаалашкаш, эжелеп алгаш, өрттедиптер. Иудеяның хоорайларын хоозурадыр мен, олар чурттакчы чок артар».

Иеремия 35

Рехавтың салгалының төлептиг үлегер-чижээ

¹Иосияның оглу, Иудеяның хааны Иоакимнің чагыргазының үезинде Дээрги-Чаяакчының Иеремияга ажыткан сөзү бо-дур:

²«Рехав деп төрөл бөлүккө барып, чугаалашкаш, оларны Дээрги-Чаяакчының өргээзинде бир өрээлче эккелгеш, арагадан кудуп бер».

³Мен барып, Авацинияның оглунуң оглу, Иеремияның оглу Иазанияны, ооң акы-дуңмаларын, бүгү оолдарын – рехавтарның бүгү төрөл бөлүүн кыйгырып алгаш,

⁴оларны Дээрги-Чаяакчының өргээзинче, Годолияның оглу, Бурганның кижизи Ананның оолдарының өрээлинче эккелдим. (Ол өрээл нояннар өрээлиниң чанынга, Шаллумнуң оглу, өргээ хаалгазының таңнылы Маасеяның өрээлиниң кырынга турган.)

⁵Мен рехавтарның баарынга арага куткан кундагалар, дашкалар салгаш: «Арагадан ижип чооглаңар» – дээн мен.

⁶А олар мынча деп харыылаан: «Арага ишпес улус бис, чүге дээрге Рехавтың оглу, бистиң өгбевис Ионадав биске: „Силер-даа, үре-салгалыңар-даа кезээ мөңгеде арага ишпеңер!»

⁷Бажың-балгат тутпаңар, тараа тарываңар, виноград олуртпаңар, ол бүгү силерге турбазын! Назыныңар дургузунда майгыннарда чурттаңар. Ынчан көжүп чоруур чериңерге үр чурттаар силер“ – деп айтып-чагаан чүве.

⁸Рехавтың оглу, бистиң өгбевис Ионадавтың айтып-чагаан бүгү чүвезин күүседип турар бис: боттарывыс, кадайларывыс, оглу-кызывыс кажан-даа арага ишпээн.

⁹Чурттаар бажың-балгат тутпаан бис, виноград олуртур, тараа тарыыр шөлдеривис, дүжүдүвүс чок.

¹⁰Бис майгыннарда чурттап, Ионадав өгбевистиң биске айтып-чагаан бүгү чүвезинге чагыртып, ону күүседип чоруур бис.

11А кажан Вавилоннуң хааны Навуходоносор бо чер-биле дайылдажып үнүптөргө, чүгле ынчан халдей аг-шеригден база арамей аг-шеригден чайлап, Иерусалимче чоруй баарын шиитпирлээн бис. Ам Иерусалимде чурттап турарывыс бо».

12-13Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы Иеремияга Бодунуң сөзүн ажыдып: «Барып, Иудеяның чонунга, Иерусалимниң чурттакчыларынга мону чугаала. Таанда-ла бо суртаалды билип ап шыдавас силер бе база Мээң сөстөрүмни тооп дыңнаvas силер бе? – деп медеглээн. –

14Рехавтың оглу Ионадавтың сөстери сагыттынып турар-дыр. Ол бодунуң үре-салгалынга арага ишпезин айтып-чагыырга, олар өгбезиниң айтышкынынга чагыртып, амдыгаа чедир арага ишпейн чоруур-дур. А силер, Мен катап-катап чугаалап турумда-ла, Мени тооп дыңнаvas-тыр силер.

15Мен силерже Бодумнуң бүгү чалча-медээчилеримни айбылап чорудуп, оларны дамчыштыр: „Кайыңар-даа бодунуң бузуттуг оруун каапсын! Ажыл-херээңерни экижидип алыңар, өске бурганнарны эдерип, оларга бараан болбаңар, ынчан Мээң силерге база ада-өгбеңерге берген черимге чурттап артар силер“ – деп дамчыдып турдум. Ынчалза-даа силер кулааңар ээктирбээн, Мени тооп дыңнаваан силер.

16Рехавтың оглу Ионадавтың салгалы бодунуң өгбезиниң оларга айтып-чагаан айтышкынын күүседип турар-дыр. А бо чон Мени тооп дыңнаvas-тыр!»

17Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Аг-шериглиг Бурганы: «Мен Иудеяга, Иерусалимниң чурттакчыларынга оларга аазаан бүгү айыыл-халавымны таварыштырар мен, чүге дээрге Мен оларга чүве чугаалаарымга, олар тооп дыңнавады. Кыйгырарымга, харыылавады» – дээн.

18Иеремия оон рехавтарга чугаалаан: «Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы мынча дээн: „Ионадав өгбеңерниң айтып-чагаан

чүүлүн тооп дыңнап, ооң бүгү айтышкыннарын күүседип база бүгү чүвени ооң айтып-чагаанын ёзугаар кылып турарыңар дээш,

¹⁹Рехавтың оглу Ионадавтың төрөл бөлүү Мээң мурнумга кажан-даа төнүп читпес“. Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганының чугаалаан чүвези ол-дур».

Иеремия 36

Иеремияның дүрүг-номун хаанның өрттеткени

¹Иосияның оглу, Иудеяның хааны Иоакимниң чагыргазының дөрткү чылында Дээрги-Чаяакчының Иеремияга ажыдып чугаалаан сөзү бодур:

²«Дүрүг-номдан ап алгаш, аңаа Израиль, Иудея болгаш шупту чоннар дугайында бүгү сөстөрүмни – Иосия хаан чагырып турда, сээң-биле эң баштай чугаа кылып эгелээн хүнүмден эгелеп, амгы үеге чедир сеңээ чугаалаан бүгү чүвемни бижип каг.

³Иудеяның чону Мээң оларга кандыг айыыл-халап таварыштырар деп турарымны дыңнап кааш, кижини бүрүзү бодунуң бузуттуг оруундан ойталаар чадавас. Ынчан Мен оларның кем-буруузун база бачыттарын өршээр мен».

⁴Иеремия Нирияның оглу Варухту кыйгырып алган. Варух Дээрги-Чаяакчының Иеремияга чугаалаан бүгү сөстөрүн Иеремияның чугаалаан аайы-биле дүрүг-номга бижип каан.

⁵Иеремия Варухка: «Дээрги-Чаяакчының өргээзинче мээң кирерим хоруглуг.

⁶Сен мээң сөстөрүм ёзугаар бижээн дүрүг-номну ап алгаш, шээрленир хүнде ынаар бар. Дээрги-Чаяакчының өргээзинге чыгып келген бүгү чоннуң мурнунга Ооң сөстөрүн дыңналдыр номчуп бер – боттарының хоорайларындан ынаар чеде берген Иудеяның бүгү чурттакчыларыңа дыңналдыр номчуп бер.

⁷Олар Дээрги-Чаяакчының мурнунга чаннып мөргүп, кайызы-даа бодунуң бузуттуг оруундан ойталаар чадавас, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчының бо чонга килеңнеп, хорадаан сагыжы коргунчуг-дур» – дээн.

⁸Нирияның оглу Варух Иеремия медээчининң аңаа чагаанын ёзугаар кылып, Дээрги-Чаяакчының өргээзинге Ооң сөстөрүн бижээн дүрүг-номну номчаан.

⁹Иосияның оглу, Иудеяның хааны Иоакимниң чагыргазының бешки чылының тос айда Дээрги-Чаяакчының мурнунга Иерусалимниң бүгү улузу база Иудеяның бүгү хоорайларындан Иерусалимге келген улус шээрлээшкин кылыр ужурлуг дээрзин чарлаан.

¹⁰Варух дүрүг-номда бижээн Иеремияның сөстөрүн бүгү чоннуң мурнунга Дээрги-Чаяакчының өргээзинге дыңналдыр номчаан. (Варух Дээрги-Чаяакчының өргээзинде Чаа хаалга чанынга, үстүкү шөлге, Шафан бижээчининң оглу Гемарияның өрээлинге номчаан чүве-дир.)

¹¹Шафанның оглунуң оглу, Гемарияның оглу Михей дээрзи дүрүг-номда бижээн Дээрги-Чаяакчының сөстөрүн дыңнап турган.

¹²Михей оон хаанның ордузунче чорупкаш, бижээчилер өрээлинче кире берген. А ынчан аңаа бүгү нояннар: Элишама бижээчи, Семайяның оглу Делайя, Ахборнуң оглу Элнафан, Шафанның оглу Гемария, Ананияның оглу Седекия болгаш өскелер-даа олурган.

¹³Михей оларга Варухтуң дүрүг-номдан чонга дыңналдыр номчаан чүвезин дыңнаан аайы-биле катаптап чугаалаан.

¹⁴Нояннар Нафанияның оглу Иегудийни (а Нафания Хусийниң оглу, Шелемияның оглунуң оглу болур чүве-дир) Варухка: «Чон мурнунга бүгүдеге дыңналдыр номчаан дүрүг-номуңну ап алгаш, чедип кел» – деп дамчытсын дээш айбылап чорудупкан. Нирияның оглу Варух дүрүгнү ап алгаш, нояннарга чедип келген.

¹⁵Олар аңаа: «Бээр олургаш, бо дүрүг-номну биске номчуп берем» – дээннер. Варух оларга дүрүгнү номчуп берген.

¹⁶Нояннар ол бүгү сөстөрни дыңнааш, коргуп, бот-боттарынче кайгашкаш, Варухка: «Бо бүгү чугаа-сөстү хаанга дамчыдар ужурлуг бис!» – дээннер.

¹⁷Олар Варухтан: «Бо бүгүнү канчап бижип кагдың? Биске чугаалап берем. Иеремияның сөстөрүн ёзугаар бе?» – деп айтырганнар.

¹⁸Варух оларга: «Ол меңээ бо бүгү сөстөрни боду чугаалады, а мен оларны дүрүгге будук-биле бижип кагдым» – деп харыылаан.

¹⁹Нояннар Варухка: «Иеремия биле сен чоруй барып, чаштына бериңер. Кайда турарыңарны кым-даа билбес болзун» – дээн.

²⁰Нояннар ордуда хаанче чорупкан, а дүрүгнү Элишама бижээчинин өрээлинге арттырып каан. Олар хаанга бүгү сөстөрни дамчыткан.

²¹Хаан ол дүрүг-номну эккелзин дээш, Иегудийни айбылап чорудупкан. Иегудий дүрүгнү Элишама бижээчинин өрээлинден эккелгеш, ону хаанга база ооң чанында турган бүгү нояннарга дыңналдыр номчуп берген.

²²Хаан ол үеде – тос айда – кышкы бажыңыңа чурттап турган. Ооң мурнунда көстүг одагда от хып турган.

²³Иегудий үш-дөрт одуруг үзүндүнү номчуурга-ла, хаан ол кезекти бижээчилер бижекчигежи-биле үзе кескеш, одагда отче киир каап олурган. Ынчалдыр бүгү дүрүгнү өрттедипкен.

²⁴Ол бүгү сөстөрни дыңнаан хирезинде, хаан-даа, ооң дүжүметтери-даа кортпааннар, качыгдалдан боттарының хевин ора тыртпааннар.

²⁵Элнафан, Делайя болгаш Гемария олар хаандан дүрүг-номну өрттетпезин ээрежип дилээрге-даа, демгизи оларны дыңнаваан.

²⁶Хаан ынчан Иерахмеил тажы биле Азриилдин оглу Серайяга база Авдиилдин оглу Шелемияга Варух бижээчи биле Иеремия медээчини

тудуп хоругдаарын дужааган, ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчы ол ийи кижини чажырыпкан.

²⁷Варухтуң Иеремияның сөстөрүн ёзугаар бижээн дүрүг-номун хаан өрттедипкен соонда, Дээрги-Чаяакчы Иеремияга Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

²⁸«Өске дүрүгден ап алгаш, Иудеяның хааны Иоакимниң өрттедипкени бирги дүрүгге турган бүгү сөстөрүни ынаар киир бижип каг.

²⁹Иудеяның хааны Иоакимге Дээрги-Чаяакчының бо сөзүн чугаала: „Сен ол дүрүг-номну өрттедип тура: ‘Иеремия, Вавилоннуң хааны чедип келгеш, бо черни узуткап, ында чурттаан кижилерни, дириг амытаннарны кыргып-хыдып каар дээрзин чүге бижидиң?’ – дээн сен“.

³⁰Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы Иудеяның хааны Иоаким дугайында: „Ооң үре-салгалы Давид хаанның дүжүлгезинге саадавас. Ооң мөчү-сөөгүн хүннүң изии биле дүннүң соогунче үндүр октап, бужартадыр.

³¹Мен Иоакимни, ооң үре-салгалын, дүжүметтерин оларның кем-буруузу дээш кезедир мен. Иерусалимниң чурттакчылары, Иудеяның чону Мени тооп дыңнаваан боорга, Мен оларже Мээң оларга азааным бүгү айыыл-халапты ыдар мен“ – деп чугаалаан».

³²Иеремия өске дүрүг ап алгаш, Нирияның оглу Варух бижээчиге берип каан. Варух аңаа Иудеяның хааны Иоакимниң отка өрттедипкени бирги дүрүгнүң бүгү сөстөрүн Иеремияның чугаалаанын ёзугаар бижип каан. Ол сөстөргө дөмей өске-даа хөй сөстөрүни база немеп кааннар.

Иеремия 37

Седекияның хоозун идегели

¹Иоакимниң оглу Иехонияның соонда Иосияның оглу Седекия хаан апарган – ону Вавилоннуң хааны Навуходоносор Иудеяның хааны кылып каан.

²Седекия, ооң дүжүметтери болгаш чурттуң чону Дээрги-Чаяакчының Иеремия медээчини дамчыштыр чугаалаан сөстөрүн тооп дыңнавайн турган.

³Седекия хаан Иеремия медээчиже Шелемияның оглу Иегухал биле Маасеяның оглу Софония бараалгакчы оларны оон: «Дээрги-Чаяакчы Бурганывыска бис дээш мөргүп көр!» – деп дилезин дээш айбылап чорудупкан.

⁴Ол үеде Иеремия чон аразынга хостуг аралажып чурттап турган, ону ам-даа кара-бажыңнаваан чүве-дир.

⁵Ол аразында фараоннуң аг-шерии Египеттен үнүпкен. Иерусалимни бүзээлээн халдейлер ол дугайында медээ дыңнааш, хоорайдан аткаарлай бергеннер.

⁶⁻⁷Дээрги-Чаяакчы, Израильдин Бурганы Иеремия медээчини дамчыштыр мынча деп чугаалаарын айыткан: «Иегухал биле Софония, силерни Менден чүве айтырзын дээш айбылап чоруткан Иудеяның хаанынга мону чугаалаңар. Фараоннуң аг-шерии силерге дузалаар дээш кел чыдар, ынчалза-даа ол аг-шериг бодунуң чурту Египетче дедир чоруй баар.

⁸Халдейлер эглип келгеш, бо хоорайны база катап бүзээлээш, ону эжелеп алгаш, хуюкталдыр өрттедиптер!»

⁹Дээрги-Чаяакчы: «Халдейлер моон шуут чоруй баар деп идегевеңер! Чүге дээрге олар моон чорбас.

¹⁰Силерге удур дайылдажып турар халдей аг-шеригни чылча шаап каар-даа болзуңарза, олардан чүгле балыглаткан дайынчылар-даа артар болза, олар туруп келгеш, чадырларындан үнгеш, бо хоорайны хуюкталдыр өрттедиптер» – деп чугаалаан.

Иеремияның кара-бажыңнаттырганы

¹¹Кажан халдей аг-шериг фараоннуң аг-шерииниң дугайында дыңнап кааш, Иерусалимден аткаарлай бээрге,

¹²Иеремия медээчи Иерусалимден Вениаминниң черинче, аңаа бодунуң черин алыр дээш, хоорайдан үнген чон аразынга чорупкан.

¹³Ынчалза-даа Иеремия Вениаминниң хаалгазын дамчыштыр үнүп бар чыдырда, аңаа турган таңныылдар даргазы – Ананияның оглунуң оглу, Шелемияның оглу Ирейя дээрзи ону тудуп алгаш: «Халдейлерже дезер деп тур сен бе?!» – дээн.

¹⁴Иеремия: «Ол чүү дээриң ол! Халдейлерже дезер дивээн мен» – деп харыылаан. Ынчалза-даа Ирейя Иеремияны дыңнавайн, ону нояннарга эккелген.

¹⁵Нояннар Иеремияга ажынып-хорадап турган. Олар ону эттеп-эттеп, Ионафан бижээчиниң кара-бажың кылдыр эде кылып каан бажыңыңга хоругдап кааннар.

¹⁶Иеремия ынчалдыр чер адаанда кара-бажыңче кире бергеш, аңаа дыка үр олурган.

¹⁷Седекия хаан Иеремияны кыйгыртыптарга, ону ордуже эккелген. Хаан Иеремиядан: «Дээрги-Чаяакчы Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалады бе?» – деп бүдүү айтырган. Иеремия: «Ийе, чугаалады – дээн. – Сен Вавилоннуң хаанының холунче кирер-дир сен».

¹⁸Иеремия Седекия хаанга оон ыңай: «Сээң мурнуңга, сээң дүжүметтериңниң, бо чоннуң мурнунга кандыг кем-буруулуг мен? Чүге мени кара-бажыңче киир октаптыңар?»

¹⁹Силерге: „Вавилоннуң хааны силерже, бо черже халдавас“ – деп турган медээчилериңер кайыл?

²⁰Мээң чагырыкчым, хааным, мени дыңнап көрем, дилээмни чугаалаар аргадан берип көрем! Мени Ионафан бижээчиниң бажыңынче дедир чорутпайн көрем, оон башка аңаа өлүп каар мен» – деп чугаалаан.

²¹Седекия хаанның айтышкынын ёзугаар Иеремияны таңныылдар турар шөлге хоругдап каан. Хлеб быжырыкчыларының кудумчузундан

аңаа хоорайда далган-тараа төнгүжеге чедир, хүнде-ле бир хлеб берип турган. Иеремия ынчалдыр таңныылдар шөлүнгө артып калган.

Иеремия 38

Иеремияның оңгарже киир октаттырганы

¹Маттанның оглу Шефатия, Пашхурнуң оглу Годолия, Шелемияның оглу Иегухал болгаш Малхияның оглу Пашхур олар Иеремияның бүгү чонга мындыг сөстөр чугаалаанын дыңнааннар:

²«Дээрги-Чаяакчы: „Бо хоорайга арткан кижии дайын-чаа, аш-чут болгаш хамчык аарыгдан өлүп каар. Халдейлерге дүжүп бээр кижии дириг артар, ооң олча-кежии – амы-тынныг артары боор! – дээн. –

³Бо хоорайны Вавилоннуң хаанының шериинге хүлээдип бээр, ол хаан ону эжелеп аар!“ Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези ол-дур».

⁴Нояннар хаанга: «Бо кижини өлүрер болза эки-дир, чүгө дээрге ол ындыг сөстөр чугаалааш, хоорайда арткан дайынчыларның, бүгү чоннуң сорук-күжүн кошкадып турар-дыр. Бо кижии чонга буян эвес, бузут күзеп турар-дыр» – дээннер.

⁵Седекия хаан: «Ол силерниң холуңарда-дыр, чүгө дээрге хаан силерге удурланыр харык чок-тур» – деп чугаалаан.

⁶Иеремияны сегирип алгаш, таңныылдар шөлүнүң иштинде Малхия тажыга хамааржыр суг курлавырлаар оңгарже, хендирге баглааш, бадырыпканнар. Оңгарга ынчан суг чок, чүгле өл малгаш турган. Иеремия ол малгашче дүже берген.

⁷Хаанның ордузунда дүжүметтерниң бирээзи – эфиоп аймак-сөөктүг Авдемелех Иеремияны оңгарже бадырыпканын дыңнап каан. Хаан ол үеде Вениаминниң хаалгазының чанынга олурган.

⁸Авдемелех хаанның ордузундан үнүп келгеш, хаанга:

⁹«Мээң чагырыкчым, хааным! Бо улус Иеремия медээчини кончуг бак аажылаан-дыр. Олар ону оңгарже киир октапкан-дыр, ол аңаа аштап өлүп каар, чүге дээрге хоорайда ам аыш-чем арткан эвес» – дээн.

¹⁰Хаан эфиоп Авдемелехке: «Моон үжен кижиден эдертип алгаш, Иеремия медээчи өлбээнде, ону оңгаран уштуп каг» – деп дужааган.

¹¹Авдемелех улус эдертип алгаш, хаанның ордузунда чүү-хөө шыгжаар черге чеде берген. Ол оортан эрги, ажыглаар аргажок пөстөр болгаш элей берген хептер ап алгаш, ол бүгүнү хендирге баглааш, кудукта чыткан Иеремияже бадырыпкан.

¹²Эфиоп Авдемелех Иеремияга: «Колдууң адаандан хендир-биле багланып ал, а хендир адаанга эрги пөстөр биле элей берген хептерни көвөп ал» – дээн. Иеремия шак ынчаар кылган.

¹³Улус Иеремияны хендир-биле көдүрүп, оңгардан ушта тыртып алган. Иеремия таңныылдар бажыңының хериминиң иштинге артып калган.

Иеремияның Седекия-биле ужуражылгазы

¹⁴Седекия хаан Иеремияны кыйгыртыпкан. Медээчини Дээрги-Чаяакчының өргээзинче үшкү кирер черже эжкээрге, хаан аңаа: «Мен сенден бир чүве айтырайн, а сен менден чүнү-даа чажырба» – дээн.

¹⁵Иеремия Седекияга: «Бир эвес мен сеңээ ажыдып чугаалаар болзумза, мени өлүртүп каар эвес сен бе? Сеңээ арга-сүме бээр болзумза, мени тооп дыңнаvas болгай сен» – дээн.

¹⁶Седекия хаан Иеремияга: «Биске амы-тын хайырлаан дириг Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглап тур мен! Мен сени өлүртпес мен, сени өлүрүксеп турар улустуң холунга хүлээтпес мен!» – деп бүдүү аазаан.

¹⁷Иеремия ынчан Седекияга мынча дээн: «Дээрги-Чаяакчы, Израильдин Аг-шериглиг Бурганы: „Бир эвес сен Вавилоннуң хаанының шериг баштыңнарынга дүжүп бээр болзуңза, амы-тының камгалап аар

сен, бо хоорайны база хуюкталдыр өрттетпес. Бүгү өг-бүлең-биле кады амы-тынныг артар сен.

18А бир эвес Вавилоннуң хаанының шериг баштыңнарынга дүжүп бербес болзуңза, бо хоорайны халдейлерге хүлээдип бээр, олар ону хуюкталдыр өрттедиптер, бодуң база оларның холундан адырлып шыдавас сен“ – дээн».

19Седекия хаан Иеремияга: «Халдейлерге дүжүп бээр дээш дескен иудейлерден коргар-дыр мен. Халдейлер мени оларга хүлээдип бээр болза, олар мени бак аажылаар болгай» – деп харыылаан.

20Иеремия мынча дээн: «Хүлээдип бербес! Мээң сеңээ чугаалап турарым Дээрги-Чаяакчының сөзүн дыңна, ынчан сеңээ эки болур, амы-тының камгалап аар сен.

21А бир эвес хоорайдан үнеринден ойталаар болзуңза, Дээрги-Чаяакчы менче кандыг көстүүшкүн чорутканын дыңнап ал.

22Көөрүмге, Иудеяның хаанының ордузунда арткан бүгү херээженнерни Вавилоннуң хаанының шериг баштыңнарынга тудуп аппарып турардыр. Олар: „Сээң эш-өөрүң сени күткүдүп, бүзүредип алды. А буттарың малгашка кадалы бээрге, олар сенден хая көрнүп, каапкаш барды“ – деп чугаалаар.

23Сээң бүгү кадайларыңны, ажы-төлүңнү халдейлерже алгаш баар. Сен бодуң база оларның холундан чайлап шыдавас сен, Вавилоннуң хааны сени тудуп аар, а бо хоорайны хуюкталдыр өрттедиптер».

24Седекия Иеремияга мынча дээн: «Сээң-биле чугаалашканывысты кым-даа билбес болзун, ынчан сен дириг артар сен.

25Мээң сээң-биле чугаалашканым нояннарының кулаанга чеде бээрге, олар сеңээ чедип келгеш: „Хаанга сен чүнү чугааладың, а хаан сеңээ чүү диди? Биске чажырбайн чугаала, ынчан сени өлүрбес бис“ – дээр болза,

²⁶сен оларга: „Мен хаандан мени Ионафанның бажыңынче, аңаа өлбес дээш, дедир эгитпезин ээрежип дилеп турдум“ – дээр сен».

²⁷Иеремияга бүгү нояннар чедип келгеш, айтырыглар салып эгелээн. Иеремия оларга хаанның дужааганын ёзугаар харыылаан. Ноябрьнар Иеремиядан оон ыңай чүнү-даа айтырбайн чоруй барган, чүге дээрге ооң хаан-биле чүнү чугаалашканын кым-даа билбес турган.

²⁸Иеремия Иерусалимниң эжелеттирген хүнүнге чедир таңныылдар шөлүнүң иштинге арткан. Оон Иерусалим эжелеттирген.

Иеремия 39

Иерусалимниң буурааны

(4 Хаан. 25:1-21; Иер. 52:4-16)

¹Иудеяның хааны Седекияның чагыргазының тоску чылында, он айда Вавилоннуң хааны Навуходоносор бодунуң бүгү аг-шерии-биле Иерусалимге чедип кээп, ону бүзээлеп алган.

²Седекияның чагыргазының он бирги чылында, дөрт айның тоста хоорайның ханазын деже шаапкан.

³Вавилоннуң хаанының бүгү нояннары хоорайже кирип келгеш, Ортаакы хаалга чанынга турумчуп алган. Самгар чурттуг Нергал-Сарецер, дүжүметтер даргазы Нево-Сарсехим, караң көрнүрлер даргазы Нергал-Сарецер болгаш Вавилоннуң хаанының өске-даа нояннары аңаа турган.

⁴Оларны көрүп кааш, Иудеяның хааны Седекия база бүгү шериглер дезе берген. Олар дүне када хаанның сесерлиин таварып эрткеш, ийи хана аразында хаалга дамчыштыр хоорайдан үнгеш, Иордан шынаазынче баар орук-биле чорупкан.

⁵Халдей шериг оларны сүрүп чорупкаш, Иерихон ховуларынга Седекияны чыпшыр четкен. Седекияны тудуп алгаш, Вавилоннуң хааны Навуходоносорга, хамат черде Ривла хоорайже эккелгеннер. Навуходоносор аңаа Седекияга шииткел үндүрген.

⁶Ривлага, Седекия көрүп турда, Вавилоннуң хааны ооң оолдарын өлүрүп каан. Иудеяның бүгү нояннарын база ол кыра шаап каан.

⁷Оон ол Седекияның ийи караан дешкеш, ону хүлер кинчи-биле бектээш, Вавилонче алгаш барган.

⁸Хаанның ордузун база карачал чоннуң бажыңнарын халдейлер хуюкталдыр өрттедипкен, а Иерусалимниң ханаларын бузуп каапкан.

⁹Оон камгалакчы шериглер даргазы Навузардан дээрзи хоорайда дириг арткан улусту, Вавилоннуң талазынче дескен улусту база бүгү арткан чонну Вавилонче алгаш барган.

¹⁰Чүгле чүзү-даа чок яды улустуң кезиин камгалакчы шериглер даргазы Навузардан Иудеяга арттыргаш, ол-ла хүнде оларга виноград база тараа тарыыр шөлдер берип каан.

¹¹Вавилоннуң хааны Навуходоносор камгалакчы шериглер даргазы Навузарданга Иеремиага хамаарыштыр:

¹²«Ол кижини эдертип алгаш, каракта. Аңаа багай чүве кылба, ооң сенден дилээн чүү-даа чүвезин хандырып бээр сен» – деп дужааган.

¹³Камгалакчы шериглер даргазы Навузардан, дүжүметтер даргазы Навузазван, караң көрнүрлер даргазы Нергал-Сарецер болгаш Вавилоннуң хаанының өске-даа нояннары улус айбылап,

¹⁴Иеремианы эккелзин дээш чорудупкан. Иеремианы таңныылдар шөлүнден үндүргеш, Шафанның оглунуң оглу, Ахикамның оглу Годолияга, ол ону бажыңыңга чедирип кагзын дээш, хүлээдип берген. Иеремиа чонунуң аразыңга чурттап артып калган.

Авдемелехке Бурганның аазашкыны

¹⁵Кажан Иеремиа таңныылдар шөлүңге хоругдал адаанга турда, Дээрги-Чаяакчы аңаа Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

¹⁶«Барып, эфиоп Авдемелехке мону чугаала. Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы мынча дээн: „Ам Мен Бодумнуң бо хоорайга хамаарышкан сөстөрүмни аңаа ачылыг эвес, а хоралыг боор

кылдыр күүседир мен! Сен көрүп турунда, ол сөстөрнүң боттаныр хүнү чедип кээр.

¹⁷А сени Мен ол хүн камгалаар мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – бодунуң коргар улузунуң холунче кирбес сен,

¹⁸чүгө дээрге Мен сеңээ болчур мен. Сен хылыштан өлбес сен, амытынныг артары – сээң олча-кежиин болур, чүгө дээрге сен Меңээ идегеп турар болгай сен“». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Иеремия 40

Иеремияны хостааны

¹Камгалакчы шериглер даргазы Навузардан Иеремияны Рама хоорайга хостаан соонда, Дээрги-Чаяакчы Иеремияга Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан. (Навузардан илчирбе-биле бектеттирген Иеремияны Рама хоорайдан, Вавилонче Иерусалим биле Иудеядан үндүр сүрүп турган улус аразындан тып алган чүве-дир.)

²Иеремияны камгалакчы шериглер даргазынга эккээрге, ол Иеремияга мынча дээн: «Дээрги-Чаяакчы Бурганың бо черге айыыл-халапты азаан болгай.

³Ам Дээрги-Чаяакчы чугаалаан чүвезин кылган-дыр, чүгө дээрге сээң чонуң Дээрги-Чаяакчының мурнунга бачыт үүлгедип, Ооң сөзүн тооп дыңнавайн турган-дыр, ынчангаш силер-биле бо бүгү болган-дыр.

⁴Ынчалза-даа мен бөгүн бектээн илчирбеден холунну адырып тур мен. Бир эвес мээң-биле кады Вавилонче барыксаар болзуңза, бар, мен аңаа сенче сагыш салыр мен, а бир эвес мээң-биле кады Вавилонче баар хөңнүң чок болза, артып кал. Көр даан, бүгү чурт сээң мурнунда-дыр – кайнаар барыксай-дыр сен – ынаар чоруй бар.

⁵Бир эвес артып каар болзуңза, Шафанның оглунуң оглу, Ахикамның оглу Годолияже чоруй бар. Вавилоннуң хааны аңаа Иудеяның хоорайларын чагыртып каан-дыр. Ооң чанынга, бо чоннуң аразынга чурттап тур азы кайнаар баарын эки деп санаар-дыр сен,

ынаар чоруй бар». Оон камгалакчы шериглер даргазы Иеремияга аьш-чем, белек-селек бергеш, салып чорудупкан.

⁶Иеремия Мицпа хоорайга, Ахикамның оглу Годолияга чедип келгеш, ооң чанынга, ол чуртта артып калган улус аразынга чурттап турган.

Годолия – чурттуң чаа чагырыкчызы

(4 Хаан. 25:22-26)

⁷Хову-шөлдерге турган иудей шериг баштыңнары база оларның улузу Вавилоннуң хааны Ахикамның оглу Годолияны тус чер чагырыкчызы кылдыр томуйлап, аңаа эр, херээжен улусту, уруг-дарыгны, чурттуң Вавилонче сүрүп аппаратчаан яды чурттакчыларын даасканын дыңнап кааннар.

⁸Ынчан Нафанияның оглу Измаил, Карейниң оолдары Иоханан биле Ионафан, Танхуметтиң оглу Серайя, Нетофа чурттуг Офайның оолдары болгаш Мааха чурттуг Иазания олар боттарының улузу-биле Мицпа хоорайже, Годолияга чедип келгеннер.

⁹Шафанның оглунуң оглу, Ахикамның оглу Годолия оларга база оларның улунга: «Халдейлерге бараан боорундан кортпаңар, чуртка артып калгаш, Вавилоннуң хаанынга бараан болуңар, ынчан менди-чаагай болур силер.

¹⁰Мен Мицпага артып калгаш, бистиинге кээп турар халдейлер мурнунга чонну төлээлэйн, а силер виноград арагазы, чайгы чимистер, олива үзүнден курлавырлап чыып, саваларыңар долдуруңар, ээлеп алган хоорайларыңарга чурттаңар» – деп даңгыраглап чугаалаан.

¹¹Моавка, Эдомга, аммон чоннуң черинге болгаш бүгү өске черлерге турган шупту иудейлер Вавилоннуң хааны чоннуң артынчызын Иудеяга арттыргаш, Шафанның оглунуң оглу, Ахикамның оглу Годолияны оларның чагырыкчызы кылдыр томуйлаан дээрзин база дыңнап кааннар.

¹²Ол иудейлер мурнунда үндүр сывыртатканы бүгү черлерден дедир эглип келгеннер. Олар Иудеяже, Мицпада турар Годолияга чедип

келгеш, дыка хөй виноград арагазы кылып, чайгы чимис дүжүдүн элбээ-биле чыып алганнар.

¹³Карейниң оглу Иоханан база хову-шөлдерге турган бүгү шериг баштыңнары Мицпада Годолияга чедип келгеннер.

¹⁴Олар Годолияга: «Таанда-ла сен аммон чоннуң хааны Ваалистиң Нафанияның оглу Измаилди сени өлүрүп кагзын дээш ыдыпканын билбес сен бе?» – дээннер. Ынчалза-даа Ахикамның оглу Годолия оларга бүзүревейн барган.

¹⁵Карейниң оглу Иоханан Мицпага тургаш, Годолияга бүдүү: «Чөпшээреп көрем, мен баргаш, Нафанияның оглу Измаилди өлүрүп каайн, ону кым-даа билбес. Бис канчап ооң сени өлүрүп каарын, сени долгандыр чыгып келген бүгү иудейлерниң катап база тарай бээрин база Иудеяның артынчызы чоннуң өлүп чидерин болдурар бис?» – дээн.

¹⁶Ынчалза-даа Ахикамның оглу Годолия Карейниң оглу Иохананга: «Ынчанмайн көр! Измаилдиң дугайында шын эвес чүве чугаалап тур сен» – деп харыылаан.

Иеремия 41

Годолияны өлүргени

¹Чеди айда Мицпа хоорайга, Ахикамның оглу Годолияга Элишаманың оглунуң оглу, Нафанияның оглу Измаил бодунуң он кижизи-биле кады чедип келген. Измаил болза хаан уктуг, дээди дүжүметтерниң бирээзи боор кижитурган. Годолия биле Измаил Мицпага кады чемненип, дойлааннар.

²Оон Нафанияның оглу Измаил болгаш ооң-биле кады келген он кижитуруп келгеш, Шафанның оглунуң оглу, Ахикамның оглу Годолияны – Вавилоннуң хаанының чуртту чагырар кылдыр томуйлаан кижизин хылыш-биле шанчып кааннар.

³Измаил ол ышкаш Мицпага Годолия-биле кады турган бүгү иудейлерни база аңаа турган вавилон шериглерни өлүрүп каан.

⁴Годолияны өлүргөн хүннүң даартазында, ол дугайында кым-даа билбес турда,

⁵Сихем, Силом болгаш Самария хоорайлардан сезен кижичедип келген. Олар качыгдалдан салын чүлүп алган, ора тырткан хептер кеткен, магабодунда кезиглерлиг улус болган. Ол улус Дээрги-Чаяакчының өргээзинче далган-тараа өргүлдери болгаш ладан деп чаагай чыттыг чүүл көдүрүп эккел чыткан.

⁶Нафанияның оглу Измаил Мицпадан оларга уткуй үнүп келген. Ол ыглап бар чыткан, а оларга чоокшулап келгеш: «Ахикамның оглу Годолияга барыңар» – дээн.

⁷Ол улус хоорайже кирип кээри билек, Нафанияның оглу Измаил бодунуң улузу-биле кады оларны кыргып-хыдып каапкаш, мөчү-сөөктерин оңгарже октапкан.

⁸Сезен кижиден он кижиче Измаилге: «Бисти өлүрбейн көрөм. Шөлде чүве чажырап черлеривис бар, ында кызыл-тас биле арбай, олива үзү биле ары чигири бар» – деп чанны берген. Измаил оларны, өске улусту өлүргени дег, өлүрбейн барган.

⁹(Годолияны өлүргөн соонда, Измаилге өлүрткен улустуң мөчү-сөөктерин октапкан оңгар бир шагда Аса хаанның Израильдин хааны Ваасадан камгаланыр дээш казып алган суг курлавырлаар оңгары болган. Ук оңгарны Нафанияның оглу Измаил өлүргөн улусунуң мөчү-сөөгү-биле долдуруп каан.)

¹⁰Измаил Мицпага дириг арткан бүгү улусту, хаанның уругларын база камгалакчы шериглер даргазы Навузарданның Ахикамның оглу Годолияга чагыртып кааны, Мицпага артып калган улустуң шуптузун тудуп алган. Нафанияның оглу Измаил оларны тудуп алгаш, аммон чонче алгаш чорупкан.

¹¹Карейниң оглу Иоханан болгаш ооң-биле кады турган бүгү шериг баштыңнары Нафанияның оглу Измаилдиң үүлгеткен кемниг херээниң дугайында дыңнап кааннар.

¹²Олар бүгү улузун чыып алгаш, Нафанияның оглу Измаил-биле чаалажып үнүп келгеннер. Олар ону Гаваонда улуг хөөлбек чанынга сүрүп четкеннер.

¹³Измаилге туттурган улус Карейниң оглу Иохананни болгаш ооң-биле кады турган бүгү шериг баштыңнарын көрүп кааш, амырай бергеннер.

¹⁴Измаилдиң Мицпадан тудуп алгаш барган улузу шупту дедир ээпкеш, Карейниң оглу Иохананга каттыжып алганнар.

¹⁵А Нафанияның оглу Измаил бодунуң сес кижизи-биле кады Иоханандан дезе бергеш, аммон чонче чоруй барган.

¹⁶Карейниң оглу Иоханан болгаш ооң-биле кады турган бүгү шериг баштыңнары Нафанияның оглу Измаилдиң Ахикамның оглу Годолияны өлүрүп кааш, Мицпадан сүрүп аппаратаны бүгү артып калган чонну – чепсек эдилеп шыдаар эр улусту, херээжен улусту болгаш ажы-төлдү, акталактан чалчаларны эдертип алганнар. Иоханан оларны Гаваондан үндүрүп алгаш чорупкан.

¹⁷Олар Египетче дезер дээш, Вифлеем хоорай чоогунда Геруф-Химам деп черге доктааганнар.

¹⁸Халдейлерден корткаш, дезер бодааннары ол, чүге дээрге Нафанияның оглу Измаил Вавилоннуң хаанының чуртту чагырар кылдыр томуйлап кааны Ахикамның оглу Годолияны өлүрүп каан-на болгай.

Иеремия 42

Бурганның арткан чонга Египетче чоруурун хоругдааны

¹Бүгү шериг баштыңнары, Карейниң оглу Иоханан, Гошайяның оглу Иазания болгаш улуг-биче бүгү чон

²Иеремия медээчиге чедип келгеш: «Бистиң дилээвисти хандырып көрүңер! Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарга бис дээш мөргүп көрүңер, чоннуң бо артынчызы дээш мөргүп көрүңер! Көрүп тур силер, хөй санныг турган боттарывыс көңгүс эвээжей бердивис.

³Дээрги-Чаяакчы Бурганың биске кандыг орук шилип аарывысты, чүнү кылырывысты айтып берзин» – дээннер.

⁴Иеремия медээчи: «Дилээңерни кичээнгейге алдым, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарга дилээңер ёзугаар мөргүүр мен. Дээрги-Чаяакчының силерге харыылаан бүгү чүвезин чаңгыс сөс-даа чажырбайн силерге медеглээр мен» – деп харыылаан.

⁵Олар Иеремияга: «Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның силерни дамчыштыр чугаалаан бүгү чүвезин бис ылап шын күүсетпес болзувусса, шынчы болгаш чөптүг Дээрги-Чаяакчы Боду бистиң багывысты херечилезин.

⁶Эки азы багай-даа медээ боор болза, силерни Олче чорудуп турарывыс Дээрги-Чаяакчы Бурганывыстың сөзүн тооп дыңнаар бис. Дээрги-Чаяакчы Бурганывыстың сөзүн тооп дыңнааш, менди-чаагай артар бис» – деп чугаалааннар.

⁷Он хонук эрткенде, Дээрги-Чаяакчы Иеремияга Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан.

⁸Иеремия Карейниң оглу Иохананны, ооң-биле кады турган бүгү шериг баштыңнарын, улуг-биче бүгү чонну кыйгыртып алгаш,

⁹оларга мону чугаалаан: «Силерниң дилээңер дээш мөргүүр кылдыр мени Олче чорутканыңар Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчы мынча дээн:

¹⁰„Бир эвес бо черге артар болзуңарза, Мен силерни быжыктырып, бууратпас мен, олуртуп, дазылыңар тура тыртпас мен, чүге дээрге силерже ытканым айыыл-халап дээш хараадап тур мен.

¹¹Коргуп турарыңар Вавилоннуң хаанындан кортпаңар! Оон черле кортпаңар! – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Чүге дээрге Мен силер-биле мен, силерни камгалаар мен, ооң холундан адырар мен.

¹²Силерге ээ-хайыралыг болур мен, ынчан ол хаан база силерге ээ-хайыралыг болур, силерни боттарыңарның чериңерже дедир чандырар“.

¹³А бир эвес силер, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарның сөзүн тооп дыңнавайн: „Бо черге чурттавас бис“ – дээр болзуңарза база

¹⁴„Бис египет черже чоруй баар бис, аңаа дайын-чаа көрбес бис, дайынчы труба медээзи дыңнавас бис, аштавас бис, орта чурттаар бис!“ – дээр болзуңарза,

¹⁵Иудеяның артынчызы, ам Дээрги-Чаяакчының сөзүн дыңна! Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы мынча дээн: „Египетче чоруурун ыяк шиитпирлээр болзуңарза, ынаар чеде бергеш, аңаа чурттай бээр болзуңарза,

¹⁶силерниң коргарыңар дайын-чаа аңаа, Египетке, силерни таварыыр, коргуп турарыңар аш-чут Египетке силерни сүрүп чеде бээр, орта өлүп каар силер!

¹⁷Египетке чурттаар дээш чоруурун шиитпирлээн бүгү улус аңаа дайын-чаа, аш-чут болгаш хамчык аарыгдан өлүп каар. Олардан кым-даа дириг артпас, Мээң оларже ыдарым айыыл-халаптан кым-даа чайлап шыдавас“.

¹⁸Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы мынча дээн: „Мээң кыптыккан килеңим Иерусалимниң чурттакчыларын бүргей алганы дег, Египетке чеде бээриңерге, силерни база бүргей алыр. Силер каргышка, хоозуралга, адыңар баксыраарыңа, дорамчылалга чыгаттырар силер, бо черни моон соңгаар көрбес силер“.

¹⁹Иудеяның арткан чону! Дээрги-Чаяакчы силерге: „Египетче барбаңар!“ – дээн болгай. Ыяк билип алыңар: мен бөгүн силерни сагындырдым.

²⁰Силер частырыг кылып, боттарыңарның бажыңарже хан кудуп алдыңар! Силер мени Дээрги-Чаяакчы Бурганыңарже айбылап чорудупкаш: „Бис дээш Дээрги-Чаяакчы Бурганывыска мөргүп көр, Ооң чугаалаан бүгү чүвезин биске медегле – бис ону күүседир бис“ – дээн болгай силер.

²¹Мен бөгүн Ооң медээзин силерге медегледим, ынчалза-даа Бурганыңар Дээрги-Чаяакчының сөзүн, Ооң мени дамчыштыр силерге дужааган чүвезин тооп дыңнавадыңар.

²²Ынчангаш ыяк билип алыңар: барып чурттаар деп турар чериңерге дайын-чаа, аш-чут болгаш хамчык аарыгдан өлүр силер!»

Иеремия 43

Сөс дыңнаvas артынчы чоннуң Египетче чорупканы

¹Иеремия бүгү чонга оларның Бурганы Дээрги-Чаяакчының сөзүн – Ооң Иеремияны дамчыштыр оларга чугаалаан бүгү чүвезин медеглээн.

²Ынчан Гошайяның оглу Азария, Карейниң оглу Иоханан өске бүгү бардам улус-биле кады Иеремияга мынча дээннер: «Шын эвес чүве чугаалап тур сен! Дээрги-Чаяакчы Бурганывыс сени „Египетче чорбаңар, аңаа чурттаваңар!“ деп чугаалазын дээш айбылап чоруткан эвес.

³Харын Нирияның оглу Варух бисти халдейлерниң холунга хүлээдип бээр дээш база олар бисти өлүрүп кагзын азы Вавилонче сүрүп аппараттын дээш, сени биске удур ыдалап турар-дыр».

⁴Карейниң оглу Иоханан, бүгү шериг баштыңнары болгаш бүгү чон Дээрги-Чаяакчының «Иудеяга артып калыңар!» дээн айтышкынын тооп дыңнавайн барган.

⁵Карейниң оглу Иоханан биле бүгү шериг баштыңнары Иудеяның артынчы чонун (а ол улус өске чоннарның черлеринче үндүр сывыртаткаш, ам Иудеяже дедир чанып кээп турган) –

⁶эр, херээжен улусту, оларның ажы-төлүн, хаанның уругларын, камгалакчы шериглер даргазы Навузарданның Шафанның оглунуң

оглу, Ахикамның оглу Годолия-биле арттырып каан бүгү улузун база ол
ышкаш Иеремия медээчини, Нирияның оглу Варухту – эдертип алгаш,

⁷Дээрги-Чаяакчыны тооп дыңнавайн, Египетче чорупканнар. Олар
Тафнис хоорайга чеде бергеннер.

⁸Тафниске Дээрги-Чаяакчы Иеремияга Бодунуң сөзүн ажыдып
чугаалаан:

⁹«Холуңга улуг даштардан тудуп алгаш, иудейлер көрүп турда, оларны
Тафнисте фараоннуң ордузунче кирер чер чанында тапталган дой-
довуракка суп каг.

¹⁰Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганының мынча дээн
сөзүн иудейлерге чугаала: „Мен боже Бодумнуң чалчам, Вавилоннуң
хааны Навуходоносорну кыйгыртып эккелгеш, ооң дүжүлгезин Мээң суп
кааным даштар кырынга тургузар мен. Ол бодунуң майгынын оларның
кырынга хере тыртып, тип аар!

¹¹Ол хаан чедип келгеш, Египетти чылча шавар. Өлүр хүнү келген киж
өлүмче барзын, туттуруп аары чайлаш чок киж туттуруп алзын,
хылышка шаштырар киж хылыштан калзын!

¹²Египет бурганнарның өргээлерин өрттедир мен. Чамдык бурганнарны
хаан өрттедиптер, өскелерин тудуп алгаш баар! Кадарчы кижиниң
быттарын хевинден тө силгип кааптары дег, Навуходоносор база
Египетти үптээр, оон амыр-шөлээн чоруй баар.

¹³Ол хаан Египетте Хүн-бурганның өргээзинде тураскаал адагаштарны
үрөп кааптар, египет бурганнарның өргээлерин хуюкталдыр
өрттедиптер“».

Иеремия 44

Иудейлерниң Египетке хары бурганнарга мөгеерин үргүлчүлээни

¹Дээрги-Чаяакчының Иеремияны дамчыштыр Египетте – Мигдолда, Тафнисте, Мемфисте болгаш Патрос девискээринде чурттап турар бүгү иудейлерге ажыдып чугаалаан сөзү бо-дур.

²Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы мынча дээн: «Иерусалимге болгаш Иудеяның бүгү хоорайларынга таварыштырганым айбыл-халапты көргөн силер. Ол хоорайлар амгы үеде бузундулар апарган, ында чурттакчылар артпаан.

³Чүге дээрге оларның чурттакчылары бузут үүлгедип, Мени килеңнедип турган – олар боттарының-даа, силерниң-даа, ада-өгбеңерниң-даа билбес чорааны хары бурганнарга мөгейип, айдызаар өргүл кыпсып, бараан болуп турган.

⁴Мен силерже Мээң бүгү чалча-медээчилеримни, силерге: „Ындыг чүдек-бужар чүве кылбаңар, Мен ону көөр хөңнүм чогул“ – деп чугаалазын дээш, катап-катап чорудуп-ла турган мен.

⁵Ынчалза-даа иудейлер тооп дыңнавааннар, кулактарын ээктирбээннер, боттарының бузудундан ойталавааннар, хары бурганнарга айдызаашкын кылырын уламчылап турганнар!

⁶Мээң килеңим тарай берген, ол килең Иудеяның хоорайларынга, Иерусалимниң кудумчуларынга кыптыккан; ол хоорайлар бузундулар апарып, хоозураанын бөгүн көрүп тур силер».

⁷Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Аг-шериглиг Бурганы мынча дээн: «Чүге силер ам-даа боттарыңарга удур кедергей улуг бузут үүлгедип турарыңар ол? Чүге боттарыңарны иудей чондан үзе шаап, эр, херээжен улусту, элээди, чаш ажы-төлдү, силерниң араңарга артынчы безин артпас кылдыр узуткап турарыңар ол?

⁸Силер Египетке чурттаар дээш көже бергеш, боттарыңарның холуңар-биле дүрзүлөр кылып база хары бурганнарга айдызаашкын кылып, Мени килеңнедип турар-дыр силер. Боттарыңарны чок кылып аар силер

база чер-делегейниң бүгү чоннарынга каргаттыларынга, оларның мурнунга адыңар баксыраарынга чыгаттырар силер.

⁹Таанда-ла силер ада-өгбеңерниң кем-буруузун, Иудеяның хааннары биле кадыннарының кем-буруузун, боттарыңар биле кадайларыңарның кем-буруузун, Иудеяга, Иерусалимниң кудумчуларынга үүлгеттиниң турган бүгү чүвени уттупканыңар ол бе?

¹⁰Амдыгаа чедир томаарбаан, Менден кортпайн турар силер. Мээң силерге база ада-өгбеңерге бергеним хоойлум болгаш доктааткан дүрүмнерим ёзугаар чурттавайн турар силер».

¹¹Ынчангаш Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы мынча дээн: «Силерге айбыл-халап ыдарын быжыы-биле шиитпирлээн мен, Иудеяның бүгү чонун узуткаар мен!

¹²Египетке чурттаар деп шиитпирлээш, чоруп турар дириг арткан иудейлерни чок кылыр мен – олар шупту аңаа узуткаттырып, кырлып каар. Олар дайын-чаа биле аш-чутка узуткаттырар, кырган-аныяа чокка, дайын-чаа, аш-чуттан өлүп каар. Каргыш биле хоозуралдың, дорамчылал биле бак атка кирериниң үлегер-чижээ апаарлар.

¹³Мен Египетте чурттап турар улусту, Иерусалимни кезеткеним дег, дайын-чаа, аш-чут болгаш хамчык аарыг-биле кезедир мен.

¹⁴Египетке кээп, чурттай берген иудейлерден дириг кижин артпас, кым-даа камгалал албас болгаш Иудеяга дедир чанмас. Олар бүгү-ле сагыш-сеткилинден Иудеяга эеп келиксеп, аңаа чурттаксап турар, ынчалза-даа Египеттен десе берген каш кижиден аңгыда, кым-даа дедир эеп келбес».

¹⁵Кадайлары хары бурганнарга айдызаар өргүл кыпсып турарын билер бүгү эр улус, аңаа мөөңнелип чыылган бүгү херээжен улус, египет черге, Патроска чурттап турган бүгү чон Иеремиага мынча деп харыылаан:

¹⁶«Сени дыңнапас бис, биске Дээрги-Чаяакчының өмүнээзинден чугаалап турар сөзүңнү тооп дыңнапас бис!

¹⁷Кылыр бооп азаан бүгү чүвевисти моон-даа соңгаар кылыр бис: мурнунда боттарывыстың, ада-өгбевистиң, хааннарывыстың болгаш нояннарывыстың Иудеяның хоорайларынга, Иерусалимнің кудумчуларынга кылып турганывыс дег, дээрнің Кадынынга айдызаашкын кылып, арага өргүлү чажар бис. Бис ону кылып тургаш, тоттур чемненип, аас-кежиктиг чурттап, бак чүве көрбээн болгай бис.

¹⁸А дээрнің Кадынынга айдызаашкын кылбастаан, арага өргүлү чашпастаан үевистен бээр түрегдеп эгеледивис, улузувус дайын-чаа биле аш-чуттан өлүп тур».

¹⁹А херээженнер: «Бис дээрнің Кадынынга айдызаашкын кылып, аңаа ооң дүрзүзүн өттүндүр кылган боовалар быжырып, арага өргүлү чажып тура, ол бүгүнү ашактарывыстың чөпшээрели чокка кылып турар бис бе кай?» – дээннер.

²⁰Иеремия ынчан эр, херээжен улуска, аңаа удур чүве чугаалаан бүгү чонга мынча дээн:

²¹«Иудеяның хоорайларынга, Иерусалимнің кудумчуларынга кылып турган айдызаашкыннарыңар дугайында чугаалап тур силер бе? Силернің, ада-өгбеңернің, хаан, нояннарыңарның, чурттуң чонунуң кылып турган айдызаашкыннарын Дээрги-Чаяакчы уткан деп бе? Олар Ооң сеткил-хөңнүңге дээпкен эвес бе?

²²Дээрги-Чаяакчы силернің бузуттуг херектериңерни, үүлгедип турган чүдек-бужар чүүлдериңерни оон ыңай шыдажыр аргазы чок апарган, ынчангаш ам силернің чериңер бузундулар апарган, хоозурал болгаш каргыш бооп хуула берген, ында чурттакчылар артпаан-дыр!

²³Айдызаашкын кылып, Дээрги-Чаяакчының мурнунга бачыт үүлгедип, Ооң сөзүн тооп дыңнавайн, ооң хоойлу, дүрүмнери болгаш айтышкыннарын ёзугаар чурттавайн турганыңар дээш, ол бүгү айыыл-халап ам силерни хөме тавараан-дыр».

²⁴Иеремия бүгү чонга, бүгү херээженнерге мынча дээн: «Египетте турар бүгү иудейлер, Дээрги-Чаяакчының сөзүн дыңнаңар!

²⁵Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы: „Боттарыңар-даа, кадайларыңар-даа чугаалап турган чүвеңерни кылып турар-дыр силер. ‘Берген аазаашкыннарывысты күүседир бис: дээрниң Кадынынга айдызаашкын кылып, аңаа арага өргүлү чажар бис!’ деп турган силер. Аазаашкыннарыңарны ыяк сагыңар-ла, аазаан чүүлүңерни күүсеңер-ле!“ – деп чугаалаан.

²⁶Ынчангаш Египетте чурттап турар бүгү иудейлер, Дээрги-Чаяакчының сөзүн дыңнаңар: „Дириг Бодумнуң өндүр улуг адым-биле даңгыраглап тур мен – деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалаан, – Мээң адымны Египетте барган иудейлер моон соңгаар адавас, оларның кайызы-даа: ‘Дээрги-Бурган-Чаяакчының ады-биле даңгырагладым!’ – дивес.

²⁷Силерге ачы-буян эвес, айыыл-халап келзин дээш, Мен силерден карак салбас мен. Египетте турар бүгү иудейлер, төндүр кырлып калгыжеге чедир, дайын-чаа болгаш аш-чуттан өлүп кээр.

²⁸Чүгле каш борбак кижиде дайын-чаадан дириг арткаш, Египеттен Иудеяже эглип кээр. Ынчан Египетке чурттаар дээш чоруй барган Иудеяның артынчы чону кымның сөзү – Мээң азы оларның – күүсеттинип турарын билип аар.

²⁹Мен силерни бо черге кезедир мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Мээң сөстөрүм силерге айыыл-халап бооп чогуп бүдерин билип алыңар. Ооң бадыткал демдээ бо-дур:

³⁰Мен Иудеяның хааны Седекияны ооң амы-тынын үзүксээн дайзыны – Вавилоннуң хааны Навуходносорнуң холунга хүлээдип бергеним дег, Египеттиң фараону Вафрийни база ооң дайзыннарының холунга, ооң амы-тынын үзүксээн улустуң холунга хүлээдип бээр мен“. Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези ол-дур».

Иеремия 45

Дээрги-Чаяакчының Варухка медеглели

¹Кажан Нирияның оглу Варух бүгү бо чугаа-сөстү Иосияның оглу, Иудеяның хааны Иоакимниң чагыргазының дөрткү чылында дүрүг-номга бижип каан соонда, Иеремия медээчиниң Варухка чугаалаан сөзү бо-дур.

²⁻³Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Варух, сен: „Ат болдум! Дээрги-Чаяакчы мээң аарыг-човалаңымны көвүдетти, уё-човуурумдан харыксырап калдым, амыр-дыш көрбестедим“ – дээр-дир сен.

⁴Иеремия, сен аңаа Дээрги-Чаяакчының мынча дээн сөзүн дамчыт: „Бо бүгү чер кырынга Бодумнуң тудуп каан чүвемни үрегдээр мен, олурткан чүвемни тура тыртар мен!

⁵Сен бодуңга хөлүн эрттир хөй чүве дилеп тур сен. Дилеве, чүге дээрге кижиги бүрүзүнче айбыл-халап ыдар мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – А сени, кайнаар-даа баар болзуңза, амы-тынныг арттырар мен, дириг артары – олча-кежиң болур“».

Иеремия 46

Египет дугайында медеглел

¹Дээрги-Чаяакчының Иеремия медээчиге өске чоннар дугайында ажыдып чугаалаан сөзү бо-дур.

²Египет дугайында база Египеттиң фараону Нехаонуң Евфрат хемниң эриинде Кархемис хоорайга турган аг-шерииниң дугайында медеглел бо-дур. Ол аг-шеригни Вавилоннуң хааны Навуходоносор Иосияның оглу, Иудеяның хааны Иоакимниң чагыргазының дөрткү чылында чылча шапкан чүве-дир.

³«Дозуг-камгалалдарыңар, чыдаларыңар белеткеңер, дайынче далажыңар,

⁴Аъттарыңар эзертээш, халдып үнүңер, аъттыг кижилер! Куяк бөргүңер кеткеш, чыскаалыңар, чыдаларыңар баштарын чидидиңер, куяк хептен кедиңер!

⁵Көрүп тур мен. Олар коргуп-сүртээш, дезипти, күштүг дайынчылары кырдырып алды. Хая көрүнмейн дезип-ле турлар, долгандыр коргуш бар-дыр – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

⁶Дүрген маңнаар-даа кижидезип шыдавас, күштүг-даа кижидезип камгаланып шыдавас. Соңгу чүктө чуртка, Евфрат хемниң эриинге тептигип кээп дүшкеш, олар кырлып калды.

⁷Бо кым, Нил хем ышкаш, диргелип келди? Ооң суу, шапкын агым дег, дажып тур.

⁸Египет, Нил хем ышкаш, көдүрлүп келген, шапкын агым дег дажып тур. Ол: „Диргелгеш, чер-делегейни хөмө аптар мен, хоорайларны, чурттакчы чонну чок кылыр мен!“ – дээн.

⁹Халдыңар-ла, аъттар! Маңнадыңар-ла, дайынчы тергелер! Күштүг дайынчылар: дозуг-камгалалдыг эфиоптар, ливийлер, чаларын хере тырткан лидийлер – тулчуп үнзүн!

¹⁰Ол хүн болза Аг-шериглиг Дээрги-Бурган-Чаяакчының шииткелинин хүнү-дүр, Ооң дайзыннардан өжээн негээр хүнү-дүр! Хылыш кыргып-хыдып, тодар, оларның ханын пөктүр ижип аар – ол дээрге Аг-шериглиг Дээрги-Бурган-Чаяакчыга соңгу чүктө чуртка, Евфрат хемниң чанынга кылган өргүл-дүр.

¹¹Галаадче баргаш, эм бальзамдан ап ал, күжүр Египет-кыс! Ынчалза-даа эм-таңны хей черге чыыр сен. Экирип шыдавас сен.

¹²Сээң адың баксыраанын өске чоннар дыңнап каан, сээң алгы-кышкың бүгү чер-делегейде дыңналып тур. Чүгө дээрге күштүг дайынчылар бот-боттарыңа тептиккеш, чаңгыс угда кээп дүшкен».

¹³Вавилоннуң хааны Навуходоносор келгеш, Египетти чылча шавар дугайында Дээрги-Чаяакчының Иеремия медээчиге ажыдып чугаалаан сөзү бо-дур:

¹⁴«Египетке медээлеңер, Мигдол, Мемфис биле Тафнис хоорайларга мону чарлаңар: „Чыскаалыңар, белен болуңар, чүге дээрге долгандыр турар бүгү чүвени хылыш кыргып-хыдып тур!“

¹⁵Чүге сээң күштүг бугаң ойда кээп дүшкенил, чүге ол шыдашпааныл? Ону Дээрги-Чаяакчы ойтур октапкан.

¹⁶Хөй улус бот-боттарыңа тептиккеш, кээп дүжүп, бот-боттарыңа: „Тураалыңар, төрөл чонувус, төрөөн черивисче дедир чанаалы, кызагдакчының хылыжыңдан камгаланыылы!“ – деп тур.

¹⁷Египеттиң фараонунга „Үезин эрттирип алган шуугакчы“ деп шоладан тыпсыңар.

¹⁸Дириг Бодумнуң адым-биле даңгыраглап тур мен: даглар аразында Фавор даг дег, далай чанында Кармил даг дег улуг-шыырак дайзын силерге чедип кээр – деп, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы деп аттыг Хаан медеглээн. –

¹⁹Египеттиң чурттакчылары, эт-севиңер чыып, өскээр көжеринге белеткенип алыңар! Чүге дээрге Мемфис хоозураар, ону үреп бузар, аңаа чурттакчы артпас.

²⁰Египет – чараш инек-тир, олче соңгу чүктен шаашкак ужуп кээп-ле, ужуп кээп-ле турар.

²¹Египетте хөлезилеттинген шериглер – семис бызаалар – база дезиптер, шупту маңажып ыңай боор, чайгылыш чок туржуп шыдавас, чүге дээрге оларга айыыл-халап хүнү, кеземче көөр үе чедип кээр.

²²Египет чылан ышкаш шиигейнип, ыңай союп бар чыдар, дайзыннар олче дайылдажыр дээш кел чыдар, ыяш кезикчилери дег, балдыларлыг чоокшулап олар.

²³Олар ооң эрттинмес арга-арыын кезип кааптар – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – чүге дээрге дайзыннар шартылаадан хөй, эмге-тикчок.

²⁴Египет-кыс ады баксырап, соңгу чүктүң чонунуң холунче кирер».

²⁵Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы мынча дээн: «Фивы хоорайда Амон бурганны, фараонну болгаш бүгү Египетти кезедир мен, фараонну болгаш аңаа идегээр бүгү улусту, ол чурттуң бурганнарын, хааннарын кезедир мен!

²⁶Мен оларны шуптузун оларның амы-тынын үзүксээн улустуң холунга: Вавилоннуң хааны Навуходоносорнуң, ооң дүжүметтериниң холунга хүлээдир мен. Ынчалза-даа ооң соонда Египетти, эрткен үеде ышкаш, улус ээлеп чурттаар – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

²⁷А сен, Мээң чалчам Иаков, кортпа, Израиль, сүрээдеве! Мен сени камгалаар мен, ырак чурттан дедир эккээр мен, сээң үре-салгалыңны туттуруушкунда турары чурттан дедир чандыраар мен. Иаков ээп келгеш, амыр-тайбың, хостуг-шөлээн чурттаар, ону кым-даа коргудуп-дүвүретпес.

²⁸Мээң чалчам Иаков, кортпа – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – чүге дээрге сээң-биле кады мен! Оларның аразынче сени үндүр сывырыпканым бүгү чоннарның когун үзер мен, а сени узуткавас мен. Ындыг-даа болза, сени чөптүү-биле кезедир мен, кеземче чок арттырбас мен!»

Иеремия 47

Филистим чон дугайында медеглел

¹Фараоннуң Газа хоорайны чылча шаварының бетинде, Дээрги-Чаяакчының Иеремияга филистим чон дугайында ажыдып чугаалаан сөзү бо-дур.

²⁻³Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Соңгу чүктен суглар диргелип кел чыдыр, олар үерлээн хем дег агып келгеш, черни база ында бар бүгү чүвени, хоорайларны база чурттакчы чонну хөме алыр. Ынчан аът

даваннарының токкулаарындан, дайынчы тергелерниң кедергей шимээнинден, оларның дугуйларының даажындан улус ишкирнигип ыглаар, чурттуң чону ыглажыр. Адалар ажы-төлүнче көрүнмес, чүге дээрге оларның холунуң күжү чидер –

⁴Бүгү филистимнерниң узуткаттырар хүнүнде, Сидон биле Тирниң сөөлгү эвилелчилериниң өлүп каар хүнүнде ындыг болур. Дээрги-Чаяакчы Кафтор ортулуктан келген филистим чоннуң артынчызын узуткап каар!

⁵Муңгаралдан Газа хоорайның чону бажын дөңгүрертир чүлүүр, Аскалон хоорайның чону үн чок апаар. Шынааның дириг арткан чурттакчылары, кажанга чедир боттарыңарны, качыгдалыңар демдээ кылдыр, балыглаар силер?»

⁶Аа халак! Дээрги-Чаяакчының хылыжы, кыргып-хыдыырын кажан соксаар сен? Хынныңче эглип көр, оожургап, доктаа!

⁷Ынчалза-даа хылыш канчап оожургаарыл? Ол Дээрги-Чаяакчыдан дужаал алган болгай. Дээрги-Чаяакчы Аскалон хоорайга удур, далай эриинде чурттаан чонга удур Бодунуң хылыжын ыткан-дыр.

Иеремия 48

Моав дугайында медеглел

¹Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы Моав дугайында мынча дээн: «О, Нево хоорай! Ол ат болуп, хоозураар-дыр. Кириатаим хоорай бак атка кирип, эжелеттирер-дир; бедик шивээ бак атка кирип, бустураар-дыр.

²Моавтың ат-алдары ам чок. Дайзыннар Эсевон хоорайга удур бак чүве бодап: „Барып, ол аймакты узуткаалы!“ – деп турар-дыр. Мадмена хоорай, сен база өлүр сен, хылыш сени сүрүп чедер.

³Хоронаимде: „Буурадып, үреп бузуп тур!“ – дээн ыы-сыы дыңналыр.

⁴Моав чылча шаптыртыр, ооң ажы-төлүнүң ыы-сыызы дыңналыр.

⁵Лухитче үнүп бар чыдар улус соксаал чок ыглажыр, Хоронаимче бадар орукта ажыг-шүжүгнүң, хилинчектиң уё-човууру дыңналыр.

⁶Дезип, амы-тыныңар камгалаңар! Ээн кургаг ховуда чадаң үнүш дег болуңар.

⁷Ажыл-херектериңерге, эртине-байлааңарга идегээн болгаш, силер база туттуруп аар силер. Хамос бурганны, ооң бараалгакчыларын, нояннарын дайзын база тудуп алгаш баар.

⁸Узуткакчы кайы-даа хоорайны оюп эртпес, кандыг-даа хоорай камгалал албас, шынаа чурттакчы чок артар, оргулааш ээнзирээр». Дээрги-Чаяакчы ынча дээн-дир.

⁹«Моавка чалгындан бериңер, ол ужуп чоруй барзын. Ооң хоорайлары хоозураар, чурттакчы чок артар.

¹⁰Дээрги-Чаяакчының ажыл-херээ дээш кыспас кижиге каргаттырар, бодунуң хылыжын хан шылба кылбас кижиге каргаттырар!

¹¹Моав, турнуккан арага дег, аныяандан-на амыр-шөлээн чораан. Ону бир савадан өске саваже солуй кутпаан, тудуп аппаратбаан – ооң амданы биеэги хевээр арткан, чаагай чыды өскерилбээн.

¹²Ынчангаш кажан Мен дайзыннар чорудуптарымга, олар ону төптер, саваларны куругладыр, доңгаларны чуура шавар үе чедип кээр – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

¹³Бодунуң идегели боор Вефил дээш Израильдин бак атка киргени дег, Хамос бурган дээш Моавтың ады баксыраар.

¹⁴Силер хей черге: „Бис дидим бис! Дайын-чаага күчүлүг дайынчылар бис!“ – деп тур силер.

¹⁵Моав хоозураар, ооң хоорайлары эжелеттирер, эки дээн аныяк оолдарны өлүрер дээш аппаар – деп, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы деп аттыг Хаан медеглээн. –

¹⁶Моавтың буураар үези чоокшулаан, ооң айыыл-халавы кончуг дүрген чоокшулап орар.

¹⁷Бүгү кожа чоннар, ооң адын билир бүгү улус, ол дээш ыглап-сыктап: „Аа халак! Күчү-күштүг, алдарлыг аймакты чылча шаап кагды!“ – деп халактаңар.

¹⁸Дивоннуң чурттакчылары, алдар-хүндүлүг черден дүшкеш, када берген черже олуруп алыңар – Моавтың хоозурадыкчызы силерже кел чыдыр, ол шивээлериңерни үреп бузуп каар.

¹⁹Ароерниң чурттакчылары, орук кыйыынга туруп алгаш, көрүңер, дириг арткаш, дезип үнген улустан: „Чүү болду?“ – деп айтырыңар.

²⁰Моавтың ады баксыраар, ону узуткап каар. Ишкирнигип ыглап-сыктаңар, Арнон хем эриинге Моавтың хоозураанын чарлаңар.

²¹⁻²⁴Оргулаашта хоорайларны – Халон, Иааца болгаш Мефаатты, Дивон, Нево болгаш Бет-Дивлатаимни, Кириатаим, Бет-Гамул болгаш Бет-Меонну, Кериот болгаш Восораны база моав черде ыракта-даа, чоокта-даа бүгү хоорайларны шиидер-дир.

²⁵Моавтың күчү-күжүн чок кылып каар, ооң эрге-чагыргазын дүжүрүп каар – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

²⁶Моавты эзиртир ижиртип калыңар, чүге дээрге ол Дээрги-Чаяакчыга удур бодун өрү көрдүнүп турган-дыр! Моав кускузунга боражып чытсын, улуска кочулатсын.

²⁷Сен Израиль дугайында кочуланып, бажыңны дорамчылалдыг чайып турдуң, а ол туттургаш, бак атка кирген ооржу эвес-тир.

²⁸Моавтың чурттакчылары, хоорайларыңар кааптыңар, хаялар аразыңга чурттаңар! Хая чарыктарыңга уя тудар черлик көге-бугалар дег болуңар».

²⁹Моавтың улуургааның дугайында, аажок турамының дугайында, ооң туразының улуунуң, улуургааның, идээргээниң дугайында, ооң хөңнүнүң улуунуң дугайында дыңнаан бис.

³⁰«Мен ооң бардамын билир мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Ооң көөргеттинер чоруу хоозун меге-дир, ооң ажыл-херээ – меге-дир».

³¹Ынчангаш Моавтың бүгү чону дээш ишкирнигип ыгладым; Кир-Харешеттиң улузу дээш кажыыдап тур мен.

³²Сивмада виноград шөлү, сен дээш ыглааным Иазер дээш ыглаанымдан качыгдалдыг-дыр. Сээң виноградың сыптары далай ындынче, Иазерге чедир чаттылып турган болгай. Сээң чайгы чимизиңни, бышкан салбактарыңны узуткакчы үзе тыртып тур.

³³«Дүжүткүр моав чер өөрүшкү, хөглел чок артар. Виноград арагазы бүдүрерин соксадыр мен. Кым-даа ыр-шоор-биле виноградын таптай баспас – олар өөрүшкүден эвес, а өске чылдагаан-биле алгыржыр.

³⁴Эсевондан Элеалеге чедир ыы-сыы дыңналып тур, ында чурттаан улустуң алгы-кышкызы шуут-ла Иаацага чедир, Сигордан Хоронаимге чедир, Эглат-Шелишияга чедир дыңналып тур, чүге дээрге Нимримниң суу соглуп каар-дыр.

³⁵Мен Моавта бедик черлерге өргүлдер салган, дүрзү-бурганнарынга айдызаашкын кылган бүгү улусту узуткаар мен!» – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн.

³⁶Ынчангаш мээң чүрээм Моав дээш шоор ышкаш ыглап тур! Кир-Харешеттиң чурттакчылары дээш мээң чүрээм шоор ышкаш ыглап тур, чүге дээрге оларның бүгү өнчү-хөреңгизи чок апарган-дыр.

³⁷Олар шупту муңгаралдан бажын дөңгүрертир таартып, салын чүлүп алган, холунга кезиглер кылып алган, оларның белинде качыгдалдың самдар хеви орааттырган.

³⁸«Моавта бажың бүрүзүндө, кудумчу санында ыы-сыы дыңналыр. Чүгө дээрге Мен Моавты херекчок сава дег чуура шаап каар мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

³⁹Ол дээш улус ыглажып: „Моав чылча шаптырган-дыр! Аа халак! Моав бак атка кирип, дезипкен-дир!“ – деп чугаалаар. Моав кочу-шоот бооп хуула бээр, бодунуң бүгү кожа чоннарынга коргунчуг үлегер апаар».

⁴⁰Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Эзир шүүргедеп ужуп үнер, ол Моавтың кырынга чалгыннарын хере сунар!

⁴¹Моавтың хоорайлары эжелеттирер, ооң шивээлерин дайзын чаалап аар. Ол хүн Моавтың дайынчылары кортканындан, божаан кадайлар дег, сириңейни бээр.

⁴²Моав чон бүрүнү-биле узуткаттырар, чүгө дээрге ол Дээрги-Чаяакчының мурнунга бодун өрү көрдүнген-дир.

⁴³Моавтар, коргунчуг байдал, оңгар болгаш какпа-дузак – силерни манап турар үлүг ол-дур – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

⁴⁴Коргунчуг байдалдан дескен кижини оңгарже кээп дүжер, оңгардан үне берген кижини какпа-дузакка туттурар, чүгө дээрге Мен Моавка удур кеземче үези доктаадыр мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

⁴⁵Дескен улус Эсевоннуң ханазының адаанга, чилчии үстүп, доктаай бээр. А Эсевондан от, Сигоннуң хоорайындан чалбыыш өөскүп үнгеш, Моавтың кастыын, шуугакчыларның тейин өрттедир.

⁴⁶Моав, ат болур сен! Хамос бурганның чону узуткаттырар. Сээң оглу-кызыңны дайзын тудуп алгаш баар.

⁴⁷Ынчалза-даа келир үеде Мен Моавтың чонунга эки чолду эгидер мен». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур. Моавка үндүрген шииткел мооң-биле төнгөн.

Иеремия 49

Аммон чон дугайында медеглел

¹Аммон чон дугайында Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Израильдиң ажы-төлү чок чүве бе? Ооң салгакчызы чок чүве бе? А Милхом бурган чүге Гадтың черин эжелеп алды, ооң чону чүге Гадтың хоорайларында чурттап турарыл?

²Ынчалза-даа үе кээрге, аммон чоннуң Равва хоорайынга дайын-чааның алгы-кышкызы дыңналыр кылып каар мен! – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Ол хоорай бузундулар оваазы апаар, ооң чанында хоорай-суурлар отка өрттенир, Израиль бодун чагырган улусту боду чагырып эгелээр – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

³Эсевон хоорай, ыглап-сыкта, чүге дээрге Гай хоорайны хоозурадырдыр! Равва чанында суурларның чурттакчылары, ишкирнигип ыглаңар, качыгдалдың самдар хевин кедиңер, херимнер кыдыы-биле улчуп чоруңар, чүге дээрге Милхом бурганны дайзын ооң бараалгакчылары болгаш нояннары-биле кады тудуп алгаш баар.

⁴Чүге шынааларың-биле мактанып тур сен? Сээң шынааң кургап каардыр! Өскерликчи кыс! Сен эртине-байлааңга идегеп: „Кым менче халдаарыл?“ – деп турдуң.

⁵Мен силерже бүгү чоок-кавы черлерден коргуушкунну ыдар мен – деп, Аг-шериглиг Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. – Силерни үндүр сывырып, тоо быдарадыптар, улчуп чоруур улусту кым-даа дедир эккеп, чыгбас.

⁶Ынчалза-даа ооң соонда аммон чонга эки чолду эгидер мен». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Эдом дугайында медеглел

(Авд. 1:1-9)

⁷Эдом чон дугайында Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Таанда-ла Теманда мерген угаан артпаан бе, сарыылдыг улус арга-сүме берип шыдавастаан бе, оларның мерген угааны бойлап калган бе?

⁸Деданның чурттакчылары, хая көрүнмейн, дезип маңнаңар, ханы куйларга чаштына бериңер, чүге дээрге Исавтың үре-салгалыңга онаашкан айбыл-халапты ам ыдар мен, ону кезедир үем келген-дир!

⁹Бир эвес сеңээ кат-чимис чыыкчылары чедип келген болза, олар элээн катты арттырып кагбас бе? Дүне када оорлар кээп чораан болза, олар чүгле бодунга чеже херегил, ынчаны оорлап албас бе?

¹⁰А Мен Эдомну куругладыр үптээр мен, ооң чүве чажырап черлерин ажыдар мен, ооң чону чаштып шыдавас! Ол чок апаар, ооң үре-салгалы, ха-дуңмазы база кожалары узуткаттырар.

¹¹Эдом бодунуң өскүстерин Меңээ арттырып кагзын, оларның амытынын кадагалаар мен, ооң дулгуяк херээженнери Меңээ идегеп болур!»

¹²Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Кеземчеге таварышпас ужурлуг улус безин бо дашканы төндүр ижер! Кай, сен кеземчеден чайлаар сен бе? Чок, оон чайлавас сен, бо дашканы төндүр ижер сен!

¹³Бодум-биле даңгыраглап тур мен! – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – Восора хоорай коргунчуг байдалга, бак атка киреринге, хоозуралга болгаш каргышка чыгаттырган, аңаа чагырткан бүгү хоорайлар кезээ мөңгеде бузундулар бооп хуулар».

¹⁴Дээрги-Чаяакчыдан келген медээни дыңнаан мен. «Шериңер чыып, Эдомга удур чаалажып үнүңер!» – деп медээ чедирзин дээш айбычы кижини чорудупкан болган.

¹⁵«Мен сени чоннар аразыңга чөгенчиг чон кылып каар мен, улус аразыңга аажок бак көрдүрер сен.

¹⁶Чалымнарда чурттаан, даглар баштарын ээлээн чон, бодунуң түрлүүңге, турамык чорууңга дуурайладып алдың. Эзир куш дег, бедик черге уя тудуп алдың, ынчалза-даа Мен сени оортан дүжүр октаптар мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

¹⁷Эдом хоозуралга чыгаттырар! Чаны-биле эрткен кижиге бүрүзү ооң бузундуларын көргөш, элдепсинер база кочулап сыгырар.

¹⁸Үрөп бузуп каан Содом биле Гоморрага дег, олар-биле кожаланчак хоорайларга дег, Эдомга база чаңгыс-даа кижиге чурттавас, ол черге кижиге амытан турумчувас – деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалаан. –

¹⁹Иордан хемниң эриинден чечектелген одар-белчиирже үнүп келген арзылаң дег, Мен база эдом чонну далаштырып сывыртап, ону чагырар кижини шилип, томуйлаар мен. Меңээ дөмей кым барыл, Менден кым харыы негээрил? Меңээ удурланып шыдаар кадарчы бар бе?»

²⁰Ынчангаш Дээрги-Чаяакчының Эдом дугайында шиитпирин, Теманның чурттакчыларынга удур Ооң бодап алган чүвезин дыңнаңар. Дайзын сүрүг малдың хураганнарын алгаш баар, ооң кадында Бурган одар-белчиирлерни хоозурадып каар.

²¹Эдом буступ дүжерге, дааш-шимээнден чер сирилээр, ыы-сыы Кызыл далайга чедир дыңналыр.

²²Эзир бедидир ужуп үнгөш, олчазын шүүргедеп, Восораның кырынга чалгыннарын хере сунар! Ол хүн Эдомнуң дайынчылары кортканындан, божаан кадайлар дег, сириңейни бээр.

Дамаск дугайында медеглел

²³Дамаск дугайында медеглел бо-дур. Хамат биле Арпад хоорайлар багай медээ дыңнааш, мөгүдээр. Олар, чалгып-хөлзээн далай дег, кортканындан кыймыңайнып, оожургап чадажыр.

²⁴Дамаск харыксырап каар, дезип ыңай боор, ол коргуп-сирилей бээр, божаан херээжен дег, аарышкы, хилинчекке бүргедир.

²⁵Алдарлыг база өөрүнчүг турган хоорайдан улус дезе бээр.

²⁶«Ол хүн Дамаскының кудумчуларынга аныяк оолдар кырлып каар, ооң дайынчылары шупту өлүп каар – деп, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

²⁷Мен Дамаскының ханаларынче отту ыдар мен, ол от Венадад хаанның шивээлерин чиптер».

Араб аймактар дугайында медеглел

²⁸Вавилоннуң хааны Навуходонорнуң чылча шаап кааны Кедар биле Асор деп күрүнелер дугайында Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Кедарга удур дайылдажып үнүңер, чөөн чүктүң аймак-чоннарын узуткаңар!

²⁹Оларның чадырларын, сүрүг малын хунаап алыңар, шывыг пөстөрүн, эт-херекселин, тевелерин ап алыңар, оларже: „Долгандыр – коргуш!“ – деп алгырыңар.

³⁰Асорнуң чурттакчылары, дезип маңаңар, улчуп-тояңар, ханы куйларга чаштыныңар! – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Вавилоннуң хааны Навуходонор силерге хамаарыштыр шиитпир үндүрген, силерге удур бодал бодап алган.

³¹Амыр-шөлээн, сагыш амыр чурттап олар чонга удур дайылдажып үнүңер – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Ооң эжик-хаалгазы, дээктери чок-тур, ооң кожазы чок-тур.

³²Оларның тевелерин өске улус олчалап аар, эңдерик сүрүг малын дайзыннар үптөп аар. Кастыын чүлүүр бо аймактарны хаттар-биле тарадыр шавар мен, оларже бүгү чүктерден айыыл-халап ыдар мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

³³Асор шөө-бөрүлөр чурттаар чер апарып, кезээ мөңгеде ээнзирээр, аңаа чаңгыс-даа кижичурттавас, ол черге кижичурттавас».

Элам дугайында медеглел

³⁴Иудеяны Седекия хаан чагырып эгелээнде, Дээрги-Чаяакчының Иеремия медээчиге Элам күрүне дугайында ажыдып чугаалаан сөзү бодур.

³⁵Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Мен Эламның ча-согунун, ооң кол күжүн, сыяр мен!

³⁶Мен Эламче чер-делегейниң дөрт ужу-кыдыындан дөрт хатты ыткаш, Эламны ол хаттар-биле тарадыр шавар мен. Чуртунга Эламдан үндүр сывыртаткан улус келбээн чон чок болур.

³⁷Эламны дайзыннарының мурнунга, ооң өлүмүн күзээн улустуң мурнунга сириледир мен. Эламче айбыл-халап биле Бодумнуң кыптыккан килеңимни ыдар мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – ону хылыш-биле истеп-сүрер мен, бүрүнү-биле узуткаар мен!

³⁸Бодумнуң дүжүлгемни Эламга тургузар мен, ында бар хаанны, нояннарыны кыргып-хыдыыр мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

³⁹Ынчалза-даа келир үеде Эламның чонунга эки чолду эгидер мен». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Иеремия 50

Вавилон дугайында медеглел

¹Дээрги-Чаяакчының Иеремия медээчини дамчыштыр Вавилон болгаш халдей чер дугайында медеглээн сөзү бо-дур.

²«Өске чоннар аразынга медеглеңер, чарлаңар, медээ тугун көдүрүңер, чүнү-даа чажырбайн: „Вавилон эжелеттирер-дир, Вил бурган бак атка кирер-дир, Меродах бурган бастыраар-дыр – Вавилоннуң көжээ-бурганнары бужартаар-дыр, дүрзү-бурганнары чуура шаптыраар-дыр“ – деп чугаалаңар.

³Соңгу чүктен бир чон келгеш, Вавилонга удур халдааш, ооң черин хоозурадыр. Аңаа кым-даа чурттап артпас: кижиде-даа, дириг амытан-даа оон көжүп үнгеш, улчуп чоруй баар.

⁴Ол хүннерде, ол үе кээрге, Израильдиң чону база Иудеяның чону кады чедип кээр – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Олар ыы-сыылыг чорупкаш, боттарының Бурганы Дээрги-Чаяакчыже чүткүп эгелээр.

⁵Олар Сион чедер орук дилээр, арыннарын олче шиглей көрүп: „Барып, Дээрги-Чаяакчыга каттыжып, утгуп-кагбас мөңгө керээни Ооң-биле чарып аалы“ – дээрлер.

⁶Мээң чонум – азып читкен хойлар; оларны кадарчылары оруундан астыра берген, даглар аразында улчуп чоруурлар. Даглар, тейлер кезип, тарай бергеш, дыштанып турган өдээн утгупканнар.

⁷Уткужуп келген бүгү улус оларны чип турар, кызып-кыйган дайзыннары: „Бисте буруу чок! Чүгө дээрге олар Дээрги-Чаяакчының мурнунга, чөптүг-шынныг оран-саваның мурнунга, ада-өгбезиниң идегели болур Дээрги-Чаяакчының мурнунга бачыт үүлгеткен болгай“ – деп чугаалап турар.

⁸Вавилондан дезиңер, халдей черден чоруй барыңар, сүрүг хой баштаан хуналар дег болуңар.

⁹Чүгө дээрге Мен соңгу чүкте черге өндүр улуг чоннардан шериг чыггаш, оларны Вавилонга удур ыдар мен – олар олче халдаарга, ол эжелеттирер. Дайзын шеригниң согуннары – олча-тывыш тыппайн, дедир чанмас шыырак дайынчының согуннары-дыр.

¹⁰Халдей чон оларга үптеттирер, үптекчилер тодуп ханар! – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

¹¹Өөрүп-хөглөп, байырлап, Мээң ээлээн черимни үптөп турдуңар! Шыкта бугажык дег дешкилеп, аскырлар дег киштеп турдуңар!

¹²Ол дээш силерниң ие-чуртуңарның ады баксыраар, төрээн ие-чериңерниң арны кызар, ол ам чоннарның адак-багы апаар, ээн кургаг хову, суг чок ээн чер болур.

¹³Дээрги-Чаяакчының килеңинден Вавилон чурттакчы чок чер апаар, бүрүнү-биле ээнзирээр. Вавилоннуң чаны-биле эрткен кижиге бүрүзү ооң бузундуларын көргөш, элдепсинер, кочулап сыгырар.

14 Ча адыгжылары, Вавилон хоорайны бүзээлеп, чыскаалыңар, ону адыңар, согуннарыңар камнаваңар, чүге дээрге ол Дээрги-Чаяакчыга удур бачыт үүлгеткен-дир!

15 Хоорайның бүгү талаларындан алгыржыңар! Ол өршээл дилээр, ооң камгалал суургалары буступ кээп дүжер, ханалары үрелип каар – Дээрги-Чаяакчының кеземчези ол-дур! Оон өжээнден негеңер. Ол канчаар аажылап туржук, ону база ынчаар аажылаңар!

16 Вавилонда чер болбаазырадып, дүжүт ажаар улусту чок кылыңар! Кызагдакчының хылыжындан корткаш, кижини бүрүзү бодунуң чонунче дедир чана берзин, бодунуң черинче маңнап ыңай болзун.

17 Израиль – тоо быдараан сүрүг хой-дур, арзылаңнар ону тарай сывырыпкан. Баштай ону Ассирияның хааны чип турган, ооң соонда Вавилоннуң хааны Навуходоносор ооң сөөктерин хемдээн».

18 Ынчангаш Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдин Бурганы мынча дээн: «Мен Вавилоннуң хаанын, ооң чуртун, мооң мурнунда Ассирияның хаанын кезеткеним дег, кезедир мен.

19 Мен Израильди биеэги одар-белчииринче дедир чандыраар мен, сүрүг хоюм Кармил биле Васанга оыттаар, Эфрем биле Галаад дагларынга тодуп аар.

20 Ол хүннерде, ол үе кээрге, улус Израильдин кем-буруузун дилээр-даа болза, үре-түңнелдиг болбас, Иудеяның бачыдын дилээр-даа болза, тыппас – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – чүге дээрге Мен чонумнуң артынчызын өршээр мен.

21 Мератаим деп чуртка удур, Пекодтуң чурттакчыларынга удур дайылдажып үнүвүт, оларны өлүрүп, кижини арттырбайн кыргып-хыды – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Мээң дужааган бүгү чүвемни күүсет!

22 Ол черде – чаа-дайын дааш-шимээни, коргунчуг үрегдээшкин!

²³Бүгү чер-делегейни чуура шаап турган маска боду буступ, чуурлуп каар! Өске чоннар аразынга Вавилон коргунчуг үлегер-чижек апаар.

²⁴Мен сени тудар четки салып каан мен, Вавилон. Сен ону билбес болгаш, олче кире халый бээр сен. Дайзын сээң кырыңга кээрге, туттуруп аар сен, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы-биле тулчуп турган-дыр сен.

²⁵Дээрги-Чаяакчы Бодунуң шыгжамырын ажыткаш, килеңиниң чепсээн уштуп алган: Аг-шериглиг Дээрги-Бурган-Чаяакчы халдей черге ажил-херек чок артпас!

²⁶Бүгү чүктен Вавилонче халдаңар. Ооң тараа шыгжаан черлерин ажыдыңар, кошкул-хөреңгизин тараа дег оваалай чыңар, аңаа чүү-даа артпас кылдыр бүрүнү-биле узуткап кааптыңар!

²⁷Ооң хамык бугаларын өлүрүп калыңар – оларны дөгөрер дээш аппараттын. Халдейлер ат болур, оларның кеземче көөр үе-шагы келгендир.

²⁸Вавилон черден дезип, тын менди үнерин бодаан улустуң алгыкышкызы дыңналып тур, ам Сионда улус Дээрги-Чаяакчы Бурганывыстың өжээн негээнин, Бодунуң өргээзи дээш өжээн негээнин билип алыр.

²⁹Вавилонга удур ча адыгжыларын кыйгырыңар! Кым-даа амы-тынныг артпас кылдыр, ону долгандыр туруп, бүзээлеңер-ле! Үүлгедиглери дээш ону кезедиңер, Вавилон өске чоннарны канчаар аажылап чорааныл, ону база ынчаар аажылаңар, чүге дээрге ол Израильдиң ыдыктыг Бурганы Дээрги-Чаяакчының мурнунга өрү көрдүнүп тургандыр.

³⁰Ооң кудумчуларынга аныяк оолдар кырлып каар, ооң дайынчылары шупту ол хүн өлүп каар». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

³¹«Адыыргак хей, Мен сеңээ удур мен – деп, Аг-шериглиг Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн, – чүге дээрге сээң кеземче көөр үе-шагың келген-дир.

³²Адыыргак хей тептигип кээп дүжер, ону кым-даа көдүрбес. Ооң хоорайларын от-биле бүргээр мен, ол от долгандыр бүгү чүвени чиптер!»

³³Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Израиль биле Иудеяның чону дарлаттырып турар-дыр! Оларны дайзын тудуп аппарат, салбайн тудуп турар, хостаар хөңнү чок-тур.

³⁴Ынчалза-даа оларның Камгалакчызы күштүг, Ооң ады – Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы! Ол оларга болчур, оларның черинге оожургалды эккээр, а Вавилоннуң чурттакчыларын дүвүрелге алзыр.

³⁵Хылыш халдейлерже көдүрлүр – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Вавилоннуң чурттакчыларынче, ооң нояннарынче болгаш мерген угаанныгларынче көдүрлүр.

³⁶Хылыш ооң төлгечилеринче көдүрлүр, ынчангаш олар угаан чок апаар, хылыш ооң дайынчыларынче көдүрлүр, ынчангаш олар сирилээр;

³⁷хылыш ооң аъттарынче, дайынчы тергелеринче база ооң аг-шерииинче кирген аймак-чоннарже көдүрлүр, ынчангаш олар херээженнер дег кортук апаар. Хылыш Вавилоннуң эртине-байлаанче көдүрлүр, ынчангаш ону үптөп кааптар.

³⁸Ооң сугларынче каңдаашкын халдаарга, суглар соглуп каар. Чүге дээрге бо чер – көжээ-бурганнарлыг чер-дир. Ооң чурттакчылары дүрзү-бурганнар дээш угаанын ышкыныпкан-дыр.

³⁹Ынчангаш Вавилонга чүгле шөө-бөрүлөр, аң-мең болгаш страус куштар чурттаар. Ол чер кезээ мөңгеде чурттакчы чок апаар, салгалдан салгал дамчып ээнзиреп каар.

⁴⁰Бурганның үреп бузуп кааны Содом биле Гоморрага дег, олар-биле кожаланчак хоорайларга дег, Вавилонга база чаңгыс-даа кижичурттавас, кижичурттавас, кижичурттавас ол черге турумчувас».

⁴¹Көрүңер! Соңгу чүкте чурттаан чон, күчүлүг аймак, өндүр улут хааннар кел чыдыр, олар чер-делегейниң кыдыындан көдүрлүп олур!

⁴²Олар холунда ча-согун, хылыш туткан; олар – каржы-дошкун, камхайыра чок улус-тур, оларның алгы-кышкызы далайның дааш-шимээни дег. Аьттыг шаап кел чыдар, тулчурунга белен дайынчылар-дыр, олар сенче халдаары ол-дур, Вавилон-кыс!

⁴³Вавилоннуң хааны оларның дугайында дыңнап кааш, салдыныптар, ону аарышкы, хилинчек, божаан херээженни дег, ат кылыр.

⁴⁴«Иордан хемниң эриинден чечектелген одар-белчиирже үнүп келген арзылаң дег, Мен база вавилончуларны далаштырып сывыртап, оларны чагырар кижини шилип, томуйлаар мен. Меңээ дөмей кым барыл, Менден кым хары негээрил? Меңээ удурланып шыдаар кадарчы бар бе?

⁴⁵Ынчангаш Дээрги-Чаяакчының Вавилон дугайында шиитпирин, Ооң халдейлер чуртунга удур бодап алган чүвезин дыңнаңар! Дайзын сүрүг малдың хураганнарын алгаш баар, ооң кадында Бурган одар-белчиирлерни хоозурадып каар.

⁴⁶Вавилон эжелеттирер, дааш-шимээнден чер шимчээр, бүгү чоннар алгы-кышкы дыңнаар».

Иеремия 51

¹Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Мен Вавилонга, Лэв-Камайның чурттакчыларынга удур өлүмнүг шуурган көдүрер мен!

²Мен Вавилонче ону тараа дег челбиир хары улусту чорудуптарымга, олар айыыл-халап хүнүнде ону бүгү чүктен бүзээлеп алгаш, ооң черин хоозурадыр.

³Ча адыгжызы Вавилонче чазы-биле кезензин, куяк хевин кедип алзын. Ооң аныяк оолдарын, бүгү дайынчыларын хайыра чок кыргып-хыдыңар!

⁴Халдей черге өлүрткен улус чытсын, Вавилоннуң кудумчуларыңга өттүр шаштырткан улус чытсын.

⁵Чүге дээрге Израиль биле Иудеяның черин Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчыга удур үүлгеткен бачыттары долган-даа болза, ыдыктыг Бурган оларны каапкаш барбаан-дыр.

⁶Вавилондан дезиңер, ооң кем-буруузунуң хайында өлбес дээш, амытыныңар камгалаңар, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчының өжээн негээр үези келген-дир. Вавилонну Ол үүлгедиглери дээш кезедир.

⁷Вавилон – Дээрги-Чаяакчының холунда алдын дашка турган. Бүгү чер-делегейни ол эзиртип турган, чоннар ооң арагазын ишкеш, угаанын ышкыныпкан.

⁸Ынчалза-даа Вавилон хенертен кээп дүшкеш, буступ каар! Ол дээш ыглап-сыктаңар, ооң балыгларыңга чаар эмден эккелиңер – экирий бээр чадавас».

⁹«Вавилонну эмнеп турган бис, а ол экирбеди. Ону кааптаалыңар, кайывыс-даа бодувустуң черивисче чоруй бараалыңар, чүге дээрге Вавилонга удур үндүрген шииткел дээрге чедип, булуттарга үзүп турардыр.

¹⁰Дээрги-Чаяакчы бистиң чаргывыстың шынныын чарлады. Барып, Сионга Дээрги-Чаяакчы Бурганывыстың ажыл-херээн медээлээли».

¹¹Согуннарыңар чидидиңер, саадааңар долдуруңар! Дээрги-Чаяакчы Мидияның хааннарын хөделдирип, көдүрер. Ооң бодалы Вавилонга удур: ону Ол узуткаар деп турар, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы Бодунуң өргээзи дээш өжээн негээр.

¹²Вавилоннуң ханазын дескиндир туктан көдүрүңер, хайгаарал шерииң күштелдириңер, таңныылдарны таарыштыр тургузуңар, кедегден

белеткеңер. Дээрги-Чаяакчы бодап алганы-биле кылыр – Вавилоннуң чурттакчыларынга аазаан бүгү чүвезин күүседир.

¹³Өндүр улуг хемнер чанында чурттап турар сен, Вавилон, эртине-байлааң эгээртинмес-тир, ынчалза-даа сээң өлүмүң келген-дир, үптээшкиннериң төнчүзү чоокшулаан-дыр.

¹⁴Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы Бодунуң амы-тыны-биле: «Шартылаа-биле дег, сени хары улус-биле долдурар мен, оларның тиилелгелиг алгы-кышкызы сээң кырыңга чаңгыланыр» – деп даңгыраглаан.

¹⁵Дээрги-Чаяакчы Бодунуң күчү-күжү-биле черни чаяап каан, Бодунуң мерген угааны-биле өртемчейни тудуп тургускан, Бодунуң угааны-биле дээрни хере азып каан.

¹⁶Ол үнүн дыңзыдарга, дээрде суглар шимээргей бээр; Ол булуттарны черниң ужу-кыдыындан бөлүп эккеп, чаъс чаап турда, чаңныктарны чаяап, Бодунуң шыгжамырындан хатты үндүр хадыдып турар.

¹⁷Билиг чок кижиги бүрүзү сээң; шевер-даа эзилдирикчиниң шуткуп алган дүрзү-бурганы ооң адын баксырадыр, чүге дээрге ооң шуткаан чүүлдери – меге-дир, оларда тын чок.

¹⁸Олар хоозун куруг, кочуланчыг кылыглар-дыр, кеземче үези кээрге, олар чиде бээр.

¹⁹А Иаковтуң Үлүү болур Бурган ындыг эвес: бүгү чүвени Ол чаяаган, Израиль – Ооң өнчү болур аймаа база ээлээн чери, Ооң ады – Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы!

²⁰«Сен – Мээң маскама, дайынчы чепсээм сен; Мен сени ажыглап, чоннарны чылча шаап, күрүнелерни узуткап турган мен.

²¹Мен сени ажыглап, аътты мунукчүзү-биле кады, дайынчы тергени башкарыкчызы-биле кады узуткап турган мен.

²²Мен сени ажыглап, эр-даа, херээжен-даа кижини, кырган-даа, чаш-даа кижини, аныяк оолду-даа, кысты-даа узуткап турган мен.

²³Мен сени ажыглап, кадарчыны сүрүг малы-биле-даа, тараачын кижини шарылары-биле-даа, даргаларны-даа, чагырыкчыларны-даа узуткап турган мен.

²⁴Ынчалза-даа Вавилонну, Халдеяның шупту чурттакчыларын, оларның Сионга үүлгеткен бүгү бузуду дээш, силер көрүп туруңарда, кездир мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

²⁵О, бедик даг ышкаш узуткакчы Вавилон, Мен сенээ удур мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Сен бүгү чер-делегейни хоозурадып турдуң, Мен ам сенче холум көдүрер мен, сени хаялардан дүжүр октаар мен, өртең даг кылып каар мен.

²⁶Улус сээң даштарыңны хана база бажың таваа кылыр дээш албас, сен кезээ мөңгеде бузундулар бооп артар сен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

²⁷Чер кырынга туктардан көдүрүңер, өске чоннар аразыңга трубадан этсиңер, Вавилонга удур дайынче чоннарны белеткеңер, аңаа удур Арарат, Минни, Ашкеназ деп күрүнелерни ыдалаңар. Аңаа удур шериг баштыңын чорудуңар, мөөң шартылаа дег аъттардан чыңар!

²⁸Вавилонга удур дайынче чоннарны белеткеңер – Мидияның хааннарын, ооң даргаларын, чагырыкчыларын, оларга чагырткан бүгү күрүнелерни көдүрүңер.

²⁹Чер сирилеп, шимчей бээр, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчының Вавилонга хамаарыштыр бодалы бүдөр – вавилон чер чурттакчы чок апаар.

³⁰Вавилон дайынчылар чаалашпастаар, олар шивээлерге хоруп олуруптар, күжү төнүп, харыксырааш, херээженнер дег апаар. Вавилоннуң бажыңнары өрттенир, хаалга дээктерин адыра шаап кааптар.

³¹Шапкынчыга уткуштур шапкынчы, айбычыга уткуштур айбычы маңназың, олар Вавилоннуң хааныңга ооң хоорайы бүрүнү-биле эжелеттиргенин дыңнатсын;

³²кежиглерниң эжелеттиргенин, шивээлерниң өрттеттиргенин, дайынчыларның коргушка алысканын дыңнатсын».

³³Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы: «Ам бичии болгаш, дайыннар Вавилоннуң чонун тарааны ажаап алгаш, шаңга бастылары дег аажылаар» – дээн.

³⁴⁻³⁵Сионнуң чурттакчылары: «Вавилоннуң хааны Навуходносор бисти сыырып, аймаарадыпкан, ол бисти, сава ышкаш, куругладып каан. Амырга-моос дег, ол бисти сыырыпкаш, амданнанып таалап турган; хырнын долдур дыгып алган, а оон үндүр бүлгүрүпкен. Вавилон бистиң мага-бодувусту үзе-чаза тыртып кааны дээш буруу чүктезин!» – деп чугаалап тур. Иерусалим: «Халдейлер мээң ханымны төккени дээш харыылазын!» – деп чугаалап тур.

³⁶Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Мен сеңээ болчур мен, сээң өжээниң негээр мен, оларның далайы база сугларының баштары соглу бээр кылып каар мен!

³⁷Вавилон бузундулар оваазы, шөө-бөрүлөр чурттаар чер апаар, хоозурал биле кочулалга чыгадыр, аңаа чурттаар кижиге тывылбас.

³⁸Бүгү халдейлер арзылаңнар дег ырланып тур, аныяк арзылаңнар дег алгыржып тур.

³⁹Олар изиргени бээрге, оларга дой кылыр мен база хөглезиннер дээш эзиртир ижиртир мен, олар оон мөңгө уйгузу-биле удуй бергеш, черле одунмас – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

⁴⁰Мен оларны хойлар дег, кошкарлар биле хуналар дег, дөгөрер дээш сүрүп апаар мен!

⁴¹Сесах эжелеттирер-дир, бүгү чер-делегейниң алдаржыткан хоорайы чаалаттырар-дыр! Вавилон чоннар аразынга коргунчуг үлегер-чижек апаар-дыр.

⁴²Вавилоннуң кырынга далай чаттылар, дааш-шимээнниг чалгыглар ону хөме алыр.

⁴³Ооң хоорайлары хоозурап, кургап калган ээн хову, кым-даа чурттавас чер апаар, кижиге амытан ону таварып эртпес.

⁴⁴Мен Вавилонда Вил бурганни кезедир мен, ооң ажырыпкан чүвезин аксындан ушта тыртар мен, чоннар моон соңгаар олче чыгып келбес. Вавилоннуң ханазы кээп дүжер!

⁴⁵Мээң чонум, Вавилондан үнүп чор! Дээрги-Чаяакчының кыптыккан килеңинден амы-тыныңар камгалаңар!

⁴⁶Чүрээңер корткаш, сокпайн барбазын, чер кырында нептерээн медээлерден кортпаңар. Бир чылын медээ дыңналыр, өске чылын – катап база дыңналыр: „Чер кырында – күчүлел, бир чагырыкчы өске чагырыкчы-биле дайылдажыр!“

⁴⁷Вавилоннуң дүрзү-бурганнарын кезедир үем чоокшулап келди! Ооң бүгү чери дорамчыладыр, бүгү өлүрткен улус аңаа чыдар.

⁴⁸Чер биле дээр, оларда бар бүгү чүве Вавилоннуң буурааны дээш өөрүп-байырлаар, чүге дээрге Вавилонче соңгу чүктен узуткакчылар чедип кээр – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

⁴⁹Вавилоннуң өлүрген улузу бүгү чер-делегей кырынга кээп дүжүп турган, ынчангаш Вавилон, израильчилерни өлүрүп турганы дээш, боду кээп дүжер.

⁵⁰Хылыштан чайлап шыдаан улус! Чоруй барыңар, турбаңар, ырак чуртка Дээрги-Чаяакчыны сактыңар, Иерусалим чүрээңерге кадагалаттынып артсын!»

⁵¹«Адывыс баксыраан-дыр, дорамчылал сөстери дыңнап тур бис, ыядып-човааш, арнывыс кыза берди, чүге дээрге даштыкы кижилер Дээрги-Чаяакчының ыдыктыг өргээзинче кирип келген-дир».

⁵²«Вавилоннуң дүрзү-бурганнарын кезедир үем чоокшулап келди – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – ооң бүгү черинге балыглаттырган улус човууртаар.

⁵³Вавилон өрү дээрге чедир көдүрүлген-даа болза, бодунуң шивээзин бедикке быжыглап алган-даа болза, Мээң ытканым узуткакчылар аңаа чеде бээр». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

⁵⁴Вавилонда – ыы-сыы, халдей черде – коргунчуг үрегдээшкин!

⁵⁵Дээрги-Чаяакчының Вавилонну узуткап турары ол-дур. Ол Вавилоннуң дааш-шимээнин соксадып каар. Дайзыннарның чалгыглары хайнып-мөөрээн суг дег шимээрге, оларның даашкыр үнү дыңналып турар.

⁵⁶Вавилонче узуткакчы кел чыдар, Вавилоннуң дайынчылары туттуруп аар, оларның чаларын сыйып каар, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы – кезедикчи Бурган Вавилонга чогуур кеземчени көргүзер.

⁵⁷«Мен Вавилоннуң нояннарын, мерген угаанныгларын, даргаларын, чагырыкчыларын эзиртир ижиртир мен, олар мөңгө уйгу-биле удуп калгаш, одунмас» – деп, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы деп аттыг Хаан медеглээн.

⁵⁸Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы: «Вавилоннуң кылын ханаларын таваанга чедир үреп бузуп каар, ооң бедик хаалгалары өрттенип каар. Чоннар хей-ле ажылдаан-дыр, аймактар хей-ле шаан төдүп турган-дыр. Бүгү чүвени от чиптер» – дээн.

Иеремияның Вавилонче сөс чорутканы

⁵⁹Иеремия медээчиниң Маасеяның оглунуң оглу, Нирияның оглу Серайяга, кажан ол Иудеяның хааны Седекияның чагыргазының дөрткү чылында хаан-биле кады Вавилонче чорупканда, дамчыткан сөзү ол-дур. Серайя дээрге хаанның чыргал-дыжын харыылаар дүжүмет турган чүве-дир.

⁶⁰Иеремия Вавилонга таваржыр бүгү айыыл-халапты аңгы дүрүг-номга бижип каан – мында Вавилон дугайында бижээн бүгү чүве ол-дур.

⁶¹Иеремия Серайяга мынча дээн: «Вавилонга чеде бергеш, дүрүг-номче көргеш, бо сөстөрнүң шуптузун дыңналдыр номчуур сен.

⁶²Оон: „Дээрги-Чаяакчы, Сен бо черни узуткап каарын, маңаа чурттап турар кижиде, дириг амытан-даа артпазын, ол чер кезээ мөңгедэ ээнзирээрин шиитпирледиң!“ – деп чугаала.

⁶³Бо дүрүг-номну номчуп дооскан дораан-на, аңаа даштан чыпшыр баглааш, Евфрат хемче октавыт.

⁶⁴Оон: „Вавилон база ынчаар ис чок чидер! Мээң олче ыдарым айыыл-халап соонда ол туруп шыдавас, шуут харыксырап каар“ – деп чугаала». Иеремияның сөстери маңаа четкеш, төнгөн.

Иеремия 52

Иерусалимниң эжелеттиргени

(4 Хаан. 24:18—25:21; 2 Чыл. 36:11-21)

¹Седекия чээрби бир харлыында хааннап эгелээш, Иерусалимге чуртту он бир чыл чагырган. Ооң авазын Хамутал дээр турган, ол – Ливна чурттуг Иеремияның уруу чүве-дир.

²Седекия Иоакимниң кылып турган бүгү чүвезин өттүнүп, Дээрги-Чаяакчының мурнунга бузут үүлгедип турган.

³Ынчаарга Иерусалим биле Иудеяга болуп турган чүве Дээрги-Чаяакчыны килеңнедиптерге, Ол оларның чурттакчыларын Бодунуң мурнундан сывырыпкан. Седекия Вавилоннуң хаанынга удур тура халаан.

⁴Седекияның чагыргазының тоску чылында, он айның онда Вавилоннуң хааны Навуходносор бодунуң бүгү аг-шерии-биле Иерусалимге чедип келген. Олар хоорайны бүзээлээш, долгандыр бүзээлел чалдары тудуп алган.

⁵Бүзээлээшкин Седекия хаанның чагыргазының он бирги чылынга чедир үргүлчүлээн.

⁶Хоорайга аш кедереп, чурттакчы чон чиир аыш-чем чок арткан. Ол чылдың дөрт айның тоста

⁷халдейлер хоорайның ханазын деже шаапкан. Бүгү иудей дайынчылар дүне када хоорайдан ийи хана аразында, Хаан сесерлииниң чанында турар хаалга дамчыштыр үнгеш, Иордан шынаазынче баар орук-биле дезипкен. А халдейлер ол үеде хоорайны бүзээлеп алган турган.

⁸Халдей шериг Седекия хаанны сүрүп чорупкаш, ону Иерихон ховуларынга чыпшыр четкен. Седекияның бүгү шерии ону каапкаш, тарадыр маңнажы берген.

⁹Халдейлер хаанны тудуп алгаш, хамат черде Ривла хоорайда Вавилоннуң хаанынче аппаратанар. Навуходносор аңаа Седекияга шииткел үндүрген.

¹⁰Вавилоннуң хааны Седекияның оолдарын, ачазы көрүп турда, өлүргеш, Иудеяның бүгү нояннарын Ривлага кыра шаап каан.

¹¹Оон Навуходносор Седекияны согурарткаш, хүлер кинчи-биле бектеп каан. Вавилоннуң хааны ону Вавилонче аппараткаш, ол өлгүжеге чедир кара-бажыңга суп келген.

¹²Беш айның онда (ол болза Вавилоннуң хааны Навуходносорнуң чагыргазының он тоску чылы турган чүве-дир) Иерусалимче Вавилоннуң хаанының чоок дүжүметтериниң бирээзи, камгалакчы шериглер даргазы Навузардан чедип келген.

¹³Ол Дээрги-Чаяакчының өргээзин, хаанның ордузун, Иерусалимде бүгү бажыңнарны – улуг дээн бажыңнарны шуптузун өрттедипкен.

¹⁴Камгалакчы шериглер даргазы-биле кады келген халдей шериг Иерусалимни долгандыр бүгү ханаларны үреп бузуп каапкан.

¹⁵Камгалакчы шериглер даргазы Навузардан чамдык ядамыктарны, хоорайда дириг арткан улусту, а ол ышкаш Вавилоннуң хаанынга дүжүп берген улусту болгаш арткан ус-шевер улусту тудуп алгаш барган.

¹⁶Чүгле карачал улустуң чамдызын камгалакчы шериглер даргазы Навузардан виноград биле тараа шөлдери ажаап болбаазырадыр кылдыр арттырып каан.

¹⁷Халдейлер Дээрги-Чаяакчының өргээзинде хүлер адагаштарны, тергежигештерни, «далай» дээр хүлер чунар саваны үрей соктап каапкаш, ол чүүлдерниң бүгү хүлерин Вавилонче аппараттар.

¹⁸Олар оон ыңай хүл урар савалар, хүл-узарлар, кыскаштар, бижектер болгаш хымыштарны – Бурганга бараан болурда ажыглаар бүгү хүлер эт-херекселдерни алгаш барганнар.

¹⁹Камгалакчы шериглер даргазы бүгү алдын биле мөңгүннү: чунар савалар, хүүрекчигештер, кыскаштар, тавактар, хымыштар, чырыткылар, дашкалар болгаш аяктарны база алгаш барган.

²⁰Соломон хаанның Дээрги-Чаяакчының өргээзинге кылып кааны ийи адагаш, «далай» дээр чунар сава база ону тургузар он ийи хүлер буга болгаш тергежигештерге хамаарыштыр алырга, ол бүгү херекселдерни кылган хүлер деңзилеттинмес аар турган.

²¹Адагаштарның бирээзиниң-не бедии он сес кыры дурту, долгандыр хемчээли он ийи кыры дурту турган. Оларның ишти хос, ханаларының кылыны – дөрт илиг.

²²Бир адагаштың-на кырында беш кыры дурту бедик хүлер капитель турган. Капительдин дашты талазын четки хевирлиг, хүлерден кылган гранат чимистерлиг каасталга шыпкан турган (ийиги адагашта база-ла ыңдыг гранаттарлыг каасталга бар).

²³Четки хевирлиг каасталганы долгандыр шупту чүс гранат турган, оларның тозан алдызы капительдин даштындан көстүп турган.

²⁴Камгалакчы шериглер даргазы Бурганның дээди бараалгакчызы Серайяны, ийиги бараалгакчы Софонияны болгаш Бурганның өргээзинче кирер черниң үш таңнылын тудуп алгаш барган.

²⁵Оон ыңай хоорайдан ол дарга шериглер баштыңын, хаанның ам-даа хоорайга арткан турган чеди чоок дүжүмедин, чурттуң чонун шериг хүрээлеңинче киир бижиир хүлээлгелиг кол бижээчизин болгаш хоорайга турган алдан чурттакчыны тудуп алгаш барган.

²⁶Камгалакчы шериглер даргазы Навузардан оларны тудуп аппарат, Ривлада Вавилоннуң хаанынга чедире берген.

²⁷Вавилоннуң хааны ол бүгү улусту хамат черде Ривла хоорайга шаажылап өлүрүп каан, а Иудеяның чонун бодунуң черинден көжүрүп үндүрген.

²⁸Навуходоносорнуң тудуп аппарат улузу бо хире хөй болган: ооң чагыргазының чедиги чылында – 3023 иудейни сүрүп аппарат;

²⁹Навуходоносорнуң чагыргазының он сески чылында Иерусалимден 832 кижини сүрүп аппарат;

³⁰ооң чагыргазының чээрби үшкү чылында камгалакчы шериглер даргазы Навузардан 745 иудейни сүрүп аппарат. Бүгү туттурган улустуң саны 4600 кижини болган.

Иехонияны хостааны

(4 Хаан. 25:27-30)

³¹Иудеяның хааны Иехонияны тудуп аппарат соонда үжен чеди чыл эрткенде, Вавилоннуң хааны Эвил-Меродах аңаа өршээл көргүскен. Эвил-Меродах бодунуң чагыргазының бирги чылында, он ийи айның чээрби беште Иехонияны кара-бажыңдан үндүргөш,

³²ооң-биле эп-найыралдыг чугаалашкаш, ол үеде Вавилонга турган бүгү өске хааннарга бодаарга, хүндүткелдиг черге олуртуп каан.

³³Иехония кара-бажыңга кедип турган хевин солуп каапкаш, амыдыралының төнчүзүңге чедир Эвил-Меродах хаан-биле кады чемненип келген.

³⁴Ол Вавилоннуң хаанындан доктаамал хандырылганы хүннүң-не, өлген хүнүңге чедир, арткан бүгү назынында ап турган.



ЫЫ-СЫЫ

ЫЫ-СЫЫ 1

Бирги ыы-сыы

ⵀ

(алеф)

¹Аа халак! Аажок хөлдүг хоорай-даа ээнзирээн-дир. Көвей чоннар агайы ам дулгуяк дег. Чурттарның кадыны ам албадаткаш, ажыл кылыр үүлелиг!

ⵁ

(бет)

²Дүнелерде ыглап орар – чаактары көк суг болган. Ынак чораан улустан ам аргалаптар кижичок-тур. Өөрү шупту саттыныпкаш, өжээннер апарган-дыр.

ⵂ

(гимел)

³Албадаткан аар ажыл, айыыл-халап соон дарый Иудея дайзынның холундува кире берди, өске чоннар аразынга хоргадал-дыш тыппастады, истеп-сүрген улус ону кызап келгеш, тудуп алды.

ⵃ

(далет)

⁴Байырлап кээр улус читкен, Сионче баар оруктар ам муңгаргай-дыр, эжик-хаалга ээнзирээн. Бурганның бараалгакчылары човууртап тур, ыраажы кыстар шупту муңгак, хоорайның үүлези ажыг-берге!

ⵄ

(хе)

⁵Иерусалим дайзыннары тергийдеп тур, өштүглери өөрүп тур. Эндерик хөй бачыды дээш, Дээрги-Чаяакчы ону качыгдатты. Дайзыннар ооң ажы-төлүн хары черже сүрүп бар чор.

ⵅ

(вав)

⁶Сион-кыс, өндүр каазың оңуп каап-тыр. Нояннарың одар тыппаан ивилерге дөмей-дирлер, сүргеннерниң мурнунда-ла шаа төнгөн илгип чорлар.

г

(зайин)

⁷Иерусалим түрөп-човаан, улчуп-тояан хүннеринде; дайзынга чон алзыпканда; өмөк болур кижичокта, эрте шагдан эдилеп чораан эртиней-байлаан сактып туру. Олчө кайгаан дайзыннар, кошкаан көргөш, шоодуп турлар.

п

(хет)

⁸Медээжок аар бачыды дээш, Иерусалим бужартады. Шалдаң-дыр деп көрүп каапкаш, алдаржыдып чорааннар ам куду көрдү. А ол боду хая көрнүп, ыы-сыылыг човууртап тур.

т

(тет)

⁹Ооң хеви хирлиг турган – келир өйде чүү боорун бодаваан-дыр. Кончуу сүргей буступ дүштү – аргалаптар кижичок. «Дээрги-Чаяакчы, хинчээмни көр – дайзыным дендеп барды!»

й

(йод)

¹⁰Ооң бүгү эртиней-байлаан дайзынның холу хунаан. Ыдык өргээ саза баскан өске чоннар улузун ол көрүп турар. «Ниитилелиңерге олар каттышпазын!» – деп хорудуң чоп, Дээрги-Чаяакчы!

к

(каф)

¹¹Өскелерден аыш-чем дилеп, хоорай чону човууртап тур. Деңгел кирер чемге орнап, эртинезин бээрлер-дир. «Дээрги-Чаяакчы, менче көрем, базындырып турарымны!»

л

(ламед)

12Эрткен-дүшкен чорумал чон, дилеп тур мен, эргилип кээп, көрүңер даан: өндүр килең хүнүндө Дээргимден кээр кеземчем дег, шак ол кончуг човалаң дег човалаң-даа турар деп бе?!

м

(мем)

13Ол сөөктеримче сиңниктир отту дээрдөн бадырды; буттарымга четки салгаш, десе бээрин албадапты; күжүр мени аймааратты – хүнден хүнче күжүм калды.

н

(нун)

14Дээргиниң холу эптээн дарлал-дөңгү – бачыттарым – мойнум кызып, күчү-күжүм суларатты. Ооң мени хүлээткени холдар быжыг – ушта чүткүп шыдавас мен!

д

(самех)

15Улуг-шыырак эрлерни Ол менден үндүр сывырыпты; чалыы экерлерим узуткаар дээш, меңээ удур чыыш кылды: арыг кызы – Иудеяны арбайлаштыр соктап каапты.

у

(айин)

16Үргүлчү ыглаар ужурум ол; ийи караам суун иштим. Сорук-күжүм омакшыдар аргалакчы ырай берди. Дайзыннарның күжү дендеп, ажы-төлүм качыгдады».

е

(пе)

17Сион-кыс хей-ле холун сунган – аргалакчы тывылбады. Бүзээлээн бүгү дайзыннарга Израильди Дээрги-Чаяакчы тудуп беривитти. Иерусалимни олар үглек келгеш, бужар херээженни дег аажылааннар.

з

(цаде)

¹⁸«Дээргиниң чөптүүн аарай! Ооң сөзүңге удурланып канчаарым ол! Бүгү чоннар, дыңнаңарам, хилинчээмни көрүңерем: хып дээн чалыы оглу-кызым дайзынга туттурдулар.

ᠷ

(коф)

¹⁹Таныштарым кыйгырган мен, олар мени мегелеп каан. Бурганның бараалгакчылары-даа, ак салдыг кырганнар-даа амыдыраар, шыдал кирер аьш-чем дилээш, хоорайга кырылдылар.

ᠮ

(реш)

²⁰Ырмазыраан менче көрем, Дээрги-Чаяакчы: ийлей бердим. Чүлдү-чүрээм чарлыр четти – Сеңээ аажок удурланып турган-дыр мен. Даштын хылыш ажы-төлдү кыргып-хыдаан, бажыңда – база-ла өлүм.

ᠰ

(шин)

²¹Дайзыннар-ла човуурумну дыңнап турар – аргалаптар кижичок-тур. Айыыл-халап, аар-бергем Сенден дээрзин олар дыңнааш, өөрүп турлар. Ынчалза-даа айытканың хүннү „Кел!“ де – ынчан олар мен дег апаар!

ᠯ

(тав)

²²Бачыттарым шуптузу дээш, кеземчең Меңээ онаарың дег, дайзыннарымны ынчаар кезет – хай-бачыды Сеңээ бүрүн көстү берзин! Чүге дээрге човуурум-даа үзүлбес-тир, чүрээм күжүр качыгдап тур!»

Ыы-сыы 2

Ийиги ыы-сыы

ᠰ

(алеф)

¹Аа халак! Дээрги-Чаяакчы Сион-кысты килеңиниң булуду-биле бүргей каапты! Израильдиң өндүр каазын дээрден черже дүжүр октап,

килеңиниң хүнү кээрге, дүжүлгезинден дүжүп кээп турган черин тоовайн, хая көрдү.

ⲁ
(бет)

²Израильдиң хоорай-суур, турлагларын Дээрги-Чаяакчы кээргел чокка сырыпты; Иудея шивээлерин килеңнээштиң, узуткады; күрүнени болгаш нояннарны ойтур октап, бужартатты.

Ⲃ
(гимел)

³Килеңнээш, Ол Израильдиң мыйыстарын кезип каапты, дайзын кээрге, Израильди камгалавайн, оң холун чайладыпты, бүгүдени хуюктап чиир чалбыыш-отту Израильге Ол кыпсывытты.

ⲃ
(далет)

⁴Дайзын-даа дег, кадыг чазын холу-биле хере тыртты. Карак өөрткен бүгү чүүлдү, өжээтен дег, узуткады. Чалбышталган килеңин Ол Сионкыс өргээзинче чажа каапты.

Ⲅ
(хе)

⁵Дээрги-Чаяакчы дайзын дег болу бергеш, Израильди сырыпты, ооң хамык шивээлерин ажырыптып, ордуларын хоозуратты. Иудея черинге Ол ыы-сыыны, хомудалды нептеретти.

ⲅ
(вав)

⁶Садта үнген ыяш кескен кижиде даа дег, чыыш черин – өргээзин Ол узуткады. Сионга Ол байырлалдар, амыр-дыштың хүннерин-даа уттур кылдыр албадады; килеңнээштиң, хаанны-даа, Бурганның бараалгакчызын-даа тоовайн барды.

Ⲇ
(зайин)

⁷Дээрги-Чаяакчы өргүл салыр черин тоовайн, ыдыктыг өргээзин хүлээведи. Ооң быжыг ханаларын дайзынның холдарынга кирип берди. Байырлалдың чыыжында дег, Дээргиниң өргээзинде алгы-кышкы дыңналып тур.

п

(хет)

⁸Сионнуң ханазын бузар деп, Дээрги-Чаяакчы бодап алган. Хананы Ооң холу хемчээп, үрегделден ойталаарын сагынмайн тур. Камгалал чалдары-даа, ханалар-даа буступ дүшкен, качыгдап тур.

в

(тет)

⁹Хаалгалар-даа кээп дүшкен, дээктерни Ол үреп-талаан. Хоорай хааны, ноянна-даа өске чоннар холунче кирген, ыдыктыг хоойлу база чок-тур! Медээчилеринге-даа Дээрги-Чаяакчыдан кээр ажыдышкын үстүп-читкен.

,

(йод)

¹⁰Баштарынче доозун-довурак чажып, качыгдал хевин кеткен Сионнуң баштыңнары ытгаар сөс чок, черде орлар. Иерусалим кыстары-даа качыгдалдан бажын черже халайтылар.

з

(каф)

¹¹Карактарым чажы соглуп, согурардым, ийлей бердим. Кара баарым ажып, аараан. Мээң күжүр чонум буурап калган. Хоорайның шөлдөрүнде эмер чаштар, уруг-дарыг аштап өлүп чыдарын көр:

ь

(ламед)

¹²найысылал шөлдөрүнде балыг-бышкын улус дег, моорап турлар. Хөөкүйлер авазындан айтырып тур: «Аыш-чем биле суксун кайыл?» Иезиниң хойнунга-ла амы-тыны үстүп турлар.

н

(мем)

13 Иерусалим-кыс, сени кымга дөмейлэйн, сеңээ чүнү чугаалаайн? Күжүр Сион-кыс, аргалаар дээш, сени кымга деңней көрейн? Балың ханы – далай ышкаш – сени кым-на экиртирил?!

1

(нун)

14 Медээчилериң сеңээ хей-ле меге, хоозун чүүлдер оштаан, салым-чолуң өскерттир дээш, кем-бурууң ажытпааннар, меге-биле дуурайлап, сени будап каапканнар!

д

(самех)

15 Чорумалдар дора көрүп, адыш часкап, Иерусалим-кысты шоодуп, бажын чайып, сыгырдылар: «Бүгү черниң таалалы, дээди каас дээр хоорай бо бе?»

е

(пе)

16 Сенче хамык дайзыннарың өгү-дылын караңнатты. Азыг-диджин кыжырадып, сыгырдылар: «Ам-на ону сыырыптывыс! Күзеп-манаан хүнүвүске чедир чурттап, көрүп тур бис!»

у

(айин)

17 Дээрги-Чаяакчы бодалдарын боттандырып, эткен сөзүн ээледі. Үе-дүпте аазаан сөзүн күүсетти: хайыра чок сени базып, өжэетенге шоот кылып, дайзыннарың мыйыстарын сүүрертипти.

з

(цаде)

18 Дээргиге чүрек-хөңнүң ханызындан тейле-ле, о Сион-кыс! Дүн-хүн дивейн, дамырак дег, караң чажы агып батсын, ботка дышты черле бербе, карактарың дыштандырба!

р

(коф)

¹⁹Дүннү өттүр, өйлөп-өйлөп, алгыр-кышкыр! Дээрги-Чаяакчы мурнун орта, суг-даа ышкаш, хөңнүң төп бер, кудумчулар белдиринде аштап өлүр чеде берген чаштарыңның амызы дээш, Аңаа тейлеп, холдарың сун!

᠎

(реш)

²⁰«Дээрги-Чаяакчы, топтап көр даан, өске кымны шак-ла мынчаар хинчектээн сен – эмзирип өстүрген уруг-дарыының эьдин ие чиптер кылдыр? Дээргиниң өргээзинге медээчизи-даа, бараалгакчызы-даа өлүр кылдыр?

᠎

(шин)

²¹Кудумчулар довураанда уруг-дарыг, кырганнар-даа чыткылаар-дыр; чалыы кыстар, оолдарымның тынын хылыш үзүп каан-дыр; оларны Сен килеңнээштиң, кээргел чокка узуткадың.

᠎

(тав)

²²Коргуп чоруур дайзыннарымны, найырже дег, Дээрги-Чаяакчы чыып тур. Ооң килең хүнү чедип кээрге, камгалал ап, дириг үнер кижичоктур! Эмзирип өстүрген, азырап каан улузумну дайзыным кээп, узуткады».

Ыы-сыы 3

Үшкү ыы-сыы

᠎

(алеф)

¹Бурганның каржы килеңинден качыгдаан эр – мен-не-дир мен.

²Ол мени сүрүп алгаш, чырык эвес, дүмбейдиве эккеп кагды.

³Ындыг кончуг Ол меңээ удур болуп, холун менче соксаал чокка көдүрүп тур –

ⲁ
(бет)

⁴эът-бодум чуурулдур соп, сөөк-даяам сый шапты;

⁵бүзээлелге мени тудуп, ажыг-шүжүг, хинчек-биле хүрээледи;

⁶үе-дүпте өлген улусту дег, караңгы оранга тургузупту.

ⲗ
(гимел)

⁷Үндүрбес дээш, Бурган мени хана-биле бүзээлепти, кинчи-бегим аартадыпты;

⁸дуза дилеп, кыйгы салдым – мөргүлүмнүң оруун досту;

⁹даштар-биле оруум боогдап, кокпа-орум ээй тыртты.

ⲧ
(далет)

¹⁰Ол – мени кедээн мажаалай-ла, чаштып чыдар арзылаң-на;

¹¹орумдан астырып, үзерлеп кемдеткеш, буурап дүшкен кижичи кылды.

¹²Кадыг чазын хере тырткаш, согунунга кара кылдыр тургузупту.

ⲏ
(хе)

¹³Саадаанда согуннарын ужулгаштың, өкпе-баарым өттүр атты.

¹⁴Чонга кочу-шоот болдум: соксаал чокка одап-сөглөп, ырлап турлар.

¹⁵Ол меңээ оо-хоран пөктүр сыгап, ажыг суксун аксымдыва кудуп берди.

ⲑ
(вав)

¹⁶Диштеримче сай-даш дыгып, хүлдү меңээ чиртип турду.

¹⁷Сеткилимден амыр-тайбың арлы берген, амыр-чыргал уттундурган.

¹⁸«Алдар-адым өлүп-чидип, Дээрги-Чаяакчыга идегелим бүтпээн-дир» – деп чугааладым.

†

(зайин)

¹⁹Улчуп-түрөөн чуртталгамны бодап тур мен: оо-хоран, ажыг суксун!

²⁰Сактып чоруур сеткилим-даа ундаралче дүлдүнер-дир.

²¹Ынчалза-даа бодап кээрим, ынанырым чүүл бо-дур:

π

(хет)

²²Дээрги-Чаяакчы, энерелиң кызыгаар чок, өршээлиң-даа үстүп төнмес –

²³эргенниң-не чаартынып, илереп кээр, а шынчы чорууң өндүр улуг!

²⁴«Дээрги-Чаяакчы – салым-хуум – деп чугааладым. – Ынчангаш Аңаа ынаныр мен».

υ

(тет)

²⁵Аңаа ынанып, Ону дилээн улуска – Дээрги-Чаяакчыдан буян доктаар;

²⁶Ооң камгалалын шыдамык манап турар кижиге – буян доктаар;

²⁷Аар-бергелерни аныяандан ажып эртип турар кижиге – буян доктаар.

ϛ

(йод)

²⁸Ындыг улуг аар-бергелерни чүктээн кижиге ыт чок орзун, чааскаан орзун!

²⁹Довуракты пактап орзун, ынчалзажок идегел-даа бар бооп магат.

³⁰Дажыпканга чаагын дөгеп, базымчазын пөктүр көрзүн.

Ϝ

(каф)

³¹Дээрги бисти кезээде эвес, хензиг када каапкаш баар;

32 хинчек-биле кезетсе-даа, энерели улуг болгаш, өршээй кааптар,

33 кижилерни хилинчектээр сеткили чок.

↳

(ламед)

34 Черде хамык туттурган чонну таптай базып туруп бээрге,

35 Дээди Өрүкү Бурган мурнун орта чөптүг шииткел үндүрбеске,

36 чаргы кылгаш, мегелээрге, Дээрги ону көрбес бе кай?!

↯

(мем)

37 Дээрги аңаа дужааваанда, сорулгазын чедип алыр кижиге турбас.

38 Эки-даа чүүл, бак-даа чүүл Дээди Өрүкүнүң аксы-сөзүн ёзугаар болбас бе?

39 Дириг чурттап арткан кижиге бачыды дээш кеземчезинге хомудаан херээ чүл?

┆

(нун)

40 Оруувусту шинчий көрүп, истеп-хынааш, Дээргиге дедир ээр бис.

41 Дээрде саадаан Бургандыва чүрээвисти угландырып, холувусту өрү сунаал:

42 «Бачыттыг бис, удур-дур бис, Сен-даа бисти өршээведиң.

▯

(самех)

43 Килеңнээштиң, истеп-сүрдүң, хайыра чок кырып келдиң,

44 мөргүлүвүс четпезин дээш, булут-биле шугланыптың.

45 Өске чоннар аразыңга бисти бок-чам кылып кагдың.

⊘

(пе)

46 Дайзыннарывыс бисче шупту өгү-дылын караңнатты.

⁴⁷Какпага кирер, коргуп-сүртээр, хоозураар, өлүп-чидер – үүлевис ол».

⁴⁸Чонум өлүп-калганы дээш, караам чажы суг дег акты.

у

(айин)

⁴⁹⁻⁵⁰Дээрги-Чаяакчы черже кайгап, дээрден бисче көрбээн шаанда, оожургал чок, амыр-дыш чок, караамның суу боглур уг чок.

⁵¹Хоорайым кыстарының салым-чолун көрүп келгеш, сеткил-хөңнүм качыгдап тур.

з

(цаде)

⁵²Дайзыннарым, кушту-даа дег, хей-ле черге мени аңнап турарлар-дыр.

⁵³Олар мени оңгардыва киир октап, даш-биле базырдылар.

⁵⁴Бажым ашкан сугже дүлнүп, «Өлдүм-не!» деп чугаалаан мен.

р

(коф)

⁵⁵ Тамы дүүнден, Дээрги-Чаяакчы, Сээң адың кый деп турдум.

⁵⁶Мээң үнүм дыңнап кагдың: дуза дилээн човуурумдан кулааң дестирбе!

⁵⁷Кый дээримге, чедип келдиң. «Кортпайн көр» деп чугааладың.

т

(реш)

⁵⁸Чаргымга Сен болчуп келдиң, амы-тыным камгаладың;

⁵⁹хомудалым көрүп кагдың, Дээрги-Чаяакчы, херээм үзе шиидип бердиң,

⁶⁰дайзыннарым өштүг багын, өзү кара бодалдарын көрүп кагдың.

ш

(шин)

⁶¹Дыңнап кагдың, Дээрги-Чаяакчы: мени дора көргенин, өзү кара бодалдарның дөгerezин,

⁶²меңээ удур улустуң чугаа-соодун, үргүлчү-ле кара сагыш бодап кээрин;

⁶³ам кээп көр даан: органда-даа, турганда-даа одап ырлаар кижизи – мен!

л

(тав)

⁶⁴Дээрги-Чаяакчы, оларны Сен, үүлгеткен херээн ёзугаар кезедип көр:

⁶⁵чүректерин чөрүү кылып, каргыжыңны оларже сал;

⁶⁶килең чажып, истеп-сүрүп, дээрлериң адаан орта узуткап каг!

Ыы-сыы 4

Дөрткү ыы-сыы

к

(алеф)

¹Аа халак! Алдын өңү чайнавастаан, тулган алдын хугбайзырап, өскерилген! Кудумчу санай, белдир санай ыдык даштар төктү берген.

д

(бет)

²Сионнуң чок дээн, алдын караан чая базар оолдарын кижини кылган, дойдан туткан савалар дег үнелеп тур.

д

(гимел)

³Бөрзектерин чемгерер дээш, шөө-бөрү-даа эмиин дөгээр, а мээң чонум хайыра чогу – ээн ховуда страус куш-ла.

т

(далет)

⁴Хензиг чаштың өгү, дылы кагып-суксааш, чыпшынышкан. Аъш-чем дилээн уругларга кым-даа, чүү-даа бербейн тур!

ה
(хе)

⁵Пөктүр дойлап чораан улус кудумчулар кыдыын дургаар кырлып чыдар. Каас хеп кедип өскөн улус даштын бокта чимзенип тур.

ו
(вав)

⁶Содомнуң-даа кеземчезин мээң чонум кеземчези ажып турар: шак ол хоорай, кижини холу көңгүс дегбейн, карак чивеш дээр аразында буступ дүшкен.

ז
(зайин)

⁷Чонум баштаан ноянна-даа хардан арыг, сүттен аккыр, мага-боду кораллдан каас, шырайы-даа сапфир ышкаш чордулар чоп.

ח
(хет)

⁸А ам олар – арны-бажы хөө-кара, кудумчуга таныттынмас, мөчү-сөөкте херген кежи ыяш ышкаш кургап калган.

ט
(тет)

⁹Хову-шөлдер куруглаарга, тыны үстүп, диригге-ле кадып калган, аштап өлгөн кижилерден хылыш-биле шаштырганнар кежиктиг-дир.

י
(йод)

¹⁰Чонум ынчаар кырлып турда, буян-чолдуг иелер-даа ажы-төлүн пашка дүлүп, боттарынга аъш-чем кылып турганнар ийик.

כ
(каф)

¹¹Дээрги-Чаяакчының килең-кылыы дендеп барды, килеңин Ол чажа каапты: Сионга Ол одун кыпсып, хоорайны өзээнге киир өрттедипти.

ל

(ламед)

12 Иерусалим хаалгазындан өштүг дайзын кирип кээр деп, черде хааннар, делегейде чурттаан улус бодап безин чорааннар бе?!

м

(мем)

13 А ол бүгүнүң дөзү кайдал? Хоорайга актыг улус ханын төккөн бараалгакчылар бузудунда, медээчилер бачыдында.

н

(нун)

14 Олар даштын, согурлар дег, тояап чорлар, ханга былчап, бужартадып алган боорга, хептеринге дээп болбас апарган-дыр.

д

(самех)

15 «Орук чайлаңар, бужартааннар! Биске дегбейн, чоруңар!» – деп, оларже улус алгырып тур. «Тояап чоруур хейлерни! – деп, өске чоннар улузу сөглөп тур. – Моон соңгаар аравыска олар турбас».

п

(пе)

16 Дээрги-Чаяакчы Боду-ла оларны тарай сывырыпкан, моон соңгаар оларже Ол ээ көрбес. Ынчангаш Ооң бараалгакчыларын-даа хүндүткээр, баштыңнарны-даа өршээр улус ам чок.

у

(айин)

17 Дуза манаан караавыс-даа имистелип өштү. Камгалаар дээш, келбээн чонче доскуул кылыр суургалардан харап көрүп, шаанга киир манадывыс.

ц

(цаде)

¹⁸Кудумчуже үнмезин дээш, дайзыннар каяа-даа бол бисти кедээн. Төнчүвүс ам чоокшулаан, назынывыс кызырылган, өлүр хүн-даа чедип келген.

ᠮ

(коф)

¹⁹Бисти кызап, сүрген улус дээрде ушкан эзирлерден дүрген болган. Олар бисти дагларга-даа чыпшыр чедип, ээн ховаа кедег кылып, дозуп турган.

ᠨ

(реш)

²⁰«Хаанывыска карактадып, өске чоннар аразынга чурттаар бис» – деп идегеп чораанывыс амывыстың тыныжы – Дээрги-Чаяакчының шилээн хааны какпага кирип, туттурган-дыр.

ᠰ

(шин)

²¹Уц дээр черде чурттай берген Эдом-кыс, амдызында өөрүп-хөгле. Килең долган үлүг-дашка сеңээ чедер – шалдаңналдыр ужур ижип, эзириир сен.

ᠯ

(тав)

²²Сион-кыс, кеземченниң төнчүзү кээр – сени Ол ам удавайн хостап салыр! А сени, Эдом-кыс, кем-бурууң дээш кезеткештиң, бачыттарың ажыдыптар.

Ыы-сыы 5

Бешки ыы-сыы

¹Дээрги-Чаяакчы, бода – бистиң-биле чүү болчук, бак атка киргенивис көр-ле, көр!

²Черивисти хары улус ээлеп алган, бажыңнарны өске улус чаза баскан.

³Ачазы чок өскүстөргө дөмей-дир бис, авалар-даа дулгуяк дег болу берген.

⁴Суувусту-даа садып ижер, ыяжывыс дээш акша төлээр апардывыс.

⁵Мойнувуста кадыг дөңгү кедирип каан, могап-түрөп, амыр-дыш-даа көрбөстээн бис.

⁶Аыш-чем-не чедишсин дээш, Ассирия, Египеттен ачы-дуза дилээр-дир бис.

⁷Ада-өгбе бачыг кылган – олар ам чок, а кем-буруузу дээш кеземче – бисте дүшкен.

⁸Кулдар бисти чагырып тур; кадыг холдан бисти хостаар кижичок-тур.

⁹Ээн ховуга дээрбечиден айыылзынып, чем тып чиирде, амы-тынны артывыска каап чор бис.

¹⁰Оя чип кээр от дег аштан кеживис-даа суугу ышкаш кыза берген.

¹¹Дайзыннар Сионда, Иудея хоорайларында кыстарны, херээженнерни чазарлап тур.

¹²Дайзынның холу нояннарны азып каапкан, баштыңчыларны хүндүлевээн.

¹³Чалыы эрлер дээрбе дажы долгап турар, элээдилер ыяш чүктеп, ууп чадаан.

¹⁴Хоорайның улус чыглыр черлеринде ирейлер ам олурбастаан, чалыы эрлер ырлашпастаан.

¹⁵Хөрек-чүрек өөрүшкүзү өжүп калган, хөглүг самнар ажыг-шүжүг ызы болган.

¹⁶Бажывыстан оваадай чайлып дүшкен, бачыттыг бис – бодувустуң шорувус-тур!

¹⁷Ынчангаштың чүрээвис ам ыстап аараан, ынчангаштың караавыстың оду өшкен.

¹⁸Ээнзирээн Сион даанда дилгилер ам димзенип тур.

¹⁹А Сен, Дээрги-Чаяакчы, мөңгеде хааннаар сен, Сээң дүжүлгең салгал дамчып тендиш дивес.

²⁰Таанда бисти шуут уттур сен бе, таанда бисти төнмөс өйде каар сен бе?

²¹Дээрги-Чаяакчы, Бодуңдува бисти ээлдир – эглип кээр бис, биеэде дег, чуртталгавыс чаартып көр.

²²Бистен шуут-ла ойталадың бе, биске удур килең-кылыың хемчээл чок бе?!



Иезекиил

Иезекиил 1

Бурганның шимчеп чоруур дүжүлгези

(Иез. 10:7-20)

¹Үженги чылдың дөрт айның беште Кевар хемниң чанынга Иудеядан үндүр сывырткан улус аразынга турумда, дээр ажыттына берген; мен Бурганның чоруткан көстүүшкүннерин көрүп турдум.

²Ол айның беште (Иудеяның хааны Иехонияның туттурганының бешки чылы чоруп турган чүве)

³меңээ, Вузийниң оглу, Бурганның бараалгакчызы Иезекиилге, халдей черде Кевар хемге Дээрги-Чаяакчыдан ажыдыышкын келген, аңаа Ооң холу мени башкарып эгелээн.

⁴Мен топтап көөрүмге, соңгу чүктен күштүг хат-казыргы, чырыкка бүргеткен улуг булут, кызаңнаан от диргелип кел чытты.

⁵Ол оттуң ортузунда чайынналчак кызыткан демир дег бир-ле чүве көзүлдү база дөрт дириг амытан ышкаш чүвелер турду. Оларның хевир-шырайы кижилерге дөмей,

⁶чүгле кайызы-даа дөрт арынныг болгаш дөрт чалгынныг болду.

⁷Оларның буттары хөнү, а майыктары бызаа майыы дег болду, олар кылаңнааш хүлер дег чайынналып турду.

⁸Олар чалгыннарының адаанда, дөрт талазында кижинии ышкаш холдарлыг болду. Дөртелээ арыннарлыг болгаш чалгыннарлыг,

⁹а чалгыннары бирээзи өскези-биле дегжип турду. Дириг амытаннарның кайызы-даа мурнунче дорт бар чыдар, шимчээшкин үезинде эргилбес болду.

¹⁰Оларның арын-шырайын көөрге, кайызы-даа мурнунда кижинии дег арынныг, оң талазында – арзылаңныы дег, а солагай талазында – буганыы дег, а артында – эзирнии дег арынныг чорду.

¹¹Оларның арыннары ындыг хевирлиг, а чалгыннары үстүндө херли берген; кайызының-даа ийи чалгыны өскелериниң чалгыннары-биле ийи талазында дегжип турар, өске ийи чалгын мага-бодун шып турар.

¹²Оларның кайызы-даа мурнунче дорт шимчеп бар чыдар. Сүлде кайнаар баар-дыр, олар база ынаар, шимчээшкин үезинде эргилбейн, бар чыдар болду.

¹³Ол дириг амытаннар чалбыштыг көстер, чырыткылар ышкаш хевирлиг чүвелер бооп көзүлдү. Оларның аразында от соксаал чок шимчеп, чалбышталыр болду, чаңнык оон кызаңайнып-ла турду.

¹⁴Дириг амытаннар ол-бо талаже дүрген шимчээрге, чаңныктың кызаңнааны дег чорду.

¹⁵Мен дириг амытаннарже топтап көргөш, черде оларның чанында дөрт дугуй көрүп кагдым. Дугуйларның бирээзи-ле бир амытан дужунда турар болду.

¹⁶Оларның хевири болгаш тургузуу мындыг: алдынналчак эртине даш ышкаш кылаңнажып турар, дөртелээ шуут дөмей хевирлиг, дугуй бүрүзү өске дугуйнуң иштинде турар-даа дег тургузуглуг болду.

¹⁷Дугуйлар шимчеп үнгенде, кайызы-даа мурнунче дорт бар чыдар, шимчээшкин үезинде эргилбес чорду.

¹⁸Оларның куржаглары улуг бедик болгаш коргунчуг; шупту дөрт дугуйнуң куржаглары долгандыр карактар-биле шыва алдырган болду.

¹⁹Кажан дириг амытаннар шимчеп чоруптарга, оларның чанында дугуйлар база кады шимчеп чоруптар; олар черден көдүрлүрге, дугуйлар база көдүрлүр болду.

²⁰Сүлде кайнаар баар-дыр, олар база ынаар бар чыдар, а дугуйлар база олар-биле кады көдүрлүр турган, чүге дээрге оларның сүлдези дугуйларда болган.

²¹Кажан дириг амытаннар шимчеп чоруптарга, дугуйлар база кады шимчеп чоруптар; кажан демгилери доктаарга, болары база доктаар турган, а кажан дириг амытаннар черден көдүрлүрге, дугуйлар база кады көдүрлүр турган, чүге дээрге оларның сүлдеси дугуйларда болган.

²²Дириг амытаннарның баштарында кайгамчык чараш, кристалл дег кылаңнаан бопурук бир чүве бар болду; ол чүве оларның үстүндө чаттылган чорду.

²³Бопурук чүве адаанда оларның чалгыннары бирээзи өскезинче дорт херли берген; ол ышкаш кайызы-даа мага-бодун шыпкан ийи чалгынныг чорду.

²⁴Дириг амытаннар шимчээрге, мен оларның чалгыннарының даажын дыңнап турдум, ол дааш шапкын агым сугнуң коолаанынга, Күчүлүг Бурганның үнүнге, шериг турлагда дааш-шимээнге дөмей болду. Доктаагаш, олар чалгыннарын бадырып ап турду.

²⁵Дириг амытаннар доктаагаш, чалгыннарын бадырып аарга, оларның баштарының кырында бопурук чүведен үн дыңналды.

²⁶Оларның баштарында бопурук чүвениң кырында сапфир даштан кылган дүжүлгеге дөмей бир-ле чүве бар болду, а ол дүжүлгеге дөмей чүвениң кырында кижиге амытан дег хевирлиг бир Кижиге саадап олурду.

²⁷⁻²⁸Топтап көөрүмге, Ол белинден өрү чалбыышка бүргеткен чайынналчак кызыткан демир ышкаш, а белинден куду – бир-ле от ышкаш көзүлдү. Ону долгандыр чайынналган чырык чаъс соонда булуттарда челээш ышкаш болду.

Иезекиил 2

Бурганның Иезекиилди кыйгырганы

¹Дээрги-Чаяакчының өндүр чырык омур-хевири ынчаар көзүлдү. Ону көргөш, доңгая кээп дүжүп, хаваам черге дегзипкеш, Ооң чүве чугаалап турар үнүн дыңнап кагдым. Ол меңээ: «Кижиге амытан, бут кырынга туруп кел, Мен сээң-биле чугаалажырым ол-дур» – диди.

²Бурган меңээ чүве чугаалап турда, Ооң Сүлдези мени бүргепкеш, бут кырынга тургузуп кагды. Ооң мээң-биле ам-даа чугаалажып турарын дыңнап кагдым.

³Ол мынча диди: «Кижиге амытан, Мен сени израиль чонче, Меңээ удур тура халаан, чагырга билбес улусче айбылап чорудуп тур мен. Олар боттары-даа, оларның ада-өгбези-даа мырыңай бо хүнге чедир Меңээ удур үймээн үндүрүп келген улус болгай.

⁴Мээң сени олче айбылап чорудуп турар чонум ыядыр арын чок база чөрүү чон чүве. Оларга: „Дээрги-Бурган-Чаяакчы ынча деп тур!“ – деп чугаалаар сен.

⁵Олар, үймээнчи чон болгаш, дыңнаар-дыңнапас-даа болза, оларның аразынга Бурганның медээчизи турганын билип алзын.

⁶А сен, кижиге амытан, олардан база оларның чугаа-сөзүндөн кортпа. Олар сеңээ тенниг чадаң үнүш, шагар-оът дег-даа болур болза, хоранныг курттар аразында чурттап турар дег-даа болур болзуңза, кортпа. Олар үймээнчи чон-даа болза, оларның чугаа-сөзүндөн база ал-бодундан сүрээдеве.

⁷Үймээнчи чон болгаш, дыңнаар-дыңнапас-даа болза, оларга Мээң сөстөрүмни дамчыт.

⁸А сен, кижиге амытан, Мээң чугаалаар чүвемни дыңна. Бо үймээнчи чон ышкаш тура халыва; аксың ажыткаш, Мээң сеңээ бээр чүвемни хүлээп ап, чивит».

⁹Ынчан менче сунган хол көрүп кагдым; ол хол дүрүг-ном тудуп алган болду.

¹⁰Дүрүгнү Ол мээң мурнумга чада тудупту; ооң арты, иштии талаларында уё-човуур, ыы-сыы, качыгдалдың сөстөрүн бижээн болду.

Иезекиил 3

- ¹Дээрги-Чаяакчы меңээ: «Кижиге амытан, мурнунда чүвени чивит, бо дүрүг-номну чивит, а ооң соонда израиль чонга барып медегле» – диди.
- ²Мен аксым ажыдыптарымга, Ол меңээ демги дүрүгнү чиртипти.
- ³Ол меңээ: «Кижиге амытан, Мээң берип турарым дүрүгнү чивит, ооң биле бодуну долдуруп ал» – диди. Мен ону чиптим, аксымга ол ары чигири дег амданныг болду.
- ⁴Ол меңээ оон мынча диди: «Кижиге амытан, ам дораан израиль чонга баргаш, Мээң сөстөрими дамчыт.
- ⁵Сени билдинмес чугаа-дылдыг өске-бир чонче эвес, а израиль чонче айбылап чорудуп тур мен.
- ⁶Билдинмес чугаа-дылдыг, сөстөрүм сээң билип шыдавазың хөй санныг чоннарже сени айбылап чорутпайн тур мен. Бир эвес сени оларже чорудупкан болзумза, олар сени тооп дыңнаар-ла болгай.
- ⁷А израиль чон сени тооп дыңнаар хөңнү чок-тур, чүге дээрге олар хайчагырга чок, чөрүү улус болгаш, Мени тооп дыңнаар хөңнү чок-тур.
- ⁸А Мен сени олардан дудак чок хедер, чөрүү, кадыг-быжыг кижиге кылып каар мен.
- ⁹Мен сени алмаз ышкаш кылдыр, оттук-даштан кадыг-быжыг кылдыр кылып каар мен. Олардан кортпа, үймээнчи чон мурнунга сүрээдеве».
- ¹⁰Оон Ол меңээ: «Кижиге амытан, кичээнгейлиг дыңна, Мээң чугаалап турар бүгү сөстөрими ыяк сактып ал.
- ¹¹Ам дораан сээң чонуңнуң чуртундан өскээр көжүрткен улузунга барып медегле. Олар дыңнаар-дыңнава-даа болза: „Дээрги-Чаяакчы ынча деп тур!“ – деп оларга чугаала» – диди.
- ¹²Ооң соонда Бурганның Сүлдези мени көдүрүптү. Артымда: «Дээрги-Чаяакчының өндүр чыры Ооң чурттаар черинге алгадып-йөрээтсин!» – деп турар, динмирээшкин ышкаш аажок дыңзыг үн дыңнап кагдым.

13Ол ышкаш дириг амытаннарның бот-боттарынга дегжип турар чалгыннарының шимээни, оларның чанында дугуйларның токкуладыр дагжааны база чыжыраан диңмирээшкин дыңналды.

14Сүлде мени көдүргеш, өскээр аппаратды. Мен муңгарап, сеткилим аажок хөлзеп чордум, Дээрги-Чаяакчының холу мени чайгылыш чок башкарып турду.

15Кевар хемниң чанында Тел-Авив деп черже көжүрткен израильчилерже чедип келгеш, албааралга алзып, оларның аразынга чеди хонук турган мен.

Бурганның чонну сагындырганы

(Иез. 33:1-9)

16Чеди хонук эрте бээрге, Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалады:

17«Кижини амытан, Мен сени израиль чоннуң доскуулчузу кылып кагдым. Сен Мээң аксымдан үнген сөстөрүни дыңнап, оларны Мээң өмүнээмден баш бурунгаар сагындырар сен.

18Мен кем-буруулуг кижиге: „Сен өлүп каар сен!“ – дээримге, ол кижини өлбөзүн дээш, бузуттуг оруундан чайлаарын айтып, сагындырбас болзуңза, кем-буруулуг кижини бодунуң бачыды дээш өлүп каар. А Мен сенден ооң өлүмү дээш харыны негээр мен.

19Ынчалза-даа сен кем-буруулуг кижини бодунуң бузуттуг оруундан чайлаар кылдыр сагындырарыңга-даа, тоовайн барган болза, бодунуң бачыды дээш өлүп каар, а сен амы-тыныңны камгалап аар сен.

20А бир эвес чөптүг кижини бодунуң шынныг чоруундан ойталап, кем-буруулуг херек үүлгедир болза, Мен ооң мурнунга тептигер моондак салып каарымга, ол өлүп каар. Сен ону баш бурунгаар сагындырбайн турган болганыңда, ол бодунуң бачыды дээш өлүп каар. Ооң кылып турган ачылыг херектеринче кичээнгей салбас мен, а сенден ооң өлүмү дээш харыны негээр мен.

²¹Ынчалза-даа сен чөптүг кижини, бачыт үүлгетпезин дээш, баш бурунгаар сагындырарыңга, ол кижини бачыт үүлгетпейн барган болза, амы-тынныг артар, чүгө дээрге сагындырыгны тооп дыңнаан-дыр, а сен бодуңнуң амы-тыныңны камгалап аар сен».

Иезекиилдин ыыттавас апарганы

²²Дээрги-Чаяакчының холу мени аңаа башкарып эгеледи. Ол меңээ: «Тургаш, оргулаашче чорувут, Мен аңаа сээң-биле чугаалажыр мен» – диди.

²³Мен туруп келгеш, оргулаашче чоруптум. Көөрүмгө, ында Дээрги-Чаяакчының өндүр чырыы, Кевар хемниң чанынга көргеним ышкаш, көстүп турду; мен хаваам-биле черге дээп, доңгая кээп дүштүм.

²⁴Бурганның Сүлдези мени бүргей апкаш, бут кырынга тургузуп кагды. Бурган мээң-биле чугаалажып, мынча диди: «Бажыңыңга барып хагдынып ал.

²⁵Кижини амытан, сээң-биле болур чүвө бо-дур: сени хүлүп-шарып каарга, улусче үнүп шыдавас апаар сен.

²⁶Мен сээң дылыңны өгүңгө чыпшындырып каарымга, үн чок апаар сен, бо чон үймээнчи-даа болза, оларны сойгалап шыдавайн баар сен.

²⁷А сээң-биле чугаалашканымда, аксыңны ажыдып турар мен, сен чүгле ынчан оларга: „Дээрги-Бурган-Чаяакчы ынча деп тур!“ – дээр сен. Дыңнаксаан кижини дыңнап алзын, дыңнаар хөңнү чок кижини дыңнавазын, бо дээрге үймээнчи чон болбазыкпе».

Иезекиил 4

Иерусалимниң бүзээлээшкинин баш бурунгаар медеглээни

¹«Кижини амытан, тууйбудан ап алгаш, мурнуңга салгаш, аңаа Иерусалим хоорайны сиилбирлеп чуруп каг.

²Аңаа удур бүзээлелди өттүнүп кылып көр: бүзээлээшкин тудуглары тургузуп, ону дескиндир бүзээлел чалын оваала, аңаа удур

турлаглардан таарыштыр тип, хана буза үстүрер чепсектерден долгандыр тургузуп каг.

³Оон калбак демир тавактан алгаш, ону бодуң биле хоорайның аразынга демир хана дег тургускаш, хоорайже шиглей көр: хоорай бүзээлеттирген боор, сен ону бүзээлеп аар сен. Ол болза израиль чонга сагындырыг демдээ-дир.

⁴Солагай талаңче ийлендир чыдып алгаш, Израильдиң чонунуң кем-буруузун бодуңга хүлээп ал. Солагай быктыңга чеже хүн чыдар-дыр сен, оларның кем-буруузун ынча үеде бодуң чүктээр сен.

⁵Мен сеңээ, олар чеже чыл дургузунда кем-буруулуг херектер үүлгеткенил, бир чыл дээш бир хүннү доктаадып каан мен: израиль чоннуң кем-буруузун 390 хүн дургузунда чүктээр сен.

⁶Ону күүсеткениң соонда, ам оң талаңче ийлендир чыдып алгаш, Иудеяның чонунуң кем-буруузун дөртен хүн дургузунда чүктээр сен, бир чыл дээш-ле, бир хүн хуусааны сеңээ доктаадып каан мен.

⁷Бүзээлеттирген Иерусалимче шиглей көргөш, холуңну олче аннып алгаш, аңаа удур өттүр билип медегле.

⁸Көр даан, Мен сени хүлүп-шарып тур мен, ынчангаш бүзээлээшкинниң хүннерин төндүрбээн шаанда, бир таладан өске талаже аңдарлып шыдавас сен.

⁹Кызыл-тас, арбай, чочак-тараа, чиңге-тараа болгаш ак-тараадан ап алгаш, чаңгыс саваже ургаш, бодуңга далганнардан быжырып ал. Бир талаңче ийленип алгаш чыдарың 390 хүн дургузунда ол далганнарны чиир сен.

¹⁰Хүннүң-не чиир чемиңни чээрби шекел кылдыр деңзилеп алгаш, доктааткан үе-шакта чиир сен.

¹¹Сугну база өйлеп, хүннүң-не бир гинниң алдының бири хирени, доктааткан үе-шакта ижер сен.

¹²Арбай далганындан туткан далганнарны улус көрүп турда, кижиде мыяан одааш, хаарып аар сен».

¹³Дээрги-Чаяакчы оон: «Израиль чон Меңээ үндүр сывыртадып алгаш, өске чоннар аразынга барып, арыг эвес аьш-чемни шак ынчаар чиир» – дээн.

¹⁴Мен ынчан: «О, Дээрги-Бурган-Чаяакчы! Мен кажан-даа арыг эвес аьш-чем чип көрбээн мен. Бодунуң өлүмү-биле өлгөн азы араатан аң үзерлеп каан дириг амытан эьдин аныямдан бээр, амдыгаа чедир чип көрбээн мен. Бужартаан эьт черле мээң аксымче кирбээн» – дээн мен.

¹⁵Дээрги-Чаяакчы меңээ: «Дыңна, Мен сеңээ кижиде мыяаның орнунга инек мыяа одааш, далган хаарарын чөпшээрер тур мен» – дээн.

¹⁶Оон Ол: «Кижиде амытан, Мен Иерусалимде аьш-чем курлавырын узуткап каар мен. Улус хлебти өйлөп, дүвүрел-биле чиир, сугну база өйлөп, муңгагдал-биле ижер.

¹⁷Чүге дээрге оларга аьш-чем биле суг чедишпестей бээр. Олар бот-боттарынке аңгадап көржүр, боттарының кем-буруузу дээш эстип-хайлыр» – дээн.

Иезекиил 5

Дүк демдээ

¹«Кижиде амытан, сал чүлүкчүзүңүң чидиг бижээн ап алгаш, бажың дүгү биле салыңны чүлүп каавыт. Деңзиден эккелгеш, бажың дүгүн база салыңны кезектей үлөп ал.

²Бүзээлээшкинниң үези төне бээрге, дүгүңнүң үштүң бир кезиин хоорайның ортузунга өрттедивит; өске үштүң бир кезиин ап алгаш, хоорайны долгандыр бижек-биле хээй кезип каавыт; арткан үштүң бир кезиин хатка тарадывыт; Мен хылыжымны хынындан ужулгап, ол дүктерже анныр мен.

³Ынчалза-даа элээн каш дүктен ап алгаш, хевиң эдээнге бооп ал.

⁴Ол дүктерниң чамдызын ап алгаш, отче октап, өрттедивит. Оортан өөскээн от бүгү израиль чонче чалбышталыр».

⁵Дээрги-Бурган-Чаяакчы: «Бо дээрге Иерусалим-дир! Мен ону чоннарның ортузунда тургузуп кагдым, ону долгандыр өске чурттар турар.

⁶Ынчалза-даа ол Мээң хоойлу-дүрүмнеримге удурланып, ону долгандыр чурттап турар чоннардан, чурттардан бузут-бактыг апарды. Ол Мээң хоойлуларымдан ойталап, дүрүмнеримни сагывайн турду» – дээн.

⁷Ынчангаш Дээрги-Бурган-Чаяакчы: «Силерни долгандыр чурттап турар өске чоннардан артык ужур-дүрүм чок чорук кылып турган-дыр силер; Мээң хоойлуларымны сагывас, дүрүмнеримни күүсетпес-тир силер; оон туржук, силерни долгандыр чурттап турар өске чоннарның корум-чурумун-даа сагывас-тыр силер» – деп чугаалаан.

⁸Ынчангаш Дээрги-Бурган-Чаяакчы: «Көрдүң бе, Мен Бодум сеңээ удур апардым; өске чоннар көрүп турда, сеңээ үндүрген шииткелимни күүседир мен.

⁹Сээң бүгү чүдек-бужар чүүлдеринң дээш, ооң мурнунда кажан-даа кылбайн турганым, моон соңгаар-даа кылбазым чүвени сээң-биле кылыр мен.

¹⁰Сенде бар адалар ажы-төлүнүң эьдин чиир, а ажы-төл адаларының эьдин чиир. Мен сеңээ шииткел үндүргеш, чоннуң артынчызын бүгү хаттар-биле тарадып кааптар мен» – дээн.

¹¹Дээрги-Бурган-Чаяакчы: «Иерусалим, сен Мээң ыдыктыг өргээмни бодуңнуң чүдек-бужар чүүлдеринң-биле, бужар-бак чаңчылдарың-биле бужартадып алган сен. Ынчангаш дириг Бодумнуң адым-биле даңгыраглап тур мен: сени узуткап каар мен, сеңээ ээ-хайыралыг болбас мен, сени кээргевес мен – деп медеглээн. –

¹²Сээң чонуңнуң үштүң бир кезии хамчык аарыг болгаш аш-чуттан сээң иштиңге өлүп каар; өске үштүң бир кезии сээң даштыңга дайын-чаадан кырлып каар, а арткан үштүң бир кезиин Мен хат-биле тарадып кааптар мен, хылыжымны хынындан ужулгаш, оларже анныр мен.

¹³Ынчан Мээң килеңим бүрүнү-биле кыптыгып кааптар, оларга хорадааным намдаар, сеткилим ханар. Ажынган сеткилим, хорадаан сагыжым оларже кыптыгарга, Дээрги-Чаяакчы Мээң чугаалап турганымны билип аарлар.

¹⁴Иерусалим, Мен сени ээн чер, сени долгандыр чурттап турар улустуң, сээң чаның-биле эрткен-дүшкен бүгү улустуң кочулаар чери кылып каар мен.

¹⁵Мен сеңээ үндүрген шииткелимни килеңнеп, хорадап база коргунчуг шаажылалдар кылып тургаш, күүседир мен; долгандыр чурттап турар чоннар сени кочулап, дорамчылаар, оларның мурнунга кеземчениң үлегер-чижээ база коргунчуг чүүл апаар сен. Мен, Дээрги-Чаяакчы, ону чугааладым.

¹⁶Аш-чуттуң хайыра чок согуннарын сенче ыдып, сени өлүрүп каар дээш адар мен. Сээң аштааныңны күштелдирип, аыш-чем курлавырын узуткап каар мен.

¹⁷Мен сенче аш-чутту база аң-араатанны ыдар мен, олар сээң ажы-төлүңнү чок кылып каар. Хамчык аарыг болгаш өлүм-чидим сени таварып эртер, Мен сенче дайын-чааны ыдар мен. Мен, Дээрги-Чаяакчы, ону чугааладым».

Иезекиил 6

Израильде дүрзү-бурганнарга мөгөөр чорук кеземчеге онаажыр

¹Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

²«Кижиге амытан, Израильдиң дагларынче углай көргөш, оларга удур медегле.

³Мынча дээр сен: „Израильдин даглары, Дээрги-Бурган-Чаяакчының силерге база тейлер, кашпалдар болгаш шынааларга чугаалаан бо сөстөрүн дыңнаңар! Көрүңер, Мен силерге удур дайын-чааны ыдып тур мен, кырыңарда мөгейишкин кылыр бедик черлериңерни үреп бузар мен.

⁴Өргүл салыр бедигээштериңер биле ыдыктыг адагаштарыңар хоозураашкыга таваржып, үрегдеттирер, өлүрткен улузуңарны Мен дүрзү-бурганнарыңар мурнунче октаптар мен.

⁵Израильчилерниң мөчү-сөөгүн оларның дүрзү-бурганнарының мурнунга салып каар мен. Силерниң сөөктериңерни өргүл салыр бедигээштериңерни долгандыр тарадыр октаптар мен.

⁶Силер кайда-даа чурттап турар болзуңарза, хоорайларыңарны хоозурадып, мөгейишкин кылыр бедик черлериңерни үрегдеп кааптар; олар-биле кады өргүл салыр бедигээштериңер хоозураттырып, үрегдеттирер, дүрзү-бурганнарыңар чуура шаптыртып, узуткаттырар, ыдыктыг адагаштарыңар одура кестиртир, силерниң кылып турган бүгү чүүлүңер чиде бээр.

⁷Силерниң араңарга өлүрткен улус кээп дүжүп турар апаар, ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар силер.

⁸Ынчалза-даа чамдык улусту Мен хылыштан камгалап арттырар мен. Кажан силерни өске чер-чурттарже тарадып каарга, силерниң чамдыыңар чоннар аразыңга дириг артар.

⁹Дириг арткан улузуңар оларны тудуп аппаратан өске чоннар аразыңга Мени сактып кээр: оларның Менден ойталап, самыыраан чүректери, дүрзү-бурганнар соонче самыырап чүткүп турган карактары Мени кайы хире хомудатканын сактып, буруузун миннир. Олар үүлгеткен бузуттуг херектери дээш, чүдек-бужар чаңчылдары дээш, боттары боттарындан ческинер апаар.

¹⁰Олар Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар; Мен оларже ындыг айыыл-халап ыдар бооп, хей черге кыжанып турбааным ол-дур“».

¹¹Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Муңгарааныңдан адыштарың часканып, тепсенип, израиль чоннуң бүгү бужар-бак үүлгедиглеринге хамаарыштыр „Аа халак!“ деп көр, чүге дээрге олар дайын-чаа, аш-чут болгаш хамчык аарыгдан кырлып каар-дыр.

¹²Ыракта улус хамчык аарыгдан, чоокта улус – дайын-чаадан өлүп каар, а дириг арткан, амы-тынын кадагалап алган улус аштап өлүр. Бодумнуң килеңимни оларга ынчаар көргүзөр мен.

¹³Оларның өлүрткен улузунуң мөчү-сөөгү боттарының дүрзү-бурганнарының аразыңга, өргүл салыр бедигээштерни долгандыр, бүгү бедик тейлер кырыңга, бүгү даглар баштарыңга, бүгү улуг хөлегелиг ыяштар адаанга, бүгү саглагар дубтар адаанга – боттарының дүрзү-бурганнарыңга чаагай чыттыг чүүлдер кыпсып турганы чер бүрүзүңге кээп дүжерге, олар Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар.

¹⁴Мен оларже холумну аннып, оларның чурттап турар бүгү черлерин ээн кургаг ховудан Дивлатка чедир ээн, хоосураан чер кылып каар мен. Олар ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар».

Иезекиил 7

Израильдин төнчүзү келген-дир

¹Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

²«Кижиге амытан, израиль черге Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыт: төнчү! Чер-чурттуң бүгү ужу-кыдыыңга төнчү келген-дир!

³Израиль, сээң төнчүң келген-дир, Мен ам сенче килеңимни ыдар мен. Үүлгеткен херектерин дээш, Мен сени шиидер мен, кылган бүгү чүдек-бужар чүүлдерин дээш кезедир мен.

⁴Мен сенче ээ-хайыралдыг көрүнмес мен, сени кээргевес мен; үүлгеткен херектериң, кылган чүдек-бужар чүүлдериң бодуңче чүдүрлүр. Ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар силер».

⁵Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Айыыл соондан айыыл кел чыдыр! Көрүңер, айыыл кел чыдыр!

⁶Төнчү келген-дир! Төнчү чоокшулап, сеңээ удур көдүрлүп, бо келген-дир!

⁷Бо черниң чурттакчызы, өлүм сеңээ келген-дир. Үе келген, кеземче хүнү чоокшулаан; дагларны өөрүшкү эвес, дүвүрээзин хөме ап тур.

⁸Удавайн Мен сени хорадаан сагыжым-биле бүргээр мен, килеңимни сеңээ көргүзер мен; сени үүлгеткен херектериң дээш шиидер мен, кылган бүгү чүдек-бужар чүүлдериң дээш кезедир мен.

⁹Мен сенче ээ-хайыралдыг көрүнмес мен, сени кээргевес мен; үүлгеткен херектериң, кылган чүдек-бужар чүүлдериң бодуңче чүдүрлүр. Ынчан Мени кезедикчи Дээрги-Чаяакчы деп билип аар силер.

¹⁰Кеземче хүнү бо-дур! Ол хүн келген-дир! Өлүм келген-дир! Ол улустуң шыкпыыжы өзүп келген, улуургак чоруу улгадып өскөн.

¹¹Күчүлел бузуттуң шыкпыыжы бооп өзүп келген; олардан кым-даа артпас; оларның байлакшылындан, шимээн-даажындан база чаагай чоруундан чүү-даа артпас.

¹²Үе келген, кеземче хүнү чоокшулаан-дыр. Бир чүве садып алган кижини өөрүвезин, а садыпкан кижини хараадавазын, чүге дээрге Мээң килеңим мөөң израильчилерге кыптыгып турар.

¹³Черин садыпкан кижини чуртталгазының төнчүзүнге чедир ынаар ээп келбес; бо көстүүшкүн мөөң израильчилерге хамааржыр, ол күш чок апарбас. Бодунуң бузудунуң ужун оларның кайызы-даа амы-тынын камгалап шыдавас.

¹⁴Олар труба этсип, дайынга белеткенип турар, ынчалза-даа, кайызы-даа тулчуп үнмес, чүге дээрге Мээң килеңим оларның бүгү мөөңнежилгезинче кыптыгып турар.

¹⁵Хоорай даштында – дайын-чаа, хоорай иштинде – хамчык аарыг болгаш аш-чут. Хову-шөлде турар кижиде дайын-чаадан өлүп каар, хоорайда турар улусту аш-чут болгаш хамчык аарыг чиптер.

¹⁶Дириг арткан улус камгаланыры-биле дагларже десе бергеш, кашпалдарда көге-бугалар дег болур; олар шупту, кайызы-даа бодунуң бузут-багы дээш, човууртаар.

¹⁷Оларның шуптузунуң холдары салдына бээр, дискектери, бырлаңнаан суг дег, сириңейни бээр.

¹⁸Олар ынчан качыгдалдың самдар хевин кедип, сүрээделге алзыптар, ыятканындан шуптузунуң арыннары өңүн солуур, шуптузу баштарын чүлүттүрер.

¹⁹Олар мөңгүнүн кудумчуже үндүр октаптар, алдынын, арыг эвес чүүл дег, херекке албас. Дээрги-Чаяакчының килеңнээн хүнүнде оларны алдыны-даа, мөңгүнү-даа камгалап шыдавас. Олар ооң-биле аштаанын чидирип, хырнын тоттуруп шыдавас. Алдын-мөңгүнү оларга моондак болуп, бузут-бакче киирген болгай.

²⁰Чоргаарланып турганы кайгамчык чараш каасталгаларындан олар чүдек-бужар дүрзү-бурганнар кылып алганнар. Ынчангаш каасталгаларны оларга хамаарыштыр арыг эвес кылып каар мен.

²¹Оларның байлаан хары улус холунга олча кылдыр, черниң каржы-бак улузунга ажык-кончаа кылдыр бериптер мен, ол улус демги байлакты бужартадып каар.

²²Мен олардан хая көрнү бээр мен, хары улус Мээң эртинешыгжамырларымны бужартадып каар; үптекчилер ынаар киргеш, бужартадып каар.

²³Кинчи-бектен белеткеп ал, чүге дээрге бо черни өлүрүкчү херектер долган-дыр, а найысылалды күчүлээшкин бүргээн-дир.

²⁴Мен эң каржы-бак чоннарны эккээр мен, олар израильчилерниң бажыңнарын эжелеп аар. Мен күштүг израильчилерниң турамык чоруунуң төнчүзүн салыр мен, оларның ыдыктыг черлери бужартагыраар.

²⁵Коргуушкун кел чыдар, улус тайбың дилээш, тыппайн баар.

²⁶Халап соондан халап, багай медээ соондан багай медээ кээр; улус Бурганның медээчизинден ажыдышкыннарны хей-ле дилээр, Бурганның бараалгакчылары хоойлу-дүрүмнү суртаалдавайн баар, улуг назылыглар арга-сүме берип шыдавас.

²⁷Хаан качыгдап ыглаар, ноян кижини аңгадаашкынга алзыптар, карачал чоннуң холу кортканындан сирилээр. Оларны үүлгеткен херектерин ёзугаар аажылаар мен, боттарының-на шиидип турарын ёзугаар шиидер мен. Ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аарлар».

Иезекиил 8

Бурганның өргээзинге дүрзү-бурганга мөгейиг

¹Туттуруушкунувустуң алдыгы чылында, алды айның беште, кажан мен бажыңымга олурумда база Иудеяның баштыңнары мээң мурнумга олурда, Дээрги-Бурган-Чаяакчының холу аңаа мени катап база башкарып эгелээн.

²Мен көрүптеримге, кижиге дөмей, от-даа ышкаш бир-ле чүве көстүп келди. Ол чүве белинден куду от ышкаш көзүлдү, а белинден өрү чайынналчак кызыткан демир дег чырып көзүлдү.

³Хол-даа ышкаш бир-ле чүве сунгаш, Ол мени бажым дүгүнден тудуп алды. Оон Сүлде мени чер биле дээр аразынче көдүргеш, Бурганның чоруткан көстүүшкүнүңге мени Иерусалимче, соңгу талаже угланган иштики хаалга чанынче эккелди; ында Дээрги-Чаяакчының хүннээчел сагыжын оттурупкан дүрзү-бурган бар болду.

⁴Оон аңаа Израильдиң Бурганының өндүр чырыы меңээ көстүп келди. Ол оргулаашка көргеним ышкаш болду.

⁵Бурган меңээ: «Кижиде амытан, соңгу чүкчө көрүп көр» – диди. Мен соңгу чүкчө углай көөрүмгө, соңгу талада өргүл бедигээжиниң баарында хаалга чанында Бурганның хүннээчел сагыжын оттурупкан дүрзү-бурган көзүлдү.

⁶Бурган меңээ: «Кижиде амытан, бо улустуң чүнү үүлгедип турарын көрүп тур сен бе? Мени Бодумнуң ыдыктыг өргээмден чайладыр дээш, израиль чон мында кайы хире коргунчуг, чүдек-бужар чүүлдер үүлгедип турардыр, көрдүң бе? Ындыг-даа болза, оон-даа дора чүдек-бужар чүүлдер көөр сен» – диди.

⁷Оон Бурган мени өргээниң мурнунда шөлчө кирер черге эккелди. Мен көрүнгөш, ханада ойбак көрүп кагдым.

⁸Ол меңээ: «Кижиде амытан, ханада ойбакты алгыдыр казывыт» – деп чугаалады. Мен казыпкаш, бир-ле эжик көрүп кагдым.

⁹Оон Ол меңээ: «Киргөш, улустуң мында үүлгедип турар кончуг бак, чүдек-бужар чүүлдерин көр» – диди.

¹⁰Мен киргөш, көөрүмгө, ханаларда долгандыр янзы-бүрү соястаарлар, арыг эвес дириг амытаннар дүрзүлери болгаш израиль чоннуң янзы-бүрү дүрзү-бурганнарын чуруп каан тур.

¹¹Оларның мурнунда израиль чоннуң чеден баштыңы турар, Шафанның оглу Иазания база оларның аразында турар болду. Олар шупту холунда айдызаар савалар туткан, а айдызаашкын өргүлүнүң ыжы булутталдыр көдүрлүп турду.

¹²Дээрги-Чаяакчы меңээ мынча диди: «Кижиде амытан, израиль чоннуң баштыңнарының караңгыда, кайызы-даа бодунуң дүрзү-бурганынга мөгөөр өрээлинде, чүнү кылып турарын көрүп тур сен бе? Олар: „Дээрги-Чаяакчы бисти көрбөй турар, Ол бо черни каапкан“ – дижир-дир».

¹³Оон Ол: «Ындыг-даа болза, Сен улустуң үүлгедип турар оон-даа дора чүдек-бужар чүүлдерин көөр сен» – деп катап база чугаалады.

¹⁴Дээрги-Чаяакчы мени Бодунуң өргээзиниң соңгу талада хаалгазынче кирер черге эккелди. Көөрүмге, ында Таммуз бурган дээш кажыыдап ыглашкан херээженнер олулар болду.

¹⁵Дээрги-Чаяакчы меңээ: «Кижиге амытан, көрүп тур сен бе? Ындыг-даа болза, оон-даа дора чүдек-бужар чүүлдер көөр сен» – диди.

¹⁶Оон Ол мени Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң иштики шөлүнчө кири берди. Көөрүмге, Бурганның өргээзинче кирер эжик чанында, серилиг чер биле өргүл салыр бедигээш аразында, чээрби беш шаа кижиге бар болду. Олар ооргазын Дээрги-Чаяакчының өргээзинче көрүндүр, арыннарын чөөн чүкчө көрүндүр туруп алгаш, чөөн чүкте үнген хүнге тейлеп турду.

¹⁷Дээрги-Чаяакчы меңээ: «Кижиге амытан, көрүп тур сен бе? Мээң өргээмде үүлгедип турары дег чүдек-бужар чүүлдер кылыры Иудеянын чонунга четпес болганы ол бе? Олар оон эрткеш, чуртту күчүлел-биле долдуруп, Мээң килеңимни кедергей күштелдирип турар-дыр. Олар Мээң арнымче шыкпыыш аннып турар-дыр!

¹⁸Ынчангаш Мээң килеңим оларже кыптыгар; Мен оларже кээргел-биле көрүнемс мен, өршээвес мен; олар Мээң шуут кулаамче-даа дуза дилеп алгыржыр болза, дыңналас мен» – диди.

Иезекиил 9

Дүрзү-бурганнарга мөгеер улустуң өлүмү

¹Ооң соонда Дээрги-Чаяакчы дыңзыг үн-биле кыйгырды: «Хоорайны кезедир даалгалыг улус, холуңарга өлүм чепсээн туткаш, бээр келиңер!»

²Мен соңгу талаже көрүнген Үстүкү хаалгадан кел чыдар алды кижини көрүп кагдым; кайызы-даа холунда узуткаашкын чепсээ туткан болду. Олар-биле кады лён хеп кеткен, курунда бижээчи кижиниң

херекселдерин астып алган бир кижиге бар болду. Келгеш, олар өргүл салыр хулер бедигээш чанынга туруп алдылар.

³Оон Израильдин Бурганының өндүр чыры кырынга турганы херувимден дүшкеш, Бурганның өргээзиниң эргининче чоруй барды. Дээрги-Чаяакчы демги лён хеп кеткен, курунда бижээчиниң херекселдерин астып алган кижини кыйгырып алгаш,

⁴аңаа: «Иерусалим хоорайны таварып эрте бер, ында үүлгеттинип турар бүгү чүдек-бужар чүүлдер дээш качыгдап, ыглашкан улустуң хавактарын демдектеп каг» – деп чугаалады.

⁵А алды кижиге Ол меңээ дыңналдыр мынча диди: «Бо кижиниң соондан хоорайны таварып эрткеш, улусту кам-хайыра чок, өршээл чок өлүрүңер.

⁶Кырганнарны-даа, аныяк оол-кысты-даа, чаш уругларны-даа, херэеженнерни-даа узуткаңар, чүгле демдектеп каан улустуң чаңгызынга-даа дегбеңер. Мээң ыдыктыг өргээмден эгелеп алыңар». Ынчангаш олар Бурганның өргээзиниң мурнунда турган баштыңардан эгелеп алдылар.

⁷Бурган алды кижиге: «Мээң өргээмни бужартадып, ооң мурнунда чаттылган шөлдерни өлүрткен улус-биле долдуруп калыңар! Үнүп чоруңар!» – деп дужаады. Олар үнгеш, хоорайда улусту өлүрүп эгеледи.

⁸Кажан израильчилерни өлүрүп турда, мен чааскаан арткаш, хаваамны черге дегзип, мөгейгеш: «О, Дээрги-Бурган-Чаяакчы! Таанда-ла Сен, Иерусалимче килеңиң кыптыгып, израиль чоннуң бүгү артынчызын узуткап каар сен бе?!» – деп алгыра аарак айтырдым.

⁹Ол меңээ: «Израиль болгаш Иудеяның бузут-багы канчаар-даа аажок улуг-дур, бо черни хан хөме алган-дыр, хоорайны кемниг херектер бүргээн-дир. Улус: „Дээрги-Чаяакчы бо черни каапкан-дыр, Ол көрбейн турар-дыр“ – деп тур.

¹⁰Ынчангаш Мен оларже ээ-хайыралдыг көрүнмес мен, оларны кээргевес мен; оларның боттарының чедип алган чүвезин боттарының бажынче халдадыр мен» – деп харыылады.

¹¹Ынчан лён хеп кеткен, курунда бижээчиниң херекселдерин астып алган кижидедир келгеш: «Сен меңээ канчаар дужааган сен, ынчаар күүсеттим» – деп айыткады.

Иезекиил 10

Дээрги-Чаяакчының Бодунуң өргээзинден чорупканы

(Иез. 1:4-28)

¹Оон көөрүмге, херувимнерниң баштарында бопурук чүве кырында сапфир даштан кылган дүжүлгө ышкаш бир чүве көстүп турду.

²Дээрги-Чаяакчы лён хеп кеткен кижиге: «Херувимнерниң адаанда дугуйлар аразынче кире бергеш, оларның аразында чалбыыштыг көстерден адыш долдур ап алгаш, хоорайже октавыт» – диди. Мен көрүп турумда, демги кижиде ынаар кире берди.

³А херувимнер, ол кижиде кире бээрге, Бурганның өргээзиниң мурнуу чүкче көрүнген талазынга турганнар; өргээниң иштики шөлүн булут бүргөп турган.

⁴Дээрги-Чаяакчының өндүр чыры херувимниң кырындан көдүрүлгөш, Бурганның өргээзиниң эргининиң кырынче көже берген. Бурганның өргээзин булут бүргөй апкан, а иштики шөлдү Дээрги-Чаяакчының чайынналчак чыры шыва апкан.

⁵Херувимнерниң чалгыннарының даажы өргээниң даштыкы шөлүнге безин Күчүлүг Бурганның чугаалап турар үнү ышкаш дыңналып турган.

⁶Кажан Ол лён хеп кеткен кижиге: «Дугуйлар аразында, херувимнер аразында отту ап ал» – дээрге, демги кижиде оларның аразынче киргеш, дугуй чанынга туруп алды.

⁷Ынчан херувимнерниң бирээзи оларның аразында отче холун сунгаш, ону ап алгаш, лён хеп кеткен кижиниң холунче салып каарга, демгизи ап алгаш, үне берди.

⁸(Херувимнерниң чалгыннарының адаанда кижини холдары ышкаш чүвелер көстүп турду.)

⁹Көөрүмге, херувимнерниң чанында дөрт дугуй бар болду; бир дугуйла бир херувимниң чанында турду, дугуйлар алдынналчак эртинде даш ышкаш көзүлдү.

¹⁰Дугуйлар дөртөлээ, дугуй бүрүзү өскезиниң иштинде турар-даа дег, бир дөмөй көстүр болду.

¹¹Дугуйлар шимчеп үнүпкенде, дөрт таланың кайызынче-даа шиглей шимчеп үнүп болур, шимчээшкин үезинде эргилбес болдулар. Херувимнерниң бажы кайнаар угланган болдур, дугуйлар ынаар бар чыдар, шимчээшкин үезинде эргилбес болдулар.

¹²Херувимнерниң бүгү мага-боттары, ооргалары, холдары болгаш чалгыннары, боттарының дугуйлары ышкаш, долгандыр карактар-биле долдур шыптырган болду.

¹³Дугуйларны тырыкылар деп адаарын кулаам-биле дыңнадым.

¹⁴Бир херувим-не дөрт арынныг болду: бирги арын – херувимни, ийигизи – кижини, үшкүзү – арзылаңны, дөрткүзү – эзирни.

¹⁵Херувимнер көдүрлүп келди. Кевар хемниң чанынга меңээ көзүлген дириг амытаннар ол болду.

¹⁶Херувимнер шимчеп чоруптарга, оларның чанында дугуйлар база кады шимчеп чоруптар турган; а кажан херувимнер черден көдүрлүр дээш чалгыннарын далбайтыптарга, дугуйлар база оларның чанынга аңгыланмай артып каар турган.

¹⁷Кажан херувимнер доктаай бээрге, дугуйлар база доктаар, а херувимнер көдүрлүрге, дугуйлар база олар-биле кады көдүрлүр болду, чүге дээрге дириг амытаннарның сүлдези дугуйларда болган.

¹⁸Дээрги-Чаяакчының өндүр чырыы Бурганның өргээзиниң эргининден ырап чоруткаш, херувимнерниң кырынга доктаады.

¹⁹Мен көрүп турумда, херувимнер чалгыннарын далбаңнаткаш, черден көдүрлү берди; олар шимчеп чоруптарга, дугуйлар база олар-биле кады чорупту. Олар оон Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң чөөн хаалгазынче кирер чер чанынга доктаады, а Израильдиң Бурганының өндүр чырыы оларның кырынга туруп алды.

²⁰Кевар хем чанынга Израильдиң Бурганының адаанга көргеним дириг амытаннар ол болду. Херувимнер бо ышкажыл деп билип каапкан мен.

²¹Оларның кайызы-даа дөрт арынныг болгаш дөрт чалгынныг, а чалгыннарының адаанда кижини ышкаш холдарлыг болду.

²²Херувимнерниң арыннары Кевар хем чанынга көргеним арыннар ышкаш көзүлдү; оларның кайызы-даа мурнунче дөрт шимчеп бар чытты.

Иезекиил 11

Паш биле эът

¹Бурганның Сүлдези мени көдүргеш, Дээрги-
Чаяакчының өргээзиниң чөөн чүкче көрүнген хаалгазынга эккелди.
Көөрүмге, хаалгаже кирер чер чанында чээрби беш кижитурар болду.
Оларның аразында чоннуң нояннары болур Азурнуң оглу Иазанияны,
Ванеяның оглу Фалтияны көрдүм.

²Дээрги-Чаяакчы меңээ: «Кижитурар амытан, бузуттуг бодалдар бодал,
хоорайда багай арга-сүмө берип турар улус бо-дур.

³Олар: „Бажыңнар тудар таарымчалыг үе удавас чедип кээр эвес чүве
бе? Бо хоорай паш дег, бис – ында эът дег бис“ – дишип турар-дыр.

⁴Ынчангаш сен оларга удур өттүр билип медегле, барып, медегле, кижиде амытан» – дээн.

⁵Ооң соонда Дээрги-Чаяакчының Сүлдези менче бадып кээрге, Ол меңээ: «Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыт: израиль чон, силерниң бодап турар чүвеңер бо ышкажыл; Мен силерниң бодалыңарга чүү кирип турарын билир мен.

⁶Силер бо хоорайга хөй улусту өлүрген силер, ооң кудумчуларыңга мөчү-сөөктү оваалап каан силер» – дээн.

⁷Ынчангаш Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Хоорай иштинде оваалай салып каан өлүрткен улузуңар дээрге эът-тир, а бо хоорай – паш-тыр; а силерни Мен оон үндүр сывырыптар мен.

⁸Силер дайын-чаадан коргуп турар силер, а Мен силерге дайын-чаа ыдар мен – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. –

⁹Мен силерни хоорайдан үндүр сывырыпкаш, хары улус холунга хүлээдип бээр мен, силерге онаашкан шииткелди үндүрер мен.

¹⁰Дайын-чаадан өлүр силер. Мен силерни Израильдин девискээринге шиидер мен. Ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар силер.

¹¹Иерусалим силерге паш болбас, а силер ооң иштинде эът болбас силер; Мен силерни Израильдин девискээринге шиидер мен.

¹²Ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар силер; Мээң дүрүмнеримни сагывайн, Мээң хоойлуларымны күүсетпейн, силерни долгандыр чурттап турар чоннарның чаңчылдарын сагып чурттап турган-дыр силер».

¹³Мен өттүр билип медегледеп турар арамда, Ванеяның оглу Фалтия өлүп калган. Мен дискектенгеш, хаваамны черге дегзип: «О, Дээрги-Бурган-Чаяакчы! Израиль чоннуң артынчызын төнчүзүңге чедир чок кылыр деп бардың бе?» – деп алгыра аарак айтырдым.

Бурган Израильди катап тургузар

¹⁴Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

¹⁵«Кижиге амытан, бодунуң ха-дуңмаңны, төрөл чонуңну, сээң-биле кады туттуруушкунга турган улусту, бүгү израиль чонну бодап көр. Иерусалимде чурттап турар улус оларның дугайында: „Олар Дээрги-Чаяакчыдан ырап чоруй барган-дыр, бо черни ээлээр кылдыр оларга эвес, а биске берип каан-дыр“ – дижип турар-дыр.

¹⁶Ынчангаш Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыт: оларны өске чоннар аразынче ырадыр чорудупкан-даа болзумза база өске чурттарже тарадыпкан-даа болзумза, өргээмниң орнунга Мен Бодум оларга элээн үеде ыдыктыг чер болур мен.

¹⁷Оон Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан бо чүвезин база дамчыт: Мен силерни өске чоннардан чыып, тарадып каапканым чурттардан дедир чандыраар мен, израиль черни силерге эгидип бээр мен.

¹⁸Мээң улузум чанып келгеш, мында турар бүгү бак, чүдек-бужар чүүлдерни чайладып кааптар.

¹⁹Мен оларга чаңгыс аай чүректи хайырлап, оларны чаа сүлде-биле бүргээр мен; оларның дашталган чүрөөн ап каапкаш, чымчак чүректи бээр мен.

²⁰Ынчан олар Мээң дүрүмнеримни сагыыр, Мээң хоойлуларымны барымдаалап, күүседир; олар Мээң чонум болур, а Мен – оларның Бурганы болур мен.

²¹А сеткил-чүрээ боттарының чүдек-бужар, бак чүүлдеринге алыскан улустуң чедип алган чүвезин оларның бажынче халдадыр мен». Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Бурганның өндүр чырыының Иерусалимни каапкаш барганы

²²Оон Израильдиң Бурганының өндүр чырыынга бүргеткен херувимнер чалгыннарын далбайтыпкаш, ужуп үнүпкен, дугуйлар база оларның чанында чораан.

²³Дээрги-Чаяакчының өндүр чырыы хоорай кырындан көдүрлүп чоруткаш, ооң чөөн талазында даг кырынга доктаай берген.

²⁴Оон көстүүшкүнгө Бурганның Сүлдези мени көдүргөш, халдей черде чурттадып каан израильчилерже аппаратан. Ооң соонда мээң көрүп турган көстүүшкүнүм чиде берген.

²⁵Мен бо черже көжүрткен израильчилерге Дээрги-Чаяакчының меңээ көргүскөн бүгү чүвезин чугаалап берген мен.

Иезекиил 12

Бүгү чоннуң туттурарының демдээ

¹Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

²«Кижиге амытан, сен үймээнчилер аразында чурттап турар-дыр сен. Олар көөр карактыг-даа болза, көрбөс-тир, дыңнаар кулактыг-даа болза, дыңнаваһ-тыр, чүгө дээрге үймээнчи чон-дур.

³Ынчангаш, кижиге амытан, туттуруушкунга таваржып, өскээр көжерде хереглээр чүү-хөөңнү белеткеп алгаш, хүндүс, улус көрүп турда, көжүп үнүвүт. Ам турар черинден өске черге, олар көрүп турда, чорувут. Олар, үймээнчилер-даа болза, угаап билип каарлары чадавас.

⁴Хүндүс, олар көрүп турда, өскээр көжерде хереглээр чүү-хөөңнү дашкаар үндүргөш, бодунуң кежээ, олар көрүп турда, өскээр көжеринче албадаткан улус дег, үнүп кел.

⁵Олар көрүп турда, бажыңыңның ханазын ойбактааш, чүү-хөөңнү оон үндүрө бер.

⁶Олар көрүп турда, чүү-хөөңнү чүктээш, караңгыда дашкаар үнө бер. Чер-чуртту көрбөс дээш, арның дуглап аар сен. Мен сени израиль чонга сагындырыг демдээ кылып каан болгай мен».

⁷Мен Бурганның дужааганын ёзугаар кылдым. Туттургаш, өскээр көжерде хереглээр чүү-хөөмнү хүндүс дашкаар үндүрүп кааш, кежээ

хананы холум-биле ойбактааш, бүгү улус көрүп турда, чүү-хөөмнү чүктээш, караңгыда дашкаар үне бердим.

⁸Эртен меңээ Дээрги-Чаяакчы Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

⁹«Кижиге амытан, бо үймээнчи израиль чон сенден: „Чүнү канчап тур сен?“ – деп айтырды бе?

¹⁰Оларга Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыт: бо дээрге Иерусалимде чагырып турар кижиге база ында чурттап турар бүгү израиль чонга баш бурунгаар медээ-дир.

¹¹Оларга: „Мен силерге сагындырыг демдээ-дир мен: ам кылып турар чүвем иерусалимчилер-биле база болур – олар туттуруп алгаш, шөлүлгеже чоруптар“ – деп чугаала.

¹²Оларның аразында турар чагырыкчы база чүү-хөөзүн чүктээш, караңгыда үнүп чоруптар. Ону үндүрө бээр дээш, хананы дежер апаар. Ол арнын дуглап аар, ынчангаш чер-чуртту көрбес.

¹³Мен олче Бодунуң четкимни чада салыр мен, ол Мээң дузаамга туттунар. Мен чагырыкчыны Вавилон күрүнеже, халдей черже аппаар мен, ынчалза-даа ол ону көрбес. Оон ол аңаа өлүп каар.

¹⁴Ону хүрээлээн бүгү улусту – ооң дузалакчыларын база шериглерин бүгү хаттар-биле тарадып кааптар мен, хылыжымны хынындан ужулгаш, оларже анныр мен.

¹⁵Ынчан оларны өске чоннар аразынга тоо быдарадып, хары чурттарже тарадыр октаптарымга, Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аарлар.

¹⁶Ынчалза-даа Мен оларның чамдызын дайын-чаа, аш-чут болгаш хамчык аарыгдан камгалаар мен, олар боттарының чеде бээри өске чоннар улунга чүдек-бужар үүлгедиглериниң дугайында чугаалап берзин. Ынчан бүгү улус Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар».

¹⁷Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

¹⁸«Кижиге амытан, чемненип тура, сүрээде, суксун ижип тура, кортканыңдан сириле.

¹⁹Чурттуң чонунга Дээрги-Бурган-Чаяакчының Иерусалимниң болгаш израиль черниң чурттакчыларының дугайында чугаалаан чүвезин дамчыт: олар аш-чемин дүвүрел-биле чип, суксунун коргуушкун-биле ижер, чүге дээрге чер бодунуң чурттакчыларының каржы-дошкунундан бүгү элбекшилини ышкынып аар.

²⁰Чурттакчылыг хоорайлар хоозураар, чурт ээнзирээр. Ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар силер».

Бурганның сөзү ыяап бүдөр

²¹Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

²²«Кижиге амытан, чүге израиль черде „Үе эртип турар, а өттүр билген медеглел бүрүзү бүтпес-тир“ деп үлегер домак бар апарганыл?

²³Улуска Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыт: Мен ол үлегер домакты күш чок болдурар мен, ону Израильге моон соңгаар чугаалавайн баар. Оларга мону база дамчыдар сен: өттүр билген медеглел бүрүзүнүң бүдөр үези чоокшулаан-дыр.

²⁴Израиль чонга ам меге көстүүшкүннер болгаш хоозун ажыдышкыннар турбас болгай.

²⁵Мен, Дээрги-Чаяакчы, чугаалаар мен; Мээң чугаалаан сөзүм саадал чок күүсеттинер. Үймээнчи чон, Мен сөзүмнү чугаалааш, силерниң назыныңарда-ла күүседир мен». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

²⁶Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

²⁷«Кижиге амытан, израиль чон: „Иезекиилдиң көргөн көстүүшкүнү хөй хүннер эртерге, бүдөр, ол ырак келир үе дугайында өттүр билип медеглээн-дир“ – деп тур.

²⁸Ынчангаш оларга Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыт: Мээң сөстөримниң чаңгызының-даа күүсеттинери ам

соңгаарлаvas, Мээң чугаалап турар бүгү чүвем бүдер». Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Иезекиил 13

Бурганның меге медээчилерни шииткени

¹Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

²«Кижиге амытан, Израильдин ам өттүр билип медеглеп турар медээчилеринге удур медегле. Боттарының даап бодаанын ёзугаар медеглээр ол медээчилерге: „Дээрги-Чаяакчының сөзүн дыңнаңар!“ – деп чугаала.

³Оларга Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыт: боттарының бодалдарын эдерип, чүнү-даа көрбейн барган мугулай медээчилер ат болур!

⁴Израиль, сээң медээчилериң бузундулар аразында шөө-бөрүлөр дегдир.

⁵Медээчилер, ханада ойбактарда турбайн турар-дыр силер база Дээрги-Чаяакчының шииткел хүнүнде израиль чон тулчуушкунга чайгылыш чок туржур кылдыр, оларны дуглай хана тутпайн турар-дыр силер.

⁶Силерниң көргөн көстүүшкүннериңер меге, чугаалаан ажыдышкыннарыңар шын эвес; Дээрги-Чаяакчы силерни айбылап чорутпайн турда-ла, „Дээрги-Чаяакчының медеглээн сөзү бо-дур“ деп чугаалап, сөзүңер бүдерин манап турар-дыр силер.

⁷Көргөн көстүүшкүннериңер хоозун-меге эвес деп бе? Мен чугаалаваан-даа болзумза, „Дээрги-Чаяакчының медеглээн сөзү бо-дур“ дижиң, шын эвес ажыдышкыннар чугаалап турбаан силер бе?»

⁸Ынчангаш Дээрги-Бурган-Чаяакчы: «Силерниң хоозун-меге сөстериңер дээш, шын эвес көстүүшкүннериңер дээш, Мен ам силерге удур апардым – деп медеглээн. –

⁹Хоозун-меге көстүүшкүннер көрүп, шын эвес ажыдышкыннар медээлеп турар медээчилерже Мээң холум көдүрлүр. Олар ам Мээң чонумнуң чөвүлелинге киришпес, израильчилерниң чизе-даңзызынче киир бижитпес база израиль черже дедир чанмас. Ынчан Мени Дээрги-Бурган-Чаяакчы деп билип аар силер.

¹⁰Ол медээчилер Мээң чонумну шын оруктан астыктырып, амыр-тайбың чок турда-ла, „Амыр-тайбың-дыр“ дээр-дир база чон быжыг эвес хана тудуп турда, ону чугай-биле чаап турар-дыр.

¹¹Ынчангаш хананы чугай-биле чаап турар улуска ооң буступ дүжерин чугаала. Суггур чаъс кудар, улуг долу чаар, кедергей шуурган көдүрлүр,

¹²хана оон буступ дүжер. Ынчан улус силерден: „Ону чаап турган чугайыңар кайыл?“ – деп айтыра бербес бе?»

¹³Ынчангаш Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Мен килеңней бергеш, кедергей шуурган көдүрер мен, хорадаарымга, суггур чаъс кудуп, улуг долу чаггаш, хананы бүрүнү-биле узуткап кааптар.

¹⁴Чугай-биле чаап кааныңар хананы үреп бускаш, чер-биле деңнештир таптап кааптарымга, ооң таваа көстүп кээр. Хана буступ дүжерге, силер база ооң-биле кады өлүп каар силер. Ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар силер.

¹⁵Ханаже база ону чугай-биле чаап турар улусче килеңим ынчаар кыптыгар. „Хана-даа, ону чугайлап турган улус-даа ам чок“ – деп, силерге чугаалаар мен.

¹⁶Амыр-тайбың чок турда-ла, Иерусалимге амыр-тайбың доктаар деп ажыдышкыннар медеглеп турган Израильдиң медээчилери чок апаар». Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

¹⁷«А ам, кижиге амытан, чонунда боттарының даап бодап алганын ёзугаар өттүр билип медеглеп турар херээженнерже көрүп көр. Оларга удур медеглеп,

¹⁸Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыт: бүгү улустуң холдарыңга сугар билектээштер даарап база узуну аңгы-аңгы баш шывыглары кылып, кижилерниң амы-тынын илби-шиди-биле дузактап турар херээженнер, ат болур силер! Таанда-ла Мээң чонумнуң аразыңга кижиги амы-тыны дузактап тургаш, боттарыңарның амы-тыныңарны камгалап аар бодадыңар бе?

¹⁹Силер каш адыш ишти арбай дээш база каш кескинди хлеб дээш, Мээң чонумнуң аразыңга Мени бак атка кирип, мегеңерни тооп дыңнап турар Мээң чонумну дуурайлап, өлбес ужурлуг улусту өлүмгө онаап, амылыг артпас ужурлуг улусту амы-тынныг арттырып каар-дыр силер».

²⁰Ынчангаш Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Мен силерниң кижилер амы-тыны тудуп ап, дузактап турарыңар илби-шидилиг билектээштериңерге удур мен. Оларны холуңардан ушта тырткаш, тудуп ап турарыңар улусту, дузакка кирген куштар дег, хостап салыр мен.

²¹Силерниң баштарыңар шывыгларын ора тырткаш, Бодумнуң чонумну силерниң холуңардан адырар мен, ол ам силерниң олча-тывыжыңар болбас. Ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар силер.

²²Чөптүг-шынныг кижилерниң сеткил-хөңнүн аартырын күзевейн турумда-ла, боттарыңарның мегеңер-биле оларның сеткил-чүрээн муңгараткан силер, кем-буруулуг улусту бузут-бактыг оруктарыңдан ойталавас кылдыр деткип, оларга амы-тынын камгалап аар арга бербейн турар силер.

²³Ол бүгү дээш, силер моон соңгаар хоозун-меге көстүүшкүннериңер көрбес силер, илби-шидиңер кылбас силер. Мен Бодумнуң чонумну силерниң холуңардан адырар мен. Ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар силер».

Иезекиил 14

Дүрзү-бурганга мөгеер чорукту шииткени

¹Израильдин баштыңнарының чамдызы меңэ келгеш, мурнумга олуруп алды.

²Дээрги-Чаяакчы меңэ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

³«Кижиге амытан, бо дээрге дүрзү-бурганнарын боттарының чүрөөнчө сиңирип, бачыдын боттарының мурнунга тептиге бээр моондак кылдыр салып алган улус-тур. Канчап оларга Менден чүвө айтырарын чөпшээрээр мен?

⁴Олар-биле чугаалашкаш, Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыт: бир эвес израиль чондан кандыг-бир кижиге дүрзү-бурганнарын бодунуң чүрөөнчө сиңирип, бачыдын бодунуң мурнунга тептиге бээр моондак кылдыр салып алгаш, ооң соонда Бурганның медээчизинге кээр болза, Мен, Дээрги-Чаяакчы, ооң хөй дүрзү-бурганнары дээш аңаа таптыг харыылаар мен!

⁵Израиль чон дүрзү-бурганнар дээш Мени каапкан-даа болза, оларның сеткил-чүрөөн Бодумче ээлдирип аар мен.

⁶Ынчангаш израиль чонга Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыт: Менче эглип келиңер, дүрзү-бурганнарыңардан ойталап, чүдөк-бужар чүүлдериңерден өскээр көрнүңер!

⁷Бир эвес израиль чондан кандыг-бир кижиге азы Израильде чурттап турар даштыкы улустуң кайы-бирээзи Мени каапкаш, дүрзү-бурганнарын бодунуң чүрөөнчө сиңирип, бачыдын бодунуң мурнунга тептиге бээр моондак кылдыр салып алгаш, ооң соонда Бурганның медээчизинге кээп, ону дамчыштыр Менден чүвө айтырар болза, Мен, Дээрги-Чаяакчы, аңаа Бодум таптыг харыы бээр мен.

⁸Мен ол кижиге удур апаар мен, ону өскелерге үлегер-чижек, кочу-шоот кылып каар мен. Ону Бодумнуң чонумнуң аразыңа амылыг арттырбас мен. Ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар силер.

⁹А бир эвес Бурганның медээчизи бодун дуурайлаттырып алгаш, өттүр билип медегледей берген болза, ону Мен, Дээрги-Чаяакчы, дуурайлап

кааным ол-дур; Мен ол медээчиже холум аннып, ону Мээң израиль чонумнуң аразынга артпас кылдыр узуткап каар мен. Ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар силер.

¹⁰Улус боттарының кем-буруузун чүктээр – медээчиден сүме айтырган кижиниң-даа, медээчиниң бодунуң-даа алыр кеземчези бир дөмей болур.

¹¹Израиль чон моон соңгаар Менден өскээр барбазын дээш база оон ыңай янзы-бүрү бачыттары-биле боттарын бужартатпазын дээш, ындыг болур. Ынчан олар Мээң чонум апаар, а Мен оларның Бурганы болур мен». Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Израиль чондан хөй эвес улус шииткелден чайлаар

¹²Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

¹³«Кижиге амытан, кандыг-бир чурт Менден кара сагыштыгы-биле ойталап, Меңээ удур бачыт үүлгедирге, Мен холумну ынаар аннып, ында аыш-чем курлавырын узуткап каарын шиитпирлээн дижик мен; ынаар аш-чут ыдып, ында турар улусту, мал-маганны чок кылып каар дээн дижик мен.

¹⁴Бир эвес ол чуртта Ной, Даниил болгаш Иов деп үш кижиге бар-даа турган болза, олар боттарының чөптүү-шынныгы-биле чүгле боттарының амы-тынын камгалап аар ийик – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. –

¹⁵Азы Мен бо чуртче, ону хоозурадыр дээш, черлик аң-араатаннар ыдыштарымга, ол чурттакчы чок арткан дижик. Аң-араатанныг боорга, кым-даа ону таварып эртип шыдавас ийик.

¹⁶Мен дириг Бодумнуң адым-биле даңгыраглап тур мен – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн, – демги үш кижиге ол черге турган болза, олар боттарының оглу-кызын безин камгалап ап шыдавас ийик. Олар чүгле боттары камгалал алыр, а чер ээнзиреп каар турган.

¹⁷Азы Мен бо чуртче хылыш ыткаш: „Хылыш, бо черни таварып эрткеш, ында турар улусту, мал-маганны узуткап каг!“ – дээн дижик мен.

¹⁸Дириг Бодумнуң адым-биле даңгыраглап тур мен – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн, – демги үш кижилер ол черге турган-даа болза, оглу-кызын камгалап ап шыдавас, а чүгле боттары камгалал алыр ийик.

¹⁹Азы Мен бо чуртче хамчык аарыг ыткаш, улусту-даа, мал-маганны-даа узуткаар дээш килеңим олче кыптыгып, өлүрүүшкүн кылган дижик мен.

²⁰Дириг Бодумнуң адым-биле даңгыраглап тур мен – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн, – Ной, Даниил болгаш Иов олар ол черге турган-даа болза, оглу-кызын камгалап ап шыдавас, а чүгле боттары чөптүг-шынныындан камгалал алыр ийик».

²¹Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Кажан Мен Иерусалимде улусту, мал-маганны узуткап каар дээш, олче дөрт шаажылал: дайын-чаа, аш-чут, аң-араатан болгаш хамчык аарыг ыдыптар болзумза, кайы хире берге боор деп!

²²Ындыг-даа болза, Иерусалимге дириг арткан улус турар, оларның оон үндүрө бээр оглу-кызы турар. Олар силерге кээрге, оларның багай аажы-чаңын, үүлгедип турар херектерин көргөш, Мээң Иерусалимче бүгү айыыл-халапты чүге ытканымны билип ап, оожургаар силер.

²³Оларның аажы-чаңын, үүлгедиглерин көргөш, оожургаар силер, чүге дээрге Иерусалимге көргүскен кеземчемни Мээң хей черге кылбаанымны билип аар силер». Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Иезекиил 15

Ажык чок будук

¹Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

²«Кижилер амытан, виноград сывының будуу арга-арыгда бүгү ыяштарның будуктарындан чүзү-биле дээредээрил?

³Виноград сывының будуун херектиг чүве кылыр дээш кезер ийик бе? Оон оода кандыг-бир эт-херексел азар өрген кылыр ийик бе?

⁴Кажан ону оттулар дээш отче октаптарга, от ооң ийи ужун чипкен, а ортузу хөмүрлени берген соонда, ол будук ам кандыг-бир чүве кылырынга тааржыр бе?

⁵Ол будук бүдүн тургаш, чүнү-даа кылырынга таарышпаан болза, ону от чиптерге, өрттенип калган соонда, ол ам кандыг-бир чүве кылырынга тааржыр бе?»

⁶Ынчангаш Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Арга-арыгда ыяштар аразындан виноград сывының будуун отка чиртир кылдыр берипкеним дег, Иерусалимниң чурттакчыларын база отка чиртир мен.

⁷Мен оларга удур апаар мен. Олар оттан үнүп келген-даа болза, чалбыыш оларны оон дөмей-ле сырыптар. Кажан Мен оларга удур апаарымга, силер Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар силер.

⁸Өскерликчи болганы дээш, Мен оларның черин хоозурадып каар мен». Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Иезекиил 16

Израиль чон ашаанга шынчы эвес херээжен ышкаш

¹Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

²«Кижиге амытан, Иерусалимниң чонунга ооң чүдек-бужар чүүлдерин айтып көр.

³Сен Иерусалимге Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыт: сээң дазыл-дөзүң болгаш төрөөн чериң – ханаан чер; сээң адаң – амор кижиге, а иең – хет херээжен турган.

⁴Төрүттүнген хүнүңде сээң хиниңниң ужун шарываан, сени дус чажып, арыглаваан, суг-биле чугбаан, чөргекке ораваан.

⁵Ол бүгүнүң бирээзин кым-даа сеңээ өршээлдиг сагыжындан кылып бербээн, кым-даа сенче кээргел-биле көрүнмээн. Харын сени ажык

шөлче үндүр октапкан, төрүттүнген хүнүңде улус сээң амы-тыныңны херекке албаан.

⁶Мен сээң чаның-биле эртип бар чыткаш, ханыңда былчажып, тепкиленип чыдарыңны көрүп каан мен. Ханыңга былчажып чыдырыңда, „Амы-тынныг артар сен!“ дээн мен, „Өлбес сен!“ дээн мен.

⁷Сени, хову-шөлдүң чечээ дег, өстүрүп каан мен. Сен өзүп келгеш, узап, кайгамчык чараш апарган сен; эмиглериң борбайып, бажың дүгү узай берген, ынчалза-даа чанагаш, шыптынмаан хевээр арткан сен.

⁸Чаның-биле катап база эртип бар чыткаш, Мен сени көрүп каан мен: ынакшыыр үең келген болган. Мен сени чалгыным адаанга кызып ап, чанагажыңны чажыра шуглап каан мен. Сеңээ даңгыраам бергеш, сээң-биле керээ чарып алган мен. Сен Мээңии апарган сен – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. –

⁹Мен сээң ханыңны суг-биле чуггаш, мага-бодуңну чаагай чыттыг үс-биле чаап каан мен.

¹⁰Мен сеңээ угулзалап даараан тон кедиргеш, будуңга чаражы кончут идик кедирип каан мен. Сээң бажыңны чуга лён-биле шыпкаш, торгу думаалай кедирип каан мен.

¹¹Оон сени каасталгалар-биле шимеп кагдым: билектериңге билектээштер суккаш, мойнуңга каас илчирбежигештер азып кагдым;

¹²кулааңга сыргалар, думчууңга сырга суп кагдым, бажыңга каас-чараш дээрбек бөрт кедирдим.

¹³Алдын-мөңгүн-биле каастанып алдың, чуга лён, торгу болгаш угулзалыг пөстөрдөн даараан хептер кедип турдуң, аыш-чемиң – эң эки далган, ары чигири болгаш олива үзү турду. Сен кайгамчык чараш апарып, кадын кижиниң өндүр-чаагайын чедип алдың.

¹⁴Чараш-каазың дээш, чоннар аразыңга алдар-адың нептерей берген, чүге дээрге сеңээ Мээң бергеним кайгамчык чараш каасталга, хевиң

ачызында чараш-каазың тулган апарган болгай». Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

¹⁵«А оон сен бодуңнуң чараш-каазыңга идегээш, ат-алдарыңны ажыглап, самыырап эгеледиң. Чаның-биле эрткен кижги бүрүзү-биле самыын чорук кылып, кым-биле-даа холбажыптар турдуң.

¹⁶Хевиңниң чамдыызын ап алгаш, бедик тейлерге бурганнарга мөгейишкин кылыр каасталгалыг черлер туткаш, аңаа самыырап турдуң; ындыг чорук кажан-даа турбас ужурлуг.

¹⁷Сеңээ бергеним, Мээң алдын-мөңгүнүмден кылган кайгамчык чараш каасталгаларың ап алгаш, бодуңга эр көжээ-дүрзүлөр кылып ап, олар-биле самыырап турдуң.

¹⁸Бодуңнуң угулзалыг тоннарың ап алгаш, ол көжээ-дүрзүлөргө кедирип кагдың, оларның мурнунга Меңээ хамааржыр олива үзүн, чаагай чыттыг чүүлдерни салып турдуң.

¹⁹Мээң сеңээ берген аыш-чемимни: сени чемгерип турганым эң эки далган-тараа, олива үзү болгаш ары чигирин бодуңнуң дүрзү-бурганнарыңга берип, чаагай чыттыг өргүл кылдыр өрттедип турдуң. Бүгү чүве ынчаар болуп турду». Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

²⁰«Сен Меңээ төрүп берген оглу-кызыңны ап алгаш, дүрзү-бурганнарга өргүл кылдыр чиртип турдуң. Сээң самыыраашкының чедишпес болганы ол бе?

²¹Мээң ажы-төлүмнү өлүргөш, дүрзү-бурганнарга өргүп турдуң.

²²Чүдек-бужар чаңчылдарың база самыыраашкының кедереп турда, аныяк шааңны – чанагаш, шыптынмаан, ханыңда былчажып, тепкиленип чытканыңны сагынмадың.

²³Ат болур сен! – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. – Ол бүгү бузуттуг үүлгедиглериң соонда,

²⁴Бодуңга бедигээштер кылып ап, шөл бүрүзүңге бурганнарга мөгейишкин кылыр черлер тудуп алдың.

²⁵Булун бүрүзүңге бурганнарга мөгейишкин кылыр черлер тудуп алгаш, бодуңнун чараш-каазыңны бужартадып, чаның-биле эрткен кижин бүрүзүңге чыдып берип, самыраашкының кедереп турду.

²⁶Сен египетчилер-биле, эрээ кончуг кожаларың-биле самырааш, Мээң килеңим кыптыктырып, самыраарың кедереп турду.

²⁷Көр даан, Мен сенче холум аннып, сеңээ доктаадып каан девискээрни кызырып кагдым. Мен сени бужар аажы-чаңыңдан ыядып човай берген дайзыннарың – филистимнерге кара туразында аажылаар кылдыр хүлээдип бердим.

²⁸Сен ассирийлер-биле база самырап турдуң, ынчалза-даа ол база сеңээ чедишпес болду, ханар деп чүве билбес болдуң.

²⁹Халдей чер – садыгжылар чурту-биле самыраарың кедерээн, ынчалза-даа ол база сеңээ чедишпес болду.

³⁰Дөстүңмес самыын херээжен ышкаш, ол бүгүнү үүлгедип турунда, сээң чүрээң кайы хире могап-турупкан ирги! – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. –

³¹Булун бүрүзүңге бедигээштер кылып ап, шөл бүрүзүңге бурганнарга мөгейишкин кылыр черлер тудуп ап тургаш, сен анаа яңган херээженге дөмей эвес болдуң, чүге дээрге төлевир албайн турдуң.

³²Сен болза бодунун ашаанга өскерлип, өске ашактарже туралаан херээжен дег болдуң.

³³Бүгү яңган херээженнер төлевир алыр болгай, а сен хандыкшааннарыңга бодун белектер сөңнеп, олар сээң-биле самыраар дээш, кайыын-даа болза кээр кылдыр, оларны садып ап турдуң.

³⁴Сээң самыраашкының өске херээженнерни ышкаш эвес болду: сени кым-даа сүрүп маңнавады, сен бодун хандыкшааннарыңга төлевир

берип турдуң, а сеңээ кым-даа төлевир бербеди. Ындыг чорууң-биле сен өскелерге дөмей эвес болдуң».

³⁵Ынчангаш, самыыраан Израиль, Дээрги-Чаяакчының сөзүн дыңна!

³⁶Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Акша-мөңгүнүнү хандыкшааннарың дээш чарып, шалдаңыңны оларга көргүзүп, олар-биле база бүгү чүдек-бужар дүрзү-бурганнарың-биле самыырааның дээш, ажы-төлүнүнүң ханын төп, оларны дүрзү-бурганнарга өргүп турганың дээш,

³⁷Мен сээң таалап-ханып турганың бүгү хандыкшааннарыңны – ам ынакшып турарың-даа улусту, ам көөр хөңнүң чок-даа улусту кады чыыптар мен. Оларны чер болгандан сеңээ удур чыггаш, сени оларның мурнунга шалдаңнаар мен, олар сээң бужарыңны көрүп каар.

³⁸Мен сеңээ ашаанга өскерилген херээженнерге дег база кижини өлүрген улуска дег кеземче онаар мен; хүннээнимден хорадап, килеңнээш, сээң ханың төгөр мен.

³⁹Сени бодуңнуң хандыкшааннарыңга хүлээдип бээримге, олар сээң бедигээштериңни узуткап, бурганнарга мөгейишкин кылып черлериңни үреп бузуп каар; олар сээң хевиңни ушта тырткаш, чаражы кончуг каасталгаларыңны хунаап алгаш, сени шыптынмаан, чанаш кылдыр арттырып каар.

⁴⁰Олар сеңээ удур хөй улус чыып эккелгеш, сени даштар-биле соп, хылыштар-биле одура шаап каар.

⁴¹Олар сээң бажыңнарыңны өрттедип, сеңээ үндүрген шииткелди хөй күрүнелер көрүп турда, күүседир. Мен сээң самыыраашкыныңның төнчүзүн салыр мен, сен моон соңгаар хандыкшааннарыңга төлевир бербес сен.

⁴²Ооң соонда Мээң сеңээ удур килеңим намдай бээр, хорадаан сагыжым сенден чайлай бээр. Мен оожургап, сенче оон ыңай килеңневес мен.

⁴³Аныяк шааңны сагынмайн барганың дээш, ол бүгү-биле мени килеңнедип келгениң дээш, чедип алган чүвеңни бодуңнуң бажыңче халдадыр мен. Бодуңнуң өске чүдек-бужар чаңчылдарыңга самыыраашкынны чүге немеп алдың?» – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн.

Иерусалим кожа чурттардан дора

⁴⁴«Чугаазыңга үлегер домактар ажыглаар улус сээң дугайыңда: „Авазы кандыгыл, уруу база ындыг болур“ – деп боор.

⁴⁵Сен бодуңнуң аваңның ёзулуг уруу сен, а ол ашаандан база ажы-төлүндөн ойталаан болгай, сен – угба-дуңмаларың ышкаш сен, а олар ашактарын база ажы-төлүн каапкан болгай. Силерниң иеңер хет херээжен, а адаңар – амор кижии.

⁴⁶Сээң угбаң – Самария; ол бодунуң уруглары-биле сээң соңгу талаңга чурттап турган. А дуңмаң Содом бодунуң уруглары-биле сээң мурнуу талаңга чурттап турган.

⁴⁷Сен чүгле оларның оруктарын эдерип, чүдек-бужар чаңчылдарын үлегерлеп ап турган эвес, а оон-даа дора бооп, бодуңнуң бүгү оруктарыңга олардан артык будалган сен.

⁴⁸Мен дириг Бодумнуң адым-биле даңгыраглап тур мен: Содом дуңмаң база ооң уруглары сээң база сээң уругларыңның үүлгедип турганы бузуттуг херектерни үүлгедип көрбээннер – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. –

⁴⁹Содом дуңмаңның база ооң уругларының кем-буруузу бо-дур: олар улуургап, эмин эрттир тодуп, амыр-шөлээн чурттап тургаш, яды-түреңги, чединмес улуска дуза катпааннар.

⁵⁰Олар менээргенип, Мээң мурнумга чүдек-бужар херектер үүлгедип турган. Ону көргөш, Мен олардан ойталаан мен.

⁵¹А Самария сээң бачыттарыңның чартыгы хире безин бачыт үүлгетпээн. Сен оларны чүдек-бужар чаңчылдарың-биле ажып каапкан сен,

үүлгедип турган чүдек-бужар херектериңни көөрге, сээң угба-дуңмаң актыг ышкаш көстүр-дүр.

⁵²Бак адың эдилээр сен, а угба-дуңмаңның байдалын экижидип каандыр сен: бачыттарың оларныындан бужар болгаш, олар сенден актыг бооп көстүр-дүр. Ыятканыңдан арның кыссын, бодуңнуң бак адыңны эдилээр сен, чүге дээрге сээң чаныңга угба-дуңмаң актыг бооп көстүр-дүр.

⁵³Ынчалза-даа Мен Содомга база ооң уругларыңга эки чолду эгидер мен, Самарияга база ооң уругларыңга эки чолду эгидер мен. Оларга ышкаш, сеңээ база эки чолду эгидер мен.

⁵⁴Сен ынчан бодуңнуң бак адыңны эдилеп, үүлгеткен бүгү чүвеңден ыядып човаар сен, угба-дуңмаң сени көргөш, аргалал алыр.

⁵⁵Сээң угба-дуңмаң – Содом болгаш ооң уруглары база Самария болгаш ооң уруглары биеэги байдалынче эглип кээр, сен база бодуңнуң уругларың-биле кады биеэги байдалынче эглип кээр сен.

⁵⁶Улуургап турган үенде Содом дуңмаң сеңээ кочуланчыг болган.

⁵⁷Сээң үүлгеткен бузут-багың көстү бербээнде, ындыг турду. А ам сен бодуң арамей чонга болгаш ооң бүгү кожаларыңга база филистим чонга – сени бак көрүп турар долгандыр хүрээлээн бүгү улуска – кочулал апарган-дыр сен.

⁵⁸Бодуңнуң самыраашкының дээш, чүдек-бужар чаңчылдарың дээш кеземчени чүктээр сен». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

⁵⁹Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Мен сени кылган үүлгедиң ёзугаар аажылаар мен, сен даңгырааңны тоовайн барып, чагыг-керээмни үрээн-дир сен.

⁶⁰Ынчанмыже Мен аныяанда сээң-биле чарган чагыг-керээмни утпас мен, сээң-биле мөңге чагыг-керээни чарар мен.

⁶¹Кажан Мен сээң угба-дунмаңны, улуун-даа, бичезин-даа, ап алгаш, уругларың дег кылдыр сеңээ хүлээдип бээримге, эрткен оруктарың сактып келгеш, ыядып човаар сен. Ол бүгү Мээң сээң-биле чарган чагыг-керээмниң кезээ эвес-даа болза, Мен ынчаар кылыр мен.

⁶²Сээң-биле чарган чагыг-керээм катап база күштүг апаар, ынчан сен Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар сен.

⁶³Ынчан сээң үүлгеткен бүгү херектериңни арыглап каарымга, ону утпайн сактып, ыядып човаар база ыятканыңдан моон соңгаар аксың безин ажыдып шыдавас сен». Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Иезекиил 17

Виноград сывы болгаш ийи эзир

¹Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

²«Кижин амытан, израиль чонга тывызык ыдып, бо угаадыглыг чугааны дамчыт.

³Оларга Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыт: Улуг далбагар чалгыннарлыг, селбегер шокар эзир Ливан сынга ужуп келген. Ол бир пөштүң бажын сегирип алгаш,

⁴ооң эң үстүндө чиирбейни сыккаш, ханаан черже эккеп, садыгжылар хоорайынга салып каан.

⁵Эзир ол черниң бир үрезинин ап алгаш, үнүш үнүүчел хөрзүнге, улуг суг чанынга олуртуп каарга, тал дег өзүп келген.

⁶Үрезин өзүп үнгеш, саглагар, чавыс виноград сывы апарган. Ооң будуктары эзирже ээгип турган, а дазылдары олуртуп каан черинге артып калган. Үрезин ынчалдыр виноград сывы апарып, адырланып, будук-бүрүленип, тарай берген.

⁷Улуг далбагар чалгыннарлыг селбегер өске эзир база турган. Демги виноград сывы бодунуң дазылдарын олуртуп каан черинден ийиги

эзирже шөйүп, ону суггарып, ажаар кылдыр, будуктарын олче хере сунуп тур-ла!

⁸Сыпты эки шөлге, улуг суг чанынга олуртуп каан, ынчангаш ол будукталып, чимизин берип, улуг-чаагай сып апарып шыдаар турган.

⁹Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыт: Ол сып чедиешкинниг болур бе? Бирги эзир ону дазылы-биле тура тырткаш, чимистерин үзе тыртып кааптарга, ол кадып калбас бе? Ооң бүгү чаш будуктары кадып каар, ону дазылы-биле тура тыртарда, өндүр улуг күштүң-даа, хөй шеригниң-даа херээ чок.

¹⁰Олуртуп каан-даа болза, ол чедиешкинниг болур бе? Чөөн чүктүң изиг хады олче үрүптери билек, шуут кадып калбас бе? Өзүп турган черинге кадып калбас бе?»

¹¹Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

¹²«Үймээнчи чонга: „Бо бүгүнүң чүү деп уткалыын билбезиңер ол бе?“ – деп чугаала. Оларга мону дамчыт: Вавилоннуң хааны Иерусалимге келгеш, Иудеяның хаанын, ооң нояннарын тудуп алгаш, Вавилонче кады аппаратанын көргүскени ол-дур.

¹³Вавилоннуң хааны Иудеяның хаанының хан төрелинден өске кижини шилип алгаш, ооң-биле керээ чарып, даңгырак-биле хүлээндирип алган. Ол оон чурттуң баштың улузун база эдертип аппаратан –

¹⁴күрүне бажын чөпшүл доңгайтып, ооң соонда көдүрлүп шыдавайн баргаш, чүгле демги керээни сагып амыдыраар кылдыр аппаратан.

¹⁵Ынчалза-даа Иерусалимде чаа хаан Вавилоннуң хаанынга удур тура халыырын оралдажып, аъттар болгаш хөй шериг дилеп аар дээш, бодунуң элчиннерин Египетче чорудупкан. Ол хаан чедиешкинниг болур бе? Ынчап турар кижидириг артар бе? Керээ үрээш, ол дириг артар бе?

¹⁶Мен дириг Бодунуң адым-биле даңгыраглап тур мен – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн, – ол хаан Вавилонга, ону дүжүлгеге

олурткан хаанның черинге өлүп каар; ол хаан Вавилоннуң хаанынга берген даңгыраан үрөп, ооң-биле чарган керээзин күш чок болдурган болгай.

¹⁷Кажан Вавилоннуң хаанының аг-шерии бүзээлел чалдары кылып, бүзээлел суургалары тудуп, хөй улусту кыргып-хыдыры-биле белеткени бээрге, күштүг аг-шериглиг, хөй чоннуг фараон ол дайынга Иудеяның хаанынга дуза катпас.

¹⁸Бодунуң даңгыраан үрээни дээш, керээни күш чок болдурганы дээш, аазаашкын кылып, хол тудушкаш, дөмей-ле бо бүгүнү үүлгеткени дээш, ол хаан дириг артпас».

¹⁹Ынчангаш Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Мен дириг Бодумнуң адым-биле даңгыраглап тур мен: ол хаан Мээң мурнумга берген даңгыраан, Мээң мурнумга чарган керээзин үрээн болгай; Мен ооң үүлгедиин бодунуң-на бажынче халдадыр мен.

²⁰Мен олче Бодумнуң четкимни чада салыр мен, ол Мээң дузаамга туттуруп аар. Ооң Меңээ удур кылган өскерликчи чоруу дээш, ону Вавилонга эккеп шиидер мен.

²¹Ооң дескен дайынчылары хылышка шаштырып аар, а дириг арткан улун бүгү хаттар-биле тарадып кааптар мен. Ынчан Дээрги-Чаяакчы Мээң мону чугаалаанымны билип аар силер».

²²Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Мен Бодум ол пөштүң шыпшык бажындан чиирбей ап алгаш, олуртуп каар мен; пөштүң үстүкү будуктарындан чымчак чиирбей сып алгаш, өндүр бедик дагга олуртуп каар мен.

²³Мен ону Израильдин бедик даанга олуртуп каарымга, ол улгадып өскеш, тооруун бээр, улуг-чаагай пөш апаар, янзы-бүрү чалгынныг куштар аңаа уя тудуп ап, ооң будуктарының чаглаанга чурттай бээр.

²⁴Мен, Дээрги-Чаяакчы, бедик ыяшты чавыс, а чавыс ыяшты бедик кылдыр кылып турарымны арыгда бүгү ыяштар билип алзын. Мен

ногаан ыяшты кургадып, а кургаг ыяшты чечектелдирип каар мен. Мен, Дээрги-Чаяакчы, чугаалаан сөзүмнү күүседир мен».

Иезекиил 18

Бачыт дээш хуу харыысалга (Иез. 33:10-20)

- ¹Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:
- ²«Чүгө силер израиль черге „Адалары шаңгыр кат чип турган, а ажы-төлүнүң дижи кагжаан“ дээн үлегер домакты ажыглап турар силер?
- ³Мен дириг Бодумнуң адым-биле даңгыраглап тур мен – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн, – израиль черге улус моон соңгаар ол үлегер домакты чугаалавас апаар.
- ⁴Билип алыңар, бүгү улустуң амы-тыны Меңээ хамааржыр: адазының-даа, оглунуң-даа амы-тыны Мээң эргемде болур. Бачыт үүлгеткен кижиге боду өлүп каар.
- ⁵Кандыг-бир кижиге актыг-шынныг бооп, шынныг база чөптүг чорук кылып чоруур дижик.
- ⁶Ындыг кижиге израиль чоннуң дүрзү-бурганнарынга мөргүвес, дагларга ол бурганнарга өргээн аыш-чемни чивес, өске кижиге кадайы-биле самыыравас, бодунуң кадайының ай демдээ көөр үезинде ооң-биле чоокшулашпас;
- ⁷кымны-даа кызып-кыйбас, бодунга өрелиг кижиниң арттырып каан долаазын эгидип бээр, улус үптөвес, бодунуң аыш-чемин аштаан кижиге бээр, хевин чанагаш кижиге кедирер;
- ⁸акша-мөңгүннү хөө алыр дээш чегдирбес, хуузун хавырбас, бодунуң холун кемниг херек кылырындан тыртып чоруур, чаргылдашкан улусту чөптүү-биле шиидер;
- ⁹Мээң хоойлуларымны сагыыр болгаш айтышкыннарымны чүткүлдүү-биле күүседир. Ындыг кижиге чөптүг-шынныг боор база ыяп-ла амылыг артар – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. –

10-11 А бир эвес ол кижиниң оглу дээрбечи ийикпе, азы өлүрүкчү кижини апарган, азы ачазының шуут кылбайн чорааны өске-даа ындыг янзылыг үүлгедиглер кылыр: дагларга дүрзү-бурганнарга өргээн аьш-чемни чиир, өске кижиниң кадайы-биле самыыраар;

12 яды-түреңги улусту кызып-кыяр, улус үптээр, бодунга өрелиг кижиниң арттырып каан долаазын эгитпес, дүрзү-бурганнарга мөгеер, чүдек-бужар чүүлдер үүлгедир;

13 акша-мөңгүннү хөө алыр дээш чегдирер, хуузун хавырар кижини дижик. Ындыг кижини амы-тынныг артар бе? Чок! Үүлгеткен бүгү чүдек-бужар чүүлдери дээш, ол ыяап-ла өлүп каар, бодунуң өлүмү дээш боду буруулуг болур.

14 Ол багай кижини оолдуг болган дижик. Ооң оглу ачазының үүлгеткен бүгү бачыттарын көрүп, билгеш, ачазы дег эвес:

15 израиль чоннуң дүрзү-бурганнарынга мөгейбес, дагларга ол бурганнарга өргээн аьш-чемни чивес, өске кижиниң кадайы-биле самыыравас;

16 кымны-даа кызып-кыйбас, бодунга өрелиг кижиден долаа негевес, улус үптевес, бодунуң аьш-чемин аштаан кижиге бээр, хевин чанагаш кижиге кедирер;

17 яды кижиге кызагдал кылырындан бодунуң холун тыртып аар, акша-мөңгүннү хөө алыр дээш чегдирбес, хуузун хавырбас, Мээң айтышкыннарымны күүседип, хоойлуларымны сагып турар болган дижик. Ол оол адазының бачыдының ужун өлбес; ол ыяап-ла амы-тынныг артар.

18 А ооң адазы бодунуң кем-буруузу дээш өлүп каар, чүге дээрге ол кижини улусту кызып-кыйып, ха-дуңмазын үптөп, бодунуң чонунуң аразынга бузут-бактыг чүве үүлгедип турган-дыр.

19 А силер: „Чүге оглу адазының кем-буруузун чүктевезил?“ – деп айтырар-дыр силер. Чүге дээрге оглу чөптүг база шынныг чорук кылып,

Мээң бүгү дүрүмнеримни чүткүлдүү-биле сагып чоруур-дур. Ол ыяап-ла амы-тынныг артар.

²⁰Бачыт үүлгеткен кижиге боду өлүп каар; оглу адазының буруузун чүктөвөс, адазы база оглунуң буруузун чүктөвөс. Чөптүг кижиниң шынныг чоруу ооң бодунуу бооп артар, бузуттуг-бак кижиниң кем-буруузу база ооң бодунуу бооп артар.

²¹Кем-буруулуг-даа кижиге, бир эвес бодунуң үүлгеткени бүгү бачыттарындан ойталаар болза, Мээң бүгү дүрүмнеримни сагып, чөптүг-шынныг чорук кылыр болза, ыяап-ла амы-тынныг артар, өлүп калбас.

²²Ооң үүлгеткен бүгү кемниг херектериниң чаңгызын-даа аңаа сагындырбас мен; ол кижиге ам бодунуң кылып турар чөптүг-шынныг херектериниң ачызында амы-тынныг артар.

²³Таанда-ла кем-буруулуг кижиниң өлүмүн көргөш, Мээң сеткилим ханар деп бе? – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. – Ооң бодунуң оруктарындан ойталап, амы-тынныг артып каарын күзөп турар эвес мен бе?

²⁴А бир эвес чөптүг кижиге бодунуң шынныг чоруундан ойталап, кемниг херек үүлгедир болза, бузуттуг-бак кижиниң үүлгедип турар бүгү чүдөк-бужар чүүлдерин база кылыр болза, ол кижиге амы-тынныг артар деп бе? Чок! Ооң кылган буянныг херектериниң чаңгызы-даа Мээң сагыжымга кирбес. Бодунуң кара сагыштыгы дээш, үүлгеткен бачыттары дээш, ол кижиге өлүп каар.

²⁵А силер: „Дээргиниң оруу шынныг эвес“ – дээр-дир силер. Израиль чон, дыңна! Мээң оруум канчап шынныг эвес болду? Силерниң оруктарыңар харын шынныг эвес болбаан деп бе?

²⁶Бир эвес чөптүг кижиге бодунуң шынныг чоруундан ойталап, кемниг херектер үүлгедир болза, ол дээш өлүп каар; бодунуң үүлгеткен кем-буруузу дээш өлүп каар.

²⁷А бир эвес бузут-бактыг кижиге бодунуң үүлгедип турганы кем-буруузундан ойталап, шынныг база чөптүг чорук кылыр болза, бодунуң амы-тыннын камгалап аар.

²⁸Ол кижиге бодунуң үүлгедип турганы бүгү кемниг херектерин көрүп кааш, олардан ойталап, бузут үүлгедирин соксадыр болза, амы-тынныг артар, өлүп калбас.

²⁹А израиль чон: „Дээрги-Чаяакчының оруу шынныг эвес!“ – дээр-дир. Израиль чон, Мээң оруктарым канчап шынныг эвес болду? Силерниң оруктарыңар харын меге эвес деп бе?

³⁰Ынчангаш, израиль чон, Мен силерниң кайыңарны-даа бодунуң оруктары дээш шиидер мен – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. – Бачыдыңар минниңер! Бүгү кемниг херектериңерден ойталаңар, бузудуңар силерге моондак апарбас болзун.

³¹Үүлгедип турар бүгү бачыттарыңарны артыңарга кааптыңар, сеткил-чүрээңерни, сүлдеңерни чаартып алыңар; израиль чон, чүге өлүр ужурлуг сен?

³²Кымның-даа болза өлүмүн көргөш, Мээң сеткилим ханмас – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. – Бачыдыңар билиңгеш, амы-тынныг артып калыңар!»

Иезекиил 19

Иудеяның хааннары дээш ыы-сыы

¹«Иезекиил, израиль чоннуң чагырыкчылары дээш качыгдал ырызын ырла.

²Мынча деп чугаала: „Сээң аваң арзылаңнар аразында кайгамчык кыс арзылаң турган. Ол аныяк арзылаңнар аразыңа амыр-шөлээн чурттап, чаш төлдерин доруктуруп алган.

³Ава бодунуң арзылаңчыгаштарының бирээзин эмзирип өстүрүп каарга, ол аныяк арзылаң апарып, олча тудуп өөренип алгаш, кижилер чип эгелээн.

⁴Өске чоннар ооң дугайында дыңнап каан; ол араатан оларның оңгарынче кире берген. Олар ону демир-биле илбектеп алгаш, египет черже апарган.

⁵Авазы бодунуң манаашкыны хей барганын, идегели бүтпээнин көрүп кааш, өске оглун аныяк арзылаң кылдыр өстүрүп алган.

⁶Ол аныяк арзылаң өске арзылаңнар аразынга чимзенип чоруп тургаш, олча тудуп өөренип алгаш, база кижилер чип эгелээн.

⁷Ол арзылаң кижилер ордуларын үреп бузуп, хоорайларын хоозурадып турган; ол черде бүгү чурттакчы чон ооң ырланырындан коргар апарган.

⁸Ынчан чоок-кавы девискээрлерниң чоннары аңаа удур үнгеш, четкизин чада салыптарга, араатан оларның оңгарынче кире берген.

⁹Олар ооң мойнунче ыяш дөңгү суп, демир-биле илбектеп алгаш, Вавилоннуң хаанынче апарган. Арзылаңның ырланганы Израильдиң дагларынга ооң соонда дыңналбазын дээш, кара-бажыңнап кааннар.

¹⁰Сээң аваң шөлде суг чанында тарып олурткан виноград сывы дег, суггаттың элбээнден өзүүчел, будуккур апарган.

¹¹Ооң будуктары быжыгып, чагырыкчының мергези апарган, ооң уну шыргай будук-бүрү аразынга бедидир көдүрүлген. Ол бодунуң бедии-биле база эндерик чаш будуктары-биле онзаланып көстүп турган.

¹²Ынчалза-даа ол сып килең-биле тура тырттыргаш, черже октадыпкан; өрттендир чиир хат ону кургадыпкан, ооң чимистерин үзе тыртып каапкан; быжыг будуктары кадып калган, оларны от чипкен.

¹³Ам ону ээн кургаг ховуже, кадып калган, кагып-суксаан черже солуй олуртуп каан.

¹⁴Ооң унундан от үнгеш, будук, чимизин чипкен. Ам ында чагырыкчының мергези боорунга тааржыр быжыг будуктар артпаан“». Бо дээрге качыгдал ырызы-дыр, ооң-биле ажыын ажып, ыглап-сыктазыннар.

Иезекиил 20

Үймээнчи израиль чон

¹Туттуруушкунувустуң чедиги чылының беш айның онда израиль чоннуң баштыңнарының чамдыызы Дээрги-Чаяакчыдан чүве айтырар дээш, мээң мурнумга кээп олуруп алган.

²Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

³«Кижиге амытан, Израильдин баштыңнары-биле чугаалажып, оларга Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыт: силер Менден чүве айтырып келдиңер бе? Мен дириг Бодумнуң адым-биле даңгыраглап тур мен: силерге харыы бербес мен – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. –

⁴Кижиге амытан, оларны шиидеринге белен сен бе? Шиидеринге белен сен бе? Үндыг болза, оларга ада-өгбезиниң чүдек-бужар чүүлдерин айтып,

⁵Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин оларга дамчыт: Израильди шилип алганым хүнде Мен Иаковтуң салгалы болур чонга даңгырак берип, Египетке оларга Бодумну ажыткан мен. Даңгырак берип, оларга: „Мен – Дээрги-Чаяакчы, Бурганыңар-дыр мен“ – деп чугаалаан мен.

⁶Ол хүн оларны Египеттен үндүргеш, Мээң оларга көрүп бергеним, сүт биле ары чигири агып чыдар байлак, бүгү черлерниң эң каазы болур черже чедире бээрин аазаан мен.

⁷Оларга: „Чарашсынып магадаар чүдек-бужар дүрзүлериңерден шуптуңар ойталаңар, Египеттиң дүрзү-бурганнары-биле бодуңарны

бужартатпаңар. Мен – Дээрги-Чаяакчы, Бурганыңар-дыр мен“ – деп чугаалаан мен.

⁸Ынчалза-даа олар Меңээ удур тура халышкаш, Мени тооп дыңнавайн барганнар; кайызы-даа чарашсынып магадаары чүдек-бужар дүрзүлеринден ойталавайн барган, Египеттиң дүрзү-бурганнарын кагбаан. Мен ынчан килеңимни оларже кыптыктыраарымны, хорадаан сагыжымны египет черге оларга удур ыдарымны шиитпирлээн мен.

⁹Ындыг-даа болза, Мен Бодумнуң адымны бодааш, ол ат оларның аразында израильчилерниң чурттап турары чоннар мурнунга баксыравазын дээш, ынчаар кылбаан мен. Мен ол чоннар көрүп турда, израильчилерге Бодумну ажыдып, оларны египет черден үндүре берген болгай мен.

¹⁰Мен израильчилерни Египеттен үндүре бергеш, ээн кургаг ховуга эккелген мен.

¹¹Оларга Бодумнуң айтышкыннаарымны берип, хоойлуларымны чарлаан мен, чүге дээрге ол хоойлуларны күүседип турар кижилер оларның ачызында амылыг артар.

¹²Бистиң аравыста харылзааның демдээ кылдыр, оларны Мен, Дээрги-Чаяакчы, ыдыктап турарымны билип алзын дээш, Меңээ тураскааткан амыр-дыш хүннерин оларга берген мен.

¹³Ынчалза-даа израиль чон ээн кургаг ховуга Меңээ удур тура халышкан: Мээң айтышкыннаарымны сагываан, хоойлуларымны хүлээп көрбээн – а ол хоойлуларны күүседип турар кижилер оларның ачызында амы-тынныг артар; олар Меңээ тураскааткан амыр-дыш хүннерин дыка-ла бужартаткан. Ынчангаш Мен ээн кургаг ховуга килеңимни оларже кыптыктыраарымны, оларны узуткап каарымны шиитпирлээн мен.

¹⁴Ындыг-даа болза, Мен Бодумнуң адымны бодааш, израильчилерни Египеттен үндүрүп турумда, көрүп турган чоннар мурнунга адым баксыравазын дээш, ынчанмаан мен.

¹⁵Харын-даа Мен оларга белеткеп кааным сүт болгаш ары чигири агып чыдар байлак черже, бүгү черлерниң эң каазы болур черже оларны киирбезимни ээн кургаг ховуга даңгыраглаан мен.

¹⁶Чүге дээрге олар Мээң хоойлуларымны хүлээп көрбээн, Мээң айтышкыннарымны сагываан болгаш Меңээ тураскааткан амыр-дыш хүннерин бужартадып турган; оларның сеткил-чүрээ боттарының дүрзү-бурганнарынга бердинген турган.

¹⁷Ынчалза-даа Мен оларже кээргел-биле көрүп, чок кылбайн барган мен, оларны ээн кургаг ховуга узуткап кагбаан мен.

¹⁸Мен ээн кургаг ховуга оларның ажы-төлүнге: „Ада-өгбеңерниң дүрүмнерин эдербеңер, оларның доктаалдарын сагываңар, боттарыңарны оларның дүрзү-бурганнары-биле бужартатпаңар.

¹⁹Мен, Дээрги-Чаяакчы – – силерниң Бурганыңар-дыр мен; Мээң айтышкыннарымны сагыңар, Мээң дүрүмнеримни чүткүлдүү-биле күүседиңер.

²⁰Бистиң аравыста харылзааның демдээ кылдыр Меңээ тураскааткан амыр-дыш хүннерин ыдыктыг деп көрүңер. Мени Дээрги-Чаяакчы, Бурганыңар деп билип алыр силер“ – дээн мен.

²¹Ынчалза-даа оларның ажы-төлү база Меңээ удур үймээн үндүрген: Мээң айтышкыннарымны сагываастаан, Мээң хоойлуларымны күүседир дээш чүткүвестээн – а ол хоойлуларны күүседип турар кижилер оларның ачызында амы-тынныг артар болгай; олар Меңээ тураскааткан амыр-дыш хүннерин бужартадып турганнар. Ынчангаш Мен ээн кургаг ховуга килеңимни оларже кыптыктыраарымны, хорадаан сагыжымны оларга удур ыдарымны шиитпирлээн мен.

²² Ынчалза-даа Мен холумну узуткаашкындан тыртып, Бодумнуң адым дээш, израильчилерни Египеттен үндүрүп турумда, көрүп турган чоннар мурнунга адым баксыравазын дээш, ынчанмаан мен.

²³ Мен ол ышкаш ээн кургаг ховуга оларны өске чоннар аразынга тоо быдарадып, хары чурттарже тарадып кааптарымны даңгыраглаан мен.

²⁴ Чүге дээрге олар Мээң хоойлуларымны күүсетпейн, айтышкыннарымны хүлээп көрбейн турган; Меңээ тураскааткан амырдыш хүннерин бужартадып, боттарының ада-өгбезиниң дүрзү-бурганнарын чарашсынып магадап турганнар.

²⁵ Ынчангаш Мен оларга багай дүрүмнерни база оларның амы-тынын камгалап шыдавас хоойлуларны эдерерин чөпшээрээн мен.

²⁶ Оларга боттарының өргүл салышкыннарын дамчыштыр бужартаарын, дун оолдарын өргүүрүн чөпшээрээн мен – оларны хоозурадыр дээш, Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип алзыннар дээш ынчалдым.

²⁷ Ынчангаш, кижини амытан, израиль чон-биле чугаалажып, Дээрги-Бурган-Чаяакчының оларга чугаалаан чүвезин дамчыт: ада-өгбеңерниң Меңээ удур кара сагыш сеткип, Мени бак сөглөп турганы мындыг база болган.

²⁸ Мен оларны бээр бооп даңгыраглаан черимче эккелдим. А олар бедик тей азы улуг хөлегелиг ыяш көрүп кааш-ла, аңаа өргүлдер кылып, Мээң килеңим оттурар өргүл белектери салып, чаагай чыттыг чүүлдер кыпсып, арага өргүлдери чажып турду.

²⁹ Мен олардан: „Бо чүү ындыг бедик черже барып турарыңар ол?“ – деп айтырган мен. (Ол бедик черни амдыгаа чедир Бама деп адап турар.)

³⁰ Ынчангаш израиль чонга Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыдар сен: ада-өгбеңерниң үлегер-чижээ-биле боттарыңарны бужартадып, оларның чүдек-бужар дүрзү-бурганнары-биле самыраар силер бе?

³¹Өргүл белектерин эккеп, ажы-төлүңерни өргүп, от өттүр эрттирип турарыңар дээрге-ле боттарыңарны бүгү дүрзү-бурганнарыңар-биле биеэги хевээр бужартадып турарыңар ол-дур. Израиль чон, Менден чүве айтырып кээп шыдаар бис деп бодап тур силер бе? Мен дириг Бодумнуң адым-биле даңгыраглап тур мен: силерге харыы бербес мен!

³²Силер: „Бүгү өске чоннар ышкаш, өске чер чурттуг аймактар ышкаш, ыяш биле дашка бараан болур бис“ – дээр-дир силер. Ынчалза-даа силерниң угаан-бодалыңарга кирген ол чүве канчап-даа боттанмас.

³³Мен дириг Бодумнуң адым-биле даңгыраглап тур мен – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. – Силерни күштүг холум, күчү-күжүм болгаш кыптыккан килеңим-биле чагырар мен.

³⁴Силерни күштүг холум, күчү-күжүм болгаш кыптыккан килеңим-биле тарадып чорудупканым өске чоннар аразындан, хары чурттардан үндүрө бергеш, чыып эккээр мен.

³⁵Мен силерни өске чоннарга хамааржыр ээн кургаг ховуже эккелгеш, силер-биле удур-дедир көржүп алгаш, чаргылдажыр мен.

³⁶Силерниң ада-өгбеңер-биле египет черде ээн кургаг ховуга чаргылдажып турганым дег, силер-биле база чаргылдажыр мен – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. –

³⁷Мен силерни Бодумнуң шыкпыжым-биле хай деп чагырар мен, чагыг-керээмниң кинчизи-биле бектээр мен.

³⁸Мен силерден үймээнчи, Меңээ удур тура халаан улусту аңгылаар мен. Ам турар черинден Мен оларны үндүрө берзимзе-даа, олар израиль черже кирбес. Ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар силер.

³⁹Израиль чон, силерниң дугайыңарда Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча деп турар-дыр: боттарыңарның дүрзү-бурганнарыңарга бараан болуп барыңар-ла! Ынчалза-даа моон соңгаар Мени тооп дыңнаар силер, Мээң

ыдыктыг адымны өргүлдериңер болгаш дүрзү-бурганнарыңар-биле бужартадып шыдавас силер.

⁴⁰Чүге дээрге Мээң ыдыктыг даамга, Израильдин бедик даанга бүгү израиль чон, чер кырында чеже санныг болдур, Меңээ бараан болур – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. – Чонумну Мен аңаа хүлээп аар мен; силерниң өргүлдериңерни, баштайгы дүжүдүңерни бүгү ыдыктыг өргүлдериңер-биле кады аңаа негеп аар мен.

⁴¹Силерни өске чоннар аразындан үндүре бергеш, силерни тарадып каапканым чурттардан чыып эккелгеш, ол чоннар көрүп турда, силерниң араңарга Бодумнуң ыдыктыымны көргүскеш, силерни чаагай чыттыг өргүл дег кылдыр хүлээп аар мен.

⁴²Силерни израиль черже – силерниң ада-өгбеңерге бээр бооп даңгыраглаан черимче – киире бээримге, Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар силер.

⁴³Аңаа боттарыңарны бужартадып турган бүгү оруктарыңар болгаш херектериңерни сактып кээр силер, үүлгедип турган бузут-багыңар ужун боттарыңардан ческинер силер.

⁴⁴Израиль чон, кажан Мен, бузут-бактыг оруктарыңар болгаш самыыргай херектериңер бар-даа болза, Бодумнуң адым дээш, силерге эки чүүл кылырымга, Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар силер». Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Мурнуу чүкке отту кыпсыры

⁴⁵Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

⁴⁶«Кижиге амытан, мурнуу чүкче шиглей көрүңгеш, мурнуу чүкте черлерге удур медегле, Негевтиң арга-эзиминге удур өттүр билип медегле.

⁴⁷Негевтиң арга-эзиминге Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан сөзүн дамчыт: көр даан, Мен сээң иштиңге от кыпсыр деп тур мен, ол от сээң ногаан-даа, кургаг-даа бүгү ыяштарыңны чиптер, чалынналган

чалбыыш өшпес, мурнуу чүктен эгелээш, соңгу чүкке чедир бүгү улустуң арыннары аңаа чиртип аар.

⁴⁸Кижиги бүрүзү Мээң, Дээрги-Чаяакчының, ону өрттеткенимни көрүп каар, ол чалбыыш черле өшпес».

⁴⁹Мен ынчан: «О, Дээрги-Бурган-Чаяакчы! Улус меңээ: „Ол медээчи чүгле тывызык чугаалар-биле чугаалап туруп берди“ – деп тур» – дээн мен.

Иезекиил 21

Бурганның хынындан ужулган хылыжы

¹Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

²«Кижиги амытан, Иерусалимче шиглей көрүнгөш, ыдыктыг черлерге удур медегле, израиль черге удур өттүр билип медегле.

³Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвезин аңаа дамчыт: Мен сеңээ удур апардым. Хылыжымны хынындан ужулгаш, сээң чөптүг-даа, бузуттуг-даа улузуңну узуткап каар мен.

⁴Чөптүг-шынныг-даа, бузуттуг-даа улусту узуткап каар болганымда, Мээң хылыжым мурнуу чүктен эгелээш, соңгу чүкке чедир бүгү улуска удур көдүрлүр.

⁵Кижиги бүрүзү Дээрги-Чаяакчы Мээң хылыжымны хынындан ужулганымны, ол ам хынче дедир кирбезин билип аар.

⁶А сен, кижиги амытан, човуурта! Улус мурнунга сеткил-чүрээң кедергей кударап, сарынналып човуурта!

⁷Кажан олар: „Чүге човууртап тур сен?“ – деп айтырарга, „Дыңналып келген медээден“ – деп харыылаар сен. Чүрек бүрүзү кортканындан шапкыланыр, холдар салдына бээр, сагыш-сеткил бүрүзү харыксырап каар, дискек бүрүзү, бырлаңнаан суг дег, сирилээр. Медээлээн халап албан боттаныр». Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

⁸Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

⁹«Кижиге амытан, өттүр билип медеглеп, Дээргиниң чугаалаан чүвезин дамчыт: Хылыш – чидидип, кылайтыр чүлгүп каан хылыш бар;

¹⁰кыргып-хыдызын дээш чидидип, чаңнык ышкаш кызаңназын дээш, кылайтыр чүлгүп каан хылыш бар. Канчап өөрүүр бис? Мээң ажы-төлүм кандыг-даа кеземчени тоовас-тыр!

¹¹Ол хылышты дайзын тудуп аар кылдыр кылайтыр чүлгүп каан, ону узуткакчыга тутсур дээш чидидип, кылайтыр чүлгүп каан.

¹²Кижиге амытан, човууртап, ишкирнип ыгла, чүге дээрге ол хылыш Мээң чонумга, Израильдиң бүгү нояннарынга удур көдүрлүр; оларны Мээң чонум-биле кады кыргыдып-хыдытсын дээш хылышка каап бээр; ынчангаш качыгдалдан бажың шаштын.

¹³Шылгалда ыяап-ла кээр: а бир эвес улус кеземчени тоовас болза, канчаарыл? Ындыг чүве турбас ужурлуг!» Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

¹⁴«Кижиге амытан, өттүр билип медегле, хорадааның илередип, адыштарың часкан. Хылыш хөй катап соксун – ол дээрге улусту узуткаар, өндүр улуг кыргып-хыдышкын кылыр хылыш-тыр, оларны бүгү чүктен өттүр шанчар хылыш-тыр.

¹⁵Оларның чүректери кортканындан шапкыланыр, кырдырган улус хөй болур. Хылыштың бизин Мен бүгү хаалгаларга үстүртүп каар мен. Ол боор! Чаңнык ышкаш кызаңнаан, кыргып-хыдызын дээш чидидип каан хылыш ол-дур!

¹⁶Хылыш, оң талаңче шаш-ла! Солагай талаңче сок-ла! Бизиң углаан черже шаш-ла!

¹⁷Мен база адыш часкап, килеңим хандырап мен. Мен, Дээрги-Чаяакчы, ону чугааладым».

¹⁸Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

¹⁹«Кижиге амытан, Вавилоннун хаанынын хылыжы чоруп болгу дег ийи оруктан даап бодап, чуруп ал; олар ийилээн чаңгыс черден үнүпсүн. Оруктарнын эгезинге аңгы хоорайларже айыткан орук демдээн тургузуп каг.

²⁰Хылыштын чоруп болгу дег оруктарын даап бодап, чуруп ал: бир орук аммон чоннун найысылал хоорайы Равваже, өске орук – Иудеяже, быжыглалдыг Иерусалимче барзын.

²¹Чүге дээрге Вавилоннун хааны ийи оруктун белдиринге, адырланып чарлыр черинге доктаагаш, төлге кылыр-дыр. Хаан согуннарын силгип-чайып, ап чорааны дүрзү-бурганнардан айтырып, өргээн малынын баарын шинчип көөр-дүр.

²²Ооң холунче „Иерусалимче“ деп айыткан төлге кирер-дир – ол аңаа дайынчы алгы үндүрүп, кыргып-хыдышкынче кыйгырар, хана буза үстүрер чепсектер тургузар, хоорайны дескиндир чалдар кылыр, бүзээлел суургалары тудар.

²³Берген даңгырактар ужун иудейлерге ол төлге мегелеп турар ышкаш боор, ынчалза-даа хаан оларнын кем-буруузун сагындыргаш, оларны тудуп алгаш баарын шиитпирлээр».

²⁴Ынчангаш Дээрги-Бурган-Чаяакчы: «Бир-тээ, силер ажык үймээн үндүрүп, ооң-биле кем-буруулууңарны сагындырып, кылып турар бүгү херектериңер-биле бачыттарыңарны ажыдып турар болганыңарда, ол бүгүнү боттарыңар сагындырганыңар дээш, дайзын силерни тудуп алгаш баар» – деп чугаалаан.

²⁵⁻²⁶«А сен, Израильдин бужар-бак чагырыкчызы, шииттирер хүнүн келген-дир, бүрүн кеземче көөр шагың четкен-дир – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы чугаалаан. – Бажында оваадайың – дүжүлге демдеглээн бөргүнү уштуп салып каг. Моон соңгаар ооң мурнунда турганы дег болбас: базындырганнар көдүрлүр, бедээннер базындырар.

²⁷Узуткаашкын, узуткаашкын, узуткаашкын! Ынчалза-даа узуткаар эргелиг кижиге келбээн шаанда, ындыг чүве болбас».

Аммон чонга удур өттүр билген медеглел

²⁸«Кижиге амытан, өттүр билип медеглел, Дээрги-Бурган-Чаяакчының аммон чонга болгаш ооң бак сөглээшкиннеринге хамаарыштыр чугаалаан чүвезин дамчыт: Хылыш, кыргып-хыдызын дээш хынындан ужулган, узутказын дээш, чаңнык ышкаш кызаңназын дээш, кылайтыр чүлгүп каан хылыш бо-дур!

²⁹Аммон чон, сеңээ хоозун көстүүшкүннер, меге төлгелер дуза катпас; шииттирер хүнү үнген, бүрүн кеземче көөр шагы келген бужар-бак улустуң боскун хылыш-биле одура кезер.

³⁰Хылышты хынынче дедир сугайн бе?! Сени төрүттүнген чериңге, чаяаттыңан чериңге шиидер мен, аммон чон!

³¹Мээң хорадаан сагыжым сенче кыптыгар, килеңимниң чалбыыжын сенче хадыдар мен, араатанзыг, өлүрүүшкүн кылып мергежээн улустуң холунга сени хүлээдип бээр мен.

³²Отка чемиш боор сен, сээң ханың черни шыва аптар, сээң дугайыңда сактыышкын артпас. Мен, Дээрги-Чаяакчы, ону чугааладым».

Иезекиил 22

Иерусалимниң хөй бачыттары

¹Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

²«Кижиге амытан, сен ханга борашкан хоорайны шиидеринге белен сен бе? Сен ону шиидеринге белен сен бе? Ындыг болза, ооң үүлгеткен бүгү чүдек-бужар чүүлдерин айтыр сен.

³Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин аңаа дамчыт: о, бодунуң иштинге хан төгүүшкүнү кылып, кеземчени бодунче халдадып турар, кылып алган дүрзү-бурганнары-биле бодун бужартадып турар хоорай!

⁴Сен төккен ханың дээш кем-буруулуг апарган сен, кылып алган дүрзү-бурганнарың-биле бодуңну бужартаткан сен; кеземче алыр үеңни чоокшуладып алган сен, назының төнчүзү келген-дир. Ол бүгү дээш, Мен сени өске чоннарга бак сөглеттирип, бүгү чурттарга кочу-шоот кылып каар мен.

⁵О, адын баксырадып алган, дүржок чоруу-биле сурагжаан хоорай, сенден ырак улус чоокта улус-биле кады сени дорамчылаар.

⁶Иерусалим, Израильдиң чагырыкчылары сеңээ тургаш, кайызы-даа бодунуң шыдаар шаа-биле улустуң ханын төп турар.

⁷Сээң иштиңде кижилер ада-иезин куду көрүп, даштыкы улусту бастып, өскүстерни база дулгуяк херээженнерни кызагдап турар.

⁸Сен Мээң ыдыктыг чүүлдеримни херекке албайн, Меңээ тураскааткан амыр-дыш хүннерин бужартадып тур сен.

⁹Нүгүлчүлөр сеңээ тургаш, өске улустуң ханын төп турар; сээң чурттакчыларың дагларга дүрзү-бурганнарга өргээн аыш-чем чип, сээң иштиңге бужар-бак чүүлдер кылып турар.

¹⁰Сенде турар чамдык улус ачазының орун-дөжээн бужартадыр-дыр, өскелери – ай демдээ көрүп, арыг эвес турган кадайы-биле албадал кылып холбажыр-дыр.

¹¹Чамдык улус өске кижини кадайы-биле бужар харылзаа тудар-дыр, база чамдыктары боттарының кеннин ыят чогу-биле бужартадыр-дыр, өске-бир кижини бодунуң-на ачазының уруу болур угбазы азы дунмазы-биле албадал кылып холбажыр-дыр.

¹²Чурттакчыларың хээли алгаш, өске кижини ханы төгер-дир; сен болза хөөзүн алыр дээш, хуу хавырып аар дээш акша-мөңгүн чегдирип, өске кижиден ажык-кончаа түрүдүп алыр-дыр сен. А Мени утгупкан-дыр сен». Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

¹³«Көр даан, Мен сээң былаап тургаш чедип алганың олча-ажыың дээш база бодуңнуң чонуң аразыңга төккениң хан дээш хорадап, сенче чудуруум аннып тур мен.

¹⁴Мээң сеңээ удур хөделип үнер үемде, эрес-дидим бооп артар сен бе, сээң холдарың ынчан салдына бербес бе? Мен, Дээрги-Чаяакчы, ону чугаалаан мен, кылыр-даа мен.

¹⁵Мен сени өске чоннар аразыңга тоо быдарадып, хары чурттарга тарадып кааптар мен; сенде турар чүдек-бужар чүүлдерниң төнчүзүн салыр мен.

¹⁶Сен бодуңну өске чоннар мурнунга бак атка киирер сен. Ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар сен».

¹⁷Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

¹⁸«Кижиге амытан, израильчилер Меңээ багай холуксаа дег апарган; олар шупту эзилдирер суугуга артып каар чес, коргулчун, демир болгаш ак-коргулчун дег – мөңгүннүң багай холуксаазы дег».

¹⁹Ынчангаш Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Силер шупту багай холуксаа дег апарган болганыңарда, Мен силерни Иерусалимге чыыптар мен.

²⁰Эзилдирер суугуге мөңгүн, чес, демир, коргулчун болгаш ак-коргулчунну кады суккаш, от кыпсып, чалбыышты үргеш, оларны эргизери дег, Мен база килеңим кыптыккаш, силерни чыып, хоорайга арттыргаш, эзилдирер мен.

²¹Силерни чыггаш, хорадаан сагыжымның одун силерге үреримге, аңаа эстип каар силер.

²²Эзилдирер суугуга мөңгүннүң эстири дег, силер база аңаа эстип каар силер. Ынчан Мээң, Дээрги-Чаяакчының, килеңимниң силерге кыптыкканын билип аар силер».

²³Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

²⁴«Кижиге амытан, бо черге: „Хирлиг-дир сен, килең хүнүнде чаъс-биле суггартпаан-дыр сен“ – деп чугаала.

²⁵Ында турар Бурганның медээчилери сүлчээлиг-дир, олар олчазын үзе-чаза тыртып, ырланган арзылаң ышкаш-тыр; олар улусту узуткап, эт-хөреңги болгаш эртине-байлакты хунаап ап, бо черде дулгуяк херээженнерни көвүдөдип турар-дыр.

²⁶Ында Бурганның бараалгакчылары Мээң хоойлумну үреп, ыдыктыг чүүлдеримни бужартадып турар-дыр; олар ыдыктыг чүүлдү ыдыктыг эвес чүүлден аңгылавайн, арыг база арыг эвес чүүлдүң аразында ылгал барын айытпайн турар-дыр; олар Меңээ тураскааткан амыр-дыш хүннерин канчаар сагып турарынче сагыш салбас-тыр. Ынчангаш Мен оларның аразында бужартаашкынгга таваржып турар-дыр мен.

²⁷Ол черниң нояннары олчазын туткулаан бөрүлөр дег-дир; олар хан төп, ажык-кончаа алыр дээш кижиге өлүрүп турар-дыр.

²⁸А ында турар Бурганның медээчилери нояннарының бүгү ындыг херектерин хоозун көстүүшкүннер болгаш меге өттүр билген медеглелдери-биле, чугайлаан дег, агартыр чаап, шынны чажырып турар. Олар Дээрги-Чаяакчы ынча дивээн-даа болза, „Дээрги-Бурган-Чаяакчы ынча дээн“ деп медеглээр-дир.

²⁹Черниң чурттакчылары бот-боттарын дарлап, үптөп, яды-түреңги улусту кызагдап, даштыкы улусту бастып, оларга чөптүг шииткел көргүспейн турар.

³⁰Мен, чуртту чок кылып каарын күзевейн, чоннуң аразындан хананы дуй туруптар, Мээң мурнумга чуртка болчуп, ойбак черлерге барып туруп аар кижиге дилеп турдум, ынчалза-даа тыппадым.

³¹Ам Мен оларже килеңим кыптыгып, хорадаан сагыжымның оду-биле оларны узуткап каар мен, чедип алган чүвезин боттарының баштарынке халдадыр мен». Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Иезекиил 23

Самыыраан угбашкылар

¹Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

²«Кижиге амытан, чаңгыс иеден төрүттүнгөн ийи угбашкы турган-дыр.

³Олар аныяандан-на Египетке самыын-садып турганнар; аңаа оларның эр кижиге дегбээн эмиглериң нугуп, эмииниң допшуларың бырыштыр суйбап каапкан.

⁴Угбазың Огола деп, а дуңмазың Оголива деп адаар чүве-дир. Олар Мээң кадайларың апаргаш, ажы-төлдү божуп берип турган. Огола дээрге Самария-дыр, а Оголива – Иерусалим-дир.

⁵Огола Мээң кадайың тургаш-ла, катап база самыын-садып эгелээн. Ол бодунуң хандыкшаан эрлериңче, ассирий дайынчыларже, туралап, холбазырың күзей берген –

⁶каас-коя хептиг эрлерже, тус чер чагырыкчыларыңче, шериг баштыңнарыңче туралап, холбазырың күзей берген – олар шупту чараш эрлер, аъттыг шеригжилер турган.

⁷Огола Ассирияның шилиттинген улузу-биле самыын-садып, холбазырың күзээн бүгү улузунуң дүрзү-бурганнары-биле бодун бужартадып турган.

⁸Ол Египетке-ле эгелеп алган самыыраашкының черле кагбаан; ынчан ол аныяк турда, хандыкшааннары ооң-биле удуп, эр кижиге дегбээн эмииниң допшуларың бырыштыр суйбап, туралаан сагыжы-биле ону бүргөп турган болгай.

⁹Ынчангаш Мен Оголаны ооң хандыкшааннарының – туралаары ассирийлерниң – холунга хүлээдип берген мен.

¹⁰Олар ону шалдаңнааш, ооң оглу-кызың тудуп алгаш, бодун хылыш-биле шанчып кааннар. Ону шаажылаан соонда, ооң ады херээженнер аразыңга баксырай берген.

11 Ооң дуңмазы, Оголива, ол бүгүнү көрүп турза-даа, туралаар, самын-садар талазы-биле угбазындан артык апарган.

12 Ол база-ла ассирийлерже – тус чер чагырыкчыларынке, шериг баштыңнарынке, каас-коя кеттинген дайынчыларже, аъттыг шеригжилерже, бүгү чараш эрлерже туралап, холбажырын күзеп турган.

13 Ооң база-ла бодун бужартадып алганын көргөн мен; угбашкылар ийилээн чаңгыс орук-биле бар чыткан.

14 Оголива оон-даа артык самын-садар чорукка алыскан. Ол ханада сиилбирлээн эр улустуң – кызыл будук-биле чураан халдейлерниң дүрзүлерин көрүп каан.

15 Олар белинде курларлыг, бажында каас-коя бөрттерлиг, шупту вавилон шериг баштыңнарынга, халдей черниң чурттакчыларынга дөмей улус болган.

16 Оларны көрүп каан дораан-на, Оголива туралап, күзей бергеш, халдейлерни кыйгыртып, оларның черинче элчиннер ыдыпкан.

17 Вавилончулар ооң эр улус-биле хандыкшыыр орун-дөжээнге кээп, ооң биле самырап, ону бужартадып кааннар. Оларны дамчыштыр бужартай бергеш, Оголива чүдексинип, олардан хая көрнү берген.

18 Кажан ол самыраашкынга ажыы-биле алзып, шалдаңын ажыдып эгелээрге, бир шагда ооң угбазындан чүдексинип, хая көрнү бергеним дег, Мен оон база чүдексинип, хая көрнү берген мен.

19 А ооң самыраары дам барып, Египетке самын-садып турган чалыы шаан сактып келген.

20 Ол аңаа элчигенни дег эр сүрүлүг, аскырлар ышкаш төктүүчел үрелиг хандыкшааннарын күзеп турган.

21 Ол аныяк шааның самыраашкынын, египетчилер ооң эмииниң допшуларын суйбап, аныяк эмиглерин нугуп турган үени сактып келген».

²²Ынчангаш, Оголива, Дээрги-Бурган-Чаяакчы сеңээ чугаалап тур: «Чүдексинип, хая көрнү берген хандыкшааннарыңны сеңээ удурландыраар мен, оларны чер болгандан сеңээ удур ыдар мен:

²³вавилончуларны, бүгү халдейлерни, Пекод, Шоа болгаш Коа деп девискээрлерден улусту, бүгү ассирийлерни, бүгү ол чараш эрлерни, тус чер чагырыкчыларын, шериг баштыңнарын, дээди дүжүметтерни, дайынчыларны, бүгү аъттыг шеригжилерни эккеп, ыдар мен.

²⁴Олар сенче чепсектиг, аъттарлыг, дайынчы тергелерлиг, дыка хөй чоннуг үнүпкеш, сени бүгү таладан бүзээлеп, чыдаларлыг, дозуг-камгалалдарлыг, куяк бөрттерлиг туруп аар. Мен сени шиидер эргени оларга бээр мен, олар сени боттарының дүрүм-хоойлузун ёзугаар шиидер.

²⁵Мен Бодумнуң хүннээчел сагыжымны сеңээ удур углаптарымга, олар сеңээ хорадап, бак аажылаар: думчууң, кулактарыңны одура кезип кааптар, сээң дириг арткан улузуң хылыштан кырлып каар. Олар сээң оглу-кызыңны тудуп аппаар, дириг арткан улузуңну от чиптер.

²⁶Олар сээң хевиңни ушта тыртып, каасталгаларыңны хунаап аар.

²⁷Мен сээң Египеттен өттүнүп эккелген самыраашкын, будулуушкунуңнуң төнчүзүн салыр мен, сен ам ол улусту дилевес сен, Египетти сагынмас сен».

²⁸Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Мен сени бодуңнуң көөр хөңнүң чок улузуңнуң, олардан чүдексинип, хая көрнү берген улузуңнуң холунга хүлээдип тур мен.

²⁹Олар сени ала караа-биле көрбестеп, ажыл-биле чедип алган бүгү чүвеңни хунаап аар. Олар сени шалдаң, чанагаш арттырып каар, сээң бужар чанагажың, самыраашкын, будулуушкунуң ажиттына бээр.

³⁰Чоннар-биле самырап, оларның дүрзү-бурганнары-биле бодуңну бужартатканың дээш, ол бүгү сээң-биле болур.

³¹Сен бодуңнуң угбаңның оруун эдерген сен, ол дээш, ооң кеземчезиниң дашказын сээң холуңга тутсур мен».

³²Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Угбаңның дашказындан ижер сен, улуг-даа, алгыг-даа дашка-дыр; кочуладып, бак атка кирер сен, дашканың ишкири кончуг-дур.

³³Эрттир эзирип, муңгагдалга алзыр сен; сээң Самария угбаңның дашказы өлүм биле хоозураашкынның дашказы-дыр.

³⁴Сен ону пактап, дүвүнге чедир ижер сен, ооң бузундуларын хемдиир сен, эмиг-төжүннү үзерлээр сен. Мен ону чугааладым». Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

³⁵Ынчангаш Дээрги-Бурган-Чаяакчы: «Сен Мени уттуп, Мени артыңче октапкан болганыңда, бодуңнуң кем-бурууң, самыыраашкыныңны чүктээр апаар сен» – деп чугаалаан.

³⁶Дээрги-Чаяакчы меңээ мынча дээн: «Кижиг амытан, Огола биле Оголиваны шиидеринге белен сен бе? Ындыг болза, оларга чүдек-бужар херектерин айтып бер.

³⁷Чүгө дээрге олар ашак-кадай улустуң шынчы чоруун үреп турган-дыр, оларның холдары ханга борашкан-дыр. Олар боттарының дүрзү-бурганнары-биле самыырап, Меңээ төрүп берген ажы-төлүн безин дүрзү-бурганнарынга чемиш кылдыр от өттүр эрттирип турганнар.

³⁸Оон ыңай ол-ла үеде олар Меңээ мындыг чүве база кылганнар: Мээң ыдыктыг черимни бужартадып, Меңээ тураскааткан амыр-дыш хүннерин үреп турганнар.

³⁹Ажы-төлүн дүрзү-бурганнарга эккеп өргүп турган үезинде безин олар Мээң ыдыктыг черимче кирип, ону ооң-биле бужартадып турганнар. Олар Мээң өргээм иштинге ынчанганнар!

⁴⁰Угбашкылар, силер оон туржук ырак черлерде турар эр кижилер сүрдүрүп, элчилер ыдарыңарга, ол эрлер чедип кээп турган; силер олар

дээш чунуп, караңар кирбиин будуп, каасталгаларыңар кедип ап турдуңар.

⁴¹Каас-коя орун-дөжекке олуруп ап, ооң мурнунда ширээге аыш-чем салып, ынаар Меңээ хамааржыр чаагай чыттыг чүүлдер биле олива үзүн салып турдуңар.

⁴²Угбашкыларның турар черинден сиилең мөөң чоннуң алгы-кышкызы үнүп турду. Карачал чон аразыңга ээн кургаг ховудан эзирик улус чедип кээр болду. Олар демги ийи угбашкының холунга билектээштер, а бажыңга – каас-коя дээрбектелчек каасталгалар кедирип турду.

⁴³Мен ынчан оларның самыраашкындан харыксырап калган бирээзиниң дугайында: „Аңаа самыын-садар херээженге дег хамаарылга көргүссүн, чүге дээрге ол ылап-ла ындыг-дыр“ – деп чугааладым.

⁴⁴Ол улус, яңган кадайлар-биле дег, угбашкылар-биле холбажып кээп-ле турган; олар Огола биле Оголивага самыын-садар кадайларга дег кээп турган.

⁴⁵Чөптүг улус ол херээженнерни шиидер; ашаанга өскерилгени дээш база хан төккени дээш оларны шиидер, чүге дээрге олар ашаанга өскерлип турар-дыр база оларның холдары ханга борашкан-дыр».

⁴⁶Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Угбашкыларга удур мөөң чондан чыггаш, оларны коргуушкун биле үптээшкинге хүлээдип берзин.

⁴⁷Мөөң чон оларны даштар-биле соп, хылыштар-биле кезе шаап өлүрзүн; оларның оглу-кызы өлүртүп алзын, а бажыңнары өрттеттирзин.

⁴⁸Бо чуртта самыраашкынның төнчүзүн ынчаар салыр мен, бүгү херээженнер кичээнип, демги угбашкылар ышкаш херектер кылбайн баар.

⁴⁹Олар самыраашкынын боттары чүктээр, дүрзү-бурганнарынга мөгейип, бачыттар үүлгеткени дээш кеземче көөр. Ынчан Мени Дээрги-Бурган-Чаяакчы деп билип аар силер».

Иезекиил 24

Пашта хайынган эът дугайында чугаа

¹Туттуруушкунувустуң тоску чылының он айның онда Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

²«Кижиге амытан, шак бо хүннү, бөгүнгү хүннү, демдеглек бижип ал: чогуу-на бо хүн Вавилоннуң хааны Иерусалимни бүзөөлөпкөн-дир.

³Бо үймээнчи чонга оюскан уткалык чугаадан чугаалап бер. Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин оларга дамчыт: Отка паштан салгаш, сугдан кудуп каг.

⁴Аңаа эъттен, эки дээн борбак эъттер: дөңмек биле өжүндөн дүлүп каг, эки дээн сөөктерден база паш долдур дүлүп каг.

⁵Хойларның шилиндээн шилип ал; паш адаанга ыяштан салып, хайындырывыт; дүлгөн сөөктер ылбырадыр хайынзын».

⁶Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Ханга борашкан хоорай, сивиртинмес кылдыр каргакталган паш дег хоорай ат болур! Ону куругладып, борбак эъттерни, шилилге кылбайн, оон үндүр октаңар-ла!

⁷Хоорайның чурттакчыларының төккөн ханын тас хаяже көзүлдүр төпкөн; ханны доурак-биле шыптына бээр черже төкпээн-дир.

⁸Өжээн негээр килеңим кыптыксын дээш, Мен ол ханны чажыртынмас кылдыр тас хаяга арттырып каан мен».

⁹Ынчангаш Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Ханга борашкан хоорай ат болур! Мен Бодум хөй ыяшты одагга чый салыр мен.

¹⁰Ыяштан немей салып, отту кывыс, эътти ылбырадыр хайындыр, амдан кириер холуксаадан холуй былга, сөөктер төндүр хып калзын.

¹¹Паш куруглап каарга, ону көсче салып каг – ол изий берип, ооң чези кыза берзин, иштинде хири эзилгеш, бүгү каргаа төндүр хып калзын.

¹²Чок, бүгү оралдажышкыннар хей болган-дыр: кылын каргак читпестир, от дузазы-биле-даа адырылбас-тыр.

¹³Иерусалим, сээң самыраашкының сени бужартаткан-дыр. Мен сени арыглаар дээш чеже-даа оралдажырымга, арыгланмас-тыр сен, ынчангаш ам Мээң сеңээ хорадаан сагыжым оожургаваан шаанда, моондаа соңгаар арыгланып шыдавас сен.

¹⁴Мен, Дээрги-Чаяакчы, мону чугаалап тур мен: сеңээ кеземче онаар үе келген-дир, Мен ону боттандыраар мен. Соксавас мен, өршээл, кээргел көргүспес мен. Сен бодуңнуң оруктарың болгаш херектериң ёзугаар шииттирер сен». Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Иезекиилдин кадайының чок апарганы

¹⁵Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

¹⁶«Кижиге амытан, карааңның огу дег эргим кижиге хенертен дээпкеш, сенден хунаап аппаар мен; ынчалза-даа кажыыдава, ыглап-сыктава, карааң чажын төкпе.

¹⁷Өлгөн кижиге дээш ыт чок човууртап, ыглап-сыктава; качыгдалдың демдээ кылдыр бажың дүгүн часпа, кызыл-даван кылаштава, сегелиң дуглава, ажыг-шүжүүң үлежип келген улустуң аыш-чемин чиве».

¹⁸Эртен мен чон-биле чугаалашкан мен, а кежээ кадайым чок апарган. Даартазында эртен Дээрги-Чаяакчының меңээ дужааганын ёзугаар кылган мен.

¹⁹Улус ынчан: «Сээң кажыыдавайн турарың кандыг ужур-уткалыгыл, чугаалап көрөм?» – деп айтырган.

²⁰Мен оларга мынча деп харыылаан мен: «Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан.

²¹Дээрги-Бурган-Чаяакчы израиль чонга чугаалаан чүвезин дамчыдарын айыткан: Мен Бодумнуң ыдыктыг черимни – силерниң чоргаарланып

турарыңар быжыг өргээни, сеткилиңерниң өөрүшкү-маңнайын, караңар огунуң таалалын – бужартадыр деп тур мен. А каапкаш барган оглу-кызыңар хылыштан кырлып каар.

²²Мээң кылып турганым ышкаш кылдыр силер база кылыр силер: качыгдалдан сегелиңер дуглавас, ажыг-шүжүүңер үлежип келген улустуң аыш-чемин чивес силер;

²³бажыңар дүгүн часпас, кызыл-даван кылаштавас силер; кажыыдап ыглап-сыктавас силер; ынчалза-даа боттарыңарның бачыттарыңар дээш эстип-хайлыш, бот-боттарыңар мурнунга улуг тынар силер.

²⁴Иезекиил силерге сагындырыг демдээ болур: силер база ооң кылып турганы ышкаш кылыр силер. Кажан ол бүгү бүде бээрге, Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар силер.

²⁵Кижиг амытан, кажан Мен оларның алдарлыг быжыг өргээзин – өөрүшкүзүнүң үнер дөзүн, карааның огунуң таалалын база оларның сеткилин өөртүп турган оглу-кызын хунаап аарым хүнде,

²⁶оортан сеңээ амы-тынныг үнген улустуң бирээзи медээлер чугаалап чедип кээр.

²⁷Ол хүн сен катап база үнүң үнүп, шак ол амы-тынныг үнген кижиг-биле чугаалажып, ооң соонда ыт чок болбас сен. Чонга сагындырыг демдээ болур сен, ынчан олар Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар».

Иезекиил 25

Израиль-биле кожа чоннар дугайында

¹Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

²«Кижиг амытан, аммон чонче көрүңгеш, оларга удур өттүр билип медегле.

³Оларга Дээрги-Бурган-Чаяакчының сөзүн дыңнаарын айтып, Ооң чугаалаан чүвезин дамчыт: силер Мээң ыдыктыг өргээмни – кажан ол бужартаткан турда; израиль черни – ол хоозураан турда; иудей чонну –

ол туттургаш, өскээр көжүп чорупкан турда, кочулап, хыыңар ханып турган силер.

⁴Ол дээш, Мен силерни чөөн чүктүң аймактарының холунга чагыртыр кылдыр хүлээдир мен. Олар силерниң чериңерни ээлеп, турлагланып доктаагаш, чадырлар тип аар; олар силерниң чимизиңер чип, сүдүңер ижер.

⁵Мен Равва хоорайны теве оьтгаар чер, аммон черни – хой кажаазы кылып каар мен. Ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар силер».

⁶Дээрги-Бурган-Чаяакчы: «Аммон чон, сээң адыш часкап, тепсенип, израиль черни кедергей бак көрүп, хыың ханып турганың дээш,

⁷Мен сенче холум аннып, сени өске чоннарга, үптөп алзын дээш, бериптер мен; сени чоннар санынче кирбес кылдыр узуткаар мен, чурттар санынче кирбес кылдыр чок кылып каар мен; сени чылча шавар мен. Ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар сен» – деп чугаалаан.

⁸Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Моав биле Сеирниң: „Иудей чон өске бүгү чоннар ышкаш апарды“ – деп турары дээш,

⁹Мен Моавтың кызыгаарын кошкадыр мен. Моавтың кызыгаарда хоорайлары Бет-Иешимот, Ваал-Меон болгаш Кириатаимден – бо чурттуң чараш-каазындан эгелеп, ооң кызыгаарын дайзынга ажыдып бээр мен.

¹⁰⁻¹¹Аммон чон-биле кады Мен Моавты чөөн чүктүң аймактарынга чагыртыр кылдыр хүлээдир мен. Ынчангаш аммон чоннуң ады уттундура бээр, Моавты база шиидер мен. Ынчан олар Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар».

¹²Дээрги-Бурган-Чаяакчы: «Эдом чон иудей чондан өжээн негээш, улут кем-буруулуг болган-дыр» – деп чугаалаан.

¹³Ынчангаш Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Мен Эдомче холумну аннып, ооң улузун болгаш мал-маганын узуткап, ээн кургаг хову кылып

каар мен; теман черден эгелээш, дедан черге чедир бүгү улус хылыштан кырлып каар.

¹⁴Бодумнуң израиль чонумнуң холу-биле Эдомдан өжээн негээр мен; израильчилер ону Мээң килеңим болгаш хорадаан сагыжым ёзугаар бак аажылаарга, Эдом Мээң өжээн негээшкиним кандыг боорун билип аар». Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

¹⁵Дээрги-Бурган-Чаяакчы: «Филистимнер өжээргек улус турган; олар сеткилинде өжээнинден, кажан кезээде хөңнү чогуңдан дайзынын узуткаар деп турган» – дээн.

¹⁶Ынчангаш Дээрги-Бурган-Чаяакчы: «Мен холумну филистимнерже аннып, керет аймакты, далай эриинде артып калган улусту узуткаар мен.

¹⁷Мен олардан аажок улуг өжээн негээшкини кылып, оларны хорадаан сагыжымдан кезедир мен. Олардан өжээн негеп аарымга, Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аарлар» – деп чугаалаан.

Иезекиил 26

Тир ортулук дугайында

¹Туттуруушкунувустуң он бирги чылында, бир айның бирээде Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

²«Кижиге амытан, Тир хоорай Иерусалимни кочулап, хыи ханып: „Көрүңер даан, хөй чоннарның садыглап турган хоорайының хаалгазы үрелип калды, ол чоннар ам менче көрнүп кээр-дир. Ол хоорай хоозураан-дыр, а мен ажык-кончаалыг болур мен“ – деп чугаалааны дээш,

³Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: „Көрдүң бе, Тир, Мен сеңээ удур апардым, далайның чалгыгларын көдүрери дег, Мен сеңээ удур хөй чоннарны көдүрер мен.

⁴Олар сээң ханаңны үреп, суургаларыңны бузуп кааптар; Мен сээң довурааңны үндүр ширбип, сени тас хая кылып каар мен.

⁵Сен чүгле далай ортузунда четкилер септээр чер болур сен, чүге дээрге Мен ынча деп тур мен – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. – Сени өске чоннар үптөп кааптар,

⁶а сеңээ чагырткан эрикте турар хоорайжыгаштар хылышка узуткаттырар. Ынчан Тир Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар“».

⁷Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Көр даан, Тир, Мен сеңээ удур соңгу чүктен Вавилоннуң хааны Навуходоносорну, хааннарның хаанын, аъттары, дайынчы тергелери, аъттыг шеригжилери болгаш хөй санныг аг-шерии-биле кады эккээр деп тур мен.

⁸Ол сеңээ чагырткан, эрикте турар хоорайжыгаштарны хылыш-биле кыргып-хыдыыр, сеңээ удур бүзээлел суургалары тудар, бүзээлел чалы оваалаар, дозуг-камгалалдар тургузар.

⁹Ол сээң ханаларыңны чепсээ-биле буза үстүрер, сээң суургаларыңны кускун-хаайлар-биле үрегдээр.

¹⁰Ооң аъттары дыка хөй болгаш, оларның доюлдурган довурак-доозуну сени шыва аптар. Кажан ол сээң хаалгаңче, ханаларын деже шаап каан хоорайже дег, кирип кээрге, сээң ханаларың ооң дайынчы аъттарының, тергелериниң даажындан сириңейни бээр.

¹¹Навуходоносор бодунуң аъттарының дуюу-биле сээң кудумчуларыңны таптаар. Ол сээң чурттакчыларыңны хылыш-биле кыргып-хыдыыр, күчүлүг адагаштарыңны черже дүжүр октаптар.

¹²Сээң бай-байлааң үптөттирер, барааннарың оорлаттырар, ханаларың бустурар, каас-коя бажыңнарың үрегдеттирер, а даштарың, ыяштарың болгаш довурааңны сугже дүжүр октаптар.

¹³Мен сээң шимээн-дааштыг ырларыңның төнчүзүн салыр мен, чадаганнарың үннери дыңналбастай бээр.

¹⁴Мен сени тас хая кылып каар мен, чүгле четкилер септээр чер апаар сен; кажан-даа катап туттунмас сен, чүге дээрге Мен, Дээрги-Чаяакчы, ынча деп тур мен». Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези олдур.

¹⁵Дээрги-Бурган-Чаяакчы Тирге мынча дээн: «Сээң буураашкының шимээн-даажындан, кажан сээң улузуңну кыргып-хыдый бээрге, балыглатканнарың човууртаарга, далай эрииниң чурттакчылары сириңейни бербес бе?

¹⁶Ынчан далай эриинде чурттарның бүгү чагырыкчылары дүжүлгелеринден дүшкеш, каас-коя тоннарын уштуп октап, угулзалап даараан хептерин ужулгаш, коргуушкунну хеп дег кеткеш, черге оруп аар. Олар бичии-даа када соксавайн сирилеп, сээң үүлең дээш коргуп-сүртээрлер.

¹⁷Олар сен дээш кажыыдал ырын ырлап, сеңээ: „Далайжылар чурттаан алдарлыг хоорай, канчап өлүп калдың! Сен бодуң-даа, чурттакчыларың-даа далайга күштүг чордунар, бүгү далай эриин коргудуп турдунар.

¹⁸Ам, сээң буураан хүнүңде, далай эрииниң чурттары сириңейнип турар; далайда ортулуктар сээң өлүмүң дээш коргуп-сүртеп турар“ – дээр-дир».

¹⁹Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Кажан Мен сени, ам кым-даа чурттавайн турар хоорайлар ышкаш, хоозураан хоорай кылып каарымга, кажан Мен дүп чок далайны сээң кырыңче көдүрүптеримге, улуг суг сени хөме аптарга,

²⁰ынчан Мен сени өлүглер оранынче дүже берген улус-биле, шагда-ла чиде берген чон-биле таварыштырып каар мен, сени алдыы оранга, үедүптүң бузундуларының аразыңга, өлүглер оранынче дүже берген улус-биле кады чурттадып каар мен, сен оон ээп келбес сен. А Мен дириглер ораныңга алдаржыыр мен.

²¹Мен сенче коргунчуг төнчү ыдар мен, сен чок апаар сен. Улус сени дилээш-даа, кажан шагда тыппас». Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Иезекиил 27

Тир дээш ыы-сыы

¹Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

²«Кижиге амытан, Тир хоорай дээш кажыыдал ырын ырла.

³Далайның хаалгазында туруп алган, хөй ортулуктарда, хөй чоннар-биле садыглажылга кылган Тирге Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыт: Тир! „Мен кайгамчык чараш-каас мен!“ – деп тур сен.

⁴Ажык далайда чурттап турар корабль дег-дир сен; тудугжуларың сээң чараш-каазыңны тергиин деңнелге чедирип каан.

⁵Олар сээң бүгү манзаларыңны Сенир сынның шивизинден чазап кылган; мачталарың кылыр дээш Ливан сынның пөжүн кескен.

⁶Эшкииштериңни Васан черниң дуб ыяжындан чазаан; корабльды китт чоннуң ортулуктарындан эккелген быжыг самшит ыяш-биле кылгаш, чаан сөөгү-биле шап каан.

⁷Парустарыңны Египетке угулзалап аргаан лөндан даараан, ол парустар сээң тугуң турган. Сээң чаглак-шывыгыларыңны элиса чоннуң ортулуктарындан эккелген көк болгаш кызыл-хүрең өңнүг пөстерден даараан.

⁸Сидон болгаш Арвад хоорайларының чурттакчылары – сээң эжикчилериң. Тир, сээң мерген угаанныгыларың кораблыңны башкарап улус турган.

⁹Сеңээ Гевал хоорайның билдилиг баштыңнары эжиндирип, септелге ажылдары кылып турган. Далайның бүгү корабльдары, оларның далайжылары сеңээ бараан солчуп кээп турду.

¹⁰Персия, Лидия болгаш Ливиядан келген улус сээң шерииңде хөлезилеттинген дайынчылар бооп, дозуг-камгалалдар биле куяк бөрттерни сээң ханаларыңга азып турду; олар сени өндүр улуг кылдыр кылып кагды.

¹¹Арвадтың чурттакчылары сээң бодуңнуң шерииң-биле кады ханаларыңга сени долгандыр турду, Гамадтың улузу сээң суургаларыңга турду. Олар сээң ханаларыңда дозуг-камгалалдарын долгандыр аскылап алган. Сээң чараш-каазыңны олар тергиин деңнелге чедирди.

¹²Янзы-бүрү байлакшылың эгээртиңмес боорга, Фарсис хоорай сээң-биле садыглажып, барааннарың орнунга мөңгүн, демир, коргулчун болгаш ак-коргулчун берип турган.

¹³Иаван, Тувал болгаш Мешех сээң-биле садыглажып, барааннарың орнунга кулдар болгаш хүлер эт-сеп берип турган.

¹⁴Тогарма аймак сээң барааннарың орнунга аъттар, дайынчы аъттар база элчигеннер берип турган.

¹⁵Деданның улузу база сээң-биле садыглажылга кылып турган; далай эрииниң хөй чурттары сээң-биле бараан солчуп, төлевир кылдыр сеңээ чаан сөөгү болгаш кара ыяш чедирип берип турган.

¹⁶Садыглажыр чүвең эңдерик боорга, арамей чон сээң-биле садыглажып, барааннарың орнунга эртин даштар, каас-коя пөстөр, угулзалап даараан кылыглар, чуга лён, кораллдар болгаш рубиннер берип турган.

¹⁷Иудея биле Израиль сээң-биле садыглажып, барааның орнунга Миннит деп черден кызыл-тас, чигирзиг аыш-чем, ары чигири, олива үзү болгаш чаагай чыттыг чукту берип турган.

¹⁸Садыглажыр чүвең эңдерик, янзы-бүрү байлакшылың эгээртиңмес боорга, Дамаск хоорай сээң-биле хелбон черниң арагазы болгаш ак дүгү-биле садыглажып турган.

¹⁹Узал чурттуг гректер болгаш даннар сээң барааның садып ап, оларның орнунга соп кылган демир, кассия ыяштың чугу болгаш чаагай амданныг кулузун берип турган.

²⁰Дедан аймак сеңээ аът мунарда ажыглаар чавынчактар садып турган.

²¹Аравия болгаш кедар аймактың бүгү нояннары сээң садып алыкчыларың бооп, сеңээ хураганнар, кошкарлар болгаш хуналар садып турган.

²²Шева биле Раама чурттуг садыгжылар сээң-биле садыглажып, барааның орнунга янзы-бүрү эң эки-чаагай чыттыг чүүлдер, эртине даштар болгаш алдын берип турган.

²³Харран, Хане болгаш Эден хоорайлардан садыгжылар, Шева, Ассур болгаш Хилмад чурттуг садыгжылар база сээң-биле садыглажып турган.

²⁴Олар сээң-биле улуг үнелиг хептер, көк өңнүг болгаш угулзалап даараан пөстөр, өң-баазын хевистер база дыңзыг хендир аргамчылар-биле садыглажып турган.

²⁵Фарсистин улуг корабльдары сээң садыглап турар барааныңны дажыглап турган. Сен, корабль дег, дүп чок далай кырынга аар чүък-биле чүдүрнүп аарыңга,

²⁶эжикчилериң сени ажык далайже үндүре бээр. А чөөн чүктүң хады сени далай ортузунга буза шааптар.

²⁷Сээң байлакшылың, эт-хөреңгин, барааның, сээң далайжыларың, башкарыкчыларың, ойбактар дуглап турган улузун, садыгжыларың, бүгү дайынчыларың, корабльга турган мөөң улус – дөгере сээң буступ дүшкен хүнүңде далайның дүп чок суунче дүже бээр.

²⁸Сээң башкарыкчыларыңның алгы-кышкызындан чоок-кавы черлер сырбаш кынныр.

²⁹Корабльдан бүгү эжикчилер, далайжылар, башкарыкчылар дүже шуражы бергеш, эрикке туруп алыр.

³⁰Олар сен дээш ишкирнип ыглап, ажыың ажып хараадаар база качыгдалдан бажын доозун-довурак-биле бызап, хүлге боражып аар.

³¹Олар сен дээш качыгдап, бажын чүлүдүп, самдар хеп кедип аар; сеткил-чүрээ кажыыдап, сээң ажыың ажып ыглажыр.

³²Олар качыгдал ыры ырлажыр: „Далай ортузунга узуткаттырып алган Тир ышкаш кым барыл?

³³Далайлап сээң барааның кээп турган үеде хөй санныг чоннарны тоттуруп турдуң; эгээртинемес байлакшылың-биле, садыың-биле чер-делегейниң хааннарын байыдып турдуң.

³⁴А ам сени ханы сугларда далай буза шаап каан-дыр; сээң барааның болгаш мөөң улузуң сугга дүшкен-дир“.

³⁵Далай эрииниң бүгү чурттакчыларын сээң салым-хууң коргудар, оларның хааннары сириңейнип, арыннары хуула бээр.

³⁶Өске чоннарның садыгжылары кочулап сыгырар; сен коргунчут төнчүге таваржыр сен, моон соңгаар кажан-даа турбас сен».

Иезекиил 28

Тирниң хаанының буураашкыны

¹Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

²«Кижиге амытан, Тирниң чагырыкчызынга Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыт: Улуургак чорууңга алзып: „Мен – бурган мен. Далай ортузунда, бурганның дүжүлгезинде саадап олур мен“ – дээр-дир сен. Бурганның мерген угааны-биле сээң угааның дөмей деп бодаар-даа болзуңза, сен дээрге Бурган эвес, а кижиге-дир сен.

³Даниилден мерген угаанныг сен, сеңээ билдинмес чажыт чүве-даа кайда боор!

⁴Мерген угаанныыңдан, угаан-сарыылдыыңдан бай-шыдалдыг апарып, шыгжамырларыңны алдын-мөңгүн-биле долдуруп алган сен.

⁵Садыглажып билириңден, улуг угаанныыңдан бай-шыдалдыың дам барган, бай-байлааң дээш эмин эрттир улуургай берген сен».

⁶Ынчангаш Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Бодуңнуң угааныңны Бурганның мерген угааны-биле дөмейлээниң дээш,

⁷Мен сенче өске черлер улузун, чоннарның эң түрлүүн ыдар деп тур мен; олар сээң мерген угаан, чараш-каазыңче хыныңдан ужулган хылыштарын аннып, сени бужартадып каар.

⁸Олар сени тамыже киирер, далай ортузунга хылыш-биле шаштырткан кижиге ышкыш өлүртүп каар сен.

⁹Бодуңнуң шаажылакчың холунга бурган эвес, анаа кижиге болур болганыңда, өлүрүкчүң мурнунга: „Мен – бурган мен!“ – деп катап-катап чугаалаар сен бе?

¹⁰Сен кыртыжадып демдектетпээн хейниң өлүмү-биле даштыкы улустуң холундан өлүр сен, чүге дээрге Мен ону чугааладым». Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

¹¹Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодуңнуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

¹²«Кижиге амытан, Тирниң хааны дээш кажыыдал ырын ырлап, Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин аңаа дамчыт: Сен – болбаазыраңгай чоруктуң дээди демдээ сен, кедергей мерген угаанның сен, тулган чараш-каас сен.

¹³Сен Эдемге – Бурганның сесерлиинге турдуң. Сени янзы-бүрү эртинге даштар: рубин, топаз, алмаз, хризолит, оникс, яшма, сапфир, бирюза болгаш изумруд каастап турган. Оларны алдын-биле хоолап, сиилбирлээш, сээң чаяаттыңган хүнүңде сеңээ белеткеп каан болган.

¹⁴Сени күчүлүг херувимниң камгалалының адаанга арттырып каан мен. Сен Бурганның ыдыктыг даанга туруп, оттуг даштар аразыңга чоруп турдуң.

15Чаяаттыңан хүнүңден эгелээш, бодуңнуң оруктарыңга кем чок бооп келдиң. Ынчалза-даа ооң соонда кем-буруулуг апардың.

16Сээң садыңның хемчээли улгаткан тудум, ишти-хөңнүң баксырап, күчүлел база бачыт үүлгедип алдың. Мен сени, бужар кижини дег, Бурганның даандан дүжүр октаптым; камгалакчы херувим сени оттуг даштар аразындан үндүр сывырыпты.

17Чараш-каазыңдан улуургай бердиң, магалыг чаагайыңдан мерген угааныңны чок кылып алдың. Ынчангаш Мен сени черге чыдар кылдыр октаптар мен, хааннар сени көргөш, кочулап шоотсун.

18Бодуңнуң шынчы эвес садыглажышкының-биле эңдерик кем-буруу кылып, ыдыктыг черлериңни бужартадып алдың. Ынчангаш Мен сени чиир отту бодуңнуң иштиңден өөскүдүп үндүрер мен; сени чер кырынга сенче көрүп турар бүгү улуска көзүлдүр хүл кылдыр хуулдулар мен.

19Сени билир бүгү чоннарны сээң салым-хууң коргудуптар. Сен коргунчуг төнчүге таваржыр сен, моон соңгаар кажан шагда турбас сен».

Сидон хоорай дугайында

20Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодуңуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

21«Кижини амытан, Сидонче шиглей көрүңгөш, аңаа удур өттүр билип медегле.

22Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин аңаа дамчыт: Сидон, Мен сеңээ удур апардым, Мен сээң чонуң аразыңга алдаржыыр мен. Сеңээ үндүрген шииткелди күүседип, чурттакчыларың аразыңга ыдыктыымны көргүзеримге, улус Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар.

23Мен сенче хамчык аарыгны, сээң кудумчуларыңче – кыргып-хыдышкынны ыдар мен. Сээң чурттакчыларың аразыңга кайыын-даа шанчып турар хылышка өлүрткеннер кээп дүжүп турар апаар. Олар Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар.

²⁴Израиль чон моон соңгаар, теннери-биле шиштеп балыглаар бок үнүштер ышкаш, ону куду көөр кожаларлыг болбас. Олар ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар».

²⁵Оон Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Израиль чонну тарадып чорудупканым өске чоннардан чыып алгаш, ол чоннар көрүп турда, израильчилерниң аразынга Бодумнуң ыдыктыымны көргүзер мен. Олар Мээң чалчам Иаковка бергеним черге – боттарының черинге чурттаар.

²⁶Израильчилер ол черге айыыл чок чурттап, бажыңнар тудуп аар болгаш виноград тарып олуртуп аар. Олар айыыл чок чурттаар, а оларга бак чүве күзээр кожаларын Мен шиидер мен. Олар ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы, оларның Бурганы деп билип аар».

Иезекиил 29

Египет дугайында

¹Туттуруушкунувустуң онгу чылының он айның он ийиде Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

²«Кижиге амытан, Египеттиң хааны фараонче шиглей көрүнгөш, аңаа база бүгү Египетке удур өттүр билип медегле.

³Аңаа Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыт: Египеттиң хааны фараон – бодунуң хемнеринде шөлээн чыдар улуг амырга-моос, Мен сеңээ удур апардым. „Нил хем мээңии, ону бодумнуу кылдыр чаяап алган мен“ – деп турар-дыр сен.

⁴Мен сээң чаактарың өттүр тыртпа сугар мен, хемнеринде балык-байлаңны казырыңга чыпшырып каар мен. Сени бодунуң хемнеринден казырыңда чыпшырган балык-биле кады ушта тыртар мен.

⁵Мен сени база сээң хемнеринден туткан бүгү балыкты ээн кургаг ховуже октаптар мен. Сен ажык шөлге кээп дүжер сен – кым-даа сени ап келбес, ажаап кагбас. Мен сени черниң аң-араатанынга, дээрниң куштарынга чемиш кылдыр бериптер мен.

⁶Ынчан Египеттиң бүгү чурттакчылары Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар. Египет, сен израиль чонга кулузун дег чиңге даянгыыш бооп турдуң.

⁷Кажан олар сенден туттунарга, чартыландыр чарлып, оларның эктихолун балыглап турдуң; сеңээ чөленирге, сыйлып, оларның буттарын туруштуг эвес кылып турдуң».

⁸Ынчангаш Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Мен сенче хылыш ыдып, чурттакчыларыңны-даа, мал-маганыңны-даа кыргып-хыдыыр деп тур мен.

⁹Египет чер ээнзиреп, хоозурап каар. Ынчан улузуң Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар. Чүге дээрге сен: „Нил хем мээңии-дир, ону мен чаяап кагдым“ – дээн-дир сен.

¹⁰Ынчангаш Мен сеңээ, сээң хемнериңге удур апардым. Египет черни соңгу чүкте Мигдол хоорайдан эгелээш, мурнуу чүкте Сиена хоорайга, мырыңай Эфиопияның кызыгаарыңга чедир хоозураан ээн кургаг хову кылып каар мен.

¹¹Кижиде, мал-магандаа буду ону базып эртпес, дөргөн чыл дургузунда аңаа кымдаа чурттагас.

¹²Мен египет черни хоозураан черлер аразыңга ээн хову кылып каар мен, ооң хоорайлары ээнзирээн хоорайлар аразыңга дөргөн чыл дургузунда чурттакчы чок бооп артар. Мен египетчилерни өске чоннар аразыңга тоо быдарадып, хары чурттарже тарадып кааптар мен».

¹³Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Дөргөн чыл эрте бээрге, Мен египетчилерни тарадып каапканым чоннар аразыңдан катап база чыып аар мен.

¹⁴Оларга эки чолду эгиткеш, Патрос деп черже, оларның ада-өгбезиниң черинче дедир чандыраар мен. Олар аңаа кошкак күрүнелиг болур.

¹⁵Күрүнелерниң эң кошкаа бооп, бодун өске чоннардан кажан-даа өрү көдүрүп шыдавас. Мен оларны моон соңгаар өске чоннарны чагырып шыдавас кылдыр кошкадып каар мен.

¹⁶Египет израиль чонга база катап чөленгииш болбас. Израильчилер оон дуза дилээни-биле бачыт үүлгеткенин сагындырып артар. Олар ынчан Мени Дээрги-Бурган-Чаяакчы деп билип аар».

Египетти Вавилоннуң эжелеп аары

¹⁷Туттуруушкунувустуң чээрби чедиги чылында, бир айның бирээде Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

¹⁸«Кижиге амытан, Вавилоннуң хааны Навуходонсор бодунуң аг-шериин Тир хоорай-биле демисештирип, шыладыр ажылдадып каапкан: оларның шуптузунуң бажы тазарып, эгиннери өйдүрткен, ынчанмыже ол хаан-даа, ооң шериглери-даа кылган ажылдары дээш Тирден олчатывыш албаан».

¹⁹Ынчангаш Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Мен Вавилоннуң хааны Навуходонсорга египет черни бээр деп тур мен, ол ооң эртиней байлаан чаалап аар. Ол ону бодунуң аг-шериинге төлевир кылдыр үптөп-тонаар.

²⁰Мен аңаа египет черни кылган ажыл-херээ дээш бээр мен, чүге дээрге ол аг-шерии-биле Меңээ ажылдап берип турган-дыр – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. –

²¹Мен ол хүн израиль чоннуң күжүн немеп, сеңээ ооң аразынга өттүр билип медеглээрин хайырлаар мен. Олар ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар».

Иезекиил 30

Египетти шиидер хүн

¹Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

²«Кижиге амытан, өттүр билип медеглеп, Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыт: „О, качыгдал хүнү!“ деп ишкирнип ыглаңар!

³Шииткел хүнү чоокшулаан-дыр, Дээрги-Чаяакчының шииткелиниң хүнү, бүргег хүн, чоннарны шиидер үе чоокшулаан-дыр.

⁴Египетче хылыш халдап кээр, Эфиопия коргуушкунга алзыптар, Египетке өлүрткеннер кээп дүжүп эгелээр, ооң байлаан хунаап аар база ооң үндезиннерин үреп каар.

⁵Эфиопия, Ливия, Лидия, бүгү Аравия, Хув болгаш эвилелчи чурттуң чону египетчилер-биле кады хылышка кырдырып аар».

⁶Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Египеттиң деткикчилери кырлып каар, ооң турамык күчү-күжү чиде бээр. Мигдол хоорайдан эгелээш, Сиена хоорайга чедир ооң чурттакчылары хылышка шаштырып, кээп дүжүп турар апаар – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. –

⁷Египет хоозураан черлер аразынга ээн хову апаар, ооң хоорайлары ээнзирээн хоорайлар санынче кирер.

⁸Кажан Мен Египетче от ыдыптарымга, ооң бүгү дузалакчылары чылча шаптырып аар. Олар Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар.

⁹Ол хүн Мээң төлээлерим сагыш амыр Эфиопияны коргудар дээш корабльдарга эжиндирип үнүптер. Египеттиң өлүр хүнүнде эфиоптар коргуушкунга алзыптар; ол хүн ам келген-дир».

¹⁰Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Мен Египеттиң мөөң чонун Вавилоннуң хааны Навуходоносорнуң холу-биле узуткап каар мен.

¹¹Ол хаанны база ооң аг-шериин – чоннар аразында эң түрлүг чонну – бо черни чок кылыр дээш эккээр мен; олар боттарының хылыштарын Египетке удур хынындан уштуп, өлүрткен улус-биле черни долдуруп каар.

¹²Мен Нилдин адырларын кургадып, чуртту каржы-бак улустуң холунга хүлээдир мен; даштыкы улустуң холу-биле чуртту база ону долдуруп

турар бүгү чүвени хоозурадыр мен. Мен, Дээрги-Чаяакчы, ону чугааладым».

¹³Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Мен Египеттиң дүрзү-бурганнарын узуткаар мен, Мемфис хоорайда хоозун дүрзүлери чок кылыр мен. Египетке моон соңгаар чагырыкчы турбас, ол чер коргуушкунга алзыптар.

¹⁴Мен Патрос девискээрни хоозурадып, Цоан хоорайже от ыдып, Фивы хоорайга шииткел онаар мен.

¹⁵Бодумнуң хорадаан сагыжымны Син хоорайже – Египеттиң шивээзинче ыдып, Фивы хоорайның мөөң чонун кыргып-хыдыр мен.

¹⁶Египетче от ыдар мен, Син хоорай хинчектенип сирилээр. Дайзын Фивыны эжелеп аар, чырык хүндүс Мемфисче халдап кээр.

¹⁷Илиополь болгаш Бубаст хоорайларда аныяк оолдар хылышка шаштырып өлүртүр, а арткан чурттакчыларны тудуп алгаш баар.

¹⁸Кажан Мен Тафнис хоорайга Египеттиң чагыргазын буурадып каарымга, аңаа хүндүс бүлүртүң апаар, ооң турамык күчү-күжү чиде бээр. Ону булут дуглаар, ооң уругларын тудуп алгаш баар.

¹⁹Мен Египетке ындыг шииткел онаар мен, олар ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар».

Фараоннуң күжүнүң суларааны

²⁰Туттуруушкунувустуң он бирги чылының бир айның чедиде Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

²¹«Кижини амытан, Мен Египеттиң хааны фараоннуң күштүг холун сый шаап кагдым; ону экиртип, балыын шарываан, ол хаан күш кирип, хылыжын тудуп шыдаар кылдыр эмнептер шарыг тывылбаан».

²²Ынчангаш Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Мен Египеттиң хааны фараонга удур апардым; Мен ооң холдарының ийилдирзин – кадыын-

даа, сыйыын-даа – сый шаап, холунда туткан хылыжын ушта шааптар мен.

²³Мен египетчилерни өске чоннар аразынга тоо быдарадып, хары черлерже тарадып кааптар мен.

²⁴Вавилоннуң хаанының холдарын күштүг кылып, Бодумнуң хылыжымны ооң холунга тутсуп каар мен, а фараоннуң холдарын сый шаап каар мен. Фараон Вавилоннуң хаанының мурнунга, өлүмнүг балыглаткан кижиге дег, кедергей човууртаар.

²⁵Вавилоннуң хаанының холдарын күш киирер мен, а фараоннуң холдары кошкап каар. Бодумнуң хылыжымны Вавилоннуң хаанының холунга тутсуп бээримге, ол ону египет черже аннырга, улус Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар.

²⁶Мен египетчилерни өске чоннар аразынга тоо быдарадып, хары черлерже тарадып кааптар мен; олар ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар».

Иезекиил 31

Кезип каапкан пөш

¹Туттуруушкунувустуң он бирги чылында, үш айның бирээде Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

²«Кижиге амытан, Египеттиң хааны фараонга, ооң мөөң чонунга монун дамчыт: Өндүр бедик сени кым-биле дөмейлэйн?

³Ассирияже көр даан, ол чурт Ливан сында чараш будуктарлыг, чокпак будук-бүрүлүг пөш дег турган. Ооң бажы шыргай будук-бүрү аразынга бедидир көдүрүлген.

⁴Суг ону суггарып, чер адааның хемнери бедидир өстүрүп турган. Хем-суглар ооң өзүп турган черин долгандыр агып, арга-эзимде бүгү өске ыяштарже дамырак сугларын аксып берип турган.

⁵Ынчангаш ол пөш арга-эзимде бүгү ыяштардан бедик апарган, ооң будуктары сырыйландыр өскен; ол өзүп турда, суг элбек турган болгаш, будуктары узай берген.

⁶Дээрниң бүгү куштары ооң будуктарынга уя тудуп алган, бүгү черлик аңнар ооң будуктарының адаанга өзүп-төрүп турган, янзы-бүрү улуг чоннар аңаа чаглактанып чурттап турган.

⁷Ол пөш өндүр бедии-биле, будуктарының узуну-биле тулган чараш болган, чүге дээрге ооң дазылдары терең сугларже бада берген.

⁸Бурганның сесерлиинде пөштер безин ооң-биле адааннажып шыдаваан. Чойганнар – будуктары-биле, шивилер бүрүлери-биле аңаа деңнежир харык чок болган: Бурганның сесерлиинде чаңгыс-даа ыяш бодунуң чаражы-биле аңаа деңнежип шыдаваан.

⁹Мен ону сырый будуктар-биле каастап, кайгамчык чараш кылып каан мен, Эдемде Бурганның сесерлиинде бүгү ыяштар аңаа адааргап турган».

¹⁰Ынчангаш Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Ол пөш бедик апарып, бажын шыргай будук-бүрү аразындан көдүрүп, өндүр бедиинге идээргей бээрге,

¹¹Мен ону чоннар чагырыкчызының холунга хүлээдип бердим: „Чагырыкчы ону кем-буруузун ёзугаар аажылап турзун“. Мен оон ойталаан мен.

¹²Хары улус, чоннар аразында эң түрлүг чон ону ужургаш, каапкаш барган-дыр. Ооң будуктары даглар болгаш шынааларже кээп дүшкен; ооң сыйылган будуктары черниң кашпалдарынче кире берген; чер-делегейниң бүгү чоннары ооң чаглаандан үне бергеш, ону каапкаш барган.

¹³Дээрниң бүгү куштары ооң кээп дүшкен унунга уяланып алган; бүгү черлик аңнар ооң будуктарынга таарыштыр турумчуп алган.

¹⁴Моон соңгаар суг чанында үнген өске бүгү ыяштар ынчаар бедидир өзүп, бажын шыргай будук-бүрү аразындан көдүрбезин, суг ижип турар бүгү ыяштар ындыг бедик кылдыр өспезин. Чүгө дээрге оларның шуптузун өлүмгө хүлээдип бээр, оларны чевег-хөөрже кирген кижиге амытаннар-биле кады алды оранче бадырыптар».

¹⁵Оон Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Кажан демги пөш өлүглер оранынче бада бергенде, ол дээш качыгдаашкын чарлап, чер адааның хемнериниң оруун боогдап кагдым; ону суггарган хемнерни доктаадып, шапкын сугларны оожумнаттым. Мен ол дээш Ливан сынны дүмбей-биле шып кагдым, арга-эзимде бүгү ыяштар ол дээш ундаралга алзыпкан.

¹⁶Мен ону чевег-хөөрже кирген улусче, өлүглер оранынче бадырып тура, ооң буураашкынының шимээни-биле чоннарны сириледипкен мен. Ону дыңнааш, алды оранда турган Эдемниң ыяштары, Ливанның эң тергиин, эң эки, элбек суггаттыг ыяштары сеткил ханган.

¹⁷Ол ыяштар база, демги пөш ышкаш, өлүглер оранынче бада берген, хылыш-биле өлүрткеннерге каттыжа берген. (Ынчалза-даа ооң үре-салгалы өске чоннар аразынга аңаа чаглактанып чурттаар.)

¹⁸Эдемниң ыяштарының кайызының алдар-адын, өндүр бедиин сээңии-биле дөмейлэйн? Ынчалза-даа сени база Эдемниң ыяштарынга деңней көрүп, өлүглер оранынче кириптер; кыртыжап демдектетпээн хейлер аразынга, хылыш-биле өлүрткен улус чанынга чыдар сен. Ындыг чүве фараон-биле база ооң мөөң чону-биле болур». Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Иезекиил 32

Фараон дээш ыы-сыы

¹Туттуруушкунуустуң он ийиги чылының он ийи айның бирээде Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

²«Кижиге амытан, Египеттин хааны фараон дээш кажыыдал ырын ырлап, аңаа: „Сен бодуну чоннар аразында арзылаң деп санап турдуң, а херек кырында далай моозу-дур сен. Хемнерде былгыртынып, даваннарың-биле суг довурадып, хем-сугларны доюлдуруп тур сен“ – деп чугаала».

³Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Хөй чоннар чыгып кээрге, Мен сенче четкимни хөме салыптарымга, олар сени үндүр тыртып эккээр.

⁴Мен сени черге арттырып каар мен, ажык шөлче октаптар мен. Дээрниң бүгү куштары сеңээ хонуп, соктаар кылып каар мен, бүгү чер-делегейниң аң-араатанынга сени тоттур чиртир мен.

⁵Сээң сегинни дагларга тарадыр октаптар мен, шынааларны мөчү-сөөгүң-биле долдуруп мен.

⁶Чер кырын Мен, мырыңай дагларга чедир, сээң аккан ханың-биле суггарар мен; кашпалдарны мөчү-сөөгүң-биле долдуруп мен.

⁷Сени өжүрүп каапкаш, дээрни дуглап, ооң сылдыстарын имистелдирип кааптар мен; хүннү булут-биле дуглап каар мен, ай база чырытпастай бээр.

⁸Дээрде чырып турар бүгү чырымалды сээң кырыңга имистелдирип каар мен, сээң чериңни дүмбей-биле дуглаар мен – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. –

⁹Мен сээң буураашкының дугайында медээни сээң билбес турганың чурттарда чоннарга дыңнадып, хөй чоннарның чүректерин дүвүредир мен.

¹⁰Мен сээң хуу-салымың-биле хөй чоннарны коргуушкунга алыстырар мен, оларның хааннары, кажан Мен оларның мурнунга хылыжым чаярымга, сени бодааш, кортканындан сириңейни бээр. Сээң буураан хүнүңде оларның кайызы-даа бодунуң амы-тыны дээш соксаал чок сүрээдээр».

11 Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Вавилоннуң хаанының хылыжы сеңээ удур үнүптер.

12 Мен сээң мөөң чонуңну эң түрлүг чоннардан үнген күштүг дайынчыларның хылыжы-биле чок кылып каар мен. Олар Египеттиң чоргааралын таптап, ооң мөөң чонун узуткап каар.

13 Мен ооң улуг суг чанында оыттап турар мал-маганын узуткап каар мен. Моон соңгаар кижиги буду-даа, мал даваны-даа сугну доюлдуруп, довуратпас.

14 Мен Египеттиң сугларын турумналдырып, ооң хемнери үс ышкаш арай боорда агар кылдыр кылып каар мен – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. –

15 Кажан Мен египет черни хоозурадып каарымга, ол чер ону долуп турган бүгү чүвезин ышкынарга база Мен ооң бүгү чурттакчыларын чылча шаап каарымга, олар Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар.

16 Улустуң ырлажыры кажыыдал ыры бо-дур. Ону өске чоннарның кыстары Египет дугайында база ооң мөөң чонунуң дугайында ырлаар». Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Египеттиң өлүглер оранынче кирери

17 Туттуруушкунувустуң он ийиги чылының ол-ла айының он беште Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

18 «Кижиги амытан, Египеттиң мөөң чонунуң ажыын ажып ыгла; өске күштүг чоннар-биле деңге өлгөн улустуң турары алды оранче чоруптарын аңаа медегле.

19 Чараш-каазыңар-биле кымдан арта берген силер? Кыртыжадып демдектетпээн хейлер-биле кады сөөгүңер салыр дээш, өлүглер оранынче бада бериңер!

20 Египет чон хылышка шаштырып өлүрткен улус аразыңа кырлып каар. Хылыш белен-дир. Египетти база ооң мөөң чонун алгаш барыңар.

²¹Күштүг маадырлар алды оранның иштинге Египет биле ооң эвилелчилериниң дугайында: „Олар хылышка шаштырып өлүрткен кыртыжадып демдектетпээн улус-биле кады бээр кээп дүшкен-дир“ – деп чугаалажыр.

²²Ында Ассирия бодунуң аг-шерии-биле кады турар; ооң хылышка шаштырып өлүрткен бүгү дайынчыларының чевеглери ону хүрээлээн.

²³Ассирийлерниң чевеглери алды оранның эң ханызында; Ассирияның аг-шерииниң чевеглери кайда-даа чыдар. Дириглер ораныңга коргуушкун тарадып турган улус ам дөгере хылышка шаштырып өлүрткен-дир.

²⁴Ында Элам күрүне ооң чевээн хүрээлээн мөөң чону-биле кады турар. Олар шупту хылыштан кырлып, өлүртүп каан. Дириглер ораныңга коргуушкун тарадып турганнар ам алды оранче кыртыжадып демдектетпээн хейлер бооп дүже берген. Олар тамыже бада бергеннер-биле кады боттарының бак адын чүктеп турар.

²⁵Эламның чыдар черин өлүрткеннер аразында белеткеп каан, ооң мөөң чону ооң чевээн хүрээлеп чыдар. Олар дөгере кыртыжадып демдектетпээн, хылышка шаштырып өлүрткен хейлер-дир. Дириглер ораныңга коргуушкун тарадып турганнар ам тамыже бада бергеннер-биле кады боттарының бак адын чүктеп чоруур; оларны өлүрткеннер аразында чыттырып каан.

²⁶Ында Мешех-Тувал күрүне ооң чевээн хүрээлээн мөөң чону-биле кады турар. Дириглер ораныңга коргуушкун тарадып турган кыртыжадып демдектетпээн хейлер ам дөгере хылышка шаштырып өлүрткен.

²⁷Кыртыжадып демдектетпейн өлгөн, алды оранче дайынчы чепсээ-биле кады дүже берген, хылыштарын бажының адаанда салып каан, кем-буруузу мөчү-сөөгүнде артып калган дайынчылар-биле кады Мешех-Тувалдың улузу база чытпайн турар эвес чүве бе? А бир шагда ол дайынчылар дириглер ораныңга коргуушкунну тарадып турганнар.

²⁸Сен база, Египет, узуткаттырып, кыртыжадып демдектетпээн хейлер аразынга, хылышка шаштырып өлүрткен улус-биле кады чыдар сен.

²⁹Ында Эдомнуң хааннары болгаш нояннарын, олар чеже-даа эрес-дидим болза, хылышка шаштырып өлүрткен улус аразында чыттырып каан. Олар кыртыжадып демдектетпээн хейлер-биле кады чыдар.

³⁰Ында – соңгу чүкте чурттарның бүгү чагырыкчылары болгаш Сидоннуң бүгү чурттакчылары. Оларның күжү улусту коргудуп-даа турган болза, олар ынаар өлүрткен улус-биле кады бак атка кирип, дүже бергеннер. Олар кыртыжадып демдектетпээн, хылышка шаштырып өлүрткен хейлер-биле кады чыдар база тамыже бада бергеннер-биле кады боттарының бак адын чүктеп чоруур.

³¹Фараон болгаш ооң бүгү аг-шерии ол чоннарны көрүп кааш, хылышка шаштырып өлүрткен бүгү мөөң чону дээш качыгдавайн барып, оожургаар – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. –

³²Дириглер оранынга Менден коргар чорукту тарадып каар мен. А фараонну база ооң мөөң чонун кыртыжадып демдектетпээн хейлер аразынга, хылышка шаштырып өлүрткеннер-биле кады салып каар». Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Иезекиил 33

Иезекиил – Израильдиң доскуулчuzu (Иез. 3:16-21)

¹Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

²«Кижиги амытан, чонуң-биле чугаалажып, оларга мону дамчыт: Мен кандыг-бир чуртче дайзынның аг-шерииин ыдарымга, ол черниң чурттакчылары боттарының аразындан бир кижиги шилип алгаш, ону доскуулчuzu кылдыр томуйлап аар.

³Ол кижиги чуртче дайзын халдап кел чыдарын көрүп кааш, чонну сагындырары-биле мыйыс эдиски этсир ужурлуг.

⁴Бир эвес эдиски үнүн дыңнап каан кандыг-бир кижиге кичээнмес болза, дайзынның аг-шерии келгеш, ону чок кылып каар; ол кижиге өлүмү дээш боду буруулуг болур.

⁵Эдиски эткенин дыңнааш-даа, ол кичээнмээн-дир, өлүмү дээш боду буруулуг-дур. Ол кижиге кичээнген болза, амы-тынныг артар ийик.

⁶А бир эвес доскуулчу дайзынның аг-шерии кел чыдарын көрүп кааш, чонну сагындырары-биле эдиски эдиспейн баарга, дайзын келгеш, улустуң кайы-бирээзиниң амы-тынын үзүп каан дижик. Өлүрткен кижиге бодунуң бачыды дээш чок кылдыртканы ол-дур; ындыг-даа болза, ооң өлүмү дээш доскуулчудан харыы негээр мен.

⁷Кижиге амытан, Мен сени израиль чоннуң доскуулчугу кылдыр томуйлап кагдым. Мээң аксымдан үнген сөстү дыңнап алгаш, чонну Мээң өмүнээмден баш бурунгаар сагындырар сен.

⁸Мен кем-буруулуг кижиге: „Кем-буруулуг кижиге, сен өлүп каар сен!“ – дээримге, сен ол кижини сагындырып, бузуттуг оруундан чайлаарын айытпас болзуңза, кем-буруулуг кижиниң бодунуң бачыды дээш өлүп каары чайлаш чок. Ындыг-даа болза, Мен ооң өлүмү дээш сенден харыы негээр мен.

⁹А бир эвес сен кем-буруулуг кижини бодунуң оруундан чайлаар кылдыр сагындырарыңга-даа, тоовайн барган болза, ол кижиге бодунуң бачыды дээш өлүп каар, а сен амы-тыныңны камгалап аар сен.

Бурган улусту өршээрин күзеп турар

(Иез. 18:1-32)

¹⁰Кижиге амытан, израиль чонга: „Кемниг херектеривис биле бачыттарывысты чүктөп чор бис, оларның ужун эстип-хайлып чор бис. Канчап амы-тынныг артар улус боор бис?“ – дээр-дир силер деп чугаала.

¹¹Оларга мону дамчыт. Дириг Бодумнуң адым-биле даңгыраглап тур мен: Мен бачыттыгларның өлүмүн эвес, а боттарының оруктарындан чайлап, амы-тынныг артарын күзеп тур мен – деп, Дээрги-Бурган-

Чаяакчы медеглээн. – Менче эглип келиңер, бузуттуг оруктарыңардан чайлаңар! Израиль чон, чүге өлүр ужурлуг сен?!

¹²Ынчангаш, кижиге амытан, чонуңга мону дамчыт: бир эвес чөптүг-шынныг кижиге кемниг херек үүлгедир болза, ооң чөптүг чоруу ону камгалавас; бузуттуг-бак кижиге кем-буруузу, ол оон ойталаан болза, ону узуткавас. Бир эвес чөптүг-шынныг кижиге бачыт үүлгедир болза, бодунуң биеэги чөптүг чоруу-биле амы-тынныг камгалап шыдавас.

¹³Бир эвес Мен чөптүг-шынныг кижиге: „Ыяап-ла амы-тынныг артар сен“ – деп чугаалап каарымга, ол бодунуң биеэги чөптүг чоруунга ынангаш, бузут үүлгедир болза, ооң бүгү чөптүг-шынныг херектериниң чаңгызын-даа сагынмас мен, ол кижиге үүлгеткен бузудунуң ужун өлүп каар.

¹⁴А бир эвес Мен бузуттуг-бак кижиге: „Сен ыяап-ла өлүп каар сен“ – дээримге, ол кижиге бачыдындан ойталааш, шынныг база чөптүг чорук кылып эгелээш,

¹⁵Бодунга өрелиг кижиге артырып каан долаазын эгидип, оорлап алган чүвезиниң өртөөн төлөп, багай чүнү-даа кылбайн, амыдыраарының хоойлуларын күүседип чурттаар болза, ол кижиге ыяап-ла амы-тынныг артып, өлбейн баар.

¹⁶Ооң үүлгеткен хамык бачыттарының чаңгызын-даа аңаа сагындырбас мен. Ол кижиге шынныг база чөптүг чорук кылып турар болза, ыяап-ла амы-тынныг артып каар.

¹⁷А сээң чонуң: „Дээрги-Чаяакчының оруу шынныг эвес-тир“ – дээр-дир. Чок, оларның оруу харын шынныг эвес-тир.

¹⁸Бир эвес чөптүг-шынныг кижиге бодунуң чөптүг чоруундан ойталап, кем-буруу үүлгедир болза, оозу дээш өлүп каар.

¹⁹А бир эвес бузуттуг-бак кижиге бодунуң кем-бурууздан ойталап, шынныг база чөптүг чорук кылып эгелээр болза, ол дээш, амы-тынныг артар.

²⁰А силер: „Дээрги-Чаяакчының оруу шынныг эвес-тир“ – дээр-дир силер. Израильчилер, Мен кайыңарны-даа оруктарыңар дээш шиидер мен».

Иерусалимниң узуткатканы

²¹Туттуруушкунувустуң он ийиги чылының он айның беште Иерусалимден тын менди үнген бир кижиге меңээ келгеш: «Хоорай узуткатты!» – дээн.

²²А ол кижиниң кээриниң бүдүүзүндө кежээ Дээрги-Чаяакчы мени башкарып эгелээш, демги кижиге даартазында эртен меңээ кээр бетинде, мээң үнүмнү эгидип берген. Ол мээң үнүм үндүрүптөргө, ам-на чугаалап эгелээн мен.

²³Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

²⁴«Кижиге амытан, израиль черде бо бузундуларда чурттап турар улус: „Авраам чаңгыс боду турган, ынчалза-даа бо черни ээлеп алган болгай. А бис хөй-дүр бис, бо черни биске ээлээр кылдыр берипкен болбайн канчаар“ – деп турар-дыр.

²⁵Ынчангаш оларга Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыт: силер ханныг эът чип, дүрзү-бурганнарыңарже идегел-биле көрүп, өлүрүүшкүн кылып турар-дыр силер – бо черни канчап ээлээр силер?

²⁶Силер хылыжыңарга ынаныр, чүдек-бужар чүүлдер кылып, бирээңер өскеңерниң кадайын бужартадыр-дыр силер. Бо черни канчап ээлээр силер?

²⁷Оларга Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыт. Мен дириг Бодумнуң адым-биле даңгыраглап тур мен: бузундуларда чурттап арткан улус хылыштан кырлып каар, ажык шөлде турар улусту Мен черлик аң-араатанга чемиш кылдыр бериптер мен, шивээлерде база куйларда чаштып турар улус хамчык аарыгдан өлүп каар.

²⁸Мен бо черни хоосураан кургаг хову кылып каар мен, ооң турамык күчү-күжү чиде бээр, Израильдин даглары шуут ээнзиреп каар, оларны таварып кым-даа эртпестей бээр.

²⁹Кажан Мен бо черни израильчилерниң бүгү чүдек-бужар үүлгедиглери дээш хоосурадып каарымга, Олар Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар.

³⁰Кижиде амытан, а сээң дугайында бодуңнуң чонунуң улузу ханалар баарында, бажыңнар эжиктеринде туруп алган, бот-боттарыңга: „Дээрги-Чаяакчыдан келген медээни барып дыңнаалы“ – дижип турардыр.

³¹Олар сеңээ чоннуң чыыжынче дег чедип кээп, сээң мурнуңга олуруп алгаш, чугаа-сөзүңнү дыңнап турар, ынчалза-даа күүсетпес-тир. Мээң чонум – чүгле боттарының сеткилин өөртүр чүве дугайында чугаалажыр, чүгле боттарының алыктак чүректериниң күзелин хандырап чүве кылып улус-тур.

³²Сен ол улуска – ынакшыл ырын тааланчыг үн-биле ырлап, эки үдеп ойнап турар ыраажы ышкаш-тыр сен. Олар сээң сөстериңни дыңнап турар, ынчалза-даа күүсетпес-тир.

³³Ынчалза-даа, кажан ол бүгү бүде бээрге (а ол бүгү ыяап-ла бүдер), оларның аразыңга Бурганның медээчизи турганын билип аарлар».

Иезекиил 34

Израильдин багай кадарчылары болгаш буянныг Кадарчызы

¹Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

²«Кижиде амытан, израиль чонну кадарып турар чагырыкчыларга удур өттүр билип медегле. Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин оларга дамчыдып медегле: чүгле боттарыңче сагыш салып чоруур Израильдин кадарчылары ат болур! Кадарчылар кодан малыңче сагыш салыр ужурлуг эвес чүве бе?»

³Силер чаглыг эът чип, дүктен аргаан хеп кедип, семис хойларны дөгерип турар-дыр силер, а кодан малче сагыш салбас-тыр силер.

⁴Кошкактарны быжыктырбадыңар, аарыгларны эмневедиңер, балыгланганнарны шарывадыңар. Аза бергеннерни дедир эгитпедиңер, чиде бергеннерни дилеведиңер; харын оларны каржы, кээргел чок чагырып келдиңер.

⁵Олар кадарчы чокка тарай бердилер, а тарай бергеш, янзы-бүрү черлик аң-араатанга чемиш апардылар.

⁶Мээң хойларым бүгү бедик тей, дагларда улчуп чоруур. Олар чер кырында тарай берген, оларны кым-даа айтырып, чыгбайн турар, кым-даа дилевейн турар».

⁷Ынчангаш, чагырыкчылар, Дээрги-Чаяакчының сөзүн дыңнаңар:

⁸«Мен дириг Бодумнуң адым-биле даңгыраглап тур мен – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. – Мээң кодан малым кадарчы чок турган болгаш, олча-тывыш болу берип, янзы-бүрү черлик аң-араатанның чемижи апарган. Кадарчыларым Мээң хойларымны дилевейн, кодан хоюм дээш эвес, а чүгле боттарынче сагыш салып турган –

⁹⁻¹⁰ол бүгү дээш, кадарчылар, Дээрги-Бурган-Чаяакчының сөзүн дыңнаңар: Мен кадарчыларга удур апардым, Бодумнуң хойларым дээш олардан харыы негээр мен. Мен оларга моон соңгаар хойларым кадартпас мен, олар моон соңгаар боттарын хойлар-биле чемгербес. Оларның аш аксы-дижинден Бодумнуң хойларымны ушта тыртып аар мен, кодан хоюм оларга чемиш болбас».

¹¹Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн болгай: «Хойларымны Мен Бодум дилээр мен, оларны четчелеп, карактаар мен.

¹²Кадарчы кижиниң тарадыр кылаштажы берген кодан малының аразынга чорааш, сүрүүн четчелеп, карактаары дег, Мен база Бодумнуң хойларымны хайгаарап, карактаар мен. Кара булуттарлыг бүргег

хүнде тарай бергени бүгү черлеринден оларны ам үндүр сүрүп эккээр мен.

13 Оларны өске чоннар аразындан үндүрүп, чурттардан чыып эккелгеш, боттарының черинче дедир чандыраар мен. Мен оларны Израильдиң дагларынга, сугларының чанынга, бүгү чурттакчылыг черлерге кадарар мен.

14 Оларны эки одар-белчиирге кадарар мен, оларның одарлары Израильдиң бедик дагларынга турар. Олар Израильдиң дагларында чаагай оът-сигенниг одар-белчиирлерге оъттаар.

15 Хойларымны Мен Бодум кадарып, дыштандырып чыттыраар мен – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. –

16 Читкен хойларны дилеп, аза бергеннерин дедир эккээр мен; балыгланганнарын шарып, аарааннарын быжыктыраар мен, а деңгели чаагай, күш-шыдалдыгларын узуткаар мен. Кодан малымны чөптүү-шынны-биле кадарар мен.

17 Дыңна даан, Мээң кодан малым, – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы чугаалаан, – хойлар аразында, кошкар, хуна аразында чаргыңарны үзе шиитпирлээр мен.

18 Силерге эки одарга оъттаары четпес болду бе? Чүге одар-белчириңерде арткан оът-сигенни чаза базып турар силер? Арыг суг ижип турар хиреңерде, арткан сугну чүге довурадып каар силер?

19 Таанда-ла Мээң хойларым силерниң чаза базып каан одарыңарга оъттаар, довурадып каан сууңар ижер ужурлуг бе?»

20 Ынчангаш Дээрги-Бурган-Чаяакчы оларга мынча дээн: «Семис база арган хойлар аразында чаргыны Мен Бодум чарар мен.

21 Бүгү кошкак хойларны экти-быктыңар-биле идип, мыйызыңар-биле үзүп, үндүр сывырып турар болганыңарда,

²²Мен Бодумнуң хойларымны камгалаар мен, олар моон соңгаар олчатывыш болбас; бир хой-биле өске хойнуң аразында чаргыны үзе шиитпирлээр мен.

²³Хоюмнуң бажынга чаңгыс кадарчыны, Мээң чалчам Давидтиң салгакчызын, салып каарымга, хойларымны кадарып, оларга кадарчы апаар.

²⁴Мен, Дээрги-Чаяакчы, оларның Бурганы болур мен, а Мээң чалчам Давидтиң салгакчызы оларның аразынга чагырыкчы болур. Мен, Дээрги-Чаяакчы, ону чугааладым.

²⁵Мен кодан хоюм-биле эп-найырал керээзи чаргаш, хойлар хову-шөлге айыыл чок чурттазын дээш, арга-арыгга айыыл чок удузун дээш, бо черден хоралыг аң-араатанны үндүр сывырыптар мен.

²⁶Мен хойларымга база Мээң ыдыктыг даамның чоок-кавызынга ачы-буянны хайырлаар мен. Оларже чаъсты чогуур үезинде чагдырар мен – ол дээрге ачы-буян хайырлаан чаъстарым болур.

²⁷Шөлде ыяштар чимизин бээр, чер дүжүдүн бээр; Мээң коданым бодунуң черинге айыыл чок чурттаар. Оларның мойнунда хомудун буза шапкаш, кулданып алганнарның холундан оларны хостаар мен.

²⁸Олар моон соңгаар өске чоннарның олчатывыжы болбас, черлик аң-араатан оларны ам тудуп чивес. Олар айыыл чок чурттаар, кым-даа оларны коргудуп-дүвүретпес.

²⁹Мен оларга дүжүткүрү-биле алдаржаан черни бээр мен, олар ам черинге аш-чуттан өлбес, өске чоннарга дорамчылатпас апаар.

³⁰Мен, Дээрги-Чаяакчы, оларның Бурганы, олар-биле кады деп, а олар, израиль чон – Мээң чонум деп билип аарлар». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

³¹«Силер – Мээң кодан хоюм силер, Мээң одар-белчиirimде хойлар силер. Кижилер силер, а Мен – силерниң Бурганыңар-дыр мен». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Иезекиил 35

Эдомга удур өттүр билген медеглел

¹Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

²«Кижиде амытан, даглыг Сеирже шиглей көрүнгөш, аңаа удур өттүр билип медегле.

³Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин аңаа дамчыт: Даглыг Сеир, Мен сеңээ удур апардым. Сенче холум аннып, сени ээн калган, хоозураан чер кылып каар мен.

⁴Сээң хоорайларыңны бузундулар кылдыр хуулдулар мен, хоозурап каар сен. Ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар сен.

⁵Кезээ шагда Мээң чонум-биле өжээннежип, израильчилерниң бүрүн кеземче көрүп турар шагында оларны хылыштың чемижи кылдыр хүлээдип берген сен.

⁶Ол дээш, Мен дириг Бодумнуң адым-биле даңгыраглап тур мен: Мен сени өлүрүүшкүнге хүлээдир мен, ол сени истеп-сүрер. Өлүрүүшкүннү көөр хөңнүң чок апарбаан болганыңда, ол сени истеп-сүрер – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. –

⁷Мен даглыг Сеирни ээн калган, хоозураан чер кылып каар мен; ону тавартыр кым-даа чорук кылбайн турар чер кылып каар мен.

⁸Мен ооң дагларының бажын мөчү-сөөктер-биле шып каар мен; хылышка шаштырып өлүрткеннер Сеирниң тейлеринге, шынааларыңга болгаш бүгү сугларының чаныңга кээп дүжер.

⁹Мен Сеирни кезээ мөңгеде хоозурадып каар мен, ооң хоорайларыңга улус чурттавас. Ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар силер.

¹⁰Эдом, сен: „Израиль биле Иудеяның чоннары, оларның черлери бистии болур, бис оларны эжелеп аар бис“ – деп турган сен. Ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчы олар-биле болгай.

¹¹Ынчангаш Мен дириг Бодумнуң адым-биле даңгыраглап тур мен – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. – Сээң израильчилерге килеңнеп, адааргап, оларны көөр хөңнүң чок турганың дег, Мен база сени ынчаар аажылаар мен; сени шиидип, израильчилерге Бодумну ынчаар ажыдар мен.

¹²Ынчан даглыг Израильди бак сөглөп: „Олар хоозураан-дыр! Оларны биске чизин дээш берген-дир“ – деп турган бүгү дорамчылалдарыңны Дээрги-Чаяакчы Мээң дыңнаанымны билип аар сен.

¹³Сен Мээң мурнумга улуургап, соксаал чок бак сөгленип турдуң; ол чугааңны дыңнаан мен».

¹⁴Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Бүгү чер-делегей өөрүп турда, Мен сени хоозурадып, хову кылып каар мен.

¹⁵Израиль чоннуң ээлээн чери хоозураарга, өөрүп турганың дээш, Мен сээң-биле база шак ынчаар кылыр мен: хоозураар сен. Даглыг Сеир, бүгү Эдом хоозураарга, улус Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар».

Иезекиил 36

Израильдин катап тургустунары

¹⁻²«Кижин амытан, Израильдин дагларыңга өттүр билип медегле. Олар дыңназын дээш, Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыт: дайзын силерниң дугайыңарда хы ханып: „Мөңгө бедигээштер бистиң хувааглыг черивис апарды“ – дээр-дир.

³Ынчангаш өттүр билип медеглөп, Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыт: дайзыннар силерни хоозурадып, чүк-чүгүнден үптөп туруп бээрге, силер өске чоннарның алыр үлүү апарып, хоп-чипке кирип, бак сөглеттирип тур силер».

⁴Ынчангаш, Израильдин даглары, Дээрги-Бурган-Чаяакчының сөстөрүн дыңнаңар. Даглар, тейлерге болгаш хемнер, шынааларга база Израильдин чоок-кавызында турар арткан чоннарның олчалап, кочу-шоот кылып алганы кагдынган бузундулар болгаш ээнзирээн хоорайларга Ол чугаалап тур.

⁵Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Мээң хорадаан сагыжым кыптыгып, өске чоннарга, ылаңгыя бүгү Эдомга удур чүве чугаалап турдум, чүге дээрге олар Мээң черимниң одар-белчиирин эжелеп алгаш, чонумну өөрүп-байырлап база бак көрүп үптөп турганнар.

⁶Ынчангаш израиль чер дугайында өттүр билип медеглеп, Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин даглар, тейлерге болгаш хемнер, шынааларга дамчыт: хорадаан сагыжымга алыскаш, килеңим кыптыгып, мону чугаалап тур мен, чүге дээрге силер чоннарның дорамчылалын шыдажып турар-дыр силер.

⁷Ынчангаш Дээрги-Бурган-Чаяакчы: „Силерни хүрээлээн чоннар база дорамчылалга таваржыр“ – деп даңгыраглаан.

⁸А силер, Израильдин даглары, ыяжыңар будуктары чечектелип, Мээң израиль чонумга чимизиңер бээр силер, чүге дээрге олар удавас чанып кээр.

⁹Көрүңер, Мен силерге сагыш салып, ээ көрнүр мен; силерни аңдарып, үрезин тарып каар.

¹⁰Силерниң чурттакчы чонуңарны, бүгү израиль чонну, көвүдедир мен; хоорайларга улус чурттай бээр, бузундулар катап туттунар.

¹¹Мен силерде турар улусту база мал-маганны көвүдедир мен, олар өзүүчел апарып, өзүп-көвүдей бээр. Эрткен үеде ышкаш, Мен силерге улустан чурттадып каар мен, силерниң чериңерге биеэги үелерден-даа хөй ачы-буянны хайырлаар мен. Ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар силер.

¹²Силерже Бодумнуң израиль чонумну эккээр мен. Олар силерни ээлээр, силер оларның өнчү чери апаар силер база моон соңгаар оларның ажы-төлүнүң амы-тынынга четпес силер».

¹³Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Израиль чер, сээң дугайында: „Бодунуң улузунуң бажын чип турар, чонунуң ажы-төлүнүң амы-тынынга чедип турар чер“ – дижип турар болганда,

¹⁴сен моон соңгаар улус чивес сен, бодунуң чонуңуң ажы-төлүнүң амы-тынынга четпес сен – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. –

¹⁵Мен сени моон соңгаар өске чоннарның кочулалын дыңналас кылып каар мен; моон соңгаар өске аймактар мурнунга бак атка кирбес сен, бодунуң чонуңуң ажы-төлүнүң амы-тынынга четпес сен». Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Бурган Израильди Бодунуң ат-алдарын бодааш, чаартыр

¹⁶Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

¹⁷«Кижини амытан, израиль чон бодунуң черинге чурттап тургаш, ону бодунуң ажил-херээ база үүлгедиглери-биле бужартадып алган. Чоннуң оруу Мээң мурнумга ай демдээ көрүп турар херээжен кижиниң арыг эвези дег болган.

¹⁸Улус бо черге кылган өлүрүүшкүнү-биле, боттарының дүрзү-бурганнары-биле ону бужартадыптарга, Мээң киленим оларже кыптыккан.

¹⁹Мен израильчилерни өске чоннар аразынга тоо быдарадып каан мен; олар аңгы-аңгы чурттарже тарадыр сывыртадыпкан; Мен оларны ажил-херээн ёзугаар база үүлгедиглерин ёзугаар шиидип турдум.

²⁰Ындыг-даа болза, олар кайы-даа черге баргаш, Мээң ыдыктыг адымны баксырадып турдулар, чүге дээрге өске чоннар оларның дугайында: „Бо чон Дээрги-Чаяакчының чону-даа болза, Ооң черин каапкаш баар ужурга таварышкан-дыр“ – деп турган.

²¹Израиль чоннуң чеде бергени чоннар аразынга баксырадып кааны Бодумнуң ыдыктыг адымны бодааш, сагыш човай берген мен.

²²Ынчангаш израиль чонга Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыт: израиль чон, Мен силерни бодааш эвес, а силерниң чеде бергениңер чоннар аразынга баксырадып кааныңар Бодумнуң ыдыктыг адымны бодааш, ынчалдыр хөделир мен.

²³Мен ам чоннар аразынга баксырап калган өндүр улуг адымның, оларга баргаш, баксырадып кааныңар адымның ыдыктыын көргүзер мен. Ынчан ол чоннар Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. – Мен оларга Бодумнуң ыдыктымны силерни дамчыштыр көргүзер мен.

²⁴Мен силерни чоннар аразындан үндүрүп, бүгү чурттардан чыып алгаш, бодуңарның чериңерже ээкээр мен.

²⁵Силерни арыглаашкын суу-биле бызай чажарымга, арыгланы бээр силер; бүгү бужар чорууңардан, бүгү дүрзү-бурганнарыңардан арыглап каар мен.

²⁶Силерге чаа сеткил-чүректи хайырлап, чаа сүлде-биле бүргээр мен; силерниң дашталган чүрээңерни ап каапкаш, чымчак чүректи хайырлаар мен.

²⁷Мээң айтышкыннарым ёзугаар чурттазыннар дээш, Мээң хоойлуларымны сагып, күүсетсиннер дээш, Мен силерни Бодумнуң Сүлдем-биле бүргээр мен.

²⁸Силерниң ада-өгбеңерге бергеним черге чурттап, Мээң чонум болур силер, а Мен силерниң Бурганыңар болур мен,

²⁹силерни бүгү чүдек-бужар чүүлдериңерден адырар мен. Дүжүттү силерге берип, көвүдедир өстүрер мен, аш-чутту силерге ытпас мен.

³⁰Моон соңгаар аш-чут ужун өске чоннарга дорамчылатпас болзун дээш, ыяштарыңар чимизин база шөлдериңер дүжүдүн көвүдедип бээр мен.

³¹Ынчан бузуттуг оруктарыңар биле үүлгеткен багай херектериңерни сактып келгеш, кем-бурууңар болгаш чүдек-бужар чорууңар дээш, боттарыңардан ческинер силер.

³²Силерге билдингир болзун: Мээң ынчалдыр хөделип турарым – силерни бодаанымдан эвес – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. – Израиль чон, эрткен оруктарыңар дээш ыядып, арныңар кыссын».

³³Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Силерни бүгү кем-бурууңардан арыглаар хүнүмде Мен силерниң хоорайларыңарга улус чурттадып каар мен, бузундулар катап туттунар.

³⁴Хоозураан черни улус болбаазырадып эгелээр, ол ам болап эрткен кижиге бүрүзүңге ээн кылдыр көзүлбес.

³⁵Олар ынчан: „Ээнзиреп турган бо чер Эдем сесерлии дег апарды. Буступ дүшкен, кижиге чок калган, хоозураан хоорайлар ам быжыгып, чурттакчыларлыг апарды“ – дээр.

³⁶Ынчан силерни долгандыр чурттап арткан өске чоннар Дээрги-Чаяакчы Мээң үрелип бузулган чүвени катап тутканымны, ээн калган черни тарып каанымны билип аар. Дээрги-Чаяакчы Мээң ону чугаалааш, боттандырганымны билип аар».

³⁷Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Мен израиль чоннуң мөргүлүңге база катап харыылап, ооң улузун кодан мал дег көвүдөдир мен.

³⁸Улус-чон Иерусалимде байырлалдар үезинде Бурганның өргээзинче эккелген хойлар дег хөй боор; үрелип бузулган хоорайларны ынча хөй улус дола бээр. Олар ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар».

Иезекиил 37

Дирлип келген сөөктер

¹Дээрги-Чаяакчының холу мени катап база башкарып эгелээн. Ол мени Бодунуң Сүлдезин дамчыштыр хоорайдан үндүргеш, оргулааш ортузунга тургузуп каан – ол оргулаашты сөөктер долган болду.

²Дээрги-Чаяакчы мени оларны долгандыр эдерти бээрге, оргулаашта чыдар дыка хөй сөөктү көрүп кагдым. Олар аажок кургап калган болду.

³Ол менден: «Кижиге амытан, бо сөөктер дирлип кээп шыдаар бе?» – деп айтырды. Мен: «Дээрги-Бурган-Чаяакчы, ону чүгле Сен билир сен» – деп харыыладым.

⁴Ол ынчан меңээ мынча дээн: «Бо сөөктерге өттүр билип медегле. Оларга: „Кургаг сөөктер, Дээрги-Чаяакчының сөзүн дыңнаңар!“ – деп чугаала.

⁵Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин оларга дамчыт: Мен силерге амы-тынны чорудуп бээримге, дирлип кээр силер.

⁶Силерни сиирлер-биле бүргей ап, эът-бодуңарны өстүрүп, кеш-биле шып каар мен. Силерге амы-тынны киир үрүптеримге, дирлип кээр силер. Ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар силер».

⁷Меңээ дужааганын ёзугаар өттүр билип медеглек эгеледим. Медеглек турумда, күштүг шимээн дыңналган соонда, сөөктер каттыжып, бирээзи чанындаазынга тутчуп эгелээн.

⁸Көөрүмге, сөөктерде сиирлер болгаш эът тыптып кээп, оларны кеш шыва апты, а амы-тын оларда чок болду.

⁹Ынчан Дээрги-Чаяакчы меңээ: «Амы-тынга өттүр билип медегле, кижиге амытан. Өттүр билип медеглек, Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин аңаа дамчыт: о, амы-тын, чер болгандан чедип кел, бо өлүрткен улусче тындынывыт, олар дирлип келзин!» – дээн.

¹⁰Мен Ооң дужааганын ёзугаар өттүр билип медеглээримге, өлүг улусче амы-тын кире берген. Олар дирилгеш, бут кырынга туруп кээрге, эмгетикчок аг-шериг турар болду.

11 Ынчан Дээрги-Чаяакчы меңээ мынча дээн: «Кижиге амытан, бо сөөктер – бүгү израиль чонну көргүзүп турар. Дыңна даан, бо чон: „Сөөктеривис кургап калган, идегеливис читкен; бис шуут чок апарган-дыр бис“ – деп тур.

12 Ынчангаш өттүр билип медеглеп, оларга Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүезин дамчыт: Мээң чонум, силерниң чевээңерни ажыдып, силерни үндүрүп аар мен, оон израиль черже эркээр мен.

13 Чевээңерни ажыткаш, силерни үндүрүп аарымга, Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар силер, Мээң чонум.

14 Мен Бодумнуң Сүлдем-биле силерни бүргээр мен, ынчан дирлип кээр силер; Мен силерни боттарыңарның чериңерге чурттадып каар мен. Силер ынчан Дээрги-Чаяакчы Мээң чугаалаан чүемни боттандырганымны билип аар силер». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүези ол-дур.

Иудея биле Израильдиң катап каттыжары

15 Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

16 «Кижиге амытан, мергеден ап алгаш, аңаа: „Иудеяга болгаш ооң-биле эвилелдиг израильчилерге хамааржыр“ деп бижип каг. Оон өске мергеден ап алгаш, аңаа: „Эфремниң мергези – Иосифтиң салгалыңга болгаш ооң-биле эвилелдиг бүгү израиль чонга хамааржыр“ деп бижип каг.

17 Сээң холуңга олар бүдүн кезек апарзын дээш, оларны бот-бодунга чыпшыр тудувут.

18 Кажан сээң чонунуң улузу сенден: „Бо чүү деп чүве боор, тайылбырлап көрөм?“ – деп айтырарга,

19 Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүезин оларга дамчыт: Мен Иосифтиң база ооң-биле эвилелдиг израиль аймактарга хамааржыр, Эфремниң тудуп турары мергени ап алгаш, Иудеяның мергезинге

чыпшыр туткаш, олардан чаңгыс мерге кылыр деп тур мен; олар Мээң холумга бүдүн кезек апаар.

²⁰Бижик бижип каан мергелериңни чоннуң мурнунга тудуп алгаш,

²¹Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин оларга дамчыт: Мен израильчилерни аразында турары чоннардан үндүрө бергеш, чер болгандан чыггаш, боттарының черинче чедире бээр деп тур мен.

²²Бо черге, даглыг Израильге, Мен оларны чаңгыс чон кылып каар мен. Олар шупту чаңгыс хаанныг боор, ам ийи аңгы чон болбас, моон соңгаар ийи аңгы күрүне кылдыр чарылбас.

²³Олар моон соңгаар дүрзү-бурганнар, чүдек-бужар чүүлдер болгаш өске-даа кемниг херектери-биле боттарын бужартатпас. Мен оларны үүлгедип турганы бүгү өскерликчи чоруундан адырып, арыглаар мен. Олар Мээң чонум болур, а Мен оларның Бурганы болур мен.

²⁴Мээң чалчам Давидтиң салгакчызы оларның хааны апаар, олар шупту чаңгыс кадарчылыг болур. Олар Мээң айтышкыннарым ёзугаар чурттап, Мээң хоойлуларымны сагып, күүседир.

²⁵Олар Мээң чалчам Иаковка бергеним, боттарының ада-өгбезиниң чурттап турганы черге чурттаар. Боттары, ажы-төлү болгаш ажы-төлүнүн ажы-төлү аңаа кезээ мөңгеде чурттаар. Мээң чалчам Давидтиң салгакчызы мөңге шагда оларның чагырыкчызы болур.

²⁶Мен олар-биле эп-найырал керээзи чарып аар мен, ол болза мөңге чагыг-керээ болур. Оларны боттарының черинге турумчудуп, өстүрүп-көвүдедир мен. Бодумнуң ыдыктыг оран-савамны оларның аразынга кезээ мөңгеде тургузар мен,

²⁷Мээң чурттаар өргээм оларның аразынга турар. Мен оларның Бурганы болур мен, а олар Мээң чонум болур.

²⁸Мээң ыдыктыг өргээмни израильчилерниң аразынга кезээ мөңгеде тургузуп аарымга, бүгү чоннар Мени Израильди ыдыктап турар Дээрги-Чаяакчы деп билип аар».

Иезекиил 38

Гогтуң Израильче халдаары

¹Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыдып чугаалаан:

²«Кижиг амытан, Магог деп черде Гогче – Мешех биле Тувал деп черлерниң дээди чагырыкчызынче шиглей көргөш, аңаа удур өттүр билип медегле.

³Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин аңаа дамчыт: о, Гог, Мешех биле Тувалдың дээди чагырыкчызы*, Мен сеңээ удур апардым!

⁴Мен чаактарың өттүр тыртпа суп, сени ээй тырткаш, бүгү аг-шерииң: аыттарың, бүрүн чепсегленген аыттыг шеригжилериң, дозуг-камгалалдарлыг, хылыштарлыг дүк-түмен шерииң-биле кады чериңден үндүрө бээр мен.

⁵Сээң аг-шерииңге Персия, Эфиопия болгаш Ливияның дөгерези дозуг-камгалалдыг, куяк бөрттерлиг шерии каттыжар;

⁶Гомер чоннуң шерии, соңгу чүктүң кыдыг-кызыгаарындан тогарма аймактың бүгү шерии олар-биле кады болур. Сээң-биле кады хөй чоннар чоруур.

⁷Гог, белеткенип, дөгөрнүп ал – сен база сээң чаныңга чыгып келген бүгү аг-шериг; оларны башкаар сен.

⁸Хөй хүннер эрте бээрге, бодуңга айтышкын алыр сен. Келир үеде дайын-чаадан адырылган, чонун хөй чоннардан даглыг Израильче чыып эккелген, үр үеде ээн чыткан чуртче халдаар сен. Ол черниң чурттакчыларын өске чоннар аразындан чыып, дедир чандырыпкан, олар ам айыыл чок чурттап турар.

⁹А сен бодуңнуң аг-шерииң-биле, хөй чоннар-биле кады көдүрлүп, хат-шуурган ышкаш халдап кээр сен; черни дуглаптар булут ышкаш боор сен».

¹⁰Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Ол үеде сээң угааныңга багай бодалдар кирер, кара сагыштыг чүве бодап аар сен.

¹¹„Быжыглаттынмаан хоорай-суурларлыг черже чоруй барайн. Сагыш амыр, айыылзынмайн чурттап турар чонче халдаайн: олар ханалар чок чурттап турар-дыр, оларда дээктер, эжиктер чок-тур.

¹²Үптеттинип, олчаланыр мен; ээн турган, ам улус чурттай берген черже, өске чоннар аразындан чыып эккелген, чер-мал ажил-агыйлыг болгаш делегейниң дал ортузунда чурттап турар чонче холум көдүрер мен“ – дээр сен.

¹³Шева биле дедан аймактар, Фарсис чурттуг садыгжылар болгаш оларның бүгү суурлары сенден: „Үптээр дээш үнүптүң бе? Мөөң чонуң чыып алгаш, олчаланыр, алдын-мөңгүн ап аар, мал-маган, эт-хөреңги хунаап аар, байлак олча-тывыш эккээр дээш үнүптүң бе?“ – деп айтырар.

¹⁴Ынчангаш, кижиге амытан, өттүр билип медеглеп, Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин Гогка дамчыт: Мээң израиль чонум айыыл чок чурттап эгелээр хүнде сен ол дугайында албан билип аар сен.

¹⁵Соңгу чүктүң кыдыг-кызыгаарында бодуңнуң чуртуңдан сен база сээң-биле кады хөй чоннар үнүптер силер – шупту аът мунган улус, эмгеттикчок бөлүглежишкин, кончуг улуг аг-шериг.

¹⁶Гог, сен Мээң израиль чонумче, черни дуглаар дээн булут дег, көдүрлүр сен. Келир үеде Мен сени Бодумнуң черимче эккээр мен. Ынчан бүгү чоннар Мени билип аар, чүге дээрге олар көрүп турда, Мен сени дамчыштыр Бодумнуң ыдыктыымны көргүзөр мен».

Гогтуң болгаш ооң аг-шерииниң бастыраы

¹⁷Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Мен шагдан бээр Бодумнуң чалчаларым, Израильде Бурганның медээчилерин дамчыштыр сээң дугайыңда чугаалап турган эвес мен бе? Олар эрте шагда Мээң сени Израильге удур эkkээримни өттүр билип медеглеп турган.

¹⁸Ол хүн болур чүве бо-дур: кажан Гог израиль черже халдап кээрге, хорадаанымдан Мээң килеңим кыптыгар – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. –

¹⁹Хорадаан сеткилимге хаара туттургаш, ажынган сагыжымның одунга хөме алыскаш, даңгыраглап тур мен: ол хүн израиль черге коргунчук чер шимчээшкини болур.

²⁰Далайның балыктары, дээрниң куштары, хову-шөлдерниң аң-меңи, черде соястаан бүгү дириг амытаннар болгаш чер кырында бүгү кижиги төрелгетен Мээң мурнумга сирилээр; даглар буступ дүжер, хаялар барып ухар, ханалар шупту черже кээп дүжер.

²¹Мээң бүгү дагларымга Гогка удур дайылдажыр кылдыр хылышты кыйгырар мен – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. – Ооң бүгү дайынчылары хылыжын бот-боттарыңга удур хыныңдан уштур.

²²Мен Гогту шиидип, хамчык аарыг болгаш өлүм-чидим-биле кезедир мен. Олче, ооң аг-шеринче, ооң-биле кады турар хөй чоннарже суггур чаъс чагдырар мен, улуг долу, оттуг күгүр дүжүрер мен.

²³Мен шак ынчаар Бодумнуң өндүр бедимни, ыдыктымны көргүзөр мен, хөй чоннарга ажыттынар мен. Олар ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аар».

Иезекиил 39

¹«Кижиги амытан, Гогка удур өттүр билип медеглеп, Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин аңаа дамчыт: Гог – Мешех биле Тувалдың дээди чагырыкчызы, Мен сеңээ удур апардым.

²Мен сени ээй тырткаш, соңгу чүктүң кыдыг-кызыгаарындан үндүрө бергеш, даглыг Израильге удур эккээр мен.

³Сээң солагай холуңда чаны ушта шапкаш, оң холуңда согуннар черже кээп дүжер кылдыр кылып каар мен.

⁴Сен Израильдин дагларынга бодуңнуң бүгү аг-шерииң болгаш эдерип чоруур чоннарың-биле кады кээп дүжер сен. Мен сени янзы-бүрү араатан куштарга база ховунуң аңнарынга чемиш кылдыр бериптер мен.

⁵Сен ажык шөлге кээп дүжер сен, чүге дээрге Мен ону чугааладым – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. –

⁶Мен Магог деп чериңче, далай эриинде айыыл чок чурттап турар улзуңче от ыдар мен. Олар ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы деп билип аарлар.

⁷Мен Бодумнуң ыдыктыг адымны израиль чонумнуң аразынга ажыдар мен. Бодумнуң ыдыктыг адымны моон соңгаар бактатпас мен; бүгү чоннар ынчан Мени Дээрги-Чаяакчы, Израильдин ыдыктыг Бурганы деп билип аар.

⁸Ол хүн чоокшулап келген, ол ыяап-ла дүжер – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. – Ол дээрге Мээң чугаалап турганым хүн ол-дур.

⁹Ол үеде Израильдин хоорайларының чурттакчылары октапкан ок-чепсекти оттулар чүүл кылдыр чыып үнүп кээр. Олар от кыпсып, бичии болгаш улуг дозуг-камгалалдар, ча-согуннар, моңнар болгаш чыдаларны өрттедип эгелээр. Ол бүгү оларга чеди чыл дургузунда оттулар чүүл боор.

¹⁰Оларга оттулар ыяшты хову-шөлден чыгган азы арга-арыгдан кескен херээ чок: ок-чепсек-ле оларга оттуларынга четчир. Олар боттарын үптөп турганнарны үптээр, боттарын олча кылып турганнарны олча кылып аар». Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

11«Ол хүн Мен Израильге, далайның мурнунда Аварим шынаазынга, Гогту хөөржүдөр чер аңгылап бээр мен. Ол чер чорук кылган улустуң оруун моондактаар, чүге дээрге Гогту болгаш ооң мөөң бөлүглежилгезин аңаа хөөржүдүп каар. Улус ону Гамон-Гог шынаазы деп адаар.

12Израиль чон чер-чуртун арыглаар дээш, оларны чеди ай дургузунда хөөржүдүп кээр.

13Чурттуң бүгү чону оларны хөөржүдөр болгаш Мээң Бодумну алдаржыдар хүнүмде ооң-биле алдар-ат чедип аар». Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

14«Чеди ай эртерге, черни үргүлчү кезип, ооң кырында артып калган мөчү-сөөктерни дилээр улусту томуйлап каар. Олар хөөржүдүүшкүн кылып, чер-чуртту арыглаар ужурлуг.

15Ол улус черни кезип чоруптарга, кайы-бирээзи кижин сөөгү көрүп каан болза, ооң чанынга демдек арттырып каар. Ооң соонда хөөржүдүкчүлөр келгеш, ол мөчү-сөөктү Гамон-Гог шынаазынга хөөржүдүп каар.

16Ында турар хоорайны Гамона деп адаар. Олар черни шак ынчаар арыглап каар.

17Кижин амытан, янзы-бүрү куштар биле черлик аң-араатанга Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыт: чыылгаш, Мээң силерге белеткеп каарым өргүл доюнче, Израильдин дагларында өндүр улуг дойже чер болгандан кады барыңар; эът чип, хан ижер силер.

18Күчүлүг дайынчыларның эъдин чиир силер, черниң чагырыкчыларының ханын ижер силер. Олар дээрге кошкарлар, хойлар, хуналар болгаш бугажыктар – васан черде бүгү семис малдар дег улустур.

19Мээң силерге белеткээним дойга үс-чагны тоттур чип, ханны эзиртир ижип аар силер.

²⁰Мээң доюмче чедип келиңер, ынчан аьттарны, аьттыг шеригжилерни, күчүлүг дайынчыларны болгаш янзы-бүрү шериглерни тоттур чиир силер – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. –

²¹Мен бүгү чоннар аразынга Бодумнуң өндүр бедимни көргүзөр мен. Бүгү чоннар Мээң үндүрген шииткелимни, оларны тудуп турар холумну көрүп каар.

²²Ол хүннүң соонда, израиль чон Мени Дээрги-Чаяакчы, боттарының Бурганы деп билип аар.

²³А өске чоннар израиль чон бодунуң кем-буруузу дээш, Меңээ шынчы эвес болганы дээш бодунуң черинден өскээр көжүрткенин билип аар. Ынчангаш Мен чонумнуң хайы-биле оон өскээр көрнүп, дайзыннар холунга хүлээдип берген мен – олар шупту хылышка шаштырып өлүрткен.

²⁴Мен оларны арыг эвези дээш база кемниг херектери дээш ынчаар аажылап, олардан өскээр көрнү берген мен».

²⁵Ынчангаш Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Мен ам Иаковтуң салгалынга эки чолду эгидип, бүгү израильчилерге өршээл көргүзөр мен, Бодумнуң ыдыктыг адымны камгалаар мен.

²⁶Кажан боттарының черинге айыыл чок чурттап эгелеп, оларны кым-даа коргудуп-дүвүретпес апарганда, олар боттарының бак атка киргенин база Меңээ өскерликчи чорук кылганын уттуптуп шыдаар.

²⁷Оларны өске чоннар аразындан дедир чандырып, дайзыннарының чурттарындан чыып эккелгеш, оларны дамчыштыр хөй чоннарның мурнунга Мен Бодумнуң ыдыктыымны көргүзөр мен.

²⁸Мен оларны өске чоннарже туттуруушкунче чорудупкан-даа болзумза, ол черлерге оларның чаңгызын-даа арттырбайн база катап боттарының черинге чыып эккээримге, олар Мени Дээрги-Чаяакчы, боттарының Бурганы деп билип аар.

²⁹Мен Бодумнуң Сүлдем-биле израиль чонну бүргээш, олардан ам кажан-даа өскээр көрүнмес мен». Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Иезекиил 40

Бурганның чаа өргээзи

(3 Хаан. 6:1-38; 2 Чыл. 3:1-17)

¹Туттуруушкунга таварышканывыстың чээрби бешки чылының эгезинде, бир айның онда, найысылалывысты үреп бусканындан бээр он дөрт чыл эрткенде – ол хүн Дээрги-Чаяакчының холу мени катап база башкарып эгелээш, Иерусалимче аппаратан.

²Бурган Бодунуң чоруткан көстүүшкүннеринге мени израиль черже аппаратташ, дыка бедик даг кырынга тургузуп каан. Дагның мурнуу чүкче көрүнген талазында хоорай-даа ышкаш тудуглар көстүп турган.

³Бурган мени ынаар эккелди. Көөрүмге, хүлер дег кылаңнааш кижиге тур. Ол кижиге хемчээшкин кылыр лён хендир биле хемчээр мерге тудуп алган, хаалга чанында турду.

⁴Ол кижиге меңээ: «Кижиге амытан, карааң-биле көрүп, кулааң-биле дыңна. Сеңээ көргүзөр бүгү чүвемче кичээнгейден сал, чүге дээрге сени бээр ол дээш эккелген болгай. Көргөн бүгү чүвеңни израиль чонга чугаалап бээр сен» – дээн.

Даштыкы хананың чөөн талазында хаалга

⁵Бурганның өргээзин долгандыр туткан хана көрүп кагдым. Демгиге кижиниң холунда хемчээр даянгыыштың узуну алды кыры дурту болду. (Мында анаа кыры дуртунга дөрт илиг немеп каан хемчээлди – узун кыры дуртун ажыглап турар.) Ол кижиге хананы хемчээрге, чоону бир хемчээр даянгыыш дурту, а бедии база бир даянгыыш дурту болган.

⁶Оон демгиге кижиге чөөн чүкче көрүнген хаалгаже баргаш, тепкииштерлиг чадалап ынаар үнгеш, ооң бир талазында эргинни хемчээрге, дооразы

бир даянгыыш дурту, а өске талазында эргинниң дооразын хемчээрге, база бир даянгыыш дурту болган.

⁷Хаалганың өдүүнүң иштинде таңныылдар өрээлдерин хемчээрге, кайызының-даа узуну бир даянгыыш дурту, дооразы база бир даянгыыш дурту; а өрээлдер аразы беш кыры дурту болган.

⁸Хаалганың серилиг чери өргээже көрүнген турган. Ону хемчээрге, дооразы бир даянгыыш дурту болган.

⁹Хаалганың серилиг черин хемчээрге, ниити дооразы сес кыры дурту. (Ооң чаактарының чоону ийи кыры дурту болган). Ол серилиг чер Бурганның өргээзинче көрүнген турган.

¹⁰Чөөн чүкче көрүнген хаалганың өдүүнүң бир талазында үш, өске талазында база үш таңныылдар өрээли турган; олар шуптузу чаңгыс хемчээлдиг болгаш оларның бир-даа, өске-даа талазында чаактары база дөмей хемчээлдиг болган.

¹¹Хаалганың кирер черин хемчээрге, дооразы он кыры дурту, а узуну он үш кыры дурту болган.

¹²Таңныылдар өрээлдериниң кайызының-даа мурнунда бедии бир кыры дурту моондак ханажыгаш турган. А өрээлдерниң боттарын кайы-даа талазындан хемчээрге, алды кыры дурту хемчээлдиг болган.

¹³Бир талада өрээлдиң дээвииринден өске талада өрээлдиң дээвииринге чедир хаалганың дооразын хемчээрге, чээрби беш кыры дурту болган. Бир өрээлдиң эжи өске өрээлдиң эжииниң дужунга турган.

¹⁴Хаалганың чаактарын хемчээрге, алдан кыры дурту болган. Шөлдүн бүгү талаларында хаалганың чаактары ындыг турган.

¹⁵Хаалгаже кирер черниң мурнуу талазындан эгелээш, серилиг черниң ынды кыдыынга чедир хемчээл бежен кыры дурту болган.

¹⁶Таңныылдар өрээлдериниң даштыкы ханазында, оларның аразында ханаларда болгаш серилиг черниң бодунуң бүгү талаларында хана-каракталчак соңгалар турган. Хаалганың чаактарында пальма ыяш дүрзүлери оюп, каастап каан болган.

Өргэениң даштыкы шөлү

¹⁷Хемчээкчи кижиге мени өргэениң даштыкы шөлүнче эккеди. Шөлдү долгандыр даш бедиктээш база ооң кырында турар үжен өрээл бар болду.

¹⁸Бедиктээш бүгү хаалгаларга чыпшыр турар, ооң дооразы хаалга бүрүзүнүң узуну-биле деңнежир болду. Ол дээрге адаккы бедиктээштир.

¹⁹Даштыкы хаалга биле иштики хаалга аразын хемчээрге, чүс кыры дурту болган. Чөөн-даа, соңгу-даа талада хаалгалар аразы ындыг хемчээлдиг турган.

Соңгу, мурнуу чүкче көрүнген хаалгалар

²⁰Ол кижиге даштыкы шөлдүң соңгу чүкче көрүнген хаалгазының узунун болгаш дооразын хемчээди.

²¹Хаалганың өдүүнүң бир талазында үш, өске талазында – база үш таңныылдар өрээли турган, оларның чаактары болгаш серилиг чери баштайгы хаалганы дег хемчээлдиг болган: узуну бежен кыры дурту, а дооразы чээрби беш кыры дурту.

²²Ол хаалганың соңгалары, серилиг чери болгаш пальмалар дүрзүлери чөөн талада баштайгы хаалганы дег болган. Ынаар чеди тепкииштиг чада үнген, а ооң серилиг чери иштики талазында турган.

²³Соңгу талада хаалганың дужунда, чөөн талада хаалганың дужунда дег, иштики шөлче кирер хаалга турган. Даштыкы хаалга биле иштики хаалга аразын хемчээрге, чүс кыры дурту болган.

²⁴Оон хемчээкчи кижиг мени мурнуу талаже аппаарга, ынаар углай көрүнгөн хаалганы көрүп кагдым. Хаалганың чаактары биле серилиг черни хемчээрге, өске хаалгаларныы ышкаш хемчээлдиг болду.

²⁵Хаалга-даа, серилиг чер-даа, өске хаалгаларда дег, долгандыр турар соңгаларлыг болду. Хаалганың узуну – бежен кыры дурту, а дооразы – чээрби беш кыры дурту.

²⁶Ынаар үнер чада чеди тепкииштиг, а ооң серилиг чери иштики талазында турган. Хаалганың чаактарының кайы-даа талазын пальма дүрзүлери каастаан.

²⁷Иштики шөлдүң мурнуу чүкче көрүнгөн талазында база хаалга бар чорду. Даштыкы хаалга биле иштики хаалга аразын хемчээрге, чүс кыры дурту болган.

Иштики хаалгалар

²⁸Хемчээкчи кижиг мени мурнуу талада хаалга дамчыштыр иштики шөлче киере берди. Ону хемчээрге, өске хаалгалар ышкаш хемчээлдиг болган.

²⁹Ооң таңныылдар турар өрээлдери, чаактары болгаш серилиг чери өске хаалгаларныы дег хемчээлдерлиг чорду. Хаалгада болгаш серилиг черде долгандыр соңгалар бар болду. Хаалганың узуну – бежен кыры дурту, а дооразы – чээрби беш кыры дурту.

³⁰Иштики шөлдү долгандыр хаалгаларныың серилиг черлериниң узуну – чээрби беш кыры дурту, а дооразы – беш кыры дурту.

³¹Ол хаалганың серилиг чери даштыкы шөлче көрнүп турган. Хаалганың чаактарын пальмалар дүрзүлери каастаан, хаалгаже үнер чада сес тепкииштиг болган.

³²Демги кижиг мени чөөн талада хаалга дамчыштыр иштики шөлче аппарат, ол хаалганы хемчээрге, өске хаалгалар ышкаш хемчээлдиг болган.

³³Ооң таңныылдар турар өрээлдери, чаактары болгаш серилиг чери өске хаалгаларныы дег хемчээлдиг чорду. Хаалгада болгаш серилиг черде долгандыр соңгалар бар. Хаалганың узуну – бежен кыры дурту, а дооразы – чээрби беш кыры дурту.

³⁴Ооң серилиг чери даштыкы шөлче көрнүп турду. Чаактарны кайы-даа талазындан пальмалар дүрзүлери каастаан, хаалгаже үнер чада сес тепкииштиг болган.

³⁵Оон ол кижиге мени соңгу чүкче көрүнген иштики хаалгаже аппарат, ону хемчээрге, өске хаалгалар ышкаш хемчээлдиг болду.

³⁶Ооң таңныылдар турар өрээлдери, чаактары, серилиг чери болгаш долгандыр турар соңгалары база ындыг болду. Хаалганың узуну – бежен кыры дурту, а дооразы – чээрби беш кыры дурту.

³⁷Ооң серилиг чери даштыкы шөлче көрнүп турган. Чаактарны кайы-даа талазындан пальмалар дүрзүлери каастаан, хаалгаже үнер чада сес тепкииштиг болган.

Өргүл белеткээр өрээлдер

³⁸Иштики хаалганың серилиг черинде кирер эжиктиг, бүрүн өрттедир өргүлдөр чуур өрээл бар болду.

³⁹Хаалганың серилиг чериниң ийи талазында ийи-ийи ширээ бар, аңаа бүрүн өрттедир өргүл, бачыг дээш өргүл болгаш кем-буруу дээш өргүл малдары дөгөрер турган чүве-дир.

⁴⁰Соңгу чүкче көрүнген хаалгаже кирер чер чанында, ооң даштыкы ийи кыдыында, бир талазында ийи ширээ, серилиг чер чанында өске талазында база ийи ширээ турар чорду.

⁴¹Ынчалдыр хаалганың бир талазында дөрт, өске талазында база дөрт – өргүл малы дөгөрер шупту сес ширээ бар болду.

⁴²Чонуп каапкан даштардан кылган, узуну бүдүн чартык, дооразы бүдүн чартык, а бедии бир кыры дурту, бүрүн өрттедир өргүл малдары

белеткээр дөрт ширээ база бар чорду. Ынаар бүрүн өрттедир болгаш өске-даа өргүл малдары дөгөрөр чепсек салып турган.

⁴³Өргээни долгандыр турар ханаларда бир карыш дурттуг, ийи баштыг илбектер кадап каан болду, а ширээлерге өргүл эъди салып турган.

Бурганның бараалгакчыларының өрээлдери

⁴⁴Иштики хаалга артында, иштики шөлде ыраажылар өрээлдери турган: бирээзи соңгу хаалга чанында, чөөн чүкче көрнүп турар, а өскези мурнуу хаалга чанында, соңгу чүкче көрнүп турар.

⁴⁵Хемчээкчи кижиге меңээ: «Мурнуу чүкче көрүнгөн өрээл Бурганның өргээзинде бараан болуп турар Ооң бараалгакчыларыңга хамааржыр.

⁴⁶А соңгу чүкче көрүнгөн өрээл өргүл салыр бедигээш чанында бараан болуп турар бараалгакчыларга хамааржыр. Ол бараалгакчылар дээрге Садоктуң салгалы-дыр; Левийниң салгалындан чүгле оларга Дээрги-Чаякчыга бараан болуп, Олче чоокшулаарын чөпшээрээн» – дээн.

⁴⁷Ол кижиге дөрбелчин шөлдү хемчээрге, узуну чүс кыры дурту, а дооразы база чүс кыры дурту болган. Бурганның өргээзиниң мурнунда өргүл салыр бедигээш турган.

Бурганның өргээзиниң кол тудуу

⁴⁸Хемчээкчи кижиге мени Бурганның өргээзиниң серилиг черинче эккелди. Ооң эжииниң чаактарын хемчээрге, кайызының-даа дооразы беш кыры дурту болган. Хаалганың дооразы кайы-даа талазындан үш кыры дурту болган.

⁴⁹Серилиг черниң узуну чээрби кыры дурту, а дооразы он бир кыры дурту; ынаар үнер чада он тепкииштиг; ооң эжииниң чаактарының кайы-даа талазында адагаштар бар болду.

Иезекиил 41

¹Оон хемчээкчи кижиге мени Бурганның өргээзиниң ыдыктыг өрээлинче эккелди. Ынаар кирер эжиктиң чаактарын хемчээрге, кайызының-даа

дооразы алды кыры дурту болган. (Ужуражылга майгынының хемчээли ындыг турган.)

²Эжиктиң дооразы – он кыры дурту, а кайы-даа талазында кыдыкы ханаларның дооразы – беш кыры дурту. Ыдыктыг өрээлди хемчээрге, узуну дөртөн кыры дурту, а дооразы чээрби кыры дурту болган.

³Оон демги кижиге эң ыдыктыг өрээлче киргеш, эжиктиң чаактарын хемчээрге, кайызының-даа дооразы ийи кыры дурту болган. Эжиктиң узуну – алды кыры дурту, а дооразы – чеди кыры дурту.

⁴Эң ыдыктыг өрээлди хемчээрге, узуну чээрби кыры дурту, дооразы база чээрби кыры дурту болган. Өргээже кирер черге чедир ооң дооразы шак ындыг турган. Оон ол кижиге меңээ: «Бо дээрге аажок ыдыктыг чер-дир» – диди.

⁵Бурганның өргээзиниң ханазының чоонун хемчээрге, алды кыры дурту болган. Өргээни долгандыр даштыкы тудуг турду, өргээниң кайы-даа талазында ооң дооразы дөрт кыры дурту болган.

⁶Даштыкы тудугда өрээлдер үш аңгы деңгелде туттунган, бир өрээл-ле өскезиниң кырында турар, бир деңгелде-ле үжен өрээл бар. Өргээниң ханазын долгандыр өрээлдерниң чөленгииштери бар, ынчангаш кайы-даа өрээл өргээниң ханазына чөленмейн турган.

⁷Бурганның өргээзин долгандыр турар даштыкы тудугда өрээлдер дараазында деңгелге келгеш-ле, алгып турду. Даштыкы тудугну өрү үнүп турар каъттарлыг кылдыр туткан болгаш, өрээлдер, өрүлээн тудум, алгып турду. Адаккы каъттан, ортузундаазын дамчыштыр, үстүкү каътче чада көдүрлүп үнген болду.

⁸Өргээже көөрүмге, ону долгандыр бедиктээш турар болду. Ол бедиктээш даштыкы тудугда өрээлдерниң таваа болур, ооң бедии – алды кыры дурту.

⁹Тудугда өрээлдерниң даштыкы ханазының чоону – беш кыры дурту. Өргээниң бо тудуунда өрээлдер биле

¹⁰Бурганның бараалгакчызының өрээлдериниң аразында ажык девискээр турган. Ол ажык девискээр бүгү өргээни долгандыр турду, ооң дооразы чээрби кыры дурту болду.

¹¹Даштыкы тудугда өрээлдерниң эжиктери ажык девискээрже углай, соңгу болгаш мурнуу талаже ажыттынып турду. Ажык девискээрниң долгандыр дооразы – беш кыры дурту.

¹²Өргээден барыын талада аңгы шөлде өске тудуг турду. Ол тудугнуң дооразы – чеден кыры дурту, ооң ханазының долгандыр чоону – беш кыры дурту, а узуну – тозан кыры дурту.

¹³Бурганның өргээзин хемчээрге, узуну чүс кыры дурту; ол аңгы шөлдүң, ында турар тудугнуң болгаш тудугнуң ханаларының ниити узуну база чүс кыры дурту болган.

¹⁴Өргээниң чөөн талазында ажык шөлдүң дооразы – база чүс кыры дурту.

¹⁵Бурганның өргээзиниң артында аңгы шөлде турар тудугнуң узунун ооң ийи талазында өдүглери-биле кады хемчээрге, чүс кыры дурту болду. Ыдыктыг өрээл, эң ыдыктыг өрээл болгаш ажык шөлче көрүнген серилиг чер,

¹⁶а оон ыңай ол үш черни долгандыр турар эргиннер, хана-каракталчак соңгалар болгаш өдүглерни шуптузун ыяш-биле шап каан болду. Шала биле хананы соңгаларга чедир, ол ышкаш соңгаларны ыяш-биле шап каан болду.

¹⁷Бурганның өргээзиниң ханаларын иштинден база даштындан, эжиктиң кырындан эгелээш, эң ыдыктыг өрээлге чедир долгандыр ыяш-биле шап, оюп хээлээн каасталгалар-биле шып каан:

¹⁸ол дээрге херувимнер болгаш пальмалар дүрзүлери болду. Бир пальма-ла ийи херувим аразында турду, а херувим бүрүзү-ле ийи арынныг болду.

¹⁹Херувимниң кижинии дег арны пальмаже бир таладан көрүнген, арзылаңны дег арны – өске таладан көрүнген чорду. Бүгү өргээни долгандыр ынчалдыр кылып каан –

²⁰ооң ханаларында херувимнер биле пальмаларны шаладан эгелээш, эжик кырынга чедир оюп-сиилбип каан болду.

²¹⁻²²Ыдыктыг өрээлдин эжик кастыктары дөрбелчин болду. Эң ыдыктыг өрээлдин мурнунда бир-ле чүве көзүлдү. Ооң хевири ыяштан кылган өргүл бедигээжи ышкаш болду, а бедии үш кыры дурту, узуну ийи кыры дурту. Ооң азыглары, таваа болгаш ханаларын ыяштан кылган болду. Хемчээкчи кижии меңээ: «Дээрги-Чаяакчының мурнунда турар ширээ бодур» – диди.

²³Ыдыктыг өрээл-даа, эң ыдыктыг өрээл-даа ийи каыт эжиктиг болду.

²⁴Эжик бүрүзү ийи хаалгалыг – эжик бүрүзүндө шүнчүктерде аскан ийи хаалга бар чорду.

²⁵Ыдыктыг өрээлдин эжиктеринде, ханаларда дег, херувимнер биле пальмалар дүрзүлери оюп-сиилбип каан болду, а серилиг черниң даштында ыяш бедиктээш турду.

²⁶Серилиг черниң кыдыкы ханаларында хана-каракталчак соңгалар турган, ханаларның кайызында-даа пальмалар оюп сиилбээн болду. Ындыг пальмалар өргээниң даштыкы тудуунда болгаш бедиктээштерде* база турду.

Иезекиил 42

Бурганның бараалгакчыларының кол өрээлдери

¹Ооң соонда хемчээкчи кижии мени даштыкы шөлдүң соңгу талазынче аппарат, иштики шөлде турар тудугнуң дужунда – ооң соңгу талазында турар өрээлдерже эккелди.

²Эжии соңгу талаже көрүнген бажыңның узуну – чүс кыры дурту, а дооразы – бежен кыры дурту.

³Ол бажыңда үш аңгы деңнелде дужааштыр турар өрээлдер шөйүлген болду. Ооң бир талазында иштики шөлде дооразы чээрби кыры дурту ажык девискээр, а өске талазында даштыкы шөлде даш бедиктээш бар чорду.

⁴Өрээлдерниң мурнунда дооразы – он кыры дурту, узуну – чүс кыры дурту ишкээр эртер өдүг турду. Оларның эжиктери соңгу чүкче көрүнгөн болду.

⁵Үстүкү өрээлдер тарлай берген, чүге дээрге оларның өдүглери бажыңның адаккы болгаш ортаакы каъттарда өрээлдеринден хөй чер ээлеп турар.

⁶Бажың үш каът, ынчалза-даа ол даштыкы шөл ышкаш адагаштарлыг эвес болду, ынчангаш чер кырындан эгелээш, өрээлдер тарлап турар. Үстүкү каътта өрээлдерни ортаакы каътта өрээлдерден, а ортаакы каътта өрээлдерни – адаккы каътта өрээлдерден тар кылдыр кылып каан.

⁷А даштыкы хана ол өрээлдерге база даштыкы шөлге чергелешкек бооп, өрээлдерниң мурнун дургаар бежен кыры дурту шөйүлген.

⁸Даштыкы шөлче көрүнгөн ол өрээлдерниң ниити узуну бежен кыры дурту, а ыдыктыг черже көрүнгөн өрээлдерниң ниити узуну чүс кыры дурту болган.

⁹Адаккы өрээлдерге оларның чөөн талазында турар даштыкы шөл дамчыштыр эрте берип болур кылып каан.

¹⁰Өргээни долгандыр турар хананың чөөн чүкче көрүнгөн талазында – иштики шөлдүң, ында тудугнуң мурнуу талазында база шак ындыг өрээлдер бар болду.

¹¹Оларның мурнунда база өдүг бар. Олар соңгу талада өрээлдер ышкаш болган: узуну, дооразы, үнер черлери болгаш хемчээлдери база ол өрээлдерни дег. Соңгу талада өрээлдерниң эжиктеринге

¹²мурнуу талада өрээлдерниң эжиктери дөмей болду. Ол өрээлдерже эртер өдүгже кирер чер хананы дургаар турган, ынаар чөөн таладан кирер болду.

¹³Хемчээкчи кижии меңээ: «Иштики шөлдүң соңгу база мурнуу талазында турар бо өрээлдер дээрге ыдыктыг өрээлдер-дир. Дээрги-Чаякчыже чоокшулап турар Ооң бараалгакчылары ол өрээлдерге аажок ыдыктыг өргүлдерни чиир; олар ынаар аажок ыдыктыг өргүлдер – далган-тараа өргүлдерин, бачыт дээш база кем-буруу дээш өргүлдерни эккеп салыр, чүге дээрге ол чер ыдыктыг-дыр.

¹⁴Бурганның бараалгакчылары ыдыктыг черже кирип келген болза, бараан болурда кедер хептерин уштуп, арттырып кагбаан шаанда, даштыкы шөлче үнмес болзун, чүге дээрге ол хептер ыдыктыг-дыр. Олар чон мурнунче үнер бетинде, өске хептер кедип аар ужурлуг» – дээн.

Бурганның өргээзиниң девискээриниң ниити хемчээли

¹⁵Хемчээкчи кижии Бурганның өргээзиниң иштики девискээрин хемчээп дооскаш, мени чөөн талада хаалга дамчыштыр дашкаар үндүрө бергеш, өргээни долгандыр хемчээп эгеледи.

¹⁶Чөөн таланы даянгыш-биле хемчээрге, узуну 500 даянгыш дурту болган.

¹⁷Соңгу таланы ол-ла даянгышы-биле хемчээрге, база 500 даянгыш дурту болган.

¹⁸Мурнуу таланы хемчээрге, база 500 даянгыш дурту болган.

¹⁹Оон барыын талаже эггеш, ону даянгышы-биле хемчээрге, база 500 даянгыш дурту болган.

²⁰Демги кижии өргээни шак ынчаар бүгү дөрт таладан хемчээп кагды. Өргээни долгандыр хана турган, ооң узуну – 500 даянгыш дурту, а дооразы – база 500 даянгыш дурту. Ол хана ыдыктыг черни ыдыктыг эвес черден аңгылап турган.

Иезекиил 43

Бурганның өндүр чырыының өргээзинче эглип келгени

- ¹Хемчээкчи кижиге мени чөөн талада хаалгага эккелди.
- ²Көөрүмгө, Израильдин Бурганының өндүр чырыы чөөн чүктөн кел чытты. Ооң үнү шапкын агым сугнуң коолааны дег болду, Ооң өндүр чырыы чер кырын херелдендир чырыдыпты.
- ³Шак ол көстүүшкүн, мээң ооң мурнунда, кажан Ол хоорайны чок кылып каар дээш кээп турда, көргөним дег база Кевар хем чанынга көргөним дег көстүүшкүн болган. Мен хаваамны черге дегзи доңгая кээп дүштүм.
- ⁴Дээрги-Чаяакчының өндүр чырыы чөөн чүкчө көрүнгөн хаалга таварып, Бурганның өргээзинче кире берди.
- ⁵Бурганның Сүлдези мени көдүргөш, өргээзиниң иштики шөлүнчө аппаратты. Көөрүмгө, Дээрги-Чаяакчының өндүр чырыы өргээни бүргөй апты.
- ⁶Демги кижиге мээң чанымга турган. Бурганның өргээзиниң иштинден меңээ чүвө чугаалаан үннү дыңнап кагдым.
- ⁷Ол үн мынча дээн: «Кижиге амытан, бо дээрге Мээң дүжүлгөм турар чердир, Мээң бут салыр черимдир. Мен маңаа израильчилер-биле кады кезээ мөңгөдө чурттаар мен. Израиль чон Мээң ыдыктыг адымны моон соңгаар бужартатпас – олар боттары-даа, оларның хааннары-даа самыыраашкыны-биле база хааннары өлүп каарга, оларның мөчү-сөөгү-биле Мээң адымны бужартатпас.
- ⁸Олар боттарының ордузунуң эргинин Мээң эргиним чанынга, боттарының эжиниң кастыктарын Мээң эжимниң кастыктарының чанынга, аравыста чүглө хана турар кылдыр тургузуп алган, Мээң ыдыктыг адымны чүдөк-бужар херектери-биле бужартадып каан. Ынчангаш Мен килеңим кыптыгып, оларны чок кылып каан мен.

⁹Ам олар Менден боттарының самыраашкынын база хаанарының мөчү-сөөгүн чайлатсыннар. Ынчан Мен оларның аразынга кезээ мөңгеде чурттаар мен.

¹⁰Кижиге амытан, Бурганның өргээзиниң дугайында израиль чонга тодарадып чугаалап бер, олар боттарының кем-буруулуг херектеринден ыядып човазыннар база өргээни хемчээзиннер.

¹¹Бир эвес олар бүгү үүлгедиглеринден ыядып човаар болза, өргээниң хевирин болгаш турар чурумун, үнер-кирер черлерин, ооң бүгү тургузуун болгаш бүгү дүрүм, хоойлуларын оларга тайылбырлап көргүс. Ол бүгүнү оларның мурнунга бижип каг – олар өргээниң тургузуун билип алгаш, дүрүмнерин күүсетсиннер.

¹²Бурганның өргээзиниң дугайында хоойлу бо-дур: өргээ турар даг бажын долгандыр бүгү девискээр аажок ыдыктыг болур. Бурганның өргээзиниң дугайында хоойлу ол-дур».

Өргүл салыр бедигээш

¹³«Өргүл салыр бедигээштиң кыры дурту-биле үндүрген хемчээли бо-дур. (Мында анаа кыры дуртунга дөрт илиг немеп каан хемчээлди – узун кыры дуртун ажыглап турар.) Бедигээштиң таваан долгандыр коошпа турар. Коошпаның узуну-даа, дооразы-даа бедигээштиң тавааның узуну, дооразындан бир кыры дурту улуг; а коошпаның ханызы бир сөөм. Бедигээштиң бедии бо-дур:

¹⁴чер кырындан адаккы каъттың кырынга чедир бедии – ийи кыры дурту; адаккы каът ортаакы каъттан бүгү талаларда бир кыры дурту калбак. Адаккы каъттың кырындан ортаакы каъттың кырынга чедир бедии – дөрт кыры дурту; ортаакы каът үстүкү каъттан бүгү талаларда бир кыры дурту калбак.

¹⁵Үстүкү каът дээрге бедигээштиң одаа-дыр. Ооң бедии дөрт кыры дурту; оортан дөрт мыйыс өрү көдүрүлген.

¹⁶Бедигээштиң одаа дөрбелчин: узуну-даа, дооразы-даа он ийи кыры дурту.

¹⁷Ортаакы каът база дөрбелчин: узуну-даа, дооразы-даа он дөрт кыры дурту. Ону долганган коошпаның бедии чартык кыры дурту; коошпа бедигээштиң таваандан бүгү талаларда бир кыры дурту калбак. Бедигээшче көдүрлүр тепкииштер чөөн талада турар».

¹⁸Бурган меңээ мынча дээн: «Кижиге амытан, Дээрги-Бурган-Чаяакчыны дыңна: кажан өргүл салыр бедигээшти тудуп каарга, аңаа бүрүн өрттедир өргүлдөр салырының база ынаар хан төгөриниң дүрүмнери бо-дур.

¹⁹Садоктан укталган, Менче чоокшулап болур эргелиг левит-бараалгакчыларымга бачыт дээш өргүл кылдыр бугажыктан беривит – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. –

²⁰Ооң ханын узуп алгаш, бедигээштиң дөрт мыйызын, ортаакы каадының дөрт азын болгаш долгандыр турар черни чаап каг – ооң биле бедигээшти бачыттан арыглап каар сен.

²¹Бачыт дээш өргүлдүң бугажынын алгаш, ыдыктыг черниң даштынга, Бурганның өргээзиниң девискээринде доктаадып каан черге өрттедиптер сен.

²²Даартазында хүндүс бачыт дээш өргүл кылдыр четпес-дудуу эвес дүктүгүр хунадан эккеп салыр сен; өргүл бедигээжин, бугажыктын ханы-биле арыглааны дег, арыглап каапсын.

²³Ону арыглап алгаш, кодан малдан четпес-дудуу эвес малды – бугажык биле кошкарны эккел.

²⁴Оларны Дээрги-Чаяакчының мурнунга тургузуп каг. Бурганның бараалгакчылары оларже дустан чашкаш, Дээрги-Чаяакчыга бүрүн өрттедир өргүл кылдыр салзын.

²⁵Чеди хүн дургузунда бачыг дээш өргүл кылдыр дүктүгүр хунадан эккеп салыр сен; кодан малдан четпес-дудуу эвес малды – бир бугажык биле бир кошкарны хүннүң-не эккеп салзын.

²⁶Өргүл бедигээжин Бурганның бараалгакчылары чеди хүн дургузунда арыглап, ыдыктазын, ооң соонда ону ажыглап болур апаар.

²⁷Чеди хүн эрте бээрге, сески хүнден эгелеп база оон-даа ыңай Бурганның бараалгакчылары өргүл бедигээжинге силерниң бүрүн өрттедир болгаш эп-найырал өргүлдериңерни салып эгелээр. Ынчан силер Мээң сеткилимге тааржыр апаар силер». Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Иезекиил 44

Ыдыктыг черже киирери

¹Оон мээң үдекчим мени ыдыктыг черниң чөөн талада даштыкы хаалгазынче дедир эккелди. Хаалга хааглыг болду.

²Дээрги-Чаяакчы меңээ: «Бо хаалга хааглыг артар, ону ажытпас, олап кым-даа кирбес. Ону таварып, Израильдиң Бурганы Дээрги-Чаяакчы кирген болгаш, ол хаалга хааглыг артар.

³Чүгле чоннуң чагырыкчызы Дээрги-Чаяакчының мурнунга чемненири-биле хаалга иштинге оруп аар. Чагырыкчы хаалганың серилиг черин дамчыштыр киргеш, база олап үне бээр» – дээн.

⁴Ооң соонда демги кижини мени соңгу талада хаалга дамчыштыр Бурганның өргээзиниң мурнунче үндүре берди. Көөрүмге, Дээрги-Чаяакчының өндүр чырыы Ооң өргээзин бүргепкен болду. Мен ынчан хаваам черге дегзи доңгая кээп дүштүм.

⁵Дээрги-Чаяакчы меңээ мынча дээн: «Кижини амытан, караң-биле көрүп, кулаң-биле дыңнап турар бүгү чүвеңче кичээнгейден сал. Мен сеңээ Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң бүгү дүрүм, хоойлуларының дугайында чугаалап тур мен. Өргээже кирер черже болгаш ыдыктыг черден үнер черлерниң шуптузунче эң шыңгы кичээнгейден сал.

⁶Үймээнчи израиль чонга Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыт: израильчилер, бүгү-ле чүдек-бужар чүүлдер кылыры ам черле болзун!

⁷Сеткил-чүрээ-даа Меңээ бердинмээн, мага-боду-даа кыртыжап демдектетпээн даштыкы улусту ыдыктыг черже кириптириңерге, олар Мээң өргээмни бужартадып каан-дыр. Силер Мээң аьш-чемимни – үс-чаг биле ханны Меңээ эккеп бергеш, Мээң-биле чарганыңар керээни боттарыңарның бүгү чүдек-бужар чүүлдериңер-биле үрээн-дир силер.

⁸Мээң ыдыктыг чүүлдериңи кадарар хүлээлгеңерни күүсетпейн, Мээң ыдыктыг черимге ону күүседир кылдыр боттарыңар орнуңарга даштыкы улусту томуйлап каан-дыр силер».

⁹Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Сеткил-чүрээ-даа Меңээ бердинмээн, мага-боду-даа кыртыжап демдектетпээн даштыкы кижиги бүрүзү, израиль чоннуң аразында чурттап чоруур-даа болза, Мээң ыдыктыг черимче кирбес ужурлуг.

¹⁰А Израиль Менден аза бээрге, Мени каапкаш барган, дүрзү-бурганнарыңа мөгейип эгелээн левиттер боттарының кем-буруузун чүктээр.

¹¹Олар Мээң ыдыктыг черимге бараан болуп, өргээмниң хаалгаларын таңнылдап, ында бараан болуушкуннарга киржип болур. Олар чонга бүрүн өрттедир болгаш өске-даа өргүлдер малдары дөгериңер, улуска бараан болурлар.

¹²Ынчалза-даа левиттер чон-биле кады дүрзү-бурганнарга мөгееринге киржип, израильчилерни бачытче дуурайлап кириңер боорга, олар боттарының кем-буруузун чүктээр деп даңгыраглаан мен – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. –

¹³Олар ам Менче, Бурганның бараалгакчылары бооп, чоокшулап шыдавас. Олар Мээң бүгү ыдыктыг чүүлдериңи, аажок ыдыктыг

өргүлдөрүмчө чагдап шыдавас. Олар үүлгеткен чүдек-бужар чүүлдери дээш, боттарының бак адын чүктээр.

14 Мен оларга чүгле Бурганның өргээзинче сагыш салырын, аңаа хүн бүрүнүнүң ажылын кылырын дагзып тур мен».

Бурганның бараалгакчыларынга дүрүмнөр

15 «Садоктан укталган левит-бараалгакчылар, кажан израильчилер Менден аза бээрге, ыдыктыг черимге бараан болуушкунну шынчы күүседип келген. Олар бараан болуру-биле Менче чоокшулап болурлар; үс-чаг биле хан өргүп, Мээң мурнумга турарлар – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. –

16 Чүгле олар Мээң ыдыктыг өргээмчө кирип, Меңээ бараан болуру-биле база ажил-албанын кылыры-биле Мээң ширээмчө чоокшулаарлар.

17 Ыдыктыг черниң иштики шөлүнчө кирер хаалгага чедип келгеш, Мээң бараалгакчыларым лён хептен кедип алзыннар. Иштики хаалганың база Бурганның өргээзиниң иштинге бараан болуп тура, олар дүктен кылган хеп кетпезин.

18 Олар бажынга лёндан кылган тускай бөрттер кетсин, а иштики чүвүрлери база лёндан болзун. Дериттирер хеп кетпезин.

19 Олар өргээмниң даштыкы шөлүнчө, ында турар чонче үнерде, бараан болуп кедер хевин уштуп, ыдыктыг өрээлдерге арттырып кагзын, боттарының ыдыктыын хевин дамчыштыр чонче таратпас дээш, өске хептен кедип алзын.

20 Бажын чүлүвес, бажының дүгүн узадыр өстүрбес ужурлуг; бажының дүгүн таартып турзун.

21 Бурганның бараалгакчылары иштики шөлчө баар деп тургаш, арага ишпес ужурлуг.

22 Олар дулгуяк-даа, ашаандан чарылган-даа херээжен кижини кадай кылдыр албазын. Чүгле израиль чондан үнген арыг кыстарны база өске бараалгакчының дулгуяан кадай кылдыр ап болур.

²³Олар Мээң чонумга ыдыктыг чүүлдү ыдыктыг эвезинден, арыг чүүлдү арыг эвезинден канчаар ылгаарын көргүссүн.

²⁴Бараалгакчылар чаргы-чаалылыг херектерге шииткекчи болуп, улусту Мээң дүрүмнерим ёзугаар шиитсин. Олар Меңээ тураскааткан бүгү байырлалдар дугайында хоойлу, доктаалдарымны күүсетсин; Меңээ тураскааткан амыр-дыш хүннерин ыдыктыг деп көрзүн.

²⁵Бурганның бараалгакчыларының кайызы-даа, арыг эвес апарбас дээш, өлүг кижиге чоокшулавас ужурлуг. Чүгле ачазы азы авазы, оглу азы уруу, акы-дуңмазы азы кижиге барып көрбээн угба-дуңмазы чок апарган болза, оларның мөчү-сөөгүнче чоокшулап, арыг эвес апарып болур.

²⁶А бужартаан соонда, арыгланып алгаш, ол бараалгакчы ам-даа чеди хонук дургузунда манаар ужурлуг.

²⁷Оон ол бараалгакчы ыдыктыг черге бараан болуру-биле иштики шөлче кире бээр хүнүнде бачыт дээш өргүлдү эккеп салзын – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. –

²⁸Бурганның бараалгакчыларынга хамаарыштыр алырга, оларның өнчүзү – Мен-дир мен. Израильге оларга хувааглыг чер бербөңер: оларның ээлээр үлүү – Мен-дир мен.

²⁹Олар далган-тараа өргүлүнден, бачыт дээш өргүлден болгаш кем-буруу дээш өргүлден чемненир. Израильде Дээрги-Чаяакчыга кезээ мөңгеде тураскааткан бүгү чүве оларга хамааржыр.

³⁰Бүгү дүжүдүңерниң башкылыгы база бүгү өргүлдериңерниң эң экизи Бурганның бараалгакчыларыныгы болур. Оларга дээрбелээн баштайгы далган-тарааны бериңер, ынчан силерниң бажыңыңарга ачы-буян доктаар.

³¹Бурганның бараалгакчылары бодунуң өлүмү-биле өлгөн азы араатан аңга үзерлеткен кушту-даа, дириг амытанны-даа чивес ужурлуг».

Иезекиил 45

Ыдыктыг тускай девискээр

¹«Чер-чуртту хуваап тура, Дээрги-Чаяакчыга ыдыктыг тускай девискээрдэн аңгылап бериңер. Ооң узуну 25 000 кыры дурту, дооразы 10 000 кыры дурту. Бүгү ол чер ыдыктыг болур.

²⁻³Ыдыктыг девискээрге узуну 25 000 кыры дурту, дооразы 10 000 кыры дурту черден хемчээп каг. Аңаа Бурганның өргээзи – эң ыдыктыг чер турар. Бурганның өргээзи ыдыктыг девискээрге узуну болгаш дооразы 500 кыры дурту дөрбелчин чер ээлээр, а өргээни долгандыр дооразы 50 кыры дурту ажык чер турар.

⁴Шак ол ыдыктыг кезек чер Бурганның бараалгакчыларынга, Дээрги-Чаяакчыже чоокшулап, Ооң өргээзинде бараан болуушкун кылып турар улуска хамааржыр. Ол девискээрге Бурганның өргээзинден аңгыда, бараалгакчыларның бажыңнары база турар.

⁵Узуну 25 000 кыры дурту, дооразы 10 000 кыры дурту өске кезек чер Бурганның өргээзинде ажылдап турар левиттерге хамааржыр – оларның ээлеп чурттаар чери ол болур, оларның чурттаар хоорайлары аңаа турар.

⁶Ыдыктыг девискээрниң чанынга узуну 25 000 кыры дурту, дооразы 5000 кыры дурту кезек черни ээлээр кылдыр хоорайга аңгылап бээр силер. Ол хоорай бүгү израиль чонга хамааржыр.

⁷Ыдыктыг девискээр база хоорайга хамааржыр чер-биле ийи талазындан кызыгаарлашкак кезек черни чоннуң чагырыкчызы ээлеп аар. Ол кезек чер барыын талазындан барыын чүкче, чөөн талазындан чөөн чүкче шөйлүр; ооң узуну Израильдиң бир аймааның хувааглыг чериниң узуну-биле деңнежир.

⁸Ол дээрге Израильде чагырыкчының ээлээн чери-дир. Чагырыкчылар ам Мээң чонумну кызагдавазын, черни израиль чоннуң аймактарынга арттырып берип турзун».

⁹Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Израильдиң чагырыкчылары, ам болзун! Каржы чорук биле кызагдалды болдурбаңар, шынныг шииткел

биле чөптүг чоруктан кылыңар, Мээң чонумну хувааглыг черинден үндүр сывырарын соксадыңар – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн.

–

¹⁰Шын деңзилерден база кургаг төктүүчел, суук чүүлдерни шын хемчээр савалардан ажыглаңар.

¹¹Эфа биле бат – кургаг төктүүчел, суук чүүлдер хемчеглери – бир дөмей хемчээлдиг бооп, кайызы-даа бир хомерниң оннуң биринге деңнешсин. Хомер силерге саваның ишкириниң доктаадып каан хемчээ болзун.

¹²Бир шекел чээрби герага дең болзун, а алдан шекел бир мианага дең болзун.

Өргүлдер биле байырлалдар

¹³Силерниң Меңээ бээр ужурлуг өргүл-белээңер бо-дур. Бир хомер ишти кызыл-тастың-на алданның бир кезиин; бир хомер ишти арбайның-на алданның бир кезиин бериңер.

¹⁴Бир кор ишти олива үзүнүң-не чүстүң бир кезиин бериңер (бир кор бир хомерге деңнежир).

¹⁵Израильдин суггаттыг одар-белчииринден ийи чүс өшкү-хойнуң-на бирээзин база. Ол бүгүнү далган-тараа өргүлдери, бүрүн өрттедир өргүлдер болгаш эп-найырал өргүлдери кылдыр, улусту арыглаары-биле эккеп салыр ужурлуг силер – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. –

¹⁶Черниң бүгү чурттакчылары ол өргүлдерни Израильдин чагырыкчызынга бээр ужурлуг.

¹⁷А чагырыкчының хүлээлгези болза байырлал болгаш ай чаазының хүннеринде база амыр-дыш хүннеринде – израиль чоннуң доктааттыңан бүгү байырлалдарының үезинде бүрүн өрттедир өргүлдер, далган-тараа өргүлдери салыры база арага өргүлү чажары болур. Чагырыкчы кижиге бачыт дээш өргүлдү, далган-тараа өргүлүн,

бүрүн өрттедир өргүлдү болгаш эп-найырал өргүлүн израиль чонну арыглаар кылдыр эккеп салзын».

¹⁸Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Бир айның бирээде кодан малдан четпес-дудуу эвес бугажыктан өргүп, ыдыктыг черни арыглап каг.

¹⁹Бурганның бараалгакчызы бачыт дээш өргүл малының ханындан ап алгаш, Бурганның өргээзиниң эжик кастыктарын, өргүл салыр бедигээштиң ортаакы каъдының дөрт азын болгаш иштики шөлдүң хаалгаларының кастыктарын чаап кагзын.

²⁰Айның чедиги хонуунда база ынчалдыр кылыңар. Ооң-биле Бурганның өргээзин улустуң частырыг кылып азы чүве билбези-биле бачыт үүлгеткенинден арыглап каар силер.

²¹Бир айның он дөртте Хосталышкын байырлалын демдеглеңер, ынчан чеди хонук дургузунда ажыткы-биле хөөтпейн быжырган далганнар чиир силер.

²²Ол хүн чагырыкчы боду дээш база чурттун бүгү чону дээш, бугажыкты бачыт дээш өргүл кылдыр эккеп салзын.

²³Байырлалдың чеди хонуунун дургузунда чагырыкчы хүннүн-не Дээрги-Чаяакчыга бүрүн өрттедир өргүл кылдыр четпес-дудуу эвес чеди бугажык биле чеди кошкарны база бачыт дээш өргүл кылдыр бир дүктүгүр хунаны эккеп салзын.

²⁴Далган-тараа өргүлү кылдыр бир бугажык болгаш кошкар-биле кады бир эфа ишти далган-тарааны эккеп салзын; бир эфа ишти-ле далган-тараа-биле кады бир гин ишти олива үзүн эккеп салзын.

²⁵Чеди айның он беште эгелээр байырлал үезинде чагырыкчы чеди хонук дургузунда база ындыг өргүлдерни эккеп салзын: ол хире бачыт дээш өргүлдү, ол хире бүрүн өрттедир өргүлдү, ол хире далган-тараа өргүлүн болгаш ол хире олива үзүн эккеп салзын».

Иезекиил 46

¹Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Чөөн чүкче көрүнгөн иштики хаалганы алды ажыл хүнүндө хаап каан турар ужурлуг, а амыр-дыш хүнүндө база ай чаазының хүнүндө ону ажыдып каан турзун.

²Чоннуң чагырыкчызы ол хаалганың серилиг черинче даштыыртан киргеш, хаалганың кастыының чанынга доктаап турупсун. Бурганның бараалгакчылары ооң бүрүн өрттедир өргүлүн болгаш эп-найырал өргүлүн салыр ужурлуг, оон чагырыкчы хаалганың эргининге Дээрги-Чаяакчыга мөгейгеш, үне бээр, а хаалга кежээге чедир ажык артар.

³А чурттуң чону амыр-дыш хүннеринде болгаш ай чаазының хүннеринде хаалгаже кирер чер мурнунга Дээрги-Чаяакчыга мөгеер.

⁴Амыр-дыш хүнүндө чагырыкчының Дээрги-Чаяакчыга салыр бүрүн өрттедир өргүлү четпес-дудуу эвес алды хураган болгаш четпес-дудуу эвес кошкар болур ужурлуг.

⁵Кошкар-биле кады бир эфа ишти далган-тараа өргүлүн; хураганнар-биле кады ооң холу чеже далган-тарааны бээр-дир, ынчаны салзын, а бир эфа ишти далган-тараа-биле кады бир гин ишти олива үзүн салзын.

⁶Ай чаазында чагырыкчы кижиге бир бугажык, алды хураган болгаш бир кошкарны – шупту четпес-дудуу эвес малды эккеп салзын.

⁷Бугажык болгаш кошкар-биле кады бир-бир эфа ишти далган-тараа өргүлүн; хураганнар-биле кады ооң холу чегени бээр-дир, ынчаны салзын, а бир эфа ишти далган-тараа өргүлү-биле кады бир гин ишти олива үзүн салзын.

⁸Өргээже кээп тура, чагырыкчы хаалганың серилиг черинче киргеш, база олап үнер ужурлуг.

⁹Кажан чурттуң чону доктаадып каан байырлалдарда Дээрги-Чаяакчыга мөгейип кээп турда, өргээже соңгу талада хаалга дамчыштыр мөгейип кирген улус мурнуу талада хаалга дамчыштыр үнзүн, а мурнуу талада

хаалга дамчыштыр кирген улус соңгу талада хаалга дамчыштыр үнзүн. Кым-даа кирген хаалгазын дамчыштыр дедир чанмазын, бүгү улус дужаашкак хаалга дамчыштыр өргээден үнзүн.

10 Чагырыкчы чон аразынга туруп, улус кирерге, кады кирзин, олар үнерге, база кады үнзүн.

11 Байырлалдар болгаш чыыштар хүннеринде чагырыкчы бир бугажык болгаш бир кошкар-биле кады бир-бир эфа ишти далган-тараа өргүлүн; хураганнар-биле кады чеже өргүлдү ооң холу бээр-дир, ынчаны салыр ужурлуг, а бир эфа ишти-ле далган-тараа-биле кады бир гин ишти олива үзүн салзын.

12 Бир эвес чагырыкчы Дээрги-Чаяакчыга эки туразы-биле өргүлдү – бүрүн өрттедир өргүл азы эп-найырал өргүлү кылыр деп турар болза, аңаа чөөн чүкче көрүнген хаалганы ажыдып берзин. Ол бодунуң бүрүн өрттедир өргүлүн азы эп-найырал өргүлүн амыр-дыш хүнүнде дег эккеп салзын. Чагырыкчы үне бээрге, хаалганы хаап кагзын.

13 Хүннүң-не бир харлыг четпес-дудуу эвес хураганны Дээрги-Чаяакчыга бүрүн өрттедир өргүл кылдыр эккеп салыр ужурлуг. Ону эртенниң-не эккеп салыр ужурлуг.

14 Ооң-биле кады эртенниң-не бир эфа иштиниң алдының бири хире далган-тараа өргүлүн база далган-биле холуур дээш бир гин иштиниң үштүң бири хире олива үзүн эккээр ужурлуг. Дээрги-Чаяакчыга далган-тараа өргүлүнүң дугайында кезээ мөңгеде доктаадып каан дүрүм ол-дур.

15 Хураганны доктаамал бүрүн өрттедир өргүл кылдыр далган-тараа өргүлү болгаш олива үзү-биле кады эртенниң-не эккеп салыр ужурлуг».

Чагырыкчының ээлээр чери

16 Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Бир эвес чагырыкчы бодунуң хувааглыг чериниң кезээн оолдарының кайы-бирээзинге белекке берип

турар болза, ол чер оглунуң өнчүзүнче шилчип, салгал дамчыыр хувааглыг чер апаар.

17А бир эвес чагырыкчы бодунуң хувааглыг чериниң кезээн чалчаларының кайы-бирээзинге белекке берип турар болза, чалча кижин ол черни чүгле Хосталга чылынга чедир ээлээр. Ооң соонда ол чер чагырыкчыже эглип кээр, ооң хувааглыг чери чүгле оолдарының өнчүзү болур.

18Чагырыкчы чонну оларның хувааглыг черинден үндүр кызып, бодунга ап ап шыдавас. Мээң чонумдан кым-даа бодунуң ээлээн черин хавыртпазын дээш, чагырыкчы чүгле бодунуң хувааглыг черин оолдарына салгал дамчыыр өнчү кылдыр берип шыдаар».

Өргүл малының эъдин белеткээр черлер

19Оон үдекчим мени хаалганың кыдыында эртер өдүг дамчыштыр Бурганның бараалгакчыларына хамааржыр соңгу чүкче көрүнген ыдыктыг өрээлдерге эккелди. Көөрүмге, өрээлдерниң барыын талакы кыдыында тускай чер бар болду.

20Ол кижин: «Маңаа Бурганның бараалгакчылары кем-буруу дээш база бачыг дээш өргүлдерниң эъдин дүлүп, далган-тараа өргүлү быжыраар. Өргүлдерни даштыкы шөлче үндүрбес, оларның ыдыктыын чонга дамчытпас дээш ынчаар кылыр» – дээн.

21Ооң соонда үдекчим мени даштыкы шөлче эккелгеш, ооң дөрт азыын тавартыр эрттирди. Көөрүмге, азыг бүрүзүнде-ле бир шөлчүгеш бар болду.

22Даштыкы шөлдүң дөрт азыында узуну дөртөн кыры дурту, а дооразы үжен кыры дурту бичии шөлчүгештер бар болду. Олар азыг бүрүзүнде дөмей хемчээлдиг чорду.

23Оларның кайызын-даа долгандыр херимчигеш туткаш, адаанда одаглар улай тудуп каан.

²⁴Үдекчим меңээ: «Бо дээрге чоннуң эккелген өргүл малдарының эьдин Бурганның өргээзинде ажилдап турар улустуң дүлүп, паштаныр черлери-дир» – дээн.

Иезекиил 47

Бурганның өргээзинден үндүр аккан хем

¹Ооң соонда үдекчим мени Бурганның өргээзинче кирер черже дедир эккелди. Өргээниң эргининиң адаандан агып үнүп чыдар суг көрүп кагдым (өргээ чөөн чүкче көрүнгөн турган). Суг өргээниң мурнуу талакы кыдыының адаандан үнүп, өргүл салыр бедигээштиң мурнуу талазы-биле чөөн чүкче агып чытты.

²Үдекчим мени соңгу талада хаалга дамчыштыр үндүргөш, өргээниң дашты-биле чөөн талада даштыкы хаалгаже аппаратды. Көөрүмге, суг хаалганың оң талазындан үндүр агып чытты.

³Оон үдекчим холунга хемчээр хендир туткаш, чөөн чүкче шиглей 1000 кыры дурту черни хемчээп кылаштады. Кажан ол мени хемниң ындыы чарыынче кежирип каарга, суг кажыымга чедип турду.

⁴База 1000 кыры дуртун хемчээп кылаштааш, мени дедир кежирип каарга, суг дискээм караанга чедип турду. Оон база 1000 кыры дуртун хемчээп кылаштааш, мени ындыы чарыкче кежирип каарга, суг бел кежиимге чедип турду.

⁵Ооң соонда база 1000 кыры дуртун хемчээп кылаштады, а ында суг улгадып, мен ону кежип шыдавас апардым, чүге дээрге суг тереңнеп, эштип кежер ужурлуг турган; ол хемни сүзүп кежер арга чок болган.

⁶Үдекчим менден: «Кижини амытан, көрдүң бе?» – деп айтырды. Оон үдекчим мени дедир хем эриинче аппаратды.

⁷Мен ынаар чеде бергөш, хемниң ол-бо чарыында хөй ыяшты көрүп кагдым.

⁸Демги кижиге меңээ мынча дээн: «Бо суг чөөн чүкте черлерже аккаш, Иордан шынаазынче баткаш, Дус далайже кирер. Ол суг далайже киир аккаш, далайның суун экиртиптер.

⁹Бо хемниң агып чыдар черинге-ле янзы-бүрү үүрмек дириг амытаннар имиңейнип чурттаар. Ол далайга балык дыка хөй боор, чүге дээрге хемниң агым суу далайның суун экиртиптер. Сугнуң аккан черинге-ле амыдырал хайныр.

¹⁰Эрик кыдынга балыкчылар көстүп кээр, олар Эн-Гедиден Эн-Эглаимге чедир четкилерин кургадып, чада салыр. Хевири янзы-бүрү балыктар, Улуг далайда ышкаш, дыка хөй болур.

¹¹А Дус далайны долгандыр тулаа, шалбааларның суу экирбээн хевээр артар, оларны дустаар дээш ажыглаар.

¹²Хемниң ол-бо чарынга чүүл-бүрү хевирлиг чимистиг ыяштар үнер. Оларның бүрүзү оңмас, а чимизи үстүп төнмөс. Ай санында-ла чаа чимис быжар, чүге дээрге суг оларже ыдыктыг черден агып кээр. Ол ыяштарның чимизин чип болур, а бүрүзүн эмненири-биле ажыглаар».

Израильдин чаа кызыгаарлары

(Сан. 34:1-15)

¹³Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Израильдин он ийи аймаанга черни өнчү кылдыр хуваап бээриңер кызыгаарлар бо-дур. Иосифтин салгалдары ийи кезек чер алыр.

¹⁴Черни аймактар аразында дең кылдыр үлээр силер. Мен ол черни ада-өгбөңерге бээр бооп даңгыраглаан мен, ынчангаш ол силерниң өнчүңер болур.

¹⁵Черниң соңгу кызыгаары бо-дур: Улуг далайдан эгелээш, Хетлонну тавартыр Лево-Хаматты эрткеш, Цедадче,

¹⁶Беротче, Сивраимче (ол хоорай Дамаск биле Хаматтын девискээрлериниң аразында турар) база Авранның кызыгаарында Гацар-Тихонче шөйлүр.



¹⁷Ынчалдыр кызыгаар далайдан Дамаск биле Хаматтың соңгу кызыгаарында турар Гацар-Энанче шөйлүр. Соңгу кызыгаар ол-дур.

¹⁸Чөөн чүкке кызыгаар Авран болгаш Дамаск аразы-биле, Иордан хемниң кыдыын дургаар галаад чер болгаш израиль черниң аразы-биле Дус далайже, шуут Тамарга чедир шөйлүр. Чөөн кызыгаар ол-дур.

¹⁹Мурнуу чүкке кызыгаар Тамардан Кадестиң чанында Мерива суунга четкеш, оон Египет-биле кызыгаарда аккан хемниң уну-биле Улут далайга чедир шөйлүр. Мурнуу кызыгаар ол-дур.

²⁰Барыын чүкке Лево-Хаматтың дужунда черге чедир кызыгаар – Улут далай болур. Барыын кызыгаар ол-дур.

²¹Черни араңарда Израильдиң аймактарын ёзугаар хуваап алыр силер.

²²Силер ону боттарыңарга база араңарга чурттай бергеш, ажы-төлдүг апарган даштыкы улуска өнчү кылдыр хуваап алыр силер. Ол даштыкы улус силерниң араңарга Израильдиң үндезин чурттакчылары дег кылдыр санатсын: Израильдиң аймактарының аразына оларга база хувааглыг черден өнчү кылдыр берзин.

²³Даштыкы кижиге черни өнчү кылдыр бээрде, ооң чурттап турары израиль аймактың черинден бериңер». Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Иезекиил 48

Черни үлээни

¹«Аймактарның даңзызы бо-дур. Соңгу чүкте Данның хувааглыг чери турар; ооң соңгу кызыгаары Хетлонну тавартыр Лево-Хаматты эрткеш, Гацар-Энанче шөйлүр. (Гацар-Энан Дамаскының кызыгаарында, а Хамат ооң соңгу талазында турар.) Данның чериниң чөөн чүктен барыын чүкче кызыгаары ол болур.

²Асирниң хувааглыг чери Данның ээлээн чери-биле чөөн чүктен барыын чүкче кызыгаарлажыр.

³Неффалимниң хувааглыг чери Асирниң ээлээн чери-биле чөөн чүктен барыын чүкче кызыгаарлажыр.

⁴Манассияның хувааглыг чери Неффалимниң ээлээн чери-биле чөөн чүктен барыын чүкче кызыгаарлажыр.

⁵Эфремниң хувааглыг чери Манассияның ээлээн чери-биле чөөн чүктен барыын чүкче кызыгаарлажыр.

⁶Рувимниң хувааглыг чери Эфремниң ээлээн чери-биле чөөн чүктен барыын чүкче кызыгаарлажыр.

⁷Иуданың хувааглыг чери Рувимниң ээлээн чери-биле чөөн чүктен барыын чүкче кызыгаарлажыр.

⁸Иуданың хувааглыг чериниң чанынга ооң-биле чөөн чүктен барыын чүкче кызыгаарлашкан тускай девискээр турар. Ооң дооразы 25 000 кыры дурту, а узуну бир аймактың хувааглыг чери-биле дең. Ол девискээрниң ортузунга ыдыктыг өргээ турар.

⁹Ыдыктыг девискээрниң узуну 25 000 кыры дурту, а дооразы 10 000 кыры дурту. Ол девискээрни Дээрги-Чаяакчыга аңгылап каар силер.

¹⁰Ол ыдыктыг девискээр Бурганның бараалгакчыларынга хамааржыр. Соңгу талазында ооң узуну 25 000 кыры дурту, барыын талазында дооразы 10 000 кыры дурту, чөөн талазында дооразы 10 000 кыры дурту, мурнуу талазында узуну 25 000 кыры дурту. Ооң ортузунга Дээрги-Чаяакчының ыдыктыг өргээзи турар.

¹¹Ол черни Садоктуң салгалынга, Мээң ыдыктап кааным бараалгакчыларымга, бээр ужурлуг. Олар Меңээ шынчы бараан болуп келген, кажан израиль чон Менден аза бээрге, өске левиттер ышкаш, Менден ойталаваан улус-тур.

¹²Тускай девискээрниң бо кезээ, аажок ыдыктыг чер, оларга хамааржыр. Ол чер левиттерниң турар девискээри-биле кызыгаарлажыр.

¹³Левиттер Бурганның бараалгакчыларынга хамааржыр черниң чанынга узуну 25 000 кыры дурту, а дооразы 10 000 кыры дурту хувааглыг чер алып. Олар ол черни бүрүн хемчээл-биле алып.

¹⁴Левиттер ону садып-даа, орнап ап-даа шыдавас. Ол болза чуртта эң эки хувааглыг чер болур. Дээрги-Чаяакчының ыдыктыг чери болгаш, өске улус холунче шилчивес ужурлуг.

¹⁵Тускай девискээрниң дооразы 5000 кыры дурту, узуну 25 000 кыры дурту арткан чери ыдыктыг эвес болур. Ону хоорай, бажың-балгат тударынга болгаш одар-белчиир кылырынга ажыглаар. Хоорай ол кезек черниң ортузунга турар.

¹⁶Хоорайның хемчээли бо-дур: соңгу талазы 4500, мурнуу талазы 4500, чөөн талазы 4500 болгаш барыын талазы 4500 кыры дурту.

¹⁷Хоорайның одар-белчири соңгу чүкте 250, чөөн чүкте 250, мурнуу чүкте 250 болгаш барыын чүкте 250 кыры дурту хемчээлдиг болур.

¹⁸Ыдыктыг девискээр-биле узун дургаар кызыгаарлашкак арткан кезек черниң узуну хоорайның чөөн талазында 10 000, барыын талазында 10 000 кыры дурту. Ол кезек черден алган дүжүт-биле хоорайның ажилчы чонун чемгерер.

¹⁹Хоорайда чурттап, ол кезек черни болбаазырадып турар ажилчыннар Израильдиң бүгү аймактарын төлээлеп болур.

²⁰Аңгылап каан бүгү тускай девискээр дөрбелчин болур: узуну болгаш дооразы 25 000 кыры дурту. Ону ыдыктыг хувааглыг чер кылдыр, хоорайның ээлээн черин кириштир, аңгылаар ужурлуг.

²¹Ыдыктыг девискээрниң база хоорайның ээлээн чериниң ийи талазындан арткан чер чагырыкчыга хамааржыр. Ооң чери тускай девискээрниң ээлеп турары 25 000 кыры дурту черден чөөн талаже чурттуң чөөн кызыгаарынга чедир, барыын талаже чурттуң барыын кызыгаарынга чедир шөйлүр. Аймактарның хувааглыг черлеринге чергелешкек ол ийи кезек чер чагырыкчыга хамааржыр. А ыдыктыг

девискээр биле Бурганның өргээзи чагырыкчының черлериниң ортузунда турар.

²²Левиттерниң болгаш хоорайның ээлээн черлери чагырыкчының ээлээн черлериниң ортузунда турар. Чагырыкчының ээлээн черлери Иуда биле Вениаминниң хувааглыг черлериниң аразында турар.

²³Өске аймактарга хамааржыр черлер бо-дур. Вениаминниң хувааглыг чери чөөн чүктен барыын чүкче чагырыкчының ээлээн черлери-биле кызыгаарлажыр.

²⁴Симеоннуң хувааглыг чери Вениаминниң ээлээн чери-биле чөөн чүктен барыын чүкче кызыгаарлажыр.

²⁵Иссахарның хувааглыг чери Симеоннуң ээлээн чери-биле чөөн чүктен барыын чүкче кызыгаарлажыр.

²⁶Завулоннуң хувааглыг чери Иссахарның ээлээн чери-биле чөөн чүктен барыын чүкче кызыгаарлажыр.

²⁷Гадтың хувааглыг чери Завулоннуң ээлээн чери-биле чөөн чүктен барыын чүкче кызыгаарлажыр.

²⁸Гадтың хувааглыг чериниң мурнуу кызыгаары Негевте: Тамардан Кадестиң чанында Мерива суунга четкеш, оортан Египет-биле кызыгаарда аккан хемниң уну-биле Улуг далайга чедир шөйлүр.

²⁹Израильдиң аймактарынга эдилээр кылдыр хуваап бээриңер чер ындыг-дыр». Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Хоорайның хаалгалары

³⁰⁻³¹«Хоорайдан үнер черлер бо-дур. Оларны Израильдиң аймактарының аттары-биле адаар. Узуну 4500 кыры дурту соңгу талада үш хаалга бар: Рувим, Иуда болгаш Левийниң.

³²Узуну 4500 кыры дурту чөөн талада үш хаалга бар: Иосиф, Вениамин болгаш Данның.

³³Узуну 4500 кыры дурту мурнуу талада үш хаалга бар: Симеон, Иссахар болгаш Завулоннуң.

³⁴Узуну 4500 кыры дурту барыын талада үш хаалга бар: Гад, Асир болгаш Неффалимниң.

³⁵Хоорай ханазының ниити узуну 18 000 кыры дурту. Ол хүнден эгелээш, хоорайның ады „Дээрги-Чаяакчы ында“ болур».



Даниил

Даниил 1

Дөрт аныяк израильчи Вавилонда

¹Иудеяның хааны Иоакимниң чагыргазының үшкү чылында Вавилоннуң хааны Навуходоносор Иерусалимче кээп, хоорайны бүзээлеп алган.

²Иудеяның хааны Иоакимни база Бурганның өргээзиниң эдилелдериниң чамдызын Дээрги-Чаяакчы Навуходоносорнуң холунче кирипкен. Навуходоносор ол эдилелдерни Сеннаарже аппарат, бодунуң бурганының өргээзинде эртине шыгжамырынче суп каан.

³⁻⁴Вавилоннуң хааны израильчилерниң аразындан хаан азы ызыгууртан уктуг, четпес-дудуу эвес, арын-шырайы чараш, эртемче чүткүлдүг, угаангыр-сагынгыр, хаанның ордузунга албан-хүлээлге эрттиреринге тааржыр аныяк оолдар шилээш, оларны халдей дыл болгаш үжүк-бижикке өөредирин дүжүметтер даргазы Асфеназка дужааган.

⁵Хаан оларга хүн бүрүде чиир чемни, ижер араганы бодунуң аш-чеминден аңгылап берип турзун деп дужааган. Олар үш чыл иштинде өөрөнгөш, ол хуусаа төнерге, хаанга бараан болуп эгелээр ужурлуг.

⁶Оларның аразында Иуданың аймаандан Даниил, Анания, Мисаил болгаш Азария деп оолдар турган.

⁷Дүжүметтер даргазы оларга өске аттар берип каан чүве-дир: Даниилге – Белтешацар, Ананияга – Седрах, Мисаилге – Мисах база Азарияга – Авденаго деп ат тывыскан.

⁸Даниил хаанның хандырганы чем-биле-даа, арага-биле-даа бодун бужартатпас деп ыяк шиитпирлеп алган. Ынчангаш ол дүжүметтер даргазындан арыг эвес чем чивезин чөпшээрээрин дилээн.

⁹Бурган дүжүметтер даргазын Даниилге энерел көргүзүп, ону кээргээр кылып каан.

¹⁰Ол дарга Даниилге: «Мен дээрги хаанымдан коргар-дыр мен. Ол боду силерниң ижер-чиир аьш-чемиңерни айтып берген болгай. А бир эвес хаан, өске эш-өөрүңерге деңнээрге, силерниң арган-дорганыңарны эскерип каар болза канчаарыл? Ынчан мен силер дээш хаанымның мурнунга бажым-биле харыылаар апаар мен» – деп харыылаан.

¹¹Даниил ынчан дарганың ону болгаш ооң үш өңнүүн кадарзын дээш томуйлап кааны таңныылга мынча дээн:

¹²«Чалчаларыңар бисти шенеп көрүңерем. Он хонук иштинде биске чүгле ногаа, тараа болгаш сугдан өске чем бербейн көрүңер.

¹³Ооң соонда хаанның хандырган аьш-чемин чип турар оолдар-биле бистиң арын-шырайывысты деңнеп көрүңер даан. Ооң түңнелинде чалчаларыңар бисти канчаарыңарны бодуңар билиңер».

¹⁴Таңныыл ооң дилээ-биле чөпшээрешкеш, дөрт оолду он хонук иштинде шенеп көргөн.

¹⁵Он хонук эрткенде, олар, хаанның хандырган аьш-чемин чип турар оолдарга деңнээрге, чараш болгаш шыырак көстүр болган.

¹⁶Ол хүнден эгелээш, таңныыл оларга үндүрүп берген чем болгаш арага орнунга чүгле ногаа, тараа берип турган.

¹⁷Бурган ол дөрт оолга мерген угаан-сарыылды, бүгү эртемнерге чаяалганы хайырлап турган. А Даниилге янзы-бүрү дүштерни болгаш Бургандан көстүүшкүннерни тайылбырлап билир чаяанны база хайырлаан чүве-дир.

¹⁸Хаанның айтып каан үези чедип кээрге, дүжүметтерниң даргазы оолдарны Навуходносорга эккелген.

¹⁹Хаан олар-биле чугаалажып көөрге, бүгү оолдардан Даниилге, Ананияга, Мисаилге база Азарияга чедер улус чок болган. Ынчангаш оларны хаанга бараан болур ажилга киирип каан.

²⁰Хаан кандыг-даа эртем талазы-биле чугаа чорударга, олар чурттуң бүгү илби-шидичилер болгаш караң көрнүрлеринден он катап угаанныг болган.

²¹Даниил аңаа Кир хаанның чагыргазының бирги чылынга чедир ажылдаан чүве-дир.

Даниил 2

Хаанның дүжүн Даниилдин тайылбырлааны

¹Навуходоносор хааннаашкынының ийиги чылында дүштер көргөн. Оон сагыш-сеткили хөлзээрге, удувастап калган.

²Ынчан хаан бүгү халдей илби-шидичилерни, караң көрнүрлерни, чурагачыларны дүштерин тайылбырладып аар дээш кыйгыртып эккелген. Олар хаанның чарлыын ёзугаар ооң мурнунга чыгып келгеннер.

³Хаан оларга: «Мен дүш дүжедим. Ол дүжүмнүң утказын билип чадааш, дүвүрелге алзып тур мен. Ону тайылбырладып алыксап тур мен» – дээн.

⁴Халдейлер хаанга арамей дылга: «Хаан мөңге назылазын! Чалчаларыңар биске дүжүңерни чугаалап бериңер, бис ону тайылбырлап көрээли» – дээннер.

⁵Хаан халдейлерге: «Мындыг чарлык үндүрүп тур мен: бир эвес силер мээң дүжүмнү болгаш ооң утказын чугаалап бербес болзуңарза, силерни үзе-чаза шаап шаажылап каар, а бажыңнарыңарны үрегдеп каар эвеспе.

⁶А бир эвес ол дүштү база ооң утказын чугаалап бээр болзуңарза, силерге мен белектер, шаңналдар берип, улуг хүндүткел көргүзөр мен. Ынчангаш дүжүмнү чугаалаш, ооң утказын илередиңер!» – деп харыылаан.

⁷Халдейлер катап база: «Хаан чалчалары биске дүжүн чугаалап берзин, бис ону ынчан тайылбырлаптар бис» – дээннер.

⁸Хаан мынча дээн: «Мен ылап билип тур мен. Мээң үндүрген чарлыым дыңнааш, силер үе чылдырып, шөйүп турар-дыр силер.

⁹Мээң дүжүмнү тайылбырлап бербес болзуңарза, силерни чаңгыс кеземче манап турарын билир болгай силер. Ынчангаш силер мени мегелеп, мээң мурнумга кажарлап, чүве өскерли бээр чадавас деп бодап турар-дыр силер. Баштай дүштү чугаалаңар! Ынчан мен ооң утказын билип турарыңарга бүзүрээр мен».

¹⁰Халдейлер хаанга: «Хаанның дужаалын күүседип шыдаар кижичер кырындан тывылбас. Кажан-даа, кандыг-даа хаан ындыг айтырыгны илби-шидичилерден, караң көрнүрлерден, чурагачылардан айтырып чорбаан.

¹¹Хаан кым-даа харыылап шыдавас нарын айтырыг салып турар-дыр. Аңаа харыыны чүгле бурганнар билир, а олар кижилер аразында чурттавайн турар болгай» – деп харыылаан.

¹²Ол сөстөрү дыңнааш, хаан аажок ажынып-хорадап, Вавилоннун мерген угаанныгларын шуптузун өлүрүп каарын дужааган.

¹³Мерген угаанныгларны шаажылаарының дугайында чарлык үнүп келген. Даниилди өөрлери-биле кады узуткаар дээш дилеп турган.

¹⁴Хаанның шаажылакчыларының даргазы Ариох Вавилоннун мерген угаанныгларын өлүрер дээш чедип кээрге, Даниил ооң-биле угаанныг болгаш эптиг чугаа кылган.

¹⁵Ол хаанның эргетенинден: «Хаан чүге ындыг кадыг чарлык үндүрген чоор?» – деп айтырган. Ариох Даниилге херектиң ужурун чугаалап берген.

¹⁶Ынчан Даниил хаанга баргаш, ооң дүжүнүң утказын тайылбырлаарыңа боданыр үеден бээрин дилээн.

¹⁷Даниил бажыңыңа келгеш, бүгү чүвени эштеринге – Ананияга, Мисаилге база Азарияга чугаалап берген.

¹⁸Дээрде саадаан Бургандан оларны кээргеп, чажытты ажыдарын база Вавилоннуң мерген угаанныглары-биле кады шаажылаттырарындан чайладырын эки дилээрин эштеринге ол чагаан.

¹⁹Дүне Даниилдиң дүжүнге ол чажыт ажыттынып келген. Ынчан Даниил дээрде саадаан Бурганны алгап-йөрээп, мынча дээн:

²⁰«Бурганның адынга мөңгө шагда алдар! Ол мерген угаанныг болгаш күштүг-дүр.

²¹Кандыг-даа шаг-үелерни Ол ээлчештирип солуп турар, хааннарны дүжүрүп, оларның орнунга чаа хааннарны көдүрүп турар. Угаанныгларга – мерген угаанны, чүве эндевестерге билигни берип турар-дыр.

²²Ол ханы чажыттарны ажыдыптар, дүмбей караңгыда чүү чажыртынганын билип каар; Ол чырык-биле бүргеттинген.

²³Өгбелеримниң Бурганы, Сени мактап, алдаржыдып тур мен. Чүгле Сен меңээ мерген угаанны болгаш күштү бердиң! Бистиң дилээвисти хандырып, Сен меңээ ам харыы бердиң: хаанның айтырып турган чүвезин Сен биске айтып бердиң».

²⁴Ооң соонда Даниил Вавилоннуң мерген угаанныгларын шаажылаары-биле хаанның чорудупканы Ариохка чеде бергеш, мынча дээн: «Вавилоннуң мерген угаанныгларын шаажылава. Мени хаанга чедир, мен ооң дүжүн чугаалап берейн».

²⁵Ариох ол-ла дораан Даниилди хаанга эккелгеш, илеткээн: «Иудеядан тудуп эккелген улустуң аразындан мен силерниң дүжүңер тайылбырлаар бир кижитып алдым, хааным».

²⁶Ынчан хаан Даниилден (азы Белтешацардан): «Сен шынап-ла мээң кандыг дүш көргенимни билгеш, ону тайылбырлап шыдаар сен бе?» – деп айтырган.

²⁷Даниил хаанга мынча деп харыылаан: «Хаанның айтырып турар чажыдын аңаа мерген угаанныглар-даа, илби-шидичилер-даа, караң көрнүр улус-даа, чурагачылар-даа ажыдып шыдавас.

²⁸Ынчалза-даа дээрде саадаан Бурган бар, чажыттарны Ол ажыдып билир. Ол Навуходоносор хаанга келир үелерде чүү болурун баш бурунгаар чугаалап берген-дир. Орун-дөжээңерге тамчыктанып удуп чыдырыңарда, силерниң дүжүңерге мындыг чүве кирген-дир.

²⁹Силер орун-дөжээңерге чыда, келир үеде чүү болурун бодап тургандыр силер. Ынчангаш чажыттарны ажыдар Бурган силерге келир үени көргүскен-дир.

³⁰А меңээ ол чажыт бүгү өске улустан угаанныг боорумга эвес, а силерге, о хааным, ол дүштүң утказын тайылбырлап берзин дээш база дүвүрелиңерниң үнген дөзүн билип алзын дээш ажыттынганы ол-дур.

³¹Хаан, силер дүжүңерде улуг көжээ көрген-дир силер – дендии улуг кылаңнааш көжээ, ооң хевири дыка сүртенчиг.

³²Ол көжээниң бажы – арыг алдын, хөрээ болгаш холдары – мөңгүн, ишти болгаш дөңмектери – хүлерден бүткен.

³³Чодалары – демир, таваңгайлары – демир болгаш дой холумактыг.

³⁴Оон силер бир көрүптериңерге, кижиниң кандыг-даа киржилгези чокка, көжээниң кырынче дагдан хоорулган бир даш кээп дүшкеш, ооң демир болгаш дой холумактыг буттарын чуура дүшкен.

³⁵Ынчан демир, дой, хүлер, мөңгүн болгаш алдын шупту тоглап баткаш, чайгы шаңда тараа саваңы дег апарган. Хат ол бүгүнү хадып аппаарга, чүү-даа артпайн барган-дыр. А көжээни чуура дүшкен даш улуг даг апаргаш, бүгү чер-делегейни дола берген.

³⁶Дүш ындыг болган-дыр. А ам хаанга ооң утказын чугаалап берээли.

³⁷Хаан, силер дээрге хааннарның хааны-дыр силер. Силерге дээрге саадаан Бурган хааннаашкынны, эрге-чагырганы, күчү-күштү, ат-алдарны хайырлааш,

³⁸кижилерни, черниң аңнарын, дээрниң куштарын каяа-даа чорааш, силерге чагыртыр кылдыр Ол берген-дир. Алдын баш – силер-дир силер.

³⁹Силерниң сооңарда өске хааннаашкын келир. Ол силерниинге четпес боор. Ооң соонда дараазында хүлер хааннаашкын бүгү чер кырын чагырар апаар.

⁴⁰А дөрткү хааннаашкын демир дег быжыг болур. Демирниң бүгү чүүлдерни чуура шаап, бузуп келири дег, ол хааннаашкын демгилерни шуптузун чылча шаап каар.

⁴¹Оон ыңай силер чартыын дойдан, чартыын демирден кылган таваңгайларны база бут салааларын көргөн болгай силер, ынчаарга хаанныг күрүне ийи аңгылаттынган болур. Ында демирниң быжыының кезик-чамдыызы бар боорга, силер демирни дой-биле чартыкташып турар кылдыр көргөн-дир силер.

⁴²Буттарның салааларының чамдыызы демир, бир чамдыызы – дой, ынчангаш хааннаашкын чамдыкта быжыг, бир чамдыкта бустуучал болур-дур.

⁴³Силерниң көргениңер демир дой-биле холушкак болганы дег, ол чоннарның салгалдары база төрелдежип каар. Ынчалза-даа демир биле дойнуң холумааның быжыг тудушпазы дег, олар чаңгыс эп болбас.

⁴⁴Ол хааннарның үезинде өске чоннарның холунга кирбес, мөңге, бузулбас күрүнени дээрге саадаан Бурган тургузуп каар. Ол күрүне демги күрүнелерни шуптузун чылча шаап, узуткап каар. А ол боду мөңгези-биле турар.

⁴⁵Ынчангаш кандыг-даа кижиниң киржилгези чокка, дагдан хоорулган даштың көжээ кырынче кээп дүшкеш, демирни, хүлерни, дойну, мөңгүннү болгаш алдынны чуура дүжүп каапканының утказы ол. Өндүр

улуг Бурган ынчалдыр хаанга келир үени көргүскени ол-дур. Дүш ылап-ла ындыг болган, тайылбырлааны база бүзүрелдиг».

⁴⁶Навуходоносор хаан Даниилдин мурнунга хаваан черге дегзип, мөгейгеш, аңаа далган-тараа өргүлү база чаагай чыттыг арага өргүлүн салырын дужааган.

⁴⁷Хаан Даниилге: «Силерниң Бурганыңар ылап-ла бурганнарның Бурганы-дыр! Хааннарның Тергиидекчизи-дир! Сен ол чажытты ажыдып шыдапкан болганыңда, сээң Бурганың чажыттарның Ажыдыкчызы-дыр!» – дээн.

⁴⁸Ооң соонда хаан Даниилге эңмежок белек-селээн сунгаш, ону Вавилоннуң мерген угаанныгларының даргазы, Вавилон девискээрниң чагырыкчызы кылдыр депшидип каан.

⁴⁹Хаан Даниилдин дилээ-биле Седрахты, Мисахты база Авденагону Вавилон девискээрниң ажыл-агый башкарыкчылары кылып каан. А Даниил боду хаанның өргээзинге артып калган чүве-дир.

Даниил 3

Алдын көжээ болгаш отка шаажылал

¹Навуходоносор хаан бедии – алдан, дооразы – алды кыры дурттут алдын көжээ кылдыргаш, ону Вавилон девискээринде Деира оргулаажынга тургузуп каан.

²Ооң соонда хаан бүгү дүжүметтерни, тус чер чагырыкчыларын, чөвүлекчилерни, акша-хөрөңги кадагалакчыларын, шииткекчилерни, даргаларны, чурт баштыңнарын тургузуп алган көжээзин ыдыктаар ёзулалга кээп, чыглырынче кыйгырткан.

³Бүгү дүжүметтер, тус чер чагырыкчылары, чөвүлекчилер, акша-хөрөңги кадагалакчылары, шииткекчилер, даргалар, чурт баштыңнары хаанның көжээзиниң мурнунга чыгып келгенде,

⁴медеглекчи ыткыр мынча дээн: «Дыңнаңар, бүгү чоннар, аймактар болгаш төрел бөлүктөр!»

⁵Труба, эдиски, лимби, чадаган, чанзы, кеңгирге – бо бүгү хөгжүм үнүн дыңнап каг сал-ла, Навуходносор хаанның тургузуп кааны алдын көжээге черге чедир мөгейип, кээп дүжер силер.

⁶Мөгейбес болгаш кээп дүшпес кижини чалын-оттуг суугуже киир октаптар!»

⁷Труба, эдиски, лимби, чадаган, чанзы, кеңгирге болгаш өске-даа хөгжүм үннери чаңгыланып эгелээри билек, бүгү чоннар, аймактар болгаш төрел бөлүктөр Навуходносор хаанның тургузуп кааны алдын көжээге черге чедир мөгейип, кээп дүшкеннер.

⁸Ол үеде чамдык халдейлер иудейлерни хоптанып чеде берген.

⁹Олар Навуходносор хаанга мынча дээн: «Хаан мөңгө назылазын!»

¹⁰⁻¹¹Труба, эдиски, лимби, чадаган, чанзы, кеңгирге болгаш өске-даа хөгжүм чаңгыланып үнерге, бүгү чоннар, аймактар болгаш төрел бөлүктөр алдын көжээге черге чедир мөгейип, кээп дүшсүн, а аңа мөгейип кээп дүшпээн кижини чалын-оттуг суугуже киир октаптар деп бүгүдеге силер, хаан, чарлык үндүрген болгай силер.

¹²А Вавилоннуң ажил-агыйын башкаарын дагзып кааныңар иудейлер – Седрах, Мисах болгаш Авденаго олар силерни дыңнавайн, силерниң бурганнарыңарга бараан болбайн, силерниң тургузуп каан алдын көжээңерге мөгейбейн турарлар-дыр».

¹³Ону дыңнааш, Навуходносор аажок ажынып-хорадааш, Седрах, Мисах болгаш Авденагону эккээрин дужааган. Оларны хаанга эккээрге,

¹⁴Навуходносор айтырган: «Седрах, Мисах болгаш Авденаго! Силерни мээң бурганнарымга бараан болбайн, мээң тургузуп каан алдын көжээмге мөгейбейн турар дээр-дир, ол шын бе?»

¹⁵Мындыг-дыр: труба, эдиски, лимби, чадаган, чанзы, кеңгирге болгаш өске-даа хөгжүм үннери чаңгыланып эгелээри билек, мээң кылганым алдын көжээге черге чедир мөгөйип, кээп дүжеринге белен болуңар; ынчанмас болзуңарза, доп-дораан чалын-оттуг суугуже киир октаттырар силер! Ынчан кандыг бурган силерни мээң холумдан адырып шыдаарыл?»

¹⁶⁻¹⁷Ынчалза-даа Седрах, Мисах болгаш Авденаго Навуходоносор хаанга: «О хаан! Силерге ол дугайында харыы бээривис албан эвес. Бистиң бараан болуп чоруур Бурганывыс суугунуң одундан-даа, силерниң холуңардан-даа бисти адырып шыдавас деп бе?

¹⁸Бир эвес адырып албас-даа болза, дөмей-ле, хаан, билип алыңар: силерниң бурганнарыңарга бараан болбас бис, силерниң тургузуп каан алдын көжээңерге-даа мөгөйбес бис» – деп чугаалаан.

¹⁹Ынчан Навуходоносор Седрах, Мисах болгаш Авденагога оон-даа артык ажына бээрге, ооң арны хуула берген. Ол суугуну ооң мурнунда турганындан чеди катап изиг кылдыр одаарын дужааган.

²⁰Бодунуң шерииниң эң шыырак дайынчыларынга Седрах, Мисах болгаш Авденаго оларны хүлүп-шарааш, чалынныг отче киир октаптарын дужааган.

²¹Шериглер оларны хүлүп-шарааш, хөйлең, бөрт болгаш өске-даа идик-хеви-биле олчаан отче киир октапкан.

²²Хаанның коргунчуг чарлыын ёзугаар суугуну эмин эрттир изидир одап каанындан, Седрах, Мисах болгаш Авденагону шаажылаар яланы күүседип турган улус боттары безин чалбыыштан өрттенип өлүп калган.

²³Седрах, Мисах болгаш Авденагону үжелдирзин хүлүглүг хевээр отче октапканнар.

²⁴Хенертен Навуходоносор хаан кайгаанындан далаш-биле туруп келгеш, чөвүлекчилеринден айтырган: «Бис суугуже үш хүлүглүг кижиги

октапкан болгай бис але?» «Ийе, шак-ла ындыг, хаан» – деп харыылааннар.

²⁵Ол мынча дээн: «А мен от ортузунда хостуг кылаштажып турар каң кадык дөрт кижиге көрүп тур мен. Дөрт дугаар кижиге Бурганның бир оглунга дөмей-дир».

²⁶Навуходоносор чалбыышталып турар оттуг черге чоокшулап келгеш: «Седрах, Мисах болгаш Авденаго, Дээди Өрүкү Бурганның чалчалары! Оон үнүп келиңерем!» – деп кыйгырган. Ынчан Седрах, Мисах болгаш Авденаго от аразындан үнүп келгеннер.

²⁷Даргалар, тус чер чагырыкчылары, чөвүлекчилер, хаанның дүжүметтери чыгып келгеш, көөргө, ол үш кижиге от дегбээн, бажының дүктери өрттенмээн, идик-хеви бүдүн, олардан өртеңзиг чыт безин келбес болган.

²⁸Навуходоносор хаан мынча дээн: «Седрах, Мисах болгаш Авденагонун Бурганынга алдар! Ол Бодунун төлээзин чорудупкаш, Аңаа идегээн чалчаларын камгалап алган-дыр. Олар хаанның дужаалын тооваан, боттарының амы-тынын бодалаан – бодунун Бурганындан өске кандыг-даа бурганга бараан болбаан, мөгейбээн.

²⁹Бүгү чоннарга, аймактарга болгаш төрөл бөлүктөргө мээң үндүргөн дужаалым бо-дур: кым Седрах, Мисах болгаш Авденагонун Бурганын бак сөглээр болдур, ол кижини үзе-чаза кезип шаажылаар, ооң бажыңын узуткап каар! Чүгө дээрге ол Бургандан өске кандыг-даа бурган ынчаар камгалап шыдавас».

³⁰Ооң соонда хаан Седрах, Мисах болгаш Авденагога Вавилон девискээринге бедик эрге-дужаалдарны берип, депшиткен чүве-дир.

Хаанның кескен ыяш дугайында дүжү

³¹Навуходоносор хаанның чер кырында бар бүгү чоннарга, аймактарга болгаш төрөл бөлүктөргө үндүргөн чарлалы бо-дур: Силерге амыр-тайбың доктаазын!

³²Дээди Өрүкү Бурганның менче чоруткан кайгамчыктыг чүүлдер болгаш онзагай демдектерин силерге тоожуп бээрин шиитпирледим.

³³Ооң чоруткан демдектери өндүр улуг, Ооң кылган кайгамчык чүүлдери күштүг! Ооң хааннаашкыны – мөңгө быжыг, Ооң эрге-чагыргазы – бүгү салгалдар кырында турар!

Даниил 4

¹Мен, Навуходоносор, бодумнуң бажыңымга амыр-шөлээн чурттап, ордумга аас-кежиктиг тамчыктанып чордум.

²Ынчалза-даа мен дүш дүжээш, аажок корткан мен. Удуп чыда, дүжүмде көргеним болушкуннар дыка сүрээденчиг болду.

³Мээң ол дүжүмнү тайылбырлап берзин дээш, Вавилоннуң бүгү мерген угаанныгларын бодумнуң мурнумга чыып эkkээрин дужааган мен.

⁴Бүгү илби-шидичилер, караң көрнүрлер, чурагачылар, мерген угаанныг халдейлер чедип келген. Дүжүмнү оларга чугаалап бээримге, кым-даа тайылбырлап шыдаваан.

⁵Адак сөөлүндө Даниил чедип келди (мээң бурганымга тураскаадып, ону Белтешацар деп адаар) – ол кижиге ыдыктыг бурганнарның сүлдезин эдилээн болду. Мен аңаа дүжүмнү мынчаар чугаалап бердим:

⁶«Илби-шидичилерниң даргазы Белтешацар! Сени ыдыктыг бурганнарның сүлдезин эдилээн деп билир мен, сен кандыг-даа чажытты чииги-биле ажыдып шыдаар сен. Ынчангаш меңээ чугаалап берем, көргөн дүжүмнүң утказы чүл?

⁷Удуп чыда, мындыг дүш көрдүм. Чер-чурттуң ортузунда бедик ыяш өзүп турар –

⁸кончуг улуг, күчүлүг ыяш, бедии дээрде чедип турар, черниң ужу-кыдыыңга чедир көстүп турар;

⁹сырый бүрүлери, бүгүдени чемгериптер эңмежок кат-чимистиг. Ооң хөлегезинде – черниң аңнары, будуктарында – дээрниң куштары чурттап турар, бүгү амылыг амытан оон аштанып-чемненип турар.

¹⁰Оон ыңай дүжүмде көөрүмге, дээрниң ыдыктыг хайгааракчы төлээзи дүжүп келгеш,

¹¹дыңзыг үн-биле мынча деп турду: „Ыяшты ужургаш, будуктарын кезиңер, бүрүлерин үзе соккаш, кат-чимизин тө силгиңер. Ооң хөлегезинден аңнар дезип чорутсун, будуктарындан куштар ужа берзин.

¹²Оон черге чүгле дазылдарлыг төжек артсын, оыттуг ховуга ол төжек демир болгаш хүлер-биле кинчилетсин. Дээрниң чаъс-шалыңы-биле шыгыттынзын, ооң үүлези черниң оыдунуң аразынга аңнар-биле артары болзун.

¹³Кижиде медреселин ол чидирипкеш, аң-меңниң угаан-чүрээн эдилээр, ынчалдыр чеди чыл эртер.

¹⁴Бо дужаал – дээрниң ыдыктыг хайгааракчыларының шиитпири-дир! Бүгү амылыглар оон билип алзын: кижиде күрүнелериниң кырынга Дээди Өрүкү Бурган эрге-чагыргалыг. Хааннаашкынны Ол берип турар, күзээр болза, эң-не кудуку барасканны-даа хаан кылдыр көдүрер“.

¹⁵Мен, Навуходносор хаан, шак мындыг дүш көрдүм. А сен, Белтешацар, ол дүштү тайылбырлап чугаалап бер. Чүге дээрге мээң күрүнөмде чаңгыс-даа мерген угаанныг кижиде ооң утказын чугаалап шыдавас-тыр. А сен ону шыдаар сен, чүге дээрге сен ыдыктыг бурганнарның сүлдезин эдилээн болгай сен».

¹⁶Даниил, азы Белтешацар, кезек када аңгадай берген – ооң бодалдары дүвүренчиг болган. Хаан аңаа: «Белтешацар! Ол дүш болгаш ооң утказы сени дүвүретпезин» – дээрге, Белтешацар мынча деп харыылаан: «Дээрги хааным! Ындыг дүш силерниң дайзыннарыңарга дүжеттинип, ооң утказы оларга хамааржыр турган болза.

¹⁷Силерниң көргениңер бедии дээрде чедип турар, черниң ужу-кыдыынга чедир көстүп турар кончуг улуг, күчүлүг ыяш,

¹⁸сырый бүрүлериң, бүгүдени чемгериптер эңмежок кат-чимистиг, адаанда – черниң аңнары, будуктарында – дээрниң куштары чурттап турар, бүгү дириг амытан оон аштанып-чемненип турар ыяш дээрге,

¹⁹о хааным, силер-дир силер. Силер улуг болгаш күчүлүг силер: силерниң ат-алдарыңар дээрге чедир өскөн, а силерниң эрге-чагыргаңар черниң ужу-кыдыынга чедип турар.

²⁰Хаан көөрге, дээрниң ыдыктыг хайгааракчызы дүжүп келгеш, мынча деп турган: „Ыяшты ужургаш, узуткап кааптыңар, оон черге чүгле дазылдарлыг төжек артсын, оьттуг ховуга ол төжек демир болгаш хүлөр-биле кинчилетсин. Дээрниң чаьс-шалыңы-биле шыгыттынзын, ооң үүлези черниң оьдунуң аразынга аңнар-биле артары болзун. Ынчалдыр чеди чыл* эртер“.

²¹Дээрги хааным, Дээди Өрүкү Бурган силерге кандыг үүле онааганын көргүзүп турары ол-дур.

²²Силерни кижилер аразындан сывырыптар, силер черлик аң-мең аразынга чурттап, мал ышкаш оьт оьттаар, дээрниң чаьс-шалыңы-биле шыгыттыңар силер. Ынчалдыр чеди чыл* эртерге, кижини күрүнелериниң кырынга Дээди Өрүкү Бурган эрге-чагыргалыг-дыр деп билип каар силер: күзөөн кижизинге хааннаашкынны Ол берип турар.

²³Ынчалза-даа ол ыяштың дазылдарлыг төжөөн арттырып каарын дужааган болгай. Ынчап кээрге, кажан силер бүгү эрге-чагырга дээрде саадаан Бурганга хамааржыр деп чүвени билип каарыңарга, силерге хааннаашкыныңарны эгидип бээр-дир.

²⁴Ынчангаш, хааным, мээң сүмем силерге таарымчалыг болзун: бачыттарыңарны чөптүг херектер-биле, кем-бурууңарны түрөңги улуска ээ көрүүшкүн-биле эдип алыңар. Ынчан, канчап билер, силерниң амыр-шөлөөн амыдыралыңар уламчылаар чадавас».

- ²⁵Ол бүгү Навуходоносор хаанга мынчалдыр таварышкан.
- ²⁶Он ийи ай эрткенде, хаан Вавилонда ордузунга селгүүстеп чораан.
- ²⁷«Бо-дур, өндүр улуг Вавилон – найысылалым – деп, хаан чугаалаан. – Ону мен күчү-күжүм-биле бодумнуң ат-алдарымга тураскаадып тудуп каан мен!»
- ²⁸Ол сөстөрни чугаалап четтикпээнде, дээрден үн дыңналган: «Бээр дыңна, Навуходоносор хаан! Хаан эргеңни казыттырган сен.
- ²⁹Сени кижилер аразындан сывырыптар, черлик аң-мең аразынга чурттаар сен. Мал ышкаш оът оъттаар сен. Ынчалдыр чеди чыл эртерге, кижини күрүнелериниң кырынга Дээди Өрүкү Бурган эрге-чагыргалыгдыр деп билип каар сен: күзөөн кижизинге хааннаашкынны Ол берип турар».
- ³⁰Ол-ла дораан бүгү чүве Навуходоносор-биле ынчалдыр болу берген. Ону кижилер аразындан сывырыпкан, ол мал ышкаш оът оъттап, дээрниң чаъс-шалыңы-биле шыгыттынып турган. Бажының дүгү эзирниң чүглери дег, дыргактары куштуу дег кылдыр өзүп калган.
- ³¹Ол хуусаа эрте бээрге, мен, Навуходоносор, караамны дээрже угландырыпкан мен – ынчан угаан-медерелим менче катап эглип келген. Мен Дээди Өрүкүнү алдаржыдып, мөңгө дириг Бурганны алгап-мактадым: Ооң эрге-чагыргагазы – мөңгө чагырга-дыр, Ооң хааннаашкыны – бүгү салгалдар кырында турар.
- ³²Чер-делегейниң бүгү чурттакчылары Ооң мурнунга чүү-даа эвес-тир; дээрниң күштери-биле-даа, черниң чурттакчылары-биле-даа Ол канчалдыр күзей-дир, ынчалдыр кылыр. Ооң холун кым-даа доктаатпас, «Ынчап болбас!» деп кым-даа чугаалавас.
- ³³Ол өйде угаан-медерел менче эглип келген; бодумнуң хаан алдар-хүндүм болгаш күчү-күжүм база менче эглип келген. Чөвүлекчилерим болгаш дээди ызыгууртаннарым мени хүлээп аарга, мен катап хаан апардым. Мээң күчү-шыдалым мурнукузундан-даа артык улгаткан.

³⁴Ам мен, Навуходоносор, Дээрниң Хаанын алдаржыдып, Аңаа мактал болгаш хүндүткел көргүзүп тур мен: Ооң бүгү ажил-чорудулгазы ылап шынныг, Ооң оруктары чөптүг; Ол турамык менээргектерни томаартып шыдаар.

Даниил 5

Валтасарның дою болгаш ханада бижик

¹Бир катап Валтасар хаан бодунуң муң дээди ызыгууртанынга дой кылгаш, олар-биле кады арага ижип турган.

²Эзирип калгаш, Валтасар өгбези Навуходоносорнуң Иерусалимде Бурганның өргээзинден ап алганы алдын болгаш мөңгүн саваларны эkkээрин дужааган: хаан, ооң ызыгууртаннары, кадайлары болгаш кул-кадайлары ол савалардан арага ишсиннер дээн.

³Иерусалимде Бурганның өргээзинден келген алдын саваларны эkkээрге, хаан, ооң ызыгууртаннары, кадайлары болгаш кул-кадайлары ол савалардан арага ижип эгелээн.

⁴Олар араганы иштишаан, боттарының алдын, мөңгүн, хүлер, демир, ыяш болгаш даш бурганнарын алдаржыдып турганнар.

⁵Хенертен кижини холунуң салаалары көстүп келгеш, хаанның ордузунуң чугайлап каан ханазынга чырыткы дужунга бир чүве бижип эгелээн. Хаан бижип турар холду көрүп каан –

⁶ооң арны агарып, аажок корга берген, балдыры сириңейнип, дискектери бот-боттарынга үскүлежи берген.

⁷Хаан дыңзыг үн-биле алгырыпкаш, илби-шидичилерни, чурагачыларны база караң көрнүрлерни эkkээрин дужааган. Ол Вавилоннуң мерген угаанныгларынга чугаалаан: «Кым ол бижикти номчупкаш, утказын тайылбырлаптарыл, ол кижиге каас-коя хепти кедиргеш, мойнунга алдын илчирбежигеш суп бээр мен. Ол кижини күрүнеде үш дугаар улуг эргелиг кижини боор».

⁸Хаанның бүгү мерген угаанныглары чедип келгеш, ол бижикти номчуп-даа, утказын тайылбырлап-даа чадап кааннар.

⁹Ынчан кортканындан Валтасар хаанның арны оон-даа агарып калган, а ооң ызыгууртаннары аңгадай берген.

¹⁰Хаан болгаш ооң ызыгууртаннарының чүнү чугаалажып турарын билип кааш, кадын дой болуп турган черге чедип келгеш, мынча дээн: «Хаан мөңге назылазын! Бодалдарыңар дүвүревезин, арныңар агарбазын.

¹¹Ыдыктыг бурганнарның сүлдезин эдилээн бир кижини силерниң күрүнеңерде чурттап чоруур болгай. Силерниң өгбеңерниң хааннаашкынының үезинде-ле, ооң чырык угаан-сарыылы, бурганнарның мергени-биле дөмей мергени билдингир турган чүведир. Силерниң өгбеңер, Навуходоносор хаан, ону илби-шидичилерниң, караң көрнүрлерниң, чурагачыларның болгаш өске-даа мерген угаанныг халдейлерниң даргазы кылып каан турган-дыр – хаан боду, силерниң өгбеңер аан!

¹²Даниилдин (ону хаан Белтешацар деп база адап турган) угаан-сарыылды, чүве билири чүнүң-биле-даа деңнеттинмес, дүш билири шыырак, утказы билдинмес чажыт болгаш нарын тывызык чүүлдерни тайылбырлаары эки. Даниилди кыйгырып эккелзин – ол тайылбырлап бээр».

¹³Даниилди ооң мурнунга эккээрге, хаан аңаа мынча дээн: «Мээң хаан өгбемниң Иудеядан үндүрүп эккелгени улус-биле кады келген Даниил дээрзи сен сен бе?»

¹⁴Сени ыдыктыг бурганнарның сүлдезин эдилээн, чырык угаан-сарыылдыг болгаш аажок мерген угаанныг деп дыңнадым.

¹⁵Бо-дур, мерген угаанныгларны, илби-шидичилерни меңээ бо бижикти номчуп, ооң утказын тайылбырлап берзин дээш чалап эккээрге, олар чүнү-даа чугаалап шыдавас болдулар.

16 А сени мен билдинмес чажыт болгаш нарын тывызык чүүлдерни дыка тайылбырлаар кижиге деп дыңнадым. Бир эвес сен бо бижикти номчупкаш, утказын тайылбырлап бээр болзуңза, сеңээ каас-коя хеп кедиргеш, мойнуңга алдын илчирбежигеш суп бээр мен. Ынчан сен күрүнеде үш дугаар улуг эргелиг кижиге боор сен».

17 Даниил хаанга мынчаар харыылаан: «Белектерни бодуңарга арттырып алыңар, шаңналдарны өске улуска бериптиңер. Мен ол чокка-ла хаанга ол бижикти номчааш, утказын чугаалап бээр мен.

18 О хаан! Силерниң өгбөңер Навуходоносорга Дээди Өрүкү Бурган эрге-чагырганы, өндүр улуг чорукту болгаш алдар-хүндүнү берген-дир.

19 Бурган ону ындыг өндүр улуг кылып каан боорга, ооң мурнунга бүгү чоннар, аймактар болгаш төрөл бөлүктөр кортканындан сириңейнип турганнар. Навуходоносор хаан күзээр болза – өлүрүп шиидип каар, күзээр болза – өршээп, дириг арттырып каар, күзээр болза – өрү көдүрер, күзээр болза – куду бадырып каар турган.

20 Оон ол эмин эрттир чоргаар болгаш хоолургак апаргаш, хаан дүжүлгезинден дүжүрткен, алдар-хүндүзүн оскунган.

21 Ону кижилер аразындан сывырыпкан, ооң угаан-медерели аңны дег апарган. Ол черлик элчигеннер аразыңга чурттап, мал ышкаш, оът оъттап, дээрниң чаъс-шалыңы-биле шыгыттынып турган. Адак сөөлүндө ол мону билип алган: кижиге күрүнелериниң кырыңга Дээди Өрүкү Бурган эрге-чагыргалыг болур, күзээн кижизинге хааннаашкынны Ол берип турар.

22 А силер, Валтасар, ооң салгакчызы, ол бүгүнү билир хиреңерде, чүгө чүрээңерни томаартып албаан силер?

23 Силер дээрниң Дээргизинге удурланып, менээргенген силер: Ооң өргээзинден келген саваларны силерге эккеп бээрге, бодуңарның ызыгууртаннарыңар, кадайларыңар болгаш кул-кадайларыңар-биле ол савалардан арага ижип олар-дыр силер. Силер мөңгүн, алдын, хүлер,

демир, ыяш болгаш даш бурганнарыңар мактап олар-дыр силер, а олар чүнү-даа көрбес, дыңнаvas, билбес чүвелер-дир! Силерниң амыдыралыңар тыныжын болгаш салым-чолуңарны башкарып олар Бурганны алдаржытпаан силер.

²⁴Ынчангаш бо холду Ол чорудупкан, сөстөрни Ол бижээн.

²⁵Мында мынча деп бижээн-дир: МЕНЕ, МЕНЕ, ТЕКЕЛ, ПАРСИН.

²⁶Ону чазарга, мынча дээн-дир: МЕНЕ – Бурган силерниң хааннаашкыныңарны хуусаазын санааш, ону төнгөн деп түңнээн.

²⁷ТЕКЕЛ – Силерни деңзилээрге, эмин эрттир чиик болган-дыр силер.

²⁸ПЕРЕС – Силерниң чагырган күрүнеңерни чаргаш, мидийлер биле перстерге берипкен».

²⁹Ону дыңнааш, Валтасар дужаал үндүрүптөргө, Даниилге каас-коя хепти кедирикеш, ооң мойнунга алдын илчирбежигешти суккаш, күрүнеде үш дугаар улуг эргелиг кижиге деп чарлапкан чүве-дир.

³⁰Ол-ла дүне халдей хаан Валтасар өлүртүп каан.

³¹Дарий деп мидий уктуг кижиге хаан апарган. Ынчан ооң хары алдан ийи турган чүве-дир.

Даниил 6

Арзылаңнарлыг оңгар

¹Дарий бүгү күрүнени башкалары-биле 120 дүжүметти томуйлаарын шиитпирлээн,

²а оларны удуртур кылдыр үш чагырыкчыны (оларның аразында Даниилди) соңгуп каан. Дүжүметтер чагырыкчыларга ажылын илеткеп турар, а хаан шүүдеп, чардыгып турбас.

³Ол хамык дүжүметтерниң болгаш чагырыкчыларның аразындан Даниил ылгалып турган, чүге дээрге Даниилдиң сүлдези бедик турган.

Ынчангаш хаан ону бүгү күрүнени башкарар кылдыр депшидерин бодап турган чүве-дир.

⁴Ол аразында өске чагырыкчылар болгаш дүжүметтер Даниил күрүнениң ажыл-агыйын канчаар чорудуп турарын хайгаарап, аңаа кем-буруу дилеп эгелээн. Ынчалза-даа Даниилди чемелепки дег чүү-даа тыппааннар, чүге дээрге Даниил бүгү чүвени шынчызы-биле кылыр болгаш, ооң мегези-даа, частырыы-даа чок турган.

⁵Ынчан олар: «Даниилге удур чүнү-даа тыппас-тыр бис. Ооң бодунуң Бурганының хоойлу-дүрүмнерин сагып турарын буруу кылдыр санаар эвес бис?» – дээннер.

⁶Ол чагырыкчылар болгаш дүжүметтер шупту бөлүү-биле хаанга келгеш, мынча дээннер: «Дарий хаан мөңге назылазын!

⁷Чурттуң баштыңнары, чагырыкчылар, дүжүметтер, чөвүлекчилер, тус чер чагырыкчылары – бис шупту хаан мындыг хоруг кылгаш, чарлык үндүрер болза эки деп бодап тур бис: үжен хонук дургузунда кым-даа бургандан азы кижиден диленип, чалбарывазын. Чүгле силерден, о хаан, дилеглер кылып болур. Кым ол хоругну үрээр болдур, ол кижини арзылаңнарлыг оңгарже киир октаптар!

⁸Ындыг хоругну кылып каап көрүңер, о хаан, чарлыктан үндүрүп калыңар – өскертип болбас, мидийлер биле перстерниң хоойлузун үреп болбас чарлыктан».

⁹Дарий хаан олар-биле чөпшээрешкеш, ындыг чарлыкты үндүрүп каан.

¹⁰Ынчалза-даа Даниил, ындыг чарлык үнгенин билип тура-ла, бажыңыңа чанып келгеш, үстүкү өрээлиниң Иерусалимче көрүнген соңгазының мурнунга, биеэде дег, дискек кырынга олуруп алгаш, хүнде үш катап тейлеп, бодунуң Бурганын алдаржыдып мөргүп турган.

¹¹Чагырыкчылар болгаш дүжүметтер шупту бөлүү-биле аңаа чедип келгеш, бодунуң Бурганынга чаннып мөргүп турган Даниилди көрүп кааннар.

¹²Ынчан олар хаанга баргаш: «О хаан! Силер чарлык үндүрген болгай силер: бир эвес үжен хонук дургузунда кым-бир кижиден бургандан азы кижиден, силерден өске, диленип чалбарый бээр болза, ол кижини арзылаңнарлык оңгарже киир октаптар» – деп сагындырганнар. Хаан: «Ийе, ол дээрге хажыдып болбас чарлык, мидийлер биле перстерниң үреп болбас хоойлузу-дур!» – деп харыылаан.

¹³Олар ынчан хаанга: «А Иудеядан тудуп эккелген улустуң бирээзи Даниил силерни-даа тооп көрбейн, силерниң үндүрген хоруглуг хоойлуңарга-даа чагыртпайн турар: ол хүнде үш катап мөргүп турардыр» – деп чугаалааннар.

¹⁴Ону дыңнааш, хаан аажок муңгарап хомудааш, Даниилди камгалап каар деп бодап алган: хүн ашкыже дээр, ону канчаар камгалап аарының аргазын боданып келген.

¹⁵Ынчан демгилери бөлүү-биле хаанга чедип келгеш: «Бодуңар билир болгай силер, хаан: мидийлер биле перстерниң хоойлузун ёзугаар хаанның үндүргени кандыг-даа чарлыкты азы хоойлуну күш чок болдурбас» – дээннер.

¹⁶Ынчан хаан Даниилди эккелгеш, ону арзылаңнарлык оңгарже киир октаптарын дужааган. Ол Даниилге мынча дээн: «Соксаал чокка бараан болуп чорууруң Бурганың сени камгалап-ла алыр болзунам!»

¹⁷Даниилдин үүлези өскерилбезин дээш, оңгарның аксын даш-биле дуй салып кааш, хаан бодунуң таңмазы-биле база дээди ызыгууртаннарының таңмалары-биле ону таңмалап каан.

¹⁸Хаан бодунуң ордузунче чана бергеш, аьш-чем-даа чивейн, хөглевейн-даа, удуп чыдып алган, ынчалза-даа ооң уйгузу келбээн.

¹⁹Даартазында даң бажында хаан тургаш, арзылаңнарлык оңгарже далажыпкан.

²⁰Даниилди суп каан оңгарга чедип келгеш, хаан дүвүрел-биле кыйгырган: «Дириг Бурганның чалчазы, Даниил! Соксаал чокка бараан болуп чорууруң Бурганың сени арзылаңардан камгалап шыдады бе?»

²¹Ынчан Даниил хаан-биле чугаалажы берген: «Хаан мөңгө назылазын!»

²²Мээң Бурганым Бодунуң төлээзин чорудуптарга, ол арзылаңарның аастарын дуй тудуп каарга, олар меңээ дегбеди. Бурганның мурнунга мээң кандыг-даа буруум чок болгай. А силерниң мурнуңарга база, хаан, кандыг-даа кем-буруу кылбаан болгай мен».

²³Даниил анаа боорга, хаан дыка өөрээн, ынчангаш ону оңгардан уштуп эккээрин дужааган. Даниилди оңгардан уштуп эккээрге, ол шуут бүдүн-бүрүн болган – чүгө дээрге ол бодунуң Бурганынга идегээн-дир.

²⁴Хаан Даниилди хоптанып келген улусту эккелгеш, оларны кадайлары болгаш ажы-төлү-биле кады арзылаңарлыг оңгарже киир октаптарын дужааган. Оңгарның дүвүнге дүжүп четпээнде-ле, арзылаңар оларже шурай бергеш, үсперлеп каапкан.

²⁵Ынчан Дарий хаан чер кырында бар бүгү чоннарга, аймактарга болгаш төрөл бөлүктерге мынча деп бижип каан: «Силерге амыр-тайбың доктаазын!»

²⁶Мээң чарлыым мындыг: меңээ чагыртып турар бүгү күрүнемде шупту улус Даниилдин Бурганын хүндүлөп, Оон кортсун! Чүгө дээрге Ол – дириг, мөңгө амыдыраан Бурган-дыр, Ооң хааннаашкыны кажан-даа узуткаттырбас, Ооң чагыргазы төнчү чок.

²⁷Ол камгалаар болгаш айыылдан адырар, дээрге болгаш черге кайгамчык чүүлдерни болгаш онзагай демдектерни чаяар. Ол Даниилди арзылаңардан камгалаан».

²⁸Ынчалдыр Даниил Дарийниң база перс хаан Кирниң хааннаашкыннарының үелеринде чедимчелиг чурттап чораан чүве-дир.

Даниил 7

Дөрт араатан дугайында көстүүшкүн

¹Вавилоннуң хааны Валтасарның чагыргазының бирги чылында Даниил удуп чыткаш, дүш дүжээн. Ооң соонда ол дүжүн бижип алган. Ооң чугаазы мынчаар эгелээн.

²Даниил мынча деп чугаалаан: Көөрүмге, дүнеки көстүүшкүнүмде дээрниң дөрт хады улуг далайның чалгыгларын хөлзедип турар болду.

³Далайдан аңгы-аңгы дендии улуг дөрт араатан аң үнүп келди.

⁴Биргизи – арзылаңга дөмей, ынчалза-даа эзирнии дег чалгыннарлыг. Бир көөрүмге, ооң чалгыннарын одура тырткаш, ону черден көдүргеш, буттарының кырында кижиде даа ышкаш кылдыр тургузуп каан тур. Аңаа кижинии дег угаан-чүрек берип каан.

⁵Ийи дугаары хереп туруп алган адыгга дөмей. Ооң аксында диштериниң аразында үш ээги көстүп турар. Аңаа: «Туруп баргаш, эъттен мага хандыр чип ал!» деп айтып кааннар.

⁶Ооң соонда база бир араатан көрүп кагдым. Ол ирбишке дөмей, ынчалза-даа ооргазында куштуу дег дөрт чалгынныг. Ол араатан дөрт баштыг болду. Аңаа чагырга хүлээдип каан.

⁷Оон дүнеки көстүүшкүнүмде дөрт дугаар араатан көрдүм. Ол дендии коргунчуг, аажок күштүг, ооң улуг диштери демирден бүткөн. Ол араатан чүнү-даа сырыптар, үрегдээр, артып калган чүвелерни буттары-биле үрей тепкилеп кааптар. Ол демги үш араатанга дөмейлешпес – он мыйыстыг болду.

⁸Мен ол мыйыстарны топтап көөрүмге, оларның аразында бир бичии мыйыс өзүп орар, а эрги мыйыстарының үжүн аңаа чайлап берзин дээш тура тыртып каан. Ол мыйыс кижиде ышкаш карактарлыг, менээргенип чугааланыр аастыг.

⁹Ооң соонда мен дараазында чүүлдү көрүп каан мен: каш дүжүлгелер тургузуп каарга, үе-дүптен бээр амыдыраан Ирей бодунуң дүжүлгезинге олурупкан. Ооң хеви – хар дег ак, а бажының дүгү

– арыг ак хой дүгү дег. Ооң дүжүлгези – өөскээн чалбыыш, дугуйлары – кыпкан отка бүргеткен.

¹⁰Ооң мурнундан эге бажын алгаш, оттуг агым хем дег чаттылган. Муң-муң кижиге Аңаа бараан болган, түмөн-сая кижиге Ооң мурнунда турган. Шииткел эгелээн, номнар ажыттына берген.

¹¹Ынчан мен мону көрдүм: мыйыстың менээргенип чугаалаан сөстери дээш, дөрткү араатан аңны өлүргөн база ооң мөчүзүн узуткап, өрттедипкен.

¹²А арткан араатаннарның эрге-чагыргага казыттылган, ынчалза-даа оларга кезек өйдө дириг артарын чөпшээрээн.

¹³Оон ыңай дүнеки көстүүшкүнүмдө мындыг чүвө көрдүм. Кижиге амытан оглу ышкаш бир-ле Кижиге дээрниң булуттары-биле бүргеттинип алган келген. Чоокшулап кээрге, ону үе-дүптөн бээр амыдыраан Ирейге чедире берген.

¹⁴Аңаа эрге-чагырганы, алдар-хүндүнү база хааннаашкынны хүлээдип берип каан. Бүгү чоннар, аймактар болгаш төрөл бөлүктөр аңаа чагырты берген. Ооң эрге-чагыргага – мөңгө болгаш казыттынмас, Ооң хааннаашкыны кажан-даа узуткаттырбас.

Көстүүшкүннү тайылбырлааны

¹⁵Мен, Даниил, көстүүшкүнүмдө ол бүгүнү көргөш, дүвүрөлгө алыстым – ол көстүүшкүннерден аажок корттум.

¹⁶Мен аңаа турганнарның бирээзинге чеде бергеш, ол бүгүнүң утказын айтырдым. Ол ынчан мээң көргөн дүжүмнү тайылбырлап берди:

¹⁷«Ол дендиги улуг дөрт араатан аң дээрге чер кырын чагырар дөрт хаандыр.

¹⁸Ынчалза-даа ооң соонда хааннаашкын Дээди Өрүкү Бурганның ыдыктыг чонунуң холунче шилчиир. Ынчан олар чагырганы кезээ мөңгөдө алыр».

¹⁹Оон мен өскелерге дөмейлешпес, аажок коргунчуг, демир диштерлиг болгаш хүлер дыргактарлыг, чүнү-даа сыырыптар, үрегдээр, артып калган чүвелерни буттары-биле үрей тепкилеп кааптар дөрткү араатанның дугайында билип алыксай берген мен.

²⁰Ооң бажында он мыйызы чүнү айтып турарыл; эрги мыйыстарының үжүн аңаа чайлап берзин дээш тура тыртып каан соонда, карактарлыг, менээргенип чугааланыр аастыг, өскелеринден улгадыр өскен чүү мыйызыл ол?

²¹Мен ол мыйыстың ыдыктыг чон-биле канчаар дайын эгелээш, оларны тиилеп турганын көрдүм.

²²Ынчан үе-дүптен бээр амыдыраан Ирей келгеш, Дээди Өрүкү Бурганның ыдыктыг чонунуң чаргы-чаалызын шиитпирлээн: оларның дүжүлгени ээлеп, хааннап эгелээр үези келди.

²³Ол кижии меңээ мынча деп харыылады: «Дөрт дугаар араатан аң дээрге чер кырынга дөрт дугаар хаанныг күрүне тыптып кээр дээни ол-дур. Ол аң бүгү өске күрүнелерге дөмейлешпес, бүгү чер кырын таптап, үрегдеп, сыырыптар.

²⁴Он мыйыс дээрге ол күрүнени башкарар он хаан-дыр. А оларның соонда өскелеринге дөмей эвес бир мыйыс база бир хаан-дыр. Ол хаан үш хаанны базып, томаартып каар.

²⁵Ол Дээди Өрүкү Бурганга удур чугаалар кылып, Ооң ыдыктыг чонун кызып-кыйып, байырлалдарын болгаш дүрүмнерин өскерттип каарын бодаар. Ыдыктыг чон ооң холунче кирер – бир чыл, ийи чыл база чартык чыл иштинде.

²⁶Ынчалза-даа шииткел чорудулгазы эгелээрге, ол хаанның эрге-чагыргазы казыттынар: ону чок кылып, бүрүнү-биле узуткап каар.

²⁷А чырык черде бүгү күрүнелерниң хааннаашкыны, эрге-чагыргазы болгаш өндүр-чаагайы Дээди Өрүкү Бурганның ыдыктыг улус-чонунче

шилчий бээр. Ол хааннаашкын – мөңге; бүгү күрүнелер аңаа чагыртып, бараан болур».

²⁸Ынчалдыр чугаа төндү. Мени, Даниилди, улуг коргуушкун хөмө апкан, арным агара берген. А ол чугааны сеткилимге шыгжап алган мен.

Даниил 8

Кошкар биле хуна дугайында көстүүшкүн

¹Валтасар хаанның чагыргазының үшкү чылында мен, Даниил, баштайгы көстүүшкүннүң соонда база бир көстүүшкүн көргөн мен.

²Көстүүшкүнүмде мен Элам девискээринде найысылал хоорай Сузының ордузунга чеде бергеш, Уулай хемниң кыдыында тур мен.

³Көөрүмге, хем кыдыында кошкар тур. Ол ийи улуг мыйыстыг, а соңнай үнген мыйызы баштайгызындан узун бооп турар.

⁴Ол кошкар барыын чүкте, соңгу болгаш мурнуу чүктерде дириг амытан бүрүзүн үзерге, аңаа удур туржуп шыдаар кым-даа чок. Оон камгаланыр арга чок, ол чүнү күзээрил, ону кылып турар, ынчангаш ооң күжү улгадып кел-ле чыдар.

⁵Мен ол көргөн чүүлүмнүң дугайында боданып тургаш, канчангаш-ла көрүптеримге, барыын чүктен бир хуна чер-делегейни одурту чоруп ор. Ол хуна чер кырынга дегбес чоруп ор, ооң хаваанда чаңгыс дыка улуг мыйыс бар болду.

⁶Ол мээң хем кыдыынга көргеним ийи мыйыстыг кошкарже аажок хорадап маңнап бар чыдыр.

⁷Оон көөрүмге, хуна кошкарга чоокшулап келгеш, ону дошкуну-биле үзүп-ле эгеледи, ооң ийи мыйызын тура үзүп каапты. Кошкарның аңаа удур туржур харыы чок болган: хуна ону ужур үскеш, тепсеп каапкан – кошкар оон камгаланып шыдаваан.

⁸Хуна дыка күштүг апарган. Кажан ооң күчү-күжү улгадып келгенде, улуг мыйызы сыйлып калган, ооң орнунга дөрт чүкче көрүнгөн дөрт мыйыс үнүп келген.

⁹Оларның бирээзинден база бир мыйыс үнүп келген. Баштай ол бичии турган, оон улгадып өскөш, мурнуу болгаш чөөн чүктерже, база Каас чуртче көрнү берген.

¹⁰Ол мыйыс дээрниң аг-шериинге чедир улгадып өскөн, оон шериглерниң, сылдыстарның чамдыбызын черже дүжүр октапкаш, оларны тепсеп турган.

¹¹Мыйыс аг-шеригниң Баштыңчызынга чедир безин улгадып өскөн: Аңаа бараалгаткан хүннүң-не салыр өргүлдерни соксадып каан база Ооң ыдыктыг өргээзин хоозурадып каапкан.

¹²Хүннүң-не салыр өргүлдерни база аг-шеригни бузут-бакка суп каан. Мыйыс Алыс шынны черже киир таптап турган. Ол ынчаар хөделбишаан, делгереп чоруп турган.

¹³Ынчан мону дыңнадым. Дээрниң бир ыдыктыг төлээзи өскезинден айтырып турган: «Бо көстүүшкүннүң болуушкуннары кайы хире үргүлчүлээр ирги? Кажанга дээр хүннүң-не салыр өргүлдер турбазыл, бузут-бак чорук хоозуралга чедирерил, ыдыктыг өргээ болгаш аг-шериг таптаттырарыл?»

¹⁴Демгизи: «2300 кежээ болгаш эртен дургузунда. Ооң соонда ыдыктыг өргээ катап тургустунар» – диди.

¹⁵Ол көстүүшкүннү көргөш, мен, Даниил, ооң утказын билип алырын оралдажырымга, мээң мурнумга эр кижиге хевирлиг бир-ле амытан чедип келди.

¹⁶Уулай хемден кижиге үнү дыңналып келди. Ол мынча диди: «Гавриил! Көстүүшкүннүң утказын бо кижиге тайылбырлап бер».

¹⁷Гавриил мээң турган черимге чедип келди. Ол чоокшулап кээрге, кортканымдан черже доңгая кээп дүштүм. Ол меңээ мынча диди: «Кижиге амытан, ол көстүүшкүн төнчү үеге хамааржыр деп билип ал».

¹⁸Гавриил мээң-биле чугаалажып турда, мен черге билинмес чыткан мен. Ынчан ол мени көдүрүп тургузуп кааш,

¹⁹чугаалады: «Доктааткан төнчү үеде, Бурганның килеңиниң сөөлгү хүннеринде чүү болурун сеңээ чугаалап берейн.

²⁰Сен ийи мыйыстыг кошкарны көрдүң ала. Ол дээрге мидий биле перс күрүне-дир.

²¹А хуна дээрге грек күрүне-дир. Ооң хаваанда улуг мыйызы – бирги хааны-дыр.

²²Мыйыс буступ каарга, орнунга дөрт мыйыс үнүп кээри дээрге ол чондан дөрт хаан тыптып кээри-дир. Ынчалза-даа олар бирги хаан ышкаш күштүг эвес боор.

²³Ол хааннарның соонда, бузут-бактың аяа долларга, бардам болгаш кара сагыштыг хаан тыптып кээр.

²⁴Ооң күжү улгады бээр, ынчалза-даа бирги хаанга ооң күжү четпес боор. Ол хаан каржы-дошкун хоозуралды болдурар, хөделбишаан, делгерээр, күчү-күштүглерни болгаш ыдыктыг чонну чылча шаап, таптаар.

²⁵Кончуг кажар, кара сагыжын чедимчелиг ажыглааш, улуургак апаар. Дыка хөй улусту ол хенертен чылча шаап каар. Ынчангаш ол хаан тергиидекчилерниң Тергиидекчизинге удур тура халааш, адак сөөлүндө бастырып аар – а кеземчени кижиниң кандыг-даа киржилгези чокка алыр.

²⁶Кежээки болгаш эртенги өргүлдөр салып болбас үе дугайында бо көстүүшкүн ылап шын болур. Сен ону улустан чажырып, таңмалап чор. Ол талыгыр ыракта хүннерге хамааржыр».

²⁷Мен, Даниил, чилчиим үстүп, элээн хонуктар иштинде аарып чыткан мен. Ооң соонда мен катап-ла хаанга бараан болуп чордум. Мен ол көстүүшкүндөн дыка сүрээдээн болгаш, утказын билбес турдум.

Даниил 9

Даниилдин чон дээш мөргүлү

¹Мидий уктуг Ахашвероштуң оглу Дарий халдейлерниң хааны апарганының бирги чылында,

²мен, Даниил, ыдыктыг Бижилгелерде Дээрги-Чаяакчының Иеремия медээчиге сөзүн номчааш, Иерусалим чеден чыл иштинде хоозурап кээр ужурлуг дээрзин билип каапкан мен.

³Мен ынчан Дээрги-Бурганга мөргүп, чаннып, качыгдал хевин кедип, хүл чаштынып алгаш, шээрленип эгеледим.

⁴Мен Бурганым Дээрги-Чаяакчыга чаннып, ажы-биле чонумнуң бачыгтарын миннип, чугааладым: «Дээрги, өндүр улуг болгаш сүртенчиг Бурганым! Сеңээ ынак болгаш Сээң айтышкыннарың сагып чоруур улус-биле Сен Бодуннуң керээңни сагып чоруур болгай сен.

⁵А бис бачыт кылдывыс, кемниг, шынчы эвес чоруктар үүлгедип, үймээн үндүрүп, Сээң айтышкыннарыңдан ойталап, Сээң дүрүмнериңни үреп, буруудадывыс.

⁶Сээң чалча-медээчилериң Сээң адыңдан бистиң хааннарывыска, чагырыкчыларывыска, бистиң өгбелеривиске – бистиң чуртувустуң бүгү чонунга чүве чугаалаарга, дыңнавайн турдуvus.

⁷Чөптүг чорук Сээң талаңда, Дээрги, а бис, Иудеяның болгаш Иерусалимниң чурттакчылары – бүгү Израильдин улuzu ам бужар бак атка кирдивис: Сеңээ өскерилгенивис дээш, үндүр ойладыпканың ырак-чоокта, бүгү чурттарда чурттап чоруур улус шуптузу.

⁸О, Дээрги-Чаяакчы! Бис, бистиң хааннарывыс-даа, чагырыкчыларывыс-даа, өгбелеривис-даа, бужар бак атка кирдивис: Сеңээ удур бачыт кылган-дыр бис.

⁹Бистиң Дээрги-Бурганывыс биске энерел көргүзүп, өршээзин – бис Аңаа удурланып турган болгай бис,

¹⁰Бурганывыс Дээрги-Чаяакчыны тооп дыңнавайн, Ооң чалча-медээчилерин дамчыштыр берген хоойлуларын күүсетпейн турган бис.

¹¹Бүгү израиль чон Сээң хоойлуңну үрээн – Сени дыңнаарын күзевейн, Сенден хая көрнү берген. Ынчангаш биске Бодуңнуң чалчаң Моисейниң хоойлузунда бижээни каргыш болгаш шииткел онаашкан, чүге дээрге бис Бурганның мурнунга бачыт кылган-дыр бис.

¹²Бурганның биске болгаш бистиң баштыңчыларывыска чугаалаан сөстери бүткен-дир: Ол бисче коргунчуг айыыл-халапты чорудупкан – Иерусалимге болган дег халап чырык чер кырынга кажан-даа болуп көрбээн.

¹³Моисейниң хоойлузунда бижээни бүгү айыыл-халап бисти хөмө алган-дыр. Ынчалза-даа бис Бурганывыс Дээрги-Чаяакчыдан ол-ла хевээр өршээл дилевээн бис, боттарывыстың кем-буруувустан адырлып, Ооң алыс шынын ханы билип албаан-дыр бис.

¹⁴Дээрги-Чаяакчы бисче айыыл-халап ыдарын саадатпаан, бисче ону чорудупкан. Бурганывыс Дээрги-Чаяакчы Бодунуң бүгү херектеринге чөптүг, а бис Ону дыңнаваан-дыр бис.

¹⁵О, Дээрги-Бурганывыс, Сен күштүг холуң-биле Бодуңнуң чонуңну Египеттен үндүрүп алдың, ынчангаш Сээң адың амдыгаа дээр алдарлыг, а бис бачыт үүлгеткеш, буруудадывыс.

¹⁶Дээргим! Сээң кезээде чөптүүң ёзугаар, Бодуңнуң кыптыккан килеңиңни ыдыктыг даанда турар Иерусалим хоорайыңдан чавырып ап көр. Бистиң бачыдывыс хараазындан база бистиң өгбелеривистиң

буруузу-биле Иерусалим болгаш Сээң чонуң чоок-кавының чоннарынга куду көрдүрткен.

17О, бистиң Бурганывыс! Бодуңнуң чалчаңның чалынган мөргүлүн дыңнап көр, хоосураан өргээңни Бодуңнуң ээ көрүүшкүнүң-биле Бодуң алдарың дээш чырыдып көр!

18Дилээмче кичээңгейден салып көр, мээң Бурганым! Көрүжүннү бисче угландырып, Сээң ат-алдарыңга тураскааткан хоорай канчаар хоосураанын көр! Бис бодувустуң шынныывыска идегээш эвес, а Сээң өндүр улуг кээргелиңге идегээш, Сенден чаннып дилеп тур бис.

19Дээрги, дыңнап көр! Дээрги, өршээ! Дээрги, дыңнап кааш, саадатпайн хөделип көрөм! Бурганым, бистиң дилевисти Бодуң алдарың дээш хандырып бер, чүгө дээрге хоорайың-даа, чонуң-даа Сээң ат-алдарыңга тураскааттыңган-дыр!»

20Мен бодумнуң болгаш израиль чонумнуң хай-бачыдын миннип, Бурганым Дээрги-Чаяакчыга ынчалдыр чаннып турдум, Бурганымның ыдыктыг даа дээш дилеп турдум.

21Мен ынчалдыр мөргүп турумда, баштайгы көстүүшкүндө көргеним Гавриил деп кижжи меңээ дүрген ужуп чедип келди. (Ол бүгү кежээки өргүл кылыр үеде болган.)

22Мени сургап тура, ол мынча диди: «Даниил, мен сээң билииң немеп бээр дээш чедип келдим.

23Сен мөргүп эгелээриңге-ле, Бургандан харыы келген. Ынчангаш мен Ооң эргим кижизи сеңээ ол харыыны чугаалаар дээш келдим. Ооң ажыдып каан харыызын ам билип ал:

24Сээң чонуңга болгаш ыдыктыг хоорайыңга чеден катап чеди чыл доктааттыңган. Ол хуусаа иштинде бужар-бак чорук доостур, бачыттың төнчүзү кээр, чонну кем-буруузундан арыглап каар, мөңгө чөптүг-шынныг чорук тыптыр, өттүр билген медеглелдер болгаш

көстүүшкүннер бүдер база Эң ыдыктыг черни үс-биле чаап, чаартып каар.

²⁵Мону база угаап билип ал: Иерусалимни катап тургузарының дугайында дужаал үнгенинден бээр, шилиттинген, чагдырткан Чагырыкчының кээринге чедир чеди катап чеди чыл эртер, а ооң соонда алдан ийи катап чеди чыл эртер – ол хуусаа иштинде хоорайның төп шөлү болгаш камгалалдары катап тургустунар, ынчалза-даа ол чылдар берге болур.

²⁶Кажан алдан ийи катап чеди чыл эртерге, чагдырткан Чагырыкчыны чок кылыр, ооң чүзү-даа артпас. Хоорай-даа, ыдыктыг өргээ-даа чедип кээр өске чагырыкчының чонунга үптеттирер. Ооң төнчүзү үерге алысканы-биле дөмей; төнчүге чедир дайын болгаш баш бурунгаар доктааттырган хоозураашкыннар болур.

²⁷Ол чагырыкчы дыка хөй улус-биле чеди чылдың керээзин чарып аар. Ол үениң чартыындан өргүлдерни соксадып каар, а ооң орнунга хоозуралдың бужар чудун тургузар – хоозурадыкчыны баш бурунгаар доктааттырган яла таварааже, ындыг болур».

Даниил 10

Дээрниң төлээзиниң Даниилге көстүп келгени

¹Персияның хааны Кирниң чагыргазының үшкү чылында Даниилге (азы Белтешацарга) Бургандан ажыдыышкын болган – ол медээ ылап шынныг, дыка күштүг болган.

²Ол үеде мен, Даниил, үш неделя дургузунда качыгдалга турган мен:

³амданныг аъш-чем амзавайн, арага биле эътке шуут дегбейн, олива үзү-биле чагдынмайн турдум.

⁴Бирги айның чээрби дөртте мен улуг Хиддекел хемниң эриинге чордум.

⁵Көөрүмге, ында лён хептиг, белинде арыг алдын курлуг бир-ле кижитур.

⁶Ооң мага-боду – эртине даш дег, арны – чырыш дээн кызаңнаашкын дег, карактары – оттуг кезектер дег, холдары болгаш буттары – кылаңнааш хүлер дег, а үнү – мөөң чоннуң шимээни дег.

⁷Чүгле мен, Даниил, ол көстүүшкүннү көрүп турган мен. А мээң-биле кады чораан улус ону көрбейн турган. Ынчалза-даа аажок улуг коргуушкун хөме ала бээрге, олар тарадыр маңажып, чаштына бергеннер.

⁸Мен чааскаан арткаш, ол кайгамчык көстүүшкүннү көрүп турдум. Күжүм суларап, арным агарып, шаг-шинээм төнүп калган.

⁹Мен ооң үнүн дыңнап кааш, ооң ыыдындан билинместеп, черже доңгая барып дүшкен мен.

¹⁰Ынчан мени бир хол көдүрүп эккелди – ам холдарым-биле черде даянып алган, дискээм кырында олур мен.

¹¹Ол кижити меңээ: «Даниил, Бурганның эргим кижизити! Мээң сеңээ чугаалаан чүвемни чедип ал. Туруп кел, чүге дээрге мени сенче чорудупкан-дыр» – диди. Ол ынча дээрге, мен үпчү бодум сириңейнип туруп келдим.

¹²Ол меңээ мынча диди: «Кортпа, Даниил! Бурганың мурнунга бодуңну томаартып, билигже чүткүп эгелээн бирги хүнүңден эгелээш-ле, сээң сөстериңни Бурган дыңнап каан. Сээң мөргүлүң ёзугаар мен сеңээ чедип келдим.

¹³Персияның ээзити меңээ чээрбити бир хүн иштинде удурланып келди. Аңаа мен чааскаан арткаш, Персияның хааннары-биле ачыр-дачыр көрүштүм. Чүгле Михаил, үстүкү нояннарының бирээзи, меңээ дуза чедирди.

¹⁴Сээң чонуң-биле келир үеде чүү болурун сеңээ чугаалаар дээш келдим. Чүге дээрге бо көстүүшкүн ол үеге хамааржыр чүве-дир».

¹⁵Ол меңээ ынча дээрге, мен черже көрүп алган ыт чок турдум.

¹⁶Ынчан кижиге хевирлиг бир-ле амытан мээң эриннеримге дээптерге, чугаам үнүп келди. Мурнумда турар кижиге мынча дидим: «Дээргим! Көстүүшкүннер хараазы-биле мен далып-тыртып турдум, шаг-шинээм төнүп, күжүм чидириптим.

¹⁷Силерниң чалчаңар мен дээргим силер-биле чугаалажып шыдаар деп мен бе? Мээң шуут күжүм чок-тур, тыныжым база чедишпейн тур».

¹⁸Кижиге хевирлиг амытан база катап меңээ дээптерге, күжүм немежи келген.

¹⁹Ол мынча диди: «Кортпа, Бурганның эргим кижизи! Быжыглан, шупту чүве эки-чаагай болур, быжыглан!» Ол сөстөрдөн меңээ катап күш тыптып келген. Мен: «Дээргим ам чугаалазын! Мээң күжүм эгидип бердиңер» – дидим.

²⁰⁻²¹А ол меңээ: «Сеңээ чүге чедип келгенимни билир сен бе? Мен сеңээ Алыс Шынның Номунда чүнү бижип каанын чугаалап бээр мен. Мен ам дедир Персияның ээзи-биле тутчур дээш чоруптар мен. Чоруй баарымга, Грецияның ээзи чедип кээр. Ол күштерге удур тулчуушкунга мени, чүгле силерниң нояныңар Михаилден өске, кым-даа деткивес-тир.

Даниил 11

¹А ону мен мидий хаан Дарийниң чагыргазының бирги чылында деткээн мен».

Мурнуу болгаш соңгу чүктерде хааннаашкыннар

²«Ам сеңээ алыс шынны чугаалап бээйн. Персияга ам-даа үш хаан келир, а оларның соонда дөрт дугаары кымдан-даа бай болур. Бай чорук ону

күчү-күштүг кижиге кылып каарга, ол бүгү күжүн грек күрүнеге удур шимчедиптер.

³Маадыр хаан чедип келгеш, делгем девискээрлиг хөй черлерни ээлеп алгаш, күзээн-не чүвезин кылып турар боор.

⁴Ынчалза-даа ол хаанның эрге-чагыргазы тергийн күштүг апарганының соонда, ооң хааннаашкыны буурааш, дөрт чарлы бергеш, салгалдарыңга безин артпайн, аңгыланып чоруй баар. Ооң күрүнезин өске улуска бериптер. А оларның чагыргазы демги хаанны дег болбас.

⁵Мурнуу чүкте хаан күш кире бээр. Ынчалза-даа ооң бир шериг баштыңы оон күштүг апаргаш, оон-даа улуг девискээрлиг черлерни эжелеп аар.

⁶Чылдар эртерге, мурнуу болгаш соңгу хааннар аразында керээ-дугуржулга чарар. Ол эвилелди быжыглаар дээш, мурнуу хаанның уруу соңгу хаанга кадай кылдыр барып аар. Ынчалза-даа ол кыс эрге-чагырганы тудуп шыдавас, мурнуу хаанның үре-салгалы ол черге туржуп шыдавайн баар. Үези кээрге, ол херээжен боду, ооң чалчалары, төлү болгаш деткикчизи эрге-чагыргадан дүжүртүр.

⁷Ооң аймааның бир адыры дүжүлгеге олуруптар. Ол соңгу хаанның шериглеринге удур дайылдашкаш, ооң шивээзин эжелеп аар. Халдап киргеш, оларны тиилеп аар.

⁸Оларның шуткуп каан дүрзү-бурганнарын, алдын, мөңгүн үнелиг эдилелдерин эжелеп алгаш, Египетче аппаар. Ооң соонда мурнуу хаан соңгу хаанны каш чыл иштинде дүвүретпес.

⁹Элээн болганда, соңгу хаан мурнуу хаанның девискээринче кирип эгелээр, ынчалза-даа бодунуң чуртунче дедир чоруптар.

¹⁰А ооң оолдары дайын-чаага белеткенип, кончуг хөй аг-шериг чыып аар. Ол шериг, хөме келген үер суу дег, бурунгаар халдааш, дайзынның шивээзин ээлеп аар.

¹¹Мурнуу хаан аажок ажынып-хорадай бергеш, соңгу хаан-биле дайылдажып үнер. Соңгу хаан база кончуг хөй аг-шериг чыып аар, ынчалза-даа ооң аг-шерии удурланькчызының холунга кирер.

¹²Ол аг-шеригни базып алгаш, мурнуу хаан менээргени бээр. Дүк-түмен шериглерни чылча шапса-даа, ооң тиилелгези үр болбас.

¹³Соңгу хаан баштайгызындан-даа хөй аг-шериг чыып аар. Чылдар эртерге, ол эки курлавырлыг хөй аг-шерии-биле катап база халдап кээр.

¹⁴Ол үеде дыка хөй улус мурнуу хаанга удур тура халыыр. Сээң чонундан үймээнчилер база тура халчы бээр (көстүүшкүн ынчалдыр бүдер), ынчалза-даа түңнел чок боор.

¹⁵Соңгу хаан чедип келгеш, бүзээлээр чал кылгаш, быжыглалдыг хоорайны эжелеп аар. Мурнуу чүктүң шерии аңаа күш четпес, шилиттинген шериглер безин аңаа удур туржуп шыдавас.

¹⁶Халдап тиилээн хаан күзээн-не чүвезин кылыр, аңаа удур кым-даа туржуп шыдавас. Ол Каас чуртту эжелеп алыр, ол чурт бүрүнү-биле аңаа чагырты бээр.

¹⁷Соңгу хаан бүгү күрүнениң чагырыкчызы апаарын шиитпирлээш, бодунуң дайзыны-биле керээ чарып алгаш, ону базып аар сорулгалыг аңаа бир кысты кадай кылдыр бериптер. Ынчалза-даа ооң ол бодалы бүтпес.

¹⁸Ынчан соңгу хаан далай чоогунда чурттарже чорупкаш, оларның элээн хөйүн эжелеп аар. Ынчалза-даа бир даштыкы шериг баштыңы ооң бардам чоруун соксадыр, соңгу хаанның бажынга суг кудуп каар.

¹⁹Оон соңгу хаан дедир-ле бодунуң чуртунуң шивээлеринче аткаарлааш, буурап дүшкеш, ис чок чиде бээр.

²⁰Ооң соон салгаар хаан чурттуң үнелиг чүүлдерин хавырып эккелзин дээш, үндүрүг хавырыкчызы чорудар. Элээн үе эрткенде, ол хаан буурап каар – үймээнге эвес, дайын-чаага база эвес.

²¹Оон хааннаашкынгга төлөптүг эвес бир чөгенчиг хей дүжүлгеге олуруп аар. Ол хенертен чедип келгеш, эрге-чагырганы кажар арга-биле эжелеп аар.

²²Эңме-санчок шериглер аңаа бастырттып, Чагыг-керээниң баштыңы-биле кады чылча шаптырар.

²³Соңгу хаан дугуржулганы кылып алган соонда, ону үрээр. Ооң улузу эвээш-даа болза, ол күжүн улгаттырып аар.

²⁴Хенертен ол эң-не бай-байлак черлерге чедип келгеш, ада-өгбелериниң-даа кылбаан чүвезин үүлгедип эгелээр. Ол тыпкан олчазын, өнчү-хөрөңгизин үлөп, байлактарын төтчеглээр, быжыглалдыг шивээлерже халдаксаар. Ынчалза-даа ол бүгү үр уламчылаvas.

²⁵Ол хаан бодунуң бодалын болгаш күжүн мурнуу хаанче угландырып, хөй аг-шерии-биле ынаар халдап кирер. А мурнуу хаан база хөй болгаш аажок күчүлүг аг-шерии-биле удур келир, ынчалза-даа оларны ажып ап шыдаvas, чүге дээрге аңаа удур кара сагыш мөөңнеттинер:

²⁶мурнуу хаанны ооң-биле кады-ла чемненип турган чоок улузу буурадып каар, ооң шерии, үер суунга чууй шаптырган дег, кыргыдып-хыдыдар, дыка хөйү өлүртүр.

²⁷Ийи хаан кара бодалы-биле чаңгыс черге ужурашкаш, бот-боттарын мегележип олуларлар. Ынчалза-даа төнчүнүң доктааттынган үе-шагы ам-даа келбээн болгаш, оларның оозундан чүү-даа үнмес.

²⁸Соңгу хаан хөй олча-омактыг чанып чоруптар, ыдыктыг чагыг-керээже семээр бодап алгаш, хөделип эгелээр. Ооң соонда ол чуртунче чана бээр.

²⁹Доктааттынган үеде соңгу хаан мурнуу күрүнеже база катап халдаар, ынчалза-даа ол биеэде дег чедимчелиг болбас.

³⁰Ол хаанга удур китт чоннуң корабльдары чедип кээрге, ооң сузу бастынып, аткаарлап эгелээр. Ыдыктыг чагыг-керээже ооң килеңи

кыптыгып, хөделип эгелээр. Ээп чедип келгеш, хаан ыдыктыг чагыг-керээден ойталаан улус-биле каттыжып аар.

³¹Хаанның аг-шерии чедип келгеш, ыдыктыг өргээ-шивээни бужартадып, хүннүң-не салыр өргүлдү болдурбайн, хоозуралдың бужар чудун тургузуп каар.

³²Ыдыктыг чагыг-керээни үрээн улусту ол авыяас-чашпаазы-биле Бургандан улам ырадыр. Ынчалза-даа бодунуң Бурганын сактып чоруур улус быжыгланып, хөделип эгелээр.

³³Чоннуң мерген угаанныглары хөй улусту өөредип эгелээш, түр када кызагдалга – хылыш болгаш отка, туттуругга болгаш үптээшкинге – таваржыр.

³⁴Кыстыртып тура, олар бичии дуза алырлар, ынчан оларга кажар-оптук улус катчы бээр.

³⁵Чамдык мерген угаанныглар кыстыртып өлүр, ынчалза-даа ол бергелер чонну багындан адырып, арыглап-аштаар. Доктааттыңган төнчү үеге чедир ындыг болур.

³⁶Соңгу хаан чүнү күзей-дир, ону кылыр. Ол менээргенгеш, бодун бүгү бурганнардан улуг мен деп бодап, бурганнарның Бурганынга удур коргунчуг чүвелер чугаалап турар апаар. Килеңниң хүннери дүшкүжеге дээр, ол хаан тергиидеп кээр. Чүге дээрге доктааттыңган, чайлып болбас болуушкуннар албан бүдер ужурлуг.

³⁷Ол хаан өгбелериниң бурганынга-даа, херээженнерниң ынак бурганынга-даа, өске кандыг-даа бурганга тейлевес, чүге дээрге ол оларның шуптузундан улуг мен деп турар боор.

³⁸Хаан чүгле шивээлерниң бурганын – ада-өгбелериниң-даа билбези бурганны – хүндүлээр, аңаа алдын-мөңгүннү, үнелиг даштарны база бай өргүлдерни сөңнээр.

³⁹Ол хары бурганның дузазы-биле хаан быжыглалдыг шивээлерни эжелеп аар, а ону хүлээп ап, хүндүлээн улуска хүндүткел көргүзүп,

улустуң кырынга тергиидээр болдуруп, оларга шаңнал кылдыр черлер үлеп бээр.

⁴⁰Төнчүнүң үезинде мурнуу хаан соңгу хаанга удур, үзер буга дег, дайынныг үнүптер. Ынчалза-даа, күштүг шуурган дег, соңгу хаан дайынчы тергелерлиг, аьттыг шериглиг болгаш хөй корабльдарлыг аңаа удур халдап кээр. Соңгу хаан, хөме келген үер дег, аңгы-аңгы чурттарны таварбышаан,

⁴¹Каас чуртка чедип кээрге, дүк-түмен кижилер өлүртүр. Ынчалза-даа эдом, моав чоннар болгаш аммоннарның даргалары ооң холунга таварышпас.

⁴²Соңгу хаан бодунуң эрге-чагыргазын өске чурттарга тургузуптар, Египет база ол үүледен чайлап шыдавас.

⁴³Ол бүгү бай-байлакты – алдын-мөңгүннү, Египеттиң бүгү-ле эртинелерин эжелеп аар. Ливияның болгаш Эфиопияның чоннары ооң будунуң адаанга баар.

⁴⁴Оон чөөн чүктен база соңгу чүктен келген медээлер хаанны дүвүредиптерге, ол аажок килеңнеп, дыка хөй улуска хоозуралды болгаш өлүмнү таварыштырып, ынаар углаптар.

⁴⁵Ол бодунуң хаан майгыннарын далай биле ыдыктыг Каас дагның аразынга тип алып. Ынчалза-даа ооң төнчүзү кээр, аңаа кым-даа дузалавас».

Даниил 12

Төнчү үе

¹«Ынчан улуг ноян, сээң чонуңнуң болчукчузу Михаил чедип кээр, чүге дээрге мурнуку үелерде чаңгыс-даа чонуң көрүп көрбээни айбыл-халап үези эгелээр. Ынчан сээң чонуң камгалаттырар – Бурганның номунче киир бижиттирген бүгү улус.

²Черде хөмдүрген мөчү-сөөктерниң хөй кезии оттуп кээр: чамдыызы мөңге амыдыраар дээш, өскелери – мөңгеде бужар бак, шоотка кирер дээш.

³Мерген угаанныглар дээрде хаяа дег чырый бээр, хөй кижилерни шын орукче киирген улус база сылдыстар дег кезээ мөңгеде чырый бээр!

⁴А сен, Даниил, бо сөстөрни чажыт кадагалап, номну таңмалап, шыгжап ал – хөй кижилер ону номчуп, билиг көвүдеп кээр үеге чедир».

⁵Ынчан мен, Даниил, оон өске база ийи кижии турарын көрүп кагдым: бирээзи – ыңды эрикте, өскези – бо талазында.

⁶Оларның бирээзи хем суунуң кырында турар лён хептиг кижиден: «А ол кайгамчык болушкуннар кажан төнерил?» – деп айтырды.

⁷Хем суунуң кырында турар лён хептиг кижиниң харыызын мен дыңнап кагдым. Ийи холун дээрлерже суна туткаш, ол мөңге дириг Бурганның ады-биле даңгыраглады: «Бир чыл, ийи чыл база чартык чыл эртерге – ыдыктыг чоннуң күжү оон ыңай бастырбас апаарга, шупту чүве төнер».

⁸Мен ону дыңнааш, чүнү-даа билбейн бардым. Ынчангаш катап айтырдым: «Мээң дээргим, ол бүгүнүң түңнели кандыг болур ирги?»

⁹Ол мынча деп харыылады: «Бар че, Даниил. Ол бүгү төнчү үеге чедир таңмалап шыгжаттынган чажыт болгай.

¹⁰Хөй-ле улус багындан адырлып, арыглаттынып-аштадыр, а бузут-бактыг улус бузут-бакты кылырын уламчылаар. Бузут-бактыг улус чүнү-даа угаап билбес, а мерген угаанныглар чүвени билир боор.

¹¹Хүннүң-не салыр өргүлдерни болдурбайн барганындан база хоозуралдың бужар чудун тургусканындан бээр 1290 хүн эртер.

¹²А кым 1335 хүннү манап шыдаптарыл, ол кижии амыр-чыргалдыг болур.

¹³А сен төнчү хүнче уткуштур бодуң орууң-биле чорувут. Сен оожургалды тып аар сен, ооң соонда сөөлгү хүнде туруп келгеш, шаңналың алыр сен».

Осия

Осия 1

¹Озия, Иоафам, Ахаз болгаш Эзекия оларның Иудеяны чагырып турганы база Иоастың оглу Иеровоамның Израильди чагырып турганы чылдарда Дээрги-Чаяакчының Беериниң оглу Осияга ажыдып чугаалаан сөзү бо-дур.

Осияның кадайы болгаш ажы-төлү

²Дээрги-Чаяакчы Осия-биле мынчаар чугаалажып эгелээн. Ол аңаа: «Барып, самыын-садар кадайдан ап ал, ооң самыын харылзаазындан тывылган ажы-төлдүг бол, ол чорук бо черниң улузу Дээрги-Чаяакчыдан ойталап, аажок самыырап турарынче айтыр» – дээн.

³Ынчангаш Осия Дивлаимниң уруу Гомерни кадай кылдыр ап алган. Демгизи саатталгаш, аңаа оол уруг божуп берген чүве-дир.

⁴Дээрги-Чаяакчы Осияга: «Бо чаш төлдү Изреел деп адап аар сен, ол ат удавайн Иеху хаанның салгалын Изреел хоорайга төгүлген хан дээш кезедиримче, Израильдиң салгалының күрүнези турарын соксадырымче айтыр.

⁵Шииткелим хүнү кээрге, Мен Изреел шынаазынга Израильдиң чазын сыйып каар мен» – дээн.

⁶Гомер база катап саатталгаш, кыс уруг божуп алган. Дээрги-Чаяакчы Осияга: «Бо чаш төлдү Ло-рухама деп адап аар сен, ол ат израиль чонну моон соңгаар өршээвезимче, аңаа ээ-хайыра көргүспезимче айтыр.

⁷А Иудеяның чонунга ээ-хайыра көргүзерин уламчылап, оларны чаа-дайын: ча-согун, хылыш болгаш дайынчы аъттарлыг шериглер-биле эвес, а ооң Дээрги-Чаяакчы Бурганының ачызы-биле камгалаар мен» – дээн.

⁸Ло-рухаманы эмзирип доруктурган соонда, Гомер база катап саатталгаш, оол уруг божуп алган.

⁹Дээрги-Чаяакчы ынчан: «Бо чаш төлдү Ло-амми деп адап аар сен, ол ат силер – Мээң чонум болбазыңарже, Мээң силер-биле харылзаа тутпазымче айтыр» – дээн.

Дээрги-Чаяакчының израиль чонну катап тургузарын аазааны

¹⁰«Ынчалза-даа алызында израиль чоннуң саны далайның санап четпес элезини ышкаш көвүдей бээр. Израильчилерге улустуң: „Ооң чону эвес силер“ – деп турган черинге: „Дириг Бурганның ажы-төлү силер“ – деп, оларга улус чугаалай бээр.

¹¹Иудеяның, Израильдиң чону ынчан каттыжып чыылгаш, боттарын чагырар чаңгыс баштыңчы олуртуп алгаш, боттарының черинге үнүш дег өзүп үнүп кээр. Изреелдиң хүнү өндүр улуг болур!

Осия 2

¹Акы-дуңмаңарны: „Бурганның чону“ – деп, угба-дуңмаңарны: „Ээ-хайыра алган“ – деп адап аар силер».

Дээрги-Чаяакчы израиль чонну буруудаткаш, кезедир

²«Аваңар-биле чаргылдажыңар-ла, чаргылдажыңар, чүге дээрге ол – Мээң кадайым эвес-тир, а Мен – ооң ашаа эвес-тир мен; аваңар бодунуң самыын чоруун – арнындан, өскерликчи чоруун – эмиглеринден ап каапсын.

³Оон башка Мен ооң хевин уштуп, шалдаңнааш, чаа төрүттүнгенинде дег көзүлдүр тургузуп каар мен: ону ээн кургаг хову ышкаш кылып, када берген чер кылдыр хуулдулар мен, кагыдып-суксадып өлүрүп каар мен.

⁴Ооң ажы-төлүнге-даа ээ-хайыра көргүспес мен, чүге дээрге олар самыын харылзаадан тывылган төлдер-дир;

⁵оларның авазы самыын-садып турган, төрээн иези бодунуң адын баксырадып: „Хандыкшааннарымга барайн, олар мени аыш-чем, суг, дүк, лён, олива үзү болгаш суксуннар-биле хандырып турар болгай“ – деп турган.

⁶Ол бүгү дээш, Мен ооң оруун теннер-биле моондактаар мен, херим-биле долгандыр кажаалаар мен, ол ынчан оруундан аза бээр.

⁷Ол херээжен бодунуң хандыкшааннарын сүрүп чоруткаш, четпейн баар, оларны дилээш, тыппайн баар; оон ол: „Барып, баштайгы өөм ээзинче эгли берейн, чүге дээрге ынчан меңээ амгызындан эки тургандыр“ – дээр.

⁸Ол херээжен далган-тараа, арага болгаш олива үзүн Мээң аңаа берип турганымны, Ваал бурганның дүрзүзүн шуткаан алдын, мөңгүннү Мээң аңаа көвүдедип бергенимни билбес-тир.

⁹Ол дээш, Мен Бодумнуң далган-тараамны – ажаалда үези кээрге, арагамны – виноград быжар үе кээрге, дедир ап аар мен, ооң шалдаңын чажырган Бодумнуң дүк, лёнумну хунаап аар мен.

¹⁰Мен ам ооң бужарын хандыкшааннарының мурнунга ажыдар мен, ынчан ону кым-даа Мээң холумдан камгалап шыдавас.

¹¹Ооң кандыг-даа хөглүг байырлалдарын: ай чаазы биле амыр-дыш хүннери демдеглээр байырлалдарын, бүгү-ле байырлалдыг чыыштарын соксадыр мен.

¹²Ооң: „Хандыкшааннарымның берген төлевири бо-дур“ – деп турганы виноград сыптарын, фи́га ыяштарын куругладыр мен; оларның үнген сесерлиин арга-эзим кылдыр хуулдуруптарымга, черлик аң-мең чимистерни чип кааптар.

¹³Ваал бурганның дүрзүлеринге бараан болуп, айдызап турганы дээш, ону кезедир мен; ол херээжен сыргалар болгаш каасталгалар-биле каастангаш, хандыкшааннарын сүрүп, Мени уттупкан турган болгай» – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн.

Эштежилге хүнү

¹⁴«Ынчангаш Мен ону хандыкшыдып, ээн кургаг ховуга эккелгеш, эргеледип чугаалажыр мен.

¹⁵Ооң соонда Мен аңаа чимистиг шөлдерни бээр мен, а Хай-халап шынаазын идегелдиң кирер эжи кылдыр бээр мен; ол аңаа бодунуң аныяк үезинде дег, египет черден үнүп турган хүнүнде дег, Меңээ харыылаар.

¹⁶Ол хүн кээрге, сен Мени „Ашаам!“ деп адаар сен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – оон ыңай „Ваалым!“ деп адавас сен.

¹⁷Ол дүрзү-бурганнарның аттарын сээң аксыңдан чайладып кааптар мен, оларның аттарын улус оон ыңай сагынмастай бээр.

¹⁸Ол хүн кээрге, Мен израиль чон-биле черлик аң-меңниң, дээрниң куштарының, черде соястаан амытаннарның аразыңга эп-найырал керээзин чарар мен; ча-согунну сыйып, сээң чериңге чаа-дайынны узуткап кааш, айыыл чок чуртталганы сеңээ бээр мен.

¹⁹Сени Бодум-биле кезээ мөңгеде дүгдөп аар мен, чөптүг-шынныг чорук болгаш шын шииткелди, энерел болгаш ээ-хайыраны илереткеш, сени Бодум-биле дүгдөп аар мен.

²⁰Бердингенимни көргүзүп, сени Бодум-биле дүгдөп аар мен, Дээрги-Чаяакчыны билген турар сен.

²¹Ол хүн кээрге, Мен сеңээ харыы бээр мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Мен дээрге дужаарымга, ол черже чаъс чагдырар,

²²чер далган-тараа, виноград, оливаны өстүрер, а ол аъш-чем Изреелди чемгерер.

²³Мен черге Бодумнуң чонумну үнүш дег тарып аар мен, „Ээ-хайыра албаан“ деп аттыг чонга ээ-хайыра көргүзөр мен; „Мээңии эвес“ деп аттыг чонга: „Сен – Мээң чонум сен“ – дээр мен, а ол: „Сен – мээң Бурганым сен“ – деп харыылаар».

Осия 3

Осияның өскерлиичел кадайын ээлдирип алганы

¹Дээрги-Чаяакчы меңээ: «Ам база барып, бузутка ынак, бодунуң ашаанга өскерилген херээженге ынакшый бер. Дээрги-Чаяакчы израиль чонга, олар өске бурганнарже чайгылып, оларның үзүмнүг бооваларын чииринге ынак-даа болза, база ынчалдыр ынак болгай» – дээн.

²Мен ынчан ол херээженни он беш шекел мөңгүн болгаш бүдүн чартык хомер ишти арбай-биле садып алган мен.

³Мен аңаа: «Үр үеде мээң бажыңымга чуртта, самыырава, кым-биле-даа эр-херээжен харылзаа кылба, мен база сеңээ хамаарыштыр бодумну ынчаар алдынайн» – дээн мен.

⁴Шак ынчаар израиль чон үр үеде хааны чок, нояны чок, өргүлү чок, даш көжээзи чок, эфоду чок, дүрзү-бурганы чок артар-дыр.

⁵Израиль чон ооң соонда Бурганынче эглип, Дээрги-Чаяакчыже чүткүүр база бодунуң хааны Давидтиң салгакчызын хүлээп көөр, келир үеде ачы-буянныг Дээрги-Чаяакчыдан коргар.

Осия 4

Дээрги-Чаяакчының Израиль-биле чаргылдашканы

¹Израиль чон, Дээрги-Чаяакчының сөстөрүн дыңна! Дээрги-Чаяакчы бо черниң чурттакчылары-биле чаргылдажып турар-дыр, бо черде чөптүг-шынныг чорук, энерел, Бурганны билип аарынче чүткүл чок-тур.

²Каргыш салыры болгаш мегелээр чорук, кижини өлүрер, оорланыр болгаш самыыраар чорук хөлчөк нептерээн-дир, хан төгүүшкүнү даадыла болуп турар-дыр.

³Ол бүгү дээш, бо чер ыглап-сыктаар, ооң чурттакчылары черлик аң-мең болгаш дээрниң куштары-биле кады кырлып каар, далайның балыктары безин өлүп каар.

⁴«Кым-даа өске кижибиле маргышпазын, кым-даа өске кижини сойгалавазын. Бурганның бараалгакчызы, Мен сээң-биле чаргылдажыр мен!

⁵Хүндүс-даа буураар сен, Бурганның медээчизи дүне-даа сээң-биле кады буураар. Сээң иеңни база узуткап каар мен.

⁶Мээң чонум билииниң четпезинден кырдырып аар; билигни хүлээп көрбээн бооруңга, Мен база сени Меңээ бараалгаар кылдыр хүлээп көрбөс мен, Бурганыңның хоойлузун уттупкан бооруңга, Мен база сээң ажы-төлүңнү уттуптар мен.

⁷Бараалгакчылар өзүп-көвүдээн тудум-на, Меңээ удур бачыт үүлгедири дам баар-дыр; оларның ат-алдарын бак атче хуулдуарар мен.

⁸Олар Мээң чонумнуң бачыт дээш өргүлдеринден аштанып-чемненирдир, ынчангаш оларның сеткил-сагыжыңга чоннуң бачыттыг болуру тааржыр-дыр.

⁹Чон-биле болур чүве бараалгакчыларны оюп эртпес, оруктары дээш, Мен оларны кезедир мен, үүлгедиглерин ёзугаар оларга кеземче онаар мен.

¹⁰Олар чигеш, тотпас, самыырааш, өзүп-көвүдөвөс, чүгө дээрге Дээрги-Чаяакчыга бараан болуушкунун сагывас апаргаш,

¹¹самыыраан-дыр. Мээң чонум арагага, эзиртир суксуннарга алзып алган-дыр.

¹²Ол кылып алган ыяш дүрзүзүнден айтыртынып турар-дыр, даянгыжы аңаа харыы бээр-дир. Самыыраашкынның сүлдези оларны астырып каапкан боорга, олар Бурганындан ойталаан-дыр.

¹³Олар даглар баштарыңга өргүлдерин эккеп салып, тейлер кырыңга бүгү улуг хөлегелиг ыяштар адаанга айдызаашкын кылып турар. Ынчангаш силерниң кыстарыңар самыырап, кенээттериңер ашактарыңга өскерлип турар.

¹⁴Ол кыстарыңарны, кенээттериңерни кезетпес мен, чүге дээрге эр улузуңар боттары самыын-садар херээженнер-биле хойгажыр-дыр, дүрзү-бурганнар өргээлеринге самыын-саткан улус-биле кады өргүлдер салыр-дыр силер, а чүве билбес чон узуткаттырып турар-дыр.

¹⁵Израильчилер, силер бодуңар самыырап-даа турар болзуңарза, оода-ла Иудеяны бачытче киирбеңер; Галгал хоорайже барбаңар, Бет-Авенче көдүрүлбеңер, дириг Дээрги-Чаяакчының ады-биле даңгыраглаваңар.

¹⁶Израиль чөрүү бызаа дег дедир апарган-дыр, таанда-ла Дээрги-Чаяакчы ам ол чонну, хураганнарын дег, чаагай одарга оъткараар бе?

¹⁷Эфрем дүрзү-бурганнарга хандыкшаан-дыр, сен ам ооң-биле үрелдешпе.

¹⁸Оларның арагалаары кедерээн-дир, самыыраашкыны хемчээл чок-тур, ол чоннуң чагырыкчылары ыянчыг чүүлге ынак-тыр.

¹⁹Эфремни шуурган чалгыннарынга ужудуп аппаар, израильчилер өргүлдериниң хайындан адын баксырадып аар».

Осия 5

Израильдин шииттирери

¹«Бурганның бараалгакчылары, ол бүгүнү дыңнаңар, израиль чон, ол бүгүнү кичээнгейге ап көр, хаанның өг-бүлези, кулааңар ээктириңер; силерни ам шиидер-ле болгай. Мицпа хоорайга – какпа, Фавор дага – чада салган четки бооп турдуңар.

²Силер Ситтимге ханы оңгар казып алдыңар, а Мен силерни кезедир мен.

³Эфремни билир мен, Израиль Меңээ ажык-көскү; Эфрем, самыырап тур сен, Израиль, бужартап тур сен.

⁴Үүлгедиглери израильчилерни Бурганынче ээлдирбейн турар, самыыраашкынның сүлдези оларның аразында турар-дыр, Дээрги-Чаяакчыны билбестер-дир.

⁵Израильдин адыыргак чоруу бодунга удур херечилээр, Эфрем бодунуң бузут-багы дээш кээп дүжер, Иудея база олар-биле кады кээп дүжер.

⁶Израильчилер шээр-даа, бода-даа малын өргүлге салып, Дээрги-Чаяакчыны дилеп чорупкаш, тыппайн баар, Дээрги-Чаяакчы олардан ырай берген болур.

⁷Олар Дээрги-Чаяакчыга өскерлип, сурас ажы-төл төрүп алган-дыр. Оларны бир ай дургузунда ээлээн чери-биле кады чиптер».

Израиль биле Иудеяга удур дайын

⁸«Гива хоорайга мыйыс этсиңер, Рама хоорайга труба этсиңер, Бет-Авенге дүвүрээзин чарлаңар: Вениамин, дайзын сээң артыңда тур!

⁹Кеземче хүнү кээрге, Эфрем хоозурап каар. Ол бүгү болуру чайлаш чок дээрзин Израильдин аймактарыңа медээлеп тур мен.

¹⁰Иудеяның баштыңнары ээлел чериниң кызыгаарын алгыдып, дүрүм үрөөн улус-тур; Мен оларже килеңимни суг дег төгөр мен.

¹¹Эфрем дарладып, шииткелге бастырган-дыр, чүге дээрге хоозун дүрзү-бурганнарны эдерген-дир.

¹²Эфремни үзүт-ховаган дег чиир мен, Иудеяны курт дег чиир мен.

¹³Эфрем – бодунуң аарыын, Иудея – бодунуң балыын көрүп каан, Эфрем Ассириядан дуза дилеп, өндүр улуг хаанче элчиннерин ыткан. Ынчалза-даа ол силерни экиртип шыдавас, балыыңарны эмнеп шыдавас.

¹⁴Чүге дээрге Эфремге арзылаң дег мен, Иудеяга араатан аң дег мен. Ийе, Мен оларны үзерлеп каапкаш, алгаш чоруй баар мен – кым-даа оларны камгалап шыдавас.

¹⁵Олар буруузун билинмээн шаанда, Мени дилеп эгелевээн шаанда, Мен турар черимче дедир чоруй барайн.

Осия 6

¹Олар хилинчекке бүргеткеш, Менче чүткүп эгелээр».

Дээрги-Чаяакчыже эглиишкин

Барып, Дээрги-Чаяакчыже эглиили! Ол бисти аартып каан – Ол бисти экиртип каар; бисти балыглап каан – балыгларывысты шарып бээр;

²ийи хонук эртерге, Ол бисти диргизер, үшкү хүнде Ол бисти бут кырынга тургузуп каар, ынчан Аңаа шынчы амыдырап, Ону билип алып бис.

³Ынчангаш Дээрги-Чаяакчыны билип алырынче чүткүп көрээли. Ол биске даң хаяазы дег ыяап-ла көстүп кээр, Ол бисче чаъс ышкаш – черни суггарган часкы чаъс ышкаш чедип кээр.

Бурганга бердинмээн улус

⁴«Эфрем, сени канчаайн? Сени канчаайн, Иудея? Силерниң энерелиңер эртенги туман дег, эрип каар шалың дег.

⁵Ынчангаш өлүм биле узуткаашкынны медээлээр дээш, силерже медээчилеримни чорудуп турдум; Мээң шииткелим чырык дег чайынналдыр чырып кээр.

⁶Өргүлдү эвес, энерелдиг боорунарны күзеп тур мен, улустуң Бурганны билип алырын оларның бүрүн өрттеткен өргүлдеринден артык күзеп тур мен.

⁷А олар, өске улус ышкаш, чагыг-керээни үреп, Меңээ өскерилди.

⁸Галаад – бузут үүлгедикчилериниң ханга борашкан хоорайы.

⁹Дээрбечилерниң кижини кедеп турары дег, бараалгакчыларның бөлүглели Сихем чедер орукка кижилер өлүрүп, бузут үүлгедип турар.

¹⁰Израиль чонда чүдек-бужар чүвени көрүп тур мен. Эфрем самырап турар-дыр, Израиль бужартап турар-дыр.

¹¹Иудея, сеңээ база дүжүт ажаар үени доктаадып каар! Мен Бодумнун чонумга эки чолду эгидер деп баарымга,

Осия 7

¹Израильди эмнээр деп баарымга, Эфремниң кем-буруузу, Самариянын бузут-багы көстү берди. Олар мегелеп турар-дыр, оорлаашкын-даа болур-дур, дээрбечи-даа улусту кудумчуларга үптээр-дир.

²Оларның бузуттуг үүлгедиглериниң шуптузун сактып алганымны медеп билбестер-дир; ам оларны ажил-херектери бүргеп алган, оларны тода көрүп тур мен».

Эрге-чагырга тутканнарның бузуду

³«Израильчилер боттарының бузут-багы-биле – хаанны, оп-мегези-биле – нояннары хөгледип турар.

⁴Олар шупту өскерликчилер-дир, оларның күзээшкиннери, хлеб быжырыкчызының суугузу дег, изип-хып тур, а хлеб быжырыкчызы суугузун чүгле далганын хоюткаш, оозу ажый бээр өйгө чедир одавас болгай.

⁵Хаанывыстың байырлалының хүнүнде нояннары аарыгыжеге чедир изиглендир ижип алган, а хаан кочуургак улусче холун сунган.

⁶Олар боттарының кара сагышты-биле чүректерин суугуга дөмей кылып аар; оларның килеңи дүннү өттүр удуп хонар, а эртен ол чалбышталган от дег кыва бээр.

⁷Олар шупту суугу ышкаш изий бергеш, боттарының баштыңнарын сыырып турар; оларның бүгү хааннары дүжүлгелеринден кээп дүжүп турар, оларның чаңгызы-даа Менден дуза дилеп кыйгырбады.

⁸Эфрем өске чоннар-биле холужа берген-дир, ол бир талазы чиг хаарган далган дег апарган-дыр.

⁹Хары улус ооң күжүн чип турган, а ол эскербээн, ооң бажы көгере берген, а ол билбейн турар.

¹⁰Израильдин адыыргак чоруу бодунга удур херечилээр; ол бүгү болуп турда-ла, Дээрги-Чаяакчы Бурганынче ээлбес-тир, Олче чүткүвес-тир.

¹¹Эфрем мелегей, сарыыл чок көге-буга дег-дир: дуза дилеп, бирде Египетти кыйгырып, бирде Ассирияже барып турар-дыр.

¹²Израильчилер дуза дилеп чоруптарга, Бодумнуң четкимни оларже хөме салыр мен, дээрниң куштарын дег, дүжүр октаар мен, оларның чыылганын дыңнааш, бектеп каар мен.

¹³Менден ырай бергени дээш, олар ат болур, Меңээ удур үймээн үндүргени дээш, олар узуткаттырып аар. Ол чонну камгалаар деп турдум, а олар Мээң дугайымда меге чүве чугаалажыр-дыр.

¹⁴Олар орун-дөжээнге човууртап чыткаш, кажан-даа боттарының сеткил-чүрээнден Менден дуза дилеп кыйгырбады; олар чыгып турздаа, чүгле далган-тараа чииринге, арага ижеринге өйлежип, Менден ойталаар болду.

¹⁵Оларны билиндир сургап, күш киир быжыглап турган мен, а олар Меңээ удур бак чүве бодаар-дыр.

¹⁶Олар кымче-даа эглип кээп турду, чүгле Дээди Өрүкү Бурганче эвес; олар ыргак-дагыр согуннар дег апарды; оларның нояннары аксыдылының каржы-багы дээш хылышка шаштырып аар, ынчан Египеттиң чону оларны кочулап-шоодар».

Осия 8

Израиль политиктиг база шажынчы бачыттары дээш кеземче алып

¹«Трубадан эдис! Израильчилер Мээң чагыг-керээмни үрээн, Мээң хоойлумга чагыртпаан боорга, Дээрги-Чаяакчының черинче эзир шүүргедеп келген дег-дир.

²Олар Менден дуза дилеп: „Бурганывыс! Израильчилер бис Сени билип алдывыс!“ – деп кыйгырар.

³Израиль чон буяндан ойталады; дайзын ам ону истеп-сүрер.

⁴Израильчилер хааннарны Мээң дужаалым чокка боттары дүжүлгеге олуртуп турган, нояннарны Мээң чөпшээрелим чокка шилип ап турган. Боттарының алдын-мөңгүнүнден дүрзү-бурганнар шуткуп ап турганнар, ынчангаш узуткаттырып аарлар.

⁵Самария, сээң дүрзү-бугажыңны хүлээп көрбедим! Мээң килеңим израильчилерже кыптыкты: кажанга чедир арыгланып ап шыдавастарыл?!

⁶Ол бугажыкты Израиль боду кылган болгай. Ону шевер кижиге шуткаан, ынчангаш ол бурган эвес-тир; Самарияның бугажыгы буступ каар!

⁷Израильчилер салгын тарып алгаш, шуурган ажаап аар; үрезин бербес сыптан далган-тараа ажаап алдынмас, далган-тараа ажааттынар-даа болза, ону хары улус чиир.

⁸Израиль чон сыртырып алган, ол ам өске чоннар аразында ажык чок чүүл дег.

⁹Олар Ассирияже дуза дилеп чорупкан, чааскаан улчуп чоруур черлик элчиген ышкаш Эфрем хары улустуң ынакшылын төлевир берип тургаш, садып алган.

¹⁰Израильчилер өске чоннарга төлевир үлеп берип турган-даа болза, Мен оларны бөле сүрүп эккээр мен, ынчан олар удавайн хары нояннарның база хаанның дарлалындан хинчек көрүп эгелээрлер.

¹¹Эфрем бачыт дээш өргүл салыры-биле хөй-ле бедигээштер тудуп алган, а оон оларны бачыт үүлгедири-биле ажыглап турган.

¹²Мен израильчилерге Бодумнуң хөй хоойлуларымны бижип-даа берген болзумза, олар боттарынга хамааржыр кылдыр хүлээп көрбөс ийик.

¹³Олар Дээрги-Чаяакчыга өргүл кылдыр эът эккеп салгаш, чип аар. Оларның өргүлдери Меңээ таарымчалыг эвес; Мен ам оларның бузудун бодап келгеш, бачыттары дээш кезедир мен: олар Египетче эглип кээр.

¹⁴Израиль бодунуң Чаяакчызын утгупкаш, ордулар тудуп алган-дыр; Иудея хөй быжыглалдыг хоорайлар тудуп турар-дыр, ынчалза-даа Мен ол хоорайларже отту ыдыптар мен, от ордуларны чиптер».

Осия 9

Израильдин өөрүшкүзү ажыг-шүжүг бооп хуула бээр

¹Израиль, өөрбейн көр, өске чоннар ышкаш байырлап-хөглеве, чүге дээрге самырааш, Бурганыңдан ойталаан-дыр сен, хамык тараа шаңнарынга самын-садар чорук дээш төлевир алырынга ынак-тыр сен.

²Израильчилер боттарының далган-тараазын, олива чимизин чип шыдавас, боттарының виноград арагазынга идегели боттанмас.

³Олар Дээрги-Чаяакчының черинге чурттап артпас. Эфрем Египетче дедир чоруптар, Ассирияга база арыг эвес аьш-чем чиир.

⁴Олар ынчан Дээрги-Чаяакчыга арагазын өргүп кутпас, оларның өргүлдери Аңаа таарышпас, өргүл аьш-чеми оларга хөөржүдүлге аьш-чеми дег болур – ону чиген бүгү улус арыг эвес апаар, чүге дээрге оларның аьш-чеми чүгле боттарының чииринге ажыглаттынып, Дээрги-Чаяакчының өргээзинче кирбес.

⁵Байырланчыг чыыш хүнүнде, Дээрги-Чаяакчыга тураскааткан байырлал хүнүнде канчаар силер?

⁶Израильчилер чылча шаптырыышкындан чайлай берзе-даа, Египет оларны чыггаш, Мемфиске хөөржүдүп каар. Оларның мөңгүнден кылган улуг үнелиг чүүлдерин шагар-оът дуй аптар, чадырларынга тенниг үнүштер үнүп кээр.

⁷Ялаладыр, кеземче көөр хүннери келген дээрзин израильчилер билип алзын. Бурганның медээчизи мелегей бе? Бурганның Сүлдезинге башкарткан кижии угаанын ышкынган бе? Сээң хөй санныг бузуттуг үүлгедиглериң дээш, өндүр улуг өжээннешкек чорууң дээш, Бурганның медээчилери ындыг улус апарган-дыр.

⁸Бурганымның чону Эфремниң доскуулчuzu – Бурганның медээчизи, ынчалза-даа ооң бүгү оруктарында какпа салып каан, аңаа өжээнниг улус ооң Бурганының өргээзинде-даа бар.

⁹Израильчилер боттарының бузуттуг үүлгедиглерин, Гивага болуп турганы дег, күштелдирип алган-дыр, Бурган оларның кем-буруузун бодап келгеш, бачыттарының ужун кезедир.

Израильчилер ажы-төл чок артар

¹⁰«Мен Израильди тып аарымга, ол ээн кургаг ховуда үнген виноград дег турган, сээң ада-өгбеңни фи́га ыяжының быжар өйү келген баштайгы чимизи дег кылдыр көрүп каан мен. А олар Фегор дагга чедип келгеш, Ваал дээр ыянчыг бурганга боттарын бараалгатканнар, ынакшый берген дүрзү-бурганы дег чүдек-бужар апарганнар.

¹¹Эфремниң ат-алдары куш ышкаш ужуп чоруй баар – ажы-төл төрүттүнмес, херээженнер иштелбес база божувас.

¹²А ажы-төлүн өстүрүп-даа аар болза, чаңгызын-даа дириг арттырбас мен, олардан хая көрнү бээримге, ат болурлар!»

¹³Мээң көргеним ёзугаар Эфрем, Тир хоорай ышкаш, кайгамчык эки черде турар-дыр, ындыг-даа болза, Эфрем бодунуң ажы-төлүн өлүрүкчүже үндүрер ужурга таваржыр.

¹⁴Дээрги-Чаяакчы, оларга бээр дээн чүвеңни берип көр. Божуп-төрүвес ижин-хырынныг, соглуп калган эмиглиг кылып каап көр.

¹⁵«Израильчилерниң бүгү бузуду – Галгалда, аңаа оларны көөр хөңнүм чок апарган; бүгү бузуттуг үүлгедиглери дээш, оларны Бодумнуң

черимден үндүр ойладыптар мен, оларга моон соңгаар ынак болбас мен; оларның нояннары шуптузу Менден ойталаан болгай.

¹⁶Эфрем буураан, дазылы кургап калган үнүштүң чимис бербези дег, израильчилер база үре-төл чок болур, а бир эвес божуп-төрүүр-даа болза, оларның иштинге боттанган күзенчиг үре-төлүн өлүрүп каар мен».

¹⁷Бурганым олардан ойталаар, чүге дээрге Ону тооп дыңнавааннар-дыр; олар өске чоннар аразынга улчуп чоруп бээр.

Осия 10

Хаанның база дүрзү-бугажыктың төнчүзү

¹Израиль – чечектелген виноград сывы, ол хөй чимис берип турар; ооң чимизи көвүдээн тудум, улам хөй өргүл бедигээштери тудуп аар, ооң чери эки болган тудум, даш көжээлерин каастаары дам баар.

²Израильчилерниң сеткил-чүрээ Дээрги-Чаяакчыга шынчы эвес, ол кем-буруузу дээш, олар кеземче алыр: Дээрги-Чаяакчы оларның өргүл бедигээштерин үреп кааптар, даш көжээлерин чуура шавар.

³Израильчилер ынчан: «Бисте ам хаан чок-тур, Дээрги-Чаяакчыдан-даа кортпайн турган болгай бис. Хаан турар-даа болза, ол биске кандыг ажык-дузалыгыл?!» – дижир.

⁴Олар хоозун сөстөр чугаалап, меге даңгырак берип, өске чоннар-биле эвилелдежип турарлар, андазын чарган черде үнген хоран оът дег, чөптүг шииткелди хажыдып турарлар.

⁵Самарияның чурттакчылары Бет-Авенде дүрзү-бугажыкка мөгеер дээш барып турар; ол дүрзүге мөгеер чон-даа, ооң өөрүп турган бараалгакчылары-даа ол дээш кажыдап, ыглажыр. Чүге дээрге дүрзүнүң каас-чаражын чок кылып каар,

⁶ооң бодун Ассирияже – өндүр улуг хаанга белек кылдыр – алгаш баар; Эфрем бак атка кирер, бодунуң кара сагыштыг бодалының ужун Израильдин ады баксыраар.

⁷Самарияның хааны, сугда салдаан чарты дег, чиде бээр.

⁸Бет-Авенде мөгейишкин кылыр бедик черлерни – израиль чоннуң бачыт үүлгедип турар черлерин үреп бузуп кааптар. Израильчилерниң өргүл бедигээштеринге тенниг үнүштер биле бок сиден үнүп кээр; олар дагларга: «Бисти дуглай дүжүңер!» – деп, тейлерге: «Бисче кээп дүжүңер!» – деп чанныр.

⁹«Израиль, Гиваның үезинден бээр бачыт үүлгедип келген сен; израильчилер ол хевээр артып калган; Гивага шак ол бак сагыштыг улусту дайын таварбас бе?

¹⁰Израильчилерни күзээним ёзугаар кезедир мен, өске чоннар оларга удур чыгып кээр, ынчан ийи кемниг херээ дээш, олар хүлүттүрүп аар.

¹¹Эфрем – өөредип каан, тараа бастыраарыңа ынак инек-тир, ооң быжыг мойнунга хомутту Мен Бодум кедирер мен; Эфремни мунар мен, Иудея – чер аңдарар, Израиль – чер илииртээр.

¹²Чөптүг-шынныг чорукту бодуңарга тарып алыңар – энерелди ажаап аар силер; кур черни аңдарыңар, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчыже чүткүүр үе келген-дир – Ол чедип келгеш, шын шииткелди силерже чагдырар.

¹³Бузутту болбаазыраттыңар, оон кем-буруу ажаап алгаш, мегениң дүжүдүн чип алдыңар, чүге дээрге бодуңарның орууңарга, эңдерик аг-шерииңерге идегеп турдуңар.

¹⁴Сээң чонуңга удур чаа-дайын үнер, Салманның Бет-Арбел хоорайны тулчуушкун үезинде үреп бускаш, аваларны ажы-төлү-биле катай чылча октап-шывадап турганы дег, сээң бүгү шивээлериңни үреп бузуп каар!

¹⁵Үүлгеткен кедергей бузудуңар дээш, Вефилдин чурттакчылары силерни ынчаар бак аажылаар».

Осия 11

¹Израильдин хааны даң хаязында-ла өлүп каар.

Израиль чон – Бурганның ынак төлү

«Израиль аныак турда, аңаа ынак апарган мен, Бодумнуң оглумну Египеттен үндүр кыйгырып алган мен.

²Израильчилерни медээчилерим кыйгырып турда-ла, олар ырап, Ваал бурганның дүрзүлеринге өргүлдер эккеп салып, шуткуп, чазаан дүрзүлерге мөгейип, айдызаашкын кылып турганнар.

³Мен Бодум Эфремни кылаштаарыңга өөредип кагдым, холумга көдүрүп алгаш чоруп турдум, а израильчилер оларны Мээң экиртир эмнеп турарымны билбеди.

⁴Кижизиг, ынакшылдыг харылзаалар-биле оларны хаара тудуп алган мен; оларның моюннарындан дөңгүнү ужулган дег болган мен, ээкеш, аъш-чемни оларга салып берип турган мен.

⁵Израиль Египетче дедир эеп чоруур, Ассирия ону чагырар, чүге дээрге ол Менче эглиринден ойталаан-дыр.

⁶Ооң хоорайларын хылыш кезе шавар – ооң хаалгазының дээктерин үреп, кара сагыштыг бодалдары дээш, израильчилерни сыырыптар.

⁷Мээң чонум Менден ойталаарын кызып турар-дыр, медээчилерим оларны бедикче кыйгырарга-даа, өрү көдүрлүр кижичок-тур.

⁸Эфрем, сенден канчап ойталаар мен? Израиль, сени канчап өскелерге бериптер мен? Сени Адма хоорайны дег бак аажылаар мен бе, Цевоим хоорай-биле кылган чүвемни сеңээ хамаарыштыр кылыр мен бе? Мээң бүгү кээргелим кыптыга берди, бодал-сагыжым өскерлип,

⁹Бодумнуң килеңим ёзугаар кылбас мен, Эфремни база катап узуткавас мен, чүге дээрге Мен – кижичок эвес, а силерниң араңарда ыдыктыг Бурган мен; силерге хорадап келбес мен.

¹⁰Израильчилер Дээрги-Чаяакчыны эдерип чоруптар, Ол арзылаң ышкаш ырланыр; Ооң ырланганын дыңнааш, ажы-төлү сырбаш дээш, барыын чүктен чедип кээр.

¹¹Олар Египеттен – бора-хөкпеш ышкаш, Ассириядан – көге-буга ышкаш ужуп чедип кээр; оларны боттарының аал-ораннарынга чурттадып каар мен». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Иаковтуң салгалы бодунуң Бурганынга шынчы эвес

¹²«Мени Эфрем меге-биле, израиль чон – авыяс чоруу-биле бүзээлеп алган; Иудея шынчы ыдыктыг Бурганындан аза берген».

Осия 12

¹Эфрем хат кадарып, өрттендир чиир хатты сүрүп турар, хүннү бадыр мегени, хоозураашкынны көвүдедип турар. Израильчилер Ассирия-биле-даа эвилелдежип, Египетче-даа белек кылдыр олива үзү чорудуп берип турар.

²Дээрги-Чаяакчы Иудея-биле база чаргылдажып турар, Ол Иаковтуң үре-салгалынга ооң оруктары дээш, үүлгеткен херектерин барымдаалап, кеземче онаар.

³Иаков иезиниң иштинге-ле бодунуң акызын ажып эрткен, а күш-шыдалы четчи бергеш, Бурган-биле сегиржип алган.

⁴Ол Бурганның төлээзи-биле хүрешкеш, тиилеп кааш, Бургандан ачы-буян дилеп, ыглап турган; Вефилге Бурган аңаа ужуражып, чугаалашкан.

⁵Дээрги-Чаяакчы – Аг-шериглиг Бурган-дыр, Ооң ат-дужаалы – Дээрги-Чаяакчы.

⁶Сен бодунуң Бурганыңче эглип кел, ээ-хайыралыг база чөптүг бол, Аңаа кезээде идеге.

⁷Хананей садыгжылар шын эвес деңзилээр деңзи тудуп алгаш, улустан чүве мегелеп чииринге ынак.

⁸Эфрем: „Мен-даа олар ышкаш байыдым, эт-хөреңги чыып алдым. Мээң бүгү ажил-херээмден улус хоойлуга удурланышкак, бачыт деп санадыр чүү-даа чүве тыппас“ – деп чугаалаан.

⁹А Мен Египетке чурттап турган үенден бээр сээң Дээрги-Чаяакчы Бурганың болгай мен; байырлалдар хүннеринде дег, сени база катап чадырларга чурттадып каар мен.

¹⁰Мен Бодумнуң медээчилерим-биле чугаалажып, оларже чоруткан көстүүшкүннеримни көвүдөдип, медээчилерни дамчыштыр чонну сагындырып турган мен.

¹¹А Галаад бузутка бердинген-дир, ооң чону чөгенчиг улус апарган-дыр. Олар Галгалга өргүл кылдыр бугажыктар салып турган-дыр, оларның өргүл бедигээштери аңдарган шөлде оваалай чыгган даштар дег-дир.

¹²Иаков Арам дээр чуртче дезе берген; Израиль аңаа күдээлеп, кадайы дээш ажилдап берип, өгленир дээш хой кадарып турган.

¹³Дээрги-Чаяакчы израиль чонну Египеттен медээчизин дамчыштыр үндүрө бергеш, база-ла медээчизин дамчыштыр кадагалап турган.

¹⁴Эфрем Дээргизин дыка-ла хорадаткан, өлүрүкчү чоруу дээш буруузун ол боду чүктээр, ол Дээргизин куду көргөн дээш, Дээрги ооң бодун куду көрдүрер.

Осия 13

Дээрги-Чаяакчы Израильди үзерлеп кааптар

¹«Эфрем чүве чугаалаарга, улус сүрээдеп, сирилээр турган; ол Израильге бедик турушту ээлеп алган, ынчалза-даа Ваал бурган дээш буруудап, өлүп калган.

²Ам израильчилерниң бачыт үүлгедири дам барган-дыр: ус-шевер улус оларга дүрзү-бурганнарны мөңгүнден шуткуп, чогаадып кылып берип турар-дыр; израильчилер оон дүрзү-бурганнар-биле чугаалажып,

оларга өргүлдөр салып турар-дыр; кижилер шуткумал бугажыктарны ошкап турар-дыр!

³Ол чоруу дээш, израильчилер эртенги туман ышкаш дүрген эстип чиде бээр, олар эрип каар шалың дег, шаңдан хадаан тараа саваңы дег, хоолойдан үнген ыш дег апаар.

⁴А Мен – египет черге турган үенден бээр, сээң Дээрги-Чаяакчы Бурганың болгай мен, сен Менден өске Бурган билбес сен, Менден өске Камгалакчы-даа чок.

⁵Ээн кургаг ховуга, кадып калган черге сенче сагыш салып турган мен.

⁶Одар-белчиирлиг апаргаш, израильчилер тодуг-догаа болу берди, а тода бергеш, туразы улгадып, Мени уттупту.

⁷Мен оларга арзылаң дег болур мен, пар дег, орук чанынга кедээр мен.

⁸Оларже оолдарын оскунган кыс адыг дег халдааш, хөрек-чүрөөн үзерлээр мен; арзылаң ышкаш чиир мен; черлик аң-араатан оларны үзерлеп кааптар.

⁹Израиль, сээң узуткаттырар үең келди, чүгле Мен сеңээ дузалап боор мен.

¹⁰Сээң хааның ам кайдал? Ол сени бүгү хоорайларыңга камгалап алзын че! Баштыңнарың кайдал? Сен: „Биске хаандан, нояннардан берем!“ – деп дилеп турдуң чоп.

¹¹Мен килеңней бергеш, сеңээ хаан бердим, хорадай бергеш, ону хунаап алдым.

¹²Эфремниң кем-буруузун доңнай баглап каан, ооң бачыдын шыгжап каан – Мен ону утпас мен.

¹³Эфрем угаан чок оол-дур, херээжен кижии ону божуп чыдырда дег, ол хилинчектенип турар, ынчалза-даа хырындан үнер хөңнү чок-тур.

¹⁴Мен израильчилерни өлүглер оранының эрге-чагыргагазындан адырар мен бе? Чок, оларга кээргел көргүспес мен! Өлүм, сээң хамчык аарыың кайыл? Алдыы оран, сээң халдавырлыг аарыың кайыл?

¹⁵Эфрем акы-дуңмазынга бодаарга, өзүген-даа болза, өрттендир чиир хат чедип кээр – ээн кургаг ховудан Дээрги-Чаяакчының хады көдүрлүр, ынчан ол хат Эфремниң суунуң бажын соолдуруп каар, булаан кадырып каар; ол хат Израильдиң эртине-байлаан үптээр, ооң бүгү үнелиг чүүлдериниң шыгжамырын куругладыр.

Осия 14

¹Самария бодунуң буруузун чүктээр, чүге дээрге бодунуң Бурганынга удур тура халаан-дыр; израильчилер хылыштан кырлып калыр, оларның чаш төлдерин черже чылча октап, сааттыг херээженнерин одура шаап каар».

Израиль чон бачыдын миннир болза, Бурган аңаа ачы-буян хайырлаар

²Израиль, Дээрги-Чаяакчы Бурганыңче эглип кел, чүге дээрге кем-бурууң дээш кээп дүшкен-дир сен.

³ Мөргүүр сөстериңер боданып алгаш, Дээрги-Чаяакчыже эглип кээп: „Хамык кем-буруувусту өршээп, эккээр чүүлүвүстү ээ көрнүүшкүн-биле хүлээп ап көрем, аксы-сөзүвүстүң макталын өргүл кылдыр Сеңээ эккээр бис.

⁴Ассирия бисти камгалавас, дайынчы аъттарывысты мунмас бис, холувустуң кылыгларын ‘Бурганывыс’ деп адавас бис, чүге дээрге өскүс улуска чүгле Сен ээ-хайыралыг болгай сен“ – деп чугаалаңар.

⁵Менден ойталаар чоруктан оларны экиртир мен, оларга сеткилим ханызындан ынак болур мен, чүге дээрге Мээң килеңим олардан чайлай берген-дир.

⁶Мен Израильге чаъс-шалың дег болур мен, ол ынчан лилия дег чечектелир, Ливан дагда пөш дег, дазылдары тарай өзер;

⁷Ооң будуктары чаттылдыр херлир, ол чараш-каазы-биле – олива ыяжы дег, чаагай чыды-биле – Ливанның пөжү дег апаар.

⁸Ооң хөлегезинге серииттенип олурган улус ээп келир, олар далган-тарааны эндере ажаап аар, боттары виноград сывы дег чечектелип, Ливанның сураглыг арагазы ышкаш алдаржый бээрлер.

⁹Эфрем ынчан: „Дүрзү-бурганнарның меңээ херээ чүл?“ – деп чугаалаар. Мен ооң мөргүлүнге харыылап, ону карактап көөр мен, аңаа девээлиг ыяш дег болур мен; сенде бар ачы-буянның үнген дөзү мен.

¹⁰Мерген угаанныг кижин ол бүгүнү билип алзын, сарыылдыг кижин угаап билзин. Дээрги-Чаяакчының оруктары дорт болгай – чөптүг-шынның улус ол оруктап чоруптар, а үймээнчи улус аңаа чорааш, кээп дүжер».



Иоил

Иоил 1

¹Дээрги-Чаяакчының Патуилдин огул Иоилог ажиткан сөзү бо-дур.

Мөөң шартылааның халдаашкыны

²Ирейлер, дыңнаңар, чер-чурттуң бүгү чурттакчылары, кичээнгей салыңар! Силерниң чурттап турар үеңерде азы ада-өгбеңерниң чурттап турган үезинде ол ышкаш чүве болган бе?

³Ол дугайында ажы-төлүңерге чугаалап бериңер, а олар боттарының ажы-төлүңе дамчытсын, а оларның ажы-төлү дараазыңга салгалга чугаалап берзин.

⁴Шартылаа чиген соонда арткан чүвени чаш шартылаа чип турган, чаш шартылааның соонда арткан чүвени шерги чип турган, а шергиниң соонда арткан чүвени чаш шерги төндүр чип каапкан.

⁵Арагачылар, оттуп келгеш, ишкирнигип ыглаңар. Виноград арагазы ижип турар бүгү улус, ооң чулуунуң ажыын ажып, ыглаңар, чүге дээрге ону силерниң аксыңардан хунаап алган-дыр.

⁶Мээң черимче күштүг, санап четпес хөй чон келген-дир. Ооң диштери – арзылаң диштери, азыглары – кыс арзылаңны-ла.

⁷Ол чон виноградым сыптарын хоозурадып каапкан, фиға ыяштарымны сыйып каапкан – ооң чөвүрээзин карттап кааптарга, будуктары агарып калган.

⁸Качыгдал хевин кеткен, ынак эжиниң ажыын ажып турар кыс ышкаш ыглап-сыктаңар.

⁹Дээрги-Чаяакчының өргээзинде далган-тараа болгаш арага өргүлү ам чок-тур. Дээрги-Чаяакчының бараан болукчулары, Бурганның бараалгакчылары качыгдап ыглажып тур.

¹⁰Шөлдер хоозураан, чер ыглап чыдар, чүге дээрге тараа узуткаттыңан, виноград чулуу хайлып калган, олива ыяш кургап калган.

¹¹Тараачыннар, муңгараңар, виноград ажаакчылары, ишкирнигип ыглаңар. Шөлдерде арбай, кызыл-тас чок болган-дыр,

¹²виноград сыптары кургап, фи́га ыяштары кадып калган-дыр. Гранат, пальма ыяштары болгаш яблонялар шупту шөлде кургап калган-дыр, ынчангаш кижии амытанның хөглээшкини соксаан-дыр.

Бурганга чаннырынче чонну кыйгырганы

¹³Бурганның бараалгакчылары, качыгдал хевин кедип алыңар, ыглап-сыктаңар. Өргүл бедигээжиниң мурнунда бараан болуп турар улус, ишкирнигип ыглаңар. Мээң Бурганымның бараан болукчулары, чедип келгеш, качыгдал хевин кеткеш, өргээге дүннү эрттириңер, чүге дээрге Бурганыңарның өргээзинде далган-тараа болгаш арага өргүлдери ам чок-тур.

¹⁴Ыдыктыг шээрлээшкинден доктаадыңар, онзагай чыыштан чарлаңар, чоннуң баштыңнарын болгаш чурттуң бүгү чурттакчыларын боттарыңарның Бурганыңар Дээрги-Чаяакчының өргээзинге чыылдырыңар, дуза дилеп, Ону кыйгырыңар.

¹⁵Аа халак! Дээрги-Чаяакчының шииткел хүнү чоокшулаан-дыр. Ол хүннүң чедип кээри күчүлүг Бургандан келген хоозураашкын дег боор.

¹⁶Бис көрүп турувуста-ла, аыш-чемивис чок апарып, Бурганывыстың өргээзинден өөрүшкү биле хөглээшкин чиде берген эвес-тир бе?

¹⁷Тараа үрезини чер иштинге бырыжып калган, аңмаарлар үрелип, тараа урар черлер куруглаан, чүге дээрге тараа ам чок-тур.

¹⁸Мал-маганның човууртап турарын! Өөр малдар муңгаргай тояап чоруур, чүге дээрге оларның одар-белчири чок. Кодан хойлар база хилинчек көрүп турар.

¹⁹Дээрги-Чаяакчы, мен дуза дилеп, Сени кыйгырып тур мен, чүге дээрге ховуда одар-белчиирни от чипти, шөлде бүгү ыяштарны чалбыыш өрттедипти.

²⁰Черлик дириг амытаннар безин Сеңээ чаннып тур, чүге дээрге дамырак суглар соглуп калган-дыр, ховуда одар-белчиирни от чипкен-дир.

Иоил 2

Бурганның аг-шерииниң халдаашкыны

¹ Сионга трубадан этсиңер, Бурганның ыдыктыг даанга дүвүрээзин медээзин бериңер. Чер-чурттуң бүгү чурттакчылары сирилезин, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчының шииткел хүнү кел чыдар-дыр, ол хүн чоокшулап келген-дир.

² Ол дээрге кара булуттарлыг, дүмбей караңгы хүн-дүр. Хөй санныг, күштүг чон имир ышкаш чаттылыпкан кел чыдыр. Эрте-бурунгу үелерде-даа турбаан, келир салгалдарда-даа турбас чон ол-дур.

³ Ол чоннуң мурнунда хөме ап турар от бар, а артында – өрттендир чип турар чалбыыш бар. Ол бээр келбээнде, бо чер Эдемниң сесерлии дег турган, а ол келгеш баарга, кургап калган хову дег апаар. Кым-даа ол чондан камгаланып шыдавас.

⁴ Ооң хевири аьттар хевири дег, ол халдып орда, чүгүрүк аьттар-ла.

⁵ Ол чон даглар бажы-биле дайынчы тергелер даажы дег шимээргеп, чалбыыштыг оттуң оьт-сигенде дазырааны дег шимээн үндүрүп, тулчуру-биле чыскаалыпкан аг-шериг ышкаш халдып орап.

⁶ Ол аг-шеригни көргөш, өске чоннар сирилей бээр, бүгү улустуң арыннары агарып каар.

⁷ Ол чон мөгелер дег маңнажып халдаар, ханаларже дайынчылар дег халбактанып үнер. Олар шупту чыскаалган аайы-биле чоруп, бар чыдар уг-шиинден өскээр барбас.

⁸ Олар аразында баскылашпас, кайызы-даа чиге мурнунче бар чыдар; чыскаалын үревейн, камгалалды өттүр чаза булгаар.

⁹Олар хоорайже чүткүп кирип, ханаларны дургаар маңнажып, бажыңнарже, оорлар ышкаш, соңгалар таварып кире бээр.

¹⁰Оларның мурнунга чер сириңейнип, дээр чайганып, хүн биле ай өжүп, сылдыстар чырытпастаар.

¹¹Дээрги-Чаяакчының үнү Ооң аг-шерииниң мурнунга дыңналыр, Ооң аг-шерии дүк-түмен, Ооң сөзүнүң күүседикчилери күчү-күштүг. Дээрги-Чаяакчының шииткел хүнү өндүр улуг болгаш аажок коргунчуг. Ону кым шыдап эртерил?

Бурганның чонга Бодунче эглирин дужааганы

¹²Дээрги-Чаяакчы: «Ам безин Менче бүгү чүлдү-чүрээңерден, шээрленип база ишкирнип ыглап тургаш, эглип келиңер» – деп медеглээн.

¹³Качыгдалдан хевиңер эвес, чүректериңер чара тырткаш, боттарыңарның Бурганыңар Дээрги-Чаяакчыже эглип келиңер, чүге дээрге Ол килеңнээчел эвес, ээ көрнүүчел, кээргээчел, өндүр улуг энерелдиг-дир, Ол аазаан кеземчезин күш чок болдурарыңга белен.

¹⁴Кым билир боор? Ол өскээр боданып, кезетпейн баарын, харын силерге ачы-буянныг бооп артып каарын. Ынчан Бурганыңар Дээрги-Чаяакчыга өргүүр далган-тараа биле арага четчир боор.

¹⁵Сионга трубадан этсиңер, ыдыктыг шээрлээшкинден доктаадып, онзагай чыыштан чарлаңар.

¹⁶Чонну бөлүп, ыдыктыг чыыштан кылыңар, ирейлерни чалаңар, элээди, чаш уругларны кыйгырып эккелиңер. Күдээ оол безин бодунуң өрээлинден, келин кыс – өгленчир бажыңыңдан үнүп келзин.

¹⁷Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң мурнунда, серилиг чер биле өргүл салыр бедигээш аразында турар Бурганның бараалгакчылары ыглап-сыктап, мынча дишсин: «Дээрги-Чаяакчы, Бодунуң чонуңга хайыраңны көргүзем, Бодунуң өнчүң болур улусту бак сөглетпем, бисти өске

чоннар кыжырбазын; чүге ол чоннар аразында: „Оларның Бурганы кайыл?“ – дижип турарыл?»

Израиль чонга ачы-буян кээр

18Дээрги-Чаяакчы ынчан Бодунуң чери дээш хүннээчелин база Бодунуң чонунга кээргелин көргүзер.

19Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чонунга мынча деп харыылаар: «Мен силерже далган-тараа, чаа арага болгаш олива үзү чорудуп бээр мен – ол бүгү-биле тодар силер, моон соңгаар өске чоннарга силерни бак сөглетпес мен.

20Мен соңгу чүктен келген аг-шеригни силерден ырадып, куруг, кургап калган черже үндүр сывырыптар мен. Оларның мурнукуларын чөөн чүкте далайже, а соондагыларын – барыын чүкте далайже чорудуптар мен, оларның мөчү-сөөктеринден бак чыт үнер, хоралыг чыт тараар. Чүге дээрге олар хөй бузутту үүлгеткен-дир».

21Чер-чурт, кортпа! Сен өөрүп-хөгле, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы өндүр улуг чүүлдү кылыр-дыр.

22Черлик дириг амытаннар, кортпаңар, чүге дээрге хову-шөлдерде одар-белчиирлер ногаарара берген-дир, ыяштар чимизин берип турар-дыр, фи́га ыяжы биле виноград сывы элбек дүжүт берип турар-дыр.

23Сионнуң чону, өөрүңер, боттарыңарның Бурганыңар Дээрги-Чаяакчыга хамааржырыңар дээш хөглеңер! Ол силерге чөптүг-шынныы-биле чаъсты хайырлаар, ооң мурнунда дег, күскү, часкы чаъстарны хайырлаар.

24Тараа шаңнарын дүжүт дола бээр, доскаарларны чаа арага болгаш олива үзү чык дола бээр.

25«Силерже ыдыпканым өндүр улуг аг-шериим болур шартылаа биле шергиниң дүжүттү чип турган чылдары дээш, Мен силерге орнун тургузуп бээр мен.

²⁶Пөккүже чемненип, тода бээр силер, Бурганыңар Дээрги-Чаяакчының адын алдаржыдар силер. Мен силерни бодааш, кайгамчык чүүлдү кылдым, Мээң чонум моон соңгаар кажанда-даа бак атка кирбес.

²⁷Ынчаарга Мээң израиль чоннуң аразында турарымны, Мени – силерниң Бурганыңар Дээрги-Чаяакчы деп, өске Бурган чок деп билип аар силер. Мээң чонум моон соңгаар кажанда-даа бак атка кирбес».

Бурганның Бодунуң Сүлдезин бээри хүн

(Аж.-ч. 2:17-21)

²⁸«Ооң соонда мындыг боор: Мен Бодумнуң Сүлдем-биле бүгү улусту бүргей аптар мен. Силерниң оглу-кызыңар өттүр билип медеглек эгелээр, кырганнарыңар өттүр билген дүштер дүжээр, аныяк оолдарыңар онзагай көстүүшкүннер көөр.

²⁹Ол хүннерде Мен эр, кыс чалчаларны безин Бодумнуң Сүлдем-биле бүргей аптар мен.

³⁰Дээрге база черге кайгамчык бадыткал демдектери: хан, от болгаш дүргектелген ышты көргүзөр мен.

³¹Дээрги-Чаяакчының өндүр улуг, коргунчуг шииткел хүнү чедип кээр бетинде хүн дүмбей караңгы бооп, ай хан өңнүг бооп хуула бээр.

³²Ынчан Дээрги-Чаяакчының адын кыйгырган кижини бүрүзү камгалал алып. Дээрги-Чаяакчының азаанын ёзугаар Сион дагга база Иерусалимге хоргадаан чон дириг артар; Дээрги-Чаяакчының Бодунче кыйгырып алган улузу өлбейн баар».

Иоил 3

Иудеяның дайзыны чоннарны Бурганның шиидери

¹«Ол хүннерде, ол үеде, кажан Мен Иудеяга база Иерусалимге эки чолду эгидипкенимде,

²Мен бүгү чоннарны чыггаш, Иосафат шынаазыңга эккелгеш, оларны аңаа Мээң чонум дээш, Мээң өнчүм болур Израиль дээш шиидер мен.

Чүге дээрге олар Мээң чонумну өске чоннар аразынга тарадып каапкандыр, Мээң черимни үлежип алгандыр.

³Олар Мээң чонумну үлежип, төлге даштары октаан; самыын-садар херэеженнерге төлевир бээри-биле база арагалаары-биле чонумнуң бичии оолдар, кыстарын кул кылдыр садып турган.

⁴Тир, Сидон хоорайларның база бүгү филистим девискээрлерниң чурттакчылары, силер Меңээ чүү апарган силер? Менден өжээн негээр деп тур силер бе? Ынчаар-даа болзуңарза, Мен силерниң өжээн негээшкиниңерни удавас боттарыңарның бажыңарже амыр-белен халдадыр мен.

⁵Силер Мээң алдын-мөңгүнүмнү ап алган, улуг үнелиг эртинелеримни боттарыңарның бурганнарыңарның өргээлеринче ап алгандыр силер.

⁶Иудея биле Иерусалимниң улузун оларның төрөөн чуртундан ырадыры-биле гректерге садып турдуңар.

⁷Көрүңер, Мен иудейлерни силерниң садып чорудупкан черлериңерден көдүрүп эккээр мен, үүлгедиңерни боттарыңарның бажыңарже халдадыр мен.

⁸Силерниң оглу-кызыңарны Иудеяның чонунга садыптар мен, а иудейлер оларны ыракта Шеваның чурттакчыларыңа садыптар».

⁹Ол чоннар аразынга мону чарлап чугаалаңар: дайыңга белеткениңер! Эрес-дидим дайынчыларны көдүрүңер! Бүгү шериглер чоокшулап келзин, халдап кирзин.

¹⁰Андазыннарыңарны хылыштарже, хол кадырларыңарны чыдаларже эде соп кылып алыңар. Кошкак кижин безин: «Күш-шыдалдыг мен!» – дизин.

¹¹Бүгү чоннар, чер болгандан далаш-биле келиңер, Шииткел шынаазыңа чыглыңар. О, Дээрги-Чаяакчы, дайынчыларыңны ынаар эдертип аппарат!

¹²«Бүгү чоннар оттуп келзин, Иосафат шынаазынче чедип келзин, чүге дээрге Мен аңаа долгандыр турар чоннарны шиидери-биле саадап олуарар мен.

¹³Оларны, бышкан тараа дег, дүжүт ажаар херекселдер-биле кезип эгелеңер. Барып, оларны виноград дег сы базыңар, арага доскаарларның эриин ажып турзун – ол чоннарның бузут-багы кончуг улуг-дур.

¹⁴Шииткел шынаазында эндерик хөй чон мөөңнежип тур, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчының хөделип үнер хүнү Шииткел шынаазынче чоокшулап келген-дир!

¹⁵Хүн биле ай өжүп, сылдыстар чырытпастап турар-дыр.

¹⁶Дээрги-Чаяакчы Сиондан диңмирээр, Иерусалимден дыңзыдыр алгырар, чер биле дээр сириңейни бээр. Ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чонунга хоргадаар чер болур, израиль чонга – шивээ болур.

¹⁷Ынчан Мени силерниң Бурганыңар Дээрги-Чаяакчы деп, Бодумнуң ыдыктыг даам Сионда чурттап турарымны билип аар силер. Иерусалим ыдыктыг хоорай болур, хары улус оон ыңай кажан-даа олче халдап келбес апаар.

¹⁸Ол хүн виноград чулуу даглардан сыстып үнер, тейлерден сүт агып бадар, Иудеяның бүгү хем уннары долу суглуг апаар. Дээрги-Чаяакчының өргээзинден суг бажы аттыгып үнгеш, Ситтим шынааны суггарар.

¹⁹Египет ээнзиреп каар. Эдом ээн кургаг хову апаар. Иудеяның чонун каржы-дошкуну-биле аажылап, ол черге буруу чок хан төп турганы дээш, ындыг болур.

²⁰Иудея мөңге чурттаар, Иерусалим салгалдан салгал дамчып амыдыраар.

²¹Мен оларның ам-даа чуп бербээним ханын чуп кааптар мен. Дээрги-Чаяакчы Сионга чурттаар!»

Амос

Амос 1

¹Текоя чурттуг кадарчыларның бирээзи Амостуң сөстери бо-дур. Израиль дугайында Бурганның чорутканы бо көстүүшкүннү Амос Иудеяның хааны Озияның чагырып турганы база Иехоаштың оглу, Израильдиң хааны Иеровоамның чагырып турганы үеде, чер шимчээшкини болурунун ийи чыл мурнунда көрген.

²Амос: «Дээрги-Чаяакчы Сиондан диңмирээр, Иерусалимден дыңзыдыр алгырар; кадарчыларның оран-савазында улус качыгдап ыглажыр, Кармил дааның бажы кургай бээр» – деп чугаалаан.

Израильдиң кожазы чоннарның кеземчези

³Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Хөй санныг кемниг үүлгедиглери дээш, Дамаскының чурттакчыларын өршээвес мен, чүге дээрге олар Галаадты демир-биле чылча бастырып турган-дыр.

⁴Азаил хаанның ордузунче отту ыдар мен, ол от Венадад хаанның шивээлерин чиптер.

⁵Дамаскының хаалгазының дээктерин адыра шаап кааптар мен, Авен шынаада чурттаан улусту база Бет-Эденде дүжүлге ээлээн кижини узуткап каар мен; арамей чонну тудуп алгаш, Кирже шөлүптер». Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези ол-дур.

⁶Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Хөй санныг кемниг үүлгедиглери дээш, Газа хоорайның чурттакчыларын өршээвес мен, чүге дээрге олар хары чонну, Эдомга хүлээдип бээр дээш, мөөңү-биле тудуп аппарат болгай.

⁷Газаның ханазынче отту ыдар мен, ол от ооң шивээлерин чиптер.

⁸Азот хоорайның чурттакчыларын, Аскалонда дүжүлге ээлээн кижини узуткап каар мен база Экронче холумну угландырар мен – ынчан артып калган филистим чон кырлып каар». Дээрги-Бурган-Чаяакчының чугаалаан чүвези ол-дур.

⁹Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Хөй санныг кемниг үүлгедиглери дээш, Тир хоорайның чурттакчыларын өршээвес мен, чүге дээрге олар хары чонну мөөнү-биле тудуп аппарат, Эдомга хүлээдип берген-дир база ха-дуңмалышкы эвилелди уттупкан-дыр.

¹⁰Тирниң ханазынче отту ыдар мен – ол от ооң шивээлерин чиптер».

¹¹Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Хөй санныг кемниг үүлгедиглери дээш, Эдомнуң чурттакчыларын өршээвес мен, чүге дээрге олар ха-дуңмазы болур израиль чонну хылыш туткаш, кээргел чок сывыртап, килеңинге алыскаш, доктаамал дошкуурап, үргүлчү хорадап турган-дыр.

¹²Теман черже отту ыдар мен, ол от Восора хоорайның шивээлерин чиптер».

¹³Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Хөй санныг кемниг үүлгедиглери дээш, аммон чонну өршээвес мен, чүге дээрге ол, бодунуң девискээрин алгыдып аар дээш, галаад черге сааттыг херээженнерни одура шаап турган-дыр.

¹⁴Равва хоорайның ханазынга отту кыпсыр мен, ол от ооң шивээлерин чаа-дайын хүнүнде алгы-кышкы аразынга, хат-шуурганныг хүнде казыргыланых келгеш, чиптер.

¹⁵Оларның хаанын хамык ноянлары-биле кады дайзын тудуп алгаш баар». Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези ол-дур.

Амос 2

¹Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Хөй санныг кемниг үүлгедиглери дээш, Моавтың чурттакчыларын өршээвес мен, чүге дээрге олар Эдомнуң хаанының сөөгүн хүл кылдыр өрттедипкен-дир.

²Моавче отту ыдар мен, ол от Кериот хоорайның шивээлерин чиптер, моав чон ону чылча шапкан аг-шеригниң алгы-кышкызының аразынга, дайзыннар труба этсип турда, кырлып каар.

³Ол чоннуң баштыңчызын узуткап, ооң-биле кады шупту нояннары өлүрүп каар мен». Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези ол-дур.

Иудея биле Израильдин кеземчези

⁴Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Хөй санныг кемниг үүлгедиглери дээш, Иудеяның чурттакчыларын өршээвес мен, чүге дээрге олар Дээрги-Чаяакчының хоойлузундан ойталап, Ооң дүрүмнеринге шынчы бооп артпаан-дыр; ада-өгбезиниң эдерип турганы меге бурганнар ол чонну оруундан өскээр дуурайлап каапкан-дыр.

⁵Иудеяже отту ыдар мен, ол от Иерусалимниң шивээлерин чиптер».

⁶Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Хөй санныг кемниг үүлгедиглери дээш, Израильдин чурттакчыларын өршээвес мен, чүге дээрге ол чонда чөптүг-шынныг кижини – акша-мөңгүнге, яды кижини – эжеш идик өртээнге-ле кул кылдыр садып турар-дыр.

⁷Олар яды улусту довуракче доңгайтыр базып, эрге-шөлээ чок улустуң оруун моондактаар-дыр, оглу-даа, ачазы-даа, чаңгыс-ла ол херээжен-биле будалып, Мээң ыдыктыг адымны бужартадыр-дыр.

⁸Олар долаа төлевири кылдыр алган хевин чаткаш, өргүл салыр бедигээштер чанынга чыдып аар-дыр, буруудаттырып турар улустан торгаал кылдыр алган арагазын бурганнарының өргээзинге ижер-дир.

⁹А Мен силерниң мурнуңарга пөш ышкаш бедик-чаагай, дуб ышкаш быжыг амор чонну узуткап кагдым, ооң дазыл-дөзүн тура тыртып кагдым.

¹⁰Мен силерни, амор черни ээлеп алзын дээш, египет черден үндүрө бергеш, дөртөн чыл дургузунда ээн кургаг ховуга эдертип чоруп турдум.

¹¹⁻¹²Силерниң оолдарыңар аразындан – Бодумнуң медээчилеримни, аныяк оолдарыңар аразындан – назорейлерни шилип ап турдум. Ындыг эвес ийик бе, израиль чон? А силер назорейлерге арага сыгап, медээчилерге: „Өттүр билип медеглевеңер!“ – деп дужаап турдуңар». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

¹³«Көрдүңөр бе, Мен силерни, долдур моожалар чүдүргөн тергениң базары дег, чылча бастырар мен;

¹⁴чүгүрүк-даа кижидезе бээр арга тышпас, быжыг-даа кижиниң туржуп шыдаар күжү чок апаар, күш-шыдалдыг-даа кижиде амы-тынын камгалап шыдапас.

¹⁵Ча-согуннуг-даа кижиде шыдашпас, чүгүрүк-даа кижиде, аът мунган-даа кижиде амы-тынын камгалап шыдапас.

¹⁶Эң-не эрес-дидим дайынчы безин Дээрги-Чаяакчының шииткел хүнүнде хол даяң дезип чоруй баар». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Амос 3

Бурганның медээчиси ыыттавайн барбас ужурлуг

¹Израиль чон, Дээрги-Чаяакчының силерге удур – Бодунуң египет черден үндүрө бергени бүгү аймак-чонга удур чугаалаан сөстөрүн дыңнаңар:

²«Черниң бүгү аймак-чоннарындан чүгле силерни хүлээп көргөн мен, ынчангаш бүгү кем-бурууңар дээш, силерни кезедир мен».

³Ийи кижиде, дугуржуп албайн чыткаш, кады чорук кылыр деп бе?

⁴Аргада арзылаңның мурнунда олча-тывыш чок болза, ол ырланыр деп бе? Арзылаңчыгаш олча тудуп албаан болза, чыдынындан ырланыр деп бе?

⁵Дузакта чемиш чок болза, куш ынаар кирер деп бе? Какпаже чүү-даа кирбээн болза, ол часты бээр деп бе?

⁶Хоорайга шериг труба этси бээрге, улус коргуп сирилевес деп бе? Айыыл-халап хоорайны хөме тавараан болза, ону Дээрги-Чаяакчы үндүрбээн деп бе?

⁷Дээрги-Чаяакчы чүү-даа чүвени Бодунуң чалчалары болур медээчилерге чажыт бодалдарын ажытпайн кылыр эвес.

⁸Арзылаң ырланган соонда, кижиге коргуп сирилевес деп бе? Дээрги-Бурган-Чаяакчы чугаалаан соонда, кижиге Ооң сөзүн медеглевес деп бе?

Самарияның буураары

⁹«Азот хоорайның база египет черниң шивээлеринге: „Самарияны долгандыр турар дагларга чыылгаш, ол хоорайда кедерээн ужур-дүрүм чок чорукче, кызып-кыйышкынче көрүңер“ – деп чарлаңар.

¹⁰Ол дээрге ак сеткилдиги-биле чурттап билбес, боттарының шивээлеринде эртине-байлакты күчүлел болгаш үптээшкин-биле чыып ап турар улус-тур» – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн.

¹¹Оон Дээрги-Бурган-Чаяакчы мынча дээн: «Дайзын бүгү чуртту бүзөөлөп аар. Ол Самарияның күчү-күжүн узуткап каар, шивээлерин үптөп кааптар».

¹²Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Самарияда орунунуң кыдыында база Дамаскыда орун-дөжөөндө олурап израильчилер камгалал алыр бе? Кадарчы кижиниң арзылаң аксындан малының ийи чодазын азы кулааның чартыын ушта тыртып аары дег, чүгле ындыг камгалал ап шыдаарлар.

¹³Дыңнаан соонда, Иаковтуң салгалынга удур херечилеңер – деп, Агшериглиг Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. –

¹⁴Кем-буруузу дээш, Израильди кезедип кээр хүнүмде Вефилде өргүл салыр бедигээштерни база үрөп бузар мен: бедигээштиң мыйыстарын одура шаап каарга, олар черже кээп дүжер.

¹⁵Кышкы-даа, чайгы-даа бажыңнарны бузуп каар мен, чаан сөөгүндөн кылган каасталгаларлыг бажыңнар база буступ чиде бээр – дыка хөй бажыңнар ынчалдыр буступ каар». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Амос 4

¹Самарияның даанда чурттап турар, Васанның семис-чаагай инектери ышкаш херээженнер – яды улушту кызып-кыйып, түрөңги улушту

дарлап, боттарының ашактарыңа: «Эккеп кудуңар-ла, ижер бис!» – деп турар херээженнер – бо чугаа-сөстү дыңнаңар.

²Дээрги-Бурган-Чаяакчы Бодунуң ыдыктыы-биле даңгыраглап, мынча дээн: «Силерни – тыртпалар-биле, арткан өөрүңерни – сыырткыыштар-биле сөөртүп алгаш баар үе чедип кээр.

³Мурнуңарда ханаларның оюк черлерин дамчыштыр үнер апаар силер. Дайзын силерни үндүр сывыртааш, Хармонче аппаар». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Израиль чоннуң Бурганче эглир хөңнү чогу

⁴«Вефил хоорайга баргаш, бачыттан үүлгедиңер-ле, Галгал хоорайга баргаш, кем-бурууңар көвүдедиңер-ле; эртенниң-не – өргүлдериңерни, үш хонгаш-ла – дүжүдүңерниң оннуң бир кезээн эккеп салыңар-ла.

⁵Израильчилер, ажыткылыг безин далган-тарааны өөрүп четтириишкин өргүлү кылдыр эккеп салыңар-ла, боттарыңарның эки тура-биле салып турар өргүлдериңер дугайында медеэлеңер-ле, оларны салганыңар дугайында ыткыр чарлаңар-ла. Ынчаар кылырыңа ынак эвес ийик силер бе?» Дээрги-Бурган-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

⁶«Шупту хоорайларыңарга Мен силерни аш-биле кезедип турган мен, бүгү чурттап турар черлериңерге аш-чемиңер чедишпейн турган. Ындыг-даа болза, Менче эглип келбээн силер». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

⁷«Мен дүжүт ажаалдазыңа чедир үш ай арткан турда, силерже чаъс чагдырбайн турдум; бир хоорайже чаъсты чагдыргаш, өскезинче чагдырбас турдум; бир шөлдү чаъс-биле суггаргаш, өскезин суггарбайн баарымга, кургап каар турду.

⁸Элээн каш хоорайларның чону суксунун хандырап дээш чаңгыс хоорайга элеңейндир кылаштап кээрге-даа, шуптузунуң суксунун хандырап суг чок боор турду. Ындыг-даа болза, Менче эглип келбээн силер». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

⁹«Тарып алган үнүш-тарааңарны чалынныг изиг хат болгаш дүдүк-биле чиртип турдум; дыка хөй чимистиг садтарыңарны, виноград тараан шөлдериңерни, фи́га биле оливаңар ыяштарын шартылаа чип кааптар турду. Ындыг-даа болза, Менче эглип келбээн силер». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

¹⁰«Египетке болуп турганы дег, силерже мал-маган кырар хамчык аарыгны ыттым, аныяк эрлериңерни хылыш-биле кырып кагдым, аъттарыңарны сүрүп аппаар турду; турлагларыңарда өлүмнүң чыды думчууңар үдүн дола берди. Ындыг-даа болза, Менче эглип келбээн силер». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

¹¹«Мээң Содом биле Гоморраны чылча базып кааным дег, силерниң чуртуңарда чамдык хоорайларны чылча базып кагдым; ынчан силер оттан ушта тырткан кезектен дээредевес турдуңар. Ындыг-даа болза, Менче эглип келбээн силер». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

¹²«Ынчангаш Мен сени мынчаар аажылаар мен, Израиль, сээң-биле мынчалдыр кылыр мен, бодуңнуң Бурганың-биле ужуражырынга белеткенип ал, израиль чон!»

¹³Дагларны тывылдырып, хатты чаяап, кижиге Бодунуң угаан-бодалын медээлеп, даң хаяазын болгаш дүмбейни чаяап турар, черниң бедиктерин базып турар Бурган – Бурганың Ол-дур. Ооң ады – Дээрги-Чаяакчы, Аг-шериглиг Бурган!

Амос 5

Кажыыдал ыы-сыызы база Бурганче эглип кээринче кыйгырыг

¹Израиль чон, силер дээш ыы-сыым төп кажыыдаан сөзүмнү дыңнаңар.

²Израиль-кыс кээп дүшкеш, туруп чадап тур! Ол бодунуң черинге бүгү улуска кагдырыпкан чыдырда, көдүрер кижиге тывылбас-тыр.

³Чүге дээрге Дээрги-Бурган-Чаяакчы: «Израильде муң кижидайылдажып үнген хоорайга чүс-ле шериг артар, чүс кижидайылдажып үнген хоорайга он-на шериг артар» – дээн.

⁴Дээрги-Чаяакчы израиль чонга чугаалаан: «Менче чүткүңер, ынчан амы-тынныг артар силер;

⁵Вефилче чүткүвөңер, Галгалче барбаңар, Беэр-Шеваже чорук кылбаңар, чүге дээрге Галгалдың чурттакчыларын тудуп алгаш баар, Вефил айыыл-халапка таваржыр.

⁶Дээрги-Чаяакчыже чүткүңер, ынчан амы-тынныг артар силер, оон башка Ол Иосифтиң салгалын от ышкаш өттүр таварып эрткеш, ону чиптер, Вефилге ол отту өжүрер кижитурбас.

⁷Силер дээрге шын шииткелди оо-хоран кылдыр хуулдуруп турар, чөптүг-шынныг чорукту черже чыттыр базып турар улустур силер!

⁸Үгер сылдыс биле Үш-Мыйгак сылдысты кым чаяганыл, кым дүмбей караңгыны чырык эртенче хуулдуруп, а хүндүскү үени дүн кылдыр караңгыладып, далайның сугларын кыйгыргаш, чер кырынга тарай аксып турарыл? Ооң ады – Дээрги-Чаяакчы!

⁹Ол күш-шыдалдыг улуска удур хоозуралды салыптарга, шивээлер чылча шаптырып аар.

¹⁰А силер шииткел черинде сойгалакчыны көөр хөңнүңер чок, шынны чугаалап турар кижисилерге бак бооп көстүр болгай.

¹¹Ядамыкты түрү бастырып, ооң далган-тараазын үндүрүг кылдыр былаап ап турар силер. Ынчангаш каас-коя бажыңнар-даа тудуп алган болзуңарза, аңаа чурттавас силер, шөлдерге кайгамчык эки виноград-даа тарып алган болзуңарза, ооң арагазын ишпес силер.

¹²Чүге дээрге Мен кемниг херээңерниң кайы хире хөйүн, бачыдыңарның кайы хире аарын билир мен: чөптүг-шынныг кижини кызып-кыйып,

хээли ап турар силер, шииткел черинге яды кижиниң херээн шын шиитпес силер.

¹³Ынчангаш угаанныг кижини ол үеде чүве чугаалавас, чүге дээрге каржы-бак үе болган-дыр.

¹⁴„Дээрги-Чаяакчы бис-биле кады“ дээр-дир силер. Амы-тынныг артар дээш, бузутче эвес, буянче чүткүңер, ынчан Аг-шериглиг Бурган ылап-ла силер-биле кады боор.

¹⁵Бузутка хөңнүңер чок, буянга ынак болуңар база шииткел черинге шын шииткелди тургузуңар; ынчан Дээрги-Чаяакчы, Аг-шериглиг Бурган Иосифтиниң арткан салгалынче ээ көрнүр чадавас».

¹⁶Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы, Аг-шериглиг Бурган мынча дээн: «Улус бүгү кудумчуларга ыглап-сыктаар, хамык шөлчүгөштерге „халак-халак!“ дижир. Олар кажыыдап ыглаар кылдыр – тараачын кижини, ыглап-сыктаар кылдыр – ажыг-шүжүг ырлары күүседип билир кижилерни кыйгырып алыр.

¹⁷Виноград тараан шөлдерниң шуптузунга ыы-сыы дыңналыр, чүге дээрге Мен силерниң араңар-биле кезедип эрте бээр мен». Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези ол-дур.

Дээрги-Чаяакчының шииткел хүнү

¹⁸«Дээрги-Чаяакчының шииткел хүнүн күзелдии-биле манап турар улус ат болур! Ол хүннү чүге манаар силер? Ол дээрге чырык эвес, дүмбей-дир!

¹⁹Кандыг-бир кижини арзылаңдан дезе бээрге, аңаа уткуй адыг келген дег азы кандыг-бир кижини бажыңыңа чедип келгеш, холу-биле ханадан даянырга, ону чылан шапкан ышкаш хүн-дүр.

²⁰Дээрги-Чаяакчының шииткел хүнү караңгы эвес, чырык чүве бе? Ол дээрге дүмбей-дир, ында чырыш кынныр чүү-даа чок.

²¹⁻²²Байырлалдарыңарга хөңнүм чок, оларны хүлээп көрбес мен, байырланчыг чыыштарыңар үезинде салган бүрүн өрттедир

өргүлдериңер Меңээ таалал бербес. Далган-тарааңар өргүлдерин Меңээ салыр болзуңарза, оларны хүлээвес мен, семис мал-маганыңардан салган эп-найырал өргүлдеринче көрүнмес мен.

²³Боттарыңарның ырларыңарның ыыт-шимээнин Менден ырадыңар, силерниң чадаганнарыңарның ойнаанын дыңнаvas-даа мен.

²⁴Силерден күзээр чүвем бо-дур: шын шииткел – хем суу ышкаш, чөптүг-шынныг чорук – кажан-даа катпас агым ышкаш хөме аксын.

²⁵Израиль чон, силер Меңээ ээн кургаг ховуга дөртөн чыл дургузунда янзы-бүрү эът өргүлдери, далган-тараа өргүлдери салып турган бис дээр силер бе?

²⁶Хаан-бурганыңар Саккуттун болгаш сылдыс-бурганыңар Кайванның дүрзүлерин – боттарыңарга кылып алган дүрзү-бурганнарыңарны ап чораан болгай силер!

²⁷Ынчангаш Мен силерни Дамаскының ындынче шөлүптөр мен» – деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалаан; Ооң ады – Аг-шериглиг Бурган!

Амос 6

Израильдин туразында чурттап турар улузу ат болур

¹Сион дагда сагыш амыр чурттап турар улус ат болур, «Самарияның даанга айбыл чок чурттаар бис» деп бодап турар улус, израильчилерниң оларга кээп турары баштың чоннуң ат-сураглыг улузу ат болур!

²Калне хоорайже барып, көрүп көрүңер, оортан өндүр улуг Хамат хоорайже чоруптуңар, оон филистим черде Геф хоорайже бада бериңер: ол черлер бо күрүнелериңерден дээре деп бе? Ол черлерниң девискээри бо черлерден делгем деп бе?

³Айбыл-халап хүнүн ырак кылдыр бодап, күчүлелдин дүжүлгеге олуарын чоокшуладып турар-дыр силер.

⁴Чаан сөөгү-биле каастаан оруннарыңарда чыдар-дыр силер, орундөжээңерде хөлестеп чыдып алгаш, сүрүг малыңарда эң-не семис хойларны, коданыңарда семиртир азыраан шарыларны дөгерип чип турар-дыр силер.

⁵«Чадаганга үдеткеш, ырлажып, хөгжүм херекселинге Давид хаан ышкаш ойнап билир бис» деп бодаар-дыр силер.

⁶Дашкаларга арага кудуп ижип, эң эки үстер-биле чагдынар-дыр силер, а Иосифтиң салгалының айбыл-халавы дээш сагыжыңар аарбас-тыр!

⁷Ол бүгү дээш, силер ам дайзынның тудуп аппаар улузунуң баштайгылары болур силер, хөлестеп чыткан улустуң дою доостур!

Бурган Самарияны буурадып каар

⁸Дээрги-Бурган-Чаяакчы Бодунуң амы-тыны-биле даңгыраглаан, Агшериглиг Бурган: «Иаковтуң салгалының улуургак чоруунга хөңнүм чок, ооң шивээлерин көөр хөңнүм чок. Найысылалды, ында турар бүгү чүвени дайзынга хүлээдип бээр мен – деп медеглээн. –

⁹Кандыг-бир бажыңга он кижини амы-тынныг артар-даа болза, олар база өлүп каар.

¹⁰Оларны ажаап, өрттедир дээн төрели кижини чедип келгеш, мөчү-сөөктерни үндүрер дээш, бажың иштинде кижиден: „Сенден өске кижини бар-дыр бе?“ – деп айтырарга, демгизи: „Кым-даа чок“ – деп харыылаар, ынчан келген кижини: „Ыгтава! Дээрги-Чаяакчының адын адап болбас“ – дээр.

¹¹Чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы дужаарга, улуг-даа бажыңнар буступ каар, бичии-даа бажыңнар чуурлуп каар.

¹²Хаяларга аът маңнаар бе? Хая-дашты шары-биле чарып болур бе? А силер база утка чок чүве кылып, шын шииткелди оо-хоран кылдыр, чөптүг-шынныг чорукту ажыг өт кылдыр хуулдуруп алган-дыр силер.

¹³Силер дээрге чөгенчиг чүүл дээш өөрүп: „Бодувустуң шыдалывыс-биле күчү-күштү чедип алган эвес бис бе?“ – деп турар улус-тур силер.

¹⁴Көөр сен, израиль чон, Мен сеңээ удур өске чонну көдүрер мен. Ынчан олар силерни соңгу чүкте Лево-Хаматтан эгелээш, мурнуу чүкте Арава шынаага чедир дарлап-бастыр» – деп, Дээрги-Чаяакчы, Аг-шериглиг Бурган чугаалаан.

Амос 7

Шартылаалыг көстүүшкүн

¹Дээрги-Бурган-Чаяакчы меңээ мындыг көстүүшкүн чорудуп берген. Хаанның сигенин кескен соонда үнген оът-сиген чаа-ла өзүп эгелеп турда, Ол шартылааны тывылдырган болду.

²Шартылаа чер-чурттуң ногаан үнүжүн төндүр чиптерге, мен: «Дээрги-Бурган-Чаяакчы, чонуңну өршээп көрем, Израиль канчап шыдажырыл? Ооң бичиизи аажок-тур» – дидим.

³Дээрги-Чаяакчы кээргей бергеш: «Көргөн чүүлүң болбас!» – деп чугаалады.

Оттуг көстүүшкүн

⁴Дээрги-Бурган-Чаяакчы меңээ мындыг көстүүшкүн чорудуп берген. Ол от-биле шииткел үндүрерин чарлады; шак ол от чер адаанда өндүр улуг сугларны, ол кезек черни өрттендир чип эгеледи.

⁵Мен ынчан: «Дээрги-Бурган-Чаяакчы! Соксап көрем. Израиль канчап шыдажырыл? Ооң бичиизи аажок-тур» – дидим.

⁶Дээрги-Бурган-Чаяакчы кээргей бергеш: «Ам көргөн чүүлүң база болбас!» – деп чугаалады.

Хананың дортун хынап көөр херекселдиг көстүүшкүн

⁷Дээрги меңээ мындыг көстүүшкүн чорудуп берген. Ол Боду хананың дортун хынап көөр херексел дузазы-биле туткан хана чанында турду, ук херексел Ооң холунда болду.

⁸Дээрги-Чаяакчы менден: «Чүнү көрүп тур сен, Амос?» – деп айтырарга, мен: «Хананың дортун хынап көөр херекселди» – деп харыыладым.

Дээрги: «Көрдүң бе, Мээң израиль чонумнуң ыргак-дортун хынап, шенеп көрдүм, аңаа катап база өршээл көргүспес мен.

⁹Исаактың салгалдарының мөгөйишкин кылыр бедик черлери хоозураар, Израильдиң ыдыктыг дээн черлери үрелип бустур, Мээң хылыжым Иеровоам хаанга база ооң ук-салгалынга удур тулчур» – деп чугаалады.

Амасияның Амошту доктаадырын оралдашканы

¹⁰Ынчан Бурганның Вефилде бараалгакчызы Амасия дээрзи израиль хаан Иеровоамче: «Амос силерге удур израиль чоннуң аразында сүлчээ белеткеп тур, ооң шупту сөстөрүн чуртувус угбайн тур.

¹¹Чүгө дээрге Амос: „Иеровоам хылышка шаштырып өлүр, а израиль чонну бодунуң черинден тудуп аппаар“ – деп турду» – дээн медээ дамчытты.

¹²Амасия оон Амоска: «Бүдүү билир! Барып, Иудеяже дезивит; аңаа өттүр билип медегле, аьш-чемиңни ынчалдыр ажылдап чи.

¹³Моон соңгаар Вефилге өттүр билип медеглеве, чүгө дээрге ол – хаанның ыдыктыг чери-дир, Бурганның күрүне чергелиг өргээзи-дир» – деп чугаалаан.

¹⁴Амос Амасияга харыылап, мынча дээн: «Мен бүдүү билир-даа, бүдүү билирниң оглу-даа эвес мен. Мал кадарчызы-даа, фи́га ыяжының ажаакчызы-даа чордум.

¹⁵Ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчы мени шилип ап, кодан хоюмдан чаргаш: „Барып, Мээң израиль чонумга өттүр билип медегле!“ – деп чугаалаан.

¹⁶А ам Дээрги-Чаяакчының чугаа-сөзүн дыңнап ал. Сен болза: „Израильге удур өттүр билип медеглеве, Исаактың салгалдарынга удур суртаалдава“ – дээр-дир сен.

¹⁷Ол дээш Дээрги-Чаяакчы: „Сээң кадайың хоорайга самыын-садар херээжен апаар, оглу-кызың хылышка шаштырып өлүр, сээң чериңни хендир-биле хемчээп, үлеп-хуваап кааптар, а сен бодуң арыг эвес черге

өлүр сен; израиль чонну бодунуң черинден тудуп аппаар!“ – деп чугаалаан».

Амос 8

Бышкан чимистиг көстүүшкүн

¹Дээрги-Бурган-Чаяакчы меңээ мындыг көстүүшкүн чорудуп берген. Бышкан чимистиг аргымал хааржак турар болду.

²Ол: «Чүнү көрүп тур сен, Амос?» – деп айтырарга, мен: «Бышкан чимистерлиг аргымал хааржакты» – деп харыыладым. Дээрги-Чаяакчы ынчан меңээ: «Мээң израиль чонумнуң төнчүзү келген-дир: Мен аңаа катап база өршээл көргүспес мен.

³Мээң шииткелим хүнү кээрге, ордуга ырлар өөлээн ыы-сыыже шилчий бээр» – деп медегледди. Дээрги-Бурган-Чаяакчы аңаа немей: «Кижиге сеги дыка хөй болур, оларны улус чер бүрүзүңге ыт чок октапкаш баар.

⁴Силер – ядыларны бастыксап, бо чурттуң түрөңгилерин чок кылыксап турар улус – ону дыңнаңар.

⁵Силер дээрге: „Кажан-на ай чаазының байырлалы эртип, далган-тараа садар аргалыг боор бис; кажан-на амыр-дыш хүнү төне берип, аңмаарларны ажыткаш, хемчээр саваны бичииледип, өртектерни улгаттыргаш, шын эвес деңзи шойлары-биле улус мегелээр аргалыг боор бис?

⁶Ынчан баксырап калган далган-тарааны садыглаар аргалыг боор бис; чединмес улусту – акша-мөңгүңге, яды улусту – эжеш идик өртээнгеле кул кылдыр садып алыр бис“ – деп турар улус-тур силер» – диди.

⁷Израиль чоннуң чоргааралы Дээрги-Чаяакчы Бодунуң бажы-биле даңгыраглап: «Бо улустуң үүлгедиглериниң чаңгызын-даа кезээ мөңгедде утпас мен!

⁸Ол үүлгедиглерден чер шимчей бербес бе, ында чурттап турар кижилер бүрүзү ыглай бербес бе? Бүгү чер, Египетте Нил хем ышкаш, хөлзей бербес бе, көдүрлүп-даа, чавырлып-даа турбас бе?» – деп чугаалаан.

⁹«Мээң шииткелим хүнү кээр – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы медеглээн. – Ынчан хүннү дал дүште ажар кылып каар мен, чырык хүндүс-ле чер кыры караңгылай бээр;

¹⁰байырлалдарыңарны – ажыг-шүжүг кылдыр, хамык ырларыңарны – ыы-сыы кылдыр хуулдулар мен, шуптуңарга качыгдалдың самдар хевин кедирип, шуптуңарның баштарын тазартыр таарып каар мен; чуртка ол хүннү кижиниң эр чаңгыс оглунуң өлүмү дээш кажыыдалы дег кылып каар мен, ол хүн төнчүзүңгө чедир кажыыдал хүнү дег болур».

¹¹Дээрги-Бурган-Чаяакчы оон ыңай медеглээн: «Кажан Мээң черже ашты чорударым – улустуң аыш-чем биле суг чедишпезинден эвес, а Дээрги-Чаяакчының сөстөрүн дыңнаар дээш аштап-суксаары хүннер чоокшулап келген-дир.

¹²Кижилер бир далайдан өске далайга чедир Дээрги-Чаяакчының сөзүн дыңнаары-биле чер кезип элөңнедир кылаштап, соңгу чүктен чөөн чүкче улчуур, ынчалза-даа дыңнаас.

¹³Ол шииткел хүнүндө аянныг чараш аныяк оолдар, кыстар суksаанындан медегерлин оскунуптар.

¹⁴Самарияны кем-бурууже кирип турар бурганнар-биле даңгыраглаар, „Дан хоорайның дириг бурганнары-биле база Беэр-Шева-биле даңгыраглап тур бис!“ дээр улус кээп дүшкеш, катап көдүрлүп шыдавас».

Амос 9

Вефилде өргүл бедигээжиниң көстүүшкүнү

¹Өргүл салыр бедигээш чанында турар Дээргини көрүп кагдым. Ол меңээ мынча дээн: «Дээвиир сириңейни бээр кылдыр адагашты үстүрүпкеш, дээвиирни демги улустуң шуптузунуң баштарынче кээп

дүжер кылывыт, дириг артканнарын Мен хылыш-биле шанчып өлүрүп каар мен: оларның аразындан дезер дээн кижидезип шыдавас, амытынның арттарын күзээн кижиде камгалал ап шыдавас.

²Олар Менден дезип, алды оранче-даа кире бээр болза, Мээң холум оларны ушта тыртып аар, дээрже-даа дезип үне бээр болза, оортан дүжүр октаптар мен.

³Кармил дагның бажынга-даа чашты бээр болза, оларны аңаа тып алгаш, тудуп аар мен; далай дүвүнге-даа Мээң караамдан ажытталы бээр болза, оларны аңаа шагарын далай чыланынга дужаар мен.

⁴Дайзыннар тудуп алгаш, сүрүп аппаар-даа болза, оларны аңаа өлүрүп каарын хылышка дужаар мен. Оларга ачы-буянны эвес, айбыл-халапты таварыштырар мен».

⁵Аг-шериглиг Дээрги-Бурган-Чаяакчы чер кырынга дээптерге, ол эстип-хайлы бээр, ында чурттап турар бүгү улус кажыдап ыглажыр, ол чер Египетте Нил хем ышкаш көдүрлүр база чавырлыр.

⁶Дээрги-Чаяакчы Бодунуң үстүкү ордузун дээрлерге туткан, дээрниң таваан черге тургускан; Ол далайның сугларын кыйгыргаш, чер кырынга тарай аксып турар; Ооң ады – Дээрги-Чаяакчы!

Бурган Израильди узуткааш, оон катап тургузуп каар

⁷«Израильчилер, силерге Мээң хамаарылгам эфиоптарга ышкаш эвес ийик бе? – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Силерни египет черден үндүрө бергеним дег, филистим чонну – Кафтордан, арамей чонну – Кирден база Мен үндүрө бербээн ийик мен бе?

⁸Дээрги-Бурган-Чаяакчының карактары бачыттыг күрүнеже көрүп тур. Мен ону чырык чер кырынга турбас кылдыр узуткап каар мен. Ынчанмыже Иаковтуң ук-салгалын шуут-ла узуткавас мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

⁹Дыңнаңар даан, Мен дужаал берип, израиль чоннуң бок хавыын, далган-тарааны шишкиишке челбири дег, бүгү чоннар аразынче тарай шишкиир мен, чаңгыс-даа үрезин черже кээп дүшпес!

¹⁰Мээң чонумда бүгү бачыттыг улус – „Бо айыыл-халап бисти таварбас, биске чедип келбес!“ дижир улус – хылыштан өлүп калыр.

¹¹Шииткел хүнү кээрге, Мен Давидтиң буступ дүшкен чадырын катап тургузар мен, ооң тиглерин дуглап каар мен, бузундуларын эде тудуштурар мен, бурунгу үеде турганы дег кылдыр тудуп каар мен.

¹²Израильчилер ынчан Эдомнуң арткан чонун болгаш Меңээ хамааржыр бүгү өске чоннарны чагырып алыр». Ол бүгүнү кылыр Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

¹³«Дүжүттүң хөйүнден ону чыып безин четтикпейн баар, элбек үнгенинден виноградты арага кылдыр хуулдуруп четтикпейн баар үе кээр – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – ынчан виноград чулуу даглардан сыстып үнер, хамык тейлерден агып бадар.

¹⁴Мээң израиль чонумга эки чолду эгидер мен, олар буурап дүшкен хоорайларны катап туткаш, аңаа чурттай бээр, шөлдерге виноград олурткаш, ооң арагазын ижер, садтар тарып алгаш, ында кат-чимисти чыып чиир.

¹⁵Израильчилерни боттарының черинге чурттадып каар мен, оларны Мээң бергеним черден база катап үндүр сывырбас». Дээрги-Чаяакчы Бурганыңның чугаалаан чүвези ол-дур.

Авдий

Авдий 1

Эдом чоннуң кем-буруузу болгаш кеземчези

(Иер. 49:7-22)

¹Дээрги-Бурган-Чаяакчының Авдий медээчиже чоруткан көстүүшкүнү, Эдомнуң дугайында чугаалаан чүвези бо-дур. Дээрги-Чаяакчыдан келген медээни дыңнаан бис. «Көдүрлүп үнгеш, Эдомга удур чаалажыылы!» – деп медээни өске чоннарга чедирзин дээш, айбычы кижини чоруткан турган.

²«Дыңнап көр, Мен сени чоннар аразыңга чөгенчиг чон кылып каар мен, оларга аажок бак көрдүрер сен.

³Турамык чорууң сени дуурайлап алган-дыр: чалымнарда, бедик черде чурттап турар болгаш: „Мени кым черже дүжүр октаптар боор?!“ – деп чугааландың.

⁴Сен, эзир куш дег, бедидир ужуп үне бээр-даа болзунза, уяңны сылдыстар аразыңга-даа тудуп аар болзунза, Мен сени оортан-даа дүжүр октаптар мен – деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалаан. –

⁵Хоозурап когараар деп чүвеңни! Бир эвес сээң шөлүнче кат-чимис чыыкчылары кирип кээр болза, олар элээн катты арттырып кагбас чүве бе? Оорлар азы дүнеки үптекчилер сеңээ кээр болза, олар чүгле бодунга чеже херегил, ынчаны оорлап албас бе?

⁶А Исавтың үре-салгалының бүгү чүвезин үптөп-тонап, ооң чажыт шыгжамырларын безин үжөп-чиндири кайы хире-дир!

⁷Сээң шупту эвилелчилериң сени черинден үндүр ойладыптар, сээң биле эп-найыралдыг улус сени дуурайлааш, ажып тиилээр, сээң аыш-чемиңни чип турган улус сеңээ дузак салыр. Эдомга угаан-сарыыл артпас!»

⁸Оон Дээрги-Чаяакчы мынча деп медеглээн: «Эдомда мерген угаанныг улусту, Исавтың даглыг чуртунда бодамчалыг улусту Мээң шииткелим хүнүндө узуткап каар эвес ийик мен бе?

⁹Теман чер, сээң эрес-дидим улузуң коргуушкунга алзыр. Исавтың даглыг чуртунга кымны-даа амылыг арттырбас.

¹⁰Өлүрүкчү чорук кылып турарың дээш, ха-дуңмаң болур Израильди бастып турарың дээш, бак атка кирип, кезээ мөңгеде узуткаттырар сен.

¹¹Хары улус Израильдин эртинге-байлаан аппарып турда, даштыкы улус ооң эжик-хаалгазын дамчып Иерусалимче киргеш, аңаа үлөш кылып турда, сен кыдыыңга көрүп турган сен, ооң дайзыннарының бирээзи дег болган сен.

¹²Ха-дуңмаң айыыл-халапка таваржырга, хыың ханып, амырава! Иудеяның чону өлүп турда, өөрүвө! Олар базындырып турда, аксың калбаңнатпа!

¹³Мээң чонум айыыл-халапка алзып аарга, ооң эжик-хаалгазын дамчып кирбе! Ол буурап каарга, ооң хай-халавынче топтап көрбе! Ол айыыл-халапка таваржы бээрге, ооң эт-хөреңгизинге дегбе!

¹⁴Ооң менди арткан улузун өлүрер дээш, орук белдирлеринге кедеп, манап турба! Ол базындырып турда, дириг арткан улузун дайзыннарга тудуп бербө!

¹⁵Дээрги-Чаяакчының шииткелиниң хүнү бүгү чоннарга чоокшулап келген-дир: өскелерни канчаар аажылап чораан болдур сен, Бурган сени база ынчаар аажылаар; херектериңге дүгжүр кеземче бодуңнуң бажыңче суг кудар.

¹⁶Килеңимниң дашказын Мээң чонумнуң ыдыктыг даамга ишкени дег, шупту өске чоннар база ону үргүлчү ижип, төндүр пактаар, олар оон шуут турбаан-даа ышкаш, кырлып чиде бээр».

Израильдин эчизинде барып тиилээри

¹⁷«А Сион даг ыдыктыг чер болур, аңаа хоргадаан чон дириг артар. Иаковтуң үре-салгалы бодунуң өнчү черин ээлеп аар.

¹⁸Иаковтуң үре-салгалы кыпкан от апаар, Иосифтиң үре-салгалы чалбыыш апаар, а Исавтың үре-салгалы кургаг сиген апаргаш, өрттеттирип, узуткаттырып аар, олардан кым-даа дириг артпас». Дээрги-Чаяакчының чугаалаан сөзү ол-дур.

¹⁹Негев чурттакчылары Исавтың даглыг чуртун эжелеп аар, Шефела чурттакчылары филистим чоннуң чуртун эжелеп аар; олар Эфремниң черин – Самарияның чоок-кавызын эжелеп аар, а Вениаминниң аймаа Галаад девискээрин эжелеп аар.

²⁰Израильдиң өскээр көжүртү берген аг-шерии ханаан черни шуут-ла Сарептага чедир эжелеп аар, а Иерусалимниң өскээр көжүртү бергеш, Сефарадта чурттап турар чону Негевтиң хоорайларын эжелеп аар.

²¹Тиилекчи улус Сион дагга чедип келгеш, Исавтың даглыг чуртун башкарып эгелээр. Дээрги-Чаяакчының Чагыргазы тургустунар.

Иона

Иона 1

Медээчиниң Бургандан дезиптерин оралдашканы

¹Дээрги-Чаяакчы Амиттайниң оглу Ионага Бодунуң сөзүн ажыдып:

²«Улуг хоорай Ниневияже дүрген чорупкаш, ында чурттаан улусту билиндир сургап каг, чүге дээрге оларның кемниг үүлгедиглери меңээ билдингир апарды» – деп чугаалаан.

³А Иона Дээрги-Чаяакчыдан дезип, Фарсисче чоруптарын шиитпирлээн. Ол Иоппия хоорайга чедип келгеш, Фарсисче эжиндирип чоруур деп турган корабль тып алгаш, орук хөлезинин берипкеш, Дээрги-Чаяакчыдан дезип, Фарсисче эжиндирип чорууру-биле олурупкан.

⁴Ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчы далайга күштүг хат көдүрүпкен. Кончуг күштүг шуурган эгелей бээрге, корабль бустур деп барган.

⁵Корабльга чораан далайжылар корга бергеш, кижини бүрүзү бодунуң бурганындан дуза дилеп кыйгырып, корабльды чиигедири-биле чүгүн далайже дүжүр октап эгелээннер. А Иона корабльдың иштинче кирип чыдып алгаш, чаза удуп калган турган.

⁶Корабльдың кол удуртукчuzu аңаа чедип келгеш: «Чүге удуп чыдыр сен? Туруп кел, бодунуң бурганындан дуза дилеп кыйгыр. Канчап билир, сээң бурганың бисти кээргей бээр болза, өлбейн баар-даа чадавас бис» – дээн.

⁷Далайжылар мынча дишкеннер: «Кымның хайы-биле бо халап бистиң кырывыста диргелип келгенин билип алыр-дыр, барып төлгеден октап көрээлиңерем». Төлгени октаарга, ол Ионага дүшкен.

⁸Ынчан олар Ионадан: «Чогум черле чүү кижини сен, бо халап чүү дээш бисти таварааныл, чугаалап көрөм? Кайыын келген, кандыг ажил-хожулдуг кижини сен? Чуртуң кайдал, кандыг чоннуң төлээзи сен?» – деп айтырганнар.

⁹А Иона: «Мен – еврей кижиге мен, а мээң мөгеер Бурганым – далайны болгаш черни чаяган, дээрде саадаан Дээрги-Чаяакчы» – деп харыылаан.

¹⁰Дээрги-Чаяакчыдан дезипкенин Иона чугаалаарга, ол улус дендии корткаш, аңаа мынча дээннер: «Чүнү үүлгедип кааның ол?!»

¹¹Олар оон: «Далай оожургай бээр кылдыр сени канчалзывысса экил?» – деп айтырганнар, чүге дээрге далайның хөлзээшкини ам-даа читпейн турган.

¹²Иона оларга: «Мени туткаш, далайже киир октаптыңар, ынчан ол оожургай бээр. Чүге дизе мээң хайым-биле бо күштүг шуурган эгелээнин билип тур мен» – дээн.

¹³Ынчалза-даа олар эрикче чоокшулаар дээш кораблин улам күштүг эжип эгелээннер. Далайның хөлзээшкини уламчылап турарындан олар черже чоокшулап чадап кааннар.

¹⁴Ынчан олар Дээрги-Чаяакчыны кыйгырып: «О, Дээрги-Чаяакчы! Бо кижиге дээш биске кем-буруу онаап, узуткавайн көрөм. Ооң амызын үскенивис дээш, бисти буруудатпайн көр. Дээрги-Чаяакчы, Бодуңнуң-на кылыр дээн чүүлүңнү кылып турар-дыр сен!» – дээннер.

¹⁵Олар Ионаны туткаш, далайже киир октаптарга, далай коргунчуг хөлзээшкинин соксадып, оожургай берген.

¹⁶Ынчан ол улус Дээрги-Чаяакчыдан аажок коргуп, Аңаа өргүл салып, даңгыраан бергеннер.

Иона 2

Медээчинин мөргүлү

¹Дээрги-Чаяакчы улуг далай амытанынга Ионаны сыырыптарын дужааган. Иона ол далай амытанының хырнынга үш дүн-хүннү эрттирген.

²Иона далай амытанының иштинден Бурганы Дээрги-Чаяакчыга мынча деп мөргүп чыткан:

³«Берге байдалче кирген болгаш, Дээрги-Чаяакчыдан дуза дилеп кыйгырдым, Ол мени дыңнап кагды. Алды орандан Сени кыйгырдым, Сен мээң үнүмнү дыңнап кагдың.

⁴Мени эң-не ханы далайның дүвүнче киир октаптың, агымнар мени бүргеп, Сээң сугларың, Сээң чалгыгларың мээң кырым-биле эртип турдулар.

⁵Ынчан мынча деп боадым: Бодуңнуң мурнуңдан мени ыраткан сен, Сээң ыдыктыг өргээңче база катап кире бээр мен бе?

⁶Аксы-думчуумну суг долуп, тыныжым бачыдаан, дүп чок далай мени бектеп алган; далай үнүштери бажымны ораап алган.

⁷Дагларның дөзүңге чедир баттым, чер бодуңуң моондактары-биле мени кезээ мөңгеде муңгаштап алган. Ынчалза-даа Сен, Мээң Бурганым, Дээрги-Чаяакчы, амы-тынымны бо тамыдан камгалап үндүрер сен.

⁸Сагыш-сеткилим харыксырай бээрге, Дээрги-Чаяакчыны сактып келдим, мээң мөргүлүм Сеңээ, Сээң ыдыктыг өргээңге чеде берген-дир.

⁹Хоозун дүрзү-бурганнарга чүдүүр кижилер Сеңээ шынчы эвес апарганнар,

¹⁰а мен Сеңээ өргүл салып – алгап-мактап чедип кээр мен. Чүнү азаан мен – күүседир мен. Камгалал чүгле Дээрги-Чаяакчыда!»

¹¹Ынчан Дээрги-Чаяакчы далай амытанынга чугаалаарга, ол Ионаны кургаг черже үндүр бүлгүрүпкен.

Иона 3

Ниневияның буруузун билингени

¹Дээрги-Чаяакчы Ионага Бодуңуң сөзүн база катап ажыдып:

²«Улуг хоорай Ниневияже дүрген чорупкаш, Мээң сеңээ дужааган чүвемни ында чурттаан улуска билиндир сургап каг» – деп чугаалаан.

³Дээрги-Чаяакчының дужаалы-биле Иона Ниневияже чорупкан. А Ниневия дээрге дендии улуг хоорай турган болгаш, ону эргип кезииринге үш хүн негеттинер чүве-дир.

⁴Иона хоорайны чаңгыс хүн дургузунда эртиптер шаа-биле эргип: «Дөргөн хонук арткан-дыр, оон Ниневия узуткаттырар!» – деп суртаалдап эгелээн.

⁵Ниневияның чурттакчылары Бурганга бүзүрей бергеннер: ынчангаш олар шээрленишкинни чарлааш, улуундан бичиизинге чедир качыгдалдың самдар хевин кедип алганнар.

⁶Ук медээ Ниневияның хаанынга чеде берген, ол бодунуң дүжүлгезинден тургаш, хаан хевин ужулгаш, качыгдал хевин кеткеш, хүл кырынга олуруп алган.

⁷Ынчангаш хаанның болгаш ооң дээди ызыгууртаннарының өмүнээзинден бүгү Ниневияга дужааган: «Кижилер-даа, мал-маган-даа, бода-даа, шээр-даа мал чүнү-даа чивезин, одарже үнмезин, суг ишпезин,

⁸кижилер болгаш мал-маган качыгдал хеви-биле шыптынып алзын, кижини бүрүзү бодунуң бачыттыг оруундан чайлазын, күчүлелден адырылзын, Бургандан өршээлди кызып дилезин.

⁹Канчап билир, Бурган бисти кээргең, Бодунуң хайнып турар килеңин бистен чайладыптар чадавас, бис ынчан өлбейн баар бис».

¹⁰Ынчангаш олар бачыттыг оруктарындан ойталап турганнар. Бурган оларның кылып турар херектерин көргөш, оларга азап турганы айбыл-халапты таварыштыларындан ойталаан.

Иона 4

Медээчиниң килеңи база Бурганның өршээли

- ¹Ол дээш Ионаның хөңнү карарып, аажок ажынып-хорадаан.
- ²Ынчангаш ол Дээрги-Чаяакчыга мөргүп, мону чугаалаан: «О, Дээрги-Чаяакчы! Бо дугайында мен чуртумга тургаш, чугаалавайн туржук мен бе? Мен Сени килеңнээчел эвес, кээргээчел, ээ көрнүүчел, өндүр улуг энерелдиг Бурган – кижилерге онааган кеземчезин өскерттип шыдаар Бурган деп билгеш, Фарсисче чорупкан турган мен.
- ³А ам, Дээрги-Чаяакчы, мээң амымны үзүп каавыт, чүге дээрге чурттаарындан өлүрү меңээ дээре-дир».
- ⁴Дээрги-Чаяакчы: «Ол дээш хорадааның эки бе?» – деп айтырган.
- ⁵Иона хоорай даштынче үнгеш, ооң чөөн талазынга келген. Хоорай-биле чүү болу бээрин көөр дээш, девээ кылгаш, ооң хөлегезиниң адаанга олуруп алган.
- ⁶Шак ынчан Дээрги-Бурган-Чаяакчы бир үнүшке өзүп үнерин дужаапкан, ынчангаш ол үнүш Ионаның кырынга хөлеге туруп, аңаа таарымчалыг болзун дээш бедип үнүп келген; Иона ол үнүшке аажок өөрээн.
- ⁷Дараазында хүн даң хаяазы дээп кээри билек, Бурганның дужаалын ёзугаар демги үнүштү шыйлашкын үттептерге, ол кадып калган.
- ⁸Хүн үнүп келгенде, Бурган чөөн чүктен изиг хат эккелген, ынчан хүн Ионаның бажын өрттендир чий бээрге, ол харыксырап баксырааш, бодунга өлүм дилеп: «Чурттаарындан өлүрү меңээ дээре-дир» – деп чугаалаан.
- ⁹Бурган Ионадан: «Ол үнүш дээш хорадааның эки бе?» – деп айтырган. Иона: «Ийе! Аажок хомудадым, өлгүжемге чедир» – деп харыылаан.
- ¹⁰Ынчан Дээрги-Чаяакчы чугаалаан: «Сен бодуң өстүрбээниң, ол дээш күжүң үндүрбээниң, чаңгыс дүн дургузунда өзүп үнүп келгеш, дараазында дүн дургузунда кургап калган үнүш дээш хомудап турар-дыр сен.

11А Меңээ эки-бакты ылгап шыдавас 120 000 ажыг чурттакчылыг, хөй мал-маганныг улуг хоорай Ниневия харааданчыг эвес деп бодадың бе?»



Михей

Михей 1

¹Дээрги-Чаяакчы Морешет чурттуг Михейге Иудеяның хааннары Иоафам, Ахаз болгаш Эзекия оларның чагырып турган чылдарында Бодунуң сөзүн ажыткан. Самария биле Иерусалим дугайында Михейниң көргени көстүүшкүн бо-дур.

Бурганның израиль чонну кезедири-биле чедип кээри

²Бүгү аймак-чоннар, дыңнаңар, чер-делегей болгаш ону долган бүгү чүве, мону кичээнгейге алыңар! Дээрги-Бурган-Чаяакчы силерге удур херечи боор-дур, Дээрги Бодунуң ыдыктыг өргээзинден чугаалаар-дыр.

³Көрүңер даан, Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чурттап турар черинден үнүп ор: Ол куду бадып, черниң бедиктерин базып тур.

⁴Даглар Ооң будунуң адаанда эстип тур, шынаалар чарлып тур, олар отка эзилген чук дег, тейниң ийинден агып баткан суг дег апаар.

⁵Иаковтуң салгалдарының кемниг херектери дээш, израиль чоннуң бачыттары дээш ол бүгү болуп турар-дыр. Израильдин кем-буруузу кайыын тывылганыл? Самариядан эвес бе? Иудеяның дүрзү-бурганнарга тураскааткан бедик черлери кайдал? Иерусалимде эвес бе?

⁶«Ынчангаш Мен Самарияны хову-шөлде бузундулар оваазы кылып каар мен, чүгле үнүш олуртурунга тааржыр чер кылып каар мен. Хоорай ханазының даштарын шынааже дүжүр октап, ооң таваан чанаштап каар мен.

⁷Ооң шупту даш көжээлери буза шаптырар, ооң бүгү дүрзү-бурганнарын үрегдеп узуткаар мен, ооң шупту өргүл белектери отка өрттеттирер. Самария ол өргүл белектерин самын-садар херээженниң төлевири дег кылдыр ап турган болгай, ол белектер самыраан улуска катап база төлевир апаар».

Иудеяның хоорайлары эжелеттирер

⁸Самарияның буурааны дээш ыглап-сыктаар мен, качыгдалдан кызылдаван, чанагаш улчуп чоруптар мен, шөө-бөрүлөр ышкаш улуур мен, страус куштар ышкаш хомудап ыглаар мен.

⁹Чүге дээрге Самарияның балыы эмнеттинмес-тир, ол балыгланышкын Иудеяда чеде берген-дир, Мээң чонумнуң хаалгазында, Иерусалимниң бодунда барган-дыр.

¹⁰Иудейлер, кел чыдар кеземче дугайында Геф хоорайга чугаалаваңар, аңаа шуут ыглашпаңар. Бет-Леафра суурга качыгдалдан доурак-доозунга боражып алыңар.

¹¹Шафирниң чурттакчылары, бужартаан, шалдаң боттарыңар өскээр көжер силер; Цаанда чурттап турар улус дезип үнүп шыдавас; Бет-Эцелдиң чурттакчылары кажыыдап ыглажып турар, олардан дуза ап шыдавас силер.

¹²Мароттуң чурттакчылары эки медээлер манап чадааш, могап турупкан, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчының ыдыпкан айыыл-халавы Иерусалимниң хаалгазында безин чедип келген-дир.

¹³Лакхистиң чурттакчылары, чүгүрүк аъттарыңарны дайынчы тергелерге кожуңар! Израильдиң кемниг херектерин өттүнгөш, силер Сион-кысты бачытче кирип каан силер.

¹⁴Иудей чон, сен ам Морешет-Гефче чарлыышкынның белектерин чорудар сен. Ахзив хоорай Израильдиң хааннарының манаан идегелин мегелеп каар.

¹⁵Морешаның чурттакчылары, Бурган силерже эжелекчи эккээр, Израильдиң алдар-аттыг улузу Одолламда куйларже чаштынар ужурга таваржыр.

¹⁶Эргим ынак оолдарыңар дээш качыгдап, бажыңар дүгүн чулуп, дас куш ышкаш тас апарыңар, чүге дээрге оларны силерден чарып, тудуп аппаар-дыр.

Михей 2

Кызагдакчылар ат болур

¹Орун-дөжээнге чыткаш, кемниг херек, бузут үүлгедир бодалдыг улус ат болур! Олар – даң адып кээрге, ук бодалдарын күүседиптер күш-шыдалдыг улус-тур.

²Ол улус шөлдер күзээр болза, хунаап аар-дыр, бажыңнар күзээр болза, былаап аар-дыр. Бажыңнарга чурттап олурган улусту олар кызагдап, бажың ээзин-даа, ооң өг-бүлезин-даа үптөп-тонап, оларның ээлел черин бодунга ап аар-дыр.

³Ынчангаш Дээрги-Чаяакчы ол чонга удур мынча дээн: «Мээң бодалдарым база бар: Мен силерже адырлып шыдавазыңар айыыл-халапты ыдар деп тур мен. Моон соңгаар адыргап базып турар харыыңар чок апаар, чүге дээрге айыыл-халап үези келген-дир.

⁴Ол хүн улус силерниң дугайыңарда качыгдал ырлары чогаадыр, ажыыңар ажып ыглажыр: „Бис шуут-ла хоозурап калдывыс! Чонувустуң хувааглыг черин Ол өскээр хемчээп, былаап алды. Бистиң шөлдеривисти Бурганга шынчы эвес улуска үлеп берип тур“».

⁵Ынчангаш Дээрги-Чаяакчының чонунуң аразыңга кым-даа силерге хувааглыг чер үлеп бербес.

Чон чүгле меге медээчилерге ынак

⁶Улус: «Өттүр билип медеглевеңер! Ол дугайында өттүр билип медеглеп болбас. Бистиң адывыс баксыравас!

⁷Дээрги-Чаяакчы ындыг килеңнээчел бе? Ол ындыг чүвени кылып болур бе?» – деп чугаалап турар. «О, Иаковтуң салгалы, ынча деп болур бе? Мээң сөстөрүм чөптүг амыдырап чоруур кижиге ачылыг болбас бе?

⁸Ооң мурнунда Мээңии турган чон дайзын дег тура халаан; айыыл дугайында каразывайн чаныңар-биле эртип турар тайбың улустуң хевин ушта тыртып, былаап ап турар-дыр силер.

⁹Мээң чонумнуң херээженнерин эптиг бажыңнарындан үндүр сывыртап турар-дыр силер; оларның ажы-төлүндөн Мээң хайырлаан ачы-буянымны кезээ шагда хунаап ап турар-дыр силер.

¹⁰Дораан чоруй барыңар – бо черге ам амыр-дыш турбас, ону арыг эвези дээш буурадып каар, ол болза коргунчуг буураашкын боор.

¹¹Бир эвес мегечи азы бузурукчу кижиге келгеш: „Мен силерге арага база өске-даа эзиртир суксун дугайында өттүр билип медеглээр мен“ – дээн болза, ол кижиге бо чонга таарымчалыг медегечи боор турган болду бе».

Азап каан камгалал

¹²«О, Иаковтуң салгалы, Мен силерни шуптуңарны ыяап чыып аар мен, Израильдин артынчызын ыяап каттыштырып каар мен. Кажаалаткан хойларны дег, одарга кодан хойну дег, силерни каттыштырып, чыыр мен – бо черни чыылган хой кижиниң шимээни дола бээр.

¹³Силерниң мурнуңарга орук ажыдыкчызы чоруур; силер хоорайның хаалгазын чаза таварып үне бээр силер. Хааныңар силерниң мурнуңарга чоруур, Дээрги-Чаякчы силерни баштаар».

Михей 3

Төлөп чок чагырыкчылар болгаш бүдүү билерлер

¹Мен ынчан: «Иаковтуң салгалының баштыңнары, израиль чоннуң чагырыкчылары, дыңнаңар! Чөптүг шииткелди билер ужурлуг эвес силер бе?

²А силер – буянны көөр хөңнү чок, бузутка ынак, кижилерниң кезин союп, эьдин сөөгүндөн шылып турар улус-тур силер;

³мээң чонумнуң эьдин чип, кезин соя тыртып, сөөктерин сыйып, чанчарылдыр үүрмектеп турар, пашче каар дээн дег, эьдин доорап турар улус-тур силер!» – дээн мен.

⁴Үе кээрге, олар Дээрги-Чаяакчыны кыйгырып, дуза дилээр, а Ол харыылаvas. Ол үеде Дээрги-Чаяакчы олардан үүлгеткен бузуду дээш хая көрнү бээр.

⁵Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Мээң чонумну будулдуруп турар бүдүү билирлерге хамаарыштыр. Силерни чемгерер улуска амыр-тайбың медеглээр-дир силер, а аьш-чем бербес улуска кыжанып, дайын чарлаар-дыр силер.

⁶Ол дээш, силерни көстүүшкүннер чок дүн сыырыптар, өттүр билген медеглелдер чок дүмбейге бүргеттирер силер. Бурганның медээчилери дирткен силерниң кырыңарда хүн ажа бээр, чырык хүн силерге караңгылай бээр.

⁷Өттүр көөр улус ыядып каар, бүдүү билирлерниң ады баксыраар; силер шупту аксыңар хаап аар силер, чүге дээрге Бурган силерге харыылаvas».

⁸А мен болза Дээрги-Чаяакчының Сүлдези берген күшке, шынныг чорукка болгаш дидим чорукка бүргеткен мен, Иаковтуң салгалынга – ооң кемниг херээниң дугайында, израиль чонга – ооң бачыдының дугайында чугаалаар мен.

⁹Иаковтуң салгалының баштыңнары, израиль чоннуң чагырыкчылары, мону дыңнаңар! Силер чөптүг шииткелди херекке албайн, бүгү шын чүвени хажыдып турар-дыр силер.

¹⁰Силер – Сионну өлүрүүшкүн-биле, Иерусалимни кемниг үүлгедиишкин-биле тудуп тургузуп турар улус-тур силер!

¹¹Иерусалимниң баштыңнары хээли ап, шиидип турар-дыр, Бурганның бараалгакчылары төлевир ап, өөредип турар-дыр, Бурганның медээчилери акша-мөңгүн ап, төлгелеп турар-дыр. Ооң кадында Дээрги-Чаяакчыга даянып: «Дээрги-Чаяакчы бистиң аравыста эвес чүве бе? Бисти айбыл-халап таварбас!» – дижирлер.

¹²Ынчангаш силерниң хайыңар-биле Сионну шөл ышкаш аңдарып кааптар, Иерусалим бузундулар оваазы апаар, Бурганның өргээзин туткан даг арга-ыяш үнген чер апаар.

Михей 4

Дээрги-Чаяакчының даа

(Иса. 2:2-4)

¹Сөөлгү хүннер кээрге, Дээрги-Чаяакчының өргээзи турар дагны Ол өске бүгү тейлер, даглардан бедидир тургузуп каар; өске аймактар ынаар чедип кээр,

²эндерик чоннар аңаа чыгып кээр. Олар бот-боттарынга: «Барып, Дээрги-Чаяакчының даанче, Иаковтуң Бурганының өргээзинче үне берээли. Бурган бисти Ооң оруктары-биле чоруурунга өөредип каар, бис Ону эдерер бис» – дижир. Сиондан ыдыктыг хоойлу дүжүп кээр, Иерусалимден Дээрги-Чаяакчының сөзү тараар.

³Аймактарның херээн Ол шиитпирлээр, ырак чурттарда күштүг чоннарның чаргы-чаалызын Ол үзер. Олар боттарының хылыштарын андазыннарже, чыдаларын – хол кадыырларынче эде соп кылып аар. Бир чон өске чонга удур хылыш көдүрбес, олар моон соңгаар дайын чорударынга өөрөнмес.

⁴Кижиги бүрүзү бодунуң виноградын, бодунуң фиға ыяжын болбаазырадып, тайбың чурттаар, оларны моон соңгаар кым-даа коргудуп-дүвүретпес, чүге дээрге Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы ынча деп чугаалаан болгай.

⁵Бүгү өске чоннар боттарының бурганнарының аайы-биле чурттап турар, а бис кезээ мөңгеде Бурганывыс Дээрги-Чаяакчының аайы-биле чурттаар бис.

Дээрги-Чаяакчының бодалы

⁶«Ол хүн Мен аскак-бүскек чонну чыптар мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Шөлүттүрген улусту, Мээң оларже айыыл-халап ытканым улусту чыглыр кылыптар мен.

⁷Аскак-бүскек чондан Израильдиң артынчызын тургузар мен, ойлаттырган улусту күштүг чон кылып каар мен. Шак ол хүнден эгелээш, Дээрги-Чаяакчы мен оларны Сион дагдан кезээ мөңгеде чагырар мен.

⁸А сеңээ хамаарыштыр, Сион тей. Сен Бурганның Бодунуң чонун, кадарчы кижидан малын хайгаарааны дег, көрүп турар суургазы сен. Биеэги эрге-чагыргаң сенче эглип кээр, Иерусалимге катап база күрүне доктаап турар.

⁹Сен чүү дээш алгырып тур сен? Хааның чок чүве бе? Сээң чөвүлекчин чок апарган бе? Божуп чыдар херээжен дег, аарышкыга алзып чооруң ол?

¹⁰Сион-кыс, божуп чыдар херээжен дег, хилинчектенип, човуурта, чүге дээрге сен ам хоорайны каапкаш, ажык шөлге турумчуп аар сен, Вавилонче чеде бээр сен. Ооң соонда аңаа камгалал алыр сен, Дээрги-Чаяакчы сени аңаа дайзыннар холундан хостап аар.

¹¹Ам сеңээ удур хөй чоннар чыглып келгеш: „Ол бужартазын! Бистиң карактарывыс Сионнуң буураарын мага хандыр көрүп алзын!“ – джип турар-дыр.

¹²Ынчалза-даа ол чоннар Дээрги-Чаяакчының бодалдарын билбейн турар-дыр. Бурган оларны тараа шаңыга моожалар дег чыып алган, а олар Ооң бодаан чүүлүн угаап билбээн-дир.

¹³Көдүрлүп келгеш, ол моожаларны таптай бастыр-ла, Сион-кыс; Мен сени демир мыйыстыг, хүлер дуюгларлыг буга дег кылып каар мен, хөй чоннарны чылча шавар сен. Оларның эт-хөреңгизин Дээрги-Чаяакчыга, оларның байлаан – бүгү чер-делегейниң Чагырыкчызынга бараалгадыр сен».

Михей 5

Вифлеемге төрүттүнер ужурлуг чагырыкчы

¹Аг-шериглиг хоорай, аг-шерииңни белеткеп ал, бис бүзээлеттирип алган-дыр бис. Израильдиң баштыңы чаагынче шыкпыыш-биле соктулар-дыр.

²«А сен, Вифлеем-Эфрата, Иудеяның төрөл бөлүктөриниң аразында чөгенчиг суур-даа болзуңза, Израильдиң чагырыкчызы апаар кижиден үнүп, Мээңи боор-дур. Ооң ызыгууру эрте-бурун шагда, үдүпте-ле укталган-дыр».

³Бурган израиль чонну кезек үеде кааптар. А иштиг херээжен демги чаш төлдү божуп аарга, израиль чонче оларның арткан ха-дуңмазы эеп кээр.

⁴Израильдиң чагырыкчызы туруп келгеш, коданын Дээрги-Чаяакчының күжү-биле, бодунуң Бурганы Дээрги-Чаяакчының алдарлыг ады-биле кадарар. Чон ынчан айыыл чок чурттаар, чүге дээрге чагырыкчының өндүр ат-алдары чер-делегейниң ужу-кыдыыңга чедир неперээр.

⁵Чагырыкчы чонга амыр-тайбыңны хайырлар. Бистиң чуртувусче ассирийлер кирип келгеш, ордуларывысты таптаар болза, оларга удур чеди азы сес баштыңчыны көдүрер бис.

⁶Олар Ассирияның черин хылыш-биле чагырар, Нимродтуң черин хынындан ужулган хылыш-биле чагырар. Бир эвес ассирий аг-шериг чуртувустуң кызыгаарын үреп кирип кээр болза, чагырыкчывыс бисти Ассириядан камгалаар.

⁷Израиль чоннуң артынчызы хөй чоннар аразыңга Дээрги-Чаяакчының дүжүргени шалың, оът-сигенде элбек чаъс-чайык суу дег боор; олар улуска идегевес, кижиден амытанга ынанмас.

⁸Израиль чоннуң артынчызы өске чоннар аразыңга, хөй аймактар аразыңга черлик аң-мең аразында арзылаң дег, кодан хойлар аразында аныяк арзылаң дег болур – ол халып үнгеш, оларны кемдедип, үзе-чазатыртар, кым-даа оон адырып шыдавас.

⁹Сээң холуң дайзыннарыңга удур көдүрлүр, сээң бүгү өжэтеннериң кырдырып аар.

¹⁰«Ол хүн сээң аьттарыңны узуткап, дайынчы тергелериңни үреп каар мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

¹¹Сээң чериңде хоорайларны узуткап, бүгү шивээлериңни үреп бузуп каар мен.

¹²Караң көрнүр чорууңну узуткап каар мен – чонуңнуң аразыңга төлгелээр улус артпас.

¹³Сээң дүрзү-бурганнарыңны, ыдыктыг көжээлериңни узуткап каар мен – бодуңнуң холуң-биле кылып алган чүүлдериңге моон соңгаар мөгейбес сен.

¹⁴Ашера бурганга тураскааткан адагаштарны тура тыртып, сээң хоорайларыңны үреп бузуп каар мен.

¹⁵Мени тооп дыңнавайн барган чоннарга килеңнеп, ажынып-хорадап, олардан өжээн негээр мен».

Михей 6

Дээрги-Чаяакчының израиль чон-биле чаргызы

¹Дээрги-Чаяакчының чугаалаар чүвезин дыңнаңар. Чон база туруп келгеш, дагларның мурнунга херээн чугаалазын, тейлер ооң сөзүн дыңназын.

²Даглар, чер-делегейниң быжыг үндезиннери, Дээрги-Чаяакчының чаргызын дыңнаңар. Чүге дээрге Ол Бодуңуң чону-биле чаргылдажып турар-дыр, Израиль-биле Ол маргыжып турар-дыр:

³«Мээң чонум, сени Мен канчапкан мен? Чүнүң-биле сээң шыдамыңны шенедим? Меңээ харыылап көр.

⁴Мен сени египет черден үндүре берген мен, кулданыышкындан хостап каан мен. Моисей, Аарон болгаш Мариам оларны сени баштаар кылдыр чоруткан мен.

⁵Мээң чонум, Моавтың хааны Валактың чүнү бодап алганын, Беорнуң оглу Валаамның аңаа чүү деп харыылаанын сактып кел, Ситтимден Галгалга чедир орууңну бодап кел. Дээрги-Чаяакчының чөптүг херектерин билип алыңар».

⁶Чүнүң-биле Дээрги-Чаяакчының мурнунга кээр мен, Дээди Өрүкү Бурганның мурнунга чүнүң-биле кээп мөгеер мен? Ооң мурнунга бүрүн өрттедир өргүлдерлиг, бир харлыг бызааларлыг кээр мен бе?

⁷Муң-муң кошкарлар-биле, эмге-тикчок хемнер дег аккан олива үзү-биле Дээрги-Чаяакчының күзелин хандырып болур бе? Кем-буруум дээш Аңаа дун оглумну өргүүр мен бе, сагыш-сеткилимниң бачыды дээш иштимден үнген үре-төлүмнү бээр мен бе?

⁸О, кижини амытан, Бурган сеңээ Ооң экизинер чүүлү чүдел дээрзин чугаалап каан ийик. Дээрги-Чаяакчы сенден чүнү негеп турар ийик: ажил-херектериңге чөптүг бооруңну, энерел көргүзеринче чүткүлдүг бооруңну болгаш Бурганыңның мурнунга томаарып чурттаарыңны эвес чүве бе?

Израильдин кем-буруузу болгаш кеземчези

⁹Дээрги-Чаяакчы хоорайны кыйгырып тур (мерген угаан дээрге Сээң адыңдан коргары болгай): «Чагырга мергезин база ону тургузуп каан Бурганны тооп дыңнаңар.

¹⁰Бузуттуг улустуң бажыңында байлакты багай үүлгедиг-биле чедип алган эвес чүве бе? Эвээжедип каан, каргаттырган хемчээл ажыглап турар эвес чүве бе?

¹¹Шын эвес деңзилер, меге хемчээлдер ажыглаар кижини агартыр мен бе?

¹²Сээң байларың каржы-дошкун-дур, чурттакчыларың меге чүве чугаалаар-дыр, оларның аксыңдан чүгле меге үнер-дир.

¹³Ол дээш, Мен сээң когуң үзүп эгелээн мен, бачыттарың дээш сени хоозурадып эгелээн мен.

¹⁴Чемненгеш-даа, тотпас сен, ишти-хырның куруг болур; чыып шыгжааш-даа, камнап ап шыдавас сен: камнап шыдаптар-даа болзунза, ол чүвеңни хылышка хүлээдип бээр мен.

¹⁵Тарып олурткаш-даа, дүжүт ажаап албас сен, оливкаларны сыскыргаш-даа, үзү-биле чагдынмас сен; виноград чулуун сы баскаш-даа, арага ишпес сен.

¹⁶Омри хаанның чаңчылдарын, Ахав хаанның өг-бүлезиниң бүгү бузуттуг херектерин хевээр арттырып алган сен, оларның сүмелерин ёзугаар кылып турган сен. Ынчангаш Мен хоорайны хоозуралга, ооң чурттакчыларын – бак атка киреринге таварыштырар мен; силер өске чоннарның дорамчылалынга таваржыр силер».

Михей 7

Чоннуң бужар байдалы

¹Аа халак! Мен ам чайгы чимистерни чыып каапкан соонда, виноградты ажаап каапкан соонда келген кижиде апардым – чипкидег чаңгыс-даа салбак кат чок, мээң чиксээрим чаңгыс-даа бышкан фигада чимизи чок.

²Чер кырында Бурганга бердинген кижилер артпаан, улус аразында чөптүг кижилер чок. Бүгү улус хан төгөр дээш кедег кылып турар, кижиде бүрүзү ха-дуңмазынга какпа-дузак салып турар.

³Оларның холдары бузут үүлгедир талазы-биле мергежээн; чагырыкчы кижиде белектер негеп турар, шииткекчиде хээли ап турар, байшыдалдыглар боттарының күзел-соруун албадап күүсеттирер – олар шупту аразында дугуржулгалыг.

⁴Оларның эң дээреси – тенниг хараган дег, эң чөптүү – тенниг бок үнүштен дора. Оларже медээчилериниң медеглеп турган хүнү келгендир; олар ам кеземчеге онаажыр, олар ам дүвүрелге алзыптар.

⁵Өңнүүңерге бүзүревеңер, эжиңерге ынанмаңар. Хойнуңда чыдар кадайың-биле безин оваарымчалыг чугаалаш.

⁶Чүге дээрге оглу адазын куду көөр-дүр, уруу – авазынга, кенни – кунчуунга удурланыр-дыр, кижиниң дайзыннары – ооң өг-бүлезинде боор-дур.

⁷А меңээ хамаарыштыр алыр болза, Дээрги-Чаяакчыже ынаныштыг көөр мен, мээң Камгалакчым Бурганны манаар мен. Бурганым мени дыңнап каар.

Израильдин катап тургустунары

⁸Дайзыным, буурааным дээш өөрүве! Барып ушкан-даа болзумза, база катап туруп кээр мен. Караңгыда олулар-даа болзумза, Дээрги-Чаяакчы меңээ чырык апаар.

⁹Дээрги-Чаяакчының килецин чүктээр ужурлуг мен, чүге дээрге Аңаа удур бачыт үүлгеткен мен. Бурган мээң таламда апарбаан шаанда, меңээ болчуп эгелевээн шаанда, ындыг болур. Оон Ол мени чырыкче үндүрүп каар, мен Ооң шынныын көрүп каар мен.

¹⁰Дайзыным база ону көрүп каар; меңээ: «Сээң Бурганың Дээрги-Чаяакчы кайыл?» – деп турган болгаш, ооң ады баксыраар. Мен ооң кудумчуда малгаш дег таптадып турарын мага хандыр көөр мен.

¹¹Иерусалим, сээң ханаларыңны тудар, кызыгаарларыңны делгемчидер хүн кээр.

¹²Ол хүн улузуң Ассириядан-даа, Египеттиң хоорайларындан-даа, Евфрат хемден-даа, далайлар, даглардан-даа сенче чедип кээр.

¹³А чер-делегей ооң чурттакчыларының үүлгедиглери дээш хоозуралга таваржыр.

Бурганның Израильге өршээлдии болгаш аңаа шынчызы

¹⁴Бодуңнуң чонуңну шыкпыыжың-биле кадарып көрем. Сээң өнчүң болур кодан хой шырыштарда аңгы чурттап чоруур-дур, а долгандыр дүжүткүр одар-белчиирлер бар-дыр. Хойларың, шаг шаанда ышкаш, Васан биле Галаад деп эки черлерге ойттазын.

¹⁵Египет черден үне берген үенде ышкаш, кайгамчык чүүлдериңни биске көргүзүп көрөм.

¹⁶Өске чоннар ону көрүп кааш, боттары чеже-даа күчү-күштүг болза, бак атка кирер. Олар аксын холу-биле дуглап аар, оларның кулактары дүлейлеп каар.

¹⁷Олар, чылан ышкаш, черде соястаан курттар дег, довурак чылгаар, боттарының быжыглалдарындан сириңейнип союп үнүп кээр, бистиң Бурганывыс Дээрги-Чаяакчы сенче эглип кээр, Сенден коргуп-сүртээр.

¹⁸Сен ышкаш өске Бурган бар бе? Сен бачытты өршээп турар сен, Бодуңнуң чонуңнуң артынчызының кем-буруузунче көрбейн турар сен. Мөңгези-биле килеңневес-тир сен, чүге дээрге энерел көргүзери Сеңээ таарымчалыг-дыр.

¹⁹Бурганывыс, Сен биске база катап ээ-хайыралыг боор сен; бистиң бачыттарывысты таптап кааптар сен, бүгү кем-буруувусту дүп чок далайже октаптар сен.

²⁰Бистиң ада-өгбевиске шаг шаанда даңгыраглааның дег, Иаковтуң салгалынга шынчы боор сен, Авраамның ук-салгалынга энерелдиг боор сен.

Наум

Наум 1

¹Бурганның Элкос чурттуг Наумга ажытканы өттүр билиишкин бижээн ном бо-дур. Мында Ниневия хоорай дугайында көстүүшкүн бижиттинген.

Дээрги-Чаяакчының Ниневияже килеңнээни

²Дээрги-Чаяакчы – хүннээчел, өжээн негекчизи Бурган. Ол – өжээн негекчизи, Ол кедергей килеңнээн. Дээрги-Чаяакчы Бодунуң дайзыннарындан өжээн негээр, Ол Бодунуң өжэетеннеринге соксаал чок килеңнээр.

³Дээрги-Чаяакчы килеңин үр тудуп шыдаар, ындыг-даа болза, Ооң күчү-күжү өндүр улуг, Ол буруулугларны кеземче чок арттырбас. Хат-шуурган, казыргы Ону эдерип чоруур, Ооң буду булуттарны, доурак ышкаш, базып чоруур.

⁴Ол далайны чемелээрге, далай кадып каар, бүгү хемнер соглуп каар, Васан биле Кармил деп дүжүткүр черлер кургап каар, Ливан дагларының үнүжү оңа бээр.

⁵Ооң мурнунга даглар сирилээр, тейлер эстип чиде бээр; Ону көргөш, чер-делегей – өртемчей болгаш ооң бүгү чурттакчылары сириңейни бээр.

⁶Ооң хорадаан сагыжынга удур кым туржуп шыдаарыл? Ооң кыптыккан килеңин кым шыдажырыл? Ооң килеңи от дег чаттыларга, хаялар Ооң мурнунга буступ турар.

⁷Дээрги-Чаяакчы ачылыг, Ол – айыыл-халап хүнүнде шивээ-дир. Ол Оон хоргадал дилээн улусче сагыш салыр.

⁸А Ниневия хоорайны Ол хөме алыр үер-биле узуткап каар. Ооң дайзыннарын дүмбей караңгы бүргей аптар.

⁹Дайзыннар Дээрги-Чаяакчыга удур чүнү-даа бодап алган болза, Ол оларны узуткап каар, өжээтен ооң соонда катап көдүрлүп шыдавас.

¹⁰Олар тенниг чадаң үнүштер дег ораажып, арагачылар дег эзирип каар, кургаг оът-сиген дег, отка бүрүнү-биле чиртип аар.

¹¹Дээрги-Чаяакчыга удур бак чүве үүлгедирин бодаар, бузуттуг чүүл сүмелээр кижиге сенден үндү чоп, Ниневия.

¹²Дээрги-Чаяакчы: «Байдалы айыыл чок-даа болза база дыка хөй санныг-даа болза, олар, кыргыдып-хыдыткаш, чиде бээр; а сени, Иудея, Мен хилинчектеп-даа турган болзумза, моон соңгаар ынчанмас мен.

¹³Мен ам сээң мойнуңда дөңгүнү уштур мен, кинчи-бегиңни үзе тыртар мен» – дээн.

¹⁴А сеңээ хамаарыштыр Дээрги-Чаяакчы: «Моон соңгаар сээң адың эдилээн үре-салгал турбас. Мен сээң бурганнарың өргээлеринде шуткуп, чонуп алганың дүрзүлери буза шавар мен, чөгенчиг сеңээ чевег-хөөрдөн белеткеп каар мен» – дээн.

¹⁵Көр даан, даглар кезип буянныг медээ чедирикчизи, амыр-тайбың медээлекчизи кылаштап кел чыдыр: «Иудея, бодуңнуң байырлалдарың демдеглек байырла, Бурганга даңгырактарың күүсет. Дүржок кижиге сээң чериңче катап база чаза базып кирбес – ол бүрүнү-биле узуткаттырган» – дээн.

Наум 2

Ниневияның буураары

¹Ниневия, узуткакчы сеңээ удур көдүрлүп тур. Шивээлериң камгала, орукту таңныылда, бодуңну быжыглап, бүгү күжүң чыып ал.

²Дээрги-Чаяакчы Иудеяның ат-алдарын, Израильдиң алдар-адын эгиткени дег, хоозурадыкчылар оларны ээнзиредип, оларның виноград шөлдери узуткап каапкан-даа болза, катап тургузар.

³Дайзынның дайынчыларының дозуг-камгалалдары кызыл өңнүг, ооң бүгү шериглери хүрең-кызыл хептерлиг. Дайынчы тергелерни тулчуушкунга белеткээн хүнде оларның демир кезектери чайынналган, аъттар девиржип чүткээн.

⁴Дайынчы тергелер хоорайның кудумчулары, шөлдеринде каңгырадыр халыткан. Олар чалбыыш дег чайынналып турар, чаңнык дег кызаңнажып турар.

⁵Оларның хааны шилиттинген дайынчыларны чыып аар, а олар кел чыткаш-ла, тептиге бээр. Олар хоорай ханазынче далаш-биле халдап кээрге, бүзээлелдиң чепсек-херекселдерин белеткеп каан болур.

⁶Хем чанында хаалганы дайзыннар ажыдыптар, хаанның ордузу буступ каар.

⁷Доктааткан чүүл бо-дур: Ниневияның чонун үндүр сывыртап, тудуп алгаш баар. Ооң кул херээженнери көге-бугалар ышкаш човууртап, баштарын шаштынар.

⁸Ниневия эрте шагдан бээр долу суглуг хөөлбек дег турган, ол суг ам куругландыр үндүр агып-ла турар. «Туруңар! Доктааңар!» дээрге-даа, эглип кээр кижичок.

⁹Мөңгүнден үптеңер! Алдындан үптеңер! Шыгжамырларда янзы-бүрү эртине-байлактың курлавыры төнчү чок.

¹⁰Ниневия үптеттирген, ээнзиреп база хоозурап калган. Кортканындан улустуң чүректери даамчырап, дискектери сириңейнип, эьди аарып, арыннары агарып турар.

¹¹Арзылаңнар ижээни дег хоорай ам кайыл? Ол хоорайга эр-кыс арзылаңнар чоруп, төлдерин чемгерип турган, оларның төлдерин аңаа кым-даа коргутпайн турган.

¹²Ниневия, сен болза төлдөрүн тоттурар дээш олчазын үзерлеп турган, кыс эжинге чиш боой тудуп берген арзылаң дег-дир сен. Олчазы-биле куйларын, чижид-биле – ижээнин долдуруп алган арзылаң дег-дир сен.

¹³«Мен сеңээ удур мен! – деп, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Мен сээң дайынчы тергелериңни хуюкталдыр өрттедиптер мен, хылыш сээң арзылаңчыгаштарыңны кыргып-хыдыыр. Чер кырынга сеңээ олча арттырбас мен, сээң элчиннериң үнү моон соңгаар дыңналбас».

Наум 3

Ниневия ат болур

¹Ханга борашкан хоорай ат болур! Ону меге болгаш өлүрүүшкүн долган-дыр, ында үптээшкин соксаар ужур чок-тур.

²Дыңнаңар! Кымчы дазылааны, дугуйлар даажы, дүрген маңнаан аъттар шимээни, дайынчы тергелерниң күштүг даажы дыңналып тур.

³Аъттыг шериг дүрген шапкан, хылыштар кылаңнашкан, чыдалар чайынналган! Өлүрткеннер эңдерик, мөчү-сөөктер овааланган, санаттынмас-даа. Улус өлүг мага-боттарга тептигип турар.

⁴Ол бүгү – Ниневияның эмге-тикчок самыраашкыны дээш кеземче-дир. Ол дээрге аянын чараш, илби-шидини билир, бодунуң самыраашкыны-биле чоннарны чагырып аар, бодунуң илби-шидизи-биле аймактарны дуурайлап аар самын херээжен-дир.

⁵«Мен сеңээ удур мен – деп, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы медеглээн, – Мен сээң хевиң эдээн арныңче өрү дүрүптер мен; чоннарга сээң шалдаңыңны, күрүнелерге – бужарыңны көргүзөр мен.

⁶Чүдек-бужар чүүлдү сенче хөме октап, бак көөр мен, сени бүгү улус мурнунга бужартадыр тургузуптар мен.

⁷Сени көрген кижиди бүрүзү сенден дезип: „Ниневия узуткаттырган-дыр, ооң ажыын ажып, кым ыглаарыл?“ – дээр. Сени аргалаар кижини Мен кайыын тывар мен?»

⁸Нил хемде турар, долгандыр суглар аккан Фивы хоорайдан дээре деп сен бе? Хем ол хоорайны камгалап, суг ооң ханазы бооп турду.

⁹Эфиопия биле Египеттиң кедергей улуг күчү-күжүнге ол ооргаланып турду, фут биле ливий чоннар ооң эвилелчилери бооп турду.

¹⁰Ындыг-даа болза, ол база туттуруп алган, өскээр көжүрткен. Ооң чаш ажы-төлүн кудумчулар белдирлеринде чылча шаап, өлүрүп каан. Ооң алдар-аттыг кижилерин дайзыннар аразында үлешкеш, шуптузун илчирбелеп бектеп алган.

¹¹Ниневия, сен база ындыг дашканы ижер сен, чаштынып, дайзындан камгалал дилээр сен.

¹²Сээң бүгү шивээлериң чимизи бышкан фи́га ыяжы́нга дөмей апаар: ооң чимизин тө силгиптер болза, олар чиир дээн кижиниң аксынче дорт кире бээр.

¹³Бодуңнуң шериинче көрүп көр – кадайларзыг улус-тур. Сээң чериңниң хаалгазы дайзыннарга аңгайтыр ажыттынар, а дээктерни от чиир.

¹⁴Бүзээлел үезинде ижер сугдан курлавырлай узуп ал. Дойдан хоюдуп, тууйбу кылырынга белеткенип ал. Шивээлериң быжыгла!

¹⁵Сени от сыырыптар, хылыш шанчып каар; шартылаага чирткен ышкаш болур сен. Шартылаа ышкаш өзүп-көвүдээн сен, шерги ышкаш өзүп-көвүдээн сен!

¹⁶Сээң садыгжыларың дээрде сылдыстардан хөй апарган-дыр, ынчалза-даа олар шартылаа ышкаш, эрги кезин солуп каапкаш, ужуп чоруй баар.

¹⁷Сээң дүжүметтериң имилеме шартылаа дег, сээң шериг баштыңнарың хээкчи мөөң шерги дег; олар соок үеде ханаларга хоруп орат, а хүн чылыдып кээрге, тарадыр ужа бээр, а кайнаар дээрзин кым-даа билбес.

18Ассирияның хааны, сээң томуйлаан чагырыкчыларың база дээди дүжүметтериң мөңгө уйгуга алзыптар. Сээң чонуң дагларга тоо быдарай бээр, оларны чыыр кижичок болур.

19Сээң балың экиртинмес, сээң балыгланышың өлүмнүг. Сээң дугайыңда дыңнаан бүгү улус ол дээш адыш часкаар, чүгө дээрге сээң соксаал чок каржы-дошкунуңну боду көрүп эртпээн кижичок бар бе?!



Аввакум

Аввакум 1

¹Бурганның Аввакум медээчиге ажытканы өттүр билиишкин бо-дур.

Аввакумнун Бургандан бирги айтыры

²Дээрги-Чаяакчы, чежеге дээр дуза дилеп кыйгырар мен, а Сен мени дыңнаvas-тыр сен, чежеге дээр күчүлел дээш хомудап, Сени кыйгырар мен, а Сен мени камгалаvas-тыр сен.

³Кемниг үүлгедиглерже көөр кылдыр чүге мени албадаар сен? Базындырышышкынче чүге анаа көрүп турар сен? Үптээшкин биле күчүлелди көрүп тур мен, адаан-өжээн көдүрлүп, алгыш-кырыш кедереп тур.

⁴Ол бүгүнүн уржуу-биле хоойлу-даа күжүн чидирген, шын шииткел-даа шуут үндүрбестээн: бузуттуглар чөптүг-шынныг улусту бүзээлеп алган болгаш, хажыткан шииткел үндүрер-дир.

Бурганның харыызы

⁵«Чоннарда чүү болуп турарын топтап көрүңер – кайгап-харай бээр силер. Чүге дээрге улустан дыңнааш-даа, бүзүревейн баар чүүлүңер чурттап чоруур үңерде бүде бээр.

⁶Көрүңер даан, Мен ам халдей чонну күштелдирер мен; ол дээрге бодунга хамаарышпас хоорай-суурларны эжелеп алыр дээш чер-делегей кезип чоруур, каржы-хажагай, хайжок чон болгай.

⁷Ол чон коргунчуг-даа, түрлүг-даа. Шииткел ол чондан үнер, күчү-күш-даа ооң холунда.

⁸Ооң аъттары ирбиштен-даа дүрген маңнаар, кежээ чимзенген бөрүлерден-даа шалыпкын; ооң аъттыг шерии халдып чоруп турар, аъттыг шеригжилери ырактан хөме келгеш, олчазын тевер дээн эзир дег шүүргедээр.

⁹Ол чоннун шупту улузу күчүлел эккээр, ооң арын-шырайы өрттендир изидер хат дег, ол чон элезин дег хөй улусту тудуп алгаш баар.

¹⁰Ол чон өске чоннарның хааннарын дорамчылаар, баштыңнарын кочулаар, шупту шивээлерже шоодуп көөр – бүзээлел чалды оларга деңнештир оваалааш, ол шивээлерни эжелеп аар.

¹¹Оон ол чон хат ышкаш ужугуп, оруун уламчылаар. Шак ол бачыттыг улус бодунуң күжүн бурганчыдып турар».

Аввакумнуң Бургандан ийиги айтырыы

¹²Дээрги-Чаяакчы, ыдыктыг Бурганым, үе-дүптен бээр бар турган эвес ийик сен бе?! Сен өлбес сен! Дээрги-Чаяакчы, Сен ол чонну шииткелиңни боттандыраар кылдыр тургузуп кагдың. Мээң Хаям, Сен аңаа кеземчеңни күүседирин дагзып кагдың.

¹³Сээң арыг карактарыңга кемниг үүлгедиглерже көөрү таарышпас, улустуң базындырышкынынче анаа көрүп шыдавас сен. А чүге-ле кара сагыштыг улусче анаа көрүп турар сен, бодундан чөптүг-шынныг кижини бузуттуг кижини сыыра бээрге, чүге ыт чок хайгаарап турар сен?

¹⁴Чүге-ле Сен кижилерни далайның балыы дег, баштыңы чок соястаар амытаннар дег кылдыр кылып каан сен?

¹⁵Ол улусту шуптузун бузуттуг дайзын сыырткыыш-биле ушта тыртып, балык тудар четки-биле шүүреп ап турар, ынчангаш өөрүп-байырлаар.

¹⁶Четкилери аңаа бай-шыырак чурттап, эки-чаагай аыш-чем чиир арга бээр боорга, ол дайзын четкизинге өргүл салып, айдызап турар-дыр!

¹⁷Таанда-ла ол олчалыг четкизин божудуп, чоннарны хайыра чогу-биле үргүлчү узуткаар ужурлуг бе?

Аввакум 2

¹Доскуулдап туруп алгаш, суургадан хайгаарап көрүп, Дээрги-Чаяакчының меңээ чүү дээрин, мээң хомудалымга Ооң канчаар харыылаарын билип ап көрейн.

Бурганның харыызы

²Дээрги-Чаяакчы меңээ мынча деп харыылаан: «Мээң чорутканым көстүүшкүннү бижип каг – номчуп турар кижиге билдингир болзун дээш, самбыраларга тода кылдыр шыйып бижип каг.

³Ол көстүүшкүн бир-ле доктааткан үеге хамааржыр, боттанышкынынче чүткүп бар чыдар база черле мегелевес; ук көстүүшкүн дораан боттанмас-даа болза, шыдажып мана, чүге дээрге албан чогул бүдер, үр үеде саадавас.

⁴Көрүңер даан, туразы улуг кижиниң сагыш-сеткили арыг эвес, а актыг-шынныг кижиге бүзүрелиниң ачызында амылыг артар.

⁵Турамык улусту байлакшылы сотка олуртур, оларга оожургал бербес, ынчангаш боттарының ишти-хырнын тамы ышкаш алгыг кылып аар, ол улус, өлүм-даа дег, пөгери чок; шупту чоннарны чаалап ап, шупту аймактарны чагырып туруп бээр.

⁶Ынчалза-даа ол чоннар шупту оларны кочулап: „Боттарынга хамаарышпас чүве-биле хөлүн эрттир байып алган улус ат болур! Долаалар төлевири чыып, чүдүртүнүп алган улус чежеге дээр ынчап кээрил?“ – деп ойзу чугаалажыр.

⁷Сеңээ өрелиг улус хенертен тура халышпас бе, олар оттуп келгеш, сени сириледиппес бе, оларга үптеттирип албас сен бе?

⁸Хөй чоннарны үптөп-тонаан болгай сен; кижиге ханы төккениң дээш, чурттарга, хоорайларга, ында чурттаан бүгү улуска күчүлел көргүскениң дээш, арткан бүгү аймактар сени база үптөп-тонап кааптар.

⁹Уязын бедик черге тудуп ап, озалдыг байдалдардан бодун айыыл чок болдурар дээш, аал-оранынга былаап алганы олча чыып алыксап турар улус ат болур!

¹⁰Сээң кара бодалдарың бодуңуң аал-ораныңны бак атка киирер, хөй чоннарны узуткап тура, бодуңга хора чедиргениң ол-дур.

- 11** Ханаларда даштар безин сеңээ удур алгыржы бээр, оларның сөстөрүн бажың-балгаттың ыяш ооргалары бадыткаар.
- 12** Өлүрүүшкүн-биле хоорай таваа салып, кемниг үүлгедиг-биле орду тудуп турар улус ат болур!
- 13** Чоннарның ажыл-ижин от чиир деп, аймактар хей черге хинчектенип ажылдаар деп Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы тодарадып кагбаан чүве бе?
- 14** Чүге дээрге Дээрги-Чаяакчының алдарының дугайында билиг чер-делегей кырынга, далайны долдур аккан суг дег, нептерей бээр.
- 15** Өске кижиге килеңин куткан дашка сунуп, ооң шалдаң-чанагажын көөр дээш, эзиртир ижиртип турар улус ат болур!
- 16** Алдар орнунга кочулал-биле пөгөр сен, ам бодуң иш-ле, бужар шалдаңыңны көргүс-ле! Дээрги-Чаяакчының күчүлүг холунуң сунган дашказы сээң ижер үлүүң апаар, ат-алдарыңны баксырадыр сен.
- 17** Ливан чуртту каржы-бак чаңнап турганың дег, сени база каржы-бак чаңнаар. Мал-маган кыргып-хыдып турганың дег, сени база узуткап каар. Кижини ханы төккениң дээш, чурттарга, хоорайларга, ында чурттаан бүгү улуска күчүлел көргүскениң дээш, сени база бак аажылаар.
- 18** Үнү чок дүрзүлөр кылып турар шуткукчу кижини оозунга идегээр-даа болза, ол уран-шевер кижиниң кылып кааны дүрзү-бурган – шуткуп каан меге башкы ол шевер кижиге кандыг ачы-дуза көргүзерил?
- 19** Ыяш дүрзүгө: „Тынгарлып кел!“, а чугаа-сөзү чок дашка: „Оттуп кел!“ – деп турар улус ат болур! Ол дүрзү кандыг-бир чүвеге өөредип каап шыдаар бе? Көрүңер даан, ону алдын, мөңгүн-биле шап каан-даа болза, амыдыралдың тыныжы ында чок-тур.
- 20** А Дээрги-Чаяакчы – Бодунуң ыдыктыг өргээзинде, бүгү чер-делегей Ооң мурнунга ыт чок турзун!»

Аввакум 3

Аввакумнуң ыры

¹Аввакум медээчинин мөргүлү. Шигионот-ыр.

²Дээрги-Чаяакчы, Сээң дугайында дыңнап кагдым, Сээң ажил-херектериң мени сүрээдедип тур; өндүр улуг ажил-херээңни бистиң үеде база чаартып көргүзүп көр. Килеңнеп-даа тура, өршээлиңни утпайн көр. *Сэла*

³Бурган – Темандан, ыдыктыг Дээрги – Фаран дагларындан чедип кел чыдыр. *Сэла* Ооң өндүр бедии дээрлерни шыва алган, Аңаа алдар-мактал черни бүргээн!

⁴Ооң чайыны кызаңнаан чырык дег, Ооң холундан херелдер чырып үнүп турар, Ооң күчү-күжү ында чажыртыңган.

⁵Ооң мурнунга аарыг-аржык тараар, изиг-халыын Ооң изи-биле чоруур.

⁶Ол доктаай бергеш, черни хемчээй көрүпкен, Ооң көрүжү чоннарны сириледиңкен; үе-дүптүң даглары буступ кээп дүшкен, эрте-бурунгу тейлер чавызай берген; Бурганның оруктары үе-дүптен бээр турган.

⁷Кушан черниң чадырлары айыыл-халапка алысканын көргөн мен; мадиан черниң майгыннары сириңейнип турган.

⁸Дээрги-Чаяакчы, Сээң килеңиң хемнерже кыптыкканы ол бе, агым сугларга хорадааның ол бе, далайга ажыңганың ол бе? Чүге аъттарыңны мунуп алдың, чүге тиилелгелиг дайынчы тергелериңде саадаптың?

⁹Аймактарга даңгыраглаан аазаашкының бадыткап, ча-согунуң белеткеп алдың. *Сэла* Чер кырын хемнер-биле диле кезиптиң.

¹⁰Сени көрүп кааш, даглар сириңейни берген, суглар аттыгып баткан, дүп чок далай алгырып эгелээш, чалгыгларын диргелдир көдүрүпкен.

¹¹Сээң ужуккан согуннарың чырыын, чайынналган чыдаларың кызаңнаанын көргеш, хүн биле ай турган черинге доктаай берген.

¹²Килеңней бергеш, Сен чер кыры-биле базып эрте бердиң, хорадай бергеш, чоннарны базып кагдың.

13Бодуңнуң чонуңну камгалаар дээш, шилип алганың улусту камгалаар дээш чоруптуң; бузуттуг чоннуң баштыңын узуткап кагдың, ону таваңгайындан тейинге чедир шалдаңнап кагдың. *Сэла*

14Ооң аг-шерии, мени чылча шавар дээш, казыргы дег халдап келген. Олар, түреңги кижини бүдүү сыырап дээнде дег, амырап турдулар. А Сен оларның баштыңын ооң бодунуң-на чыдалары-биле өттүр шанчып кагдың;

15Сен Бодуңнуң аъттарың-биле далайга, өндүр улуг сугларга орук изеп алдың.

16Ол шимээн-даашты дыңнап кааш, ишти-хөңнүм сүрээдеп сирилеш дээн, диштерим шаккыңайнып, сөөк-даяам ирик дег апарып, буттарым сириңейни берген. Ындыг-даа болза, бисти үптөп турар чонну айыыл-халап хүнү таварыырын манаар мен.

17Фига ыяжы чечектелбес, виноград сыптарында каттар чок, оливаның чимизи үнмес, шөл дүжүдүн бербес-даа болза, кажааларда мал-маган чок-даа болза,

18ынчан безин Дээрги-Чаяакчы дээш өөрүүр мен, мени камгалаар Бурганым дээш хөглээр мен.

19Дээрги-Чаяакчы – мээң күчү-күжүм, мээң Дээргим! Ол мээң будумну сыын буду дег кылып каар, бедиктерже мени көдүрер. *Хөгжүм башкарыкчызынга. Хылдыг хөгжүм үдээр.*

Софония

Софония 1

¹Иудеяны Амоннуң оглу Иосия хаан чагырып турда, Дээрги-Чаяакчының Софонияга ажыдып чугаалаан сөзү бо-дур. Софония Хусийниң оглу, Хусий – Годолияның оглу, Годолия – Аморияның оглу, а Амория – Эзекияның оглу турган чүве-дир.

Дээрги-Чаяакчының шииткелиниң хүнү

²«Мен чер кырында бүгү чүвени чок кылып каар мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

³Кижилерни, мал-маганны узуткаар мен; дээрниң куштарын, далайның балыктарын узуткаар мен. Бузуттуг улусту дуурайлаткан чүвелери-биле кады чок кылып, чер кырында бар улусту амылыг арттырбас мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

⁴Мен Иудеяже база Иерусалимниң бүгү чурттакчыларынче холум анныр мен, ол черде Ваал бурганның истерин шуут балап кааптар мен, ооң бараалгакчыларын, аңаа бараан болуп турар улусту амылыг арттырбас мен.

⁵Бажыңнар кырындан сылдыстарның аг-шериинге мөгеер улусту, Мээң адым-биле деңге Милхом бурганның ады-биле даңгыраглап, мөгейиг кылыр улусту чок кылып каар мен.

⁶Менден ойталааш, Менче чүткүвес, Менден дуза дилевес улусту чок кылып каар мен.

⁷Улус-чон, Дээрги-Бурган-Чаяакчының мурнунга ыдың чиде бер, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчының шииткел хүнү чоокшулаан-дыр. Дөгерер өргүлүн Ол белеткеп, ону чиир улусту чалап, ыдыктап алган.

⁸Дээрги-Чаяакчының өргүл хүнүнде нояннарны, тажыларны болгаш даштыкылар хеви кедер бүгү улусту кезедип кээр мен.

⁹Мен ол хүн эргин арта халып турар улусту, боттарының дээргилериниң ордузун күчүлел болгаш меге-биле долдуруп турар бүгү улусту кезедир мен.

¹⁰Ол хүн кээрге, Балык хаалгазындан, Иерусалимниң чаа кезээнден үөчовуур, ыы-сыы дыңналыр, Иерусалимниң тейлеринге коргунчуг дааш-шимээн үнер – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

¹¹Согааш кудумчузунуң чурттакчылары, ыглажыңар, чүге дээрге силерниң бүгү садыгжыларыңар, мөңгүн-биле саарылга кылып турар улузуңар узуткаттырар.

¹²Ол үеде Мен Иерусалимни чырыткы тудуп алгаш, эргип кезип, турнуккан арага дег амыр-шөлээн улусту, „Дээрги-Чаяакчы бистиң-биле эки-даа, багай-даа чүве кылбас“ деп бодаар улусту кезедир мен.

¹³Оларның байлаа өске улустуң олчазы апаар, бажыңнары хоозурап каар. Олар тудуп алган бажыңнарынга чурттавас, тарып алган виноградының арагазын ишпес.

¹⁴Дээрги-Чаяакчының өндүр улуг хүнү чоокшулап келген – далаштыг кел чыдар. Ол хүн качыгдалдың дааш-шимээни, дайынчыларның алгы-кышкызы дыңналыр!

¹⁵Ол хүн – килең хүнү, качыгдал биле хилинчектиң хүнү, өлүм-чидим биле кызагдалдың хүнү, кара булуттар биле дүмбей караңгының хүнү болур;

¹⁶дайынчы труба эдер, быжыглалдыг хоорайлар биле бедик суургаларга удур тулчуушкунче кыйгы хүнү болур.

¹⁷Мен кижии амытанны аажок кызагдаптарымга, олар согурлар дег улчуп чоруптар, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчыга удур бачыт үүлгеткен-дир. Оларның ханы черже агар, мөчү-сөөктери өдек дег тарай октаттынар.

¹⁸Дээрги-Чаяакчының килең хүнүндө оларны алдыны-даа, мөңгүнү-даа камгалап шыдавас. Ооң хорадаан сагыжының одунга бүгү чер өрттенип

каар, чырык черниң бүгү чурттакчылары хенертен бүрүнү-биле узуткаттырар.

Софония 2

¹⁻²Арын-нүүр чок чон! Тодарадып каан хүн келбээнде, силерни хатка сүрдүрген тараа саваңы ышкаш өскээр сүрүп аппаратбаанда, Дээрги-Чаяакчының кыптыккан килеңи силерни чиртип кааптаанда, Ооң килеңиниң хүнү силерни таварбаанда, чыгып, бөлдүнчүңер-ле!

³Дээрги-Чаяакчыже чүткүңер, черниң бүгү томаанныг улузу, Ооң күзел-соруун күүседип турар улус! Чөптүг-шынның чорукче чүткүңер, чөпшүл боорун кызыңар – Дээрги-Чаяакчының килеңиниң хүнүнде чаштыңар аргалыг боор чадавас силер».

Иудея-биле кожа чоннарны Дээрги-Чаяакчының кезедири

⁴«Газа хоорайны чурттакчылары каапкаш баар, Аскалон хоорай ээнзирээр, Азот хоорайның чурттакчыларын чартык хүн иштинде үндүр сывырып аппаар, Экрон хоорайны черден тура тыртар.

⁵Далай эрии черниң чурттакчылары, керет аймак, ат болур силер! Ханаан чер, филистимнер чурту, Дээрги-Чаяакчы сеңээ үндүрген шииткелин дыңнадып тур: Мен сени узуткап каар мен, чурттакчы чон чок артар сен!

⁶Далай эрииниң кыдыы кадарчылар казанактары биле мал кажаалары турар одар-белчиир апаар.

⁷Ол девискээр Иудеяның арткан чонунга онаажыр. Олар аңаа сүрүг малын кадарар, Аскалоннуң бажыңнарынга кежээ удуп дыштаныр – оларның Бурганы Дээрги-Чаяакчы оларже сагыш салып, эки чолду эгидер.

⁸Моав чоннуң бак сөглөнгенин, аммон чоннуң кочуургаанын – оларның Мээң чонумну дорамчылап-кочулаанын, ооң черинге кыжанганын дыңнап кагдым.

⁹Ынчангаш дириг Бодумнуң адым-биле даңгыраглап тур мен – деп, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Израильдиң Бурганы медеглээн. – Моав Содом ышкаш, аммон чон – Гоморра ышкаш апаар. Оларның чери кезээ мөңгеде шагар-оът дуй үнген, кужурланчак девискээр, ээн кургаг хову апаар. Мээң чонумнуң дириг арткан улузу оларны олчалап аар, Мээң улузумнуң артынчызы оларның черин өнчү кылдыр алыр.

¹⁰Ол бүгү хуу-салым оларга улуургаа дээш, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының чонун дорамчылап кочулап, оон өрү көрдүнүп турганы дээш онаажыр.

¹¹Дээрги-Чаяакчы оларга коргунчуг болур, черниң бүгү дүрзү-бурганнарын Ол чөгенчиг кылып каар. Ырак чурттарда бүгү чоннар, кайызы-даа бодунуң девискээринге, Аңаа мөгеер.

¹²Силер база, эфиоптар, Мээң хылыжымга кыргыдып-хыдыдар силер.

¹³Дээрги-Чаяакчы Бодунуң холун соңгу чүкче сунгаш, Ассирияны узуткап каар. Ниневия хоорай буступ каар, ону кургаг куруг хову ышкаш ээн чер болдурар.

¹⁴Аңаа сүрүг мал, янзы-бүрү черлик дириг амытаннар дыштанып чыдар; үгүлер биле каарганнар хоорайның бузундуларынга дүннээр, оларның эткен үннери бажыңнар иштинден дыңналыр, эргинде хоозураашкын көстүр, эжик-хаалганың пөш шагыглары картталып калган боор.

¹⁵Ол-дур, өөрүп-байырлап, сагыш амыр чурттап турар, чурттакчылары сеткил-чүрээнде: „Бо хоорай өндүр улуг, ол ышкаш хоорай чок!“ – деп турган Ниневия хоорай ынчап баар-дыр. Ол хоозуралга алзып, аң-мең чурттаар чер апаар! Ооң чаны-биле эрткен кижини бүрүзү кайгап-харап, кочулап сыгырар база олче холун чаңгыыр».

Софония 3

Иерусалимниң келир үези

¹«Үймээнчи, бужар, кызагдакчы хоорай ат болур!

²Ол Дээрги-Чаяакчыны тооп дыңнаvas-тыр, чагыг-сургаалды хүлээп албас-тыр, бодунуң Бурганынга идегевес-тир, Олче чоокшулаvas-тыр.

³Ооң нояннары ырланган арзылаңнар дег-дир, баштыңчылары – кежээ чимзенген, эртенге чедир чаңгыс-даа сөөк арттырбас бөрүүлөр дег-дир.

⁴Хоорайда Бурганның медээчилери бодал чок, кара сагыштыг, а бараалгакчылары Дээрги-Чаяакчының өргээзин бужартадып, ыдыктыг хоойлуну үреп турар.

⁵Чүгле Дээрги-Чаяакчы хоорайда чөптүг чүве кылып турар, Ол бузуттуг чүве үүлгетпес. Ол эртенниң-не чырыткылыг шын шииткел үндүрүп турар, ынчалза-даа бузуттугларның ыядыр арны чок-тур.

⁶Мен чоннарны узуткап кагдым, оларның шивээлерин үреп бузуп кагдым. Оларның кудумчулары ээнзиреп калган – кым-даа оларны таварып эртпейн турар; оларның хоорайлары хоозурап калган, кижии шуут чок, чурттакчылар артпаан.

⁷Мен чонумга: „Менден коргуп, чагыг-сургаалым хүлээп алыңар, ынчан чурттап турар чериңерни узуткаvas, Мээң бодап алган кеземчем силерни таварбас“ – дээн мен. А олар бузут үүлгедирин улам чүткүлдүг оралдажып турду.

⁸Ынчангаш Мени манаңар! – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Чоннарга удур херечилээр дээш көдүрлүр хүнүмге чедир манаңар. Мен чоннарны чыып аарын, күрүнелерниң чурттакчыларын бөлөрин база оларже Бодумнуң ажынган сагыжымны, бүгү кыптыккан килеңимни угландыраарын шиитпирледим. Мээң хорадаан сагыжымның одунга бүгү чер өрттенип каар.

⁹Мен ынчан чоннар шупту Дээрги-Чаяакчының адын кыйгырзын дээш база Меңээ чаңгыс эптиг бараан болзун дээш, оларның аксы-дылын арыглап каар мен.

¹⁰Эфиопияда хемнер ындында Меңээ мөгеер улус – Мээң тоо быдараан чонум чедип келгеш, Меңээ өргүл белектерин эkkээр.

¹¹Иерусалим, ол хүн сен чурттакчыларыңның Меңээ удур үүлгедип турган бачыттары дээш бак атка кирбес сен, чүге дээрге Мен турамык болгаш улуургак бүгү улусту сенден үндүре бээр мен, ооң соонда Мээң ыдыктыг даамга өрү көрдүнмес сен.

¹²Сеңээ чурттаар кылдыр томаараан, түреңги чонну арттырып каар мен, Дээрги-Чаяакчының ады оларга хоргадал боор.

¹³Израиль чоннуң артынчызы бузут үүлгетпес, мегелевес, оларның аксы-сөзүндө кара сагыш чок боор. Олар, хойлар ышкаш, одарлаан соонда, дыштанып чыдып аар, оларны кым-даа дүвүредип хоюспас».

Өөрүшкүнүң ыры

¹⁴«Сион-кыс, ырлап байырла, Израиль, өөрүп-байырла! Иерусалим-кыс, сеткилиң ханызындан өөрүп-хөгле!

¹⁵Дээрги-Чаяакчы сээң шииткелиңни күш чок болдурган-дыр, дайыныңны аткаарлаткан-дыр. Израильдиң Хааны Дээрги-Чаяакчы сээң-биле-дир, моон соңгаар айыыл-халаптан кортпас-тыр сен.

¹⁶Ол хүн кээрге, Иерусалимге улус: „Кортпа, Сион! Сээң холдарың суларавазын!“ – деп чугаалаар. –

¹⁷„Дээрги-Чаяакчы Бурганың сээң-биле-дир, Ол – күштүг Дайынчы, сени камгалап шыдаар. Ол сен дээш өөрүүр, Бодунуң ынакшылы-биле сени оожургадыр, сен дээш өөрүп-байырлап, ырлаар“.

¹⁸Биеэде демдеглек турган байырлалдары дээш муңгагдап турар силерни чыптар мен, силерге үүрге-чүък дег болган бак адыңарны силерден адырып кааптар мен.

¹⁹Мен ол үеде сээң бүгү дарлакчыларыңны кезедир мен. Кошкак, аскак улусту камгалаар мен, үндүр сывыртаткан чонну чыыр мен. Бак сөгледип турганы бүгү черлерге олар алдар-хүндүлүг боор кылдыр кылып каар мен.

²⁰Ол үеде Мен силерни чыып алгаш, дедир чандыарар мен. Силер көрүп туруңарда, силерге эки чолду эгиткеш, чер-делегейниң бүгү

чоннарының аразынга алдар-хүндүлүг чон кылып каар мен». Дээрги-
Чаякчының чугаалаан чүези ол-дур.



Аггей

Аггей 1

Дээрги-Чаяакчының өргээзин тудар үе келген!

¹Дарий хаанның чагыргазының ийиги чылында, алды айның бирээде Дээрги-Чаяакчы Аггей медээчини дамчыштыр Бодунуң сөзүн Салафиилдин оғлу, Иудеяның чагырыкчызы Зоровавелге база Иоседектин оғлу, дээди бараалгакчы Иисуска ажыдып чугаалаан.

²Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы: «Бо чон „Дээрги-Чаяакчының өргээзин тудар үе ам-даа келбээн“ дээр-дир» – деп чугаалаан.

³Дээрги-Чаяакчы Аггей медээчини дамчыштыр Бодунуң сөзүн ажыдып:

⁴«Мээң бо өргээм хоозурап бузулган турда, каас-коя дерээн бажыңнарга чурттаар үеңер келген деп бе?» – деп чугаалаан.

⁵Ынчангаш ам Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы: «Оруктарыңарже угаан-чүрээңер угландырып, боданыңар.

⁶Хөй үрезин тарып турар силер, ынчалза-даа дүжүдүңер эвээш-тир; чемненип турар, ынчалза-даа тотпас-тыр силер; ижип турар, ынчалза-даа суксунуңар ханмас-тыр; кеттинип аар, ынчалза-даа чылыкпас-тыр силер; акша ажылдап аар силер, ынчалза-даа ооңар акша хавыңга ызырынмас-тыр» – деп чугаалаан.

⁷Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы: «Оруктарыңарже угаан-чүрээңер угландырып, боданыңар.

⁸Дагларже үне бергеш, ыяштан эккеп, өргээден тудуңар, Мен ол тудугже чүүлзүнүп көрүп, аңаа алдаржыыр мен» – деп чугаалаан.

⁹Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы: «Хөйнү манап турар, ынчалза-даа эвээшти ап турар-дыр силер. Дүжүдүңерни аалыңарже эккеп аарыңарга, Мен тарадыр хадыдып кааптар-дыр мен – деп медеглээн. – А чүге? Мээң өргээм хоозурап бузулган турда, силер шупту – кижини бүрүзү бодунуң бажыңы дээш сагыш човаарыңга өй-дүр силер.

10 Ынчангаш-ла дээр хагдынып, силерже чаъс-шалыңын бадырбастаан, а чер дүжүдүн бербестээн.

11 Чер кырынче, дагларже кааңнаашкынны кыйгырып ыттым – далган-тарааже, виноград чулуунче, олива үзүнче, черниң беримчези болур бүгү чүвеже, кижиче, мал-маганче, кандыг-даа ажилдың үрө-түңнелинче кааңнаашкынны кыйгырып ыттым».

Бурганның чаа өргээзин тудуп эгелээни

12 Салафиилдин оғлу Зоровавел, Иоседектин оғлу, дээди бараалгакчы Иисус база арткан бүгү чон Дээрги-Чаяакчы Бурганының сөзүн, Ооң чорутканы Аггей медээчиниң дамчыткан сөстөрүн тооп дыңнаан. Чон Дээрги-Чаяакчыдан корткан.

13 Ынчан Дээрги-Чаяакчының айбылап чорутканы Аггей медээчи чонга: «Дээрги-Чаяакчы „Мен силер-биле кады мен!“ деп медегледи» – дээн.

14 Дээрги-Чаяакчы Салафиилдин оғлу, Иудеяның чагырыкчызы Зоровавелди, Иоседектин оғлу, дээди бараалгакчы Иисусту база арткан бүгү чонну сорук кирипкен. Олар шупту чыгып келгеш, боттарының Бурганы, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының өргээзинге ажилдап эгелээн.

15 Ынчан Дарий хаанның чагыргазының ийиги чылы, алды айның чээрби дөрт турган.

Аггей 2

Чаа өргээниң келир үедеги өндүр-чаагайы

1 Чеди айның чээрби бирде Дээрги-Чаяакчы Аггей медээчини дамчыштыр Бодунуң сөзүн ажыткан:

2 «Салафиилдин оғлу, Иудеяның чагырыкчызы Зоровавелге, Иоседектин оғлу, дээди бараалгакчы Иисуска база арткан чонга мынча деп чугаала.

3 Силерниң араңарда бо өргээниң биеэги өндүр-чаагай хевирин көргөн кижиче арткан бе, ам ону көөрүңерге, кандыг-дыр? Чөгенчиг чүве бооп сагындырбас-тыр бе?

⁴Ынчалза-даа ам сорук кирип көр, Зоровавел – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Иоседектиң оглу, дээди бараалгакчы Иисус, сен база сорук кирип көр; черниң бүгү чону, сорук кирип, ажылдап эгелеңер, Мен, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, силер-биле кады болгай мен.

⁵Египеттен үнүп чоруп туруңарда, силер-биле чарган Мээң чагыг-керээмни күүседиңер, Мээң Сүлдем араңарда бар хевээр-дир, ынчангаш кортпаңар!»

⁶Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы мынча деп чугаалаан: «Үр болбайн, Мен ам бир удаа дээр биле черни, далай биле кургаг черни силгиир деп тур мен.

⁷Бүгү чоннарны база силгиир мен, ынчан олар үнелиг белектерин эккээр, бо өргээни чагай байлак-биле долдурар мен!» Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези ол-дур.

⁸«Бүгү мөңгүн – Мээңи, бүгү алдын – Мээңи! – деп, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

⁹Бо өргээниң өндүр-чаагайы биеэги өргээниң өндүр-чаагайындан улгады бээр. Мен бо черге амыр-тайбыңны доктаадыр мен». Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Бурганның ачы-буян хайырлаары чоннуң арыындан хамааржыр

¹⁰Дарийниң чагыргазының ийиги чылында, тос айның чээрби дөртте Дээрги-Чаяакчы Аггей медээчиге Бодунуң сөзүн ажыдыпкан:

¹¹«Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы ыдыктыг хоойлуга хамааржыр дараазында чүүлдү бараалгакчылардан айтырып көр деп тур:

¹²„Бир эвес кандыг-бир кижини ыдыктап каан эътти хевиниң эдээнге ораап алгаш чорааш, эдээ-биле далган-тараага, быдаага, арагага, үске азы өске-бир аыш-чемге дээпкен болза, ол аыш-чем база ыдыктыг апаар бе?“» Аггей ону айтырарга, Бурганның бараалгакчылары: «Чок» – деп харыылаан.

¹³Аггей оон: «Бир эвес кандыг-бир кижиге өлүг кижиге дегген соонда, арыг эвес апаргаш, ол бүгү аьш-чемге дээптер болза, аьш-чем база арыг эвес апаар бе?» – деп айтырган. А бараалгакчылар: «Арыг эвес апаар» – деп харыылаан.

¹⁴Аггей ынчан Дээрги-Чаяакчының бо медеглелин дамчыткан: «Бо чон ындыг-дыр, бо улус Мээң мурнумга ындыг-дыр, оларның ажаап ап турар дүжүдү ындыг-дыр. Ол улустуң эккеп салып турар өргүлдери шупту арыг эвес-тир.

¹⁵Ынчангаш амдыгааштан эгелээш, бо чүүлдү утпайн көрүңер. Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң таваанга чаңгыс-даа даш салдынмаан турда, байдалыңар кандыг турган ийик?

¹⁶Бир хөпээнден чээрби хемчээл хире тараа чыып аар бодап чедип келген улус чүгле он хемчээл хирени чыып ап турду; арага дозар савадан бежен хемчээл хирени узуп аар бодап чедип кээрге, чүгле чээрби хемчээл хире арага бар боор турду.

¹⁷Чүге дээрге Мен үнүш-дүжүдүңерже өрттендир чиир изиг хат биле дүдүк салып, тарып алган дүжүдүңерже долу чагдырып, силерни кезедип турдум. Ынчалза-даа силер Менче эглип келбедиңер – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

¹⁸Амдыгааштан эгелээш, Дээрги-Чаяакчының өргээзиниң таваан салганыңар хүн – тос айның чээрби дөрттен ыңай бо чүүлдү утпайн чоруңар.

¹⁹Аңмаарларда үрезин ам-даа бар-дыр бе? Бо өйге чедир виноград сывы, фи́га биле гранат ыяжы, олива-даа дүжүт бербейн келди чоп. А бо хүнден эгелээш, Мен силерге ачы-буянны хайырлаар мен».

Бурганның Зоровавелге аазашкыны

²⁰Дээрги-Чаяакчы Аггейге ол-ла айның чээрби дөртте Бодунуң сөзүн база катап ажыдып чугаалаан:

²¹«Иудеяның чагырыкчызы Зоровавелге мону дамчыт. Мен дээр биле черни силгиир деп тур мен;

²²дүжүлгелерде саадаан хааннарны дүжүрер мен, өске чоннар күрүнелериниң күчү-күжүн узуткап каар мен, дайынчы тергелерни башкарган улузу-биле катай ойтур октаптар мен, аъттарны-даа, мунукчуларын-даа чок кылып каар мен, ха-дуңма-даа кижилер бирээзи өскезин хылыш-биле шанчып каар».

²³Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Салафиилдин ослу Зоровавел, Мээң чалчам, ол хүн Мен сени Бодумнуң таңмалыг билзээм дег кылып аар мен, чүге дээрге Мен сени шилип алган болгай мен». Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.



Захария

Захария 1

Дээрги-Чаяакчыже эглиринче кыйгырыг

¹Дарий хаанның чагыргазының ийиги чылының сес айда Дээрги-Чаяакчы Аддонуң оглунуң оглу, Берехияның оглу Захарияга Бодунуң сөзүн ажыткан:

²«Дээрги-Чаяакчы силерниң ада-өгбеңерге дыка килеңнээн турган-дыр.

³Ынчангаш бо чонга Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыт: Менче эглип келиңер, ынчан Мен база силерже эглип кээр мен.

⁴Ада-өгбеңер дег болбаңар. Оларны Бурганның биеэде турган медээчилери кыйгырып, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының: „Бузуттуг оруктарыңардан база багай үүлгедиглериңерден ойталаңар“ – деп чугаалаан чүвезин дамчыдарга, олар Мени тооп дыңнаваан, Менче кичээнгей салбаан болгай – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

⁵Ам ол ада-өгбеңер кайыл? Мээң медээчилерим-даа болза мөңгө чурттаар деп бе?

⁶А Мээң чалча-медээчилеримге айыткаан сөстөрүм ада-өгбеңер-биле боттанмаан чүве бе? Олар ынчан бачыттарын миннип: „Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы биске хамаарыштыр, Боду канчаар доктаадып кааныл, ынчаар кылды – бистиң оруктарывыс болгаш үүлгедиглеривис ёзугаар кылды“ – дээн болгай».

Бирги көстүүшкүн: аъттар

⁷Шеват дээр он бир айның чээрби дөртте, Дарийниң чагыргазының ийиги чылында Дээрги-Чаяакчы Аддонуң оглунуң оглу, Берехияның оглу Захария медээчиге Бодунуң сөзүн ажыткан.

⁸Дүне када көстүүшкүн көрдүм: шилги аът мунган кижини көстүп келди. Ол кижини ыйгыл черде мирт ыяштар аразында турду, а ооң артында шилги, доруг болгаш ак чүзүннүг аъттар көзүлдү.

⁹Мен: «Дээргим, бо чүү деп чүвел?» – деп айтырдым. Мээң-биле чугаалажып турган дээрниң төлээзи: «Мен сеңээ ол чүү деп чүвел дээрзин айтып берейн» – диди.

¹⁰Мирт ыяштар аразында турар кижини: «Оларны Дээрги-Чаяакчы черни эргий кезип эртсин дээш чоруткан-дыр» – деп харыылады.

¹¹Аьттыг улус мирт ыяштар аразында турган Дээрги-Чаяакчының төлээзинге: «Бис черни эргий кезээш келдивис, бүгү чер кыры оожум, амыр-тайбың-дыр» – диди.

¹²Дээрги-Чаяакчының төлээзи ынчан: «Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы, Сен Иерусалимге база Иудеяның хоорайларынга кээргел көргүзеринден кажанга чедир ойталаар сен? Оларга ам чеден чыл килеңнеп тур сен» – дээн.

¹³Дээрги-Чаяакчы мээң-биле чугаалажып турган Бодунуң төлээзинге ачы-буянныг, сагыш-сеткил оожургадыр сөстөр-биле харыылады.

¹⁴Ынчан мээң-биле чугаалажып турган дээрниң төлээзи меңээ мынча дээн: «Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвезин улуска медеглеп дамчыт: Мен Иерусалим дээш, Сион дээш кедергей хүннеп тур мен,

¹⁵а амыр-шөлээн чурттап турар чоннарже кедергей хорадап тур мен. Израильчилерге килеңнэним шоолуг эвес турда, ол чоннар хора халдадырын күштелдирген-дир.

¹⁶Ынчангаш Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези бо-дур: Мен Иерусалимче кээргээр сеткилдиг эглип келдим, аңаа Мээң өргээмни катап тудар. Иерусалимни катап база хемчээп, тудар.

¹⁷Оон ыңай Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвезин улуска медеглеп, дамчыт: Мээң хоорайларымны катап база бай-байлак чык дола бээр, Дээрги-Чаяакчы Сионну катап база аргалаар, Иерусалим катап база Мээң шилиттинген хоорайым боор».

Ийиги көстүүшкүн: мыйыстар болгаш ус-дарганнар

¹⁸Мен оон топтап көргөш, дөрт мыйысты эскерип кагдым.

¹⁹Мээң-биле чугаалажып турган дээрниң төлээзинден: «Бо чүү боор?» – деп айтырдым. Ол: «Бо дээрге Иудея, Израиль болгаш Иерусалимниң чонун тарадыр үзүпкен күштер-дир» – деп харыылады.

²⁰Ооң соонда Дээрги-Чаяакчы меңээ дөрт ус-дарган кижини көргүстү.

²¹Мен: «Олар маңаа чүнү кылыр деп турары ол?» – деп айтырдым. Ол: «Дуу мыйыстар дээрге Иудеяның чонун кым-даа бажын көдүрүп шыдавас кылдыр тарадыр октапкан чоннар-дыр. Олар иудей черге удур мыйызын көдүргөн боорга, ус-дарганнар оларны барып коргудуп, мыйыстарын дүжүр шаап кааптар» – деп харыылады.

Захария 2

Үшкү көстүүшкүн: Иерусалимни хемчээксээр киж

¹Мен катап база топтап көргөш, холунда чер хемчээр хендир туткан кижини эскерип кагдым.

²«Кайнаар бар чыдыр сен?» – деп айтырдым. Ол: «Иерусалимниң доора база узун дуртун билип аар дээш, ону хемчээрим ол-дур» – деп харыылады.

³Оон дээрниң мээң-биле чугаалажып турган төлээзи бурунгаар чоруптарга, өске төлээзи аңаа уткуштур үнүп келди.

⁴Бирги төлээ ийигизинге мынча дээн: «Маңнап баргаш, дуу ол аныяк оолга мынча де: „Чурттакчы чону, мал-маганы хөй болгаш, Иерусалим ханаларыңга сыңмас хоорай апаар.

⁵Мен Бодум хоорайны долгандыр турар оттуг хана боор мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглек тур. – Өндүр чырыымны ооң ортузунга көргүзөр мен“».

Бурганның Бодунуң чонун кыйгырганы

⁶«Эйт, эйт! Соңгу чүкте чурттан бээр дезип маңнажыңар! Силерни дээрниң дөрт хады-биле тарай шаапкан болгай мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

⁷Эйт, Вавилонда чурттап турар Сионнуң чону, ол хоорайдан адырлып үнүңер».

⁸Чүге дээрге Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы силерни олчалап ап турган чоннарга хамаарыштыр (алдарлыг Бурган мени айбылап чоруткан соонда) мынча дээн: «Мээң чонумга дээп турар улус Мээң караамның огунга дээп турары ол-дур.

⁹Мен оларже холумну анныр мен, олар ынчан боттарының кулдарының олчазы апаар». (Ынчан мени Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының чорутканын билип аар силер.)

¹⁰«Сион-кыс, ырлап, өөрүп-байырла! Мен чедип келгеш, силерниң араңарга чурттай бээр мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

¹¹Ол хүн хөй чоннар Дээрги-Чаяакчы Меңээ каттыжып кээп, Мээң чонум апаар. Иерусалимниң чону, Мен силерниң араңарга чурттай бээр мен». (Ынчан мени силерже Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының чорутканын билип аар силер.)

¹²Дээрги-Чаяакчы ыдыктыг чер-чуртка Иудеяны Бодунуң хувааглыг чери кылдыр ээлеп аар, Иерусалим катап база Ооң шилиттинген хоорайы боор.

¹³Кижиге амытан бүрүзү Дээрги-Чаяакчының мурнунга ыды чиде берзин! Чүге дээрге Ол туруп келгеш, Бодунуң ыдыктыг чурттаар черинден кел чыдар-дыр.

Захария 3

Дөрткү көстүүшкүн: дээди бараалгакчы

¹Оон Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң төлээзиниң мурнунда турар дээди бараалгакчы Иисусту көргүстү. Ооң чанында ону буруудадырынга белен эрлик турду.

²Дээрги-Чаяакчы эрликке: «Дээрги-Чаяакчы сени чемелеп тур, эрлик! Иерусалимни шилип алган Дээрги-Чаяакчы сени чемелээр-дир! Ол кижиге оттан ушта соп эккелген кезек дег-дир» – дээн.

³Хирлиг хептиг Иисус дээрниң төлээзиниң мурнунда турган.

⁴Дээрниң төлээзи Иисустуң мурнунда турар өске төлээлерге: «Ооң хирлиг хевин уштуп кааптыңар» – дээн. Оон Иисустуң бодунга: «Көр даан, Мен сээң кем-бурууну уштуп кааптым, ам сеңээ байырлал хеви кедирип тур мен» – дээн.

⁵Мен ынчан: «Ооң бажынга арыг тюрбан бөрттен кедирип кагзын» – дээн мен. Олар ооң бажынга арыг тюрбан кедиргеш, хепкерип кагды. А Дээрги-Чаяакчының төлээзи ооң чанында хевээр турду.

⁶Дээрги-Чаяакчының төлээзи Иисуска даалга берип, мынча диди:

⁷«Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези бо-дур: бир эвес сен Мээң оруумну эдерип, Мээң дүрүмнеримни күүседир болзуңза, Мээң өргээмге башкарар эрге сенде болур, Мээң өргээмниң девискээрин сен хайгаараар сен. Ынчан мында турар төлээлерим дег, Менче хостуг кирер органы сеңээ хайырлаар мен.

⁸Дээди бараалгакчы Иисус, сен база сеңээ башкарткан бараалгакчылар, эки келир үениң бадыткал демдээ болур улус, дыңнаңар: Мен Бодумнуң чалчамны – Өзүмнү чорудуптар мен.

⁹Көрүңер, Иисустуң мурнунга бир дашты салып тур мен. Ол даш чеди кырлыг, Мен аңаа тускай бижик оя кезип каар мен – деп, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Бо черниң кем-буруузун чаңгыс хүн дургузунда чайладып кааптар мен.

¹⁰Ол хүн силер хувааглыг чериңерге виноградтыг, фи́га ыяштарлыг амыр-шөлээн амыдырап, бот-боттарыңар удур-дедир чалажыр силер». Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Захария 4

Бешки көстүүшкүн: алдын чырыткы болгаш ийи олива ыяжы

¹Мээң-биле чугаалажып турган дээрниң төлээзи ээп келгеш, мени, удаан кижини дег, оттурупту.

²Ол менден: «Чүнү көрүп тур сен?» – деп айтырды. Мен: «Алдын чырыткы көрүп тур мен. Ооң кырында олива үзү кудар саважыгаш болгаш чеди дең тур. Дең бүрүзүнде чеди хоолайжыгаш бар-дыр.

³Оон ыңай чырыткының чанында ийи олива ыяжын көрүп тур мен: бирээзи саважыгаштың оң талазында, өскези солагай талазында тур» – деп харыыладым.

⁴Мээң-биле чугаалажып турган дээрниң төлээзинден: «Бо чүү деп чүвел, дээргим?» – деп айтырдым.

⁵Дээрниң төлээзи: «Бо чүү деп чүвел дээрзин билбезиң ол бе?» – деп удур айтырды. «Билбес мен, дээргим» – деп харыыладым.

⁶Ынчан ол меңээ мынча диди: «Дээрги-Чаяакчының Зоровавелге чугаалаан сөзү бо-дур: чедимче күчү-күштүг шеригден эвес, а Мээң Сүлдемден кээр – деп, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы чугаалаан. –

⁷Сен чүү сен, өндүр бедик даг? Зоровавелдин мурнунга оргулааш апаар сен! Ол Бурганның өргээзиниң эң кол дажын салып каарга, улус: „Бурганның ээ көрнүүшкүнү ында-дыр!“ – деп алгыржы бээр».

⁸Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыткан:

⁹«Зоровавелдин холдары бо өргээниң таваан салган, база-ла ооң холдары ону тудуп доозар. (Ынчан мени силерже Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының чорутканын билип аар силер.)

¹⁰Бичии эгелээшкиннер хүнүн кым херекке албазыл? Улус Зоровавелдин холунда тудугга ажыглаар херексел көргөш, өөрүп-байырлаар. А демги чеди дең Дээрги-Чаяакчының бүгү чер-делегейни эргий көрүп турар карактарынче айтып турар».

¹¹Мен ынчан дээрниң төлээзинден: «Чырыткының оң болгаш солагай талазында ийи олива ыяжы чүнү көргүзүп турары ол?» – деп айтырдым.

¹²Оон ыңай: «Олива ыяштарында ийи будук бар, ол будуктар ийи алдын хоорза дамчыштыр суук алдын үндүр аксып турар. Ол чүү деп чүвөл?» – деп айтырдым.

¹³Төлээ харызынга: «Оларның чүнү көргүзүп турарын билбес сен бе кай?» – деп айтырды. «Билбес мен, дээргим» – деп харыыладым.

¹⁴Ынчан ол: «Бо ыяштар дээрге бүгү чер-делегейниң Чагырыкчызынга бараан болуп турар, олива үзү-биле шилип чаап каан ийи кижидир» – диди.

Захария 5

Алдыгы көстүүшкүн: ужуп чоруур дүрүг ном

¹Катап база топтап көөрүмге, дүрүг-ном ужуп бар чытты.

²Дээрниң төлээзи: «Чүнү көрүп тур сен?» – деп айтырды. «Ужуп чоруур дүрүг-ном көрүп тур мен, ооң узуну чээрби кыры дурту, а дооразы он кыры дурту-дур» – деп харыыладым.

³Ол меңээ мынча диди: «Бүгү чер кырынче диргелип келген каргыш олдур; номнуң бир талазында бижип кааны дег, оорланыр бүгү улус кырдырар, а өске талазында бижип кааны дег, меге даңгырак берген бүгү улус кырдырар.

⁴Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы: „Мен бо каргышты ыдыптар мен. Оорнуң бажыңынче база Мээң адым-биле мегелеп даңгыраглап турар кижиниң бажыңынче ол кире бээр. Аңаа турумчуп алгаш, оларның бажыңнарын: ыяшты-даа, дашты-даа ол узуткап кааптар“ – деп медегледи».

Чедиги көстүүшкүн: доскаар иштинде херээжен кижиди

⁵Мээң-биле чугаалажып турган дээрниң төлээзи бурунгаар үнүп келгеш: «Ам база топтап көрем, чүү кел чыдар-дыр?» – диди.

⁶Мен: «Бо чүү деп чүвөл?» – деп айтырдым. Ол: «Доскаар ышкажыл – деп харыылады. – Ол доскаар бүгү чер-чурттуң чурттакчыларының кем-буруузу-биле долдунган-дыр».

⁷Доскаарның коргулчун халывы көдүрлү бээрге, ооң иштинде бир херээжен кижин олурар болду.

⁸Дээрниң төлээзи: «Бо херээжен дээрге бачыт-тыр!» – дээш, ону доскаарже дедир суккаш, коргулчун халып-биле дуглап кагды.

⁹Оон топтап көргөш, шилен куштуу ышкаш чалгыннарлыг ийи херээжен кижин ужуп бар чыдарын эскерип кагдым, оларның чалгыннарын хат хөлбеңнедип турар болду. Олар доскаарны көдүрүп алгаш, чер биле дээр аразынга ужуп чорупту.

¹⁰Дээрниң мээң-биле чугаалажып турган төлээзинден: «Олар доскаарны кайнаар аппаары ол?» – деп айтырдым.

¹¹«Сеннаар черже, орта аңаа өргээ тудуп бээр дээш – деп, ол меңээ харыылады. – Кажан өргээ белен апаарга, доскаарны орта тавак кырынга тургузуп каар».

Захария 6

Сески көстүүшкүн: аъттар биле дайынчы тергелер

¹Мен катап база топтап көргөш, ийи хүлөр даг аразындан үнүп олар дөрт дайынчы терге эскерип кагдым.

²Бирги тергени шилги аъттар сөөртүп чорду, ийигизин – дас кара аъттар,

³үшкүзүн – ак аъттар, дөрткүзүн – ала-шокар, күштүг аъттар.

⁴Мен ынчан мээң-биле чугаалажып турган дээрниң төлээзинден: «Бо чүү деп чүвөл, дээргим?» – деп айтырдым.

⁵Дээрний төлээзи меңээ: «Олар дээрге бүгү чер-делегейний Чагырыкчызының турар черинден үнүп келген дөрт хат-тыр.

⁶Дас кара аьттар соңгу чүкте чуртче бар чыдары ол-дур, ак аьттар – оларның соо-биле, ала-шокар аьттар – мурнуу чүкче» – деп харыылады.

⁷Күштүг аьттар үнүп келгеш, чер-делегейни эргий халыксап, чүткүп турду. Дээрний төлээзи: «Барып, чер-делегейни эргип кезиңер!» – дээрге, олар халдып чорупту.

⁸Ол ынчан дыңзыдыр: «Көр даан, соңгу чүкте чуртче халдып чорупкан аьттар ол черге Дээрги-Чаяакчының Сүлдезин оожургадып кагды» – диди.

Дээди бараалгакчыга оваадайны кедиргени

⁹Дээрги-Чаяакчы меңээ Бодунуң сөзүн ажыткан:

¹⁰«Вавилонга туттуруушкундан ээп келген Хелдай, Товия болгаш Иедайя оларның белектерин ап ал. Ол-ла хүн Софонияның оглу Иосияның бажыңынче чорувут.

¹¹Алдын-мөңгүнден ап алгаш, оваадайдан кылгаш, Иоседектиң оглу, Бурганның дээди бараалгакчызы Иисустуң бажыңга кедире салып каг.

¹²Аңаа Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвезин дамчыт: көр даан, Өзүм деп аттыг кижиге бо-дур. Ооң өзүмү турар черинден өзүп үнгеш, Дээрги-Чаяакчының өргээзин тургузуп каар.

¹³Дээрги-Чаяакчының өргээзин ол тургузуп каар. Ол алдар-хүндүгө бүргеттирер, Бодунуң дүжүлгезинге саадапкаш, чагырар. Ооң дүжүлгезиниң чаныңга Бурганның бараалгакчызы турар, олар аразында эп-найыралдыг болур.

¹⁴А ол оваадай Хелдай, Товия, Иедайя болгаш Софонияның оглу Хен дугайында тураскаал демдек бооп, Дээрги-Чаяакчының өргээзинге артып калзын».

¹⁵Ыракта чурттап турар улус чедип келгеш, Дээрги-Чаяакчының өргээзин тударыңга киржир, ынчан мени силерге Аг-шериглиг Дээрги-

Чаяакчының чорутканын билип аар силер. Силерниң Бурганыңар Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвезин чүткүлдүү-биле тооп дыңнаар болзуңарза, ол бүгү болдуна бээр.

Захария 7

Чөптүг чорук болгаш энерел шээрлээшкинден херектиг

¹Персияның хааны Дарийниң чагыргазының дөрткү чылында, Кислев деп тоску айның дөртте Дээрги-Чаяакчы Бодунуң сөзүн Захарияга ажыткан.

²Ол үеде Вефилдин чурттакчылары Сарецер биле Регем-Мелех деп ийи кижини боттарының улузу-биле кады Дээрги-Чаяакчыдан ээ көрүүшкүн дилеп мөргүзүн дээш чорудупкан.

³Олар Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының өргээзинде турар Ооң бараалгакчызындан база Ооң медээчилеринден: «Хөй чылдар дургузунда кылып турарывыс дег, чылдың-на беш айда качыгдап ыглап-сыктап, шээрленирин уламчылаар бис бе?» – деп айтырар ужурлуг турган.

⁴Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы Бодунуң сөзүн меңээ ажыткан:

⁵«Чурттуң бүгү чонундан база Бурганның бараалгакчыларындан айтырып көр: сөөлгү чеден чыл дургузунда беш айда база чеди айда шээрленип, качыгдап ыглап-сыктап тура, Мени дээш ынчаар кылып турган силер бе?

⁶А аштанып-чемненип тура, боттарыңар дээш дойлап турбаан силер бе?

⁷Дээрги-Чаяакчы ол-ла сөстөрни, кажан Иерусалим болгаш ооң чоок-кавызында хоорай-суурлар чурттакчылыг, амыр-шөлээн турда, Негев болгаш Шефела деп девискээрлер чурттакчы чоннуг турда, биеэде турган медээчилерин дамчыштыр чугаалап турган эвес чүве бе?»

⁸Дээрги-Чаяакчы Бодунуң сөзүн Захарияга ажыткан:

⁹«Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези бо-дур: чөптүг-шынныг шииткелден кылыңар, бот-боттарыңарга энерелдиг, кээргээчел сеткилдиг болуңар.

¹⁰Дулгуяк херээженни, өскүс кижини, даштыкы кижини болгаш яды кижини кызагдаваңар, сеткил-чүрээңерге бот-боттарыңарга удур кара сагыш тывылбазын.

¹¹Ынчалза-даа чонум Мени тооп дыңнаарыңдан ойталап, хая көрнү берген, дыңнаваң дээш кулактарың дуглап алган.

¹²Олар чүректерин алмаз ышкаш кадыг кылып алган, ыдыктыг хоойлуну база Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының Бодунуң Сүлдези-биле биеэги медээчилерни дамчыштыр чорудуп турган сөстөрүн тооп дыңнавайн барган. Ынчангаш Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы Мен оларже аажок килеңней берген мен.

¹³Оларны кыйгырып турумда, тооп дыңнаваң болду, ынчаарга олар кыйгырарга, Мен база дыңнаваан мен – деп, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы чугаалаан. –

¹⁴Мен оларны билбес чорааны бүгү чоннарже тарадыр хадыдыптым. Оларның соонда чер-чурту ээнзиреп, ону тавартыр кым-даа ыңай-бээр чорбас апарган. Олар ынчалдыр боттарының кайгамчык чараш черин ээн куруг кылып алган».

Захария 8

Бурганның Иерусалимге берген азаашкыннары

¹Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының сөзү меңээ ажыттыңан.

²Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези бо-дур: «Мен Сион дээш аажок хүнней бердим. Мээң хүннээшкиним ооң дайзыннарынче өндүр улуг килең бооп кыптыкты».

³Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези бо-дур: «Мен Сион дагже эеп келгеш, Иерусалимге чурттаар мен. Иерусалим хоорай шынчы хоорай

деп, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының даа – ыдыктыг даг деп адаттырар».

⁴Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези бо-дур: «Катап база кырган ирей-кадайлар Иерусалимниң кудумчуларынга олулар, олар назылап кыраанындан даянгыштыг чоруур.

⁵Хоорайның кудумчуларын ойнаан уруглар дола бээр».

⁶Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези бо-дур: «Чоннуң артынчызынга ол хүннерде бо бүгү кайгамчык бооп көстүр болза, Меңээ кайгамчык бооп көстүр чүве чок». Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

⁷Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези бо-дур: «Мен Бодумнуң чонумну чөөн чүкте, барыын чүкте чурттардан үндүрүп эккеп, камгалап каар мен.

⁸Оларны Иерусалимге чурттаар кылдыр дедир чандырып аар мен, олар Мээң чонум болур, а Мен оларның шынчы, чөптүг Бурганы болур мен».

⁹Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези бо-дур: «Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының өргээзин тудары-биле ооң таваан салып турда, ындыг сөстөрни Бурганның медеэчилери чугаалап турган. Силер ам ол-ла сөстөрни дыңнап тур силер, холдарыңар күш-шыдал кирзин!

¹⁰Ол үеге чедир кижиниң күш-ажылы дээш төлевир кылыры шыдаттынмас турган, ажылдадып ажыглаан мал-маганны чемгерер арга чок турган. Чорумал улуска дайзыннар амыр-дыш бербейн турган. Мен ынчан бүгү улусту бот-боттарынга удурланыштырып каан турган мен».

¹¹«А бо чоннуң артынчызын Мен биеэде ышкаш кылдыр аажылавам мен – деп, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

¹²Улус тайбың байдалга тараа тарыыр, виноград сывы чимизин бээр, чер бодунуң дүжүдүн бээр, дээрлер чаъс-шалыңын чагдырар. Ол бүгүнү Мен бо чоннуң артынчызы эдилээр кылдыр хайырлар мен.

¹³Иудеяның чону, Израильдин чону, силер өске чоннар аразында каргыштыг бооп турган силер, ынчалза-даа Мен силерни камгалап каар мен, силер йөрээлдиг апаар силер. Кортпаңар, холдарыңар күш-шыдал кирзин!»

¹⁴Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези бо-дур: «Ада-өгбөңер Мени килеңнедиптерге, силерге хора халдадыр деп шиитпир үндүргөш, ону өскертпээн болгай мен – деп, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы чугаалаан. –

¹⁵Ам база, бо үеде, Мен шиитпир үндүрүп, Иерусалимге, Иудеяның чонунга ачы-буян көргүзөр деп тур мен. Кортпаңар!

¹⁶Силерниң кылыр ужурлуг чүвеңер бо-дур: шуптуңар бот-боттарыңарга шынны чугаалаңар, хоорайларыңарның төп шөлдеринге шииткелдер үндүрерде, алыс шынның, амыр-тайбыңның аайы-биле шиидиңер.

¹⁷Өске-бир кижиге удур кара сагыш сеткил-чүрээңерге тывылбазын, меге даңгырак кылырыңга ынак болбаңар, чүге дээрге ол бүгүнү көөр хөңнүм чок». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

¹⁸Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының сөзү меңээ ажыттынган.

¹⁹Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези бо-дур: «Дөрт, беш, чеди болгаш он айда сагып турганыңар шээрлээшкин үелери Иудеяның чонунга өөрүшкүлүг, хөглүг болгаш аас-кежиктиг хүннер апаар; ындыг болганда, алыс шынга, амыр-тайбыңга ынак болуңар».

²⁰Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези бо-дур: «Хөй чоннар, хөй хоорайларның чурттакчылары ам-даа чедип кээр.

²¹Бир хоорайның чурттакчылары өске хоорайның чурттакчыларыңа баргаш: „Барып, Дээрги-Чаяакчыдан ээ көрүүшкүн дилеп, мөргүүлүңер, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчыже чүткүүлүңер. Бис бо бар чыдыр бис“ – дээр.

²²Хөй санныг аймактар, күштүг чоннар Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчыже чүткүп, Оон ээ көрүүшкүн дилеп, мөргүүр дээш Иерусалимче чедип кээр».

²³Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези бо-дур: «Ол хүннерде аңгы-аңгы дылдарда чугаалап турар бүгү чоннардан он-он кижини бир иудей кижиниң эдээнден халбактанып: „Силер-биле кады чоруурун биске чөпшээреп көрөм, чүге дээрге Бурган силер-биле кады дээрзин дыңнадывыс!“ – дижир».

Захария 9

Бурганның караа бүгү чоннарже көрүп турар

¹Өттүр билген медеглел. Дээрги-Чаяакчының сөзү бо-дур. Ол Хадрах деп черге удур болур база Дамаск хоорайга турумчуп алып, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчының караа, Израильдин шупту аймактарынче дег, бүгү улус-чоннарже көрүп турар –

²Дамаск-биле кызыгаарлашкак черлиг Хамат хоорайже-даа, улуг мергежилдиг Тир, Сидон хоорайларже-даа көрүп турар.

³Тир бодунга шивээ тудуп алган, мөңгүннү доозун дег хөй кылдыр, алдынны – малгаш дег эндерик кылдыр чыып алган.

⁴Көрүңер, Дээрги ооң байлаан былаап аар, күчү-күжүн далайга узуткап каар. Тир боду отка өрттенип каар.

⁵Ол бүгүнү көргөш, Аскалон хоорай коргуушкунга алзыптар, Газа хоорай кортканындан сириңейни бээр, Экрон хоорай база, чүге дээрге ооң идегели ышкындырган-дыр. Газага хаан турбас апаар, Аскалон ээнзирээр.

⁶Азот хоорайга сурас өгбеден укталган улус-чон кээп чурттай бээр. Мен филистимнерниң турамын сый шавар мен.

⁷Оларның аксындан ханныг эът-чемни, диштеринден – чүдек-бужар аьш-чемни ушта тыртар мен. Филистимнерниң артынчызы база бистиң

Бурганывыска хамааржып, Иудеяның бир аймаа дег апаар, а Экрон хоорай иевус чон дег апаар.

⁸Мен Бодумнуң чуртумну таварты эртип турар аг-шеригге удур камгалал бооп туруп аар мен. Моон соңгаар кандыг-даа кызагдакчы олап эртпес, чүге дээрге Мээң караам ол бүгүже көрүп турар.

Келир үедеги хаан болгаш камгалал

⁹Сион-кыс, өөрүп-хөгле, Иерусалим-кыс, амырап-байырла-ла! Көр даан, хааның сенче кел чыдыр: чөптүг, тиилелгелиг, биче сеткилдиг хаан элчиген, кыс элчиген оглу мунуп алган кел чыдыр.

¹⁰Мен Израильде дайынчы тергелерни, Иерусалимде дайынчы аъттарны узуткап каар мен, дайынчы ча-согун база узуткаттырар. Ол хаан өске чоннарга амыр-тайбыңны медеглээр, бир далайдан өске далайга чедир, Евфрат хемден чер-делегейниң ужу-кыдыынга чедир чагырар.

¹¹Сион-кыс, сеңээ хамаарыштыр. Мээң сээң-биле чарып, хан-биле күштүг болдурган чагыг-керээмни бодааш, сээң туттурган улузуну суг чок оңгардан хостаар мен.

¹²Ам идегели бар апарган туттурган улус, шивээңерже чана бериңер, чидирииңерни ийи катап хөй кылдыр эгидип бээримни бөгүн силерге медеглеп тур мен.

¹³Иудеяны ча дег кылдыр хере тырткаш, Израильди согун кылдыр салып аар мен. Сион, сээң оолдарыңны дайынчы хылыш дег көдүрер мен; грек чон, оларны сээң оолдарыңга удур көдүрер мен.

¹⁴Дээрги-Чаяакчы чонунуң кырынга көстүп кээр, Ооң согуну чаңнык дег кызаш дээр. Дээрги-Бурган-Чаяакчы труба этсир, мурнуу чүктен хадаан шуурган-биле чедип кээр.

¹⁵Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы чонунга дозуг-камгалал дег боор; олар дайзыннарарыңче даш шывадаар, өжээтеннерин сыырыштар; олар арага ишкен улус дег шимээргээр база хан кудар аяктар дег, өргүл бедигээжиниң азыглары дег, дола бээрлер.

¹⁶Израильчилерниң Бурганы Дээрги-Чаяакчы ол хүн оларны камгалаар, Бодунуң чонун, кодан хою дег, камгалаар. Олар Ооң черинге оваадайда улуг үнелиг даштар дег чайынналыр.

¹⁷Ооң чону кайы хире ачылыг, кайгамчык чараш бооп көстүрүл! Далган-тараадан, виноград чулуундан аныяк оолдар-кыстар чечектелир.

Захария 10

Иудея биле Израильдиң катап тургустунары

¹Чазын Дээрги-Чаяакчыдан чаъс дилеп, мөргүңер. Ол диңмирээшкин-кызаңнаажын чайыннадып, силерге суггур чаъс чагдырып бээр, кижини бүрүзүңге шөлге чемниг үнүш хайырлаар.

²Дүрзү-бурганнар хоозун чүве чугаалаар, караң көрнүрлер хей-куруг көстүүшкүннер көрүп, меге дүштерин чугаалаар; оларның аргалалы хей болур. Ынчангаш улус-чон хойлар дег тояп, кадарчызы чогуңдан түрөп чоруур.

³«Чоннуң кадарчыларынче Мээң киленим кыптыкты, улус-чоннуң хуналарын кезедир мен, чүге дээрге Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы Мен Бодумнуң коданым – Иудеяның чонунче сагыш салып, ону көрүштүг дайынчы аъдым дег кылып аар мен.

⁴Иудеядан бажыңның таваанга салыр эң кол даш, чадырның өргени, дайылдажыр ча-согун – бүгү чагырыкчылар үнер.

⁵Олар шупту, тулчуушкун үезинде дайынчылар дег, дайзыннарын кудумчуда малгаш ышкаш таптай базар; олар дайылдажып, аъттыг шериглерни безин ажып-тиилээр, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы олар-биле кады болгай.

⁶Иуданың салгалын быжыглаар мен, Иосифтиң салгалын камгалаар мен. Оларны Мен чандыраар мен, чүге дээрге кээрге бердим. Олар Меңээ кажан-даа кагдырбаан ышкаш боор. Оларның Бурганы Дээрги-Чаяакчы – Мен болгай мен, оларга харыы бээр мен.

⁷Израильчилер маадырлар дег боор, оларның чүректери арага ишкенде дег хөглүг апаар. Оларның ажы-төлү ол бүгүнү көргөш, өөрүүр, оларның чүректери Дээрги-Чаяакчыга хамааржыры дээш өөрүп-байырлаар.

⁸Мен оларже сыгырып имнээш, чыыптар мен; оларны хостап аар болгай мен, олар биеэде дег хөй санныг болур.

⁹Мен оларны өске чоннар аразынче тарадып каапкан-даа болзумза, олар Мени ырак чурттарга-даа сактып кээр. Олар-даа, ажы-төлү-даа дириг артып, чанып кээр.

¹⁰Чонумну египет черден чандыргаш, Ассириядан чыып алгаш, Галаад болгаш Ливанче эккээр мен – аңаа оларның шуптузун сыңырап чер чок болур.

¹¹Олар кызагдаашкын далайын кеже бээр, хайнып-мөөрөөн далайны томаартып каар. Нил хемниң ээремнери кургап каар, турамык Ассирия куду көрдүрер, Египеттиң эрге-чагыргазының төнчүзү кээр.

¹²Мен чонумну Дээрги-Чаяакчы-биле харылзаазының ачызында быжыглап каар мен, олар Мээң адымга чагыртып, амыдыраар». Дээрги-Чаяакчының медеглээн чүвези ол-дур.

Захария 11

Улуг күштерниң буурааны

¹Ливан, хаалгаңны ажыт, от сээң пөштериңни чипсин!

²Чойган, ыглап-сыкта, чүге дээрге пөш кээп ушкан-дыр, улуг-чаагай ыяштар узуткаттыңан-дыр. Васан черниң дубтары, ыглап-сыктаңар, чүге дээрге эрттинмес эзимни кыргып каапкан-дыр.

³Кадарчыларның ыы-сыызы дыңналып тур: оларның байлак-чаагай одар-белчири узуткаттыңан-дыр. Аныяк арзылаңнарның ырланган алгызы дыңналып тур: Иордан шынаазында оларның шыргайлары узуткаттыңан-дыр.

Ийи кадарчы

⁴Мээң Бурганым Дээрги-Чаяакчы мынча дээн: «Дөгерер дээн кодан хойдан кадарып көр.

⁵Оларны садып алган улус буруузунмайн кыра шаап кааптар, а садыпкан улус: „Дээрги-Чаяакчыга алдар, мен байый бердим!“ – дээр; кадарчылар хойларын кээргевес.

⁶Мен база бо черниң чурттакчыларын моон соңгаар кээргевес мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Көр, Мен кижичи бүрүзүн өске кижиниң база ооң хаанының холунга хүлээдир мен; олар черни хоозурадыр, а Мен оларның холундан кымны-даа адырбас мен».

⁷Мен дөгерер дээн хойларны хой садыглаар улуска кадарып берип турдум. Ийи даянгыш тудуп алгаш, бирээзин Буян деп, өскезин Эвилел деп адап алгаш, олар-биле хойларны кадарып эгеледим.

⁸Бир ай дургузунда өске үш кадарчыны узуткап каан мен. Ол садыгжылар меңээ хөңнү чок апарган, мен база олардан хөңнүм кала берген.

⁹Ынчан мен: «Моон соңгаар силерге кадарчы болбас мен. Өлүр дээн хойлар өлү берзин, чок болур дээн хойлар чок болзун. Артып калганнары бот-боттарын чипсин» – дээн мен.

¹⁰Мен бодумнуң Буян деп даянгыжымны тудуп алгаш, сыйып каапкаш, бүгү аймактар-биле чарган чагыг-керээмни күш чок болдурдум.

¹¹Чагыг-керээ ол хүн күш чок апарган. Мени хайгаарап көрүп турган хой садыгжылары Дээрги-Чаяакчының ажыдып чугаалаан сөзү ындыг дээрзин билип алган.

¹²Мен оларга: «Күзээр болзуңарза, меңээ төлеңер, а күзевес болзуңарза, төлевеңер» – дээн мен. Олар меңээ үжен шекел мөңгүн деңзилеп берди.

¹³Дээрги-Чаяакчы меңээ: «Ол акша-мөңгүннү дой сава кылыкчызынга октап бер!» – диди. Оларның мени үнелээн бедик өртээ ыя ол ышкажыл!

Мен үжен шекел мөңгүннү алгаш, ону Бурганның өргээзинде дой сава кылыкчызынга октап берген мен.

¹⁴Оон мен Эвилел деп ийиги даянгыжымны сыйып, Иудея биле Израильдин аразында акы-дуңмалышкы харылзааны үзүп кааптым.

¹⁵Дээрги-Чаяакчы меңээ катап база мынча дээн: «Мелегей кадарчыга тааржыр херекселди ап ал.

¹⁶Чүге дээрге Мен бо чуртка бир чаа кадарчы бээр мен, ол кадарчы өлүр деп барган хойларже сагыш салбас, читкен хойларны дилевес, кемдээн хойларны эмневес, кадыктарын чемгербес, харын-даа семис хойларның эьдин чиир, оларның дуугларын үзе тыртып кааптар.

¹⁷Кодан хоюн каапкаш баар чөгенчиг кадарчы ат болур! Хылыш ооң холунче шашсын, оң талакы караан дешсин! Ооң холу шуут кадып калзын, оң талакы караа шуут согурара берзин!»

Захария 12

Иерусалимниң тиелелгези

¹Өттүр билген медеглел. Дээрги-Чаяакчының израиль чон дугайында сөзү бо-дур. Дээрни херип чаткан, черниң үндезиннерин салган, кижини амы-тынныг кылып каан Дээрги-Чаяакчы мынча деп медеглээн:

²«Көрүңер, Мен Иерусалимни эзиртир дашка кылып каар мен, бүгү кожа чоннар эзирик улус дег кээп дүжер. Иерусалимни бүзээлеп турда, Иудеяның салым-чолу база ындыг болур.

³Ол хүн чер-делегейниң бүгү чоннары Иерусалимге удур чыгып кээрге, Мен ону оларның шуптузунга угдунмас даш кылып каар мен. Иерусалимни көдүрер дээн бүгү чоннар кемдей бээр.

⁴Ол хүн Мен дайынчы аът бүрүзүн аажок коргудуптар мен, ооң мунукчузунуң угаанын солуудадыптар мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Иудеяның чонунче кичээнгейлиг көөр мен, а өске чоннарның бүгү аъттарын согурартып каар мен.

⁵Ынчан Иудеяның баштыңчылары сеткил-чүрээнде „Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы оларның Бурганы болгаш, Иерусалимнің чурттакчылары күштүг-дүр“ деп бодаар.

⁶Ол хүн Мен Иудеяның баштыңчыларын оттулар ыяш аразында оттуг суугу дег, моожалар аразында хып турар чырыткы дег кылып каар мен; олар чоок-кавызында – оң, солагай талазында чурттап турар бүгү чоннарны өрттендир чип кааптар. А Иерусалим бодунуң турган черинге катап база чурттакчы чоннуг апаар.

⁷Дээрги-Чаяакчы баштай Иудеяның шериглеринге тиилелге хайырлаар – оон башка Давидтиң салгалының, Иерусалимнің чурттакчыларының алдары Иудеяның улузунуң алдарындан ажа бээр.

⁸Ол хүн Дээрги-Чаяакчы Иерусалимнің чурттакчыларынга дозуг-камгалал болур, оларның аразында эң кошкак кижини ол үеде Давид хаан ышкаш апаар, а Давидтиң салгалы Бурган дег, чонну баштап чоруур Дээрги-Чаяакчының төлээзи дег апаар.

⁹Ол хүн Мен Иерусалимче халдап турар бүгү чоннарны кыргып-хыдыбырын бодаар мен».

Өттүр шанчып алганы кижини дээш кажыыдал

¹⁰«А Давидтиң салгалын, Иерусалимнің чурттакчыларын ээ көрнүүчел болгаш Меңээ чаннып мөргүүр улус кылып каар мен. Олар өттүр шанчып алганы кижиге көөр, эр чаңгыс оолдуң ажыын ажааны дег, ооң ажыын ажып ыглап-сыктаар, дун оол дээш кажыыдааны дег, ол кижини дээш кажыыдаар.

¹¹Ол хүн Иерусалимге, Мегиддон шынаазында Гадад-Риммон дээш ысыгы дег, канчаар-даа аажок улуг ысыгы болур.

¹²Чурттуң чону кажыыдап ыглаар – төрел бөлүк бүрүзү аңгы кажыыдап ыглаар: Давидтиң салгалының төрел бөлүү – бир аңгы, оларның херээжен улузу – бир аңгы; Нафанның салгалының төрел бөлүү – бир аңгы, оларның херээжен улузу – бир аңгы;

¹³Левийниң салгалының төрел бөлүү – бир аңгы, оларның херээжен улузу – бир аңгы; Шимейниң төрел бөлүү – бир аңгы, оларның херээжен улузу – бир аңгы.

¹⁴Арткан бүгү төрел бөлүктөр база ындыг: төрел бөлүк бүрүзүнүң эр улузу – бир аңгы, оларның херээжен улузу – бир аңгы кажыдап ыглаар».

Захария 13

Арыглаашкын хүнү

¹«Ол хүн Давидтиң салгалыга база Иерусалимниң чурттакчыларыга суг бажы аттыгып үнгеш, оларны бачыттан база бужар-багындан арыглап чуур.

²Ол хүн Мен чер кырындан дүрзү-бурганнарның аттарын узуткап кааптар мен, оон ыңай улус оларны сагынмас апаар – деп, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Ол ышкаш бо черден меге медээчилерни база буктарны ырадып кааптар мен.

³А бир эвес кандыг-бир кижини өттүр билип медеглээрин уламчылаар болза, ооң төрөөн ада-иези аңаа: „Дээрги-Чаяакчының адын тудуп, мегелеп турарың дээш, өлүр ужурлуг сен“ – дээш, ол кижини өттүр билип медеглеп турда, ону өттүр шанчып каар.

⁴Ол хүн ындыг бүдүү билирлер боттарының медеглээн көстүүшкүннеринден ыядып човай бээр; олар улус мегелээри-биле Бурганның медээчизиниң селбегер бөдүүн хевин кетпес.

⁵Оларның кайызы-даа: „Мен дээрге Бурганның медээчизи эвес мен, тараачын кижини мен, аныяамдан-на чер ажылы кылыр салым-чолдуг болган мен“ – дээр.

⁶Улус оон: „А чүгө сээң хөрөөнде сорбулар бар чүвөл?“ – деп айтырарга, ол кижини: „Ол балыгларны эш-өөрүмнүң бажыңыга алган мен“ – деп харыылаар».

Кадарчыны соп каан, кодан хой тарай берген

⁷«Хылыш, Мээң томуйлаан кадарчымче, Мээң чоок кижимче халда! – деп, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы медеглээн. – Кадарчыны соп каарыңга, хойлар тарай маңнажы бээр! А хураганнарже Мен Бодумнуң холумну көдүрер мен.

⁸Бүгү чурттуң чонунуң үштүң ийи кезии кырдырып аар, а үштүң бир кезии дириг артар – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн. –

⁹Чоннуң арткан кезиин отче киирер мен; оларны мөңгүн ышкаш эзилдирип, шылгаар мен, алдын ышкаш арыглаар мен. Олар Мээң адымны кыйгырып, Меңээ мөргүүрге, оларга харыылаар мен: „Бо Мээң чонум-дур“ – дээр мен. А олар: „Дээрги-Чаяакчы – бистиң Бурганывыс!“ – дээр».

Захария 14

Сөөлгү дайын-чаа болгаш Бурганның чедип кээри

¹Дээрги-Чаяакчының хөделип үнер хүнү кел чыдыр. Иерусалим, дайзыннар сээң байлаанны сээң иштиңге үлежир-дир.

²Бүгү чоннарны Иерусалимге удур дайын чорудары-биле чыыптар мен: хоорай эжелеттирер, бажыңнар үптеттирер, а херээженнер күштеттирер. Хоорайның чурттакчыларының чартык кезиин тудуп аппаар, а арткан кезиин хоорайга арттырып каар.

³Дээрги-Чаяакчы ынчан ол чоннарга удур үнүп келгеш, дайын-чаа үезинде тулушкан дег, олар-биле тулчур.

⁴Ол хүн Ооң буттары Иерусалимниң чөөн талазында Елеон дагның кырынга туруп аар; ол даг чөөн чүктен барыын чүкче ийи чарлы берип, дагда аажок улуг шынааны ажыдыптар. Дагның бир чартыгы соңгу чүкче, өске чартыгы – мурнуу чүкче чыла бээр.

⁵Силер Дээрги-Чаяакчының даг шынаазы-биле дезип маңнажыр силер, чүге дээрге дагның ийи чартыгының аразында шынаа Эцелге чедир чаттылар. Иудеяның хааны Озияның чагырган үезинде чер шимчээшкининден чоннуң дезип турганы дег, дезип маңнажыр силер.

Ынчан мээң Бурганым Дээрги-Чаяакчы чедип кээр, Ооң бүгү ыдыктыг төлээлери кады кээр.

⁶Ол хүн чырык чок боор, чырымалдар көзүлбес апаар.

⁷Ол хүн болза туруп көрбээн үе болур, ону чүгле Дээрги-Чаяакчы билип шыдаар: хүн-даа үнмес, дүн-даа дүшпес, а кежээ дүжерге, чырып кээр.

⁸Ол хүн Иерусалимден амыдырал хайырлаар суг агып бадар: ооң бир чартыы чөөн чүкте далайже, өске чартыы – барыын чүкте далайже киир агар; чайын-даа, кыжын-даа ындыг боор.

⁹Дээрги-Чаяакчы бүгү чер-делегейни хааннап чагырар. Ол хүн Дээрги-Чаяакчы дың чаңгыс болур, улус чүгле Ооң адынга мөгеер.

¹⁰Бүгү бо чер соңгу чүкте Гивадан эгелээш, Иерусалимниң мурнуу чүгүнде турар Риммонга чедир оргулааш дег апаар. А Иерусалим хоорай бодунуң турар черинге бедидир көдүрлүр. Ооң кызыгаары Вениаминниң хаалгазындан Бирги хаалгага чедир, Азыгда хаалгага чедир база Хананел суургазындан хаанның виноград сыскырап оңгарларынга чедир болур.

¹¹Улус аңаа чурттай бээр, хоорайны оон ыңай кажан-даа бүрүнү-биле узуткавас. Иерусалим айбыл чок турар.

¹²Иерусалимге удур чаалашкан бүгү чоннарже Дээрги-Чаяакчы мындыг аарыг-хайны ыдар: оларның мага-боду, боттары бут кырынга турда-ла, ирип каар, карактары – карак оңгарларынга-ла, а дылдары – аастарынга-ла ирип каар.

¹³Ол хүн Дээрги-Чаяакчы оларже улуг мөгүдээшкин ыдар. Олар шупту холдарындан удур-дедир сегиржип аар, бот-боттарынче холун көдүрүп, халдап эгелээр.

¹⁴Иудея безин Иерусалимге удур чаалажы бээр. Оон чоок-кавыдагы бүгү чоннарның байлаа: алдын-мөңгүн, идик-хеп эндерик хөй чыгдына бээр.

¹⁵Ол-ла аарыг-хайдан аъттар, элчигеннер, мулдар, тевелер болгаш оларның турлагларында бар бүгү өске мал-маган кырлып каар.

¹⁶Иерусалим-биле чаалажып турган бүгү чоннардан дириг арткан улус Хаанга, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчыга мөгеер дээш база Чадырлар байырлалын демдеглээр дээш чылдың-на кээп турар апаар.

¹⁷Бир эвес чер-делегейниң чоннарының кайы-бирээзи Аг-шериглиг хаан Дээрги-Чаяакчыга мөгеери-биле Иерусалимче барбас болза, ол чон чаъс чок артар.

¹⁸Бир эвес египет чон бээр чедип келбес болза, Чадырлар байырлалын демдегледип келбес чоннарже Дээрги-Чаяакчының ыткан аарыг-хайы египетчилерже база халдаар.

¹⁹Египет чон болгаш Чадырлар байырлалын демдегледип келбес бүгү өске чоннар боттарының бачыттары дээш шак ындыг кеземче алыр.

²⁰Ол хүн аъттарның дериинге безин «Дээрги-Чаяакчыга ыдыктаткан» деп бижип каан боор. Дээрги-Чаяакчының өргээзинде чем хайындырар паштар өргүл салыр бедигээштиң мурнунда савалар дег ыдыктыг болур.

²¹Иерусалимде база Иудеяда бүгү паш-сава Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчыга ыдыктаткан болур. Өргүл салыры-биле келген бүгү улус ол паш-саваны ап алгаш, өргээн малдың эъдин быжырар. Ол хүн Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының өргээзинге садыгжылар турбас.

Малахия

Малахия 1

¹Өттүр билген медеглел. Дээрги-Чаяакчының израиль чонга Малахияны дамчыштыр ажыткан сөзү.

Бурганның Израильге онза ынаа

²Дээрги-Чаяакчы: «Мен силерге ынак мен» – деп чугаалады. А силер: «Сээң биске ынакшылың чүден көстүп турарыл?» – дээр-дир силер. «Иаков биле Исав ийистер эвес чүве бе? – деп, Дээрги-Чаяакчы харыылады. – Ындыг-даа болза, Иаковка ынак мен,

³а Исавка хөңнүм чок. Мен Исавтың даглыг чуртун хоозурадып кагдым, ооң ээлээн черин ээн кургаг хову кылдыр хуулдуруп, шөө-бөрүлерге бериптим».

⁴Эдом чурттуглар: «Бис чылча шаптыртывыс, ынчалза-даа хоозураан чуртувусту катап тургузуп аар бис» – деп тургай аан. А Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы: «Олар катап тудуп аар-даа болза, Мен үрегдеп каар мен. Оларның чуртун бузуттуг чер деп адаар, а боттарын Дээрги-Чаяакчының кезээ шагда килеңнээни чон деп адаар.

⁵Силер боттарыңар ону көрүп кааш: „Дээрги-Чаяакчы Израильдин кызыгаарларындан дашкаар-даа өндүр бедик!“ – деп чугаалаар силер» – диди.

Бурганга төлөп чок өргүлдер

⁶«Оглу адазын, а чалча кижиге – дээргизин хүндүлээр. Бир эвес Мен Адаңар болзумза, Меңээ хүндүткелиңер кайыл? Бир эвес Мен Дээргиңер болзумза, чүге Мени хүндүлевес силер?» Бурганның адын баксырадып чоруур бараалгакчылар, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының силерге чугаалаан чүвези ол-дур. А силер: «Сээң адыңны канчаар баксыраттывыс?» – деп тур силер.

⁷«Силер Мээң өргүл салыр бедигээжимче бужартадып каан аыш-чем эккеп салыр-дыр силер». А силер: «Бис Сени чүнүң-биле

бужартадып кагдывыс?» – деп тур силер. «Дээрги-Чаяакчыга өргүл салыр бедигээшти херекке албайн барып болур деп санаар-дыр силер.

⁸Өргүл кылыры-биле согур малдар эккээр-дир силер, ол кем-буруу эвес бе?! Аскак-бүскек, аарыг мал эккээр-дир силер, ол кем-буруу эвес бе?! Ындыг малды чагырыкчыга аппарып бээрин шенеп көр даан! Ол таарзынар деп бе, сенче ээ көрнүр деп бе?» Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези ол-дур.

⁹«„Бурган чонувусту өршээр кылдыр, Аңаа чаннып, мөргүңер че“ – деп турар-дыр силер. Ынчалза-даа силерниң холуңардан ындыг өргүлдер кээп турда, Ол силерже ээ көрнүр деп бе?» Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези ол-дур.

¹⁰«Силерниң кайы-бирээңер Бурганның өргээзиниң хаалгазын хаап каан болза эки боор. Ынчан Меңээ өргүл салыр бедигээшке хей черге от кывыскан херээ чок боор ийик. Силер Мээң сеткилимге кирбес-тир силер – деп, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы чугаалаан. – Мен силерниң холуңар салган өргүлге таарзынмас мен.

¹¹Мээң адым хүн үнер чүктен хүн ажар чүкке чедир өске чоннар аразынга өндүр бедик. Каяа-даа Мээң адымга тураскааткан чаагай чыттыг чүүлдер кыпсыр, арыг өргүлдер кылыр, чүге дээрге Мээң адым ол чоннар аразынга өндүр бедик». Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези ол-дур.

¹²«А силер Мээң адымны баксырадып: „Дээргиге өргүл салыр бедигээш чаржынчыг-дыр“ – деп турар-дыр силер, аңаа салган аыш-чемни херекке албайн барып болур деп санаар-дыр силер.

¹³Силер: „Кандыг кончуг берге үүле боор!“ – дээш, Мени херекке албастыр силер – деп, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы чугаалаан. – Оорлап алган, аскак азы аарыг малды өргүл кылдыр эккеп салырыңарга, ындыг өргүлдү Мен силерниң холуңардан хүлээп аар мен бе? – деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалаан. –

¹⁴Коданында эки эр малдыг, оозун Дээргиге өргүүр бооп даңгыраглапкан, а оон өргүл кылдыр четпес-дудуу мал эккеп салган кара сагыштыг кижиге каргаттырар! Мен – өндүр улуг Хаан болгай мен, бүгү чоннар аразында Мээң адым ханы хүндүткелдиг». Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези ол-дур.

Малахия 2

Бурганның бараалгакчыларын чемелээни

¹«Бурганның бараалгакчылары, силерге ам бээр айтышкыным бо-дур:

²Мээң адымны алдаржыдыңар. А бир эвес Мени тооп дыңналас база Мээң адымны алдаржыдарын чүрээңерге хүлээп албас болзуңарза, Мен силерге каргыш ыдар мен, силерниң алгыш-йөрээлиңерни каргыш кылдыр хуулдуруптар мен – деп, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы чугаалаан. – Каргап эгелей бердим, чүге дээрге силер Мээң адымны алдаржыдарын чүрээңерге хүлээп албаан-дыр силер.

³Силерниң үре-салгалыңарны кезедир мен. Байырлалдарда өргээн малыңарның чинин арыннарыңарже хөмө чашканнап кааптар мен, силерни ол чин-биле кады үндүр октаптар мен.

⁴Мээң Левийден укталган аймааңар-биле чарган чагыг-керээм күштүг бооп артсын дээш, силерге ол айтышкынны бергенимни билип алыңар – деп, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы чугаалаан. –

⁵Мээң Левийниң аймаа-биле чарган чагыг-керээм силерге эки-чаагай амыдыралды бээр ужурлуг турган, ол бүгүнү Мен хайырладым-даа. Левиттер Менден коргар ужурлуг турган, ынчангаш Менден коргуп, Мээң адымны ханы хүндүлөп турган.

⁶Левийниң салгакчылары алыс шын өөредигни чугаалап турган, оларның аксындан меге сөс үнмээн. Олар Меңээ туралы-биле, шынны-биле бараан болуп турган, хөй улусту бачыттан чайлаткан.

⁷Бурганның бараалгакчызының аксы-сөзү угаан-билигни кадагалаар ужурлуг, ынчан улус ооң чугаа-сөзүндөн өөредигни дыңнаксаар, чүге дээрге ол – Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының төлээлекчизи-дир.

⁸А силер ол оруктан өскээр барган-дыр силер, боттарыңарның өөредиңер-биле хөй улусту буураткан-дыр силер. Левийниң аймаа-биле чарган чагыг-керээмни үрээн-дир силер – деп, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы чугаалаан. –

⁹Ынчангаш Мен силерни бүгү чоннуң мурнунга чөгенчиг, куду көрдүрген улус кылып каан мен, чүге дээрге силер Мээң оруктарым эдербээн-дир силер, ыдыктыг хоойлуну ажыглаарда, улусту ылгай көрүп турган-дыр силер».

Иудейлерниң боттарының кадайларынга шынчы эвес чоруу

¹⁰Бис шуптувус чаңгыс Адалыг эвес бис бе? Бисти чаңгыс Бурган чаяап каан эвес чүве бе? А чүге бис Ооң ада-өгбевис-биле чарган чагыг-керээзин үреп, бот-боттарывыска кара сагыштыг болганывыс ол?

¹¹Иудейлер кара сагыштыг болган-дыр. Израиль чоннуң аразында, Иерусалим хоорайда чүдек-бужар чүве үүлгеттинип турар-дыр. Иудейлер Дээрги-Чаяакчының ынак ыдыктыг черин бужартаткан-дыр: олар өске бурганнарга мөгеер херээженнерге хандыкшып, өгленчип алган-дыр.

¹²Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы ынчаар кылып турар кижини бүрүзүн Израильдин аал-ораннарындан чайладып каапсын, ындыг кижиге Аңаа өргүл кылып арга бербес болзун!

¹³Оон ыңай мындыг чүве кылып турар-дыр силер: Дээрги-Чаяакчыга өргүл салыр бедигээшче карак чажын хөме кудуп каапкан-дыр силер. Ыглап-сыктап, хомудап турар-дыр силер, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы силерниң өргүлдериңерге ам көрүнмейн турар-дыр, оларны силерниң холуңардан хүлээп албас апарган-дыр.

¹⁴«Чүге ындыгыл?» – деп айтырып тур силер. Чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы аныяанда өгленишкен кадайың биле сээң араңарда херечидир: ол херээжен кижиге сээң кыс эжиң, өгленчир дугайында дугуржулга ёзугаар кадайың-даа болза, сен аңаа шынчы эвес болган-дыр сен.

¹⁵Бурган ашак-кадай улусту чаңгыс мага-боттук, сагыш-сеткилдиг боор кылдыр чаяап каан болгай. А чүге Ол олар тудуш чаңгыс болзун деп күзээрил? Бурганга таарымчалыг үре-салгал ботталдырзын дээш. Ынчангаш силер сеткил-чүрээңерни кадагалаңар, кым-даа бодунуң аныяанда өгленишкен кадайыңа шынчы чоруун үревезин.

¹⁶«Бир эвес кандыг-бир кижиге бодунуң кадайыңа хөңнү чок апарып, ооң биле чарлыр болза, ол кижиге дерзии чорук-биле, хеви-биле дег, шыптынып аар – деп, Израильдин Бурганы, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы чугаалаан. – Ынчангаш сеткил-чүрээңерни кадагалаңар, ындыг кара сагыштыг чорук кылбаңар».

Бурганның чонну шын шиидер дээш кээри

¹⁷Дээрги-Чаяакчыны чугаа-сөзүңер-биле бужургандырып алган-дыр силер. «Чүвүс-биле Аңаа бужурганчыг апарганывыс ол?» – деп айтырар-дыр силер. «Дээрги-Чаяакчы бузут үүлгедип турар улусче эки көрнүп турар, Ооң сеткилинге ындыг улус кирип турар» – деп хыйланып турарыңар-биле база «Чөптүг шииткел кылыр Бурган кайыл?» – деп айтырып турарыңар-биле.

Малахия 3

¹Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы: «Көрүңер, Меңээ оруктан белеткеп берзин дээш, Мен Бодумнуң төлээмни мурнай чорудуп тур мен. Силерниң чүткүп турарыңар Дээрги Бодунуң өргээзинге хенертен чедип кээр, силерниң көрүксеп турарыңар чагыг-керээмни медеглээр төлээм мыа бо кел чыдыр» – деп харыылаан-дыр.

²Ооң чедип кээр хүнүн кым шыдап эртерил? Ол көстүп кээрге, кым шыдажырыл? Ол эзилдирер от, саваң дег болур.

³Ол мөңгүн арыглаар эзилдирикчи дег олуруп алгаш, Левийниң аймаан арыглап, оларны алдын-мөңгүн дег эзилдирип каар. Ынчан олар Дээрги-Чаяакчыга чөптүг өргүл кылыр.

⁴Ынчан Иудея биле Иерусалимниң өргүлдери, шаандакы үеде-даа дег, эрткен чылдарда-даа дег, Дээрги-Чаяакчыга өөрүнчүг болур.

⁵Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы: «Мен силерге шииткел үндүрүп чедип кээр мен. Караң көрнүрлерге, кады чурттаан эжинге шынчы эвестерге, мегелеп даңгыраглаарларга, хөлечиктерниң ажыл төлевирик бербестерге, дулгуяк херээженнерни база өскүс кижилерни кызагдаарларга, даштыкы улустуң эргелерин казырларга – Менден кортпас улуска удур саадал чокка херечилеп, оларның буруузун илередир мен» – деп чугаалаан.

⁶⁻⁷Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы: «Мен, Дээрги-Чаяакчы, өскерилбес мен. А силер Иаковтуң үре-салгалы болуп артпышаан-на болгай силер. Ада-өгбөңерниң үезинден-не Мээң дүрүмнеримни үреп, оларны сагывайн турган силер. Менче эглип келиңер, Мен база силерге эглип кээр мен» – деп чугаалаан. А силер: «Канчап эглип кээр бис?!» – деп тур силер.

Бурганга хамааржыр чүүлдерни оорлап болбас

⁸«Кизи Бурганга хамааржыр чүүлдерни оорлап болур бе? А силер Мээң чүүлдеримни оорлап турар-дыр силер». «Сеңээ хамааржыр чүүлдерни канчаар оорлап турдуvus?» – деп тур силер. «Меңээ бээр ужурлуг бүгү чүвеңерниң оннуң бир кезээ-биле, өргүл-белектериңер-биле.

⁹Силер – бүгү чон – каргаттырар силер, чүге дээрге Мээң чүүлдеримни оорлап турар-дыр силер.

¹⁰Шыгжамырларже дүжүттүң оннуң бир кезээн бүрүнү-биле эккелиңер – Мээң өргээмге аыш-чем турзун – деп, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы чугаалаан. – Оон Мени шенеп көрүңер даан: дээрниң эжиктерин силерге ажыдып бербес-тир мен бе, силерге ачы-буянымны сыңырап чер чок кылдыр харамнанмайн бадырып бербес-тир мен бе?

¹¹Мен силерниң дүжүдүңерни хоралакчыларга чиртпес мен, шөлдериңерде виноград сыптарында чимис база черже кээп дүшпес – деп, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы чугаалаан. –

¹²Ынчан бүгү чоннар силерни амыр-чыргалдыг деп адаар, чүге дээрге силерниң чериңер кайгамчык эки болур». Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези ол-дур.

Бурган Бодунуң чөптүг-шынныын көргүзөр

¹³«Силер Меңээ удур кадыг сөстөр чугаалап турдуңар» – деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалаан. А силер: «Бис Сеңээ удур чүнү чугааладывыс?» – деп тур силер.

¹⁴Силер: «Бурганга бараан боорга, ажык чок-тур. Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының дүрүмнерин сагып, Ооң мурнунга качыгдап ыглаан улус дег муңгарап чоруп тургаш, кандыг ажык-дуза алдывыс?»

¹⁵Бис ам бардам улусту амыр-чыргалдыг деп санаар-дыр бис. Бузуттуглар чедишкинниг болуп тур, олар Дээрги-Чаяакчыга чөңгээлеп тура безин, кеземче чок артып каар-дыр» – деп турган силер.

¹⁶А Бургандан коргар улус ол үеде аразында чугаалажырга, Дээрги-Чаяакчы оларже кичээнгей салып, дыңнап турган. Ынчаарга Дээрги-Чаяакчыдан коргар, Ооң алдар-адының дугайында бодаар улустуң аттарын киирген тураскаалдыг ном Ооң мурнунга бижиттиниш турган.

¹⁷«Олар Меңээ хамааржыр – деп, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы чугаалаан. – Мээң хөделип үнер хүнүмде олар Мээң улуг үнелиг өнчү-хөрөңгим болур. Мен оларга, ада кижини аңаа бараан болуп турар оглунга дег, хайыралыг боор мен.

¹⁸Ынчан силер Бурганга бараан болуп турар чөптүг-шынныг кижини биле Аңаа бараан болбайн турар бузуттуг кижиниң аразында ылгалды катап база билип каар силер».

Малахия 4

¹«Көрүңер, суугу ышкаш кызыдыр изидер үе кел чыдар-дыр. Бүгү бардам, бузуттуг улус кадып калган ыяш дег апаар, ол үеде оларны өрттедиптер – деп, Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы чугаалаан, – олардан будуктар-даа, дазыл-даа артпас.

²Ынчалза-даа силерге – Мээң адымны ханы хүндүлээр улуска – чөптүг чорукту эккеэр хүн үнүп кээр, ооң херелдери экиртир эмнээр. Ынчан силер, челеден чежип салган бызаалар дег, дешкилеп ыңай болур силер,

³бузуттуг улусту таптаар силер. Мээң хөделип эгелээр үемде олар силерниң будуңар адаанга бок-доозун дег апаар». Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының чугаалаан чүвези ол-дур.

Түңнел сөс

⁴«Мээң чалчам Моисейниң хоойлузун – Хорив дагга аңаа бүгү израиль чонга хамаарыштыр бергеним хоойлу-дүрүмнерни утпайн сактып чоруңар.

⁵Дээрги-Чаяакчының өндүр улуг, коргунчуг шииткел хүнү чедип кээр бетинде, Мен силерге Илия медээчини чорудуптар мен.

⁶Ол адаларның чүректерин ажы-төлүнче, а ажы-төлдүң чүректерин – адаларынче ээлдирер. Оон башка Мен келгеш, чер-чуртту бүрүнү-биле узуткап каар мен».

Tuvan - All Bible

Матфей

Матфей 1

Иисус Христостуң ада-өгбе даңзызы

(Лк. 3:23-28)

- ¹ Авраамдан база Давидтен укталган Иисус Христостуң ада-өгбе даңзызы бо-дур.
- ² Авраам Исаактың аказы турган. Исаак – Иаковтуң, Иаков – Иуда биле ооң акы-дуңмаларының аказы турган.
- ³ Иуда – Фарес биле Зерахтың (а оларның авазы – Фамар), Фарес – Хецроннуң, а Хецрон Арамның аказы турган.
- ⁴ Арам – Аминадавтың, Аминадав – Наассоннуң, а Наассон Салмоннуң аказы турган.
- ⁵ Салмон – Воозтуң аказы (а Воозтуң авазы – Раав) турган. Вооз – Овидтиң аказы (а Овидтиң авазы – Руф) турган. Овид – Иессейниң,
- ⁶ а Иессей Давид хаанның аказы турган. Давид – Соломоннуң аказы (а Соломоннуң авазы – Урияның кадайы) турган.
- ⁷ Соломон – Ровоамның, Ровоам – Авияның, а Авия Асафтың аказы турган.
- ⁸ Асаф – Иосафаттың, Иосафат – Иорамның, а Иорам Озияның аказы турган.
- ⁹ Озия – Иоафамның, Иоафам – Ахазтың, а Ахаз Эзекияның аказы турган.
- ¹⁰ Эзекия – Манассияның, Манассия – Амостуң, а Амос Иосияның аказы турган.

¹¹Иосия – Иехонияның болгаш ооң дуңмаларының өгбези турган. (Оларның чурттап турган үезинде израиль чонну Вавилонче көжүрүп үндүргөн чүве-дир.)

¹²Израиль чонну Вавилонче көжүргөн соонда, Иехония Салафиилдин ачазы апарган, а Салафиил Зоровавелдин ачазы турган.

¹³Зоровавел – Авиудтуң, Авиуд – Элиакимниң, а Элиаким Азорнуң ачазы турган.

¹⁴Азор – Садоктуң, Садок – Ахимниң, а Ахим Элиудтуң ачазы турган.

¹⁵Элиуд – Элеазарның, Элеазар – Маттанның, а Маттан Иаковтуң ачазы турган.

¹⁶А Иаков Иосифтиң ачазы турган. Ол Иосиф болза Христос деп адаткан Иисусту божаан Марияның ашаа боор.

¹⁷Ынчангаш Авраамдан Давидке чедир шупту он дөрт салгал, Давидтен израиль чонну Вавилонче көжүрүп үндүргенинге чедир база он дөрт салгал болгаш израиль чонну Вавилонче көжүргенинден Христостуң төрүттүнгенинге чедир база-ла он дөрт салгал солушкан.

Иисус Христостуң төрүттүнгени

(Лк. 2:1-7)

¹⁸Иисус Христос мынчаар төрүттүнген. Ооң авазы Марияны Иосиф-биле дүгдөп каан чүве-дир. Ынчалза-даа олар өгленчир бетинде, Марияның Ыдыктыг Сүлдеден иштелгени билдине берген.

¹⁹Ооң душтуу боор Иосиф чөптүг-шынныг кижиге турган болгаш, Марияны улус мурнунга бак атка киирбес дээш, кымга-даа дыңнатпайн, дүгдээшкинни бүдүү соксадыр деп шиитпирлээн.

²⁰Ынчалзажок ол ынчаар бодап алган турда, Дээрги-Чаяакчының төлээзи ооң дүжүнге көзүлгөш, мынча дээн: «Давидтиң оглу, Иосиф, Марияны кадай кылып аарындан кортпа. Чүгө дээрге ооң иштинде Чаш төл Ыдыктыг Сүлдеден боттанган-дыр.

²¹Мария оол уруг божуп алып, а сен Ону Иисус деп адап аар сен, чүге дээрге Ол Бодунуң чонун бачыттарындан камгалаар-дыр».

²²⁻²³(Дээрги-Чаяакчының Бодунуң медээчизин дамчыштыр: «*Көрүңер даан, арыг кыс иштели бергеш, оол уруг божуп алып, Ону Эммануил деп ат-биле адаарлар*» – деп чугаалаан чүүлү ынчаар боттанган-дыр. А Эммануил деп ат «Бурган бистиң-биле» дээн уткалыг.)

²⁴Иосиф оттуп келгеш, Дээрги-Чаяакчының төлээзиниң дужааганын өзугаар, Марияны кадай кылып алган.

²⁵Ынчалза-даа Иосиф, кадайы оглун божуваан шаанда, ооң-биле эр, херээжен харылзаа кылып көрбээн. Иосиф оолду Иисус деп адап алган.

Матфей 2

Мерген угаанныгларның Иисуска мөгейгени

¹Иисус Ирод хаанның чагырган үезинде Иудеяның Вифлеем хоорайга төрүттүнген. Элээн болгаш, Иерусалимче чөөн чүктен мерген угаанныг чурагачылар келген.

²Олар: «Иудейлерниң чаа төрүттүнген Хааны кайыл? Бис Ооң сылдызы үнгенин чөөн чүкке көргеш, Аңаа мөгейип келдивис» – дээннер.

³Ону дыңнааш, Ирод хаан болгаш Иерусалимде хамык улус катый-хаара дүвүрөп үнген.

⁴Ирод Бурганның дээди бараалгакчыларын болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчыларын дөгerezин чыып алгаш: «Христос каяа төрүттүнер ужурлугул?» – деп айтырган.

⁵Олар аңаа: «Иудеяның Вифлеемге – деп харыылаан. – Чүге дээрге Бурганның медээчизиниң номунда мынчаар бижээн-дир:

⁶ „Иудея черинде турар Вифлеем, сен Иудеяның чагырга турар хоорайларындан чүнүң-биле-даа дора эвес сен, чүге дээрге Мээң израиль чонумну кадарар Чагырыкчы сенден үнер-дир“».

⁷Ирод ынчан мерген угаанныгларны бүдүү келдирткеш, сылдыстың чырып үнген үезин ылавылап алган.

⁸Ол оон мерген угаанныгларны Вифлеемче чорудупкаш: «Ынаар баргаш, Чаш төл дугайында бирден бирээ чокка билип алыңар. А тып алгаш, менче дыңнадыптар силер, мен база Аңаа мөгейип чедер мен» – деп чагып каан.

⁹Хаанны дыңнап алгаш, олар чорупкан. Мерген угаанныгларның чөөн чүкке көргөн сылдызы, Чаш төлдүң турган чериниң кырынга доктаай бергижеге чедир, оларның мурнунга чырып бар чораан.

¹⁰Сылдысты көргеш, оларның өөрээнин чүге деңнээр!

¹¹Олар бажыңче киргеш, Чаш төл биле Ооң авазы Марияны көрүп кааш, доңгая кээп дүжүп, Аңаа мөгейгеннер. Оон боттарының эртине сугар аптаражыын ажыткаш, белектерин: алдынны база ладан, мирра деп чаагай чыттыг чүүлдерни Олче сунуп бараалгааннар.

¹²Оон мерген угаанныглар дүжүнде Бургандан «Иродче барбаңар» деп кичээндириг алгаш, боттарының чуртунче өске оруктап чана бергеннер.

Египетче дезишкин

¹³Мерген угаанныглар чоруй барганда, Иосифтиң дүжүнге Дээрги-Чаяакчының төлээзи кирип, мынча дээн: «Тур, Чаш төлдү болгаш Ооң авазын алгаш, Египетче дезивит. Сеңээ сагындырбаан шаамда, аңаа артар сен, чүге дээрге Ирод Чаш төлдү дилеп тыпкаш, узуткаар деп турар-дыр».

¹⁴Иосиф туруп келгеш, Чаш төлдү Ооң авазы-биле кады алгаш, дүне Египетче чорупкан.

¹⁵Ол аңаа Ирод өлгүжеге дээр чурттап турган. Дээрги-Чаяакчының Бодунуң медээчизин дамчыштыр: «*Бодумнуң Оглумну Египеттен үндүр кыйгырып алган мен*» – дээн сөстери ынчаар боттанган чүве-дир.

Бичии чаштарны узуткааны

¹⁶Мерген угаанныгларга мегеледип алганын билгеш, Ирод аажок килеңнеп үнген. Хаан оларның чугаазындан билип алганы үени барымдаалап, Вифлеемде база ооң чоок-кавызында ийи харлыг болгаш оон бичии эр хиндиктиг чаштарны дөгerezин өлүрерин шериглеринге дужааган.

¹⁷Иеремия медээчини дамчыштыр Бурганның мынча дээн чүвези ынчалдыр боттанган:

¹⁸*«Рамада алгы-кышкы, ажыг-шүжүгнүң ыы-сыызы дыңналып тур. Рахил ажы-төлүнүң ажыын ажып ыглап, хөңнү чазалбайн тур, чүге дээрге оларны ышкынган-дыр!»*

Мария биле Иосифтиң Египеттен чанып келгени

¹⁹Ирод өлүп каарга, Дээрги-Чаяакчының төлээзи Египетте Иосифтиң дүжүнге кирген.

²⁰Ол мынча дээн: «Тур, Чаш төлдү Ооң авазы-биле кады алгаш, израиль черже эеп чанывыт. Чаш төлдүң өлүмүн күзээннер ам чок апаргандыр».

²¹Иосиф тургаш, Чаш төлдү Ооң авазы-биле кады алгаш, израиль черже чорупкан.

²²Ынчалза-даа Иудеяда Иродтуң орнунда ооң оглу Архелай хааннай берген деп дыңнааш, ынаар баарындан сезинген. Дүжүнде сагындырыг алгаш, Иосиф Галилея черинче чорупкан.

²³Ол ынаар баргаш, Назарет деп хоорайга чурттай берген. Дээрги-Чаяакчының медээчилерин дамчыштыр Христос дугайында: «Ону назорей деп адаар» – дээн сөстери ынчалдыр боттанган чүве-дир.

Матфей 3

Иоанн Медеглекчиниң суртаалы

(Мк. 1:1-8; Лк. 3:1-9, 15-17; Ин. 1:19-28)

¹Ол хүннерде Иудеяның ээн кургаг ховузунга Иоанн Медеглекчи чедип келгеш, суртаалдап эгелээн.

²Ол: «Бачыдыңар миннип, Бурганче эглиңер! Дээрниң Чагыргазы чоокшулап келген-дир» – деп чугаалап турган.

³Иоанның дугайында Исаяя медээчи мынча деп чугаалаан турган:
«Ээн кургаг ховуда алгырган кижиниң үнү дыңналган: „Дээрги-Чаяакчыга оруктан белеткеңер! Ооң эртер кокпаларын дорттап бериңер“» .

⁴Иоанн тебе дүгүнден кылган хептиг болгаш белинде хөм курлуг турган, а чиир чеми шартылаа болгаш ховунуң ары чигири болган.

⁵Улус аңаа ынчан Иерусалимден, бүгү Иудеядан болгаш Иордан хемниң чоок-кавызында суурлардан кээп турган.

⁶Боттарының бачыттарын ажыы-биле билинген улусту Иоанн Иорданның суунга суп турган.

⁷Аңаа сугга суктурары-биле хөй фарисейлер болгаш саддукейлер кээп турарын көргөш, Иоанн оларга мынча дээн: «Силер, чылан сыскындылары! „Бурганның кел чыдар килеңинден чайлай бээр бис“ деп, силерни кым сагыш алындырды?

⁸Бурганче ээлгениңерниң херек кырында үре-түңнелин көргүзүңер!

⁹Чүгле: „Бистиң адавыс – Авраам“ – деп сөстөр-биле боттарыңарны аргалаарын семевеңер! Бурган бо чыдар даштардан-даа Авраамга ажы-төл чаяап шыдаар дээрзин силерге чугаалап тур мен.

¹⁰Балды ыяштарның дөзүн кезеринге белен-дир. Эки чимис бербестээн ыяштарны одура шапкаш, отче киир октаптар.

¹¹Бачыдыңар миннип, Бурганче ээлгениңерниң демдээ кылдыр, силерни сугже суп тур мен. Ынчалза-даа менден күчү-күштүг Кижини мээң соомдан чоруп олурар. Мен Ооң идиин-даа тудуп алгаш чоруурунга төлөп чок мен. Ол силерни Ыдыктыг Сүлдеже, отче сугардыр.

¹²Тараа үрезинин савандан арыглаар айыыр шагда-ла Ооң холундадыр, Ол тараа үрезинин үүжелей урар уургайынга чыып алыр, а саваны өшпес отка өрттедиптер».

Иисустуң сугга суктуруп алганы

(Мк. 1:9-11; Лк. 3:21-22)

¹³Иисус ол үеде Галилеядан Иордан хемче, Иоаннга сугга суктуруп аар дээш, чедип келген.

¹⁴Иоанн баштай Ону соксадып: «Мен харын Силерге сугга суктурар ужурлуг мен. Силер чоп меңээ келдиңер?» – деп турган.

¹⁵Ынчалза-даа Иисус: «Бо удаада ындыг болгай аан. Бурганның бисти кылзын деп күзээн бүгү чүвезин ынчалдыр күүседир бис» – деп харыылаан. Ынчаар орта, Иоанн чөпшээрешкен.

¹⁶Сугга суктуруп алгаш, Иисус хемден үнүп кээри билек, дээр аңгайтыр ажыттына берген. Оон Иисус Бодунуң кырынче көге-буга дег бадып оорар Бурганның Сүлдезин көрүп каан.

¹⁷Ооң соонда дээрден үн дыңналган: «Бо дээрге Мээң ханы ынак оглум-дур, Ол Мээң сеткилимге кирер-дир!»

Матфей 4

Иисустуң күткүттүргени

(Мк. 1:12-13; Лк. 4:1-13)

¹Ыдыктыг Сүлде ынчан Иисусту эрликке күткүттүрери-биле ээн кургаг ховуже аппаратан.

²Дөргөн хүн база дөргөн дүн дургузунда шээрленгеш, Иисус аажок аштай берген.

³Ынчан Аңаа күткүкчү эрлик чедип келгеш: «Сен шынап-ла Бурганның Оглу болзуңза, бо даштарга хлеб болу бээрин дужаавыт» – дээн.

⁴Иисус мынча деп харыылаан: «Бижилгеде: „Кижини амытан чүгле хлеб-биле эвес, а Бурганның чугаалаан бүгү чүвезиниң ачызында амыдыраар болгай“ – деп бижээн-дир».



⁵Эрлик ынчан Ону ыдыктыг хоорай Иерусалимче аппаратш, Бурганның өргээзиниң кырының эриинге тургускаш, мынча дээн:

⁶«Сен Бурганның Оглу болзуңза, черже шурай бер. Чүге дээрге Бижилгеде: *„Ол Бодунуң төлээлеринге Сени чагып каарга, олар Сени, будуң дашка тептикпезин дээш, холдары-биле көдүрүп аарлар“* – деп бижээн-дир».

⁷Иисус аңаа: «Бижилгеде оон ыңай: *„Дээрги-Чаяакчы Бурганыңны шеневе!“* – деп база чарлык болган болгай» – деп харыылаан.

⁸Эрлик ооң соонда Ону дыка бедик дагже үндүрө бергеш, бо делегейниң хамык күрүнелерин бүгү өндүр-чаагайы-биле көргүскеш:

⁹«Доңгая кээп дүжүп, меңээ мөгеер болзуңза, бо бүгүнү Сеңээ бээр мен» – дээн.

¹⁰Иисус аңаа: «Ырап чор, эрлик! Бижилгеде: *„Чүгле Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга мөгейип чор, чүгле Аңаа бараан бол“* – деп бижээн-дир» – деп харыылаан.

¹¹Эрлик ынчан Ону каапкаш барган. Оон Иисуска дээрниң төлээлери чедип келгеш, Аңаа бараан болуп турганнар.

Иисустуң Галилеяга бараан болушкунунуң эгези

(Мк. 1:14-15; Лк. 4:14-15)

¹²Иоанны кара-бажыңче киир октапканын дыңнааш, Иисус Галилеяже ээп келген.

¹³Ол Назаретти каапкаш, Галилея хөлүнүң эриинде, Завулон биле Неффалимниң черинде турар Капернаум хоорайга чурттай берген.

¹⁴Бурганның Исаяя медээчини дамчыштыр чугаалаан сөстери ынчалдыр боттанган:

¹⁵ *«Завулоннуң база Неффалимниң чери, Иордан хемниң ындында, далайже баар орукта өске чоннар чурттаан Галилея!*

¹⁶ *«Караңгыга чурттап орган чон өндүр улуг чырык көрүп кагды, өлүмнүң хөлегези бүргээн черге чурттаан улуска чырык чайыннап келди»* .

¹⁷Ол үеден бээр Иисус мынча деп суртаалдап эгелээн: «Бачыдыңар миннип, Бурганче эглиңер! Чүге дээрге Дээрниң Чагыргазы чоокшулап келген-дир».

Баштайгы өөреникчилер

(Мк. 1:16-20; Лк. 5:1-11)

¹⁸Бир-ле катап Галилея хөлүнүң эрии-биле эртип бар чыткаш, Иисус ийи алышкыны: Пётр деп адаткан Симонну база ооң дуңмазы Андрейни көрүп каан. Олар балыкчылар турган болгаш, четкилерин хөлче салып турганнар.

¹⁹Иисус оларга: «Мени эдериңер. Силерни кижилер тывыкчылары кылып каар мен» – дээн.

²⁰Алышкылар четкилерин каапкаш, ол дораан Ону эдерип чорупканнар.

²¹Улаштыр бар чыткаш, Ол өске ийи алышкыны: Зеведейниң оглу Иаков биле ооң дуңмазы Иоанны көрүп каан. Олар ачазы Зеведей-биле кады хемеде четкилерин септеп органнар. Иисус оларны кый депкен.

²²Алышкылар ол дораан хемезин-даа, ачазын-даа каапкаш, Ону эдерип чорупканнар.

Иисустуң чонну өөредип, экиртип турганы

(Лк. 6:17-19)

²³Иисус бүгү Галилеяны эргий кезип, синагогаларга улусту өөредип, Дээрниң Чагыргазының дугайында Буянныг Медээни суртаалдап база кандыг-даа аарыг-аржыктан улусту экиртип чораан.

²⁴Ооң дугайында дамчыыр чугаа бүгү Сирияга тарай берген. Янзы-бүрү аарыг-човалаңга алыскан, күштүг аарышкыдан хинчектеткен, букшуураан, тыртар болгаш чартыктаан кижилерин улус Аңаа эккеп туруп берген. Иисус оларның шуптузун экиртип турган.

²⁵Галилеядан, Он-хоорайдан, Иерусалимден, Иудеядан болгаш Иорданның ол чарыындан келген мөөң чон Ону эдерип чораан.



Матфей 5

Иисустуң даг кырынга чонга өөредиг бергени

¹Мөөң чонну көрүп кааш, Иисус дагже үне берген. Ол орта олуруп аарга, өөреникчилери Ооң чанынга чедип келгеннер.

²Иисус оларны өөредип, мынча дээн:

Ылап шын амыр-чыргалдыг улус

(Лк. 6:20-23)

³«Сагыш-хөңнү ядарааннар амыр-чыргалдыг, чүге дээрге Дээрниң Чагыргазы оларныы боор.

⁴Муңгарап ыглааннар амыр-чыргалдыг, чүге дээрге Бурган оларны аргалап каар.

⁵Биче сеткилдиглер амыр-чыргалдыг, чүге дээрге чер-чуртту салгап алырлар.

⁶Чөптүг-шынныг чорук кылыксааш, аштап-суксаан чүве дег, кызып чүткээннер амыр-чыргалдыг, чүге дээрге Бурган оларның ындыг күзелин бүрүнү-биле хандырат.

⁷Өскелерге өршээлдиглер амыр-чыргалдыг, чүге дээрге Бурган оларга өршээлдиг боор.

⁸Арыг чүректиглер амыр-чыргалдыг, чүге дээрге Бурганны көөрлер.

⁹Амыр-тайбың нептередикчилери амыр-чыргалдыг, чүге дээрге Бурган оларны ажы-төлүм деп адаар.

¹⁰Чөптүг-шынныг чоруу дээш, истедип-сүрдүргеннер амыр-чыргалдыг, чүге дээрге Дээрниң Чагыргазы оларныы боор.

¹¹Мени эдергениңер дээш, улус силерни бак сөглээр, истеп-сүрер болгаш канчаар-даа нүгүлдээр болза, амыр-чыргалдыг силер.

¹²Ол дээш өөрүп-байырлаңар! Чүге дээрге аажок улуг шаңнал силерни дээрге манаар. Силерниң мурнуңарда чурттап чораан Бурганның медээчилерин база ынчалдыр истеп-сүрүп турганнар».

Дус биле чырык
(Мк. 9:50; Лк. 14:34-35)

13«Силер – кижиге төрөлгөтөннүң дузу силер. Дус ажыг эвес апарза, ооң амданын чүнүң-биле дедир эгидерил? Ол ам чүге-даа херек чок апаар база ону чүгле улус таптай бассын дээш, үндүр октаары артар.

14Силер – бүгү делегейниң чырыгы силер. Даг кырында турар хоорай ажытталып шыдавас.

15Кым-даа болза чырыткыны кывыскаш, сава-биле дуй базырбас, харын бажыңда хамык улуска чырызын дээш, ону колдуга салып каар.

16Ачылыг ажил-херээңер көзүлзүн база улус Дээрде Адаңарны алдаржытсын дээш, силерниң чырыыңар улус мурнунга база ынчалдыр чырызын».

Моисейниң берген хоойлузу

17«Мени ыдыктыг хоойлуну азы Бурганның медээчилериниң өөредиин күш чок болдурар дээш келген деп бодаваңар. Мен оларның өөредиин күш чок болдурар эвес, а боттандыраар дээш келген мен!

18Алыс шынны чугаалап тур мен: дээр биле чер-ле хевээр турар болза, ол бүгү боттанмаан шаанда, ыдыктыг хоойлудан чаңгыс-даа эң хензиг үжүк, чаңгыс-даа шыйыг читпес.

19Ынчангаш айтышкыннарны эң бичиизин-даа үрээр болгаш өскелерни база ынчаар кылырынга өөредир кижиге Дээрниң Чагыргазынга адактың адаа боор. А айтышкыннарны күүседир база өскелерни ынчаар өөредир кижиге Дээрниң Чагыргазынга өндүр улуг боор.

20Силерге чугаалап тур мен: фарисейлер болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчыларындан артык чөптүг-шынныг чурттавас болзуңарза, Дээрниң Чагыргазынче кирбес силер».

Килең дугайында

21«Бурунгу өгбелеривиске: „Кижиге өлүрбө! А өлүрүкчүнү шииткелге онаар-дыр“ – деп чугаалаанын дыңнаан силер.

²²А Мен ам силерге: „Өске кижиге килеңнээн кижиге безин шииткелге төлөптүг“ – деп тур мен. Кым өске кижиге: „Чөгөнчиг хей!“ – дээрил, ону дээди иудей Чөвүлелге шиидип болур. Кым: „Мелегей!“ – дээрил, ону тамының оду-биле кезедип болур.

²³Сен өргүл салыр бедигээшче Бурганга өргүлүң аппарат, өске кижиниң сеңээ бир-ле хомудалын сактып келзиңзе,

²⁴Өргүлүңнү бедигээш мурнунга каапкаш, баштай ол кижиге-биле барып эптежип ал. Оон дедир келгеш, ам-на Бурганга өргүлүң кыл.

²⁵Сени буруудаткаш, шииткел черинче аппарат чыдар кандыг-бир кижиге бар болза, ооң-биле орук ара эрте дээре эптежип ал. Оон башка адаанчың сени шииткекчиге эккээр, а шииткекчи сени таңныылга хүлээдиптерге, ол сени кара-бажыңче кирип октаптар.

²⁶Алыс шынны сеңээ чугаалап тур мен: өрөңни сөөлгү көпөөккө чедир төлөп бербээн шаанда, оон үнүп шыдавас сен».

Кады чурттаан эжинге өскерилбезиниң дугайында

²⁷«*„Кады чурттаан эжиңге өскерилбе“* – деп чугаалаанын дыңнаан силер.

²⁸А Мен силерге херээженче туралап кайгапкан кижиге-ле ооң-биле сагыжында өскерлипкени ол деп чугаалап тур мен.

²⁹Оң караң сени бачыгче чыгаар болза, ону ушта казып, октавыт! Бүгү мага-бодунну тамыже кирип октадырының орнунга, ооң бир кезээнден адырлыры сеңээ дээре.

³⁰Оң холуң сени бачыгче чыгаар болза, ону одура шаап, октавыт! Бүгү мага-бодунну тамыже кирип октадырының орнунга, ооң бир кезээнден адырлыры сеңээ дээре».

Чарлыышкын дугайында (Мф. 19:9; Мк. 10:11-12; Лк. 16:18)

³¹«*„Кадайы-биле чарлып турар кижиге чарлыышкын херечилелин аңаа бээр ужурлуг“* – деп чугаалаан-дыр.

32А Мен болза кадайының самыраанындан өске кандыг-бир чылдагаан-биле оон чарлып турар кижини ону ашаанга өскерлиринче албадапкан боор деп чугаалап тур мен. А ол ышкаш бодунуң ашаандан чарылган херээженни кадайланып алган кижини база ашак-кадайының аразында шынчы чорукту үрээни ол».

Даңгырактар дугайында

33«Бурунгу өгбелеривиске: „Аксы-даңгырааңны сагып чор. Дээрги-Чаяакчының мурнунга аашкынган чүвеңни күүсет“ – деп чугаалаанын дыңнаан силер.

34А Мен силерге шуут-ла даңгыраглаваңар деп чугаалап тур мен: дээр-биле-даа, чүге дээрге ол Бурганның дүжүлгези-дир;

35чер-биле-даа, чүге дээрге ол болза Бурганның бут салыр ширтээ-дир; Иерусалим-биле-даа, чүге дээрге ол өндүр улуг Хаанның хоорайы-дыр;

36бодунуң бажың-биле-даа, чүге дээрге чаңгыс-даа дүгүңнү ак азы кара кылып шыдаар эвес сен.

37Чүгле ылап „ийе“ болза, „ийе“ деп, ылап „чок“ болза, „чок“ деп чоруңар. А аңаа немей чугаалаан бүгү чүве – эрликтен келген боор».

Дайзыннарыңарга ынак болуңар

(Лк. 6:27-36)

38«„Карак дээш карак, диш дээш диш“ – дээнин дыңнаан силер.

39А Мен силерге мынча деп тур мен: бузуттуг кижиге удурланма. Оң талакы чаагыңче дажыпкан кижиге солагай талазын база дөгөп бер.

40Хөйлеңиң хунаап алыр дээш, чаргы-чаалы үндүрген кижиге тонунуңу база уштуп бер.

41Сени ооң-биле кады муң базым эртип, аңаа дузалаарынче албадапкан кижини-биле кады немей база бир муң базымны эрт.

42Сенден диленген кижиге бер, сенден чегдинген кижиге бербес мен диве.

⁴³ „Чаныңда кижиге ынак бол, а дайзыныңны көөр хөңнүң чок бол“ – деп чугаалаанын дыңнаан силер.

⁴⁴А Мен ам силерге мынча деп тур мен: дайзыннарыңарга ынак болуңар, силерни истеп-сүргеннер дээш, мөргүңер.

⁴⁵Ынчангаш Дээрде Адаңарның ажы-төлү боор силер. Ол Бодунуң хүнүңге бузуттуг-даа, буянныг-даа улустуң кырынга деңге хүннээрин чарлык бооп, эки-даа, бак-даа улусче чаъзын деңге чагдырып турар болгай.

⁴⁶Чүгле силерге ынак улуска ынак болзуңарза, чүү дээш шаңнал алып силер? Үндүрүг хавырыкчылары база ынчалдыр кылып турар эвес бе?

⁴⁷Чүгле боттарыңарның чоок улузуңар-биле мендилежип чоруур болзуңарза, онзагай чүнү кылып чорууруңар ол? Өске чоннар улузу база ынчалдыр кылып турар эвес бе?

⁴⁸Ынчангаш Дээрде Адаңарның болбаазыраңгайы дег, ындыг болбаазыраңгай бооп көрүңер».

Матфей 6

Ядыыларга ачы-дуза дугайында

¹«Көрдүңер бе, улус-ла силерни көрзүн дээш, чөптүг-шынныг херектерни улус мурнунга кыла бербөңер: ынчалзыңарза, Дээрде Адаңарның шаңналын албас силер.

²Ынчангаш ядыыларга хайырлал берип тура, ийи арынныгларның, улус оларны мактазын дээш, синагогалар болгаш кудумчуларга кыла бээри дег, хөйге чарлаттынмаңар. Силерге алыс шынны чугаалап тур мен: олар бодунуң шаңналын пөктүр ап алганнар-дыр.

³А сен чединмес кижиге дузалап туруңда, оң холуң чүнү кылып турарын солагай холуң билбезин.

⁴Сээң ол хайырлалың чажыт болзун. Ынчан бүгү чажыт чүвени көрүп турар Адаң сени шаңнаар».

Мөргүл дугайында

(Лк. 11:2-4)

⁵«Мөргүп тура, синагогалар болгаш кудумчу белдирлеринге туруп алгаш, кижиге бүрүзү оларны көрзүн дээш, мөргүүрүнге ынак ийи арынныглар дег болбаңар. Силерге алыс шынны чугаалап тур мен: олар бодунуң шаңналын пөктүр ап алганнар-дыр.

⁶А сен мөргүп тура, өрээлиңче кире бергеш, эжиң хаап алгаш, көзүлбес Адаңга мөргү. Ынчан бүгү чажыт чүвени көрүп турар Адаң сени шаңнаар*.

⁷А мөргүп тура, өске чоннар улузу дег, артык сөстөр этпеңер. Олар хөй шуугаарывыска, Бурган бисти дыңнап каар деп кордаарлар.

⁸Оларга дөмей болбаңар, чүге дээрге Адаңардан дилеп четтикпейн чыдырыңарда-ла, Ол силерге чүү херегин билир.

⁹Мынчаар мөргүп чоруңар: „Дээрде Адавыс! Сээң адың алдаржызын!

¹⁰Сээң Чагыргаң чедип келзин. Дээрге дег, черге база Сээң күзел-сорууң чогуп бүтсүн.

¹¹Амыдыраар хлеб-тараавысты биске бөгүн хайырла.

¹²Биске өрелиг улусту өршээгенивис дег, өре-ширевисти база биске өршээ.

¹³Бисти күткүлгеге алыспас кылып көр, ол ышкаш бузуттугдан бисти адырып көр.

[Чүге дээрге чагырга, күчү-күш база алдар Сенээ кезээ мөңгөдө хамааржыр-дыр. Аминь.]“

¹⁴Улустуң үүлгедиглерин өршээр болзуңарза, Дээрде Адаңар база силерниң үүлгедиглериңерни өршээр.

¹⁵А улустуң үүлгеткен багын өршээвес болзуңарза, Дээрде Адаңар база силерниң үүлгедиглериңерни өршээвес».

Шээрленириниң дугайында

16«Шээрленип тургаш, ийи арынныглар дег, хөлүе берген чорбаңар. Олар боттарының шээрленип турарын улус көрзүн дээш, арыншырайын ажаавастар. Силерге алыс шынны чугаалап тур мен: олар бодунуң шаңналын пөктүр ап алганнар-дыр.

17А сен шээрленип тура, бажың дүгүн эдип, арның чуп ал.

18Шээрленип турарыңны чажыт бүгү чүвени көрүп турар Адаңдан өске кым-даа билбезин. Ынчан чажыт бүгү чүвени көрүп каар Адаң сени шаңнаар».

Бурган эртине-байлактан чугула

(Лк. 11:34-36; 12:22-34)

19«Бодуңарга эртине-байлакты черге чыгбаңар, аңаа ону үзүт-ховаган үгдередип кааптар, дат тудуп чиптер база оорлар бажыңче шургуп киргеш, оорлап аппаар.

20Эртине-байлааңарны дээрге чыып алыңар, аңаа ону үзүт-ховаган-даа, дат-даа чивес база оорлар-даа шургуп киргеш, алгаш барбас.

21Чүге дээрге эртине-байлааңар кайда болдур, чүрээңер база ында боор.

22Мага-боттуң чырыткызы – карак ол-дур. Ынчангаш карактар-ла кадык болза, бүгү мага-бодуңну чырык дола бээр.

23А караң четпестээн болза, бүгү мага-бодуңну караңгы бүргээр. Ынчаарга, сенде бар чырык караңгы апарган болза, ол караңгы кайы хире дүмбей деп!

24Кым-даа ийи дээргиге хары угда бараан бооп шыдавас: чок-ла болза бирээзин көрбес, а өскезинге ынак боор азы бирээзинге кызып бараан болгаш, өскезин тоовас боор. Силер база Бурганга болгаш акша-мөңгүңге хары угда бараан болуп шыдавас силер.

25Ынчангаш силерге чугаалап тур мен: амыдыраар дизе – чүнү ижерчиририл деп; мага-бодуңарга – чүнү кедерил деп сагыш човаваңар.

Амыдырал чүгле аьш-чемден хамаарышпас, а мага-боттуң чаагай чоруу чүгле хептен хамаарышпас.

²⁶Дээрниң куштарын көрүңер даан: олар тараа тарывас, дүжүдүн ажаавас, аңмаарже шыгжавас-тыр, ындыг-даа болза, Дээрде Адаңар оларны ашкарып-чемгерип турар-дыр. А силер куштардан оранчок үнелиг болгай силер!

²⁷Силерниң араңардан кайыңар ол бүгү дээш сагыш човааш, назынын оода-ла бир шак хире узадып шыдааныл?

²⁸Хеп-даа дээш чүге сагыш човаар силер? Шөлде лилия чечектерниң канчаар өзерин көрүңер даан: ажилдавас, аргыттынмас болгайлар.

²⁹Ынчалза-даа Соломон хаан безин бодунуң бүгү өндүр-чаагайы-биле ол чечектерниң оода кайы-бирээзи дег кеттинип көрбээнин силерге чугаалап тур мен.

³⁰Шөлде бөгүн бар, а даарта суугуже киир октаптар оьт-сигенни безин Бурган ынчалдыр хепкерер болганда, силерни кайы хире хепкерер деп бодаар силер, биче бүзүрелдиглер!

³¹Ынчангаш сагыш човаваңар база: „Чүнү чиир бис?“, „Чүнү ижер бис?“ азы „Чүнү кедер бис?“ – деп туруп бербеңер.

³²Өске чоннар улузу ол бүгү дээш хөлзеп чоруур. А Дээрде Адаңар силерге ол бүгү херек дээрзин билир.

³³Чүнү-даа мурнай Бурганның Чагыргазынга башкартырын кызыңар, Бурганның чөптүг-шынныг деп санаан чүвезинче чүткүңер. А Ол силерге арткан бүгү чүвени бээр.

³⁴Ынчангаш даартагы хүн дээш сагыш човаваңар. Даартагы хүн боду дээш боду сагыш човаар: хүн бүрүзүнде бодунуң ажаанзыралы баш ажыг боор».

Матфей 7

Өскелерни шиитпеңер

(Лк. 6:37-38, 41-42)

- ¹«Кымны-даа шиитпеңер, Бурган ынчан силерни база шиитпес.
- ²Чүге дээрге өскелерни канчаар шиидер-дир силер, Бурган силерни база ынчаар шиидер, а кандыг хемчээл-биле хемчээп бээр силер, Бурган силерге база ынчаар хемчээп бээр.
- ³Бодуңнуң караанда чудукту эскербейн чыткаш, эжиңниң караанда чартыны чүге эскерип каар сен?
- ⁴Бодуңнуң караанда чудук бар хиренде, эжиңге канчап: „Караанда чартыны ап кааптайн“ – дээр сен?
- ⁵Ийи арынның ол-дур! Баштай бодуңнуң караанда чудукту уштуп каавыт, эжиңниң караандан чартыны канчаар уштурун ынчан көрүп каар сен.
- ⁶Ыттарга ыдыктыг чүүлдер каап бербөңер, хаваннар мурнунга ак шуру эртине чашпаңар. Оон башка ыттар эглип келгеш, силерже халдап кээр, а хаваннар эртинөңерни таптай базып кааптар».

Дилениңер, дилеңер, эжикти соктаңар

(Лк. 11:9-13)

- ⁷«Дилениңер, Бурган силерге бээр; дилеңер, тып аар силер; эжикти соктаңар, Бурган силерге ажыдып бээр.
- ⁸Диленген кижини бүрүзү алыр, дилээн кижини бүрүзү тып алыр, соктаан кижини бүрүзүңге ажыдып бээр.
- ⁹Оглу хлеб айтырарга, силерниң араңардан кым олче даш сунарыл?
- ¹⁰А балык айтырарга, кым чылан сунуп чыдарыл?
- ¹¹Бузуттуг-бак-даа тургаш, ажы-төлүңерге буянныг белек берип билир болзуңарза, дээрде Адаңар Оон диленген улуска кайы хире эки чүүлдерни бербес деп!
- ¹²Ынчангаш силерге улус кандыг хамаарылгалыг боорун күзээр-дир силер, боттарыңар база улуска шак ындыг хамаарылгалыг

болуңар. Моисейниң хоойлузунуң база медээчилерниң өөредииниң алыс утказы мында болдур ийин».

Тар эжик
(Лк. 13:24)

13«Тар эжик дамчыштыр кириңер, чүге дээрге өлүм эжи алгыг, а ынаар чедире бээр орук делгем, хөй улус ол орук-биле бар чыдар.

14Ынчалза-даа мөңгө амыдыралдың эжи тар, а ынаар чедире бээр орук кызаа, ону тып чедип кээр улус эвээш».

Улусту кылган ажылының үре-түңнелинден билип аар
(Лк. 6:43-44; 13:25-27)

15«Меге медээчилерден кичээниңер. Олар силерге хой кежи эштип алган чедип кээр, а херек кырында араатан бөрүлөр боор.

16Оларны кылган ажылының үре-түңнелинден танып аар силер. Харагандан виноград чимизи азы тенниг оотпактан фи́га чимизи чыыр ийикпе?

17Шак ынчаар эки ыяш чагай чимис бээр, а багай ыяш багай чимис бээр.

18Эки ыяш багай чимис берип шыдавас, а багай ыяш эки чимис берип шыдавас.

19Эки чимис бербестээн ыяштарны кескеш, отче киир октаптар.

20Ынчангаш ындыг улусту кылган ажылының үре-түңнелинден танып аар силер.

21Мени: „Дээрги! Дээрги!“ – деп турар кижиге болган-на Дээрниң Чагыргазынче кирип шыдавас, а чүгле Мээң Дээрде Адамның күзел-соруун күүседип чоруур кижиге кирер.

22Шииткел хүнүнде Меңээ хөй улус: „Дээрги! Дээрги! Силерниң адыңардан суртаалдавайн келдивис бе? Силерниң адыңар-биле буктарны үндүр сывыртавайн турдувус бе?. Силерниң адыңар-биле дыка хөй кайгамчык чүүлдерни кылбадывыс бе?“ – дижи бээр.

²³Мен ынчан оларга үзе сөглээр мен: „Мен силерни кажан-даа билбес чордум. *Бачыт үүлгедикчилери, Менден ыраңар!*“»

Ийи аңгы бажың таваа

(Лк. 6:47-49)

²⁴«Ынчангаш Мээң бо сөстөрими дыңнап турар база херек кырында сагып чоруур кижиге бүрүзү бодунуң бажыңын даш кырынга тудуп алган угаанныг кижиге дөмей.

²⁵Чаъс кудуп, хемнер дажып, хат-шуурган киткээш, бажыңны хөме тавараан. А ол бузулбаан, чүге дээрге ооң таваан дашта салган-дыр.

²⁶Ынчаарга Мээң сөстөрими дыңнап турар, ынчалза-даа херек кырында сагывас кижиге бүрүзү бодунуң бажыңын элезин кырынга туткан сээдең кижиге дөмей.

²⁷Чаъс кудуп, хемнер дажып, хат-шуурган киткээш, бажыңны хөме тавараан. А бажың коргунчуг дааш-биле буступ кээп дүшкен».

²⁸Иисус ол чугаазын доозуптарга, чыылган чон Ооң берген өөредиин кайгап ханмаан.

²⁹Чүге дээрге Ол улусту ном-хоойлу тайылбырлакчызы ышкаш эвес, а эрге-чагырга ээлээн кижиге ышкаш өөредип турган.

Матфей 8

Кежи аарыг кижини экирткени

(Мк. 1:40-45; Лк. 5:12-16)

¹Иисус дагдан бадып кээрге, эндерик хөй чон Ону эдерип чорупкан.

²Аңаа кежи аарыг кижиге чедип келгеш, Ооң мурнунга дис кырынга олура дүшкеш: «Дээрги! Күзээр-ле болзуңарза, мени арыглап каап шыдаар силер» – дээн.

³Иисус холун сунуп, ол кижиге дээскеш, мынча дээн: «Күзеп тур мен, арыгланы бер!» Кеш аарыгы дораан-на ол кижиден сойлу берген.

⁴Иисус ынчан аңаа мынча дээн: «Дыңна, бо дугайында кымга-даа чугаалава. Бурганның бараалгакчызынга барып көстүп каг. Ооң



соонда Моисейниң хоойлузунда айытканын ёзугаар Бурганга өргүлден кыл. Сен ол өргүлүң-биле экирээниңни улуска херечилеп көргүскен боор сен».

Рим чүс шериг баштыңының чалказын экирткени

(Лк. 7:1-10)

⁵Иисус Капернаумга чедип кээрге, чүс шериг баштыңы Аңаа чоокшулап келгеш, дуза дилээн.

⁶Ол мынча дээн: «Дээрги, мээң бир чалчам бажыңымда чартыктааш, аажок хинчектенип чыдыр».

⁷Иисус аңаа: «Мен ам баргаш, ону экиртип каар мен» – деп харыылаан.

⁸Чүс шериг баштыңы мынча дээн: «Дээрги, бажыңымның эргинин Силерге артадырынга төлөп чок кижидир мен. Чүгле дужаап көрүңер: мээң чалчам ынчан экирий бээр.

⁹Мен бодум чагырга адаанда кижидир мен, бодумнуң чагырган шериглерим база бар. Оларның бирээзинге „Бар“ дээримге, бар чыдар; өскезинге „Бээр кел“ дээримге, чедип кээр; чалчамга „Мону кыл“ дээримге, кылып каар болгай».

¹⁰Иисус ындыг чугаа дыңнааш, кайгай берип, Ону эдерип чораан улуска мынча дээн: «Израиль чондан кымда-даа мындыг улуг бүзүрел барын көрбээнимни чугаалавас аргам чок-тур!»

¹¹Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: чөөн база барыын чүкте чурттардан келген хөй улус Дээрниң Чагыргазынга Авраам, Исаак болгаш Иаков олар-биле кады дойлаар олуттарны ээлептер.

¹²А Дээрниң Чагыргазын салгаар ужурлуг турган улус дүмбей караңгыже үндүр сывыртадып аар. Аңаа чүгле ы-сыы болгаш диштер кыжыраажы дыңналыр».

¹³Иисус оон чүс шериг баштыңыңа: «Чана бер. Бүгү чүве сээң бүзүрелиң ёзугаар болур» – дээн. Чүс шериг баштыңының чалказы ол дораан экирий берген.

Иисустуң хөй улусту экирткени

(Мк. 1:29-34; Лк. 4:38-41)

14Иисус Пётрнуң бажыңыга келгеш, ооң кат-иези халыын аарыгдан изип-хып чыдарын көрүп каан.

15Ол чыткан херээженниң холунга дээптерге, эъдиниң изии дораан чавырлы берген. Экирээн кижии туруп келгеш, Иисуска бараан болуп эгелээн.

16Кежээ дүшкенде, Аңаа хөй букшуураан улус эккелгеннер. Ол Бодунуң сөзү-биле буктарны үндүр сывыртааш, хамык аарыг улусту экиртип каан.

17Исайя медээчини дамчыштыр: *«Ол бистиң човалаңывысты Боду чүктөп, бистиң аарыгларывысты ап алды»* – деп медеглеттинген сөстөр ынчаар боттанганы ол.

Иисусту эдерери берге

(Лк. 9:57-62)

18Ону долгандыр турар мөөң чонну көрүп кааш, Иисус өөреникчилеринге хөлдүң ол чарыынче эжиндирип кеже бээрин дужааган.

19Аңаа бир ном-хоойлу тайылбырлакчызы чедип келгеш: «Башкы, кайнаар-даа баар болзуңарза, Силерни эдерер мен» – дээн.

20Иисус: «Дилгилер үңгүрлүг болур, дээрниң куштары уялыг болур, а Кижии амытан Оглунга кум кыннып аар чер безин тывылбас-тыр» – деп харыылаан.

21Ооң өске өөреникчизи Аңаа: «Дээрги! Баштай ачамны барып хөөржүдүп каарын чөпшээрер» – дээн.

22А Иисус аңаа мынча деп харыылаан: «Мени эдер! Өлүглер боттарының өлүг кижилерин хөөржүдүп тургай аан».

Иисустуң шуурганны томаартканы

(Мк. 4:35-41; Лк. 8:22-25)

23Иисус хемеже олуруптарга, өөреникчилери Ону эдерип олурупкан.

²⁴Хенертен хөлге күштүг шуурган эгелеп, чалгыглар хемени хөме шаап эгелээн. А Иисус удуп чыткан.

²⁵Өөреникчилери Ооң чанынга келгеш, Ону оттурупкаш: «Дээрги! Бисти камгалаңар, дүжүп өлдүвүс-ле!» – деп алгыржы бергеннер.

²⁶Иисус оларга мынча дээн: «Биче бүзүрелдиглер, чүге ындыг кортук силер?» Ол оон туруп келгеш, хат биле сугну томаарыыр кылдыр чагырарга, шуут-ла ыржым-шыпшың апарган.

²⁷Улус кайгаанындан аайын тыппайн турган: «Хат биле суг безин Аңаа чагыртып турар, бо чүү адам Кижил?»

Букшуураан ийи кижини экирткени

(Мк. 5:1-20; Лк. 8:26-39)

²⁸Иисус хөлдүң ол чарында Гадара черинче кежип кээрге, чевег-куйлардан Аңаа уткуй букшуураан ийи кижини үнүп келген. Олар аажок айбылдыг боорга, кым-даа ол оруктап чоруурундан сестир турган.

²⁹«Бурганның Оглу, Силерге бистен чүү херегил? – деп, олар алгыржып үнген. – Силер бисти доктааткан хуусаа бетинде хинчектээр дээш бээр келдиңер бе?»

³⁰Олардан ыракта бир кодан хаван одарлап чораан.

³¹Буктар Иисустан дилеп, ээрежип эгелээннер: «Бисти бо улустан үндүр сывырар болзуңарза, кодан хаванче чорудуп көрүңер!»

³²Иисус оларга: «Барыңар!» – дээн. Буктар улустан үнгеш, хаваннарже кире бергеннер. Ол дораан кодан хаван чүмү-биле кадыр элден хөлче шурай бергеш, дүжүп өлүп калган.

³³Хаван кадарчылары дезип ыңай болган. Олар хоорайга баргаш, болган бүгү чүүлдү, букшуурааннар-биле чүү болганын база, чугаалап четкеннер.

³⁴Хоорайжылар ынчан дөгережи Иисуска уткуй үнүп келгеннер. Ону көрүп кааш, оларның чурттаан черинден чоруй баарын Оон дилеп эгелээннер.

Матфей 9

Иисустуң чартыктаан кижиниң бачыттарын өршээгени

(Мк. 2:1-12; Лк. 5:17-26)

¹Иисус хөлдүң ол чарыынче хемелиг эжиндирип кеже бергеш, Бодунуң чурттаан хоорайынче ээп келген.

²Ынчан элээн каш кижини Аңаа боттарының чартыктаан эжин дөжээниң кырынга көдүрүп эккелген. Иисус оларның бүзүрелин көргөш, чартыктаан кижиге: «Дидим бол, оглум! Бачыттарың өршээттинген-дир» – дээн.

³Ынчан ном-хоойлу тайылбырлакчыларының чамдызы иштинде мынча деп бодаан: «Бо кижини Бурганны дорамчылааны ол!»

⁴Иисус оларның бодалдарын билир болгаш, мынча дээн: «Силерниң чүректериңерде чүгө ындыг бак сагыш барыл?

⁵Чүү беленил? „Бачыттарың өршээттинген-дир“ – дээри бе азы: „Туруп келгеш, чорувут“ – дээри бе?

⁶Ынчаарга Кижини амытан Оглу чер кырынга бачыттарны өршээр эргелиг дээрзин билип алыңар...» – Иисус ынчан чартыктаан кижиге мынча дээн: «Туруп келгеш, дөжээңни алгаш, бажыңыңче чорувут».

⁷Ол кижини туруп келгеш, бажыңынче чорупкан.

⁸Чыылган чон ону көргөш, коргуп-сүртеп, ындыг эрге-чагырганы кижини амытанга хайырлаан Бурганны алдаржыдып турган.

Иисустуң Матфей Левийни кый дээни

(Мк. 2:13-17; Лк. 5:27-32)

⁹Иисус ол черден ыңай чорупкаш, Матфей дээр кижини көрүп каан. Ол кижини үндүрүг хавырар черинге бодунуң ажылын кылып олурган. Иисус аңаа: «Мени эдерип чорувут» – деп чугаалаан. Матфей туруп келгеш, ону эдерип чорупкан.

¹⁰Ооң соонда Иисус бир-ле катап Матфейниң бажыңыңа чемненип олурда, аңаа хөй үндүрүг хавырыкчылары база өске-даа бачыттыг

кижилер чыгып келген. Олар Иисус болгаш Ооң өөреникчилери-биле кады чемненгеннер.

11 Фарисейлер ону көргөш, Иисустуң өөреникчилеринден: «Силерниң Башкыңар чүгө үндүрүг хавырыкчылары-биле база бачыттыг улус-биле кады чемненип олурарыл?» – деп айтырганнар.

12 Ону дыңнап кааш, Иисус мынча дээн: «Эмчи кадык эвес, а аарыг улуска херек болгай.

13 Баргаш: „Өргүлдү эвес, энерелдиг бооруңарны күзеп тур мен“ – дээн сөстөрниң утказын билип алыңар. Мен бо делегейге „Актыг, бачыт чок бис“ дээр улусту эвес, а бачыттыг улусту кый дээр дээш келген мен!»

Шээрленириниң дугайында

(Мк. 2:18-22; Лк. 5:33-39)

14 Ооң соонда Иисуска Иоанның өөреникчилери келгеш: «Чүгө бис база фарисейлер үргүлчү шээрленир улус бис, а Силерниң өөреникчилериңер чүгө шуут ынчанмазыл?» – деп айтырыг салганнар.

15 Иисус оларга мынча деп харыылаан: «Күдээ оол олар-биле кады турар шагда, куда доюнга ооң эштери оолдар кудараар деп бе? Ынчалза-даа күдээ оолду олардан чарып аппаар хүннер чедип кээр, чогуум-на ынчан олар шээрлени бээр.

16 Кым-даа эрги хепке чаа пөстен чамашкы салбас, ынчаар болза, чамашкы эрги пөстү чыырылдыр тыртыптар, а ойбак оон-даа улуг апаар.

17 Кым-даа чаа дүшкен араганы эрги көгээржикче кутпас. Ынчаар болза, чаа арага көгээржикти деже тептер, ынчан арага-даа төктүп каар, көгээржик-даа сандан үнер. Чаа араганы чаа көгээржикче кудар херек, ынчан арага-даа, көгээржик-даа бүдүн-бүрүн артар».

Дарганың уруун диргискени болгаш аарыг херээженни экирткени

(Мк. 5:21-43; Лк. 8:40-56)

18 Иисус олар-биле чугаалажып турда, Аңаа бир дарга кижичедип келгеш, дис кырынга олуруп, мөгейгеш: «Мээң уруум өлүрүнүң

кырында тур, ынчалза-даа Силер чедип келгеш, холуңарны аңаа дегзип көрүңер – ол дириг артар» – дээн.

¹⁹Иисус өөреникчилери-биле кады ону эдерип чорупкан.

²⁰Хенертен он ийи чыл дургузунда ханы төктүп аараан херээжен кижини Иисустуң артындан чедип келгеш, Ооң хевиниң ужунга дээй каапкан.

²¹Ол иштинде: «Ооң оода-ла хевинге дээпсимзе, экирий бээр боор мен» – деп бодаан.

²²Иисус эргилгеш, ону көрүп кааш: «Кызым, дидим бол! Бүзүрелиң сени экиртип-камгалап кагды» – дээн. Шак ол өйден бээр демги херээжен кадык апарган.

²³Иисус дарганың бажыңынче кирип келгеш, шоор ойнакчыларын база аймап-хөлзээн чонну көрүп каан.

²⁴Ол: «Үнүп чоруңар! Бо уруг өлбээн, а удуп чыдар кижини ышкажыл» – дээн. Ынчаарга улус Ону кочулап эгелээн.

²⁵Хамык улусту албадап үндүрүптерге, Иисус уругнуң өрээлинче киргеш, ооң холундан тудуп аарга, ол туруп келген.

²⁶Болган чүүл дугайында дамчыыр чугаа ук черни бир кылдыр тарай берген.

Иисустуң ийи согур кижини база үнү чок кижини экирткени

²⁷Иисус оортан чоруптарга, ийи согур кижини Ону эдерип: «Давидтиң Оглу, бисти кээргеп көрүңер!» – деп кыйгырып чораан.

²⁸Иисус бажыңче кире бээрге, согурлар Аңаа чоокшулап келген. Ол: «Силерге Мээң дузалап шыдаарымга бүзүрөп тур силер бе?» – деп айтырган. Согурлар: «Ийе, Дээрги!» – деп харыылааннар.

²⁹Иисус ынчан оларның карактарыңга деггеш: «Бүзүрелиңер аайы-биле ынчалдыр болгай аан» – дээн.

³⁰Ол-ла дораан оларның карактары көре берген. А Иисус оларга: «Кым-даа Мени кымыл дээрзин билбес болзун» – деп аажок шыңгыы чагып каан.

³¹Ынчалза-даа ол ийи кижичоруй баргаш, Ооң дугайында чугааны чоок-кавыга тарадыпкан.

³²Олар оон чаа-ла чоруп турда, кезек улус Иисуска букшуураан, үнү чок кижичоруй эккелген.

³³Букту үндүр сывырыптары билек, үнү чок кижичоруй чугааланып эгелээн. Улус кайгап-харап: «Израильге ындыг чүвени улус кажан-даа көрбээн!» – дижип турган.

³⁴А фарисейлер: «Иисус буктарны оларның ноянының күжү-биле үндүр сывырып турар-дыр» – деп турганнар.

Кадарчы чок хойлар

³⁵Иисус бүгү хоорайларны, суурларны эргий кезип, синагогаларга улусту өөредип, Дээрниң Чагыргазының дугайында Буянныг Медээни суртаалдап база кандыг-даа аарыг-аржыктан экиртип чораан.

³⁶Чыылган мөөң чонну көргөш, Иисус улусту кээргей берген, чүге дээрге олар, кадарчызы чок хойлар дег, канчаар-даа харык чок база могап-турупкан болганнар.

³⁷Ол өөреникчилеринге мынча дээн: «Ажаар дүжүт хөй, а ажилдаар улус эвээш-тир.

³⁸Ынчангаш дүжүт ажаалдазының Ээзинден дилеңер: Ол шөлдерже ажилдаар улустан ам-даа чорутсун».

Матфей 10

Иисустуң он ийи элчинни шилип алганы
(Мк. 3:13-19; 6:7-13; Лк. 6:12-16; 9:1-6; 10:1-12)

- ¹Иисус Бодунуң эң чоок он ийи өөреникчизин чыып алгаш, оларга буктарны үндүр сывырар база кандыг-даа аарыг-аржыктан экиртир эрге-күштү берген.
- ²Он ийи элчинниң аттары бо-дур: оларның баштайгызы боор Пётр деп адаткан Симон биле ооң дуңмазы Андрей, Зеведейниң оглу Иаков биле ооң дуңмазы Иоанн,
- ³Филипп биле Варфоломей, Фома биле үндүрүг хавырыкчызы Матфей, Алфейниң оглу Иаков биле Фаддей,
- ⁴Симон Кананит биле сөөлүндө барып Христосту садыпкан Иуда Искариот.
- ⁵Иисус он ийи элчинин чорудуп тура, мындыг айтышкын берген: «Өске чоннар улузунче-даа, Самарияның хоорайларынче-даа барбаңар.
- ⁶Хамыктың мурнунда израиль чоннуң азып читкен хойлар дег улузунче барыңар.
- ⁷Баргаш: „Дээрниң Чагыргазы чоокшулап келген-дир!“ – деп суртаалдаңар.
- ⁸Аарыг улусту экиртиңер, өлүглерни катап диргизиңер, кеш аарыглыг улусту арыглаңар, буктарны үндүр сывыртаңар. Халаска алган силер – халаска бериңер.
- ⁹Орукче үнерде, бодуңарга алдын, мөңгүн, чес чоостар албаңар.
- ¹⁰Орукче үнерде, диленир хап-сава-даа, солуттунар хеп-даа, кедер идик-даа, даянгыш-даа албаңар, чүге дээрге ажылдаан кижиге амыдыраар аыш-чеминге төлептиг боор.
- ¹¹Кандыг-бир хоорайга азы суурга чедип келгеш, ында төлептиг кым барын билип алгаш, чоргузеге чедир ооң бажыңыга туруңар.
- ¹²Ол бажыңче кирип келгеш, ээлериң мендиленер.

13 Олар силерниң мендиңерге төлептиг болза, күзээн амыр-тайбыңыңар орта артып калзын, а төлептиг эвес болза, аңаа күзээн амыр-тайбыңыңар чогуу бүтпезин.

14 А кандыг-бир кижилерни хулээп албас база сөзүңерни дыңналас болза, ол бажыңдан азы хоорайдан чоруп тура, будуңарда довуракты-даа кактап кааптыңар.

15 Силерге алыс шынны чугаалап тур мен: ол хоорайга көөрдө, Содом биле Гоморрага безин шийткел хүнүндө өршээл улуг боор».

Истеп-сүрүүшкүннөр дугайында сагындырыг

(Мк. 13:9-13; Лк. 12:2-12; 21:12-17)

16 «Дыңнаңар, Мен силерни кокайлар аразынче хураганнарны дег чорудуп тур мен. Ынчангаш чыланнар дег кажар, көгө-бугалар дег кем чок болуңар.

17 Улустан кичээниңер. Олар силерни шийдери-биле дээди Чөвүлелдерге хулээдип, синагогаларга эриидей бээр.

18 Мен дээш силерни чагырыкчылар болгаш хааннар мурнунга эккеп тургузуптар, ынчан оларга база өске чоннар улузунга Мээң дугайымда херечилээр силер.

19 Олар силерни эккээрге, чүнү база канчаар чугаалаарыл деп сагыш човаваңар. Чүнү чугаалаарыңар силерге ол шакта илерей бээр.

20 Чүгө дээрге силер эвес, а Адаңарның Сүлдези силерни дамчыштыр чугаалай бээр.

21 Акызы дуңмазын, ачазы ажы-төлүн өлүрери-биле бериптер. Ажы-төлү база ада-иезинге удур тура халааш, оларны өлүрери-биле бериптер.

22 Хамык улус Мен дээш силерни көрбөстей бээр. Ынчалза-даа эчизинге чедир шыдашкан кижилер камгалалды алыр.

23 Силерни бир хоорайга истеп-сүрө берзе, өскезинче дезиптиңер. Силерге алыс шынны чугаалап тур мен: Израильдиң хамык

хоорайларын эргий кезип четтикпээниңерде-ле, Кижиг амытан Оглу чедип кээр.

24Өөреникчи башкызындан бедивес, а чалча дээргизинден бедивес.

25Өөреникчи башкызынга деңнешсе, сеткили ханар, а чалча дээргизинге деңнешсе, сеткили ханар. Бажың ээзин Веелзевул деп адаар болза, ооң өг-бүлезиниң улузун оон-даа дора кылдыр адавас бе?

26Ынчангаш олардан кортпаңар. Көстү бербес хире чажыт чүү-даа чок база илерей бербес хире бүдүү чүү-даа чок.

27Мээң силерге караңгыда чугаалаан чүвемни хүннүң чырыында чугаалаңар, силерниң кулааңарга сымыранган чүвемни шупту улуска дыңналдыр медеглеңер.

28Кижилерден кортпаңар: олар мага-ботту өлүрзе-даа, сеткилиңерни өлүрүп шыдавас. Сеткилиңерни-даа, мага-бодуңарны-даа тамыже киир октааш, узуткап шыдаар Бургандан коргуңар.

29Ийи бора-хөкпешти бир чес чоос-биле садып албас ийикпе? Ындыг-даа болза, Адаңарның күзел-соруу чокта, оларның чаңгызы-даа черже кээп дүшпес.

30А силерниң бажыңар дүгүн безин санап каан болдур ийин!

31Ынчангаш кортпаңар: силер эндерик хөй бора-хөкпештен үнелиг силер!

32Мени улус мурнунга ажыы-биле хүлээп көөр кижиг бүрүзүн Мен база Дээрде Адамның мурнунга хүлээп көөр мен.

33А Менден улус мурнунга ойталаар кижиден Мен база Дээрде Адамның мурнунга ойталаар мен».

Христоска бүрүн шынчы болуңар

(Лк. 12:51-53; 14:26-27)

34«Мени бо делегейже амыр-тайбың эккээр дээш келген деп бодаваңар. Амыр-тайбың эвес, а аңгылажыг хылыжы эккээр дээш келген мен.

³⁵Мен оглун ачазындан, уруун авазындан, кеншин кунчуундан аңгылаар дээш келген мен.

³⁶Кижиге өг-бүлезиниң улузундан өжээнниг дайзыннап турбас апаар.

³⁷Ава-ачазынга Менден артык ынак кижиге Меңээ таарышпас. Оглу-кызынга Менден артык ынак кижиге Меңээ таарышпас.

³⁸Бодунуң шаажылал ыяжын чүктевес база Мени эдерип чорбас кижиге Меңээ таарышпас.

³⁹Бодунуң амы-тынын камгалап алыксаан кижиге амы-тынын ышкынып алыр. Ынчаарга амы-тынын Мен дээш ышкынар кижиге амы-тынын тып алыр.

⁴⁰Силерни хүлээп аар кижиге Мени хүлээп ап турары ол, а Мени хүлээп аар кижиге Мени айбылап чоруткан Адамны хүлээп ап турары ол.

⁴¹Бурганның медээчизин, медээчи-дир сен дээш, хүлээп аар кижиге медээчи кижини дег шаңнал алыр. А чөптүг-шынныг кижини, чөптүг-шынныг-дыр сен дээш, хүлээп аар кижиге ооң алыры дег шаңнал алыр.

⁴²Бо ынай, кошкак улустуң бирээзинге, Мээң өөреникчим болганы дээш, аяк ишти-даа соок суг кудуп бээр кижиге бар болза, ол бодунуң шаңналын канчап-даа чидирбес дээрзин силерге чугаалап тур мен».

Матфей 11

Иоанн Медеглекчиниң дугайында

(Лк. 7:18-35)

¹Бодунуң он ийи өөреникчизинге суртаалдап дооскаш, Иисус Галилеяның хоорайларынга улусту өөредири-биле база суртаалдаары-биле улаштыр чорупкан.

²⁻³Кара-бажыңга чыткан Иоанн Христостуң кандыг ажыл-үүле кылып турарын дыңнааш, Олче бодунуң өөреникчилерин: «Чедип кээр ужурлуг Кижиге Силер силер бе азы өскезин манаар бис бе?» – деп айтырары-биле чорудупкан.

⁴Иисус оларга мынча деп харыылаан: «Көрүп база дыңнап турар чүвеңерни Иоаннга дамчыдып чедиңер:

⁵*согурлар каракталып, аскактар кылаштап, кеш аарыглыглар арыгланып, дүлейлер дыңнап, өлгеннер катап дирлип, ядыыларга Буянныг Медээни дыңнадып турарын чугаалаар силер.*

⁶Меңээ бүзүрелин чидирбес кижини амыр-чыргалдыг боор».

⁷Иоанның өөреникчилери чоруй баарга, Иисус чонга ооң дугайында чугаалап эгелээн: «Ээн кургаг ховуже чүнү көөр дээш барып чордуңар? Хатка чайгаткан кулузунну бе?

⁸Ындыг эвес болза, чүнү көрүп чордуңар? Каас-коя хептиг кижини бе? Ынчалза-даа каас-коя хептиг улус хааннар ордуларынга чурттаар болгай.

⁹Чүнү көөр бис деп бодадыңар? Бурганның медээчизин бе? Ийе, медээчини. Харын силерге чугаалап тур мен: ол – медээчиден-даа артык кижини-дир.

¹⁰Бижилгеде ол дугайында Бурганның: *„Көр даан, Мээң төлээм Сээң мурнунда орукту белеткеп берзин дээш, ону Сени мурнай чорудуп тур мен“* – дээн кижизи ол-дур.

¹¹Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: чер кырынга чурттап чораан бүгү улустуң аразында Иоанн Медеглекчиден артык бедик кижини чок. Ынчалза-даа Дээрнин Чагыргазында эң чөгөнчиг кижини оон улуг боор.

¹²Иоанн Медеглекчинин суртаалдап эгелээн хүннеринден эгелээш, амдыгаа чедир Дээрнин Чагыргазынга удур халдаашкын чоруп келген база хөй улус Чагырганы күш-биле эжелеп алыксап турар.

¹³Бурганның хамык медээчилери болгаш ыдыктыг хоойлу Иоанның кээр мурнунда ол бүгүнүң дугайында өттүр билип медеглеп турганнар.

14А хүлээп аар деп бодаар болзунарза, Иоанн дээрге чедип кээр ужурлуг Илия ол-дур.

15Дыңнаар кулаа бар кижидыңназын!

16Бо салгалдың улузун Мен кымның-биле деңнэйн? Олар базаар шөлүңге олуруп алгаш, бир чамдызы өскелеринге мынча деп алгырышкан бичии уруглар олчаан-дырлар:

17„Бис силерге лимбилеп бердивис, а силер самнавадыңар. Бис силерге кажыдал ыры ырлап бердивис, а силер ыглашпадыңар“.

18Иоанн чедип келгеш, аъш-чем чивес, арага ишпес боорга, олар: „Букшуураан“ – дижир-дир.

19Кижиды амытан Оглу чедип келгеш, чемненир, ижер боорга, олар: „Көрүңер, чазый, арагачы хей-дир, үндүрүг хавырыкчылары болгаш бачытка борашканнарның өңнүү-дүр“ – дижир-дир. А мерген угаан бодунуң ажыл-херээ-биле шынзыттынар».

Галилеяның бүзүрөвээн хоорайларыңа кеземче

(Лк. 10:13-15)

20Оларның аразыңа дыка хөй кайгамчык чүүлдерни кылырга-даа, бачыттар үүлгедиринден ойталаваан хоорайларның чурттакчыларын Иисус ынчан буруудадып эгелээн:

21«Хоразин, ат болур сен! Вифсаида, ат болур сен! Силерге көргүскеним дег кайгамчык чүүлдер Тир, Сидон хоорайларга болгулаан болза, олар шагда-ла бачыттарын миннип, качыгдалдың самдар хевин кедип, баштарын хүл-биле бызаарлар ийик.

22Ынчангаш шииткел хүнү кээрге, силерге көөрдө, Тир биле Сидонга безин өршээл улуг боорун чугаалап тур мен.

23Капернаум, сен база-ла дээрге чедир көдүрлүрүн кордадың бе? Чок, тамыже дүңдерлип дүжер сен! Чүге дээрге сеңээ көргүскеним дег кайгамчык чүүлдерни Содомга база кылган болза, ол хоорай бөгүңге чедир турар ийик.

²⁴Ынчангаш шииткел хүнү кээрге, сеңээ көөрде, Содомга безин өршээл улуг боорун силерге чугаалап тур мен!»

Адазы болгаш Оглу

(Лк. 10:21-22)

²⁵Иисус ол өйде мынча дээн: «Ачай, дээр биле черниң Дээргизи! Бо чүүлдерни мерген угаанныглар болгаш эртем-билиглиглерден чажыргаш, чаштарга көргүскениң дээш, Сени алдаржыдып тур мен!

²⁶Ийе, Ачай, Сээң күзел-сорууң ындыг болган.

²⁷Бүгү чүүлдү Адам Меңээ хүлээдип берген. Адазындан аңгы кым-даа Оглун билбес, Оглу болгаш Оглунуң ону айтып бээрин күзээн улузундан өске кым-даа Адазын база билбес».

Могоп турупканнарның тамчык-дыжы

²⁸«Могоп турупкан, аар чүък чүктээн улус дөгере Меңээ келиңер! Мен силерге тамчык-дышты хайырлаар мен.

²⁹Мээң чагыгларымны бодуңарга хомут дег кеткеш, Менден өөренип алыңар, Мен биче сеткилдиг болгаш чөпшүл чүректиг мен, ынчангаш чуртталгаңарны тамчык-дыш бүргей бээр.

³⁰Чүге дээрге Мээң чагыгларым хомуду чиик база Мээң чүдүртүр чүьгүм аар эвес».

Матфей 12

Амыр-дыш хүнү дугайында айтырыг

(Мк. 2:23-28; Лк. 6:1-5)

¹Ол үеде, амыр-дыш хүнүнде, Иисус тарып каан шөлдү таварты бар чыткан. Ооң өөреникчилери аштааш, сыпта тараа баштарын үзе соккаш, ууштап чий бергеннер.

²Фарисейлер ону көргөш, Аңаа мынча дээннер: «Көрүңер! Силерниң өөреникчилериңер амыр-дыш хүнүнде ыдыктыг хоойлунуң хораан чүвезин кылып турлар».

³Иисус ынчан олардан айтырган: «Боду-даа, кады чораан өөрү-даа аштай бээрге, Давид хаанның чүнү кылганын номчуваан силер бе?

⁴Ол Бурганның өргээзинче киргеш, ооң боду-даа, кады чораан улузу-даа чип болбас, а чүгле Бурганның бараалгакчылары чиир ужурлуг ыдыктаан хлебти чипкен болгай.

⁵Амыр-дыш хүнүнде Бурганның бараалгакчылары Бурганның өргээзинге ажылдап, оозу-биле ол хүннү сагывайн турарын, ынчалза-даа буруулуг диртпезин Моисейниң хоойлузундан номчуваан силер бе?

⁶А мында Бурганның өргээзинден-даа артык чугула Кижин барын чугаалап тур мен.

⁷Бижилгеде: „Өргүлдү эвес, энерелдиг бооруңарны күзеп тур мен“ – дээн сөстөрниң утказын билген болзуңарза, буруу чок улусту буруу шаппас ийик силер.

⁸Ийе, Кижин амытан Оглу – амыр-дыш хүнүнүң-даа Дээргизи-дир!»

Када берген холдуг кижини экирткени

(Мк. 3:1-6; Лк. 6:6-11)

⁹Ол черден чорупкаш, Иисус демги фарисейлерниң синагогазынга кирип келген.

¹⁰Аңаа када берген холдуг кижин турган. Фарисейлер Иисустан: «Амыр-дыш хүнүнде улус экиртирин ыдыктыг хоойлу чөпшээрээр бе?» – деп айтырганнар. (Херек кырында олар Ону буруудадыр эвин бодап турганнар.)

¹¹Иисус оларга мынча деп харыылаан: «Силерниң кайы-бирээңер хойлуг турган, а оозу амыр-дыш хүнүнде оңгарже кире берген дижик. Ол баргаш, хоюн ушта тыртып албас чүве бе?

¹²А кижин хойдан оранчок үнелиг! Ындыг болганда, амыр-дыш хүнүнде буюн кылырын чөпшээрээн-дир».

¹³Иисус оон када берген холдуг кижиге: «Холуң бээр сун» – дээн. Ол холун сунуп бээрге, оозу ол дораан, өскези дег, кадык апарган.

¹⁴А фарисейлер үнгеш, Иисусту канчап чок кылырын сүмележи бергеннер.

Бурганның шилип алган Чалказы

¹⁵Иисус ону билип кааш, оортан чоруй барган. Эндерик хөй чон Ону эдерип чорупкан, а Ол хамык улусту экиртип каан.

¹⁶Ынчалза-даа Иисус экирээннерге Ооң дугайында улуска чугаалаарын хоруп каан.

¹⁷Бурганның Исаяя медээчини дамчыштыр мынча дээн сөстери ынчаар боттанган чүве-дир:

¹⁸*«Мээң шилип алган Чалчам бо-дур. Мээң ханы ынак Кижим, Мээң сеткилимге кирер Кижиге – Ол-дур. Мен Ону Бодумнуң Сүлдөм-биле бүргээр мен. Ол өске чоннар улузунга чөптүг шиткелди медеглээр!*

¹⁹*Ол алгырбас база кырышпас, улус Ооң үнүн кудумчуларга дыңнапас.*

²⁰*Чөптүг шиткелди тишелгеже эккелбээн шаанда, Ол шала сынган хыыргышты сыйбас, имистелген чырыткыны өжүрбес.*

²¹*Хамык чоннар Ооң адынга идегээр».*

Иисус болгаш Веелзевул

(Мк. 3:20-30; Лк. 11:14-23)

²²Ооң соонда Иисуска артында согур, артында үнү чок букшуураан кижиге эккелгеннер. Иисус ону экиртип каарга, ол чугааланып база көрүп эгелээн.

²³Улус аажок кайгап: «Бо Иисус Давидтиң Оглу бооп болур бе?» – деп айтырып турган.

²⁴Фарисейлер ону дыңнааш: «Буктарны Ол чүгле оларның чагырыкчызы Веелзевулдуң күжү-биле үндүр сывырып турар-дыр» – дээннер.

²⁵Иисус оларның бодалдарын билир болгаш, мынча дээн: «Иштинден аңгыланып эгелээн күрүне бүрүзү үр болбайн буураар, аңгыланчып, кырышкан хоорай азы өг-бүле бүрүзү бүдүн турбас.

²⁶Эрлик боду эрликти үндүр сывырар болза, ол боду бодунга удур месилдешкени ол-дур. Ооң күрүнези бүдүн туруп шыдаар бе?

²⁷Мен Веелзевулдуң күжү-биле буктарны үндүр сывырып турар болзумза, силерниң өөреникчилериңерге буктарны үндүр сывырар күштү кым берип турарыл? Ынчангаш өөреникчилериңер боттары силерни шииткей аан.

²⁸Ынчалза-даа Мен буктарны Бурганның Сүлдези-биле үндүр сывырып турар болзумза, Бурганның Чагыргазы силерге ылап-ла келгени ол-дур.

²⁹Мөге-шыырак кижини баштай хүлүп албас болза, кым ооң бажыңынче кирип, эт-хөреңгизин оорлап шыдаарыл? Чүгле хүлүп алгаш, ол ооң бажыңын үптөп шыдаар.

³⁰Мээң-биле кады эвес кижини Меңээ удур база ол ышкаш Мээң-биле кады чыгбас кижини төтчеглеп турар.

³¹Ынчангаш силерге чугаалап тур мен: улустуң кандыг-даа бачыды база бак сөгленири өршээттинер, ынчалза-даа Ыдыктыг Сүлдени бак сөглээри өршээттинмес.

³²Кижини амытан Оглунга удур сөс сөглээн кижини бар болза, ону өршээп болур, ынчалза-даа Ыдыктыг Сүлдени бак сөглээр кижини ам-даа, кажан-бир шагда-даа өршээл албас.

³³Ыяшты эки деп санаар болзуңарза, ооң чимизи база чаагай боор, а ыяшты ирик деп санаар болзуңарза, ооң чимизи база багай боор. Ыяшты чимизинден танып аар.

34Чылан сыскындылары! Бузуттуг-бак хиреңерде, канчап буянныг чүве чугаалаар силер? Кижиниң чүрээнде чүү бар болдур, ол ооң аксындан үнер болгай.

35Буянныг кижини буян шыгжаан черинден буянын уштуп кээр, а бузуттуг кижини бузут шыгжаан черинден бузудун уштуп эккээр.

36Шииткел хүнү кээрге, шупту улус эдипкен хоозун сөзү дээш харыы тударын силерге чугаалап тур мен.

37Сөзүңнү барымдаалап, сени агартыр азы шиидер».

Иона медээчиниң демдээ

(Мк. 8:11-12; Лк. 11:29-32)

38Ынчан чамдык ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш фарисейлер Иисуска: «Башкы, Силерниң биске кандыг-бир кайгамчык демдектен көргүзериңерни күзеп тур бис» – дээннер.

39Иисус мынча деп харыылаан: «Бузуттуг болгаш бачыттыг салгал! Бадыткал демдээн негезиңерзе-даа, Иона медээчини дамчыштыр бергенинден өске демдек көрбес силер.

40Ионаның далай амытанының хырнынга үш дүн-хүннү эрттиргени дег, Кижини амытан Оглу база черниң ханы дүвүнге үш дүн-хүн дургузунда турар.

41Ниневияның чурттакчылары шииткел хүнүнде бо салгалдың улузу-биле кады турупкаш, оларны буруудады бээрлер, чүге дээрге ниневийжилер Ионаның суртаалын дыңнааш, бачыдын билингеннер-дир. А ам мында Ионадан-даа артык улуг Кижини бар-дыр!

42Мурнуу чүктүң кадыны Шииткел хүнүнде бо салгалдың улузу-биле кады турупкаш, оларны буруудады бээр, чүге дээрге ол кадын Соломон хаанның мерген угаанныг өөредиин дыңнаар дээш, черниң өске кыдыындан кээп чораан-дыр. А ам мында Соломондан-даа артык улуг Кижини бар-дыр!»

Буктуң ээп кээри

(Лк. 11:24-26)

⁴³«Бук кижиден үне бергенде, амыр-дыш дилеп, суг чок черлерге тояп-тояп, дилээн чүвезин тыппайн баар.

⁴⁴Ол ынчан мынча дээр: „Каапканым эрги бажыңымче дедир чана берейн“. Оон демги кижиге эеп келгеш, чурттап турган черин аштап-ширби, эдип-чазап каанын база ооң ээн турарын эскерип каар.

⁴⁵Бук ынчан чоруткаш, бодундан-даа каржы өске чеди букту эдертип эккелгеш, ол кижиге кирип, аңаа чурттай бээрлер. Ынчан ол кижиниң сөөлгү байдалы мурнунда турганындан-даа дора апаар. Бо салгалдың бузуттуг улузу-биле база ындыг болур».

Иисустуң ёзулуг өг-бүлөзи

(Мк. 3:31-35; Лк. 8:19-21)

⁴⁶Иисус чон-биле чугаалажып турда, Ооң авазы биле дуңмалары бажың даштынга чедип келгеннер: олар Ооң-биле чугаалажыр бодаан чүведир.

⁴⁷Бир кижиге Аңаа: «Аваңар биле дуңмаларыңар даштын Силер-биле чугаалажыр бодап келген-дир» – дээн.

⁴⁸А Иисус ол кижиге: «Мээң авам база ха-дуңмам кымнар болур чүвөл?» – дээн.

⁴⁹Оон Бодунуң өөреникчилеринче холу-биле айыткаш, мынча дээн: «Мээң авам база ха-дуңмам бо-дур.

⁵⁰Дээрде Ачамның күзел-соруун күүседип чоруур кижиге бүрүзү Мээң ха-дуңмам база авам боор болгай».

Матфей 13

Тараа чажыкчызының дугайында угаадыглыг чугаа

(Мк. 4:1-9; Лк. 8:4-8)

¹Ол хүн Иисус бажыңдан үнгеш, хөл эриинге барып олуруп алган.

²Ону эңдерик хөй чон үглөп кээрге, Ол хемеже олуруп аар ужурга таварышкан, а хамык улус эрикке турган.

³⁻⁴Иисус угаадыглыг чугаалар дузазы-биле оларга хөй чүве чугаалап берген. «Тараа чажыкчызы тараа үрезини чажып үнүп келген – деп, Ол эгелеп алган. – Чажыкчы үрезинин чажып турда, ооң чамдыызы орук кыдыынга кээп дүшкен – куштар ужуп келгеш, ол үрезинни соктап чипкен.

⁵Чамдыызы сай-даштыг, хөрзүнү чуга черже кээп дүшкен. Ол үрезиннер удатпайн өзүп үнүп келген, чүге дээрге хөрзүн кылын эвес болган.

⁶Ынчалза-даа хүн хүннеп келгеш, өзүмнерни өрттендир шонуптарга, ханы дазыл тыртпаанындан, олар кадып калган.

⁷Чамдыызы тенниг хонакче кээп дүжерге, ол тенниг хонак сырый өскеш, оларны боой базырыпкан.

⁸А бир чамдыызы үнүш-дүжүткүр хөрзүннүг черже кээп дүшкеш, чашканындан чүс, алдан база үжен дакпыр хөй дүжүт берген.

⁹Дыңнаар кулаа бар кижидыңназын!»

Угаадыглыг чугааларның утказы

(Мк. 4:10-12; Лк. 8:9-10)

¹⁰Иисустуң өөреникчилери чоокшулап келгеш, Аңаа айтырыг салганнар: «Силер улусту чүге угаадыглыг чугаалар дузазы-биле ойзуп өөредир силер?»

¹¹Иисус мынча деп харыылаан: «Силерге Дээрниң Чагыргазының чажыттарын билип алырын хайырлаан-дыр, а оларга ону хайырлаваан-дыр.

¹²Кымда чүве барыл, аңаа оон-даа хөйүнү эгээртинмес кылдыр бээр. А кымда чүве чогул, ооң бар чүвезин безин хунаай бээр.

¹³Олар көрзе-даа, эскербес, дыңназа-даа, дыңнаваз база угаап билбес боорга, оларга угаадыглыг чугаалар чугаалап турар мен.

14Исайяның дараазында өттүр билген медеглели олар-биле ынчалдыр боттанганы ол-дур: „*Дыңнааш-даа, угаап билбес-тир силер, көргөш-даа, эскербес-тир силер.*

15 *Бо дээрге чүректери дашталып калган, кулаан кумнап, караан хаптап алган чон-дур – оон башка караа-биле көрүп, кулаа-биле дыңнап, чүрээ-биле угаап билиптер турган ийик; оон башка олар Менче чедип кээр ийик, а Мен оларны экиртир ийик мен“ .*

16А силерниң карааңар көрүп, кулааңар дыңнап турар – амыр-чыргалдыг-дыр силер.

17Силерге алыс шынын чугаалап тур мен: Бурганның хөй медээчилери болгаш чөптүг-шынныг улус силерниң көрүп турар чүвеңерни көрүксээн-даа болза, көрбээннер база силерниң дыңнап турар чүвеңерни дыңнаксаан-даа болза, дыңнавааннар».

**Иисустуң тараа чажыкчызының дугайында угаадыглыг чугааны
тайылбырлааны**

(Мк. 4:13-20; Лк. 8:11-15)

18«Ынчангаш тараа чажыкчызы дугайында угаадыглыг чугааның тайылбырын дыңнаңар.

19Дээрниң Чагыргазының дугайында медээни дыңнап олура, ону угаай албас кижиге турар болза, эрлик чедип келгеш, ооң чүрээнде чашкан медээни оорлап аппаар. Орук кыдыынче чашкан үрезин ол-дур.

20А сай-даштыг черже чашкан үрезин дээрге медээни дыңнаан дораанна, ону өөрүшкү-биле хүлээп алыр кижиге-дир.

21Ынчалза-даа ол кижиге бодунда дазыл чок болгаш, турум эвес боор. Ооң соонда медээ ужун бергелерге азы истеп-сүрүүшкүнге таваржы бээр болза, ол-ла дораан күткүттүрүп, өскээр чайгыла бээр.

22Тенниг хонакка чашкан үрезин дээрге медээни дыңнап турар, ынчалза-даа амгы амыдыралының ажаанзырал-човаа база байлакшыл дуурайы медээни боой базырыптарга, ооң үрезини дүжүт бербес кижиге-дир.

²³А үнүш-дүжүткүр хөрзүннүг черге чашкан үрезин дээрге медээни дыңнааш, угаап шыдаар кижидир. Ындыг кижидир чашканындан чүс, алдан база үжен дакпыр хөй дүжүт бээр».

Бок үнүш дугайында угаадыглыг чугаа

²⁴Оон Иисус оларга база бир угаадыглыг чугаа чугаалап берген: «Дээрниң Чагыргазы бо үлегерге дөмей болуп турар. Бодунуң шөлүнге эки үрезин тарып алган кижидир турган.

²⁵Дүне, хамык улус удуп чыдырда, ооң дайзыны келгеш, кызыл-тас аразынга бок үнүш тарып каапкаш, арлы берген.

²⁶Оон кызыл-тас сыптары өзүп үнгеш, кулакталы бээрге, бок үнүштер база үнүп келген.

²⁷Шөлдүң ээзинге чалчалары келгеш: „Дээрги! Силер шөлге эки үрезин тарыдыңар чоп. Ында бок үнүш кайыын келген чоор?“ – дээннер.

²⁸Ээзи оларга: „Бир дайзынымның үүлгеткен херээ-дир ол“ – дээн. Чалчалары аңаа: „Бис баргаш, бок үнүштү чулуп кааптаалы бе?“ – дээннер.

²⁹Ол ээ кижидир: „Хей боор, бокту чулуп тура, кызыл-тасты база чулуп кааптар силер, хоржок.

³⁰Кады өскейлер аан. Дүжүт ажаар үе кээрге, тараа кезикчилеринге мынча дээр мен: ‘Баштай бок үнүштү кезип, чыгаш, моожалай баглааш, өрттедиптиңер, а кызыл-тасты аңмаарымче ажаап калыңар’ – деп харыылаан».

Горчица үрезини болгаш ажыткы дугайында угаадыглыг чугаалар

(Мк. 4:30-34; Лк. 13:18-21)

³¹Иисус оларга улаштыр өске угаадыглыг чугаа чугаалаан: «Дээрниң Чагыргазы бир кижиниң шөлүнге тарып алганы горчица үрезининге дөмей.

³²Ол хамык үрезиннерниң эң бичиизи-даа болза, өзүп үнгеш, бүгү-ле чемниг үнүштерниң эң улуу апаар. Ол ыяш дег улгады бээр, дээрниң куштары безин аңаа ужуп кээп, ооң будуктарынга уя тудар».

³³Иисус оларга база бир угаадыглыг чугаа чугаалаан: «Дээрниң Чагыргазы херээжен кижиниң дыка хөй далганга холааш, бүгү далган хөөй бергижеге чедир булгап турары ажыткыга дөмей-дир».

³⁴Иисус ол бүгүнү чонга угаадыглыг чугаалар дузазы-биле чугаалаан. Ол чүнү-даа тайылбырларда, угаадыглыг чугаалар чокка чугаалап көрбээн.

³⁵Бурганның бир медээчизиниң: *«Аксымны угаадыглыг чугаа-биле ажыдайн, өртемчейни чаяаганындан бээр чажыт чүвени медээлэйн»* – дээн сөстери ынчалдыр боттанганы ол-дур.

Бок үнүш дугайында угаадыглыг чугааны тайылбырлааны

³⁶Иисус оон чонну тарадыпкаш, бажыңче кире берген. Ооң өөреникчилери Аңаа чоокшулап келгеш: «Шөлде бок үнүш дугайында угаадыглыг чугааны тайылбырлап берип көрүңерем» – дээннер.

³⁷Ол мынча деп харыылаан: «Эки үрезин тараан кижиде дээрге Кижиде амытан Оглу-дур.

³⁸Шөл – бо делегей-дир, эки үрезин – Дээрниң Чагыргазынга хамааржыр улус-тур, а бок үнүш – эрликтин улузу-дур.

³⁹Оларны тараан дайзын – эрлик-тир. Дүжүт ажаалдазы – бо делегейниң төнчүзү-дүр, тараа кезикчилери – дээрниң төлээлери-дир.

⁴⁰Бо делегейниң төнчүзүндө база бок үнүштү бөлгөш, отка өрттедири дег болур.

⁴¹Кижиде амытан Оглу Бодунуң төлээлерин чорудуптарга, олар Ооң Чагыргазындан улусту бачытче чыгап база бузут үүлгедип турганнарның дөгөрезин аңгылай үскөш,

⁴²оттуг суугуже киир октаптарлар. Ол улус аңаа ыглап-сыктап, диштерин кыжырадыр.

⁴³А чөптүг-шынныг улус Адазының Чагыргазынга хүн дег чырыыр. Дыңнаар кулаа бар кижидыңназын!»

Өске үш угаадыглыг чугаа

⁴⁴«Дээрниң Чагыргазы шөлде хөөп каан эртинеге дөмей. Ону тып алган кижиды база катап чажыра хөөп кааш, аажок өөрүп чоруткаш, бодунда бар шупту чүвени садыпкаш, эртинеге хөмгөн шөлдү садып алган.

⁴⁵Дээрниң Чагыргазы оон ыңай бо үлегерге дөмей бооп турар. Чараш ак шуру эртинеге дилээн садыгжы турган.

⁴⁶Ол үнелиг борбак ак шуру көрүп кагза, ону холга киирип алып дээш, бодунда бар шупту чүвени барып садыптар.

⁴⁷Дээрниң Чагыргазы оон ыңай бо үлегерге дөмей бооп турар. Хөлчө киир кааптарга, эңмежок хөй янзы-бүрү балык туттунган четки турган.

⁴⁸Четки дола бээрге, балыкчылар ону эрикчө ушта тырткаш, олургулапкаш, эки балыкты аргаан хааржакчө чыып алган, а багайын үндүр октапкан.

⁴⁹Бо делегейниң төнчүзү кээрге, база ындыг боор. Дээрниң төлээлери келгеш, бузуттугларны чөптүг-шынныг улустан аңгылай үскөш,

⁵⁰оларны оттуг суугуже киир октаптарлар. Аңаа ыы-сыы, диштер кыжыраажы дыңналыр».

⁵¹Иисус өөреникчилеринден: «Бо бүгүнү билдиңер бе?» – деп айтырган. Олар: «Ийе» – деп харыылааннар.

⁵²А Иисус оларга мынча дээн: «Ынчангаш Дээрниң Чагыргазының дугайында медээге бүзүрөөн кандыг-даа бижээчи чүү-хөө шыгжаар өрээлинден эрги-даа, чаа-даа эт-сеп ужулган бажың ээзинге дөмей-дир».

Иисусту төрөөн хоорайыңга хүлээп көрбээни

(Мк. 6:1-6; Лк. 4:16-30)

⁵³Угаадыглыг чугааларын чугаалап дооскаш, Иисус оортан чоруй барган.

⁵⁴Ол Бодунуң төрөөн хоорайынга чедип келгеш, улусту синагогага өөредип эгелээн. Дыңнааннар шуптузу кайгап-харап: «Ооң ындыг мерген угааны база күжү кайыын келгенил? – дижип турганнар. –

⁵⁵Ол дээрге бызаңчы кижиге оглу эвес ийикпе? Ооң авазын Мария дээр, а дуңмаларын Иаков, Иосий, Симон болгаш Иуда дивес чүве бе?

⁵⁶Ооң кыс дуңмалары база мында, бистиң аравыста эвес чүве бе? Ол бүгү Аңаа кайыын келгенил?»

⁵⁷Ынчангаш Ону хүлээп көрбээннер. Ынчан Иисус оларга: «Бурганның медээчизи каяа-даа алдар-хүндүлүг боор, ону чүгле бодунуң хоорайынга база бажыңыга үнелеп көрбөс чүве» – дээн.

⁵⁸Улуста бүзүрел чогуңдан Ол аңаа хөй кайгамчык чүүлдер кылбайн барган.

Матфей 14

Иоанн Медеглекчиниң өлгени

(Мк. 6:14-29; Лк. 9:7-9)

¹Галилеяның ынчангы чагырыкчызы Ирод Иисустуң дугайында дыңнап кааш,

²дүжүметтеринге мынча дээн: «Иоанн Медеглекчи ылап ол-дур. Ол өлүглер аразындан катап дирилген-дир! Ынчангаш ындыг кайгамчык чүүлдер кылып шыдаар-дыр!»

³Ооң мурнуу чарыында Ирод Иоанны тудуп хоругдааш, бодунуң акызы Филипптиң кадайы Иродиаданың ужун кара-бажыңче октаптарын дужааган.

⁴Чүге дээрге Иоанн аңаа: «Ол херээженни кадайланыр эргең чок» – деп чугаалап шаг болган чүве-дир.

⁵Ирод ону өлүрер бодаан, ынчалза-даа Иоанны Бурганның медээчизи деп хүлээп көөр чондан корткан.

⁶Ирод төрүттүнгөн хүнүн байырлап турда, Иродиаданың уруу аалчылар мурнунга самнааш, Иродтуң сеткилинге аажок таарышкан.

⁷Ынчангаш ол уругга: «Чүнү-даа дилээр болзуңза, дөгerezин бээр мен» – деп даңгыраглаан.

⁸Авазынга хөөктүрткен уруг мынча деп дүжүргөн: «Меңээ ам дораан Иоанн Медеглекчиниң бажын калбак тавакка салгаш, эккелиңер».

⁹Хаан муңгарай берген. Ынчалза-даа аалчылар мурнунга аазаан аксы-сөзүн ээлээр дээш, уругнуң күзелин хандыраарын дужаагаш,

¹⁰Иоанның бажын кезип эккээри-биле кара-бажыңче улус чорудупкан.

¹¹Тавакта салган башты эккелгеш, уругга хүлээдирге, ол ону авазынга аппарып берген.

¹²Иоанның өөреникчилери чедип келгеш, ооң мага-бодун ап алгаш, ажаап кааннар. Оон баргаш, Иисуска ол дугайында дыңнатканнар.

Беш муң кижини тоттурганы

(Мк. 6:30-44; Лк. 9:10-17; Ин. 6:1-14)

¹³Иисус ону дыңнап кааш, чааскаан турары-биле, оортан ээн черже хемелиг эжиндирип чорупкан. Ынчалза-даа улус ону билип кааш, хоорай-суурларындан үнгеш, Ону эдерип чорупкан.

¹⁴Иисус хемеден дүжүп кээрге, Ону хөй чон манап турар болган. Ол улусту кээргей бергеш, аарааннарны экиртип каан.

¹⁵Кежээ дүшкенде, өөреникчилери Аңаа чедип келгеш: «Бо чер ээн-дир, шак база орайтаан-дыр. Улусту тарадыптыңар, чоок-кавы суурларже баргаш, аыш-чемден садып алзыннар» – дээннер.

¹⁶Иисус оларга: «Улусту тараткан херээ чок. Силер оларны чемгериңер» – деп харыылаан.

¹⁷Өөреникчилери Аңаа: «Бисте мында чүгле беш хлеб биле ийи балыктан өске чүү-даа чок-тур» – дээр болганнар.

¹⁸Ол: «Ооңарны бээр эккелиңер» – дээн.

¹⁹Иисус оон чонга оът кырынче олурарын айыткаш, беш хлеб биле ийи балыкты алгаш, дээрже көрүнгөш, аьш-чем дээш, Бурганга өөрүп четтирген. Ол ооң соонда хлебти кезектей үзе тырткаш, өөреникчилеринче дамчыткан, а олар чонга үлөп берген.

²⁰Шупту улус ону чигеш, тода берген. Өөреникчилер чем арты-биле он ийи аргаан хааржакты долдуруп алганнар.

²¹Херээженнер болгаш бичии уругларны санавака, 5000 эр кижичемненген чүве-дир.

Иисустуң суг кырлап кылаштааны

(Мк. 6:45-56; Ин. 6:15-21)

²²Иисус оон дораан-на Бодунуң өөреникчилеринге: «Хемеге олурупкаш, хөлдүң ол чарыынче эжиндирип кеже бериңер» – деп дужааган. А Боду чонну чандыраар дээш артып калган.

²³Чонну тарадыпкаш, Иисус чааскаан мөргүүрү-биле дагже үне берген. Кежээ дүшкен, Ол аңаа чааскаан турган.

²⁴А өөреникчилериниң хемези ол өйде эриктен ыракка чораан. Ынчан хат көдүрлүп келгеш, чалгыглар хемени часкап турган.

²⁵Даң аткалакта, Иисус оларже хөлдүң суун кырлап чорупкан.

²⁶Ооң суг кырлап чоруурун көргөш, өөреникчилери медээжок кортканындан: «Хей-сүнезин-дир!» – деп алгыржы бергеннер.

²⁷Иисус ол-ла дораан олар-биле чугаалажы берген: «Орталаныңар, Мен-дир мен, кортпаңар!»

²⁸Харызынга Пётр мынча дээн: «Дээрги, бо Силер болзуңарза, меңээ база Силерже суг кырлап чеде бээрин дужаап көрүңерем».

²⁹Иисус: «Бээр кел!» – дээн. Пётр хемеден дүшкеш, Иисусче углай суг кырлап базыпкан.

³⁰Ынчалза-даа хаттың күштелгенин көргөш, ол коргуксап, сугже дүжүп эгелээш: «Дээрги, мени камгалаңар!» – деп алгырыпкан.

³¹Иисус ол дораан холун сунгаш, Пётрну тудуп алгаш: «Бүзүрелиң бичезин. Чүге чигзинериң ол?» – деп чугаалаан.

³²Олар хемеге олуруптарга, хат соксай берген.

³³Хемеге орган улус дөгере Аңаа мөгөйгөш: «Силер ылап-ла Бурганның Оглу-дур силер!» – дээн.

³⁴Олар хөлдү кежир эжиндиргөш, Геннисаретке эрикче үнүп келгеннер.

³⁵Тус чер улузу ол дораан Иисусту танып кааш, Ооң келгениниң дугайында медээни чоок-кавыны бир кылдыр тарадыпкан. Иисуска хамык аарыг улусту эккелгөш,

³⁶оода-ла Ооң хевиниң эдээнге дээрин оларга чөпшээрээрин дилеп турганнар. Аңаа дегген кижини бүрүзү экирий бээр болган.

Матфей 15

Ада-өгбениң өөредии

(Мк. 7:1-23)

¹Иисуска ынчан Иерусалимден фарисейлер болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчылары чедип келген.

²«Силерниң өөреникчилериңер чүге ада-өгбениң ёзу-чаңчылын тоовазыл? – деп, олар айтырган. – Чүге чемненир бетинде холун чугбазыл?»

³Иисус мынча деп харыылаан: «А силер чүге ёзу-чаңчылыңар сагыыр дээш, Бурганның айтышкынын тоовайн турар силер?»

⁴Ол чугаалаан ийик чоп: „Ачаң биле аваңны хүндүлөп чор“ база „Ава-ачазын бак сөглээр кижини өлүмгө онаар херек“.

⁵А силерниң чугааңар ёзугаар ава-ачазыңга: „Менден алыр ужурлуг чүвеңерни Бурганга өргүүрүм ол-дур“ – дээр кижиге турар болза,

⁶ооң ада-иезин хүндүлээри албан эвес бооп турар-дыр. Ынчаар кылгаш, боттарыңарның ёзу-чаңчылыңар дээш, Бурганның сөзүн хажыдып турар-дыр силер.

⁷Ийи арынныглар! Силерниң дугайыңарда Исаяя медээчи Бурганның өмүнээзинден шын-на чугаалаан-дыр:

⁸ „*Бо чон Мени сөс кырында хүндүлээр, а сеткил-чүрээ-биле Менден ырак.*

⁹ *Оларның Меңээ мөгөйшишкини хей чүве-дир, чүгө дээрге оларның өөредии – чүгле кижилер чогааткан сагылга-дүрүмнер-дир“.*

¹⁰Чонну кыйгырып алгаш, Иисус мынча дээн: «Дыңнааш, билип аарын кызыңар.

¹¹Кижини аас дамчып кирип кээр чүве бужартатпас, харын аксындан үнер чүве бужартадыр».

¹²Өөреникчилери ынчан Аңаа чедип келгеш: «Силерниң сөстериңер фарисейлерни хорададыпканын билир силер бе?» – деп айтырганнар.

¹³Иисус оларга: «Кандыг-даа тарымал үнүштү, ону Дээрде Адам тарып олуртпаан-на болза, дазылы-биле тура соп кааптар.

¹⁴Оларже сагыш салбаңар. Олар дээрге согурларны чедип чоруур согурлар ышкажыл. А согурну согур кижиге чедер болза, олар ийилээ оңгарже кээп дүжер» – деп харыылаан.

¹⁵Пётр Аңаа харыылап: «Биске бо угаадыглыг чугааны тайылбырлап берип көрүңерем» – дээн.

¹⁶«Таанда-ла силер ам-даа билип шыдавааныңар ол бе? – деп, Иисус айтырган. –

¹⁷Силерниң аксыңар дамчып кирер чүве хырныңарга баргаш, оон мага-боттан үне бээр деп билбезиңер ол бе?

18А аксыңардан үнер чүве чүрээңерден кээр. Ол харын кижини бужартадыр.

19Чүректен бузуттуг бодалдар, өлүрүкчү чорук, кады чурттаан эжинге шынчы эвес чорук, самыраар чорук, оор чорук, нүгүл, бак сөглеттинер чорук үнер.

20Кижини бужартадыр чүүлдер ол-дур. А холун чугбайн, аьш-чем чири кижини бужартатпас».

Хананей херээженниң бүзүрели

(Мк. 7:24-30)

21Иисус оортан Тир биле Сидоннуң чоок-кавызында черлерже чорупкан.

22Аңаа ол черлерниң чурттакчызы бир хананей херээжен ыткыр мынча дээн: «Дээрги, Давидтиң Оглу! Мени кээргеп көрүңер! Уруум букшуурааш, ат болду».

23А Иисус аңаа харыылап аксындан сөс үндүрбээн. Ооң өөреникчилери Аңаа чоокшулап келгеш, дилеп эгелээннер: «Бо херээженни ыңай чорудуп көрүңер. Ол үргүлчү бистен чыда калбайн, кулаавысты коңгалап-ла чор!»

24Иисус оларга: «Мени чүгле израиль чоннуң азып читкен хойларынче чоруткан чүве» – деп харыылаан.

25Херээжен кижини чоокшулап келгеш, Иисустуң мурнунга дис кырынга олура дүшкеш: «Дээрги, меңээ дузалаңар!» – дээн.

26Ол: «Уругларның аьш-чемин хунаап алгаш, ыттарга каап бээрге, кайын боор» – деп харыылаан.

27«Ийе, Дээрги, ынчалза-даа ыттар безин ээлериниң столундан кээп дүшкен тогланчылар чиир болгай» – деп, херээжен чугаалаан.

28Иисус ынчан аңаа мынча дээн: «Херээжен, сээң бүзүрелиң улуг-ладыр. Дилээң боттаныр-дыр». Таптыг-ла ол өйде ооң уруу экирий берген.

Иисустуң аарыг улусту экиртип, аштааннарны тоттурганы

(Мк. 7:31—8:10)

29Иисус оруун уламчылап, Галилея хөлүнүң эриин дургаар чорупкан. Ол дагже үнгеш, орта олуруп алган.

30Аскак-бүскек, согур, берттик-бежел, үнү чок база өске-даа аарыгдан аараан улузун эккеп, мөөң чон Аңаа кээп туруп берген. Олар аарыг улузун Иисустуң буттарының баарынче эккеп салырга, Ол аарааннарны экиртип турган.

31Үнү чоктарның чугаалап, берттиктерниң экирип, аскактарның кылаштап база согурларның каракталып турарын көргөш, хамык чон кайгап-харап, Израильдин Бурганын алдаржыдып турган.

32Бодунуң өөреникчилерин кый деп алгаш, Иисус оларга мынча дээн: «Бо улусту кээргээр-дир мен: олар Мээң чанымга үш хонук турду, а ам чиир аыш-чеми артпаан-дыр. Мен оларны аш хевээрзин моон чорудар хөңнүм чогул, олар орукка харыксырап каар».

33А өөреникчилер мынча дээннер: «Бис моон, ээн черден, ынча хөй чонну тоттуруптар хлебти канчап тывар бис?»

34Иисус: «Силерде чеже хлеб барыл?» – деп айтырган. Олар: «Чеди хлеб болгаш элээн каш бичии балык бар» – деп харыылааннар.

35Иисус хамык улуска черже олуруптарын дужааган.

36Ол чеди хлеб биле балыктарны алгаш, Бурганга өөрүп четтирген соонда, хлебти кезектей үзе тырткылааш, өөреникчилеринге үлөп эгелээн. А олар чонга үлөп турган.

37Улус ону шупту тоткуже чиген болгаш арткан кескиндилерни чыггаш, чеди аргаан хааржакты долдуруп алган.

38Херээженнер биле бичии уругларны санаваaska, 4000 эр кижичемненген чүве-дир.

39Чонну тарадыпкаш, Иисус хемеже олурупкаш, Магаддаан деп черже эжиндирип чорупкан.

Матфей 16

Иисустан кайгамчык демдек негээни

(Мк. 8:11-13; Лк. 12:54-56)

¹Ол черге Иисусту фарисейлер болгаш саддукейлер үглөп келгеш, Ону шенээр сагыштыг, дээрден кайгамчык демдектен көргүссүн деп туруп бергеннер.

²Иисус оларга мынча деп харыылаан: «Хүн ажар шакта: „Кызыл хаяа бар, даарта аяс боор-дур аа“,

³а даң бажында: „Дээр хүрең-кызыл, агаар чүдөрээр-дир“ – дижир силер. Дээрже көргөш, агаарның кандызын билип каар хиреңерде, бо үениң демдектерин ылгап шыдавас-тыр силер.

⁴Бузуттуг болгаш бачыттыг салгал бадыткал демдээ манап турар де. Ынчалза-даа оларга Иона медээчини дамчыштыр бергенинден өске демдек турбас». Иисус ынча дээш, оларны каггаш, чоруй барган.

Фарисейлер болгаш саддукейлерниң ажыткызы

(Мк. 8:14-21)

⁵Иисустуң өөреникчилери ол чарыкче эжиндирип кеже бергеннер, а аыш-чем алырын уттупкан болганнар.

⁶Иисус оларга: «Дыңнаңар, фарисейлер биле саддукейлерниң ажыткызындан кичээниңер» – дээн.

⁷Олар аразында ону сайгарып: «Бис хлеб албаан боорувуска, ынча дээн эвеспе» – дишкен.

⁸Иисус оларның чүнү чугаалашканын билир болгаш, мынча дээн: «Биче бүзүрелдиглер, хлеб албаан бис дижип чоондуңар?»

⁹Амдыгаа дээр билип чадааныңар ол бе? 5000 кижини беш хлеб тоттуруптарга, чем арты-биле чеже аргаан хааржак долдуруп алчык силер?

¹⁰А 4000 кижини чеди хлеб тоттуруптарга, чем арты-биле чеже аргаан хааржак долдуруп алчык силер?

11Мээң чугаам хлеб дугайында эвес деп канчап билбес улус силер? Фарисейжи болгаш саддукейжи ажыткыдан кичээниңер!»

12Ол хлеб хөөдер ажыткыдан эвес, а фарисейлер болгаш саддукейлерниң өөредиинден оларны кичээндирген-дир деп өөреникчилери ынчан билип каан.

Пётрнуң Исусту Христос деп хүлээп көргени

(Мк. 8:27-30; Лк. 9:18-21)

13Филипптиң Кесариязының чоок-кавызынга чедип келгеш, Исус өөреникчилеринден айтырган: «Улус Кижиге амытан Оглун кым деп билип турар-дыр?»

14Олар: «Чамдык улус Силерни Иоанн Медеглекчи, өскелери – Илия, а бир чамдыызы – Иеремия азы Бурганның өске-бир медээчизи дээр-дир» – деп харыылааннар.

15Исус олардан: «А силер Мени кым деп бодаар силер?» – деп айтырган.

16Симон Пётр: «Силер – Христос, дириг Бурганның Оглу-дур силер» – деп харыылаан.

17Исус аңаа мынча дээн: «Иоанның оглу Симон, амыр-чыргалдыг-дыр сен, чүге дээрге ону сеңээ улус эвес, а Дээрге Адам илереткен-дир.

18Ынчангаш Мен сеңээ мынча деп тур мен: сээң адың – Пётр, даш болур. Оон ол даш үндезинге Меңээ бүзүрөөн улустуң ниитилелин тудуп үндүрер мен, тамының күштери ону базып шыдавас.

19Мен сеңээ Дээрниң Чагыргазындан дүлгүүрнү бээр мен, черге хүлээн чүвөөни дээрге база хүлүп каан боор, а черге хостап салган чүвөөни дээрге база хостап салыпкан турар».

20Исус оон өөреникчилеринге Ону Христос-тур деп кымга-даа чугаалавазын шыңгыы чагып каан.

Исустуң хилинчектенип өлүрүнүң дугайында баш удур чугаалааны

(Мк. 8:31—9:1; Лк. 9:22-27)

²¹Иисус ол үеден эгелээш, Бодунуң өөреникчилеринге Ол Иерусалимче баар, баштыңнарның, Бурганның дээди бараалгакчыларының болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчыларының холундан хөй хилинчекти көрүп эртер ужурлуун база Ол аңаа өлүртүп каар, ынчалза-даа үшкү хүнде катап дирлип кээр дээрзин ажыы-биле чугаалап эгелээн.

²²Пётр Ону кыдыынче кый депкеш, Аңаа чөрүже берген: «Дээрги! Канчап ындыг боорул! Ындыг чүве Силер-биле болбас ужурлуг!»

²³А Ол Пётрже көрнүп келгеш, мынча дээн: «Менден ырап чор, эрлик! Сен Мени оруумдан астыктырып тур сен, чүге дээрге бодалдарың Бурганныы эвес, улустуу-дур».

²⁴Иисус оон Бодунуң өөреникчилеринге мынча дээн: «Мени эдерер дээн кижиге бар болза, ол бодунуң күзел-бодалындан ойталазын база бодунуң белдир-ыяжын чүктеп алгаш, Мени эдерзин.

²⁵Бодунуң амы-тынын камгалап алыр дээн кижиге амы-тынын ышкынып алыр, а амы-тынын Мен дээш ышкынган кижиге амы-тынын тып алыр.

²⁶Бүгү делегейни холунга кирип-даа алгаш, амы-тынын оскунар болза, ооң ол кижиге ажыы чүл? Амы-тынын дедир эгидер дээш, ол кижиге чүнүң-биле төлээрил?

²⁷Кижиге амытан Оглу Бодунуң Адазының өндүр чырыынга бүргеткен, Бурганның төлээлери-биле кады чедип келгеш, кижиге бүрүзүн ооң кылган ажыл-херээниң аайы-биле шаңнаар азы шиидер.

²⁸Силерге алыс шынны чугаалап тур мен: мында турар улустуң аразында, өлбейн чыткаш-ла, Бодунуң Чагыргазын хүлээп алгаш чедип келген Кижиге амытан Оглу көрүп каар улус бар-дыр».

Матфей 17

Иисустуң хевир-шырайының өскерилгени

(Мк. 9:2-13; Лк. 9:28-36)

¹Алды хүн эрткенде, Иисус Пётрну, Иаковту болгаш ооң дуңмазы Иоанны эдерткеш, чүгле ол үш кижибиле кады бедик дагже үне берген.

²Аңаа, олар көрүп турда, Ооң хевир-шырайы өскерли берген: арны хүн дег чырып, а хеви чырыктан өңгүр апарган.

³Хенертен оларга Моисей биле Илия көстүп келгеш, Иисус-биле чугаалажып эгелээн.

⁴Пётр Аңаа мынча дээн: «Дээрги, мында турарывыс эки-дир! Күзээр болзуңарза, үш чадырдан тип берээли: бирээзин – Силерге, өскезин – Моисейге, база бирээзин – Илияга».

⁵Ол ынча деп турар аразында, чырык булут көжүп келгеш, оларны шыва апкан. Булут аразындан үн дыңналган: «Бо дээрге Мээң ханы ынак Оглум-дур! Ол Мээң сеткилимге кирер-дир! Ону дыңнап чоруңар!»

⁶Үннү дыңнааш, олар аажок сүртеп, черже доңгая кээп дүшкеннер.

⁷Иисус оларже чоокшулай бергеш, холун дегзип: «Кортпаңар, тургулаңар!» – дээн.

⁸Олар долгандыр көргеш, Иисустан өске кымны-даа көрбөөннер.

⁹Олар дагдан бадып олурда, Иисус оларга шыңгыы чагып каан: «Кижиамытан Оглу өлүглер аразындан катап дирилбээн шаанда, маңаа көргөн чүвөңөр дугайында кымга-даа чугаалаваңар!»

¹⁰Өөреникчилери ынчан Оон: «Чүге ном-хоойлу тайылбырлакчылары Илия Христосту мурнай кээр ужурлуг деп турарыл?» – деп айтырыг салганнар.

¹¹«Хамык чүвени чурумчудуп, аайлаар дээш, Илияның мурнай кээр ужурлуу чөп болгай – деп, Иисус харыылаан. –

¹²Илияның шагда-ла чедип келгенин силерге чугаалап тур мен. Ынчалза-даа улус ону танывайн баргаш, кара туразында аажылап, бак

көргөн. Кижиге амытан Оглу база шак ынчалдыр олардан хилинчек көөр».

13Ооң Иоанн Медеглекчиниң дугайында чугаалаанын өөреникчилери ынчан билип каан.

Букшуураан оолду экирткени

(Мк. 9:14-29; Лк. 9:37-43)

14Олар чонче эеп кээрге, бир кижиге Иисусче чоокшулап келгеш, Ооң мурнунга дис кырынга олура дүжүп:

15«Дээрги, мээң оглумну кээрге көрүңер! – дээн. – Ол тыртып аарааш, хинчектени берди: үргүлчү отче, сугже шураар-дыр.

16Мен ону Силерниң өөреникчилериңерге апардым, ынчалза-даа олар ону экиртип чадашты».

17Иисус хары кылдыр: «О, бо салгалдың бүзүрел чок, будалган улузу! Силер-биле чеже мынчап чоруур мен?! Силерни чежеге дээр шыдажып кээр мен?! Оолду Менче эккелиңер!» – дээн.

18Иисус букту хоруптарга, ол оолдан үне берген, а демгизи ол-ла дораан каң-кадык апарган.

19Иисус чааскаан турар өйде, өөреникчилери Аңаа чедип келгеш: «Бис чүге ол букту үндүр сывырып шыдавадывыс?» – деп айтырганнар.

20-21Ол мынча деп харыылаан: «Силерниң бүзүрелиңер биче болгандыр. Алыс шынны чугаалап тур мен: силерде оода-ла горчица үрезини хире бүзүрел бар болза, бо дагга: „Туружундан көже бер“ – дээр болзуңарза, ол көже бээр ийик, силерге кылып болбас хире чүү-даа турбас ийик».

Иисустуң Бодунуң өлүмүнүң дугайында ийиги удаа чугаалааны

(Мк. 9:30-32; Лк. 9:43-45)

22Олар шупту Галилеяга кады турар өйде, Иисус өөреникчилеринге мынча дээн: «Кижиге амытан Оглун удавас улус холунга тудуп бээр-дир.

²³Ол улус Ону өлүрүп каар, ынчалза-даа үшкү хүнде Ол катап дирлип кээр». Өөреникчилери аажок муңгарай берген.

Бурганның өргээзиниң үндүрүү

²⁴Олар шупту Капернаумга чедип келгенде, Пётрга Бурганның өргээзиниң үндүрүүн хавыраар улус чедип келгеш: «Башкыңар үндүрүт төлээр бе?» – деп айтырган.

²⁵Пётр: «Төлээр!» – деп харыылааш, бажыңче кире берген. Ол чүнү-даа чугаалап четтикпээнде, Иисус баштай айтырыг салган: «Сен чүү деп бодаар сен, Симон? Бо делегейниң хааннары кымдан албан-үндүт хавыраар ийик? Бодунуң ажы-төлүндөн бе азы өске улустан бе?»

²⁶Пётр: «Өске улустан» – деп харыылаан. Иисус: «Ынчаарга бодунуң ажы-төлүн үндүрүгден хостааны ол-дур – деп түңнеп каан. –

²⁷Ынчалза-даа эрге-чагырга улузун хомудатпаалыңар. Хөлче баргаш, сыырткыыжың шывадааш, бир дугаар туттунган балыкты ушта шелгеш, аксын ажыдывыт. Оон бодуң дээш-даа, Мен дээш-даа үндүрүт төлээринге четчир чоосту тып алгаш, ийилдириристиң үндүрүүвүстү төлөп каг».

Матфей 18

Дээрниң Чагырказында кым эң чугулал?

(Мк. 9:33-37, 42-48; Лк. 9:46-48; 17:1-2)

¹Ол өйде Иисуска өөреникчилери чедип келгеш: «Дээрниң Чагырказында кым эң чугулал?» – деп айтырыг салганнар.

²Иисус бир чаш уруг кый деп алгаш, ону оларның аразынга тургускаш,

³мынча дээн: «Силерге алыс шынны чугаалап тур мен: амгы байдалыңардан өскерли бербес болзуңарза база бичии уруглар дег апарбас болзуңарза, Дээрниң Чагырказынче кирбес силер.

⁴Ынчангаш бодун томаарткаш, чаш уруг дег апарган кижии Дээрниң Чагырказынга эң чугула кижии боор.

⁵Мындыг чаш уругну Мээң адымны бодааш, хүлээп ап турар кижиге Мени база хүлээп ап турар.

⁶А Меңээ бүзүрөөн ындыг бичии улустуң кайы-бирээзин бачытче чыгапкан кижиге турар болза, ооң мойнунга дээрбе дажы баглааш, далай дүвүнче киир октаптары безин ол кижиге эки салым боор ийик.

⁷Күткүлгелери дээш, бо делегей ат болур! Ол бүгү күткүлгелерниң кээри албан, ынчалза-даа оларның кээриниң чылдагааны болган кижиге ат болур!

⁸Холуң азы будуң сени бачытче чыгай берзе, ону одура шаап, октавыт! Ийи холдуг азы ийи буттуг чорааш, мөңгө отче киир октадыр орнунга, мөңгө амыдыралче чаңгыс холдуг азы чаңгыс буттуг киргени дээр.

⁹Карааң сени бачытче чыгай берзе, ону ушта каскаш, октавыт! Ийи карактыг чорааш, тамының одунче киир октадыр орнунга, мөңгө амыдыралче чаңгыс карактыг киргени дээр.

Читкен хой дугайында угаадыглыг чугаа

(Лк. 15:3-7)

¹⁰⁻¹¹«Көрдүңер бе, бо бичии уругларның чаңгызын-даа дора көрбөңер. Силерге алыс шынны чугаалап тур мен: оларны карактаан дээрниң төлээлери Мээң дээрде Адамның чанында доктаамал турар.

¹²Чүү деп бодаар силер? Чүс хойлуг кижиге оларның бирээзин чидирипсе, арткан тозан тозун дагларга каапкаш, читкен хоюн дилеп чоруппас бе?

¹³А тып алганда, читпээн тозан тозунга бодаарга, демги хою дээш өөрүшкүзү улуг боор деп силерге алыс шынны чугаалап тур мен.

¹⁴Дээрде Адаңар база шак ындыг: бо бичии уругларның чаңгызы-даа чиде бээрин Ол күзевейн турар».

Бачыт үлгеткен эш-өөрнү канчаарыл?

(Лк. 17:3)

¹⁵«Эжиң сеңээ удур бачыт үүлгеткен болза, өске улус дыңнавайн турда, хомудалың барып сөгле. Ол сени дыңнаар болза, ону бодуңче ээлдирип алганың ол.

¹⁶А ол сени дыңналас болза, бир азы ийи кижиден эдерттип ал, чүге дээрге *кандыг-даа херекти бадыткаар дизе, ийи азы үш херечиниң өчүү херек.*

¹⁷Оларны база дыңналас болза, Бурганга бүзүрөөннер ниитилелинге чугаала. Бүзүрөөннер ниитилелин-даа дыңналас болза, аңаа өске чон кижизинге азы үндүрүг хавырыкчызынга дег хамаарылгалыг бол.

¹⁸Силерге алыс шынны чугаалап тур мен: черге чүнү хулүүр-дүр силер, ону дээрге база хүлүп каан болур; а черге чүнү хостап салыр-дыр силер, ону дээрге база хостап салыпкан болур.

¹⁹База катап чугаалап тур мен: силерниң ийиңер черге кандыг-бир чүвени эп-сеткилдиг дилеп, мөргүүр болза, олар чүнү-даа дилезе, Дээрде Адам шуптузун бээр.

²⁰Чүге дээрге Мээң адымны хүндүлээр дээш ийи азы үш кижиде кая чыгырыл, Мен база аңаа турар мен».

Өршээл билбес чалча дугайында угаадыглыг чугаа

²¹Пётр ынчан Иисуска чедип келгеш, айтырыг салган: «Дээрги, меңээ удур бачыт үүлгедир эжим бар болза, мен ону чеже удаа өршээр ужурлуг мен? Чеди бе?»

²²Иисус аңаа мынча деп харыылаан: «Чок, чеди эвес, а чеден катап чеди удаа.

²³Дээрниң Чагыргазы дараазында үлегерге дөмей. Бодунуң чалчаларындан өре-шире негеп, санажыр дээн хаан турган.

²⁴Хаан санажып эгелээрге, 10 000 шоодай мөңгүн акша өрелиг бир кижини эккелген.

²⁵Өрелиг кижиниң төлээр харык-шинээ чок боорга, хаан ооң бодун, кадайын, уруг-дарыын база бар-ла эт-хөреңгизин өрезин дуглай садыпсын деп дужааган.

²⁶Чалча хаанның буттарынче доңгая кээп дүшкеш: „Хензиг-ле манап көрүңерем! Төндүр төлеп бериптер мен!“ – дээн.

²⁷Хаан чалчазын кээргей бергеш, ооң хамык өрезин өршээгеш, салып чорудупкан.

²⁸А ол чалча оон үнгеш, аңаа чүс мөңгүн чоос өрелиг бодунуң бир чалча эжинге таваржы берген. Ол эжин боой тудуп: „Өрең төле!“ – деп негеп эгелээн.

²⁹Өрелиг эжи дис кырынга олурупкаш, аңаа сөгүрүп: „Хензиг-ле манап көрөм! Төлеп бериптер мен!“ – деп чаннып эгелээн.

³⁰Ынчалза-даа демгизи манаксавайн, өрелиг эжин аппараткаш, өрезин эгиткиже, кара-бажыңче суктуртуп каан.

³¹Ол бүгүнү көргөн өске чалчалар аажок хөңнү баксырааш, чүү болганын хаанынга дамчыдып четкеннер.

³²Хаан ынчан демги чалчазын кыйгырткаш, мынча дээн: „Өөдежок чалча! Мен хамык өреңни дилээң ёзугаар өршээвежик мен бе?“

³³Сени өршээп кааным дег, эжиңни база өршээр ужурлуг эвес сен бе?“

³⁴Килеңнээн дээрги ол чалчаны аңаа хамык өрезин эгитпээже эриидээри-биле кара-бажыңче суктуртуп каан.

³⁵Шуптунар эш-өөрүңерни сеткилиңер ханызындан өршээвес болзуңарза, Дээрде Адам силерни база ынчалдыр аажылаар».

Матфей 19

Иисустуң өг-бүле тудары база чарлыышкын дугайында чугаалааны
(Мк. 10:1-12)

¹Чугаалап дооскаш, Иисус Галилеяны каггаш, Иордан хемниң ол чарыында Иудеяның черлеринче чорупкан.

- ²Мөөң чон Ону эдерип чораан, а Ол аңаа улусту экиртип турган.
- ³Чамдык фарисейлер Иисуска чедип келгеш, Ону шенээр сагыштыг, айтырыг салган: «Эр кижиге кандыг-даа чылдагаан-биле кадайындан чарлып болур бе?»
- ⁴Харызынга Ол мынча дээн: «А силер Чаяакчы эң эгезинде *эр биле кыс кижини чаяган* дээнин номчувааныңар ол бе?
- ⁵Оон мынча дээн болгай: „*Эр кижиге ада-иезин каапкаш, кадайы-биле катчы бээр, олар ам ийи эвес, а чаңгыс мага-бот анаар*“.
- ⁶Ынчангаш олар ам ийи эвес, а чаңгыс мага-бот боор-дур. Бурганның каттыштырган чүвезин кижиге чарып болбас ужурлуг».
- ⁷А олар Оон айтырыг салган: «Ынчаарга Моисей чүгө эр кижиге *кадайынга чарлып дугайында бижик бергеш, ону чандырыптар* деп чарлык болганыл?»
- ⁸«Чүректериңер доң дош боорга, Моисей силерге кадайларыңардан чарлырын чөпшээрээн-дир – деп, Иисус харыылаан. – Ынчалза-даа эгезинде ындыг эвес турган.
- ⁹Кадайының самыраанындан өске, кандыг-бир чылдагаан-биле оон чарылгаш, өске кадай алган кижиге ашак-кадайының шынчы чоруун үрээни ол болур деп тур мен».
- ¹⁰А өөреникчилери Аңаа мынча дээн: «Кадайының мурнунга эр кижиниң хүлээлгелери ындыг боор болза, шуут өгленмээни дээр-дир оң!»
- ¹¹Иисус: «Мээң чугаалаан чүвемни шупту улус эвес, а чүгле Бурганның ындыг арга бергени улус хүлээп ап шыдаар – деп харыылаан. –
- ¹²Эр улустуң өг-бүлө тудуп шыдавазында элээн каш чылдагаан бар: чамдык улус төрүмелинден эр чаяны чок боор, чамдыктарын өске улус акталап каан боор, а чамдыгызы Дээрниң Чагыргазы дээш өг-бүлө тударындан ойталаар. Ону хүлээп ап шыдаар кижиге хүлээп алгай аан!»

Иисустуң бичии уругларны алгап-йөрээгени

(Мк. 10:13-16; Лк. 18:15-17)

¹³Ол үеде Иисус оларга холун дегзип, мөргүзүн дээш, бир улус Аңаа бичии уруглар эккелген. А Ооң өөреникчилери оларны эккелген улусту эрттирбейн турганнар.

¹⁴Иисус ынчан мынча дээн: «Бичии уруглар Меңээ кээп турзун, оларга шаптыктап, эртерин хоруваңар! Дээрниң Чагыргазы олар ышкаш улустуу боор».

¹⁵Иисус оларга холун дээскеш, ол черден чоруй барган.

Иисус болгаш бай киж

(Мк. 10:17-31; Лк. 18:18-30)

¹⁶Бир киж Иисуска чедип келгеш, айтырыг салган: «Башкы! Мөңге амыдырал чедип аар дизимзе, мен кандыг буян кылайын?»

¹⁷«Чүге буян дугайында Менден айтырдың? – деп, Иисус харыылаан. – Чүгле чаңгыс Бурган буянныг. А мөңге амыдыралды алыр дизинзе, Бурганның айтышкыннарын сагып чор».

¹⁸«А кандыгларын?» – деп, демгизи айтырган. Иисус мынча дээн: *«Киж*

¹⁹*ада-иеңни хүндүлөп чор, чаныңда кижиге бодуңга бодуң дег ынак бол».*

²⁰Аныяк эр Аңаа: «Мен ол бүгүнү сагып келдим. Меңээ ам чүү четпейн турары ол?» – дээн.

²¹Иисус аңаа мынча деп харыылаан: «Болбаазыраңгай киж болуксазыңза, хамык эт-хөреңгиңни барып садыпкаш, акшазын ядыларга үлөп беривит, ынчан дээрлерге эртине-байлактыг боор сен. А ооң соонда келгеш, Мени эдерип чорувут».

²²Ол сөстөрни дыңнааш, аныяк эр муңгаргай чорупкан, чүге дээрге ол аажок бай киж турган.

²³Иисус ынчан Бодунуң өөреникчилеринге мынча дээн: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: бай кижиге Дээрниң Чагыргазынче кирери дыка-ла берге!»

²⁴База катап чугаалаайн: бай кижиниң Бурганның Чагыргазынче киреринден тевениң тевене үдүн өттүр өде бээри белен».

²⁵Өөреникчилери ону дыңнааш, аажок кайгап: «Ынчаарга кым камгалалды ап шыдаарыл?» – деп айтырганнар.

²⁶Иисус оларже топтап көргөш, мынча дээн: «Кижини ону шыдавас, ынчалза-даа Бурганның шыдавас чүвези чок».

²⁷Пётр ынчан Аңаа: «Көрүңер даан, бис хамык бар чүвевисти каапкаш, Силерни эдерип чоруптувус. Ынчаарга биске ол дээш, чүү боорул?» – дээн.

²⁸А Иисус оларга мынча дээн: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: ам кээр чаа делегейге Кижини амытан Оглу Бодунуң чайынналган дүжүлгезинге саадаптарга, силер – мени эдерген улус – Израильдин он ийи аймаан шиидери-биле он ийи дүжүлгеге олургулаптар силер.

²⁹Мен дээш, бажыңнарын, ха-дуңмазын, ада-иезин, ажы-төлүн азы черин кааптар кижини бүрүзү оон чүс катап хөйүнү алыр база мөңгө амыдыралды салгап алыр.

³⁰Ынчалза-даа хөй ам баштайгылар бооп турарлар – сөөлгүлөр апаар, а ам сөөлгүлөр бооп турарлар – баштайгылар апаар».

Матфей 20

Виноград шөлүндө ажилчыннар дугайында угаадыглыг чугаа

¹«Дээрниниң Чагыргазы дараазында үлегерге дөмей болуп турар. Бир-ле кижини Бодунуң шөлүнгө ажилдаар улус хөлезилээр дээш, эртен эрте үнүпкен.

²Шөл ээзи ажилчыннарга хүнде бир мөңгүн чоос төлээр бооп дугуржуп алгаш, оларны виноград шөлүнче чорудупкан.

³Хүн үнгенден бээр үш шак болганда, ол базаарже баргаш, чүнү-даа кылбайн турар өске улусту көрүп каан.

⁴„Силер база мээң виноград шөлүмге барып ажылдаңар. Чогууру-биле төлээр мен“ – деп, ол чугаалаан. Демги улус чорупкан.

⁵А ээ кижиге үш шак болгаш, оон база үш шак болгаш, базаарже барып, база-ла ынчаар кылгылаан.

⁶Ажыл шагының төнеринге чедир бир шак артканда, ол ынаар база катап чеде бергеш, ында турар улусту көрүп кааш: „Чүге хүннү бадыр чүнү-даа кылбайн тур силер?“ – деп айтырган.

⁷Олар аңаа: „Бисти кым-даа хөлезилеп албады“ – деп харыы бергеннер. Ээ кижиге ол улуска: „Силер база виноград шөлүнче барыңар“ – дээн.

⁸Кежээ дүшкенде, шөл ээзи бодунуң ажыл башкарыкчызынга мынча дээн: „Ажылдааннарны чыггаш, оларның-биле сөөлүнде хөлезилээним улустан эгелээш, баштайгыларынга чедир санаш“.

⁹Ээ кижиниң сөөлүнде хөлезилеп алган улузу келгеш, кижиге бүрүзү бир мөңгүн чоосту ап үнген.

¹⁰Баштай хөлезилеттинген улус ынчан оон-даа хөйүнү алып бис деп бодаан, ынчалза-даа олар база бир-бир мөңгүн чоос алган.

¹¹Төлевирин алгаш, олар виноград шөлүнүң ээзинге ажынып:

¹²„Бо сөөлгү улус бир шак ажылдады, бис изиг хүн адаанга хүнзедир ажылдап келдивис, а силер оларны биске деңнээр-дир силер“ – деп турганнар.

¹³Ынчаарга ээ кижиге оларның бирээзинге мынча деп харыылаан: „Мен сени хомудатпадым, өңүк. Сен мээң-биле бир мөңгүн чооска дугуржуп алдың чоп.“

¹⁴Төлевирин алгаш, чорувут. А мен бо сөөлгү кижиге сеңээ бергеним хирени бериксеп тур мен.

¹⁵Акшамны бодум баш билер эргем чок кижиге мен бе? Азы мээң экииргээм дээш, адааргаарың ол бе?“

¹⁶Шак ынчаар сөөлгүлөр – баштайгылар, а баштайгылар – сөөлгүлөр апаар».

Иисустун Бодунуң өлүмүнүң дугайында үшкү удаа чугаалааны

(Мк. 10:32-34; Лк. 18:31-34)

¹⁷Иерусалимче бар чыткаш, Иисус он ийи элчинин улустан өскээр аппараткаш, оларга мынча дээн:

¹⁸«Дыңнаңар, Иерусалимче чоокшулап кел чор бис. Аңаа Кижиде амытан Оглун Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчыларыңа тудуп бериптер. Олар Ону өлүрөр кылдыр шииткеш,

¹⁹Ону дорамчылазын, эттеп-эриидезин база хере шапсын дээш, өске чоннар улузунга тудуп бериптер. Ынчалза-даа үшкү хүнде Ол катап дирлип кээр».

Иаков биле Иоанның дилээ

(Мк. 10:35-45)

²⁰Иисуска оң соонда Зеведейниң кадайы оолдары-биле кады келгеш, мөгөйип бараалгааш, Оон бир чүве дилээн.

²¹Иисус оон: «Чүнү күзеп турарыңар ол?» – деп айтырган. Демги кадай мынча дээн: «Силерниң Чагыргаңарга ийи оглум: бирээзи – оң талаңарга, а өскези – солагай талаңарга оруп аарын аазап көрүңер».

²²Иисус: «Чүнү дилеп турарыңарны билбес-тир силер. Мээң ам ижерим дашканы ижип шыдаар силер бе?» – деп харыылаан. Олар: «Шыдаар бис» – дээннер.

²³Иисус оларга мынча дээн: «Мээң хилинчээмниң дашказын ижер силер, а кымның Мээң оң азы солагай таламга олурарын хайырлаары Менден хамаарышпас: аңаа Адамның айтып кааны улус орат».

²⁴Ону дыңнааш, арткан он элчин демги ийизинге хорадап үнген.

²⁵Ынчалза-даа Иисус оларны кый деп алгаш, мынча дээн: «Өске чоннарның чагырыкчылары боттарының улузун дарлап турарын, а даргалары оларны бастып турарын билер болгай силер».

²⁶А силерниң араңарга ындыг чүве турбазын! Силерниң араңарда алдар-хүндүлүг болуксаар кижиге бар болза, чалчаңар болзун.

²⁷Силерниң араңарга бир дугаар болуксаан кижиге бар болза, кулуңар болзун.

²⁸Чүгө дээрге Кижиге амытан Оглу база-ла улус Аңаа бараан болзун дээш эвес, харын Боду бараан боору-биле база Бодунуң амы-тынының өртээ-биле хөй улусту хостап аар дээш келген болгай».

Ийи согур кижини экирткени

(Мк. 10:46-52; Лк. 18:35-43)

²⁹Иисус өөреникчилери-биле кады Иерихондан чоруп турда, оларны мөөң чон эдерип чораан.

³⁰Орук кыдыыңга орган ийи согур кижиге оларның чаны-биле Иисустуң эртип бар чыдарын дыңнааш: «Дээрги! Давидтиң Оглу, бисти кээргеп көрүңер!» – деп алгыржып үнген.

³¹Улус согурларны кончуп: «Ыттаваңар!» – деп соксадырга, олар оон-даа ыткыр алгыржыр болган: «Дээрги! Давидтиң Оглу, бисти кээргеп көрүңер!»

³²Иисус доктаай дүшкеш, оларны кый депкен. Ол: «Менден чүнү кылып берзин деп күзеп тур силер?» – дээн.

³³Олар Аңаа: «Дээрги, бистиң карактарывыс көстүп келзин» – деп харыылааннар.

³⁴Иисус кээргей бергеш, оларның карактарыңга холун дээскен. Согурлар ол-ла дораан көре бергеш, Ону эдерип чорупканнар.

Матфей 21

Иисустуң Иерусалимче байырлалдыг моорлап киргени

(Мк. 11:1-11; Лк. 19:28-38; Ин. 12:12-19)

¹Олар Иерусалимге чоокшулап келгеш, Елеон дааның чанында Виффагия суурга чедип келгенде, Иисус ийи өөреникчизин бурунгаар айбылапкаш,

²оларга чагып каан: «Мурнуңарда суурже барыңар. Аңаа баргаш, ол дораан кыс элчигенни болгаш ооң чанында аныяк элчигенчигешти баглап каан турарын көрүп каар силер. Оларны чешкеш, Меңээ эккелиңер.

³А кандыг-бир кижини силерден бир чүве айтырза: „Олар Дээргиге херек апарды“ – деп харыылаңар. Оларны ээзи доп-дораан салыптар».

⁴⁻⁵Медээчининиң аксы-биле:

«Сион-кыска мынча деңер: „Көр даан, Хааның сенче кел чыдыр. Биче сеткилдиг Хааның элчиген, ажылчын элчиген оглу мунуп алган кел чыдыр“» – дээн сөстөр ынчаар боттанганы ол.

⁶Өөреникчилер чоруткаш, бүгү чүвени Иисустуң чугаалаан аайы-биле кылганнар.

⁷Олар элчигенчигешти иези-биле кады эккелгеш, хевин оларга чонай салгаш, Иисусту олуртупканнар.

⁸Эңдерик хөй чон хевин Ооң мурнунда орукка дөжей сала берген, а өскелери ыяш будуктарын сыккаш, орукка чада салып чораан.

⁹Ооң мурнунга база соонга бар чыткан эңдерик хөй чон ыткыр алгыржып турган:

«Осанна! Давидтин Оглунга алдар-мактал! Дээрги-Чаяакчының өмүнээзинден кел чыдар Кижини алгадып-йөрээтсин! Осанна! Өрү дээрде Бурганга алдар-мактал!»

¹⁰Иисус Иерусалимче кирип кээрге, бүгү хоорай хөлзеп үнген. Улус: «Бо Кымыл?» – деп айтыржып турган.

¹¹А мөөң чон: «Бо дээрге Бурганның медээчизи Галилеяның Назарет чурттуг Иисус-тур» – деп харыылаар болган.

Иисустуң садыгжыларны Бурганның өргээзинден үндүр ойлатканы

(Мк. 11:15-19; Лк. 19:45-48; Ин. 2:13-22)

¹²Оон Иисус Бурганның өргээзиниң иштинче киргеш, ында садыгнаймаа кылып турган хамык улусту үндүр сывыртапкаш, акша

солукчуларының столдарын болгаш көге-буга сатканнарның баартактарын аңдара октагылапкан.

¹³Иисус оларга мынча дээн: «Бижилгеде: „Мээң өргээм мөргүл өргээзи деп адаттырар“ деп бижиттинген болгай, а силер ону дээрбечилер уязы кылып алган-дыр силер!»

¹⁴Согур болгаш аскак-бүскек улус Бурганның өргээзинге Аңаа чедип кээрге, Ол аарыг улусту экиртип каан.

¹⁵Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчылары Ооң кылып турган кайгамчык чүүлдерин көргөш база Бурганның өргээзинде бичии уругларның: «Осанна!* Давидтиң Оглунга алдар-мактал!» – деп алгыржып турарын дыңнааш, килеңней берип,

¹⁶Аңаа: «Оларның чүү деп турарын дыңнап тур сен бе?!» – дээннер. Иисус оларга: «Ийе – деп харыылаан. – Силер Бижилгеде: „Бичии уруглар болгаш эмер чаштарның аксындан алдар-макталды үндүрүп аар сен“ дээнин кажан-даа номчувааныңар ол бе?»

¹⁷Иисус оон оларны каапкаш, хоорайдан Вифания суурже чоруй баргаш, аңаа хонуп алган.

Кургап калган фи́га ыяжы

(Мк. 11:12-14, 20-24)

¹⁸Эртенинде, хоорайже чанып ора, Иисус аштай берген.

¹⁹Орук кыдыында фи́га ыяжын көрүп кааш, Ол аңаа чеде берген, ынчалза-даа бүрүлдерден өске чүнү-даа тыппаан. Ол ынчан ыяшка: «Моон соңгаар сеңээ кажан-даа чимис үнмес болзун!» – дээн. Фи́га ыяжы дораан-на кургап калган.

²⁰Өөреникчилер ону көргөш, кайгап: «Фи́га ыяжы канчап ындыг дүрген кадып калды?» – деп айтырганнар.

²¹Иисус мынча деп харыылаан: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: бүзүрээр-ле, чигзинмес-ле болзуңарза, фи́га ыяжы-биле болган

чүүлдү кылыр хамаанчок, бо дагга безин: „Турулгаш, далайже дүже бер!“ – дээр болзуңарза, шак ынчаар бүде бээр.

²²Бүзүрээр-ле болзуңарза, мөргүп тура, дилээн чүвеңерниң дөгөрезин алыр силер».

Иисустуң эрге-чагыргазының дугайында айтырыг

(Мк. 11:27-33; Лк. 20:1-8)

²³Иисус Бурганның өргээзинче кирип келгеш, улусту өөреди бээрге, Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш чоннуң баштыңнары Аңаа чедип келгеш, айтырыг салганнар: «Сен бо бүгүнү кандыг эрге-чагырга-биле кылып тур сен? Сеңээ ол эрге-чагырганы кым берди?»

²⁴А Иисус оларга мынча деп харыылаан: «Мен база силерге бир айтырыг салыйн. Меңээ харыылаптар болзуңарза, силерниң айтырыыңарга база харыылаар мен.

²⁵Иоанның сугже сугар эргези Бургандан келген бе азы кижилерден бе?» Олар аразында сүмележи берген: «Бис: „Бургандан“ – дизивиссе, Ол: „Ынчаарга силер чүге Иоаннга бүзүревээниңер ол?“ – дээр болгай.

²⁶А: „Кижилерден“ – дээр дээш, чондан коргар-дыр бис, чүге дээрге хамык улус Иоанны Бурганның медээчизи деп санаар болгай».

²⁷Олар Иисуска: «Билбес-тир бис» – деп харыылааннар. Ол ынчан мынча дээн: «Мен база бо бүгүнү кандыг эрге-чагырга-биле кылып турарымны силерге чугаалавас мен».

Ийи оолдуг ада дугайында угаадыглыг чугаа

²⁸«А ам мындыг чүүл дугайында чүү деп бодаар силер че? Ийи оолдуг бир кижитурган-дыр. Бирги оглунга баргаш, ол мынча дээн: „Оглум, бөгүн баргаш, виноград шөлүңге ажылдап көр“.

²⁹Оозу баштай: „Барбас мен“ – дээн, а ооң соонда өскээр боданыпкаш, чорупкан.

³⁰Ачазы өске оглунга баргаш, база-ла ынча дээн. Демгизи: „Баар мен, дээрги“ – деп харыылаза-даа, барбайн барган.

³¹Оларның кайызы ачазының аайындан эртпээн-дир?» Олар: «Биргизи» – деп харыылааннар. Иисус ооң соонда оларга мынча дээн: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: үндүрүг хавырыкчылары болгаш самыын-садар херээженнер Бурганның Чагыргазынче силерни мурнай кирер.

³²Чүге дээрге Иоанн силерге шын орук айтып, баштай чедип кээрге, силер аңаа бүзүрөвээн-дир силер. А олар Иоаннга бүзүрээн болгай. Ол бүгүнү көргөш безин, дөмей-ле бачыдыңар миннип, Бурганче ээлбээн база аңаа бүзүрөвээн-дир силер».

Виноград шөлүнүн ээзиниң дугайында угаадыглыг чугаа

(Мк. 12:1-12; Лк. 20:9-19)

³³«Ам өске угаадыглыг чугаадан дыңнаңар. Бир кижини бодунуң ээлээн черинге виноград тарып алган. Ол ону долгандыр кажаалааш, чимизин сы бастырап уургай каскаш, таңныылдаар суурга тудуп каан. Ооң соонда ол виноград шөлүн ажаакчыларга ачылалга берипкеш, боду өске чуртче чоруй барган.

³⁴Дүжүт ажаар үе кээрге, ол бодунуң үлүүн алыр дээш, виноград ажаакчыларынче чалчаларын чорудупкан.

³⁵Ынчалза-даа олар ооң чалчаларын тудуп алгаш, бирээзин эттеп, өскезин өлүрүп кааннар, а үшкүзүн даш-биле соп каапканнар.

³⁶Шөл ээзи ынчан оон-даа хөй өске чалчаларын ыткан, ынчалза-даа виноград ажаакчылары оларны база шак ынчаар аажылааннар.

³⁷Адак соонда ээ кижини оларже бодунуң оглун чорудупкаш: „Мээң оглумну албан хүндүлөп көөрлөр“ – деп бодаан.

³⁸Ынчалза-даа виноград ажаакчылары ооң оглун көргөш: „Бо-даа салгакчызы-дыр! Ону өлүрүп каапкаш, өнчүзүн олчалап аалы“ – дээннер.

³⁹Олар ону сегирип алгаш, виноград шөлүндөн үндүрө бергеш, өлүрүп кааннар.

⁴⁰Чүл че, шөлдүн ээзи чедип келгеш, виноград ажаакчыларын канчап кааптарыл?»

⁴¹Олар Аңаа: «Ол хортаннарны каржызы-биле узуткааш, шөлүн дүжүт ажаар өйде ооң үлүүн бээр өске ажаакчыларга ачыладып каар» – деп харыылааннар.

⁴²Иисус оларга мынча дээн: «Силер Бижилгеден номчувааныңар ол бе кай: „Тудугжуларның херекчок дээш октапкан дажы эң чугула даш апарган. Дээрги-Чаяакчы ынчалдыр кылган, ону көөрү биске кайгамчыктыр!“

⁴³Ынчангаш Бурганның Чагыргазын силерден хунаап аарын база „дүжүдүн“ бээр чонга бериптерин силерге чугаалап тур мен.

⁴⁴Кым ол дашче кээп ужарыл, чуурулдур ужуп аар, а кымче ол даш кээп дүжерил ону чылча базып каар».

⁴⁵Иисустуң угаадыглыг чугааларын дыңнааш, Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш фарисейлер Ооң оларның дугайында чугаалап турарын билип кааннар.

⁴⁶Олар Иисусту тудуп хоругдаар деп барганнар, ынчалза-даа Ону Бурганның медээчизи деп хүлээп турар чондан кортканнар.

Матфей 22

Куда доюнуң дугайында угаадыглыг чугаа

(Лк. 14:15-24)

¹Иисус оларны угаадыглыг чугаалар дузазы-биле өөредирин уламчылап, мынча дээн:

²«Дээрниң Чагыргазы дараазында үлегерге дөмей. Бодунуң оглунуң куда доюн кылган бир хаан турган.

³Ол чалаан аалчыларынче чалчаларын ыткан, ынчалза-даа чалатканнар келиксевейн барган.

⁴Хаан өске чалчаларын ыдып, оларга чагып каан: „Чалаан улузумга чугаалаңар: ‘Дойга белеткелим доозулду, семиртир азыраан

молдургаларым, шарыларым соп алдым, бүгү чүве белен. Куда доюнче моорлаңар“.

⁵Ынчалза-даа чалаттырганнар тоовайн, боттарының ажыл-херектерин кылып, тарай бергеннер. Бирээзи шөлче үнүпкен, өскези садыглаар черинче чорупкан,

⁶а чамдыктары ооң чалчаларын сегирип алгаш, дорамчылап өлүрүп каапканнар.

⁷Хаанның килеңи хайынгаш, шериглерин ыдарга, олар өлүрүкчүлерни шаажылааш, ол улустуң хоорайын өрттедипкеннер.

⁸А ооң соонда хаан чалчаларыңга мынча дээн: „Куда доюнга хамык чүве белен-дир, ынчалза-даа чалаан улузум алдар-хүндүге төлөп чок болган-дыр.

⁹Ам орук белдирлеринче баргаш, таварышкан улустуң шуптузун дойже чалаңар“.

¹⁰Чалчалар ынчан кудумчулар кезип үнгеш, таварышкан-на чонну: эки-даа, бак-даа улусту чыып эккелгеннер. Аалчылар дойлаар черни долдур ээлепкен.

¹¹Хаан аалчыларын көөрү-биле үнүп келгеш, байырлалда кедер хеви чок кижиге көрүп каан.

¹²Ол аңаа мынча дээн: „Өңнүк, сен бээр канчап байырлал хеви чок кирип келдиң?“ Оозу ыыттаваан.

¹³Хаан ынчан чалчаларыңга: „Ооң хол, будун хүлээш, дашкаар, улус ыглажып, диштерин кыжырадып турар караңгыдыва, үндүр октаптыңар“ – деп дужааган.

¹⁴Чалаттырганнар хөй, а шилиттингеннер эвээш болдур ийин».

Императорга бээр үндүрүг дугайында

(Мк. 12:13-17; Лк. 20:20-26)

¹⁵ Фарисейлер ынчан үне бергеш, Исусту, сөзүңге сылдаглап, канчап тудуп алырын дугуржуп эгелээннер.

¹⁶Олар Иисусче боттарының өөреникчилерин иродианнар-биле катай чорудупканнар. «Башкы! – деп, айбылаткан улус чугаалаан. – Силерни шынчы база Бурганның алыс шын оруунга өөредип чоруур кижилер деп билер бис. Кижилерни ылгай көрбөс болгаш, оларның эрге-ажыынга бараан болбас-тыр силер.

¹⁷Ынчаарга Силерниң бодалыңар чүл, биске чугаалап көрүңерем: императорга үндүрүг төлээр ужурлуг бис бе азы чок бе?»

¹⁸Иисус оларның кара сагыштыын билгеш, мынча дээн: «Ийи арынныглар, Мени чүгө шенеп тур силер?

¹⁹Үндүрүг төлээр чоозуңарны Меңээ көргүзүңер». Аңаа мөңгүн чоос эккеп бээрге,

²⁰Иисус олардан: «Мында кымның чурук-дүрзүзү база ады бар-дыр?» – деп айтырган.

²¹Олар: «Императорнуң» – деп харыылааннар. Иисус ынчан: «Ынчаарга императорга – императорнуун, а Бурганга – Бурганнын бериңер» – дээн.

²²Ындыг сөстөр дыңнааш, оларның аксы хак деп, Иисустан ырап чоруй барганнар.

Өлүглер аразындан катап дирлириниң дугайында

(Мк. 12:18-27; Лк. 20:27-40)

²³Ол-ла хүн «Өлгөн улус катап дирилбес» дижир саддукейлер Иисуска чедип келгеш, айтырыг салган:

²⁴«Башкы, Моисей биске: „Кандыг-бир эр кижилер ажы-төл чок тургаш, өлү бээр болза, ооң дуңмазы дулгуяк чаавазы-биле өгленгеш, бодунуң өлгөн акызының үре-салгалын уламчылаар ужурлуг“ – деп чугаалаандыр.

²⁵Бистиң аравыска чеди алышкы чораан дижик. Улуу кадайлангаш, ажы-төл арттырбайн, өлүп калган. Ооң кадайы улуг чуржузунга кадай бооп арткан.

²⁶Ийиги, үшкү дуңмазы болгаш шупту чеди алышкы-биле база ындыг болган.

²⁷Адак соонда ол кадай база мөчээн.

²⁸Хамык өлгөн улус катап дирлип кээрге, херээжен кымның кадайы боорул? Алышкылар ону чеделээн кадайланып чорааннар болгай».

²⁹Харызынга Иисус мынча дээн: «Соора барган-дыр силер, чүге дээрге Бижилгелерни-даа, Бурганның күчү-күжүн-даа билбес-тир силер.

³⁰Катап дирилген улус кадай-даа албас, ашакка-даа барбас, харын Бурганның дээрге төлээлеринге дөмей болур.

³¹А өлүглер аразындан катап дирлиешкинге хамаарыштыр Бурганның силерге:

³²„Мен – Авраамның Бурганы, Исаактың Бурганы болгаш Иаковтуң Бурганы-дыр мен“ – дээнин номчуваан силер бе? Ол – өлүглерниң эвес, а дириглерниң Бурганы-дыр».

³³Улус Иисусту дыңнааш, Ооң берген өөредиин магадап ханмааннар.

Эң чугула айтышкын дугайында

(Мк. 12:28-34; Лк. 10:25-28)

³⁴Фарисейлер Иисус Бодунуң харызы-биле саддукейлерниң аксын дуй шаапкан деп дыңнааш, чаңгыс черге чыгып келгеннер.

³⁵Ынчан оларның бирээзи, ном-хоойлу тайылбырлакчызы, Иисусту шенеп, айтырыг салган:

³⁶«Башкы, ыдыктыг хоойлуда эң чугула айтышкын кайызыл?»

³⁷Ол мынча дээн: «„Бодунуң Бурганың Дээрги-Чаяакчыга бүгү-ле чүлдү-чүрээнден, бүгү-ле сеткил-сагыжыңдан, бүгү-ле угаан-сарылыңдан ынак бол“.

³⁸Бо дээрге бирги болгаш эң чугула айтышкын-дыр.

³⁹А ийиги айтышкын аңаа дөмейлешкек: „Чаныңда кижиге бодуңга бодуң дег ынак бол“.

⁴⁰Бо ийи айтышкында бүгү ыдыктыг хоойлу болгаш медээчилерниң өөредии туттунуп турар».

Давидтиң Оглунуң дугайында
(Мк. 12:35-37; Лк. 20:41-44)

⁴¹Ону долгандыр чыгып келген фарисейлерден Иисус айтырыг салган:

⁴²«Бурганның шилип алган Христозун чүү деп бодаар силер: Ол кымның Оглул?» Олар Аңаа: «Давидтиң Оглу-дур» – деп харыылааннар.

⁴³Иисус оларга мынча дээн: «Ынчаарга Давид Бурганның Сүлдезинге башкарткаш, чүге Ону Дээргим деп адааныл:

⁴⁴ „Дээрги-Чаяакчы мээң Дээргимге мынча дээн:

‘Дайзыннарыңны буттарың адаанга эккеп салбаан шаамда, Мээң оң таламга олур’“ .

⁴⁵Бир-тээ Давид Ону Дээргим деп турар болганда, Христос канчап Давидтиң Оглу боорул?»

⁴⁶Кым-даа Аңаа удур чаңгыс сөс-даа эдип шыдаваан. Ол хүнден эгелээш, кым-даа Аңаа кандыг-бир айтырыг салып дидинмээн.

Матфей 23

Фарисейлерден болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчыларындан кичээндириг

(Мк. 12:38-40; Лк. 11:37-52; 20:45-47)

¹Иисус ынчан чон-биле база Бодунуң өөреникчилери-биле чугаалажы берген.

²Ол мынча дээн: «Ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш фарисейлер Моисейниң салгакчылары-дыр.

³Силер бүгү чүвени оларның айыткан аайы-биле кылыңар, ынчалза-даа оларның ажыл-херээн өттүнмеңер, чүге дээрге олар өөредип турар чүвезин боттары сагывас-тыр.

⁴Олар угдунмас аар чүктү улустуң эгиннеринге чүктедип турарлар, а боттары чаңгыс салаазын безин шимчедип, улуска дузалажыр хөңнү чок-тур.

⁵А кандыг-бир чүве кылза, чүгле ат чолуп кылырлар, оларның хаваанда болгаш холунда Бижилге шыгжаан хапчыгаштары калбарып, а шыва тонунуң салбакталчак хаажылары узап бар-ла чыдар.

⁶Олар найыр-дойларга база синагогаларга хүндүткелдиг дөрге орарыңга ынак.

⁷Олар улус чыглыр шөлдерге амыр-менди дыңнаарыңга база улуска: „Башкы!“ – деп адаттыраарыңга ынак.

⁸А силерни „башкылар“ деп адавазын, чүге дээрге силерде чүгле чаңгыс Башкы бар, а силер шупту акы-дунмашкы силер.

⁹Черге кымны-даа „ачай“ деп адаваңар, чүге дээрге силерде чүгле чаңгыс Дээрде саадаан Ада бар.

¹⁰Силерни „башкарыкчы“ деп адавазын, чүге дээрге силерде чаңгыс Башкарыкчы – Христос бар.

¹¹Силерниң араңарда эң чугулаңар чалчаңар болзун.

¹²Бодун өрү көрдүнер кижини дора көрдүрер, а бодун боду дора көргөн кижини өрү көдүртүр.

¹³⁻¹⁴Ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш фарисейлер, ат болур силер! Ийи арынныглар! Силер улустан Дээрниң Чагыргазын дуглап, боттарыңар-даа ынаар кирбес, ынаар кириксээннерни-даа киирбес-тир силер.

¹⁵Ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш фарисейлер, ат болур силер! Ийи арынныглар! Чаңгыс-даа бол кижини иудей шажынче ээлдирип аар дээш, далайны кежип, черни эртип турар-дыр силер, а ээлдирип алгаш, ону бодуңардан ийи катап дора бужар амытанче хуулдуруптар-дыр силер.

¹⁶Согур баштакчылар, ат болур силер! Мынча деп турар-дыр силер: „Кандыг-бир кижиге Бурганның өргээзи-биле даңгыраглаар болза, ол чүү-даа дивээн-дир, а Бурганның өргээзинде алдын-биле даңгыраглаар болза, ол аазаашкынын күүседир ужурлуг“.

¹⁷О, согур сээдеңнер! Чүү чугулал: алдын бе азы ол алдынны ыдыктаан Бурганның өргээзи бе?!

¹⁸Оон ыңай мынча деп турар-дыр силер: „Кандыг-бир кижиге өргүл салыр бедигээш-биле даңгыраглаар болза, ол чүү-даа дивээн-дир, а аңаа салган өргүл-биле даңгыраглаар болза, ол аазаашкынын күүседир ужурлуг“.

¹⁹Согурлар! Чүү чугулал: өргүл бе азы ол өргүлдү ыдыктаан бедигээш бе?!

²⁰Өргүл салыр бедигээш-биле даңгыраглаар кижиге ында салган өргүл-биле база даңгыраглап турары ол-дур.

²¹Бурганның өргээзи-биле даңгыраглаан кижиге ында чурттаан Бурган-биле база даңгыраглап турары ол.

²²Дээр-биле даңгыраглаан кижиге Бурганның дүжүлгези болгаш ында саадаан Бурган-биле база даңгыраглап турары ол-дур.

²³Ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш фарисейлер, ат болур силер! Ийи арынныглар! Мята, койнут болгаш тмин деп оъттарның дүжүдүнүң оннуң бир кезиин берип-даа турзуңарза, ыдыктыг хоойлуда эң чугула чүүлдерни: шын шииткелди, энерелди болгаш шынчы чорукту херекке албас-тыр силер. Баштайгызын кылыр ужурлуу шын, а сөөлгүзүн кылырын база утпаза эки.

²⁴Согур баштакчылар! Ымырааны шүүп кааптар, а тевени ажырыптар-дыр силер!

²⁵Ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш фарисейлер, ат болур силер! Ийи арынныглар! Аяк-тавааңарның даштын аштап-арыглап-даа

турзунарза, ишти-хөңнүңерни чазый-харам чорук база бузут долгандыр.

26Согур фарисей! Баштай аяаңның иштин аштап-арыглап ал, ынчан ооң дашты база арыг боор.

27Ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш фарисейлер, ат болур силер! Ийи арынныглар! Агарты чугайлаан чевеглерге дөмей-дир силер: оларның дашты чараш ышкаш, а иштин өлүг сөөктер база янзы-бүрү бужар чүүлдер долган!

28Силер база ындыг силер: даштыңардан көөрге, Бурганга шынчы улус ышкаш көстүр силер, а ишти-хөңнүңерни ийи арынныг база кем-буруулуг чорук долган.

29Ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш фарисейлер, ат болур силер! Ийи арынныглар! Бурганның медээчилеринге чевег тураскаалдары тудуп, чөптүг-шынныг улустуң чевеглеринде тураскаалдар каастап:

30„Ада-өгбевистиң үезинде чурттап чораан болзувусса, медээчилерниң ханын төгеринге олар-биле кады киришпес ийик бис“ – деп турар-дыр силер.

31Силер ооң-биле, „Медээчилерни өлүрүп чораан улустуң салгакчылары бис“ деп, боттарыңарга удур херечилээниңер ол-дур.

32Ындыг болганда, уламчылаңар-ла, ада-өгбеңерниң эгелээн чүвезин эчизинге чедириңер-ле!

33Чыланнар база чылан сыскындылары! Тамыже дүжүрер шииткелден канчап ойлаар силер!

34Мен силерже медээчилерни, мерген угаанныгларны, башкыларны чорудуп тур мен, а силер оларның чамдызын өлүрүп база хере шава бээр силер, өскелерин синагогаларыңарга эриидеп база хоорайдан хоорайже сывыртай бээр силер.

³⁵Кем-буруу чок Авелдин ханындан эгелээш, өргүл салыр бедигээш биле Бурганның өргээзиниң аразынга өлүрүп кааныңар Берехияның оглу Захарияның ханынга чедир, чер кырынга төгүлген бүгү чөптүг-шынныг улустуң ханы дээш, шииткелди чүктээр силер.

³⁶Алыс шынны чугаалап тур мен: ол бүгү кеземче бо салгалга дүжер!»

Иисустуң Иерусалим дээш кажыыдалы

(Лк. 13:34-35)

³⁷«О, Иерусалим, Иерусалим! Бурганның медээчилерин өлүрүп турар база сенче чорутканнарны даш-биле соккулап каар хоорай! Куштуң бодунуң чаш төлдерин чалгынының адаанга чыып аары дег, Мен чеже катап Иерусалимниң чурттакчыларын чыып аарын күзедим, ынчалза-даа силер ону күзеведиңер!

³⁸Ол-дур, силерниң өргээңер ээн кагдынар-дыр.

³⁹„Дээрги-Чаяакчының өмүнээзинден кел чыдар Кижги алгадып-йөрээтсин!“ – дей бээриңер шаг-үе келбээн шаанда, Мени ам черле көрбезиңерни чугаалап тур мен».

Матфей 24

Келир үеде болур хөлзээшкиннер

(Мк. 13:1-13; Лк. 21:5-19)

¹Иисус оон Бурганның өргээзинден үнгеш, бар чыдырда, өөреникчилери Аңаа чоокшулап келгеш: «Бурганның өргээзиниң тудугларының чаражын!» – деп барганнар.

²Иисус оларга мынча дээн: «Бо бүгүнү көрүп тур силер бе? Силерге алыс шынны чугаалап тур мен: маңаа туружундан шимчевээн даш безин артпас, шупту тудуглар үрегдеттирип-буступ каар».

³Иисус Елеон даанга чааскаан олурда, өөреникчилери Аңаа чедип келгеш, айтырыг салганнар: «Ол айыыл-халап кажан боорун биске чугаалаңарам. Силерниң чедип кээриңерни болгаш бо делегейниң төнчүзүн кандыг демдек бадыткаарыл?»

⁴Иисус оларга мынча деп харыылаан: «Кандыг-даа улуска дуурайладып аарындан кичээниңер.

⁵Чүге дээрге хөй-ле кижини Мээң адым тудуп: „Мен – Христос-тур мен“ – деп келгеш, эңдерик улусту мегелеп кааптар.

⁶Чоокта дайын-чааның шимээнин болгаш ыракта дайын-чаалар дугайында чугааларны дыңнап каар силер. Ындыг-даа болза, кортпаңар. Ол бүгү болур ужурлуг, ынчалза-даа бүгү чүвениң ылаптыг төнчүзү ол эвес-тир.

⁷Ийе, бир чонче өске чон, бир күрүнеже өске күрүне халдай бээр. Чер болганга аш-чут база чер шимчээшкиннери болур:

⁸ол бүгү, божаан херээженниң эъдиниң аары дег, хилинчектиң чүгле эгези-дир.

⁹Силерни ынчан хилинчектээр дээш, улуска тудуп берип, өлүрүп эгелээр. Мээң адым ужун бүгү кижини төрөлгөтен силерни көөр хөңнү чок апаар.

¹⁰Эңдерик улус бо моондакты ажып шыдавастап, бот-боттарын сатчып база көрүшпестеп эгелээр.

¹¹Хөй меге медээчилер ынчан тыптып келгеш, эңмежок улусту мегелеп кааптар.

¹²Бузут ынчалдыр нептерээрге, эңдерик улустуң ынакшылы соой бээр.

¹³Ынчалза-даа ол бүгүнү эчизинге чедир шыдашкан кижини камгалалды алыр.

¹⁴Дээрниң Чагыргазының дугайында бо Буянның Медээни бүгү делегейге, хамык чоннарга медеглээн турар, бүгү чүвениң төнчүзү чүгле ооң соонда кээр».

Ам кээр коргунчуг айыыл-халап

(Мк. 13:14-23; Лк. 21:20-24)

¹⁵«Ол дугайында Даниил медээчиниң чугаалааны, ыдыктыг черде турар *хоозуралдың бужар чудун* көрүп кагзыңарза (номчуп оар кижиги шын угаазын!),

¹⁶Иудеяда чурттаан улус дагларже дезипсин.

¹⁷Бажыңының кырынга турган кижиги, эт-севин алыр дээш, бажыңынче дүжүп кирбезин.

¹⁸Шөлге ажылдап чораан кижиги, идик-хевин алыр дээш, бажыңынче эеп келбезин.

¹⁹Ол хүннерде иштиг-сааттыг болгаш эмер чаш уруг-дарыглыг улус ат болур!

²⁰Кыжын азы амыр-дыш хүнүнде деспес дээш мөргүңер.

²¹Бо делегейни чаяаганындан бээр, амдыгаа чедир кажан-даа болбаан база моон соңгаар кажан-даа болбас коргунчуг хилинчек ол үеде болур.

²²Бурган ол хүннерниң санын кызырбаан болза, амылыг кижиги бүрүзү менди үнмес ийик. Ынчалза-даа Бодунуң шилип алганы улус дээш, Бурган ол хүннерниң санын кызырар.

²³Силерге ынчан кандыг-бир кижиги: „Көр, Христос бо-дур!“ азы „Ол бо-дур!“ – дээр болза, аңаа бүзүревеңер!

²⁴Чүге дээрге боттарын „Христос мен“ дээр азы „Медээчи мен“ дээр улус тыптып келгеш, болдунар-ла болза, Бурганның шилип алган улузун безин мегелээр дээш, өндүр улуг бадыткал демдектери болгаш кайгамчык чүүлдер көргүзөр.

²⁵Дыңнаңар, Мен силерни баш бурунгаар сагындырдым.

²⁶Ынчангаш силерге: „Көрүңер, Христос ээн кургаг ховуда-дыр!“ – дээр болза, ынаар барбаңар азы: „Көрүңер, Ол мында, дуу бажыңда чаштынып турар-дыр“ – дээр болза, бүзүревеңер.

²⁷Чөөн чүктен кызаш дээш, барыын чүкке чедир кызаңнаан чаңнык дег, Кижиге амытан Оглу ынчалдыр ээп кээр.

²⁸Кайда сек чыдарыл, аңаа сек чиир куштар чыгып кээр».

Кижиге амытан Оглуң чедип кээри

(Мк. 13:24-27; Лк. 21:25-28)

²⁹«Ол хүннерниң айыыл-халавы болуп эрткен дораан-на, хүн караа өжөр, ай чырытпастай бээр, сылдыстар дээрден кээп дүжер база дээрниң күчү-күштери сириңейнип, божаннай бээр .

³⁰Кижиге амытан Оглуң кээриниң демдээ ол үеде дээрге көстүп кээр. Күчү-күжү биле өндүр чырыынга бүргеткен, дээрниң булуттарын кырлап кел чыдар Кижиге амытан Оглу көрүп кааш, чер кырында хамык аймак-чон кажыыдап база ыглажып эгелээр.

³¹Ол, трубаны ыткыр этсип, Бодунуң шилип алган улузун чырык черниң дөрт чүгүнден, өртемчейниң бир кыдыындан өске кыдыынга чедир чыып эккелзин дээш, Бодунуң төлээлерин чорудуптар».

Фига ыяжының чижээ-биле кичээндириг

(Мк. 13:28-31; Лк. 21:29-33)

³²«Фига ыяжындан үлегер-чижектен алыңар: ооң будуктары хөөп, бүрүлери частып кээрге, чай удавас дүжер дээрзин эндевес болгай силер.

³³Шак ынчалдыр, ол бүгүнү көргөш, Кижиге амытан Оглу мырыңай бо, эжик аксында келген дээрзин билип алыңар.

³⁴Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: ол бүгү чүве боттанмаан шаанда, бо салгалдың улузу өлүп читпес.

³⁵Дээр биле чер эстип-хайлы бээр, а Мээң сөстөрүм эстип-хайылбас».

Шагы, хүнү билдинмес

(Мк. 13:32-37; Лк. 12:38-40; 17:26-30, 34-36)

³⁶«А ол хүннүң база шактың кажан кээрин кым-даа: дээрниң төлээлери-даа, Оглу-даа билбес – чүгле Бурган Ада Боду билер.

³⁷Нойнуң үезинде болуп турганы дег, Кижин амытан Оглуноң чедип кээр хүнүнде база ындыг боор.

³⁸Ол хүннерде, суг халавының мурнуу чарында, Нойнуң бажың-хемезинге олурупканы хүнге чедир, улус-чон ижип-чип, кадай ап база ашакка барып келген болгай.

³⁹Суг халап келгеш, оларның шуптузун узуткап каггыжеге чедир, олар чүнү-даа угаап бодавааннар. Кижин амытан Оглу чедип кээрге, база шак ындыг боор.

⁴⁰Ийи кижин ынчан шөлде ажылдап турар болза, бирээзин алгаш баар, а өскезин арттырып каар.

⁴¹Ийи херээжен дээрбеге тараа дээрбелеп турар болза, бирээзин алгаш баар, а өскезин арттырып каар.

⁴²Ынчангаш одуг-сергек болуңар, чүге дээрге Дээргиңерниң кандыг хүнде чедип кээрин билер эвес силер.

⁴³Мону база билип алыңар: бажың ээзи дүнекиниң каш шакта оор кээрин билер турган болза, ол удувас ийик база бодунуң бажыңын оорлаттырбас ийик.

⁴⁴Ынчангаш силер база белен болуңар, чүге дээрге Кижин амытан Оглу силерниң манаваан шагыңарда чедип кээр».

Шынчы база шынчы эвес ийи чалча

(Лк. 12:42-48)

⁴⁵«Шынчы болгаш сарыылдыг чалча кандыг болурул? Бажың ээзи бир чалчазын өскелериниң бажыңга салгаш, оларга аыш-чемни чогуур үезинде бээр кылдыр томуйлап каан дижик.

⁴⁶Ээзи чедип келгеш, ооң ынчалдыр ажылдап турарын көрүп каар болза, ол чалча амыр-чыргалдыг.

⁴⁷Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: ээзи ону бүгү ээлээн чүвезиниң бажыңга олуртуп каар.

⁴⁸А ол чалча ойлук чок болуп, бүдүү иштинде: „Мээң дээргим ам дораан келбес-ле болгай“ – дээш,

⁴⁹өске чалчаларны эттеп-соп, а боду чилбиленип, арагачылар-биле пактай берген дижик.

⁵⁰Ындыг чалчаның ээзи ооң манавааны хүнде база бодавааны шакта чедип келгеш,

⁵¹ону чула кезеткеш, ийи арынныг улус-биле дөмей кылдыр аажылаар. Аңаа ыы-сыы үнер база диштер кыжыраажы дыңналыр».

Матфей 25

Он кыс дугайында угаадыглыг чугаа

¹«Ол хүнде Дээрниң Чагыргазы мындыг үлегерге дөмей. Үс куткан деңнерин туткаш, күдээже уткуштур үнүпкен он кыс турган.

²Оларның бежи угаанныг, а бежи мелегей чүве-дир.

³Мелегей кыстар деңнерин ап алза-даа, немей кудар үзү чок болганнар.

⁴А угаанныг кыстар деңнери-биле катый саваларда үзүн база ап алганнар.

⁵Күдээ оол саадай бээрге, бүгү кыстарның бажы согаш кыннып, удуй бергеннер.

⁶Дүн ортузунда: „Көрүңер, күдээ кел чор! Ону уткуп үнүңер!“ – деп кыйгы дыңналган.

⁷Ол дораан хамык кыстар тура халышкаш, деңнерин кыпсып эгелээннер.

⁸Мелегей кыстар угаанныгларынга: „Үзүңерден бичииден бериңерем, деңнеривис өжүп тур“ – дээннер.

⁹А угаанныг кыстар: „Чок, бербес бис, оон башка үс силерге-даа, биске-даа четпейн баар. Ооң орнунга садыгжыларже баргаш, садып алыңар“ – деп харыылааннар.

¹⁰Олар үс садып ап чоруур аразында, күдээ чедип келген. Белен турган беш кыс ооң-биле кады куда доюнче кире бээри билек, оларның соондан эжикти хаапкан.

¹¹Ооң соонда арткан кыстар чедип келгеш: „Дээрги! Дээрги! Эжиң ажыдып көр!“ – дээннер.

¹²А ол: „Чок, силерни билбезим ылап шын“ – деп харыылаан.

¹³Ынчангаш серемчилелдиг болуңар, чүге дээрге Кижини амытан Оглунуң чедип кээр хүнүн-даа, шагын-даа билбес болгай силер».

Немелде чок болган акша дугайында угаадыглыг чугаа

(Лк. 19:12-27)

¹⁴«Ынчан ырак чуртче чоруп тура, бодунуң чалчаларын кый деп алгаш, эт-хөреңгизин оларга карактадып каан кижини-биле болганы дег болур.

¹⁵Ол бир чалчазынга – беш, өскезинге – ийи, а үшкүзүнге – бир шоодай мөңгүн акша берип каан. Кижини бүрүзүнге ооң шыдаар шаг-шинээн барымдаалап бергеш, боду чорупкан.

¹⁶Беш шоодай мөңгүн алган кижини ол акшаны дораан саарылгаже киригеш, немей бешти ажилдап алган.

¹⁷Ийи шоодай мөңгүн алган кижини база ийини немей ажилдап алган.

¹⁸А бир шоодай мөңгүн алган кижини баргаш, оңгар каскаш, дээргизиниң акшазын ынаар хөөп каан.

¹⁹Үр үе эрткен соонда, чалчаларның дээргизини эеп келгеш, оларга карактадып каан акшазы дээш, харыы тударын негээн.

²⁰Беш шоодай акша алган кижини келгеш, немей база бешти эккелген. Ол мынча дээн: „Дээрги, силер меңээ беш шоодай акша берген силер, а бо мээң немей ажилдап алганым беш шоодай акша-дыр“.

²¹Дээргизи аңаа: „Кончуг эки-дир, сен эки болгаш шынчы чалча-дыр сен! Сен бичии херек башкарарыңа шынчың көргүстүң, ам сеңээ улуг ажыл-херек дагзыр мен. Мээң өөрүшкүм үлежип көр“ – дээн.

²²Ийи шоодай акша алган кижини база чедип келгеш: „Дээрги, силер меңээ ийи шоодай акша бээриңерге, немей база ийини ажылдап алдым“ – дээн.

²³Дээргизи аңаа: „Кончуг эки-дир, сен эки болгаш шынчы чалча-дыр сен! Сен бичии херек башкарарыңа шынчың көргүстүң, ам сеңээ улуг ажыл-херек дагзыр мен. Мээң өөрүшкүм үлежип көр“ – дээн.

²⁴Ооң соонда бир шоодай акша алган кижини чедип келгеш, мынча дээн: „Дээрги, мен силерни каржы-хажагай кижини деп билер мен: тарываандаа чериңерден ажаап аар, чашпаандаа чериңерден чыып аар болгай силер.

²⁵Мен силерден сезиндим, ынчангаш акшаңарны черге хөөп кагдым. Акшаңар бо-дур, ап ап көрүңер“.

²⁶Дээргизи аңаа: „Сөлгүжок бак, чалгаа чалча! Тарываандаа черимден ажаап аарымны, чашпаандаа черимден чыып аарымны билер ышкажыл сен.

²⁷Ындыг болганда, мээң акшамны саарылгаже кирир турган-дыр сен, мен ынчан эеп келгеш, акшамны орулгазы-биле катай алгай эртик мен.

²⁸Ооң бир шоодай акшазын хунаап алгаш, он шоодай акшалыг кижиге бериптиңер.

²⁹Чүвези бар кижиге оон-даа немей бээр, ол ынчан артыкшылдыг боор, а чүвези чок кижиниң бар бичии-даа чүвезин хунаап алыр.

³⁰Бо сөлгүжок бак чалчаны дашкаар, улус ыглап-сыктап, диштерин кыжыраткан караңгыже үндүр октаптыңар“ – дээн».

Чоннарны шиидери

³¹«Бодунуң өндүр чырыыңга бүргеткен Кижиге амытан Оглу хамык төлээлеринге үдеткен чедип келгеш, Бодунуң чайынналган дүжүлгезинге саадаптар.

³²Ооң мурнунга бүгү чоннар чыгып кээр. Ол улусту, кадарчының хоюн өшкүзүндөн үзери дег, ийи кезекке үзүп аар.

³³Ол хоюн – оң талазыңга, а өшкүзүн – солагай талазыңга бөлүп аар.

³⁴Хаан ынчан оң талазыңда турарларга мынча дээр: „Мээң Адамга алгадып-йөрээткеннер, бээр келиңер! Өртемчейни чаяаганындан бээр силерге белеткээн Дээрниң Чагыргазын салгап алыңар.

³⁵Чүгө дээрге Мен аштап турумда, силер Мени чемгерип кагдыңар; суксап турумда, силер Мээң суксунум хандырдыңар; чер кезип чорумда, силер Мени хоргададып алдыңар;

³⁶чанагаш турумда, силер Мени хепкерип кагдыңар; аарып чыдырымда, силер Мени ажаап-карактап келдиңер; кара-бажыңга чыдырымда, силер Меңээ ужуражып турдуңар“.

³⁷Чөптүг-шынныг улус ынчан Аңаа мынча деп харыылаар: „Дээрги, кажан бис аштап туруңарда көргөш, Силерни чемгерген улус боор бис, суксап туруңарда көргөш, суксунуңар хандырган улус боор бис?

³⁸Чер кезип чоруңарда көргөш, хоргадал берген улус боор бис; чанагаш туруңарда көргөш, хепкерген улус боор бис?

³⁹Кажан бис аарып туруңарда көргөш, Силерни ажаап-карактаан улус боор бис; кара-бажыңга чыдырыңарда көргөш, ужурашкан улус боор бис? Кажан ынчалган улус боор бис?“

⁴⁰Хаан оларга мынча деп харыылаар: „Алыс шынны чугаалап тур мен: Мээң бо эң бичии дунмаларымның бирээзинге ол бүгүнү кылганыңар дээрге-ле ону Меңээ база кылганыңар ол-дур“.

⁴¹А ооң соонда Хаан солагай талазында турарларга мынча дээр: „Менден ырап чоруңар, каргыштыг хейлер! Эрликке болгаш ооң төлээлеринге белеткээн мөңгө отче барыңар.

⁴²Мен аштап турдум, а силер Мени чемгербедиңер; Мен суксап турдум, а силер Мээң суксунум хандырбадыңар;

⁴³Мен чер кезип чордум, а силер Мени хоргадатпайн бардыңар; чанагаш турдум, а силер Мени хепкербедиңер, аарып турдум база кара-бажыңга чыттым, а силер Менче сагыш салбадыңар“.

⁴⁴Олар ынчан мынча дээр: „Дээрги, кажан бис Силерниң аштап, суксап азы чер кезип турганыңарны, чанагаш чорааныңарны, аарып азы кара-бажыңга чытканыңарны көргөш, Силерге дузалаваан улус боор бис? Кажан ынчалган улус боор бис?“

⁴⁵Хаан оларга: „Алыс шынны чугаалап тур мен: Мээң эң бичии бо улузумнуң бирээзинге ол бүгүнү кылбааныңар дээрге-ле ону Меңээ база кылбааныңар ол-дур“ – деп харыылаар.

⁴⁶Олар ынчан мөңгө кеземчеже чоруптар, а чөптүг-шынныг улус мөңгө амыдыралды алыр».

Матфей 26

Иисуска удур сүлчээ

(Мк. 14:1-2; Лк. 22:1-2; Ин. 11:45-53)

¹Иисус ол чугаазын төндүргөш, Бодунуң өөреникчилеринге мынча дээн:

²«Хосталышкын байырлалыңга чедир ийи хүн арткан-дыр, Кижин амытан Оглун садыпкаш, белдир-ыяшка хере шаварын билип алыңар».

³Ол өйде Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш чоннуң баштыңнары Бурганның дээди бараалгакчызы Каиафаның ордузунга чыгып келгөш,

⁴Иисусту дуокаа тудуп аарын болгаш өлүрүп каарын дугуржуп алганнар.

⁵Олар: «Чүгле байырлал үезинде ынчап болбас. Оон башка чон хөлзээзин үндүрүп болур» – деп дугурушканнар.

Вифанияга Иисустуң бажын үс-биле чагганы

(Мк. 14:3-9; Лк. 7:36-50; Ин. 12:1-8)

⁶Иисус Вифанияга, кежи аарыг чораан Симоннуң бажыңыга турган.

⁷Ол чемненип чыдырда, үнелиг чаагай чыттыг үс куткан алебастр доңгалыг херээжен Аңаа чоокшулап келгеш, үзүн Ооң бажынче кудуп, чаап берген.

⁸Ооң өөреникчилери ону көргөш, хорадап үнгеннер: «Ындыг чарыгдалдың ажыы чүл?

⁹Ол үстү хөй акшага садыпкаш, ядыыларга үлеп берип болур турган болгай!»

¹⁰Иисус ону билгеш, оларга мынча дээн: «Ол херээженни дүвүретпейн көрүңер, Меңээ эки херек кылган кижидир!

¹¹Ядыылар силер-биле үргүлчү кады турар, а Мен силер-биле үргүлчү кады турбас мен.

¹²Мээң мага-бодумче чаагай чыттыг үзүн кудуп бергеш, ол Мени орнукушударыңга белеткеп кагды.

¹³Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: бүгү делегейге, Буянныг Медээни суртаалдаан чер бүрүзүңге, улус бо херээженниң кылган херээниң дугайында чугаалажып, ону сактып чоруур».

Иуданың саттыныкчы болуксай бергени

(Мк. 14:10-11; Лк. 22:3-6)

¹⁴Он ийи элчинниң бирээзи боор Иуда Искариот ынчан Бурганның дээди бараалгакчыларыңга четкеш, чугаа кылган:

¹⁵«Иисусту силерге садыпсымза, меңээ чүнү бээр силер?» Олар аңаа үжен мөңгүн чоос санап бергеннер.

¹⁶Оон бээр-ле Иуда, Иисусту садыптар дээш, эптиг таварылга дилеп эгелээн.

Хосталышкын байырлалынга белеткел

(Мк. 14:12-21; Лк. 22:7-14, 21-23; Ин. 13:21-30)

¹⁷ Хаарган далганнар байырлалының бирги хүнүнде өөреникчилери Иисуска чоокшулап келгеш, айтырыг салганнар: «Хосталышкын байырлалының кежээки чемин Силерге каяа белеткеп бээр бис?»

¹⁸Ол мынча дээн: «Хоорайда айтып бээрим кижиге баргаш: „Башкы: ‘Мээң үем чоокшулап келди. Мен Хосталышкын байырлалын өөреникчилерим-биле кады сээң бажыңыңга байырлаар мен’ – дээр чүве-дир“ – деп чугаалаңар».

¹⁹Өөреникчилери Иисустуң оларга чугаалаан аайы-биле кылгаш, байырлалдың кежээки чемин белеткеп кааннар.

²⁰Кежээ дүшкенде, Ол он ийи элчини-биле кады чемненири-биле олурупкан.

²¹Кежээки чемни чип ора, Иисус: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: силерниң бирээңер Мени садыптар-дыр» – дээн.

²²Аажок муңгараан өөреникчилер удаа-дараа айтырып эгелээн: «Ол мен эвес-ле боор мен аа, Дээрги?»

²³Харызынга Ол мынча дээн: «Мээң-биле кады чаңгыс тавактан чем чип турар кижини Мени садыптар-дыр!»

²⁴Бижилгеде ол дугайында бижээни дег, Кижини амытан Оглу оруун эртер ужурлуг, ынчалза-даа Ону садыптар кижини ат болур! Ол кижиниң шуут төрүттүнмээн боору эки ийик!»

²⁵Ону садыптар дээн Иуда ынчан: «Мен канчап ол боор мен, Башкы?» – деп айтырган. Иисус аңаа: «Бодуң ынча деп тур сен» – деп харыылаан.

Дээрги-Чаяакчының кежээки чеми

(Мк. 14:22-26; Лк. 22:15-20; 1 Кор. 11:23-25)

²⁶Олар чемненип олурда, Иисус хлебти алгаш, Бурганга өөрүп четтиргеш, ону үзе тыртып, өөреникчилеринге бербишаан, мынча дээн: «Алгаш, чиңер, бо дээрге Мээң мага-бодум-дур».

²⁷А ооң соонда Ол дашканы көдүргөш, Бурганга өөрүп четтиргөш, ону өөреникчилеринге сунгаш, мынча дээн: «Дөгереңер ижиңер,

²⁸бо дээрге хөй улустуң бачыттарын өршээри-биле төгөрим, чагыгкерээ чарар Мээң ханым-дыр.

²⁹Силерге чугаалап тур мен: Адамның Чагыргазынга силер-биле кады чаа арага ижер хүнүм келбээн шаанда, Мен ам моон соңгаар виноград арагазы ишпес мен».

³⁰Олар ыдыктыг ырны ырлашкаш, Елеон даанче чорупканнар.

Пётрнуң Исустан ойталаарын баш бурунгаар медеглээни

(Мк. 14:27-31; Лк. 22:31-34; Ин. 13:36-38)

³¹Иисус ынчан оларга мынча дээн: «Бижилгеде: „*Кадарчызын сон каарымга, кодан хой тарай маңнажы бээр*“ – деп бижээни дег, силер шупту бо дүне Менден ойталаар-дыр силер.

³²Ынчалза-даа катап дирилгеним соонда, Мен Галилеяга мурнай чедип келгөш, силерни аңаа манаар мен».

³³А Пётр Аңаа: «Улус Силерден шупту-даа ойталаар болза, мен кажандаа ынчанмас мен!» – деп харыылаан.

³⁴Иисус аңаа: «Алыс шынны сеңээ чугаалап тур мен: бо дүне-ле, аскырдагаа алгырар бетинде, Менден үш катап ойталаар-дыр сен» – дээн.

³⁵Пётр: «Силер-биле кады өлүр-даа апаар болзумза, Силерден черле ойталавас мен!» – дээн. Өске өөреникчилер база ынча деп аашкынар болганнар.

Иисустуң Гефсиманияга Бурганга мөргүл кылганы

(Мк. 14:32-42; Лк. 22:39-46)

³⁶Иисус оон өөреникчилери-биле кады Гефсимания дээр черге чедип келгөш, оларга мынча дээн: «Маңаа олуруңар, Мен ол аразында дөө ынаар барып, мөргүп алың».

³⁷Ол Пётрну база Зеведейниң ийи оглун эдертип алгаш, качыгдап, ундарап эгелээн.

³⁸Иисус ынчан оларга мынча дээн: «Качыгдал мээң сеткилимни өлүмнүү-биле карартыр базып тур. Маңаа туруңар, Мээң-биле кады сергелеңнеп, удуваңар».

³⁹Иисус олардан элээн ырай бергеш, черге доңгайып чыдыпкаш, мөргүп эгелээн: «Ачай! Болдунар-ла болза, хилинчектиң бо дашказы Менден чайлай берзин! Ындыг-даа болза, бүгү чүве Мээң эвес, а Сээң күзел-сорууң ёзугаар болзун».

⁴⁰Иисус өөреникчилеринче ээп келгеш, оларның удуп чыдарын көргеш, Пётрга мынча дээн: «Силер Мээң-биле кады оода чаңгыс шак иштинде сергек болуп шыдавааныңар ол бе?»

⁴¹Күткүлгеге алыспас дээш, серемчилелдиг болуп, мөргүңөр. Сеткил-сагыш – сергек, а мага-бот – суларгай болгай».

⁴²База катап ырадыр кылаштай бергеш, Иисус мынчаар мөргүй берген: «Ачай! Хилинчектиң бо дашказы Менден чайлаттынмайн, ону Мен албан ижер ужурлуг болзумза, Сээң күзел-сорууң чогул бүтсүн!»

⁴³Ол ээп кээрге, өөреникчилери ам база удуп чыткан: оларның карактары шимдинип турган.

⁴⁴Оларны каапкаш, катап ырадыр кылаштай бергеш, Иисус биеэги-ле сөстери-биле үшкү удаа мөргүй берген.

⁴⁵Иисус оон өөреникчилеринче ээп келгеш, оларга мынча дээн: «Силер ам-даа удуп дыштанмышаан силер бе? Дыңнаңар, шак-үе келген-дир, Кижини амытан Оглун бачыттыглар холунга тудуп берип турар-дыр.

⁴⁶Тургулаңар, чоруулуңар! Саттыныкчы мырыңай бо келди, көрүңер!»

Иисусту тудуп хоругдааны
(Мк. 14:43-50; Лк. 22:47-53; Ин. 18:3-12)

⁴⁷Иисус ынча дээри билек, он ийи элчинниң бирээзи боор Иуда чедип келген. Иуда Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш чоннуң баштыңнарының чорудупканы, хылыштар, моңнар-биле чепсегленген хөй улус эдертип эккелген.

⁴⁸Саттыныкчы оларга: «Ошкап каарым кижИ Иисус ол боор – деп демдек айтып, – Ону тудуп алыр силер» – деп дугуржуп алган турган.

⁴⁹Иуда ол-ла дораан Иисуска чеде бергеш: «Амыр-менди-ле, Башкы!» – дээш, Ону ошкап каан.

⁵⁰А Иисус аңаа мынча дээн: «Өңнүк, чүнү кылыр дээш келген ийик сен, ону кыл». Чепсектиг улус ынчан чедип келгеш, Иисусту тудуп алганнар.

⁵¹Иисустуң чанынга турганнарның бирээзи хылыжын ушта тырткаш, Бурганның дээди бараалгакчызының чалчазының кулаан одура шаапкан.

⁵²Иисус аңаа мынча дээн: «Хылыжың хыннап ал! Хылыш көдүрген кижИ боду хылыштан өлүр чүве.

⁵³Азы сен Мени Адамдан дилег кылып шыдавас деп бодадың бе? Ол Меңээ он ийи түмен ажыг дээрниң төлээлерин чорудуп бээр турган ийик!

⁵⁴А ындыг таварылгада Бижилгелер канчап боттанырыл? Ол бүгү шак ынчаар боттаныр ужурлуун бижээн-не болгай!»

⁵⁵Иисус ынчан чыылган чонга мынча дээн: «Силер чүге Мени тудуп аарда, хылыштарлыг, моңнарлыг чедип келдиңер? Кай, Мен дээрбечидир мен бе? Мен хүннүң-не Бурганның өргээзинге улус өөредип турдум, а силер Меңээ хол дегбедиңер чоп.

⁵⁶Медээчилерниң бижилгелери боттанзын дээш, бо бүгү болуп турардыр». Өөреникчилери ынчан Ону каапкаш, дезе бергеннер.

Иисус дээди иудей Чөвүлелдиң мурнунда

(Мк. 14:53-65; Лк. 22:54-55, 63-71; Ин. 18:13-14, 19-24)

⁵⁷Иисусту тудуп алган улус Ону Бурганның дээди бараалгакчызы Каиафага эккелген. Ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш чоннуң баштыңнары ында шагда-ла чыгып келген болган.

⁵⁸(А Пётр Бурганның дээди бараалгакчызының бажыңының хериминге чедир Иисусту бүдүү эдерип чедип келген. Ол ынаар киргеш, хамык херектиң төнчүзүн көөрү-биле таңныылдар аразынга олуруп алган.)

⁵⁹Иисусту өлүрүп шиидер дээш, Бурганның дээди бараалгакчылары база бүгү дээди иудей Чөвүлел Иисуска удур меге херечилелдер тыварын оралдашкан.

⁶⁰Меге херечилел кылган улус хөй-даа турган болза, олар Ону буруудадыр чылдак тыппаан. Адак сөөлүндө ийи меге херечи келгеш:

⁶¹«„Бурганның өргээзин үрегдеп-бускаш, ону үш хүн дургузунда катап тудуп тургузуп шыдаар мен“ – деп турган кижиге бо-дур» – дээннер.

⁶²Бурганның дээди бараалгакчызы ынчан туруп келгеш: «Чүге харыылавайн тур сен? Бо улус сеңээ удур чүнү херечилеп турары ол?» – дээн.

⁶³Ынчалза-даа Иисус ыттаваан. Бурганның дээди бараалгакчызы Оон айтырган: «Дириг Бурганның мурнунга биске чугаалап көр, Сен – Христос, Бурганның Оглу сен бе?»

⁶⁴Иисус аңаа: «Силер бодуңар ынча дидиңер – дээн. – А Мен силерниң шуптуңарга чугаалап тур мен: моон соңгаар *Кижиге амытан Оглун Күчүлүг Бурганның оң талазында олурар база дээрниң булуттарын кырлап чоруур* кылдыр көөр силер».

⁶⁵Бурганның дээди бараалгакчызы ынчан кеткен хевин ора соп каапкаш, мынча дээн: «Ол Бурганны дорамчылап тур! Биске ам херечилерниң херээ чүл? Силер шупту Ооң Бурганны дорамчылаанын дыңнадыңар!»

⁶⁶Кандыг шииткел үндүрер силер че?» Харызынга олар: «Ол буруулуг-дур, өлүр ужурлуг-дур!» – дээннер.

⁶⁷Ооң соонда олар Ооң арнынче дүкпүрүп, эттеп эгелээннер. Өскелери Ооң артындан чаактарыңче дажып:

⁶⁸«Христос, Сени кым дажыпты? Өттүр билип медегле!» – деп турганнар.

Пётрнуң Иисустан ойталааны

(Мк. 14:66-72; Лк. 22:56-62; Ин. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹А Пётр бажың даштынга херим иштинге олурган. Бир чалча херээжен аңаа чоокшулап келгеш: «Сен база Галилея чурттуг Иисус-биле кады турдуң чоп» – дээн.

⁷⁰Ынчалза-даа Пётр хамык улус мурнунга оон ойталап: «Чүнү соора эдип турарың ол?» – дээн.

⁷¹Ол үнер эжикче чоруптарга, ону көрүп каан өске чалча херээжен ында турган улуска мынча дээн: «Бо кижини база Иисус-биле кады чораан чүве».

⁷²Пётр база катап ойталап: «Ол Кижини билбес мен» – деп даңгыраглаан.

⁷³Элээн үе эрткенде, орта турган улус Пётрга чоокшулап келгеш: «Сен ылап-ла оларның бирээзи-дир сен, чугаалаар аяныңдан-на илдең-дир» – дээннер.

⁷⁴Пётр ынчан база катап аашкынып, чыгаанга кирип эгелээн: «Мен ол Кижини шуут билбес мен!» Ол өйде аскыр-дагаа алгыра берген.

⁷⁵Пётр Иисустуң: «Аскыр-дагаа алгырар бетинде, Менден үш удаа ойталаар-дыр сен» – дээн сөстөрүн сактып келген. Ол ооң соонда үнгеш, ишкирнип ыглай берген.

Матфей 27

Иисус рим чагырыкчы Пилаттың мурнунда

(Мк. 15:1; Лк. 23:1-2; Ин. 18:28-32)

¹Эртен эрте Бурганның дээди бараалгакчылары, чоннуң баштыңнары дөгере чөвүлежип чугаалашкаш, Иисусту өлүрер деп шиитпир үндүргеннер.

²Олар Ону хүлээш, чагырыкчы Пилатка аппарып хүлээди бергеннер.

Иуданың өлүмү

(Аж.-ч. 1:18-19)

³Иисусту садыпкан Иуда Ооң шииттирип алганын көргөш, кем-буруузун миннип, Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш баштыңнарга үжен мөңгүн чоозун эгидип бергеш:

⁴«Буруу чок кижини садып, бачыт үүлгеттим» – деп турган. А демгилери: «Биске ол кандыг хамаанныг чүвел? Ол сээң херээң-дир» – деп харыылааннар.

⁵Иуда чоостарын Бурганның өргээзинге тө чажыпкаш, чоруй баргаш, моңну берген.

⁶Бурганның дээди бараалгакчылары чоостарны чыып алгаш: «Бо акша хан өртээ болган төлээде, ону Бурганның өргээзиниң акша-мөңгүн чыыр хааржаанга суп болбас» – дээннер.

⁷Олар сүмелешкеш, ол акша-биле «Дой сава кылыкчызының шөлү» дээр, даштыкы улусту хөөржүдөр черни садып аарын шиитпирлээннер.

⁸Ынчангаш бөгүнгө дээр ол шөлдү «Ханныг шөл» деп адап турар.

⁹Иеремия медээчини дамчыштыр баш бурунгаар чугаалаан медеглел ынчаар боттанган: «Олар израиль чоннуң Ол дээш доктааткан өртээ – үжен мөңгүн чоосту ап алгаш,

¹⁰Дээрги-Чаяакчының меңээ дужааганы дег, „Дой сава кылыкчызының шөлү“ дээш берипкеннер».

Пилаттың Иисусту байысааганы

(Мк. 15:2-5; Лк. 23:3-5; Ин. 18:33-38)

¹¹Иисусту чагырыкчының мурнунга тургузуп каан. «Сен – иудей хаан сен бе?» – деп, Пилат Оон айтырган. Иисус: «Силер бодуңар ынча дидиңер» – деп харыылаан.

¹²А Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш баштыңнар Ону буруудады бээрге, Иисус оларга кандыг-даа харыы бербээн.

13Пилат ынчан Аңаа мынча дээн: «Дыңнавайн тур сен бе? Сеңээ удур буруудадышкыннарның хөйүн көрбес бе?!»

14Ынчалза-даа Иисус чагырыкчыга харыылавайн барып, ону аажок кайгаткан.

Варавваны хостааны, а Иисусту өлүмгө шиидип кааны

(Мк. 15:6-15; Лк. 23:13-25; Ин. 18:39—19:16)

15Чагырыкчы Хосталышкын байырлалында чоннуң шилээни бир херектенни хостап бээр чаңчылдыг турган.

16Ол үеде Варавва дээр билдингир херектен кара-бажыңга чыткан чүведир.

17Улус чыгып кээрге, Пилат олардан айтырган: «Мен силерге кымны хостап берейн? Кайызын хостап алыксап тур силер: Варавваны бе азы Христос деп адаар Иисусту бе?»

18(Иисусту адааргаан сагыш-биле аңаа тудуп эккелгенин Пилат билип турган.)

19Пилат шииткел үндүрер бедик черге олурда, ооң кадайы аңаа сөс дамчыттырыпкан: «Ол кем-буруу чок кижин биле үрелдешпе! Мен бо дүне дүжүмде Ол дээш аажок човаг-хинчек көрдүм».

20Ынчалза-даа Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш баштыңнар чонну Иисусту өлүрүп шиидерин, а Варавваны хостаарын дилээр кылдыр көгүдүп каапканнар.

21Чагырыкчы олардан: «Бо ийи кижиниң кайызын хостап берейн, кымны дээр силер?» – деп айтырган. Улус шупту: «Варавваны!» – деп алгырган.

22Пилат оларга мынча дээн: «А Христос деп адаар Иисусту канчаайн?» Шуптузу аңаа: «Ону хере шаап шаажылаңар!» – дээр болган.

23Чагырыкчы: «Чогум чүү дээш? Ол кандыг кемниг херек кылганыл?» – деп айтырган. Ынчалза-даа олар улам ыткыр алгыржып-ла турган: «Ону хере шавыңар!»

²⁴Пилат чүнү-даа кылып шыдавазын база үймээн-даа үнер чыгыы апарганын көргөш, суг алдыртып алгаш, чон мурнунга холдарын чуггаш: «Мен бо кижиниң өлүмү дээш буруу чок мен, бодунар харыылаңар» – дээн.

²⁵Ынчаарга чон: «Ооң өлүмү дээш кеземче бистиң база ажы-төлүвүстүң кырынга дүшсүн» – деп харыылаан.

²⁶Пилат ынчан улуска Варавваны хостап берген, а Иисусту кымчылааш, хере шавары-биле аппаарын дужааган.

Шериглерниң Иисусту дорамчылааны

(Мк. 15:16-20; Ин. 19:2-3)

²⁷Пилаттың шериглери ынчан Иисусту чагырыкчының ордузунче аппарганнар. Ону долгандыр бүдүн батальон хире шериг чыгып келген.

²⁸Олар Ооң хевин ужулгаш, Аңаа хааннар кедер хүрең-кызыл тон кедирип кааннар.

²⁹Оон тенниг харагандан оваадай өрээш, Ооң бажынга кедиргеш, оң холунга даянгыыш тудускаш, Иисусту дорамчылап, Ооң мурнунга дискектенип ора дүшкеш: «Иудей хаан алдаржызын!» – деп кочулап пат болганнар.

³⁰Олар Олче дүкпүрүп, даянгыыш-биле бажынче соп пат болганнар.

³¹Иисусту дорамчылап мага хангаш, хүрең-кызыл тонну ужулгаш, Ооң Бодунуң хевин кедиргеш, хере шавары-биле алгаш чорупканнар.

Иисустуң хере шаптыртканы

(Мк. 15:21-32; Лк. 23:26-43; Ин. 19:17-27)

³²Орук ара оларга Кириная чурттуг Симон деп кижини таваржы бээрге, шериглер ону Иисустуң белдир-ыяжын көдүрер кылдыр албадапканнар.

³³Голгофа азы «Баш сөөгү» деп адаар черге чедип келгеш,

³⁴олар Иисуска бир-ле ажыг чүүл холаан арага бергеннер. Ол шенеп көргөш, ишпейн барган.

³⁵Иисусту белдир-ыяшка хере шаап кааш, шериглер Ооң хевин алыр дээш үлүг тыртып, аразында үлежип алганнар.

³⁶А ооң соонда олар Ону кадарып олуруп алганнар.

³⁷Иисустуң кем-буруузун айтып: «Иудей хаан Иисус бо-дур» деп бижээн самбыражыгашты Ооң бажының кырынга кадап каан турган.

³⁸Ооң-биле кады өске ийи дээрбечини база: бирээзин Ооң оң талазынга, а өскезин солагай талазынга хере шаап каан.

³⁹Эрткен-дүшкен улус Ооң талазынче баштары-биле дорамчылалдыг айтып, кочулап турган:

⁴⁰«„Бурганның өргээзин үреп-бускаш, үш хүн дургузунда тудуп тургузуптар мен“ – деп турдуң чоп! Бодуңну Бодуң камгала! Бурганның Оглу шын болзуңза, белдир-ыяштан дүжүп кел!»

⁴¹Бурганның дээди бараалгакчылары, ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш баштыңнар демнежип алгаш, база-ла Ону кочулап турганнар:

⁴²«Өскелерни камгалап турган, а Бодун камгалап шыдавас де! Израильдиң хааны де! Ол белдир-ыяштан дүжүп келзин, бис ынчан Аңаа бүзүрей бээр бис!

⁴³Ол Бурганга ынанып турду. Ынчангаш Ол Бурганга эргим болза, Бурган ам Ону камгалап алзын! Ол Бодун Бурганның Оглу мен деп турду чоп!»

⁴⁴Ооң-биле кады хере шаптырган дээрбечилер база Ону бак сөглөп турган.

Иисустуң өлүмү

(Мк. 15:33-41; Лк. 23:44-49; Ин. 19:28-30)

⁴⁵Хүн үнгенден бээр алдыгы шактан тоску шакка чедир бүгү чер кырын дүмбей караңгы шыва апкан.

⁴⁶А тоску шак үезинде Иисус: «Эли, Эли, лема савахфани?» («Мээң Бурганым, Мээң Бурганым, чүү дээш Мени кааптың?» – дээни ол.) – деп ыткыр алгырыпкан.

⁴⁷Чоогунга турган улустуң чамдыызы ону дыңнааш: «Ол Илияны кый деп тур» – деп турган.

⁴⁸Оларның бирээзи дораан маңнап чеде бергеш, суг сиңирер губка ап алгаш, ону ажыг виноград арагазынга өттүрүп алгаш, өргөн бажынга кедиргеш, ижиртири-биле Иисусче сунган.

⁴⁹Арткан өөрү: «Адыр! Ону камгалаары-биле Илияның кээр-келбезин көөр-дүр» – деп турганнар.

⁵⁰Иисус база катап ыткыр алгырган соонда, Ооң амы-тыны үстү берген.

⁵¹Ол өйде Бурганның өргээзинде аскан көжеге үстүнден адаанга чедир ийи чара орлу берген. Чер сириңейнип, хая-даштар буступ калган.

⁵²Чевеглер ажыттынып, Бурганның хөй-ле улузунуң өлүг мага-боттары катап дирли берген.

⁵³Олар чевеглеринден үнгеш, Иисустуң катап дирилгениниң соонда ыдыктыг хоорайга чедип келгеннер. Оларны хөй улус суглуг караа-биле көргөн.

⁵⁴Чүс шериг баштыңчызы база Иисусту таңныылдап турган шериглер чер шимчээшкинин болгаш өске-даа бүгү болган чүүлдерни көргеш, аажок сестип: «Ол ылап-ла Бурганның Оглу-дур!» – деп турганнар.

⁵⁵Орта хөй херээженнер база ол бүгүнү ырактан хайгаарап турганнар. Олар Иисуска бараан бооп, Ону Галилеядан үдеп келген улус чүве-дир.

⁵⁶Херээженнерниң аразынга Мария Магдалина, Иаков биле Иосийниң авазы Мария база Зеведейниң оолдарының авазы турган.

Иисусту орнукшутканы

(Мк. 15:42-47; Лк. 23:50-56; Ин. 19:38-42)

⁵⁷Кежээ дүшкенде, Аримафея чурттуг Иосиф деп бай кижичедип келген. Ол база Иисустуң өөреникчизи турган.

⁵⁸Ол Пилатка келгеш, Иисустуң мага-бодун дилеп алган. А Пилат мага-ботту аңаа бээрин дужааган.

⁵⁹Мага-ботту дүжүрүп алгаш, Иосиф ону арыг пөс шывыг-биле ораагаш,

⁶⁰хаяда оя шаап алганы бодунуң чаа чевег-куюнга орнукшудуп каан. Чевег-куйнуң аксын, улуг даш чууп эккеп, дуглап кааш, Иосиф чоруй барган.

⁶¹А Мария Магдалина болгаш база бир Мария чевег-куйнуң дужунга олуруп калганнар.

Чевег чанында таңныылдар

⁶²Пятницаны солуп кээр даартазында хүндүс Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш фарисейлер Пилатка келгеш,

⁶³мынча дээннер: «Хайырааты! Ол мегечи дириг тургаш: „Үш хүн эртерге, катап дирлир мен“ – деп чугаалаанын сактып келдивис.

⁶⁴Ынчангаш үшкү хүнге чедир чевегни кадарар айтышкындан бериңер. Оон башка Ооң өөреникчилери чедип келгеш, мага-ботту оорлап аппаарлар, а оон чонга: „Ол өлүглер аразындан катап дирилди“ – деп чарлай бээрлер. Ол сөөлгү меге баштайгызындан-даа дора болур».

⁶⁵Пилат оларга: «Таңныылдардан берейн. Баргаш, бодуңар баш билип кадарыңар» – деп харыылаан.

⁶⁶Олар чоруткаш, таңныылдар тургузуп, дашка таңма баскаш, чевег-куйну кадарып эгелээннер.

Матфей 28

Иисустуң катап дирилгени

(Мк. 16:1-8; Лк. 24:1-12; Ин. 20:1-10)

¹ Амыр-дыш хүнү эрткенде, улуг-хүннүң даң бажында, Мария Магдалина болгаш база бир Мария чевег-куйну көөрү-биле чедип келгеннер.

²Хенертен күштүг чер шимчээшкини болган: Дээрги-Чаяакчының төлээзи дээрден дүжүп келгеш, чевег-куйга кээп, дашты чууй идипкеш, ооң кырынга олутруп алган.

³Ооң хевир-шырайы чаңныкка дөмей, а хеви хар дег ак болган.

⁴Оон корткаш, таңныылдар сириңейнип, өлүг-даа дег кээп дүшкеннер.

⁵Дээрниң төлээзи херээженнерге мынча дээн: «Силер кортпаңар. Хере шаптырткан Иисусту дилеп чедип келгениңерни билир мен.

⁶Ол мында чок. Силерге Ооң чугаалап турганы дег, Ол катап дирли берген. Бээр келгеш, Ооң чыткан черинче көрүңер даан.

⁷А ооң соонда дүрген чоруткаш, Ооң өөреникчилеринге барып: „Ол өлүглер аразындан катап дирилгеш, силерни мурнай Галилеяга чеде бээр. Ону аңаа көрүп каар силер“ – деп дыңнадыңар. Силерге Мээң чугаалаар дээн чүвем бо-дур».

⁸Олар чевегден дүрген-не үне халышкаш, коргуп-иргип-даа, аажок өөрүп-даа, ол бүгүнү Иисустуң өөреникчилеринге чугаалаар дээш чүгүржүпкеннер.

⁹Хенертен Иисус Боду оларга уткуй бо келген. Ол: «Амыр-менди-ле!» – деп мендилээн. Херээженнер чоокшулай бергеш, доңгая кээп дүшкүлээш, Ооң буттарындан кужактап, Аңаа мөгейип турганнар.

¹⁰Иисус ынчан оларга мынча дээн: «Кортпаңар! Баргаш, „Галилеяже чоруптуңар“ деп Мээң ха-дунмамга чугаалаңар. Олар Мени аңаа көрүп каар».

Таңныылдарның дыңнадыы

11Херээженнер орукка бар чыдырда, таңныыл шеринден элээн каш кижил ол бүгү болган чүүлдү Бурганның дээди бараалгакчыларыңа дыңнадып, хоорайга чедип келген.

12А демгилери баштыңнар-биле кады сүмелешкеш, шериглерге хөй акша бергеш,

13оларга мынча дээннер: «„Ооң өөреникчилери дүне када келгеш, бис удуп чыдырывыста, мага-ботту оорлап аппаратан-дыр“ – деп хамык улуска чугаалаңар.

14А ол херектиң сураа чагырыкчының кулаанга чеде берзе, сагыш човаваңар: силерге багай чүү-даа болбас кылдыр бис ооң-биле дугуржуп каар бис».

15Шериглер акшаны ап алгаш, айыткан аайы-биле кылганнар. Ол чугаа иудейлер аразыңа калбаа-биле нептерээш, бөгүнге дээр артып калган.

Иисустуң өөреникчилеринге чагыы

(Мк. 16:14-18; Лк. 24:36-49; Ин. 20:19-23)

16А он бир өөреникчи Галилеяже, Иисустуң чеде бериңер дээн даанче чорупканнар.

17Орта Ону көрүп кааш, олар Аңаа мөгейгеннер, ындыг-даа болза, чамдыктары чигзинигге алзыпкан.

18Иисус чоокшулап келгеш, олар-биле чугаалажып, мынча дээн: «Дээрге база черге бүгү эрге-чагырганы Меңээ берген-дир.

19Ынчангаш барыңар, Аданың, Оглунуң болгаш Ыдыктыг Сүлдениң ады-биле бүгү чоннарны сугже суп, оларны Мээң өөреникчилерим боор кылдыр ээлдириңер.

20Силерге Мээң бүгү айтышкыннарымны сагыыр кылдыр оларны өөредиңер. Мен кажан кезээде, бо делегейниң төнчүзүңге чедир силер-биле кады мен».

Марк

Марк 1

Иоанн Медеглекчиниң суртаалы

(Мф. 3:1-12; Лк. 3:1-9; Ин. 1:19-28)

¹Бурганның Оглу Иисус Христос дугайында Буянныг Медээниң эгези бо-дур.

²Исайя медээчиниң номунда мынча деп бижиттинген:

«Көр даан, Мээң төлээм Сээң орууңну белеткеп берзин дээш, ону Сени мурнай чорудуп тур мен» .

³ *«Ээн кургаг ховуда алгырган кижиниң үнү: „Дээрги-Чаяакчыга оруктан белеткеңер! Ооң эртер кокпаларын дорттап бериңер“» .*

⁴Ынчангаш ээн кургаг ховуга Иоанн Медеглекчи чедип келген. Ол улуска: «Бачыттарыңар дээш өршээл алыр дизинерзе, бачыдыңар миннип, Бурганче ээлгениңер демдээ кылдыр сугга суктурар ужурлуг силер» – деп суртаалдап турган.

⁵Улус аңаа бүгү Иудеядан база Иерусалим хоорайдан боттарының бачыттарын ажыы-биле миннир дээш кээп турган, а Иоанн оларны Иордан хемге сугже суп турган.

⁶Иоанн теве дүгүнден кылган хептиг база белинде хөм курлуг чораан, а ооң чиир чеми шартылаа болгаш ховунуң ары чигири болган.

⁷Ол улуска мындыг суртаал берген: «Менден күчү-күштүг Кижини мээң соомдан чоруп олулар. А мен доңгайгаш, Ооң идииниң шидииникин безин чежеринге төлөп чок кижини-дир мен.

⁸Мен силерни сугже суктум, а Ол силерни Ыдыктыг Сүлдеже сугар».

Иисустуң сугга суктурганы болгаш күткүттүргени

(Мф. 3:13—4:11; Лк. 3:21-22; 4:1-13)

⁹Ол хүннерде Галилеяның Назарет хоорайдан Иисус чедип келген. Иоанн Ону база Иордан хемче суккан чүве-дир.

¹⁰Иисус сугдан үнүп ора, дээрниң аңгайтыр ажыттына бергенин база Ооң кырынче көге-буга дег бадып орар Бурганның Сүлдезин көрүп каан.

¹¹Оон дээрден мынча дээн үн дыңналган: «Сен Мээң ханы ынак Оглум-дур сен, Мээң сеткилимге кирер-дир сен».

¹²Ооң соонда ол-ла дораан Ыдыктыг Сүлде Ону ээн кургаг ховуже чорудупкан.

¹³Ээн кургаг ховуга Ол дөртөн хүн дургузунда эрликке күткүттүрүп, аң-мең аразынга чурттап келген. Дээрниң төлээлери Аңаа бараан болуп турган.

Иисустуң баштайгы өөреникчилери

(Мф. 4:18-22; Лк. 5:1-11)

¹⁴Иоанны тудуп хоругдаанының соонда, Иисус Бурганның Буянныг Медээзин суртаалдап, Галилеяга чедип келген.

¹⁵Ол: «Доктааткан үе келген-дир, Бурганның Чагыргазы чоокшулаандыр: бачыдыңар миннип, Бурганче эглиңер база Буянныг Медээге бүзүреңер!» – деп суртаалдап турган.

¹⁶Бир-ле катап Иисус Галилея хөлүнүң чаны-биле эртип бар чыткаш, четкилерин хөлче салып турган балыкчылар Симон болгаш ооң дуңмазы Андрейни көрүп каан.

¹⁷Иисус оларга мынча дээн: «Мени эдериңер. Силерни кижилер тывыкчылары кылып каар мен».

¹⁸Алышкылар четкилерин каапкаш, ол-ла дораан Ону эдерип чорупканнар.

¹⁹Оон Ол бичии ырадыр кылаштай бергеш, Зеведейниң оглу Иаков биле ооң дуңмазы Иоанны көрүп каан, олар база-ла хемеде четкилерин септеп олурган.

²⁰Иисус оларны база дораан кый деп алган. Олар ачазы Зеведейни хөлечиктери-биле катай хемеге каапкаш, Иисусту эдерип чорупканнар.



Иисустуң аарыг кижилерни экиртип эгелээни

(Лк. 4:31-41)

21Олар шупту Капернаум хоорайга чедип келген. Үр болбаанда, Иисус амыр-дыш хүнүнде синагогаже кирип келгеш, улусту өөреди берген.

22Ооң берген өөредиин улус кайгап ханмаан, чүге дээрге Иисус оларны ном-хоойлу тайылбырлакчылары ышкаш эвес, а эрге-чагырга ээлээн кижиге ышкаш өөредип турган.

23Ол синагогага букка алыскан бир кижиге алгырып үнген:

24«Назарет чурттуг Иисус, Силерге бистен чүү херегил? Силер бисти узуткаар дээш келдиңер бе? Силерни кымыл дээрзин билер мен, Силер – Бурганның Ыдыктыг Төлээлекчизи-дир силер!»

25Иисус букка: «Ыттава, ол кижиден үне бер!» – деп шыңгы дужааган.

26Бук ынчан ол кижини курулдурупкаш, ыткыр алгырбышаан, оон үне берген.

27Шупту улус кайгап-харааш, аразында: «Чүү деп чүвөл бо? Ол Кижиге буктарны безин чагырарга, олар Аңаа чагыртып турар, кандаай ындыг чаа, күштүг өөредиг чүвөл бо?» – деп турган.

28Удатпаанда Ооң дугайында дамчыыр чугаа бүгү Галилеяга тарай берген.

29Иисус Иаков болгаш Иоанн-биле кады синагогадан үнгеш, үр болбайн, Симон биле Андрейниң бажыңыга чеде бергеннер.

30Симоннуң кат-иези халыын аарыгдан аарып чыдар боорга, олар Иисуска дораан чугаалааннар.

31Ол чыткан херээженче чоокшулап келгеш, ооң холундан тудуп алгаш, тургузуп эккелген. Демги херээженниң эъдиниң изии дораан чавырлы берген, экирээн кижиге ол дораан оларга бараан болуп эгелээн.

³²Кежээ дүшкенде, хүн ажа бергенде, Иисуска бар-ла турган аарыг-аржык болгаш букшуураан улусту эккелгеш туруп бергеннер.

³³Хоорайның бүгү чурттакчылары хаалга аксынга чыгып келген.

³⁴Янзы-бүрү аарыгларга алыскан хөй кижини Ол ынчан экиртип каан. Хөй буктарны кижилерден үндүр сывыртапкаш, оларга Ооң дугайында чугаалаарын хоруп каан, чүге дээрге буктар Ол кым дээрзин билир турган.

Иисустуң Галилеяга суртаалдааны

(Лк. 4:42-44)

³⁵Иисус дараазында эртен чер чырываанда-ла тургаш, дашкаар үнгеш, ээнзиргей черге барып, Бурганга мөргүп турган.

³⁶Симон болгаш Ооң-биле кады чораан улус Ону дилеп чорупкан.

³⁷Оон Иисусту тып алгаш, Аңаа: «Хамык улус Силерни дилеп тур» – дээннер.

³⁸Иисус оларга мынча дээн: «Чоок-кавы суурлар болгаш хоорайларже бараалыңар, Мен аңаа база суртаалдаайн, чүге дээрге кылыр дээш келген херээм-не ол болгай!»

³⁹Иисус бүгү Галилеяны эргий кезип, синагогаларга суртаалдап база буктарны үндүр сывыртап чоруп берген.

Кежи аарыг кижини экирткени

(Мф. 8:1-4; Лк. 5:12-16)

⁴⁰Бир-ле катап Иисуска кежи аарыг кижини чедип келгеш, Ооң мурнунга дис кырынга олура дүшкеш, Аңаа: «Күзээр-ле болзуңарза, Силер мени арыглап каар силер» – деп чалынган.

⁴¹Иисус ону кээргей бергеш, холун сунуп, кежи аарыг кижиге деггеш, аңаа мынча дээн: «Күзеп тур мен, арыгланы бер!»

⁴²Кеш аарыы ол-ла дораан демги кижиден адырлы берген. Ооң кежи арыгланы берип, каң-кадык апарган.

⁴³Иисус оон ол кижини чорудуп тура, аңаа шыңгыы чагып каан:

⁴⁴«Дыңна, кымга-даа бо дугайында чугаалава. Баргаш, Бурганның бир-ле бараалгакчызынга көстүп каг, оон Моисейниң хоойлузунда айытканын ёзугаар, арыгланганың дээш, Бурганга өргүлден кыл. Сен ол өргүлүң-биле экирээниңни улуска херечилеп көргүскен боор сен».

⁴⁵А ол кижини чоруткаш, болган таварылганың дугайында шупту улуска чарлап, үзүк-соксаал чок чугаалап эгелээн. Ынчангаш Иисус хоорайларже көзүлдүр кээр арга чок апаргаш, хоорай даштында ээнзиргей черлерге туруп алыр ужурга таварышкан. Улус Аңаа дөмей-ле чер болгандан кээп туруп берген.

Марк 2

Иисустуң чартыктаан кижиниң бачыттарын өршээгени

(Мф. 9:1-8; Лк. 5:17-26)

¹Элээн каш хүн эрткенде, Иисус база катап Капернаумга чедип келген. Ол бир бажында турар-дыр деп медээ дыңналы берген.

²Хөй улус чыгып келген болгаш, бажыңның ишти-даштында эртер-дүжер хос чер чок апарган. Иисус улуска суртаалдап эгелээн.

³Дөрт кижини Аңаа чартыктаан эжин көдүрүп эккелген.

⁴Улустуң хөйүнден Иисусче чоокшулаар арга чогуң көргөш, олар Ооң турганы бажыңның дээвиерин чазып-адыргаш, аңаа үт ойгаш, чартыктаан кижини чыткан дөжээ-биле катай дүжүрүп келгеннер.

⁵Иисус оларның бүзүрелин көргөш, чартыктаан кижиге: «Оглум! Бачыттарың өршээттинген-дир» – дээн.

⁶Аңаа олурган ном-хоойлу тайылбырлакчыларының чамдызы иштинде мынча деп бодаан:

⁷«Бо Кижини чүге ынча деп турарыл? Ол дээрге Бурганны дорамчылааны ол ышкажыл! Бургандан аңгыда кым бачытты өршээп шыдаар эргелигил?»

⁸Иисус оларның иштинде чүнү бодап турарын ол дораан билип кааш, мынча дээн: «Силер чүректериңерде чүге ынчаар бодап ораыңар ол?

⁹Чүү беленил? Чартыктаан кижиге: „Бачыттарың өршээттинген-дир“ – дээри бе азы: „Туруп келгеш, дөжээңни алгаш, чоруй бар“ – дээри бе?

¹⁰Ынчаарга Кижиге амытан Оглу чер кырынга бачыттарны өршээр эргелиг дээрзин билип алыңар...» Иисус чартыктаан кижиге мынча дээн:

¹¹«Сеңээ чугаалап тур мен: туруп келгеш, дөжээңни алгаш, бажыңыңче чорувут».

¹²Хамык улус көрүп турда, аарыг кижиге туруп келгеш, дөжөөн алгаш, үнүп чоруй барган. Улус шупту кайгап-харай бергеш, Бурганны алдаржыдып: «Мындыг чүве бис кажан-даа көрбөөн бис!» – деп турганнар.

Иисустуң Матфей Левийни кый дээни

(Мф. 9:9-13; Лк. 5:27-32)

¹³Оон Иисус база катап хөл эриинче үнүп келген. Бүгү чон Ону хүрээлеп келген, а Ол оларны өөредип турган.

¹⁴Иисус хөл кыды-биле эртип бар чыткаш, үндүрүг хавырап черге Алфейниң оглу Левий бодунуң ажылын кылып олурда, көрүп кааш: «Мени эдерип чорувут» – дээн. Левий туруп келгеш, Ону эдерип чорупкан.

¹⁵Иисус өөреникчилери-биле кады Левийниң бажыңыңга чемненип чыдырда, хөй үндүрүг хавырыкчылары болгаш өске-даа бачыттыг кижилер база Ооң-биле кады чемненген. Иисусту эдерип чоруур ындыг янзы улус эңмежок турган чүве-дир.

¹⁶Фарисейлерге хамааржыр ном-хоойлу тайылбырлакчылары Ооң үндүрүг хавырыкчылары болгаш бачыттыг кижилер-биле кады чемненип турарын көргөш, Ооң өөреникчилеринден: «Силерниң

Башкыңар үндүрүг хавырыкчылары болгаш бачыттыг кижилер-биле канчап кады чемненир чүвөл?» – деп айтырганнар.

¹⁷Ону дыңнап кааш, Иисус оларга мынча дээн: «Эмчи кадык улуска эвес, а аарыг улуска херек болгай. Мен „Актыг, бачыт чок бис“ дээр улусту эвес, а бачыттыг улусту кый дээр дээш келген мен!»

Шээрленири болгаш амыр-дыш хүнүнүң дугайында айтырыглар

(Мф. 9:14-17; 12:1-8; Лк. 5:33—6:5)

¹⁸Иоанның өөреникчилери болгаш фарисейлер шээрленир турган. Элээн каш кижии Иисуска чедип келгеш: «Чүге Иоанның база фарисейлерниң өөреникчилери шээрленип турарыл, а Силерниң өөреникчилериңер шээрленмезил?» – дээн.

¹⁹Иисус оларга мынча деп харыылаан: «Куда доюнга келген күдээ оолдуң эштери оолдар, күдээ оол олар-биле кады олурда, шээрленип шыдаар бе? Күдээ оол олар-биле кады турда, оларның кудараан херээ чүл?»

²⁰Ынчаарга күдээ оолду олардан чарып аппаар хүннер кээр-ле болгай, шак-ла ынчан олар кударап база шээрлени бээр.

²¹Кым-даа эрги хепке чаа пөстен чамашкы салбас. Ынчаар болза, чаа чамашкы эрги хепти чыырылдыр тыртыптар, а ойбак оон-даа улуг апаар.

²²Кым-даа чаа дүшкен араганы эрги көгээржикче кутпас. Ынчаар болза, чаа арага көгээржикти деже тептер, ынчан арага-даа төктүп каар, көгээржик-даа сандан үнер. Чаа араганы чаа көгээржикче кудар херек».

²³Бир-ле катап Иисус амыр-дыш хүнүнде тарып каан шөлдү таварты бар чыткан. Ооң өөреникчилери орук ара сыпта тараа баштарын үзе соккаш, ууштап чий бергеннер.

²⁴Фарисейлер Аңаа мынча дээн: «Көрүңер! Амыр-дыш хүнүнде кылбас ужурлуг чүүлдү олар чүге кылып турарыл?»

²⁵Иисус оларга мынча дээн: «Боду база кады чораан өөрү аажок аштай бээрге, Давид хаанның чүнү кылганын силер таанда-ла Бижилгеден номчувааныңар ол бе?

²⁶Авиафар дээрзи Бурганның дээди бараалгакчызы турган үеде, Давид хаан канчанган ийик? Ол Бурганның өргээзинче киргеш, Бурганның бараалгакчыларындан өске кым-даа чивес ужурлуг ыдыктаан хлебти чигеш, кады чораан улузунга база берген болгай».

²⁷Оон Иисус мынча деп немеп каан: «Бурган кижини амыр-дыш хүнү дээш эвес, а амыр-дыш хүнүн кижидээш чаяп каан.

²⁸Ынчангаш Кижидеги Амытан Оглу – амыр-дыш хүнүнүң-даа Дээргизидир!»

Марк 3

Када берген холдуг кижини экирткени

(Мф. 12:9-14; Лк. 6:6-11)

¹Иисус ооң соонда катап база синагогага кирип келген. Ол өйде аңаа када берген холдуг кижиде турган.

²Чамдык улус, Иисусту буруудадыр чылдак тып алыр бодааш, Ол амыр-дыш хүнүнде экирти бербес ирги бе деп, Ооң чүнү кылырын хайгаарап турганнар.

³Иисус када берген холдуг кижиге: «Улустуң ортузунче туруп ал» – дээн.

⁴А демги улуска Ол мынча дээн: «Амыр-дыш хүнүнде чүнү кылыр ужурлугул: буянны бе азы бузутту бе? Амы-тынны камгалап аар бе азы узуткаар бе?» Ынчалза-даа олар ытгытташпаан.

⁵Иисус улусче килеңнеп, эргий кайгааш, оларның чүректериниң дашталганы дээш аажок муңгарап, демги кижиге: «Холуң бээр сун» – дээн. Ол сунуп бээрге, ооң холу кадык апарган.

⁶Фарисейлер үне бергеш, ол-ла дораан Иисусту канчап чок кылырын иродианнар-биле кады сүлчээлежип, чугаа кыла бергеннер.

7-8 Иисус оортан Бодунуң өөреникчилери-биле кады хөлче чорупкан. Галилея, Иудея, Идумея черлеринде, Иерусалимде, Иорданның ол чарыында база харын-даа Тир биле Сидон хоорайларның чоок-кавызында чурттаан чон Ону эдерип чоруп олурган. Иисустуң кылган кайгамчык чүүлдериниң дугайында дамчыыр чугаа чер болганга нептерээн болгаш, улустуң Аңаа кээп турганы ол.

9 Чыылган хөй чон Ону кыза бербезин дээш, Ол Аңаа хемеден белеткеп бээрин өөреникчилеринге чугаалап каан.

10 Иисус хөй кижини экиртип каан, ынчангаш аарыг-аржык улус Аңаа дээрин кордап, Олче чүткүп-ле турган.

11 Ону көрүп каан санында-ла, букшуураан кижилер база Ооң мурнунга доңгая кээп дүшкүлээш, алгыржы бээр болган: «Силер – Бурганның Оглу силер!»

12 Ынчалза-даа Иисус Ону кым дээрзин чугаалаарын оларга шыңгыызы-биле хоруп турган.

Иисустуң он ийи элчинни шилип алганы

(Мф. 10:1-4; Лк. 6:12-16)

13 Ооң соонда Иисус дагже үне бергеш, күзээн улузун кый дээрге, олар Аңаа чедип келген.

14-15 Иисус оларның аразындан он ийи кижини шилип алгаш, элчиннер деп адап каан. Олар үргүлчү-ле Ооң-биле кады чоруур ужурлуг турган. Иисус оларны суртаалдадып чорудар дээш база аарыглар экиртир, буктар үндүр сывырар эрге-күштүг болзуннар дээш, белеткеп турган.

16 Иисустуң шилип алган он ийи кижизи бо-дур: Ооң Пётр деп адааны Симон,

17 Воанергес азы «Диңмирээшкин оолдары» деп адаткан Зеведейниң оолдары Иаков биле Иоанн,

18 Андрей, Филипп, Варфоломей, Матфей, Фома, Алфейниң оглу Иаков, Фаддей, Симон Кананит

¹⁹База сөөлүндө Ону садыпкан Иуда Искариот.

Иисустуң «Тенек аараан база букшуураан сен» дирткени

(Мф. 12:22-32; Лк. 11:14-23; 12:10)

²⁰Иисус бажыңче дагын ээп кээрге, мөөң чон база катап тырылдыр чыгып келген болгаш, Иисустуң база Ооң өөреникчилериниң чемненир безин чай-хозу чок апарган.

²¹Ындыг дээрзин дыңнап кааш, Ооң чоок төрел кижилери Ону ап алыры-биле чеде бергеннер, чүге дээрге улус: «Ооң угааны анаа эвестир» – деп турар болган.

²²А Иерусалимден чедип келген ном-хоойлу тайылбырлакчылары мынча дээн: «Ооң Бодунче буктарның чагырыкчызы Веелзевул кире берген болгаш, ооң күжү-биле буктарны үндүр сывырып турар-дыр!»

²³Иисус ынчан оларны кый деп алгаш, угаадыглыг чугаалар чугаалап, тайылбырлаан: «Эрлик канчап бодун боду үндүр сывыртаар чүвел?

²⁴Иштинден аңгыланып эгелээн күрүне бүдүн туруп шыдавайн, буурап дүжер.

²⁵Азы аңгыланчып, кырышкан өг-бүле база бүдүн туруп шыдавас.

²⁶Эрлик боду бодунга удур месилдежип, иштинден аңгыланып турар болза, ол быражып шыдавас: ооң төнчүзү келгени ол-дур.

²⁷Мөге-шыырак кижини баштай хүлүп албас чүве болза, кым ооң бажыңынче кирип, эт-хөреңгизин үптөп шыдаарыл? Чүгле хүлүп алгаш, ол ооң бажыңын үптөп шыдаар.

²⁸Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: улустуң кандыг-даа бачыттары база канчаар-даа бак сөгленири өршээттинер.

²⁹Ынчалза-даа Ыдыктыг Сүлдени бак сөглээр кижини бар болза, ол кажан-даа өршээл албас, харын бачыт аңаа мөңгези-биле артып каар».

³⁰Иисуска удурланып: «Олче бук кире берген-дир» – дижир улус бар боорга, Ол ынча дээн чүве-дир.

Иисустуң ёзулуг өг-бүлези

(Мф. 12:46-50; Лк. 8:19-21)

³¹Ооң соонда Иисустуң авазы база дуңмалары чедип келгеш, бажыңче кирип чадашкаш, Ону кый дээри-биле улус ыдыпкан.

³²Иисусту долгандыр хөй улус олурган. Аңаа ынчан мынча деп дамчыткан: «Силерниң аваңар база эр, кыс дуңмаларыңар даштын Силерни айтырып тур».

³³Ол оларга мынча деп харыылаан: «Мээң авам база акы-дуңмам кымнар чүвөл?»

³⁴Бодунуң чанында олурган улусту эргий көргеш, Ол мынча дээн: «Мээң авам база акы-дуңмам бо-дур.

³⁵Бурганның күзел-соруун күүседип чоруур кандыг-даа кижиге Мээң акы-дуңмам база авам боор болгай».

Марк 4

Тараа чажыкчызының дугайында угаадыглыг чугаа

(Мф. 13:1-23; Лк. 8:4-15)

¹Иисус база катап хөл эриинге улусту өөредип эгелээн. Ооң чанынга хөй чон чыгып келген, ынчангаш Ол хемеге олурупкаш, эриктен бичии ырадыр эжиндире берген, а бүгү чон хөл кыдыынга артып калган.

²Иисус улуска угаадыглыг чугаалар чугаалап, оларны хөй чүвеге өөредип турган:

³«Дыңнаңар! Тараа чажыкчызы үрезин чажып үнүп келген.

⁴Ол үрезинин чажып турда, чамдыызы орук кыдыынга кээп дүжерге, куштар ужуп келгеш, ол үрезиннерни соктап чипкен.

⁵Чамдыызы сай-даштыг, хөрзүнү чуга черже кээп дүшкен. Ол үрезин удатпайн өзүп үнүп келген, чүге дээрге хөрзүн кылын эвес болган.

⁶А хүн хүнней бергеш, ол өзүмнерни өрттендир шонуптарга, ханы дазыл тыртпаанындан, олар кадып калган.

⁷Чамдызы тенниг хонак аразынче кээп дүжерге, тенниг хонак сырый өскеш, оларны боой базырыпкан, ынчангаш олар кулакталбайн-даа барып, дүжүт бербээн.

⁸А бир чамдызы үнүш-дүжүткүр хөрзүннүг черже кээп дүшкеш, мандып өскеш, чашканындан үжен, алдан, харын-даа чүс дакпыр хөй дүжүт берген».

⁹Иисус оон оларга: «Дыңнаар кулаа бар кижидыңназын!» – дээн.

Тараа чажыкчызының дугайында угаадыглыг чугааның тайылбыры
(Мф. 13:18-23; Лк. 8:11-15)

¹⁰Чон тарап чоруй барганда, Иисус-биле кады он ийи элчин база өске-даа өөреникчилер артып калган. Олар Оон бо угаадыглыг чугааның утказын айтырганнар.

¹¹Иисус мынча дээн: «Силерге Бурганның Чагыргазының чажыдын билип аар органы хайырлаан-дыр, а Чагырганың даштында турар болгаш, ону билбес улуска бүгү чүвени угаадыглыг чугаалар дамчыштыр ажыдып берген.

¹² Олар көрзе-даа, эскербес-тир, дыңназа-даа, дыңнакас база угаап билбес-тир. А оон башка олар Бурганче эглип кээп, өршээл алып ийик» .

¹³Иисус оон оларга мынча дээн: «Таанда-ла бо угаадыглыг чугааны билбейн турарыңар ол бе? Ынчаарга өске кандыг-даа угаадыглыг чугааны канчап билип алып улус боор силер?

¹⁴Тараа чажыкчызы дээрге Бурганның медээзин чажып турар кижидир.

¹⁵Орук кыдыынга кээп дүшкен үрезинге дөмей улус бар боор-дур. Олар Бурганның медээзин дыңнап турар, ынчалза-даа ол-ла дораан эрлик чедип келгеш, оларның сеткилинде чашкан медээни оорлап аппаар-дыр.

¹⁶Өске улус сай-даштыг черге чашкан үрезинге дөмей боор-дур. Олар медээни дыңнап кааш, ол-ла дораан өөрүшкү-биле хүлээп алырлар,

17 ынчалза-даа алыс бодунда дазыл чок болгаш, турум эвес боорлар. Ооң соонда медээ ужун бергелерге азы истеп-сүрүүшкүнге таваржы бээр болза, олар дораан-на күткүттүрүп, өскээр чайгыла бээрлер.

18 Өске улус тенниг хонакка чашкан үрезинге дөмей боор-дур. Олар база медээни дыңнап турар.

19 ынчалза-даа амгы амыдыралының ажаанзырал-човаа, байлакшыл дуурайы база өске-даа күзел-бодалдар оларны чардыктырып, медээни боой базырыптар болгаш, оларның үрезини дүжүт бербес.

20 А үнүш-дүжүткүр хөрзүннүг черге чашкан үрезинге дөмей улус база бар. Олар медээни дыңнап база хүлээп ап турар болгаш, чашканындан үжен, алдан, харын-даа чүс дакпыр хөй дүжүттү бээрлер».

Чырыткы дугайында

(Лк. 8:16-18)

21 «Чырыткыны кывысканда, ону сава-биле дуй базырар дээш азы орун адаанга салып каар дээш бажыңче киирер ийик бе? Чок, ону колдуже салып каар болгай.

22 Көстүп келбес кандыг-даа чажыт чүве чок база ажыттынып билдине бербес кандыг-даа ажытталчак бүдүү чүве чок.

23 Дыңнаар кулаа бар кижидыңназын!»

24 Оон ыңай Ол мынча дээн: «Дыңнаан чүвеңерни угаап-бодап чоруңар. Кандыг хемчээл-биле хемчээп бээр-дир силер, силерге база ындызы-биле хемчээп бээр болгаш харын-даа аңаа немей бээр.

25 Кымда чүве барыл, аңаа оон-даа хөйнү бээр, а кымда чүве чогул, ооң бар чүвезин безин хунаай бээр».

Үрезин дугайында

26 Иисус улаштыр мынча дээн: «Бурганның Чагыргагы черже үрезин чашкан кижиге дөмей.

27 Дүне ол кижидыңназын, а хүндүс туруп кээр, ол өйде үрезинниң канчаар өзүп, үнүп кел чыдарын боду билбес болур.

28Чүге дээрге чер боду-ла үрезинни чайгаар өстүрүп чыдар: баштай көк өзүмнү, ооң соонда тараа бажын, дараазында баш долдур арбын тарааны.

29Тараа быжа бээрге, демги тараажы ол-ла дораан хол кадыырын тудуп алып, чүге дээрге дүжүт ажаар үе келген-дир».

Горчица үрезининиң дугайында

(Мф. 13:31-35; Лк. 13:18-19)

30Иисус ооң соонда мынча дээн: «Бурганның Чагыргазын чүнүң-биле дөмейлей көөрүл азы ону кандыг угаадыглыг чугаа-биле чуруп көргүзерил?

31Хөрзүнге тарып турда, чер кырында бар бүгү үрезиннерниң эң бичиизи боор горчица үрезининге ол дөмей-дир.

32А тарып каарга, горчица үрезини өзүп үнгеш, бүгү чемниг үнүштерниң эң улуу апаар, ооң адырарып келген будуктарының чаглаанга дээрниң куштары безин уя тудуп шыдаар болгай».

33Иисус шак ындыг хөй угаадыглыг чугаалар-биле улуска Бурганның медээзин, оларның дыңнааш, билип шыдаар шаа-биле, суртаалдап келген.

34Оларны Ол угаадыглыг чугаалар чокка черле өөредип көрбээн, а өөреникчилери-биле чааскаан арткаш, оларга бүгү чүвени тайылбырлап берип турган.

Иисустуң шуурганны томаартканы

(Мф. 8:23-27; Лк. 8:22-25)

35Ол-ла хүннүң кежээзинде Иисус өөреникчилеринге: «Хөлдүң ол чарыынче кеже берээли» – дээн.

36Олар чонну каапкаш, Иисустуң чонну өөредип олурганы хемезинге олурупкаш, эжиндирип чорупканнар. Оларга өске хемелер база каттыжа берген.

37Хөлге күштүг шуурган көдүрлүп келген болгаш, чалгыглар хемени часкаарга, ону суг долуп эгелээн.

³⁸А Иисус хемениң соңгу бажынга, сыртыкка бажын салгаш, удуп чыткан. Өөреникчилери Ону оттурупкаш: «Башкы! Сугга дүжүп өлдүвүс-ле, Силерниң херекке албазыңар ол бе?!» – дээннер.

³⁹Иисус туруп келгеш, хатты хоруп кааш, сугга: «Ыттава, соксап көр!» – деп дужааган. Хат оожургай берген, шуут-ла ыржым апарган.

⁴⁰Ол өөреникчилеринге: «Чүге ындыг кортук силер? Бүзүрелиңер чогу ол бе?» – дээн.

⁴¹Олар аажок коргуп-сүртээш: «Хат-даа, суг-даа Аңаа чагыртып турар, бо чогуум Кымыл аан?» – деп аразында чугаалажып турганнар.

Марк 5

Иисустуң букшуураан кижини экирткени

(Мф. 8:28-34; Лк. 8:26-39)

¹Олар хөлдүң ол чарында Гераса черинче эжиндирип кежип келгеннер.

²Иисус хемеден дүжүп кээрге, Аңаа уткуй чевеглерлиг куйлардан букшуураан кижини үне халып келген.

³Ол кижини хөөржүдүлге куйларынга чурттап турган, ону илчирбе-биле безин кым-даа хүлүп чадап каан чүве-дир.

⁴Ону чаңгыс эвес удаа илчирбе-биле хүлүп-шарып көргөн, ынчалза-даа ол илчирбени үзе шаапкаш, хүлүгден чештинип чоруй баар турган. Ону кым-даа томаартып чадап каан чүве-дир.

⁵Ол кижини дүне-хүндүс дивейн, чевеглер, тейлер аразынга алгырып-кышкырып, даштар-биле соккуланып чоруур турган.

⁶Иисусту ырактан-на көрүп кааш, ол кижини Аңаа маңнап чеде бергеш, Ооң баарынга доңгая кээп дүшкеш,

⁷ыткыр үн-биле алгырган: «Силерге менден чүү херегил, Иисус, Дээди Өрүкү Бурганның Оглу? Мени хилинчектевезиңерни Бурганның ады-биле даңгыраглап көрүңер!»

⁸Чүге дээрге Иисус дем: «Бук, бо кижиден үнүп чоруй бар!» – деп каан чүве-дир.

⁹Иисус ол кижиден айтырган: «Сээң адың кымыл?» Демгизи: «Мээң адым Дүк-түмен, чүге дээрге бис дыка хөй бис» – деп харыылаан.

¹⁰Буктар Иисустан оларны ол чер-чурттан үндүр сывырбазын дилеп эгелээн.

¹¹Ол өйде даг эдээнге бир кодан хаван одарлап чораан чүве-дир.

¹²Буктар Иисустан: «Бисти бо хаваннарже чорудуп көрүңерем, оларже кире берээли» – деп ээрешкеннер.

¹³Иисус чөпшээрээрге, буктар кижиден үнгеш, хаваннарже кире бергеннер. Бүгү кодан – 2000 хире хаван кадыр элден хөлче шурай бергеш, дүжүп өлүп калган.

¹⁴А хаван кадарчылары десе маңнашкаш, болган чүүлдүң дугайында чоок-кавы хоорай-суурларга чугаалап турганнар. Чогум чүү болганын көөр-дүр дээш, чурттакчы чон чыгып келген.

¹⁵Олар Иисустуң чанынга келгеш, дүк-түмен буктарга алыскан турган кижин хевин кедип алган, угаан-сегээни орталаны берген олураарын көрүп кааш, коргуп-сүртей бергеннер.

¹⁶Болган чүүлдү көрүп турган улус букшуураан кижин-биле база хаваннар-биле чогуу чүү болганын чугаалап берген.

¹⁷Ынчан коргуп-сүртээн улус оларның чер-чуртундан ырап чоруурун Иисустан дилеп эгелээн.

¹⁸Иисус хемезинге олуруп турда, буктарындан адырылган демги кижин Ооң-биле кады чоруур чөпшээрел айтырган.

¹⁹Ынчалза-даа Ол аңаа чөпшээревейн, мынча дээн: «Бажыңында улузуңче чана бергеш, Дээрги-Чаяакчының сеңээ чүнү кылганын, Ооң сеңээ кандыг өршээл хайырлаанын шупту улуска чугаалап бер».

20 Ынчангаш ол кижиги чана бергеш, Он-хоорай девискээринге Иисустуң аңаа чүнү кылганын улуска чугаалап эгелээн. Бүгү чон кайгап-хараар болган.

Дарганың уруун диргискени болгаш аарыг херээженни экирткени

(Мф. 9:18-26; Лк. 8:40-56)

21 Иисус дедир ол чарыкче хемелиг кежип кээрге, Ооң чанынга хөй чон чыгылы берген. Ол хөл эриинге артып калган.

22 Синагога даргаларының бирээзи боор Иаир деп кижиги аңаа чедип келгеш, Иисусту көрүп каан. Ол Иисустуң мурнунче кээп дүшкеш,

23 Оон аажок дилээн: «Мээң уруум өлүп чыдыр, ол экирий берип, дириг артар кылдыр, аңаа холуңар дегзип көрүңерем!»

24 Иисус ооң-биле кады чорупкан. Мөөң чон Ону бүгү талаларындан үглөп, кызавышаан, Ооң соондан чоруп олурган.

25 Ынчан ол черге он ийи чыл дургузунда ханы төктүп аараан херээжен кижиги турган.

26 Ол херээжен хөй-ле эмчилерге чеже-даа эмнеткен, хамык бар кошкулун хей черге чарып каапкан, ынчалза-даа ооң кадыгы улам-на дорайтап бар чыткан.

27 Иисустуң дугайында дыңнап кааш, ол херээжен улус аразы-биле иткилежип эрткеш, Ооң артындан чоокшулап келгеш, Ооң кеткен хевинге дээй каапкан.

28 «Мен оода-ла Ооң кеткен хевинге дээпсимзе, экирий бээр мен» деп бодаан чүве-дир.

29 Ол-ла дораан ооң ханы төгүлбейн барган, аарындан экирээнин билип каапкан.

30 Иисус Бодундан күш үне бергенин ол дораан эскерип кааш, мөөң чонче эргий кайгааш: «Мээң хевимге кым дээпти?» – деп айтырган.

³¹Өөреникчилери кайгай бергеш, мынча дээннер: «Силерни хүрээлээн чоннуң кызып-кыйып турарын көрбейн турар эвес силер, „Меңээ кым дээпти?“ – деп ол чүңер ирги?»

³²Ынчалза-даа Иисус кымның дээпкенин билип аар дээш, долгандыр көрүп туруп берген.

³³Бодунуң кадык апарганын билип кааш, демги херээжен кортканындан сириңейнип, чеде бергеш, Ооң мурнунга доңгая кээп дүшкеш, чүвениң байгы-ла шынын Аңаа чугаалаан.

³⁴Иисус аңаа мынча дээн: «Кызым, бүзүрелиң сени экиртип-камгалап кагды, амыр-тайбың чорувут, аарыындан адырылган-дыр сен».

³⁵Иисус ону чугаалап турар аразында, синагога даргазы Иаирниң бажыңындан медээ эккелген улус келгеш: «Сээң урууң өлүп калды. Башкыны ам хей-ле шүүдетпе» – дээннер.

³⁶Ынчалза-даа Иисус ону дыңнааш, синагога даргазынга: «Кортпа, чүгле бүзүре!» – дээн.

³⁷Ол Пётрдан, Иаковтан база ооң дуңмазы Иоанндан өске кымның-даа Ооң-биле кады чоруурун чөпшээрэвээн.

³⁸Иаирниң бажыңынга чедип келгеш, Ол аажок улуг хөлзээзин-дүвүрелди база ишкирнигип ыглап-сыктаан улусту көрүп каан.

³⁹Иисус бажыңче кирип келгеш: «Чүге дойлуп-хөлзеп, ыглап-сыктап тур силер? Бо уруг өлбээн, а анаа удуп чыдар кижини ышкажыл» – дээн.

⁴⁰Демги улус Ону кочулап, каттыржы берген. Иисус оларның шуптузун дашкаар үндүрүпкеш, Боду уругнуң ада-иези болгаш үш өөреникчизин-биле кады уругнуң чыткан өрээлинче кире берген.

⁴¹Ол кысчыгаштың холундан тудуп алгаш, мынча дээн: «Талифа, куми!» (ол дээрге: «Кызыжак, сеңээ чугаалап тур мен, туруп кел!» – дээни ол).

⁴²Уруг ол-ла дораан туруп келгеш, кылаштап эгелээн (ооң хары он ийи чедип турган чүве-дир). Ону көргөн улус аажок кайгап-хараан.

⁴³Болган чүүл дугайында кымга-даа чугаалавазын Иисус оларга шыңгыы чагып каан, а уругга чемден бээрин айыткан.

Марк 6

Назареттиң чурттакчыларының Иисусту хүлээп көрбээни

(Мф. 13:53-58; Лк. 4:16-30)

¹Иисус оортан чоруткаш, Бодунуң өөреникчилери-биле кады төрөөн хоорайынче ээп келген.

²Амыр-дыш хүнү үнүп кээрге, Ол синагогага чонну өөредип эгелээн. Дыңнап турган дыка хөй улус кайгап-харап, чугаалажы берген: «Ооң бо хамык чүвези кайыын келгенил? Ындыг мерген угаанны Аңаа кым бергенил? Ол ындыг кайгамчык чүүлдерни чаяап турар-дыр!

³Ол дээрге Марияның оглу, Иаков, Иосий, Иуда база Симоннуң акызы, бызаңчы кижии эвес ийикпе? Ооң кыс дуңмалары база бистиң аравыста эвес чүве бе?» Ынчангаш олар Ону хүлээп көрбөөн.

⁴Иисус оларга: «Бурганның медээчизи каяа-даа алдар-хүндүлүг боор, ону чүгле бодунуң хоорайынга, чоок улузунуң аразынга база бажыңыга үнелеп көрбөс чүве» – дээн.

⁵Ынчангаш Ол аңаа кандыг-даа кайгамчык чүүл кылып чадап каан, чүгле элээн каш аарыг кижиге холун дээскеш, экиртип каан.

⁶Иисус ол улустуң бүзүрел чогуун аажок элдепсинген. Ол ооң соонда чоок-кавы суурларны эргий кезип, улусту өөредип чорупкан.

Иисустуң он ийи элчинни чорутканы

(Мф. 10:1, 5-15; Лк. 9:1-6)

⁷Иисус он ийи элчинин Бодунче кыйгырып алгаш, оларга буктарны үндүр сывырар эрге-күштү бергеш, ийи-ийилеп, тарадыр чорудуп эгелээн.

⁸Иисус оларга мындыг чагыг берген: «Орукче үнерде, даянгыштан өске чүнү-даа албаңар: аьш-чем-даа, хап-сава-даа, акша-мөңгүн-даа албаңар.

⁹Идиктериңер кеткеш, кеткен хевиңерден өске хеп албаңар.

¹⁰Кандыг бажыңче кирип келген-дир силер, ол черден чорбаан шааңарда, аңаа чурттап артып калыңар.

¹¹А кандыг-бир черге силерни хүлээп албас азы тооп дыңналас болза, ол черден чорууруңарда, ол улуска херечилел-сагындырыг кылдыр буттарыңар довураан кактап кааптыңар».

¹²Өөреникчилер чорупкаш, бачыдын миннип, Бурганче эглириниң чугулазын улуска суртаалдап эгелээннер.

¹³Олар хөй буктарны үндүр сывыртааннар база хөй-ле аарыг улусту олива үзү-биле чаап тургаш, экиртип кааннар.

Иоанн Медеглекчиниң өлгени

(Мф. 14:1-12; Лк. 9:7-9)

¹⁴Иисустуң ады чер болганга нептереп, билдингир апарган болгаш, Ирод хаан база Ооң дугайында дыңнап каан. Чамдык улус мынча дээр болган: «Иоанн Медеглекчи өлүглер аразындан катап дирилген-дир, ынчангаш ол ам ындыг кайгамчык чүүлдер кылып турар-дыр».

¹⁵Өскелери: «Ол – Илия-дыр» – дээр болган. А чамдыктары: «Ол – эрте-бурунгу медээчилерниң бирээзи-дир» – дээннер.

¹⁶А Ирод ол бүгүнү дыңнааш: «Ол болза мээң бажын кестиртип кааным Иоанның катап дирилгени ол-дур» – дээн.

¹⁷⁻¹⁸Ол үеде Ирод бодунуң акызы Филипптиң кадайы Иродиаданы кадайланып алган турган, а Иоанн Иродка: «Акыңның ап чораан кижизин кадайланыр эргең чок» – деп чугаалап шаг болган. Ынчангаш Ирод Иоанны кара-бажыңга хоругдап каарын дужааган турган.

¹⁹Иродиада Иоаннга хорадааш, ону өлүртүп каар арга-хорга дилей берген. Ынчалза-даа ол чүнү-даа канчап чадап каан,

²⁰чүгө дээрге Ирод Иоанны ыдыктыг, чөптүг-шынныг кижиге деп билир болгаш, оон сестир база хүндүлээр турган, а ындыг болганда, кадагалаар чораан. Иоанның суртаалдары ону хөлзедип-даа турган болза, Ирод ол чугааларны магадап дыңнаар турган.

²¹Ынчалза-даа эптиг өй тыпты берген. Иродтуң төрүттүнген хүнү кээрге, ол дойже бодунуң ызыгууртан дүжүметтерин, шериг баштыңчыларын база Галилеяда эң хүндүткелдиг улусту чалап алган.

²²Ол дойга Иродиаданың уруу самнааш, Иродка база ооң аалчыларынга аажок тааржып, оларны магададыпкан. Ирод ол уругга: «Күзээн-не чүвөнни менден диле, сеңээ ону бээр мен» – дээн.

²³Ирод оон аңаа мынча деп даңгыраглаан: «Менден чүнү-даа дилээр болзуңза, күрүнемниң чартыын-даа болза, сеңээ бээр мен!»

²⁴Ол уруг үнгеш, авазындан сүмө айтырган: «Чүнү дилээр мен?» Оозу: «Иоанн Медеглекчиниң бажын диле» – дээн.

²⁵Уруу далаш-биле хаанга дедир келгеш, мынча деп дилээн: «Меңээ ам дораан Иоанн Медеглекчиниң бажын калбак тавакка салгаш, эккеп бээриңерни күзээр-дир мен».

²⁶Хаан аажок муңгараан, ынчалза-даа аалчыларының мурнунга аксы-сөзүн берген болгаш, уругга ойталавас-тыр деп бодап алган.

²⁷Ынчангаш хаан ол-ла дораан Иоанның бажын эккээрин дужаагаш, бир шерийин ыдыпкан.

²⁸Шериг кижиге баргаш, кара-бажыңга Иоанның бажын одура шапкаш, тавакка салып алгаш, демги уругга эккелген. А ол уруг ону авазынга аппарып берген.

²⁹Иоанның өөреникчилери ону дыңнап кааш, чедип келгеннер база ооң мага-бодун ап алгаш, чевег-куйга орнукшудуп кааннар.

Беш муң кижини тоттурганы
(Мф. 14:13-21; Лк. 9:10-17; Ин. 6:1-14)

³⁰Элчиннер шупту Иисуска ээп келгеш, чүнү кылганын база чонну чүү чүвеге өөреткенин Аңаа дөгөрезин чугаалап бергеннер.

³¹Иисус оларга: «Ээн черже аңгыланып чоруптаалыңар, аңаа кезек дыштанып алып силер» – дээн. Чүге дээрге эндерик улус Аңаа кээп, дойлуп-ла турган болгаш, оларга чемненир безин хос-чай тывылбас болган.

³²Ынчангаш олар ээн, озалааш черже чүгле боттары хемелиг эжиндирип чорупканнар.

³³Ынчалза-даа оларның эжиндирип чорупканын көргөн база оларны кымнар дээрзин билир улус ол черже бүгү суурлардан, хемени мурнаар дээш, эрик кыды-биле маңажыпкаш, ынаар мурнап чеде берген.

³⁴Иисус хемеден үнүп келгеш, манап турган хөй чонну көргеш, оларны кээргей берген, чүге дээрге олар кадарчызы чок хойларга дөмей болган. Ынчангаш Ол улусту хөй чүвеге өөредип эгелээн.

³⁵Кежээликтей, хүн ажып турда, Ооң өөреникчилери Аңаа чедип келгеш: «Бо чер ээн-дир, шак-үе база орайтаан-дыр.

³⁶Улусту тарадыптыңар, чоок-кавы суурларже баргаш, боттарынга чиир чемден садып алзыннар» – дээннер.

³⁷Ынчалза-даа Иисус: «Силер оларны чемгериңер» – деп харыылаан. Өөреникчилери: «Кай, барык 200 мөңгүн чоос-биле чем саткаш, бо хамык улусту чемгерер ужурлуг бис бе?» – деп айтырган.

³⁸Ол оларга: «Силерде чогуум каш хлеб бар-дыр? Баргаш, көрүп көрүңерем» – дээн. Олар баргаш, санап эккелгеш: «Беш хлеб болгаш ийи балык бар-дыр» – дээннер.

³⁹Иисус ынчан улусту ногаан оът-сигенниг черге бөлүктөй олуртуптарын дужааган.

⁴⁰Ынчангаш шупту улус чүс-чүс база бежен-бежен кижини кылдыр бөлүктөй олуруп алган.

⁴¹А Ол беш хлеб биле ийи балыкты алгаш, дээрже көрүнгөш, аыш-чем дээш Бурганга өөрүп четтиргөш, хлебтерни кезектей үзе тырткылааш, өөреникчилеринге дамчыдып эгелээн. А олар хлебти улуска үлөп турган. Оон ийи балыкты база шупту улуска чедиштир үледипкен.

⁴²Шупту улус ону чигөш, тода берген.

⁴³Харын-даа чем артыын чыгаш, он ийи аргаан хааржакты долдуруп алганнар.

⁴⁴Чемни 5000 эр кижини чиген чүвө-дир.

Иисустун суг кырлап кылаштааны

(Мф. 14:22-36; Ин. 6:15-21)

⁴⁵Иисус оон дораан Бодунун өөреникчилеринге: «Хемеге олурупкаш, хөлдүн ол чарында Вифсаида суурже эжиндирип жеке бериңер» – деп дужааган. А Боду чонну чандырап дээш, артып калган.

⁴⁶Улус тарай бээрге, Иисус мөргүп аары-биле дагже чорупкан.

⁴⁷Кежээ дүшкенде, өөреникчилернин хемези хөл ортузунга чораан, а Ол эрикке чааскаан турган.

⁴⁸Удур хат хадып турар болгаш, оларга эжиндиреринин бергезин Иисус көрүп каан. Даң аткалакта, Ол хөлдүн суун кырлап оларже чорупкаш, хемени эрте база бээр бодаан.

⁴⁹Ынчалза-даа олар Ооң суг кырлап чоруурун көргөш, бо-даа хей-сүнезин-дир деп бодааш, кортканындан алгыржы бергеннер.

⁵⁰Ону көргөш, өөреникчилер шупту аажок корткан. Ынчалза-даа Иисус ол-ла дораан олар-биле чугаалажып эгелээн: «Орталаныңар, Мен-дир мен, кортпаңар!»

⁵¹Оон Ол хемеге олар-биле кады олуруп алган. Хат ол-ла дораан оожургай берген. Өөреникчилер аажок кайгап-хараан.

⁵²Чүге дээрге Ооң хлебтер-биле кылганы кайгамчык чүүлдү безин билип шыдаваан улус чүве-дир. Оларның чүректериниң чүве билбези ол хире болган.

⁵³Ол чарыкче кежип, Геннисарет черинге доктаап турупканнар.

⁵⁴Олар хемеден дүжүп кээри билек, чурттакчы чон Иисусту танып каан.

⁵⁵Улус чоок-кавы черлерни эргий халышкаш, аарыг улузун чыткан дөжектери-биле катай Ону ында турар деп дыңнааны черже эккелгеш турупканнар.

⁵⁶Ол кандыг-даа хоорайларга, суурларга, турлагларга чедип кээрге, чурттакчылар аарыг кижилерин төп шөлдерже үндүргеш туруп берген. Ооң хевиниң оода-ла эдээнге дээрин чөпшээрээрин улус Иисустан дилеп турган. Аңаа дегген кижини бүрүзү экирий бээр болган.

Марк 7

Бурганның хоойлулары азы ада-өгбениң дүрүмнери

(Мф. 15:1-20)

¹Иерусалимден чедип келген фарисейлер болгаш элээн каш ном-хоойлу тайылбырлакчызы Иисустуң чанынга чыгып келгеннер.

²Олар Ооң чамдык өөреникчилериниң холдарын чугбайн, арыг эвес байдалда чемненип олурарын эскерип кааннар.

³(Херектин ужуру чүдел дээрге, бүгү иудейлер, а фарисейлер кымдан-даа артык, ада-өгбезиниң чаңчылдарын шыңгыы сагыыр, тускай чурумчуткан аайы-биле холун чугбаан шаанда, чемненип олурбас улус чүве-дир.

⁴Базаардан садыглашкаш келгеш, олар холун чугбаан шаанда, чем чивес турган. Оларның сагыыр кылдыр хүлээп алган оон-даа өске дыка хөй сагылга-дүрүмнери бар, чижээлээрге, аяктарны, дөмбүңнерни, чес сакпыңнарны, дөжектерни чурумчуткан аайы-биле чууру дээн ышкаш.)

⁵Ынчангаш фарисейлер болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчыларының Иисустан: «Чүге Силерниң өөреникчилериңер ада-өгбениң ёзу-

чаңчылын тоовазыл? Чүге олар арыг эвес холдарын чугбайн, чем чиирил?» – деп айтырганы ол.

⁶Иисус мынча деп харыылаан: «Ийи арынныг силерниң дугайыңарда Исайя медээчи Бурганның өмүнээзинден шын-на бижээн-дир: „*Бо чон Мени сөс кырында хүндүлээр, а сеткил-чүрээ-биле Менден ырак.*»

⁷Оларның *Меңээ мөгейишикини хей чүве-дир, чүге дээрге оларның өөредии – чүгле кижилер чогааткан сагылга-дүрүмнер-дир“ .*

⁸Силер Бурганның айтышкыннарын тоовайн каапкаш, улустуң чаңчылдарын эдерер-дир силер».

⁹Оон Ол мынча дээн: «Силер боттарыңарның сагылга-дүрүмнериңер сагыыр дээш, Бурганның айтышкыннарын тоовайн каапканыңар кончуг-ла эки-дир!

¹⁰Моисей силерге Бурганның айтышкынын дамчыткан-на болгай: „*Ачаң биле аваңны хүндүлөп чор“*, ол ышкаш: „*Ачазын азы авазын бак сөглээр кижини өлүмге онаар херек“* .

¹¹⁻¹²А силерниң чугааңар ёзугаар кандыг боор-дур? Ава-ачазыңга: „*Менден алыр ужурлуг чүвеңерни Бурганга өргүүрүм ол-дур“* – дээр кижиге бар болза, силер аңаа ава-ачазыңга чүнү-даа кылырын чөпшээревейн баар-дыр силер.

¹³Силер ооң-биле Бурганның сөзүн, боттарыңарның-на саналдаан чаңчылдарыңар дээш, күш чок болдуруп турар-дыр силер. Өске-даа шак ындыг чүүлдерни эндере кылып чоруур-дур силер».

¹⁴Иисус чонну база катап чыып алгаш, мынча дээн: «Шуптуңар Мени дыңнааш, билип аарын кызыңар.

¹⁵⁻¹⁶Кижиге дашкаартан кирип кээр чүү-даа чүве ону бужартадып шыдавас. Кижиниң бодундан үнүп кээр чүве харын ону бужартадыр».

¹⁷Иисус чонну каапкаш, бажыңче кирип кээрге, өөреникчилери демги угаадыглыг чугааның дугайында Оон айтырган.

18Ол оларга мынча дээн: «Таанда-ла силер ам-даа билип шыдавааныңар ол бе? Кижиге дашкаартан кирип кээр чүү-даа чүве ону бужартадып шыдавас дээрзин көрбээниңер ол бе?

19Чүге дээрге ол кижиниң чүрөөнче эвес, а ишти-хырнынче киргеш, оон мага-боттан үне бээр болгай». (Шак ынчалдыр Ол бүгү аьш-чем аймаан арыг деп чарлаан.)

20Оон ыңай мынча дээн: «Кижиниң бодундан үнүп турар чүве харын ону бужартадыр.

21Кижиниң иштинден, ооң чүрөөндөн үнер чүүлдер бо-дур: бузуттуг-бак бодалдар, самыраар чорук, ооржу база өлүрүкчү чорук,

22кады чурттаан эжинге шынчы эвес чорук, чазый чорук, кара сагыш, меге, туттунмас самыраашкын, адааргал, хоп-нүгүл, бодун тогдунары база сээдең чорук.

23Кижиниң иштинден үнер бо бүгү бузут харын ону бужартадып турар».

Өске чер чурттуг херээженниң бүзүрели

(Мф. 15:21-28)

24Иисус Галилеядан үнгеш, Тир болгаш Сидон хоорайларның чоок-кавызынче чорупкан. Ол бир бажыңга туруп алгаш, өске улус Ооң келгенин билбес боорун күзөөн, ынчалза-даа дөмей-ле ону чажырып шыдаваан.

25Уруу букка алыскан бир херээжен база Иисустуң келгенин билип каан. Ол херээжен доп-дораан ынаар чеде бергеш, Ооң буттарының баарыңга доңгая кээп дүшкен.

26Ол херээжен иудей эвес, а Сирияның Финикиязы чурттуг кижиге болган. Херээжен Иисустан ооң уруунче кире берген букту үндүр сывырып бээрин ээрежип эгелээн.

27Иисус: «Уругларның чемин хунаап алгаш, ыттарга каап бээрге, кайын боор» – дээн.

²⁸А ол херээжен: «Дээрги, а ыттар база-ла уругларның чемненген столундан кээп дүшкен тогланчы чыып чиир ышкажыгай» – дээн.

²⁹Иисус ынчан: «Ындыг харыың дээш, бук сээң уруундан үне берди, чана бер» – дээн.

³⁰Ол херээжен бажыңыңга чедип келгеш, көөрге, уруу орун-дөжээнде чыдар, а бук оон үне берген болган.

Иисустуң үнү чок, дүлей кижини экирткени

³¹Иисус Тирниң чоок-кавызындан үнгеш, Сидон хоорайны таварып эрткеш, Он-хоорай девискээрин таварыштыр Галилея хөлүнче чорупкан.

³²Ол черге улус үнү чок, дүлей бир-ле кижини Иисуска эккелгеш, аңаа холун дегзип, экиртирин Оон дилээн.

³³Иисус ону кыдыынче аппарат, Бодунуң салааларын ооң кулактарынче суккаш, оон дүкпүрүпкеш, демги кижиниң дылыңга дээй каапкан.

³⁴Ол ооң соонда карактарын дээрже шиглей көрүңгеш, хандыр улуг тынгат, аңаа: «Эффафа!» – дээн. (Ол дээрге «Ажыттын!» дээни ол.)

³⁵Демги кижини ол-ла дораан дыңнап турар апарган, ооң дылы чештинип, иле-тода чугаалап эгелээн.

³⁶Иисус бо дугайында кымга-даа чугаалаваңар деп дужааган. Ынчалза-даа Ол шыңгы хоран тудум, шупту улустуң ол бүгү дугайында медээни тарадыры дам баар болган.

³⁷Олар аажок кайгап-харап, мынча деп турганнар: «Ооң кылып турар хамык чүвези эки-дир. Ол дүлей улусту – дыңнап турар, үнү чок улусту – чугаалап турар кылып каар-дыр!»

Марк 8

Иисустуң дөрт муң кижини тоттурганы

(Мф. 15:32-39)

¹Ол-ла хүннерде Иисустуң чанынга база катап мөөң чон чыгып келген, а оларның чиир чеми чок болган. Иисус өөреникчилерин кый деп алгаш, оларга мынча дээн:

²«Бо улусту кээргээр-дир мен: олар Мээң чанымга үш хонук турду, а ам чиир чеми артпаан-дыр.

³Оларны бажыңнарынче аш хевээр чорудуптар болзумза, орукка харыксырап каарлар, чамдызы кайы ырактан келген-не болгай».

⁴Ооң өөреникчилери: «Мындыг ээн черге бо улустуң шуптузун чемгериптер хире хлебти кайыын тып алыр бис?» – деп кайгай бергеннер.

⁵Иисус олардан: «Силерде каш хлеб барыл?» – деп айтырган. Олар: «Чеди» – деп харыылаан.

⁶Иисус хамык улуска черже олуруптарын дужааган. Оон чеди хлебти алгаш, аыш-чем дээш Бурганга өөрүп четтиргеш, оларны кезектей үзе тырткылааш, өөреникчилеринге дамчыдып берген. Олар хлебти чонга үлеп берген.

⁷Өөреникчилеринде аңаа немей каш бичежек балык база бар болган. Иисус Бурганга өөрүп четтиргеш, балыктарны база чонга үлеп бээрин өөреникчилеринге дужааган.

⁸Улус тоткуже чиген, а арткан кескиндилер-биле чеди аргаан хааржакты долдуруп алганнар.

⁹Аңаа 5000 хире кижиге турган. Иисус оларны чандырыпкан,

¹⁰а Боду ол-ла дораан өөреникчилери-биле кады хемеге олурупкаш, Далмануфа девискээринге эжиндирип келген.

Иисустан кайгамчык демдек негээни

(Мф. 16:1-4)

¹¹Ол черге Иисуска фарисейлер чедип келгеш, Ооң-биле маргыжып эгелээннер. Иисусту шенээр дээш, дээрден кайгамчык демдектен көргүссүн деп Оон негей бергеннер.

¹²Иисус хандыр улуг тынгаш, мынча дээн: «Бо үениң улузу чүге-ле Менден бадыткал демдээ негээрил? Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: бо салгалдың улузунга бадыткал демдээ турбас».

¹³Ол оон оларны каапкаш, хемеге олуруп алгаш, ол чарыкче эжиндирип кеже берген.

Фарисейлер биле Иродтуң ажыткызы

(Мф. 16:5-12)

¹⁴Иисустуң өөреникчилери хлеб хүнезиннеп алырын утгуп алган болганындан, хемедө чүгле чаңгыс хлеб бар болган.

¹⁵Орук ара Иисус оларны кичээндирип чораан: «Көрдүңер бе, фарисейлерниң база Иродтуң ажыткызындан кичээнип чоруңар».

¹⁶Ооң чүнү чугаалаанын билип чадашкаш, өөреникчилери аразында: «Бисте хлеб чок боорга, Ол ынча дээн эвеспе?» – деп чугаалажы бергеннер.

¹⁷Оларның чүнү чугаалажып турарын билир болгаш, Иисус мынча дээн: «Хлеб албааныңар дугайында чугаалашкаш чоор силер. Таанда-ла силер ам-даа көрбөс база угаап билбөс хевээр силер бе? Силерниң чүректериңер чүве билбөс хевээр бе?»

¹⁸*Карактыг хиреңерде, көрбөзиңер ол бе? Кулактыг хиреңерде, дыңнавазыңар ол бе? Таанда-ла сагынмас-тыр силер бе?*

¹⁹Мен беш хлепти 5000 кижиге чедиштир үлептеримге, чеже аргаан хааржак ишти чем артынчызы чыып алчык силер?» Олар: «Он ийи» – деп харыылааннар.

²⁰«А Мен чеди хлеб-биле 4000 кижини тоттур чемгериптеримге, чеже аргаан хааржак ишти чем артынчызы чыып алчык силер?» Олар: «Чеди» – деп харыылааннар.

²¹Ол ынчан олардан база катап айтырган: «Таанда-ла ам-даа билип шыдавайн тур силер бе?»

Иисустуң согур кижини Вифсаидага экирткени



²²Олар Вифсаидага чедип кээрге, Иисуска согур кижии эккелгеш, аңаа холун дегзип, экиртип каарын дилээннер.

²³Согур кижини Ол холундан чедип алгаш, суурдан үндүрө берген. Оон ооң карактарынче дүкпүрүпкеш, Бодунуң холдарын олче салгаш: «Кандыг-бир чүве көре-дир сен бе?» – деп айтырган.

²⁴Оозу көрүп туруп-туруп: «Эрткен-дүшкен кижилерни көрүп тур мен. Олар ыяштарга дөмей-дир» – деп харыылаан.

²⁵Иисус ынчан холдарын база катап ооң карактарына дээскен. Оон соонда демги кижии каракталы бергеш, хамык чүвени тода көрүп турар апарган.

²⁶Иисус ол кижиге: «Суурже ээп кирбе» – деп чагып кааш, бажыңынче чорудупкан.

Пётрнуң Иисусту Христос деп хүлээп көргени

(Мф. 16:13-20; Лк. 9:18-21)

²⁷Иисус Бодунуң өөреникчилери-биле кады Галилеядан Филипптин Кесариязы хоорайны хүрээлээн суурларже чорупкан. Орук ара Ол олардан: «Мени улус Кым деп билип турарыл?» – деп айтырган.

²⁸Өөреникчилер мынча деп харыылаан: «Чамдыктары Силерни Иоанн Медеглекчи дээр-дир, өскелери – Илия, а үшкүлери – эрте-бурунгу медээчилерниң бирээзи дээр-дир».

²⁹Иисус ынчан: «А силер Мени кым деп бодаар силер?» – деп айтырган. Пётр мынча деп харыылаан: «Силер – Бурганның шилип алган Христозу-дур силер».

³⁰Иисус оларга Ону кым дээрзин кымга-даа чугаалавазын дужаап каан.

Иисустуң хилинчектенип өлүрүнүң дугайында баш удур чугаалааны

(Мф. 16:21-28; Лк. 9:22-27)

³¹Иисус ынчан оларны мынча деп өөредип эгелээн: «Кижии амытан Оглу хөй хилинчекти көрүп эртер ужурлуг-дур, Ону баштыңнар, Бурганның дээди бараалгакчылары база ном-хоойлу

тайылбырлакчылары тооп көрбөс, а оон өлүртүп каар, ынчалза-даа Ол үшкү хүнде катап дирлип кээр».

³²Ол дугайында Иисус ажыы-биле чугаалап берген. А Пётр Ону кыдыынче кый депкеш, Ооң-биле чөрүже берген.

³³Иисус Бодунуң өөреникчилеринче көрнүп келгеш, Пётрга шыңгыы чугаалаан: «Менден чайлап чор, эрлик! Бодалдарың Бурганныы эвес, а улустуу-дур».

³⁴Иисус ооң соонда чонну болгаш өөреникчилерин кый деп алгаш, оларга мынча дээн: «Мени эдерер дээн кижии бар болза, ол бодунуң күзел-бодалындан ойталазын база бодунуң белдир-ыяжын чүктөп алгаш, Мени эдерип чорупсун.

³⁵Бодунуң амы-тынын камгалап алыр дээн кижии амы-тынын ышкынып аар, а амы-тынын Мен дээш база Буянныг Медээ дээш ышкынган кижии амы-тынын камгалап аар.

³⁶Бүгү делегейни холга киирип-даа алза, амы-тынын чок кылып аар болза, ооң ол кижиге ажыы чүл?

³⁷Амы-тынын дедир эгидер дээш, ол кижии чүнүң-биле төлээрил?

³⁸Бо самыыраан база бачыттыг салгалдың аразынга чурттап чорааш, Менден болгаш Мээң сөстөримден ыядып-човаар кижии бар болза, Кижии амытан Оглу база дээрниң ыдыктыг төлээлери-биле кады Бодунуң Адазының өндүр чырыынга бүргеткен чедип келгеш, ол кижиден ыядып-човаар болгай».

Марк 9

¹Аңаа немей мынча дээн: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: мында турар улустуң чамдыызы, өлбейн чыткаш-ла, Бурганның күчү-күш-биле бүргеткен Чагыргазы келген турарын көрүп каар».

Иисустуң хевир-шырайының өскерилгени

(Мф. 17:1-13; Лк. 9:28-36)

²Алды хүн эрткенде, Иисус Пётрну, Иаковту база Иоанны эдерткеш, чүгле ол үш кижиле кады бедик дагже үне берген. Аңаа, олар көрүп турда, Ооң хевир-шырайы өскерли берген.

³Ооң хеви чайынналчак ак боорда, кымның-даа ынчалдыр будуп шыдавазы дег, аккыр апарган.

⁴Хенертен Илия биле Моисей ийи көстүп келгеш, Иисус-биле чугаалажы берген.

⁵А Пётр Иисуска мынча дээн: «Башкы, мында турарывыс эки-дир! Үш чадырдан тип берээли: бирээзин – Силерге, бирээзин – Моисейге, үшкүзүн – Илияга».

⁶Пётр чүнү чугаалаар аайын тыппайн, дөмей эдипкен, чүге дээрге өөреникчилер аажок корга берген чүве-дир.

⁷Ол өйде булут көжүп келгеш, оларны шыва апкан, а булут аразындан үн дыңналган: «Бо дээрге Мээң ханы ынак Оглум-дур, Ону дыңнап чоруңар!»

⁸Ол-ла дораан долгандыр кайгаттынгаш, өөреникчилер Иисустан башка олар-биле кады турар кижиле көрбээннер.

⁹Дагдан бадып олура, Иисус оларны шыңгы сагындырып каан: «Кижиле амытан Оглу өлүглер аразындан катап дирилбээн шаанда, бо көргөн чүүлүңер дугайында кымга-даа чугаалавас силер».

¹⁰Олар ук болуушкуннуң чажыдын кадагалап арттырза-даа: «„Өлүглер аразындан катап дирлир“ дээрге чүү дээни ол?» – деп, аразында бо-ла чугаалажы бээр турганнар.

¹¹Өөреникчилер Иисустан: «Чүге ном-хоойлу тайылбырлакчылары Илия Христосту мурнай кээр ужурлуг деп турарыл?» – деп айтырган.

¹²Ол мынча деп харыылаан: «Хамык чүвени чурумчудуп, аайлаар дээш, Илияның мурнай кээр ужурлуу чөп болгай. А Бижилгеде Кижиле амытан

Оглунуң дугайында мынчаар база биживээн чүве бе: „Ол хөй хилинчекти көрүп эртер база улуска дора көрдүрер“.

13Силерге чугаалап тур мен: Илия чедип келген, а улус ону, Бижилгеде ооң дугайында бижээни дег, шак ынчаар кара туразында аажылап, бак көрген».

Букшуураан оолду экирткени

(Мф. 17:14-20; Лк. 9:37-43)

14Иисус ол үш өөреникчизи-биле артып калган өөреникчилеринге чедип келгеш, оларны хөй чон хүрээлеп алганын база олар-биле ном-хоойлу тайылбырлакчыларының маргыжып турарын көрүп каан.

15Хамык улус Иисусту көргөн дораан-на кайгай берип, Аңаа уткуй маңнажып келгеш, мендилешкен.

16А Ол олардан: «Бо улус-биле чүнүң дугайында маргыжып тур силер?» – деп айтырган.

17Чон аразындан бир кижини Аңаа мынча дээн: «Башкы! Мен Силерге оглумну эккелдим. Олче бук кире бергеш, үн-чугаа чок кижини кылып кагды.

18Бук ону аажок хилинчектээр-дир: кырынче шурай бергеш, черже ужур октаптарга, оолдуң аксындан көвүк төктүп, диштерин кыйыраткаш, көжүп каар-дыр. Мен Силерниң өөреникчилериңерден букту оглумдан үндүр сывырып бээрин диледим, ынчалза-даа олар чадап кагды».

19Иисус оларга: «О, бо салгалдың бүзүрел чок улузу! Силер-биле Мен чеже мынчап чоруур мен? Силерни чежеге дээр шыдажып кээр мен? Оолду Менче эккелиңер» – дээн.

20Оолду Иисуска эккелгеннер. Ооң бугу Иисусту көрүп кааш-ла, оолду курулдуруп эгелээн. Оол кээп дүшкеш, черге сириңейнип база чуглуп эгелээн, ооң аксындан көвүк төктү берген.

21Иисус ынчан ооң ачазындан: «Кажандан бээр мынчап барган кижил бо?» – деп айтырган. Демгизи: «Чажындан-на.

²²Бук оглумну чок кылыр дээш, ону от болгаш сугже киир октап шаг болду. Силер шыдаар болзуңарза, бисти кээргеп, дузалап көрүңер!» – деп харыылаан.

²³Иисус аңаа мынча дээн: «„Шыдаар болзуңарза“ – деп ол чүү дээриң ол? Бүзүрээр-ле болзуңза, бүзүрөөн кижиниң кылып шыдавас чүвези чок».

²⁴Оолдуң ачазы ол-ла дораан: «Бүзүрөп тур мен! Четчип өспээн бүзүрелимниң быжыгарыңга дузалап көрүңер!» – деп алгырган.

²⁵Оларже хөй чон кел чоруурун көрүп кааш, Иисус буква дужааган: «Кижини үнү чок болгаш дүлөй кылып каар бук, сеңээ дужаап тур мен: бо кижиден үне бер, моон соңгаар олче кажан-даа дедир кирбе!»

²⁶Бук кыпсынчыдыр кышкырыпкаш, оолду курулдур сириледипкеш, оон үне берген. Оол өлүг кижини ышкаш чыдар боорга, улустуң хөй кезии: «Бо-даа өлгөн-дир» – деп турган.

²⁷Ынчалза-даа Иисус оолдуң холундан туткаш, өндөйтүптөргө, оозу туруп келген.

²⁸Оон Иисус бажыңче кирип кээрге, Ооң өөреникчилери өске улус чок турда: «Бис чүгө ол букту үндүр сывырып шыдаваанывыс ол?» – деп айтырганнар.

²⁹Иисус оларга: «Ындыг букту чүглө Бурганга тейлеп тургаш, үндүр сывырып болур» – деп харыылаан.

Иисустуң Бодунуң өлүмүнүң дугайында ийиги удаа чугаалааны

(Мф. 17:22-23; Лк. 9:43-45)

³⁰Ол черден үнгөш, Иисус биле Ооң өөреникчилери Галилея таварты чорупканнар. Өске кым-даа ол дугайында билген турарын Иисус күзевээн.

³¹Чүгө дээрге Ол Бодунуң өөреникчилери-биле кады аңгыланып алгаш, оларны өөредирин күзээн. Иисус оларга мынча деп чораан: «Кижини

амытан Оглун улус холунга тудуп бериптер, оон Ол өлүртүп каар, ынчалза-даа үшкү хүнде катап дирлип кээр».

32 Ынчалза-даа олар Ооң чүнү чугаалаанын билип чадап кааннар, а айтырарындан дидинмээннер.

Кым эң чугулал?

(Мф. 18:1-9; Лк. 9:46-50; 22:24-30)

33 Иисус өөреникчилери-биле кады Капернаумга чедип келген. Олар бажыңга турда, Иисус мынча деп айтырган: «Орук ара чүнүң дугайында чугаалажып чордуңар?»

34 Ынчалза-даа олар ыгташпаан, чүге дээрге орук ара оларның кайызы эң чугула боорун маргыжып чораан улус чүве-дир.

35 Иисус ынчан он ийи элчинин кый деп эккелгеш: «Кайы-бирээңер эң улууңар болуксаар болза, ол силер бүгүдениң эң бичиизи апарзын база шуптуңарга чалча болзун» – дээн.

36 Ол чаш уругну көдүргеш, оларның аразыңга ону куспактап алгаш тура, өөреникчилеринге мынча дээн:

37 «Кым мындыг чаш уругларның бирээзин Мээң адымны бодааш, хүлээп ап турарыл, ол кижини Мени база хүлээп ап турар. А Мени хүлээп ап турар кижини Мени айбылап чоруткан Бурганны база хүлээп ап турары ол-дур».

38 Иоанн Иисуска мынча дээн: «Башкы! Силерниң адыңар-биле буктарны үндүр сывырып турар кижини көргөш, ону кылырын хоруп кагдывыс, чүге дээрге ол кижини бистиң-биле кады эвес-ле болгай».

39 Иисус мынча деп харыылаан: «Ону хоруваңар, чүге дээрге Мээң адымдан кайгамчык чүүл кылып чоруур кижини ол-ла дораан Мени бак сөглөй берип шыдавас.

40 Биске удурланмас кижини бис-биле бир аай боор.

⁴¹Христостун өөреникчилери болганыңар дээш, силерге бир аяк суг ижирткен кижиге бар болза, ол бодунун шаңналын канчап-даа чидирбес дээрзин силерге чугаалап тур мен.

⁴²А Меңээ бүзүрөөн ындыг бичии улустун кайы-бирээзин бачытче чыгапкан кижиге турар болза, ооң мойнунга дээрбе дажы баглааш, далайже кири октаптары безин аңаа дээр салым боор ийик.

⁴³⁻⁴⁴Бир эвес холун сени бачытче чыгай бээр болза, ону одура шаавыт. Ийи холдуг чорааш, тамының өшпес одунга өрттенириниң орнунга, мөңгө амыдыралче чаңгыс холдуг киргени дээр.

⁴⁵⁻⁴⁶Бир эвес будун сени бачытче чыгай бээр болза, ону одура шаавыт. Ийи буттуг чорааш, тамыже кири октаттыларының орнунга, мөңгө амыдыралче аскак-бүскек киргени дээр*.

⁴⁷⁻⁴⁸Бир эвес караң сени бачытче чыгай бээр болза, ону казып каавыт. Ийи карактыг чорааш, *курттар үзүк-соксаал чок хемирер база оду кажан-даа өшпес* тамыже кири октаттыларының орнунга, Бурганның Чагыргазынче чаңгыс карактыг киргени дээр.

⁴⁹Кижиге бүрүзүн от-биле дузаар.

⁵⁰Дус – эки бүдүмел, ынчалза-даа ол ажыг эвес апаар болза, ооң амданын чүнүң-биле дедир эгидерил? Силерде дус бар болзун, араңарда эп-найыралдыг амыдыраңар».

Марк 10

Ашак-кадай улустун чарлырының дугайында

(Мф. 19:1-12)

¹Ол черлерден чорупкаш, Иисус Иудеяның Иордан хемниң ол чарында черлерге чедип келген. Ооң чанынга база катап хөй чон чыгып эгелээн, а Ол чаңчылчаан аайы-биле оларны өөреди берген.

²Иисуска элээн каш фарисей база чедип келген. Олар Ону шенеп, айтырыг салганнар: «Эр кижиге кадайындан чарлып болур бе?»

³Ол олардан удур айтырган: «А Моисей силерге чүү деп чарлык болган ийик?»

⁴Олар мынча дээн: «Моисей эр кижиге кадайынга чарлыышкын бижии бергеш, ону чандырыптарын чөпшээрээн болгай».

⁵Иисус оларга мынча дээн: «Чүректериңер дашталган боорга, Моисей ол айтыышкынны силерге арттырган-дыр.

⁶Ынчалза-даа Бижилгеде бижээни дег, делегейни чаяап тура, Бурган эр биле кыс кижини чаяаган.

⁷⁻⁸Ынчангаш эр кижии ада-иезин каапкаш, кадайы-биле катчы бээр, олар ам ийи эвес, а чаңгыс мага-бот апаар. Ынчанганда олар ам ийи эвес, а чаңгыс мага-бот боор-дур.

⁹Бурганның каттыштырган чүвезин кижии чарып болбас уjurлуг».

¹⁰Ооң соонда олар бажыңга олурда, өөреникчилери база катап Иисустан ол дугайында айтырарга,

¹¹Ол мынча деп харыылаан: «Бодунуң кадайындан чарылгаш, өске кадай алган кижии ашак-кадайның шынчы чоруун үрээн-дир.

¹²А ол ышкаш бодунуң ашаандан чарылгаш, өске ашакка барып алган херээжен кижии база ашак-кадайның шынчы чоруун үрээн-дир».

Иисустуң бичии уругларны алгап-йөрээгени

(Мф. 19:13-15; Лк. 18:15-17)

¹³Иисус оларга холун дегзип кагзын дээш, бир-ле улус Аңаа бичии уруглар эккээрге, Ооң өөреникчилери оларны эрттирбейн турган.

¹⁴Иисус ону көрүп кааш, ажына бергеш, өөреникчилеринге мынча дээн: «Чаш уруглар Меңээ кээп турзун, оларга шаптыктап, эртерин хоруваңар! Бурганның Чагыргазы олар ышкаш улустуу боор.

¹⁵Алыс шынны чугаалап тур мен: Бурганның Чагыргазын чаш уруг ышкаш хүлээп албас кижии Олче кажан-даа кирбес».

¹⁶Иисус бичии уругларны ку jacketaп алгаш, оларга холун дегзип, алгап-йөрээп каан.

Иисус болгаш бай киж

(Мф. 19:16-30; Лк. 18:18-30)

¹⁷Иисус оруун уламчылап чоруп турда, бир киж

¹⁸Иисус мынча деп харыылаан: «Мени чүге буянныг деп адап тур сен? Чүгле чаңгыс Бургандан өске, кым-даа буянныг эвес.

¹⁹Ооң айтыышкыннарын билир болгай сен: „*Киж* өлүрбе, кады чурттаан эжиңге өскерилбе, оорлава, мегелеп херечилеве, улусту когаратпа, ада-иенни хүндүлөп чор“».

²⁰Демги киж

²¹Иисус олче ынакшыл-биле топтап көргөш, мынча дээн: «Сенде ам-даа бир-ле чүүл четпейн турар-дыр. Баргаш, сенде бар-ла бүгү чүвени садыпкаш, акшазын ядыыларга үлөп беривит, сен ынчан дээрге эртине-байлактыг боор сен. Ооң соонда келгөш, Мени эдерип чорувут».

²²А ол киж

²³Иисус долгандыр эргий көргөш, өөреникчилеринге: «Бай-шыдалдыг улуска Бурганның Чагыргазынче кирери дыка-ла берге!» – дээн.

²⁴Өөреникчилерни ол сөстөр кайгадыпкан, ынчалза-даа Иисус база катап мынча дээн: «Ажы-төлүм, Бурганның Чагыргазынче кирери дыка-ла берге!

²⁵Бай кижиниң Бурганның Чагыргазынче киреринден тевениң тевене үдүн өттүр өде бээри белен».

²⁶Олар оон-даа артык кайгай бергөш, бот-боттарынга: «Ынчаарга камгалалды кым ап шыдаарыл?» – деп турганнар.

²⁷Иисус оларже топтап көргөш, мынча дээн: «Улуска ол болдунмас, ынчалза-даа Бурганга эвес. Бурганның шыдавас чүвези чок».

²⁸Пётр ынчан Аңаа мынча дээн: «Көрүңер даан, бис хамык бар чүвевисти каапкаш, Силерни эдерип чоруптувус».

²⁹Иисус мынча деп харыылаан: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: Мен дээш болгаш Буянныг Медээ дээш бажыңын, ха-дуңмазын, ава-ачазын, ажы-төлүн база черлерин каапкаш барган кижиге бүрүзү,

³⁰истедип-сүрдүрер-даа болза, амгы бо амыдыралыңа-ла оон чүс катап хөй бажыңны, ха-дуңманы, аваларны, ажы-төлдү база черлерни алыр, а келир үеде – мөңгө амыдыралды алыр.

³¹Ындыг-даа болза, хөй ам баштайгылар бооп турарлар – сөөлгүлөр апаар, а ам сөөлгүлөр бооп турарлар – баштайгылар апаар».

Иисустуң Бодунуң өлүмүнүң дугайында үшкү удаа чугаалааны

(Мф. 20:17-19; Лк. 18:31-34)

³²Олар Иерусалимче улаштыр бар чыдырда, Иисус мурнап чоруп олурган. Өөреникчилери элдепсинип бар чыткан, а Ону эдерген чон коргуп-сүртеп чоруп олурган. Ол он ийи элчинин кый деп алгаш, Оң-биле чүү болур ужурлуун оларга база катап чугаалап эгелээн:

³³«Дыңнаңар, Иерусалимче чоокшулап кел чор бис. Аңаа Кижиге амытан Оглун Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчыларыңа тудуп бериптер. Олар Ону өлүрер кылдыр шииткеш, өске чоннар улузунга тудуп бериптер.

³⁴Шак ол улус Ону дорамчылаар, Олче дүкпүрүп-каккыраар, эттеп-эриидээр база өлүрүп каар. Ынчалза-даа үшкү хүнде Ол катап дирлип кээр».

Иаков биле Иоанның дилээ

(Мф. 20:20-28)

³⁵Зеведейниң оолдары Иаков биле Иоанн Иисуска чедип келгеш, мынча дээннер: «Башкы! Бистиң дилээвисти күүседип бээриңерни күзеп тур бис».

³⁶Иисус: «Силерге чүнү кылып бээримни күзеп тур силер?» – деп айтырган.

³⁷Олар: «Силер алдарлыг дүжүлгеге чагырып эгелээриңерге, Силерниң чаныңарга: бирээвис – оң талаңарга, өскевис – солагай талаңарга олуарывысты хайырлап көрүңер» – деп харыылааннар.

³⁸Иисус оларга мынча дээн: «Чүнү дилеп турарыңарны билбес-тир силер. Мээң ам ижерим дашканы ижип шыдаар силер бе? Мээң шыдажып эртерим дег, шак ындыг хилинчекке суктурарын силер база шыдажып эртип шыдаар силер бе?»

³⁹Олар: «Шыдаар бис» – деп харыылааннар. Иисус ынчан оларга мынча дээн: «Мээң ам ижерим хилинчектиң дашказын силер база ижер силер, Мээң хилинчекке суктурарым дег, силер база хилинчекке суктурар силер.

⁴⁰Ынчалза-даа Мээң оң азы солагай таламга олуарын хайырлаары Менден хамаарышпас. Аңаа Бурганның олурзун деп айтып кааны улус олар».

⁴¹Өске он элчин ол чугаа дугайында дыңнап кааш, Иаков биле Иоаннга хорадай бергеннер.

⁴²Иисус ынчан оларны чыып алгаш, мынча дээн: «Өске чоннарның чагырыкчылары боттарының улузун дарлап турарын, а даргалары оларны бастып турарын билир болгай силер.

⁴³А силерниң араңарга ындыг чүве турбазын! Силерниң араңардан алдар-хүндүлүг болуксаар кижиге бар болза, чалчаңар болзун.

⁴⁴Силерниң араңарга бир дугаар болуксаан кижиге бар болза, шупту улустуң кулу болзун.

⁴⁵Кижиге амытан Оглу база улус Аңаа бараан болзун дээш эвес, харын Боду оларга бараан боору-биле база Бодунуң амы-тынының өртээ-биле хөй улусту хостап аар дээш келген болгай».

Согур диленчини экирткени

(Мф. 20:29-34; Лк. 18:35-43)

⁴⁶Ооң соонда олар Иерихон хоорайга чедип келген. Иисус Бодунуң өөреникчилери болгаш хөй чон-биле кады Иерихонну каггаш, үнүп чоруп турда, Вартимей дээр (Тимейниң оглу дээни ол) согур диленчи кижиге орук кыдыынга олурган чүве-дир.

⁴⁷Ооң чаны-биле Назарет чурттуг Иисустуң эртип бар чыдарын дыңнап кааш, ол алгырып үнген: «Давидтиң Оглу Иисус! Мени кээргеп көрүңер!»

⁴⁸Хөй кижиге согурну соксадып: «Ыттава!» – деп кончуп эгелээн. Ынчалза-даа ол улам дыңзыдыр алгыра берген: «Давидтиң Оглу! Мени кээргеп көрүңер!»

⁴⁹Иисус доктаай бергеш: «Ону кый деп эккелиңер» – дээн. Олар согур кижиге чеде бергеш: «Кортпа! Туруп кел, Ол сени кый деп тур!» – дээннер.

⁵⁰Вартимей каыттангызын эктинден дүжүр октапкаш, шалыпкын тура халааш, Иисуска чеде берген.

⁵¹Иисус: «Менден чүнү күзеп тур сен? Чүнү кылып берейн?» – деп айтырган. Согур кижиге Аңаа: «Башкы! Мээң карактарым көре берген болза!» – дээн.

⁵²Иисус аңаа: «Чорувут, бүзүрелиң сени камгалап-экиртип кагды» – деп харыылаан. Демги кижиниң карактары ол-ла дораан көре берген, ол Иисусту эдерип чорупкан.

Марк 11

Иисустуң Иерусалимче байырлалдыг моорлап киргени

(Мф. 21:1-11; Лк. 19:28-40; Ин. 12:12-19)

¹Иисус өөреникчилери-биле кады Иерусалимден ырак эвесте Елеон дааның чанында турар Виффагия биле Вифания дээр суурларга чоокшулап келгеш, ийи өөреникчизин бурунгаар айбылап чорудупкан.

²Оларга Ол мынча деп чагаан: «Мурнуңарда чыдар суурже барыңар. Ынаар кире берген дораан-на, кымның-даа мынчага дээр мунуп көрбээни аныяк элчигенни баглап каан турарын көрүп каар силер. Ону чешкеш, бээр эккелиңер.

³А кандыг-бир кижилерден: „Чүгө ынчап тур силер?“ – деп айтырар болза, аңаа: „Элчиген Дээргиге херек апарды, оон Ол ону дедир эгидип бээр“ – деп харыылаар силер».

⁴Өөреникчилер чоруткаш, кудумчуда хаалга чанында баглап каан аныяк элчигенни тып алгаш, чеже бергеннер.

⁵Аңаа көрүп турган улустуң чамдыызы олардан: «Чүгө ынчап тур силер? Чүгө ону чеже бердиңер?» – деп айтырган.

⁶Өөреникчилери Иисустуң айытканын ёзугаар харыылаарга, ол улус элчигенчигешти ап алырын оларга чөпшээрээн.

⁷Аныяк элчигенни эккелгеш, өөреникчилер боттарының хевин аңаа чонактай салгылапкан, а Иисус ону мунуп алган.

⁸Иисус Иерусалимче бар чорда, хөй улус Ооң оруунга боттарының хевин, а өскелери – ыяштардан кескен ногаан бүрүлери будуктарны чада салып берип чорааннар.

⁹Иисустуң мурнунга база соонга чораан улус алгыржып турган: *«Осанна! Дээрги-Чаяакчының өмүнээзинден кел чыдар Кижилер алгадып-йөрээтсин!»*

¹⁰Бистиң адавыс Давидтиң ам келир Чагыргазы алгадып-йөрээтсин! *Осанна! Өрү дээрде Бурганга алдар-мактал!»*

¹¹Иерусалимге келгеш, Иисус Бурганның өргээзинче кире бергеш, хамык чүвени эргий көргөн. Орайтай берген боорга, Ол он ийи элчини-биле кады Вифания суурже чорупкан.

Чимис чок фиға ыяжы

(Мф. 21:18-19)

¹²Даартазында хүндүс олар суурдан үнүп чоруп турда, Иисус аштай берген.

¹³Ол фи́га ыяжын ырактан-на эскерип кааш, ооң чимистери бар-чогун көөрү-биле чоокшулап келген. Ынчалза-даа Ол бүрүлерден өске чүнү-даа тыппаан, чүге дээрге ыяштың чимис бээр үези ам-даа келбээн болган.

¹⁴Иисус ынчан ыяшка: «Моон соңгаар сеңээ кажан-даа чимис үнмес болзун!» – дээн. Өөреникчилери Ооң ол сөстөрүн дыңнап турган.

Иисустуң садыгжыларны Бурганның өргээзинден үндүр ойлатканы

(Мф. 21:12-17; Лк. 19:45-48; Ин. 2:13-22)

¹⁵Олар Иерусалимге чедип кээрге, Иисус Бурганның өргээзиниң шөлүнче киргеш, ында садыг-наймаа кылып турган кижилерни үндүр сывыртап эгелээн. Ол акша солукчуларының столдарын база көге-буга сатканнарның баартактарын аңдара октап,

¹⁶Бурганның өргээзиниң шөлүн таварыштыр улустуң бараан-сараан көдүрүп эрттирерин чөпшээревээн.

¹⁷Ол оларны мынча деп өөредип эгелээн: «„Мээң өргээм бүгү чоннарның мөргүл өргээзи деп адаттырар“ деп, Бижилгеде бижиттинмээн чүве бе? А силер ону дээрбечилер уязы кылып алган-дыр силер!»

¹⁸Ону дыңнааш, Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчылары Иисусту узуткаар арга дилеп эгелээн. Олар Оон коргуп турган, чүге дээрге бүгү чон Ооң өөредиин магадап хүлээп алып болган.

¹⁹Орай кежээ Иисус өөреникчилери-биле кады хоорайдан чоруй барган.

Кургап калган фи́га ыяжы

(Мф. 21:19-22)

²⁰А эртенинде, фи́га ыяжының чаны-биле эртип бар чыткаш, ооң дазылынга чедир кургап калганын көрүп кааннар.

²¹Дүүн чүү болганын сактып келгеш, Пётр Иисуска мынча дээн: «Башкы! Көрүңер даан, Силерниң каргапканыңар фи́га ыяжы кургап калган-дыр!»

²²Иисус мынча деп харыылаан: «Бурганга бүзүреңер!

²³Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: бир эвес кайы-бирээңер бо дагга: „Турулгаш, далайже дүже бер“ – дээш, чугаазы бүде бээринге чүрээнде бичии-даа чигзиниг чок бүзүрээр болза, шак ынчаар бүде бээр.

²⁴Ынчангаш силерге чугаалап тур мен: мөргүп тургаш, дилээн чүвеңерни дөгerezин алганыңарга бүзүреңер – ынчан ону алып силер!

²⁵⁻²⁶Мөргүп тура, бир кижиге удур сагыштыг болзуңарза, ону өршээңер. Ынчан Дээрде Адаңар база силерниң бачыттарыңарны өршээр».

Иисустуң эрге-чагыргазының дугайында айтырыг

(Мф. 21:23-27; Лк. 20:1-8)

²⁷Олар Иерусалимче ээп келгеннер. Иисус Бурганның өргээзиниң шөлүнге кылаштап турда, Аңаа Бурганның дээди бараалгакчылары, ном-хоойлу тайылбырлакчылары база баштыңнар чедип келгеннер.

²⁸Олар: «Сен бо бүгүнү кандыг эрге-чагырга-биле кылып турарың ол? Сеңээ ол эрге-чагырганы кым берди?» – деп айтырганнар.

²⁹Иисус оларга мынча деп харыылаан: «Мен база силерге бир айтырыг салыйн. Меңээ харыылаптар болзуңарза, силерниң айтырыңарга база харыылаар мен.

³⁰Иоанның сугже сугар эргези Бургандан келген бе азы кижилерден бе?»

³¹Олар аразында сүмележи берген: «Бир эвес бис: „Бургандан“ – дээр болзувусса, Ол: „Ынчаарга силер чүге Иоаннга бүзүревээниңер ол?“ – дээр болгай».

³²А: «Кижилерден» – дептер дээш, чондан кортканнар, чүге дээрге шупту улус Иоанны Бурганның медээчизи деп санап турган.

³³Ынчангаш: «Билбес-тир бис» – деп харыылааннар. Иисус ынчан оларга мынча дээн: «Мен база бо бүгүнү кандыг эрге-чагырга-биле кылып турарымны силерге чугаалавас мен».

Марк 12

Виноград шөлүнүң ээзиниң дугайында угаадыглыг чугаа

(Мф. 21:33-46; Лк. 20:9-19)

¹Иисус оларны база катап угаадыглыг чугаалар-биле өөредип эгелээн: «Бир кижини виноград шөлү тарып алган. Ол ону долгандыр кажаалааш, чимизин сы бастырап уургай каскаш, таңныылдаар суурга тудуп каан. Ооң соонда ол виноград шөлүн ажаакчыларга ачылалга берипкеш, боду өске чуртче чоруй барган.

²Дүжүт ажаар үе кээрге, шөл ээзи виноград ажаакчыларынче, дүжүттүн аңаа хамааржыр кезин ап алзын дээш, бодунуң бир чалчазын чорудупкан.

³Ынчалза-даа олар чалчаны эттеп-эттеп, хол куруг дедир ойладыпканнар.

⁴Демги кижини оларже база бир чалчазын ыдыпкан, ынчалза-даа виноград ажаакчылары ооң бажын ханзырадыр чара шапкаш, дорамчылап, сывыртапканнар.

⁵Шөл ээзи ынчан оларже үшкү чалчазын чорудуптарга, олар ону өлүрүп кааннар. Ээ кижини өске-даа хөй чалчаларын чоруткан, а демгилери чамдыызын эттеп-согар, чамдыызын өлүрүп каар болган.

⁶Шөл ээзиниң ынак оглу база бар турган. Адак соонда оглун чорудуп тура, ол: „Оода-ла мээң оглумну хүндүлөп көөрлер боор“ – дээн.

⁷А виноград ажаакчылары аразында чугаалашкан: „Бо-даа салгакчызыдыр! Ону өлүрүп каапсывысса, ооң өнчүзү бисти апаар“.

⁸Ынчангаш олар ону сегирип алгаш, өлүргөш, мага-бодун виноград шөлүндөн үндүр октапканнар.

⁹Виноград шөлүнүн ээзи ол бүгүнүн соонда чүнү канчаарыл? Ол чедип келгеш, виноград ажаакчыларын өлүрүп кааптар, а виноград шөлүн өске улуска бериптер.

¹⁰Кай, ону Бижилгеден номчуваан силер бе: „Тудугжуларның херекчок дээш октапкан дажы эң чугула даш апарган.

¹¹ Дээрги-Чаяакчы ынчалдыр кылган, ону көөрү биске кайгамчык-тыр!“».

¹²Иудейлерниң баштыңнары ол угаадыглыг чугаа оларның дугайында дээрзин билгеш, Иисусту тудуп хоругдаар арга дилей бергеннер, ынчалза-даа чондан кортканнар. Ынчангаш олар Ону каапкаш, чоруй барганнар.

Императорга бээр үндүрүг дугайында

(Мф. 22:15-22; Лк. 20:20-26)

¹³Ооң соонда иудейлерниң баштыңнары Иисусту сөзүнге сылдаглап тудуп алыр дээш, Олче чамдык фарисейлер болгаш иродианнарны ыдыпканнар.

¹⁴Олар Иисуска чедип келгеш, айтырыг салганнар: «Башкы! Силерни шынчы база кижилерниң эрге-ажыынга бараан болбас кижиде билир бис. Чүге дээрге кижилерни ылгап көрбес-тир силер, харын Бурганның алыс шын оруунга өөрөдир-дир силер. Ынчаарга императорга үндүрүг төлээр ужурлуг бис бе азы чок бе? Төлээр азы төлевес бис бе?»

¹⁵Иисус оларның ийи арынныын билгеш: «Мени чүге шенеп тур силер? Меңээ мөңгүн чоостан эккеп көргүзүңер» – дээн.

¹⁶Аңаа чоосту эккээрге, Ол: «Мында кымның чурук-дүрзүзү база ады бар-дыр?» – деп айтырган. Олар: «Императорнуң» – деп харыылааннар.

¹⁷Иисус ынчан оларга мынча дээн: «Ынчаарга императорга – императорнуун, а Бурганга – Бурганныын бериңер». Олар Ооң харыызын кайгааш, аксы хак дээннер.

Өлүглер аразындан катап дирлириниң дугайында

(Мф. 22:23-33; Лк. 20:27-40)

¹⁸Ооң соонда: «Өлгөн улус катап дирилбес» – дижир саддукейлер Иисуска чедип келгеш, айтырыг салганнар:

¹⁹«Башкы! Моисей биске мынча деп бижээн болгай: „*Бир эвес эр кижиге ажы-төл чок тургаш, өлү бээр болза, ооң дуңмазы дулгуяк чаавазы-биле өгленгеш, бодунуң өлгөн акызының үре-салгалын уламчылаар ужурлуг*“.

²⁰Чеди алышкы бар өг-бүле турган дижик. Оларның улуу кадайланып алгаш, ажы-төл арттырбайн, өлүп калган.

²¹Ол херээженге оон бичии дуңмазы өгленип алгаш, база-ла ажы-төл арттырбайн, өлүп калган. Дараазында дуңмазы-биле база-ла ындыг болган.

²²Ол херээженни кадайланып чораан чеди алышкының чаңгызы-даа ажы-төл арттырбаан. Адак сөөлүндө херээжен база өлүп калган.

²³Хамык өлгөн улус катап дирлип кээрге, канчаарыл? Ол кымның кадайы боорул? Алышкылар ону чеделээн кадайланып чораан болгай».

²⁴Иисус мынча деп харыылаан: «Силер Бижилгелерни-даа, Бурганның күчү-күжүн-даа билбес болгаш, соора барган эвес силер бе?

²⁵Өлүг улус катап дирилгеш, кадай-даа албас, ашакка-даа барбас, харын Бурганның дээрде төлээлеринге дөмей болур.

²⁶А өлүглер аразындан катап дирлиешкинге хамаарыштыр силер Моисейниң номундан: „*Мен – Авраамның Бурганы, Исаактың Бурганы болгаш Иаковтуң Бурганы-дыр мен*“ – деп, Бурганның Моисейге хып турар чадаң ыяштан чугаалаанын номчувааныңар ол бе?

²⁷Бурган – өлүглерниң эвес, а дириглерниң Бурганы-дыр! Силер соора билип турар-дыр силер, саддукейлер!»

Эң чугула айтыышкын дугайында

(Мф. 22:34-40; Лк. 10:25-28)

²⁸Ном-хоойлу тайылбырлакчыларының бирээзи ол маргылдааны дыңнап тура, Иисустуң кайы хире эки харыылап турганын эскерип

кааш, Аңаа чедип келгеш: «Шупту айтышкыннарның кайызы эң чугула боорул?» – деп айтырыг салган.

²⁹Иисус мынча деп харыылаан: «Эң чугула айтышкын бо-дур: „*Дыңна, Израиль! Бистиң Бурганывыс Дээрги-Чаяакчы – дың чаңгыс Дээрги-Чаяакчы-дыр.*»

³⁰Бодуңнуң Бурганың Дээрги-Чаяакчыга бүгү-ле чүлдү-чүрээң-биле, бүгү-ле сеткил-сагыжың-биле, бүгү-ле угаан-сарылың-биле, шыдаар-ла шааң-биле ынак бол“.

³¹Ийи дугаар айтышкын бо: „*Чаныңда кижиге бодуңга бодуң дег ынак бол*“. Бо ийи айтышкындан чугула кандыг-даа айтышкын чок».

³² Ном-хоойлу тайылбырлакчызы мынча дээн: «Эки-ле чугааладыңар, Башкы. „*Бурган дың чаңгыс база Оон өске Бурган чок*“ – деп, Силер шын чугааладыңар.

³³Аңаа бодунуң бүгү-ле чүлдү-чүрээ-биле, бүгү-ле угаан-сарылы-биле, шыдаар-ла шаа-биле ынак боору база чанында кижиге бодунга боду дег ынак боору – өргүлдерниң бүгү хевирлеринден аажок чугула-дыр».

³⁴Иисус ном-хоойлу тайылбырлакчызының ол хире угаан-сарыылдыг харыылап турарын көргеш, аңаа мынча дээн: «Сен Бурганның Чагыргазындан ырак эвес-тир сен». Оон бээр-ле кым-даа Аңаа айтырыг салырын дидинмээн.

Давидтиң Оглунуң дугайында

(Мф. 22:41-46; Лк. 20:41-44)

³⁵Сөөлүндө, чонну Бурганның өргээзинге өөредип тура, Иисус мынча дээн: «Чүге ном-хоойлу тайылбырлакчылары Бурганның шилип алган Христозун Давидтиң Оглу-дур деп турарыл?

³⁶Давид боду, Ыдыктыг Сүлдеге башкарткаш, мынча дээн болгай: „*Дээрги-Чаяакчы мээң Дээргимге мынча дээн:*»

‘Дайзыннарыңны буттарың адаанга эккеп салбаан шаамда, Мээң оң таламга олур’“ .

³⁷Давид боду Ону Дээргим деп адаан-дыр. Ындыг болганда, Христос канчап Давидтиң оглу боорул?» Дыка хөй чон Иисусту магадап дыңнап турган.

Ном-хоойлу тайылбырлакчыларындан кичээндириг

(Мф. 23:1-36; Лк. 20:45-47)

³⁸Иисус чонну улаштыр өөредип, мынча дээн: «Ном-хоойлу тайылбырлакчыларындан кичээнип чоруңар. Олар каас-коя тоннар кедеринге база улус чыылган шөлдерге хүндүледиринге ынак болгай.

³⁹Олар синагогалар болгаш найыр-дойларга эң хүндүткелдиг черлерге саадаарыңга ынак улус.

⁴⁰Олар дулгуяк кадайның эт-хөреңгизин сыырыпкаш, ооң соонда карак чаап үр мөргүүр улус. Ындыгларны эң-не шыңгыы кеземче манап турар».

Дулгуяк кадайның өргүлү

(Лк. 21:1-4)

⁴¹Иисус өргүл кылдыр берген акша-мөңгүн чыыр хааржак мурнунга олуруп алгаш, Бурганның өргээзинге улустуң акша өргүп турарын хайгаарап эгелээн. Бай улус хөй түңнүг акша салгылаар болган.

⁴²А оон бир-ле яды дулгуяк кадай чедип келгеш, бир рим көпеек хире үнелиг ийи эң үүрмек чоосту салган.

⁴³Иисус өөреникчилерин чыып алгаш, мынча дээн: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: бо яды дулгуяк кадай өргүл салган улустуң шуптузундан хөйнү салды.

⁴⁴Олар боттарының артыкшылдыг байындан салып турду, а ол кадай, ындыг яды турбуже, бодунуң амыдыраарыңга херек бар-ла кошкулун салып кагды».

Марк 13

Келир үеде болур хөлзээшकिनер

(Мф. 24:1-14; Лк. 21:5-19)

¹Иисус Бурганның өргээзинден үнүп орда, Ооң өөреникчилериниң бирээзи Аңаа мынча дээн: «Башкы! Көрүңерем, онза-ла чараш даштар-дыр база онза-ла тудуглар-дыр!»

²Иисус аңаа: «Сен бо улуг, чараш орду-сүмелерни кайгап тур сен бе? Оларның шуптузун үрегдеп-бузуп кааптар, маңаа туружундан шимчевээн даш безин артпас» – деп харыылаан.

³Ооң соонда Ол Елеон даанга, Бурганның өргээзиниң чиге дужунга олурда, Пётр, Иаков, Иоанн болгаш Андрей олар өске өөреникчилерден аңгы чедип келгеш, айтырыг салганнар:

⁴«Ол бүгү кажан болу бээрил, ук болуушкуннар чоокшулап келгенин кандыг бадыткал демдектеринден билип алыр бис, чугаалап бериңерем?»

⁵Иисус оларга мынча дээн: «Кандыг-даа улуска дуурайладып аарындан кичээниңер.

⁶Хөй кижиге: „Христос – мен-дир мен“ – деп, Мээң адым тудуп чедип келгеш, эндерик улусту мегелеп кааптар.

⁷Чоокта дайын-чааның шимээнин болгаш ыракта дайын-чаалар дугайында чугаалар дыңназыңарза, кортпаңар. Ол бүгү болган турар ужурлуг, ынчалза-даа бүгү чүвениң чогуум төнчүзү ол эвес-тир.

⁸Бир чонче өске чон база бир күрүнеже өске күрүне халдай бээр. Чер болганга чер шимчээшकिनери болгаш аш-чут болур. Ынчалза-даа ол бүгү, божаан херээженниң эъдиниң аарыы дег, хилинчектиң чүгле эгези-дир.

⁹Серемчилелдиг болуңар! Силерни шиидери-биле дээди Чөвүлелдерге хүлээдир база синагогаларга эттеп-согар. Мээң дугайымда херечилеп, чагырыкчылар болгаш хааннар мурнунга турар силер.

¹⁰Ынчалза-даа чүнүң-даа мурнунда Буянныг Медээни бүгү чоннарга суртаалдаан турар ужурлуг силер.

¹¹Силерни кажан-даа бол тудуп алгаш, шиидери-биле аппарат, чүнү чугаалаар чоор деп, баш бурунгаар сагыш човаваңар. Чүнү чугаалаарыңар силерге ол шакта илерей бээр, чүге дээрге боттарыңар эвес, а Ыдыктыг Сүлде Боду чугаалай бээр.

¹²Акызы дуңмазын, ачазы ажы-төлүн өлүрери-биле бериптер. Ажы-төлү база ада-иезинге удур тура халааш, оларны өлүмге онаары-биле бериптер.

¹³Мээң адым ужун бүгү улус силерни көөр хөңнү чок апаар. Ынчалза-даа ол бүгүнү эчизинге чедир шыдашкан кижин камгалалды алыр».

Ам кээр коргунчуг айыыл-халап

(Мф. 24:15-28; Лк. 21:20-24)

¹⁴«Кажан бодунуң турбас ужурлуг черинде турар *хоозуралдың бужар чудун* көрүп кагзыңарза (номчуп орап кижин шын угаазын!), ынчан Иудеяда чурттаан улус дагларже дезипсин.

¹⁵Бажыңының кырынга турган кижин, эт-севин алыр дээш, бажыңынче дүжүп кирбезин.

¹⁶Шөлге ажылдап чораан кижин, идик-хевин алыр дээш, бажыңынче эеп келбезин.

¹⁷Ол хүннерде иштиг-сааттыглар болгаш эмер чаш уруг-дарыглыг улус ат болур!

¹⁸Ол бүгү кыжын болу бербезин дээш, мөргүңер.

¹⁹Чүге дээрге Бурганның делегейини чаяаган үезинден бо хүнге чедир болуп көрбээн база моон соңгаар кажан-даа болбас ындыг коргунчуг айыыл-халап ол хүннерде болур.

²⁰Бир эвес Дээрги-Чаяакчы ол хүннерниң санын кызырбаан болза, амылыг кижин бүрүзү оон менди үнмес ийик. Ынчалза-даа Бодунуң

шилип алган улузун бодааш, Дээрги ол хүннерниң санын кызырып берген.

21Силерге ынчан кандыг-бир кижиге: „Көр, Христос мында!“ азы: „Христос дуу ында!“ – дээр болза, аңаа бүзүревеңер.

22Ол үеде боттарын „Христос мен“ база „Бурганның медээчизи мен“ дижип чоруур улус тыптып кээр. Болдунар-ла болза, Бурганның шилип алган улузун безин мегелээр дээш, олар силерге янзы-бүрү бадыткал демдектери болгаш кайгамчык чүүлдер көргүзөр.

23Ындыг болганда, кичээниңер. Мен силерни манап турар бүгү чүвени баш бурунгаар сагындырып турарым бо».

Кижиге амытан Оггунуң чедип кээри

(Мф. 24:29-31; Лк. 21:25-28)

24«Ынчаарга ол хүннерниң бүгү айыыл-халавы болуп каапкан соонда, хүн караа өжер, ай чырытпастай бээр,

25 сылдыстар дээрден кээп дүжер база дээрниң күчү-күштери сириңейнип, божаңнай бээр .

26Улус ынчан өндүр улуг күчү-күжү болгаш чайынналчак чыры-биле булуттарда кел чоруур Кижиге амытан Оггун көрүп каарлар.

27Ол Бодунуң төлээлерин чырык черниң дөрт чүгүнден, өртемчейниң бир кыдыындан өске кыдыынга чедир Бодунуң шилип алган улузун чыып эккелзиннер дээш, чорудуптар».

Фига ыяжының чижээ-биле кичээндириг

(Мф. 24:32-35; Лк. 21:29-33)

28«Фига ыяжындан үлегер-чижектен алыңар: ооң будуктары хөөп, бүрүлери частып кээрге, чай удавас дүжер дээрзин эндевес болгай силер.

29Шак-ла ынчалдыр ол бүгүнүң боттанып эгелээнин көрүп кагзыңарза, Кижиге амытан Оггу бо, эжик аксында келген дээрзин билип алыңар.

³⁰Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: ол бүгү чүве боттанмаан шаанда, бо салгалдың улузу өлүп читпес.

³¹Дээр биле чер эстип-хайлы бээр, а Мээң сөстөрүм эстип-хайлы бербес».

Шагы, хүнү билдинмес

(Мф. 24:36-44; Лк. 17:26-30, 34-36)

³²«А ол хүннүң база шактың кажан кээрин кым-даа: дээрниң төлээлерин-даа, Бурганның Оглу-даа билбес – чүгле Бурган Ада билир.

³³Серемчилелдиг болуңар база кезээде белен болуңар, чүге дээрге ол үениң кажан кээрин билир эвес силер.

³⁴Ырак орукче аьттаныр дээн кижиниң бажыңын чалчаларыңга арттырып кааш, кижини бүрүзүңге кылыр ажил-херекти айтып кааныңга база хаалгачызыңга „Одуг-сергек таңныылдап олур“ деп айтышкын бергениңге ол манаашкынны дөмейлеп боор.

³⁵Ынчангаш силер база-ла одуг-сергек болуңар! Чүге дээрге бажың Ээзиниң кажан эеп келирин билбес-ле болгай силер: та кежээ, та дүн ортузунда, та аскыр-дагаа алгырар өйде азы хүн үнүп орда...

³⁶Силер манавайн туруңарда, Ол хенертен эеп келгеш, удуп чыдарыңарны көрүп кагбазын!

³⁷Ынчангаш силерге чугаалаан чүвемни бүгү улуска база чугаалап тур мен: одуг-сергек болуңар!»

Марк 14

Иисуска удур сүлчээ

(Мф. 26:1-5; Лк. 22:1-2; Ин. 11:45-53)

¹Хосталышкын болгаш Хаарган далганнар байырлалыңга чедир ийи хүн арткан турган. Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчылары Иисусту кажарлап тудуп алгаш, өлүрүп каар эптиг арга дилей бергеннер.

²Олар мынча деп турган: «Чүгле байырлал үезинде ынчап болбас. Оон башка чон хөлзээзин үндүрүп болур».

Вифанияга Иисустуң бажын үс-биле чагганы

(Мф. 26:6-13; Лк. 7:36-50; Ин. 12:1-8)

³Иисус Вифанияда кежи а арыг чораан Симоннуң бажыңыңга чемненип олурда, бажыңче алебастр доңгалыг бир херээжен кирип келген. Ол доңгаже арыг нард үнүштен кылган улуг үнелиг чаагай чыттыг үс куткан болган. Ол саваның аксын буза шапкаш, чаагай чыттыг үзүн Иисустуң бажынче кудуп, чаап берген.

⁴⁻⁵Чамдык улус аңаа хорадаксап, аразында чугаалажы берген: «Чаагай чыттыг үстү чарыгдаан ажыы чүл? Ону зоо ажыг мөңгүн чоос өртекке садыпкаш, акшазын ядыыларга үлеп берип болур турган-на болгай».

⁶Ынчалза-даа Иисус мынча дээн: «Соксаңар, ону дүвүретпейн көрүңер. Ол Меңээ эки херек кылды ышкажыл.

⁷Ядыылар силер-биле үргүлчү кады турар, күзээр болзуңарза, оларга кажан-даа ачы-дуза көргүзүп шыдаар силер, а Мен силер-биле үргүлчү кады турбас мен.

⁸Ол херээжен бодунуң шыдаар шаа-биле кылды: Мээң мага-бодумну орнукшударыңга баш удур белеткеп, үс-биле чаап берди.

⁹Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: бүгү делегейге, Буянныг Медээни суртаалдаан чер бүрүзүңге, улус бо херээженниң кылган херээниң дугайында чугаалажып, ону сактып чоруур».

Иуданың саттыныкчы болуксай бергени

(Мф. 26:14-16; Лк. 22:3-6)

¹⁰Ынчан Иисустуң он ийи элчининиң бирээзи боор Иуда Искариот Ону садыптар дээш, Бурганның дээди бараалгакчыларынче чорупкан.

¹¹Олар ону дыңнааш, амырап, аңаа акша төлээрин аазааннар. Иуда оон бээр-ле Иисусту оларга садыптар эптиг таварылга манап эгелээн.

Хосталышкын байырлалыңга белеткел

(Мф. 26:17-30; Лк. 22:7-23; Ин. 13:21-30)



¹²Хаарган далганнар байырлалының бирги хүнүнде, кажан Хосталышкын байырлалында чиир хураганны дөгөрер үе кээрге, өөреникчилери Иисуска мынча дээн: «Силерниң байырлал чеми чиир чериңерни каяа белеткезин деп күзээр силер?»

¹³Иисус ынчан оларның ийизин чорудуп, мынча деп чагаан: «Хоорайже барыңар. Ынаар кире бээриңерге, суглуг доңга туткан кижини уткужуп кээр эвеспе. Ону эдерип чоруптуңар.

¹⁴Ол кижиниң кире бээри бажыңче киргеш, бажың ээзинге: „Өөреникчилерим-биле кады Хосталышкын байырлалының кежээки чемин четтирерим өрээл кайдал?“ – деп, Башкы айтырып тур“ – дээр силер.

¹⁵Бажың ээзи силерге аайлап-белеткеп каан үстүкү делгем өрээлди айтып бээр. Биске шупту чүвени аңаа белеткеп каар силер».

¹⁶Ийи өөреникчи чорупкан. Олар хоорайже киргеш, шупту чүвени Иисустуң оларга чугаалаан аайы-биле тып алгаш, байырлалдың кежээки чемин белеткеп кааннар.

¹⁷А кежээ дүшкенде, Иисус ынаар Бодунуң он ийи элчини-биле кады чедип келген.

¹⁸Олар олуруп алгаш, чемненип эгелээрге, Ол: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: силерниң бирээңер – ам Мээң-биле кады чемненип олурар кижини – Мени садыптар-дыр» – дээн.

¹⁹Өөреникчилер аажок муңгарай бергеш, кижини бүрүзү Оон соңнуг-мурнуг айтырып эгелээн: «Мен эвес-ле боор мен аа?»

²⁰Иисус оларга мынча деп харыылаан: «Ол дээрге он ийи элчинниң бирээзи, ам Мээң-биле кады чаңгыс тавактан чем чип олар кижини-дир.

²¹Бижилгеде ол дугайында бижээни дег, Кижини амытан Оглу оруун эртер ужурлуг, ынчалза-даа Ону садыптар кижини ат болур! Ол кижини шуут төрүттүмээни боору дээр ийик!»

Дээрги-Чаяакчының кежээки чеми

(Мф. 26:26-30; Лк. 22:15-20; 1 Кор. 11:23-25)

22Олар чемненип олурда, Иисус хлебти алгаш, Бурганга өөрүп четтиргеш, ону үзе тыртып, өөреникчилеринге берип тура, мынча дээн: «Ап алыңар, бо дээрге Мээң мага-бодум-дур».

23А ооң соонда Ол дашканы көдүргеш, Бурганга өөрүп четтиргеш, өөреникчилеринге сунуп бээрге, олар шупту ол дашкадан ишкен.

24Иисус оларга мынча дээн: «Бо дээрге хөй улус дээш төгерим, чагыг-керээ чарар Мээң ханым-дыр.

25Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: Бурганның Чагыргазынга чаа арага ижер хүнүм келбээн шаанда, Мен ам моон соңгаар виноград суксуну – араганы ишпес мен».

26Олар ыдыктыг ырны ырлашкаш, Елеон даанче чорупканнар.

Пётрнуң Иисустан ойталаарын баш бурунгаар медеглээни

(Мф. 26:31-35; Лк. 22:31-34; Ин. 13:36-38)

27Иисус оларга мынча дээн: «Бижилгеде: „*Кадарчызын сон каарымга, хойлар тарай маңнажы бээр*“ – деп бижээни дег, силер шупту Менден ойталаар-дыр силер.

28Ынчалза-даа катап дирилгеним соонда, Мен Галилеяга мурнай чедип, силерни аңаа манаар мен».

29А Пётр Аңаа: «Улус Силерден шупту-даа ойталаар болза, мен кажан-даа ынчанмас мен» – дээн.

30Иисус аңаа мынча деп харыылаан: «Алыс шынны сеңээ чугаалап тур мен: бо дүне-ле, аскыр-дагаа ийи катап алгырар бетинде, сен Менден үш катап ойталаар-дыр сен».

31Ынчалза-даа Пётр улам-на маргып: «Силер-биле кады өлүр-даа апаар болзумза, Силерден черле ойталавас мен!» – деп аашкырган. Өске өөреникчилери база ынча дижир болган.

Иисустуң Гефсиманияга Бурганга мөргүл кылганы

(Мф. 26:36-46; Лк. 22:39-46)

³²Ооң соонда олар Гефсимания дээр черге чедип кээрге, Иисус Бодунуң өөреникчилеринге: «Мен мөргүп алыйн, силер маңаа олуруңар» – дээн.

³³Иисус Пётрну, Иаковту болгаш Иоанны эдертип алган. Ол ундаралга база хөлзээзин-дүвүрелге алзыпкан.

³⁴«Мээң сеткилимни качыгдал өлүмнүү-биле карартыр базып тур – деп, Ол оларга чугаалаан. – Маңаа туруңар база сергек болуп, удуваңар!»

³⁵Элээн ырай бергеш, Иисус черже доңгая кээп дүшкеш, болдунар чүве болза, хилинчектиң ол үе-шагы Оон чайлазын дээш, мөргүп эгелээн.

³⁶Ол мынча дээн: «Авва, Ачай! Сээң шыдавас чүвең чок болгай. Хилинчектиң бо дашказын Менден чайлады берем! Ынчалза-даа бүгү чүве Мээң эвес, а Сээң күзел-сорууң ёзугаар болзун».

³⁷Иисус өөреникчилеринче ээп келгеш, оларның удуп чыдарын көргөш, Пётрга чугаалаан: «Симон, удуй бердиң бе? Сен таанда-ла чаңгыс шак иштинде удувайн барып шыдавааның ол бе?

³⁸Күткүлгеге алыспас дээш, серемчилелдиг болуп, мөргүңер-ле. Сеткил-сагыш – сергек, а мага-бот – суларгай болгай».

³⁹Иисус база катап ырай бергеш, демги-ле сөстери-биле мөргүп турган.

⁴⁰Ооң соонда Ол катап ээп кээрге, өөреникчилери ам база удуп чыткан. Оларның карактары шимдинип турган, а ол ышкаш Аңаа чүнү-даа харыылаар аайын тыппааннар.

⁴¹Үшкү удаа оларже дедир чедип келгеш, Иисус мынча дээн: «Силер ам-даа удуп дыштанмышаан силер бе? Болзун че. Шак-үе келген, Кижиге амытан Оглун бачыттыглар холунга тудуп берип турар-дыр.

⁴²Тургулаңар, чоруулуңар. Саттыныкчы бо келди, көрүңер!»

Иисусту тудуп хоругдааны
(Мф. 26:47-56; Лк. 22:47-53; Ин. 18:3-12)

⁴³Иисус ынча деп турда-ла, он ийи элчинниң бирээзи боор Иуда чедип келген. Ооң-биле кады Бурганның дээди бараалгакчыларының, ном-

хоойлу тайылбырлакчыларының болгаш баштыңнарның чорутканы, хылыштар, моңнар-биле чепсегленген хөй улус кел чыткан.

⁴⁴Саттыныкчы оларга демдек айтып, дугуржуп алган турган: «Ошкап каарым кижии Иисус ол боор. Ону тудуп алгаш, шыңгыы кадарып, аппаар силер».

⁴⁵Иуда ол дораан Иисусче чоокшулап келгеш: «Башкы!» – дээш, Ону ошкап каан.

⁴⁶Иисуска холдарын дегзип, Ону тудуп алганнар.

⁴⁷Ооң чанынга турган өөреникчилерниң бирээзи хылыжын ушта тырткаш, Бурганның дээди бараалгакчызының чалчазының кулаан одура шаапкан.

⁴⁸Иисус ынчан оларга мынча дээн: «Силер чүге Мени тудуп аарда, хылыштарлыг, моңнарлыг чедип келдиңер? Кай, Мен дээрбечи-дир мен бе?

⁴⁹Мен хүннүң-не силер-биле кады Бурганның өргээзинге улус өөредип келдим, а силер Меңээ хол дегбээн болгай силер. Ынчалза-даа Бижилгелерниң сөстери боттанзын».

⁵⁰Хамык өөреникчилер ынчан Иисусту каапкаш, дезе бергеннер.

⁵¹⁻⁵²Ооң өөреникчилериниң аразынга чораан, чанагаш эът-бодун чүгле пөс шывыг-биле шып алган аныяк оол харын Иисусту эдерип чорупкан. Чепсегленген улус ону база сегирип аарга, ол оол шывыын оларның холунга каапкаш, чанагаш боду дезип чоруй барган.

Иисус дээди иудей Чөвүлелдин мурнунда
(Мф. 26:57-68; Лк. 22:54-55, 63-71; Ин. 18:13-14, 19-24)

⁵³Иисусту Бурганның дээди бараалгакчызының бажыңынга эккелгеннер. Ында Бурганның кол-кол бараалгакчылары, чоннуң баштыңнары болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчылары чыгып келген болган.

⁵⁴(А Пётр Бурганның дээди бараалгакчызының бажыңының хериминиң иштинге чедир Иисусту бүдүү эдерип келгеш, таңныылдар аразынга отка чыннып олуруп алган.)

⁵⁵Бурганның дээди бараалгакчылары база бүгү дээди иудей Чөвүлел Иисусту өлүрүп шиидер чылдагаан бар болзун дээш, Аңаа удур буруудаткан херечилел тыварын оралдашса-даа, чүнү-даа тыппааннар.

⁵⁶Иисуска удур меге херечилел кылган улус хөй-даа болза, оларның ол херечилелдери аразында дүүшпес болган.

⁵⁷Ооң соонда элээн каш меге херечи туруп келгеш, Аңаа удур херечилел кылып, мынча дээннер:

⁵⁸«Бис Ооң: „Кижини холу-биле туткан Бурганның бо өргээзин үрегдеп-бускаш, үш хүн дургузунда өске, кижини холу-биле тутпаан өргээден тудуп тургузуптар мен“ – деп турганын дыңнаан бис».

⁵⁹Ынчалза-даа оларның безин херечилелдери дүүшпес болган.

⁶⁰Бурганның дээди бараалгакчызы ынчан Иисустуң мурнунга туруп алгаш: «Чүге харыылавайн тур сен? Бо улустуң сеңээ удур чүнү херечилеп турары ол?» – деп айтырган.

⁶¹Ынчалза-даа Иисус ыттаваан болгаш чүнү-даа харыылаваан. Бурганның дээди бараалгакчызы Оон база катап айтырыг салган: «Сен ылап-ла Христос, йөрээлдиг Бурганның Оглу сен бе?»

⁶²Иисус мынча деп харыылаан: «Ийе, Мен мен. Моон соңгаар силер шупту *Кижини амытан Оглунуң Күчүлүг Бурганның оң талазында олурарын* база *дээрниниң булуттарына* бүргеттирген кел чыдарын көөр силер».

⁶³Бурганның дээди бараалгакчызы ынчан кеткен хевин ора соп каапкаш, мынча дээн: «Биске ам херечилерниниң херээ чүл?»

⁶⁴Силер Ооң Бурганны дорамчылаанын дыңнадыңар. Кандыг шииткел үндүрер силер?» Олар шупту: «Ол буруулуг база өлүр ужурлуг» – деп чугаалааннар.

⁶⁵Чамдык улус Олче дүкпүрүп-каккырып эгелээн. Иисустуң карактарын шарып алгаш, Ооң бажынче шанчып: «Өттүр билип медегле!» – деп турганнар. Ооң соонда таңныылдар база Ону аппараткаш, эттеп-соп эгелээннер.

Пётрнуң Иисустан ойталааны

(Мф. 26:69-75; Лк. 22:56-62; Ин. 18:15-18, 25-27)

⁶⁶Пётр ам-даа херим иштинден үнмээн турда, Бурганның дээди бараалгакчызының чалча херээженнериниң бирээзи ынаар чеде берген.

⁶⁷Ол херээжен отка чыннып олурган Пётрну көрүп кааш, олче топтап көргөш: «Сен база Назарет чурттуг Иисус-биле кады турган сен» – дээн.

⁶⁸Ынчалза-даа Пётр ойталап каапкан. Ол: «Билбезим херек-тир, чүнү чугаалап турарыңның ужур-утказын билбейн тур мен» – дээш, бажың мурнунда шөлче үне берген. Ынчан аскыр-дагаа алгыра берген.

⁶⁹А чалча херээжен ону аңаа көрүп кааш, улуска база катап: «Бо кижини база оларның бирээзи-дир» – дээн.

⁷⁰Ынчалза-даа Пётр база-ла ойталап каапкан, а элээн болганда, аңаа турган улус Пётрга: «Оларның бирээзи болбайн канчаар сен, Галилеядан келген ышкаш-тыр сен» – дээн.

⁷¹Ол даңгыраглап, аашкынып эгелээн: «Силерниң чугаалап турарыңар ол Кижини мен шуут билбес мен».

⁷²Ол дораан аскыр-дагаа ийиги удаа алгырыпкан, а Пётр Иисустуң аңаа чугаалаан сөстөрүн сактып келген: «Аскыр-дагаа ийи катап алгырар бетинде, сен Менден үш катап ойталаар-дыр сен». Ол ишкирнип ыглай берген.

Марк 15

Иисус рим чагырыкчы Пилаттың мурнунда

(Мф. 27:1-2, 11-14; Лк. 23:1-5; Ин. 18:28-38)

¹Эртен эрте Бурганның дээди бараалгакчылары, баштыңнар болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчылары база бүгү дээди иудей Чөвүлел чөвүлежип хуралдаан. Олар Иисусту хүлээш, аппараткаш, Пилатка хүлээдип бергеннер.

²Пилат Иисустан: «Сен – иудей хаан сен бе?» – деп айтырган. Иисус: «Силер бодуңар ынча дидиңер» – деп харыылаан.

³Бурганның дээди бараалгакчылары Иисуска хөй буруу онааган.

⁴Ынчангаш Пилат Оон база катап айтырган: «Чүге чүнү-даа харыылавас сен? Сеңээ удур буруудадышкыннарның хөйүн көрбөс сен бе!»

⁵Ынчалза-даа Иисус Пилатка чүнү-даа харыылавайн баргаш, ону аажок кайгаткан.

Варавваны хостааны, а Иисусту өлүмгө шийдип кааны

(Мф. 27:15-26; Лк. 23:13-25; Ин. 18:39—19:16)

⁶Хосталышкын байырлалында Пилат чоннуң шилээни бир херектенни хостап бээр чаңчылдыг турган.

⁷Ынчан тура халышкын үезинде өлүрүүшкүн кылган үймээнчилерниң бирээзи болур Варавва дээр кижин хоругдадып алган чыткан.

⁸Чыылган чон Пилаттан ооң оларга үргүлчү кылып келген келдередиин кылырын негей берген.

⁹Пилат олардан: «Силерге иудей хаанны хостап берейн, күзээр силер бе?» – деп айтырган.

¹⁰(Бурганның дээди бараалгакчылары Иисуска адааргааш, Ону аңаа тудуп эккелгенин Пилат билип турган.)

¹¹А Бурганның дээди бараалгакчылары чонну Пилаттан Варавваны хостаарын дилээр кылдыр көгүдүп-хөөктүрүп алганнар.

¹²Пилат олардан: «Силерниң иудей хаан деп турарыңар демги Кижини мээң канчаарымны күзеп тур силер?» – деп база катап айтырган.

¹³Олар харызынга: «Ону хере шаап шаажылаңар!» – деп алгыржы бергеннер.

¹⁴А Пилат олардан: «Чогум чүү дээш? Ол кандыг кемниг херек үүлгеткенил?» – деп айтырган. Ынчалза-даа чыылган чон улам ыткыр алгыржы берген: «Ону хере шавыңар!»

¹⁵Пилат чыылган чоннуң күзелин хандыраар дээш, оларга Варавваны хостап берген, а Иисусту кымчылааш, хере шавары-биле аппаарын дужааган.

Шериглерниң Иисусту дорамчылааны

(Мф. 27:27-31; Ин. 19:2-3)

¹⁶Шериглер Иисусту Пилаттың ордузунуң мурнунда преторий дээр шөлче киире бергеш, бүдүн батальон шеригни чыып алганнар.

¹⁷Олар Аңаа хааннар кедер хүрең-кызыл тон кедиргеш, тенниг будуктардан оваадай өрээш, Ооң бажынга салып кааннар.

¹⁸«Иудей хаан алдаржызын!» – деп, олар алгыржып турганнар.

¹⁹Олар Ооң бажынче мерге-биле улдап, Олче дүкпүрүп-каккырып, Ооң мурнунга дискектенип ора дүшкеш, Аңаа сөгүрээн улус өттүнүп, дорамчылап турганнар.

²⁰Иисусту дорамчылап мага хангаш, шериглер хүрең-кызыл каас-коя тонну ужулгаш, Ооң Бодунуң хевин кедиргеш, хере шавары-биле алгаш чорупканнар.

Иисустуң хере шаптыртканы

(Мф. 27:32-44; Лк. 23:26-43; Ин. 19:17-27)

²¹Кириная чурттуг Симон деп кижини шөлден ээп чанып олургаш, оларга орук ара ужуражы берген. (Ол Александр биле Руфустуң ачазы чүведир.) Шериглер ону Иисусту хере шавар дээн белдир-ыяшты көдүрүп чоруур кылдыр албадапканнар.

- ²²Иисусту Голгофа азы «Баш сөөгү» дээр черге эккелгеннер.
- ²³Шериглер Аңаа мирра холаан арага ижиртирге, Ол ынаваан.
- ²⁴Иисусту белдир-ыяшка хере шаап кааш, олар Ооң хевин алыр дээш үлүг тыртып, аразында үлежип алганнар.
- ²⁵Ону хере шаап каанда, хүн үнгенден бээр үшкү шак турган.
- ²⁶Иисустуң кем-буруузун айыткан самбыражыгашта: «Иудей хаан» – деп бижээн болган.
- ²⁷⁻²⁸Ооң-биле кады ийи дээрбечини база: бирээзин – Ооң оң талазынга, өскезин – солагай талазынга хере шаап каан.
- ²⁹Эрткен-дүшкен улус Иисусту бак сөглөп, Ооң талазынче бажы-биле дорамчылалдыг айтып, кочулап турган: «Че, чүл моң? „Бурганның өргээзин үрегдеп-бускаш, үш хүн дургузунда тудуп тургузуптар мен“ – деп турдуң чоп!
- ³⁰Белдир-ыяштан дүжүп кээп, Бодуңну Бодуң камгала!»
- ³¹Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчылары база Иисусту кочулап, аразында чугаалажып турганнар: «Өскелерни камгалап турган, а Бодун камгалап шыдавас де!
- ³²Ам бо Христос, Израильдин хааны, белдир-ыяштан дүжүп келзин, бис ону көөр болзувусса, Аңаа бүзүрөй бээр бис!» Иисус-биле кады хере шаптырган ийи дээрбечи безин Ону бак сөглөп турган.

Иисустуң өлүмү

(Мф. 27:45-56; Лк. 23:44-49; Ин. 19:28-30)

- ³³Хүн үнгенден бээр алдыгы шактан тоску шакка чедир бүгү чер кырын дүмбөй караңгы шыва апкан.
- ³⁴А тоску шак үезинде Иисус ыткыр алгырыпкан:
«Элои, Элои, лема савахфани?!» («Мээң Бурганым, Мээң Бурганым, чүү дээш Мени кааптың?!» – дээни ол.)

³⁵Чоогунга турган улустуң чамдызы ону дыңнааш: «Дыңнаңарам, Ол Илияны кый деп тур» – дишкен.

³⁶Оларның бирээзи маңнап чеде бергеш, ажыг виноград арагазынга суг сиңирер губканы өттүрүп, өргөн бажынга кедиргеш, ижиртири-биле Иисусче сунган. Ол кижиге мынча дээн: «Адыр! Ону дүжүрүп алыр дээш, Илияның кээр-келбезин көрээли».

³⁷Ыткыр алгырыпкан соонда, Иисустуң амы-тыны үстү берген.

³⁸Ол өйдө Бурганның өргээзиниң иштинде аскан көжеге үстүндө адаанга чедир ийи чара орлуп калган.

³⁹Иисустуң чиге мурнунга турган чүс шериг баштыңчызы Ооң тынындан канчаар чарылганын көргөш: «Бо кижиге ылап-ла Бурганның Оглу турган-дыр!» – дээн.

⁴⁰Чамдык херээженнер база болган чүүлдү ырактан хайгаарап турган. Оларның аразынга Мария Магдалина, бичии Иаков биле Иосийниң авазы Мария база Саломия олар турган.

⁴¹Иисус Галилеяга чоруп турда, бо херээженнер Ону эдериң, Аңаа дузалажып турган чүве-дир. Иерусалимче Ооң-биле кады чедип келген өске-даа хөй херээженнер база ол черге турганнар.

Иисусту орнукшутканы

(Мф. 27:57-61; Лк. 23:50-56; Ин. 19:38-42)

⁴²Ол хүн байырлалга белеткел хүнү азы амыр-дыш хүнүнүң бүдүүзү турган. Кежээ дүжүп кел чыткан.

⁴³Дээди иудей Чөвүлелдиң алдар-хүндүлүг кежигүнү боор, Бурганның Чагыргазының кээрин манап чоруур Аримафея чурттуг Иосиф дээр кижиге чедип келгеш, Пилатче дидим базып кире берген. Ол Пилаттан Иисустуң мага-бодун аңаа бээрин дилээн.

⁴⁴Иисустуң ындыг дүрген өлү бергенин дыңнааш, Пилат пат кайгап калган. Ол демги чүс шериг баштыңчызын кыйгырткаш, Иисустуң кажан өлгенин айтырган.

⁴⁵Чүс шериг баштыңчызындан ылап-ла ындыг дээрзин билип алгаш, Пилат мага-ботту Иосифке бээрин чөпшээрээн.

⁴⁶Иосиф чуга пөс садып алгаш, Иисустуң мага-бодун дүжүрүп, ол пөзү-биле ораап алгаш, хаяда оя каккан чевег-куйга орнукшудуп каан. Чевег-куйнуң аксын, улуг даш чууп эккеп, дуглап каан.

⁴⁷А Мария Магдалина биле Иосийниң авазы Мария Иисусту кайда орнукшудуп каанын көрүп алганнар.

Марк 16

Иисустуң катап дирилгени (Мф. 28:1-8; Лк. 24:1-12; Ин. 20:1-10)

¹ Амыр-дыш хүнү эрткенде, Мария Магдалина, Иаковтуң авазы Мария болгаш Саломия олар, Иисустуң мага-бодун барып чаап каар-дыр дээш, чаагай чыттыг үстер садып алганнар.

²Улуг-хүнде, эртен эрте, хүн чаа-ла үнүп олурда, херээженнер чевег-куйже чорупкан.

³Орук ара олар: «Чевег-куйнуң аксын дуглаан дашты кым биске чайладыр чууп бээрил?» – деп аразында чугаалажып чорааннар.

⁴А чедип келгеш, ол аажок улуг дашты кыдыынче чууктап каанын көрүп кааннар.

⁵Олар чевег-куйнуң иштинче кире бергеш, ооң оң талазында ак хеп кеткен аныяк оолдуң олуарын көрүп кааш, элдепсинип корга бергеннер.

⁶Ол оол мынча дээн: «Кортпаңар. Силер хере шаптырып шаажылаткан Назарет чурттуг Иисусту дилеп чедип келген-дир силер. А Ол катап дирли берген, Ол ам мында чок. Ооң мага-бодунуң чыткан чери бо-дур.

⁷А ам баргаш, Ооң өөреникчилеринге, ылаңгыя Пётрга мынча деп чугаалаңар: „Ол силерни мурнай Галилеяга чеде бээр. Ооң силерге чугаалааны дег, Ону аңаа көрүп каар силер“».

⁸Херээженнер коргуушкунга алзып, чеveg-куйдан үнгеш, халчып ыңайла болганнар. Олар кымга-даа чүнү-даа чугаалавааннар, чүге дээрге кортканы ол хире болган.

Катап дирилген Иисус-биле ужуражылгалар

(Мф. 28:9-10, 16-20; Лк. 24:13-49; Ин. 20:11-23)

⁹[Улуг-хүнде эртен эрте Иисус, катап дирилгениниң соонда эң баштай, чеди букту биеэде бир оон үндүр сывыртап бергени Мария Магдалинага кээп көзүлгөн.

¹⁰Ол херээжен чоруткаш, Ооң ажыын ажып ыглажып турган өөреникчилерге чүү болганын чугаалап четкен.

¹¹Иисус дириг деп, а Мария Ону көргөн деп дыңнааш, олар аңаа бүзүревээн.

¹²Иисус ооң соонда ийи өөреникчизинге база, олар көдээ черже бар чыдырда, өске хевир-шырайлыг бооп көзүлгөн.

¹³Ол ийи өөреникчи ээп келгеш, арткан өөрүнге чугаалаан, ынчалза-даа оларга база-ла бүзүревээннер.

¹⁴Адак сөөлүнде Иисус он бир элчинге, олар чемненип олурда, кээп көзүлгөн. Иисус оларны бүзүрели четпес болганы дээш, Ону катап дирилген турда көргөн улуска бүзүрээр хөңнү чок болган чөрүүзү дээш, чемелээн.

¹⁵Иисус оларга мынча дээн: «Бүгү делегейни эргий кезип, бүгү кижиге төрелгетенге Буянын Медээни суртаалдаңар.

¹⁶Бүзүрей бергеш, сугга суктурар кижиге – камгалал алыр, а бүзүревес кижиге – шииттирип алыр.

¹⁷Бурган бүзүрөөн улусту дамчыштыр дараазында кайгамчык демдектерин илередир: олар Мээң адым-биле буктарны үндүр сывыртаар болгаш чаа дылдарга чугаалажыр;

¹⁸чыланнарны холга тудуп аарга база өлүмнүг хоран ижерге, оларга хора халдавас. Олар холдарын аарыг улуска дегзирге, демгилери экирий бээр».

¹⁹Дээрги Иисус оларга бо бүгүнү чугаалааш, дээрже көдүрлүп үнө бергеш, Бурганның оң талазынга барып олурупкан.

²⁰Ооң өөреникчилери тарап чоруткаш, чер болганга Буянныг Медээни суртаалдай бергеннер. Дээрги-Чаяакчы оларны деткип, оларның сөстөрүн кайгамчык демдектери-биле бадыткап турган. Аминь.]



Лука

Лука 1

Кирилде сөстөр

¹Бистиң аравыска болган болуушкуннар дугайында тоожуушкуннарны элээн хөй кижиге бижип шенээн болгай.

²Болган чүүлдү эгезинден тура көрүп келген, Медээни непередип турган улус ол бүгүнү биске база дамчыдып чугаалаан чүве.

³Ол бүгүнү мен база эгезинден тура хынамчалыг шинчилеп көргөш, болган чүүлдүң дес-дараалашкак бижимелин силерге кылып бээрин шиитпирледим, онза хүндүткелдиг Феофил.

⁴Силерге чагып-сургаан өөредиг ылап быжыг үндезинниг дээрзинге силерни ыяк шынзыксын деп бодааным ол.

Иоанн Медеглекчиниң төрүттүнөриниң дугайында баш бурунгаар медеглел

⁵Иудеяга Иродтуң хааннап турган үезинде Захария деп аттыг кижиге чурттап чораан. Ол Авияның ээлчээнден Бурганның бараалгакчызы турган. Ооң Елисавета деп аттыг кадайы Аароннуң ук-ызыгуурундан үнген кижиге чүве-дир.

⁶Олар ийилээ чөптүг-шынныг бооп, Дээрги-Чаяакчының бүгү-ле чагыгларын болгаш айтышкыннарын хажык чок сагып чорааннар.

⁷Елисавета ачы-үре чок болганындан, оларга ажы-төл турбаан база ийилдирзиниң назы-хары дөгүй берген улус чүве-дир.

⁸Бир-ле катап ооң ээлчээниң Бурганга бараалгакчыларының өргээге ажилдаар үези кээрге, Захария Бурганның мурнунга бараан болуп эгелээн.

⁹Дээрги-Чаяакчының өргээзинче киргеш, айдызаар үлүг, бараалгакчыларның чаңчылын ёзугаар, ынчан аңаа онаажып-тыр.

¹⁰Ол ёзулалды кылыр ужурлуг өйде эндерик хөй чон даштыгаа туруп алгаш, мөргүп турган.

¹¹Ынчан Захарияга Дээрги-Чаяакчының төлээзи көстүп келгеш, айдызаар өргүл бедигээжиниң оң талазынга туруп алган.

¹²Захария ону көрүп кааш, аймап-хөлзеп, корга берген.

¹³Дээрниң төлээзи аңаа мынча дээн: «Захария, кортпайн көр. Мөргүлүңнү Бурган дыңнап каан-дыр, кадайың Елисавета ам сеңээ оол божуп бээр-дир, ону Иоанн деп адап аар сен.

¹⁴Сен өөрүп-хөглээр-дир сен, хөй улус база ооң төрүттүнгени дээш өөрүп-байырлаар-дыр.

¹⁵Чүгө дээрге ол Бурганның мурнунга өндүр улуг болур-дур: виноград арагазы болгаш өске-даа эзиртир суксун ишпес-тир, авазының хырнынга чорааш-ла, Ыдыктыг Сүлдөгө бүргеттирер-дир.

¹⁶Ол хөй израильчилерни оларның Бурганы Дээрги-Чаяакчыже ээлдирер-дир.

¹⁷Илияны дег сорук-күштү бодунга сиңиргеш, ол Дээрги-Чаяакчыны мурнай чедип кээр-дир. Ол адаларның чүректерин ажы-төлүнче, хайчагырга чоктарның бодал-сагыжын чөптүг-шынчы улустуң бодал-сагыжынче ээлдирер-дир база Дээрги-Чаяакчының кээринге чонну белеткээр-дир».

¹⁸Захария дээрниң төлээзинге мынча дээн: «А ону ылап шын деп канчап билип аар мен? Бодум-даа чөнээн, кадайым-даа база кыраан болгай».

¹⁹Дээрниң төлээзи аңаа мынча деп харыылаан: «Мен Бурганның мурнунда бараан болуп турар Гавриил-дир мен. Ол мени сээң-биле чугаалажып, бо буянныг медээни дамчытсын дээш, чорутту.

²⁰Сеңээ бадыткал демдээ бо-дур: мээң сөстөримге бүзүревейн барганың дээш, сээң ам үнүң чок апаар, бо бүгүнүң боттаныр хүнүңге чедир чүве чугаалаар харыың чок болур».

²¹Ол аразында чыылган чон Захарияны манап, ооң Бурганның өргээзинде саадай бергенин кайгап турган.

²²А ол үнүп келгеш, оларга чүве чугаалап чадап каан. Улус ону ыдыктыг өргээге Бургандан ажыдышкын көргөн кижидир деп билген. Захария оон олар-биле имнежип чугаалашкан болгаш олчаан үнү чок бооп арткан.

²³Ооң бараан боор хүннери эрте бээрге, ол бажыңынче чанып келген.

²⁴Элээн үе эрткен соонда, ооң кадайы Елисавета иштели бергеш, оозун беш ай дургузунда өске улустан чажырып келген. Ол мынча деп турган:

²⁵«Улустуң меңээ онааганы бак адымны көрүп кааш, ону ап каары-биле Дээрги-Чаяакчының меңээ ам ынчаар кылганы ол-дур!»

Иисустуң төрүттүнериниң дугайында баш бурунгаар медеглел

²⁶⁻²⁷Елисаветаның иштелгениниң алдыгы айында Бурган Бодунуң төлээзи Гавриилди Галилеяның Назарет хоорайында Мария деп аттыг кысче чорудупкан. Мария Давид хаанның салгалы болур Иосиф дээр кижидир-биле дүгдешкен турган.

²⁸Дээрниң төлээзи аңаа чедип келгеш: «Амыр-менди, Бурганның авыралын алган кыс! Дээрги-Чаяакчы сээң-биле-дир!» – дээн.

²⁹Кыс ооң ол сөстөрүндөн эпчоксунгаш, «Бо чүү уткалыг амыр-менди болду» деп, аайын тыппайн барган.

³⁰Оон дээрниң төлээзи аңаа мынча дээн: «Мария, кортпа. Бурган сеңээ авыралын хайырлаан-дыр.

³¹Ам иштелип-сааттангаш, Оол божуп алгаш, Аңаа Иисус деп ат тыпсыр сен.

³²Ол өндүр улуг болур база Дээди Өрүкүнүң Оглу деп адаттырар. Дээрги-Бурган-Чаяакчы Аңаа Ооң ада-өгбези Давидтиң дүжүлгезин хүлээдир-дир.

³³Ол Иаковтуң ук-салгалын мөңгези-биле хааннаар, Ооң Чагыргазы төнчү чок болур».

³⁴Мария дээрнийң төлээзинден: «Мен ашакка барбаан болганымда, канчап ындыг болурул?» – деп айтырган.

³⁵Дээрнийң төлээзи аңаа мынча деп харыылаан: «Ыдыктыг Сүлде сенче бадып кээр, Дээди Өрүкүнүң күжү сени бүргей аптар. Ынчангаш божуп аарың Ыдыктыг Чаш төл Бурганның Оглу деп адаттырар.

³⁶Сээң төрелиң Елисавета база үре-төл чок диртсе-даа, кыраан назынында иштелип, оолдуг болур-дур, оозу ам мырыңай алды айлыг-дыр.

³⁷Чүге дээрге Бурганның кылып шыдавазы чүве чок».

³⁸Мария ынчан мынча дээн: «Дээрги-Чаяакчының чалчазы-дыр мен. Мээң-биле бүгү чүве силерниң сөглээниңер ёзугаар болзунам». Оон дээрнийң төлээзи чоруй барган.

Марияның Елисаветага барып чорааны

³⁹Каш хонганда, Мария дөгертингеш, Иудеяның даглыг черинде турар Елисаветаның чурттаан хоорайынче далаштыг чорупкан.

⁴⁰Захарияның бажыңыга кирип келгеш, ол Елисаветаны мендилээн.

⁴¹Елисавета Марияның мендилээнин дыңнап каары билек, ооң иштинде чаш төл шимчеп эгелээш, Елисавета Ыдыктыг Сүлдеге бүргедипкен.

⁴²Ол дыңзыг үн-биле йөрээл салган: «Херээженнерниң аразында алгадып-йөрээдир сен! Сээң иштиңде боттанган Чаш төл алгадып-йөрээдир-дир!

⁴³Дээргимниң иези бажыңымга кирип кээр деп аас-кежи меңээ канчап онаашканы ол?

⁴⁴Мени мендилээн сөзүң кулаамга дыңналыры билек, иштимде чаш төлүм өөрээштиң, шимчеп эгеледи.

⁴⁵Ынчангаш Дээрги-Чаяакчының аңаа аазаан чүвези бүдеринге бүзүрөөн херээжен амыр-чыргалдыг-дыр!»

⁴⁶Мария мынча дээн: «Дээрги-Чаяакчыны мээң сеткилим алдаржыдып тур.

⁴⁷Камгалакчым болур Бурганым дээш, мээң ишти-хөңнүм өөрүп-байырлады,

⁴⁸чүгө дээрге Бодунуң томаанныг, чаржынчыг чалчазынче Ол ээ көрдү. Ынчангаш моон соңгаар бүгү салгалдар мени амыр-чыргалдыг деп санаар-дыр.

⁴⁹Күчүлүг Бурган меңээ өндүр улуг херекти кылып кагды, Ооң ады ыдыктыг-дыр!

⁵⁰Ону хүндүлөп чоруурларны Ооң энерели салгалдан салгал дамчып бүргей алыр.

⁵¹Ол Бодунуң холунуң күчүзүн көргүстү: улуургактарны оларның бодал-сагыжы-биле катый тарадыр сывырыпты.

⁵²Чагырыкчыларны дүжүлгезинден дүжүргөш, базындырганнарны өрү көдүрүп тур.

⁵³Аштааннарны кежик-биле магазын хандыргаш, байыыргааннарга чүнү-даа бербейн, сывырып тур.

⁵⁴⁻⁵⁵Ада-өгбевиске Боду чугаалааны дег, Авраамга болгаш ооң салгалынга кезээ мөңгеде энерелдиг болур дээн азаашкынын утпайн, Бодунуң чалказы боор израиль чонга Ол дузалады».

⁵⁶Мария Елисавета-биле кады үш ай хире тургаш, бажыңынче чанып келген.

Иоанн Медеглекчиниң төрүттүнгени

⁵⁷Елисавета, божуур үези кээрге, оол уруг божуп алган.

⁵⁸Дээрги-Чаяакчы Бодунуң өндүр улуг энерелин аңаа ынчаар көргүскен деп дыңнаан кожалары база төрелдери ооң-биле кады өөрүп-байырлап турганнар.

⁵⁹Сески хүнде олар чаш төлдү кыртыжап демдектээри-биле чедип келгеш, оолду ачазының ады-биле Захария деп адаар дей бергеннер.

⁶⁰Ынчаарга оолдуң авазы: «Чок, ооң ады Иоанн болур чүве» – деп удурланган.

⁶¹Олар аңаа: «Сээң төрелдеринде ындыг аттыг кым-даа чок-тур» – деп харыылааннар.

⁶²Ооң адазындан: «Оглуңну кым деп адаар сен?» деп имнеп айтырганнар.

⁶³Захария самбыражыгаш алдыртып алгаш: «Ооң ады – Иоанн» деп бижип каан. Хамык улус кайгай берген.

⁶⁴Дораан-на Захарияның чугаа-сөзү үнүп келген, ол чугааланып, Бурганны алдаржыдып эгелээн.

⁶⁵Ынчан чоок-кавыда чурттаан улус шупту коргуп-сүртей берген, а ол болуушкун дугайында чугаа-соот Иудеяның даглыг чуртун бир кылдыр нептерей берген.

⁶⁶Ону дыңнаан кижиги бүрүзү: «Бо чаш төл кым болур ирги?» – деп айтырып турган. Чүгө дээрге Дээрги-Чаяакчының күжү Иоанн-биле кады ылап-ла бар болган.

Захарияның Бурганны йөрээгени

⁶⁷Иоанның ачазы Захария база Ыдыктыг Сүлдеге бүргедипкеш, өттүр билип медеглеп эгелээн:

⁶⁸«Бодунуң чонунга дузалап чедип келгеш, аңаа хосталганы хайырлаан Дээрги-Чаяакчы – Израильдин Бурганы алдаржызын!

⁶⁹⁻⁷⁰Бодунуң ыдыктыг медээчилерин дамчыштыр үе-дүпте-ле азап кааны дег, Бодунуң чалказы Давидтиң салгалындан камгалаар күжүн Ол биске берди.

⁷¹Бистиң дайзыннарывыстан база бисти көөр хөңнү чок бүгү улустуң холундан Ол бисти камгалаар.

⁷²Бистиң ада-өгбевиске энерелдиг боорун база Бодунуң ыдыктыг чагыг-керээзин утпайн сактып чоруурун Ол аазаан.

⁷³⁻⁷⁵Ол дайзыннарывыстың холундан бисти адырар деп Авраам өгбевиске берген даңгыраанга шынчы бооп артты. Ынчангаш бис ам бүгү чуртталгавыста Ооң мурнунга арыг чүректиг, чөптүг-шынныг бооп, Аңаа коргуш чогу-биле бараан боор бис.

⁷⁶А сен, чаш оглум, Дээди Өрүкүнүң медээчизи деп адаттырар сен, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчының оруун белеткеп бээр дээш, Ону мурнай чоруур-дур сен.

⁷⁷Камгалал оларның бачыдын өршээрин дамчыштыр кээрин сен Ооң чонунга билиндирер-дир сен.

⁷⁸Бурганывыстың өршээл болгаш ынакшылының ачызында дээрден чаа хүн биске хаяаландыр чырып кээр.

⁷⁹Ол үнүп келгеш, бодунуң чырыы-биле дүмбей караңгыда база өлүмнүң хөлегези бүргээн черде чурттаан бүгү улусту херелдендир чырыдыптар болгаш амыр-тайбыңче баар орукту биске айтып бээр».

⁸⁰А чаш төл өзүп-мандып, сагыш-сеткили быжыгып олурган. Израиль чоннуң мурнунга чедип кээр үе-шагы келгижеге чедир, ол ээн кургаг ховуга чурттап турган.

Лука 2

Иисустуң төрүттүнгени

(Мф. 1:18-25)

¹Ол үеде Август император Рим күрүнезиниң бүгү девискээринге чоннуң чизезин кылыр дугайында чарлык үндүрген.

²Сирияны Квиринийниң чагырып турган үезинде кылган баштайгы чизе ол болган.

³Кижини бүрүзү бодунуң төрүттүнген хоорай-суурунга барып даңзыладыры-биле чоруур ужурга таварышкан.

⁴⁻⁵ Давидтиң ук-ызыгуурундан үнген болгаш, Иосиф база-ла Галилеяның Назарет хоорайындан Давидтиң төрөөн хоорайы Вифлеемче чизеледир дээш чорупкан. Иосифтиң дүгдешкен душтуу болур, ынчан иштиг турган Мария база ооң-биле кады чорупкан чүведир.

⁶Вифлеемге кээрге, Марияның божуур ай-хүнү үнүп келген.

⁷Ол бодунуң дун Оглун божааш, Ону чөргөп-шарааш, мал чемгерер шагжага салып алган, чүге дээрге хоначалар бажыңындан оларга чыдар чер тывылбаан.

Кадарчылар болгаш дээрниң төлээлери

⁸Ол чер чурттуг кадарчылар ырак эвес шөлге, кодан хойларын харагалзап, хонуп чытканнар.

⁹Хенертен оларның мурнунга Дээрги-Чаяакчының төлээзи көстүп келген база Дээрги-Чаяакчының өндүр чырыы оларны хөмө чырыдыпкан. Кадарчылар медээжок корга берген,

¹⁰ынчалза-даа дээрниң төлээзи оларга мынча дээн: «Кортпаңар. Мен бүгү чонга хамааржыр аажок өөрүшкүлүг Медээ силерге дыңнадып тур мен.

¹¹Силерниң Камгалакчыңар, Дээрги Христос бөгүн Давидтиң төрөөн хоорайында төрүттүнген-дир!

¹²Силерге бадыткал демдээ бо-дур: чөргөп-шарааш, мал чемгерер шагжада салып каан чыдар Чаш төлдү тып алыр силер».

¹³Хенертен дээрниң ол төлээзинге дээрниң эндерик хөй аг-шерии катчып келгеш, Бурганны алдаржыдып эгелээн:

¹⁴«Өрү дээрде Бурганга алдар! Чер-делегейде Ооң сеткилинге кирер кижилерге амыр-тайбың догунназын!»

¹⁵Дээрниң төлээлери оларны каггаш, дээрже көдүрлүп үнө бээрге, кадарчылар аразында: «Дээрги-Чаяакчы биске чүнүң дугайында

чугаалаан ирги, Вифлеемге ам дораан баргаш, ында чүү болганын көрүп көрөөлөм» – деп сүмөлөшкөннөр.

¹⁶Олар ынаар дүвү-далаш чеде бергеш, Марияны, Иосифти база мал чемгерер шагжада чыткан Чаш төлдү тып алганнар.

¹⁷Олар Ону көргөш, Чаш төлдүң дугайында оларга дээрниң төлээзи чүү дээнин тө каап бергеннер.

¹⁸Дыңнаан улус шуптузу кадарчыларның чугаазын кайгап ханмаан.

¹⁹А Мария ол бүгүнү бодунуң чүрээнге кадагалап алгаш, ол дугайында бодап чораан.

²⁰Оларга чугаалааны олчаан кылдыр бүгү чүвени көрүп база дыңнап алганы дээш, кадарчылар Бурганны алдаржытпышаан база мактавышаан, эеп чана бергеннер.

Иисусту Бурганның өргээзинге эккелгени

²¹Сес хүн эрткенде, Чаш төлдү кыртыжап демдектээр өй кээрге, Ол иезиниң иштинге боттаныр мурнунда-ла дээрниң төлээзиниң адап бергени Иисус деп атты Аңаа тывыскан.

²²Моисейниң хоойлузунда айыткан арыгланыр хуусаа доостурга, Мария биле Иосиф Чаш төлдү Дээрги-Чаяакчыга бараалгадыр дээш, Иерусалимге эккелгеннер.

²³Дээрги-Чаяакчының хоойлузунда мынча деп бижээн чүведир: *«Баштай төрүттүнген эр хиндиктиг төл бүрүзүн Дээрги-Чаяакчыга бараалгадып, ыдыктыг деп санаар».*

²⁴Ол ышкаш Дээрги-Чаяакчының хоойлузунда айытканы дег, олар *ийи көгө-буганы азы ийи көгээзинни* өргүүр ужурлуг турганнар.

²⁵Ол өйде Иерусалимге Симеон деп аттыг кижичораан. Ол чөптүг-шынныг, Бурганга бердинген база Израильге аргалалдың кээрин манап чоруур кижичораан. Ыдыктыг Сүлде ону бүргөп алган турган.

²⁶Ыдыктыг Сүлде Симеонга: «Дээрги-Чаяакчының шилээн Христозун көрбээн шааңда өлбес сен» – деп баш бурунгаар чугаалаан чүве-дир.

²⁷Ол Ыдыктыг Сүлдеге башкарткаш, Бурганның өргээзинге кирип келген. Чаш төл Иисустуң ада-иези Бурганның хоойлузунда айыткан ёзулалды кылдыртыр дээш, Ону аңаа эккээрге,

²⁸Симеон Иисусту холунга көдүрүп алгаш, Бурганга өөрүп четтирип, мынча дээн:

²⁹«Чагырыкчывыс! Бодуңнуң аазаан аксың-биле Сен ам чалчаң мени, амыр-тайбың мөчүзүн дээш, салып турарың бо-дур.

³⁰⁻³²Чүге дээрге бүгү чоннарга Сээң белеткеп кааның Камгалакчыны суглуг караам-биле көрдүм. Ол болза өске чоннар улузунга күзел-сорууң ажыдар чырык-тыр база Сээң израиль чонуңнуң ат-алдары-дыр».

³³Иисустуң ада-иези оларның Оглуңуң дугайында Симеоннуң чугаалаан чүвезин дыңнааш, элдепсине бергеннер.

³⁴Симеон оларны алгап-йөрээгеш, Ооң иези Марияга мынча дээн: «Бо Чаш төл дээш, Израильге хөй улус дүндерлип дүжер-дир, хөй улус өрү көдүрлүр-дүр. Ол – Бурганның бадыткал демдээ-дир, ынчалза-даа хөй улус Аңаа удурланыр-дыр.

³⁵Сээң сеткилицни база селеме өттүр балыглаар ышкаш-тыр. Хөй-ле улустуң чажыт бодалдары Ооң ачызында ажыттынар-дыр».

³⁶Орта Асирниң аймаандан үнген Фануилдиң уруу Анна медээчи база турган. Ол чөнүк кадай чүве-дир. Анна ашаа-биле өгленгеш, чеди-ле чыл кады чурттаан,

³⁷а ооң соонда бүгү чуртталгазында дулгуяк болуп арткан. Ам ооң хары сезен дөрт четкен чүве-дир. Ол кажан-даа Бурганның өргээзин каап көрбээн, харын аңаа дүн-хүн дивейн, Бурганга мөргүүр болгаш шээрленир турган.

³⁸Ол өйде Анна база оларга чоокшулап келгеш, Бурганга өөрүп четтиргенин илереткеш, Иерусалимниң хосталырын манаан кижги бүрүзүнге Чаш төлдүң дугайында чугаалай берген.

³⁹Дээрги-Чаяакчының хоойлузунда айыткан бүгү чүүлдү кылган соонда, олар Галилеяже, боттарының чурттап турган хоорайы Назаретче чанып келгеннер.

⁴⁰Чаш төл өзүп-мандып, эът-хан кирип, угаан-сарылы четчип орган, а Бурганның ээ көрүүшкүнү Ооң Бодунда бар болган.

Он ийи харлыг Иисус Бурганның өргээзинде

⁴¹Чылдың-на Хосталышкын байырлалының үезинде Иисустуң ада-иези Иерусалимге кээр турган.

⁴²Ол он ийи харлапканда, олар база-ла чаңчылчаан аайы-биле байырлалга чедип келгеннер.

⁴³Байырлал хүннери эрте бээрге, ада-иези ээп чаныпкан, а элээди Иисус Иерусалимге артып калган. Ооң ада-иези ону эскербейн,

⁴⁴Ол өске таныыр улузу-биле кады чанып олурар деп бодааннар. Ынчалдыр хүнзедир чоруп келгеш, Ону төрелдери болгаш таныш өөрүнүң аразындан дилеп эгелээннер.

⁴⁵Тып чадап кааш, Иисусту дилеп, Иерусалимче дедир ээп келгеннер.

⁴⁶Олар Ону чүгле үш хүн эрткенде, Бурганның өргээзинден, башкылар аразында турупкан, оларны дыңнап база олардан айтырыглар салып олурган черинге тып алганнар.

⁴⁷Ону дыңнап олурган улус шуптузу Ооң билиин болгаш угаанныг харыыларын магадаар болган.

⁴⁸Ону көрүп кааш, ада-иези кайгай берген, а Ооң иези Оглундан: «Оглум! Сен бисти ынчап канчаарың ол? Ачаң биле мен аажок муңгарап-хөлзеп, Сени дилеп шаг болдуvus» – деп айтырган.

⁴⁹Ол ада-иезинге: «Мени чүге дилей бердиңер? Азы Ачамның өргээзинге кээр ужурлуумну билбээниңер ол бе?» – дээн.

⁵⁰Ынчалза-даа ада-иези Ооң чүнүң дугайында чугаалаанын билбээннер.

⁵¹Оон Ол ада-иези-биле кады Назаретче чанып келгеш, оларның аайындан эртип көрбээн. А Ооң иези ол бүгү болган чүүлдү утпайн, бодунуң чүрээнге кадагалап алган.

⁵²Иисус улам-на угаан-сарыыл кирип, өзүп-мандып орган, а Бурганның болгаш кижилерниң Аңаа ээ көрүүшкүнү күштелип орган.

Лука 3

Иоанн Медеглекчиниң суртаалы

(Мф. 3:1-12; Мк. 1:1-8; Ин. 1:19-28)

¹Тиверийниң Римге император болганындан бээр он бешки чылында, Понтий Пилат – Иудеяның чагырыкчызы, Ирод – Галилеяның башкарыкчызы, ооң дуңмазы Филипп – Траконит болгаш Итурея девискээрлерниң башкарыкчызы, а Лисаний – Авиленеяның башкарыкчызы турда,

²Анна биле Каиафа ийи Бурганның дээди бараалгакчылары турган чүве-дир. Ол чылын ээн кургаг ховуга Захарияның оглу Иоаннга Бурган онзагай медээ чедирген.

³Ооң соонда Иоанн Иордан хемниң ол-бо талаларында черлерни кезип, бачыттары дээш өршээл алыры-биле, Бурганче эглирин база ооң бадыткалы кылдыр сугга суктурарын улуска суртаалдап чораан.

⁴Ол дугайында Исаяя медээчиниң номунда шагда-ла мынчаар бижээн турган:

«Эн кургаг ховуда алгырып турар кижиниң үнү дыңналган: „Дээрги-Чаякчыга оруктан белеткеңер! Ооң эртер кокпаларын дорттап бериңер!»

⁵ Ыйгылааш чер бүрүзү орзу апарзын, бүгү даглар, тейлер чавызай берзин. Ээр-дагыр оруктар дортталзын, а оңгул-чиңгил оруктар дескилежи берзин.

⁶ Бүгү кижги амытан ынчан Бурганның камгалалын көрүп каар!“».

⁷ Аңаа сугга суктурар дээш келген мөөң чонга Иоанн мынча деп турган: «Силер, чылан сыскындылары! „Бурганның кел чыдар килеңинден чайлай бээр бис“ – деп, силерни кым сагыш алындырды?

⁸ Бурганче ээлгениңерниң херек кырында үре-түңнелдиин көргүзүңер база: „Бистиң адавыс Авраам“ – деп сөстөр-биле боттарыңарны аргалаарын семевеңер! Бурган бо чыдар даштардан-даа Авраамга ажы-төлдү чаяап шыдаар дээрзин силерге чугаалап тур мен.

⁹ Балды ыяштарның дөзүн кезеринге шагда-ла белен. Эки чимис бербестээн ыяштарның шуптузун одура кескеш, отче киир октаар».

¹⁰ Чон Иоанндан: «Ынчаарга бис чүнү кылыылы?» – деп айтырган.

¹¹ Ол мынча деп харыылаан: «Ийи хөйлеңниг кижги хөйлеңи чок кижги-биле үлешсин; а аъш-чемниг кижги база шак ынчаар кылзын».

¹² Үндүрүг хавырыкчылары база сугга суктурары-биле чедип келгеш: «Башкы, бис чүнү кылыылы?» – деп айтырганнар.

¹³ Ол мынча деп харыылаан: «Силерге өйлей айытканындан арттыр чүнү-даа алымнап негевеңер».

¹⁴ Чамдык шериглер база оон айтырыг салганнар: «А бис канчаар бис?» Ынчаарга Иоанн: «Кымны-даа базымчалаваңар, күш-биле азы нүгүл-биле акшазын хунааваңар, шалыңыңар хирези-биле амыдыраңар» – деп харыылаан.

¹⁵ Бүгү чон идегелдиг манап келген болгаш, Иоанның дугайында: «Бо кижги Христос эвес ирги бе?» деп бүдүү бодап турган.

¹⁶ А Иоанн шуптузунга мынча дээн: «Мен силерни сугже суп тур мен, ынчалза-даа менден күчү-күштүг Кижги кел чыдар, мен Ооң идииниң

шидишкинин безин чежеринге төлөп чок мен. Ол силерни Ыдыктыг Сүлдеже, отче сугар-дыр.

¹⁷Тараа үрезинин савандан арыглаар айбыр Ооң холунда-дыр, Ол тараа үрезинин үүжелей урар уургайынга чыып алыр, а саваны өшпес отка өрттедиптер».

¹⁸Иоанн улусту өөредип, Буянын Медээни ындыг болгаш өске-даа сөстөр-биле оларга суртаалдап турган.

¹⁹А Иоанн Ирод чагырыкчыны бодунуң акызының кадайы Иродиаданы кадайланып алганы дээш база ооң үүлгеткени өске-даа бүгү кемниг херектери дээш сойгалаарга,

²⁰ол бүгү каржы үүлгедиглеринге немелде кылдыр Ирод Иоанны кара-бажыңнаттырып каан.

Иисустуң сугга суктурганы

(Мф. 3:13-17; Мк. 1:9-11)

²¹Бүгү чон сугга суктуруп турда, Иисус база ону эртип алган. Ол сугга суктуруп алгаш, мөргүп турда, дээр аңгайтыр ажыттына берген соонда,

²²Ыдыктыг Сүлде көге-буга хевирлиг болуп алгаш, Олче бадып кээрге, дээрден мынча дээн үн дыңналган: «Сен Мээң ханы ынак Оглум-дур сен, Мээң сеткилимге кирер-дир сен!»

Иисустуң ада-өгбезиниң даңзызы

(Мф. 1:1-17)

²³Бодунуң бараан болушкунун эгелээрде, Иисус үжен хире харлыг турган. Улус Ону Иосифтиң оглу-дур деп бодап турган. А Ооң өске өгбелериниң даңзызы бо-дур: Илий,

²⁴Маттат, Левий, Мелхий, Ианнай, Иосиф,

²⁵Маттафий, Амос, Наум, Эслим, Наггей,

²⁶Маат, Маттафий, Семей, Иосиф, Иуда,

²⁷Иоаннан, Рисай, Зоровавел, Салафиил, Нирий,

²⁸Мелхий, Аддий, Косам, Элмодам, Ир,

- ²⁹Иисус, Элиезер, Иорим, Маттат, Левий,
³⁰Симеон, Иуда, Иосиф, Ионам, Элиаким,
³¹Мелеай, Менна, Маттафай, Нафан, Давид,
³²Иессей, Овид, Вооз, Сала, Наассон,
³³Аминадав, Админ, Арни, Хецрон, Фарес, Иуда,
³⁴Иаков, Исаак, Авраам, Фарра, Нахор,
³⁵Серух, Рагав, Фалек, Евер, Сала,
³⁶Кайнан, Арфаксад, Сим, Ной, Ламех,
³⁷Мафусал, Энох, Иаред, Малелеил, Каинан,
³⁸Энос, Сиф, Адам – Бурган.

Лука 4

Иисустуң күткүттүрүп турганы

(Мф. 4:1-11; Мк. 1:12-13)

- ¹ Ыдыктыг Сүлдеге бүргеттирген Иисус Иордан хемден эеп кээрге, Сүлде Ону ээн кургаг ховуже аппаратан.
- ² Аңаа Иисус дөртен хүн дургузунда эрликке күткүттүрүп келгеш, ол үеде чүнү-даа чивээн, а ол хүннер эрткенде, аажок аштай берген.
- ³ Ынчан эрлик Аңаа мынча дээн: «Сен шынап-ла Бурганның Оглу болзуңза, бо дашка хлеб болу бээрин дужаавыт».
- ⁴ Иисус мынча деп харыылаан: «Бижилгеде: „*Кижини амытан чүгле хлеб-биле амыдыравас*“ – деп бижээн болгай».
- ⁵ Эрлик Иисусту бедик черже үндүрө бергеш, карак чивеш дээр аразында делегейниң хамык күрүнелерин Аңаа көргүскен.
- ⁶ Оон эрлик Аңаа мынча дээн: «Сеңээ бо бүгү күрүнелерни оларның эрге-чагыргазы болгаш өндүр-чаагайы-биле катый-хаара бериптер мен, чүге дээрге ол бүгү мээң эргемде; ону күзээн кижимге берип боор мен.
- ⁷ Меңээ мөгеер-ле болзуңза, бо бүгү Сээңи болур».

⁸Иисус мынча деп харыылаан: «Бижилгеде: „*Чүгле Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга мөгейип чор, чүгле Аңаа бараан бол*“ – деп бижээн болгай».

⁹Ооң соонда эрлик Ону Иерусалимге эдертип эккелгеш, Бурганның өргээзиниң кырының эриинге тургускаш, мынча дээн: «Бурганның Оглу шын болзуңза, моон черже шурай бер,

¹⁰⁻¹¹чүге дээрге Бижилгеде „*Ол Бодунуң төлээлеринге Сени камгалаар кылдыр чагыг бээр*“ деп база „*Олар сени, буттарың дашка илдикпезин дээш, холдары-биле көдүрүп аарлар*“ деп бижээн ийик чоп».

¹²Иисус мынча деп харыылаан: «„*Дээрги-Чаяакчы Бурганыңны шеневе*“ – деп чугаалаан болгай».

¹³Эрлик ынчан Иисусту күткүдерин соксаткаш, эптиг өйге чедир Ону каапкаш, чоруй барган.

Иисус Назареттиң синагогазында

(Мф. 13:53-58; Мк. 6:1-6)

¹⁴Иисус Галилеяже Сүлдениң күжүнге бүргеттирген чедип келген, а Ооң дугайында дамчыыр чугаалар ол кезек черлерге тарай берген.

¹⁵Ол синагогаларга улусту өөреди берген, а шупту улус Ону алдаржыдып турган.

¹⁶Иисус Бодунуң өзүп-доруккан хоорайы Назаретке чедип келген. Бир-ле катап Ол Бодунуң чаңчыккан аайы-биле амыр-дыш хүнүнде синагогага кирип келгеш, Бижилгени номчууру-биле улус мурнунга туруп алган.

¹⁷Аңаа Исайя медээчиниң дүрүг номун ап бергеннер. Ол номну чада туткаш, мынча деп бижээн черни тып алган:

¹⁸⁻¹⁹ «*Дээрги-Чаяакчының Сүлдези мени бүргээн-дир – Ол мени түрегдээннерге буянныг медээни дыңнатсын дээш шилип чаап каан. Ол Мени туттурганнарга хосталганы, согурларга каракталырын, дарлаттырганнарга адырлып хосталырын чарлаары-биле база Дээрги-Чаяакчының өриээлиниң чылы келгенин медеглээри-биле чоруткан*».



²⁰Иисус номну дүргеш, бараан болукчуга берипкеш, олуруп алган. Синагогада бүгү улустуң карактары Олче угланып келген.

²¹Оон Ол улуска чугаалап эгелээн: «Бөгүн Бижилгениң ол сөстери ону дыңнап турар силерниң мурнунга боттанып турары бо-дур».

²²Шупту улус Ооң дугайында эки херечилел кылып, Ооң чугаалаан сөзүнүң чеченин аажок магадап: «А Ол Иосифтиң оглу эвес ийикпе?» – дижип турган.

²³Иисус оларга мынча дээн: «Чугаажок-ла, силер Меңээ: „Эмчи, бодуңну бодуң экиртип ал“ деп үлегер домактың чугаалааны ышкаш, „Капернаум хоорайга чүнү кылып турганыңны дыңнаан бис, ону маңаа, төрөөн чериңге база кылып көрөм“ – дижир боор силер».

²⁴Улаштыр мынча дээн: «Ынчалза-даа силерге алыс шынны чугаалап тур мен: Бурганның кандыг-даа медээчизин ооң төрөөн черинге хүлээп көрбөс болур.

²⁵Ылап шынын силерге чугаалап тур мен: Илия медээчиниң чурттап турган үезинде, кажан үш чыл алды ай дургузунда дээр кааңнап, бүгү чуртка кончуг улуг аш болу бергенде, Израильге дыка хөй дулгуяк кадайлар турган.

²⁶Ындыг-даа болза, Бурган Илияны өске кымче-даа эвес, а Сидон хоорай чоогунда Сарепта деп черде чурттаан дулгуяк кадайже чоруткан чүве-дир.

²⁷Элисей медээчиниң чурттап турган үезинде Израильге кежи аарыг хөй улус турган, ындыг-даа болза, Сирия чурттуг Неемандан аңгыда, оларның чаңгызын-даа Бурган арыглаваан чүве-дир».

²⁸Ону дыңнааш, синагогада шупту улус килеңней берген.

²⁹Олар тура халышкаш, Иисусту хоорайдан үндүр сывырып, Ону кадыр элден дүжүр октаптар дээш, хоорайның турары дагжыгаш кырынче аппараттар.

30 Ынчалза-даа Ол улус аразы-биле өде кылаштап чоруй барган.

Иисус Капернаумнуң синагогазында

(Мк. 1:21-28)

31 Оон Иисус Галилеяның Капернаум хоорайынче бадып келгеш, амырдыш хүнүнде чонну өөредип эгелээн.

32 Ооң канчаар өөредип турарын шупту улус кайгап ханмаан, чүгө дээрге Ооң сөзү эрге-чагыргалыг болган.

33 Синагогага букшуураан бир кижиге турган, ол ыткыр алгыра берген:

34 «Эй! Назарет чурттуг Иисус, Силерге бистен чүү херегил? Силер бисти узуткаар дээш келдиңер бе? Силерни кым дээрзин билир мен, Силер – Бурганның Ыдыктыг Төлээлекчизи-дир силер!»

35 Иисус букка: «Ыттава, ол кижиден үне бер!» – деп шыңгыы дужаарга, бук демги кижини улус мурнунга ойтур октааш, аңаа кандыг-даа хора чедирбейн, оон үнүп чоруй барган.

36 Ону көргөн улус кайгап-харап шаг болгаш, аразында мынча дижип турган: «Бо чүү мындыг чүвөл? Буктарга безин дужаарга, олар үнгүлей бээр, ындыг чагырга база күш ол Кижиде бар деп аан?»

37 Ооң дугайында дамчыыр чугаа ол кезек черлерни бир кылдыр тарай берген.

Иисустуң аарыг кижилерни экирткени

(Мф. 8:14-17; Мк. 1:29-34)

38 Синагогадан үнгеш, Ол Симоннуң бажыңынче чорупкан; а Симоннуң кат-иези халыын аарыгдан аарааш, аажок эъди изип чыдар боорга, аңаа дузалап көөрүн Иисустан дилээннер.

39 Ол чыткан херээженниң кырынче ээккеш, халыын аарыгны соксаарын дужаарга, оозу херээженни каапкаш барган. Херээжен дораан-на туруп келгеш, оларга бараан болуп кирипкен.

⁴⁰Хүн ажып турда, шупту улус боттарының янзы-бүрү аарыглардан аараан кижилерин Аңаа эккелгеш туруп берген. Ол кижилер бүрүзүңгө холу-биле деггеш, экиртип турган.

⁴¹Хөй кижилерден буктар: «Силер – Бурганның Оглу-дур силер!» – деп кышкырбышаан, үнө халчып турганнар. Ынчалза-даа Ол Ону Христос деп билир дээрзин чугаалаарын оларга хоруп каан.

Иисустуң Иудеяга суртаалдааны

(Мк. 1:35-39)

⁴²Даң адып кээрге, Иисус озалааш черже чорупкан. А чон Ону дилеп эгелээш, тып чеде бергеш, салбайн арттырып аарын бодап, чорбайн көөрүн ээрежип шаг болган.

⁴³Ынчалза-даа Ол оларга мынча дээн: «Мен Бурганның Чагыргазының дугайында Буянныг Медээни өске хоорай-суурларга база суртаалдаар ужурлуг мен; ол дээш Мени чоруткан болгай».

⁴⁴Ынчангаш Иисус Иудеяның синагогаларына суртаалдап чоруп берген.

Лука 5

Иисустуң баштайгы өөреникчилерин кый деп алганы

(Мф. 4:18-22; Мк. 1:16-20)

¹Бир-ле катап Иисус Геннисарет хөлдүң чанынга турда, чон Бурганның сөзүн дыңнаар дээш, Ону ол-бо чүктен кызып, бөлдүнчүп келген.

²Иисус хөлдүң кыдыынче үндүр тыртып каан ийи хемени көрүп каан. Балыкчылар хемелеринден дүшкеш, четкилерин чуп турар болган.

³Симоннуң хемезинге кээп турупкаш, Иисус эриктен элээн ырадыр эжиндире бээрин оон дилээн. Ооң соонда олуруп алгаш, чонну хемеден өөредип эгелээн.

⁴Өөредирин төндүрүпкеш, Ол Симонга: «Терең черже эжиндире бер. Четкилерни балык тудары-биле салыптыңар» – дээн.

⁵Симон Аңаа мынча деп харыылаан: «Башкы, бис дүннү өттүр балыктааш, чүнү-даа тудуп албадывыс. Ынчалза-даа Силерниң айтышкыныңар аайы-биле кылып, четкилерни салыптайн».

⁶Ынчаар кылгаштың, олар эңдерик хөй балык тудуп алган, харын-даа оларның четкилери тывыштың аарындан үстүп турган.

⁷Балыкчылар ынчан өске хемеде олурган эштерин дузалажып кээр кылдыр медээлээрге, олар эжиндирип келгеш, ийи хемени балык-биле сугже дүжер чыгыы кылдыр чык долдур чүдүрүп алганнар.

⁸Ону көргөш, Симон Пётр Иисустуң мурнунга дискектенип ора дүшкеш: «Мени каапкаш барыңар, Дээргим! Чүге дээрге бачыттыг кижидир мен!» – дээн.

⁹Ынча хөй балык туттунганын көргөш, Пётр болгаш ооң кады чораан эштери аажок кайгааннар.

¹⁰Оларның аразынга Симоннуң кады ажылдап турган улузу – Зеведейниң оолдары Иаков биле Иоанн база турган. Иисус оон Симонга мынча дээн: «Кортпа, моон соңгаар кижилер тывыкчызы болур сен».

¹¹Олар хемелерин эрикче үндүр тырткаш, хамык чүвени каапкаш, Ону эдериپ чорупканнар.

Кежи аарыг кижини экирткени

(Мф. 8:1-4; Мк. 1:40-45)

¹²Бир-ле катап Иисус бир хоорайга турда, кежи аарыг кижиди чедип келген. Ол Иисусту көрүп кааш, Ооң мурнунга доңгая кээп дүшкеш, мынча деп дилеп эгелээн: «Дээрги! Күзээр-ле болзуңарза, мени арыглап каап шыдаар силер».

¹³Иисус холун сунгаш, аарыг кижиге дээскеш: «Күзеп тур мен, арыгланы бер!» – дээн. Ол дораан кеш аарыы ол кижиден сойлуп калган.

¹⁴Иисус аңаа мындыг айтышкын берген: «Бо дугайында кымга-даа чугаалава, харын моон чоруткаш, Бурганның бараалгакчызынга көстүп каг, оон Моисейниң хоойлузунда айытканын ёзугаар, арыгланганың дээш Бурганга өргүлден кыл. Сен ол өргүлүң-биле экирээниңни улуска херчилеп көргүскен боор сен».

¹⁵Ынчалза-даа Иисустуң дугайында дамчыыр чугаа улам нептереп, Ону дыңнаар дээн база аарыг-аржыын экиртир дээн улус Олче мөөңү-биле чыгып кээп-ле турган.

¹⁶А Иисус озалааш, ээн черлерже удаа-дараа чоруп, мөргүп ап турган.

Иисустуң чартыктаан кижиниң бачыттарын өршээгени

(Мф. 9:1-8; Мк. 2:1-12)

¹⁷Бир-ле катап Иисус чонну өөредип орда, Галилеяның база Иудеяның бүгү суурларындан болгаш Иерусалимден чыгып келген фарисейлер биле ном-хоойлу тайылбырлакчылары база Ооң дыңнакчыларының аразынга олурганнар. Дээрги-Чаяакчының аарыг кижилерни экиртир күчү-күжү Иисуста бар турган.

¹⁸Элээн каш кижини чартыктаан эжин дөжээ-биле катай шырғалай көдүрүп эккелгеш, ону Иисустуң мурнунга салып каар дээш, бажыңче кириерин оралдажы берген.

¹⁹Кижиниң хөйүнден эрттире бээр арга тып чадааш, олар бажың кырынче үнгеш, дээвиирни үттеп-часкаш, ол кижини дөжээ-биле катай улус ортузунче, мырыңай Иисустуң мурнунче дүжүрүп келгеннер.

²⁰Оларның ындыг бүзүрелин көргөш, Ол чартыктаан кижиге мынча дээн: «Өңнүк, бачыттарың өршээттинген-дир».

²¹Ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш фарисейлер ажынып, иштинде мынча деп бодааннар: «Кым Мен деп бодап, Бурганны дорамчылаары ол? Бургандан аңгы кым бачытты өршээп шыдаар эргелигил?»

²²Иисус оларның бодалдарын билир болгаш, мынча деп харыылаан: «Силер чүректериңерде чүге ынчаар бодап орарыңар ол?»

²³Чүү беленил? „Бачыттарың өршээттинген-дир“ – дээри бе азы: „Туруп келгеш, чорувут“ – дээри бе?

²⁴Ынчаарга Кижиге амытан Оглу чер кырынга бачыттарны өршээр эргелиг дээрзин билип алыңар...» – Иисус оон чартыктаан кижиге мынча дээн: «Туруп келгеш, дөжээңни алгаш, бажыңыңче чорувут!»

²⁵Демгизи ол дораан оларның мурнунга туруп келгеш, бодунуң дөжөөң алгаш, Бурганны алдаржытпышаан, бажыңыңче чорупкан.

²⁶Шупту улус кайгай берип, Бурганны алдаржыдып турган. Аңаа чыылганнар коргуп-сүртеп: «Бис бөгүн кайгамчык херектерни көрдүвүс!» – деп турганнар.

Иисустуң Матфей Левийни кый дээни

(Мф. 9:9-17; Мк. 2:13-22)

²⁷Ооң соонда Иисус дашкаар үнүп келген. Ол үндүрүг хавырап черинге бодунуң ажылын кылып олурган Левий дээр кижини көрүп кааш, аңаа: «Мени эдерип чорувут» – дээн.

²⁸Левий туруп келгеш, хамык чүвезин каапкаш, Иисусту эдерип чорупкан.

²⁹Оон Левий бодунуң бажыңыңга Иисусту хүндүлөп, улуг дой кылган. Дойга дыка хөй үндүрүг хавырыкчылары база өске-даа улус чыгып кээп, олар-биле кады чемненгеннер.

³⁰Ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш фарисейлер Иисустуң өөреникчилеринге мынча деп хыйланып турганнар: «Силер чүге үндүрүг хавырыкчылары болгаш бачыттыг кижилер-биле кады ижип-чип турарыңар ол?»

³¹Иисус ону дыңнааш, мындыг хары берген: «Эмчи кадык эвес, а аарыг улуска херек болгай.

³²Мен „Актыг, бачыт чок бис“ дээр улусту эвес, а бачыттыг улусту бачыттарын миннип, Бурганче эглиринче кыйгырар дээш келген мен!»

Шээрленириниң дугайында

(Мф. 9:14-17; Мк. 2:18-22)

³³База-ла улус Иисуска мынча дээн: «Иоанның өөреникчилери үргүлчү шээрленир база мөргүүр-дүр, фарисейлерниң-даа өөреникчилери база ындыг-дыр, а Силернии күзээнде-ле ижип-чип турар-дыр».

³⁴Иисус мынча деп харыылаан: «Куда доюнга күдээ оол-биле кады келген ооң эштери оолдарны, күдээ оол олар-биле кады орда, шээрлениринче албадап болур бе?

³⁵Ынчалза-даа күдээ оолду олардан чарып аппаар үе кээрге, олар ынчан шээрлени бээр».

³⁶Оон Иисус оларга угаадыглыг чугаа чугаалап берген: «Эрги хепке кым-даа чаа хептен ора тырткан чамашкы салбас. Ынчаар болза, чаа хеп сандан үнер, а эрги хепке чаа хептен алган чамашкы салырга, таарышпайн баар.

³⁷Кым-даа чаа араганы эрги көгээржикче кутпас. Ынчаар болза, чаа арага эрги көгээржикти деже тептер, ынчан арага-даа төктүп каар, көгээржик-даа сандан үнер.

³⁸Чаа араганы чаа көгээржикче кудар херек.

³⁹Ол ышкаш эрги арага ишкен кижини чаа арага күзевес, чүге дээрге: „Эргизи эки-дир“ – дээр».

Лука 6

Амыр-дыш хүнү дугайында айтырыг

(Мф. 12:1-14; Мк. 2:23—3:6)

¹Бир-ле катап амыр-дыш хүнүнде Иисус тарып каан шөлдү таварты бар чыдырда, Ооң өөреникчилери сыпта тараа баштарын үзе соккаш, холу-биле ууштап чий бергеннер.

²Чамдык фарисейлер: «Амыр-дыш хүнүндө кылырын ыдыктыг хоойлу хораан чүвени силер чүге кыла бердиңер?» – деп айтырганнар.

³Иисус оларга мынча деп харыылаан: «Боду-даа, кады чораан өөрү-даа аштай бээрге, Давид хаанның чүнү кылганын номчувааныңар ол бе?»

⁴Ол Бурганның өргээзинче киргеш, чүгле Бурганның бараалгакчылары чип болур ужурлуг ыдыктаан хлебти алгаш, боду чий бергенин база кады чораан өөрүңгө чирткенин билбес силер бе?»

⁵Оон мынча деп немеп каан: «Кижиге амытан Оглу – амыр-дыш хүнүнүң безин Дээргизи-дир!»

⁶Өске бир амыр-дыш хүнүндө Иисус чонну өөредери-биле база-ла синагогага кирип келген. Аңаа оң холу када берген кижиге турган.

⁷Ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш фарисейлер Иисусту буруудадыр чылдагаан тып алып сорулга-биле, Ол амыр-дыш хүнүндө экирти бербес ирги бе деп, кичээнгейлиг хайгаарап турганнар.

⁸Иисус оларның бодалдарын билер болгаш, када берген холдуг кижиге: «Бээр тургаш, улустуң ортузунче үнүп кел» – дээн. Демгизи тургаш, улустуң ортузунче үнүп келген.

⁹Иисус ынчан оларга мынча дээн: «Силерге Мен айтырыг салыйн: амыр-дыш хүнүндө чүнү кылыр ужурлугул: буянны бе азы бузутту бе? Амы-тынны камгалап аар бе азы узуткаар бе?»

¹⁰Иисус оларның шуптузун эргий кайгааш, демгиге кижиге мынча дээн: «Холуң бээр сун». Ол сунуп бээрге, ооң холу кадык апарган.

¹¹Фарисейлер болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчылары хорадаанындан өдү чарлы бер чазып, Иисусту канчапса экил дээрзин аразында чугаалажы бергеннер.

Иисустуң он ийи элчинни шилип алганы

(Мф. 10:1-4; Мк. 3:13-19)

¹²Иисус ол хүннерде дагже мөргүүрү-биле үне бергеш, дүннү өттүр Бурганга мөргүп келген.

¹³Хүн үнүп кээрге, Ол Бодунуң өөреникчилерин кый деп алгаш, оларның аразындан он ийизин шилээш, элчиннер деп адап каан.

¹⁴Оларның аттары бо-дур: Иисустуң Пётр деп адааны Симон, ооң дуңмазы Андрей, Иаков, Иоанн, Филипп, Варфоломей,

¹⁵Матфей, Фома, Алфейниң оглу Иаков, Зилот деп адаткан Симон,

¹⁶Иаковтуң оглу Иуда болгаш сөөлүндө барып саттыныкчы апарган Иуда Искарот.

Ылап шын амыр-чыргалдыг улус

(Мф. 4:23—5:12)

¹⁷Олар-биле кады дагдан бадып келгеш, Иисус оргу шынаага доктаап туруп алган. Аңаа Ооң дыка хөй өске өөреникчилери болгаш бүгү Иудеядан, Иерусалимден, а ол ышкаш далай эриинде турар Тир, Сидон хоорайлардан келген эндерик чон чыгып келген.

¹⁸Олар Ону дыңнаар дээш база аарыг-аржыындан экириир дээш кээп турганнар, а букшуураан улус база экирип турган.

¹⁹Кижиги бүрүзү Аңаа холу-биле дээй кааптарын оралдажып, чүткүп турган, чүге дээрге бүгү улусту экиртиптер күчү-күш Оон үнүп турар болган.

²⁰Бодунуң өөреникчилерин эргий көргеш, Иисус мынча дээн: «Ядыылар, амыр-чыргалдыг силер, чүге дээрге Бурганның Чагыргазы силерни болур.

²¹Ам аштап-суксааннар, амыр-чыргалдыг силер, чүге дээрге тода бээр силер. Ам муңгарап ыглааннар, амыр-чыргалдыг силер, чүге дээрге каттыржып-хөгледей бээр силер.

²²Кижиги амытан Оглу дээш улус силерге көөр хөөн чок болуп, силерни дорамчылаар база үндүр-киир сывыртаар, ат-алдарыңарны бужартадыр болза, ынчан амыр-чыргалдыг силер.

²³Ол хүн кээрге, аажок өөрүп-байырлаңар, чүге дизе силерни аажок улуг шаңнал дээрде манап турар. Силерни көөр хөңнү чок улустуң өгбелери Бурганның медээчилерин база-ла шак ынчалдыр аажылап чорааннар.

²⁴А байлар, ат болур силер, чүге дээрге боттарыңарның аргалалыңарны шагда-ла алган силер.

²⁵Ам эмин эрттир тотканнар, ат болур силер, чүге дээрге аштап-суксай бээр силер. Ам каттыржып турарлар, ат болур силер, чүге дээрге ыглап-сыктап, ондап-остай бээр силер.

²⁶Хамык улус силерниң дугайыңарда экини чугаалаар болза, ат болур силер, оларның өгбелери меге медээчилерни база-ла шак ынчалдыр хүлээп ап чораан».

Дайзыннарыңарга ынак болуңар

(Мф. 5:38-48)

²⁷«Ынчалза-даа силерге, Мени дыңнап турар улуска, чугаалап тур мен: дайзыннарыңарга ынак болуңар, силерни көөр хөңнү чок улуска буяндан кылып чоруңар,

²⁸силерни каргап турарларны алгап-йөрээңер база силерни дорамчылап турарлар дээш мөргүңер.

²⁹Сээң бир чаагыңче дажыпкан кижиге өске чаагың база дөгөп бер. Сээң тонун хунаап ап турар кижиге хөйлеңиң база уштуп бер.

³⁰Сенден кым-даа диленип кээр болза, беривит; сээң чүвең алган кижиден орнун дедир негеве.

³¹Силерге улус кандыг хамаарылгалыг боорун күзей-дир силер, улуска база шак ындыг хамаарылгалыг болуңар.

³²Чүгле силерге ынак улуска ынак болзуңарза, чүнүң-биле өскелерден дээредээр силер? Бачыттыглар база оларга ынак улуска ынак болгай.

33Чүгле силерге буян кылып чоруур улуска буян кылыр болзуңарза, силер кандыг ачы-хавыяалыг болур силер? Бачыттыглар база ынчаар кылып чоруур болгай.

34Дедир эгидип бээр боор деп идегээриңер улуска чээлиге бээр болзуңарза, өскелерден чүнүң-биле дээредээр силер? Бачыттыглар база, дедир ынча хирени алыр дээш, бачыттыгларга чээлиге берип турар болгай.

35А силер дайзыннарыңарга ынак болуңар база оларга буяндан кылыңар, орнун дедир эгидип алыр дивейн, чээлиге бериңер. Ынчан силерниң шаңналыңар улуг болур база Дээди Өрүкү Бурганның ажы-төлү болур силер, а Ол өөрүп четтирерин билбес-даа улуска, бузуттугдаа улуска буянныг болгай.

36Адаңарның өршээлдии дег, силер база өршээлдиг болуңар».

Өскелерни шиитпеңер

(Мф. 7:1-5)

37«Кымны-даа шиитпеңер, Бурган ынчан силерни база шиитпес; буруудатпаңар, Ол ынчан боттарыңарны база буруудатпас; өршээңер, Ол ынчан боттарыңарны база өршээр.

38Бериңер, Бурган силерге база бээр. Элбек-долу, дыгып-тыраан, харындаа эриин ажып турар хемчээл-биле силерге узуп бээр, чүге дээрге кандыг хемчээл-биле хемчээп бээр-дир силер, Бурган силерге база ынчалдыр хемчээп бээр».

39Иисус оларга мындыг угаадыглыг чугаа база чугаалап берген: «Бир согур кижии өске согур кижини чедип алгаш, баштап шыдаар бе? Олар ийилээ оңгарже кээп дүшпес чүве бе?

40Өөреникчи башкызындан бедивес, ынчалза-даа эчизинге чедир өөрөнгөн кижии башкызы дег апарып болур.

41Бодуңнуң караанда чудукту эскербейн тургаш, эжиңниң караанда чартыны чүге эскерип каар сен?

⁴²Азы бодуңнуң караанда чудукту эскербейн тура, эжиңге канчап: „Эжим, сээң караанда чартыны ап кааптайн“ – дээр сен? Ийи арынның ол-дур! Баштай бодуңнуң караанда чудукту уштуп каавыт, эжиңниң караанда чартыны канчаар уштурун ынчан көрүп каар сен».

Ыяш болгаш ооң чимизи

(Мф. 7:17-20; 12:33-35)

⁴³«Багай чимис бээр эки ыяш чок, чаагай чимис бээр багай ыяш база чок.

⁴⁴Кандыг-даа ыяшты ооң чимизинден билип аар. Харагандан фи́га чимизи чыгбазын база ыт-кадындан виноград чимизи чыгбазын кым-даа билир.

⁴⁵Буянный кижии бодуңуң чүрээнге шыгжап чорааны буянный уштуп бээр, а бузуттуг кижии бодуңуң чүрээнге чыып чорааны бузутту уштуп бээр, чүге дээрге кижиниң чүрөөн долган чүве ооң аксындан үнер».

Ийи аңгы бажың таваа

(Мф. 7:24-27)

⁴⁶«Мени чүге „Дээрги, Дээрги“ деп адаар силер, а Мээң чугаалааным ёзугаар чүге кылбас силер?

⁴⁷Меңээ келгеш, Мээң сөстөримиң дыңнап алгаш, чугаалаан аайым-биле кылып чоруур кижии кымга дөмей боорун Мен ам силерге көргүзүп берейн.

⁴⁸Ындыг кижии бажың тударда, черни ханыладыр каскаш, таваан даш кырынга салып алган тудугжуга дөмей боор. Үерлөөн суг келгеш, ооң бажыңын хөмө алза-даа, ону шимчедип шыдавас, чүге дээрге ыяк быжыг кылдыр тудуп каан-дыр.

⁴⁹А Мээң сөзүмнү дыңназа-даа, ону сагывас кижии таваан салбайн, бажың туткан кижиге дөмей-дир. Үер суу хөмө алырга, ооң бажыңы дораан буступ кээп дүжер. Ол бажыңдан чүгле бузундулар артар».

Лука 7

Рим чүс шериг баштыңчызының чалказын экирткени

(Мф. 8:5-13)

- ¹Чонга чугаазын төндүргөш, Иисус Капернаумга чедип келген.
- ²Аңаа бир чүс шериг баштыңчызының аажок үнелээр чалказы арааш, өлүрүнүң кырында чыткан.
- ³Ол чүс шериг баштыңчызы Иисустуң дугайында дыңнап кааш, Ол чедип кээп, ооң чалказын экиртип берзин деп дилээр кылдыр, иудей баштыңнарны Олче чорудупкан.
- ⁴Олар Иисуска чедип келгөш, мынча деп дилээннер: «Силерниң ачы-дузаңар алырынга чүс шериг баштыңчызы төлептиг кижиди».
- ⁵Ол бистиң чонга ынак-тыр, харын-даа биске синагога безин туттуруп берди».
- ⁶Иисус олар-биле кады чорупкан. Ол ооң бажыңыга чоокшулап кээрге, чүс шериг баштыңчызы Аңаа мынча деп дамчытсын дээш, эштерин чорудупкан: «Дээрги, бодуңарны хей-ле човатпаңар, Силерни бажыңымче кирип, хүлээринге төлеп чок кижидир мен».
- ⁷Ынчангаш бодумну төлептиг эвес деп санааш, Силерге бодум барбааным ол. Силер чүгле дужаап көрүңерем, ынчан мээң чалчам экирий бээр.
- ⁸Мен бодум чагырга адаанда кижидир мен, ол ышкаш мээң чагырганым шериглер база бар. Оларның бирээзинге: „Бар“ – дээримге, бар чыдар; өскезинге: „Бээр кел“ – дээримге, чедип кээр; чалчамга: „Мону кыл“ – дээримге, кылып каар болгай».
- ⁹Ындыг сөстөр дыңнааш, Иисус кайгай берип, Бодун эдерип чораан чонче эргилип келгөш, мынча дээн: «Израиль чон аразынга безин мындыг улуг бүзүрелге таварышпаанымны силерге чугаалап тур мен».
- ¹⁰Сөс чедирип чораан улус чүс шериг баштыңчызының бажыңынче ээл келгөш, аарыг чалчаның экирий бергенин көрүп кааннар.

Наин хоорайга дулгуюк кадайның оглун диргискени

¹¹Ооң соонда үр болбаанда, Иисус Наин дээр хоорайже чорупкан. Ооң өөреникчилери болгаш өске хөй чон Ону эдерип чораан.

¹²Иисус ол хоорайның хаалгазынга чоокшулап кээрге, оон дулгуюк иениң эр чаңгыс оглу болур өлгөн кижини үндүрүп бар чыткан, а иени хөй чон эдерип чораан.

¹³Аваны көрүп кааш, Дээрги Иисус ону кээрге бергеш: «Ыглавайн көр» – деп дилээн.

¹⁴Иисус кылаштап баргаш, өлүг мага-бот салган хааржакка дээптерге, ону көдүрүп чораан улус тура дүшкен. Ол ынчан: «Аныяк оол! Сеңээ чугаалап тур мен: туруп кел!» – дээн.

¹⁵Өлүг чыткаш, дирлип келген кижини ковайгаш, чугааланып эгелээрге, Иисус ону иезинге хүлээдип берген.

¹⁶Улус шупту коргуп-сүртээш, Бурганны алдаржыдып: «Өндүр улуг медээчи биске чедип келди. Бурган Бодунуң чонун камгалаар дээш келген-дир» – деп турган.

¹⁷Иисустуң дугайында ындыг медээ бүгү Иудеяга база ооң чоок-кавызы черлерге тарай берген.

Иоанн Медеглекчинин дугайында

(Мф. 11:2-19)

¹⁸Иоанның өөреникчилери ол бүгүнүң дугайында аңаа чугаалап чеде бергеннер.

¹⁹Иоанн оларның ийизин кый деп алгаш, Дээрги Иисустан мынча деп айтылары-биле айбылапкан: «Чедип кээр ужурлуг Кижини Силер силер бе азы өскезин манаар бис бе?»

²⁰Олар Иисуска келгеш: «Бисти Иоанн Медеглекчинин Силерден: „Чедип кээр ужурлуг Кижини Силер бе азы өскезин манаар бис бе?“ – деп айтылары-биле чорудупту» – дээннер.

²¹Иисус ынчан хөй улусту аарыг-аржыындан, аза-бугундан экиртип, арыглап каан, хөй согур кижилерни каракталдырып каан турган.



²²Ол айбычыларга мынча деп харыылаан: «Силер баргаш, көргөн, дыңнаан чүвеңерни Иоаннга чугаалап чедиңер: *согурлар каракталып, аскактарның буду бастынып, кеш аарыглыглар арыгланып, дүлейлерниң кулаа дыңнай берип, өлгеннер катап дирлип* база ядыыларга Буянның Медээни дыңнадып турар-дыр деңер.

²³Меңээ бүзүрелин чидирбес кижии амыр-чыргалдыг болур».

²⁴Иоанның айбычылары чоруй баарга, Иисус чонга ооң дугайында чугаалап эгелээн: «Ээн кургаг ховуже чүнү көөр дээш барып чордуңар? Хатка чайгаткан кулузунну бе?

²⁵Ындыг эвес болза, чүнү көрүп чордуңар? Каас-коя хептиг кижини бе? Ынчалза-даа каас-коя хеп кедер база бай-шыырак чурттап чоруур улус хааннар ордуларынга турар болгай.

²⁶Чүнү көөр бис деп бодадыңар? Бурганның медээчизин бе? Ийе, медээчини. Харын-даа силерге чугаалап тур мен: ол – медээчиден-даа артык кижии-дир.

²⁷Бижилгеде ол дугайында Бурганның: „*Көр даан, Мээң төлээм Сээң мурнуңда орукту белеткеп берзин дээш, Сени мурнай ону чорудуп тур мен*“ – дээн кижизи ол-дур.

²⁸Чер кырынга чурттап чораан бүгү улустуң аразында Иоанндан артык кижии чогуң Мен силерге чугаалап тур мен, ындыг-даа болза, Бурганның Чагыргазында эң чөгенчиг кижии оон улуг болур.

²⁹Бүгү чон, оон туржук, үндүрүг хавырыкчылары безин Иоанның суртаалын дыңнааш, Бурганның бодалын шын деп хүлээп көргөш, аңаа барып, сугга суктуруп алганнар-дыр.

³⁰А фарисейлер болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчылары Бурганның күзел-соруун хүлээп албайн, сугга суктурарындан ойталааннар-дыр.

³¹Ынчангаш бо салгалдың улузун Мен кымның-биле деңнэйн? Кандыг улузул ол?

³²Олар кудумчуга олуруп алгаш, бот-боттарынга: „Бис силерге лимбилеп бердивис, а силер самнавадыңар; бис силерге кажыыдал ыры ырлап бердивис, а силер ыглашпадыңар“ – деп алгырышкан бичии уруглар олчаан-дырлар.

³³Иоанн Медеглекчи чедип келгеш, хлеб-даа чивес, арага-даа ишпес боорга, силер ону: „Букшуураан-дыр“ – деп баар-дыр силер.

³⁴Кижии амытан Оглу чедип келгеш, чемненир, ижер боорга, силер Ону: „Көрүңер даан, чазый, арагачы хей-дир, үндүрүг хавырыкчылары болгаш бачытка борашканнарның өңнүү-дүр“ – деп баар-дыр силер.

³⁵А мерген угаан бүгү үре-түңнели-биле шынзыттынар».

Иисустуң буттарын чаап берген херээжен

(Мф. 26:6-13; Мк. 14:3-9; Ин. 12:1-8)

³⁶Фарисейлерниң бирээзи Иисусту кады чемнениринче чалаарга, ол фарисейниң бажыңыңа келгеш, хөлестеп чыдып алган.

³⁷Ол өйде ук хоорай чурттуг бир-ле бачыттыг херээжен Иисустуң фарисейниң бажыңыңа чемненип олурарын билип алгаш, ынаар чаагай чыттыг үс куткан алебастр сава эккелген.

³⁸Ол Иисустуң артынга, Ооң буттарының чанынга туруп алгаш, ыглап-сыктай берген. Ооң карааның чажы Иисустуң буттарынче дамдылаарга, ол бажының дүгү-биле оозун чодуп, Ооң буттарын ошкап база чаагай чыттыг үс-биле чаап берип турган.

³⁹Иисусту чалаан фарисей ону көргеш, иштинде бүдүү чугааланган: «Бо кижии ылап-ла Бурганның медээчизи турган болза, Аңаа дээп турар херээжен – бачыттыг кижии дээрзин Ол билгей эртик».

⁴⁰Иисус аңаа: «Симон! Мен сеңээ бир чүве чугаалаайн дээш» – дээн. Демгизи: «Чугаалап көрүңер, Башкы» – деп харыылаан.

⁴¹Иисус мынча дээн: «Чээли бээр бир кижиге өрелиг ийи кижии турган: бирээзи беш чүс, өскези бежен мөңгүн чоос өрелиг чүве-дир.

⁴²Кайызының-даа өре төлээр хары чок боорга, ол ийилдирзиниң өрезин өршээген. Чугаалап көрөм, оларның кайызы аңаа артык ынак болурул?»

⁴³Симон: «Ооң хөй өрезин өршээгени кижиде деп бодаар мен» – деп харыылаан. Иисус аңаа: «Сен шын шиитпирледин» – дээн.

⁴⁴Оон Ол херээженче эргилип келгеш, Симонга мынча дээн: «Бо херээженни көрүп тур сен бе? Мен сээң бажыңга кирип келдим, ынчаарга сен Меңээ бут чуур суг безин бербедин, а ол Мээң буттарымны карааның чажы-биле чуггаш, бажының дүгү-биле чодуп берди.

⁴⁵Сен Мени мендилеп тургаш, безин ошкавадың, а ол бо бажыңга келгенимден бээр, Мээң буттарымны соксаал чок ошкап келди.

⁴⁶Сен Мээң бажымны үс-биле чагбадың, а ол улуг үнелиг чаагай чыттыг үс-биле Мээң буттарымны чаап берди.

⁴⁷Сеңээ чугаалап тур мен: ооң хөй бачыттары өршээттинген болгаш, ынакшылы ындыг улуг болган-дыр. А эвээш-биче бачыттары өршээттинген кижиниң ынакшылы база бичии боор».

⁴⁸Ооң соонда Иисус демги херээженге: «Бачыттарың өршээттингендир» – дээн.

⁴⁹Өске аалчылар дөгерези аразында: «Бачыттарны безин өршээп турар бо чүү ындыг Кижил?» – деп айтыржып турган.

⁵⁰А Иисус ол херээженге: «Бүзүрелиң сени камгалап кагды, амыр-тайбың чоруй бар» – дээн.

Лука 8

Иисусту эдерип чораан херээженнер

¹Ооң соонда Иисус Бурганның Чагыргазының дугайында Буянын Медээни суртаалдап, хоорай, суурларны эргий кезип чорупкан. Ооң-биле кады он ийи элчини болгаш

²Ооң буктардан адырып база аарыг-аржыктан экиртип кааны элээн каш херээжен чораан: бодундан чеди букту Аңаа үндүр сывырткан Магдалина деп аттыг Мария,

³Иродтуң бажың эргелекчизи Хузаның кадайы Иоанна, Сусанна база өске-даа хөй херээженнер ол чүве-дир. Олар хууда эт-хөреңгизи-биле Иисуска болгаш Ооң өөреникчилеринге дузалажып турганнар.

Тараа чажыкчызының дугайында угаадыглыг чугаа

(Мф. 13:1-9; Мк. 4:1-9)

⁴Өске хоорайлардан Иисуска кээп турган хөй чон чыглы бээрге, Ол оларга мындыг угаадыглыг чугаа чугаалаан:

⁵«Тараа чажыкчызы үрезин чажып үнүп келген. Үрезинин чажып турда, чамдыктары орук кыдыынга кээп дүжерге, оларны таптай базып каапкан база дээрниң куштары соктап чипкен.

⁶Чамдыктары сай-даштыг черже кээп дүшкеш, шымырарып үнүп келгеш-ле, кадып калган, чүге дээрге оларга өл-шык чедишпээн.

⁷Өскелери тенниг хонак үнер черже кээп дүжерге, тенниг хонак өзүп келгеш, оларны боой базырыпкан.

⁸Артканнары үнүш-дүжүткүр хөрзүннүг черже кээп дүшкеш, мандып өскеш, чашканындан чүс катап хөй дүжүт берген». Ону чугаалап дооскаш: «Дыңнаар кулаа бар кижидыңназын!» – деп кыйгырган.

Угаадыглыг чугааның утказы

(Мф. 13:10-23; Мк. 4:10-25)

⁹Иисустуң өөреникчилери бо угаадыглыг чугааның утказын Оон айтырганнар.

¹⁰Ол мынча дээн: «Силерге Бурганның Чагыргазының чажыттарын билип алырын хайырлаан-дыр, а өске улус көрзе-даа, эскербезин база дыңназа-даа, билбезин дээш, оларга чүгле угаадыглыг чугаалар хайырлаан-дыр.

¹¹Бо угаадыглыг чугааның утказы мындыг: үрезин дээрге Бурганның медээзи-дир.

¹²Орук кыдыынга кээп дүшкеннери дээрге медээни дыңнап турар кижилер-дир. Ынчалза-даа ооң соонда оларга эрлик чедип келгеш, дыңнаан чүвезинге бүзүрей бербезиннер база камгалал албазыннар дээш, оларның чүректеринден медээни алгаш баар.

¹³Сай-даштыг черже кээп дүшкеннери дээрге медээни дыңнааш, өөрүшкү-биле хүлээп алып, ынчалза-даа дазылы чок кижилер-дир. Олар элээн үе дургузунда бүзүреп-даа турза, шенелделер үези кээрге, Бургандан хая көрнү бээрлер.

¹⁴Тенниг хонак үнер черже кээп дүшкеннери дээрге, өске улус ышкаш, медээни дыңнап турар кижилер-дир. Ынчалза-даа олар ажаанзырал-човаанга, байлакшылга база амгы амыдыралының чыргал-таалалынга элзеттиргеш, оон оспаксырай бээр, оларның үрезини дүжүт бербес.

¹⁵Үнүш-дүжүткүр хөрзүннүг черже кээп дүшкеннери дээрге медээни дыңнааш, ону боттарының буянныг болгаш арыг чүректеринге кадагалап шыгжааш, туруштуг чоруунуң ачызында дүжүдүн бээр кижилер-дир.

¹⁶Кым-даа болза чырыткыны кывыскаш, ону сава-биле дуй базырбас азы орун адаанга салбас, харын кирген улус чырыкты көрзүн дээш, колдуга салып каар.

¹⁷Көстүп келбес кандыг-даа чажыг чүве чок база ажыттынып билдине бербес кандыг-даа ажытталчак бүдүү чүве чок.

¹⁸Ынчангаш канчаар дыңнап турарыңарже кичээнгейден салыңар: чүге дээрге кымда чүве барыл, аңаа оон-даа хөйүнү бээр, а кымда чүве чогул, ооң „бодумнуу-дур“ деп бодаар чүвезин безин хунаап аар».

Иисустуң ёзулуг өг-бүлөзи

(Мф. 12:46-50; Мк. 3:31-35)

¹⁹Иисуска бир-ле катап иези болгаш дуңмалары чедип келгеш, Ону үглээн чон дыка хөй болганындан Олче эртер дээш чадап кааннар.

²⁰Иисуска улус мынча дээн: «Аваңар база дуңмаларыңар даштын Силерни көрүксеп турлар».

²¹Ол мынча деп харыылаан: «Мээң авам база ха-дуңмам дээрге Бурганның чугаалаан чүүлүн дыңнааш, сагып чоруур улус ол-дур».

Иисустуң чалгыгларны томаартканы

(Мф. 8:23-27; Мк. 4:35-41)

²²Бир-ле хүндүс Иисус Бодунуң өөреникчилери-биле кады хемеге олурупкаш, оларга: «Хөлдүң ол чарыынче кеже берээли» – дээн. Ынчангаш эжиндирип чорупканнар.

²³Олар эжиндирип чоруп орда, Иисус удуп калган. А хөлге күштүг шуурган көдүрлү берген, чалгыглар ынчан хемени ажыр шаап эгелээрге, оларның байдалы озалдыг апарган.

²⁴Өөреникчилери Иисусту оттурупкаш: «Хайырааты! Хайырааты! Дүжүп өлдүвүс-ле!» – дээннер. Ол оттуп келгеш, шуурган биле калчаараан сугну: «Соксаңар!» – деп хоруурга, олар оожургай берген.

²⁵Ол ынчан өөреникчилеринге: «Силерниң бүзүрелиңер кайы чүвөл?» – дээн. Олар кайгап-магадааш база коргуп-сүртээш, удур-дедир: «Суг биле шуурганны безин дужаарга, Аңаа чагыртып турар – бо чоғум Кымыл?» – деп айтыржырынга өй болганнар.

Герасага букшуураан кижини экирткени

(Мф. 8:28-34; Мк. 5:1-20)

²⁶Галилея девискээринге дужааш эрикте чыдар Гераса черинге эжиндирип келгеннер.

²⁷Иисус эрикче дүжүп кээрге, хоорайдан Аңаа уткуштур букшуураан кижини үнүп келген. Ол кижини шагдан бээр кандыг-даа хеп кетпес, бажыңыңа эвес, а хөөржүдүлге куйларыңа чурттаар турган.

²⁸Иисусту көрүп кааш, ол Ооң баарынче доңгая кээп дүшкеш, ыткыр үн-биле: «Силерге менден чүү херегил, Иисус, Дээди Өрүкү Бурганның Оглу? Силерден дилеп тур мен: мени хилинчектевейн көрүңер» – деп алгырыпкан.

²⁹Чүге дээрге Иисус букка ол кижиден үне бээрин дужааган чүве-дир. Ооң мурнунда ол бук ону үргүлчү аайынга киирип ап келген, ынчангаш тудуп хоругдадып, илчирбе-биле холдарын, буттарын хүлүттүрүп шаг болган кижичүве-дир. Ынчалза-даа ол илчирбени үзе соп кааптарга, демги бук ону ээнзиргей черлерже дезерин албадаар турган.

³⁰Иисус оон: «Сээң адың кымыл?» – деп айтырган. Ол: «Дүк-түмен» – деп харыылаан, чүге дээрге ол кижиче дыка хөй буктар кире берген болган.

³¹Буктар Иисустан оларны тамыже чорутпазын дилеп эгелээннер.

³²Ол черден ырак эвес дагга бир кодан хаван одарлап чораан. Буктар Иисустан: «Хаваннарже кире бээрин чөпшээреп көрүңер» – деп дилээннер. Ол чөпшээрепкен.

³³Буктар кижиден үнгеш, хаваннарже кире бээрге, бүгү кодан кадыр элден хөлче шурай бергеш, дүжүп өлүп калган.

³⁴Хаван кадарчылары чүү болганын көрүп кааш, маңажып чоруткаш, хоорай биле суурларга ол бүгүнүң дугайында чугаалап четкеннер.

³⁵Улус чүү болганын көөрү-биле чыгып келген. Иисуска чоокшулап келгеш, буктарын үндүр сывыртаттырып алган кижини көрүп кааннар. Ол кижиче Иисустуң буттарының чанында идик-хептиг база угааны орталаны берген олулар боорга, олар коргуп-сүртей берген.

³⁶Болган чүүлдү көргөннер букшуураан кижиниң канчап экирээнин өске улуска чугаалап турганнар.

³⁷Гераса* чериниң бүгү чону Иисусту оларның аал-оранындан ырап чоруун дилээн, чүге дээрге оларның кортканы ындыг күштүг болган. Ол ынчан хемезинге олурупкаш, дедир эжиндире берген.

³⁸Буктары үнүп чоруй барган кижиче: «Мени эдерттип алыңар» – деп, Иисустан дилеп шаг болган. Ынчалза-даа Ол ону чорудуп:

³⁹«Бажыңыңче чана бергеш, Бурганның сеңээ чүнү кылганын бирден бирээ чокка чугаалап бер» – дээн. Ол кижичоруй баргаш, Иисустуң аңаа кандыг буян кылганын чугаалап, хоорайны бир кылдыр кезип чоруп берген.

Дарганың уруун диргискени болгаш аарыг херээженни экирткени

(Мф. 9:18-26; Мк. 5:21-43)

⁴⁰Иисус өске эрикче кежи кээрге, мөөң чон Ону мендилеп уткаан, чүге дээрге олар шупту Ону манап турган болган.

⁴¹Синагога даргазы Иаир дээр кижичедип келгеш, Иисустуң мурнунче доңгая кээп дүшкеш, бодунуң бажыңыңче кирерин Оон дилеп эгелээн.

⁴²Чүге дээрге ооң он ийи хире харлыг дың чаңгыс уруу өлүрүнүң кырында чыткан. Иисус ынаар бар чыдырда, мөөң чон Ону үглөп, сыңмарланчып турган.

⁴³Он ийи чыл дургузунда ханы төктүп аараан херээжен база аңаа турган. Ол эмчилерге бүгү эт-хөреңгизин төлевирге берипкен-даа болза, чаңгызынга-даа экиртир эмнедип чадап каан.

⁴⁴Ол Иисустуң артынга чедип келгеш, Ооң хевиниң ужунга дээй кааптарга, ол-ла дораан ооң ханы төгүлбестей берген.

⁴⁵Иисус: «Меңээ кым дээпти?» – деп айтырган. Кым-даа: «Мен-дир мен» – дивес боорга, Пётр: «Хайырааты, эңдерик чон Силерни үглөп алган, кызып-кыйып, ызыртыр сүрүп чоруур-дур» – дээн.

⁴⁶Ынчалза-даа Иисус мынча дээн: «Чок, бир-ле кижиче Меңээ дээпти, күжүмнүң Менден үне бергенин эскерип кагдым».

⁴⁷Демги херээжен ооң кылган чүвези канчап-даа эскертинмейн барбазын билгеш, сири-кавы чоокшулап кээп, Ооң мурнунга кээп дүшкеш, чүге Аңаа деггенин база канчап ол дораан экирий бергенин хөй улус мурнунга чугаалап берген.

⁴⁸Иисус аңаа мынча дээн: «Кызым, бүзүрелиң сени экиртип-камгалап кагды, амыр-тайбың чорувут».

⁴⁹Иисус ону чугаалап турар аразында, синагога даргазының бажыңындан бир кижиге үнүп келгеш, аңаа мынча дээн: «Сээң урууң өлү берди, Башкыны ам хей-ле шүүдетпе».

⁵⁰Ынчалза-даа Иисус ону дыңнап кааш, Иаирге мынча дээн: «Кортпа, чүгле бүзүрелиң ышкынма, ынчан урууң экирип, камгалал алыр».

⁵¹Бажыңга чедип келгеш, Ол Пётр, Иоанн, Иаковтан база уругнуң ада-иезинден аңгы улустуң Ооң-биле кады ынаар кирерин чөпшээрэвээн.

⁵²Бажыңда улус шупту ол уругнуң ажыын ажып ыглашкан турган, ынчалза-даа Иисус: «Ыглаваңар, бо уруг өлбээн, а удуп чыдар кижиге ышкыжыл» – дээн.

⁵³Уругну өлгөн деп билир болгаш, олар Ону кочулап, каттыржы бергеннер.

⁵⁴А Иисус уругнуң холундан тудуп алгаш: «Туруп кел, кызыжак!» – деп кый дээн.

⁵⁵Уругнуң амы-тыны мага-бодунче эеп кээп, ол доп-дораан тура халаан. Иисус аңаа аыш-чемден бээрин дужааган.

⁵⁶Уругнуң ада-иези кайгай берген, а Иисус болган чүүлдүң дугайында кымга-даа чугаалавазын оларга чагып каан.

Лука 9

Он ийи элчинни суртаал кылыры-биле чорутканы

(Мф. 10:5-15; Мк. 6:7-13)

¹Иисус Бодунуң он ийи элчинин чыып алгаш, оларга аарыг-аржыкты эмнээр күчү-күштү болгаш бүгү буктарны үндүр сывырар эргени берген.

²Оон Иисус оларны Бурганның Чагыргазын суртаалдазын дээш база аарыг кижилерни экиртсин дээш чорудупкан.

³Ол элчиннерге мынча дээн: «Орукка бодуңарга чүнү-даа албаңар: даянгыш-даа, хап-сава-даа, хлеб-даа, акша-мөңгүн-даа албаңар; солуп кедер хеп-даа албаңар.

⁴Силерни хүлээп алыр кандыг-бир бажыңга кирип келзиңерзе, ол черден чоруур үе келгижеге чедир аңаа туруңар.

⁵А бир эвес силерни кандыг-бир черге хүлээп албас болза, ол хоорайдан үнүп бар чыда, ооң чурттакчыларыңга херечилел-сагындырыг кылдыр буттарыңарның довураан кактап кааптыңар».

⁶Олар суурларны дургаар кезип чорупкаш, каяа-даа баргаш, Буянның Медээни медеглеп база улусту экиртип чорааннар.

Иродтуң хөлзеп-дүвүрээни

(Мф. 14:1-12; Мк. 6:14-29)

⁷Галилеяның чагырыкчызы Ирод болуп турар бүгү чүүлдер дугайында дыңнап кааш, аайын тыппайн турган, чүге дээрге чамдык улус: «Бо дээрге Иоанның өлүглер аразындан катап дирилгени ол-дур» – дээр болган.

⁸Өскелери: «Илия медээчиниң келгени ол-дур», а чамдыктары: «Эрте-бурунгу медээчилерниң бирээзиниң катап дирилгени ол-дур» – деп турганнар.

⁹Ирод мынча дээн: «Иоанның бажын мен кестиртип кагдым чоп. Ооң дугайында ыңдыг чүүлдер дыңнап турарым ам бо Кым тыптып келди?» Ынчангаш ол Иисусту көөр арга дилей берген.

Беш муң кижини тоттурганы

(Мф. 14:13-21; Мк. 6:30-44; Ин. 6:1-14)

¹⁰Элчиннер эеп келгеш, кылган бүгү чүвезиниң дугайында Иисуска чугаалап бергеннер. Оон Ол элчиннерин эдерттип алгаш, чүгле олар-биле кады Вифсаида дээр хоорайга чеде берген.

¹¹Ындыг-даа болза, улус ону билип каапкаш, Ооң соондан чеде берген. Иисус оларны хүлээп алгаш, Бурганның Чагыргазының дугайында чугаалап берип, эмнээшкин хереглээн кижилерни экиртип турган.

¹²Кежээликтей, хүн ажып турда, он ийи элчин Аңаа чедип келгеш, мынча дээн: «Бо улусту чорудуптуңар, чоок-кавыда чурттакчылыг черлерге, суурларга баргаш, хонуп-дүжүп база аьш-чем тып алзыннар, чүге дээрге бис мында ээн черде-дир бис».

¹³Ынчалза-даа Ол өөреникчилеринге: «Силер оларны чемгериңер» – дээн. Олар: «Бисте чүгле беш хлеб биле ийи балык бар-дыр, кай, бо хамык улуска четчир аьш-чем садып ээкээр бис бе?» – деп харыылааннар.

¹⁴Олаага 5000 хире эр кижиге турган чүве-дир. Ынчалза-даа Иисус өөреникчилеринге мынча дээн: «Бо улусту бежен-бежен кижиге кылдыр бөлүктөй олуртуптуңар».

¹⁵Олар улусту черге ынчаар олуртупканнар.

¹⁶Ол ынчан беш хлеб биле ийи балыкты алгаш, дээрже көрүнгөш, аьш-чем дээш Бурганга өөрүп четтирген болгаш хлеб биле балыкты кезектей үзе тырткылааш, чонга үлээри-биле өөреникчилеринге дамчыдып берген.

¹⁷Шупту улус ону чигеш, тода берген, а артып калган кескиндилерни чыырга, он ийи аргаан хааржак долуп турар болган.

Пётрнуң Иисусту Христос деп хүлээп көргени

(Мф. 16:13-19; Мк. 8:27-29)

¹⁸Бир-ле катап Иисус улус чок черге мөргүп олурда, өөреникчилери база Ооң-биле кады турганнар. Иисус олардан: «Мени улус Кым деп билип турарыл?» – деп айтырган.

¹⁹Оларның харыызы мындыг болган: «Чамдык улус Силерни Иоанн Медеглекчи-дир деп, өскелери – Илия-дыр деп, а чамдыктары – катап дирлип келген эрте-бурунгу медээчилерниң бирээзи-дир деп бодап турар-дыр».

²⁰Ол немей айтырган: «А силер Мени Кым деп бодаар силер?» Пётр: «Силер Бурганның шилип алган Христозу-дур силер» – деп харыылаан.

Иисустуң хилинчектенип өлүрүнүң дугайында баш удур чугаалааны

(Мф. 16:20-28; Мк. 8:30—9:1)

21 Ынчалза-даа Иисус бо дугайында кымга-даа чугаалавазын дужаап кааш,

22 мынча деп немей чугаалаан: «Кижиге амытан Оглу хөй хилинчекти көрүп эртер ужурлуг-дур, чоннуң баштыңнарынга, Бурганның дээди бараалгакчыларынга болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчыларынга тооп көрдүрбес-тир база өлүртүп каар-дыр, ынчалза-даа оон үшкү хүнде катап дирлип кээр-дир».

23 Иисус шупту улуска мынча дээн: «Мени эдерер дээн кижиге бар болза, ол бодунуң күзел-бодалыңдан ойталазын, бодунуң белдир-ыяжын хүн бүрүдө чүктеп алгаш, Мени эдерип чорупсун.

24 Бодунуң амы-тынын камгалап аар дээн кижиге амы-тынын ышкынып аар, а амы-тынын Мен дээш ышкынган кижиге амы-тынын камгалап аар.

25 Бүгү делегейни холга кирип-даа алгаш, бодунуң амы-тынын ышкынып аар азы көңгүс херекчок чүве кылып аар болза, ол кижиге ооң ажыы чүл?

26 Менден база Мээң сөстөрүмден ыядып-човаар кижиге бар болза, Кижиге амытан Оглу база Бодунуң, Адазының болгаш дээрниң ыдыктыг төлээлериниң өндүр чырыы-биле чедип келгеш, ол кижиден ыядып-човаар болгай.

27 Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: мында турар улустуң чамдыызы, өлбейн чыткаш-ла, Бурганның Чагыргазын көрүп каарлар».

Иисустуң хевир-шырайының өскерилгени

(Мф. 17:1-8; Мк. 9:2-8)

28 Ол сөстөрүм чугаалаан соонда сес хире хонганда, Иисус Пётрну, Иоанны болгаш Иаковту эдерткеш, мөргүүрү-биле дагже үне берген.

29 Мөргүп тура, Ооң хевир-шырайы өскерли берген, а хеви чайынналчак аккыр апарган.

³⁰Ийи эр кижиге кестүп келгеш, Ооң-биле чугаалажы берген, ол дээрге Моисей биле Илия болган.

³¹Олар база-ла өндүр чырык апарган чедип келгеш, Иисустуң Иерусалимге болур деп барган өлүмүнүң дугайында чугаалап турганнар.

³²Пётр база ооң кады чораан өөрү уйгуга алзыпкан болганнар, ынчалза-даа оттуп келгеш, Ооң өндүр чырык хевирин база Ооң-биле кады турган ийи эр кижини көрүп кааннар.

³³Демги ийи эр Оон ырап бар чыдырда, Пётр Иисуска мынча дээн: «Хайырааты, мында турарывыс эки-дир! Үш чадырдан тип берээли: бирээзин – Силерге, бирээзин – Моисейге база бирээзин – Илияга». Чүнү чугаалап турарын Пётр боду-даа эки билбээн.

³⁴Пётр ынча деп турар аразында, булут көжүп келгеш, оларны шыва апкан. Булутче шымны бергеш, өөреникчилер аажок корткан.

³⁵А булут аразындан үн дыңналып: «Бо дээрге Мээң шилип алган Оглум-дур, Ону дыңнап чоруңар» – дээн.

³⁶Ол үн дыңналган соонда, Иисус чааскаан арткан болган. Өөреникчилери аксынче суг пактаан дег апарып, көргөн чүвезиниң дугайында ол хүннерде кымга-даа чугаалавааннар.

Букшуураан оолду экирткени

(Мф. 17:14-18; Мк. 9:14-27)

³⁷Дараазында хүндүс Иисус үш өөреникчизиге-биле дагдан бадып кээрге, оларны хөй чон уткуп алган.

³⁸Хенертен чон аразындан бир-ле кижиге алгыра берген: «Башкы! Дилеп тур мен, эр чаңгыс оглумну көрүп көрүңерем!

³⁹Бук ону бо-ла аайынга кирип алгаш, хенертен алгырты бээр-дир, аксындан көвүк төгүлгүже курулдулар-дыр. Бук аңаа черле амыр-дыш бербейн хилинчектеп, ат кыла берди.

⁴⁰Мен Силерниң өөреникчилериңерден букту үндүр сывырып бээрин дилээримге, олар чадап кагды».

⁴¹Иисус мынча деп харыылаан: «О, бо салгалдың бүзүрел чок, будалган улузу! Силер-биле чеже мынчап чоруур мен, силерни чеже шыдажып кээр мен? Оглуңну бээр эккел».

⁴²Оол кылаштап кел чыдырда, бук ону черже ойтур октааш, курулдуруп эгелээн, ынчалза-даа Иисус букту соксаткаш, элээди оолду экирткеш, адазынга хүлээдип берген.

⁴³Шупту улус Бурганның өндүр улуг күжүн кайгап турган.

Иисустуң Бодунуң өлүмүнүң дугайында ийиги удаа чугаалааны

(Мф. 17:22-23; Мк. 9:30-32)

Улус Иисустуң кылган хамык чүүлүн кайгап турда, Ол Бодунуң өөреникчилеринге мынча дээн:

⁴⁴«Мээң силерге ам чугаалаар чүвемни кичээнгейлиг дыңнаңар: Кижиге амытан Оглун удавас улус холунга тудуп бээр-дир».

⁴⁵Ынчалза-даа олар Ооң чүнү чугаалаанын билип чадап кааннар, чүгө дээрге чугааның утказын билип шыдавас кылдыр олардан чажырып каан турган, а Иисустан ол дугайында айтырарындан дидинмээннер.

Кым эң чугулал?

(Мф. 18:1-5; Мк. 9:33-40)

⁴⁶Иисустуң өөреникчилери оларның кайызы эң чугула болурун аразында маргыжа бергеннер.

⁴⁷Иисус оларның ындыг бодалын билгеш, бир чаш уруг ап алгаш, Бодунуң чанынга тургускаш,

⁴⁸оларга мынча дээн: «Бо чаш уругну Мен дээш хүлээп алыр кижиге Мени база хүлээп ап турар. А Мени хүлээп алган кижиге Мени айбылап чоруткан Бурганны база хүлээп ап турар. Силерниң араңарда эң бичииңер эң улууңар ол болур».

⁴⁹Иоанн мынча деп харыылаан: «Хайырааты! Силерниң адыңар-биле буктарны үндүр сывырып турар кижиге көргөш, ону кылырын хоруп кагдывыс, чүгө дээрге ол кижиге бистиң-биле кады чоруп турар эвес».

⁵⁰Иисус аңаа мынча дээн: «Ону хоруваңар, чүгө дээрге силерге удурланмас кижиге силер-биле бир аай болур».

Самарияда суурнуң Иисусту хүлээп албааны

⁵¹Иисусту бо делегейден дээрже үндүрүп алгаш баар үе чоокшулап орда, Ол Иерусалимче чоруурун быжыы-биле шиитпирлеп алган.

⁵²Бодун мурнай айбычыларын чорудупкан. Олар чоруткаш, бүгү чүвени Аңаа белеткеп бээри-биле Самарияның бир суурунга чедип келгеннер.

⁵³Ынчалза-даа аңаа: «Ону хүлээп албас бис» – дээннер, чүгө дээрге Ооң Иерусалимче бар чыдары илдең болган.

⁵⁴Ындызын көргөш, Ооң өөреникчилери Иаков биле Иоанн мынча дээннер: «Дээрги! Күзээр силер бе? Дээрден дүшкөш, оларны узуткап каарын отка чугаалаалы бе?»

⁵⁵⁻⁵⁶Ынчалза-даа Иисус хая көрүнгөш, оларга хоруп каан. Оон олар өске суурже чорупкан.

Иисусту эдерери берге

(Мф. 8:19-22)

⁵⁷Олар орукка чорда, бир кижиге Иисуска: «Кайнаар-даа баар болзуңарза, мен Силерни эдерер мен» – дээн.

⁵⁸Иисус аңаа: «Дилгилер үңгүрлүг болур, дээрниң куштары уялыг болур, а Кижиге амытан Оглунга кум кыннып аар чер безин тывылбастыр» – деп харыылаан.

⁵⁹А өске бир кижиге Ол: «Мени эдерип чорувут» – дээн. Ынчалза-даа ол кижиге мынча дээн: «Дээрги! Баштай ачамны барып хөөржүдүп каарын чөпшээрер».

⁶⁰А Иисус аңаа: «Өлүглер боттарының өлүг кижилерин хөөржүдүп тургай аан, а сен чоруткаш, Бурганның Чагыргазының дугайында медегле» – деп харыылаан.

⁶¹База бир кижини мынча дээн: «Дээрги, мен силерни эдерип чоруптайн! Ынчалза-даа баштай өг-бүлөм-биле байырлажып алырын чөпшээреп көрүңер».

⁶²Ынчалза-даа Иисус аңаа: «Андазын сывын тудуп алгаш, хая көрнүп турар кижини Бурганның Чагыргазынга таарышпас болур» – деп харыылаан.

Лука 10

Иисустуң чеден ийи кижини чорутканы

(Мф. 10:7-16)

¹Ооң соонда Дээрги Иисус баштайгыларынга немей чеден ийи өөреникчини шилип алган. Оларны ийи-ийилеп үскеш, Бодунуң чедер дээни бүгү хоорайлар болгаш чурттакчылыг черлерже Бодун мурнай чорудупкан.

²Оларга мынча дээн: «Ажаар дүжүт хөй, а ажылдаар улус эвээш-тир. Ынчангаш дүжүт ажаалдазының Ээзинден дилеңер: Ол шөлдерже ажылдаар улустан ам-даа чорутсун.

³Барыңар! Мен силерни кокайлар аразынче хураганнарны дег чорудуп тур мен.

⁴Шоодай, хап-сава, идик-даа албаңар база орукка кымның-биле-даа менди солчуп, чугаалашпаңар.

⁵Кандыг-бир бажыңга кирип келгеш, баштай: „Бо бажыңга амыр-тайбың доктаазын!“ – деп чугаалаңар.

⁶Бир эвес ында амыр-тайбыңга төлептиг кижини бар болза, күзээн амыр-тайбыңыңар аңаа боттанып артар, а бир эвес чок болза, аңаа күзээшкиниңер чогуу бүтпес.

⁷Ол бажыңга туруп алыңар, ынчангаш ээлеринде кандыг аыш-чем бар болдур, ону ижип-чиңер, чүге дээрге ажылдаан кижиге төлевир алырыңга төлептиг болур. Бажыңнар кезип чоруп бербейер.

⁸Кандыг-бир хоорайже кирип кээриңерге, силерни аңаа хүлээп алып болза, силерге чүнү салып бээр-дир, ону чиңер.

⁹Ол хоорайда аарыг кижилерни экирткеш, оларга: „Бурганның Чагыргазы силерге чоокшулап келген-дир!“ – деп чоруңар.

¹⁰Кандыг-бир хоорайже кирип кээриңерге, силерни хүлээп албас болза, ол хоорайның кудумчуларыңга мынча деп кылаштажыр силер:

¹¹„Силерниң хоорайыңарга бистиң будувуска чыпшынган довуракты безин силерге удурланып, кактап берип тур бис. Ындыг-даа болза, Бурганның Чагыргазы чоокшулап келгенин билип алыңар!“

¹²Шииткел хүнүнде ол хоорайга көөрдө, Содом хоорайга безин өршээл улуг боорун силерге чугаалап тур мен».

Галилеяның бүзүрөвээн хоорайларыңга кеземче

(Мф. 11:20-24)

¹³«Хоразин, ат болур сен! Вифсаида, ат болур сен! Силерге көргүскеним дег кайгамчык чүүлдер Тир, Сидон хоорайларга болгулаан болза, олар шагда-ла бачыттарын миннип, качыгдалдың самдар хевин кедип, баштарын хүл-биле бызап аарлар ийик.

¹⁴Ынчангаш шииткел хүнүнде силерге көөрдө, Тир биле Сидонга безин өршээл улуг болур.

¹⁵Капернаум, сен база-ла дээрге чедир көдүрлүрүн кордадың бе? Чок, тамыже дүңдерлип дүжер сен!

¹⁶Силерни дыңнап турар кижиге Мени база дыңнап турары ол, силерни хүлээп көрбейн турар кижиге Мени база хүлээп көрбейн турары ол, а Мени хүлээп көрбейн турар кижиге Мени айбылап чоруткан Бурганның база хүлээп көрбейн турары ол».

Чеден ийи өөреникчиниң ээп келгени

17Чеден ийи өөреникчи Иисуска өөрүшкүлүг ээп келгеш: «Дээрги! Силерниң өмүнээңерден дужаарывыска, буктар безин биске чагыртып тур» – дээннер.

18Иисус оларга мынча дээн: «Мен дээрден чаңнык ышкаш кээп дүшкен эрликти көрдүм.

19Мен силерге чыланнарны, хоралыг скорпион курттарны таптай базар эргени база дайзыныңарның күжүн бүрүнү-биле чагырар эргени бердим, ол бүгү силерге хора чедирбес.

20Ындыг-даа болза, буктарның силерге чагыртып турары дээш эвес, а силерниң аттарыңарның дээрге бижиттингени дээш амыраңар».

Иисустуң өөрүшкүзү

(Мф. 11:25-27; 13:16-17)

21Ол шакта Ыдыктыг Сүлде Иисусту өөрүшкү-биле бүргептерге, Ол мынча дээн: «Ачай, дээр биле черниң Дээргизи! Бо чүүлдерни мерген угаанныглар болгаш эртем-билиглиглерден чажыргаш, чаштарга көргүскениң дээш, Сени алдаржыдып тур мен! Ийе, Ачай, Сээң күзел-сорууң ындыг болган.

22Бүгү чүүлдү Адам Меңээ хүлээдип берген. Оглу Кым дээрзин Адазындан өске кым-даа билбес, а Адазы Кым дээрзин Оглундан база Оглунуң ону айтып бээрин күзээн улузундан өске кым-даа билбес».

23Оон өөреникчилеринче эргилип келгеш, чүгле олар дыңнаар кылдыр чугаалаан: «Силерниң көрүп турар чүвеңерни көрген карактар амыр-чыргалдыг-дыр!

24Силерге чугаалап тур мен: Бурганның хөй медээчилери болгаш хааннар силерниң көрүп турар чүвеңерни көрүксээн-даа болза, көрбээннер база силерниң дыңнап турар чүвеңерни дыңнаксаан-даа болза, дыңнавааннар».

Самария чурттуг буянныг кижини дугайында угаадыглыг чугаа

²⁵Ном-хоойлу тайылбырлакчыларының бирээзи туруп келгеш, Иисусту шенээр сагыштыг: «Башкы! Мөңге амыдыралды салгап алыр дизимзе, чүнү кылзымза экил?» – дээн.

²⁶Иисус оон мынча деп айтырган: «Ыдыктыг хоойлуда чүнү бижээнил? Канчаар номчуур-дур сен?»

²⁷Демгизи мынча деп харыылаан: *«Бодуңнуң Бурганың Дээрги-Чаяакчыга бүгү-ле чүлдү-чүрээң-биле, бүгү-ле сеткил-сагыжың-биле, шыдаар-ла шааң-биле, бүгү-ле угаан-сарыылың-биле ынак бол»,* а оон ыңай: *«Чаныңда кижиге бодуңга бодуң дег ынак бол».*

²⁸Иисус аңаа мынча дээн: «Сен шын харыыладың, ынчалдыр кылып чоруур болзуңза, кезээ мөңгеде амылыг артар сен».

²⁹Ынчалза-даа демгизи, бодун агартынар дээш, Иисустан айтырган: «А мээң ынак болур ужурлуум чанымда кижим деп кымыл?»

³⁰Харыызынга Иисус мынча дээн: «Бир кижини Иерусалимден Иерихонче бар чыткаш, орук ара дээрбечилер холунга кире берген. Олар ооң идик-хевин уштуп алгаш, эттеп-эттеп, ишти тынныг чыттырзын каапкаш барганнар.

³¹Таварылга бооп, ол орук-биле Бурганның бир бараалгакчызы кел чыткаш, демги кижини көрүп кааш, оруктуң өске кыдыы-биле оюп эрте берген.

³²Бир левит кижини база-ла ол черге чедип келгеш, ону көрүп кааш, оруктуң өске кыдыы-биле оюп эрте берген.

³³Оон Самария чурттуг бир кижини чорук кылып чорааш, чыткан кижиге база таваржы берген. Ол ону көрүп кааш, кээргей берип,

³⁴аңаа чеде бергеш, балыгларын эм үс болгаш арага-биле чуггаш, шарып берген. Оон бодунуң элчигенинге олурткаш, аалчылар бажыңыңга эккеп, ону аңаа ажаап-карактап турган.

³⁵А даартазында чоруп тура, аалчылар бажыңының эргелекчизинге ийи мөңгүн чоос бергеш, мынча дээн: „Бо кижини ажаап-карактап туруп көрөм, бир эвес чарыгдалың моон көвүдей берзе, дедир кел чыткаш, сеңээ төлеп бээр мен“.

³⁶Чүү деп бодаар сен, ол үш кижиниң кайызы дээрбечилер холунга кирген кижиниң эң ынак, чанында кижизи болганыл?»

³⁷Ном-хоойлу тайылбырлакчызы: «Аңаа энерелин көргүскен кижини» – деп харыылаан. Иисус ынчан аңаа: «Сен база ынчаар кылып чор» – дээн.

Мария биле Марфаның бажыңында

³⁸Өөреникчилери-биле кады оруун уламчылап чорупкаш, Иисус бир-ле суурга чедип келген. Аңаа Марфа деп аттыг херээжен Ону бажыңынче чалап алган.

³⁹Марфа Мария деп дуңмалыг турган. Ол Дээрги Иисустуң буттарының чанынга олуруп алгаш, Ооң чугаазын дыңнап эгелээн.

⁴⁰А Марфа аъш-чемин салып, дүвүрөп турган болгаш, Аңаа чоокшулай бергеш, мынча дээн: «Дээрги! Дуңмамның хамык ажилды менче чууй каапкаш олурары Силерге сагыш чованчыг эвес-тир бе? Меңээ дузалашсын деп аңаа чугаалап көрүңерем».

⁴¹Дээрги Иисус мынча деп харыылаан: «Марфа, Марфа! Сен хөй-ле чүве дээш сагыш човап, дүвүрээр-дир сен.

⁴²А херектиг чүве чүгле чаңгыс. Мария эки үлүгнү шын шилип алгандыр, ону ам оон хунаап аары болдунмас».

Лука 11

Мөргүүрүнүң дугайында өөредиг

(Мф. 6:9-15; 7:7-11)

¹Бир-ле катап Иисус бир черге мөргүп олурган. Оон Ол мөргүлүн төндүрүптөргө, өөреникчилериниң бирээзи Аңаа мынча дээн: «Дээрги! Иоанның бодунуң өөреникчилерин мөргүл кылырынга өөреткени дег, бисти база мөргүп билир кылдыр өөредип калыңарам».

²Иисус өөреникчилеринге чугаалаан: «Мынча деп мөргүүр силер: Адавыс! Сээң адың алдаржызын, Сээң Чагыргаң чедип келзин.

³Амыдыраар хлеб-тараавысты хүн бүрү биске хайырла.

⁴Биске буруулуг кижиге бүрүзүн өршээривис дег, бачыттарывысты база биске өршээ! Ол ышкаш күткүлгеге алыспас кылып каап көр».

⁵Оон Иисус оларга мынча дээн: «Силерниң кайы-бирээңер өңнүктүг дижик. Ол кижиге өңнүүнге дүн ортузунда чеде бергеш, аңаа мынча дээн дижик: „Өңнүк! Меңээ үш хлебтен чегдирип көр,

⁶чүгө дээрге орук-суурга чораан эжим кирип келди, а менде ону чемгерери-биле салып бээр чүү-даа чок-тур“.

⁷А демгизи бажыңындан мынча деп харыылаан-дыр: „Мени хөлзетпейн көр, эжик-хаалгам дүкчүп алдым, ажы-төлүм-биле кады удуп чыдыптывыс. Мен туруп, сеңээ хлеб ап берип шыдавас мен“.

⁸Силерге чугаалап тур мен: бир эвес ол чүгле өңнүү-биле найыралы дээш, туруп кээп, хлевин бербес-даа болза, өңнүү оон салдынмайн, дилеп туруп берзе, чежени дилээн болдур, ынчаны аңаа бээр апаар.

⁹Ынчангаш Мен силерге чугаалап тур мен: дилениңер – Бурган силерге бээр; дилеңер – тып аар силер; эжикти соктаңар – Бурган силерге ажыдып бээр.

¹⁰Диленген кижиге бүрүзү алыр, дилээн кижиге бүрүзү тывар, эжикти соктаан кижиге бүрүзүнге ажыдып бээр.

¹¹Силерниң араңарда балык айтырган оглунче балык орнунга чылан сунар ада бар бе?

¹²Азы чуурга айтырган оглунче скорпион сунар ада бар бе?

¹³Бир-тээ, бузуттуг-бак-даа тургаш, ажы-төлүңерге буянныг белек берип шыдаар болзуңарза, силерниң дээрде Адаңар Оон диленгеннерге Ыдыктыг Сүлдени бербес деп бе?»

Иисус болгаш Веелзевул
(Мф. 12:22-30, 43-45; Мк. 3:20-27)

¹⁴Бир-ле катап Иисус кижини үнү чок кылыр букту бир кижиден үндүр сывырыпкан. Ол бук үне бээрге, үнү чок кижичугааланып эгелээн, а аңаа турган чон кайгап-харай берген.

¹⁵Чамдык улус: «Иисус буктарның чагырыкчызы Веелзевулдуң күжү-биле оларны үндүр сывырып турар-дыр» – деп турган.

¹⁶А өскелери, Иисусту күткүдөр сагыштыг, дээрден кайгамчык демдек көргүзерин Оон дилээннер.

¹⁷Ынчалза-даа Иисус ол улустуң сагыжын өттүр билгеш, оларга мынча дээн: «Иштинден аңгыланып эгелээн кандыг-даа күрүне сандарап-буураар, ол ышкаш аңгыланчып, кырышкан өг-бүле бүдүн турбас.

¹⁸Бир эвес эрлик база бодунга удур боду демисежир болза, ооң күрүнези бүдүн туруп шыдаар бе? А силер Мени Веелзевулдуң күжү-биле буктарны үндүр сывырып турар дээр-дир силер.

¹⁹Мен Веелзевулдуң күжү-биле буктарны үндүр сывырып турар болзумза, силерниң өөреникчилериңерге буктарны үндүр сывырар күштү кым берип турарыл? Ынчангаш өөреникчилериңер боттары силерни шииткей аан.

²⁰А бир эвес Мен Бурганның күжү-биле буктарны үндүр сывырып турар болзумза, Бурганның Чагыргазы силерге ылап-ла келгени ол-дур.

²¹Мөге-шыырак кижичепсегленгеш, бодунуң бажыңын камгалаар болза, ооң эт-хөреңгизи бүдүн-бүрүн артар.

²²А оон артык күштүг кижичолче халдап келгеш, ону тиилеп үнзе, ооң идегеп органы чепсээн хунаагаш, эт-хөреңгизин олчалап аппаар.

²³Мээң-биле кады эвес кижичеңээ удур болур база Мээң-биле кады чыгбас кижичөтчеглеп турар.

²⁴Бук кижиден үне бергенде, амыр-дыш дилеп, суг чок черлерге тояп-тояп, дилээн чүвезин тышпайн баар. Ол ынчан: „Каапканым эрги бажыңымче дедир чана берейн“ – дээр.

²⁵Оон демги кижиге эглип келгеш, чурттап турган черин аштап-ширбип, эдип-чазап каанын эскерер.

²⁶Бук ынчан чоруткаш, бодундан артык каржы чеди букту эдертип эккээр, оон олар демги кижиге кирип, аңаа чурттай бээрлер. Ынчан ол кижиниң байдалы мурнунда турганындан-даа дора апаар».

²⁷Ол ону чугаалап турда, бир-ле херээжен чон аразындан дыңзыг үн-биле Аңаа: «Силерни божааш, эмзирип өстүрген ава амыр-чыргалдыг-дыр!» – дээн.

²⁸Иисус: «Бурганның медээзин дыңнааш, ону сагып чоруур улус оон-даа амыр-чыргалдыг!» – деп харыылаан.

Иона медээчиниң демдээ
(Мф. 12:38-42; 16:1-4; Мк. 8:11-13)

²⁹Чон эндере чыгып кээрге, Иисус чугаалап эгелээн: «Ам чурттаан салгалдың будалганы кончуг-дур. Олар кайгамчык демдек-даа негеп турза, оларга Иона медээчиниң бергенинден өске демдек турбас.

³⁰Ниневия чурттугларга Иона боду бадыткал демдээ апарганы дег, бо салгалдың улузунга Кижиге амытан Оглу база ындыг болур.

³¹Мурнуу чүктүң кадыны Шииткел хүнүнде бо салгалдың улузу-биле кады турупкаш, оларны буруудады бээр, чүге дээрге ол кадын Соломон хаанның мерген угаанныг өөредиин дыңнаар дээш, черниң өске кыдыындан кээп чораан-дыр. А ам мында Соломондан-даа артык улуг Кижиге бар-дыр.

³²Ниневияның чурттаачылары бо салгалдың улузу-биле шииткел хүнүнде чаргылдажып туруп келгеш, оларны шиидип каарлар, чүге дээрге олар Ионаның суртаалын дыңнааш, бачыдын билингеннер-дир, а ам мында Ионадан-даа артык улуг Кижиге бар-дыр».

Мага-боттуң чырыткызы
(Мф. 6:22-23)

³³«Чырыткыны кывыскаш, кым-даа ону улус көрбес черже чажыра салбас азы сава-биле дуй базырбас, харын бажыңче кирген улус чырыкты көрзүн дээш, колдуга салып каар.

³⁴Мага-бодуңнуң чырыткызы – карактарың ол-дур. Карактарың кадык болза, бүгү мага-бодуңну база чырык долган болур; а карактарың четпестээн болза, мага-бодуңну база караңгы бүргээр.

³⁵Ынчангаш бодуңда бар чырык караңгыже шилчий бербезин дээш, таптыг көр.

³⁶Бүгү мага-бодуңну чырык долган база ында чаңгыс-даа караңгы кезек чок болза, чырыткының сени херелдендир чырытканы дег, бүгү бодуң херелдендир чырый бээр».

Фарисейлер болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчыларын буруу шапканы

(Мф. 23:1-36; Мк. 12:38-40; Лк. 20:45-47)

³⁷Иисус ону чугаалап доозупканда, бир фарисей Ону бажыңынче дүштеки чем чири-биле чалаан. Ол чедип келгеш, хөлестеп чыдып алган.

³⁸Иисустуң чемненир бетинде холдарын чуп албаанын көргеш, фарисей кайгай берген.

³⁹Ынчалза-даа Дээрги Иисус аңаа мынча дээн: «Ийе, силер, фарисейлер, аяк-тавааңарның даштын аштап-арыглап-даа турзуңарза, ишти-хөңнүңерни чазый-харам чорук болгаш бузут долган-дыр.

⁴⁰Сарыыл чоктар! Даштын чаяган Бурган иштин база чаяган болбас чүве бе?

⁴¹Аяк-саваңарда бар хамык чүвени ядыыларга үлеп бериптиңер, ынчан бүгү бодуңар арыгланы бээр.

⁴²Фарисейлер, ат болур силер, чүге дээрге рута, мята болгаш өске-даа үнүштериңер дүжүдүнүң оннуң бир кезиин Бурганга берип-даа турзуңарза, чөптүг чорукту болгаш Бурганның ынакшылын тооп

көрбес-тир силер. Баштайгызын кылыр уjurлуу шын, ынчалза-даа сөөлгүзүн кылыры эң чугула.

⁴³Фарисейлер, ат болур силер, чүге дээрге синагогаларга хүндүткелдиг дөрге олуарыңга болгаш улус чыглыр шөлдерге мактал-хүндү алырыңга ынак-тыр силер.

⁴⁴Ат болур силер, чүге дээрге демдектеп кагбаан чевеглерге дөмей-дир силер – улус оларны билбейн таптай базып, бужартадып турар».

⁴⁵Иисус ынча дээрге, ном-хоойлу тайылбырлакчыларының бирээзи: «Башкы! Ону чугаалааш, Силер бисти база хомудадыптыңар» – деп чугаалаан.

⁴⁶Ынчалза-даа Иисус мынча дээн: «Ном-хоойлу тайылбырлакчылары, силер база ат болур силер, чүге дээрге кижилерге угдунмас аар чүьктү чүктедип кааш, оларга дузалаары-биле чаңгыс салааңар безин шимчетпес-тир силер.

⁴⁷Ат болур силер: Бурганның медээчилериниң чевеглеринге тураскаалдар тургузуп турар-дыр силер, а оларны силерниң-не ада-өгбеңер өлүрүп каан болгай.

⁴⁸Силер ооң-биле ада-өгбеңерниң үүлгеткен херектерин чүүлзүңгениңерни херечилээниңер ол-дур: олар медээчилерни өлүрүп каан, а силер медээчилерниң чевеглеринге тураскаалдар тургузуп турар-дыр силер.

⁴⁹Ынчангаш Бурганның мерген угааны чугаалаан болгай: „Оларже медээчилерим болгаш элчиннеримни чорудуп берейн; ынчан олар чамдыызын өлүрүп каарлар, а өскелерин истеп-сүре бээрлер“.

⁵⁰⁻⁵¹Бо салгалдың улузун бүгү медээчилерниң делегейни чаяганындан бээр төгүлген ханы дээш: Авелдиң өлүмүнден эгелээш, өргүл салыр бедигээш биле Бурганның өргээзиниң аразыңга өлүрткен Захарияның өлүмүңге чедир – кеземчеге онааштырар. Ийе, бо салгалдың улузу, ол бүгү дээш кеземчеге онаажырыңарны чугаалап тур мен.

⁵²Ном-хоойлу тайылбырлакчылары, ат болур силер, чүге дээрге билиглерден дүлгүүрнү холгаарлап, хунаап алгаш, боттарыңар-даа билиг чедип албаан, өскелерниң-даа ону чедип алырынга шаптыктаандыр силер».

⁵³Иисус сөзүн доозупкаш, чоруп турда, ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш фарисейлер Аңаа аажок ажынып-хорадап, хөй-ле айтырыглар салып,

⁵⁴Ооң аксындан үнген сөстөр дозуп шаг болганнар.

Лука 12

Ийи арынның чорукка удур сагындырыг

¹Ол аразында хөй муң чон чыгып келгеш, үңмерлежип, бот-боттарын иткележип турган. Иисус баштай Бодунуң өөреникчилеринге чугаалап эгелээн: «Фарисей ажыткыдан азы ийи арынның чоруктан кичээнип чоруңар.

²Көстү бербес хире чажыт чүү-даа чок база илерей бербес хире бүдүү чүү-даа чок.

³Ындыг болганда, силерниң караңгыда чугаалаан чүвеңер хүн чырыында дыңналы бээр, а чажыт өрээлге сымыранган чүвеңер бажың кырындан шупту улуска чарлаттына бээр».

Кижилерден кортпаңар

(Мф. 10:17-20, 28-33)

⁴«Мээң өңнүктерим, силерге чугаалап тур мен: кижилерден кортпаңар, олар чүгле мага-ботту өлүрүп каар, оон ыңай силерге чүнү-даа кылып шыдавас.

⁵Кымдан коргар ужурлууңарны силерге чугаалаайн: силерни өлүргеш, оон тамыже киир октаптар эрге-чагыргалыг Бургандан коргуп чоруңар. Ийе, Оон коргар ужурлууңарны силерге чугаалап тур мен.

⁶Беш бора-хөкпешти ийи чес чоос-биле садып албас ийикпе? Ынчалза-даа оларның чаңгызын-даа Бурган утпаан болдур ийин.

⁷А Бурган силерниң бажыңарда дүктерни безин санап каан деп билип алыңар. Ынчангаш кортпаңар, силер эңдерик хөй бора-хөкпештерден үнелиг силер.

⁸Силерге чугаалап тур мен: Мени улус мурнунга ажыы-биле хүлээп көөр кижини Кижини амытан Оглу Бурганның төлээлериниң мурнунга база ажыы-биле хүлээп көөр.

⁹А Менден улус мурнунга ойталаар кижиден Мен база Бурганның төлээлериниң мурнунга ойталаар мен.

¹⁰Кижини амытан Оглунга удур сөс сөглээн кижини бүрүзү өршээл алып, а Ыдыктыг Сүлдени бак сөглээр кижиге өршээл турбас.

¹¹Силерни синагогаларже, чагырыкчылар болгаш эрге-чагырга ээлээн кижилер мурнунче эккелзе, чүнү чугаалаарыл база канчаар камгаланырыл деп сагыш човаваңар.

¹²Ыдыктыг Сүлде ол өйде чүнү чугаалаарын силерге өөредип каар».

Эт-хөреңги дугайында сагыш човаашкын

(Мф. 6:19-21, 25-34)

¹³Чон аразындан бир кижини Иисуска: «Башкы! Салгап алган өнчүвүстү мээң-биле үлежир кылдыр акымга чугаалап көрүңерем» – дээн.

¹⁴А Ол демги кижиден: «Өңнүк, силерни шиидер азы өнчүңер үлээр эргени Меңээ кым берген чүвөл?» – деп айтырган.

¹⁵Ооң соонда улуска мынча дээн: «Көрдүңер бе, алыксак-чиксек чоруктан кичээнип чоруңар, кижиниң амыдыралы ооң эт-хөреңгизиниң элбээнден хамаарышпас болгай».

¹⁶Оон Иисус оларга угаадыглыг чугаа чугаалап берген: «Бир бай кижиниң шөлүңге чаагай дүжүт үңген.

¹⁷Ол ынчан иштинде бүдүү боданган: „Канчаар кижини боор мен? Дүжүдүм шыгжаар черим чок болгай“.

¹⁸Оон шиитпирлеп ап-тыр: „Мынчаар кылыптайн адырам: бодумнуң бар-ла аңмаарларымны бускаш, чаа, алгыг аңмаарлардан тудуп алгаш, ынаар бүгү тараамны база эт-хөреңгимни чыып алың.

¹⁹Ынчангаш бодумга мынча дээн: ‘Сенде хөй чылдарда үзүп-төтпес эңдерик эртине-байлак шыгжаттыңан-дыр – чыргап-таала, ижип-чи база хөгле’“.

²⁰Ынчалза-даа Бурган аңаа мынча дээн: „Сээдеңмей! Бо дүне-ле амы-тыныңны сенден алгаш баар-дыр; чыып-шыгжап алган ол чүвең кымга дуза чедирерил?’“

²¹Эртине-байлакты бодунга чыып ап чоруур, а Бурганның мурнунга ёзулуг байлакшыл чок кижиги ындыг салымга таваржыр».

²²А өөреникчилеринге Иисус мынча дээн: «Ынчангаш Мен силерге чугаалап тур мен: амыдыраар дизе, чүнү чиирил деп; мага-бодуңарга-даа чүнү кедерил деп сагыш човаваңар.

²³Амыдырал чүгле аыш-чемден хамаарышпас, а мага-боттуң чаагай чоруу чүгле хептен хамаарышпас.

²⁴Каарганнарже көрүп көрүңер даан: олар тараа-даа тарывас, дүжүт-даа ажаавас-тыр, оларда аңмаарлар-даа, тараа урар черлер-даа чок-тур, ындыг-даа болза, Бурган оларны ашкарып-чемгерип турар-дыр. А силер куштардан оранчок үнелиг болгай силер.

²⁵Силерниң араңардан кайыңар ол бүгү дээш сагыш човааш, назынын оода-ла бир шак хире узадып шыдааныл?

²⁶Бир-тээ ыя ол-даа хирени кылып шыдавас болзуңарза, арткан хамык чүве дугайында сагыш човаан херээңер чүл?

²⁷Лилия чечектерниң канчаар өзерин бодап көрүңер даан: ажилдавас, аргыттынмас ышкажыктар, ынчалза-даа Соломон хаан безин бодунуң бүгү өндүр-чаагайы-биле ол чечектерниң оода кайы-бирээзи дег кеттинип көрбээнин силерге чугаалап тур мен.

²⁸Шөлде бөгүн бар, а даарта суугуже киир октаттына бээр оът-сигенни безин Бурган ынчаар хепкерип турар болганда, а силерни кайы хире хепкерер деп бодаар силер, биче бүзүрелдиглер!

²⁹Ынчангаш силер: „Чүнү чиир азы чүнү ижер улус боор бис?“ – деп сагыш човаваңар, ол дээш ажаанзыраваңар.

³⁰Бо делегейниң улузу ол бүгү дээш хөлзеп чоруур. А Дээрде Адаңар ол бүгү силерге херек дээрзин билир.

³¹Ынчангаш силер Ооң Чагыргазынга башкартырын кызыңар, а Ол силерге бо бүгүнү бээр.

³²Кортпайн көр, бичежек кодан-сүрүүм! Силерниң Адаңар Чагырганы силерге бээрин күзеп турар болгай.

³³Эт-хөреңгиңерни саткылапкаш, ядыыларга үлеп бериптиңер. Боттарыңарга эргижиреп-элевес барба-савалардан кылып алыңар, эвээжеп төнмес эртине-байлакты дээрлерге чыып алыңар; аңаа олче оор-даа чоокшулавас, үзүт-ховаган-даа ону үгдередип чивес.

³⁴Чүге дээрге силерниң эртине-байлааңар кайда болдур, чүректериңер база ында болур».

Кезээде белен удувас чалча

(Мф. 24:45-51)

³⁵«Кезээде белен болуңар: кеткен хевиңер куржанып алгаш олуруңар, колдуда чырыткыңар хып турар болзун.

³⁶Боттарының дээргизи куда доюндан келгеш, эжик соктаарга, дораан ажыдып бээр дээш, ооң чанып кээрин манап оран чалчаларга дөмей болуңар.

³⁷Дээргизи чедип кээрге, бут кырында одуг манап турар чалчалар амыр-чыргалдыг. Силерге алыс шынын чугаалап тур мен: ол дээрги чалчаның хевин кеткеш, оларны столга олуртуп алгаш, боду оларга бараан болур.

³⁸Дээргизи дүн ортузунда азы оон-даа орай өйде чедип келгеш, оларның одуг-сергек олураарын көрүп каар чалчалар амыр-чыргалдыг.

³⁹Мону база билип алыңар: бажың ээзи каш шакта оор кээрин билир турган болза, бодунуң бажыңын оорлаттырбас ийик.

⁴⁰Силер база белен болуңар, чүге дээрге Кижиге амытан Оглу силерниң манаваан шагыңарда чедип кээр».

⁴¹Пётр ынчан: «Дээрги! Бо угаадыглыг чугааны чүгле биске чугаалап тур силер бе азы шупту улуска бе?» – деп айтырган.

⁴²Дээрги Иисус мынча дээн: «Шынчы болгаш сарыылдыг ажил-херек эргелекчизи кандыг болурул? Бажың ээзи чалчаларының бирээзин өскелериниң бажыңга салгаш, оларга аьш-чемни чогуур үезинде үлээр кылдыр томуйлап каан дижик.

⁴³Ээзи чедип келгеш, ооң ынчалдыр кылып турарын көрүп каар болза, ол эргелекчи амыр-чыргалдыг.

⁴⁴Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: ээзи ону бүгү ээлээн чүвезиниң бажыңга олуртуп каар.

⁴⁵А бир эвес ол эргелекчи чалча бодунга боду: „Мээң дээргим ам дораан келбес-ле болгай“ – дээш, өске эр, херээжен чалчаларны эттеп-соп, ижип-чип, эзиртир арагалап эгелээн дижик.

⁴⁶Ындыг чалчаның ээзи ооң манавааны хүнде база бодавааны шакта чедип келгеш, ону чула кезеткеш, бүзүрел чок өске улус-биле дөмей аажылаар.

⁴⁷Дээргизиниң күзел-соруун билир хирезинде-ле, белен эвес болган азы дээргизиниң аңаа чугаалап каанын ёзуугаар кылбайн барган чалча сылба шаптырар.

⁴⁸А ээзиниң күзел-соруун билбейн, кеземчеге чүүлдежир үүлгедиг кылган чалча эвээш кеземче алыр. Кымга хөйүнү берген болдур, оон

хөйүнү айтырар база кымга хөйүнү бүзүрөп дааскан болдур, ооң харыысалгазы улуг болур».

Христос – аңгылажышкынның чылдагааны

(Мф. 10:34-36)

49«Мен черге от кыпсыр дээш чедип келдим, ол оттуң шагда-ла өөскүй бээрин күзээрим аттыг!

50Сугга суктурган кижиге дег, хилинчээмге суктурар ужурлуг мен, ооң боттанырын манааш, Мээң халаазырап турарымны кандыг дээр!

51Силер Мени черге амыр-тайбың бээр дээш келген деп бодадыңар бе? Чок! Харын аңгылажышкын бээр дээш чедип келдим.

52Моон соңгаар беш кижилиг өг-бүле аңгыланчы бээр: үжү ийизинге удур база ийизи үжүнге удур апаар.

53*Адазы оглунга удур болгаш оглу адазынга удур; иези уруунга удур болгаш уруу иезинге удур; кунчуу кеннинге удур болгаш кенни кунчуунга удур апаар».*

Үениң демдээ

(Мф. 5:25-26; 16:2-3)

54Иисус чонга мынча деп турган: «Барыын чүктен кара булуттуң көдүрлүп кел чыдарын көргөш, силер ол дораан: „Чаъс чаар-дыр“ – дээриңерге, удавайн чаъс чай бээр ийик чоп.

55Мурнуу чүктен хат хадып келгенин эскергөш, силер: „Изиир-дир“ – дээриңерге, ылап ындыг болур ийик чоп.

56Ийи арынныглар! Чер биле дээрже көргөш, агаарның кандызын билип каар хиреңерде, бо үениң кандызын канчап билип шыдавас силер?

57Шын кайдазын чүге боттарыңар шиитпирлей албас силер?

58Сээң-биле чаргылдажып, сени буруудаткан кижиге биле шииткел черинче бар чыткаш, орук ара ооң-биле эптежип аарын оралдаш, оон

башка ол сени шииткекчиге эккээр, а шииткекчи херектеннер таңнылынга хүлээдип бээр, а ол кара-бажыңче киир октаптар.

⁵⁹Сеңээ чугаалап тур мен: сөөлгү үүрмек чоозунну кактап тургаш, өреңни төлеп бербээн шааңда, оон үнүп шыдавас сен».

Лука 13

Өлбес дээш, бачыдыңар минниңер

¹Ол өйде аңаа турган чамдык улус Иисуска чедип келгеш, Бурганга өргүл кылып тура, Пилат чагырыкчыга өлүртүп каан Галилея чурттуглар дугайында Аңаа чугаалаан чүве-дир.

²Иисус мынча деп харыылаан: «Ынчаар когараанын бодаарга, ол Галилея чурттуглар арткан бүгү галилейжилерден бачыттыг турган деп бодадыңар бе?

³Силерге чугаалап тур мен: чок! Ынчалза-даа бачыдыңар миннип, Бурганче ээлбес болзуңарза, шуптуңар база ынчалдыр өлүр силер.

⁴Азы Силоамның суургазы кырынче кээп ужарга, өлүр бастыртып каан он сес кижини база Иерусалимниң арткан бүгү чурттакчыларындан улуг буруулуг болган деп бодадыңар бе?

⁵Силерге чугаалап тур мен: чок! Ынчалза-даа бачыдыңар миннип, Бурганче ээлбес болзуңарза, шуптуңар база ынчалдыр өлүр силер».

Чимизи чок фи́га ыяжының дугайында угаадыглыг чугаа

⁶Оон Иисус мындыг угаадыглыг чугаа чугаалаан: «Бир кижиниң шөлүнге фи́га ыяжы өзүп үнүп турган. Оон ол ыяжының чимизин чыып аары-биле чеде бээрге, чүү-даа үнмээн болган.

⁷Ол ынчан чимистиг үнүштер ажаакчызынга мынча дээн: „Көрем, мен бо фи́га ыяжының чимизин чыып аары-биле үш чыл улай келгеш, куруг болдум; ам ону кезип каавыт! Хей-ле чер ээлеп турган херээ чүл ооң?“

⁸Ынчалза-даа демгизи аңаа мынча дээн: „Дээрги! Ону ам-даа бир чылда арттырып каап көрүңерем. Мен ооң черин үлдүрөрткөш, чемишчидер мен.

⁹Келир чылын чимизин берип эгелээр чадавас, а бербес болза, ону кезип кааптыңар“».

Херээженни амыр-дыш хүнүндө экирткени

¹⁰Иисус амыр-дыш хүнүндө синагогаларның бирээзинге суртаал кылып турган.

¹¹Аңаа аарыынга алыскаш, бүшкүгүр апарган херээжен кижиге турган. Ол херээженни аарыыр кылып каан бук он сес чыл дургузунда хөндүрлүр арга бербээн чүве-дир.

¹²Иисус ону көрүп кааш, кый депкеш: «Херээжен, бодунуң аарыыңдан адырылган-дыр сен» – дээн.

¹³Оон Ол холдарын аңаа дегзиптерге, херээжен доп-дораан хөндүрлү бергеш, Бурганны алдаржыдып эгелээн.

¹⁴Синагога даргазы ынчан Иисустуң амыр-дыш хүнүндө кижиге экирткенинге хорадап, чонга: «Ажылдазын дээн алды хүн бар-дыр, эмненири-биле амыр-дыш хүнүндө эвес, а ол хүннерде кээп туруңар» – дээн.

¹⁵Дээрги Иисус аңаа мынча деп харыылаан: «Ийи арынныглар! Силерниң кайыңар-даа бодунуң шарызын азы элчигенин амыр-дыш хүнүндө кажаада турар черинден чежип алгаш, суггарары-биле чедип аппаратас ийик бе?»

¹⁶Ынчаарга эрликтин мырыңай он сес чыл дургузунда хүлүп келгени Авраамның бо уруун амыр-дыш хүнүндө ол хүлүг-бегинден хоставаас турган бе?»

¹⁷Иисус ону чугаалаан соонда, Аңаа удурланып турган улус шуптузу ыядып-човай берген, а бүгү чон Иисустуң кылып турганы кайгамчык ажыл-херээ дээш өөрүп турган.

Горчица үрезини болгаш ажыткы дугайында угаадыглыг чугаалар

(Мф. 13:31-33; Мк. 4:30-32)

18Оон Иисус мынча дээн: «Бурганның Чагыргазы чүге дөмейил база Ону чүнүң-биле дөмейлей көөр мен?

19Ол бир кижиниң сесерлиинге тарып алганы хензиг горчица үрезининге дөмей-дир, ол үрезин өзүп келгеш, улуг ыяш дег апаарга, дээрниң куштары безин ооң будуктарынга уя тудуп алганнар».

20Оон улаштыр мынча дээн: «Бурганның Чагыргазын чүнүң-биле дөмейлей көрейн?

21Херээжен кижиниң дыка хөй далганга холааш, бүгү далган хөөй бергижеге чедир булгап турары ажыткыга Ол дөмей-дир».

Тар эжик-хаалга

(Мф. 7:13-14, 21-23)

22Иисус хоорайлар, суурлар таварты, орук ара чонну өөретпишаан, Иерусалимче шиглей чоруп олурган.

23Бир-ле кижини Оон: «Дээрги, камгалал алыр кижилер чүгле каш санныг бе?» – деп айтырган.

24Иисус мынча деп харыылаан: «Бурганның Чагыргазынче тар эжик дамчыштыр эрте бээрин кызыдыңар, чүге дээрге хөй кижини ынаар кирерин оралдажыр, ынчалза-даа шыдавас дээрзин силерге чугаалап тур мен.

25Бажың Ээзи бир-ле туруп келгеш, эжиин хаап аарга, силер даштыгаа туруп калгаш, эжик соктап: „Дээрги, биске ажыдып көрүңерем!“ – деп чангыр силер. А Ол мынча деп харыылаар: „Мен силерни-даа, кайыын келгениңерни-даа билбес мен“.

26Ынчан: „Бис Силер-биле кады ижип-чип турдувус чоп, Силер кудумчуларывыска бисти өөредип турдуңар чоп“ – дээр силер.

27А Ол мынча деп харыылаар: „Мен силерни-даа, кайыын келгениңерни-даа билбес мен, бузуттуг херектер үүлгедикчилери, дөгереңер Менден ырап чоруңар!“

²⁸Авраам, Исаак болгаш Иаковтуң база бүгү медээчилерниң Бурганның Чагыргазында турарын, а силерни Оон үндүр ойладып турарын көрүп каар силер. Ынчан ыглап-сыктап, дижиңер кыжырадыр силер.

²⁹Чөөн болгаш барыын чүктен, соңгу болгаш мурнуу чүктен улус чедип келгеш, Бурганның Чагыргазынга дойга олурар олуттарын ээлеп алыр.

³⁰Ынчаарга амгы амыдыралда сөөлгүлөр аңаа баштайгылары апаар, а ам баштайгылар – сөөлгүлери апаар».

Иисустуң Иерусалим дээш кажыыдалы

(Мф. 23:37-39)

³¹Ол өйде Иисуска элээн каш фарисей чедип келгеш: «Бо черге турбайн, өске-бир черже чоруй барыңар, чүге дээрге Ирод Силерни өлүрер деп тур!» – дээннер.

³²Ол мынча деп харыылаан: «Баргаш, ол хоралыг дилгиге Менден мындыг сөс чедириңер: „Мен бөгүн болгаш даарта буктарны үндүр сывырар база улусту экиртир мен, а үшкү хүнде ажыл-херээмни төндүрер мен“.

³³Ындыг-даа болза, Мен бөгүн, даарта болгаш соңгузу хүн оруум уламчылаар ужурлуг мен, чүге дээрге Бурганның медээчизи Иерусалимниң даштынга өлүр деп чүве турбас ужурлуг!

³⁴О, Иерусалим, Иерусалим! Бурганның медээчилерин өлүрүп турар, сенче чорутканнарны даш-биле соккулап каар хоорай! Куштуң чаш төлдерин чалгынының адаанга чыып аары дег, Мен чеже катап Иерусалимниң чурттакчыларын чыып аарын күзедим, ынчалза-даа силер ону күзеведиңер!

³⁵Ол-дур эвеспе, силерниң өргээңер ээн кагдынган-дыр. „Дээрги-Чаяакчының өмүнээзинден кел чыдар Кижин алгадып-йөрээтсин!“ – деп чугаалай бээриңер үе-шаг келбээн шаанда, Мени ам көрбезиңерни силерге чугаалап тур мен».

Лука 14



Иисус фарисейниң бажыңында

¹Бир-ле катап амыр-дыш хүнүнде Иисус бир дарга фарисейниң бажыңыга чемненир дээш чедип келген. Фарисейлер Иисустуң чүнү кылырын кичээнгейлиг хайгаарап турганнар.

²Ооң мурнунга суг ыжыындан хаваңнап аараан кижиге олурган.

³Иисус ынчан фарисейлер болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчыларындан мынча деп айтырган: «Амыр-дыш хүнүнде улус экиртирин ыдыктыг хоойлу чөпшээрээр бе?»

⁴Олар ытташпаан. Иисус ынчан демги кижиге холун дээскеш, экиртип кааш, бажыңынче чорудупкан.

⁵Оон оларга мынча дээн: «Силерниң бирээңерниң оглу азы шарызы-даа амыр-дыш хүнүнде кудукче кире берген болза, таанда-ла ол-ла дораан баргаш, ушта тыртып албас силер бе?»

⁶Олар аңаа удур чугаалаптар чүве тыппааннар.

Аалчыларга болгаш бажың ээзинге угаадыг

⁷Чалаткан аалчыларның чамдызы стол артынга эң хүндүлүг олуттарны шилип ап турарын эскерип кааш, Иисус оларга угаадыглыг чугаа чугаалаан:

⁸«Куда доюнче сени чалаар болза, эң хүндүлүг олут ээлеве, сенден-даа алдар-хүндүлүг кым-бир кижиге база чалаткан туруп болур болгай.

⁹Ынчан сени болгаш ол кижини чалаан ээ кижиге сеңээ чедип келгеш: „Бо кижиге олудуң чайлап бер“ – дээр болгай. Сен кочу-шоотка кирип, бажың ээзинден эң ырак олут ээлээр апаар сен.

¹⁰Сени дойже чалаар болза, аңаа чеде бергеш, дөрден эң ырак олутту ээлеп ал, ынчан сени чалаан ээ кижиге сеңээ келгеш: „Өңнүк, оон чоок черже олуруп ал“ – дээрге, бүгү чалаткан аалчылар мурнунга алдар-хүндүң улгады бээр.

11Бодун өрү көрдүнер кижиги бүрүзү дора көрдүрер, а бодун дора көргөн кижиги бүрүзү өрү көдүртүр».

12Оон Иисус Ону чалаан бажың ээзинге мынча дээн: «Дүштеки азы кежээки дойлаашкынче улус чалап тура, харыы чалаашкын кылып, сеңээ орнун тургузуп берип шыдаар эш-өөрүңнү, акы-дуңмаңны, төрелдериңни азы бай кожоларыңны чалаары-биле кызыгаарланма.

13А аалчылар чалап тура, ядыылар, бертик-бежелдер, аскак-бүскектер болгаш согурларны чала.

14Ынчан амыр-чыргалдыг болур сен: оларның сеңээ харыы тудуп, өөрүп четтиргенин илередир харыы чок, ынчангаш чөптүг-шынныг кижилер катап дирлир өйде Бурган сени шаңнаар».

Улуг дой дугайында угаадыглыг чугаа

(Мф. 22:1-10)

15Ону дыңнап кааш, Иисус-биле кады хөлестеп чытканнарның бирээзи Аңаа: «Бурганның Чагыргазыңга аштанып-чемненир кижиги амыр-чыргалдыг-дыр!» – дээн.

16Иисус аңаа мынча деп харыылаан: «Бир кижиги улуг дой кылгаш, дыка хөй аалчы чалаан.

17Дойлаар үе кээрге, ол чалатканнарже бодунуң чалчазын: „Чедип келиңер, хамык чүве шагда-ла белен“ деп сөгледири-биле чорудупкан.

18Ынчалза-даа шупту чалаткан улус бир аай ойталап эгелээн. Биргизи мынча дээн: „Мен шөлде чер садып алдым, ону барып көөрү меңээ чугула апарды, буруудатпайн көрем“.

19Өскези мынча дээн: „Мен беш эжеш шары садып алгаш, оларны шенеп көөрү-биле чоруптум, буруудатпайн көрем“.

20Үшкүзү мынча дээн: „Мен мырыңай чаа өгленип алдым, ынчангаш кээп шыдавас-тыр мен“.

21Чалча эеп келгеш, ээзинге шупту чүвени чугаалаан. Бажың ээзи ынчан ажына бергеш, чалчазыңга мынчаар дужааган: „Хоорайның хамык улуг-

биче кудумчуларын шалыпкын эргий кезээш, бүгү-ле яды, бертик-бежел, согур болгаш аскак-бүскек улусту бээр эдертип эккел“.

²²Чалчазы оон: „Силерниң дужаалыңарны күүсеттим, ынчалза-даа хос олуттар ам-даа бар-дыр“ – деп чугаалаан.

²³Дээрги чалчазынга мынча дээн: „Орук-кокпаларны эргий кезээш, мээң бажыңымны аалчылар дола бээр кылдыр, бүгү-ле душкан улузуңну албадал-биле бээр эккел.

²⁴Сеңээ чугаалап тур мен: баштай чалааным улустуң кайызы-даа ам мээң доюмга келбес“».

Иисустуң өөреникчизи болуру

(Мф. 10:37-38)

²⁵Иисус-биле кады мөөң чон чоруп олурган. Ол чонче эргилип келгеш, мынча дээн:

²⁶«Мени эдерип чоруур дээн, ынчалза-даа ада-иезинге, кадайынга, ажы-төлүнге, ха-дуңмазынга болгаш харын-даа бодунуң амы-тынынга ынаа Меңээ ынаандан артык кижин бар болза, ол Мээң өөреникчим болуп шыдавас.

²⁷Бодунуң белдир-ыяжын чүктөп чорбас база Мени эдерип чорбас кижин Мээң өөреникчим болуп шыдавас.

²⁸Силерниң араңардан бир-ле кижин таңныыл суургазы тудуп аар дээн дижик. Ол баштай олуруп алгаш, тудугну төндүреринге акша-хөрөңгизин четчирин билип алыр дээш, бүгү чарыгдалдарын санавачүвө бе?

²⁹Оон башка, ол кижин суурганың таваан салып алгаш, төндүр тудуп шыдавайн барза, ындызын көргөн бүгү улус:

³⁰„Бо кижин тудугну эгелеп кааш, төндүрер хары чок болду“ – дижиң, ону шоодар болгай.

³¹Азы бир хаан өске хаанга удур дайылдажып үнер дээн дижик. Ол баштай олуруп алгаш, олче 20 000 шериглиг кел чыдар

удурланыкчызынга удур 10 000 шериглиг чаалажып шыдаар-шыдавазын боданмас чүве бе?

³²Бир эвес ооң чаалажыр харыы чок болза, удурланыкчызы ам-даа ырак чорда, тайбың керээзиниң негелделерин билип аары-биле, элчилерин олче чорудар болгай.

³³Силер база боттарыңарда бар бүгү чүведен шак ынчалдыр ойталаваан болзуңарза, Мээң өөреникчилерим болуп шыдавас силер.

³⁴Дус – эки бүдүмел, ынчалза-даа ол ажыг эвес апарза, ооң дуссуун чүнүң-биле дедир эгидерил?

³⁵Ол дус черге чемишчидилге кылдыр безин ажыглаттынмас болгай, ону чүгле үндүр октаары артар. Дыңнаар кулаа бар кижидыңназын!»

Лука 15

Читкен хой дугайында угаадыглыг чугаа

(Мф. 18:12-14)

¹Бир-ле катап бүгү үндүрүг хавырыкчылары болгаш бачыгтыг кижилер Иисусту дыңнаар дээш чыгып келген.

²А фарисейлер болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчылары: «Ол бачыгтыг кижилер-биле харылзажып, оларның-биле кады чемненип олурар-дыр» – деп химиренчип турганнар.

³Ынчаарга Иисус оларга угаадыглыг чугаа чугаалап берген:

⁴«Силерниң араңарга чүс хойлуг кижиди тургаш, оларның бирээзин чидирипкен дижик. Ол тозан тозун ээн одарга арттырып кааш, чиде бергенин тып алгыжеге чедир, ону дилеп чоруппас бе?

⁵А тып алгаш, ону эктинче өөрүшкү-маңнайлыг салып алыр.

⁶Оон бажыңынче аппарат, эш-өөрү болгаш кожаларын кый деп алгаш, оларга: „Өөрүшкүмнү үлежиңер, мен читкен хоюмну тып алдым!“ – дээр.

⁷Силерге чугаалап тур мен: дээрлерге шак-ла ынчаар, амыдыралын өскертири албан эвес „Миннир ужурлуг бачыдым чок“ дээр тозан тос кижиге бодаарга, бачыдын миннип, Бурганче ээлген чаңгыс-ла бачыттыг кижидээш, өөрүшкү улуг болур».

Читкен чоос дугайында угаадыглыг чугаа

⁸«Азы кандыг-бир херээжен он мөңгүн чоостуг тургаш, оларның бирээзин чидирипкен дижик. Ол чырыткызын кыпсып албас бе база, ол чоозун тып алгыжеге чедир, бажың иштин бир кылдыр ширбип, хынамчалыг дилей бербес бе?

⁹А тып алгаш, эш-өөрү болгаш кожаларын кый деп алгаш, оларга: „Өөрүшкүмнү үлежиңер, мен чидирипкен чоозумну тып алдым“ – дээр.

¹⁰Силерге чугаалап тур мен: дээрлерге шак-ла ынчаар, бачыдын миннип, Бурганче ээлген чаңгыс-ла бачыттыг кижидээш, Бурганның төлээлери өөрүүр».

Будалып-читкен оол дугайында угаадыглыг чугаа

¹¹Оон Иисус мынча дээн: «Ийи оолдуг бир кижиде чораан чүве-дир.

¹²Биче оглу ачазынга мынча дээн: „Ачай! Эт-хөреңгивистиң меңээ онаажыр кезээн үзүп берип көр“. Ынчаарга ачазы эт-хөреңгизин оолдарының аразынга үлеп берген.

¹³Үр болбаанда, биче оглу үлүүн дөгerezин садыпкаш, акшазын ап алгаш, ырак чуртче чорупкан. Ол аңаа будалып чурттааш, бодунуң бүгү акша-хөреңгизин төтчеглеп каапкан.

¹⁴Ооң хамык өнчүзүндөн чүү-даа артпаанда, ол чуртка улуг аш эгелээн, оол аштап-түрей берген.

¹⁵Оол барып, демги черниң чурттакчыларының бирээзинге хөлезиленип туруп алган, а ол кижиде аңаа бодунуң шөлүндө хаваннарын каартып каан.

¹⁶Демги оол аштаанындан хаван чеми-биле-даа хырнын долдурарынга белен турган, ынчалза-даа ону безин кым-даа аңаа бербес бооп-тур.

¹⁷Угаан кире бергеш, ол мынча дээн: „Мээң ачам чеже хире хөлезилеттинген чалчалыг ийик, олар шупту хырын быжыы-биле чемненип турар болгай, а мен мында аштап өлүр четтим-не!

¹⁸Ачамга чеде бергеш, аңаа мынча дэйн: ‘Ачай! Мен дээрде Бурганга-даа, силерге-даа удур бачыт үүлгеттим.

¹⁹Мен ам силерниң оглуңар деп ададырынга төлөп чок болу бердим, оода-ла чалчаларыңар бирээзи кылдыр мени хүлээп ап көрүңерем”.

²⁰Оон ачазынче чорупкан. Оглу чоокшулап келбээнде-ле, ачазы ону көрүп кааш, кээргей берип-тир. Ачазы оглунга маңнап чеде бергеш, ону кужактааш, ошкап эгелээн.

²¹Оглу аңаа мынча дээн: „Ачай! Мен дээрде Бурганга-даа, силерге-даа удур бачыт үүлгеттим. Мен ам силерниң оглуңар деп ададырынга төлөп чок болу бердим”.

²²А ачазы бодунуң чалчаларынга мынча дээн: „Эки дээн хепти саадал чокка эккелгеш, ону хепкерип калыңар, ооң холунга билзектен, а будунга идиктен кедириңер.

²³Семиртир азырап каан молдургадан эккелгеш, соп бериңер: ам дой кылып, хөглээр бис.

²⁴Чүге дээрге мээң бо оглум өлүг тургаш, ам дирлип келген-дир, чидип чорааш, ам тыптып келген-дир”. Ынчангаш олар байырлап-дойлап эгелээн.

²⁵Улуг оглу ол өйде шөлге турган, оон чанып кел чыда, бажыңыңа чоокшулап келгеш, ыр-шоор биле танцы-самның шимээнин дыңнап каан.

²⁶Ол чалчаларның бирээзин кый деп алгаш: „Бо чүү болуп турар чүвөл?” – деп айтырган.

²⁷Демгизи аңаа: „Сээң дунмаң чанып кээрге, ачаң семиртир азырап каан молдурга соп берди, чүге дээрге оглу дириг-менди эеп келгендир“ – деп харыылаан.

²⁸Аказы хорадай бергеш, бажыңче кирбес-тир деп бодап алган. Аказы үнүп келгеш: „Кирип көрөм“ – деп дилей берген.

²⁹Ынчалза-даа ол ачазынга мынча деп харыылаан: „Көр даан, ачай, мен силерге мынча чыл дургузунда чалчаңар дег бараан болуп, чугаалаан сөзүңерниң аайындан эртпейн келдим, ынчалза-даа силер меңээ, эш-өөрү-биле кады хөглөп-байырлазын дээш, кажанда-даа өскүс анай безин берип көргөн эвес силер.

³⁰А силерниң бо оглуңар самын-садар херээженнер-биле будалып, эт-хөрөңгичерни төтчөглөп каапкаш чедип кээрге, силер аңаа семиртир азырап каан молдурга соп бердиңер!“

³¹Аказы ынчан аңаа мынча дээн: „Оглум! Сен үргүлчү-ле мээң-биле кады сен, менде бар бүгү чүве сээңи болгай.

³²Сээң бо дунмаңның өлүг тургаш, ам дирлип келгени дээш база чидип чорааш, ам тыптып келгени дээш өөрүп-хөглөвейн, чүү дээш өөрүп-хөглээр бис?!“»

Лука 16

Бай-байлакка хамаарылга кандыг боору

¹А Бодунуң өөреникчилеринге Иисус мынча дээн: «Бир бай кижиниң ажил-агый эргелекчизи ээзиниң эт-хөрөңгизин самчыгдап турар деп сойгалаткан чүве-дир.

²Ээзи эргелекчини кыйгырткаш, аңаа: „Сээң дугайында чүнү дыңнап турарым ол? Бодунуң башкарылган дугайында меңээ харыыдан тут, моон соңгаар бо албан-дужаалга артып каап шыдавас-тыр сен“ – дээн.

³Эргелекчи ынчан мынча деп боданган: „Мен ам чүнү канчаайн? Ээм мени ажылымдан халаар деп барды. Чер казыптар хире күш-шыдалым бар эвес, улустан хайырлал дилээр дээрге, ыядынчыг-дыр.

⁴А, ындыг эвес, мени бо ажилдан үндүрүптерге, улус мени бажыңнарынга хүлээп алыр кылдыр чүнү кылыр ужурлуумну ам-на билип кааптым!“

⁵Ол бодунуң дээргизинге өрелиг бүгү улусту кыйгыртып алгаш, биргизинден айтырган: „Мээң ээмге өрең чежел?“

⁶Демгизи: „Чүс доскаар үс“ – деп харыылаан. Эргелекчи аңаа: „Хол үжүүң алгаш, олургаш, бежен кылдыр дүрген эде бижи“ – дээн.

⁷Оон өскезинден айтырган: „А сээң өрең чежел?“ Оозу: „Чүс шоодай кызыл-тас“ – деп харыылаан. Эргелекчи аңаа: „Хол үжүүң алгаш, сезен деп бижи“ – дээн.

⁸Бузурукчу эргелекчини, ооң тывынгыр чоруу дээш, ээзи безин мактап каан. Ийет, бо делегейниң улузу ажыл-херээн чогудар дээнде, чырыктың ажы-төлүндөн артык тывынгыр болдур ийин.

⁹Силерге чугаалап тур мен: бо делегейге чыып алган эртине-байлаңар ажыглап, боттарыңарга эш-өөрдөн тып алыңар, ынчан бо делегейниң бүгү чүвези төне бээрге, олар силерни мөңгө турар өргээлеринге хүлээп алыр.

¹⁰Хензиг чүвеге шынчы кижиге улуунга база шынчы болур, а хензиг чүвеге шынчы эвес кижиге улуунга база шынчы эвес болур.

¹¹Ынчангаш силерге бо делегейниң эртине-байлаан бүзүрөп болбас чүве болза, алыс шын эртине-байлакты кым силерге бүзүрээрил?

¹²Ол ышкаш силерге өскениң эт-хөреңгизин бүзүрөп болбас чүве болза, бодуңарныын кым силерге бүзүрээрил?

¹³Кандыг-даа чалча ийи дээргиге хары угда бараан бооп шыдавас: чок-ла болза бирээзин көөр хөңнү чок, а өскезинге ынак боор азы

бирээзинге кызып бараан болгаш, өскезин тоовас боор. Силер база Бурганга болгаш акша-мөңгүнге хары угда бараан болуп шыдавас силер».

Бурганның хоойлузу болгаш Дээрниң Чагыргазы

(Мф. 11:12-13)

14Ол бүгүнү акша-мөңгүнге ынак фарисейлер база дыңнаан болгаш, Иисусту кочулап, каттыржып турганнар.

15Ол фарисейлерге мынча дээн: «Силер боттарыңарны өске улус мурнунга чөптүг-шынныг кылдыр көргүзерин оралдажыр-дыр силер, ынчалза-даа Бурган чүректериңерни билир. Кижилерниң үнелиг деп санаар чүвези Бурганның мурнунга чүдек-бужар болур.

16Ыдыктыг хоойлу болгаш медээчилерниң Бижилгелери Иоанның мурнунда-ла бар турган. Ынчаарга Иоанның чедип келген үезинден бээр, Бурганның Чагыргазының дугайында Буянныг Медээни суртаалдап эгелээн, а кижини бүрүзү ол Чагыргаже кирер дээш, чүткүдүп турар-дыр.

17Ындыг-даа болза, ыдыктыг хоойлунуң оода чаңгыс шыйыы күжүн чидирериниң орнунга, дээр биле черниң чок апаары белен!

18Бодунуң кадайындан чарылгаш, өске кадай алган кижини бүрүзү ашак-кадайның шынчы чоруун үрээни ол. А ол ышкаш бодунуң ашаандан чарылган херээженни кадайланып алган кижини база ашак-кадайның шынчы чоруун үрээни ол».

Бай кижини болгаш Лазар

19Иисус улаштыр чугаалаан: «Бир бай кижини турган, ол каас-коя хеп кедип, хүннүң-не өөрүп-байырлап келген.

20А ооң хаалгазының баарыга Лазар деп аттыг, бүгү боду оюлганнап кодурлаан яды кижини чыдар турган.

²¹Ол байның столундан кээп дүшкен аьш-чем артынчызы-биле хырнын дүптээр дээш манап чыдар күжүр чүве-дир. Ыттар безин келгеш, ооң оюлганнаан балыгларын чылгап берип турганнар.

²²Ядыы кижиге өлүп каарга, дээрниң төлээлери ону дээрже – Авраамның чанында хүндүлүг черже алгаш барганнар. Бай кижиге база өлүп каарга, ону орнукшудуп кааннар.

²³Тамыга баргаш, хилинчектенип чыда, ол бай кижиге карактарын өрү хере көрүпкеш, ынаар ыракта Авраамны болгаш ооң чанында олурап Лазарны көрүп каан.

²⁴Бай кижиге ынчан: „Авраам, ачам, мени кээргеп, Лазарны бээр чорудуп көр. Ол салаазының бажын сугга өттүргеш, мээң дылымны шыгытсын. Чүгө дээрге мен бо чалбыш-отка хилинчектенип, ат болдум“ – деп кыйгырган.

²⁵Ынчаарга Авраам мынча деп харыылаан: „Оглукум, сен чуртталганда чүгле эки чүүлдү-ле четтирип чорааныңны сактып келем, а Лазар чүгле багын четтирип келди чоп. Ам кээп, ол мында аргалалын алды, а сен хилинчек көрө бердиң.

²⁶Оон аңгыда сээң-биле бистиң аравыста канчаар-даа аажок ханы оңгар чыдып турар-дыр, ынчангаш кандыг-бир кижиге моон сенче эртер-даа дээш, эртип шыдавас-тыр, ол ышкаш оон база кым-даа бээр эртип шыдавас-тыр“.

²⁷Бай кижиге мынча дээн: „Ынчаарга Лазарны мээң төрелдеримче чорударын сенден дилеп тур мен, ачам.

²⁸Мен беш дуңмалыг кижиге болгай мен, оларның кайызы-даа маңаа кээп, мен ышкаш хилинчектенмезин дээш, Лазар оларны баш бурунгаар сагындырып кагзын“.

²⁹Авраам аңаа: „Оларда Моисей база Бурганның өске-даа медээчилери бар болгай, оларны дыңнап чорзуннар“ – деп харыылаан.

³⁰А бай кижиги мынча дээн: „Чок, Авраам ада, өлгөш, катап дирилген кижилерниң кайы-бирээзи оларга чеде бээр болза, олар ынчан бачыдын минни бээр ийик“.

³¹Ынча дээрге, Авраам: „Бир эвес олар Моисейни база өске-даа медээчилерни дыңналас чүве болза, өлгөн кижилерниң кайы-бирээзи-даа катап дирлип келгеш, оларны бүзүрөтпес-тир ийин“ – деп харыылаан».

Лука 17

Күткүлгелер, өршээл бээри, бүзүрээри база албан-хүлээлге дугайында
(Мф. 18:6-7, 21-22)

¹А Бодунуң өөреникчилеринге Иисус мынча дээн: «Күткүлгелерниң кээри чайлаш чок, ынчалза-даа оларның кээриниң чылдагааны болган кижиги ат болур!

²Бо бичии улустуң кайы-бирээзин бачытче чыгапкан кижиги бар болза, ооң мойнунга дээрбе дажы баглааш, далайже киир октаптары безин ол кижиге оон дээр салым болур ийик.

³Кичээнгейлиг болуңар! Бир эвес эжиң бачыт үүлгедипсе, ону чемелеп чугаала, а бир эвес бачыдын миннир болза, ону өршээ.

⁴А бир эвес ол сеңээ удур хүнде чеди катап буруулуг херек үүлгөткөш, чеди катап дедир келгеш: „Буруулуг-дур мен“ – дээр болза, ону өршээ».

⁵Дээрги Иисустуң элчиннери бир-ле катап Аңаа: «Бүзүреливисти өстүрүп көрүңер» – дээннер.

⁶Дээрги мынча деп харыылаан: «Бир эвес силерде оода-ла горчица үрезини хире бүзүрөл бар болза, силер ынчан бо фиға ыяжыңга: „Дазылыңдан тура тырттылгаш, бодуну далайга солуй олуртувут“ – дээр болзуңарза, ол силерге чагыртыр ийик.

⁷Силерниң бирээңер чер чарып азы хой кадарып хүнзээр чалчалыг дижик. Ол шөлден чанып кээрге, аңаа: „Дүрген кирем, олургаш, чемненип көрөм“ – деп чугаалавас болгай сен.

⁸Оон байтыгай, мынча дээр болгай сен: „Меңээ чемден белетке, оон эде кеттингеш, ижип-чип олурумда, меңээ бараан бол, а ооң соонда бодуң ижип-чип боор сен“.

⁹Айыткан аайыңар-биле бараалгааны дээш, чалчаңарга ооң соонда өөрүп четтиргениң илеретпес-ле болгай сен.

¹⁰Силер база шак ындыг болуңар, „кылыңар“ деп айыткан бүгү чүүлдү кылып каапкаш: „Бис дээрге төлөп чок чалчалар-дыр бис, чүгле хүлээлгевис күүсеткенивис ол-дур“ – деп чугаалаңар».

Экирий берген кеш аарыглыг он киж

¹¹Иисус Иерусалимче углап, Самария биле Галилеяның аразында кызыгаарны дургаар чоруп олурган.

¹²Ол бир-ле суурже кирип кел чыдырда, Ону кеш аарыглыг он киж иткуп алган. Олар элээн ырадыр туруп алгаш,

¹³ыткыр үн-биле кый дей бергеннер: «Иисус, Хайырааты, бисти кээргеп көрүңер!»

¹⁴Оларны көрүп кааш, Ол: «Баргаш, Бурганның бараалгакчыларыңа көстүп калыңар» – дээн. Олар чорупкаш, орук ара арыгланып, экирий бергеннер.

¹⁵Оларның бирээзи экирий бергенин көрүп кааш-ла, Иисусче эглип келгеш, ыткыр үн-биле Бурганны алдаржыдып эгелээн.

¹⁶Ол Иисустуң мурнунче кээп дүшкеш, Аңаа өөрүп четтиргенин илереткен. Ол болза Самария чурттуг киж болган.

¹⁷Иисус мынча деп айтырган: «Арыгланган он киж турган эвес чүве бе? А арткан тозу кайыл?»

¹⁸Бо даштыкы кижиден аңгыда, оларның чаңгызы-даа Бурганны алдаржыдып, ээп келбээни ол бе?»

¹⁹Оон демги кижиге: «Че, чорувут, бүзүрелиң сени экиртип-камгалап каан-дыр» – дээн.

Бурганның Чагыргазының чедип кээри

(Мф. 24:23-28, 37-41)

²⁰Бир-ле катап фарисейлер Иисустан Бурганның Чагыргазы кажан кээрин айтырарга, Ол мынча деп харыылаан: «Бурганның Чагыргазы көскү кылдыр чедип келбес.

²¹Кым-даа: „Ол мында-дыр“ азы: „Ол дуу ында-дыр“ – деп шыдавас, чүге дээрге Бурганның Чагыргазы силерниң араңарда-дыр».

²²Оон Ол Бодунуң өөреникчилеринге мынча дээн: «Кижиге амытан Огунуң оода чаңгыс хүнүн-даа болза аажок көрүксей бээриңер үе чедип кээр, ынчалза-даа көрүп шыдавас силер.

²³Улус силерге: „Ол мында-дыр“ азы „Дуу ында-дыр“ – дижир, ынчалза-даа ынаар барбаңар база сүрүп маңнаваңар.

²⁴Чүге дээрге Кижиге амытан Огунуң чедип кээр хүнүндө, кызаш кынгаш, дээрни бир кыдыындан өске кыдыынга чедир чайынналдыр чырыдыпкан чаңнык дег болур.

²⁵Ынчалза-даа мурнунда Ол хөй хилинчекти көрүп эртер база бо салгалдың улузунга тооп көрдүрбес ужурлуг.

²⁶Нойнуң үезинде ынчаар болуп турганы дег, Кижиге амытан Огунуң чедип кээр хүннеринде база-ла ындыг болур.

²⁷Бажың-хемезинче Нойнуң кире бергени хүнге чедир улус-чон ижип-чип, кадай ап база ашакка барып келген болгай. Оон суг халавы хөме алгаш, оларның шуптузун чок кылып каан ийик чоп.

²⁸Лоттуң үезинде база-ла шак ындыг болган. Кижилер ижип-чип, садыглап-даа, боттары-даа садыг кылып, тарып-олуртуп база тудуг кылып турганнар.

²⁹Ынчалза-даа Лоттуң Содом хоорайны каггаш үнүпкен хүнүндө дээрден оттуг күгүрдөн бүткен чаъс чаггаш, оларның шуптузун чок кылып каан ийик чоп.

³⁰Кижиге амытан Огунуң чедип кээрге, база шак ындыг болур.

³¹Ол хүн боду бажыңының кырында турар, а эт-севи бажың иштинде чыдар кижиде оозун алыры-биле дүшпезин; а шөлге чораан кижиде база ээп чанмазын.

³²Лоттуң кадайын сактып келиңер!

³³Амы-тынын арттырып алыр дээш чүткээн кижиде – амы-тынындан чарлыр, а амы-тынындан чарылган кижиде – амы-тынын кадагалап алыр.

³⁴Силерге чугаалап тур мен: ол дүне ийи кижиде кады удуп чыдырда, оларның бирээзин алгаш баар, а өскезин арттырып каар.

³⁵⁻³⁶Ийи херээжен кады тараа дээрбелеп турар болза, бирээзин алгаш баар, а өскезин арттырып каар».

³⁷Өөреникчилери Иисустан: «Ол каяа болурул, Дээрги?» – деп айтырганнар. «Кайда сек барыл, аңаа сек чиир куштар чыгып кээр» – деп, Иисус харыылаан.

Лука 18

Дулгуюк кадай болгаш шииткекчи дугайында угаадыглыг чугаа

¹Өөреникчилериниң үргүлчү мөргүүр болгаш идегелин чидирбес ужурлуун көргүзөр дээш, Иисус оларга угаадыглыг чугаа чугаалап берген.

²Ол мынча дээн: «Бир-ле хоорайга Бургандан-даа кортпас, улустан-даа ыятпас шииткекчи турган.

³Ол-ла хоорайга бир дулгуюк кадай чурттап чораан. Ол шииткекчиге үргүлчү кээп: „Чөптүг шииткел үндүрүп, мени хомудаткан кижиден камгалап көрүңер“ – деп дилеп шаг болган чүве-дир.

⁴Ынчаарга шииткекчи элээн үр ынаваан. Ынчалза-даа адак соонда ол мынча деп боданган: „Мен Бургандан-даа кортпас, улустан-даа ыятпас болзумзажок,

⁵Бо дулгуюк кадай меңээ амыр-дыш бербестеди. Моон соңгаар мээң кулаам коңгалап, кээп-ле турбазын дээш, ооң чаргызын үзүп берейн адырам“».

⁶Оон Дээрги Иисус мынча дээн: «Арын-нүүр чок шииткекчиниң чүнү чугаалаанын дыңнап тур силер бе?»

⁷А Бурган Олче дүн-хүн дивейн кыйгы салган, Бодунуң шилип алган улузун канчап камгалавас чүвөл? Ол харызын саададыр деп бе?

⁸Бурган оларны доп-дораан камгалаарын Мен силерге чугаалап тур мен. Ындыг-даа болза, Кижиге амытан Оглу эеп келгеш, чер кырындан ындыг бүзүрелди тывар ирги бе?»

Фарисейлер болгаш үндүрүг хавырыкчыларының дугайында угаадыглыг чугаа

⁹Боттары чөптүг-шынныг дээрзинге бүзүрээр, а өскелерни куду көрүп чоруур чамдык улуска Иисус дараазында угаадыглыг чугааны чугаалап берген:

¹⁰«Бирээзи фарисей, а өскези үндүрүг хавырыкчызы болур ийи кижиге мөргүүрү-биле Бурганның өргээзинче кирип келген.

¹¹Фарисей аңгы туруп алгаш, тейлеп эгелээн: „Бурганым, мээң өске улус дег: дээрбечилер, арын-нүүр чоктар дег, самырааннар азы оода-ла бо үндүрүг хавырыкчызы дег болбааным дээш, Сеңээ өөрүп четтирдим.

¹²Мен чеди хонук дургузунда ийи катап шээрленип, ап турар бүгү олча-ажыымның оннуң бир кезиин Сеңээ берип турар-дыр мен“.

¹³А үндүрүг хавырыкчызы ырадыр туруп алгаш, дээрже карактарын көдүрерин безин диттип чадаан, а чүгле бодунга чөгенген хевирлиг хөрөөн шанчып: „Бурганым, бачыттыг меңээ өршээлиң көргүс“ – дээн.

¹⁴Бо кижиге бажыңынче чанарда, фарисейге көөрдө, Бурганга агартырып алганын силерге чугаалап тур мен. Бодун өрү көрдүнер кижиге бүрүзү дора көрдүрер, а бодун дора көргөн кижиге бүрүзү өрү көдүртүр».

Иисус болгаш бичии уруглар

(Мф. 19:13-15; Мк. 10:13-16)

¹⁵Иисус оларга холу-биле дегзин дээш, улус Аңаа бичии уругларын эккеп турган. А өөреникчилери, ону көргөш, оларны эрттирбейн турганнар.

¹⁶Ынчалза-даа Иисус бичии уругларны Бодунче кый деп алгаш, мынча дээн: «Чаш уруглар Меңээ кээп турзун, оларга шаптыктап, эртерин хоруваңар! Чүге дээрге Бурганның Чагыргазы олар ышкаш улустуу боор.

¹⁷Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: Бурганның Чагыргазын чаш төл дег кылдыр хүлээп албас кижин канчап-даа ынаар кирбес».

Иисус болгаш бай кижин

(Мф. 19:16-30; Мк. 10:17-31)

¹⁸Бир дарга кижин Иисустан: «Буяннын Башкы! Мөңгө амыдыралды алып дизимзе, мен чүнү кылыын?» – деп айтырган.

¹⁹Иисус аңаа мынча дээн: «Мени чүге буяннын деп адап тур сен? Чүгле чаңгыс Бургандан өске, кым-даа буяннын эвес.

²⁰Ооң айтышкыннарын билир болгай сен: *кады чурттаан эжиңге өскерилбе, кижин өлүрбө, оорлава, мегелеп херечиле, ада-иенни хүндүлөп чор».*

²¹Демгизи: «Мен ол бүгүнү бичиимден-не сагып келдим» – дээн.

²²Ону дыңнааш, Иисус аңаа мынча дээн: «Сенде ам-даа бир чүүл четпейн турар-дыр: бодунда бар бүгү чүвени садыпкаш, акшазын ядыыларга үлөп беривит, ынчан дээрлерге эртине-байлактыг боор сен. Оон чедип келгеш, Мени эдерип чорувут».

²³Дарга ону дыңнааш, аажок муңгарай берген, чүге дээрге ол кедергей бай кижин чүве-дир.

²⁴Иисус ооң муңгарай бергенин көргөш, мынча дээн: «Бай-шыдалдыг улустуң Бурганның Чагыргазынче кирери дыка-ла берге!

²⁵Бай кижиниң Бурганның Чагыргазынче киреринден тевениң ине үдүн өттүр эрте бээри белен».

²⁶Ону дыңнаан улус: «Ынчаарга камгалалды кым ап шыдаарл?!» – деп айтырган.

²⁷Иисус: «Улуска болдунмас чүвени Бурган кылып шыдаар» – деп харыылаан.

²⁸Пётр ынчан: «Көрүңер даан, бис хамык бар чүвевисти каапкаш, Силерни эдерип чоруптувус» – дээн.

²⁹⁻³⁰Иисус оларга: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: Бурганның Чагыргазы дээш, бодунуң өг-бүлезин: ада-иезин, акы-дуңмазын, алган кадайын азы ажы-төлүн каапкаш барган кижини бо үдеги амыдыралында оон оранчок хөйүнү, а келир үеде – мөңгө амыдыралды алыр» – деп харыылаан.

Иисустуң Бодунуң өлүмүнүң дугайында үшкү удаа чугаалааны

(Мф. 20:17-19; Мк. 10:32-34)

³¹Бодунуң он ийи элчинин кый деп алгаш, Иисус оларга мынча дээн: «Дыңнаңар, Иерусалимче чоокшулап бар чыдыр бис, Кижини амытан Огунуң дугайында Бурганның медээчилери дамчыштыр бижээн бүгү чүве аңаа боттаныр-дыр.

³²Ону өске чоннар улузунга тудуп бериптер, олар Ону дорамчылап-бастыр, бак сөглээр база Олче дүкпүрүп-каккыраар.

³³Ону эттеп-согар база өлүрүп каар. Ынчалза-даа үшкү хүнде Ол катап дирлип кээр».

³⁴Ындыг-даа болза, өөреникчилери бо бүгүден чүнү-даа билбээннер, чүге дээрге Иисустуң чугаазының утказын олардан чажырып каан болган.

Согур яды кижини экирткени

(Мф. 20:29-34; Мк. 10:46-52)

³⁵Иисус Иерихон хоорайже чоокшулап кээрге, орук кыдыынга бир согур кижини хайырлал диленип олурган чүве-дир.

³⁶Ооң чаны-биле мөөң чон шуужуп эртип турарын дыңнап кааш, ол чүү болуп турарын айтырган.

³⁷Олар аңаа: «Назарет чурттуг Иисус эртип бар чор» – деп харыылааннар.

³⁸Согур кижии ынчан: «Давидтиң Оглу, Иисус! Мени кээргең көрүңер!» – деп алгырып үнген.

³⁹Мурнунга чоруп олурган улус аңаа: «Ыттава!» – дижип турган, ынчалза-даа согур кижии улам ыткыр кышкырган: «Давидтиң Оглу! Мени кээргеңерем!»

⁴⁰Иисус тура дүшкеш, ол кижини эңкээрин дужааган. Демгизи чедип кээрге, Ол оон:

⁴¹«Менден чүнү күзеп тур сен? Чүнү кылып берейн?» – деп айтырган. Ол кижии: «Дээрги, карактарым көре берген болза!» – деп харыылаан.

⁴²Иисус аңаа мынча дээн: «Карактарың көре берзин! Бүзүрелиң сени экиртип-камгалап кагды!»

⁴³Согур кижиниң карактары ол-ла дораан көре берген. Ол Бурганны алдаржытпышаан, Иисусту эдерип чорупкан. А бүгү чон, ону көргөш, Бурганны алгап-мактап турган.

Лука 19

Үндүрүг хавырыкчызы Закхей

¹Иисус Иерихон хоорайны таварты эртип бар чыткан.

²Аңаа Закхей деп аттыг, үндүрүг хавырыкчыларының даргазы болуп бай-шыдалдыг кижии турган.

³Закхей келген улустуң кайызы Иисус боорун билип алыксаан, ынчалза-даа улус артындан Ону көрүп чадап каан, чүгө дээрге дурт-сыны чолдак кижии чүве-дир.

⁴Закхей ынчан мурнунче эрте чүгүргөш, Иисусту көөрү-биле фи́га ы́жынче үне берген, чүге дээрге Ол ооң баарында орук-биле эртер ужурлуг болган.

⁵Иисус ол черге чедип келгөш, өрү көргөш, Закхейге мынча дээн: «Закхей, дүрген бээр дүш, Мен бөгүн сээң бажыңыңга доктаар ужурлуг мен».

⁶Закхей далаш-биле дүжүп келгөш, Ону бодунуң бажыңыңга өөрүшкү-маңнайлыг уткуп-хүлээп алган.

⁷Ол бүгүнү көрүп турган шупту улус таарзынмайн: «Иисус бачыттыг кижиниң бажыңыңга аалчы болду!» – деп химиренчип эгелээн.

⁸А Закхей туруп келгөш, Дээрги Иисуска: «Дээрги! Азап тур мен: эт-хөреңгимниң чартыын ам ядыларга үлеп бериптейн, а бир эвес кандыг-бир кижиден артыкка мегелеп алган болзумза, оон дөрт катап хөйнү дедир эгидип берейн!» – дээн.

⁹Иисус мынча дээн: «Камгалал бөгүн бо бажыңда келген-дир; бо кижиде база Авраамның үре-салгалы болуру чөп-түр!»

¹⁰А Кижиде амытан Оглу читкен чүвени тып алып база камгалаар дээш келген болгай».

Он чоос дугайында угаадыглыг чугаа

(Мф. 25:14-30)

¹¹Ону дыңнап турган улуска Иисус аңаа улаштыр бир угаадыглыг чугаа чугаалап берген. Чүге дээрге Ол Иерусалимге чоокшулап келген турган боорга, улус Бурганның Чагыргагы удавас дүжүп кээр деп манап турган чүве-дир.

¹²Иисус мынча дээн: «Бир ызыгууртан кижиде ырак чурт четкеш кээр деп барган. Ол аңаа хаан дүжүлгезин ап алгаш, оон дедир чанып кээр сорулгалыг турган.»

13Чоруур бетинде, ол бодунуң он чалчазын келдирткеш, оларга он алдын чоос үлөп бергеш: „Бо акшаны мен келгижемге чедир саарылгага киириштирип, ажыглаңар“ – дээн.

14А албаты чон ону көөр хөңнү чок болгаш, демги ырак чуртка баргаш: „Ол кижиниң биске хаан болурун күзевейн тур бис“ – деп сөс чедирзиннер дээш, ооң соондан элчилер чорудупканнар.

15А ол кижидөмөй-ле чуртунуң хааны апаргаш, эеп чанып келген. Оларның кандыг ажык-орулга алганын билип алыры-биле, демги акша берген чалчаларын ол келдиртип-тир.

16Бирги чалча чедип келгеш: „Дээрги, бир чоозуңарны он чедир өстүрүп алдым“ – дээн.

17Ээзи ону мактап каан: „Эр хей! Эки чалча-дыр сен. Бичии чүвеге безин шынчы болганың дээш, ам он хоорайны эргелеп-башкаар сен“.

18Ийиги чалча чедип келгеш: „Дээрги, бир чоозуңарны беш чедир өстүрүп алдым“ – дээн.

19Ээзи аңаа мынча дээн: „Сен база беш хоорайны эргелеп-башкаар сен“.

20Өске бир чалча чедип келгеш: „Дээрги, бир чоозуңар бо-дур, мен ону аржыылга ораап алгаш, шыгжап чыттым.“

21Чүге дээрге силерден корттум: каржы-хажагай кижиле болгай силер: салып кагбаан-даа чүвеңерни ап алыр, тарып кагбаан-даа чүвеңерни ажаап алыр“ – дээн.

22Ээзи ынчан мынча дээн: „Бодунуң аксы-сөзүң аайы-биле сени шиидер мен, сөлгүжок бак чалча! Сен мени каржы-хажагай, салып кагбаан-даа чүвезин ап алыр, тарып кагбаан-даа чүвезин ажаап алыр кижидээрин билир турдуң де?!

23Ынчаарга акшамны саарылгаже чүге киирбээниң ол? Мен чедип келгеш, орулгазын алгай-ла мен!“

²⁴Оон чанынга турган улуска ээ: „Ооң бир чоозун алгаш, он чоос ажилдап алган кижиге бериптиңер“ – дээн.

²⁵Ынчалза-даа олар аңаа: „Дээрги, демги кижиде ол чокка-ла он чоос бар-дыр“ – дээннер.

²⁶Хаан мынча деп харыылаан: „Силерге чугаалап тур мен: чүвези бар кижиге оон-даа немей бээр, а чүвези чок кижиниң бичии бар чүвезин безин хунаап алыр.

²⁷А мээң оларга хаан болурумну күзевейн турган дайзыннарымны бээр эккелгеш, көрүп турумда, узуткап калыңар“».

Иисустуң Иерусалимче байырлалдыг моорлап киргени

(Мф. 21:1-11; Мк. 11:1-11; Ин. 12:12-19)

²⁸Ону чугаалап дооскаш, Иисус Иерусалимче оруун уламчылап чорупкан.

²⁹Елеон дааның чанында турар Виффагия биле Вифания суурларга чоокшулап келгеш, Ол Бодунуң ийи өөреникчизин бурунгаар айбылапкаш, мынча дээн:

³⁰«Мурнуңарда чыдар суурже барыңар. Ынаар кире бергеш, кымның-даа мынчага дээр мунуп көрбээни аныяк элчигенни баглап каан турарын көрүп каар силер. Ону чешкеш, бээр эккелиңер.

³¹Бир эвес кандыг-бир кижиге силерден: „Элчигенни чүге чеже бердиңер?“ – деп айтырар болза, аңаа: „Ол Дээргиге херек апарды“ – дээр силер».

³²Айбыга барганнар чорупкаш, бүгү чүвени Иисустуң чугаалааны дег кылдыр тып алганнар.

³³Олар аныяк элчигенни чежип турда, ооң ээлери: «Элчигенни чүге чеже бердиңер?» – деп айтырганнар.

³⁴Олар: «Ол Дээргиге херек апарды» – деп харыылааннар.

³⁵Олар элчигенни эккелгеш, боттарының хевин чонактай салгылааш, Иисусту олуртупканнар.

³⁶Оон Ол Иерусалимче бар чыдырда, улус хептерин орук дургаар Ооң мурнунга чадып берип чораан.

³⁷Иисус Елеон даандан бадар кудургайга чедип кээрге, чыылган хөй өөреникчилер көргени кайгамчык чүүлдер дээш, Бурганны өөрүшкү-маңнайлы-биле ыткыр алдаржыдып эгелээннер:

³⁸ «Дээрги-Чаяакчының өмүнээзинден кел чыдар Хаан алгадып-йөрээтсин! Дээрге амыр-тайбың доктаазын, өрү дээрге Бурганга алдар!»

³⁹Чон аразынга турган чамдык фарисейлер Иисуска: «Башкы, өөреникчилериңерни соксадып көрүңер!» – дээннер.

⁴⁰А Ол: «Олар ытташпайн баар болза, даштар алгыржып эгелээрин силерге чугаалап тур мен» – деп харыылаан.

⁴¹Хоорайга чедип келгеш, ону көрүп тура, Иисус ооң ажыын ажып ыглап,

⁴²мынча дээн: «О, сен оода-ла бөгүн чүү чүве сеңээ амыр-тайбың эккээрин билген болзуңза! Ынчалза-даа ону ам сээң карактарыңга ажытпаан-дыр.

⁴³Чүге дээрге дайзыннарыңның сени долгандыр оңгуланып-быжыглангаш, сени бүзээлээри база сенче бүгү чүктерден халдаары хүннер чедип кээр.

⁴⁴Олар сени тавааңга чедир үреп-бускаш, чурттакчыларыңны ханаларың иштинге кырып каар. Олар сени хүл-далган кылдыр чылча базар, чүге дээрге Бурганның сеңээ камгалал саналдап келген үезин билбейн эрттирипкен-дир сен».

Иисустуң садыгжыларны Бурганның өргээзинден үндүр ойлатканы

(Мф. 21:12-17; Мк. 11:15-19; Ин. 2:13-22)

⁴⁵Иисус оон Бурганның өргээзинге кирип келгеш, ында садыг-наймаа кылган улусту үндүр сывыртап, оларга:

⁴⁶«Бижилгеде: „Мээң өргээм мөргүл өргээзи болзун“ – деп бижиттинген болгай, а силер ону дээрбечилер уязы кылып алган-дыр силер!» – деп турган.

⁴⁷Бурганның өргээзинге Иисус хүннүң-не улусту өөредип турган. А Бурганның дээди бараалгакчылары, ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш чоннуң баштыңнары Ону өлүрүп каар эптиг өй манап турганнар.

⁴⁸Ындыг-даа болза, олар ону канчаар кылыр аайын тыппааннар, чүгө дээрге бүгү чон Иисустуң чаңгыс-даа сөзүн эрттирбезин кызып, туда дыңнааш турар болган.

Лука 20

Иисустуң эрге-чагыргазының дугайында айтырыг

(Мф. 21:23-27; Мк. 11:27-33)

¹Оон Иисус бир-ле катап Бурганның өргээзинге чонну өөредип, Буянныг Медээни оларга медеглеп турда, Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчылары чоннуң баштыңнары-биле кады Аңаа чедип келгеш:

²«Биске чугаала! Сен бо бүгүнү кандыг эрге-чагырга-биле кылып тур сен? Сеңээ ол эрге-чагырганы кым берди?» – дээннер.

³Иисус мынча деп харыылаан: «Мен база силерден бир чүве айтырайн, харыылаңарам:

⁴Иоанның сугже сугар эргези Бургандан келген бе азы кижилерден бе?»

⁵Олар аразында сүмележи бергеннер: «Бир эвес бис: „Бургандан“ – дээр болзувусса, Ол: „Ынчаарга силер чүгө Иоаннга бүзүрөвээниңер ол?“ – дээр болгай.

⁶А бир эвес: „Кижилерден“ – дээр болзувусса, шупту улус бисти даштар-биле соккулап кааптар, чүгө дээрге олар Иоанны Бурганның медээчизи деп санаар болгай».

⁷Ынчангаш: «Кымдан дээрзин билбес бис» – деп харыылааннар.

⁸Иисус оларга мынча дээн: «Мен база бо бүгүнү кандыг эрге-чагырга-биле кылып турарымны силерге чугаалавас мен».

Виноград шөлүнүң ээзиниң дугайында угаадыглыг чугаа
(Мф. 21:33-46; Мк. 12:1-12)

⁹Оон Иисус чонга мындыг угаадыглыг чугаа чугаалап эгелээн: «Бир кижини виноград шөлү тарып алгаш, оозун виноград ажаакчыларынга ачыладып кааш, боду үр үе дургузунда өске чуртче чоруй барган.

¹⁰Виноград ажаап аар үе-даа келген. Ажаакчылар дүжүттүң аңаа хамааржыр кезин берзиннер дээш, демги ээ кижин оларже чалчазын чорудупкан. Ынчалза-даа виноград ажаакчылары ону эттеп-эттеп, хол куруг дедир ойладыпканнар.

¹¹Ол ынчан база бир чалчазын ыткан. Ынчалза-даа олар ону база эттеп-эттеп, чүнү-даа бербейн, дорамчылалдыг сывыртапканнар.

¹²Оон ол кижин үшкү чалчазын база ыткан. Ынчалза-даа олар ону кемдедир эттээш, виноград тараан шөлден үндүр октапканнар.

¹³Шөлдүң ээзи ынчан мынча дээн: „Чүнү канчаар кижин боор мен? Ынак оглумну чорудуп көрейн, канчап билир, оода-ла ону хүндүлөп көөрлери чадавас“.

¹⁴Ынчалза-даа виноград ажаакчылары ооң оглун көргөш, аразында мынча деп шиитпирлээннер: „Бо-даа салгакчызы-дыр! Онун өлүрүп каапсывысса, ооң өнчүзү бисти апаар“.

¹⁵Олар ону виноград шөлүндөн үндүр бергеш, өлүрүп каапканнар. Ол бүгүнүң соонда виноград шөлүнүң ээзи оларны канчап кааптарыл?

¹⁶Ол чедип келгеш, виноград ажаакчыларын өлүрүп кааптар, а виноград шөлүн өске улуска бериптер». Иисусту дыңнап турган улус: «Ындыг чүве болбас болзун!» – дээннер.

¹⁷Ынчалза-даа Иисус оларже көрнүп келгеш, мынча дээн: «Ынчаарга Бижилгеде: „Тудугжуларның херекчок дээш, октапкан дажы эң чугула даш апарган“ – дээн сөстөр чүнү көргүскен деп?

18Кым ол дашче кээп дүжерил, чуурулдур ужуп аар, а кымче ол даш кээп дүжерил, ону чылча базып каар».

Императорга бээр үндүрүг дугайында

(Мф. 22:15-22; Мк. 12:13-17)

19Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчылары ол угаадыглыг чугаа оларның дугайында дээрзин билгеш, Иисусту ол-ла дораан тудуп хоругдаар арга дилей бергеннер, ынчалза-даа чондан кортканнар.

20Ынчангаш олар Иисусту кичээнгейлиг хайгааравышаан, Ооң бир-ле сөзүңге сылдаглап тудуп алгаш, Римден олурткан чагырыкчының эргезинге хүлээдип бээр сорулга-биле ак сеткилдиг улус болуп баажыланган авыяс кижилерни Олче ыдып турганнар.

21Олар Иисустан мынча деп айтырган: «Башкы, бистиң билиривис-биле, Силер чөптүг шынны чугаалап база аңаа өөредип турар болгай силер. Кижилерни ылгай көрбейн, Бурганның алыс шын оруунга өөредир-дир силер.

22Ынчаарга императорга үндүрүг төлээр ужурлуг бис бе азы чок бе?»

23Иисус оларның кара сагыштыын билгеш:

24«Меңээ мөңгүн чоостан көргүзүңерем: ында кымның чурук-дүрзүзү база кымның ады бар-дыр?» – деп айтырган. Олар: «Императорнуң» – деп харыылааннар.

25Иисус оларга мынча дээн: «Ынчаарга императорга – императорнуун, а Бурганга – Бурганныын бериңер».

26Олар Иисусту чон мурнунга Ооң чугаалаан чүвезинге сылдаглап, холга кирип чадап кааннар. Ооң харыызын кайгааш, оларның аксы хак дээн.

Өлүглер аразындан катап дирлириниң дугайында

(Мф. 22:23-33; Мк. 12:18-27)

²⁷Ооң соонда «Өлген улус катап дирилбес» деп бадыткаар саддукейлерниң чамдыызы Иисуска чедип келгеш, айтырыг салган:

²⁸«Башкы! Моисей биске мынча деп бижээн болгай: „Бир эвес кадайлыг кижиге ажы-төл чок тургаш, өлү бээр болза, ооң дуңмазы дулгуяк чаавазы-биле өгленип алыр база ооң-биле бодунуң өлген акызының үре-салгалын үспес ужурлуг“.

²⁹Ындыг болза, чеди алышкы чораан дижик. Биргизи кадайланып алгаш, ажы-төл чок өлүп калган.

³⁰⁻³¹Ооң ол кадайын ийигизи, ооң соонда үшкүзү дээш-ле, улаштыр шуптузу ап келгеш, чеделээн ажы-төл арттырбайн, өлү бергеннер.

³²Адак соонда кадай база өлүп калган.

³³Хамык өлген улус катап дирлип кээрге, ол ам кымның кадайы боорул? Алышкылар ону чедээлээн кадайланып чораан болгай».

³⁴Иисус мынча деп харыылаан: «Бо делегейде ам чурттаан улус кадай ап база ашакка барып турар-дыр.

³⁵А келир үеде өлүглер аразындан катап дирлиринге база чаа амыдыралдыг болурунга төлептиг улус кадай-даа албас база ашакка-даа барбас.

³⁶Чаа амыдыралынга олар дээрниң төлээлеринге дөмей апарып, өлүг тын чок болурлар. Олар Бурганның ажы-төлү апаарлар, чүге дээрге өлгөш, катап дирилген-дирлер.

³⁷Моисей хып турар чадаң ыяшка Дээрги-Чаяакчыга таваржы бергеш, Ону Авраамның Бурганы, Исаактың Бурганы болгаш Иаковтуң Бурганы деп адааш, өлген улустуң катап дирлири ылаптыг дээрзин ооң-биле көргүскен болгай.

³⁸Бурган – өлүглерниң эвес, а дириглерниң Бурганы-дыр! Бурганга хамааржыр бүгү улус дириг-дир!»

³⁹Ном-хоойлу тайылбырлакчыларының чамдызы: «Башкы, Силер эки харыы бердиңер!» – деп харыылааннар.

⁴⁰Ооң соонда кым-даа Оон кандыг-бир чүве айтырарындан дидинмээн.

Давидтиң Оглунуң дугайында

(Мф. 22:41-46; Мк. 12:35-40)

⁴¹Оон Иисус оларга мынча дээн: «Улус чүге Бурганның шилип алган Христозун „Давидтиң Оглу-дур“ дижирил?

⁴²⁻⁴³Давид боду Ыдыктыг ырлар номунда мынча деп турар болгай: „Дээрги-Чаяакчы мээң Дээргимге мынча дээн:

‘Дайзыннарыңны буттарың адаанга эккеп салбаан шаамда, Мээң оң таламга олур’“ .

⁴⁴Бир-тээ Давид Ону Дээргим деп адаан болганда, Христос канчап Давидтиң оглу болурул?»

⁴⁵Бүгү чон дыңнап турда, Ол Бодунуң өөреникчилеринге мынча дээн:

⁴⁶«Ном-хоойлу тайылбырлакчыларындан кичээнип чоруңар. Олар каас-коя тоннар кедеринге база улус чыылган шөлдерге хүндүледиринге ынак, синагогаларга база найыр-дойларга эң хүндүткелдиг черлерге саадаарынга ынак болгайлар.

⁴⁷Олар дулгуяк херээженнерниң эт-хөреңгизин сыырыпкаш, ооң соонда арын чаап үр мөргүүрлер. Ындыгларны эң-не шыңгыы кеземче манап турар».

Лука 21

Дулгуяк кадайның өргүлү

(Мк. 12:41-44)

¹Иисус ыңай-бээр көрүнгөш, Бурганның өргээзиниң акша-мөңгүн чыыр аптаразынче өргүлдери салып турган бай улусту көрүп каан.

²Ийи эң үүрмек чоос салып чыткан яды дулгуяк кадайны база көрүп каан.

³Ол мынча дээн: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен, бо яды дулгуяк херээжен шупту улустан хөйнү салды.

⁴Чүгө дээрге шупту улус боттарының артыкшылдыг байындан Бурганга өргүл салып турду, а ол, ындыг яды хирезинде, бодунуң амыдыраарыңа херек бүгү кошкулун салып кагды».

Бадыткал демдектери болгаш истеп-сүрүүшкүннөр

(Мф. 24:1-14; Мк. 13:1-13)

⁵Чамдык улус Бурганның өргээзиниң дугайында, ооң кайы хире чараш даштар болгаш Бурганга өргүп салган белектер-биле каастаттынганының дугайында чугаалажы бергеннер. Ынчалза-даа Иисус мынча дээн:

⁶«Силерниң мында магадап көрүп турарыңар бүгү чүвени шуптузун үрегдеп-бузуп кааптар. Маңаа туружундан шимчевээн даш безин артпас – ындыг үе чедип кээр».

⁷Иисустан мынча деп айтырганнар: «Башкы, а ол бүгү кажан болу бээрил? Ук болуушкуннар чоокшулап келгениниң кандыг бадыткал демдектери турарыл?»

⁸Ол мынча деп харыылаан: «Силерни дуурайлап кааптарыңдан кичээниңер, Мээң адым тудуп: „Христос – мен-дир мен“ – деп база „Ол үе келген-дир“ – дижип, хөй кижичедип кээр. Оларны эдере бербеңер.

⁹А дайын-чаалар болгаш үймээн-хөлзээзиннер дугайында дыңнааш, кортпаңар, баштай ол бүгү болур ужурлуг, ынчалза-даа бүгү чүвениң ылап төнчүзү ындыг дораан келбес».

¹⁰Оон Ол улаштыр мынча дээн: «Бир чонче өске чон база күрүнеже күрүне халдай бээр.

¹¹Күштүг чер шимчээшкиннери, чер болганга аш-чут, аарыг-аржык, коргунчуг болуушкуннар болгаш дээрден келген өндүр улуг, кайгамчык демдектер болгулаар.

¹²Ынчалза-даа ол бүгү болур бетинде, силерни тудуп хоругдап, истеп-сүрүп эгелээр. Мээң адым дээш, силерни хааннар болгаш чагырыкчыларның холунга тудуп берип, синагогаларга шиидип, кара-бажыңнарже киир октап эгелээр.

¹³Ынчан силерге Мээң дугайымда херечилээр арга тыптып кээр.

¹⁴Ынчангаш боттарыңарны камгалаары-биле чүнү чугаалаарыл деп, баш бурунгаар ажаанзыраваңар.

¹⁵Чүге дээрге Мен силерге удурланыкчыларыңарның кайызы-даа удур туржуп база чаргылдажып шыдавазы чечен дыл болгаш мерген угаанны бээр мен.

¹⁶Ада-иеңер-даа, акы-дуңмаңар-даа, дөргүл-төрелиңер-даа, эш-өөрүңер-даа силерге өскерли бээр, харын-даа силерниң чамдыыңарны өлүрүп каар.

¹⁷Мээң адым ужун бүгү улус силерни көөр хөңнү чок апаар.

¹⁸Ынчалза-даа бажыңардан чаңгыс дүк безин кээп дүжүп читпес.

¹⁹Ол бүгүнү шыдажып эртер болзуңарза, амы-тыныңарны камгалап алыр силер».

Иерусалимниң буурап дүжериңиң дугайында

(Мф. 24:15-21; Мк. 13:14-19)

²⁰«Иерусалимни аг-шериг бүзээлеп алган турарын көрүп кагзыңарза, ооң буурап дүжери удавас дээрзин билип алыңар.

²¹Ынчан Иудеяда чурттаан улус дагларже дезипсин; а хоорайның бодунда турар улус оон үнүп чорупсун; а чоок-кавы суурларга турган улус хоорайже дедир барбазын.

²²Чүге дээрге Бижилгеде бижиттинген бүгү чүвениң боттаныр ужурлуу кеземче үезиниң келгени ол-дур.

²³Ол үеде иштиг-сааттыг болгаш эмер чаш уруг-дарыглыг улус ат болур! Бүгү чуртту улуг айыыл-халап хөме алыр, бо чонну Бурганның килеңи таварыыр.

²⁴Улустуң чамдыызы хылыштың чидиг бажындан калыр, а чамдыызын өске чоннарже тудуп алгаш баар. Өске чоннар улузунуң тергиидээр үези төнгүжеге чедир, олар Иерусалимни таптай базып кээр».

Кижиг амытан Оггунуң чедип кээри

(Мф. 24:29-31; Мк. 13:24-27)

²⁵«Хүнге, айга болгаш сылдыстарга кайгамчык демдектер көстүр, а далайның шимээрге, хөлзээринден аймаараан чоннар чер кырынга сүрээдеп, мөгүдей бээрлер.

²⁶Чер бөмбүрзээнче кел чыдар айыыл-халапты манааш, корткан улустуң тыны үстүп эгелээр, чүге дээрге дээрниң аг-шерии сириңейнип, божаңнай бээр.

²⁷Олар ынчан улуг күчү-күжү-биле база өндүр чырыы-биле *булут кырлап кел чыдар Кижиг амытан Оггун* көрүп каарлар.

²⁸А ол бүгү боттанып эгелээрге, саң дорт туруп алгаш, баштарыңар өрү көдүрүңер, чүге дээрге хосталгаңар чоокшулап келген-дир».

Фига ыяжының чижээ-биле кичээндириг

(Мф. 24:32-35; Мк. 13:28-31)

²⁹Оон Иисус оларга угаадыглыг чугаа чугаалаан: «Фига ыяжынче база шупту-ла өске ыяштарже топтап көрүңер даан:

³⁰оларның бүрүлери частып эгелээрге, чай удавас дээрзин эндевес болгай силер.

³¹Шак ынчалдыр, ол бүгүнүң боттанып эгелээнин көрүп кагзыңарза, Бурганның Чагыргазы чоокшулап келгенин билип алыңар.

³²Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: ол бүгү чүве боттанмаан шаанда, бо салгалдың улузу өлүп читпес.

³³Дээр биле чер эстип-хайлы бээр, а Мээң сөстөрүм эстип-хайлы бербес».

Удувайн, белен болуңар

³⁴⁻³⁵«Оваарымчалыг болуңар: силерниң чүректериңер үен-даян хөглээшкинге, арагалаашкынга болгаш амыдыралдың

сагышсыралдарыңа алзып, дашталбазын база ол хүн хенертен, какпа дег, кырыңарга келбезин. Чүге дээрге ол хүн чер кырын ээлей чурттаан бүгү улуска чедип кээр.

³⁶Ынчангаш бо бүгү кел чыдар айыыл-халаптардан чайлай бээр харыктыг болур дээш база Кижин амытан Оглуңун мурнунга бараалгаар дээш, үргүлчү серемчилелдиг болуңар, а ол ышкаш мөргүңер».

³⁷Иисус хүннүң-не Бурганның өргээзинге өөредип турган, а кежээ дүжерге, Елеон даанче чоруткаш, аңаа хонуп ап турган.

³⁸А бүгү чон Ону дыңнаары-биле даң бажында-ла Бурганның өргээзинге чыгып кээр болган.

Лука 22

Иисуска удур сүлчээ

(Мф. 26:1-5, 14-16; Мк. 14:1-2, 10-11; Ин. 11:45-53)

¹ Хаарган далганнар байырлалы (азы Хосталыышкын байырлалы) чоокшулап олурган.

²Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчылары чондан коргуп турганнар, ынчангаш Иисусту чажыды-биле өлүрүп каар эптиг арга дилей бергеннер.

³ Эрлик ынчан он ийи элчинниң бирээзи болур Искариот деп адаткан Иудаже кире берген.

⁴Оон Иуда Иисусту оларга канчаар садыптарын дугуржуп алып дээш, Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш Бурганның өргээзиниң таңныылдар даргаларыңа чеде берген.

⁵Олар амырай берип, Иудага акша төлээрин аазааннар.

⁶А Иуда аксы-сөзүн бергеш, Иисустуң чаныңа чон чок турда, Ону садыптар эптиг арга дилеп эгелээн.

Хосталыышкын байырлалыңа белеткел

(Мф. 26:17-25; Мк. 14:12-21; Ин. 13:21-30)

⁷Хосталышкын байырлалыңа чиир хураганны дөгөрер хүн – Хаарган далганнар байырлалының бирги хүнү үнүп келген.

⁸Иисус Пётр биле Иоанны айбылап чоруткаш: «Баргаш, байырлалда дойлаарывыс чемден белеткеп калыңар» – дээн.

⁹Олар Оон: «Силер ону бисти каяа белеткеп кагзын деп күзеп тур силер?» – деп айтырганнар.

¹⁰Ол мынча деп харыылаан: «Силер хоорайже кирип кээриңерге, суглуг доңга туткан кижиге уткужуп кээр эвеспе. Ол кижиниң кире бээри бажыңче ону эдерип чеде бергеш,

¹¹бажың ээзинге мынча дээр силер: „Өөреникчилерим-биле кады Хосталышкын байырлалының кежээки чемин четтирерим өрээл кайдал?» – деп, Башкы сенден айтырып тур“.

¹²Оон ол силерге аайлап-белеткеп каан үстүкү делгем өрээлди айтып бээр. Шупту чүвени аңаа белеткээр силер».

¹³Олар чоруткаш, бүгү чүвени Иисустуң чугаалаан аайы-биле тып алгаш, байырлалдың чемин белеткеп кааннар.

Дээрги-Чаякчының кежээки чеми

(Мф. 26:26-30; Мк. 14:22-26; 1 Кор. 11:23-25)

¹⁴Үе-шак кээрге, Иисус элчиннери-биле кады чемненири-биле олурупкан.

¹⁵Иисус оларга мынча дээн: «Хосталышкын байырлалының бо чемин хилинчээмниң мурнуу чарыында силер-биле кады четтирерин дыка-ла күзээн мен.

¹⁶Силерге чугаалап тур мен: байырлал дою Бурганның Чагыргазыңа болбаан шаанда, Мен оон ыңай ону четтирбес мен».

¹⁷Оон Иисус дашканы тудуп алгаш, Бурганга өөрүп четтиргеш, мынча дээн: «Мону хүлээп алгаш, араңарда үлүглей үлежип алыңар.

¹⁸Силерге чугаалап тур мен: Бурганның Чагыргазы келбээн шаанда, виноград чимизиниң арагазын Мен оон ыңай ишпес мен».

¹⁹Оон Иисус хлебти алгаш, Бурганга өөрүп четтиргеш, ону үзе тырткаш, оларже сунмушаан, мынча дээн: «Бо дээрге силер дээш берип турарым Мээң мага-бодум-дур. Мону Меңээ тураскаал кылдыр ынчаар кылып чоруңар».

²⁰Кежээки чем соонда, Иисус база катап дашканы алгаш, мынча дээн: «Бо дашка дээрге силер дээш төгөрим Мээң ханым-биле чардынар чаа чагыг-керээ-дир.

²¹Ынчаарга көрүңер! Мени садыптар кижиниң холу Мээң холум-биле кады стол кырында салдынган-дыр.

²²Кижиге амытан Оглу Бодунуң салымынга уткуштур баш удур айытканын ёзугаар чоруур ужурлуг, ынчалза-даа Ону садыптар кижиге ат болур!»

²³Өөреникчилер бот-боттарындан: «Бистиң аравыста ындыг чүве кылыптар кижиге кымыл?» – деп айтыржып эгелээннер.

Кым эң чугулал?

(Мф. 18:1-5; Мк. 9:33-37; Лк. 9:46-50)

²⁴Оон өөреникчилер аразынга оларның кайызы эң чугула боорун деп маргылдаа база үнүп келген.

²⁵Иисус ынчан оларга мынча дээн: «Өске чоннар улузун хааннары чагырар боор чүве, а чагырыкчылар боттарын „ачы-буянныглар“ деп адазын дээр болгай.

²⁶А силер оларга дөмей болбаңар. Харын-даа силерниң араңарда эң улууңар эң бичеңер дег болзун, а башкарып турарыңар – бараан болган чалчаңар дег болзун.

²⁷Кым чугулал? Стол артында чемненип олуруңар кижиге бе азы бараан болуп турар кижиге бе? Чемненип олуруңар деп бодадыңар бе? А Мен силерниң араңарда бараан болган чалчаңар дег-дир мен.

²⁸Бүгү шенелделеримни Мээң-биле кады ажып эрткен болгай силер.

²⁹Ынчангаш, Мен база Чагырганы, Адамның Меңээ бергени дег, силерге берип тур мен.

³⁰Ындыг болганда, Мээң Чагыргам кээрге, Мээң столум артынга дойлаар силер; дүжүлгелерге саадапкаш, Израильдин он ийи аймаан шиидер силер».

Пётрнуң Иисустан ойталаарын баш бурунгаар медеглээни

(Мф. 26:31-35; Мк. 14:27-31; Ин. 13:36-38)

³¹Оон Дээрги Иисус мынча дээн: «Симон, Симон, көрдүң бе! Кызыл-тасты богундан арыглаары дег, силерни шишкиир эргени эрлик негеп алыксап турду.

³²Ынчалза-даа Мен сен дээш, бүзүрелиң читпези дээш, мөргүп турдум. А сен ооң соонда, Менче катап эглип келгеш, ха-дуңмаң быжыктырып көр».

³³Пётр: «Дээрги, мен Силер-биле кады кара-бажыңче-даа, өлүмче-даа баарыңга белен мен» – деп харыылаан.

³⁴Ынчаарга Иисус мынча дээн: «Сеңээ чугаалап тур мен, Пётр, бөгүн аскыр-дагаа алгыргалакта, Мени билбес болуп, сен Менден үш катап ойталаар-дыр сен».

³⁵Оон Иисус оларга мынча дээн: «Мен силерни шоодай, хап болгаш идик чокка чорудуп турумда, кандыг-бир чүвеге чединмес турдуңар бе?» Олар: «Чединмес чүвевис чок турган» – деп харыылааннар.

³⁶Ол өөреникчилеринге мынча дээн: «А ам кымда шоодай барыл, оозун ап алзын, хавыңарны база ап чоруңар. А кымда хылыш чогул, хевин садыпкаш, хылыштан садып алзын.

³⁷Бижилгеде Мээң дугайымда „*Ону кем-херек үүлгедикчизи кылдыр санаан*“ деп бижээн чүве боттаныр ужурлуун силерге чугаалап тур мен. Мээң дугайымда бижиттинген бүгү чүве удавас чогул бүдөр ужурлуг».

³⁸Олар мынча дээннер: «Дээрги, көрүңерем, бисте ийи хылыш бардыр». Иисус оларга: «Ол четчир» – деп каан.

Иисустуң Елеон даанга Бурганга мөргүл кылганы

(Мф. 26:36-46; Мк. 14:32-42)

³⁹Иисус хоорайдан үнгөш, чаңчыккан аайы-биле Елеон даанче чорупкан. Өөреникчилери база Ону эдерип чорупканнар.

⁴⁰Чедер черинге келгөш, Иисус оларга: «Күткүлгеге алыспазы-биле мөргүңер» – дээн.

⁴¹А Боду олардан даш октам хире черже ырай бергөш, дискектенип олурупкаш, мынчаар мөргүй берген:

⁴²«Ачай, Сээң күзел-сорууң ындыг болза, хилинчектиң бо дашказын Менден чайлады берем. Ындыг-даа болза, бүгү чүве Мээң эвес, а Сээң күзел-сорууң ёзугаар болзун!»

⁴³⁻⁴⁴[Аңаа дээрниң төлээзи чедип келгөш, Ону быжыктыра берген. Хилинчээн төде бергөш, Иисус улам күштүг мөргүй берген, Ооң дери, ханның дамдылары дег, черже төктүп бадып турган.]

⁴⁵Ол мөргүп алган соонда, туруп келгөш, өөреникчилерин барып көөрге, олар хилегдеп-муңгарааш, удуп калган болганнар.

⁴⁶Иисус оларга мынча дээн: «Чүге удуп чыдыр силер? Күткүлгеге алыспас дээш, туруңар база мөргүңер!»

Саттыныкчы чорук болгаш Иисусту тудуп хоругдааны

(Мф. 26:47-56; Мк. 14:43-50; Ин. 18:3-11)

⁴⁷Иисус ону чугаалап турда, мөөң чон бо келген, он ийи элчинниң бирээзи болур Иуда дээр кижин оларны баштап чораан. Оон ол Иисусту ошкап каар дээш, Аңаа чоокшулап келген.

⁴⁸Иисус аңаа: «Иуда, Кижин амытан Оглун таанда-ла ошкаашкын-биле садарың ол бе?» – дээн.

⁴⁹Херек кандыг шиглиг апарганын көргөш, Иисустуң чанынга турган өөреникчилери: «Дээрги, хылыштарывыс сегирип алыылы бе?» – деп айтырганнар.

⁵⁰Оларның бирээзи Бурганның дээди бараалгакчызының чалказының оң талакы кулаан хылыш-биле одура шаапкан.

⁵¹Иисус ынчан: «Соксаңар, ам болзун!» – дээн. Оон чалчаның кулаанга холу-биле деггөш, экиртип каан.

⁵²Ону тудуп хоругдаары-биле келген Бурганның дээди бараалгакчыларынга, Бурганның өргээзиниң таңныылдар даргаларынга база баштыңнарга Иисус мынча дээн: «Силер чүгө мени тудуп алыр дээш, хылыштарлыг, моңнарлыг келгениңер ол? Кай, Мен дээрбечи-дир мен бе?

⁵³Мен хүннүң-не силер-биле кады Бурганның өргээзинге турдум, ынчан силер Меңээ хол дегбээн болгай силер, ынчалза-даа ам – дүмбейге чагырткан силерниң үеңер келген-дир».

Пётрнуң Иисустан ойталааны

(Мф. 26:57-58, 69-75; Мк. 14:53-54, 66-72; Ин. 18:12-18, 25-27)

⁵⁴Олар Иисусту тудуп аппарат, Бурганның дээди бараалгакчызының бажыңыга эккелгеннер. А Пётр ырактан эдерип чоруп орган.

⁵⁵Чыылган улус херим иштинге от салгаш, дөгере чыннып олуруп алырга, Пётр база оларның аразынга олуруп алган.

⁵⁶Бир чалча херээжен от чырыынга Пётрну көрүп кааш, олче топтап кайгааш: «Бо кижии база Ооң-биле кады чораан чүве» – дээн.

⁵⁷Ынчалза-даа Пётр аңаа: «Дуңмам, мен Ону танывас мен» – деп чугаалааш, Иисустан ойталап каапкан.

⁵⁸Элээн болганда, өске бир кижии ону көрүп кааш: «Сен база оларның бирээзи-дир сен» – дээн. Ынчалза-даа Пётр: «Чок-чок, өңнүк!» – деп харыылаан.

⁵⁹Бир шак хире үе эрткенде, база бир кижн бүзүрелдиг чугаалаан: «Бо кижн ылап-ла Ооң-биле кады чораан-дыр, чүге дээрге Галилея чурттуг кижн ышкажыл».

⁶⁰Ынчалза-даа Пётр аңаа: «Өңнүк, чүү деп турарыңны билбейн-дир мен» – дээн. Пётр чугаазын төндүргелекте-ле, аскыр-дагаа алгыра берген.

⁶¹Ол өйде Дээрги Иисус эргилип келгеш, Пётрже чиге көре каапкан. Пётр ынчан Дээргиниң: «Бөгүн, аскыр-дагаа алгырар бетинде, сен Менден үш катап ойталаар-дыр сен» – дээнин сактып келген.

⁶²Ол ооң соонда үнгеш, мөөредир ыглай берген.

Иисустуң улуска дорамчылаттырганы

(Мф. 26:67-68; Мк. 14:65)

⁶³Иисусту кадарган таңныылдар Ону бак сөглөп, эттеп эгелээннер.

⁶⁴Олар Ооң карактарын дуй шарааш: «Сени кым шанчыпты? Өттүр билип медегле!» – деп айтырып турганнар.

⁶⁵Олар оон-даа өске хөй дорамчылалды Аңаа сөглөп турганнар.

Дээди иудей Чөвүлелге болган байысаалга

(Мф. 26:59-66; Мк. 14:55-64; Ин. 18:19-24)

⁶⁶Хүн үнүп кээрге, чоннуң баштыңнары, Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчылары чыгып келгеш, Иисусту дээди иудей Чөвүлелче киере бергеннер.

⁶⁷Оон: «Сен – Христос сен бе? Биске чугаала!» – дээннер. Иисус мынча деп харыылаан: «Мен силерге чугаалаарымга-даа, бүзүрээр эвес силер.

⁶⁸А Бодум-даа силерден айтырыг салзымза, харыылаар эвес силер.

⁶⁹Ынчалза-даа амдыгааштан эгелээш, „Кижн амытан Оглу күчү-күштүг Бурганның оң талазынга олуруп аар-дыр“».

⁷⁰Олар дөгере: «Ынчаарга Сен – Бурганның Оглу сен бе?» – деп айтырганнар. Иисус мынча деп харыылаан: «Мени Ол дээрзин боттарыңар чугаалап тур силер».

⁷¹Олар ынчан: «Биске ам кандыг херечилел херегил? Боттарывыс-ла бүгү чүвени Ооң аксындан дыңнадывыс ышкажыл!» – дээннер.

Лука 23

Иисус рим чагырыкчы Пилаттың мурнунда

(Мф. 27:1-2, 11-14; Мк. 15:1-5; Ин. 18:28-30)

- ¹Оон олар шупту туруп келгеш, Иисусту Пилатка хүлээдип бергеш,
- ²Ону мынчаар буруудадып эгелээннер: «Бо кижини бистиң чонувусту үймээнче күткүп турарын тодараттывыс. Ол Бодун Христос азы Хаан мен деп чарлап, императорга үндүрүг төлээн херээ чок дээр-дир».
- ³Пилат ынчан Оон айтырган: «Сен – иудей хаан сен бе?» Иисус аңаа: «Силер бодуңар ынча дидиңер» – деп харыылаан.
- ⁴Пилат ынчан Бурганның дээди бараалгакчыларынга база чонга мынча дээн: «Бо кижини буруудадыр кандыг-даа чылдагаан тыппас-тыр мен».
- ⁵Ынчалза-даа олар негеп-ле турган: «Ол бүгү Иудеяга Бодунуң өөредиин тарадып, чонну үймээнче ыдалап тур, баштай Галилеяга эгелеп алгаш, ам мында келгени бо-дур».

Иисус Иродтуң мурнунда

- ⁶Пилат ону дыңнап кааш: «Ол Галилея чурттуг кижини бе?» – деп айтырган.
- ⁷Оон Пилат Иисустуң Иродка чагырткан девискээрден келгенин билип алгаш, ол үеде база-ла Иерусалимге келген турган Иродче Ону чорудупкан.
- ⁸Ирод Иисусту көрүп кааш, аажок өөрээн, чүге дээрге шагдан бээр Ону көрүксээн чүве-дир. Ол Иисустуң дугайында хөйүнү дыңнаан база Ооң кандыг-бир кайгамчык чүүл кылырын көөр деп идегеп турган.
- ⁹Ирод Аңаа хөй-ле айтырыглар салган, ынчалза-даа Иисус харыылаваан.

¹⁰Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчылары аңаа турарын уламчылап, Ону бар шаа-биле буруудадып-ла турганнар.

¹¹А Ирод бодунуң шериглери-биле кады Иисусту мага хандыр дорамчылап база кочулап алгаш, Аңаа каас-коя хеп кедиргеш, Пилатче дедир чорудупкан.

¹²Пилат биле Ирод ол хүнден эгелээш, аразында өңнүк-тала апарганнар, а ооң мурнунда көрүшпес дайзыннар турган чүве-дир.

Иисустуң өлүмгө шииттиргени

(Мф. 27:15-26; Мк. 15:6-15; Ин. 18:39—19:16)

¹³Пилат Бурганның дээди бараалгакчыларын, даргаларны база чонну чыгдыргаш,

¹⁴оларга мынча дээн: «Силер меңээ бо кижини, чонну үймээнче күткүп турар-дыр дээш, эккелдиңер. Ынчаарга мен силер бүгүдениң мурнунга Ону байысаагаш, Аңаа онаап турар буруудадышыкыннарыңарны бадыткапкы дег кандыг-даа барымдаа тыппадым.

¹⁵Ирод база-ла Ону буруулуг деп санавайн, дедир чорудупкан болду. Ону өлүрүп шаажылаар хире кандыг-даа чүве Ол кылбаан дээрзин көрүп тур силер.

¹⁶⁻¹⁷Ынчангаш Ону кезеткеш, салыптарым ол-дур».

¹⁸Ынчан бүгү улус, чаңгыс кижидег, алгыржы берген: «Аңаа – өлүм! Биске Варавваны хостап бериңер!»

¹⁹Варавва дээрге хоорайга үймээн үндүрген дээш база өлүрүкчү чорук дээш кара-бажыңнаткан турган кижиде чүве-дир.

²⁰А Пилат Иисусту салып чорудуптарын күзээш, база катап үнүн бедидип, чугаа кылган.

²¹Ындыг-даа болза, олар алгыржып-ла турган: «Ону хере шавыңар! Ону хере шавыңар!»

²²Пилат үшкү удаа оларга мынча дээн: «Бо кижиге кандыг кемниг херек үүлгеткенил? Ону өлүрүп шиитки дег кандыг-даа буруу тыппадым. Мен Ону кезеткеш, салыптарым ол-дур!»

²³Ынчалза-даа олар бар шаа-биле алгыржып, Иисусту хере шаварын негеп туруп бергеннер. Чыылган улустуң алгы-кышкызы кедерей бээрге,

²⁴Пилат оларның негелдезин күүседип бээрин шиитпирлээн.

²⁵Ол чыылган улустуң дилээн ёзугаар үймээн үндүрген дээш база өлүрүкчү чорук дээш кара-бажыңнаткан Варавваны хостап салгаш, а Иисусту оларның күзелин ёзугаар шаажылаар кылдыр чөпшээрээн.

Иисустуң хере шаптырганы

(Мф. 27:32-44; Мк. 15:21-32; Ин. 19:17-27)

²⁶Шериглер Иисусту шаажылаары-биле аппарат чорааш, шөлдерден чанып орган Кириная чурттуг Симон деп кижиге таварышкаш, ону тудуп алганнар. Олар аңаа белдир-ыяшты чүктеткеш, ону Иисустуң соондан көдүрүп чедиреринче албадапканнар.

²⁷Мөөң чон Иисусту эдерип чоруп орган. Чон аразында Ол дээш кажыыдап, ыглап-сыктаан дыка хөй херээжен улус турган.

²⁸Иисус оларже эргилип келгеш, мынча дээн: «Иерусалимниң херээженнери, Мээң ажыым ажып ыглашпаңар! Ооң орнунга боттарыңар дээш база ажы-төлүңер дээш, ыглажыңар.

²⁹Чүге дээрге улустуң: „Үре-төл чок, кажан-даа божуваан болгаш эмер чаш ажы-төлү чок херээженнер амыр-чыргалдыг“ – деп чугаалай бээри үе кел чыдар-дыр.

³⁰Улус ынчан дагларга: „Бисче кээп дүжүңер“ база тейлерге: „Бисти дуглай дүжүңер!“ – диги бээр.

³¹Ногаан ыяшты безин ынчаар аажылап турар болганда, кургаг ыяшты канчап кааптар деп?»

³²Ооң-биле кады шаажылаар дээш, ийи дерзии херектенни аппарат чорааннар.

³³Баш сөөгү деп адаар черге чедип келгеш, орта Иисусту база херектеннерни: бирээзин Ооң оң талазынга, өскезин – солагай талазынга хере шаап кааннар.

³⁴[Иисус мынча дээн: «Ачай! Оларны өршээ, чүнү кылып турарын билбес улус-тур».] А шериглер Ооң идик-хевин, кымның чүнү алырын үлүг тыртып шиитпирлээш, үлежип алганнар.

³⁵Чыылган чон көрүп турган. А оларның даргалары Иисусту: «Өскелерни камгалап турган де! Бир эвес Ол Бурганның шилип алган Христозу болза, Бодун Боду камгалазын!» – деп кочулап турганнар.

³⁶Шериглер база чедип келгеш, Аңаа ажыг виноград арагазы берип, Ону дора көрүп:

³⁷«Сен – иудей хаан болзуңза, Бодуңну Бодуң камгалап ал!» – деп турганнар.

³⁸Иисустуң кырынга: «Бо – иудей хаан-дыр» – деп бижиктиг самбыражыгаш азып каан чүве-дир.

³⁹Хере шаптырган херектеннерниң бирээзи Ону: «Сен Христос болдуң чоп, Бодуңну база бисти камгала!» – деп бак сөглөп турган.

⁴⁰А өскези эжин соксадып, мынча дээн: «Бургандан кортпазың ол бе? Бодуң база ындыг шииткел алганыңны бода!

⁴¹Бистиң шииттиргенивис чөптүг болгай, үүлгеткен херээвистиң кем-буруузу ол хире-дир, а Ол багай чүнү-даа кылбаан-дыр».

⁴²Оон ол Аңаа мынча дээн: «Иисус, Хаан болуп, чагырып келгеш, мени база сактып кээп көрүңерем».

⁴³Иисус аңаа мынча деп харыылаан: «Алыс шынны сеңээ чугаалап тур мен: бөгүн-не Мээң-биле кады дываажанга турар сен».

Иисустуң өлүмү

(Мф. 27:45-56; Мк. 15:33-41; Ин. 19:28-30)

⁴⁴Хүн үнгенден бээр алдыгы шактан тоску шакка чедир чер кырын дүмбей караңгы шыва апкан.

⁴⁵Хүн караа көзүлбестей берген, Бурганның өргээзиниң иштинде аскан көжеге ийи чара орлуп калган.

⁴⁶Иисус: «Ачай! Амы-тынымны Сээң холуңга хүлээдип тур мен» – дыңзыг үн-биле алгырыпкан. Ону чугаалааш, амы-тыны үстү берген.

⁴⁷Чүс шериг баштыңчызы бүгү болган чүүлдү көргөш, Бурганны алдаржыткаш: «Бо кижини ылап-ла актыг, чөптүг-шынныг турган-дыр!» – дээн.

⁴⁸Аңаа чыгып келген бүгү улус база болган чүүлдү көргөш, качыгдал илередип хөрөктерин шанчып, тарап чанып эгелээн.

⁴⁹А Иисусту билир чораан шупту улус база Галилеядан бээр Ону эдерип келген херээженнер ырадыр туруп алгаш, ол бүгүнү хайгаарап турганнар.

Иисусту орнукшутканы

(Мф. 27:57-61; Мк. 15:42-47; Ин. 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹Ол черге Иосиф деп аттыг, Иудеяның Аримафея хоорайдан келген бир кижини турган. Ол болза дээди иудей Чөвүлелдин кежигүнү, буянныг база чөптүг-шынныг, Бурганның Чагыргазының кээрин манап чоруур кижини чүве-дир. Иосиф дээди иудей Чөвүлелдин Иисусту өлүрер деп шиитпир хүлээп аарындаа, ооң хөрөктеринге-даа киришпейн барган.

⁵²Ол кижини Пилатка келгеш, Иисустун мага-бодун дилеп алган.

⁵³Иосиф Ооң мага-бодун дүжүргөш, чуга пөс-биле ораагаш, хаяда оя каккан, мынчага дээр кымны-даа орнукшутпаан чевег-куйга орнукшудуп каан.

⁵⁴Ол хүн пятница турган, амыр-дыш хүнү үнүп орган.

⁵⁵Галилеядан Иисус-биле кады келген херээженнер Иосифти эдерип чеде бергеш, чевег-куйну база Ооң мага-бодун канчаар салганын көрүп алганнар.

⁵⁶Оон ээп келгеш, чаагай чыттыг үстер биле чаар чүүлдерни белеткеп алганнар. Ыдыктыг хоойлунуң айытканын ёзугаар амыр-дыш хүнүн олар дыштанып эрттирген.

Лука 24

Иисустуң катап дирилгени

(Мф. 28:1-10; Мк. 16:1-8; Ин. 20:1-10)

¹А улуг-хүнде, эртен эрте, ол херээженнер белеткеп алган чаагай чыттыг чүүлдерин ап алгаш, чевег-куйга чедип келгеннер.

²Чевег-куйнуң аксында дашты чайладыр идип каанын олар көрүп каан!

³Оон иштинче кирип келгеш, Дээрги Иисустуң мага-бодун тыппааннар.

⁴Олар аайын тыппайн турда, хенертен оларның мурнунга карак чылчырыктаар кылаңнааш хептерлиг ийи эр кижиге көстүп келген.

⁵Херээженнер корга бергеш, доңгая кээп дүжерге, демгилери оларга мынча дээн: «Дириг Кижини чүге өлүглер аразындан дилеп тур силер?»

⁶Ол мында чок: Ол катап дирли берген. Галилеяга тургаш-ла, Ооң силерге мынча дээнин сактып келиңер даан:

⁷„Кижиге амытан Оглун бачыттыг улус холунга хүлээдип бээр база хере шаап каар, а үшкү хүнде Ол катап дирлип кээр“».

⁸Херээженнер ынчан Иисустуң ол сөстөрүн сактып келгеннер.

⁹Чевег-куйдан ээп чедип келгеш, олар ол бүгүнү он бир элчинге база арткан бүгү улуска чугаалап бергеннер.

¹⁰Ол херээженнер болза Мария Магдалина, Иоанна болгаш Иаковтуң авазы Мария база олар-биле кады турган өске-даа херээженнер чүведир. Олар бо бүгүнүң дугайын элчиннерге чугаалаарга,

¹¹демгилерге херээженнерниң чугаазы тоолзуг кылдыр сагындырган, ынчангаш оларга бүзүревейн барганнар.

¹²Ынчалза-даа Пётр тура халааш, чевег-куйга маңнап четкеш, ээккештиң, иштинче бакылап көөрге, чүгле пөс шывыглар чыдар болган. Оон ол болган чүүлдү кайгап-харап чанып келген.

Эммаусче баар орукка

(Мк. 16:12-13)

¹³Ол-ла хүн Иисустуң ийи өөреникчизи Иерусалимден алдан стадий черде турар Эммаус деп суурже базып үнүпкеннер.

¹⁴Олар бүгү болган чүүлдер дугайында аразында чугаалажып чорааннар.

¹⁵Өөреникчилер ол бүгүнүң дугайында чугаалажып бар чыдырда, Иисус Боду чедип келгеш, олар-биле кады чорупкан.

¹⁶Ынчалза-даа оларның карактарын хаптап каан дег бооп, Ону танывайн барганнар.

¹⁷Иисус олардан: «Силер чүү дугайында чугаалажып чорууруңар ол?» – деп айтырган. Демгилери муңгаргай арын-шырайлыг доктаай бергеннер.

¹⁸Оларның Клеопа деп аттыг бирээзи Аңаа: «Бо хүннерде Иерусалимге чүү болуп турганын билбес кижичаңгыс силер боор силер аа?» – дээн.

¹⁹Иисус: «Чүнү ынча дээриңер ол?» – деп айтырган. Олар Аңаа мынча дээн: «Назарет чурттуг Иисус-биле болган бүгү чүүл дугайында аан. Ол Бурганның болгаш бүгү чоннуң мурнунга ажил-херээ болгаш сөзү-биле күштүг медээчи турган.

²⁰Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш даргаларывыс Ону өлүрер кылдыр тудуп берипкеш, хере шаап кааннар.

²¹А бис Израильди хостаар кижича Ол боор деп идегеп турдуvus. А оон ыңай мындыг чүүл база болган де: бөгүн, бо бүгү болгандан бээр үшкү хүнде,

²²аравыста турар херээженнерниң чамдыызы бисти кайгаткан болгай. Олар эртен эрте чевег-куйга барып чорааш,

²³Ооң мага-бодун тыппааннар-дыр. Дедир ээп келгеш, оларга дээрниң төлээлери көзүлгеш, Ону дириг бар кылдыр чугаалаан дижир болдулар.

²⁴Оон бистиң чамдыывыс чевег-куйга чеде бээрге, шупту чүве херээженнерниң чугаалааны олчаан болган, ынчалза-даа Иисустуң Бодун көрбээннер».

²⁵Иисус ынчан оларга мынча дээн: «Бурганның медээчилериниң чугаазынга бүзүрээр хире эвес, чүге ындыг сарыыл чок база даамчыргай чүректерлиг улус боор силер!

²⁶Христос бо бүгү хилинчекти шыдажып эрткеш, Бодунуң алдарын чедип алыр ужурлуг эвес чүве бе?»

²⁷Оон Ол Моисейниң хоойлузундан эгелеп алгаш, шупту медээчилерниң номнарын эргий шүүштүрүп, Бижилгеде Ооң дугайында бижээн чүүлдерни оларга тайылбырлап берген.

²⁸Олар чедер дээн суурунга чоокшулап келгенде, Иисус оруун уламчылаар аян-шинчилиин көргүскен.

²⁹Ынчалза-даа олар Оон салдыкпайн: «Бистиң-биле кады артып калыңар, хүн ажып, кежээ дүжүп олар болгай» – деп ээрежип эгелээннер. Ол бажыңга кирип келгеш, олар-биле кады артып калган.

³⁰Иисус олар-биле кады чемненип олурупкаш, хлебти алгаш, ол дээш Бурганга өөрүп четтиргеш, үзе тырткылааш, оларже сунган.

³¹Оларның карактары ынчан ажыттынып келген болгаш, олар ам-на Иисусту танып кааннар, ынчалза-даа Ол каракка көзүлбес апарган.

³²Олар бот-боттарынга мынча дээннер: «Ол орук ара бистиң-биле чугаалажып чорда база Бижилгениң утказын биске тайылбырлап чорда, чүректеривис хып чорбажык бе?»

³³Оон доп-дораан тура халышкаш, Иерусалимче ээп келгеннер. Аңаа он бир элчинни база олар-биле кады чораан улусту катай-хаара тып чеде бээрге,

³⁴олар база мынча дижип турар болган: «Дээргивис ылап-ла катап дирилген-дир, оон Симонга кээп көзүлген-дир».

³⁵Оон демги ийи өөреникчи олар-биле орукка болган бүгү чүүлдү база Ол хлебти үзе тыртып турда, Ону танып каанын чугаалап бергеннер.

Катап дирилген Иисустуң өөреникчилеринге көзүлгени

(Мф. 28:16-20; Мк. 16:14-18; Ин. 20:19-23; Аж.-ч. 1:6-8)

³⁶Олар ол дугайында чугаалап турда, Иисус Боду оларның аразынга туруп алгаш: «Амыр-менди-ле!» – дээн.

³⁷Өөреникчилер аймап-сүртей бергеш, хей чүве көрүп каан эвес бис бе деп бодааннар.

³⁸Ынчалза-даа Иисус оларга мынча дээн: «Чүге аймаарай бердиңер? Чүректериңерни чүге чигзиниг долганыл?

³⁹Хол-будумче көрүңер даан, бо – Мен-дир мен. Мени тудуп суйбап, топтап көрүңер: Менде бар деп көрүп турарыңар эът-бот болгаш сөөк-даяк хей чүведе бар эвес».

⁴⁰Ону чугаалааш, Иисус холдарын база буттарын оларга көргүскен.

⁴¹Өөреникчилер өөрээн түлүү-биле ам-даа бүзүрөп чадап, кайгап-харап турганнар. Иисус ынчан оларга: «Силерниң мында кандыг-бир чем бар бе?» – дээн.

⁴²Олар аңаа быжырган балыының кезиин ап бергеннер.

⁴³Ол ону ап алгаш, оларның мурнунга чип алган.

⁴⁴Оон Иисус оларга мынча дээн: «Моисейниң хоойлузунда, медээчилерниң номнары болгаш Ыдыктыг ырларда Мээң дугайымда бижээн бүгү чүве боттаныр ужурлуун силер-биле кады чоруур шаамдала чугаалап турдум чоп, ол чүве ам бо ышкажыл».

⁴⁵Ынчан Ол өөреникчилериниң угаанын Бижилгени угаап билиптер кылдыр ажыдып берген.

⁴⁶Иисус оларга мынча дээн: «Христос хилинчекти көрүп эртер база үшкү хүнде өлүглер аразындан катап дирлир ужурлуг дээрзин Ында бижээн-дир.

⁴⁷Иерусалимден эгелеп алгаш, бүгү делегейниң чоннарынга баар силер, бачыттары дээш өршээл алыры-биле оозун миннип, Бурганче эглирин Мээң өмүнээмден суртаалдаан турар ужурлуг.

⁴⁸Силер ол бүгүнүң херечилери-ле болгай силер.

⁴⁹Мен Адамның азаан чүвезин силерге ам чорудуп бээр мен. А силер өрүтен күштү албаан шааңарда, Иерусалим хоорайга артып калыңар».

Иисус Христостуң дээрже көдүрлүп үнгени

(Мк. 16:19-20; Аж.-ч. 1:9-11)

⁵⁰Иисус оларны Иерусалимден Вифанияга чедир эдерткеш, холдарын өрү көдүргеш, алгап-йөрээп каан.

⁵¹Оларны алгап-йөрээп тура-ла, Ол олардан ырап, дээрже көдүрлүп үнүп эгелээн.

⁵²Өөреникчилери Аңаа мөгейип, доңгая кээп дүшкүлээш, Иерусалимче аажок өөрүшкү-маңнайлыг эеп келгеннер.

⁵³Оон Бурганны алдаржытпышаан, Бурганның өргээзинге доктаамал турганнар.



Иоанн

Иоанн 1

Сөстүң кижиге болу бергени

¹Эң эгезинде Сөс турган. Сөс Бурган-биле кады турган болгаш Сөс Бурган болуп турган.

²Ол эгезинде-ле Бурган-биле кады турган.

³Бүгү-ле бар чүве ол Сөстү дамчып чаяаттырган, чүү-даа чүве Ол чокка чаяаттынмаан.

⁴Чаяаттырган бүгү чүвеге ол Сөс амыдыралдың үнер дөзү турган, а ол амыдырал кижиге төрөлгөтөнгө чырык апарган.

⁵Чырык караңгыда чырыдып турар, а караңгы Чырыкты хөмө ап шыдаваан.

⁶Бурганның айбылап чорутканы Иоанн деп аттыг кижиге турган.

⁷Ол кижиге Чырыктың херечизиге болур дээш база шупту улус ону дамчыштыр бүзүрезин дээш чедип келген.

⁸Иоанн боду – Чырык эвес турган, а Чырыктың херечизиге болур дээш келген кижиге турган.

⁹Ол Сөс – бо делегейге чедип келген ёзулуг Чырык болган. Ол кижиге бүрүзүн чырыдып турар.

¹⁰Ол Чырык Ооң Бодун дамчыштыр чаяаттырган делегейде бар турдала, делегей Ону танываан.

¹¹Ол Бодунуң албаты чонунга чедип келген, а олар Ону хүлээп албаан.

¹²А Ону хүлээп алган база Ооң ады дээш бүзүрөөн бүгү улуска Ол Бурганның ажы-төлү болур эргени хайырлаан.

¹³Ол ажы-төл бойдустуң чаяап каанындан-даа, кижилерниң хандыкшылындан-даа, эр кижиниң күзээшкининден-даа

төрүттүнмээн, а Бургандан төрүттүнген. Бурган Боду оларның Адазы-дыр.

¹⁴Демги Сөс Кижиге апаргаш, бистиң аравыска чурттап турган. Бис Ооң өндүр чырыын – авырал болгаш алыс шын-биле долдунган Адазының эр чаңгыс Огунуң өндүр чырыын көргөн бис.

¹⁵Иоанн Ооң дугайында херечи болуп, улуска мынчаар медеглээн: «Мээң соомдан чедип кээр Кижиге менден кончуг боор, чүге дээрге Ол мээң мурнумда-ла бар турган-дыр. Мээң чугаалап турганым Кижиге ол-дур».

¹⁶Биске херек бүгү чүве Ында бар, шуптувус Ооң авыралын бажывыс ажыр четтирип келдивис.

¹⁷Бурган Бодунуң хоойлузун биске Моисейни дамчыштыр берген, а авырал биле алыс шын Иисус Христосту дамчыштыр келген болгай.

¹⁸Бурганны кым-даа, кажан-даа көрбээн. Чүгле Адазы-биле тудуш харылзаалыг эр чаңгыс Оглу биске Адазын илереткен болгай.

Иоанн Медеглекчиниң херечилели

(Мф. 3:1-12; Мк. 1:2-8; Лк. 3:15-17)

¹⁹Иоанның херечилээни бо-дур. Иерусалим чурттуг иудейлер Иоанндан: «Кым сен?» – деп айтырзын дээш, олче Бурганның бараалгакчыларын база левиттерни чорудупканнар.

²⁰Иоанн дорт харыы бээринден ойталавайн, ажыы-биле мынча дээн: «Мен Бурганның шилээн Христозу эвес мен».

²¹Олар оон: «Ынчаарга чогуум кым сен? Илия сен бе?» – деп айтырганнар. Ол: «Чок» – деп харыылаан. «Азы Бурганның аазааны медегечи сен бе?» – деп айтырганнар. Иоанн: «Чок» – деп харыылаан.

²²Олар ынчан: «Кым сен? – деп түңнелинде айтырганнар. – Бисти айбылап чорудупкан улуска чүү дээривисти чугаала. Бодуңну кым мен дээр сен?»

²³Ол мынча деп харыылаан: «Мен – Исаяя медээчиниң чугаалааны дег: „Эн кургаг ховуга: ‘Дээрги-Чаяакчыга оруктан белеткеңер!’ деп алгырган үн“ – мен».

²⁴Айбылаттырган улус фарисейлер турган.

²⁵Олар Иоанндан мынча деп айтырган: «Сен Бурганның шилээн Христозу-даа, Илия-даа, Бурганның аазааны медээчи-даа эвес болзуңза, улусту чүге сугже суп турарың ол?»

²⁶Иоанн оларга: «Мен улусту сугже сугар мен, ынчалза-даа силерниң араңарда билбезиңер бир Кижиге бар-дыр,

²⁷Ол мээң соомдан чедип кээр-даа болза, мен Ооң идииниң шидишкенин безин чежеринге төлөп чок амытан-дыр мен» – деп харыылаан.

²⁸Бо чугаа Иоанның улусту сугже сугар черинге – Иордан хемниң ындында Вифанияга болган.

²⁹Даартазында хүндүс Иоанн олче кел чыдар Исусту көрүп кааш, мынча дээн: «Бо дээрге Бурганның Хураганы-дыр! Ол делегейниң улузунуң бачыдын чайладып аппаар.

³⁰Ооң дугайында: „Мээң соомдан чедип кээр Кижиге менден кончуг боор, чүге дээрге Ол мээң мурнумда-ла бар турган-дыр“ – дээним демги Кижиге ол-дур.

³¹Мен Ол ылап кымыл дээрзин билбес турдум, ынчалза-даа израильчилер Ону танып алзын дээш, улус-чонну сугже суп келген мен».

³²Оон Иоанн мынча деп херечилээн: «Дээрден көге-буга дег бадып келгеш, ол Кижиниң кырынга артып калган Ыдыктыг Сүлдени көрдүм.

³³Мен Ол кымыл дээрзин билбес турдум, ынчалза-даа улус-чонну сугже суксун дээш, мени айбылаан Бурган мынча дээн: „Сүлде Олче бадып

келгеш, Ооң кырынга артып каар кижиге көрзүңзе, улусту Ыдыктыг Сүлдеже сугар Кижиге ол болур эвеспе“.

³⁴Мен ону көргөн болгаш, „Ол – Бурганның Оглу-дур“ деп херечилеп тур мен».

Иисус Христостун баштайгы өөреникчилери

³⁵Дараазында хүндүс Иоанн база катап бодунуң өөреникчилериниң ийизи-биле кады аңаа турган.

³⁶Эртип бар чыдар Иисусту көрүп кааш, Иоанн: «Бурганның Хураганы бо-дур!» – дээн.

³⁷Иоанның ол сөстөрүн дыңнааш, ооң өөреникчилериниң ийизи Иисусту эдерип чорупкан.

³⁸Иисус хая көрнүп келгеш, оларның Бодунуң соондан чоруп олуларын көрүп кааш: «Чүнү дилеп тур силер?» – деп айтырган. А олар: «Равви (ол дээрге „Башкы“ дээни ол), Силер кайда турар силер?» – деп айтырганнар.

³⁹«Бараалы че, көрүп аар силер» – деп, Ол харыылаан. А ынчан хүн үнгенден бээр онгу шак үези турган чүве-дир. Олар эдерип баргаш, Иисустун кайда турарын көрүп алгаш, хүннү бадыр Ооң чанынга турганнар.

⁴⁰Иисустун дугайында Иоанның сөстөрүн дыңнааш, Ону эдерип чорупкан ийи кижиниң бирээзи Симон Пётрнуң дуңмазы Андрей болган.

⁴¹Андрей ол дораан бодунуң акызы Симонну тып алгаш, аңаа мынча дээн: «Бис Мессияны (Бурганның шилээн Христозун дээни ол) тып алдывыс».

⁴²Оон акызын Иисуска эккелген. Иисус олче көрүнгеш: «Иоанның оглу Симон-на-дыр сен. Ам Кифа деп адаттырар сен» – дээн. (Ол дээрге «Даш» азы грек дылда «Пётр» дээни ол.)

Иисустун Филипп биле Нафанаилди кый дээни

⁴³Дараазында хүндүс Иисус Галилеяже чоруурун шиитпирлээн. Ол Филиппти тып алгаш, аңаа мынча дээн: «Мени эдерип чорувут».

⁴⁴Филипп база-ла Вифсаидадан келген, Андрей биле Пётрнуң чаңгыс чер чурттуу кижиге чүве-дир.

⁴⁵Филипп, бодунуң ээлчээнде, Нафанаилди тып алгаш, аңаа мынча дээн: «Моисейниң хоойлузу болгаш медээчилерниң номнарында бижээн Кижини тып алдывыс. Ол болза Назарет чурттуг Иосифтиң оглу Иисус болду».

⁴⁶А Нафанаил: «Назареттен өөделиг чүве тыптыр деп бе ынчаш?» – дээр болган. Филипп аңаа: «Баргаш, бодуң көрүп көр даан» – деп харыылаан.

⁴⁷Олче кел чыдар Нафанаилди көрүп кааш, Иисус ооң дугайында мынча дээн: «Ынай-даа оп-меге чок, ёзулуг израильчи бо-дур».

⁴⁸Нафанаил Оон: «Сен мени канчап билир сен?» – деп айтырган. «Филипп сени кый дээр бетинде-ле, Мен сээң фи́га ыяжы адаанга турганыңны көрдүм» – деп, Иисус харыылаан.

⁴⁹Нафанаил Аңаа мынча деп харыылаан: «Башкы! Силер – Бурганның Оглу болгаш Израильдин хааны-дыр силер!»

⁵⁰«„Мен сээң фи́га ыяжының адаанга турганыңны көрдүм“ дээримге, Меңээ бүзүрөп турарың ол бе? – деп, Иисус аңаа чугаалаан. – Оон-даа өндүр улуг херектерни көрө бээр сен».

⁵¹Ол улаштыр мынча дээн: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: дээрниң аңгайтыр ажыттына бээрин база *Бурганның төлээлериниң өрү үнүп турарын-даа*, Кижиге амытан Оглунче *дүжүп бадып турарын-даа* көрүп каар силер».

Иоанн 2

Канага болган куда дою

¹Ийи хүн эрткенде, Галилеяның Кана хоорайжыгажынга куда дою болган, а Иисустуң авазы аңаа киржип келген.

²Иисус биле Ооң өөреникчилери база ынаар чалаткан чүве-дир.

³Арага төне бээрге, авазы Иисуска: «Бо улустуң арагазы чок-тур» – дээн.

⁴«Меңээ база силерге ол кандыг хамаан чүвел, авай? – деп, Иисус аңаа харыылаан. – Мээң үе-шагым ам-даа келбээн болгай».

⁵Авазы арага кудукчуларынга: «Ооң айыткан аайы-биле кылыңар» – дээн.

⁶Иудейлерниң арыгланып чунар ёзулалын сагырынга херек, бирээзиле сезенден чүс чээрби литр ишкир алды улуг даш доскаар аңаа турган чүве-дир.

⁷Иисус арага кудукчуларынга: «Доскаарларга сугдан долдур кудуңар» – деп чугаалаан. Олар доскаарларның эриин ажыр долдурупканнар.

⁸Оон Иисус оларга: «Ам хымыш-биле ускулааш, куда доюнуң башкарыкчызынга аппарып бериңер» – дээн. Олар Ооң дужааган аайы-биле күүсеткеннер.

⁹Арагаже хуулган сугну башкарыкчы амзап көрген. А ол бо араганы кайыын эккелгенин билбес, ону чүгле суг ускан чалчалар билир турган. Ынчан ол башкарыкчы күдээни кый деп алгаш,

¹⁰аңаа мынча дээн: «Шупту улус баштай эки арагазын кудар, а оон улустуң эзирээнин ажыглап, багайын кудар болгай. А сен эки араганы мынчага дээр шыгжап турган-дыр сен».

¹¹Иисус ынчалдыр Галилеяның Каназынга кайгамчык бадыткалдарының баштайгызын кылгаш, ооң-биле Бодунуң өндүр күчү-күжүн көргүскен. Ынчангаш Ооң өөреникчилери Аңаа бүзүрей берген.

¹²Иисус ооң соонда авазы, дуңмалары болгаш өөреникчилери-биле кады Капернаум хоорайже бадып келгеш, аңаа элээн каш хонганнар.

Бурганның өргээзин арыглааны

(Мф. 21:12-13; Мк. 11:15-17; Лк. 19:45-46)

13Иудейлерниң Хосталышкын байырлалы чоокшулап олурар боорга, Иисус Иерусалимче чорупкан.

14Бурганның өргээзиниң шөлүндө бода мал, хойлар болгаш көге-бугалар саткан улустуң база боттарының ажил-херээн кылган акша солукчуларының олурарын Ол көрүп каан.

15Иисус ынчан хендирден кымчы өрүп алгаш, Бурганның өргээзинден садыг кылган хамык улусту база хойлар биле бода малды үндүр ойладыпкаш, акша солукчуларының столдарын аңдара октап, акшазын тө чашканнап каапкан.

16Көге-буга сатканнарга Иисус: «Ооңарны моон ырадыңар! Мээң Адамның өргээзин садыг-саарылга чери кылбаңар!» – деп дужааган.

17Ооң өөреникчилери Бижилгеде мынча дээнин сактып келгеннер:
«Сээң өргээңге дендиш күштүг ынакшыл Мени от дег оя чиптер» .

18Ол өйде иудейлер киржи берип, Иисуска мынчаар харыылааннар:
«Ынчаар кылыр эргең барын Сен кандыг кайгамчык демдек-биле биске шынзыдар сен?»

19«Бурганның бо өргээзин үрегдеп-бузуп кааптыңар, Мен ону үш хүн дургузунда тудуп тургузуптар мен» – деп, Иисус оларга харыылаан.

20Ынчаарга иудейлер мынча дээн: «Бурганның бо өргээзин дөртөн алды чыл дургузунда тудуп келди, а Сен ону үш-ле хүн дургузунда тудуп тургузуптар сен бе?!»

21А Ол Бурганның өргээзи деп тура, Бодунуң мага-бодунуң дугайында чугаалаан чүве-дир.

22Иисус өлүглер аразындан катап дирлип келгенде, өөреникчилери Ооң бо сөстөрүн сактып келгеш, Ооң чугаалаан чүвезинге база Бижилгеге бүзүрей бергеннер.

Иисус бүгү улусту өттүр билир

²³Иисустуң Иерусалимге Хосталышкын байырлалыңга тургаш, кылып турары кайгамчык чүүлдерин көргөш, хөй улус Аңаа бүзүрөй берген.

²⁴Ынчалза-даа Иисус Боду улуска бүзүрөвейн барган, чүгө дээрге оларның кандызын билир турган.

²⁵Ол ышкаш кандыг-бир кижини дугайында өске кижиниң Аңаа чугаалап бээрин Ол хереглес болган. Кижиниң сеткилинде чүү барын Ол Боду билир турган.

Иоанн 3

¹Иудейлерниң даргаларының бирээзи болур, Никодим деп аттыг, фарисейлер бөлүүңгө хамааржыр кижини турган.

²Ол кижини бир-ле дүңе Иисуска келгеш, Аңаа мынча дээн: «Башкы! Силерни Бурганның бисче чорутканы башкы деп билир бис. Чүгө дээрге Бурганның дузазы чокта, кым-даа Силерниң кылып турарыңар дег кайгамчык чүүлдер кылып шыдавас».

³Иисус аңаа: «Алыс шынны сеңээ чугаалап тур мен: чүгле катап төрүттүнген кижини Бурганның Чагыргазын көрүп шыдаар» – деп харыылаан.

⁴«Кырый берген кижини канчап катап төрүттүнерил? – деп, Никодим Аңаа чугаалаан. – Таанда-ла ол иезиниң иштинче дедир киргеш, катап төрүттүнүп кээр бе?»

⁵Иисус мынча деп харыылаан: «Алыс шынны сеңээ чугаалап тур мен: чүгле суг болгаш Сүлдеден төрүттүнген кижини Бурганның Чагыргазынче кирип шыдаар!»

⁶Кижини бойдустуң чаяганы мага-боттуң амыдыралын ада-иезинден алып, а Сүлдеге башкарткан амыдыралды чүгле Бурганның Сүлдезинден алып.

⁷Мээң сеңээ: „Силер катап* төрүттүнер ужурлуг силер“ – дээнимни элдепсинип кайгава.

⁸Хат бодунуң туралаан черинге хадыр. Сен ооң шимээнин дыңнап турар сен, ынчалза-даа ооң кайбын келгенин база кайнаар барганын билбес сен. Сүлдеге башкарткан амыдыралдыг кижиге бүрүзү-биле база шак ындыг болур».

⁹Никодим Оон: «Ол канчап ындыг болур чүвөл?» – деп айтырган.

¹⁰«Сен, Израильдин башкызы эртип, ону канчап билбезиң ол? – деп, Иисус аңаа харыылаан. –

¹¹Алыс шынны сеңээ чугаалап тур мен: бис чүгле билир чүвевис дугайында чугаалап, көргөн чүвевис дугайында херечилеп турар бис, а силер бистиң херечилеливисти хүлээп алыр хөңнүңер чок-тур.

¹²Мен бо делегейге хамааржыр чүүл дугайында силерге чугаалаарымга, Меңээ бүзүревейн тургаш, дээрге хамааржыр чүүл дугайында силерге чугаалаарымга, канчап Меңээ бүзүрээр силер?

¹³Дээрден дүжүп келген Кижиге амытан Оглундан өске, кым-даа дээрже көдүрлүп үнмээн-не болгай.

¹⁴Ээн кургаг ховуга Моисейниң чыланни өрү көдүргени дег, Кижиге амытан Оглу база шак ынчаар бедидир көдүртүр ужурлуг,

¹⁵ынчан Аңаа бүзүрөөн кижиге бүрүзү мөңгө амыдыралдыг болур».

¹⁶Аңаа бүзүрөөн кижиге бүрүзү өлбезин, харын мөңгө амыдыралдыг болзун дээш, Бурган Бодунуң эр чаңгыс Оглун берипкен. Ооң бо делегейниң улузунга ынакшылы ол хире болган-дыр.

¹⁷Бурган Бодунуң Оглун бо делегейге айбылап чорударда, бо делегейни шиидер дээш эвес, харын Ону дамчыштыр бо делегейни камгалаар дээш чоруткан болгай.

¹⁸Бурганның Оглунга бүзүрээр кижиге шииттирбес, а бүзүревес кижиге – эрте дээр-ле шииттирип алган болур, чүгө дээрге Бурганның эр чаңгыс Оглунуң адынга бүзүревейн барган-дыр.

¹⁹Оларның шииттирер ужуру чүдел: бо делегейже Чырык чедип кээрге, кижилер ол Чырыкка көөрдө, караңгыга артык ынак болганнар-дыр, чүге дээрге оларның үүлгеткен херектери бузуттуг-дур.

²⁰Бузут үүлгедип турар кижини бүрүзү чырыкты көөр хөңнү чок болур база ооң үүлгеткени бузуттуг херектер илерей бээринден корткаш, чырыктан дезе бээр.

²¹А алыс шынның аайы-биле чурттап чоруур кижини ындыг эвес. Ооң ажил-херээ Бурганга чүүлдешип турарын Чырык көргүссүн дээш, ол Чырыкче бар чыдар.

Иисус болгаш Иоанн Медеглекчи

²²Иисус ооң соонда өөреникчилери-биле кады Иудеяже чедип келгеш, олар-биле кады аңаа элээн өйде артып калгаш, улусту сугже суп турган.

²³А Иоанн база-ла ол өйде Салимниң чоогунда суу элбек Енон деп черге улусту сугже сугарын уламчылаан. Улус аңаа сөктүп кээп турган, а ол оларны сугга суп турган.

²⁴(Ол үеде Иоанн ам-даа кара-бажыңнатпаан турган чүве-дир).

²⁵Бир-ле катап Иоанның өөреникчилери биле бир иудейниң аразынга арыглаашкын ёзулалы дугайында маргылдаа үнүп келген.

²⁶Олар Иоаннга чедип келгеш, мынча дээннер: «Башкы, Иорданның ол чарыынга кады турганыңар база Ооң дугайында херечилеп чугаалааныңар Кижини сактыр-дыр силер бе? Ынчаарга Ол база улусту сугже суп тур, а хамык улус Олче сөктүп кээп туруп берди».

²⁷Иоанн мынча деп харыылаан: «Кижини чүгле дээрниң аңаа даандырып берген чүвезин кылып шыдаар.

²⁸„Мен Христос эвес-тир мен, ынчалза-даа Бурган мени Ону мурнай чороткан“ – дээнимни боттарыңар бадыткап болур силер.

²⁹Душтук кыс күдээ оолга хамааржыр. А күдээниң эжи оол ооң чанынга турар, ынчангаш күдээниң чугаазын дыңнааш, өөрүүр боор чүве. Меңээ база шак ындыг өөрүшкү ам-на келгени бо-дур.

³⁰Ол ам өзер ужурлуг, а мээң үүлем – бичиилеп чидери-дир».

³¹Кым өрүтен келгенил, Ол өске бүгү улустан өндүр улуг болур. А черден тывылган кижиге – боду чернии болур база черде дег кылдыр чугаалаар. Ынчалза-даа Кым дээрден кээрил, Ол өске бүгү улустан өндүр улуг.

³²Ол Бодунуң көргөн болгаш дыңнаан чүвезин херечилеп чугаалап турар, чүгле кым-даа Ооң херечилелин хүлээп албас-тыр.

³³А Ооң херечилээн сөстөрүн хүлээп алган кижиге Бурганның алыс шынныын бадыткап турары ол.

³⁴Бурганның айбылап чоруткан Кижизи Бурганның сөстөрүн чугаалаар, чүге дээрге Бурган Аңаа Сүлдени хемчээл чогу-биле берип турар.

³⁵Бурган Ада Оглунга ханы ынак-тыр база бүгү чүвени Ооң холунга тыпсып берген-дир.

³⁶Оглунга бүзүрөөн кижиге мөңгө амыдыралдыг болур. А Оглун тооп дыңнаваан кижиге мөңгө амыдыралды көрбөс, харын Бурганның килеңи ооң-биле артып каар.

Иоанн 4

Иисус болгаш Самария чурттуг херээжен

¹Иисустуң, Иоаннга бодаарга, хөй өөреникчилер хаара тудуп база хөй улусту сугже суп турарын фарисейлер дыңнап каан.

²(Чогум Иисус Боду эвес, а Ооң өөреникчилери улусту сугже суп турган чүве-дир.)

³Ынча деп турарын билип алгаш, Иисус Иудеяны каггаш, дедир Галилеяже чорупкан.

- ⁴Ооң оруу Самарияның черин таварып эртер турган.
- ⁵Ынчангаш Иисус Самарияның Сихар деп хоорайынче чеде берген. Ол хоорай шаг шаанда Иаковтуң бодунуң оглу Иосифке берген ээлел черинден ырак эвесте турар чүве-дир.
- ⁶Ында Иаковтуң кудуу бар болган. Орукка могап-шылай берген Иисус кудук чанынга дыштанып олуруп алган. Хүн дүьш чедип турган.
- ⁷Самария чурттуг бир херээжен суг узуп алыр дээш чедип кээп-тир. Иисус аңаа: «Суундан Меңээ берем» – дээн.
- ⁸Ооң өөреникчилери чем садып алыр дээш, хоорайже чорупкан турган.
- ⁹Самарий херээжен Оон: «Сен иудей хиреңде, канчап самарий херээжен менден ижер суг дилээриң ол?» – деп айтырган. (Чүге дээрге иудейлер Самария чурттугларның ажыглаар савазын ажыглавас турган.)
- ¹⁰Иисус: «Сен Бурганның бээр хайыразын база Кым сеңээ: „Суундан Меңээ берем“ – деп турарын билген болзуңза, бодуң-на Оон дилей бээр ийик сен, а Ол сеңээ амыдырал хайырлаар сугну бээр ийик» – деп харыылаан.
- ¹¹Херээжен Аңаа мынча дээн: «Дээрги! Силерде суг узупку дег чүү-даа чок, а кудук ханы-дыр. Силерге ындыг суг кайыын кээр деп?»
- ¹²Бо кудуктуң суун боду, ажы-төлү болгаш мал-маганы ижип чораан база ону биске арттырып каан кижиге – бистиң өгбевис Иаков болгай. Таанда-ла Силер канчап оон арта берген болдуңар?»
- ¹³Иисус мынча деп харыылаан: «Бо сугну ижер кижиге дагын суксай бээр.
- ¹⁴А Мээң аңаа бээрим сугну ижер кижиге кажан-даа суксавас. Мээң аңаа бээр суум ооң иштинге мөңгө амыдыралче агып баткан суг бажы болу бээр».
- ¹⁵«Дээрги – деп, херээжен Аңаа чугаалаан. – Моон соңгаар кажан-даа суксавас база бээр суглап келбес апаар кылдыр, меңээ ол сууңардан берип көрүңерем».

- ¹⁶Иисус аңаа: «Ашааңны барып кый деп алгаш, бээр чедип кел» – дээн.
- ¹⁷Херээжен Аңаа: «Ашак чок мен» – деп харыылаан. Иисус аңаа мынча дээн: «Ашаам чок деп, сен шынын чугааладың.
- ¹⁸Беш катап ашакка барган-дыр сен. А ам олуртуп алган кижин сээң ашааң эвес-тир. Сээң ол чугааң ылап шын болду».
- ¹⁹Херээжен Аңаа мынча дээн: «Дээрги! Силерни Бурганның медээчизи дээрзин көрүп тур мен.
- ²⁰Бистиң ада-өгбевис бо дагга. Бурганга тейлеп чораан, а иудейлер силер болза, тейлээр чер чүгле Иерусалимде дээр-дир силер».
- ²¹Иисус аңаа мынча дээн: «Угбакым, Меңээ бүзүрөп көр, Бурган Адага бо дагга-даа, Иерусалимге-даа мөгейип тейлевейн баарыңар үе кел чыдар-дыр.
- ²²Силер, самарийжилер, чүү чүвөгө тейлеп чорууруңарны билбес-тир силер, а иудейлер бис чүү чүвөгө тейлеп чоруурувусту билир бис, чүгө дээрге Бурганның камгалалы иудейлерни дамчыштыр кээр болгай.
- ²³Ынчалза-даа ёзулуг мөгейикчилерниң Бурган Адага сүлдө болгаш алыс шындан мөгейип тейлей бээри ындыг үе кел чыдар, мырыңай келгени бо-дур. Ылап-ла ындыг мөгейикчилерни Ада Бодунга дилеп чоруур.
- ²⁴Бурган дээрге Сүлдө-дир. Ынчангаш Аңаа мөгейип тейлээннер сүлдө болгаш алыс шындан мөгейип тейлээр ужурлуг».
- ²⁵Херээжен Аңаа мынча дээн: «Мессия (Ону Христос деп база адаар) бо делегейге кээр ужурлуг деп билир-ле мен. Ол чедип келгеш, биске шупту чүвени тайылбырлап бээр».
- ²⁶«Ол – Мен-дир мен, сээң-биле чугаалажып турар аан» – деп, Иисус харыылаан.
- ²⁷Ол үеде Иисустуң өөреникчилери Ону каапкан черинче эеп келгеш, Ооң демги херээжен-биле чугаалажып турарын көргөш, кайгап

калганнар. Ынчалза-даа кым-даа Ииcуcтан Аңаа чүү херегин база Ооң чүге ол херээжен-биле чугаалажып турарын айтырбаан.

28 Ынчан самарий херээжен суглаар савазын каапкаш, хоорайже ээп келгеш, улуска мынча дээн:

29 «Кудукче баргаш, кылган бүгү чүүлүмнү меңээ чугаалап берген Кижиге көрүп көрүңерем: Ол Христос эвес ирги бе?»

30 Ынчангаш улус хоорайдан үнгеш, Иисусче чорупканнар.

31 Ол өйде өөреникчилери Ииcуcтан: «Башкы, чемнениңер!» – деп дилеп турганнар.

32 А Ол: «Мээң аыш-чемим бар, силер ооң дугайында билбес-тир силер» – деп харыылаан.

33 Ынчаарга өөреникчилери аразында: «Өске-бир кижиге Аңаа чем эккеп берген эвес ирги бе?» – дишкен.

34 Иисус оларга мынча дээн: «Мээң аыш-чемим болза Мени айбылап чоруткан Адамның күзел-соруун боттандырып, Ооң Меңээ дааскан ажил-херээн эчизинге чедир кылыры болур.

35 „Ам дөрт ай эртсе, дүжүт ажаар үе кээр“ – деп чугаалашпас ийик силер бе? А мен силерге чугаалап тур мен: карактарыңарны хере көргеш, тараа шөлдөрүнче көрүңер даан, олар кайы хире алдын-сарыг апарып, тараазы бышкан-дыр!

36 Тараа ажаакчызы бодунуң шаңналын алыр боорда, меңге амыдыралга херек дүжүттү база ап турар, ындыг болганда, тараа чажыкчызы-даа, дүжүт ажаакчызы-даа деңге өөрүүр апаар.

37 Чүге дээрге ол таварылгада „Бирээзи тарыыр, өскези ажаар“ деп үлегер сөс бадыткаттына бээр.

38 Мен силерни боттарыңарның ажаап-тарываан шөлүңерни ажаап алзын дээш чорудуп турарым бо – аңаа өске улус ажилдап каан, а силер оларның ажилының үре-түңнелин кады үлежип турарыңар бо».

³⁹«Кылган бүгү чүүлүмнү Ол меңээ чугаалап берди» – деп бадыткаан самарий херээженниң чугаазының аайы-биле ол хоорайдан элээн хөй самарийжилер Иисуска бүзүрей берген.

⁴⁰Самарийжилер Аңаа келгеш, олар-биле артып каарын Оон аажок дилээннер, ынчангаш Ол орта ийи хонган.

⁴¹Иисустуң чугаазының аайы-биле оон-даа хөй улус Аңаа бүзүрей берген.

⁴²А демги херээженге олар мынча дээн: «Бистиң бүзүрей бергенивис ам чүгле сээң чугааларыңдан келбээн. Бис ам Ону боттарывыс дыңнаан болгаш, Ол ылап-ла бо делегейниң улузунуң Камгалакчызы-дыр деп билдивис».

Хаанның дүжүмединиң оглун экирткени

⁴³Ийи хонганда, Иисус Галилеяже чорупкан.

⁴⁴Бурганның медээчизи бодунуң төрээн чуртунга алдар-хүндү көрбес дээрзин Ол Боду-ла чугаалап турган чүве-дир.

⁴⁵Иисус Галилеяга чедип кээрге, ол чер чурттуглар Ону эвилең-ээлдек уткуп-хүлээп алган: олар Иерусалимге болган байырлалга барып чораан болгаш, Ооң аңаа кылган кайгамчык чүүлдерин шуптузун көргөн чүве-дир.

⁴⁶Иисус оон ооң мурнунда сугну арагаже хуулдурупкан чери болур Галилеяның Канаже ээп келген. Ол үеде Капернаум хоорайга хаанның бир дүжүмеди турган, а ооң оглу аарый берген болган.

⁴⁷Иисустуң Иудеядан Галилеяже ээп чанып келгенин дыңнааш, ол кижини Аңаа чедип келгеш: «Өлүп чыдар оглумну экиртип бээри-биле Капернаумче бадып кээп көрүңер» – деп Оон дилеп эгелээн.

⁴⁸Иисус аңаа мынча дээн: «Кайгамчык демдектерни көрбээн шааңарда, силерниң кайыңар-даа бүзүрээр ийик бе!»

⁴⁹Хаанның дүжүмеди: «Дээрги! Оглум өлбейн чыдырда, барып көрээли!» – дээн.

⁵⁰Иисус: «Чана бер че, оглуң дириг артар-дыр» – деп харыылаан. Ол кижини Иисустуң сөстөрүнө бүүрээш, чоруй барган.

⁵¹Орук ара ону чалчалары уткуп алгаш: «Оглуңар дириг!» – дээннер.

⁵²«Каш шак үезинде оглум чүгээртеп эгеледи?» – деп, ол чалчаларындан айтырган. Олар аңаа: «Дүүн, хүн үнгенден бээр чедиги шак үезинде, ооң эъдиниң изии намдай берди» – деп харыылаан.

⁵³Иисустуң аңаа: «Оглуң дириг артар-дыр» – дээн шагында оглу экирий берген дээрзин адазы билип каан. Ынчан ол боду база бүгү өг-бүлөзү бүүрөй бергеннер.

⁵⁴Иудеядан Галилеяже эеп чанып келгеш, Иисустуң кылганы ийиги кайгамчык чүүл ол болган.

Иоанн 5

Вифезда дээр эштир черге аарыг кижини экирткени

¹Ооң соонда иудей байырлал болган, Иисус ынчан Иерусалимче чорупкан.

²Иерусалимде Хой хаалгазының чанында еврей дылда Вифезда дээр эштир чер, а ында серилеп каан беш өдүг бар.

³⁻⁴Оларда эңдерик хөй аарыг: согур, аскак-бүскек, чартыктаан улус чыдар чүве-дир.

⁵Аңаа үжен сес чыл дургузунда чартыктап аарып келген бир кижини турган.

⁶Иисус ол кижиниң чыдарын көргөш база ооң ынча үр үеде аарып келгенин билир болгаш: «Экириирин күзеп тур сен бе?» – деп айтырган.

⁷Аарыг кижини Аңаа мынча деп харыылаан: «Дээргим, суг чалгып дойлу бээрге, мени эштир черниң суунче суптар кижим чок күжүр-дүр мен.

Сугга чедип чадап турумда-ла, өске кандыг-бир кижини мени мурнай кире берген боор-дур».

⁸Иисус аңаа: «Тургаш, дөжээңни алгаш, кылаштап чорувут!» – дээн.

⁹Аарыг кижини ол дораан экирий бергеш, дөжөөн алгаш, кылаштап чорупкан. А ол чорук амыр-дыш хүнүндө болган чүвө-дир.

¹⁰Ынчангаш иудейлер экирөөн кижиге мынча дээннер: «Бөгүн – амыр-дыш хүнү-дүр. Сен дөжөөң көдүрбөс ужурлуг сен!»

¹¹Ол оларга: «Мени экиртип каан Кижини меңээ: „Дөжөөңни алгаш, кылаштап чорувут“ – дээн-не болгай» – деп харыылаан.

¹²Ол кижиден: «Сеңээ: „Дөжөөң алгаш, кылаштап чорувут“ – дээн кижини чогуу Кымыл чүвөл?» – деп айтырганнар.

¹³Экирий берген кижини Ол чогуу Кымыл дээрзин билбес болган, чүгө дээрге Иисус ол дораан орта турган чон аразынче ажытталы берген чүвө-дир.

¹⁴Иисус ооң соонда Бурганның өргээзинден демги кижини тып алгаш, аңаа мынча дээн: «Көрөм, сен ам кадык апардың. Сээң-биле оон-даа дора чүвө болу бербезин дээш, моон соңгаар бачыт кылба».

¹⁵Оон ол кижини иудей чагырыкчыларга баргаш, ону экиртип каан кижини Иисус-тур деп чугаалаан.

¹⁶Ынчангаш иудейлер амыр-дыш хүнүндө ындыг чүүлдер кылганы дээш, Иисусту истеп-сүрүп эгелөөннер.

¹⁷Ынчаарга Иисус оларга: «Мээң Адам үргүлчү ажилдаар-дыр, Мен база ынчаар кылыр ужурлуг мен» – дээн.

¹⁸Иудейлер ынчан Онун өлүрөр органы улам кызымак дилей бергеннер. Чүгө дээрге Ол чүглө амыр-дыш хүнүнүн хоойлузун хажыткан эвес, харын Бурганны «Мээң Адам» деп адап, Бодун Бурганга деңгей көргөн болган.

Оглунуң эрге-чагыргазы

¹⁹Ынчаар орта Иисус оларга мынча дээн: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: Адазы ажыл-херээн канчаар кылганын көрбээн шаанда, Оглу Бодунуң өмүнээзинден чүнү-даа кылып шыдавас. Адазы чүнү кылырыл, Оглу база-ла ону кылыр.

²⁰Чүгө дээрге Адазы Оглунга ынак база Бодунуң кылып турар бүгү чүвезин Аңаа көргүзөр. Оон-даа артык ажыл-херектерни Ол Оглунга көргүзүп бээр, силер ынчан улам-на кайгап магадаар силер.

²¹Адазының өлүглерни канчаар диргизип, оларга амы-тынны хайырлап турары дег, Оглу база-ла күзээн улузунга амы-тынны хайырлаар.

²²Оон туржук, Адазы кымны-даа шиитпейн турар, Ол шиидер бүгү эргени Оглунга дамчыдып берген.

²³Бүгү улустуң Адазын хүндүлөп көөрү дег, олар Оглун база хүндүлөп көрзүн дээш, Ооң ынчанганы ол-дур. Оглун хүндүлөп көрбөс кижини Ону айбылап чоруткан Адазын база хүндүлөп көрбөйн турар-дыр.

²⁴Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: Мээң сөзүмнү дыңнап турар болгаш Мени айбылап чоруткан Адамга бүзүрээр кижини бүрүзү мөңгө амыдыралды алыр база шииткелге онаашпас, харын өлүмдөн амыдыралче шилчий берген болур.

²⁵Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: өлүглер Бурганның Оглунуң үнүн дыңнап каар үе-шак кел чыдар, харын-даа ол хүн мырыңай чедип келген-дир. Кымнар ол үннү дыңнаарыл, амыдыралче эглип кээр.

²⁶Адазы Боду канчап амыдыралдың үнер дөзү болганыл, Оглун база Ол ынчалдыр амыдыралдың үнер дөзү кылып каан.

²⁷Адазы оон ыңай шиидер эргени база Оглунга хайырлаан, чүгө дээрге Ооң Оглу – Кижини амытан Оглу-дур.

²⁸Ындыг боорга, элдепсинмеңер: чевеглерде чыдар бүгү улус Ооң үнүн дыңнааш, чевеглерден туруп кээри үе-шактын келгени бо-дур.

²⁹Ынчан буян кылып чорааннар катап дирилгеш, амыдыраар, а бузут-бак кылып чорааннар катап дирилгеш, шииттирер.

³⁰Мен чүнү-даа Бодумнуң эрге-чагыргам-биле кылып шыдавас мен. Мен канчаар дыңнап турар-дыр мен, ынчаар шиидер мен. Мээң шииткелим чөптүг шииткел болур, чүге дээрге Мен Бодумнуң күзел-соруумнуң аайы-биле эвес, а Мени айбылап чоруткан Адамның күзел-соруунуң аайы-биле кылыр мен».

Иисустуң дугайында херечилел

³¹«Мен Бодумнуң дугайымда Бодум херечилээр болзумза, Мээң сөстөрүм шынныг эвес.

³²Ынчалза-даа Мээң таламче херечилеп турар өске кижиге бар. Мээң дугайымда ооң херечилеп турар чугаазы алыс шынныг дээрзин Мен билир мен.

³³Силер Иоаннче улус чорударыңарга, ол алыс шынны херечилээн болгай.

³⁴Ынчаарга кижилерниң херечилели Меңээ херекчок-даа болза, камгалалды алзыннар дээш, силерге ол дугайында чугаалап турарым бо.

³⁵Иоанн чырыдыр кыпкан чырыткы дег болган. А силер ооң чырыыңга, хензиг-даа өйде болза, өөрүүрүңге чөпшээрешкен силер.

³⁶Ынчалза-даа Менде Иоанның бергенинден-даа артык күштүг херечилел бар. Мээң кылып чоруурум, Адамның кылзын дээш Меңээ берген ажил-херээ – Мени Ооң айбылап чорутканының херечилели олдур!

³⁷Мени айбылап чоруткан Адам Боду Мээң дугайымда шак ынчаар херечилээн-дир. Силер Ооң үнүн кажан-даа дыңнаваан, Ооң хевир-шырайын кажан-даа көрбээн силер.

³⁸Силер Ооң сөзүн чүрээңерде шыгжавайн чоруур силер, чүге дээрге Ооң айбылап чорутканы Меңээ бүзүревес-тир силер.

³⁹Бижилгелер дузазы-биле мөңгө амыдыралды алырын бодааш, оларны хынамчалыг шинчилеп чоруур силер. А олар база-ла Мээң дугайымда херечилеп турар болгай.

⁴⁰Ынчалза-даа Мээң дузам-биле амыдыралды алыр дээш, Меңээ чедип кээрин дөмей-ле күзевес-тир силер.

⁴¹Кижилерден алдар-хүндү алыксакас мен.

⁴²Ынчалза-даа силерни өттүр билир мен: силерде Бурганга ынакшыл чок!

⁴³Мен силерге Адамның өмүнээзинден чедип келдим, а силер Мени хүлээп албайн тур силер. А өске-бир кижиде бодунуң-на адын тудуп чедип кээрге, силер ону хүлээп алыр-дыр силер!

⁴⁴Бот-боттарыңардан алдар-хүндү дилээр, а дың чаңгыс Бургандан алдар-хүндү алыр дээш кыспас болганыңарда, канчап черле бүзүрей бээр силер?!

⁴⁵Чок, Мени Адамның мурнунга силерни буруудадыр дээш келген деп бодаваңар. Силерни боттарыңарның аажок идегеп турарыңар Моисей буруудады бээр.

⁴⁶Моисейге ылап-ла бүзүрөп чораан болзуңарза, Меңээ база бүзүрей бээр ийик силер, чүгө дээрге ол Мээң дугайымда бижээн-не болгай.

⁴⁷Силер ооң бижээн чүвезинге бүзүрөвөс тургаш, Мээң силерге чугаалаан чүвөмгө канчап бүзүрээр силер?»

Иоанн 6

Беш муң кижини тоттурганы
(Мф. 14:13-21; Мк. 6:30-44; Лк. 9:10-17)

¹Ооң соонда Иисус Галилея (азы Тивериада) хөлүнүң ол чарыынче чорупкан.

²Ооң соондан эндерик хөй чон чоруп олурган, чүге дээрге аарыг кижилерни экиртип тура, Ооң кылганы кайгамчык чүүлдерни улус көргөн чүве-дир.

³Иисус даг кырынче үне бергеш, аңаа Бодунуң өөреникчилери-биле кады олуруп алган.

⁴Иудей Хосталышкын байырлалы чоокшулап орган.

⁵Иисус эргий көргеш, Бодунче эжен-эндерик чоннуң кел чыдарын көрүп кааш, Филиппке: «Оларны чемгерипки дег хлебти кайыын садып алыр бис?» – дээн.

⁶Чүнү кылыр деп турарын Ол билир турган, ынчалза-даа Филиппти шенээр дээш, ынча дээн чүве-дир.

⁷Филипп Аңаа: «Оларның кижини бүрүзүнге хензигни-даа бол бээр дизе, 200 мөңгүн чоос-биле безин хлеб сатса, четпейн баар-дыр» – деп харыылаан.

⁸Иисустуң өөреникчилериниң бирээзи – Симон Пётрнуң дуңмазы Андрей Аңаа мынча дээн:

⁹«Мында турар бир оолда беш арбай далганының хлеви болгаш ийи балыкчыгаш бар-дыр. Ынчалза-даа мынча хөй чонга ыя ол чүү боор деп?»

¹⁰Иисус: «Улусту черге олуртуптуңар» – дээн. Ол кезек чер терең оът-сигенниг болган. А олургулапкан улус 5000 хире эр кижини чүве-дир.

¹¹Иисус хлебтерни алгаш, аыш-чем дээш, Бурганга өөрүп четтиргеш: «Олурган улуска үлеңер» – дээн, өөреникчилеринге берипкен. Балыкты база-ла ынчанган. Кым чежени күзээнил, аңаа ол хирени берип турган.

¹²Улус тода бээрге, Иисус Бодунуң өөреникчилеринге: «Чүү-даа черге калбазы-биле, арткан кескиндилерни чыып алыңар» – дээн.

¹³Өөреникчилер улус чемненген соонда беш арбай хлевиниң арткан кескиндилерин чыггаш, он ийи хааржакты долдуруп алганнар.

¹⁴Улус Иисустуң кайы хире кайгамчык чүүл кылганын көргөш: «Бо делегейге кээр ужурлуг демги Медээчи ылап-ла бо-дур!» – дээннер.

¹⁵А Иисус улустуң чедип келгөш, Ону хенертен тудуп алгаш, хаан кылып аар деп турарын билип кааш, база катап дагже чааскаан чоруй барган.

Иисустуң суг кырлап кылаштааны

(Мф. 14:22-27; Мк. 6:45-52)

¹⁶Кежээ дүжүп кээрге, Иисустуң өөреникчилери хөл кыдыынче бадып келген.

¹⁷Оон хемеге олурупкаш, хөл кежилдир Капернаумче эжиндирип чорупканнар. Караңгылай берген, а Иисус ам-даа келбээн, сураг барган.

¹⁸Күштүг хат хадыырга, хөл хөлзеп чыткан.

¹⁹Олар чээрби беш азы үжен стадий хире ырадыр эжиндире бергөш, хемеже хөлдү кырлап чоокшулап кел чыдар Иисусту көрүп кааннар. Өөреникчилер корга берген.

²⁰Иисус: «Мен-дир мен, кортпаңар!» – дээн.

²¹Олар Ону хемеге күзелдии-биле олуртуп алганнар, хемези ынчан оларның эжиндирип бар чытканы эрикке ол дораан чеде берген.

Иисус – амыдырал хайырлаар хлеб

²²Даартазында хөлдүң ындыы чарыынга артып калган чон аңаа чүгле чаңгыс хеме турганын сактып келген. Иисустуң хемеже өөреникчилери-биле кады олурбаанын база оларның чүгле боттары эжиндирип чорупканын улус база билир турган.

²³Ынчан Тивериададан элээн каш өске хеме Дээрги Иисустуң аыш-чем дээш, Бурганга өөрүп четтирип мөргүл кылганының соонда, улустуң хлеб чип олурган черинче эжиндирип чеде берген.

²⁴Улус чүү боор ийик, Иисустуң-даа, Ооң өөреникчилериниң-даа ында чогуун көрүп кааш, хемелеринге дедир олургулапкаш, Ону дилеп, Капернаумче эжиндирип чорупкан.

²⁵Иисусту хөлдүң ол чарыындан тып алгаш, Оон: «Башкы, Силер кажан бээр чедип келдиңер?» – деп айтырганнар.

²⁶Иисус оларга мынча деп харыылаан: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: силер Мени кайгамчык демдектерни көрүп, билгеш эвес, а тоттур хлеб чиген болгаш, дилеп турарыңар ол-дур!

²⁷Эстип-хайлы бээр аъш-чем дээш сагышсыравайн, мөңгө амыдыралды берип шыдаар аъш-чем алыр дээш, кызып-кылайыңар. Ол чемни силерге Кижиге амытан Оглу бээр, чүгө дээрге Бурган Ада Боду Аңаа таарзынып, Ону демдектээн-дир».

²⁸Олар Оон: «Бистиң ажил-херээвис Бурганга таарымчалыг болзун дизивиссе, чүнү кылыр ужурлуг бис?» – деп айтырганнар.

²⁹Иисус: «Силерниң Бурган дээш кылыр ажил-херээңер дээрге-ле Ооң айбылап чорутканы Кижиге бүзүрээри ол-дур» – деп харыылаан.

³⁰Ынча дээрге, олар: «Силерге бүзүрей бээривис хире кандыг кайгамчык демдекти биске көргүзөр силер? Чүнү кылыр силер? – деп айтырганнар. –

³¹Бистиң ада-өгбевис ээн кургаг ховуга манна деп чемни чип турган болгай. Бижилгеде ол дугайында: „Оларга аъш-чем кылдыр дээрден баткан хлебти берген“ – деп бижээн-дир».

³²Иисус мынча деп харыылаан: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: силерге дээрден хлебти Моисей эвес, а Мээң Адам берип турган, алыс шын хлебти дээрден Ол ам-даа берип турар.

³³Чүгө дээрге Кым дээрден дүжүп келгеш, бо делегейге амыдыралды хайырлаарыл, Бурганның хлеви Ол болур».

³⁴Ынчан Аңаа мынча дээннер: «Дээргивис, биске ындыг хлебти үргүлчү берип туруңарам».

³⁵Иисус оларга мынча дээн: «Мен дээрге амы-тынны бээр хлеб-тир мен. Мени сурап кээр кижича кажан-даа аштавас база Меңээ бүзүрөөн кижича кажан-даа суксавас.

³⁶Ынчалза-даа Мээң силерге чугаалап турганым дег, силер көргөн-даа болзуңарза, бүзүрөөс-тир силер!

³⁷Адамның Меңээ берген бүгү чүвези Меңээ чедип кээр база Меңээ чедип келген кижини черле үндүр сывырбас мен.

³⁸Чүгө дээрге Мен, дээрден дүжүп кээрге, Бодумнуң күзел-соруумнуң аайы-биле кылыр дээш эвес, а Мени айбылап чоруткан Адамның күзел-соруун күүседир дээш келген мен.

³⁹Мени айбылап чоруткан Адамның күзел-соруу мындыг: Ооң Меңээ берген чүвезинден чүнү-даа өлүрүп-чидирбези, харын оларны сөөлгү хүнде амыдыралче катап диргизери.

⁴⁰Мээң Адамның күзел-соруу – Оглун көргөш, Аңаа бүзүрөөн кижича бүрүзүңгө мөңгө амыдыралды бээри. Мен оон ол кижини сөөлгү хүнде катап диргизиптер мен».

⁴¹Иисустуң: «Мен дээрге дээрден дүжүп келген хлеб-тир мен» – деп чугаалааны дээш, иудейлер Аңаа хорадап, хыйланы берген.

⁴²Олар мынча дээн: «Ол дээрге Иосифтин оғлу Иисус эвес чүве бе? Бис Ооң адазын-даа, авазын-даа билир-дир бис. Канчап черле Ол: „Мен дээрден дүжүп келдим“ – дээрил?»

⁴³Иисус оларга мынча деп харыылаан: «Хорадап, хыйланырын соксадыңар.

⁴⁴Мени айбылап чоруткан Адам кандыг-бир кижини хаара тутпас чүве болза, кым-даа Менче чедип кээп шыдавас. А кээр болза, Мен ону сөөлгү хүнде катап диргизер мен.

⁴⁵Медээчилерниң номнарында мынчаар бижээн: „Олар шуптузу Бургандан өөредиг алып“. Адамны дыңнааш, Оон өөренип алган бүгү улус Меңээ чедип кээр.

⁴⁶Ынчалза-даа олар Аданы көргөн дээни ол эвес-тир. Чүгле Бургандан келген Кижиге, чүгле Ол чааскаан, Аданы көргөн.

⁴⁷Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: бүзүрей берген кижиге мөңгө амыдыралдыг болганы ол.

⁴⁸Мен дээрге амыдырал хайырлаар хлеб-тир мен.

⁴⁹Силерниң ада-өгбеңер ээн кургаг ховуга манна дээр чем чип турдулар, ынчалза-даа өлгүлей бердилер.

⁵⁰А дээрден дүжүп кээр хлеб ындыг эвес: ону чиген кижиге кажан-даа өлбөс.

⁵¹Мен дээрге дээрден дүжүп келген, амылыг хлеб-тир мен. Ол хлепти чиген кижиге мөңгө амыдыралды алып. Мээң аңаа бээрим хлеб дээрге-ле Мээң мага-бодум ол-дур. Мен ону бо делегейниң улузу амыдыразын дээш, берип турар мен».

⁵²Ынчан иудейлер аразында изигленип маргыжа берген: «Ол Кижиге канчап бисти чизин дээш, бодунуң мага-бодун берип шыдаар чүвөл?»

⁵³Иисус мынча деп харыылаан: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: бир эвес Кижиге амытан Огунуң мага-бодун чивес база Ооң ханын ишпес болзуңарза, бодуңарда амыдырал чок болур.

⁵⁴Мээң мага-бодумну чиир база Мээң ханымны ижер кижиге мөңгө амыдыралдыг болур, оон Мен ону сөөлгү хүнде катап диргизиптер мен.

⁵⁵Мээң мага-бодум – ёзулуг чем, а Мээң ханым – ёзулуг суксун болур.

⁵⁶Мээң мага-бодумну чиир болгаш Мээң ханымны ижер кижиге Мээң биле тудуш харылзаалыг болур, а Мен ооң боду-биле харылзаалыг артып каар мен.

⁵⁷Мени айбылап чоруткан амылыг Адамның ачызында Мээң амыдырап чоруурум дег, Мени чиир кижии база-ла Мээң ачымда амы-тынныг артар.

⁵⁸Дээрден дүжүп келген хлеб ындыг боор-дур. Ол силерниң ада-өгбеңерниң чип турган манназы дег эвес болур – олар өлүп калгылаан ийик чоп. А бо хлебти чиир кижии мөңгө амыдыралдыг болур».

⁵⁹Иисус ону Капернаумнуң синагогазынга өөредиг берип тургаш, чугаалаан чүве-дир.

Өөреникчилериниң Иисусту кагганы

⁶⁰Иисустуң өөреникчилериниң элээн хөйү ону дыңнааш, химиренчи берген: «Кандыг кончуг берге өөредиг боор! Кым ону дыңнап шыдаарыл?»

⁶¹Иисус Бодунуң өөреникчилериниң Ооң сөстөринге таарзынмайн турарын билир болгаш: «Силерни ол чайгылдырып тур бе? – деп айтырган. –

⁶²А бир эвес Кижии амытан Оглунуң ооң мурнунда турган черинче көдүрлүп үнүп бар чыдарын көрүп кагзыңарза, чүү болурул че?

⁶³Амы-тынны чүгле Сүлде бээр, а кижиниң күжү ынай-даа ажыглаттынмайн турар. Мээң силерге чугаалаан сөстөрүм – амы-тынны бээр Сүлде ол-дур.

⁶⁴Ынчалза-даа араңарда бүзүревес улус база бар-дыр». Иисус эгезинден тура-ла, кымның Аңаа бүзүревезин база кымның Ону садыптарын билир турган.

⁶⁵Оон мынча дээн: «Мээң Адам кандыг-бир кижиге ындыг арга бербес чүве болза, Менче кым-даа чедип кээп шыдавазын чогуум-на ынчангаш силерге чугаалааным ол-дур».

⁶⁶Ол үеден эгелээш, Иисустуң өөреникчилериниң хөй кезии Ону каапкан база Ооң-биле кады чорбас апарган.

⁶⁷А Иисус он ийи элчининден: «Силер база ойлап чоруурун күзевейндир силер бе?» – деп айтырган.

⁶⁸Симон Пётр Аңаа мынча деп харыылаан: «Дээрги, кымга баар улус бис? Мөңге амыдыралды бээр сөстөр Силерде-дир.

⁶⁹Бис ам Силерге бүзүрей бердивис база Силерни Бурганның Ыдыктыг Төлээлекчизи деп билип алдывыс».

⁷⁰Иисус: «Мен силерни он ийи элчин кылдыр шилип албажык мен бе? – деп харыылаан. – А силерниң бирээңер эрлик-тир оң!»

⁷¹Ол Симон Искарриоттуң оглу Иуданың дугайында чугаалап турган. Иуда, он ийи элчинниң бирээзи тургаш, Иисусту алызында барып садыпкан чүве-дир.

Иоанн 7

Иисустуң Чадырлар байырлалынче чорупканы

¹Иисус ооң соонда Галилеяны эргип чорупкан. Иудейлер Ону өлүрер деп турар боорга, Ол Иудеяга барбас деп шиитпирлеп алган.

²Иудейлерниң Чадырлар байырлалы чоокшулап орган.

³Иисустуң дуңмалары ынчан Аңаа мынча дээннер: «Бо черни каггаш, Иудеяже чоруп көрөм! Сээң кылып турар ажил-херээңни өөреникчилериң база көрзүн.

⁴Чүге дээрге кым-даа бодунуң билдингир боорун күзээр болза, ажил-херээн бүдүү кылбас. А Сен мындыг ажил-херекти чаяап чоруур-дур сен, ынчангаш Бодуңну бо улус мурнунга көргүс!»

⁵Ооң дуңмалары безин Аңаа бүзүревейн турган чүве-дир.

⁶Иисус оларга мынча дээн: «Мээң үем ам-даа келбээн-дир. А силерге кандыг-даа үе тааржыр-дыр.

⁷Бо делегейниң улузу силерни көөр хөңнү чок болу берип шыдавас, а Мени көөр хөңнү чок-тур, чүге дээрге Мен ооң ажыл-херээ бузуттуг дээрзин херечилеп турар-дыр мен.

⁸А силер байырлалче барыңар. Мен амдызында ол байырлалче барбаайн, чүге дээрге Мээң үем ам-даа келбээн-дир».

⁹Ону чугаалааш, Иисус Галилеяга артып калган.

¹⁰Ынчалза-даа дуңмалары байырлалче чорупкан соонда, Иисус база ынаар чорупкан, чүгле ажыы-биле эвес, а бүдүү.

¹¹Иудей чагырыкчылар байырлал үезинде Ону дилеп турган. Олар: «Ол Кижинер кайдал?» – деп айтырар болганнар.

¹²Чон аразынга база-ла Ооң дугайында маргыштыг хөй чугаа-соот үнген. Чамдызы Ону: «Буянныг кижидир» – дээннер. А өскелери: «Чок, Ол чонну мегелеп турар-дыр» – деп удурланыр болган.

¹³Ындыг-даа болза, иудей эрге-чагыргадан корткаш, кым-даа Ооң дугайында ажыы-биле чугаалаваан.

¹⁴А байырлал орту кирип чорда, Иисус Бурганның өргээзинге кирип келгеш, өөредип эгелээн.

¹⁵Иудей чагырыкчылар: «Каяа-даа өөрөнмээн хирезинде, Ол ынча хөй чүвени кайыын билип алган чоор?» – дижип, элдепсинип турган.

¹⁶Иисус мынча деп харыылаан: «Мээң өөредиим – Мээңии эвес, а Мени айбылап чоруткан Адамны чүве.

¹⁷Ооң күзел-соруун чогулар дээн кижиде, ол өөредиг Бургандан-даа келген болза азы Мен Бодумнуң өмүнээмден-даа чугаалаан болзумза, ооң дугайында билип аар.

¹⁸Бодунуң өмүнээзинден чугаалап чоруур кижиде бодунга алдар-хүндү чедип алыксаар. А Ону айбылап чоруткан Адазынга алдар-хүндү чедип алыксаар Кижиде алыс шынны чугаалаар болгаш, Ооң чүрээнде меге чок болур.

¹⁹Моисей силерге ыдыктыг хоойлуну берди чоп? Ынчалза-даа силерниң чаңгызыңар-даа ыдыктыг хоойлуну сагывайн чоруур-дур! Чүү дээш, мени өлүрер деп бардыңар?»

²⁰Чыылган чон: «Сен букшуурай бердиң бе? Кым Сени өлүрер дээн чүвөл?» – деп харыылаан.

²¹Иисус улаштыр мынча дээн: «Мен чаңгыс кайгамчык чүүл кылдым, а силер шупту кайгап калдыңар.

²²Моисей силерге кыртыжап демдектээрин айтып берген (херек кырында ол Моисейни эвес, а бурунгу өгбелерни дамчып келген-даа болза), ынчангаш силер оолдарыңарны амыр-дыш хүнүнде-даа кыртыжап демдектээр-дир силер.

²³Моисейниң хоойлузун хажытпас дээш, кижини амыр-дыш хүнүнде кыртыжап демдектеп болур турда, Мен кижини амыр-дыш хүнүнде бүдүн-бүрүнү-биле сегидип каарымга, чүге ол дээш, Менче хорадап турарыңар ол?

²⁴Эреңгейлеп шиитпеңер, а чөптүг шииткел-биле шиидиңер».

Иисустуң дугайында аңгы-аңгы бодалдар

²⁵Ынчан Иерусалимниң чамдык чурттакчылары мынча дээннер: «Даргаларывыстың өлүрер деп турар кижизи Ол эвес чүве бе?

²⁶Ынчаарга көрүңер даан, Ол ажыы-биле өөредип тур, а кым-даа Аңаа удур чүве чугаалавас-тыр. Христос ылап-ла Бо-дур деп, бистиң даргаларывыс билир чадавас.

²⁷Ынчалза-даа бис Ону таныыр, Ооң кайыын келгенин билир-дир бис. А Христос чедип кээрге, Ооң кайыын кээрин кым-даа билбес болур дээн чүве болгай».

²⁸Иисус ынчан Бурганның өргээзинге өөредиг берип тура, дыңзыдыр мынча дээн: «Мени таныыр база Мээң кайыын келгенимни билир-дир силер бе? Дөмей-ле Мен Бодумнуң өмүнээмден келбээн мен. Мени

айбылап чоруткан Адамга ылаптыгы-биле бүзүрөп боор, ынчалза-даа силер Ону билбес-тир силер.

29А Мен Ону билир мен, чүгө дээрге Мен Ооң чанындан келген мен. Ол Мени айбылап чоруткан чүве».

30Ынчан олар Иисусту тудуп хоругдап алыр бодаан, ынчалза-даа кым-даа Олче хол көдүрбээн, чүгө дээрге Ооң үе-шагы ам-даа келбээн болган.

31Чон аразындан хөй кижини Аңаа бүзүрөй берген. Олар: «Христос чедип кээр болза, бо кижиниң кылганындан хөй кайгамчык демдектер көргүзүп шыдаар бе кай?» – дижиб турганнар.

32Чонда Ооң дугайында ындыг чугаалар чоруп турарын фарисейлер дыңнап кааннар. Ынчан фарисейлер болгаш Бурганның дээди бараалгакчылары Ону тудуп хоругдаары-биле Бурганның өргээзиниң таңныыл шерин чорудупканнар.

33Иисус ол өйде мынча деп турган: «Мен ам силер-биле ындыг-ла үр эвес кады турар мен, оон Мени айбылап чоруткан Адамче чоруптарым ол.

34Мени дилей бээр силер, ынчалза-даа тыппас силер. Мен каяа турар-дыр мен, силер ынаар чедип кээп шыдавас силер».

35Ынчан иудейлер боттарының аразында: «Биске тывылбайн баар кылдыр, Ооң кайнаар баар деп турары ол? Гректер аразында тоо быдаргай чурттаан бистиң чонче чоруткаш, гректерни өөредир дивээн бе?

36Ооң: „Мени дилей бээр силер, ынчалза-даа тыппас силер“ база „Мен каяа турар-дыр мен, силер ынаар чедип кээп шыдавас силер“ – деп чугаазының ужур-утказы чүл?» – дижи бергеннер.

³⁷Байырлалдың адак сөөлгү, эң өндүр улуг хүнүндө Иисус туруп келгеш, дыңзыг үн-биле мынча дээн: «Кым суксай-дыр, Меңээ чедип келзин база суксунун хандырып алзын!».

³⁸Бижилгеде айтып каанын ёзугаар, кым Меңээ бүзүрээрил, ооң чүрээнден амыдырал хайырлаар суглуг хемнер агып бадар».

³⁹Иисуска бүзүрей берген улустуң алыр ужурлуу Ыдыктыг Сүлдениң дугайында Ооң ынчаар чугаалааны ол. Ол өйде Бурган Бодунуң Сүлдезин оларга ам-даа бербээн турган, а ооң ужуру болза, Иисустуң Адазынче ам-даа өрү көдүрүлбээнинде болган.

⁴⁰Иисустуң ол сөстөрүн дыңнааш, чамдык улус: «Ол манаанывыс Медээчи дээрзи ылап-тыр!» – дишкен.

⁴¹Өскелери мынча дээннер: «Ол Христос-тур!» А бир чамдыызы: «Христос канчап Галилеядан чедип кээр чүвөл? – дижип, удурланыр болган. –

⁴²Христос Давид хаанның үре-салгалы болур болгаш Давидтиң чурттап чораан хоорайы Вифлеемге төрүттүнер деп Бижилгеде чугаалаан-на болгай».

⁴³Чон аразынга Иисус дээш алгыш-кырыштыг маргылдаа үнген.

⁴⁴Чамдык улус Ону тудуп хоругдаар дей берген, ынчалза-даа кым-даа Олче хол көдүрбейн барган.

Иудей даргаларның бүзүрөвээни

⁴⁵А Бурганның өргээзиниң таңныыл шерии дээди бараалкакчылар болгаш фарисейлерже ээп чедип кээрге, демгилери оларга: «Чүге силер Ону тудуп эккелбедиңер?» – дээр болган.

⁴⁶Бурганның өргээзиниң таңныыл шерии: «Ол кижидег кылдыр кым-даа, кажан-даа чугаалап көрбээн» – деп харыылаан.

⁴⁷Фарисейлер оларга мынча дээн: «Таанда-ла, Ол силерни база мегелеп каапты бе?»

⁴⁸А эрге-чагырга тутканнарның азы фарисейлерниң аразындан Аңаа бүзүрей берген чаңгыс-даа кижиде бар-дыр бе?

⁴⁹Чүгле бо, Моисейниң хоойлузун билбес, бүдүүлүк улус ынчалды, Бурганның каргыжы оларга четкен-дир!»

⁵⁰Фарисейлерниң бирээзи болур, Иисуска дүне када кээп турган Никодим дээрзи олардан:

⁵¹«Баштай ооң өчүүн дыңнап албайн база ооң чүнү үүлгедип каанын билип албайн чыда, ол кижиге шииткел онаарын бистиң ыдыктыг хоойлузун чөпшээрээр чүве бе?» – деп айтырган.

⁵²Олар аңаа хары кылдыр: «Бо чүү болду? Сен база Галилеядан келген эвес сен бе? Бижилгени өөрөн, ынчан Бурганның медээчизи Галилеядан келбес дээрзин билип каар сен» – дээннер.

⁵³[Оон олар шупту бажыңнарынче тарап чангылай бергеннер.

Иоанн 8

Самыыраан деп буруудаттырган херэежен

¹А Иисус Елеон даанче чорупкан.

²Эртен эрте Ол база катап Бурганның өргээзиниң девискээринге көстүп келген. Бүгү чон Ону үглей чыгып кээрге, Иисус, олуруп алгаш, оларны өөредип эгелээн.

³Ол өйде ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш фарисейлер бир херэеженни, ол ашаанга өскерлип турда, туткаш, Иисуска эккелгеннер. Олар ол херэеженни чон ортузунга тургускаш,

⁴Иисуска мынча дээннер: «Башкы! Бо херэежен ашаанга өскерлип тура, туттурган-дыр.

⁵Моисей бодунуң хоойлузунга ындыгларны даш-биле өлүр согарын биске дужаап чораан болгай. А Силер чүү дээр силер?»

⁶Иисусту буруудадыр кандыг-бир чылдак тып алыр дээш ынча деп турганнары ол чүве-дир. Ынчалза-даа Иисус, доңгайып алгаш, салаазы-биле довуракка бир-ле чүве бижий берген.

⁷Олар Оон салдыкпайн, айтыргаш туруп бээрге, Ол ковайып келгеш, оларга мынча дээн: «Силерниң араңарда кажан-даа бачыт кылбаан кижилер ол херээженче дашты баштай октапсын!»

⁸Оон катап-ла доңгайып алгаш, довуракка чүве бижиирин уламчылай берген.

⁹Ону дыңнааш, улус чаңгыстап тарап эгелээн, эң баштай эң улуглары чоруй барып-тыр. Иисус биле чон ортузунга турган херээженден өске, кым-даа артпаан.

¹⁰Иисус бажын көдүрүп келгеш, ол херээженден: «Дуңмам! Сээң буруудадыкчыларың кайыл? Сени кым-даа шиитпээни ол бе?» – деп айтырган.

¹¹Оозу: «Кым-даа шиитпеди, Дээргим» – деп харыылаан. Иисус аңаа мынча дээн: «Мен база сени буруудатпайн тур мен. Чорупкаш, моон соңгаар бачыт үүлгетпе.»]

Иисус – делегейге чырык

¹²Иисус база катап фарисейлер-биле чугаалажы берген: «Мен – бо делегейниң улузунга Чырык-тыр мен. Мени эдерген кижилер караңгыга азып чорбас, харын амы-тын бээр чырыкты алган болур».

¹³Фарисейлер мынча дээн: «Бодуң-на Бодуң дугайында херечилээр-дир сен. Ынчангаш Сээң херечилээниң күш чок болур».

¹⁴Иисус мынча деп харыылаан: «Бодум-на Бодумнуң дугайымда безин херечилеп турзумза, Мээң сөстөрүм алыс шынныг. Чүге дээрге Мен кайыын келгенимни болгаш кайнаар чоруй баарымны билир-дир мен, а силер Мээң кайыын келгенимни болгаш кайнаар чоруй баарымны билбес-тир силер.

15Силер кижилерниң хемчээ-биле шиидер-дир силер, а Мен кымны-даа шиитпес-тир мен.

16А бир эвес Мен шиидип-даа турган болзумза, Мээң шииткелим алыс шынныг болур, чүге дээрге Мен чааскаан эвес мен: Мени айбылап чороткан Адам Мээң-биле кады-дыр.

17А силерниң ыдыктыг хоойлуңарда ийи кижиниң херечилээнинге бүзүрөп болур дээн болгай.

18Бодум-на Бодумнуң дугайымда херечилээнимден аңгыда, Мени айбылап чороткан Адам база Мени дээш херечилээн-дир».

19«А Сээң Адаң кайдал?» – деп, олар айтырган. Иисус: «Силер Мени-даа, Мээң Адамны-даа билбес силер – деп харыылаан. – Мени билир турган болзуңарза, Мээң Адамны база билгей эртик силер».

20Иисус ол сөстөрни Бурганның өргээзинге өөредиг берип тургаш, акша-мөңгүн өргүлү шыгжаар чер чанынга чугаалаан. Ынчаарга кым-даа Ону тудуп хоругдаваан, чүге дээрге Ооң үе-шагы ам-даа келбээн болган.

21Иисус оларга: «Мен-даа чоруур дей бердим. А силер Мени дилей бээр силер, ынчалза-даа хай-бачыдыңар өршээттинмейн өлүр силер. Мен кайнаар чоруй баар-дыр мен, силер ынаар чедип шыдавас силер» – деп немеп чугаалаан.

22Иудейлер ынчан мынча дижи берген: «„Мен кайнаар чоруй баар-дыр мен, силер ынаар чедип шыдавас силер“ – деп чүзүл ооң, ынча деп турарын бодаарга, Ол амы-тынынга четтинер дээн эвес бе?»

23Иисус мынча деп харыылаан: «Силер бо чер-делегейден силер, а Мен – өрүтен келген мен. Силер бо делегейден силер, а Мен бо делегейден эвес мен.

²⁴Ынчангаш Мен силерге: „Хай-бачыдыңар өршээттинмейн өлүр силер“ – дидим. Бир эвес Мени Ол-дур деп бүзүрөвөс болзуңарза, силер хай-бачыдыңар өршээттинмейн өлүр силер».

²⁵Олар Иисустан: «Сен чогуум кым сен?» – деп айтырганнар. Иисус мынча деп харыылаан: «Кым Мен дээрзин силерге үргүлчү чугаалап келдим.

²⁶Силерниң дугайыңарда чугаалааш, силерни шиидип болгу дег чүвем-не хөй. Ынчалза-даа Мени бо делегейже айбылап чоруткан Адамдан дыңнаан чүвемни-ле маңаа чугаалап чоруур-дур мен, а Мени айбылап чоруткан Адам алыс шынны чугаалаар болгай».

²⁷Ол иудейлерге Бодунуң дээрде Адазының дугайында чугаалап турарын олар билбээн.

²⁸Иисус улаштыр мынча дээн: «Кижиге амытан Оглун өрү көдүрүпкеш, Мени Ол-дур деп база Бодунуң өмүнээзинден чүнү-даа кылбайн чоруур деп биле бээр силер: Ада Мени чүү чүвөгө өөрөткенил, ону-ла чугаалап чоруур-дур мен.

²⁹А Мени айбылап чоруткан Адам Мээң-биле кады – Ол мени чааскаандырзымны кагбаан, чүгө дээрге Мен кезээде-ле Аңаа таарымчалыг чүүлдү кылып чоруур мен».

³⁰Ооң ол сөстери дээш, хөй кижиге Аңаа бүзүрөй берген.

Хосталга бээр алыс шын

³¹Ынчан Иисус Аңаа бүзүрөөн иудейлерге мынча дээн: «Силер Мээң өөредиим ёзугаар чурттаар болзуңарза, Мээң ёзулуг өөреникчилерим болур силер.

³²Ынчан алыс шынны билип алыр силер – оон ол шын силерни хостуг кылып каар».

³³Олар Аңаа: «Бис – Авраамның үре-салгалы бис, кажан-даа, кымның-даа кулдары болуп чорбаан бис! „Хостуг апаар силер“ деп сээң ол чүү дээриң ол чүвөл?» – деп харыылааннар.

³⁴Иисус оларга мынча деп харыылаан: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: бачыт кылган кижиге бүрүзү бачыттың кулу болур чүве.

³⁵Кул өг-бүлеге үргүлчү туруп шыдавас, а ээниң оглу аңаа үргүлчү турар.

³⁶Ынчангаш Оглу силерге хосталганы бээр болза, ынчан ёзулуг-ла хостуг болур силер.

³⁷Мен силерни Авраамның үре-салгалы деп билир мен. Ынчалзажок Мени өлүрер деп тур силер – чүге дээрге Мээң сөзүм силерге кирип, сиңмээн-дир.

³⁸Адамның чанынга тургаш, Мен чүнү көржүк мен, ол дугайында силерге чугаалап тур мен, а силер бодуңарның адаңардан дыңнаан чүвеңерни кылып турар-дыр силер».

Авраамның ажы-төлү азы эрликтин ажы-төлү?

³⁹Олар: «Бистиң адавыс – Авраам!» – деп харыылааннар. Иисус оларга мынча дээн: «Силер ылап-ла Авраамның ажы-төлү болзуңарза, ооң ажил-херээн кылып чораай силер.

⁴⁰А силер дээрге ындыг эвес, Мени – Бодунуң Бургандан дыңнааны алыс шынны силерге чугаалап берген кижини – өлүрер деп турар-дыр силер! Авраам ынчап турган эвес.

⁴¹Чок ыңар, силер бодуңарның адаңарның ажил-херээн кылып чоруур-дур силер». «Бис сурас болуп төрүттүнмээн бис – деп, олар удурланып үнген. – Бистиң чаңгыс Адавыс – Бурган ол-дур».

⁴²Иисус оларга: «Силерниң Адаңар Бурган турган болза, Меңээ ынак болгай-ла силер, чүге дээрге Бургандан чедип келген болгаш, Мен ам мында турар-дыр мен. Бодум-на Бодумнуң өмүнээмден чедип келбээн мен – Бурган Мени айбылап чоруткан! – деп харыылаан. –

⁴³Чүге Мээң сөзүмнү билип албайн турар силер? Чүге дээрге Мээң медээмни дыңнап шыдавас-тыр силер.

⁴⁴Силерниң адаңар – эрлик-тир, ынчангаш силер бодуңарның адаңарның күзээн-не чүвезин күүседирин бодаар-дыр силер. А ол эгезинден-ле кижини өлүрүкчүзү чораан база алыс шынны хүлээп көрбейн келген, чүгө дээрге ооң бодунда алыс шын чок. Ол мегелей бергеш, бодунуң төрөөн дылынга чугаалап турары ол, чүгө дээрге ол боду мегечи-дир база нүгүл-мегениң адазы-дыр.

⁴⁵А Мен алыс шынны чугаалап турумда-ла, Меңээ бүзүревес-тир силер!

⁴⁶Силерниң араңардан кым Мени бачыттыг деп сойгалаар харыктыгыл? Мен силерге алыс шынны чугаалап турар болзумза, чүгө меңээ бүзүревес силер?

⁴⁷Кым Бурганныыл, ол кижини Бурганның сөстөрүн тооп дыңнаар. Силер Бурганга хамаарышпас болгаш, Мээң сөстөрүмни тооп дыңнавазыңар ол-дур».

Иисустуң Авраамның мурнунда-ла турганы

⁴⁸Оон иудейлер Иисуска: «Сени „Самариядан келген хей-дир“ деп база „Букшуураан-дыр бо“ деп, бис шынын чугаалап келген-дир бис» – дээннер.

⁴⁹Иисус мынча деп харыылаан: «Мен букшууравадым, харын Мээң Адамны хүндүлээр-дир мен, а силер Мени бак сөглөп, дора көөр-дүр силер.

⁵⁰Мен Бодумга алдар дилевейн тур мен. Дилеп тып база Мээң таламче шиидип турар өске Кижини бар болгай.

⁵¹Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: Мээң сөзүмнү бодунга кадагалап алыр кижини өлүмнү кажан-даа көрбес».

⁵²Иудейлер Аңаа мынча дээннер: «Сени букшуураан дээрзин бис ам-на ылап билдивис. Авраам болгаш Бурганның медээчилери өлү бергилээн болгай. А Сен: „Мээң сөзүмнү бодунга кадагалап алыр кижини кажан-даа өлбес“ – дээр-дир сен.

⁵³Таанда-ла Сен бистиң өгбевис Авраамдан улуг сен бе? Ол ышкаш өлү бергилээн медээчилерден база улуг сен бе? Бодуңну Кым мен деп көргүзөр бодап тур сен?»

⁵⁴Иисус мынча деп харыылаан: «Бодум-на Бодумну алдаржыдар болзумза, Мээң ол алдарым хей хоозун боор. Ынчалза-даа Мени Мээң Адам алдаржыдып турар – а силер Ону бистиң Бурганывыс дижир болгай силер!

⁵⁵Силер Ону черле билбес турган силер, а Мен Ону билир мен. „Ону билбес мен“ дээн болзумза, силер ышкаш мегечи болур ийик мен. Ынчалза-даа Мен Ону билир база Ооң сөзүн сагып чоруур мен.

⁵⁶Силерниң адаңар Авраам Мээң кээр хүнүмнү көөрүн бодап келгеш, өөрүп-байырлап турган. Ол ону көрген-даа, аас-кежиктиг болган-даа!»

⁵⁷Ынчан иудейлер Аңаа мынча дээннер: «Сээң харың бежен безин четпээн-дир, а Авраам Сени көргени ол бе?»

⁵⁸Иисус оларга мынча дээн: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: Авраамның төрүттүнениниң мурнунда-ла, МЕН-ДИР МЕН».

⁵⁹Ынчан олар Ону согар дээш, даштар сегирип алганнар. Ынчалза-даа Иисус ажытталы бергеш, Бурганның өргээзинден үнүп чоруй барган.

Иоанн 9

Төрүмелинден согур кижини экирткени

¹Иисус оон, эртип бар чыткаш, төрүмелинден согур кижини көрүп каан.

²Ооң өөреникчилери: «Башкы! Бо кижиниң согур төрүттүнген ужуру чүдел, кым бачыт үүлгеткенил: ол боду бе азы ооң ада-иези бе?» – деп айтырганнар.

³Иисус мынча деп харыылаан: «Ол боду-даа, ооң ада-иези-даа бачыт үүлгетпээн-дир, а Бурганның күчү-күжү аңаа бодарап көзүлзүн дээш, согур болганы ол-дур.

⁴Хүн дурту төнмээнде, Мени айбылап чоруткан Адамның ажил-херээн улаштыр кылыр ужурлуг бис. Дүн дүжүп кел чыдыр, ынчан кым-даа чүнү-даа кылып шыдавас болгай.

⁵Бо делегейге турар шаамда, Мен – бо делегейге чырык-тыр мен».

⁶Ону чугаалаш, Иисус черже дүкпүрүпкеш, чараазы-биле довуракты хоюткаш, оозу-биле согур кижиниң карактарын чаап берген.

⁷Оон аңаа мынча дээн: «Баргаш, Силоамның (ол дээрге „Айбылаткан“ дээни ол) эштир хөөлбээнге арның чуп каавыт». Ол кижини барып чунуп каапкаш, оон караа көстүр апарган дедир ап четкен.

⁸Ынчан ооң кожолары болгаш ону согур деп мурнунда көргөн улус мынча дээннер: «Орта чоор бе? Хайырлал дилеп олурап кижини бо бе, кай?»

⁹Чамдык улус: «Ийе, ол-дур» – дишкен. Өскелери: «Чок, ооң-биле дөмей кижини-дир» – деп удурланганнар. А демгини кижини: «Мен-дир мен» – дээн.

¹⁰Олар оон айтырганнар: «А сээң караа канчап көрө берди?»

¹¹Ол мынча деп харыылаан: «Иисус деп аттыг бир кижини хоюткан малгаш-биле карактарымны чаап бергеш: „Баргаш, Силоамга чунуп каавыт“ – диди. Мен баргаш, чунуп кааптым, оон караам көрө берди».

¹²Олар: «Ол кижини кайдал?» – деп айтырганнар. Демгизини: «Билбес мен» – дээн.

¹³Мурнунда согур чораан ол кижини фарисейлерге эккелгеннер.

¹⁴А Иисустун хоюткан малгаш кылгаш, ооң караан ажыдып каан хүнү амыр-дыш хүнү турган чүве-дир.

¹⁵Фарисейлер база-ла ооң караа канчап көстү бергенин ол кижиден айтырып эгелээннер. Ол мынча дээн: «Иисус мээң карактарымны хоюткан малгаш-биле чаап берди. Оон мен чунуп каапкаш, көрө бердим».

¹⁶Ынчан чамдык фарисейлер: «Ол кижиге Бургандан эвес-тир, чүгө дээрге амыр-дыш хүнүнүн хоойлузун сагывас-тыр» – дээннер. Өскелери: «Ынчаарга бачыттыг кижиге канчап ындыг кайгамчык чүүлдерни кылып шыдаарыл?» – дижип, удурланыр болган. Ынчангаш оларның аразынга маргылдаа үнген.

¹⁷Согур кижиден база катап: «Ол сээң караңны көөр кылып каан дээр-дир сен. Ооң дугайында бодуң чүнү чугаалап болур сен?» – деп айтырганнар. Демгизи: «Ол – Бурганның медээчизи-дир» – деп харыылаан.

¹⁸Иудейлер ол кижиге баштай согур чораш, оон караа көстү берген дээрзинге дөмей-ле бүзүрээрин күзевээннер. Олар караа көстү берген кижиниң ада-иезин келдиртип эккелгеш,

¹⁹олардан: «Бо силерниң оглуңар бе? Ону согур төрүттүнүп келген деп тур силер бе? Ам канчап көре бергенил?» – деп айтырганнар.

²⁰Ооң ада-иези мынча деп харыылаан: «Бо дээрге бистиң оглувус деп база ол согур төрүттүнүп келген деп билир бис.

²¹А ооң ам канчап көре бергенин база кым ооң карактарын көрүптер кылып бергенин билбес бис. Ооң бодундан айтырыптыңар, улуг апарган кижиге-дир, боду чугаалап берзин».

²²(Иудей эрге-чагыргадан корткаш, ооң ада-иези ынчаар харыылаан. Ужуру чүдел дизе, Исусту Бурганның шилээн Христозу деп хүлээп көргөн кижини синагогадан аңгылаар дугайында шиитпирни иудей эрге-чагырга хүлээп апкан болган.

²³Ындыг болурга, ооң ада-иези: «Улуг апарган кижиге-дир, ооң бодундан айтырыптыңар» – дээн чүве-дир.)

²⁴Ынчангаш согур чораан кижини ийиги удаа келдирткеш, аңаа: «Шынын чугаалап, Бурганны алдаржыт! Ол кижиге бачыттыг дээрзи биске билдине берди» – дээннер.

²⁵Согур чораан кижиге мынча деп харыылаан: «Ооң бачыттыгын билбес мен, чаңгыс-ла билир чүвем: мен согур чордум, а ам көре бердим».

²⁶Олар оон катап-ла айтырган: «Ол сени канчапты? Сээң карааңны канчап көре бээр кылыпты?»

²⁷Согур чораан кижиге оларга: «Мен силерге дем-не чугааладым, а силер дыңналас чордуңар. Ам чүү болдуңар, база катап дыңнаксап тур силер бе? Азы боттарыңар база Ооң өөреникчилери болуксап тур силер бе?» – деп харыылаан.

²⁸Олар ону дора көрүп: «Сен-не харын Ооң өөреникчизи боор сен! А бис Моисейниң өөреникчилери-дир бис!»

²⁹Бурганның Моисей-биле чугаалашканын билир бис, а ол Кижиниң дугайында, Ооң кайыын келгенин-даа билбес бис» – деп алгыржы бергеннер.

³⁰Караа көстү берген кижиге оларга мынча деп харыылаан: «Кара элдеп! Ол караамның көөрүн эгидип берди, а силер Ооң кайыын келгенин ам-даа билбес-тир силер.

³¹Ынчалза-даа Бурган бачыттыгларны дыңналас, харын кымнар Аңаа мөгеерил база Ооң күзел-соруун күүседирил, чүгле ол улусту дыңнаар дээрзин билир бис.

³²Кандыг-бир кижиге төрүмелинден согур кижиге карааның көөрүн эгидип берген деп чүве бо делегейниң тывылганындан бээр дыңналбаан херек-тир.

³³Ол Бургандан келбээн турган болза, чүнү-даа кылып шыдавас ийик!»

³⁴Фарисейлер аңаа харыылап: «Бүрүнү-биле бачытка алыскан бооп төрүттүнген бодуң, бисти өөредирин канчап семээр сен?!» – деп алгыргаш, ону үндүр сывыртапканнар.

³⁵Иисус ол кижиниң үндүр сывыртадып алганын дыңнааш, ону тып алгаш: «Сен Кижиге амытан Оглунга бүзүрээр сен бе?» – деп айтырган.

³⁶Ол кижиге: «Дээрги, Ол кымыл дээрзин чугаалап көрүңерем, мен база Аңаа бүзүрээйн дээш» – деп харыылаан.

³⁷Иисус аңаа: «Сен Ону көргөн сен. Сээң-биле чугаалажып турар кижиге Ол-дур» – дээн.

³⁸«Бүзүрөп тур мен, Дээрги!» – деп, ол харыылааш, Аңаа мөгейип-тир.

³⁹Ынчан Иисус: «Мен бо делегейже караа көрбестер көрзүн дээш, а караа көөрлер согурара берзин дээш, шииткел кылып келген мен» – дээн.

⁴⁰Ону дыңнааш, Ооң чанынга турган фарисейлер Аңаа: «Чүүже? Таанда-ла бис база согур бис бе?» – дээннер.

⁴¹Иисус мынча деп харыылаан: «Силер ылап-ла согур турган болзуңарза, бачыт дээш буруудаваас ийик силер. Ынчалза-даа силер көрүп тур бис дижир-дир силер, ынчангаш бачыдыңар силерге артып каар».

Иоанн 10

Кадарчы болгаш хойлар

¹«Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: хой кажазынче эжик дамчыштыр эвес, а кандыг-бир өске арга-биле кирер кижиге – оор болгаш дээрбечи-дир.

²А эжик дамчыштыр кирген кижиге – хойларның кадарчызы ол-дур.

³Таңныыл аңаа эжикти ажыдып бээр. Хойлар ооң үнүн дыңнаар, ынчангаш ол бодунуң хойларының адын адап кыйгыргаш, сүрүп үндүрө бээр.

⁴Ол бодунуң хойларын шуптузун үндүр сүрүп алгаш, оларның мурнунга чоруур, а хойлары ооң үнүн таныыр болгаш, ону эдерип чоруптарлар.

⁵Хойлар өске кижини эдербес, харын хоюп маңажы бээрлер, чүге дээрге өске кижиниң үнүн билир эвестер».

⁶Иисус бо угаадыглыг чугааны иудейлерге чугаалап берген, ынчалза-даа Ооң чүнүң дугайында чугаалаанын олар билбейн барган.

⁷Иисус улаштыр мынча дээн: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: Мен – хойларга эжик-тир мен.

⁸Мээң мурнумда кээп турганнарның дөгерези – оорлар болгаш дээрбечилер-дир. Ынчалза-даа хойлар оларны дыңнавайн барган.

⁹Мен – хойларга эжик-тир мен. Мени дамчыштыр кирер кижии камгалалды алыр. Ол эжик дамчыштыр кире бээр болгаш үне бээр база бодунга одар-белчиирни тып алыр.

¹⁰Оор чүгле оорлаар, өлүрер болгаш үрегдеп-бузар дээш кээр. А Мен оларга амыдыралды – артыкшылдыг элбек амыдыралды эккээр дээш келген мен.

¹¹Мен – ачылыг кадарчы-дыр мен: ачылыг кадарчы бодунуң хойлары дээш, амы-тынын бээр болгай.

¹²А хөлезиленикчи кижии ёзулуг кадарчы эвес-тир, хойлар ооңуу эвес-ле болгай, ол бөрү келгенин көрүп кааш, кодан хоюн каапкаш, десе бээр. А бөрү хойларже шурай бергеш, тарадыр ойладыптар.

¹³А хөлезиленикчи десе бээр, чүге дээрге хөлезиленген болгаш, хойларже сагыш салбас.

¹⁴Мен – ачылыг кадарчы-дыр мен, Бодумнуң хойларымны билир мен, Мээң хойларым база Мени билир.

¹⁵Адамның Мени канчалдыр билири ышкаш, Адамны Мен база ынчалдыр билир мен. Мен амы-тынымны хойларым дээш бээр мен.

¹⁶Менде бо кодандан эвес, өске хойлар база бар – Мен оларны база бөлүп эккээр ужурлуг мен. Олар база-ла Мээң үнүмнү дыңнаар, ынчангаш чаңгыс кадарчылыг чаңгыс кодан турар!

¹⁷Ону катап хүлээп аар дээш, амы-тынымны берип турар боорумга, Адам Меңээ ынак.

¹⁸Амы-тынымны Менден кым-даа хунаап албайн турар, Мен ону Бодум берип тур мен. Менде ону бээр эрге бар, ону катап хүлээп алыр эрге база бар. Адам Меңээ ынчалдыр айыткан».

¹⁹Ооң сөстери дээш, иудейлер аразынга база катап аңгылаашкын, маргылдаа үнген.

²⁰Оларның дыка хөйү: «Ол-даа букшуураан-дыр, угааны база сээдеңнээн-дир. Чүге Ону дыңнаар силер?» – дээннер.

²¹А өскелери: «Букшуураан кижиниң чугаазы эвес-тир бо. Кай, бук согурарган улустуң караан көөр кылып шыдаар бе?!» – деп турганнар.

Иисустуң Бодунуң Бурган уктуун шынзытканы

²²Кыш дүжүп келген. Иерусалимге Бурганның өргээзин чаартырының байырлалы болган.

²³Иисус ынчан Бурганның өргээзинге, Соломоннуң серизи дээр черни дургаар кылаштап турган.

²⁴Иудейлер Ону үглөп келгеш: «Сен бисти чежеге дээр алаң кайгадып, шенеп кээр сен? Ылап-ла Христос болзунза, биске ажы-биле чугаала» – дээннер.

²⁵Иисус оларга мынча деп харыылаан: «Мен силерге чугаалап турдум чоп, ынчалза-даа бүзүрээрин күзеведиңер. Адамның өмүнээзинден кылып турарым ажыл-херек – Мени бадыткаар херечилел ол-дур.

²⁶Ынчалза-даа силер бүзүревес-тир силер, чүге дээрге Мээң хойларымның санынче кирбээн-дир силер.

²⁷Мээң хойларым Мээң үнүмнү дыңнап турар. Мен база оларны билир мен, олар Мени эдерип чоруур.

²⁸Мени эдерип чоруур улуска мөңгө амыдыралды бээр мен, ынчангаш олар кажан-даа өлбес база кым-даа оларны кажан-даа Мээң холумдан ушта соп шыдавас.

²⁹Оларны Меңээ берген Адам хамык улустан өндүр улуг, ынчангаш кым-даа оларны Мээң Адамның холдарындан хунаап ап шыдавас.

³⁰А Адам биле Мен – тудуш чаңгыс бис».

³¹Ону согар дээш, иудейлер ынчан база катап даштар сегирип алган.

³²Ынчаарга Иисус оларга: «Мен дыка хөй буянныг ажыл-херекти Адамның өмүнээзинден силерге көргүстүм. Оларның кайызы дээш, силер Мени даштар-биле согар деп турарыңар ол?» – дээн.

³³Иудейлер Аңаа мынча деп харыылаан: «Буянныг ажыл-херээң дээш, Сени согар диведивис. Харын Бурганны дорамчылааның дээш база Сээң, анаа кижиге хиренде, Бодунну Бурган мен деп турарың дээш, Сени даштар-биле согар деп бардывыс».

³⁴Иисус оларга мынча дээн: «Силерниң ыдыктыг хоойлуңарда: „Мен: ‘Силер бурганнар-дыр силер’ – деп чугааладым“ – деп биживээн чүве бе?

³⁵Бурганның сөзү четкен улусту Ол бурганнар деп адап турар-дыр. А Бижилгени хажыдып болбас херек.

³⁶Силер канчап черле Адазының ыдыктааш, бо делегейге айбылап чорудупканы Мени: „Мен – Бурганның Оглу мен“ – депкен сөстөрүм дээш, „Бурганны дорамчылаан“ деп семээр силер че?

³⁷Адамның Мени кылзын дээн ажыл-херээн кылбайн турар болзумза, Меңээ бүзүревеңер!

³⁸А Мен ону кылып турар болзумза, Мээң чугаамга бүзүревейн-даа турзуңарза, Мээң ажыл-херээмге бүзүреңер! Адамны – Мээң-биле сырый харылзаалыг, а Мени – Адам-биле харылзаалыг дээрзин ынчан медереп билип алыр силер».

³⁹Олар ынчан Ону база катап тудуп хоругдаар бодааннар. Ынчалза-даа Иисус оларның холундан адырлып чоруй барган.

⁴⁰Иисус оон база катап Иорданның ол чарыынче, ооң мурнунда Иоанның улусту сугже суп турган черинче чоруй баргаш, орта артып калган.

⁴¹Хөй улус Аңаа кээп турган. Олар: «Иоанн кандыг-даа кайгамчык чүүл кылган эвес. А ол Кижидугайында чугаалап турган чүвези шын болгандыр» – деп чугаалажыр болган.

⁴²Ынчангаш ол черге хөй улус Иисуска бүзүрей берген.

Иоанн 11

Лазарның өлүмү

¹Лазар дээр кижидугайы аарый берген чүве-дир. Ол Мария биле Марфа угбашкыларның чурттап олурганы Вифания суур чурттут кижидугайы турган.

²А Мария дээрге Дээрги Иисусту чаагай чыттыг үс-биле чаггаш, Ооң буттарын бажының дүгү-биле чодуп берген херээжен ол чүве-дир. Ол аарый берген Лазарның дуңмазы турган.

³Угбашкылар Иисуска мынча деп сөгледишкен: «Дээрги! Силерниң ынак кижидугайы аарый берди».

⁴Иисус ону дыңнааш, мынча дээн: «Бо аарыг эчизинде барып, өлүмге чедирбес, а Бурганның алдары неперээринге – Бурганның Оглун алдаржыдарыңга чедирер аарыг-дыр».

⁵Иисус Марфага, ооң дуңмазыңга база Лазарга ынак турган.

⁶Ындыг-даа болза, Лазарның аарый бергенин дыңнааш, ынчан турган черинге ам-даа ийи хүн дургузунда артып калган.

⁷Ооң соонда Ол өөреникчилеринге: «Ам Иудеяже дедир чоруулуңар» – дээн.

⁸Өөреникчилери Аңаа: «Башкы! Иудейлер Силерни даштар-биле согар деп турганыңдан бээр үр болчук бе, а Силер база катап ынаар баарыңар ол бе?» – дээннер.

⁹Иисус мынча деп харыылаан: «Хүнде он ийи шак бар эвес чүве бе? Хүндүс кылаштап чоруур кижилдигип кээп дүшпес, чүге дээрге ол бо делегейниң чырыын көрүп чоруур.

¹⁰А дүне кылаштап чоруур кижилдигип кээп дүжер, чүге дээрге ол кижиниң чыры чок-тур».

¹¹Иисус оларга ынча дээш, оон немеп каан: «Бистиң өңнүүвүс Лазар удуй берген-дир. Мен ону оттурар дээш чоруурум ол».

¹²Ооң өөреникчилери: «Дээрги! Ол удуп чыдар болза, экирий бээр дээндир» – дээннер.

¹³Иисус ол чугаазы-биле Лазарны өлген-дир деп турган, а өөреникчилери Ол анаа уйгу дугайында чугаалаан боор деп бодааннар.

¹⁴Иисус ынчан оларга дорту-биле чугаалаан: «Лазар өлген-дир.

¹⁵Силерни бодааш, бүзүрей бээриңер дээш, ооң-биле кады турбаанымга өөрүп тур мен. Че, ам олче бараалыңар».

¹⁶Ийис дээр шола аттыг Фома ынчан арткан өөреникчилерге: «Баргаш, бис база Ооң-биле кады өлү берээли» – дээн.

Иисуста улусту катап диргизер эрге-күш бар

¹⁷Иисус ынаар чеде бергеш, Лазарның мага-бодун чевег-куйга суп, орнукшутканындан бээр дөрт хонганын билип алган.

¹⁸Вифания Иерусалимниң чоогунга, он беш стадий хире ырак черге турган.

¹⁹Ынчангаш иудейлерниң аразындан хөй кижилдигип оларның калган акызының кажыыдалын үлежир дээш, Марфа биле Марияга чедип келген чүве-дир.

²⁰Марфа Иисустуң кел чыдарын дыңнай сал-ла, Аңаа уткуштур үнүпкен, а Мария бажыңыңга артып калган.

²¹Марфа Иисуска: «Дээрги! Силер маңаа турган болзуңарза, мээң акым өлбес ийик.

²²Ынчалза-даа Бургандан Силер чүнү-даа дилээр болзуңарза, Бурган Силерге ам-даа болза бээрин билир мен» – дээн.

²³Иисус аңаа: «Акың катап дирлип кээр-дир» – дээн.

²⁴Марфа Аңаа: «Сөөлгү хүнде, катап дирлиишкин үезинде, ооң катап дирлип кээрин билир мен» – дээн.

²⁵Иисус аңаа: «Мен улусту өлүглөр аразындан катап диргизип, оларга амы-тынны бээр мен. Меңээ бүзүрээр кижиге, өлү-даа бээр болза, дирлип кээр.

²⁶Чурттап чорааш, Меңээ бүзүрээр кижиге база кажан-даа өлбес. Ындыг деп бүзүрээр сен бе?» – дээн.

²⁷Марфа Аңаа: «Ийе, Дээрги! Делегейже чедип кээр ужурлуг Бурганның Оглу, Христос – Ол силер-дир дээрзинге бүзүрээр мен» – дээн.

²⁸Ону чугаалааш, Марфа чорупкан, оон бодунуң дунмазы Марияны бүдүү кый деп алгаш: «Башкы чедип келди. Ол сени кыйгырып тур» – дээн.

²⁹Мария дыңнай сал-ла, далаш-биле тура халааш, Аңаа уткуй чорупкан.

³⁰Иисус ам-даа суурже кирбээн, Марфаның Ону уткуп алган черинге хевээр турган чүве-дир.

³¹Мария-биле кады бажыңга ону оожуктуруп турган иудейлер ооң далаш-биле тургаш, үне бергенин көргөш, ол чевегге баргаш, аңаа ыглап аар дээн-дир деп бодааш, ону эдерип чорупканнар.

³²А Мария Иисустуң турган черинге чеде бергеш, Ону көрүп кааш, Ооң мурнунче кээп дүшкеш, Аңаа: «Дээрги! Силер маңаа турган болзуңарза, акым өлбес ийик!» – дээн.

³³Иисус ооң ыглап турарын база ооң-биле кады келген ыглап-сыктаан иудейлерни көргөш, Боду база сеткилинден кажыыдап, хөлзей берген.

³⁴Оон Ол: «Силер ону кайда орнукшудуп кагдыңар?» – деп айтырган. Иудейлер Аңаа: «Дээрги, бараалыңар, Бодуңар көрүптөр силер» – деп харыылааннар.

³⁵Иисус ыглай берген.

³⁶Иудейлер ынчан: «Ооң аңаа кайы хире ынак турганын көрүңөр даан!» – деп турганнар.

³⁷А оларның чамдыктары: «Ол согур кижиниң караан көөр кылып каан болгай. Лазарны база өлбөс кылдыр кылып каап шыдавас турган ирги бе?» – дижип турганнар.

³⁸Иисус, ишти-хөңнүнүң көдүрлүрү дам барып, чевегге чедип келген. Ол дээрге аксын даш-биле дуглап каан куй болган.

³⁹Иисус: «Дашты ап кааптыңар» – деп дужааган. Өлгөн кижиниң дуңмазы Марфа Аңаа: «Дээрги! Чыдый берип-тир. Ооң мөчээнинден бээр дөрткү хүн-дүр» – дээн.

⁴⁰Иисус Марфага мынча дээн: «„Бүзүрээр-ле болзуңза, Бурганның күчү-күжүн көөр сен“ – деп, Мен сеңээ чугаалаважык мен бе?»

⁴¹Дашты ап каапканнар. Иисус карактарын дээрже углай көргөш, мынча дээн: «Адам! Мени дыңнап турарың дээш, Сеңээ өөрүп четтирдим.

⁴²Мени үргүлчү дыңнап турарыңны билир мен. Ынчалза-даа Мени Сээң айбылап чорутканыңга бүзүрезиннер дээш, мында турар улуска өнезин ынча дидим».

⁴³Ону чугаалааш, Ол ыткыр үн-биле: «Лазар, куй иштинден үнүп кел!» – деп кый дээн.

⁴⁴Холдарын болгаш буттарын орнукшудулга шывыглары-биле ораап каан өлгөн кижини үнүп келген. Ооң арнын аржыыл-биле дуй шарып каан

болган. Иисус улуска: «Ооң шывыгларын ап кааптыңар, хостуг кылаштазын!» – дээн.

Иисуска удур сүлчээ

(Мф. 26:1-5; Мк. 14:1-22; Лк. 22:1-2)

⁴⁵Марияның бажыңыңга келген база Иисустуң чүнү кылганын көргөн хөй иудейлер ынчан Аңаа бүзүрей берген.

⁴⁶Ынчалза-даа оларның чамдыызы ээп келгеш, Иисустуң чүнү кылганын фарисейлерге чугаалап бергеннер.

⁴⁷Бурганның дээди бараалгакчылары база ол фарисейлер ынчан дээди Чөвүлелин чыгганнар. Олар мынча дээн: «Канчапса экил? Ол кижини хөй-ле кайгамчык чүүлдер кылгаш туруп берди.

⁴⁸Ону ол хевээр арттырып каар болзувусса, шупту улус Аңаа бүзүрей бээр. Римчилер ынчан Бурганывыс өргээзин болгаш чонувусту чок кылып каар».

⁴⁹Оларның бирээзи, ол чылын Бурганның дээди бараалгакчызы турган Каиафа дээрзи өөрүңге: «Чүү болуп турарын билбес-тир силер!

⁵⁰Бүгү иудей чон кырлырының орнунга, чон дээш, чаңгыс кижиниң өлүрү силерге дээр дээрзин угааптар шааңар чок-тур» – дээн.

⁵¹Каиафа ону бодунуң мерген угаанныындан чугаалаваан, ынчалза-даа ол Бурганның ол чылгы дээди бараалгакчызы турган боорга, Иисустуң чон дээш өлүрүн Бурган ооң аксы-биле медеглээн.

⁵²Чүгле иудей чон эвес, а Бурганның тоо быдараан бүгү ажы-төлү чер болгандан чыгып келзин дээш, ынчаар болур ужурлуг турган.

⁵³Ол хүнден эгелээш, олар Иисусту канчап чок кылырын боданы бергеннер.

⁵⁴Ооң уржуундан Иисус иудейлерниң аразыңга ажы-биле көстүп, харылзашпас апарган. Ол оортан ээн кургаг хову чанында Эфраим дээр хоорайже чоруй баргаш, аңаа Бодунуң өөреникчилери-биле кады артып калган.

⁵⁵Иудейлерниң Хосталышкын байырлалы чоокшулап орган болгаш, бүгү чурттан хөй улус арыглаашкын ёзулалдары сагыр дээш, байырлал мурнуу чарында Иерусалимче чорупкан чүве-дир.

⁵⁶Олар Иисусту дилеп турган база Бурганның өргээзинге чыылгаш, бот-боттарынга: «Силер чүү деп бодаар силер? Байырлалга Ол келбес боор аа?» – деп турганнар.

⁵⁷Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш фарисейлер Иисустуң кайда турарын билир кижилер бүрүзү Ону тудуп хоругдаары-биле оларга дыңнадыр ужурлуг деп дужаал таратканнар.

Иоанн 12

Вифанияга кезээки чем

(Мф. 26:6-13; Мк. 14:3-9; Лк. 7:36-50)

¹ Хосталышкын байырлалыга чедир алды хүн артканда, Иисус Ооң өлүглер аразындан катап диргискени Лазарның чурттап турганы Вифанияже чедип келген.

²Аңаа Иисустуң алдар-хүндүзү дээш, кезээки чем белеткээн. Марфа бараан болуп, чем салган, а Лазар Ооң-биле база өске аалчылар-биле кады хөлестеп олурган.

³Мария ынчан арыг нардтан кылган улуг үнелиг, бир литра хемчээлдиг чаагай чыттыг үстү алгаш, Иисустуң буттарын чаггаш, бажының дүгү-биле Ооң буттарын чодуп берген. Бажың ишти чаагай чыттыг үстен айдызалы берген.

⁴Ооң өөреникчилериниң бирээзи болур, сөөлүндө барып Ону садыпкан Иуда Искариот ынчан:

⁵«Чүге бо чаагай чыттыг үстү зоо мөңгүн чооска садыпкаш, акшазын ядыыларга үлеп берип болбас турганыл?» – дээн.

⁶Ону Иуда ядыылар дээш сагыш салгаш эвес, а ооржу болган ужурунда чугаалаан чүве-дир: ол акша шыгжаар ниити хааржакты бодунга ап

чораан болгаш, оон акшаны бодунуң хереглели дээш уштуп алып чаңныг турган.

⁷Иисус мынча дээн: «Аңаа дегбеңер! Ол херээжен Мени орнукшудар хүнге чедир үстү шыгжап чоруур ужурлуг турган-дыр.

⁸Ядыылар силер-биле үргүлчү кады турар болгай, а Мен силер-биле үргүлчү турбас мен».

Лазарга удур сүлчээ

⁹Ооң ында турарын эндерик хөй иудейлер билип алгаш, чүгле Иисус дээш эвес, харын Ооң өлүглер аразындан катап диргискени Лазарны көөр дээш, ынаар чедип келгеннер.

¹⁰Бурганның дээди бараалгакчылары ынчан Лазарны база өлүрер деп шиитпирлээн.

¹¹Чүге дээрге ооң уржуундан хөй иудейлер Иисуска чедип кээп, Аңаа бүзүрөп турганнар.

Иисустуң Иерусалимче байырлалдыг моорлап киргени

(Мф. 21:4-9; Мк. 11:7-10; Лк. 19:35-38)

¹²Даартазында хүндүс байырлалга келген мөөң чон Иисусту Иерусалимче кел чыдар деп дыңнап каан.

¹³Олар пальма ыяштың бүрүлүг будуктарын тудуп алгаш, Аңаа уткуштур үнүп келгеш:

«Осанна! Дээрги-Чаяакчының өмүнээзинден кел чыдар Израильдиң Хааны алгадып-йөрээтсин!» – деп кыйгырып турганнар.

¹⁴Иисус аныяк элчиген тыпкаш, ону мунуп алгаш чорупкан. Ол болза Бижилгеде:

¹⁵*«Сион-кыс, кортна! Көр даан, сээң Хааның элчиген оглу мунган кел чор»* – деп бижээни дег болган.

¹⁶Ооң өөреникчилери эгезинде ону билип чадап кааннар. Ынчалза-даа Иисус алдаржый берген соонда, Бижилгеде Ооң дугайында ынчалдыр

бижээнин база Ооң-биле ол бүгүнүң ынчалдыр болганын сактып келгеннер.

17Иисус Лазарны чевегден үндүр кыйгыргаш, ону өлүглер аразындан катап диргизип турган өйде Ооң-биле кады чораан улус ол дугайында чугаалажы берген.

18Чон ол кайгамчык чүүлдү Иисустуң кылганын дыңнаан болгаш, Ону уткуп үнүп келген чүве-дир.

19А фарисейлер боттарының аразында: «Чүнү-даа кылып шыдавазывысты көрүп тур силер бе? Эндерик улус Ону эдерип чорупту» – дишкеннер.

Иисустуң Бодунуң өлүмүнүң дугайында чугаалааны

20Иерусалимге байырлалче Бурганга мөгейип келгеннерниң аразында чамдык гректер база турган.

21Олар Галилеяның Вифсаида чурттуг Филиппке чеде бергеш, оон дилег кылып: «Дээрги! Бис Иисусту көрүксеп тур бис» – дээннер.

22Филипп чоруткаш, ол дугайын Андрейге чугаалаан, а ооң соонда Андрей биле Филипп ийилээ баргаш, Иисуска сөглээннер.

23Иисус оларга мынча деп харыылаан: «Кижиге амытан Оглунуң алдаржыыр шаг-үези ам келген-дир.

24Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: кызыл-тас үрезини хөрзүнче кээп дүшкеш, өлбес болза, ходугур чаңгыс үрезин бооп артар, а өлү берзе, элбек дүжүттү бээр.

25Бодунуң амы-тынынга ынак кижиге амы-тынын чидирип аар, а бо делегейге бодунуң амы-тынын кадагалаар хөңнү чок кижиге оозун мөңгө амыдырал дээш кадагалап аар.

26Меңээ бараан болган кижиге Мени эдерзин! Мен кайда турар болдур мен, Мээң чалчам база ында болур. Меңээ бараан болган кижини Мээң Адам алдаржыдар.

²⁷Мээң сеткилим аажок хөлзеп-дойлуп тур! Чүү деп чугаалаар кижиге боор мен? „Адам! Мени ол шактан камгалап көр!“ дээр бе? Ынчалза-даа Мен ол шак дээш келген-не болгай мен!

²⁸Адам! Бодуңнуң адыңны алдаржыт-ла!» Ынчан дээрден: «Алдаржыткан мен, ам-даа алдаржыдар мен!» – дээн үн дыңналган.

²⁹Аңаа турган, ону дыңнаан чон: «Ол диңмирээшкин-дир» – дээн. А өскелери: «Ооң-биле дээрниң төлээзи чугаалашкан боор» – дээннер.

³⁰Иисус оларга мынча дээн: «Ол үн Мени дээш эвес, а силерни дээш болган-дыр.

³¹Бо делегейни шиидер үе келген-дир. Бо делегейниң чагырыкчызы ам үндүр сывыртадыр-дыр.

³²Мени черден өрү көдүрүп үндүрө бээрге, шупту улусту Бодумга хаара тудар мен».

³³Ооң кандыг өлүм-биле өлүрүн угаазыннар дээш, Иисус оларга ынча деп чугаалаан чүве-дир.

³⁴Ынчангаш чон Аңаа мынча деп харыылаан: «Христос мөңгези-биле амыдыраар дээрзин ыдыктыг хоойлудан билир бис. „Кижиге амытан Оглу өрү көдүрүлүп үне бээр“ деп, Силер канчап ынча дээр силер? Кижиге амытан Оглу деп Ол кым чүвөл?»

³⁵Оон Иисус оларга мынча дээн: «Чырык силер-биле кады ам-даа хензиг өйде турар-дыр. Силерни караңгы дүмбей бүргевезин дээш, ам дээррезинде – Чырык барда, оруунарны уламчылаңар. Чүгө дээрге дүмбей караңгыда кылаштап чоруур кижиге кайнаар бар чыдарын билбес болгай.

³⁶Ам дээррезинде, Чырык силер-биле кады турда, Аңаа бүзүрөңер, ынчан Чырыктың ажы-төлү болур силер». Ону чугаалаан соонда, Иисус чоруй баргаш, олардан чашты берген.

Иудейлерниң бүзүрөвээни

³⁷Иудейлер көрүп турда, Иисус чеже-даа кайгамчык чүүлдер кылырга, олар Аңаа бүзүрөвээн.

³⁸Исайя медээчиниң:

«Дээрги-Чаяакчы, бистен дыңнаан медээзинге кым бүзүрээнил? Дээрги-Чаяакчының күчү-күжү кымга ажыттынганыл?» – дээн сөзүнүң боттанганы ол болган.

³⁹Оларның чүге бүзүрөвээниниң дугайында демги-ле Исайя мынча дээн турган:

⁴⁰*«Бурган оларның карактарын согурартып, чүректерин чөрүү кылып каан, ынчангаш олар карактары-биле көрбес, чүрээ-биле угаавас-тыр. Оон башка Менче эглип келгейлер, Мен ынчан оларны экирткей мен»* .

⁴¹Христостуң өндүр чырыын көргөн болгаш, Исайя ынча дээн база Ооң дугайында чугаалаан чүве-дир.

⁴²Ынчалза-даа чагырыкчылар аразындан безин Аңаа бүзүрөй берген улус хөй болган. Олар чүгле фарисейлер ужун, оларны демгилери синагогалардан чара бербезин дээш, Аңаа бүзүрээнин ажыы-биле чугаалавааннар.

⁴³Чүге дээрге олар Бургандан кээр алдар-хүндүге көөрде, улус мурнунга ат-алдарга артык ынак болганнар.

Бүзүрээри болгаш бүзүрөвези

⁴⁴Иисус: «Меңээ бүзүрөөн кижичүгле Меңээ эвес, харын Мени айбылап чороткан Адамга бүзүрөөн-дир.

⁴⁵Мени көргөн кижичү Мени айбылап чороткан Адамны база көрүп турар.

⁴⁶Меңээ бүзүрөөн кижичү бүрүзү дүмбөй караңгыга артпазын дээш, Мен бо делегейге чырык болуп келген мен.

⁴⁷Кандыг-бир кижичү Мээң сөстөрүмни дыңнааш, сагывас болза, Мен ону шиитпес мен: чүге дээрге Мен бо делегейни шиидер дээш эвес, а камгалаар дээш келген мен.

⁴⁸Менден ойталаар база Мээң сөзүмнү хүлээп алыксакас кижиге турар болза, ооң шииткекчиге бар: Мээң аңаа чугаалаан сөзүм шииткекчиге болуп, ону сөөлгү хүнде шииде бээр.

⁴⁹Чүгө дээрге Мен Бодумнун өмүнээмден чугаалаваан мен, харын Мени айбылап чоруткан Адам чүнү база канчаар чугаалаарын Меңээ айтып-чагаан.

⁵⁰Ооң айтышкыны мөңгө амыдыралды бээр дээрзин билер мен. Ынчангаш чүгле Адамның чугаала деп айыткан чүвезин Мээң чугаалап турарым ол» – деп бүгү улуска дыңналдыр чугаалаан.

Иоанн 13

Иисустун өөреникчилеринин буттарын чуп бергени

¹ Хосталышкын байырлалының бүдүүзү турган. Иисус Бодунун бо делегейни кагаш, Адазынче эеп чоруур үе-шагының чедип келгенин билер турган. Ол бо делегейде Бодунуу боор улуска ынак турган база оларга ынакшылын эчизинге чедир көргүскен.

²А эрлик Симон Искароттун огу Иуданың сагыжынче Иисусту садыптар деп бодалды кирипкен турган. Иисус өөреникчилери-биле кады чемненип олурган.

³Адазы бүгү чүвени Ооң холунга тыпсып бергенин, Бодунун Бургандан келгенин болгаш ам Бурганче эеп чоруурун Иисус билер олурган.

⁴Ынчангаш Ол туруп келгеш, Бодунун хевин ужулгаш, лөн пөс алгаш, ооң-биле куржанып алган.

⁵Ооң соонда чунар саваже суг куткаш, өөреникчилеринин буттарын чуп, куржанып алган пөзү-биле чодуп эгелээн.

⁶Иисус Симон Пётрга чедип кээрге, демгизи Аңаа: «Дээрги! Силер канчап мээң буттарым чуур дей бердиңер?» – дээн.

⁷Ол аңаа: «Мээң чүнү кылып турарымны сен ам дээрзинде билбес-тир сен, ынчалза-даа сөөлүнде биле бээр сен» – деп харыылаан.

⁸Пётр: «Хоржок! Мээң буттарым кажан-даа чугбас силер!» – дээн. Иисус аңаа: «Буттарың чугбас болзумза, сенде Мээң-биле тудуш, дөмей чүү-даа чок болур» – деп харыылаан.

⁹Симон Пётр Аңаа: «Дээрги! Ынчаарга мээң чүгле буттарымны эвес, а холдарым биле бажымны база чуп бериңер!» – дээн.

¹⁰Иисус: «Чунуп каапкан кижиниң чүгле буттарын чуур херек, чүге дээрге ооң бүгү боду арыг-дыр. Силер база арыг силер, ынчалза-даа шуптуңар эвес» – деп харыылаан.

¹¹Ол Бодун кым садыптарын билир турган, ынчангаш: «Шуптуңар эвес» – дээни ол.

¹²Оларның буттарын чуп бергеш, Бодунуң хевин кедип алган соонда, Иисус база катап хөлестеп олурупкаш, оларга мынча дээн: «Силерге Мээң чүнү кылганымны билип тур силер бе?

¹³Силер Мени Башкы болгаш Дээрги деп адаар-дыр силер, ол чугаңар шын болдур ийин – Мен ылап-ла ындыг мен.

¹⁴Ынчангаш Дээргиңер болгаш Башкыңар болур Мен буттарыңар чуп бергенимде, силер база бот-боттарыңарның буттарыңарны чуп бээр ужурлуг силер.

¹⁵Мээң силерге кылган чүвемни база шак ынчаар кылзыннар дээш, Мен силерге үлегер көргүстүм.

¹⁶Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: чалча бодунуң дээргизинден арта бербес, ону айбылап чоруткан кижиден айбылаткан төлээ база арта бербес.

¹⁷Силер ам ону билир болганыңарда, ынчалдыр күүседип чоруур болзуңарза, амыр-чыргалдыг болур силер».

Иисустуң кым Ону садыптарын чугаалааны

(Мф. 26:21-25; Мк. 14:18-21; Лк. 22:21-23)

¹⁸«Силерниң шуптуңарның дугайында чугаалавадым: шилип алган улузумну Мен билир мен. Ынчалза-даа Бижилгениң: „Мээң хлевим чип орган кижги Менче таваңгайын карарты“ дээн сөстери чогул бүтсүн.

¹⁹Ол бүгү боттаныр бетинде-ле, силерге ол дугайында чугаалап турарым бо. Оон ол бүгү боттаны бергенде, Мени Ол-дур деп бүзүрезиннер дээш, ынчаар кылдым.

²⁰Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: Мээң айбылап чоруткан кижимни хүлээп аар кижги Мени хүлээп ап турары ол, а Мени хүлээп алган кижги Мени айбылап чоруткан Адамны хүлээп ап турары ол».

²¹Ону чугаалаан соонда, Иисустуң сагыш-сеткили аажок хөлзеп, мынча дээн: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: силерниң бирээңер Мени садыптар-дыр».

²²Өөреникчилери Ол кымны ынча дээнин аайын тыппайн, удур-дедир кайгажып каап турганнар.

²³Иисустуң онза ынак турганы бир өөреникчи Ооң чанынга хөлестеп олурган чүве-дир.

²⁴Иисустуң ынчап турар кижизи кымыл дээрзин айтырзын дээш, Симон Пётр демги өөреникчиже имней каапкан.

²⁵Оозу Иисусче ээкеш: «Дээрги! Ол кым ирги?» – деп айтырган.

²⁶Иисус: «Хлеб кескиндизин тавакче суп, шыгыткаш, Мээң тутсуп бээрим кижги ол болур» – деп харыылаан. Оон Ол кескиндени шыгыткаш, Симон Искариоттуң оглу Иудаже сунган.

²⁷Иуда хлеб кескиндизин тудуп аарга, дораан олче эрлик кире берген. Ынчан Иисус аңаа: «Кылыр ужурлуг херээңни дүрген кыл» – дээн.

²⁸Ынчалза-даа хөлестеп олурганнарның аразындан кым-даа Ооң ынча дээн ужурун билбейн барган.

²⁹Иудада акша сугар ниити хааржак бар болганда, Иисус аңаа: «Биске байырлалга херек чүведен садып каг» – дээн-дир азы ядыыларга

кандыг-бир чүведен бээрин айыткан-дыр аа деп, чамдыктары даап бодап каан.

30Иуда кескинди хлебти ап алгаш, дораан үне берген. Дүн дүшкен турган.

Чаа чагыг

31Иуда үне бээрге, Иисус мынча дээн: «Ам Кижиг амытан Оглу алдаржый берди. Ооң алдары – Бурганның алдары-дыр.

32Бурганның алдары Ону дамчыштыр илереп кээр болганда, Кижиг амытан Оглуноң кайы хире өндүр улуун Бурган Боду улуска көргүзүптөр. Ийе, дораан-на көргүзүптөр.

33Ажы-төлүм! Мен ам силер-биле кады үр турбас мен. Мени дилей бээр силер, ынчаарга Мээң иудейлерге чугаалааным ышкаш, силерге база ынча деп тур мен: Мен кайнаар чоруй баар-дыр мен, силер ынаар чедип шыдавас силер.

34Чаа чагыгны силерге берип тур мен: бот-боттарыңарга ынак болуңар. Силерге Мээң ынаам ышкаш, силер база бот-боттарыңарга ынчаар ынак болуңар.

35Силерниң араңарга ынакшыл-ла турар болза, силерни Мээң өөреникчилерим-дир деп делегейде хамык улус танып алыр».

Пётрнуң ойталаарын Иисустуң өттүр билип чугаалааны

(Мф. 26:31-35; Мк. 14:27-31; Лк. 22:31-34)

36Симон Пётр Иисустан: «Дээрги! Силер кайнаар баарыңар ол?» – деп айтырган. Иисус аңаа мынча деп харыылаан: «Мээң чоруй баарым черже сен ам Мээң соомдан чоруп шыдавас сен. Ынчалза-даа сөөлүнде чеде бээр сен».

37Пётр Аңаа: «Дээрги! Чүге мен ам Силерни эдерип шыдавазым ол? Мен Силер дээш, амы-тыным-даа бээринге белен мен!» – дээн.

³⁸Иисус мынча деп харыылаан: «Мени дээш, амы-тыныңны бээр деп че? Алыс шынны сеңээ чугаалап тур мен: аскыр-дагаа алгыргалакта, сен Мени танывас болуп, Менден үш катап ойталаар-дыр сен!»

Иоанн 14

Адаже баар орук

¹«Силерниң чүректериңер муңгарап хөлзевезин! Бурганга бүзүрээриңер дег, Меңээ база бүзүреңер!

²Адамның бажыңында чурттаар чер эмгежок. Ол ындыг эвес турган болза, Мен силерге чүге ону чугаалаар деп мен. Мен силерге турар чер белеткээр дээш, чоруурум бо-дур.

³Ам чорупкаш, силерге турар чер белеткеп кагзымза, дедир чедип келгеш, Мээң турар черимге турзуннар дээш, силерни база Бодумче ап алыр мен.

⁴А Мээң кайнаар чоруй баарым орукту билир болгай силер».

⁵Фома Аңаа: «Дээрги! Кайнаар чоруптарыңарны билбес-тир бис. Ынчаарга ол орукту канчап билип алыр бис?» – дээн.

⁶Иисус: «Мен дээрге орук, алыс шын база амыдырал-дыр мен. Чүгле Мени таварты дээрден башка, кым-даа Адамга кээп шыдавас – деп харыылаан. –

⁷Силер Мени билир болзуңарза, Адамны база билген болур силер. Амдан эгелеп, силер Ону билир силер, харын-даа Ону көргөн силер».

⁸Филипп Аңаа: «Дээрги! Адаңарны биске көргүзүңерем, биске ол-ла четчир» – дээн.

⁹Иисус аңаа: «Мен силерниң араңарга мынча үр болдум, а сен Мени билбезиң ол чүве бе, Филипп? Мени көргөн кижии Адамны көргөн болур. Сен канчап-ла: „Адаңарны биске көргүзүңерем“ – дээр сен?» – деп харыылаан.

¹⁰«Мени – Адам-биле сырый харылзаалыг, а Адамны – Мээң-биле харылзаалыг дээрзинге бүзүревейн тур сен бе? Силерге чугаалап турар сөстөрими Бодумнуң өмүнээмден чугаалавайн тур мен: ол дээрге Менде бар Адамның Бодунуң ажил-херээн чаяап турары ол-дур.

¹¹Мени – Адам-биле сырый харылзаалыг, а Адамны – Мээң-биле харылзаалыг деп, Меңээ бүзүреңер. Мээң сөстөримге бүзүревезиңерзе, кылган ажил-херээм дээш, Меңээ бүзүреңер.

¹²Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: Меңээ бүзүрей берген кижини Мээң кылып турарым ажил-херекти база кылып шыдаар, харын-даа оон артыкты кылыр, чүге дээрге Мен ам Адамче чоруптар-дыр мен.

¹³Силер Мээң адым адап, чүнү-даа дилээр болзуңарза, ону шуптузун күүседир мен, ынчан Оглун дамчыштыр Адам алдаржыыр.

¹⁴Мээң адым адап, чүнү-даа дилээр болзуңарза, Мен ону күүседир мен».

Ыдыктыг Сүлдени аазааны

¹⁵«Меңээ ынак болзуңарза, айтышкыннарым сагыр силер.

¹⁶Адамдан ынчан дилээримге, Ол силерге кезээ мөңгеде силер-биле кады чоруур өске Болчукчуну бээр.

¹⁷Алыс шынны көргүзүп турар Сүлде – Болчукчу ол-дур. Ону көрбөс база билбес болганда, бо делегейниң улузу Ону хүлээп ап шыдавас. А силер Ону билир силер, чүге дээрге Ол силер-биле кады чоруур база силер-биле тудуш бар.

¹⁸Силерни өскүссүреди каапкаш барбас мен, харын силерже ээп кээр мен.

¹⁹Ам бичии болгаш, бо делегейниң улузу Мени оон ыңай көрбейн баар, ынчалза-даа силер Мени көөр силер. Мен дириг мен, ынчангаш силер база өлбөс силер.

²⁰Ол хүн кээрге, Мени – Адам-биле сырый харылзаалыг, силерни – Мээң-биле харылзаалыг, а Мени – силер-биле харылзаалыг дээрзин билип каар силер.

²¹Кым Мээң айтышкыннарымны шыгжап алганыл база оларны сагып чоруурул, ол кижиге Меңээ ынак болур. Кым Меңээ ынагыл, ол кижиге Мээң Адам база ынак. Мен база ол кижиге ынак болуп, аңаа Бодумну көргүзер мен».

²²Искариот эвес, өске Иуда Аңаа: «Дээрги! Силер Бодуңарны бо делегейниң улузунга эвес, а чүгле биске көргүзер деп тур силер бе? Ол чүге ындыгыл?» – дээн.

²³Иисус аңаа мынча деп харыылаан: «Кым Меңээ ынагыл, ол Мээң сөзүмнү сагып чоруур. Адам ынчан аңаа ынак апаар, оон Адам-биле кады ол кижиге чеде бергеш, ооң-биле кады чурттай бээр бис.

²⁴Меңээ ынак эвес кижиге Мээң сөстөрүмни сагывас. А силерниң дыңнап турар өөредииңер болза Мээңи эвес, а Мени айбылап чоруткан Адамны-дыр.

²⁵Силер-биле кады турар болгаш, Мен ону силерге чугааладым.

²⁶Адамның силерге Мени дээш чорудуп бээри Болчукчу – Ыдыктыг Сүлдө силерни хамык чүвөгө өөредип каар база Мээң силерге чугаалааным бүгү чүвени силерге сагындырар.

²⁷Мен амыр-тайбыңны силерге арттырдым, силерге бээрим амыр-тайбыңым ол-дур. Бо делегейниң бээри дег эвес амыр-тайбыңны Мен силерге берип тур мен. Силерниң чүректериңер хөлзевезин, ол ышкаш кортпаңар.

²⁸Мээң силерге: „Силерден чоруптум, оон силерге катап эеп кээр мен“ – дээнимни дыңнадыңар чоп. Силер Меңээ ынак турган болзуңарза, Мээң ам Адамче чоруптарым дээш, өөрүүр ийик силер. Чүге дээрге Адам Менден өндүр улуг болгай.

²⁹Ынчангаш ол бүгү боттаны бээрге, Мээң чугаалаан чүвем шын дээрзинге бүзүрезиннер дээш, ол бүгү дугайында, боттанырының бетинде-ле, силерге чугаалап бердим.

³⁰Мен ам моон соңгаар силер-биле чугаалашпас мен, чүге дээрге бо делегейниң чагырыкчызы чоокшулап кел чор. Ооң Мени баш билир эргези чок,

³¹ынчалза-даа Адамга ынаамны бо делегейниң улузу билип алзын дээш, Мен ам Адамның айыткан чүвезин кылыр мен. Тургулаңар, моон чоруулуңар!»

Иоанн 15

Виноград сывы-биле деңнелге

¹«Мен дээрге ёзулуг виноград сывы мен, а Мээң Адам – виноград ажаакчызы-дыр.

²Мээң чимис үнмес шупту будуумну Ол одура кезип кааптар, а чимис үнер будуктарымны, оон-даа хөй дүжүттү берзиннер дээш, арыглап кааптар.

³Мээң силерге медеглээн сөзүмнүң ачызында ам арыгланы берген силер.

⁴Силер – Мээң-биле тудуш харылзаалыг болур силер, а Мен – силер-биле харылзаалыг артып каар мен. Будук боду чайгаар чимистелип, дүжүт бербес, ол сыптың тудуш кезээ болур ужурлуг. Мээң-биле тудуш харылзаалыг артып калбас болзуңарза, силер база боттарыңар дүжүт эккеп шыдавас силер.

⁵Мен дээрге сып мен, а силер – будуктар силер. Кым Мээң-биле тудуш харылзаалыг артып каарыл, Мен база ол кижини-биле тудуш харылзаалыг болур мен, ол ынчан элбек дүжүттү бээр. Мен чогулда, силер чүнү-даа кылып шыдавас силер.

⁶А Мээң-биле харылзаа тутпаан кижиге – үндүр октаттына берген, кадып калган будук дег. Ындыг будуктарны чыгаш, отче киир октап, өрттедиптер.

⁷Силер Мээң-биле тудуш харылзаалыг болзуңарза база Мээң сөстөрүм силерде бар болза, күзөөн-не чүвөңерни ынчан дилеңер, шуптузу бүдө бээр.

⁸Силер Мээң өөреникчилерим бооп, хөй дүжүттү бээр болзуңарза, Адам улам-на алдаржыыр.

⁹Адамның Меңээ ынаа дег, Мен база силерге ынак мен. Мээң ынакшылымга бүргеткеш амыдыраңар!

¹⁰Мен Адамның айтышкыннарын сагааш, Ооң ынакшылынга бүргеткен амыдырап чоруурум бо. Силер база айтышкыннарым сагыр болзуңарза, Мээң ынакшылымга бүргеткеш амыдыраар силер.

¹¹Мээң өөрүшкүм силерни болзун дээш база өөрүшкүңер эгээртинмес долу болзун дээш, Мен ону силерге чугааладым.

¹²Мээң силерге ынаам ышкаш, бот-боттарыңарга ынак болуңар. Мээң силерге чагыым ол-дур.

¹³Бодунуң эш-өөрү дээш амы-тынын бээр кижиниң ынакшылындан дээди ынакшыл чок.

¹⁴Мээң силерге айтышкын кылдыр берген чүүлүмнү сагып чоруур болзуңарза, Мээң эш-өөрүм боор силер».

Иисус болгаш бүзүрөөн кижиге

¹⁵«Мен ам силерни чалчалар деп адавастай бердим, чүгө дээрге чалча кижиге ооң дээргизи чүнү кылып турарын билир эвес. Харын Мен силерни эш-өөрүм деп ададым, чүгө дээрге Адамдан дыңнааным бүгү чүүлдү силерге чугаалап бердим.

¹⁶Силер Мени шилип албаан силер, харын бо делегейге чоруур кылдыр база кажан кезээде артар дүжүдүн бээр кылдыр хүлээндирип, силерни

Мен Бодум шилип алдым. Ынчан Мээң адым адап, чүнү-даа дилээриңерге, Адам силерге дөгөрезин бээр.

¹⁷Мээң силерге чагыым бо-дур: бот-боттарыңарга ынак болуңар!»

Бүзүрээн кижиге болгаш бо делегей

¹⁸«Бо делегейниң улузу силерни көөр хөңнү чок болур болза, оларның баштай Мени көөр хөңнү чок апарганын сактып чоруңар.

¹⁹Силер бо делегейге хамааржыр турган болзуңарза, ол силерге бодунуң улузунга дег ынак болур ийик. Ынчалза-даа силер бо делегейге хамаарышпас силер, чүгө дээрге Мен силерни шилип алгаш, бо делегейден аңгыладым, ол дээш, бо делегей силерни көөр хөңнү чок-тур.

²⁰„Чалча бодунуң дээргизинден арта бербес“ – деп силерге чугаалаан сөзүмнү сактып чоруңар. Мени истеп-сүрүп турганда, силерни база истеп-сүрө бээр. Мээң сөстөрүмни сагып чорааннар болза, силерниин база сагырлар.

²¹Мээң улузум бооруңарга, бо делегейниң улузу силерге ол бүгүнү кылыр, чүгө дээрге олар Кым Мени айбылап чорутканын билбестирлер.

²²Мен бо делегейге келбээн азы олар-биле чугаалашпаан болзумза, олар бачыды дээш буруудаваас ийик. А ам оларда бачыды дээш агартыныг чок-тур.

²³Мени көөр хөңнү чок кижиге Адамны база көөр хөңнү чок.

²⁴Өске кымның-даа кылып шыдавазы ажил-херекти Мен оларның аразынга кылбаан болзумза, олар бачыды дээш буруудаваастар ийик. А ам олар ажил-херээмни көргөш-даа, дөмей-ле Мени база Адамны көөр хөңнү чок-турлар.

²⁵Ынчангаш оларның ыдыктыг хоойлузунда: „Мени чылдагаан чок черге көөр хөңнү чок апарганнар“ деп бижээн чүүл чогууп бүткени ол».

Бүзүрээн кижиге болгаш Сүлдө

²⁶«Мээң силерже Адамның чанындан чорудуптарым, Адамдан үнүп турар алыс шынның Сүлдези болур Болчукчу чедип кээр. Ол Мээң дугайымда херечилээр.

²⁷Силер база Мээң херечилерим силер, чүге дээрге эң эгезинден-не Мээң-биле кады турган силер».

Иоанн 16

Истеп-сүрүүшкүннер дугайында сагындырыг

¹«Мен ол бүгүнү силерниң бүзүрелиңер чайгыла бербезин дээш чугааладым.

²Силерни синагогалардан үндүр сывыртаптар. Силерни өлүрген улус ооң-биле Бурганга бараан болуп турарывыс ол деп бодай бээр ындыг безин үе чедип кээр.

³Олар силерни ынчалдыр аажылай бээр, чүге дээрге Адамны-даа, Мени-даа билбес-тирлер.

⁴Ындыг үе чедип кээрге, Мээң силерге ол дугайында чугаалап турганымны сагынзыннар дээш, ол бүгүнү Мен силерге чугааладым».

Ыдыктыг Сүлдениң ажил-херээ

«Силерге ол бүгүнү эң эгезинде чугаалаваан мен, чүге дээрге силер-биле кады турган мен.

⁵А ам Мени айбылап чоруткан Адамче чоруурум ол-дур. Ынчалза-даа силерниң кайыңар-даа Менден: „Кайнаар баарыңар ол?“ – деп айтырбас-тыр.

⁶Мээң сөстөрүмни дыңнааныңар соонда, чүректериңерни муңгарал дола берген-дир.

⁷Ынчалза-даа Мен силерге алыс шынны чугаалап тур мен: Мен чоруй барзымза, силерге ачы-дузалыг болур. Чүге дээрге Мен чорбазымза, Болчукчу силерге келбес, а чорупсумза, Ону силерже ыдыптар мен.

⁸Оон Ол чедип келгеш, бачыт, чөптүг-шынныг чорук база Бурганның шииткели деп чүл ол дээрзин бо делегейниң улузунга көргүзүп, оларны сойгалаар.

⁹Бачытты бо делегейниң улузу шын билбес-тир – олар Меңээ бүзүревес болгай.

¹⁰Чөптүг-шынныг чорукту олар шын билбес-тир – Мен ам Адамче чоруй баар болгай мен, силер ам Мени көрбес силер.

¹¹Шииткелди база олар шын билбес-тир – бо делегейниң чагырыкчызы шииттирип алган болгай.

¹²Оон-даа хөй чүвени силерге чугаалаар дээн мен, ынчалза-даа ам ону угаап шыдаар хире эвес-тир силер.

¹³Алыс шынның Сүлдези чедип келгеш, силерни алыс шынче баар орук-биле эдерти бээр. Ол Бодунуң өмүнээзинден чугаалавас, а чүгле дыңнаан чүвезин силерге дамчыдар болгаш чүү болурун чугаалап бээр.

¹⁴Ол Мени алдаржыдар, чүге дээрге чугаалаар бүгү чүвезин Менден алгаш, силерге дамчыдып бээр-дир.

¹⁵Адамда бар бүгү чүве Мээңии-дир. Ынчангаш Сүлдениң Менден алгаш, силерге дамчыдып бээрин чугааладым.

¹⁶Удатпайн, силер Мени көрбейн баар силер, оон көңгүс үр болбайн, катап көре бээр силер».

Өөреникчилерниң ажыг-шүжүү өөрүшкүже шилчий бээр

¹⁷Исустуң өөреникчилериниң чамдыызы ынчан аразында: «„Удатпайн, силер Мени көрбейн баар силер, оон көңгүс үр болбайн, катап көре бээр силер“ база „Мен Адамче чоруурум бо-дур“ – дээш, биске Ооң чүнү элдээртип турары ол?

¹⁸А: „Удатпайн“ – деп, ол чүү дээри ол? Бис Ооң чүнү чугаалаанын билбес-тир бис» – деп чугаалажып турганнар.

¹⁹Оларның чүнү айтырар деп бодаанын Иисус билир турган. Ынчангаш оларга мынча дээн: «Мээң: „Удатпайн, силер Мени көрбейн баар силер, оон көңгүс үр болбайн, катап көре бээр силер“ – дээш, чүнү элдээрткеним ол боор деп, бот-боттарыңардан айтыржып тур силер бе?

²⁰Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: силер ыглап-сыктап база кажыыдай бээр силер, а бо делегейниң улузу ол өйде өөрүп-хөглөй бээр. Силер муңгараар силер, ынчалза-даа силерниң муңгаралыңар өөрүшкүже шилчий бээр.

²¹Херээжен кижини божуур деп баргаш, муңгарай бээр, чүге дээрге ооң хилинчек көөр үези келген-дир. Ынчалза-даа чаш төлүн божуп алганда, өртемчейге кижиниң төрүттүнгени дээш өөрээниден, хилинчээн уттуптар.

²²Силер ам шак-ла ындыг муңгаралга алыскан-дыр силер, ынчалза-даа Мен силерни база катап көрүп каарымга, силерниң чүрээңер өөрүй бээр, а ол өөрүшкүңерни кым-даа силерден хунаап ап шыдавас.

²³Ол хүн кээрге, Менден чүнүң-даа дугайында айтырбас силер. Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: Мээң адым адап, Адамдан чүнү-даа дилээр болзуңарза, Ол силерге дөгөрезин бээр.

²⁴Мынчага дээр силер Мээң адым адап, чүнү-даа дилевээн силер. Дилеңер, оон алыр силер, силерниң өөрүшкүңер эгээртиңмес долу болур».

Мен бо делегейни тиилээн мен

²⁵«Амдыгаа дээр Мен силерге элдээртиңлиг чугаалар дузазы-биле чугаалап келдим. Ынчалза-даа силерге Адамның дугайында, элдээртиңлиг чугаалар чокка, ажыы-биле чугаалай бээрим үе-шаг кел чор.

²⁶Ол хүн кээрге, Мээң адым адап, Оон дилеңер. А Мен силер дээш Адамдан ээрежип дилээримни чугаалавайн тур мен,

²⁷Адам Боду-ла силерге ынак. Силер Меңээ ынак апаргаш, Мээң Бургандан келгенимге бүзүрөөн бооруңарга, Ол силерге ынак.

²⁸Мен Адамдан чоруткаш, бо делегейге чедип келдим, а ам бо делегейни каапкаш, база катап Адамче чоруурум бо-дур».

²⁹Ооң өөреникчилери Аңаа мынча дээн: «Силер ам кандыг-даа элдээртиглиг чугаа чокка, ажыы-биле чугаалап тур силер.

³⁰Силерниң хамык чүвени билириңерни база Силерден кымның-даа айтырыг салырын хереглевезиңерни ам билип тур бис. Ынчангаш Бургандан келгениңерге бүзүрей бердивис».

³¹Иисус оларга мынча дээн: «Ам-на бүзүредиңер бе?!»

³²Силер шуптуңар Мени чааскаандырзымны каапкаш, чүк санай тарай маңнажы бээриңер үе мыя бо келди, харын мырыңай дүжүп келди. Ынчалза-даа Мен херек кырында чааскаан эвес мен, чүге дээрге Адам Мээң-биле кады болгай.

³³Мээң-биле харылзааңар силерге амыр-тайбыңны берзин дээш, Мен силерге бо бүгүнү чугааладым. Силерни бо делегейде качыгдал манап турар, ынчалза-даа туттунуңар: Мен бо делегейни тиилээн мен!»

Иоанн 17

Иисустуң өөреникчилери дээш мөргүлү

¹Ону чугаалааш, Иисус карактарын дээрже углай көрүнгөш, мынча дээн: «Адам! Шаг-үем чедип келди. Оглуң Сени алдаржыдып шыдазын дээш, Оглуңнуң алдарын улуска көргүс.

²Ол Сээң Аңаа бүзүрөп хүлээткен улузуңнуң шуптузунга мөңгө амыдыралды берзин дээш, Сен Аңаа бүгү кижини төрөлгөтөнни чагырар эргени бердиң.

³А мөңгө амыдырал дээрге-ле дың чаңгыс алыс шын Бурган болур Сени база Сээң айбылап чорутканың Иисус Христосту билип алыры болгай.

⁴Сээң Меңээ кылзын дээш дааскан ажил-херээңни күүсеткеш, Мен Сени чер кырынга алдаржыттым.

⁵О, Адам, бо өртемчей бодарап тывылбаанда-ла, Мен Сээң-биле кады турумда, эдилеп чорааным Сээң өндүр чырыың-биле Мени ам алдаржыдып көр.

⁶Сээң бо делегейден алгаш, Меңээ хүлээдип берген улузунга Сээң адыңны ажыдып бердим. Олар Сээң улузун болуп чораан, оон Сен оларны Меңээ хүлээдип бердиң. Олар Сээң сөзүңнү дыңнаар-дыр.

⁷Сээң Меңээ бергениң хамык чүүл Сенден үнген дээрзин олар ам-на билип алды.

⁸Чүге дээрге Сээң Меңээ берген сөстериңни оларга дамчыттым. Улус оларны хүлээп алгаш, Мээң Сенден келгенимни ылап деп билип кааннар база Мени Сээң айбылап чорутканыңга бүзүрей бергеннер.

⁹Мен олар дээш, мөргүп тур мен. Бо делегейде шупту улус дээш эвес, а чүгле Сээң Меңээ берген улузун дээш, мөргүп тур мен, чүге дээрге олар Сээң улузун болгай.

¹⁰Меңээ хамааржыр бүгү улус – Сээңни, а Сеңээ хамааржыры – Мээңни болгай. Мен оларны дамчыштыр алдаржый берген мен.

¹¹Мен ам бо делегейде эвес мен, Мен Сенче чоруптум, а олар бо делегейге артып каар. Ыдыктыг Адам! Бистиң тудуш чаңгызывыс ышкаш, олар база чаңгыс эптиг болзун дээш, Меңээ бергениң Бодуңнуң адыңның күжү-биле оларны кадагалап көр.

¹²Мен олар-биле кады бо делегейге тургаш, Меңээ бергениң Бодуңнуң адыңның күжү-биле оларны кадагалап чордум. Ол улусту кадагалап шыдадым-даа: Бижилгениң сөзү боттанзын дээш, өлүп чидер чолга онаашкан чүгле чаңгыс кижиден аңгыда, оларның кайызы-даа өлүп читпеди.

13А ам Сенче дедир чоруурум бо-дур. Мээң өөрүшкүм оларның чүректеринге эгээртинемес долу бар болзун дээш, амдызында бо делегейге тургаш, ол бүгүнү чугааладым.

14Мен оларга Сээң сөзүңнү дамчыттым, ынчангаш бо делегейниң улузу оларны көөр хөңнү чок апарган, чүге дээрге Мээң бо делегейден эвезим ышкаш, олар база бо делегейден эвес болгайлар.

15Сээң оларны бо делегейден алгаш баарыңны дилевейн тур мен, харын оларны бузуттан камгалаарыңны дилеп тур мен.

16Мээң бо делегейден эвезим ышкаш, олар база бо делегейден эвестирлер.

17Оларны Бодуңнуң алыс шының-биле ыдыктап көр: Сээң сөзүң дээрге-ле алыс шын ол-дур.

18Мени бо делегейже айбылап чорутканың ышкаш, Мен база оларны шак ынчаар бо делегейже айбылап чоруттум.

19Олар база Сээң ылап шын улузуң болзун дээш, Мен Бодумну Сеңээ бүрүнү-биле бараан болурунга хүлээдип тур мен.

20Чүгле олар дээш эвес, харын оларның өөредиин дамчыштыр Меңээ бүзүрей бээр бүгү улус дээш база дилеп тур мен.

21Олар шупту чаңгыс эптиг болзуннар: Адам Сээң – Мээң-биле сырый харылзаалың, а Мээң – Сээң-биле харылзаалыым дег, олар база шак ынчаар Бис-биле сырый харылзаалыг болзуннар. Бо делегейниң улузу Мени Сээң айбылап чорутканыңга бүзүрезин.

22Бистиң тудуш чаңгызывыс дег, олар база ындыг тудуш чаңгыс болзуннар дээш, Меңээ бергениң өндүр бедик байдалды Мен оларга база берип каан мен.

23Мен – олар-биле сырый харылзаалыг мен, а Сен – Мээң-биле харылзаалыг сен. Мени Сээң айбылап чорутканыңны база, Меңээ

ышкаш, оларга ынааңны бо делегейниң улузу билип алзын дээш, олар база бүрүнү-биле тудуш чаңгыс болзуннар!

²⁴Адам! Сээң Меңээ берген улузуң Мээң турар черимге Мээң-биле кады турарын күзеп тур мен. Бо өртемчей чаяттынар мурнунда-ла, Сен Меңээ ынак турдуң, ынчангаш Сээң Меңээ бергениң өндүр бедиимни олар көрзүн.

²⁵Чөптүг-шынныг Адам! Бо делегейниң улузу Сени билбейн барган. Ынчаарга Мен Сени билир мен, а Меңээ бүзүрөөннер Мени Сээң айбылап чорутканыңны билирлер.

²⁶Сээң Меңээ ынакшылың дег, шак ындыг ынакшыл оларга турзун дээш база Мээң олар-биле сырый харылзаалыг болурум дээш, Мен Сээң адыңны оларга ажыдып берген мен база ам-даа ажыдар мен».

Иоанн 18

Иуданың Исусту садыпканы

(Мф. 26:47-56; Мк. 14:43-50; Лк. 22:47-53)

¹Адазынга ынчаар мөргүп алгаш, Иисус Бодунуң өөреникчилери-биле кады Кедрон суунуң аккан шынаазының ындынче, сесерликтиг черже чорупкан. Ол сесерликче Бодунуң өөреникчилери-биле кады кире берген.

²Саттыныкчы Иуда ол черни билир турган, чүге дээрге Иисус Бодунуң өөреникчилери-биле кады аңаа болганчок-ла чыглыр турган чүве-дир.

³Ынчангаш Иуда рим шериглерни база Бурганның дээди бараалгакчыларының болгаш фарисейлерниң чорутканы таңныылдарны эдертип алгаш, ынаар чеде берген. Олар шупту деңнерлиг, чырыткыларлыг болгаш ок-чепсектиг болган.

⁴Иисус Боду-биле чүү болурун дөгerezин билир болгаш, оларже уткуй үнгеш: «Кымны дилеп чор силер?» – деп айтырган.

⁵Олар: «Назарет чурттуг Исусту» – деп харыылааннар. Иисус оларга: «Мен-дир мен» – дээн. Саттыныкчы Иуда база олар-биле кады турган.

⁶Иисус оларга: «Мен-дир мен» – деп чугаалаптарга, олар аткаар баскаш, черже доңгая кээп дүшкеннер.

⁷Ол: «Кымны дилеп чор силер?» – деп база катап айтырган. Олар: «Назарет чурттуг Иисусту» – дээннер.

⁸Иисус мынча деп харыылаан: «„Мен-дир мен“ деп силерге чугааладым чоп. Мени дилеп чоруур болзуңарза, бо улуска дегбейн, салып чорудуптуңар».

⁹(Иисустуң: «Адам, Меңээ берген улузуңнуң аразындан Мен кымны-даа чидирбедим» – дээн сөзү ынчаар боттанган.)

¹⁰Симон Пётр хылыштыг чораан болгаш, оозун ушта тырткаш, Бурганның дээди бараалгакчызының чалчазының оң талакы кулаан одура шаапкан. Чалчаның адын Малх дээр чүве-дир.

¹¹Ынчалза-даа Иисус Пётрга мынча дээн: «Хылыжың хыннап ал! Бо үлүг-дашканы Меңээ Адам берди. Таанда-ла Мен ону ишпес мен бе?»

Иисусту тудуп хоругдааны
(Мф. 26:57-58; Мк. 14:53-54; Лк. 22:54)

¹²Рим шериглер болгаш оларның баштыңчызы база иудей таңныылдар ынчан Иисусту туткаш, Ооң холдарын хүлүп алганнар.

¹³Оон Ону баштай Аннага чедире бергеннер. Анна болза ол чылын Бурганның дээди бараалгакчызы турган Каиафаның каты чүве-дир.

¹⁴«Бүгү чон дээш, чаңгыс кижиниң өлү бергени дээре» деп, иудейлерге сүме каткан Каиафа ол турган.

¹⁵Иисусту Симон Пётр болгаш өске бир өөреникчи эдерип чораан. Ол өөреникчини Бурганның дээди бараалгакчызы таныыр турган, ынчангаш ол Иисус-биле кады Бурганның дээди бараалгакчызының коданынче кире берген.

Пётрнуң Иисустан ойталааны
(Мф. 26:69-70; Мк. 14:66-68; Лк. 22:55-57)

¹⁶А Пётр даштыгаа, хаалга чанынга туруп калган. Бурганның дээди бараалгакчызының таныыры демги өөреникчи оон үнүп келгеш, хаалгачы уруг-биле чугаалашкаш, Пётрну иштинче киире берген.

¹⁷Хаалгачы чалча уруг ынчан Пётрга: «Сен база ол Кижиниң өөреникчилериниң бирээзи эвес сен бе?» – дээн. Пётр: «Чок» – деп харыылаан.

¹⁸Соок боорга, чалчалар болгаш таңныылдар от ужудуп алгаш, чыннып турганнар. Пётр база-ла олар-биле кады чыннып туруп алган.

Иисусту байысааганы

(Мф. 26:59-66; Мк. 14:55-64; Лк. 22:66-71)

¹⁹Бурганның дээди бараалгакчызы Иисусту Ооң өөреникчилериниң болгаш өөредииниң дугайында байысаай берген.

²⁰Иисус аңаа: «Мен бүгү улуска ажыы-биле чугаалап турдум. Мен кезээде хамык иудейлерниң үргүлчү чыглыр черлери – синагога болгаш Бурганның өргээзинге өөредип турдум. Мен ажыт-чажыт чокка суртаалдап турдум.

²¹Чүге Мени байысаап тур силер? Мээң чүнү чугаалап турганымны дыңнаан улустан айтырыңар. Мээң чугаалап турган чүвемни олар билир-ле болгай» – деп харыылаан.

²²Иисус ону чугаалаптарга, чанынга турган бир таңныыл Ооң чаагынче дажыпкаш: «Бурганның дээди бараалгакчызы-биле Сээң канчаар чугаалажып турарың ол?» – дээн.

²³Иисус аңаа: «Мен соора барган болзумза, кижини бүрүзүңге соора барганымны көргүс, а шынын чугаалаан болзумза, Мени чүге дажыырың ол?» – дээн.

²⁴Анна Иисусту хүлүглүг хевээрзин Бурганның дээди бараалгакчызы Каиафаже чорудупкан.

²⁵Симон Пётр чылынмышаан хевээр турган. Ынчан улус оон: «Сен база Ооң өөреникчилериниң бирээзи эвес сен бе?» – деп айтырганнар. Ол ойталап: «Чок» – дээн.

²⁶Пётрга кулаан одура шаптырткан кижиниң төрели болур, Бурганның дээди бараалгакчызының база бир чалчазы ынчан: «Мен сени сесерликке, Ооң-биле кады турунда көрген эвес ийик мен бе?» – дээн.

²⁷Пётр база катап ойталап каапкан. Оон дораан-на аскыр-дагаа алгыра берген.

Иисус рим чагырыкчы Пилаттың мурнунда

(Мф. 27:1-2, 11-14; Мк. 15:1-5; Лк. 23:1-5)

²⁸Эртен эрте Иисусту Каиафадан рим чагырыкчының ордузунга чедире бергеннер. Арыг эвес апарбас дээш, ёзулал сагып, иудей эрге-чагырга улузу ордуже кирбээн, а олар ынаар кире берген болза, Хосталышкын байырлалының чемин чип шыдавас апаар турган.

²⁹Ынчангаш Пилат оларга уткуй үнүп келгеш: «Силер Бо кижини чүү дээш буруудадып тур силер?» – деп айтырган.

³⁰Олар аңаа: «Ол чүнү-даа үүлгетпээн болза, бис Ону силерге эккелбес ийик бис» – деп харыылааннар.

³¹Пилат оларга: «Силер Ону боттарыңар алгаш, хоойлуңар ёзугаар шиидиңер» – дээн. Иудейлер аңаа: «Кымны-даа өлүрүп шаажылаар эргевис чок» – деп удурланганнар.

³²(Иисустуң Бодунуң кандыг өлүм-биле өлүрүн баш удур чугаалаан сөстери ынчаар боттанганы ол).

³³Пилат ынчан ордузунче дедир кире бергеш, Иисусту кый деп алгаш: «Сен иудей хаан сен бе?» – деп айтырган.

³⁴Иисус: «Ону силер бодуңар ынча дидиңер бе азы силерге Мээң дугайымда өске улус чугаалады бе?» – деп удур айтырган.

³⁵Пилат мынча деп харыылаан: «Мен иудей-дир мен бе? Сээң-не чуртташтарың база Бурганның дээди бараалгакчылары Сени меңээ тудуп эккелди чоп. Чүнү үүлгеткен кижини сен?»

³⁶Иисус: «Мээң Чагыргам бо делегейден эвес чүве. Мээң Чагыргам бо делегейден турган болза, албатыларым иудейлерге Мени тудуп бериптезин дээш болчуп, сокчурлар ийик. Чок, Мээң Чагыргам моон эвес» – деп харыылаан.

³⁷Пилат Аңаа: «Ынчаарга Сен черле хаан ышкажың чүл?» – дээн. Иисус мынча деп харыылаан: «Мени хаан деп, силер бодуңар чугаалап тур силер. Мен алыс шынны херечилээр дээш төрүттүндүм база ол дээш, бо делегейге чедип келдим. Алыс шынга хамааржыр кым-даа болза, Мээң үнүмнү дыңнап турар».

³⁸Пилат Иисустан: «Алыс шын деп ол чүңүл?» – деп айтырган. Ону чугаалааш, Пилат база катап иудейлерге үнүп келгеш, оларга мынча дээн: «Мен бо кижиниң кандыг-даа кем-буруузун тыппас-тыр мен.

³⁹Силерниң ёзу-чаңчылыңар ёзугаар, Хосталышкын байырлалы кээрге, силерге бир херектенни хостап бээр ужурлуг мен. „Иудей хаанны“ силерге хостап берейн, күзеп тур силер бе?»

⁴⁰Олар харыызынга база катап: «Ону эвес! Варавваны!» – деп алгыржып үнгеннер. Варавва дээрге дээрбечи кижини чүве-дир.

Иоанн 19

Иисусту өлүрөр деп шииткени

(Мф. 27:15-31; Мк. 15:6-20; Лк. 23:13-25)

¹Пилат ынчан: «Иисусту аппараткаш, кымчылаңар!» – деп дужааган.

²Шериглер тенниг харагандан оваадай өрээш, Ооң бажынга салгаш, хааннар кедер хүрең-кызыл хепти Аңаа кедирип кааннар.

³Олар Иисустуң чанынга кээп: «Иудей хаан алдаржызын!» – дээш, Ооң чаагынче дажып турганнар.

⁴Пилат база катап үнүп келгеш, иудейлерге: «Бо кижиниң кандыг-даа кем-буруузун тыппаанымны билзиннер дээш, мен Ону силерниң мурнуңарже үндүрүп келдим» – дээн.

⁵Ынчан Иисус тенниг харагандан өрөөн оваадайлыг база хааннар кедер хүрең-кызыл хептиг үнүп келген. Пилат оон оларга: «Ол бо-дур!» – дээн.

⁶Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш таңныылдар Ону көрүп кааш-ла: «Ону хере шаап шаажылаңар! Хере шавыңар!» – деп алгыржы бергеннер. Пилат оларга: «Ону боттарыңар алгаш, хере шаап каңар, чүге дээрге мен Ооң кем-буруузун тыппадым» – дээн.

⁷Иудейлер аңаа: «Бисте ыдыктыг хоойлу бар, а ону барымдаалаар болза, Ол өлүр ужурлуг, чүге дээрге Ол Бодун Бурганның Оглу мен дээн-дир» – деп удурланганнар.

⁸Пилат ону дыңнааш, коргары дам барган.

⁹Оон өргээзинче катап кире бергеш, Иисустан: «Кайыын келген сен?» – деп айтырган. Ынчалза-даа Иисус аңаа харыы бербээн.

¹⁰Пилат Аңаа: «Мээң-биле чугаалажыр хөңнүң чогул бе? Сени хере шаап каар-даа эргениң база Сени салып чорудуптар-даа эргениң Менде барын билбезиң ол бе?» – дээн.

¹¹Иисус: «Өрүтен силерге бербээн болза, силерге Мээң бажым билир кандыг-даа эрге турбас ийик. Ынчангаш кым Мени силерге садыпкан ийик, ол кижиниң бачыды силерниинден улуг болур» – деп харыылаан.

¹²Ону дыңнаан ояар, Пилат Иисусту хостап салыптар дээш кызыдып эгелээн. Ынчалза-даа иудейлер алгыржып-ла турган: «Ону хостап салыптар болзуңарза, силер императорнуң өңнүү эвес-тир силер. Бодун „Хаан мен“ деп турар кижини бүрүзү – императорга удур тура халаан кижини-дир!»

¹³Пилат ол сөстөрни дыңнап кааш, Иисусту дашкаар үндүртү бергеш, «Даш бедигээш» азы еврей дылда «Гаввафа» дээр черде шииткел олудунга олуруп алган.

¹⁴Ынчан Хосталыышкын байырлалының бүдүүзү, дүъш үези турган. Пилат иудейлерге: «Силерниң хааныңар бо-дур!» – дээн.

¹⁵Олар: «Ооңарны ырадыңар! Ырадыңар! Ону хере шаап шаажылаңар!» – деп алгыржы бергеннер. Пилат оларга: «Силерниң хааныңарны хере шавар кижини мен бе?» – дээн. Бурганның дээди бараалгакчылары: «Императордан өске хаан бисте чок» – деп харыылааннар.

¹⁶Пилат ынчан Ону хере шавары-биле ам-на оларга хүлээдип берген. Шериглер Иисусту алгаш барган.

Иисусту хере шаап шаажылааны

(Мф. 27:32-44; Мк. 15:21-32; Лк. 23:26-43)

¹⁷Иисус хоорайдан Бодунуң белдир-ыяжын чүктеп алган үнгеш, «Баш сөөгү» азы еврей дылда «Голгофа» дээр черге чедип келген.

¹⁸Шериглер Ону аңаа белдир-ыяшка хере шаап кааннар. Иисус-биле кады өске ийи кижини база – Ону ортузунга, а оларны Ооң ол-бо талазынга хере шаап каан турган.

¹⁹Пилат самбырага бижик бижиткеш, белдир-ыяшка быжыглазын деп дужааган. Ында: «Назареттен Иисус – иудей хаан» – деп бижээн болган.

²⁰Ол бижикти хөй иудейлер номчаан, чүге дээрге Иисусту хере шапкан чер хоорайдан ырак эвес турган кадында, үш аңгы: еврей, латин, грек дылдарда бижээн болган.

²¹Иудейлерниң дээди бараалгакчылары Пилатка: «„Иудей хаан“ деп эвес, а „Ол иудей хаан мен деп адаттынган“ деп бижичер» – дээннер.

²²Пилат: «Чүнү бижээн-дир мен, ону бижидим» – деп харыылаан.

²³Иисусту хере шапкан соонда, шериглер Ооң каыттангы хевин ап алгаш, шериглерниң саны-биле дөрт кезекке үлежип алганнар. Ол

ышкаш хөйлеңин база ап алганнар. А хөйлеңин даарашкы чокка, бүдүнү-биле аргаан болган.

24Ынчангаш бот-боттарынга: «Ону ора сокпаалы, ооң орнунга кымныы болур эвес деп, үлүг тыртаалы» – дишкеннер. (Бижилгениң: *«Хептеримни аразында үлежип алганнар, хөйлеңим алып дээш үлүг тыртып турганнар»* дээн сөстери ынчаар боттанганы ол.) Шериглер ону ол олчаан күүсеткен.

25Иисустуң белдир-ыяжының чанынга Ооң авазы, авазының дуңмазы, Клеопаның кадайы Мария болгаш Мария Магдалина олар турган.

26Иисус авазын база ооң чанынга турган Бодунуң онза ынак өөреникчизин көрүп кааш, авазынга: «Силерниң оглуңар бо-дур, авай!» – дээн.

27А өөреникчизинге: «Сээң аваң бо-дур!» – дээн. Оон бээр-ле демги өөреникчи Марияны бажыңыга тургузуп алган.

Иисустуң өлүмү

(Мф. 27:45-56; Мк. 15:33-41; Лк. 23:44-49)

28Бүгү чүве ам боттанганын билир болгаш, Иисус: «Суксаарымны!» – дээн. Бижилгениң сөзү ынчаар боттанганы ол.

29Ол черге ажыг араганы долдур куткан сава турган. Шериглер суг сиңирер губканы ажыг арага-биле өттүргөш, шиш өргөн бажынга кедиргөш, Ооң эрнинге чедире бергеннер.

30Иисус араганы ижипкеш: «Боттаны берди!» – дээн. Оон Ооң амы-тыны үстү бээрге, бажы халаш дээн.

31Ол хүн амыр-дыш хүнүнге белеткел хүнү болган. Амыр-дыш хүнүнде белдир-ыяштарга мөчү-сөөктер астынып артарын иудейлер күзевээн, артында-ла ол амыр-дыш хүнүнде улуг байырлал эртер турган. Ынчангаш олар шаажылаттырганнарның чодаларын сый шапкылааш, мага-боттарын белдир-ыяштардан дүжүрүп алырын Пилаттан дилээннер.

³²Шериглер чеде бергеш, баштай Иисус-биле кады хере шаптырткан бир кижиниң, оон өскезиниң чодаларын сый шаап кааннар.

³³А Иисуска чеде бээрге, Ол дем-не өлүп калган болган, ынчангаш олар Ооң чодаларын сый шаппайн барган.

³⁴Ынчалза-даа шериглерниң бирээзи чыда-биле Ооң быктын өттүр шанчыптарга, балыгдан хан биле суг төктү берген.

³⁵(Ол бүгүнү суглуг караа-биле көргөн кижини, силерни бүзүрезин дээш, чугаалап турары бо. Ооң херечилели алыс шынныг, ол шынын чугаалаанын билир.)

³⁶Бижилгениң: *«Ооң сөөктери сыктырбас»* дээн сөстери ынчаар боттанганы ол.

³⁷А Бижилгениң өске черинде мынча деп турар: *«Олар өттүр шанчып алганы Кижиге көөрлер»*.

Иисусту орнукшутканы

(Мф. 27:57-61; Мк. 15:42-47; Лк. 23:50-56)

³⁸Иисустуң өөреникчизи болур, ынчалза-даа иудей эрге-чагыргадан корткаш, оозун чажырап чораан Аримафея чурттуг Иосиф дээрзи ооң соонда Пилаттан Иисустуң мага-бодун дүжүрүп алыр чөпшээрел дилээн. Пилат чөпшээрээрге, Иосиф баргаш, Ооң мага-бодун алгаш барган.

³⁹Иисуска бир-ле катап дүне кээп чораан Никодим база чедип келгеш, чүс литра деңзилиг мирра биле алоэ холуксаазы чаагай чыттыг үс эккелген.

⁴⁰Олар оон Иисустуң мага-бодун алгаш, иудейлерниң өлгөн кижини орнукшудар чаңчылы ёзугаар, Ону чаагай чыттыг үс сиңирген чуга пөс шывыглар-биле ораап кааннар.

⁴¹Ооң хере шаптырган черинге сесерлик турган, а ол сесерликке ам дээрезинде кымны-даа ажааваан чаа чевег-куй турган.

⁴²Амыр-дыш хүнүнүн бүдүүзү боорга, куй база чоок боорга, Иисусту аңаа ажаап кааннар.

Иоанн 20

Иисустуң катап дирилгени (Мф. 28:1-10; Мк. 16:1-8; Лк. 24:1-12)

¹Улуг-хүн эртенинде, ам-даа караңгы турда, Мария Магдалина чевег-куйга чедип келгеш, көөрге, куй аксы дуглаан дашты чайладыр чууп каан болган.

²Ол маңнап чоруткаш, Симон Пётрга база Иисустуң онза ынак турганы өске өөреникчиге баргаш, оларга: «Дээргивисти чевег-куйдан алгаш барып-тырлар! Ону ам кайда салганын билбес-тир бис» – дээн.

³Пётр биле өске өөреникчи доп-дораан чевег-куйже чорупканнар.

⁴Олар ийилээн маңнажыпкан, ынчалза-даа өске өөреникчи Пётрдан дүрген чүгүрген болгаш, чевег-куйга баштай четкен.

⁵Ол доңгайып бакылааш, чыткан шывыгларны көрүп каан, ынчалза-даа чевег-куйже кирбээн.

⁶Ооң соон дарый Симон Пётр маңнап келген. Ол дораан-на чевег-куйже киргеш, чүгле чыткан шывыгларны

⁷база Ооң бажынга чораан орнукшудулга аржыылын көрүп каан. Аржыылды шывыглар-биле кады эвес, а дүргеш, аңгы черде салып каан чыткан.

⁸Баштай маңнап келген өске өөреникчи база ынчан чевег-куйже кирип келген. Ол бүгү чүвени көргеш, бүзүрей берген.

⁹(Ынчалза-даа Христостуң өлүглер аразындан катап дирлир ужурлуун чугаалаан Бижилгени олар ам-даа билбейн турган.)

¹⁰Өөреникчилер оон чана бергеннер.

Иисустуң Мария Магдалинага көзүлгени (Мк. 16:9-11)

¹¹А Мария чевег-куй даштынга ыглап турган. Ыглавышаан, ол чевег-куйже доңгайып бакылапкаш,

¹²Иисустуң мага-боду чыткан черде – бирээзи Ооң бажының, а өскези буттарының орнунда олулар – дээрниң ак хептиг ийи төлээзин көрүп каан.

¹³Олар оон: «Дуңмай, чүге ыглап тур сен?» – деп айтырганнар. Мария оларга: «Мээң Дээргимни алгаш барып-тырлар. Ону ам кайда салганын билбес-тир мен» – деп харыылаан.

¹⁴Ол ынча дээш, хая көрүнгеш, бодунуң мурнунда Иисустуң турарын көрүп каан. Ынчалза-даа ол Ону танываан.

¹⁵А Иисус аңаа: «Дуңмам! Чүге ыгладың? Кымны дилеп чор сен?» – дээн. Айтырыг салган кижини сесерлик ажаакчызы-дыр деп бодааш, Мария Аңаа: «Хайырааты! Ону апарган болзуңарза, кайда салганыңарны чугаалаңар, мен Ону барып ап алың» – дээн.

¹⁶Иисус аңаа: «Мария!» – дээн. Оозу хая көрүнгеш, Иисуска еврейлеп: «Равуни!» – дээн. («Башкы» дээни ол.)

¹⁷Иисус аңаа мынча дээн: «Мени тутпайн көр! Мен ам-даа Адамче өрү көдүрлүп үнмээн-дир мен. Харын Мээң ха-дуңмамга баргаш, монун чугаалап көр: „Мээң база силерниң Адавысче, Мээң база силерниң Бурганывысче өрү көдүрлүп үнерим бо-дур“».

¹⁸Мария Магдалина өөреникчилерге чеде бергеш, оларга: «Дээргини көрдүм!» – дээн. Оон Иисустуң чүнү чугаалаанын оларга дамчыткан.

Иисустуң өөреникчилеринге кээп көзүлгени

(Мф. 28:16-20; Мк. 16:14-18; Лк. 24:36-49)

¹⁹Улуг-хүннүң кежээзинде Иисустуң өөреникчилери чыылгаш, иудейлерден коргуп, эжиктерин хаап алгылаан олурда, Ол Боду кирип келгеш, оларның аразынга туруп алгаш: «Амыр-менди-ле» – дээн.

²⁰Ынча дээш, Ол Бодунуң холдарын болгаш быктын оларга көргүскен. Дээрги Иисусту көрүп кааш, өөреникчилери аажок өөрээн.

²¹Иисус оларга: «Амыр-менди-ле – деп катаптаан. – Адамның Мени айбылап чорутканы дег, Мен силерни база ынчалдыр айбылап чорудуп тур мен».

²²Иисус ол сөстөрни чугаалаш, оларже тыныпкаш: «Ыдыктыг Сүлдени хүлээп алыңар!

²³Кымның бачыттарын өршээр силер, ооң бачыттары өршээттинген болур, а кымныын өршээвес силер, ооң бачыттары хевээр арткан болур» – дээн.

Иисус болгаш Фома

²⁴Ынчалза-даа, Иисус кээп турда, он ийи элчинниң бирээзи, Ийис деп шола аттыг Фома олар-биле кады турбаан чүве-дир.

²⁵Өске өөреникчилер аңаа: «Бис Дээргивисти көрдүвүс!» – дээн. Ынчан ол: «Ооң холдарында кадаглардан балыгларны көрбээн шаамда, ол балыгларга салаамны дээспээн шаамда, а Ооң быктында балыынга холумну дээспээн шаамда, бүзүревес мен!» – деп харыылаан.

²⁶Чеди хонган соонда, Ооң өөреникчилери, а Фома база олар-биле кады, бир бажыңга чыгып келгеннер. Эжикти дээктеп каан-даа болза, Иисус кирип келгеш, оларның аразыңга туруп алгаш: «Амыр-менди-ле!» – дээн.

²⁷Оон Фомага: «Салааңны бээр сун. Мээң холдарым бо-дур, көр даан. Холуңну бээр сунгаш, быктымда балыгга дегзип көр. Чигзинериң соксат! Харын бүзүре» – дээн.

²⁸Фома Аңаа: «Мээң Дээргим болгаш Бурганым!» – деп харыылаан.

²⁹Иисус аңаа: «Сен Мени көргеш, ам-на бүзүрей бердиң. А Мени көрбезе-даа, Меңээ бүзүрөөннер – амыр-чыргалдыг» – дээн.

³⁰Иисус Бодунуң өөреникчилериниң мурнунга бо номда биживээн оон-даа өске дыка хөй кайгамчык чүүлдерни кылган.

³¹Иисус – Бурганның Оглу, Христос дээрзинге бүзүрөп, мөңгө амыдыралды алырыңар дээш, бо номда киирген бүгү чүүлдү бижээн.

Иоанн 21

Тивериада хөлүнүң эриинге

¹Иисус ооң соонда Бодунуң өөреникчилеринге Тивериада хөлүнүң эриинге база катап кээп көзүлгөш барган. Ол мынчаар болган.

²Симон Пётр, Ийис деп шола аттыг Фома, Галилеяның Кана чурттуг Нафанаил, Зеведейниң оолдары болгаш Ооң өске ийи өөреникчизи шупту кады чыгып келген турган.

³Симон Пётр оларга: «Балыктапкаш кээйн» – дээн. Артканнары аңаа: «Бис база сээң-биле баар бис» – дээннер. Олар чорупкаш, хемеге олурупканнар, ынчалза-даа ол дүне чүнү-даа тутпааннар.

⁴А даң адып келгенде, эрик кыдында Иисус бо турган. Ынчалза-даа өөреникчилери Иисус ол-дур деп танываан.

⁵Иисус олардан: «Оолдар! Че чүл, чиптер балыыңар бар бе?» – деп айтырган. Олар Аңаа: «Куруг бис» – деп харыылааннар.

⁶Ол ынчан: «Четкиңерни хемениң оң талазынче киир октаптыңар, оон тудуп алыр силер» – дээн. Олар киир октапкаш, туттунган балыктың хөйүнден четкизин ушта тыртып чадап кааннар.

⁷Иисустуң онза ынак өөреникчизи ынчан Пётрга: «Дээргивис ол-дур!» – дээн. Дээрги Иисус ол-дур деп дыңнап кааш, Симон Пётр хевин куржандыр шарып алгаш (чүге дээрге ол чанагаш турган), хөлче шурай берген.

⁸А өске өөреникчилер балыктыг четкизин сөөртпүшаан, эрикче хемелиг эжиндирип чорупканнар. Олар эриктен шоолуг ырак эвес, 200 кыры дурту хире черге чорааннар.

⁹Эрикче үнүп келгөш, кыпсып каан отту болгаш ынаар салып каан балыкты база ооң чанында хлебти көрүп кааннар.

¹⁰Иисус оларга: «Ам чаа туткан балыыңардан каштан эккелиңер» – дээн.

¹¹Симон Пётр баргаш, 153 санныг улуг балыктар-биле долдунган четкизин эрикче үндүр сөөртүп келген. Балык ынча хөй-даа болза, четки орулбаан.

¹²Иисус оларга: «Бээр кээп, чемнениңер» – дээн. Өөреникчилериниң аразындан кым-даа Оон: «Сен кым сен?» – деп айтырарындан дидинмээн. Ол – Дээргизи-дир деп, олар шупту билип каан.

¹³Иисус чоокшулап келгеш, хлебти, оон балыкты алгаш, оларга үлеп берген.

¹⁴Бодунуң өлүглерден катап дирилгениниң соонда, Иисустуң өөреникчилеринге үшкү удаа кээп көзүлгени ол болган.

Иисус болгаш Пётр

¹⁵Олар чемненип каапканда, Иисус Симон Пётрга мынча дээн: «Иоанның оглу, Симон! Сен Меңээ өскелерден артык ынак сен бе?» Пётр Аңаа: «Ындыг ийин, Дээрги. Силерге ынаамны билир-ле болгай силер» – деп харыылаан. Иисус аңаа: «Мээң хураганнарымны карактап чор» – дээн.

¹⁶Оон өске удаада Ол Пётрдан: «Иоанның оглу, Симон! Сен Меңээ ынак сен бе?» – деп база катап айтырган. Пётр Аңаа: «Ындыг ийин, Дээрги. Силерге ынаамны билир-ле болгай силер» – деп харыылаан. Иисус аңаа: «Мээң хойларымче сагыш салып көр» – дээн.

¹⁷Оон Иисус үшкү удаа аңаа: «Иоанның оглу, Симон! Сен Меңээ ынак сен бе?» – дээн. «Меңээ ынак сен бе?» – деп, оон үшкү удаа айтырган дээш, Пётр муңгарай бергеш: «Дээрги! Силер бүгү чүвени билир силер. Силерге ынаамны-даа билир силер» – деп харыылаан. Иисус аңаа мынча дээн: «Мээң хойларымны кадарып чор.

¹⁸Алыс шынны сеңээ чугаалап тур мен: сен аныяк шаанда куруңну бодуң куржаттыңаш, туралаан-на чериңче чоруптар турдуң. А кырый

бээр болзуңза, холдарыңны чада сунуптарыңга, өске кижиге куруң куржап бээр болгаш сээң чоруксаваан чериңче аппаар».

¹⁹(Пётрнуң кандыг өлүм-биле Бурганны алдаржыдарын угаадыр дээш, Иисус ону чугаалаан чүве-дир.) Ону чугаалааш, Ол Пётрга: «Мени эдерип чорувут!» – дээн.

²⁰Пётр хая көрүнгөш, Иисустуң онза ынак өөреникчизиниң ооң соондан бар чыдарын көрүп каан. Кежээки чем үезинде Иисусче ээккеш: «Дээрги, Силерни кым садыптар-дыр?» – дээн өөреникчи ол болган.

²¹Ону көрүп кааш, Пётр Иисустан: «Дээрги! Ооң-биле чүү болурул?» – деп айтырган.

²²Иисус аңаа мынча дээн: «Мээң ээп кээримге чедир-даа ооң дириг чоруурун күзээр болзумза, сеңээ ол кандыг хамаанныг чүвөл? Сен Мени эдерип чорувут!»

²³Ынчангаш демги өөреникчи өлбөс-тир дээн чугаа-соот бүзүрөөннерниң аразыңга тарай берген. Ынчалза-даа Иисус аңаа: «Өлбөс сен» – дивээн, а чүглө: «Ээп кээримге чедир-даа ооң дириг чоруурун күзээр болзумза, сеңээ ол кандыг хамаанныг чүвөл?» – дээн.

²⁴Ол дугайында херечилээн болгаш ол бүгүнү бижээн өөреникчи ол болган. Ооң херечилели алыс шынныг дээрзин билир бис.

²⁵Иисус өске-даа хөй ажыл-херекти кылган. Ол бүгүнүң дугайында тодарадып бижиир дээр болза, бижиттинген номнарны бүгү делегейге-даа сыңыраы болдунмас деп бодаар мен.

Ажыл-чорудулга

Ажыл-чорудулга 1

Кирилде сөстөр

¹⁻²Феофил, баштайгы номумга Иисустуң эң эгезинден эгелээш, Бодунуң шилип алган элчиннеринге Ыдыктыг Сүлде дамчыштыр айтышкыннарын бергеш, дээрже көдүрлүп үнгени хүнге чедир чүнү кылып база чүү чүвеге өөредип турганын силерге дөгerezин бижип берген мен.

³Хилинчек көрүп, өлген соонда, Иисус ол улуска чедип кээп, хөй-ле бүзүреничиг барымдаалар-биле Бодун дириг кылдыр көргүскен. Ол оларга дөртөн хонук дургузунда чедип кээп, Бурганның Чагыргазының дугайында чугаалап турган.

Христостуң дээрже көдүрүлгени

⁴Оон бир-ле катап, олар-биле кады чемненип оргаш, Иисус мындыг айтышкын берген: «Иерусалимни кагбаңар, а Мээң чугаалааным дег, Мээң Адамның силерге азааны Ыдыктыг Сүлдениң кээрин манаңар.

⁵Иоанн силерни сугже суп турган, а Мээң Адам, каш хүн эртерге, силерни Ыдыктыг Сүлдеже сугар-дыр».

⁶Өөреникчилер база катап Иисус-биле ужуражып келгеш: «Дээрги, израиль күрүнени катап тургузаның үе-шаг ам келбээн бе?» – деп айтырганнар.

⁷Ол оларга мынча дээн: «Аданың Бодунуң эрге-чагыргазы-биле доктаатканы үелер болгаш хуусааларны билири – силерниң херээңер эвес-тир!

⁸Ынчаарга Ыдыктыг Сүлде силерге бадып кээрге, күчү-күштү хүлээп алгаш, Иерусалимге, бүгү Иудеяга, Самарияга база чер-делегейниң кыдыынга чедир Мээң херечилерим боор силер».

⁹Ынча дээш, Иисус оларның караанга көзүлдүр дээрже көдүрлүп үнгеш, булутче ажытталы берген.

¹⁰Олар дээрже топтап көрүп турда, хенертен ак хептиг ийи эр кижилер оларга көстүп келгеш,

¹¹мынча дээннер: «Галилейжилер, чүге мында дээрже кайгап тур силер? Силерниң мурнуңарга дээрже көдүрлү берген Иисус, Ооң ам канчаар чоруй барганын көргениңер дег, шак-ла ынчаар дедир эеп кээр».

Иуданың орнунга элчинни шилип алганы

¹²Ооң соонда Иисустуң өөреникчилери Елеон даандан баткаш, Иерусалимче эеп келгеннер. Ол даг Иерусалимден амыр-дыш хүнүндө эртерин чөпшээрээн чер хире ырак турган.

¹³Олар хоорайже киргеш, делгем өрээлге чыгып келгеннер. Аңаа Пётр, Иоанн, Иаков, Андрей, Филипп, Фома, Варфоломей, Матфей, Алфейниң оглу Иаков, Симон Зилот болгаш Иаковтуң оглу Иуда олар турган чүве-дир.

¹⁴Өөреникчилер шупту үргүлчү чыгып, мөргүүр чаңчылдыг турганнар. Элээн каш херээжен болгаш Иисустуң авазы Мария база Ооң дуңмалары олар-биле кады орта кээп турганнар.

¹⁵Каш хүн эрткенде, база бир шак ындыг чыышка 120 хире кижилер чыылган турда, Пётр туруп келгеш, мынча дээн:

¹⁶«Ха-дуңма, Иисусту садыпкаш, оон Ону тудуп хоругдаар улусту баштап кээр Иуда дугайында Ыдыктыг Сүлдениң Давидтиң аксы-биле Бижилгеде өттүр билип медеглээн чүвези боттаныр ужурлуг тургандыр.

¹⁷Иуда бистиң бирээвис турган, ол кылып келген ажил-чорудулгавыска база киржип чораан».

¹⁸(Ол бузуттуг үүлгедии дээш алган акшазы-биле чер садып алган, ынчалза-даа черже ок кадалдыр кээп ушкаш, хырны чарлып, ижин-шөйүндүзү уштуна берген.

¹⁹Иерусалимде шупту улус ол дугайында билир турган болгаш, Иуданың черин боттарының дылынга Акелдама азы «Ханныг шөл» деп адааннар.)

²⁰«А Ыдыктыг ырлар номунда: „Аал-чурту ээн калзын, аңаа кым-даа чурттавазын“ база „Өске кижии ооң эрге-дужаалын эдилезин“ – деп бижээн болгай.

²¹Ынчангаш Дээрги Иисус бистиң-биле кады турар үеде, үргүлчү аравыска чораан өске-бир кижиден шилип алыр ужурлуг бис.

²²Ол кижии Иоанның улусту сугже суп турган үезинден эгелеп, Иисустуң бистиң мурнувуска дээрже көдүрүлгенинге чедир аравыска чоруп турган, Иисустуң катап дирилгенин бистиң-биле кады көргөн херечи болзун».

²³Олар ийи кижини: Варсава деп өске аттыг, Иуст деп шолалыг Иосифти база Матфийни саналдааннар.

²⁴Элчиннер: «Дээрги-Чаяакчы, кижии бүрүзүнүң сеткил-чүрөөн билир болгай сен. Бо ийи кижиниң кайызын шилип алганыңны база

²⁵бодунуң турар ужурлуг черинче чорупкан Иуданың орнунга кымның элчин бооп, бараан болур ужурлуун көргүс» – деп мөргүп турганнар.

²⁶Оон олар үлүг шилип, төлге дажы октаарга, үлүг Матфийге онаашкан. Ол арткан он бир элчинге немей он ийигизи деп санаттыра берген.

Ажыл-чорудулга 2

Ыдыктыг Сүлдениң бадып келгени

¹Беженги хүннүң байырлалында шупту бүзүрөөн улус чаңгыс бажыңга чыгып келген.

²Хенертен дээрден кедергей күштүг шуурганның шимээнинге дөмей ыт дыңналгаш, оларның турган бажыңын дола берген.

³Оларга оттуг дылдарга дөмей бир-ле чүве көзүлген соонда, ол дылдар аңгыланза-ла, кижиге бүрүзүнүн кырынга чаңгыстап турупкан.

⁴Олар шупту Ыдыктыг Сүлдеге бүргедипкеш, Ооң хайырлаан күжү-биле өске дылдарга чугаалап эгелээннер.

⁵Иерусалимге ол өйде делегейниң чер-булуң бүрүзүндөн чыгып келгилээн Бурганга мөгеер иудейлер база турган.

⁶Шимээн дыңнааш, хөй чон чыгып келген. Улус аймап-хөлзей берген, чүге дээрге кижиге бүрүзү дыңнаарга, элчиннер ооң төрөөн дылында чугаалап турар болган.

⁷Кайгаанындан аайын тыппайн, олар аразында чугаалажы берген: «Бо чугаалап турар улус дөгерези Галилеядан эвес чүве бе?»

⁸Бистиң кижиге бүрүзү-биле олар ооң төрөөн дылынга чугаалашкан кылдыр канчап дыңнап турар апардывыс?

⁹Бистиң аравыста парфяннар, мидийлер, эламиттер, Месопотамияның, Иудея биле Каппадокияның, Понт биле Асияның,

¹⁰Фригия биле Памфилияның база Египеттиң чурттакчылары, Ливияның Кириная хоорай чоогунда девискээриниң улузу, Римден келгеннер,

¹¹иудейлер-даа, прозелиттер-даа, Криттиң чурттакчылары болгаш арабтар бар-дыр. Бис шуптувус олардан Бурганның өндүр улуг ажил-херээниң дугайында төрөөн дылдарывыска дыңнап турар-дыр бис!»

¹²Олар элдепсингенинден болгаш аймаараанындан: «Бо чүү болду?» – деп удур-дедир айтыржып турганнар.

¹³А чамдык улус: «Олар арага ижип алгаш, эзирип калганнар-дыр» – деп кочулаан.

Пётрнуң чонга чугаазы

¹⁴Пётр өске он бир элчин-биле кады туруп келгеш, чонга чугаа кылып, дыңзыдыр мынча дээн: «Иудейлер база Иерусалимниң бүгү

чурттакчылары! Бо бүгү чүү чүвел дээрзин тайылбырлап берейн. Мени кичээнгейлиг дыңнап көрүңер.

¹⁵Бо улус, силерниң бодап турарыңар дег, эзирик эвес улус-тур, ам хүн үнгенден бээр чүгле үшкү шак ышкажыл.

¹⁶Бо дээрге харын Иоил медээчиниң мынча дээн чүвези ол боор:

¹⁷ „Бурган чугаалаан: Сөөлгү хүннерде Бодумнуң Сүлдем-биле бүгү улусту бүргей аптар мен. Силерниң оглу-кызыңар өттүр билип медеглен эгелээр, аныяк оолдарыңар онзагай көстүүшкүннер көөр, а кырганнар өттүр билген дүштер дүжээр.

¹⁸ Мен ол хүннерде эр, кыс чалчаларымны безин Бодумнуң Сүлдем-биле бүргей аптар мен, оон олар өттүр билип медеглей бээр.

¹⁹ Өрү дээрге база куду черге кайгамчык бадыткал демдектери – хан, от болгаш дүргектелген ышты көргүзер мен.

²⁰ Дээрги-Чаяакчының өндүр улуг болгаш бүгү улуска илдең ишиткел хүнү кээр бетинде, хүн дүмбей караңгы бооп, ай хан өңнүг бооп хуула бээр.

²¹ Ынчан Дээрги-Чаяакчының адын кыйгырган кижжи бүрүзү камгалал алыр“ .

²²Израиль чон, мээң чугаам дыңна: Назарет чурттуг Иисус дээрге Ону дамчыштыр кылган күчү-күштүг херектери-биле, кайгамчык чүүлдери-биле база бадыткал демдектери-биле „Мээң шилип алган Кижим-дир“ деп Бурганның шынзытканы Кижжи ол турган. Ол бүгү силерниң араңарга болган болгаш, ону боттарыңар билир силер.

²³Иисусту силерниң холуңарга Бурганның бодап алганы-биле база баш удур көрүп кааны-биле хүлээдип бээрге, Ону бачыттыг улустуң холу-биле белдир-ыяшка хере шаап өлүрдүңер.

²⁴Ынчалза-даа Бурган Ону катап диргискеш, өлүмнүң туттуруундан хостап кагды, чүге дээрге өлүм Аңаа күш четпес болган-дыр.

²⁵ Давид Христостун адындан мынча дээн: „Дээрги-Чаяакчидан үргүлчү карак салбайн чордум. Ол мээң-биле-дир, ынчангаш тендиш дивес мен .

²⁶ Ынчангаш мээң чүрээм өөрүп-байырлаан, мээң дылым Сени кезээде мактап, өөрээн база мээң мага-бодум үргүлчү идегел-биле амыдыраар.

²⁷ Сен мээң амы-тынымны өлүглер оранынга кагбас сен , Сеңээ бердинген чалчанның ирип каарын болдурбас-ла болгай сен!

²⁸ Сен меңээ амыдыралче орукту айтып бердиң, Сен мээң-биле кады турар болгаш, мени өөрүшкү-биле бүргээр сен!“

²⁹ Ха-дуңма! Улуг өгбевис Давидке хамаарыштыр ол өлгөн база ону хөөржүткен дээрзин бүзүрелдии-биле чугаалап болур мен. Ооң чевээ бөгүнге чедир бисте бар-дыр.

³⁰ Давид боду өттүр билип медеглээр чаяанныг болгаш, „Дүжүлгөңге үре-салгалыңның бирээзин олуртур мен“ деп Бурганның аңаа даңгыраглап азаанын билир турган.

³¹ Ол Христостун катап дирлирин база баш бурунгаар чугаалап турган: „Ол өлүглер оранынга артпаан, Ооң мага-боду чевегге иривээн“.

³² Бурган Иисусту катап диргискен, а бис шупту ооң херечилери болдувус!

³³ Бурган Ону Бодунуң оң талазынче өрү көдүрүп алган, Иисус азаан Ыдыктыг Сүлдени Адазындан алгаш, ам көрүп база дыңнап турарыңар чүвени силерже сиңниктир бүргээни ол-дур.

³⁴⁻³⁵ Давид боду дээрже өрү көдүртпээн, ынчалза-даа ол: „Дээрги-Чаяакчы мээң Дээргимге:

‘Дайзыннарыңны буттарың адаанга эккеп салбаан шаамда, Мээң оң таламга олур’ – дээн“ – деп чугаалаан.

³⁶ Ынчангаш Бурган Иисусту Дээрги база Христос кылдыр шилээнин билип ал, израиль чон! А силер Ону хере шаап турган-дыр силер».

³⁷Улус ону дыңнааш, сагыжы ыстап аарып, Пётрдан болгаш өске элчиннерден айтырганнар: «Ха-дуңма, бис ам чүнү кылылы?»

³⁸Пётр мынча деп харыылаан: «Бачыттарыңар миннип, Бурганче эглиңер. Силерниң кижиги бүрүзү Иисус Христостуң ады-биле сугга суктуруп, бачыттары дээш, өршээлден алзын, оон Ыдыктыг Сүлдени белек кылдыр алыр силер.

³⁹Ол бүгүнү силерге, үре-салгалыңарга, силерден ырак турар бүгү өске чоннарга, бистиң Бурганывыс Дээрги-Чаяакчының кый дээри бүгү улуска аазаан турган болгай».

⁴⁰Пётр өске-даа хөй сөстөр-биле оларны сагындырып, ээрежип дилээн: «Бо самыыраан салгалдың бузут-багындан адырлып, камгалалды хүлээп ап көрүңер!»

⁴¹Ооң суртаалын хүлээп алган бүгү улус сугга суктурган. Ол хүн бүзүрөөннерниң санынга 3000 хире кижиги немешкен.

⁴²Бүгү бүзүрөөннер элчиннерден өөрениринге, аралажып чыгырынга, эп-сеткилдин чемин үлежип чииринге болгаш мөргүүрүнге идепкейлиг киржип келгеннер.

Бүзүрөөн улустуң чуртталгазы

⁴³Кижиги бүрүзү Бурганны хүндүлээн коргуушкунга алзыпкан, а элчиннер хөй кайгамчык демдектерни кылып турган.

⁴⁴Бүзүрөөннер дөгере кады турган, а оларның бүгү чүвези ниити турган.

⁴⁵Олар боттарының ээлел черлерин болгаш эт-хөреңгизин саткаш, бүгү чединмес улузунга үлеп бергеннер.

⁴⁶Хүн бүрүде олар Бурганның өргээзинге кады чыгып кээп, а оон бажыңнарынга өөрүшкү болгаш ак сагыш-биле эп-сеткилдин чемин үлежип чип,

⁴⁷Бурганны алгап-мактап турганнар. Бүгү чон оларны чүүлзүнүп турган, а Дээрги-Чаяакчы оларның санынга камгалал алганнарны хүннүң-не немеп турган.

Ажыл-чорудулга 3

Пётр биле Иоанның бертик-межел диленчини экирткени

¹Бир-ле катап Пётр биле Иоанн мөргүл шагында (хүн үнгенден бээр тоску шакта) Бурганның өргээзинче мөргүүр дээш бар чытканнар.

²Төрүмелинден бертик-межел бир кижиге турган чүве-дир. Ону улус хүннүң-не көдүрүп эккелгеш, Бурганның өргээзиниң Кайгамчык каас деп адаар хаалгазының чанынга олуртуп каарга, ол Бурганның өргээзинче кирген улустан хайырлал диленир турган.

³Кирер эжик аксынга Пётр биле Иоанны көрүп кааш, демги кижиге олардан база дилени берген.

⁴Пётр биле Иоанн олче топтап көргөш: «Бисче көрөм» – дээннер.

⁵Бертик-межел кижиге олардан кандыг-бир чүве алырын кордап, топтап көргөн.

⁶Пётр ынчан: «Менде мөңгүн-даа, алдын-даа чок-тур, ынчалза-даа менде бар чүвени сеңээ берейн: Назарет чурттуг Иисус Христостуң адының күжү-биле туруп, кылашта!» – дээн.

⁷Пётр ооң оң холундан туткаш, тургузуп кээри билек, бертик кижиниң тавангайлары, дискектери күш кире берген.

⁸Ол бут кырынга тура халааш, кылаштап эгелээн. Оон шурагылай аарак кылаштап база Бурганны алдаржыдып, олар-биле кады Бурганның өргээзинге кирип келген.

⁹Хамык улус ооң Бурганны алгап-мактап, кылаштап турарын көрүп каан.

¹⁰Бурганның өргээзиниң Кайгамчык каас хаалгазының чанынга хайырлал диленип олурган кижини олар танып кааннар. Ооң-биле болган чүүл улусту элдепсиндирип, кайгадышкан.

Пётрнуң Бурганның өргээзинге чугаазы

¹¹Экирээн кижини Пётр биле Иоанндан салдынар ужур чок болган, а кайгап-хараан хамык улус Соломоннуң серизи дээр черге оларны үглөп келген.

¹²Ону көргөш, Пётр мынча дээн: «Израиль чон! Чүгө ол чүүл дээш, кайгап тур силер? Бис бо кижини кылаштай бээр кылдыр бодувустуң күжүвүс-биле база Бурганга бердингенивис-биле кылыпкан чүвө дег, чүгө бисче ынчаар кайгап тур силер?

¹³Бистиң ада-өгбевистиң: Авраам, Исаак болгаш Иаковтуң Бурганы Бодунуң Чалказы Иисусту ынчалдыр алдаржыткан-дыр. А силер Иисусту рим эрге-чагыргага хүлээдипкеш, Ону хостаар деп турган Пилаттың мурнунга Оон ойталаан силер.

¹⁴Ыдыктыг, чөптүг-шынныг Кижиден ойталааш, өлүрүкчүнү силерге хостап бээрин дилээн силер.

¹⁵Амыдыралдың Үнер дөзүн өлүрген силер! Ынчалза-даа Бурган Ону өлүглер аразындан катап диргизип каан, а бис ооң херечилери бис.

¹⁶Бо кижини Иисустуң ады быжыктырган-дыр, чүгө дээрге Ооң адының күжүнге бүзүрээн-дир бис. Көрүп турарыңар база билириңер бо кижини Иисуска бүзүрел шуптуңарның мурнунга бүрүнү-биле экиртип кагды.

¹⁷Ынчаарга, ха-дуңма, силер-даа, силерниң баштыңчыларыңар-даа чүвө билбезинден ынчаар кылганын билир мен.

¹⁸Бурган Бодунуң медээчилериниң аксы-биле Христостуң хилинчек көөрүн баш бурунгаар медеглээш, бүгү чүвени ынчалдыр боттандырды-даа.

¹⁹Силерниң бачыттарыңар өршээттинзин дээш, ооңарны миннип, Бурганче эглиңер!

²⁰Дээрги-Чаяакчы ынчан силерге чаартынышышкынның үезин хайырлаар база Христос кылдыр шилип бергени Исусту чорудуп бээр.

²¹Бодунуң ыдыктыг медээчилерин дамчыштыр Бурганның үе-дүпте-ле баш бурунгаар медеглээни дег, бүгү чүвени катап тургузар үе келгиге чедир, Исус дээрлерге артар ужурлуг.

²² Моисей мынча дээн болгай: *„Бурганыңар Дээрги-Чаяакчы бодуңарның-на ха-дуңмаңар аразындан үнген мен ышкаш Медээчини силерге чорудуп бээр. Ол силерге чүнү-даа чугаалаар болза, тооп дыңнаар ужурлуг силер.*

²³Ол Медээчини тооп дыңнаваз кижиге бүрүзүн чонунуң аразынга амылыг арттырбайн узуткап каар“.

²⁴Самуилден эгелээш, бүгү медээчилер бо хүннерни баш бурунгаар медеглеп турган.

²⁵А силер – Бурганның ада-өгбеңер-биле чарган чагыг-керээзиниң база медээчилерниң салгакчылары силер. Бурган ынчан Авраамга мынча дээн болгай: *„Сээң үре-салгалың дамчыштыр чер-делегейниң бүгү аймак-чоннары ачы-буян алыр“.*

²⁶Бурган Бодунуң ынак Чалчазын катап диргискеш, Ол силерге ачы-буянын хайырлап, шуптуңарны бачыттыг оруктарындан чайлатсын дээш, Ону хамыктың мурнунда силерге чоруткан-дыр».

Ажыл-чорудулга 4

Пётр биле Иоанн дээди иудей Чөвүлел мурнунда

¹Пётр биле Иоанн чонга суртаалдап турда, оларга Бурганның бараалгакчылары, Бурганның өргээзиниң таңныылдар даргазы болгаш саддукейлер чедип келген.

²Олар Пётр биле Иоанның чонну өөреткени дээш база Иисустуң ачызында өлүглер аразындан катап дирлип болурун суртаалдааны дээш хорадап турганнар.

³Олар элчиннерни тудуп хоругдааш, кежээ дүжүп, орайтаан боорга, эртенге дээр кара-бажыңнап кааннар.

⁴Ынчалза-даа суртаал дыңнааннарның хөйү Христоска бүзүрей берген, а бүзүрөөн улустуң саны 5000 чоокшулап турган.

⁵Даартазында хүндүс иудейлер даргалары, баштыңнар болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчылары Иерусалимге чыгып келген.

⁶Бурганның дээди бараалгакчызы Анна, а ол ышкаш Каиафа, Иоанн, Александр база дээди бараалгакчының төрөл бөлүүнүң өске-даа кежигүннери аңаа турганнар.

⁷Олар Пётр биле Иоанны боттарының мурнунга тургускаш, байысаап эгелээннер: «Кандыг күш-биле база кымның өмүнээзинден бо бүгүнү кылган силер?»

⁸Пётр ынчан, Ыдыктыг Сүлдеге бүргеткеш, мынча деп харыылаан: «Улус-чоннуң даргалары болгаш баштыңнар!

⁹Бертик кижиге көргүскен буянывыс дээш, бөгүн бистен харыы негеп, ону канчаар экирткенивисти айтырып турар болзуңарза,

¹⁰силер бүгүдө база бүгү израиль чон билип алзын: силерниң хере шаап кааныңар, Бурганның өлүглер аразындан катап диргискени Назарет чурттуг Иисус Христостуң ады-биле ол кижиге мурнуңарда каң-кадык турар-дыр!

¹¹Иисус дээрге *тудугжулар силерниң херекчок дээш, октапканыңар, ынчалза-даа эң чугула апарган даш-тыр.*

¹²Камгалал чүгле Оон кээр, бистиң ооң ачызында камгалал алырывыс дээш, кижиге амытанга берип каан өске ат чырык черде чок».

¹³Пётр биле Иоанның дидимин көргөш, дээди иудей Чөвүлелдин кежигүннери кайгай берген, чүгө дээрге ол ийи кижини эртем-билиг чок, бөдүүн улус дээрзин эскергеннер чүвө-дир. А оон Пётр биле Иоанның Иисус-биле кады турганын билип алганнар.

¹⁴Экирээн кижини элчиннер чанында турар боорга, олар удур чугаалаптар чүвө тыппаан.

¹⁵Эрге-чагырга төлээлери ынчан Пётр биле Иоаннга Чөвүлел чыылган черден үнерин дужаагаш, аразында мынча деп сүмелешкеннер:

¹⁶«Бо улусту канчаар бис? Оларның кайгамчык чүүл кылганын Иерусалимниң бүгү чурттакчылары билир болгай, а бис ону меге деп шыдавас-тыр бис.

¹⁷Ынчаарга ол дугайында медээ чонга улам нептеревезин дээш, оларга Иисустуң адындан кымны-даа болза өөредирин хоруп каалы».

¹⁸Олар элчиннерни катап кыйгырткаш, кандыг-даа таварылгада Иисустуң ады-биле өөрөтпезин база Ооң өмүнээзинден чугаалавазын дужааганнар.

¹⁹Ынчалза-даа Пётр биле Иоанн: «Бодап көрүңер даан, Бурганга эвес, силерге чагыртырын Ол чүүлзүнер бе?

²⁰Бис көргөн болгаш дыңнаан чүвевис дугайында ыттавайн барып шыдавас бис» – деп харыылааннар.

²¹Иудей даргалар оларны база катап котпактааш, хостап салыпканнар, а кеземче онаар аайын тыппааннар, чүгө дээрге бүгү чон болган чүүл дээш Бурганны алдаржыдып турган.

²²Кайгамчыкты-биле экирээн кижиниң хары дөртен ажа берген турган чүвө-дир.

Дидим болур дээш, бүзүрээннерниң мөргүлү

²³Пётр биле Иоанны салыптарга, олар боттарының эш-өөрүнгө баргаш, Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш баштыңнарның оларга чугаалаан бүгү чүвезин дамчыдып бергеннер.

²⁴Бүзүрээннер ону дыңнааш, шупту чаңгыс аай Бурганга ыткыр мөргүп, мынча дээннер: «Чагырыкчывыс! Сен дээрни, черни, далайны болгаш өртемчейде бар бүгү чүвени чаяган сен!

²⁵Сен шагда-ла Ыдыктыг Сүлдең дамчыштыр бистиң өгбевис, Сээң чалчаң Давидтиң аксы-биле мынча дээн сен: „*Чоннар чүге килеңнеп хөлзеп турарыл, аймактар чүге хоозун чүүлдер бодап турарыл?*

²⁶*Чер-делегейниң хааннары тура халчып, чагырыкчылар демнежип, Дээрги-Чаяакчыга база Ооң шилип алганы Христоска удур тулчуп үнер деп барган-дыр“ .*

²⁷Сээң шилип алган Ыдыктыг Чалчаң Иисуска удур Иерусалимге Ирод биле Понтий Пилат өске чоннар улузу болгаш иудейлер-биле кады чогуум-на ынчалдыр сүлчээ кылып, бөлүглежип турган болгай.

²⁸Олар чыылгаш, Сээң күзел-сорууң болгаш эрге-чагыргаңның баш бурунгаар айыткан чүвезин боттандырган-дыр.

²⁹Дээрги-Чаяакчы, а ам оларның биске кыжанып турарын көрүп көрөм. Сээң медээни коргуш чок суртаалдаар күштү чалчаларың биске хайырлам.

³⁰Аарыг кижилерни экиртип, Бодунуң күжүнү көргүзем, Сээң ыдыктыг Чалчаң Иисустуң ады-биле кайгамчык демдектерден кылып көрөм!»

³¹Бүзүрээн улус мөргүп доозуптары билек, оларның чыылган чери сириңейни берген, а олар шупту Ыдыктыг Сүлдеге бүргеттиргеш, Бурганның медээзин дидими-биле медеглей бергеннер.

Бүзүрээннерниң бүгү чүвези ниити

³²Бүзүрээн улустуң сагыш-сеткил болгаш угаан-бодалы чаңгыс аай апарган. Оларның кайызы-даа бодунуң эт-хөреңгизин «Чүгле

бодумнуу-дур» дивээн, харын оларда бар бүгү чүве ниити болуп турган.

³³Элчиннер Дээрги Иисустуң катап дирилгенин аажок күштүг херечилеп-ле турганнар, а Бурганның ачы-буяны оларның шуптузунда элбээ-биле бар болган.

³⁴Оларның аразынга чединмес кижилер турбаан, чүге дээрге ээлел черлиг азы бажыңныг улус өйлөп-өйлөп оозун садыпкаш, акшазын

³⁵элчиннерниң бүрүн эргезинге хүлээдип берип турган. Ол акшаны кижиги бүрүзүнге ооң хереглелин ёзугаар үлөп бээр турган.

³⁶Чижек кылдыр элчиннерниң Варнава (ол ат «Деткикчи» дээн уткалыг) деп адаары, Кипр чурттуг Иосиф дээр левит кижиги

³⁷бодунуң эдилээн шөлүн садыпкаш, акшазын элчиннерге эккеп берген.

Ажыл-чорудулга 5

Анания болгаш Сапфира

¹Сапфира деп кадайлыг Анания дээр кижиги база бодунуң эдилээн черин садыпкан.

²Ынчалза-даа акшазының кезиин бодунга арттырып алган, а кадайы ону билир турган. Анания арткан акшазын эккелгеш, элчиннерге берипкен.

³А Пётр аңаа мынча дээн: «Анания, чер саткаш, алган акшаң чамдызын чажырыптар база Ыдыктыг Сүлдени мегелептер кылдыр эрлик чүге чүрээңни ынчаар чагырып алганы ол?

⁴Ээлел чериң, ону садар бетинде, сээңии турбаан чүве бе? Садыпкаш, алган акшаң база сээңии эвес чүве бе? Ынчаар кылырын чүге бодап алдың? Сен улусту эвес, а Бурганны мегелээн-дир сен».

⁵Ону дыңнааш, Анания, амы-тыны үстүп, кээп дүшкен. Ол дугайында дыңнаан бүгү улус аажок корткан.

⁶Аныяк эрлер туруп келгеш, ооң мага-бодун ажаарынга белеткээш, үндүрүп, орнукшудуп кааннар.

⁷Үш хире шак эрткенде, болган чүүл дугайында чүнү-даа билбес Ананияның кадайы бо чедип келген.

⁸Пётр оон айтырган: «Чугаалап көрөм, чериңерни ынча түңге садыпкан ийик силер бе?» Оозу: «Ийе, ынчага» – деп харыылаан.

⁹Пётр ынчан аңаа мынча дээн: «Чүге силер Дээрги-Чаяакчының Сүлдезин шенээр деп дугуржуп алганыңар ол? Дыңна даан, ашааңны ажаап чораан улус эжик аксында келди, олар ам сени көдүрүп үндүрө бээр».

¹⁰Ол-ла дораан демги херээжен Пётрнуң мурнунга кээп дүжүп, амытыны үстү берген. Аныяк эрлер кирип келгеш, ооң өлүг чыдарын көргөш, мага-бодун үндүрө бергеш, ашааның чанынга орнукшудуп кааннар.

¹¹Бүзүрээнерниң дөгөрезин база ону дыңнаан шупту улусту улуг коргуушкун хөмө апкан.

Элчиннерниң кылганы кайгамчык чүүлдер

¹²Элчиннер чон аразынга хөй-ле кайгамчык демдектерни кылганнар. Бүзүрээнер шупту Соломоннуң серизиниң адаанга чыгып турган.

¹³Өске улустан кым-даа оларга каттыжарын дидинмээн, а чон оларны мактаар болган.

¹⁴Харын оон-даа хөй, улам хөй улус, эр-херээжени катай-хаара, Дээрги-Чаяакчыга бүзүрөп, ындыгларның саны көвүдеп-ле олурган.

¹⁵Ооң түңнелинде улус аарыг кижилерин, чаны-биле эртип бар чыткан Пётрнуң оода-ла хөлегези оларның кайы-бирээзинге дээптеринге идегээш, кудумчуже үндүрүп, аңаа дөжектерге чыттырып туруп берген.

¹⁶Ол чоок-кавыда хоорайлардан мөөң чон Иерусалимче сөктүп кээп, аараан-даа, буктарга алыскан-даа кижилерин элчиннерге эккээрге, олар шупту экирий бээр болган.

Элчиннерни тудуп хоругдааны

¹⁷А Бурганның дээди бараалгакчызының, ооң чоок кижилериниң (а олар саддукейлерниң шажынчы бөлүүнүң улузу чүве-дир) адааргалы иштин ириде берген.

¹⁸Олар элчиннерни тудуп хоругдааш, карачал чоннуң кара-бажыңга суп каан.

¹⁹Ынчалза-даа дүне када Дээрги-Чаяакчының төлээзи кара-бажың эжиин ажыткаш, оларны үндүре берген.

²⁰Ол мынча дээн: «Бурганның өргээзиниң иштинге туруп алгаш, чаа амыдырал дугайында улуска, чүве арттырбайн, чугаалап бериңер!»

²¹Олар ону дыңнааш, эртен эрте Бурганның өргээзинче кирип, чонну өөредип эгелээннер. А Бурганның дээди бараалгакчызы болгаш ооң чоок кижилери чедип келгеш, дээди иудей Чөвүлелди база Израильдиң баштыңнарын дөгerezин чыггаш, элчиннерни эккелзин дээш, кара-бажыңче улус чорудупканнар.

²²Ынчалза-даа айбычылар кара-бажыңга кээрге, элчиннер тывылбайн барган. Олар оон эеп келгеш, чүү болганын дыңнадып:

²³«Кара-бажыңга кээп, көөрүвүске, хаалгазын ыяк быжыг дуглап каан, таңныылдар эжик аксында турар болду. Ынчалзajok ажыдыпкаш, оон кымны-даа тыппадывыс» – деп харыылааннар.

²⁴Ындыг сөстөр дыңнааш, Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш таңныылдар даргазы болган чүүлдүң аайын тып чадааннар.

²⁵Оон бир кижини келгеш, оларга: «Кара-бажыңнап каан улузуңар Бурганның өргээзинде чонну өөредип турлар!» – деп дыңнаткан.

²⁶Таңныылдар даргазы ынчан улузу-биле кады чоруткаш, элчиннерни эп-чөп-биле эккелген. Улуска даш-биле соктуруп кааптарындан корткаш, олар күш дөгевээн.

Дээди иудей Чөвүлелдиң хуралы

²⁷Таңныылдар элчиннерни эккелгеш, дээди иудей Чөвүлел мурнунга тургузупканнар. Бурганның дээди бараалгакчызы оларга:

²⁸«Ол кижиниң ады-биле улус өөредирин бис шыңгы хорудувус чоп. Ындыг-даа болза, өөредиңерни бүдүн Иерусалимни бир кылдыр нептереткеш, Ооң өлүмү дээш бурууну база бисче чууй каар-дыр силер» – дээн.

²⁹Пётр болгаш өске элчиннер мынча деп харыылаан: «Кижилерге эвес, а Бурганга колдадыр чагыртыр ужурлуг бис.

³⁰Иисусту шаажылал ыяжынга хере шаап өлүрдүңер, а ада-өгбевистиң Бурганы Ону катап диргизип кагды.

³¹Израиль чон бачыттарын билингеш, Бурганче эглип, өршээл алзын дээш, Бурган Иисусту Баштыңчы болгаш Камгалакчы кылдыр көргүзүп, Бодунуң оң талазынче өрү көдүрдү.

³²Ол бүгүнүң херечилери – бис-тир бис база Аңаа чагыртыр улуска Бурганның бергени Ыдыктыг Сүлде ол-дур».

³³Ону дыңнааш, Чөвүлел кезигүннери хорадаанындан өдү чарлы бер чазып, элчиннерни өлүрер дей бергеннер.

³⁴Оларның аразынга бүгү чонга хүндүткелдиг ном-хоойлу тайылбырлакчызы Гамалиил дээр фарисей турган. Ол дээди иудей Чөвүлелдиң мурнунга туруп келгеш, элчиннерни бичии када үндүрүптөрин дужааган.

³⁵Оон ол Чөвүлелге мынча дээн: «Израильчилер! Бо улусту канчаар деп турарыңарны хынамчалыг боданып көрүңер.

³⁶Элээн каш чыл бурунгаар маңаа бодун өндүр улуг кижини кылдыр мегеленген Февда дээрзи турду чоп. Аңаа 400 хире кижини каттыжа

берген болгай. Ынчалза-даа Февданы өлүрүп каарга, ону эдерген улус дөгере тарай халчы бергеш, сураг бардылар.

³⁷Ооң соонда чизе үезинде Галилея чурттуг Иуда келгеш, элээн хөй улус чыып алгаш, үймээн үндүрген ийик чоп. Ол база өлүртүп каан, а ону эдергеннер тарай халчы берген.

³⁸Ынчангаш ам силерге сүмем бо-дур: ол улуска дегбейн, сула салыптыңар. Бо херек кижилерден үнген болза, ол буурап дүжер.

³⁹А бир эвес ол Бургандан келген болза, оларны доктаадып шыдавас силер, харын Бурганга удур апаарыңар чадапчок».

⁴⁰Олар Гамалиилдин сүмезин хүлээп алгаш, элчиннерни кыйгырткаш, эттеп-эттеп, Исустуң адын суртаалдаарын хорааш, салып чорудупканнар.

⁴¹Элчиннер Исус дээш дорамчылал алырынга төлептиг болганынга өөрүп, дээди иудей Чөвүлелден чоруй барганнар.

⁴²Олар хүн бүрүде Бурганның өргээзинге-даа, бажыңнар кезип-даа, «Исус дээрге Христос-тур» дээн Буянныг Медээни улуска чедирип, суртаалдаарын уламчылап турганнар.

Ажыл-чорудулга 6

Чеди дузалакчыны шилип алганы

¹Бүзүрээн улустуң саны улам көвүдеп турда, оларның аразында грек дылдыг иудейлер тус черниң иудейлеринге чарбыттынып эгелээннер. «Хүн бүрүнүң чемин үлеп турда, бистиң дулгуяк херээженнеривисти бо чер чурттуглар тоовайн баар-дыр» – деп, грек дылдыглар чугаалаар болган.

²Он ийи элчин ынчан арткан бүгү бүзүрээннерни чыылдыргаш, мынча дээннер: «Бурганның медээзин суртаалдаар ажыл-херээвисти каапкаш, аъш-чем үлелгезинче сагыш салыр харыывыс чок-тур.

³Ынчангаш силерниң араңардан Ыдыктыг Сүлде болгаш мерген угаанга бүргеткен, эки мөзүлүү билдингир чеди кижиден шилип ап көрүңер, ха-дуңма. Бо албан-хүлээлгени оларга дагзыр бис.

⁴А боттарывыс үргүлчү мөргүп, Бурганның медээзин суртаалдап тураалы».

⁵Ол саналды шупту чыылган улус чүүлзүнгеш, Иисуска бүзүрелге бүргеткен, Ыдыктыг Сүлдеге башкарткан кижини болур Стефанны, ол ышкаш Филиппти, Прохорну, Никанорну, Тимонну, Парменни болгаш Антиохия чурттуг прозелит Николайны шилип алганнар.

⁶Ол улусту элчиннер мурнунга тургузуптарга, элчиннер оларга холдарын дегзип, мөргүп турганнар.

⁷Бурганның медээзи тарап-ла турган, Иерусалимде бүзүрөөннер саны улам көвүдөп-ле орган. Бурганның бараалгакчыларының аразында безин хөй улус бүзүрелге чагырты берген.

Стефанны тудуп хоругдааны

⁸Бурганның авыралы болгаш күжү бүргээн демги Стефан дээр кижини чон аразынга өндүр улуг кайгамчык демдектерни кылып турган.

⁹«Кулданыгдан хосталганнар синагогазы» дээр синагоганың чамдык кежигүннери: Кириянеядан, Александриядан, Киликиядан болгаш Асиядан келген иудейлер Стефанга удурланып, ооң-биле маргыжа бергеннер.

¹⁰Ынчалза-даа Стефан чугаалай бээрге, мерген угаанга болгаш ооң аксы-сөзү-биле чугаалап турган Сүлдеге удурланыр харык чок болганнар.

¹¹Олар ынчан чамдык улусту Стефанга удур нүгүл кылып: «Бис ооң Моисейни база Бурганны бак сөглөп турганын дыңнадывыс» – дээр кылдыр бүдүү көгүдүп алганнар.

¹²Олар ынчалдыр чонну, баштыңнарны болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчыларын хөлзедиптерге, демгилери келгеш, Стефанны тудуп хоругдааш, дээди иудей Чөвүлелче аппаратаннар.

¹³Меге херечилерни эккеп тургузуптарга, олар мынча дээннер: «Бо кижиге ыдыктыг өргээ биле хоойлуну доктаамал бак сөглөп келди.

¹⁴Бис ооң: „Назарет чурттуг Иисус бо өргээни бузуп кааптар база Моисейниң биске арттырып каан чаңчылдарын өскертиптер“ – деп турганын дыңнаан бис».

¹⁵Дээди иудей Чөвүлелде бүгү улус Стефандан карак салбайн кайгап олурган болгаш, ооң арны, дээрниң төлээзиниң арны дег, чырып келгенин көрүп каан.

Ажыл-чорудулга 7

Стефанның дээди иудей Чөвүлелге чугаазы

¹Бурганның дээди бараалгакчызы ынчан оон: «Ол буруудадышкыннар шынныг бе?» – деп айтырган.

²Стефан мынча деп харыылаан: «Ха-дуңма болгаш адалар! Мени дыңнаңарам. Алдарлыг Бурган бистиң өгбевис Авраамга ол Месопотамияга чурттап турган өйде, ооң Харранче көже бээриниң мурнуу чарыында, кээп көзүлгөн.

³Бурган кээп көзүлгеш, аңаа мынча дээн: *„Бодуңнуң чуртуңну база төрелдериңни каапкаш, Мээң айтып бээрим черже чорувут“.*

⁴Оон Авраам халдейлерниң чуртундан чорупкаш, Харранга чурттай берген. Ооң ачазы мөчээн соонда, Бурган Авраамны силерниң ам чурттап турарыңар бо черже көжүрүпкөн.

⁵Ол Авраамга хуу өнчү кылдыр улдуң хире-даа черни маңаа бербээн. Ынчалза-даа ол үеде Авраамга ажы-төл турбаан-даа болза, Бурган бо чуртту аңаа болгаш ооң үре-салгалыңга ээлээр чер кылдыр бээрин аазаан.

⁶Бурган аңаа мынча дээн: „Сээң үре-салгалың хары чуртче көжүртүпкен улус боор-дур. Олар аңаа 400 чыл иштинде кулданыг болгаш дарлал адаанга чурттап кээр-дир“.

⁷Бурган улаштыр мынча дээн: „Ынчалза-даа Мен оларны дарлаан чонну ишидер мен. Оон олар ол чурттан чоруй баар база бо черге Меңээ мөгейип бараалгаар“.

⁸Ооң соонда Ол Авраам-биле кыртыжап демдектээр ёзулал-биле шынзыткан чагыг-керээ чарган. Ынчангаш Авраам Исаактың адазы апаргаш, оглун ооң төрүттүнгенинден сески хүнде кыртыжап демдектээн. Ооң соонда Исаак – Иаковтуң адазы, а Иаков – он ийи улуг өгбениң адазы апарган.

⁹Демги улуг өгбелер бичии дуңмазы Иосифке адааргаш, ону Египетче кул кылдыр садыпканнар. Ынчалза-даа Бурган ооң-биле кады болган.

¹⁰Ол Иосифти бүгү айыыл-халаптан адыргаш, аңаа мерген угаанны база Египеттиң хааны фараоннуң эки хамаарылгазын берген. Фараон Иосифти бүгү Египеттиң база бодунуң ордузунуң чагырыкчызы кылып каан.

¹¹Оон бүгү Египетке болгаш ханаан черге аш-чут эгелеп, аажок улуг айыылды халдаткан. Бистиң өгбелеривис чиир чем тыппайн турган.

¹²Египетте тараа барын дыңнааш, Иаков бистиң өгбелеривис болур оолдарын ынаар чорудупкан. Оларның Египетке бир дугаар барганы ол чүве-дир.

¹³А олар ийиги удаа кээрге, Иосиф ам-на акыларынга бодунуң адын адап, ажыттыган, оон фараон база Иосифтиң төрелдерин билип алган.

¹⁴Ооң соонда Иосиф бодунуң ачазы Иаковту болгаш чеден беш кижиги санныг бүгү төрелдерин эккелдирип, улус чорудупкан.

¹⁵Иаков Египетке чедип келген. Аңаа ол-даа, бистиң өгбелеривис-даа өлгүжеге чедир чурттааннар.

¹⁶Оларның мага-боттарын Сихемче дедир аппаратташ, Авраамның Эммор деп кижиниң оолдарындан ол черге садып алганы чевеге орнукшудуп кааннар.

¹⁷Бурганның Авраамга берген азаашкыны күүсеттинер үе чоокшулаан тудум, Египетте бистиң чоннуң саны дыка көвүдеп олурган.

¹⁸*А Египетти ол аразында Иосифти билбес чаа хаан чагыра берген.*

¹⁹Ол хаан бистиң чонну кара сагыштыы-биле ажыглап, ада-өгбевисти каржызы-биле дарлап келген. Ол чаа төрүттүнген чаштарны безин үндүр октаарынче албадап, оларны өлүмгө чыгап турган.

²⁰Ындыг өйде Моисей – Бурганга тааржыр чаш төл – төрүттүнген. Баштайгы үш айда ону ачазының бажыңыңга ажаап өстүрген.

²¹А чаш төлдү үндүр октаар ужурга таварышканда, ону фараоннуң уруу тып алгаш, бодунуң оглу дег азырап доруктурган.

²²Моисей Египеттиң бүгү-ле мерген угаанын шиңгээдип алгаш, ажыл-херекке, чугаа-сөске аажок салым-чаяанныг кижини болган.

²³Ол дөртен харлапкаш, ха-дуңмашкы израиль чонга душкаш кээрин шиитпирлээн.

²⁴Оларның бирээзин бастып турарын көргөш, Моисей дора көрдүрген кижиге болчуп, ооң өжээнин негеп, египет кижини өлүрүп каан.

²⁵Моисей Бурганның ону еврейлерге камгалал бээри-биле ажыглап турарын бодунуң чону билип каар боор деп бодаан, ынчалза-даа олар билбээн.

²⁶Даартазында, еврейлер аразында чокшуп турда, ол чедип келгөш, оларны эптештирерин кызып: „Ха-дуңмашкы улус эртип, чүге бот-боттарыңарны хомудадып турарыңар ол?“ – дээн.

²⁷Ынчалза-даа эжин хомудаткан кижн Моисейни ыңай идипкеш: „Кым сени бистиң даргавыс болгаш шииткекчивис кылып каан чүвөл?

²⁸Азы дүүн египет кижини өлүргениң дег, мени база өлүрериң ол бе?“ – дээн.

²⁹Ону дыңнааш, Моисей мадиан черже дезипкен. Ол аңаа өске черден келген даштыкы кижн болуп чурттай бергеш, ийи оолдуг апарган.

³⁰Дөргөн чыл эрткен соонда, Синай даг эдээнде ховуга, Моисейниң мурнунга, хып турар чадаң ыяш чалбыыжынга Дээрги-Чаяакчының төлээзи көстүп келген.

³¹Ону көрүп кааш, Моисей аажок кайгап, топтап көөрү-биле чоокшулап келгеш, Дээрги-Чаяакчының үнүн дыңнап каан:

³²„Мен – сээң ада-өгбеңниң Бурганы, Авраам, Исаак болгаш Иаковтуң Бурганы-дыр мен“. Моисей кортканындан сириңейнип, чадаң ыяшче караан көдүрерин дидинмээн.

³³Дээрги-Чаяакчы аңаа мынча дээн: „Будуңда кеткен идиң уштуп ал. Базып турар чериң ыдыктыг чер-дир.

³⁴Египетте Мээң чонумну дарлап турарын көрдүм, ооң уё-човурун дыңнадым. Ону хостаар дээш, бадып келдим. Ам сени Египетче айбылап чорудуп тур мен“.

³⁵Ол Моисей болза еврейлерниң: „Кым сени дарга болгаш шииткекчи кылып каан чүвөл?“ – деп чугаалааш, хүлээп көрбээни база аңаа чадаң ыяшка көзүлген төлээзин дамчыштыр оларга дарга база хостакчы кылдыр Бурганның чорудуп бергени кижн ол болган.

³⁶Египеттиң черинге, Кызыл далайга база дөргөн чыл дургузунда ээн кургаг ховуга кайгамчык чүүлдер болгаш көскү демдектер кылып тургаш, еврейлерни Египеттен үндүрө берген Моисей ол болган.

³⁷Израиль чонга: „Бурган бодуңарның-на ха-дуңма чонуңар аразындан мен ышкаш медээчини илередип бээр“ – дээн демги-ле Моисей ол болган.

³⁸Ээн кургаг ховуга чыылган чонга Бурганның төлээзиниң Синай дагга аңаа ажыдып берген чүвезин чугаалаан кижиге ол болган. Дээрги-Чаяакчының дириг сөстөрүн биске дамчыдып бээри-биле хүлээп ап тура, өгбелеривис-биле кады турган кижиге ол болган.

³⁹Ынчалза-даа өгбелеривис аңаа чагыртырындан ойталап, хүлээп көрбээннер база сеткилинде Египетче эгли бергеннер.

⁴⁰Олар Ааронга мынча дээннер: „*Бисти баштаар бурганнардан кылып бер че, бисти Египеттен үндүрүп эккелген демги Моисейниң канчап барганын билбес-тир бис*“.

⁴¹Олар ынчан бугажык хевирлиг дүрзү-бурган кылып алгаш, аңаа өргүл салгаш, боттарының холу-биле кылган чүвезиниң мурнунга өөрүп-байырлап турганнар.

⁴²А Бурган өгбелеривистен хая көрнү бергеш, оларның сылдыстарның аг-шерин бурганчыдып, мөгөөр чоруун соксатпайн, каапкаш барган. Медээчилерниң номунда ону мынчаар бижээни дег боттанган: „*Израиль чон! Ээн кургаг ховуга дөртен чыл дургузунда Меңээ янзы-бүрү өргүлдөр кылган ийик сен бе?*

⁴³ *Силер Молохтуң чадырын, бурганыңар Ремфанның сылдызын – мөгөөр дээш, кылып алганыңар дүрзү-бурганнарны ап алгаш чордуңар чоп. Ынчангаш Мен силерни Вавилон ындынче шөлүптөр мен*“.

⁴⁴Ээн кургаг ховуга өгбелеривиске Херечилел майгыны турган. Ону Бурганның Моисейге берген айтышкынын ёзугаар база аңаа көргүскен үлегери-биле кылган чүве-дир.

⁴⁵Өгбелеривис ол майгыны Моисейден хүлээп алгаш, Нуннуң оглу Исустуң башталгазы-биле өске чоннарның черинге эккелгеш, ол черни эжелеп алганнар, чүге дээрге Бурган ол чоннарны

өгбелеривистиң мурнундан үндүр сывырып турган. Демги майгын ол чуртка Давидтиң хааннаан үезинге чедир арткан.

⁴⁶Бурган Давидче ээ көрүнген, а ол израиль чоннуң Бурганынга өргээ тудар чөпшээрел бээрин Оон дилээн.

⁴⁷А Ооң ол өргээзин Соломон туткан.

⁴⁸Ындыг-даа болза, Дээди Өрүкү Бурган кижиге холу-биле туткан өргээлерге чурттапас, ол дугайында Бурган медээчизин дамчыштыр мынча дээн:

⁴⁹ „Дээр – Мээң дүжүлгем, чер – бут салыр ширтээм. Меңээ кандыг өргээ тудуп берип шыдаар силер? – деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалаан. – Мээң дыштаныр черим каяа туруп боорул?“

⁵⁰ Ол бүгүнү Мээң холум чаяаган эвес чүве бе?“

⁵¹Чөрүү хейлер! Бурганның мурнунга чүрээ болгаш кулаа-биле арыг эвестер! Үргүлчү-ле Ыдыктыг Сүлдеге удурланып чоруур-дур силер, өгбелериңер кандыг чораан ийик, силер база ындыг силер.

⁵²Өгбелериңерге истедип-сүрдүрбээн чаңгыс-даа медээчи турган ийикпе? Чөптүг-шынныг Кижиниң чедип кээрин баш бурунгаар медеглээн улусту олар өлүрүп турду, а ам силер Ооң Бодун садыпкаш, өлүрүп кагдыңар.

⁵³Бурганның төлээлеринден Ооң ыдыктыг хоойлузун алдыңар, ынчалза-даа аңаа чагыртпайн бардыңар!»

Стефанны даш-биле соп өлүргени

⁵⁴Иудей даргалар ону дыңнааш, хорадаанындан диштерин кыжырадып турганнар.

⁵⁵А Стефан Ыдыктыг Сүлдеге бүргедипкеш, дээрже топтап көргөш, Бурганның өндүр чырыын болгаш Ооң оң талазында турар Исусту көрүп каан.

⁵⁶Ынчан ол: «Дыңнаңар, мен аңгайтыр ажыттына берген дээрни болгаш Бурганның оң талазында турар Кижиге амытан Оглун көрүп тур мен» – дээн.

⁵⁷Олар ынчан кулактарын дуглап, дыңзыдыр алгыржыпканнар, оон Стефанче хөмө шурай бергеннер.

⁵⁸Олар ону хоорай даштынче үндүр сөөрткөш, даш-биле соп эгелээннер. Ону буруудаткан херечилер каыттангыларын Савл дээр аныяк эрниң буттарының баарына каап, кадартып кааннар.

⁵⁹Олар Стефанны даш-биле соп турда, Стефан: «Дээрги Иисус! Мээң амы-тыным хүлээп ал!» – деп мөргүп турган.

⁶⁰Оон дискектенип олуруп алгаш, дыңзыг үн-биле: «Дээрги-Чаяакчы, бо бачыды дээш, оларны буруудатпайн көр!» – деп чугаалаан соонда, Стефанның амы-тыны үстү берген.

Ажыл-чорудулга 8

Бүзүрээн улусту истеп-сүргени

¹Савл Стефанны өлүргенин чөпсүнгөн чүве-дир. Ол хүнде Иерусалимниң христиан ниитилелге удур аажок улуг истеп-сүрүүшкүн эгелээн болгаш, элчиннерден өске бүзүрээн улустуң шуптузу Иудея биле Самарияже тарап чоруй барган.

²Бурганга бердинген улус Стефанны ажаап кааш, ооң ажыын ажып, бысызын төп пат болганнар.

³А Савл бүзүрээннерни чок кылыр дээш кызыдып эгелээн: ол бажыңнарны эргий кезип, эр, херээжен улусту тудуп хоругдааш, кара-бажыңче киир октап турган.

Филипптиң Самарияга суртаалдааны

⁴А тарап чоруткан улус чедип барган черлеринге Буянның Медээни суртаалдап турган.

⁵Биеэги бир Филипп Самарияның кол хоорайынга келгеш, Христос дугайында суртаалдап эгелээн.

⁶Чон Филипптиң чугаазын дыңнааш база ооң кылып турары кайгамчык чүүлдерин көргөш, олче кичээнгей салып эгелээн.

⁷Чүгө дээрге хөй-ле букшуураан улустуң буктары алгы-кышкы-биле үнүп, хөй-ле чартыктаан, бертик-бежел улус экирип турар болган.

⁸Ол хоорайының чурттакчылары аажок өөрээннер.

⁹А ооң мурнунда-ла ол хоорайга Симон дээр кижичурттап чораан, ол бодун өндүр улуг кижичурттап деп чугаалап, илби-шидизи-биле самарий чонну кайгадып турган.

¹⁰Бүгү улуг-биче улус ону магадап дыңнап: «Бо кижиде Бурганның өндүр улуг деп адаан күжү бар-дыр» – деп турганнар.

¹¹Ол бодунуң илби-шидизи-биле хамыкты кайгадып шаг болган болгаш, улус ону тооп дыңнаар турган.

¹²Ынчалза-даа хоорайының чурттакчылары Бурганның Чагыргазы болгаш Иисус Христостуң дугайында суртаалдаан Филиппке бүзүрөй берген соонда, хөй эр, херээжен улус сугга суктуруп алган.

¹³Симон база бүзүрөй бергеш, сугга суктуруп алган. Ол үргүлчү-ле Филипптен чыда калбайн эдерип, ооң кылып турганы өндүр улуг кайгамчык демдектерин көргөш, магадаар болган.

¹⁴Самарияның чурттакчылары Бурганның медээзин хүлээп алганын дыңнааш, Иерусалимге турган элчиннер оларже Пётр биле Иоанны чорудупкан.

¹⁵Олар баргаш, чаа бүзүрээн улус Ыдыктыг Сүлдени алыр кылдыр, олар дээш мөргүй бергеннер.

¹⁶Чүгө дээрге бүзүрээннер Дээрги Иисустуң ады-биле сугга суктуруп-даа алган болза, Ыдыктыг Сүлде оларның кайызынче-даа бадып келбээн турган.

¹⁷Ынчан Пётр биле Иоанн оларга холдарын дээскен, оон олар Ыдыктыг Сүлдени хүлээп алган.

¹⁸Элчиннер улуска холдарын дегзирге-ле, Ыдыктыг Сүлдениң бадып кээп турарын көрүп кааш, Симон элчиннерге акша саналдап:

¹⁹«Холдарым дээскеним кижиге Ыдыктыг Сүлде бадып кээр кылдыр, меңээ база ындыг күштен бериңерем» – деп дилег кылган.

²⁰А Пётр аңаа мынча дээн: «„Бурганның белээн акша-биле садып ап шыдаар мен“ деп бодапкан болзуңза, акшаң сээң-биле кады хайлып чиде берзин!

²¹Бистиң бараан болушкунувуска киржир үлүг-хууң чок-тур, чүгө дээрге сээң чүрээң Бурганның мурнунга шынчы эвес-тир.

²²Ол бузудуң дээш, бурууң билин база Дээрги-Чаяакчыга тейле, канчап билир, Ол ындыг бодалдарыңны өршээр чадавас.

²³Ажыг адааргал иштиң долганын база кара сагышка туттурганыңны көрүп тур мен».

²⁴Симон ынчан: «Силерниң чугаалааныңар ышкаш, хайлып чиде бербес кылдыр, мен дээш Дээрги-Чаяакчыга мөргүп көрүңер» – деп харыылаан.

²⁵А элчиннер ол черге боттарының херечи болган бүгү чүвезин улуска чугаалап, Дээрги-Чаяакчының медээзин суртаалдааш, Иерусалимче эеп келгеннер. Орук ара олар Самарияның хөй-ле суурларынга Буянныг Медээни медеглеп чорааннар.

Филипп болгаш эфиоп дүжүмет

²⁶А Филиппке Дээрги-Чаяакчының төлээзи мынча дээн: «Дораан мурнуу чүкче, Иерусалимден Газа хоорай баар кагдырган ээн орукче чорувут».

²⁷Ол дораан чорупкан. Ынчан бир-ле эфиоп кижиге – Эфиопияның кандакиязы дээр кадынның ызыгууртан дүжүмеди болгаш кадынның

эртине-байлааның кадагалакчызы – Бурганга мөгейип, Иерусалимге четкеш келген соонда,

28 ол-ла орук-биле чанып олурганнар. Эфиоп бодунуң чууазыңга саадапкаш, Исаяя медээчиниң номун номчуп чораан.

29 Ыдыктыг Сүлде Филиппке мынча дээн: «Чуузага чеде бергеш, ооң чаны-биле базып олур».

30 Филипп чуузага чеде бергеш, дүжүметтиң Исаяяны номчуп турарын дыңнап каан. «Номчаан чүүлүңерниң утказын билип турар-дыр силер бе?» – деп, Филипп айтырган.

31 «Кандыг-бир кижиге тайылбырлап бээр болза дээрден башка, канчап билип алыр кижиге мен?» – деп, демгизиге харыылааш, чуузага кады олурарынче Филиппти чалаан.

32 Дүжүметтиң Бижилгеден номчуп олурган черинде мынча дээн болган:

«Дөггерери-биле аппарат чыдар дөтпө-хураган дег, дүгүн кыргыыр дээн хойнуң үн үндүрбези дег, ол аксын ажыттаан.

33 *Ону дора көрүп, чөптүг шийткел кылбааннар. Ооң салгалының дугайында кым чугаалап шыдаарыл? Ону чер кырынга амылыг арттырбаан болгай» .*

34 Дүжүмет Филипптен: «Айтып берип көрөм, медээчи мында кымның дугайында чугаалаан чоор: бодунуң дугайында бе азы өске кандыг-бир кижиге дугайында бе?» – деп айтырган.

35 Филипп мынчан тайылбыр кылып, Бижилгениң ол черинден эгелээш, Иисус дугайында Буянның Медээни аңаа медеглей берген.

36-37 Чоруп-ла орташ, олар сугга чедип келгеннер. Дүжүмет мынча дээн: «Көрөм, суг бо-дур. Мээң сугга суктуруп аарымга чүү шаптыктап турарыл?»

³⁸Ол чууазын доктаадырын дужааган. Оон Филипп биле дүжүмет сугну сүзүп кире бээрге, Филипп ону сугже суккан.

³⁹Олар сугдан үнүп кээрге, Дээрги-Чаяакчының Сүлдези Филиппти алгаш барган. Дүжүмет бодунуң оруун өөрүшкү-маңнайлыг уламчылап чорупкан, а Филиппти ооң соонда черле көрүп көрбээн.

⁴⁰А Филипп Азот хоорайга чеде хона бергеш, оон Кесарияга чеде бергиге чедир, таварып эрткени бүгү хоорайларга Буянныг Медээни суртаалдап чораан.

Ажыл-чорудулга 9

Савлды Бурганче ээлдиргени

¹Ол аразында Савл Дээрги Иисустуң өөреникчилеринге кыжанып, оларның амы-тынынга чедерин бар шаа-биле кызып турган. Ол Бурганның дээди бараалгакчызынга чеде бергеш,

²Дамаскының синагогаларынга көргүзери-биле бижээн чагааларны дилеп алган. Иисустуң өөредиин эдерген улусту Савл Дамаскыдан тып алыр болза, оларны эр-херээжен деп ылгавайн, хүлүп-бектээш, Иерусалимче эккеп болур деп чөпшээрелди чагааларда берген болган.

³Савл Дамаск хоорайже чоокшулап бар чыдырда, хенертен ону дээрден чырык хөме чырыдыпкан.

⁴Ол черже кээп ушкаш: «Савл! Савл! Мени чүге истеп-сүрүп тур сен?» – дээн үн дыңнап каан.

⁵Ол: «Силер кым силер, Дээрги?» – дээн. Үн: «Мен – сээң истеп-сүрүп турарың Иисус-тур мен – деп харыылаан. –

⁶А ам туруп келгеш, хоорайже чорувут. Аңаа баарыңга, сээң ам чүнү кылыр ужурлууну улус чугаалап бээр».

⁷Савл-биле кады чораан улус дылдары көжүп калган турган: олар үннү дыңнаарын дыңнааннар, ынчалза-даа кымны-даа көрбээннер.

⁸Савл черден туруп келген, а карактарын ажыдыптарга, ол чүнү-даа көрбөс апарган бооп-тур. Ынчангаш ооң-биле кады чораан улус ону холундан четкеш, Дамаскыже апарганнар.

⁹Ооң карактары үш хүн дургузунда согур хевээр турган, ынчан ол чүнү-даа ижип-чивээн.

¹⁰Дамаскыга Иисуска бүзүрөөн Анания дээр кижини турган. Дээрги-Чаяакчы аңаа ажыдышкын кылып: «Анания!» – дээн. Оозу: «Дээрги-Чаяакчы, мында мен!» – деп харыылаан.

¹¹Дээрги-Чаяакчы аңаа мынча деп айыткан: «Бо дораан Дорт дээр кудумчуга бар, оон Иуданың бажыңындан Тарс хоорай чурттуг Савл дээр кижини айтыр, ол ам ында мөргүп турар-дыр.

¹²Савл Менден ажыдышкын алган: чедип келгеш, холдарын аңаа дээскеш, ооң карактарын экиртип бээр Анания дээр кижини көргөн».

¹³Анания мынча деп харыылаан: «Дээрги-Чаяакчы, мен ол кижини дугайында база Иерусалимде Сээң улузуңга удур ооң кылганы эндерик бузуттуг үүлгедиглер дугайында хөй улустан дыңнаан мен.

¹⁴А бээр кээрде, ол Сээң адыңга бүзүрээр бүгү улусту тудуп хоругдаар эргени Бурганның дээди бараалгакчызындан дилеп алгаш, чедип келген-дир».

¹⁵Ынчаарга Дээрги-Чаяакчы аңаа: «Ынаар бар, чүге дээрге ол кижини – Мээң шилип алган чепсээм-дир. Ол Мээң адымны өске чоннарның, хааннарның болгаш израиль чоннуң мурнунга медеглээр.

¹⁶Мээң адым ужун ооң ам кайы хире хилинчек көөрүн Бодум аңаа айтыр мен» – дээн.

¹⁷Анания чорупкаш, ол бажыңче кире бергеш, Савлга холдарын дээскеш: «Дуңмам Савл! Бээр кел чоруңда, сеңээ уткушкан Дээрги Иисус сээң карактарың катап көре берзин дээш база Ыдыктыг Сүлдө сени бүргезин дээш, мени сенче чорудупту» – дээн.

¹⁸Ол дораан Савлдың карактарындан балык казырыы дег чүве адырлып кээп дүшкен соонда, ооң согуру эттине берген. Ол туруп келгеш, сугга суктуруп алган.

¹⁹А ооң соонда Савл чемненип аарга, күжү катап эглип келген.

Савлдың Дамаскыга суртаалдааны

Савл Иисустуң өөреникчилери-биле кады Дамаскыга каш хонган.

²⁰Ол синагогаларга Иисус дээрге Бурганның Оглу дээрзин дораан суртаалдап эгелээн.

²¹Ону дыңнаан улус шупту кайгап: «Иерусалимге Иисуска бүзүрөөн улусту чок кылырын кызып турган кижилер ол эвес чүве бе? Оларны тудуп хоругдааш, Бурганның дээди бараалгакчыларынче аппаар дээш, ол бээр кел чораан эвес чүве бе?» – деп турганнар.

²²А Савлдың чугаазы улам күштүг, улам барымдаалыг болу берип, Иисус дээрге Христос дээрзин ол шынзыдарга, Дамаскыда чурттаан иудейлер удурланыр аайын тыппайн турган.

²³Элээн үр үе эрткенде, иудейлер ону өлүрер дээш, сүлчээ кылганнар.

²⁴Ынчалза-даа Савл оларның ол сагыжын билип каан. Олар ону өлүрер дээш, дүн-хүн дивейн, хоорай хаалгазын кадаргаш турупканнар.

²⁵А Савлдың өөреникчилери дүне када келгеш, ону аргаан хааржакка олурткаш, хоорай ханазының кырынче көдүргөш, ооң артынче бадырыпканнар.

Савл Иерусалимде

²⁶Савл Иерусалимге келгеш, Иисустуң өөреникчилеринге каттыжып аарын оралдашкан. Ынчалза-даа олар шупту ооң өөреникчи апарганынга бүзүрөвейн, коргар болганнар.

²⁷Варнава ынчан ону эдерттип алгаш, элчиннерге келгеш, Савлдың орукка чорааш, Дээрги-Чаяакчыны көргенин, Дээрги-Чаяакчының ооң-

биле канчаар чугаалашканын база Иисустуң ады-биле ооң Дамаскыга кайы хире дидим суртаалдаанын оларга чугаалап берген.

28Савл олар-биле кады артып калгаш, Иерусалимни хостуг эргий кезип, Дээрги-Чаяакчының ады-биле дидим суртаалдап турган.

29Ол грек дылдыг иудейлер-биле чугаалажып тургаш, олар-биле маргыжыпкан, а олар ону өлүрер деп барганнар.

30Бүзүрээннер ону билип кааш, Савлды Кесарияже аппараттап, оон Тарсче чорудупканнар.

31Бүгү Иудеяга, Галилеяга база Самарияга христиан ниитилелге амыр-тайбың дүжүп, ол быжыгып олурган. Бүзүрээн улус Дээрги-Чаяакчыны хүндүлөп, Оон коргуп чурттаар боорга база Ыдыктыг Сүлдө оларны сорук кирирге, өөреникчилерниң саны көвүдөп кел-ле чыткан.

Пётрнуң Энейни экирткени

32Хоорайларны эргий кезип чораш, Пётр Лиддада чурттаан бүзүрээн улуска душчуп чеде берген.

33Ол аңаа мунчурап аарааш, сес чыл дургузунда дөжээнден турбайн чыткан Эней дээр кижини тып алган.

34Пётр ол кижиге: «Эней! Иисус Христос сени экиртир деп тур. Тургаш, дөжээң дүрүп ал» – дээн. Эней ол-ла дораан туруп келген.

35Лидда биле Шароннуң бүгү чурттаачылары ооң экирээнин көргөш, Дээрги-Чаяакчыга бүзүрөй бергеннер.

Пётрнуң Тавифаны диргискени

36Иоппия хоорайга Иисустуң бир кыс өөреникчизи турган. Ооң адын Тавифа азы «Элик» дээр турган. Ол буянныг херектер кылып, ядыыларга хөй хайырлал берип чораан кижини чүвө-дир.

37Ол хүннерде Тавифа аарааш, өлгөн болган. Ооң мага-бодун чуггаш, бажыңының кырыкы өрээлинче салып кааннар.

³⁸А Лидда Иоппияның чоогунга турган, ынчангаш бүзүрөөннер Пётрнуң Лиддада келгенин дыңнааш, олче ийи кижичорудупкаш: «Дораан биске кээп көрүңер!» – деп ээрежиб дилээннер.

³⁹Пётр дөгертингеш, олар-биле кады чорупкан. Ол чедип кээрге, ону кырында өрөөлчө кири бергеннер, а бүгү дулгуяк кадайлар ону үглөп келгеш, олар-биле кады турган үезинде Эликтин даарап берген хөйлеңнерин болгаш өске-даа хевин ыы-сыылыг көргүзүп турганнар.

⁴⁰Пётр оларның дөгөрезин өрөөлден үндүрүпкеш, дис кырынга олура дүшкеш, мөргүп эгелээн. Оон өлгөн кижиче эргилгеш: «Тавифа, туруп кел!» – дээн. Ол херээжен карактарын ажыдып келгеш, Пётрну көрүп кааш, ковайып келген.

⁴¹Пётр олче холун сунгаш, тургузуп алган. Оон ол бүзүрөөннер болгаш дулгуяк кадайларны кый депкеш, Тавифа дириг дээрзин оларга көргүскөн.

⁴²Ол болуушкун бүгү Иоппияга билдингир апарган болгаш, хөй улус Дээрги-Чаякчыга бүзүрөй берген.

⁴³А Пётр Иоппияга элээн хөй хүн чурттаан. Ол алгы-кеш эттээр Симоннуң бажыңыга турган.

Ажыл-чорудулга 10

Корнилийге Бургандан келген ажыдыышкын

¹Кесарияга Корнилий деп аттыг, рим шеригниң Италий дээр батальоннуң чүс шериг баштыңчызы кижичорудупкан.

²Ооң боду-даа, өг-бүлезиде-даа Бурганны аажок хүндүлээр, Аңаа бердинген улус турган. Ол ядыларга хөй хайырлал бээр, Бурганга үргүлчү мөргүүр кижичөүе-дир.

³Бир-ле катап, хүн үнгенден бээр тоску шак үезинде, Бурган аңаа ажыдыышкын кылган. Аңаа чедип келгеш: «Корнилий!» – дээн Бурганның төлээзин ол тода көрүп каан.

⁴Корнилий корга берип, олче көрүнгөш: «Дээрги-Чаяакчы, чүү ирги?» – дээн. Бурганның төлээзи: «Мөргүлдер болгаш ядыыларга хайырлалдарыңны Бурган бодап алган-дыр.

⁵Ам Пётр деп адаткан Симонну эккээр кылдыр Иоппияже улустан айбылавыт.

⁶Ол кижиде далай эриинде бажыңныг алгы-кеш эттекчизи Симон сугда турар-дыр» – деп харыылаан.

⁷Корнилий-биле чугаалашкан Бурганның төлээзи чоруй баарга, ол бодунуң ийи чалчазын болгаш бодунуң чанынга турар хүлээлгелиг, Бурганга бердинген бир шеригни кый деп алган.

⁸Ол чүү болганын, чүве арттырбайн, чугаалааш, оларны Иоппияже чорудупкан.

Пётрга Бургандан келген ажыдыышкын

⁹Даартагы хүннүң дүш үезинде, ол улус хоорайга чоокшулап кел чыдырда, Пётр бажың кырынче мөргүп үне берген.

¹⁰Ол аштааш, чемнениксей берген. Чем хайнып турар аразында, аңаа Бургандан ажыдыышкын келген.

¹¹Пётр аңгайтыр ажыттына берген дээрни база дөрт ужундан агаарга тудуп алгаш, черже бадырып олулар улуг пөске дөмей бир-ле чүвени көрүп каан.

¹²Ол пөсте янзы-бүрү дөрт даванныг-даа, соястаар-даа дириг амытаннар база азырал эвес куштар бар болган.

¹³Оон бир-ле үн дыңналып, аңаа: «Пётр, туруп келгеш, оларны дөгөргөш, чи» – дээн.

¹⁴Ынчалза-даа Пётр: «Черле хоржок, Дээрги-Чаяакчы! – деп харыылаан. – Мен кажан-даа бужар, арыг эвес чүве чип көрбээн мен».

¹⁵Үн ынчан база катап чугаалааш, аңаа мынча дээн: «Бурганның арыглап каан чүвезин арыг эвес дивейн чор».

- ¹⁶Үш удаа ынчанган соонда, пөс катап дээрже көдүрлүп үнө берген.
- ¹⁷Пётр Бургандан ол чүү уткалыг ажыдышкын болганын аайын тыппайн турда, Корнилийниң айбылаан улузу Симоннуң бажыңы кайдазын айтырып четкеш, хаалга чанынга доктаай бергеннер.
- ¹⁸Олар: «Пётр деп аттыг Симон мында бар бе?» – деп ыткыр айтырганнар.
- ¹⁹Пётр Бургандан ажыдышкын дугайында боданып турар аразында, Ыдыктыг Сүлде аңаа мынча дээн: «Симон, сени үш кижидилеп тур.
- ²⁰Доп-дораан адаанче дүже бер. Олар биле иудейлерниң аразында кандыг-даа ылгал кылбайн, ол улус-биле кады чорувут, чүгө дээрге оларны Мен чоруттум».
- ²¹Пётр адаанче дүжүп келгеш, ол улуска: «Дилеп турар кижидир мендир мен. Кандыг херектиг келдиңер?» – дээн.
- ²²Олар мынча деп харыылаан: «Бисти Бурганга бердинген база Оон коргар, бүгү иудейлерниң хүндүлээри Корнилий дээр чүс шериг баштыңчызы кижидир чорутту. Аңаа Бурганның ыдыктыг төлээзи силерни бодунуң бажыңынче чалап алгаш, чугаа-сөзүңерни дыңнаарын дужааган-дыр».
- ²³Пётр ынчан оларны бажыңче чалааш, аалчыларын ашкарып-чемгерген.

Пётр Корнилийниң бажыңында

Даартазында хүндүс Пётр дөгертингеш, олар-биле кады чорупкан, Иоппийдан чамдык бүзүрөөннер база ону эдерип чорупканнар.

- ²⁴Оон бир хүн эрткенде, олар Кесарияга чедип келгеннер. Корнилий төрелдерин болгаш чоок эш-өөрүн чыып алгаш, оларны манап турган.
- ²⁵Пётр бажыңче кирип олурда, Корнилий ону уткааш, ооң мурнунче кээп дүжүп, мөгөйген.

²⁶Ынчалза-даа Пётр ону көдүргөш: «Туруңар! Мен анаа кижидир мен» – дээн.

²⁷Оон ол Корнилий-биле чугаалашпышаан, бажыңче кирип келгөш, ында хөй улус чыылганын көрүп каан.

²⁸Пётр оларга мынча дээн: «Иудей кижиниң өске аймак-чон улузу-биле харылзажыры база оларның бажыңыңа кирери хоруглуг дээрзин билир силер. Ынчалза-даа Бурган меңээ „Кымны-даа бужар, арыг эвес деп болбас ужурлуг сен“ деп айыткан.

²⁹Ынчангаш мени чалап, улус кээрге, удур чүве чугаалавайн, чедип келдим. Мени чүгө келдирткениңерни ам айтырып көрейн».

³⁰Корнилий мынча дээн: «Мен дөрт хүн бурунгаар, бо өйде, бажыңымга мөргүп олурган мен, тоску шак үези турган чүве. Хенертен мээң мурнумга чайынналчак чырык хептиг кижиде көстүп келген.

³¹Ол мынча дээн: „Корнилий, Бурган мөргүлүң дыңнаан-дыр база ядыыларга хайырлалдарың бодап турар-дыр.

³²Ынчангаш Пётр деп аттыг Симонну сүрдүрүп, Иоппияже улустан чорудувут. Ол далай эриинде бажыңныг алгы-кеш эттекчизи Симон сугда аалдап турар-дыр“.

³³Мен ол дораан силерни сүрдүрүп, улус чорудуптум, чедип келгениңер кончуг экидир. Дээрги-Чаяакчының силерге: „Чугаала“ – деп дужааган бүгү чүвезин дыңнаар дээш, бис ам шупту мында, Бурганның мурнунда турарывыс бо-дур».

Пётрнуң Буянныг Медээни суртаалдааны

³⁴Пётр ынчан чыылган улуска чугаалап эгелээн: «Бурган улусту ылгай көрбөс дээрзин ам-на билдим.

³⁵Кандыг-даа чоннуң иштинден Ону хүндүлээр база чөптүг чорукту барымдаалаар улус Ооң сеткилинге кирер-дир.

³⁶Бурганның израиль чонга чорудуп бергени медээ дугайында билир силер. Амыр-тайбың дугайында Буянный Медээзин Ол бүгүдениң Дээргизи Иисус Христостуң аксы-биле медегледи.

³⁷Иоанның суртаалдааны сугга суктуруушкун соонда, Галилеядан эгелээш, бүгү Иудеяга чүү болуп турганын билир силер.

³⁸Бурган Назарет чурттуг Иисусту шилип алгаш, Ыдыктыг Сүлде биле күштү Аңаа хайырлаан. Бурган Иисус-биле кады болган, ынчангаш Иисус буянный херектер кылып, эрликтин салдарына алыскан улустуң дөгerezин экиртип, чер болганга чоруп турган.

³⁹Бис Иисустуң иудейлер чуртунга база Иерусалимге кылып турган бүгү чүүлдериниң херечилери бис. Иудейлер Ону шаажылал ыяжынга кадай шаап өлүргеннер.

⁴⁰Ынчалза-даа Бурган Иисусту үшкү хүнде катап диргискеш, Ону улуска көстү бээр кылыпкан.

⁴¹Бүгү чон эвес, а бис, Бурганның баш удур шилип алган херечилери, Ону көрдүвүс. Ол катап дирлирге, Ооң-биле кады аштанып-чемненип турдувус.

⁴²Ол биске улуска суртаалдаарын база дириглерни-даа, өлүглерни-даа шиитсин дээш, Бурганның салып кааны шииткекчи – Ол Боду дээрзин херечилээрин дужааган.

⁴³Бүгү медээчилер Ооң дугайында херечилеп, Аңаа бүзүрэн кижини бүрүзүнүң бачыттарын Ооң ады-биле өршээрин бадыткап турганнар».

⁴⁴Пётр ону чугаалап турда-ла, ооң суртаалын дыңнап турган бүгү улусче Ыдыктыг Сүлде бадып келген.

⁴⁵Пётр-биле кады келген кыртыжап демдектеткен бүзүрэннер Бурганның Ыдыктыг Сүлдени өске чоннар улузунга белек кылдыр бергенин көргөш, кайгап калганнар.

⁴⁶Чүге дээрге олар дыңнаарга, демги улус билдинмес дылдарда чугаалажып, Бурганны алдаржыда берген чүве-дир. Пётр ынчан мынча дээн:

⁴⁷«Бо улус Ыдыктыг Сүлдени бис ышкаш алды чоп! Ындыг болганда, оларның сугга суктурарын хоруп болур бе?»

⁴⁸Пётр оларга Иисус Христостуң ады-биле сугга суктурарын дужааган. Оон демги улус Пётрдан ам-даа каш хүн иштинде олар-биле артарын дилеп турганнар.

Ажыл-чорудулга 11

Пётрнуң Иерусалимниң Бурганга бүзүрөөннер ниитилелинге чугаазы

¹Өске чоннар улузу база Бурганның медээзин хүлээп алганын элчиннер болгаш Иудеяда бүзүрөөн улус дыңнап каан.

²Ынчангаш, Пётр Иерусалимге чедип кээрге, чамдык кыртыжап демдектеткен бүзүрөөннер ону буруудады берген.

³Олар: «Сен кыртыжап демдектетпээн улус бажыңнары кирип, олар-биле кады чемнендиң» – деп турганнар.

⁴Пётр ынчан болган чүүлдү бирден бирээ чокка чугаалап эгелээн:

⁵«Мен Иоппия хоорайга мөргүп олургаш, Бургандан ажыдышкын алдым. Дөрт ужундан туткаш, дээрден бадырып олурар улуг пөске дөмей бир-ле чүве көрдүм. Ол чүве меңээ чоокшулап кээрге,

⁶ынаар бакылапкаш, азырал болгаш черлик дөрт даванныг-даа, соястаар-даа дириг амытаннарны, азырал эвес куштарны көрүп кагдым.

⁷Оон меңээ: „Пётр, туруп келгеш, оларны дөгөргөш, чи“ – дээн үн дыңнап кагдым.

⁸Мен: „Черле хоржок, Дээрги-Чаяакчы! Мен кажан-даа бужар азы арыг эвес чүве чип көрбээн мен“ – деп харыыладым.

⁹Дээрден үн база катап чугаалады: „Бурганның арыглап каан чүвезин арыг эвес дивейн чор“.

¹⁰Болган чүүл үш катап катаптады. Оон ол бүгү дээрже катап көдүрлүп үнө берди.

¹¹Таптыг-ла ол өйде бистиң аалдап турганывыс бажыңга Кесариядан менче чоруткан үш кижичедип келди.

¹²Ыдыктыг Сүлде меңээ ол улус биле бистиң аравыста кандыг-даа ылгал кылбайн, олар-биле кады чоруурун айытты. Бо алды бүзүрөөн ха-дуңмавыс база мени эдерип чорупту, оон бис Корнилийниң бажыңыңга чеде бердивис.

¹³Ол биске бодунуң бажыңыңга Бурганның төлээзин көргенин чугаалады. Бурганның төлээзи аңаа: „Пётр деп аттыг Симонну сүрдүрүп, Иоппияже улустан чорудувут.

¹⁴Сени болгаш бүгү өг-бүлөңни камгалаар сөстөрүңи ол сеңээ чугаалап бээр“ – дээн болду.

¹⁵Мен чугаалап эгелээримге, Ыдыктыг Сүлде, эгезинде бисче ышкаш, оларже база бадып келди.

¹⁶Мен ынчан Дээрги Иисустуң: „Иоанн улусту сугже суп турган, а Бурган силерни Ыдыктыг Сүлдеже сугар-дыр“ – дээнин сактып келдим.

¹⁷Ынчангаш Дээрги Иисус Христоска бүзүрөй бээривиске, биске бергени белээн Бурган өске чоннар улузунга база берген болганда, Аңаа удурланыр хире чүү ыңдыг кижиче мен?»

¹⁸Ону дыңнааш, олар оожургай берип, Бурганны алдаржыдып: «Өске чоннар улузу база мөңгө амыдыралды алзын дээш, Бурган оларга база бачыттарын миннип, Бодунче эглип кээр органы хайырлаан-дыр» – дижип турганнар.

Антиохияның христиан ниитилели

¹⁹Стефан өлгөн соонда эгелээн истеп-сүрүүшкүннерден дескеш, тарай берген бүзүрөөннер Финикия, Кипр болгаш Антиохияга чеде

бергеннер. Олар Буянныг Медээни чүгле иудейлерге медеглеп чорааннар.

²⁰Ындыг-даа болза, оларның Кипрде болгаш Киринаеда чурттаан чамдыызы Антиохияга келгеш, Дээрги Иисус дугайында Буянныг Медээни өске чоннар улузунга база медеглеп турганнар.

²¹Дээрги-Чаяакчының күжү олар-биле кады болуп, дыка хөй улус бүзүрээш, Дээрги-Чаяакчыже эгли берген.

²²Ол дугайында чугаа-соот Иерусалимниң христиан ниитилелинге дыңналырга, олар Антиохияже Варнаваны чорудупкан.

²³Варнава ынаар четкеш, Бурганның ол улуска көргүскен авыралын көргеш, аажок өөрүп, Дээрги-Чаяакчыга сеткилдин ханызындан бердинер база шынчы боор кылдыр оларны сорук кирип турган.

²⁴Чүге дээрге ол болза Ыдыктыг Сүлдеге база бүзүрелге бүргеткен, буянныг кижичүве-дир. Дыка хөй улус Дээрги-Чаяакчыны эдерип, Аңаа бүзүрей берген.

²⁵Варнава оон Тарсче Савлды дилеп чорупкаш,

²⁶ону тып алгаш, Антиохияга эккелген. Олар аңаа христиан ниитилелге бүдүн чыл дургузунда артып калгаш, дыка хөй улусту өөредип турганнар. Иисуска бүзүрөөн улусту эң баштай Антиохияга христианнар деп адай берген.

²⁷Ол өйде Антиохияже Иерусалимден Бурганның медээчилери чеде берген.

²⁸Оларның бирээзи, Агав дээр кижичүве, туруп келгеш, Сүлдеге башкарткаш, бүгү делегейге улуг аш болурун медеглээн (ол аш-чут Клавдий императорнуң үезинде болган чүве-дир).

²⁹Бүзүрөөн кижичүве бүрүзү ынчан бодунуң шыдаар шаа-биле Иудеяда хадуңмаларынче дузаламчы чорударын шиитпирлээн.

³⁰Олар ынчалдыр кылгаш, чыып алган акшазын Варнава биле Савлды дамчыштыр Иудеяда христиан ниитилелдин удуртукчуларынче чорудупканнар.

Ажыл-чорудулга 12

Иаковту өлүргени, Пётрну тудуп хоругдааны

¹Барык ол өйде Ирод хаан христиан ниитилелдин чамдык улузун истеп-сүрүп эгелээн.

²Ол Иоанның акызы Иаковту хылыш-биле шанчып өлүрерин дужааган.

³Иудейлерге ол чорук тааржырын көргөш, Пётрну база тудуп хоругдап алган (ынчан Хаарган далганнар байырлалының хүннери турган чүведир).

⁴Ирод Пётрну тудуп хоругдааш, ону кара-бажыңче киир октааш, ээлчег бүрүзү дөрт кижилиг болур дөрт бөлүк шеригге ону ээлчежип кадарарын дужааган. Чүгө дээрге Ирод Хосталышкын байырлалының соонда ону шиидери-биле чон мурнунче үндүрүп кээр бодаан.

⁵Пётрну кара-бажыңга суккаш, кадартып каан, а бүзүрээннер Петр дээш Бурганга бар шаа-биле мөргүп турганнар.

Пётрну хостааны

⁶Иродтуң ону чон мурнунче үндүрүп кээр деп турганы хүннүң бүдүүзүндө дүне Пётр ийи илчирбе-биле демирледип алгаш, ийи шериг аразыңга удуп чыткан, а кара-бажыңның эжиин таңныылдар кадарып турган.

⁷Хенертен Дээрги-Чаяакчының төлээзи чедип келгөш, кара-бажың иштин чайынналдыр чырыдыпкан. Дээрниң төлээзи Пётрнуң быктынче идип, ону оттурупкаш: «Дүрген тур» – дээрге, илчирбелер Пётрнуң холдарындан кээп дүшкен.

⁸Дээрнийң төлээзи Пётрга: «Идик-хевиң кедип ал» – дээрге, ол кеттинип алган. Оон дээрнийң төлээзи: «Каьттангыдан дуй эштипкеш, мээң соомдан чорувут» – дээн.

⁹Дээрнийң төлээзиниң кылып турар хамык чүүлү херек кырында болуп турарын билбейн, Пётр ону эдерип үнүп келген. «Дүш көргөн боор мен» деп, ол бодап чораан.

¹⁰Бирги болгаш ийиги ээлчегниң таңныылдарының чаны-биле эрткеш, олар хоорайже үнер демир хаалгага чедип келгеннер. Хаалга боду-ла ажыттына берген, а олар үнүп келгеш, бир кудумчу дургаар кылаштап чорупканда, дээрнийң төлээзи хенертен чоруй барган.

¹¹Пётр миннип келгеш, мынча дээн: «Ам ылап шын билдим: Дээрги-Чаяакчы Бодунуң төлээзин чоруткаш, мени Иродтуң холундан база иудей чоннуң меңээ онаар боор деп манап турганы шаажылалдан камгалаан-дыр».

¹²Пётр ону медереп билгеш, Марк деп ады база бар Иоанның авазы Марияның бажыңынче чорупкан. Аңаа хөй чон чыылгаш, мөргүп турган чүве-дир.

¹³Пётр хаалганы соктаптарга, Рода дээр чалча кыс дыңнаалап үне халаан.

¹⁴Ол Пётрнуң үнүн танып кааш, өөрээнинден хаалганы ажыдарын-даа уттупкаш, дедир хире халааш: «Пётр хаалга аксында тур!» – дээн.

¹⁵Улус: «Сээң угааның анаа эвес-тир» – дээннер. А ол: «Мээңи шын» – дээш турар болган. Улус аңаа: «Ол болза ону карактаан дээрнийң төлээзи боор» – дээннер.

¹⁶Ол аразында Пётр хаалганы соктап-ла турган. Хаалганы ажыдыпкан улус ону көрүп кааш, аажок кайгаан.

¹⁷Оларже ыттаваңар деп холу-биле айыткаш, Пётр Дээрги-Чаяакчының кара-бажыңдан ону канчаар үндүргенин чугаалааш: «Ол

дугайында Иаковка база өске-даа бүзүрөөн улуска дыңнадыңар» – дээн. Оон ол өске черже чоруй барган.

¹⁸Хүн үнүп кээрге, шериглер аразынга улуг хөлзээзин үнген: кым-даа Пётр-биле чүү болганын билбес болган.

¹⁹Ирод ону дилеп эгелээш, тып чадаан болгаш таңныылдарны байысаагаш, оларны шаажылаарын дужааган. Ооң соонда Ирод Иудеядан Кесарияже чорупкаш, аңаа артып калган.

Иродтуң өлгени

²⁰Ол үеде Ирод Тир биле Сидоннуң чурттакчыларынга аажок килеңнээн турган. А олар хаанның кол чалказы болур Власт дээр кижини бодунуң талазынче элзедип алгаш, чаңгыс эп-сеткил-биле хаанга чеде бергеш, эптежип алырын дилээннер, чүге дээрге оларның чуртун аыш-чем-биле Иродтуң чурту хандырып турган чүве-дир.

²¹Ужуражыр кылдыр доктааткан хүнде Ирод хаан хевин кеткеш, дүжүлгезинге саадапкаш, чыылган чонга чугаа чугаалаан.

²²А чон: «Ол дээрге кижиниң эвес, а Бурганның үнү-дүр!» – деп алгыржып эгелээн.

²³Ирод Бурганны алдаржытпайн барган, ынчангаш Дээрги-Чаяакчының төлээзи ол дораан ону чылча берипкен. Ол курттарга диригге-ле чиртип, өлүп калган.

²⁴А Бурганның медээзи улам күш кирип, нептереп турган.

²⁵Варнава биле Савл оларга онааган даалганы күүсеткеш, Марк деп өске ады база бар Иоанны эдертип алгаш, Иерусалимче эеп келгеннер.

Ажыл-чорудулга 13

Варнава биле Савлдың бараан болуушкуну

¹Антиохияның христиан ниитилелинге Бурганның медээчилери болгаш башкылар: Варнава, Нигер деп өске ады база бар

Симеон, Кириная чурттуг Луций, Ирод чагырыкчы-биле кады кижизиттирип өскөн Манаил болгаш Савл олар турганнар.

²Олар Дээрги-Чаяакчыга бараан болуп база шээрленип турда, Ыдыктыг Сүлде мынча дээн: «Варнава биле Савлды меңээ аңгылап бериңер, Мээң оларны кылзын деп айытканым ажыл-херээнче барзыннар».

³Медээчилер болгаш башкылар ынчан шээрленип, мөргүп алгаш, Варнава биле Савлга холдарын дээскеш, оларны чорудупканнар.

Кипрге суртаал

⁴Ыдыктыг Сүлдениң айбылап чорутканы ийи элчин Селевкияже бада бергеш, оортан Кипр ортулукче эжиндирип чорупканнар.

⁵Олар Саламин хоорайга келгеш, аңаа иудей синагогаларга Бурганның медээзин суртаалдааннар. Иоанн Марк база олар-биле кады чоруп, дузалап турган.

⁶Олар ортулукту өттүр эрткеш, Паф хоорайга келгеннер. Аңаа оларга караң көрнүр еврей, меге медээчи Вариисус таваржы берген.

⁷Ол Римден томуйлаан ортулук чагырыкчызы Сергей Павелдиң чоок кижизи турган. Чагырыкчы угаанныг кижини болган. Ол Бурганның медээзин дыңнаксааш, Варнава биле Савлды келдиртип алган.

⁸Ынчалза-даа Элима (ол атты очулдурарга, «Караң көрнүр кижини» дээн уткалыг) дээрзи чагырыкчыны бүзүрелден астыктырар дээш кызып турган.

⁹Савл (ооң Павел деп ады база бар турган) ынчан Ыдыктыг Сүлдеге бүргедипкеш, ол Элимаже топтап көргеш, мынча дээн:

¹⁰«Эй, кара сагыжы, бузуду бажын ашкан хей, эрликтиниң оглу, бүгү-ле буянныг чоруктуң дайзыны! Дээрги-Чаяакчының шын оруктарындан улусту астыктырарын черле соксавас сен бе?

¹¹Дыңнап көр, Дээрги-Чаяакчының холу сенче көдүрүлген-дир, ам согураара бергеш, элээн үеде хүн чырыы көрбес сен». Ол дораан дүмбей

караңгы Элиманы хөме аптарга, ол оруун баштап бээр кижидилеп, ыңай-бээр кылаштап эгелээн.

¹²Болган чүүлдү көргөш, Дээрги-Чаяакчының өөредиин кайгап-хараан чагырыкчы бүзүрей берген.

Павел биле Варнава Асияда

¹³Павел болгаш ону эдерген улус Пафтан эжиндирип чоруткаш, Памфилияның черинге эрикче дүшкөш, Пергия хоорайга келгеннер. Аңаа Иоанн олар-биле чарылгаш, Иерусалимче чана берген.

¹⁴А олар Пергиядан оруун уламчылап үнгөш, Писидияда Антиохия хоорайга чедип келгөш, амыр-дыш хүнүндө синагогаже кирип, аңаа олуруп алганнар.

¹⁵Моисейниң хоойлузу болгаш медээчилерниң номнарындан номчулгалар кылган соонда, синагога даргалары оларга мындыг сөс дамчыткан: «Ха-дуңма, силерде чонну быжыктырар медээ бар болза, чугаалап көрүңер».

¹⁶Павел ынчан туруп келгөш, чүве чугаалаар дээнин холу-биле айыткаш, мынча дээн: «Израиль чон база Бурганга мөгеер өске улус, мени дыңнаңар!»

¹⁷Бо израиль чоннуң Бурганы бистиң өгбелеривисти шилип алган. Бистиң чонувус Египетке чурттап турда, Бурган оларны өстүрүп-көвүдеткөш, Бодунуң холунуң күжү-биле ол чурттан үндүрө берген.

¹⁸Дөртөн хире чыл дургузунда Ол ээн кургаг ховуга оларны шыдажып келген.

¹⁹⁻²⁰Бурган Ханаанга чеди аңгы өске чонну хыдып каапкаш, оларның черин израиль чонга 450 чыл иштинде өнчү кылдыр берип каан. Ооң соонда Самуил медээчиниң үезинге чедир Бурган оларга баштыңчылар берип келген.



²¹Ооң соонда чон бодунга хаандан бээрин дилээрге, Бурган оларга Вениаминниң аймаандан үнген Кистиң оглу Саулду берген. Саул дөртен чыл чагырган.

²²Оон Бурган ону дүжүлгеден дүжүргеш, оларга хаан кылдыр Давидти берген. Ол дугайында Бурган: „*Мээң сеткилимге кирер кижини – Иессейниң оглу Давидти тып алдым. Ол Мээң күзел-соруумну күүседир*“ – деп херечилээн.

²³А Бурган, Бодунуң азааны дег, Израильге Давидтиң салгалындан Камгалакчы Иисусту хайырлаан.

²⁴Иисустуң чедип кээриниң бетинде, Иоанн бүгү израиль чонга бачыттарын миннип, Бурганче ээлгениниң бадыткалы кылдыр оларның сугга суктурар ужурлуун суртаалдап турган.

²⁵Бодунга даандырган ажил-херекти төндүрүп тура, Иоанн мынча дээн: „Силер мени кым деп бодап тур силер? Чок, манап турар Кижинер эвес-тир мен. Ол мээң соомда кээр, а мен Ооң идииниң шидииникин безин чежеринге төлеп чок мен“.

²⁶Ха-дуңма, Авраамның салгакчылары база силерниң араңарда Бурганга мөгеер өске улус! Бисче камгалалдың бо медээзин чоруткандыр!

²⁷Иерусалимниң чурттакчылары болгаш оларның даргалары Иисусту танывайн барган. Олар Ону шииткеш, амыр-дыш хүнү кээрге-ле, номчуп турар медээчилерниң номнарында сөстөрни ындыг янзылыг боттандырганы ол.

²⁸Ону өлүмге шиитки дег, кандыг-даа буруу Оон тыппаан-даа болза, олар Пилаттан Ону өлүрерин дилеп турганнар.

²⁹Ооң дугайында Бижилгеде баш бурунгаар чугаалаан бүгү чүвени боттандырган соонда, олар Иисусту шаажылал ыяжындан дүжүргеш, чеveg-куйга салып кааннар.

- ³⁰ Ынчалза-даа Бурган Ону өлүглер аразындан катап диргизиптерге,
- ³¹ ол бүгүнүң мурнунда Ооң-биле кады Галилеядан Иерусалимге келген улуска Иисус хөй хүннер дургузунда чедип кээп турган. Ам олар – израиль чоннуң мурнунга Ооң херечилери-дир.
- ³²⁻³³ Бурган бистиң өгбелеривиске берген аазаашкынын оларның ажы-төлү болур биске, Иисусту катап диргискеш, күүсеткен деп турар Буянын Медээни силерге медеглээнивис бо. Ол дугайында ийиги Ыдыктыг ырда мынчаар бижээн: *„Сен – Мээң Оглум сен, Мен бөгүн Сээң Адаң апардым!“*
- ³⁴ Ооң мага-боду кажан-даа иривезин дээш, Иисусту өлүглер аразындан катап диргискениниң дугайында Бурган мынчаар чугаалаан: *„Мен силерге Давидке аазааным ыдыктыг база ынаныштыг ачы-буянымны бээр мен“.*
- ³⁵ Өске Ыдыктыг ырда Ол мынча дээн: *„Сеңээ бердинген Чалчаңның ирий бээрин болдурбас сен“.*
- ³⁶ Давид бодунуң үезинде Бурганның күзел-соруун чогуруп, бараан болуп турган, оон мөчээн. Ону ооң өгбелери-биле кады хөөржүдүп каан, ооң мага-боду ирий берген.
- ³⁷ А Бурганның катап диргискен Кижизи ириишкинден чайлаан!
- ³⁸ Ынчангаш, ха-дуңма, бачыттарыңарны өршээрин Иисус Христосту дамчыштыр медеглээнин билип ап көрүңер.
- ³⁹ Бүзүрээн кижини бүрүзү Моисейниң хоойлузун ёзуугаар агартынып шыдавазыңар бүгү чүве дээш, Иисус Христостуң ачызында агартышкын алыр.
- ⁴⁰⁻⁴¹ Медээчилерниң: *„Шоодукчулар, кичээниңер! Кайгап-хараңар база өлүп чиде бериңер. Чүге дээрге улустан дыңнааш-даа, бүзүревейн баар чүүлүңерни чурттап чоруур үеңерде бүдүрер мен“* – деп чугаазын ёзуугаар болур бүгү чүве силер-биле болу бээринден кичээниңер!»

⁴²Павел биле Варнава синагогадан чоруп турда, дараазында амыр-дыш хүнүндө база-ла ол дугайында чугаалап бээрин улус олардан дилээн.

⁴³Чыыш тараан соонда, хөй иудейлер база Бурганга мөгеер прозелиттер Павел биле Варнаваны эдерип чорупканнар. А олар улус-биле чугаалажып, Бурганның авыралынга артып каарын оларга бүзүредип турганнар.

⁴⁴Дараазында амыр-дыш хүнүндө Дээрги-Чаяакчының медээзин дыңнаар дээш, барык бүдүн хоорай чыгып келген.

⁴⁵Ынча хөй чон көргөш, иудейлерниң ишти ирип, Павелдиң чугаалап турар чүвезинге удурланып, ону бак сөглөй бергеннер.

⁴⁶Павел биле Варнава ынчан дидими-биле мынча дээн: «Бурганның медээзин бир дугаар ээлчегде силерге суртаалдаар ужурлуг бис. Ынчалза-даа силер ону хүлээп көрбейн баргаш, боттарыңарны мөңгө амыдыралга төлөп чок кылып турар болганыңарда, ам ол медээни өске чоннар улузунга медеглээр бис.

⁴⁷Чүгө дээрге Дээрги-Чаяакчының биске берген айтышкыны ындыг-дыр: „*Камгалалым чер-делегейниң ужу-кыдыыңга четсин дээш, Мен Сени бүгү чоннарга чырык кылып кагдым*“».

⁴⁸Ону дыңнааш, өске чоннар улузу өөрүп-байырлап, Дээрги-Чаяакчының медээзин алдаржыдып турганнар. Мөңгө амыдыралга баш бурунгаар шилиттинген бүгү улус бүзүрей берген.

⁴⁹Дээрги-Чаяакчының медээзи ол черни бир кылдыр неперээн.

⁵⁰Ындыг-даа болза, иудей чүдүлгө хүлээп алган алдар-хүндүлүг херээженнер болгаш хоорай даргалары иудейлерге күткүттүргөш, Павел биле Варнаваны истеп-сүрүп эгелээш, оларны ол черден үндүр ойладыпканнар.

⁵¹Элчиннер ынчан ол улуска удур херечилел кылдыр буттарының довураан кактапкаш, Икония хоорайже чоруй барганнар.

⁵²А бүзүрөөннер өөрүшкүге база Ыдыктыг Сүлдөгө бүргөткөн турганнар.

Ажыл-чорудулга 14

Павел биле Варнава Иконияда

¹Иконияга Павел биле Варнава, өске черлерге кылып турганы дег, иудей синагогаже киргеш, барымдаалы кончуг кылдыр суртаалдаарга, дыка хөй иудейлер база өске чоннар улузу бүзүрөй бергеннер.

²Ындыг-даа болза, бүзүрөвейн барган иудейлер өске чоннар улузунга христианнарны бактап, нүгүлдээш, оларга удур ыдалапканнар.

³Павел биле Варнава аңаа элээн үр үеде артып калгаш, Бодунуң авыралын херечилеп, элчиннерниң холу-биле кайгамчык демдектер кылып турган Дээрги-Чаяакчының дугайында дидими-биле медеглеп келгеннер.

⁴Хоорайның чурттакчылары ийи үстү берген: чамдызы иудейлерни, а өскелери элчиннерни деткээн.

⁵Өске чоннар улузу болгаш иудейлер боттарының даргалары-биле кады элчиннерге удур сүлчээлежип, оларга хора чедирер деп база оларны даш-биле соккулап каар деп барганнар.

⁶А элчиннер ону билип кааш, Ликаонияның Листра биле Дервия деп хоорайларынче база оларның чоок-кавызынче дезип чоруй барганнар.

⁷Олар аңаа Буянныг Медээни нептередирин уламчылааннар.

Павел биле Варнава Листрада

⁸Листра хоорайга төрүмелинден берттик, кажан-даа кылаштап көрбээн, буттары бастынмас кижиге турган.

⁹Павел улусту өөредип турда, ол кижиге база дыңнап олурган. Павел топтап көргөш, ол кижиде экирип болгу дег бүзүрөл барын көрүп каан.

¹⁰Павел ыткыр үн-биле: «Саң дорт туруп кел!» – дээн. Бертик кижитура халааш, кылаштап эгелээн.

¹¹Улус Павелдиң чүнү кылганын көрүп кааш, ликаон дылга: «Кижихевирлиг апарган бурганнар бисче бадып келди!» – деп алгыржып эгелээн.

¹²Олар Варнаваны Зевс деп, а хөй нуруузунда чугааланып турган Павелди Гермес деп адап алганнар.

¹³Хоорай даштында Зевс бурганның өргээзи бар чүве-дир. Ооң бараалгакчызы хоорай хаалгазынга бугалар биле өрээн дүрүг чечектер эккелгеш, чон-биле кады элчиннерге өргүл кылыр деп барган.

¹⁴Варнава биле Павел ону дыңнап кааш, муңгараанындан идик-хевин ора соп каапкаш, чон аразынче кире халааш:

¹⁵«Улус-чон! Бо канчап бардыңар? Силер-биле дөмей кижилер-дир бис! Силерге Буянныг Медээ медеглеп келдивис. Бо хоозун дүрзү-бурганнарны каапкаш, дээрниң, черниң, далайның база оларда бар бүгү чүвениң Чаяакчызы, дириг Бурганче эглириңерни күзеп тур бис.

¹⁶Эрткен үе-шагда Бурган чон бүрүзүңге бодунуң оруу-биле чоруурун чөпшээрээн.

¹⁷Ынчалза-даа буянныг үүлезин кылып, Бодунуң дугайында үргүлчү херечилеп келген. Ол силерге дээрден чаъсты болгаш дүжүткүр өйде дүжүттү берип, а ол ышкаш аыш-чемни силерге хайырлап база чүректериңерни өөрүшкү-биле долдуруп келген» – деп алгыржы бергеннер.

¹⁸Олар ындыг сөстөр-биле безин чонну оларга өргүл кылырындан арай боорда доктаатканнар.

¹⁹Ынчалза-даа Писидияда Антиохия болгаш Икониядан иудейлер келгеш, чонну элчиннерге удур кылдыр чайгылдырыпканнар. Түңнелинде олар Павелче халдай бергеш, ону даш-биле соп

эгелээннер. Оон ону өлген деп бодааш, хоорайдан үндүр сөөртүп каапканнар.

²⁰А кажан Антиохияда бүзүрээндер ооң чанынга чыгып кээрге, ол туруп келгеш, дедир хоорайже чоруй барган. А даартазында хүндүс ол Варнава-биле кады Дервияже чорупкан.

Элчиннерниң Сирияда Антиохияже эеп келгени

²¹Олар Буянын Медээни Дервияга суртаалдааш, хөй өөреникчилерлиг апарганнар. А оон Листра, Икония база Писидияда Антиохияже эеп келгеннер.

²²Аңаа олар өөреникчилерин быжыктырып, бүзүрели чайгылыш чок болур кылдыр сорук кирип: «Бис Бурганның Чагырказынче кирерде, хөй хилинчекти көрүп эртер ужурлуг бис» – деп турганнар.

²³Павел биле Варнава чаа христиан ниитилел бүрүзүнге удуртукчулар томуйлааш, мөргүп, шээрленген соонда, Дээрги-Чаякчыга бүзүрөөн улусту Ооң авыралынга хүлээдип бергеннер.

²⁴Элчиннер оон чоруткаш, Писидияны таварып эрткеш, Памфилияга келгеннер.

²⁵Оон Пергияга суртаалдап дооскаш, Атталия хоорайже бада бергеннер.

²⁶А оон боттарының ам эчизинге чедирип кааны ажыл-чорудулгазын кылыр дээш, Бурганның авыралы-биле оортан айбылаттырганы хоорай – Сирияда Антиохияже эжиндирип чорупканнар.

²⁷Олар дедир эеп келгеш, христиан ниитилелин чыггаш, Бурганның оларны дамчыштыр кылган бүгү ажыл-херээниң дугайында база Ооң өске чоннар улунга бүзүрелдин оруун канчаар изээнин чугаалап бергеннер.

²⁸Оон олар Иисуска бүзүрөөн улус-биле кады аңаа элөөн үе дургузунда турганнар.

Ажыл-чорудулга 15

Иерусалимге чыыш

¹Антиохияга Иудеядан бир-ле улус келгеш, бүзүрөөннерни өөредип эгелээн: «Моисейниң ёзу-чаңчылын ёзугаар кыртыжап демдектеттирбес болзуңарза, камгалал ап шыдавас силер».

²Павел биле Варнава ол улус-биле чөпшээрешпээннер, ынчангаш кончуг изиг маргылдаа үнген. Бүзүрөөн улус ынчан ол айтырыгны элчиннер-биле база христиан ниитилелдин удуртукчулары-биле чугаалашсыннар дээш, Павел биле Варнаваны база бүзүрөөннерниң чамдызын Иерусалимче чорудупкан.

³Олар христиан ниитилелдин даалгазы-биле Финикия болгаш Самарияны таварты эртип бар чыткаш, өске чоннар улузу Бурганче эглип турарын чугаалаарга, ол черлерде чурттаан бүгү ха-дуңманың өөрүүрү аттыг болган.

⁴Иерусалимге кээрге, оларны христиан ниитилел, элчиннер база удуртукчулар эвилең-ээлдек хүлээп алган. Павел биле Варнава Бурганның оларны дамчыштыр кылган бүгү чүвезин чугаалап бергеннер.

⁵Фарисейлер бөлүүнге хамааржыр чамдык бүзүрөөн улус туруп келгеш, мынча дээннер: «Өске чоннар улузу ам кыртыжап демдектеттирер ужурлуг, ол ышкаш Моисейниң хоойлузун сагырын олардан негээр херек».

⁶Элчиннер болгаш удуртукчулар ол айтырыгны чугаалажыр дээш чыгып келгеннер.

⁷Үр чугаалажышкыннар соонда, Пётр туруп келгеш, мынча дээн: «Ха-дуңма, өске чоннар улузу Буянныг Медээни мээң суртаалымдан дыңнааш, бүзүрей берзиннер дээш, Бурган бистиң аравыстан эң эгезинде-ле мени шилип алганын билир силер.

⁸Бурган кижилерниң чүректерин билир болгай, өске чоннар улузунга база Ыдыктыг Сүлдени, биске хайырлааны дег, хайырлааш, оларны хүлээп көргенин Ол көргүстү.

⁹Бурган олар-биле бистиң аравыста кандыг-даа ылгал кылбайн турар, харын оларның чүректерин арыглап алган-дыр, чүге дээрге олар бүзүрей берген-дир.

¹⁰Ынчаарга бистиң-даа, өгбелеривистиң-даа уур харык чок болганы үүрге-чүьктү бүзүрөөннерниң оорга-мойнунче чүдүргеш, Бурганны чүге шенеп турар силер?

¹¹Ынчалза-даа бис база олар ышкаш, Дээрги Иисустун авыралын дамчыштыр камгалал алырывыска бүзүрээр бис».

¹²Бүгү чыыш ыт-шимээн чок барып, өске чоннар улузунуң аразынга Варнава биле Павелди дамчыштыр Бурганның кылганы кайгамчык демдектер дугайында ол ийиниң чугаазын дыңнай бергеннер.

Иаковтуң чугаазы

¹³Олар чугаазын доозуптарга, Иаков чугаалап эгелээн: «Ха-дуңма, мени дыңнаңар!

¹⁴Бурган эң баштай өске чоннар улузунче ээ көрүп, Бодунуң адын хүндүлээр кылдыр, оларның аразындан улусту шилип алганын Симон Пётр биске чугаалады.

¹⁵Ол дугайында медээчилерниң бижээн сөстери база ооң-биле дүгжүп турар-дыр:

¹⁶ „Оон Мен эеп келгеш, Давидтиң буступ дүшкен чадырын катап тургузар мен. Мен ону бузундулардан чыып тургускаш, эде тудуп, чаартыр мен.

¹⁷⁻¹⁸ Ынчан кижини төрөлгөтөн артынчызы – Мээң адымны эдилээн бүгү өске чоннар Дээрги-Чаяакчыже чүткүп эгелээр. Ол бүгүнү шаг-шаандан бээр билдингир кылып каан Дээрги-Чаяакчы ынча деп турар-дыр“ .

¹⁹Ынчангаш Бурганче эглирин күзээн өске чоннар улузунга шаптык катпас ужурлуг бис деп санап тур мен.

²⁰Харын-даа оларга дүрзү-бурганга өргээн аьш-чем чииринден, самыыраарындан, бооп өлүрген дириг амытаннар эьдинден база хандан ойталаар дугайында чагаа бжиир ужурлуг бис.

²¹Чүге дээрге Моисейниң хоойлузун хоорай бүрүзүнге суртаалдаар база амыр-дыш хүнүнде-ле синагогаларга номчуур улус шагдан бээр бар болгай».

Элчиннер болгаш удуртукчуларның чагаазы

²²Элчиннер болгаш христиан ниитилелдиң удуртукчулары бүгү ниитилел-биле кады боттарының аразындан каш кижиле шилээш, оларны Павел биле Варнавага кошкаш, Антиохияже чорударын шиитпирлээннер. Олар бүзүрээн улус аразында удуртукчулар болур Варсава деп ады база бар Иуда биле Силаны шилип алганнар.

²³Олар-биле кады мындыг уткалыг чагаа чорутканнар: «Антиохия, Сирия болгаш Киликияда турар өске чоннар уктуг бүзүрээн хадуңмавыс силерге элчиннерден болгаш христиан ниитилелдиң удуртукчуларындан изиг байыр!

²⁴Бистен адырлып чоруй барган чамдык улус бистен кандыг-даа даалга албайн, боттарының чугаазы-биле силерни дүвүредип, угаан-бодалыңарны хөлзедип турарын дыңнадывыс.

²⁵Ынчангаш бис шупту чыгып, чаңгыс эп-сеткилдиг дугурушканывыстың түңнелинде, аравыстан каш кижиле шилээш, биске эргим Варнава биле Павелди кады силерге чорударын шиитпирледивис.

²⁶Ол ийи кижиле болза Дээргивис Иисус Христоска бараан болур дээш амы-тынын артынга каапкан улус-тур.

²⁷Ол ышкаш Иуда биле Силаны чоруттувус, олар силерге бижээн чүвевисти аас-биле база дамчыдарлар.

²⁸Ыдыктыг Сүлде болгаш бис дараазында айытканывыс эргежок чугула чүүлдерден өске чүнү-даа сагырын силерден негевес деп шиитпирледивис:

²⁹дүрзү-бурганнарга өргээн аьш-чем чииринден, хандан, бооп өлүрген дириг амытаннар эьдинден база самыыраарындан ойталаңар. Бо бүгүнү сагыыр болзуңарза, шын кылып турар-дыр силер. Байырлыг, менди-чаагай!»

Айбычылар Антиохияда

³⁰Айбылатканнар Антиохияга келгеш, ында бүзүрээн улусту чыггаш, чагааны хүлээдип бергеннер.

³¹А демгилери ону номчааш, деткимчелиг медээге аажок өөрээннер.

³²Иуда биле Сила ийи боттары Бурганның медээчилери турган болгаш, ха-дуңмазынга хөй суртаал кылып, оларны деткип база бүзүрелин быжыктырып турганнар.

³³⁻³⁴Иуда биле Сила аңаа элээн болган соонда, бүзүрээннер оларга амыр-тайбыңны, ак орукту күзээш, оларны айбылаан улусче дедир чорудупканнар.

³⁵А Павел биле Варнава Антиохияга артып калган. Олар өске хөй улус-биле кады өөрөдиг берип база Дээрги-Чаяакчының Буянныг Медээзин суртаалдап турганнар.

Павел биле Варнаваның аразында чөрүлдээ

³⁶Элээн үе эрткенде, Павел Варнавага: «Дедир чоруткаш, Дээрги-Чаяакчының медээзин суртаалдап турганывыс бүгү хоорайларда ха-дуңмавыска барып чедип, оларның канчаар чурттап олуарын көрөөлем» – деп санал киирген.

³⁷Варнава Марк деп ады база бар Иоанны эдертип алып бодаан.

³⁸Ынчалза-даа Памфилияга оларны каапкаш, бо ажил-херекти олар-биле кады уламчылаваан боорга, Павел Маркты алган херээ чок деп санаан.

³⁹Ол дээш, оларның аразынга шыңгыы чөрүлдээ үнүп кээрге, Павел биле Варнава чарлырын шиитпирлээн. Варнава Маркты эдерткеш, Кипрже эжиндирип чорупкан.

⁴⁰А Павел Силаны шилип алгаш, бүзүрөөннер ону Дээрги-Чаяакчының авыралынга хүлээдип бээрге, орукче үнүпкен.

⁴¹Ол Сирия болгаш Киликияны эргий кезип, христиан ниитилелдерни быжыктырып чораан.

Ажыл-чорудулга 16

Павел биле Силага Тимофейниң каттышканы

¹Павел оруун уламчылап, баштай Дервияга, оон Листрага чеде берген. Аңаа Тимофей деп аттыг христиан кижиге турган. Ооң авазы – еврей сөөктүг христиан херээжен, а ачазы – грек кижиге чүве-дир.

²Листра болгаш Иконияда бүзүрөөннер ону эки кижиге деп үнелээн.

³Павел Тимофейни эдерттип алып бодаан, ынчангаш аңаа кыртыжап демдектээр ёзулалды кылдыртып берген. Чүге дээрге ол чер чурттуг иудейлер шупту Тимофейниң адазы грек сөөктүг дээрзин билер турган.

⁴Павел болгаш ооң-биле кады чораан улус хоорайларны эргий кезивишаан, элчиннер болгаш удуртукчуларның Иерусалимге доктаадып тургусканы – өске чоннардан үнген христианныр чүнү сагыыр ужурлугул деп шиитпирни бүзүрөөннерге дамчыдып чораан.

⁵Ынчангаш христиан ниитилелдерниң бүзүрели быжыгып, улузу хүн санай немежип турган.

Павелди Македонияже кыйгыртканы

⁶Павел болгаш ону эдирген улус Фригия биле Галатия таварты чорупканнар, ынчалза-даа Ыдыктыг Сүлдө Азияга Бурганның медээзин суртаалдаарын оларга чөпшээрэвээн.

⁷Мисияның кызыгаарына чеде бергеш, олар Вифинияже чоруптар бодаан, ынчалза-даа Иисустуң Сүлдези хоруп каан.

⁸Ынчангаш олар Мисияны таварып эрткеш, Троада хоорайга келгеннер.

⁹Аңаа Павел дүне када мындыг дүш көрген: Македония чурттуг бир-ле кижиге кээп турупкаш, оон: «Македонияга келгеш, биске дузалап көр!» – деп дилеп-тир.

¹⁰Ол дүш көрген соонда, Бурган бисти Буянныг Медээни Македонияга медегледин дээн-дир деп түңнээш, доп-дораан ынаар чоруптарын шиитпирлээн бис.

Павелдиң Филиппыга келгени

¹¹Троададан Самофракия ортулукче, а даартазында хүндүс Неаполь хоорайже эжиндире бердивис.

¹²А Неапольдан Филиппыга – Македонияның Римге чагырткан кезээниң кол хоорайына эжиндирип келдивис. Ол хоорайга элээн каш хүн турдувус.

¹³Амыр-дыш хүнүнде хоорай даштында хем кыдыынче үнгеш, иудейлер мөргүүрде, үргүлчү аңаа чыгыр боор деп бодаанывыс черге келдивис. Аңаа олуруп алгаш, ында чыылган херээженнер-биле чугаалажы берген бис.

¹⁴Аңаа Фиатира хоорайдан келген, улуг үнелиг пөстөр садыгжызы Лидия деп аттыг Бурганга бүзүрээр херээжен турган. Дээрги-Чаяакчы ооң чүрөөн Павелдиң чугаазына бүзүрээр кылдыр ажыдып берген.

¹⁵Лидия болгаш ооң өг-бүлезиниң улузу сугга суктурган соонда, ол бистен: «Мени Дээрги-Чаяакчыга ылап-ла бүзүрөөн деп бодаар болзуңарза, бажыңымга келгеш, аңаа туруп ап көрүңер» – деп дилээн. Ол бодунуң күзелин чедип алган.

Павел биле Силаны тудуп хоругдааны

¹⁶Бир-ле катап улустуң мөргүп чаңчыккан черинче бар чорувуста, орук ара биске өттүр билириниң бугунга алыскан чалча кыс уткужуп келген.

Ол өттүр билип чугаалаш, ээлеринге хөй олча-ажык эккеп турган чүве-дир.

¹⁷Чалча кыс Павелдиң база бистиң соовустан кылаштап: «Бо улус – Дээди Өрүкү Бурганның чалчалары-дыр! Олар силерге камгалалдың оруун медеглеп турар!» – деп алгырып чоруп берген.

¹⁸Ол хөй хүннер улаштыр ынчаар алгырып келген. Павел анчыгынып, хая көрүнгөш, ооң бугунга мынча дээн: «Иисус Христостуң ады-биле сеңээ дужаап тур мен – бо кыстан үне бер!» Бук ол дораан кыстан үне берген.

¹⁹Ооң ээleri ынчан олча-ажык алыр идегели читкенин көрүп кааш, Павел биле Силаны сегирип алгаш, төп шөлде хоорай даргаларынче күш-биле аппаратаннар.

²⁰Оларны рим шииткекчилерге эккелгөш, мынча дээннер: «Бо улус иудейлер-дир, олар бистиң хоорайывыска хөлзээзин үндүрүп,

²¹бистиң, рим хамаатыларның, хүлээп көрбөзөвис азы күүсетпес ужурлуувус чаңчылдар суртаалдап турлар».

²²Чыылган чон база Павел биле Силага удур болган. А шииткекчилер оларның хевин ужулдургаш, шывык-биле эриидээрин дужааганнар.

²³Оларны эриидеп-эриидеп, кара-бажыңче киир октапканнар, а таңныылдар даргазынга серемчилелдиг кадарар айтышкын бергеннер.

²⁴Ындыг айтышкын алгаш, ол оларның буттарын аар доорбаш ыяшка чыпшыр демирлээш, кара-бажыңның иштики өрээлинге шоочалап каан.

Павел биле Силаның кайгамчык хосталыышкыны

²⁵Дүн ортузу чедип турда, Павел биле Сила мөргүп база Бурганга йөрээлдер ырлап турганнар, а өске хоругдаттырганнар оларны дыңнап олурганнар.

²⁶Хенертен күштүг чер шимчээшкини эгелээн болгаш, кара-бажыңның таваа безин сириңейни берген, ол дораан ооң шупту эжиктери ажыттынып, хамык хоругдаттырганнарның илчирбелери кошкап, адырлы бергилээн.

²⁷Таңныылдар даргазы оттуп келгеш, көөрге, кара-бажың эжиктери ажык турар боорга, хоругдаттырганнар десе берген-дир деп бодааш, бичии-ле болза хылыш-биле шаштына бер часкан.

²⁸Ынчалза-даа Павел ыткыр үн-биле: «Бодуңга хора чедирбе! Бис шупту мында бис!» – деп алгыра берген.

²⁹Таңныылдар даргазы чырыткы эккелдиргеш, кара-бажыңче кире халаан. Кортканындан сирилевишаан, ол Павел биле Силаның мурнунче кээп дүшкен.

³⁰Оон ол оларны үндүре бергеш: «Дээргилер, камгалал алыр диге, мен чүнү кылайын?» – дээн.

³¹«Дээрги Иисуска бүзүрө. Ынчаар болзуңарза, бодуң болгаш өг-бүлөң камгалал алыр силер» – деп, олар харыылаан.

³²Павел биле Сила ол кижиге база ооң өг-бүлезиниң улузунга Дээрги-Чаяакчының медээзин суртаалдап бергеннер.

³³Кара-бажың даргазы оларны ол-ла дүнеки шакта аппаратка, балыгларын чуп бергеш, ол дораан боду база бүгү өг-бүлези сугга суктуруп алган.

³⁴Оон оларны бажыңыңга эккелгеш, аыш-чем салып хүндүлээн. Бурганга бүзүрээни дээш, ооң боду болгаш өг-бүлезиниң шупту улузу өөрүп турган.

³⁵Хүн үнүп кээрге, шииткекчилер боттарының албанында турар улузун: «Ол ийи кижини хостаңар» – деп сөс чедирери-биле чорудупканнар.

³⁶Кара-бажың даргазы ол айтышкынны Павелге дамчыткан: «Шииткекчилер силерни хостадын дээш, менче улус чорутту. Ынчангаш ам моон үнгеш, амыр-тайбың чоруптуңар».

³⁷Ынчалза-даа Павел оларга мынча дээн: «Бисти, рим хамаатыларны, шииткел үндүрбейн, чон мурнунга эттеп турдулар, оон кара-бажыңче киир октаптылар. А ам олар бисти бүдүү салыптар деп турар де? Чок! Ол канчап-даа бүтпес! Олар боттары кээп, бисти моон үндүрзүннер».

³⁸Хоорай албанында турар улус ол сөстөрни шииткекчилерге дамчыдарга, олар Павел биле Сила рим хамаатылар дээрзин дыңнааш, корга бергеннер.

³⁹Шииткекчилер чедип келгеш, оларга буруузун билингеш, кара-бажыңдан үндүрө бергеш, хоорайдан чоруй баарын дилээннер.

⁴⁰Павел биле Сила кара-бажыңдан үнгеш, Лидияның бажыңыңга чеде бергеннер. Олар аңаа ха-дуңмазы-биле ужуражып, оларны сорук кирип кааш, оруун уламчылап чорупканнар.

Ажыл-чорудулга 17

Павел биле Сила Фессалоникада

¹ Элчиннер Амфиполь болгаш Аполлонияны таварып эрткеш, ында иудей синагога турган Фессалоника хоорайга келгеннер.

²Павел чаңчыккан аайы-биле синагогаже кире бергеш, үш амыр-дыш хүнүн улаштыр Бижилге дугайында иудейлер-биле чугаалажып,

³Христостуң хилинчекти көрүп эртер, а оон катап дирлир ужурлуун тайылбырлап база шынзыдып келген. Оон Павел: «Ооң дугайында силерге медеглеп турарым Иисус – Христос ол-дур» – деп чугаалаан.

⁴Иудейлерниң чамдызы, Бурганга мөгеер гректер болгаш эвээш эвес ызыгууртан херээженнер, бүзүрей бергеш, Павел биле Силага каттыжа бергеннер.

⁵Ынчалза-даа бүзүревээн иудейлер адааргааш, сөлгүжок бак, дүржок кижилер тып, хөй улус чыып алгаш, хоорайга хөлзээзин үндүргеннер. Олар Иасоннуң бажыңыга келгеш, Павел биле Силаны чыылган улус мурнунче үндүре бээр дээш, дилеп турганнар.

⁶Ынчалза-даа оларны тып чадааш, Иасонну база элээн каш өске бүзүрээн кижини хоорайның чагырыкчыларынче алгаш чорупканнар. Олар: «Делегейни бир кылдыр хөлзээзин үндүрген бо улус ам мында келген-дир!

⁷А Иасон оларны хүлээп алган-дыр. Олар шупту императорнуң чарлыктарыңа удурланып: „Иисус дээр өске хаан бар“ – деп турарлар-дыр» – деп алгыржып турганнар.

⁸Ону дыңнаан чон база хоорай чагыргазы дүвүрөп үнген.

⁹Олар оон Иасонну болгаш ооң өөрүн торгаал төлээринче албадааш, салып чорудупканнар.

Верияга суртаал

¹⁰А бүзүрээн улус Павел болгаш Силаны дүн дүжүп кээри билек, Верия дээр хоорайжыгашче чорудупканнар. Аңаа келгеш, олар иудей синагогага барган.

¹¹Верияның улузу Фессалониканың улузундан эки мөзүлүг болган: олар медээни күзелдии-биле хүлээп алгаш, Павел биле Силаның алыс шынны чугаалап турарыңа шынзыгар дээш, хүннүң-не Бижилгени шинчилеп турганнар.

¹²Хөй иудейлер, а ол ышкаш эвээш эвес алдар-хүндүлүг ызыгууртан эр, херээжен гректер бүзүрей бергеннер.

¹³Ынчалза-даа Фессалониканың иудейлери Павелдиң Верияда база Бурганның медээзин суртаалдап турарын дыңнааш, ынаар чеде бергеш, чонну күткүп база хөлзээзин үндүреринче ыдалап эгелээннер.

¹⁴Бүзүрээн улус ынчан Павелди ол дораан далай кыдыынче чорудупкан, а Сила биле Тимофей Верияга артып калган.

¹⁵Павелди үдээннер ооң-биле кады Афины хоорайга келгеш: «Сила биле Тимофей эң дүргени-биле менче чедип келзиннер» – дээн Павелдиң айтышкынын дамчыдып, дедир чаныпканнар.

Павел Афиныда

¹⁶Павел эштерин манап, Афиныга чоруп тургаш, хоорайны дүрзү-бурганнар дола бергенин көргөш, сеткил-сагыжы аажок аараан.

¹⁷Ол синагогага иудейлер болгаш Бурганга мөгеер гректер-биле маргыжып, хүннүң-не төп шөлге аңаа таварышкан улус-биле чугаалажып турган.

¹⁸Бир катап чамдык эпикурийжи болгаш стоик философтар ооң-биле маргыжа берген. Чамдыктары: «Бо чалчыраашпай чүнү чугаалаар деп турар ирги?» – дээннер. Өскелери: «Ол кижини өске черлер бурганнарын суртаалдап тур ышкаш» – дээр болганнар, чүге дээрге Павел оларга Иисустуң дугайында база Ооң катап дирилгениниң дугайында медеглээн чүве-дир.

¹⁹Олар ону эдертип алгаш, ареопагга эккелгеш, мынча дээннер: «Силер чүү деп ындыг чаа өөредиг суртаалдай бердиңер, ону билип шыдаар бис бе?»

²⁰Бир-ле элдеп, дыңнап көрбээнивис чүүл чугаалаар-дыр силер. Ынчангаш ол чүл дээрзин билип алыксап тур бис».

²¹(Афинының чурттакчылары база ында чурттаан өскээртен келген улус хөөрежип азы кандыг-бир чаа чүүл дыңнап, үе эрттиреринге туралы кончуг турганнар.)

Павелдиң Афинының чөвүлели – ареопаг мурнунга чугаазы

²²Павел ареопагтың мурнунга турупкаш, мынча дээн: «Афинының чурттакчылары! Силерниң бүгү ажыл-херектериңерге бурганнар хүндүлээринге сундулууңарны көрүп тур мен.

²³Чүге дээрге мен хоорайны кезий кылаштааш, силерниң ыдык чүүлдериңерни топтап көрдүм. „Билдинмес Бурганга“ деп бижээн

өргүл салыр чер безин тып алдым. Билбес хиреңерде, Аңаа мөгейип турарыңар ол билдинмес Бурган дугайында силерге медеглээр бодап тур мен.

²⁴Делегейни база ында бар бүгү чүвени чаяган Бурган дээр биле черниң Дээргизи болганда, Ол кижии холу-биле туткан өргээлерге чурттавас.

²⁵Ол чүү-даа чүве хереглес болгаш, улустуң Аңаа бараан боорун-даа бодавас, а Боду шупту улуска амыдыралды, тынышты база арткан бүгү чүүлдү берип турар.

²⁶Улус черни бир кылдыр чурттазын дээш, Ол чаңгыс кижиден бүгү кижии төрелгетенни тывылдырган. Ол бүгү улуска чер кырынга чурттаар үелерни, тодаргай девискээрлерни айтып берген.

²⁷Улус Олче баар оруун дилеп тыпсын, Аңаа канчап-чооп-даа болза чоокшулазын база Ону тып алзын дээш, Бурган бүгү чүвени кылган, а херек кырында Ол бистиң кижии бүрүзүңге чоок болгай.

²⁸Ооң ачызында чурттап, шимчеп база амыдырап чоруур болгай бис. Ол дугайында силерниң чамдык шүлүкчүлериңер: „Бис – Ооң үре-салгалы бис“ – деп чугаалаан-дырлар.

²⁹Ынчангаш бис Ооң үре-салгалы болганывыста, Бурганның бодаралын кижиниң уран чаяанын база чогаадыкчы бодалын ёзугаар даштан оя соктаан азы алдын, мөңгүнден кылган кандыг-бир дүрзү-бурганга дөмейлей бодавас ужурлуг бис.

³⁰Бурган бүгү улуска алыс шынны билбес чораан үезин соонга каапкаш, ам чер болганга бачыдын миннирин дужаап турар-дыр.

³¹Чүге дээрге Ол Бодунуң шилип алган Кижизин дамчыштыр бо делегейни чөптүү-биле шиидер хүнүн доктаадып каан. Бурган Ону өлүглер аразындан катап диргискеш, Ону шилип алганын бүгү улуска көргүскен».

³²Өлүглер аразындан катап дирлириниң дугайында дыңнап кааш, оларның чамдызы Павелди шоодуп эгелээн, а өскелери: «Ол дугайында силерден соонда бир дыңнаар бис» – дээннер.

³³Ынчангаш Павел олардан чоруй барган.

³⁴Ынчалза-даа чамдык улус бүзүрей бергеш, ооң талазынче шилчип алган: оларның аразында Ареопагтың кежигүнү Дионисий, Дамар деп аттыг херээжен болгаш өскелер-даа бар болган.

Ажыл-чорудулга 18

Павел Коринф хоорайда

¹Павел ооң соонда Афиныны каапкаш, Коринф хоорайже чоруй барган.

²Ол аңаа Понт девискээринге төрүттүнген Акила дээр еврей кижибиле таныжып алгаш, ооң бажыңыга чеде берген. Акила бодунуң кадайы Прискилла-биле кады чоокта чаа Италиядан келген турган, чүге дээрге Клавдий император хамык иудейлерге Римден үнүп чоруурун дужааган чүве-дир.

³А оларның кылып турар ажылы ооңуу-биле дөмей – майгыннар даарап турар боорга, Павел артып калгаш, олар-биле кады ажылдай берген.

⁴Ол амыр-дыш хүнү кээрге-ле, синагогага иудейлер болгаш гректер-биле маргыжып, оларны бүзүрелче ээлдирерин кызыдып турган.

⁵Сила биле Тимофей Македониядан кээрге, Павел бодун суртаал кылырынга бараалгадып, иудейлерге «Иисус дээрге Христос ол-дур» дээрзин херечилеп турган.

⁶А олар аңаа удурланып, бак сөглээр боорга, ол бодунуң хевинден доозунну тө силгипкеш, оларга мынча дээн: «Өлүмүңер дээш бодунар шоруңар! Мээң ам силер дээш, харыысалгам чок. Амдан эгелээш, өске чоннар улузунга суртаалдап чоруурум ол-дур».

⁷Павел синагогадан үнгеш, бажыңы ооң чанынга турган Бурганга мөгеер бир кижиге чорупкан. Ооң адын Тит Иуст дээр чүве-дир.

⁸А синагога даргазы Крисп бодунуң өг-бүлезиниң улузу-биле кады Дээрги-Чаяакчыга бүзүрей берген. Павелди дыңнаан Коринфиниң хөй чурттакчылары база бүзүрээш, сугга суктуруп алганнар.

⁹Бир-ле дүне Павелдиң дүжүнге Дээрги-Чаяакчы аңаа: «Кортпа! Чугааңны уламчыла база ыттавайн барба.

¹⁰Мен сээң-биле кады мен, кым-даа сеңээ хора чедирип шыдавас. Бо хоорайда Мээң улузум хөй деп билип ал» – дээн.

¹¹Павел ол хоорайга улусту Бурганның медээзинге өөредип, бүдүн чартык чыл дургузунда турган.

Иудейлерниң Павелди шиидери-биле эккелгени

¹²Ахаия девискээринге Римден томуйлаан чагырыкчызы Галлион дээрзи турар өйде, иудейлер Павелге удур бөлүглежип алгаш, ону шииткел черинге эккелгеннер.

¹³Олар мынча дээннер: «Бо кижини улусту хоойлу-дүрүмге дүүшпес кылдыр Бурганга мөгееринче бүзүредип тур».

¹⁴Павел аксын ажыдып чадап чыдырда-ла, ону буруудаткан иудейлерге Галлион мынча дээн: «Иудейлер, кандыг-бир хоойлу-дүрүм үрээшкини азы кем-херек үүлгедишкени болган болза, силерни дыңнаар чылдагаан меңээ тургай эртик.

¹⁵Ынчалза-даа мында өөредиглер, аттар база ыдыктыг хоойлунар дугайында чугаа чоруп турар болганда, боттарыңар сайгаржып алыңар. Мен ол айтырыгга шииткекчи болбас мен».

¹⁶Оон оларны шииткел черинден үндүр сывырышкан.

¹⁷Олар ынчан шупту синагога даргазы Сосфенни шииткел чериниң мурнунга эттей бергеннер, ынчалза-даа Галлион ынаар хензиг-даа сагыш салбаан.

Павелдиң Антиохияже эеп келгени

¹⁸Павел Коринфиге элээн каш хонгаш, эш-өөрү-биле байырлажып чарылгаш, Сирияже эжиндирип чорупкан. Прискилла биле Акила база

ону эдерип чорупкан. Павел эжиндирип чоруур бетинде, Бурганга берген даңгыраан күүсеткен болгаш, Кенхреяга бажын дөңгүрертип каапкан.

¹⁹Эфес хоорайга эжиндирип келгеш, Павел Прискилла биле Акиланы каапкаш, боду синагогаже чорупкаш, иудейлер-биле чугаалажып эгелээн.

²⁰Олар ону олар-биле кады ам-даа артып каарын дилээннер, ынчалза-даа ол чөпшээрешпээн.

²¹Чоруп тура, Павел мынча дээн: «Бурганның күзел-соруу ындыг болур болза, мен ээп кээр мен». Оон ол Эфестен эжиндирип чорупкан.

²²Кесарияга эрикке дүшкеш, ол Иерусалимге келгеш, ында христиан ниитилелдин амыр-мендизин айтыргаш, Антиохияже чоруй барган.

²³Антиохияга элээн тургаш, Павел аян-чоруун уламчылап, Галатия биле Фригияның хоорайларын дургаар таварып эрткеш, хамык өөреникчилерниң бүзүрелин быжыктырып чораан.

Аполлостуң Эфеске суртаалы

²⁴Ол өйде Эфеске Аполлос дээр еврей чедип келген. Ол Александрияга төрүттүнген, Бижилгени эки билир, аажок чечен кижичүве-дир.

²⁵Аполлос Дээрги-Чаяакчының айтып-сургаан оруун эки билип алгаш, хайнып-хөлзээн сеткилинден чугаалап, боду чүгле Иоанның суртаалдааны сугже суктурарын билир-даа болза, Иисустуң дугайында шынчы сөс-биле өөредип турган.

²⁶Ол синагогага дидими-биле чугаалап эгелээн. Прискилла биле Акила ону дыңнап кааш, бажыңынче чалап эккелгеш, Бурганның оруун аңаа оон-даа долузу-биле тайылбырлап бергеннер.

²⁷Аполлос улаштыр Ахаияже чоруур деп баарга, бүзүрээннер ону сорук кииргеш, ында христианнарга «Бо кижини хүлээп алыңар» деп чагаа чорудупканнар. Ол ынаар чеде бергеш,

Бурганның авыралының ачызында бүзүрей берген улуска улуг дузазын көргүскен.

²⁸Чүгө дээрге Аполлос Иисус – Христос-тур дээрзин Бижилгелер-биле шынзыдып, хөй чон мурнунга иудейлерниң аксын аажок күштүг барымдаалар-биле дуй шаап келген.

Ажыл-чорудулга 19

Павел Эфесте

¹Аполлос Коринфиге турган өйде, Павел янзы-бүрү иштики, бедигээш девискээрлер таварты эрткеш, Эфесте чедип келген. Ол аңаа элээн каш бүзүрөөннер тып алган.

²Павел олардан айтырган: «Бүзүрей бээриңерге, Ыдыктыг Сүлде силерже бадып келди бе?» Олар: «Бис ындыг Ыдыктыг Сүлде барын оода дыңнаваан бис» – деп харыылааннар.

³«Ынчаарга сугга суктурганыңар силерге кандыг уткалыг болду?» – деп, Павел айтырган. «Иоанның сугже суп турганы дег, ындыг болду-ла» – деп, олар харыылаан.

⁴Павел мынча дээн: «Иоанның сугже сугары – бачыдын миннип, Бурганче эглири-биле сугга суктурары-дыр. Иоанн улусту бодунуң соондан кел чыдар Кижиге – Иисуска бүзүрөөринче кыйгырып турган».

⁵Ол улус ону дыңнааш, Дээрги Иисустуң ады-биле сугга суктуруп алганнар.

⁶Павел улуска холдарын дегзирге, Ыдыктыг Сүлде оларже бадып келген. Олар ынчан билдинмес дылдарга чугаалап, өттүр билип медеглеп эгелөөннер.

⁷Олар шупту он ийи хире кижиге турган.

⁸Павел синагогага үш ай иштинде дидими-биле суртаалдап, иудейлер-биле чугаалажып, Бурганның Чагыргазының дугайында алыс шынны бадыткап келген.

⁹Ынчалза-даа оларның чамдыызы бүзүрээринден ойталааш, Дээрги-Чаяакчының оруун чон мурнунга бактап турган. Павел ынчан оларны каапкаш, өөреникчилери-биле кады чоруткаш, Тиранн дээр кижиниң хуу өөредилге черинге хүннүң-не суртаалдап турган.

¹⁰Ынчалдыр ийи чыл уламчылап келген, а Асияда чурттаан бүгү иудейлер болгаш гректер Дээрги-Чаяакчының медээзин дыңнап кааннар.

Скеваның чеди оглу

¹¹Бурган Павелди дамчыштыр анаа эвес кайгамчык чүүлдер кылып турган.

¹²Ынчангаш ооң аржыылдарын болгаш баартыктарын безин аарыг кижилерге дегзирге, оларның аарыы экирип, буктары олардан үнүп турган.

¹³Чер кезип, буктар үндүр сывырып чоруур чамдык иудейлер база букка алыскан кижиге Дээрги Иисустуң адын адап: «Павелдиң суртаалдап турары Иисустуң ады-биле бо кижиден үне бер» – деп дужаарын шеней бергеннер.

¹⁴Бурганның дээди бараалгакчызы иудей Скеваның чеди оглу ынчап турган чүве-дир.

¹⁵Ынчалза-даа бук оларга мынча дээн: «Иисусту билир мен, Павелди база, а силер кымнар силер?»

¹⁶Оон букка алыскан кижиге чеди алышкыже халый бергеш, оларга күш дөгеп, чула эттеп кааптарга, олар бажыңдан шалдаң-чанагаш, балыг-бышкын үне халышканнар.

¹⁷Эфесте чурттаан бүгү иудейлер болгаш гректер ол дугайында дыңнап кааш, аажок кортканнар, ынчангаш Дээрги Иисустуң адын хүндүлээри дам барганнар.

¹⁸Хөй бүзүрээн кижилер чедип кээп, бачыттыг херектерин ажыы-биле миннип турган.

¹⁹А хөй караң көрнүр кижилер боттарының дүрүг номнарын чыггаш, хамык улус көрүп турда, өрттедипкен. А өрттеткен дүрүглерниң ниити өрттээн санап көөрге, 50 000 мөңгүн чоос хире бар болган!

²⁰Дээрги-Чаяакчының медээзи шак ынчалдыр калбаа-биле нептереп, күш кирип олурган.

Эфеске болган үймээн

²¹Ол бүгү болуп кааптарга, Павел Сүлдеге башкарткаш, Македония биле Ахаияны таварты Иерусалимче чоруурун шиитпирлээн. Ол мынча дээн: «Иерусалимге барганым соонда, Римге четкен турар ужурлуг мен».

²²Павел Македонияже Тимофей биле Эраст дээр ийи дузалакчызын чорудупкан, а боду элээн үе дургузунда Асияга артып калган.

²³Ол үеде Дээрги-Чаяакчының оруунга удур күштүг үймээн үнген.

²⁴Димитрий дээр ус-дарган кижини мөңгүнден Артемида бурганның өргээзиниң бичиилеткен дүрзүлерин кылып турган. Тус черниң ус-шеверлери ону кылышкаш, хөй орулга ап келгеннер.

²⁵Димитрий мөңгүн-биле ажилдаар шеверлерни болгаш өске-даа усчуларны чыып алгаш, мынча дээн: «Эш-өөр! Бо ажил силерге эки олча-ажык берип турарын билир силер.

²⁶Павел дээр кижини чүгле Эфеске эвес, а бүгү Асияга дыка хөй улусту бистен хая көрнү бээр кылыпканын көрүп база дыңнап тур силер. Ол Павел кижини холу-биле кылган бурганнар – ёзулуг бурганнар эвес болур дээр-дир.

²⁷Ол чорук чүгле бистиң ус-тывыжывыстың чаагай ат-сураан чидирип турары-биле эвес, а өндүр улуг бурган Артемиданың өргээзи ат-сураан чидиреринге чылдагаан бооп турары-биле озалдыг-дыр. Асияның база бүгү делегейниң чону мөгейип турар шак ол бурган алдарын чидирер-дир».

²⁸Ону дыңнааш, олар аажок хорадап: «Эфесте Артемида өндүр улуг!» – деп алгыржып эгелээннер.

²⁹Хоорайны хөлзээзин хөме апкан. Бүгү улус Павелдин Македониядан эдертип эккелген эш-өөрү Гайй биле Аристархты тудуп алгаш, хоорайның улуг, ажык театрынга сөктүп келген.

³⁰Павел база чон мурнунга үнүп кээр дээрге, бүзүрөөннер ону ынатпаан.

³¹Асияның чамдык алдар-хүндүлүг дүжүметтери – ооң эштери, олче улус ыдыпкаш, театрже барбайн көөрүн дилээннер.

³²Ол аразында театрда чыылган улустуң чамдызы – бир чүве, өскелери – бир өске чүве алгыржып турган, чүге дээрге ында корум-чурум чок болуп, улустуң хөй кезии чүге чыылганын-даа билбес болган.

³³Иудейлер Александр дээр кижини чон мурнунче албадап үндүрүпкен. Ол чонга тайылбыр кылыр бодааш, холу-биле улус оожургадыр шимчээшкин кылган.

³⁴Ынчалза-даа ол иудей кижини дээрзин билип кааш, шупту улус бир үн-биле: «Эфесте Артемида өндүр улуг!» – деп кышкыржы берген. Олар ийи шак хире алгыржып келген.

³⁵Хоорай бижээчизи чонну арай боорда оожуктургаш, мынча дээн: «Эфестин чону, бистин хоорайывыс – өндүр улуг Артемиданың өргээзиниң база ооң дээрден кээп дүшкен ыдыктыг дажының кадагалакчызы дээрзин чер кырында билбес кижини бар бе?!

³⁶Ол кымга-даа маргыш чок барымдаа-дыр. Ынчангаш силер оожургап, бодамча чок хөделбес болзуңарза эки.

³⁷А силер дээрге Артемиданың өргээзин-даа оорлаваан, бурганывысты-даа бак сөглөвээн бо ийи кижини бээр эккелдиңер чоп.

³⁸Димитрий болгаш өске-даа ус-шеверлер кандыг-бир кижини буруудадып турар болза, бисте ону сайгарар шүүгү-даа, уштап-баштап турар кижилер-даа бар-дыр. Бот-боттарын аңаа буруудатчып турзуннар.

³⁹А өске кандыг-бир айтырыбыңар бар болза, ону чоннуң хоойлу ёзугаар чыыжыңга шиитпирлээр херек.

⁴⁰А ам бөгүнгү болуушкуннар дээш, үймээн үндүргенинге буруудаттырар айбыл биске кыжанып келди. Ындыг хөлзээзин дээш, агартынар арга бисте чок-тур». Ынча дээш, ол чыышты тарадыпкан.

Ажыл-чорудулга 20

Павел Македония биле Грецияда

¹Хөлзээзин төне бээрге, Павел христианнарны кыйгырткаш, оларны сорук кирип, чүве чугаалааш, байырлажып чарылган соонда, Македонияже чоруй барган.

²Орук ара ол чер болганга бүзүрээндерни суртаалдары-биле быжыктырып чораан. Оон ол Грецияга чедип келгеш,

³аңаа үш ай болган. Ооң Сирияже эжиндирип чоруурунуң мурнуу чарында иудейлер аңаа удур сүлчээ кылган. Ынчангаш ол дедир Македония таварты эртерин шиитпирлээн.

⁴Павелди Верия чурттуг Пиррниң оглу Сосипатр, Фессалоника чурттуг Аристарх биле Секунд, Дервия чурттуг Гай, Тимофей база Асия чурттуг Тихик биле Трофим олар үдеп чораан.

⁵Олар баштай үнүпкеш, бисти Троадага манап турганнар.

⁶А бис Хаарган далганнар байырлалының соонда Филиппыдан эжиндирип үнгеш, беш хонук эрткенде, Троадага өөрүвүске катчып алгаш, аңаа чеди хонган бис.

Павелдиң Эвтихти катап диргискени

⁷Улуг-хүнде эп-сеткилдин чемин үлежип чиир дээш, чыылган бис. Павел чыылган улуска суртаалдап турган. Ол даарта эжиндирип чоруур деп турган болгаш, дүн ортузу чедир чугаалап келген.

⁸Бистиң чыгып келгенивис үстүкү өрээлге хөй-ле чырыткылар хып турган.

⁹Павел суртаалын дыка үр уламчылап келген болгаш, соңга караанга олурган Эвтих деп аныяк оол бажын согайтып, уйгузунга бастыргаш, үшкү каыттан чайлып кээп дүшкен. Ону көдүрүп кээрге, ол өлүг болган.

¹⁰Павел дүжүп келгеш, оолдуң кырынга чыдыпкаш, куспактап алгаш: «Муңгараваңар, ол тынныг-дыр!» – дээн.

¹¹Ол үстүнче үне бергеш, чемни үлежип чигеш, дыка үр, даң аткыже, чугаалап келген, а оон чоруй барган.

¹²Аныяк оолду бажыңыңа дириг хевээрзин эккелгеннер, а шупту улустуң сагыжы ажый берген.

Троададан Милитче аян-чорук

¹³Бис корабльга олурупкаш, Ассче эжиндирип чорупкан бис. Аңаа Павелди ап алыр ужурлуг турган бис, чүге дээрге боду ынаар кургаг черлеп чоруй баар дээш, ол ынчаар айыткан.

¹⁴Павел биске Аска таваржы бээрге, ону корабльче ап алгаш, Митилина хоорайже эжиндирип чоруптувус.

¹⁵Оортан даартазында хүндүс эжиндирип үнгеш, Хиос ортулуктуң дужунга келгеш, оон бир хүн эрткенде, Самос ортулукка доктаадывыс. База бир хүнзээш, Милит хоорайга эжиндирип келдивис.

¹⁶Павел Асияга саадап, үе чидирбес дээш, Эфестиң чаны-биле эрте бээрин шиитпирлээн, чүге дээрге Иерусалимче далажып бар чыткан. Ол ынаар, аргалыг-ла болза, Беженги хүннүң байырлалында чеде бээрин күзээн.

Эфестиң христиан удуртукчулары-биле байырлажыг

¹⁷Павел Милиттен Эфесче улус чоруткаш, Эфестиң христиан ниитилелиниң удуртукчуларын кыйгырткан.

¹⁸Олар чедип кээрге, ол мынча дээн: «Асияга мээң келгеним баштайгы хүнден-не үргүлчү силер-биле кады канчаар чурттап турганымны билир силер.

¹⁹Мен Дээрги-Чаяакчыга караам чажын эндере төп, иудейлерниң кара сагыштыындан салым-хуумга таварышкан шенелделерни ажып эртпишаан, биче сеткилдиг бараан бооп келдим.

²⁰Силерге ажыктыг болгу дег бүгү чүүлдү суртаалдап, силерни хөй улус мурнунга база бажыңнар кезип, коргуш чок өөредип келдим.

²¹Бачыдын миннип, Бурганче эглириниң база Дээргивис Иисус Христоска бүзүрээриниң дугайында иудейлерге-даа, өске чоннар улузунга-даа медеглеп келдим.

²²А ам, Ыдыктыг Сүлдениң айытканы-биле, мени ында чүү манап турарын билбес-даа болзумза, Иерусалимче чоруур ужурлуг мен.

²³Чүгле Ыдыктыг Сүлдениң хоорай бүрүзүнге меңээ сагындырыг кылып, Иерусалимге мени хилинчек болгаш хоругдал манап турарын чугаалап келгенин-не билир мен.

²⁴Ынчалза-даа амы-тыным меңээ кандыг-даа үне чок, чүгле бодумнуң чарыжым төндүр маңнап, Дээрги Иисустуң меңээ даандырган бараан болуушкунун эчизинге чедирген болзумза – Бурганның авыралының дугайында Буянныг Медээни улуска дыңнаткан болзумза!

²⁵Араңарга аралажып, Бурганның Чагыргазын суртаалдап турганым улустан чаңгызыңар-даа мени моон соңгаар көрбезин билир мен.

²⁶Силерниң кайы-бирээңер өлүмче бажы-биле баар болза, ол дээш, буруум чогуң бөгүң силерге медеглеп тур мен.

27Чүге дээрге Бурганның күзел-соруун силерге долuzu-биле коргуш чок суртаалдап келген мен.

28Бодуңарны база Ыдыктыг Сүлдениң силерге хүлээдип берген кодан хоюн хайгаарап көрүп чоруңар. Бурганга бүзүрөөннер ниитилелиниң кадарчылары бооп көрүңер, ону Ол Бодунуң ханын төккөш, бөлүп алган болгай.

29Мен силерден чоруй баарымга, каржы бөрүлөр чедип келгеш, коданны черле өршээвес дээрзин билир мен.

30Бүзүрөөннер оларны эдерзин дээш, алыс шынны соора өөреди бээр улус силерниң араңарга безин тыптып кээр.

31Ынчангаш серемчилелдиг болуңар! Мээң үш чыл дургузунда, дүне-хүндүс караам чажын төп, силерге могаг-шылаг чок сагындырып келгенимни сактып чоруңар.

32Мен ам силерни Бурганга болгаш Ооң авыралдыг медээзинге хүлээдип тур мен. Ол медээ силерни быжыктырып база Бурганның ыдыктаан бүгү улузунга аазаан өнчүнү силерге берип шыдаар.

33Мен кайыңардан-даа алдын, мөңгүн, идик-хеп алырын күзевээн мен.

34Бодумнуң база эш-өөрүмнүң хереглээр чүвезин бо ийи холум-биле ажилдап ап келгенимни билир силер.

35Чүнү-даа кылып турган болзумза, бодумнуң үлегерим-биле бис ажилдаар ужурлуг, Дээрги Исустуң сөстөрүн сактып, кошкак улуска дузалажыр ужурлуг бис дээрзин силерге көргүзүп келген мен. Ол: „Алырынга көөрде, бээри – амыр-чыргалдыг“ – дээн болгай».

36Павел ынча дээш, шупту улус-биле кады дис кырынга олурупкаш, мөргүп алган.

37Шупту улус ыглап-сыктап, ону куспактааш, ошкап турган.

38Ылаңгыя ооң: «Моон соңгаар мени көрбөс силер» – дээн сөстери оларны муңгарадыпкан. Оон Павелди корабльга чедир үдеп кааннар.

Ажыл-чорудулга 21

Иерусалимче аян-чорук

¹Бис олар-биле арай деп чарылгаш, баштай дорт-ла Кос ортулукка, даартазында хүндүс Родос ортулукка эжиндирип четтивис, а оортан Патара хоорайже чорупкан бис.

²Финикия баар корабль тып алгаш, аңаа олурупкаш, улаштыр ынаар эжиндирип кагдывыс.

³Кипр ортулукту мурнуу талазы-биле оюп эрткеш, Сирияже углапкан бис. Оон Тир хоорайга туруп алдывыс, чүге дээрге корабльдың чүьгүн аңаа дүжүрер турган.

⁴Аңаа бис христианнар тып алгаш, чеди хүн иштинде олар-биле кады турдуvus. Ыдыктыг Сүлде сагыш алындырарга, олар Павелге: «Иерусалимче барба» – деп турдулар.

⁵Аңаа турар үевис төне бээрге, улаштыр чоруптуvus. Бүзүрээн улус шуптузу кадайлары болгаш ажы-төлү-биле кады бисти хоорайдан үндүр үдеп келген. Аңаа, далай эриинге, дис кырынга олурупкаш, мөргүп алдывыс.

⁶Удур-дедир байырлажып чарылган соонда, корабльга олурупкан бис, а олар бажыңнарынче чана берген.

⁷Эжиндириишкинни уламчылааш, Тирден Птолемаида хоорайга кээп, корабльдан дүшкеш, ында чурттап турар бүзүрээн ха-дуңмавыстың амыр-мендизин айтыргаш, олар-биле кады бир хондуvus.

⁸А даартазында хүндүс оон чорупкаш, Кесарияга келгеш, чеди дузалакчының бирээзи болур Буянныг Медээ суртаалчызы Филипптиң бажыңынга доктаадывыс.

⁹Ооң ашакка барбаан дөрт кызы өттүр билип медеглээр улус болду.

¹⁰Бис аңаа элээн хөй хонганывыста, Иудеядан Бурганның медээчизи Агав дээр кижиге келген.

¹¹Ол биске келгеш, Павелдин курун алгаш, ооң-биле бодунуң хол-будун хүлүттүнгеш, чүве чугаалаан. Ооң сөстери бо-дур: «Ыдыктыг Сүлде: „Бо курнуң ээзин Иерусалимниң иудейлери мынчалдыр хүлээш, өске чоннар улузунга хүлээдир-дир“ – деп тур».

¹²Ону дыңнааш, бис база аңаа чурттап турган улус Павелден: «Иерусалимче барбайн көр» – деп ээрежип дилеп эгелээн бис.

¹³Ынчалза-даа Павел биске: «Силер чүге ыглап-сыктап, чүрээм чара соп тур силер? Мен чүгле хүлүдүп алырынга эвес, а Дээрги Иисустуң ады-биле Иерусалимге өлүртүрүнге-даа белен мен» – деп харыылаан.

¹⁴Ооң шиитпирин өскертип шыдавазывысты билгеш, оожургай берип: «Дээрги-Чаяакчының күзел-соруу-биле болзун!» – дээн бис.

Павелдин Иерусалимге келгени

¹⁵Ол хүннер эрте бээрге, бис дөгертингеш, Иерусалимче чоруптувус.

¹⁶Бистиң-биле кады Кесария чурттуг чамдык бүзүрөөн улус база чорупкан. Олар бисти баштайгы өөреникчилерниң бирээзи, Кипр чурттуг Мнасонга эккээрге, ооң бажыңынга туруп алган бис.

¹⁷Иерусалимге кээривиске, бүзүрөөн ха-дуңмавыс бисти эвилең-ээлдек уткуп-хүлээп алган.

¹⁸Даартазында хүндүс Павел-биле кады Иаковче чорупкан бис. Христиан ниитилелдин шупту удуртукчулары ында чыылган болган.

¹⁹Павел оларны мендилээш, ооң бараан болуушкунун дамчыштыр өске чоннар улузунга Бурганның чүнү кылганын чүве арттырбайн чугаалап берген.

²⁰Олар ону дыңнааш, Бурганны алдаржыткаш, Павелге мынча дээннер: «Өңүк, Иисуска бүзүрөөн муң-муң иудейлер барын билир сен, олар шупту Моисейниң хоойлузун шыңгы сагып чоруур улус-тур.

²¹Иерусалимниң иудейлеринге бир улус сээң дугайында: „Өске чоннар аразында чурттаан хамык иудейлерни Моисейниң хоойлузундан ойталаар кылдыр өөредип, оларга боттарының ажы-төлүн кыртыжап

демдектевезин база бистиң чаңчылдарывысты сагывазын сүмелеп турар кижидир“ – дээн-дир.

²²Бис ам канчаар бис? Чугаажок-ла, олар сээң келгениңни дыңнап каар болгай.

²³Ынчангаш бистиң сүмелээн аайывыс-биле кылып көр. Бистиң аравыста Бурганга даңгырак берген дөрт кижидир.

²⁴Оларны алгаш, арыгланыр ёзулалды кады эртип ал база олар ёзу-чаңчыл ёзугаар баштарын дөңгүрертсин дээш, ооң чарыгдалын төлөп бер. Ынчан сээң дугайында дыңнаан чүвезинде шын сөс чогуун, а сени ыдыктыг хоойлувусту сагып чоруур кижидир дээрзин шупту улус билип каар.

²⁵А өске чоннарның бүзүрээн улузунга хамаарыштыр алыр болза, шиитпиривисти оларга дыңнадып, чагаа бижээн бис. Оларга дүрзү-бурганнарга өргээн эът чииринден, хандан, бооп өлүрген дириг амытаннар эъдинден болгаш самыыраарындан ойталаарын саналдаан бис».

²⁶Павел ынчан ол дөрт кижини ап алгаш, даартазында хүндүс олар-биле кады арыгланыр ёзулалды эртип алган. Оон ол Бурганның өргээзинче киргеш, кажан арыгланыр хуусаа төнерин база оларның кижидир бүрүзү дээш, кажан өргүл салырын чарлап чугаалаан.

Павелди тудуп хоругдааны

²⁷Арыгланыр хуусааның чедиги хүнү эртип турда, Павелди Асия чурттуг иудейлер Бурганның өргээзинге көрүп кааннар. Олар ону сегирип алгаш, шупту улусту хөлзедип:

²⁸«Израильчилер! Дузалажыңар! Бо дээрге чер болганга улусту бистиң ыдыктыг хоойлувуска, чонувуска база Бурганывыс өргээзинге удур өөредип чоруур кижидир. А ам ол гректерни Бурганның өргээзинге эккелгеш, ыдыктыг черни бужартаткан-дыр» – деп алгыржы бергеннер.

²⁹Олар Павелди ооң мурнунда Эфес чурттуг Трофим-биле хоорайга кады чорда көргөн болгаш, Павел ону Бурганның өргээзинге эккелген боор деп бодаан чүве-дир.

³⁰Бүгү хоорай хөлзеп-дойлуп эгелээн болгаш, чүк бүрүзүнден улус маңажып кээп турган. Олар Павелди сегирип алгаш, Бурганның өргээзинден үндүр сөөрткеш, ол дораан ооң хаалгаларын хаап алганнар.

³¹Олар ону өлүрер деп барганнар, ынчалза-даа бүгү Иерусалим хөлзеп үнген дугайында медээ рим муң шериг баштыңыңа чеде берген.

³²Баштың ол дораан шериглерин болгаш чүс шериг баштыңчыларын алгаш, чыылган чонче чорупкан. Улус муң шериг баштыңын база шериглерни көрүп кааш, Павелди эттеп-сокпайн барган.

³³Муң шериг баштыңы ынчан олче чоокшулап келгеш, тудуп хоругдааш, ийи илчирбе-биле демирлээрин дужааган. Оон ол чыылган улустан: «Бо кымыл, чүнү үүлгеткен кижил?» – деп айтырган.

³⁴Чыылган чоннуң чамдыызы бир чүве, өскелери оон аңгы чүве алгыржыр болган. Ындыг хөлзээзин, шимээнден ол тодаргай чүнү-даа билип чадааш, Павелди шериглер чурттаан бажыңче аппаарын дужааган.

³⁵Павелди чадага эккээрге, шериглер ону шуут-ла көдүрер ужурга таварышкан – чоннуң хорадап, кызары ол хире болган.

³⁶Хөй чон ону эдерип: «Аңаа өлүм!» – деп алгыржып чораан.

³⁷Павелди шериглер чурттаан бажыңче кирип бар чыдырда, ол баштыңга: «Силерден бир чүве айтырып болур бе?» – дээн. Оозу мынча дээн: «Сен гректеп билир ышкажың чүл.

³⁸Ындыг болганда, чоокта чаа үймээн үндүргеш, 4000 дерзии тура халыкчыны ээн кургаг хову же аппараттар египетчи эвес ышкажыл сен?»

³⁹А Павел: «Мен – Киликияда Тарс хоорай чурттуг еврей кижиге, билдингир хоорайның хамаатызы мен. Чон-биле чугаа кылырын чөпшээрер көрүңер» – деп харыылаан.

⁴⁰Демгизи ынчан чөпшээрээрге, Павел чадага туруп алгаш, холу-биле чонга «Оожургаңар!» деп медээ берген. Хамык улустуң шимээни чидерге, ол еврей дылга чугаалап эгелээн.

Ажыл-чорудулга 22

Павелдин Иерусалим иудейлеринге чугаазы

¹«Ха-дуңма болгаш адалар! Ам бодумну камгалап, чүү дээримни дыңнап көрүңер».

²Павелдин еврей дылга чугаалай бергенин дыңнааш, олар улам-на оожургай берген.

³«Мен – Киликияның Тарс хоорайга төрүттүнген еврей кижиге мен, ынчалза-даа Иерусалимге өскен мен. Мээң башкым Гамалиил чүве, ол мени өгбелеривистиң ыдыктыг хоойлузунга ыяк быжыг билиглиг кылдыр өөрөткөн. Мен, бөгүн силер бүгүде ышкаш, Бурганга чүткүлдүг бараан бооп чор мен.

⁴Мен Иисустуң өөредиинге бүзүрөөн улусту өлүреринге чедир истеп-сүрүп, эр-даа, херээжен-даа улусту тудуп хоругдааш, кара-бажыңнарже киир октап чордум.

⁵Ону Бурганның дээди бараалгакчызы-даа, дээди иудей Чөвүлел-даа бадыткап боор. Харын-даа олардан Дамаскыда чурттаан ха-дуңма иудейлерге хамааржыр чагаалар алгаш, демги улусту тудуп хоругдааш, Иерусалимге кезедири-биле эккээр дээш, ынаар чорупкан мен.

⁶Ынаар бар чыткаш, Дамаскыга чоокшулап олурумда, дүүш үезинде дээрден хенертен чайнап келген чырык карактарым чылчырыктадыпкан.

⁷Черже кээп дүшкеш, меңээ: „Савл! Савл! Мени чүге истеп-сүрүп тур сен?“ – дээн үн дыңнап кагдым.

⁸Мен: „Силер кым силер, Дээрги?“ – дидим. Ол: „Мен дээрге истеп-сүрүп чорууруң Назарет чурттуг Иисус-тур мен“ – деп харыылаан.

⁹Мээң кады чораан улузум ол чырыкты көргөн, ынчалза-даа мээң-биле чугаалашкан үннү билип албаан.

¹⁰„Дээрги, мен чүнү кылайын?“ – деп айтырдым. Дээрги-Чаяакчы меңээ: „Ам туруп келгеш, Дамаскыга бар, кылыр ужурлуг бүгү чүвеңни аңаа дөгerezин чугаалап бээр“ – дээн.

¹¹Чырыктың чайыннаажындан мээң карактарым согурара берген боорга, кады чораан өөрүм мени холумдан четкеш, Дамаскыга эккеп каан.

¹²Бурганны тооп дыңнаар база ыдыктыг хоойлуwусту сагып чоруур, ында чурттаан иудейлерниң дөгerezи хүндүлээр Анания дээр киж

¹³меңээ чедип келгеш: „Дуңмам Савл, караң көре берзин!“ – дээн. Олла дораан мен ону көрүп кагдым.

¹⁴Ынчан ол меңээ мынча дээн: „Өгбелеривистиң Бурганы сени Ооң күзел-соруун билип алзын дээш, чөптүг-шынныг Кижини көрзүн дээш база Ооң сеңээ чугаалаан сөзүн дыңназын дээш шилип алган-дыр.

¹⁵Чүге дээрге бүгү улус мурнунга Ооң дугайында херечилеп, көргөн база дыңнаан чүвеңни чугаалаар-дыр сен.

¹⁶Ам чүнү манап ор сен? Тургаш, сугга суктуруп ал, Дээрги Иисустуң адын кый дээш, бачыттарың арыглап-чуп каавыт“.

¹⁷⁻¹⁸Мен оон Иерусалимче эеп келгеш, Бурганның өргээзинге мөргүп тура, Иисустан келген ажыдышкын көрүп кагдым. Ол меңээ: „Доп-дораан Иерусалимни кагаш чорувут, чүге дээрге бо улус Мээң дугайымда херечилелиңни хүлээп албас-тыр“ – диди.

¹⁹А мен Аңаа: „Дээрги-Чаяакчы, бо улус Сеңээ бүзүрөөннерни тудуп хоругдаар база эттеп-согар дээш, синагогалар кезип чоруп турганымны билир болгай.

²⁰Сээң херечиң болур Стефанның ханы төктүп турда, мен база аңаа тургаш, ону чүүлзүнүп, өлүрүкчүлөрниң хевин кадарып турдум“ – деп харыыладым.

²¹Дээрги-Чаяакчы ынчан меңээ: „Бар че, Мен сени ырадыр, өске чоннар улузунче чорударым ол-дур“ – диди».

Павел – рим хамааты

²²Ол сөстөргө чедир иудейлер ону дыңнап турган, а ынча дээри билек: «Ону таптай базып кааптар-дыр! Ооң амылыг чораан ажыы чок-тур!» – деп алгыржып эгелээннер.

²³Олар алгыржып, хевин ора соп октап, агаарже довурак чажып турганнар.

²⁴А муң шериг баштыңы Павелди шериглер чурттаар бажыңче аппаарын база иудейлерниң олче чүге ынчаар алгырышканын билип алыр сорулга-биле ону эриидеп тургаш, байысаарын дужааган.

²⁵Ынчалза-даа ону эриидээр дээш хүлүй бээрге, Павел чанында турган чүс шериг баштыңчызынга: «Шииттирбээн рим хамааты кижини эриидээри хоойлуга дүгжүр чүве бе?» – дээн.

²⁶Чүс шериг баштыңчызы ону дыңнааш, баштыңынга баргаш: «Оваарымчалыг бооп көрүңер. Ол дээрге рим хамааты кижидир» – деп дыңнаткан.

²⁷Муң шериг баштыңы Павелге чедип келгеш: «Сен ылап-ла рим хамааты сен бе?» – деп айтырган. Ол: «Ийе» – деп харыылаан.

²⁸Муң шериг баштыңы мынча дээн: «Мен ол хамааты эргени хөй акша-биле садып алган мен». А Павел: «А мен ындыг болуп төрүттүнген мен» – дээн.

²⁹Ону байысаар деп турган улус ол дораан ойта дүшкен. Рим хамаатыны демирлеп алганын билип кааш, муң шериг баштыңы база корга берген.

³⁰Даартазында хүндүс муң шериг баштыңы иудейлер Павелди чогуу чүү дээш буруудадып турарын билип алыксааш, Бурганның дээди бараалгакчыларын база бүгү дээди иудей Чөвүлелди чыылдырарын дужааган. Ол Павелдиң илчирбелерин адыргаш, оларның мурнунга эккеп тургузупкан.

Ажыл-чорудулга 23

Павел дээди иудей Чөвүлелдиң мурнунда

¹Павел Чөвүлелди эргий кайгааш: «Ха-дуңма! Мен бо хүнге чедир Бурганның мурнунга хүлээлгемни арыг арын-нүүр-биле күүседип чор мен» – дээн.

²Бурганның дээди бараалгакчызы Анания ынчан Павелдиң чанынга турган улуска ооң эриннеринче кагарын дужааган.

³А Павел аңаа мынча дээн: «Бурган сени кагар эвеспе, агартыр чугайлаан хана. Сен мында мени ыдыктыг хоойлу ёзугаар шиидер дээш олулар-дыр сен, ол хиреңде-ле ыдыктыг хоойлуга чөрүштүр мени кагарын дужаап турар-дыр сен!»

⁴Павелдиң чанынга турган улус аңаа: «Бурганның дээди бараалгакчызын канчап дора көөр сен?» – дээннер.

⁵А Павел: «Ха-дуңма, буруулуг болдум, ол – Бурганның дээди бараалгакчызы дээрзин билбедим. Шынап-ла, Бижилге: „*Чонуңнуң удуртукчузун бак сөглөвө*“ – деп турар болгай» – деп харыылаан.

⁶Оларның чамдыызы саддукейлер, а өскелери фарисейлер дээрзин Павел билип каан, ынчангаш ол дээди иудей Чөвүлелге ыткыр үн-биле мынча дээн: «Ха-дуңма! Мен фарисей кижиге оглу, фарисей мен, өлүглерниң катап дирлиринге идегелим дээш, шииттирип турарым бо».

⁷Ол ынча дээрге, фарисейлер биле саддукейлер аразынга маргылдаа үнгеш, чыыш ийи чарлы берген.

⁸Чүге дээрге саддукейлер өлүглер аразындан катап дирлири-даа, дээрниң төлээлери-даа, сүлде-сүнезиннер-даа чок дээр, а фарисейлер ол бүгүге бүзүрээр турган.

⁹Оон алгы-кышкы үнген. Фарисейлер бөлүүнден чамдык ном-хоойлу тайылбырлакчылары туруп келгеш, маргыжа бергеннер: «Бо кижиде багай чүү-даа көрбейн тур бис. А ооң-биле сүлде-сүнезин азы дээрниң төлээзи чугаалашкан болза чүл?»

¹⁰Маргылдаа күштүг алгыш-кырышче шилчий бээрге, рим баштың оларның Павелди үзе-чаза соп кааптарындан сезингеш, шериглеринге ынаар баткаш, ону шериглер чурттаар бажыңче алгаш баарын дужааган.

¹¹Дараазында дүне Дээрги-Чаяакчы Павелге чедип келгеш: «Павел, дидим бол, чүге дээрге Мээң дугайымда Иерусалимге херечилеп турганың дег, Римге база херечилээр сен» – дээн.

Иудейлерниң Павелге удур сүлчээзи

¹²Хүн үнүп кээрге, иудейлер аразында дугурушкаш, Павелди өлүрбээн шаанда, чүнү-даа ижип-чивес бооп даңгыраглааннар.

¹³Сүлчээге дөргөн ажыг кижиге киришкен.

¹⁴Олар Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш баштыңнарга баргаш: «Павелди өлүрбээн шаавыста, чүнү-даа ижип-чивес бооп даңгырагладывыс.

¹⁵Ынчангаш силер дээди иудей Чөвүлел-биле кады ооң херээн катап көөр-дүр деп чылдагааннааш, ону силерге эккээр кылдыр муң шериг баштыңыңга сөстен чедириңер. А бис ону бээр эккел чыдырда-ла, өлүрүп каарыңга белен бис» – дээннер.

¹⁶Сүлчээ дугайында Павелдиң чээни дыңнап кааш, шериглер чурттаар бажыңче киргеш, ол дугайында аңаа дамчыдыпкан.

¹⁷А Павел чүс шериг баштыңчыларының бирээзин кый деп алгаш: «Бо оолду баштыңыңче аппарам, ол аңаа бир чүве чугаалаар деп тур» – дээн.

¹⁸Демгизи оолду муң шериг баштыңыңга эдертип эккелгеш, илеткээн: «Хоругдаттырган Павел мени кый деп алгаш, бо оолду силерже аппаарын диледи, чүге дээрге ол силерге бир-ле чүве чугаалаар дээндир».

¹⁹Баштың ол оолдуң холундан туткаш, өскээр чедип аппаратгаш: «Меңээ чүнү чугаалаар бодадың?» – деп айтырган.

²⁰Демги оол: «Иудейлер ооң херээниң тодаргай истелгезин чорудар чылдагаан-биле Павелди даарта дээди иудей Чөвүлелге чедирерин силерден дилээр бооп дугуржуп алдылар.

²¹Ынчалза-даа оларны дыңнаваңар, чүге дээрге дөртөн ажыг кижиге кедегде манап турар. Олар ону өлүрбээн шаанда чүнү-даа ижип-чивес бооп даңгыраглааш, ам силерниң айтышкыныңар манап, белен турарлар-дыр» – деп харыылаан.

²²Баштың ол оолга: «Меңээ чугаалаан чүвеңни кымга-даа чугаалавас сен» – деп дужаагаш, ону чорудупкан.

Павелди Кесарияже чорудупканы

²³Баштың оон чүс шериг баштыңчызы ийи кижини кыйгырткаш, оларга: «Кесария чоруур кылдыр 200 чадаг шеригден, 70 аъттыг шеригден база 200 адыгжыдан белеткеңер. Хүн ашкандан бээр үшкү шакта үнеринге белен туруңар.

²⁴Павелди Феликс чагырыкчыга бүдүн-бүрүн чедирер кылдыр, аңаа мундурар элчигеннерден белеткеңер» – деп дужааган.

²⁵Ол ышкаш мындыг уткалыг чагаа бижип каан:

²⁶«Онза хүндүткелдиг чагырыкчы Феликске Клавдий Лисий байыр чедирип олур.

²⁷Бо кижини иудейлер сегирип алгаш, бичии-ле болза өлүрүп каар частылар, ынчалза-даа мен шериглерим-биле келгеш, ону камгалап кагдым, чүге дээрге ол рим хамааты дээрзин билип алдым.

²⁸Ону буруудадып турар чылдагаанны билип алыр дээш, мен ону дээди иудей Чөвүлелге эккелдим.

²⁹Аңаа удур буруудадышкыннар оларның боттарының ыдыктыг хоойлузунга хамааржыр дээрзин, ынчалза-даа өлүмге онаагы дег азы кара-бажыңга олуртку дег буруу ол кижиде чок дээрзин ылавылап көрдүм.

³⁰Ол кижиге удур сүлчээ барын дыңнааш, мен ону ол-ла дораан силерже чорутканым бо. А ооң буруудадыкчыларыңга аңаа удур херекти силерге киирерин дужаадым».

³¹Шериглер дужаалды күүседип, Павелди ап алгаш, ону ол кежээ-ле Антипатридага эккелгеннер.

³²Даартазында хүндүс аьттыг шериглер Павелди Кесарияже алгаш чорупкан, а артканнары чурттаар бажыңынче ээп келген.

³³Кесарияга келгеш, Феликс чагырыкчыга чагааны тывыскаш, Павелди хүлээдип бергеннер.

³⁴Чагааны номчааш, чагырыкчы Павелдиң кайы девискээрден келгенин айтырган. Ол Киликиядан келген деп билип алгаш,

³⁵Феликс: «Буруудадыкчыларың чедип кээрге, сээң херээңни дыңнаар мен» – дээн. Оон Павелди Иродтуң ордузунга хоругдалга тударын дужааган.

Ажыл-чорудулга 24

Павелди буруудатканы

¹Беш хүн эрткенде, Бурганның дээди бараалгакчызы Анания чоннуң чамдык баштыңнары-биле база Тертулл дээр хоойлучу-биле кады

Кесарияга келгеш, иудейлерниң Павелге удур буруудадышыкынын чагырыкчының мурнунга илереткеннер.

²Павелди кый дептерге, Тертулл ону буруудадып, мынча дээн:

³«Онза хүндүткелдиг Феликс! Силерниң алызын бодаан башкарылганар ачызында бистиң чуртувус амыр-тайбыңга бүргеткен чурттап турарын база бистиң чоннуң амыдыралы экижээнин көрүп тур бис. Ол бүгүнү кажан-даа, каяа-даа улуг өөрүп четтириишкин-биле хүлээп көөр бис.

⁴Ам силерни оон ыңай шүүдедип турбазы-биле, бистиң кыскажак түңнээшкининости дыңнаарындан чажам дивезиңерни дилеп тур мен.

⁵Бис бо кижичи корум-чурум үрекчизи дээрзин илередип алдывыс, ол – бүгү делегейге иудейлер аразынга үймээн үндүрүкчүзү-дүр база назаретчилерниң оспак бөлүүнүң удуртукчузу-дур.

⁶⁻⁸Оон ыңай ол Бурганывыс өргээзин безин бужартадыр сагыштыг турду, а бис ону тудуп алдывыс. Ам Павелди байысаагаш, бистиң ону чүү дээш буруудадып турарывысты билип ап боор силер».

⁹Иудейлер ол бүгүнү шын деп бадыткааш, буруудадышыкыны деткээннер.

Феликстиң мурнунга Павелдиң чугаазы

¹⁰Чагырыкчы аңаа чугаалаарын айтырга, Павел мынча деп харыылаан: «Хөй чылдар дургузунда бо чонга шииткекчи болуп келгениңерни билир болгаш, бодумнуң херээмни өөрүшкү-биле камгалаар-дыр мен.

¹¹Иерусалимге мөгейиг кылып келгенимден бээр, он ийи хүнден үр болбаанымны билип ап боор силер.

¹²Мээң буруудадыкчыларым Бурганның өргээзинге кандыг-бир кижичи биле маргыжып турганымны азы синагогага болгаш хоорайның өске-бир черинге улусту үймээнче ыдалап турганымны көрбээннер.

¹³Олар мени ам буруудадып турар чүвезин херек кырында бадыткап шыдавас-тыр.

¹⁴Ындыг-даа болза, оларның „оспак бөлүк“ деп турары өөредиг ёзугаар ада-өгбевистиң Бурганынга бараан бооп турарымны миннир-дир мен. Ыдыктыг хоойлу болгаш медээчилерниң номнарында бижиттинген бүгү чүвеге бүзүрээр мен.

¹⁵Бурган Бодунга шынчы-даа, шынчы эвес-даа улусту катап диргизер дээрзинге олар боттары идегээри дег, мен база ындыг идегелдиг мен.

¹⁶Ынчангаш Бурганның болгаш улустуң мурнунга кезээде арыг арын-нүүрлүг болур дээш, шыдаар шаам-биле чүткүп чоруур мен.

¹⁷Чонумнуң ядыы улузунга чыгганым ачы-дуза үлеп бээр база Бурганга өргүлдөр салыр дээш, хөй чыл аян-чорук соонда, Иерусалимге эеп келгеним ол.

¹⁸Арыгланыр ёзулалды кылганым соонда, Бурганның өргээзинге кээп, өргүл салып турумда, мени тып чедип келген чүве. Улус-даа үйметпээн, шимээн-дааш-даа үндүрбээн кижиге мен.

¹⁹А ол ышкаш Асиядан келген элээн каш иудей аңаа турган чүве. Мени буруудадыр барымдаалары бар болза, силерниң мурнуңарга чугаалаар ужурлуг улус ол-дур.

²⁰Азы мени дээди иудей Чөвүлелге байысаап турда, кандыг буруумну истеп тыпканын мында келген улус чугаалап берзин.

²¹Байгы-ла буруум – аңаа тургаш: „Өлүглер аразындан катап дирлиринге бүзүрелим дээш, бөгүн мени шиидип тур силер“ – деп алгырганымда бооп чадавас».

²²Ону дыңнааш, Дээрги-Чаяакчының оруун эки билир Феликс херекти дыңнаарын соңгаарлаткаш: «Силерниң херээңерни муң шериг баштыңы Лисий кээрге, сайгарып көөр мен» – дээн.

²³Ол чүс шериг баштыңчызынга: «Павелди хоругдалга тудуңар, ынчалза-даа аңаа элээн хосталгадан бериңер база ооң эш-өөрүнгө ол дээш сагыш човап кээрин хоруваңар» – деп дужааган.

²⁴Элээн каш хүн эрткенде, Феликс еврей сөөктүг кадайы Друзилла-биле кады чедип келген. Ол Павелди келдирткеш, Иисус Христоска бүзүрел дугайында ооң чугаазын дыңнап эгелээн.

²⁵Ынчалза-даа Павел чөптүг чорук, кижиниң бодун өйлээр ужурлуунуң база Бурганның ам кээр шииткели дугайында чугаалап эгелээрге, Феликс корга бергеш: «Амдызында чоруй бар, чайланы берзимзе, келдиртиптер мен» – дээн.

²⁶Ооң кадында Павел аңаа хээли саналдаар ирги бе деп, Феликс идегээн чүве-дир, ынчангаш бо-ла ону кыйгыртып эккээр, ооң-биле чугаалажыр турган.

²⁷А ийи чыл эрткен соонда, Феликсти Порций Фест солуп келген. Иудейлерниң күзелин хандырап дээш, Феликс Павелди кара-бажыңга арттырып каан.

Ажыл-чорудулга 25

Павелдин императорнуң шиитпирин негээни

¹Чагырыкчы апарганының соонда үш хүн эрткенде, Фест Кесариядан Иерусалимче чорупкан.

²Иерусалимге Бурганның дээди бараалгакчылары, иудейлерниң даргалары Фестке келгеш, Павелге удур буруудадышкыннарын хүлээткеш, оон дилег кылып:

³«Биске хайыралыңның демдээ кылдыр Павелди Иерусалимче чорудуп көр» – деп турганнар. А боттары ону орук ара өлүрүп каарын дугуржуп алганнар.

⁴Ынчаарга Фест: «Павелди Кесарияда хоругдап каан, а бодум база удавас ынаар чеде бээр мен.

⁵Баштыңчыларыңарның чамдыызы мээң-биле кады баргаш, ол кижикандыг-бир херек үүлгеткен болза, ону буруудатсыннар» – деп харыылаан.

⁶Иерусалимге сес-он хүн тургаш, Фест Кесарияже эеп келген. А даартазында хүндүс шииткекчиниң олудун ээлепкеш, Павелди эккээрин дужааган.

⁷Павел чедип кээрге, Иерусалимден келген иудейлер ону долгандыр турупкаш, хөй-ле аар кем-херек үүлгеткен деп буруудадып эгелээннер, ынчалза-даа буруудадышкыннарын шынзыдып шыдавааннар.

⁸А ол бодун агартынып, мынча дээн: «Мен иудейлерниң ыдыктыг хоойлузунга-даа, Бурганның өргээзинге-даа, императорга-даа удур кем-херек үүлгетпээн мен».

⁹Фест иудейлерге эки кижикан бооп көстүр бодаан, ынчангаш ол Павелден: «Сеңээ удур буруудадышкыннар ёзугаар сени аңаа шиидейн, Иерусалимче баар сен бе?» – деп айтырган.

¹⁰Павел аңаа мынча деп харыылаан: «Мен императорнуң эрге-хоойлузунуң адаанда мен, мени шиидер ужурлуг чер бо-дур. Иудейлерге бак чүнү-даа кылбаан мен, ону эки билир силер.

¹¹Мен кем-буруулуг база өлүмге төлептиг чүүл үүлгеткен болзумза, өлүрүнден чажам дивес мен. Ынчалза-даа бо улустуң мени буруудадып турар чүүлдери меге болза, кымның-даа мени оларга тудуп бээр эргези чок. Ынчангаш императорнуң бодунуң шиитпирин негеп тур мен!»

¹²Бодунуң чөвүлели-биле чугаалашкаш, Фест: «Императорнуң шиитпирин негээн болганыңда, императорже чоруур сен» – деп харыылаан.

Фестиң Павелдин херээн Агриппага тайылбырлааны

¹³Элээн үе эрткенде, Агриппа хаан биле ооң дуңмазы Вереника Фест чагырыкчыга байыр чедирип, Кесарияга келгеннер.

¹⁴Олар аңаа элээн хөй хүн болганда, Фест Павелдиң херээн хаанга мынчаар тайылбырлаан: «Мында Феликс турда-ла хоругдаттырган бир кижиге бар.

¹⁵Мен Иерусалимге турумда, Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш иудейлерниң даргалары ону буруудаткан чүве. Олар ону шиидерин негеп турду.

¹⁶Мен оларга буруудаттырган кижини буруудадыкчыларының мурнунга тургузуп, нүүртештирбейн база аңаа камгаланыр арга бербейн, өлүмге шиидери рим ёзу-дүрүмге таарышпас дээрзин чугааладым.

¹⁷А ол иудейлер бээр чедип кээрге, мен соңгаарладып турбайн, даартазында-ла шииткекчининиң олудунга саадапкаш, демги кижини эккээрин дужаадым.

¹⁸Ооң буруудадыкчылары туруп келгеш, мээң олардан дыңнаар бодааным чаңгыс-даа буруудадыышкын кылбадылар.

¹⁹Харын олар ооң-биле оларның чүдүлгезиниң дугайында база бир-ле өлүп калган Иисус дугайында кандыг-бир маргылдаа үндүрдүлөр, а Павел ол Иисус дириг дээрзин шынзыдып турду.

²⁰Бо херекти шиитпирлээр аайын тыппайн: „Иерусалимге баргаш, аңаа шииттирерин күзээр сен бе?“ – деп, оон айтырган мен.

²¹А Павел ооң херээн император көөр кылдыр маңаа арттырарын негээш турар боорга, ону императорже чорудуптар арга тывылгыже, хоругдалга хевээр тударын дужаадым».

²²Агриппа Фест чагырыкчыга: «Мен бодум база ол кижини дыңнаксап тур мен» – дээн. Фест: «Эртен дыңнаар сен» – деп харыылаан.

²³Даартазында хүндүс Агриппа биле Вереника байырланчыы кончуг байдалдыг шииткел черинче кирип келгеннер. Олар-биле кады

шериг баштыңнары болгаш хоорайның алдар-хүндүлүг улузу келген. Фест Павелди эркээрин дужааган.

²⁴Оон Фест мынча дээн: «Агриппа хаан болгаш мында моорлап келген бүгү улус! Иерусалимге база маңаа – Кесарияга эндерик хөй иудейлерниң аңаа буруу онаап: „Ону амылыг арттырып болбас!“ – деп алгыржып турганы кижизин көрүп тур силер.

²⁵Ынчалза-даа мен ол кижини өлүрүп шиитки дег чүнү-даа тыппайн баргаш, ол боду императорнуң шиитпирин негээн болганда, ону Римче чорудар деп шиитпирледим.

²⁶Ынчалза-даа менде ооң дугайында дээрги императорга бижиптер хире тодаргай чүү-даа чок-тур. Ынчангаш бо сайгарылганың соонда бижипки дег чүве билип алыр дээш, ону силер бүгүдениң, ылаңгыя Агриппа хаан силерниң, мурнуңарга үндүрүп эркээрин дужаадым.

²⁷Мен бодаарымга, хоругдаттырган кижиниң кем-буруузун айытпайн чорудуптары сарыыл чок болгу дег-дир».

Ажыл-чорудулга 26

Агриппаның мурнунга Павелдиң чугаазы

¹Агриппа Павелге: «Сеңээ агартынар арга берип турар-дыр» – дээн. Павел ынчан холун көдүрүп медээлээш, бодун камгалаан чугаазын эгелээн:

²«Агриппа хаан! Иудейлерниң хамык буруудадыышкыннарынга удур бодумну камгалап, бөгүн силерниң мурнуңарга турар аргалыг болганымны аас-кежик деп санап тур мен.

³Артында-ла иудейлерниң хамык ёзу-чаңчылдарын болгаш маргылдаалыг айтырыгларын кончуг эки билир болгай силер. Ынчангаш мени шыдамыккай дыңнаарыңарны дилеп тур мен.

⁴Бичиимден бээр чер-чуртумга база Иерусалимге канчаар чурттап келгенимни иудейлер шупту эки билир.

⁵Олар мени шагдан тура таныыр болгаш, чүдүлгевистиң эң шыңгыы чаңчылдарын, дүрүмнерин сагып, фарисей болуп келгенимни, күзээр-ле болза, бадыткап шыдаарлар.

⁶А бөгүн Бурганның өгбелеривиске берген азаашкынынга идегелим дээш, шииткел черинде тур мен.

⁷Бистиң он ийи аймаавыс ол азаашкынның бүдерин манап, дүн-хүн дивейн, Бурганга бараан бооп турар. Шак ол идегелим дээш, иудейлер мени буруудадып турар-дыр, о, Агриппа хаан!

⁸Иудейлер, Бурганның кижилерни өлүглер аразындан катап диргизиптер аргалыын чүге бүттүнер аргажок чүве кылдыр бодаар силер?

⁹Мен бодум база Назарет чурттуг Иисуска удур болдунар-ла бүгү чүүлдү кылыр ужурлуг мен деп бодап чордум.

¹⁰Мен ол бүгүнү Иерусалимге кылып, Бурганның дээди бараалгакчыларындан эрге алгаш, Ооң хөй улузун кара-бажыңче киир октап турдум. А оларны өлүрүп каарга, мен ону деткип турган мен.

¹¹Шупту синагогаларга оларга кеземче онаап, Иисусту бак сөглээринче албадап шаг болган мен. Оларга удур аажок килеңнээш, Иудеядан дашкаар хоорайларга безин оларны истеп-сүрүп турган мен.

¹²Бир катап шак ол сорулга-биле Бурганның дээди бараалгакчыларындан бүрүн эрге болгаш даалга алгаш, Дамаск хоорайже бар чыткан мен.

¹³Дуьш чедип турда, орукка чорааш, хенертен дээрден чайыннаан, хүнден-даа чырыткылыг чырык көрүп каан мен, Агриппа хаан. Ол чырык мээң база мээң-биле кады чораан өөрүмнүң карактарывысты чылчырыктадышкан.

¹⁴Бис шупту черже кээп дүшкен бис, оон меңээ еврей дылга: „Савл! Савл! Мени чүге истеп-сүрүп тур сен? Сени сүрген кымчыже бажың чайгаш, хей-ле бодуңга хора чедирер сен“ – дээн үн дыңнап каан мен.

¹⁵Мен: „Кым силер, Дээрги?“ – деп айтырган мен. Ынчан Дээрги-Чаяакчы меңээ мынча деп харыылаан: „Мен дээрге истеп-сүрүп чорууруң Иисус-тур мен.

¹⁶Бут кырынга туруп кел. Мен сеңээ көзүлгөш, сени бараан болукчум кылдыр шилип, Мени көргөниңниң болгаш сеңээ ам-даа көргүзөр чүүлүмнүң херечизи кылып алдым.

¹⁷Сени бодуңнуң чонундан база сени ам оларже чорудуптарым өске чоннар улузундан камгалаар мен.

¹⁸Оларның бачыттары өршээттинзин дээш, а ол ышкаш Меңээ бүзүрээниң ачызында Бурганның ыдыктаан чонунуң аразынче кирзиннер дээш, сен оларның карактарын ажыдар база дүмбей караңгыдан – чырыкче, эрликтин чагыргазындан – Бурганче ээлдирер сен“.

¹⁹Ынчангаш, Агриппа хаан, дээрден ажыдышкыңга удурланыр аргам чок болган.

²⁰Баштай Дамаскыга, а ол ышкаш Иерусалимге, оон бүгү Иудеяга база өске чоннар улузунга суртаалдай берген мен. Олар бачыттарын миннип, Бурганче ээлзиннер дээш база ылап-ла ындызын бадыткаар ажыл-херектерден кылзыннар дээш, суртаалдап турган мен.

²¹Ооң ужурунда иудейлер мени Бурганның өргээзинге сегирип алгаш, өлүрер деп турганнары ол-дур.

²²Ынчалза-даа Бурган меңээ бөгүнге чедир дузалап турар болгаш, ам мында бүгү чоннуң – улугнуң-даа, бичениң-даа мурнунда туруп алган, херечилеп тур мен. Медээчилер болгаш Моисейниң өттүр билип медеглээнинден өске чүнү-даа чугаалавайн тур мен:

²³Христос хилинчекти көрүп эртер база өлүглер аразындан эң-не баштай катап дирлип кээр, Ол иудейлерге болгаш өске чоннар улузунга чырыкты эккээр деп чугаалап тур мен».

Павелдиң Агриппаны бүзүредирин оралдашканы

²⁴Павел ам-даа агартынып турда, Фест ону ыткыр үн-биле: «Сээң угааның солуудаан-дыр, Павел! Хөй эртем-билииң сени сээдеңнедипкен-дир!» – деп үзе кирипкен.

²⁵Павел: «Мен сээдеңневээн мен, хүндүлүг Фест, чугаалап турар чүвем алыс шынныг-даа, сарыылдыг-даа – дээн. –

²⁶Агриппа хаан ол бүгүнү эки билир, ынчангаш ооң-биле хостуг чугаалажып болур мен. Чүү-даа чүве ооң кичээнгейиниң кыйы-биле эртпээн деп бодаар мен, чүге дээрге бо бүгү чүүлдер хамык улус мурнунга болган болгай.

²⁷Агриппа хаан! Бурганның медээчилеринге бүзүрээр силер бе? Мен билир мен – бүзүрээр силер».

²⁸Агриппа Павелге: «Сен мени база ындыг дораан христиан кижиги кылып алыр бодадың бе?» – дээн.

²⁹Павел: «Ол хуусаа үр-даа, кыска-даа болган болза, чаңгыс силер эвес, а бөгүн мени дыңнап турар бүгү улус, чүгле бо илчирбелер чокка, мен дег болу бээриңер дээш, Бурганга тейлеп тур мен» – деп харыылаан.

³⁰Хаан, а ооң-биле кады чагырыкчы, Вереника база олар-биле кады олурган шупту улус ынчан туруп келген.

³¹Олар үнгөш, аразында мынча деп чугаалажы бергеннер: «Бо кижиги ону хоругдагы дег азы өлүргү дег чүү-даа чүве кылбаан-дыр».

³²А Агриппа хаан Фестке: «Ол кижиги боду императорнуң шиитпирин негевээн болза, ону ам хостап болур турган-дыр» – дээн.

Ажыл-чорудулга 27

Павелдиң Римче чорупканы

¹Италияже эжиндирип чоруптарын шиитпирлээнивис соонда, Павелди база өске-даа чамдык хоругдаттырган улусту императорнуң тускай батальоннуң чүс шериг баштыңчызы Юлийге хүлээдип берген.

²Адрамит хоорайдан Асияның эриктеринче эжиндирип үнүпкен корабльга олурупкан бис. Бистиң-биле кады Фессалоника чурттуг македончу Аристарх чораан.

³Даартазында хүндүс Сидон хоорайга эжиндирип келген бис. Юлийниң Павелге хамаарылгазы кижизиг болган. Ол Павелдиң хереглээн чүвезин тып берип, сагыш човаашкынын көргүзөр дээн эш-өөрүнге баргаш кээр органы аңаа берген.

⁴Бис оортан далайже үнгеш, дедир хаттар хадаанындан Кипрни хаттардан ыжыктаан талазы-биле эжиндирип эрттивис.

⁵Киликия биле Памфилияның эриктерин чуй чалгып чыдар далайны кежир эжиндиргеш, Ликияның Мира хоорайга келген бис.

⁶Аңаа шериг баштыңчызы Италияже эжиндирип бар чораан Александриядан келген корабль тып алгаш, бисти аңаа олуртупкан.

⁷Хөй хүннер иштинде удур хат хадаанындан оожум эжиндирзе-эжиндирзе, арай боорда Книд хоорайның чаны-биле эрттивис. Удур хаттар хадаанындан оруувус уламчылап чадааш, Салмон шенектиң чоогу-биле Крит ортулуктуң хаттардан ыжык талазын дургаар эжиндирип каан бис.

⁸Улуг күжениг-биле ооң кыдыын дургаар эжиндиргеш, Ласея хоорайдан ырак эвесте Эки Өртээлдер дээр черге келген бис.

⁹Хөй хүннерни чидирген болгаш, эжиндирери озалдыг апарган, эң чугула иудей шээр хүнү база эрткен турган. Ынчангаш Павел мынча деп сагындырган:

¹⁰«Дыңнаңарам! Бистиң аян-чоруувус чүгле корабль биле чүькке эвес, а улуска база улуг бергедээшкиннер болгаш айбыл-халап-биле эртерин көрүп тур мен».

¹¹Ынчалза-даа шериг баштыңчызы Павелди дыңнавайн, корабль ээзи биле башкарыкчының сүмезин эдерген.

¹²Ук өртээл аңаа кыштаарыңга таарышпас боорга, далайжыларның хөй кезии оортан далайже үнгеш, болдунар болза, Критте Финик өртээлге четкеш, кышты аңаа ажарын шиитпирлээн. Финик дээрге мурнуу-барыын база соңгу-барыын чүктерже углай ажык чыдар өртээл турган.

Шуурган

¹³Мурнуу чүктен оожум хат хадырга, «Биске херек чүве чоғум-на ол-дур» дээш, далайжылар якорун көдүргеш, Криттиң эриин дургаар эжиндирип чорупканнар.

¹⁴Ынчалза-даа удаваанда ортулуктан бисче «соңгу-чөөн чүктүң хады» деп адаар күштүг шуурган хөме хадып келген.

¹⁵Корабль шуурганга алзыпкаш, хат удур чоруп чадап каан. Бис ынчан чалгыгларга чагыртып, олар бисти кайнаар углай-дыр, ынаар октадып чоруп берген бис.

¹⁶Кавда дээр бичии ортулуктуң ыжык талазы-биле эжиндирип эртип бар чыткаш, аңаа камгалал хемезин арай боорда быжыглап алдывыс.

¹⁷Ону өрү көдүргеш, корабльдың адаа-биле чоон хендирлер өттүргеш, куржай шарып алган бис. Сирт деп элезинниг сыык черге хептели бээринден сезингеш, корабльдың парустарын дүжүрүп каапкаш, хат аайы-биле чоруп берген бис.

¹⁸Шуурган шыдажыр аргажок киткээрге, даартазында хүндүс корабльдың чүьгүн дүжүр октап эгелээн бис.

¹⁹А үшкү хүнде дериг-херекселдиң кезиин улус боттарының холдары-биле корабльдан дүжүр октапкан.

²⁰Хөй хүннер дургузунда хүн-даа, сылдыстар-даа көрбедивис, а күштүг шуурган киткеп-ле турган. Адак соонда камгалал алыр кандыг-даа идегел ышкындырган.

²¹Улус дыка үр чүнү-даа чивээн турган. Павел ынчан туруп келгеш, мынча дээн: «Силер мээң сүмем дыңнап, Криттен эжиндирип үнмес турган-дыр силер, эш-өөр. Ынчанган болза, бо хамык айыыл-халапка, чидиригге таварышпас ийик бис.

²²Ынчалза-даа ам сорук кириңер: силерниң кайыңар-даа өлбес-тир, а чүгле корабль бустур-дур.

²³Эрткен дүне мээң мөгейип, бараан бооп чоруурум Бурганның төлээзи меңээ келгеш барды.

²⁴Ол меңээ: „Павел, кортпайн көр. Императорнуң мурнунга турар ужурлуг сен, ол дээш, Бурган Бодунуң авыралы-биле кады эжиндирип чорууруң бүгү улуска амы-тынны хайырлаар-дыр“ – диди.

²⁵Ынчангаш сорук кириңер, эш-өөр. Мен Бурганга база бүгү чүвениң Ооң чугаалаан аайы-биле болурунга бүзүрээр мен.

²⁶Бисти кандыг-бир ортулукче үндүр октаптар ужурлуг».

²⁷Он дөрткү дүн дүшкенде, чалгылар бисти Адриатика далайынга чайгап чораан. Дүн ортузунда далайжылар чоогувуста бир-ле чер барын билип кааннар.

²⁸Олар сугнуң тереңин хемчээрге, дөртөн хире метр болган. Элээн болгаш, катап хемчээрге, үжен хире метр болган.

²⁹Бисти хаяларже үндүр октаптарындан корткаш, далайжылар корабльдың артыы талазындан дөрт якорь бадыргаш, хүн дүрген-не үнүп келзин дээш, мөргүп турганнар.

³⁰Олар корабльдан дезерин оралдажып, корабльдың думчуундан якорь бадырган улус болуп, камгалал хемезин сугже дүжүре бергеннер.

³¹А Павел шериг баштыңчызы болгаш шериглерге: «Олар корабльга артпас болза, силер дириг артарын кордаваңар» – дээн.

³²Шериглер ынчан хемени тудуп турган чоон хендирлерни үзе шааптарга, ол далайже кээп дүшкен.

³³Даң адар душта Павел хамык улуска чемненип алыры эки боор деп чугаалап эгелээн: «Бөгүн силерниң дириг үнер дээн манаашкыныңарның он дөрткү хүнү-дүр. Ол үе иштинде чүнү-даа чивээн болгай силер.

³⁴Ынчангаш чемненип аарыңарны сүмелеп тур мен. Амы-тынныг артар дизиңерзе, ол силерге эргежок чугула, кайыңарның-даа бажындан чаңгыс-даа дүк черже кээп дүжүп читпес».

³⁵Павел ынча дээш, хлебти алгаш, бүгү улустуң мурнунга Бурганга өөрүп четтиргеш, үлежип, чий берген.

³⁶Улус шупту сорук кирип, чемненип алган.

³⁷А корабльга шупту 276 кижиге турган бис.

³⁸Тоттур чемненген соонда, кызыл-тасты далайже дүжүр октап, корабльды чиигедип эгелээн бис.

Корабльдиң озал-ондакка таварышканы

³⁹Даң адып кээрге, далайжылар элезинниг эриктиг мугулдур көрүп кааннар, ынчалза-даа чүү деп чер дээрзин билбес болганнар. Олар, болдунар чүве болза, корабльды сыык черге кадалдыр олуртуптарын шиитпирлээннер.

⁴⁰Якорьларны далайже дүлүпкеш, корабльды башкарар эшкииштер быжыглаан хендирлерни одура кезипкеш, хат корабльды аппаары-биле бичии парус көдүргеш, эрикче эжиндирип чорупкан бис.

⁴¹Корабль элезинниг шенекке үскеш, сыык черге кадалы берген. Думчуу хандыр кадалгаш, шимчевейн барган, а артыы талазын күштүт чалгыглар буза шаап эгелээн.

⁴²Хоругдаттырганнардан чаңгызы-даа эштип чорупкаш, дезе бербезин дээш, шериглер оларның шуптузун өлүрер деп шиитпирлеп алган.

⁴³Ынчалза-даа шериг баштыңчызы Павелдиң амы-тынын камгалаар дээш, оларның ол сагыжын күүседиринге шаптыктап каан. Ол эштип билир улусту сугже баштай шурай бергеш, эрикке чедир эштирин дужааган.

⁴⁴Арткан улуска калбак ыяштар болгаш корабльдың бузундуларындан туттунгаш, амы-тынын камгалаарын айыткан. Ынчалдыр хамык улус эрикке чеде берген, кым-даа дүжүп өлбээн болган.

Ажыл-чорудулга 28

Мальта ортулукка

¹Эрикче бүдүн-бүрүн үнүп келгеш, ортулуктуң ады Мальта дээрзин билип алган бис.

²Ооң чурттакчылары бисти экииргээ аажок уткуп-хүлээп алганнар. Чаъс чаап эгелээш, соой бээрге, олар одаг салгаш, бисти чалап алганнар.

³Павел куспак долдур чээрген чыггаш, отче киир октап турда, чалбыыштан дескен чылан союп үнгеш, ооң холунга астына берген.

⁴Павелдиң холунда халаңнаан чылан көргеш, ол чер чурттуг улус аразында мынча дээннер: «Чигзиниг чок, бо кижии өлүрүкчү турган боор, чүге дээрге ол далайга дүжүп өлбезе-даа, хай-бачыт дээш өжээн негээр бурган ону дириг арттырбады».

⁵Ынчалза-даа Павел чыланни отче дүжүр силгиптерге, ол аңаа кандыг-даа хора чедирбээн.

⁶А улус ону ыжып эгелээр боор азы өлүг кээп дүжер боор деп бодаан. Ындыг-даа болза, үр манап келгеш, ооң-биле кандыг-даа айыыл-халап болбаанын көргеш, сагыш-бодалын өскерттип: «Ол кижии – бурган-дыр» – дижи бергеннер.

⁷Ол черден ырак эвеске ортулук чагырыкчызы Публийниң ээлел чери турган. Ол бисти бажыңынче чалааш, үш хүн дургузунда хүндүлөп келген.

⁸А ол үеде Публийниң ачазы халыын аарыы болгаш кыжыктан аарааш, дөжээнден турбайн чыткан чүве-дир. Павел ооң өрээлинче киргеш, мөргүп алган соонда, аңаа холдарын дээскеш, экиртип каан.

⁹Ол болуушкунну көргөш, ортулукта чурттаан өске-даа аарыг кижилер чедип кээп, экирип турганнар.

¹⁰Олар өөрүп четтиргенин илередип, биске хөй-ле хүндүткел көргүскеннер, а кажан улаштыр эжиндирип чоруур деп турувуста, олар бисти орукка эргежок чугула херек бүгү чүве-биле хандырдылар.

Мальтадан Римче

¹¹Үш ай эрткенде, Александриядан келгеш, ол ортулукка кыштаан «Ийис бурганнар» дээр корабльга эжиндирип чорупкан бис.

¹²Оон Сиракузы хоорайга келгеш, аңаа үш хүн турдувус.

¹³Оон эжиндирип үнгөш, Ригия хоорайга келдивис. Даартазында хүндүс мурнуу чүктен хат хадый бээрге, ийиги хүнде Путолы өртээлге эжиндирип келдивис.

¹⁴Бис ол черден бүзүрөөн ха-дуңмавыс тып аарывыска, олар бисти аңаа чеди хүн хире олар-биле кады турарын дилээннер. А ооң соонда ам-на Римге келдивис.

¹⁵Хоорайда ха-дуңмавыс бистиң дугайывыста дыңнап кааш, мырыңай Апийниң шөлүнге база Үш Шайлааракка уткуп үнүп келгеннер. Оларны көргөш, Павел Бурганга өөрүп четтиргеш, сорук кире берген.

¹⁶Римге кээривиске, Павелди бир шериг кижиге кадарткаш, аңгы чурттаарын чөпшээрөп каан.

Павелдиң Римге суртаалдааны

¹⁷Үш хүн эрткенде, Павел иудейлер аразында эң алдар-хүндүлүг улусту чыып алган. Олар чыгып кээрге, ол мынча деп чугаалаан: «Ха-

дуңма! Бистиң чонга база ада-өгбелеривистиң ёзу-чаңчылдарыңга удур үүлгеткен чүвем чок-даа болза, мени Иерусалимге тудуп хоругдааш, рим эрге-чагырга улузунга хүлээдип берген.

¹⁸Олар мени истеп байысаагаш, өлүрүп шиитки дег чүү-даа чүве үүлгетпээн боорумга, хостап салыр деп турдулар.

¹⁹Ынчаарга иудейлер аңаа удурланыр боорга, императорнуң шиитпирин негээр ужурга таварыштым, ыңдыг-даа болза, бодумнуң чонумга удур кандыг-даа буруудадыышкын менде чок.

²⁰Силерге ужуражып, ол дугайында чугаалажыр дээш, бөгүн силерни чыылдырып алдым, чүге дээрге мени бо илчирбе-биле Израильдиң идегели дээш демирлээн-дир».

²¹Олар аңаа: «Бис Иудеядан сээң дугайыңда кандыг-даа чагаалар албаан бис, оон келген ха-дуңмавыстың чаңгызы-даа сээң дугайыңда биске дыңнатпаан, багай чүү-даа чугаалаваан.

²²Ындыг-даа болза, үзел-бодалың дугайында сенден боттарывыс дыңнаксап тур бис, чүге дээрге улус чер болганга ол өөредигге удурланып турарын дыңнаан бис» – дээннер.

²³Оларның Павел-биле дугуржуп алган хүнүнде оон-даа хөй иудейлер ооң чурттап турган черинге чедип келгеннер. Павел эртенден кежээге чедир Бурганның Чагырказының дугайында оларга тайылбырлап база херечилеп, Моисейниң хоойлузу болгаш медээчилерниң номнарыңга үндезилээш, Иисустуң дугайында оларга шынзыдып келген.

²⁴Чамдык улусту ол бодунуң сөстери-биле бүзүредип шыдаан, а өскелери бүзүревейн барган.

²⁵Олар аразында маргыжып эгелээш, тарап чоруур деп турда, Павел оларга түңнел сөстөрүн чугаалаан: «Ыдыктыг Сүлде Исаяя медээчиниң аксы-биле ада-өгбелериңерге алыс шынны чугаалап каан-дыр:

²⁶ „Барып, бо чонга: ‘Дыңнааш-даа, угаап билбес-тир силер, көргеш-даа, эскербес-тир силер’ – деп чугаала.

²⁷ ‘Бо чоннуң чүректери дашталып калган, ол кулаан кумнап, караан хаптап алган. Оон башка олар караа-биле көрүп, кулаа-биле дыңнап, чүрээ-биле угаап билиттер турган ийик; оон башка олар Менче эглип кээп кээр ийик, а Мен оларны экиртир ийик мен’ – деп чугаала“ .

²⁸⁻²⁹ Ынчангаш Бурган Бодунуң камгалалын өске чоннар улузунче чорутканын база олар ону дыңнап каары силерге билдингир болзун!»

³⁰ Павел Римге, хөлезинин боду төлеп турганы бажыңга бүдүн ийи чыл иштинде чурттап, аңаа ужуражып келген кижини бүрүзүн хүлээп ап турган.

³¹ Ол Бурганның Чагыргазын дидими-биле, доктар чокка суртаалдап, Дээрги Иисус Христостуң дугайында улуска өөредип келген.

Иаков

Иаков 1

Кирилде сөстөр

¹Бурганның база Дээрги Иисус Христостун чалказы Иаковтан байыр. Өске чоннар аразында тоо быдаргай чурттап чоруур он ийи израиль аймакка амыр-менди чедирдим!

Бүзүрел болгаш мерген угаан

²Ха-дунма, янзы-бүрү шенелделер орууңарны моондактаза, аажок кежиктиг бис деп санаңар!

³Шенелдени ажып эрткен соонда, бүзүрелиңер силерни шыдамык болдурарын билир болгай силер.

⁴А шыдамык чорук, бодунуң ээлчээнде, бүрүн салдарын көргүзөр, ол силерни бүгү талазы-биле болбаазыраңгай, кандыг-даа четпес-дудуу чүве чок улус кылыптар.

⁵А кайы-бирээңерге мерген угаанны чедир бербээн болза, ол кижини Бургандан мөргүп дилезин. Бурган мерген угаанны хамык улуска чүрээниң ханызындан, чеме-хала чокка хайырлап турар болгаш, аңаа база бээр.

⁶Ынчалза-даа ол кижини бүзүрел-биле, ынай-даа чигзиниг чок дилээр ужурлуг, чүге дээрге чигзинген кижини хатка сывыртадып, доза шаптырткан далай чалгыынга дөмей.

⁷⁻⁸Хары угда ийи сагыштыг кижини бодунуң кылып турар чүүлдеринге турум эвес, шиитпир чок болур. Ындыг кижини Дээрги-Чаяакчыдан кандыг-бир чүүл алырын кордавазын.

Ядыы болгаш бай христианнарга чагыг-сүме

⁹Түрөңги бүзүрөөн кижини Бурганга өрү көдүртүп турары дээш чоргаарланыр ужурлуг.

¹⁰А бай-шыырак чурттап чоруур бүзүрөөн кижиге Бурганга куду көрдүргени дээш чоргаарланыр ужурлуг: ол, үези кээрге, шөлде чечек дег оңуп, чиде бээр.

¹¹Хүн өрттендир чип, кааңнаарга, ойт-сиген кадып каар, ооң чечээ тоглааш, аянын хевири үрели бээр. Бай кижиге база бодунуң хамык ажил-херөөн бүдүрүп чорааш, шак ынчаар чиде бээр.

Шенелде болгаш күткүлге

¹²Шенелделерни шыдажып эртип турар кижиге амыр-чыргалдыг, чүгө дээрге оларны шыдажып эрткеш, Бурганга ынак улуска Ооң аазааны шаңналды – мөңгө амыдыралды алып.

¹³Шенелделерге күткүткен кым-даа болза: «Бурган мени күткүп турардыр» – деп чугаалавазын. Чүгө дээрге Бурган бузутка күткүтпес болгаш Боду база кымны-даа күткүвес.

¹⁴А кижиге бүрүзүн ооң бодунуң-на күзөөшкннери күткүүр. Олар ону халзыптар база дузактап алып.

¹⁵Ындыг күзөөшкннер сааттангаш, бачыт төрүп алып, а үүлгеткен бачыт, бодунуң ээлчээнде, долузубиле өзүп-мандааш, өлүмгө чедирер.

¹⁶Ханы ынак ха-дуңма, дуурайлатпаңар.

¹⁷Кандыг-даа буянын база болбаазыраңгай белек өрүтөн, дээрниң чырымалдарын чаяган Бурган Ададан кээр. А Бурганда өскерилге-даа, өскерлишкннерниң хөлегези-даа чок.

¹⁸Ол бисти, Ооң бүгү чаяалгазының иштинде баштайгы дүжүт ышкаш болурувус дээш, Бодунуң күзел-соруубиле алыс шынның сөзүн дамчыштыр амыдыралче тынгарган.

Дыңнап болгаш чагыртып өөрениңер

¹⁹Ханы ынак ха-дуңма, мону дыңнаңар: кижиге бүрүзү чулчуруурун шеглеп, дыңнаарынче сундугуп көрзүн база ол ышкаш белен-селен килеңневезин.

²⁰Чүге дээрге килеңге алыскан кижини Бурганның мурнунга чөптүг-шынныг чорук чедип ап шыдавас.

²¹Ындыг болганда, кандыг-даа бужар сагыш болгаш бузуттуг үүлгедиглерниң артынчызындан адырылгаш, Бурганның чүректериңерге тарып турар сөзүн – силерни камгалап шыдаар күчүлүг сөстү – чөпшүл хүлээп алыңар.

²²Бурганның сөзүн чүгле кулак дашты-биле дыңнап эрттирбейн, ону херек кырында боттандырып чоруңар. Оон башка боттарыңарны мегелээниңер ол.

²³Бурганның сөзүн дыңнаарыңга өй, а ону херек кырында боттандырбас кижини көрүнчүкке арнын кайгаан кижиге дөмей-дир.

²⁴Ол бодун кайгап-кайгап, өскээр чайлай бергеш, көрүнчүкке канчаар көзүлгенин дораан уттуп алыр.

²⁵А Бурганның хосталганы хайырлаар болбаазыраңгай хоойлузун дыңнаан кижини ону дораан-на уттуп албас, а херек кырында боттандырып, бодун ооң аайы-биле ап чоруур болза, ажыл-херектеринге амыр-чыргалдыг болур.

²⁶Бодун Бурганны хүндүлөп чоруур мен деп санаар, ынчалза-даа аксын тыртып шыдавас кижини бодун боду мегелеп чоруур база ооң Бурганны хүндүледим дээри хей чүве-дир оң.

²⁷Бурган Аданың хүлээп аары алыс шынныг, арыг болгаш кем чок хүндүткел болза түрегделге туттуруп чоруур өскүстерге, дулгуяк кадайларга дуза чедиреринде база бо делегейниң багынга борашпайн амыдыраарында.

Иаков 2

Шупту улуска дең-дески хамаарылгалыг болуңар

¹Ха-дуңма! Өндүр улуг Дээргивис Иисус Христоска бүзүрээр болганыңарда, улусту ылгай көрбеңер.

²Силерниң чыылган чериңерже каас-коя хептиг, алдын билзектиг кижиге, а ооң соондан элбер-самдар хептиг яды кижиге кирип келген дижик.

³Каас-коя хептиг кижиге онза кичээнгей көргүзүп, аңаа: «Бээр эртип, дөрже олуруңар» – дээш, а яды кижиге: «Маңаа тур» азы: «Борта, будум баарыңга олур» – дээн дижик силер.

⁴Ынчан чүнү канчап турарыңарны билир силер бе? Чамдык улусту өскелеринден дээр деп ылгай көрүп, бак сагыштыг шииткекчилер болу берген эвес силер бе?

⁵Ханы ынак ха-дуңма, дыңнап көрүңер! Бурган бо делегейниң яды улузун чүгө шилип алганыл? Оларны бүзүрел-биле байыткаш, Аңаа ынак улуска аазааны Чагырганың салгакчылары кылып каар дээш эвес бе?

⁶А силер ядыларны дора көөр-дүр силер! Эрге-шөлээңерни кызагдап, шииткел черинче сөөртүп турар улус кымнарыл – байлар эвес ийик бе?

⁷Силерге тывыскан Христостуң чаагай адын дорамчылаан улус байлар эвес ийик бе?

⁸Бижилгеде: *«Чаныңда кижиге бодуңга бодуң дег ынак бол»* – деп айыткан Хаанывыстың хоойлузун херек кырында сагып чоруур болзуңарза, шын кылып турар-дыр силер.

⁹Ынчалза-даа улусту ылгай көөр болзуңарза, бачыт үүлгеткениңер база ыдыктыг хоойлуну хажыткан дээш буруудааныңар ол-дур.

¹⁰Ыдыктыг хоойлуну бүрүнү-биле сагып турар мен деп бодап тура-даа, ооң чаңгыс-даа бол айтышкынын хажыткан кижиге ону бүрүнү-биле хажытканы дээш буруулуг боор.

¹¹Чүгө дээрге: *«Кады чурттаан эжиңге өскерилбе»* – деп чугаалаан Бурган: *«Кижиге өлүрбе»* – деп база чугаалаан. Ынчангаш сен кады

чурттаан эжиңге өскерилбейн-даа тургаш, кижиге өлүрөр болзуңза, ыдыктыг хоойлуну дөмей-ле хажытканың ол.

¹²Хосталга хайырлаан хоойлу ёзугаар шииттирер улус дег, ынчаар чугаалап база ажил-херээңер кылып чоруңар.

¹³Чүгө дээрге өршээл билбес улусту Бурган база өршээл чокка шиидер. А өршээл кезедир шииткелден артык өндүр!

Бүзүрел болгаш буянныг ажил-херек

¹⁴Ха-дуңма, Бурганга бүзүредим деп турар бир-ле кижиге буянныг ажил-херек кылбас болза, ынча дээн ажыгы чүл? Ындыг бүзүрел ону камгалап шыдаар бе?!

¹⁵Чединмес ха-дуңмаңар идик-хеп, аыш-чем хереглээн дижик.

¹⁶А силерниң кайы-бирээңер оларга: «Амыр-тайбың чоруптуңар, чылыдыр кеттиниңер, тоттур чемнениңер» – деп чугаалааш, оларның амыдыраарыңга херек чүүлдерни бербес болза, ындыг чугааның ажыгы чүл?

¹⁷А Бурганга бүзүрел база ындыг – ол чүгле боду, ажил-херектер чокта, өлүг боор.

¹⁸Ынчаарга кандыг-бир кижиге мынча дээр чадавас: «Бир кижиге бүзүрел бар болзун, а өске кижиге ажил-херектер бар болзун». Сен меңээ бүзүрелиңни ажил-херектеринден аңгы кылдыр көргүс че. А мен сеңээ ажил-херектеримден илдең апаар бүзүрелимни көргүзөр мен.

¹⁹Бурган чаңгыс деп бүзүрөөң-дир сен: ол кончуг эки-дир! Буктар безин ындыг деп бүзүрөп, корткаш, сириңейнип турар.

²⁰Хос баштыг сени-даа! Бүзүрел ажил-херек чокта ажык чок дээрзин көрбейн турарың ол бе?

²¹Бодунуң оглу Исаакты өргүл бедигээжинче салгаш, Авраам өгбевис Бурганның мурнунга ажил-херээ-биле агарып үнмежик бе?

²²Ооң ажил-херээ биле бүзүрелиниң тудуш харылзаалыын, ажил-херээн дамчыштыр ооң бүзүрели эчизинге четкенин көрүп тур сен.

²³Бижилгеде: «*Авраам Бурганга бүзүрей бээрге, Ол ону актыг-шынныг деп санаан*» – дээн сөстөр ынчалдыр чогуу бүткен, ынчангаш Авраам Бурганның өңнүү деп адаткан.

²⁴Бурганның мурнунга кижичүгүле бүзүрели дээш эвес, а ажил-херээ дээш агарарын көрүп тур силер.

²⁵Оон ыңай Раав деп самын-садар херээженче көрүңер. Ол израиль хайгыылчыларны бодунга хүлээп алгаш, өске оруктап хоорайдан үндүрүп, камгалаан болганда, ажил-херээ дээш агарган болгай.

²⁶Шак-ла ынчаар, мага-боттуң амы-тын чокта өлүү дег, Бурганга бүзүрел база ажил-херек чокта өлүг.

Иаков 3

Аксывыс бар дээш, сула салбаңар

¹Ха-дунма, силерниң араңардан чүгүле хөй эвес улус башкылар апарзын. Улусту өөредип турар башкылар бис өскелерден шыңгыы шииттирер бис.

²Чүгү дээрге бис шупту хөй бачытты үүлгедип чоруур бис. Аксы-биле бачыг үүлгетпес кижичүгүле болбаазыраңгай деп санаттырар, ындыг кижичүгүле мага-бодун тудуп билири ол.

³Аъттар биске чагыртсыннар дээш база оларның мага-бодун башкарар дээш, оларның аксынче суглуктар сугар болгай бис.

⁴Азы далайга эжиндирер корабльдарже көрүңер даан. Олар аажок улуг база күштүг хаттар дузазы-биле шимчээр-даа болза, оларны хензигийне руль-биле башкарып, башкарыкчының туралаан черинче углап боор.

⁵Дыл база ындыг: мага-бодувустуң хензигийне кезээ-даа болза, улуг ажил-херекти бүдүрүп шыдаар. Улуг эзимни ынай от чаштанчызы өрттедиптерин бодап көрүңер даан!

⁶Дыл биле от көңгүс дөмей. Мага-бодувустуң өске кезектериниң аразында дыл дээрге бузут башкарган делегей-дир. Дыл бүгү мага-ботту бужартадып, бүгү бүдүжүвүстү өрттендир чиптер, а ол өрт тамының одундан өөскүүр.

⁷Кижини хамык аңнарны, куштарны, соястаарларны болгаш далай амытаннарын чаажыктырып шыдаар, харын-даа чаажыктырып алган.

⁸Ынчалза-даа дылды кым-даа чаажыктырып шыдавас. Ол дээрге өлүмнүг хорандан бүткен, тырттынмас бузут-тур.

⁹Дылывыс-биле Дээрги-Чаяакчы болгаш Адавысты алгап-йөрээр бис, база-ла ооң-биле Бурганның омур-хевирин ёзугаар чаяган улусту одап-каргаар бис.

¹⁰Чаңгыс ол-ла аас алгап-йөрээп-даа, одап-каргап-даа турар. Ха-дуңма, ындыг болбас ужурлуг!

¹¹Чаңгыс суг бажындан дус чок база дустуг суг үндүр агар деп бе?

¹²Ха-дуңма, фи́га ыяжы оливка чимизин, а виноград сывы фи́га чимизин берип шыдаар бе? Дустуг суг бажы база дус чок суг үндүр аксып шыдавас.

Буянный болгаш бачыттыг мерген угаан

¹³Силерниң араңарда мерген угаанныг болгаш көрбээн чүвем чок мен дээр кижини бар бе? Бар болза, ындызын төлептиг амыдыралы, буянный ажил-херектери-биле мерген угаандан кээр чөпшүлүн дамчыштыр бадытказын.

¹⁴Ынчалза-даа силерниң чүрээңерни кара адааргал база чүгле ажык сүрүп, бодун өрү көөр сагыш ээлепкен болза, хей черге мактанып, алыс шынга удур бачыт үүлгетпеңер.

¹⁵Ындыг «мерген угааныңар» дээрден келбээн, а бо делегейден келген болгаш бачыттыг бүдүштен база буктардан дөстелип үнген болгандыр.

¹⁶Чүгө дээрге кайда адааргал болгаш чүгле ажык сүрүп, бодун өрү көөр сагыш барыл, ында үен-даян чорук база чүүл-бүрү чүдек-бужар үүлгедиглер турар.

¹⁷А дээрден кээр мерген угаан, чүнү-даа мурнай, арыг, ол ышкаш тайбыңзырак, биче сеткилдиг, дыңнап билир, өршээлдиг, буянныг ажыл-херектери-биле бай, кымны-даа ылгай көрбес, ак сагыштыг боор.

¹⁸А чөптүг-шынныг чоруктуң дүжүдүн амыр-тайбыңны кадагалаан улус тайбың байдалга өстүрүп алыр.

Иаков 4

Христианнар үргүлчү Бурганга чагыртыр ужурлуг

¹Араңарга адаан-өжээн болгаш алгыш-кырыш чүден тыптырыл? Амыдыралыңарга тергиидеп үнер, боттарыңарга таалал чедириксээр күзээшкиннериңерден эвес бе?

²Бир-ле чүвени аажок күзээш, холга киирип чадаар силер, оон-на кижилер өлүреринге-даа белен боор силер. Аажок алыксааш, дөмей-ле ону чедип албас силер, ынчангаш алгыжып-кыржып, демисежип үнер силер. Бургандан дилевес болгаш, күзээн чүвеңерни албас силер.

³А дилээш-даа, дөмей-ле албас силер. Чүгө дээрге алган чүүлүңерниң төдүзүн бак сагыш-биле – чүгле таалалдарыңар хандырып, төтчеглээр дээш дилеп турар силер.

⁴Самыраан өскерликчилер! Бо делегей-биле найырал тудары Бурган-биле өжээннежиринге дөмейин билбезиңер ол бе? Бо делегейниң өңнүү болуксаан кижилер Бурганның дайзыны апаар.

⁵Азы силерниң бодалыңар-биле Бижилгениң: «Бурганның бистиң-биле кады чурттадып кааны Сүлдениң биске ынакшылы аажок хүннээчел» – деп турары хоозун сөстөр боор бе?

⁶Ынчалза-даа Бурган ооң-биле чергелештир биске улам хөй ээ көрүүшкүнүн хайырлап турар. Ынчангаш Бижилгеде:

«Бурган адыркак улуска удурланыр, а томаарааннарга ээ көрүүшкүнүн хайырлаар» деп чугаалаан.

⁷А ындыг болганда, Бурганга чагыртыңар, эрликке удур туржуңар, ол ынчан силерден дезе бээр.

⁸Бурганче чоокшулаңар, Ол база силерге чоокшулап кээр. Бачыттыг улус, холуңар чуп алыңар. Ийи сагыштыглар, чүректериңер арыглаңар.

⁹Кажыыдаңар, ыглап-сыктаңар база кудараңар. Каттыларының орнунга, ыглажыңар, амыраарының орнунга, муңгараңар.

¹⁰Дээрги-Чаяакчының мурнунга томаарыңар, Ол ынчан силерни өрү көдүрөр.

Бурганга бүзүрээн өске улусту шиитпеңер

¹¹Ха-дуңма, удур-дедир бак сөглешпеңер. Бодунуң эжин бак сөглээр азы буруу шавар кижии ыдыктыг хоойлуну бак сөглээни азы буруу шапканы ол боор. А ыдыктыг хоойлуну буруу шаап турар болзуңза, ооң күүседикчизи эвес, а шииткекчизи сен.

¹²Хоойлу Берикчизи болгаш Шииткекчи – чүгле чаңгыс, чүгле Ол камгалап азы чок кылып шыдаар. Чаныңда кижини шиидер мен дээр хире сен чогуум кым сен?

Тураның бичези херек

¹³«Бөгүн азы даарта бир-ле хоорайже чоруптаалы. Аңаа бир чыл чурттааш, садыг-саймаа кылып, хөй ажык-кончаалыг болуулу» – деп чугаалаар хамык улус, мени дыңнаңарам.

¹⁴Амыдыралыңар соң-даарта канчап баарын безин билбес-тир силер. Амыдыралыңар деп чүл ол? Хензиг када көзүлгөш, оон эстип чиде бээр туман-дыр.

¹⁵Ооң орнунга: «Дээрги-Чаяакчы күзээр болза, ам-даа амыдыраар бис, ону азы мону кылып четтигиптер бис» – деп чугаалап чоруңар.

¹⁶А силер ам тураңар улуундан менээргенир-дир силер: ындыг менээргенишкин бүрүзү – бузут-тур!

¹⁷Ынчангаш канчаар буян кылырын билир, ынчалза-даа кылбас кижиге – бачыт үүлгөткөн дээш буруулуг!

Иаков 5

Байларга кичээндириг

¹Байлар, ам силер мени дыңнаңар! Ишкирнигип ыглап-сыктаңар, чүгө дээрге хай-халаптар силерге диргелип кел чыдар-дыр.

²Эртине-байлааңар ирип каар-дыр, идик-хевиңерни үзүт-ховаган дыдып чиптер-дир.

³Алдын-мөңгүнүңер дадарып каар-дыр! Оларның дады силерге удур херечилел бооп, мага-бодуңарны от-биле дөмей оя чирти бээр. Эртине-байлааңарны бо делегейниң сөөлгү хүннеринде чыып алган-дыр силер.

⁴Силерниң шөлдериңерниң дүжүдүн ажаап берген ажилчыннарның акшазы чедир төлеттинмээн. Оларның халактаан ыы-сызын дыңнаңар. Оларның халак-тилээ ам Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчының кулаанга чеде берген.

⁵Силер чер кырынга чыргап-таалап, мага хандыр чурттап келдиңер. Чүрээңер дөггерери-биле семирти азыраан хойлар чүрээ дег апарды.

⁶Силерге удурланмаан чөптүг-шынныг улусту шииткеш, өлүрүп турдуңар.

Шыдамык чорук болгаш мөргүл

⁷Ха-дуңма, ынчангаш Дээрги-Чаяакчының ээп кээр хүнүнге чедир шыдажып көрүңер. Тараачын кижичерниң дүжүт бээр үезин кайы хире манаарын көрүңер даан. Ол күскү болгаш часкы чаыстар чаарын шыдамык манап кээр.

⁸Силер база шыдамыңар көргүзүңер. Идегелиңер черле ышкынмаңар, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчының чедип кээр хүнү мыя бо келген-дир.

⁹Ха-дуңма, шииттирип албазы-биле, удур-дедир хомудал үндүрбеңер. Бурган шупту улусту шынны-биле шиидер.

¹⁰Ха-дуңма, Дээрги-Чаяакчының өмүнээзинден чугаалап турган медээчилерни хилинчек көөрүнүң болгаш шыдамык чоруктуң үлегери кылдыр ап көрүңер.

¹¹Шыдажып үнген улусту ам амыр-чыргалдыг деп алгап-йөрээп турар бис. Иовтуң туруштуунуң дугайында дыңнаан, түңнелинде ооң Дээрги-Чаяакчыдан чүнү алганын билер силер. Чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы аажок өршээлдиг болгаш кээргээчел болгай.

¹²Ха-дуңма, хамыктың мурнунда дээр-биле-даа, чер-биле-даа база өске-даа даңгырактар-биле даңгыраглаваңар. Бурганга шииттирбес дээш, «ийе» деп чугаалааныңар «ийе» дээн болзун, «чок» деп чугаалааныңар «чок» дээн болзун.

¹³Кайы-бирээңер хилинчек көргөн дижик? Ол кижичер мөргүзүн. Кайы-бирээңер аас-кежиктиг болган дижик? Ол кижичер Бурганга өөрүп четтирген ыдыктыг ырлар ырлазын.

¹⁴Кайы-бирээңер аараан дижик? Христиан ниитилелдиң удуртукчуларын кыйгыртып каарга, олар демги кижини Дээрги-Чаяакчының адындан олива үзү-биле чаап, ооң кадыкшылы дээш мөргүзүннер.

¹⁵Бүзүрел сиңген мөргүл аарыг кижиниң кадыын эгидиптер, чүгө дээрге Дээрги-Чаяакчы ону кадык кылыптар. А ол кижини бачыт үүлгеткен болза, Бурган ону өршээр.

¹⁶Ынчангаш Бурган силерни экиртсин дээш, үүлгеткен бачыдыңарны бот-боттарыңарга минниңер база бот-боттарыңар дээш мөргүңер. Чөптүг-шынның кижиниң мөргүлү аажок күштүг салдарлыг боор.

¹⁷Илия медээчи, бистиң шуптувус ышкаш, анаа кижини чораан. Ол, чаъс чагбазын дээш, сеткилиниң ханызындан мөргүүрге, чер-чуртка үш чыл алды ай дургузунда чаъс чагбаан.

¹⁸Ол оон база катап мөргүүрге, дээрден чаъс кудуп эгелээн соонда, чер дүжүдүн берип эгелээн.

¹⁹Ха-дуңма, кайы-бирээңер шынның оруундан соора баарга, ону өске кижини Бурганче ээлдирипкен дижик.

²⁰Билдингир болзун: бачыттыг кижини шын эвес оруктан Бурганче ээлдирген кижини ону өлүмден камгалаар база *ооң хөй бачыттарын өршээрин чедип алып.*



1 Пётр

1 Пётр 1

Кирилде сөстөр

¹Иисус Христостуң элчини Пётрдан байыр. Төрөөн чериңерден ыракта, Понт, Галатия, Каппадокия, Асия болгаш Вифиния девискээрлеринде тоо быдаргай чурттап чоруур силерге – Бурганның шилип алган улузунга бижидим.

²Силерни Бурган Ада Бодунуң баш бурунгаар көргөн сорулгазын ёзугаар Сүлдезин дамчыштыр ыдыктап, Иисус Христоска чагыртсыннар база Ооң ханы-биле бызай чаштынып арыгланзыннар дээш аңгылап үскен болгай. Авырал болгаш амыр-тайбың силерге эң-не элбээ-биле доктаазын!

Дириг идегел

³Дээргивис Иисус Христостуң Бурганы болгаш Адазынга алдар! Ооң өндүр улуг өршээли-биле, Иисус Христостуң өлүглер аразындан катап дирилгениниң ачызында, бис катап төрүттүнгөш, дириг идегелди алган бис.

⁴Бурганның Бодунуң чонунга дээрде шыгжап кааны иривес, арыг, оңмас өнчүнү алзыннар дээш, Ол чаа амыдыралды биске хайырлады.

⁵Силер, бүзүрелиңер ачызында Бурганның күжү-биле кадагалаттынган улус, сөөлгү үе кээрге ажыттынар камгалалды алыр силер.

⁶Ол бүгү дээш, өөрүңер. Элээн үе дургузунда янзы-бүрү шенелделерни болгаш хинчекти көрүп эртер-даа болзуңарза, өөрүңер.

⁷Шенелделер эргежок чугула, чүге дээрге оларны ажып эрткен бүзүрелиңер алдындан үнелиг (а ол дээрге мөңгө эвес-даа болза, отка хынаттына бээр бүдүмел болгай), а Иисус Христос эеп кээрге, ол бүзүрелиңер силерни хүндүткел, алдар болгаш мактал-хүндүже чедире бээр.

⁸Христосту көрбээн-даа болзуңарза, дөмей-ле Аңаа ынак апарган силер. Ону ам көрбейн-даа турзуңарза, дөмей-ле Аңаа бүзүрей берген силер, ынчангаш сөс-биле чуруп болбас чайынналчак өөрүшкүгө бүргеткен силер.

⁹Чүгө дээрге Аңаа бүзүрээниңер ачызында камгалалыңар чедип ап турар-дыр силер.

¹⁰Бурганның силерге бээр кылдыр көрүп кааны авырал дугайында өттүр билип медеглеп тура, Ооң медээчилери боттары ук камгалалга хамаарышкан бүгү чүүлдү хынамчалыг шинчилеп турганнар.

¹¹Христостуң хилинчээниң база ооң соонда алдаржыырының дугайында баш бурунгаар чугаалап тура, Христостуң Сүлдезиниң оларны дамчыштыр медеглеп айытканы үениң кажан база кандыг байдалдарда чедип кээрин билип аар дээш, медээчилерниң айтыртынып турганы ол.

¹²Бурган медээчилерге оларның боттарынга эвес, а силерге бараан бооп турарын көргүскен. Дээрден айбылап бадырган Ыдыктыг Сүлдеге башкарткаш, Буянныг Медээни медеглээн улустан силер ол бүгүнү ам кээп дыңнаан болгай силер. Дээрниң төлээлери-даа ол бүгүнү аажок билип алыксап, дөстүнмейн турарлар.

Бурганга шынчы амыдыралче кыйгырыг

¹³Ынчангаш угаан-чүрээңерни белеткеп, серемчилелдиг бооп көрүңер. Иисус Христос ээп кээрге, Бурганның силерге чорудуп бээри авыралга бүрүнү-биле идегеңер.

¹⁴Бурганның мурнунга дыңнангыр ажы-төл дег болуңар, бүдүүлүк дүмбей чораан шааңарда силерге бар турган бузуттуг күзээшкиннериңер амгы амыдыралыңарны аайлап-башкарбазын.

¹⁵Ооң орнунга силерни кыйгырган Бурганның ыдыктыгы дег, бодуңарны бүгү-ле чүүлдерге ыдыктыгы-биле ап чоруңар.

¹⁶Бурган Бижилгеде: *«Ыдыктыы-биле чурттаңар, чүге дээрге Мен ыдыктыг мен»* – дээн болгай.

¹⁷Шупту улусту оларның кылган ажил-херээниң аайы-биле, кымны-даа ылгай көрбейн, шын шиидип турар Бурганга мөргүп тура, Ону Адавыс деп адаар-дыр силер. Ынчангаш чер кырынга түр амыдыраар үеңерде Бургандан коргуп, Ону хүндүткеп чурттаңар.

¹⁸⁻¹⁹Чүге дээрге Бурган силерни ада-өгбеңерден салгап алганыңар хей-хоозун амыдыралдан адырар дээш, алдын азы мөңгүн ышкаш үнезин чидириптер чүүлдер-биле эвес, а арыг болгаш кем чок Хураган – Христостуң үнелиг ханы-биле төлээн дээрзин билир-дир силер!

²⁰Бурган Ону өртемчейни чаяар бетинде-ле шилип алган, ынчалза-даа Ол чүгле сөөлгү үеде силерни камгалаары-биле чедип келген.

²¹Христосту өлүглер аразындан катап диргискен база алдаржыткан Бурганга Ону дамчыштыр бүзүрөөн силер. Ынчангаш Бурганга бүзүрээр-даа, идегээр-даа силер.

²²Алыс шынга дыңнангырыңар-биле сагыш-сеткилиңерни ам арыглап алгаш, бүзүрөөн ха-дуңмаңарга ам шынчы ынакшып боор силер. Ынакшып эгелээш, бот-боттарыңарга арыг чүрээңер ханызындан ынак болуңар!

²³Чүге дээрге өлүп төнер үрезинден эвес, а дириг база мөңге амыдыраар Бурганның сөзүнден катап төрүттүнген силер.

²⁴*«Бүгү улус оът-сигенге дөмей, а оларның чараш-каазы шөлде оът-сигенниң чечээ дег. Оът-сиген кадып каарга, чечээ тоглай бээр,*

²⁵*а Дээрги-Чаяакчының сөзү мөңгези-биле артар»* деп Бижилгеде чугаалаан. Силерге медээлээн камгалалдың сөзү ол-дур.

1 Пётр 2

Дириг даш болгаш ыдыктыг чон

¹Ындыг болганда, кандыг-даа бузуттуг-бак сагыштан: мегеден, ийи арынныг чоруктан, адааргалдан болгаш нүгүлден адырлып аар ужурлуг силер.

²Чаа төрүттүнген чаштар дег, ылап шын арыг сүтче чүткүүр база ону эмгеш, камгалалды алыры-биле өзүп-мандыыр ужурлуг силер.

³*Дээрги-Чаяакчының ачы-буянныын амзангырлап шенээн болгай силер.*

⁴Улустуң херекчок дээш тоовааны, ынчалза-даа Бурганның шилип алганы үнелиг дириг Дашче чедип келиңер.

⁵Силер база дириг даштар бооп чедип келиңер, Бурганның Сүлдезинге хамааржыр өргээни тударынга силерни ажыглазын. Силер орта Бурганның ыдыктыг бараалгакчылары бооп, Ооң Сүлдезинден келген, Бурганга таарымчалыг өргүлдерни Иисус Христосту дамчыштыр салып эгелээр силер.

⁶Чүге дээрге Бижилгеде:

«Көрүңер даан, Сионга дашты – шилиттинген, улуг үнелиг, бажың таваанга эң чугула дашты салыр мен. Аңаа бүзүрээн кижги бүрүзү бак атка кирбес» деп бижээн-дир.

⁷Силерге, Аңаа бүзүрээн улуска, ол Даш аажок үнелиг, а бүзүрөвээн улуска Ол

«Тудугжуларның херекчок дээш, октапканы, ынчалза-даа эң чугула апарган даш» боор.

⁸Оон ыңай Ол

«Улустуң аңаа тептиккеш, кээп ужары моондак даш» боор. Бурганның сөзүн дыңналас болгаш, улус аңаа тептиге бээр. Бурганның оларга онаап каан үүлези ындыг болган-дыр.

⁹А силер болза – шилиттинген аймак, Хаанның бараалгакчылары, Бурганга хамааржыр ыдыктыг чон, Ооң кайгамчык ажыл-херектерин

чарлаар дээш кыйгырткан улус силер. Ол силерни дүмбей караңгыдан Бодунуң кайгамчык чырыынче кыйгырып эккелген.

¹⁰Ооң мурнунда Бурганның чону деп санатпайн чораан силер, а ам Ооң чону апардыңар. Ооң мурнунда Бурганның ээ-хайыразын албайн чораан силер, а ам Ооң ээ-хайыразын алдыңар.

Бурганның чалчалары

¹¹Ханы ынак эш-өөр, бо делегейде даштыкылардан, түр када турар улустан дег, силерден дилеп тур мен: бодуңарның-на сагыш-сеткилицерге удур демисежир бузуттуг-бак күзээшкиннерге алыспайн көрүңер.

¹²Бүзүрөвээн өске улус аразынга бодуңарны ак сеткилдиг ап чоруңар, ынчаарга силерни бузут үүлгедикчилери деп буруудадып турар улус, ачылыг ажыл-херээңерни көргөш, Бурганның чедип кээр хүнүнде Ону алдаржыда бээр апаар.

¹³Дээрги-Чаяакчыны бодааш, бүгү-ле кижиге тургускан эрге-чагыргаларга чагыртыңар. Дээди эрге-чагырга боор императорга-даа,

¹⁴бузут үүлгедикчилерин кезедир, буян чедиргеннерни шаңнап-мактаар дээш, ооң томуйлааны чазак-чагырга улузунга-даа чагыртыңар.

¹⁵Сарыыл чок улустуң ужур-утка чок чугааларын, буян тарып тургаш, өжүр шаварыңарны Бурган күзеп турар.

¹⁶Хостуг улус дег амыдыраңар, ынчалза-даа хосталгаңарның бузутка хоргадап апаарыңардан кичээниңер, Бурганның чалчалары дег амыдыраңар.

¹⁷Шупту улуска чогуур хүндүткелден көргүзүңер, бүзүрөөн хадуңмаңарга ынак болуңар, Бургандан коргуп, мөгөйип чоруңар, императорну хүндүлөңер.

Христостуң хилинчээниң үлегери

¹⁸Чалчалар, дээргилериңерге хүндүткел көргүзүп, чагыртыңар. Чүглө буйнныг, чымчак ээлерге эвес, а кадыг-дошкун ээлерге база чагыртыңар.

¹⁹Кандыг-бир кижиге Бурганның күзел-соруун медресе билгеш, багай чүү-даа кылбаан хирезинде, хилинчекти шыдажып эртип турар болза, ооң ол чоруу Бурганга таарымчалыг боор.

²⁰Буруулууңар ужуң силерни кезедир болза, ону шыдажып эртип турарыңар дээш, силерни мактаан дүжүү чүл? Ынчалза-даа чөптүг херек ужуң хилинчек көрүп турар болзуңарза, ол чорууң Бурганга таарымчалыг боор.

²¹Бурганның силерни кыйгырган ужуру ол-дур, чүге дээрге Христос Боду силер дээш хилинчек көргөн база Ооң изин истезиннер дээш, үлегерин силерге арттырып каан.

²² *Ол кандыг-даа бачыт үүлгетпээн база Ооң аксындан меге үнгенин кым-даа дыңнаваан .*

²³Христосту дорамчылап турда, Ол дорамчылап-биле харыылаваан. Хилинчек көрүп тургаш, Ол кымга-даа кыжанмаан, а чөптүг Шииткекчиге бүрүнү-биле ынанган.

²⁴Бистиң бачыт талазы-биле өлгөш, чөптүг-шынныг амыдыраарывыс дээш, Ол бачыттарывысты Бодунуң мага-бодунче чүктеп алгаш, шаажылал ыяжынче апарган. *Силер Ооң балыгларының ачызында экирээн силер .*

²⁵Силер оруундан азып-тенээн хойлар дег чордуңар, ынчалза-даа силер ам Кадарчыңар болгаш амы-тыныңарның Кадагалакчызынче дедир эеп келген-дир силер.

1 Пётр 3

Бурганга бүзүрээн өг-бүлө улус

¹⁻²Шак ынчаар, херээжен улус, ашактарыңарга чагыртыңар. Оларның чамдыызы Бурганның сөзүн тооп дыңналас-даа болза, силерниң Бурганны хүндүлээр, арыг амыдыралыңар көргөш, артык чугаа-сөзүңер чокка-ла, Ооң улузу апаар кылдыр бодуңарны ап чоруңар.

³Силерниң чаражыңар чаъжыңарны аянчыдыр өрүп, салганыңарда эвес, алдын каасталгаларыңар болгаш каас-коя хевинерде эвес.

⁴Бурган харын кижиниң томаанныг болгаш оожум аажызының оңмас иштики чаражын аажок үнелээр.

⁵Бурганга идегээр ыдыктыг херээженнер эрткен үелерде боттарын ынчалдыр каастап, ашактарыңа дыңнангыр болуп келген.

⁶Чижек кылдыр, Авраамны дыңнап, ону «дээргим» деп адап чораан Сарраны сактып келиңер. Коргуп-дүвүрөвейн, буяндан тарып чорзуңарза, Сарраның уруг-дарыы апарган боор силер.

⁷А ашактар силер, база шак ынчаар, кадайларыңар дээш сагыш човап, оларны билип көрүңер: олар силерден кошкак, уян дээрзин утпаңар. Кадайларыңарны хүндүлеңер, чүге дээрге олар Бурганның авыралының ачызында мөңгө амыдыралды силер-биле деңге салгап алган. Ынчалдыр чурттаар болзуңарза, мөргүлдериңерге кандыг-даа шаптык турбас.

Бурганга шынчы болганы дээш хилинчек көөрү

⁸Түңнелинде силер араңарда эп-найыралдыг чурттап, бот-боттарыңар дээш сагыш аарып, бот-боттарыңарга, бүзүрээн ха-дуңмаңарга дег, ынак, кээргээчел база биче сеткилдиг бооп көрүңер.

⁹Силерге чедирген хора дээш хора-биле, дорамчылал дээш дорамчылал-биле харыылаваңар. Ооң орнунга силерни бак көргөн улуска Бурган ачы-буянын көргүссүн дээш, оларны алгап-йөрээп мөргүңер. Бурган силерни шак ындыг амыдыралче кыйгырган, ынчаар чурттааш, Ооң ачы-буянын алыр силер.

10 Амыдыралындан таалал ап, аас-кежиктиг хүннер көрүксээн кижжи кара сагыштыг, меге сөстөр эдеринден кичээнип, аксын ажытпас ужурлуг.

11 Ол бузуттан чайлаар, буян тарыыр база амыр-тайбыңны дилеп, олче чүткүүр ужурлуг.

12 Чүге дээрге Дээрги-Чаяакчының карактары чөптүг-шынныг улусче көрнүр, Ооң кулактары оларның дуза дилээн кышкызын дыңнаар, а бузут үүлгедикчилеринче Ол сүртедир көөр .

13 Буян тарыырынче чүткүлдүг болзуңарза, кым силерже бузут халдадырыл?

14 А чөптүг-шынныг чорук дээш хилинчек көрүп-даа турзуңарза, херек кырында амыр-чыргалдыг силер. Олардан шуут коргуп-сүртевеңер.

15 Чүректериңерге Дээрги-Чаяакчы Христостуң ыдыктыын хүндүлеңер. Силерниң Аңаа идегелиңер дугайында айтырыг салган улуска харыы бээринге кезээде белен болуңар.

16 Чүгле ол харыыны эвилең-ээлдек, дыңнакчыларга хүндүткелдиг бериңер. Арын-нүүрүңер арыг болзун: Христоска башкарткан эки амыдыралыңарны бак сөглөп турар улус, ол нүгүлү дээш ыядып, арны кыссын.

17 Бурганның күзел-соруу ындыг болганда, бузуттуг эвес, а буянныг херек дээш хилинчек көргени дээре.

18 Чүге дээрге Христос, бистиң бачыттарывыс дээш, чаңгыс удаа хилинчек көргөн болгай. Ол, кем чок Боду, кем-буруулуг улустуң орнунга, силерни Бурганче эккээр дээш, хилинчек көргөн. Ооң мага-бодун өлүрүп кагза-даа, Сүлдези-биле Ол тынгарлып келген.

19-20 Христос ынчалдыр чоруткаш, эрте-бурун шагда – Ной өгбениң үезинде Бурганны дыңнавайн баргаш, хоругдаткан сүнезиннерге суртаал кылган. Ной бажың-хеме тудуп турар өйде, Бурган оларны шыдамыккай кезетпейн келген улустуң сүнезиннери ол. А бажың-

хемеже каш борбак, чүгле сес санныг кижиги кирген, олар суг аайы-биле камгалал алган.

²¹Ол суг дээрге ам-даа силерни камгалап турар сугга суктурарын үлегерлей көргүскени-дир. Сугга суктурары – мага-боттуң хирин чууру эвес, а арыг арын-нүүрлүг чурттаарын Бурганга аазаары-дыр. Иисус Христостуң катап дирилгенин дамчыштыр ол чорук силерни камгалаар.

²²А Христос дээрже көдүрлүп үнгеш, Бурганның оң талазында турар боорга, Аңаа дээрниң төлээлери, эрге-чагырга ээлери, күштери чагыртып турар.

1 Пётр 4

Бурган дээш амыдыраары

¹ Христос мага-боттуң хилинчээн көрген болганда, силер база ындыг бодал-биле быжыгланып алыңар. Мага-боттуң хилинчээн көрүп турар кижиги бачыт үүлгетпестей бээр.

²Ооң соонда ол арткан чуртталгазын кижиги бүдүжүнүң күзээшкиннеринге эвес, а Бурганның күзел-соруунга чагыртып чурттай бээр.

³Силер үр үе дургузунда Бурганга бүзүревээн улус дег чурттап, самыыраарынга, бужар күзээшкиннерге, арага-дарыга, эмин эрттир хөглөп-дойлаарынга, дүрзү-бурганга чүдүүр хоруглуг чорукка алзып келдиңер.

⁴Биеэги бодал чок, адыгуузунзуг амыдыралга олар-биле бир деңге киришпейн турарыңарны бүзүревээн улус ам кайгап, силерни бак сөглөп турар-дыр.

⁵Ындыг-даа болза, олар боттарын ынчаар ап чорууру дээш, дириглерниң-даа, өлүглерниң-даа Шииткекчизиниң мурнунга харыы тудар.

⁶(Буянный Медээни ам өлгеннерге база сурталдаан чылдагааны мындыг: олар, бүгү улус дег, мага-бот талазы-биле шииттирген-даа болза, оларның сүлде-сүнезиннери Бурганның күзел-соруун ёзугаар амыдыразыннар.)

⁷Бүгү чүүлдүң төнчүзү чоокшулап келген-дир. Ынчангаш бодамчалыг болуңар, мөргүүрүңге белен боору-биле бодуңарны тудуп чоруңар.

⁸Эң кол чүүл болза, бот-боттарыңарга быжыг ынакшылыңарны кадагалаңар, чүге дээрге *ынакшыл бар болза, хөй-ле бачытты өршээп боор.*

⁹Аалчыларга чеме-хала чокка экииргек болуңар.

¹⁰Өскелерге бараан боорда, кижини бүрүзү Бурганның хайырлаан ачы-буянын белээн ажыглаар уjurлуг. Силерге ындыг хөй хевирлиг кылдыр берген Бурганның авыралын, эки башкарыкчылар дег, сарыылдыг ажыглаңар:

¹¹суртаалдап турар кижини бүрүзү Бурганның медээзин дамчыдып турзун, бараан болуп турар кижини бүрүзү бараан болушкунга херектиг күштү Бургандан ап турзун. Ол бүгү-биле Иисус Христосту дамчыштыр Бурган алдаржызын. Христоска алдар болгаш күчү-күш кезээ мөңгедө доктаазын! Аминь.

Христиан шыдамык чорук

¹²Ханы ынак эш-өөр, силерни шенээри-биле чоруткан оттуг хилинчекти шыдажып эртериңер дээш, элдепсинмейн көрүңер. Ында кижини кайгаар чүвө чок.

¹³Ооң орнунга Христостуң хилинчээн ам үлежип турарыңар дээш өөрүңер, ынчан Ол эеп келгеш, Бодунуң өндүр чырыын улуска көргүзүп каарга, оон-даа хөй өөрүп-байырлаар силер.

¹⁴Христосту эдергениңер дээш, улуска дора көрдүрер болзуңарза, амыр-чыргалдыг силер, чүге дээрге Бурганның өндүр бедик Сүлдези силерге сиңнигип, кады чурттай бергени ол-дур.

¹⁵Силерниң кайыңар-даа өлүрүкчү, ооржу, кем-херек үүлгедикчизи болбазын азы киришпеске киржип, хирлиг холун пашче сукпазын – ындыг чүүлдер дээш хилинчек көрбезин.

¹⁶А христиан болганыңар дээш хилинчек көрзүңерзе, оон ыятпаңар, харын Христостуң адын эдилээниңер дээш, Бурганны алдаржыдыңар.

¹⁷Шүүгү үези чедип келген, шииткел Бурганның улузундан эгелээр. Бодап-даа көрүңер даан, ол шииткел бистен эгелээр болганда, Бурганның Буянның Медээзин тоовайн барган улусту кандыг хуусалым манаар деп?!

¹⁸*Чөптүг-шынныг кижиг арай деп камгалал ап турда, бачыттыг, бузуттуг улус дугайында чугаалаан дүжүү чүл?*

¹⁹Ынчангаш Бурганның күзел-соруунуң аайы-биле хилинчек көрүп чоруур улус, буян тарыырын уламчылавышаан, бады-шынчы Чаяакчызынга боттарының амы-тынын бүзүрөп хүлээдип берзин.

1 Пётр 5

Бурганның кодан хойлары

¹Христостуң хилинчээниң херечизи, Ооң ажыттынып кээр ужурлуг өндүр-чаагайын үлежиксээн кордакчы болгаш удуртукчу болур мен ам силерниң араңарда удуртукчу улуска дараазында чүүлдерни чугаалап тур мен.

²Сагыш салыры-биле силерге арттырып каан Бурганның кодан хойларын кадарыңар. Ону албадаткан дег эвес, а эки тура-биле кылыңар – бараан болуушкунуңар ындыг болурун Бурган күзеп турар. Хуу ажык-кончаа сүрбеңер, а бараан боор дээн изиг күзелиңерден ажылдаңар.

³Силерге бүзүрөп дааскан улусту дарлай бербөңер, харын коданыңарга үлегер болуңар.

⁴Дээди Кадарчы чедип кээрге, кажан-даа оңмас чаагай шаңналды алып силер

⁵Башкартып чоруур улус, силер база удуртукчуларны шак ынчаар дыңнаңар. Шуптуңар бот-боттарыңар мурнунга томаарыңар, чүге дээрге

«Бурган адыргак улуска удурланыр, а томаарааннарга ээ көрүүшкүнүн хайырлаар» .

⁶Ынчангаш Бурганның күчүлүг холунуң адаанга боттарыңарны томаартыңар, Ооң доктааткан үези кээрге, Ол силерни өрү көдүрер.

⁷Хамык сагыш човаашкыннарыңарны Олче чая кааптыңар, чүге дээрге Ол силер дээш сагыш салып чоруур.

⁸Серемчилелдиг болгаш хынамчалыг болуңар. Силерниң дайзыныңар – эрлик, хөректенген арзылаң дег, «Кымны сыырыптар чоор» деп, долгандыр чимзенип чоруп турар.

⁹Бүзүрелиңер быжыг болуп, эрликке удур туржуңар, чүге дээрге бүгү делегейде бүзүрөөн ха-дуңмаңар шак-ла ындыг хилинчекти шыдажып эртип турарын бодап чоруңар.

¹⁰Элээн үе иштинде хилинчек көөр-даа болзуңарза, мону сактып чоруңар: элбек авыралдыг Бурган силерни Христос Иисусту дамчыштыр мөңгө өндүр бедик байдалды Ооң-биле үлежиринче кыйгырган. Ол силерни катап тургузар база күш болгаш шыдамык чорукту силерге бээр.

¹¹Бүгү эрге-чагырга кезээ мөңгөде Аңаа доктаазын! Аминь.

Түңнел байыр чедиришкиннери

¹²Бо кыска чагааны Бурганга шынчы деп санаарым эживис Силаның дузазы-биле силерге бижидим. Чагаам сагыжыңарны часкарарын база Бурганның авыралы алыс шынныг деп херечилээрин күзеп тур мен. Ол авырал ачызында чаныш-сыныш чок туржуңар!

¹³Бурганга силер ышкаш шилиттирген Вавилонда христиан ниитилел, а оон ыңай оглум Марк силерге байыр чедирип тур.

¹⁴Бот-боттарыңарны Христостуң ынакшылы илерээр ошкаашкын-биле мендилеңер. Христоска хамааржыр шуптуңарга амыр-тайбың доктаазын!



2 Пётр

2 Пётр 1

Кирилде сөстөр

¹Иисус Христостуң чалчазы болгаш элчини Симон Пётрдан байыр. Бурганывыс болгаш Камгалакчывыс Иисус Христостуң чөптүг-шынныг чоруунуң ачызында үнелиг бүзүрелди бис ышкаш алган бүгү улуска бижидим.

²Бурганны болгаш Дээргивис Иисусту билип алганыңар ачызында авырал болгаш амыр-тайбың силерге эң-не элбээ-биле доктаазын!

Бурганның кыйгырыы болгаш шилилгези

³Амыдыраарыңга база Бурганны хүндүлээринге херек бүгү чүүлдү биске Ол Бодунуң күжү-биле хайырлаан, чүге дээрге бисти өндүр-чаагай, буянныг сеткили-биле кыйгырган Бурганны билип алган бис.

⁴Ол шынарларын дамчыштыр Бурган биске өндүр улуг болгаш үнелиг аазаашкыннарны берген. А силер бо делегейниң улузун хаара тыртар бужар күзээшкиннерден адырылгаш, ол аазаашкыннар дамчыштыр Бурганның бүдүжүңге хамаарылгалыг бооп, Аңаа дөмейлежи бээр органы алган силер.

⁵Ол чылдагаан-биле силер болдунар-ла бүгү чүүлдү кылыңар: бүзүрелиңерге эки мөзүден немеңер, а эки мөзүңерге билигден немеңер.

⁶Билииңерге бодуңарны туттунар чорукту немеңер, а орта немеи шыдамык болуңар, а шыдамыңарга немеи Бурганны хүндүлеңер.

⁷Бурганны хүндүлээринге – ха-дуңмашкы хамаарылганы, а аңаа – ынакшылды немеп алыңар.

⁸Силерде шак ындыг шынарлар четчири-биле бар база өзүп-көвүдеп турар болза, Дээргивис Иисус Христосту билип аарыңга идепкей кирип, үре-түңнел чок артпас силер.

⁹А кымда ындыг шынарлар чогул, ол караан хаптап алгаш, көрбестей бергензиг, бодунуң биеэги бачыттарындан арыгланы бергенин уттупкан болур.

¹⁰Ха-дуңма, ынчангаш Бурганның силерни кыйгырганын база шилип алганын бадыткаар дээш, улам чүткүлдүг болуңар. Ынчаар кылзыңарза, кажан-даа илдигип кээп дүшпес силер.

¹¹Силерни Дээргивис болгаш Камгалакчывыс Иисус Христостуң мөңгө Чагыргазынга шак ынчаар күзелдии-биле хүлээп алыр.

¹²Бо чылдагаан-биле мен, ол чүүлдерни билир-даа база силерни бүргеп турар алыс шынның талазынче быжыы-биле туруп алган-даа болзуңарза, олар дугайында силерге үзүк-соксаал чок сагындырар мен.

¹³Амдызында бо мага-бодумга артып, дириг чоруур шаамда, угааныңарны ол сагындырыглар-биле оттурарын хүлээлгем деп санап тур мен.

¹⁴Чүгө дээрге Дээргивис Иисус Христостуң меңээ ажытканы дег, удавайн сөөлгү оруумче аьттанырымны билир мен.

¹⁵Силерниң араңардан чоруй баарымга, ол бүгүнү үргүлчү сактып чорзуннар дээш, күш четтинер-ле бүгү чүүлдү кылыр мен.

Христостуң өндүр-чаагайының херечилери

¹⁶Дээргивис Иисус Христостуң күчү-күшке бүргеткен ээп кээриниң дугайында чугаалап тургаш, нарыыдадыр чогааткан тоолчургу чугааларга даянмадывыс. Бис боттарывыс Ооң өндүр-чаагайының херечилери болдувус.

¹⁷«Бо дээрге Мээң ханы ынак Оглум-дур, Ол Мээң сеткилимге кирер-дир» – дээн өндүр улуг болгаш алдарлыг Бурганның үнү Христоска чеде бээрге, Ол мактал-хүндү биле алдарны Бурган Ададан хүлээп алган.

¹⁸Христос-биле кады ыдыктыг дагга тургаш, дээрден келген ол үннү боттарывыс дыңнаан бис.

¹⁹Ынчангаш Бурганның медээчилериниң ол бады-шынчы херечилелдери биске улам бүзүренчиг бооп турар. Силер база оларже шыңгы кичээнгей салыр болзуңарза, кончуг эки-дир. Чүге дээрге олар хүн үнүп, эртенги шолбан чүректериңерни шонуп келгижеге чедир, дүмбей караңгыда херелдендир чыраан чырыкка дөмей-дир.

²⁰Чүнү-даа мурнай мону билип алыңар: Бижилгеде бар чаңгыс-даа өттүр билген медеглелди Бурганның медээчилери боттарының күзээн аайы-биле чогаадып албаан.

²¹Чүге дээрге ол өттүр билген медеглелдер кажан-даа кижиниң күзел-соруундан тывылбаан, харын улусту дамчыштыр Бургандан кээп турган, а ол улус Ыдыктыг Сүлдеге башкарткаш, чугаалап чораан.

2 Пётр 2

Меге башкылар

¹Ындыг-даа болза, Бурганның улузунуң аразындан меге медээчилер база үнүп кээп турган. Силерниң араңарга база ынчалдыр меге башкылар тыптып кээр. Олар өлүп чидеринге чедирер меге өөредиглерин непередип, оларны Бодунга садып алган Чагырыкчыны безин хүлээп көрбөстей бээр база оларның ындыг чоруу боттарының бажынче суг кудуп, манавааны буураашкынга чедирер.

²Хөй-ле улус оларны өттүнүп, самырап чурттаар база алыс шынның оруу оларның ужун бак атка кирер.

³Алык-чиксек болгаш, олар оптуг сөстөрүн дамчыштыр силерни чүгле ажыглаарын бодаар. Бурган оларны шагда-ла шиидип каан, оларның өлүмү эргин артында чайлаш чок манап турар.

⁴Бурган бачыт үүлгеткен дээрниң төлээлерин безин хайыралавайн, шииткел хүнүн манап, орта демирледип алган турзуннар дээш, оларны тамының дүмбей караңгы ханы дүвүнде тудуп турар.

⁵Бурган эрте-бурунгу делегейге-даа хайыра көргүспейн, чөптүг-шынныг чорукту суртаалдаан Нойдан база өске чеди кижиден аңгыда, Бурганны хүндүлевес бүгү бачыттыг кижиге төрөлгөтөнни суг халавы-биле узуткап каапкан.

⁶Ол Содом биле Гоморра хоорайларны чылча базар кылдыр шииткеш, келир үениң бачыттыг улузу-биле чүү болу берип боорун сагындырып чорзун дээш, оларны от-биле хуюктап каапкан.

⁷А хоойлу-дүрүм билбес улустуң бужар аажызындан баш муңгаш хинчектенген Лотту, чөптүг-шынныг кижини, Бурган камгалап алган.

⁸Ол чөптүг кижиге бачыттыг улустуң аразынга чурттап чорааш, оларның хоойлу-дүрүм чок үүлгедиглерин көрүп база дыңнап, хүн бүрү сагыш-сеткили хинчектенип келген.

⁹Ийе, Дээрги-Чаяакчы Ону хүндүлээр улусту шенелде байдалдарындан канчаар адыраарын, а хоойлу-дүрүм сагывастарны кезедип, шииттирер хүнүнге чедир канчаар кадарып арттыраарын билир.

¹⁰Ылаңгыя боттарының бужар күзээшкиннериниң аайындан эртпес, дээди эрге-чагырганы дора көөр улуска ол кончуг хамааржыр! Ындыг бардам, улуургак кижилер өндүр улуг күштерни-даа бак сөглээринден чалданмас,

¹¹а ол күштерни ындыг улустан артык күш-шыдалдыг дээрниң төлээлери безин Дээрги-Чаяакчының мурнунга дорту-биле буруудатпайн турар болгай.

¹²Меге башкылар боттарының билбес чүүлүн бак сөглөп чоруур. Боттарының согур меделинге чагырткан, оларны чүгле туткаш, соп чиир кылдыр төрүттүнген адыгуузуннарга ол башкылар дөмей-дир. Ындыг адыгуузуннар ышкаш, олар узуткаттырып аар.

¹³Үүлгөткен хамык хоразы дээш, олар чогуур кеземче алыр. Ындыгларның байгы таалалы – самыралын хандыраар дээш дойлап,

хүннер эрттирери. Ат болган ыят чок, бужар улус-тур ол! Силерниң биле кады дойлап тура, олар силерни дуурайлапкаш, таалал алыр.

14Олар херээженнер көргөш, чүгле бирикшиирин бодаар, канчап-ла оларны дуурайлап аарыл деп шыданмайн чоруур. Ындыг улус – быжыг туруш чоктарны бачытче чыгаар, өскениң чүвезин алыр-чиир дээнде амырай бээр каргыштыг хейлер болбазыкпе!

15Дорт оруктан соора баргаш, олар Восорнуң оглу Валаамның изин истеп чорупкан, а Валаам болза бак ажыл-херээ дээш, төлевир алырынга ынак кижиги турган.

16Ындыг бузуду дээш, Валаам чемелээшкин дыңнаан, ону аас-дыл чок мал сойгалап, кижигилештир чугаалай бергеш, медээчиниң солуудаанын соксаткан болгай.

17Меге башкылар кадып калган суг баштарынга, хатка сывыртаткан булуттарга дөмей. Бурган оларга турар черни тамының караңгызында белеткеп каан.

18Олар сыңзыг, хоозун сөстөр эдип, бачыттыг бүдүштүң күзээшкиннерин ажыглааш, азып-тенээннер санындан мырыңай чаа адырлып эгелээн улусту аайынга кирип ап турарлар.

19Меге башкылар ол улуска хосталганы азап турза-даа, боттары будалчак чоруктуң кулдары-дыр. Кижиги дээрге ону холга кирип алган чүүлдүң кулу-ла болгай.

20Дээргивис болгаш Камгалакчывыс Иисус Христосту билип алганының ачызында бо делегейниң бужар багындан адырлып шыдаан улус ам база катап аңаа дузактадып, алзып аар болза, оларның сөөлгү байдалы баштайгызындан-даа дора боор.

21Чөптүг-шынныг орукту билип алган соонда, оларга дамчыдып берген ыдыктыг чагыгдан ойталаарының орнунга, ону шуут билбес боору дээре.

²²Ындыг улус-биле чүү болганын үлегер домактар өттүр-ле сөглээндир: «*Ыт кускузунче дедир эеп кээр*» база «Хаванны чеже-даа чуурга, кара малгаштан ыраар эвес».

2 Пётр 3

Дээрги-Чаяакчының эеп кээри

¹Ханы ынак эш-өөр! Мен ам силерге ийиги чагаамны бижидим. Оларның иелдирзинге арыг-шынчы бодалдарыңарны сагындырыг аргазы-биле оттурарын оралдаштым.

²Бурганның ыдыктыг медээчилериниң эрткен үеде чугаалаан сөстөрүн база Дээргивис болгаш Камгалакчывыстың элчиннер дамчыштыр берген айтышкынын сактып чоруңар.

³Чүнү-даа мурнай мону билип аар ужурлуг силер: боттарының самыыргай күзээшкиннериниң кулу болган кочуургак улус сөөлгү хүннерде көстүп кээр.

⁴Олар: «Христостуң эеп кээрин аазаан болгай, Ооңар ам кайыл? Чаяалганың эгезинден, ада-өгбелеривис өлгүлээнден бээр бо делегейде өскерилген чүү-даа чок-тур» – деп кочуургап чугаалаарлар.

⁵Ынчалза-даа ынча деп бодаар улус дээр биле черни үе-дүпте Бурганның айтышкынын ёзугаар сугдан база сугнуң ачызы-биле чаяганын өжегээр уттуучаңнап турар-дыр.

⁶А ол ышкаш суг халавы-биле бурунгу делегейни узуткап каапкан болгай.

⁷Бурган ол-ла айтышкынын ёзугаар амгы бар чер биле дээрни от-биле арыглаар дээш кадагалап турар. Ону хүндүлевес хамык улусту узуткаар шииткел хүнүнге чедир оларны кадагалап кээр.

⁸Чүгле чаңгыс мону херексевейн барбаңар, ханы ынак эш-өөр: Дээрги-Чаяакчыга бир хүн муң чыл дег, а муң чыл – бир хүн дег.

⁹Дээрги-Чаяакчы, чамдык улустуң саадаашкынны билип турары дег, Бодунуң аазаашкынын күүседирин соңгаарлатпайн турар. Ол силерге шыдамыын көргүзүп, кымның-даа өлүп чидерин күзевейн, харын бүгү улустуң бачыдын миннип, Бурганче эглирин манап турар-дыр.

¹⁰Дээрги-Чаяакчының шииткел хүнү, дүне када оор ышкаш, хенертен кедеп кээр. Дээр ынчан дааш-шимээн-биле чиде бээр, дээрниң чырымалдары отка эстип-хайлыр, а чер болгаш ында бар бүгү чүве илдең апаар.

¹¹Ол бүгү ынчалдыр буступ төнер болганда, боттарыңарны канчаар алдынар болзуңарза экил? Бүгү чүүлдерге Бурганны хүндүлөп, ыдыктыг амыдырал-биле амыдыраар ужурлуг силер.

¹²Бурганның шииткел хүнүн манап, ооң кээрин бар шааңар-биле дүргедедип турар-дыр силер. Ол хүн кээрге, дээрни от узуткап каар болгаш дээрниң чырымалдары чалынныг оттан эстип-хайлы бээр.

¹³Ынчалза-даа бис Бурганның аазааны чаа дээр биле чаа черни манап турар бис. Аңаа улус чөптүг-шынныг амыдырал-биле амыдыраар.

¹⁴Ынчангаш, ханы ынак эш-өөр, Бурганның эеп кээрин манаан болзуңарза, Ооң мурнунга арыг, кем-бурууга борашпаан боорунче база Ооң-биле эптежип амыдыраарынче чүткүңер.

¹⁵Дээрги-Чаяакчының шыдамык манап турары биске камгалалды хүлээп алыр органы бээрин сактып чоруңар. Силерге ол дугайында ханы ынак эживис Павел аңаа өрүтен берген мерген угаанның ачызында бижип турган.

¹⁶Павел ындыг чүүлдер дугайында бодунуң шупту чагааларында бижип турар. Оларда билип аары ындыг амыр эвес чүүлдер бар, ооң кадында бүдүүлүк болгаш туруш чок улус, өске-даа Бижилгелерни ышкаш, ооң бижээн чагааларын хажыдып, оозу-биле бодунуң өлүмүн тып аар-дыр.

¹⁷Ынчангаш, ханы ынак эш-өөр, ону баш удур билир болганыңарда, сагындырып каайн: хоойлу-дүрүм чоктарның частырыглары силерни орууңардан астыра бербезин дээш база камгалалдыг туружуңардан кээп ушпас дээш, серемчилелдиг болуңар.

¹⁸Авыралга база Дээргивис болгаш Камгалакчывыс Иисус Христосту билип аарыңга улам өзүп-мандыңар. Ам-даа, кезээ мөңгеде-даа Аңаа алдар доктаазын! Аминь.



1 Иоанн

1 Иоанн 1

Иисус Христос – амыдыралдың Сөзү

¹Эң эгезинде бар турган, Ооң дугайында дыңнаанывыс, боттарывыстың караавыс-биле көргенивис, хайгаарап шинчилээнивис база холдарывыс-биле тудуп билгенивис амыдырал хайырлаар Сөстүң дугайында силерге бижип олур бис.

²Амыдырал биске көстүп келген, бис Ону көргөн бис, Ооң херечилери болган бис. Ынчангаш Адазы-биле кады тургаш, оон биске база көстүп келген ол мөңгө амыдыралдың дугайында силерге медеглеп турарывыс бо.

³Силерни база биске каттыжып, сырый харылзаалыг болзуннар дээш, боттарывыстың көргөн база дыңнаан чүүлүвүстү медеглеп тур бис. А бис Бурган Ада болгаш Ооң Оглу Иисус Христос-биле каттыжып, харылзаалыг апарган болгай бис.

⁴Бистиң өөрүшкүвүс эгээртинемес долу болзун дээш, силерге бо бүгүнү бижээнивис бо.

Бурган дээрге чырык-тыр

⁵Иисустан дыңнаанывыс база ам силерге медеглээривис Буянныг Медээ бо-дур: «Бурган дээрге чырык-тыр, Ында кандыг-даа кара чок».

⁶«Ооң-биле сырый харылзаалыг болдувус» деп тургаш-ла, боттарывыс караңгыда азып чоруур болзувусса, мегелеп турарывыс ол-дур база алыс шынның аайы-биле кылбайн турарывыс ол-дур.

⁷Ынчаарга Ооң чырыкта боору дег, бис база чырыкка амыдыраар болзувусса, аравыста сырый харылзаалыг апаар бис, Ооң Оглу Иисустуң төккен ханы бисти кандыг-даа бачыттан арыглаар.

⁸«Бачыт чок бис» дээр болзувусса, боттарывысты мегелеп турарывыс ол-дур база Бурганның шынының бисте чогу ол-дур.

⁹А бачыттарывысты ажыы-биле миннир болзувусса, Бурган Боду сөзүнге шынчы база чөптүг болгаш, бачыттарывысты өршээр база кандыг-даа чөптүг эвес херектерден бисти арыглаар.

¹⁰А «Бачыт үүлгетпедивис» дээр болзувусса, Бурганны «Мегечи сен» деп турарывыс ол, ындыг болганда, Ооң сөзү бисте чок-тур.

1 Иоанн 2

Бурганның чаа чагыы – ынакшыл

¹Ажы-төлүм! Бачыт кылбазыннар дээш, мен силерге бо дугайында бижип олур мен. А кайы-бирээңер бачытка борашкан-даа болза, Аданың мурнунга Болчукчувус, чөптүг-шынныг Иисус Христос бар болгай.

²Христос дээрге чүгле бистиң-даа эвес, а бүгү делегейниң бачыттарын арылдырар өргүл-дүр.

³Ооң чагыгларын сагыыр болзувусса, Ону угаап билгенивис ол-дур.

⁴«Мен Ону билир мен» дээр хирезинде, Ооң чагыгларын сагывас кижии – мегечи болгаш алыс шынны сагывас кижии-дир.

⁵А Ооң сөзүнүң аайындан эртпес кижиде Бурганның ынакшылы эчизинге чедир боттанган-дыр; Бурган-биле сырый харылзаалыг бис дээрзин оон билип алыр бис.

⁶«Бурган-биле харылзаалыг амыдырап чор мен» дээр кижии Иисустуң амыдырап чорааны дег амыдыраар ужурлуг.

⁷Ханы ынак эш-өөр, мен силерге чаа эвес, а эң эгезинден-не силерге билдингир турган биеэги-ле чагыг дугайында бижип олур мен. Ол эрги чагыг дээрге силерниң эң эгезинде-ле дыңнааныңар сөс-түр.

⁸Ындыг-даа болза, ооң-биле чергелештир ол чагыг чаа болур. Ооң алыс шынныын Христостуң база силерниң амыдыралыңар бадыткаан, чүге дээрге караңгы тарап чидип турар база алыс шынның чырыы чырыда берген.

⁹Чырыкка хамааржыр мен деп турар кижиге Бурганга бүзүрөөн акы-дуңмазын көөр хөңнү чок болза, ол караңгыда турар хевээр-дир.

¹⁰Бодунуң акы-дуңмазынга ынак кижиге чырыкта артып калган база ону бачытче кирип шыдаар кандыг-даа чүүл ам чок.

¹¹А бодунуң акы-дуңмазынга хөңнү чок кижиге караңгыда хевээр чурттап турар база кайнаар бар чыдарын боду безин билбес, чүгө дээрге караңгы ону согурартып каан-дыр.

¹²Ажы-төл, силерге ол дугайында бижидим, чүгө дээрге Христостуң ачызында бачыттарыңар өршээттинген-дир.

¹³Ада-иелер, силерге бижидим, чүгө дээрге эң эгезинде бар турган Кижини билип алган-дыр силер. Аныяк оолдар, силерге бижидим, чүгө дээрге эрликти тиилээн-дир силер. Уруг-дарыг, силерге бижидим, чүгө дээрге Аданы билип алган-дыр силер.

¹⁴Ада-иелер, силерге бижээн мен, чүгө дээрге эң эгезинде бар турган Кижини билип алган-дыр силер. Аныяк оолдар, силерге бижээн мен, чүгө дээрге күштүг-дүр силер, Бурганның сөзү силерде артып калган-дыр база эрликти тиилээн-дир силер.

¹⁵Бо делегейниң бүгү чүвезинге-даа, ооң бодунга-даа ынак эвес болуңар: бо делегейге ынак кижиниң сеткилинде Адага ынакшыл чок.

¹⁶Чүгө дээрге бо делегейде бар бүгү чүве, бачыттыг бүдүжүвүстүң күзээни бүгү чүве, бистиң көрүжүвүстүң олчалап алыксааны бүгү чүве, улустуң бо амыдыралынга адыргаары хамык чүве – ол бүгү Ададан эвес, а бо делегейден келген-дир.

¹⁷Бо делегей ооң тывылдырганы хамык күзээшकिनнери-биле катай-хаара эстип-хайлы бээр, а Бурганның күзел-соруун күүседип чоруур кижиге мөңгө амыдыраар.

Христостуң дайзыннарынга дөмөйлөшпөңөр

¹⁸Ажы-төлүм! Сөөлгү шаг-үе келген-дир. Христостуң удурланыкчызының кээриниң дугайында канчаар дыңнааныңар дег,

Ооң хөй удурланыкчылары амдыгааштан ынчалдыр көстүп келгеннер. Сөөлгү шаг-үе келген дээрзин оортан билип алыр бис.

¹⁹Христостуң ол удурланыкчылары бистиң аравыстан үнген, ынчалза-даа херек кырында биске хамаарышпас чорааннар. Бир эвес олар херек кырында биске хамааржыр турганнар болза, аравыска артып калгайлар эртик. Ынчалза-даа олар дөгере чоруй барган, оларның кайызы-даа биске хамаарышпас чораан деп чүве ынчалдыр билдине берген.

²⁰А Христостуң хайырлааны Ыдыктыг Сүлде ам силерде бар-дыр, ынчангаш дөгереңер алыс шынны билип алган-дыр силер.

²¹Мен силерге алыс шынны билбес силер дээш эвес, а ону билир бооруңарга база алыс шын мегени төрүвес боорга, бижип олур мен.

²²Иисусту Христос эвес-тир дээр кижиден артык мегечи бар бе? Ындыг кижиге – Христостуң удурланыкчызы-дыр. Ол Аданы-даа, Оглун-даа хүлээп көрбес.

²³Оглун хүлээп көрбес кижиниң Адазы-биле харылзаазы база чок, Оглун хүлээп көөр кижиде Ада база бар.

²⁴Силерге хамаарыштыр алыр болза, ооң дугайында эң эгезинде-ле дыңнааныңар медээ сеткилиңерге артар уjurлуг. Ооң дугайында эң эгезинде-ле дыңнааныңар ол медээ сеткилиңерге артар болза, Оглу болгаш Адазы-биле тудуш харылзаалыг артар силер.

²⁵Оглунуң биске аазаан чүүлү дээрге-ле мөңгө амыдырал-дыр.

²⁶Силерни дуурайлаарын кызып турар улустуң дугайында мен ол бүгүнү силерге бижээним бо.

²⁷Ынчаарга Христостан алганыңар Ыдыктыг Сүлде силер-биле кады артар, ынчангаш улустуң силерни сургаан херээ чок; харын ол Сүлде силерни бүгү чүвеге өөредип турар. (Ол Сүлдениң өөредии меге эвес, а шынныг деп билиңер.) Ооң силерни өөрөткени дег, Христос-биле харылзаалыг артар уjurлуг силер.

Бурганның ажы-төлү

²⁸Ынчангаш ажы-төлүм, Христос-биле харылзаалыг артып каап көрээлиңер. Ынчаарга Ол ээп кээрге, бис Ооң мурнунга арнывыс кыспайн, Ону коргуш чок уткуур бис.

²⁹Христостуң чөптүг-шынныг амыдыралын билир болзуңарза, чөптүг-шынныг чорук кылып амыдыраан кижиге бүрүзү Оон укталган дээрзин база билип алыңар.

1 Иоанн 3

¹Адавыстың биске кайы хире ханы ынакшаанын бодап көрүңер даан. Ол биске Ооң ажы-төлү кылдыр аданырын чөпшээрээн-дир! Шынап-даа болза, бис Ооң ажы-төлү-дүр бис! А бо делегейниң улузу Ону хүлээп көрбейн турар болгаш, бисти база хүлээп көрбес-тир.

²Ханы ынак эш-өөрүм! Бис ам дээрезинде Бурганның ажы-төлү-дүр бис, келир өйде кандыг болу бээривис амдызында билдинмес-тир. Ындыг-даа болза, Христос ээп кээрге, шупту Аңаа дөмей апаарывысты билир бис, чүге дээрге Ол херек кырында кандыг-дыр, Ону ындыг кылдыр көрүп каар бис.

³Бодунуң идегелин Христос-биле холбаштырган кижиге бүрүзү, Ооң арыы ышкаш, бодун ынчалдыр арыглап алыр.

⁴Бачыт кылып турар кижиге бүрүзү ыдыктыг хоойлуну хажыдып турар-дыр, чүге дээрге ону хажыдары дээрге-ле бачыт-тыр.

⁵Христос улустуң бачыдын чайладып аппаар дээш келгенин, Ооң Бодунда бачыт чогуун билир силер.

⁶Ооң-биле харылзаалыг апарган кижиге бүрүзү бачыт кылбастай бээр. Бачыт кылырын уламчылап чоруур улустуң аразындан кым-даа Ону көрбээн база билип албаан.

⁷Ажы-төлүм, силер кымга-даа дуурайлатпаңар. Чөптүг-шынныг чорук кылып чоруур кижиге, Христостуң чөптүү дег, чөптүг болур.

⁸Бачыт кылырын уламчылап чоруур кижиге эрликке хамааржыр, чүгө дээрге эрлик эң эгезинден-не бачыт үүлгедип келген. А Бурганның Оглу эрликтин ажыл-херээн дазылындан тура тыртар дээш чедип келген.

⁹Бурганның ажы-төлү болу берген улустуң кайызы-даа бачыт кылырын уламчылаvas, чүгө дээрге Бурганның Үрезини ол кижиге артып каар база Бурган ооң Адазы апарган ужурунда, ол оон ыңай бачыт кылып шыдавастай бээр.

¹⁰Кым – Бурганның ажы-төлү, а кым – эрликтин ажы-төлү боорун мынчаар билип ап болур: чөптүг-шынныг чорук кылбас болгаш бодунуң ха-дуңмазынга ынак эвес кижиге Бурганга хамаарышпас.

Бот-боттарыңарга ынак болуңар

¹¹Бот-боттарывыска ынак болур ужурлуг бис деп медээни эң эгезинден-не дыңнап келдиңер.

¹²Эрликке хамааржы бергеш, бодунуң дуңмазын өлүрүп каан Каинге дөмейлешпес ужурлуг бис. Ол чүгө дуңмазын соп алганыл? Чүгө дээрге ооң ажыл-үүлези бузуттуг, а дуңмазының ажыл-үүлези чөптүг-шынныг болган-дыр.

¹³Бо делегей силерни көөр хөңнү чок болза, элдепсинмейн көрүңер, ха-дуңма.

¹⁴Өлүмден амыдыралче шилчээнивисти билир бис, чүгө дээрге ха-дуңмавыска ынак-тыр бис. Кым ынак эвезил, ол өлүг бооп артар.

¹⁵Бодунуң ха-дуңмазын көөр хөңнү чок кижиге бүрүзү – өлүрүкчү-дүр, а кандыг-даа өлүрүкчү мөңгө амыдыралдыг болбас дээрзин билир-ле болгай силер.

¹⁶Христос Бодунуң амы-тынын бис дээш берген, бис ынакшыл деп чогум чүл ол дээрзин оон билир апарган бис. Ынчангаш бис база боттарывыстың амы-тынывысты ха-дуңмавыс дээш бээр ужурлуг бис.

¹⁷Бир эвес бо делегейге бай-шыдалдыг чурттап-даа чорааш, эжи түрегдеп чоруурун көргөш, ону кээргеп, дузалавас кижиге бар болза, ындыг кижиде Бурганның ынакшылы бар деп канчап чугаалап шыдаар бис?!

¹⁸Ажы-төлүм! Бистиң ынакшылывыс чүгле сөс, чугаа кырында эвес, а херек кырында бар, ёзулуг ынакшыл болур ужурлуг.

Бурганның мурнунга бүзүрелдиг боору

¹⁹⁻²⁰Ооң ачызы-биле алыс шындан төрүттүнгенивис билдине бээр база арын-нүүрүвүс бисти буруудадып-даа турар болза, Бурганның мурнунга дөмей-ле сорук кирип шыдаар бис, чүгө дээрге Бурган бистиң арын-нүүрүвүстен артык улуг база Ол бүгү чүүлдү билир.

²¹Ханы ынак эш-өөрүм, сеткиливис бисти буруудатпайн турар болза, Бурганче коргуш чок чоокшулап шыдаар бис.

²²Бургандан дилээн чүвевисти дөгerezин ап турар-дыр бис, чүгө дээрге Ооң чагыгларын сагып, Аңаа таарымчалыг херектерни кылып чоруур-дур бис.

²³Бурганның биске чагыгы бо-дур: Ооң Оглу Иисус Христостуң адынга бүзүрээр база, Иисустуң биске чагааны дег, бот-боттарывыска ынак болур ужурлуг бис.

²⁴Бурганның чагыгларын сагып чоруур кижиге Ооң-биле тудуш харылзаалыг амыдыраар база Бурган ол кижиге-биле харылзаа тудар. Бурган-биле харылзаалыг болганывысты Ооң биске хайырлааны Сүлдениң ачызында билип ап шыдаар бис.

1 Иоанн 4

Меге медээчилер дугайында сагындырыг

¹Ханы ынак эш-өөр, «Өттүр билип медеглээр сүлделиг мен» дээр кижиге бүрүзүнге-ле бүзүревеңер, харын оларның сүлделери Бургандан келген бе дээрзин үргүлчү хынап көрүңер. Чүгө дээрге бо делегейге хөй санныг меге медээчи келгеш, тарай берген-дир.

²Бурганның Сүлдезин мынчаар билип ап болур силер: Иисус Христостуң чер кырынга ёзулуг мага-боттуг чедип келгенин хүлээп көөр сүлде бүрүзү Бургандан келген сүлде-дир.

³А Иисусту хүлээп көрбес өттүр билип медеглээр кижини бүрүзүнүң сүлдези Бургандан келбээн-дир. Ол дээрге Христостуң удурланыкчызының сүлдези-дир. Силер ооң чедип кээриниң дугайында дыңнаан силер база ол амдыгааштан-на бо делегейде бардыр.

⁴Ажы-төлүм! Силер Бурганга хамааржыр силер, ол меге медээчилерни баскан силер, чүге дээрге силерде бар Бурганның Сүлдези бо делегейге хамааржыр улуста бар сүлдеден арта бээр-дир.

⁵Меге медээчилер бо делегейге хамааржыр. Ынчангаш оларның чугаалап турар чүүлү бо делегейден үнер база бо делегейниң улузу оларны дыңнап турар.

⁶А бис Бурганга хамааржыр бис. Бурган кымга билдингир апарганыл, ол кижини бисче кулак салып, дыңнаар. Кым Бурганга хамаарышпазыл, ол кижини бисти дыңнапас. Улуска алыс шынны эккээр Сүлдени база улусту мегелээр сүлдени бис ынчалдыр ылгап шыдаар-дыр бис.

Бурган дээрге ынакшыл-дыр

⁷Ханы ынак эш-өөр! Бот-боттарывыска ынак болуп көрээли, чүге дээрге ынакшыл Бургандан кээр-дир, а ол ышкаш ынакшаан кижини дээрге Бурганның төлү апарган база Бурганны билип алган кижини-дир.

⁸Кымда ынакшыл чогул, ол кижини Бурганны угаап билбээн-дир, чүге дээрге Бурган – ынакшыл-дыр.

⁹Улус Ону дамчыштыр амыдыралды алзын дээш, Бодунуң эр чаңгыс Оглун бо делегейге чорудупкаш, Бурган ооң-биле биске Бодунуң ынакшылын көргүскен-дир.

¹⁰Ёзулуг ынакшыл бистиң Бурганга ынакшый бергенивисте эвес, а Ооң биске ынакшылын көргүзүп, бачыттарывысты арылдырар өргүлдү – Бодунуң Оглун бисче чорутканында болдур ийин.

¹¹Ханы ынак эш-өөр, Бурган биске ынчалдыр ынакшаан болганда, бис база бот-боттарывыска ынак болур ужурлуг бис.

¹²Бурганны кым-даа, кажан-даа көрүп көрбөөн, ынчалза-даа бот-боттарывыска ынак болзувусса, Бурган бис-биле тудуш харылзаалыг амыдырай бээр база Ооң бисте бар ынакшылы эчизинге чеде бээр.

¹³Бурган-биле харылзаалыг амыдырай бергенивисти база Ооң бистиң-биле кады амыдырай бергенин Ооң биске Бодунуң Сүлдезин хайырлаанындан билип ап болур бис.

¹⁴Бурган Ада Бодунуң Оглун бо делегейниң улузун камгалазын дээш чорудупканын көрген бис, ону херечилеп тур бис.

¹⁵Иисусту Бурганның Оглу-дур деп хүлээп көөр кижиле Бурган тудуш харылзаалыг-дыр, ол кижиле база Бурган-биле харылзаа тудар.

¹⁶Бурганның биске ынакшылын билип алгаш, аңаа бүзүрөп, ону хүлээп алдывыс. Бурган дээрге ынакшыл-дыр, ынчангаш ынакшылга бүргедип амыдырап чоруур кижиле Бурган-биле харылзаалыг артар болгаш, Бурган база ооң-биле кады амыдыраар.

¹⁷Бистиң ынакшылывыс эчизинге чеде берген болганда, шииткел хүнүнде коргуш чок болур бис, чүге дээрге бо делегейге Христоска дөмейлешкен-дир бис.

¹⁸Ынакшыл бар болза, коргуушкун шуут турбас. Харын-даа эчизинге четкен ынакшыл коргуушкунну үндүр сывырыптар. Коргуушкун кеземче-биле харылзаалыг, а коргуп чоруур кижиле ынакшылдың эчизинге четпээн кижиле болур.

¹⁹Бурган баштай биске ынакшаан боорга, бис ынак-тыр бис.

²⁰«Бурганга ынак мен» – дээр, а бодунуң ха-дуңмазын көөр хөңнү чок кижиге – мегечи-дир, чүгө дээрге көрүп чорууру эжинге ынак эвес кижиге көрүп көрбээни Бурганга канчап ынак боорул?

²¹Христостуң биске арттырып каан чагыгы бо-дур: «Бурганга ынак кижиге бодунуң ха-дуңмазынга база ынак болур ужурлуг».

1 Иоанн 5

Бо амыдыралдың күткүлгелерин тиилээри

¹Иисусту Христос-тур деп бүзүрээр кижиге бүрүзү Бурганның ажы-төлү болур. Адазынга ынак кижиге бүрүзү Ооң ажы-төлүнгө база ынак болур.

²Бурганга ынак база Ооң чагыгларын сагып чоруур болзувусса, Бурганның ажы-төлүнгө ынаавысты оон билип алыр бис.

³Бурганга ынаавысты Ооң чагыгларын күүсеткенивис-биле көргүзөр бис, а Ооң чагыгларын күүседире берге эвес.

⁴Чүгө дээрге Бурганның ажы-төлү болур кижиге бүрүзү бо делегейни тиилээр, а ол тиилелге бистиң бүзүреливис ачызында чедип алдынар.

⁵Ынчангаш Иисус – Бурганның Оглу деп бүзүрөөн кижиден өске, кым бо делегейни чаалап алырыл?

Бурганның Оглуң дугайында херечилел

⁶Кым бисче суглуг база ханныг келген ийик? Иисус Христос-ла болгай. Ол бисче чүгле суглуг эвес, а суглуг база ханныг келген. Ооң херечизи – Сүлде-дир, чүгө дээрге Сүлде алыс шынныг болур.

⁷Ындыг-дыр деп херечилээн үш херечи бар:

⁸Сүлде, суг база хан ол-дур. Олар шупту чаңгыс-ла ол чүүлдү херечилеп турар.

⁹Бир-тээ бис улустуң херечилээнин хүлээп алыр болганывыста, Бурганның херечилелин оон оранчок чугула кылдыр хүлээп көөр ужурлуг бис. А Бурганның херечилээни мындыг: Ол Бодунуң Оглуң дугайында херечилээн-дир.

¹⁰Бурганның Оглунга бүзүрээр кижиде ол херечилелди бодунуң сеткилинге шыгжап чоруур. А Бурганның чугаалаан чүвезинге бүзүревес кижиде Ону мегечи кылдыр көргүзөр, чүгө дээрге ол Бурганның Бодунуң Оглунуң дугайында херечилелдинге бүзүревес-тир.

¹¹А ол херечилел мындыг: Бурган биске мөңгө амыдыралды хайырлаан, ол амыдырал Ооң Оглунда бар.

¹²Кым Оглу-биле харылзаалыгыл, ол кижиде амыдырал бар, а кымда Бурганның Оглу-биле харылзаа чогул, ол кижиде амыдырал чок.

Биске мөңгө амыдыралды хайырлаан

¹³Бурганның Оглунуң адынга бүзүрээш, шуптуңар мөңгө амыдыралдыг бооруңарны билип алзыннар дээш, мен бо бүгүнүң дугайында силерге бижидим.

¹⁴Ооң күзел-соруунга чүүлдештир кандыг-бир чүүлдү Оон мөргүп дилээр болзувусса, Ол бисти дыңнаар деп, Бурганга ыяк бүзүрээр бис.

¹⁵Оон чүнү-даа дилээр болзувусса, Ол бисти дыңнаар деп билир болганывыста, Оон чүнү-даа дилезивиссе, ол чүүлдү алыривысты база билир-дир бис.

¹⁶Кандыг-бир кижиде өлүмгө чогул чедирбес бачыт үүлгедип турар эжин көрүп кагза, ол эжи дээш мөргүүр ужурлуг, Бурган ынчан демги эжинге амыдыралды хайырлаар. Мен өлүмгө чогул чедирбес бачыт-биле холбашкан улус дугайында чугаалап тур мен. Өлүмгө чедире бээр бачыт база бар болгай. Ындыг бачытка борашканнар дээш мөргүңер дивейн тур мен.

¹⁷Бурганга шынчы эвес үүлгедиг бүрүзү-ле бачыт болур, ынчалза-даа дорт-ла өлүмгө чедирбес бачыт база бар.

¹⁸Бурганның ажы-төлү апарган кижиде бачыт үүлгедирин уламчылаваас дээрзин билир бис. Чүгө дээрге Бурганның Оглу ону кадагалаар база эрлик аңаа хора чедирип шыдаваас.

¹⁹Бүгү делегей эрликтин чагырганын адаанда-даа турар болза, Бурганның ажы-төлү болурувусту билир бис.

²⁰Ол ышкаш Бурганның Оглуң келгенин база алыс шын Бурганны билип алзыннар дээш, биске угаап билиишкинни эккелгенин билир бис. Ынчангаш бис алыс шын Бурган-биле сырый харылзаалыг амыдыраар бис, чүге дээрге Ооң Оглу Иисус Христос-биле харылзаалыг-дыр бис. Ол дээрге алыс шын Бурган-дыр, Ол дээрге мөңгө амыдырал-дыр.

²¹Ажы-төлүм, дүрзү-бурганнарга мөгейбейн, оюп чоруңар.



2 Иоанн

2 Иоанн 1

Байыр чедиришкени

¹Бурганның шилип алганы агайга база ооң ажы-төлүнгө эң улууңардан байыр: шуптуңарга шынап-ла ынакшыдым. Чүгле мен эвес, а алыс шынны билип алган бүгү улус база силерге ынакшыды.

²Ийе, бисти бүргөп турар шынның ачызында силерге ынак-тыр бис. Ол шын бистиң-биле кезээ мөңгөде тудуш харылзаалыг.

³Алыс шын болгаш ынакшылдың аайы-биле Бурган Ададан, Ооң Оглу Иисус Христостан келген авырал, өршээл болгаш амыр-тайбың биске доктаар!

Ынакшылче база алыс шын өөредигже чүткүңөр

⁴Адавыстың биске чагааны дег, алыс шынның изин истээн чамдык ажы-төлүң дугайында дыңнап кааш, мен аажок өөрүдүм.

⁵Ынчангаш мен ам дилеп тур мен, хүндүлүг агай: бот-боттарывыска ынак болуулуңар! (Ол чагыг чаа эвес, а биске эң эгезинде-ле берип каан чагыг хевээр боор).

⁶А ол ынакшыл дээрге-ле Адавыстың чагыгларын ёзугаар амыдыраар ужурлувуус деп билзе чогуур. Эң эгезинде-ле дыңнааныңар дег, ол чагыгның утказы мындыг: араңарда ынакшылдыг амыдыраар ужурлуг силер.

⁷Иисус Христос чер кырынче кижиге мага-боттук чедип келген дээрзин хүлээп көрбөс хөй санныг мегечилер бо делегейде чоруп турар. Олар дег кижиге бүрүзү мегечи-дир база Христостуң удурланыкчызы-дыр.

⁸Ынчаарга кызып ажилдап келгенивис чүүлдү чидирбейн, харын бүрүн шаңналды алырыңар дээш кичээнип көрүңөр.

⁹Христостуң дугайында алыс шын өөредигден тайзы базып, өскээр барган кижиниң Бурган-биле харылзаазы чок. А ол өөредигге шынчы

болуп арткан кижиде Ада-биле-даа, Оглу-биле-даа сырый харылзаа бар.

¹⁰Силерге чедип келген кандыг-бир кижини ол өөредигни суртаалдаары-биле ап чорбас болза, силер ону бажыңыңарга хүлээп албаңар база амыр-мендизин айтырбаңар.

¹¹Чүгө дээрге ындыг кижиниң амыр-мендизин айтырар болзуңарза, ооң бузуттуг үүлгедиглериниң киржикчизи апаар силер.

Түңнел байыр чедиришкени

¹²Силерге бижип, чугаалаар бодаан чүвем оон-даа хөй, ынчалза-даа ону демир-үжүк-биле саазыңга бижиир хөңнүм чок болду. Ооң орнунга, бистиң өөрүшкүвүс эгээртинемес долу болзун дээш, удавайн силерге дужуп, арын көржүп чугаалажыр сагыштыг мен.

¹³Бурган шилээн угбаңның ажы-төлү сеңээ байыр чедирип турлар.

3 Иоанн

3 Иоанн 1

Байыр чедиришкени

- ¹Шынап-ла ынакшааным эжим Гаийге эң улууңардан байыр.
- ²Ханы ынак эжим! Сеткил-чүрээңниң кады дег, мага-бодуңнуң кадык болуру дээш база бүгү-ле чүүлдерге чедиришкениң болуруң дээш мөргүп тур мен.
- ³Чамдык бүзүрөөн ха-дуңмавыс биске келгеш, алыс шынга бердингениңни база алыс шынның оруу-биле бар чыдарыңны херечилээрге, аажок өөрүдүм.
- ⁴Ажы-төлүм алыс шынның оруун эдерген деп билип аарыңдан артык өөрүшкү меңээ турбас!
- ⁵Ханы ынак эжим! Олар-биле танышпас-даа болзуңза, бүзүрөөн ха-дуңмавыстың чаагай чоруу дээш ак сеткилдиг ажылдап чоруур-дур сен.
- ⁶Ам оларның чорук-херөөн уламчылаарыңга дузалажыр болзуңза, ол чорууң Бурганның мурнунга төлептиг болур.
- ⁷Чүге дээрге олар Христоска бараан болур дээш, чер кезип чорупкаш, Христоска бүзүрөвестерден чүнү-даа албайн чоруур улус-тур.
- ⁸Ындыг улусту деткиир ужурлуг бис. Ынчангаш бис оларның алыс шынга бараан болуушкунунуң киржикчилери боор бис.

Бакты эвес, а экини өттүнери

- ⁹Мен христиан ниитилелче чагаа бижидим, ынчалза-даа оларны удуртуксап турар Диотреф дээрзи бистиң чугаалаан чүевести хүлээп албас-тыр.
- ¹⁰Ылап-ла ынчангаш, мен ынаар чеде берзимзе, ооң чүнү кылып турарының дугайында сагындырар мен. Ол бисти бак сөстөр-биле нүгүлдөп тур, ынчалза-даа ол безин аңаа эвээш болган де. Диотреф боду-даа ха-дуңмавысты хүлээп албайн турар, өске улустуң-даа ону

кылырынга шаптык кадып, оларны христиан ниитилелден үндүр сывыртап турар!

¹¹Ханы ынак эжим! Кандыг-даа бузутту эвес, а чүгле буянны өттүнүп көр. Буянныг херектер кылып турар кижиге Бургандан укталган болур. Бузут үүлгедип турар кижиге Бурганны көрбээн боор.

¹²Димитрийни шупту улус эки кижиге деп үнелээр болду, алыс шын боду-ла ол дугайында херечилеп турар-дыр; бис база ол дээш дагдындывыс, а херечилеливис шынныг дээрзин билир болгай сен.

Түңнел байыр чедиришкени

¹³Оон-даа хөй чүве дугайында сеңээ бижип, чугаалап болур турдум, ынчалза-даа ону демир-үжүк-биле саазынга бижиир хөңнүм чогул.

¹⁴Удавас сээң-биле арын көржүп ужуражырымга база аравыста хөөрежи бээривиске идегеп тур мен.

¹⁵Амыр-тайбыңны күзедим. Сээң өңнүктериң байыр чедирип тур. Шупту эш-өөрүвүске, кижиге бүрүзүңге тус-тузунда, байырдан чедирип көр.

Иуда

Иуда 1

Кирилде сөстөр

¹Иисус Христостуң чалчазы база Иаковтуң дуңмазы Иудадан байыр. Бурган Аданың кыйгырып алганы, ынак апарганы, Иисус Христоска кадагалаткан улузунга бижидим.

²Бурганның авыралы, амыр-тайбыңы болгаш ынакшылы силерге өзүп-көвүдезин!.

Меге башкылар

³Ханы ынак эш-өөр, бистиң ниитизи-биле алганывыс камгалал дугайында бижиирин аажок күзеп турдум, ынчалза-даа Бурганның Бодунуң улузунга чаңгыс удаа болгаш кезээ мөңгеде хайырлааны бүзүрел дээш чүткүлдүг туржурун силерден күштүү-биле дилеп, чагаа бижири эргежок чугула деп көрдүм.

⁴Чүге дээрге шаг шаанда-ла Бижилгеге оларның шииттирериниң дугайында баш удур чугаалаан улус силерниң араңарже бүдүү кире берген-дир. Олар дээрге Бурганны хүндүлевес, боттарының самыраан оруктарын агартыр дээш Бурганывыстың авыралын самыралга солаан база дың чаңгыс Чагырыкчы болгаш Дээргивис Иисус Христосту хүлээп көрбээн улус-тур.

⁵Ол бүгүнү ам билир-даа болзуңарза, Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чонун Египеттен үндүрүп эккелгеш, камгалаанын, ынчалза-даа Аңаа бүзүрөвээн улусту сөөлүндө барып узуткап каанын силерге сагындырар бодадым.

⁶Боттарының бедик байдалынга артып калбайн барган, чурттаар ужурлуг черин каапкаш барган дээрниң төлээлерин база сактып келиңер. Бурган ам оларны өндүр улуг шииткел хүнүндө кезедир дээш, мөңгө кинчи-биле демирлеп алгаш, алды оранның дүмбейинде тудуп турар.

⁷Содом биле Гоморраны болгаш оларны хүрээлээн хоорайларны база сактып келиңер. Ук хоорайларның чурттакчылары, дээрниң ол төлээлери кара олчаан, самыыраашкынга алзып, бужар хевир-биле бирикшижип турганнар. Шупту улусту кичээндирер дээш, оларны мөңгө оттуң кеземчези-биле шаажылаан.

⁸Араңарже кире берген улус база шак ынчаар мага-бодун бужартадып, дээди эрге-чагырганы хүлээп көрбөстөп, өндүр улуг күштерни бак сөглөп турар.

⁹Дээрниң дээди төлээзи Михаил безин, Моисейниң мага-бодунуң дугайында эрлик-биле маргыжып тура, ону шиидип, бак сөглээрин дидинмээн, а чүгле: «Дээрги-Чаяакчы Боду сени чемелезин» – дээн.

¹⁰А ол улус боттарының билип-даа шыдавазы, чүгле адыгуузуннар ышкаш, согур меделиниң аайы-биле билири чүүлдерни бак сөглээш, алызы барып узуткаттырар.

¹¹Ол улус ат болур! Олар Каинниң шилип алган оруун эдерип чорупканнар. Валаам ышкаш, ажык-кончаа сүргеш, олар ооң частырыын катаптап турарлар база, Корахтың тура халышкынынга киришкен улус дег, узуткаттырып каарлар.

¹²Ындыг улус силерниң ынакшылыңар илерээр дой-чыыштарга хөө кара былчактар дег боор. Олар ыят чокка силер-биле кады дойлаарлар, ынчалза-даа чүгле боттарын бодаарлар. Ындыглар – хатка сывыртаткан чаъс чок булуттар-дыр; күзүн безин дүжүт бербес, дазылы-биле тура соктуруп кааптар, ынчангаш ийи дакпыр өлген ыяштар-дыр.

¹³Олар чүдек-бужар херектери көвүктелген далайның калчаа чалгыглары дег-дир; дүмбей караңгыга кезээ мөңгеде кара-бажыңнаткан азып чүгүрген сылдыстар дег-дир.

¹⁴Өгбевис Адамның чедиги салгалының бирээзи боор Энох база оларның дугайында өттүр билип чугаалаан болгай: «Дыңнаңар даан,

Бодунуң түмен-түмен ыдыктыг төлээлерин эдерткен Дээрги-Чаяакчы чедип кээр.

15Ол чедип келгеш, Ону хүндүлевес бачыттыг улусту Аңаа удур сөглээн сөстери дээш база Аңаа таарымча чок ажыл-херээ дээш сойгалап, оларның шуптузунга шииткел онаар».

16Ол улус үргүлчү химиренип, өскелерни буруудаткан чоруур. Олар дээрге бачыттыг күзээшкиннериниң аайындан эртпес, ал-бодун мактап, адыргаар улус-тур. Олар амы-хууда ажык-кончаа алыксааш, өске улуска чашпаалап чоруурлар.

Иисус Христостуң чедип кээриниң манаашкыны

17А силер, ханы ынак эш-өөр, Дээргивис Иисус Христостуң элчиннериниң ооң мурнунда-ла чугаалап турган чүүлүн сактып чоруңар.

18Олар силерге: «Сөөлгү үе кээрге, Бурганны хүндүлевес күзээшкиннериниң аайындан эртпес кочуургактар тыптып кээр» – деп чугаалааннар.

19Ындыг улус аңгылажыг эккээр, олар бо делегейге хамааржыр, оларда Ыдыктыг Сүлде чок.

20А силер, ханы ынак эш-өөр, эң-не ыдыктыг бүзүрелиңерге амыдыралыңарны быжыглап тургузуңар-ла, мөргүлдеп туруңарда, силерни Ыдыктыг Сүлдениң күжү башкарзынам.

21Бурганның ынакшылының ачызында бодуңарны шынчы кадагалап, Дээргивис Иисус Христос Бодунуң мөңгө амыдыралга чедирер өршээлин силерге хайырлаарын манаңар.

22Чигзинип чоруур чамдык улуска өршээлден көргүзүңер.

23Өске улусту оттан ушта соп, камгалаңар, а бир чамдыктарга өршээл көргүзүп тура, кичээниңер, оларның бачыттыг бүдүжү бужартадып каан хевинге безин дээр хөңнүңер чок болзун.

Түңнел байыр чедиришкиннери

24-25 Дың чаңгыс Бурганга – силерни илдигип кээп дүжеринден кадагалап шыдаар база өндүр бедик Бодунуң мурнунче кем-буруу чок, өөрүшкүлүг улус кылдыр чедире берип шыдаар Камгалакчывыска – Дээргивис Иисус Христосту дамчыштыр алдар, өндүр-чаагай чорук, күчү-күш база эрге-чагырга эрткен бүгү үелерден бээр, ам болгаш кезээ мөңгеде доктаазын! Аминь.



Римчилерге

Римчилерге 1

Кирилде сөстөр

¹Бурганга кыйгырткан элчинден, Ооң Буянныг Медээзин суртаалдаары-биле шилип алдынган кижиден – Христос Иисуска бараан болган Павелден байыр.

²Бурган ол Буянныг Медээни ооң мурнунда-ла Ыдыктыг Бижилгелерге Бодунуң медээчилерин дамчыштыр аазаан турган.

³Буянныг Медээде төрүттүнген ызыгууру-биле Давид хаанның салгалы боор Бурганның Оглунуң дугайында чугаалап турар.

⁴Ол дээрге Бурганның өлүглер аразындан катап диргискеш, Бодунуң Сүлдезиниң ыдыктыының ачызында Бурганның өндүр күчүлүг Оглу деп чарлааны Дээргивис Иисус Христос-тур.

⁵Ооң ады алдаржызын дээш база бүгү чоннар улузу Аңаа бүзүрей берип, Ону дыңназын дээш, элчин боор авыралды Ооң ачызында алган мен.

⁶Силер база ол чоннарның санынче кирип турар болгаш, Иисус Христостуң улузу боору-биле кыйгырткан силер.

⁷Римде чурттаан силер бүгүдеге – Бурганның ынак чону боору-биле Ооң кый деп алганы бүзүрээн улуска – бижип олур мен. Бурган Адавыс болгаш Дээргивис Иисус Христостан келген авырал биле амыр-тайбың силерге доктаазын!

Павелдин римчилерге дужуксаан күзели

⁸Бүзүрелиңер дугайында бүгү делегейде улус чугаалажы берген-дир. Ынчангаш чүнү-даа мурнай силер бүгүде дээш, Иисус Христосту дамчыштыр мээң Бурганымга өөрүп четтирдим.

⁹Ооң Оглунуң дугайында Буянныг Медээни медеглеп, Аңаа бүгү бодумдан бараан бооп чоруурум Бурган херечим болзун: мөргүп турар санымда-ла, силерни сактыр-дыр мен.

¹⁰Бурганның күзел-соруунуң аайы-биле ам-на силерге чеде бээр аргалыг боорумну мөргүлдөрүмгө үргүлчү дилээр-дир мен.

¹¹Чүгө дээрге Сүлдеден келген кандыг-бир ачы-буянныг белекти силерге сөңнеп чедирер дээш база силерни ооң-биле быжыглаар дээш, шагдан бээр силерни көрүксеп келдим.

¹²Биригээр чугаалаарга, ниити бүзүреливис-биле: бодумну – силерни-биле, а силерни – бодумнуу-биле удур-дедир деткижеривис дээш, силерге ужуражыксадым.

¹³Ха-дуңма, силерже хөй удаа барыксаанымны ыяк билип аарыңарны күзеп тур мен (ынчалза-даа мынчага дээр бир-ле байдалдар шаптыктап келди). Суртаалымның үре-түңнелин, бүгү өске чоннар улузунуң аразынга дег, силерниң араңарга көрүксээш, чадап кагдым.

¹⁴Мен гректер-даа, варварлар-даа дээш база мерген угаанныглар-даа, мугулайлар-даа дээш хүлээлгелиг мен.

¹⁵Ынчангаш Буянныг Медээни Римде чурттаан силерге база суртаалдаарын күзеп тур мен.

¹⁶Буянныг Медээден ыятпас мен, чүгө дээрге ол – Христоска бүзүрөөн бүгү улусту: хамыкты мурнай иудейлерни, а ооң соонда өске бүгү улусту камгалаар дээн Бурганның күчү-күжү-дүр.

¹⁷Буянныг Медээде Бурганның бээр агартышкыны ажыттыңан. Ол агартышкын эгезинден төнчүзүңгө чедир чүгле бүзүрел дамчыштыр ажыттыңар. Ол дугайында Бижилгеде мынча деп бижээн: *«Бүзүрелиниң ачызында актыг-шынныг болган кижини амылтыг артар».*

Кижиниң бачыттыгы болгаш Бурганның килеңи

¹⁸Алыс шынны кем-буруузу-биле базып турар улус хай-бачыт үүлгедирге, Бурганның килеңи дээрден ажыттынып бадып турар.

¹⁹Чүгө дээрге Бурган дугайында билиг улуска чедингир апарды, Бурган Боду ону оларга хайырлады.

²⁰Бурганның көзүлбес шынарлары – Ооң мөңгө күчү-күжү база бурганчы бүдүжү бүгү чаялганы топтап көөрүн дамчыштыр кижиниң угаанынга билдингир, көскү апарды. Ынчангаш ындыг улус Бурганның мурнунга харыы тудуп шыдавас!

²¹Бурганны билип алгаш-даа, олар Ону Бурганны дег алдаржытпааннар, Аңаа өөрүп четтирбээннер. А ооң орнунга хоозун угаашкыннарга алзып алганнар, оларның сарыыл чок чүректери караңгыга бүргедипкен.

²²Боттарын мерген угаанныг бис деп санап турза-даа, олар сээдеңнеп калган.

²³Өлүм чок, өндүр бедик Бурганга мөгеерин олар өлүр тынныг кижиге, куштарга, дөрт даванныг адыгуузуннарга болгаш соястаарларга азы дүрзү-бурганнарга мөгееринге орнапканнар.

²⁴Ол улус ындыг боорга, олар чүректериниң самыралын эдерип, мага-боттарын бужартатсыннар дээш, Бурган оларны бужарталдың эргезинге хүлээдип берипкен.

²⁵Олар Бурганның алыс шынын мегеге орнапкаш, Чаяакчыга эвес, а Ооң чаяалгазынга мөгейип, бараан болуп турганнар. А Чаяакчывыс мөңгө алгыш-йөрээлге төлептиг болзун. Аминь!

²⁶Ооң уржуундан Бурган оларны ыянчыг күзээшкиннерниң эргезинге хүлээдип берипкен: оларның херээженнери безин бойдустан бердинген бирикшилди орта эвес, үй-балай бирикшилге орнапканнар.

²⁷Оларның эр улузу база херээженнер-биле бойдус берген бирикшилден ойталааш, бот-боттарынга туралаашкындан хайнып-хөлзеп турарлар. Эр улус өске эрлер-биле бужар харылзаа тудуп, будалгаш, чогуур кеземчени боттарынга онааштырып келгеннер.

²⁸Олар Бурганны билип аарын херектиг деп көрбес боорга, Бурган оларны боттарының-на будалган угаанының эргезинге, кылып болбас үен-даян чүүлдерин кылзыннар дээш, хүлээдип берген.

²⁹Ол улусту янзы-бүрү бачыттар бүргей апкан: бузут, алыксак-чиксек, ыят чок чорук, адааргал, өлүрүкчү чорук, алгыш-кырыш, меге, хоп чугаа.

³⁰Олар нүгүлчү, Бурганны көөр хөңнү чок, турамык, адыргак, мактаныхчы, бузут үүлгедирде тывынгыр, ада-иезин хүндүлевес улустур.

³¹Олар угаан чок, эткен сөзүнге ээ болбас, кымга-даа ынакшыл биле өршээл көргүспес улустур.

³²Ындыг чүүлдер үүлгедикчилерин өлүмге төлептиг деп көөр Бурганның хоойлузу барын олар билир. Ынчалза-даа чүгле боттары бачыг үүлгедип турар эвес, а ындыг үүлгедиглер кылып чоруур өске улусту база деткип турарлар.

Римчилерге 2

Бурганның чөптүг шииткели

¹Ындыг болганда, өске улусту буруудадып турар болзуңза, сен база Бурганның мурнунга харыы тудуп шыдавас сен, тала. Өске кижини буруудаткаш, бодуңну база буруудатканың ол-дур, чүге дээрге бодуң база ол ышкаш чүүлдерни үүлгедип турар-дыр сен.

²Ындыг чүүлдер үүлгедикчилерин Бурганның шынны-биле шиидерин билир бис.

³Бодуңнуң база үүлгедип турарың чүүлдер дээш өске улусту буруудаткаш, ооң-биле Бурганның шииткелинден чайлай бээр мен деп бодадың бе, тала?

⁴Азы сен Ооң өндүр улуг ачы-буянын, кеземче онаавас өршээлдиин, шыдамын тооп көрбезиң ол бе? Бурганның буянныг сеткили сени бачыдың миннип, Олче эглиринче эккел чыдарын билбезиң ол бе?

⁵Чөрүү база бачыдың миннир хөңнүң чок болгаш, килеңнээн Бурганның чөптүг шииткели көстүп кээр хүнде кырыңче чүдүрлүр килеңни бодуң-на эңдере чыып аар-дыр сен.

⁶Бурган ол хүнде кижиге бүрүзүн ажыл-херектерин барымдаалап, шаңнаар азы шиидер.

⁷Буянның ажыл-херектерини доктаамал кылып, Бургандан алдар, мактал-хүндү болгаш өлүм чок чорук дилээн улуска Ол мөңгө амыдыралды хайырлаар.

⁸А бодунуң ажыын бодаар, алыс шынны дыңнавайн, бузутту дыңнаар улусту Бурганның килеңи болгаш күштүг хорадалы манап турар.

⁹Бузут үүлгеткен бүгү улусту – баштай иудейлерни, а ооң соонда өске бүгү улусту – айыыл-халап биле хилинчек манап турар.

¹⁰А буян кылып чоруур бүгү улуска – баштай иудейлерге, а ооң соонда өске бүгү улуска – алдар, мактал-хүндү болгаш амыр-тайбыңны Бурган хайырлаар.

¹¹Чүгө дээрге Ол кымны-даа дээре кылдыр санап, ылгай көрбес.

¹²Ыдыктыг хоойлуну сагывас, бачыт үүлгеткен улус ыдыктыг хоойлудан дашкаар өлү бээрлер. А хоойлуну хүлээп алгаш-даа, бачыт үүлгеткен улус ооң айы-биле шииттирер.

¹³Чүгө дээрге ыдыктыг хоойлуну чүгле дыңнап эвес, а сагып турар улус Бурганның мурнунга актыг болур.

¹⁴Бижимел ыдыктыг хоойлузу чок өске чоннар улузу ооң негелделерин боттары ала-чайгаар күүседип турар болганда, оларның ыдыктыг хоойлузу чок-даа болза, боттары боттарынга хоойлу-дүрүм бооп чоруур-дурлар.

¹⁵⁻¹⁶Ыдыктыг хоойлу оларның чүректеринде бижиттингенин олар ооң-биле бадыткап турар. Оларның арын-нүүрү база ону херечилээн-дир. Улустуң чажыт бодалдарын мээң суртаалдааным Буянның Медээ

ёзугаар, Иисус Христосту дамчыштыр Бурганның шиидер хүнүнде ол бодалдарның бир чамдызы оларны буруудадыр, а өскелери – өршээлге чедирер.

Иудейлер болгаш ыдыктыг хоойлу

17А сен иудей мен деп адаттынар, ыдыктыг хоойлуга ынаныр болгаш Бурганым бар деп мактаныр-дыр сен.

18Ооң күзел-соруун билир, ыдыктыг хоойлуга өөрөнгөн болгаш, алыс эки чүүлдү шилип ап шыдаар-дыр сен.

19-20Согурларның үдекчизи, дүмбей караңгыда турарларга чырык, сээдеңнерниң кижизидикчизи, бүдүүлүктерниң башкызы мен деп бүзүрээр-дир сен. Билиг биле алыс шынны бодунда сиңирген ыдыктыг хоойлу сенде бар боорга, ындыг деп бүзүрээриң ол-дур.

21Өске улусту өөредип турар-дыр сен, а бодуңну чүге өөрөтпес сен? «Оорлава» деп суртаалдап тура, чүге оорланыр сен?

22«Кады чурттаан эжиңге өскерилбе» деп чугаалааш, чүге бодуң өскерлир сен? Дүрзү-бурганнарны көөр хөңнүң чок бодуң, чүге чүдүлгө өргээлери үптээр сен?

23Ыдыктыг хоойлум бар деп мактаныр бодуң, чүге ону хажыдып, Бурганны бак атка киирер сен?

24Бижилгеде бижээни дег, «Силерниң хайыңар-биле өске чоннар улузунуң аразында Бурганның ады бак сөглеттирип турар-дыр».

Иудейлер болгаш кыртыжап демдектээшкин

25Ыдыктыг хоойлуну сагып чоруур болзуңза, чүгле ынчан кыртыжап демдектедири ажыктыг. А ыдыктыг хоойлуну хажыдып турар болзуңза, кыртыжап демдектеткениң ужур-утка чок.

26Кыртыжап демдектетпээн кижини ыдыктыг хоойлунуң негелделерин сагып турар болза, Бурган ону кыртыжап демдектеткен кижини деп санаваc бе?

²⁷Ындыг болганда, кыртыжап демдектетпээн-даа болза, ыдыктыг хоойлуну сагып чоруур кижиге сени буруудады бээр. Бижимел ыдыктыг хоойлулуг болгаш кыртыжап демдектеткен-даа болзуңза, ыдыктыг хоойлуну сагывайн чоруур бооруңга, ол кижиге сени буруудады бээрдир.

²⁸Даштыкы ылгавыр демдектери-биле иудей бооп турар кижиге ёзулуг иудей болбас, мага-ботта даштыкы кыртыжап демдектээшкин ёзулуг кыртыжап демдектээшкин болбас.

²⁹Чок! Ёзулуг иудей дээрге сеткил-хөңнү ындыг кижиге-дир, а ёзулуг кыртыжап демдектээшкин дээрге бижиттинген дүрүмнүң эвес, а Сүлдениң кылганы чүрек арыглаашкыны-дыр. Ындыг иудейни улустуң эвес, а Бурганның аксы мактаар.

Римчилерге 3

¹Ынчаарга иудей боорга азы кыртыжап демдектедирге, чүзү экил, ажыктыг чүүл бар бе? –

²Ийе, бүгү талазындан ап көөрге, ажыктыг. Хамыктың мурнунда, иудейлерге Бурганның сөстөрүн бүзүрөп дааскан-дыр. –

³А иудейлерниң чамдыызы Аңаа шынчы эвес боор болза, чүү боорул? Оларның шынчы эвези Бурганның аазаан аксы-сөзүңге шынчызын күш чок болдулар бе? –

⁴Черле чок! Бижилгеде Бурганның дугайында: *«Шупту сөстөриң дээш, шынчыг боор сен, чаргылдашсыңза, тишлеп алыр сен»* деп бижээни дег, кижиге бүрүзү-даа мегелээр болза, Бурган аазаан аксы-сөзүңге дөмей-ле шынчы. –

⁵А бистиң шын эвес чоруувус Бурганның чөптүүн улам тода көргүзүп турар болза, чүү дээр бис? Бисче Бодунуң килеңин дүжүргөш, Бурган

шын эвес кылып турар чадавас дивээн бе? (Кижиниң угаап шыдаар шаа- биле чугаалап тур мен.) –

⁶Ындыг эвес болбайн канчаар! Оон башка Бурган бо делегейни канчап шиидип шыдаарыл? –

⁷А мээң мегем дамчыштыр Бурганның алыс шыны харын тода көстүп, Ооң алдары улам көвүдээр болза чүл? Ынчаарга мени, бачыттыг кижини дег, Ол чүге шиидип турарыл?

⁸«Буян болзун дээш, бузут үүлгедирин өөредип турар силер» – деп, чамдык нүгүлчүлөрниң бисти буруудадып турары шын эвес. Ындыг нүгүлчү улустуң шииттирери чөптүг!

Бурганның мурнунга актыг чаңгыс-даа кижичок

–

⁹Ынчаарга чүл? Бистиң, иудейлерниң, өскелерден арта берген чүвүс барыл? – Чүвүс-даа чок. Иудейлер-даа, өске чоннар улузу-даа – шуптузу бачытка туттурган деп ооң мурнунда-ла буруудаткан болгай мен.

¹⁰Бижилгеде мынчаар бижээн:

«Чөптүг-шынныг чаңгыс-даа кижичок.

¹¹*Бурганче чүткүп турар сарыылдыг кижичок-тур.*

¹²*Шупту улус Бургандан ойталаан, кымның-даа ажык-дүжүү чок; буян кылып турар кижичок тывылбаан – чаңгыс-даа кижичок болган» .*

¹³*«Оларның өгү – ажык чевег-дир; аксы-дылы-биле авыяастаар хейлер-дир» :*

«Оларның эриннеринде чылан хораны бар» .

¹⁴*«Оларның аастарын каргыш биле оо-хоран сөстөр долган» .*

¹⁵*«Оларның буттары кижичок ханы төгер дээнде – далаш.*

¹⁶*Оларның эрткен оруунга хоозурал биле өлүм-чидим артып каар;*

¹⁷ *а амыр-тайбыңның оруун олар билбес» .*

¹⁸ *«Олар сеткилинде Бургандан шуут кортпас-тыр» .*

¹⁹Кым-даа бодун агартырын семевезин дээш, харын бүгү кижиге төрелгетен Бурганның мурнунга харыы тутсун дээш, ыдыктыг хоойлуда чугаалап турар бүгү чүүл ооң чагыргазының адаанда турар улуска хамааржыр дээрзин билир бис.

²⁰Ынчангаш ыдыктыг хоойлуну сагааны-биле *Ооң мурнунга кандыг-даа кижиге актыг бооп шыдавас*. Чүге дээрге ыдыктыг хоойлу дамчыштыр кижиге бачытты медресе билеп боор.

Агартышкын бүзүрел дамчып кээр

²¹А ам, ыдыктыг хоойлудан хамаарылга чокка, Бурганның улусту кем-буруудан агартыр оруу ажыттынгандыр, ол дугайында ыдыктыг хоойлу биле медреселер номнары база херчилеп турар.

²²Ол дээрге Иисус Христоска бүзүрел ачызында, Бурганның хайырлаар агартышкыны-дыр, ону бүзүрөөн улустуң шуптузунга хайырлаар Бурганның мурнунга улуста кандыг-даа ылгал чок:

²³олар шупту бачыт үүлгеткеш, Бурганның чайынналчак чырыындан ырадыр шөлүттүрүпкенер болгай.

²⁴Ындыг-даа болза, улус шупту Бурганның авырлы-биле, оларны хостаар дээн Христос Иисусту дамчыштыр, агартышкынны халаска ап шыдаар.

²⁵⁻²⁶Христоска бүзүрөөн бүгү улус Ооң өлүмүнүң ачызында Бурганның килеңин чайладып шыдазын дээш, Бурган Христосту өргүл чижиге кылдыр салган. Улустуң биеэде – Ооң оларны шыдажып турган үезинде – үүлгеткен бачыттарын тоовайн эрттирипкен Бурган ынчалдыр Бодунуң чөптүүн көргүскен. Ол ышкаш Бурган амгы үеде база чөптүүн көргүзөр бодаан. Ынчангаш Бурган Боду чөптүг-шынныг артар-даа-дыр, а Иисуска бүзүрөөн улусту агарткаш, чөптүг-шынныг деп санаар-даа-дыр. –

²⁷Ынчаарга ам чүнүң-биле мактаныр бис? – Чүнүң-биле-даа эвес. – А чүге? Ажыл-херектер негээр ыдыктыг хоойлуну сагаанывыс дээш, мактанып болбас бис бе? – Чок! Чүгле бүзүрелдин дүрүмү дээш.

²⁸Чүге дээрге кижичүгле бүзүрелиниң ачызында, ыдыктыг хоойлуну сагаанындан хамаарылга чокка, актыг боор деп бадыткап турар бис. –

²⁹А Бурган? Таанда Ол чүгле иудейлерниң Бурганы бе? Өске чоннар улузунга база Бурган болбас бе? – Ийе, Ол өске чоннар улузунга база Бурган боор.

³⁰Бурган чаңгыс. Ол кыртыжап демдектеткен-даа, кыртыжап демдектетпээн-даа улусту бүзүрели дээш, бир дөмей агартыр. –

³¹Ынчаарга бүзүреливис дээш, ыдыктыг хоойлуну күш чок болдуруп турарывыс ол бе? – Черле чок! Харын ону быжыглап турар-дыр бис.

Римчилерге 4

Авраамның үлегер-чижээ

–

¹Бистиң өгбевис Авраам чүнү чедип алганыл, ол дугайында чүү дээр бис? –

²Авраамны Бурган ооң ажыл-херектери дээш агарткан болза, аңаа мактаныр чылдак турбайн канчаар. Чүгле Бурганның мурнунга ооң мактаныр чылдаа чок болган.

³Бижилге чүнү чугаалап турарыл? *«Авраам Бурганга бүзүрей бээрге, Ол ону актыг-шынныг деп санаан».* –

⁴Ажылчыннарның ажыл төлевири хайырлал эвес, а оларның ажылдап алган шалыңы деп санаттырар.

⁵Ынчаарга кижичүгле ажыл-херектерге эвес, а бүзүрелге ынанып, бачыттыг улуска агартышкын бээр Бурганга бүзүрээр болза, Ол ооң бүзүрээнин агарышкын кылдыр санаар.

⁶Ажыл-херээнден хамаарылга чокка Бурганның мурнунга актыг деп санаткан кижиниң амыр-чыргалының дугайында чугаалап тура, Давид база ону бадыткаан:

⁷*«Кем-буруузу өршээттинген, бачыттары арыглаттынган улус амыр-чыргалдыг.*

⁸*Дээрги-Чаяакчы ооң бачыдын кем-буруу кылдыр санаваан кижси амыр-чыргалдыг».* –

⁹А ол амыр-чыргал чүгле кыртыжап демдектеткеннерге хамааржыр бе азы кыртыжап демдектетпээн улуска база бе? Авраамның бүзүрелин ооң агарышкыны кылдыр санаан деп чугаалаар-дыр бис.

¹⁰А кажан ынчаар санааныл? Ооң кыртыжап демдектеткениниң бетинде бе азы соонда бе? – Кыртыжап демдектеткениниң соонда эвес, а бетинде!

¹¹Кыртыжап демдектедир бетинде-ле, Авраам бүзүрелин дамчыштыр агартыргаш, бадыткал кылдыр кыртыжап демдектээшкинниң демдээн ооң соонда кылдыртып алган. Ынчангаш ол шупту кыртыжап демдектеттирбээн бүзүрээн улустуң адазы апарган. Ол дээш, Бурган оларны база актыг деп санаан.

¹²А кыртыжап демдектеттирген улуска хамаарыштыр – олар бо ёзулалдан аңгыда, Авраамның кыртыжап демдектеттирбээн үезинде-ле бар турган бүзүрелин истеп чоруп олар болза, Авраам оларның база адазы-дыр.

Бурганның аазаашкыны бүзүрел дамчыштыр боттаныр

¹³Авраам база ооң үре-салгалы Бурганның оларга бо делегейни өнчү кылдыр бээр деп аазаашкынын алганнар. Авраам аазаашкыныны ыдыктыг хоойлунуң негелделерин сагааны дээш эвес, а ону агартып турар бүзүрели дээш алган.

¹⁴Ол аазаашкын чүгле ыдыктыг хоойлуну сагып чоруур улуска хамааржыр турган болза, бүзүрел ажык чок, а аазаашкын – ужур-утка чок апаар турган.

¹⁵Чүге дээрге ыдыктыг хоойлу Бурганның килеңин, кеземчезин эккээр; а кайда ыдыктыг хоойлу чогул, ында ооң хажыдышыны база чок.

¹⁶Улус Бурганның аазаан чүүлүн бүзүрел дамчыштыр алыр ужурлуг. Ол аазаашкын ынчан Бурганның авыралы боор база Авраамның бүгү салгалынга: чүгле ыдыктыг хоойлунуң аайы-биле эвес, а Авраамның бүзүрелиниң аайы-биле амыдырап чоруур улуска база күштүг боор. Авраам – шуптувустуң адавыс-тыр.

¹⁷Бижилгеде Бурган аңаа мынча дээн болгай: *«Мен сени хөй чоннарның адазы кылып кагдым»*. Ынчангаш өлүглерни тынгарыптар, чок чүвени Бодунуң күзел-соруу-биле бар кылыптар Бурганга Авраам бүзүрей берген.

¹⁸Кандыг-даа идегел артпаанда безин, Авраам дөмей-ле идегеп, бүзүрей бергеш, Бижилгеде Бурганның аңаа: *«Сээң салгалың ол хире эмге-тикчок боор»* – деп чугаалааны дег, эңдерик хөй чоннарның адазы апарган.

¹⁹Назы-харының чүс чоокшулап, мага-бодунуң барык өлүглени бергенин, а Сарраның база ачы-үрелиг боор харык чок апарганын Авраам билип турза-даа, ооң бүзүрели кошкаваан.

²⁰Авраам чигзинмээн, Бурганның аазаашкынынга бүзүрээрин соксатпаан, харын-даа бүзүрээниге улам быжыгып, Бурганны алдаржыткан.

²¹Аазаашкынын күүседип шыдаар күчү Бурганда бар деп, ол ыяк бүзүрөп турган.

²²Шак ол дээш, Бурган *ону актыг-шынныг деп санаан*.

²³Бижилгеде «Ону актыг-шынныг деп санаан» деп сөстөр чүгле Авраамга эвес,

²⁴а биске база хамааржыр. Дээргивис Иисусту өлүглер аразындан катап диргискен Бурганга бүзүрээнивис ачызында бис база Ооң мурнунга актыг деп санаттырар бис.

²⁵Ийе, Иисусту бистиң бачыттарывыс дээш өлүмге хүлээткен, а Ол катап дирилгеш, биске агартышкын хайырлаан.

Римчилерге 5

Бурганга агартырының үре-түңнели

¹Бүзүреливистиң ачызында агартырган болгаш, Дээргивис Иисус Христосту дамчыштыр Бурган-биле эп-найыралдыг бис.

²Бисте ам бар апарган Бурганның авыралынче Христос бисти бүзүрелдиң оруу-биле чедире берген. Ынчангаш Бурганның өндүр-чаагайындан үлүг алыр бис деп идегеливис дээш, өөрүп-байырлап тур бис.

³Чүгле ол дээш эвес, а хилинчек көрүп турарывыс дээш база өөрүп-байырлап тур бис, чүге дээрге хилинчээвистен шыдамык чорук төрүттүнерин билир бис.

⁴А шыдамык чоруктан – шылгаттынган аажы-чаң, а шылгаттынган аажы-чаңдан – идегел төрүттүнер.

⁵А идегелден хөңнүвүс калбас, чүге дээрге Бурган биске хайырлааны Ыдыктыг Сүлдени дамчыштыр Бодунуң ынакшылын чүректеривисче сиңниктирген.

⁶Ам-даа кошкак чорувуста, доктааткан үеде Христос Бурганны хүлээп көрбес бисти дээш өлген.

⁷Чөптүг-шынныг кижиге дээш безин кайы-бир кижиниң өлүрү кандыг-ла болду (ыңдыг-даа болза, аажок эки кижиге дээш, бир-ле кижиге өлүрүнден чалданмайн барып боор).

⁸А Христос, ам-даа бачыттыг хевээр турувуста, бис дээш өлгөн. Бурган Бодунуң биске ынакшылының бүгү күжүн шак ынчаар көргүскен.

⁹Ынчангаш Христостуң өлүмүнүң ачызында агартырган болганывыста, ам Ону дамчыштыр Бурганның килеңинден камгалал алырывыс ылап болбайн.

¹⁰Дайзыннар бооп турган үевисте безин Ооң Оглунуң өлүмүн дамчыштыр Бурган-биле эптежип алган болганывыста, ам, эптешкен соовуста, Ооң Оглунуң амыдыралын дамчыштыр камгалалды ылап алыр бис.

¹¹Чүгле ол эвес! Дээргивис Иисус Христосту дамчыштыр ол эптежилгени алган болганывыста, Бурган-биле мактанып амыдыраар бис.

Адам болгаш Христос

¹²Ынчангаш бачыт бо делегейге чаңгыс кижиге дамчып кирип келген, а бачыт-биле кады – өлүм база; а өлүм бүгү улустуң салым-хуузу апарган, чүге дээрге шупту улус бачыт үүлгеткен.

¹³Ыдыктыг хоойлуну бээр мурнуу чарында-ла, бачыт бо делегейге бар турган. Ындыг-даа болза, хоойлу чок турда, бачыт кем-буруу деп санатпас.

¹⁴Ынчалза-даа Адамның үезинден Моисейниң үезинге чедир Адамга дөмей кемниг херек үүлгетпээн улусту безин өлүм чагырып келген. А Адам ооң соонда чедип кээр ужурлуг Кижиге баш бурунгаар айыткан кижиге болур.

¹⁵Ынчалза-даа Адамның кемниг херээн Бурганның ачы-буянның белээ-биле деңнеп болбас: чаңгыс кижиниң кемниг херээ дээш, хөй улус өлгөн. А чаңгыс Кижиниң – Иисус Христостуң авыралын дамчыштыр Бурганның хөй улуска хайырлаан авыралдыг белээ эгээртинемес элбек болган.

¹⁶Бурганның белээн чаңгыс кижиниң бачыдының уржуктары-биле деңнеп болбас: чаңгыс кижиниң кемниг херээ буруу онааган шииткелге чедирген, а Бурганның белээ – хөй кемниг херек үүлгеткен улуска агартыышкын хайырлаан.

¹⁷Бир-тээ чаңгыс кижиниң үүлгеткен кемниг херээниң ужун өлүм чагыра берген болганда, чаңгыс Кижиниң – Иисус Христостун ачызында Бурганның элбек авыралдыг белээ кылдыр агартыышкынны алган улус Ооң-биле кады амыдырап, ылап чагырбайн канчаар!

¹⁸Ындыг болганда, чаңгыс кижиниң кемниг херээ шупту улуска буруудаткан шииткелди онааганы дег, чаңгыс Кижиниң чөптүг-шынныг ажыл-херээ шупту улусту Бурганның мурнунга агартып, оларга мөңгө амыдыралды хайырлаар.

¹⁹Шак ынчаар чаңгыс кижиниң Бурганның сөзүн дыңнавааны хөй улусту бачыттыг кылып каанда, чаңгыс Кижиниң дыңнангырын дамчыштыр хөй улус агартыраар.

²⁰Бурган ыдыктыг хоойлуну улуска сөөлзүредир, кемниг херектерни медереп билири өзүп-көвүдезин дээш берген. Ынчалза-даа кайда бачыт көвүдээнил, ында Бурганның авыралы база улам-на элбекшип, көвүдээн.

²¹Бачыттың өлүмнү дамчыштыр чагырып турганы дег, Бурганның авыралы база бисти кем-буруувустан агартып, Дээргивис Иисус Христосту дамчыштыр чагыра бергеш, мөңгө амыдыралды хайырлаан.

Римчилерге 6

Бачытка хамаарыштыр – өлүг, а Христоска хамаарыштыр – дириг

–

¹Ам чүү дээр бис? Бурганның авыралы өзүп-көвүдезин дээш, бачыттан адырылбайн амыдыраар бис бе? –

²Канчап-даа чок! Бачытка хамаарыштыр өлген болгай бис, канчап моон соңгаар ооң-биле харылзаалыг амыдыраар бис?

³Азы Христос Иисус-биле харылзаавыстың демдээ кылдыр сугга суктуруп тура, Ооң өлүмүн база үлешкенивисти уттуп алдыңар бе?

⁴Сугга суктуруп – өлүмүн үлежип тура, Ооң-биле кады хөөржүттүрген бис. А ам, Адазының өндүр улуг күжү-биле өлүглер аразындан катап дирилген Христоска дөмей, бис база чаа амыдырал-биле амыдырап боор бис.

⁵Дөмей өлүм-биле өлгөш, Ооң-биле тудуш харылзаалыг апарганывыста, Аңаа дөмейлештир катап дирлип кээр бис!

⁶Бачыттыг бүдүжүвүс моон соңгаар бисти башкарбазын дээш, моон соңгаар бачыттың кулдары болбазывыс дээш, биеэги амыдыралывыска турган амы-хуувус Ооң-биле кады белдир-ыяшка хере шаптыртып өлгенин билир бис.

⁷А өлген кижиге бачыттың чагыргазындан хосталыр.

⁸Христос-биле кады өлгөн болганывыста, Ооң-биле кады амыдыраарывыска бүзүрээр бис.

⁹Христос өлүглер аразындан катап дирилгөш, ооң соонда өлбөс деп билир бис: өлүм ам Ону чагырар эрге чок

¹⁰Ол чаңгыс катап өлүрдө, бачытка хамаарыштыр кажан кезээде өлгөн. Ол ам амыдыраарда, Бурган дээш амыдырап чоруур.

¹¹А силер база, Христос Иисус-биле харылзаалыг апаргаш, боттарыңарны бачытка хамаарыштыр – өлүг, а Бурганга хамаарыштыр – дириг бис деп бодап алыңар.

¹²Ынчангаш өлүр салымныг мага-бодуңарга бачыт хааннавазын, ооң туралаашкыннарыңа силерни чагырты бербезин.

¹³Мага-бодуңарның кандыг-бир кезектери, бузуттуң чепсектери бооп, бачытка ажыглаттырып аарын соксадыңар. Ооң орнунга, өлүмден

амыдыралче ээлген улусту дег, бүгү бодуңарны Бурганның бүрүн ажыглаар эргезинге бериптиңер. Мага-бодуңарның кезектери база буянның чепсектери бооп, Ооң ажыглалынче кирзиннер.

¹⁴Бачыт силерни оон ыңай башкарбас апаар, чүге дээрге ыдыктыг хоойлуга эвес, а Бурганның авыралынга чагырты берген силер.

Бачыттан хосталган улус

—

¹⁵Ынчаарга чүл? Ыдыктыг хоойлуга эвес, а Бурганның авыралынга чагырткан болганывыста, бачыт үүлгедип боор бис бе? – Канчап-даа чок!

¹⁶Боттарыңарны кандыг-бир кижиниң эргезинче кулдар кылдыр берипкен болзуңарза, чагыртып турар кижиниң кулдары апарганыңарны билбес силер бе? Чок-ла болза өлүмче аппаар бачыттың кулдары, чок-ла болза Бурганга дыңнангыр чоруктуң – агартышкынче аппаар чүүлдүң кулдары боор силер.

¹⁷Бир шагда бачыттың кулдары чордуңар, ынчалза-даа ам силерге дамчыткан өөредигге чүрээңер ханызындан чагырты бердиңер. Ол дээш, Бурганга алдар!

¹⁸Силерни бачыттың кулданыындан хостап каарга, буянның кулдары апардыңар.

¹⁹(Билбейн баарлар ирги бе дээш, улуска билдингир чижек ажыглап, силерге чугааладым.) Бир шагда мага-боттарыңарның кезектерин бужар болгаш хай-чагырга чок чорукка кулданыгга берипкениңер дег, ам оларны ыдыктыг амыдырал дээш буянның кулданыынче бериптиңер.

²⁰Бачыттың кулдары чораан үеңерде, буяндан хостуг чордуңар.

²¹Ам кээп ыядып эгелээниңер ажил-херектериңерден кандыг үрөтүңнел чедип алдыңар? Оларның эчис түңнели өлүм болду чоп.

²²А ам, бачыттан хосталган соонда, Бурганның кулдары апаргаш, ооң үре-түңнели кылдыр Бурганның мурнунга ыдыкты-биле амыдырай бердиңер; а эчис түңнел – мөңге амыдырал болур.

²³Чүге дээрге бачыттың төлээн төлевири – өлүм, а Бурганның ачы-буянныг белээ – Дээргивис Христос Иисуска башкарткан мөңге амыдырал болгай.

Римчилерге 7

Ыдыктыг хоойлудан хосталган улус

¹Ха-дуңма, билир болбайн канчаар силер (ыдыктыг хоойлу деп чүл ол дээрзин билир улуска чугаалап тур мен), кижичүгле дириг чорда, ыдыктыг хоойлу ону башкарар.

²Чижээ, хоойлу ашактыг херээженни, ашаа дириг чорда, ооң-биле тудуш кылдыр көөр. Ынчалза-даа ол херээжен, ашаа өлүп калза, өг-бүле хоойлузунуң хүлээлгелеринден хосталы бээр.

³Ынчангаш ол херээжен, ашаа дириг турда, өске кижиге барып алза, ашаанга өскерилген боор. А ашаа чок апаар болза, ол херээжен хоойлудан хосталы бээр болгаш, өске кижиге барып алза, ашаанга өскерилген деп санатпас.

⁴Силер-биле база ындыг боор, ха-дуңма. Өлүглер аразындан катап дирилген өске Кижиге хамааржыр дээш база Бурганга шынчыңарның үре-түңнелин көргүзер дээш, Христостуң мага-бодунуң кезик-чамдыызы апарып, ыдыктыг хоойлуга хамаарыштыр өлген силер.

⁵Кижичү бүдүжүвүстүң аайы-биле амыдырап чорувуста, ыдыктыг хоойлунуң хайныктырганы бачыттыг күзээшкиннер мага-боттарывыска салдарын халдадып турганнар, а оларның үре-түңнели – өлүм боор турган.

⁶А ам ыдыктыг хоойлудан хосталган бис, чүге дээрге бисти салбайн, тудуп турган бүгү чүүлдерге хамаарыштыр өлген бис; бис ам Бурганга биеэги бижимел ыдыктыг хоойлуну эдерери-биле эвес,

а Сүлдеге башкарткан чаартыган амыдыралывыс-биле бараан бооп турар бис.

Ыдыктыг хоойлу болгаш бачыт

–

⁷Ынчаарга ам чүү дээр бис? Бачыт ыдыктыг хоойлудан тывылган бооп турар бе? – Канчап-даа чок! Ынчалза-даа ыдыктыг хоойлу эвес болза, бачыт деп чүл ол дээрзин билбес боор мен. Ыдыктыг хоойлу «*Өске кижиниң чүвезин алыксава*» деп чугаалаваан болза, алыксаары деп чүл ол дээрзин билбес боор мен.

⁸Бачыт Бурганның айтышкынын ажыглаптар чылдак тып алгаш, меңээ янзы-бүрү күзээшकिनер тывылдырган, а ыдыктыг хоойлу чок болза, бачыт өлүг болгай.

⁹Кезек үеде ыдыктыг хоойлу чок амыдырап чордум. Ооң соонда айтышкын кээрге, бачыт дирлип келген,

¹⁰а мен өлү бердим. Амылыг кылып каар ужурлуг турган айтышкын меңээ өлүм эккелген.

¹¹Бачыт айтышкынны ажыглаптар чылдак тып алгаш, мени дуурайлапкаш, ол айтышкынның дузазы-биле мени өлүрүп каан.

¹²А Бурганның хоойлузу боду ыдыктыг-дыр, ооң айтышкыннары ыдыктыг, чөптүг болгаш буянныг-дыр. –

¹³Ынчаарга ол буянныг чүүл меңээ өлүм эккелген мындыг бе? – Черле чок! Өлүм – бачыттың үүлгедии-дир, бачыт ооң-биле бодунуң ёзулуг арнын көргүскен: ол буянныг чүүлдү ажыглааш, меңээ өлүм эккелген. Ынчангаш бачыттың кайы хире бачытты айтышкынның ачызында оон-даа көскү апаар.

¹⁴Ыдыктыг хоойлу Сүлдеден кээрин билир бис, а мен дээрге бачытка кул кылдыр саттырыпкан база бачыттыг бүдүштүг кижиге болгай мен.

¹⁵Чүнү кылып турарымны бодум безин билбес-тир мен. Күзээн чүүлүмнү боттандырбас, а хөңнүм чок чүүлдү боттандыра-дыр мен.

¹⁶Күзевээн чүүлүмнү кылып турар болзумза, ыдыктыг хоойлу чөптүг деп чөпшээрешкеним ол-дур.

¹⁷Ынчалза-даа ол дээрге мээң эвес, а менде амыдырай берген бачыттың үүлгедии-дир.

¹⁸Менде (азы мээң кижиге бүдүжүмдө) буян чогуун билир мен. Буян тарыыр күзелим бар, ынчалза-даа оон чүү-даа үнмес-тир.

¹⁹Чүгө дээрге, күзээним дег, буян тарывайн, ооң орнунга хөңнүм чок бузутту боттандырып чоруур-дур мен.

²⁰А бир-тээ, кылыр хөңнүм чок чүвени боттандырып турар болзумза, херек кырында мен бодум эвес, а менде амыдырай берген бачыт салдарын көргүзүп турар-дыр.

²¹Ынчаарга бодумга хамаарыштыр мындыг дүрүм-хоойлу барын эскердим: буян кылыр дээримге-ле, бузут мурнунче кире халаан боор-дур.

²²Угаан-сагыжымга Бурганның хоойлузун өөрүшкү-маңнайлыг хүлээп алыр-дыр мен.

²³Ынчалза-даа кижиге бүдүжүмдө өске дүрүм-хоойлу барын эскердим. Ол дүрүм-хоойлу угааным хоойлузунга удур демисежип, мени мага-бодумда ажил-херээн боттандырган бачыттың дүрүм-хоойлузунуң туттурукчузу кылып турар.

²⁴Аас-кежик чок күжүр-дүр мен! Өлүмчө чыгаан бо мага-бодумдан кым мени хостаарыл?!

²⁵Бурганга өөрүп четтирип тур мен, Дээргивис Иисус Христосту дамчыштыр Ол мени хостап каар. Ынчангаш мен чүгле угааным-биле Бурганның хоойлузунга бараан бооп турар мен, а кижиге бүдүжүм-биле бачыттың дүрүм-хоойлузунуң кулу-дур мен.

Римчилерге 8

Сүлдеге башкарткан амыдырал

¹Ындыг болганда, Христос Иисуска башкарткан улуска ам кандыг-даа буруудадыр шииткел чок.

²Чүге дээрге Христос Иисусту дамчыштыр мөңге амыдыралды берип турар Сүлдениң дүрүм-хоойлузу мени бачыттың база өлүмнүң хоойлузундан хостаан болгай.

³Бачыттыг бүдүжүвүс хайындан күш чедип чадап каан ыдыктыг хоойлунуң кылып шыдаваан чүвезин Бурган Боду боттандырган. Бурган Бодунуң Оглун бачыттыг кижиге дөмей мага-боттуг кылдыр, бачыт дээш өргүл боору-биле чорудупкан. Ол ооң-биле кижин бүдүжүнүң бачыдын шииткен.

⁴Ынчангаш бис ам бачыттыг бүдүжүвүс эвес, а Сүлдениң аайы-биле амыдырай бергеш, ыдыктыг хоойлунуң чөптүг негелделерин күүседип шыдаар бис.

⁵Кижин бүдүжүнүң аайынче кирген улус ооң күзээшкиннери дээш сагыш човап, оларны бодап чоруур; а Сүлдениң аайынче кирген улус Ооң күзээн чүүлдерин бодап чоруур.

⁶Кижин бүдүжүнүң күзээшкиннерин бодаары – өлүм-дүр, а Сүлдениң күзээн чүүлдерин бодаары – мөңге амыдырал биле амыр-тайбың-дыр.

⁷Бодунуң бачыттыг бүдүжүнүң күзээшкиннерин бодаар кижин Бурганга удур боор. Ындыг кижин Бурганның хоойлузунга чагыртпас, оон туржук чагыртыр харыы-даа чок.

⁸Бачыттыг бүдүжүнүң аайынче кирген улус Бурганның сеткилинге кирип шыдавас.

⁹А бир эвес Бурганның Сүлдези ылап-ла силер-биле кады амыдырай берген болза, кижин бүдүжүнүң эвес, а Сүлдениң аайынче кире

берген-дир силер. А кандыг-бир кижиде Христостуң Сүлдези чок болза, ол кижиде Аңаа хамаарышпас.

¹⁰А бир эвес Христоска башкарткан болзуңарза, мага-бодуңар бачыдының ужун өлүг-даа болза, Бурганның мурнунга агарганыңар ужун Сүлде силерге мөңгө амыдыралды хайырлаар.

¹¹Иисусту өлүглер аразындан катап диргискен Бурганның Сүлдези силер-биле кады амыдырай берген болза, Христосту катап диргискен Бурган силер-биле кады амыдырай берген Бодунуң Сүлдезин дамчыштыр өлүр салымныг мага-бодуңарны тынгарыштар.

¹²Ындыг болганда, ха-дуңма, биеэги бачыттыг бүдүжүвүске өревис чоктур, ооң күзээшкиннерин хандылары-биле амыдыравас ужурлуг бис.

¹³Чүгө дээрге бачыттыг бүдүжүңерниң кара аайы-биле амыдыраар болзуңарза, өлүрүнүң кырында силер, а бир эвес кижиде бүдүжүңерниң ажил-херээн Сүлдениң дузазы-биле өлүглендирер болзуңарза, амылыг артар силер.

¹⁴Бурганның Сүлдези башкарган бүгү улус Бурганның ажы-төлү боор.

¹⁵Чүгө дээрге силерни ам база коргуп-сүртеп амыдыраарынче албадап, кулдар болдуруп турар сүлдени эвес, а Бурганның азыраан ажы-төлү болдуруп турар Сүлдени хүлээп алган силер. Ол Сүлдениң ачызында Бурганче: «Авва! Ачай!» – деп кыйгырар-дыр бис.

¹⁶Бурганның ажы-төлү болганывыс дугайында Сүлде Боду бистиң сагыш-сеткиливис-биле кады херечилеп турар.

¹⁷А ажы-төлү болганывыста, салгакчылар бис. Бурганның салгакчылары боорда, Христос-биле деңге салгакчылар боор бис, чүгө дээрге Ооң хилинчээн үлежип турар болзувусса, Ооң өндүрчаагайындан үлүг база алыр бис.

Өндүр бедик байдалга чедирер Сүлде

¹⁸Бисти манап турар өндүр бедик байдалга көөрдө, амгы түр када хилинчээвис чүү-даа эвес деп бодаар мен.

¹⁹Чүге дээрге бүгү өлүг, дириг бойдус, Бурган кажан-на Бодунуң ажы-төлүн илередип кээр ирги деп, күштүг идегел-биле четтикпейн манап турар.

²⁰Бүгү бойдус эки туразы-биле эвес, а ону чагырган Бурганның күзел-соруу-биле үре-түңнел чок хоозун дүрүмнерге чагырткан болгай. Ынчалза-даа бойдуста идегел бар.

²¹Ооң боду бустуушкуннуң кулданыындан хосталгаш, Бурганның ажы-төлүнүң хосталгазы болгаш өндүр-чаагайындан үлүг алыр деп идегел ол-дур.

²²Бүгү өлүг, дириг бойдус, божаан херээжен дег, бөгүнге чедир човууртап, хилинчек көрүп турарын билир бис.

²³Чүгле бойдус эвес, а Бурганның ачы-буянының эге дүжүдү кылдыр Сүлдени алган бис база Бурган бисти, ажы-төлүн дег, кажан-на азырап алырын; мага-бодувусту бустуушкундан кажан-на хостаарын четтикпейн манап, ишти-хөңнүвүсте човууртап чор бис.

²⁴Шак ол идегел-биле камгалалды алган бис. Ынчаарга идегеливис бүде берген болза, ол идегел эвес-тир. Бар деп көрүп турар чүвезинге кым идегээрил?

²⁵А ам-даа көрбейн турар чүвевиске идегээн болзувусса, ону шыдамык манап алыр бис.

²⁶А ол ышкаш Сүлде биске, кошкак улуска, дузалаар. Чүнү дилээрин, канчаар болур-чогууру-биле мөргүүрүн билбес-тир бис, а Сүлде Боду сөс-биле дамчыттынмас чалбарыг-човуур-биле бисти дээш дилеп, болчур.

²⁷Ынчалза-даа эң-не чажыт бодал-сагыжывысты өттүр билир Бурган Сүлдениң чүү дээш мөргүл кылганын билир, чүге дээрге Сүлде Бурганның күзел-соруунуң аайы-биле Ооң чону дээш дилеп, болчуп турар.

²⁸А бис билир бис: Бурганга ынак, Ооң бодалын ёзугаар кыйгырткан улуска шупту чүве ачы-буянныг боорунче угланган боор.

²⁹Ооң Оглу хөй ха-дуңма улус аразынга эң улуу болзун дээш, өртемчейни чаяар бетинде-ле ынак апаргаш, шилип алган улузу Бодунуң Оглуңуң овор-хевиринге дөмей боорун Бурган баш удур шилип каан.

³⁰Бурган кымнарны ындыг боору-биле баш удур шилээнил, оларны кыйгырып алган. А кыйгырып алган улузун актыг деп чарлааш, а ооң соонда өндүр бедик байдалга чедирген.

Бурганның ынакшылы Иисус Христоста боттанган

–

³¹Бо бүгүге немептер чүвүс барыл? Бурган бистиң талавыста болза, кым биске удурланып шыдаарыл? –

³²Кым-даа эвес! Бодунуң Оглун хайыралаваан, Ону бистиң шуптувус дээш, өлүмге берипкен Бурган арткан бүгү чүүлдү Оглу-биле катай биске белек кылдыр бербес деп бе? –

³³Бурганның шилип алган улузун кым буруудадып шыдаарыл? – Кым-даа эвес! Оларны Бурган актыг деп турар болганда,

³⁴кым буруу шаварыл? – Кым-даа эвес! Чүге дээрге өлүп калган, оон туржук катап дирлип келген, Бурганның оң талазында барып олурупкан Христос – Ол бисти дээш дилеп, болчуп турар болгай. –

³⁵Чүү чүве бисти Христостуң ынакшылындан чара кирип шыдаарыл? Аар-бергелер, кызып-кыйышкыннар, истеп-сүрүүшкүннер бе? Аш, чанагаш боору бе? Озал-ондактыг байдалдар азы шаажылар бе? –

³⁶Чүү-даа эвес! Бижилгеде мынчаар бижээн:

«Сени дээш, хүннүң-не өлүм-биле арын көржүп тур бис, улус бисче, дөгерер дээн хойларже дег, көөр-дүр» .

³⁷Ындыг-даа болза, бо бүгүнү биске ханы ынак Бурганның ачызында бүрүнү-биле базып каан тиилекчилер бис.

³⁸Ыяк бүзүрээр мен: өлүм-даа, амыдырал-даа, дээрниң төлээлери-даа, делегейниң ээлери-даа, күштер-даа, амгы болгаш келир үелер-даа,

³⁹үстүү, алдыы ораннар-даа – бүгү чаяалгадан чүү-даа чүве Бурганның Дээргивис Христос Иисусту дамчыштыр көргүскен ынакшылындан бисти чара кирип шыдавас.

Римчилерге 9

Бурганның аазаашкыны болгаш Израиль

¹ Христос-биле харылзаалыг болгаш, мегелевейн, алыс шынны чугаалап тур мен, Ыдыктыг Сүлдеге башкарткан арын-нүүрүм база мээң херечим боор:

²муңгаралым муңчок улуг, чүрээмде аарышкыны үзүп төтпес!

³Чаңгыс аймак төрел ха-дунмамның камгалал алыры дээш, мен бодум Христостан аңгылаттырган кижин болурум кай.

⁴Олар – израильчилер-дир: Бурган оларны азыраан ажы-төлү кылдыр шилип алган; Бодунуң ат-алдарын оларга онааштырган; чагыг-керээлерин олар-биле чарган; Бодунуң хоойлузун, Бодунга мөгейип, бараан болушкун боттандыраар арганы, аазаашкыннарын оларга хайырлаан.

⁵Оларның ада-өгбези алдаржаан-дыр. Оларның аразынга бүгүдөдөн өндүр бедик, кезээ мөңгедө макталга төлептиг Бурган – Христос кижин бооп төрүттүнген. Аминь!

⁶Ынчалза-даа ол дээрге Бурган Бодунуң аксы-сөзүн ээлеээн дээни ол эвес-тир. Чүгө дээрге Израильден укталган улустуң шуптузу ёзулуг израильчилер болбас.

⁷Ол ышкаш Авраамның ажы-төлү болган улус шупту ооң салгалы болбас. Бижилгеде мынча дээн болгай: *«Сээң салгалың Исаакты дамчыштыр уламчылаар-дыр»*.

⁸Өскээр чугаалаарга, Авраамның хан төрөөн ажы-төлү Бурганның ажы-төлү болбас, а Бурганның азаанын ёзугаар төрүттүнген ажы-төлү ооң салгакчылары деп санаттырар.

⁹Бурган азаашкынын мынчаар берген: *«Мен келир чылын бо-ла үеде сеңээ катап чедип кээр мен, Сарра ынчан оолдуг болур»*.

¹⁰Чүгле ол эвес. Улуг өгбевис Исаактан ийис оолдар божуп аарга, Ревекка-биле база ындыг болган.

¹¹⁻¹²Ийистер ам-даа төрүттүнмээнде, олар эки, багай чүнү-даа кылып четтикпээнде, Бурган аңаа чугаалап каан: *«Улуг оглуң бичезинге чагыртыр-дыр»*. Ооң шилилгези хостуг, кижиниң ажил-херээнден шуут хамаарышпас, а чүгле кыйгырып турар Бурганның шиитпиринден хамааржырын көргүзөр дээш, Ол ынча дээн.

¹³Бижилгеде ол дугайында мынчаар бижээн: *«Иаковка ынак мен, а Исавка хөңнүм чок»*.

¹⁴Ам чүү дээр бис? Бурган чөптүг эвес болган бе? Канчап-даа чок!

¹⁵Чүге дээрге Ол Моисейге мынча дээн:

«Ээ көрнүр дээн кижимче ээ көрнүр мен. Кээргээр дээн кижимни кээргээр мен» .

¹⁶Ынчангаш бүгү чүве кижиниң күзелдеринден база күженишкиннеринден эвес, а Бурганның өршээлинден хамааржырдыр.

¹⁷Бижилгеде Бурган Египеттиң хааны фараонга чугаалап турар: *«Мээң күчү-күжүмнү сени дамчыштыр көргүзөр дээш база Мээң адым бүгү чер кырынга билдингир апарзын дээш, сени хаан кылып каан мен»*.

¹⁸Ынчангаш Бурган кымны өршээрин күзээрил – өршээр, а кымның чүрөөн дашталдырарын күзээрил – дашталдырар.

Бурганның өршээли болгаш килеңи

¹⁹Менден айтырып боор сен: «Ындыг таварылгада Бурган чүге бисти буруудадырыл? Ооң күзел-соруунга кым удурланып шыдаарыл?»

²⁰А сен, тала, Бурган-биле маргыжар хире кым сен? Кижиниң кылып каан чүүлү: «Мени чүге ынчалдыр кылдың?» – деп чугаалаар бе?

²¹Азы дой сава кылыкчызы дойну чагырып, чаңгыс-ла ол дойдан хүндүлүг ажыглалдың база хүн бүрүнүң савазын кылып шыдавас бе?

²²А бир эвес Бурган, Бодунуң килеңин илередир база күчү-күжүн көргүзөр дээш, узуткаары-биле белеткеп каан, «Килеңге онааган саваларны» дыка үр шыдажып келген болза чүл?

²³Өндүр-чаагай болзуннар дээш баш удур белеткеп кааны, «Өршээлге онааган саваларыңга» Бодунуң өй-хемчээл чок өндүр-чаагайын Ол көргүзүксээн болза чүл?

²⁴А ол «Өршээлге онааган савалар» – бис-тир бис. Бурган бисти чүгле иудейлерден эвес, а өске чоннар улузундан база кыйгырып алган.

²⁵Осия медээчиниң номунда ол дугайында мынчаар бижээн:

«„Мээңи эвес“ деп аттыг чонга: „Сен – Мээң чонум сен“ – дээр мен; ынак эвес турган чонумну ынак чонум деп адаар мен» .

²⁶Оон ыңай:

«Бурганның оларга: „Мээң чонум эвес-тир сен“ – деп турган черинге оларны дириг Бурганның ажы-төлү деп адаар» .

²⁷А Исаяя медээчи израиль чон дугайында мынча деп хөлзеп чугаалаан:

«Израильчилерниң саны далай элезини ышкаш хөй санныг-даа болза, оларның чүгле артынчызы камгалал алыр.

²⁸ *Дээрги-Чаяакчы тодаратканын ёзугаар бүгү черге Бодунуң шииткелин күүседир» .*

²⁹Исайя баш удур чугаалап каан:

«Аг-шериглиг Дээрги-Чаяакчы биске салгал арттырбаан болза, Содомга дөмейлежиң, Гоморра ышкаш анаар турган бис» .

Израильдин бүзүрел чогу

³⁰Ам чүү дээр бис? Агартышкын дилевейн-даа чораан өске чоннар улузу бүзүрел дамчыштыр актыг болганнар-дыр.

³¹А ол өйде ыдыктыг хоойлу дамчыштыр агартышкынче чүткүп чораан израиль чон ону чедип албаан-дыр.

³²Чүге ындыгыл? Чүге дээрге израиль чон бүзүрелге эвес, а ажыл-херекке ынанган-дыр. Ол моондак дажынга тептиге берген.

³³Бурган ол дугайында Бижилгеде мынча дээн:

«Көрүңер даан, Сионда моондак даш салып тур мен – улус аңаа тептигиң кээп дүжер. Ынчалза-даа Аңаа бүзүрөөн кижги бак атка кирбес» .

Римчилерге 10

¹Ха-дунма, иудейлер камгалалды алзын деп сеткилим ханызындан күзеп, ол дээш Бурганга мөргүп чор мен.

²Олар Бурганның күзел-соруун күүседир дээш, аажок кызып чоруур, ынчалза-даа ханы билиг чок улус чүве деп, оларга херечи боор мен.

³Ынчангаш олар, улусту агартыры-биле Бурган кандыг орук шилип алганын билбезиниң хараазында, боттарының оруун изеп аарынче чүткүткеш, Бурганның саналдаан агартышкынынга чагыртпайн барганнар.

⁴Чүге дээрге Христос – ыдыктыг хоойлунуң эчис сорулгазы боор, Аңаа бүзүрөөн кижги бүрүзү Бурганның мурнунга актыг боор.

Камгалалды кижги бүрүзү ап боор

⁵Ыдыктыг хоойлу дамчыштыр кээр агартышкын дугайында Моисей мынча деп бижээн: *«Ыдыктыг хоойлунуң дүрүмнерин сагыыр кижини оларның ачызында амылыг артар»*.

⁶А бүзүрелден кээр агартышкын дугайында Бижилге мынча деп турар: *«„Дээрже кым өрү көдүрлүрүл?“ – деп бодуңдан айтыртынма»* (мында Христосту черже бадырып кээри-биле дээн утка бар).

⁷«„Дүп чок тамыже кым дүжүп бадарыл?“ – деп база айтыртынма» (мында Христосту өлүглер аразындан өрү үндүрүп кээри-биле дээн утка бар).

⁸А Бижилге мынча деп турар: *«Медээ сеңээ чоок – аксы-дылың биле чүрээңде»* (бистиң суртаалдап турарывыс бүзүрел дугайында медээ ол-дур).

⁹Ол медээ бо-дур: Иисус – Дээргивис дээрзин аксың-биле хүлээп көрүп, чугаалаар болзуңза база Бурган Ону өлүглер аразындан катап диргискен деп чүрээңге бүзүрээр болзуңза, камгалалды алыр сен.

¹⁰Чүгө дээрге чүрээ-биле бүзүрээр кижини – агартышкынны алыр, бүзүрээнин ажыы-биле чугаалаар кижини – камгалалды алыр.

¹¹Бижилге чугаалап турар: *«Аңаа бүзүрөөн кижини бүрүзү бак атка кирбес»*.

¹²Иудей биле өске чоннар кижизиниң аразында ылгал чок. Ону кыйгырган улустуң шуптузунга экииргек чаңгыс-ла Дээрги-Чаяакчы бүгү улустуң Дээргизи боор.

¹³Чүгө дээрге *Дээрги-Чаяакчының адын кыйгырган кижини бүрүзү камгалал алыр*.

Бүзүрел чогу дээш, израиль чон бүрүн харыысалгалыг

14 Ынчаарга Дээрги-Чаяакчыга бүзүрөвөөн улус Ону канчап кыйгыарыл? Ооң дугайында дыңнаван болза, Аңаа канчап бүзүрөөрил? Суртаалдап турар кижичок болза, канчап дыңнап каарыл?

15 Суртаалдаары-биле айбылатпаан болза, канчап суртаалдаарыл? Бижилгеде мынчаар бижээн: *«Буянын Медээни тарадып турар улустуң базымнарының даажы кайгамчык-тыр!»*

16 Ынчалза-даа Буянын Медээни улус шупту хүлээп албаан. Исаяя мынча деп турар: *«Дээрги-Чаяакчы, бистен дыңнаан медээзинге кым бүзүрөөрил?»*

17 Ынчангаш бүзүрөл Буянын Медээни дыңнап турар улуска чедип кээр-дир. А Буянын Медээ Христос дугайында суртаал дамчыштыр чедип кээр.

18 А мен айтырып тур мен: кай, олар дыңнаван бе? Дыңнаан болбайн канчаар! Чүге дээрге Бижилгеде мынча дээн болгай:

«Бүгү чер-делегейге оларның үн-чугаазы дыңналып эрткен, оларның сөстери өртемчейиниң кыдыгларынга чеде берген» .

19 База катап айтырып тур мен: таанда израиль чон ону билбээн бе? Баштай Бурган Моисейни дамчыштыр Израильге харыылаан-дыр:

«Чон дээр арга чок улус-биле силерниң хүннээчел сагыжыңар оттурар мен; угаан-бодал чок чон-биле силерни анчыгзындырар мен» .

20 Оон Исаяяның дидим сөстөрүн дамчыштыр Бурган чугаалаан:

«Менче чүткүвөөн улус Мени тып алган; Мени айтырбаан улуска ажыттынган мен».

21 А Израиль дугайында Ол мынча дээн:

«Мен хүннү бадыр чагырга билбес болгаш дыңнаван чонче холум сунуп турдум» .

Римчилерге 11

Бурган Бодунуң чонундан ойталаваан

¹Ынчангаш айтырып тур мен: таанда-ла Бурган Бодунуң чонундан ойталаан бе? Канчап-даа чок! Чүге дээрге мен бодум – Авраамның салгалы, Вениаминниң аймаандан үнген израильчи мен.

²Өртемчейни чаяар бетинде-ле ынакшылын көргүзүп, шилип алганы Бодунуң чонундан Бурган ойталаваан. Азы Илияның израильчилерни Бурганның мурнунга буруудатканын бижээн черде Бижилгениң чүнү чугаалап турарын билбес силер бе:

³ *«Дээрги-Чаяакчы, олар Сээң медээчилериңни өлүрүп кааптылар, өргүл салыр бедигээштериңни үрегдеп кааптылар, мен чааскаан арттым, амытынымны база алыксап турлар» .*

⁴А Бурган аңаа кандыг харыы берген деп?

«Вaalдың мурнунга дискек кырынга сөгүрбээн 7000 кижини Мен Бодумга кадагалап алган мен» .

⁵Амгы үеде база ындыг: Бурганның авыралы-биле шилиттинген артынчы улус кадагалаттынган.

⁶А бир эвес авырал-биле болза, ажыл-херектер дээш эвес-тир. Оон башка авырал авыралзывас боор.

⁷Ынчаарга ам чүл? Чедип алыр дээш, чүткүткен чүүлүн израиль чон чедип албаан-дыр. Ону шилиттирген улус чедип алган, а артканнарының чүректери дашталып калган.

⁸Бижилгеде ол дугайын мынчаар бижээн:

«Бурган оларны билинместедипкен, бо хүнге чедир оларның карактары көрбестеп, кулактары дыңнавастап калган» .

⁹А Давид мынча деп турар:

«Оларның найыр-дою боттарыңга салган какпа-дузак, тептигер моондак дажы база кеземче болу берзин.»

10 *Карактарының шоозу өжүп, согурарзын, ооргалары бүшкүйүп, кажан шагда суларазын» .*

Өске чоннар улузунуң камгалалы

11 Ынчангаш айтырып тур мен: иудейлер тайып ушкаш, кажан-даа туруп келбес бе? Чок, туруп кээр! Оларның тайып ушканы өске чоннар улузунга камгалалды эккелген. А ындыг чорук иудейлерниң боттарынга хүннээчел сагышты оттуруптар.

12 А оларның тайып ушканы кижини төрелгетенге ачылыг болза; оларның чидириглери өске чоннар улузунга ачылыг болза, бүгү Израиль Бурганче эглип кээрге, ооң ачылыгы кайы хире өндүр улуг апарбазыл?

13 Өске чоннар улузу, ам силерге чугаалап тур мен: өске чоннар улузунга элчин болгаш, ол бараан болуушкунумну бедии-биле үнелээр мен.

14 Мээң чаңгыс аймак улузумнуң оода чамдызын-даа камгалаар дээш, оларның силерге хүнней аарак көөрүн канчап-чооп чедип аптарымга идегеп тур мен.

15 Чаңгыс аймак улузумдан Бурганның ойталааны Ону кижини төрелгетен-биле эптештирипкен болза, оларны Бурган хүлээп алып болза, чүү боорул?! Өлген улус дирлип келбес бе?!

16 Баштайгы дүжүттүң бирги хлевин Бурганга бараалгаткан болза, бүгү далган-тарааны база Бурганга бараалгаткан боор. Ыяштың дазылын Бурганга бараалгаткан болза, будуктарны база Аңаа бараалгаткан боор.

17 А олива ыяжының чамдык будуктарын Бурган сыйып каан болза, сени – черлик өзүмнү оларның орнунга тудуштур шарып каарга, тарымал оливаның дазылынга тутчуп, ооң чулуун соруп турар болзуңза,

18 будуктар мурнунга мактанма. Ынчалдыр өрү көрдүнер болзуңза, дазылды сен эвес, а дазыл сени чемгерип турарын утпа.

¹⁹Мынча дээриң чадавас: «Мени тудуштур тарыыр дээш, будуктарны сыйып каапкан».

²⁰Ындыг болган дижик. Бүзүрел чогу дээш, оларны сыйып каапкан, а сен, бүзүрелиң дээш, оларның орнун ээлеп арттың. Ынчангаш өрү көрдүнме, а коргуп-сүрте!

²¹Чүге дээрге Бурган чайгаар бүткен будуктарны хайыралаваан болганда, сени база хайыралавас.

²²Ынчаарга Бурган өршээлдиг болгаш шыңгыы дээрзин утпа. Ол ойталап, хоорулган улуска шыңгыы, а сеңээ – Ооң өршээлинге идегеп чоруур шааңда – өршээлдиг. Оон башка сени база кезип октаптар ийик.

²³А иудейлер бүзүрел чок чоруундан кызып халбактанмайн баар болза, оларны катап тарып каар, чүге дээрге Бурган ол будуктарны катап тудуштур тарып каар эргелиг.

²⁴Сени, черлик олива сывындан одура кескен өзүмнү, төрүмелиңден бүдүжүңге чөрүштүр тарымал оливага тудуштур тарып каан болза, ол чайгаар бүткен сыйдынган будуктарны оларның төрөөн ыяжынга тудуштуруп каары Бурганга оон-даа белен херек-тир.

Израильге сөөлгү камгалал

²⁵Ха-дуңма, «Бис кончуг бис» деп улуургай бербезиннер дээш, силерге бир чажытты ажыдарын күзеп тур мен: израиль чоннуң чамдык кезииниң дедир-чөрүүзү чүгле өске чоннар улузундан четчир санныг улус Бурганче ээлбээже, үргүлчүлөп кээр.

²⁶Бүгү Израиль ынчан камгалал алыр. Ол дугайында Бижилгеде мынчаар бижээн:

«Камгалакчы Сиондан чедип келгеш, Иаковтуң салгалының кем-буруузун адырып кааптар.

²⁷ *Оларның бачыттарын өршээгеш, Мен база олар-биле бо чагыг-керээни чарып алыр мен».*

²⁸Иудейлер Буянный Медээни хүлээп албаан болгаш, өске чоннар улузу силерге ачы-дузалыг боору-биле Бурганның дайзыннары апарганнар. Ынчалза-даа олар дөмей-ле Бурганның шилип алган чону боор, оларның улуг өгбелери дээш, Бурган оларга ынак боор.

²⁹Чүге дээрге Ооң ачы-буянный белектери болгаш кыйгырыы өскерлиш чок!

³⁰Бир шагда силер база Бурганга чагыртпайн чораан силер, а ам иудейлер чагыртпастай бээрге, Ол силерни өршээди.

³¹Иудейлер база өршээл алыр дээш, ам Аңаа чагыртпастай бергеннер-дир, ооң уламындан Бурган силерге өршээлин көргүскен-дир.

³²Бүгү улусту өршээр дээш, Бурган оларның шуптузун чагыртпас чоруктуң хоругдалынче хүлээдип берипкен.

³³О, Бурганның экииргээ, мерген угааны болгаш билииниң өндүр бедин аар! Ооң шиитпирлерин тайылбырлаары болдунмас! Ооң оруктарын билип аары болдунмас!

³⁴ *«Дээрги-Чаяакчының угаанын кым билгенил, кым Аңаа арга-сүме берип шыдаарыл?»*

³⁵ *«Ооң дедир эгидер ужурлуу оода бир чүүлдү Аңаа ачылалга берген кижси бар бе?»*

³⁶Бүгү чүве Бургандан келген; Ону дамчаан; Ол дээш бар бооп турар. Аңаа кезээ мөңгеде алдар доктаазын! Аминь.

Римчилерге 12

Христоска башкарткан чаа амыдырал

¹Ха-дуңма, ынчангаш силерден аажок дилеп тур мен: Бурганның биске өршээлдииниң ачызында, дириг, ыдыктыг база Аңаа таарымчалыг өргүл кылдыр, мага-боттарыңарны Бурганга бүрүнү-биле бериптиңер. Силерниң ындыг бараан болушкунуңар угаан-сарыылдыг боор.

²Бо делегейниң амыдыралының аян-шинчизинге чаңчыгып, аңаа дөмей болбаңар, а Бурганның силерден чүнү күзээнин, кандыг чүүлдер Аңаа эки, таарымчалыг база болбаазыраңгай боорун билип аар дээш, угааныңар чаартып, бодуңар бүрүнү-биле эде тургустунуп алыңар.

³Меңээ хайырлаан элчин боор авыралды ажыглап, силерниң кижги бүрүзүнге чугаалап тур мен: боттарыңарны чогуур деңнелден өрү көрбеңер. Силерниң кижги бүрүзүнге Бурганның хайырлааны бүзүрелди барымдаалап, боттарыңар дугайында сарыылдыг бодап көрүңер база биче сеткилдиг болуңар.

⁴Чижек кылдыр мага-бодувусту алыылы: ол чаңгыс болгай, ынчалза-даа хөй кезектерден бүткен (а ол кезектерниң хүлээлгелери база аңгы-аңгы).

⁵Бис база ындыг бис: хөй-даа болзувусса, Христоска башкарты бергеш, чаңгыс мага-ботту тургускан бис, а ол мага-боттуң кезектери боор боттарывыс аравыста харылзаалыг бис.

⁶Бурган авыралында янзы-бүрү ачы-буянныг белектерни Оон алган бис: Бурганның күзел-соруун медеглээр болган кижги ону бүзүрелиниң аайы-биле кылып чорзун;

⁷улуска бараан боор болган кижги – бараан бооп чорзун; өөредиг берип, башкылаар болган кижги – өөредиг берип чорзун;

⁸аргалал бээр болган кижги – аргалал берип чорзун; улуска дузалап, бодунуң эт-хөреңгизин үлеп бээр болган кижги – элбээ-биле дузалап чорзун; сагыш човап, удуртур болган кижги – кызымак удуртуп чорзун; буян чедирер болган кижги – ону чазык-чаагай кылып чорзун.

⁹Ынакшылыңар ажыт-чажыт чок, шынчы болзун. Бузутту көөр хөөн чок, буянга бердинген болуңар.

¹⁰Бот-боттарыңарга, ха-дуңмашкы улус дег, эрге-чассыг ынак болуңар; бирээңер өскеңерни бодундан артык хүндүткеп көрзүн.

¹¹Дээрги-Чаяакчыга кошкаш дивес чүткүл-сорук-биле, Ыдыктыг Сүлдеден кыптыгып, бараан болуңар.

¹²Идегелиңер силерге өөрүшкүнү эккелзин, аар-бергелерге таварышкаш, туруштуг болуңар; мөргүлден черле салдынмаңар;

¹³Бурганның улузу түрегдел көрүп турар болза, дузадан кадыңар. Хүндүлээчел ээлер болуңар.

¹⁴Силерни истеп-сүрген улусту алгап-йөрээңер, каргыш салбайн, алгап-йөрээңер.

¹⁵Өөрүп турарларның өөрүшкүзүн-даа, качыгдап ыглааннарның качыгдалын-даа үлежиңер.

¹⁶Араңарда чаңгыс эп-сеткилдиг амыдыраңар. Улуургак болбаңар, бөдүүн улус аразынче кириңер, бодуңарны өрү көрбеңер.

¹⁷Кымдан-даа чедирген хоразы дээш хора-биле орнун негевеңер. Бүгү улустуң эки деп санаар чүвезин кылыр дээш сагыш човаңар.

¹⁸Силерниң талаңардан, болдунар-ла болза, бүгү улус-биле эп-найыралдыг амыдыраңар.

¹⁹Ханы ынак эш-өөр, улустан өжээн негевеңер, ооң орнунга Бурганның килеңинге орук чайлаңар. Бижилгеде мынча деп бижээн болгай: *«Улустан өжээн негеп, кезедир арга Менде бар»* – деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалаан».

²⁰Харын

«Дайзының аштаан болза, чемгерип каг; суксаан болза, сугдан ижиртип каг . Ынчаар кылгаш, оттуг көстерни ооң бажынга чыып бээр сен» .

²¹Бузутка бодуңну бастыртпа, а ону буян-биле бас.

Римчилерге 13

Христианнар эрге-чагырга ээлээн улусту дыңнаар ужурлуг

¹Кижиге бүрүзү үстүндөн башкарган эрге-чагыргага чагыртып чорзун, чүгө дээрге Бурганның доктаатпааны кандыг-даа эрге-чагырга чок. Бүгү-ле бар эрге-чагыргаларны Бурган доктааткан.

²Ынчангаш эрге-чагыргага удурланыр кым-даа бар болза, Бурганның доктаадып каан чүүлүнгө удурланган кижиге-дир ол. А ынчап турар кижиге Ооң шииткелин бодунче халдадып алыр.

³Эрге-чагырга ээлээннер буянныг эвес, а бузуттуг-бак херектер үүлгедип турар улуска коргунчуг. Эрге-чагыргадан кортпас деп бодазыңза, буян тарып амыдыра, ынчан оларның макталын дыңнаар сен.

⁴Эрге-чагырга ээлээн кижиге база Бурганның чалчазы боор, ол сээң чагай чорууң дээш ажылдап чоруур. А бузут үүлгедип турар болзунза, кичээн, чүгө дээрге ол сеңээ кеземче онаар эргелиг. Ол – Бурганның чалчазы-дыр база бузут үүлгеткен улуска хамаарыштыр Ооң шииткелин күүседир кижиге-дир.

⁵Ындыг болганда, чүгле кеземчеден корткаш эвес, а арыг арын-нүүр ёзугаар база эрге-чагыргага чагыртыр херек.

⁶Үндүрүгнү-даа төлөп турар ужуруңар ында, чүгө дээрге эрге-чагырга ээлээннер Бурганга бараан бооп, чагырга ажылынга бүгү үезин үндүрүп турарлар.

⁷Ынчангаш оларның шуптузунга чогуур чүвени бериңер: кымга – үндүрүгнү, кымга – албан-үндүттү, кымга – хүндүткелди, кымга – алдар-хүндүнү.

Ха-дуңмашкы ынакшыл дугайында

⁸Бот-боттарыңарга ынакшылдың өрезинден аңгыда, кымга-даа, чүү-даа дээш, өрелиг бооп артпаңар; өске кижиге ынак кижиге ыдыктыг хоойлуну сагып турар.

⁹Чүгө дээрге шупту айтышкыннарның: *«Кады чурттаан эжиңге өскерилбе»*, *«Кижиге өлүрбө»*, *«Оорлава»*, *«Өске кижиниң чүвезин*

алыксава» база өскелериниң-даа алыс утказы «Чаныңда кижиге бодуңга бодуң дег ынак бол» дээн чаңгыс айтышкында сиңген.

¹⁰Ынакшыл чаныңда кижиге хора халдатпас. Ынчангаш ынакшыл – бүгү ыдыктыг хоойлуну сагааны ол боор.

Сөөлгү хүн чоокшулаан

¹¹Ам кандыг үеде амыдырап турарывысты билир болгаш, ол бүгүнү күүседиңер. Уйгудан оттур үе-шагыңар келген, чаа-ла бүзүрөөн турганывыска көөрдө, камгалалывыс ам биске дыка чоок апарган.

¹²Дүн барык төнүп, хүн үнер деп барган. Ынчаарга дүмбейниң ажыл-херектерин ап октапкаш, чырыктың чепсээ-биле чепсеглениил.

¹³Хүннүң чырыыңга дег, төлептиг амыдырап көрээли: эмин эрттир хөглөп-дойлап база арагалавайн, самыырап база бирикшилдиң бужар хевири-биле бирикшишпейн, алгыжып-кырышпайн база адааргашпайн амыдыраалы.

¹⁴Ооң орнунга Дээрги Иисус Христосту «кедип алыңар» база бачыттыг бүдүжүңерниң туралаашкыннарының аайынче кирбеңер.

Римчилерге 14

Бот-боттарыңарны буруу шаппаңар

¹Бүзүрели кошкак кижини хүлээп алыңар, ооң үзел-бодалдарының дугайында маргылдаа үндүрбеңер.

²Бир кижини кандыг-даа чемни чип боор деп санаар, а оон өске, бүзүрели кошкак кижини чүгле ногаа аймаа чиир.

³Кандыг-даа чемни чип турар кижини чем бүрүзүн чивес кижини куду көрбезин. Чем бүрүзүн чивес кижини база кандыг-даа чемни чип турар кижини буруу шаппазын. Чүге дээрге Бурган иелдириңерни хүлээп алган-дыр.

⁴Өскениң чалчазын буруу шавар кандыг ындыг эргелиг сен? Ол бут кырында турар бе азы кээп ушкан бе дээрзин ооң Ээзи боду

шиитпирлезин. Ол дөмей-ле бут кырынга туруп кээр, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы ону тургузуптар эргелиг.

⁵Кандыг-бир хүннү өске хүнден чугула деп санаар кижиге туруп боор. Өске кижиге ол хүннерде ылгал чок. Кижиге бүрүзү бодунуң угаап билген аайы-биле кылгай аан.

⁶Кандыг-бир хүннү онзалай көөр кижиге ону Дээрги-Чаяакчыга алдар-хүндү болдуруп, ынчап турар, а шупту чемни чиир кижиге ону Дээрги-Чаяакчыга алдар-хүндү болдуруп, чиир, чүге дээрге аыш-чем дээш, Бурганга өөрүп четтирер болгай. Чем бүрүзүн чивес кижиге Дээрги-Чаяакчыга алдар-хүндү болдуруп, чивезин, чүге дээрге ол база Бурганга өөрүп четтирер-дир.

⁷Бистиң кайывыс-даа чүгле боду дээш амыдыравас база чүгле боду дээш өлбес болгай.

⁸Амыдыраар болзувусса, Дээрги-Чаяакчы дээш амыдыраар бис, өлүр болзувусса, база-ла Дээрги-Чаяакчы дээш өлүр бис. Амыдыраар-даа, өлүр-даа болзувусса, Дээрги-Чаяакчының улузу боор бис.

⁹Христос база ол сорулга-биле өлгөш, ооң соонда катап дирилген болгай. Ол өлүг-даа, дириг-даа улустуң Дээргизи болуксаан.

¹⁰А сен чүге бүзүрөөн акыңны буруу шаап турар сен? Азы сен? Чүге бүзүрөөн дуңмаңны куду көрүп турар сен? Бис шупту Бурганның шииткелиниң мурнунга турар болгай бис.

¹¹Бижилгеде мынча дээн болгай:

«Дириг Бодумнуң адым-биле даңгыраглап тур мен – деп, Дээрги-Чаяакчы медеглээн . – Дискек бүрүзү Мээң мурнумга сөгүрүп олурар, дыл бүрүзү Мени Бурган деп хүлээп көөр» .

¹²Ынчангаш бистиң аравыстан кижиге бүрүзү Бурганның мурнунга боду дээш боду харыы тудар.

Бот-боттарыңарны бачыт үүлгедиринче чыгаваңар

¹³Ынчаарга бот-боттарывысты буруу шаварын соксадылы. Харын бүзүрөөн ха-дуңмавысты тептигип кээп ужарынче азы күткүдүгге алзып аарынче чыгаар чүнү-даа кылбазын кичээнзивиссе эки.

¹⁴Мен билир база Дээрги Иисуска башкартканым ачызында, ыяк бүзүрөөр мен: алыс боду арыг эвес чүү-даа чүве чок. Харын кижиниң арыг эвес деп санаар чүвези аңаа арыг эвес апаар.

¹⁵Ынчалза-даа кандыг-бир чем чигеш, бүзүрөөн ха-дуңмаңның сеткилин хомудадып турар болзуңза, ынакшылдың аайы-биле амыдыравайн турар-дыр сен. Ындыг болганда, Христостуң ол дээш өлгени ха-дуңмаңны чемиң ужун өлүмче чыгава.

¹⁶Бодуңарны эки деп бодаар чүвеңер бак атка кирбес кылдыр ап чоруңар.

¹⁷Чүге дээрге Бурганның Чагыргазы – чиир чемге, ижер суксунга хамааржыр чүүлде эвес, а Ыдыктыг Сүлдениң хайырлаары актыг-шынныг амыдырал, амыр-тайбың болгаш өөрүшкүде.

¹⁸Христоска ол бүгү-биле бараан болган кижини Бурганның сеткилинге кирер болгаш улустуң хүндүткелин чаалап алыр.

¹⁹Ынчангаш биске амыр-тайбыңны база удур-дедир деткимчени эккээр чүүлдерже чүткүүр ужурлуг бис.

²⁰Бурганның ажил-херөөн чем дээш бойлатпаңар. Кандыг-даа чем арыг, ынчалза-даа чип турар чемиң бүзүрөөн ха-дуңмаңны бачытче киирер болза, багай-дыр.

²¹Ха-дуңмаңны ооң-биле бачытче чыгап турар болзуңза, эът чивээни база эиртир суксун ишпээни дээре.

²²Ол дугайында бүзүрөөр чүвеңни чүгле иштиңде бодап чор, ону чүгле Бурган билир болзун. Үзел-бодалдарының аайы-биле бодун буруу шаппас кижини амыр-чыргалдыг боор.

²³А чип боор ирги мен бе деп чигзинзе-даа, чип турар кижн буруу шаптырар, чүге дээрге бүзүрелиниң аайы-биле кылбаан-дыр. А бүзүрелдин аайы-биле кылбайн турар бүгү чүүл – бачыт боор.

Римчилерге 15

¹Бис, бүзүрели күштүг улус, хууда ажывыс дугайын бодавайн, кошкак улуска үүрге-чүүгүн ап чоруурунга дузалажыр ужурлуг бис.

²Чанывыста кижиге ачылыг болзун, ооң бүзүрели быжыксын деп бодал-биле аңаа таарымчалыг чүүлдерни бистиң аравыста кижн бүрүзү кылыр ужурлуг.

³Христос база Бодунуң ажыын бодавайн чораан болгай, харын Бижилгеде мынчаар бижээн-дир: *«Сени бак көрген улустуң дорамчылары Мээң кырымга дүштү».*

⁴А Бижилгелерде бистиң үевистиң мурнунда бижээн бүгү чүвени биске өөредиг кылдыр бижээн-дир. Бижилгелер дамчып кээр сорук киришкнниң ачызында бис шыдамык бооп, идегеливис чидирбес ужурлуг бис.

⁵Шыдамык чорук биле сорук киришкнниң үнер дөзү боор Бурган силерге Христос Иисусту эдергеш, чаңгыс үзел-бодалдыг бооруңарны хайырлазын.

⁶Ооң ачызында силер шупту чаңгыс эп-сеткил-биле, чаңгыс аас-биле Дээргивис Иисус Христостуң Адазы Бурганны алдаржыдар силер.

Иудейлерде база өске чоннар улузунда чаңгыс Буянныг Медээ бар

⁷Ынчангаш Христостуң силерни хүлээп алганы дег, бот-боттарыңарны база ынчалдыр, Бурганны алдаржыдып, хүлээп алыңар.

⁸Бурганның улуг өгбелеривиске берген аазаашкннарнын бадыткаар дээш база Ооң алыс шыннын көргүзер дээш, Христостуң кыртыжап демдектеткен улуска чалча апарганын утпаңар.

⁹А ол ышкаш өске чоннар улузу база Бурганның оларга көргүскен өршээлин бодап, Бурганны алдаржытсын дээш, Христос чалча апарган. Бижилгеде ол дугайында мынчаар бижээн:

«Ол дээш, Сени өске чоннар мурнунга алдаржыдып, Сээң адыңны алгап ырлаар мен» .

¹⁰А оон ыңай мынчаар бижээн:

«Өске чоннар улузу, Бурганның чону-биле өөрүп-байырлаңар!»

¹¹А оон ыңай:

«Бүгү чоннар, Дээрги-Чаяакчыны алгап-мактаңар! Бүгү аймактар Ону алдаржыдып мактазын!»

¹²А оон ыңай Исаяя мынча дээн:

«Иессейниң Дазылы өзүп үнгеш, бүгү чоннарны чагырары-биле көдүрлүп кээр, оларның идегели Ында боор» .

¹³Идегелдин үнер дөзү боор Бурган силерни бүзүрелиңер дамчыштыр өөрүшкү болгаш амыр-тайбың-биле бүргезин, ооң уламында Ыдыктыг Сүлдениң күжү-биле идегелиңер соксаал чок өзүп-көвүдезин.

Павелдин чагаазы база ажил-херээ

¹⁴Ха-дуңма, силерни буянга бүргеткен, бүгү чүвени билип алган, бот-боттарыңарны өөредип шыдаар апарган деп, бодум ыяк бүзүрээр мен.

¹⁵Ындыг-даа болза, чагаамның чамдык черлеринде силерге дидими-биле сагындырып бижидим. Чүге дээрге Бурган Бодунуң авыралы-биле меңээ

¹⁶өске чоннар улузунуң аразынга Христос Иисуска бараан боор арганы хайырлаан. Мен Бурганның Буянныг Медээзин суртаалдаар ыдыктыг ажилды кылып, өске чоннар улузун Ыдыктыг Сүлдеге ыдыктаткан, Бурганга күзенчиг өргүл кылдыр эккээрин күзеп тур мен.

¹⁷Христос Иисуска башкарткаш, Бурган дээш кылган ажил-херээм ужун чоргаарап боор мен.

¹⁸Өске чоннар улузу Бурганга чагыртсын дээш, Христостуң мени дамчыштыр кылган чүүлүндөн аңгыда, өске кандыг-бир чүүл дугайында чугаалап дидинмес-тир мен. Ол ону мээң аксы-сөзүм болгаш ажыл-херээм дамчыштыр,

¹⁹кайгамчык демдектерниң күжү-биле, Бурганның Сүлдезиниң күжү-биле кылган. Шак ынчаар Иерусалимден мырыңай Иллирикке кээп, ол девискээрлерге Христос дугайында Буянныг Медээни суртаалдаар ажылымны төндүрдүм.

²⁰Мээң мурнумда-ла өске улустуң салган үндезининге тудуп үндүрбес дээш, улус ам-даа Христостуң адын дыңнаваан черге суртаалдаарынче үргүлчү чүткүдүп келген мен.

²¹Бижилгениң дараазында сөстөрүн күүседирин кызыткан мен:

«Ооң дугайында улустан медеглел албаан улус – көрүп каар, а дыңнаваан улус – билип аар» .

Павелдиң Римге келиксээни

²²Хөй катап силерге келиксээш-даа, шак ол чылдагаан ужун кээп шыдаваан мен.

²³⁻²⁴А ам ол черлерге ажыл-херээм төндүргөш, хөй чылдарда күзеп чораан күзелिमни боттандырып, Испанияже бар чыткаш, силерге дужар бодап тур мен. Ийе, орук ара силерге ужурашкаш, үр эвес-даа болза, аравыста харылзаадан сеткилим ханар боор. А ооң соонда Испанияже аян-чоруумга дуза кадып, үдеп каарыңарга идегеп тур мен.

²⁵А ам дээрезинде Бурганның Иерусалим чурттуг улузунга бараан боор дээш, ынаар чоруур деп бардым.

²⁶Чүге дээрге Македония болгаш Ахайя девискээрлеринде христианнар Иерусалимде Бурганның яды-түрөңги улузунга ачы-дуза көргүзөрүн шиитпирлээннер.

²⁷Олар ындыг шиитпирни эки тура-биле хүлээп алганнар, ооң кадында Иерусалимде христианнарның мурнунга хүлээлгези база бар турган.

Чүге дээрге Бурганның Иерусалимде улузу олар-биле Сүлдениң хайырлаан ачы-буянын үлешкен болганда, өске чоннар улузу иудейлерниң чер кырында хереглелдерин хандырарыңга дузалаар ужурлуг.

²⁸Ол даалганы күүсеткеним база Иерусалимде христианнар оларже чороткан ачы-дузаны алдылар эвеспе деп бүзүрээним соонда, Испанияже чорупкаш, орук ара силерге дужар күзелдиг мен.

²⁹Силерге кээримде, Христостуң элбек ачы-буянын эккеп бээримни билир мен.

³⁰Ха-дуңма, күштүү-биле дилеп тур мен: Дээргивис Иисус Христоска база Сүлдениң хайырлааны ынакшылга башкарткаш, мени дээш Бурганга чүткүлдүг мөргүп, мээң демиселимге киржип көрүңер.

³¹Иудеяда Христоска бүзүревес улус меңээ хора чедирбезин дээш, Иерусалимче аппарат чоруурум ачы-дузаны Бурганның ол чер чурттуг улузу чөпсүнүп хүлээп алзын дээш мөргүңер.

³²Мен ынчан Бурганның күзел-соруу ындыг болза, силерге өөрүшкүлүг чеде бергеш, сеткил-сагыжымдан силер-биле кады дыштаныр мен.

³³Амыр-тайбыңның үнер дөзү боор Бурган силер бүгүде-биле кады болзун. Аминь.

Римчилерге 16

Павелдиң байыр чедиришкиннери

¹Бүзүрээн кыс дуңмавыс, Кенхрея хоорайжыгашта христиан ниитилелдиң дузалакчызы Фива дээш дагдынып, ону силерге таныштырдым.

²Дээрги-Чаяакчыга башкарткаш, Бурганның улузунга чогууру дег, ону уткуп хүлээп алыңар, ол силерге баргаш, чүнү хереглээр болдур, аңаа бүгү талалыг дуза кадыңар. Фива боду хөй улуска, оларның аразында меңээ, дуза кадып келген кижии.

³ Христос Иисуска башкарткаш, Аңаа бараан бооп келген өөрүм – Прискилла биле ооң ашаа Акилага байырым чедириңер.

⁴ Олар мен дээш амы-тынын артынга каарынга белен турдулар. Оларга чүгле мен эвес, а өске чоннар улузунуң аразында христиан ниитилелдер база өөрүп четтирип турар.

⁵ Оларның бажыңында чыгып турар христианнарга база байырым чедириңер. Асиядан Христоска эң баштай бүзүрөөн ханы ынак эжим Эпенетке байыр.

⁶ Бис дээш, ол хире карак кызыл ажылдап келген Марияга байыр.

⁷ Мээң-биле кады хоругдал адаанга турган чаңгыс аймак төрелдерим Андроник биле Юнияга байыр. Олар элчиннер аразында ат-сураглыг апарган база Христоска мени мурнай бүзүрөөн улус чүве.

⁸ Дээрги-Чаяакчының ачызында ханы ынак эжим Амплийге байыр.

⁹ Христоска башкарткаш, Аңаа бистиң-биле кады бараан бооп турар Урбанга болгаш ханы ынак эжим Стахийге байыр.

¹⁰ Христоска шынчызы шылгаттынган Апеллеске байыр. Аристовулдуң өг-бүлезинде улуска байыр.

¹¹ Мээң чаңгыс аймак төрелим Иродионга байыр. Наркисстиң өг-бүлезинде Дээрги-Чаяакчыга бүзүрөөн улуска байыр.

¹² Дээрги-Чаяакчы дээш ажылдап келген Трифена биле Трифосага байыр. Дээрги-Чаяакчы дээш база хөй ажылдап келген ханы ынак дуңмам Персидага байыр.

¹³ Дээрги-Чаяакчының онзалап шилип алганы Руфуска болгаш мээң база авам апарган ооң авазынга байыр.

¹⁴ Асинкритке, Флегонтуга, Эрмге, Патровка, Эрмийге база оларның-биле кады турар бүгү ха-дуңмага байыр.

¹⁵ Филологка, Юлияга, Нирей биле ооң кыс дуңмазынга, Олимпанга база олар-биле катай Бурганның бүгү улузунга байырым чедириңер.



¹⁶Бот-боттарыңарга ыдыктыг ошкаашкын-биле байыр чедириңер. Христоска бүзүрөөннерниң бүгү ниитилелдери база силерге байыр чедирип турлар.

Сөөлгү кичээндириг

¹⁷Ха-дуңма, силерден аажок дилеп тур мен: хүлээп алган өөредиңерге удур бооп: аңгылажыг үндүрүп, бүзүрелдиң оруунга моондак салып турар улустан кичээниңер. Ындыг улус-биле харылзашпаңар.

¹⁸Чүге дээрге олар Дээргивис Христоска эвес, а боттарының күзөөшкннеринге бараан бооп турарлар. Олар авыяс-чашпаа болгаш каас-коя сөстери-биле бүзүрөөчел кенен улусту дуурайлап кааптарлар.

¹⁹Силерниң Буянныг Медээге дыңнангыр чорууңар бүгү улуска билдине берген, ынчангаш силер дээш, аажок өөрүп тур мен. Ындыгдаа болза, буянга хамаарыштыр мерген угаанныг, а бузутка хамаарыштыр чүве билбес бооруңарны күзеп тур мен.

²⁰Амыр-тайбыңның үнер дөзү боор Бурган удавас эрликти буттарыңар адаанга бастырып кааптар. Дээргивис Иисустуң авыралы силер-биле кады болзун.

Байыр чедиришкннериниң уланчызы

²¹Мээң кады ажылдап турар эжим Тимофей болгаш чаңгыс аймак төрелдерим Луций, Иасон болгаш Сосипатр олар силерге байыр чедирип турлар.

²²(Павелдиң бижээчизи Тертый мен база, Дээрги-Чаяакчыга башкарткаш, силерге байыр чедирдим.)

²³⁻²⁴Мени болгаш бүгү христиан ниитилелди бажыңында хүлээп ап турар хүндүлөөчел ээ Гаий база силерге байыр чедирип тур. Хоорайның акша-хөреңги кадагалакчызы Эраст биле бүзүрөөн дуңмавыс Кварт олар база силерге байыр чедирди.

²⁵Мээң медеглээним Буянныг Медээни база Иисус Христос дугайында суртаалымны дамчыштыр силерни бүзүрөлге быжыктырып шыдаар

Бурганга алдар. Христостуң ол Буянныг Медээзи дээрге хамык үелерниң мурнундан бээр чажырып келген чажыт-тыр,

^{26a} ам ону Бурганның медээчилериниң Бижилгелерин дамчыштыр, мөңгө дириг Бурганның айтышкыны-биле биске илереткен. Бүгү чоннар бүзүрезин база Бурганга чагыртсын дээш, ук чажыт оларга билдингир апарган.

²⁷Дың чаңгыс мерген угаанныг Бурганга Иисус Христосту дамчыштыр кезээ мөңгеде алдар доктаазын! Аминь.



1 Коринфичилерге

1 Коринфичилерге 1

Кирилде сөстөр

¹ Христос Иисустуң элчини боору-биле Бурганның күзел-соруун ёзугаар кыйгырткан Павелден база бүзүрөөн дуңмам Сосфенден байыр.

²Коринф хоорайда Бурганга бүзүрөөннер ниитилелинге, Христос Иисусту дамчыштыр ыдыктаткаш, Бурганның чону боору-биле кыйгырткан бүгү улуска, а ол ышкаш янзы-бүрү черлерде чурттап турар, оларның база бистиң ниити Дээргивис Иисус Христостуң адын адап, кыйгырган бүгү улуска бижидим.

³Бурган Адавыс болгаш Дээрги Иисус Христостан келген авырал база амыр-тайбың силерге доктаазын!

Павелдиң Бурганга өөрүп четтиргени

⁴Христос Иисуска башкарты бээриңерге, Бурганымның силерге хайырлаан авыралы дээш, Аңаа үргүлчү өөрүп четтирер-дир мен.

⁵Ону дамчыштыр бүгү чүүл-биле: сөс-биле-даа, билиг-биле-даа баяан болгай силер.

⁶Ол ышкаш бистиң Христос дугайында херечилеливис силерниң араңарга бадыткаттыңан болгай.

⁷Ынчангаш Дээргивис Иисус Христостуң чедип кээрин манап турар үеңерде, Ооң кандыг-даа ачы-буяанныг белектери силерде четчири-биле бар.

⁸Дээргивис Иисус Христостуң чедип кээр хүнүнде шуут кем-буруу чок улус болзун дээш, Ол силерни эчизинге чедир деткип, быжыктырар.

⁹Дээргивис, Бурганның Оглу Иисус Христос-биле харылзаалыг болзуннар дээш силерни кый деп алган Бурган аазаан аксы-сөзүңге шынчы болгай.

Коринфиде христиан ниитилелде аңгылажыр чорук

¹⁰Дээргивис Иисус Христостуң ады-биле силерден аажок дилеп тур мен, ха-дуңма: чаңгыс эп-сеткилдиг амыдыраңар, араңарда аңгылажып, алгышпаңар, угаап билиишкиниңерге база бодалдарыңарга чаңгыс аай бооп көрүңер.

¹¹Ха-дуңма, араңарда чөрүлдээлер барын Хлояның өг-бүлезиниң улузундан билип алдым.

¹²Мен мону чугаалаар боодам: силерниң кижиге бүрүзү тус-тузунда «Павелдиң талалакчызы мен», «Аполлостуң талалакчызы мен», «Кифа Пётрнуң талалакчызы мен», «Христостуу мен» деп туруп бээр-дир.

¹³Таанда-ла Христос кезектерге чарлы берген бе? Таанда-ла Павел силер дээш хере шаптырткан бе? Азы силер Павелдиң ады-биле сугга суктурганыңар ол бе?

¹⁴Крисп биле Гаийден өске, силерниң кайыңарны-даа сугга сукпааным дээш, Бурганга өөрүп четтирдим.

¹⁵Ындыг болганда, «Павелдиң ады-биле сугга суктуруп алдым» деп, кайыңар-даа чугаалап шыдавас.

¹⁶(Ийет, Стефанның өг-бүлезиниң улузун сугже сукканым шын. А өске кандыг-бир кижини сугже сук турганымны сагынмас-тыр мен.)

¹⁷Христос мени улусту сугже суксун дээш эвес, а Буянын Медээни суртаалдазын дээш, чоруткан болгай. Ындыг-даа болза, суртаалым чечен, мерген сөстөргө үндезилеттинмээн, оон башка Христостуң белдир-ыяшка өлүмү ужур-утказын чидириптер ийик.

Христос – Бурганның күчү-күжү болгаш мерген угааны

¹⁸Ол белдир-ыяшка чүү болганының дугайында медээ өлүм-чидимниң оруу-биле бар чыдар улуска мелегей чүүл боор, а камгалалдың оруу-биле бар чыдар биске – Бурганның күчү-күжү боор.

¹⁹Бурган Бижилгеде чугаалаан-на болгай:

«Мерген угаанныгларның мерген угаанын чок кылыр мен, сарыылдыгларның сарылытын күш чок болдулар мен» .

²⁰Ынчаарга ам мерген угаанныг кижиниң дээредээн чүвези чүл? Эртемденниң дээредээн чүвези чүл? Бо үениң бодалчыларының дээредээн чүвези чүл? Бурган бо делегей улузунуң мерген угаанын бүдүүлүк кылдыр көргүспээн ийикпе?

²¹Бурганның мерген угаанының бодап каанын ёзугаар, бо делегей бодунуң мерген угаанын дамчыштыр Бурганны билип шыдавас боорга, Ол бүзүрээн улусту Буянныг Медээниң «мелегейи-биле» камгалаарын чүүлдүг деп көргөн.

²²Иудейлер кайгамчык демдектер негеп турарлар, а гректер мерген угаан дилеп турарлар.

²³А бис Христостуң белдир-ыяшка өлүмүн суртаалдап турар бис. Ол медээ иудейлерге – ажып эрттинмес моондак боор, а өске чоннар улузунга – мелегей чүүл боор.

²⁴А Бурганның кый деп алган улузунга (иудейлерге-даа, гректерге-даа) суртаалдап турарывыс Христос – Бурганның күчү-күжү болгаш мерген угааны боор.

²⁵Чүге дээрге Бурганның «мелегейи» безин кижиниң мерген угаанындан оранчок мерген, а Бурганның «кошкаа» кижиниң күжүнден оранчок күштүг.

²⁶Ха-дуңма, Бурганга кыйгырткан үеңерде кандыг туржук силер, сактып келиңерем. Улустуң көрүжү-биле үнелээр болза, эвээш кезиңер мерген угаанныг турду; эвээш кезиңер күштүг турду; эвээш кезиңер ызыгуурлуг өг-бүлелерге хамааржыр турду.

²⁷Ындыг-даа болза, мерген угаанныгларны ыяттырар дээш, Бурган бо делегейге сарыыл чок дирткен чүүлдү шилип алган, а күштүг чүүлдү ыяттырар дээш, бо делегейге кошкак дирткен чүүлдү шилип алган.

²⁸«Үнелиг» деп санаттырар чүүлдү күш чок болдурар дээш, Ол бо делегейге дорамчылаткан, бак көрдүргөн база «үнези чок» дирткен чүүлдү шилип алган.

²⁹Ооң түңнелинде Бурганның мурнунга кым-даа мактанып шыдавас.

³⁰Бурганның ачызында силер ам Христос Иисуска башкарты берген силер. Бурганның мерген угааны биске Ону дамчыштыр боттанган. А ол мерген угаан бисти актыг болгаш ыдыктыг кылып кааш, бачыгтардан хостаан.

³¹Бижилгеде: *«Мактаныр бодаан кижиси чүгле Дээрги-Чаяакчының дугайында мактанзын!»* – деп бижээни дег кылдыр боттанганы ол-дур.

1 Коринфичилерге 2

Павелдин Коринфиге ооң мурнунда суртаалдааны

¹Ха-дуңма, мен силерге кээримде, Бурганның чажыдын каас-коя, чечен чугаа-биле, онзагай мерген угаан-биле суртаалдаар бодап келбээн мен.

²Силер-биле кады тургаш, Иисус Христан аңгыда, Ооң белдир-ыяшка өлүмүнден аңгыда, чүнү-даа билбес болурун шиитпирлээн мен.

³Мен силерге сулараан, аажок коргуп-сирилээн чедип келдим.

⁴А мээң медеглээн сөзүм биле суртаалым мерген угаан болгаш бүзүренчиг сөстөр-биле эвес, а Сүлдениң күчүзүн бадыткааны-биле салдарлыг бооп турган.

⁵Ынчангаш силерниң бүзүрелиңер кижиниң мерген угаанынга эвес, а Бурганның күчү-күжүңге үндезилеттинген-дир.

Бурганның мерген угааны Ооң Сүлдезин дамчыштыр илереттинген

⁶Ындыг болза-даа, бис мерген угаанны бүзүрел талазы-биле өзүп чедишкен улус аразынга суртаалдап турар бис. А ол мерген угаан – бо делегейниң эрге-чагыргазын ышкынар четкен чагырыкчыларының мерген угааны эвес-ле болгай.

⁷Ооң орнунга Бурганның амдыгаа чедир чажыт турган мерген угаанын суртаалдап турар бис. Ол мерген угаанны Бурган бисти өндүр бедик байдалче киирер дээш, өртемчейни чаяарының бетинде-ле баш удур шилип алган.

⁸Бо делегейниң чагырыкчыларындан кым-даа ону билип шыдаваан, оон башка олар өндүр улуг Дээрживисти хере шаппас ийик.

⁹Харын Бижилгеде ол дугайында мынчаар бижээн:

«Бурганга ынак улуска Ооң белеткеп каан чүүлүн карак-даа көрбээн, кулак-даа дыңнаваан база кижиниң угааны-даа билип шыдаваан» .

¹⁰А Бурган биске ол чүүлдү Сүлдени дамчыштыр илередип берген, чүге дээрге Сүлдениң шинчилеп билбес чүвези чок, Ол Бурганның бодалдарының ханы дүвүн бүрүнү-биле билир.

¹¹Кижиниң чүрээнде сүлдезинден аңгыда, ооң бодалдарын кым билирил? Шак-ла ынчаар Бурганның Сүлдезинден аңгыда, Ооң бодалдарын кым-даа билбес.

¹²А бис бо делегейге хамааржыр сүлдени хүлээп албаан бис. Харын Бурганның Сүлдезин хүлээп алган бис, ынчангаш Ооң биске хайырлаан чүүлдерин билип ап шыдаар бис.

¹³Ол дугайында кижиниң мерген угааны өөрөткен сөстөр-биле эвес, а Сүлдениң биске шиңгээттиргени сөстөр-биле суртаалдап турар бис. Сүлдеден келген алыс шынны Сүлдениң өөрөткени сөстөр-биле чугаалап турарывыс ол.

¹⁴Кижини бүдүжүнүң аайы-биле чурттап чоруур кижини Бурганның Сүлдезиниң илереткен чүүлүн хүлээп албас. Ол ону мелегей чүүл деп санаар база угаап шыдавас, чүге дээрге ол чүүлдү чүгле Сүлдениң дузазы-биле угаап билип боор.

¹⁵Сүлдеге башкарткан кижини бүгү чүүлдү өттүр билип шыдаар, а ооң бодун кым-даа өттүр билип шыдавас.

¹⁶ «Кым Дээрги-Чаяакчының угаанын билип ап, Аңаа арга-сүме берип шыдааныл?» А биске Христостуң угаанын берип каан.

1 Коринфичилерге 3

Улус-биле эвес, чүгле Бурган-биле мактаныңар

¹Ынчаарга, ха-дуңма, мен силерге, Сүлдеге башкарткан улуска дег, чугаалап шыдавас турдум, а биеэги кижиге бүдүжүнүң күзээшкиннеринге алыскан улуска дег, Христос-биле харылзаалыг чаш төлдерге дег, чугаалап турдум.

²Мен силерни кадыг чем-биле эвес, а сүт-биле чемгерип турдум, чүге дээрге кадыг чем чиир харыыңар чок турду, ам безин ындыг хевээр-дир силер.

³Бачыттыг бүдүжүңерге чагыртыр хевээр-дир силер. Араңарга адааргал, алгыш-кырыш ам-даа бар турда, биеэги бүдүжүңерниң күзээшкиннеринге алыскан улус боор эвес силер бе, бодуңарны бүгү бо делегейниң улузу дег ап чоруур эвес силер бе?

⁴Бирээңер: «Павелдиң талалакчызы мен», а өскеңер: «Аполлостуң талалакчызы мен» – деп турар болза, өске бүгү улус дег болбаан силер бе?

⁵Ынчаарга Аполлос деп кымыл? А Павел деп кымыл? Олар чүгле бараан болган улус-тур. Оларның ачызында Христоска бүзүрөөн силер, Дээрги-Чаяакчы оларның кайызынга-даа тускай ажыл-херекти дааскан.

⁶Мен үрезин тарыдым, Аполлос ону суггарып турган, а Бурган өстүрүп каан.

⁷Тараан болгаш суггарган кижиде онза чүү-даа чок, чүгле өстүрүп каан Бурганда чугула ужур-утка бар-дыр.

⁸Тарып турар кижиге биле суггарып турар кижиге чаңгыс сорулгалыг, оларның кайызы-даа кылган ажыл-херээнге дүүштүр шаңнал алыр.

⁹Бис Бурган-биле кады чаңгыс ажыл-херек кылып турар бис, а силер – Ооң шөлү, Ооң тудуу силер.

¹⁰Мен, мерген угаанныг тудугжу дег, Бурганның меңээ хайырлаан авыралы-биле үндезинни салып кагдым, а ооң кырынга аңгы кижиге тудуп үндүрер. Ындыг-даа болза, кижиге бүрүзү канчаар тудуп үндүреринче кичээнгей салзын.

¹¹Кым-даа салып каан үндезинден аңгы чаа үндезин салып шыдавас, а ол үндезинивис – Иисус Христос-тур.

¹²Кандыг-бир кижиге шак ол үндезинге тудуп үндүрүп тура, алдын, мөңгүн, үнелиг эртинге даштар азы ыяш, сизген, саван ажыглап боор.

¹³Кымның-даа ажыл-херээ илдең апаар, Христостун эеп кээр хүнү бүгү чүүлдү көскү кылыптар, чүге дээрге Бурганның оду-биле шылгай бээр. Кижиге бүрүзүнүң кандыг ажыл-херек бүдүргенин ол от шылгаар.

¹⁴Кандыг-бир кижиниң бүдүрген ажыл-херээ – туткан тудуу шылгалданы эрте берзе, ол кижиге шаңнал алыр.

¹⁵А бүдүрген ажыл-херээ өрттенип калза, ол когарап үнер. Ындыг болза-даа, ол кижиге камгалал алыр, чүгле оозу, оттан ушта тырткан дег, арга чадаарда камгалал болур.

¹⁶Бурганның өргээзи бооп турарыңарны база Бурганның Сүлдези араңарда амыдырай бергенин билбезиңер ол бе?

¹⁷Бурганның өргээзин узуткап турар кижиге бар болза, Бурган ол кижини узуткаар, чүге дээрге Бурганның өргээзи ыдыктыг, а силер дээрге ол өргээ-дир силер.

¹⁸Бодуңарга бодуңар дуурайлатпаңар. Кайы-бирээңер бо делегейниң улузунуң билиишкини-биле мерген угаанныг мен деп бодап турар болза, херек кырында мерген угаанныг боор дээш, ол кижиге «мелегей» апарзын.

¹⁹Бо делегейниң улузунуң мерген угааны – Бурганның мурнунга мелегей чүүл-ле болгай. Бижилгеде мынча деп бижээн-дир:

«Ол мерген угаанныг дирткеннерни оларның-на кажары-биле тудар» .

²⁰А оон ыңай:

«Дээрги-Чаяакчы мерген угаанныгларның бодалдары чүгле хей-бус дээрзин билир» .

²¹Ынчангаш кым-даа улус-биле мактанмазын, чүге дээрге бүгү чүве силерни-дир:

²²Павел, Аполлос, Кифа Пётр азы бо делегей-даа, амыдырал азы өлүм-даа, амгы азы келир үе-даа – ол бүгү силерни-дир,

²³а боттарыңар Христоска хамааржыр силер, а Христос – Бурганга.

1 Коринфичилерге 4

Павелдин коринфичилерни боттарын өрү көрдүнгени дээш чемелээни

¹Ынчаарга бисти Христостуң бараан болукчуларын дег, Бурганның чажыттарын бүзүрөп дааскан улусту дег хүлээп ап көрүңер.

²Бир-ле чүүлдү бүзүрөп дааскан улустан шынчы чорук негеттинер болдур ийин.

³Силерниң азы кандыг-бир өске кижиниң мени шиидип, чүве чугаалаары мени барык-ла хөлзетпейн турар. Бодум безин бодумну шиитпес кижин мен.

⁴Арын-нүүрүм арыг, ынчалза-даа мээң агартыныым ында эвес: мээң шииткекчим – Дээрги-Чаяакчы ол-дур.

⁵Ынчангаш чогуур үе үнмээнде, Дээрги-Чаяакчы чедип келбээнде, чүнү-даа шиитпеңер. Ол караңгыда чажыртынган чүүлдү чырыдыпкаш, чүректерниң бодал-хөөннерин ажыдыптар, кижин бүрүзү ынчан Бурганның макталын алыр.

⁶Ха-дуңма, мен ол бүгүнү, силерге ачы-дуза болзун дээш, бодумга база Аполлоска хамаарыштыр чугаалап тур мен. «Бижээн чүүлдүң кызыгаарын ажыр баспаңар» – дээн сөстөрниң утказын бистиң үлегер-чижээвистен билип алзыннар дээш база бир кижини өскезинден өрү көрбезинге бистен өөренип алзыннар дээш, силерге ону чугааладым.

⁷Кым сени онзагай кижини кылып турарыл? Бургандан белек кылдыр албааның, бодуңнуу боор чүң барыл? Сен бүгү чүүлдү алган болзуңза, чүгө ону халас албаан дег мактаныр сен?

⁸Пөгө берген-дир силер аа! Бажыңар ажыр баяан-дыр силер! Бис чогувуста-ла, хааннар апарган-дыр силер аа?! Силерниң ам бодап турарыңар ёзугаар ындыг-ла болгай. Херек кырында хааннар апарган бооруңар кай, бис база ынчан силер-биле кады хааннап тургай бис де!

⁹Бирде бодап кээримге, Бурган элчиннер бисти адактың адаа, өлүмгө шииттирген улус кылгаш, көргүзүг кылдыр салып каан-дыр. Бүгү өртемчей, дээрниң төлээлери база улус-чон бисче көрүп турар-дыр.

¹⁰Христос дээш, бис «мелегей» апарган бис, а силер Аңаа башкарты бергеш, мерген угаанныг апардыңар! Бис кошкак бис, а силер күчүлүг силер! Улус силерни алдаржыдып турар, а бистиң ат-алдарывыс баксыраан.

¹¹Амдыгаа чедир аштап, суксап чор бис, эът-бот шывар хевивис-даа чок; эттедип-соктуртуп чор бис, аал-оранывыс-даа чок.

¹²Холдарывыс-биле ажылдап ап, хонуувус үспейн чор бис. Бисти бак сөглээрге, харызынга алгап-йөрээр-дир бис; истеп-сүрерге, шыдажып эртер-дир бис.

¹³Биске бак аас эдерге, эп-чөп-биле харыылаар-дыр бис. Бо делегейге хамаарыштыр алырга, бок-чам, амдыгаа дээр таптай базып келген доозун-довурак дег-дир бис.

¹⁴Мен силерни ыятсын дээш, мону биживедим, чок! Харын ынак ажы-төлүмнү дег, силерни угаан киир сургап тур мен.

¹⁵Муң-муң христиан кижизидикчилерлиг-даа болзуңарза, эжен-эндерик адаларыңар бар эвес. А мен, силерниң Христос Иисуска башкарты бээриңер дээш, Ооң Буянныг Медээзин суртаалдааным дамчыштыр адаңар апарган мен.

¹⁶Ынчангаш дилеп тур мен: мээң үлегерим эдерип көрүңер.

¹⁷Чогум-на ол дээш, Дээрги-Чаяакчыга шынчы, ханы ынак оглум Тимофейни силерже чоруттум. Чер болганга, христиан ниитилел бүрүзүңге мээң канчаар өөредип турарым дег, ол силерге мээң Христос Иисуска башкарткан амыдыралым дугайында сагындырып чугаалаар.

¹⁸Мени силерже чеде бербес боор дээнзиг, араңарда чамдык улус өрү көрдүне берген-дир.

¹⁹Ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчы-ла күзээр болза, мен силерге удавайн чеде бээр мен. Ынчан демги өрү көрдүңген улустуң аксы-сөзүңүң чеченин эвес, а херек кырында күжүңүң бар, чогун шенеп көөр мен.

²⁰Чүге дээрге Бурганның Чагыргазы чечен сөс эвес, а күчү-күш дамчыштыр Бодун көргүзөр.

²¹Силерже кижизидер шывыктыг чеде берейн бе азы ынакшыл долган чөпшүл сеткилдиг чеде берейн бе? Чүнү күзээр силер?

1 Коринфичилерге 5

Самыыраан кижини Павелдин буруу шапканы

¹Силерниң араңарда самыыраар чорук тывылган деп чугаа-соот чер-черде дыңналып тур. Дүрзү-бурганга чүдүүр улустуң безин билбези хай-калчаа самыыраар чорук силерде бар дээр-дир: бирээңер соңгу иези-биле холбажы берген дээр-дир.

²А силер менээргенир-дир силер! Ооң орнунга муңгарап-човап, ындыг херек үүлгеткен кижини араңардан үндүрер ужурлуг эвес силер бе?

³⁻⁴Мага-бодум-биле араңарга турбазымза-даа, сагыш-сеткилим-биле – кады мен. Ынчангаш силерниң чаныңарга турган-даа дег, ындыг херек

үүлгеткен кижини канчаптарын Дээргивис Иисустуң өмүнээзинден шиитпирлептим. Чаңгыс черге чыгып келгениңерде (база сагыш-сеткилим-биле араңарга турумда), Дээргивис Иисустуң эрге-күжү-биле ⁵ындыг кижини эрликке хүлээдип берээл – ооң бачыттыг күзээшкиннерлиг мага-боду узуткаттынзын база Дээрги-Чаяакчының шииткел хүнүнде ооң сүлдези камгалал алзын.

⁶Силерде мактаныпкы дег чүү-даа чок. «Хөй далган хөөй берзин дизе, ынай ажыткы херегин» билбес силер бе?

⁷Чаа хөөткен далган боор дээш, эрги ажыткыны аштап кааптыңар, силер болза ажыткы холуваан далган-на болгай силер. Чүге дээрге Хосталышкын байырлалывыстың Хураганы боор Христосту бис дээш өргээн болгай.

⁸Ындыг болганда, Хосталышкын байырлалын бузуттуг-бак болгаш будалчак чоруктуң эрги ажыткызы-биле эвес, а ак сеткил болгаш алыс шынның ажыткы чокка хаарган далганы-биле байырлап чоруулуңар.

⁹Самыыраан улус-биле харылзашпаңар деп, мооң мурнундагы чагаамга бижээн мен.

¹⁰Ындыг-даа болза, черле бо делегейде турар бүгү самыыраан улус-биле, чазый-чилби база акша бузурукчuzu улус-биле азы дүрзү-бурганнарга чүдүүрлер-биле харылзашпаңар дивээн мен. Оон башка бо делегейни шуут каапкаш, чоруур ужурга таварышкай силер.

¹¹Бүзүрээн ха-дуңманың бирээзи мен дээр, а херек кырында самыыраан, чазый-чилби азы дүрзү-бурганга чүдүүр, нүгүлчү азы арагачы, акша бузурукчuzu кижини-биле харылзашпаңар деп, мен ам силерге тайылбырлап, бижип ор мен. Ындыг кижини-биле кады аыш-чем безин чивеңер!

¹²⁻¹³Христиан ниитилелден дашкаар турар улусту шиидери мээң кандыг херээм чүвел? Дашкаар турар улусту Бурган шиидер, а силерниң херээңер – христиан ниитилелдин иштинде турар улусту

шиидери-дир. Ынчангаш силер бужар-бак кижини араңардан үндүрүптүңер.

1 Коринфичилерге 6

Бүзүрөвээннерге шииткел херектери сайгартпаңар

¹Ха-дуңмазы-биле чөрүлдээ үнүп кээрге, силерниң кайы-бирээңер Бурганның улузунуң эвес, а бүзүрели чок улустуң шииткел кылыр черинге чаргызын үзе шииттирерин канчап диттирил?

²Кай, Бурганның улузу бо делегейни шиидер дээрзин билбес силер бе? Алызы барып бо делегейни шиидер ужурлуг улус, таанда-ла ындыг чугула эвес херектерни боттарыңар шиитпирлеп шыдавазыңар ол бе?

³Дээрниң төлээлерин шиидеривисти билбес улус силер бе? Таанда-ла амыдыралчы айтырыгларывысты боттарывыс шиитпирлеп шыдавас бис бе?

⁴Хүн бүрүнүң маргылдаалыг херектерин шиитпирлээрде, христиан ниитилелге кандыг-даа хамаарылга чок улусту канчап шииткекчилер кылдыр томуйлап аар силер?

⁵Ыяткаш, арныңар кыссын! Таанда-ла Бурганга бүзүрөөн ха-дуңма улузуңарда чаргы чарып шыдаар чаңгыс-даа угаанныг кижичок болганы ол бе?

⁶А дөмей-ле, ха-дуңмашкы улус эртип, удур-дедир шииткел черинге билдиржир, ам артында бүзүрөвөөн улус мурнунга чаргылдажыр-дыр силер.

⁷Шынап-даа болза, араңарда чаргылдажып турарыңар-ла силерни бакка суга бээр-дир. Хомудап артарыңар оон дээр турбаан бе? Когарап артарыңар оон дээр эвес бе?

⁸А силер боттарыңар артында-ла ха-дуңмаңар боор улусту безин хомудадыр, оларга когарал чедирер-дир силер.

⁹Чөптүг-шынныг эвес улус Бурганның Чагыргазын салгап албазын билбезиңер ол бе? Бодуңарны мегелевеңер. Самыыраар, дүрзү-бурганга мөгеер, ашак-кадайыңга өскерлир улус, а ол ышкаш самыын-садар эрлер, эр улус-биле холбажыр эрлер;

¹⁰ооржу, чазый-чилби, арагачы, нүгүлчү азы акша бузурар улус – олар шупту Бурганның Чагыргазын салгап албас.

¹¹Силерниң чамдыыңар шак-ла ынчаар амыдырап чораан болгай. Ынчалза-даа Дээрги Иисус Христостуң ады-биле бистиң Бурганывыстың Сүлдезинге арыдыр чугдурган, ыдыктаттырган база агартырган силер.

Христианнар самыын-садар херээженнер-биле холбашпазын

¹²«Меңээ бүгү чүвени чөпшээрээн» – деп болур силер, ынчалзажок ооң шуптузу меңээ ажыктыг болбас. «Меңээ бүгү чүвени чөпшээрээн», ынчалзажок чүү-даа чүве мени чагырып албас ужурлуг.

¹³«Чем – хырынга, а хырын – чемге херек», ынчалза-даа Бурган оозундаа, өскезин-даа бир дөмей узуткап каар. Мага-ботту самыыраарыңга эвес, а Дээрги-Чаяакчыга бараалгаткан болзун; а Дээрги-Чаяакчы мага-ботту чагырзын.

¹⁴Бурган Дээрги Иисусту өлүглер аразындан катап диргизип каан; Ол бисти база Бодунуң күчү-күжү-биле катап диргизиптер.

¹⁵Кай, силерниң мага-бодуңар Христостуң мага-бодунуң кезектери боорун билбезиңер ол бе? Ындыг болганда, канчап-ла мен, Христос-биле харылзаалыг кезектерни ап алгаш, самыын-садар херээжен-биле харылзаалыг кылып каар мен? Ындыг боор ужур чок!

¹⁶Кай, самыын-садар херээжен-биле холбажып турар кижини ооң-биле кады чаңгыс мага-боттуг апаарын билбезиңер ол бе? Бижилгеде мынчаар бижээн-не болгай: *«Ийи кижини чаңгыс мага-ботка катчыр»*.

¹⁷А Дээрги-Чаяакчы-биле харылзаалыг апарган кижини Ооң-биле кады чаңгыс Сүлдеге каттышкан.

¹⁸Самыыраар чоруктан чайлап чоруңар. «Кижиниң үүлгеткени кандыгдаа бачыт ооң мага-бодунга хамаарылга чок» деп болур силер, ынчалзajok самыырап турар кижии бодунуң мага-бодунга удур бачыт үүлгедир.

¹⁹Кай, силерниң мага-бодуңар Бургандан хүлээп алганыңар, силерниң араңарда амыдырай берген Ыдыктыг Сүлдениң өргээзи боорун билбезиңер ол бе? Силер ам бодуңарны баш билбес силер!

²⁰Чүге дээрге Бурган силерни улуг өртек-биле садып хостаан. Ынчангаш мага-бодуңар-биле Бурганны алдаржыдыңар!

1 Коринфичилерге 7

Өг-бүлө айтырыы

¹«Эр кижии херээжен кижиге дегбес болза эки» деп, чагаада бижээн чүүлүңерге хамаарыштыр.

²Ындыг-даа болза, силерниң араңарда самыыраар чорук бо-ла таваржыр болганда, эр кижии бүрүзү бодунуң кадайы-биле, а херээжен кижии бүрүзү бодунуң ашаа-биле чоок харылзаалыг боорундан ойталавазын.

³Ашаа кадайыңга хамаарыштыр эр-херээжен хүлээлгени болур-чогууру-биле күүсетсин, а кадайы ашаанга хамаарыштыр хүлээлгезин күүсетсин.

⁴Чүге дээрге кадай кижиниң мага-бодун ол боду баш билбес, а ашаа баш билер. Ашааның мага-бодун база боду эвес, а кадайы баш билер.

⁵Араңарда чоок харылзаалыг боорундан ойталаваңар, чүгле ийилээ дугуржуп алгаш, мөргүүрү-биле кезек өйде эр-херээжен харылзааларны соксадып болур силер. А ооң соонда база катап чоок харылзаалыг болуңар, оон башка бодуңарны туттунуп шыдавазыңарны ажыглап, эрлик силерни күткүде берип боор.

⁶Ындыг-даа болза, мен ону айтышкын эвес, а чөпшээрел хевирлиг кылдыр чугаалап тур мен.

⁷Бүгү улустуң ол тала-биле меңээ дөмей боорун күзээр ийик мен, ынчалза-даа кижиги бүрүзү өскелерни дег эвес ачы-буянныг белекти Бургандан алыр: бирээзиниң – ындыг, а өскезиниң – мындыг боор.

⁸Кадайланмаан улус болгаш дулгуяктарга хамаарыштыр чугаалаар чүвем бо: олар, мен ышкаш, чааскаан чоруур болза эки.

⁹Ынчалза-даа боттарын туттунуп шыдавастар болза, күзээшкинден хөлзеп-хайныр орнунга, оларның өгленип алганы дээре.

¹⁰А өгленчип алган улуска Дээрги-Чаяакчының айтышкынын дамчыдып тур мен: кадайы ашаандан чарылбас ужурлуг.

¹¹А ол ашаандан чарлы-даа берзе, чааскаан чорзун азы ашаа-биле эптежип, катап олуржуп алзын. Ашаа, бодунуң ээлчээнде, кадайындан чарылбас ужурлуг.

¹²Арткан улуска хамаарыштыр Дээрги-Чаяакчының эвес, а мээң бодалымны чугаалап көрейин: Бурганга бүзүрөөн ха-дуңманың бирээзиниң кадайы бүзүрөөн херээжен бооп, ашаа-биле чурттаарындан ойталавас болза, ол эр кижиги кадайындан чарылбас ужурлуг.

¹³А ол ышкаш бүзүрөөн херээженниң бүзүрөөн ашаа ооң-биле чурттаарындан ойталавас болза, ол херээжен ашаандан чарылбас ужурлуг.

¹⁴Чүгө дээрге бүзүрөөн кадайының салдары-биле бүзүрөөн эр Бурганга чоок апарган-дыр, а бүзүрөөн ашааның салдары-биле бүзүрөөн херээжен Бурганга чоок апарган-дыр. Оон башка ажы-төлүңер арыг эвес тургай эртик, а ам олар Бурганга улам чоок апарган-дыр.

¹⁵А бүзүрөөн ашааңар азы кадайыңар чарлырын күзей берзе, оларны-биле болгай аан. Ындыг таварылгада бүзүрөөн эр, херээжен

ха-дуңманың хосталгазы боогдал чок. Ынчалза-даа Бурган силерни эп-найыралдыг амыдыралче кыйгырган.

¹⁶Шынап-ла, канчап билир сен, өг-бүлениң херээжен ээзи? Ашааңны камгалаптарың чадавас. Азы канчап билир сен, өг-бүлениң эр ээзи? Кадайыңны камгалаптарың чадавас.

¹⁷Ынчаарга чүл? Кижиге бүрүзү Дээрги-Бурган-Чаяакчының аңаа доктаадып бергени, ол дээш кыйгырганы чүүлдүң аайы-биле амыдыразын. Бүгү христиан ниитилелдерге «ынчалыңар» деп дужаап тур мен.

¹⁸Кыртыжап демдектеттирип алган тургаш, Дээрги-Чаяакчыга кыйгырткан кижиге оозун чажырбазын. А кыртыжап демдектеттирбээн тургаш, кыйгырткан кижиге ол ёзулалды кылдыртпазын.

¹⁹Кыртыжап демдектээринде-даа, кыртыжап демдектетпезинде-даа көңгүс ужур-утка чок. Бурганның айтышкыннарын сагыры – кижиге эң чугула чүүл ол-дур!

²⁰Кижиге бүрүзү Бурган ону кый дээн үеде турган байдалыңа хевээр артып калзын.

²¹Сени кый дээн үеде кул турган болзунза, хөлзеп-дүвүреве. (Ынчалза-даа хосталы бээр аргаң бар болза, ону ажыглааны дээр.)

²²Дээрги-Чаяакчы кый дээн үеде кул турган кижиге Ооң мурнунга хостуг боор. А хостуг хамааты тургаш, кыйгырткан кижиге ам Христостуң кулу боор.

²³Бурган силерни улуг өртек-биле садып хостап алган, ындыг болганда, кижилерге кулдар болбаңар.

²⁴Ха-дуңма, кайыңар-даа Бурганның мурнунга кыйгырткан үезинде турган байдалыңа хевээр артып калзын.

²⁵Кажан-даа өг-бүле тутпаан улуска хамаарыштыр Дээрги-Чаяакчыдан келген айтышкын менде чок. Ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчының

өршээли-биле бүзүрелге төлептиг деп санаткан кижиге бооп, бодумнун чагыг-сүмемни кадайн.

²⁶Амгы түрэнчиг үелерде кижиге амыдырал байдалын өскертпес болза эки деп бодаар мен.

²⁷Кадайың-биле чурттап турар болзуңза, канчаарыл? Чарылган херээң чок. А бир эвес кадай чок болзуңза, кадай дилеве.

²⁸Ынчалза-даа кадайланып алзыңза, бачыг үүлгеткен болбас сен. А ол ышкаш эр кижиге дегбээн арыг кыс ашакка барып алза, ооң база бачыды чок. Ындыг болза-даа, өгленип алган улус амыдыралыңга түрегдел көөрүн утпаңар, а мен силерни хайыраалаарын кызар-дыр мен.

²⁹Биригээр чугаалаарга, ха-дуңма, үениң төнчүзү чоокшулап келгендир. Моон соңгаар кадайлыг улус кадай албаан улус дег болзун.

³⁰Качыгдаан улус боттарын качыгдаваан улус дег алдынзын. Өөрүп-байырлаан улус өөрүп-байырлаваан улус дег болзун. Садып ап турар улус чүзү-даа чок улус дег болзун.

³¹Бо делегейниң ажыл-херектеринче дүлнү берген улус оларны кылбайн турар улус дег болзун. Чүге дээрге бо делегей амгы үеде бар хевири-биле эстип-хайлы бээр.

³²Кандыг-даа сагыш човаашкыннар силерни шүүдетпес боорун күзеп тур мен. Кадайланмаан кижиге Дээрги-Чаяакчының ажыл-херектери дээш база Ооң күзелин хандыраар дээш сагыш човаар.

³³А кадайлыг кижиге хүн бүрүнүн амыдыралы дээш, кадайының күзелин хандыраар дээш сагыш човаар.

³⁴Ооң сонуургал-чүткүлдери чөрүшкек боор. Ашаа чок херээжен азы эр кижиге дегбээн арыг кыс, бодунун мага-боду болгаш сагыш-сеткили-биле Бурганга бүрүнү-биле бердинер дээш, Дээрги-Чаяакчының ажыл-херээң бодаар, а ашактыг херээжен хүн бүрүнүн амыдыралы дээш база ашааның күзелин хандыраар дээш сагыш човаар.

³⁵Силерни кандыг-бир чүүлдерге кызагдаар дээш эвес, а бодуңарга ажыктыг болзун дээш; өскээр чардыкпайн, Дээрги-Чаяакчыга бүрүнү-биле бердинип, доктар чокка бараан болзуннар дээш, мен мону чугаалап тур мен.

³⁶Силерниң кайы-бирээңер бодунуң назы четкен уруунуң чааскаан чурттап чорууру дээш, буруулуг мен деп саназа база ону өглөп каары херек болза, бодунуң күзелин ёзугаар кылзын. Ол кижини уруун өглөп кагзын, ол чорук бачыттыг эвес боор.

³⁷А бодунуң чүрээнде чайгылыш чок шиитпир хүлээп алган, түрегделге туттурбаан, бодун туттунуп шыдаар харыктыг база бодунуң уруун арыг хевээр кадагалап аар деп чүрээнде шиитпирлээн кижини бар болза, ооң кылып турары эки.

³⁸Ынчангаш уруун ашакка берип турар аданың кылып турары шын, а бербейн турар аданың кылып турары оон-даа эки.

³⁹Ашаа дириг чорда, херээжен кижини ооң-биле тудуш харылзаалыг боор, ынчалза-даа ашаа чок апаар болза, күзээн кижизинге барып ап боор. Чүглө ол кижини Дээрги-Чаяакчыга бүзүрээр болзун.

⁴⁰Ындыг болза-даа, мен бодаарымга (а Бурганның Сүлдези база мээң-биле кады ышкажыл), дулгуюк хевээр артары аңаа улам амыр-чыргалдыг боор.

1 Коринфичилерге 8

Дүрзү-бурганнарга өргүп салган чем дугайында

¹Дүрзү-бурганнарга өргүп салган чем дугайында бижээниңерге хамаарыштыр. «Бистиң шуптувуста билиг барын билир бис». Ол шын болбайн канчаар, ынчалза-даа билиг улусту адыыргак кылып каар, а ынакшыл быжыктырып турар.

²Бир-ле чүүлдү билир мен деп бодаар кижини херек кырында чүнү-даа болур-чогууру-биле билбес.

- ³Ынчалза-даа Бурганга ынак кижии Аңаа билдингир апарган-дыр.
- ⁴Ынчангаш дүрзү-бурганнарга өргүп салган чемге хамаарыштыр: «Билир чүүлүвүс бо-дур: бо делегейде дүрзү-бурган – көңгүс чүү-даа эвес база чүгле чаңгыс Бургандан өске кандыг-даа бурган чок.
- ⁵Дээрде азы черде бурган деп адаткан чүүлдер бар-ла харын (шынап-ла, эндерик хөй „бурганнар“ болгаш „дээргилер“ бар болбазыкпе).
- ⁶А бисте чүгле бүгү чаяалганың эге-дөзү, амыдыралывыстың эчис сорулгазы боор чаңгыс Бурган Ада болгаш бүгү чаяалганың Ону дамчыштыр бар апарганы, Ону дамчыштыр амыдырап чоруурувус чаңгыс Дээрги Иисус Христос олар бар».
- ⁷Ынчалза-даа улустуң шуптузунда шак ындыг билиг чок. Чамдык улус чоокка чедир-ле дүрзү-бурганнарга өргүлгө салган чем чип, оларга мөгейиг дугайында бодап чаңчыккан. Ындыг улустуң арын-нүүрү ам-даа быжыкпаан болгаш, өргүлгө салган аыш-чем оларны бужартадыптар.
- ⁸«А аыш-чем бисти Бурганче чоокшуладып шыдавас. Кандыг-бир чемни чивес-даа болзувусса, биске багай болбас, ону чиир-даа болзувусса, дөмей-ле биске эки апарбас*».
- ⁹Чүгле оваарнып көрүңер: силерниң хостуу-биле чемненириңер бүзүрели быжыкпаан улусту бачыгче күткүде бербезин.
- ¹⁰Ам-даа чегей билиглиг, быжыкпаан кижии шыырак билиглиг сээң дүрзү-бурганга мөгеер черде өргүлгө салган аыш-чем чип орарыңны көрүп кагза, ол кижии дүрзү-бурганга өргээн эътти чий бээр кылдыр ооң арын-нүүрүн «быжыктырып» шыдааның ол боор бе?
- ¹¹Силерден кошкак база Христостуң ол дээш өлгени кижини силерниң билииңер өлүмгө чедире бээри ол-дур.

¹²Ооң быжыкпаан арын-нүүрүн балыглааныңар-биле бүзүрөөн ха-дуңмаңарга удур бачыт үүлгеткеш, Христоска удур бачыт үүлгедип турарыңар ол-дур.

¹³Ынчангаш аьш-чем мээң бүзүрөөн ха-дуңмамны бачытче күткүдүп турар болза, ону бачытче киирбес дээш, моон соңгаар кажан-даа эьт чивес мен.

1 Коринфичилерге 9

Павелдиң бодунуң эргелерин ажыглавааны

¹Мени көрүүңер даан. Хостуг эвес-тир мен бе? Элчин эвес-тир мен бе? Дээргивис Иисусту көргөн эвес ийик мен бе? Дээрги-Чаяакчы-биле эвилелдиг амыдыралыңар – мээң ажыл-херектеримниң үре-түңнели эвес ийикпе?

²Өске улуска элчин эвес-даа болзумза, чүү-кандыг-даа болза, силерге элчин мен. Боттарыңарның-на Дээрги-Чаяакчы-биле эвилелдиг амыдыралыңар-ла – элчин боорумнуң бадыткалы ол-дур.

³Мээң херээмни сайгарыксап турар улуска удур камгаланыр чүүлүм бо-дур.

⁴Аьш-чем чиир, суксун ижер эргевис чок бе?

⁵Азы өске элчиннер ышкаш, чижээ, Дээрги Иисустуң дуңмалары база Кифа Пётр ышкаш, Бурганга бүзүрөөн кадайлыг бооп, ону эдертип алгаш чоруур эргевис чок бе?

⁶Азы чүгле Варнава биле мен хүн бүрүнүң амыдыралыңга херектиг чүүлдерни боттарывыс ажылдап алыр ужурлуг бис бе?

⁷Боду бодун азыравышаан, албан-хүлээлге эрттирер шериг кижиги кажан турганыл? Шөлге виноград тарааш, ооң чимизин чиир эрге чок кижиги кымыл? Азы кодан хойну кадарып тургаш, ооң сүдүн ишпес кым барыл?

⁸Мен мону чүгле хамык чүүлдерже кижиниң көөр аайы-биле көргөш, чугаалап турарым ол бе? Ыдыктыг хоойлу база ындыг уткалыг чугаалап турар эвес чүве бе?

⁹Моисейниң хоойлузунда мынча деп бижээн ийик чоп: «*Тараа бастырып турар шарыга хээрик кедирбе*». Кай, Бурган бо таварылгада чүгле шарылар дээш сагыш човап турар бе?

¹⁰Ол бистиң дугайывыста чугаалап турар эвес чүве бе? Ийе, бисти бодааш, ынчаар бижээн-дир! Тарааны тарып-даа турар кижидүжүт ажаап алыр идегел-биле тарыыр ужурлуг, а бастырып-даа турар кижиге база «Үлүүм алыр мен» деп идегел турар ужурлуг.

¹¹Бис Сүлдеге хамааржыр үрезинни араңарга тарып каан-дыр бис, ынчангаш чер кырынга хереглээр кежиктерни база араңардан чыып алзывысса, силерден ындыг хөйүнү негеп турарывыс ол бе?

¹²Силерден деткимче алыр эрге өске улуста бар болза, бисте оон артык эрге бар эвес чүве бе? Ындыг болза-даа, бис ол эргевисти ажыглавадывыс. Харын Христос дугайында Буянныг Медээниң тараарынга кандыг-даа шаптык катпас дээш, бүгү аар-бергелерни шыдажып эртип тур бис.

¹³Бурганның өргээзинде бараан бооп турар улус аыш-чем-биле ол өргээден хандыртынып турарын таанда-ла билбес силер бе? Өргүл салыр бедигээш чанынга бараан бооп турар улус база өргүлге салган чемден үлүг алыр эргелиин таанда-ла билбес силер бе?

¹⁴База-ла шак ынчаар, Буянныг Медээни суртаалдап турар улус амыдыралынга херектиг чүүлдерни ол суртаалдары дээш алыр кылдыр Дээрги-Чаяакчы доктаадып каан.

¹⁵Ынчалза-даа мен ол эргелерниң кайызын-даа ажыглавадым, мону бижиирде, меңээ шак ындыг деткимче көргүссүн деп-даа бодавадым. Мээң чоргаараар чөптүг чылдаамны узуткаар органы кандыг-бир кижиге бээр орнунга, меңээ өлү бээри дээр.

¹⁶Буянның Медээни суртаалдап турар болзумза, менде чоргаараар чылдак чок, чүге дээрге ол – мээң дорт хүлээлгем-дир. Бир эвес Буянның Медээни суртаалдавайн барзымза, бодум шорум-дур!

¹⁷Буянның Медээни эки турам-биле суртаалдап эгелээн болзумза, шаңналга төлептиг боор ийик мен. А эки турам-биле суртаалдавайн турар болзумза, анаа-ла Бурганның даалгазын күүседип турарым олдур.

¹⁸Ынчаарга чүү дээш шаңналым алыр мен? Буянның Медээни суртаалдап тура, суртаалчының артык эргелерин ажыглавайн, ону улустан төлевир чокка кылып турарым дээш алыр мен.

Павел хосталгазын бүгү улуска ажык-дуза чедирери-биле ажыглаар

¹⁹Мен бүгү улустан хостуг, олардан хамаарышпас-даа болзумза, оларның хөй кезиин Христосче ээлдирер дээш, бодумну бүгү улуска кулданыгже хүлээдипкен мен.

²⁰Иудейлерни ээлдирип алыр дээш, мен оларга хамаарыштыр иудей ышкаш апардым. Ыдыктыг хоойлуну хүлээп көөр улусту ээлдирип алыр дээш, мен оларга хамаарыштыр ыдыктыг хоойлуга башкарткан кижини ышкаш апардым. (Ынчалза-даа бодумну ыдыктыг хоойлунуң кулу деп санапас мен.)

²¹А ыдыктыг хоойлуну сагывас улусту Христосче ээлдирип алыр дээш, мен оларга хамаарыштыр ыдыктыг хоойлуну сагывас кижини ышкаш апардым. (Шынап-ла Бурганның хоойлузундан хостуг эвес мен, Христостуң хоойлузунга башкартып чоруурум ол.)

²²Кошкак улусту база ээлдирип алыр дээш, мен оларга хамаарыштыр кошкак кижини ышкаш апардым. Оода-ла чамдык улусту камгалап алыр дээш, кандыг-даа улуска хамаарыштыр дыка чоок кижини апардым.

²³Буянның Медээниң азааны шаңналдан бодумнуң үлүүм алырын бодап, ол бүгүнү ындыг сорулга-биле кылып чор мен.

²⁴Маргылдаа шөлүнгө чаржып маңнашкан хөй кижиниң чүгле чаңгызы тиилекчиниң шаңналын алырын билбес эвес-ле болгай силер? Ындыг болганда, тиилелге дээш маңнаңар.

²⁵Маргылдааларга киржир кижини бүрүзү шыңгыы белеткел эртер. Тиилээни дээш, олар дораан оңа бээр шаңнал алыр, а бис – мөңгөдө оңмас шаңналче чүткүүр бис!

²⁶Ынчангаш мен база эчис сорулгазы чок кижини дег, анаа-ла хөй чүгүрбейн чор мен; агаар шашкылаар дээн кижини дег, анаа-ла хөй чогушпайн чор мен.

²⁷Харын өске улуска суртаалдап тура, бодум шаңналга төлөп чок болбас дээш, мага-бодумну «чула шаап», ону бодумга чагыртып чор мен.

1 Коринфичилерге 10

Дүрзү-бурганга мөгееринге удур кичээндириг

¹Ха-дуңма, ада-өгбевистиң шуптузунуң булут адаанга турганын, оларның далай өттүр кеже бергенин эки билип ап көрүңер.

²Олар шупту Моисейге башкартып, булутка база далайга суктурганнар.

³Олар шупту чаңгыс-ла ол, Сүлде хайырлаан чемни чип,

⁴чаңгыс-ла ол, Сүлде хайырлаан суксунну ижип турганнар. Ол улус Сүлдеге башкарткан Хаядан аккан суксун ишкен, а оларны үдеп чораан ол Хая – Христос болган.

⁵Ынчалза-даа оларның хөй кезии Бурганның сеткилинге кирбейн баргаш, ээн ховуга узуткаттырып кааннар.

⁶А ол бүгү, ада-өгбевистиң күзей бергени дег, бачыттыг чүүлдерни күзевезивис дээш, биске үлегер-чижек болган.

⁷Чамдык ада-өгбевис ышкаш, дүрзү-бурганнарга мөгейбеңер. Бижилгеде мынчаар бижээн-не болгай: «Улус-чон ижип-чиши-биле олуруп алган, а ооң соонда самнап-хөглөп эгелээн».

⁸Оларның чамдыызы ышкаш, самыралга алыспаалы. Ынчап тургаш, олардан 23 000 кижичаңгыс хүн дургузунда кырлып калды чоп.

⁹Оларның чамдыызы ышкаш, Христостуң шыдамын шеневээли. Ынчаар кылгаш, олар чыланнарга шактырып өлдүлөр чоп.

¹⁰Оларның чамдыызы ышкаш, хомудап турбаңар. Ынчанган дээш, дээрниң хыдыкчы төлээзи оларны узуткап кагды чоп.

¹¹Биске үлегер-чижек болзун дээш, ол бүгү чүүлдер ада-өгбевис-биле болган, биске сагындырыг болзун дээш, ол бүгүнү бижип каан. Үелерниң төнчүзүнде чурттап турар болгай бис.

¹²Ынчангаш ийи бут кырында быжыг турар мен деп бодаар кижичаңгыс, тайып ушпас дээш, кичээнзин.

¹³Силерни тавараан күткүлге – өске чүү-даа эвес, а кижичаңгыс шаа-биле күткүлге-дир. Бурган аазаан сөзүңгө шынчы. Ол кажан-даа силерге күш чедер шааңардан ажа бээр күткүлге эртерин чөпшээрэвес, а күткүлге таварышса-даа, ону шыдажып эртсиннер дээш, канчап адырлырын база силерге айтып бээр.

¹⁴Ынчангаш, ханы ынак эш-өөрүм, дүрзү-бурганнарга мөгееринден ойлап-дезиңер!

¹⁵Угаан-сарыылдыг улуска дег, силерге чугаалап тур мен. Чугаалаан чүвемни угаап көрүңер.

¹⁶Бурганга ол дээш өөрүп четтиреривис ачы-буянныг дашка Христостуң ханы-биле бистиң тудуш харылзаавысты көргүспейн турар бе? А үзе тыртып турар хлевивис Христостуң мага-боду-биле бистиң тудуш харылзаавысты көргүспейн турар бе?

¹⁷Хлеб чүгле чаңгыс, а бис, чеже-даа хөй болзувусса, чаңгыс мага-ботту тургузуп турар бис, чүге дээрге шуптувус чаңгыс-ла ол хлебти үлежип турар бис.

¹⁸Израиль чонче көрүңер даан: өргүлге салган аьш-чем чип турар бүгү улус өргүл салыр бедигээштиң хамааржыры Бурган-биле тудуш харылзаалыг эвес чүве бе?

¹⁹Кандыг уткалыг чугаалап турарым ол? Дүрзү-бурган боду азы дүрзү-бурганга салган өргүл аьш-чеми кандыг-бир ужур-уткалыг деп турарым ол бе?

²⁰Чок! Өске чоннар улузу өргүл салганда, Бурганга эвес, а буктарга салырын чугаалап тур мен. А силерниң буктар-биле харылзаалыг бооруңарны күзевес-тир мен.

²¹Дээрги Иисустуң дашказындан ижип тургаш, буктарның дашказындан база ижип шыдавас силер; Дээрги Иисуска тураскааткан чемни чип тургаш, буктарга тураскааткан чемни ооң-биле кады чип шыдавас силер.

²²Азы чүл? Дээрги-Чаяакчының хүннээчел сагыжын оттурар дээн бис бе? Таанда-ла Оон күштүг бис бе?

Бүгү чүүлдү Бурганның алдар-хүндүзү дээш кылыңар

²³«Бүгү чүвени чөпшээрээн» деп болур силер, ынчалза-даа бүгү чүве ажыктыг болбас. «Бүгү чүвени чөпшээрээн», ынчалза-даа бүгү чүве быжыглал болбас.

²⁴Кым-даа бодунуң ажык-дүжүүн сүрбезин, а өске улустуң ажык-дүжүү дээш сагыш човазын.

²⁵Базаарда садып турар кандыг-даа эътти, кайбын келгенин истевейн, чип алыңар. Арын-нүүрүңер чүден-даа ойталавазын.

²⁶*Чер-делегей болгаш ону долган бүгү чүве Дээрги-Чаяакчыга хамааржыр болгай.*

²⁷Силерни Бурганга бүзүрөвээн кижиге бажыңынче чалаарга, «баар-дыр» деп шийтпирлезинерге, мурнуңарга салган аьш-чемни, кайыын келгенин айтырбайн, чип алыңар. Арын-нүүрүңер чүден-даа ойталавазын.

²⁸А бир эвес кандыг-бир кижиге силерге: «Ол эьтти өргүл кылдыр салгандыр» – дээр болза, силерге ону чугаалаан кижиге дээш, арын-нүүр дээш, чивеңер.

²⁹Силерниң эвес, а ол кижиниң арын-нүүрүн бодааш, «арын-нүүр» деп турарым ол. Чүге дээрге мээң хосталгам өске кижиниң арын-нүүрүнүң шийткели-биле канчап кызагдаттырарыл?

³⁰Бир эвес мен аьш-чемни Бурганга өөрүп четтиришкин-биле хүлээп ап турар болзумза, ол аьш-чем дээш, мени чүге буруу шаварыл?

³¹Ындыг болганда, ижип-даа, чип-даа азы өске кандыг-даа херек кылып турзуңарза, ол бүгүнү Бурганның алдар-хүндүзү дээш кылып чоруңар.

³²Иудейлерге-даа, өске чоннар улузунга-даа, христиан ниитилелге-даа моондак тургуспаңар.

³³Меңээ – кандыг-даа улуска дыка чоок кижиге бооп, оларның аайыңга кирерин кызып чоруур кижиге – дөмей болуңар. Ам-даа хөй улус камгалалды алзын дээш, бодумга ажык-дүжүк харавайн, оларның ажык-дүжүүн бодап чоруур болгай мен.

1 Коринфичилерге 11

¹Христостуң үлегер-чижээн эдерип чоруурум дег, мени өттүнүп көрүңер.

Бурганны алдаржыдып тура, кижиниң бажын шывар-шыппазы

²Мени сактып артканыңар дээш база силерге дамчытканым өөредигни олчаан эдерип чорууруңар дээш, силерни мактап каайн.

³Ынчалза-даа мону билип аарыңарны күзеп тур мен: Христос эр кижги бүрүзүнге «баш» боор, эр кижги – херээжен кижиге «баш» боор, а Бурган – Христоска «баш» боор.

⁴Ынчангаш бажын шып алгаш, мөргүүр азы өттүр билип медеглээр эр кижги бүрүзү «бажын» бак атка киирер.

⁵А бажын шып албайн, мөргүүр азы өттүр билип медеглээр херээжен кижги бүрүзү бодунуң «бажын» бак атка киирер. Ол бажын тазарты чүлүп алган херээженге дөмей.

⁶Херээжен кижги бажын шывар хөңнү чок болза, шуут дөңгүр баштыгдаа боору аңаа хамаанчок. А херээжен кижиге бажын таартыры азы дөңгүрертирери бужар чорук боор төлээде, ол бажын шып алзын.

⁷Эр кижги бажын шыппас ужурлуг, чүге дээрге ол – Бурганның овурухевири болгаш, Ону алдаржыдып турар-дыр. А херээжен кижги – эр кижини алдаржыдып турар.

⁸Херээжен кижиден эр кижги эвес, а эр кижиден херээжен кижги тывылган.

⁹Бурган херээжен кижиге кылдыр, эр кижини эвес, а эр кижиге кылдыр, херээжен кижини чаяп каан.

¹⁰Ындыг болганы дээш база дээрниң төлээлери дээш, херээжен кижги бажын шып алган чоруур ужурлуг.

¹¹Ындыг болза-даа, Дээрги-Чаяакчыга башкарты бергенде, эр кижиге хамаарышпас херээжен-даа, херээжен кижиге хамаарышпас эр-даа турбас.

¹²Харын херээжен кижиниң эр кижиден тывылганы дег, эр кижги база херээжен кижиден төрүттүнер, а бүгү улус Бургандан чаяаттыгган.

¹³Боттарыңар бодап-даа көрүңер даан, бажын шып албаан херээжен кижги Бурганга мөргүүр болза, ужурга тааржыр бе?

14Эр кижиге узун баш дүгү өстүрөр болза, ооң ат-алдары баксыраарын ёзу-чурум силерни өөрөтпейн турар бе?

15А херээжен кижиге бажының дүгү узун боору – ат-алдар-дыр, чүге дээрге узун баш дүгүн чайгаар бүткен шывыг кылдыр аңаа берген-дир.

16Чамдык улус бо айтырыг талазы-биле маргыжыксай бээри чадапчок, ындыг-даа болза, бисте-даа, Бурганга бүзүрөөннер ниитилелдеринде-даа ындыг чаңчылдан өске чаңчыл чок.

Дээрги-Чаяакчының кежээки чемин шын эвес ажыглаары

17Оон ыңай чугаалаар бодаан чүүлүмге силерни мактапкы дег чүм-даа чогул, чүге дээрге силерниң чыштарыңарга ажыктыг эвес, а хоралыг тала чая база бээр-дир.

18Хамыктың мурнунда, христиан ниитилел бооп, чыгып кээриңерге, араңарга аңгылажышкын турар дээр-дир, ол чугааларның кезик-чамдызыңа бүзүрээр-дир мен.

19Чугаажок, силерниң араңарга аңгыланчыр чорук турбайн канчаар. Бурганга шылгаттырган улус ынчан силерниң араңарга илдең апаар.

20Ынчаарга шупту кады чыгып-даа турзуңарза, ол чыыжыңарны Дээрги-Чаяакчының кежээки чеми деп черле болбас-тыр.

21Чүге дээрге кижиге бүрүзү бодунуң эккелген кежээки чемин чип кириптер, түңнелинде чамдыңар аштап артар, а өскелериңер эзиртир ижип алган боор-дур.

22Ижип-чиир дээр болзуңарза, бажыңарыңар чок чүве бе? Азы Бурганга бүзүрөөннер ниитилелин херекке албайн, яды-түрөңги улусту куду көрүп тур силер бе? Ол дээш, силерге чүү дэйн? Мактаар мен бе? Чок, мактавас мен!

23Силерге дамчыдып бергеним өөредигни мен бодум Дээрги-Чаяакчыдан алган болгай мен: Дээрги Иисус Ону садыпкан дүне хлебти тудуп алгаш,

²⁴Бурганга өөрүп четтирген соонда, ону үзе тырткаш, мынча дээн болгай: «Бо дээрге силер дээш берип турарым Мээң мага-бодум-дур. Ону Меңээ тураскаал кылдыр ынчаар кылып чоруңар».

²⁵А кежээки чем соонда дашканы база көдүргөш, мынча дээн болгай: «Бо дашка дээрге Мээң ханым-биле чардынар чаа чагыг-керээ-дир. Ону ижип турар саныңарда-ла, Меңээ тураскаал кылдыр ынчаар кылып чоруңар».

²⁶Бо хлебти чип база бо дашканы чооглап турар саныңарда-ла, Дээрги Иисус эеп келбээн шаанда, Ооң өлүмүн медеглеп турарыңар ол-дур.

²⁷Ынчангаш бодун төлептии-биле алдынмайн, ол хлебти чип турар азы Дээргиниң дашказындан чооглап турар кижини Дээргиниң мага-боду болгаш ханынга удур бачыт үүлгөткөн дээш буруулуг боор.

²⁸Кижини бүрүзү бодун баштай шүгдүнүп алзын, ол ынчан хлебти чип, дашканы чооглап боор.

²⁹Бир эвес силерниң кайы-бирээңер Дээргиниң мага-боду деп чүл ол дээрзин билбейн турар болза, ол ижип-чип тура, бодун шииткелге онаар.

³⁰Ол чылдагаан-биле силерниң араңарда шыдал-шинек чок, аарыг улус хөй бооп турар база эвээш эвес улус өлү бергилээн.

³¹А бир эвес боттарывысты шүгдүнгөш, шииткей көрүп турган болзувусса, ол шииткелге онаашпас ийик бис.

³²А Дээрги-Чаяакчы бисти ам шиидип, кезедип тура, бүгү бо делегей-биле кады бисти кезээ мөңгөде шиитпес дээш, кижизидип турары ол.

³³Ынчангаш, ха-дуңма, кады чемненири-биле чыылганыңарда, бот-боттарыңарны хүндүткелдиг манап алыңар.

³⁴Кайы-бирээңер аш болза, ол кижини бажыңыңа чемненип алзын, оон башка Дээрги-Чаяакчының шииткели чыыжыңарга дүжер. Арткан херектерни силерге чеде бергөш, сайгарып, чурумчудар мен.

1 Коринфичилерге 12

Ыдыктыг Сүлдениң янзы-бүрү ачы-буянныг белектери

¹Ха-дуңма, а ам Сүлдениң хайырлааны ачы-буянныг белектерге хамаарыштыр. Олар дугайты чүве билбес бооруңарны күзевейн тур мен.

²Христоска бүзүревейн туруңарда, силер шын оруктан астыктырдып, үнү чок дүрзү-бурганнарга бараан болуп чорааныңарны билир силер.

³Ынчангаш силерге тайылбырлап тур мен: Бурганның Сүлдезиниң башкарылгазы-биле чугаалап турар кандыг-даа кижиге «Иисуска каргыш четсин» деп шыдавас, а Ыдыктыг Сүлдеге башкартпаан кым-даа: «Иисус – Дээргим-дир» – деп чугаалап шыдавас.

⁴Ачы-буянныг белектер янзы-бүрү боор, а оларны хайырлап турар Сүлде чаңгыс.

⁵Бараан болуушкуннары янзы-бүрү боор, а оларны берген Дээрги-Чаяакчы чаңгыс.

⁶Бурганның улуска салдарының дээжи янзы-бүрү-даа болза, бүгү чүүлдү бүгү улуска болдуруп турар Бурган – чаңгыс.

⁷Сүлдениң күжүнүң кижиге бүрүзүңге илерээшкини бүгү ниитилелге ажык-дузалыг боор.

⁸Сүлде бир кижиге мерген угаанның сөзүн хайырлаар, а өске кижиге ол-ла Сүлде билигнин сөзүн хайырлаар.

⁹Ол-ла Сүлде база бир кижиге – онзагай бүзүрелди, а өске кижиге – аарыг улус экиртир органы белек кылдыр хайырлаар.

¹⁰Ол-ла Сүлде бир кижиге – кайгамчык чүүлдер кылыр күштү, а өскезинге – өттүр билип медеглээр күштү хайырлаар. База бир кижиге – Сүлдеден келген күштү Сүлдеден келбээнинден ылгап билир органы хайырлаар. Бир кижиге – янзы-бүрү билдинмес дылдарга чугаалаарын, а өскезинге – ол дылдарны билип, тайылбырлаарын хайырлаар.

11А бо бүгүнү чаңгыс-ла ол Сүлде болдуруп, Бодунуң херек деп көргенин ёзугаар кижиги бүрүзүңге тус-тузунда берип турар.

Янзы-бүрү кезектерниң чаңгыс тудуш харылзаалы

12Кижиниң мага-боду чаңгыс-даа болза, хөй кезектерден бүткен боор. Олар чеже-даа хөй болза, каттышкаш, чаңгыс мага-ботту тургузары дег, Христос-биле харылзаавыс база шак ындыг боор.

13Иудейлер азы өске чоннар улузу-даа, кулдар азы хостуг улус-даа, шуптувус чаңгыс мага-бот болур дээш, чаңгыс Сүлдеге суктурган бис. Шуптувус чаңгыс-ла ол Сүлдеден «ижип алган бис».

14Кижиниң мага-боду чаңгыс эвес, а хөй кезектерден бүткен боор.

15Бут хенертен: «Хол эвес болганымда, мага-ботка хамаарышпас мен» – дээр-даа болза, ол мага-ботка хамаарышпас апарбас-ла болгай, ындыг аа?

16Ол ышкаш кулак хенертен: «Карак эвес болганымда, мага-ботка хамаарышпас мен» – дээр-даа болза, ол мага-ботка хамаарышпас апарбас-ла болгай, ындыг аа?

17Бүгү мага-бот чүгле карактан бүткен турган болза, чүнүң-биле дыңнаарыл? Бүгү мага-бот чүгле кулактан бүткен турган болза, чүнүң-биле чыт чыттаарыл?

18Херек кырында Бурган мага-боттуң кезек бүрүзүңге ооң хүлээлгезин Бодунуң күзээн аайы-биле айтып каан.

19А бүгү кезектер чаңгыс аай дөмей турган болза, мага-бот канчап бар боорул?

20Херек кырында кезектер хөй, а олар шупту чаңгыс мага-бот боор.

21Карак холга: «Меңээ херээң чок!» – деп шыдавас. Азы ол ышкаш баш буттарга: «Меңээ херээңер чок!» – деп шыдавас.

22Харын мага-боттуң кошкак деп бодаарывыс кезектери херек кырында эргежок чугула боор.

²³Мага-боттуң ындыг-ла хүндүлүг эвес деп санаарывыс кезектерин эң улуг сагыш човаашкын-биле эдилээр болгай бис.

²⁴Мага-боттуң көрүштүг эвес деп санаттырар кезектерин кызып шып алыр бис, а көрүштүг кезектерни шыпкан херээ чок. Ынчалза-даа Бурган мага-ботту тургузуп тура, ооң эң кошкак кезектеринче сагыш човаашкын улуг боор кылдыр тургузуп каан.

²⁵Мага-ботка аңгылананышкын турбазын дээш, а ооң хамык кезектери бот-боттарынга бир дөмей сагыш човаашкын көргүссүн дээш, Ол ынчалдыр кылган.

²⁶Мага-боттуң бир кезээ хинчектенир болза, өске кезектери база ооң-биле деңге хинчектенир; бир кезээ алдар-хүндү көөр болза, өске кезектери база ооң-биле деңге өөрүп-байырлаар.

²⁷Ынчангаш силер – Христостуң мага-боду силер, а кижини бүрүзү тустузунда Ооң мага-бодунуң кезээ боор.

²⁸А Бурган христиан ниитилелге чамдык улусту: биргилерин – элчиннер, ийигилерин – медээчилер, үшкүлерин – башкылар кылдыр салып каан. Оон аңгыда Ол бир чамдык улуска кайгамчык чүүлдер кылыр күштү, өскелерге – аарыг улус экиртир, ачы-дуза чедирер, удуртуп-башкарар база янзы-бүрү билдинмес дылдарга чугаалаар органы хайырлаан.

²⁹Шупту улус элчиннер боор бе? Шупту улус медээчилер боор бе? Шупту улус башкылар боор бе? Шупту улус кайгамчык чүүлдер кылыр бе?

³⁰Шупту улус аарыг кижилер экиртир органы белек кылдыр алыр бе? Шупту улус билдинмес дылдарга чугаалап шыдаар бе? Шупту улус ол дылдарны билип, тайылбырлап шыдаар бе?

³¹Ындыг-даа болза, эң чугула ачы-буянын белектерже чүткүңер. А ам силерге оон-даа тергиин эки орукту айтып берейн.

1 Коринфичилерге 13

Ынакшыл

¹Бир эвес мен кижилерниң, харын дээрниң төлээлериниң-даа дылдарынга чугаалап билир тургаш, өске улуска ынак эвес болзумза, ажыы чок өткүт дааш-шимээн үндүреринге өйлешкеним ол-дур.

²Өттүр билип медеглээр арга менде бар-даа болза, бүгү чажыттарны билир-даа болзумза; бүгү билиглерни меңээ берген-даа болза, ол ышкаш дагларны шимчедиптер бүзүрел менде бар-даа болза, а ынакшылым чок болза, мен чүү-даа эвес-тир мен.

³Менде бар хамык эт-хөреңгини ядыыларга үлеп бээр база мага-бодумну, алдаржыыр дээш, өлүртүр кылдыр бериптер-даа болзумза, а ынакшылым чок боор болза, ол бүгү меңээ кандыг-даа ажык-дуза эккелбес.

⁴Ынакшыл шыдамык-даа, буянныг-даа. Ол адааргаачал, мактаныычал, адыыргак эвес.

⁵Ол дүктүг арынныг болбас, бодунга ажык сүрбес, хорадаачал эвес база хомудал шыгжап чорбас.

⁶Ынакшыл бузут дээш өөрбес, а алыс шын-биле деңге өөрүүр.

⁷Ол чүү-даа чүвени шыдажып эртер. Ооң бүзүрели, идегели, шыдамык чоруу кажан кезээде хевээр артар.

⁸Өттүр билген медеглелдер чиде бээр, билдинмес дылдарга чугаалаар арга төне бээр, билигниң херээ чок апаар, а ынакшыл кажан-даа төнүп читпес.

⁹Чүге дээрге бистиң билиивис долу эвес, өттүр билип медеглээривис база долу эвес.

¹⁰А бүрүн долу чүүл чедип кээрге, долу эвес чүүлдер чиде бээр.

¹¹Чаш уруг турар шаамда, чаш уруг дег чугаалап, чаш уруг дег угаап-бодап турган мен. А чедишкен улуг кижини апаргаш, чаш уругларзыг бүгү чүүлдү соомда каапкан мен.

¹²Ам бис бүгү чүвени бүлүргөй көрүнчүктө дүрзүнү дег көрүп турар бис, а ынчан чиге көөр апаар бис. Ам мээң билиим долу эвес-тир, а ынчан, Бурганның мени билири дег, мээң билиим база сайзыраңгай апаар.

¹³Ынчаарга ам кезээ шагда артып каар үш чүүл: бүзүрел, идегел, ынакшыл бар. Ынчаарга оларның эң чугулазы – ынакшыл.

1 Коринфичилерге 14

Сүлдениң ачы-буянын белектерин шын ажыглаары

¹Ынакшылдың соон истенер, Сүлдениң хайырлааны ачы-буянын белектерже, ылаңгыя өттүр билип медеглээринче, база чүткүңер.

²Билдинмес дылга чугаалап турар кижини улуска эвес, а Бурганга чугаалаар болгай. Чүге дээрге ол кижини Сүлдениң күжү-биле чажыт чүүлдер чугаалаарга, ону билип шыдаар кижини тывылбас-тыр.

³А өттүр билип медеглеп турар кижини улусту быжыктырып, оларны сорук киирип, аргалап чугаалажыр.

⁴Билдинмес дылга чугаалап турар кижини чүгле бодун быжыктырар. А өттүр билип медеглеп турар кижини христиан ниитилелди быжыктырар.

⁵Билдинмес дылдарга шуптуңар чугаалап турган болза, эки-ле ийик, ынчалза-даа өттүр билип медеглеп турган болзуңарза, оон-даа эки! Билдинмес дылдарга чугаалаар кижиниң чугаазы тайылбырлаттына бергеш, бүгү христиан ниитилелдин быжыгарынга ажыктыг боор таварылгалардан аңгыда, өттүр билип медеглээр кижини оон өрү деңнелге турар.

⁶Ха-дуңма, мен силерге чедип келгеш, билдинмес дылдарга чугаалап эгелээн дижик мен. Силерге ажыдышкын дамчытпас, кандыг-даа билиг бербес, чүнү-даа өттүр билип медеглес база чүү-даа чүвеге

сургавас боор-дур мен. Ындыг болза, менден алыр ажык-дузаңар кайыл?

⁷Чижек кылдыр амылыг эвес хөгжүм херекселдерин: лимби азы чадаганны ап көрээли. Бир эвес бедик азы чавыс үннерни хөгжүм херексели ылгавас болза, лимби азы чадаган кандыг хөөннүг аялга ойнап турарын канчап билип аарыл?

⁸Ол ышкаш дайынчы трубазы тодаргай эвес үн этсир болза, чаа-дайынче үнер дээш, кым белеткенирил?

⁹Силер-биле база шак ындыг боор: дылыңар утказы билдинмес сөстөр эдер болза, чүнү чугаалааныңарны улус канчап билип аарыл? Салгын-хатче сөстөр чашканнаан дег боор-дур силер.

¹⁰Делегей кырында чеже хөй дыл бар деп! Олар шуптузу тодаргай уткалыг үннер ажыглаар.

¹¹Ынчалза-даа ол үннерниң утказын билбес болзумза, өске дылга чугаалап турар кижиге даштыкы кижиге дег боор мен, а чугаалап турар кижиге меңээ база даштыкы кижиге дег боор.

¹²Силер-биле база шак ындыг боор: Сүлдениң күжүнүң илерээшкннеринче чүткүп турар болзуңарза, ол чорууңар христиан ниитилелди элбекшилдии-биле быжыктырзын.

¹³Ынчангаш билдинмес дылга чугаалап турар кижиге ону тайылбырлап, очулдуарар арганы база алыр дээш мөргүзүн.

¹⁴Бир эвес мен шак ындыг, билдинмес дылга мөргүп турар болзумза, мээң сеткил-хөңнүмнүң мөргүп турары ол-дур, а угаан-сарылымга ооң ажык-дузазы чок болгай.

¹⁵Ынчаарга канчалымза экил? Сеткил-хөңнүм-биле мөргүүйн, а ол ышкаш угаан-сарылым-биле база мөргүүйн! Бурганны сеткил-хөңнүм-биле алгап ырлаайн, а ол ышкаш угаан-сарылым-биле база алгап ырлаайн!

¹⁶Бир эвес Бурганны сеткил-хөңнүң-биле алгап-йөрээр болзуңза, чугааң утказын билбээн дыңнакчы сээң өөрүп четтириишкиниңге харыы кылдыр канчап: «Аминь – ылап-ла ындыг» дээрил? Ол сээң чүү деп турарыңны билир эвес!

¹⁷Сен кончуг эки-даа өөрүп четтирген болзуңза, өске кижини быжыктырыптар ажык-дузаң чок ышкажыл.

¹⁸Билдинмес дылдарга силерниң шуптуңардан хөй чугаалаар болганым дээш, Бурганга өөрүп четтирдим.

¹⁹Ындыг болза-даа, христиан чыышка билдинмес дылга муң-муң сөстөр чугаалаар орнунга, өске улусту база сургаар дээш, утказы билдингир беш сөстү чугаалаары дээре деп көөр мен.

Билдинмес дылдар бүзүрөвээн улусту бүзүрөлчө эккелбес

²⁰Ха-дуңма, угааныңар чаш уругларныы дег болбазын. Бузутка хамаарыштыр чүве билбес чаштар дег, а угааныңар аайы-биле чедишкен улуг улус дег болуңар.

²¹Ыдыктыг хоойлуда бижээн-не болгай:

«„Мен бо чон-биле өске дылдарга чугаалаар улус дамчыштыр, даштыкы улустуң чугаазы-биле чугаалажыр мен. Ынчалза-даа ынчан безин олар Мени дыңнаар хөңнү чок болур“ – деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалап турар» .

²²Ынчангаш көрүп тур силер: билдинмес дылдарга чугаалаары – бүзүрээн эвес, а бүзүрөвээн улуска кайгамчык демдек боор-дур. А өттүр билип медеглээри – бүзүрөвээн эвес, а бүзүрээн улуска кайгамчык демдек-тир.

²³Христиан ниитилел долузу-биле чыылган черге хамык улус билдинмес дылдарга чугаалап турган дижик. А ол дылдарны билбес азы бүзүрөвээн улус ынаар кирип келген болза, олар ынчан чүү дээрил? Олар силерни: «Бо-даа угааны чанган улус-тур» – дивес бе?!

²⁴А шуптуңар өттүр билип медеглеп турда, бүзүрөвээн азы хары кижини кирип келген болза, ооң алыс бүдүжү бүгү улуска ажыттына бээр.

²⁵Шак ынчалдыр ооң чүрээниң чажыттары билдингир апаар, ол ынчан доңгая кээп дүжер, Бурганга мөгеер база: «Бурган ылап-ла силерниң араңарда-дыр!» – деп чугаалаар.

Бурганга бараан боорунуң чуруму

²⁶Ынчаарга ам канчалза экил, ха-дуңма? Чыгылып кээриңерге, силерниң бирээңерде – ыдыктыг ыры, өскеңерде – сургаал сөзү азы Бургандан ажыдыышкын бар болзун; база бирээңер билдинмес дылга чугаалазын, а өскеңер ол дылды тайылбырлазын. Ол бүгүнүң сорулгазы – бот-боттарын быжыктырары боор ужурлуг.

²⁷Билдинмес дылдарга чугаалаар улус бар болза, ийи, улуг дизе үш кижиге, ам артында ээлчег ёзугаар чугаалазын, база бирээңер ол чугааларны тайылбырлазын.

²⁸А бир эвес тайылбырлап шыдаар кижиге чок болза, билдинмес дылдарга чугаалаар кижиге христиан чыышка ыттавазын, ол чүгле бодунга азы Бурганга чугаалазын.

²⁹Бурганның медээчилери-даа ийилеп азы үштеп чугаалазыннар, а дыңнакчылар оларның чугаалаан чүвезин хынап орзуннар.

³⁰А дыңнап олурган өске-бир кижиге Бургандан ажыдыышкын кээр болза, баштай чугаалап эгелээн медээчи ыттавайн барзын.

³¹Чүге дээрге бүгү улус өөрөнзин дээш база бүгү улуска аргалал бээр дээш, шуптуңар ээлчег аайы-биле өттүр билип медеглеп боор силер.

³²Медээчи кижиге өттүр билип медеглеп тура, ооң угаан-медерелин хаара туткан Сүлдениң илерээшкинин башкарзын.

³³Чүге дээрге Бурган – корум-чурум чок чоруктуң эвес, а амыр-тайбыңның Бурганы-дыр. Ооң улунуң тургусканы бүгү ниитилелдерге шак ындыг боор.

³⁴(А херэеженнер чыыштар үезинде ыттавазын. Оларга чугаалаарын хоруп каан, чүге дээрге хоойлунуң айытканы дег, олар чагыртып чоруур ужурлуг.

³⁵А бир эвес олар кандыг-бир чүүлдү өөренип алыксаар болза, бажыңнарынга баргаш, ашактарындан айтырып алзыннар. Херээжен кижиниң христиан чыышка чүве чугаалаары бужар чорук-тур оң.)

³⁶Азы Бурганның сөзү чүгле силерни дамчыштыр кээп турар деп бодаар силер бе? Азы ол чүгле силерге келген деп бодаар силер бе?

³⁷Бодун «Бурганның медээчизи мен» азы «Сүлде-биле сырый харылзаалыг мен» деп бодаар кым-даа болза, мээң силерге бижип турар чүүлүм Дээрги-Чаяакчының айтышкыны дээрзин хүлээп көөр ужурлуг.

³⁸А хүлээп көрбес болза, ол кижини база хүлээп көрбес болзун.

³⁹Ынчангаш, ха-дуңма, өттүр билип медеглээр аргаже чүткүңер, ынчалза-даа билдинмес дылдарга чугаалаар улусту хоруваңар.

⁴⁰Чүгле бүгү чүвени ужур-чурумга тааржыр база чурумнуг кылдыр кылыр херек.

1 Коринфичилерге 15

Христостуң катап дирилгени

¹Ха-дуңма, мээң силерге медеглээним Буянның Медээни сактып келиңер. Ону хүлээп алгаш, үндезин кылып алган силер.

²Силерге медеглээн чүүлүмден быжыг туттунар болзуңарза, Буянның Медээниң ачызында камгалалды ап турар силер, а оон башка силерниң бүзүрелиңер хей черге баар.

³Бодумнуң база хүлээп алганым эң чугула өөредигни силерге дамчытканым бо: Бижилгениң баш удур чугаалаанын ёзугаар, Христос бистиң бачыттарывыс дээш өлген.

⁴Бижилгениң баш удур чугаалаанын ёзугаар, Ону ажаап каарга, Ол үшкү хүнде катап дирлип келген.

⁵Ол Кифа Пётрга, а ооң соонда он ийи элчинге көзүлген;

⁶дараазында беш чүс ажыг ха-дуңмага чаңгыс угда көзүлгөн (оларның хөй кезии ам-даа дириг хевээр, а чамдызы мөчүй бергилээн);

⁷ооң соонда Иаковка, а ол ышкаш бүгү элчиннерге;

⁸адак соонда меңээ – элекке төрүттүнгөн барасканга дег – көзүлгөн.

⁹Мен хамык элчиннерниң эң бичиизи болгай мен, христиан ниитилелди истеп-сүрүп турган болгаш, безин чадаарда элчин деп адаттыраарыңга төлөп чок мен.

¹⁰Ынчалза-даа мен Бурганның авыралы-биле, ам кандыг-дыр мен, ыңдыг кижии болганым ол-дур. Ооң меңээ көргүскөн авыралы хей черге барбаан: мен өске элчиннерге көөрдө, кызымак ажылдап келдим, ылавылаарга, мен-даа эвес, а менде бар апарган Бурганның авыралы болбайн канчаар.

¹¹Ынчангаш силерге суртаалдаары-биле мээң-даа келгеним азы өске элчиннерниң-даа келгени хамаанчок. Бис шупту Христостуң катап дирилгенин суртаалдап турган бис, а силер аңаа бүзүрөй берген силер.

Өлүглерниң катап дирлири

¹²Бир-тээ бистиң суртаалдап турарывыс дег, Христосту өлүглер аразындан катап диргискен болганда, катап дирлири болдунмас дээрзин силерниң чамдыыңар канчап шынзыдарыл?

¹³Бир эвес өлүглер аразындан катап дирлири болдунмас болза, Христос база катап дирилбээн ышкажыл.

¹⁴А Христос катап дирилбээн болза, бистиң суртаалывыс-даа, силерниң бүзүрелиңер-даа хей черге барган-дыр.

¹⁵Ынчан артында-ла Бурганга хамаарыштыр меге херечилер боор бис. Чүге дээрге Бурганның Христосту өлүглерден катап диргискенин суртаалдап турар-дыр бис, ынчалза-даа өлүглерниң катап дирилбезин шынзыдар болза, Ол Ону катап диргиспээн боор ышкажыл.

16Өлгеннерниң катап дирлири болдунмас болганда, Христос база катап дирилбээн боор-дур.

17А бир эвес Христос катап дирилбээн болза, силерниң бүзүрелиңер хоозун-дур, бачыттарыңар база силерден чайлаваан хевээр-дир.

18Ынчаарга Христоска бүзүреп чорааш, мөчээн улус кажан кезээде өлүп читкен боор-дур.

19А Христоска идегеливис чүгле чырык черге амыдыралывыс-биле харылзаалыг болза, делегейде бистен кээргенчиг кымның-даа чогу ол-дур.

20Ынчалза-даа Христос херек кырында өлүглер аразындан катап дирилген. Ындыг чоруктуң Эгелекчизи ол болган!

21Чүге дээрге өлүмнүң чаңгыс кижиде дамчыштыр келгени дег, өлүглерниң катап дирлири база чаңгыс Кижиде дамчыштыр кээр.

22Өгбевис Адамның хайында шупту улустуң өлүрү дег, Христос-биле харылзааның ачызында шупту улус катап дирлир.

23Ынчалза-даа катап дирилгеннер ээлчег ёзугаар катап дирлир: баштай – Христос, ооң соонда – Ол эеп келгенде – Аңаа бүзүрөөн улус.

24А ооң соонда төнчү кээр, Христос бүгү чагырыкчыларны, эрге-чагырганы азы кара күштерни базып, чок кылгаш, Бодунуң Чагыргазын Бурган Адага хүлээдип бээр.

25Чүге дээрге Бурган Христостуң хамык дайзыннарын Ооң буттарының адаанга чагыртпаан шаанда, Ол чагырар ужурлуг.

26Узуткаттырып каар эң сөөлгү дайзын – өлүм боор.

27Чүге дээрге Бурган бүгү чүүлдү Ооң буттарының адаанга чагырткан. «Бүгү чүүлдү» чагырткан деп чугаалаза-даа, ол «бүгү чүүлдү» Христоска чагыртып каан Бурганның оон аңгы турары билдингир.

²⁸Ол бүгү чүүлдү Аңаа чагырткан соонда, Оглу Боду база бүгү чүүлдү Ооң чагыргазының адаанга берген Бурганга чагыртыр. Ынчангаш Бурган Боду-биле бүгү өртемчейни бүргей аптар.

²⁹А оон башка өлгеннер дээш, сугга суктуруп турар улус чүге ынчап турарыл? Өлүглер шуут катап дирилбес чүве болза, олар дээш сугга суктурган херээ чүл?

³⁰Бис база боттарывысты чүү дээш базым санында-ла айыылга таварыштырып турар бис?

³¹А мен, ха-дуңма, хүннүң-не өлүмче уткуй чиге көөр-дүр мен, бистиң Дээргивис Христос Иисустуң мурнунга силер дээш чоргааралым-биле ону бадыткап болур мен.

³²Эфес хоорайга «араатан аңнар-биле» демисежип турган-дыр мен. Кижиниң угаап шыдаар харыы-биле бодаарга, оон кандыг ажык чедип алганым ол? Өлүглер катап дирилбес турган болза: *«Даарта өлүп каар бис – ам дойлап, ижип-чип аалы!»* – дивес бе?

³³Мегеледип албаңар! «Бак эш-өөр эң эки аажы-чаңны үрээр».

³⁴Чогууру-биле сергей берип, бачыт үүлгедирин соксадыңар! Араңарда Бурган дугайында билиг чок улус бар-дыр. Ыяткаш, арныңар кыссын!

Катап дирлип келген чаа мага-бот

³⁵А бир-ле кижини айтырар боор: «Өлүг улус канчап катап дирлирил? Олар эеп кээрге, мага-боду кандыг боорул?»

³⁶Сээдеңиңни! Сээң тарып турар үрезиниң, өлбээн шаанда, тынгарлып, өзүп үнмес.

³⁷Тарыырда, бүдүн үнүштү эвес, а тас үрезинни – кызыл-тасты азы өске-бир үрезинни – черге хөмер болгай сен.

³⁸А Бурган ооң мага-бодун күзээн аайы-биле хевирлеп, үрезин бүрүзүңге хууда мага-ботту хайырлаар.

³⁹Амылыгларның мага-боттары дөгере дөмей болбас: кижиниң мага-боду мал-маганыындан, мал-маганныы – куштуундан, а куштуу – балыктыындан ылгалдыг.

⁴⁰А ол ышкаш дээрниң чырымалдарының мага-боттары болгаш черниң мага-боттары бар. Ынчаарга дээрниң мага-боттарының хевири бир янзы, а черниң мага-боттарының – өске янзы.

⁴¹Хүннүң өндүр чайынналчаа бир янзы, айның болгаш сылдыстарның чайынналчаа өске янзы. Сылдыстар база чайынналчаа-биле аңгыланып турар.

⁴²Өлүглер катап дирлирге, база шак ындыг боор: черге ирип-чыдыыр мага-ботту ажаап каар, а оортан ирип-чыдывас мага-бот көдүрлүр.

⁴³Черге дүрзүзү бак мага-ботту ажаап каар, а оортан каас-чараш мага-бот көдүрлүр. Черге кошкак мага-ботту ажаап каар, а оон күштүг мага-бот көдүрлүр.

⁴⁴Довуракка чер кырынга амыдыраарынга таарыштырган мага-ботту ажаап каар, а оон дээрге амыдыраарынга таарыштырган мага-бот көдүрлүр. Черге таарыштырган мага-бот бар болганда, дээрге хамааржыр мага-бот база бар-дыр.

⁴⁵Бижилгеде: *«Баштайгы кижини боор Адам амылыг апарган»* деп бижээндаа болгай. А сөөлгү Адам мөңгө амыдыралдың үнер дөзү апарган.

⁴⁶Амыдырал баштай дээрге эвес, а черге боттаныр, а ооң соонда – дээрге боттаныр.

⁴⁷Баштайгы кижини черден келген, дой-довурактан чаяттырган, а ийиги Кижини* дээрден келген.

⁴⁸Черниң кижизини кандыгыл, чер кырында өске улус база шак ындыг. Дээрниң Кижизини кандыгыл, дээрниң улузу база шак ындыг.

⁴⁹Черниң кижизиниң омур-хевири дөзеп алганывыс дег, дээрниң Кижизиниң омур-хевири база дөзеп аар бис.

⁵⁰Ынчангаш силерге чугаалап тур мен, ха-дуңма: эът-бот болгаш хандан бүткен улус Бурганның Чагыргазын салгап ап шыдавас. Ол ышкаш ирип-чыдый бээр чүүл ирип-чыдывас чүүлдү салгап ап шыдавас.

⁵¹Дыңнаңар, мен силерге чажыт илередийн: шуптувус өлү бербес бис, ындыг болза-даа, Бурган шуптувусту өскертиптер.

⁵²Сөөлгү труба эдиптери билек, карак чивеш аразында, көңгүс хензиг өйде өскерлир бис. Ол эдиптерге-ле, өлүг улус ирип-чыдывас апарган туруп кээр, бис база өскерлир бис.

⁵³Ирип-чыдыр чүүл ирип-чыдывас чүүлдү «кедип аар», а өлүп-чидер чүүл өлүм чок чүүлдү «кедип аар».

⁵⁴А кажан ол бүгү боттаны бээрге, Бижилгеде:

«Өлүм тишеттирип бастырган-дыр!»

⁵⁵«О өлүм, сээң тишлелгең кайыл? О өлүм, сээң шагар дылың кайыл?» деп бижээн сөстөр бүде бээр.

⁵⁶А өлүмнүң шагар дылы – бачыт-тыр, бачыттың күжү – ыдыктыг хоойлуда-дыр.

⁵⁷Ынчалза-даа Бурганга өөрүп четтирээли, Ол Дээргивис Иисус Христосту дамчыштыр тиилелгени биске хайырлады!

⁵⁸Ынчангаш, эргим ха-дуңмам, туруштуг болгаш чайгылыш чок бооп көрүңер. Дээрги-Чаяакчының даандырган ажыл-херээнге бүгү бодуңарны бараалгадыңар. Дээрги-Чаяакчы дээш кылган ажыл-херээңер хилис барбазын билир-ле болгай силер.

1 Коринфичилерге 16

Иерусалимде бүзүрээңнерге ачы-дуза чыыры

¹А ам Бурганның чонунга акша-хөреңги чыырынга хамаарыштыр: Галатияның христиан ниитилелинге айтып берген чүүлүмнү силер база кылыңар.

²Улуг-хүн санында силерниң кижиге бүрүзү, арга-шинээн барымдаалап, берип шыдаар хире акшазын бажыңыңа шыгжап алзын. Мен чедип кээримге, акша чыгган херээ чок болзун дээш, ынчалдыр кылыңар.

³А мен силерге чеде бергеш, бодуңарның шилип алган улузуңарга эки үнелел берген чагаалар бижээш, чыып алганыңар ачы-дузаны Иерусалимге чедирзиннер дээш чорудуптар мен.

⁴Мээң база ынаар чедерим херек апарза, олар мээң-биле кады чоруптар.

Аян-чоруктар төлевилели

⁵А мен силерге Македонияны таварып эрткеш, чеде бээр мен (ам Македонияны кежир чоруптарым ол).

⁶Мен силер-биле кады элээн үе дургузунда, харын мырыңай кышты өттүр, артып каарым чадавас. Ооң соонда кайнаар-даа баар апарзымза, орукче үдеп, дузалажыр силер.

⁷Мен ам силер-биле чүгле орук ара, чай кадында ужуражыр хөңнүм чогул, харын Дээрги-Чаяакчының чөпшээрели-биле силерниинге элээн үр боорумга идегеп тур мен.

⁸А ам Эфес хоорайга Беженги хүннүң байырлалыңа чедир турар мен.

⁹Мээң удурланыкчыларым хөй-даа болза, аңаа улуг ажил-херек чогулар арганы берип турар делгем орук ажыттыңан-дыр.

¹⁰Тимофей силерге чеде бээрге, араңарга тургаш, ооң сестир чүвези чок болзун дээш, сагыш салыңар. Мен ышкаш, ол база Дээрги-Чаяакчының ажил-херээн бүдүрүп турар болгай.

¹¹Ынчангаш кым-даа ону куду көрбезин. Ол меңээ чедип келзин дээш, ону орукче эп-найыралдыг дөгериңдирип, үдептиңер. Мен Тимофейни бүзүрөөн ха-дуңмавыс-биле кады манап турар болгай мен.

¹²Бүзүрөөн дуңмам Аполлос дугайында: мен ооң бүзүрөөн ха-дуңмавыс-биле кады силерге чеде бээрин аажок дилээн кижиге мен.

Ынчалза-даа ооң силерге ам чеде бээр хөңнү шуут чок-тур. Арга бар апаарга-ла, ол силерге чеде бээр.

Түңнел дилеглер, байыр чедиришкиннери

13Серемчилелдиг болуңар, бүзүрелден быжыг туттунуңар, туруштуг болуңар, күштүг болуңар!

14Кылып турар бүгү чүүлүңерни ынакшыл-биле кылыңар!

15Ха-дуңма, Стефанның өг-бүлезин билир силер, олар Ахаия девискээринге Христоска эң баштай бүзүрей бергеш, боттарын Бурганның чонунга бараан болдурган улус болгай. Ынчангаш силерден дилээрим болза:

16шак ындыг улусту, а ол ышкаш олар-биле кады ажылдап, дуза кадып турар бүгү улусту тооп дыңнап, хүндүлөп чоруңар.

17Стефан, Фортунат болгаш Ахаик олар бээр чедип кээрге, аажок өөрүп тур мен. Чанымда чок силерни олар меңээ солуп тур.

18Олар мээң база силерниң сеткил-сагыжывысты сорук кириптилер. Ындыг улусту үнелеп чоруңар!

19 Асияның христиан ниитилелдери силерге байыр чедирип тур. Акила биле Прискилла, а ол ышкаш оларның бажыңында чыгып турар бүзүрээндер база силерге Дээрги-Чаяакчының ынакшылы-биле байыр чедирдилер.

20Бо черде бүгү ха-дуңма силерге байыр чедирип тур. Ыдыктыг ошкаашкын-биле бот-боттарыңарга байыр чедириңер.

21Дараазында сөстөрни бодум холум-биле бижидим: Павелден байыр.

22Дээрги-Чаяакчыга ынак эвес кижиге Оон бүрүнү-биле аңгылаттырзын! Маранафа – О Дээрги-Чаяакчы, чедип келем!

23Дээрги Иисустуң авыралы силерге доктаазын!

24Мээң ынакшылым Христос Иисустуң ачызында силер бүгүде-биле кады болзун!

2 Коринфичилерге

2 Коринфичилерге 1

Кирилде сөстөр

¹Бурганның күзел-соруу-биле Христос Иисустуң элчини болган Павелден база бүзүрөөн дунмам Тимофейден байыр. Коринф хоорайда Бурганга бүзүрөөннер ниитилелинге, а ол ышкаш бүгү Ахаияда чурттаан Бурганның шупту улузунга бижидим.

²Бурган Адавыс болгаш Дээрги Иисус Христостан келген авырал биле амыр-тайбың силерге доктаазын!

Павелдиң аргалал дээш Бурганга өөрүп четтиргени

³Дээргивис Иисус Христостуң Бурганы болгаш Адазынга алдар! Өршээлдиг Адазынга, бисти аргалап, деткип чоруур Бурганга алдар!

⁴Кандыг-даа аар-берге байдалга таварышканывыста, Бурган бисти аргалап чоруур, ынчангаш бис база аар-бергелерге таварышкан улусту аргалап шыдаар бис. Оларны Бурганның биске көргүскен аргалалы-биле аргалап турар бис.

⁵Дөгере үлежип турарывыс Христостуң хилинчээ кайы хире көвүдээрил, Христосту дамчып, биске кээр аргалал база ол хире көвүдээр болгай.

⁶Аар-берге байдалдарны шыдажып эртип турар болзувусса, силерниң аргалалыңар база камгалалыңар дээш, ынчап турарывыс ол. Бурган бисти аргалап турар болза, силерни аргалап шыдаар боорувус дээш; бистиң шыдажып эртип турар хилинчээвис дег хилинчекти шыдажып эртериңерге дузалаарывыс дээш, аргалап турар-дыр.

⁷Силер дугайты идегеливис быжыг: чүгле хилинчээвисти эвес, а аргалалывысты база үлежип турарыңарны билир болгай бис.

⁸Ынчангаш, ха-дуңма, Асияга көрүп эрткенивис шенелделер силерге база билдингир боорун күзедивис. Ол дээрге хөлүн эрттир, кижиге шыдажыр аргажок аар-берге байдалдар болган, амы-тынныг артар идегеливис-даа чок турган.

⁹Ишти-хөңнүвүс өлүмгө шииттирип алган улустуу дег турган. Боттарынга идегээрин соксаткаш, өлүглерни-даа катап диргизиптер Бурганга идегей берзиннер дээш, бис-биле ол бүгү ынчаар болганы ол.

¹⁰Бурган бисти халаптыг өлүмден адырып каан болгаш моон соңгаар-даа адырар. Ол бисти өлүмден ам-даа адырар дээрзинге идегээр бис.

¹¹Силер база бис дээш мөргүп, биске дузалаар болзуңарза, шак ындыг болур. Ынчан Бурган хөй улустуң мөргүлүн дыңнап, Бодунуң өршээлин биске хайырлааны дээш, шак ол хөй улус Аңаа өөрүп четтирер.

Павелдин коринфичилерге кээр болгаш, саадааны

¹²Бо делегейге амыдыралывыска (ылаңгыя силерге хамаарылгавыска) бодувусту ажыт-чажыт чокка, Бургандан кээр ак сеткил-биле ап келген бис – арын-нүүрүвүс-даа ону бадыткап шыдаар; ол дээш, чоргаарланыр бис. Кижиниң мерген угаанынга эвес, а Бурганның авыралынга ынанып, бодувусту ап чоруур бис.

¹³⁻¹⁴Силерге-даа болза, номчуп база угаап шыдаар чүвеңерден аңгыда, чүнү-даа биживейн турар мен. Бисти ам элээн билип алганыңар дег, эчизинге чедир билип аарыңарга идегээр бис: бистиң Дээргивис Иисустуң эеп кээр хүнүнде, силер дээш, чоргаарай бээр бис, силер база бис дээш чоргаарап бооруңарны билип каар силер.

¹⁵Ындыг боорунга бүзүрелдиг болгаш, мени дамчыштыр ийи дакпыр ачы-буян алзыннар дээш, ынчан-на силерге чеде бээрин күзеп турдум.

¹⁶Македонияже орук ара силерге чеде бээрин, а ооң соонда Македониядан дедир чоруп ора, оон силерниң дузаңар-биле Иудеяже чоруур дээш, база катап силерге кире дүжерин бодап алган мен.

¹⁷Ынчаар күзеп тура, таанда-ла бодал чок болганым ол бе? Таанда-ла мен бо делегейниң эрге-ажыынга чагыртып, «чок» деп бодап тура-ла, «ийе» деп, а «ийе» деп бодап тура-ла, «чок» деп турарым ол бе?

¹⁸Бурган мээң шынчы херечим боор: силерге берген аазаашкыным бирде «ийе», бирде «чок» бооп, чайгылып турбаан.

¹⁹Бистиң: мээң, Силаның база Тимофейниң силерге суртаалдаанывыс Бурганның Оглу Иисус Христоска кажан-даа шак ол ийи арынныг, «ийе», «чок» деп деңге чугаалаар чорук турбаан. Харын Ында чүгле «ийе» бар-дыр.

²⁰Чүге дээрге Бурган чеже-даа аазаашкын берген болза, олар шупту Христосту дамчыштыр «ийе» бооп бадыткаттынар. Ынчангаш бис Ону дамчыштыр Бурганны алдаржыдары-биле «Аминь – ылап-ла ындыг» деп чугаалап тур бис.

²¹Бурган бисти Бодунга бараан боору-биле шилип алгаш, Христоска хамааржыр кылдыр силер-биле кады быжыктырып турар.

²²Ол бисти Бодунуң таңмазы-биле демдектеп, Бодунуң Сүлдезин магадылал кылдыр бистиң чүректеривиске сиңирип берген.

²³Бурганны мээң херечим кылдыр кыйгырып, амы-тыным-биле даңгыраглап тур мен: мынчага чедир Коринфиге ээп келбээн чылдагааным – силерни хайыралаанымда.

²⁴Бодувусту силерниң бүзүрелиңерни башкарар дээргилер кылдыр санавайн, харын чүгле силерниң-не өөрүшкүңер дээш, силер-биле кады ажылдап турарывыс ол-дур, а силер бүзүрел ачызында чайгылыш чок-тур силер.

2 Коринфичилерге 2

¹Силерни муңгагдатпас дээш, силерге база катап барбазын быжыы-биле шиитпирлеп алдым.

²Силерни муңгагдадып турар болзумза, бодумнуң-на муңгагдадып кааным силерден өске, мени өөртүп, хөңнүм чазап турар кым-даа чок.

³Чеде бээримге, силер мени өөртүр туржук, харын муңгагдалче киирип кагбазы-биле, дем бир чагааны бижээн ужурум ол. А мээң өөрүшкүм шуптуңарның өөрүшкүңер боор деп, силер бүгүдеге бүзүрээр мен.

⁴Мен ол чагааны аажок кударап, караамның суун төп, хөрөк-чүрээм дакпыжап оргаш, бижээн мен, ынчалза-даа силерни муңгагдадыр дээш эвес, а силерге ынакшылымның кайы хире күштүүн билип алзыннар дээш.

Улусту муңгагдадып каан кижини өршээри

⁵Араңарда хөңнүм карарткан бир кижини бар деп бодаар болзуңарза, ол мээң эвес, а бети дизе (хөөретпес дээш, ынчаар чугааладым) шуптуңарның хөңнүн карартып каан болгай.

⁶Силерниң хөй кезииңерниң кеземчези-ле ол кижиге четчир боор.

⁷А ам ону өршээп, деткээниңер дээре, оон башка ооң сеткил-хөңнү муңгарап, ийлей бээр.

⁸Ынчангаш силерден дилеп тур мен: аңаа ынааңарны шынзыдып көрүңер!

⁹Шенелделерни шыдажып эрткениңерни, бүгү чүүлдерге дыңнангыр бооп турарыңарны билип аар дээш, ол чагааны бижээн болгай мен.

¹⁰А кымны өршээр-дир силер, мен база ол кижини өршээр мен. А мээң өршээлим дээрге (ол кижини өршээп боор чүүл менде ылап-ла бар болза) ону Христостуң мурнунга силер дээш,

¹¹эрлик бисти кажарлап кааптазын дээш, өршээгеним ол-дур. Бис эрликтин кара сагыштыг бодалдарын эки билир болгай бис.

Буянный Медээни ак сеткилдии-биле нептередири

¹²Ынчаарга Христос дугайында Буянныг Медээни медеглээр дээш, Трояда хоорайга чедип кээримге, Дээрги-Чаяакчы ажык орукту меңээ белеткеп каан болду.

¹³Ындыг болза-даа, сеткил-сагыжым оожургап шыдавады, чүге дээрге бүзүрөөн дуңмам Титти оон тыппайн бардым. Ынчангаш ында чурттап турарлар-биле байырлашкаш, Македонияже чорупкан мен.

¹⁴Бурганга өөрүп четтирдим – Ол бистиң Христоска башкарты бергенивис дамчыштыр Бурганның тиелелгезин көргүзүп турар база Христос дугайында билигни, чаагай чыт дег, чер болганга тарадып чоруур.

¹⁵Чүге дээрге бис камгалалдың оруу-биле-даа бар чыдар база өлүм-чидимниң оруу-биле-даа бар чыдар улустуң аразында Христостуң Бурганга кывыскан чаагай чыттыг өргүлү бис.

¹⁶Чамдык улуска бис – чүгле өлүмнүң бак чыды бис, а өске улуска – мөңгө амыдыралдың тынгарыкчы чаагай чыды бис. Кым ол үүлени эдилеп шыдаарыл?

¹⁷Хөй-ле улус дег, олча-ажык харааш, Бурганның Медээзин хажытпайн турар-дыр бис. Харын Бурганның чоруткан улузу дег, Христос-биле сырый харылзаалыг бооп, Бурганның мурнунга ак сеткилдиг суртаалдап турар бис.

2 Коринфичилерге 3

Чаа Чагыг-керээге бараан боору

¹Ам база катап бодувуска эки үнелел бээрин оралдажып тур бис бе? Таанда-ла биске база, өске улуска ышкаш, силерге бижээн азы силерниң бижээниңер эки үнелелдиг чагаалар херек бе?

²Чок ыңар! Силер боттарыңар – бистиң чагаавыс силер! Бистиң чүректеривиске бижиттинген, бүгү улустуң билири, кижиги бүрүзүнүң номчуп турары чагаа силер.

³Бистиң бараан болуушкунувус ачызында Христостуң бижээн чагаазы – силер-дир силер. Ындызын бүгү улус көрүп турар. Будук-биле эвес, а дириг Бурганның Сүлдези-биле бижээн; калбак даштарга эвес, а кижилерниң чүректеринге бижээн чагаа силер.

⁴Бурганның мурнунга Христостуң ачызында силер дээш шак ындыг бүзүреливис бар.

⁵Бараан боор арга-шинээвис бистен үнүп турар деп шыдавас бис, ынчаар бодапкы дег чүү-даа чүве бистиң боттарывыста чок. Ындыг арга-шинээвис чүгле Бургандан келген.

⁶Ол биске Чаа Чагыг-керээге бараан боор арга-шинекти хайырлаан. Чаа Чагыг-керээде үжүк азы бижимел ыдыктыг хоойлу эвес, а Сүлде кол черни ээлеп турар. Чүге дээрге үжүк өлүмге чедирер, а Сүлде амы-тынны хайырлаар.

⁷Калбак даштарда оюп каан үжүктөргө үндезилээн Эрги Чагыг-керээге – өлүмче аппаар ыдыктыг хоойлуга бараан боору кайы хире чайынналчак ийик, сактып келиңерем. Алызы барып, ындыг чайын арлып чиде-даа бээр болза, Моисейниң чайыннаан арнынче чиге көргөш, израиль чоннуң караа чылчырыктап турган болгай.

⁸А Сүлдеге хамааржыр Чаа Чагыг-керээге бараан боору оон кайы хире чайынналчак боор ужурлуг деп?!

⁹Шииткелге чедирер ыдыктыг хоойлуга бараан боору ындыг чайынга бүргеткен болза, агартышкынга чедирер Чаа Чагыг-керээге бараан боору оон кайы хире өндүр улуг чайынныгыл!

¹⁰А Эрги Чагыг-керээниң чайыны оон өндүр чырыктың мурнунга бүлүрере берген.

¹¹Арлып чиде бээр чүүл безин чайынналчак болза, арлып читпес чүүл оон кайы хире өндүр чырыгыл!

¹²Бир-тээ бисте шак ындыг идегел бар болганда, ажык-хостуг, коргуш чок суртаалдап тур бис.

¹³Израиль чон шак ол арлып чиде бээр чайынның төнчүзүн көрбезин дээш, арнын шывыг-биле шып турган Моисейге дөмей болбас бис.

¹⁴Ынчалза-даа оларның угаан-бодалы чүве эскербес хевээр-дир. Бөгүнге чедир, Эрги Чагыг-керээниң сөстөрүн номчуп турда, ол шывыг оларның угаан-бодалындан ап кагдынмаан-дыр, чүге дээрге ону чүгле Христостуң ачызында ап кааптып боор-дур.

¹⁵Бөгүнге чедир, Моисейниң хоойлузун номчуп турда, ол шывыг оларның чүректерин шып арткан хевээр-дир.

¹⁶Ынчалза-даа кижиде Дээрги-Чаяакчыже эглирге, ол шывыгны ап кааптар.

¹⁷Дээрги-Чаяакчы дээрге Сүлде-дир, а Дээрги-Чаяакчының Сүлдези кайда барыл, ында хосталга бар.

¹⁸А бис шупту, шывыг-биле дуглаваан арыннарлыг бооп, Дээрги-Чаяакчының чайыннаажын, көрүнчүкте дег, көрүп турар бис. Ынчан Ооң омур-хевиринге улам-на дөмейлежип, улам-на чайынналдыр чырып, өскерлир бис. Ол өскерилгевисти Дээрги-Чаяакчының Сүлдези боттандырат.

2 Коринфичилерге 4

Дой саваларда эртине-байлак

¹Ынчангаш бис – Бурганның шак ындыг бараан болуушкунну Бодунуң өршээлдий-биле хүлээндирип каан улузу, сорук-күжүвүс кошкаш дивес бис.

²Ынчанмайн канчаар, ыянчыг боорга, чажырап ажил-херектен ойталаан болгай бис; кажарлавайн база Бурганның Медээзин хажытпайн турар болгай бис. Харын алыс шынны ажыы-биле медеглеп,

Бурганның мурнунга боттарывысты бүгү улустуң арын-нүүрүнге хүлээдип турар бис.

³Бистиң медеглек турарывыс Буянның Медээ кандыг-бир кижиге дуглалдыр шыптына берген-даа болза, ол чүгле өлүм-чидимниң оруу-биле чоруп олар улуска дуглаглыг боор.

⁴Амгы бо делегейниң «бурганы» – эрлик шак ол бүзүрөвөөн улустуң угаан-бодалын чүве эскербес кылып каарга, олар Христостуң Буянның Медээзиниң чайынналчак чырыын көрбес-тирлер, а Христос – Бурганның омур-хевири болгай.

⁵Боттарывысты алдаржыдар дээш суртаалдавайн турар болгай бис, харын Иисус Христос – Дээргивис дээрзин, а бис – Иисус дээш, силерниң чалчаларыңар бис дээрзин суртаалдап турар болгай бис.

⁶«Дүмбейден чырык чырып келзин» – деп чугаалаан Бурган чүректеривиске чайынналдыр чырый бергеш, алдарлыг Бодунуң дугайында билигни биске Иисус Христостуң арнындан көргүскен.

⁷А ол билигниң эртине-байлаа бисте – бөдүүн дой савалар дег улуста шыгжаттынгандыр. Ындыг болганывыста, шак ол дээди күштүң бистен эвес, а Бургандан кээп турары илдең-дир.

⁸Бисти чүк бүрүзүнден аар-бергелер кызагдап турар, ынчалза-даа бастырып албаан бис. Аай-бажын тыппастай бээр бис, ынчалза-даа идегеливис ышкындырбаан.

⁹Бисти истеп-сүрүп турар, ынчалза-даа Бурган бисти кагбаан. Доңгайтыр шаптырып аар бис, ынчалза-даа узуткаттырбаан бис.

¹⁰Иисустуң амыдыралы бистиң мага-бодувуска илереп келзин дээш, Ооң өлүмүн мага-боттарывыска үргүлчү ап чоруур бис.

¹¹Иисустуң амыдыралы база өлүмнүг мага-бодувуска бодун илеретсин дээш, бисти – дириг улусту Иисус дээш үргүлчү өлүмге онаап турар.

¹²Ындыг болганда, өлүм бодунуң салдарын биске көргүзөргө, мөңгө амыдырал бодунуң салдарын силерге көргүзүп турар-дыр.

¹³«Мен бүзүрөй берген мен, ынчангаш чугаалап турдум» деп, Бижилгеде бижээн. Ындыг бүзүрөлдү берип турар Сүлдө бисте бар болганда, бис база бүзүрөй бергеш, чугаалап турарывыс бо.

¹⁴Билир бис: Дээрги Иисусту катап диргискен Бурган бисти база Ооң-биле катый катап диргискеш, силер-биле кады Бодунуң мурнунга тургузуптар.

¹⁵Бистиң ол бүгү хилинчек көргенивис силерге ачылыг салдар көргүзөр болгай. Ооң түңнелинде Бурганның авыралы улам-на хөй улусту бүргөй ап турар; а оларның өөрүп четтиришикини улам-на хөй куттулуп, Бурганны алдаржыдып турар.

¹⁶Ынчангаш сорук-күжүвүс кошкаш дивес. Харын бистиң мага-бодувус элеп, харыксыраза-даа, сагыш-сеткиливис хүн бүрүзүндө чаартынып орат.

¹⁷Түр када көөр, ажып эртери белен хилинчээвис биске эгээртинемес улуг мөңгө алдар эккээр, ол алдар хилинчээвисти хөй катап чая базар.

¹⁸Көрүжүвүс көстүр чүүлче эвес, а көзүлбес чүүлче угланган. Чүгө дээрге көстүр чүүл – түр када, а көзүлбес чүүл – мөңгө.

2 Коринфичилерге 5

Мөңгө амыдыралды манаары

¹Билир бис: чер кырында түр када чадырывыс буступ кээп дүжер болза, дээрде турар мөңгө, кижини холу тутпаан бажыңывыс бар. Ону биске Бурган хайырлаар.

²Дээрниң ол шывыын каыттанып аарын четтикпейн манап, амдызында маңаа тура, уё-човуурувус төп турар-дыр бис.

³Шак ынчаар «кеттиниң алгаш», бис моон соңгаар чанагаш болбас бис.

⁴Ынчалза-даа ам дээрэинде бис шупту бо чадырда хевээр бооп, бергедеп човууртап турар бис. Черде мага-бодувустан адырлып аар дивээн бис, ындыг болза-даа, өлүмгө чыгаткан чүүлдү мөңгө амыдырал бодунга сиңирип алзын дээш, дээрниң хевин каыттанып алыксап турар бис.

⁵Шак ол сорулга ужун Бурган бисти белеткээн болгаш аазаашкынын күүседириниң магадылалы кылдыр Бодунуң Сүлдезин биске берген.

⁶Ынчангаш бис үргүлчү сорук-күштүг бис база ол ышкаш мону билир бис: черде мага-бодувуска чурттап турар үевисте Дээрги-Чаяакчыдан ыракта, хары черде турар дег бис.

⁷(Бис каракка көстүр чүүл-биле эвес, а бүзүрел-биле амыдырап турар болгай бис.)

⁸Сорук-күштүг бооп, мага-бодувустан үндүр көшкеш, Дээрги-Чаяакчының чанынга туруп аарын дээре деп көөр бис.

⁹Ынчангаш черде мага-бодувуска чурттап-даа тургаш азы оон ыракка-даа тургаш, бистиң эң-не улуг чүткүлүвүс – Ооң сеткилинге кирери болзун.

¹⁰Чүгө дээрге черде мага-бодувуска амыдырап тура, кылган бүгү буйанныг-даа, бузуттуг-даа херектеривис дээш, шаңналды азы кеземчени ап, бис шупту Шииткекчи Христостуң мурнунга турар ужурлуг бис.

Эптежилгени суртаалдаар даалга

¹¹Ынчангаш бис, Дээрги-Чаяакчыдан коргары деп чүл дээрзин билир болгаш, улусту бүзүредип турар бис, а бистиң кымнар боорувус Бурганга билдингир; силерниң арын-нүүрүңер база ону билир дээрзинге идегээр мен.

¹²Бис катап база силерниң мурнуңарга мактаныр бодавадывыс. Бис дээш чоргаараар органы силерге бергенивис ол-дур. Ынчангаш силер

чүректе шыгжаттынган чүүл-биле эвес, а даштыкы байдалдар-биле мактанган улуска удур харыы берип шыдаар силер.

¹³Угаанывыс анаа эвес-даа бооп турза, Бурган дээш, ындыывыс ол-дур. А чарт угаанныг бооп турзувусса, силер дээш, ындыывыс ол-дур.

¹⁴Христостуң ынакшылынга башкарты бергенивис бисти мындыг түңнелге эккелген: бүгү улус дээш, бир Кижин өлү берген болза, бүгү улус база өлү бергени ол-дур.

¹⁵Ооң бүгү улус дээш өлүмүнүң сорулгазы мындыг турган: амылыг арткан улус ам бодун бодап эвес, а олар дээш өлгөн база катап дирилген Ону бодап амыдыраар ужурлуг.

¹⁶Ындыг болганда, бис ам моон соңгаар кымны-даа кижин хемчээли-биле хемчээвейин турар бис. Христосту кажан-бир шагда база ынчаар хемчээп чораан болзувусса, ам ынчаар хемчээвес апарган бис.

¹⁷Ынчангаш Христос-биле сырый харылзаалыг апарган кижин ам Бурганның чаа чаяалгазы боор. Эрги чүве эрте берген – чаа ёзу-чурум догуннай берген.

¹⁸А ол бүгү Бургандан келген. Ол Христосту дамчыштыр бисти Боду-биле эптештиргеш, улусту Боду-биле эптештирер даалганы биске берип каан.

¹⁹Бурган кижин төрелгетенниң кем-буруузун ооң кырынче дүжүрбейн, Христосту дамчыштыр Бодун бо делегей-биле эптештиргеш, эптежилге дугайында медээни тарадырын биске дааскан.

²⁰Ындыг болган төлээде, бис – Христостуң бүрүн эргелиг элчилери бис, Бурган Боду бисти дамчыштыр улусту кыйгырып турар. Христостуң өмүнээзинден силерге аажок улуг дилеглиг бис: Бурган-биле эптежип алыңар!

²¹Бурган кажан-даа бачыт үүлгетпээн Кижиге бистиң бачыдывыс дээш кеземче онааган, а бис Христос-биле сырый харылзаалыг апаргаш, Бурганның мурнунга актыг болган бис.

2 Коринфичилерге 6

¹Бис, Бурган-биле кады ажылдап турар улус, силерден аажок дилеп тур бис: Ооң хайырлаан авыралын хүлээп алган болганыңарда, ол ажык чок калбазын!

²Бурган мынча деп турар болгай:

«Таарымчалыг үеде сени дыңнап каан мен; камгалал хүнүнде сеңээ дузалаан мен». Ам дыңнаңар: ол таарымчалыг үе, ол камгалал хүнү келген ышкажыл!

³Бистиң бараан болуушкунувусту кым-даа чемелевезин дээш, кымга-даа моондак тургузар хөңнүвүс чок.

⁴⁻⁵Харын бодувусту бүгү чүүлдерге Бурганга бараан болган улус кылдыр көргүзүп, бүгү шенелделерни: хилинчектерни, түрегделди, аар-бергелерни, эттедип-соктурарын, кара-бажыңга хоругдаттырарын, биске удур үймээн-хөлзээзин үндүрерин, чилчик үстүр ажыл-ишти, уйгу чок дүннерни, аштап-суксаарын шыдамык ажып эртип турар бис.

⁶Бисте арыг амыдырал, билиг, шыдамык чорук, буянныг чорук, Ыдыктыг Сүлдениң илерээшкини, чүректиң ханызындан ынакшыл,

⁷алыс шынның Медээзи, Бурганның күчү-күжү база бар. Бис буянның чепсектери-биле камгаланырынга-даа, халдаарынга-даа белен бис.

⁸Алдар-хүндүге-даа, ат-алдарывыстың баксыраарынга-даа, нүгүлдедиринге-даа база мактадырынга-даа белен бис. Бисти мегечилер деп турза-даа, ак сеткилдиг бис.

⁹Ат-сурагжываан деп турза-даа, улуска билдингир бис. Өлген деп турза-даа, көрүңер даан – дириг-дир бис! Бисти кезетсе-даа, өлбөөндир бис.

¹⁰Бисти муңгаратсаза-даа, үргүлчү өөрүп турар бис. Яды-даа болзувусса, хөй улусту байыдып турар бис. Чүвүс-даа чок, куруг-даа болзувусса, бүгү чүүлдү эдилеп турар бис.

¹¹Коринфичилер, силер-биле ажык, хостуг чугаалаштывыс. Чүректеривисте чүү барын силерге тө каап бердивис.

¹²Силерге аажок ынак бис, а силер база биске ындыг хамаарылгалыг боорундан тыртылар-дыр силер.

¹³Бодумнуң ажы-төлүмге дег, силерге чугаалап тур мен: биске база шак ындыг хамаарылгалыг болуңар, чүректериңер биске ажыдып бериңер!

Бурганга бердинген амыдыралче кыйгырыг

¹⁴Христоска бүзүрөвээн улус-биле чаңгыс баг болбаңар. Бурганга шынчы чорук биле бачыттың аразында кандыг харылзаа турарыл? Чырык биле дүмбейниң аразында дөмей чүү барыл?

¹⁵Христос биле Велиарның аразынга эп-сеткил турар бе? Азы бүзүрөөн кижиле бүзүрөвээн кижиде дөмей чүү барыл?

¹⁶Бурганның өргээзи биле дүрзү-бурганнарда дөмей чүү барыл? А бис – дириг Бурганның өргээзи-дир бис. Бурган мынча дээн-не болгай: *«Мээң чурттаар өргээмни оларның аразынга тургузуп алгаш, олар-биле кады чоруур мен. Мен оларның Бурганы болур мен, а олар Мээң чонум болур»* .

¹⁷ *«Ынчангаш оларның аразындан үне бериңер, аңгыланып алыңар – деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалаан, – арыг эвес чүүлге дегбеңер, Мен ынчан силерни чыып эккеп, хүлээп аар мен»* .

¹⁸ «Мен силерниң Адаңар болур мен, а силер мээң оглу-кызым болур силер» – деп, *Аг-шериглиг Бурган чугаалаан* .

2 Коринфичилерге 7

¹Ханы ынак эш-өөр, ындыг аазаашкыннарны биске берген-дир. Ынчангаш мага-ботту болгаш сагыш-сеткилди бужартадыптар бүгү чүүлден арыгланып аалы, Бурганны хүндүлөп, Ооң мурнунга бүрүн ыдыктыы-биле амыдыраалы!

Бачыдын билинген коринфичилер дээш, Павелдин өөрүшкүзү

²Чүректериңерге турар черден биске хостап бериңер! Бис кымны-даа хомудатпаан, кымга-даа хора чедирбээн, кымдан-даа олча-ажык хараваан болгай бис.

³Силерни буруудадыр дээш чугаалавайн тур мен. Мооң мурнунда база чугаалап турдум чоп: өлүр-даа болза, силер-биле кады өлүрүңге чедир, амыдыраар-даа болза, силер-биле кады амыдыраарыңга чедир, чүректеривисте ынчалдыр сиңниккен силер.

⁴Силерге бүрүнү-биле бүзүрээр мен, силер дээш, аажок чоргаараар мен! Бүгү аар-бергелеривис үезинде сагыжым аргалалга база эгээртиңмес өөрүшкүге бүргедип чор.

⁵Македонияга чедип келген соовуста безин, биске амыр-дыш турбаан болгай. Бисти бүгү чүктерден аар-бергелер кызагдаан: долгандыр чөңгээлиг аас-дыл, а сеткил-сагышта – коргуушкуннар.

⁶Ынчалза-даа сеткил-сагыжы ундараан бүгү улусту аргалап, деткиир Бурган бисти база Титтин чедип келгени-биле аргалап, деткээн.

⁷Чүгле ооң чедип келгени-биле эвес, а силерниң ону аргалап, деткээниңер-биле база. Бисти кайы хире көрүксээниңерни, кайы хире хараадап муңгарааныңарны, мени дээш, кайы хире сагыш човап турарыңарны ол биске чугаалады. Ынчангаш мен оон-даа артык өөрүп-байырладым!

⁸А мээң чагаам силерни муңгагдадып каан-даа болза, ам ол дээш хараадавайн тур мен. Ол чагаам, үр эвес үеде-даа болза, силерни муңгагдатканын эскердим. Ынчангаш хараадаан-даа болзумза,

⁹мен ам өөрүп тур мен: муңгагдааныңар дээш эвес, а кемзинген сеткилиңер ачызында бачыдыңар билингениңер дээш. Муңгагдааныңар Бурганның күзел-соруу-биле болган-на болгай, бис силерге кандыг-даа хора чедирбээн бис!

¹⁰Бургандан келген муңгарал бачытты минниринге чедирер, ындыг болганда, камгалалга чедирер, ол дугайында хомудаан херээ чок. А бо делегейниң муңгаралы чүгле өлүмге чедирер.

¹¹Бодап көрүңер даан: Бурганның күзел-соруу-биле муңгагдаарыңарга, чүү болган-дыр? Кем-бурууңар чогуң көргүзөр дээш, кайы хире чүткүлдүг-дүр силер! Кайы хире хорадап база хөлзеп-дүвүрөп, кайы хире бисти көрүксөп, кайы хире чүткүлдүг бооп, кем-буруулуң кижини кайы хире кезедиксөп турар-дыр силер! Бо херекке арыңарны бүрүнү-биле шынзыткан силер.

¹²Ындыг болганда, мен силерге ол чагааны бижээн-даа болзумза, кем-буруу үүлгөткөн кижини сойгалаар-даа дээш эвес, качыгдаан кижиде дээш эвес, а Бурганның мурнунга биске кайы хире бердингениңер боттарыңарга илдең апарзын дээш, бижээн мен.

¹³Ооң түңнели бисти аргалап, деткиди! А ол аргалалдан аңгыда, Тит өөрүп турар боорга, оон-даа артык өөрээн бис. Силер шупту ооң ишти-хөңнүнде кара дашты ап октапкан болгай силер.

¹⁴Мен ооң мурнунга силерни аажок мактап турган болгай мен, ам кээп, силер дээш, арным кыспады! Харын силерге чугаалап турар бүгү чүүлүвүс-даа, а ол ышкаш Титтиң мурнунга силерни мактаан чугаавыс-даа шынныг болду.

¹⁵А ам, ону канчаар тооп дыңнап турганыңарны, кайы хире хүндүткөп база коргуп хүлээп алганыңарны сактып келгеш, Титтиң силерге сеткилиниң ханызындан ынакшылы дам баар-дыр.

¹⁶Ынчангаш бүгү чүүлдерге силерге идегеп боорум дээш, өөрүп тур мен!

2 Коринфичилерге 8

Иерусалимде чурттаан христианнарга ачы-дуза чыылдазы

¹Ха-дуңма, Македонияның христиан ниитилелдеринге хайырлаан Бурганның авыралының дугайында билип ап көрүңер.

²Олар кадыг-дошкун шенелделерге таварышса-даа, кызыгаар чок өөрүшкүгө бүргеткен база кедергей ядыы боттары экииргээ-биле өй-хемчээл чок бай улус-тур!

³Оларның шыдаар шаа-биле, харын-даа шыдаар шаандан арттыр, эки туразы-биле хайырлал берип турганын херечилээр мен.

⁴Бурганның улузунга дуза кадарынга киржир өршээлди оларга көргүзерин бистен дилеп, олар ээрежип турду.

⁵Шак ындыг боор деп, бис шуут манаваан бис! Олар хамыктың мурнунда боттарын Дээрги-Чаяакчыга бараалгатканнар, а ооң соонда Бурганның күзел-соруун ёзугаар биске база бердинипкеннер.

⁶Ынчангаш бис Титтен ол авыралдыг ажыл-херекти, эгелеп алганы дег, силерниң араңарга эчизинге чедирерин дилээн бис.

⁷Силерде бүгү чүве четчир болгаш артар-дыр: бүзүрел-даа, чечен сөс-даа, билиглер-даа, чүткүлүңер-даа, бистиң ынакшылывыс-даа. А ындыг болганда, бо буянныг ажыл-херекке база экииргээңерни көргүзүңер.

⁸Мен силерге айтышкын берген дег чугаалавадым. А өске улустуң чүткүлдүүн силерге чугаалап тура, ынакшылыңарның шынныын шенеп турарым ол.

⁹Бистиң Дээргивис Иисус Христостуң авыралдыын билир-ле болгай силер. Ол Бодунуң ядызын дамчыштыр силерни байыдары-биле, бай турган боду, ядыы апарган.

¹⁰⁻¹¹Ол дугайты мээң, силерге ажыктыг болгу дег чүүлге хамаарыштыр, сүмем бо-дур: эрткен чылын-на эгезин салып алган, аажок күзеп-чүткээн ажыл-херээңерни ам эчизинге чедириңер. Эгезинде бодап алганыңар дег, чүткүлдүг болуңар, ачы-дуза кылырда, арга-шинээңер барымдаалаңар.

¹²Чүге дээрге силерде күзел-чүткүл-ле бар болза, чүңер чогуң эвес, а чүңер барын барымдаалап, Бурган силерниң хайырлалыңарны хүлээп алыр.

¹³Силерге аар-берге болзун, а өске улуска чиик болзун деп бодавайн тур бис. Чугаа бир дең боор дугайында чоруп турар.

¹⁴Амгы үеде силерниң артыкшылыңар оларның чединмезин долдуруп шыдаар, а ооң соонда оларның артыкшылы силерниң чединмезиңерни долдуруп. Шак ынчалдыр деңнежилге тургустунар.

¹⁵Бижилгеде мынчаар бижээн болгай:

«Хөйүнү чыып алган кижиде артыкшыл чок болган; эвээшти чыып алган кижиде чедишпес деп чүвени билбес болган» .

Тит биле ону эдерген ийи кижиде

¹⁶Бурган силер дээш, база-ла ындыг чүткүлдүг сагыш човаашкынны Титтиң чүрээнге сиңирген боорга, Аңаа өөрүп четтирдим.

¹⁷Ол чүгле бистиң дилээвисти хүлээп аарындан аңгыда, боду четтикпейн чүткүп, эки туразы-биле силерге чоруп турар кижиде.

¹⁸Титке эштей бир бүзүрелдиг дуңмавысты чоруттувус, Буянныг Медээни суртаалдааны-биле ол бүгү-ле христиан ниитилелдерде бедик үнелелди ап турар кижиде.

¹⁹Бо авыралдыг бараан болушкунну боттандыраарыңа биске идиг болзун дээш, христиан ниитилелдер ону шилип алган. Ооң ол дузазы

Дээрги-Чаяакчыны алдаржыдарынга чедирер база бистиң чүткүл-соруувуска дүгжүп турар.

²⁰Биске хүлээткен хөй акша-хөреңгини канчаар аайлап-башкарып турарывыс ужун бисти чемелепки дег чылдакты кымга-даа бербес дээш, кызып турар болгай бис.

²¹Чүгле Бурганның мурнунга эвес, а улустуң мурнунга база эки чүүлдү кылыр дээш, сагыш салып турар бис.

²²А олар-биле кады база бир бүзүрөөн дуңмавысты чорудуп тур бис: ооң чүткүлдүүн хөй янзы байдалдарга шенеп көргөн улус бис. Ол ам улам-на чүткүлдүг апарган, чүге дээрге силерге аажок ынанып турар.

²³А Титти алыр болза, ол мээң силерге хамаарылгалыг бүгү ажыл-херээмге мени эдерип, кады ажылдап чораан кижиге; а демги бүзүрөөн ийи эживиске хамаарыштыр чугаалаар болза, олар – христиан ниитилелдерниң элчиннери-дир, Христоска алдарны эккеп турар улустур.

²⁴Ынчангаш христиан ниитилелдерниң мурнунга ол улуска ынааңарны бадыткаңар база силер дээш чоргааралывыстың чылдагаанын көргүзүңер.

2 Коринфичилерге 9

Өске улуска экииргек кижиге Бурган ынак

¹Бурганның улузунга ачы-дуза дугайында силерге бижири эргежок чугула эвес боор.

²Силерниң ол ажыл-херекке чүткүлдүүңерни билир мен, македончулар мурнунга силерни мактап шаг болдум: Ахаияда христианнар эрткен чылда-ла ону кылырынга белен турган деп турдум. Силерниң чүткүлүңер хөй улусту ажыл-херекче сорук кирипкен.

³Ол дугайты силерни хей черге мактаан диртпес дээш, бүзүрээн ха-дуңмавысты дөмей-ле силерже чорудуп тур мен. Ачы-дуза хайырлаарыңга белен бооруңарны чугаалап турдум чоп.

⁴А оон башка мээң-биле кады македончулар чедип кээрге, белен эвес болзуңарза, канчаарыл? Ындыг бүзүрелдиг мактанып тургаш, ыянчыг байдалга киргей-ле бис, а силерге кайы хире ыянчыын чугаалааш-даа канчаар!

⁵Ооң мурнунда-ла аазааныңар ачы-дузаны баш бурунгаар белеткеп кагзыннар дээш, бүзүрээн ха-дуңмавыстың силерге бисти мурнай чеде бээрин дилээри эргежок чугула-дыр деп шийтпирледим. Ол хайырлал ынчан ылап-ла эки тура-биле чыгдынган хайырлал боор база албадал-биле чыгган үндүрүг дег эвес боор.

⁶Сактып алыңар: үрезин харамнанган кижиниң дүжүдү база чегей боор, а элбээ-биле тараан кижиниң дүжүдү база элбек боор.

⁷Кижини бүрүзү, муңгаравайн база «Албадалга кирдим» деп бодавайн, чүрээ чегени бээр дээр болдур, ынчаны берзин. Чүге дээрге Бурган өөрүшкүлүг берип турар кижиге ынак.

⁸Ол силерни кандыг-даа ачы-буяны-биле байыдып шыдаар. Ынчан херектиг хамык чүве силерге кезээде бар бооп, кандыг-даа буянныг ажил-херек кылырыңга чедер болгаш артар.

⁹Бижилгеде бижээн-не болгай:

«Ол кижини ядыы улуска ачы-дузаны элбээ-биле берген, ооң чөптүг-шынныг чоруу кезээ мөңгедө артып каар» .

¹⁰Чажыкчыга үрезинни база улуска чем кылдыр хлеб-тарааны берип турар Бурган силерни база үрезин-биле хандырат. Ол үрезиниңерни көвүдеткеш, буянныг ажил-херээңерниң дүжүдүн элбекшидип бээр.

¹¹Кандыг-даа байдалдарда үргүлчү экииргек бооп шыдаар дээш, бүгү талазы-биле байый бээр силер, а силерниң экииргээнер бисти дамчыштыр улустуң Бурганга өөрүп четтирериниң чылдагааны апаар.

¹²Чүге дээрге силерниң ол бараан болуушкунуңар чүгле Бурганның улузунуң чединмезин хандырып турар эвес, а хөй улустуң Бурганга өй-хемчээл чок өөрүп четтиргени апаар.

¹³Бо бараан болуушкунуңар силерге шылгалда дег боор, ону дамчыштыр Бурганның улузу дыңнангыр чорууңарны база Христос дугайында Буянныг Медээни ылап-ла хүлээп көргениңерни көрүп каар. А ол ышкаш силерниң олар-биле база бүгү улус-биле акша-хөреңгиңерни харам чок үлежип турарыңарны көрүп кааш, олар ооң түңнелинде Бурганны алдаржыда бээрлер.

¹⁴Олар боттарының мөргүлдеринге сеткилиниң ханызындан силерге чүткүүрлер, чүге дээрге Бурган силерге Бодунуң эгээртинемес авыралын хайырлаан-дыр.

¹⁵Сөс-биле чугаалап четпес белээ дээш, Бурганга өөрүп четтирээлиңер!

2 Коринфичилерге 10

Павелдин бодунуң бараан болуушкунун камгалааны

¹Павел мен, «Араңарга тургаш, ындыг чөгенчиг, а силерден ырай бергеш, ындыг дидим, шыңгыы» диртип турар кижини, Христостуң томаарышкыны-биле база биче сеткилдий-биле силерни кыйгырып тур мен.

²Дилеп тур мен: силерге чеде бергеш, бодумну ындыг дидим, шыңгыы алдынарынче албадавайн көрүңер. Бисти ажил-херээн бо делегейниң улузу дег кылып чоруур кылдыр бодаар чамдык улус-биле ындыг дидим, шыңгыы бооп шыдаптарымга бүзүревейн канчаар мен.

³Бо делегейде амыдырап турар-даа болзувусса, демиселге ооң бак аргаларын ажыглавайн турар бис.

⁴⁻⁵Бистиң демисежир чепсээвис – бо делегейнии эвес, а Бурганның күчүзүн дамчыштыр кээр. Бис ооң-биле шивээлерни буза шаап, Бурганны угаап билиринге удурланган бүгү барымдааларны, өрү көрдүнген бодалдарны чылча шаап, кандыг-даа бодалдарны Христоска чагыртыры-биле тудуп ап турар бис.

⁶Силерниң Христосту тооп дыңнаарыңар бүрүн апаарга, сөс дыңналас чорук бүрүзүн кезедиринге белен бис.

⁷Силер бир чүвеже чүгле даштыкы хевирин барымдаалап көөр-дүр силер. Кандыг-бир кижини «Христостуу мен» деп бүзүрелдиг болза, ол эргий бодангаш, бистиң база, оон дудак чокка, Христоска хамааржырывысты медресеп билзин.

⁸Бир эвес мен эрге-чагыргавыс-биле улам хөй мактанар-даа болзумза, меңээ хензиг-даа ыянчыг эвес, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчы ол эрге-чагырганы силерни буза шапсын дээш эвес, а быжыктырзын дээш, меңээ берген.

⁹Чагааларым-биле силерни коргудуп турар кылдыр силерге сагындырбаайн.

¹⁰Чамдык улус мынча деп турар-дыр: «Ооң чагаалары ыйышкын болгаш күш сиңген салдарлыг-дыр, а боду чедип келгенде, чөгенчи кончуг көстүр база чугаа-сөзү чер албас-тыр».

¹¹Ынча деп турар кижини сактып алзын: ырактан бижээн чагааларымга кандыым дег, силерниң араңарга келгеш, ажил-херээмге база шак ындыг боор мен.

¹²Боттарын көзүлдүр делгеттинип, мактанар улус-биле чаңгыс одуругга туруп, бодувусту оларга дөмейлей көөрүн дидинмес-тир бис. Олар мелегейиниң уржуунда боттарын боттарының-на хемчээли-биле хемчээп, боттарын боттары-биле дөмейлей көөр-дүрлер.

¹³А бис хөлүн эрттир мактанмайн, чүгле Бурганның доктааткан хемчээлдериниң иштинге мактаныр бис. Силерниң араңарга ажил-херээвис база ол хемчээлдерге кирип турар.

¹⁴Силер ол хемчээлдерниң иштинде турар бооруңарга, силерге Христостуң Буянныг Медээзин эккээри-биле чедип келгеш, оларны ажыр баспайн тур бис.

¹⁵Өске улустуң ажил-херээ-биле өйүн эрттир мактанмайн турар бис. Харын силерниң бүзүрелиңер улгаткан тудум, Дээрги-Чаяакчының биске доктаадып берген хемчээлдериниң иштинге ажил-херээвис оранчок калбарар дээрзинге идегээр-дир бис.

¹⁶Бис ынчан өске улустуң боттарының хемчээлдериниң иштинге кылган ажил-херээ-биле мактанмайн, Буянныг Медээни оон-даа ырак черлерге суртаалдаар дээш, чоруптар бис.

¹⁷Ынчалза-даа мактаныр бодаан кижичүгле Дээрги-Чаяакчының ажил-херээ-биле мактанзын!

¹⁸Бодун мактаар кижичүгле, а Дээрги-Чаяакчының мактап турары кижичүгле Аңаа хүлээдип көрдүрер.

2 Коринфичилерге 11

Павел база меге элчиннер

¹Угаан чок чоруум дээш, мени шыдажып көрген болзуңарза! Дилеп тур мен: ам-даа шыдажып көрүңер!

²Силерни хүнней көрген сеткилим Бургандан келген болгай. Мен силерни чаңгыс Эр кижичүгле – Христос-биле дүгдөп каан болгаш, силерни Аңаа, кым-даа дегбээн арыг кысты дег, хүлээдип бээр ужурлуг мен.

³Ынчалза-даа, Еваның авыяас чыланга мегеледип алганы дег, силерниң угааныңар база дуурайладыпкаш, Христоска ак сеткилдиг болгаш арыг бердинишскинден чайлай бербес ирги бе деп сестир-дир мен.

⁴Силерге кандыг-бир кижичедип келгеш, бистиң суртаалдаанывыстан өске Иисусту суртаалдай бээрге азы бистен хүлээп алганыңар Сүлдеден болгаш Медээден өске сүлде болгаш медээ эккээрге, ооң-биле белени кончуг эптежир-дир силер!

⁵Мээң санап турарым-биле, шак ол эң тергийн элчиннерден чүм-биле-даа дорайтаваан мен!

⁶«Чеченим кончуг» деп шыдавас боорум чадавас, ынчалза-даа билиг дугайты херек бир өске болдур ийин. Ону силерге бүгү байдалдарга бүгү талалыг шынзыдып келген бис!

⁷Азы бачыдым чүдел? Бурганның Медээзин төлевир албайн суртаалдап тургаш, силерни өрү көдүрери-биле, бодумну куду көрүп турганымда бе?

⁸Силерге бараан боор дээш, өске христиан ниитилелдерден төлевир ап, оларны үптөп-тонап турган дег-дир мен.

⁹Силерниң араңарга чединмес чурттап тургаш, кымны-даа шүүдетпээн мен. Эргежок чугула хереглелимни Македониядан ха-дуңма хандырып турган. Чүү-даа чүвеге силерге аартык болбас дээш кызып келген мен, моон-даа соңгаар аартык болбас мен.

¹⁰Мени башкарган Христостуң шынны-биле бадыткап тур мен: ол дээш чоргааралымны бүгү Ахаияга кым-даа менден хунаап ап шыдавас!

¹¹А чүге ындыым ол? Силерге ынак эвес болгаш бе? Ынчалза-даа силерге кайы хире ынаамны Бурган билир!

¹²Мен ынчалдыр кылырын уламчылаар мен, чүге дээрге ол улуска «Павел-биле шуут чаңгыс аай ажылдап турар бис» деп чоргаараар чылдак бербезин бодап турар мен.

¹³Шак ындыг меге элчиннер, кара сагыштыг ажил-херек кылып чоруур улус, Христостуң элчиннериниң хевирин чүгле мегелеп хүлээп ап турар болгай.

¹⁴Ында кижиге кайгаар чүү-даа чок: эрлик боду безин дээрниң чырыткылыг төлээзи дег хевирлиг бооп, мегелеп көстүп турар.

¹⁵А ындыг болганда, эрликтин чалчалары буянга бараан болган улустуң хевирин-биле мегелеп көстүп турарында онза чүү барыл? Ынчалза-даа олар төнчүзүнде боттарының ажил-херээнге төлептиг кеземче алырлар!

Элчинниң бараан болушкунунга Павелдин бергедээшкиннери

¹⁶База катап чугаалап тур мен: мени мелегей кижиге деп бодаваңар! А ынча деп бодаар болзуңарза, оода бичии мактаныптар кылдыр, ам-даа мелегей кижиге дег артып каарымны чөпшээрер көрүңер.

¹⁷(Мээң ам чугаалаар чүүлүм Дээрги-Чаяакчының үлегер-чижээн өттүнмээн: мелегей кижиге дег, бүзүрелдиг мактанып турарым ол-дур.

¹⁸Бо делегейниң улузунуң кылып турары дег, хөй-ле улус мактанырын чүүлдүг деп көөр болганда, мен база мактанып көрейин.)

¹⁹Силер, ындыг угаанныг хиреңерде, мелегей улус-биле белени кончуг эптежир-дир силер!

²⁰Силерни кулданып ап, үптөп-тонап, кара туразында ажыглап, мурнуңарга өрү көрдүнүп, чаагыңарже дажып турар улус-биле эптежир-дир силер.

²¹Бодумга ыянчыг-даа болза, чугаалап тур мен: бо таварылгада силерге кошкак салдар чедирген-дир бис! Ынчалза-даа өске улус чоргаарап диттигип турар болза (мелегей кижиге дег чугаалап турарым ол), мен база чоргаарап диттир мен.

²²Олар еврейлер бе? Мен база! Израильчилер бе? Мен база! Авраамның үре-салгалы бе? Мен база!

²³Христоска бараан болганнар бе? Угааны анаа эвес кижиге дег чугаалап тур мен, ынчалза-даа Христоска олардан артык бараан бооп чор мен! Ажыл-херээмге бодумну черле хайыралавайн келдим, кара-бажыңга олардан хөй хоругдаттырып келдим, каржы-дошкуну-биле эттедип-соктуртуп чордум, өлүрүнүң кырынга хөй катап турдум.

²⁴Иудейлер мени беш катап үжен тос улай кымчылап турду.

²⁵Римчилер мени үш катап шыкпыштаан; бир катап даштар-биле соктурткан мен; үш катап далайга корабльга озал-ондакка таварыштым база бир катап бүдүн дүн биле хүннү ажык далайга эрттирдим.

²⁶Хөй-ле аян-чорук кылгаш, айыыл-халапка үргүлчү таваржып чордум: үерлээн хемнерден-даа, дээрбечилерден-даа, чаңгыс чер чурттугларымдан-даа, өске чоннар улузундан-даа. А хоорай-суурларга, ээн черлерге, далайга айыыл-халаптар; а ха-дуңма бооп баажыланган улустан кээр айыыл-халап?

²⁷Чилчиим үзүлдүр ажылдап, болганчок-ла уйгу чок дүннер эрттирип, аштап-суксап, аыш-чемим бо-ла үстүп, соокка доңуп, идик-хепке чединместеп чордум.

²⁸А ол бүгүден аңгыда, бүгү-ле христиан ниитилелдер дээш, хүн бүрүде сагыш човаашкынның аар чүьгү!

²⁹Кайы-бир кижиге кошкай бээрге, мен ооң-биле кады кошкап турбаан мен бе? Кайы-бир кижиге күткүттүрүп алган болза, мен изип-хөлзеп турбаан мен бе?

³⁰Чоргаараар ужурлуг-даа болзумза, кошкаамны көргүзөр чүүл-биле чоргаараар мен.

³¹Дээрги Иисустуң Адазы Бурган мегелевейин турарымны билир, Ол кезээ мөңгеде алгадып-йөрээттирер болзун!

³²Дамаск хоорайга турумда, Арета хаанның бир чагырыкчызы мени тудуп алыр дээш, бүгү Дамаскыны кадарып турган.

³³Ынчалза-даа мени, аргаан хааржакка олурткаш, хоорайның ханазында үттен дашкаар бадырыптарга, ооң холунга кирбейн барган мен!

2 Коринфичилерге 12

Павелдиң өрү көдүрткени болгаш куду бадыртканы

¹Ооң меңээ ажык-дузазы чок-даа болза, мактанырын уламчылаар болган-дыр мен. Дээрги-Чаяакчының меңээ берген көрүүшкүннеринче база ажыдышкыннарынче шилчип көрейн.

²Бир христиан кижини барын билир мен: ол он дөрт чыл бурунгаар үшкү дээрже өрү көдүртүрө берген (мага-боду-биле катай бе азы чүгле сүлдези-биле бе, ону мен эвес, Бурган-на билир).

³Ийе, ындыг кижини билир мен. Мага-боду-биле катай бе азы чүгле сүлдези-биле бе (ону мен эвес, Бурган-на билир),

⁴ол дываажаңче көдүртүрө бергеш, адаары хоруглуг, кижини дамчыдып шыдавас сөстөрүн аңаа дыңнаан.

⁵Шак ындыг кижини дээш, чоргаараар мен, а бодум дээш, чүгле кошкак талаларым-биле дээрден башка, чоргааравас мен.

⁶Чоргаараарын-даа күзээр болзумза, мелегей кижини дег болбас мен, чүге дээрге мээң чугаалаар чүвем шынныг-дыр. Ынчалза-даа бодумну туттунуп алыр мен, оон башка кандыг-бир кижини мээң дугайымда, ооң мени хайгаарап көргенинден азы ажыл-херектерим дугайында дыңнаарга, сагындырып кээримден, эки кылдыр бодай бээр.

⁷Ол ышкаш кайгамчык онза ажыдышкыннар алган мен! Ынчангаш Бурган мээң мага-бодумче, өрү көрдүнмезин бо дээш, тен кадаан – эрликтин төлээзин мени эттеп-согары-биле чорудупкан. Катап база чугаалап тур мен: өрү көрдүнмезин бо дээш чорудупкан.

⁸Ол тенни ап каапсын дээш, Дээрги-Чаяакчыга үш катап чаннып тейлээн мен.

⁹А Ол меңээ мынча деп харыылаан: «Сеңээ Мээң авыралым-на четчир. Сээң кошкааң дамчыштыр Мээң күжүм илерээр». Христостуң күжү менде бар болзун дээш, бодумнуң кошкаамга чоргаараары – меңээ эң өөрүнчүг-дүр!

¹⁰А Христос дээш кошкак болганымга, дорамчылатканымга, түрегдээнимге, истедип-сүрдүргенимге, аар-бергелерге таварышканымга сеткилим ханар. Чүгле кошкак тургаш, ылап-ла күштүг мен!

Коринфиде христиан ниитилел дээш, Павелдиң сагыш човаашкыны

¹¹Шуут-ла угааным чана берген-дир! Мени силер ындыг байдалга чедиргениңер ол-дур. Силер харын мени мактаар ужурлуг силер. Чөгенчиг бараскан-даа болзумза, эң тергиин элчиннерден чүм-биле-даа дорайтаваан мен!

¹²Ылап-ла элчин боорумнуң бадыткал демдектерин силерге шыдамыккай көргүзүп келген мен. Кайгамчык чүүлдерни, бадыткал демдектерин, күчүлүг ажыл-херекти көргөн силер.

¹³Ындыг болганда, силерниинден аңгы христиан ниитилелдерге көөрде, чедир албаан чүңер барыл? Чүгле силерни шүүдетпээним ылгалдыг болган бе? Ол буруум дээш, мени өршээңер!

¹⁴Мен ам силерге үшкү удаа чеде бээринге белеткенип тур мен. Силерге аартык болбас мен. Эт-хөреңгиңер эвес, а боттарыңар меңээ херек силер! Ажы-төл ада-иезиниң хереглелин хандырбас, а ада-ие ажы-төлүнүң хереглелин хандыраар болгай.

¹⁵А мээң таламдан силер дээш бүгү чүүлдү чарыгдаары, бодумну безин бүрүнү-биле бериптери өөрүнчүг-дүр! Силерге ынаам ол хире күштүг турда, меңээ ынааңар чүге ындыг кошкагыл?

16Силерни шүүдетпээн-даа болгай-ла мен. Чамдык улустуң буруудадып турары дег, авыяастап тургаш, силерни кажар арга-биле холга киирип алган мен бе?

17Силерже чорудуп турган улузумнуң кайы-бирээзин дамчыштыр акшаңар олчалап алган мен бе?

18Мен силерже чоруур кылдыр Титти дилеп алгаш, ооң-биле кады база бир бүзүрээн дуңмамны чоруткан мен. Тит силерниң бир чүвеңер олчалап алган бе? Ынчаарга бис шупту чаңгыс-ла ол Сүлдеге башкарткаш, ажил-херээвис кылып турбаан бис бе, чаңгыс-ла ол оруктар изеп чорбаан бис бе?!

19Силер ам бисти үргүлчү-ле силерниң мурнуңарга агартынып турар улус-тур деп бодаан боор силер. Ындыг эвес! Херек кырында Христос-биле сырый харылзаалыг апаргаш, Бурганның мурнунга чугаалап тур бис: ханы ынак эш-өөрүм, бо бүгү силерни быжыктырып турар!

20Менде мындыг сезик бар: силерге чеде бээримге, силер-даа, мен-даа, бот-боттарывысты ындыг улус кылдыр көрүксээнивистен көңгүс аңгы-дыр бис деп, удур-дедир эскерип кагзывысса, канчаарыл? Араңарда алгыш-кырыш, адааргал, килең, аңгылажыр чорук, хоп-нүгүл, бодун өрү көрдүнери болгаш корум-чурум чок чорук бар боор ирги бе дээш, сестир-дир мен.

21Силерге база катап чеде бээримге, Бурганым мени силерниң хайыңарда куду бадырыптарындан сестир-дир мен. Ынчан силерниң араңарда хөй-ле улустуң ажыын ажып, ыглаар апаар мен, чүге дээрге олар ооң мурнунда үүлгедип чораан бачыттарын: чүдек-бужар самыраар чоруун болгаш туттунмас туралаашкынын олчаан билинмээннер-дир.

2 Коринфичилерге 13

Павелдин түңнел сагындырыглары база байыр чедиришкиннери

¹Силерге ам үшкү удаа чеде бээр мен. Бижилгеде мынчаар бижээн болгай: *«Кандыг-даа херекти бадыткаар дизе, ийи азы үш херечиниң өчүү херек».*

²Ийиги удаа силерге баргаш, сагындырып турган мен. А ам, силерден ыракка тургаш, ооң мурнунда бачыт үүлгедип чораан-даа, арткан бүгү-даа улусту база катап сагындырып тур мен: бо удаада силерни хайыралавас мен!

³«Христос Павелди дамчыштыр чугаалап турар болза, ооң бадыткалы кайыл?» – дээр-дир силер. А Христос силерге хамаарыштыр кошкак болбас, Ол Бурганның күжүн араңарга көргүзүптер!

⁴Христос кошкак турда, улус Ону хере шаап каан, ынчалза-даа ам Ол Бурганның күжү-биле амыдырап турар. Бис база Ооң-биле харылзаавыска кошкак бис, ынчалза-даа силерниң араңарга Ооң амыдыралындан үнүп кээп турар Бурганның күжүн илередир бис.

⁵Бодуңарны шылгаттынып көрүңер: бүзүрелиңер бар-дыр бе? Бодуңарны шинчилеп көрүңер! Азы Иисус Христостуң силер-биле сырый харылзаалыын билбезиңер ол бе? Шылгалданы ажып эрткен болзуңарза, билир ужурлуг силер.

⁶А бистиң ол шылгалданы ажып эрткенивисти билип каарыңарга идегеп тур мен.

⁷Багай чүнү-даа кылбазыңар дээш, Бурганга мөргүп тур бис. Боттарывысты шылгалданы чедишкинниг ажып эрткен улус кылдыр көргүзөр дээш, мөргүвейн тур бис. Шылгалданы ажып эртпээн улус кылдыр сагындыргай бис аан, чүгле силер-ле буяндан тарып чораан болзуңарза!

⁸Чүге дээрге алыс шынга удур эвес, а алыс шынның талазынга туржур күштүг бис.

⁹Бис кошкак, а силер күштүг болзуңарза, өөрүп-байырлаар бис, а ол ышкаш силерниң эттинип аарыңар дээш, мөргүп турар бис.

¹⁰Ынчангаш силерден ыракта турар-даа болзумза, мону бижидим. Силерге чеде бергеш, Дээрги-Чаяакчының меңээ үрегдеп-бузары-биле эвес, а быжыктылары-биле берген эрге-чагыргазын ажыглап, шыңгы хөделиишкиннер кылбазымны күзээр-дир мен.

¹¹Түңнелинде чугаалаар бодаан чүүлүм бо-дур, ха-дунма: өөрүп чоруңар, эттинип алыңар, силерден дилээн чүвемни кылыңар, чаңгыс аай үзел-бодалдыг болуңар, эп-найыралдыг амыдыраңар. Ынчан Бурган, ынакшыл болгаш амыр-тайбыңның үнер дөзү, силер-биле кады боор!

¹²Бот-бодуңарны ыдыктыг ошкаашкын-биле мендиленер. Бурганның бүгү ыдыктыг улузу силерге байыр чедирди.

¹³Дээрги Иисус Христостуң авыралы, Бурганның ынакшылы болгаш Ыдыктыг Сүлде-биле харылзаа силер бүгүдеде бар болзун!



Галатчыларга

Галатчыларга 1

Кирилде сөстөр

¹Улустуң шиитпири-биле болгаш кандыг-бир кижиниң даалгазы-биле эвес, а Иисус Христостуң база Ону өлүглер аразындан катап диргискен Бурган Аданың адындан элчин апарган Павел менден,

²ол ышкаш мээң-биле кады турар бүзүрөөн ха-дуңманың шуптузундан байыр! Галатия девискээринде христиан ниитилелдерге бижидим.

³Бурган Адавыс болгаш Дээргивис Иисус Христостан келген авырал биле амыр-тайбың силерге доктаазын.

⁴Чурттап турарывыс бузуттуг бо делегейниң эрге-чагыргазындан бисти хостаар дээш, Ол бачыттарывыс ужун Бодун өргүлге салган Бурган Адавыстың күзел-соруу ындыг болган.

⁵Аңаа кезээ мөңгеде алдар доктаазын. Аминь.

Өске Буянныг Медээ чок

⁶Силерни Христостуң авыралы-биле кый деп алган Бургандан ындыг дүрген ойталап турарыңарны, Буянныг Медээ-даа эвес өске-бир өөредигни эдерер деп барганыңарны кайгап ханмас-тыр мен.

⁷Өске кандыг-даа Буянныг Медээ ылап-ла чок! Христостуң дугайында Буянныг Медээни өскертирин кызып, чүгле ол дээш араңарга хөлзээзин өөскүдүп турар улус бар.

⁸Ынчалза-даа өске кым-даа, бис азы дээрниң төлээзи-даа дижик, ооң мурнунда медеглээнинден өске Буянныг Медээни силерге медеглей берзе, Бурган ону Бодундан бүрүнү-биле аңгылап каапсын!

⁹Мооң мурнунда-даа чугаалап турдувус, ам база катаптап тур мен: хүлээп алганыңардан өске өөредигни силерге медеглей бээр кижини Бурган Бодундан бүрүнү-биле аңгылап каапсын!

¹⁰Чүнү чедип алыксааным ол: мени улустуң эки көөрүн бе азы Бурганның бе? Азы улус аайынче кирер деп бардым бе? Ынчалза-даа

амдыгаа дээр улус аайы-биле чоруп келген болзумза, Христостун чалказы турбас ийик мен.

Павелдин канчап элчин апарганы

11Ха-дуңма, мону билип аарыңарны күзеп тур мен: силерге медеглээним Буянныг Медээ – кижиниң чогаадыы эвес-тир.

12Мен ону улустан албадым, меңээ ону улус-даа өөрөтпеди, харын ону Иисус Христостун ажыдышыкынын дамчыштыр алдым!

13Иудей сагылгалыг чоруур шаамда, канчаар чурттап чораанымны дыңнаан боор силер. Мен христиан ниитилелди каржызы-биле истеп-сүрүп, ону узуткаарын кызып турдум.

14Иудей шажынны өөрениринге мээң чонумнун иштинде үе-черге өөрүмнү мурнап чоруп турган мен, ылаңгыя ада-өгбениң чаңчылдарын эң чүткүлдүү-биле сагып чордум.

15-16Ынчалза-даа Бурган Бодунун авыралы-биле ием иштинге турумдала, мени шилээш, кый деп алган. Ол, Бодунун Оглун меңээ ажыдып бергеш, «Өске чоннарның улузунга Ооң дугайында медеглээр сен» деп айыткан. Мен ынчан улус аразындан кымдан-даа арга-сүме айтырбадым.

17Иерусалимге турган, мээң мурнумда-ла элчиннер апарган улусче-даа барбадым, а Аравияже чоруптум, ооң соонда Дамаскыже ээп келдим.

18Ооң соонда, үш чыл эрткенде, мен Кифа Пётрга ужуражыр сорулгалыг Иерусалимге чедип келгеш, ийи чеди хонук дургузунда ооң-биле кады турдум.

19А өске элчиннерден кымга-даа ужурашпадым, чүгле Дээрги Иисустун дуңмазы Иаковту көрдүм.

20Силерге бижип орар бүгү чүүлүм актыг шын деп, Бурганның мурнунга аашкынып тур мен!

²¹Мен ооң соонда Сирия болгаш Киликия девискээрлеринче чорупкан мен.

²²Ынчалза-даа Иудеяда христианнар аразынга мээң арным көргөн, таныыр кижичок турган.

²³Олар чүгле: «Мурнунда бисти истеп-сүрүп чораан кижичок бир шагда узуткаар дээш, ыйыдып шаг болганы бүзүрелди ам суртаалдап турардыр» – деп чугаалар дыңнааннар.

²⁴Олар мени дээш Бурганны алдаржыдып турган.

Галатчыларга 2

Павелдин өске элчиннер-биле ужурашканы

¹Ооң соонда, он дөрт чыл эрткенде, Варнава-биле кады Иерусалимге база катап чедип келдим. Титти база эдертип чордум.

²Бургандан ажыдышкын алгаш, ынаар чорупканым ол. Эң алдар-хүндүлүг деп санадыр удуртукчулар-биле аңгы ужурашкаш, өске чоннарның улузунга суртаалдап чоруурум Буянның Медээни чугаалап бердим. Мээң амгы болгаш мооң мурнундагы ажыл-херээм хилис барбазын дээш, ону медегледим.

³Оон чүү болган деп? Мени эдерип чораан Титти, ол грек кижичок-даа болза, кыртыжап демдектээшкин кылырынче кым-даа албадавады.

⁴Ол айтырыг чүгле бүзүрөөн ха-дуңмавыс бооп баажыланган улус бистиң аравысче, шивишкиннер дег, шургуп кирип кээрге, көдүрлүп үндү. Олар Христос Иисустуң ачызында бисте бар хосталгавыс дугайында хайгылдап билип алгаш, бисти катап-ла кулданып алып бодадылар.

⁵А бис Буянның Медээниң алыс шынның утказын силерге кадагалап арттырар дээш, оларның аайынче ынай-даа кирбедивис.

⁶Алдар-хүндүлүг дирткен удуртукчу улус безин (оларның кымнар бооп чораны меңээ кандыг-даа хамаарылга чок, чүге дээрге Бурган улусту

ылгай көөр эвес) мээң суртаалдаан Буянның Медээмге чүнү-даа немеведилер, эдип-чазавадылар.

⁷Харын Буянның Медээни иудейлерге суртаалдаарын Бурганның Пётрга бүзүрөп хүлээткени дег, өске чоннарның улузунга суртаалдаарын меңээ бүзүрөп хүлээткен деп, олар хүлээп көрдү.

⁸(Кым Пётрну иудейлер аразынга элчинниң бараан болуушкунунче деткип кииргенил, Ол мени база өске чоннарның улузунуң аразынга бараан боору-биле деткип киирген болгай.)

⁹Христиан ниитилелдин быжыг баганалары деп санадып турар Иаков, Пётр болгаш Иоанн олар, Бурган меңээ авыралын хайырлаан деп хүлээп көргөш, ажил-херээвис дөмейиниң демдээ кылдыр, мен болгаш Варнава-биле найыралдажып, хол тудуштулар. Өске чоннарның улузунче – бистиң, а иудейлерже – оларның суртаалдап чоруурунга чөпшээрештилер.

¹⁰Олар чүгле чаңгыс дилег кылды: «Ядыыларга дуза кадарын утпаңар». А мен ону бодум-на кылып чораан мен.

Павелдин Пётрну чөмөлээни

¹¹А Пётр Антиохия хоорайга чедип кээрге, ооң бодун ап турары канчаар-даа аажок буруулуг боорга, мен аңаа ажыы-биле удурланган мен.

¹²Ооң буруузу чүдел? Пётр Иаковтуң айбылап чоруткан улузу ынаар чеде бергигеге чедир, өске чоннарның улузу-биле кады чөмөннип турган. А айбычылар чедип кээрге, ол кыртыжап демдектээриниң талалакчыларындан сезингеш, өске чоннарның улузундан аңгыланып, дедирлени берген.

¹³Өске иудейлер база, Пётрга дөмей, ийи арынның чоруун көргүскеннер. Варнава безин оларның салдарынга алзыпкан.

¹⁴Буянның Медээде айыткан алыс шынның оруундан оларның соора барганын көргөш, хамык улус мурнунга Пётрга мынча деп чугаалаан

мен: «Сен, иудей бодун, өске чоннарның улузу дег амыдырап чоруур болзунза, чүге оларны иудей сагылгалар эдериңер деп албадаар сен?

¹⁵Бис – өске чоннарның бачыттыг улузу эвес, а төрүмеливистен иудейлер бис.

¹⁶Ындыг-даа болза, кымның-даа ыдыктыг хоойлуну сагып турары дээш эвес, а чүгле Иисус Христоска бүзүрээни дээш, Бурганның мурнунга актыг боорун билир бис. Ынчангаш бис база ыдыктыг хоойлуну сагаанывыс дээш эвес, а Христос Иисуска бүзүрээнивис ачызында актыг боорунга идегээш, Аңаа бүзүрей берген бис. Чүге дээрге ыдыктыг хоойлуну сагааны-биле *кандыг-даа кижиге актыг бооп шыдавас.*

¹⁷Ынчалза-даа Христостун ачызында актыг боорунче чүткээш, бачыттыглар диртир болзувусса, Христос база бачыт тараарын деткээн бооп турар бе? Канчап ындыг боор!»

¹⁸Мооң мурнунда үреп-бускан чүүлүмнү катап тургузар болзумза, бодумну ыдыктыг хоойлунун хажыдыкчызы кылдыр көргүскеним ол.

¹⁹Ыдыктыг хоойлу мени «өлүрүп каан», Бурган дээш амыдыраары-биле ыдыктыг хоойлуга хамаарыштыр «өлген мен». Христос-биле кады «хере шаптырттым».

²⁰Ынчангаш ам мен бодум эвес, а мээң-биле сырый харылзаа туткан Христос амыдырай берген. Бо мага-бодумга амгы амыдыралым дээрге меңээ ынак болгаш, мен дээш Бодун өргүлге салган Бурганның Оглунга бүзүрээним ачызында амыдырап чоруурум-дур.

²¹Бурганның авыралындан ойталавайн тур мен, чок! Бурганның мурнунга актыг боор арганы ыдыктыг хоойлу берип шыдаар турган болза, Христос хей черге өлген-дир!

Галатчыларга 3

Ыдыктыг хоойлу болгаш бүзүрел

¹О, сарыыл чок галатчылар! Силерни кым караң көрүнгөш, чагырып алды?! Иисус Христосту, араңарга хере шаптырткан-даа дег, суглуг караңар-биле тода көрүп турган ышкаш болдуңар чоп!

²Силерден чаңгыс-ла чүүл билип алыксадым. Ыдыктыг Сүлдени чүнүң ачызында алдыңар: ыдыктыг хоойлуну сагааныңар ачызында бе азы Буянныг Медээни дыңнап кааш, бүзүрээниңер ачызында бе?

³Амыдыралыңарны Сүлдеден эгелеп алгаш, ам кээп, мага-ботка хамааржыр дүрүмнер-биле төндүрер бодап тур силер бе? Таанда-ла ындыг сарыыл чок силер бе?!

⁴Азы силерниң шыдажып эрткен бүгү чүүлүңер хей черге болганы ол бе? Черле ындыг болбас!

⁵Бурган силерге чүү дээш Сүлдени хайырлап, кайгамчык чүүлдерни араңарга чаяп турарыл: Ооң медээзин дыңнап кааш, бүзүрээниңер ачызында бе азы ыдыктыг хоойлуну сагып турарыңар ачызында бе?

⁶ Авраамны сактып кээлиңер. Бижилгеде ооң дугайында: *«Авраам Бурганга бүзүрөй бээрге, Ол ону актыг-шынныг деп санаан»* – деп бижээн болгай.

⁷Бүзүрээн улус – Авраамның ылап шын ажы-төлү ол дээрзин билип ап көрүңер.

⁸Бурган өске чоннарның улузун бүзүрели дээш агартыр деп, Бижилге баш бурунгаар көргөн, ынчангаш Авраамга: *«Хамык чоннар сени дамчыштыр ачы-буян алыр»* – деп чугаалаптарга-ла, Буянныг Медээ эң баштай медеглеттинген.

⁹Ындыг болганда, Бурганга бүзүрөй берген Авраам-биле кады бүгү бүзүрээн улус ачы-буянны алыр.

¹⁰Ыдыктыг хоойлуну сагырынга идегээр хамык улуска каргыш кыжанып турар, чүге дээрге Бижилгеде:

«Ыдыктыг хоойлунуң номунче киш бижээн бүгү чүүлдү күүсетпейн чоруур кижги бүрүзү каргаттырар» деп бижээн-дир.

11А кым-даа ыдыктыг хоойлуну дамчыштыр Бурганның мурнунга актыг болбазы дараазында сөстөрдөн-не илдең:

«Бүзүрелиниң ачызында актыг-шынныг болган кижги амылыг артар» .

12А ыдыктыг хоойлу бүзүрелге кандыг-даа хамаарылга чок, харын ында мынча деп бижээн-не болгай:

«Ыдыктыг хоойлунуң дүрүмнерин сагыыр кижги оларның ачызында амылыг артар» .

13Христос бисти ыдыктыг хоойлунуң каргыжындан хостаар дээш, биске дүжер ужурлуг каргышты Бодунга хүлээп алган – Бижилгеде: *«Ыяшка азып каан кижги бүрүзү – каргаттырган»* деп бижээн болгай.

14Ынчангаш Бурган Авраамга азааны ачы-буянны Христос Исусту дамчыштыр бүгү өске чоннарга база хайырлаарга, бис шуптувус азап каан Сүлдени бүзүреливис ачызында ап болур бис.

Бурганның азаашкыннары ыдыктыг хоойлудан чугула

15Ха-дуңма, хүн бүрүнүң амыдыралындан бир чижек: кижиниң безин күштүг болдуруп бадылаан чагыын кым-даа күш чок болдуруп азы аңаа кандыг-бир чүүл немеп шыдавас.

16Бурган Авраам биле ооң салгакчызынга азаашкыннар берген. Бижилгеде, хөй улуска дег, «Ооң салгакчыларынга» эвес, а чаңгыс кижиге дег, «Ооң салгакчызынга» дээнин эскерип көрүңер даан, ооң дугайында чугаа чоруп турар салгакчы – Христос ол-дур.

17Чугаалаксаан чүвем бо-дур: Бурганның ооң мурнунда күштүг болдуруп бадылаан чагыг-керээзин 430 чыл эрткенде көстүп келген ыдыктыг хоойлу күш чок болдуруп база ында бар азаашкынны чок кылып шыдавас.

¹⁸Өнчү салгаар эргени ыдыктыг хоойлу бээр турган болза, ону Бурганның аазаашкынын ёзугаар ап болбазы ол-дур. А Бурган ону Авраамга чоғум-на ынчаар – Бодунуң аазаашкынын ёзугаар хайырлаан.

Ыдыктыг хоойлунуң сорулгазы

¹⁹А ыдыктыг хоойлунуң сорулгазы чүдел? Ону аазаашкында айыткан Салгакчы чедип келгижеге чедир, улустуң кем-буруулуун көргүзери-биле немей киирген. Ыдыктыг хоойлуну дээрниң төлээлерин дамчыштыр база дугуруштурукчунуң дузазы-биле берген.

²⁰Ынчалза-даа дугуруштурукчу чүгле чаңгыстан хөй дугуржуп турар тала барда херек. А Бурган чаңгыс!

²¹Ындыг болганда, ыдыктыг хоойлу Бурганның аазаашкынарарыга удур бе? Канчап ындыг боор! Улуска берген ыдыктыг хоойлу мөңге амыдыралды хайырлап шыдаар турган болза, оларның Бурганның мурнунга актыг боору ыдыктыг хоойлуну сагыырындан долузу-биле хамааржыр ийик.

²²Ынчалза-даа Бижилге бо делегей бүрүнү-биле бачытка туттурган деп чугаалап турар, а ынчангаш аазаашкында айыткан чүүлдү чүгле Иисус Христоска бүзүрээрин дамчыштыр, чүгле бүзүрөөн улуска хайырлап боор.

²³Бүзүрелдин үези чедип келгижеге чедир, ол бүзүрелдин бодун көргүзерин манап, ыдыктыг хоойлунуң хайгааралының адаанга турган бис.

²⁴Христос чедип келбөөн шаанда, ыдыктыг хоойлу бистиң кижизидикчивис дег турган. Христоска бүзүреливис дамчыштыр актыг апаарывыс дээш ындыг болду.

²⁵А бүзүрелдин үези чедип кээрге, кижизидикчиниң хайгааралының адаандан үне берген бис.

²⁶Христос Иисуска бүзүрээниңерниң ачызында силер шупту Бурганның оолдары апарган силер.

²⁷Христостуң ады-биле сугга суктургаш, силер шуптуңар Христосту «кедип алдыңар».

²⁸Моон соңгаар иудей биле өске чоннар кижизиниң, кул биле хостуг кижиниң, эр биле херээжен кижиниң аразында ылгал чок – силер шупту Христос Иисус-биле сырый харылзаалыг чаңгыс чаа улус силер.

²⁹А бир-тээ Христоска хамааржыр болганыңарда, силер ынчан Авраамның үре-салгалы, Бурганның аазаашкынының салгакчылары боор силер.

Галатчыларга 4

Кул эвес, а бүрүн эргелиг салгакчы

¹Силерге база бир чижекти көргүзейн: салгакчы назы четпээн шаанда, ол бүгү өнчүнүң ээзи-даа болза, кулдан ылгалыр чүзү-даа чок.

²Ол ачазының доктаадып каан хуусаазынга чедир башкылар болгаш өг-бүле кижизидикчилериниң хайгааралының адаанга турар.

³Бис база ындыг бис: назы четпээн шаавыста, делегейни башкарып турар хоойлу-дүрүмнериниң кулдары бооп чордувус.

⁴Ынчалза-даа доктааткан үе чедип кээрге, херээжен кижиден төрүттүнген, ыдыктыг хоойлуга чагырткан Бодунуң Оглун Бурган чорудуп берген.

⁵Ыдыктыг хоойлуга чагыртып чораан бисти хостазын дээш база Бурганның азыраан оолдары кылып кагзын дээш, Бурган бисче Бодунуң Оглун чоруткан-дыр.

⁶Ам силер шупту Бурганның оолдары силер! Ооң бадыткалы кылдыр Ол Бодунуң Оглунуң Сүлдезин, «Авва! Ачай!» деп кыйгырган Сүлдени, чүректеривисче сиңниктир чорудуп берген.

⁷Ынчангаш сен ам кул эвес, а оглу сен. А ындыг болганда, Бурганның ачызында салгакчы база сен.

Дедир орук чок

⁸Кажан-бир шагда, Бурганны билбес чорааш, херек кырында бурганнар-даа эвес чүүлдерниң кулдары чораан силер.

⁹Ынчалза-даа ам, Бурганны билип алгаш (азы, шынын сөглээрге, Бурган силерни билип алганда), таанда-ла ол чөгенчиг, ажык-дүжүү чок башкарыкчы хоойлу-дүрүмнерже дедир эгликсеп, биеэде дег, оларның кулдары болуксап тур силер бе?

¹⁰Тускай хүннер, айлар, чылдың үелери болгаш чылдар сагыыр-дыр силер.

¹¹Силерни дээш кылган ажыл-херээм хилис барбаан бе деп бодап кээримге, коргунчуг-дур!

¹²Ха-дуңма, ээрежип дилеп тур мен: мен ышкаш бооп көрүңер. Мен база силерге дөмей болу бердим чоп. Силер меңээ кончуг эки хамаарылгалыг турдуңар.

¹³Билир-ле болгай силер: эң баштай силерге келгенимде, чүгле аарый берген ужурумдан Буянныг Медээни силерге суртаалдаар аргалыг болган мен.

¹⁴Мээң кадыкшыл байдалым силерге шенелде болган-даа болза, мени тоовайн барбаан, дора көрбээн силер. Харын Бурганның төлээзин дег, Христос Иисустуң бодун дег хүлээп алдыңар.

¹⁵Ынчангы өөрүшкүңер ам кайда-чүде барды? Болдунар-ла болза, караңарны-даа меңээ казып бээринден чалданмас турганыңарга ынчан шуут бүзүрээр турдум.

¹⁶Ам чүү болду? Шынын чугаалапкаш, өштүүңер апардым бе?

¹⁷Силерни бодунуң талазынче ээлдирип алыр дээш, аажок кызып турар бир-ле улус барын билир мен, ынчалза-даа оларның сагыжы кара-дыр. Олар силерни бодунуң талалакчылары кылып алыр дээш, бисти чара кирер деп турарлар.

18А мен силерни ак сагыштыым-биле, чүгле араңарга турар өйүмде эвес, а кезээде бодумнуң таламче ээлдирип алырын күзээр-дир мен.

19Ажы-төлүм! Төлүн божуур иениң эъди аарааны дег, силер дээш база катап хилинчээм көре бердим. Христоска дөмей апарбаан шааңарда, ол хилинчээм төнмес.

20Мен ам силер-биле кады болган болзумза! Силер-биле бир янзы чугаалашкан болза, чүге дээрге силерни та канчапса эки чүве, аай-бажын тыппастадым.

Агар биле Сарра дугайында элдээртиг

21Ыдыктыг хоойлуга чагыртыр бодаан улус, чугаалап көрүңерем: ында чүү деп турарын билбезиңер ол бе?

22Ында Авраам ийи оолдуг чораан деп бижээн болгай: бирээзи – кул херээженден, а өскези – хостуг херээженден төрүттүнген.

23Чүгле кул херээженниң оглу – кижиниң күжениишкиннеринден, а хостуг херээженниң оглу – Бурганның аазаанындан төрүттүнген.

24Бо чугаа элдээрткен уткалыг: ийи херээжен ийи чагыг-керээни көргүзүп турар. Бирээзин Синай дагга чарган, ол дээрге Агар болгаш ооң кул бооп төрүттүнер ажы-төлү-дүр.

25Агар Аравияда Синай дагны болгаш амгы Иерусалимни көргүзүп турар, чүге дээрге ол бодунуң ажы-төлү-биле каттай кулданыышкын адаанда-дыр.

26А өскези дээрде турар Иерусалимге хамааржыр, ол – хостуг, ол – бистиң иевис!

27Бижилгеде ооң дугайында мынча дээн болгай:

«Үре-төл чок, божуп көрбээн херээжен, өөрүп-байырла! Дыңзыдыр ырла, өөрүшкүлүг алгыр, эъди аарып көрбээн херээжен! Ашактыг херээженге көөрде, кагдырыпкан херээженниң ажы-төлү хөй боор-дур!»

²⁸А силер болза, ха-дуңма, Исаак ышкаш, Бурганның аазаашкынындан төрүттүнген ажы-төл-дүр силер.

²⁹Ынчалза-даа ол шагда кижиниң күженииишкининден төрүттүнген оолдуң Сүлдеден төрүттүнген оолду истеп-сүрүп турганы дег, ам база ындыг бооп турар-дыр.

³⁰Бижилгеде ол дугайында чүү деп турар ийик?

«Кул херээженни оглу-биле үндүр ойладывыт, чүге дээрге кул херээженниң оглу хостуг херээженниң оглу-биле дең өнчүнү канчап-даа салган албас» .

³¹Ындыг болганда, ха-дуңма, кул эвес, а хостуг херээженниң ажы-төлү-дүр бис!

Галатчыларга 5

Христиан хосталга

¹ Христос бисти шак ол хосталга дээш хостап каан. Ынчангаш туруштуг болуңар, кымның-даа силерни катап кулданып аарын болдурбаңар.

²Дыңнаңар, Павел мен силерге чугаалап тур мен: кыртыжап демдектедирин дамчыштыр ыдыктыг хоойлуже эглир болзуңарза, Христостуң силерге кандыг-даа ажыы чок.

³Силерге база катап чугаалап тур мен: бодунга кыртыжап демдектээшкин кылырынга чөпшээрешкен кижини бүрүзү ыдыктыг хоойлуну бүрүнү-биле сагыыр ужурлуг.

⁴Ыдыктыг хоойлуну сагыры-биле агартышкын алырын шенээр болзуңарза, моон соңгаар силерде Христос-биле дөмей чүү-даа чок боор. Бурганның авыралындан ам хоорулган-дыр силер.

⁵А бис бүзүрелдин ачызында Бурганның мурнунга актыг боорувуска идегээр болгай бис. Ол идегелди четтикпейн манаарын Сүлде биске сагыш алындырып турар.

⁶Христос Иисус-биле сырый харылзаалыг апаар болзувусса, кыртыжап демдектедири-даа, кыртыжап демдектетпези-даа чугула эвес. Ынакшыл дамчыштыр бодун көргүзөр бүзүрел – чүгле ол чугула.

⁷Бүзүрелдин оруу-биле эки маңнап олурдуңар. Ынчаарга кым силерни астыктырып, алыс шынны дыңнапас улус кылдыр хуулдурупту?

⁸Силерни кыйгырган Бурганның ынчаар өөретпээни ылап боор!

⁹«Хөй далган хөөй берзин дизе, ынай ажыткы херек».

¹⁰Дээрги-Чаяакчының мурнунга силерге бүзүрээр мен: бистиң аравыска аңгы үзел-бодал турбас. А силерни хөлзедип турар кижин, ол кым-даа болза, шииттирер.

¹¹Ха-дуңма, мени кыртыжап демдектээриниң талалакчызы деп турары шын болза, олар ам мени чүү дээш истеп-сүрерил? Христостуң белдир-ыяшка өлүмүнүң дугайында суртаал ынчан кымга-даа моондак болбас ийик.

¹²А силерни хөлзеткен ол хейлер боттарын чүгле кыртыжап демдектевейн, харын акталап-даа каапсыннар!

Сүлдеге башкартып амыдыраары

¹³Ха-дуңма, Бурган силерни хосталгаже кыйгырган-дыр. Чүгле ол хосталгаңарны кижин бүдүжүнүң кара туразында аажылаар чаңынче хуулдурбаңар. Харын бот-боттарыңарга ынакшылдыг бараан болуңар.

¹⁴Чүге дээрге бүгү ыдыктыг хоойлу чаңгыс борбак домакта туттунуп турар: *«Чаныңда кижиге бодуңга бодуң дег ынак бол».*

¹⁵А бот-боттарыңарны үзе-чаза тыртарын уламчылаар болзуңарза, шуут-ла узуткажып кааптарыңардан кичээниңер.

¹⁶Ынчангаш силерге чугаалап тур мен: Сүлдениң айыткан аайы-биле амыдыраңар, кижин бүдүжүңерниң бачыттыг күзээшкиннеринге черле алыспаңар.

¹⁷Чүгө дээрге бачыттыг бүдүштүң күзээр чүүлү Сүлдеге удурланышкак, а Сүлдениң күзээр чүүлү бачыттыг бүдүшке удурланышкак болур. Олар үргүлчү адааннажып чоруур, ооң түңнелинде кылыр бодаан чүвеңерни кылып шыдавайн баар силер.

¹⁸Ынчалза-даа Сүлдеге башкартыр болзуңарза, ыдыктыг хоойлу силерни баш билип шыдавас.

¹⁹Кижиниң бачыттыг бүдүжүнүң ажыл-херээ илдең көскү. Ол дээрге самырал, бужар күзээшкиннер, туттунмас туралаашкын,

²⁰дүрзү-бурганга чүдүүрү, караң көрнүрү, адаан-өжээн, килең-кылык, алгыш-кырыш, аңгылажыг, бактажыры,

²¹мурнун былаажыры, арагалаары, эмин эрттир хөглөп-дойлаары болгаш өске-даа ындыг янзылыг чүүлдер-дир. Мен силерни ооң мурнунда-даа сагындырып турдум, ам база катап сагындырып каайн: ындыг чүүлдер үүлгедикчилери Бурганның Чагыргазын канчаар-даа салгап албас.

²²А Сүлдениң үре-түңнели бо-дур: ынакшыл, өөрүшкү, амыр-тайбың, шыдамык болгаш буянныг чорук, энерел, бүзүрел,

²³томаарыыры болгаш бодун туттунуп билири. Ол бүгүнү буруу шавар кандыг-даа хоойлу чок!

²⁴Христос Иисуска хамааржыр улус боттарының бачыттыг бүдүжүн ооң хамык күзээшкиннери болгаш хандыкшылдары-биле каттай-хаара белдир-ыяшка хере шаап каапкан.

²⁵Бистиң амыдыралывыстың үнер дөзү Сүлде болганда, Ооң аайы-биле амыдырап көрээли!

²⁶Ынчангаш адыргак болбаалы, бот-боттарывыска хорадаваалы база адааргаваалы.

Галатчыларга 6

Бот-боттарыңарга буяндан кылып чоруңар

¹Ха-дуңма, кандыг-бир кижини бачыт үүлгеткен деп сойгалаар болза, силер, Сүлдеге башкарткан улус, ону эдип-чазап көрүңер. Чүгле эптиг, чымчаа-биле эдип-чазаңар, боттарыңар база күткүлгеге алзып албас дээш кичээниңер.

²Аар-бергелерни ажып эртеринге бот-бодуңарга дузалажыңар, ооң-биле Христостуң айыткан чүүлүн сагаан боор силер.

³Алыс боду чөгенчиг кижини «Мен кончуг мен» деп ёзуургаар болза, ол бодун боду мегелеп алыр.

⁴Кижини бүрүзү бодунуң ажыл-херээн шүгдүнзүн, ол ынчан бодун өске улус-биле деңневейн, чедишкиннеринге чоргаарланып шыдаар.

⁵Чүгө дээрге кижини бүрүзү бодунуң үүрге-чүьгүн чүктөй бээр.

⁶Бурганның сөзүн өөренип турар кижини бодунда бар бүгү эки-чаагай чүүлүн башкызы-биле үлешсин.

⁷Мегеге туттурбаңар: Бурганны карак ажыттаары болдунмас. Кижини чүнү тарып аарыл, оозун ажаап алыр.

⁸Бодунуң бачыттыг бүдүжүнүң хөрзүнүңгө чүве тарып турар кижини оортан өлүмнү ажаап алыр. А Сүлдениң хөрзүнүңгө тарып турар кижини ол Сүлдеден мөңгө амыдыралды ажаап алыр.

⁹Буян кылып тура, кажан-даа могап-турбаалы. Ынчан, сорук-күжүвүс кошкай бербес-ле болза, чогуур үе кээрге, дүжүдүвүс ажааттына бээр.

¹⁰Ынчангаш амдыызында арга барда, бүгү улуска, ылаңгыя бүзүрели чаңгыс ха-дуңмавыска, буяндан көргүзүп чоруулу.

Түңнээшкин болгаш байырлажыг

¹¹Бо сөстөрүни мен силерге бодумнуң холум-биле бижип ор мен, кайы хире улуг үжүктөр ажыглаанымны көрүп тур силер бе?

¹²Силерни кыртыжап демдектедиринче албадааннар – кижиниң күженишкиннери-биле эки бооп көстүксээн улус-тур. Олар ону чүгле

Христостуң белдир-ыяшка өлүмүнүң дугайында суртаал ужун истедип-сүрдүрбези-биле кылып турарлар.

¹³Олар кыртыжап демдектедип-даа алган болза, боттары-ла ыдыктыг хоойлуну сагывайн турарлар. А силерни, оозу-биле мактаныр чылдак тывар дээш, кыртыжап демдектедир деп турар улус-тур.

¹⁴А мен бодум хуумда Дээргивис Иисус Христостуң белдир-ыяшка өлүмүндөн аңгыда, чүнүң-биле-даа мактаныр хөңнүм чогул. Ол белдир-ыяшка меңээ хамаарыштыр – бо делегейни, а бо делегейге хамаарыштыр – мени хере шаап каан.

¹⁵Кыртыжап демдектээри-даа, кыртыжап демдектетпези-даа чугула эвес. Чаңгыс-ла чугула чүүл – Бурганның чаа чаялгазы боору!

¹⁶Бо дүрүмнү сагыш чоруур бүгү улуска, Бурганның израиль чонунга амыр-тайбың болгаш өршээл доктаазын!

¹⁷Черле ынчаш, кым-даа моон соңгаар мени сагыш човатпазын, чүге дээрге Иисустуң демдээ-биле мага-бодумну имнеп алган чоруур-дур мен.

¹⁸Ха-дуңма, Дээргивис Иисус Христостуң авыралы сагыш-сеткилиңерге доктаазын! Аминь.

Эфесчилерге

Эфесчилерге 1

Кирилде сөстөр

¹Бурганның күзел-соруун ёзугаар Христос Иисустуң элчини болган Павелден байыр. Эфесте Христос Иисуска бүзүрөөн Бурганның улузунга бижидим.

²Бурган Адавыс болгаш Дээргивис Иисус Христостан келген авырал биле амыр-тайбың силерге доктаазын!

Христос – бисче чорудупкан ачы-буян

³Дээргивис Иисус Христостуң Адазы Бурганга алдар! Ол биске Сүлдеден кээр бүгү-ле ачы-буянны дээрлер ораныңга Христосту дамчыштыр хайырлады.

⁴Ооң мурнунга ыдыктыг, кем чок улус бооп чурттазын дээш, Бурган бисти өртемчейни чаяар бетинде-ле Христосту дамчыштыр шилип алган. Бодунуң биске ынакшылы-биле

⁵Бурган бисти ажы-төлү кылдыр азырап алырын Иисус Христосту дамчыштыр баш удур шилээн-дир. Ооң сорулгазы-даа, күзел ханыышкыны-даа ол-дур!

⁶Ындыг болганда, Бодунуң ынак Оглун дамчыштыр Бурган биске авыралын хайырлааны дээш, Аңаа алдар-мактал!

⁷Бис Христостуң өлүмүн дамчыштыр хосталып, бачыттарывыс дээш өршээл алдывыс. Бурганның авыралы ындыг элбекшилдиг-дир!

⁸Бурган Бодунуң авыралын бисче бүгү мерген угааны болгаш угаап билиишкини-биле харам чокка сиңниктир төктү.

⁹Ооң күзел-соруу-биле Христосту дамчыштыр боттанзын деп шиитпирлээни чажыт сорулгазын Ол биске илеретти:

¹⁰чогуур үе кээрге, Ол сорулгазынга чүүлдештир бүгү чаялганы – дээрде база черде бар бүгү чүүлдерни Баштыңчы Христосту долгандыр каттыштырыптар.

¹¹Бүгү чүвени Бодунуң күзел-соруу ёзугаар боттандырып турар Бурган ынчалдыр баш удур шилип каан болганда, Христосту дамчыштыр Ооң чону апаар чолдуг болдувус.

¹²Ынчангаш бис – Христоска эң баштай идегээн улус – Бурганны алдаржыдып мактаар салымныг бис.

¹³Христосту дамчыштыр алыс шынның сөзүн – камгалалыңар дугайында Буянныг Медээни дыңнап каан болгаш, Аңаа бүзүрөөн силер. Азааны Ыдыктыг Сүлдезин силерге бергеш, Бурган силерни Бодунуң улузу кылдыр таңма-биле дег демдектеп алган.

¹⁴Ыдыктыг Сүлде болза Бурганның азаан өнчүзүн салгаарывыстың магадылалы боор. Бурган биске бүрүн хосталга бээрге, ол өнчүнү ээлеп алыр бис. Ол бүгү дээш, Аңаа алдар-мактал!

Бурганның күчү-күжү камгалал дамчыштыр илерээр

¹⁵Ынчангаш мен база Дээрги Иисуска бүзүрөөниңер, Бурганның бүгү улузунга ынааңар дугайында дыңнап кааш,

¹⁶мөргүлдериңерге силерни сактып, силер дээш, Бурганга үзүк-соксаал чок өөрүп четтирип келдим.

¹⁷Дээргивис Иисус Христостуң Бурганы – өндүр бедик Ада мерген угаан болгаш ажыдышкын бээр Сүлдени силерге хайырлап, Ону эки билип аар арга берзин деп мөргүп тур мен.

¹⁸Ооң силерни чүү ындыг идегелче кыйгырганын билзиннер дээш, Ооң чону-биле үлежириңер өнчүнүң кайы хире өндүр байлаан көрзүннер дээш, Бурган силерниң угаан-сарылыңарны чырыдып берзин деп мөргүп тур мен.

¹⁹Аңаа бүзүрөөн биске салдар чедирген Ооң күчү-күжүнүң чүнүң-биле-даа деңнээр аргажок өндүр улуун база көрзүннер деп мөргүп тур мен.

²⁰Бурган Бодунуң өндүр улуг күчү-күжүн мынчаар илереткен: Христосту өлүглер аразындан катап диргискеш, Ону дээрге, Бодунуң оң талазынга, олуртуп алган.

²¹Ындыг арга-биле Бурган Ооң адын чүгле амгы үеде эвес, харын келир үеде база бүгү чагырыкчылардан, эрге-чагырга ээлеринден, күштерден болгаш дээргилерден бедик кылып каан.

²²Бурган бүгү чүвени Христостуң будунуң адаанга чагырткаш, Ону бүгү-ле христиан ниитилелдиң бажынга салып каан.

²³А христиан ниитилел – Ооң мага-боду-дур. Ол Боду бүгү чаяалганы бүрүнү-биле бүргей ап турар.

Эфесчилерге 2

Өлүмден амыдыралче шилчишкин

¹Боттарыңарның кемниг херектериңер ужун база бачыттарыңар ужун өлүг чораан силер.

²Бачытка борашкаш, силер ол шагда бо делегейниң оруктары-биле чоруп, дээр адааның күштериниң чагырыкчызынга (ол амгы үеде Бурганны дыңнавастарны удуртуп турар) чагыртып чораан силер.

³Бис шуптувус база херек кырында Бурганны дыңнавастарның санынче кирип, бачыттыг бүдүжүвүс аайы-биле чурттап, мага-бодувустуң, угаан-бодалывыстың бүгү күзээшкиннерин хандырып келген бис. Бүдүжүвүс ындыг боорга, өске бүгү улус-биле деңге, Бурганның килеңи бисти кезедир дээш манап турду.

⁴Ынчалза-даа Бурганның өршээли эгээртинемес байлак, Ооң биске ынакшылы өндүр улуг.

⁵Ынчангаш Ол бачыттыг херектеривис ужун өлгүлээн бисти Христос-биле кады тынгарып кагды. Камгалалды Ооң авыралы-биле алган силер!

⁶Бурган бисти Христос Иисус-биле кады катап диргискеш, дээрже өрү көдүргөш, Ооң чанынга олуртуп кагды.

⁷Ол ынчаар кылгаш, Христос Иисусту дамчыштыр биске хайырлааны буянныг сагыжының, Бодунуң авыралының эгээртинемес байлаан бүгү келир үелерге көргүзөр бодаан.

⁸Ийе, силер Бурганның авыралы-биле бүзүрелиңер дамчыштыр камгалал алган силер. Ол дээрге силерниң ачы-хавыяңар эвес, а Бурганның белээ-дир!

⁹Камгалалды кым-даа ажыл-херээ-биле чедип албас, ындыг болганда, кым-даа ынчалдым деп мактанып шыдавас.

¹⁰Бурганның чаялгазы бис. Ооң биске баш удур белеткеп кааны буянныг херектерни боттандырып чурттаарывыс дээш, Ол бисти Христос Иисус-биле харылзаалыг кылдыр чаяп каан.

Христоска бүзүрэннер – чаңгыс чон

¹¹Ынчангаш силер, төрүмелинден «кыртыжап демдектетпээннер» деп адаткан өске чоннар улузу (мага-ботту кижини холу-биле кыртыжап демдектээр ёзулалды эртип алган иудейлер силерни ынча дээр), мону утпаңар:

¹²Ол шагда Христос чок амыдырап чораан болгаш, израиль чоннуң санынче кирбейн, аңгы чораан силер. Бурганның аазаашкыннары кирген чагыг-керээлер силерге хамаарышпас турган. Бо делегейге идегел болгаш Бурган чок амыдырап чордуңар!

¹³Ынчалза-даа ам, Христос Иисус-биле харылзаалыг апаргаш, бир шагда ырак-коңчак чораан боттарыңар, Христостуң өлүмүнүң ачызында, Бурганга чоок апардыңар.

¹⁴Чүге дээрге Христос – амыр-тайбыңывыстың үнер дөзү. Ол Бодунуң мага-бодун өргүлге салгаш, иудейлер биле өске чоннар улун аңгылай турупкан өжээргелдин ханазын бузуп каапкаш, шуптувусту чаңгыс чон кылдыр каттыштырган.

¹⁵Ол ыдыктыг хоойлуну ооң хамык дүрүмнери, сагылгалары-биле катай-хаара күш чок болдурган. Ооң сорулгазы мындыг: амыр-тайбыңны догуннадып, Боду-биле харылзаалыг кылдыр ийи аңгы улустан чаңгыс чаа улусту чаяры.

¹⁶Христос Бодунуң белдир-ыяшка өлүмүн дамчыштыр ийи аңгы чораан бисти чаңгыс мага-ботка Бурган-биле эптештиргеш, өжээргелди узуткаар күзелдиг.

¹⁷Ынчангаш Христос чедип келгеш, Бургандан ыракка чораан силерге-даа, Аңаа чоок чурттап чораан улуска-даа бүгүдеге амыр-тайбың дугайында Буянныг Медээни суртаалдаан.

¹⁸Чүге дээрге бис – иудейлер-даа, өске чоннар улузу-даа чаңгыс Сүлдеге башкарткаш, Адага Христосту дамчыштыр чеде бээр аргалыг болган бис.

¹⁹Ындыг болганда, ам силер, өске чоннар улузу, хары даштыкылар эвес, а Бурганның чонунуң дең эргелиг албатылары болгаш Ооң өг-бүлезиниң кежигүннери силер.

²⁰Силерни база элчиннер биле медээчилерниң салып кааны үндезинге тудуп үндүрген, а Христос Иисус – бажыңның таваанга салыр эң чугула даш-тыр.

²¹Ооң Боду бүгү бажыңның чөленгиижи болур, а бажың улам-на бедип, Дээрги-Чаяакчының ыдыктыг өргээзи кылдыр шилчип турар.

²²Христостуң ачызында Бурганның Сүлде дамчыштыр чурттаар бажыңы апарзыннар дээш, Ол силерни база тудуп үндүрүп турар-дыр.

Эфесчилерге 3

Бурганның чажыт бодалын ажытканы

¹ Христос Иисустуң бараан болукчузу болгаш, өске чоннар улузу силер дээш, хоругдал адаанда турар Павел мен шак ол чылдагаан-биле мөргүп тур мен.

²Бурганның авыралын силерге дамчыдарын меңээ дааскан дээрзин дыңнааныңар чугаажок боор.

³Мээң үстүнде каксы бижээним дег, Ооң ол чажыдын ажыдышкын дамчыштыр билип алган мен.

⁴Ынчангаш ону номчуптар болзуңарза, Христостуң чажыдын канчаар билип турарымны угаап шыдаптар силер.

⁵Кижиге төрөлгөтөнниң ооң мурнундагы салгалдарыңа ол чажытты чугаалаваан турган, ынчалза-даа Сүлдө ам ону Бурганның ыдыктыг элчиннери болгаш медээчилеринге ажыдып берген.

⁶Ук чажыт мындыг – Христос Иисустуң Буянныг Медээзиниң ачызында өске чоннар улузу, иудейлер-биле деңге, ол-ла өнчүнүң салгакчылары, чаңгыс ол-ла мага-боттуң тургузукчу кезектери апаар, Бурганның аазаашкыннары оларга база хамааржыр.

⁷Ооң күчү-күжүнүң салдарын дамчыштыр меңээ элбээ-биле хайырлаан Бурганның авыралының ачызында, ол Буянныг Медээниң бараан болукчузу апарган мен.

⁸Христостуң эгээртинемес эртине-байлааның дугайында Буянныг Медээни өске чоннар улунга суртаалдаар авыралды Бурганның хамык улунунуң аразында эң чөгөнчии боор меңээ хайырлаан.

⁹Бүгүдениң Чаяакчызы Бурганның өртемчейни чаяаганындан бээр чажырып келгени ол чажыттың чырыын бүгү улуска көргүзөрин база меңээ бүзүрөп дааскан.

¹⁰Бурганның бодалы ёзугаар христиан ниитилелди дамчыштыр Ооң хөй талалыг мерген угааны дээрде күштерге база эрге-чагырга ээлеринге чүгле ам чаа билдине берген.

¹¹Бурган Бодунуң үе-дүпте бээр бодап келген чажыдын Дээргивис Христос Иисусту дамчыштыр боттандырган,

12а бис Христоска бүзүрей бергеш, Аңаа башкартканывыстың ачызында, Бурганга коргуш чок чеде берип боор бис.

13Ынчангаш силер дээш көрүп турар хилинчээм ужун ундаравазыңарны дилеп тур мен, чүге дээрге ол хилинчээм силерге алдар эккээр.

Христостуң ынакшылы

14Шак Ол чылдагаан-биле мен Аданың мурнунга дис кырынга мөгейип тур мен.

15(Дээрге база черде бар аймак бүрүзү ат-сывын Ададан алган чүведир).

16Бурган Бодунуң өндүр-чаагай эртине-байлаандан силерге күштү хайырлазын дээш, Бодунуң Сүлдезин дамчыштыр угаан-сагыжыңарны быжыктырзын дээш, мөргүп тур мен.

17Бүзүрелиңер ачызында, Христос чүректериңерге амыдырай берзин дээш, а ынакшыл – дазылыңар болгаш үндезиниңер болзун дээш, мөргүп тур мен.

18Силер ынчан Бурганның хамык улузу-биле кады Христостуң ынакшылы кайы хире өй-хемчээл, кызыгаар чогуу угааптар шагшинектиг апаар силер.

19Кижиниң угаап шыдаар деңнелин оранчок ажып-даа турар болза, ол ынакшылды билип шыдаптар силер. Бурганның бүдүжү ынчан амыдыралыңарны бүрүнү-биле бүргей бээр.

20А ам биске салдарын чедирип турар күчү-күжүнүң ачызында, дилепаар азы бодап чоруур бүгү чүүлүвүстен оранчок хөйүнү кылып шыдаар Бурганга алдар!

21Ийе, Бурганга кезээ мөңгеде, солуп кээр бүгү салгалдарда христиан ниитилелди база Иисус Христосту дамчыштыр алдар доктаазын! Аминь.

Эфесчилерге 4

Мага-боттуң чаңгыс эви

¹Ынчангаш мен, Дээрги-Чаяакчыга хамааржырым дээш хоругдаттырган кижиге, силерден дилеп тур мен: Бурганның силерни ол дээш кый деп алганы хүлээлгеңерге төлептиг амыдыраңар.

²Үргүлчү томаанныг, биче сеткилдиг бооп көрүңер. Бот-боттарыңарга шыдамык болгаш ынакшылдыг хамаарылгадан көргүзүңер.

³Сүлдеге башкартып тура, силерни тудуштурган амыр-тайбың ачызында чаңгыс эпти кадагалаарынче чүткүңер.

⁴Чүгле чаңгыс мага-бот, чаңгыс Сүлде бар болгай, а Бурган силерни чаңгыс идегелди үлешсиннер дээш кыйгырган.

⁵Чүгле чаңгыс Дээрги-Чаяакчы, чаңгыс бүзүрел база чаңгыс сугга суктурары бар.

⁶Чүгле чаңгыс Бурган, шуптувустуң Адавыс бар. Чүгле Ол – шуптувустуң бажывыста, шуптувусту дамчып Бодун көргүзөр база шуптувуста амыдырап турар.

⁷Бистиң шуптувуска, Христостуң кижиге бүрүзүңге тускайлап айыткан хемчээлин ёзугаар, авыралды үлөп берген.

⁸Ынчангаш Бижилге:

«Ол бедидир өрү көдүрүлгеш, хөй улусту тудуп алгаш, кижилерге белектерни үлөп берген» – деп чугаалап турар.

⁹А «өрү көдүрүлгеш» дээн ужуру чүл? Ооң мурнунда Ол чер кырынче бадып турган дээни ол эвес бе?

¹⁰Куду бадып турган ол-ла Кижиге, бүгү өртемчейни Боду-биле бүргээр дээш, хамык дээрлерниң үстүнче көдүрлүп үнө берген эвес бе?

¹¹Христос Боду кымга – элчинер, кымга – медээчилер, кымга – Буянныг Медээниң суртаалчылары, а кымга – удуртукчулар болгаш башкылар боорун айтып, белектерин үлээн.

¹²Бурганның улузун бараан болушкунга, Христостуң мага-бодун тургузар, быжыглаар ажил-херекке белеткээр дээш, Ол ынчанган.

¹³Бис шуптувус бүзүрелге, Бурганның Оглун билип аарынга чаңгыс эпке келбээн шаавыста; четчип-быжа бергеш, Христостуң дээди деңнелинге чеде бербээн шаавыста, быжыгланыр ужурлуг бис.

¹⁴Бис ынчан янзы-бүрү өөредиглерниң чалгыглары болгаш хаттарынга, кажарлап амдажаан улустуң оптуг мегезинге ужур шаптырткан бичии уруглар эвес боор бис.

¹⁵Харын алыс шынны ынакшылдыг чугаалап тура, бүгү тала-биле Христосче чоокшулап, өзүп-мандыыр ужурлуг бис. А Ол дээрге – мага-боттуң Бажы-дыр.

¹⁶Ол бүгү мага-ботту хамык кезектери аразында ажыглап-ла болгу дег быжыг харылзаалар-биле тудушкан бүдүн-бүрүн чаңгыс эп кылдыр каттыштырыпкан. Мага-боттуң кезек бүрүзү бодунуң хүлээлгелерин күүседип турда, ооң бүгү боду өзүп-мандып, ынакшылдың ачызында быжыгып орар.

Эрги эвес, чаа амыдырал

¹⁷Ынчангаш мен ол бүгүнү чугаалап, Дээрги-Чаяакчының адындан ыяк чагып тур мен: хоозун бодал-сагыштыг бүзүрели чок улус дег амыдыраваңар.

¹⁸Олар угааны караңгылаан, Бурганны билбес, бүдүүлүк болгаш, Ооң бээри амыдыралдан оспаксыраан база чүректери дашталган улус-тур.

¹⁹Олар арын-нүүрүн артынга каггаш, самыыраан күзээшкиннеринге чагыртып, кандыг-даа хевирлиг бужар чүүлдерни үүлгедип турарлар.

²⁰Ол дээрге Христостуң дугайында билип алганыңарга көңүс таарышпас чүүлдер-дир.

²¹А силер Ооң дугайында дыңнаан база Ооң өөреникчилери апарган болгаш, Иисуста бар алыс шынны билип алган-дыр силер.

²²Мурнунда канчаар амыдырап чорааныңардан – биеэги бодуңардан, дуурайлаан күзээшкиннер ириткен бачыттыг бүдүжүңерден ойталаңар.

²³Угаан-медерелиңер болгаш сагыш-сеткилиңерни чаартып алгаш,

²⁴ылап-ла чөптүг-шынныг база ыдыктыг амыдыралы-биле онзаланыр, Бурганның овор-хевиринге үлегерлей чаяган чаа кижини бооп амыдыраңар.

²⁵Ынчангаш мегеден ойталаңар, *шуптуңар бот-боттарыңарга шынны чугаалаңар*, чүге дээрге бис шупту Христостуң мага-бодунуң кезектеридир бис.

²⁶*Килеңнээш-даа, бачыт үүлгетпеңер.* Килеңиңерни хүн ашпаанда-ла чавырып алыңар;

²⁷силерни күткүп, амыдыралыңарже сыңныр чай-хосту эрликке бербеңер!

²⁸Ооржу кижини оорланырын соксатсын, а ооң орнунга бодунуң кызыл күжү-биле амыдыралыңа ажылдап ап, тыпкан олча-кежиин ядылар-биле үлежир шаг-шинектиг болзун.

²⁹Аксыңардан кандыг-даа бак сөс үнмезин, а чүгле кандыг-даа байдалдарда улустуң хереглелдерин хандыраарыңа ажыктыг, дыңнакчыларга ачылыг сөстөр үнзүн.

³⁰Бурганның Ыдыктыг Сүлдезиниң хөңнүн баксыратпаңар. Бүрүн хосталыр хүнүңер дээш, силер Ооң таңмазы-биле демдектедип алган болгай силер.

³¹Дошкууралдан, килеңден, алгы-кышкыдан, каргыштан база өске кандыг-даа хевирлиг бузуттан адырлып алыңар.

³²Бот-боттарыңарга буянның, энерелдиг болуңар, Бурганның силерни Христосту дамчыштыр өршээгени дег, бот-боттарыңарны өршээңер.

Эфесчилерге 5

Чырыктың ажы-төлү дег амыдыраңар

¹Ындыг болганда, Бурганның ынак ажы-төлү дег, Аңаа дөмей боорун оралдажыңар.

²Христос биске ынакшааш, Бодунуң амы-тынын бис дээш Бурганга салган чагай чыттыг, күзел ханар өргүл дег берипкен. Ооң ынчаар ынакшааны ышкаш, ынчалдыр ынакшылга бүргедип амыдыраңар.

³Үй-балай самыырал азы кандыг-даа бужар чорук болгаш алыксак-чиксек чорук ышкаш чүүлдер дугайында араңарга чугаа безин көдүрүлбезин. Ындыг үүлгедиглер Бурганның ыдыктыг улузунга көңүс таарышпас.

⁴Ааска эптешпес сөстөр, хоозун куруг чугаалар болгаш үй-балай баштактар чугааңарже кирбезин, ол бүгү чүүл чок! Бурганга өөрүп четтирери оон канчап-даа дээре!

⁵Харын бүзүрөп боор силер: чаңгыс-даа самыыраан, бодун бужартаткан база чазый кижин (а ол дүрзү-бурганга чүдүүрлерден ынай-даа ылгалбас) Христостуң база Бурганның Чагыргазыңа өнчү албас.

⁶Силерни кым-даа хоозун сөстөр-биле дуурайлавазын! Чүге дээрге чогуум-на ол чүүлдер дээш, Бурганның килеңи Ону дыңнавастарже халдаар.

⁷Ынчангаш олар-биле силерниң араңарга дөмей чүү-даа турбазын!

⁸Боттарыңар кажан-бир шагда караңгыга бүргеткен улус чораан силер, а ам, Дээрги-Чаяакчыга башкарткаш, чырыкка бүргедиптиңер. Чырыктың ажы-төлү дег амыдыраңар!

⁹А чырыктың үре-түңнели – кандыг-даа янзылыг буянның херек, чөптүг-шынның чорук болгаш алыс шын боор.

¹⁰Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг чүүлдү тодарадып аарын оралдажыңар.

¹¹Караңгының үре-түннел чок үүле-херээнге киришпеңер, харын оларны сойгалаңар.

¹²Чүге дээрге ындыг ёражоктарның бүдүү чүнү үүлгедип турарын чугаалаары безин ыянчыг-дыр.

¹³Ынчалза-даа чырыктың сойгалааны бүгү чүүл көскү апаар.

¹⁴А чырыктың көскү кылыпканы бүгү чүүл боду база чырык апаар. Ынчангаш мынча деп чугаалаар бис: «Удаан кижиге, оттуп кел! Өлүг кижиге, дирлип кел, сени ынчан Христос херелдендир чырыдыптар!»

¹⁵Таптыг көрүңер, оваарымчалыг болуңар: боттарыңарны мелегей эвес, а угаанныг улус ышкаш ап чоруңар.

¹⁶Кандыг-даа арганы чөп ажыглаарын оралдажыңар, чүге дээрге бузуттуг-бак чорук көвүдээн үе-дир бо.

¹⁷Ынчангаш сарыыл чок болбаңар, а Дээрги-Чаяакчының күзел-соруун билип аарын оралдажыңар.

¹⁸Араганы эзиртир ишпеңер, оон чүгле үрелир силер. Ооң орнунга Сүлдеге бүргеттириңер.

¹⁹Ыдыктыг ырлар, йөрээлдер болгаш Сүлдеден кээр ырлар күүседип, араңарда ынчалдыр харылзажыңар. Ырлажыңар, чүректериңер ханызындан Дээрги-Чаяакчыны алгап-йөрээңер.

²⁰Дээргивис Иисус Христостуң ады-биле Бурган Адага бүгү чүве ужун үргүлчү өөрүп четтириңер.

Христиан өг-бүлө

(Кол. 3:17—4:1)

²¹Христосту хүндүлээриңерниң демдээ кылдыр бот-боттарыңарга чагыртыңар.

²²Херээжен улус, Дээрги-Чаяакчыга дег, ашактарыңарга чагыртыңар.

²³Христостуң Бодунуң ниитилели болур мага-бодунуң Бажы болгаш Камгалакчызы болганы дег, ашаа кадайынга баштыңчы боор.

²⁴Христостуң ниитилелиниң Аңаа чагыртканы дег, кадайлар база ашактарынга бүрүнү-биле чагыртыр ужурлуг.

²⁵А силер, ашактар, Христостуң Бодунуң ниитилелинге ынаа ышкаш, кадайларыңарга ынак болуңар. Ол Бодунуң амы-тынын ол дээш өргээн болгай.

²⁶Христиан ниитилелди сугга чуп, арыглааш, Бодунуң сөзү-биле ыдыктап, аңгылап алыр дээш,

²⁷ону Бодунуң мурнунга бүрүн каазы-биле: четпес-дудуу чүве чок, бокка борашпаан – бачыт база кем чок бооп көзүлзүн дээш, Ол ынчаар кылган.

²⁸Ашактар база ынчалдыр, бодунуң мага-бодунга дег, кадайларынга ынак боор ужурлуг. Кадайынга ынак кижилер бодунга база ынак.

²⁹Бодунуң мага-бодун көөр хөңнү чок чаңгыс-даа эр кижилер кажан-даа туруп көрбээн, харын ол оозун чемгерер, ажаап-тежээр болгай. Христос Бодунуң ниитилели дээш база ынчалдыр сагыш човаар.

³⁰А бис Ооң мага-бодунуң кезектери-дир бис.

³¹*Ынчангаш эр кижилер ада-иезин каапкаш, кадайы-биле катчы бээр, ынчан ийи кижилер чаңгыс мага-бот апаар .*

³²Мында аажок ханы чажыт бар, ол чажыт Христоска болгаш Ооң ниитилелинге хамааржырын чугаалап тур мен.

³³Силерниң эр кижилер бүрүзү база, бодунга боду дег, кадайынга ынак боор ужурлуг, а кадайы ашаан хүндүлезин.

Эфесчилерге 6

Ажы-төл болгаш ада-ие

¹Ажы-төл, Дээрги-Чаяакчыга башкарткаш, ада-иеңерни дыңнаңар, ынчаар кылыры чөптүг-шынныг болур.

²Бурганның азаашкынынга коштунган Ооң бирги айтышкынын утпаңар:

«Ачаң биле аваңны хүндүлеп чор.

³ *Сеңээ ынчан буян-кежик доктаап, чер кырынга үр амыдыраар сен» .*

⁴Ада-иелер, ажы-төлүңерни бужургандырбаңар! Оларны Дээрги-Чаяакчының чурумун болгаш өөредиин ёзугаар өстүрүп-кижизидиңер база сургаңар.

Кулдар болгаш оларның ээлери

⁵Кулдар, чер кырында ээлериңерни, Христоска чагыртып турган-даа дег, хүндүткеп база коргуп-сүрээдеп, чүрээңер ханызындан дыңнаңар.

⁶Улустуң эки хамаарылгазын чаалап аар дээн чашпаачылар дег, карак чаап эвес, а Бурганның күзел-соруун сеткилиниң ханызындан күүседип турар Христостуң кулдары дег ажылдаңар.

⁷Улуска эвес, а Дээрги-Чаяакчыга бараан бооп турган дег, чүткүлдүү-биле бараан болуңар.

⁸Кымның-даа: кул-даа, хостуг-даа кижиниң кылган буянныг ажыл-херээ дээш, Дээрги-Чаяакчы шаңнал бээрин билип алыңар.

⁹А ээлер силер, кулдарыңарга база шак ындыг хамаарылгалыг болуңар, кыжаныгдан туттунуңар. Оларда-даа, силерде-даа дээрде чаңгыс Дээрги-Чаяакчы бар, а Ол кымны-даа өскелерден ылгай көрбес дээрзин утпаңар.

Бурганның берген бүрүн чепсек-херексели

¹⁰Адак сөөлүнде чугаалап каайн: Дээрги-Чаяакчыга башкарткаш, Ооң өндүр улуг күчү-күжү-биле бодуңарны быжыглаңар.

11Бурганның берген бүрүн чепсек-херекселин кедип алыңар, эрликтин хамык кара сагыжынга удур ынчан туржуп шыдаар силер.

12Чүге дээрге бис эът-бот биле хандан бүткен улуска удур эвес, а эрге-чагырга ээлеринге, бистиң амыдыраан дүмбей үевисте тергиидээн каптагайның чагырыкчыларынга база дээрлерде кара күштерге удур демисежип турар-дыр бис.

13Ынчангаш бузут тергидээр хүн кээрге, оларга удур туржур шаг-шинектиг бооп, шупту халдаашкыннарны ойтур шаап, тура тутчур дээш, Бурганның чепсек-херекселин кедип алыңар.

14Чаныш-сыныш чок туржуңар! Алыс шынны чыыра куржангаш, чөптүг-шынныг чоруктуң куяк хевин кедип алыңар.

15Амыр-тайбың дугайында Буянның Медээни суртаалдаарынга белениңер – бутка кедер идиңер болзун.

16А ол бүгүден аңгыда, бүзүрелдин дозуг-камгалалын тудуп алыңар – ооң-биле бузуттуг эрликтин хамык оттуг согуннарын дозуп шыдаар силер.

17Камгалалды – куяк бөрттү дег, а Бурганның сөзүн – Сүлдениң силерге бээр хылыжын дег хүлээп алыңар.

18Мөргүлдүң бүгү хевирлери-биле мөргүңер. Кандыг-даа үеде Бургандан дилег кылып, Сүлдеге башкарткаш, мөргүңер. А ындыг болганда, серемчилелдиг бооп, Бурганның бүгү улузу дээш, чүткүлдүү-биле мөргүңер.

19Мени бодааш – чугаалай бээримге-ле, Бурган меңээ херектиг сөстөрни айтып берзин дээш база Буянның Медээниң чажыдын коргуш чок суртаалдаарым дээш – мөргүңер-ле.

20Демирледип-даа алган болзумза, ол Буянның Медээ ужун Иисус Христостуң бүрүн эргелиг элчизи мен. Хүлээлгемни чогууру-биле

күүсетпишаан, ону дидими-биле база ажыы-биле медегледеп шыдаарым дээш мөргүңер.

Түңнел байыр чедиришкиннери

(Кол. 4:7-8)

21Мээң канчаар амыдырап, чүнү кылып турарымны билип алыксап тур силер бе? Адырам, ол бүгүнү силерге Тихик, ханы ынак бүзүрээн дуңмам, Дээрги-Чаяакчының шынчы бараан болукчузу, чугаалап чеде бээр.

22Бистиң дугайывыста дыңнааш, чүректериңер сорук кирзин дээш, мен ону силерже ылап-ла ол сорулга-биле чорудуп тур мен.

23Ха-дуңма, силер бүгүдеге Бурган Адавыстан, Дээрги Иисус Христостан келген амыр-тайбың, ынакшыл болгаш бүзүрел доктаазын!

24Дээргивис Иисус Христоска өлүм билбес ынакшыл-биле ынакшаан бүгү улуска Бурганның авыралы доктаазын!



Филипчилерге

Филипчилерге 1

Кирилде сөстөр

¹ Христос Иисустуң чалчалары Павел биле Тимофейден байыр. Силерниң удуртукчуларыңар болгаш дузалакчыларыңарны кириштир, Филиппы хоорайда чурттаан, Бурганның Христос Иисуска башкарткан шупту улузунга бижидим.

² Бурган Адавыс болгаш Дээргивис Иисус Христостан келген авырал биле амыр-тайбың силерге доктаазын!

Павелдиң филипчилер дээш Бурганга өөрүп четтиргени

³ Силерни бодаан санымда-ла, Бурганымга өөрүп четтирип чор мен.

⁴ Силер дээш мөргүл кылган санымда-ла, үргүлчү өөрүшкүлүг мөргүүр-дүр мен.

⁵ Чүге дээрге бүзүрей бергениңер эң баштайгы хүнден эгелээш, бөгүнге чедир Буянныг Медээни тарадырынга киржип келдиңер.

⁶ Силерниң араңарга ындыг буянныг ажыл-херекти Бурган эгелээн болгаш, Ол ону Христос Иисустуң эеп кээр хүнүнге чедир уламчылааш, ынчан эчизинге чедирер дээрзинге бүзүрээр мен.

⁷ Мээң чүрээмде сиңниккен силер бүгүдениң дугайында ынчаар бодап турарым кончуг шын – чүгле хоругдал адаанга турумда эвес, а Буянныг Медээни чаныш-сыныш чок бадыткап база кадагалап турумда-даа, Бурганның меңээ берген авыралын силер шупту мээң-биле үлежип турар силер.

⁸ Шуптуңарга Христос Иисустуң ынакшылы-биле кайы хире сарынныг хандыкшаанымны Бурган бадыткап боор!

⁹ Ынчангаш силерниң ынакшылыңар угаап билиишкин-биле байып, сайзыраңгай бодалдарлыг апарып, эгээртинемес долу болзун дээш, мөргүп тур мен.

¹⁰Ынчан боттарыңарга эң эки чүүлдү билип ап, Христостуң ээп кээр хүнүнде бүрүн арыг, кем-буруу чок болу бээр силер база

¹¹Иисус Христостуң берип турары чөптүг-шынныг чоруктуң үрөтүңнелин эңдере эkkээр силер, а ол бүгү Бурганга алдар биле мактал-хүндү эkkээр.

Христос – меңээ амыдырал ол-дур

¹²Мээң-биле болган бүгү чүүл Буянныг Медээниң нептерээринге дузалаан дээрзин билип аарыңарны күзеп тур мен, ха-дуңма.

¹³Императорнуң ордузунуң бүгү таңныыл шеринге болгаш мында турар өске-даа шупту улуска Христосту эдергеним дээш хоругдатканым ам билдингир апарган.

¹⁴Ооң кадында Дээрги-Чаяакчыга бүзүрөөн акы-дуңмаларымның хөй кезиин база мээң хоругдатканым улам сорук киирип, быжыктырарга, олар Бурганның медээзин оон-даа ажык болгаш дидим суртаалдап эгелээннер.

¹⁵Оларның чамдыызы удур-дедир адааннашкаш база адааргашкаш, Христосту суртаалдап турары шын-на харын. Ынчалза-даа өскелери ону эки туразы-биле кылып турар.

¹⁶Ындыг улус Христоска ынакшылының ужун суртаалдап турары ол, чүге дээрге олар Бурган мени Буянныг Медээниң болчукчузу кылдыр салып каанын билир.

¹⁷Баштайгы улус Христосту бодун бодаар сагыжындан, шын туразы-биле эвес суртаалдап турар, чүге дээрге маңаа хоругдал адаанга турар өйүмде, меңээ хөй бергедээшкиннер таварыштырарын күзөөн-дирлер.

¹⁸Чүү-кандыг-даа болза, оларның баажыланып ийикпе, азы шын туразындан Христосту янзы-бүрү болдунар аргалар-биле суртаалдап турары чугула. Мен ынчангаш өөрүп тур мен, моон-даа соңгаар өөрүүр мен.

¹⁹Чүге дээрге мөргүлүңер ачызында база Иисус Христостуң Сүлдезиниң деткимчези-биле ол бүгү мээң камгалалым апаарын билир мен.

²⁰Чүү-даа дээш ыядып-човавазым – эң-не улуг күзелим болгаш идегелим ол-дур. Ылаңгыя ам, мооң мурнунда дег, ажык, дидим боор мен, ынчангаш амыдыралым азы өлүмүм дамчыштыр, бүгү мага-бодум-биле Христосту алдаржыдар мен.

²¹Амыдыралымның эчис сорулгазы – Христос-тур, өлүм ынчан меңээ бир-ле олча-ажыкты эккээр.

²²А чер кырынга амыдырап артарым дээрге улам үре-түннелдиг ажылдаарым ол боор. Ынчангаш чүнү шилип алза экизин билбес-тир мен.

²³Мен болгу дег ийи чүүл аразында турарым бо: менде бо амыдыралдан адырлып, Христос-биле кады турар изиг күзел бар, чүге дээрге меңээ эң-не экизи ол-дур.

²⁴Ынчалза-даа чер кырынга ам-даа амыдырап артарым силерге оон-даа ажыктыг боор.

²⁵Ындызыннга быжыг бүзүрээр болгаш, ам-даа амыдырап артарымны, силерниң шуптунарның бүзүрелиңер бурунгаар шимчезин дээш база ооң түңнелинде алыр өөрүшкүңер көвүдезин дээш, ам-даа силерге дузалап артарымны билир мен.

²⁶Ынчангаш, силерниң араңарга катап чедип кээримге, мээң ужурумда Христос Иисус дээш чоргаарланыр барымдааңар мурнундазындан-даа күштүг болур.

²⁷Чүү-даа болур болза, Христостуң Буянныг Медээзинге төлептиг бооп амыдыраңар. Силерни суглуг караам-биле кээп көргөш-даа азы силерниң дугайыңарда чүгле ырактан дыңнааш-даа билип алыр болзумза, сагыш-сеткилиңер эви чайгылыш чогуң база Буянныг

Медээде медеглээн бүзүрел дээш эгин кожа турарыңарны билип ап чорууйн.

²⁸Ол ышкаш удурланыкчыларыңардан чүү-даа дээш коргуп сирилевээниңерни база. Ындыг дидимиңер оларның өлүп чидериниң, а силерниң камгалал алырыңарның бадыткалы боор – ол дээрге Бурганның ачы-үүлези-дир.

²⁹Чүге дээрге силерге Христоска чүгле бүзүрээр эвес, а Ол дээш хилинчек көөр онза эргени хайырлаан.

³⁰Мооң мурнунда чорудуп келгенимни билириңер база ам-даа уламчылап турарымны дыңнааныңар ол-ла демиселге киржип турар-дыр силер.

Филипчилерге 2

Христостуң үлегери-биле биче сеткилдиг болуңар

¹Ынчангаш Христоска башкарткан амыдырал силерни канчаар-даа сорук киирер болза, Ооң ынакшылы силерге кандыг-даа аргалалды хайырлаар болза, Сүлде-биле кандыг-даа харылзаалыг болзуңарза, кандыг-даа энерел болгаш кээргээр сеткил силерде бар болза,

²мени мынчалдыр бүрүн аас-кежиктиг кылып каар силер: чаңгыс бодалдыг, чаңгыс ынакшылдыг болуңар, сеткил-сагыжыңар эвин кадып, чаңгыс эчис сорулгалыг болуңар.

³Чүгле кандыг-даа чүвени бот тогдунгаш база адыргааш, кылбайн көрүңер. Харын томаарып, куду көрдүнгеш, өскелерни боттарыңардан өрү көрүңер.

⁴Силерниң кижги бүрүзү чүгле бодунуң эвес, а өскелерниң эрге-ажыының дугайында сагыш човаар ужурлуг.

⁵Бот-боттарыңар дугайында Христос Иисустуң бодаары дег бодап чоруңар.

⁶Ол алыс бүдүжү-биле Бурган-даа чораан болза, Бодунуң Бурган-биле дең байдалындан салдынмайн туттунарын кыспаан.

⁷Ооң орнунга Ол эки туразы-биле Бодунда бар турган бүгү туруш-байдалдан ойталааш, чалчаның бүдүжүн хүлээп ап, кижиге болу бергеш, кижинии дег хевир-шырайлыг чедип келген.

⁸Христос Бурганга дыңнангырын көргүзүп, өлүмнү, белдир-ыяшка өлүмнү безин, хүлээп ап, Бодун ындыг куду деңнелче бадырган!

⁹Ооң ужурунда Бурган Ону эң бедик туруш-байдалче көдүргеш, өске кандыг-даа ат-дужаалдардан артык ат-дужаалды тывыскан.

¹⁰Ынчангаш Иисустуң адынга хүндүлел кылдыр дээрде, черде болгаш алды оранда дискек бүрүзү сөгүрүп олурар,

¹¹Бурган Аданы алдаржыдары-биле Иисус Христос – Дээрги деп дыл бүрүзү хүлээп көөр.

Камгалалыңар болбаазырадып, чайынналдыр чырыңар

¹²Ынчангаш, ханы ынак эш-өөрүм, чүгле араңарга турган үемде эвес, харын оон-даа чугула – мен чок турумда, меңээ дыңнангыр болуп келгениңер дег, боттарыңарның камгалалыңарны Бурганга бүрүн хүндүткел-биле болбаазырадырын уламчылаңар-ла.

¹³Чүге дээрге Бурган Боду силерниң араңарга Ооң соругдаан сорулгазынче чүткүүрүн-даа, ону күүседирин-даа боттандырып турар.

¹⁴Шупту чүвени хыйланмайн база кырышпайн кылыңар.

¹⁵Ынчан бо үениң бачыттыг, самыыраан улузунуң аразында чурттап турар-даа болзуңарза, Бурганның бузутка борашпаан ажы-төлү дег, кем-буруу чок, арыг боор силер. Оларның аразынга, октаргайда сылдыстар дег, чайынналдыр чырыңар силер.

¹⁶Мөңгө амыдырал бээр медээден салдынмайн туттунуңар. Силерниң ынчаар кылганыңар ачызында, мээң бо чарышка киришкеним база

үндүргөн күжениим хилис барбаан-дыр деп, Христостуң ээп кээр хүнүнде амыраар ийик мен.

¹⁷Силерниң бүзүрелиңер – Бурганга салган өргүлүм дег; ам аңаа немей амы-тынымны өргүл кылдыр салыр апаар-даа болзумза, ынчан безин өөрүп, ол өөрүшкүмнү силер-биле үлежир мен.

¹⁸Ооң ужурунда силер база өөрүп-байырлаңар, мээң-биле өөрүшкүңер үлежиңер!

Павелдин айбычылары Тимофей биле Эпафродит

¹⁹Дээрги Иисустуң күзел-соруу ындыг болза, удавас Тимофейни силерже чорудуптарымга идегеп тур мен. Силерниң дугайыңарда ооң эккээр медээлери сеткилимни өөртүптөр боор.

²⁰Силер дээш, ынчалдыр ёзулуг сагыш човаар, сеткил-хөңнүмнү үлежип чоруур өске ындыг кижинде чок.

²¹Чүгө дээрге өске арткан улус Иисус Христоска күзенчиг чүүл дээш эвес, а чүгле боттарының эрге-ажыы дээш сагыш човаар-дыр.

²²А Тимофейниң ажыл-херекке шылгаттынганын, мээң-биле кады, адазы биле оглу ышкаш, Буянныг Медээге бараан болуп келгенин билир силер.

²³Ынчангаш, мээң херектерим кандыг байдалдыын билген дораан-на, ону силерже чорудуптарымга идегеп тур мен.

²⁴Дээрги-Чаяакчы-ла ону күзээр болза, силерге бодум база удавас чеде бээримге ыяк бүзүрээр мен.

²⁵Ол ышкаш мээң хереглелдеримче сагыш салзын дээш чорутканыңар эргелиг эживис, мээң ажыл-үүлемни эгин кожа кылчып, кады дайылдажып чоруур дуңмам Эпафродитти силерже дедир чорударын эргежок чугула кылдыр көрдүм.

²⁶Чүгө дээрге ол силерни дыка көрүксеп турар база ооң аараанының дугайында медээ силерге чеде берген дээрге, муңгарап турар.

²⁷Ол, шынап-ла, аажок аарааш, өлүр чазып турду, ынчалза-даа мээң муңгаралымга оон-даа улуг муңгарал немешпезин дээш, Бурган ону кээргеди (чүгле ону эвес, а мени база).

²⁸Ону көргөш, аажок өөрүүрүңерни билир мен, мээң муңгаралымны ол-ла харын чавырып тур. Ынчангаш ону силерже чорудар дээн күзелим күштелип кел чор.

²⁹Дээрги-Чаяакчыга башкарткаш, ону улуг өөрүшкү-биле уткуп хүлээп алыңар база ындыг улусту кедергей хүндүлөп чоруңар.

³⁰Чүге дээрге ол Христостуң ажыл-херээ дээш өлүр чазып, силерниң меңээ чедирип шыдаваан дузаңарны көргүзүп чедирип, меңээ бараан болур дээш, амы-тынын артынга каап чорду.

Филипчилерге 3

Христосту дамчыштыр кээр агартыышкын

¹Ха-дунма, түңнелинде чугаалаарым болза, Дээрги-Чаяакчы-биле харылзааңар ужун өөрүп-байырлаңар! Силерге чаңгыс-ла ол чүүлдү катап-катап бижири меңээ берге эвес, а ону дыңнаары силерни айыылдан кадагалаар.

²Бузут үүлгедикчилеринден кичээниңер! Мага-ботту кезип демдектээрин суртаалдап чоруурлардан кичээниңер! Ол ыттардан кичээниңер!

³Чүге дээрге ылап-ла кыртыжап демдектеткен улус – бис-тир бис, Сүлдени дамчыштыр Бурганга бараан болган, Христос Иисус-биле мактанып шыдаар база мага-ботка кылган ёзулалдарга ынанмас улустур бис.

⁴Шынап, ындыг ёзулалдарга бодум ынанып боор турдум. Менден аңгы кандыг-бир кижин оларга ынаныр барымдааларын хөй деп бодаар болза, мээңи оон-даа хөй.

⁵Төрүттүңгөш, сес хонганымда, кыртыжап демдектеттим, израиль чондан, Вениаминниң аймаандан үнген ук-ызыгуурлуг мен. Еврей ада-

иеден төрүттүнген еврей боорда, ыдыктыг хоойлуга хамаарылгамны ап көөр болза, фарисей мен.

⁶Христиан ниитилелди эң чүткүлдүүм-биле истеп-сүрүп келдим, ыдыктыг хоойлуну бүгү чүүлдерге хамаарыштыр бүрүнү-биле сагып келдим.

⁷Ынчалза-даа ынчан чедишким деп санап чораан чүүлүмнү ам Христостуң ачызында хей хоозун деп санап тур мен.

⁸Ол туржук, мээң Дээргим Христос Иисусту билип алырының өндүрүңге деңнээрге, өске бүгү чүүл шуут херек чок деп санап тур мен. Иисусту бодааш, өске бүгү чүүлдү өдек дег үндүр октапкан мен. Чүгле Христос-биле харылзаам бар болзун,

⁹чүгле Ооң-биле бүрүн катчып алың! Ыдыктыг хоойлуну дамчып кээр агартышкынны эвес, а Христоска бүзүрээринден дөстелир, бүзүрел дамчыштыр Бургандан кээр агартышкынны чедип алың!

¹⁰Мээң күзээн-не чүүлүм бо-дур: Христосту билип алыры, Ону өлүглер аразындан катап диргизипкен күштү билип алыры, Ооң көргөн хилинчээн үлежип, Ооң өлгени ышкаш өлүрү.

¹¹Ынчаар кылгаш, канчап-чооп-даа болза өлүглер аразындан катап дирлишкинни чедип алырымга идегээрим ол-дур.

Бурганның шаңналын чедип алыры-биле чүткүдүңер

¹²Ол сорулгамны чедип ап, болбаазыраңгай апардым дивейн-дир мен, ынчалза-даа Христос Иисустуң мени Бодунче хаара туткан сорулгазын чедип аар дээш, бар шаам-биле чүткүп чор мен.

¹³Ха-дуңма, бодумну ол бүгүге четкен мен деп бодавадым, а чүгле соомда калган бүгү чүүлдү уттупкаш, мурнумда турар чүүлге чедери-биле чүткүп чор мен.

¹⁴Христос Иисусту дамчыштыр алзын дээш, Бурганның мени кыйгырганы өрү шаңналче – бурунгаар чүткүп чор мен.

¹⁵Бис, угаан-сарыылы четчип, бышкан улус, дөгере ындыг бодалдыг болзувусса эки. А кандыг-бир айтырыгже көрүжүңер бистиинден аңгы болза, Бурган ону база силерге тодарадып бээр.

¹⁶Ындыг-даа болза, чүнү билип алган болдур бис, ооң аайы-биле улаштыр амыдырап көрээлиңер.

¹⁷Ха-дуңма, мээң үлегеримни эдериңер. Ол ышкаш силерге тодарадып бергенивис шын үлегерниң аайы-биле амыдырай берген өске улусче кичээнгей салып көрүңер.

¹⁸Мооң мурнунда силерге чугаалап турган чүвемни, караам чажын төп, катаптап тур мен: хөй-ле улус Христостуң белдир-ыяшка өлүмүнүң дайзыннары дег амыдырап чорлар.

¹⁹Оларның салым-чолу – өлүм-чидим, оларның бурганы – хырын, олар боттарын бужартаткан чүүлдерни макталга төлептиг деп санап турар. Оларның байгы бодалдары чүгле бо делегейниң ажил-херээнче угланган.

²⁰А бистиң төрөөн чуртувус – дээрлерде. Камгалакчывыс, Дээрги Иисус Христостуң оортан кээрин манап турар бис.

²¹Ол Бодунуң бүгү чүүлдү чагырып шыдаан күчү-күжүн ажыглап, чаржынчыг мага-боттарывысты өскертпкеш, Бодунуң өндүр-чаагай апарган мага-бодунга дөмей кылыптар.

Филипчилерге 4

Бодун канчаар алдынарының дугайында

¹Ынчангаш, ханы ынак, сактып ийлээн ха-дуңмам, аас-кежиим болгаш шаңналым силер: Дээрги-Чаяакчыга башкарткаш, быжыг туруңар.

²Эводия биле Синтихия, Дээрги-Чаяакчыга бүзүрээниңер ачызында чаңгыс эп-сеткилдиг болу берип көөрүн силерден ээрежип дилеп тур мен.

³Мээң шынчы эжим, сени база дилеп тур мен: бо херээженнерге дузадан кат. Олар мээң-биле, Климент-биле база амыдыралдың номунче аттарын киир бижээн өске-даа кады ажылдап турар эштерим-биле Буянныг Медээ дээш, эгин кожа туржуп келгеннер болгай.

⁴Дээрги-Чаяакчы-биле харылзааңар ужун үргүлчү өөрүп-байырлаңар. Катап-катап чугаалаайн: өөрүп-байырлаңар!

⁵Улуска чөпшүл, буянныг хамаарылгаңар бүгүдеге билдине берзин. Дээрги-Чаяакчы мырыңай чоокта турар.

⁶Чүү-даа дээш, сагыш човаваңар, харын боттарыңарның дилег-човааңарны Бурганга ажыдып берип, мөргүңер, Аңаа үргүлчү өөрүп четтириңер.

⁷Ынчан улустуң угаап-билиптер шаандан ажа бээр Бурганның амыр-тайбыңы чүректериңер болгаш угаан-сарылыңарны Христос Иисусче угланган кылдыр кадагалаар.

⁸Ха-дунма, түңнелинде силерге чугаалап каайн, бодалдарыңарны чүгле буянныг болгаш макталга төлептиг чүүлдер-биле иштеп көрүңер: алыс шынныг, чаагай сеткилдиг, чөптүг, арыг база ынакшылга болгаш макталга төлептиг чүүлдер ол-дур.

⁹Силерниң менден өөренип азы хүлээп алганыңар, көрүп азы дыңнап алганыңар бүгү чүүлдү херек кырында ажыглаңар-ла. Амыр-тайбыңның үнер дөзү Бурган ынчан силер-биле кады боор.

Хайырлал белектер дээш өөрүп четтириишкин

¹⁰Мен дээш, ам база сагыш човап эгелээриңерге, Дээрги-Чаяакчының мурнунга шын сеткилимден өөрүп тур мен. Ийет, үргүлчү сагыш човап келген болбайн канчаар силер, чүгле ооңарны көргүзүптер аргаңар чок турган-дыр.

¹¹Кандыг-бир чүве хереглээш, ону чугаалаан деп бодаваңар, чүге дээрге кандыг-даа байдалдарда менде бар чүве-биле сеткил ханып өөрөнгөн мен.

¹²Түрегделди-даа, элбекшилди-даа көрүп эрттим, кажан-даа, кандыг-даа байдалдарга чорааш, тодуг азы аш-даа, эңдерик хөй азы эвээш-биче кошкулдуг-даа болзумза, аңаа сеткил ханарының чажыдын ажыдып алган мен.

¹³Меңээ күштү хайырлап турар Христостуң ачызында чүнү-даа шыдажып эртер мен.

¹⁴Ындыг-даа болза, мээң бергедээшкиним үлешкеш, эки херекти кылган-дыр силер.

¹⁵Буянныг Медээни силерниң араңарга суртаалдаарым эгезинде, Македониядан чоруй барган турумда, силерниинден өске, чаңгыс-даа христиан ниитилел мээң чидириглерим болгаш тывыштарымны үлешпейн келгенин эки билир силер, филипчилер.

¹⁶Фессалоника хоорайга турумда безин, чединмес апарган үемде, чаңгыс эвес удаа дузалаан болгай силер.

¹⁷Хайырлал белээ дилээш, ынча дивейн-дир мен. Харын кылып турар чүүлүңер силерге ажыктыг үре-түңнелди көвүдедир бээрин күзеп тур мен.

¹⁸Эпафродитти дамчыштыр чоруткан хайырлал белектериңерни алдым. Мээң хереглелимден-даа хөйнү берген болдуңар, ынчангаш ам хереглээн бүгү чүүлүм бар. Белектериңер – Бурганга таарымчалыг чаагай өргүлдерниң айдызааны дег болду.

¹⁹Мээң Бурганым база силерниң бүгү хереглелдериңерни Христос Иисусту дамчыштыр Бодунуң өндүр-чаагай эртине-байлактарындан хандырып бээр!

²⁰Бурганывыс болгаш Адавыска кезээ мөңгеде алдар доктаазын. Аминь.

Түңнел байыр чедиришकिनнери

²¹Христос Иисустуң ыдыктыг улузу апарган бүгү улуска байыр чедирдим. Мээң-биле кады турар ха-дуңма база силерге байыр чедирип тур.

²²Бурганның бүгү ыдыктыг улузу, ылаңгыя императорнуң ордузунда бараан болуп турарлар, силерге байыр чедирип турлар.

²³Дээргивис Иисус Христостуң авыралы силерниң сеткил-чүрээңерге доктаазын!



Колосчуларга

Колосчуларга 1

Кирилде сөстөр

¹Бурганның күзел-соруун ёзугаар Христос Иисустуң элчини болган Павелден база бүзүрөөн дуңмам Тимофейден байыр.

²Колоссыда Бурганның Христоска башкарткан улузунга, Аңаа шынчы ха-дуңмавыска бижидим.

³Бурган Адавыстан келген авырал болгаш амыр-тайбың силерге доктаазын!

Колосчуларның бүзүрели болгаш ынакшылы

Мөргүп тура, Дээргивис Иисус Христостуң Адазы боор Бурганга силер дээш үргүлчү өөрүп четтирер-дир бис.

⁴Чүге дээрге бис Христос Иисуска бүзүрээниңер дугайында база Бурганның бүгү улузунга ынакшылыңар дугайында дыңнап кагдывыс.

⁵А бүзүрелиңер болгаш ынакшылыңар силерни дээрде манап турар, идегээриңер чүведен төрүттүнген. Ол бүгүнүң дугайында эң баштай Буянның Медээниң алыс шын суртаалын дамчыштыр дыңнаан силер.

⁶Ук Буянның Медээ силерде база чеде берген болгай. Бурганның авыралының дугайында эң баштай дыңнап кааныңар база ооң алыс шынныын билип кааныңар хүнден бээр силерниң араңарга кандыг болчук, Буянның Медээ бүгү делегейге база шак ынчаар өзүп-көвүдөп, үре-түңнелин көргүзүп турар.

⁷Силер ол авырал дугайында бис-биле дөмей ажыл кылып чоруур ханы ынак эживис, силерге ажыктыг боору-биле Христоска шынчы бараан бооп турар Эпафрастан дыңнаан силер.

⁸А биске Эпафрас Ыдыктыг Сүлдениң силерге хайырлааны ынакшыл дугайында чугаалаан.

Христос болгаш Ооң ажыл-херээ

⁹Ынчангаш ол бүгүнүң дугайында дыңнап каан хүнүвүстен бээр силер дээш үзүк-соксаал чок мөргүп тур бис. Бурган силерге Сүлдеге башкарткан мерген угаан болгаш тодаргай угаашкын-биле Ооң күзел-соруун эң долу билип аар аргадан бээрин дилеп тур бис.

¹⁰Дээрги-Чаяакчыга төлептиг амыдырал-биле амыдыраарыңар дээш; Ооң сеткили ханар бүгү чүүлдерни кезээде кылырыңар дээш; кандыгдаа буянныг ажил-херээнерниң үре-түңнелдиг боору дээш база Бурган дугайында билииңерниң өзери дээш, мөргүп келдивис.

¹¹Ындыг боор кылдыр, Ол силерни Бодунуң өндүр улуг күчүзүңге дүүштүр кандыг-даа күш-биле быжыктырзын база бүгү чүвени туруштуу-биле шыдажып эртер арганы силерге хайырлазын.

¹²Бодунуң улузунуң чырыткылыг өнчүзүңден үлүг алыр арганы силерге бергени дээш, Адага өөрүшкү-маңнайлыг өөрүп четтириңер.

¹³Бурган бисти караңгының чагыргазындан хостааш, Бодунуң ханы ынак Оглуңуң Чагыргазынче көжүрүп эккелген.

¹⁴Бис Ооң ачызында хосталганы – бачыттарывысты өршээрин чедип алган бис.

¹⁵Христос дээрге көзүлбес Бурганның каракка көстүр овор-хевири-дир. Ол – Бурганның бүгү чаялгазының бажында эң улуг Оглу-дур.

¹⁶Чүге дээрге Бурган дээрде-даа, черде-даа турар база көстүр-даа, көзүлбес-даа бүгү чүвени: дүжүлгелерде оرارларны, күштерни, чагырыкчыларны болгаш эрге-чагырга ээлерин Христосту дамчыштыр чаяган. Бүгү чүве Ону дамчыштыр база Аңаа дээш бооп чаяаттыңан.

¹⁷Ол хамыктың мурнунда бар турган, бүгү чүве Ону дамчыштыр харылзажып, аразында чогумчалыг тудушкан.

¹⁸Ол мага-боттуң (азы христиан ниитилелдин) база Бажы. Ол – эң улуг Оглу, өлүглер аразындан катап дирилген улустуң баштайгызы, бүгүдениң эге дөзү, ынчангаш Ол бүгү чүүлдү баштап турар.

19Чүге дээрге Бурган Бодунуң бүдүн-бүрүн бүдүжү Христоска бар болзун деп күзээн-дир.

20Бурган Христосту дамчыштыр бүгү чүүлдерни Боду-биле эптештирип алырын күзээн. Ооң белдир-ыяшка төккен ханын дамчыштыр Бурган дээрде-даа, черде-даа бар бүгү чүүлдер-биле эл-хол бооп, эптежип алган.

21Бир шагда бузуттуг-бак херектериңер болгаш сагыш-бодалдарыңар ужун Бурганның дайзыннары, Оон аңгылаткан улус чордуңар.

22А ам Бурган силерни Бодунуң мурнунга ыдыктыг, кем-буруу чок, четпес-дудуу эвес улус кылдыр хүлээп аар дээш, Христостуң эът-мага-бодунуң өлүмүн дамчыштыр силерни Боду-биле эптештирип алган.

23Чүгле бүзүрелиңер быжыг болгаш чаныш-сыныш чок улус бооп көрүңер, Буянныг Медээни дыңнап каарыңарга, силерге хайырлаан идегелден кажан-даа өскээр барбаңар. Ол Буянныг Медээни чырык черде Бурганның бүгү чаяалгазынга медеглээн, силер база дыңнадыңар чоп. А мен, Павел, ол Буянныг Медээниң бараан болукчuzu апардым.

Павелдиң христиан ниитилелге бараан болганы

24Мен ам силер дээш көрген хилинчээм ужун өөрүп тур мен. Чер кырынга амыдыралымга хилинчек көрүп тура, Христостуң мага-боду боор ниитилел дээш Ооң хилинчээниң четпейн барган хемчээлин эчизинге чедирип турарым бо.

25Бурганның меңээ дааскан даалгазын ёзугаар, христиан ниитилелдиң бараан болукчuzu апардым, чүге дээрге Ол меңээ Бодунуң медээзин эң долузу-биле силерге медеглээр айтышкын берген.

26А ол медээ – бүгү салгалдардан бүгү үелерде чажырып келген чажыттыр. Бурган ам ол чажытты Бодунуң улузунга ажыдып берген.

27Өске бүгү чоннарның аразында кайы хире өндүр-чаагай эртине-байлак ол чажытта барын Бурган Бодунуң улузунга ажыдар бодаан. А

ук чажыт – Христостуң силер-биле сырый харылзаалыында. Христос дээрге Бурганның өндүр-чаагайындан үлүг алыр идегелиңер-дир.

²⁸Кижиги бүрүзүн Христос-биле харылзаазының ужун чедишкен кылдыр Бурганның мурнунга эккеп көргүзөр дээш, улусту бисте бар-ла мерген угаан-биле айтып-сургап, өөредип, Христосту оларга суртаалдап турар бис.

²⁹Ол сорулганы боттандыраар дээш карак кызыл ажылдап, Христостуң меңээ бергени бүгү чүткүл-күжүм-биле демисежип чоруурум бо-дур.

Колосчуларга 2

¹Силер дээш, Лаодикияда чурттаан христианнар дээш база арын көржүп душпааным өске бүгү улус дээш, кайы хире чаныш-сыныш чок демисежип келгенимни билип аарыңарны күзеп тур мен.

²Бүгү ол улус Бурганның чажыды – Христосту билип алгаш, ол долу билиг-биле бажын ажыр байызыннар дээш, оларның чүректерин ынакшылдың чештинмес доңу-биле доңнап, сорук киирер дээш демисежип келдим.

³Чүге дээрге мерген угаан болгаш билигнің хамык эртине-байлаан Христоста шыгжаан.

⁴Кым-даа силерни ааска чаагай оптуг сөстөр-биле дуурайлап шыдавазын дээш, силерге ону чугаалап тур мен.

⁵Мага-бодум араңарга турбаза-даа, сагыш-сеткилим силер-биле кады. Ол ышкаш силернің ужур-чурумуңарны, Христоска бүзүрээниңернің кайы хире быжыын көргөш, өөрүп тур мен.

Шажын-чүдүлгениң эвес, а Христостуң чалчалары болуңар

⁶Бир-тээ Христос Иисусту Дээргивис деп хүлээп көргөн болганыңарда, Ооң-биле харылзаалыг амыдыраңар.

⁷Христостан ханы дазыл тыртып, амыдыралыңарны Ооң үндезининге тудуп үндүрүңер, силерге суртаалдааны дег, бүзүрелиңерден күш кириңер. Дээрги-Чаяакчыга өөрүп четтиргениңер эриин ашсын!

⁸Кичээниңер: силерни кандыг-бир кижини Христостан эвес, а улустуң чаңчылдарындан, бо делегейни башкарган хоойлудүрүмнеринден укталган меге хоозун угаашкыннар-биле дуурайлап кааптазын.

⁹Чүге дээрге Бурганның бүдүн-бүрүн бүдүжү Христоста боттангаш, эът-мага-боттуг бооп, амыдырай берген.

¹⁰Бүгү күштерни болгаш эрге-чагырга ээлерин башкарып турар Христос-биле харылзаа тударыңарга, Ол силерни бүрүнү-биле бүргей апкан.

¹¹Ооң-биле харылзаалыг апаргаш, кыртыжап демдектээшкинни база алган силер. Ынчалза-даа кижини холу-биле кылган кыртыжап демдектээшкин эвес-тир ол – Христостуң кылган кыртыжап демдектээшкини бачыттыг бүдүжүңерни адыра сивирип каапканыңарда.

¹²Силер сугга суктуруп тура, Христос-биле кады ажааттыргаш, а оон Ону өлүглер аразындан ковайтыпкан Бурганның күчүзүңге бүзүрээниңер дамчыштыр Ооң-биле кады катап дирилген силер.

¹³Бир шагда кыртыжап демдектеттирбээн бачыттыглар турганыңар ужун өлүг чордуңар. Ынчалза-даа Бурган ам силерни Христос-биле кады тынгарыпкан. Ол бистиң бүгү бачыттарывысты өршээген.

¹⁴Ол ыдыктыг хоойлунуң биске удур бижээн айтыгларының даңзызын – өрелеривистиң даңзызын балап каапкаш, ону белдир-ыяшка чыпшыр кадап, күш чок болдурду.

¹⁵Ол күштерни болгаш эрге-чагырга ээлерин демисежир харык чок кылып, белдир-ыяшка өлүмүнүң күжү-биле оларны тиилээш, ажыы-биле сойгалап, кочу-шоотка киирген.

¹⁶Ынчангаш чүнү ижип-чип турарыңарга база шажынчы байырлал хүннеринге, ай чаазыңга азы амыр-дыш хүнүңге сылдаглап, кымның-даа силерни буруу шаварын болдурбаңар.

¹⁷Ол бүгү дээрге чедип кээр ужурлуг чүүлдүң чүгле хөлегези-дир, а алыс утка-дөс, үндезин – Христоста!

¹⁸Томаараан бооп баажыланганыңдан мага ханып, дээрниң төлээлеринге мөгейип, көргөн ажыдышкыннарыңга ооргаланып, өрү көрдүнүп чоруур улустуң силерни буруу шава бээрин болдурбаңар. Олар чүгле кижиниң угаан-бодалын барымдаалаар болгаш, хей-ле улуургаарлар.

¹⁹Ындыгларда мага-боттуң Бажы-биле харылзаа чок. А ол Баштың бүгү кезектери сиирлер болгаш чүстер дузазы-биле каттыжып тудушкан бүдүн мага-ботту башкаарга, мага-бот бүрүнү-биле Бурганның күзеп-бодаанын ёзугаар өзүп-мандыыр.

Христос-биле кады өлүрү болгаш амыдыраары

²⁰Христос-биле кады өлү бергеш, бо делегейни башкарып турар хоойлу-дүрүмден хостуг апарган силер. Чүге-ле ам, бо делегейге хамааржыр хевээр дег, мындыг айтышкыннарга чагыртып чоруур силер:

²¹«Ону тутпа!», «Мону амзава!», «Аңаа хол дегбе!»

²²Ол бүгү хоруглуг чүүлдер дээрге ажыглаан соонда күш чок апаар чүүлдер-дир, оларның ажыглалы-даа ол-дур. Ындыг сагылгалар дээрге чүгле кижилер чогааткан дүрүмнер болгаш өөредиглер-дир!

²³Ол бүгү дүрүмнер, чүгле даштыңдан көөрге, мерген угаанныг бооп сагындырар. Оларда чүгле кижиниң чогаатканы чүдүлге, меге томаарышкын болгаш мага-боттуң чилчиин үзер чорук бар, а бачыттыг бүдүжүңге удур туржур кандыг-даа күш чок!

Колосчуларга 3

¹Бир-тээ Бурган силерни Христос-биле кады катап диргизип каан болганда, Христостуң Бурганның оң талазында саадаан черинче, дээрде турар чүүлдерже чүткүңер.

²Бодалдарыңарны бо черде эвес, а дээрде турар чүүлдерже шиглеңер.

³Бо делегейге хамаарыштыр өлгөн болгай силер, а чаа амыдыралыңар Христос-биле кады Бурганда хоргадай берген.

⁴Амгы амыдыралыңарның үнер дөзү – Христос эеп кээрге, силер база Ооң өндүр чырынга бүргеткен көстүп кээр силер.

⁵Ынчангаш бачыттыг делегейден кээр бүгү чүүлүңерни: самырал, чүдек-бужар херектер, туттунмас туралаашкын, ыят чок күзээшкиннер болгаш алыксак-чиксек чорукту (а ол дүрзү-бурганга чүдүүрүндөн ынай-даа ылгал чок) узуткаңар!

⁶Ол бүгү чүүл Бурганны дыңналас улусче Ооң килеңин халдадыр.

⁷Бир шагда силер база ындыг күзээшкиннер аайы-биле амыдырап, бодуңарны база ынчалдыр алдынып чораан силер.

⁸А ам ол бүгүнү: дошкууралды, килеңни, өш-өжээнни, нүгүл-хопту болгаш үй-балай сөстөр эдерин ыңай ап октаптыңар.

⁹Бот-боттарыңарны мегелевеңер, чүге дээрге биеэги бүдүжүңерни ооң бүгү үүлгедиглери-биле адыра сивирип каапкаш,

¹⁰чаа кижиниң бүдүжүн кедип алган болгай силер. Ол чаа бүдүжүңер Чаяакчының омур-хевиринге улам дөмейлежиң, Бурганны алыс шын билип аарынче чоокшулап, үргүлчү чаартынып ораң.

¹¹Түңнелинде чаа кижини бүдүжүңде: грек, иудей; кыртыжап демдектеткен азы кыртыжап демдектетпээн кижини; варвар, скиф; кул, хостуг хамааты деп ылгал чок. Чүгле Христос бар, Ол – бүгүде болур база Ол – бүгүдени бүргей ап турар!

¹²Бир-тээ Бурганның шилип алганы ынак, ыдыктыг улузу болганыңарда, ээ көрүүшкүннү, буянны, биче сеткилди, томаарышкынны, шыдамык чорукту кедип алыңар.

¹³Бот-боттарыңарга шыдамык хамаарылгалыг бооп, кайы-бирээңер өске-бир эжинге хомудап-даа турза, бот-боттарыңарны өршээңер. Дээрги-Чаяакчының силерни өршээгени дег, силер база ынчалдыр өршээңер!

¹⁴А чүнүң-даа кырынга бүгүдени дээди чаңгыс эп кылдыр тудуштурар ынакшыл турар болзун.

¹⁵Христостуң эккээри амыр-тайбың чүректериңерни углап-баштазын, чүге дээрге Бурган силерни амыр-тайбыңче кый деп, чаңгыс мага-бот кылдыр тудуштурган-дыр. Ол дээш өөрүп четтириңер!

¹⁶Христостуң сөзү ооң бүгү байлакшылы-биле силерниң араңарга амыдыразын. Силер ынчан бот-боттарыңарны чедишкен мерген угаан-биле өөредип база сургап, а ол ышкаш сеткилиңер ханызындан өөрүп четтирип чорууруңар Бурганга ыдыктыг ырлар, йөрээлдер болгаш Сүлдеге хамааржыр ырлар ырлап шыдаар силер.

¹⁷Кылып турар бүгү чүүлдериңер – сөстөр-даа, ажыл-херек-даа Дээрги Иисустуң ады-биле болуп турзун, Бурган Адага Ону дамчыштыр өөрүп четтириңер.

Христиан өг-бүлө

(Эф. 5:22—6:9)

¹⁸Херээжен улус, ашактарыңарга чагыртыңар, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчыга башкарткан улус боттарын ынчаар алдынар ужурлуг.

¹⁹Ашактар, кадайларыңарга ынак болуңар, оларны кадыг-дошкун аажылаваңар.

²⁰Ажы-төл, бүгү талазы-биле ада-иеңерни дыңнаңар, чүге дээрге ындыг аажы-чаңыңар Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг.

²¹Ада-ие, ажы-төлүңерни ажындырбаңар, оон башка оларның силерден хөңнү калып каар.

²²Кулдар, бо делегейде ээлериңерни бүгү талазы-биле дыңнаңар. Чашпаа улус ышкаш, карак чаап эвес, а ак сеткилдий-биле Дээрги-Чаяакчыны хүндүлөп, дыңнаңар.

²³Чүнү-даа кылып турзуңарза, ону улус дээш эвес, а Дээрги-Чаяакчының Боду дээш кылганыңар дег, ак сеткилдиг ажылдаңар.

²⁴Дээрги-Чаяакчы силерге шаңнал кылдыр өнчү бээрин утпаңар. Дээрги Христоска бараан бооп турар болгай силер.

²⁵Бак чүүл үүлгедип турар кижин харыы бак чүүлдү ол-ла хемчээл-биле алып; Бурган улусту ылгай көрбөс.

Колосчуларга 4

¹Ээлер, силер база кулдарыңарны ак сеткилдиг болгаш чөптүг аажылаңар. Силерниң база дээрде Эңер барын утпаңар.

Өске чагыг-сүмелер

²Чүткүлдүг мөргүңер, мөргүп тура, сергек болуңар база өөрүп четтириңер!

³Бис дээш база Бурган медээвиске орукту ажыдып берип, Христостуң чажыдын суртаалдаар органы биске берзин дээш, мөргүңер. Ол суртаал ужун мен ам хоругдал адаанда тур мен.

⁴Улуска ол чажытты болур-чогууру-биле, мээ-медерелче сиңниктир медеглээрим дээш, мөргүңер.

⁵Бурганга бүзүревээн улус-биле боттарыңарны сарыылдыг ап, үени шын ажыглаңар.

⁶Кижин бүрүзүңге херектиг харыы тудуп шыдаар кылдыр, чугааңар үргүлчү чедингир болгаш чечен-мерген болзун.

Түңнел байыр чедиришкиннери
(Эф. 6:21-22)

⁷Силерге мээң дугайымда бүгү чүвени ханы ынак дуңмам Тихик чугаалап чедер. Ол Дээрги-Чаяакчыга шынчы бараан болуп, кады ажылдап турарым кижидир.

⁸Ону силерже чорудуп турар сорулгам мындыг: ол бистиң канчаар амыдырап-ажылдап турарывысты силерге дыңнаткаш, сеткил-сагыжыңарны сорук киирзин.

⁹Тихикти мен бүзүрелдиг база ханы ынак дуңмам Онисим-биле кады силерже чоруттум. Ол силерниң чаңгыс чер чурттугларыңарның бирээзи боор кижидир. Мында чүү болуп турарын олар силерге бирден-бирээ чок чугаалап чедерлер.

¹⁰Мээң хоругдал адаанда кады турар эжим Аристарх биле Варнаваның төрөл дуңмазы Марк олар силерге байыр чедирди. (Маркка хамаарыштыр айтыышкын алган силер: ол силерге чеде бээрге, ону хүндүткел ёзузу-биле уткуңар.)

¹¹Иуст деп адаткан Иисус база силерге байыр чедирип тур. Бурганның Чагыргазы дээш, мээң-биле кады ажылдап турар улустуң аразында чүгле олар иудейлер чүве. Олар меңээ улуг деткимче бооп келди.

¹²Эпафрас база силерге байыр чедирип тур. Ол силерниң бирээңер-дир база Христос Иисустуң чалчазы боор кижидир. Силер дээш, ол үргүлчү аажок чүткүлдүг мөргүп, Бурганның күзел-соруунга бүрүнү-биле чагырткан, четчип-бышкан болуруңар дээш, Бургандан дилеп турардыр.

¹³Ооң силер дээш база Лаодикияда, Иерапольда чурттаан бүзүрөөн улус дээш, кайы хире карак кызыл ажылдап турарын бодум херечилеп тур мен.

¹⁴Бистиң ханы ынаавыс эмчи Лука биле Димас олар база силерге байыр чедирип турлар.

¹⁵Лаодикияда бүзүрөөн ха-дуңмага, а ол ышкаш Нимфага база ооң бажыңында чыгып турар христианнарга мээң байырым чедириңер.

¹⁶Бо чагааны араңарга номчуп дооскаш, ону Лаодикияда христиан ниитилелге база номчуур кылдыр дамчыдып бериңер. А силер Лаодикиядан чедип кээр чагааны база номчуңар.

¹⁷Архиппке мынча деп чугаалаңар: «Дээрги-Чаяакчыга бараан боор дээш хүлээнген ажил-херээңни албан күүседиринге бүзүрелдиг бол».

¹⁸Бодумнуң холум-биле бижип олур мен: Павелден байыр. Хоругдал адаанда турарымны утпаңар. Бурганның авыралы шуптуңарга доктаазын!



1 Фессалоникчилерге

1 Фессалоникчилерге 1

Кирилде сөстөр

¹Павел, Сила болгаш Тимофейден байыр! Фессалоникада Бурган Ада болгаш Дээрги Иисус Христоска бүзүрөөннер ниитилелинге бижидим. Силерге авырал биле амыр-тайбың доктаазын!

Фессалоникчилерниң бүзүрели болгаш амыдыралы

²Мөргүл кылган санывыста-ла, силерни сактып, дөгереңер дээш, Бурганга үргүлчү өөрүп четтирер-дир бис.

³Силерниң бүзүрелиңерге үндезилеттинген ажыл-херээңерни, ынакшылыңардан сорук кирген ажылыңарны, Дээргивис Иисус Христоска идегелиңерниң чайгылыш чогуң Бурган Адавыстың мурнунга доктаамал сактып чор бис.

⁴Ха-дуңма, Бурганның силерге ынаан, Ооң силерни шилип алганын билир бис.

⁵Чүге дээрге бистиң эккелгенивис Буянныг Медээ силерге чүгле сөс кырында эвес, а күчүлүү-биле, Ыдыктыг Сүлдениң шынзыткан бадыткалы-биле чедип келген. Араңарга тургаш, силерге буянныг болзун дээш, канчаар амыдырап келгенивисти көргөн болгай силер.

⁶Бисти база Дээрги-Чаяакчыны боттарыңарга өттүнер үлегер кылып алган силер. Буянныг Медээни улуг хилинчек көрүп, ынчалза-даа Ыдыктыг Сүлдениң бээри өөрүшкү-биле хүлээп алган силер.

⁷Ынчангаш Македония болгаш Ахаия девискээрлеринде бүгү бүзүрөөн улуска үлегер апардыңар.

⁸Дээрги-Чаяакчының медээзи ам силерни дамчып, чүгле Македония болгаш Ахаияга эвес, а чер болганга нептерей берген. Бурганга бүзүрөөниңер кайда-даа билдингир апарган, бис ам ол дугайында чүнү-даа чугаалавайн барып боор бис.

⁹Бисти канчаар хүлээп алганыңар дугайында, дүрзү-бурганнардан ойталааш, алыс шын дириг Бурганга бараан боору-биле Олче канчаар ээлгениңер дугайында бүгү өске улус боттары биске чугаалап турар апарды.

¹⁰Улус силерни Бурганның Оглу Иисустуң дээрден чедип кээрин манап турарлар дээр-дир. Бурган Иисусту өлүглер аразындан катап диргискен, а Ол бисти Бурганның кел чыдар килеңинден камгалаар.

1 Фессалоникчилерге 2

Павелдиң Фессалоникага ажил-чорудулгазы

¹Бистиң силерге кээп чораанывыс түңнел чок болбаанын боттарыңар билир силер, ха-дуңма.

²Ооң мурнунда Филиппы хоорайга биске күштүг удурланыышкын болуп турда, хилинчек көрүп, дорамчыладып турган-даа болзувусса (ол база силерге билдингир-дир), Бурганывыс биске Ооң Буянныг Медээзин силерге коргуш чок суртаалдаар арганы берген.

³Силерни кыйгырган өөредивиисте кандыг-даа будулгаазынныг, чүдек-бужар сагыш чок, бис кымны-даа мегелевейн турар бис.

⁴А Буянныг Медээни суртаалдаарын дагзыры-биле Бурганның шылгааны улус дег чугаалап тур бис. Ынчангаш бис чугаалап тура, улустуң эвес, а чүректеривисти билир Бурганның сеткили ханзын дээш, кызыткан бис.

⁵Шынап-ла, силер билир силер, кажан-даа авыяастап чорбаан бис, чажырап хире хуу ажык-кончаа сүрген сагыжывыс-даа чок турган; херечивис – Бурган ол-дур!

⁶⁻⁷Христостуң элчиннери болгаш, улустан онза хүндүлел негээр эргелиг-даа болзувусса, силерден-даа, өске улустан-даа алдар-мактал дилевээн бис. Харын иениң чаш төлдери дээш сагыш човаары дег, силерге аажок уян-чымчак хамаарылга көргүстүвүс.

⁸Силерге ындыг күштүг ынак болгаш, чүгле Буянныг Медээни эвес, а амы-тынывысты силерге хүлээдип бээринге белен турдуvus. Биске ол хире эргим болдуңар!

⁹⁻¹⁰Ха-дуңма, кайы хире чилчик үзүлдүр ажылдап, бергелерни эртип келгенивисти билир силер. Бурганның Буянныг Медээзин силерге суртаалдап тура, кайыңарны-даа шүүдетпес дээш, дүне-хүндүс дивейн ажылдап, бүзүрөөн силерге хамаарыштыр боттарывысты Бурганның мурнунга арыг-шынчы, төлөптиг ап келгенивисти билир силер, Бурган база ону херечилээр.

¹¹Ада кижиниң ажы-төлүн эки көөрү дег, силерниң кижини бүрүзүн ынчаар эки көрүп келгенивисти билир силер:

¹²«Бодунуң өндүр бедик Чагыргазынче силерни кыйгырган Бурганның мурнунга төлөптиг чурттаңар» – деп, бис силерни сорук кирип, өөредип база үттеп-сургап келген бис.

Иудеяда христианның үлегери

¹³Бистен дыңнааныңар Бурганның медээзин хүлээп аарда, ону кижини сөзү дег эвес, а ооң херек кырында кандызы дег: бүзүрөй бээриңерге, силерге күчүлүг салдар чедирип турар Бурганның сөзү дег кылдыр хүлээп алган силер. Үзүк-соксаал чокка Бурганга өөрүп четтиривистиң база бир чылдагааны ол-дур.

¹⁴Иудеяда турар Христос Иисуска башкарткан Бурганга бүзүрөөннер ниитилелиниң үлегерин эдерген болгай силер, ха-дуңма. Чүге дээрге оларның иудейлерден когарааны дег, силер база боттарыңарның-на чаңгыс чер чурттугларыңардан когарап турар-дыр силер.

¹⁵Иудейлер, ооң мурнунда медээчилерин өлүрүп турганнары дег, Дээрги Иисусту өлүрүп кааннар, а бисти истеп-сүрүп турганнар. Оларның ажыл-херээ Бурганга таарымча чок база бүгү кижини төрөлгөтөнгө удур бооп турар.

¹⁶Олар биске камгалал дугайында Буянныг Медээни өске чоннарга чедиреринге шаптык кадып, ооң-биле бачыттарының аян долдуруп турарлар. Ынчалза-даа Бурганның килеңи ам-на оларның кырынче чылча дүжер!

Павелдин Фессалоникаже аажок катап келиксээни

¹⁷Ха-дуңма, кезек өйде бисти силерден чарыптарга, сеткиливис тудуш харылзаалыг хевээр-даа болза, өскүссүрэн дег бооп, силер-биле арын көржүп ужуражырын аажок күштүг күзеп келдивис.

¹⁸Ийе, бис силерже катап медээжок келикседивис, Павел мен база чаңгыс эвес удаа чеде бээрин шенедим, ынчалза-даа эрлик бистиң оруувусту дуй туруп турду.

¹⁹Силер эвес болза, өске кымнар идегеливис, өөрүшкүвүс боорул? Дээргивис Иисус чедип келгеш, шаңнал кылдыр оваадай бээрге, өске кымнарга чоргаарланып болур бис?

²⁰Ийет, ылап-ла силер – чоргааралывыс болгаш өөрүшкүвүс силер!

1 Фессалоникчилерге 3

¹Ынчангаш бис, силер-биле чарлыышкынны оон ыңай ууп шыдавайн баргаш, Афиныга ийи бодувус артып каар деп шиитпир үндүрдүвүс.

²А силерже Тимофейни, Христостуң дугайында Буянныг Медээни суртаалдаар кижини, Бурганның ажыл-херээнге бистиң-биле деңге ажылдаан дунмавысты, чоруттувус. Ол силерни сорук киирзин база бүзүрелиңер быжыктырзын деп бодаан бис.

³Ол хире кончуг истеп-сүрүүшкүннер ужун кым-даа Буянныг Медээден чайгыла бербезин дээш ынчалдывыс. Шак ол шенелделер биске албан таваржырын билир-ле болгай силер.

⁴Бисти истеп-сүре бээри чайлаш чогуң силер-биле кады турар үевисте-ле чугаалап шаг болган бис. Ол ынчалдыр болган-даа деп, силер ам билир силер.

⁵Ынчангаш мен, оон ыңай манаар харык чок апаргаш, силерниң бүзүрелиңер дугайында билип эккелзин дээш, Тимофейни чоруттум. Күткүкчү эрлик силерни орууңардан астыктыра бербээн бе дээш, ажыл-херээвис хей черге болбаан бе дээш, сестип турдум.

Эки медээлер

⁶Ындыг-даа болза, Тимофей силерден мырыңай чаа эеп келгеш, бүзүрелиңер болгаш ынакшылыңар дугайында эки медээлер эккелди. «Бистиң дугайывыста чаагай сактыышкын фессалоникчилерде артып калган, ынчангаш оларны көрүксээниvistен дудак чок, бисти көрүксээш, четтикпейн турар улус-тур» – деп, ол чугаалап келди.

⁷Байдалывыс чеже-даа берге бооп, истеп-сүрүүшкүннер турза-даа, бүзүрелиңер бисти сорук киирип, улуг деткимче болду, ха-дуңма.

⁸Чүге дээрге силерниң Дээрги-Чаяакчы-биле эвилелиңер ыяк быжыг боорга, бис ам база катап тынгарлы бердивис.

⁹Силер дээш база Бурганывыстың мурнунга бисти өөрткениңер дээш, Бурганга өөрүп четтиргенивисти канчаар долuzu-биле ажыдарыл?!

¹⁰Силер-биле база катап арын көржүп ужуражыр дээш, бүзүрелиңерниң ам-даа четпейн турар чүүлүн немеп бээр дээш, бис дүне-хүндүс дивейн, бар шаавыс-биле мөргүп тур бис.

¹¹Ынчанганда Бурган Адавыс Боду база Дээргивис Иисус силерже баар орукту биске айтып берзин.

¹²Силерниң бот-боттарыңарга база арткан хамык улуска ынакшылыңарны Дээрги-Чаяакчы улам өстүргеш, бистиң силерге ынакшылывыс дег кылдыр, кызыгаар чокка өстүрүп берзин.

¹³Дээргивис Иисустуң Аңаа хамааржыр хамык ыдыктыг төлээлери-биле кады эеп кээр хүнүнге чедир Бурган Адавыстың мурнунга чүректериңер кем-буруу чок болгаш ыдыктыг бооп артсын дээш, Ол силерни быжыктырзын. Аминь.

1 Фессалоникчилерге 4

Бурганга таарымчалыг амыдырал

¹Түңнелинде, ха-дуңма, Дээрги Иисустуң ады-биле силерден ээрежип база кыйгырып тур бис: Бурганга таарымчалыг кылдыр канчаар амыдыраар ужурлуун силерге өөредип каанывыс дег, улаштыр ынчалдыр амыдыраңар. Ам безин ынчалдыр амыдырап турар силер, ындыг-даа болза, ынчаар амыдыраарын оон-даа чүткүлдүг уламчылаңар.

²Дээрги Иисустуң эрге-чагыргазы-биле силерге кандыг чагыглар бергенивисти билир силер.

³Бурган ыдыкты-биле амыдыраарыңарны болгаш кандыг-даа самыраар чоруктан ойталаарыңарны күзеп турар.

⁴Эр кижиге бүрүзү бодунуң мага-бодунуң күзээшкиннерин тудуп, ыдыктыг, мактал-хүндүгө төлептиг амыдыразын.

⁵Бурганны билбес улус дег, туралаан хандыкшылының аайынга кирбезин.

⁶Ындыг таварылгада эр кижиге бүзүрөөн эжин карак ажыттап, ооң бүзүрелин ажыглай бербезин халак. Чүгө дээрге мооң мурнунда-ла силерге чугаалап база кичээндирип турганывыс дег, шак ындыг бачыгтар дээш, Бурган кеземче онаар.

⁷Ол бисти чүдек-бужар боорунче эвес, а ыдыктыг амыдыралче кыйгырган болгай.

⁸Ындыг болганда, кым ол чагыгларны хүлээп албааныл, оозу-биле кижини эвес, а силерге Бодунуң Ыдыктыг Сүлдезин берип турар Бурганны хүлээп албаан-дыр.

⁹Бүзүрөөн ха-дуңмавыска ынакшыл дугайында силерге оон ыңай бижээн херээвис чок боор, чүгө дээрге Бурган силерни бот-бодуңарга ынак боорунга өөредип каан болгай.

¹⁰Бүгү Македонияда чурттаан ха-дуңмаңарга чогуу-на ынчалдыр ынак силер. Ындыг-даа болза, ха-дуңма, бот-бодуңарга оон-даа күштүг ынак бооруңарны дилеп тур бис.

¹¹Тайбың-шөлээн амыдыралче чүткүңер, ооң мурнунда силерге чагып турганывыс дег, кижиге бүрүзү бодунуң ажыл-херээн чогуудуп, амыдыраар кошкулун бодунуң холу-биле ажылдап аар ужурлуг.

¹²Ынчалдыр кылыр болзуңарза, өске улус силерниң канчаар амыдырап чорууруңарны хүндүлээр база хереглелдериңерге кымдан-даа хамаарылга чок боор силер.

Дээрги-Чаяакчының ээп кээри

¹³Ха-дуңма, өлгөн улус-биле чүү боорун билип аарыңарны күзеп тур бис. Силер, идегээр чүвези чок өске улус дег, өлгөннер дээш муңгараваңар.

¹⁴Бир-тээ, Иисус өлгөш, оон катап дирилген деп бүзүрээр болганывыста, Иисуска бүзүревишаан өлгөн улусту Бурган Ооң-биле кады дедир эккээр деп база бүзүрээр бис.

¹⁵Дээрги-Чаяакчының чугаалаан сөстөрүн барымдаалап, силерге чугаалап тур бис: Ооң чедип кээринге чедир бистиң аравыстан дириг артар улус мөчээннер мурнунче кирбес бис.

¹⁶Улус дээрниң кол төлээзиниң үнүн болгаш Бурганның трубазының эткенин дыңнап каар. Дээрги-Чаяакчы Боду дээрден дүжүп келгеш, дужаалын медеглептер. Христоска бүзүревишаан өлгөннер ынчан кымны-даа мурнай катап дирлип кээр.

¹⁷А ооң соонда бис, дириг улус, Дээрги-Чаяакчыны агаарга уткуур дээш, олар-биле кады булуттар кырынче көдүртүп үндүртү бээр база оон соңгаар кезээ мөңгеде Дээрги-Чаяакчы-биле кады артар бис.

¹⁸Ынчангаш ол сөстөр-биле бот-бодуңарны аргалап чоруңар.

1 Фессалоникчилерге 5

Дээрги-Чаяакчының ээп кээринге белен болуңар

¹Ха-дуңма, силерге үелер болгаш хуусаалар дугайында бижээн херээ чок боор.

²Дүне када оор дег, Дээрги-Чаяакчының шииткел хүнү хенертен чедип кээрин боттарыңар кончуг эки билир силер.

³Улус: «Кайда-даа амыр-тайбың-дыр, айыыл чок-тур» – деп чугаалажы бээрге, ынчан хенертен, сааттыг херээженниң эьди аарый бээри дег, оларны өлүм-чидим хөме таварыыр база кым-даа оон дезип шыдавас!

⁴Ха-дуңма, ынчалза-даа силер дүмбей караңгыда эвес силер, ол хүн, оор дег, силерниң кырыңарга хеп-хенертен келбес.

⁵Чүге дээрге силер – чырыктың болгаш хүннүң ажы-төлү силер. Бис дүнге база дүмбей караңгыга хамаарышпас бис.

⁶Ындыг болганда, өске улус ышкаш, уйгуга бастырбаалы. Серемчилелдиг болгаш хынамчалыг болуңар.

⁷Уйгужу улус дүне удуур, арагачылар база дүне эзиртир ижер болгай.

⁸А бис, хүнге хамааржыр болганывыста, хынамчалыг болуулу, бүзүрел болгаш ынакшылды – куяк хеп дег, а камгалалга идегелди – куяк бөрт дег кедип аалы.

⁹Чүге дээрге Бурган бисти, Ооң килеңиниң хүнүнде шиидер дээш эвес, а Дээргивис Иисус Христосту дамчыштыр камгалаар дээш шилип алган.

¹⁰Христос бис дээш, Ооң ээп кээр хүнүнде дириг-даа, өлүг-даа турар болзувусса, Ооң-биле тудуш апарып, амыдыраарывыс дээш өлгөн.

¹¹Ынчангаш ам ынчалдыр кылып турарыңар дег, бот-боттарыңарны моон-даа соңгаар аргалаңар база быжыглаңар.

Түңнел чагыг-сүмелер болгаш байыр чедириешкиннери

¹²Ха-дуңма, улуу-биле дилеп тур бис: араңарда кызымак ажылдап турар, Дээрги-Чаяакчы-биле харылзаалыг амыдыралга силерни углап-баштап, чагып-сургап турар удуртукчуларны хүндүлөп көрүңер.

¹³Кылып турар ажыл-херээ дээш, оларны ханы хүндүлеңер, оларга ынак болуңар. Араңарда эп-найыралдыг амыдыраңар.

¹⁴Ха-дуңма, күштүү-биле дилеп тур бис: ажыл кылбас чалгааларны билиндириңер, кортуктарны сорук киириңер, кошкактарга чөленгиши болуңар, хамык улус-биле чымчак, чазык болуңар.

¹⁵Кайыңар-даа силерге чедирген хора дээш хора-биле харыылай бербезин халак, харын бот-боттарыңарга база өске бүгү улуска буяндан үргүлчү кылып чоруңар.

¹⁶Үргүлчү өөрүп чоруңар!

¹⁷Соксаал чок мөргүлдеңер.

¹⁸Кандыг-даа байдалга тургаш, Бурганга өөрүп четтирип чоруңар – Христос Иисус-биле харылзаа тургускан силерниң ынчалдыр чурттаарыңарны Бурган күзеп турар.

¹⁹Ыдыктыг Сүлдениң одун өжүрбеңер:

²⁰Өттүр билген медеглелдерни куду көрбеңер,

²¹ынчалза-даа шуптузун хынап чаңчыгыңар; буяндан туттунуңар,

²²кандыг-даа бузуттан чайлап чоруңар.

²³Амыр-тайбыңның үнер дөзү боор Бурган Боду силерни бүгү тала-биле ыдыктыг кылып кагзын. Дээргивис Иисус Христостуң ээп кээр хүнүнге чедир силерниң сүлдеңер, сагыш-сеткилиңер база мага-бодуңар кем чок арыг кадагалаттынып артсын.

²⁴Силерни кыйгырган Бурган Бодунуң сөзүңге шынчы, Ол аазаашкынын күүседир!

²⁵Ха-дуңма, бис дээш база мөргүлдеп көрүңер.

²⁶Бурганның бүгү улузун ыдыктыг ошкаашкын-биле мендилеңер.

²⁷Дээрги-Чаяакчының эрге-чагыргазы-биле силерге дужаап тур мен: бо чагааны бүгү бүзүрөөн ха-дуңмага номчуп бериңер.

²⁸Дээрги-Чаяакчывыс Иисус Христостуң авыралы силерге доктаазын!



2 Фессалоникчилерге

2 Фессалоникчилерге 1

Кирилде сөстөр

¹Павел, Сила база Тимофейден байыр. Фессалоникада Бурган Адавыс болгаш Дээрги Иисус Христоска бүзүрөөннер ниитилелинге бижидим.

²Бурган Адавыс болгаш Дээрги Иисус Христан келген авырал биле амыр-тайбың силерге доктаазын!

Бурганның шииткелиниң дугайында

³Ха-дунма, силер дээш, Бурганга үргүлчү өөрүп четтирер уjurлуг бис. Ындыг боору чөп, чүге дээрге силерниң бүзүрелиңер өй-кызыгаар чок өзүп, бот-боттарыңарга ынакшылыңар улам улгадып орат.

⁴Ынчангаш бис боттарывыс-ла силерниң шыдажып эртип турарыңар бүгү истеп-сүрүүшкүннер, хилинчектер ортузунга туруштууңар база бүзүрелиңер дугайында Бурганга бүзүрөөннерниң өске ниитилелдеринге чоргаарал-биле чугаалап турар бис.

⁵Бурганның шииткели чөптүг дээрзиниң бадыткалы бо-дур: ол дээш, хинчектенип турарыңар Бурганның Чагыргазынче алызы барып киреринге төлептиг кылдыр санаттырар силер.

⁶Бурган чөптүг: хилинчээңер дээш буруулуг улуска Ол хилинчек-биле орнун эгидер,

⁷а ам хилинчек көрүп чоруур силерге бис-биле катай Дээрги Иисустуң ээп кээр хүнүнде амыр-дышты хайырлаар. Христос дээрдэн Бодунуң күчүлүг төлээлери-биле кады

⁸оттуң чалбыыжыңга бүргеткен чедип келгеш, Бурганны билип албаан база Дээргивис Иисустуң Буянныг Медээзинге чагыртпаан улуска кеземчени ээкээр.

⁹Олар мөңгө өлүмнүң кеземчези-биле санажыр: оларны Дээрги-Чаяакчының чанынга турарыңдан база Ооң өндүр бедик күжүнден чарып, ойладып чорудуптар.

¹⁰Аңаа бүзүрөөн бүгү улузун магададып, оларның аразынга алдаржыыры-биле Христостуң чедип кээри хүнде ол бүгү чогуу бүдер. Бистиң херечилеливиске бүзүрөөш, силер база Ооң улузунуң санынче кирген силер.

¹¹Ынчангаш силер дээш үргүлчү мөргүп, Бургандан дилеп тур бис: Ол силерни Бодунуң олче кыйгырган амыдыралынга төлептиг кылып кагзын, силерниң хамык буянныг сагыжыңарны, бүзүрөөниңерден укталган ажыл-херээңерни Бодунуң күжү-биле эчизинге чедирзин.

¹²Ынчан силерниң ачыңарда Дээргивис Иисустуң ады алдаржыыр, а силер база Бурганывыстың болгаш Дээрги Иисус Христостуң авыралы-биле Ооң ачызында алдаржыыр силер.

2 Фессалоникчилерге 2

Бузуттуг язы болгаш Иисус Христостуң эеп кээри

¹Ха-дунма, Дээргивис Иисус Христостуң эеп кээринге база бистиң Ону уткуур дээш, канчаар чыгырывыска хамаарыштыр силерден дилээривис болза:

²угааныңар ышкынмаңар база Дээрги-Чаяакчының чедип кээр ужурлуг хүнү келген-дир деп турар кандыг-даа өттүр билген медеглелдер, ажыдышкынныг сөстөр азы бисти бижээн деп турар меге чагаалар-даа силерни дүүретпезин.

³Силер кымга-даа, канчаар-даа болза дуурайлатпаңар. Чүге дээрге Дээрги-Чаяакчының ол хүнү кээр мурнуу чарыында баштай Бурганга удур тура халыышкын үнер база өлүм-чидимге чыгаттырган, бузуттуг-бак язы чедип кээр ужурлуг.

⁴Ол язы улустуң «Бурган» дээри азы ыдыктыг деп мөгеери бүгү чүүлге удурланып, бодун өрү көрдүнер, оон туржук, Бурганның өргээзинге дүжүлгеже саадаптар база бодун «Бурган мен» деп чарлаттыңар.

⁵Силер-биле кады тургаш, ол дугайында чугаалап турдум чоп, сагынмас-тыр силер бе?

⁶Ол язы чогуур үе-шагы кээр бетинде бодун көргүзөр дээрге, ону чүү дуй туруп турарын ам билир силер.

⁷Бузуттуң чажыт күштери амдыгааштан салдарын көргүзүп кирипкен, ынчалза-даа амдызында оларны доктаадып турар күш, Бурган ону оруктан чайлатпааже, бузуттуң оруун дуй турарын уламчылаар.

⁸Ынчан ол бузуттуг язы бодун ажыы-биле көргүзөр, ынчалза-даа Дээрги Иисус Бодунуң ээп кээр хүнүнде ону Бодунуң аксындан үнген тыныш-биле өлүрүп, узуткап каар.

⁹Бузуттуг язының көстүп кээри – эрликтин ажил-херээ боор – ол улуг күчү-күш-биле меге кайгамчык демдектер кылып база

¹⁰янзы-бүрү хевирниң бузуттуг дуурайлаашкыны бооп, бодун илередир. Алыс шынга ынакшыбырындан база ооң ачызында камгалал алырындан ойталааш, өлүмчө бар чыдар улус аңаа алзып алыр.

¹¹Ынчангаш Бурган оларны будулар чорукка чагыртыптарга, олар мегеге бүзүрей бээр.

¹²Алыс шынга бүзүревейн, бузутка алыскан хамык улус шииттирзин дээш, Ол ынчаар кылган.

Чаныш-сыныш чок туржуңар

¹³Дээрги-Чаяакчының ынакшааны ха-дуңма, силер дээш Бурганга үргүлчү өөрүп четтирер ужурлуг бис! Чүге дээрге Ыдыктыг Сүлдениң силерни Бурганга аңгылаанын дамчыштыр база алыс шынга бүзүрэениңер дамчыштыр камгалалды алзыннар дээш, Бурган силерни баштайгы дүжүдү кылдыр шилип алган.

¹⁴Дээргивис Иисус Христостуң өндүр бедиинден үлүг алзыннар дээш, силерге суртаалдаанывыс Буянын Медээ дамчыштыр Ол силерни ук камгалалче кыйгырган болгай.

¹⁵Ха-дуңма, ынчангаш чаныш-сыныш чок туржуңар! Силерге аас-биле-даа, чагаага бижип-даа дамчытканывыс өөредигден быжыы-биле туттунуңар.

¹⁶Ам Дээргивис Иисус Христос болгаш биске ынак база Бодунуң авыралы-биле мөңгө аргалалды, ачылыг идегелди биске хайырлаан Бурган Адавыс

¹⁷чүректериңерни сорук киирзин, а ол ышкаш кандыг-даа буянныг ажыл-херээңер, чугаа-сөзүңер дээш, быжыктырзын.

2 Фессалоникчилерге 3

Бис дээш мөргүңер

¹Ха-дуңма, түңнелинде бис дээш мөргүүрүңерни дилеп тур бис. Дээрги-Чаяакчының медээзи оккуру-биле нептереп, силерниң араңарга дег, алдаржый берзин.

²Оон аңгыда будалган болгаш бузуттуг-бак улустан Бурган бисти камгалазын дээш мөргүңер: чамдык улус Буянныг Медээге бүзүрөвес-ле болгай.

³Ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчы сөзүңге шынчы. Ол силерни быжыктырар база бузуттуг эрликтен кадагалаар.

⁴А бис силерниң айыткан чүүлүвүстү күүседип келгениңерге база ам-даа күүседириңерге Дээрги-Чаяакчының мурнунга ыяк бүзүрелдиг бис.

⁵Дээрги-Бурган-Чаяакчы чүректериңерге Бодунуң бээри ынакшылче база Христостуң бээри шыдамык чорукче орукту айтып берзин.

Ажыл чок орбаңар

⁶Ха-дуңма, Дээргивис Иисус Христостуң ады-биле силерге айыткап тур бис: кылыр ажыл чок амыдырап чоруур база бистен шиңгээдип алганы өөредигни эдербес ха-дуңмаңарның чанынче чагдаваңар.

⁷Бисти канчаар өттүңер уjurлууңарны боттарыңар билир-ле болгай силер. Чүге дээрге силерниң араңарга чалгаа улус диртпээн бис.

⁸Кымның-даа кескинди хлевин халаска чип, азыратпадывыс, харын кайы-бирээңерге аартык болбас дээш, дүне-хүндүс дивейн, карак кызыл ажылдап келдивис.

⁹Силерден дуза дилээр эргевис чогундан-даа эвес, а бистен үлегер аарыңарны күзээш, ынчаар кылдывыс.

¹⁰Кады турар үевисте, силерге мындыг дүрүм арттырган бис: «Кым ажылдаар хөңнү чогул, ол чем чивезин!»

¹¹А ам араңарда чамдык улустуң кылыр ажыл чок чурттап турары биске дыңналып тур. Олар боттары каяа-даа ажылдавайн, өскелерниң ажыл-херээнче холгаарлаарыңга өйлежип турар дээр-дир.

¹²Ындыг улусту хамиренмейн ажылдап, амыдыраар кошкулун боттары тыпсын деп, Дээрги Иисус Христостуң адындан дужаап база кыйгырып тур бис.

¹³А силер, ха-дуңма, буян тарыырын могаг-шылаг чокка уламчылаңар-ла.

¹⁴Бо чагаада айтышкыннарывысты дыңналас кандыг-бир кижиге бар болза, ону демдектей көрүп алыңар. Аңаа ыянчыг болзун дээш, ооң-биле харылзашпаңар.

¹⁵Ындыг-даа болза, аңаа дайзыныңарга дег хамаарылга көргүспеңер, а ха-дуңмаңарны дег, билиндир сургаңар.

Түңнел байыр чедиришкиннери

¹⁶Амыр-тайбыңның үнер дөзү боор Дээрги-Чаяакчы Боду амыр-тайбыңны силерге кажан-даа, кандыг-даа арга-биле хайырлазын. Дээрги-Чаяакчы шуптуңар-биле кады болзун!

¹⁷Бодумнуң холум-биле бижип олур мен: Павелден байыр. Ол чагаа мээңии-дир деп көргүзөр дээш, чагааларымның шуптузун ынчаар демдектеп тур мен.

¹⁸Дээргивис Иисус Христостуң авыралы силер бүгүдеге доктаазын!

1 Тимофейге

1 Тимофейге 1

Кирилде сөстөр

¹Камгалакчывыс Бурганның база идегеливис Христос Иисустуң айтышкыны-биле Христос Иисустуң элчини болган Павелден байыр.

²Бүзүреливис аайы-биле алыс шынныг оглум болган Тимофей сеңээ бижидим. Бурган Адавыстан база Дээргивис Христос Иисустан келген авырал, өршээл база амыр-тайбың сеңээ доктаазын!

Меге өөредиглер дугайында кичээндириг

³Македонияже чоруп тура, сенден дилээним дег, Эфеске артып каарыңны күзеп тур мен. Ында чамдык улус меге өөредиглер непередип турар-дыр. Олардан соксаарын неге.

⁴Оларга тоолчургу чугаалардан база төнмес-батпас ада-өгбе даңзылары тургузарындан ойталаарын чугаала. Ол бүгү чүгле аас-дыл үндүрер база улустуң кичээнгейин бүзүрелге үндезилээн Бурганның бодалындан чардыктырар.

⁵А ол негелдениң сорулгазы – арыг чүректен, арыг арын-нүүрден, ак сеткилдиг бүзүрелден үнер ынакшылды өөскүдери боор.

⁶Чамдык улус ол бүгүден хая көрүнгөш, ужур-утка чок чулчуругже дүлнү берген-дир.

⁷Олар ыдыктыг хоойлу башкылары болуксаар, ынчалза-даа чүнү чугаалап турарын-даа, оон туржук, чүнүң дугайында улусту бүзүредип турарын-даа угаап билбестер.

⁸Чөп ажыглаар болза, ыдыктыг хоойлу эки дээрзин билир бис.

⁹Бурганның мурнунга актыг улуска ыдыктыг хоойлунуң херээ чогуң билир бис. Ол дараазында улуска херек: хоойлу-дүрүм үрекчилеринге, чагырга билбестерге; Бурганны хүндүлевес база бачыттыг улуска; Бурганны дорамчылап, Ооң күзелинче сагыш салбас улуска; ада-иезинче холун көдүрерлерге, өлүрүкчүлерге;

¹⁰самыырааннарга база эрлер-биле холбажып турар эрлерге; кижилер оорлап, садарларга, мегечилерге база мегелеп херечилээрлерге; алыс шынныг өөредигге удур кандыг-бир чүве үүлгеткеннерге.

¹¹Ол өөредиг ачы-буянныг Бурганның алдарлыг Буянныг Медээзинде сиңниккен, а ук Буянныг Медээни меңээ бүзүрөп дааскан.

Бурганның өршээли дээш өөрүп четтириишкин

¹²Ажыл-херээмни кылыр күштү меңээ берген Дээргивис Христос Иисуска өөрүп четтирдим. Чүге дээрге Ол мени шынчы кижиде деп көргөш, Бодунга бараан боор кылдыр томуйлаан.

¹³Ооң мурнунда Бурганны бак сөглөп, бүзүрөөн улусту истеп-сүрүп, дора көрүп-даа чорзумза, Бурган меңээ өршээлин көргүскен, чүге дээрге мен ол бүгүнү үүлгедип тура, чүве билбес база бүзүрөвөөн турдум.

¹⁴Дээргивис Бодунуң эгээртинемес авыралын Христос Иисустан келген бүзүрөл болгаш ынакшыл-биле кады менче сиңниктир төктү.

¹⁵Чигзиниг чок хүлээп ап база бүзүрөп боор шынныг сөстөр бо-дур: Христос Иисус бо делегейже бачыттыг улусту камгалап аар дээш келген. Мен ындыгларның эң багы-даа болзумза,

¹⁶өршээл алдым, чүге дээрге Христос Иисус Бодунуң кызыгаар чок шыдамын бачыттыгларның эң багы боор меңээ көргүзерин күзөөн. Христоска бүзүрөөш, мөңгө амыдыралды алыр хамык улуска мээң үүлө-чолум үлегер болган.

¹⁷Мөңгө Хаанга, өлүм чок, көзүлбес дың чаңгыс Бурганга кезээ мөңгөде мактал-хүндү база алдар доктаазын! Аминь.

Павелдиң Тимофейни сорук кииргени

¹⁸Оглум Тимофей, кажан-бир шагда сеңээ хамаарыштыр чугаалаан өттүр билген медеглелдерге сылдап, сеңээ мындыг чагыг берип ор мен. Сен ол сөстөр-биле чепсегленгеш, эки чаалажып көр.

¹⁹Бүзүрелиңни база арыг арын-нүүрүңнү кадагала, чүге дээрге ону тооваан чамдык улустуң бүзүрели буураан болгай.

²⁰Ындыгларга Именей биле Александр хамааржыр. Бурганны бак сөглээр чоруун кагдырар дээш, мен оларны эрликтиң эргезинге хүлээдип берипкен мен.

1 Тимофейге 2

Мөргүл дугайында

¹Сенден чүден артык дилээм бо-дур: Бурганга дилеглерлиг, чалбарыглыг, өөрүп четтириишкинниг, өскелерге болушкан мөргүлдер – бүгү улус дээш мөргүлдер болзун.

²Хааннар биле эрге-чагырга ээлээннер база ол санче кирзин. Бистиң оожум база амыр-шөлээн, Бурганны хүндүлөп, Аңаа төлептиг амыдырап шыдаарывыс дээш, ол ындыг болзун.

³Ындыг боорга, эки-даа, Камгалакчывыс боор Бурганга таарымчалыг-даа.

⁴Бурган бүгү улустуң камгалалды алырын база алыс шынны билип аарын күзөп турар.

⁵Чүге дээрге Бурган-даа чаңгыс, Бурган биле кижини төрөлгөтөнниң эптештирикчизи – Боду база кижини – Христос Иисус-даа чаңгыс!

⁶Ол Бодун шупту улусту хостаар дээш өргээн. Бурганның бодалын Ол чогуур үеде ынчалдыр херечилээн.

⁷Ооң ужурунда Бурган мени бүзүрел биле алыс шынны өске чоннар улузунга медегледин дээш, элчин база башкы кылдыр шилип томуйлап каан. Силерге чугаалаан чүвем шынныг, мен мегелевейн тур мен!

⁸Ынчангаш эр улус каяа-даа болза мөргүп чоруурун күзөп тур мен. Олар килеңневейн, алгыжып-кырышпайн, актыг холдарын өрү сунуп, мөргүзүннер.

⁹Шак ынчаар херээженнер база ужур-чурумга таарыштыр кеттинип, эгениичел база бодамчалыг чоруу-биле боттарын каастаар ужурлуг. Бажын аянныг таартканы, алдыны, ак шуру эртинези база үнелиг хеви-биле каастанмазыннар.

¹⁰А ооң орнунга Бурганны хүндүлээр дээн херээженнер буянныг херектери-биле боттарын каастаар ужурлуг.

¹¹Өөредиг ап турар херээженнер оожум, бүрүнү-биле дыңнангыр болзуннар.

¹²Херээжен кижиниң өөредирин азы эр кижини чагырарын чөпшээревейн тур мен. Ол бодун оожум ап чорзун.

¹³Бурган баштай Адамны, а ооң соонда Еваны чаяаган-на болгай.

¹⁴Адам-даа эвес, а Ева дуурайлаткаш, Бурганның хоойлузун үреди чоп!

¹⁵Ындыг-даа болза, херээжен кижини бүзүрелдиг, ынакшылдыг, ыдыктыг база эки мөзүлүг амыдырап чоруур болза, ол ажы-төл божуп, камгалалды алыр.

1 Тимофейге 3

Христиан ниитилелдин удуртукчулары

¹Шынныг сөстөр бо-дур: кандыг-бир кижини христиан ниитилелдин удуртукчузу боор дээш чүткүүр болза, ол эки ажыл-херек кылыксаандыр.

²Ынчаарга удуртукчу кижини ону буруудаткы дег чүве чок, кадайынга өскерилбес, бодун туттунуп билир, бодамчалыг, төлөптиг алдынып чоруур, хүндүлээчел ээ, улусту өөредип шыдаар кижини боор ужурлуг.

³Ол арагаже сундукпас, содаачы эвес, оожум-топтуг, эп-найыралдыг, акша-мөңгүнге чазыйлавас;

⁴бодунуң өг-бүлезин эки башкарып шыдаар, дыңнангыр база ону бүгү талазы-биле хүндүлээр ажы-төлдүг кижини боор ужурлуг.

⁵(Бодунуң өг-бүлезин башкарып шыдавас кижиге Бурганга бүзүрөөннер ниитилели дээш канчап сагыш човаарыл?)

⁶Ол кижиге Христоска чоокта чаа бүзүрөөн улус санынче кирбес ужурлуг, оон башка бодун өрү көрдүне бээр база эрликке дөмөйлөштүрүп шииттирип аар.

⁷Христиан ниитилелден дашкаар ооң ат-сураа база чүгле эки боор ужурлуг, оон башка ол бак атка кирип, эрликтин дузаанга туттуруп аар.

Христиан ниитилелде дузалакчылар

⁸Дузалакчылар база хүндүткелге төлөптүг, ак сеткилдиг, арагага сунду чок, алык-сак-чиксек эвес улус боор ужурлуг.

⁹Олар арыг арын-нүүр-биле бүзүрөөлдин ханы алыс шынын эдерер ужурлуг.

¹⁰Дузалакчыны база баштай шенээр херек. Оларга удур кандыг-даа буруудадышкын тывылбаза, дузалакчылар бооп бараан болгайлар аан.

¹¹Оларның кадайлары база хүндүткелге төлөптүг, хоп-чип дажывас, бодун туттунуп билир, бүгү тала-биле бүзүрөөп боор улус болзун.

¹²Дузалакчылар кадайларынга өскерилбес*, ажы-төлүн база өг-бүлезин эки башкарып шыдаар улус боор ужурлуг.

¹³Эки бараан бооп келген улус хүндүткелдиг байдалды чедип алып база Христос Иисуска бүзүрөөлди коргуш чок суртаалдаар боор.

Өндүр улуг чажыт

¹⁴Бо бүгүнү сеңээ бижидим, ооң кадында удавас сеңээ чеде бээримге идегеп олур мен.

¹⁵Саадай берзимзе, дириг Бурганга бүзүрөөннер ниитилелинге – алыс шынын чөлөнгижи болгаш үндезининге, Бурганның өг-бүлезинге бодуну канчаар алып ужурлууну билип алзын дээш, бижээним ол.

¹⁶Ийет, маргыш чок, чүдүлгевистиң чажыды өндүр улуг: Христос кижиге мага-боттуг бооп чедип келген, Ооң чөптүг-шыннын Сүлдө көргүскөн, Ону дээрниң төлээлери көргөн, Ооң дугайында Буянныг Медээни элчиннер аймак-чоннарга суртаалдаан, бо делегейниң улузу Аңаа бүзүрөй берген база Ол Бодунуң өндүр бедиин көргүзүп, дээрже көдүрлүп үнө берген.

1 Тимофейге 4

Меге башкылар дугайында

¹Сөөлгү үелерде чамдык улустуң бүзүрелден ойталай бээрин Ыдыктыг Сүлдө тодаргай чугаалап турар. Олар мегениң сүлделерин дыңнап, буктардан укталган өөредиглерни эдере бээрлер.

²Шак ындыг өөредиглер арын-нүүрүн кызыткан демир-биле оя чиртип алганзыг, ийи арынныг мегечилерден кээр.

³Олар улустуң өгленирин азы кандыг-бир чем чиирин хоруп турарлар. А ол чемни, бүзүрөөн азы алыс шынны билир улус өөрүп четтирип хүлээп алзын дээш, Бурган чаяган болгай.

⁴Бурганның бүгү чаялгасы эки болганда, өөрүп четтирип хүлээп ап турар кандыг-даа чүүлдерден ойталаан херээ чок.

⁵Чүге дээрге ону Бурганның сөзү-биле база мөргүл-биле ыдыктап турар.

⁶Бүзүрөөн ха-дуңмаңга шак ындыг суртаалдан берзиңзе, Христос Исустуң шынчы чалчазы: бүзүрелдин сөстери-биле база эдергениң алыс шын өөредиг-биле доруктур азыраткан кижиге боор сен.

⁷А Бурганны дорамчылаан мелегейзиг чугаалардан чайлап чор, бодуну Бурганны хүндүлээр амыдыралга дадыктыр.

⁸Мага-бот дадыктылары чүгле чаңгыс талазы-биле ажыктыг боор, а Бурганны хүндүлээри бүгү талазы-биле ажыктыг, чүге дээрге ында амгы-даа, келир-даа амыдыралдың азаашкыны бар.

⁹Бүрүн хүлээп алырынга төлептиг шынныг сөстөр ол-дур.

¹⁰Бүгү улустуң, ылаңгыя бүзүрөөннерниң, Камгалакчызы боор дириг Бурганга идегээш, карак кызыл ажылдап, ол идегел дээш, демисежип чоруур-дур бис.

¹¹Улустан ону негеп, ынчаар өөрөт.

¹²Аныяк бооруңга, кым-даа сени херекке албайн барбазын. Бүгү чүүлдер талазы-биле: чугаа-сөзүң, бодунну ап чорууруң, ынакшылың, бүзүрелиң база арыг-чаагайың-биле бүзүрөөннерге үлегер бол.

¹³Мен келгижемге чедир, Бижилгени улуска номчууруңга, суртаалдаарыңга база өөрөдиринге бодунну бараалгадып көр.

¹⁴Удуртукчулар холдарын сеңээ дээскеш, өттүр билир медеглек турда, сеңээ берген Ыдыктыг Сүлдениң ачы-буянын белээн херексөвейн барба.

¹⁵Бо бүгүнү карак кызыл кылып көр, бүгү бодунну хүлээлгелериңге бараалгат, ынчан сээң өзүлдеңни хамык улус көрүп каар.

¹⁶Бодунну болгаш өөрөдир турар чүүлүңнү кичээнгейлиг хайгаара. Ол бүгүден быжыг туттун. Ынчаар кылып чоруур болзуңза, бодунну-даа, дыңнакчыларыңны-даа айыылдан кадагалап алыр сен.

1 Тимофейге 5

Бүзүрөөннерге хамаарыштыр хүлээлге

¹Назыны дөгөөн ашактарны доңгун чемелеве, а бодуннуң ачаң-биле чугаалашканың дег, эвилең чугаалаш. Аныяк эрлерге дуңмаларыңга дег хамаарылгалыг бол.

²Кырган кадайларга – аваңга дег, аныяк херээженнерге – кыс дуңмаларыңга дег, арыг-чаагай топтуг хамаарылгалыг бол.

- ³Ылап чааскаан арткан дулгуяк кадайлар дээш сагыш чова.
- ⁴Дулгуяк херээженниң ажы-төлү азы уругларының уруг-дарыы бар болза, олар ада-иезиниң, кырган ада-иезиниң азыралын чандырып, чүнү-даа мурнай боттарының өг-бүлезиниң улузу дээш сагыш човап, бүзүрээнин херек кырында көргүзүп өөрөңгөнөр. Ындыг чорук Бурганга таарымчалыг-дыр.
- ⁵Чааскаан арткан, сагыш човап чедип кээр кижизи чок ылап дулгуяк кадай Бурганга идегээр база дүн-хүн дивейн мөргүп, Оон дуза дилээр.
- ⁶А бодунуң таалалын сүрүп чурттаан дулгуяк херээжен диригге-ле өлүп калган боор.
- ⁷Кым-даа оларны чемелээр чылдак тыппазын дээш, ол бүгүнү дулгуяктар биле оларның төрөлдөринден неге.
- ⁸А кандыг-бир кижиде бодунуң төрөлдөри, ылаңгыя өг-бүлөзи дээш, сагыш човавас болза, ол кижиде бүзүрөлдөн ойталаан боор база бүзүрөлдө чок кижиден дора боор.
- ⁹Дулгуяк кадайлар даңзызынче чүглө алдан хардан эвээш эвес назылыг, ашаанга өскөрилбейн чораан улусту кири бижи.
- ¹⁰Олар дээрге буянныг херектер кылып чорааны-биле билдингир, ажы-төлүн өстүр азырап каан, аалчыларга хүндүлөөчөлдө, Бурганның улузунга бараан болуп келген, хай-халапка таварышканнарга дузалап чораан база янзы-бүрү буянныг херектерге боттарын бараалгаткан херээженнөр болзун.
- ¹¹А аныяк дулгуяктарны даңзыже кирибе. Оларның таалал сүрген күзөөшкүннөри Христоска бердингенинден күштүг апаарга, олар ашакка барыксай бээр.
- ¹²Христоска берген аазаашкынын ээлеөөн дээш, олар буруу шавышкынга таваржырлар.

¹³Оон аңгыда олар, кылыр чүве чок боорга, бажыңнар кезип маңажыр чаңчыл тып аарлар. Ажыл кылбас, амыр-шөлээн боорундан аңгыда, хоп-чип база дажып, киришпеске киржип, чугаалавас ужурлуг чүвезин чугаалап чоруп бээрлер-дир.

¹⁴Ынчангаш аныяк дулгуяк кадайларның ашакка барып аарын саналдап тур мен. Олар ажы-төл төрүп, бажың-балгадын ажаазыннар база дайзыннарывыска бисти бак сөглээр чылдак бербезиннер.

¹⁵Оон башка дулгуяк кадайлар аразында бүзүрелинден ойталааш, эрликти эдерип чорупканнар ам бар апарган болгай.

¹⁶Кандыг-бир бүзүрээн херээжен дулгуяк арткан херээжен төрелдерлиг болза, олар дээш сагыш човаашкынны христиан ниитилелче чая кагбайн, бодунга хүлээнип аар ужурлуг. А христиан ниитилел ылап чааскаан арткан дулгуяктарга дузалашсын.

¹⁷Башкарар ажылын эки кылып турар удуртукчулар, ылаңгыя суртаалдаар база өөредир ажылга кызымактар, мактал-хүндү биле төлевир алзыннар.

¹⁸Чүге дээрге Бижилгеде мынчаар чугаалаан:

«Тараа бастырып турар шарыга хээрик кедирбе» , а ол ышкаш:

«Ажылдаан кижини төлевир алырынга төлөттиг боор» .

¹⁹Ийи азы үш херечи бадыткаваанда, удуртукчуга удур буруудадыышкынны хүлээве.

²⁰Өске улус база сезинзин дээш, бачыт үүлгедикчилерин хөйүнү мурнунга сойгала.

²¹Бурганның, Христос Исустуң база дээрниң шилиттинген төлээлериниң мурнунга сеңээ айыткап тур мен: бо айтыышкыннарны эдерерде, кымны-даа ылгай көрбе, чүнү-даа чаңгыс талалап кылба.

²²Дээрги-Чаяакчыга бараан боору-биле ыдыктап, кымга-даа далаш-биле холуң дээспе, өскелерниң бачыдынга киришпе, бодуңну арыг хевээр кадагала.

²³Моон соңгаар чүгле суг ижип турба, сээң ижин-баарыңга дузалаар кылдыр бичии виноград арагазындан база иш, чүге дээрге болганчок-ла аарыыр-дыр сен.

²⁴Чамдык улустуң бачыттары амдыгааштан көңгүс илдең база шииткелче оларны дорт аппарат чоруур, а өскелерниң бачыттары сөөлзүредир илереп кээр.

²⁵Буянныг херектер база ындыг: чамдыызы амдыгааштан илдең, а ындыг көскү эвестери дөмей-ле алызы барып илерей бээрлер.

1 Тимофейге 6

¹Бурганның ады база христиан өөредиг бак атка кирбезин дээш, кулдар ээлерин бүрүн алдар-хүндүге төлептиг улус кылдыр көрзүннер.

²Христиан ээлерлиг кулдар, бүзүрөөн ха-дуңмавыс дээш-ле, оларны хостуг чаңнавазыннар. Харын-даа улам чүткүлдүг бараан болзуннар, чүге дээрге кулдар ханы ынак, бүзүрөөн ха-дуңмазынга бараан болуп, оларга ачызын көргүзүп турарлар-дыр.

Меге өөредиг база ылап шын эртине-байлак

³Бо бүгүге өөредир база сиңниктир сургаар уjurлуг сен. Оон өске чүүлдерге өөредир, Дээргивис Иисус Христостуң шынныг сөстөринден база Бурганны хүндүлээри-биле дүгжүр өөредигден ойталаар кандыг-бир кижиге турар болза,

⁴ол дээрге менээргенгеш, сыңый дег үрдүне берген, а боду чүнү-даа билбес, аас-дыл кылып, хоозун маргылдаа үндүреринге хандыкшылдан аараан күжүр-дүр. Ооң оозундан чүгле адааргал, алгыш-кырыш, бак сөглежири, кара сагыштыг каразыглар;

⁵Угааны чайылган, алыс шындан астыккан улустуң аразынга төнмес-батпас аас былаажыр чорук үнер. Олар Бурганга бараан боорун чүгле байып аарынче орук кылдыр көрүп турарлар.

⁶Ийет, Бурганны хүндүлээри бодунуң байдалынга сагыжы ханар кижиге кончуг улуг олча-кежик болбайн канчаар.

⁷Бо делегейже чүнү-даа эккелбээн бис, моон чоруурда база чүнү-даа ап шыдавас бис.

⁸Чемивис биле идик-хевивис-ле бар болза, ол биске четчир ужурлуг.

⁹А кымнар бай болуксаарыл, олар күткүлгеже кире бээр. Олар улусту буураашкын болгаш өлүмче киир идип турар эндерик хөй мелегей база хоралыг күзээшкиннерге алзып, дузакка туттурарлар.

¹⁰Бузуттуң бүгү хевирлериниң үнер дөзү – акша-хөрөңгиге хандыкшыл. Ону чедип алыксааш, бүзүрелдиң оруундан чайлай берген, боттарынга хөй хинчек онааштырган улус чок эвес болдур ийин.

Бүзүрел дээш, төлептиг демисеш

¹¹А сен, Бурганның кижизи, ол бүгүден ойлап-дес! Чөптүг-шынныг чорукче, Бурганны хүндүлөп чурттаарынче, бүзүрелче, ынакшылче, шыдамык чорукче, чөпшүл боорунче чүткү.

¹²Бүзүрел дээш, төлептии-биле демисеш, мөңгө амыдыралды чаалап ал. Ол амыдыралче Бурган сени кыйгырган болгай, а сен хөй херечилер мурнунга бүзүрелиңни ажыы-биле тулган эки медеглээн сен.

¹³Бүгү чүүлдерни тынгарган Бурганның база ол-ла бүзүрелди Понтий Пилаттың мурнунга ажыы-биле тулган эки херечилээн Христос Иисустуң мурнунга сеңээ чагып тур мен:

¹⁴Дээргивис Иисус Христостуң эеп кээр хүнүнге чедир сеңээ дужааган бүгү чүүлдү арыг-шынчы болгаш бичии-даа кем чок сагып көр.

¹⁵⁻¹⁶Ооң эеп кээрин Бурган – дың чаңгыс амыр-чыргалдыг Чагырыкчы, хааннарның Хааны болгаш тергийдээннерниң Дээргизи, дың чаңгыс өлүм чок Бурган биске чогуур үеде ажыдып бээр. Ол кымның-даа

чоокшулап шыдавазы чырыкта чурттап турар – кым-даа, кажан-даа Ону көрбээн база көрүп-даа шыдавас. Алдар-хүндү база мөңгө күчү Аңаа доктаазын! Аминь.

Бай христианнарга чагыг

¹⁷Амгы амыдыралыңга бай улусту таптыг сурга: адыргавазыннар, идегел чок эртине-байлакка ынанмазыннар, харын бистиң сеткил ханар бүгү чүүлүвүстү элбээ-биле хандырып бээр Бурганга ынанзыннар.

¹⁸Буян тарыырын, буянныг ажыл-херээ-биле байыырын, экииргек боорун база өске улус-биле эртине-байлаан үлежиринге белен боорун оларга айыг.

¹⁹Алыс шын амыдыралды чедип аар дээш, келир үеде быжыг үндезинни олар боттарыңга ынчалдыр салып алзыннар.

Тимофейге түңнел чагыглар

²⁰Тимофей, сеңээ бүзүрөп каан бүгү чүүлдү кадагала. Бурганга таарымча чок шуугаазыңдан база улустуң «билиг» деп адап турары алыс шынга удур өөредигден чайлап чор.

²¹Чамдык улус ону шиңгээттивис деп чарлаттыңгаш, бүзүрелдиң оруундан аза берген-дир. Бурганның авыралы силерге доктаазын!

2 Тимофейге

2 Тимофейге 1

Кирилде сөстөр

¹ Христос Иисус-биле сырый харылзаалыг апаргаш, Бурганның аазааны мөңгө амыдыралды медеглээри-биле Ооң күзел-соруун ёзугаар айбылаткан кижиден, Христос Иисустуң элчини Павелден байыр.

² Ханы ынак оглум Тимофей сеңээ бижидим. Бурган Адавыстан база Дээргивис Христос Иисустан келген авырал, өршээл база амыр-тайбың сеңээ доктаазын!

Буянныг Медээни суртаалдаарыңа шынчы чорук

³ Сени сактып, дүне, хүндүс үргүлчү мөргүл кылган санымда-ла, ада-өгбем дег, арыг арын-нүүр-биле бараан бооп чоруурум Бурганга өөрүп четтирер-дир мен.

⁴ Карааң чажын сактып чор мен, ол ышкаш сени аажок көрүксеп тур мен: ужурал мени өөрүшкү-биле бүргептер боор!

⁵ Сеткилиң ханызындан бүзүрээниңни сактыр-дыр мен: кырган-аваң Лоида биле аваң Эвника база ынчалдыр бүзүрөп чораан болгай. Оларны дег бүзүрел сенде база бар дээрзинге ыяк бүзүрээр мен.

⁶ Аңаа сылдап алгаш, сагындырып ор мен: холдарымны сеңээ дегзиримге, Бургандан алганың ачы-буянныг белектиң одун өжүрбейн көр.

⁷ Бурган биске коргуушкуннуң сүлдезин эвес, а күчү-күштүң, ынакшылдың, бодамчалыг боорунуң Сүлдезин берген болгай.

⁸ Ынчангаш Дээргивисти херечилээринден ыятпа, Ол дээш хоругдаттырган менден база ыятпа. Харын Бурганның сеңээ бээри күшке даянгаш, Буянныг Медээни суртаалдааным ужун хилинчээмни үлежип көр.

⁹ Бурган бисти камгалааш, Ооң ыдыктыг улузу боору-биле кыйгырып алган. Ол ону бистиң кылган ажил-херээвис дээш эвес, а Ооң Бодунуң

сорулгазы база авыралы дээш кылган. Ол биске ук авыралын Христос Иисусту дамчыштыр үе-шагның мурнунда хайырлаан.

10А ам Бурган оозун Камгалакчывыс Христос Иисустуң биске чедип келгенин дамчыштыр көргүскен. Христос өлүмнү күш чок болдурган база Буянның Медээни дамчыштыр меңге амыдырал биле өлүм чок чоруктуң чырыын бо делегейге эккелген.

11Бурган мени ол Буянның Медээниң медээчизи, элчини база башкызы кылдыр шилип томуйлап каан!

12Мен ам ол бүгү чүүлдер дээш, хилинчек көрүп тур мен. Ынчалза-даа ол дээш ыятпас мен, чүге дээрге Кымга бүзүрээнимни билир болгаш, сөөлгү хүнге чедир Ооң меңээ идегээн чүүлүн кадагалап шыдаарыңга бүзүрээр мен.

13Менден дыңнааның сөстөрдөн туттун, олар сеңээ шынның өөредигниң үлегери болзун, Христос Иисус-биле сырый харылзаалыг апаргаш, бүзүрелдиг база ынакшылдыг бооп амыдыра.

14Сеңээ идегээн бүгү буянны бисче сиңнигип кире берген Ыдыктыг Сүлдениң күжү-биле кадагала.

15 Асия девискээринде хамык улус, ооң иштинде Фигелл биле Эрмоген, мени каапкаш барганын билир сен.

16Онисифорнуң өг-бүлезинге Дээрги-Чаяакчы Бодунуң өршээлин көргүссүн, чүге дээрге ол мени чеже-даа катап часкарып келген база мээң кинчилерим көргөш-даа, менден ыятпаан болгай.

17Ол Римге кээп чорааш, кызымак дилеп тургаш, мени тып алган.

18Сөөлгү хүн кээрге, Дээрги-Чаяакчы аңаа Бодунуң өршээлин хайырлазын. Ооң Эфеске меңээ кайы хире дузалаанын бодуң кончуг эки билир сен.

2 Тимофейге 2

Христос Иисуска бердинген дайынчы

- ¹Оглум Тимофей, Христос Иисустан келген авыралдан күш кирип көр.
- ²Хөй санныг херечилер мурнунга менден дыңнаан өөредиглериңни өскелерни өөредип шыдаар шынчы улуска идегеп берип каг.
- ³Христос Иисустуң бердинген дайынчызы дег, хилинчекти кады шыдажып эртеринге белен бол.
- ⁴Кандыг-даа дайынчы тайбың амыдыралдың ажыл-херээ-биле бодун чардыктырбас, ол чүгле ону албан-хүлээлгеже кыйгырган шериг даргазының аайындан эртпезин бодаар.
- ⁵Дүрүмнер ёзугаар маргылдашпас болза, спортчу маргылдаага киришкен кым-даа тиилекчиниң шаңналын албас.
- ⁶Кара дерин төп ажылдаан тараачын дүжүттөн бодунуң үлүүн баштайгы ээлчегде алыр ужурлуг.
- ⁷Мээң чүнү чугаалаанымны бодап көр. Бо бүгүнү угааптар арганы Дээрги-Чаяакчы сеңээ бээр.
- ⁸Мээң суртаалдап турарым Буянныг Медээде чугаалааны дег, өлүглер аразындан катап дирлип келген Иисус Христосту – Давидтиң үресалгалын сактып чор.
- ⁹Буянныг Медээни суртаалдааным дээш, хилинчек көрүп, херектен дег бектиг-дир мен. Ынчалза-даа Бурганның медээзин бектээри болдунмас!
- ¹⁰Бурганның шилээн улузу база Христос Иисусту дамчыштыр кээр камгалалды мөңгө алдар-биле катый алзыннар дээш, оларны бодаанымдан, чүнү-даа шыдажып чор мен.
- ¹¹Шынныг сөстөр бо-дур: «Ооң-биле кады өлген болзувусса, Ооң-биле кады амыдыраар бис.
- ¹²Ам шыдажып турар болзувусса, Ооң-биле кады чагырар бис. Оон ойталаар болзувусса, Ол база бистен ойталаар.

¹³Аңаа шынчы эвес-даа болзувусса, Ол шынчы бооп артар, чүге дээрге Ол Бодунга Боду өскерлир эвес».

Бурганның чүүлзүнгени бараан болукчу

¹⁴Хамык улуска бо дугайында сагындыр. Сөстөр дугайында маргышка киришпезиннер дээш, оларны Бурганның мурнунга шыңгыы кичээндир. Дыңнакчыларга ооң ажыы чок, а чүгле хора чедирер.

¹⁵Бурганның мурнунга шылгаттыңан, алыс шынныг медээни улуска хажытпайн дамчыдып турар ажылчын, ыядыр чүвези чок кижиге кылдыр көстүп, Ол сени чүүлзүңзүн дээш, бар шааң-биле оралдаш.

¹⁶А Бурганны дорамчылаан хоозун чугаалардан чайлап чор. Оларга алзыпкан кижиге Бургандан улам-на ырап бар чыдар.

¹⁷Ындыг улустуң өөредии, ириңнедир оюлган дег, үгдереп, тарап-ла орар. Оларның аразында Именей биле Филит ийи бар.

¹⁸Олар алыс шынның оруундан өскээр баргаш: «Катап дирлиишкин болуп каапкан» – дижиң, чамдык улустуң бүзүрелин бойладып турарлар.

¹⁹Ынчалза-даа Бурганның салып кааны быжыг үндезин мындыг сөстөр-биле таңмалаттыңаш, тендиш дивейн тур: *«Дээрги-Чаяакчы кымның Аңаа хамааржырын билир»*, а ол ышкаш: *«Дээрги-Чаяакчыга хамааржыр мен дээн кижиге бүрүзү бузуттан ырай берзин»*.

²⁰Улуг бажыңда чүгле алдын, мөңгүн эвес, а ыяш, дой сава-саңга база бар: оларның чамдызы хүндүлүг ажыглалда, а өскелерин хун бүрүде ажыглаар.

²¹Бодун хамык бузуттуг-бак чүүлдерден арыглап алган кижиге хундүлүг ажыглалдың савазы боор: ону ыдыктап каан, ол Эге ажыктыг база кандыг-даа буянныг херек кылырынга белен турар.

²²Чалыы үениң күзээшкиннеринден чайла, Дээрги-Чаяакчыдан дуза дилеп, арыг чүрээнден кыйгырган улус-биле кады чөптүг-шынныг амыдыралче, бүзүрелче, ынакшылче болгаш амыр-тайбыңче чүткү.

²³Мелегей болгаш ужур-утка чок маргылдааларга киришпе, оларның алгыш-кырыш-биле доостурун билир-ле болгай сен.

²⁴Дээрги-Чаяакчының чалказы боор кижиге алгыш-кырыш кылбаза эки. Харын ол хамык улус-биле эвилең-ээлдек, өөредиг берип билир, шыдамыккай боор ужурлуг.

²⁵Ол аңаа удур улусту безин эп-чөп-биле эдип-чазазын. Чүге дээрге Бурган оларга бачыдын миннип, алыс шынны билип аар органы бээр чадавас.

²⁶Олар ооң соонда сергей бээр база оларны аспактап алгаш, бодунуң күзел-соруунга чагыртырынче албадапкан эрликтиң туттуруундан ушта халый бээр чадавас.

2 Тимофейге 3

Сөөлгү хүннерниң бүзүрел чогу

¹Сөөлгү хүннерде аар-берге үе чедип кээрин билип ал.

²Улус чүгле боттарын бодаар, акша-мөңгүнге ынак, мактаныычал, туразы улуг, өгү-дылын караңнадырынга өй болу бээр. Олар ада-иезин дыңналас, өөрүп четтирерин билбес, ыдыктыг чүүлдерден ойталаар,

³ынакшыыр, кээргээр сеткили чок, нүгүлчү, бодун туттунуп билбес база каржы, буянны көөр хөңнү чок улус болу бээр.

⁴Олар өскерликчи, хай-чагырга чок, адыргак, боттарының күзээшкиннерин хандыраарыга Бургандан артык ынак улус болу бээр.

⁵Ындыг улус Бурганны хүндүлээриниң чүгле даштыкы хевиринден туттунар, а Ооң ылаптыг күжүнден ойталаар. Олар-биле черле чоокшулашпа.

⁶Оларның чамдызы улустуң бажыңнарынче оп-биле аагайлап киргеш, кошкак херэеженнерни дуурайлап кааптар. Ол херэеженнер дээрге бачыдының аяа долган, янзы-бүрү күзээшкиннериниң аайындан эртпес улус-тур.

⁷Ындыглар кезээде-ле өөрениксээрлер, ынчалза-даа алыс шынны кажан-даа долузу-биле билип ап шыдавастар.

⁸Моисейге удурланган Ианный биле Иамврий кара олчаан, ол улус база алыс шынга удур туржуп турар. Олар дээрге угааны бойлаан, бүзүрели меге, алыс шынга удур улус-тур.

⁹Ынчалза-даа оларның оруу муңгаш: Моисейге удурланганнарның угаан чогу бодун көргүзүпкени дег, оларның угаан чогу база бүгү улуска көскү апаар.

Павелдиң Тимофейге чагыы

¹⁰А сен мээң өөредиимге, канчаар чурттап келгенимге, амыдыралчы сорулгаларымга, бүзүрелимге, шыдамьымга, ынакшаанымга, туруштуумга,

¹¹истедип-сүрдүрүүшкүннерим болгаш хилинчээмге мени эдерип келдиң. Антиохия, Икония болгаш Листрага мээң-биле болган бүгү чүүлдү, өске-даа хамык качыгдалдарымны билир-дир сен. Коргунчуг истеп-сүрүүшкүннерни шыдажып эрттим. Ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчы мени оларның шуптузундан камгалап каан.

¹²Бурганны хүндүлөп, Христос Иисус-биле сырый харылзаалыг амыдыраар дээн улустуң шуптузу истедип-сүрдүрө бээр.

¹³А бузуттуглар болгаш хуурмак хейлер багынга улам өнемчип, өскелерни будулдулар, оон боттары база будулар.

¹⁴А сен өөренип алганың, бүзүрээниң чүүлден салдынма. Сээң башкыларың кымнар боорун билир сен,

¹⁵Ыдыктыг Бижилгелерни база чажыңдан-на билир сен. А Бижилгелер Христос Иисуска бүзүрээрин дамчыштыр кээр камгалалче аппаар мерген угаанны сеңээ берип шыдаар.

¹⁶Бүгү Бижилге Бурганның аксындан үндүр тынган сөзү-дүр, ол алыс шынны өөредиринге, чазыгларны айтып, эдеринге, чөптүг-шынныг амыдыралды суртаалдаарыңга ажыктыг.

¹⁷Ындыг болганда, Бурганның кижизи бүрүнү-биле мергежээн база кандыг-даа буянныг херек кылыры-биле чепсегленген боор.

2 Тимофейге 4

¹Бурганның-даа мурнунга, ээп кээп хааннай бергеш, дириг-даа, өлүг-даа улусту шииде бээр Христос Исустуң-даа мурнунга сеңээ айыткап тур мен:

²Бурганның медээзин суртаалда, таарымчалыг-даа, таарымчалыг эвес-даа үеде даалгаң күүседиринге белен бол, улусту эдип чаза, чазыгларын сойгала, сеткилин сергет база шыдамыккай өөрөт.

³Улустуң шынныг өөредигни дыңнаар безин хөңнү чок апаары үе чедип кээр. Олар боттарының күзээшкиннериниң аайы-биле, чүгле оларның дыңнаксаан чүүлүн чугаалаар янзы-бүрү башкыларны шилип эгелээрлер.

⁴Олар алыс шындан кулаан бөөшкүннеп, хоозун меге тоолчургу чугаалар дыңнаарлар.

⁵А сен бүгү чүүлге серемчилелдиг боор, бергелерни шыдажып эртер, Буянныг Медээни суртаалдаар ажил-херээңни шуудадыр, бараан болуушкунуңну эчизинге чедир күүседир ужурлуг сен.

⁶А меңээ хамаарыштыр – амы-тынымны өргүл дег салып каан-дыр, кызыл-дустаар үем чоокшулаан-дыр.

⁷Мен төлөптии-биле демисештим, мөңгө амыдыралды, чарышты төндүр маңнадым, бүзүрелди кадагаладым.

⁸Мени ам актыг-шынныг тиилекчиге бээр шаңнал манап турар, чөптүг Шииткекчи боор Дээрги-Чаяакчы, сөөлгү хүн кээрге, ону меңээ тыпсыр. Ол шаңналды чүгле меңээ эвес, а Ооң ээп кээрин ынакшыл-биле манаан бүгү улуска база тыпсыр.

Амы-хуунуң сүмелери болгаш дилеглери

⁹Менче дүрген чедип кээрин кызыт,

¹⁰чүге дээрге Димас мени каапкаш барды. Ол амгы бо делегейге хандыкшааш, Фессалоникаже чорупту. Крискент – Галатияда, а Тит – Далматияда барган. Мээң чанымда чүгле Лука бар.

¹¹Кээриңде, Маркты эдертип эккел, чүге дээрге ол мээң бараан болуушкунумга дузалап шыдаар кижиге.

¹²Мен Тихикти Эфесче чорудуптум.

¹³Бээр кээриңде, Троадада Карп сугда каапкан тонумну, а ол ышкаш номнарымны, ылаңгыя эттээн хөмде бижээннерин, эккеп көр.

¹⁴Александр дарган меңээ эңдерик хөй хора халдаткан кижиге, ооң ажил-херээ дээш, Дээрги-Чаяакчы ону кезедир!

¹⁵Сен база оон кичээн, чүге дээрге ол бистиң суртаалывыска аажок удурланып турар-дыр.

¹⁶Мээң херээмни шииткел черинге бир дугаар дыңнап турда, кым-даа меңээ болчуп келбеди, хамык улус мени каапкаш барды. Ону оларның буруузу кылдыр көрбезинем!

¹⁷Ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчы мээң-биле кады бооп, хамык өске чоннар улузу ону дыңназын дээш, Буянныг Медээни аксым-биле суртаалдаар күштү меңээ берген. Ол мени арзылаң аксындан камгалады.

¹⁸Дээрги-Чаяакчы мени кандыг-даа бузуттан камгалаар база Бодунуң Дээрде Чагыргадынче бүдүн-бүрүн чедире бээр. Аңаа кезээ мөңгеден алдар! Аминь.

Түңнел байыр чедиришкннери

¹⁹Прискилла биле Акилага, а ол ышкаш Онисифорнуң өг-бүлезинге байырым чедир.

²⁰Эраст Коринфиде артып калган, а Трофимни мен аарыының ужун Милитте каапкан мен.

²¹Кыш бетинде бээр чедип кээрин оралдаш. Эввул, Пуд, Лин, Клавдия
база хамык бүзүрэн ха-дуңмавыс сеңээ байыр чедирип турлар.

²²Дээрги-Чаяакчы сеткил-чүрээң-биле кады болзун!
Бурганның авыралы силерге доктаазын!



Титке

Титке 1

Кирилде сөстөр

¹⁻²Бурганның чалчазындан, Иисус Христостуң элчини Павелден байыр. Бурган мени Ооң шилээн улузунуң бүзүрелин шуудадыр дээш, олар Бурганны хүндүлээринче чедире бээр алыс шынны билип ап, мөңгө амыдыраар идегелди алзыннар дээш томуйлап каан. Бурган мөңгө амыдыралды биске бээрин өртемчейниң тыптыр мурнунда-ла аазаан болгай, а Ол кажан-даа мегелеп көрбөөн.

³Чогуур үе кээрге, Камгалакчы Бурганывыс Бодунуң сөзүн медеглээн, а ону суртаалдаарын Бодунуң айтышкыны-биле меңээ бүзүрөп дааскан.

⁴Бүзүреливис дөмей болган алыс шынныг оглум Титке бижидим. Бурган Адавыстан база Камгалакчывыс Христос Иисустан келген авырал биле амыр-тайбың сеңээ доктаазын!

Титтиң Крит ортулукка ажил-херээ

⁵Мээң сеңээ айытканым дег, чедир кылбаан ажил-херекти эчизинге чедир кылып, аайлазын дээш, хоорай бүрүзүнге христиан ниитилелдерниң удуртукчуларын томуйлазын дээш, сени Критке арттырып каан ийик мен.

⁶Удуртукчу улус буруудагы дег чүвези чок, кадайынга өскерилбес боор ужурлуг, а оларның ажы-төлү Бурганга шынчы, самыыраан деп чектетпээн болгаш дыңнангыр боор ужурлуг.

⁷Удуртукчуга Бурганның ажылын бүзүрээн болганда, ону буруудаткы дег чүве турбазын. Ол бодун турамык ап чорбас, шугул, арагага сундулуг, содаачы, алыксак-чиксек кижин болбас ужурлуг.

⁸Харын ол хүндүлээчел ээ база буян кылырынга ынак, бодамчалыг, чөптүг-шынныг, Бурганны хүндүлөп чурттаар, бодун туттунуп билир кижин боор ужурлуг.

⁹Удуртукчу өске улусту алыс шынныг өөредигте сургаар база шынның удурланыкчыларын сойгалаар дээш, аңаа өөредип каан бүзүрөп болгу дег шынныг медээден быжыг туттунар ужурлуг.

¹⁰Чүге дээрге эрге-чагырганы хүндүлевес, чалчырааш, өскелерни дуурайлаар улус, ылаңгыя кыртыжап демдектээн кижилер аразында, кайы хөй-дүр.

¹¹Ындыгларның аастарын дуй шавар херек, чүге дээрге олар хууда ажык-кончаа сүргеш, боттарының өөретпес ужурлуг чүүлүн суртаалдап, бүдүн өг-бүлелерни үрөп турар-дыр.

¹²Оларның боттарының-на бир медээчизи мынча дээн: «Криттиң чурттакчылары черле мегечи, араатанзыг каржы, чалгаа, чазый хейлер!»

¹³Ол медээчиниң бадыткалы ылап шын. Ынчангаш бүзүрели алыс шынныг болзун дээш, оларны эң-не шыңгызы-биле сойгалаар ужурлуг сен.

¹⁴Олар иудей хоозун чугаалар болгаш алыс шындан ойталаан улустуң айтышкыннарынче кичээнгей салбазыннар.

¹⁵Арыг улуска шупту чүве арыг, а бүзүрөвээн, үрелген улуска арыг чүү-даа чок – оларның боттарының угаан-бодалы болгаш арын-нүүрү үрелген-дир.

¹⁶Олар: «Бурганны билир бис» – дижирлер, ынчалза-даа ажил-херээ-биле Ону хүлээп көрбестер-дир. Олар чииртим, дыңнангыр эвес база кандыг-даа буянныг чүүл кылыр харык чок улус-тур.

Титке 2

Алыс шынныг өөредиг

¹А сен болза чүгле алыс шынныг өөредиг-биле дүгжүр чүүлдү медеглеп чор.

²Кырган эр улус бодун сарыылдыг, төлептиг алдынар, бодамчалыг боор база бүзүрелге, ынакшылга, шыдамык чорукка ыяк белеткенген боор ужурлуг.

³Кырган кадайларга Бурганны хүндүлөп амыдыраарын, хоп-чип таратпазын, арага-дарыже сундулавазын база өске улусту буян кылырынга өөредирин сүмеле.

⁴Олар аныяк херээженнерни ашактары болгаш ажы-төлүнге ынак болурунга өөрөтсиннер.

⁵Аныяк херээженнер бодамчалыг болгаш төлептиг аажы-чаңныг болзуннар; эки бажың ээлери, буянныг сагыштыг база ашактарын дыңнаар улус болзуннар. Бурганның медээзин кым-даа дора көрбезин дээш, ону кылзыннар.

⁶Аныяк эрлерни бодамчалыг болурунга база ынчаар өөрөт.

⁷Бүгү чүүлдерге: ажыл-үүлеңге, херектериңге бодуңну өттүнер үлегер кылдыр көргүс, бодуңнуң өөредиглериңге ак сеткилдиг болгаш шыңгыы бооп көр.

⁸Бисти бактаар чүзү-даа чок болгаш, сеңээ удурланган улус ыядып-човаар кылдыр, өөредип тура, шын база чемеге онаашпас сөстөрни ажыгла.

⁹Кулдарны ээлериңге бүгү талазы-биле чагыртып, оларның күзелин хандыраарын кызыдар база оларга удур чүнү-даа чугаалавас кылдыр өөрөт.

¹⁰Кулдар ээлериңден оорланмазын, харын оларга бүрүнү-биле бердингенин көргүссүн. Бистиң Камгалакчы Бурганывыстың өөредии кайы хире магалыг чаагайын улус көрүп каар кылдыр, кулдар боттарын ынчалдыр ап чорзун.

¹¹Чүге дээрге Бурган Бодуңуң авыралын бүгү улусту камгалаар дээш ажыткан-дыр.

¹²Ол авырал бисти Бурганны тоовас чоруктан-даа, делегейден укталган күзээшкиннерден-даа ойталаарыңга; боттарывысты холга ап, амгы бо делегейге Бурганны хүндүлөп, чөптүг-шынныг чурттаарыңга өөредип турар.

¹³Өндүр улуг Бурганывыс болгаш Камгалакчывыс Иисус Христос өндүр чырыкка бүргеткен чедип кээр деп, чыргалдыг хүннү идегел-биле манап, ынчаар чурттаар ужурлуг бис.

¹⁴Бисти хамык бузут-бактан хостаар дээш, буянныг херектерже чүткүлдүг, чүгле Аңаа хамааржыр, арыг улус кылып каар дээш, Христос Бодун өргүлгө салган.

¹⁵Сен ол бүгүгө өөредир, бүгү күш-биле улусту сорук киирер, сойгалаар ужурлуг сен. Сени херекке албайн баар кижиге турбазын.

Титке 3

Христианнарның бодун алдынары

¹«Чагырыкчылар болгаш эрге-чагырга ээлээннерниң аайындан эртпейн, оларга чагыртыр база кандыг-даа буянныг херекти кылырыңга кезээде белен болур ужурлуг силер» деп, бодунуң улузунга сагындыр.

²Оларны кымны-даа бак сөглөвезинге, эп-найыралдыг, ээлдек-эвилең, өске улус мурнунга биче сеткилдиг боорунга өөрөт.

³Чүгө дээрге бис база кажан-бир шагда сарыыл чок, хай-чагырга билбес, шын оруктан азып-тенээн, янзы-бүрү күзээшкиннерниң болгаш таалалдарның кулу бооп чораан бис. Бистиң чуртталгавысты өш биле адааргал бүргей ап, улуска көрдүрбейн-даа, бот-боттарывысты көөр хөңнүвүс чок-даа чордувус.

⁴Ынчалза-даа Камгалакчывыс боор Бурганның улуска буянны база ынакшылы ажыттынып келгенде,

⁵Боттарывыстың кылган эки ажыл-херээвис дээш эвес, а Бодунуң өршээлдий-биле Ол бисти камгалады. Ыдыктыг Сүлде бисти арыглап чуггаш, чаа амыдыралче катап төрүттүнер арганы биске хайырлады.

⁶Бистиң Камгалакчывыс Иисус Христосту дамчыштыр Бурган бисти Ыдыктыг Сүлде-биле сиңниктир бүргээн.

⁷Ынчангаш Бурганның авыралының ачызында Ооң мурнунга агартырып алгаш, идегээнивис мөңгө амыдыралды салгаар улус апардывыс.

⁸Бо дээрге ылап шынныг сөстөр-дир. Бурганга бүзүрей берген улус буйанныг херектер кылырынга боттарын бүрүнү-биле бараалгатсын дээш, ол бүгүнүң дугайында сагыш алындыр чугаалап чорууруңну күзеп тур мен. Ындыг боору – улуска эки болгаш ажыктыг.

⁹Ынчалза-даа мугулай барымдаалардан, ук-ызыгуур дугайында чугаалардан, Моисейниң хоойлузунуң дугайында маргылдаалардан, аас былаажырындан чайлап чор, чүгө дээрге оларның ажыы-даа, херээ-даа чок.

¹⁰Христиан ниитилелге аңгылажыг үндүрер кижини бир, ийи удаа сагындыргаш, олчаан ооң-биле харылзашпа.

¹¹Ындыг кижиниң шуут-ла үрелгенин база ооң бачыттары бодунуң-на буруулуун көргүзүп турарын билип ал.

Түңнел сүмелер болгаш байыр чедириишкиннери

¹²Сенче Артемни азы Тихикти чорудуптарым билек, Никопольче меңээ чедип кээр дээш, бар шааң-биле кызыт, чүгө дээрге мен аңаа кыштаарын шиитпирлеп алдым.

¹³Ном-хоойлу тайылбырлакчызы Зинас база Аполлостуң аян-чоруунуң үезинде оларга херек бүгү чүве бар болзун дээш, болдунар-ла хемчеглерни ап, дузалап көр.

¹⁴Бистиң улузувус оларның амыдыралы үре-түңнел чок болбазын дээш база улустуң эргежок чугула хереглелдерин хандырап дээш, буянның херектер кылырынга чаңчыккан турар ужурлуг.

¹⁵Мээң-биле кады турар хамык улус сеңээ байыр чедирип тур. Биске ынак бүзүрэннерге байырывыс чедир. Бурганның авыралы силер бүгүдеге доктаазын!



Филимонга

Филимонга 1

Байыр чедиришкени

¹ Христос Иисуска бүзүрэни дээш хоругдаттырган Павелден база бүзүрөөн дуңмам Тимофейден байыр. Чаңгыс ажыл-херек кылып турарывыс ханы ынак эживис Филимон сеңээ,

² ол ышкаш Христоска бүзүрөөн кыс эживис Апфияга, туруштуг демисекчивис Архипке база сээң бажыңында чыгып турар христиан ниитилелге бижидим.

³ Бурган Адавыс болгаш Дээрги Иисус Христостан келген авырал биле амыр-тайбың силерге доктаазын!

Филимоннуң бүзүрэни болгаш ынакшылы

⁴ Мөргүл кылган санымда-ла, сени сактып, Бурганымга үргүлчү өөрүп четтирер-дир мен.

⁵ Сээң Дээрги Иисуска бүзүрэниң болгаш Бурганның бүгү улузунга ынакшылың дугайында дамчыыр чугаалар меңээ чедип тур.

⁶ Христостуң биске бергени бүгү ачы-буянны билип алганың ачызында бодуннуң бүзүрелиңни улам идепкейлиг илередириң дээш, мөргүп тур мен.

⁷ Дуңмам Филимон, сээң ынакшылың меңээ улуг өөрүшкү болгаш аргалалды эккелди, чүге дээрге сээң ачыңда Бурганның улузунуң чүректери сорук кире бергенин дыңнадым.

Павелдиң Онисим дээш дилээ

⁸ Шак ол чылдагаан-биле хүлээлгеңни күүсет деп, Христостуң адындан дидими-биле негээр эргем бар-даа болза,

⁹ мен сени дужаай бербейн, ооң орнунга, ынакшылымга ооргалангаш, күштүү-биле дилеп тур мен. Мен, Павел ирей, а ам Христос Иисустуң ады дээш хоругдаттырган кижиге,

¹⁰хоругдал адаанга ооң адазы болганым, Христосту дамчыштыр харылзаалыг оглум Онисимче ээ көрнүрүңнү дилеп тур мен.

¹¹Мооң мурнунда ол сеңээ шуут ажыы чок-даа турду ыйнаан, а ам чүгле сеңээ эвес, меңээ база ажыктыг кижидир.

¹²Мен ону сенче дедир эгидерим ол, а ону чорудуптарымга, мээң чүрээм база ооң-биле кады чорупкан дег-дир.

¹³Буянныг Медээ ужун хоругдал адаанда олурумда, сээң орнуңга меңээ дузалашсын дээш, мен ону чанымга дыка-ла арттырып алыксадым.

¹⁴Ынчалза-даа сээң чөпшээрелиң чокка чүнү-даа кылыр хөңнүм чок болду. Сээң кылып турар бүгү буяның хүлээлге ёзугаар эвес, а сээң тура-сорууң аайы-биле илерээн болуру күзенчиг-дир.

¹⁵Бодунуң кулуңну ооң соонда кезээ мөңгеде дедир эгидип аарың дээш, Онисим сенден кезек өйде чарлы берген бооп чадавас.

¹⁶Ам ону кулуң эвес кылдыр, а оон артык – ханы ынак дуңмаң кылдыр хүлээп алыр-дыр сен. Ол меңээ дыка эргим-дир, ынчалза-даа сеңээ ол, анаа кижидир-даа дег, Дээрги-Чаяакчыга башкарткан дуңмаң-даа дег, оон-даа артык эргим апаар.

¹⁷Ынчангаш мени чаңгыс ажыл кылган эжиң кылдыр санаар болзуңза, мени канчаар хүлээп аарың дег, ону ынчаар хүлээп ап көр.

¹⁸Ол сени кандыг-бир чүве ужун хомудадыпкан азы сеңээ өрелени берген болза, ол түңнү мээң адым дужунга бижип каг.

¹⁹Бодумнуң холум-биле бижип олур мен: мен, Павел, ооң өрезин төлээр мен. (Сен база бодунуң амыдыралың-биле меңээ өрелииңни сагындыргаш-даа чоор деп мен.)

²⁰Ынчангаш, дуңмай, Дээрги Христос дээш, меңээ ачы-дузадан көргүзүп, мени ооң-биле сорук киирип көр.

²¹Мени дыңнаар боор деп идегээш, сеңээ бижип олур мен. Херек кырында мээң бижээн чүвемден-даа хөйнү кылып каарыңны билир мен.

²²Ол ышкаш меңээ аалчылар өрээлин белеткеп каап көр. Чүгө дээрге Бурган сээң мөргүлдериңерге харыылап, мени удавас хостап салыптарга, силерге чеде бээримге идегеп тур мен.

Түңнел байыр чедиришкиннери

²³Христос Иисуска бүзүрээни дээш, мен ышкаш хоругдаттырган Эпафрас сеңээ байыр чедирип тур,

²⁴а ол ышкаш мээң чаңгыс ажыл-херек кылып турар эштерим Марк, Аристарх, Димас болгаш Лука олар база.

²⁵Дээрги Иисус Христостуң авыралы силерниң сагыш-сеткилиңерге доктаазын.



Еврейлерге

Еврейлерге 1

Бурганның Бодунуң Оглун дамчыштыр чугаалааны

¹Эрткен үеде Бурган бистиң ада-өгбевиске Бодунуң медээчилерин дамчыштыр хөй катап, хөй янзы аргалар-биле чугаа кылып келген.

²А бо сөөлгү хүннерде Бурган Бодунуң Оглун дамчыштыр бис-биле чугаалажып турган. Ол Ону бүгүдени чагырар салгакчызы кылдыр томуйлааш, Ону дамчыштыр өртемчейни чаяган.

³Оглу дээрге өндүр чырык Бурганның омур-хевири-дир база Ооң алыс бүдүжүнүң кара чаңгыс дөмей омур-дүрзүзү-дүр. Ол Бодунуң күчүлүг сөзү-биле бүгүдени тудуп турар. Ол бисти бачыттарывыстан арыглааш, дээрлерге кымдан-даа бедикке, Дээди Өрүкүнүң оң талазынга барып олурупкан.

⁴Бурганның Оглу дээрниң төлээлеринден кайы хире өндүр бедигил, Ооң салгап алган ады оларның аттарындан ол хире алдарлыг.

Оглу дээрниң төлээлеринден өндүр бедик

⁵Дээрниң шупту төлээлериниң кайызынга бир шагда Бурган:

«Сен – Мээң Оглум сен, Мен бөгүн Сээң Адаң апардым» – деп чугаалааныл? Азы: *«Мен Ооң Адазы болур мен, а Ол Мээң Оглум болур»* – дээнил?

⁶Улуг Оглун өртемчейже эккеп тура, Ол:

«Бурганның бүгү төлээлери Аңаа мөгейзиннер» – деп база чугаалаан.

⁷Бижилгеде дээрниң төлээлеринге хамаарыштыр:

«Ол Бодунуң төлээлерин – хаттар кылып каан, а бараан болукчуларын – оттуң чалбыыштары кылып каан» деп бижээн.

⁸А Оглунга хамаарыштыр:

«О Бурган, Сээң дүжүлгең кезээ мөңгедө турар, чөптүг чорукту демдеглээн мерге – Сээң чагыргаңның мергези.

⁹ Сен чөптүг чорукка ынак, а бузутту көөр хөңнүң чок сен. Ынчангаш Бурган – Сээң Бурганың эш-өөрүң аразындан сени шилип ап, өөрүшкү-биле чаап кагды» деп бижээн.

¹⁰ А оон ыңай:

«Дээрги-Чаяакчы, Сен үе-дүпте чер-делегейни үндезилеп тургустуң, дээрлер база Сээң холуңнуң чаяалгазы.

¹¹ Чер биле дээр чиде-даа бээрге, Сен артып каар сен. Олар шупту хеп ышкаш элеп каар;

¹² оларны Сен тон ышкаш дүрүп каар сен, олар, хеп ышкаш, солуттунуп, чиде бээрлер. А Сен биезги хевээр сен, Сээң назының төнчү чок» деп бижээн.

¹³ Дээрниң төлээлериниң кайызынга кажан-бир шагда Бурган:

«Дайзыннарыңны буттарың адаанга эккеп салбаан шаамда, Мээң оң таламга олур» – деп чугаалааныл?

¹⁴ Дээрниң шупту төлээлери кымнар ийик? Камгалалды салгап алып улуска дузалазыннар дээш чоруткан бараан болукчу сүлделер эвес чүве бе?

Еврейлерге 2

Өндүр улуг камгалалдан ойталаарының озалдыы

¹ Ындыг болганда, агым бисти өскээр алгаш барбазын дээш, дыңнаан чүүлүвүске улам кичээнгейлиг болуулу.

² Чүгө дээрге дээрниң төлээлерин дамчыштыр медеглээн сөс ылап күштүг бооп, ону хажыткан база дыңнаваан чорук бүрүзү чөптүг кеземчеге онаажыр болганда,

³ бис база, бодувустуң ээлчээвисте, ол хире өндүр улуг камгалалды тоовайн барзывысса, кеземчеден чайлаар харыывыс кайдал? Ол

камгалал дугайында улуска эң баштай Дээрги Иисус медеглээн, а ооң соонда Ону дыңнаан улус биске шынзыдып чугаалаан болгай.

⁴Ол медээни Бурган Бодунуң күзел-соруун ёзугаар кайгамчык демдектер, янзы-бүрү күштер-биле база Ыдыктыг Сүлдениң улуска үлээн белектери-биле бадыткаан.

Бурганның Оглу улуска дөмей бооп чедип келген

⁵Ооң дугайында чугаалап турарывыс ам кээр өртемчейни Бурган дээрниң төлээлеринге чагырар кылдыр бербээн-не болгай.

⁶Бир-ле кижиге бир-ле Номда мынча деп херечилеп чугаалаан:

«Кижиге деп кымыл ол, Сен ону чүгө бодап чоруур сен? Кижиге амытан оглу деп кымыл ол, Сен ол дээш чүгө сагыш човаар сен?»

⁷Сен ону дээрниң төлээлеринден чүгле хензиг-ле куду деңнелдиг кылып каан сен. Сен ону ат-алдар болгаш мактал-хүндү-биле демдектедиң,

⁸бүгү чүүлдү ооң буттарының адаанга чагырттың». Бурган Оглунга бүгү чүүлдү чагырткаш, Ооң чагыргазының адаанга кирбес чүү-даа турбас кылып каан. Ынчалза-даа бүгү чүүлдүң Аңаа чагыртканын ам дээррезинде көрбейн турар бис.

⁹Иисусту кезек өйде* дээрниң төлээлеринден куду деңнелче бадырганын бис ам көрүп тур бис. Ол Бурганның авыралы-биле өлүмнүң хилинчээн бүгү кижиге төрөлгөтен дээш, шыдажып эрткен. Ол дээш, Бурган алдар болгаш мактал-хүндү-биле Ону шаңнаан.

¹⁰Бүгү чүүлдерниң Ол дээш база Ооң ачызында бар бооп турары Бурган Бодунуң хөй оолдарының камгалалының Баштакчызын хилинчек дамчыштыр болбаазыраңгай кылып каар ужурлуг турган. Бурган хөй оолдарын өндүр бедик байдалга чедирер дээш, ынчаар кылган.

¹¹Улусту ыдыктыг кылып турар Кижиге база ыдыктаттырган улус шупту чаңгыс Бургандан укталган болгай. Ынчангаш Иисуска оларны «хадуңма» дээри ыянчыг эвес болган.

¹²Ол мынча дээн:

«Сээң адыңны ха-дуңмамга медээлээр мен, чыыш мурнунга Сени алгап-мактаар мен» .

¹³А оон ыңай:

«Мен Дээрги-Чаяакчыга идегээр мен». А ол ышкаш:

«Мен база Дээрги-Чаяакчының меңээ бергени ажы-төл – бо-дур бис» .

¹⁴⁻¹⁵А ол ажы-төл дээрге эът-боттан, хандан бүткен улус болганда, Иисус база улуска бүрүнү-биле дөмей эът-боттуг кижиге болу бергеш, Бодунуң өлүмүн дамчыштыр өлүмнүң күжүн эдилээн эрликте күш чок болдурган база бүгү назынында өлүмден коргуушкуннун кулданыынга чораан улусту хостаан.

¹⁶Иисус дээрниң төлээлери дээш эвес, а Авраамның үре-салгалы дээш сагыш човаар болгай.

¹⁷Ынчангаш улус-чоннун бачыттарын чайладыры-биле Бурганның мурнунга өршээлдиг болгаш шынчы дээди бараалгакчы боор дээш, Иисус бүгү чүүлдерге Бодунуң ха-дуңмазынга дөмей апаар ужурлуг турган.

¹⁸Чүге дээрге Ол, шенелдени Боду шыдап эртип, хилинчекте көргөн болгаш, шенелделерни шыдап эртип турар улуска дузалап шыдаар.

Еврейлерге 3

Бурганның Оглунуң бүзүрелдиги

¹Ынчангаш, Бурганның дээрже кый деп алганы ыдыктыг чон боор ха-дуңма, Бурганның Төлээлекчизи болгаш шуптувустуң хүлээп көөрүвүс дээди бараалгакчызынче – Иисусче кичээнгейден салып көрүңер.

²Иисус Ону дээди бараалгакчы кылдыр салып каан Бурганга, *Моисейниң Бурганның* бүгү өг-бүлезиниң *аразында бүзүрелдиги* дег, бүзүрелдиги бараан бооп келген.

³Ындыг-даа болза, оран-савага* көөрде, ооң тудукчузунуң мактал-хүндүзү артык боору дег, Иисус Моисейден артык алдар-хүндүгө төлөптиг.

⁴Оран-сава бүрүзүн бир-ле кижиге туткан, а бүгү бар чүүлдү Бурган туткан болгай.

⁵Моисей Бурганның бүгү өг-бүлезиниң аразыңга бүзүрелдиг бараан болукчу дег болган, ооң бараан болуушкуну келир үеде медеглээр ужурлуг чүүлдү айтып турган.

⁶А Христос Бурганның өг-бүлезин башкарган Оглу дег бүзүрелдиг! Чоргаараарывыс идегелди эчизинге чедир коргуш чок сагыыр болзувусса, Бурганның ол өг-бүлези – бис бис.

Бурганга шынчы чорукче кыйгырыг

⁷Ынчангаш Ыдыктыг Сүлдениң чугаалап турары дег:

«Бөгүн, Бурганның үнүн дыңнап каан болзуңарза,

⁸ ээн ховуга шенелде хүнүнде үймээн үндүрген үеңерде дег, чүректериңер дашталдырбаңар.

⁹ Аңаа силерниң ада-өгбеңер Мени шенеп, хынап турганнар, дөртен чыл дургузунда Мээң ажыл-херээм көрүп келгеннер.

¹⁰ Ынчангаш Мен ол салгалга килеңней бергеш: „Бо дээрге чүректери үргүлчү будулуп чоруур, Мээң оруктарымны билип албаан улус-тур“ – деп чугаалаан мен.

¹¹ Ынчангаш Мен килеңнээштиң: „Олар Мээң амыр-дыжым черинче кирбестер“ – деп даңгыраглаан мен» .

¹²Ха-дуңма, силерниң кайыңар-даа дириг Бургандан хая көрүнген, бачыттыг, бүзүрөвес чүректиг болбазын дээш, кичээниңер.

¹³Харын «бөгүн» деп үе ам-даа барда, бачытка дуурайлатканындан кайыңарның-даа чүрээ дашталбазын дээш, бот-бодуңарны хүннүң-не деткип, сургаңар.

¹⁴Эгезинде бар турган бүзүреливисти эчизинге чедир сагыыр болзувусса, Христос-биле кады чаңгыс баг апарганывыс ол-дур.

¹⁵Ол дугайында Бижилгеде мынча дээн болгай: *«Бөгүн, Бурганның үнүн дыңнап кагзыңарза, үймээн үндүрген үеңерде дег, чүректериңер дашталдырбаңар».*

¹⁶Бурганның үнүн дыңнааш, Аңаа удур үймээн үндүрген кымнарыл ол? Моисейниң Египеттен үндүрүп эккелген улузу шупту эвес ийикпе?

¹⁷Дөртөн чыл дургузунда Бурган кымга килеңнеп келгенил? Бачыт үүлгеткени дээш, ээн ховуга мөчү-сөөгүн салган улуска эвес ийикпе?

¹⁸Олар Ооң амыр-дыжының черинче кажан-даа кирбес деп, Бурган кымга даңгыраглааныл? Ону дыңнавайн барган улуска эвес ийикпе?

¹⁹Ынчангаш Аңаа бүзүрөвээн болгаш, олар Ооң амыр-дыжының черинче кирип шыдаваанын көрүп тур бис.

Еврейлерге 4

Бурганның чонунга амыр-дыш

¹Ынчаарга Бурганның амыр-дыжының черинче кирериниң аазаашкыны күштүг хевээр турда, силерниң кайыңар-даа ону ышкынмазын дээш, оваарнып көрээлиңер.

²Демги еврейлерге ышкаш, Буянныг медээни биске база суртаалдаан. Ындыг-даа болза, ону дыңнааш, бүзүрөй берген улуска бүзүрээни-биле каттышпаан улустуң дыңнап алган сөзү оларга ажык-дуза чедирбээн.

³А Ооң амыр-дыжының черинче бүзүрөй берген улус кирип тур бис.

«Мен килеңнээштиң: „Олар Мээң амыр-дыжым черинче кирбестер“ – деп даңгырагладым» – деп, Бурган чугаалаан-на болгай. Ол өртемчейни чаяар ажыл-херээн төндүрген-даа болза, ынча деп чугаалаан.

⁴Өске-бир Номда чедиги хүн дугайында:

«Чедиги хүнде Бурган хамык ажыл-херектеринден дыштанган» – дээн.

⁵А оон ыңай ол дугайында:

«Олар Мээң амыр-дыжым черинче кирбес» – деп база чугаалаан.

⁶Буянның медээни оларга ооң мурнунда-ла медеглеп каан улус ону тооп дыңнаvas болгаш, амыр-дыш черинче кирбээн. Ынчаарга чамдык улуста ынаар кирер арга ам-даа бар болганда,

⁷Бурган катап база «бөгүн» дээр бир-ле хүн доктааткан. Ооң мурнунда чугаалап каанының соонда үр үе эрткенде, Ол Давидти дамчыштыр: «Бөгүн, Бурганның үнүн дыңнап кагзыңарза, чүректериңер дашталдырбаңар» – деп катап база чугаалаан.

⁸Нуннуң оглу Иисус демги улусту амыр-дыш черинче киирген турган болза, Бурган ооң соонда өске хүн дугайында чугаалаvas ийик.

⁹Ынчангаш Бурганның улузунга амыр-дыш хүнү күштүг бооп артар.

¹⁰Бурганның амыр-дыжының черинче кирген кижиги бүрүзү, Бодунуң ажил-херээнден Ооң дыштанганы дег, ажил-херектеринден база ынчаар дыштаныр.

¹¹Ынчангаш кым-даа демги дыңнангыр эвес улустуң үлегер-чижээн ёзугаар кылбазын дээш, Ооң амыр-дыжының черинче кирерин бар шаавыс-биле кызып көрээлиңер.

¹²Чүге дээрге Бурганның сөзү дириг болгаш салдарлыг болур, ол кандыг-даа аажок чидиг хылыштан чидиг. Ол сөс кижиниң сеткил-хөңнү биле сүлдезин, чүстер биле сөөктерин аңгылаажеге чедир, ооң алыс бодунче ханылап кирип, кижиниң чүрээниң бодалдарын болгаш күзел-сагыжын шиидип турар.

¹³Бурганның бүгү чаяалгазында Оон чашты бээр хире чүү-даа чок, харын бүгү чүве Ооң мурнунга ажык-чадагай болгаш көскү. Бис шупту Ооң мурнунга харыы тудар бис.

Иисус – Бурганның эң өршээлдиг дээди бараалгакчызы

¹⁴Бисте Бурганның өндүр улуг дээди бараалгакчызы – дээрлерже эрте берген Иисус, Бурганның Оглу бар. Ынчангаш ажыы-биле хүлээп көөр чүүлүвүстү ыяк сагып көрээли.

¹⁵Бурганның бисте бар дээди бараалгакчызы кошкак талаларывысче ээ көрүнмейн баар хире эвес Кижиге. Ол, бис ышкаш, бүгү тала-биле күткүлгеге алзып турган, ынчалза-даа бачыт үүлгетпээн.

¹⁶Ынчангаш өршээл алыры-биле база деткимче херек өйде авырал тывары-биле, авыралдың үнер дөзү боор Бурганның дүжүлгезинче коргуш чок чоокшулай берээли.

Еврейлерге 5

¹Бурганның дээди бараалгакчызы бүрүзүн улус аразындан шилип алыр. Ол Бурганның мурнунга чонга бараан боор төлээ бооп, улустуң бачыттары дээш өргүл белектерин салыр хүлээлгелиг.

²Шак ындыг Бурганның дээди бараалгакчызы боду база кошкак кижиге болгаш, бүдүүлүк-дүмбей, будулган улусче ээ көрнүүчел боор ужурлуг.

³Ол кошкак кижиге болган ужурунда, чүгле чоннуң бачыттары дээш эвес, а бодунуң бачыттары дээш база өргүл кылыр ужурлуг.

⁴Кым-даа ындыг мактал-хүндүнү бодунуң туразы-биле хүлээп албас, а Аароннуң кыйгыртканы ышкаш, Бурганга кыйгырткан турар ужурлуг.

⁵Христос база Бурганның дээди бараалгакчызы боорунуң алдар-хүндүзүн Бодунга Боду хүлээп албаан. А Бурган Аңаа мынча дээн:

«Сен – Мээң Оглум сен, Мен бөгүн Сээң Адаң апардым» .

⁶Бижилгениң өске-бир черинде Ол:

«Мелхиседек ышкаш, Сен кезээ мөңгедө Бурганның бараалгакчызы сен» – деп база чугаалаан.

⁷Бодунуң чер кырынга амыдыралының үезинде Иисус Ону өлүмден камгалап шыдаар Бурганга мөргүп, ыткыр човууртап база карааның чажын төп, чалбарган. Иисусту Бурган Ону хүндүлээни дээш дыңнап каан-даа болза,

⁸Иисус Оглу-даа турган болза, Ол көрүп эрткен хилинчээн дамчыштыр дыңнангыр чорукка өөренип алган.

⁹Иисус болбаазыраңгай апаргаш, Ону тооп дыңнаар бүгү улуска мөңгө камгалалдың үнер дөзү болу берген,

¹⁰чүгө дээрге Бурган Ону, Мелхиседекти ышкаш, Бодунуң дээди бараалгакчызы кылдыр чарлаан.

Бүзүрелден ойталаваңар

¹¹Ол бүгүнүң дугайында оон-даа хөйнү чугаалап боор мен, ынчалза-даа силерге тайылбырлаары берге-дир, чүгө дээрге дыңнааш, угааптар шааңар чок-тур.

¹²Шагда-ла башкылар болу бээр ужурлуг улус-тур силер, ынчалза-даа Бурганның сөстөрүниң кол үндезининиң эге билиглеринге база катап бир-ле кижиге башкыладыры силерге чугула-дыр. Силерге кадыг чем эвес, а сүт херек-тир!

¹³Ынчаарга сүт-биле чемненип турар кижини шын өөредигге дуржулга чок боор, чүгө дээрге ол чаш төл хевээр-дир.

¹⁴А кадыг чем чедишкен улуг улуска хамааржыр. Дуржулгага даянгаш, оларның угаан-медерели буянны бузуттан ылгап чаңчыккан-дыр.

Еврейлерге 6

¹Ынчангаш Христос дугайында өөредигниң эге билиглерин артывыска арттырып кааш, чедишкен улуг улус апарып көрээли. База катап эге үндезин салбаалы: өлүмче аппаар херектерден ойталааш, Бурганга бүзүрээрин катап шиңгээтпээли;

²сугга суктуруушкуннар, улуска холдар дегзири, өлүглер аразындан катап дирлири болгаш мөңге шииткел дугайында өөредигни катап шиңгээтпээли.

³Бурган-на чөпшээрээр болза, чедишкен улуг улус боорунче кады бурунгаарлаалы.

⁴⁻⁶Бир катап алыс шынның чырыын көрүп каан, дээрниң белээн четтирип шенээн, Ыдыктыг Сүлдениң күчү-күжүн ожаап билип каан, Бурганның сөзүнүң буянныг дээжин база Ооң ам кээр делегейиниң күжүнүң салдарын четтирип шенээн, а ооң соонда Христостан ойталаан улус бар дижик. База катап бачыдын миннип, Бурганче эглириниң оруу ындыг улуска муңгаш, чүге дээрге олар боттарынга хамаарыштыр Бурганның Оглун база катап хере шаап, Ону улус мурнунга дорамчылап турарлар.

⁷Үзүк чок куткан чаъс суун сиңирип алгаш, ону болбаазыраткан улуска ачы-дузалыг дүжүдүн берген чер Бурганның ачы-буянын алыр.

⁸А ол черден тенниг бок оът-сиген үнер болза, ооң ажыы чок бооп, Бурганга каргаттыларының кырында турар. Адак соонда кээп, ону өрттедиптер.

⁹Чугаам мындыг-даа бооп турза, камгалал эдилеп, эки байдалда турарыңарга бүзүрээр-дир мен, ханы ынак эш-өөр.

¹⁰Чүге дээрге Бурган чөптүг. Эрткен болгаш амгы үеде Ооң улузунга бараан бооп тура, кылган ажил-херээңерни база Аңаа көргүскен ынакшылыңарны Ол уттур хире эвес.

¹¹Шак ындыг кызымааңарны кайыңар-даа эчизинге чедир көргүзерин күзеп тур мен. Ынчан идегелиңер бүрүн боттаныр деп магадылалды алыр силер.

¹²Чалгаа болбазыңарны, харын бүзүрелиниң база шыдамык чоруунуң ачызында оларга Бурганның азаан чүүлүн салгап аар улустуң үлегерин эдерериңерни күзеп тур мен.

Бурганның аазаашкыннары болгаш даңгырактары

¹³Бурган Авраамга аазаашкынын берип турда, Бодунуң ады-биле даңгыраглаан, чүге дээрге даңгыраглаары-биле адап боор Бодундан өрү деңнелдиг кым-даа чок болган.

¹⁴Ол Авраамга:

«Мен сеңээ ачы-буянны бажын ажыр хайырлаар мен, үре-салгалыңны эңдере өстүрүп бээр мен» – дээн.

¹⁵Авраам шыдамык манап келгеш, аазаан чүүлдүң эге-бажынга четкен.

¹⁶Улус бодундан өрү деңнелдиг кижиниң ады-биле даңгыраглаар, ол даңгырак чугаалашкан чүүлдү бадыткап, оларның аразында кандыг-даа маргылдааның когун үзер.

¹⁷Бурган аазаашкын алган улуска Бодунуң күзел-соруунуң өскерлиш чогуң шуут тода көргүзөр бодалдыг болгаш, Бодунуң аазаашкынын даңгыраа-биле бадыткаан.

¹⁸Бурганның мегелеп шыдавазы хажык чок ийи чүүл: аазаашкын биле даңгырак бар. Оларның ачызында камгалалга идегеливистен туттунар сагыштыг маңнап келген биске улуг аргалал бар болур.

¹⁹Ол идегелди сеткил-хөңнүвүстүң айыыл чок быжыг якорун дег кадагалап чоруур бис. Ол идегел Бурганның өргээзинде көжеге артында Эң ыдыктыг өрээлче кире бээр арганы биске бээр.

²⁰Бисти дээш, Иисус ынаар кирип, оруувусту ажыдып берген. Мелхиседек ышкаш, Ол кезээ мөңгеде Бурганның дээди бараалгакчызы апарган.

Еврейлерге 7

Бурганның бараалгакчызы Мелхиседек

¹Ол Мелхиседек Салимниң хааны, Дээди Өрүкү Бурганның бараалгакчызы турган. Хааннарны тишлээш, эеп чанып орган Авраамны Мелхиседек уткааш, йөрээп каан.

²Авраам аңаа бодунуң бүгү олча-ажыының оннуң бир кезшин берген. Ооң «Мелхиседек» деп ады «Чөптүг-шынныг чоруктуң хааны» дээн уткалыг, а «Салимниң хааны» деп ат-дужаалы «Амыр-тайбыңның хааны» дээн уткалыг.

³Мелхиседектиң ачазы-даа, авазы-даа чок, ооң ада-өгбе даңзызы-даа улуска билдинмес турган. Ооң кажан төрүттүнгенин-даа, кажан мөчээнин-даа билир кижичок. Бурганның Оглунга дөмей, ол кезээ мөңгедэ Бурганның бараалгакчызы бооп артар.

⁴Мелхиседектиң кайы хире өндүр улуун бодап көрүңер даан! Улуг өгбевис Авраам безин дайын олчазының оннуң бир кезиин аңаа берипкен ышкажыл!

⁵Бурганның бараалгакчылары – Левийниң үре-салгалы база ыдыктыг хоойлу ёзугаар ха-дуңмазы чондан (олар база-ла Авраамдан укталган-даа болза) оларның олча-ажыының оннуң бир кезиин алып ужурлуг.

⁶А Мелхиседек боду Левийниң аймаанга хамаарышпас-даа болза, Авраамның олчазының оннуң бир кезиин алгаш, ону – Бургандан аазаашкын алган кижини – йөрээп каан.

⁷Йөрээп турар кижичок кандыг-даа чигзиниг чокка йөрээттирип турар кижиден бедик деңнелге турар.

⁸Олча-ажыктың оннуң бир кезиин өлүр тынныг улус – Бурганның бараалгакчылары чыып алып, а Бижилге Мелхиседектиң амылыг артарын херечилээн-дир.

⁹Левий безин өске улустан олча-ажыктың оннуң бир кезиин ап турза-даа, боду база Мелхиседекке Авраамны дамчыштыр төлээн деп чүгө чугаалап болбазыл.

¹⁰Мелхиседек Авраамга уткужуп турда, Левий төрүттүnmээн-даа турган болза, өгбези Авраамның үрезинге турган болгай.

Иисустуң, Мелхиседектиң ышкаш, Бурганга бараан болушкуну

11 Левиттерниң Бурганга бараан болуушкунун дамчыштыр улустуң бачыттарының бүрүн арыглаашкынын чедип ап болур турган болза (чүге дээрге чон левиттерниң бараан болуушкунунга үндезилеттинген ыдыктыг хоойлуну алган болгай), Аарон ышкаш эвес, а Мелхиседек ышкаш өске бараалгакчы чүге көстүп кээр ужурлуг турганыл?

12Бурганга бараан болур арга солчур болза, хоойлу база албан солчур ужурлуг.

13Ооң дугайында ам бо бүгүнү чугаалап турарым Христос өске аймакка хамааржыр турган, а ол аймактан кым-даа өргүл салыр бедигээш чанынга бараан бооп көрбөөн.

14Бистиң Дээргивис Иуданың аймаандан чырып үнүп келгенин шупту билир бис, а Моисей ол аймакка хамааржыр Бурганның бараалгакчызы дугайында чүнү-даа чугаалаваан.

15Мелхиседек ышкаш өске Бараалгакчы көстүп кээрге, мооң мурнундагы чугаам шуптузу улам билдингир апаар-дыр.

16Ол Бараалгакчы кижиниң ук-ызыгуурунга үндезилээн дүрүм ёзугаар эвес, а мөңге амыдыралдың узуткаттынмас күчү-күжүн ёзугаар Бурганның бараалгакчызы апарган.

17Чүге дээрге Бижилгеде бадыткаан-дыр:

«Мелхиседек ышкаш, Сен кезээ мөңгеде Бурганның бараалгакчызы сен» .

18Биеэги айтышкынны ооң кошкаа болгаш ажык чогу дээш, күш чок болдурган.

19Чүге дээрге ыдыктыг хоойлу чүү-даа чүвени болбаазыраңгай болдуруп шыдаваан, а ону өскерткени биске Бурганга чоокшулаар чаагай идегелди хайырлаан.

20Иисустуң Бурганга бараан болуушкунун Бурганның даңгыраа бадыткаан, а левиттер Бурганның даңгыраа чокка Ооң бараалгакчылары апарганнар.

²¹Бурган Иисуска: «Дээрги-Чаяакчы өскерлиш чок даңгыраан берип: „Сен кезээ мөңгеде Бурганның бараалгакчызы боор сен“ – дээн» деп даңгыраглап, Ону Бодунуң бараалгакчызы кылып каан болгай.

²²Иисус ынчалдыр улам быжыг чагыг-керээниң магадылалы болган.

²³Бурганның демги бараалгакчылары солчуп, хөй санныг турганнар, чүге дээрге бараан болуушкунун уламчылаар арганы өлүм оларга бербейн келген.

²⁴А Иисустуң Бурганга бараан болуушкуну мөңге, чүге дээрге Ол кезээ шагда дириг артар.

²⁵Ынчангаш Иисус Ону дамчыштыр Бурганга чоокшулап кээп турар улусту кезээде камгалап шыдаар, Ол кезээ мөңгеде амыдырап база олар дээш кезээде дилеп, болчуп чоруур.

²⁶Биске чогуум-на шак ындыг дээди бараалгакчы херек. Ол – ыдыктыг, кем-буруу чок, бузутка борашпаан, бачыттыглар санынче кирбээн база дээрлерден-даа өрү көдүрлү берген.

²⁷Баштай бодунуң бачыттары, а ооң соонда чоннуң бачыттары дээш, өргүл кылып турар өске дээди бараалгакчылар дег, хүннүң-не өргүл кылыры Аңаа албан эвес. Бодун Боду өргээш, Ол өргүлдү чаңгыс катап боорда, кажан кезээде кылып каан.

²⁸Ыдыктыг хоойлу Бурганның дээди бараалгакчылары кылдыр кошкак талаларлыг анаа улусту томуйлаар, а ыдыктыг хоойлунуң соонда берген даңгырак сөзү Бурганның кезээ мөңгеде, бүрүнү-биле болбаазыраңгай апарган Оглун томуйлап каан.

Еврейлерге 8

Чаа эң дээди чагыг-керээ

¹Силерге чугаалап турар чүүлүмнүң кол утказы мындыг: бисте бар Дэеди бараалгакчы дээрлерде Дэеди Өрүкү Бурганның дүжүлгезиниң оң талазында олурупкан,

²Ол Бодунуң бараан болушкунун эң ыдыктыг черге – улустуң эвес, а Дээрги-Чаяакчының тургузуп кааны, Аңаа мөгеер ёзулуг майгынга боттандыраар.

³Бурганның дээди бараалгакчызы болган кижиге бүрүзү өргүл белектери салыр хүлээлгелиг, ынчангаш демги Дээди бараалгакчы база өргүлгө салыр чүүлдүг болур ужурлуг.

⁴Иисус чер кырынга амыдырап арткан болза, Бурганның бараалгакчызы безин болбас ийик, чүгө дээрге ыдыктыг хоойлунуң айытканы-биле өргүл белектери эккеп турар бараалгакчылар мында бар-дыр.

⁵Оларның бараан бооп турар ыдыктыг черин дээрде ыдыктыг черниң үлегери-биле туткан, ол ооң чүглө хөлегези боор. Ынчангаш Моисей Бурганга мөгеер майгын тудар деп баарга, Бурган аңаа: *«Көрдүң бе, бүгү чүвени даг бажыңга сеңээ көргүскен хевирин олчаан кылдыр кылыр сен»* – деп сагындырган.

⁶Ам Иисуска чер кырында бараалгакчыларның бараан болушкунундан оранчок артып турар бараан болушкуну даандырган, чүгө дээрге Ол Бурган биле кижилер аразында оон-даа өндүр улуг чагыг-керээниң Дугуруштурукчусу-дур. Ол керээ эң өндүр улуг аазаашкыннарга үндезилеттинген болгай.

⁷Баштайгы чагыг-керээ четпес чүүл чок турган болза, өскезиниң херээ чок боор ийик.

⁸Ынчалза-даа Бурган ону буруудадып, мынча дээн:

«Израильдин чону-биле база Иудеяның чону-биле чаа чагыг-керээ чарар үем кел чыдыр – деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалаан. –

⁹ *Оларның ада-өгбезин холундан чедип алгаш, Египеттен үндүрө бергеш, олар-биле чарганым дег эвес, өске чагыг-керээ болур. Олар ук чагыг-керээни үрөөн болгай, а Мен ол дээш олардан ойталаан мен – деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалаан. –*

¹⁰ Мен ол хүннерде израиль чон-биле мындыг чагыг-керээ чарар мен – деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалаан. – Бодумнуң дүрүм-хоойлумну оларның угаан-медерелинче кишер мен, оларның чүректеринге бижип каар мен! Мен оларның Бурганы болур мен, а олар Мээң чонум болур .

¹¹ Оон соңгаар кым-даа бодунуң ада-чуртчузун, ха-дуңмазын сургап: „Дээрги-Чаяакчыны билип алыңар!“ – дивес, чүге дээрге олар шупту, улуг-бичези чокка, Мени билген турар.

¹² Мен оларның кем-буруузун өршээп, бачыттарын оон ыңай сагынмас мен».

¹³ Ол чагыг-керээни «чаа» деп адааш, Бурган баштайгызын эрги деп чарлаан, а эргижиреп, элей берген чүүл ажыглалдан үнүп, арлып-чиде бээриниң кырында.

Еврейлерге 9

Баштайгы чагыг-керээ үезинде Бурганга бараан болушкун

¹ Баштайгы чагыг-керээде Бурганга мөгееринге хамаарышкан дүрүмнер база бо черде ыдыктыг оран-сава бар турган.

² Бурганга мөгеер майгынны туткаш, ооң «Ыдыктыг өрээл» дээр бирги кезээнге чырыткы биле ыдыктаан хлеб салыр ширээни тургузуп каан.

³ Майгынның бирги кезээнден көжеге-биле аңгылаан ийиги кезээн «Эң ыдыктыг өрээл» дээр турган.

⁴ Аңаа айдызаар өргүл салыр алдын бедигээш болгаш бүгү талаларын алдын-биле шыпкан ыдыктыг аптара турган. Ол аптарага манна деп чемниг алдын саваны, Аароннуң частып келген даянгыыжын база чагыг-керээниң сөстөрүн ойган калбак даштарны шыгжап каан.

⁵ А аптараның кырынга хан чажар халыпты чалгыннары-биле шыва алган өндүр-чаагай херувимнер тургулаан. Мен ам ол бүгү чүүлдер дугайында тодаргайы-биле чугаалап шыдавас-тыр мен.

⁶Шак ындыг тургузуглуг майгынның бирги кезээнче Бурганның бараалгакчылары Бурганга мөгейип, бараан боору-биле үргүлчү кирер турганнар.

⁷А ийиги кезээнче чүгле Бурганның дээди бараалгакчызы, чылда чүгле чаңгыс катап кирер турган. Ол кирерде, боду дээш база чоннуң чүве билбезиниң уржуундан үүлгеткен бачыттары дээш өргүүр ханны ап алыр ужурлуг.

⁸Ыдыктыг Сүлде ооң-биле чүнү көргүскени ол? Майгынның бирги кезээ турар шагда, Эң ыдыктыг өрээлче кирер орук ам-даа ажык эвезин Ол көргүскен-дир.

⁹Ол бирги кезек амгы үени элдээртип көргүскен, өргүл белектери Бурганга мөгейген кижиниң арын-нүүрүн бүрүнү-биле арыглап шыдавас дээн үлегер-демдек болур.

¹⁰Ол өргүл белектери-биле катай чем, суксун база янзы-бүрү арыглал чугдунуушкуннары чүгле кижиниң мага-бодунга хамааржыр. Олар шупту чүгле бо ёзу-чурумну эдип-чазаар үеге чедир доктааткан дүрүмнер болур.

Чагыг-керээни чарып турар хан

¹¹⁻¹²Ынчалза-даа келир үедеги ачылыг чүүлдерге хамаарыштыр Дээди бараалгакчы бооп, Христос чедип келген. Христос кижини холу тутпаан (азы бо делегейге хамаарышпас) улам эки болгаш болбаазыраңгай майгын дамчыштыр кире берген. Ол өшкү мал болгаш инек малдың ханын эвес, а Бодунуң ханын өргээш, чаңгыс катап боорда, кажан кезээде майгынның ыдыктыг черинче кире берген. Ынчалдыр Ол бисти бачыттарывыстан кезээ мөңгедө хостаан.

¹³Бир эвес өшкү база инек малдың ханы болгаш инектин хүлү, кем-буруулуг улусче бызай чашканын дамчыштыр оларны ыдыктап, оларның мага-бодун арыглап шыдаар турган болза,

¹⁴четпес-дудуу эвес өргүл кылдыр Бодун мөңгө Сүлде дамчыштыр Бурганга салган Христостуң ханы оон кайы хире дээштиг деп?! Ооң ханы арын-нүүрүвүстү өлүмчө эдерттип аппаар херектерден арыглааш, дириг Бурганга бараан боор органы биске хайырлаар болгай.

¹⁵Христос ам чаа чагыг-керээниң Дугуруштурукчугу апарган. Ынчангаш улустуң баштайгы чагыг-керээ үезинде үүлгеткен бачыттары өршээттинзин дээш, Христос өлү берген болганда, Бурганга кыйгырткан улус Ооң өлүмүнүң ачызында оларга азаан мөңгө өнчүнү ап болур.

¹⁶Өнчүгө хамаарылгалыг чагыг тургускан кижиге бар болза, ооң өлгени ылап дээрзин доктаадыры эргежок чугула.

¹⁷Чүгө дээрге өнчүгө хамаарылгалыг чагыг, ону тургускан кижиге дириг турда, күш чок боор, а ол өлгөн соонда, күштүг аппаар.

¹⁸Ынчангаш баштайгы чагыг-керээ безин төккөн хан чокка күштүг кылдыр доктааттынмаан.

¹⁹Моисей ыдыктыг хоойлунуң бүгү айтышкынарнын шупту чонга номчуп таныштырып тура, инек база өшкү малдың ханын суг-биле, кызыл өңнүг дүк-биле база иссоп деп үнүш-биле катай туткаш, чагыг-керээниң дүрүг-номунче болгаш бүгү чонче бызай чажып турган.

²⁰Ол ынчан: *«Бурганның силерге айтып каан чагыг-керээзиниң ханы бодур»* – дээн.

²¹Моисей ыдыктыг майгынны, Аңаа бараан боорда ажыглаар хамык саваларны база хан-биле бызай чашкан.

²²Ыдыктыг хоойлу ёзугаар барык бүгү чүүлдер хан-биле арыгланыр; хан төкпээнде, өршээл турбас.

Христостуң өндүр бедик өргүлү

²³Ол бүгү дээрде чүүлдерниң үлегер-чижээ-биле кылдырган, ынчангаш оларны ындыг өргүлдер-биле арыглаар ужурлуг. А дээрнии боор чүүлдерни оон-даа эки өргүлдер-биле арыглаар херек.

²⁴Христос кижиге холу-биле туткан ыдыктыг майгынче кире бербээн – ол майгын ылап шынныг ыдыктыг черни чүгле өттүнүп турган болгай. Харын Ол бисти дээш Бурганның мурнунга турары-биле дээрниң бодунче кире берген.

²⁵Дээди бараалгакчы кижиниң чылдың-на өске амытанның ханын алгаш, Эң ыдыктыг өрээлче кирип турары дег, Христос Бодун хөй удаа өргүлгө салыр дээш, дээрже кирбээн-не болгай.

²⁶Ындыг турган болза, Ол өртемчейни чаяганындан бээр хөй удаа хилинчек көөр ужурлуг тургай эртик. А Ол ам Бодунуң өргүлү-биле бачытты чок кылыр дээш, бо делегейниң төнчүзү чоокшулап олар үеде чаңгыс катап чедип келген-дир.

²⁷Кижиге бүрүзү чүгле чаңгыс катап өлүр, а оон Бурганның шииткели боор.

²⁸Шак ынчаар Христос база хөй улустуң бачыттарын чүктээри-биле Бодун чаңгыс катап өргүлгө салган. Ол ооң соонда бачыт-биле харылзаа чокка, Ону манап турар улусту камгалаар дээш, катап база чедип кээр.

Еврейлерге 10

Баштайгы чагыг-керээниң өргүлдериниң кошкаа

¹Ыдыктыг хоойлу – келир үеде кээр ачылыг чүүлдерниң алыс шын хевири эвес, а чүгле хөлегези боор. Ынчангаш ол хоойлу Бурганга мөгейип кээп, чаңгыс-ла ол өргүлдерни чылдың-на доктаамал салып турар улусту кажан-даа болбаазыраңгай кылып каап шыдавас.

²Ыдыктыг хоойлу ону кылып шыдаптар турган болза, улус өргүлдер салырын соксап каарлар ийик. Ындыг турган болза, Бурганга мөгейген улус чаңгыс катап боорда, кажан кезээде арыгланып, моон соңгаар кажан-даа бачыттарын медереп билбестер ийик.

³Ынчалза-даа шак ол өргүлдер чылдың-на бачыттар дугайында сагындырып кээр.

⁴Чүге дээрге инек база өшкү малдың ханы бачыттарны чайладып шыдавас.

⁵Ынчангаш бо делегейге чедип келгеш, Христос Бурганга мынча дээн: *«Сен өргүлдерим биле белектеримни күзеведиң, харын мага-ботту Меңээ белеткеп кагдың.*

⁶*Бүрүн өрттедир өргүлдер-даа, бачыт дээш өргүлдер-даа Сээң хөңнүңге кирбес-тир .*

⁷*Ынчан мынча деп чугааладым: „Бо-дур мен, кел чыдыр мен, ыдыктыг дүрүг-номда чүнү кылырымны бижээн болгай. Бурганым, тура-сорууңну күүседир күзелдиг мен“».*

⁸Эгезинде Ол мынча дээн: *«Сен өргүлдерим биле белектеримни күзеведиң, бүрүн өрттедир өргүлдер-даа, бачыт дээш өргүлдер-даа Сээң хөңнүңге кирбес-тир».* (Ол бүгү өргүлдерни ыдыктыг хоойлу ёзугаар доктаадып каан.)

⁹А оон Ол немеп каан: *«Бо-дур мен, тура-сорууңну күүседир күзелдиг кел чыдыр мен».* Ол бирги өргүл салыр чурумну күш чок болдургаш, ийигизин доктааткан.

¹⁰Бис Бурганның күзел-соруу-биле Иисус Христостуң чаңгыс катап боорда, кажан кезээде өргүлге салган мага-бодун дамчыштыр ыдыктаткан бис.

¹¹Бурганның бараалгакчызы бүрүзү хүннүң-не бараан болуушкунун күүседири-биле бут кырынга туруп, кижиниң бачыттарын кажан-даа чайладып күш четпес чаңгыс-ла ол өргүлдерин хөй катап салып турар.

¹²А Христос улустуң бачыттары дээш чаңгыс өргүл салгаш, кажан кезээде Бурганның оң талазынга барып олурупкан.

¹³Оон бээр Ол Ооң дайзыннарын буттарының адаанга эккеп салыптар өйнү манап эгелээн.

14 Ынчангаш Ол ыдыктыг апарып турар кижилерни чаңгыс өргүл-биле кажан кезээде болбаазыраңгай улус кылып каан.

15 Ыдыктыг Сүлде база биске ол дугайында херечилеп турар.

16 «Мен ол хүннерде израиль чон-биле мындыг чагыг-керээ чарар мен» – деп чугаалаан соонда, Дээрги-Чаяакчы мынча дээн:

«Бодумнуң дүрүм-хоойлумну оларның угаан-медерелинче кишерер мен, оларның чүректеринге бижип каар мен.»

17 Оларның бачыттары болгаш кем-буруузунуң дугайында оон ыңай сагынмас мен» .

18 А ол бачыттарны өршээген соонда, олар дээш оон ыңай өргүл салган херээ чок.

Христостуң өргүлүнден ойталаары озалдыг

19 Ынчангаш, ха-дуңма, Исустуң ханының ачызында ам ыдыктыг черже коргуш чок кире берип болур бис.

20 Чаа болгаш дириг орук-биле, көжеге өттүр (азы Ооң мага-бодун өттүр) Ооң биске изеп кааны орук-биле кире берип болур бис.

21 Бурганның өг-бүлезин баштап турар Ооң өндүр улуг бараалгакчызы бисте бар-дыр.

22 Ындыг болганда, ажыт-чажыт чок чүректерлиг; бүзүрелинге бүргедипкен; чүректеривисти кем-буруулуг арын-нүүрдөн бызай чажып туруп арыглап алган база мага-бодувусту арыг суг-биле чуп алган бооп, Бурганче чоокшулап көрээлиңер.

23 Ажыы-биле хүлээп көөрүвүс идегелден салдынмайн туттунаалы, чүге дээрге биске аазаашкын берген Бурган Бодунуң сөзүнге шынчы болгай.

24 Бот-боттарывыска сагыш човангыр бооп, ынакшылче база буянныг херектерже бот-боттарывысты ыдалап көрээлиңер.

25 Чыгылып, аралажырындан ойталаваалы (чамдык улус аңгыланып чаңчыга берген болгай), харын бот-боттарывысты деткип көрээли,

сөөлгү хүннүң чоокшулап оарын көргөш, улам күштүг деткижээлиңер.

²⁶Алыс шынны билип алгаш, бачыт үүлгедирин өжегээр уламчылаар болзувусса, ол бачыттарны чайладыптар кандыг-даа өргүл артпас.

²⁷А ынчан чүгле шииткелди база Бурганга удурланган улусту өрттендир чиптер отту коргуп-сүртеп манаары артар.

²⁸Моисейниң хоойлузун хажыткан кижини кээргел чокка *ийи азы үш херечиниң өчүү-биле* өлүмгө онаар турган.

²⁹Ынчаарга Бурганның Оглун таптай баскан, Ооң чагыг-керээзин ыдыктаан ханны ыдыктыг деп санаваан база Бурганның авыралдыг Сүлдезин дорамчылаан кижиниң кеземчези оон кайы хире коргунчугул?!

³⁰Кымның: «*Менде улустан өжээн негеп, кезедир арга бар*» – дээнин, а оон ыңай: «*Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чонун шиидер*» – дээнин билир бис.

³¹Дириг Бурганның кезедир холунче кирери эң коргунчуг!

³²Алыс шынның чырыын көрүп каан үеңер – биеэги хүннерни сактып келиңер, силер ынчан хилинчекти эң маадырлыгы-биле шыдажып эрттиңер.

³³Силерни ынчан бүгү улустуң мурнунга кочулап-шоодуп, хилинчекке онаап турган, шак-ла ындыг байдалды көрүп эрткен улус-биле чаңгыс үүлени деңге үлештиңер.

³⁴Хоругдаттырган улус-биле безин кады хилинчек көрүп, эт-хөреңгиңер хунаадып алгаш, өөрүп турдуңар, чүгө дээрге дээрде шыгжаан эки болгаш элөп төнмөс эт-хөреңгиңер барын билир турдуңар.

³⁵Ынчаар-ла чүрекириңерден ойталаваңар, ол дээш, өндүр улуг шаңнал силерни боор.

³⁶Бурганның күзел-соруун күүсеткеш, аазаан чүүлүн алыр дизиңерзе, шыдамык боору силерге эргежок чугула.

³⁷ *«Ам үр болбайн, чедип кээр ужурлуг Кижжи саадал чокка чедип кээр.*

³⁸ *Бүзүрелиниң ачызында Мээң мурнумга актыг-шынныг кижжи амылыг артар, а оозундан ойталаар болза, Мен ол кижжиже ээ көрүнмес мен» .*

³⁹А бис дээрге бүзүрелинден ойталааш, өлүп читпес, харын бүзүрелин кадагалааш, камгалал ап турар улус-тур бис.

Еврейлерге 11

Бүзүрелдиң алыс ужур-утказы

¹А бүзүрел идегеливисти боттандырып, каракка көзүлбес чүүлдерни бадыткап турар.

²Шак ындыг бүзүрели дээш, бурунгу өгбелеривистиң дугайында биске эки херчилел дамчып келген.

³Бүзүреливис-биле өртемчейни Бурганның айтышкынын ёзугаар чаяганын, көстүп турар чүүлдерниң каракка көзүлбес чүүлдерден тывылганын билип алыр бис.

⁴Бүзүрели-биле Авел Каинниң салганындан эки өргүлдү Бурганга салган. Бурган Боду ооң белектериниң дугайында херчилээрге, ол бүзүрелин дамчыштыр чөптүг-шынныг кижжи деп херчилелди чедип алган. Боду өлзе-даа, бүзүрелиниң ачызында, ол ам-даа херчилеп чугаалап чоруур.

⁵Бүзүрели-биле Энох өлүм көрбейн, дээрже көжүртү берген. Бурган Энохту чанынче көжүрүп алган болгаш, улус ону тышпайн барган. Чүге дээрге бо делегейден дээрже көжер бетинде, ол Бурганның сеткилинге киргениниң херчилелин алган.

⁶А бүзүрел чок болза, Бурганның сеткилинге кирери канчап болдунарыл? Бурганче чоокшулап кел чыдар кижжи бүрүзү Ол бар деп

база Олче чүткүп чоруур улуска Ооң шаңналы турар деп бүзүрээр ужурлуг болгай.

⁷Бүзүрели-биле Ной ам-даа көрбээни чүве дугайында сагындырыг алгаш, бодунуң өг-бүлезин камгалаар дээш, Бурганны хүндүлээр сеткили-биле бажың-хеме тудуп алган. Ооң шак ындыг бүзүрели бо делегейни буруудаткан. Ооң бүзүрэни дээш, Бурган ону чөптүг-шынныг кижиде деп чарлаан.

⁸Бүзүрели-биле Авраам, өнчүге алыр ужурлуг турганы черже Бурган кый дээрге, кайнаар бар чоруурун боду безин билбес-даа бол, дыңнангыр чоруп каан.

⁹Авраам бүзүрели-биле Бурганның аазаан черинге, хары черге дег, чурттай берген. Ол ук черге чаңгыс-ла ол аазаашкынны деңге салгап алган оглу Исаак болгаш оглунуң оглу Иаков-биле кады майгыннарга чурттап турган.

¹⁰Чүге дээрге Бурганның төлевилээш, тутканы, үндезини салдынган хоорайын ол манап турган.

¹¹Бүзүрели-биле Авраам (кадайы Сарра төл төрүвес-даа турган болза) кыраан назынында ада боор күштү алган. Аазаашкын берген Бурганның шынчызын ол билип турган.

¹²Ынчангаш чаңгыс кижиден (артында-ла эът-боду өлүг чыгы кижиден) дээрде сылдыс дег эмге-тикчок, далай эриинде элезин дег сан-түң чок салгал тывылган.

¹³Ол бүгү улус аазаан чүүлдерни албайн, оларны чүгле ырактан көргөш, өөрүп, бүзүрелин ышкынмайн, өлгүлөп калган. Олар боттарының дугайында: «Бис бо черге чүгле түр када турумчуп алган даштыкылар бис» – деп чугаалап турганнар.

¹⁴А ынча деп чугаалаар улус төрөөн чуртун дилеп чоруурун көргүзөр болгай.

¹⁵Боттарының каапкаш барган чуртун бодааннар болза, дедир ээп чана бээр арга оларга тургай-ла.

¹⁶А олар оон дээре, дээрде турар чуртче чүткүп турганнар. Ынчангаш оларның Бурганы деп ададырындан Бурган ыятпас, чүге дээрге хоорайны оларга Ол белеткеп берген-дир.

¹⁷⁻¹⁸Азаашкын алган Авраам, Бурганга шенедип тургаш, эр чаңгыс оглу Исаакты бүзүрели-биле өргүлге салырынга белен турган. Бурган аңаа: *«Сээң салгалың Исаакты дамчыштыр уламчылаар-дыр»* – деп чугаалаан-даа болза, ол ынчаар кылган.

¹⁹Бурган ооң оглун өлүглер аразындан безин катап диргизип шыдаар деп, Авраам бүзүрөп турган. Ол Исаакты өлүглер аразындан дедир эгидип алган деп чугаалап болгу дег-дир.

²⁰Бүзүрели-биле Исаак Иаковтуң база Исавтың келир үезин йөрээген.

²¹Бүзүрели-биле Иаков, өлүп чыда, Иосифтиң ийи оглун йөрээгеш, *даянгыжынга даянгаш, Бурганга мөгейген.*

²²Бүзүрели-биле Иосиф чуртталгазының төнчүзүндө израиль чоннуң Египеттен үнериниң дугайында чугаалаан база бодунуң мөчү-сөөгүн канчаарын айыткан.

²³Бүзүрел ачызында Моисей, төрүттүнген соонда, ада-иезинге үш ай улаштыр чажыртып келген, чүге дээрге олар ооң онза чаражын көргөш, хаанның чарлыындан кортпааннар.

²⁴Бүзүрели-биле Моисей, улуг кижин апаргаш, фараоннуң уруунуң оглу деп ададырындан ойталаан.

²⁵Ол бачыттың түр када таалалын көөрүнүң орнунга, Бурганның чону-биле кады хилинчек көөрү дээре деп санаан.

²⁶Моисей Египеттиң эртине-байлаанга бодаарга, Христос дээш дорамчылал көөрү улуг үнелиг деп санаан, ооң караа алыр ужурлуг шаңналынче шыгаап турган.

²⁷Бүзүрели-биле ол, хаанның килеңинден кортпайн, Египетти каапкаш барган. Каракка көзүлбес Бурганны көргөн дег, ол бүгүдени шыдажып үнгөн.

²⁸Бүзүрели-биле ол, израильчилерниң дун оолдарын дээрниң хыдыкчы төлээзи өлүрбезин дээш, эжик кастыңнарын хан-биле чаап кааш, Хосталышкын байырлалын демдеглеп эрттирген.

²⁹Бүзүрели-биле израиль чон, кургаг черлеп дег, Кызыл далайны кеже берген, а египетчилер оларны сүрүп кежер дээш, дүжүп өлүп калганнар.

³⁰Бүзүрели-биле израиль чон Иерихон хоорайны чеди катап улаштыр дескинген соонда, ооң ханалары буступ кээп дүшкен.

³¹Бүзүрели-биле самыын-садар херээжен Раав, израиль хайгыылчыларны эп-найыралдыг уткуп-хүлээгеш, бүзүревээн улус-биле кады өлүртпейн, амы-тынныг арткан.

³²Оон ыңай чүнү чугаалазымза экил? Гедеон, Варак, Самсон, Иеффай, Давид, Самуил суглар база Бурганның медээчилери дугайында чугаалаар дээримге, үем чедишпес-тир.

³³Бүзүрели-биле олар өске күрүнелерни тиилээннер, чөптүг чорукту догуннатканнар, аазаашкыннарны алганнар. Олар арзылаңнар аксынче кирбээннер,

³⁴чалбыштыг отту өжүрүпкеннер, хылышка өлүртпейн барганнар, боттарының кошкаан күш-шыдалче хуулдурупканнар, дайын-чаага күчүлүг апарганнар, өске чер чурттугларның аг-шерин сывыртап турганнар.

³⁵Херээженнер боттарының өлгөн улузун катап дирилген кылдыр дедир алганнар. А бир чамдык улус оон-даа эки амыдыралга катап дирлир дээш, оларга саналдаан хосталганы хүлээп албайн, эриидедип өлгөннер.

³⁶Бир өске улус кочу-шоотту, эрииделди, а бир чамдыызы кинчи-бекти, кара-бажыңны көрүп эрткеннер.

³⁷Оларны даш-биле соккулап, ийи чара хирээлеп, хылыш-биле шанчып өлүрүп турган. Олар хой база өшкү кежи кеткеш, тояап чоруп, ядарап-түрегдеп, истедип-сүрдүрүп, дора көрдүрүп келгеннер.

³⁸(Бо делегей оларга төлептиг эвес турган!) Олар ээн черлерге, дагларга, куйларга, оңгар, кызаа черлерге улчуп чорааннар.

³⁹Бүзүрелиниң ачызында бүгү ол улус дугайында биске эки херечилел дамчып келген, ынчалза-даа олар Бурганның аазаан чүүлүн албааннар.

⁴⁰Бурган биске база бир-ле эки чүүлдү баш бурунгаар бодап алган: ол улус болбаазыраңгай байдалга чедер, чүгле бис чогувуста эвес, а бис-биле кады.

Еврейлерге 12

Иисус бүзүрелди эчизинге чедирер

¹Бисти хүрээлээн, бүзүрелди херечилээн улустуң хөйүн көрбес силер бе?! Ындыг болганда, оруувуска моондак болган бүгү чүвени база чыпшыныычал бачытты ыңай ап октапкаш, бисти манап турар орук-биле шыдамык, туруштуг чоруп ораалы.

²Бүзүреливистиң Баштакчызы болгаш Эчизинге чедирикчизи Иисустан карак салбаалы. Ону манап турар өөрүшкү дээш, Ол белдир-ыяшка өлүмнү шыдажып эртип, бужар байдалга киргенин-даа херекке албайн, Бурганның дүжүлгезиниң оң талазынга барып олурупкан.

³Силерниң сагыш-сеткилиңер суларавазын дээш, бачыттыг улустуң талазындан ындыг кончуг дора көрүүшкүннү шыдажып эрткен Иисустуң дугайында бодап чоруңар.

Хилинчек дээрге Бурганның кижизидилгези-дир

⁴Бачытка удур демиселиңерге ам-даа ханыңар төгүлдүр чаалашпаан силер.

⁵Сагыжыңар чазай сөглээн бо сөстөр силерге, Бурганның ажы-төлүнгө, хамаарышкан дээрзин утканыңар ол-дур:

«Оглум, Дээрги-Чаяакчының кижизидилгезин хүлээвейн барба, Ооң чемелээшкинин халалыг диве.

⁶ *Дээрги-Чаяакчы Бодунуң ынак кижизин кижизидер, хүлээп көөр бүгү оолдарын кеземчеге онаар».*

⁷Кижизидилгеңер дээш, хилинчекти шыдажып көрүңер. Бурган силерни ажы-төлүн дег аажылап турар-дыр. Ачазындан кижизидилге албас төл турар чүве бе?

⁸А бир эвес дүрүм ёзугаар төрүттүнгөн бүгү ажы-төлдүң оюп эртпези кижизидилгени албас болзуңарза, сурас төлдер бооруңар ол-дур.

⁹Ам артында шуптувус чер кырынга төрөөн ачаларлыг бооп, бисти кижизиткен дээш, оларны хүндүлөп чораан бис. Дээрде Адавысты тооп дыңнаарывыс оон оранчок артык болбас деп бе?! Ону тооп дыңнааш, мөңгө амыдыралды алыр болгай бис!

¹⁰Адаларывыс бисти боттарының угааптар шаа-биле кезек үеде кижизидип келгеннер, а Ол бисти, Ооң ыдыктыыңа киржилгелиг болзуннар дээш, биске ачы-дузалыг боору-биле кижизидип турар.

¹¹Кандыг-даа кижизидилге амгы үеде биске өөрүшкү эккелбейн турар, харын аарышкылыг кылдыр сагындырар. Ынчалза-даа сөөлзүредир ону дамчыштыр өөредиг эрткен улус Бурганга шынчы чоруктуң амыр-тайбың дүжүдүн ажаап алыр.

¹² *Ынчангаш сула салдырган холдарыңар болгаш сирилээн дискектериңер быжыктырыңар .*

¹³Аскак бут кадырлы бербезин, а эттинзин дээш, буттарыңар дорт орук-биле кылаштазын.

Бурганның авыралындан ойталаваңар

¹⁴Бүгү улус-биле эп-найыралдыг боорунче база ыдыкты-биле амыдыраарынче чүткүңер. Ыдыктыг эвес боор болза, кым-даа Дээрги-Чаяакчыны көрүп шыдавас.

¹⁵Силерниң кайыңар-даа Бурганның авыралын ышкынмазын дээш кичээниңер. Силерниң араңарга *кандыг-даа ажыг чашпан дазыл тыртып үңгеш*, хора халдатпазын дээш база ону дамчыштыр хөй улус бужартавазын дээш кичээниңер.

¹⁶Кайыңар-даа самыыравазын дээш база, Исав дег, Бурганның күзел-соруунче сагыш салбас кижиге болбазын дээш кичээниңер. Ол улуг оглу болган ужурунда өңчү алып артык эргезин эвээш чемге-ле садыпкан болгай.

¹⁷Билир болгай силер: Исав ачазындан йөрээшкин алырын аажок күзөөн. Ынчалза-даа ол ону ап чадашкан, чүге дээрге бар шаа-биле кызытса-даа, мырыңай ыглап-сыктап-даа турза, бачыдын миннип шыдавайн барган.

¹⁸Бойдуста бар, оду чайыннаан Синай дагга чоокшулап чеде бербээн силер; дүмбей караңгыга, шуурганга чеде бербээн силер.

¹⁹Шак ол даг чанынга эдиски үнүн болгаш бир-ле сөстөр чугаалаан Бурганның үнүн дыңнап каан улус турган. Ынчалза-даа ол сөстөрни дыңнаан улус: «Ындыг сөстөрни оон ыңай дыңнавайн көрээлиңер» – деп дилей бээр турган.

²⁰Чүге дээрге улус: «*Бо дагга дириг амытан безин дээптер болза, даш-биле соктуруп каар*» – дээн айтышкынны дыңнаар хары чок болган.

²¹Каракка көстүр чүүл ындыг коргунчуг боорга, Моисей: «Корткаш, сириңейнип тур мен» – дээн.

²²Харын силер Сион дагга, дириг Бурганның хоорайынга, дээрде турар Иерусалимге чоокшулап чеде берген-дир силер. Өөрүшкү-маңнайлыг

чыышта чыглып келген дээрниң түмен-түмен төлээлеринге чеде берген-дир силер.

²³Дээр-деңгерлерде аттарын бижээн эң улуг оолдарның ниитилелинге чеде берген-дир силер. Бүгү улустуң Шииткекчизи боор Бурганга, чөптүг-шынныг амыдыралдың эчизинге четкен улустуң сүлделеринге чеде берген-дир силер.

²⁴Чаа чагыг-керээниң Дугуруштурукчuzu Иисуска база Авелдиң ханындан артык эки чугаалап турар бызай чашкан ханга чеде берген-дир силер.

²⁵Көрдүңер бе, силерге чүве медеглек турар Кижиден ойталаваңар. Ол черге медеглек турда, Ону дыңнаарындан ойталаан улус кеземчеден чайлап шыдаваан болганда, дээрден медеглек турар Оон хая көрнү бээр болзувусса, кеземчеден чайлаар харыывыс оон-даа эвээш-тир.

²⁶Ооң үнү ынчан черни божаңнадыр силгипкен, а ам ол мынча деп аазап тур:

«Ам бир удаа черни силгишр мен, чүгле черни эвес, а дээрни база» .

²⁷«Ам бир удаа» деп сөстөр чүнү көргүскенил? Божаңнадыр силгиттинмес чүүлдер артып калзын дээш, божаңнадыр силгип боор кылдыр чаяттынган чүүлдү чайладып кааптарын көргүскен-дир.

²⁸Ынчангаш божаңнадыр силгиттинмес Чагырганы хүлээп ап тура, өөрүп четтирген сеткилдиг болуулу база өөрүп четтиргенивис дамчыштыр Бурганга, Ону хүндүткөп-даа, Оон коргуп-сүртеп-даа, эки-чаагай бараан болуулу.

²⁹Чүге дээрге бистиң Бурганывыс – өрттендир чишр от-тур.

Еврейлерге 13

Бурганның сеткилинге кирер бараан болуушкун

¹Ха-дуңма улус дег, бот-боттарыңарга ынак болуңар.

²Аалчыларга хүндүлээчел боорун утпаңар, ынчалдыр кылгаш, чамдык улус, боттары безин билбейн, дээрниң төлээлерин уткуп, оларны хүндүлээннер болгай.

³Кара-бажыңда улусту, боттарыңар олар-биле кады хоругдаттырган дег, утпаңар; хилинчек көргөн улусту, оларның орнунга турган дег, утпаңар.

⁴Өг-бүле тудары бүгү улуска хүндүлүг болзун, ашак, кадай харылзаалары арыг-шынчы болзун. Самыыраар болгаш ашаа-кадайыңга өскерлир улусту Бурган шиидер.

⁵Акша-мөңгүңге ынак амыдырал тутпаңар, бар чүвөңерге сеткил ханыңар. Чүгө дээрге Бурган:

«Сени кажан-даа кагбас мен, сенден кажан-даа ойталавас мен» – дээндир.

⁶Ынчангаш бис:

«Мээң дузалакчым – Дээрги-Чаяакчы-дыр, корткан херээм чүл: кижги амытан меңээ чүнү кылып шыдаарыл?» – деп дидими-биле чугаалаалыңар.

⁷Удуртукчуларыңарны утпаңар, олар силерге Бурганның сөзүн чугаалап чораан ийик чоп. Оларның амыдыралының үрөтүңнелин көргөш, оларның бүзүрелин эдериңер.

⁸Иисус Христос дүүн, бөгүн база кезээ мөңгөде өскерлиш чок.

⁹Ынчангаш янзы-бүрү болгаш хары өөредиглер сонуургаваңар. Чүрөктериңерни тускай чемнер чири эвес (ону барымдаалары кымга-даа ажык-дуза чедирбээн), а Бурганның авыралы быжыктырзын.

¹⁰Бисте онзагай өргүл салыр бедигээш бар, ыдыктыг майгында бараан болган улуста ол өргүлден чем ап чиир эрге чок.

¹¹Бурганның дээди бараалгакчызы дириг амытаннар ханын бачыт дээш өргүл кылдыр ыдыктыг черже киире бээр, а оларның мөчү-сөөктерин чоннуң турлааның даштынга өрттедиптер.

¹²Ынчангаш Иисус база улусту Бодунуң ханы-биле ыдыктаар дээш, хоорай хаалгазының даштынга шаажылаттырган.

¹³А ындыг болганда, Иисустуң дорамчылалын үлежир дээш, бис база чоннуң турлааның даштынче, Олче шиглей чоруптаалы.

¹⁴Мында, чер кырында, кезээ мөңгеде турар хоорайывыс чок, а келир үеде чедип кээр хоорайже чүткүп чоруур бис.

¹⁵Ынчанганда Бурганны алдаржыткан аастардан үнер алгаг-мактал өргүлүн Иисусту дамчыштыр Аңаа үргүлчү эккеп, мөргүүлү.

¹⁶Буян тарыырын, араңарда сырый харылзаалыг боорун утпаңар, чүге дээрге ындыг өргүлдер Бурганның сеткилинге кирер.

¹⁷Удуртукчуларыңарны дыңнап, оларга чагыртыңар. Бурганның мурнунга харыы тудар болгаш, олар силерни хынамчалыг кадагалап турарлар болгай. Удуртукчулар ол ажил-херээн аарзынмайн (ынчаар болза, силерге ажыктыг болбас), а өөрүшкүлүг күүседир кылдыр чагыртып көрүңер.

¹⁸Бис дээш мөргүңер. Бүгү чүүлдерге бодувусту шын ап чоруурунче чүткүлдүг болгаш, арын-нүүрүвүстүң арынга бүзүрелдиг бис.

¹⁹Мени дүрген-не силерже дедир эгитсин дээш, мөргүп көөрүңерни дилеп тур мен.

Түңнел алгыш-йөрээлдер болгаш байыр чедириишкиннери

²⁰Амыр-дыш бээр Бурган хойларның өндүр улуг Кадарчызы – Дээргивис Иисусту өлүглер аразындан катап диргизипкен-дир, Ооң төккөн ханы-биле мөңге чагыг-керээ чарган-дыр.

²¹Ооң күзел-соруун күүседириңер дээш, Ол силерни бүгү-ле эки-чаагай чүүлдер-биле быжыктырзын! Бурган биске Бодунуң сеткилинге кирер

чүвени Иисус Христосту дамчыштыр боттандырзын. Христоска кезээ мөңгеде алдар доктаазын! Аминь.

²²Ха-дуңма, чагыг-сүмемниң бо сөстөрүн шыдамыккай дыңнаарыңарны дилеп тур мен, бижээн чагаам кыскажак болгай.

²³Бүзүрээн эживис Тимофейниң хосталгаже үнгенин билип алыңар. Ол удавас меңээ чедип келзе, силерге ужуражып, ооң-биле кады чеде бээр бис.

²⁴Силерниң бүгү удуртукчуларыңарга, Бурганның бүгү улузунга байырдан чедириңер. Италияжылар силерге байыр чедирип тур.

²⁵Бурганның авыралы шуптуңарга доктаазын!

АЖЫДЫШКЫН

Ажыдышкын 1

Кирилде сөстөр

¹Удавайн болур бүгү чүүлдү Бодунуң чалчаларыңга көргүссүн дээш, Бурган Иисус Христоска ажыдышкын берген. Бодунуң чалказы Иоаннче дээрниң төлээзин чорудупкаш, Христос ук ажыдышкынны аңаа көргүскен.

²Иоанн бодунуң көргөн бүгү чүүлүн бадыткап турар. Бургандан келген медээге база Иисус Христосту шынны-биле херечилээнинге хамаарыштыр Иоанның бадыткал чугаазы бо-дур.

³Өттүр билген бо медеглелди дыңналдыр номчуп турар кижини база ону дыңнап, ында бижээн чүвени сагып турар улус амыр-чыргалдыг. Чүге дээрге медеглелдин боттаныр үе-шагы чоокшулаан-дыр.

Чеди христиан ниитилелге Иоанндан чагаалар

⁴⁻⁵ Асия девискээринде чеди христиан ниитилелге Иоанн менден байыр. Ам бар, черле турган, оон чедип кээр Бургандан болгаш Ооң дүжүлгезинин баарында турар чеди сүлдеден база шынчы Херечи, өлүглер аразындан катап дирилген улустуң баштайгызы, черниң хамык хааннарының Чагырыкчызы Иисус Христостан келген авырал биле амыр-тайбың силерге доктаазын. Иисус Христос биске ынак, Ол бисти бачыттарывыстан Бодунуң ханы-биле хостады.

⁶Ол Бодунуң Чагыргазын бистен тургускаш, бисти Бодунуң Адазы Бурганның бараалгакчылары кылып кагды. Алдар болгаш күчү-күш кезээ мөңгеде Аңаа доктаазын! Аминь!

⁷Көрүңер, Ол *булуттары-биле бүргеттинип алган чедип кээр*. Ынчан карактыг кижини бүрүзү, Иисусту өттүр шанчып кааннар безин, Ону көрүп каар. Черде бүгү аймак-чоннар Ооң ажыын ажып ыглажыр. Ылап-ла ындыг, аминь!

⁸«Мен дээрге Альфа болгаш Омега-дыр мен – деп, Дээрги-Бурган-Чаяакчы чугаалаан. – Мен ам бар мен, черле турган мен, оон чедип кээр мен, Бүрүн Күчүлүг мен».

Иоанның Христосту көргени

⁹Мен – Иоанн акыңар, Иисус-биле харылзаалыг болгаш, Ооң Чагыргазынга хамааржыр бүгү улуска таваржыр хилинчекти деңге шыдажып эртип турар бирээңер мен. Бурганның медээзин база Иисусту шынны-биле херечилээним дээш, Патмос деп ортулукче шөлүдүпкөн турдум.

¹⁰Дээргиниң хүнүнде Сүлдениң күжүңге башкартыпкан тургаш, артымда труба үнү дег ыткыр үннү дыңнап кагдым.

¹¹Ол үн мынча дээн: «Көрүп турар бүгү чүүлүңнү дүрүгге бижээш, Асияда христиан ниитилелдерже: Эфес, Смирна, Пергам, Фиатира, Сардис, Филадельфия болгаш Лаодикияже чорудувут».

¹²Мен ынчан чүү мындыг үн мээң-биле чугаалажып турар чоор деп, хая көрүңгеш, чеди алдын чырыткы көрүп кагдым.

¹³Ол чырыткыларның ортузунда кижини амытан оглу ышкаш бир-ле Кижини турарын көрдүм. Ол узун эдектерлиг хептиг база хөрөөнде алдын кожаа куржанган болду.

¹⁴Ооң бажының дүгү хар дег болгаш дүк дег ак, а карактары оттуң чалбыраажы ышкаш чайнап турду.

¹⁵Ооң буттары эзилдирер суугуда хүлер дег чайынналды, а үнү шапкын агым сугнуң коолаанынга дөмей болду.

¹⁶Ол оң холунда чеди сылдыс туткан, а Ооң аксындан аажок чидиг хылыш уштунуп органзыг көстүр болду. Ооң арын-шырайы дал дүьштүң хүнү дег чырып турду.

¹⁷Мен Ону көрүп кааш, өлүг кижини дег, Ооң мурнунче доңгая кээп дүштүм. Ол оң холун эктимге салгаш, мынча диди: «Кортпайн көр, Мен Баштайгызы болгаш Сөөлгүзү-дүр мен».

¹⁸Мен дириг мен. Өлгөн турдум, ынчалза-даа көр даан: ам кезээ мөңгеде дириг-дир мен! Тамы болгаш өлүмнүң дүлгүүрлери – Менде.

¹⁹Көрүп турарың, ам болуп турар болгаш ооң соонда болур хамык чүвени бижип каг.

²⁰Мээң оң холумга көргениң чеди сылдыстың болгаш чеди алдын чырыткының чажыды мындыг: чеди сылдыс болза дээрниң чеди төлээзи-дир. Дээрниң ол чеди төлээзи чеди христиан ниитилелге хамааржыр, а чеди чырыткы дээрге чеди ниитилел боттары ол-дур».

Ажыдыышкын 2

Эфестиң ниитилелинге Христостан чагаа

¹«Эфесте христиан ниитилелдин төлээзинге бижи: Оң холунда чеди сылдыс туткан база чеди алдын чырыткы аразында кылаштап турар Кижиниң медеглээн сөстери бо-дур.

²Силерниң чүнү кылганыңарны, аар-берге ажил-херээңерни, үр шыдажып келгениңерни билир мен. Бузуттуглар-биле эптеш чогуңарны-даа база боттарын элчиннер бис дижир, ынчалза-даа ындыг эвес улусту хынап көргөш, оларны мегечилер деп тодаратканыңарны-даа билир мен.

³Силерниң шыдамыңар, Мени дээш хөй бергени ажып эрткениңер база ол бүгүден могап-шылавааныңар меңээ билдингир.

⁴Ынчалза-даа силерге удур сагыжым база бар: Меңээ баштайгы ынакшылыңарны ам чидирипкен-дир силер.

⁵Кайы хире бедиктен дүңдерлип дүшкениңерни бодаңар! Бачыттарыңарны миннип, Бурганче эглиңер, эгезинде кылып турган ажил-херээңерни кылыңар. Ынчанмас болзуңарза, Мен силерге келгөш, чырыткыңарны туружундан чайладыр идиптер мен.

⁶Ындыг-даа болза, Мээң оларны көөр хөңнүм чогу дег, николаиттерниң үүлгедиглерин көөр хөңнүңер чогу силерни эки талазындан көргүзүп кээр-дир.

⁷Дыңнаар кулаа бар кижиге бүрүзү Сүлдениң христиан ниитилелдерге чүнү чугаалаанын дыңназын. Мен тиилээн кижиге Бурганның дываажаң-сесерлиинде амыдыралдың ыяжындан чимис чиир эргени хайырлаар мен».

Смирнаның ниитилелинге Христостан чагаа

⁸«Смирнада христиан ниитилелдин төлээзинге база бижиге: Баштайгының болгаш Сөөлгүзүнүң, өлгөш, оон катап дирилген Кижиниң медеглээн сөстери бо-дур.

⁹Мен силерниң хилинчээңерни, яды-түреңгиңерни (херек кырында бай-даа болзуңарза) билир мен. Боттарын „иудейлер бис“ дижип турза-даа, херек кырында ындыг эвес, а эрликке чагырткан бөлүк улустуң силерни нүгүлдөп, карартып турарын база билир мен.

¹⁰Албан эртер ужурлуг хилинчээңерден кортпаңар. Дыңнаңар, эрлик силерниң чамдыңарны, күткүүр дээш, кара-бажыңче киир октаптар, аңаа он хонук иштинде хинчектенир силер. Өлгүжеге чедир Меңээ шынчы болуңар, Мен оон силерге шаңнал кылдыр мөңгө амыдыралды бээр мен.

¹¹Дыңнаар кулаа бар кижиге бүрүзү Сүлдениң христиан ниитилелдерге чүнү чугаалаанын дыңназын. Тиилээн кижиге ийиги өлүм хора чедирбес!»

Пергамның ниитилелинге Христостан чагаа

¹²«Пергамда христиан ниитилелдин төлээзинге бижиге: Аажок чидиг хылыш Ээзиниң медеглээн сөстери бо-дур.

¹³Билир мен: эрликтин дүжүлгези бар черде чурттап турар силер. Мээң шынчы херечим Антипаны эрликтин чурттаан черинге – силерниң

хоорайыңарга өлүрүп каан үеде безин Меңээ бүзүрелиңерден ойталавааныңарны, Меңээ шынчы бооп артканыңарны билир мен.

14Ындыг-даа болза, Мээң силерге удур чугаалаар каш чүүлдерим база бар: силерниң араңардан чамдыыңар Валаамның өөредиин эдергендир. А ол Валаам израиль чонну бачытче канчаар сундугарыңга Валакты өөредип каан болгай. Олар дүрзү-бурганнарга өргөөн чөм чип, самыырап турганнар.

15Шак ынчаар силерниң араңардан чамдыыңар база николаиттерниң* өөредиин эдерип чоруур-дур.

16Бачыттарыңар миннип, Бурганче эглиңер! Ынчанмас болзуңарза, Мен удатпайн чедип келгеш, аксымдан үнүп орап хылыш-биле ындыг улуска удур дайылдажыр мен.

17Дыңнаар кулаа бар кижини бүрүзү Сүлдениң христиан ниитилелдерге чүнү чугаалаанын дыңназын. Тиилээн кижини Мен манна деп чажыт чөм-биле чөмгерер мен. Оон ыңай тиилекчи бүрүзүңге ак дашты бээр мен: ында ону алган кижиден өске, кымның-даа билбези чаа атты бижээн».

Фиатираның ниитилелинге Христостан чагаа

18«Фиатирада христиан ниитилелдин төлээзинге бижин: Карактары оттуң чалбыыжы дег, буттары чайыннаан кылагар хүлөр дег Бурганның Огунуң медеглээн сөстери бо-дур.

19Силерниң ажыл-херээңерни, ынакшылыңарны болгаш бүзүрелиңерни, бараан болуушкунуңарны база үр шыдажып келгениңерни билир мен. Эгезинде кылып турганыңардан хөйүнү кылып турарыңарны-даа билир мен.

20Ынчалза-даа силерге удур сагыжым бар: Бурганның медээчизи мен деп адаттыңан Иезавел дээр херээжен-биле эптежип турар-дыр силер. А ол бодунуң өөредиин-биле Мээң чалчаларымны мегелээрге, олар

самыыраарынче база дүрзү-бурганнарга өргээн чем чииринче сундугар-дыр.

²¹Мен аңаа бачыттарын миннип, Бурганче эглир үени бердим, ынчалза-даа ол бужар самыралындан ойталавас-тыр.

²²Мен ам ону аарыгның дөжээнче октаптар мен, ооң-биле кады самыырап турганнар база бачыттарын билинмээн шаанда, аажок хинчектенир эвеспе, көөр-даа силер.

²³Иезавелди эдергеннерни база узуткаар мен. Улустуң угаан-бодалынче, күзелинче бакылап турар Кижидээрге-ле Мен-дир дээрзин бүгү христиан ниитилелдер билип алыр. Мен кижиде бүрүзүн ооң кылган херектерин ёзугаар шаңнаар азы кезедир мен.

²⁴Фиатирада арткан улуска – шак ол бузуттуг өөредигни эдербейн, эрликтин ханы чажыттары дижир чүүлдерни шинчилевейн чоруур силерге чугаалап каайн: силерге өске кандыг-даа үүрге-чүьк чүдүрбес мен.

²⁵Ынчалза-даа Мен келгижемге чедир силерде бар чүүлдү шыңгы эдериңер.

²⁶⁻²⁸Тиилээн кижиге – Мээң күзээн чүүлүмнү эчизинге чедир кылып келген кижиге, Адамдан Мээң башкарар эргени алганым ышкаш, бүгү чоннарны башкартыр мен. Ол кижиде демги чоннарны *демир мерге-биле башкарар болгаш дой савагылаштыр чуура шаап кааптар*. Тиилээн кижиге эртенги шолбанны база бээр мен.

²⁹Дыңнаар кулаа бар кижиде бүрүзү Сүлдениң христиан ниитилелдерге чүнү чугаалаанын дыңназын».

Ажыдыышкын 3

Сардистиң ниитилелинге Христостан чагаа

¹«Сардисте христиан ниитилелдин төлээзинге бижи: Бурганга бараалгаан чеди сүлдени чагырган, чеди сылдысты туткан Кижиниң

медеглээн сөстери бо-дур. Мен ажил-херээңерни билир мен. Силерни дириг деп саназа-даа, херек кырында өлүг силер.

²Оттуп келиңер! Силерде ам-даа арткан, өлүр четкен чүвени быжыглаңар. Чүге дээрге, Мен көөрүмге, кылган ажил-херээңер ам-даа Мээң Бурганымның күзээри дег эвес-тир.

³Силерни чүү чүвеге өөрөткенин, чүнү дыңнааныңарны сактып келиңер, аңаа чагыртып, бачыттарыңар миннип, Бурганче эглиңер! Одунмас болзуңарза, Мен силерже, оор ышкаш, хенертен чедип кээр мен. А кажан кээримни билип ап шыдавас силер.

⁴Ындыг-даа болза, Сардисте силерниң араңарда боттарының хевин хирге бораваан каш кижиге бар-дыр. Олар Мээң-биле кады ак хептерлиг чоруур, чүге дээрге төлөптиин көргүскеннер.

⁵Тиилээн кижиге ынчалдыр ак хептер кеткен болур. Мен ооң адын амыдыралдың номундан кажан-даа балавас мен. Харын Адамның болгаш дээрниң төлээлериниң мурнунга ону хүлээп көөр мен.

⁶Дыңнаар кулаа бар кижиге бүрүзү Сүлдениң христиан ниитилелдерге чүнү чугаалаанын дыңназын».

Филадельфияның ниитилелинге Христостан чагаа

⁷«Филадельфияда христиан ниитилелдин төлээзинге бижиге: Давид хаанның дүлгүүрүн эдилээн ыдыктыг болгаш шынныг Ээниң медеглээн сөстери бо-дур. Эжикти ол ажыдыпса, кым-даа ону хаап шыдавас, а хаапса, кым-даа ону ажыдып шыдавас.

⁸Силерниң ажил-херээңерни билир мен. Көрүңер даан, кымның-даа хаап шыдавазы эжикти силерниң мурнуңарга ажыттым, чүге дээрге силерниң күжүңер шоолуг эвес-даа болза, Мээң айтышкыннарымны тооп дыңнап база Меңээ шынчы болуп келдиңер.

⁹Дыңнаңар! Херек кырында ындыг эвес хирезинде, иудейлер бис дижип мегелээр, эрликке чагырткан бөлүк улус бар-дыр. Мен оларны

силерниң мурнуңарга доңгая кээп дүжеринче албадаар мен, олар оон Мээң силерге ынаамны билип алыр.

¹⁰Силер Мээң айтышкыннарымны тооп дыңнап, шыдамыңар көргүстүңер. Ынчангаш бүгү кижини төрелгетени шенээр дээш, бо делегейге хөме кээр халаптыг шенелделер үезинде Мен база силерни кадагалаар мен.

¹¹Мен удавас чедип кээр мен. Кым-даа силерден тиилекчилерниң шаңналын хунаай бербезин дээш, бодуңарда бар чүүлдү шыңгы эдериңер.

¹²Тиилээн кижини Мээң Адамның өргээзинге адагаш апаар база оон кажан-даа үнүп чорбас. Мен ол адагашка Бурганымның адын база Бурганым чурттап турар дээрден бадып кээр чаа Иерусалимниң – Бурганымның хоорайының адын бижип каар мен. Аңаа ол ышкаш Бодумнуң чаа адымны бижир мен.

¹³Дыңнаар кулаа бар кижини бүрүзү Сүлдениң христиан ниитилелдерге чүнү чугаалаанын дыңназын».

Лаодикияның ниитилелинге Христостан чагаа

¹⁴«Лаодикияда христиан ниитилелдин төлээзинге бижини: Бурганның бүгү чаяалгазының эге дөзү, алыс шынныг болгаш шынчы херечи Аминь деп аттыг Кижиниң медеглээн сөстери бо-дур.

¹⁵Силерниң ажил-херээңерни билир мен. Силер соок-даа, изиг-даа эвес силер. Шуут соок азы шуут изиг бооруңарны дыка-ла күзээн мен!

¹⁶Ынчалза-даа изиг-даа, соок-даа эвес, а чылбай болганыңарда, Мен силерни аксымдан үндүр дүкпүрүптейн!

¹⁷Мынча дээр-дир силер: „Мен бай мен, эртине-байлаам эгээртинмес, меңээ ам чүнүң-даа херээ чок“. Ынчалза-даа кежик чогуңарны, чөгенчиг ядыңарны, согуруңарны болгаш шалдаңыңарны билбес-тир силер.

¹⁸Байыыр деп бодазыңарза, сүмем бо-дур: от-биле арыглаан алдынны Менден садып алыңар. Силерниң ыянчыг шалдаңыңар көзүлбезин дээш, ак хептен база садып алыңар. Карааңар көрзүн дээш, каракка чаар эмден база садып алыңар.

¹⁹Ынак улузумну чемелээш, кезедир мен. Ынчангаш чүткүлдүг болуңар база бачыттарыңар миннип, Бурганче эглиңер.

²⁰Дыңнаңар, Мен эжик артында соктап тур мен. Мээң үнүмнү дыңнааш, эжиин ажыдыптар кижиниң бажыңынче киргеш, ооң-биле кады чемненир мен.

²¹Тиилээш, Ачамның дүжүлгезинге Ооң-биле кады орупканым дег, тиилээн кижиге Мээң дүжүлгемге Мээң-биле кады орар эргени бээр мен.

²²Дыңнаар кулаа бар кижини бүрүзү Сүлдениң христиан ниитилелдерге чүнү чугаалаанын дыңназын».

Ажыдыышкын 4

Дээрде дүжүлгезинде саадаан Бурганны Иоанның көргени

¹Мен ооң соонда көрнүп келгеш, дээрже кирер ажык эжикти көрүп кагдым. Ооң мурнунда мээң-биле чугаалажып турган, труба эткени дег дыңналыр үн меңээ: «Бээр үнүп кел, алызы барып чүү боорун сеңээ көргүзейн» – диди.

²Ол дораан Сүлдениң күжү мени башкара берген. Дээрде, мурнумда турар дүжүлгени база ында саадаан Бурганны көрүп кагдым.

³Ооң арны яшма болгаш рубин деп эртинне даштар ышкаш чырып турду, а дүжүлгени изумруд дег челээш шыва алган болду.

⁴Ол дүжүлгени дескиндир ак хептерлиг, баштарында алдын оваадайлар кеткен чээрби дөрт ирей олуар чээрби дөрт өске дүжүлге барын көрдүм.

⁵Кол дүжүлгеден кызаңнааштар кызаңайнып, диңмирээшкин диңмиреп, дааш дыңналды. Ооң баарында Бурганның чеди сүлдези болур чеди оттуг кезек хып турду.

⁶Дүжүлгениң мурнунда кристалл дег өттүр көстүр шилдең далайга дөмей бир чүве бар болду. А хамыктың төвүндө, дүжүлгени долгандыр арты-мурнунда хөй карактыг дөрт дириг амытан турду.

⁷Оларның биргизи арзылаңга, ийигизи бугажыкка дөмей, үшкүзүнүң арны кижинии дег, а дөрткүзү ужуп чоруур эзирге дөмей чорду.

⁸Дөрт дириг амытанның кайызында-даа алды чалгын бар, бүгү мага-боду, чалгыннарының адаандан бээр, карактар-биле шыптыңган болду. Олар хүндүс-даа, дүне-даа могаг чокка: «Черле турган, ам бар, оон чедип кээр Бүрүн Күчүлүг Дээрги-Бурган-Чаяакчы ыдык, ыдык, ыдык!» – деп ырлажып турдулар.

⁹Дөрт дириг амытан дүжүлгеде саадаан мөңгө дириг Бурганны алдаржыдып, алгап-мактап, Аңаа өөрүп четтирип ырлаан санында-ла,

¹⁰чээрби дөрт ирей дүжүлгеде саадаан, мөңгө дириг Бурганның мурнунга доңгая кээп дүжүп мөгеер чорду. Олар боттарының баштарында овадайларын дүжүлгениң баарынче салгылааш:

¹¹«Бистиң Дээрги-Чаяакчы-Бурганывыс, алдарны, мактал-хүндүнү, эрге-чагырганы хүлээп аарыңга төлептиг сен, чүгө дээрге Сен бүгү чүвени чаяган сен, ынчангаш бүгү чүве Сээң күзел-сорууңга дүүштүр чаяттыңган база амыдырап турар» – деп турдулар.

Ажыдыышкын 5

Дүрүг болгаш Хураган

¹Мен оон дүжүлгеде саадаан Бурганның оң холунда дүрүг-ном көрүп кагдым. Ооң артыы, иштии талаларын долдур бижээш, чеди таңма-биле аңгылай таңмалаан болду.

²Оон дээрнийң бир күчүлүг төлээзин көрүп кагдым, ол ыыткыр үн-биле: «Таңмаларны адыргаш, дүрүгнү чазарыңга төлептиг кым барыл?» – деп айтырды.

³Ынчалза-даа үстүү, ортаа болгаш алдыы ораннарда дүрүгнү часкаш, ооң иштинде чүү барын көөр кым-даа чок болду.

⁴Дүрүгнү часкаш, ооң иштинде чүү барын көөр төлептиг кижитывылбас боорга, ишкирнип ыглай каапкан мен.

⁵Ирейлерниң бирээзи ынчан меңээ: «Ыглава! Көр даан, Давидтиң Дазылы, Иуданың аймаандан үнген Арзылаң тиилээндир! Ол чеди таңманы адыргаш, дүрүгнү чазып шыдаар-дыр» – диди.

⁶Мен оон дөрт дириг амытан, ирейлер болгаш дүжүлгениң ортузунда турар Хураганны көрүп кагдым. Ону өргүлге салган ышкаш көзүлдү. Хураган чеди мыйыстыг база чеди карактыг (Бурганның бүгү чер-делегейже айбылап чорудупканы чеди сүлделиг) болду.

⁷Ол чоокшулап келгеш, дүжүлгеде саадаан Бурганның оң холундан дүрүгнү ап алды.

⁸Хураган дүрүгнү ап аары билек, дөрт дириг амытан болгаш чээрби дөрт ирей Ооң мурнунга доңгая кээп дүштү. Кижиты бүрүзүнүн холунда чадаган база Бурганның улузунуң мөргүлү болур чаагай чыттыг чүүлдер-биле долдурган алдын сава бар болду.

⁹Олар чаа ырны ырлажы берди: «Дүрүгнү холга туткаш, таңмаларны адырарыңга төлептиг сен! Чүге дээрге Сен өргүлге салдырткаш, Бодуңнуң ханың-биле төлээш, янзы-бүрү дылдарлыг аймак, чон, сөөк-язы бүрүзүнден улусту Бурганга дээш хостап алган сен!

¹⁰Сен олардан Бурганывыстың бараалгакчыларының чагыргазын тургускан сен, ынчангаш олар чер кырыңга хааннаар».

¹¹Мен ооң соонда көрнүп келгеш, дүжүлге, дөрт дириг амытан болгаш ирейлерни хүрээлей турупкан дээрниң дүк-түмен төлээлерин көрүп кагдым.

¹²Олар ыткыр ырлажып турду: «Өргүлге салган Хураган төлептиг! Ол эрге-чагырганы, эртине-байлакты, мерген угаанны, күчү-күштү, мактал-хүндүнү, алдарны база алгыш-йөрээлди алырынга төлептиг!»

¹³Мен ооң соонда өртемчейде амылыг чүве бүгүдезин – үстүү, ортаа болгаш алды ораннарда база далайда дириг амытан бүрүзүн дыңнап кагдым. Олар: «Дүжүлгеде саадаан Бурганга база Хураганга кезээ мөңгедө алгыш-йөрээл, мактал-хүндү, алдар болгаш эрге-чагырга доктаазын!» – деп ырлажып турдулар.

¹⁴Дөрт дириг амытан: «Аминь!» – деп харыылады. Ирейлер оон доңгая кээп дүшкеш, мөгейдилер.

Ажыдыышкын 6

Баштайгы алды таңма

¹Мен оон көөрүмгө, Хураган чеди таңманың биргизин адырыпты. Дөрт дириг амытанның бирээзи дээр диңмирээн дег үн-биле: «Чедип кел!» – дээнин дыңнап кагдым.

²Көрүптеримге, мурнумда ак аът турду. Аъттың мунукчузунуң холунда ча бар база аңаа оваадайны тывыскан болду. Ынчангаш ол тиилекчиниң түрүн тыртынып, тиилээр дээш бар чытты.

³Хураган оон ийиги таңманы адырыптарга, ийиги дириг амытанның: «Чедип кел!» – дээнин дыңнап кагдым.

⁴Ынчан өске, шилги аът үнүп келди. Ооң мунукчузунга чер кырындан тайбыңны хунаар база улусту бот-боттарын өлүржүрүнчө ыдалаар чөпшээрелди тывыскаш, улуг хылышты берген болду.

⁵Хураган оон үшкү таңманы адырыптарга, мен үшкү дириг амытанның: «Чедип кел!» – дээнин дыңнап кагдым. Көрүптеримге, мурнумда дас кара аът турду. Ооң мунукчузу холунда деңзи туткан болду.

⁶Дөрт дириг амытанның уундан үнген, кижини үнүнге дөмей бир-ле ыт дыңналып: «Бир хүннүң ажил төлевири дээш – кызыл-тастың биче хемчээлин, база бир хүннүң ажил төлевири дээш – арбайның үш биче хемчээлин, а үс биле арагага хора халдатпа!» – диди.

⁷Хураган оон дөрткү таңманы адырыптарга, мен дөрткү дириг амытанның: «Чедип кел!» – дээн үнүн дыңнап кагдым.

⁸Көрүптеримге, мурнумда бора аът турду. Ооң мунукчусун «Өлүм» дээр база ону өлүм оранының ара-албатызы эдерип чорду. Дайын-чаа, аш, аарыг-аржык азы черлик амытаннар дузазы-биле черниң дөрттүң бир кезииниң девискээринге өлүрер эргени оларга берген болду.

⁹Хураган оон бешки таңманы адырыптарга, мен өргүл салыр бедигээш баарында турар улус көрүп кагдым, оларны Бурганның сөзүн медеглээн дээш база шынчы херечилели дээш, өлүрүп каан турган.

¹⁰Олар ыткыр үн-биле алгыржып турдулар: «Ыдыктыг болгаш шынныг Чагырыкчы, ам чеже чылзыр сен?! Бисти өлүргени дээш, черниң улузундан өжээн негээр шииткелиң кажан болурул?!»

¹¹Оларның кижини бүрүзүңге ак хеп берди. Христоска база ынчаар бараан болган чалчаларның – олар ышкаш өлүрткен акы-дуңмазының саны доктааткан хемчээл четкижеге чедир, ам-даа элээн манаарын оларга чугаалап кагды.

¹²Хураган оон алдыгы таңманы адырыпты. Көрүптеримге, чер коргунчуг шимчей берди. Хүн караа качыгдал хеви дег карарып, ай хан дег кыза берди.

¹³Дээрниң сылдыстары, күштүг хат силгээн ыяштан чиг чимис дүшкен дег, черже кээп дүштүлөр.

¹⁴Дүрүг дег дүрүлгөш, дээр ажытталып чиде берди. Даг болгаш ортулук бүрүзү туружундан шимчей берди.

¹⁵Черниң хааннары база чагырыкчылар, шериг баштыңчылары, байлар, эргетеннер база арткан улус – кулдар-даа, хостуглар-даа куйларже болгаш дагларда хаялар аразынче чашты бердилер.

¹⁶Олар даглар болгаш хаяларга: «*Бисче кээп дүжүңер, дүжүлгеде саадаан Бургандан база Хураганның килеңинден бисти чажырыңар!*

¹⁷Оларның килеңиниң өндүр улуг хүнү келген-дир, кым ону шыдажыр харыктыгыл?» – деп чаннып турдулар.

Ажыдыышкын 7

Израильдин 144 000 кижизи

¹Мен ооң соонда черниң дөрт булуңунда турар дээрниң дөрт төлээзин көрүп кагдым: олар чаңгыс-даа хат черже, далайже азы кандыг-даа ыяшче хадывазын дээш, черниң дөрт хадын тудуп турар.

²Оон дириг Бурганның таңмазын тудуп алган, чөөн чүктен кел чыдар дээрниң бир төлээзин көрүп кагдым. Ол кургаг чер болгаш далайга хора чедирер эргени Бурганның берип кааны дээрниң демги дөрт төлээзин кый деп, ыткыр алгырды:

³«Бурганывыстың хамык чалчаларын демдектеп, хавактарыңа таңма баспаан шаавыста, черге, далайга азы ыяштарга хора халдатпаңар».

⁴Бурганның таңмазын базып, демдектээн улустуң саны 144 000 болганын дыңнап кагдым. Олар Израильдин аймак бүрүзүндөн үнген улус болган:

⁵Иуданың аймаандан – 12 000, Рувимниң аймаандан – 12 000, Гадтың аймаандан – 12 000,

⁶Асирниң аймаандан – 12 000, Неффалимниң аймаандан – 12 000, Манассияның аймаандан – 12 000,

⁷Симеоннуң аймаандан – 12 000, Левийниң аймаандан – 12 000, Иссахарның аймаандан – 12 000,

⁸Завулоннуң аймаандан – 12 000, Иосифтиң аймаандан – 12 000, Вениаминниң аймаандан – 12 000 кижилер болган.

⁹Ооң соонда көрүптеримге, мурнумда кымның-даа санап күш четпези мөөң чон турду. Янзы-бүрү дылдарлыг сөөк-язы, аймак, чон улус ында бар чорду. Олар дүжүлгениң база Хураганның баарында ак хептерлиг турдулар, а холдарында пальма ыяш будуктары тудуп алган болдулар.

¹⁰Олар ыткыр үн-биле: «Камгалал дүжүлгеде саадаан Бурганывыстан болгаш Хурагандан кээр!» – деп алгыржып турдулар.

¹¹Дээрниң шупту төлээлери дүжүлге, ирейлер болгаш дөрт дириг амытанны долгандыр турдулар. Олар оон дүжүлгениң баарынче доңгая кээп дүшкеш, Бурганга мөгейип:

¹²«Аминь! Алгыш-йөрээл, алдар, мерген угаан, өөрүп четтиришикин, мактал-хүндү, эрге-чагырга болгаш күчү-күш кезээ мөңгедө бистиң Бурганывысты болур! Аминь!» – деп турдулар.

¹³Оон ирейлерниң бирээзи менден: «Ак хептер кеткен бо чүү улузул? Олар кайыын келгенил?» – деп айтырды.

¹⁴Мен аңаа: «Дээрги, силер бодунар билер-ле болгай силер» – деп харыыладым. Ол ынчан меңээ мынча диди: «Бо дээрге коргунчуг хилинчекти көрүп эрткен улус-тур. Олар боттарының хевин Хураганның ханынга чуггаш, агартыр арыглап алган.

¹⁵Ынчангаш олар ам Бурганның дүжүлгезиниң баарында турупкан, дүн-хүн дивейн, Ооң өргээзинде Аңаа бараан болуп турарлар-дыр. Дүжүлгеде саадаан Бурган олар-биле кады чурттап, майгын-биле дег шуглаар-дыр.

¹⁶Олар моон соңгаар кажан-даа аштап-суксавас. Хүн-даа, оя чир изиг-даа оларны өрттендир чиртпес.

¹⁷Чүге дээрге дүжүлгениң ортузунда олулар Хураган оларның кадарчызы апаар база амыдырал хайырлаар суг бажынче алгаш баар. *Бурган улустуң караанда чаш бүрүзүн чодуп бээр».*

Ажыдыышкын 8

Чедиги таңма

¹Хураган оон чедиги таңманы адырыптарга, дээрге чартык шак иштинде ыржым апарды.

²Мен ынчан Бурганның мурнунда турар дээрниң чеди төлээзин көрүп кагдым. Оларга чеди трубаны берген болду.

³Айдызаар алдын сава туткан бир төлээ келгеш, өргүл салыр бедигээштиң мурнунга туруп алды. Бурганның бүгү улунун мөргүлү-биле катай дүжүлгениң мурнунда өргүл салыр бедигээшке кывыссын дээш, аңаа эңдерик хөй чаагай чыттыг чүүлдү берген болду.

⁴Чаагай чыттыг чүүлдүң ыжы Бурганның улунун мөргүлдери-биле катай дээрниң төлээзиниң холдарындан Бурганче көдүрлүп турду.

⁵Дээрниң төлээзи оон айдызаар савазын алгаш, ону өргүл салыр бедигээштиң изиг көзү-биле долдургаш, черже шывадапты. Ол дораан черге дааш-шимээн көңгүрөп, диңмирээшкин диңмирөп, чаңнык кызаңнап, чер шимчей берди.

Баштайгы дөрт труба

⁶Чеди труба туткан дээрниң чеди төлээзи этсиринге белеткенип алды.

⁷Бирги төлээ трубазын этсиптерге, хан-биле холушкак долу болгаш от дүшкеш, черниң үштүң бир кезии, ыяштарның үштүң бир кезии база хамык оът-сиген өрттенип калды.

⁸Ийиги төлээ трубазын этсиптерге, чалбырааштыг улуг дагга дөмей бир чүве далайже дүже берди. Далайның үштүң бир кезии хан кылдыр хуула берди.

⁹Далайда амылыг амытаннарның үштүң бир кезии кырылган, корабльдарның үштүң бир кезии узуткаттыңан болду.

¹⁰Үшкү төлээ трубазын этсиптерге, чырыткы дег чалбыышталган улуг сылдыс дээрден хемнерниң, суг баштарының үштүң бир кезиинче кээп дүштү.

¹¹Сылдыстың адын Ажыг чашпан дээр. Сугларның үштүң бир кезии кужурзуг амданныг апарган. Ол ажыг сугну ишкен эндерик хөй улус өлгүлээн.

¹²Дөрткү төлээ трубазын этсиптерге, хүннүң үштүң бир кезии, айның үштүң бир кезии, сылдыстарның үштүң бир кезии узуткаттыңан, ынчангаш оларның чырыыр үези үштүң биринге кызырлып калган. Хүннүң үштүң бир дуртунда хүн караа, а дүннүң үштүң бир дуртунда ай биле сылдыстар чырывастаан.

¹³Мен оон көрнүп келгеш, шаары дээрде кылыткан эзирни көрүп кагдым. Ол ыткыр эдип чорду: «Черде чурттаан улуска халаптыг кара халап келди, халагым-на халак! Этсиринге белен дээрниң өске үш төлээзиниң трубалары удавас эде бээр-дир!»

Ажыдыышкын 9

Бешки труба

¹Дээрниң бешки төлээзи трубазын этсиптерге, мен дээрден черже кээп дүшкен сылдысты көрүп кагдым. Ол сылдыска тамыже эртер өдүгнүң дүлгүүрүн берген болду.

²Сылдыс тамыны ажыдыштарга, өдүгден ыш, улуг суугудан үнген дег, бүлгүрлүп эгеледи. Ол ыштан хүн караа болгаш дээр кара хөө апарды.

³Ыш аразындан эндерик шартылаа чер кырынче үнүп келди, а оларга скорпионнарны дег күштү берген болду.

⁴Оът-сигенге, ыяштарга база өске-даа үнүшке хора халдатпазын оларга чугаалап каан. Ынчалза-даа хаваанда Бурганның таңмазы бастынмаан улусту шартылаа шап болур турган.

⁵Шартылаага ол улусту өлүрбес, а беш ай дургузунда чүгле аарышкы-биле хинчектээр эргени берген. Ол аарышкы скорпионнар шакканының аарышкызы кара олчаан.

⁶Ол хүннерниң дургузунда улус өлүмнү дилей бээр, ынчалза-даа тыппас, өлүм оларның холунче кирбес.

⁷А мөөң шартылаа дайын-чаага белеткеп каан дайынчы аъттар ышкаш көзүлдү. Оларның баштарында алдын оваадайлар дег чүүлдер бар, а арын-шырайы кижини арын-шырайыга дөмейлежир.

⁸Оларның бажының дүгү херээженнерниң чажы дег, а диштери арзылаң азыглары дег.

⁹Шартылааларның хөректеринде демир дег куяк хеп бар, а оларның чалгыннарының даажы дайын-чааже дывыржаан аъттар сөөрткен эңдерик хөй дайынчы тергелерниң даажы дег дыңналды.

¹⁰Олар скорпионнарны ышкаш шагар кудуруктарлыг боорда, улуска беш ай иштинде хора чедирер күш ол кудуруктарда бар болду.

¹¹Тамының ээзи оларның хааны боор, ооң адын еврейлеп Аввадон, а гректеп Аполлион дээр.

¹²Баштайгы халап эрте берзе-даа, ам-даа ийизи кээр ужурлуг турган.

Алдыгы труба

¹³Дээрниң алдыгы төлээзи трубазын этсиптерге, Бурганның мурнунда турар өргүл салыр алдын бедигээштиң дөрт мыйызындан үнген үннү дыңнап кагдым.

¹⁴Ол үн труба туткан дээрниң алдыгы төлээзинге мынча диди: «Өндүр улуг Евфрат хемниң чанында бектеп каан дээрниң дөрт төлээзин хоста».

¹⁵Кижиге төрөлгөтөннүн үштүң бир кезин чок кылыры-биле, ол шак, хүн, ай болгаш чыл ужун белен тудуп келген дээрнин дөрт төлээзин хостапты.

¹⁶Аъттыг шеригнин саны түмөн катап ийи түмөн чеде бээр деп дыңнадым.

¹⁷Аъттарны база оларнын мунукчуларын Бургандан ажыдышкынымга көрүп турдум. Олар от ышкаш кызыл, сапфир ышкаш караңгы көк болгаш күгүр дег сарыг куяк шывыгларлыг чорду. Аъттарнын баштары арзылаң баштары дег, а оларнын аксындан от, ыш болгаш күгүр бүлгүрлүп үнүп турду.

¹⁸Аъттарнын аксындан бүлгүрлүп үнген үш халап: от, ыш болгаш күгүр кижиге төрөлгөтөннүн үштүң бир кезин кырып кагды.

¹⁹Аъттарнын күжү аксында база кудуруунда чоруур болду. Ол кудуруктар улусту шап, хора халдадыр баштарлыг чыланнар дег чорду.

²⁰Кижиге төрөлгөтөннүн ол халаптарга кырдырбайн арткан кезээ бодунун үүлгөткен херээ дээш, бачыдын билинмээн. Олар буктарга-даа, көрүп, дыңнап, кылаштап шыдавас алдын, мөңгүн, хүлер, даш болгаш ыяш дүрзү-бурганнарга-даа мөгеерин соксатпааннар.

²¹Арткан ол улус боттарынын өлүрүкчү, караң көрнүр, самыыраар болгаш ооржу чоруу дээш бачыдын миннип, Бурганче ээлбээн.

Ажыдышкын 10

Дээрнин бичии дүрүг туткан төлээзи

¹Мен ооң соонда Бурганның дээрдэн бадып олулар бир күчүлүг төлээзин көрүп кагдым. Ол булутка бүргөткен болду, а ооң бажынын кырында челээш чайнап турду. Дээрнин төлээзинин арны хүн дег, а буттары оттуг чагылар дег болду.

²Ооң холунда ажыдып каан бичежек дүрүг бар чорду. Ол оң буду-биле далайга, а солагай буду-биле кургаг черге туруп алды.

³Ынчангаш арзылаң алгызы дег ыткыр үн-биле алгыра кааптарга, аңаа харыылап, чеди диңмирээшкин диңмирээр болду.

⁴Чеди диңмирээшкин диңмирей кааптарга, мен бижииринге белеткени бердим, ынчалза-даа дээрден мынча дээн үн дыңналды: «Чеди диңмирээшкинниң чугаалаан чүвезин таңмалап, шыгжап ал, ону биживе».

⁵Оон кургаг чер болгаш далайда хары угда турар кылдыр көргеним дээрниң төлээзи оң холун дээрже көдүрүпкеш,

⁶дээрни, черни база далайны оларда бар бүгү чүве-биле катай-хаара чаяган мөңгө дириг Бурганның ады-биле даңгыраглады. Ол мынча диди: «Моон соңгаар хуусаа чылзыр деп чүве турбас.

⁷Дээрниң чедиги төлээзи трубазын этсиптерге, Бурган Бодунуң чалчалары – медээчилеринге дыңнадып кааны дег, чажыт бодалын төндүр боттандырап!»

⁸Ооң соонда мооң мурнунда дээрден дыңнааным үн база катап меңээ мынча диди: «Баргаш, далай болгаш кургаг черде хары угда турар дээрниң төлээзиниң холундан ажыда салган дүрүгнү ап ал».

⁹Мен дээрниң төлээзинге чеде бергеш, бичежек дүрүгнү бээрин диледим. Ол меңээ: «Дүрүгнү алгаш, чивит. Ону ажырыптарыңга, ол иштиңге ажыг боор, ынчалза-даа аксыңга ары чигири дег амданныг боор» – диди.

¹⁰Мен дээрниң төлээзиниң холундан бичежек дүрүгнү алгаш, чиптим. Аксымга ооң амданы, шынап-ла, ары чигири дег болду. Ынчалза-даа ону ажырыптарым билек, ол иштимге ажыш диди.

¹¹Оон ол меңээ мынча диди: «Янзы-бүрү дылдарлыг хөй чоннар, аймак-сөөктер, база хааннар дугайында Бурганның медээзин ам база катап суртаалдаар ужурлуг сен».

Ажыдыышкын 11

Ийи херечи

¹Оон меңээ даянгышка дөмей хемчээр мерге бергеш, мынча деп чугаалады: «Барып, Бурганның өргээзин база өргүл салыр бедигээшти хемчээ, ында тейлеп турар улусту сана.

²Ынчалза-даа даштыкы шөлдү хемчээве, чүге дээрге ону өске чоннар улузунга берипкен-дир. Олар ыдыктыг хоорайны дөртөн ийи ай дургузунда чаза базып кээр.

³Оон Мен Бодумнуң ийи херечимге күштү бээримге, олар качыгдал хевин кеткеш, 1260 хүн дургузунда Бурганның медээзин суртаалдап кээрлер».

⁴Ол херечилер дээрге ийи олива ыяжы болгаш черниң Дээрги-Чаяакчызының мурнунда турар ийи чырыткы ол-дур.

⁵Оларга хора халдадыр дээн кандыг-бир кижиге турар болза, херечилерниң аксындан от аттыккаш, дайзыннарын өрттендир чиптер. Ынчангаш кым оларга хора халдадыксааныл, ынчалдыр өлүртүп каар.

⁶Олар Бурганның медээзин суртаалдап чоруур үеде чаъс чагбазын дээш, дээрни хаар эргени оларга берген. Херечилерде ол ышкаш сугларны хан кылдыр хуулдуруптар база черни кандыг-даа айбыл-халап-биле, кажан күзей-дир, кезедир эрге бар.

⁷Ийи херечи боттарының медээзин төндүр суртаалдаптары билек, тамыдан бир араатан оларже халдаар. Араатан оларны тиилээш, базып каар.

⁸Херечилерниң өлүг мага-боттары оларның Дээргизиниң хере шаптыртканы улуг хоорайның кудумчуларынга чыдар. Ол хоорайның ойзу демдектээн ады – Содом азы Египет.

⁹Янзы-бүрү дылдарлыг чоннарның, аймактарның, сөөк-языларның улузу оларның өлүг мага-боттарынче үш чартык хүн кайгап кээр болгаш оларны хөөржүдерин чөпшээрес.

¹⁰Оларның өлүрткени дээш, черниң чурттакчылары өөрүп-хөглээр база дойлаар, аразында белек солчур, чүге дээрге ол ийи медээчи кижиге төрөлгөтөнгө хөй хилинчекти эккелген.

¹¹Ынчалза-даа үш чартык хүн эрткенде, Бурганның чорутканы амы-тын медээчилерге сиңниге берген, оон олар бут кырынга туруп келген. Оларны көргөн хамык улус аажок корткан.

¹²Ийи медээчи оон дээрдэн дыңзыг үннүң оларга: «Бээр үнүп келиңер!» – дээнин дыңнап каан. Олар дайзыннары көрүп турда, оларның мурнунга булут кырынга дээрже көдүрлүп үне бергеннер.

¹³Таптыг-ла ол өйде чер аажок күштүг шимчээш, хоорайның оннуң бир кезии буступ калган. 7000 кижиге өлгөн, арткан улус коргуп-сүртеп, дээрге саадаан Бурганны алдаржыдып турган.

¹⁴Ийиги халап ынчалдыр эрткен, ынчалза-даа үшкү халап кел чыткан.

Чедиги труба

¹⁵Дээрниң чедиги төлээзи трубазын этсиптерге, дээрдэн: «Бо делегейни чагырар эрге ам Дээргивистиң, Ооң шилээн Христозунуң эргезинде апарган, Ол ам кезээ мөңгөде хааннаар-дыр!» – дээн ыткыр үннер дыңналды.

¹⁶Бурганның мурнунга боттарының дүжүлгелеринде олурган чээрби дөрт ирей доңгая кээп дүшкеш, Бурганга мөгөйдилер.

¹⁷Олар мынча деп турду: «Ам бар, черле турган Бүрүн Күчүлүг Дээрги-Бурган-Чаяакчы, Сээң өндүр улуг Чагыргаңны Бодунуң холуңче ап, чагырып эгелээниң дээш, Сеңээ өөрүп четтирдивис.

¹⁸Бүгү аймак-чоннар килеңнеп турду, а ам Сээң килеңниң шагы келген-дир. Өлүглерни шиидер болгаш Сээң чалчаларыңны, медээчилериңни база Сеңээ шынчы улусту, Сээң адыңны хүндүткөп көөр улуг, биче бүгү улусту шаңнаар үе келген-дир. Черни узуткап турарларны чок кылыр үе келген-дир!»

¹⁹Ынчан дээрде Бурганның өргээзи ажыттынып, көстү берди. Чагыг-керээниң аптаразы ында турарын көрдүм. Ооң соонда кызаңнааштар кызаңнап, диңмирээшкин диңмиреп, чер шимчей берди база улуг долу дүжүптү.

Ажыдыышкын 12

Херээжен биле улу

¹Оон дээрге өндүр улуг кайгамчык демдек – хүн кеткен херээжен көстүп келди. Ооң буттарының адаанда ай бар, а бажында он ийи сылдыс-биле каастаан оваадай кедип алган чорду.

²Ол херээжен сааттыг болду. Ооң божуур ай-хүнү үнген, эьди аарыырга, алгырып турду.

³Дээрге ооң соонда өске кайгамчык демдек – чеди баштыг, он мыйыстыг аажок улуг кызыл улу көстүп келди. Ооң баштарында чеди оваадай кедирген болду.

⁴Ооң кудуруу дээрден сылдыстарның үштүң бир кезиин дүжүр ширбээш, черже шывадапты. Херээжен божуптары билек, ооң Чаш төлүн сырыштар дээш, улу ооң баарынга турду.

⁵Херээжен бүгү чоннарны демир мерге-биле башкарар Оол божуп алды. Ынчалза-даа Бурган ооң Оглун алгаш, Бодунуң чанында дүжүлгезинче ашарды.

⁶А херээжен ээн ховуже, Бурганның аңаа белеткеп кааны черже дезипти, орта ол дээш, 1260 хүн дургузунда сагыш салып кээр ужурлуг турган.

⁷Дээрге ооң соонда дайын эгеледи: Михаил база дээрниң аңаа чагырткан төлээлери улуга удур, а улу бодунуң төлээлери-биле оларга удур демисежиш үндү.

⁸Ынчалза-даа улу күш четпейн барып, бодунуң төлээлери-биле кады дээрге турар черин чидирипти.

⁹Бүгү делегейни дуурайлаан, эрлик база удурланыкчы деп адаткан ол аажок улуг улу, шаандагы чылан бодунуң төлээлери-биле кады черже дүжүр октаттырыпты.

¹⁰Мен ынчан дээрден ыткыр үннү дыңнап кагдым: «Ам камгалал келди. Ам бистиң Бурганывыс Бодунуң хаан күжүн көргүстү! Ам Ооң шилээн Христозу Бодунуң эргезин көргүстү! Бурганывыстың мурнунга туруп алгаш, ха-дуңмавысты хүндүс-даа, дүне-даа буруудадып келген буруудадыкчы дээрден дүжүр октаткан-дыр.

¹¹Бистиң ха-дуңмавыс ону Хураганның ханының ачызында алыс шынны херечилээни-биле тиилээн-дир. Олар өлүрүнден-даа чалданмаан, амы-тынын харамнанмаан-дыр.

¹²Ынчангаш өөрүп-байырлаңар, дээрлер база дээрлерниң чурттакчылары! А чер биле далай, ат болур силер, чүге дээрге эрлик силерже бадып келген-дир! Ол хөлчок килеңнээн, чүге дээрге ооң үези көңгүс эвээш артканын билир-дир».

¹³Черже дүжүр октадыпканын билип кааш, улу Оолду божаан херээженни истеп-сүрүп эгелээн.

¹⁴Ынчалза-даа херээженге ээн ховуга турар чер белеткеп каан, ынаар ужупсун дээш, аңаа улуг эзирниң ийи чалгынын берген болду. Орта ону үш чартык чыл дургузунда ажаап-карактап, улудан дестирип кээр турган.

¹⁵Улу ооң соонда, херээженни чууй шаап аппараттын дээш, аксындан сугну хемгилештир үндүр бүлгүрүптү.

¹⁶Ынчалза-даа чер херээженге дузалашты: ол бодунуң аксын ажыткаш, улунуң аксындан аккан сугну ажырыпты.

¹⁷Улу херээженге медээжок килеңнээш, ооң артып калган ажы-төлү-биле – Бурганның айтышкыннарын сагаан, Иисусту шынны-биле херечилээн улус-биле чаалажыр дээш чорупту.

Ажыдыышкын 13

Ийи араатан

¹Улу далай эриинге туруп алды. Мен ынчан далайдан үнүп орап араатанны көрүп кагдым. Ол он мыйыстыг болгаш чеди баштыг, а мыйыстарында он оваадайлыг болду. Ооң баштарында Бурганны дорамчылаан аттар бижээн.

²Мээң көрүп кааным араатан ирбишке дөмей, ооң аспактары адыгны дег, а аксы арзылаңны дег чорду. Улу ол араатанга бодунуң күчүзүн, бодунуң дүжүлгезин база бодунуң аажок улуг эргезин дүжүп берипти.

³Араатанның бир бажында өлүмнүг балыг-даа бар ышкаш көзүлдү, ынчалза-даа ол балыы экирий берген чорду. Бүгү делегейниң улузу кайгап-харап, араатанны эдерип турду.

⁴Араатанга бодунуң эргезин дүжүп бергени дээш, кижини бүрүзү улуга мөгейди. Улус араатанга база мөгейип: «Бо араатан-биле ким эннежирил, ооң-биле ким месилдежип шыдаарыл?» – дижип турду.

⁵Бурганны дорамчылаан, турамык сөстөр эдерин аңаа чөпшээрээн болду. Ол дөртен ийи ай дургузунда чагырар эргени алган.

⁶Араатан аксын ашкаш, Бурганны, Ооң адын, Ооң чурттаан черин база дээрниң чурттакчыларын одап, каргап эгеледи.

⁷Бурганның улузу-биле чаалажыр болгаш оларны тиилээр эргени база аңаа берген. Ол ышкаш янзы-бүрү дылдарлыг аймак, чон база шупту сөөк-языны чагырар эргени аңаа берген.

⁸Чер кырында чурттаан хамык улус – өртемчейни чаяарының бетинде ле өргүлгө салган Хураганда бар амыдыралдың номунче аттарын киир бижээннеринден өскелери, араатанга мөгейдилер.

⁹Дыңнаар кулаа бар хамык улус дыңназын!

¹⁰Тудуп алгаш баар ужурлуг кижини тудуп алгаш баар. Хылыштан калыр ужурлуг кижини хылыш шанчып каар. Ынчан Бурганның улузундан шыдамык чорук болгаш бүзүрел негеттинер.

¹¹Мен оон черден үнүп орар база бир араатанны көрүп кагдым. Ол хураганны дег ийи мыйыстыг, ынчалза-даа улу ышкаш чугаалаар болду.

¹²Ол бирги араатанның өмүнээзинден оонуу ышкаш бүрүн эргени эдилеп, бүгү бо делегейни база ында чурттаан хамык улусту өлүмнүг балыы экирий берген бирги араатанга мөгееринче албадап турду.

¹³Ийиги араатан өндүр улуг кайгамчык чүүлдерни кылды: улус көрүп турда, отту безин дээрден бадырып турду.

¹⁴Ийиги араатанга биргизиниң өмүнээзинден кайгамчык чүүлдер кылыр арганы берген турган. Ынчангаш ол оозу-биле чер кырында чурттаан хамык улусту дуурайлап каапкан. Черниң чурттакчыларынга хылыш-биле өлүмнүг балыглатса-даа, өлбейн барган бирги араатанның дүрзүзүн шуткуурун ийиги араатан дужаады.

¹⁵Ийиги араатанга биргизиниң дүрзүзүн тынгарар арганы бээрге, ол дүрзү чугаалаар база аңаа мөгейбээн хамык улусту өлүрүп шиидерин дужаар харыктыг апарды.

¹⁶Ийиги араатан бүгү улусту: улуг, бичии, бай, ядыы, хостуг, кул деп ылгал чокка, оң холунга азы хаваанга таңма бастыртып, демдектедиринче албадай берди.

¹⁷Ындыг демдек чок кижини чүнү-даа садып аар азы садар эрге чок турган. А ол демдек дээрге араатанның ады азы ол атты көргүскен сан болур.

¹⁸Борта мерген угаан херек. Угаанныг кым-даа болза араатанның санын санап үндүрүп шыдаар, чүге дээрге ол сан кижини амытанның адынга дүгжүр 666 деп сан болур.

Ажыдыышкын 14

Хураган болгаш камгалал

¹Мен оон көөрүмге, Сион дагда Хураган турду. Хураганның болгаш Ооң Адазының адын хавактарында бижип демдектээн 144 000 кижиге Хураган-биле кады турар болду.

²Шапкын агым сугнуң коолааны, диңмирээшкинниң диңмирээни азы хөгжүмчүлерниң чадаганнарга ойнаан аялгазы дег, дээрден дыңналган үннү дыңнап кагдым.

³Дүжүлгениң баарынга, дөрт дириг амытан болгаш ирейлерниң мурнунга улус чаа ырны ырлажы берди. Ол ырны чүгле черниң улузундан адыргаш, хостап каан 144 000 кижиге өөренип ап шыдаар турган.

⁴Олар дээрге херээжен кижиге дээп көрбээн, боттарын арыг хевээр кадагалап арттырып алган улус-тур. Олар дээрге, Хураган кайнаар-даа баар болза, Ону эдерер улус-тур. Оларны бүгү кижиге төрелгетениң иштинден адыргаш, хостап каан; Бурганга база Хураганга өргүп салган баштайгы дүжүт дег улус ол-дур.

⁵Оларның аксы меге сөстү кажан-даа этпээн, оларда кемниг, бужар чүү-даа чок.

Дээрниң үш төлээзи

⁶Мен оон Бурганның шаары дээрде ужуп чоруур база бир төлээзин көрүп кагдым. Ол төлээ чер кырында чурттаан бүгү улуска: янзы-бүрү дылдарлыг сөөк-язы, аймак-чон бүгүдезинге медеглээр дээни мөңгө Буянныг Медээлиг болду.

⁷Ол ыткыр мынча диди: «Бургандан коргуп, Ону алдаржыдып мактаңар, чүге дээрге Ооң шииткелиниң үе-шагы келген-дир. Дээрниң, черниң, далайның болгаш суг баштарының Чаяакчызынга мөгейиңер!»

⁸Дээрниң ол төлээзиниң соондан ийигизи эдерип: «Ол буурады! Өндүр улуг Вавилон буурады! Хамык чоннарны ооң арагазын – ооң

самыралының ажыг арагазын ижеринче албадапкан турган хоорай буурады!» – деп бар чытты.

⁹Дээрниң баштайгы ийи төлээзиниң соондан үшкүзү эдерип, ыткыр мынча деп чорду: «Араатанга азы ооң дүрзүзүңге кажан-бир шагда мөгеер база хаваанга азы холунга ооң таңмазын бастыртып алыр кижини

¹⁰Бурганның килеңиниң дашказынче куткан Ооң хорадаан сагыжының чалаң арагазын ижер. Ындыг кижини дээрниң ыдыктыг төлээлериниң база Хураганның мурнунга отка кыпкан күгүрге хилинчектээр.

¹¹Оларны хинчектээн оттуң ыжы кезээ мөңгеде өрү көдүрлүр, ынчангаш араатанга азы ооң дүрзүзүңге мөгейген база ооң ады-биле демдектеткен улуска хүндүс-даа, дүне-даа амыр-дыш турбас».

¹²Ийе, Бурганның улузундан – Бурганның айтышкыннарын сагыыр болгаш Иисуска бүзүрээр бүгү улустан шыдамык чорук негеттинер.

¹³Мен ынчан дээрдэн мынча дээн үннү дыңнап кагдым: «Мону бижип каг: амдан эгелээш, Дээрги-Чаяакчыга бараан болуп тура, өлгөн улус – амыр-чыргалдыг. Сүлдө мынча деп турар: „Олар ам боттарының аар-берге ажыл-херектеринден дыштанып ап болур, а ажыл-херектери оларны эдерер-дир“».

Черниң ханныг дүжүдү

¹⁴Мен оон көөрүмгө, мурнумда ак булут тур. Ында кижини амытан оглу ышкаш Кижини саадап олур, Ооң бажында алдын оваадай, а холунда чидиг хол кадыыры бар болду.

¹⁵Ооң соонда Бурганның өргээзинден дээрниң өске төлээзи үнүп келгеш, булутта саадаан Кижини: «Хол кадыырын туткаш, кес-ле, чүгө дээрге черде дүжүт быжып, ажаалда үези келген-дир» – деп алгырды.

¹⁶Оон булутта саадаан Кижини хол кадыырын черже карбаш кылгаш, черниң дүжүдүн ажаап каапты.

¹⁷Оон Бурганның дээрге өргээзинден өске бир төлээзи үнүп келди. Ол база холунда чидиг хол кадыырлыг болду.

¹⁸Ооң соонда өргүл салыр бедигээштен отту чагырар эргелиг база бир төлээ үнүп келди. Ол чидиг хол кадыырлыг төлээге: «Хол кадыырың туткаш, черниң виноград шөлүндө салбактарны кес-ле, чүге дээрге виноград быжа берген-дир» – деп ыткыр алгырды.

¹⁹⁻²⁰Дээрниң төлээзи хол кадыырын черже карбаш кылгаш, виноградты ажаагаш, ону хоорай даштында чулук сы базар оңгарже октапты. Виноградты, Бурганның өндүр улуг килеңин көргүзүп, сы базып кааптарга, оортан хемгилештир агып баткан хан аът бажы-биле деңнештир тереңнеп, 1600 стадий черже ага берди.

Ажыдыышкын 15

Сөөлгү чеди халап

¹Мен ооң соонда дээрге база бир өндүр улуг болгаш кайгамчык демдекти көрүп кагдым: чеди халап эдилээн дээрниң чеди төлээзи аңаа көзүлдү. Ол чеди халап халаптарның сөөлгүлери болду, чүге дээрге Бурганның килеңи ооң-биле төнер чүве-дир.

²Мен оон от-биле холушкан шилдең далайга дөмей бир чүве көрдүм, а ол ышкаш тиилекчилерни – араатанны, ооң дүрзүзүн база ооң сан-адын тиилээн улусту көрдүм. Олар Бурганның берген чадаганнарын тудуп алгаш, шилдең далай чанынга туруп алгаш,

³Бурганның чалчазы Моисейниң ырын база Хураганның ырын ырлажып турдулар: «Бүрүн Күчүлүг Дээрги-Бурган-Чаяакчы, Сээң ажыл-херээң өндүр улуг, кайгамчык-тыр! Сээң оруктарың чөптүг болгаш алыс шынныг-дыр, бүгү чоннарның Хааны!

⁴Сенден кортпас кижиге бар бе, о, Дээрги-Чаяакчы? Сээң адыңны алдаржытпас кижиге тыптыр бе? Чүгле Сен ыдыктыг сен! Хамык чоннар Сеңээ кээп мөгеерлер, чүге дээрге Сээң чөптүг ажыл-херээңни шупту улус көрүп турар».

⁵Мен ооң соонда дээрде Бурганның өргээзиниң – херечилелдиң майгынының – ажыттына бергенин көрүп кагдым.

⁶Оон Бурганның өргээзинден сөөлгү чеди халапты эдилээн дээрниң чеди төлээзи үнүп келди. Олар чайынналчак ак арыг лён хеп кедип алган, хөрөктеринде алдын кожаалар куржанган болду.

⁷Дөрт дириг амытанның бирээзи ынчан мөңгө дириг Бурганның килеңи долган чеди алдын саваны дээрниң ол төлээлеринге үлөп берди.

⁸Бурганның өндүр чырыының болгаш күчү-күжүнүң ыжы Ооң өргээзин бүргей апкан, дээрниң чеди төлээзиниң эккелгени чеди халап төнмээн шаанда, Бурганның өргээзинче кым-даа кирип шыдаваан.

Ажыдыышкын 16

Бурганның килеңиниң чеди савазы

¹Мен оон Бурганның өргээзинден үнген ыткыр үннү дыңнап кагдым. Үн дээрниң чеди төлээзинге: «Баргаш, Бурганның килеңи долган чеди саваны черже тө чажыптыңар!» – диди.

²Бирги төлээ чоруткаш, савазының иштинде бар чүвени черже тө чажыпты. Араатанның таңмазы-биле демдектеткен, ооң дүрзүзүңгө мөгейген улус коргунчуг болгаш аарышкылыг оюлган балыгларлыг апарды.

³Ийиги төлээ савазының иштинде бар чүвени далайже тө чажыпты. Суг өлүг кижиги ханы дег хан бооп хуула бээрге, далайда амылыг амытан артпады.

⁴Үшкү төлээ савазының иштинде бар чүвени хемнер болгаш суг баштарынче тө чажыптарга, олар хан бооп хуула бердилер.

⁵Дыңнаарымга, суг дээш харыылаар дээрниң төлээзи мынча деп чугаалады: «Ам бар, черле турган Ыдыктыг Бурган, Сээң үндүрген шииткелиң чөптүг-дүр.

⁶Чүге дээрге кижилер Сээң улузуңуң база медээчилериңниң ханын төккен-дир. Ынчангаш Сен оларга ханны ижиртиптиң. Олар чогуур кеземчени алды».

⁷Мен оон өргүл салыр бедигээштен: «Бүрүн Күчүлүг Дээрги-Бурган-Чаяакчы, Сээң шииткелдериң чөптүг болгаш алыс шынныг-дыр!» – дээн үннү дыңнап кагдым.

⁸Дөрткү төлээ савазының иштинде бар чүвени хүнче тө чажыпты. Улусту от-биле оя чиртир эргени хүнге берген болду.

⁹Оларны шыдажыр аргажок от өрттендир чип турду, а олар халаптарны чагырар эргелиг Бурганның адын одап, каргап турдулар. Олар боттарының бачыттарын миннип, Бурганче ээлбедилер база Ооң адын алдаржытпайн бардылар.

¹⁰Бешки төлээ савазының иштинде бар чүвени араатанның дүжүлгезинче тө чажыптарга, ооң чагыргазы дүмбейже дүлнү берди, а улус аарышкыдан дылдарын ызырып турду.

¹¹Олар аарышкызы болгаш балыг-бышкыны дээш, дээрде Бурганны одап, каргап турдулар, ынчалза-даа боттарының бачыттыг оруктарын кагдадылар.

¹²Алдыгы төлээ савазының иштинде бар чүвени улуг Евфрат хемче тө чажыпты. Чөөн чүктен кээр хааннарга орук ажыдып, хемниң суу кадып калды.

¹³Мен ынчан бөзүр пагаларга дөмей үш бук көрүп кагдым. Олар улунуң, араатанның болгаш меге медээчиниң аксындан үнүп келдилер.

¹⁴Ол буктар кайгамчык чүүлдерни кылыптар болдулар. Олар чер-делегейниң хамык хааннарын эргий кезип, чаалажыры-биле чыып алып дээш чоруптулар. Ол дээрге Бүрүн Күчүлүг Бурганның өндүр улуг шииткел хүнүнде боор дайын-чаага белеткел-дир.

¹⁵«Дыңнаңар, Мен, оор дег, хенертен кээр мен. Улус мурнунга бужартап, шалдаң үне халып келбес дээш, хевин белеткеп алган, одуг чыдар кижиге амыр-чыргалдыг».

¹⁶Буктар хамык хааннарны еврей дылда Армагеддон дээр черже чыып эккелдилер.

¹⁷Оон дээрниң чедиги төлээзи савазының иштинде бар чүвени агаарже тө чажыпты. Бурганның өргээзинде дүжүлгеден ыткыр үн дыңналып: «Боттанган-дыр!» – диди.

¹⁸Ынчан чаңныктар кызаңнап, дааш дагжап, диңмирээшкин диңмирээш, коргунчуг чер шимчээшкини болду. Кижини чаяган үеден бээр чер ындыг күштүг шимчеп көрбээн! Халаптыг-ла чер шимчээшкини!

¹⁹Өндүр улуг хоорай үш кезекке чарлы берген база бүгү чурттарның хоорайлары буступ дүшкен. Бурган улуг Вавилон хоорайны бодап келгеш, Бодунуң савазындан килеңиниң арагазын аңаа ижиртипти.

²⁰Хамык ортулуктар чиде берди, даглар артпады.

²¹Дээрден улусче бирээзи-ле бир талант деңзилиг долу дүжерге, улус долу халавы дээш, Бурганны каргап турду, чүге дээрге ол халап шуут коргунчуг болган.

Ажыдыышкын 17

Самыыраан херээжен болгаш араатан

¹Ооң соонда чеди сава туткан дээрниң чеди төлээзиниң бирээзи меңээ чедип келгеш, мынча диди: «Бараалы, мен сеңээ улуг хемнер чанында олурган сурагжаан самыыраан херээженниң канчаар кеземче алырын көргүзүп берейн.

²Черниң хааннары ооң-биле самыырап турган, а бо делегейниң улузу ооң самыыралының арагазын эзиртир ижип турган».

³Мени оон Сүлде башкаргаш, ээн ховуже аппаратды. Мен аңаа кызыл араатан мунуп алган херээженни көрүп кагдым. Ол араатан Бурганны дорамчылаан аттар-биле үпчү бодун шыптынган, чеди баштыг болгаш он мыйыстыг болду.

⁴Херээжен кып-кызыл болгаш хүрең-кызыл хааннар кедер хептиг, алдын болгаш үнелиг эртине даш база ак шуру каасталгаларлыг болду. Ол холунда самыраар чоруунуң бужар-багы болгаш хир-чуду-биле долган алдын савалыг чорду.

⁵Херээженниң хаваанда: «Өндүр улуг Вавилон, бо делегейниң хамык самырааннарының база бужар-багының иези» – деп чажыт уткалыг атты бижээн.

⁶Ол херээжен Бурганның улузунуң база Исусту херечилеп, Аңаа шынчызы дээш өлүрткен улустуң ханын ишкеш, эзирээн болду. Мен ону көргөш, аажок кайгадым.

⁷«Чүгө кайгаарың ол? – деп, дээрниң төлээзи менден айтырды. – Мен сеңээ бо херээженниң база ооң мунганы чеди баштыг, он мыйыстыг араатанның чажыдын чугаалап берейн.

⁸Сээң көргөниң араатан кажан-бир шагда дириг турган, а ам өлүг. Ынчалза-даа ол тамыдан ам бир катап туруп кээр, оон ылап шын өлүмүнчө чоруптар. Аттарын бо делегейни чаяар бетинде-ле амыдыралдың номунчө киир биживээн черниң чурттакчылары араатанчө көргөш, кайгап каарлар: ол кажан-бир шагда дириг турган, ам өлүг, ындыг-даа болза, катап чедип кээр.

⁹Ол бүгүнү билип аар дизе, мерген угаан херек. Чеди баш дээрге херээженниң олары чеди тей-дир, ол ышкаш чеди хаан-дыр.

¹⁰Оларның бежи дүжүп калган, бирээзи ам-даа чагырбышаан, өскези ам-даа келбээн, а чедип келгөш, маңаа көңгүс үр эвес үеде турар.

¹¹Кажан-бир шагда дириг турган, а ам өлүг араатан – сески хаан-дыр. Ол баштайгы чеди хаанга хамааржыр база бодунуң өлүмүнче бар чыдар.

¹²Сээң көрүп турарың он мыйыс дээрге ам-даа чагырып эгелевээн он хаан-дыр. Ынчалза-даа оларга араатан-биле кады бир-бир шак чагырар эргени бээр.

¹³Олар шупту чаңгыс сорулгалыг, а боттарының күжү биле эргезин араатанга бериптерлер.

¹⁴Олар Хураган-биле чаалажыр, ынчалза-даа Ол Ооң шилээш, кый деп алганы, Аңаа шынчы улус-биле кады оларны базып каар. Чүге дээрге Ол дээргилерниң Дээргизи болгаш хааннарның Хааны-дыр».

¹⁵Дээрниң төлээзи оон меңээ мынча диди: «Самыыраан херээженниң олулар черинде хемнер көргөн болгай сен. Ол дээрге янзы-бүрү дылдарлыг аймактар, чоннар, сөөк-язылар-дыр.

¹⁶Сээң көргениң он мыйыс болгаш араатан боду самыыраан херээженни көрбестей бээр. Олар ону хоозураткаш, шалдаң-чанагаш кааптарлар, ооң мага-бодун сыырып, от-биле чиртирлер.

¹⁷Бурган демги он хаанның чүректеринге, Ооң сөстери бүтпээн шаанда, чагырар эргезин араатанга бээр деп күзелди тывылдырган. Олар ынчалдыр Ооң күзел-соруун күүседир.

¹⁸А сээң көргениң херээжен дээрге чер-делегейниң хааннарын чагырган өндүр улуг хоорай ол-дур».

Ажыдыышкын 18

Вавилоннуң буурап дүшкени

¹Мен ооң соонда Бурганның дээрден бадып олар өске бир төлээзин көрүп кагдым. Ооң эрге-чагыргазы кончуг улуг база ооң өндүр чырыы черни шыва хаяландыр чырыдыпты.

²Дээрний төлээзи ыткыр алгырды: «Ол буурады! Өндүр улуг Вавилон хоорай буурап дүштү! Ол ам буктарның, четкерлерний чурттаар чери, чүүл-бүрү арыг эвес куштарның база араатан аңарның хоргадалы апарган. Чүге дээрге бүгү чоннар ооң самыралының калчаалыг арагазын пактааннар.

³Черний хааннары ооң-биле кады будалып, бүгү делегейний садыгжылары ооң самыын каас-коязындан байып турганнар».

⁴Мен оон дээрдэн өске үннүң мынча дээнин дыңнап кагдым: «Мээң чонум, ооң бачыдынга киришпес дээш база ооң кеземчезинге таварышпас дээш, ол хоорайдан үнүп чорунар.

⁵Ооң бачыттарының дугайында сураг дээрге чеде берген-дир, а Бурган ооң хамык кемниг херектерин утпаан-дыр.

⁶Ооң силерни аажылап келгени дег, аңаа база ындыг хамаарылгалыг болуңар, ооң кылган херектерин ийи дакпыр аар кылдыр эгидиңер. Ооң силерге берип турган арагазындан ийи дакпыр ажыг араганы ооң дашказынче кудуп бериңер.

⁷Ол кайы хире алдарны, каас-коя чуртталганы бодунче хаара тыртып туржук, ынча хөй хилинчекти, ажыг-шүжүгнү аңаа бериңер. Чүге дээрге ол: „Дүжүлгеде кадын ышкаш саадап ор мен! Дулгуяк кадай эвес-тир мен. Кажан-даа ажыг-шүжүг көрбес мен!“ – деп бодунга боду мактанмышаан-дыр.

⁸Ындызы дээш, ону бир-ле хүн эндерик айыыл-халап: өлүмнүг аарыг-аржык, ыы-сыы болгаш аш-чут таварыыр. Ол отка өрттенип каар, чүге дээрге ону шиидер Дээрги-Бурган-Чаяакчы күчүлүг-дүр».

⁹Ооң-биле кады будалып, мага ханып турган черний хааннары хоорайны хуюктаан өрттүң ыжын көргөш, ооң ажыын ажып, ыглажы бээрлер.

¹⁰Ооң хилинчээн үлежиринден коргуп, ырадыр туруп алгаш: «Кара халап! О, өндүр улуг хоорай, аа халак! О, күчүлүг Вавилон! Чаңгыс шак иштинде Бурган сени кезетти!» – деп халактаарлар.

¹¹Бо делегейниң садыгжылары база ооң ажыын ажып, ыглажырлар, чүге дээрге оларның бараанын ам кым-даа садып албас апаар.

¹²Ам кым-даа оларның алдынын, мөңгүнүн, үнелиг эртине даштарын база ак шурузун, лён пөстөрүн, хүрең-кызыл хептерин, торгузун база кып-кызыл пөстөрүн, ховар ыжын, чаан азыындан янзы-бүрү кылыгларын, үнелиг ыжын, хүлерин, демирин база маны дажын,

¹³чемге каар үнелиг холуксааларын, чаагай чыттыг айдызаар чүүлдерин, арагазын, үзүн, далганын база кызыл-тазын, бода малын, хойларын, аъттарын база тергелерин, кулдарын база улустуң мага-бодун, амы-тынын хереглестей бээр.

¹⁴Садыгжылар Вавилонга: «Сээң аажок эдилексээниң хамык үнелиг чүүлдер ам сенде чок-тур. Хамык эртине-байлаан, каас-кояң эстип чиде берди, сен ам оларны кажан-даа эгидип ап шыдавас сен» – дээрлер.

¹⁵Хоорай-биле садыглажып тургаш, ооң ачызында байый берген садыгжылар ооң хилинчээн үлежиринден корткаш, ырадыр туруп аарлар. Олар ооң ажыын ажып, ыглажып,

¹⁶мынча дээрлер: «Кара халап! О, өндүр улуг хоорай, аа халак! Ол үнелиг чуга лёндан, хүрең-кызыл база кып-кызыл пөстөрдөн каас-коя хептер кедер, алдындан, үнелиг эртине даштардан база ак шурудан каасталгаларлыг турган.

¹⁷Ол хире эртине-байлакты чаңгыс-ла шак иштинде узуткап каапты!» Шупту корабльдар башкарыкчылары, корабльдарда эжиндирип чоруур улус, далайжылар база далай ачызында амыдырап чоруур шупту улус ырадыр турупкан турду.

¹⁸Олар хоорайны хуюктаан өрттүң ыжын көргөш: «Бо өндүр улуг хоорай-биле өске кандыг хоорай эннежирил?» – деп алгыржып турдулар.

¹⁹Олар качыгдалдан баштарын доозун-довурак-биле бызап, ыы-сызын төп, алгыржып турдулар: «Кара халап! О, өндүр улуг хоорай, аа халак! Далайга эжиндирген хамык улус ооң эртине-байлаа-биле байып чорду. Ол чаңгыс-ла шак иштинде хоозурады».

²⁰Дээрлер, өөрүп-байырлаңар! Бурганның бүгү улузу, элчиннери болгаш медээчилери, өөрүп-байырлаңар! Чүгө дээрге силерге кылган хамык бузуду дээш, Бурган ону кезеткен-дир!

²¹Ооң соонда дээрниң күчүтен төлээзи хемчээли дээрбе дажы дег улуг дашты көдүргөш, ону далайже киир октапкаш, мынча диди: «Өндүр улуг Вавилон хоорайны база шак ынчаар чылчырылдыр октаптар, ол олчаан ону кым-даа көрбөс!

²²Моон соңгаар борта ыраажылар үнү, чадаганнарга ойнаан хөгжүм үнү, лимбилер, трубалар үнү кажан-даа дыңналбас. Хамык усшеверлер борта кажан-даа турбас база дээрбе даштарының даажы кажан-даа дыңналбас.

²³Чырыткылар борта кажан-даа чырывас, күдээлер болгаш келиннерниң үннери кажан-даа дыңналбас. Чүгө дээрге сээң садыгжыларың бүгү бо делегейниң дээргилери турган болгаш, бо делегейде бар чоннарны бодунуң илби-шидиң-биле дуурайлаан сен.

²⁴Бурганның медээчилериниң, Аңаа шынчы хамык улустуң база чер кырынга өлүрткен бүгү улустуң ханы дээш буруулуг сен, Вавилон».

Ажыдыышкын 19

Дээрге чоннуң Бурганны алгап-мактааны

¹Меңээ ооң соонда дээрге турар мөөң чоннуң үннери ышкаш ыт-шимээн дыңналды. Олар мынча деп ырлажып турду: «Бурганны алгап-мактаңар! Камгалал, алдар болгаш күчү-күш бистиң Бурганывыста!

²Ооң шииткели шынныг болгаш чөптүг. Бодунуң самыралы-биле черни будаан самыраан херээженни Ол шиитти. Бодунуң чалчаларының ханы дээш, Бурган оон өжээн негеп, кезетти!»

³Олар база катап ырлажып үндү: «Аллилуйя! Өндүр улуг хоорайның ыжы кезээ мөңгедө ооң кырынче көдүрлүр-даа!»

⁴Чээрби дөрт ирей болгаш дөрт дириг амытан ынчан доңгая кээп дүшкеш, дүжүлгедө саадаан Бурганга мөгөйдилер. Олар: «Аминь! Аллилуйя!» – деп кыйгырып турдулар.

Хураганның куда дою

⁵Оон дүжүлгеден: «Бурганның хамык чалчалары, Ону алдаржыдыңар! Бургандан коргар улуг-биче улус дөгере Ону алдаржыдыңар!» – дээн үн дыңналды.

⁶Оон эндерик улустуң үннеринге, шапкын агым сугнуң коолаанынга база диңмирээшкинниң диңмирээринге дөмей ыт-шимээнни дыңнап кагдым. Олар мынча деп кыйгырып турду: «Аллилуйя! Бистиң Бүрүн Күчүлүг Дээрги-Чаяакчы-Бурганывыс хааннай берген-дир!»

⁷Өөрүп-хөглээли, Бурганны алдаржыдаалы! Хураганның өгленир үези келген-дир. Ооң душтуу бодун белеткеп алган-дыр.

⁸Аңаа арыг ак чайынналчак хепти кедирген-дир». (А ол хеп – Бурганның улузунуң чөптүг-шынныг ажил-херээ-дир.)

⁹Дээрниң төлээзи оон меңээ мынча диди: «Бижиге: куда доюнче чалалга алган улус амыр-чыргалдыг». Ол оон аңаа немей: «Бо дээрге Бурганның шынныг сөстери-дир» – диди.

¹⁰Мен ооң буттарыңче доңгая кээп дүжүп, мөгөөр деп чыттым, ынчалза-даа ол меңээ мынча диди: «Ынчанма, мен база-ла, сен дег, Иисусту шынны-биле херечилээн акы-дуңмаларың дег, Бурганга бараан бооп чор мен. Бурганга мөгөй!» (Иисусту шынны-биле херечилээри – Бурганның медээчилерин сорук кирирер чүвө ол-дур.)

Ак аъттың Мунукчузу

¹¹Мен ажиттына берген дээрни база ак аътты, ооң мунукчузун көрүп кагдым. Мунукчуну Бүзүрелдиг болгаш Шынныг деп адап каан, чүгө дээрге Ол чөптүү-биле шиидип база дайылдажып турар.

¹²Ооң караа – оттуң чалбыраажы-ла, а бажында хөй оваадайлар кеткен. Ооң Бодундан өске кым-даа билбес атты Ында бижээн болду.

¹³Ол ханче суп, кызыткан шыва тон кеткен, а Ооң адын «Бурганның Сөзү» дээр.

¹⁴Дээрниң ак аъттар мунган база арыг ак чуга хептерлиг аг-шерии Ону эдерип бар чытты.

¹⁵Ооң аксындан чидиг хылыш уштунуп орду. Ол ооң-биле бүгү чоннарны кыргып-хыдыыр. Ол *демир мерге-биле оларны башкарар* болгаш Бүрүн Күчүлүг Бурганның калчаалыг килеңин күүседип, улустуң оңгарга виноградтан арага үндүр сы базары дег, оларны чылча базар.

¹⁶Ооң дөңмээнде болгаш ак хевинде: «Хааннарның Хааны база дээргилерниң Дээргизи» деп ат бижиттинген болду.

¹⁷Мен оон шуут-ла хүн кырында турар дээрниң бир төлээзин көрүп кагдым. Ол шаары дээрге ушкан хамык куштарже ыткыр алгырды: «Бээрлеңер! Бурганның өндүр улуг доюнче чыглыңар!

¹⁸Хааннарның, шериг баштыңчыларының, бо делегейниң күштүг улузунуң мага-бодун, аъттарның болгаш мунукчуларның мага-бодун, кулдар биле хостугларның, улуглар биле бичелерниң – шупту улустуң мага-бодун хөндөп чиңер!»

¹⁹Мен оон араатанны база черниң хааннарын аг-шерии-биле катай-хаара көрүп кагдым. Олар аъттыг Мунукчу-биле база Ооң аг-шерии-биле чаалажыр дээш, чыгып турдулар.

²⁰Ынчалза-даа араатанны болгаш ооң өмүнээзинден кайгамчык чүүлдер кылып турган, араатанның таңмазы-биле демдектеттирген

база ооң дүрзүзүңге мөгейген улусту дуурайлап келген меге медээчини тудуп хоругдап кагды. Араатан биле меге медээчи күгүр кыпкан оттуг хөлче диригге киир октаттырыпканнар.

²¹Оларның аг-шерии аъттыг Мунукчунуң аксындан уштунуп органзыг көстүр хылышка кыргыдып-хыдыдып алган. Хамык куштар оларның мага-боттарын хөндеп, мага хандыр дойлааннар.

Ажыдыышкын 20

Бир муң чыл

¹Оон Бурганның дээрден бадып оар төлээзин көрүп кагдым. Ол холунда тамының дүлгүүрүн болгаш аар илчирбе тудуп алган болду.

²Ол төлээ улуну – эрлик база удурланыкчы болур шаандагы чыланни – тудуп хоругдааш, ону илчирбе-биле муң чыл дургузунда кинчилеп кагды.

³Дээрниң төлээзи улуну тамыже киир октааш, үнер черин хаггаш, таңмалап кагды. Ынчаар орта демги улу муң чыл төнмээнде, делегейниң чоннарын оон ыңай мегелээр харыы чок апарган. А ооң соонда ону үр эвес үеде хостаар ужурлуг.

⁴Оон мен хөй дүжүлгелер көрдүм. Ында саадааннарга шиидер эргени берген болду. Иисусту шынны-биле херечилээн дээш база Бурганның медээзин суртаалдаан дээш, бажын кестиртип өлген улусту база көрдүм. Олар араатанга-даа, ооң дүрзүзүңге-даа мөгейбээннер, ооң таңмазын хаваанга-даа, холунга-даа бастыртпааннар. Оларга амы-тынны катап эгидип берген, ооң соонда олар Христос-биле кады муң чыл иштинде хааннааннар.

⁵Өлүглерниң бир дугаар катап дирилгени ол-дур. Арткан өлүг улуска муң чыл төнмээн шаанда, амы-тынны катап эгитпээн.

⁶Баштайгы катап дирлиешкинге киржир улус амыр-чыргалдыг база Бурганның чонунга хамааржыр; ийиги өлүм оларны чагырар эрге чок.

Олар Бурганның база Христостуң бараалгакчылары болур, Ооң-биле кады муң чыл дургузунда хааннаарлар.

Эрликтин бастыртканы

⁷Бир муң чыл эрткен соонда, эрликти кара-бажыңындан хостаптар.

⁸Ол чер кырында тоо быдараан Гог биле Магогту дуурайлап чоруп каар. Эрлик оларны чаалажыры-биле чыып аар, олар далай эриинде элезин дег хөй болур.

⁹Черниң чүк-чүгүнден сөктүп келгеш, олар Бурганның улузунуң турлаан база Ооң ынак хоорайын бүзээлептерлер. Ынчалза-даа дээрден от дүшкеш, оларның аг-шериин хуюкталдыр чиптер.

¹⁰Оларны дуурайлаан эрликти, ооң мурнунда араатан биле меге медээчини дег, кыпкан күгүр долган хөлче киир октаптар. Олар аңаа дүн, хүн дивейн, кезээ мөңгеде хилинчек көөрлер.

Бурганның бо делегейниң чоннарын шииткени

¹¹Мен оон кончуг улуг ак дүжүлгени база ында саадаан Бурганны көрүп кагдым. Ооң түрлүг көрүжүнден дээр биле чер ис чок чиде берген.

¹²Мен ынчан дүжүлгениң мурнунда турар улуг, биче өлүг улусту көрүп кагдым. Ажып каан номнар база бар болду. Оон база бир номну – амыдыралдың номун – ажыдып кагды. Өлүглерни оларның кылган херектерин барымдаалап, номнарда оларның дугайында бижээнин ёзугаар шииткен.

¹³Далай аңаа чораан өлүг улусту үндүр чалгыпкан. Өлүм болгаш Тамы боттарының өлүг улузун берипкен. Оон оларның кижини бүрүзүн черге кылган херектерин барымдаалап шииткен.

¹⁴А оон Өлүм биле Тамыны оттуг хөлче киир октапкан. Ол оттуг хөл ийиги өлүм болган.

¹⁵Амыдыралдың номунче адын киир биживээн кижини бүрүзүн оттуг хөлче киир октапкан.

Ажыдыышкын 21

Чаа дээр болгаш чаа чер

¹Мен оон чаа дээрни болгаш чаа черни көрүп кагдым. Биеэги дээр болгаш биеэги чер чиде берген, далай база оон ыңай чок болду.

²Мен ыдыктыг хоорайны, чаа Иерусалимни, база көрүп кагдым. Ол дээрде Бургандан дүжүп орду база душтуу оолга бээри-биле белеткээн душтук кыс дег шиметтинген болду.

³Дээрде дүжүлгеден ыткыр үн мынча дээнин дыңнадым: «Бурганның турар чери ам улус аразында доктаап турупкан-дыр. Бурган ам кижилер-биле кады чурттай бээр, Ол ам оларның Бурганы, а олар Ооң чону болур.

⁴*Бурган кижилерниң караанда чаш бүрүзүн чодуп бээр.* Моон соңгаар өлүм-даа, ыы-сыы-даа, ажыг-шүжүг-даа, аарышкы-даа турбас, чүге дээрге бүгү эрги делегей чиде берген».

⁵Дүжүлгеде саадаан Бурган ынчан меңээ: «Көр! Хамык чүвени чаартып тур мен!» – диди. Ол ооң соонда: «Ону бижи, ол болза шынныг болгаш бүзүрелдиг сөстөр-дир» – деп немеп кагды.

⁶Ол ооң соонда меңээ мынча диди: «Боттанган-дыр! Мен Альфа болгаш Омега, эгези болгаш төнчүзү-дүр мен. Кагып-суксаан кижиге амыдырал хайырлаар суг бажындан халаска ижиртир мен.

⁷Тиилээн кижини бо бүгүнү Менден салгап аар. Мен – ооң Бурганы, а ол – Мээң оглум болур.

⁸А кортуктар, шынчы эвестер, бужартааннар, өлүрүкчүлөр, самыырааннар, караң көрнүрлөр, дүрзү-бурганга мөгөөрлөр болгаш хамык мегечилер боттарының хуу-салымын күгүр кыпкан оттуг хөлден тып аарлар. Ийиги өлүм ол-дур».

Чаа Иерусалим

⁹Сөөлгү чеди халап-биле долдурган чеди савалыг дээрниң чеди төлээзиниң бирээзи меңээ чедип келгеш: «Дуу ынаар бараалы, мен сеңээ Хураганга кадай боор душтукту көргүзейн» – деп чугаалады.

¹⁰Сүлде мени башкара берген болгаш, дээрниң төлээзи мени кадыр бедик дагның бажынче аппаратды. Ол меңээ дээрде Бургандан дүжүп олар ыдыктыг хоорай Иерусалимни көргүстү.

¹¹Хоорай Бурганның өндүр чыры-биле бүргеттинген турган. Ол өттүр көстүр арыг яшма деп эртин даш ышкаш чырып турду.

¹²Ону долгандыр он ийи хаалгалыг улуг бедик хана бар, а хаалгалар чанында дээрниң он ийи төлээзи турар. Хаалгаларда Израильдин он ийи аймааның аттарын бижээн.

¹³Чүк бүрүзүнде үш-үш: чөөн чүкте – үш, соңгу чүкте – үш, мурнуу чүкте – үш, барыын чүкте – үш хаалга бар.

¹⁴Хоорайның ханаларын он ийи даш тавак кырында туткан база Хураганның он ийи элчининиң аттарын даш санай бижээн.

¹⁵Мээң-биле чугаалажып турган дээрниң төлээзи хоорайны, ооң хаалгаларын болгаш ханазын хемчээринге херек алдын мергелиг болду.

¹⁶Хоорайны дөрбелчинней туткан, а ооң дооразы узунунга кезе дең. Дээрниң төлээзи мергези-биле ону хемчээрге, ооң узуну 12 000 стадий болду. А дооразы болгаш бедии узунунга кезе дең.

¹⁷Дээрниң төлээзи оон хананы хемчээрге, ооң ажыглааны кижин хемчээлин ёзугаар, хана 144 кыры дурту кылын болду.

¹⁸Хананы яшма деп эртин даштан, а хоорайның бодун ары кылагар шил ышкаш алдындан туткан.

¹⁹Хоорай ханазының турар даш тавактарын янзы-бүрү үнелиг эртин даштар-биле каастаан: биргизин – яшма-биле, ийигизин – сапфир-биле, үшкүзүн – халцедон-биле, дөрткүзүн – изумруд-биле,

²⁰бешкизин – оникс-биле, алдыгызын – сердолик-биле, чедигизин – хризолит-биле, сескизин – берилл-биле, тоскузун – топаз-биле, онгузун – хризопраз-биле, он биргизин – гиацинт-биле, он ийигизин – аметист-биле.

²¹Он ийи хаалга он ийи борбак ак шуру болур: бир хаалганы-ла бир борбак ак шурудан кылган. Хоорайның кудумчуларын ары кылагар шил ышкаш алдын-биле дөжей салган.

²²Хоорайда Бурганның өргээзин көрбедим, чүге дээрге ында Бурганның өргээзи – Бүрүн Күчүлүг Дээрги-Бурган-Чаяакчы биле Хураган олар боттары болур.

²³Хоорайга хүннүң-даа, айның-даа херээ чок, ону Бурганның өндүр чайынналчаа чырыдып турар, а Хураган – ооң чырыткызы-дыр.

²⁴Бүгү делегейниң чоннары Ооң чырыының адаанга чурттаар база черниң хааннары боттарының бай-байлаан ол хоорайже эккээр.

²⁵Хоорай хаалгаларын хүндүс кажан-даа хагбас, чүге дээрге дүн орта черле дүшпес.

²⁶Чоннарның бай-байлаа болгаш эртинелерин ынаар эккээр.

²⁷Хоорайже чүдек-бужар чүү-даа кирбес, ыянчыг чүүлдер үүлгедикчилери азы мегечилер кирбес, чүгле Хураганда бар амыдыралдың номунда аттарын бижээн улус кирер.

Ажыдыышкын 22

Амыдырал хайырлаар суглуг хем

¹ Дээрниң төлээзи оон меңээ амыдырал хайырлаар суглуг хемни көргүстү. Кристалл дег шилдең арыг хем Бурганның база Хураганның дүжүлгезинден үндүр аккан турган.

² Ол хем хоорайның улуг кудумчузунуң ортузу-биле агып бадып чытты. Хемниң ийи эриинде амыдыралдың ыяжы үнген. Ол айда-ла бир катап, чылда он ийи удаа дүжүдүн бээр. Ооң бүрүлерин бүгү чоннарның кадыкшылын эгидеринге хереглээр.

³ Бурганның каргыжы четкен чүү-даа чүве ол хоорайга артпас. Аңаа Бурганның болгаш Хураганның дүжүлгези турар. Ооң чалчалары Аңаа бараан болуп тура,

⁴ Ооң арын-шырайын көрүп каар, Бурганның адын оларның хавактарынга бижээн болур.

⁵ Моон соңгаар орта дүн дүшпес. Оларга чырыткыларның азы хүн чырыының херээ чок, Дээрги-Бурган-Чаяакчы оларның чырыы боор, олар кезээ мөңгедө хааннаар.

Иисустуң чедип кээри

⁶ Дээрниң төлээзи меңээ мынча диди: «Бо дээрге шынныг болгаш бүзүрелдиг сөстөр-дир. Медээчилерниң угаан-медерелин башкарган Дээрги-Бурган-Чаяакчы удавас болур чүүлдү Ооң чалчаларынга көргүссүн дээш, Бодунуң төлээзин чоруткан».

⁷ «Дыңна, Мен удавайн чедип кээр мен! Бо номда бижээн, өттүр билип медеглээн сөстөрни сагыыр кижини амыр-чыргалдыг».

⁸ Ол бүгүнү дыңнап, көргөн кижини – Иоанн мен мен. Бүгүдени дыңнап, көрүп дооскаш, ону меңээ көргүскен дээрниң төлээзиниң баарынче доңгая кээп дүжүп, аңаа мөгеер деп бардым.

⁹ Ынчалза-даа ол меңээ: «Ынчанмайн көр. Мен база сен дег, сээң хадуңмаң медээчилер дег, бо номда бижээн сөстөрни сагып чоруур хамык

улус дег, шак ындыг бараан болган чалча-дыр мен. Меңээ эвес, Бурганга мөгей!» – дээн.

¹⁰Ол меңээ чугаалаан чүвезинге немей: «Сен бо номнуң өттүр билип медеглээн сөстөрүн чажырып, таңмалава. Ол бүгү боттаныр үе чоокшулаан-дыр.

¹¹Каржы, бак чүүлдер кылып чоруур кижини оозун уламчылазын, чүдек-бужар улус хирге улам борашсын. А чөптүг-шынныг чурттап чоруурлар ынчалдыр чурттазыннар-ла. Ыдыктыг улус ыдыктыг хевээр артсын» – дээн.

¹²«Дыңна! Удавас чедип келгеш, шаңналды Бодум эккээр мен. Кижини бүрүзүңгө ооң кылганын барымдаалап бээр мен.

¹³Мен Альфа болгаш Омега, биргизини болгаш сөөлгүзү, эгезини болгаш төнчүзү мен.

¹⁴Амыдыралдың ыяжындан чимис чиир база хоорайже хаалга дамчыштыр кирер эрге алыр дээш, идик-хевин аштап-чуп алган улус амыр-чыргалдыг.

¹⁵А хоорай даштынга бужартап будалганнар, караң көрнүрлер, самыырааннар, өлүрүкчүлөр, дүрзү-бурганга чүдүүрлер болгаш мегеге ынакшып, ооң аайы-биле кылып турар улус артып каарлар.

¹⁶Мен, Иисус, бо бүгүңү христиан ниитилелдерге херечилезин дээш, дээрден төлээмни чоруттум. Мен дээрге Давидтин Дазылы база үресалгалы мен, эртенги чырык шолбан мен.

¹⁷Сүлде-даа, душтук кыс-даа: „Чедип кел!“ – деп чугаалап тур. Ону дыңнап турар кижини база: „Чедип кел!“ – дизин. Суксаан кижини база чедип келзин. Күзээн-не кижини бо халас белекти – амыдырал хайырлаар сугну дозуп алзын».

¹⁸Иоанн мен бо номнуң өттүр билип медеглээн сөстөрүн дыңнап турар кижини бүрүзүңгө сагындырып тур мен: бо сөстөргө бир-ле чүве немээр

кижи тыптып келзе, Бурган олче бо номда бижээн хамык хай-халапты салыптар.

¹⁹А бо номнуң өттүр билип медеглээн сөстөрүндөн бир чүве кааптар кижиги тыптып келзе, Бурган ооң амыдыралдың ыяжындан чемненир үлүүн-даа, бо номда бижээн ыдыктыг хоорайга чурттаар үлүүн-даа казып кааптар.

²⁰Кым бо бүгүнү херечилээнил, Ол: «Ийе, Мен удавас чедип кээр мен» – деп тур. Аминь! Дээрги Иисус, чедип келем!

²¹Дээрги Иисустуң авыралы силер бүгүдеге доктаазын.



Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer “não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR” (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: “e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações” (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira
2022, Vitória/ES - Brasil